કુરઆન મજીદ

(કન્ઝુલ ઈમાન)

મએ અરબી મતન - તર્જુમા - વ - તફસીર

તર્જુમા : આ'લા હઝરત અલ્લામા અહમદરઝાખાં સાહબ બરેલવી

તફસીર : હઝરત મૌલાના મોહંમદ નઈમુદ્દીન સાહબ મુરાદાબાદી

: પબ્લિશર્સ :

કલીમ બુક ડીપો એન્ડ ઓફસેટ પ્રિન્ટર્સ

ખાસ બજાર, તીન દરવાજા, અહમદાબાદ - ૩૮૦૦૦૧

ગુજરાત (ઈન્ડિયા)

અર્ઝે નાશિર

"અલ-હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન. વલ આકિ-બતુ લિલ મુત્તકીન. વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા રહ્-મતિલ લિલ-આલમીન વ-સૈયિદિલ મુર્સલી-ન વ અલા આલિહી વ-સહ્બિહી હુદાતિદ્દીન."

હમ્દો સલાતકે બા'દ ગુઝારિશ હૈ કે અલ્લાહ તઆલાકે ફઝેલો કરમ ઔર ઉસકે હબીબે પાક સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે સદકેમેં અરબીસે નાવાકિફ મુસલમાન ભાઈયોંકે લિયે **"કન્ઝુલ ઈમાન ફી તર્જુમતુલ કુર્આન"**કો અસ્લ અરબી-ઉર્દૂ ઝબાન ઔર ગુજરાતી રસ્મુલ ખતમેં પેશ કરનેકી હમેં સઆદત નસીબ હુઈ, ઈસ સઆદતે ઉઝ્માકો પા કર હમ બારગાહે ઈલાહીમેં સજ્દએ શુક્ર બજા લાતે હંય.

ઈન્સાની તાકતમેં જો કુછ હૈ ઉસકે મુતાબિક હમને હર મુમકિન કોશિશ કી હૈ કે કુર્આને હકીમકે ઈસ નુસ્ખેકે મત્ન, તર્જુમે યા તફસીરમેં કિસી કિસ્મકી કોઈ ગલતી ન રહ જાએ ફિર ભી ઈન્સાન ખતાકા પુતલા હૈ અગર કિતાબત, કમ્પોઝિંગ, પ્રૂફ રીડિંગ યા પ્રિન્ટિંગકે દૌરાન એ'રાબ (ઝેર, ઝબર, પેશ, તન્વીન, તશ્દીદ ઔર મદ વગૈરહ) યા નુકતે ટૂટ જાએં યા છપનેસે રેહ જાએં તો ઉસે બહોત બડી (ફાશ) ગલતી નહી કેહતે. આપસે ગુઝારિશ હૈ કે અગર આપ અપને નુસ્ખેમેં કહી કોઈ ગલતી પાએં તો ઈસ્લાહ કરલેં. ક્યૂં કે હઝારોંકી તા'દાદમેં છપનેવાલી કિતાબોંમેં હર ઈમ્કાની કોશિશકે બાવજૂદ ઐસી છોટી મોટી ગલતિયાં રેહ જાતી હૈ. કોઈ મુસલમાન જાનબૂઝ કર તો કુર્આને પાકકી ઈશાઅતમેં ઝર્રા બરાબર ભી ગફલત યા કોતાહી નહી કર સકતા. ફિર ભી આપસે ગુઝારિશ હય કે દૌરાને તિલાવત કિસી કિસ્મકી ગલતીકા શુબહ હો તો હમેં ઈત્તેલા દેકર મમ્નૂનો મશ્કૂર ફરમાએં. હમ ઈન્શા અલ્લાહ તઆલા ! અગલી ઈશાઅતમેં ઉસકી તસ્હીહ કર સકેંગે.

ઈસ તકલીફ ફરમાઈકા ખુદા તઆલા આપકો અજ્રે અઝીમ અતા ફરમાએગા.

આખિરમેં હમ અપને ઈજ્ઝ ઔર દરમાંદગીકા એ'તિરાફ કરતે હુવે બારગાહે ઈલાહીમેં દસ્ત-બ-દુઆ હૈ.

યા ઈલાહલ આલમીન ! ઈસ અઝીમ કામમેં હમ આજિઝ બંદોંસે શૈતાની વસ્વસોં યા બશરી તકાઝોંકે તહત કહી કોઈ કોતાહી, ગલતી યા સહ્વ હુવા હો તો હમારી ઈન ખતાઓંકો મુઆફ ફરમા. ક્યૂં કે તૂ ગફૂરુર-રહીમ હૈ.

બારે ઈલાહા ! હમારી ઈસ ખિદમતકો કુબૂલ ફરમા ઔર ઈસે હમારે લિયે મગ્ફિરતકા ઝરીઆ બના દે.

રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ! તા હયાત હમેં ઈસી તરહ દીની ખિદ્માતમેં બઢ ચઢ કર હિસ્સા લેનેકી તૌફીક અતા ફરમા. સાથહી હમારી ઈન ખિદમાતમેં હમારે શાના-બ-શાના શરીક રેહ કર કામ કરનેવાલોંકો ભી સેહતો-તંદુરસ્તી ઔર ઈમાનકી દૌલતસે સરફરાઝ ફરમા. આમીન-યા રબ્બલ આલમીન

કલામે પાકકે ઈસ નુસ્ખેકો ગુજરાતી રસ્મુલ-ખતમેં તબદીલ કરને (લિપિયાંતર)મેં અપની બેશ કીમત ખિદમાત દેનેવાલે હઝરાત **હાફિઝ મોહમ્મદ ઈસ્માઈલ નબીપુરી, કુરૈશી** ઉસ્માનગની **"શૈદા", પટેલ શબ્બીરઅલી રઝ્વી (દયાદરવી), ગુલામરસૂલ કામિલી** ઔર ગુલામરઝાફ઼િક શેખકે હમ શુક્રગુઝાર હંય.

અલાવા અઝી કોમ્પ્યુટર કમ્પોઝિંગકે લિયે **કલાપી ગ્રાફિક્સ** ઔર કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર **મોહમ્મદ સલીમ દુર્રાની**કે ભી હમ મશ્કૂર હૈ.

સાથ હી અરબી મત્નકે હિસ્સેમેં અલામાતે આયાત, એ'રાબ ઔર રુમૂઝો અવકાફકી કિતાબતમેં **મૌલાના અરશદ આ'ઝમી** ઔર **મૌલાના અબ્દુર્રશીદ રઝ્વી** કી ફન્ની ખિદમાતકે લિયે ભી હર દો સાહેબાનકે મશ્કૂર હૈ.

અલાવા અઝી ઈસ અઝીમ કામમેં રાસ્ત યા બિલવાસ્તા કિસી ભી તરીકેસે હમેં મુખલિસ મશ્વરે ઔર બેશકીમત તઆવુન દેનેવાલે હમારે સભી દોસ્તોં ઔર બુઝુર્ગોંકિ ભી હમ મશ્કૂર હૈ.

ઈન સભી મુઆવેનીનકે લિયે હમ દસ્ત બદુઆ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ઈન્હેં સઆદતે દારૈનસે સરફરાઝ ફરમાએ, આમીન ! યા રબ્બલ આલમીન.

કુર્આને હકીમકી યૂં તો સાત કિર્અતેં મશ્હૂર હૈ. ઔર સાતોંકો બરહક તસ્લીમ કિયા ગયા હૈ. હમારે યહાં ગુજરાતમેં ભી તિલાવતે કુર્આનકે દો તરીકે રિવાજમેં હૈ. એક મા'રૂફ (જિસમેં અલિફ ઝેર "ઈ" ઔર અલિફ પેશ "ઉ" પઢા જાતા હૈ) દૂસરે મજેહૂલ (જિસમેં અલિફ ઝેર "એ" ઔર અલિફ પેશ "ઓ" પઢા જાતા હૈ) આ'લા હઝરત ફાઝિલે બરૈલવી ઈમામ એહમદ રઝા ખાં કે **"કન્ઝુલ ઈમાન ફી તર્જુમતુલ કુર્આન"** કે મત્ન ઔર તર્જુમા વ તફસીરકા યેહ લિપિયાંતર ભી મા'રૂફ તરીકે કે મુતાબિક કિયા ગયા હૈ.

યેહ બાત ભી ઝેહનમેં રખેં કે એક છોટે સે જુગરાફિયાઈ ઈલાકે ગુજરાતકી જદીદ ઝબાન ગુજરાતી કિસી તરહ ભી એક વસીઅ જુગરાફિયાઈ ખિત્તે અરબકી કદીમ તરીન ઝબાન અરબીકી હમસર નહી હો સકતી. જુગરાફિયાઈ ઔર ઈલાકાઈ ખુસૂસિયાતકી બિના પર અરબી ઝબાનકી બહોતસી આવાઝેં ઝાહિર કરનેકે લિયે ગુજરાતી કે પાસ સહીહ મુતબાદિલ હુરૂફ (Characters) નહી હૈ. ગુજરાતી ઝબાનકી ઈસ કમ માએગીસે નિપટને કે લિયે નુક્તોં (Diacritical Marks) કે ઝરીએ અરબીકા કરીબ તરીન તલફ્ફુઝ (ઉચ્ચાર) વાઝેહ કરનેકી હર મુમકિન કોશિશ કી ગઈ હૈ. જિસકી તફસીલ આગે એક જદ્-વલ (કોષ્ટક) મેં દી ગઈ હય.

ઈસ જદ્વલ (કોષ્ટક) કી મદદસે આપ કુછ હદ તક સહીહ તલફ્ફુઝ (ઉચ્ચાર) અદા કર સકેંગે. આપસે ઈલ્તિજા હૈ કે કુર્આને મજીદ શુરૂ કરનેસે પેહલે જદ્વલ (કોષ્ટક) મેં દી ગઈ નિશાનિયાં બગૌર સમઝ લેં. ઈસીકે સાથ સાથ કિસી આલિમ, મૌલવી યા અરબી જાનનેવાલેકે સામને પઢ કર અલ્ફાઝ દુરુસ્ત કરલેં. ઔર કુર્આને મજીદ સહીહ પઢનેકા તરીકા સમઝ લેં.

ખુદા હમેં કુર્આને મજીદકી તિલાવતકી મુદાવેમત (પાબંદી)કી સઆદત નસીબ ફરમાએ ઔર તર્જુમા-વ- તફસીરકો સમઝ કર ઉસ પર અમલ પૈરા હોનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ. આમીન.

નાશિર

કલીમ બુક ડીપો એન્ડ ઓફસેટ પ્રિન્ટર્સ

કુરઆન મજીદ કે ફઝાઈલ (ફાયદે)

નબિય્યે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકા ઈર્શાદ હય. મેરી ઉમ્મતકી ઈબાદતોંમેં સબસે અફઝલ કુરઆન મજીદકી તિલાવત હય. જિસ શખ્સકો અલ્લાહ તઆલાને કુર્આનકી ને'મત અતા ફરમાઈ હો ઔર વોહ યેહ ખયાલ કરે કે કિસી દૂસરેકો ઈસસે બેહતર ચીઝ મિલી હય તો ઉસને કુર્આને પાકકી તેહકીર કી. જિસકી ખુદ અલ્લાહ તઆલાને ઈઝઝત ઔર તા'ઝીમ ફરમાઈ. કુરઆન પઢનેવાલે ખાસ અલ્લાહવાલે હોતે હંય. તુમમેં સે બેહતર વોહ હય જો કુરઆન સીખે ઔર સિખાએ.

હદીસ :- તિરમિઝી વ દારેમીને અબૂ સઈદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે રિવાયત કી કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા કે, 'અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હય જિસકો કુરઆનને મેરે ઝિક્ર ઔર મુઝસે સવાલ કરનેસે મશ્ગૂલ રખા ઉસે મંય ઉસસે બેહતર દૂંગા જો માંગનેવાલે કો દેતા હૂં ઔર કલામુલ્લાહકી ફઝીલત દૂસરે કલામોં પર વૈસી હી હય જૈસી અલ્લાહકી ફઝીલત ઉસકી મખ્લૂક પર હય.'

હદીસ :- તિરમિઝી શરીફમેં ઈબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે રિવાયત હય કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા. 'જિસને કુરઆન મજીદકા એક હર્ફ પઢા તો ઉસકો એક નેકી મિલેગી જો દૂસરે આ'માલકી દસ નેકિયોંકે બરાબર હોગી.'

હદીસ :- ઈમામ એહમદ વ તિરમિઝી વ ઈબ્ને માજહ વ દારેમીને હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે રિવાયત કી કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા, 'જિસને કુરઆન પઢા ઔર ઉસકો યાદ કર લિયા, ઉસકે હલાલકો હલાલ સમઝા ઔર હરામકો હરામ જાના, ઉસકે ઘરવાલોંમેંસે દસ શખ્સોંકે બારેમેં અલ્લાહ તઆલા ઉસકી શફાઅત કુબૂલ ફરમાએગા, જિન પર જહન્નમ વાજિબ હો ચુકા થા.'

અલ્લાહ તઆલા કુરઆન મજીદ કે પઢનેવાલોંકી તરફ સબસે પેહલે ધ્યાન દેતા હય. તુમ કુરઆન મજીદ પઢા કરો કયૂં કે કુરઆન મજીદ કયામતકે દિન અપને પઢનેવાલોંકી સિફારિશ કરેગા.

કુરઆન મજીદકી અઝમત (બળાઈ) બુઝુર્ગી ઔર ઉસકી ફઝીલતકે લિયે ઈતના કાફી હય કે, યેહ દુનિયાકે પૈદા કરનેવાલે ખાલિકકા કલામ હય. તમામ બુરાઈયોં ઔર કમઝોરિયોંસે પાક-સાફ હય.

ખુદ અલ્લાહ તઆલા અપને કુરઆન મજીદકી તા'રીફ કરતા હય. ફિર હમ લોગોંકી ઝુબાનો કલમમેં કયા તાકત હય કે, હમ ઈસકી ખૂબિયોં ઔર બરકતોંકા એક છોટેસે છોટા ટુકળાભી બયાન કર સકે.

હઝરત અલી કર્રમલ્લાહુ વજહહુલ કરીમને ફરમાયા હૈ કે જો નમાઝમેં ખડે હોકર કુર્આન પઢતા હૈ ઉસકે લિયે હર હર્ફકે સવાબમેં સૌ-સૌ નેકિયાં લિખી જાતી હૈં ઔર અગર બાવુઝૂ હો ઔર ઈનકે અલાવા પઢે તો પચ્ચીસ-પચ્ચીસ નેકિયાં ઔર અગર બાવુઝૂ ભી ન હો તો દસ-દસ નેકિયાં લિખી જાતી હૈં.

હર્ફ ઔર તલફ્ફુઝકી પેહચાન

ث	સે઼	સ઼	ت	તે	ત	ب	બે	બ	ا	અલિફ	અ
د	દાલ	દ	خ	ખે઼	ખ઼	ح	હે઼	હ઼	ج	જીમ	જ
س	સીન	સ	ز	ઝે	ઝ	ر	રે	ર	ذ	ઝ઼ાલ	ઝ઼
ط	તો઼ય	ત઼	ض	દુ઼વાદ	દ઼	ص	સુ઼વાદ	સ઼	ش	શીન	શ
ف	ફે	ફ	غ	ગૈ઼ન	ગ઼	ع	ઐ઼ન	અ઼	ظ	ઝો઼ય	ઝ઼
م	મીમ	મ	ل	લામ	લ	ك	કાફ	ક	ق	કા઼ફ	ક઼
ء	હમ્ઝહ	અ	ه	હે	હ	و	વાવ	હ	ن	નૂન	ન
			ة	ગોલ તે	ત	ى	યે	ય			

અરબી ઝુબાનમેં તલફ્ફુઝ (ઉચ્ચાર) કે નુકતએ નઝરસે જો હુરૂફ હોતે હૈ ઉનકી જદ્‌વલ (કોષ્ટક) યહાં દી ગઈ હૈ ઔર સાથ હી ઉનકે મખારિજ (હર્ફકી અદાયગીકે મુકામાત) ભી દિયે ગએ હંય.

જદ્‌વલમેં આખરી હર્ફ (ة) ગોલ "તે" કા ઈસ્તેમાલ લફ્ઝકે આખિરમેં હોતા હૈ. ઈસ લફ્ઝ પર વકફહ કરને પર (ઠહરને પર) ત કો હ પળ્હા જાતા હૈ ઔર વકફહ ન કરને ઔર પળ્હતે ચલે જાને પર (ط) ત઼ ઔર (ت) ત કી તરહ પળ્હા જાતા હય. મિસાલકે તૌર પર શફાઅત પર વકફહ કરને પર શફાઅહ પળ્હા જાએગા. અગર કિસી લફ્ઝમેં ગોલ તે યાની ત હો ઔર ઉસકે બાદકા હર્ફ કિસી કાનૂનકે મુતાબિક સાઈલેન્ટ (ખામોશ) હો જાએ તો ફિર ત આખરી હર્ફ રહ જાને કે નતીજે પર ઠહરનેકે વકત "હ" બન જાએગા, મિસાલકે તૌર પર ગિશાવતુન (غِشَاوَةٌ) મેં ન ગાઈબ હો જાએગા ઔર તબ આખરી બચે હુએ હર્ફ ત કા વકફહ લેતે વકત "હ" મેં બદલકર "ગિશાવહ" પળ્હા જાએગા.

અરબી તલફ્ફુઝાતકી સહીહ અદાયગીકે લિયે યેહ સમઝ લેના બેહદ ઝુરૂરી હૈ કે જહાં સે હો વહાં છોટી સીન (س) સમઝેં, સ઼ હો વહાં સુવાદ (ص) ઔર સ હો વહાં સે઼ (ث) ઔર શ હો વહાં બળી શીન (ش) સમઝેં. ઈસી તરહ ઝ હો વહાં ઝે (ز) સમઝેં, ઝ હો વહાં ઝ઼ાલ (ذ) ઔર ઝ હો વહાં ઝો઼ય (ظ) ઔર જ હો વહાં જીમ (ج) સમઝેં

.ઈસી તરહ હ઼કો હે (ه) હ઼ કો હે઼ (ح) અ કો અલિફ (ا) અ઼ કો અ઼ૈન (ع) દ઼ કો દ઼ુવાદ (ض), ત કો તે (ت) ત઼ કો ત઼ોય (ط) ક કો કાફ (ك), ક઼કો ક઼ાફ (ق) સમઝે, ઈસી તરહ જદ્‌વલકી મદદસે ઔર કુર્આન સહીહ પઢનેવાલેકી મદદસે સહી તલફ્ફુઝ અદા કરેં.

નોટ :--(૧) જહાં હ્રસ્વ ઈ "િ" હો વહાં ઝેર........ ِ ....સમઝ કર પઢેં. જૈસે તિલ,

(૨) જહાં દીર્ઘ ઈ "ી" હો વહાં........ ِ ...ઝેર ઔર યે સમઝ કર પઢેં. જૈસે અલીમ,

(૩) જહાં હ્રસ્વ ઉ "ુ" હો વહાં પેશ........ ُ ....સમઝકર પઢેં. જૈસે રુસુલ

(૪) જહાં દીર્ઘ ઊ "ૂ" હો વહાં........ ُ ...પેશ ઔર (و) વાવ સમઝ કર પઢેં, જૈસે માઊન مَاعُوْن સમૂદ ثَمُوْد વગૈરહ.

'કુર્આનકે અરબી હર્ફોં કે તલફ્ફુઝ (ઉચ્ચાર) કે મુકામ

ه - ء	અ, હ	હલક કે અગલે હિસ્સે સે
ح - ع	અ઼, હ઼	હલક કે દરમિયાની હિસ્સે સે
خ - غ	ખ઼, ગ઼	હલક કે આખિરી હિસ્સે સે
ق	ક઼	ઝબાન કી જળ ઔર ઉપર કે તાલૂ કી મદદ સે
ك	ક	ઝબાન કે દરમિયાન ઔર ઉપર કે તાલૂ સે થોળા-સા (ق)કે તલફ્ફુઝસે હટ કર.
ج - ش - ی	જ, શ, ય	ઝબાનકે દરમિયાની હિસ્સે ઔર તાલુકે દરમિયાની હિસ્સે કે મિલનેસે
ض	દ઼	ઝબાનકે કિનારે ઔર દાંતોંકી ગિરહકે પાસસે યાની સારે કિનારે ઝબાનકે લગાનેસે બાઈ તરફકે ઉપર દાળહોંકી જળસે યા દાઈ તરફસે, મગર બાઈ તરફસે આસાન હે.
ل	લ	ઝુબાનકી નોક ઔર તાલૂકો મિલાને સે
ن	ન	ઝુબાનકે સિરે ઔર ઉપરકે દાંતોંકે નીચે સે
ر	ર	ઝુબાનકે સિરે ઔર ઉપરવાલે સામને કે દાંતોં કે નીચે સે 'ન' કે મુકામસે કુછ આગે
ت - د - ط	તદ, ત઼	ઝુબાનકી નોક ઔર ઉપરકે દાંતોંકી જળસે મિલાકર.
ف	ફ	નીચેકે હોંટકે અંદર ઔર ઉપરકે દાંતોંકે કિનારેસે
ث - ذ - ظ	સ,ઝ,ઝ઼	ઝુબાનકી નોક ઔર અગલે દાંતોંકે કિનારે સે.
و - م - ب	વ,મ,બ	હોંટોંકે દરમિયાનમેં સે
ا	અ	ફઝાએ દહન હૈ યા'ની અલિફ તો ફકત એક હવા હય જો અંદરસે નિકલતી હય.
ز - س - ص	ઝ઼,સ઼,સ	ઝુબાનકી નોક ઔર અગલે દાંતોંકે દરમિયાન સે.

કુરઆને મજીદ કી તિલાવત (પઢને) કે આદાબ

બુખારી ઔર મુસ્લિમ શરીફમેં હઝરત ઉમર બિન ખત્તાબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે રિવાયત હય કે, રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા : હર અમલકા દારોમદાર નિય્યત પર હય ઔર હર શખ્સ કો વોહી મિલેગા જિસકી ઉસને નિય્યત કી હય. તિલાવતકે વકત વુઝૂકે બાદ પાક જગહમેં કિબ્લહ-રૂ હો કર યેહ ખ્યાલ કરતા હુવા તિલાવત કરે કે મૈં તમામ મખ્લૂક (જાનોં) કે પૈદા કરનેવાલેકા કલામ પઢ રહા હૂં જિસકે ઈખ્તિયારમેં મેરી જાન હય ઔર રિઝ્ક કે અસ્બાબ હંય.

તિલાવતકો **"બિસ્મિલ્લાહ"**સે શુરૂ કરે. બશારત (ખુશખબરી) વાલી આયતોં પર ખુશ હો ઔર અઝાબવાલી આયતોં પર રોએ યા કમસે કમ રોના ન આએ તો રોનેકી સૂરત બનાએ. તમામ ઉલમા કી રાએ (મશ્વરા) હય કે ગુસ્લ કિયે બગૈર યા'ની જનાબતવાલે મર્દ યા હૈઝ વ નિફાસવાલી ઔરતકો કુરઆન કા પઢના હરામ હય. યા'ની કિસીભી નાપાક હાલતમેં કુરઆન પઢના યા તિલાવત કરના નહી ચાહિયે.

અગર આપ કુરઆન મજીદકી તિલાવત કરના યા પઢના સહીહ જાનતે હોં તો કુરઆન મજીદ પઢનેકે લિયે કિસી ઉસ્તાદસે ઈજાઝત લેના યા સુનાના ઝુરૂરી નહી લેકિન આપ કુરઆન મજીદ પઢના સહીહ ન જાનતે હોં તો કિસી ઉસ્તાદ યા આલિમસે સહીહ પઢનેકા તરીકા સીખ લેં યા ઉન્હેં સુનાકર અપની ગલ્તિયાં દુરુસ્ત કર લેં.

પઢનેસે પહલે **'અઊઝુ બિલ્લાહિ મિનશ્શૈતાનિર્રજીમ'** પઢના વાજિબ હય ઔર **'બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ O'** પઢના મુસ્તહબ ઔર અગર પઢનેકે દૌરાન કોઈ દુનિયાકી બાત કરે તો ઉસકે બાદ ફિર ઈસકો પઢ લે.

કુરઆન મજીદ દેખકર પઢના ઝબાની પઢનેસે અફઝલ હય. યેહ પઢનાભી હય, દેખના ભી ઔર હાથસે ઉસકા છૂનાભી, યેહ સબ ઈબાદત હય.

કુરઆન મજીદ પઢનેકી હાલતમેં કિસીસે કોઈ બાત ન કરે યા કિસી ઔર કામમેં ધ્યાન ન લગાએ. કુરઆન મજીદ પઢતે વકત અપને આપકો પૂરી તરહ ઉસીકી તરફ લગા દે ઔર દિલમેં કિસી દુન્યવી ખ્યાલકો જગહ ન દે.

કુરઆન મજીદકી હર સૂરહ કે શુરૂમેં **"બિસ્મિલ્લાહ"** પઢના ચાહિયે. પારહ **"વઅ-લમૂ"**મેં સૂરએ તૌબહકે શુરૂમેં **બિસ્મિલ્લાહ** નહી લિખી હય. ઈસકા હુકમ યેહ હય કે અગર કોઈ ઊપરસે પઢતા ચલા આતા હય તો ઈસ પર પહોંચ કર **"બિસ્મિલ્લાહ"** ન પઢે. વૈસેહી શુરૂ કર દે ઔર અગર કિસીને ઈસી જગહસે શુરૂ કિયા હય યા કુછ સૂરહ પઢ કર પઢના બંદ કર દિયા થા ફિર બીચમેંસે પઢના શુરૂ કિયા તો ઈન હાલતોંમેં **બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ O** પઢના ચાહિયે.

કુરઆન મજીદ બહોત હી શીરી (મીઠી) આવાઝમેં પઢના ચાહિયે. કુરઆન કિરઅતકે કાયદોંસે પઢના ચાહિયે. ઠહર ઠહર કર પઢના ચાહિયે. જલ્દી જલ્દી ન પઢે. જહાં ઝિયાદા લોગ હોં વહાં આહિસ્તા પઢે ઔર અકેલેમેં બલંદ (ઊંચી) આવાઝસે પઢના અફઝલ હય લેકિન યેહ ખયાલ રખ્ખા જાએ કે કિસી નમાઝી, મરીઝ યા સોતેકો તકલીફ ન પહોંચે.

આયતે સજદહ પઢને યા સુનનેસે સજદહ વાજિબ હો જાતા હય. સજદહકી આયત નમાઝકે અલાવા પઢને યા સુનનેમેં આએ તો ફૌરન સજદહ કર લેના વાજિબ નહી. હાં, બેહતર હય કે ફૌરન કર લેં. વુઝૂ હો તો દેર ન કરેં. ઉસ વકત અગર કિસી વજહસે સજદહ ન કર સકે તો તિલાવત કરનેવાલે ઔર સુનનેવાલે કો યેહ કહ લેના બેહતર હય કે :- **"સમિઅના વ અ-તઅના ગુફરા-ન-ક રબ્બના વ ઈલૈકલ મસીર"**

કુરઆન મજીદકી તા'ઝીમકે લિયે ઉપર દિયે હુએ આદાબકા અમલ કરના બહોત હી ઝુરૂરી હય.

કુરઆન મજીદ કી નિશાનિયાં ઔર સમઝ (રુમૂઝે ઔકાફ)

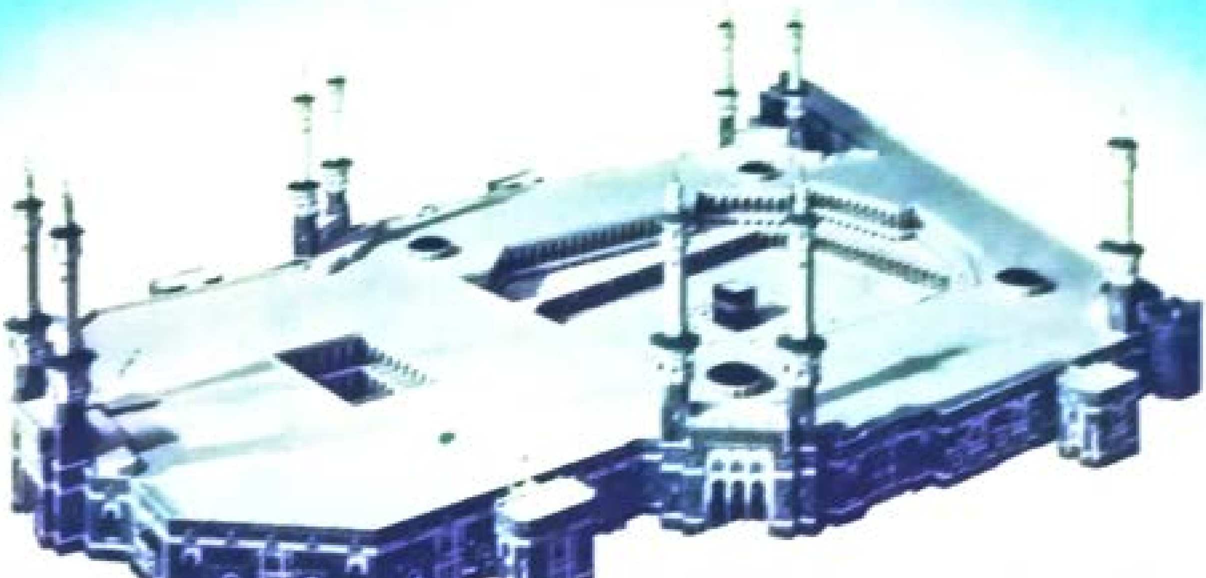
હર એક ઝબાન કે લોગ જબ બાતચીત કરતે હંય તો કહી ઠહર જાતે હંય ઔર કહી નહી ઠહરતે, કહી કમ ઠહરતે હંય, કહી ઝિયાદા, ઔર ઈસ ઠહરને ઔર ન ઠહરનેકો બાતકે સહીહ બયાન કરને ઔર સહીહ મતલબ સમઝને-સમઝાનેમેં બહોત દખલ હય. કુરઆન મજીદકી ઈબારત (અરબી લિખાવટ) ભી બોલચાલકે અંદાઝમેં હય, ઈસ લિયે ઈલ્મ જાનનેવાલોંને ઈસકે ઠહરને, ન ઠહરનેકી નિશાનિયાં મુકર્રર કી હંય. જિન્હેં **"રુમૂઝે ઔકાફ"** કહતે હંય.

ખાસ ધ્યાન રખનેકી બાત યેહ હય કે આમ તૌર પર સભી ઝબાનોંમે ઠહરનેકે નિશાન હોતે હંય. લેકિન કુરઆન મજીદમેં ઠહરને ઔર ન ઠહરને દોનોં તરહકે નિશાન હોતે હંય. જૈસા કે હમ બોલતે હંય. 'ઉઠો મત બૈઠો' ઈસ જુમ્લે (વાકય) મેં અગર કોમા લગા કર લિખેં જૈસે 'ઉઠો, મત બૈઠો' ઈસ તરહ લિખને ઔર બોલનેમેં ઉઠનેકા હુકમ હય ઔર અગર ઈસ જુમ્લેકો ઈસ તરહ લિખેં જૈસે 'ઉઠો મત, બૈઠો' ઈસ તરહ લિખને ઔર પઢનેમેં બૈઠનેકા હુકમ હય. ઈસ મિસાલસે હમકો ખુદ અંદાઝા કરના ચાહિયે કે અરબી જો કુરઆનકી ઝબાન (ભાષા) હય જિસકે પઢનેમેં કિસ કદ્ર એહતિયાત (સાવધાની) કી ઝુરૂરત હય. ઔર તિલાવતે કુર્આન (કુરઆન પઢને) મેં રુમૂઝે ઔકાફ યા'ની નિશાનિયાં ઔર સમઝકા લેહાઝ રખના કિસ કદ્ર ઝુરૂરી હય તાકે કિતાબ કી મન્શા (મકસદ) મેં ફર્ક ન આને પાએ. યહાં રુમૂઝે ઔકાફ (નિશાનિયાં) દિયે ગએ હંય ઔર ઉનકા ઈસ્તે'માલભી દિયા ગયા હય.ઈનકો સિર્ફ નિશાનિયાં સમઝના ચાહિયે. યેહ કુરઆનકે મત્નકા હિસ્સા નહી હંય અગર હમ ઈસકો ગુજરાતીમેં લિખતે તો લા ઈલ્મીમેં યા રવાની (જલ્દી) મેં કોઈ આયતોં મેં શામિલ પઢ લેતા. ઈસ ભુલસે એહતિયાત (સવાધાની) રખને કે લિયે હમને ઈનકો અરબી રસ્મુલ ખતમેં લિખા હય. સિર્ફ વકફહ, સકતહ ઔર સજદહકો હમને પઢનેવાલેકી આસાનીકે લિયે ગુજરાતી મેં બારીક (છોટે) હર્ફોમેં ઔર કૌસમેં લિખ્ખા હય. જૈસે (વકફહ) (સકતહ) ઔર (સજદહ) ઈસે કુરઆનકી તિલાવતમેં નહી પઢના ચાહિયે. સિર્ફ સમઝ લેના ચાહિયે કે કહાં ઠહરના, કહાં નહી ઠહરના ઔર કહાં સજદહ કરના હય.

બતાઈ ગઈ નિશાનિયોં પર અમલ કરના બહોત ઝુરૂરી હય. કયૂંકે ઈન નિશાનિયોં પર ધ્યાન ન દેને સે તિલાવતમેં મા'ની બદલ જાનેકા અંદેશા રહતા હય.

કુરઆન મજીદ

કન્ઝુલ ઈમાન

કલીમ બુક ડીપો એન્ડ ઓફસેટ પ્રિન્ટર્સ

(૧) સૂરતુલ ફાતિહા

(મક્કી) ૭ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

سُورَةُ الفَاتِحَةِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۙ الرَّحْمٰنِ
الرَّحِيْمِ ۙ مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ۞
اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ ۞
اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ۙ صِرَاطَ
الَّذِيْنَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۙ غَيْرِ
الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ ۞

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્ંમા નિર્રહ્ંીમ ○

અલ્લાહકે નામસે શુરૂઅ જો બહોત મહેરબાન રહમતવાલા હૈ

અલ-હ્ંમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ-

સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકો જો માલિક સારે જહાન

આ્ંલમીન (૧) અર્રહ્ંમાનિર્રહ્ંીમ (૨)

વાલોંકા (૧) બહોત મહેરબાન રહમતવાલા (૨)

માલિકિ યૌમિદ - દીન (૩) ઈય્યા-ક

રોઝે જઝાકા માલિક (૩) હમ તુઝહીકો

નઅ્ં-બુદુ વ ઈય્યા-ક નસ્તઈ્ંન (૪) ઈહ - દિનસ્ં -

પૂજેં ઔર તુઝહીસે મદદ ચાહેં (૪) હમકો સીધા રાસ્તા

સ્ંિરાતલ્ંમુસ્તકી્ં-મ (૫) સ્ંિરાતલ્લઝી્ં-ન અન-અ્ંમ્ત

ચલા (૫) રાસ્તા ઉન્કા જીનપર તૂને એહસાન

અ્ંલૈહિમ (૬) ગ઼ૈરિલ-મગ઼્દૂબિ અ્ંલૈહિમ વલદ઼્-દ઼ાલ્લીન (૭)

કિયા (૬) ન ઉન્કા જીન પર ગઝબ હુવા ઔર ન બેહકે હુવોંકા (૭)

બિસ્મિલ્લા-હિર્રહમા-નિર્રહીમ

નહ-મદુહૂ-વનુસલ્લિય-અલા-હબીબિહિલ-કરીમ

સૂરએ ફાતિહા કે અસ્મા (નામ) :

ઈસ સૂરતકે મુતઅદ્દિદ (કઈ) નામ હૈ (૧) ફાતિહા (૨) ફાતિહતુલ કિતાબ (૩) ઉમ્મુલ કુર્આન (૪) સૂરતુલ કન્ઝ (૫) કાફિયા (૬) વાફિયા (૭) શાફિયા (૮) શિફા (૯) સબ્એ મસાની (૧૦) નૂર (૧૧) રુકૈયા (૧૨) સૂરતુલ હમ્દ (૧૩) સૂરતુદ દુઆ (૧૪) તા'લીમુલ મસ્અલા (૧૫) સૂરતુલ મુનાજાત (૧૬) સૂરતુત તફવીઝ (૧૭) ઈસ સૂરતમેં સાત આયતેં, સત્તાઈસ કલમે, એકસો ચાલીસ હુરૂફ હૈ. કોઈ આયત નાસિખ યા-મન્સૂખ નહીં.

શાને નુઝૂલ : યેહ સૂરત મક્કા મુકર્રમા યા મદીના મુનવ્વરા યા દોનોં મેં નાઝિલ હુઈ. ઉમર બિન શરેહ્બીલસે મન્કૂલ હૈ કે નબીયે કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને હઝરત ખુદયજાહ (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હા)સે ફરમાયા. મૈં એક નિદા સુના કરતા હું જિસમેં "ઈકરા" કહા જાતા હૈ. વર્કહ બિન નવફિલકો ખબરદી ગઈ. અર્ઝ કી જબ યેહ નિદા આએ આપ બાઈત્મીનાન સુને. ઉસકે બાદ હઝરત જીબ્રઈલને હાઝિરે ખિદમત હો કર અર્ઝ કિયા. ફરમાઈયે "બિસ્મિલ્લા-હિર્રહમા-નિર્રહીમ. અલ્હમ્દુ-લિલ્લાહિ-રબ્બિલ-આલમીન". ઈસસે મા'લૂમ હોતા હૈ કે નુઝૂલ મેં યેહ પેહલી સૂરત હૈ મગર દૂસરી રિવાયાતસે મા'લૂમ હોતા હૈ કે પેહલે સૂરએ "ઈકરા" નાઝિલ હુઈ. ઈસ સૂરતમેં (અલ્હમ્દુ) તા'લીમન બંદોંકી ઝબાનમેં કલામ ફરમાયા ગયા હૈ.

અહકામે મસ્અલા : નમાઝમેં ઈસ સૂરતકા (ફાતિહા) પઢના વાજિબ હૈ. ઈમામ વ મુન્ફરદ કે લિયે તો હકીકતન અપની ઝબાનસે ઓર મુકતદી કે લિયે બ કિર્અતે હુકમિયહ યા'ની ઈમામકી ઝબાનસે. સહીહ હદીસમેં હૈ "કિર્અતુલ-ઈમામિ-લહુ-કિર્અતુન" ઈમામકા પઢના મુકતદીકા પઢના હૈ. કુર્આને પાકમેં મુકતદીકો ખામોશ રેહને ઓર ઈમામકી કિર્અત સુનનેકા હુકમ દિયા હૈ. "વ-ઈઝા-કુરિઅલ-કુર્આન-ફસ્તમિઉ-લહ-વઅન્સિતૂ-" મુસ્લિમ શરીફ કી હદીસ હૈ. "ઈઝા-કરઅ-ફઅન્સિતુ" "જબ ઈમામ કિર્અત કરે તુમ ખામોશ રહો" ઔર બહોતસી અહાદીસમેં યહી મઝમૂન હૈ. **મસ્અલા :** નમાઝે જનાઝહમેં દુઆ યાદ ન હો તો સૂરએ ફાતિહા બનિય્યતે દુઆ પઢના જાઈઝ હૈ. બનિય્યતે કિર્અત જાઈઝ નહી. (આલમગીરી) સૂરએ ફાતિહા કે ફઝાઈલ અહાદીસમેં ઈસ સૂરતકી બહોતસી ફઝીલતેં વારિદ હૈં. હુઝૂરને ફરમાયાઃ તૌરેત.. ઝબૂરો ઈન્જીલમેં ઈસકી મિસલ સૂરત ન નાઝિલ હુઈ (તિરમીઝી) એક ફરિશ્તેને આસ્માનસે નાઝિલ હોકર હુઝૂર પર સલામ અર્ઝ કિયા ઔર દો ઐસે નૂરોંકી બશારત દી જો હુઝૂરસે પેહલે કિસી નબીકો અતા ન હુએ. એક સૂરએ ફાતિહા, દૂસરે સૂરએ બકરકી આખરી આયતેં (મુસ્લિમ શરીફ)

સૂરએ ફાતિહા હર મરઝકે લિયે શિફા હૈ (દારમી) સૂરએ ફાતિહા સૌ મરતબા પઢકર જો દુઆ માંગે અલ્લાહ તઆલા કબૂલ ફરમાતા હૈ (દારમી) ઈસ્તેઆઝહ **મસ્અલા :** (ફાયદા) તિલાવતસે પેહલે "અઊઝુ-બિલ્લાહિ-મિનશ્શયતા-નિર્રજીમ" પઢના સુન્નત હૈ (ખાઝિન) લેકિન શાગિર્દ ઉસ્તાદસે પઢતા હો તો ઉસકે લિયે સુન્નત નહી (શામી)

મસ્અલા : નમાઝમેં ઈમામ વ મુનફરિદ કે લિયે 'સુબ્હાન'સે ફારિગ હોકર આહિસ્તા 'અઊઝુ' પઢના સુન્નત હૈ (શામી) તસ્મિયહ **મસ્અલા :** બિસ્મિલ્લાહકા મસ્અલા. "બિસ્મિલ્લા-હિર્રહમા-નિર્રહીમ" કુર્આન પાકકી આયત હૈ મગર સૂરએ ફાતિહા યા ઓર કિસી સૂરહકા જુઝ (હિસ્સા) નહી. ઈસી લિયે નમાઝમેં જેહરકે સાથ ન પઢી જાએ. બુખારીઓ મુસ્લિમમેં મરવી હૈ કે હુઝૂરે અકદસ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) ઔર હઝરત સિદ્દીકો ફારૂક (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમા) નમાઝ "અલ્હમ્દુ લિલ્લાહે-રબ્બિલ-આલમીન" સે શુરૂ ફરમાતે થે. **મસ્અલા :** તરાવીહ મેં જો ખત્મ કિયા જાતા હૈ ઉસમેં કહી એક મરતબા "બિસ્મિલ્લાહ" જેહરકે સાથ ઝુરૂર પઢી જાએ તાકે એક આયત બાકી ન રેહ જાએ. **મસ્અલા :** કુર્આને પાકકી હર સૂરત 'બિસ્મિલ્લાહ' સે શુરૂ કી જાએ સિવાય સૂરએ બરાઅત કે. **મસ્અલા :** સૂરએ નમલમેં આયતે સજદાકે બાદ જો બિસ્મિલ્લાહ, આતી હૈ વોહ મુસ્તકિલ આયત નહી હૈ બલ્કે જુઝવે આયત (આયતકા હિસ્સા) હૈ. બિલા ખિલાફ ઈસ આયતકે સાથ ઝરૂર પઢી જાએગી. નમાઝે જેહરી મેં જહરન સિર્રિમેં સિર્રન. **મસ્અલા :** હર મુબાહ કામ 'બિસ્મિલ્લાહ'સે શુરૂ કરના મુસ્તહબ હૈ. નાજાઈઝ કામમેં 'બિસ્મિલ્લાહ' પઢના મમનૂઅ હૈ.

સૂરએ ફાતિહાકે મઝામીન : (વિષયો) ઈસ સૂરતમેં અલ્લાહ તઆલાકી હમ્દો-સના, રુબૂબિય્યત (પરવરદિગારી) રહમત, મિલ્કિય્યત, ઈસ્તેહકાકે ઈબાદત, તવફીકે ખૈર, બંદોંકી હિદાયત, તવજ્જોહ ઈલલ્લાહ, ઈખ્તિસાસે ઈબાદત, ઈસ્તેઆનત તલબે રુશ્દ, આદાબે દુઆ, સાલેહીનકે હાલસે મુવાફિકત, ગુમરાહોંસે ઈજતેનાબો નફરત, દુનિયાકી ઝિન્દગીકા ખાતિમહ, જઝા ઔર રોઝે જઝાકા મુસર્રિહ (સાફ-સુથરા) વ મુફસ્સિલ બયાન હૈ ઔર જુમ્લા મસાઈલકા ઈજમાલન..

હમ્દ મસ્અલા : હરકામકી ઈબ્તિદામેં તસ્મીયહ (બિસ્મિલ્લાહ) કી તરેહ હમ્દે ઈલાહી બજાલાના ચાહિયે. **મસ્અલા** : કભી હમ્દ વાજિબ હોતી હૈ જૈસે ખુત્બએ જુમ્આમેં. કભી મુસ્તહબ. જૈસે ખુત્બએ નિકાહો દુઆ વહર અમ્રે ઝીશાન મેં

ઔર હર ખાને પીનેકે બાદ. કભી સુન્નતે મુઅક્કિદહ જૈસે છીંક આને કે બાદ (તિલાવતી) 'રબ્બુલ આલમીન' મેં તમામ કાએનાત કે હાદિસે મુમ્કિન મોહતાજ હોને ઔર અલ્લાહ તઆલા કે વાજિબ કદીમે અઝલી અબદી, હય્યો કય્યુમ, કાદિરો, અલીમ હોનેકી તરફ ઈશારા હૈ. જિનકો 'રબ્બુલ આલમીન' મુશ્તમિલ હૈ. દો લફ્ઝોંમેં ઈલ્મે ઈલાહિયાત કે અહમ મુબાહિસ તય હો ગએ.

'માલિકિ યવ્મિદ્દીન' મુલ્કકિ ઝુહૂરે તામકા બયાન ઔર યેહ દલીલ હૈ કે, અલ્લાહ કે સિવા કોઈ મુસ્તહિકે ઈબાદત નહીં કયૂં કે સબ ઉસકે મમ્લૂક હૈં ઔર મમ્લૂક મુસ્તહિકે ઈબાદત નહીં હો સકતા. ઈસીસે મા'લૂમ હુવા કે દુનિયા દારુલ અમલ હૈ ઔર ઉસકે લિયે એક આખિર હૈ જહાં કે સિલસિલેકો અઝલી વ કદીમ કહના બાતિલ હૈ. ઈખ્તિતામે દુનિયા કે બાદ એક જઝાકા દિન હૈ ઈસસે તનાસુખ બાતિલ હો ગયા. 'ઈય્યાક નાઅબુદુ' સિફ્ફે ઝાતો-સિફાત કે બાદ, યેહ ફરમાના ઈશારા કરતા હૈ કે એ'તિકાદ અમલ પર મુકદ્દમ હૈ ઔર ઈબાદતકી મકબૂલિયત અકીદેકી સિહહત પર મવકૂફ હૈ.

મસ્અલા : નઅ-બુદુ કે સી ગએ જમા સે અદા બજમાઅતભી મુસ્તફાદ હોતી હૈ ઔર યેભી કે અવામકી ઈબાદતેં મહેબૂબોં ઔર મકબૂલોંકી ઈબાદતોં કે સાથ દરજએ કબૂલ પાતી હૈ. **મસ્અલા :** ઈસમેં રદ્દે શિર્કભી હૈ કે અલ્લાહ તઆલા કે સિવા ઈબાદત કિસીકે લિયે નહીં હો સકતી. 'વ ઈય્યાક નસ્તઈન' મેં યેહ તા'લીમ ફરમાઈ કે ઈસ્તેઆનત (મદદ) ખ્વાહ બવાસ્તા હો યા બે વાસ્તા હરતરહ અલ્લાહ તઆલા કે સાથ ખાસ હૈ. હકીકી મુસ્તઆન (મદદ કરનેવાલા) વોહી હૈ બાકી આલાતો, ખુદદામ વ અહબાબ વગૈરહ સબ અવને ઈલાહીકે મઝહર હૈં. બંદેકો ચાહિયે કે ઈસપર નઝર રખ્ખે ઔર હર ચીઝમેં દસ્તે કુદરતકો કારકુન દેખે. ઈસસે યેહ સમઝના કે અવલિયાઓ અંબિયાસે મદદ ચાહના શિર્ક હૈ. અકીદએ બાતિલહ હૈ કયૂંકે મુકર્રિબાને હક કી ઈમદાદ ઈમદાદે ઈલાહી હૈ. ઈસ્તિઆનત બિલગયર નહીં. અગર ઈસ આયતકે યેહ મા'ની હોતે જો વહાબીયહને સમઝે તો કુર્આનપાક મેં, અઈનૂની બિકુવ્વતીન. ઔર ઈસ્તઈનુ-બિસ્સબરિ-વસ્સલાત' કયૂં વારિદ હોતા ઔર અહાદીસમેં અહલુલ્લાહસે ઈસ્તિઆનતકી તા'લીમ કયૂં દી જાતી. 'ઈહદિનસ્સિરાતલ-મુસ્તકીમ' મા'રેફતે ઝાતો-સિફાતકે બાદ ઈબાદત. ઉસકે બાદ દુઆ તા'લીમ ફરમાઈ. ઈસસે યેહ મસ્અલા મા'લૂમ હુવા કે બંદેકો ઈબાદતકે બાદ મશ્ગૂલે દુઆ હોના ચાહિયે. હદીસ શરીફમેંભી નમાઝકે બાદ દુઆકી તા'લીમ ફરમાઈ ગઈ હૈ. (અત્તિબ્રાની ફીલ કબીર. અલબયહકી ફિસ્સુનન) સિરાતે મુસ્તકીમ સે મુરાદ ઈસ્લામ યા કુર્આન, યા ખુલકે નબીયે કરીમ (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમ) યા હુઝૂરકે આલો-અસ્હાબ હૈં. ઈસસે સાબિત હોતા હૈ કે સિરાતે મુસ્તકીમ તરીકએ અહલે સુન્નત હૈ. જો અહલે બૈતો અસ્હાબ ઔર સુન્નતો કુર્આનો સવાદે આઝમ સબકો માનતે હૈં. 'સિરાતલ-લઝીન-અન્અમ્ત-અલયહિમ' જુમ્લએ ઊલા કી તફસીર હૈ કે સિરાતે મુસતકીમ સે તરીકુલ મુસ્લિમીન મુરાદ હૈ. ઈસસે બહોતસે મસાઈલ હલ હોતે હૈં જીન ઉમૂર પર બુઝુર્ગાને દીનકા અમલ રહા હો વોહ સિરાતે મુસ્તકીમ મેં દાખિલ હૈ. 'ગયરિલ-મગ્દૂબિ-અલયહિમ- વલદ્-દાલ્લીન'. ઈસમેં હિદાયત હૈ કે **મસ્અલા :** તાલિબે હકકો દુશ્મનાને ખુદાસે ઈજતેનાબ ઔર ઉન્કે રાહો-રસમ, વઝઓ અત્વારસે પરહેઝ લાઝિમ હૈ. તિરમીઝીકી રિવાયત હૈ કે 'મગ્દૂબિ અલયહિમ' સે યહૂદ ઔર દાલ્લીન, સે નસારા મુરાદ હૈ. **મસ્અલા :** દુવાદ ઔર ઝોયમેં મુબાહિસે ઝાતી હૈ બા'ઝ સિફાતકા ઈશ્તિરાક ઉન્હેં મુત્તહિદ નહીં કર સકતા લેહાઝા ગૈરિલ મગ્દૂબિ બઝાહિર પઢના અગર બકસ્દ હોતો તહરીફે કુર્આન વ કુફ્ર હૈ વરના નાજાઈઝ. **મસ્અલા :** જો શખ્સ દુવાદ કી જગહ ઝા (ઝોય) પઢે ઉસકી ઈમામત જાઈઝ નહીં. (મુહીતે બુહાની) આમીન. કે મા'ની હૈ 'અયસાહી કર યા કુબૂલ ફરમા'.

મસ્અલા : યેહ (આમીન) કલ્મએ કુર્આન નહીં. **મસ્અલા :** સૂરએ ફાતિહાકે ખતમ પર આમીન કેહના સુન્નત હૈ. નમાઝકે અંદરભી ઔર બાહરભી. **મસ્અલા :** હઝરત ઈમામે આ'ઝમ (હન્ફી) કા મઝહબ યેહ હૈ કે નમાઝમેં આમીન બઈખ્ફા કે સાથ યા'ની આહિસ્તા કહીજાએ. તમામ અહાદીસ પર નઝર ઔર તન્કીહસે યેહી નતીજા નિકલતા હૈ. જેહરકી (બુલંદ અવાઝસે) રિવાયતોંમેં સિર્ફ 'વાઈલ'કી રિવાયત સહીહ હૈ. ઉસમેં 'મદ્દૂબિહા'કા લફ્ઝ હૈ. જીસકી દલાલત જેહર પર કતઈ નહીં. જયસા જેહ્રકા ઈહતેમાલ હૈ વયસાહી બલ્કે ઉસસે કવી મદદહમ્ઝહકા ઈહતેમાલ હૈ. ઈસલિયે યેહ રિવાયત જેહરકે લિયે હુજ્જત નહીં હો સકતી. દૂસરી રિવાયતેં જીનમેં જેહરો રફઅકે અલફાઝ હૈં. ઉન્કી અસ્નાદમેં કલામ હૈ અલાવહબરી વોહ રિવાયતે બિલ-મા'ના હૈં. ઔર ફહમે રાવીએ હદીસ નહીં. લેહાઝા આમીનકા આહિસ્તાહી પઢના સહીહતર હૈ.

(૨) સૂરતુલ-બ-ક઼-રહ

(મદની) ૨૮૬ આયતેં ઔર ૪૦ રુકૂઅ હૈં.

سُوْرَةُ الْبَقَرَةِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
الٓمّٓ ۚ ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَا رَيْبَ ۛۚ فِيْهِ ۛۚ
هُدًى لِّلْمُتَّقِيْنَ ۙ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ
بِالْغَيْبِ وَيُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا
رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ
يُؤْمِنُوْنَ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ
مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَبِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ۗ

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ०

અલ્લાહકે નામસે શુરૂઅ જો બહોત મહેરબાન રહમતવાલા હૈ

અલિફ-લામ-મીમ (૧) **ઝ઼ાલિકલ-**
અલિફ-લામ-મીમ (૨) વોહ
કિતાબુ લા રૈ-બ ફ઼ીહિ
બુલંદ મરતબા કિતાબ (કુરઆન)
હુદલ- લિલ્મુત્તક઼ીન (૨)
કોઈ શક કી જગહ નહીં.
અલ્લઝ઼ી-ન યુઅ- મિનૂ-ન બિલ્ગ઼ૈબિ વ યુક઼ીમૂનસ્સ઼લા-ત
(૩) ઉસ મેં હિદાયત હૈ ડરવાલોંકો (૪) વો જો
વમિમ્મા ર-ઝ઼ક઼્નાહુમ યુન્ફિક઼ૂન (૩) **વલ્લઝ઼ી-ન**
બેદેખે ઈમાન લાએ (૫) ઔર નમાઝ કાયમ રખેં
યુઅ-મિનૂ- ન બિમૉ ઉન્ઝિ-લ ઈલૈ-ક વમૉ ઉન્ઝિ-લ
(૬) ઔર હમારી દી હુઈ રોઝીમેંસે હમારી રાહમેં ઉઠાએં (૭) ઔર વોહ
મિન ક઼બ્લિક વ બિલ-આખ઼િરતિ હુમ યૂક઼િનૂન (૪)
કે ઈમાન લાએં ઉસ પર જો અય મહબૂબ !

---

(૧) સૂરએ બકરહ : યેહ સૂરત મદની હૈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમા) ને ફરમાયા મદીના તય્યબહમેં સબસે પેહલે યેહી સૂરત નાઝિલ હુઈ. સિવાય આયત વત્તકૂ-યવમન- તુર્જઉન કે જો હજ્જે વિદાઅમેં બમુકામ મક્કા મુકર્રમા નાઝિલ હુઈ (ખાઝિન) ઈસ સૂરતમેં દોસૌ છયાસી આયતેં, ચાલીસ રૂકૂઅ, છે હઝાર એકસો ઈકકીસ કલિમે, પચ્ચીસ હઝાર પાંચસો હુરૂફ હૈ (ખાઝિન) પેહલે કુર્આનપાકમેં સૂરતોંકે નામ ન લિખ્ખે જાતે થે. યેહ તરીકા હુજ્જાજને નિકાલા. ઈબ્ને અરબીકા કૌલ હૈ કે સૂરએ બકરમેં હઝાર અમ્ર, હઝાર નહી (મનાઈ), હઝાર હુકમ, હઝાર ખબરેં હૈં. ઈસકે અખઝ મેં બરકત તર્કમેં હસરત હૈ. અહલે બાતિલ જાદૂગર ઈસકી ઈસ્તતા અત નહી રખતે. જિસ ઘરમેં યેહ સૂરત પઢી જાએ તીન દિન તક

أُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنْ رَّبِّهِمْ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝
اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ
تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝ خَتَمَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ وَعَلٰى
سَمْعِهِمْ ؕ وَعَلٰٓى اَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ ۫ وَّلَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيْمٌ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّقُوْلُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَ
بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِيْنَ ۝ يُخٰدِعُوْنَ اللّٰهَ وَ
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۚ وَمَا يَخْدَعُوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ۝
فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ ۙ فَزَادَهُمُ اللّٰهُ مَرَضًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ
اَلِيْمٌ ۢ بِمَا كَانُوْا يَكْذِبُوْنَ ۝ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ لَا
تُفْسِدُوْا فِى الْاَرْضِ ۙ قَالُوْٓا اِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُوْنَ ۝
اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُوْنَ وَلٰكِنْ لَّا يَشْعُرُوْنَ ۝ وَاِذَا
قِيْلَ لَهُمْ اٰمِنُوْا كَمَآ اٰمَنَ النَّاسُ قَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ
كَمَآ اٰمَنَ السُّفَهَآءُ ؕ اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَآءُ وَلٰكِنْ

મં ૧

(૪) ઉલાઈ-ક અલા હુદમ મિર્રબ
તુમ્હારી તરફ ઉતરા ઓર જો તુમસે પહલે ઉતરા (૮) ઔર આખિરત
બિહિમ ॰ વઉલાઈ-ક હુમુલ મુફ-લિહૂન (૫)
પર યકીન રખ્ખેં (૯) વોહી લોગ અપને રબકી તરફ સે
ઈન્નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ સવાઉન અલૈહિમ અ
હિદાયત પર હૈં ઔર વોહી મુરાદ કો પહોંચનેવાલે
અન્ઝર્તહુમ અમ લમ તુન્ઝિર્હુમ લા
બેશક વોહ જિનકી કિસ્મતમેં કુફ્ર હૈ (૧૦) ઉન્હેં
યુઅ-મિનૂન (૬) ખ-ત-મલ્લાહુ અલા કુલૂબિહિમ
બરાબર હૈં ચાહે તુમ ઉન્હેં ડરાઓ યા ન ડરાઓ વોહ
વ-અલા સમ્ઈહિમ વ-અલા અબ્સારિહિમ
ઈમાન લાનેકે નહીં અલ્લાહને ઉનકે દિલોં
ગિશાવતુંવ્વલહુમ અઝાબુન અઝીમ ○ (૭)
પર ઔર કાનોં પર મુહર કર દી ઔર ઉનકી આંખોં પર
વમિનન્નાસિ મંય્યકૂલુ આમન્ના બિલ્લાહિ વબિલ્યૌમિલ-આખિરિ વમા હુમ બિ
ઘટાટોપ હૈ (૧૧) ઔર ઉનકે લિયે બળા અઝાબ ઔર કુછ લોગ કહતે હૈં (૧૨) કે હમ
મુઅ-મિનીન □ (૮) યુખાદિઊનલ્લા-હ વલ્લઝી-ન આ-મનૂ ॰ વમા યખ્દઊ-ન ઈલ્લા
અલ્લાહ ઔર પિછલે દિન પર ઈમાન લાએ ઔર વોહ ઈમાનવાલે નહીં ફરેબ દિયા ચાહતે હૈં અલ્લાહ
અન્ફુસહુમ વમા યશ્ઉરૂન ॰ (૯) ફી કુલૂબિહિમ મ-રદુન ॰ ફઝા-દહુમુલ્લાહુ
ઔર ઈમાનવાલોં કો (૧૩) ઔર હકીકત મેં ફરેબ નહીં દેતે મગર અપની જાનોંકો ઔર
મ-રદા ॰ વ-લહુમ અઝાબુન અલીમુમ ॰ બિમા કાનૂ યકઝિબૂન (૧૦) વઈઝા
ઉન્હેં શઊર નહીં ઉનકે દિલોંમેં બીમારી હૈ (૧૪) તો અલ્લાહને ઉનકી બીમારી ઔર બઢાઈ ઔર
કી-લ લહુમ લા તુફ-સિદૂ ફિલ-અર્દિ ॰ કાલૂ ઈન્નમા નહનુ મુસ્લિહૂન (૧૧)
ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ બદલા ઉનકે ઝૂટ કા (૧૫) ઔર જો ઉનસે કહા જાએ ઝમીનમેં ફસાદ ન કરો (૧૬)
અલા ઈન્નહુમ હુમુલ મુફ-સિદૂ-ન વલાકિલ લા યશ્ઉરૂન (૧૨)
તો કેહતે હૈં હમ તો સંવારનેવાલે હૈં સુનતા હૈ ! વહી ફસાદી હૈં મગર ઉન્હેં શઊર નહીં
વઈઝા કી-લ લહુમ આમિનૂ કમા આ-મ-નન્નાસુ કાલૂ અનુઅ-મિનુ કમા
ઔર જબ ઉનસે કહા જાએ ઈમાન લાઓ જૈસે ઔર લોગ ઈમાન લાએ હૈં (૧૭) તો કહેં ક્યા હમ
આ-મ-નસ સુ-ફહાઅ ॰ અલા ઈન્નહુમ હુમુસ્સુફહાઉ વલા કિલ-
અહમકોં કી તરહ ઈમાન લે આએં (૧૮) સુનતા હૈ ! વોહી અહ-મક હૈ મગર જાનતે નહીં (૧૯) ઔર જબ

સરકશ શયતાન ઉસમેં દાખિલ નહીં હોતા. મુસ્લિમ શરીફ કી હદીસ મેં હૈ કે શયતાન ઉસ ઘરસે ભાગતા હૈ જિસમેં યેહ સૂરત પઢી જાએ. (જમલ) બયહકીઓ સઈદ બિન મન્સૂરને હઝરત મુગીરહસે રિવાયત કી કે જો શખ્સ સોતે વકત સૂરએ બકરકી દસ આયતેં પઢેગા કુર્આન શરીફ કો ન ભૂલેગા. વોહ આયતેં યહ હૈં. ચાર આયતેં અવ્વલકી ઔર આયતુલ કુર્સી ઔર દો ઉસકે બાદકી તીન આખિર સૂરતકી. મસ્અલા : તિબ્રાનીઓ બયહકીને હઝરત ઈબ્ને ઉમર (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમા) સે રિવાયત કી કેહુઝૂર અલૈહિસ્સલાતો વસ્સલામને ફરમાયા. મય્યત કો દફન કરકે કબર કે સરહાને સૂરએ બકરકે અવ્વલ કી આયતેં ઔર પાંવકી તરફ આખિર કી આયતેં પઢો. શાને નુઝૂલ :- અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબ (સલ્લલ્લાહુ તઆલા

لا يعلمون ۝ وإذا لقوا الذين آمنوا قالوا آمنا وإذا
خلوا إلى شياطينهم قالوا إنا معكم إنما نحن
مستهزءون ۝ الله يستهزئ بهم ويمدهم في طغيانهم
يعمهون ۝ أولئك الذين اشتروا الضلالة بالهدى
فما ربحت تجارتهم وما كانوا مهتدين ۝
مثلهم كمثل الذي استوقد نارا فلما أضاءت
ما حوله ذهب الله بنورهم وتركهم في ظلمات
لا يبصرون ۝ صم بكم عمي فهم لا يرجعون ۝
أو كصيب من السماء فيه ظلمات ورعد وبرق
يجعلون أصابعهم في آذانهم من الصواعق حذر
الموت والله محيط بالكافرين ۝ يكاد البرق
يخطف أبصارهم كلما أضاء لهم مشوا فيه وإذا
أظلم عليهم قاموا ولو شاء الله لذهب بسمعهم

લા યઅ્-લમૂન (૧૩) વ ઈઝ઼ા લકુલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ
ઈમાનવાલોં સે મિલેં તો કહેં હમ ઈમાન લાએ, ઔર
ક઼ાલૂ આમન્ના વ ઈઝ઼ા ખ઼લૌ ઈલા
જબ અપને શયતાનોંકે પાસ અકેલે હોં (૨૦) તો કહેં
શયાતીનિહિમ ૪ ક઼ાલૂ ઈન્ના મ-અ઼કુમ
હમ તુમ્હારે સાથ હૈં હમ તો યૂંહી હંસી કરતે હૈં (૨૧
ઈન્નમા નહ્નુ મુસ્તહ-ઝિઊન (૧૪) અલ્લાહુ
ઔર અલ્લાહ ઉનસે ઈસ્તેહઝા ફરમાતા હૈ (૨૨)
યસ્તહ-ઝિઉ બિહિમ વ યમુદ્દુહુમ ફી તુગ઼્યાનિહિમ
(જૈસા ઉસકી શાનકે લાયક હૈ) ઔર ઉન્હેં ઢીલ
યઅ્-મહૂન (૧૫) ઉલાઈકલ મં ૧
દેતા હૈ કે અપની સર-કશીમેં ભટકતે રહેં યે વોહ
લઝ઼ીનશ-ત-રવુદ્-દ઼લા- લ-ત બિલહુદા ફમા
લોગ હૈં જિન્હોંને હિદાયત કે બદલે ગુમરાહી
રબિહ઼ત તિજારતુહુમ વ મા કાનૂ મુહ-તદીન (૧૬) મ-સલુહુમ ક-મ-સલિલ્લઝિસ્તૌક-દ
ખરીદી (૨૩) તો ઉનકા સૌદા કુછ નફા ન લાયા ઔર વોહ સૌદેકી રાહ જાનતે હી ન થે (૨૪) ઉનકી કહાવત
નારા ફ-લમ્મા અદૉઅત મા હૌલહૂ ઝ઼-હ-બલ્લાહુ બિનૂરિહિમ વ ત-ર-કહુમ ફી
ઉસ તરહ કી હૈ જિસને આગ રોશન કી તો જબ ઉસસે આસ-પાસ સબ જગમગા ઉઠા અલ્લાહ
ઝ઼ુલુમાતિલ્લા યુબ્સિરૂન (૧૭) સુમ્મુમ્-બુકમુન-ઉમ્યુન ફહુમ લા યર્જિઊન (૧૮)
ઉનકા નૂર લે ગયા ઔર ઉન્હેં અંધેરિયોંમેં છોડ દિયા કે કુછ નહીં સૂઝતા (૨૫) બેહરે ગૂંગે અન્ધે તો
ઔ ક-સય્યિબિમ મિનસ્સમા-ઈ ફીહિ ઝ઼ુલુમાતુંવ-વ રઅ્દુંવ-વ બર્ક઼ુ
વોહ ફિર આનેવાલે નહીં યા જૈસે આસ્માન સે ઉતરતા પાની કે ઉસમેં અંધેરિયાં હૈં ઔર
યજ-અલૂ-ન અસાબિઅહુમ ફી આઝાનિહિમ મિનસ્સવાઈકિ હ-ઝ઼-રલમૌત
ગરજ ઔર ચમક (૨૬) અપને કાનોંમેં ઉંગલિયાં ઠોંસ રહે હૈં
વલ્લાહુ મુહીતુમ-બિલ્કાફિરીન (૧૯) યકાદુલ્બર્કુ યખ્તફુ
કડક કે સબબ મૌત કે ડર સે (૨૭) ઔર અલ્લાહ કાફિરોં કો ઘેરે હુએ હૈ (૨૮) બિજલી યૂં માલૂમ
અબ્સારહુમ કુલ્લમા અદા-અ લહુમ મશૌ ફીહિ વ-ઈઝા અઝ઼-લ-મ
હોતી હૈ કે ઉનકી નિગાહેં ઉચક લે જાએંગી (૨૯) જબ કુછ ચમક હુઈ ઉસમેં
અલૈહિમ ક઼ામૂ વલૌ શા-અલ્લાહુ લ ઝ઼-હ-બ બિ સમ-ઈહિમ
ચલને લગે (૩૦) ઔર જબ અંધેરા હુવા ખડે રેહ ગએ

અલયહિ વસલ્લમ)સે એક ઐસી કિતાબ નાઝિલ ફરમાને કા વા'દા ફરમાયા થા જો ન પાનીસે ધોકર મિટાઈ જા સકે ન પુરાની
હો. જબ કુર્આનપાક નાઝિલ હુવા તો ફરમાયા 'ઝ઼ાલિકલ - કિતાબુ' કે વોહ કિતાબ મૌઊદ યહ હૈ એક કૌલ યેહ હૈ કે અલ્લાહ
તઆલાને બની ઈસ્રાઈલસે એક કિતાબ નાઝિલ ફરમાને ઔર બની ઈસ્માઈલમેંસે એક રસૂલ ભેજનેકા વા'દા ફરમાયા થા.
જબ હુઝૂરને મદીના તય્યબહ કો હિજરત ફરમાઈ જહાં યહૂદ બકસરત થે તો અલિફ-લામ-મીમ-ઝ઼ાલિકલ-કિતાબુ નાઝિલ
ફરમાકર ઉસ વાઅદે કે પૂરે હોને કી ખબર દી. (ખાઝિન) (૨) અલિફ-લામ-મીમ સૂરતોંકે અવ્વલ જો હુરૂફ મોકત્તિઆ આતે
હૈં ઉન્કી નિસ્બત કવ્લ રાજિહ યેહી હૈ કે વોહ અસરારે ઈલાહી ઔર મુતશાબિહાત સે હૈં ઉન્કી મુરાદ અલ્લાહ ઔર રસૂલ જાને

وَأَبْصَارِهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۞ يَا أَيُّهَا
النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۞ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ
بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَ
أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۞ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ
عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِنْ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ
مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا
وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَ
الْحِجَارَةُ ۖ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ۞ وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَ
عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ ۖ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِزْقًا ۙ قَالُوا
هَٰذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ ۖ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا ۖ وَلَهُمْ

منزل

o

વ અબ્સારિહિમ ॰ ઈન્નલ્લા-હ અ઼લા કુલ્લિ
ઔર અલ્લાહ ચાહતા તો ઉન્કે કાન ઔર આંખે લે જાતા (૩૧) બેશક
શૈઈન ક઼દીર ૦ (૨૦) યાઅય્યુહન્નાસુઅ઼-બુદૂ
અલ્લાહ સબ-કુછ કર સકતા હૈ (૩૨) અય લોગો (૩૩) અપને
રબ્બ કુમુલ્લઝ઼ી ખ઼-લ-ક઼કુમ વલ્લ ઝ઼ી-ન મિન
રબકો પૂજો જિસ્ને તુમ્હેં ઔર તુમસે અગલોં કો પૈદા કિયા યે
ક઼બ્લિકુમ લ - અ઼લ્લકુમ તત્તકૂન (૨૧)
ઉમ્મીદ કરતે હુએ કે તુમ્હેં પરહેઝગારી મિલે (૩૪)
અલ્લઝ઼ી જઅ઼-લ લકુમુલ અર્દ઼ ફિરાશંવ્વ-
ઔર જિસ્ને તુમ્હારે લિયે ઝમીન કો બિછૌના ઔર
સ્સમૉ-અ બિના અંવ્વ અન્ઝ-લ મિનસ્સમૉ-ઈ
આસ્માન કો ઈમારત બનાયા ઔર આસ્માનસે પાની
મા-અન ફ અખ઼-ર-જ બિહી મિનસ્સ઼-મરાતિ
ઉતારા (૩૫) તો ઉસસે કુછ ફલ નિકાલે તુમ્હારે

મં ૧ રિઝ-ક઼લ્લકુમ ફલા તજ-અ઼લૂ લિલ્લાહિ અન્દાદંવ્વ અન્તુમ તઅ઼-લમૂન (૨૨)
ખાનેકો તો અલ્લાહ કે લિયે જાન-બૂઝકર બરાબરવાલે ન ઠેહરાઓ (૩૬)
વ ઈન કુન્તુમ ફી રૈબિમ્મિમ્મા નઝ-ઝલના અ઼લા અ઼બ્દિના
ઔર અગર તુમ્હેં કુછ શક હો ઉસ્મેં જો હમને અપને (ઉન ખાસ) બન્દે (૩૭) પર ઉતારા તો ઉસ
ફઅ-તૂ બિસૂરતિમ-મિમ્મિસ઼્લિહી ॰ વદઊ શુહદૉ-અ- કુમ મિન્દૂનિલ્લાહિ
જૈસી એક સૂરત તો લે આઓ (૩૮) ઔર અલ્લાહકે સિવા અપને સબ હિમાયતીયોં કો બુલા લો અગર
ઈન કુન્તુમ સ઼ાદિક઼ીન (૨૩) ફ-ઈલ્લમ તફ-અ઼લૂ વ લન તફ-અ઼લૂ ફત્તકુન્નારલ્લતી
તુમ સચ્ચે હો ફિર અગર ન લા સકો ઔર હમ ફરમાએ દેતે હૈં કે હરગિઝ ન લા સકોગે તો
વ કૂદુહુન્નાસુ વલ-હિ઼જારતુ ઉઈદ-દત લિલ્કાફિરીન (૨૪) વબશ્શિરિલ્લઝ઼ી-ન
ડરો ઉસ આગસે જિસ્કા ઈંધન આદમી ઔર પથ્થર હૈં (૩૯) તૈયાર કર રખી હૈ કાફિરોંકે લિયે (૪૦) ઔર ખુશ-ખબરી
આમનૂ વ અ઼મિલુસ઼- સ઼ાલિહ઼ાતિ અન્ન લહુમ જન્નાતિન તજરી મિન
દે ઉન્હેં જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિએ કે ઉન્કે લિયે બાગ હૈં જિન્કે નીચે નેહરેં રવાં (૪૧) જબ
તહ઼તિહલ-અન્હાર ॰ કુલ્લમા રુઝિ઼કૂ મિન્હા મિન સ઼-મ-રતિર્રિઝ-ક઼ન ॰ કાલૂ
ઉન્હેં ઉન બાગોંસે કોઈ ફલ ખાનેકો દિયા જાએગા (સૂરત દેખકર) કહેંગે યે તો વોહી રિઝક હૈ જો હમેં પેહલે
હાઝલ્લઝ઼ી રુઝિક઼્ના મિન ક઼બ્લુ ॰ વ ઉતૂ બિહી મુ-ત-શાબિહા ॰ વ લહુમ
મિલા થા (૪૨) ઔર વોહ (સૂરતમેં) મિલતા-જુલતા ઉન્હેં દિયા ગયા ઉન્કે લિયે

હમ ઉસકે હક હોને પર ઈમાન લાતે હૈં. (૩) ઈસલિયે કે શક ઉસમેં હોતા હૈ જિસ પર દલીલ ન હો. કુર્આન પાક અયસી વાઝેહ ઔર કવી દલીલેં રખતા હે જો આકિલ મુન્સિફકો ઉસકે કિતાબે ઈલાહી ઔર હક હોનેકે યકીન પર મજબૂર કરતી હૈં તો યહ કિતાબ કિસી તરહ કાબિલે શક નહીં. જિસ તરહ અંધે કે ઈન્કારસે આફતાબકા વુજૂદ મુશ્તબહ નહીં હોતા એસે હી મુઆનિદ, સિયાહ દિલ કે શક વ ઈન્કારસે યેહ કિતાબ મશ્કૂક નહીં હો સકતી (૪) હુદલ-લિલ-મુત્તકીન' અગરચે કુર્આને કરીમકી હિદાયત હર નાઝિર કે લિયે આમ હૈ, મોમિન હો યા કાફિર જૈસા કે દૂસરી આયતમેં ફરમાયા હુદલ-લિન્નાસે, લેકિન ચૂંકે ઈન્તિફાઅ ઈસસે અહલે તકવા કો હોતા હૈ.ઈસલિયે હુદલ-લિલ-મુત્તકીન' ઈર્શાદ હુવા. જૈસા કેહતે હૈં બારિશ સબ્ઝે કે લિયે

فِيهَآ أَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۖ وَهُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ۝ إِنَّ ٱللَّهَ
لَا يَسْتَحْىِۦٓ أَن يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا ۚ
فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ ۖ وَأَمَّا
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَيَقُولُونَ مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلًا ۘ
يُضِلُّ بِهِۦ كَثِيرًا وَيَهْدِى بِهِۦ كَثِيرًا ۚ وَمَا يُضِلُّ بِهِۦٓ إِلَّا
ٱلْفَٰسِقِينَ ۝ ٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ
مِيثَٰقِهِۦ وَيَقْطَعُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَ
يُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ۝ كَيْفَ
تَكْفُرُونَ بِٱللَّهِ وَكُنتُمْ أَمْوَٰتًا فَأَحْيَٰكُمْ ۖ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ
يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝ هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ لَكُم مَّا
فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ ٱسْتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ فَسَوَّىٰهُنَّ
سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ۝ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ
لِلْمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّى جَاعِلٌ فِى ٱلْأَرْضِ خَلِيفَةً ۖ قَالُوٓا۟ أَتَجْعَلُ

ફીહા અઝ-વાજુમ-મુતહ-હ રતુંવ-વૅ હુમ
ઉન બાગોંમેં સુથરી બીબિયાં હૈં (૪૩) ઔર વોહ
ફીહા ખાલિ- દૂન(૨૫)ઈન્નલ્લા-હ લા યસ્ત
ઉનમેં હમેશા રહેંગે (૪૪) બેશક અલ્લાહ ઈસસે
હ્યી અંય્યદ્-રિ-બ મ-સ- લમ્મા બઊદતન
હયા નહીં ફરમાતા કે મિસાલ સમઝાનેકો કૈસી હી
ફમા ફૌકહા ۚ ફઅમ્મલ્લઝી-ન આમનૂ ફ
ચીઝકા ઝિક્ર ફરમાએ મચ્છર હો યા ઉસસે બઢ કર (૪૫) તો
યઅ-લમૂ-ન અન્નહુલ હક્કુ મિર્રબ્બિહિમ ۚ વ
વોહ જો ઈમાન લાએ વોહ તો જાનતે હૈં કે યે ઉન્કે રબકી તરફસે
અમ્મલ્લઝી ન ક-ફરૂ ફ યકૂલૂ-ન માઝા
હક્ક હૈ (૪૬) રહે કાફિર વોહ કહતે હૈં ઐસી કહાવતમેં
અરાદલ્લાહુ બિ હાઝા મ-સ- લા ۘ યુદિલ્લુ
અલ્લાહકા કયા મકસૂદ હૈ અલ્લાહ બોહતેરોંકો ઈસસે
બિહી કસીરંવ્ વ યહદી બિહી કસીરા ۚ વ મા યુદિલ્લુ બિહી ઈલ્લલ-ફાસિકી-ન
ગુમરાહ કરતા હૈ (૪૭) ઔર બોહતેરોંકો હિદાયત ફરમાતા હૈ ઔર ઈસસે ઉન્હેં ગુમરાહ કરતા હૈ જો બે-હુકમ હૈ (૪૮)
(૨૬) અલ્લઝી-ન યન્કુદૂ-ન અહદલ્લાહિ મિમ્બઅદિ મીસા- કિહી વ યક્તઊ-ન
વોહ જો અલ્લાહ કે અહદ કો તોળ દેતે હૈં (૪૯) પક્કા હોનેકે બાદ ઔર કાટતે હૈં ઉસ ચીઝકો જિસ્કે જોળનેકા
મા અ-મ-રલ્લાહુ બિહી અંય્યૂ- સ-લ વ યુફસિદૂ-ન ફિલ્અર્દ ۚ ઉલાઈ-ક હુમુલ- મં ૧
ખુદાને હુકમ દિયા ઔર ઝમીન મેં ફસાદ ફૈલાતે હૈં વોહી નુકસાનમેં હૈં ભલા તુમ કયોં કર ખુદાકે
ખાસિરૂન(૨૭) કૈ-ફ તકફુરૂ-ન બિલ્લાહિ વ કુન્તુમ અમ્વાતન ફ અહયાકુમ ۚ
મુન્કિર હો ગએ હાલાંકે તુમ મુર્દા થે ઉસને તુમ્હેં જિલાયા ફિર તુમ્હેં મારેગા ફિર તુમ્હેં જિલાએગા
સુમ્મ યુમીતુકુમ સુમ્મ યુહયીકુમ સુમ્મ ઈલૈહિ તુર્જઊન (૨૮) હુવલ્લઝી
ફિર ઉસીકી તરફ પલટકર જાઓગે (૫૦) વોહી હૈ જિસ્ને તુમ્હારે લિયે બનાયા જો કુછ ઝમીનમેં હૈ (૫૧) ફિર
ખ-લ-ક લકુમ મા ફિલ્અર્દિ જમીઅન ۚ સુમ્મસ્તવા ઈલસ્સમા-ઈ ફસવ્વા હુન્ન
આસ્માનકી તરફ અસ્તવા (કસ્દ) ફરમાયા તો ઠીક સાત આસ્માન બનાએ ઔર વોહ સબ-કુછ જાનતા હૈ (૫૨) ઔર (યાદ
સબ-અ સમાવાત ۚ વ હુ-વ બિ કુલ્લિ શૈઈન અલીમ ۝ (૨૯)વ ઈઝ કા-લ o
કરો) જબ તુમ્હારે રબને ફરિશ્તોંસે ફરમાયા મૈં ઝમીનમેં અપના નાયબ બનાનેવાલા હૂં (૫૩) બોલે
રબ્બુ-ક લિલ્મલાઈકતિ ઈન્ની જાઈલુન ફિલ્અર્દિ ખલીફહ ۖ કાલૂ અ તજઅલુ
કયા ઐસેકો (નાયબ) કરેગા જો ઉસમેં ફસાદ ફૈલાએ ઔર ખૂંરેઝિયાં કરે (૫૪) ઔર

હૈ યાઅની મુત્તકઅ ઉસસે સબ્ઝહ હોતા હૈ અગરચે બરસ્તી કલ્લર ઔર ઝમીન બેગયાહ પર ભી હૈ તકવા કે કઈ મા'ની આતે હૈં નફસકો ખૌફ કી ચીઝ સે બચાના ઔર ઉર્ફે શરઅમેં મમ્નૂઆત કો છોળકર નફસ કો ગુનાહસે બચાના. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમા) ને ફરમાયા મુત્તકી વોહ હૈ જો શિર્ક વ કબાઈર વ ફવાહિશસે બચે. બા'ઝોંને કહા. મુત્તકી વોહ હૈ જો અપને આપકો દૂસરોંસે બેહતર ન સમઝે. બા'ઝકા કવ્લ હૈ તકવા હરામ ચીઝકા તર્ક ઔર ફરાઈઝ કા અદા કરના હૈ. બા'ઝ કે નઝદીક મઅસીયત પર ઈસ્રાર ઔર તાઅત પર ગુરૂરકા તર્ક તકવા હૈ. બા'ઝને કહા તકવા યેહ હૈ કે તેરા મૌલા તુઝે વહાં ન પાએ જહાં ઉસને મના ફરમાયા. એક કવ્લ યેહ હૈ કે તકવા હુઝૂર (અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામ) ઔર

فِيهَا مَنْ يُّفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَآءَ ۚ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ
بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۗ قَالَ اِنِّيْٓ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝
وَعَلَّمَ اٰدَمَ الْاَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ
فَقَالَ اَنْۢبِـُٔوْنِيْ بِاَسْمَآءِ هٰٓؤُلَآءِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝
قَالُوْا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا ۗ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيْمُ
الْحَكِيْمُ ۝ قَالَ يٰٓاٰدَمُ اَنْۢبِئْهُمْ بِاَسْمَآئِهِمْ ۚ فَلَمَّآ اَنْۢبَاَهُمْ
بِاَسْمَآئِهِمْ ۙ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ اِنِّيْٓ اَعْلَمُ غَيْبَ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِ ۙ وَاَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُوْنَ ۝ وَاِذْ
قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۗ اَبٰى
وَاسْتَكْبَرَ ۫ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ۝ وَقُلْنَا يٰٓاٰدَمُ اسْكُنْ
اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا ۠ وَلَا
تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُوْنَا مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ۝ فَاَزَلَّهُمَا
الشَّيْطٰنُ عَنْهَا فَاَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيْهِ ۪ وَقُلْنَا اهْبِطُوْا

منزل ١

ફીહા મંય્યુફ-સિદુ ફીહા વ યસ્ફિકુદદિમા-અ વ
હમ તુઝે સરાહતે હુએ તેરી તસ્બીહ કરતે ઔર
નહ્‌નુ નુસબ્બિહુ બિ હ઼મ્દિ-ક વ નુક઼દદિસુ લક
તેરી પાકી બોલતે હૈં ફરમાયા મુઝે માલૂમ હૈ જો તુમ
ક઼ા-લ ઈન્ની અઅ્‌-લમુ માલા તઅ્‌-લ-મૂન (૩૦)
નહી જાનતે (૫૫) ઔર અલ્લાહતઆલાને આદમ (અ.)કો તમામ
વ અ઼લ્લ-મ આદમલ અસ્મા-અ કુલ્લહા સુમ્મ
(અશયાકે) નામ સિખાએ (૫૬) ફિર સબ (અશયા) કો મલાએકા
અ઼-ર-દ઼હુમ અ઼ લલ્મલા-ઈકતિ ફ-ક઼ા-લ
પર પેશ કર કે ફરમાયા સચ્ચે હો તો ઉનકે
અમ્બિઊની બિ અસ્મા-ઈ હા-ઉલા-ઈ ઈન કુન્તુમ
નામ તો બતાઓ (૫૭) બોલે પાકી હૈ તુઝે હમે કુછ ઈલ્મ નહી
સાદિક઼ીન (૩૧) ક઼ાલૂ સુબ્હ઼ાન-ક લા ઈ઼લ્મ લના
મગર જિત્ના તૂને હમે સિખાયા બેશક તૂ હી ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ (૫૮)

ઈલ્લા મા અ઼લ્લમ્તના ઈન્ન-ક અન્તલ અ઼લીમુલ હકીમ (૩૨) ક઼ા- લ યા આદમુ
ફરમાયા અય આદમ બતા દે ઉન્હે સબ (અશયાકે) નામ જબ ઉસને (યાની આદમને) ઉન્હે સબકે નામ બતા દિયે (૫૯)
અમ્બિઅ-હુમ બિઅસ્મા-ઈહિમ ફ લમ્મા અમ્બ-અહુમ બિ અસ્મા-ઈહિમ ક઼ા-લ
ફરમાયા મૈં ન કેહતા થા કે મૈં જાનતા હૂં આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી સબ છુપી ચીઝે ઔર મૈં જાનતા હૂં જો કુછ તુમ ઝાહિર
અ-લમ અકુલ્લકુમ ઈન્ની અઅ્‌-લમુ ગૈબસ્સમાવાતિ વલઅર્દિ વ અઅ્‌-લમુ મા
કરતે ઔર જો કુછ તુમ છુપાતે હો (૬૦) ઔર (યાદ કરો) જબ હમને ફરિશ્તોંકો હુકમ દિયા કે આદમકો
તુબ્દૂ-ન વમા કુન્તુમ તક્તુમૂન (૩૩)વ ઈઝ઼ કુલ્ના લિલ્મલા-ઈકતિસ્જુદૂ લિ આદ-મ
સજદા કરો તો સબને સજદા કિયા સિવા ઈબ્લીસકે મુન્કિર હુવા ઔર ગુરૂર કિયા ઔર કાફિર હો ગયા (૬૧)
ફ- સ-જદૂ ઈલ્લા ઈબ્લીસ અબા વસ્તક-બ-ર વ કા-ન મિનલ્કાફિરીન (૩૪)
ઔર હમને ફરમાયા અય આદમ (અ.) તૂ ઔર તેરી બીવી ઈસ જન્નતમે રહો ઔર ખાઓ ઈસ્મેસે બે-રોકટોક જહાં
વ કુલ્ના યા આદમુસ્કુન અન્ત વ ઝૌજુકલ્જન્ન-ત વ કુલા મિન્હા ર-ગ઼-દન હૈ઼સુ
તુમ્હારા જી ચાહે મગર ઉસ પેળકે પાસ ન જાના (૬૨) કે હદસે બળ્હનેવાલોંમે હો જાઓગે (૬૩) તો શૈતાનને
શિઅ્‌તુમા વ લાતક઼-રબા હાઝિ઼હિશ્શ-જ-ર-ત ફ તકૂના મિનઝ઼- ઝ઼ાલિમીન (૩૫)
ઉસ્સે (યઅની જન્નતસે) ઉન્હેં લગ્ઝિશ દી ઔર જહાં રેહતે થે વહાંસે ઉન્હેં અલગ કર દિયા (૬૪)
ફ અઝલ્લહુમશ-શૈતાનુ અ઼ન્હા ફ-અખ઼્-ર-જ-હુમા મિમ્મા કાના ફીહિ વ કુલ્નહ-બિતૂ
ઔર હમને ફરમાયા નીચે ઉતરો (૬૫) આપસમેં એક તુમ્હારા

સહાબા (રદીયલ્લાહો તઆલા અન્હુમ)કી પયરવી કા નામ હૈ. (ખાઝિન) યેહ તમામ માઅની બાહમ મુનાસિબત રખતે હૈં ઔર મઆલ કે એઅતેબારસે ઉન્મે કુછ મુખાલિફત નહી. તકવા કે મરાતિબ બહોત હૈં. અવામ કા તકવા ઈમાન લાકર કુફ્રસે બચના. મુ-તવસ્સેતીન કા અવામિર વ નવાહીકી ઈતાઅત ખવાસ કા હર અયસી ચીઝ કો છોળના જો અલ્લાહ તઆલા સે ગાફિલ કરે (જમલ) હઝરત મુતરજિજમ (કુદસસિર્રુહુ)ને ફરમાયા તકવા સાત કિસ્મકા હૈ. (૧) કુફ્રસે બચના યે બફઝલે તઆલા હર મુસલમાન કો હાસિલ હૈ (૨) બદ મઝહબીસે બચના યેહ હર સુન્ની કો નસીબ હે. (૩) હર કબીરહસે બચના (૪) સગાઈરસે ભી બચના (૫) શુબ્હાતસે એહતેરાઝ (૬) શહવાત સે બચના (૭) ગયરકી તરફ ઈલ્તેફાતસે બચના યેહ

بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ
إِلَىٰ حِينٍ ۝ فَتَلَقَّىٰ آدَمُ مِن رَّبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ۚ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۝ قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ۖ
فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدًى فَمَن تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝
يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ
وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ۝ وَ
آمِنُوا بِمَا أَنزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ
كَافِرٍ بِهِ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّايَ
فَاتَّقُونِ ۝ وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا
الْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا
الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ۝ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ

બઅ્દુકુમ લિ બઅ્દિન અ્દુવ્વ૮વ લકુમ
દુસરેકા દુશ્મન ઔર તુમ્હેં એક વકત તક
ફિલઅર્દિ મુસ્તકર્રુવ-વ મતાઉન ઈલા હીન (૩૬)
ઝમીનમેં ઠહેરના ઔર બરતના હૈ (૬૬)
ફ-ત-લક્કા આદમુ મિર્રબ્બિહી કલિમાતિન ફ
ફિર સીખ લિયે આદમ (અ.)ને અપને રબસે કુછ કલ્મે તો અલ્લાહને ઉસકી
તા-બ અ્લૈહિ૦ ઈન્નહૂ હુવત્તવ્વા- બુર્રહીમ (૩૭)
તૌબા કુબૂલ કી (૬૭) બેશક વોહી હય બહોત તૌબા કુબૂલ કરનેવાલા
કુલ્નહ-બિતૂ મિન્હા જમીઆ ૮ ફઈમ્મા
મહેરબાન હમને ફરમાયા તુમ સબ જન્નતસે ઉતર
યઅ-તિયન્નકુમ મિન્ની હુદન ફ-મન તબિ-અ્
જાઓ ફિર અગર તુમ્હારે પાસ મેરી તરફસે
હુદા-ય ફ લા ખૌફુન અ્લૈહિમ વ લા હુમ
કોઈ હિદાયત આએ તો જો મેરી હિદાયતકા પૈરવ હુવા ઉસે ન કોઈ
યહ્-ઝનૂન(૩૮)વલ્લઝી-ન ક-ફરૂ વ કઝ્-ઝબૂ બિ આયાતિના ઉલાઈ-ક મં ૧
અંદેશા ન કુછ ગમ (૬૮) ઔર વોહ જો કુફ્ર કરેંગે ઔર મેરી આયતેં ઝુટલાએંગે તો વોહ દોઝખવાલે હૈં
અસ્હાબુન્નાર ૮ હુમ ફીહા ખાલિદૂન૦ (૩૯)યા બની ઈસ્રા-ઈલઝ્-કુરૂ
ઉનકો હમેશા ઉસ્મેં રહના અય યાકૂબ કી ઔલાદ (૬૯) યાદ કરો મેરા વોહ
નિઅ્-મતિ- યલ્લતી અનઅ્મ્તુ અ્લૈકુમ વ ઔફૂ બિ અ્હ્દી ઊફિ બિ અહ-દિકુમ૮વ
એહસાન જો મૈંને તુમ પર કિયા (૭૦) ઔર મેરા અહદ પૂરા કરો મૈં તુમ્હારા અહદ પૂરા કરૂંગા (૭૧) ઔર
ઈય્યા-ય ફર્હબૂન(૪૦) વ આમિનૂ બિમા અન્ઝલ્તુ મુસદ્-દિકલ્લિમા મ-અ્કુમ
ખાસ મેરા હી ડર રખો (૭૨) ઔર ઈમાન લાઓ ઉસ પર જો મૈંને ઉતારા ઉસકી તસ્દીક
વ લા તકૂનૂ અવ્વ-લ કાફિરિમ બિહી૮વ લા તશતરૂ બિ આયાતી સ-મ-નન
કરતા હુવા જો તુમ્હારે સાથ હૈ ઔર સબસે પહેલે ઉસકે મુન્કિર ન બનો (૭૩) ઔર મેરી આયતોંકે બદલે
કલીલંવ-વ ઈય્યા-ય ફત્તકૂન(૪૧)વ લા તલ્બિસુલ હક્ક બિલ્બાતિલિ વ
થોડે દામ ન લો (૭૪) ઔર મુઝીસે ડરો ઔર હક્ક સે બાતિલકો ન મિલાઓ ઔર
તક્તુમુલહક્ક વ અન્તુમ તઅ્-લમૂન (૪૨) વ અકીમુસ્સલા-ત વ આતુઝ-
દીદહ વ દાનિસ્તા હક્ક ન છુપાઓ ઔર નમાઝ કાયમ રખો ઔર ઝકાત
ઝકા-ત વર્કઊ મઅ્રાકિઈન (૪૩) અ તઅ-મુરૂનન્ના-સ
દો ઔર રુકૂઅ કરનેવાલોંકે સાથ રુકૂઅ કરો (૭૫) કયા લોગોંકો ભલાઈકા હુકમ

અસ્સુલ ખવાસ કા મન્સબ હૈ ઔર કુર્આને અઝીમ સાતોં મરતબોંકા હાદી હૈ.

(૫) "અલ્લ-ઝીના-યુઅમિનૂના-બિલ-ગયબિ" યહાંસે મુફલિહૂન તક આયતે મોમિનીનકે બા ઈખ્લાસ કે હકમેં હૈં, જો ઝાહિરન વ બાતિનન ઈમાનદાર હૈં. ઉસકે બાદ દો આયતે ખુલે કાફિરોંકે હકમેં હૈં જો ઝાહિરન વ બાતિનન કાફિર હૈં. ઉસકે બાદ વ-મિ-નન્નાસ, સે તેરહ આયતે મુનાફેકીનકે હકમેં હૈં. જો બાતિનમેં કાફિર હૈં ઔર અપને આપકો મુસલમાન ઝાહિર કરતે હૈં (જમલ) ગયબ મસ્દર યા ઈસ્મે ફાઈલ કે મા'નામેં હૈં. ઈસ તકદીર પર ગયબ વોહ હૈ જો હવાસ વ અકલસે બદીહી તૌર પર મા'લૂમ ન હો સકે ઉસકી દો કિસ્મેં હૈં. એક વોહ જિસ પર કોઈ દલીલ ન હો. યેહ ઈલ્મે ગયબે ઝાતી હૈ ઔર યેહી મુરાદ હૈ. આયહ

بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ ۚ أَفَلَا
تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾ وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ۚ وَإِنَّهَا
لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٤٥﴾ الَّذِينَ يَظُنُّونَ
أَنَّهُمْ مُلَاقُو رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٦﴾ يَا بَنِي
إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي
فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ
عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ
مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ
آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يُذَبِّحُونَ
أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ ۚ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِنْ
رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ
وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَإِذْ وَاعَدْنَا
مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ

બિલ્બિર્રિ વ તન્સૌ-ન અન્ફુ- સકુમ વ અન્તુમ
દેતે હો ઔર અપની જાનોંકો ભૂલતે હો હાલાંકે
તત્લૂનલ- કિતા-બ ૪ અ-ફલા તઅ્-કિલૂન (૪૪)
તુમ કિતાબ પઢતે હો તો કયા તુમ્હેં અકલ નહીં (૭૬)
વસ્તઈનૂ બિસ્સબ્રિ વસ્સલાહ ૪ વ ઈન્નહા લ
ઔર સબ્ર ઔર નમાઝ સે મદદ ચાહો ઔર બેશક નમાઝ ઝરૂર
કબીરતુન ઈલ્લા અલલ્ખા- શિઈન ૪ (૪૫)
ભારી હૈ મગર ઉન પર (નહીં) જો દિલસે મેરી તરફ ઝુકતે હૈં (૭૭)
અલ્લઝી-ન યઝુન્નૂ-ન અન્નહુમ મુલાકૂ રબ્બિહિમ
જિન્હેં યકીન હૈ કે ઉન્હેં અપને રબસે મિલના
વ અન્નહુમ ઈલૈહિ રાજિઊન ૬ ★ (૪૬)
હૈ ઔર ઉસીકી તરફ ફિરના (૭૮)
યા બની ઈસ્રા-ઈલઝ્કુરૂ નિઅ્-મતિયલ્લતી
અય ઔલાદે યાકૂબ યાદ કરો મેરા વોહ એહસાન જો મૈંને

અન્અમ્તુ અલૈકુમ વ અન્ની ફદ્દ-દ્દલ્તુકુમ અ-લલઆલમીન (૪૭) વત્તકૂ યૌમલ્લા
તુમપર કિયા ઔર યે કે ઉસ સારે ઝમાને પર તુમ્હેં બળાઈ દી (૭૯) ઔર ડરો ઉસ દિનસે જિસ
તજઝી નફ-સુન અન નફ-સિન શૈઅંવ-વ લા યુક્-બલુ મિન્હા શફાઅતુંવ-વ
દિન કોઈ જાન દૂસરેકા બદલા ન હો સકેગી (૮૦) ઔર ન (કાફિરકે લિયે) કોઈ સિફારિશ માની જાએ ઔર
લા યુઅ-ખઝુ મિન્હા અદલુંવ-વ લા હુમ યુન્સરૂન (૪૮) વ ઈઝ નજ-જૈનાકુમ
ન કુછ લેકર (ઉસકી) જાન છોળી જાએ ઔર ન ઉનકી મદદ હો (૮૧) ઔર (યાદ કરો) જબ હમને તુમકો
મિન આલિ ફિરઔ-ન યસૂમૂનકુમ સૂ-અલ અઝાબિ યુઝબ્બિહૂ-ન અબ્ના-અકુમ
ફિરઔન વાલોંસે નજાત બખ્શી (૮૨) કે તુમ પર બુરા અઝાબ કરતે થે (૮૩) તુમ્હારે બેટોંકો ઝિબ્હ કરતે ઔર તુમ્હારી
વ યસ્તહ્યૂ-ન નિસા- અકુમ ૪ વ ફી ઝાલિકુમ બલા- ઉમ્મિર-રબ્બિકુમ
બેટિયોં કો ઝિન્દા રખતે (૮૪) ઔર ઉસ્મેં તુમ્હારે રબ કી તરફસે બળી બલા થી (યા બળા ઈન્આમ)
અઝીમ (૪૯) વ ઈઝ ફ-રક્-ના બિ કુમુલ્બહ-ર ફ અન્જૈનાકુમ વ અગ્-રક્-ના
(૮૫) ઔર જબ હમને તુમ્હારે લિયે દરિયા ફાળ દિયા તો તુમ્હેં બચા લિયા ઔર ફિરઔનવાલોંકો
આ-લ ફિરઔ-ન વ અન્તુમ તન્ઝુરૂન (૫૦) વ ઈઝ વાઅદના મૂસા
તુમ્હારી આંખોંકે સામને ડિબો દિયા (૮૬) ઔર જબ હમને મૂસા (અ.)સે ચાલીસ
અર્બઈ-ન લૈલતન સુમ્મત્તખઝ-તુમુલ ઈજ-લ મિમ્બઅ-દિહી
રાતકા વાદા ફરમાયા ફિર ઉસકે પીછે તુમને બછળેકી પૂજા શુરૂઅ કર દી

"ઈન્દહૂ-મુફાતિહુલ-ગયબિ-લા-યાઅલમુહા ઈલ્લા હૂ" મૈં ઔર ઉન તમામ આયાતમેં જિન્મેં ઈલ્મે ગૈબકી ગૈરે ખુદાસે-નફી કી ગઈ હૈ. ઈસ કિસ્મકા ઈલ્મે ગયબ યાઅની ઝાતી જિસ પર કોઈ દલીલ ન હો. અલ્લાહ તઆલા કે સાથ ખાસ હૈ. ગયબકી દૂસરી કિસ્મ વો હૈ જિસ પર દલીલ હો. જયસે સાનિએ આલમ ઔર ઉસકે સિફાત ઔર નબવાત ઔર ઉન્કે મુતઅલ્લેકાત એહકામ-વ-શરાએ વ રોઝે આખિર ઔર ઉસકે અહવાલે બાઅસો-નશર, હિસાબ, જઝા વગયરહકા ઈલ્મ જિસ પર દલીલેં કાયમ હૈં ઔર જો તાલીમે ઈલાહી સે હાસિલ હોતા હૈ. યહાં યેહી મુરાદ હૈ. ઈસ દૂસરે કિસ્મકે ગુયૂબ જો ઈમાનસે ઈલાકા રખતે હૈં ઉન્કા ઈલ્મો-યકીન હર મોમિનકો હાસિલ હૈ અગર ન હો આદમી મોમિન ન હો સકે ઔર અલ્લાહ તઆલા અપને મુકર્રબ

وَأَنتُمْ ظَالِمُونَ ۝ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنكُم مِّن بَعْدِ ذَٰلِكَ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝ وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَ
الْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ
لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُم بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ
فَتُوبُوا إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَاقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ
لَّكُمْ عِندَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۚ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ ۝ وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَى
اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ۝
ثُمَّ بَعَثْنَاكُم مِّن بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝ وَ
ظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَىٰ
كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ ۖ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوا
أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۝ وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَٰذِهِ الْقَرْيَةَ
فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا

منزل

વ-અન્તુમ ઝ઼ાલિમૂન (૫૧) સુમ્મ અ઼ફ઼ીના
ઔર તુમ ઝાલિમ થે (૮૭) ફિર ઉસકે બાદ
અ઼ન્કુમ મિમ્બઅ઼દિ ઝાલિ-ક લઅ઼લ્લકુમ
હમને તુમ્હેં માફી દી (૮૮) કે કહીં તુમ એહસાન
તશ્કુરૂન (૫૨) વ ઈઝ઼ આતૈના મૂસલ-કિતા-બ
માનો (૮૯) ઔર જબ હમને મૂસા (અ.)કો કિતાબ અતા કી
વલ્ફુરકા઼-ન લઅ઼લ્લકુમ તહ- તદૂન (૫૩)
ઔર હક્ક વ બાતિલમેં તમીઝ કર દેના કે કહીં તુમ રાહ પર
વ ઈઝ઼ કા઼-લ મૂસા લિ કા઼ૈમિહી યા કૌમિ
આઓ ઔર જબ મૂસા (અ.)ને અપની કૌમસે કહા અય મેરી કૌમ તુમને
ઈન્નકુમ ઝ઼-લમ્તુમ અન્ફુસકુમ બિત્તિખ઼ાઝ઼િ
બછળા બનાકર અપની જાનોં પર ઝુલ્મ કિયા તો અપને
કુમુલ-ઈ઼જ-લ ફ તૂબૂ ઈલા બારિઈકુમ ફક઼્તુલૂ
પૈદા કરનેવાલેકી તરફ રુજૂઅ લાઓ તો આપસમેં એક-દૂસરેકો
અન્ફુસકુમ • ઝાલિકુમ ખ઼ૈરુલ્લકુમ ઈ઼ન્દ બારિઈકુમ• ફ-તા-બ અ઼લૈકુમ ઈન્નહૂ
કત્લ કરો (૯૦) યે તુમ્હારે પૈદા કરનેવાલેકે નઝદીક તુમ્હારે લિયે બેહતર હૈ તો ઉસને તુમ્હારી તૌબા કુબૂલ કી બેશક વહી હૈ
હુવત્તવ્વાબુર્રહીમ (૫૪) વ ઈઝ઼ કુ઼લ્તુમ યા મૂસા લન નુઅ્મિ-ન લ-ક
બહોત તૌબા કુબૂલ કરનેવાલા મહેરબાન (૯૧) ઔર જબ તુમને કહા અય મૂસા (અ.) હમ હરગિઝ તુમ્હારા યકીન ન
હ઼ત્તા ન-રલ્લા-હ જહરતન ફ-અ- ખ઼-ઝ઼ત્કુમુસ઼-સા઼ઈ઼કતુ વ અન્તુમ તન્ઝુરૂન (૫૫)
લાએંગે જબ તક અલાનિયા ખુદાકો ન દેખ લેં તો તુમ્હેં કળકને આ લિયા ઔર તુમ દેખ રહે થે
સુમ્મ બ અ઼સ઼્નાકુમ મિમ્બઅ઼દિ મૌતિકુમ લ-અ઼લ્લકુમ તશ્કુરૂન (૫૬)
ફિર મરે પીછે હમનેં તુમ્હેં ઝિન્દા કિયા કે કહીં તુમ એહસાન માનો
વ ઝ઼લ્લલના અ઼લૈકુમુલ-ગ઼મા-મ વ અન્ઝલ્ના અ઼લૈકુમુલ્મન્ન વસ્સલ્વા • કુલૂ મિન
ઔર હમને અબ્ર કો તુમ્હારા સાએબાન કિયા (૯૨) ઔર તુમ પર મન્ન ઔર સલ્વા ઉતારા ખાઓ હમારી
તૈ઼યિબાતિ મા ર-ઝક઼-નાકુમ • વ મા ઝ઼-લમૂના વ લાકિન કાનૂ અન્ફુસહુમ
દી હુઈ સુથરી ચીઝેં (૯૩) ઔર ઉન્હોંને કુછ હમારા ન બિગાળા હાં અપનીહી જાનોંકા બિગાળ
યઝ઼લિમૂન (૫૭) વ ઈઝ઼ કુ઼લ્નદ-ખુલૂ હાઝ઼િહિલ-ક઼ર્ય-ત ફ કુલૂ
કરતે થે ઔર જબ હમને ફરમાયા ઉસ બસ્તી મેં જાવ (૯૪) ફિર ઉસમેં જહાં ચાહો બે રોકટોક
મિન્હા હ઼ૈસુ શિઅ-તુમ રગ઼દંવ-વદ-ખુલુલ્બા-બ સુજ્જદંવ -
ખાઓ ઔર દરવાઝેમેં સજદા કરતે દાખિલ હો (૯૫)

મં ૧

બંદોં, અંબિયા-વ-અવલિયા પર જો ગુયૂબકે દરવાઝે ખોલતા હૈ વોહ ઈસી કિસ્મકા ગૈબ હૈ યા ગૈબ મા'ની મસ્દરીમેં રખા જાએ ઔર ગૈબકા સિલા મોમિન બેહી કરાર દિયા જાએ યા બાકો મુતલબ્બિસીન મહઝૂફકે મુતઅલ્લિક કરકે હાલ કરાર દિયા જાય, પેહલી સૂરતમેં આયત કે મા'ના યે હોંગે જો બે દેખે ઈમાન લાએ. જૈસા હઝરત મુતરજિમ (કુદદસ સિર્રુહુ) ને તરજુમા કિયા હૈ. દૂસરી સૂરતમેં મા'ના યેહ હોંગે જો મોમિનીન કે પસે ગૈબત ઈમાન લાએ, યા'ની ઉનકા ઈમાન મુનાફિકોંકી તરહ મોમિનીનકે દિખાને કે લિયે ન હો બલ્કે વો મુખ્લિસ હોં. ગાઈબ હાઝિર હર હાલમેં મોમિન રહે. ગૈબકી તફસીરમેં એક કવ્લ યેહ ભી હૈ કે ગયબસે કલ્બ યા'ની દિલ મુરાદ હૈ. ઈસ સૂરતમેં મા'ની યેહ હોંગે કે વોહ દિલસે ઈમાન લાએ (જમલ) ઈમાન જિન ચીઝોંકી

وَّقُولُوا حِطَّةٌ نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطَايَاكُمْ ۚ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ۝
فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنزَلْنَا
عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا
يَفْسُقُونَ ۝ وَإِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا
اضْرِب بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ ۖ فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ
عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۖ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِن
رِّزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝ وَإِذْ
قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَن نَّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا
رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنبِتُ الْأَرْضُ مِن بَقْلِهَا وَ
قِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ۖ قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ
الَّذِي هُوَ أَدْنَىٰ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ ۚ اهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ
لَكُم مَّا سَأَلْتُمْ ۗ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ
وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ

ع

વ કૂલૂ હિત્તતુન નગ઼ફિર લકુમ ખ઼તાયાકુમ»
ઔર કહો હમારે ગુનાહ માફ હોં હમ તુમ્હારી ખતાએં
વ સનઝીદુલ- મુહ઼-સિનીન (૫૮) ફ
બખ્શ દેંગે ઔર કરીબ હૈ નેકીવાલોંકો ઔર ઝયાદા દે (૯૬)
બદ- દલલ્લઝ઼ી-ન ઝ઼-લમૂ ક઼ૌલન ગ઼ૈરલ્લઝ઼ી
તો ઝાલિમોં ને ઔર બાત બદલ દી જો ફરમાઈ ગઈ થી
કી-લ લહુમ ફ અન્ઝલ-ના અ઼લલ્લઝ઼ી-ન
ઉસકે સિવા (૯૭) તો હમને આસ્માન સે ઉન
ઝ઼લમૂ રિજઝમ-મિનસ્સમૉ-ઈ બિમા કાનૂ
પર અઝાબ ઉતારા (૯૮) બદલા ઉનકી બે-
યફ-સુક઼ૂન ع (૫૯) વ ઈઝ઼િસ્તસ્ક઼ા મૂસા લિ
હુકમીકા ઔર જબ મૂસા (અ.)ને અપની
ક઼ૌમિહી ફ ક઼ુલ્નદ઼્રિબ બિ અ઼સાકલ-હ઼-જર
ક઼ૌમકે લિયે પાની માંગા તો હમને ફરમાયા

મં ૧

ફન્ફ-જ-રત મિન હુસ્નતા અ઼શ્ર-ત અ઼ૈના » ક઼દ અ઼લિ-મ કુલ્લુ ઉનાસિમ-
ઈસ પથ્થર પર અપના અસા મારો ફૌરન ઉસ્મેંસે બારા ચશ્મે બેહ નિકલે (૯૯) હર
મશ્રબહુમ » કુલૂ વશ્રબૂ મિર્રિઝક઼િલ્લાહિ વ લા તઅ઼-સૌ ફિલ્અર્દ઼િ
ગિરોહને અપના ઘાટ પેહચાન લિયા ખાઓ ઔર પિયો ખુદાકા દિયા (૧૦૦) ઔર ઝમીનમેં ફસાદ
મુફસિદીન (૬૦) વ ઈઝ઼ કુલ્તુમ યા મૂસા લન નસ઼્બિ-ર અ઼લા
ઉઠાતે ન ફિરો (૧૦૧) ઔર જબ તુમને કહા અય મૂસા (અ.) (૧૦૨) હમસે તો એક ખાને પર (૧૦૩) હરગિઝ સબ્ર ન હોગા
તઆ઼મિંવ્વાહિ઼દિન ફદઉ઼ લના રબ્બ-ક યુખ઼્રિજ લના મિમ્મા તુમ્બિતુલ-અર-દુ઼
તો આપ અપને રબસે દુઆ કીજીયે કે ઝમીનકી ઊગાઈ હુઈ ચીઝેં હમારે લિયે નિકાલે
મિમ્બક઼- લિહા વ કિ઼સ્સા-ઈહા વ ફૂમિહા વ અ઼-દસિહા વ બ-સ઼લિહા » ક઼ા-લ અ
કુછ સાગ ઔર કકળી ઔર ગેહૂં ઔર મસૂર ઔર પિયાઝ ફરમાયા કયા અદના
તસ્તબ-દિલૂનલ્લઝ઼ી હુ-વ અદના બિલ્લઝ઼ી હુ-વ ખ઼ૈર» ઈહ-બિતૂ મિસ્રન ફ
ચીઝકો બેહતરકે બદલે માંગતે હો (૧૦૪) અચ્છા મિસર (૧૦૫) યા કિસી શહરમેં ઉતરો વહાં તુમ્હેં મિલેગા જો
ઈન્ન લકુમ મા સ-અલ્તુમ» વ દુરિબત અ઼લૈહિમુઝ઼- ઝ઼િલ્લતુ વલ્મસ્કનતુ ﻻ વ બૉ-ઊ
તુમને માંગા (૧૦૬) ઔર ઉન પર મુકર્રર કર દી ગઈ ખ્વારી ઔર નાદારી (૧૦૭) ઔર
બિ ગ઼દ઼બિમ- મિનલ્લાહ » ઝ઼ાલિ-ક બિઅન્નહુમ કાનૂ યક-ફુરૂ-ન
ખુદા કે ગઝબ મેં લૌટે (૧૦૮) યે બદલા થા ઉસ્કા કે વોહ અલ્લાહ કી

નિસ્બત હિદાયત વ યકીનસે માલૂમ હૈ કે યે દીને મુહમ્મદીસે હૈં. ઉન સબકો માનને ઔર દિલ સે તસ્દીક ઔર ઝબાનસે ઈકરાર કરનેકા નામ ઈમાન સહીહ હૈ. અમલ ઈમાનમેં દાખિલ નહી. ઈસીલિયે 'યુઅમિનૂન બિલ ગયબ, કે બાદ યુકી મૂનસ્સલાતા' ફરમાયા (૬) નમાઝકે કાયમ રખનેસે યેહ મુરાદ હે કે ઉસ પર મુદાવિમત કરતે હૈં ઔર ઠીક વકતોં પર પાબંદી કે સાથ ઉસકે અરકાન પૂરે પૂરે અદા કરતે ઔર ફરાઈઝ, સુનન, મુસ્તહિબાતકી હિફાઝત કરતે હૈં. કિસીમેં ખલલ નહી આને દેતે. મુફસિદાત વ મકરૂહાતસે ઉસકો બચાતે હૈં ઔર ઉસકે હુકૂક અચ્છી તરહ અદા કરતે હૈં.
<u>નમાઝકે હુકૂક</u> : દો તરહ કે હૈં. એક ઝાહેરી વોહ તો યેહી હૈ જો ઝિક હુએ. દૂસરે બાતિની વોહ ખુશૂઅ ઔર હુઝૂર યા'ની દિલકો

بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ ذٰلِكَ بِمَا
عَصَوْا وَّكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ
الَّذِيْنَ هَادُوْا وَالنَّصٰرٰى وَالصّٰبِـِٕيْنَ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ
وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝ وَاِذْ
اَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّوْرَ ؕ خُذُوْا مَآ
اٰتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ وَّاذْكُرُوْا مَا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ۝
ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ۚ فَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ
وَرَحْمَتُهٗ لَكُنْتُمْ مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ۝ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ
الَّذِيْنَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ فِى السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا
قِرَدَةً خٰسِـِٕيْنَ ۝ فَجَعَلْنٰهَا نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا
وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ۝ وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى
لِقَوْمِهٖٓ اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُكُمْ اَنْ تَذْبَحُوْا بَقَرَةً ؕ قَالُوْٓا

બિ આયાતિલ્લાહિ વ યક઼્તુલૂ નન્નબિય્યી-ન
આયતોં કા ઈન્કાર કરતે ઔર અમ્બિયા કો ના હક઼ક઼
બિગ઼ૈરિલ-હક઼્ક઼ ط ઝ઼ાલિ-ક બિમા અ઼સ઼વ-વ
શહીદ કરતે (૧૦૯) યે બદલા થા ઉનકી નાફરમાનિયોં ઔર
કાનૂ યઅ્તદૂન ૦૬(૬૧) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન
હદસે બઢનેકા બેશક ઈમાનવાલે
આમનૂ વલ્લઝ઼ી-ન હાદૂ વન્નસ઼ારા
નીઝ યહૂદિયોં ઔર નસરાનિયોં ઔર સિતારા-પરસ્તોં મેં સે
વસ્સ઼ાબિઈ-ન મન આમ-ન બિલ્લાહિ
વોહ કે સચ્ચે દિલ સે અલ્લાહ ઔર પિછલે દિન પર
વલ- યૌમિલ-આખ઼િરિ વ અ઼મિ-લ સ઼ાલિહ઼ન
ઈમાન લાએં ઔર નેક કામ કરેં ઉનકા સવાબ
ફ લહુમ અજરુહુમ ઈન્દ રબ્બિહિમ ج વ
ઉનકે રબ કે પાસ હૈ ઔર ન ઉન્હેં કુછ
લા ખ઼ૌફુન અ઼લૈહિમ વ લા હુમ યહ઼-ઝનૂન (૬૨) વ ઈઝ઼ અ-ખ઼ઝ઼ના મીસ઼ાક઼-કુમ
અન્દેશા હો ઔર ન કુછ ગમ (૧૧૦) ઔર જબ હમને તુમસે અહદ લિયા (૧૧૧) મં ૧
વ રફઅ્-ના ફૌક઼-કુમુત્તૂર ط ખુઝ઼ૂ માઁ આતૈનાકુમ બિકુવ્વતિંવ-વઝ઼કુરૂ મા
ઔર તુમ પર તૂરકો ઊંચા કિયા (૧૧૨) તો જો કુછ હમ તુમકો દેતે હૈં ઝોરસે (૧૧૩) ઔર ઉસકે મઝમૂન યાદ કરો
ફીહિ લ- અ઼લ્લકુમ તત્તકૂન (૬૩) સુમ્મ તવલ્લૈતુમ મિમ્બઅ્-દિ ઝ઼ાલિક ج ફ
ઈસ ઉમ્મીદ પર કે તુમ્હેં પરહેઝગારી મિલે ફિર ઉસકે બાદ તુમ ફિર ગએ તો
લૌલા ફદ઼-લુલ્લાહિ અ઼લૈકુમ વ રહ઼મતુહૂ લકુન્તુમ મિનલ ખ઼ાસિરીન (૬૪)
અગર અલ્લાહકા ફઝલ ઔર ઉસકી રહમત તુમ પર ન હોતી તો તુમ ટોટેવાલોં મેં હો જાતે (૧૧૪)
વ લ-ક઼દ અ઼લિમ્તુ-મુલ્લઝ઼ી-નઅ્-તદૌ મિન્-કુમ ફિસ્સબતિ ફ-કુલ્ના લહુમ કૂનૂ
ઔર બેશક ઝરૂર તુમ્હેં મા'લૂમ હૈ તુમ મેં કે વોહ જિન્હોંને હફતા મેં સર-કશી કી (૧૧૫) તો હમને ઉનસે ફરમાયા કે હો
ક઼િ-ર-દ-તન ખ઼ાસિ-ઈન ج (૬૫) ફ-જ-અ઼લ્નાહા નકાલલ્લિમા બૈ-ન યદૈહા
જાઓ બંદર ધૂતકારે હુએ તો હમને (ઉસ બસ્તીકા) યે વાકિઆ ઉસકે આગે ઔર પીછેવાલોંકે
વ મા ખ઼લ્ફહા વ મૌઈ઼-ઝ઼-તલ લિલ-મુત્તક઼ીન (૬૬) વ ઈઝ઼ કા઼-લ મૂસા લિ
લિયે ઈબરત કર દિયા ઔર પરહેઝગારોંકે લિયે નસીહત ઔર જબ મૂસાને અપની
ક઼ૌમિહી ઈન્નલ્લા-હ યઅ-મુરુકુમ અન તઝ઼-બહૂ બ-ક઼-રહ ط કા઼લૂ
કૌમસે ફરમાયા ખુદા તુમ્હેં હુકમ દેતા હૈ કે એક ગાય ઝિબહ કરો (૧૧૬) બોલે કે આપ હમેં

ફારિગ કરકે હમાતન બારગાહે હકમેં મુતવજજહ હો જાના ઔર અર્ઝો નિયાઝો મુનાજાતમેં મહવીયત પાના (૭) રાહે ખુદામેં ખર્ચ કરનેસે યા ઝકાત મુરાદ હૈ જયસા દૂસરી જગહ ફરમાયા. "યુકીમૂનસ્સલા-ત-વ-યુઅતુનઝ્ઝકાત" યા મુત્લક ઈન્ફાક ખ્વાહ ફર્ઝોવાજિબ હો જયસે ઝકાત, નઝર અપના ઔર અપને એહલકા નફકા વગયરહ, ખ્વાહ મુસ્તહબ. જયસે સદકાતે નાફિલા, અમવાતકા ઈસાલે સવાબ.

મસ્અલા : ગ્યારહવી, ફાતિહા, તીજહ, ચાલીસવાં વગયરહ ભી ઈસ્મેં દાખિલ હૈ કે વોહ સબ સદકાતે નાફિલા હૈં ઔર કુર્આને પાક વ કલ્મહ શરીફકા પઢના નેકી કે સાથ ઔર નેકી મિલાકર અજરો સવાબ બઢાતા હૈ.

أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ۖ قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ
الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ ۚ قَالَ
إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ
بَيْنَ ذَٰلِكَ ۖ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا
رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا ۚ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا
بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ ﴿٦٩﴾ قَالُوا
ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا
وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا
بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ
مُسَلَّمَةٌ لَا شِيَةَ فِيهَا ۚ قَالُوا الْآنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ ۚ
فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا
فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا ۖ وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾
فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا ۚ كَذَٰلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَىٰ

અ તત્તખિઝુના હુઝુવા » કા-લ અઊઝુ
મુસ્ખરા બનાતે હૈ (૧૧૭) ફરમાયા
બિલ્લાહિ અન અકૂ-ન મિનલ્જાહિલીન (૬૭)
ખુદાકી પનાહ કે મેં જાહિલોં સે હું (૧૧૮)
કાલુદઉ લના રબ્બ-ક યુ બય્યિલ્લના
બોલે અપને રબસે દુઆ કીજિયે વોહ હમેં બતાદે
મા હી » કા-લ ઈન્નહૂ યકૂલુ ઈન્નહા
ગાય કેસી કહા વોહ ફરમાતા હૈ કે વોહ એક
બ-ક-ર-તુલ્લા ફારિદુંવ-વ લા-બિક્રુન
ગાય હૈ ન બુઢી ઔર ન ઊસર બલ્કે ઉન
અવાનુમ્બૈ-ન ઝાલિ-ક » ફફ-અલૂ મા
દોનોં કે બીચ મેં તો કરો જિસકા તુમ્હેં હુકમ
તુઅ-મરૂન (૬૮) કાલુદઉ લના રબ્બ-ક
હોતા હૈ બોલે અપને રબસે દુઆ

મં ૧ યુબય્યિલ્લના માલૌનુહા » કા-લ ઈન્નહૂ યકૂલુ ઈન્નહા બ-ક-રતુન સફરા-ઉ
કીજિયે હમેં બતા દે ઉસકા રંગ કયા હૈ કહા વોહ ફરમાતા હૈ વોહ એક પીલી ગાય હૈ જિસકી રંગત
ફાકિઉલ્લૌનુહા તસુર્રુન્નાઝિરીન (૬૯) કાલુદઉ લના રબ્બ-ક
ડહડહાતી દેખનેવાલોંકો ખુશી દેતી બોલે અપને રબસે દુઆ કીજિયે કે
યુબય્યિલ્લના મા હિ-ય » ઈન્નલ્બ-ક-ર તશાબ-હ અલૈના » વ ઈન્ના ઈન્શા-
હમારે લિયે સાફ બયાન કર દે કે વોહ ગાય કૈસી હૈ બેશક ગાયોંમેં હમકો શુબ્હ પડ ગયા ઔર અલ્લાહ
અલ્લાહુ લ-મુહ-તદૂન (૭૦) કા-લ ઈન્નહૂ યકૂલુ ઈન્નહા બ-ક-રતુલ્લા-ઝલૂલુન
ચાહે તો હમ રાહ પા જાએંગે (૧૧૯) કહા વોહ ફરમાતા હૈ કે વોહ એક ગાય હૈ જિસસે ખિદમત
તુસીરુલ-અર્દ વ લા તસકિલ-હર્સ » મુસલ-લમતુલ્લા-શિ-ય-ત ફીહા » કાલુલ્આ-ન
૯ નહીં લી જાતી કે ઝમીન જોતે ઔર ન ખેતીકો પાની દે બે-એબ હૈ જિસમેં કોઈ દાગ નહીં બોલે
૦ જિઅ-ત બિલ હક્ક » ફ-ઝ-બહૂહા વ મા કાદૂ યફઅલૂન » (૭૧) વ ઈઝ ક-તલ્તુમ
અબ આપ ઠીક બાત લાએ (૧૨૦) તો ઉસે ઝિબ્હ કિયા ઔર ઝિબ્હ કરતે મા'લૂમ ન હોતે થે (૧૨૧) ઔર જબ તુમને
નફ-સન ફદ-દારઅતુમ ફીહા » વલ્લાહુ મુખ્રિજુમ્મા કુન્તુમ તક્તુમૂન » (૭૨)
એક ખૂન કિયા તો એક દૂસરે પર ઉસકી તોહમત ડાલને લગે ઔર અલ્લાહકો ઝાહિર કરના થા જો તુમ છુપાતે થે
ફ કુલ્નદ્-રિબૂહુ બિ બઅ્દિહા » કઝાલિ-ક યુહ-યિલ્લાહુલ્મૌતા
તો હમને ફરમાયા ઉસ મકતૂલ કો ઉસ ગાયકા એક ટુકડા મારો (૧૨૨) અલ્લાહ યૂં હી મુર્દે જિલાએગા

મસ્અલા : મિમ્મા મેં મન તબ્ઈઝીયહ ઈસ તરફ ઈશારા કરતા હૈ કે ઈન્ફાક મેં ઈસ્રાફ મમનૂઅ હૈ ચાહે ઈન્ફાક ખ્વાહ અપને નફસ પર હો યા અપને અહલ પર યા કિસી ઔર પર. એઅતેદાલ કે સાથ હો. ઈસ્રાફ ન હોને પાએ. 'રઝકના હુમકી તકદીમ ઔર રિઝકકો અપની તરફ નિસ્બત ફરમાકર ઝાહિર ફરમાયા કે માલ તુમ્હારા પૈદા કિયા હુવા નહીં, હમારા અતા ફરમાયા હુવા હૈ. ઉસકો અગર હમારે હુકમસે હમારી રાહમેં ખર્ચ ન કરો તો તુમ નિહાયત હી બખીલ હો ઔર યેહ બુખ્લ નિહાયત કબીહ (ખરાબ)

(૮) ઈસ આયતમેં અહલે કિતાબસે વોહ મોમિનીન મુરાદ હૈ જો અપની કિતાબ ઔર તમામ પિછલી આસ્માની કિતાબોં ઔર

وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۝ ثُمَّ قَسَتْ
قُلُوبُكُم مِّن بَعْدِ ذَٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ
قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ ۚ
وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا
لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ ۝ أَفَتَطْمَعُونَ أَن يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ
كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ
مِن بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۝ وَإِذَا لَقُوا
الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ
قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُم
بِهِ عِندَ رَبِّكُمْ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝ أَوَلَا يَعْلَمُونَ
أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۝ وَمِنْهُمْ
أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا

વ યુરીકુમ આયાતિહી લ અ઼લ્લ કુમ
ઔર તુમ્હેં અપની નિશાનિયાં દિખાતા હૈ કે કહીં
તઅ઼-ક઼િલૂન (૭૩) સુમ્મ ક઼-સત કુલૂબુકુમ
તુમ્હેં અકલ હો (૧૨૩) ફિર ઉસકે બાદ
મિમ્બઅ઼દિ ઝ઼ાલિ-ક ફ હિ-ય કલહ઼િજારતિ
તુમ્હારે દિલ સખ્ત હો ગએ (૧૨૪) તો વોહ પથ્થરોંકી
ઔ અશદ્દુ ક઼સ્વહ઼ ط વ ઈન્ન મિનલહ઼િજારતિ લમા
મિસ્લ હૈં બલ્કે ઉનસે ભી ઝયાદા કર્રે ઔર પથ્થરોંમેં
ય-ત-ફજ્-જરુ મિન્હુલ અન્હાર ط વ
તો કુછ વોહ હૈં જિનસે નદિયાં બેહ
ઈન્ન મિન્હા લમા યશ્શક્ક઼કુ ફ યખ્રુજુ
નિકલતી હૈં ઔર કુછ વોહ હૈં જો ફટ જાતે હૈં તો ઉનસે પાની નિકલતા હય ઔર
મિન્હુલ્માઅ ط વ ઈન્ન મિન્હા લમા યહબિતુ
કુછ વોહ હંય જો અલ્લાહકે ડરસે ગિર પડતે હૈં (૧૨૫)

મિન ખ઼શ્યતિલ્લાહ ط વ મલ્લાહુ બિ ગ઼ાફિલિન અ઼મ્મા તઅ઼-મલૂન (૭૪) મં ૧
ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે કૌતકોંસે બે-ખબર નહીં તો અય મુસલમાનો કયા
અ-ફ-તત્મઊ઼-ન અંય્યુઅ-મિનૂ લકુમ વ ક઼દ કા-ન ફરીકુમ-મિન્હુમ યસ્મઊ઼-ન
તુમ્હેં યે તમા હૈ કે યે (યહૂદી) તુમ્હારા યકીન લાએંગે ઔર ઉનમેં કા તો એક ગિરોહ વોહ થા કે અલ્લાહકા
કલામલ્લાહિ સુમ્મ યુહ઼ર્રિફૂનહૂ મિમ્બઅ઼-દિ મા અ઼-ક઼લૂહુ વ હુમ યઅ઼-લમૂન (૭૫)
કલામ સુનતે ફિર સમઝનેકે બાદ ઉસે દાનિસ્તા બદલ દેતે (૧૨૬)
વ ઈઝ઼ા લકુલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ક઼ાલૂ આમન્ના ۞ વ ઈઝ઼ા ખ઼લા બઅ઼-દુહુમ ઈલા
ઔર જબ મુસલમાનોંસે મિલેં તો કહેં હમ ઈમાન લાએ (૧૨૭) ઔર જબ આપસમેં અકેલે હોં તો કહેં વોહ ઈલ્મ જો
બઅ઼-દ઼િન ક઼ાલૂ અતુહ઼દદિસૂ-ન-હુમ બિમા ફ-ત-હ઼લ્લાહુ અ઼લૈકુમ લિયુહ઼ાજ-જૂકુમ
અલ્લાહને તુમ પર ખોલા મુસલમાનોં સે બયાન કિએ દેતે હો કે ઉસસે તુમ્હારે રબકે
બિહી ઈન્દ રબ્બિકુમ ط અ-ફલા તઅ઼-ક઼િલૂન (૭૬) અ-વ લા યઅ઼-લમૂ-ન
યહાં તુમ્હીં પર હુજ્જત લાએં કયા તુમ્હેં અકલ નહીં કયા નહીં જાનતે કે અલ્લાહ
અન્નલ્લા-હ યઅ઼-લમુ મા યુસિર્રૂ-ન વ મા યુઅ઼-લિનૂન (૭૭) વ મિન્હુમ ઉમ્મિય્યૂ-ન
જાનતા હૈ જો કુછ વોહ છુપાતે હૈં ઔર જો કુછ ઝાહિર કરતે હૈં ઔર ઉનમેં કુછ અનપઢ હૈં
લા યઅ઼-લમૂનલ કિતા-બ ઈલ્લા અમાનિય-ય વ ઈન હુમ ઈલ્લા
જો કિતાબ (૧૨૮) કો નહીં જાનતે મગર ઝબાની પઢ લેના (૧૨૯) યા કુછ અપની મનગઢત ઔર વોહ નિરે

અંબિયા (અલયહિમુસ્સલામ) કી વહીઓં પર ભી ઈમાન લાએ ઔર કુર્આને પાક પર ભી ઔર 'મા-ઉન્ઝિલા-ઈલયકા' સે તમામ કુર્આનેપાક ઔર પૂરી શરીઅત મુરાદ હૈ (જમલ) મસ્અલા : જિસ તરહ કુર્આનેપાક પર ઈમાન લાના હર મુકલ્લિફ પર ફર્ઝ હૈ ઈસી તરહ કુતુબે સાબિકા પર ઈમાન લાના ભી ઝરૂરી હૈ. જો અલ્લાહતઆલાને હુઝૂર (અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામ)સે કબ્લ અંબિયા (અલયહિમુસ્સલામ) પર નાઝિલ ફરમાઈ. અલબત્તા ઉન્કે જો અહકામ હમારી શરીઅતમેં મન્સૂખ હો ગયે ઉન પર અમલ દુરુસ્ત નહીં મગર ઈમાન ઝરૂરી હૈ. મસલન પિછલી શરીઅતોંમેં બૈતુલમુકદસ કિબ્લા થા. ઉસ પર ઈમાન લાના તો હમારે લિયે ઝરૂરી હૈ મગર અમલ યા'ની નમાઝમેં બયતુલ મુકદદસ કી તરફ મુંહ કરના જાઈઝ નહીં.

يَظُنُّونَ ۝ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتٰبَ بِأَيْدِيهِمْ ۚ
ثُمَّ يَقُولُونَ هٰذَا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ لِيَشْتَرُوا بِهٖ ثَمَنًا قَلِيلًا ؕ
فَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا
يَكْسِبُونَ ۝ وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَةً ؕ
قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا فَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهٗٓ
أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝ بَلٰى مَنْ كَسَبَ
سَيِّئَةً وَّأَحَاطَتْ بِهٖ خَطِيْٓـَٔتُهٗ فَأُولٰٓئِكَ أَصْحٰبُ النَّارِ ۚ
هُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
أُولٰٓئِكَ أَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ ۝ وَإِذْ
أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللّٰهَ ۟ وَ
بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَّذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِينِ
وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَّأَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَآتُوا الزَّكٰوةَ ؕ
ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ۝

આયા
યઝુન્નૂન ★ (૭૮) ફવૈલુલ લિલ્લઝી-ન
ગુમાનમેં હૈં તો ખરાબી હૈ ઉનકે
યક્તુબૂનલ કિતા-બ બિઐદીહિમ ૐ સુમ્મ યકૂલૂ-
લિયે જો કિતાબ અપને હાથસે લિખેં ફિર કહ દે
ન હાઝા મિન ઈન્દિલ્લાહિ લિયશતરૂ બિહી
યે ખુદાકે પાસસે હૈ કે ઉસકે ઈવઝ થોડે દામ
સ-મ-નન કલીલા ♪ ફ વૈલુલ્લહુમ મિમ્મા
હાસિલ કરેં (૧૩૦) તો ખરાબી હૈ ઉનકે લિયે ઉનકે
ક-ત-બત ઐદીહિમ વ વૈલુલ્લહુમ
હાથોંકે લિખેસે ઔર ખરાબી ઉનકે
મિમ્મા યક-સિબૂન (૭૯) વ કાલૂ લન
લિયે ઉસ કમાઈસે ઔર બોલે હમેં તો
તમસ્સનન્નારુ ઈલ્લા અય્યામમ મઅ-દૂદહ
આગ ન છુએગી મગર ગિન્તી કે દિન (૧૩૧) તુમ ફરમા દો

મં ૧
કુલ અત્તખઝતુમ ઈન્દલ્લાહિ અહદન ફ-લંય્યુખ-લિફલ્લાહુ અહદહૂ
ક્યા ખુદાસે તુમને કોઈ અહદ લે રખા હૈ જબ તો અલ્લાહ હરગિઝ અપના અહદ ખિલાફ ન
અમ તકૂલૂ-ન અલલ- લાહિ મા લા તઅ-લમૂન (૮૦) બલા મન ક-સ-બ
કરેગા (૧૩૨) યા ખુદા પર વોહ બાત કેહતે હો જિસકા તુમ્હેં ઈલ્મ નહીં હાં ક્યૂં નહીં જો ગુનાહ
સય્યિઅતંવ્વ અહાતત બિહી ખતીઅતુહૂ ફ ઉલા-ઈ-ક અસ્હાબુન્નાર હુમ
કમાએ ઔર ઉસકી ખતા ઉસે ઘેર લે (૧૩૩) વોહ દોઝખવાલોંમેં હૈ ઉન્હેં હમેશા
ફીહા ખાલિદૂન (૮૧) વલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ ઉલા-ઈક
ઉસમેં રેહના ઔર જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિએ વોહ જન્નતવાલે હૈં
૬ **અસ્હાબુલ જન્નહ હુમ ફીહા ખાલિદૂન (૮૨) વ ઈઝ અ-ખઝના મીસા-ક બની**
ઉન્હેં હમેશા ઉસમેં રેહના ઔર જબ હમને બની ઈસ્રાઈલ સે અહદ લિયા કે અલ્લાહકે
ઈસ્રા-ઈલ લા તઅ-બુદૂન ઈલ્લલ્લા-હ વ્વ બિલ્વાલિ-દૈનિ ઈહ-સાનંવ-વ ઝિલ્કુર્બા
સિવા કિસીકો ન પૂજો ઔર માં-બાપકે સાથ ભલાઈ કરો (૧૩૪) ઔર રિશ્તેદારોં ઔર યતીમોં
વલ્યતામા વલ્મસાકીનિ વ કૂલૂ લિન્નાસિ હુસ્નંવ-વ અકીમુસ્સલા-ત વ આતુઝ-ઝકાહ
ઔર મિસ્કીનોંસે ઔર લોગોંસે અચ્છી બાત કહો (૧૩૫) ઔર નમાઝ કાયમ રખો ઔર ઝકાત દો
સુમ્મ તવલ્લૈતુમ ઈલ્લા કલીલમ-મિન્કુમ વ અન્તુમ મુઅ-રિદૂન (૮૩)
ફિરે તુમ ફિર ગએ (૧૩૬) મગર તુમ મેં કે થોડે (૧૩૭) ઔર તુમ રૂ-ગરદાં હો (૧૩૮)

મન્સૂખ હો ચુકા. <u>મસ્અલા</u> : કુર્આને કરીમસે પેહલે જો કુછ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે ઉસકે અંબિયા પર નાઝિલ હુવા ઉન સબ પર ઈજમાલન ઈમાન લાના ફર્ઝે અયન હૈ ઔર કુર્આન શરીફ પર તફસીલન ફર્ઝે કિફાયહ હૈ લેહાઝા અવામ પર ઉસકી તફસીલાત કે ઈલ્મ કી તહસીલ ફર્ઝ નહીં જબ કે ઉલ્મા મૌજૂદ હોં જિન્હોંને ઈસકી તેહસીલે ઈલ્મમે પૂરી જહદ સર્ફ કી હો. (૯) યા'ની દારે આખિરત ઔર જો કુછ ઉસમે હે જઝાઓ હિસાબ વગયરહ સબ પર અયસા યકીનો ઈત્મીનાન રખતે હૈં કે ઝરા શકો-શુબ્હ નહીં. ઈસ્મે અહલે કિતાબ વગયરહ કુફ્ફાર પર તા'રીઝ હૈ જિન્કે એઅતેકાદ આખિરતકે મુતઅલ્લિક ફાસિદ હૈં. (૧૦) અવલિયાકે બાદ આદાકા ઝિક ફરમાના હિકમત-હિદાયત હે કે ઈસ લીયે મુકાબલેસે હરએકકો અપને કિરદારકી

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ
أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ
ثُمَّ أَنْتُمْ هٰؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا
مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْإِثْمِ
وَالْعُدْوَانِ وَإِنْ يَأْتُوكُمْ أُسَارَىٰ تُفَادُوهُمْ وَهُوَ
مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ
وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذٰلِكَ
مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ
عَمَّا تَعْمَلُونَ أُولٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيَاةَ
الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ
وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ

વ ઈઝ઼ અ-ખ઼ઝ઼ના મીસ઼ાક઼કુમ લા તસ્ફિકૂ-ન
ઔર જબ હમને તુમસે અહદ લિયા કે અપનોંકા ખૂન
દિમાઁઅકુમ વ લા તુફ઼િરજૂ-ન અન્ફુસકુમ
ન કરના ઔર અપનોં કો અપની બસ્તિયોંસે
મિન દિયારિકુમ સુમ્મ અક઼રર્તુમ વ
ન નિકાલના ફિર તુમને ઉસકા ઈકરાર કિયા ઔર
અન્તુમ તશ-હદૂન (૮૪) સુમ્મ અન્તુમ
તુમ ગવાહ હો ફિર યે જો તુમ
હાઁ ઉલૉઇ તક઼્તુલૂ-ન અન્ફુસકુમ વ
હો અપનોં કો કત્લ કરને લગે ઔર
તુફ઼િરજૂ-ન ફરીક઼મ મિન્કુમ મિન
અપને મેં સે એક ગિરોહ કો ઉનકે
દિયારિહિમ ۚ તઝ઼ાહરૂ-ન અલૈહિમ
વતન સે નિકાલતે હો ઉન પર મદદ દેતે હો
બિલ-ઈસ્મિ વલ-ઉદ્‌વાન ۚ વ ઈય્યઅ-તૂકુમ ઉસારા તુફ઼ાદૂહુમ વ હુ-વ
(ઉનકે મુખાલિફકો) ગુનાહ ઔર ઝયાદતી મેં ઔર અગર વોહ કૈદી હોકર મં ૧
મુહ઼ર્રમુન અલૈકુમ ઈખ઼્રાજુહુમ ۚ અ-ફ-તુઅમિનૂ-ન બિ બઅ઼-દ઼િલ-કિતાબિ વ
તુમ્હારે પાસ આએ તો બદલા દેકર છુળા લેતે હો ઔર ઉન્કા નિકાલના તુમ પર હરામ હૈ (૧૩૯) તો
તક-ફુરૂ-ન બિબઅ઼્દ઼ ۚ ફમા જઝ઼ૉઉ મંય્યફ-અ઼લુ ઝ઼ાલિ-ક મિન્કુમ ઈલ્લા ખિઝ-યુન
કયા ખુદાકે કુછ હુકમોં પર ઈમાન લાતે હો ઔર કુછ સે ઈન્કાર કરતે હો તો જો તુમમેં
ફિલ-હ઼યાતિદ-દુન્યાۚવ યૌમલ-ક઼િયામતિ યુરદ-દૂન ઈલાઁ અશદ-દિલ-અ઼ઝ઼ાબ ۚ વ
ઐસા કરે ઉસકા બદલા કયા હૈ મગર યે કે દુનિયામેં રુસ્વા હો (૧૪૦) ઔર કયામતમેં સખ્ત-તર
મલ્લાહુ બિ ગ઼ાફિલિન અ઼મ્મા તઅ઼-મલૂન (૮૫)
અઝાબ કી તરફ ફેરે જાએંગે ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે કૌતકોંસે બેખબર નહીં (૧૪૧)
ઉલૉઈકલ- લઝ઼ીનશ્ત-ર- વુલ્હ઼યાતદ-દુન્યા બિલઆખ઼િરતિ ۚ ફલા યુખ઼ફ-ફફુ
યે હૈં વોહ લોગ જિન્હોંને આખેરતકે બદલે દુનિયા કી ઝિંદગી મોલ લી તો ન ઉન પરસે
અ઼ન્હુમુલ-અ઼ઝ઼ાબુ વ લા હુમ યુન્સ઼રૂન ۚ (૮૬) વ લ-ક઼દ આતૈના ع
અઝાબ હલકા હો ઔર ન ઉન્કી મદદ કી જાએ ઔર બેશક હમને
મૂસલકિતા-બ વ ક઼ફ-ફૈના મિમ્બઅ઼દિહી બિર્રુસુલિ ۚ વ આતૈના ઈસબ-ન
મૂસા કો કિતાબ અતા કી (૧૪૨) ઔર ઉસ્કે બાદ પય દર પય રસૂલ ભેજે (૧૪૩) ઔર હમને ઈસા

હકીકત ઔર ઉસકે નતાઈજ પર નઝર હો જાએ. શાનેનુઝૂલ : યેહ આયત અ'બૂ જહલ, અબૂ લહબ વગયરા કુફ્ફારકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો ઈલ્મે ઈલાહીમેં ઈમાનસે મહરૂમ હૈં ઈસી લિયે ઉન્કે હકમેં અલ્લાહ તઆલાકી મુખાલિફતસે ડરાના દોનોં બરાબર હૈં. ઉન્હેં નફા ન હોગા મગર હુઝૂરકી સઈ બેકાર નહીં કયૂં કે મન્સબે રિસાલતે આમ્મહકા ફર્ઝ રહનુમાઈયો ઈકામત, હુજ્જતો, તબ્લીગ અલા વજ્હિલ કમાલ હૈ. મસ્અલા : અગર કવ્મ પંદ પઝીર ન હો તબ ભી હાદીકી હિદાયતકા સવાબ મિલેગા. ઈસ આયતમેં હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કી તસ્કીને ખાતિર હૈ કે કુફ્ફારકે ઈમાન ન લાનેસે આપ મગમૂમ ન હોં. આપકી સઈએ તબ્લીગ કામિલ હૈ ઉસકા અજર મિલેગા. મહરૂમ તો યેહ બદનસીબ હૈં જિન્હોંને આપકી ઈતાઅત ન કી. કુફ્ફે

البقرة

مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ؕ اَفَكُلَّمَا
جَآءَكُمْ رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰۤى اَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ ۚ
فَفَرِيْقًا كَذَّبْتُمْ ؗ وَفَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ ۞ وَقَالُوْا
قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ؕ بَلْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيْلًا
مَّا يُؤْمِنُوْنَ ۞ وَلَمَّا جَآءَهُمْ كِتٰبٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ
مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ ۙ وَكَانُوْا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُوْنَ عَلَى
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ فَلَمَّا جَآءَهُمْ مَّا عَرَفُوْا كَفَرُوْا بِهٖ ؗ
فَلَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ۞ بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهٖۤ
اَنْفُسَهُمْ اَنْ يَّكْفُرُوْا بِمَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ بَغْيًا اَنْ يُّنَزِّلَ
اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۚ فَبَآءُوْ
بِغَضَبٍ عَلٰى غَضَبٍ ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ۞ وَ
اِذَا قِيْلَ لَهُمْ اٰمِنُوْا بِمَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا نُؤْمِنُ بِمَاۤ
اُنْزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُوْنَ بِمَا وَرَآءَهٗ ۗ وَهُوَ الْحَقُّ

منزل ١

મર-યમલ બય્યિનાતિ વ અય્યદનાહુ બિ
બિન મરિયમકો ખુલી નિશાનિયાં અતા ફરમાઈ (૧૪૪) ઔર પાક
રૂહિલ્કુદુસ અ-ફ-કુલ્લમા જાઅકુમ રસૂલુમ બિમા
રૂહસે (૧૪૫) ઉસકી મદદ કી (૧૪૬) તો ક્યા જબ તુમ્હારે પાસ કોઈ
લા તહ-વા અન્ફુસુકુમુસ-તક-બતુમ ફ ફરીક઼ન
રસૂલ વોહ લેકર આએ જો તુમ્હારે નફસકી ખ્વાહિશ
કઝ-ઝબ્તુમ વ ફરીક઼ન તક઼તુલૂન (૮૭) વ ક઼ાલૂ
નહીં તકબ્બુર કરતે હો તો ઉન (અમ્બિયા)મેં એક ગિરોહકો
ક઼ુલૂબુના ગુલ્ફ બલ લ-અ-નહુમુલ
તુમ જુટલાતે હો ઔર એક ગિરોહકો શહીદ કરતે હો (૧૪૭) ઔર
લાહુ બિ કુફ-રિહિમ ફ ક઼લીલમ્મા યુઅમિનૂન
યહૂદી બોલે હમારે દિલોં પર પરદે પડે હૈં (૧૪૮) બલ્કે અલ્લાહને
(૮૮) વ લમ્મા જાઅહુમ કિતાબુમ્મિન
ઉન પર લઅનત કી ઉનકે કુફ઼કે સબબ તો ઉનમેં થોડે ઈમાન લાતે હૈં

મં ૧ **ઇન્દિલ્લાહિ મુસદ-દિક઼ુલ્લિમા મ-અહુમ વ કાનૂ મિન ક઼બ્લુ યસ્તફતિહૂ-ન**
(૧૪૯) ઔર જબ ઉનકે પાસ અલ્લાહકી વોહ કિતાબ (કુર્આન) આઈ જો ઉનકે સાથવાલી કિતાબ (તૌરેત)કી
અલલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ફ લમ્મા જાઅહુમ મા અ-રફૂ ક-ફરૂ બિહી ફ
તસ્દીક ફરમાતી હૈ (૧૫૦) ઔર ઈસસે પેહલે વોહ ઈસી નબીકે વસીલેસે કાફિરોં પર ફત્હ માંગતે થે (૧૫૧) તો જબ
લઅ-નતુલ્લાહિ અ-લલ-કાફિરીન (૮૯) બિઅ-સ-મશતરૌ બિહી
તશરીફ લાયા ઉનકે પાસ વોહ જાના-પેહચાના ઉસસે મુન્કિર હો બૈઠે (૧૫૨) તો અલ્લાહકી લઅનત મુન્કિરોં પર કિસ બુરે
અન્ફુસહુમ અંય્યક-ફુરૂ બિમા અન્ઝલલ્લાહુ બગ઼્યન અંય્યુનઝ-ઝિલલ્લાહુ
મોલોં ઉન્હોંને અપની જાનોંકો ખરીદા કે અલ્લાહકે ઉતારેસે મુન્કિર હોં (૧૫૩) ઈસકી જલનસે કે અલ્લાહ અપને
મિન ફદ્-લિહી અલા મંય્યશાઉ મિન ઈબાદિહ ફ બાઊ બિ ગ઼-દ઼બિન
ફઝલસે અપને જિસ બન્દે પર ચાહે "વહી" ઉતારે (૧૫૪) તો ગઝબ પર ગઝબકે
અ઼લા ગ઼-દ઼બ વ લિલ્કાફિરી-ન અ઼ઝાબુમ-મુહીન (૯૦) વ ઈઝા ક઼ી-લ
સઝાવાર હુએ (૧૫૫) ઔર કાફિરોંકે લિયે ઝિલ્લતકા અઝાબ હૈ (૧૫૬) ઔર જબ ઉનસે કહા
લહુમ આમિનૂ બિમા અન્ઝ-લલ્લાહુ ક઼ાલૂ નુઅમિનુ બિમા ઉન્ઝિ-લ
જાએ કે અલ્લાહકે ઉતારે પર ઈમાન લાવ (૧૫૭) તો કેહતે હૈં વોહ જો હમ પર ઉતરા ઉસ પર ઈમાન
અ઼લૈના વ યક-ફુરૂ-ન બિમા વરા-અહૂ વહુવલ હ઼ક઼્ક઼ુ
લાતે હૈં (૧૫૮) ઔર બાકી સે મુન્કિર હોતે હૈં હાલાં કે વોહ હક્ક હૈ

મા'ની અલ્લાહ તઆલાકે વુજૂદ યા ઉસકી વેહદાનિયત યા કિસી નબીકી નુબુવ્વત યા ઝરૂરિયાતે દિનસે કિસી અમ્રકા ઈન્કાર યા કોઈ અયસા ફેઅલ જો ઈન્દશશરઅ ઈન્કાર કી દલીલ હો કુફ્ર હૈ. (૧૧) ખુલાસા મતલબ યેહ હૈ કે કુફ્ફાર ઝલાલતો- કુફ્રમેં અયસે ડૂબે હુએ હૈં કે હકકે દેખને, સુનને, સમજને સે ઈસ તરહ મહરૂમ હો ગએ જૈસે કિસીકે દિલ ઔર કાનોં પર મહોર લગી હો ઔર આંખોં પર પરદા પડા હો. મસ્અલા : ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે બંદોંકે અફઆલ ભી તહતે કુદરતે ઈલાહી હૈં. (૧૨) ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે હિદાયતકી રાહેં ઉન્કે લિયે અવ્વલહીસે બંદ ન થી કે જાએ ઉઝર હોતી બલ્કે ઉન્કે કુફ્રો-ઈનાદ ઔર સરકશીયો બેદીનીઔર મુખાલિફતે હક વ અદાવતે અંબિયા (અલયહિમુસ્સલામ)કા યેહ અંજામ હૈ. જૈસે કોઈ શખ્સ

مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ ۗ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنبِيَاءَ اللَّهِ
مِن قَبْلُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ۝ وَلَقَدْ جَاءَكُم مُّوسَىٰ
بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِن بَعْدِهِ وَأَنتُمْ
ظَالِمُونَ ۝ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ
الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُم بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُوا ۖ قَالُوا
سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ
قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُم بِهِ إِيمَانُكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ۝
قُلْ إِن كَانَتْ لَكُمُ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِندَ اللَّهِ خَالِصَةً
مِّن دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ۝
وَلَن يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ ۝ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَىٰ
حَيَاةٍ ۚ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا ۚ يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ
أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَن

મુસદ-દિકલ્લિમા મ-અહુમ ◦ કુલ ફ લિ-મ
ઉનકે પાસવાલે કી તસ્દીક ફરમાતા હુવા (૧૫૯) તુમ
તકતુલૂ-ન અમ્બિયા અલ્લાહિ મિન કબ્લુ
ફરમાઓ કે ફિર અગલે અમ્બિયાકો કયોં શહીદ કિયા
ઈન્કુન્તુમ મુઅ-મિનીન (૯૧) વ લ-કદ
અગર તુમ્હેં અપની કિતાબ પર ઈમાન થા (૧૬૦) ઔર બેશક
જા-અકુમ મૂસા બિલ- બય્યિનાતિ
તુમ્હારે પાસ મૂસા (અ.) ખુલી નિશાનિયાં લેકર
સુમ્મત્તખઝ-તુમુલ ઈજ-લ મિમ્બઅદિહી વ
તશરીફ લાયા ફિર તુમને ઉસકે બાદ (૧૬૧) બછળે કો મઅબૂદ બના લિયા
અન્તુમ ઝાલિમુન (૯૨) વ ઈઝ અ- ખઝના
ઔર તુમ ઝાલિમ થે (૧૬૨) ઔર યાદ કરો જબ હમને
મીસાકકુમ વ ર-ફઅ-ના ફૌકકુમુત્તૂર ◦ ખુઝૂ મા
તુમસે પૈમાન લિયા (૧૬૩) ઔર કોહે તૂરકો તુમ્હારે સરોં પર બુલન્દ
આતૈનાકુમ બિકુવ્વતિંવ્વસ્મઊ ◦ કાલૂ સમિઅના વ અસૈનાઉવ ઉશરિબૂ ફી મં ૧
કિયા લો જો હમ તુમ્હેં દેતે હૈં ઝોરસે ઔર સુનો બોલે હમને સુના ઔર ન માના ઔર ઉનકે દિલોંમેં
કુલૂબિહિમુલ-ઈજ-લ બિ કુફ-રિહિમ ◦ કુલ બિઅ-સમા યઅમુરુકુમ બિહી
બછળા રચ રહા થા ઉનકે કુફ્રકે સબબ તુમ ફરમા દો કયા બુરા હુકમ દેતા હૈ તુમકો તુમ્હારા
ઈમાનુકુમ ઈન્કુન્તુમ મુઅ-મિનીન (૯૩) કુલ ઈન કાનત લકુમુદ-દારુલ-
ઈમાન અગર ઈમાન રખતે હો (૧૬૪) તુમ ફરમાઓ અગર પિછલા ઘર અલ્લાહકે નઝદીક
આખિરતુ ઈન્દલ્લાહિ ખાલિ-સ-તમ મિન્દૂનિન્નાસિ ફ ત-મન્નવુલ્મૌત ઈન્કુન્તુમ
ખાલિસ તુમ્હારે લિયે હો ન ઔરોંકે લિયે તો ભલા મૌતકી આરઝૂ તો કરો અગર
સાદિકીન (૯૪) વ લંય્યતમન્નૌહુ અ-બ-દમ બિમા કદ-દમત ઐદીહિમ ◦ વલ્લાહુ
સચ્ચે હો (૧૬૫) ઔર હરગિઝ કભી ઉસકી આરઝૂ ન કરેંગે (૧૬૬) ઉન બદઆમાલિયોંકે સબબ જો આગે કર
અલીમુમ-બિઝ-ઝાલિમીન (૯૫) વ લ-ત-જિદન્નહુમ અહરસન્નાસિ અલા
ચુકે (૧૬૭) ઔર અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈ ઝાલિમોંકો ઔર બેશક તુમ ઝરૂર ઉન્હેં પાઓગે કે સબ લોગોંસે
હયાતિન ꜩ વ મિનલ્લઝી-ન અશરકૂ ꜩ યવદ્દુ અ-હદુહુમ લૌ યુઅમ્મરુ
ઝયાદા જીનેકી હવસ રખતે હૈં ઔર મુશ્રિકોંસે એક કો તમન્ના
અલ-ફ સ-નહ ꜩ વ મા હુ-વ બિ મુઝહ-ઝિહિહી મિનલ અઝાબિ અંય-
હૈ કે કહીં હઝાર બરસ જિયે (૧૬૮) ઔર વોહ ઉસે અઝાબસે

તબીબકી મુખાલિફત કરે ઔર ઝેહરે કાતિલ ખાલે ઔર ઉસકે લિયે દવાસે ઈન્તેફાઅ (ફાયદા) કી સુરત ન રહે તો ખુદ વો હી મુસ્તહિકે મલામત હૈ. (૧૩) શાને નુઝૂલ : યહાંસે તેરહ આયતેં મુનાફિકીનકી શાનમેં નાઝિલ હુઈ જો બાતિનમેં કાફિર થે ઔર અપને આપકો મુસલમાન ઝાહિર કરતે થે. અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા. 'મા-હુમ બિ-મોમિનીન' વોહ ઈમાનવાલે નહિ હૈં યા'ની કલ્મા પઢના ઈસ્લામકા મુદઈ હોના, નમાઝ, રોઝે અદા કરના મોમિન હોને કે લિયે કાફી નહિ જબ તક દિલમેં તસ્દીક ન હો. મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે જીતને ફિર્કે ઈમાનકા દાવા કરતે હૈં ઔર કુફ્રકા એઅતેકાદ રખતે હૈં સબકા યેહી હુકમ હૈ કે કાફિર ખારિજ અઝ ઈસ્લામ હૈં. શર્અમેં ઐસોંકો મુનાફિક કેહતે હૈં. ઈનકા ઝરર ખુલે કાફિરોંસે ઝયાદા હૈ. મિનન્નાસિ,

يُعَمَّرَ ۗ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ۝ قُلْ مَنْ كَانَ
عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝
مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ
وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ۝ وَلَقَدْ
أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ ۖ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا
الْفَاسِقُونَ ۝ أَوَكُلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيقٌ
مِنْهُمْ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ وَلَمَّا جَاءَهُمْ
رَسُولٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ نَبَذَ
فَرِيقٌ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ
ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُو
الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ ۖ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ
وَلَٰكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا

યુઅ઼મ્મર ઃ વલ્લાહુ બસીરુમ બિમા
દૂર ન કરેગા ઈન્ની ઉમ્ર દિયા જાના ઔર અલ્લાહ ઉનકે
યઅ઼-મલૂન ૯૦ (૯૬) કુલ મન કા-ન
કીતક દેખ રહા હૈ તુમ ફરમાદો જો કોઈ
અ઼દુવ્વલ્લિજિબરી- લ ફ ઈન્નહૂ નઝ-ઝલહૂ
જિબરઈલ(અ.)કા દુશ્મન હો (૧૬૯) તો ઉસ (જિબરઈલ (અ.))ને તો
અ઼લા ક઼લબિ-ક બિ ઈઝ઼-નિલ્લાહિ
તુમ્હારે દિલ પર અલ્લાહકે હુકમસે યે કુર્આન ઉતારા
મુસદ-દિક઼લ્લિમા બૈ-ન યદૈહિ વ હુદંવ્વબુશ્રા
અગલી કિતાબોંકી તસ્દીક ફરમાતા ઔર હિદાયત ઔર બશારત
લિલ્મુઅ- મિનીન (૯૭) મન કા-ન અ઼દુવ-
મુસલમાનોંકો (૧૭૦) જો કોઈ દુશ્મન હો
વલ્લિલ્લાહિ વ મલાઈકતિહી વ રુસુલિહી
અલ્લાહ ઔર ઉસકે ફરિશ્તોં ઔર ઉસકે રસૂલોં

મ ૧ વ જિબરી-લ વ મીકા-લ ફ ઈન્નલ્લા-હ અ઼દુવ્વુલ-લિલ્કાફિરીન (૯૮) વ લ-ક઼દ
ઔર જિબરઈલ (અ.) ઔર મીકાઈલ (અ.)કા તો અલ્લાહ દુશ્મન હૈ કાફિરોંકા (૧૭૧) ઔર બેશક હમને
અન્ઝલ્ના ઈલૈ-ક આયાતિમ-બય્યિનાત ૰ વ મા યક-ફુરુ બિહા ઈલ્લલ્ફાસિક઼ૂન
તુમ્હારી તરફ રોશન આયતેં ઉતારીં (૧૭૨) ઔર ઉનકે મુન્કિર ન હોંગે મગર ફાસિક લોગ
(૯૯) અ-વ કુલ્લમા આ઼હદૂ અ઼હ-દન ન-બ-ઝ઼હૂ ફરીકુમ-મિન્હુમ૰ બલ અક-સ઼રુહુમ
ઔર ક્યા જબ કભી કોઈ અહદ કરતે હૈં ઉનમેંકા એક ફરીક ઉસે ફેંક દેતા હૈ બલ્કે ઉનમેં
લાયુઅ-મિનૂન (૧૦૦) વ લમ્મા જા-અહુમ રસૂલુમ-મિન ઈ઼ન્દિલ્લાહિ
બોહતેરોં કો ઈમાન નહીં (૧૭૩) ઔર જબ ઉનકે પાસ તશરીફ લાયા અલ્લાહકે
મુસદ-દિકુલ્લિમા મ-અ઼હુમ ન-બ-ઝ઼ ફરીકુમ-મિનલ્લઝ઼ી-ન ઊતુલ કિતા-બ૰
યહાંસે એક રસૂલ (૧૭૪) ઉનકી કિતાબોંકી તસ્દીક ફરમાતા (૧૭૫) તો કિતાબવાલોંસે એક ગિરોહને
કિતાબલ્લાહિ વરા-અ ઝ઼ુહૂરિહિમ ક-અન્નહુમ લા યઅ઼-લમૂન (૧૦૧) વત્તબઊ઼
અલ્લાહકી કિતાબ અપની પીઠ પીછેં ફેંક દી (૧૭૬) ગોયા વોહ કુછ ઈલ્મ હી નહીં રખતે (૧૭૭) ઔર ઉસકે પૈરવ
મા તત્લુશ- શયાતી઼નુ અ઼લા મુલ્કિ સુલૈમાન ૰ વ મા ક-ફ-ર સુલૈમાનુ
હુએ જો શૈતાન પઢા કરતે થે સલ્તનતે સુલૈમાન (અ.)કે ઝમાનેમેં (૧૭૮) ઔર સુલૈમાન (અ.)ને
વ લા કિન્નશ-શયાતી઼-ન ક-ફરૂ યુઅ઼લ્લિમૂ-નન્નાસસ-સિહ઼-ર ૰ વ મા
કુફ્ર ન કિયા (૧૭૯) હાં શૈતાન કાફિર હુએ (૧૮૦) લોગોંકો જાદૂ સિખાતે હૈં ઔર વોહ

ફરમાનમેં લતીફ રમ્ઝ યેહ હૈ કે યેહ ગિરોહ બેહતર સિફાતો ઈન્સાની કમાલાતસે અયસા આરી હૈ કે ઉસકા ઝિક્ર કિસી વસ્ફો-ખૂબીકે સાથ નહિ કિયા જાતા યૂં કહા જાતા હૈ કે, વોહ ભી આદમી હૈં. મસ્અલા: ઈસસે મા'લૂમ હુવા કિસીકો બશર કેહનેમેં ઉસકે ફઝાઈલો- કમાલાતકા પેહલૂ નિકલતા હૈ. ઈસલિયે કુર્આને પાકમેં જાબજા અંબિયાએ કિરામકે બશર કેહનેવાલોંકો કાફિર ફરમાયા ગયા ઔર દર હકીકત અંબિયાકી શાનમેં અયસા લફ્ઝ અદબસે દૂર ઔર કુફ્ફારકા દસ્તૂર હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા. મિનન્નાસે, સામેઈનકો તઅજ્જુબ દિલાનેકે લિયે ફરમાયા ગયા કે ઐસે ફરેબી, મક્કાર ઔર ઐસે અહમક ભી આદમીયોં મેં હૈં. (૧૪) અલ્લાહ તઆલા ઈસસે પાક હૈ કે ઈસે કોઈ ધોકા દે સકે વોહ અસરારો મુખફિયાતકા

أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ ۚ
وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ
فَلَا تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ
الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ ۚ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا
بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۚ
وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ
خَلَاقٍ ۚ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ ۚ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِنْ
عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ ۖ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انْظُرْنَا وَاسْمَعُوا ۗ
وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ مَا يَوَدُّ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ
عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ

ઉન્ઝિ-લ અ઼લલ્મલકૈનિ બિ-બાબિ-લ હારૂ-ત વ
(જાદૂ) જો બાબુલમેં દો ફરિશ્તોં હારૂત વ મારૂત પર ઉતરા ઔર
મારૂ-ત ط વ મા યુઅ઼લ્લિમાનિ મિન અ-હ઼દિન
વોહ દોનોં કિસીકો કુછ ન સિખાતે જબ તક
હ઼ત્તા યકૂલા ઈન્નમા નહ઼-નુ ફિત્નતુન ફ લા
યે ન કેહ લેતે કે હમ તો નિરી આઝમાઈશ હૈં તો
તક-ફુર ط ફ ય-ત-અ઼લ્લમૂ-ન મિન્હુમા મા
અપના ઈમાન ન ખો (૧૮૧) તો ઉનસે સિખતે વોહ જિસસે જુદાઈ
યુફર્રિકૂ-ન બિહી બૈનલ-મર-ઈ વ ઝૌજિહ ط વ
ડાલેં મર્દ ઔર ઉસકી ઔરત મેં ઔર ઉસસે ઝરર નહીં
મા હુમ બિદ઼ારીં-ન બિહી મિન
પહુંચા સકતે કિસીકો મગર ખુદાકે હુકમસે (૧૮૨) ઔર વોહ
અ-હ઼દિન ઈલ્લા બિ ઈઝ઼-નિલ્લાહ ط વ
સિખતે હૈં જો ઉન્હેં નુકસાન દેગા ઔર નફા ન દેગા ઔર
ય-ત-અ઼લ્લમૂ-ન મા યદ઼ુર્રુહુમ વ લા યન્ફઉ઼હુમ ط વ લ-ક઼દ મં ૧
બેશક ઝરૂર ઉન્હેં માલૂમ હૈ કે જિસને યે સૌદા લિયા આખેરતમેં ઉસકા કુછ
અ઼લિમૂ લ-મનિશ્તરાહુ મા લહૂ ફિલ્આખિ઼રતિ મિન ખ઼લાકિ઼ન ط વ
હિસ્સા નહીં ઔર બેશક કયા બુરી ચીઝ હૈ વોહ જિસકે બદલે
લ-બિઅ-સ મા શરૌ બિહી અન્ફુસહુમ ط લૌ કાનૂ યઅ઼-લમૂન (૧૦૨) વ
ઉન્હોંને અપની જાનેં બેચીં કિસી તરહ ઉન્હેં ઈલ્મ હોતા (૧૮૩) ઔર
લૌ અન્નહુમ આમનૂ વત્તકૌ લમસૂબતુમ્મિન ઈન્દિલ્લાહિ
અગર વોહ ઈમાન લાતે (૧૮૪) ઔર પરહેઝગારી કરતે તો અલ્લાહકે યહાં સવાબ બહોત અચ્છા હૈ
ખ઼ૈર ط લૌ કાનૂ યઅ઼-લમૂન (૧૦૩) યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ લા તકૂલૂ
કિસી તરહ ઉન્હેં ઈલ્મ હોતા અય ઈમાનવાલો (૧૮૫) રાઈના ન કહો ઔર યૂં અર્ઝ
રાઈ઼ના વ કૂલુન્ઝુર્ના વસ્મઊ઼ ط વ લિલ્કાફિરી-ન અઝ઼ાબુન અલીમ(૧૦૪)મા
કરો કે હુઝૂર હમ પર નઝર રખેં ઔર પેહલે હી સે બગૌર સુનો (૧૮૬) ઔર કાફિરોંકે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ (૧૮૭) વોહ
યવદ્દુલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ મિન અહલિલ- કિતાબિ વ લલ્મુશ્રિકી-ન અંય્યુનઝ્-ઝ-લ
જો કાફિર હૈં કિતાબી યા મુશ્રિક (૧૮૮) વોહ નહીં ચાહતે કે તુમ પર કોઈ ભલાઈ ઉતરે
અ઼લૈકુમ મિન ખ઼ૈરિમ્મિર્રબ્બિકુમ ط વલ્લાહુ યખ્તસ્સુ બિરહ઼-મતિહી
તુમ્હારે રબકે પાસસે (૧૮૯) ઔર અલ્લાહ અપની રહમતસે ખાસ કરતા હૈ

(છુપેભેદ) જાનનેવાલા હૈ. મુરાદ યહ હૈ કે મુનાફિક અપને ગુમાનમેં ખુદાકો ફરેબ દેના ચાહતે હૈં યા યેહ કે ખુદાકો ફરેબ દેના યેહી હૈ કે રસૂલ (અલયહિસ્સલામ) કો ધોકા દેના ચાહેં કયૂં કે વોહ ઉસકે ખલીફા હૈં ઔર અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબકો અસ્રારકા ઈલ્મ અતા ફરમાયા હૈ. વોહ ઉનકે છૂપે કુફ્ર પર મુત્તલઅ હૈં ઔર મુસલમાન ઉનકે ઈત્તેલાઅ દેનેસે બાખબર. તો ઈન બેદીનોંકા ફરેબ ન ખુદા પર ચલે ન રસૂલ પર ન મોમિનીન પર બલ્કે દર હકીકત વોહ અપની જાનોં કો ફરેબ દે રહે હૈં. મસ્અલા : ઈસ આયત સે મા'લૂમ હુવા કે તકીયહ બળા અયબ હૈ. જિસ મઝહબ કી બિના તકીયહ પર હો વોહ બાતિલ હૈ. તકીયહ વાલેકા હાલ કાબિલે એ'તેમાદ નહીં હોતા. તૌબહ નાકાબિલે ઈત્મીનાન હોતી હૈ. ઈસ લિયે ઉલ્માને ફરમાયા.

مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ۝ مَا نَنْسَخْ مِنْ
اٰيَةٍ اَوْ نُنْسِهَا نَاْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَآ اَوْ مِثْلِهَا ؕ اَلَمْ تَعْلَمْ
اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ
اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَمَا لَكُمْ مِّنْ
دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ۝ اَمْ تُرِيْدُوْنَ اَنْ
تَسْـَٔلُوْا رَسُوْلَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوْسٰى مِنْ قَبْلُ ؕ وَمَنْ
يَّتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِيْلِ ۝
وَدَّ كَثِيْرٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يَرُدُّوْنَكُمْ مِّنْ بَعْدِ اِيْمَانِكُمْ
كُفَّارًا ۚ حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ اَنْفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا
تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۚ فَاعْفُوْا وَاصْفَحُوْا حَتّٰى يَاْتِيَ اللّٰهُ
بِاَمْرِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ
وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ؕ وَمَا تُقَدِّمُوْا لِاَنْفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوْهُ
عِنْدَ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ وَقَالُوْا

મંય્યશૉઉ ▸ વલ્લાહુ ઝુલ્ફદ્‌-લિલ અઝ઼ીમ (૧૦૫)
જિસે ચાહે ઔર અલ્લાહ બડે ફઝલવાલા હૈ
મા નન્સખ઼ મિન આયતિન ઔ નુન્સિહા નઅ-તિ
જબ કોઈ આયત હમ મ-સૂખ ફરમાએં યા
બિખ઼ૈરિમ્મિન્હા ઔ મિસ્લિહા ▸ અ-લમ તઅ઼-
ભુલા દે (૧૯૦) તો ઉસસે બેહતર યા ઉસ જૈસી લે આએંગે
લમ અન્નલ્લા-હ અ઼લા કુલ્લિ શૈ-ઈન ક઼દીર
ક્યા તુઝે ખબર નહીં કે અલ્લાહ સબ-કુછ કર સકતા હૈ
(૧૦૬) અ-લમ તઅ઼-લમ અન્નલ્લા-હ લહૂ
ક્યા તુઝે ખબર નહીં કે અલ્લાહ હી કે લિયે
મુલ્કુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼ ▸ વ મા લકુમ
હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી બાદશાહી ઔર અલ્લાહકે
મિન્દૂનિલ્લાહિ મિંવ્વલિય્યિંવ-વ લા નસ઼ીર (૧૦૭)
સિવા ન તુમ્હારા કોઈ હિમાયતી ન મદદગાર

મં ૧ અમ તુરીદૂ-ન અન તસ્અલૂ રસૂલકુમ કમા સુઇ-લ મૂસા મિન ક઼બ્લ ▸ વ
ક્યા યે ચાહતે હો કે અપને રસૂલસે વૈસા સવાલ કરો જો મૂસા (અ.)સે પેહલે હુવા થા (૧૯૧) ઔર
મંય્ય-ત-બદ-દલિલ કુફ-ર બિલ્ઈમાનિ ફ-ક઼દ દ઼લ્લ સવા-અસ્સબીલ (૧૦૮)
જો ઈમાનકે બદલે કુફ્ર લે (૧૯૨) વોહ ઠીક રાસ્તા બહેક ગયા
વદ-દ કસ઼ીરુમ્મિન અહ-લિલ કિતાબિ લૌ યરુદ-દૂનકુમ મિમ્બઅ઼-દિ ઈમાનિકુમ
બહોત કિતાબિયોંને ચાહા (૧૯૩) કાશ તુમ્હેં ઈમાનકે બાદ કુફ્રકી તરફ ફેર દે
કુફ-ફારન હ઼-સદમ્મિન ઈન્દિ અન્ફુસિહિમ મિમ-બઅ઼-દિ મા ત-બય્ય-ન
અપને દિલોંકી જલનસે (૧૯૪) બાદ ઈસ્કે કે હક્ક ઉન પર ખૂબ ઝાહિર હો ચુકા હૈ તો તુમ
લહુમુલ્હક્ક઼ ફઅ઼-ફુ વસ્ફ઼હૂ હ઼ત્તા યઅ-તિયલ્લાહુ બિઅમ્રિહી ▸ ઈન્નલ્લા-હ
છોડો ઔર દરગુઝર કરો યહાં તક કે અલ્લાહ અપના હુકમ લાએ બેશક અલ્લાહ
પો ના અ઼લા કુલ્લિ શૈ-ઈન ક઼દીર ★ (૧૦૯) વ અક઼ીમુસ્સ઼લા-ત વ આતુઝ-
હર ચીઝ પર કાદિર હૈ ઔર નમાઝ કાયમ રખો ઔર ઝકાત
ઝકાહ ▸ વ મા તુક઼દ-દિમૂ લિ અન્ફુસિકુમ મિન ખ઼ૈરિન તજિદૂહુ
દો (૧૯૫) ઔર અપની જાનોંકે લિયે જો ભલાઈ આગે ભેજોગે ઉસે અલ્લાહકે યહાં પાઓગે
ઈ઼ન્દલ્લાહ ▸ ઈન્નલ્લા-હ બિમા તઅ઼-મલૂન બસ઼ીર (૧૧૦) વ ક઼ાલૂ
બેશક અલ્લાહ તુમ્હારે કામ દેખ રહા હૈ ઔર એહલે

'લા-તુકબલુ-તવબતુઝ-ઝિન્દીક.' (૧૫) બદ અકીદગી કો કલ્બી મર્ઝ ફરમાયા ગયા. ઈસસે મા'લૂમ હુવાકે બદઅકીદગી રૂહાની ઝિંદગી કે લિયે તબાહ કુન હૈ. મસ્અલા. ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે ઝૂઠ હરામ હૈ. ઉસ પર અઝાબે અલીમ મુરત્તબ હોતા હૈ. (૧૬) મસ્અલા : કુફ્ફાર સે મેલજોલ, ઉનકી ખાતિર દીનમેં મુદાહિનત ઔર એહલે બાતિલકે સાથ તમલ્લુકો ચાપલૂસી ઔર ઉનકી ખુશીકે લિયે સુલ્હકુન બન જાના ઔર ઈઝહારે હકસે બાઝ રહેના શાને મુનાફિક ઔર હરામ હૈ. ઈસીકો મુનાફિકીનકા ફસાદ ફરમાયા ગયા. આજકલ બહોતસે લોગોંને યેહ શેવહ કર લિયા હૈ જિસ જલ્સેમેં ગયે વૈસે હી હો ગયે. ઈસ્લામમેં ઈસ્કી મુમાનેઅત હૈ. ઝાહિરો બાતિન કા યકસાં ન હોના બળા અયબ હૈ. (૧૭) યહાં, અન્નાસ, સે યા સહાબએ

لَنْ يَّدْخُلَ الْجَنَّةَ اِلَّا مَنْ كَانَ هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى ؕ
تِلْكَ اَمَانِيُّهُمْ ؕ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِيْنَ ۝ بَلٰى ۚ مَنْ اَسْلَمَ وَجْهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ
مُحْسِنٌ فَلَهٗۤ اَجْرُهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ ۪ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا
هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝ وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ لَيْسَتِ النَّصٰرٰى عَلٰى
شَیْءٍ ۪ وَّقَالَتِ النَّصٰرٰى لَيْسَتِ الْيَهُوْدُ عَلٰى شَیْءٍ ۙ
وَّهُمْ يَتْلُوْنَ الْكِتٰبَ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ
مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا
كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ۝ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ مَّنَعَ مَسٰجِدَ
اللّٰهِ اَنْ يُّذْكَرَ فِيْهَا اسْمُهٗ وَسَعٰى فِىْ خَرَابِهَا ؕ اُولٰٓئِكَ
مَا كَانَ لَهُمْ اَنْ يَّدْخُلُوْهَاۤ اِلَّا خَآئِفِيْنَ ؕ لَهُمْ فِى
الدُّنْيَا خِزْىٌ وَّلَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝
وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۗ فَاَيْنَمَا تُوَلُّوْا فَثَمَّ وَجْهُ

લંય્યદ-ખુલલ્જન્ન-ત ઈલ્લા મન કા-ન હૂદન
કિતાબ બોલે હરગિઝ જન્નતમેં ન જાએંગા મગર વોહ
ઔ નસારા ط તિલ-ક અમાનિય્યુહુમ ط કુલ
જો યહૂદી યા નસ્રાની હો (૧૯૬) યે ઉનકી ખયાલબન્દિયાં હૈં તુમ
હાતૂ બુરહાનકુમ ઈન્-કુન્તુમ સાદિકીન (૧૧૧)
ફરમાઓ લાઓ અપની દલીલ (૧૯૭) અગર સચ્ચે હો
બલા ઉ મન અસ્લ-મ વજ-હહૂ લિલ્લાહિ વ
હાં કયૂં નહી જિસને અપના મુંહ ઝુકાયા અલ્લાહકે લિયે ઔર
હુ-વ મુહ્-સિનુન ફ-લહૂ અજ-રુહૂ ઈન્દ
વોહ નેકુકાર હૈ (૧૯૮) તો ઉસકા નીગ ઉસકે રબકે
રબ્બિહી ص વ લા ખૌફુન અલૈહિમ વ લા હુમ
પાસ હૈ ઔર ઉન્હેં ન કુછ અંદેશા હો ઔર ન
યહ્-ઝનૂન ○ (૧૧૨) વ કાલતિલ્યહૂદુ ع
કુછ ગમ (૧૯૯) ઔર યહૂદી બોલે નસ્રાની કુછ
મં ૧
લૈસતિન્નસારા અલા શૈઈવ- વ કાલતિન્નસારા લૈસતિલ્યહૂદુ અલા શૈઈવ-ط વ
નહી ઔર નસ્રાની બોલે યહૂદી કુછ નહી (૨૦૦) હાલાંકે વોહ કિતાબ પઢતે હૈં (૨૦૧) ઈસી
હુમ યત્લૂનલ કિતાબ ط કઝાલિ-ક કાલલ્લઝી-ન લા યઅ્-લમૂ-ન મિસ્-લ
તરહ જાહિલોંને ઉનકીસી- બાત કહી (૨૦૨) તો અલ્લાહ કયામતકે દિન
કૌલિહિમ ج ફલ્લાહુ યહ્-કુમુ બૈનહુમ યૌમલ-કિયામતિ ફીમા કાનૂ ફીહિ
ઉનમેં ફૈસ્લા કર દેગા જિસ બાતમેં ઝગળ રહે હૈં
યખ્તલિફૂન (૧૧૩) વ મન અઝ્લમુ મિમ્મમ-મ-ન-અ મસાજિદલ્લાહિ
ઔર ઉસસે બઢ્હ કર ઝાલિમ કૌન (૨૦૩) જો અલ્લાહકી મસ્જિદોંકો રોકે ઉનમેં નામે
અંય્યુઝ-ક-ર ફીહસ્મુહૂ વ સઆ ફી ખરાબિહા ط ઉલાઈ-ક મા કા-ન લહુમ
ખુદા લિયે જાનેસે (૨૦૪) ઔર ઉનકી વીરાનીમેં કોશિશ કરે (૨૦૫) ઉનકો ન પહોંચતા થા કે મસ્જિદોંમેં
અંય્યદ-ખુલૂહા ઈલ્લા ખા-ઈફીન ○ લહુમ ફિદ-દુન્યા ખિઝયુંવ-વ લહુમ
જાએં મગર ડરતે હુએ ઉનકે લિયે દુનિયામેં રુસ્વાઈ હૈ (૨૦૬) ઔર ઉનકે લિયે
ફિલ્આખિરતિ અઝાબુન અઝીમ (૧૧૪) વ લિલ્લાહિલ-મશ્રિકુ
આખેરતમેં બળા અઝાબ (૨૦૭) ઔર પૂરબ-પચ્છમ સબ અલ્લાહ હી કા હૈ તો
વલ્મગ્રિબુ ઉ ફ ઐનમા તુવલ્લૂ ફ-સમ્મ વજ-હુલ્લાહ
તુમ જિધર મુંહ કરો ઉધર વજહુલ્લાહ

કિરામ મુરાદ હૈ. યા મોમિનીન, કયૂં કે ખુદા શનાસી, ફરમાંબરદારી વ આકિબત અંદેશી કી બદૌલત વોહી ઈન્સાન કેહલાનેકે મુસ્તહિક હૈ. મસ્અલા : આમિનૂ-કમા-આમનસે સાબિત હુવા કે સાલિહીન કા ઈત્તેબાઅ મહમૂદો મતલૂબ હૈ. મસ્અલા : યેહ ભી સાબિત હુવા કે મઝહબે અહલે સુન્નત હક હૈ કયૂં કે ઈસમેં સાલિહીનકા ઈત્તેબાઅ હૈ. મસ્અલા : બાકી તમામ ફિર્કે સાલિહીન સે મુન્હરિફ હૈં લેહાઝા ગુમરાહ હૈં. મસ્અલા : બા'ઝ ઉલ્માને ઈસ આયતકો ઝિન્દીકકી તૌબા મકબૂલ હોનેકી દલીલ કરાર દિયા હૈ. (બયઝાવી) ઝિન્દીક વોહ હૈ જો નુબુવ્વતકા મુકિર હો. શઆઈરે ઈસ્લામ કા ઈઝહાર કરે ઔર બાતિનમેં ઐસે અકીદે રખ્ખે જો બિલ ઈત્તેફાક કુફ્ર હો યેહ ભી મુનાફિકોંમેં દાખિલ હૈ. (૧૮) ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે સાલિહીન કો બુરા કેહના

البقرة

الله ۔ اِنَّ اللهَ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ۝ وَقَالُوا اتَّخَذَ
اللهُ وَلَدًا ۙ سُبْحٰنَهٗ ۭ بَلْ لَّهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضِ ۭ كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُوْنَ ۝ بَدِيْعُ السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضِ ۭ وَاِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ
فَيَكُوْنُ ۝ وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا
اللهُ اَوْ تَاْتِيْنَآ اٰيَةٌ ۭ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ
مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ۭ تَشَابَهَتْ قُلُوْبُهُمْ ۭ قَدْ بَيَّنَّا الْاٰيٰتِ
لِقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ۝ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ بِالْحَقِّ بَشِيْرًا
وَّنَذِيْرًا ۙ وَّلَا تُسْــَٔـلُ عَنْ اَصْحٰبِ الْجَحِيْمِ ۝ وَلَنْ
تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُوْدُ وَلَا النَّصٰرٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ
مِلَّتَهُمْ ۭ قُلْ اِنَّ هُدَى اللهِ هُوَ الْهُدٰى ۭ وَلَىِٕنِ
اتَّبَعْتَ اَهْوَاۗءَهُمْ بَعْدَ الَّذِيْ جَاۗءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ
مَا لَكَ مِنَ اللهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ۝ اَلَّذِيْنَ

منزل ١

ઈન્નલ્લા-હ વાસિઉન અલીમ (૧૧૫)
(ખુદાકી રહમત તુમ્હારી તરફ મુતવજ્જેહ હૈ) બેશક અલ્લાહ
વ કાલુત્ત-ખ- ઝલ્લાહુ વ-લ-દન•
વુસ્અતવાલા ઈલ્મવાલા હૈ ઔર બોલે ખુદાને અપને લિયે
સુબ્હા- નહુ • બલ્લહૂ મા ફિસ્સમા- વાતિ
ઔલાદ રખી પાકી હૈ ઉસે (૨૦૮) બલકે ઉસીકી મિલ્ક હૈ જો કુછ
વલ્અર્દ • કુલ્લુલ્લહૂ કાનિતૂન (૧૧૬)
આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હૈ (૨૦૯) સબ ઉસકે હુઝૂર ગરદન ડાલે હૈં
બદીઉસ્સમા- વાતિ વલ્અ ર્દ • વ
નયા પૈદા કરનેવાલા આસ્માનોં ઔર ઝમીનકા (૨૧૦) ઔર
ઈઝા કદા અમ્રન ફઈન્નમા
જબ કિસી બાતકા હુકમ ફરમાએ તો ઉસસે
યકૂલુ લહૂ કુન ફ-યકૂન (૧૧૭) વ
યહી ફરમાતા હૈ કે હો જા વોહ ફૌરન હો જાતી હૈ (૨૧૧) ઔર

મં ૧

કાલલ્લઝી-ન લા યઅ-લમૂ-ન લૌ લા યુકલ્લિમુનલ્લાહુ
જાહિલ બોલે (૨૧૨) અલ્લાહ હમસે ક્યોં કલામ નહીં કરતા (૨૧૩) યા હમેં કોઈ
ઔ તઅ-તીના આયહ • કઝાલિ-ક કાલલ્લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ મિસ્લ
નિશાની મિલે (૨૧૪) ઉનસે અગલોંને ભી ઐસી હી કહી ઉનકી-સી બાત ઉનકે દિલ
કૌલિહિમ • તશાબહત કુલૂ-બુહુમ • કદ બય્યન્નલ આયાતિ લિ
એકસે હૈં (૨૧૫) બેશક હમને નિશાનિયાં ખોલ દી યકીનવાલોંકે લિયે (૨૧૬)
કૌમિંય્યૂકિનૂન (૧૧૮) ઈન્ના અરસલ્ના-ક બિલ્હક્કિ બશીરંવ-વ નઝીરંવ- • વ
બેશક હમને તુમ્હેં હકકે સાથ ભેજા ખુશખબરી દેતા ઔર ડર સુનાતા ઔર
લા તુસ્અલુ અન અસ્હાબિલ્જહીમ (૧૧૯) વ લન તર્દા અન્કલ-યહૂદુ વ
તુમસે દોઝખવાલોંકા સવાલ ન હોગા (૨૧૭) ઔર હરગિઝ તુમસે યહૂદ ઔર
લન્નસારા હત્તા તત્તબિ-અ મિલ્લતહુમ • કુલ ઈન્ન હુદલ્લાહિ હુવલ્હુદા • વ
નસારા રાઝી ન હોંગે જબ તક તુમ ઉનકે દીનકી પૈરવી ન કરો (૨૧૮) તુમ ફરમાદો અલ્લાહ હી કી હિદાયત
લઈનિત્તબઅ-ત અહવા- અહુમ બઅ-દલ્લઝી જા-અ-ક મિનલ્ઈલ્મિ • મા લ-ક
હિદાયત હૈ (૨૧૯) ઔર (અય સુનનેવાલે કસે બાશદ) અગર તૂ ઉનકી ખ્વાહિશોંકા પૈરવ હુવા બાદ ઈસકે કે તુઝે
મિનલ્લાહિ મિંવ્વલિય્યિંવ લા નસીર (૧૨૦) અલ્લઝી-ન
ઈલ્મ આ ચુકા તો અલ્લાહ સે તેરા કોઈ બચાનેવાલા ન હોગા ઔર ન મદદગાર (૨૨૦) જિન્હેં હમને

અહલે બાતિલ કા કદીમ તરીકા હૈ. આજકલકે બાતિલ ફિર્કે ભી પિછલે બુઝુર્ગોંકો બુરા કેહતે હૈં. રવાફિઝ ખુલફાએ રાશેદીન ઔર બહોત સહાબાકો ખવારિજ હઝરત અલી મુર્તઝા (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુ) ઔર ઉનકે રુફકાકો, ગૈર મુકિલ્લદ અઈમ્મએ મુજતહેદીન બિલ ખુસૂસ ઈમામે આઝમ (રહમતુલ્લાહે તઆલા અલયહ) કો વહાબીયા બકસરત અવલિયા વ મકબૂલાને બારગાહકો મીરઝાઈ અંબિયાએ સાબિકીન તકકો કુરાની (ચકડાલી) સહાબા વ મુહદ્દીસીનકો નેચરી તમામ અકાબીરીનકો બુરા કેહતે હૈ ઔર ઝબાને તઅન દરાઝ કરતે હૈં. ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે યેહ સબ ગુમરાહી મેં હૈં. ઈસમેં દીનદાર આલિમોંકે લિયે તસલ્લીહ હૈ કેહ વોહ ગુમરાહોં કી બદઝબાનીયોંસે બહોત રંજીદા ન હોં સમઝલેં કે યેહ અહલે

الَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَتْلُوْنَهٗ حَقَّ تِلَاوَتِهٖ ؕ اُولٰٓئِكَ
يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ
الْخٰسِرُوْنَ ۔ يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ
الَّتِيْٓ اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنِّيْ فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ۔
وَاتَّقُوْا يَوْمًا لَّا تَجْزِيْ نَفْسٌ عَنْ نَّفْسٍ شَيْئًا وَّلَا
يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَّلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا هُمْ
يُنْصَرُوْنَ ۔ وَاِذِ ابْتَلٰٓى اِبْرٰهٖمَ رَبُّهٗ بِكَلِمٰتٍ فَاَتَمَّهُنَّ ؕ
قَالَ اِنِّيْ جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ اِمَامًا ؕ قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِيْ ؕ
قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظّٰلِمِيْنَ ۔ وَاِذْ جَعَلْنَا
الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَاَمْنًا ؕ وَاتَّخِذُوْا مِنْ
مَّقَامِ اِبْرٰهٖمَ مُصَلًّى ؕ وَعَهِدْنَآ اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ وَ
اِسْمٰعِيْلَ اَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّآئِفِيْنَ وَالْعٰكِفِيْنَ
وَالرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ۔ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اجْعَلْ

આતેના- હુમુલ-કિતા-બ યત્લૂનહૂ હક્ક
કિતાબ દી હૈ વોહ જૈસી ચાહિયે ઉસકી
તિલાવતિહ ઉલા-ઈ-ક યુઅમિનૂન બિહ
તિલાવત કરતે હૈં વહી ઉસ પર ઈમાન રખતે હૈં
વ મંય્યક-ફુર બિહી ફ ઉલા-ઈ-ક હુમુલ-
ઔર જો ઉસકે મુન્કિર હોં તો વહી
ખાસિરૂન (૧૨૧) યા બની ઈસ્રા-ઈલઝ-કુરૂ ع
ઝિયાંકાર હૈં (૨૨૧) અય ઔલાદે યાકૂબ (અ.) યાદ કરો
નિઅ-મતિયલ્લતી અન- અમ્તુ અલૈકુમ
મેરા એહસાન જો મૈંને તુમ પર કિયા ઔર વોહ
વ અન્ની ફદ્-દલ્તુકુમ અ-લલ આલમીન (૧૨૨)
જો મૈંને ઉસ ઝમાનેકે સબ લોગોં પર તુમ્હેં બડાઈ દી
વત્તકૂ યૌમલ્લા તજ-ઝી નફસુન અન નફસિન મં ૧
ઔર ડરો ઉસ દિનસે કે કોઈ જાન દૂસરેકા
શૈઅંવ્વલા યુક્-બલુ મિન્હા અદલુંવ-વ લા તન્ફઉહા શફાઅતુંવ-વ લા હુમ
બદલા ન હોગી ઔર ન ઉસકો કુછ લેકર છોળે ઔર ન કાફિરકો કોઈ સિફારિશ નફા દે (૨૨૨) ઔર ન ઉનકી
યુન્સરૂન (૧૨૩) વ ઈઝિબ્તલા ઈબ્રાહી-મ રબ્બુહૂ બિ કલિમાતિન
મદદ હો ઔર જબ (૨૨૩) ઈબ્રાહીમ (અ.)કો ઉસકે રબને કુછ બાતોંસે આઝમાયા (૨૨૪) તો ઉસને વોહ
ફ-અ-તમ્મહુન્ન કા-લ ઈન્ની જાઈલુ-ક લિન્નાસિ ઈમામા કા-લ વ મિન
પૂરી કર દિખાઈ (૨૨૫) ફરમાયા મૈં તુમ્હેં લોગોંકા પેશવા બનાનેવાલા હૂં અર્ઝ કી ઔર મેરી
ઝુર્રિય્યતી કા-લ લા યનાલુ અહદિઝ-ઝાલિમીન (૧૨૪) વ ઈઝ જઅલ
ઔલાદસે ફરમાયા મેરા અહદ ઝાલિમોંકો નહીં પહોંચતા (૨૨૬) ઔર (યાદ કરો) જબ
નલ્બૈ-ત મસાબતલ-લિન્નાસિ વ અમ્ના વત્તખિઝૂ મિમ્મકામિ
હમને ઉસ ઘરકો (૨૨૭) લોગોં કે લિયે મરજઅ ઔર અમાન બનાયા (૨૨૮) ઔર
ઈબ્રાહી-મ મુસલ્લા વ અહિદના ઈલા ઈબ્રાહી-મ વ ઈસ્માઈ-લ
ઈબ્રાહીમ (અ.)કે ખળે હોનેકી જગહકો નમાઝકા મકામ બનાઓ (૨૨૯) ઔર હમને તાકીદ ફરમાઈ ઈબ્રાહીમ (અ.) વ
અન તહ-હિરા બૈતિ-ય લિત્તા-ઈફી-ન વલ્આકિફી-ન વર્રુક્કઈસ-સુજૂદ
ઈસ્માઈલ (અ.)કો કે મેરા ઘર ખૂબ સુથરા કરો તવાફવાલોં ઔર એતેકાફવાલોં ઔર રુકૂઅ-
(૧૨૫) વ ઈઝ કા-લ ઈબ્રાહીમુ રબ્બિજ-અલ
વ સુજૂદવાલોંકે લિયે ઔર જબ અર્ઝ કી ઈબ્રાહીમ (અ.)ને કે અય મેરે રબ

બાતિલકા કદીમ દસ્તૂર હૈ (મદારિક) (૧૯) મુનાફિકીન કી યેહ બદઝબાની મુસલમાનોં કે સામને થી ઉનસે તો વોહ યેહી કેહતે થે કે હમ બાઈખ્લાસ મોમિન હૈં જૈસા અગલી આયત મેં હૈ 'ઈઝા-લકુલ-લઝિ-ન-આમનૂ-કાલૂ-આમન્ના". યેહ તબર્રા બાઝિયાં અપની ખાસ મજલિસોં મેં કરતે થે. અલ્લાહ તઆલાને ઉનકા પરદા ફાશ કર દિયા. (ખાઝિન) ઈસી તરહ આજકલ કે ગુમરાહ ફિર્કે મુસલમાનોંસે અપને ખ્યાલાતે ફાસેદાકો છુપાતે હૈં મગર અલ્લાહ તઆલા ઉનકી કિતાબોં ઔર તહરીરોંસે ઉનકે રાઝ ફાશ કર દેતા હૈ. ઈસ આયતસે મુસલમાનોં કો ખબરદાર કિયા જાતા હૈ કે બેદીનોંકી ફરેબ કારીયોંસે હોશિયાર રહેં ધોકા ન ખાએ. (૨૦) યહાં શયાતીન સે કુફ્ફારકે વોહ સરદાર મુરાદ હૈં જો અગવામેં મસરૂફ રેહતે હૈં.

هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا وَّارْزُقْ اَهْلَهٗ مِنَ الثَّمَرٰتِ مَنْ
اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ
فَاُمَتِّعُهٗ قَلِيْلًا ثُمَّ اَضْطَرُّهٗۤ اِلٰى عَذَابِ النَّارِ ؕ وَ
بِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝ وَاِذْ يَرْفَعُ اِبْرٰهٖمُ الْقَوَاعِدَ
مِنَ الْبَيْتِ وَاِسْمٰعِيْلُ ؕ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ؕ اِنَّكَ
اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ
لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَاۤ اُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ ۪ وَاَرِنَا
مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا ۚ اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ۝
رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِكَ
وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيْهِمْ ؕ اِنَّكَ اَنْتَ
الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ وَمَنْ يَّرْغَبُ عَنْ مِّلَّةِ اِبْرٰهٖمَ
اِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهٗ ؕ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنٰهُ فِى الدُّنْيَا ۚ
وَاِنَّهٗ فِى الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ اِذْ قَالَ لَهٗ

હાઝા બ-લ-દન આમિનંવ- વર્ઝુક
ઈસ શહરકો અમાનવાલા કર દે ઔર ઈસકે
અહલહૂ મિનસ્સમરાતિ મન આ-મ-ન
રેહનેવાલોં કો તરહ-તરહકે ફલોં સે રોઝી દે
મિન્હુમ બિલ્લાહિ વલ્યૌમિલ આખિર ، કા-લ
જો ઉન્મેંસે અલ્લાહ ઔર પિછલે દિન પર ઈમાન લાએ (૨૩૦)
વ મન ક-ફ-ર ફ ઉમત્તિઉહૂ કલીલન
ફરમાયા ઔર જો કાફિર હુવા થોડા બરતનેકો ઉસે ભી દૂંગા
સુમ્મ અદ્-તર્રુહૂ ઈલા અઝાબિન્નાર ، વ
ફિર ઉસે અઝાબે દોઝખકી તરફ મજબૂર કર દૂંગા ઔર
બિઅ-સલ્મસીર (૧૨૬) વ ઈઝ યર્ફઉ
બહોત બુરી જગહ હૈ પલટનેકી ઔર જબ ઉઠાતા થા
ઈબરાહીમુલ-કવાઈ-દ મિનલ્બૈતિ વ
ઈબ્રાહીમ (અ.) ઉસ ઘરકી નીવેં ઔર

મં ૧

ઈસ્માઈલ ، રબ્બના તકબ્બલ મિન્ના ، ઈન્-ક અન્તસ્સમીઉલ અલીમ (૧૨૭)
ઈસ્માઈલ (અ.) યે કેહતે હુએ અય રબ હમારે હમસે કુબૂલ ફરમા (૨૩૧) બેશક તૂહી હૈ સુનતા જાનતા
રબ્બના વજ-અલ્ના મુસ્લિમૈનિ લ-ક વ મિન ઝુર્રિય્યતિના ઉમ્મતમ-
અય રબ હમારે ઔર કર હમેં તેરે હુઝૂર ગરદન રખનેવાલા (૨૩૨) ઔર હમારી ઔલાદમેંસે એક ઉમ્મત
મુસ્લિમતલ્લક ص વ અરિના મનાસિ-કના વ તુબ અલૈના ج ઈન્-ક
તેરી ફરમાં-બરદાર ઔર હમેં હમારી ઈબાદતકે કાયદે બતા ઔર હમ પર અપની
અન્તત્તવ-વાબુર્રહીમ (૧૨૮) રબ્બના વબ્અસ ફીહિમ રસૂલમ-મિન્હુમ
રહમતકે સાથ રુજૂઅ ફરમા (૨૩૩) બેશક તૂ હી હૈ બહોત તૌબા કુબૂલ કરનેવાલા મહરબાન અય રબ
યત્લૂ અલૈહિમ આયાતિ-ક વ યુઅલ્લિમુ-હુમુલ-કિતા-બ વલ્હિક-મ-ત વ યુઝક્કી-
હમારે ઔર ભેજ ઉનમેં (૨૩૪) એક રસૂલ ઉન્હીમેં સે કે ઉન પર તેરી આયતેં તિલાવત ફરમાએ ઔર ઉન્હેં તેરી કિતાબ
હિમ ، ઈન્-ક અન્તલ-અઝીઝુલ-હકીમ ﻉ (૧૨૯) વ મંય્યર્ગબુ અમ્મિલ્લતિ
(૨૩૫) ઔર પુખ્તા ઈલ્મ સિખાએ (૨૩૬) ઔર ઉન્હેં ખૂબ સુથરા ફરમાવે (૨૩૭) બેશક તૂ હી હૈ ગાલિબ હિકમતવાલા
ઈબરાહી-મ ઈલ્લા મન સફિ-હ નફસહ، વ લ-કદિસ્તફૈનાહુ ફિદ-દુન્યા વ ઈન્નહૂ
ઔર ઈબ્રાહીમકે દીનસે કોઈ મુંહ ફેરે (૨૩૮) સિવા ઉસકે કે જો દિલકા અહમક હૈ ઔર બેશક ઝરૂર હમને દુનિયામેં ઉસે ચુન
ફિલ્આખિરતિ લમિનસ્સાલિહીન (૧૩૦) ઈઝ કા-લ લહૂ
લિયા (૨૩૯) ઔર બેશક વોહ આખેરતમેં હમારે ખાસ કુર્બકી કાબિલિયતવાલોંમેં હૈ (૨૪૦) જબકે ઉસસે ઉસકે

(ખાઝિનો-બયઝાવી) યેહ મુનાફિક જબ ઉન્સે મિલતે હૈં તો કેહતે હૈં હમ તુમ્હારે સાથ હૈં ઔર મુસલમાનોંસે મિલના મહઝ બરાહે ફરેબો ઈસ્તેહઝા, ઈસ લિયે હૈ કે ઉનકે રાઝ મા'લૂમ હોં ઔર ઉન્મેં ફસાદ અંગેઝી કે મવાકે મિલેં. (ખાઝિન) (૨૧) યા' ની ઈઝહારે ઈમાન તમસ્ખુર કે તૌર પર કિયા યેહ ઈસ્લામકા ઈન્કાર હુવા. મસ્અલા: અંબિયા (અલયહિમુસ્સલામ) ઔર દીન કે સાથ ઈસ્તેહઝા વ તમ્સખુર કુફ્ર હૈ. શાનેનુઝૂલ યેહ આયત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈ વગયરહ મુનાફેકીન કે હકમેં નાઝિલ હુઈ, એક રોઝ ઉન્હોંને સહાબાએ કિરામ કી એક જમાઅત કો આતે દેખા તો ઈબ્ને ઉબૈને અપને યારોંસે કહા દેખો તો મૈં ઉન્હેં કૈસા બનાતા હું. જબ વોહ હઝરાત કરીબ પહુંચે તો ઈબ્ને ઉબૈને પેહલે હઝરત સિદ્દીકે અકબર (રદીયલ્લાહો તઆલા અન્હુ) કા

رَبُّهٗ أَسْلِمْ ۙ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۞ وَوَصّٰى
بِهَآ إِبْرٰهٖمُ بَنِيْهِ وَيَعْقُوْبُ ۗ يٰبَنِيَّ إِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى
لَكُمُ الدِّيْنَ فَلَا تَمُوْتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۞ أَمْ
كُنْتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوْبَ الْمَوْتُ ۙ إِذْ قَالَ
لِبَنِيْهِ مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ بَعْدِيْ ۗ قَالُوْا نَعْبُدُ إِلٰهَكَ
وَإِلٰهَ اٰبَآئِكَ إِبْرٰهٖمَ وَإِسْمٰعِيْلَ وَإِسْحٰقَ إِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ
وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ۞ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا مَا
كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْـَٔلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ۞ وَقَالُوْا كُوْنُوْا هُوْدًا أَوْ نَصٰرٰى تَهْتَدُوْا ۗ
قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرٰهٖمَ حَنِيْفًا ۗ وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُشْرِكِيْنَ ۞ قُوْلُوْٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ
أُنْزِلَ إِلٰٓى إِبْرٰهٖمَ وَإِسْمٰعِيْلَ وَإِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوْتِيَ مُوْسٰى وَعِيْسٰى وَمَآ أُوْتِيَ

રબ્બુહૂ અસલિમ ॥ કા-લ અસ્લમ્તુ
રબને ફરમાયા ગરદન રખ અર્ઝ કી મૈંને ગરદન રખી
લિરબ્બિલ આલ- મીન (૧૩૧) વ વસ્સા
ઉસકે લિયે જો રબ હૈ સારે જહાનકા ઔર ઉસી દીનકી વસીયતકી
બિહા ઈબરાહીમુ બનીહિ વ યઅકૂબ ॰ યા
ઈબ્રાહીમ (અલૈહિસ્સલામ)ને અપને બેટોંકો ઔર યાકૂબ
બનિય્ય ઈન્નલ્લાહસ્તફા લકુમુદ-દી-ન
(અલૈહિસ્સલામ)ને કે અય મેરે બેટો બેશક અલ્લાહને યે દીન તુમ્હારે
ફ-લા તમૂતુન્ન ઈલ્લા વ અન્તુમ મુસ્લિમૂન॰(૧૩૨)
લિયે ચુન લિયા તો ન મરના મગર મુસલમાન બલ્કે તુમમેં કે
અમ કુન્તુમ શુ-હદા-અ ઈઝ હ-દ-ર
ખુદ મૌજૂદ થે (૨૪૧) જબ યાકૂબ (અલૈહિસ્સલામ)કો મૌત આઈ
યઅ-કૂબલ્મૌતુ ॥ ઈઝ કા-લ લિબનીહિ મા
જબકે ઉસને અપને બેટોં સે ફરમાયા
તઅબુદૂ-ન મિમ્બઅદી ॰ કાલૂ નઅ-બુદુ ઈલા-હ-ક વ ઈલા-હ આબા-ઈ-ક મં ૧
મેરે બાદ કિસકી પૂજા કરોગે બોલે હમ પૂજેંગે ઉસે જો ખુદા હૈ આપકા ઔર આપકે આબા
ઈબરાહી-મ વ ઈસ્માઈ-લ વ ઈસ્હા-ક ઈલાહંવ-વાહિદંવ- ॥ વ નહનૂ લહૂ
ઈબ્રાહીમ (અલૈહિસ્સલામ) વ ઈસ્માઈલ (અલૈહિસ્સલામ) (૨૪૨) વ ઈસ્હાક (અલૈહિસ્સલામ)કા એક ખુદા ઔર હમ ઉસકે
મુસ્લિમૂન (૧૩૩) તિલ-ક ઉમ્મતુન કદ ખ-લત ॥ લહા મા ક-સ- બત
હુઝૂર ગરદન રખે હૈં થે (૨૪૩) એક ઉમ્મત હૈ કે ગુઝર ચુકી (૨૪૪) ઉનકે લિયે હૈ જો ઉન્હોંને કમાયા
વ લકુમ મા ક-સબ્તુમ ॥ વ લા તુસ્અલૂ-ન અમ્મા કાનૂ યઅ-મલૂન (૧૩૪)
ઔર તુમ્હારે લિયે હૈ જો તુમ કમાઓ ઔર ઉનકે કામોંકી તુમસે પુરસિશ ન હોગી
વ કાલૂ કૂનૂ હૂદન ઔ નસારા તહ-તદૂ ॰ કુલ બલ મિલ્લ-ત ઈબરાહી-મ
ઔર કિતાબી બોલે (૨૪૫) યહૂદી યા નસ્રાની હો જાઓ રાહ પાઓગે તુમ ફરમાઓ બલ્કે હમ તો ઈબ્રાહીમ (અલૈહિસ્સલામ)કા
હનીફા ॰ વ મા કા-ન મિનલ-મુશ્રિકીન (૧૩૫) કૂલૂ આમન્ના બિલ્લાહિ વ
દીન લેતે હૈં જો હર બાતિલસે જુદા થે ઔર મુશ્રિકોંસે ન થે (૨૪૬) યૂં કહો કે હમ ઈમાન લાએ
મા ઉન્ઝિ-લ ઈલૈના વ મા ઉન્ઝિ-લ ઈલા ઈબરાહી-મ વ ઈસ્માઈ-લ વ ઈસ્હા-ક
અલ્લાહ પર ઔર ઉસ પર જો હમારી તરફ ઉતરા ઔર જો ઉતારા ગયા ઈબ્રાહીમ (અ.) વ ઈસ્માઈલ (અ.) વ ઈસ્હાક (અ.)
વ યઅકૂ-બ વલ અસ્બાતિ વ મા ઊતિ-ય મૂસા વ ઈસા વ મા ઊતિ-
વ યાકૂબ (અ) ઔર ઉનકી ઔલાદ પર ઔર જો અતા કિએ ગએ મૂસા (અ.) વ ઈસા (અ.) ઔર જો

દસ્તમુબારક અપને હાથમેં લેકર આપકી તારીફ કી ફિર ઈસી તરહ હઝરત ઉમર ઔર હઝરત અલી કી તારીફ કી (રદિયલ્લાહુ-તઆલા અન્હુમ) હઝરત અલી મુતુર્ઝા (રદીયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ)ને ફરમાયા અય ઈબ્ને ઉબૈ ખુદાસે ડર. નિફાકસે બાઝ આ, કયુંકે મુનાફિકીન બદતરીન ખુલ્ક હૈ. ઉસ પર વોહ કેહને લગા. યેહ બાતેં નિફાકસે નહિ કી ગઈ. બખુદા હમ આપકી તરહ મોમિન સાદિક હૈં. જબ યેહ હઝરાત તશરીફ લે ગએ તો આપ અપને યારોંમેં અપની ચાલબાઝી પર ફખ્ર કરને લગા. ઉસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ કે મુનાફિકીન મુસ્લિમીનસે મિલતે વકત ઈઝહારે ઈમાનો-ઈખ્લાસ કરતે હૈં ઔર ઉનસે અલાહિદા હો કર અપની ખાસ મજલિસોં મેં ઉનકી હંસી ઉડાતે ઔર ઈસ્તેહઝા કરતે હૈં. (લિયા ઉસકો શોઅલબી, વાહિદી,

البقرة الم

النَّبِيُّونَ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ
وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ۝ فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنتُم بِهِ
فَقَدِ اهْتَدَوا ۖ وَّإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ ۖ
فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ ۚ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ صِبْغَةَ
اللَّهِ ۖ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً ۖ وَنَحْنُ لَهُ
عَابِدُونَ ۝ قُلْ أَتُحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَ
رَبُّكُمْ ۖ وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ ۖ وَنَحْنُ لَهُ
مُخْلِصُونَ ۝ أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا هُودًا أَوْ
نَصَارَىٰ ۗ قُلْ أَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ ۗ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن
كَتَمَ شَهَادَةً عِندَهُ مِنَ اللَّهِ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ ۝ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝

منزل

યન્નબિય્યૂ-ન મિર્રબ્બિહિમ લા નુફર્રિકુ
અતા કિએ ગએ બાકી અમ્બિયા અપને રબકે પાસસે હમ
બૈ-ન અ-હ઼દિમ મિન્હુમ વ નહ઼નુ લહૂ
ઉનમેં કિસી પર ઈમાનમેં ફર્ક નહીં કરતે ઔર હમ અલ્લાહકે
મુસ્લિ મૂન (૧૩૬) ફ઼ ઈન આમનૂ
હુઝૂર ગરદન રખે હૈં ફિર અગર વોહ ભી યૂં હી ઈમાન
બિમિસ્લિ માઁ આમન્તુમ બિહી ફ-ક઼દિહતદૌ
લાએ જૈસા તુમ લાએ જબ તો વોહ હિદાયત પા ગએ
વ ઈન તવલ્લૌ ફ-ઈન્નમા હુમ ફી શિક઼ાક઼
ઔર અગર મુંહ ફેરેં તો વોહ નિરી ઝિદમેં હૈં (૨૪૭)
ફ-સ-યક-ફી-ક-હુમુલ- લાહ વ હુવસ્સમીઉ઼લ-
તો અય મહબૂબ અન્કરીબ અલ્લાહ ઉનકી તરફસે તુમ્હેં કિફાયત
અ઼લીમ (૧૩૭) સિ઼બ્ગ઼તલ્લાહ વ મન
કરેગા ઔર વહી હૈ સુન્તા જાન્તા (૨૪૮) હમને

મં ૧

અહ઼-સનુ મિનલ્લાહિ સિ઼બ્ગ઼તંવ- વ નહ઼નુ લહૂ આ઼બિદૂન (૧૩૮) કુલ
અલ્લાહકી રૈની લી (૨૪૯) ઔર અલ્લાહસે બેહતર કિસકી રૈની ઔર હમ ઉસીકો પૂજતે હૈં તુમ ફરમાઓ ક્યા
અતુહાજ-જૂ-નના ફિલ્લાહિ વ હુ-વ રબ્બુના વ રબ્બુકુમ વ લના
અલ્લાહકે બારેમેં ઝગળતે હો (૨૫૦) હાલાંકે વોહ હમારા ભી માલિક હૈ ઔર તુમ્હારા ભી (૨૫૧) ઔર હમારી
અઅ઼-માલુના વ લકુમ અઅ઼-માલુકુમ વ નહ઼નુ લહૂ મુખ઼્લિસૂન (૧૩૯) અમ
કરની હમારે સાથ ઔર તુમ્હારી કરની તુમ્હારે સાથ ઔર હમ નિરે ઉસીકે હૈં (૨૫૨) બલ્કે તુમ તો યૂં
તક઼ૂલૂ-ન ઈન્ન ઈબરાહી-મ વ ઈસ્માઈ઼-લ વ ઈસ્હા઼-ક઼ વ યઅ઼કૂ-બ વલ
કેહતે હો કે ઈબ્રાહીમ (અલૈહિસ્સલામ) વ ઈસ્માઈલ (અલૈહિસ્સલામ) વ ઈસ્હાક (અલૈહિસ્સલામ) વ યાકૂબ (અલૈહિસ્સલામ)
અસ્બા-ત઼ કાનૂ હૂદન ઔ નસા઼રા કુલ અ અન્તુમ અઅ઼-લમુ અમિલ્લાહ વ મન
ઔર ઉનકે બેટે યહૂદી યા નસ્રાની થે તુમ ફરમાઓ ક્યા તુમ્હે ઈલ્મ ઝયાદા હૈ યા અલ્લાહકો (૨૫૩) ઔર ઉસસે
અઝ઼-લમુ મિમ્મન ક-ત-મ શહા-દ-તન ઈ઼ન્દહૂ મિનલ્લાહ વ મલ્લાહુ બિગ઼ાફિલિન
બઢકર ઝાલિમ કૌન જિસકે પાસ અલ્લાહકી તરફકી ગવાહી હો ઔર વોહ ઉસે છુપાએ (૨૫૪) ઔર ખુદા તુમ્હારે
અ઼મ્મા તઅ઼-મલૂન (૧૪૦) તિલ-ક ઉમ્મ-તુન ક઼દ ખ઼-લત લહા મા ક-સ-બત વ લકુમ
કૌતકોંસે બેખબર નહીં વોહ એક ગિરોહ હૈ કે ગુઝર ગયા ઉનકે લિયે ઉનકી કમાઈ ઔર તુમ્હારે
૬ મા કસબ્તુમ વ લા તુસ્અલૂન અ઼મ્મા કાનૂ યઅ઼-મલૂન ૯૦ (૧૪૧)
લિયે તુમ્હારી કમાઈ ઔર ઉનકે કામોંકી તુમસે પુરસિશ ન હોગી

ઝોઅફાઈ ઈબ્ને હજર, સયૂતીનેબાબે નુકૂલ) મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે સહાબાએ કિરામ વ પેશ્વા યાને દીનકા તમસ્ખુરઉડાના કુફ્ર હૈ. (૨૨) અલ્લાહ તઆલા ઈસ્તેહઝા ઔર તમામ નુકસો ઉયૂબસે મુન્ઝઝા વ પાક હૈ. યહાં જઝા ઈસ્તેહઝાકો ઈસ્તેહઝા ફરમાયા ગયા તાકે ખૂબ દિલનશીનહો જાએ કે યેહ સઝા ઉસ નાકરદની ફે'લકી હૈ. ઐસે મૌકે પર જઝાકો ઈસી ફે'લ પર તા'બીર કરના આઈને ફસાહત હૈ જૈસે જઝાઓ સય્યિઅતુન, સૈય્યિઅતુન, મેં કમાલેહુસ્ને બયાન યેહ હૈ કેઈસ જુમ્લેકો જુમ્લએસાબિકા પર મા'તૂફ ન ફરમાયા ક્યૂં કે વહાં ઈસ્તેહઝા હકીકી મા'નીમેં થા. (ઈસ્તેહઝા- તમસ્ખુર, મઝાક, મસ્ખરાપન કે મા'નીમેં આતા હૈ. - લિપિયાન્તરકાર) (૨૩) હિદાયતકે બદલે ગુમરાહી ખરીદના યા'ની બજાએ

ઈમાનકે કુફ્ર ખરીદના ઈખ્તેયાર કરના નિહાયત ખસારા ઔર ટોટેકી બાત હૈ. શાને નુઝૂલ : યેહ આયત યા ઉન લોગોંકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો ઈમાન લાને કે બા'દ કાફિર હો ગયે વો યહુદકે હકમેં જો પેહલે સે તો હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમ) પર ઈમાન રખતે થે. મગર જબ હુઝૂરકી તશરીફ આવરી હુઈ તો મુન્કિર હો ગયે યા તમામ કુફ્ફારકે હકમેંકે અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં ફિતરતે સલીમા અતા ફરમાઈ, હકકે દલાઈલ વાઝેહ કિયે, હિદાયતકી રાહેં ખોલી લેકિન ઉન્હોંને અકલો ઈન્સાફસે કામ ન લિયા ઔર ગુમરાહી ઈખ્તિયાર કી. મસ્અલા : ઈસ આયતસે બયએ તઆતીકા જવાઝ સાબિત હુવા યા'ની ખરીદો-ફરોખ્ત કે અલ્ફાઝ કહે બગેર મહઝ રઝામંદીસે એક ચીઝ કે બદલે દૂસરી ચીઝ લેના જાઈઝ હૈ. (૨૪) કયૂંક કે અગર તિજારત કા તરીકા જાનતે તો અસલ પૂંજી (હિદાયત) ન ખો બેઠતે. (૨૫) યેહ ઉનકી મિસાલ હૈ જિન્હેં અલ્લાહ તઆલાને કુછ હિદાયત દી યા ઉસ પર કુદરત બખ્શી ફિર ઉન્હોંને ઉસકો ઝાએઅ કર દિયા ઔર અબદકી દૌલતકો હાસિલ ન કિયા. ઉનકા માલ હસરતો-અફસોસ ઔર ઈબ્રતો- ખૌફ હૈ. ઉસમેં વોહ મુનાફિકભી દાખિલ હૈં, જિન્હોંને ઈઝહારે ઈમાન કિયા ઔર દિલમેં કુફ્ર રખકર ઈકરારકી રૌશની કો ઝાએઅ કર દિયા ઔર વો ભી જો મોમિન હોને કે બાદ મુર્તદ હો ગએ ઔર વોહ ભી જિન્હેં ફિત્રતે સલીમા અતા હુઈ ઔર દલાઈલકી રૌશનીને હક કો વાઝેહ કિયા મગર ઉન્હોંને ઉસસે ફાએદા ન ઉઠાયા ઔર ગુમરાહી ઈખ્તેયારકી ઔર જબ હક સુનને માનને કેહને રાહે હક દેખનેસે મહરૂમ હુએ તો કાન, ઝબાન, આંખ સબ બેકાર હૈં. (૨૬) હિદાયતકે બદલે ગુમરાહી ખરીદને વાલોંકી યેહ દૂસરી તમ્સીલ હૈ કે જયસે બારિશ ઝમીનકી હયાત કા સબબ હોતી હૈ ઔર ઉસકે સાથ ખૌફનાક તારીકિયાં ઔર ગરજ ઔર ચમક હોતી હૈ ઈસી તરહ કુર્આનો-ઈસ્લામ કુલૂબકી હયાતકા સબબ હૈં ઔર કુફ્રો-શિર્કો, નિફાક ઝુલ્મત કે મુશાબહ જૈસે તારીકી રેહરવકો મંઝિલ તક પહુંચનેસે માને' હોતી હૈ. ઐસેહી કુફ્રો-નિફાક રાહયાબી સે માને' હૈં ઔર વઈદાત ગરજકે ઔર હુજજે બય્યનહ (ખુલ્લી દલીલેં) ચમકકે મુશાબહ હૈં. શાને નુઝૂલ : મુનાફિકોંમેં સે દો આદમી (હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ ત્આલા અલયહિ વસલ્લમ) કે પાસસે મુશ્રિકીનકી તરફ ભાગે. રાહમેં યેહી બારિશ આઈ જિસ્કા આયતમેં ઝિક હૈ. ઈસમેં શિદદતકી ગરજ, કળક ઔર ચમકથી. જબ ગરજ હોતી તો કાનોંમેં ઉંગલિયાં ઠોંસ લેતે કે કહીં યેહ કાનોંકો ફાળકર માર ન ડાલે. જબ ચમક હોતી ચલને લગતે, જબ અંધેરી હોતી અંધે રેહ જાતે. આપસમેં કેહને લગે ખુદા ખૈરસે સુબ્હ કરે તો હુઝૂરકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર અપને હાથ હુઝૂર (સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ) કે દસ્તે અકદસ મેં દેં. ચુનાંચે ઉન્હોંને અયસા હી કિયા ઔર ઈસ્લામ પર સાબિત કદમ રહે. ઉનકે હાલકો અલ્લાહ તઆલાને મુનાફિકીનકે લિયે મિસ્લ (કહાવત) બનાયા. જો મજલિસશરીફમેં હાઝિર હોતે તો કાનોંમેં ઉંગલીયાં ઠોંસ લેતે કે કહીં હુઝૂરકા કલામ ઉન્હેં અસર ન કર જાએ જિસસે મર હી જાએ ઔર જબ ઉનકે માલોં અવલાદ ઝયાદા હોતે ઔર ફુતૂહો-ગનીમત મિલતી તો બિજલીકી ચમકવાલોંકી તરહ ચલતે ઔર કેહતે કે અબતો દીને મોહમ્મદી સચ્ચા હૈ ઔર જબ માલો-ઔલાદ હલાક હોતે ઔર કોઈ બલા આતી તો બારિશકી અંધેરિયોં મેં ઠિટક રેહનેવાલોંકી તરહ કેહતે કે યેહ મુસીબતેં ઈસી દીનકી વજહસે હૈં ઔર ઈસ્લામસે પલટ જાતે (અલ્બાબુન્નુકૂલ-લિ-સુયૂતી) (૨૭) જૈસે અંધેરી રાતમેં કાલી ઘટા છાઈ હો ઔર બિજલીકી ગરજો-ચમક જંગલમેં મુસાફિરોંકો હયરાન કરતી હો ઔર વોહ કળકકી વેહશતનાક આવાઝસે બઅન્દેશ એ હલાક કાનોંમેં ઉંગલિયાં ઠોંસતે હોં ઐસેહી કુફ્ફાર કુર્આને પાકકે સુનને સે કાન બંધ કરતે હૈં ઔર અંદેશા હોતા હૈ કે કહીં ઉસકે દિલ નશીન મઝામીન ઈસ્લામો-ઈમાન કી તરફ માઈલ કરકે બાપ દાદાકા કુફ્રીદીન તર્ક ન કરાદેં. જો ઉનકે નઝદીક મૌત કે બરાબર હૈ. (૨૮) લેહાઝા યેહ ગુરેઝ ઉન્હેં કુછ ફાએદા નહીં દે સકતી કયૂં કે વોહ કાનોંમેં ઉંગલિયાં ઠોંસકર કેહરે ઈલાહીસે ખલાસી નહીં પા સકતે. (૨૯) જૈસે બિજલીકી ચમકસે મા'લૂમ હોતા હૈ કે બીનાઈ ઝાઈલ કર દેગી ઐસેહી દલાઈલે બાહિરા (પુખ્તા દલીલોં) કે અન્વાર ઉનકી બસર બસીરત કો ખૈરહ કરતે હૈં. (૩૦) જિસ તરહ અંધેરી રાત ઔર અબરો-બારિશ કી તારીકીયોં મેં મુસાફિર મુતહય્યતર હોતા હૈ. જબ બિજલી ચમકતી હૈ કુછ ચલ લેતા હૈ જબ અંધેરા હોતા હૈ ખળા રેહ જાતા હૈ. ઈસી તરહ ઈસ્લામ કે ગલ્બા ઔર મો'જેઝાત કી રૌશની ઔર આરામ કે વકત મુનાફિક ઈસ્લામકી તરફ રાગિબ હોતે હૈં ઔર જબ કોઈ મુશક્કત પેશ આતી હૈ તો કુફ્રકી તારીકી મેં ખળે રેહ જાતે હૈં ઔર ઈસ્લામસે હટને લગતે હૈં. ઈસી મઝમૂન કો દૂસરી આયતમેં ઈસી તરહ ઈર્શાદ ફરમાયા.

"ઈઝા-દુઊ-ઈલલ્લાહે-વ-રસુલિહી-લેયહકુ-મ-બયનહુમ-ઈઝા ફરીકુમ-મિન્હુમ-મુઅરેદૂનવઈય-યકુલ્લુહુમુલ-હક્કો-યા'તુ ઈલયહે-મુઝઈનીન." (ખાઝિન-સાવી વગયરા) (૩૧) યા'ની અગર યે મુનાફિકીનકા તર્ઝે અમલ ઈસકા મુકતઝી થા મગર અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે સમ્અો-બસરકો બાતિલ ન કિયા. મસ્અલા ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે અસ્બાબકી તાસીર મશિય્યતે ઈલાહિયા કે સાથ મશરૂત હૈ કે બગયર મશિય્યત તન્હા અસ્બાબ કુછ નહીં કર સકતે. મસ્અલા : યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે મશિય્યત અસ્બાબકી મોહતાજ નહીં. વોહ બે સબબ જો કુછ ચાહે કર સકતા હૈ. (૩૨) શઈ ઉસીકો કેહતે હૈં જિસે અલ્લાહ ચાહે ઔર જો તહતે મશિય્યત ઉસકે તમામ મુમ્કિનાતે શઈમેં દાખિલ હૈ. ઈસ લિયે વોહ તહતે કુદરત હૈં ઔર જો મુમ્કિન નહીં વાજિબ યા મુમ્તનેઅ હૈ. ઈસસે કુદરત વ ઈરાદા મુતઅલ્લિક નહીં હોતા જૈસે અલ્લાહ તઆલાકી ઝાતો-સિફાત વાજિબ હૈં ઈસલિયે મક્દૂર નહીં મસ્અલા : બારી તઆલાકે લિયે ઝૂટ ઔર તમામ ઉયૂબ મુહાલ હૈં ઈસી લિયે કુદરતકો ઈનસે કુછ વાસ્તા નહીં. (૩૩) અવ્વલ સૂરતમેં કુછ બતાયા ગયા કે યે કિતાબ મુત્તકીનકી હિદાયતકે લિયે નાઝિલ હુઈ. ફિર મુત્તકીનકે અવસાફકા ઝિક્ર ફરમાયા, ઉસકે બા'દ ઉસસે મુનહરિફ હોનેવાલે ફિર્કોંકા ઔર ઉનકે એહવાલકા ઝિક્ર ફરમાયા કે સઆદતમન્દ ઈન્સાન હિદાયતો તક્વાકી તરફ રાગિબ હોં ઔર ના ફરમાની-વ-બગાવત સે બચેં. અબ તરીકે તહસીલે તક્વા તા'લીમ ફરમાયા જાતા હૈ. યા ઐયોહન્નાસો કા ખિતાબ અકસર એહલે મક્કાકો ઔર 'યા-અય્યોહલ્લઝિન-આમનૂ" કા અહલે મદીના કો હોતા હૈ મગર યહાં યેહ ખિતાબ મો'મિન, કાફિર સબકો આમ હૈ. ઈસમેં ઈશારા હૈ કે ઈન્સાની શરાફત ઈસીમેં હૈ કે આદમી તક્વા હાસિલ કરે ઔર મસરૂફે ઈબાદત રહે. ઈબાદત વોહ ગાયત તા'ઝિમ હૈ જો બંદા અપની અબદિયત ઔર મા'બૂદ કી ઊલૂહિય્યતકે એ'તેકાદો એ'તેરાફકે સાથ બજા લાએ. યહાં ઈબાદત આમ હૈ. અપને તમામ અન્વાઓ-અકસામ વ ઉસૂલ વ ફુરૂઅકો શામિલ હૈ મસ્અલા : કુફ્ફાર ઈબાદત કે મામૂર હૈં જિસ તરહ બેવુઝૂ હોના નમાઝકે ફર્ઝ હોનેકા માને નહીં, ઈસીતરહ કાફિર હોના વુજૂબે ઈબાદતકો મના નહીં કરતા ઔર જૈસે બે વુઝૂ શખ્સ પર નમાઝકી ફરઝિયત રફએ હદસ લાઝિમ કરતી હૈ ઐસે હી કાફિર પર વુજૂબે ઈબાદતસે તર્કે કુફ લાઝિમ આતા હૈ. (૩૪) ઈસસે મા'લૂમ હુવાકે ઈબાદતકા ફાએદા આબિદહીકો મિલતા હૈ. અલ્લાહ તઆલા ઈસસે પાક હૈ કે ઉસકો ઈબાદત યા ઔર કિસી ચીઝસે નફા હાસિલ હો. (૩૫) પેહલી આયતમેં ને'મતે ઈજાદકા બયાન ફરમાયા કે તુમ્હેં ઔર તુમ્હારે આબાઅકો મા'દૂમસે મૌજૂદ કિયા ઔર દૂસરી આયતમેં અસ્બાબે મઈશતો આસાઈશ, વઆબો ગિઝાકા બયાન ફરમાકર ઝાહિર કર દિયા કે વોહી વલિય્યે ને'મત હૈ તો ગૈરકી પરસ્તિશ મહઝ બાતિલ હૈ. (૩૬) તૌહીદે ઈલાહી કે બાદ હુઝૂર સય્યદુલ અંબિયા (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કી નબુવ્વત ઔર કુર્આને કરીમકે કિતાબે ઈલાહી વ મોઅજિઝા હોનેકી વોહ કાહિર દલીલ બયાન ફરમાઈ જાતી હૈ જો તાલિબે સાદિક કો ઈત્મીનાન બખ્શે ઔર મુન્કિરોંકો આજિઝ કર દે. (૩૭) બંદએ ખાસસે હુઝૂરે પુરનૂર સય્યદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) મુરાદ હૈ. (૩૮) યા'ની ઐસી સૂરત બનાકર લાઓ જો ફસાહતો-બલાગત ઔર હુસ્ને નઝમ વ તરતીબ ઔર ગયબકી ખબરેં દેને મેં કુર્આને પાકકી મિસ્લ હો. (૩૯) પથ્થરસે વોહ બુત મુરાદ હૈં જિન્હેં કુફ્ફાર પૂજતે હૈં ઔર ઉનકી મોહબ્બતમેં કુર્આનેપાક ઔર રસૂલે કરીમ (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ) કા ઈનાદન ઈન્કાર કરતે હૈં (૪૦) મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે દોઝખ પયદા હો ચુકી હૈ, મસ્અલા યેહ ભી ઈશારા હૈ કે મોમિનીન કે લિયે બિકરમે હિત્આલા હંમેશા જહન્નમમેં રેહના નહીં હૈ. (૪૧) સુન્નતે ઈલાહી હૈ કે કિતાબમેં તરહીબ કે સાથ તરગીબ ઝિક્ર ફરમાતા હૈ ઈસી લિયે કુફ્ફાર ઉનકે આ'માલોં અઝાબ કે ઝિક્ર કે બા'દ મો'મિનીન ઔર ઉનકે આ'માલ કા ઝિક્ર ફરમાયા ઔર ઉન્હેં જન્નતકી બશારત દી. સાલિહાતુન, યા'ની નેકિયાં વોહ અમલ હૈં જો શરઅન અચ્છે હોં ઈનમેં ફરાઈઝો નવાફિલ સબ દાખિલ હૈં (જલાલૈન) મસ્આલા : અમલે સાલેહકા ઈમાન પર અતફદલીલ હૈ ઈસ્કી કે અમલ બગયર ઈમાન નહીં. મસ્અલા : બશારત મોમિનીને સાલિહીન કે લિયે બિલા કયદ હૈ ઔર ગુનેહગારોંકો બશારત દી ગઈ હૈ વોહ મુકય્યદ મશિય્યતે ઈલાહી હૈ કે ચાહે અઝરાહે કરમ માફ ફરમાએ ચાહે ગુનાહોંકી સઝા દેકર જન્નત અતા કરે (મદારિક) (૪૨) જન્નતકે ફલ બાહમ મુશાબહ હોંગે ઔર ઝાયકે ઉનકે જુદા જુદા ઈસલિયે જન્નતી કહેંગે કે યેહી ફલ તો હમેં પેહલે મિલ ચુકા હૈ મગરખાનેસે નઈ લઝઝત પાએંગે તો ઉનકા લુત્ફ બહોત ઝયાદા હો જાએગા. (૪૩) જન્નતી બીબીયાં ખ્વાહ હુરેં હોં

યા ઔર સબ ઝનાને અવારિઝ ઔર તમામ નાપાકિયોં ઔર ગંદગિયોંસે મુબર્રા હોંગી. ન જિસ્મ પર મૈલ હોગા ન બોલો-બરાઝ ઈસકે સાથ હી વોહ બદમિઝાજી ઔર બદ ખુલ્કી સે ભી પાક હોંગી (મદારિકો, ખાઝિન) (૪૪) યા'ની એહલે જન્નત ન કભી ફના હોંગે ન જન્નત સે નિકાલે જાએંગે મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે જન્નત વ અહલે જન્નતકે લિયે ફના નહી (૪૫) શાનેનુઝૂલ : જબ અલ્લાહ તઆલાને આયએ, મસલુ હુમ-કમસલિલ્લઝિ-સ્તવ કદ ઔર આયએ અવ-કસય્યિબિમમેં મુનાફિકોંકી દો મિસાલેં બયાન ફરમાઈ તો મુનાફિકોંને યેહ એ'તેરાઝ કિયા કે અલ્લાહ તઆલા ઈસસે બાલા-તર હૈ કે એસી મિસાલેં બયાન ફરમાએ ઉસકે રદમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ (૪૬) ચૂંકે મિસાલોંકા બયાન મુકતઝાએ હિકમત ઔર મઝમૂનકો દિલનશીન કરનેવાલા હોતા હૈ ઔર ફુસહાએ અરબકા દસ્તૂર હૈ ઈસલિયે ઈસ પર એઅતેરાઝ ગલતો-બેજા હૈ ઔર બયાને અમ્સલહ (બયાને-મિસાલ) હક હૈ. (૪૭) 'યોદિલ્લો બિહી' કુફ્ફારકે ઉસ મકોલા (કૌલ) કા જવાબ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા કા ઈસ મિસ્લસે ક્યા મકસૂદ હૈ ઔર 'વ-અમ્મલ-લઝીન-આમનૂ' ઔર 'અમ્મલ-લઝીન-કફરૂ' જો દો જુમ્લે ઉપર ઈર્શાદ હુએ ઉનકી તફસીર હૈ કે ઈસ મિસ્લસે બોહતોંકો ગુમરાહ કરતા હૈ જિન્કી અકલોં પર જહલ (જિહાલત)ને ગલ્બા કિયા હૈ ઔર જિન્કી આદત મકાબિરહ (પાખંડ) વ ઈનાદ હૈ ઔર જો અમ્રે હક ઔર ખુલી હિકમતકે ઈન્કારો-મુખાલિફત કે ખૂગર હૈં ઔર બાવજૂદે કે યેહ મિસ્લ નિહાયતહી બરમહલ હૈ ફિરભી ઈન્કાર કરતે હૈં ઔર ઈસ્સે અલ્લાહ તઆલા બહોતોં કો હિદાયત ફરમાતા હૈ જો ગૌરો તહકીક કે આદી હૈં ઔર ઈન્સાફકે ખિલાફ બાત નહી કેહતે વોહ જાનતે હૈં કે હિકમત યેહી હૈ કે અઝીમુલ મરતબત ચીઝકી તમસીલ કિસી કદ્રવાલી ચીઝસે ઔર હકીર ચીઝકી અદના શયસે દી જાએ જૈસાકે ઉપરકી આયતમેં હક કી નૂરસે ઔર બાતિલ કી ઝુલ્મત સે તમસીલ દી ગઈ (૪૮) શરઅમેં ફાસિક ઉસ ના ફરમાન કો કેહતે હૈં જો કબીરાકા મુરતકિબ હો. ફિસ્કકે તીન દરજે હૈં એક 'તગાબી' વોહ યેહ કે આદમી ઈત્તેફાકિયા કિસી કબીરા ગુનાહ કા મુર્તકિબ હુવા ઔર ઉસકો બુરાહી જાનતા રહા. દૂસરા 'ઈન્હિમાક' કે કબીરાકા આદી હો ગયા ઔર ઉસસે બચનેકી પરવા ન રહી. તીસરા 'જુહૂદ' કે હરામકો અચ્છા જાનકર ઈરતિકાબ કરે ઈસ દરજાવાલા ઈમાનસે મેહરૂમ હો જાતા હૈ ઔર પેહલે દો દરજોંમેં જબ તક અકબર કબાઈર (શિર્કો કુફ્ર) ઈરતિકાબ ન કરે ઉસ પર મોમિનકા ઈત્લાક હોતા હૈ. યહાં ફાસિકીનસે વોહી ના ફરમાન મુરાદહૈં જો ઈમાનસે ફારિગ હો ગયે. કુર્આને કરીમમેં કુફ્ફાર પર ભી ફાસિકકા ઈત્લાક હુવા હૈ. "ઈન્નલ મુનાફિકીન-હુમુલ-ફાસિકૂન". બાઅઝ મુફસ્સિરીનને યહાં ફાસિકસે કાફિર મુરાદ લિયે બા'ઝને મુનાફિક, બા'ઝને યહૂદ. (૪૯) ઈસસે વોહ અહદ મુરાદ હૈ જો અલ્લાહ તઆલાને કુતુબે સાબેકામેં હુઝૂર સય્યેદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ ત્આલા અલયહિ વસલ્લમ) પર ઈમાન લાનેકી નિસ્બત ફરમાયા. એક કૌલ યેહ હૈ કે અહદ તીન હૈં. પેહલા અહદ વોહ જો અલ્લાહ ત્આલાને તમામ ઔલાદે આદમસે લિયા કે ઉસકી રૂબૂબિય્યતકા ઈકરાર કરેં. ઉસકા બયાન ઈસ આયતમેં હૈ 'વ-ઈઝ-અખઝ-રબ્બોક-મિમ-બની આદમ'.. દૂસરા અહદ : અંબિયા કે સાથ મખસૂસ હૈ કે રિસાલતકી તબ્લીગ ફરમાએં ઔર દીનકી ઈકામત કરેં ઉસકા બયાન આયહ 'વ-ઈઝ-અખઝના-મિનન્નબીય્યીન- મીસાકહૂમ.' મેં હૈ. તીસરા અહદ ઉલમાકે સાથ ખાસ હૈ કે હક કો ન છુપાએં ઉસકા બયાન 'વઈઝ-અખઝલ્લાહો-મીસાકલ્લઝીન-ઊતુલ કિતાબ' મેંહૈ. (૫૦ અલિફ) રિશ્તઓ કરાબતકે તઅલ્લુકાત મુસલમાનોં કી દોસ્તી વ મોહબ્બત, તમામ અંબિયાકા માનના, કુતુબે ઈલાહીકી તસ્દીક, હક પર જમા હોના યેહ વોહ ચીઝેં હૈં જિનકે મિલાનેકા હુકમ ફરમાયા ગયા. ઉનમેં કત્અ કરના, બા'ઝકો બા'ઝસે નાહક જુદા કરના, તફરકોંકી બુનિયાદ ડાલના મમનૂઅ ફરમાયા ગયા. (૫૦ બે) દલાઈલે તૌહીદો નબુવ્વત ઔર જઝાએ કુફ્રો ઈમાનકે બા'દ અલ્લાહ તઆલાને અપની આમો-ખાસ ને'મતોંકા ઔર આસારે કુદરતો અજાઈબો હિકમત કા ઝિક ફરમાયા ઔર કબાહતે કુફ્ર દિલ નશીન કરને કે લિયે કુફ્ફારકો ખિતાબ ફરમાયા કે તુમ કિસ તરહ ખુદાકે મુન્કિર હોતે હો બાવુજૂદ-કે તુમ્હારા અપના હાલ ઉસ પર ઈમાન લાનેકા મુકતઝી હૈ કે તુમ મુર્દા થે. મુર્દાસે જિસમેં બેજાન મુરાદ હૈ. હમારે ઉર્ફમેં ભી બોલતે હૈં ઝમીન મુર્દા હો ગઈ ઉર્ફ મેં ભી મૌત ઈસ મા'નામેં આઈ. ખુદ કુર્આનેપાકમેં ઈર્શાદ હુવા યુહયિલ-અર્દ બા'દ-મવતેહા તો મતલબ યેહ હૈ કે તુમ બેજાન જિસ્મ થે. ઉન્સરકી સૂરતમેં, ફિર ગિઝાકી શકલમેં, ફિર ઈખ્લાતકી શાનમેં, ફિર નુતફાકી હાલતમેં ઉસને તુમકો જાન દી ફિર ઝિન્દા ફરમાયા ફિર ઉમ્રકી મીઆદ

પૂરી હોને પર તુમ્હેં મૌત દેગા ફિર તુમ્હેં ઝિન્દા કરેગા ઈસસે યા કબ્રકી ઝિન્દગી મુરાદહૈ જો સવાલકે લિયે હોગી યા હશ્રકી ફિર તુમ હિસાબો-જઝાકે લિયે ઉસકી તરફ લૌટાએ જાઓગે અપને ઈસ હાલકો જાનકર તુમ્હારા કુફ્ર કરના નિહાયત અજીબ હૈ. એક કૌલ મુફસ્સેરીનકા યેભીહૈ કે 'કયફ-તકફુરૂન' કા ખિતાબ મોમિનીનસે હૈ ઔર મતલબ યેહ હૈ કે તુમ કિસ તરહ કાફિર હો સકતેહો દરઆંહાલીકે તુમ જેહલ કી મૌતસે મુર્દાથે. અલ્લાહ તઆલાને તુમ્હેં ઈલ્મો-ઈમાનકી ઝિંદગી અતા ફરમાઈ. ઉસકે બાદ તુમ્હારે લિયે વોહી મૌત હૈ જો ઉમ્ર ગુઝરનેકે બાદ સબકો આયા કરતી હૈ. ઉસકે બાદ વોહ તુમ્હેં હકીકી દાઈમી હયાત અતા ફરમાએગા ફિર તુમ ઉસકી તરફ લૌટાએ જાઓગે ઔર વોહ તુમ્હેં ઐસા સવાબ દેગા જો ન કિસી આંખને દેખા ન કિસી કાનને સુના ન કિસી દિલ પર ઉસકા ખત્રા ગુઝરા. (૫૧) યા'ની કાને સબ્ઝે, જાનવર, દરિયા, પહાડ જો કુછ ઝમીન મેં હૈ સબ અલ્લાહ તઆલાને તુમ્હારે દીની વ દુન્યવી નફાકે લિયે બનાએ. દીની નફા ઈસ તરહ કે ઝમીનકે અજાઈબાત દેખકર તુમ્હેં અલ્લાહ તઆલાકી હિકમતો કુદરતકી મા'રેફત હો ઔર દુન્યવી મુનાફા યેહ કે ખાઓ, પીયો, આરામ કરો અપને કામોં મેં લાઓ તો ઈન નેઅમતોંકે બાવુજૂદ તુમ કિસ તરહ કુફ્ર કરોગે. મસ્અલા કર્ખી વ અબૂ બકર રાઝી વગયરહને ખલકલકુમ' કો કાબિલે ઈન્તેફાઅ અશિયાકે મુબાહુલ અસ્લ હોનેકી દલીલ કરાર દી હૈ. (૫૨) યા'ની યેહ ખલ્કતો ઈજાદ અલ્લાહ તઆલાકે આલમે જમીએ અશિયા હોનેકી દલીલ હૈ ક્યૂં કે ઐસી પુર હિકમત મખલૂકકા પૈદા કરના બગયર ઈલ્મે મુહીતકે મુમકિનો મુતસવ્વિર નહીં. મરનેકે બાદ ઝિંદા હોના કાફિર મુહાલ જાનતે થે, ઈન આયતોંમેં ઉનકે બુત્લાન પર કવી બુર્હાન કાયમ ફરમા દી કે જબ અલ્લાહ તઆલા કાદિર હૈ, અલીમહૈ ઔર અબદાન કે માદદે જમઓ હયાતકી સલાહીય્યત ભી રખતે હૈં તો મૌતકે બાદ હયાત કૈસે મહાલ હો સકતી હૈ. પયદાઈશે આસ્માનો-ઝમીનકે બા'દ અલ્લાહ તઆલાને આસ્માનમેં ફરિશ્તોંકો ઔર ઝમીનમેં જિન્નાતકો સુકૂનત દી. જીન્નાતને ફસાદ-અંગેઝી કી તો મલાઈકહકી એક જમાઅત ભેજી જીસ્ને ઉન્હેં પહાડોં ઔર જઝીરોંમેં નિકાલ ભગાયા (૫૩) ખલીફા અહકામો અવામિરકે ઈજરા વ દીગર તસર્રુફાત મેં અસલ કા નાયબ હોતા હૈ. યહાં ખલીફાસે હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) મુરાદ હૈં અગર ચે ઔર તમામ અંબિયાભી અલ્લાહ તઆલાકે ખલીફા હૈં. હઝરત દાઊદ (અલયહિસ્સલામ) કે હકમેં ફરમાયા : યા-દાઊદો-ઈન્ના-જઅલનાક-ખલીફતુન-ફિલ-અર્દ) ફરિશ્તોંકો ખિલાફતે આદમકી ખબર ઈસલિયે દી ગઈ કે વોહ ઉનકે ખલીફા બનાયે જાનેકી હિકમત દરયાફત કરકે મા'લૂમ કર લેં ઔર ઉન પર ખલીફા કી અઝમતોશાન ઝાહિર હો કે ઉનકી પયદાઈશ કે કબ્લ હી ખલીફાકા લકબ અતા હુવા ઔર આસ્માનવાલોંકો ઉનકી પયદાઈશ કી બશારત દી ગઈ. મસ્અલા ઈસ્મેં બંદોંકો તા'લીમ હૈ કે વોહ કામસે પેહલે મશ્વિરા કિયા કરેં ઔર અલ્લાહ તઆલા ઈસસે પાક હૈ કે ઉસે મશ્વિરા કી હાજત હો. (૫૪) મલાઈકાકા મકસદ એ'તેરાઝ યા હઝરત આદમ પર તા'ન નહીં બલ્કે હિકમતે ખિલાફત દરયાફત કરના હૈ ઔર ઈન્સાનોં કી તરફ ફસાદ અંગેઝી કી નિસ્બત કરના ઉસકા ઈલ્મ યા ઉન્હેં અલ્લાહ તઆલા કી તરફસે દિયા ગયા હો યા લૌહે મેહફૂઝ સે હાસિલ હુવાહો, યા ખુદ ઉન્હોંને જિન્નાત પર કયાસ કિયા હો. (૫૫) યા'ની મેરી હિકમતેં તુમ પર ઝાહિર નહીં. બાત યેહ હૈ કે ઈન્સાનોંમેં અંબિયા ભી હોંગે, અવલિયા ભી, ઉલમા ભી ઔર વોહ ઈલ્મી-વ અમલી દોનોં ફઝીલતોંકે જામેઅ હોંગે (૫૬) અલ્લાહ તઆલાને હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) પર તમામ અશિયા વ જુમ્લા મુસમ્મિયાત (નામો) પેશ ફરમાકર આપકો ઉનકે અસ્માઓ-સિફાતો અફઆલો, ખવાસો ઉસૂલોં ઉલૂમો સનાઆત સબકા ઈલ્મ બતરીકે ઈલ્હામ અતા ફરમાયા. (૫૭) યા'ની અગર તુમ અપને ઈસ ખ્યાલમેં સચ્ચે હો કે મેં કોઈ મખલૂક તુમસે ઝયાદા આલિમ પૈદા ન કરૂંગા ઔર ખિલાફતકે તુમહી મુસ્તહિક હો તો ઈન ચીઝોંકે નામ બતાઓ ક્યૂં કે ખલીફા કા કામ તસર્રુફો-તદબીરો અદલો-ઈન્સાફ હૈ ઔર યેહ બગયર ઈસકે મુમ્કિન નહીં કે ખલીફાકો ઈન તમામ ચીઝોંકા ઈલ્મ હો જિન પર ઉસકો મુતસર્રિફ ફરમાયા ગયા ઔર જિનકા ઉસકો ફયસલા કરના હૈ. મસ્અલા : અલ્લાહ તઆલાને હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) કે મલાઈકા પર અફઝલ હોને કા સબબ ઈલ્મે ઝાહિર ફરમાયા. ઈસસે સાબિત હુવા કે ઈલ્મે અસ્મા ખિલવતોં ઔર તન્હાઈયોંકી ઈબાદત સે અફઝલ હૈ. મસ્અલા ઈસ આયતસે યેહ ભી સાબિત હુવા કે અંબિયા (અલયહિસ્સલામ) મલાઈકા સે અફઝલ હૈં. (૫૮) ઈસમેં મલાઈકા કી તરફસે અપને ઈજઝો-કુસૂરકા એ'તેરાફ (સ્વિકાર)

ઔર ઇસ અમ્રકા ઇઝ્હાર હૈ કે ઇન્કા સવાલ ઇસ્તિફસારન (પ્રશ્ન રૂપ) થા ન કે એઅતેરાઝન (આક્ષેપયુક્ત) ઔર અબ ઉન્હેં ઇન્સાનકી ફઝીલત ઔર ઉસકી પયદાઇશ કી હિકમત મા'લૂમ હો ગઇ જિસકો વો પેહલે ન જાનતે થે. (૫૯) યા'ની હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) ને હર ચીઝકા નામ ઔર ઉસકી પૈદાઇશકી હિકમત બતા દી. (૬૦) મલાઇકાને જો બાત ઝાહિર કી થી વોહ યેહ થી કે ઇન્સાન ફસાદ અંગેઝી ઔર ખૂન રેઝી કરેગા ઔર જો બાત છુપાઇ થી વોહ યેહ થી કે મુસ્તહિકે (હકદાર) ખિલાફત વોહ ખુદ હૈં ઔર અલ્લાહ તઆલા ઉનસે અફઝલો-આ'લમ (ઉચ્ચ) કોઇ મખ્લૂક પયદા ન ફરમાએગા. મસ્અલા: ઇસ આયતસે ઇન્સાનકી શરાફત ઔર ઇલ્મકી ફઝીલત સાબિત હોતી હૈ ઔર યે ભી કે અલ્લાહ તઆલાકી તરફ તા'લીમ કી નિસ્બત કરના સહીહ હૈ અગરચે ઉસકો મુઅલ્લિમ ન કહા જાએગા ક્યૂં કે મુઅલ્લિમ પેશાવર તા'લીમ દેનેવાલેકો કેહતે હૈં મસ્અલા : ઇસસે યેહ ભી માઅલૂમ હુવા કે જુમ્લા લુગાત ઔર કુલ ઝબાને અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે હૈં મસ્અલા : યેહભી સાબિત હુવા કે મલાઇકા કે ઉલૂમો-કમાલાત મેં ઝિયાદતી હોતી હૈ. (૬૧) અલ્લાહ તઆલાને હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) કો તમામ મૌજૂદાતકા નમૂના ઔર ઇલ્મે રૂહાનીઓ જિસ્માનીકા મજમૂઆ બનાયા ઔર મલાઇકા કે લિયે હુસૂલે કમાલાતકા વસીલા કિયા તો ઉન્હેં હુકમ ફરમાયા કે હઝરત આદમકો સિજદા કરેં ક્યૂં કે ઇસમેં શુક્ર ગુઝારી ઔર હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) કી ફઝીલતકા એ'તેરાફ ઔર અપને મકૌલેહકી મા'ઝેરતકી શાન પાઇ જાતી હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીન કા કવ્લ હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) કો પૈદા કરનેસે પેહલેહી મલાઇકાકો સિજદેકા હુકમ દિયા થા. ઉનકી સનદ યેહ આયત હૈ "ફ-ઇઝાસવ્વયતુ-હુ-વ-નફખ્તો-ફીહે-મિરૃહી-ફ-કઉ-લહૂ-સાજિદીન" (બયઝાવી) સજદેકા હુકમ તમામ મલાઇકહકો દિયા ગયા થા યેહી અસેહહ હૈ. (ખાઝિન) મસ્અલા સિજદા દો તરહકા હોતા હૈ એક સજદએ ઇબાદત જો બકસ્દે પરસ્તિશ કિયા જાતા હૈ ઔર દૂસરા સિજદએ તહિય્યત જિસસે મસ્જૂદકી તા'ઝીમ મંઝૂર હોતી હૈ ન કે ઇબાદત. મસ્અલા સિજદએ ઇબાદત અલ્લાહ તઆલાકે લિયે ખાસ હૈ કિસી ઔર કે લિયે નહી હો સકતા ન કિસી શરીઅત મેં કભી જાઇઝ હુવા. યહાં જો મુફસ્સિરીન સિજદએ ઇબાદત મુરાદ લેતે હૈં વોહ ફરમાતે હૈં કે સિજદએ ખાસ અલ્લાહ-તઆલાકે લિયે થા ઔર હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) કિબ્લહ બનાએ ગયે થે તો વોહ મસ્જૂદ ઇલયહ થે ન કે મસ્જૂદ લહૂ મગર યેહ કવ્લ ઝઇફ હૈ. ક્યૂં કે ઇસ સિજદેસે હઝરત આદમ અલા નબિય્યેના (અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામ) કા ફઝલો-શરફ ઝાહિર ફરમાના મકસૂદ થા ઔર મસ્જૂદ ઇલયહકા સાજિદસે અફઝલ હોના કુછ ઝરૂર નહી જૈસા કે કા'બા મુઅઝઝમા હુઝૂર સૈયદુલ અમ્બિયા (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમ) કા કિબ્લઓ મસ્જૂદ ઇલયહહે બાવુજૂદેકે હુઝૂર ઉસસે અફઝલ હૈં. દૂસરા કવ્લ યેહ કે યહાં સિજદએ ઇબાદત ન થા સિજદએ તહિય્યત થા ઔર ખાસ હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) કે લિયે થા ઝમીન પર પેશાની રખકર થા ન કે સિર્ફ ઝુકના. યેહી કવ્લ સહીહ હૈ ઔર ઇસી પર જમહૂર હૈં (મદારિક) મસ્અલા: સિજદએ તહિયત પેહલી શરીઅતોંમેં જાઇઝ થા હમારી શરીઅતમે મન્સૂખ કિયા ગયા, અબ કિસીકે લિયે જાઇઝ નહી, ક્યૂં કે જબ હઝરત સલ્માન (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો)ને હુઝૂર અકદસ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કો સિજદા કરનેકા ઇરાદા કિયા તો હુઝૂરને ફરમાયા કે મખ્લૂકકો ન ચાહિયે કે અલ્લાહ તઆલા કે સિવા કિસી કો સિજદા કરે (મદારિક) મલાઇકામેં સબસે પેહલા સિજદા કરનેવાલે હઝરત જીબ્રઇલ હૈં ફિર મીકાઇલ ફિર ઇસ્રાફીલ ફિર ઇઝરાઇલ ફિર ઔર મલાઇકાએ મુકર્રિબીન. યેહ સિજદા જુમા કે રોઝ વકતે ઝવાલ સે અસર તક કિયા ગયા. એક કવ્લ યેહ ભી હૈ કે મલાઇકહ મુકર્રબીન સૌ બરસ ઔર એક કવ્લ મેં પાંચસો બરસ સિજદેમેં રહે. શયતાનને સિજદહ ન કીયા ઔર બરાહે તકબ્બુર યેહ એ'તેકાદ કરતા રહા કે વોહ હઝરત આદમસે અફઝલ હૈ. ઇસકે લિયે સિજદહકા હુકમ મઆઝલ્લાહ ખિલાફે હિકમત હૈ ઇસ એ'તેકાદે બાતિલસે વોહ કાફિર હો ગયા. મસ્અલા: આયતમેં દલાલત હૈ કે હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) ફરિશ્તોંસે અફઝલ હૈં કે ઉનસે ઉન્હેં સિજદહ કરાયા ગયા. મસ્અલા: તકબ્બુર નિહાયત કબીહહૈ ઇસ સે કભી મુતકબ્બિરકી નૌબત કુફ્ર તક પહોંચતી હૈ (બયઝાવીઓ જમલ) (૬૨) ઇસસે ગંદુમ યા અંગૂર વગયરહ મુરાદ હૈ (જલાલયન) (૬૩) ઝુલ્મકે મા'ના હૈં કિસી શયકો બે મહલ વઝઅ કરના યે મમનૂઅ હૈ ઔર અંબિયા મા'સૂમ હૈં. ઉનસે ગુનાહ સરઝદ નહી હોતા યહાં ઝુલ્મ ખિલાફે ઊલાકે મા'નામેં હૈ. મસ્અલા : અંબિયા

(અલયહિસ્સલામ) કો ઝાલિમ કેહના ઈહાનતો કુફ્ર હૈ જો કહે વોહ કાફિર હો જાએગા. અલ્લાહ તઆલા માલિકો મૌલા હૈ જો ચાહે ફરમાએ. ઈસમેં ઉનકી ઈઝઝતહૈ દૂસરે કી કયા મજાલ કે ખિલાફે અદબ કલિમા ઝબાન પર લાએ ઔર ખિતાબ હઝરતે હકકો અપની જૂરઅત કે લિયે સનદ બનાએ. હમેં તા'ઝીમો-તૌકીર ઔર તાઅતો અદબકા હુકમ ફરમાયા હમ પર યેહી લાઝિમ હૈ. (૬૪) શયતાનને કિસી તરહ હઝરત આદમો હવ્વા અલયહુમુસ્સલામ કે પાસ પહોંચકર કહા કે મૈં તુમ્હેં શજરે ખુલ્દ બતાદૂં, હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) ને ઈન્કાર ફરમાયા. ઉસને કસમ ખાઈ કે મૈં તુમ્હારા ખૈર ખ્વાહ હું. ઉન્હેં ખ્યાલ હુવા કે અલ્લાહ પાકકી ઝૂટી કસમ કૌન ખા સકતા હૈ ? બઈ ખ્યાલ હઝરત હવ્વાને ઉસમેં સે કુછ ખાયા ફિર હઝરત આદમ કો દિયા ઉન્હોંને ભી તનાવુલ કિયા. હઝરત આદમકો ખ્યાલ હુવા કે ''લા-તકરબા'' કી નહી તનઝીહી હૈ તેહરીમી નહી, કયૂં કે અગર વોહ તેહરીમી સમઝતે તો હરગિઝ ઐસા ન કરતે કે અંબિયા મા'સૂમ હોતે હૈં. યહાં હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) સે ઈજતેહાદમેં ખતા હુઈ ઔર ખતાએ ઈજતેહાદી મા'સિયત નહી હોતી. (૬૫) હઝરત આદમો હવ્વા ઔર ઉનકી ઝુર્રિયત (પરિવાર) કો જો ઉનકે સલ્બ મેં થી જન્નતસે ઝમીન પર જાનેકા હુકમ હુવા. હઝરત આદમ ઝમીને હિંદમેં સરાન્દીપ કે પહાળોં પર ઔર હઝરત હવ્વા જદદેમેં ઉતારે ગયે (ખાઝિન) હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) કી બરકતસે ઝમીનકે અશ્જારમેં પાકીઝહ ખુશ્બૂ પૈદા હુઈ (રૂહુલબયાન) (૬૬) ઈસસે ઈખ્તેતામેં ઉમ્ર યા'ની મૌતકા વકત મુરાદ હૈ ઔર હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) કે લિયે બશારત હૈ કે વોહ દુનિયામેં સિર્ફ ઈત્ની મુદત કે લિયે હૈં ઉસકે બા'દ ફિર ઉન્હેં જન્નતકી તરફ રૂજૂઅ ફરમાના હૈ ઔર આપકી ઔલાદ કે લિયે મીઆદ પર દલાલત હૈ કે દુનિયાકી ઝિંદગી મુઅય્યન વકત તક હૈ. ઉમ્ર તમામ હોને કે બા'દ ઉન્હેં આખિરતકી તરફ રૂજૂઅ કરના હૈ. (૬૭) આદમ (અલયહિસ્સલામ) ને ઝમીન પર આનેકે બા'દ તીનસો બરસ તક હયાસે આસ્માન કી તરફ સર ન ઉઠાયા અગર ચે હઝરત દાઊદ (અલયહિસ્સલામ) કસીરુલ બુકા (ઝયાદા રોનેવાલે) થે. આપકે આંસુ તમામ ઝમીનવાલોં કે આંસુઓંસે ઝયાદહ હૈં મગર હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) ઈસ કદર રોએ કે આપકે આંસુ હઝરત દાઊદ (અલયહિસ્સલામ) ઔર તમામ અહલે ઝમીનકે આંસુઓંકે મજમૂએ સે બઢ ગયે. (ખાઝિન) તિબરાનીઓ હાકિમો અબૂનઈમો બયહકી ને હઝરત અલી મુર્તુઝા (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો) સે મરફૂઅન રિવાયત કી કે જબ હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) પર ઈતાબ હુવા તો આપ ફિકે તવબહમેં હયરાન થે. ઈસ પરેશાની કે આલમમેં યાદ આયા કે વકતે પયદાઈશ મૈંને સર ઉઠાકર દેખા થા કે અર્શ પર લિખા હૈ ''લા-ઈલાહ-ઈલ્લલ્લાહો-મોહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ'' મૈં સમઝા થા કે બારગાહે ઈલાહીમેં વોહ રૂત્બા કિસીકો મયસ્સર નહી જો મોહમ્મદ મુસ્તફા (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમ) કો હાસિલ હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને ઉનકા નામ અપને નામે અકદસકે સાથ અર્શ પર મકતૂબ ફરમાયા, લેહાઝા આપને અપની દુઆમેં 'રબ્બનાઝલમના... (પૂરી આયત) કે સાથ યેહ અર્ઝ કિયા 'અસ્અલુકા-બે હક્કે મોહમ્મદિન-અન-તગ્ફિરલી' ઈબ્ને મુન્ઝરકી રિવાયતમેં યેહ કલ્મે હૈં : અલ્લાહુમ્મ-ઈન્ની-અસ્અલોક-બિજાહે-મોહમ્મદ-અબ્દુક-વ-કરામતહુ-અલયક-વ-અન -તગ્ફિરલી-ખતીઅતી. યા'ની યા રબ મૈં તુઝસે તેરે બંદએ ખાસ મોહમ્મદ મુસ્તફા (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમ) કે જાહો-મરતબત કે તુફયલ મેં ઔર ઉસ કરામત કે સદકેમેં જો ઉન્હેં તેરે દરબારમેં હાસિલ હૈ મગફિરત ચાહતા હું. યે દુઆ કરની થી કે હક તઆલાને ઉનકી મગફિરત ફરમાઈ. મસ્અલા : ઈસ રિવાયતસે સાબિત હૈ કે મકબૂલાને બારગાહકે વસીલેસે દુઆ બહક્કે ફુલાં ઔર બિજાહે ફુલાં કેહકર માંગના જાઈઝ ઔર હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) કી સુન્નત હૈ. મસ્અલા : અલ્લાહ તઆલા પર કિસીકા હક વાજિબ નહી હોતા લેકિન વોહ અપને મકબૂલોં કો અપને ફઝલો કરમસે હક દેતા હૈ. ઈસી તફઝીલી હક કે વસીલેસે દુઆ કી જાતી હૈ. સહીહ અહાદીસસે યેહ હક સાબિત હૈ. જૈસે વારિદ હુવા. 'મન-આમના-બિલ્લાહે-વ-રસૂલિહી. વ-અકામસ્સલાત-વસામા રમઝાન-કાન-હક્કન-અલલ્લાહે-અંય્યદખુલલ-જન્નત.' હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) કી તૌબહ દસવીં મોહર્રમકો કુબૂલ હુઈ. જન્નતસે ઈખ્રાજકે વકત ઔર ને'મતોં કે સાથ અરબી ઝબાનભી આપસે સલબ કરલી ગઈ થી બજાએ ઈસકે ઝબાન મુબારક પર સુરયાની જારી કરદી ગઈ થી. કબૂલે તૌબહકે બા'દ ફિર ઝબાન અરબી અતા હુઈ (ફત્હુલ અઝીઝ)

મસ્અલા : તૌબહકી અસ્લ રૂજૂઅ ઇલલ્લાહ હૈ ઉસકે તીન રૂકન હૈં. એક એઅતેરાફે જુર્મ, દૂસરે નદામત, તીસરે અઝમે તર્ક, અગર ગુનાહ કાબિલે તલાફી હો તો ઉસકી તલાફી ભી લાઝિમ હૈ. મસલન તારિકુસ્સલાત કી તૌબહકે લિયે પિછલી નમાઝોંકી કઝા પઢના ભી ઝરૂરી હૈ. તૌબહ કે બા'દ હઝરત જિબ્રઇલને ઝમીનકે તમામ જાનવરોંમેં હઝરત આદમ (અલયહિસ્સલામ) કી ખિલાફતકા એ'લાન કિયા ઔર સબ પર ઉનકી ફરમાંબરદારી લાઝિમ હોનેકા હુકમ સુનાયા. સબને કુબૂલે તાઅતકા ઇઝહાર કિયા (ફત્હુલ અઝીઝ) (૬૮) યેહ મોમિનીન સાલિહીન કે લિયે બશારત હૈ કે ન ઉન્હેં ફઝએ અકબરકે વકત ખૌફ હો ન આખિરતમેં ગમ. વોહ બે ગમ જન્નતમેં દાખિલ હોંગે (૬૯) ઇસ્રાઇલ બમા'ની અબ્દુલ્લાહ, ઇબ્રી ઝબાનકા લફઝ હૈ. યેહ હઝરત યાકૂબ (અલયહિસ્સલામ) કા લકબ હૈ (મુદારિક) કલ્બી મુફસ્સિરને કહા અલ્લાહ તઆલાને યા-અય્યો-હન્નાસુઅબુદૂ. ફરમાકર પેહલે તમામ ઇન્સાનોંકો ઉમૂમન દા'વત દી ફિર 'ઇઝ-કાલ-રબ્બોક-' ફરમાકર ઉનકે મબ્દાઅ કા ઝિક્ર કિયા. ઉસકે બા'દ ખુસૂસિય્યત કે સાથ બની ઇસ્રાઇલ કો દા'વત દી. યેહ લોગ યહૂદી હૈં ઔર યહાંસે 'સયકૂલ' તક ઉનસે કલામ જારી હૈ. કભી બમુલાતિફત ઇન્આમ યાદ દિલાકર દા'વત કી જાતી હૈ. કભી ખૌફ દિલાયા જાતા હૈ. કભી હુજ્જત કાઇમ કી જાતી હૈ. કભી ઉનકી બદઅમલી પર તૌબીખ હોતી હૈ. કભી ગુઝિશ્તા ઉકૂબાતકા ઝિક્ર કિયા જાતા હૈ. (૭૦) યેહ એહસાન કે તુમ્હારે આબા કો ફિર્ઔનસે નજાત દિલાઇ, દરિયાકો ફાળા, અબ્રકો સાયબાન બનાયા ઉનકે અલાવહ ઔર એહસાનાત જો આગે આતે હૈં ઉન સબકો યાદ કરો ઔર યાદ કરના યેહ હૈ કે અલ્લાહ તઆલાકી તાઅતો બંદગી કરકે શુક્ર બજા લાઓ કયૂં કે કિસી ને'મતકા શુક્ર ન કરનાહી ઉસકા ભુલાના હૈ. (૭૧) યા'ની તુમ ઇમાનો તાઅત બજા લાકર મેરા અહદ પૂરા કરો. મૈં જઝાઓ સવાબ દેકર તુમ્હારા અહદ પૂરા કરૂંગા. ઇસ અહદકા બયાન આયએ 'વલકદ-અખઝલ્લાહો-મીસાક-બની ઇસ્રાઇલ' મેં હૈ. (૭૨) મસ્અલા : ઇસ આયતમેં શુક્રે ને'મતો વફાએ અહદ કે વાજિબ હોનેકા બયાન હૈ ઔર યેહ ભી કે મોમિનકો ચાહિયે કે અલ્લાહકે સિવા કિસીસે ન ડરે. (૭૩) યા'ની કુર્આનેપાક ઔર તૌરેતો-ઇન્જીલ પર જો તુમ્હારે સાથ હૈં ઇમાન લાઓ ઔર અહલે કિતાબમેં પેહલે કાફિર ન બનો કે જો તુમ્હારે ઇત્તેબાઅમેં કુફ્ર ઇખ્તેયાર કરે ઉસકા વબાલ ભી તુમ પર હો. (૭૪) ઇન આયાતસે તૌરેતો ઇન્જીલકી વોહ આયાત મુરાદ હૈં જિન્મેં હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમકી ના'તો સિફત હૈ. મકસદ યેહ હૈ કે હુઝૂરકી ના'ત દૌલતે દુનિયાકે લિયે મત છુપાઓ કે મતાએ દુનિયા સમને કલીલ ઔર નેઅમતે આખિરત કે મુકાબિલ બે હકીકત હૈ. શાનેનુઝૂલ : યેહ આયત કઅબ બિન અશરફ ઔર દૂસરે રુઊસાઓ ઉલ્માએ યહૂદકે હકમેં નાઝિલ હુઇ જો અપની કૌમ કે જાહિલોં ઔર કમીનોંસે ટકે વસૂલ કર લેતે ઔર ઉન પર સાલાને મુકર્રર કરતે થે. ઔર ઉન્હોંને ફલોં ઔર નકદ માલોંમેં અપને હક મુઅય્યન કર લિયે થે. ઉન્હેં અંદેશા હુવા કે તૌરેત મેં જો હુઝૂર સૈયદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કી નાઅતો સિફત હૈ અગર ઉસકો ઝાહિર કરેં તો કૌમ હુઝૂર પર ઇમાન લે આએગી ઔર ઉનકી કુછ પુરસિશ ન રહેગી. યેહ તમામ મુનાફેઅ જાતે રહેંગે ઇસ લિયે ઉન્હોંને અપની કિતાબોંમેં તગય્યુર કી ઔર હુઝૂરકી ના'ત કો બદલ ડાલા. જબ ઉન્સે લોગ દરયાફત કરતે કે તૌરેતમેં હુઝૂર કે કયા અવસાફ મઝકૂર હૈં તો વોહ છુપા લેતે ઔર હરગીઝ ન બતાતે. ઇસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઇ. (ખાઝિન વગયરહ) (૭૫) ઇસ આયતમેં નમાઝો-ઝકાતકી ફરઝિય્યત કા બયાન હૈ ઔર ઇસ તરફ ભી ઇશારા હૈ કે નમાઝોંકો ઉનકે હુકૂકકી રિઆયત ઔર અરકાન કી હિફાઝત કે સાથ અદા કરો. મસ્અલા : જમાઅતકી તર્ગીબ-હદીસ શરીફમેં હૈ. જમાઅત કે સાથ નમાઝ પઢના તન્હા પઢનેસે સત્તાઇસ દરજા ફઝીલત રખતા હૈ. (૭૬) શાનેનુઝૂલ : ઉલમાએ યહૂદસે ઉનકે મુસલમાન રિશ્તેદારોંને દીને ઇસ્લામકી નિસ્બત દરયાફત કિયા તો ઉન્હોંને કહા, તુમ ઉસ દીન પર કાયમ રહો. હુઝૂર સય્યેદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમ) કા દીન હક ઔર કલામ સચ્ચા હૈ. ઇસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઇ. એક કવ્લ યેહ હૈ કે આયત ઉન યહૂદિયોંકે હકમેં નાઝિલ હુઇ. જિન્હોંને મુશ્રિકીને અરબકો હુઝૂરકે મબ્ઊસ હોનેકી ખબર દી થી ઔર હુઝૂર કી ઇત્તેબાઅ કરનેકી હિદાયત કી થી ફિર જબ હુઝૂર મબ્ઊસ હુએ તો યેહ હિદાયત કરનેવાલે હસદસે ખુદ કાફિર હો ગયે. ઉસ પર ઉન્હેં તૌબીખ કી ગઇ. (ખાઝિનો મદારિક) (૭૭) યા'ની અપની હાજતોંમેં નમાઝ ઔર સબ્રસે મદદ ચાહો. સુબ્હાનલ્લાહ ! કયા પાકીઝા તા'લીમ હૈ સબ્ર-મુસીબતોંકા અખ્લાકી મુકાબલા હૈ. ઇન્સાન

અદલોં અઝમે હક પરસ્તી પર બગયર ઈસકે કાયમ નહીં રેહ સકના. સબ્રકી તીન કિસ્મેં હૈં (૧) શિદ્દતો મુસીબત પર નફસકો રોકના (૨) તાઅતો-ઈબાદતકી મુશક્કતોંમેં મુસ્તકિલ રેહના. (૩) મ'સિયતકી તરફ માઈલ હોનેસે તબીઅતકો બાઝ રખના. બાઝ મુફસ્સિરીનને યહાં સબ્રસે રોઝા મુરાદ લિયા હૈ વોહ ભી સબ્રકા એક ફર્દ હૈ. ઈસ આયતમેં મુસીબત કે વકત નમાઝકે સાથ ઈસ્તેઆનતકી તા'લીમભી ફરમાઈ ક્યું કે વોહ ઈબાદતે બદનિયહ વ-નફસાનિયહ કી જામેઅ હૈ ઔર ઉસમેં કુર્બે ઈલાહી હાસિલ હોતા હૈ. હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમ અહમ ઉમૂરકે પેશ આને પર મશ્ગૂલે નમાઝ હો જાતે થે. ઈસ આયતમેં યેહ ભી બતાયા ગયા કે મોમેનીન, સાદીકીન કે સિવા ઔરોં પર નમાઝ ગિરાં હૈ. (૭૮) ઈસમેં બશારત હૈ કે આખિરતમેં મો'મિનીનકો દીદારે ઈલાહીકી ને'મત મિલેગી. (૭૯) અલ-આલમીનકા ઈસ્તિગરાક હકીકી નહીં. મુરાદ યહહૈ હૈ કે મૈંને તુમ્હારે આબાકો ઉનકે ઝમાને વાલોં પર ફઝીલત દી યા ફઝલે જુઝઈ મુરાદ હૈ જો ઔર કિસી ઉમ્મતકી ફઝીલત કા નાફી નહીં હો સકતા. ઈસીલિયે ઉમ્મતે મોહમ્મદિયહ કે હકમેં ઈર્શાદ હુવા. 'કુન્તુમ-ખયરા-ઉમ્મતિન' (રૂહુલબયાન, જમલ વગયરહ) (૮૦) વોહ રોઝે કયામત હૈ. આયતમેં નફસ દોબારા આયા હૈ. પેહલેસે નફસે મોમિન દૂસરે સે નફસે કાફિર મુરાદહૈ. (મદારિક) (૮૧) યહાંસે રૂકૂઅકે આખિર તક દસ ને'મતોંકા બયાન હૈ જો ઈન બની ઈસ્રાઈલકે આબાઅકો મિલી (૮૨) કવ્મે કબ્તો અમાલિક સે જો મિસરકા બાદશાહ હુવા ઉસે ફિર્ઔન કેહતે હૈં. હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ) કે ઝમાને કે ફિર્ઔનકા નામ વલીદ બિન મસ્અબ બિન રય્યાન હૈ. યહાં ઉસીકા ઝિક હૈ. ઉસકીઉમ્ર ચારસો બરસસે ઝયાદા હુઈ. આલે ફિરઓનસે ઉસકે મુત્તબેઈન મુરાદ હૈં. (જમલ-વગયરહ) (૮૩) અઝાબ સબ બુરે હોતે હૈં. સુઅલ અઝાબ વોહ કેહલાએગા જો ઔર અઝાબોંસે શદીદહો. ઈસ લિયે હઝરત મુતરજિજમ (કદસસિર્રહુ) ને (બુરા અઝાબ) તર્જુમા કિયા. (કમા-ફી જલાલૈન વગયરહ) ફિર્ઔનને બની ઈસ્રાઈલસે નિહાયત બે દર્દીસે મેંહનતો-મુશક્કતકે દુશ્વાર કામ લાઝિમ કિયે થે. પથ્થરોંકી ચટ્ટાનેં કાટકર હોતે ઢોતે ઉનકી કમરેં, ગરદને ઝખ્મી હો ગઈ થી. ગરીબોં પર ટેક્ષ મુકર્રર કિયે થે. જો ગુરૂબે આફતાબસે કબ્લ બજબ્ર વસૂલ કિયે જાતે થે. જો નાદાર કિસી દિન ટેકસ અદા ન કર સકા ઉસકે હાથ ગરદન કે સાથ મિલા કર બાંધ દિયે જાતે થે ઔર મહીને ભર તક ઈસી મુસીબતમેં રખ્ખા જાતા થા ઔર તરહ તરહકી બે રહમાના સખ્તીયાંથી (ખાઝિન વગયરહ) (૮૪) ફિર્ઔનને ખ્વાબ દેખા કે બયતુલમુકદસ કી તરફ સે આગ આઈ. ઉસને મિસરકો ઘેર કર તમામ કિબ્તીયોં કો જલા ડાલા. બની ઈસ્રાઈલકો કુછ ઝરર ન પહુંચાયા ઈસસે ઉસકો બહોત વેહશત હુઈ. કાહિનોંને તા'બીર દી કે બની ઈસ્રાઈલમેં એક લળકા પૈદા હોગા જો તેરે હલાકો ઝવાલે-સલ્તનતકા બાઈસ હોગા. યેહ સુનકર ફિર્ઔનને હુકમ દિયા કે બની ઈસ્રાઈલમેં જો લળકા પૈદા હો કત્લ કર દિયા જાએ. દાઈયાં તફતીશ કે લિયે મુકર્રર હુઈ. બારહ હઝાર વ બ રિવાયતી સત્તર હઝાર (સીત્તેર હઝાર) લળકે કત્લ કર ડાલે ગયે ઔર નવ્વે હઝાર હમલ ગિરા દિયે ગયે ઔર મશિય્યતે ઈલાહીસે ઉસ કવ્મકે બૂળ્હે જલ્દ જલ્દ મરને લગે. કવ્મે કિબ્તકે રૂઅસાને ગભરાકર ફિર્ઔનસે શિકાયત કી કે બની ઈસ્રાઈલમેં મૌતકી ગરમ બાઝારી હૈ ઉસ પર ઉનકે બચ્ચે ભી કત્લ કિયે જાતે હૈં તો હમેં ખિદમતગાર કહાંસે મયસ્સર આએંગે. ફિર્ઔનને હુકમ દિયા કે એક સાલ બચ્ચે કતલ કિયે જાએં ઔર એક સાલ છોળ દિયે જાએં તો જો સાલ છોળનેકા થા ઉસમેં હઝરત હારૂન પૈદા હુએ ઔર કતલ કે સાલ હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામ કી વિલાદત હુઈ. (૮૫) બલા ઈમ્તેહાનો-આઝમાઈશ કો કેહતે હૈં. આઝમાઈશ નેઅમતસે ભી હોતી હૈ ઔર શિદ્દતે મેંહનતસે ભી. નેઅમતસે બન્દેકી શુક્ર ગુઝારી ઔર મેંહનતસે ઉસકે સબ્રકા હાલ ઝાહિર હોતા હૈ અગર ઝાલિકુમ કા ઈશારહ ફિર્ઔન કે મઝાલિમ કી તરફ હો તો બલાસે મેંહનતો મુસીબત મુરાદ હોગી ઔર અગર ઈન મઝાલિમસે નજાત દેનેકી તરફ હો તો નેઅમત. (૮૬) યેહ દૂસરી નેઅમતકા બયાન હૈ જો બની ઈસ્રાઈલ પર ફરમાઈ કે ઉન્હેં ફિર્ઔનિયોં કે ઝુલ્મો-સિતમ સે નજાત દી ઔર ફિર્ઔન કો મએ ઉસકી કવમ કે ઉનકે સામને ગર્ક કિયા. યહાં આલે ફિર્ઔનસે ફિર્ઔન મએ અપની કવ્મકે મુરાદ હૈ જૈસે કે કર્રમુના બની આદમ મેં હઝરત આદમો ઔલાદે આદમ દોનોં દાખિલ હૈં. (જમલ) મુખ્તસર વાકેઅહ યેહ હૈ કે હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામ બહુકમેં ઈલાહી શબમેં બની ઈસ્રાઈલકો મિસરસે લેકર રવાના હુએ. સુબ્હકો ફિર્ઔન ઉનકી જુસ્તજૂમેં લશ્કરે ગિરાં લેકર ચલા ઔર ઉન્હેં દરિયા કે કિનારે જાપાયા. બની ઈસ્રાઈલને લશ્કરે ફિર્ઔન દેખકર હઝરત મૂસા

(અલયહિસ્સલામ) સે ફરિયાદ કી, આપને બહુકમે ઈલાહી દરિયામેં અપના અસા (લાઠી) મારા ઉસકી બરકતસે અયન દરિયામેં બારહ (૧૨) ખુશ્ક રસ્તે પૈદા હો ગયે. પાની દીવારોંકી તરહ ખળા હો ગયા. ઈન આબી દીવારોંમેં જાલી કી મિસ્લ રોશનદાન બન ગએ. બની ઈસ્રાઈલકી હર જમાઅત ઈન રાસ્તોંમેં એક દૂસરે કો દેખતી ઔર બાહમ બાતેં કરતી ગુઝર ગઈ. ફિરઔન દરિયાઈ રસ્તે દેખકર ઉનમેં ચલ પળા જબ ઉસકા તમામ લશ્કર દરિયાકે અંદર આ ગયા તો દરિયા હાલતે અસ્લી પર આ ગયા ઔર તમામ ફિરઔની ઉસ્મેં ગર્ક હો ગએ. દરિયાકા અર્ઝ ચાર ફરસંગથા. યેહ વાકેઆ બેહરે કુલ્ઝુમકા હૈ જો બહરે ફારસ કે કિનારે પર હૈ, યા બેહરે માવરા એ મિસર કા જીસ્કો 'અસાફ' કેહતે હૈં. બની ઈસ્રાઈલ લબેદરિયા ફિરઓનિયોંકે ગર્કકા મન્ઝર દેખ રહે થે. યેહ ગર્ક મોહર્રમકી દસવી તારીખ હુવા. હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ) ને ઉસ દિન શુક્રકા રોઝા રખ્ખા. સય્યેદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કે ઝમાના તક ભી યહૂદ ઉસ દિનકા રોઝા રખતે થે. હુઝૂરનેભી ઉસ દિનકા રોઝા રખ્ખા. ઔર ફરમાયા કે હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ) કી ફત્હકી ખુશી મનાને ઔર ઉસકી શુક્ર ગુઝારી કરનેકે હમ યહૂદસે ઝયાદા હકદાર હૈં. મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે આશૂરેહકા રોઝા સુન્નત હૈ. મસ્અલા : યેહભી મા'લૂમ હુવા કે અંબિયા પર જો ઈન્આમે ઈલાહી હો ઉસ કી યાદગાર કાયમ કરના ઔર શુક્ર બજાલાના મસ્નૂન હૈ. મસ્અલા : યે ભી માલૂમ હુવા કે ઐસે ઉમૂરમેં દિનકા તઅય્યુન સુન્નતે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ મસ્અલા : યેહભી મા'લૂમ હુવા કે અંબિયાકી યાદગાર અગર કુફ્ફારભી કાયમ કરતે હો જબભી ઉસે છોળા ન જાએગા. (૮૭) ફિરઔન ઔર ફિરઔનીયોંકે હલાક કે બા'દ જબ હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ) બની ઈસ્રાઈલકો લેકર મિસરકી તરફ લૌટેતો ઉનકી દરખાસ્ત પર અલ્લાહ તઆલાને અતાએ તૌરેતકા વા'દા ફરમાયા ઔર ઉસકે લિયે મીકાત મુઅય્યન. કિયા જિસકી મુદ્દત મએ ઈઝાફા એક માહ દસ રોઝ થી. મહીના ઝિલકદ ઔર દસ દિન ઝિલ્હજ્જહ કે હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ) કવ્મમેં અપને ભાઈ હારૂન (અલયહિસ્સલામ) કો અપના ખલીફાઓ જાનશીન બના કર તૌરેત હાસિલ કરનેકે લિયે કોહે તૂર પર તશરીફ લે ગએ. ચાલીસ શબ વહાં ઠેહરે. ઈસ અર્સેમેં કિસીસે બાત ન કી. અલ્લાહ તઆલાને ઝબર જદી અલ્વાહમેં તૌરેત આપ પર નાઝિલ ફરમાઈ. યહાં સામરીને સોનેકા જવાહિરાતસે મુરસ્સાઅ બછળા બનાકર કવ્મસે કહા યેહ તુમ્હારા મા'બૂદ હૈ. વોહ લૉગ એક માહ હઝરત કા ઈન્તેઝાર કરકે સામરી કે બેહકાને સે બછળા પૂજને લગે સિવાય હઝરત હારૂન (અલયહિસ્સલામ) કે ઔર આપકે બારહ હઝાર હમરાહિ યોંકે તમામ બની ઈસ્રાઈલને ગૌસાલેકો પૂજા. (ખાઝિન) (૮૮) અફવકી કયફિય્યત યેહ હૈ કે હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ)ને ફરમાયા કે તૌબહકી સૂરત યેહ હૈ કે જિન્હોંને બછળેકી પરસ્તિશ નહી કી વોહ બછળેકી પરસ્તિશ કરને વાલોંકો કત્લ કરેં ઔર મુજરિમ બરઝાઓ તસ્લીમ સુકૂન કે સાથ કત્લ હો જાએં. વોહ ઉસ પર રાઝી હો ગએ. સુબ્હસે શામ તક સત્તર હઝાર (સિત્તેર હઝાર) કત્લ હો ગએ તબ હઝરત મૂસાઓ હારૂન અલૈહિમુસ્સલામ બતઝર્રુઓ-ઝારી બારગાહે હક્કી તરફ મુલ્તજી હુએ. વહ્ય આઈ, જો કત્લ હો ચુકે શહીદ હુએ બાકી મગ્ફૂર ફરમાએ ગએ ઉનમેંકે કાતિલો-મકતૂલ સબ જન્નતી હૈં. મસ્અલા : શિર્કસે મુસલમાન મુર્તદ હો જાતા હૈ. મસ્અલા : મુર્તદકી સઝા કત્લ હૈ કયૂં કે અલ્લાહ તઆલાસે બગાવત કત્લોં-ખૂનરેઝીસે સખ્તતર જુર્મ હૈ. ફાએદહ : ગૌસાલા બનાકર પૂજનેમેં બની ઈસ્રાઈલ કે કઈ જુર્મ થે. એક તસ્વીર સાઝી જો હરામ હૈ, દૂસરી હઝરત હારૂન (અલયહિસ્સલામ) કી નાફરમાની તીસરે ગૌસાલા પૂજકર મુશ્રિક હો જાના યેહ જુર્મ આલે ફિરઔનકે મઝાલિમસે ભી ઝયાદા શદીદ હૈં કયૂં કે યે અફઆલ ઉનસે બા'દે ઈમાન સરઝદ હુએ ઈસલિયે મુસ્તહિક તો ઉસકે થે કે અઝાબે ઈલાહી ઉન્હેં મોહલત ન દે ઔર ફિલફૌર હલાકતસે કુફ્ર પર ઉનકા ખાતેમહ હો જાએ લેકિન હઝરત મૂસાઓ હારૂન (અલયહિસ્સલામ)કી બદૌલત ઉન્હેં તૌબહકા મૌકા દિયા ગયા. યેહ અલ્લાહ તઆલાકા બળા ફઝલ હૈ. (૮૯) ઈસમેં ઈશારહ હૈ કે બનીઈસ્રાઈલકી ઈસ્તેઅદાદ ફિરઔનીયોંકી તરહ બાતિલ ન હુઈ થી ઔર ઉનકી નસ્લસે સાલિહીન પૈદા હોનેવાલેથે ચૂનાંચે ઉનમેં હઝારહા નબીયો સાલિહ પૈદા હુએ (૯૦) યેહ કત્લ ઉનકે કફ્ફારે કે લિયે થા (૯૧) જબ બની ઈસ્રાઈલને તૌબહ કી ઔર કફ્ફારેમેં અપની જાનેં દે દી તો અલ્લાહ તઆલાને હુકમ ફરમાયા કે હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ) ઉન્હેં ગૌસાલા પરસ્તી કી ઉઝરખ્વાહી કે લિયે હાઝિર લાએં. હઝરત ઉન્મેંસે સત્તર (સિત્તેર) આદમી મુન્તખબ કરકે તૂર પર લે ગએ. વહાં

વોહ કેહને લગે અય મૂસા ! હમ આપકા યકીન ન કરેંગે જબ તક ખુદાકો એલાનીયહ ન દેખલેં ઉસ પર આસ્માનસે એક હોલનાક આવાઝ આઈ જિસકી હયબતસે વોહ મર ગએ. હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ) ને બતઝર્રોઅ અર્ઝ કી કે મેં બની ઈસ્રાઈલકો ક્યા જવાબ દૂંગા. ઉસ પર અલ્લાહ તઆલાને યકેબાદ દીગરે ઝિંદા ફરમાયા, મસ્અલા : ઈસસે શાને અંબિયા મા'લૂમ હોતી હૈ કે હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ) સે 'લન-નૂમિનો-લક' કેહનેકી શામત મેં બની ઈસ્રાઈલ હલાક કિયે ગએ. હુઝૂર (સય્યેદેઆલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કે અહદ વાલોંકો આગાહ કિયા જાતા હૈ કે અંબિયાકી જનાબમેં તર્કે અદબ ગઝબે ઈલાહીકા બાઈસ હોતા હૈ ઈસસે ડરતે રહેં મસ્અલા : યેહભી સાબિત હુવા કે અલ્લાહ તઆલા અપને મકબૂલાને બારગાહકી દુઆસે મુર્દે ઝિન્દા ફરમાતા હૈ. (૯૨) જબ હઝરતમૂસા (અલયહિસ્સલામ) ફારિગ હોકર લશ્કરે બની ઈસ્રાઈલમેં પહુંચે ઔર આપને ઉન્હેં હુકમે ઈલાહી સુનાયા કે મુલ્કે શામ હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલયહિસ્સલામ) ઔર ઉનકી ઔલાદકા મદફન હૈ ઉસીમેં બયતુલ મુકદ્દસ હૈ ઉસકો અમાલિકાસે આઝાદ કરાનેકે લિયે જેહાદ કરો ઔર મિસર છોળ કર વહીં વતન બનાઓ. મિસરકા છોળના બની ઈસ્રાઈલ પર નિહાયત શાક થા. અવ્વલતો ઉન્હોંને ઉસીમેં ર પસો પેશ કિયા ઔર જબ બજબરો કિરાહ હઝરત મૂસાઓ હારૂન (અલયહિમુસ્સલામ) કી રિકાબે સઆદતમેં રવાના હુએ તો રાહમેં જો કોઈ સખ્તીયો દુશ્વારી પેશ આતી હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ) સે શિકાયતે કરતે જબ ઉસ સેહરામેં પહોંચે જહાં ન સબ્ઝા થા ન સાયા ન ગલ્લા હમરાહ થા વહાં ધૂપકી ગરમી ઔર ભૂકકી શિકાયત કી. અલ્લાહ તઆલાને બ દુઆએ હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ) અબ્રે સફેદ કો દિનકા સાયાબાન બનાયા જો રાત-દિન ઉનકે સાથ ચલતા. શબકો ઉનકે લિયે નૂરી સુતૂન ઉતરતા જિસકી રોશની મે કામ કરતે ઉનકે કપળે મેલે ઔર પુરાને ન હોતે નાખુન ઔર બાલ ન બળહતે ઉસ સફરમેં જો લળ કા પૈદા હોતા ઉસકા લિબાસ ઉસકે સાથ પૈદા હોતા જિત્ના વોહ બળહતા લિબાસભી બળહતા. (૯૩) મન્ન તરંજીબીનકી તરહ એક શીરીન ચીઝથી રોઝાના સુબ્હ સાદિકસે તુલૂઅ આફતાબ તક હર શખ્સ કે લિયે એક સાઅકી કદર આસ્માનસે નાઝિલ હોતી લોગ ઉસકો ચાદરોંમેં લેકર દિનભર ખાતે રેહતે. સલ્વા એક છોટા પરિન્દ હોતા હૈ ઉસકો હવા લાતી યેહ શિકાર કરકે ખાતે. દોનોં ચીઝેં શમ્બહ (સનીચર) કો મુતલક ન આતી. બાકી હરરોઝ પહુંચતી. જુમ્આકો ઔર દિનોંસે દૂની આતી. હુકમ યેહ થા કે જુમ્આકો શમ્બહ કે લિયે ભી હસ્બે ઝરૂરત જમા કરલો મગર એક દિનસે ઝયાદા જમા ન કરો. બની ઈસ્રાઈલને ઈન નેઅમતોંકી ના શુકી કી. ઝખીરે જમા કિયે. વોહ સળ ગએ ઔર ઉનકી આમદ બંદ કરદી ગઈ. યેહ ઉન્હોંને અપનાહી નુકસાન કિયા કે દુનિયામેં નેઅમતસે મહરૂમ ઔર આખિરતમેં સઝાવાર અઝાબકે હુએ. (૯૪) ઈસ બસ્તીસે બેતુલમુકદસમુરાદ હૈ યા અરીહા જો બેતુલમુકદસકે કરીબ હૈ જિસ્મેં અમાલિકા આબાદથે ઔર ઉસકો ખાલી કર ગએ. વહાં ગલ્લે મેવે બકસરત થે. (૯૫) યેહ દરવાઝા ઉનકે લિયે બમનઝિલએ કા'બહ કે થા કે ઉસમેં દાખિલ હોના ઔર ઉસકી તરફ સજદા કરના સબબે કફ્ફારએ ઝુનૂબ કરાર દિયા ગયા. (૯૬) મસ્અલા : ઈસ આયતમેં મા'લૂમ હુવા કે હ ઝબાનસે ઈસ્તિગફાર કરના ઔર બદની ઈબાદત સજદા વગૈરહ બજાલાના તૌબહકા મુતમ્મિ હૈ. મસ્અલા : યેહભી મા'લૂમ હુવા કે મશ્હુર ગુનાહકી તૌબહ બાએલાન હોની ચાહિયે મસ્અલા : યે ભી માલૂમ હુવા કે મકામાતે મુતબર્રિકા જો રહેમતે ઈલાહી કે મવરિદ હો વહાં તવબા કરના ઔર ઈતાઅત બજા લાના સમરાત નેક ઔર સુરઅતે કબૂલકા સબબ હોતા હય (ફતહુલ અઝીઝ) ઈસી લિયે સાલિહીનકા દસ્તૂર રહા હય કે અંબિયા વ અવલિયાકે મવાલદ વ મઝારાત પર હાઝિર હોકર ઈસ્તિગફાર વ ઈતાઅત બજા લાતે હય. ઉર્સવ ઝિયારતમેં ભી યે ફાયદા મકસૂદ હય (૯૭) બુખારીવ મુસ્લિમકી હદીસમેં હય કે બની ઈસરાઈલકો હુકમ હુવા થા કે દરવાઝેમેં સજદહ કરતે હુવે દાખિલ હોં ઔર ઝબાનસે (હિત્તતુન) કલ્મએ તવબા કહેતે જાએં. ઉન્હોંને દોનોં હુકમોંકી મુખાલિફત કી દાખિલ તો હુવે સૂરીનોંયોકે બલ ઘસીટતે ઔર બજાએ કલ્મએ તવબાકે તમસ્ખુરસે (હબ્બતન ફી શઅરતિન) કહા જિસકે મઅની હય (બાલમેં દાના) (૯૮) યે અઝાબે તાઊનથા જિસ્સે એક સાઅતમેં ચૌવીસ હઝાર હલાક હો ગએ. મસ્અલા સિહાહકી હદીસમેં હય કે તાઊન પિછલી ઉમ્મતોંકે અઝાબકા બકીયા હય. જબ તુમ્હારે શાહેરમેં વાકેઅહો વહાંસે નભાગો દૂસરે શાહેરમેં હો તો વહાં ન જાઓ. મસ્અલા: સિહાહ હદીસમેં હય કે જો લોગ મકામે વબામેં રઝાએ ઈલાહી પર સાબિર રહેં અગર વોહ

વાસ્તે મહેફૂઝ હંય જબ ભીઈન્હે શહાદતકા સવાબમિલેગા. (૯૯) જબ બની ઈસરાઈલને સફરમેં પાની ન પાયા શિદતે પ્યાસકી શિકાયત કી તો હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ)કો હુકમ હુવા કે અપના અસા પથ્થર પર મારો. આપકે પાસ એક પથ્થર થા. જબ પાનીકી ઝરૂરત હોતી આપ ઈસપર અસા મારતે. ઈસ્સે બારા ચશ્મે જારી હો જાતે ઔર સબ સયરાબ હોતે. યે બડા મો'જિઝા હય લેકિન સૈય્યિદુલ અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે અંગુશ્ત મુબારકસે ચશ્મે જારી ફરમાકર જમાઅતે કસીરકો સયરાબ ફરમાના ઈસસે બહોત અઝીમ વ આલાહય ક્યોં કેઉઝવ ઈન્સાની સે ચશ્મે જારી હોના પથ્થરોંકી નિસ્બત ઝયાદા અજીબ હય (ખાઝિન વ મદારક) (૧૦૦) ય'ની આસમાની તઆમ મન્નો સલ્વા ખાવો ઔર ઈસ પથ્થરકે ચશ્મોંકાપાની પિયો જો તુમ્હે ફઝલેઈલાહીસે બેમહેનત મુયસ્સરહય (૧૦૧) ઉમ્મતોંકે ઝિક્રકે બાદ બની ઈસરાઈલકી ના લિયાકતીયોં ઔર નાફરમાનીકે ચંદ વાકેઆત બયાન ફરમાએ જાતે હંય (૧૦૨) બની ઈસરાઈલકી યે અદા ભી નિહાયત બેઅદબાનાથી કેપયગમ્બર ઉલુલ અઝયકો નામ લેકર પુકારા. યા નબીયલ્લાહ યા રસૂલુલ્લાહ યા ઔરકોઈ ત'ઝીમકા કલિમા ન કહા (ફતહુલ અઝીઝી) જબ અંબિયાકા ખાલી નામ લેના બેઅદબી હય તો ઈન્કો બશર ઔર એલચી કહેના કિસ તરહ સે ગુસ્તાખી ન હોગા. ગરઝ અંબિયાકે ઝિક્રમેં બેતા'ઝીમીકા શાયબા ભી નાજાઈઝ હય (૧૦૩) (એક ખાને સે) (એક કિસ્મકાખાના) મુરાદ હય (૧૦૪) જબ વોહી ઈસ પર ભી ન માને તો હઝરત મૂસા (અલ.)ને બારગાહે ઈલાહીમેં દુઆ કી. ઈરશાદ હુવા ઈહ્બિતુ (૧૦૫) મિસર અરબીમેં શહેરકો ભી કહેતે હંય. કોઈ શહેર હો ઔર ખાસ શહેર યા'ની મિસર મૂસા (અલ.)કા નામ ભી હય. યહાં દોનોમેંસે હર એક મુરાદ હો સકતા હય. બા'ઝકા ખ્યાલ હય કે યહાં ખાસ શહેર મિસર મુરાદ નહી હો સકતા ક્યોં કે ઈસકે લિયે યે લફ્ઝ ગયર મન્સરિફ હોકર મુસ્તા'મલ હોતા હય ઔર ઉસ પર તન્વીન નહી આતી જૈસા કેદૂસરીઆયતમેં વારિદ હય અલયસ લી મુલ્કુ મિસર મગર યેખ્યાલસહી નહી ક્યોં કે સુકૂને અવસતકી વજહસે લફ્ઝ સનદકી તરહ મન્સરિફ પઢના દુરસ્ત હય. નહ્વમેં ઈસકી તશરીહ મૌજૂદ હય અલાવા અઝી હસન વગૈરહકી કિર્અતમેં મિસર બિલા તન્વીન આયા હય ઔર બા'ઝ મસારફ હઝરત ઉસ્માન ઔર મસ્રફ ઉબ્બી (રદિ.)મેં ભીઐસાહી હય. ઈસીલિયે હઝરત મુતરજિમ કદસસિર્રહુને તરજુમેમેં દોનો એહતેમાલોકો અખ્ઝ ફરમાયા હય ઔરશહેર મુઅય્યનકે એહતેમાલકો મુકદમ કિયા (૧૦૬) યા'ની સાગ કકળી વગૈરહ ગોબ ઈન ચીઝોંકી તલબ ગુનાહ ન થી લેકિન મન્ન વ સલ્વા જૈસી ને'મત બેમહેનત છોળ કર ઈન્કી તરફ માઈલ હોના પસ્ત ખ્યાલી હય. હંમેશા ઉન લોગોંકા મૈલાને તબા' પસ્તી હી કી તરફ રહા ઔર હઝરત મૂસા વ હારૂનવગૈરહ જલીલુલકદ્ર બલંદ હિમ્મત અંબિયા (અલ.)કે બાદ બની ઈસરાઈલકી લઈમી વ કમ હોસ્લગીકા પૂરા ઝહૂર હુવા ઔર તસલ્લુત જાલૂતવ હાદસએ બખ્ત નસરકે બાદ તો વોહ બહોત ઝલીલ વ ખ્વાર હો ગએ ઈસકા બ્યાન હુરિબત અલયહિમુઝ-ઝિલ્લતુમેં હય. (૧૦૭) યહૂદકી ઝિલ્લત તો યે કે દુનિયામેં કહી નામકો ઉનકી સલ્તનત નહી ઔર નાદારી યે કે માલ મોજૂદ હોતે હુવે ભી હિર્સસે મોહતાજ હી રહેતે હંય (૧૦૮) અંબિયા વ સાહેલકી બદૌલત જો રૂત્બે ઉન્હેં હાસિલ હુવે થે ઉનસે મેહરૂમ હો ગએ. ઈસ ગઝબકા બાઈસ સિર્ફ યેહી નહી કે ઉન્હોંને આસમાની ગિઝાઓંકે બદલે અરઝી પયદાવાર કી ખ્વાહિશ કી યા ઉસી તરહકી ખતાએં જો ઝમાનએ મૂસા (અલ.)મેં સાદિર હુઈ બલ્કે અહદે નબુવ્વતસેદૂર હોને ઔર ઝમાનએ દરાઝ ગુઝરનેસે ઉનકી ઈસ્તદાદેં બાતિલ હુઈ ઔર નિહાયત કબીહ અફઆલ ઔર અઝી મજૂર્મ ઉનસે સરઝદ હુવે થે. યે ઉનકી ઉસ ઝિલ્લતો વ ખ્વારી કા બાઈસ હુવે (૧૦૯) જૈસાકે ઉન્હોંને હઝરત ઝકરિયા વ યહયા વ શઅયા (અલૈહિમુસ્સલામ)કો શહીદ કિયા ઔર યે કત્લ અયસે નાહક થે જિન્કી વજહ ખુદ યે કાતિલ ભી નહી બતા સકતે (૧૧૦) શાને નુઝૂલ ઈબ્ને જરીર વ ઈબ્ને અબી હાતિમને સદીસે રિવાયત કી કે યે આયત સલ્માન ફારસી (રદિ.)કે અસ્હાબકે હકમેં નાઝિલ હુઈ (લુબાબુન નુકૂલ) (૧૧૧) કે તુમ તવરૈયત માનોગે ઔર ઈસ પર અમલ કરોગે. ફિર તુમને ઉસકે અહકામકો-શાક-વ-ગિરાં (બોઝરૂપ) જાનકર કુબૂલસે ઈન્કાર કર દિયા બાવજૂદ યે કે તુમને ખુદ બઈલ્હાહ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે ઐસી આસ્માની કિતાબકી ઈસ્તિદઆ કી થી જિસ્મેં કવાનીને શરીઅતવ આઈને ઈબાદત મુફસ્સલ મઝકૂર હોં ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામનેતુમસે બાર બાર ઉસકે કુબૂલ કરને ઔર ઉસ પર અમલ કરનેકા અહદ લિયા થા. જબ વો કિતાબ અતા હુઈ તુમને ઉસકે કુબૂલ કરનેસે

ઇન્કાર કર દિયા ઔર અહદ પૂરા ન કિયા (૧૧૨) બની ઇસ્રાઇલકી અહદ શિકનીકે બાદ હઝરત જિબ્રાઇલને બહુકમે ઇલાહી તૂર પહાળકો ઉઠાકર ઉનકે સરોં પર કદરે કામત ફાસલા પર મોઅલ્લક કર દિયા ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને ફરમાયા, યા તો તુમ અહદ કુબૂલ કરો વર્ના પહાળ તુમ પર ગિરા દિયા જાએગા ઔર તુમ કુચલ ડાલે જાઓગે. ઇસમેં સૂરતન વકાએ અહદ પર ઇકરાહ થા ઔર દર હકીકત પહાળકા સરોં પર મુઅલ્લક કર દેના આયતે ઇલાહી ઔર કુદરતે હક્કી બુરહાને કવી (મઝબૂત દલીલ) હૈ. ઇસસે દિલોંકો ઇત્મીનાન હાસિલ હોતા હૈ કે બેશક યે રસૂલ મઝહરે કુદરતે ઇલાહી હૈં (મઝહર=ઝાહિર હોનેકી જગહ), યે ઇત્મીનાન ઉનકો માનને ઔર અહદ પૂરા કરનેકા અસ્લ સબબ હૈ (૧૧૩) યાની બકોશિશે તમામ (૧૧૪) યહાં ફઝલોં રહમતસે યા તૌફીકે તૌબા મુરાદ હૈ યા તાખીરે અઝાબ (મુદારિક વગૈરા) એક કૌલ યે હૈ કે ફઝલે ઇલાહી-વ-રહમતે હકસે હુઝૂર સરવરે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ઝાતે પાક મુરાદ હૈ, મા'ના યે હૈં કે અગર તુમ્હેં ખાતિમુલ મુરસલીન સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે વજૂદકી દૌલત ન મિલતી ઔર આપકી હિદાયત નસીબ ન હોતી તો તુમ્હારા અંજામ હલાક-વ-ખુસ્રાન હોતા (૧૧૫) શહર ઇલાહ મેં બની ઇસ્રાઇલ આબાદ થે. ઉન્હેં હુકમ થા કે શમ્બહ (શનિ) કા દિન ઇબાદત કે લિયે ખાસ કર દેં, ઉસ રોઝ શિકાર ન કરેં ઔર દુન્યાવી મશાગિલ તર્ક કર દેં. ઉનકે એક ગિરોહને યે ચાલ કી કે જુમ્અહ કો દરયાકે કિનારે કિનારે બહોતસે ગઢે ખોદતે ઔર શમ્બહકી સુબ્હકો દરયાસે ઉન ગઢોં તક નાલિયાં બનાતે જિનકે ઝરીયા પાનીકે સાથ આકર મછલિયાં ગઢોંમેં કૈદ હો જાતી, યકશમ્બહ (રવિ) કો ઉન્હેં નિકાલતે ઔર કહતે કે હમ મછલીકો પાનીસે શમ્બહ કે રોઝ નહીં નિકાલતે. ચાલીસ યા સત્તર (૭૦) સાલ તક યહી અમલ રહા. જબ હઝરત દાઊદ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી નુબુવ્વતકા અહદ આયા, આપને ઉન્હેં ઉસસે મના કિયા ઔર ફરમાયા કૈદ કરના હી શિકાર હૈ જો શમ્બહ-(શનિ) કો કરતે હો, ઇસસે બાઝ આવો વરના અઝાબમેં ગિરફતાર કિયે જાઓગે. વો બાઝ ન આએ, આપને દુઆ ફરમાઇ, અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં બંદરોંકી શકલમેં મસ્ખ કર દિયા, અકલો હવાસ તો ઉનકે બાકી રહે મગર કુવ્વતે ગોયાઇ (બોલનેકી તાકત) ઝાઇલ હો ગઇ, બદનોંસે બદબૂ નિકલને લગી. અપને ઇસ હાલ પર રોતે રોતે તીન રોઝમેં સબ હલાક હો ગએ, ઉનકી નસ્લ બાકી ન રહી. યે સત્તર હઝારકે કરીબ થે. બની ઇસ્રાઇલકા દૂસરા ગિરોહ જો બારહ હઝારકે કરીબ થા ઉન્હેં ઇસ અમલસે મના કરતા રહા, જબ યે ન માને તો ઉનહોંને ઉનકે ઔર અપને મુહલ્લોંકે દરમિયાન દીવાર બનાકર અલાહિદગી કર લી, ઉન સબસે નજાત પાઇ. બની ઇસ્રાઇલકા તીસરા ગિરોહ સાકિત (મૌન) રહા ઉસકે હકમેં હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ કે સામને અકરમહને કહા કે વોહ મગફૂર હૈં કયું કે અમ્ર બિલ મા'રૂફ ફર્ઝે કિફાયહ હૈ, બા'ઝકા અદા કરના કુલકા હુકમ રખતા હૈ. ઉનકે સુકૂતકી વજહયે થી કે યે ઉનકે પન્દપઝિર હોનેસે માયૂસ થે. અકરમહકી યે તકરીર હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસકો બહુત પસંદ આઇ ઔર આપને સુરૂર (ખુશી)સે ઉઠકર ઉનસે મુઆનિકા કિયા (ગલે મિલે) ઔર ઉનકી પેશાની કો બોસા દિયા (ફત્હુલ અઝીઝ) <u>મસ્અલા</u> : ઇસસે માલૂમ હુવાકે સુરૂરકા મુઆનિકા (ખુશીસે ગલે મિલના) સુન્નતે સહાબા હૈ, ઉસકે લિયે સફરસે આના ઔર ગૈબતકે બાદ મિલના શર્ત નહીં. (૧૧૬) બની ઇસરાઇલમેં આમિલ નામી એક માલદાર થા. ઉસકે ચચાઝાદ ભાઇને બતમએ વિરાસત (વિરસેકી લાલચમેં) ઉસકો કત્લ કરકે દૂસરી બસ્તીકે દરવાઝે પર ડાલ દિયા ઔર ખુદ સુબ્હકો ઉસકે ખૂનકા મુદઇ બના. વહાંકે લોગોંને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે દરખાસ્ત કી કે આપ દુઆ ફરમાએં કે અલ્લાહ તઆલા હકીકતે હાલ ઝાહિર ફરમાએ. ઉસ પર હુકમ હુવાકે એકગાય ઝિબહ કરકે ઉસકા કોઇ હિસ્સા મકતૂલકે મારેં, વો ઝિંદા હોકર કાતિલ કો બતા દેગા. (૧૧૭) કયૂંકે મકતૂલ (કત્લ હોનેવાલે) કા હાલ માલૂમ હોને ઔર ગાયકે ઝિબહમેં કોઇ મુનાસિબત માલૂમ નહીં હોતી. (૧૧૮) ઐસા જવાબ જો સવાલસે રબ્ત (તઅલ્લુક) ન રખ્ખે, જાહિલોંકા કામ હૈ. યા યે મા'ના હૈં કે મુહાકમાકે મૌકા પર ઇસ્તેહઝા (હંસી-મઝાક) જાહિલોંકા કામ હૈ. અંબિયાકી શાન ઉસસે બરતર હૈ. અલકિસ્સા જબ બની ઇસ્રાઇલને સમઝ લિયા કે ગાયકા ઝિબહ કરના-લાઝિમ હૈ તો ઉન્હોંને આપસે ઉસકે અવસાફ (સિફત) દરિયાફત કીયે. હદીસ શરીફમેં હૈ કે, અગર બની ઇસ્રાઇલ બહસ ન નિકાલતે તો જો ગાય ઝબહ કર દેતે કાફી હો જાતી. (૧૧૯) હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા-અલૈહિ વઆલિહી વસલ્લમને ફરમાયા અગર વો ઇન્શા અલ્લાહ ન કહતે તો કભી વો ગાય ન પાતે. <u>મસ્અલા</u> : હર

નેક કામમેં ઈન્શાઅલ્લાહ કહના મુસ્તહબ-વ-બાઈસે બરકત હૈ. (૧૨૦) યા'ની અબ તશફ્ફી હુઈ ઔર પૂરી શાન-વ-સિફત માલૂમ હુઈ. ફિર ઉન્હોંને ગાયકી તલાશ શુરૂઅ કી. ઉન અતરાફમેં ઐસી સિર્ફ એક ગાય થી. ઉસકા હાલ યે હૈ કે બની ઈસ્રાઈલમેં એક સાલેહ શખ્સ થે. ઉનકા એક કમસિન બચ્ચા થા ઔર ઉનકે પાસ સિવાએ એક ગાયકે બચ્ચેકે કુછ ન રહા થા. ઉન્હોંને ઉસકી ગરદન પર મુહર લગાકર અલ્લાહકે નામ પર છોળ દિયા ઔર બારગાહે હકમેં અર્ઝ કિયા, યા રબ! મૈં ઈસ બછ્યાકો ઈસ ફરઝંદકે લિયે તેરે પાસ વદીઅત રખતા હૂં, જબ યે ફરઝંદ બળા હો યે ઉસકે કામ આયે. ઉનકા તો ઈન્તેકાલ હો ગયા. બછ્યા જંગલમેં બહિફ્ઝે ઈલાહી પરવરિશ પાતી રહી. યે લળકા બળા હુવા ઔર બેફઝ્લિહી સાલેહ-વમુત્તકી હુવા. માંકા ફર્માબરદાર થા. એક રોઝ ઉસકી વાલિદાને કહા, ઐ નૂરે નઝર ! તેરે બાપને તેરે લિયે ફલાં જંગલમેં ખુદાકે નામ એક બછ્યા છોળ દી હૈ વો અબ જવાન હો ગઈ ઉસકો જંગલસે લા ઔર અલ્લાહસે દુઆ કર કે વો તુઝે અતા ફરમાએ. લળકેને ગાયકો જંગલમેં દેખા ઔર વાલિદાકી બતાઈ હુઈ અલામતેં ઉસમેં પાઈ ઔર ઉસકો અલ્લાહકી કસમ દેકર બુલાયા, વો હાઝિર હુઈ. જવાન ઉસકો વાલિદાકી ખિદમતમેં લાયા. વાલિદાને બાઝારમેં લે જાકર તીન દીનાર પર ફરોખ્ત કરનેકા હુકમ દિયા ઔર યે શર્ત કી કે સોદા હોને પર ફિર ઉસકી ઈજાઝત હાસિલ કી જાએ. ઉસ ઝમાનેમેં ગાયકી કીમત ઉન અતરાફમેં તીન દીનાર હી થી. જવાન જબ ઉસ ગાયકો બાઝારમેં લાયા તો એક ફરિશ્તા ખરીદાર કી સૂરતમેં આયા ઔર ઉસને ગાયકી કીમત છે દીનાર લગા દી મગર ઈસ શર્તસે કે જવાન વાલિદાકી ઈજાઝત કા પાબંદ ન હો. જવાનને યે મંઝૂર ન કિયા ઔર વાલિદાસે તમામ કિસ્સા કહા. ઉસકી વાલિદાને છેહ દીનાર કીમત મંઝૂર કરનેકી ઈજાઝત તો દી મગર બયઅમેં ફિર દોબારા અપની મરઝી દર્યાફ્ત કરનેકી શર્તકી. જવાન ફિર બાઝારમેં આયા. ઈસ મર્તબા ફરિશ્તેને બારહ દીનાર કીમત લગાઈ ઔર કહા કે વાલિદાકી ઈજાઝત પર મૌકૂફ ન રખ્ખો, જવાનને ન માના ઔર વાલિદાકો ઈત્તેલાઅ દી. વો સાહિબે ફરાસત (સમઝદાર) સમઝ ગઈ કે યે ખરીદાર નહી કોઈ ફરિશ્તા હૈ જો આઝમાઈશ કે લિયે આતા હૈ. બેટેસે કહા કે, અબકી મર્તબા ઉસ ખરીદારસે યે કહના કે આપ હમેં ઈસ ગાયકે ફરોખ્ત કરનેકા હુકમ દેતે હૈં યા નહી? લળકેને યહી કહા, ફરિશ્તેને જવાબ દિયા કે-અભી ઈસકો રોકે રહો, જબ બની ઈસ્રાઈલ ખરીદને આએં તો ઉસકી કીમત યે મુકર્રર કરના કે, ઉસકી ખાલમેં સોના ભર દિયા જાએ. જવાન ગાયકો ઘર લાયા ઔર જબ બની ઈસરાઈલ જુસ્તજૂ કરતે હુએ ઉસકે મકાન પર પહૂંચે તો યહી કીમત તય કી, ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી ઝમાનત પર વો ગાય બની ઈસ્રાઈલકે સિપુર્દ કી. <u>મસ્અલા</u> : ઈસ વાકિએસે કઈ મસાઈલ માલૂમ હુએ (૧) જો અપને અયાલકો અલ્લાહકે સિપુર્દ કરે, અલ્લાહ તઆલા ઉસકી ઐસી ઉમ્દા પરવરિશ ફરમાતા હૈ (૨) જો અપના માલ અલ્લાહકે ભરોસા પર ઉસકી અમાનતમેં દે. અલ્લાહ ઉસમેં બરકત દેતા હૈ. (૩) વાલિદૈનકી ફર્માબરદારી અલ્લાહ તઆલાકો પસંદ હૈ. (૪)) ગૈબી ફૈઝ કુર્બાની-વ-ખૈરાત કરનેસે હાસિલ હોતા હૈ (૫) રાહે ખુદામેં નફીસ (ઉમ્દા) માલ દેના ચાહિયે (૬) ગાયકી કુર્બાની અફઝલ હૈ. (૧૨૧) બની ઈસ્રાઈલકે મુસલસલ સવાલાત ઔર અપની રુસ્વાઈકે અંદેશે ઔર ગાયકી ગિરાની કીમતસે યે ઝાહિર હોતા થા કે વો ઝિબહકા કસ્દ નહી રખતે મગર જબ ઉનકે સવાલાત શાફી (મુતમઈન) જવાબોંસે ખત્મ કર દિયે ગએ તો ઉન્હેં ઝિબહ કરના હી પળા (૧૨૨) બની ઈસ્રાઈલને ગાય ઝિબહ કરકે ઉસકે કિસી ઉઝ્વ (હિસ્સે) સે મુર્દેકો મારા, વો બહુકમે ઈલાહી ઝિંદા હુવા, ઉસકે હલકસે ખૂનકે ફવ્વારે જારી થે. ઉસને અપને ચચાઝાદ ભાઈકો બતાયા કે ઉસને મુઝે કત્લ કિયા. અબ ઉસકો ભી ઈકરાર કરના પળા ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને ઉસ પર કિસાસકા હુકમ ફર્માયા ઉસકે બાદ શરઅકા હુકમ હુવા કે-<u>મસ્અલા</u> : કાતિલ મકતૂલકી મીરાસસે મહરૂમ રહેગા <u>મસ્અલા</u> : લેકિન અગર આદિલને બાગીકો કત્લ કિયા યા કિસી હમ્લા આવરસે જાન બચાનેકે લિયે મુદાફેઅત કી ઉસમેં વો કત્લ હો ગયા તો મકતૂલકી મીરાસસે મહરૂમ ન હોગા (૧૨૩) ઔર તુમ સમઝો કે બેશક અલ્લાહ તઆલા મુર્દે ઝિંદા કરને પર કાદિર હૈ ઔર રોઝે જઝા મુર્દોંકો ઝિંદા કરના ઔર હિસાબ લેના હક હૈ. (૧૨૪) ઔર ઐસે બળે નિશાનહાએ કુદરતસે તુમને ઈબ્રત હાસિલ ન કી (૧૨૫) બઈ હમા (અબ ભી) તુમ્હારે દિલ અસર પઝીર નહી, પથ્થરોંમેં ભી અલ્લાહને ઈદ્રાક વ શઊર દિયા હૈ, ઉન્હેં ખૌફે ઈલાહી હોતા હૈ, વો તસ્બીહ કરતે હૈં-ઈમ્મિન શૈઈન ઈલ્લા-યુસબ્બિહુ બિહમ્દિહી. મુસ્લિમ શરીફમેં હઝરત જાબિર રદિયલ્લાહુ અન્હુસે

મરવી હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા, મૈં ઉસ પથ્થરકો પહચાનતા હૂં જો બો'સતસે પહલે મુઝે સલામ કિયા કરતા થા. તિર્મિઝીમેં હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ અન્હુસે મરવી હૈ, મૈં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે સાથ અતરાફે મક્કામેં ગયા, જો દરખ્ત યા પહાળ સામને આતા થા અસ્સલામુ અલૈક યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ અર્ઝ કરતા થા (૧૨૬) જૈસે ઉન્હોંને તૌરાતમેં તેહરીફ-(રદોબદલ)કી ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ના'ત બદલ ડાલી (૧૨૭) શાને નુઝૂલ : યે આયત ઉન યહૂદિયોંકી શાનમેં નાઝિલ હૂઈ જો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે ઝમાનેમેં થે. ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને ફર્માયા, યહૂદી મુનાફિક જબ સહાબાએ કિરામસે મિલતે તો કેહતે કે જિસ પર તુમ ઈમાન લાએ ઉસ પર હમ ભી ઈમાન લાએ, તુમ હક પર હો ઔર તુમ્હારે આકા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સચ્ચે હૈં, ઉનકા કૌલ હક હૈ ઉનકી ના'ત-વ-સિફત અપની કિતાબ તૌરાતમેં-પાતે હૈં, ઉન લોંગો પર રુઅસાએ યહૂદ મલામત કરતે થે ઉસકા બયાન વઈઝા ખલા બા'દુહુમ મેં હૈ. (ખાઝિન) ફાએદા : ઈસસે માલૂમ હુવા કે હક પોશી ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે અવસાફ (સિફતોં)કો છુપાના ઔર કમાલાતકા ઈન્કાર કરના યહૂદકા તરીકા હૈ, આજકલકે બહોતસે ગુમરાહોંકી યહી આદત હૈ. (૧૨૮) કિતાબસે તૌરાત મુરાદ હૈ. (૧૨૯) અમાની, અમૂનિય્યહ કી જમા (બહુવચન) હૈ ઔર ઉસકે મા'ના ઝબાની પળ્હનેકે હૈં. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાસે મરવી હૈ કે, આયતકે મા'ના યે હૈં કે કિતાબકો નહી જાનતે મગર સિર્ફ ઝબાની પળ્હ લેના બગૈર મા'ના સમઝે (ખાઝિન) બા'ઝે મુફસ્સિરીનને યે મા'ના ભી બયાન કિયે હૈં. કે અમાની સે વો ઝૂટી ઘળી હૂઈ બાતેં મુરાદ હૈં જો યહૂદિયોંને અપને ઉલમાસે સુનકર બેતહકીક માન લી થીં. (૧૩૦) શાને નુઝૂલ : જબ સૈયદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ મદીના તૈયબહ તશરીફ -ફર્મા હૂએ તો ઉલમાએ તૌરેત-વ-રુઅસાએ યહૂદ કો કવી અંદેશા હો ગયા કે ઉનકી રોઝી જાતી રહેગી ઔર સરદારી મિટ જાએગી કયૂંકે તૌરાતમેં હુઝૂરકા હુલિયા ઔર અવસાફ મઝકૂર હૈ. જબ લોગ હુઝૂરકો ઉસકે મુતાબિક પાએંગે, ફૌરન ઈમાન લે આએંગે ઔર અપને ઉલમા ઔર રઅસાકો છોળ દેંગે, ઈસ અંદેશેસે ઉનહોંને તૌરાતમેં તહરીફ-વ-તગ્યીર (રદોબદલ) કર ડાલી ઔર હુલિયા શરીફ બદલ ડાલા મસલન તૌરેતમેં આપકે અવસાફ યે લિખે થેકે આપ ખૂબરૂ (ખૂબસૂરત) હૈં, બાલ ખૂબસૂરત, આંખેં સુરમગી, કદ મિયાનહ (મદયમ) હૈ . ઉસકો મિટાકર ઉન્હોંને યે બનાયા કે વો બહુત દરાઝ કામત (કદ) હૈં, આંખેં કુન્જીનીલી, બાલ ઉલઝે હૈં. યહી અવામકો સુનાતે, યહી કિતાબે ઈલાહીકા મઝમૂન બતાતે ઔર સમઝતે કે લોગ હુઝૂરકો ઈસકે ખિલાફ પાએંગે તો આપ પર ઈમાન ન લાએંગે, હમારે ગુર્વીદા (ચાહક) રહેંગે ઔર હમારી કમાઈમેં ફર્ક ન આએગા. (૧૩૧) શાને નુઝૂલ : હઝરત ઈબ્ને-અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂસે મરવી હૈ કે યહૂદ કેહતે થે કે વો દોઝખમેં હરગિઝ દાખિલ ન હોં મગર સિર્ફ ઈતની મુદતકે લિયે જિત્નેઅરસે ઉનકે આબા-વ-અજદાદ (બાપ દાદા) ને ગૌસાલા પૂજા થા ઔર વો ચાલીસ રોઝ હૈ ઉસકે બાદ વો અઝાબે છૂટ જાએંગે, ઈસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હૂઈ. (૧૩૨) કયોં કે કિઝ્બ બળા ઐબ હૈ ઔર ઐબ અલ્લાહ તઆલા પર મુહાલ (અશકય), લેહાઝા ઉસકા કિઝ્બ તો મુમ્કિન નહી લેકિન જબ અલ્લાહ તઆલા ને તુમસે સિર્ફ ચાલીસ રોઝકે અઝાબકે બાદ છોળ દેનેકા વા'દા હી નહી ફરમાયા તો તુમ્હારા કૌલ બાતિલ હુવા. (૧૩૩) ઈસ આયતમેં ગુનાહસે શિર્ક-વ-કુફ્ર મુરાદ હૈ ઔર એહાતા કરનેસે યે મુરાદ હૈ કે નજાતકી તમામ રાહેં બંદ હો જાએં ઔર કુફ્રો શિર્ક હી પર ઉસકો મૌત આએ, કયું કે મોમિન ખ્વાહ કૈસાભી ગુનેહગાર હો ગુનાહોંસે ઘિરા નહી હોતા ઈસલિયે કે ઈમાન જો આ'ઝમ તાઅત હૈ વો ઉસકે સાથ હૈ, (૧૩૪) અલ્લાહતઆલાને અપની ઈબાદતકા હુકમ ફરમાનેકે બાદ વાલિદૈનકે સાથ ભલાઈ કરનેકા હુકમ દિયા. ઈસસે માલૂમ હોતા હૈ કે વાલિદૈનકી ખિદમત બહુત ઝુરૂરી હૈ. વાલિદૈનકે સાથ ભલાઈકે યે મા'ના હૈં કે ઐસી કોઈ બાત ન કહે ઔર ઐસા કોઈ કામ ન કરે જિસસે ઉન્હેં ઈઝા હો ઔર અપને બદન-વ-માલસે ઉનકી ખિદમતમેં દરેગ ન કરેં, જબ ઉન્હેં ઝુરૂરત હો ઉનકે પાસ હાઝિર રહે. મસ્અલા: અગર વાલિદૈન અપની ખિદમતકે લિયે નવાફિલ છોળનેકા હુકમ દે તો છોળ દે, ઉનકી ખિદમત નફલસે મુકદમ હૈ મસ્અલા: વાજિબાત વાલિદૈનકે હુકમસે તર્ક નહી કિયે જા સકતે વાલિદૈનકે સાથ એહસાન કે તરીકે જો અહાદીસસે સાબિત હૈં યે હૈં કે તહે દિલસે

ઉનકે સાથ મોહબ્બત રખ્ખે, રફતાર-વ-ગુફતારમેં, નશિસ્ત-વ-બર્ખાસ્તમેં અદબ લાઝિમ જાને, ઉનકી શાનમેં તાઝીમકે લફઝ કહે, ઉનકો રાઝી કરનેકી સઈ (કોશિશ) કરતા રહે, અપને નફીસ માલકો ઉનસે ન બચાએ, ઉનકે મરનેકે બાદ ઉનકી વસિય્યતે જારી કરે, ઉનકે લિયે ફાતિહા, સદકાત, તિલાવતે કુર્આનસે ઈસાલે સવાબ કરે, અલ્લાહ તઆલાસે ઉનકી મગફેરતકી દુઆ કરે, હફતાવાર ઉનકી કબ્રકી ઝિયારત કરે (ફત્હુલ અઝિઝ) વાલિદૈનકે સાથ ભલાઈ કરનેમેં યે ભી દાખિલ હૈ કે અગર વો ગુનાહોંકે આદી હોં યા કિસી બદમઝહબીમેં ગિરફતાર હોં તો ઉનકો બનર્મી ઈસ્લાહ વ-તકવા ઔર અકીદએ હક્કકી તરફ લાનેકી કોશિશ કરતા રહે (ખાઝિન) (૧૩૫) અચ્છી બાતસે મુરાદ નેકિયોંકી તરગીબ ઔર બદિયોંસે રોકના હૈ, હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફર્માયા કે, મા'ના યે હૈ કે, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી શાનમેં હક ઔર સચ બાત કહો અગર કોઈ દર્યાફત કરે તો હુઝૂરકે કમાલાત-વ-અવસાફ સચ્ચાઈકે સાથ બયાન કરો, આપકી ખૂબિયાં ન છુપાઓ. (૧૩૬) અહદકે બાદ (૧૩૭) જો ઈમાન લે આએ મિસ્લ હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને સલામ ઔર ઉનકે અસ્હાબ કે ઉન્હોંને તો અહદ પૂરા કિયા. (૧૩૮) ઔર તુમ્હારી કૌમકી આદત હી એ'રાઝ કરના ઔર અહદસે ફિર જાના હૈ (૧૩૯) શાને નુઝૂલ: તૌરેતમેં બની ઈસ્રાઈલસે અહદ લિયા ગયા થા કે વો આપસમેં એક દૂસરેકો કત્લ ન કરે, વતનસેં ન નિકાલેં ઔર જો બની ઈસ્રાઈલ કિસી કી કૈદમેં હો ઉસકો માલ દેકર છુળા લેં, ઈસ અહદ પર ઉન્હોંને ઈકરાર ભી કિયા અપને નફસ પર શાહિદ ભી હુએ, લેકિન કાઈમ ન રહે ઔર ઉસસે ફિર ગએ, સૂરતે વાકેઆ યે હૈ કે, નવાહે મદીનામેં યહૂદકે દો ફિર્કે બની કુરૈઝા ઔર બની નુઝૈર સુકૂનત રખતે થે ઔર મદીના શરીફમેં દો ફિર્કે અવસ-વ-ખઝરજ રહતે થે. બની કુરૈઝા અવસકે હલીફ થે ઔર બની નુઝૈર ખઝરજ કે, યાની હરએક કબીલાને અપને હલીફકે સાથ કસ્મા કસ્મી કી (કસમેં ખાઈ) થી કે અગર હમમેંસે કિસીપર કોઈ હમ્લા આવર હો તો દૂસરા ઉસકી મદદ કરેગા, અવસ ઔર ખઝરજ બાહમ જંગ કરતે થે, બની કુરૈઝા અવસકી ઔર બનીનુઝર ખઝરજ કી મદદકે લિયે આતે થે ઔર હલીફકે સાથ હોકર આપસમેં એક દૂસરે પર તલવાર ચલાતે થે. બની કુરૈઝા બની નુઝૈરકો ઔર વો બની કરૈઝાકો કત્લ કરતે થે ઔર ઉનકે ઘર વીરાન કર દેતે થે. ઉન્હેં ઉનકે મસાકિન (રહનેકી જગહોં) સે નિકાલ દેતે થે લેકિન જબ ઉનકી કૌમકે લોગોંકો ઉનકે હલીફ કૈદ કરતે થે તો વો ઉનકો માલ દેકર છુળા લેતે થે, મસલન-અગર બની નુઝૈરકા કોઈ શખ્સ અવસકે હાથમેં ગિરફતાર હોતા તો બની કુરૈઝા અવસકો માલી મુઆવેઝા દેકર ઉસકો છુળા લેતે, બાવજૂદ યે કે અગર વહી શખ્સ લળાઈકે વકત ઉનકે મૌકા પર આ જાતા તો ઉસકે કત્લમેં હરગિઝ દરેગ ન કરતે (પીછે ન હટતે) ઈસ ફે'લ પર મલામત કી જાતી હૈ કે જબ તુમને અપનોંકી ખૂંરેઝી ન કરને, ઉનકો બસ્તિયોંસે ન નિકાલને, ઉનકે અસીરોંકો છુળાનેકા અહદ કિયા થા તો ઉસકે ક્યા મા'ના કે કત્લોં ઈખ્રાજમેં તો દરગુઝર ન કરો ઔર ગિરફતાર હો જાએં તો છુળાતે, ફિર વોહ અહદમેં-સે કુછ માનના ઔર કુછ ન માનના ક્યા મા'ના રખતા હૈ, જબ તુમ કત્લો ઈખ્રાજ સે બાઝ ન રહે તો તુમને અહદ શિકની કી ઔર હરામકે મુર્તકિબ હુએ ઔર ઉસકો હલાલ જાનકર કાફિર હો ગએ, મસ્અલા: ઈસ આયતસે માલૂમ હુવા કે ઝુલ્મ-વ-હરામ પર ઈમદાદ કરના ભી હરામ હૈ, મસ્અલા: યે ભી માલૂમ હુવા કે હરામે કતઈકો હલાલ જાનના કુફ્ર હૈ મસ્અલા: યે ભી મા'લૂમ હુવા કે કિતાબે ઈલાહીકે એક હુકમકા ન માનના ભી સારી કિતાબકા ન માનના ઔર કુફ્ર હૈ. કે ઈસમેં યે તંબીહ ભી હૈ કે જબ અહકામે ઈલાહીમેંસે બાઝકા માનના બાઝકા ન માનના કુફ્ર હુવા તો યહૂદકા હઝરત સૈયદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકા ઈન્કાર કરનેકે સાથ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકી નુબુવ્વતકો માનના કુફ્રસે નહી બચા સકતા (૧૪૦) દુનિયામેં તો યે રુસ્વાઈ હુઈ કે બની કુરૈઝા હિજરી તીનમેં મારે ગએ, એક રોઝમેં ઉનકે સાતસો આદમી કત્લ કિએ ગએ થે ઔર બની નુઝૈર ઉસસે પહલે હી જિલાવતન કર દિયે ગએ હલીફોંકી ખાતિર અહદે ઈલાહીકી મુખાલિફતકા યે વબાલ થા મસ્અલા: ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે કિસીકી તરફદારીમેં દીનકી મુખાલિફત કરના અલાવા ઉખ્રવી અઝાબકે દુન્યામેં ભી ઝિલ્લતો રુસ્વાઈકા બાઈસ હોતા હૈ. (૧૪૧) ઈસમેં જૈસે નાફર્માનોંકે લિયે વઈદે શદીદ હૈ કે અલ્લાહતઆલા તુમ્હારે અફઆલસે બેખબર નહી હૈ. તુમ્હારી નાફર્માનિયોં પર અઝાબે શદીદ ફર્માએગા, ઐસે હી ઈસ આયતમેં મો'મિનીન-વ-સાલિહીનકે લિયે મુઝદા હૈ કે ઉન્હેં આમાલે હસનહકી બેહતરીન જઝા મિલેગી (તફસીરે કબીર) (૧૪૨) ઈસ કિતાબસે તૌરેત મુરાદ હૈ જિસ્મેં

પયગંબરોંકી ઈતાઅત કરના, ઉન પર
અલ્લાહ તઆલાકે તમામ અહદ મઝકૂર થે. સબસે અહમ અહદ યે થે કે હર ઝમાનેકે પયગંબરોંકી ઈતાઅત કરના, ઉન પર
ઈમાન લાના ઔર તા'ઝિમ-વ-તૌકીર કરના (૧૪૩) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે ઝમાનેસે હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામકે
ઝમાને તક મુતવાતિર અંબિયા આતે રહે. ઉનકી તા'દાદ ચાર હઝાર બયાન કી ગઈ હૈ, યે સબ હઝરાત શરીઅતે મૂસવીકે
મુહાફિઝ ઔર ઉસકે એહકામ જારી કરનેવાલે થે ચૂંકે ખાતિમુલ અંબિયાકે બાદ નુબુવ્વત કિસીકો નહી મિલ સકતી. ઈસલિયે
શરીઅતે મુહમ્મદિયહકી હિફાઝત વ- ઈશાઅતકી ખિદમત રબ્બાની ઉલમા ઔર મુજદિદીને મિલ્લતકો અતા હુઈ (૧૪૪)
ઈન નિશાનિયોંસે હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામકે મો'જિઝાત મુરાદ હૈ, જૈસે મુર્દે ઝિંદા કરના, અંધે ઔર બર્સવાલેકો અચ્છા
કરના, પરિન્દ પૈદા કરના, ગૈબકી ખબર દેના વગૈરા (૧૪૫) રૂહે કુદસસે હઝરત જિબ્રાઈલ અલૈહિસ્સલામ મુરાદ હૈ કે રૂહાની
હૈ, વહી લાતે હૈં જિસસે કુલૂબકી હયાત હૈ વોહ હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામકેસાથ રહને પર મા'મૂર થે. આપ તેંતીસ (૩૩)
સાલકી ઉમ્ર શરીફમેં આસ્માન પર ઉઠા લિયેગએ ઉસ વકત તક હઝરત જિબ્રાઈલ સફર-હઝરમેં કભી આપસે જુદા ન હુએ.
તાઈદે રૂહુલ કુદસ હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામકી જલીલ ફઝીલત હૈ. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે
સદકેમેં હુઝૂરકે બા'ઝ ઉમ્મતિયોંકો ભી તાઈદે રૂહુલકુદસ મયસ્સર હુઈ. સહીહ બુખારી વગૈરામેં હૈ કે હઝરત હસ્સાન
રદિયલ્લાહ અન્હૂ કે લિયે મિમ્બર બિછાયા જાતા, વો ના'ત શરીફ પઢતે. હુઝૂર ઉનકે લિયે ફર્માતે અલ્લાહુમ્મ ઐયિદહુ
બિરૂહિલ કુદસિ (૧૪૬) ફિર ભી એ યહૂદ તુમ્હારી સરકશીમેં ફર્ક ન આયા (૧૪૭) યહૂદ પયગંબરોંકે અહકામ અપની
ખ્વાહિશોંકે ખિલાફ પાકર ઉન્હેં ઝુટલાતે ઔર મૌકા પાતે તો કત્લ કર ડાલતે થે, જૈસે કે ઉન્હોંને હઝરત શઅયા-વ- ઝકરિયા
(અલૈહિમુસ્સલામ) ઔર બહુત અંબિયાકો શહીદ કિયા સૈયદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે ભી દરપે રહે, કભી
આપ પર જાદૂ કિયા, કભી ઝહર દિયા, તરહ તરહકે ફરેબ બઈરાદાએ કત્લ કિયે (૧૪૮) યહૂદને યે ઈસ્તિહાઝન
(હંસી-મઝાકમેં) કહા થા, ઉનકી મુરાદ યે થી કે હુઝૂર કી હિદાયતકો ઉનકે દિલોં તક રાહ નહી હૈ. અલ્લાહ તઆલાને ઉસકા
રદ ફરમાયા કે બેદીન ઝૂટે હૈં. કુલૂબ અલ્લાહ તઆલાને ફિતરત પર પૈદા ફર્માએ. ઉન્મેં કુબૂલે હક કી લિયાકત રખ્ખી ઉનકે
કુફ્રકી શામત હૈ કે ઉન્હોંને સૈયદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલમકી નુબુવ્વતકા એતરાફ કરનેકે બાદ ઈન્કાર કિયા, અલ્લાહ
તઆલાને ઉન પર લા'નત ફર્માઈ ઉસકા અસર હૈ કે કુબૂલે હકકી ને'મતસે મેહરૂમ હો ગએ (૧૪૯) યહી મઝમૂન દૂસરી જગહ
ઈર્શાદ હુવા બલ-ત-બ-અલ્લાહુ અલૈહા બિકુફ્રિહિમ ફલા યુ'મેનૂન ઈલ્લા કલીલા (૧૫૦) સૈયદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ તઆલા
અલૈહિ વસલ્લમકી નુબુવ્વત ઔર હુઝૂર કે અવસાફ કે બયાનમેં (કબીર-વ-ખાઝિન) (૧૫૧) <u>શાને નુઝૂલ :</u> સૈયદે અંબિયા
સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી બો'સત ઔર કુર્આને કરીમકે નુઝૂલસે કબ્લ યહૂદ અપની હાજાતકે લિયે હુઝૂરકે
નામેંપાક કે વસીલેસે દુઆ કરતે ઔર કામયાબ હોતે થે ઔર ઈસ તરહ દુઆ કિયા કરતે થે અલ્લાહુમ્મફતહ અલૈના વન્સુર્ના
બિન્નબિય્યિ ઉમ્મી, યા રબ હમેં નબી ઉમ્મીકે સદકેમેં ફતહ-વ- નુસ્રત અતા ફર્મા <u>મસ્અલા:</u> ઈસસે માલૂમ હુવા કે મકબૂલાને
હકકે વસીલેસે દુઆ કુબૂલ હોતી હૈ. યે ભી માલૂમ હુવા કે હુઝૂરસે કબ્લ જહાંમેં હુઝૂરકી તશ્રીફઆવરીકા શોહરા(ખ્યાતિ) થા
ઉસ વકતભી હુઝૂરકે વસીલેસે ખલ્કકી હાજત રવાઈ હોતી થી (૧૫૨) યે ઈન્કાર ઈનાદ-વ-હસદ ઔર હુબ્બે રિયાસતકી
વજહસે થા (૧૫૩) યા'ની આદમીકો અપની જાનકી ખુલાસીકે લિયે વહી કરના ચાહિયે જિસસે રિહાઈકી ઉમ્મીદ હો. યહૂદને
યે બુરા સૌદા કિયા કે અલ્લાહકે નબી ઔર ઉસકી કિતાબકે મુન્કિર હો ગએ (૧૫૪) યહૂદકી ખ્વાહિશ થી કે ખત્મે નુબુવ્વતકા
મન્સબ બની ઈસરાઈલમેંસે કિસીકો મિલતા, જબ દેખા કે વો મહરૂમ રહે, બની ઈસ્માઈલ નવાઝે ગએ તો હસદસે મુન્કિર હો
ગએ. <u>મસ્અલા:</u> ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે હસદ હરામ ઔર મહરૂમિયોંકા બાઈસ હૈ (૧૫૫) યા'ની ઉન્વાઅ-વ- ઈકસામકે
ગઝબકે સઝાવાર હૂએ (૧૫૬) ઈસસે માલૂમ હુવા કે ઝિલ્લત-વ-ઈહાનતવાલા અઝાબ કુફ્ફારકે સાથ ખાસ હૈ, મો'મિનીનકો
ગુનાહોંકી વજહસે અઝાબ હુવા ભી તો ઝિલ્લત-વ-ઈહાનતકે સાથ ન હોગા, અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા, વલિલ્લાહિલ
ઈઝ્ઝતુ વલિરસૂલિહી વલિલ-મો'મિનીન (૧૫૭) ઈસસે કુર્આનેપાક ઔર તમામ વો કિતાબેંઔર સહાઈફ મુરાદ હૈં જો
અલ્લાહ તઆલાને નાઝિલ ફરમાએ, યા'ની સબ પર ઈમાન લાઓ (૧૫૮) ઈસસે ઉનકી મુરાદ તૌરાત હૈ (૧૫૯) યા'ની

તીરાત પર ઇમાન લાનેકા દાવા ગલત હૈ ચૂંકે કુર્આને પાક જો તીરાતકા મુસ્દિક હૈ ઉસકા ઇન્કાર તીરાતકા ઇન્કાર હો ગયા
(૧૬૦) ઇસમેં ભી ઉનકી તકઝીબ હૈ કે અગર તીરાત પર ઇમાન રખતે તો અંબિયા અલૈહિમુસ્સલામકો હરગિઝ શહીદ ન
કરતે (૧૬૧)યા'ની હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે તૂર પર તશરીફ લે જાને કે બાદ (૧૬૨) ઇસમેં ભી ઉનકી તકઝીબ હૈ કે
શરીઅતે મૂસવીકે માનનેકા દા'વા ઝૂટા હૈ, અગર તુમ માનતે તો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે અસા ઔર યદે બૈઝા વગૈરા
ખુલી નિશાનિયોંકે દેખનેકે બાદ ગૌસાલા પરસ્તી ન કરતે (૧૬૩) તૌરેતકે અહકામ પર અમલ કરનેકા (૧૬૪) ઇસમેંભી
ઉનકે દા'વાએ ઇમાનકી તકઝીબ હૈ (૧૬૫) યહૂદકે બાતિલ દઆવામેંસે એક યે દા'વા થા કે જન્નત ખાસ ઉન્હીકે લિયે હૈ, ઉસકા
રદ ફરમાયા જાતા હૈ કે અગર તુમ્હારે ઝો'મમેં જન્નત તુમ્હારે લિયેખાસ હૈ ઔર આખેરતકી તરફસે તુમ્હેં ઇત્મીનાન
હૈ-આમાલકી હાજત નહીં તો જન્નતી ને'મતોંકે મુકાબેલામેં દુન્યવી મસાઇબ કયૂં બર્દાશ્ત કરતે હો? મૌતકી તમન્ના કરો કે
તુમ્હારે દા'વે કી બુનિયાદ તુમ્હારે લિયે બાઇસે રાહત હૈ. અગર તુમને મૌતકી તમન્ના ન કી તો યે તુમ્હારે કિઝ્બ (ઝૂટ) કી દલીલ
હોગી. હદીસ શરીફ મેં હૈ કે અગર વો મૌતકી તમન્ના કરતે તો સબ હલાક હો જાતે ઔર રૂએ ઝમીન પર કોઇ યહૂદી બાકી
ન રેહતા (૧૬૬) યે ગૈબકી ખબર ઔર મો'જિઝા હૈ, કે યહૂદ બાવજૂદ નિહાયત ઝિદ ઔર શિદ્દત મુખાલિફતકે ભી તમન્નાએ
મૌતકા લફઝ ઝબાન પર ન લા સકે (૧૬૭) જૈસે નબીએ આખિરુઝ્ઝમા ઔર કુર્આનકે સાથ કુફ્ર ઔર તૌરાતકી તહરીફ વગૈરા.
<u>મસ્અલા:</u> મૌતકી મોહબ્બત ઔર લિકાએ પરવરદિગારકા શૌક અલ્લાહકે મકબૂલ બંદોંકા તરીકા હૈ. હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ
અન્હૂ હર નમાઝકે બાદ દુઆ ફરમાતે અલ્લાહુમ્મર્ઝુકની શહાદતન ફી સબીલિક -વ-વફાતન બિબલદિ રસૂલિક યા રબ મુઝે
અપની રાહમેં શહાદત ઔર અપને રસૂલકે શહરમેં વફાત નસીબ ફર્મા. બિલ્ઉમૂમ તમામ સહાબાએ કિરામ ઔર બિલ્ખુસૂસ
શોહદાએ બદર-વ-ઓહદ વ અસ્હાબે બૈઅતે રિઝવાન મૌત ફી સબીલિલ્લાહ કી મોહબ્બત રખતે થે. હઝરત સઅદ ઇબ્ને
અબી વકાસ રદિયલ્લાહુ અન્હૂને લશ્કરે કુફ્ફારકે સરદાર રુસ્તમ ઇબ્ને ફર્રુખઝાદકે પાસ જો ખત ભેજા, ઉસમેં તહરીર ફર્માયા
થા- ઇન્ન મઅના કૌમન યુહિબ્બુનલ મૌત કમા યુહિબ્બુલ્અઆજિમુલ્ખમ્ર યા'ની મેરે સાથ ઐસી કૌમ હૈ જો મૌત કો ઇત્ના
મહબૂબ રખતી હૈ જિત્ના અજમી શરાબકો. ઇસમેં લતીફ ઇશારા થા કે શરાબકી નાકિસ મસ્તીકો મોહબ્બતે દુન્યાકે દીવાને પસંદ
કરતે હૈં ઔર અહલુલ્લાહ મૌતકો મહબૂબે હકીકીકે વિસાલકા ઝરીયા સમઝકર મહબૂબ જાનતે હૈં. ફિલ્જુમ્લા અહલે ઇમાન
આખેરતકી રગબત રખતે હૈં ઔર અગર તૂલે હયાત (લંબી ઝિંદગી) કી તમન્ના ભી કરેં તો વો ઇસલિયે હોતી હૈ કે નેકિયાં કરનેકે
લિયે કુછ ઔર અરસા મિલ જાએ જિસસે આખેરતકે લિયે ઝખીરએ સઆદત ઝિયાદા કર સકેં અગર ગુઝિશ્તા અય્યામમેં ગુનાહ
હૂએ હૈં તો ઉનસે તૌબા વ ઇસ્તિગફાર કર લે. <u>મસ્અલા :</u> સિહાહકી હદીસમેં હૈ, કોઇ દુન્યવી મુસીબતસે પરેશાન હોકર મૌતકી
તમન્ના ન કરે ઔર દર હકીકત હવાદિસે દુન્યાસે તંગ આકર મૌતકી દુઆ કરના સબ્ર -વ-રઝા -વ-તસ્લીમો તવક્કુલકે ખિલાફ
-વ-નાજાઇઝ હૈ (૧૬૮) મુશ્રેકીનકા એક ગિરોહ મજૂસી હૈ. આપસમેં તહિય્યતો સલામકે મૌકે પર કહતે હૈં, ઝિહહઝાર સાલ
યાની હઝાર બરસ જિયો મતલબ યે હૈ કે મજૂસી મુશ્રિક હઝાર બરસ જીનેકી તમન્ના રખતે હૈં. યહૂદી ઉનસે ભી બઢ ગએ
કે ઉન્હેં હિર્સે ઝિંદગી સબસે ઝિયાદા હૈ. (૧૬૯) <u>શાને નુઝૂલ:</u> યહૂદકે આલિમ અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને સૂરયાને હુઝૂર સૈયદે આલમ
સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે કહા, આપકે પાસ આસ્માનસે કૌન ફરિશ્તા આતા હૈ? ફર્માયા, જિબ્રઇલ. ઇબ્ને સૂરયાને કહા
વો હમારા દુશ્મન હૈ અઝાબે શિદ્દત ઔર ખસ્ફ ઉતારતા હૈ, કઇબાર હમસે અદાવત કર ચુકા હૈ અગર આપકે પાસ મિકાઇલ
આતે તો હમ આપ પર ઇમાન લે આતે (૧૭૦) તો યહૂદકી અદાવત જિબ્રઇલકે સાથ બેમા'ના હૈ બલ્કે અગર ઉન્હેં ઇન્સાફ
હોતા તો વો જિબ્રઇલે અમીનસે મોહબ્બત કરતે ઔર ઉનકે શુક્ર ગુઝાર હોતે કે વો ઐસી કિતાબ લાએ જિસ્સે ઉનકી કિતાબોંકી
તસ્દીક હોતી હૈ ઔર બુશ્રા લિલ મુઅમેનીન ફર્માનેમેં યહૂદકા રદ હૈ કે અબ તો જિબ્રઇલ હિદાયતો બશારત લા રહે હૈં ફિર
ભી તુમ અદાવતસે બાઝ નહીં આતે (૧૭૧) ઇસ્સે મા'લૂમ હુવા કે અંબિયા ઔર મલાઇકાકી અદાવત કુફ્ર ઔર ગઝબે ઇલાહી
કા સબબ હૈ ઔર મહબૂબાને હકસે દુશ્મની ખુદાસે દુશ્મની કરના હૈ. (૧૭૨) <u>શાને નુઝૂલ :</u> યે આયત ઇબ્ને સૂરયા યહૂદીકે
જવાબમેં નાઝિલ હૂઇ જિસને હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે કહા થા કે, અય મુહમ્મદ આપ હમારેપાસ

હો જિસકા હમ ઈન્તેઝાર કરતે કોઈ ઐસી ચીઝ ન લાએ જિસે હમ પહચાનતે ઔર ન આપ પર કોઈ વાઝેહ આયત નાઝિલ હુઈ જિસકા હમ ઈન્તેબાઅ કરતે (૧૭૩) શાને નુઝૂલ : યે આયત માલિક ઈબ્ને સૈફ યહૂદીકે જવાબમેં નાઝિલ હુઈ. જબ હુઝૂરસૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને યહૂદકો અલ્લાહ તઆલાકે વો અહદ યાદ દિલાએ જો હુઝૂર પર ઈમાન લાનેકે મુતઅલ્લિક કિયે થે, તો ઈબ્ને સૈફને અહદ હી-કા ઈન્કાર કર દિયા (૧૭૪) યા'ની સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ (૧૭૫) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ તૌરાત-વ-ઝબૂર વગૈરાકી તસ્દીક ફર્માતે થે ઔર ખુદ ઉન કિતાબોંમેં ભી હુઝૂર કી તશરીફ આવરી કી બશારત ઔર આપકે અવસાફ (સિફતો) -વ- અહવાલ કા બયાન થા ઈસલિયે હુઝૂરકી તશરીફ આવરી ઔર આપકા વજૂદ મુબારક હી ઉન કિતાબોંકી તસ્દીક હૈ તો હાલ ઈસકા મુકતઝા થા કે હુઝૂર કી આમદ પર અહલે કિતાબકા ઈમાન અપની કિતાબોંકે સાથ ઔર ઝિયાદા પુખ્તા હોતા, મગર ઉસકે બરઅકસ ઉન્હોંને અપની કિતાબોંકે સાથ ભી કુફ્ર કિયા, સદીકા કૌલ હૈ કે જબ હુઝૂર કી તશરીફ આવરી હુઈ તો યહૂદને તૌરેતસે મુકાબલા કરકે તૌરાત-વ-કુર્આનકો મુતાબિક પાયા તો તૌરાતકો ભી છોળ દિયા (૧૭૬) યા'ની ઈસ કિતાબકી તરફ બેઈલ્તેફાતી કી સુફયાન ઈબ્ને ઐનિયહકા કૌલ હૈ કે યહૂદને તૌરાતકો હરીરો દીબાકે રેશમી ગિલાફોંમેં ઝરો-સીમકે સાથ મુતલ્લા-વ-મુઝૈયન કરકે રખ લિયા ઔર ઉસકે અહકામકો ન માના (૧૭૭) ઈન આયાતસે મા'લૂમ હોતા હૈ કે યહૂદકે ચાર ફિર્કે થે-એક તૌરાત પર ઈમાન લાયા ઔર ઉસને ઉસકે હુકૂકકો ભી અદા કિયે, યે મોમિનીન એહલે કિતાબ હૈં, ઉનકી તા'દાદ થોળી હૈ ઔર અકસરોહુમ સે ઉનકા પતા ચલતા હૈ. દૂસરા ફિર્કા જિસ્ને બિલ્એલાન તૌરાતકે અહદ તોળે, ઉસકે હુદૂદસે બાહર હુએ, સરકશી ઈખ્તિયાર કી નબઝહૂ ફરી કુમ્મિન્હુમમેં ઉનકા બયાન હૈ. તીસરા ફિર્કા વો જિસને અહદ શિકનીકા એલાન તો ન કિયા લેકિન અપની જેહાલતસે અહદશિકની કરતે રહે ઉનકા ઝિક્ર બલ્અકસરોહુમ લા યુ'મેનૂન મેં હૈ. ચૌથે ફિર્કેને ઝાહિરી તૌર પર તો અહદ માને ઔર બાતિનમેં બગાવત-વ-ઈનાદસે મુખાલિફત કરતે રહે યેતસન્નો' સે જાહિલ બનતે થે કઅન્નહુમ લાય'લમૂન મે ઉન પર દલાલત હૈ. (૧૭૮) શાને નુઝૂલઃ હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકે ઝમાનામેં બની ઈસ્રાઈલ જાદૂ સીખનેમેં મશ્ગૂલ હુએ, તો આપને ઉનકો ઉસસે રોકા ઔર ઉનકી કિતાબેં લેકર અપની કુર્સીકે નીચે દફન કર દી. હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકી વફાતકે બાદ શયાતીનને વો કિતાબેં નિકલવાકર લોગોં સે કહા કે સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામ ઈસીકે ઝોરસે સલ્તનત કરતે થે બની ઈસરાઈલકે સુલહા-વ-ઉલમાને તો ઉસકા ઈન્કાર કિયા લેકિન ઉનકે જેહાલ, જાદૂકો હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકા ઈલ્મ બતાકર ઉસકે સીખને પર ટૂટ પળે, અંબિયાકી કિતાબેં છોળ દીઔર હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામ પર મલામત શુરૂ કી સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે ઝમાના તક ઉસી હાલ પર રહે. અલ્લાહ તઆલાને હુઝૂર પર હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકી બરાઅતમેં યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ (૧૭૯) ક્યૂં કે વો નબી હૈં ઔર અંબિયા કુફ્રસે કત્અન મા'સૂમ હોતે હૈં, ઉનકી તરફ સહરકી નિસ્બત બાતિલો ગલત હૈ. ક્યૂં કે સહરકા કુફ્રિયાતસે ખાલી હોના નાદિર હૈ. (૧૮૦) જિન્હોંને હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામ પર જાદૂગરીકી ઝૂટી તોહમત લગાઈ (૧૮૧) યા'ની જાદૂ સીખકર ઔર ઉસ પર અમલ -વ- એ'તેકાદ કરકે ઔર ઉસકો મુબાહ જાનકર કાફિર ન બન, યે જાદૂ ફર્માંબરદાર-વ- નાફર્માનકે દરમિયાન ઈમ્તિયાઝ-વ-આઝમાઈશ કે લિયે નાઝિલ હુવા, જો ઉસકો સીખકર ઉસ પર અમલ કરે કાફિર હો જાએગા, બ-શર્તેયે કે ઉસ જાદૂમેં મુનાફીયે ઈમાન (ખિલાફે ઈમાન) કલેમાત -વ- અફઆલ હો, ઔર જો ઉસસે બચે ન સીખે યા સીખે ઔર ઉસ પર અમલ ન કરે, ઔર ઉસકે કુફ્રિયાતકા મોઅતકિદ ન હો વો મોમિન રહેગા. યહી ઈમામ અબૂમન્સૂર માતુરીદી કા કૌલ હૈ. <u>મસ્અલા</u>: જો સહર (જાદૂ) કુફ્ર હૈ ઉસકા આમિલ અગર મર્દ હૈ કત્લ કર દિયા જાએગા મસ્અલા જો સહર કુફ્ર નહી મગર ઉસસે જાનેં હલાક કી જાતી હૈં ઉસકાઆમિલ કુત્તાઉત્તરીક (રાસ્તા કાટનેવાલો)કે હુકમમેં હૈ,મર્દ હો યા ઔરત <u>મસ્અલા</u>: જાદૂગરકી તૌબા કુબૂલ હૈ (મદારિક) (૧૮૨) <u>મસ્અલા</u> : ઈસ્સે માલૂમ હુવા મુઅસ્સિરે હકીકી હક તઆલા હૈ ઔર તાસીરે અસ્બાબ તેહતે મશિય્યત હૈ (૧૮૩) અપને અંજામેકાર-વ-શિદતે અઝાબકા (૧૮૪) હઝરત સૈયદે કાએનાત સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઔર કુર્આન પાક પર (૧૮૫) <u>શાને નુઝૂલ</u> : જબ હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિવસલ્લમ સહાબાકો કુછ તા'લીમ-વ-તલ્કીન ફર્માતે તો વો કભી કભી દરમિયાનમેં અર્ઝ કિયા કરતે રાઈના યા

રસૂલલ્લાહ ઉસકે યે મા'ના થે કે યા રસૂલલ્લાહ હમારે હાલકી રિઆયત ફર્માઈયે યા'ની કલામેં અકદસકો અચ્છી તરહ સમઝ લેનેકા મૌકા દીજિયે યહૂદકી લુગતમેં યેકલ્મા સૂએ અદબકા મા'ના રખતા થા, ઉન્હોંને ઉસ નિય્યતસે કહના શુરૂ કિયા હઝરત સઅદ ઈબ્ને મઆઝ યહૂદકી ઈસ્તિલાહસે વાકિફ થે. આપને એક રોઝ યે કલિમા ઝબાનસે સુનકર ફરમાયા, અય દુશ્મનાને ખુદા તુમ પર અલ્લાહકી લા'નત અગર અબ મૈંને કિસીકી ઝબાનસે યે કલિમા સુના, ઉસકી ગરદન માર દૂંગા. યહૂદને કહા, હમપર તો આપ બરહમ (ગુસ્સા) હોતે હૈં, મુસલમાન ભી તો યહી કહતે હૈં. ઉસ પર આપ રંજીદા હોકર ખિદમતે અકદસમેં હાઝિર હુએ હી થે કે યે આયત નાઝિલ હૂઈ જિસ્મે રાઈના કહનેકી મુમાનિઅત કરમા દી ગઈ ઔર ઈસી મા'નાકા દૂસરા લફ્ઝ ઉન્ઝુર્ના કહનેકા હુકમ હુવા <u>મસ્અલા :</u> ઈસસે માલૂમ હુવા કે અંબિયાકી તા'ઝીમ-વ-તૌકીર ઔર ઉનકી જનાબમેં કલેમાતે અદબ અર્ઝ કરના ફર્ઝ હૈ ઔર જિસ કલિમેમેં તર્કે અદબકા શાઈબહ ભી હો વો ઝબાન પર લાના મમ્નૂઅ (૧૮૬) ઔર હમાતનગોશ હો જાઓ તા કે યે અર્ઝ કરનેકી ઝુરૂરત હી ન રહે હુઝૂર તવજ્જોહ ફર્માએ, ક્યૂં કે દરબારે નુબુવ્વતકા યહી અદબ હૈ. <u>મસ્અલા :</u> દરબારે અંબિયામેં આદમીકો અદબકે આ'લા મરાતિબકા લેહાઝ લાઝિમ હૈ (૧૮૭) <u>મસ્અલા :</u> લિલ્કાફિરીન મેં ઈશારા હૈ કે અંબિયા અલૈહિમુસ્સલામકી જનાબમેં બેઅદબી કુફ્ર હૈ (૧૮૮) <u>શાને નુઝૂલ :</u> યહૂદકી એક જમાઅત મુસલમાનોંસે દોસ્તી-વ-ખૈર ખ્વાહીકા ઈઝહાર કરતી થી. ઉનકી તકઝીબમેં યે આયત નાઝિલ હુઈ, મુસલમાનોંકો યે બતાયા ગયા કે કુફ્ફાર ખૈરખ્વાહીકે દા'વે મેં ઝૂટે હૈં (જમલ) (૧૮૯) યા'ની કુફ્ફાર એહલે કિતાબ ઔર મુશ્રિકીન દોનોં મુસલમાનોંસે બુગ્ઝ રખતે હૈં ઔર ઈસ રંજમેં હૈં કે ઉનકે નબી મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો નુબુવ્વત-વ-વહી અતા હૂઈ ઔર મુસલમાનોંકો યે ને'મતે ઉઝમા મિલી (ખાઝિન વગૈરહ) (૧૯૦) <u>શાને નુઝૂલ :</u> કુર્આને કરીમને શરાએએ સાબિકા (પિછલી શરીઅતેં)-વ-કુતુબે કદીમાકો મન્સૂખ ફર્માયા તો કુફ્ફારકો બહુત તવહ્હુસ (નફરત) હુવા ઔર ઉન્હોંને ઈસ પર તા'ન કિયે ઈસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હૂઈ ઔર બતાયા ગયા કે, મન્સૂખ' ભી અલ્લાહકી તરફસે હૈ ઔર 'નાસિખ' ભી, દોનોં એને હિકમત હૈ, ઔર નાસિખ કભી મન્સૂખસે ઝિયાદા સહલ -વ-અન્ફઅ હોતા હૈ. કુદરતે ઈલાહી પર યકીન રખનેવાલેકો ઈસમેં જાએ તરદ્દુદ નહીં, કાએનાતમેં મુશાહિદા કિયા જાતા હૈ કે અલ્લાહ તઆલા દિનસે રાતકો, ગરમાસે સરમાકો, જવાનીસે બચપનકો, બીમારીસે તંદુરુસ્તીકો, બહારસે ખિઝાંકો મન્સૂખ ફર્માતા હૈ, યે તમામ નસ્ખો તબદીલ ઉસકી કુદરતકે દલાઈલ હૈં તો એક આયત ઔર એક હુકમકે મન્સૂખ હોનેમેં કયા તઅજ્જુબ નસ્ખ (રદ) દર હકીકત હુકમે સાબિકકી મુદતકા બયાન હોતા હૈ કે વોહ હુકમ ઉસ મુદતકે લિયે થા ઔરે ઐને હિકમત (હિકમતકે ઠીક મુતાબિક) થા કુફ્ફારકી નાફહમી કે નસ્ખ પર એતરાઝ કરતે હૈં ઔર એહલે કિતાબકા એ'તેરાઝ ઉનકે મોઅતકેદાતકે લેહાઝસે ભી ગલત હૈ, ઉન્હે હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામકી શરીઅતકે એહકામ કી મન્સૂખિયત તસ્લીમ કરના પળેગી, યે માનના હી પળેગા કે શમ્બહ કે રોઝ દુન્યવી કામ ઉન્સે પહલે હરામ ન થે, ઉન પર હરામ હૂએ યે ભી ઈકરાર નાગુઝીર હોગા કે તૌરાતમેં હઝરત નૂહકી ઉમ્મતકે લિયે તમામ ચોપાયે હલાલ હોના બયાન કિયા ગયા ઔર હઝરત અલૈહિસ્સલામ પર બહુતસે હરામ કર દિયે ગએ ઈન ઉમૂરકે હોતે હૂએ નસ્ખ (તબદીલી)કા ઈન્કાર કિસ તરહ મુમ્કિન હૈ <u>મસ્અલા:</u> જિસ તરહ આયત દૂસરી આયતસે મન્સૂખ હોતી હૈ, ઈસીતરહ હદીસે મુતવાતિર ભી હોતી હૈ મસ્અલાઃ નસ્ખ કભી સિર્ફ તિલાવતકા હોતા હૈ, કભી સિર્ફ હુકમકા, કભી તિલાવત-વ-હુકમ દોનોંકા. બૈહકી ને અબૂઅમામહસે રિવાયતકી કે એક અન્સારી સહાબી શબકો તહજ્જુદકે લિયેઉઠે ઔર સૂરએ ફાતિહા કે બાદ જો સૂરત હમેશા પળ્હા કરતે થે ઉસકો પળ્હના ચાહા લેકિન વો બિલ્કુલ યાદ ન આઈ ઔર સિવાએ બિસ્મિલ્લાહ કે કુછ ન પળ્હ સકે. સુબ્હકો દૂસરે સહાબાસે ઉસકા ઝિક્ર કિયા ઉન હઝરાતને ફર્માયા, હમારા ભી યહી હાલ હૈ, વો સૂરત હમેં ભી યાદ થી ઔર અબ હમારે હાફિઝેહમેં ભી ન રહી. સબને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં વાકિયા અર્ઝ કિયા. હુઝૂરને ફર્માયા, આજ શબ વો સૂરત ઉઠાલી ગઈ, ઉસકે હુકમ-વ-તિલાવત દોનોં મન્સૂખ હૂએ, જિન કાગઝોં પર વો લિખ્ખી ગઈ થી ઉન પર નકશ તક બાકી ન રહે (૧૯૧) <u>શાને નુઝૂલ :</u> યહૂદને કહા, એ મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલૈહિવસલ્લમ) હમારેપાસ આપ ઐસી કિતાબ લાએં જો આસ્માનસે એકબારગી નાઝિલ હો, ઉનકે હકમેં યે આયત નાઝિલ હૂઈ. (૧૯૨)

યા'ની જો આયતે નાઝિલ હો ચુકી હૈં ઉનકે કુબૂલકરનેમેં બેજા બહસ કરે ઔર દસરી આયતે તલબ કરે મસ્અલા : ઈસ્સે મા'લૂમ હુવા કે જિસ સવાલમેં મુફસિદા હો વો બુઝુર્ગોકે સામને પેશ કરના જાઈઝ નહી ઔર સબસે બળા મુફસિદા (ફસાદ) યે હૈ કે ઉસ્સે નાફરમાની ઝાહિર હોતી હો. (૧૯૩) શાને નુઝૂલ : જંગે ઓહદકે બાદ યહૂદકી જમાઅતને હઝરત હુઝૈફા ઈબ્નેયમાન ઔર અમ્માર ઈબ્ને યાસર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાસે કહા કે, અગર તુમ હક પર હોતે તો તુમ્હેં શિકસ્ત ન હોતી, તુમ હમારે દીનકી તરફ વાપસ આ જાઓ. હઝરત અમ્મારને ફરમાયા, તુમ્હારે નઝદીક અહદ (વચનભંગ) શિકની કૈસી હૈ? ઉન્હોંને કહા નિહાયત બુરી આપને ફરમાયા કે, મૈંને અહદ કિયા હૈ કે ઝિંદગી કે આખિર લમ્હા તક સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે ન ફિરૂંગા ઔર કુફ્ર ન ઈખ્તિયાર કરૂંગા ઔર હઝરત હુઝૈફાને ફરમાયા મૈં રાઝી હુવા અલ્લાહકે રબ હોને, મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો અલયહેવસલ્લમકે રસૂલ હોને, ઈસ્લામકે દીન હોને, કુર્આનકે ઈમામ હોને, કા'બાકે કિબ્લા હોને, મોઅમિનીનકે ભાઈ હોનેસે ફિરયે દોનોં સાહબ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ ઔર આપકો વાકિએકી ખબર દી. હુઝૂરને ફર્માયા, તુમને બેહતર કિયા ઔર ફલાહ પાઈ-ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હૂઈ (૧૯૪) ઈસ્લામકી હકકાનિયત જાનનેકે બાદ યહૂદકા મુસલમાનોંકે કુફ્રો ઈર્તેદાદકી તમન્ના કરના ઔર યે ચાહના કે વો ઈમાનસે મહરૂમ હો જાએ હસદન થા, હસદ બળા હી ઐબ હૈ। મસ્અલા: હદીસ શરીફમેં હૈ-સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા હસદસે બચો વો નેકિયોંકો ઈસ તરહ ખાતા હૈ જૈસે આગ ખુશ્ક લકળીકો. મસ્અલા : હસદ હરામ હૈ. મસ્અલા : અગર કોઈ શખ્સ અપને માલોં દૌલત યા અસરે વજાહતસે ગુમરાહી-વ-બેદીની ફૈલાતા હો તો ઉસકે ફિત્નેસે મહફૂઝ રહનેકે લિયે ઉસકે ઝવાલે ને'મતકી તમન્ના હસદમેં દાખિલ નહી ઔર હરામ ભી નહી. (૧૯૫) મો'મિનીનકો યહૂદસે દરગુઝર કરનેકા હુકમ દેને કે બાદ ઉન્હેં અપને ઈસ્લાહે નફસકી તરફ મુતવજ્જેહ ફરમાતા હૈ (૧૯૬) યા'ની યહૂદ કહતે હૈં કે જન્નતમેં સિર્ફ યહૂદી દાખિલ હોંગે ઔર નસરાની કહતે હૈં કે ફકત નસરાની, ઔર યે મુસલમાનોં કો દીનસે મુન્હરિફ કરનેકે લિયે કહતે હૈં, જૈસે નસ્ખ વગૈરાકે લિચર (બેહુદા) શુબ્હાત ઉન્હોંને ઈસ ઉમ્મીદ પર પેશ કિયે થે કે, મુસલમાનોંકો અપને દીનમેં કુછ તરદદુદ હો જાએ, ઈસી તરહ ઉનકો જન્નતસે માયૂસ કરકે ઈસ્લામસે ફેરનેકી કોશિશ કરતે હૈં, ચુનાંચે આખિર પારેમેં ઉનકા યે મકીલા મઝકૂર હૈ વકાલૂ કૂનૂ હૂદન ઔનસારા તહતદૂ અલ્લાહ તઆલા ઉનકે ઈસ ખયાલે બાતિલકા રદ ફર્માતા હૈ (૧૯૭) મસ્અલા : ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે નફી (નકાર) કે મુદઈ કો ભી દલીલ લાના ઝુરૂર હૈ, બગૈર ઉસકે દા'વા બાતિલ-વ-નામસ્મૂઅ (ના મંઝૂર) હોગા (૧૯૮) ખ્વાહ વો કિસી ઝમાને, કિસી નસ્લ કિસી કૌમકા હો (૧૯૯) ઈસમેં ઈશારા હૈ કે યહૂદો-નસારા કા યે દા'વા કે જન્નતકે ફકત વહી માલિક હૈં ગલત હૈ કયૂંકે દુખૂલે જન્નત મુરત્તબ હૈ અકીદાએ સહીહા-વ-અમલે સાલેહ પર ઔર યે ઉન્હેં મયસ્સર નહી. (૨૦૦) શાનેનુઝૂલ : નજરાનકે નસારાકા વફદ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં આયા તો ઉલમાએ યહૂદ આયે ઔર દોનોં મેં મુનાઝિરા શુરૂઅ હો ગયા, આવાઝે બલંદ હૂઈ, શોરમચા યહૂદને કહા નસારાકા દીન કુછ નહી હૈ ઔર હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામ ઔર ઈન્જીલકા ઈન્કાર કિયા. ઈસી તરહ નસારા ને યહૂદસે કહાકે તુમ્હારા દીન કુછ નહી ઔર તૌરાત-વ-હઝરત મૂસા અલેહિસ્સલામકા ઈન્કાર કિયા. ઈસ બાબમેં યે આયત નાઝિલ હૂઈ (૨૦૧) યા'ની બાવજૂદ ઈલ્મકે ઉન્હોંને ઐસી જાહિલાના ગુફતગૂ કી હાલાંકે ઈન્જીલ જિસ્કો નસારા માનતે હૈં ઉસમેં તૌરાત ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકી નુબુવ્વતકી તસ્દીક હૈ. ઈસીતરહ તૌરાત જિસકો યહૂદ માનતે હૈં ઉસમેં હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામકી નુબુવ્વત ઔર તમામ અહકામકી તસ્દીક હૈ જો આપકો અલ્લાહતઆલાકી તરફસે અતા હુએ (૨૦૨) ઉલમાએ અહલે કિતાબકી તરહ ઉન જાહિલોંને જો ન ઈલ્મ રખતે થે ન કિતાબ, જૈસે કે બુતપરસ્ત, આતિશપરસ્ત વગૈરા ઉન્હોંને હર ઈક દીનવાલેકી તકઝીબ (ઝૂટલાના) શુરૂ કી ઔર કહા કે વો કુછ નહી. :ઉન્હી જાહિલોંમેંસે મુશ્રિકીને અરબ ભી હૈં જિન્હોંને નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઔર આપકે દીનકી શાનમેં ઐસે હી કલેમાત કહે. (૨૦૩) શાનેનુઝૂલ : યે આયત બૈતુલ મુકદસકી બેહુર્મતીકે મુતઅલ્લિક નાઝિલ હૂઈ જિસ્કા મુખ્તસર વાકેઆ યે હૈ કે રોમકે નસ્રાનિયોંને બની ઈસ્રાઈલ પર ફોજકશી કી. ઉનકે મર્દાને કાર-આઝમાકો કત્લ કિયા, ઝુરિય્યત

કો કૈદ કિયા, તૌરાતકો જલાયા, બૈતુલ મુકદસકો વીરાન કિયા, ઉસમેં નજાસતેં ડાલી, ખિન્ઝિર ઝબહ કિએ-મઆઝલ્લાહ, બૈતુલ મુકદસ ખિલાફતે ફારૂકી તક ઉસી વીરાનીમેં રહા આપકે અહદ મુબારક મેં મુસલ્માનોંને ઉસકો બિના કિયા એક કૌલ યે ભી હૈ કે યે આયત મુશ્રિકીને મક્કાકે હકમેં નાઝિલ હુઇ જિન્હોંને ઇબ્તેદાએ ઇસ્લામમેં હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર આપકે અસ્હાબકો કા'બામેં નમાઝ પઢનેસે રોકા થા ઔર જંગે હુદૈબિયાહકે વકત ઉસમેં નમાઝો હજજસે મના કિયા થા (૨૦૪) ઝિક્ર-નમાઝ-ખુત્બા-તસ્બીહ-વ-વઅઝ-નઅત શરીફ સબકો શામિલ હય, ઔર ઝિક્રુલ્લાહ કો મના કરના હર જગહ બુરાહૈ ખાસકર મસ્જિદોંમેં જો ઉસી કામકે લિયે બનાઇ જાતી હૈ મસ્અલા : જો શખ્સ મસ્જિદકો ઝિક્રવ નમાઝસે મુઅત્તલ કર દે વો મસ્જિદકા વિરાન કરનેવાલા ઔર બહુત ઝાલિમ હૈ (૨૦૫) મસ્અલા : મસ્જિદકી વિરાની જૈસે ઝિક્રો નમાઝકે રોકનેસે હોતી હૈ એસે હી ઉસકી ઇમારતકે નુકસાન પહુંચાને ઔર બેહુર્મતી કરનેસે ભી (૨૦૬) દુન્યામેં ઉન્હેં યે રુસ્વાઇ પહુંચીકે કત્લ કિએ ગએ, ગિરફતાર હુએ, જિલા વતન કિએ ગએ ખિલાફતે ફારૂકી-વ-ઉસ્માનીમેં મુલ્કે શામ ઉનકે કબ્ઝાસે નિકલ ગયા, બૈતુલ મુકદસસે ઝિલ્લતકે સાથ નિકાલે ગએ (૨૦૭) શાનેનુઝૂલ સહાબાએ કિરામ રસૂલેકરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે સાથ એક અંધેરી રાત સફરમેં થે. જેહતે કિબ્લા (કિબ્લાકી દિશા) માલૂમ ન હો સકી, હરએક શખ્સને જિસ તરફ ઉસકા દિલ જમા નમાઝ પઢી. સુબ્હકો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લામકી ખિદમતમેં હાલ અર્ઝ કિયા તો યે આયત નાઝિલ હુઇ મસ્અલા : ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે જેહતે કિબ્લા મા'લૂમ ન હો સકે તો જિસ તરફ દિલ જમેં કે યે કિબ્લા હૈ ઉસી તરફ મુંહ કરકે નમાઝ પઢે, ઇસ આયતકે શાને નુઝૂલમેં દૂસરા કૌલ યે હૈ કે, યે ઉસ મુસાફિરકે હકમેં નાઝિલ હુઇ જો સવારી પર નફલ અદા કરે ઉસક તરફ મતવજ્જેહ હો જાએ ઉસ તરફ સકી નમાઝ દુરુસ્ત હૈ.બુખારી-વ-મુસ્લિમકી અહાદીસસેયે સાબિત હૈ. એક કૌલ યે હૈ કે જબ તહવીલે કિબ્લાકા હુકમયા તો યહૂદને મુસલમાનો પર તા'નાઝની કી ઉનકે રદમેં યે આયત નાઝિલ હુઇ. બતાયા ગયા ક મશ્રિક-ગરિબ સબ અલ્લાહકા હૈ જિસ તરફ ચાહે લા મુઐયન ફર્માએ કિસીકો એ'તેરાઝકા કયા હક ?(ખાઝિન) એક કૌલ યે હૈ કે યે આયત દુઆકે હકમેં વારિદ હુઇ. હુઝૂરસે દર્યાફત કિયા ગયા કે કિસ તરફ મુંહ કરકે દુઆ કી જાએ ? ઉસકે જવાબમેં યે આયત નાઝિલ હુઇ.એક કૌલ યે હૈ કે યે આયત ગુરેઝ-વ-ફરારમે હૈ ઔર ઐનમાતુવલ્લવકા ખિતાબ ઉન લોગોંકો હૈ જો ઝિક્રે ઇલાહીસે રોકતે ઔર મસ્જિદોંકી વિરાનીમેં સઇ કરતે હૈંવો દુનિયાકી રૂસ્વાઇ ઔર અઝાબે આખેરતસે કહીં ભાગ નહી સકતે, કયૂંકે મશ્રિક-વ-મગરિબ સબ અલ્લાહકા હૈ, જહાં ભાગગે વો ગિરફ્તાર ફર્માએગા. ઇસ તકદીર પર વજહુલ્લાહકે મા'ના ખુદાકા કુર્બ-વ-હુઝૂરસે હૈ (ફતહ) એક કૌલ યે ભી હૈ કે મા'ના યે હૈં કે ખાનએ કા'બામેં કુફફાર નમાઝસા કરેં તો તુમ્હારે લિયે તમામ ઝમીન મસ્જિદ બનાદી ગઇ, જહાંસે ચાહો કિબ્લાકી તરફ મૂંહ કરકે નમાઝ પઢો. (૨૦૮) શાને નુઝૂલ યહૂદને હઝરત ઉઝૈર-કો ઔર નસારને મસીહકો ખુદાકા બેટા કહા, મુશ્રિકીને અરબને ફરિશ્તોંકો ખુદાકી બેટિયાં બતાયા ઉસકે રદમેં યે આયત નાઝિલ હુઇ. ફર્માયા "સુબ્હાનહૂ" વો પાક હૈ ઇસ્સે કે ઉસકી ઔલાદ હો, ઉસકી તરફ ઔલાદકી નિસ્બતે કરના ઉસકે ઐબ લગાના ઔર બેઅદબી હૈ. હદીસમેં હૈ કે અલ્લાહ ત્આલા ફર્માતા હૈ કે ઇબ્ને આદમને મુઝે ગાલી દી ઔર મેરે લિયે ઔલદ બતાઇ, મૈં ઔલાદ ઔર બીવીસે પાક હૂં! (૨૦૯) ઔર મમ્લૂક હોના ઔલાદ હોને કે મુનાફી હૈ. જબ તમામ જહાં ઉસકા મમ્લૂક હૈ તો કોઇ ઔલાદ કૈસે હો સકતા હૈ. મસ્અલા : અગર કોઇ અપની ઔલાદકા માલિક હો જાએ વો ઉસી વકત આઝાદ હો જાએગી (૨૧૦) જિસ્ને બગૈર કિસી મિસાલે સાબિકકે અશ્યાકો અદમસે વજૂદ ફર્માયા (૨૧૧) યા'ની કાએનાત ઉસકે ઇરાદા ફર્માતે હી વજૂદમેં આ જાતી હૈ (૨૧૨) યા'ની અહલે કિતાબ યા મુશ્રિકીન (૨૧૩) યા'ની બેવાસ્તા ખુદ કયૂં નહી ફર્માતા જૈસા કે મલાઇકા-વ-અંબિયા ફર્માતા હૈ, યે ઉનકા કમાલે તકબ્બુર ઔર સરકશી ,ઉન્હોંને અપને આપકો અંબિયા, મલાઇકાકે બરાબર સમઝા. શાને નુઝૂલ : રાફેઅ્ ઇબ્ને ખુઝૈમહને હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસ્સલ્લમસે કહા, અગર આપ અલ્લાહકે રસૂલ હૈં તો અલ્લાહસે ફર્માઇયે વો હમસે કલામ કરે- હમ ખુદ સુને, ઇસ પર યે આયત નાઝિલ હુઇ. (૨૧૪) યે ઉન આયાતકા એનાદન ઇન્કાર હૈ જો અલ્લાહ તઆલાને અતા ફર્માઇ. (૨૧૫) કોરી વ નાબીનાઇ ઔર કુફ્રો-કસાવત (સંગદિલી)મેં. ઇસમેં નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસ્સલ્લમકી તસ્કીને ખાતિર ફર્માઇ

ગઈ કે આપ ઉનકી સરકશી ઔર મુઆનેદાના ઇન્કારસે રંજીદા ન હોં. પીછલે કુફ્ફાર ભી અંબિયાકે સાથ એસા હી કરતે થે. (૨૧૬) યા'ની આયાતે કુર્આન-વ-મો'જિઝાત/બાહિરાત ઇન્સાફવાલે કો સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તુફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસ્સલ્લમ નુબુવ્વતકા યકીન દિલાને કે લિયે કાફી હૈં, મગર જો તાલિબે યક દલાઇલ સે ફાઇદા નહી ઉઠા સકતા (૨૧૭) કે વો કયૂં ઇમાન ન લાએ ઇસ લિયે કે આપને અપના ફર્ઝ તબ્લીગ પૂરે તૌર પર અદા ફર્મા દિયા. (૨૧૮) ઔર યે નામુમ્કિન, કયૂં કે વો બાતિલ પર હૈં (૨૧૯) વહી કાબિલે ઇત્તેબાઅ હૈ ઔર ઉસકે સિવા હર રાહ બાતિલો-ઝલાલત (૨૨૦) યે ખિતાબ ઉમ્મતે મુહમ્મદિયહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કો હૈ. કે જબ તુમને જાન લિયા કે સૈયદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ તુમ્હારે પાસ હક-વ-હિદાયત લાએ તો તુમ હરગિઝ કુફ્ફારકી ખ્વાહિશકા ઇત્તેબાઅ ન કરના અગર એસા કિયા તો કોઇ તુમ્હેં અઝાબે ઇલાહીસે બચાનેવાલા નહી (ખાઝિન) (૨૨૧) શાને નુઝૂલ : હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફર્માયા. યે આયત અહલે સફીનહકે બાબમેં નાઝિલ હુઇ જો જાફર ઇબ્ને અબી તાલિબકે સાથ હાઝિરે બારગાહે રિસાલાત હુએ થે, ઉનકી તા'દાદ ચાલીસ થી. બત્તીસ (૩૨) અહલે હબ્શહ ઔર આઠ શામી રાહિબ, ઉનમેં બુહૈરા રાહિબ ભી થે. મા'ના યે હૈં કે દર હકીકત તૌરાત પર ઇમાન લાનેવાલે હી હૈં. જો ઉસકી તિલાવતકા હક અદા કરતે હૈં ઔર બગૈર તહરીફ ઔર તબદીલ પઢતે હૈં. ઔર ઉસકે મા'ની સમઝતે ઔર માનતે હૈં. ઔર ઇસમેં હુઝૂર સૈયદે કાએનાત મોહમ્મદ મુસ્તુફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ના'ત-વ-સિફત દેખકર હુઝૂર પર ઇમાન લાતે હૈં ઔર જો હુઝૂર કે મુન્કિર હોતે હૈં વો તૌરાત પર ઇમાન નહી રખતે. (૨૨૨) ઇસમેં યહૂદકા રદ હૈ જો કહતે થે, હમારે બાપદાદા બુઝુર્ગ ગુઝરે હૈં, શફાઅત કરકે છુડા લેંગે. ઉન્હેં માયૂસ કિયા જાતા હૈ કે, શફાઅત કાફિરકે લિયે નહી (૨૨૩) હઝરત ઇબ્રાહીમકી વિલાદત સરઝમીને અહવાઝમેં બમકામે સૌસ હુઇ ફિર આપકે વાલિદ આપકો બાબુલ મુલ્કે નમરૂદમેં લે આએ. યહૂદ-વ-નસારા-વ-મુશ્રિકીને અરબ સબ આપકે ફઝલો શરફ કે મો'તરિફ ઔર આપકી નસ્લ હોને પર ફખ્ર કરતે હૈ. અલ્લાહ તઆલાને આપકે વો હાલાત બયાન ફર્માએ જિનસે સબ પર ઇસ્લામકા કુબૂલ કરના લાઝિમ હો જાતા હૈ કયૂં કે જો ચીઝેં અલ્લાહ તઆલાને આપ પર વાજિબ ફર્માઈ વો ઇસ્લામકે ખસાઇસમેંસે હૈં. (૨૨૪) ખુદાઇ આઝમાઇશ યે હૈ કે બંદે પર કોઇ પાબંદી લાઝિમ ફર્માકર દૂસરોં પર ઉસકે ખરે ખોટે હોનેકા ઇઝહાર કર દે (૨૨૫) જો બાતેં અલ્લાહ તઆલાને હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ પર આઝમાઇશકે લિયે વાજિબ કી થી ઉનમેં મુફસ્સિરીનકે ચંદ કૌલ હૈં, કતાદાકા કૌલ હૈ કે વો મનાસિકે હજ્જમેં મુજાહિદને કહા, ઇસસે વો દસ ચીઝેં મુરાદ હૈં જો અગલી આયતમેં મઝકૂર હૈં હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ કા એક કૌલ યે હૈ કે વો દસ ચીઝે યે હૈં મૂંછેં કતરવાના. કુલ્લી કરના. નાકમેં સફાઇકે લિયે પાની ઇસ્તે'માલ કરના. મિસ્વાક કરના. સરમેં માંગ નિકાલના. નાખુન તરશવાના. બગલકે બાલ દૂર કરના. મૂએ ઝેરે નાફકી સફાઇ, ખત્ના પાનીસે ઇસ્તિન્જા કરના. યે સબ ચીઝેં હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિ સ્સલામ પર વાજિબ થી ઔર હમ પર ઉનમેંસે બા'ઝ વાજિબ હૈં બા'ઝ સુન્નત (૨૨૬) મસ્અલા: યા'ની આપકી ઔલાદમેં જો ઝાલિમ (કાફિર) હૈં વો ઇમામતકા મન્સબ ન પાએંગે મસ્અલા : ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે કાફિર મુસલ્માનોંકા પેશ્વા નહી હો સકતા ઔર મુસલમાનોંકો ઉસકા ઇત્તેબાઅ જાઇઝ નહી (૨૨૭) બૈત સે કા'બા શરીફ મુરાદ હૈ ઔર ઉસમેં તમામ હરમ શરીફ દાખિલ હૈં (૨૨૮) અમાન બનાનેસે યે મુરાદ હૈ કે હરમે કા'બામેં કત્લો ગારત હરામ હૈ યા યે કે વહાં શિકાર તકકો અમ્ન હૈં, યહાં તક કે હરમ શરીફમેં શેર ભેળિયેભી શિકારકા પીછા નહી કરતે છોળકર લોટ જાતે હૈં. એક કૌલ યે હૈ કે મોમિન ઉસમેં દાખિલ હોકર અઝાબસે મામૂન હો જાતા હૈ. હરમકો હરમ ઇસલિયે કહા જાતા હૈ કે ઉસમેં કત્લ ઝુલ્મ શિકાર હરામો મમ્નૂઅ હૈ (અહમદી) અગર કોઇ મુજરિમ ભી દાખિલ હો જાએ તો વહાં ઉસસે તઅર્રુઝ ન કિયા જાએગા (મદારિક) (૨૨૯) મકામે ઇબ્રાહીમ વો પથ્થર હૈ જિસ પર ખળે હોકર હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને કા'બા મુઅઝઝમાકી બિના ફર્માઇ ઔર ઇસમેં આપકે કદમ મુબારકકા નિશાન થા ઉસકો નમાઝકા મકામ બનાનેકા અમ્ર ઇસ્તિહજાબકે લિયે હૈ, એક કૌલ યે ભી હૈ કે ઇસ નમાઝસે તવાફકી દો રકઅતેં મુરાદ હૈં. (અહમદી વગૈરા) (૨૩૦) ચૂંકે ઇમામતકે બાબમેં લાયનાલુ અહદિઝ્ઝાલિમીન ઇર્શાદ હો ચુકા થા ઇસલિયે હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને ઇસ દુઆમેં મો'મિનીનકો ખાસ ફર્માયા ઔર યહી શાને અદબ થી અલ્લાહ તઆલાને કરમ કિયા

દુઆ કુબૂલ ફર્માઇ ઔર ઇર્શાદ ફર્માયા કે રિઝ્ક સબકો દિયા જાએગા- મો'મિનકો ભી કાફિર કો ભી લેકિન કાફિરકા રિઝ્ક થોડા હૈ યા'ની સિર્ફ દુન્યવી ઝિંદગીમેં વો બેહરામંદ હો સકતા હૈ (૨૩૧) પહલી મર્તબા કા'બા મોઅઝ્ઝમાકી બુનિયાદ હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામને રખ્ખી ઔર બા'દ તૂફાને નૂહ. ફિર હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને ઇસી બુનિયાદ પર તા'મીર ફર્માઇ યે તા'મીર ખાસ આપકે દસ્તે મુબારકસે હુઇ. ઇસકે લિયે પથ્થર ઉઠાકર લાનેકી ખિદમત-વ-સઆદત હઝરત ઇસ્માઇલ અલૈહિસ્સલામ કો મુયસ્સર હુઇ. દોનોં હઝરાતને ઉસ વકત યે દુઆ કી કે, યારબ હમારી યે તાઅતો ખિદમત કુબૂલ ફર્મા (૨૩૨) વો હઝરાત અલ્લાહ તઆલાકે મુતીઅ-વ મુખ્લિસ બન્દે થે ફિરભી યે દુઆ ઇસ લિયે હૈ કે તાઅત વ ઇખ્લાસમેં ઔર ઝિયાદા કમાલકી તલબ રખતે હૈં, ઝૌકે તાઅત સૈર નહી હોતા, સુબ્હાનલ્લાહ <u>ફિક્ર હર કસ બકદરે હિમ્મત ઊસ્ત</u> (૨૩૩) હઝરત ઇબ્રાહીમ-વ-હઝરત ઇસ્માઇલ અલૈહિમુસ્સલામ મા'સૂમ હૈં આપકી તરફસે તૌબા તવાઝોઅ હૈ ઔર અલ્લાહ વાલોંકે લિયે તા'લીમ હૈ <u>મસ્અલા :</u> યે મકામ મકબૂલે દુઆકા હૈ ઔર યહાં દુઆ-વ-તૌબા સુન્નતે ઇબ્રાહીમી હૈ (૨૩૪) યા'ની હઝરત ઇબ્રાહીમો ઇસ્માઇલ અલૈહિમુસ્સલામકી ઝુર્રિય્યત મેં યે દુઆ સૈયદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે લિયે થી યા'ની કા'બા મોઅઝ્ઝમાકી તા'મીરકી અઝીમ ખિદમત બજા લાને ઔર તૌબા-વ-ઇસ્તિગફાર કરનેકે બાદ હઝરત ઇબ્રાહીમો ઇસ્માઇલ ને યે દુઆ કી કે, યા રબ અપને મહબૂબ નબી આખિરુઝ્ઝમાં સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો હમારી નસ્લમેં ઝાહિર ફર્મા ઔર યે શરફ હમેં ઇનાયત કર. યે દુઆ કુબૂલ હુઇ ઔર ઉન દોનોં સાહિબોંકી નસ્લમેં હુઝૂરકે સિવા કોઇ નબી નહી હુવા, ઔલાદે ઇબ્રાહીમમેં બાકી અંબિયા ઇસ્હાકકી નસ્લસે હૈં <u>મસ્અલા :</u> સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને અપની મીલાદ શરીફ ખુદ બયાન ફર્માઇ, ઇમામ બગવીને એક હદીસ રિવાયત કી કે હુઝૂરને ફર્માયા મૈં અલ્લાહ તઆલાકે નઝદીક ખાતિમુન નબીય્યિન લિખ્ખા હુવા થા બહાલી કે હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામકે પુતલેકા ખમીર હો રહા થા! મૈં તુમ્હેં અપને ઇબ્તેદાએ હાલકી ખબર દૂં મૈં દુઆએ ઇબ્રાહીમ હૂં. બશારતે ઇસા હૂં, અપની વાલિદાકે ઉસ ખ્વાબકી તા'બીર હૂં જો ઉન્હોંને મેરી વિલાદતકે વકત દેખા ઔર ઉનકે લિયે એક નૂરે સાતિઅ (ચમકતા) ઝાહિર હુવા જિસસે મુલ્કે શામકે ઐવાનો કુસૂર ઉનકે લિયે રૌશન હો ગએ. ઇસ હદીસમેં દુઆએ ઇબ્રાહીમસે યહી દુઆ મુરાદ હૈ જો ઇસ આયતમેં મઝકૂર હૈ. અલ્લાહ તઆલાને યે દુઆ કુબૂલ ફર્માઇ ઔર આખિર ઝમાનેમેં હુઝૂર સૈયદે અંબિયા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો મબ્ઊસ ફર્માયા અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ અલા એહસાનુહ (જમલ-વ-ખાઝિન) (૨૩૫) ઇસ કિતાબસે કુર્આનેપાક ઔર ઉસકી તા'લીમસે ઉસકે હકાઇક-વ-મઆનીકા સિખાના મુરાદ હૈ (૨૩૬) હિકમતકે મા'નામેં બહુત અકવાલ હૈં - બા'ઝકે નઝદીક હિકમતસે ફિકહ મુરાદ હૈ, કતાદાકા કૌલ હૈ કે હિકમત સુન્નતકા નામ હૈ, બા'ઝ કહતે હૈં કે હિકમત ઇલ્મે અહકામકો કહતે હૈં. ખુલાસા યે કે હિકમત ઇલ્મેં અસરાર હૈ. (૨૩૭) સુથરા કરનેકે મા'ના યે હૈં કે લૌહે નુફૂસ-વ-અરવાહકો કદુરતસે પાક કરકે હિજાબ ઉઠા દેં ઔર આઇનએ ઇસ્તે'દાદાતકી જિલા ફર્માકર ઉન્હેં ઇસ કાબિલ કર દેં કે ઉન્હેં હકાઇકકી જલ્વાગરી હો સકે (૨૩૮) <u>શાનેનુઝૂલ :</u> ઉલમાએ યહૂદમેંસે હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને સલામને ઇસ્લામ લાનેકે બાદ અપને દો ભતીજોં મુહાજિર-વ-સલમહકો ઇસ્લામકી દા'વત દી ઔર ઉનસે ફર્માયા.કે, તુમકો મા'લૂમ હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને તૌરાતમેં ફર્માયા હૈ કે મૈં ઔલાદે ઇસ્માઇલસે એક નબી પૈદા કરૂંગા જિનકા નામ અહમદ હોગા. જો ઉન પર ઇમાન લાએગા રાહયાબ હોગા ઔર જો ઇમાન ન લાએગા મલઊન હૈ. યે સુનકર સલમહ ઇમાન લે આયે ઔર મુહાજિરને ઇસ્લામસે ઇન્કાર કર દિયા. ઇસ પર અલ્લાહ તઆલાને યે આયત નાઝિલ ફર્માકર ઝાહિર કર દિયા કે, જબ હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને ખુદ ઇસ રસૂલે મોઅઝ્ઝમકે મબ્ઊસ હોનેકી દુઆ ફર્માઇ, તો જો ઉનકે દીનસે ફિર ગએ વો હઝરત ઇબ્રાહીમકે દીનસે ફિરા. ઇસમેં યહૂદોનસારાઓ મુશ્રિકીને અરબ પર તા'રીઝ હૈ જો આપકો ઇફતેખારન હઝરત ઇબ્રાહીમકી તરફસે મન્સૂબ કરતે થે જબ ઉનકે દીનસે ફિર ગએ તો શરાફત કહાં રહી (૨૩૯) રિસાલત-વ-ખિલ્અતકે સાથ રસૂલ-વ-ખલીલ બનાયા (૨૪૦) જિનકે લિયે બલંદ દરજે હૈં તો જબ હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ કરામતે દારૈનકે જામેઅ હૈં તો ઉનકી તરીકત-વ-મિલ્લતસે ફિરનેવાલા ઝરૂર નાદાન-વ-અહમક હૈ (૨૪૧) <u>શાનેનુઝૂલ :</u> યે આયત યહૂદકે હકમેં નાઝિલ હુઇ, ઉન્હોંને કહા થા કે હઝરત યા'કૂબ

અલૈહિસ્સલામને અપની વફાતકે રોઝ અપની ઔલાદકો યહૂદી રહનેકી વસિય્યત કી થી. અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે ઇસ
બોહતાનકે રદમેં યે આયત નાઝિલ ફર્માઇ (ખ્વાઝિન) મા'ના યે હૈં કે, અય બની ઇસરાઇલ તુમ્હારે પહલે લોગ હઝરત યા'કૂબ
અલૈહિસ્સલામકે આખિર વક્ત ઉનકે પાસ મૌજૂદ થે, જિસ વક્ત ઉન્હોંને અપને બેટોંકો બુલાકર ઉનસે ઇસ્લામ-વ-તૌહીદકા
ઇકરાર લિયા થા ઔર યે ઇકરાર લિયા થા જો આયતમેં મઝકૂર હૈ. (૨૪૨) હઝરત ઇસ્માઇલ અલૈહિસ્સલામકો હઝરત
યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામકે આબામેં દાખિલ કરના તો ઇસ લિયે હૈ કે આપ ઉનકે ચચા હૈં ઔર ચચા બમંઝિલહુ બાપકે હોતા હૈ,
જૈસા કે હદીસ શરીફમેં હૈ ઔર આપકા નામ હઝરત ઇસ્હાક અલૈહિસ્સલામસે પહલે ઝિક્ર ફર્માના દો વજહસે હૈ, એક તો યે
કે આપ હઝરત ઇસ્હાક અલૈહિસ્સલામસે ચૌદા સાલ બળે હૈં, દૂસરે ઇસલિયે કે આપ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ
વસલ્લમકે જદ હૈં (૨૪૩) યા'ની હઝરત ઇબ્રાહીમ-વ-યા'કૂબ અલૈહિમુ સ્સલામ ઔર ઉનકી મુસલમાન ઔલાદ (૨૪૪) અય
યહૂદ તુમ ઉન પર બોહતાન મત ઉઠાઓ (૨૪૫) શાનેનુઝૂલ : હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને ફર્માયા કે યે આયત
રુઅસા એ યહૂદ ઔર બુખરાનકે નસરાનિયોંકે જવાબમેં નાઝિલ હૂઇ. યહૂદિયોંને તો મુસલમાનોંસે યે કહા થા કે હઝરત મૂસા
તમામ અંબિયામેં સબસે અફઝલ હૈં ઔર તૌરાત તમામ કિતાબોંસે અફઝલ હૈ ઔર યહૂદી દીન તમામ અદયાનસે આ'લા હૈ
ઉસકે સાથ ઉન્હોંને હઝરત સૈયદે કાએનાત મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઔર ઇન્જીલ-વ-કુર્આનકે
સાથ કુફ્ર કરકે મુસલમાનોંસે કહા થા કે યહૂદી બન જાવ ઇસી તરહ નસ્રાનિયોંને ભી અપને હી દીનકો હક બતાકર મુસલમાનોંસે
નસરાની હોનેકો કહા થા ,ઇસ પર યે આયત નાઝિલ હૂઇ (૨૪૬) ઇસમેં યહૂદો નસારા વગૈરા પર તઅરીઝ હૈ કે તુમ મુશ્રિક
હો, ઇસલિયે મિલ્લતે ઇબ્રાહીમ પર હોનેકા દા'વા જો તુમ કરતે હો બાતિલ હૈ. ઉસકે બાદ મુસલમાનોંકો ખિતાબ ફર્માયા જાતા
હૈ કે વોહ ઇન યહૂદો નસારાસે યે કહ દેં કૂલૂ આમન્ના અલ્આયહ (૨૪૭) ઔર ઉનમેં તલબે હકકા શાએબહ ભી નહીં (૨૪૮)
યે અલ્લાહકી તરફસે ઝિમ્મા હૈ કે વો અપને હબીબ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો ગલ્બા અતા ફર્માએગા ઔર ઉસમેં
ગૈબકી ખબર હૈ કે આઇન્દા હાસિલ હોનેવાલી ફતહ-વ-ઝફરકા પહલેસે ઇઝહાર ફર્માયા ઇસમેં નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ
વસલ્લમકા મો'જિઝા હૈ કે અલ્લાહ તઆલા કા યે ઝિમ્મા પૂરા હુવા ઔર યે ગૈબી ખબર સાદિક હોકર રહી. કુફ્ફારકે
હસદ-વ-ઇનાદ ઔર ઉનકે મકાઇદસે હુઝૂરકો ઝરર ન પહુંચા. હુઝૂરકી ફતહ હૂઇ, બની કુરૈઝા કત્લ હુએ, બની નુઝૈર જિલા
વતન કિયે ગએ. યહૂદો નસારા પર જઝિયા મુકર્રર હુવા (૨૪૯) યા'ની જિસ તરહ કે રંગ કપળે કે ઝાહિર-વ-બાતિનમેં નુફૂઝ
કરતા હૈ ઇસી તરહ દીને ઇલાહીકે એ'તેકાદાતે હક્કહ હમારે રગો પૈમેં સમા ગએ, હમારા ઝાહિરો બાતિન કલ્બોકાલિબ ઉસકે
રંગમેં રંગ ગયા, હમારા રંગ ઝાહિરી રંગ નહીં જો કુછ ફાઇદા ન દે બલ્કે નુફૂસકો પાક કરતા હૈ, ઝાહિરમેં ઉસકે આસાર ઔઝા
વ-અફઆલસે નમૂદાર હોતે હૈં. નસારા જબ અપને દીનમેં કિસીકો દાખિલ કરતે યા ઉનકે યહાં કોઇ બચ્ચા પૈદા હોતા તો પાનીમેં
ઝર્દ રંગ ડાલકર ઉસમેં ઉસ શખ્સ યા બચ્ચેકો ગોતા દેતે ઔર કહતેકે અબ યે સચ્ચા નસરાની હુવા. ઉસકા ઇસ આયતમેં રદ
ફર્માયા કે યે ઝાહિરી રંગ કિસી કામકા નહીં (૨૫૦) શાનેનુઝૂલ : યહૂદને મુસલમાનોંસે કહા, હમ પહલી કિતાબવાલે હૈં, હમારા
કિબ્લા પુરાના હૈ, હમારા દીન કદીમ હૈ, અંબિયા હમમેંસે હુએ હૈં અગર સૈયદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફાસલ્લલ્લાહુ તઆલા
અલૈહિ વસલ્લમ નબી હોતે તો હમમેંસે હી હોતે ઇસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હૂઇ (૨૫૧) ઉસે ઇખ્તિયાર હૈ કે અપને
બંદોંમેંસે જિસે ચાહે નબી બનાએ, અરબમેંસે હો યા દૂસ્રોંમેંસે (૨૫૨) કિસી દૂસરેકો અલ્લાહકે સાથ શરીક નહીં કરતે ઔર
ઇબાદત-વ-તાઅને ખાલિસ ઉસીકે લિયે કરતે હૈં તો હમ મુસ્તહિકે ઇકરામ હૈં (૨૫૩) ઉસકા કતઇ જવાબ યહી હૈ કે અલ્લાહ
હી આ'લમ (સબસે ઝિયાદા જાનનેવાલા) હૈ તો જબ ઉસને ફર્માયા માકાન ઇબ્રાહીમુ યહૂદિય્યંવ વલા નસ્રાનિય્યા તો તુમ્હારા
યે કૌલ બાતિલ હુવા (૨૫૪) યે યહૂદકા હાલ હૈ જિન્હોંને અલ્લાહ તઆલાકી શહાદતેં છુપાઇ જો તૌરાતમેં મઝકૂર થી કે મુહમ્મદ
મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઉસકે નબી હૈં ઔર ઉનકે યે ના'તો સિફાત હૈં ઔર હઝરત ઇબ્રાહીમ
અલૈહિસ્સલામ મુસલમાન હૈં ઔર દીને મકબૂલ ઇસ્લામ હૈ, ન યહૂદિયતો નસ્રાનિયત.

અલિફ લામ મીમ પારા પહલા ખત્મ શુદ

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّاهُمْ عَن
قِبْلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا ۚ قُل لِّلَّهِ الْمَشْرِقُ وَ
الْمَغْرِبُ ۚ يَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ
وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِّتَكُونُوا شُهَدَاءَ
عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ۗ وَمَا
جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن
يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّن يَنقَلِبُ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ ۚ وَإِن
كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ۗ وَمَا كَانَ
اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ
قَدْ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ ۖ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ
قِبْلَةً تَرْضَاهَا ۚ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ
وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ ۗ وَإِنَّ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن

સ-યકૂલુસ્સુ ફહા-ઉ

મિનન્નાસિ મા વલ્લાહુમ અન ક઼િબ્લતિહિ
અબ કહેંગે (૨૫૫) બેવકૂફ લોગ કિસને ફેર દિયા
મુલ્લતી કાનૂ અલૈહા ⁕ કુલ લિલ્લાહિલ
મુસલમાનોં કો ઉનકે ઉસ કિબ્લેસે જિસ પર થે (૨૫૬)
મશ્રિકુ વલ મગ઼્રિબ ⁕ યહ-દી મંય્યશા-ઉ
તુમ ફરમા દો કે પૂરબ પશ્ચિમ સબ
ઈલા સ઼િરાતિ઼મ મુસ્તક઼ીમ (૧૪૨) વ
અલ્લાહ હી કા હૈ (૨૫૭) જિસે ચાહે સીધી રાહ ચલાતા હૈ ઔર
કઝ઼ાલિ-ક જ-અ઼લનાકુમ ઉમ્મતંવ-વ-
બાત યૂં હી હૈ કે હમને તુમ્હેં કિયા સબ ઉમ્મતોંમેં અફઝ઼લ
સ-તલ્લિતકૂનૂ શુહદા-અ અ઼લન્નાસિ વ
કે તુમ લોગોં પર ગવાહ હો (૨૫૮) ઔર

યકૂનર્રસૂલુ અ઼લૈકુમ શહીદા ⁕ વ મા જઅ઼લ્નલ-ક઼િબ્લ-તલ્લતી કુન્ત
યે રસૂલ તુમ્હારે નિગેહબાન વ ગવાહ (૨૫૯) ઔર અય મહબૂબ તુમ પેહલે જિસ કિબ્લે પર થે
અ઼લૈહા ઈલ્લા લિનઅ઼-લ-મ મંય્યત્તબિઉર્રસૂ-લ મિમ્મંય્યન-ક઼લિબુ અ઼લા
હમને વોહ ઈસી લિયે મુકર્રર કિયા થા કે દેખેં કૌન રસૂલકી પૈરવી કરતા હૈ ઔર કૌન ઉલ્ટે પાંવ
અ઼કિ઼બેહ ⁕ વ ઈન કાનત લ-કબીરતન ઈલ્લા અ઼લલ્લઝ઼ી-ન હદલ્લાહ⁕વ
ફિર જાતા હૈ (૨૬૦) ઔર બેશક યે ભારી થી મગર ઉન પર જિન્હેં અલ્લાહને હિદાયત કી ઔર અલ્લાહકી શાન
મા કાનલ્લાહુ લિયુદ઼ી-અ ઈમાનકુમ ⁕ ઈન્નલ્લા-હ બિન્નાસિ લ રઊફુર્રહ઼ીમ
નહીં કે તુમ્હારા ઈમાન અકારત કરે (૨૬૧) બેશક અલ્લાહ આદમિયોં પર બહોત મહેરબાન મહેરવાલા હૈ
(૧૪૩) ક઼દ-નરા તક઼લ્લુ-બ વજ-હિ-ક ફ઼િસ્સમાઅ ⁕ ફ-લ-નુવલ્લિ યન્ન-ક ક઼િબ્લતન
હમ દેખ રહે હૈં બાર-બાર તુમ્હારા આસ્માનકી તરફ મુંહ કરના (૨૬૨) તો ઝરૂર હમ
તર્દાહા ⁕ ફ-વલ્લિ વજ-હ-ક શત઼-રલ- મસ્જિદિલ-હ઼રામ ⁕ વ
તુમ્હેં ફેર દેંગે ઉસ કિબ્લેકી તરફ જિસ્મેં તુમ્હારી ખુશી હૈ અભી અપના મુંહ ફેર દો મસ્જિદે હરામકી તરફ ઔર
હ઼ૈસુ મા કુન્તુમ ફ વલ્લૂ વુજૂહકુમ શત઼-રહ ⁕ વ-ઈન્નલ્લઝ઼ી- ન ઊતુલ-
અય મુસલમાનોં તુમ જહાં કહીં હો અપના મુંહ ઉસીકી તરફ કરો (૨૬૩) ઔર વોહ જિન્હેં
કિતા-બ લ-યઅ઼-લમૂ-ન અન્નહુલ હ઼ક઼્ક઼ુ મિર
કિતાબ મિલી હૈ ઝરૂર જાનતે હૈં કે યે ઉનકે રબકી તરફસે હક્ક હૈ (૨૬૪)

(૨૫૫) શાને નુઝૂલ યેહ આયત યહૂદ કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. જબ બજાએ બયતુલ મુકદસ કે કા'બા મોઅઝઝમાકો કિબ્લહ બનાયા ગયા ઉસપર ઉન્હોંને તા'ન કિયે કયૂંકે યેહ ઈન્હેં નાગવાર થા ઔર વો નસ્ખકે કાઈલ ન થે. એક કવ્લ પર યેહ આયત મુશ્રેકીને મક્કા કે ઔર એક કવ્લ પર મુનાફેકીન કે હકમેં નાઝિલ હુઈ ઔર યેહ ભી હો સકતા હૈ કે ઈસસે કુફફાર કે યેહ સબ ગિરોહ મુરાદ હોં કયૂંકે તા'નો તશનીઅમેં સબ શરીક થે ઔર કુફફારકે તા'ન કરને સે કબ્લ કુર્આન પાકમેં ઈસકી ખબર દેદેના ગયબી ખબરોંમેંસેહૈ. તા'નકરનેવાલોંકો બેવકૂફ ઈસલિયે કહા ગયા કે વોહ નિહાયત વાઝેહ (ખુલ્લી) બાત પર મો'તરિઝ હુએ બાવજૂદેકે અંબિયાએ સાબેકીનને નબિય્યે આખેરુઝઝમાં કે ખસાઈસમેં આપકા લકબ ઝુલકિબ્લતયન ઝિક્રફરમાયા ઔર

سیقول ۲ البقرة ۲

رَّبِّهِمْ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۝ وَلَئِنْ
أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَّا تَبِعُوا
قِبْلَتَكَ ۚ وَمَا أَنتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ وَمَا بَعْضُهُم
بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ۚ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُم مِّن
بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ إِنَّكَ إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ ۝
الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ ۖ
وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۝
الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۝ ع
وَلِكُلٍّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا ۖ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ ۚ
أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللَّهُ جَمِيعًا ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ
شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۖ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ ۗ وَمَا
اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ

منزل ۱

રબ્બિહિમ ط વ મલ્લાહુ બિ- ગ઼ાફ઼િલિન
ઔર અલ્લાહ ઉનકે કીતકોંસે
અ઼મ્મા યઅ઼-મલૂન (૧૪૪) વ લઈન
બેખબર નહીં ઔર અગર તુમ ઉન કિતાબિયોંકે પાસ
અતૈતલ્લઝ઼ી-ન ઊતુલકિતા-બ બિકુલ્લિ આય-
હર નિશાની લે કર આઓ વોહ તુમ્હારે કિબ્લેકી પૈરવી
તિમ્મા તબિ-ઊક઼િબ્લતક ج વ માઁ અન્ત બિ
ન કરેંગે (૨૬૫) ઔર ન તુમ ઉનકે કિબ્લેકી પૈરવી કરો (૨૬૬) ઔર વોહ
તાબિઈન ક઼િબ્લત- હુમ ج વ મા બઅ઼દુહુમ
આપસ મેં ભી એક-દૂસરે કે કિબ્લે કે તાબે નહીં (૨૬૭) ઔર
બિ તાબિઈન ક઼િબ્લ-ત બા'દ઼ ط વ
(અય સુનનેવાલે કસે બાશદ) અગર તૂ ઉ-કી ખ્વાહિશોં
લઈનિત્તબઅ઼-ત અહ-વૉ-અ હુમ મિમ્બઅ઼દિ
પર ચલા બાદ ઉસકે કે તુઝે ઈલ્મ મિલ ચુકા તો ઉસ વકત તૂ ઝરૂર
મા જૉ-અ-ક મિનલઈ઼લ્મિ ط ઈન્ન-ક ઈઝ઼લ્લ મિનઝ઼- ઝ઼ાલિમીન ۝ (૧૪૫) અલ્લઝ઼ી-ન
મં ૧ સિતમગાર હોગા જિન્હેં હમને કિતાબ અતા ફરમાઈ (૨૬૮) વોહ ઉસ નબીકો ઐસા પેહચાનતે હૈં
આતૈના હુમુલકિતા-બ યઅ઼-રિફૂનહૂ કમા યઅ઼-રિફૂ-ન અબ્નૉ-અ હુમ ط વ
જૈસે આદમી અપને બેટોંકો પેહચાનતા હૈ (૨૬૯) ઔર બે શક ઉનમેં એક ગિરોહ જાન-બૂઝકર હક્ક છુપાતે હૈં (૨૭૦)
ઈન્ન ફરીક઼મ મિન્હુમ લ-યક્તુમૂનલ-હ઼ક્ક઼ વ હુમ યઅ઼-લમૂન ۝ (૧૪૬)
(અય સુનનેવાલો) યે હક હૈ તેરે રબકી તરફસે (યા હક્ક વહી હૈ જો તેરે રબકી તરફસે હો)
ع અલ્હક્કુ મિર્રબ્બિ-ક ફ લા તકૂનન્ન મિનલમુમ્તરીન ۝ (૧૪૭) વ લિ કુલ્લિંવ્વિજ-હતુન
તો ખબરદાર તૂ શક ન કરના ઔર હર એક કે લિયે તવજ્જોહ કી એક સમ્ત હૈ કે
હુ-વ મુવલ્લીહા ફસ્તબિકુલ-ખ઼ૈરાત ط ۝ ઐ-ન મા તકૂનૂ યઅતિ બિકુમુલ્લાહુ
વોહ ઉસીકી તરફ મુંહ કરતા હૈ તો યે ચાહો કે નેકિયોંમેં ઔરોંસે આગે નિકલ જાઓ તુમ કહીં હો
જમીઅ઼ા ط ઈન્નલ્લા-હ અ઼લા કુલ્લિ શૈઈન ક઼દીર (૧૪૮) વ મિન હ઼ૈસુ ખ઼-રજ-ત
અલ્લાહ તુમ સબકો ઈકટ્ઠા લે આએગા (૨૭૧) બેશક અલ્લાહ જો ચાહે કરે ઔર જહાંસે આઓ (૨૭૨)
ફ વલ્લિ વજ-હ-ક શત઼-રલ મસ્જિદિલ-હ઼રામ ط વ ઈન્નહૂ લલ્હ઼ક્ક઼ુ મિર્રબ્બિક
અપના મુંહ મસ્જિદે હરામકી તરફ કરો ઔર વોહ ઝરૂર તુમ્હારે રબકી તરફસે હક્ક હૈ
વ મલ્લાહુ બિ ગ઼ાફિલિન અ઼મ્મા તઅ઼-મલૂન (૧૪૯) વ મિન હ઼ૈસુ ખ઼-રજ-ત
ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે કામોં સે ગાફિલ નહીં ઔર અય મહબૂબ તુમ જહાંસે

તહવીલે કિબ્લા ઈસકી દલીલ હૈ કે યેહ વોહી નબી હૈં જિનકી પેહલે અંબિયા ખબર દેતે આએ. ઐસે રૌશન નિશાનસે ફાયદા ન ઉઠાના ઔર મો'તરિઝ઼ હોના કમાલે હિમાકતહૈ (૨૫૬) કિબ્લા ઉસ જહત કો કેહતે હૈં જિસકી તરફ આદમી નમાઝમેં મુંહ કરતા હૈ. યહાં કિબ્લેસે બયતુલ મુકદસ મુરાદ હૈ. (૨૫૭) ઉસે ઈખ્તિયાર હૈ જિસે ચાહે કિબ્લા બનાએ કિસીકો કયા જાએ એ'તરાઝ બંદે કા કામ ફરમાં બરદારી હૈ (૨૫૮) દુન્યા વ આખેરતમે મસ્અલા દુન્યામેં તો યેહ કે મુસલમાનકી શહાદત મો'મિન કાફિર સબકે હકમે શરઅન મો'તબરહૈ ઔર કાફિરકી શહાદત મુસલમાન પર મો'તબર નહીં. મસ્અલા ઈસસે યેહ ભી મા'લૂમ હુવાકે ઈસ ઉમ્મતકા ઈજમાએ હુજ્જત લાઝિમુલકુબૂલ હૈ મસ્અલા અમવાતકે હકમેંભી ઈસ ઉમ્મતકી શહાદત

فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا
كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ ۚ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ
عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ ۚ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ ۚ فَلَا
تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِي ۚ وَلِأُتِمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ
تَهْتَدُونَ ۞ كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ يَتْلُو
عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَ
الْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ۞
فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ۞
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ۚ إِنَّ
اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ۞ وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ أَمْوَاتٌ ۚ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَٰكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ۞ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ
بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَ
الْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ۗ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ۞ الَّذِينَ إِذَا

ફ વલ્લિ વજ-હ-ક શત્-રલ મસ્જિદિલ-હરામ ❀ વ હૈસુ મા કુન્તુમ ફ વલ્લૂ
આઓ અપના મુંહ મસ્જિદે હરામકી તરફ કરો ઓર અય મુસલ્માનો તુમ જહાં કહીં હો

વુજૂહકુમ શત્રહૂ ❀ લિ-અલ્લા યકૂ-ન લિન્નાસિ અલૈકુમ હુજ-જતુન ❀ ઈલ્લલ્લઝી-ન
અપના મુંહ ઉસીકી તરફ કરો કે લોગોંકો તુમ પર કોઈ હુજ્જત ન રહે (૨૭૩) મગર જો ઉનમેં નાઈન્સાફી કરે (૨૭૪)

ઝ-લમૂ મિન હુમ ❀ ફ લા તખ્શૌહુમ વખ્-શૌની ❀ વ લિ ઉતિમ્મ નિઅ-મતી અલૈકુમ
તો ઉનસે ન ડરો ઓર મુઝસે ડરો ઓર યે ઈસ લિયે હૈ કે મૈં અપની ને'મત તુમ પર પૂરી કરૂં ઓર કિસી તરહ

વ લ-અલ્લકુમ તહ-તદૂન ❀ (૧૫૦) કમા
તુમ હિદાયત પાઓ જૈસા હમને તુમમેં ભેજા એક

અર્સલ્ના ફીકુમ રસૂલમ-મિન્કુમ યત્લૂ અલૈકુમ આયાતિના વ યુઝક્કીકુમ વ
રસૂલ તુમ મેં સે (૨૭૫) કે તુમ પર હમારી આયતેં તિલાવત ફરમાતા હૈ ઓર તુમ્હેં પાક કરતા (૨૭૬) ઓર

યુઅલ્લિમુ-કુમુલ- કિતા-બ વલ્હિક-મ-ત વ યુઅલ્લિમુકુમ મા લમ તકૂનૂ
કિતાબ ઓર પુખ્તા ઈલ્મ સિખાતા હૈ (૨૭૭) ઓર તુમ્હેં વોહ તા'લીમ ફરમાતા હૈ જિસકા તુમ્હેં

તઅ-લમૂન ❀ (૧૫૧) ફઝ્-કુરૂની અઝ્-કુર્કુમ વશ્કુરૂલી વ લા તક-ફુરૂન ❀ (૧૫૨)
ઈલ્મ ન થા તો મેરી યાદ કરો મૈં તુમ્હારા ચર્ચા કરૂંગા (૨૭૮) ઓર મેરા હક્ક માનો ઓર મેરી નાશુક્રી ન કરો

યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનુસ્તઈનૂ બિસ્સબ્રિ વસ્સલાહ ❀ ઈન્નલ્લા-હ
અય ઈમાનવાલો સબ્ર ઓર નમાઝસે મદદ ચાહો (૨૭૯) બેશક અલ્લાહ

મ-અસ્સાબિરીન (૧૫૩) વ લા તકૂલૂ લિમંય્યુક્તલુ ફી સબીલિલ્લાહિ
સાબિરોંકે સાથ હૈ ઓર જો ખુદાકી રાહમેં મારે જાએં ઉન્હેં મુર્દા ન કહો (૨૮૦) બલ્કે

અમ્વાત ❀ બલ અહ-યાઉવ-વ લા કિલ્લા તશ્ઉરૂન (૧૫૪) વ લ-નબ્લુ-વન્નકુમ
વોહ ઝિન્દા હૈં હાં તુમ્હેં ખબર નહીં (૨૮૧) ઓર ઝરૂર હમ તુમ્હેં આઝમાએંગે

બિ શૈઈમ મિનલ-ખૌફિ વલ્જૂઈ વ નક્-સિમ-મિનલ -અમ્વાલિ વલ-અન્ફુસિ
કુછ ડર ઓર ભૂકસે (૨૮૨) ઓર કુછ માલોં ઓર જાનોં ઓર ફલોં કી કમી સે (૨૮૩)

વસ્સમ-રાત ❀ વ બશ-શિરિસ્સાબિરીન ❀ (૧૫૫) અલ્લઝી-ન ઈઝા
ઓર ખુશ-ખબરી સુના ઉન સબ્રવાલોં કો કે જબ ઉન પર કોઈ

મો'તબર હૈ. રહમતો અઝાબ કે ફરિશ્તે ઈસકે મુતાબિક અમલ કરતે હૈં. સેહા કી હદીસમેં હૈ કે સય્યદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કે સામને એક જનાઝા ગુઝરા. સહાબાને ઉસકી તા'રીફ કી. હુઝૂરને ફરમાયા. વાજિબ હુઈ. ફિર દૂસરા જનાઝા ગુઝરા. સહાબાને ઉસકી બુરાઈ કી હુઝૂરને ફરમાયા. વાજિબ હુઈ. હઝરતે ઉમર (રદિયલ્લાહો અન્હુ)ને દરયાફત કિયા કે હુઝૂર કયા ચીઝ વાજિબ હુઈ. ફરમાયા પેહલે જનાઝે કી તુમને તા'રીફ કી ઉસકે લિયે જન્નત વાજિબ હુઈ. દૂસરે કી તુમને બુરાઈ બયાનકી ઉસકે લિયે દોઝખવાજિબ હુઈ. તુમ ઝમીનમેં અલ્લાહ કે શોહદા (ગવાહ) હો ફિર હુઝૂરને યેહ આયત તિલાવત ફરમાઈ. મસઅલા યેહ તમામ શહાદતેં સુલ્હાએ ઉમ્મત ઓર એહલે સિદ્ક કે સાથ ખાસ હૈં ઓર ઉનકે મો'તબર

أَصَابَتْهُم مُّصِيبَةٌ ۙ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ
رَاجِعُونَ ۝ أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَ
رَحْمَةٌ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ۝ إِنَّ الصَّفَا وَ
الْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ ۖ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ بِهِمَا ۚ وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا
فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا
أَنزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِن بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ
لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ ۙ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ
اللَّاعِنُونَ ۝ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُوا
فَأُولَٰئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۝
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ
لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ۝ خَالِدِينَ
فِيهَا ۖ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ۝

અસાબત-હુમ મુસીબતુન ઁ કાલૂ ઈન્ના
મુસીબત પળે તો કહેં હમ અલ્લાહ કે
લિલ્લાહિ વ ઈન્નાૅ ઈલૈહિ રાજિઊન ૦ (૧૫૬)
માલ હૈં ઓર હમ કો ઉસી કી તરફ ફિરના (૨૮૪)
ઉલાૅઈ-ક અલૈહિમ સલવાતુમ મિર્રબ્બિહિમ
યે લોગ હૈં જિન પર ઉનકે રબ કી દુરૂદેં હૈં
વ રહમતુન ᳚ વ ઉલાૅ-ઈ-ક હુમુલ્મુહતદૂન
ઓર રહમત ઓર યહી લોગ રાહ પર હૈં
(૧૫૭) ઈન્નસ્સફા વલ્મર્વ-ત મિન
બેશક સફા ઓર મરવહ (૨૮૫) અલ્લાહકે નિશાનોંસે હૈં (૨૮૬)
શઆૅ-ઈરિલ્લાહ ᳚ ફ મન હજ-જલ્બૈત
તો જો ઉસ ઘરકા હજ યા ઉમરા
અવિઅ-ત-મ-ર ફ લા જુના-હ અલૈહિ
કરે ઉસ પર કુછ ગુનાહ નહીં કે ઉન દોનોં કે

મં
૧ **અંય્યત્તવ્વ-ફ બિહિમા ᳚ વ મન ત-તવ્વ-અ ખૈરન ᳚ ફ ઈન્નલ્લા-હ શાકિરુન અલીમ**
ફેરે કરે (૨૮૭) ઓર જો કોઈ ભલી બાત અપની તરફસે કરે તો અલ્લાહ નેકીકા સિલા દેનેવાલા ખબરદાર હૈ
(૧૫૮) ઈન્નલ્લઝી-ન યક્તુમૂ-ન માૅ અન્ઝલ્ના મિનલ-બય્યિનાતિ વલ્હુદા
બેશક વોહ જો હમારી ઉતારી હુઈ રૌશન બાતોં ઓર હિદાયતકો છુપાતે હૈં (૨૮૮) બાદ
મિમ્બઅ-દિ મા બય્યન્નાહુ લિન્નાસિ ફિલ્કિતાબિ ᳚ ઉલાૅઈ-ક યલ્અનુ હુમુલ્લાહુ
ઈસકે કે લોગોંકે લિયે હમ ઈસે કિતાબમેં વાઝેહ ફરમા ચુકે ઉન પર અલ્લાહકી લા'નત હૈ
વ યલ્અનુ હુમુલ્લા- ઈનૂન ᳚ (૧૫૯) ઈલ્લલ્લઝી-ન તાબૂ વ અસ્લહૂ
ઓર લા'નત કરનેવાલોંકી લા'નત (૨૮૯) મગર વોહ જો તૌબા કરેં ઓર સંવારેં ઓર ઝાહિર કરેં તો
વ બય્યનૂ ફ ઉલાૅ-ઈ-ક અતૂબુ અલૈહિમ ᳚ વ-અનત્તવ્વાબુર- રહીમ (૧૬૦)
મૈં ઉન્કી તૌબા કુબૂલ ફરમાઊંગા ઓર મૈં હી હૂં બળા તૌબા કુબૂલ ફરમાનાનેવાલા મહેરબાન
ઈન્નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ વ માતૂ વ હુમ કુફ- ફારુન ઉલાૅ-ઈ-ક
બેશક વોહ જિન્હોંને કુફ્ર કિયા ઓર કાફિર હી મરે ઉન પર લા'નત હૈ
અલૈહિમ લઅ-નતુલ્લાહિ વલ્મલાૅ- ઈકતિ વન્નાસિ અજ-મઈન ᳚ (૧૬૧) ખાલિદી-ન
અલ્લાહ ઓર ફરિશ્તોં ઓર આદમિયોં સબકી (૨૯૦) હમેશા
ફીહા ᳚ લા યુખફ-ફફુ અન્હુમુલ અઝાબુ વ લા હુમ યુન્ઝરૂન (૧૬૨)
રહેંગે ઉસમેં ન ઉન પર સે અઝાબ હલ્કા હો ઓર ન ઉન્હેં મોહલત દી જાએ

હોનેકે લિયે ઝુબાનકી નિગેહ દાશ્ત શર્તહૈ. જો લોગ, ઝુબાનકી એહતિયાત નહીં કરતે ઓર બેજા ખેલાફે શરા' કલેમાત ઉનકી ઝુબાન સે નિકાલતે હૈં ઓર નાહક લા'નત કરતે હૈં. સિહાકી હદીસમેં હૈ કે રૌઝે કિયામત ન વોહ શાફેઅ હોંગે ન શાહિદ. ઈસ ઉમ્મતકી એક શહાદત યેહ ભી હૈ કે આખિરતમેં જબ તમામ અવ્વલીનો આખેરીન જમા હોંગે ઓર કુફ્ફાર સે ફરમાયા જાએગા કયા તુમ્હારે પાસ મેરી તરફસે ડરાને ઓર એહકામ પહોંચાને વાલે નહીં આએ તો વોહ ઈન્કાર કરેંગે ઓર કહેંગે કોઈ નહીં આયા. હઝરાતે અંબિયાસે દરયાફત ફરમાયા જાએગા. વોહ અર્ઝ કરેંગે કે યેહ ઝૂટે હૈં. હમને ઉન્હેં તબ્લીગ કી ઉસપર ઉનસે ઈકામતલ લિલ હુજ્જત દલીલ તલબકી જાએગી. વોહ અર્ઝ કરેંગે કે ઉમ્મતે મોહમ્મદિયા હમારી શાહિદ હૈં.

وَ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ
الرَّحِيْمُ ۝ اِنَّ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ
اخْتِلَافِ الَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ الْفُلْكِ الَّتِيْ تَجْرِيْ
فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ
السَّمَآءِ مِنْ مَّآءٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
وَ بَثَّ فِيْهَا مِنْ كُلِّ دَآبَّةٍ ۪ وَّ تَصْرِيْفِ الرِّيٰحِ وَ
السَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَآءِ وَ الْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ
لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ۝ وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَّتَّخِذُ مِنْ
دُوْنِ اللّٰهِ اَنْدَادًا يُّحِبُّوْنَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِ ؕ وَ الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْٓا اَشَدُّ حُبًّا لِّلّٰهِ ؕ وَ لَوْ يَرَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اِذْ يَرَوْنَ
الْعَذَابَ ۙ اَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ۙ وَّ اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ
الْعَذَابِ ۝ اِذْ تَبَرَّاَ الَّذِيْنَ اتُّبِعُوْا مِنَ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْا
وَ رَاَوُا الْعَذَابَ وَ تَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْاَسْبَابُ ۝ وَ قَالَ

વ ઈલાહુકુમ ઈલાહુંવ-વાહિદ ૪ લા
ઔર તુમ્હારા મા'બૂદ એક મા'બૂદ હૈ (૨૯૧) ઉસકે સિવા
ઈલા-હ ઈલ્લા હુવર્રહ઼મા- નુર્રહીમ ૪ (૧૬૩)
કોઈ મા'બૂદ નહી મગર વહી બડી રહમતવાલા મહરબાન
ઈન્ન ફી ખ઼લ્કિસ્સમાવાતિ વલ-અર્દિ
બેશક આસ્માનોં (૨૯૨) ઔર ઝમીનકી પૈદાઇશ
વખ઼-તિલા ફિલ્લૈલિ વન્નહારિ વલ્ફુલ-કિલ્લતી
ઔર રાત-દિનકા બદલતે આના ઔર કશ્તી કે દરિયામેં
તજ-રી ફિલ બહ઼-રિ બિમા યન્ફઉન્ના-સ
લોગોં કે ફાયદે લે કર ચલતી હૈ
વ મા અન્ઝલલ્લાહુ મિનસ- સમા-ઈ
ઔર વોહ જો અલ્લાહને આસ્માનસે
મિમ્મા-ઈન ફ-અહ઼યા બિહિલ્અર્દ બઅ઼-દ
પાની ઉતાર કર મુર્દા ઝમીનકો ઉસસે જિલા
મૌતિહા વ બસ઼-સ઼ ફીહા મિન કુલ્લિ દાબ્બતિંવ-વ્વ તસ઼-રી
દિયા ઔર ઝમીનમેં હર કિસ્મકે જાનવર ફૈલાએ ઔર હવાઓંકી
ફિર્રિયાહ઼િ વસ્સહ઼ાબિલ-મુસખ઼્ખ઼રિ બૈનસ- સમાઈ વલ્અર્દિ
ગર્દિશ ઔર વોહ બાદલ કે આસ્માન વ ઝમીન કે બીચમેં હુકમ કા બાંધા હૈ
લ-આયાતિલ-લિક઼ૌમિંય-યઅ઼કિ઼લૂન (૧૬૪) વ મિનન્નાસિ મંય્યત્તખ઼િઝુ
ઉન સબ મેં અકલમન્દોં કે લિયે ઝરૂર નિશાનિયાં હૈં ઔર કુછ લોગ અલ્લાહકે
મિન દૂનિલ્લાહિ અન્દા દંય્યુહ઼િબ્બૂનહુમ ક-હુબ્બિલ્લાહ ٭ વલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ
સિવા ઔર મા'બૂદ બના લેતે હૈં કે ઉન્હેં અલ્લાહકી તરહ મહબૂબ રખતે હૈં ઔર ઈમાનવાલોંકો
અશદ-દુ હુબ્બલ-લિલ્લાહ ٭ વ લૌ ય-રલ્લઝ઼ી-ન ઝ઼-લમૂ-ઈઝ઼ યરૌનલ-
અલ્લાહકે બરાબર કિસીકી મોહબ્બત નહી ઔર કૈસે હો અગર દેખેં ઝાલિમ વોહ વકત જબકે
અ઼ઝ઼ા-બ ٭ અન્નલકુવ્વ-ત લિલ્લાહિ જમીઅ઼ંવ- ٭ વ અન્નલ્લા-હ શદીદુલ
અઝાબ ઉનકી આંખોંકે સામને આએગા ઇસ લિયે કે સારા ઝોર ખુદા કો હૈ ઔર ઇસ લિયે કે અલ્લાહકા
અ઼ઝ઼ાબ (૧૬૫) ઈઝ઼ તબર્ર-અલ્લઝ઼ીનત્તુબિઊ મિનલ-લઝ઼ીનત્ત-બઊ વ
અઝાબ બહોત સખ્ત હૈ જબ બેઝાર હોંગે પેશવા અપને પૈરવોંસે (૨૯૩) ઔર દેખેંગે અઝાબ ઔર
ર-અવુલ-અ઼ઝ઼ા-બ વ તક઼ત્તઅ઼ત બિહિમુલ - અસ્બાબ (૧૬૬) વ ક઼ાલલ
કટ જાએંગી ઉન સબકી ડોરેં (૨૯૪) કહેંગે

વોહ ઉમ્મત પયગમ્બરોંકી શહાદત દેંગી કે ઉન હઝરાતને તબ્લીગ ફરમાઇ ઇસ પર ગુઝિશ્તા ઉમ્મત કે કુફ્ફાર કહેંગે ઇન્હેં કયા મા'લૂમ યેહ હમસે બાદ હુવે થે દરયાફત ફરમાયા જાએગા તુમ કૈસે જાનતે હો. યેહ અર્ઝ કરેંગે યા રબ તૂને હમારી તરફ અપને રસૂલ મોહમ્મદ મુસ્તફા (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કો ભેજા. કુર્આન પાક નાઝિલ ફરમાયા. ઉનકે ઝરીયેસે હમ કતઈ વ યકીની તૌર પર જાનતે હૈં કે હઝરાતે અંબિયાને તબ્લીગ અલા વજહિલ કમાલ અદા કિયા. ફિર સય્યદે અંબિયા (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) સે આપકી ઉમ્મતકી નિસ્બત દરયાફત ફરમાયા જાએગા. હુઝૂર ઉનકી તસ્દીક ફરમાએંગે. મસ્અલા ઇસ્સે મા'લૂમ હુવાકે અશયાએ મા'રૂફામેં શહાદત તસામોહ કે સાથભી મો'તબર હૈ. યા'ની જિન ચીઝોં કા ઇલ્મ યકીની સુનનેસે

૬૦

سيقول

الذين اتبعوا لو ان لنا كرة فنتبرا منهم كما
تبرءوا منا كذلك يريهم الله اعمالهم حسرت
عليهم وما هم بخرجين من النار يايها الناس
كلوا مما في الارض حللا طيبا ولا تتبعوا
خطوت الشيطن انه لكم عدو مبين انما
يامركم بالسوء والفحشاء وان تقولوا على
الله ما لا تعلمون واذا قيل لهم اتبعوا
ما انزل الله قالوا بل نتبع ما الفينا عليه
اباءنا اولو كان اباؤهم لا يعقلون شيئا ولا
يهتدون ومثل الذين كفروا كمثل
الذي ينعق بما لا يسمع الا دعاء ونداء صم
بكم عمي فهم لا يعقلون يايها الذين
امنوا كلوا من طيبت ما رزقنكم واشكروا

منزل

લઝી નત્ત-બઊ લૌ અન્ન લના
પૈરવ કાશ હમેં લૌટ કર જાના હોતા
કર્રતન ફ ન-ત-બર્ર-અ મિન્હુમ કમા
(દુનિયામેં) તો હમ ઉનસે તોળ દેતે
તબર્રઊ મિન્ના ۰ કઝાલિ-ક યુરીહિમુલ્લાહુ
જૈસે ઉન્હોંને હમસે તોળ દી યૂંહી અલ્લાહ
અઅ્-માલહુમ હ-સરાતિન અલૈહિમ ۰ વ મા
ઉન્હેં દિખાએગા, ઉનકે કામ ઉન પર હસરતેં હોકર (૨૯૫)
હુમ બિ- ખારિજી-ન મિનન્નાર ૦ (૧૬૭)
ઔર વોહ દોઝખસે નિકલનેવાલે નહીં
યા અય્યુહન્નાસુ કુલૂ મિમ્મા ફિલઅર્દિ
અય લોગો ખાઓ જો કુછ ઝમીનમેં (૨૯૬)
હલાલન તય્યિબંવ-વ લા તત્તબિઊ
હલાલ પાકીઝા હૈ ઔર શૈતાનકે

રુ ૧

ખુતુવાતિશ-શૈતાન ۰ ઈન્નહુ લકુમ અદુવ્વુમ્મુબીન (૧૬૮) ઈન્નમા
કદમ પર કદમ ન રખો બેશક વોહ તુમ્હારા ખુલા દુશ્મન હૈ વોહ તો તુમ્હેં
યઅમુરુકુમ બિસ્સૂઇ વલ્ફહ-શાઈ વ અન તકૂલૂ અલલ્લાહિ મા લા તઅ-લમૂન
યહી હુકમ દેગા બદી ઔર બેહયાઈ કા ઔર યે કે અલ્લાહ પર વોહ બાત જોળો જિસકી તુમ્હેં ખબર નહીં
(૧૬૯) વ ઈઝા કી-લ લહુમુત્તબિઊ મા અન્ઝલલ્લાહુ કાલૂ બલ
ઔર જબ ઉનસે કહા જાએ અલ્લાહકે ઉતારે પર ચલો (૨૯૭) તો કહેં બલ્કે હમ તો
નત્તબિઉ મા અલ્ફૈના અલૈહિ આબા-અના ۰ અ-વ-લૌ કા-ન આબા-ઉહુમ
ઉસ પર ચલેંગે જિસ પર અપને બાપ-દાદાકો પાયા કયા
લા યઅકિલૂ-ન શૈઅંવ્વ લા યહ-તદૂન (૧૭૦) વ મ-સલુલ્લઝી-ન
અગર-ચે ઉનકે બાપ-દાદા ન કુછ અકલ રખતે હોં ન હિદાયત (૨૯૮) ઔર કાફિરોંકી કહાવત
ક-ફરૂ ક-મ-સલિલ્લઝી યન્ઈકુ બિમા લા યસ્મઉ ઈલ્લા દુઆ-અંવ-વ નિદા-આ
ઉસકી-સી હૈ જો પુકારે ઐસેકો કે ખાલી ચીખ-પુકારકે સિવા કુછ ન સુને (૨૯૯)
સુમ્મુમ બુકમુન ઉમ્યુન ફહુમ લા યઅ-કિલૂન (૧૭૧) યા અય્યુહલ્લઝી-ન
બેહરે ગૂંગે અંધે તો ઉન્હેં સમઝ નહીં (૩૦૦) અય ઈમાનવાલો
આમનૂ કુલૂ મિન તય્યિબાતિ મા ર-ઝક-નાકુમ વશ્કુરૂ
ખાઓ હમારી દી હુઈ સુથરી ચીઝેં ઔર અલ્લાહ કા એહસાન માનો

હાસિલ હો ઉસ પરભી શહાદત દી જા સકતી હૈ (૨૫૯) ઉમ્મતકો તો રસૂલુલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી ઈત્તેલા કે ઝરીયે સે એહવાલે ઉમમ વ તબ્લીગે અંબિયાકા ઈલ્મે કતઈ વ યકીની હાસિલ હૈ ઔર રસૂલે કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) બ કરમે ઈલાહી નૂરે નુબુવ્વત સે હરશખ્સ કે હાલ ઔર ઉસકી હકીકતે ઈમાન ઔર આ'માલે નેક વ બદ ઔર ઈખ્લાસો નિફાક સબ પર મુત્તલા'હૈ. મસ્અલા ઈસી લિયે હુઝૂરકી શહાદત દુનિયામેં બહુકમે શરા' ઉમ્મત કે હકમે મકબૂલ હૈ યહી વજહ હૈ કે હુઝૂરને અપને ઝમાને કે હાઝેરીન કે મુતઅલ્લિક જો કુછ ફરમાયા મસલન સહાબા ઔર અઝવાજ વ એહલે બયત કે ફઝાઈલ વ મનાકિબ યા ગાઈબોં ઔર બાદ વાલોંકે લિયે મિસ્લ હઝરત અવૈસ વ ઈમામે મેહદી વગૈરા કે ઈસપર એ'તિકાદ વાજિબહૈ.

لِلّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ۝ اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ
الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيْرِ وَمَآ اُهِلَّ بِهٖ لِغَيْرِ
اللّٰهِ ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ فَلَآ اِثْمَ
عَلَيْهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ
يَكْتُمُوْنَ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ الْكِتٰبِ وَيَشْتَرُوْنَ بِهٖ
ثَمَنًا قَلِيْلًا ۙ اُولٰٓئِكَ مَا يَاْكُلُوْنَ فِىْ بُطُوْنِهِمْ اِلَّا
النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ ۚ
وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ
بِالْهُدٰى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ اَصْبَرَهُمْ عَلَى
النَّارِ ۝ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ ؕ وَاِنَّ
الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِى الْكِتٰبِ لَفِىْ شِقَاقٍ ۭ بَعِيْدٍ ۝
لَيْسَ الْبِرَّ اَنْ تُوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَ
الْمَغْرِبِ وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَ

منزل ١

લિલ્લાહિ ઈન્કુન્તુમ ઈય્યાહુ તઅ્-બુદૂન
અગર તુમ ઉસીકો પૂજતે હો (૩૦૧)
(૧૭૨) ઈન્નમા હર્ર-મ અ઼લૈકુમુલ્મૈ-ત-ત
ઉસને યહી તુમ પર હરામ કિયે હૈં મુર્દાર (૩૦૨)
વદ-દ-મ વ લહ્-મલ ખ઼િન્ઝીરિ વ માઁ
ઔર ખૂન (૩૦૩) ઔર સુવ્વરકા ગોશ્ત (૩૦૪) ઔર વોહ
ઉહિલ્લ બિહી લિ ગ઼ૈરિલ્લાહ ક મનિદ્-તુર્ર
જાનવર જો ગૈરે-ખુદાકા નામ લેકર ઝિબ્હ કિયા ગયા (૩૦૫) તો જો
ગ઼ૈ-ર બાગ઼િંવ-વ લા આ઼દિન ફ-લા
નાચાર હો (૩૦૬) ન યૂં કે ખ્વાહિશ સે ખાએ ઔર ન યૂં કે ઝરૂરતસે
ઈસ્મ અ઼-લૈહ ઈન્નલ્લા-હ ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ
આગે બઢે તો ઉસ પર ગુનાહ નહીં બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા
(૧૭૩) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન યક્તુમૂ-ન માઁ
મહેરબાન હૈ વોહ જો છુપાતે હૈં (૩૦૭) અલ્લાહકી

અન્ઝલલ્લાહુ મિનલ કિતાબિ વ યશતરૂ-ન બિહી સ઼-મ-નન ક઼લીલન ઉલા-ઈ-
ઉતારી કિતાબ ઔર ઉસકે બદલે ઝલીલ કીમત લે લેતે હૈં (૩૦૮) વોહ અપને પેટ મેં આગ
ક મા યઅ-કુલૂ-ન ફી બુતૂનિહિમ ઈલ્લન્ના-ર વ લા યુકલ્લિમુ હુમુલ્લાહુ
હી ભરતે હૈં (૩૦૯) ઔર અલ્લાહ કયામતકે દિન ઉનસે બાત ન
યૌમલ-ક઼િયામતિ વ લા યુઝક્કીહિમ વ લહુમ અ઼ઝ઼ાબુન અલીમ (૧૭૪)
કરેગા ઔર ન ઉન્હેં સુથરા કરે ઔર ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ
ઉલા-ઈકલ્લઝ઼ી નશ્ત-રવુદ્- દ઼લાલ-ત બિલ્હુદા વલ્અ઼ઝ઼ા-બ બિલ્મગ઼્ફિરહ ફ
વોહ લોગ હૈં જિન્હોંને હિદાયતકે બદલે ગુમરાહી મોલ લી ઔર બખ્શિશ કે બદલે અઝાબ તો
માઁ અસ્બ-ર હુમ અ઼લન્નાર (૧૭૫) ઝ઼ાલિ-ક બિ અન્નલ્લા-હ નઝ-ઝલલ-કિતા-બ
કિસ દર્જા ઉન્હેં આગ કી સહાર હૈ યે ઇસ લિયે કે અલ્લાહ ને કિતાબ
બિલ-હ઼ક્ક઼ વ ઈન્નલ્લઝ઼ી નખ઼્તલફૂ ફિલ-કિતાબિ લ-ફી શિક઼ાક઼િમ બઈ઼દ ★
હકક કે સાથ ઉતારી ઔર બેશક જો લોગ કિતાબમેં ઈખ્તિલાફ ડાલને લગે (૩૧૦) વોહ
(૧૭૬) લૈસલ બિર્ર અન તુવલ્લૂ વુજૂહકુમ ક઼િ-બ-લલ-મશ્રિક઼િ વલ્મગ઼્રિબિ
ઝરૂર પરલે સિરે કે ઝગડાલૂ હૈં કુછ અસ્લ નેકી યે નહીં કે મુંહ મશ્રિક યા મગ્રિબકી તરફ
વ લા કિન્નલ બિર્ર મન આમ-ન બિલ્લાહિ વલ- યૌમિલ આખ઼િરિ વલ
કરો (૩૧૧) હાં અસ્લ નેકી યે કે ઈમાન લાએ અલ્લાહ ઔર કયામત ઔર

મસ્અલા હર નબીકો ઉનકી ઉમ્મતકે આ'માલ પર મુત્તલા' કિયા જાતા હૈ. તાકે રોઝે કયામત શહાદત દે સકે ચૂંકે હમારે નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી શહાદત આમ હોગી ઈસલિયે હુઝૂર તમામ ઉમ્મતોંકે અહવાલ પર મુત્તલા હૈ (ફાએદા) યહાં શહીદ બમા'ના મુત્તલા' ભી હો સકતા હૈ કયૂંકે શહાદતકા લફ્ઝ ઈલ્મો ઈત્તેલાકે મા'નામેં ભી આયા હૈ કાલલ્લાહુ તઆલા વલ્લાહુ અલાકુલ્લે શૈઈન શહીદ (૨૬૦) સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પેહલે કા'બેકી તરફ નમાઝ પઢતે થે બાદ હિજરત બયતુલ મુકદસ કી તરફ નમાઝ પઢનેકા હુકમ હુવા સતરા (૧૭) મહિને કે કરીબ ઉસ તરફ નમાઝ પઢી ફિર કા'બા શરીફ કી તરફ મુંહ કરનેકા હુકમ હુવા ઉસ તહવીલ કી એક યે હિકમત ઈર્શાદ હુઈ કે ઉસસે મો'મિન ઔર

الْمَلٰٓئِكَةِ وَالْكِتٰبِ وَالنَّبِيّٖنَ ۚ وَاٰتَى الْمَالَ عَلٰى
حُبِّهٖ ذَوِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنَ وَابْنَ
السَّبِيْلِ ۙ وَالسَّآئِلِيْنَ وَفِى الرِّقَابِ ۚ وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ
وَاٰتَى الزَّكٰوةَ ۚ وَالْمُوْفُوْنَ بِعَهْدِهِمْ اِذَا عٰهَدُوْا ۚ
وَالصّٰبِرِيْنَ فِى الْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ وَحِيْنَ الْبَاْسِ ؕ
اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا ؕ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُتَّقُوْنَ ﴿۱۷۷﴾
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِى
الْقَتْلٰى ؕ اَلْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْاُنْثٰى
بِالْاُنْثٰى ؕ فَمَنْ عُفِىَ لَهٗ مِنْ اَخِيْهِ شَىْءٌ فَاتِّبَاعٌ ۢ
بِالْمَعْرُوْفِ وَاَدَآءٌ اِلَيْهِ بِاِحْسَانٍ ؕ ذٰلِكَ تَخْفِيْفٌ
مِّنْ رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ؕ فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ ذٰلِكَ
فَلَهٗ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۷۸﴾ وَلَكُمْ فِى الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ
يّٰٓاُولِى الْاَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿۱۷۹﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمْ اِذَا

મલૉઈકતિ વલ્કિતાબિ વન- નબિય્યીન ઽ વ
ફરિશ્તોં ઔર કિતાબ ઔર પયગમ્બરોં પર (૩૧૨)
આતલ્મા-લ અ઼લા હુબ્બિહી ઝવિલ્કુર્બા
ઔર અલ્લાહ કી મોહબ્બતમેં અપના અઝીઝ માલ દે
વલ-યતામા વલ-મસાકી-ન વબ-નસ્સબીલિ
રિશ્તેદારોં ઔર યતીમોં ઔર મિસ્કીનોં ઔર રાહગીર ઔર સાઈલોં કો
વસ- સૉઈલી-ન વ ફિર્રિકા઼ બ ઽ વ અકા઼મસ્સલા-ત
ઔર ગરદનેં છુડાને મેં (૩૧૩) ઔર નમાઝ કાઈમ રખે
વ આતઝ- ઝકાહ ઽ વલ્મૂફૂન બિ અ઼હ-દિ
ઔર ઝકાત દે ઔર અપના કૌલ પૂરા કરનેવાલે
હિમ ઈઝા઼ આ઼હદૂ ઽ વસ્સાબિરી-ન ફિલ
જબ અહદ કરેં ઔર સબ્રવાલે મુસીબત ઔર સખ્તીમેં
બઅસૉ-ઈ વદ઼-દ઼ર્રા-ઈ વ હ઼ીનલ્બા'સ
ઔર જિહાદકે વક્ત યહી હૈં જિન્હોંને અપની બાત સચ્ચી
મં ૧ ઉલૉ-ઈકલ્લઝ઼ી-ન સ઼-દ-કૂ ط વ ઉલૉ-ઈક હુમુલ-મુત્તકૂ઼ન (૧૭૭) યૉ
કી ઔર યહી પરહેઝગાર હૈં અય ઈમાનવાલો તુમ પર ફર્ઝ હૈ (૩૧૪) કે જો ના હક઼
અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ કુતિ-બ અ઼લૈકુમુલ-કિ઼સા઼સુ ફિલ-ક઼ત્લ ط અલ્હુર્રુ
મારે જાએં ઉનકે ખૂનકા બદલા લો (૩૧૫) આઝાદકે બદલે આઝાદ ઔર ગુલામ કે બદલે
બિલ્હુર્રિ વલ્અ઼બ્દુ બિલ્અ઼બ્દિ વલ્ઉન્સા઼ બિલ્ઉન્સા઼ ط ફ મન ઉ઼ફિ-ય
ગુલામ ઔર ઔરત કે બદલે ઔરત (૩૧૬) તો જિસકે લિયે ઉસકે ભાઈકી તરફસે
લહૂ મિન અખ઼ીહિ શૈઉન ફત્તિબાઉ઼મ-બિલ્મઅ઼-રૂફિ વ અદૉ- ઉન
કુછ માફી હુઈ (૩૧૭) તો ભલાઈસે તકાઝા હો ઔર અચ્છી
ઈલૈહિ બિ ઈહ઼-સાન ط ઝ઼ાલિ-ક તખ઼્ફીફુમ- મિર્રબ્બિકુમ
તરહ અદા યે તુમ્હારે રબકી તરફસે તુમ્હારા બોઝ હલ્કા કરના હૈ ઔર તુમ પર
વ રહ઼-મહ ط ફ મનિઅ઼-તદા બઅ઼-દ ઝ઼ાલિ-ક ફ-લહૂ અ઼ઝ઼ાબુન
રહમત તો ઉસકે બાદ જો ઝિયાદતી કરે (૩૧૮) ઉસકે લિયે દર્દનાક
અલીમ (૧૭૮) વ લકુમ ફિલ-કિ઼સા઼સિ હ઼યાતુંય્યા ઉલિલ-અલ્બાબિ
અઝાબ હૈ ઔર ખૂનકા બદલા લેનેમેં તુમ્હારી ઝિન્દગી હૈ અય અકલમન્દો (૩૧૯)
લ-અ઼લ્લકુમ તત્તકૂ઼ન (૧૭૯) કુતિ-બ અ઼લૈકુમ ઈઝ઼ા
કે તુમ કહીં બચો તુમ પર ફર્ઝ હુવા કે જબ

કાફિરમેં ફર્ક ઈમ્તિયાઝ હો જાએગા ચુનાન્ચે એૈસાહી હુવા (૨૬૧) શાને નુઝૂલ બયતુલ મુકદસકી તરફ નમાઝ પઢનેકે ઝમાને મેં જિન સહાબાને વફાત પાઈ ઉનકે રિશ્તેદારોંને તહવીલે કિબ્લા કે બાદ ઉનકી નમાઝોંકા હુકમ દર્યાફત કિયા ઈસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ઈત્મેનાન દિલાયા ગયા કે ઉનકી નમાઝેં ઝાએ' નહીં. ઉન પર સવાબ મિલેગા ફાયદા નમાઝ કો ઈમાનસે તા'બીર ફરમાયા ગયા ક્યૂંકે ઉસકી અદા ઔર બજમાઅત પઢના દલીલે ઈમાન હૈ (૨૬૨) શાને નુઝૂલ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો કા'બેકા કિબ્લા બનાયા જાના પસંદે ખાતિર થા ઔર હુઝૂર ઈસ ઉમ્મીદમેં આસ્માનકી તરફ નઝર ફરમાતે થે ઈસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ. આપ નમાઝહીમેં કા'બે કી તરફ ફિર ગએ. મુસલ્માનોંનેભી આપકે

حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا ۖ الْوَصِيَّةُ
لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا عَلَى
الْمُتَّقِينَ ۝ فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا
إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝
فَمَنْ خَافَ مِنْ مُوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ
ع بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا
كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۝
أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ ۚ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ
عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۚ وَعَلَى الَّذِينَ
يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ ۖ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا
فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ ۚ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَكُمْ ۖ إِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ۝ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ

منزل

હ઼-દ઼-ર અ-હ઼દ-કુમુલ-મૌતુ ઈન ત-ર-ક
તુમમેં કિસીકો મૌત આએ અગર કુછ
ખ઼ૈ-ર-નિલ વસ઼િય્યતુ લિલવાલિદૈનિ
માલ છોડે તો વસીયત કર જાએ અપને માં-બાપ
વલ અક઼-રબી-ન બિલ્મઅ઼-રૂફ઼ ઠ હ઼ક઼્ક઼ન
ઔર કરીબકે રિશ્તેદારોંકે લિયે મુવાફિક દસ્તૂર (૩૨૦)
અ઼લલ્મુત્તક઼ીન ـ (૧૮૦) ક મમ-બદ-દલહુ
વે વાજિબ હૈ પરહેઝગારોં પર તો જો વસીયતકો સુન-
બઅ઼-દ મા સમિ-અ઼હૂ ક ઈન્નમાં ઈસ્મુહૂ
સુનાકર બદલ દે (૩૨૧) ઉસકા ગુનાહ
અ઼લલ્લઝ઼ી-ન યુબદ-દિલૂનહ ـ ઈન્નલ્લા-હ
ઉન્હી બદલનેવાલોં પર હૈ (૩૨૨) બેશક અલ્લાહ
સમીઉ઼ન અ઼લીમ ـ (૧૮૧) ક-મન ખ઼ા-ફ
સુનતા જાનતા હૈ ફિર જિસે અન્દેશા
મિમ્મૂસ઼િન જ-ન-ફન ઔ ઈસ઼્મન ક અસ઼્લ-હ બૈનહુમ ક લૉ ઈસ઼્મ અં ૨
હુવા કે વસીયત કરનેવાલેને કુછ બેઈન્સાફી યા ગુનાહ કિયા તો ઉસને ઉનમેં સુલ્હ કરા દી ઉસ પર કુછ
અ઼લૈહ ـ ઈન્નલ્લા-હ ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ ઠ (૧૮૨) યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન ૬
ગુનાહ નહીં (૩૨૩) બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહરબાન હૈ અય ઈમાનવાલો (૩૨૪)
આમનૂ કુતિ-બ અ઼લૈ- કુમુસ્સ઼િયામુ કમા કુતિ-બ અ઼લલ્લઝ઼ી-ન મિન
તુમ પર રોઝે ફર્ઝ કિયે ગએ જૈસે અગલોં પર ફર્ઝ હુએ થે કે કહીં
ક઼બ્લિકુમ લ-અ઼લ્લકુમ તત્તકૂન ـ (૧૮૩) અય્યામમ- મઅ઼-દૂદાત ـ ક
તુમ્હેં પરહેઝગારી મિલે (૩૨૫) ગિન્તી કે દિન હૈં (૩૨૬) તો તુમમેં જો કોઈ બીમાર યા
મન કા-ન મિન્કુમ મરીદ઼ન ઔ અ઼લા સ-ફરિન ક ઈદ-દતુમ્મિન અય્યામિન
સફરમેં હો (૩૨૭) તો ઉતને રોઝે ઔર દિનોંમેં ઔર જિન્હેં ઉસકી તાકત ન હો વોહ
ઉખ઼ર ـ વ અ઼-લલ્લઝ઼ી-ન યુત઼ીકૂનહૂ ફિદ-યતુન ત઼આ઼મુ મિસ્કીન ـ ક મન
બદલા દે એક મિસ્કીનકા ખાના (૩૨૮) ફિર જો અપની તરફસે નેકી ઝિયાદા કરે (૩૨૯) તો વોહ
ત-ત઼વ્વ-અ ખ઼ૈરન ક હુ-વ ખ઼ૈરુલ્લહ ـ વ અનતસ઼ૂમૂ ખ઼ૈરુલ્લકુમ ઈન
ઉસકે લિયે બેહતર હૈ ઔર રોઝા રખના તુમ્હારે લિયે ઝિયાદહ ભલા હૈ
કુન્તુમ તઅ઼- લમૂન (૧૮૪) શહ-રુ ર-મ-દ઼ાનલ્લઝ઼ી ઉન્ઝિ-લ ફીહિલ
અગર તુમ જાનો (૩૩૦) રમઝાનકા મહીના જિસમેં

સાથ ઉસી તરફ રુખ કિયા મસ્અલા ઈસસે માલૂમ હુવાકે અલ્લાહ તઆલાકો આપકી રઝા મંઝૂર હૈ ઔર આપહી કે ખાતિર કા'બેકો કિબ્લા બનાયા ગયા (૨૬૩) ઈસસે સાબિત હુવાકે નમાઝમેં રૂબકિબ્લા હોના (કિબ્લેકી તરફ મુંહ) ફર્ઝ હૈ (૨૬૪) ક્યૂંકે ઉનકી કિતાબોંમેં હુઝૂરકે અવસાફ કે સિલસિલેમેં યેહભી મઝકૂરથા કે આપ બયતુલ મુકદસ સે કા'બેકી તરફ ફિરેંગે ઔર ઉનકે અંબિયા ને બશારતોં કે સાથ હુઝૂરકા યેહ નિશાન બતાયાથા કે આપ બયતુલ મુકદસ ઔર કા'બા દોનોંકી તરફ નમાઝ પઢેંગે (૨૬૫) ક્યૂંકે નિશાની ઉસકો નાફેઅ હો સકતી હૈ જો કિસી શુબ્હ (શક) કી વજહસે મુન્કિર હો યેહતો હસદો ઈનાદ સે ઈન્કાર કરતે હૈં. ઉન્હેં ઈસસે ક્યા નફા' હોગા (૨૬૬) મા'ના યેહ હૈ કે યેહ કિબ્લા મન્સૂખ ન હોગા તો અબ એહલે કિતાબ કો

الْقُرْاٰنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنٰتٍ مِّنَ الْهُدٰى وَ
الْفُرْقَانِ ۚ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَنْ
كَانَ مَرِيْضًا اَوْ عَلٰى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ اَيَّامٍ اُخَرَ ۖ
يُرِيْدُ اللّٰهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيْدُ بِكُمُ الْعُسْرَ ۖ وَلِتُكْمِلُوا
الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدٰىكُمْ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُوْنَ ۝ وَاِذَا سَاَلَكَ عِبَادِيْ عَنِّيْ فَاِنِّيْ
قَرِيْبٌ ۖ اُجِيْبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ اِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا
لِيْ وَلْيُؤْمِنُوْا بِيْ لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُوْنَ ۝ اُحِلَّ لَكُمْ
لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ اِلٰى نِسَآئِكُمْ ۖ هُنَّ لِبَاسٌ
لَّكُمْ وَاَنْتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ ۖ عَلِمَ اللّٰهُ اَنَّكُمْ
كُنْتُمْ تَخْتَانُوْنَ اَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ
فَالْـٰٔنَ بَاشِرُوْهُنَّ وَابْتَغُوْا مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ ۖ وَكُلُوْا
وَاشْرَبُوْا حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْاَبْيَضُ مِنَ

કુરઆનુ હુદલ-લિન્નાસિ વ બય્યિનાતિમ-
કુર્આન ઉતરા (૩૩૧) લોગોંકે લિયે હિદાયત ઔર રહનુમાઈ
મિનલ- હુદા વલ્ફુર્કાન ط ફ-મન શહિ-દ
ઔર ફૈસ્લેકી રૌશન બાતેં તો તુમ મેં જો કોઈ
મિન્કુમુશ્શહ-ર ફલ્યસુમ્હ • વ મન કા-ન
યે મહીના પાએ ઝરૂર ઉસકે રોઝે રખે ઔર જો બીમાર
મરીદ્ન ઔ અલા સ-ફરિન ફઈદ-દતુમ
યા સફરમેં હો તો ઈત્ને રોઝે ઔર દિનોંમેં અલ્લાહ તુમ પર
મિન અય્યામિન ઉખર • યુરીદુલ- લાહુ
આસાની ચાહતા હૈ ઔર તુમ પર દુશ્વારી
બિકુમુલ યુસ-ર વ લા યુરીદુ બિકુમુલ-ઉસર ج વ
નહીં ચાહતા ઔર ઈસ લિયે કે
લિ તુક-મિલુલ-ઈદ-દ-ત વ લિ
તુમ ગિન્તી પૂરી કરો (૩૩૨) ઔર અલ્લાહકી

મં ૧

તુકબ્બિરુલ્લા-હ અલા મા હદાકુમ વ લ-અલ્લકુમ તશ્કુરૂન (૧૮૫) વ ઈઝા
બળાઈ બોલો ઈસ પર કે ઉસ્ને તુમ્હેં હિદાયત કી ઔર કહીં તુમ હક્ક ગુઝાર હો ઔર અય
સ-અ-લ-ક ઈબાદી અન્ની ફ ઈન્ની કરીબ • ઉજીબુ દઅ-વ- તદ-દાઈ
મહબૂબ જબ તુમસે મેરે બન્દે મુઝે પૂછેં તો મૈં નઝદીક હૂં (૩૩૩) દુઆ કુબૂલ કરતા હૂં પુકારનેવાલેકી
ઈઝા દઆનિ • ફલ-યસ્તજીબૂ લી વલ્યુઅ- મિનૂ બી લઅલ્લહુમ યર્શુદૂન
જબ મુઝે પુકારે (૩૩૪) તો ઉન્હેં ચાહિયે મેરા હુકમ માનેં ઔર મુઝ પર ઈમાન લાએં કે કહીં રાહ પાએં
(૧૮૬) ઉહિલ્લ લકુમ લૈલ-તસ્સિયા મિર્-ફસુ ઈલા નિસા-ઈકુમ • હુન્ન
રોઝોંકી રાતોંમેં અપની ઔરતોં કે પાસ જાના તુમ્હારે લિયે હલાલ હુવા (૩૩૫) વોહ
લિબાસુલ્લકુમ વ અન્તુમ લિબાસુલ્લહુન્ન • અલિમલ્લાહુ
તુમ્હારી લિબાસ હૈં ઔર તુમ ઉનકે લિબાસ અલ્લાહને જાના કે તુમ
અન્નકુમ કુન્તુમ તખ્તાનૂ-ન અન્ફુસકુમ ફ-તા-બ અલૈકુમ વ
અપની જાનોં કો ખયાનતમેં ડાલતે થે તો ઉસને તુમ્હારી તૌબા કુબૂલ કી ઔર
અફા અન્કુમ ط ફલઆ-ન બાશિરૂ હુન્ન વબ્તગૂ મા ક-ત-બલ્લાહુ
તુમ્હેં મુઆફ ફરમાયા (૩૩૬) તો અબ ઉન્સે સોહબત કરો (૩૩૭) ઔર તલબ કરો જો અલ્લાહને તુમ્હારે નસીબમેં
લકુમ ج વ કુલૂ વશ્રબૂ હત્તા ય-ત-બય્ય-ન લકુમુલ-ખૈતુલ-અબ્યદુ મિનલ
લિખા હો (૩૩૮) ઔર ખાઓ ઔર પિયો (૩૩૯) યહાં તક કે તુમ્હારે લિયે ઝાહિર હો જાએ

યેહ તમા' (લાલચ) ના રખના ચાહિયે કે આપ ઈનમેંસે કિસીકે કિબ્લે કી તરફ રૂખ કરેંગે (૨૬૭) હર એકકા કિબ્લા જુદા હૈ. યહૂદતો સખરએ બયતુલ મુકદસકો અપના કિબ્લા કરાર દેતે હૈં ઔર નસારા બયતુલ મુકદસકે ઉસ મકાને શર્કીકો જહાં નફ્ખેરૂહ હઝરતે મસીહ વાકેઅ હુવા (કન્ઝ) (૨૬૮) યા'ની ઉલમાએ યહૂદો નસારા (૨૬૯) મતલબ યેહ હૈ કે કુતુબે સાબેકા (અગલી કિતાબ) મેં નબીયે આખે રુઝઝમાં હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે અવસાફ ઐસે વાઝેહ ઔર ... બયાન કિયે ગએ હૈં જિન્સે ઉલમાએ અહલે કિતાબકો હુઝૂર કે ખાતે મુલઅંબિયા હોને મેં કુછ શકો શુબ્હ બાકી નહીં રેહ સકતા ઔર વોહ હુઝૂરકે ઈસ મન્સબે આલીકો અતમ યકીન (પૂરા યકીન) કે સાથ જાનતે હૈં. અહબારે યહૂદમેંસે અબ્દુલ્લાહ

الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ۖ ثُمَّ أَتِمُّوا الصِّيَامَ إِلَى
اللَّيْلِ ۚ وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي
الْمَسَاجِدِ ۗ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرَبُوهَا ۗ كَذَٰلِكَ
يُبَيِّنُ اللَّهُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ۝ وَلَا
تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى
الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ
وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهِلَّةِ ۖ قُلْ هِيَ
مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ ۗ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا
الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَٰكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقَىٰ ۗ وَأْتُوا
الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝
وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ۚ إِنَّ
اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ۝ وَاقْتُلُوهُمْ
حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ

ખૈતિલ-અસ્વદિ મિનલ ફજ-રિ સુમ્મ અતિમ્મુસ-
સફેદીકા ડોરા સિયાહીકે ડોરેસે જો ફટકર (૩૪૦) ફિર રાત
સિયા-મ ઈલલ્લૈલ ۚ વ લા તુબાશિરૂ
આને તક રોઝે પૂરે કરો (૩૪૧) ઔર ઔરતોં કો
હુન્ન વ અન્તુમ આકિફૂ-ન ۙ ફિલ્મસાજિદ
હાથ ન લગાઓ જબ તુમ મસ્જિદોંમેં
તિલ-ક હુદૂદુલ્લાહિ ફ-લા તક્-રબૂહા
એતેકાફસે હો (૩૪૨) યે અલ્લાહકી હદેં હૈં ઉનકે પાસ
કઝ઼ાલિ-ક યુબય્યિનુલ્લાહુ આયાતિહી
ન જાવ અલ્લાહ યૂંહી બયાન કરતા હૈ લોગોંસે અપની
લિન્નાસિ લ-અલ્લહુમ યત્તકૂન (૧૮૭)
આયતેં કે કહીં ઉન્હેં પરહેઝગારી મિલે
વ લા તઅકુલૂ અમ્વાલકુમ બૈનકુમ
ઔર આપસમેં એક-દૂસરેકા માલ ના હક્ક ન

બિલ્બાતિલિ વ તુદલૂ બિહા ઈલલ હુક્કામિ લિ તઅકુલૂ ફરીક઼મ્મિન
ખાઓ ઔર ન હાકિમોંકે પાસ ઉનકા મુકદમા ઈસ લિયે પહુંચાઓ કે લોગોંકા કુછ
અમ્વાલિન્નાસિ બિલ-ઈસ્મિ વ-અન્તુમ તઅ-લમૂન ۝ (૧૮૮) યસ-
માલ નાજાઈઝ તૌર પર ખાલો (૩૪૩) જાન બૂઝકર તુમસે
અલૂન-ક અનિલ અહિલ્લહ ۭ કુલ હિ-ય મવાક઼ીતુ લિન્નાસિ વલ્હજજ ۭ વ
નયે ચાંદકો પૂછતે હૈં (૩૪૪) તુમ ફરમા દો વોહ વકતકી અલામતેં હૈં લોગોં ઔર હજ્જકે લિયે (૩૪૫) ઔર
લૈસલ બિર્રુ બિ અન્તઅ- તુલ-બુયૂ-ત મિન ઝુહૂરિહા વ લા કિન્નલ બિર્ર
યે કુછ ભલાઈ નહીં કે (૩૪૬) ઘરોંમેં પછીત તોળકર આઓ હાં ભલાઈ તો પરહેઝગારી હૈ ઔર ઘરોંમેં
મનિત્તક઼ા ۚ વઅતુલ બુયૂ-ત મિન અબ્વાબિહા ۖ વત્તકુલ્લા-હ લ-અલ્લકુમ
દરવાઝોંસે આઓ (૩૪૭) ઔર અલ્લાહસે ડરતે રહો ઉસ ઉમ્મીદ પર કે
તુફ-લિહૂન (૧૮૯) વ ક઼ાતિલૂ ફી સબીલિલ્લા હિલ્લઝ઼ી-ન યુક઼ાતિલૂનકુમ
ફલાહ પાઓ ઔર અલ્લાહકી રાહમેં લળો (૩૪૮) ઉન્સે જો તુમસે લળતે હૈં (૩૪૯)
વ લા તઅ-તદૂ ۭ ઈન્નલ્લા- હ લા યુહિબ્બુલ મુઅ-તદીન (૧૯૦) વક઼્તુલૂ હુમ
ઔર હદસે ન બળ્હો (૩૫૦) અલ્લાહ પસંદ નહીં રખતા હદસે બળ્હનેવાલોંકો ઔર કાફિરોંકો
હૈસુ સક઼િફ-તુમૂ હુમ વ અખ઼્રિજૂ હુમ મિન હૈસુ અખ઼રજૂકુમ
જહાં પાઓ મારો (૩૫૧) ઔર ઉન્હેં નિકાલ દો (૩૫૨) જહાંસે ઉન્હોંને

બિન સલામ (રદિયલ્લાહો અન્હો) મુશર્રફ બઈસ્લામ હુએ તો હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહો અન્હો ને ઉન્સે દર્યાફત કિયા કે આયએ મા'રેફૂ નહુ મેંજો મા'રેફત બયાન કી ગઈ હૈ ઉસકી ક્યા શાન હૈ ઉન્હોંને ફરમાયા કે અય ઉમર મૈંને હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો દેખાતો બેઈશ્તેબાહ (બગેર કિસી શકકે) પેહચાન લિયા ઔર મેરા હુઝૂરકો પેહચાનના અપને બેટોંકે પેહચાનનેસે બહરજહા ઝિયાદા અતમ્મો અકૂમલ હૈ. હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહો અન્હો ને ફરમાયા વેહ કૈસે ઉન્હોંને કહા કે મૈં ગવાહી દેતા હૂં હુઝૂર અલ્લાહકી તરફસે ઉસકે ભેજે રસૂલ હૈ ઉનકે અવસાફ અલ્લાહ તઆલાને હમારી કિતાબ તૌરેતમેં બયાન ફરમાએ હૈં બેટેકી તરફસે એસા કિસ તરહ હો ઔરતોંકા હાલ એસા કતઈ કિસ તરહ મા'લૂમ હો સકતા હૈ. હઝરતે ઉમર

وَالْفِتْنَةُ اَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ ۚ وَلَا تُقٰتِلُوْهُمْ عِنْدَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتّٰى يُقٰتِلُوْكُمْ فِيْهِ ۚ فَاِنْ قٰتَلُوْكُمْ
فَاقْتُلُوْهُمْ ۗ كَذٰلِكَ جَزَآءُ الْكٰفِرِيْنَ ۝ فَاِنِ انْتَهَوْا
فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ وَقٰتِلُوْهُمْ حَتّٰى لَا تَكُوْنَ
فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ الدِّيْنُ لِلّٰهِ ۖ فَاِنِ انْتَهَوْا فَلَا
عُدْوَانَ اِلَّا عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ۝ اَلشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ
الْحَرَامِ وَالْحُرُمٰتُ قِصَاصٌ ۚ فَمَنِ اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ
فَاعْتَدُوْا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ ۪
وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ۝
وَاَنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا تُلْقُوْا بِاَيْدِيْكُمْ اِلَى
التَّهْلُكَةِ ۛ وَاَحْسِنُوْا ۛ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ۝
وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ ۚ فَاِنْ اُحْصِرْتُمْ فَمَا
اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ وَلَا تَحْلِقُوْا رُءُوْسَكُمْ حَتّٰى

منزل ١

વલ ફિત્નતુ અશદ-દ્દુ મિનલ કત્લ ج વ લા
તુમ્હેં નિકાલા થા (૩૫૩) ઔર ઉનકા ફસાદ તો કત્લ સે ભી
તુકાતિલૂ હુમ ઈન્દલ મસ્જિદિલ-હરામિ
સખ્ત હૈ (૩૫૪) ઔર મસ્જિદે હરામ કે પાસ
હત્તા યુકાતિલૂકુમ ફીહ ج ફ ઈન કાતલૂકુમ
ઉનસે ન લળો જબતક વોહ તુમસે વહાં ન લળે (૩૫૫) ઔર અગર
ફકતુલૂ હુમ ط કઝાલિ-ક જઝા-ઉલકાફિરીન
તુમસે લળેં તો ઉન્હેં કત્લ કરો (૩૫૬) કાફિરોંકી યહી સઝા હૈ
(૧૯૧) ફઈનિન્તહૌ ફ ઈન્નલ્લા-હ
ફિર અગર વોહ બાઝ રહેં (૩૫૭) તો બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા
ગફૂરુર્રહીમ (૧૯૨) વ કાતિલૂ હુમ હત્તા
મહેરબાન હૈ ઔર ઉનસે લળો યહાં તક કે કોઈ
લા તકૂ-ન ફિત્નતું વ-વ યકૂનદ-દીનુ
ફિત્ના ન રહે ઔર એક અલ્લાહકી પૂજા

મં ૧ લિલ્લાહ ط ફ ઈનિન્તહૌ ફ-લા ઉદવા-ન ઈલ્લા અલઝ-ઝાલિમીન (૧૯૩)
હો ફિર અગર વોહ બાઝ આએં (૩૫૮) તો ઝિયાદતી નહીં મગર ઝાલિમોં પર
અશ્શહ-રુલ-હરામુ બિશ્શહ-રિલ-હરામિ વલ-હુરુમાતુ કિસાસ
માહે હરામકે બદલે માહે હરામ ઔર અદબ કે બદલે અદબ હૈ (૩૫૯) જો
ફ-મનિઅ-તદા અલૈકુમ ફઅ-તદૂ અલૈહિ બિમિસ્લિ મઅ-તદા
તુમ પર ઝિયાદતી કરે ઉસ પર ઝિયાદતી કરો ઈત્ની હી જિત્ની ઉસને કી ઔર અલ્લાહસે
અલૈકુમ ص વત્તકુલ્લા-હ વઅ-લમૂ અન્નલ્લા-હ મ-અલ્મુત્તકીન (૧૯૪)
ડરતે રહો ઔર જાન રખો કે અલ્લાહ ડરનેવાલોંકે સાથ હૈ
વ અન્ફિકૂ ફી સબીલિલ્લાહિ વ લા તુલ્કૂ બિ ઐદીકુમ ઈલત્તહ-લુકતિ ج વ
ઔર અલ્લાહકી રાહમેં ખર્ચ કરો (૩૬૦) ઔર અપને હાથોં હલાકતમેં ન પળો (૩૬૧) ઔર
અહ-સિનૂ ج ઈન્નલ્લા-હ યુહિબ્બુલ મુહ-સિનીન (૧૯૫) વ
ભલાઈવાલે હો જાવ બેશક ભલાઈવાલે અલ્લાહકે મહબૂબ હૈં ઔર હજ્જ ઔર ઉમરહ
અતિમ્મુલહજ-જ વલ્ઉમ-ર-ત લિલ્લાહ ط ફ ઈન ઉહ-સિરતુમ ફ
અલ્લાહકે લિયે પૂરા કરો (૩૬૨) ફિર અગર તુમ રોકે જાવ (૩૬૩) તો કુર્બાની ભેજો જો મયસ્સર
મસ્તૈ-સ-ર મિનલહદ-ય ج વ લા તહ-લિકૂ રુઊસકુમ હત્તા
આએ (૩૬૪) ઔર અપને સર ન મુંડાઓ જબતક કુર્બાની અપને ઠિકાને ન પહુંચ જાએ (૩૬૫) ફિર જો તુમમેં

રદિયલ્લાહો અન્હોને ઉનકા સર ચૂમ લીયા મસ્અલા ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે ગયર મહલ શહવતમેં દીની મોહબ્બતમેં પેશાની ચૂમના જાઈઝ હૈ (૨૭૦) યા'ની તૌરૈતો ઈન્જીલ મેં જો હુઝૂરકી ન'તોસિફત હૈ ઉલમાએ એહલે કિતાબ કા એક ગિરોહ ઉસકો હસદન વ ઈનાદન દીદઓ દાનિસ્તા છુપાતા હૈ મસ્અલા હક કા છુપાના મા'સિયતો ગુનાહ હૈ (૨૭૧) રોઝે કયામત સબકો જમા ફરમાએગા ઔર આ'માલકી જઝા દેગા. (૨૭૨) યા'ની ખ્વાહ કિસી શહરસે સફર કે લિયે નિકલો નમાઝ મેં અપના મુંહ મસ્જિદે હરામ (કા'બા) કી તરફ કરો (૨૭૩) ઔર કુફ્ફાર કો યેહ તા'ન કરનેકા મૌકા ન મિલે ઉન્હોંને કુરૈશકી મુખાલેફતમેં હઝરત ઈબ્રાહીમ વ ઈસ્માઈલ અલયહેમુસ્સલામ કા કિબ્લહ ભી

سَيَقُولُ

يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُ ۚ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا
أَوْ بِهِ أَذًى مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ أَوْ
صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ ۚ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ
إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ فَمَنْ لَمْ
يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا
رَجَعْتُمْ ۗ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ۗ ذَٰلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ
أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ
وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ الْحَجُّ أَشْهُرٌ
مَعْلُومَاتٌ ۚ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ
وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ
خَيْرٍ يَعْلَمْهُ اللَّهُ ۗ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ
التَّقْوَىٰ ۚ وَاتَّقُونِ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ ۝ لَيْسَ عَلَيْكُمْ
جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ ۚ فَإِذَا أَفَضْتُمْ

مَنْزِلٌ

યબ્લુગ઼લ હદ-યુ મહ઼િલ્લહ ફ મન
બીમાર હો યા ઉસકે સરમેં કુછ તકલીફ
કા-ન મિ-ન્કુમ મરીદ઼ન ઔ બિહી
હૈ (૩૬૬) તો બદલા દે રોઝે (૩૬૭) યા ખૈરાત (૩૬૮) યા
અઝ઼મ-મિર઼્અસિહી ફ ફ઼િદ-યતુમ મિન
કુર્બાની ફિર જબ તુમ ઈત્મીનાન સે હો
સિ઼યામિન ઔ સ઼-દ-ક઼તિન ઔ નુસુક
તો જો હજ્જસે ઉમરહ મિલાને કા
ફ ઈઝ઼ા અમિન્તુમ (વકફહ) ફ મન તમત્ત-અ઼
ફાયદા ઉઠાએ (૩૬૯) ઉસ પર કુર્બાની હૈ
બિલ ઉ઼મ-રતિ ઈલલહ઼જ-જિ ફ-મસ્તૈ-સ-ર
જૈસી મયસ્સર આએ (૩૭૦) ફિર જિસે મકદૂર ન હો તો
મિનલ હદ-ય ફ મલ્લમ યજિદ ફ સિ઼યામુ
તીન રોઝે હજ્જકે દિનોંમેં રખે (૩૭૧) ઔર સાત જબ
સ઼લા- સ઼તિ અય્યામિન ફિલહ઼જ-જિ વ સબ-અ઼તિન ઈઝ઼ા ર-જઅ઼-તુમ મં ૧
અપને ઘર પલટ કર જાવ યે પૂરે દસ હુએ યે હુકમ ઈસ કે લિયે હૈ જો
તિલ-ક અ-શ-રતુન કામિલહ ઝાલિ-ક લિમલ્લમ યકુન અહ-લુહૂ
મક્કે કા રહનેવાલા ન હો (૩૭૨) ઔર અલ્લાહસે ડરતે રહો
હાદ઼િરિલ મસ્જિદિલ-હ઼રામ વત્તકુલ્લા-હ વઅ઼-લમૂ અન-નલ્લા-હ શદીદુલ-
ઔર જાન રખો કે અલ્લાહ કા અઝાબ સખ્ત હૈ હજ્જકે કઈ મહીને હૈં જાને હુએ (૩૭૩) ૬
ઈક઼ાબ (૧૯૬) અલ્હ઼જ-જુ અશહુરુમ મઅ઼-લૂમાત ફ મન ફ-ર-દ઼ ફી-
તો જો ઉનમેં હજ્જકી નિયત કરે (૩૭૪) તો ન ઔરતોંકે સામને
હિન્નલ હ઼જ-જ ફલા ર-ફ-સ઼ વ લા ફુ-સૂ-ક વ લા જિદા-લ ફિલહજ્જ
સોહબતકા તઝકેરહ હો ન કોઈ ગુનાહ ન કિસીસે ઝગળા (૩૭૫) હજ્જકે વક્ત તક
વ મા તફ-અ઼લૂ મિન ખ઼ૈરિંય્યઅ઼- લમ-હુલ્લાહ ☐ વ તઝવ્વદૂ ફ ઈન્ન
ઔર તુમ જો ભલાઈ કરો અલ્લાહ ઉસે જાનતા હૈ (૩૭૬) ઔર તોશા સાથ લો કે સબસે
ખ઼ૈરઝ- ઝાદિત્તક઼-વા વત્તકૂનિ યા ઉલિલ- અલ્બાબ (૧૯૭) લૈ-સ અ઼લૈકુમ
બેહતર તોશા પરહેઝગારી હૈ (૩૭૭) ઔર મુઝસે ડરતે રહો અય અકલવાલો (૩૭૮) તુમ પર કુછ
જુનાહુન અન તબ્તગ઼ૂ ફદ-લમ મિર્રબ્બિકુમ ફ ઈઝ઼ા અફદ઼-તુમ
ગુનાહ નહીં (૩૭૯) કે અપને રબકા ફઝલ તલાશ કરો તો

છોળ દિયા. બાવુજૂદકે નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઉનકી અવલાદમે હૈં ઔર ઉનકી અઝમતો બુઝુર્ગી માનતે ભી હૈં. (૨૭૪) ઔર બરાહે ઈનાદ (દુશ્મનીકી વજેસે) બેજા એતરાઝ કરે (૨૭૫) યા'ની સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ (૨૭૬) નજાસતે શિર્કો જુનુબસે (૨૭૭) હિકમતસે મુફસ્સેરીનને ફિકહ મુરાદ લીહૈ (૨૭૮) ઝિક તીન તરહકા હોતા હૈ. (૧) લિસાની (ઝબાન સે) (૨) કલ્બી (દિલસે) (૩) બીલ જવારેહ (આઝા સે) ઝિક્રે લિસાની તસ્બીહો તકદીસ સના વગયરહ બયાન કરના હૈ. ખુત્બહ તવબહ ઈસ્તિગફાર દુઆ વગયરહ ઈસમેં દાખિલ હૈ. ઝિક્રે કલ્બી અલ્લાહ તઆલાકી ને'મતોંકા યાદ કરના. ઉસકી અઝમતો કિબરિયાઈ ઔર ઉસકે દલાઈલે કુદરતમે ગૌર કરના. ઉલમાકા ઈસ્તિમ્બાતે

سيقول

البقرة

مِّنْ عَرَفٰتٍ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ
وَاذْكُرُوْهُ كَمَا هَدٰىكُمْ ۚ وَاِنْ كُنْتُمْ مِّنْ قَبْلِهٖ لَمِنَ
الضَّآلِّيْنَ ۝ ثُمَّ اَفِيْضُوْا مِنْ حَيْثُ اَفَاضَ
النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللّٰهَ ۗ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝
فَاِذَا قَضَيْتُمْ مَّنَاسِكَكُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَذِكْرِكُمْ
اٰبَآءَكُمْ اَوْ اَشَدَّ ذِكْرًا ۗ فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّقُوْلُ
رَبَّنَآ اٰتِنَا فِى الدُّنْيَا وَمَا لَهٗ فِى الْاٰخِرَةِ مِنْ
خَلَاقٍ ۝ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّقُوْلُ رَبَّنَآ اٰتِنَا فِى
الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِى الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً وَّقِنَا عَذَابَ
النَّارِ ۝ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ نَصِيْبٌ مِّمَّا كَسَبُوْا ۗ
وَاللّٰهُ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ۝ وَاذْكُرُوا اللّٰهَ فِىْٓ اَيَّامٍ
مَّعْدُوْدٰتٍ ۗ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِىْ يَوْمَيْنِ فَلَآ اِثْمَ
عَلَيْهِ ۚ وَمَنْ تَاَخَّرَ فَلَآ اِثْمَ عَلَيْهِ ۙ لِمَنِ اتَّقٰى ۝

سعد

મિન અ-રફાતિન ફઝ-કુરુલ- લા-હ
જબ અરફાતસે પલ્ટો (૩૮૦) તો અલ્લાહકી
ઈન્દલ-મશ્અરિલ- હરામિ ~ વઝ-કુરૂહુ કમા
યાદ કરો (૩૮૧) મશ્અરે હરામકે પાસ (૩૮૨) ઔર ઉસકા
હદાકુમ ℮ વ ઈન કુન્તુમ મિન કબ્લિહી
ઝિક્ર કરો જૈસે ઉસને તુમ્હેં હિદાયત ફરમાઈ ઔર બેશક
લ-મિનદ્- દ્દાલ્લીન (૧૯૮) સુમ્મ અફીદ્
ઉસસે પેહલે તુમ બેહકે હુએ થે (૩૮૩) ફિર બાત યે હૈ કે
મિન હૈસુ અફાદ્ન્નાસુ વસ્તગ઼્ફિરુલ્લાહ »
અય કુરૈશિયો તુમભી વહીંસે પલ્ટો જહાંસે લોગ પલટતે હૈં (૩૮૪)
ઈન્નલ્લા-હ ગ઼ફૂરુર્રહીમ (૧૯૯) ફ
ઔર અલ્લાહસે મુઆફી માંગો બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા
ઈઝા કદૈતુમ મનાસિકકુમ ફઝ-કુરુલ્લા-હ
મહેરબાન હૈ ફિર જબ અપને હજ્જકે કામ પૂરે કર ચુકો (૩૮૫)

મં ૧ ક-ઝિક-રિકુમ આબૉ-અકુમ ઔ અશદ-દ ઝિક-રા » ફ મિનન્નાસિ
તો અલ્લાહકા ઝિક્ર કરો જૈસે અપને બાપ-દાદાકા ઝિક્ર કરતે થે (૩૮૬) બલ્કે ઉસસે ઝિયાદા ઔર કોઈ
મંય્યકૂલુ રબ્બનૉ આતિના ફિદ-દુન્યા વ મા લહૂ ફિલ આખ઼િરતિ
આદમી યૂં કહતા હૈ કે અય રબ હમારે હમેં દુનિયામેં દે ઔર આખેરતમેં ઉસકા કુછ
મિન ખ઼લાક઼ (૨૦૦) વ મિન્હુમ મંય્યકૂલુ રબ્બનૉ આતિના
હિસ્સા નહીં ઔર કોઈ યૂં કહતા હૈ કે અય રબ હમારે હમેં દુનિયામેં
ફિદ-દુન્યા હ-સ-ન-તંવ-વ ફિલ આખ઼િરતિ હ-સ-ન-તંવ-વ ક઼િના
ભલાઈ દે ઔર હમેં આખેરતમેં ભલાઈ દે ઔર હમેં
આ ૫૫ અઝ઼ાબન્નાર ★ (૨૦૧) ઉલૉ-ઈ-ક લહુમ નસીબુમ-મિમ્મા ક-સબૂ » વલ્લાહુ
અઝાબે દોઝખસે બચા (૩૮૭) ઐસોંકો ઉ-કી કમાઈસે ભાગ હૈ (૩૮૮) ઔર અલ્લાહ જલ્દ હિસાબ
સરીઉલ - હિસાબ (૨૦૨) વઝ-કુરુલ્લા-હ ફી અય્યામિમ મઅ્-દૂદાત » ફ
કરનેવાલા હૈ (૩૮૯) ઔર અલ્લાહકી યાદ કરો ગિને હુએ દિનોંમેં (૩૯૦) તો
મન ત-અજ-જ-લ ફી યૌમૈનિ ફ લૉ ઈસ્મ અલૈહ ℮ વ મન
જલ્દી કરકે દો દિનમેં ચલા જાએ ઉસ પર કુછ ગુનાહ નહીં ઔર જો
ત-અખ઼્ખ઼-ર ફ લૉ ઈસ્મ અલૈહિ ॥ લિ મનિત્તક઼ા
રહ જાએ તો ઉસ પર ગુનાહ નહીં પરહેઝગારકે લિયે (૩૯૧) ઔર અલ્લાહસે ડરતે રહો

મસાઈલમેં ગૌર કરનાભી ઈસીમેં દાખિલ હૈ. ઝિક્ર બિલ જવારેહ યેહ હૈ કે આ'ઝા તાઅતે ઈલાહીમેં મશ્ગૂલ હો. જૈસે હજકે લિયે સફર કરના યેહ ઝિક્રબિલ જવારેહ મેં દાખિલ હૈ. નમાઝ તીનોં કીસ્મ કે ઝિક્ર પર મુશ્તમિલહૈ, તસ્બીહો તકબીર સનાઓ કિર્અત તો ઝિક્રે લિસાની હૈ ઔર ખુશૂઓ ખુઝૂ ઈખ્લાસ ઝિક્રે કલ્બી ઔર કયામ રૂકૂઓ સુજૂદ વગૈરહકા ઝિક્ર બિલ જવારેહ હૈ. ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમા ને ફરમાયા અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ તુમ તાઅત બજા લાકર મુઝે યાદ કરો મૈં તુમ્હેં અપની ઈમદાદ કે સાથ યાદ કરૂંગા. સહીહૈન કી હદીસમેં હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતાહૈ કે અગર બન્દા મુઝે તન્હાઈમે .દ કરતાહે તો મૈંભી ઉસકો ઐસેહી યાદ ફરમાતાહૂં ઔર અગર વોહ મુઝે જમાઅતમેં યાદ કરતાહૈ તો મૈં ઉસકો ઈસસે

ربع سيقول

وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ۝
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّعْجِبُكَ قَوْلُهٗ فِي الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا وَيُشْهِدُ اللّٰهَ عَلٰي مَا فِيْ قَلْبِهٖ ۙ وَهُوَ اَلَدُّ
الْخِصَامِ ۝ وَاِذَا تَوَلّٰى سَعٰى فِي الْاَرْضِ لِيُفْسِدَ
فِيْهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۭ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ
الْفَسَادَ ۝ وَاِذَا قِيْلَ لَهُ اتَّقِ اللّٰهَ اَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ
بِالْاِثْمِ فَحَسْبُهٗ جَهَنَّمُ ۭ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ۝ وَمِنَ
النَّاسِ مَنْ يَّشْرِيْ نَفْسَهُ ابْتِغَاۗءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ ۭ
وَاللّٰهُ رَءُوْفٌۢ بِالْعِبَادِ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا ادْخُلُوْا
فِي السِّلْمِ كَاۗفَّةً ۠ وَلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ۭ
اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۝ فَاِنْ زَلَلْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا
جَاۗءَتْكُمُ الْبَيِّنٰتُ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝
هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيَهُمُ اللّٰهُ فِيْ ظُلَلٍ مِّنَ

منزل

વત્તકૂલ્લા-હ વઅ્-લમૂ અન્નકુમ ઈલૈહિ
ઔર જાન રખો કે તુમ્હેં ઉસીકી તરફ
તુહ્-શરૂન (૨૦૩) વ મિનન્નાસિ મંય્યુઅ્-
ઉઠના હૈ ઔર બા'ઝ આદમી
જિબુ-ક કૌલુહૂ ફિલ હયાતિદ-દુન્યા વ
વોહ હૈ કે દુનિયાકી ઝિંદગીમેં ઉસકી બાત
યુશ- હિદુલ્લા-હ અ્લા મા ફી કલ્બિહી વ
તુઝે ભલી લગે (૩૯૨) ઔર અપને દિલ કી બાત પર અલ્લાહકો
હુ-વ અલદ-દુલ- ખિસામ (૨૦૪) વ ઈઝા
ગવાહ લાએ ઔર વોહ સબસે બળા ઝગળાલૂ હૈ ઔર જબ
ત-વલ્લા સઆ ફિલ-અર્દિ લિ યુફ-સિ-દ
પીઠ ફેરે તો ઝમીનમેં ફસાદ ડાલતા
ફીહા વ યુહ-લિકલહર્સ વન્નસ્લ વલ્લાહુ લા
ફિરે ઔર ખેતી ઔર જાનેં તબાહ કરે ઔર અલ્લાહ

યુહિબ્બુલ ફસાદ (૨૦૫) વ ઈઝા કી-લ લહુત્તકિલ્લા-હ અખઝતહુલ મં ૧
ફસાદસે રાઝી નહીં ઔર જબ ઉસસે કહા જાએ કે અલ્લાહસે ડરો તો ઉસે ઔર
ઈઝ-ઝતુ બિલ ઈસ્મિ ફ હસ્બુહૂ જહન્નમ વ લ બિઅસલમિહાદ (૨૦૬) વ
ઝિદ ચળ્હે ગુનાહકી (૩૯૩) ઐસે કો દોઝખ કાફી હૈ ઔર વોહ ઝરૂર બહોત બુરા બિછૌના હૈ ઔર
મિનન્નાસિ મંય્યશરી નફ-સહુબ-તિગા-અ મર્દાતિલ્લાહ વલ્લાહુ રઊફુમ બિલ
કોઇ આદમી અપની જાન બેચતા હૈ (૩૯૪) અલ્લાહકી મરઝી ચાહનેમેં ઔર અલ્લાહ બન્દોં પર
ઈબાદ (૨૦૭) યાઅય્યુહલ્લઝી-ન આમનુદ-ખુલૂ ફિસ્સિલ્મિ
મહેરબાન હૈ અય ઈમાનવાલો ઈસ્લામમેં પૂરે દાખિલ હો (૩૯૫)
કાફ-ફતંવ- વ લા તત્તબિઊ ખુતુવા તિશ- શૈતાન ઈન્નહૂ લકુમ
ઔર શૈતાનકે કદમોં પર ન ચલો (૩૯૬) બેશક વોહ તુમ્હારા ખુલા
અદુવ્વુમ-મુબીન (૨૦૮) ફ ઈન ઝ-લલ્તુમ મિમ્બઅ્-દિ મા જૉ-અત્કુમુલ
દુશ્મન હૈ ઔર અગર ઉસકે બાદ ભી બચ લો કે તુમ્હારે પાસ રૌશન હુકમ આ ચુકે (૩૯૭)
બય્યિનાતુ ફઅ્-લમૂ અન્નલ્લા-હ અઝીઝુન હકીમ (૨૦૯) હલ
તો જાન લો કે અલ્લાહ ઝબરદસ્ત હિકમતવાલા હૈ કાહે કે ઈન્તેઝારમેં હૈ (૩૯૮)
યન્ઝુરૂ-ન ઈલ્લા અંય્યઅતિ-ય-હુમુલ્લાહુ ફી ઝુલલિમ-મિનલ
મગર યહી કે અલ્લાહકા અઝાબ આએ છાએ હુએ બાદલોં મેં ઔર ફરિશ્તે ઉતરેં (૩૯૯) ઔર કામ હો

બેહતર જમાઅતમેં યાદ કરતાહૂં. કુરઆનો હદીસ મેં ઝિક્ર કે બહોત ફઝાઈલ વારિદહૈં ઔર યેહ હરતરહ કે ઝિક્ર કો શામિલ હૈ. ઝિક્રે બિલ જહર કો ભી ઔર ઝિક્રબિલ ઈખફાકો ભી (૨૭૯) હદીસ શરીફમેં હૈ કે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો જબ કોઈ સખ્ત મુહિમ પેશ આતી નમાઝમેં મશ્ગૂલ હો જાતે ઔર નમાઝસે મદદચાહને મેં નમાઝે ઈસ્તિસકા વ સલાતે હાજત દાખિલ હૈ (૨૮૦) શાને નુઝૂલ યેહ આયત શોહદાએ બદ્ર કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. લોગ શોહદાકે હકમેં કેહતેથે કે ફલાંકા ઈન્તેકાલ હો ગયા વો દુન્યાવી આસાઈશ સે મેહરૂમ હો ગયા. ઉનકે હકમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ (૨૮૧) મૌતકે બાદ હી અલ્લાહ તઆલા શોહદાકો હયાત અતા ફરમાતાહૈ. ઉનકી અરવાહ પર રિઝક પેશ કિયે જાતે હૈં. ઉન્હેં રાહતેં દી જાતી

الْغَمَامِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ ۚ وَإِلَى اللّٰهِ
تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۝ سَلْ بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ كَمْ آتَيْنٰهُمْ
مِّنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ ۗ وَمَن يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللّٰهِ مِنْ
بَعْدِ مَا جَآءَتْهُ فَإِنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝
زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ
مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا ۘ وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ ۗ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝
كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَّاحِدَةً ۟ فَبَعَثَ اللّٰهُ النَّبِيّٖنَ
مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۖ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ الْكِتٰبَ
بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ ۚ
وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِن بَعْدِ
مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۖ فَهَدَى اللّٰهُ
الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ

ગમામિ વલ્મલા-ઈકતુ વ કુદ઼િયલ-
યૂંકે ઔર સબ કામોંકી રજૂઅ
અમ્રુ ૦ વ ઈલલ- લાહિ તુર્જઉ઼લ-ઉમૂર ૦ (૨૧૦)
અલ્લાહ કી તરફ હૈ
સલ બની ઈસ્રા-ઈ-લ કમ આતૈનાહુમ મિન
બની ઈસ્રાઈલ સે પૂછો હમને
આયતિમ બય્યિનહ ૦ વ મંય્યુબદ-દિલ
કિત્ની રૌશન નિશાનિયાં ઉન્હેં દી (૪૦૦) ઔર જો અલ્લાહકી
નિઅ઼-મતલ્લાહિ મિમ્બઅ઼-દિ મા
આઈ હુઈ ને'મતકો બદલ દે (૪૦૧) તો
જા-અતહુ ફ ઈન્નલ્લા-હ શદીદુલ
બેશક અલ્લાહકા અઝાબ
ઈક઼ાબ (૨૧૧) ઝુય્યિ-ન લિલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરુલ
સખ્ત હૈ કાફિરોંકી નિગાહમેં

મં ૧ હ઼યાતુદ-દુન્યા વ યસ્ખ઼રૂ-ન મિનલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ૦ વલ્લઝ઼ી નત્તક઼ૌ
દુનિયાકી ઝિંદગી આરાસ્તા કી ગઈ (૪૦૨) ઔર મુસલમાનોંસે હંસતે હૈં (૪૦૩)
ફૌક઼હુમ યૌમલ ક઼િયામહ ૦ વલ્લાહુ યરઝુ઼કુ મંય્યશા-ઉ બિગ઼ૈરિ
ઔર ડરવાલે ઉનસે ઉપર હોંગે કયામતકે દિન (૪૦૪) ઔર ખુદા જિસે ચાહે
હિ઼સાબ (૨૧૨) કાનન્નાસુ ઉમ્મતંવ્વાહિ઼દ-તન ૦ ફ બ-અ-સ઼લ્લાહુન-
બે-ગિન્તી દે લોગ એક દીન પર થે (૪૦૫) ફિર અલ્લાહને અમ્બિયા
નબિય્યી-ન મુબશ્શિરી-ન વ મુન્ઝ઼િરી-ન ૦ વ અન્ઝ-લ મ-અ઼હુમુલ
ભેજે ખુશ-ખબરી દેતે (૪૦૬) ઔર ડર સુનાતે (૪૦૭) ઔર ઉનકે સાથ સચ્ચી
કિતા-બ બિલહ઼ક઼્ક઼િ લિયહ઼-કુ-મ બૈનન્નાસિ ફી મખ઼્ત-લફૂ ફીહ ૦ વ
કિતાબ ઉતારી (૪૦૮) કે વોહ લોગોંમેં ઉનકે ઈખ્તિલાફોંકા ફૈસ્લા કર દે ઔર
મખ઼્ત-લ-ફ ફીહિ ઈલ્લલ્લઝ઼ી-ન ઊતૂહુ મિમ્બઅ઼-દિ મા
કિતાબમેં ઈખ્તિલાફ ઉન્હોંને ડાલા જિનકો દી ગઈ થી (૪૦૯) બાદ ઉસકે કે
જા-અત્હુમુલ બય્યિનાતુ બગ઼યમ-બૈનહુમ ૦ ફ હ-દલ્લા હુલ્લઝ઼ી-ન
ઉનકે પાસ રૌશન હુકમ આ ચુકે (૪૧૦) આપસકી સરકશીસે તો અલ્લાહને
આમનૂ લિમખ઼્ત-લફૂ ફીહિ મિનલ હ઼ક઼્ક઼િ બિ ઈઝ઼-નિહ
ઈમાનવાલોંકો વોહ હક્ક બાત સુઝા દી જિસમેં ઝગળ રહે થે અપને હુકમસે

હૈં. ઉનકે અમલ જારી રેહતે હૈં. અજરો સવાબ બઢ઼તા રેહતા હૈ હદીસ શરીફમેં હૈ કે શોહદા કી રૂહેં સબ્ઝ પરિન્દોં કે કાલિબ મેં જન્નત કી સયર કરતી ઔર વહાં કે મેવે ઔર ને'મતેં ખાતી હૈં મસ્અલા અલ્લાહ તઆલાકે ફરમાંબરદાર બંદોંકો કબ્રમેં જન્નતી ને'મતેં મિલતી હૈં. શહીદ વોહ મુસલ્માન મુકલ્લિફ ઝાહિર હૈ જો તેઝ હથિયાર સે ઝુલ્મન મારા ગયાહો ઔર ઉસકે કત્લસે માલ ભી વાજિબ ન હુવાહો યા મા'રકએ જંગમેં મુર્દાયા ઝખ્મી પાયા ગયા ઔર ઉસને કુછ આસાઈશ ન પાઈ. ઈસ પર દુનિયામેં યેહ એહકામ હૈં કે ન ઉસકો ગુસ્લ દિયા જાએ ન કફન. અપને કપળોંહીમેં રખ્ખા જાય. ઉસી તરહ ઉસ પર નમાઝ પઢી જાય. ઉસી હાલતમેં દફન કિયા જાય. આખેરતમેં શહીદ કા બળા રુત્બહ હૈ. બા'ઝ શોહદા વોહ હૈં કે ઉનપર દુનિયાકે

وَاللّٰهُ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ
اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَاْتِكُمْ مَّثَلُ
الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسَّتْهُمُ الْبَاْسَآءُ وَ
الضَّرَّآءُ وَزُلْزِلُوْا حَتّٰى يَقُوْلَ الرَّسُوْلُ وَالَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا مَعَهٗ مَتٰى نَصْرُ اللّٰهِ اَلَآ اِنَّ نَصْرَ اللّٰهِ
قَرِيْبٌ يَسْـَٔلُوْنَكَ مَاذَا يُنْفِقُوْنَ قُلْ مَآ اَنْفَقْتُمْ
مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبِيْنَ وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ
وَابْنِ السَّبِيْلِ وَمَا تَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ
بِهٖ عَلِيْمٌ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ
وَعَسٰٓى اَنْ تَكْرَهُوْا شَيْـًٔا وَّهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَ
عَسٰٓى اَنْ تُحِبُّوْا شَيْـًٔا وَّهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللّٰهُ
يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الشَّهْرِ
الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيْهِ قُلْ قِتَالٌ فِيْهِ كَبِيْرٌ وَصَدٌّ

વલ્લાહુ યહ-દી મંય્યશાઁ-ઉ ઈલા સિરાતિમ
ઔર અલ્લાહ જિસે ચાહે સીધી રાહ
મુસ્તકીમ (૨૧૩) અમ હસિબ્તુમ અન
દિખાએ ક્યા ઈસ ગુમાનમેં હો કે
તદ-ખુલુલ જન્ન-ત વ લમ્મા યઅતિકુમ
જન્નતમેં ચલે જાઓગે ઔર અભી તુમ પર અગલોં કી-
મ-સલુલ્લઝી-ન ખલૌ મિન કબ્લિકુમ
સી રૂદાદ ન આઈ (૪૧૧) પહુંચી ઉન્હેં સખ્તી ઔર શિદ્દત
મસ્સત-હુમુલ બઅ-સાઁ-ઉ વદ-દર્રા-ઉ વ
ઔર હલા-હલા ડાલે ગએ યહાં તક કે કેહ ઉઠા
ઝુલ્ઝિલૂ હત્તા યકૂલર્રસૂલુ વલ્લઝી-ન
રસૂલ (૪૧૨) ઔર ઉસકે સાથકે ઈમાનવાલે કબ આએગી
આમનૂ મ-અહૂ મતા નસ્રુલ્લાહ ૰ અલાઁ
અલ્લાહકી મદદ (૪૧૩) સુનલો બેશક અલ્લાહકી
ઈન્ન નસ્રલ્લાહિ કરીબ (૨૧૪) યસ્અલૂન-ક માઝા યુન્ફિકૂન ૦ કુલમા અન્ફક્તુમ
મદદ કરીબ હૈ તુમસે પૂછતે હૈં (૪૧૪) ક્યા ખર્ચ કરેં તુમ ફરમાઓ જો કુછ માલ નેકીમેં ખર્ચ મં ૧
મિન ખૈરિન ફ લિલ-વાલિદૈનિ વલ-અક-રબી-ન
કરો તો વોહ માં-બાપ ઔર કરીબકે રિશ્તેદારોં ઔર યતીમોં ઔર મોહતાજોં ઔર
વલ્યતામા વલ્મસાકીનિ વબ-નસ્સબીલ ૰ વ મા તફ-અલૂ મિન
રાહગીરકે લિયે હૈ ઔર જો ભલાઈ કરો (૪૧૫) બે શક અલ્લાહ ઉસે
ખૈરિન ફ ઈન્નલ્લા-હ બિહી અલીમ (૨૧૫) કુતિ-બ અલૈકુમુલ-કિતાલુ
જાનતા હૈ (૪૧૬) તુમ પર ફર્ઝ હુવા ખુદાકી રાહમેં લડના ઔર વોહ તુમ્હેં ના-ગવાર હૈ (૪૧૭)
વ હુ-વ કુર-હુલ્લકુમ ૰ વ અસા અન તકરહૂ શૈઅંવ-વ હુ-વ ખૈરુલ્લકુમ ૦ વ
ઔર કરીબ હૈ કે કોઈ બાત તુમ્હેં બુરી લગે ઔર વોહ તુમ્હારે હક્કમેં બેહતર હો ઔર
અસા અન તુહિબ્બૂ શૈઅંવ- વ હુ-વ શર્રુલ્લકુમ ૰ વલ્લાહુ યઅ-લમુ
કરીબ હૈ કે કોઈ બાત તુમ્હેં પસંદ આએ ઔર વો તુમ્હારે હક્ક મેં બુરી હો
વ અન્તમુ લા તઅ-લમૂન ૦ (૨૧૬) યસ-અલૂન-ક અનિશ્શહ-રિલ- હરામિ
ઔર અલ્લાહ જાનતા હે ઔર તુમ નહીં જાનતે (૪૧૮) તુમસે પૂછતે હૈં માહે હરામમેં
કિતાલિન ફીહ ૰ કુલ કિતાલુન ફીહિ કબીર ૰ વ સદ-દુન
લડનેકા હુકમ (૪૧૯) તુમ ફરમાઓં ઉસમેં લડના બડા ગુનાહ હૈ (૪૨૦) ઔર અલ્લાહકી રાહસે રોકના

યેહ એહકામ તો જારી નહીં હોતે લેકિન આખિરતમેં ઉનકે લિયે શહાદતકા દર્જાહૈ. જૈસે ડૂબકર યા જલ કર યા દીવારકે નીચે દબકર મરનેવાલા તલબે ઈલ્મ સફરે હજ્જ ફર્ઝ રાહે ખુદામેં મરનેવાલા ઔર નિફાસ મેં મરનેવાલી ઔરત ઔર પેટકે મર્ઝ ઔર તાઊન ઔર ઝાતુલ જુનુબ ઔર સિલમેં ઔર જુમ્આકે રોઝ મરને વાલે વગૈરહ (૨૮૨) આઝમાઈશસે ફરમાંબરદાર ઔર ના ફરમાન કે હાલકા ઝાહિર કરના મુરાદ હૈ. (૨૮૩) ઈમામે શાફઈ અલયહિર્રહમહને ઈસ આયતકી તફસીરમેં ફરમાયા કે ખૌફસે અલ્લાહકા ડર, ભૂકસે રમઝાનકે રોઝે માલોંકી કમીસે ઝકાતો સદકાત દેના જાનોંકી કમીસે અમરાઝકે ઝરિયે મૌતેં હોના, ફલોંકી કમીસે અવલાદકી મૌત મુરાદહૈ. ઈસલિયેકે અવલાદ દિલ કા ફલ હોતી હૈ. હદીસ શરીફમેંહૈ સય્યદે

عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَكُفْرٌۢ بِهٖ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَاِخْرَاجُ اَهْلِهٖ مِنْهُ اَكْبَرُ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَالْفِتْنَةُ
اَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ۗ وَلَا يَزَالُوْنَ يُقَاتِلُوْنَكُمْ حَتّٰى
يَرُدُّوْكُمْ عَنْ دِيْنِكُمْ اِنِ اسْتَطَاعُوْا ۗ وَمَنْ
يَّرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ
فَاُولٰٓئِكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ
وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝
اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا
فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۙ اُولٰٓئِكَ يَرْجُوْنَ رَحْمَتَ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ
غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ يَسْــَٔلُوْنَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ ۗ قُلْ
فِيْهِمَآ اِثْمٌ كَبِيْرٌ وَّمَنَافِعُ لِلنَّاسِ ۖ وَاِثْمُهُمَآ اَكْبَرُ
مِنْ نَّفْعِهِمَا ۗ وَيَسْــَٔلُوْنَكَ مَاذَا يُنْفِقُوْنَ ەۗ قُلِ
الْعَفْوَ ۗ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ

અન સબીલિલ્લાહિ વ કુફ-રુમ બિહી
ઔર ઉસપર ઈમાન ન લાના
વલ-મસ્જિદિલ હરામિ ઉ વ ઈખ્રાજુ
ઔર મસ્જિદે હરામસે રોકના ઔર ઉસકે
અહ-લિહી મિન્હુ અક-બરુ ઈન્દલ્લાહિ
બસનેવાલોંકો નિકાલ દેના (૪૨૧) અલ્લાહકે નઝદીક
વલ ફિત્નતુ અક-બરુ મિનલ કત્લ ط વ
યે ગુનાહ ઉસસે ભી બળે હૈં ઔર ઉનકા ફસાદ (૪૨૨) કત્લસે
લા યઝાલૂ-ન યુકાતિલૂનકુમ હત્તા
સખ્ત-તર હૈ (૪૨૩) ઔર હમેશા તુમસે લળતે રહેંગે
યરુદ-દૂકુમ અન દીનિકુમ ઈનિસ્તતાઊ ط વ
યહાં તક કે તુમ્હેં તુમ્હારે દીનસે ફેર દે અગર બન પળે (૪૨૪) ઔર
મંય્યર- તદિદ મિન્કુમ અન દીનિહિ ફ
તુમમેં જો કોઈ અપને દીનસે ફિરે ફિર
યમુત વ હુ-વ કાફિરુન ફ ઉલૉ-ઈ-ક હબિતત અઅ-માલુહુમ ફિદ-દુન્યા
કાફિર હોકર મરે તો ઉન લોગોંકા કિયા અકારત ગયા દુનિયામેં
વલ-આખિરહ ج વ ઉલૉ-ઈ-ક અસ્હાબુન્નાર ج હુમ ફીહા ખાલિદૂન (૨૧૭)
ઔર આખેરતમેં (૪૨૫) ઔર વોહ દોઝખવાલે હૈં ઉન્હેં ઉસમેં હમેશા રહના
ઈન્નલ્લઝી-ન આમનૂ વલ્લઝી-ન હાજરૂ વ જાહદૂ ફી સબીલિલ્લાહિ
વોહ જો ઈમાન લાએ ઔર વોહ જિન્હોંને અલ્લાહકે લિયે અપને ઘર-બાર છોળે ઔર અલ્લાહકી
ઉલૉ-ઈ-ક યરજૂ-ન રહ-મતલ્લાહ ط વલ્લાહુ ગફૂરુર્રહીમ (૨૧૮)
રાહમેં લળે વોહ રહમતે ઈલાહીકે ઉમ્મીદવાર હૈં ઔર અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહરબાન હૈ (૪૨૫) (અલિફ)
યસ- અલૂન-ક અનિલખમ્રિ વલ મૈસિર ط કુલ ફીહિમા ઈસ્મુન
તુમસે શરાબ ઔર જૂએકા હુકમ પૂછતે હૈં તુમ ફરમા દો કે
કબીરુંવ-વ મનાફિઉ લિન્નાસિ ز વ ઈસ્મુહુમા અક-બરુ મિન્નફ-ઈહિમા
ઉન દોનોંમેં બળા ગુનાહ હૈ ઔર લોગોંકે કુછ દુન્યવી નફાભી
વ યસ- અલૂન-ક મા ઝા યુન્ફિકૂન ة કુલિલ અફ-વ ط કઝાલિ-ક
ઔર ઉનકા ગુનાહ ઉનકે નફેસે બળા હૈ (૪૨૬) ઔર તુમસે પૂછતે હૈં કે કયા ખર્ચ કરે (૪૨૭) તુમ ફરમાવ જો
યુબય્યિનુલ્લાહુ લકુમુલ આયાતિ લ-અલ્લકુમ
ફાઝિલ બચે (૪૨૮) ઈસી તરહ અલ્લાહ તુમ સે આયતેં બયાન ફરમાતા હૈ

આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા જબ કિસી બન્દે કા બચ્ચા મરતા હૈ, અલ્લાહ તઆલા મલાએકહ સે ફરમાતા હૈ. તુમને મેરે બન્દે કે બચ્ચેકી રૂહ કબ્ઝકી. વોહ અર્ઝ કરતે હૈં કે હાં યા રબ. ફિર ફરમાતા હૈ તુમને ઉસકે દિલકા ફલ લે લિયા. અર્ઝ કરતે હૈં હાં યા રબ. ફરમાતા હૈ ઉસ પર મેરે બંદેને કયા કહા. અર્ઝ કરતે હૈં ઉસને તેરી હમ્દ કી ઔર "ઈન્ના લિલ્લાહે વઈન્ના ઈલયહે રાજેઊન" પળ્હા. ફરમાતા હૈ ઈસકે લિયે જન્નતમેં મકાનબનાઓ ઔર ઉસકા નામ બયતુલ હમ્દ રખો.
હિકમત: મુસીબતકે પેશ આનેસે કબ્લ ખબર દેનેમેં કઈ હિકમતે હૈં. એકતો યેહ કે ઉસસે આદમીકો વકતે મુસીબત સબ્ર આસાન હો જાતાહૈ. એક યેહ કે જબ કાફિર દેખે કે મુસલમાન બલાઓ મુસીબત કે વકત સાબિરો શાકિર ઔર ઈસ્તિકલાલ

تَتَفَكَّرُونَ ۝ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۗ وَيَسْأَلُونَكَ
عَنِ الْيَتَامَىٰ ۖ قُلْ إِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ ۖ وَإِنْ
تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ الْمُفْسِدَ مِنَ
الْمُصْلِحِ ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَعْنَتَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝
وَلَا تَنكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَّ ۚ وَلَأَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ
خَيْرٌ مِّن مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ ۗ وَلَا تُنكِحُوا
الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا ۚ وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّن
مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ۗ أُولَٰئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ ۖ
وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ ۖ
وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝
وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ ۖ قُلْ هُوَ أَذًى فَاعْتَزِلُوا
النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ ۖ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ
يَطْهُرْنَ ۖ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ

ત-ત-ફક્કરૂ-ન » (૨૧૯) ફિદદુન્યા વલ-
કે કહીં તુમ દુનિયા ઔર
આખિરહ » વ યસ- અલૂન-ક અનિલ
આખેરતકે કામ સોચકર કરો (૪૨૯) ઔર તુમસે
યતામા » કુલ ઈસ્લાહુલ્લહુમ ખૈર » વ ઈન
યતીમોંકા મસ્અલા પૂછતે હૈં (૪૩૦) તુમ ફરમાઓ ઉનકા ભલા
તુખાલિતૂહુમ ફ ઈખ્વાનુકુમ » વલ્લાહુ
કરના બહેતર હૈ ઔર અગર અપના ઉનકા ખર્ચ મિલા લો
યઅ-લમુલ-મુફસિ-દ મિનલમુસ્લિહ » વ
તો વોહ તુમ્હારે ભાઈ હૈં ઔર ખુદા ખૂબ જાનતા હૈ
લૌ શા- અલ્લાહુ લ-અઅ-ન-તકુમ » ઈન્નલ્લા-હ
બિગાળનેવાલેકો સંવારને વાલેસે ઔર અલ્લાહ ચાહતા તો તુમ્હેં
અઝીઝુન હકીમ (૨૨૦) વ લા તન્કિહુલ
મશક્કતમેં ડાલતા બેશક અલ્લાહ ઝબરદસ્ત હિકમતવાલા હૈ ઔર

મુશ્રિકાતિ હત્તા યુઅમિન્ન » વ લ અ-મ-તુમ મુઅ-મિન-તુન ખૈરુમ્મિમ મં ૧
શિર્કવાલી ઔરતોંસે નિકાહ ન કરો જબ તક મુસલમાન ન હો જાએ (૪૩૧) ઔર બેશક મુસલમાન લૌંડી
મુશ્રિકતિંવ-વ લૌ અઅ-જ-બત્કુમ ٭ વ લા તુન્કિહુલ મુશ્રિકી-ન
મુશ્રિકા સે અચ્છી હૈ (૪૩૨) અગરચે તુમ્હેં વોહ ભાતી હો ઔર મુશ્રિકોંકે નિકાહમેં
હત્તા યુઅ-મિનૂ » વ લ અબ્દુમ-મુઅ-મિનુન ખૈરુમ મિમ-મુશ્રિકિંવ-વ
ન દો જબતક વોહ ઈમાન ન લાએં (૪૩૩) ઔર બેશક મુસલમાન ગુલામ મુશ્રિક સે અચ્છા હૈ
લૌ અઅ-જ-બકુમ » ઉલા-ઈ-ક યદઊ-ન ઈલન્નાર ٭ વલ્લાહુ યદઊ ઈલલ્જન્નતિ
અગરચે વોહ તુમ્હેં ભાતા હો વોહ દોઝખ કી તરફ બુલાતે હૈં (૪૩૪) ઔર અલ્લાહ જન્નત
વલ્મગ઼ફિરતિ બિ ઈઝ્-નિહ ٭ વ યુબય્યિનુ આયા-તિહી લિન્નાસિ લ-અલ્લહુમ
ઔર બખ્શિશ કી તરફ બુલાતા હૈ અપને હુકમસે ઔર અપની આયતેં લોગોંકે લિયે બયાન કરતા હૈ કે કહીં
ય-ત-ઝક્કરૂન ૬૦ (૨૨૧) વ યસ-અલૂન-ક અનિલ મહીદ » કુલ હુ-વ ع ૮
વોહ નસીહત માનેં ઔર તુમસે પૂછતે હૈં હૈઝકા હુકમ (૪૩૫) તુમ ફરમાઓ વોહ નાપાકી હૈ તો
અ-ઝન » ફઅ-તઝિલુન્નિસા-અ ફિલ્મહીદિ » વ લા તક્-રબૂ હુન્ન હત્તા
ઔરતોંસે અલગ રહો હૈઝકે દિનોં ઔર ઉનસે નઝદીકી ન કરો જબ તક પાક ન હો લેં ફિર જબ પાક હો જાએં
યત્-હુર-ન ٭ ફ ઈઝા ત-તહ-હર-ન ફઅતૂ-હુન્ન મિન હૈસુ અ-મ-ર-કુમુલ
તો ઉનકે પાસ જાવ જહાંસે તુમ્હેં અલ્લાહને હુકમ દિયા બેશક અલ્લાહ પસંદ

કે સાથ અપને દીન પર કાઈમ રેહતા હૈ તો ઉન્હેં દીનકી ખૂબી માલૂમ હો ઔર ઉસકી તરફ રગબતહો. એક યેહ કે આને વાલી મુસીબત કી કબ્લે વકૂઅ ઈત્તેલા ગૈબી ખબર ઔર નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કા મોજિઝા હૈ. એક હિકમત યેહ કે મુનાફેકીન કે કદમ ઈત્તેલાકી ખબરસે ઉખળ જાએ ઔર મોમિનો મુનાફિક મેં ઈમ્તિયાઝ હોજાએ (૨૮૪) હદીસ શરીફમેં હૈ કે વકત મુસીબતકે ઈન્ના લિલ્લાહે વઈન્ના ઈલયહે રાજેઊન પઢના રેહમતે ઈલાહી કા સબબ હોતાહૈ. યેહભી હદીસ મેં હૈકે મોમિનકી તકલીફ કો અલ્લાહ તઆલા કફ્ફારએ ગુનાહ બનાતા હૈ (૨૮૫) સફાવમર્વહ મકકહ મુકર્રમહ કે દો પહાળ હૈં. જો કાબા મોઅઝઝમહ કે મુકાબિલ જાનિબે મશરિક વાકેઅ હૈં. મર્વહ શુમાલ કી તરફ માઈલ ઔર સફા જુનૂબ કી તરફ

اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ
نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّىٰ شِئْتُمْ ۖ
وَقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُم
مُّلَاقُوهُ ۗ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً
لِّأَيْمَانِكُمْ أَن تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ
النَّاسِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ لَّا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ
بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتْ
قُلُوبُكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ
مِن نِّسَائِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ۖ فَإِن فَاءُوا
فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ
فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ
بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ ۚ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَن
يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِن كُنَّ

લાહુ ઈન્નલ્લા-હ યુહિબ્બુત તવ્વાબી-ન
કરતા હૈ બહોત તૌબા કરનેવાલોંકો
વ યુહિબ્બુલ મુ-ત-તહ-હિરીન (૨૨૨)
ઔર પસંદ રખતા હૈ સુથરોંકો
નિસૉ-ઊકુમ હર-સુલ્લકુમ ફઅતૂ હર-સકુમ
તુમ્હારી ઔરતેં તુમ્હારે લિયે ખેતિયાં હૈં તો આઓ અપની
અન્ના શિઅતુમ વ કદ-દિમૂ લિ અન્ફુસિકુમ
ખેતીયોંમેં જિસ તરહ ચાહો (૪૩૬) ઔર અપને ભલેકા કામ પહેલે કરો
વત્તકુલ્લા-હ વઅ-લમૂ અન્નકુમ-મુલાકૂહ વ
(૪૩૭) ઔર અલ્લાહસે ડરતે રહો ઔર જાન રખો કે
બશ્શિરિલ-મુઅમિનીન (૨૨૩) વ લા
તુમ્હેં ઉસસે મિલના હૈ ઔર અય મેહબૂબ બશારત દો
તજ-અલુલ્લા-હ ઉર્દતલ લિઐમાનિકુમ અન
ઈમાન વાલોંકો ઔર અલ્લાહ કો અપની
મં ૧
તબર્રૂ વ તત્તકૂ વ તુસ્લિહૂ બૈનન્નાસ વલ્લાહુ સમીઉન અલીમ (૨૨૪)
કસમોંકા નિશાના ન બનાલો (૪૩૮) કે એહસાન ઔર પરહેઝગારી ઔર લોગોં મેં સુલ્હ કરને કી કસમ કરલો
લા યુઆખિઝુ કુમુલ્લાહુ બિલ્લગ-વિ ફી ઐમાનિકુમ વ લાકિંય્યુ-આખિઝુકુમ
ઔર અલ્લાહ સુનતા જાનતા હૈ અલ્લાહ તુમ્હેં નહીં પકળતા ઉન કસમોંમેં જો બે-ઈરાદા
બિમા ક-સ-બત કુલૂબુકુમ વલ્લાહુ ગફૂરુન હલીમ (૨૨૫) લિલ્લઝી-ન
ઝુબાનસે નિકલ જાએ હાં ઉસ પર ગિરફત ફરમાતા હૈ જો કામ તુમ્હારે દિલોંને કિએ (૪૩૯) ઔર
યુઅલૂ-ન મિન્નિસ્સૉ-ઈ-હિમ તરબ્બુસુ અર્બ-અતિ અશ-હુર ફ
અલ્લાહ બખ્શનેવાલા હિલ્મવાલા હૈ ઔર વોહ જો કસમ ખા બૈઠતે હૈં અપની ઔરતોં કે પાસ
ઈન ફા-ઊ ફ ઈન્નલ્લા-હ ગફૂરુર્રહીમ (૨૨૬) વ ઈન અ-ઝ-મુત્તલા-ક
જાનેકી ઉન્હેં ચાર મહીનેકી મોહલત હૈ પસ અગર ઈસ મુદતમેં ફિર આએ તો અલ્લાહ
ફ-ઈન્નલ્લા-હ સમીઉન અલીમ (૨૨૭) વલ્મુતલ્લકાતુ ય-ત-રબ્બસ-ન
બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ ઔર અગર છોળ દેનેકા ઈરાદા પક્કા કર લિયા તો અલ્લાહ સુનતા જાનતા હૈ (૪૪૦)
બિ અન્ફુસિહિન્ન સલાસ-ત કુરૂ-અ વ લા યહિલ્લુ લહુન્ન અંય-
ઔર તલાકવાલિયાં અપની જાનોંકો રોકે રહેં તીન હૈઝ તક (૪૪૧) ઔર ઉન્હેં હલાલ નહીં કે છુપાએ વોહ જો
યક્તુમ-ન મા ખ-લ-કલ્લાહુ ફી અરહામિહિન્ન ઈન્કુન્ન
અલ્લાહને ઉનકે પેટમેં પૈદા કિયા (૪૪૨) અગર અલ્લાહ ઔર કયામત પર

જબલે અબી કુબૈસ કે દામન મેં હૈ. હઝરત હાજેરહ ઔર હઝરત ઈસ્માઈલ અલયહિસ્સલામ ને ઈન દોનોં પહાળોંકે કરીબ ઉસ મકામ પર જહાં ચાહે ઝમઝમ હૈ. બ હુકમે ઈલાહી સુકૂનત ઈખ્તિયાર ફરમાઈ. ઉસ વકત યેહ મકામ સંગલાખ (પથરીલા) બયાબાન થા. ન યહાં સબ્ઝા થા, ન પાની, ન ખુર્દોનોશ કા કોઈ સામાન. રઝાએ ઈલાહીકે લિયે ઈન મકબૂલ બંદોને સબ્ર કિયા. હઝરત ઈસ્માઈલ અલયહિસ્સલામ બહોત ખુર્દસાલ (કમઉમર) થે. તિશ્નગીસે જબ ઉનકી જાં-બ-લબીકી હાલત હુઈ તો હઝરતે હાજેરહ બેતાબ હોકર કોહે સફા પર તશરીફ લે ગઈ. વહાંભી પાની ન પાયા તો ઉતર કર નશેબ (નીચે) કે મૈદાનમેં દૌળતી હુઈ મર્વહ તક પહોંચી. ઈસ તરહ સાત મરતબા ગર્દિશ હુઈ ઔર અલ્લાહ તઆલાને ઈન્નલ્લાહ મઅસ્સાબેરીન કા

يُؤْمِنَّ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۭ وَبُعُوْلَتُهُنَّ اَحَقُّ
بِرَدِّهِنَّ فِيْ ذٰلِكَ اِنْ اَرَادُوْٓا اِصْلَاحًا ۭ وَلَهُنَّ
مِثْلُ الَّذِيْ عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۠ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ
دَرَجَةٌ ۭ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝ اَلطَّلَاقُ مَرَّتٰنِ ۠
فَاِمْسَاكٌۢ بِمَعْرُوْفٍ اَوْ تَسْرِيْحٌۢ بِاِحْسَانٍ ۭ وَلَا يَحِلُّ
لَكُمْ اَنْ تَاْخُذُوْا مِمَّآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ شَيْـــًٔا اِلَّآ اَنْ
يَّخَافَآ اَلَّا يُقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ ۭ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا
يُقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ ۙ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِـيْمَا
افْتَدَتْ بِهٖ ۭ تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ فَلَا تَعْتَدُوْھَا ۚ
وَمَنْ يَّتَعَدَّ حُدُوْدَ اللّٰهِ فَاُولٰۗىِٕكَ ھُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۝
فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهٗ مِنْۢ بَعْدُ حَتّٰي تَنْكِحَ
زَوْجًا غَيْرَهٗ ۭ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ
اَنْ يَّتَرَاجَعَآ اِنْ ظَنَّآ اَنْ يُّقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ ۭ وَتِلْكَ

منزل ١

યુઅમિન્ન બિલ્લાહિ વલ- યૌમિલ-આખિર ۦ વ
ઈમાન રખતી હૈં (૪૪૩) ઔર ઉનકે શૌહરોંકો ઉસ
બુઊ- લતુહુન્ન અહ્‌ક્કુ બિરદ-દિ હિન્ન ફી
મુદ્દતકે અંદર ઉનકે ફેર લેનેકા હક્ક પહુંચતા હૈ અગર
ઝાલિ-ક ઈન અરાદૂ ઈસ્‌લાહા ۦ વ લહુન્ન
મિલાપ ચાહેં (૪૪૪) ઔર ઔરતોંકા ભી હક્ક એસા હી હૈ
મિસ્‌લુલ્લઝી અલૈહિન્ન બિલ- મઅ-રૂફિ ۦ વ
જૈસા ઉન પર હૈ શરઅ કે મુવાફિક (૪૪૫) ઔર
લિર્રિજાલિ અલૈહિન્ન દ-ર-જહ ۦ વલ્લાહુ
મર્દોંકો ઉન પર ફઝીલત હૈ ઔર અલ્લાહ ગાલિબ
અઝીઝુન હકીમ ۝ (૨૨૮) અત્‌તલાકુ (૬)
હિકમતવાલા હૈ યે તલાક (૪૪૬) દો બાર
મર્રતાનિ ۦ ફ ઈમ્સાકુમ-બિમઅ-રૂફિન ઔ
તક હૈ ફિર ભલાઈકે સાથ રોક લેના હૈ (૪૪૭)

તસ્રીહુમ- બિ ઈહ્‌- સાન ۦ વલા યહિલ્લુ લકુમ અન તઅખુઝૂ મિમ્મા
યા નેકૂઈ કે સાથ છોળ દેના હૈ (૪૪૮) ઔર તુમ્હેં રવા નહીં કે જો કુછ ઔરતોંકો
આતૈતુમૂ હુન્ન શૈઅન ઈલ્લા અંય્યખાફા અલ્લા યુકીમા હુદૂદલ્લાહ-
દિયા (૪૪૯) ઉસમેંસે કુછ વાપસ લો (૪૫૦) મગર જબ દોનોંકો અંદેશા હો કે અલ્લાહકી હદેં
ફઈન ખિફ -તુમ અલ્લા યુકીમા હુદૂદલ્લાહિ ۦ ફલા જુના-હ અલૈહિમા
કાઈમ ન કરેંગે (૪૫૧) ફિર અગર તુમ્હેં ખૌફ હો કે વોહ દોનોં ઠીક
ફીમફ-તદત બિહ ۦ તિલ-ક હુદૂદલ્લાહિ ફ-લા તઅ-તદૂહા ۦ વ
ઉન્હી હદોં પર ન રહેંગે તો ઉન પર કુછ ગુનાહ નહીં ઉસમે જો બદલા દે કર ઔરત છુટ્ટી લે (૪૫૨) યે અલ્લાહકી
મંય્ય-ત-અદ-દ હુદૂદલ્લાહિ ફઉલા- ઈ-ક હુમુઝ્‌-ઝાલિમૂન (૨૨૯) ફ
હદેં હૈં ઉનસે આગે ન બળ્હો ઔર જો અલ્લાહકી હદોંસે આગે બળ્હે તો વહી લોગ ઝાલિમ હૈં ફિર
ઈન તલ્લ-કહા ફલા તહિલ્લુ લહૂ મિમ્બઅ-દુ હત્તા તન્કિ-હ
અગર તીસરી તલાક ઉસે દી તો અબ વોહ ઔરત ઉસે હલાલ ન હોગી જબ તક
ઝૌજન ગૈરહ ۦ ફઈન તલ્લ-કહા ફલા જુના-હ અલૈહિમા અંય્ય-ત-
દૂસરે ખાવિંદકે પાસ ન રહે (૪૫૩) ફિર વોહ દૂસરા અગર ઉસે તલાક દે દે તો ઉન દોનોં પર ગુનાહ નહીં કે ફિર
રાજઆ ઈન ઝન્ના અંય્યુકીમા હુદૂદલ્લાહ ۦ વતિલ-ક
આપસમેં મિલ જાએં (૪૫૪) અગર સમઝતે હોં કે અલ્લાહકી હદેં નિબાહેંગે ઔર યે

જલ્વહ ઈસ તરહ ઝાહિર ફરમાયા કે ગૈબસે એક ચશ્મા ઝમ ઝમ નમુદાર કિયાઔર ઉનકે સચ્ચે ઈખ્લાસ કી બરકતસે ઉનકે ઈત્તેબાઅમેં ઉનદોનોં પહાળોંકે દરમિયાન દૌળને વાલોંકો મકબૂલે બારગાહ કિયા ઔર ઉન દોનોંકો મહલ ઈજાબતે દુઆ (દુઆ કે કુબૂલ હોનેકી જગહ) બનાયા (૨૮૬) શઆએરુલ્લાહ સે દીનકે આ'લામ યા'ની નિશાનિયાં મુરાદહૈં. ખ્વાહ વોહ મકાનાતહોં જૈસે કા'બહ, અરફાત-મુઝદલ્ફાહ-જમારે- સલાસહ-સફા-મરવાહ-મિના મસાજિદ યા અઝમેનહ જૈસે રમઝાન અશહરેહરામ ઈદે ફીત્ર વ અઝ્હા-જુમા - અય્યામે-તશરીક યા દૂસરે અલામાત જૈસે અઝાન, ઈકામતે નમાઝ બાજમાઅત નમાઝે જુમ્મા, નમાઝે ઈદૈન, ખત્નહ યેહ સબ શાઈરે (નિશાની) દીન હૈં. (૨૮૭) શાને નુઝૂલ ઝમાનએ જાહેલિયતમેં

حُدُودُ اللهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ
النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا
لِتَعْتَدُوا وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ
وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللهِ هُزُوًا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللهِ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتٰبِ
وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهِ وَاتَّقُوا اللهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ
اللهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ
فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ
أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضَوْا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ذٰلِكَ
يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ ذٰلِكُمْ أَزْكٰى لَكُمْ وَأَطْهَرُ وَاللهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ
لَا تَعْلَمُونَ ۝ وَالْوَالِدٰتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ

હુદૂદુલ્લાહિ યુબય્યિનુહા લિ કૌમિંય્યઅ-લમૂન
અલ્લાહકી હદેં હૈં જિન્હેં બયાન કરતા હૈ દાનિશ-મંદોંકે લિયે
(૨૩૦) વ ઈઝા તલ્લકતુ- મુન્નિસા-અ
ઔર જબ તુમ ઔરતોંકો તલાક દો
ફ-બ-લગ઼-ન અ-જ-લહુન્ન ફ અમ્સિકૂ
ઔર ઉનકી મીઆદ આ લગે (૪૫૫) તો ઉસ વકત તક
હુન્ન બિ-મઅ-રૂફિન ઔ સર્રિહૂહુન્ન
યા ભલાઈકે સાથ રોક લો (૪૫૬) યા નેકૂઈકે સાથ છોળ દો (૪૫૭)
બિમઅ-રૂફિવ- વલા તુમ્સિકૂ હુન્ન
ઔર ઉન્હેં ઝરર દેનેકે લિયે રોકના ન હો કે હદસે બઢ્હો
દ઼િરારલ-લિતઅ-તદૂ વ મંય્યફ-અલ ઝ઼ાલિ-ક
ઔર જો ઐસા કરે વોહ અપના હી નુકસાન કરતા હૈ (૪૫૮)
ફ-કદ ઝ઼-લ-મ નફ-સહુ વલા તત્તખિ઼ઝૂ
ઔર અલ્લાહ કી આયતોં કો ઠઠ્ઠા ન બનાલો (૪૫૯) ઔર

મં ૧

આયાતિલ્લાહિ હુઝુવંવ્વઝ-કુરૂ નિઅ-મ-તલ્લાહિ અલૈકુમ વમા અન્ઝ-લ
યાદ કરો અલ્લાહકા એહસાન જો તુમ પર હૈ (૪૬૦) ઔર વોહ જો તુમ પર કિતાબ ઔર હિકમત (૪૬૧) ઉતારી
અલૈકુમ મિનલ-કિતાબિ વલ-હિકમતિ યઈઝુકુમ બિહ વત્તકુલ્લા-હ
તુમ્હેં નસીહત દેનેકો ઔર અલ્લાહસે ડરતે રહો ઔર જાન રખો કે
વઅ-લમૂ અન્નલ્લા-હ બિ કુલ્લિ શૈ-ઈન અલીમ ★ (૨૩૧) વ ઈઝા તલ્લકતુ-
અલ્લાહ સબ-કુછ જાનતા હૈ (૪૬૨) ઔર જબ તુમ ઔરતોંકો તલાક દો ઔર
મુન્નિસા-અ ફ-બ-લગ઼-ન અ-જ-લહુન્ન ફલા તઅ-દુલૂહુન્ન
ઉનકી મીઆદ પૂરી હો જાએ (૪૬૩) તો અય ઔરતોંકે વાલિયો ઉન્હેં ન રોકો ઈસસે કે
અંય્યન-કિહ઼-ન અઝ-વાજહુન્ન ઈઝા તરાદ઼ૌ બૈનહુમ બિલ્મઅ-રૂફ ઝ઼ાલિ-ક
અપને શોહરોંસે નિકાહ કરલેં (૪૬૪) જબ કે આપસમેં મુવાફિકે શરઅ રઝામંદ હો જાએં (૪૬૫) યે નસીહત
યૂઅઝુ બિહી મન કા-ન મિન્કુમ યુઅ-મિનુ બિલ્લાહિ વલ્યૌમિલ-આખિ
ઉસે દી જાતી હૈ જો તુમમેંસે અલ્લાહ ઔર કયામત પર ઈમાન રખતા હો
ઝ઼ાલિકુમ અઝ-કા લકુમ વ અત્હર વલ્લાહુ યઅ-લમુ વ અન્તુમ લા
યે તુમ્હારે લિયે ઝિયાદા સુથરા ઔર પાકીઝા હૈ ઔર અલ્લાહ જાનતા હૈ ઔર તુમ
તઅ- લમૂન (૨૩૨) વલ-વાલિદાતુ યુર્દિઅ-ન ઔલાદહુન્ન
નહીં જાનતે ઔર માએં દૂધ પિલાએં અપને બચ્ચોંકો (૪૬૬)

૬ પારા

સફાવમર્વહ પર દો બુત રખ્ખે થે. સફા પર જો બુતથા ઉસકા નામ અસાફ ઔર જો મરવા પર થા ઉસકા નામ નાએલાહ થા. કુફ્ફાર જબ સફામર્વહ કે દરમિયાન સઈ કરતે તો ઉન બુતોં પર તાઅઝીમન હાથ ફેરતે. એહદે ઈસ્લામ મેં બુત તો તોળ દિયે ગએ લેકીન ચૂંકે કુફ્ફાર યહાં મુશરિકાના ફે'લ કરતે થે ઈસલિયે મુસલમાનોંકો સફા વ મર્વહકે દરમિયાન સઈ કરના ગિરાં હુવા કે ઈસમેં કુફ્ફાર કે મુશરિકાના ફે'લ કે સાથ કુછ મુશાબેહત હૈ. ઈસ આયતમેં ઉનકા ઈત્મીનાન ફરમા દિયા ગયા કે ચૂંકે તુમ્હારી નિય્યત ખાલિસ ઈબાદતે ઈલાહીકી હૈ. તુમ્હેં અંદેશએ મુશાબેહત નહી ઔર જિસ તરહ કા'બા કે અંદર ઝમાનએ જાહેલિયત મેં કુફ્ફારને બુત રખ્ખેથે. અબ એહદે ઈસ્લામમેં બુત ઉઠા દિયે ગએ ઔર કા'બા શરીફકા તવાફ દુરસ્ત રહા ઔર

حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ
وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ
لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا لَا تُضَارَّ وَالِدَةٌ
بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِوَلَدِهِ وَعَلَى الْوَارِثِ
مِثْلُ ذَٰلِكَ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا
وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ
تَسْتَرْضِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ
مَا آتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ
مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ
أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ
بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝ وَلَا

હૌલૈનિ કામિલૈનિ લિ મન અરા-દ
પૂરે દો બરસ ઉસકે લિયે જો દૂધકી મુદ્દત
અંય્યુતિમ-મર્રદાઅહ • વ-અ-લલ-મૌલૂદિ
પૂરી કરની ચાહે (૪૬૭) ઔર જિસકા બચ્ચા હૈ (૪૬૮) ઉસ પર
લહૂ રિઝકુ હુન્ન વ કિસ્વતુહુન્ન બિલ
ઔરતોંકા ખાના ઔર પહેનના હૈ હસબે દસ્તૂર (૪૬૯) કિસી
મઅ-રૂફિ • લા તુકલ્લફુ નફ- સુન ઈલ્લા
જાન પર બોઝ ન રખા જાએગા મગર ઉસકે મકદૂર ભર
વુસ-અહા • લા તુદ્દાર-ર વાલિદતુમ બિ
માંકો ઝરર ન દિયા જાએ ઉસકે બચ્ચેસે (૪૭૦) ઔર ન
વ- લદિહા વલા મૌલૂદુલ્લહૂ બિ
ઔલાદવાલેકો ઉસકી ઔલાદ સે (૪૭૧) યા માં ઝરર ન દે
વ-લદિહી • વ અ-લલ-વારિસિ મિસ્લુ ઝાલિક
અપને બચ્ચેકો ઔર ન ઔલાદવાલા અપની ઔલાદકો (૪૭૨)

ફઈન અરાદા ફિસાલન અન તરાદિમ-મિન્હુમા વ તશાવુરિન ફલા
ઔર જો બાપકા કાઈમ મકામ હૈ ઉસ પર ભી ઐસા હી વાજિબ હૈ ફિર અગર
જુના-હ અલૈહિમા • વઈન અરત્તુમ અન તસ્તર્દિઊ ઔલાદકુમ ફલા
માં-બાપ દોનોં, આપસકી રઝા ઔર મશ્વરેસે દૂધ છુળાના ચાહેં તો ઉન પર ગુનાહ નહીં ઔર અગર તુમ
જુના-હ અલૈકુમ ઈઝા સલ્લમ્તુમ માં આતૈતુમ બિલ્મઅ-રૂફ
ચાહો કે દાઈયોંસે અપને બચ્ચોંકો દૂધ પિલવાઓ તો ભી તુમ પર મુઝાયકા નહીં જબ કે જો દેના ઠેહરા થા ભલાઈકે
વત્તકુલ્લા-હ વઅ-લમૂ અન્નલ્લા-હ બિમા તઅ-મલૂ-ન બસીર (૨૩૩)
સાથ ઉન્હેં અદા કર દો ઔર અલ્લાહસે ડરતે રહો ઔર જાન રખો કે અલ્લાહ તુમ્હારે કામ દેખ રહા હૈ
વલ્લઝી-ન યુ-ત-વફ- ફૌ-ન મિન્કુમ વ ય-ઝરૂ-ન અઝવાજંય્ય-ત
ઔર તુમમેં જો મરેં ઔર બીબિયાં છોળેં વોહ ચાર મહીને દસ દિન
રબ્બસ-ન બિ અન્ફુસિહિન્ન અર્બ-અ-ત અશ્હુરિંવ-વ અશરા • ફઈઝા બ-લગ-ન
અપને આપકો રોકે રહેં (૪૭૩) તો જબ ઉનકી ઈદ્દત પૂરી હો જાએ તો
અ-જ-લહુન્ન ફ-લા જુના-હ અલૈકુમ ફીમા ફ-અલ-ન ફી અન્ફુસિહિન્ન
અય વાલિયો ! તુમ પર મુવાખેઝા નહીં ઉસ કામમેં જો ઔરતેં અપને મુઆમ્લે મેં
બિલ્મઅ-રૂફિ • વલ્લાહુ બિમા તઅ-મલૂ-ન ખબીર (૨૩૪) વલા
મુવાફિકે શરઅ કરેં ઔર અલ્લાહકો તુમ્હારે કામોંકી ખબર હૈ ઔર તુમ પર

વોહ શઆઈરે દીનમેંસે રહા. ઈસી તરહ કુફ્ફારકી બુત પરસ્તીસે સફા વમર્વહ કે શઆઈરે દીન હોને મેં કુછ ફર્ક નહીં આયા.
મસ્અલા : સઈ યા'ની સફા વ મર્વહ કે દરમિયાન દૌળના વાજિબ હૈ. હદીસ સે સાબિતહૈ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ
વસલ્લમને ઈસ પર મુદાવમત ફરમાઇ હૈ ઈસકે તર્કસે દમ દેના યા'ની કુર્બાની વાજિબ હોતીહૈ. મસ્અલા : સફાવ મર્વહ કે
દરમિયાન સઈમેં હજ વ ઉમરહ દોનોં મેં લાઝિમ હૈ. ફર્ક યેહ હૈ કે હજ કે અંદર અરફાતમેં જાના ઔર વહાંસે તવાફે કા'બા કે
લિયે આના શર્તહૈ ઔર ઉમરહ કે લિયે અરફાતમેં જાના શર્ત નહીં મસ્અલા : ઉમરહ કરનેવાલા અગર બેરૂને મક્કાસે આએ
ઉસકો બરાહે રાસ્ત મક્કહ મુકર્રમહમેં આકર તવાફ કરના ચાહિયે ઔર અગર મક્કહ કા સાકિન હો તો ઉસકો ચાહિયેકે

جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ
أَوْ أَكْنَنتُمْ فِي أَنفُسِكُمْ ۚ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ
وَلَٰكِن لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَن تَقُولُوا قَوْلًا
مَّعْرُوفًا ۚ وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّىٰ
يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي
أَنفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ
لَّا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمَسُّوهُنَّ
أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً ۚ وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى
الْمُوسِعِ قَدَرُهُ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ ۖ
حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ۝ وَإِن طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن
قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً
فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَن يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوَ
الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ ۚ وَأَن تَعْفُوا

જુના-હ અલૈકુમ ફીમા અર્રદ્-તુમ બિહી
ગુનાહ નહીં ઈસ બાતમેં જો પર્દા રખકર
મિન ખિત્બતિન- નિસાઁ-ઇ ઔ- અક-નન્તુમ
તુમ ઔરતોં કે નિકાહકા પયામ દો
ફી અન્ફુસિકુમ ◌ અલિ-મલ્લાહુ અન્નકુમ
યા અપને દિલમેં છુપા રખો (૪૭૪) અલ્લાહ જાનતા હૈ
સ-તઝ્-કુરૂ નહુન્ન વલા કિલ્લા
કે અબ તુમ ઉનકી યાદ કરોગે (૪૭૫) હાં ઉનસે
તુવાઈદૂહુન્ન સિર્રન ઈલ્લાઁ અન તકૂલૂ કૌલમ
ખુફિયા વાદા ન કર રખો મગર યે કે ઈત્ની હી
મઅ્- રૂફા ◌ વલા તઅ્-ઝિમૂ ઉક્-દતન્નિકાહિ
બાત કહો જો શરઅમેં મા'રૂફ હૈ ઔર નિકાહ કી ગિરહ
હત્તા યબ્લુગલ-કિતાબુ અ-જ-લહ ◌ વઅ્-લમૂ
પકકી ન કરો જબતક લિખા હુવા હુકમ અપની
અન્નલ્લા-હ યઅ્-લમુ મા ફી અન્ફુસિકુમ ફહ્-ઝરૂહ ◌ વઅ્-લમૂ અન્નલ્લા-હ
મીઆદ કો ન પહુંચ લે (૪૭૬) ઔર જાનલો કે અલ્લાહ તુમ્હારે દિલકી જાનતા હૈ તો ઉસસે ડરો ઔર જાન લો કે અલ્લાહ
ગફૂરુન હલીમ ◌ (૨૩૫) લા જુના-હ અલૈકુમ ઈન તલ્લક-
બખ્શનેવાલા હિલ્મવાલા હૈ તુમ પર કુછ મુતાલ્બા નહીં (૪૭૭) તુમ ઔરતોંકો તલાક દો જબતક
તુમુન્નિસાઁ-અ માલમ તમસ્સૂ હુન્ન ઔ તફરિદૂ લહુન્ન ફરીદ્-તંવ-વ
તુમને ઉનકો હાથ ન લગાયા હો યા કોઈ મહેર મુકર્રર ન કર લિયા હો (૪૭૮) ઔર
મત્તિઊ હુન્ન ◌ અ-લલ મૂસિઈ ક-દ-રુહૂ વ અલલ્મુક-તિરિ ક-દ-રુહ◌
ઉનકો કુછ બરતને કો દો (૪૭૯) મકદૂરવાલે પર ઉસકે લાઈક ઔર તંગદસ્ત પર ઉસકે લાઈક
મતાઅ્-મ બિલ્મઅ્-રૂફ ◌ હક્કન અલલ મુહસિનીન (૨૩૬) વ ઈન
હસ્બે દસ્તૂર કુછ બરતનેકી ચીઝ યે વાજિબ હૈ ભલાઈવાલોં પર (૪૮૦) ઔર અગર
તલ્લક્તુમૂ હુન્ન મિન કબ્લિ અન તમસ્સૂ હુન્ન વ કદ ફ-રદ્-તુમ લહુન્ન
તુમને ઔરતોંકો બે છૂએ તલાક દે દી ઔર ઉનકે લિયે કુછ મહેર મુકર્રર કર ચુકે થે તો
ફરીદ્-તન ફનિસ્ફુ મા ફ-રદ્-તુમ ઈલ્લાઁ અંય્યઅ્-ફૂ-ન ઔ યઅ્-
જિતના ઠેહરા થા ઉસકા આધા વાજિબ હૈ મગર યે કે ઔરતેં કુછ છોડ દેં (૪૮૧) યા વોહ
ફુવલ્લઝી બિ-યદિહી ઉક્-દતુન્નિકાહ ◌ વ અન તઅ્-ફૂ
ઝિયાદા દે (૪૮૨) જિસકે હાથ મેં નિકાહ કી ગિરહ હૈ (૪૮૩) ઔર અય મર્દો તુમ્હારા ઝિયાદા દેના પરહેઝગારીસે

હરમસે બાહરજાએ. વહાંસે તવાફે કા'બાકે લિયે એહરામ બાંધકર આએ. હજ વ ઉમરહમેં એક ફર્ક યેહભી હૈ કે હજ સાલમેં એક હી મરતબા હો સકતા હૈ કયૂંકે અરફાતમેં અફકે દિન યા'ની નવમી ઝિલ હજજહ કો જાના જો હજમેં શર્ત હૈ સાલમેં એક હી મરતબહ મુમ્કિન હૈ ઔર ઉમરહ હર દિન હો સકતા હૈ. ઈસકે લિયે કોઈ વકત મોઅય્યન નહીં (૨૮૮) યેહ આયત ઉલ્માએ યહૂદકી શાનમેં નાઝિલ હુઈ. જો સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી ના'ત શરીફ ઔર આયતે રજમ ઔર તવરેતકે દૂસરે એહકામ કો છુપાયા કરતે થે. મસ્અલા : ઉલૂમે દીનકા ઈઝહાર ફર્ઝહૈ. (૨૮૯) લા'નત કરનેવાલોંસે મલાએકા વ મોમિનીન મુરાદ હૈં. એક કૌલ યેહ હૈ કે અલ્લાહકે તમામ બંદે મુરાદ હૈં. (૨૯૦) મોમિન તો કાફીરોં પર લા'નત કરેંગે હી.

أَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ؕ وَلَا تَنْسَوُا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ؕ
إِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ حٰفِظُوْا عَلَى
الصَّلَوٰتِ وَالصَّلٰوةِ الْوُسْطٰى ۗ وَقُوْمُوْا لِلّٰهِ قٰنِتِيْنَ ۝
فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا ۚ فَإِذَا أَمِنْتُمْ
فَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ۝
وَالَّذِيْنَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُوْنَ أَزْوَاجًا ۚۖ
وَّصِيَّةً لِّأَزْوَاجِهِمْ مَّتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ
إِخْرَاجٍ ۚ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْ مَا
فَعَلْنَ فِيْ أَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَّعْرُوْفٍ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ
حَكِيْمٌ ۝ وَلِلْمُطَلَّقٰتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوْفِ ؕ حَقًّا
عَلَى الْمُتَّقِيْنَ ۝ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِيْنَ خَرَجُوْا
مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوْفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ ۪

منزل ١

અક઼્-રબુ લિત્તક઼્વા ૮ વલા તન્સવુલ ફદ્-લ
નઝદીક તર હૈ ઔર આપસમેં એક દૂસરે પર
બૈનકુમ ૮ ઈન્નલ્લા-હ બિમા તઅ્- મલૂ-ન
એહસાન કો ભુલા ન દો બેશક અલ્લાહ તુમ્હારે કામ દેખ
બસ઼ીર (૨૩૭) હ઼ાફિઝ઼ૂ અલસ્-સ-લ-વાતિ
રહા હૈ (૪૮૪) નિગેહબાની કરો સબ નમાઝોંકી (૪૮૫)
વસ્સ઼લા-તિલ-વુસ્તા઼ ૩ વ કૂમૂ લિલ્લાહિ ક઼ાનિતીન
ઔર બીચકી નમાઝકી (૪૮૬) ઔર ખળે હો અલ્લાહકે હુઝૂર અદબસે
(૨૩૮) ફ-ઈન ખ઼િફ-તુમ ફ રિજાલન ઔ
(૪૮૭) ફિર અગર ખૌફમેં હો તો પ્યાદા યા
રુક-બાના ૮ ફ ઈઝ઼ા અમિન્તુમ ફઝ઼-કુરુલ્લા-હ કમા
સવાર જૈસે બન પળે ફિર જબ ઈત્મીનાનસે હો તો
અ઼લ્લ-મ-કુમ માલમ-તકૂનૂ તઅ઼-
અલ્લાહકી યાદ કરો જૈસા ઉસને સિખાયા જો તુમ ન
લમૂન (૨૩૯) વલ્લઝ઼ી-ન યુ-ત-વફ-ફૌ-ન મિન્કુમ વ ય-ઝ઼રૂ-ન મં ૧
જાનતે થે ઔર જો તુમમેં મરેં ઔર બીબિયાં છોળ જાએં વોહ અપની
અઝ-વાજંવ- ૮ વસિ઼ય્યતલ-લિ અઝ-વાજિહિમ મતાઅ઼ન ઈલલ હ઼ૌલિ
ઔરતોંકે લિયે વસીયત કર જાએં (૪૮૮) સાલ-ભર તક નાન વ નફકા દેનેકી બે નિકાલે (૪૮૯) ફિર અગર વોહ
ગ઼ૈર ઈખ઼્રાજ ૮ ફઈન ખ઼-રજ-ન ફ લા જુના-હ઼ અ઼લૈકુમ ફી મા
ખુદ નિકલ જાએં તો તુમ પર ઉસકા મુવાખેઝા નહીં જો ઉન્હોંને અપને મુઆમ્લે મેં
ફ-અ઼લ-ન ફી અન્ફુસિહિન્ન મિમ્મઅ઼-રૂફ ૮ વલ્લાહુ અ઼ઝીઝુન
મુનાસિબ તૌર પર કિયા ઔર અલ્લાહ ગાલિબ હિકમતવાલા
હ઼કીમ (૨૪૦) વ લિલ-મુત઼લ્લક઼ાતિ મતાઉ઼મ બિલ મઅ઼-રૂફ ૮ હ઼ક્ક઼ન અ઼લલ-
હૈ ઔર તલાક વાલિયોં કે લિયે ભી મુનાસિબ તૌર પર નાન વ નફકા હૈ યે વાજિબ હૈ
મુત્તક઼ીન (૨૪૧) કઝ઼ાલિ-ક યુબય્યિનુલ્લાહુ લકુમ આયાતિહી
પરહેઝગારોં પર અલ્લાહ યૂં હી બયાન કરતા હૈ તુમ્હારે લિયે અપની આયતેં
લ-અ઼લ્લકુમ તઅ઼-ક઼િલૂન ૮ (૨૪૨) અ-લમ ત-ર ઈલલ્લઝ઼ી-ન ખ઼-ર-જૂ ૯
કે તુમ્હેં સમઝ હો અય મેહબૂબ કયા તુમને ન દેખા થા ઉન્હેં જો
મિન દિયારિહિમ વ હુમ ઉલૂફુન હ઼-ઝ઼-રલમૌતિ
અપને ઘરોં સે નિકલે ઔર વોહ હઝારોં થે મૌત કે

કાફિર ભી રોઝે કયામત બાહમ એક દૂસરે પર લા'નત કરેંગે. <u>મસ્અલા :</u> ઈસ આયતમેં ઉન પર લા'નત ફરમાઈ ગઈ જો કુફ્ર પર મરે. ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે જિસકી મૌત કુફ્રપર મા'લૂમ હો ઉસપર લા'નત કરની જાઈઝ હૈ. <u>મસ્અલા :</u> ગુનેહગાર મુસલમાન પર બિત્તા'યીન લા'નત કરના જાઈઝ નહી લેકિન અલલ ઈતલાક જાઈઝ હૈ. જૈસાકે હદીસ શરીફમેં ચોર ઔર સૂદ ખ્વાર વગૈરાહ પર લા'નત આઈ હૈ. <u>(૨૯૧) શાને નુઝૂલ :</u> કુફફારને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે કહા આપ અપને રબકી શાનો સિફત બયાન ફરમાઈયે. ઈસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઉન્હેં બતા દિયા ગયા કે મા'બૂદ સિર્ફ એક હૈ. ન વો મુ-ત-જઝ્ઝી હોતા હૈ નમુન્કસિમ. ન ઉસકે લિયે મિસ્લ ન નઝીર ઉલૂ હિય્યત ઔર રબૂબિય્યતમેં કોઈ ઉસકા

فَقَالَ لَهُمُ اللّٰهُ مُوْتُوْا ثُمَّ اَحْيَاهُمْ اِنَّ اللّٰهَ
لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَشْكُرُوْنَ ۝ وَقَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَاعْلَمُوْٓا
اَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۝ مَنْ ذَا الَّذِيْ يُقْرِضُ
اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضٰعِفَهٗ لَهٗٓ اَضْعَافًا كَثِيْرَةً ۭ
وَاللّٰهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُۜطُ ۠ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ۝ اَلَمْ
تَرَ اِلَى الْمَلَاِ مِنْۢ بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ مِنْۢ بَعْدِ مُوْسٰى ۘ
اِذْ قَالُوْا لِنَبِىٍّ لَّهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُّقَاتِلْ
فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۭ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ كُتِبَ
عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ اَلَّا تُقَاتِلُوْا ۭ قَالُوْا وَمَا لَنَآ اَلَّا
نُقَاتِلَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَقَدْ اُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا
وَاَبْنَاۗىِٕنَا ۭ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا
اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْهُمْ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ۝

ફ કા-લ લહુમુલ્લાહુ મૂતૂ સુમ્મ
કરસે તો અલ્લાહને ઉનસે ફરમાયા મર જાવ ફિર ઉન્હેં
અહ્-યાહુમ ۞ ઈન-નલ્લા-હ લઝૂ ફદ્-લિન
ઝિન્દા ફરમા દિયા બે શક અલ્લાહ
અ઼લન્નાસિ વ લાકિન્ન અક-સ઼રન્નાસિ
લોગોં પર ફઝલ કરનેવાલા હૈ મગર અકસર
લા યશ્કુરૂન (૨૪૩) વ કાતિલૂ ફી
લોગ નાશુકરે હૈં (૪૯૦) ઔર લડો અલ્લાહકી
સબીલિલ્લાહિ વઅ઼-લમૂ અન્નલ્લા-હ
રાહમેં (૪૯૧) ઔર જાન લો કે અલ્લાહ
સમીઉ઼ન અ઼લીમ (૨૪૪) મનઝ઼લ્લઝ઼ી
સુનતા જાનતા હૈ ! હૈ કોઈ જો અલ્લાહકો
યુક-રિદુલ્લા-હ કર્દ઼ન હ઼-સ-નન ફ-યુદા઼ઈફહૂ
કર્ઝે હસનાં દે (૪૯૨) તો અલ્લાહ ઉસકે લિયે બહોત ગુના
લહૂ અદ્-આ઼ફન કસ઼ીરહ ۞ વલ્લાહુ યક઼-બિદુ વ-યબ્સુતુ વઈલૈહિ
બઢા દે ઔર અલ્લાહ તંગી ઔર કશાઈશ કરતા હૈ (૪૯૩) ઔર તુમ્હેં ઉસીકી તરફ
તુર્જઉ઼ન (૨૪૫) અ-લમ ત-ર ઈલલ-મલ-ઈ મિમ્બની ઈસ્રાઈ-લ
ફિર જાના અય મહબૂબ ! ક્યા તુમને ન દેખા બની ઈસ્રાઈલકે
મિમ્બઅ઼-દિ મૂસા ۞ ઈઝ઼ કા઼લૂ લિ નબિય્યિલ- લહુમુબ-અ઼સ઼
એક ગિરોહકો જો મૂસાકે બાદ હુવા (૪૯૪) જબ અપને એક પયગંબરસે બોલે હમારે
લના મલિકન-નુકા઼તિલ ફી સબી-લિલ્લાહ ۞ કા઼-લ હલ અ઼સૈતુમ ઈન
લિયે ખડા કર દો એક બાદશાહ કે હમ ખુદાકી રાહમેં લડેં નબીને ફરમાયા ક્યા
કુતિ-બ અ઼લૈકુમુલ-કિ઼તાલુ અલ્લા તુકા઼તિલૂ ۞ કા઼લૂ વમા લના અલ્લા
તુમ્હારે અંદાઝ ઐસે હૈં કે તુમ પર જિહાદ ફર્ઝ કિયા જાએ તો ફિર ન કરો બોલે
નુકા઼તિ-લ ફી સબીલિલ્લાહિ વ કદ઼ ઉખ઼્રિજના મિન દિયારિના વ
હમેં ક્યા હુવા કે હમ અલ્લાહકી રાહમેં ન લડેં હાલાંકે હમ નિકાલે ગએ હૈં અપને વતન ઔર
અબ્નાઈના ۞ ફ લમ્મા કુતિ-બ અ઼લૈહિમુલ-કિ઼તાલુ તવલ્લૌ ઈલ્લા
અપની ઔલાદસે (૪૯૫) તો ફિર જબ ઉન પર જિહાદ ફર્ઝ કિયા ગયા મુંહ ફેર ગએ મગર
ક઼લીલમ- મિન્હુમ ۞ વલ્લાહુ અ઼લીમુમ બિઝ઼-ઝ઼ાલિમીન (૨૪૬)
ઉનમેંકે થોડે (૪૯૬) ઔર અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈ ઝાલિમોંકો

શરીક નહી. વોહ યકતા હૈ અપને અફઆલમેં મસ્નૂઆત (મખ્લુકાત) કો તન્હા ઉસીને બનાયા. વોહ અપની ઝાતમેં અકેલા હૈ. કોઈ ઉસકા કસીમ નહી અપને સિફાતમેં યગાના હૈ. કોઈ ઉસકા શબીહ નહી. અબૂદાઊદ વ તિર્મિઝીકી હદીસમેં હૈ કે અલ્લાહ તઆલાકા ઈસ્મે આ'ઝમ ઈન દો આયતોંમેં હૈ. એક યહી આયત વઈલાહુકુમ. દૂસરી અલિફ લામ-મીમ અલ્લાહો લાઈલાહ ઈલ્લા હુ અલઆયહ (૨૯૨) કા'બા મોઅઝઝમહ કે ગિર્દ મુશરેકીનકે તીનસો સાઠ બુત થે. જિન્હેં વોહ મા'બૂદ એતકાદ કરતે થે. ઉન્હેં યેહ સુનકર બડી હૈરત હુઈકે મા'બૂદ સિર્ફ એક હી હૈ. ઉસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહી. ઈસલિયે ઉન્હોંને હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે ઐસી આયત તલબકી જિસસે વેહદાનિયત પર ઈસ્તિદલાલ સહી હો. ઈસ પર યેહ

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا
قَالُوا أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ
أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ
إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي
الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكَهُ مَنْ
يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ
إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ
سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَىٰ
وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً
لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ فَلَمَّا فَصَلَ
طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ
بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ
لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً

વ કા-લ લહુમ નબિય્યુહુમ ઈન્નલ્લા-હ
ઔર ઉનસે ઉનકે નબીને ફરમાયા બેશક અલ્લાહને
કદ બ-અ-સ લકુમ તાલૂ-ત મલિકા
તાલૂતકો તુમ્હારા બાદશાહ બના કર ભેજા હૈ (૪૯૭)
કાલૂ અન્ના યકૂનુ લહુલ-મુલ્કુ અલૈના
બોલે ઉસે હમ પર બાદશાહી ક્યોંકર હોગી (૪૯૮)
વ નહ્-નુ અહક્કુ બિલ્મુલ્કિ મિન્હુ વ લમ
ઔર હમ ઉસસે ઝિયાદા સલ્તનતકે મુસ્તહિક હૈં ઔર ઉસે
યુઅ-ત સ-અ-તમ-મિનલ માલ • કા-લ
માલમેં ભી વુસ્અત નહી દી ગઈ (૪૯૯) ફરમાયા ઉસે
ઈન્નલ્લા- હસ્તફાહુ અલૈકુમ વ ઝાદહૂ
અલ્લાહને તુમ પર ચુન લિયા (૫૦૦) ઔર ઉસે ઈલ્મ ઔર
બસ્-તતન ફિલ ઈલ્મિ વલ જિસ્મિ • વલ્લાહુ
જિસ્મમેં કુશાદગી ઝિયાદા દી (૫૦૧) ઔર અલ્લાહ
યુઅ-તી મુલ્કહૂ મંય્યશાઁ-ઉ • વલ્લાહુ વાસિઉન અલીમ (૨૪૭) વ મં ૧
અપના મુલ્ક જિસે ચાહે દે (૫૦૨) ઔર અલ્લાહ વુસ્અતવાલા ઈલ્મવાલા હૈ (૫૦૩) ઔર
કા-લ લહુમ નબિય્યુહુમ ઈન્ન આય-ત મુલ્કિહી અંય્યઅ-તિય- કુમુત્તાબૂતુ
ઉનસે ઉનકે નબીને ફરમાયા ઉસકી બાદશાહીકી નિશાની યે હૈ કે આએ તુમ્હારે પાસ તાબૂત (૫૦૪)
ફીહિ સકીનતુમ મિર્રબ્બિકુમ વ બકિય્યતુમ મિમ્મા ત-ર-ક આલુ મૂસા
જિસમેં તુમ્હારે રબકી તરફસે દિલોંકા ચૈન હૈ ઔર કુછ બચી હુઈ ચીઝેં હૈં મોઅઝ્ઝઝ મૂસા
વ આલુ હારૂ-ન તહ્-મિલુહુલ મલાઁ-ઈકહ • ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક
ઔર મોઅઝ્ઝઝ હારૂન કે તરકે કી ઉઠાતે લાએંગે ઉસે ફરિશ્તે બેશક ઉસમેં બડી
લ-આયતલ્લકુમ ઈન કુન્તુમ મુઅ-મિનીન ع (૨૪૮) ફ લમ્મા ફ-સ-લ ع
નિશાની હૈ તુમ્હારે લિયે અગર ઈમાન રખતે હો ફિર જબ તાલૂત
તાલૂતુ બિલ્જુનૂદિ • કા-લ ઈન્નલ્લા-હ મુબ્તલીકુમ બિ-ન-હરિન ૮ ફ
લશ્કરોંકો લેકર શહરસે જુદા હુઆ (૫૦૫) બોલા બેશક અલ્લાહ
મન શરિ-બ મિન્હુ ફ લૈ-સ મિન્ની ૮ વ મલ્લમ યત- અમ્હુ
તુમ્હેં એક નહરસે આઝમાનેવાલા હૈ તો જો ઉસકા પાની પિયે
ફ ઈન્નહૂ મિન્ની ઈલ્લા મનિગ્-ત-ર-ફ ગુર્ફતમ
વોહ મેરા નહી ઔર જો ન પિયે વોહ મેરા હૈ મગર વોહ

આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઉન્હેં યેહ બતાયા ગયા કે આસ્માન ઔર ઉસકી બલંદી ઔર ઉસકા બગૈર સુતૂન ઔર ઈલાકે કે કાઈમ રેહના ઔર જો કુછ ઈસમેં નઝર આતા હૈ આફતાબ, મહતાબ, સિતારે વગૈરહ. યેહ તમામ ઔર ઝમીન ઔર ઉસકી દરાઝી ઔર પાની પર મફરૂશ હોના ઔર પહાડ ઔર દરિયા ચશ્મે મઆદિને જવાહિર દરખ્ત સબ્ઝા ફલ ઔર શબો રોઝકા આના જાના, ઘટના બઢના, કશ્તીયાં ઔર ઉનકા મુસખ્ખર હોના બાવજૂદ બહોતસે વઝન ઔર બોઝકે રૂએ આબપર રેહના ઔર આદમિયોંકા ઈનમેં સવાર હોકર દરિયાકે અજાઈબ દેખના ઔર તિજારતોંમેં ઉનસે બાર બરદારીકા કામ લેના ઔર બારિશ ઔર ઉસસે ખુશ્ક ઔર મુર્દા હો જાનેકે બાદ ઝમીનકા સરસબ્ઝ શાદાબ કરના ઔર તાઝા ઝિંદગી અતા

بِيَدِهٖ ۚ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۚ فَلَمَّا جَاوَزَهٗ
هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهٗ ۙ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ
بِجَالُوتَ وَجُنُودِهٖ ۚ قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ
مُّلَاقُوا اللّٰهِ ۙ كَمْ مِّنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً
كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ مَعَ الصّٰبِرِينَ ۝
وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهٖ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ
عَلَيْنَا صَبْرًا وَّثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى
الْقَوْمِ الْكٰفِرِينَ ۝ فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللّٰهِ ۙ
وَقَتَلَ دَاوٗدُ جَالُوتَ وَآتٰىهُ اللّٰهُ الْمُلْكَ وَ
الْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهٗ مِمَّا يَشَاءُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ
النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَ
لٰكِنَّ اللّٰهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعٰلَمِينَ ۝ تِلْكَ آيٰتُ
اللّٰهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝

બિ યદિહ ૮ ફ શરિબૂ મિન્હુ ઈલ્લા
જો એક ચુલ્લૂ અપને હાથસે લે લે (૫૦૬) તો સબને
કલીલમ-મિન્હુમ ૮ ફ લમ્મા જા-વ-ઝહુ હુ-વ
ઉસસે પિયા મગર થોડોંને (૫૦૭) ફિર જબ તાલૂત ઔર ઉસકે
વલ્લઝી-ન આમનૂ મ-અહુ ૮ કાલૂ લા તાક-ત
સાથકે મુસલમાન નહરકે પાર ગએ
લનલ્યૌ-મ બિજાલૂ-ત વ જુનૂદિહી ૮ કાલલ્લઝી-ન
બોલે હમમેં આજ તાકત નહીં જાલૂત ઔર ઉસકે લશ્કરોંકી બોલે
યઝુન્નૂ-ન અન્નહુમ મુલાકુલ્લાહિ ૮ કમ્મિન
વોહ જિન્હેં અલ્લાહસે મિલનેકા યકીન થા કે બારહા
ફિઅતિન કલીલતિન ગ-લ-બત ફિ-અતન
કમ જમાઅત ગાલિબ આઈ હૈ ઝિયાદા ગિરોહ પર
કસીરતમ બિ ઈઝ-નિલ્લા હ ૮ વલ્લાહુ
અલ્લાહકે હુકમસે ઔર અલ્લાહ

મં ૧ મ-અ-સ્સાબિરીન (૨૪૯) વ લમ્મા બ-ર-ઝૂ લિ જાલૂ-ત વ જુનૂદિહી
સાબિરોંકે સાથ હૈ (૫૦૮) ફિર જબ સામને આએ જાલૂત ઔર ઉસકે
કાલૂ રબ્બના અફ-રિગ અલૈના સબ્રંવ-વ સબ્બિત અક- દામના
લશ્કરોંકે અર્ઝ કી અય રબ હમારે હમ પર સબ્ર ઉંડેલ ઔર હમારે પાંવ જમે રખ
વન્સુર્ના અ-લલ-કૌમિલ-કાફિરીન ૮ (૨૫૦) ફ-હ-ઝમૂહુમ
કાફિર લોગોં પર હમારી મદદ કર તો ઉન્હોંને ઉનકો ભગા દિયા
બિ ઈઝ-નિલ્લાહિ ૮ વ ક-ત-લ દાવૂદુ જાલૂ-ત વ આતાહુલ્લાહુલ-મુલ-ક
અલ્લાહકે હુકમસે ઔર કત્લ કિયા દાઊદને જાલૂતકો (૫૦૯) ઔર અલ્લાહને ઉસે સલ્તનત
વલ્હિક-મ-ત વ અલ્લમહૂ મિમ્મા યશાઅ ૮ વલૌલા દફઉલ્લા હિન્ના-સ
ઔર હિકમત (૫૧૦) અતા ફરમાઈ ઔર ઉસે જો ચાહા સિખાયા (૫૧૧) ઔર અગર અલ્લાહ લોગોંમેં
બઅ- દહુમ બિબઅ-દિલ ૮ લ-ફ-સ-દતિલ અર્દુ વ લાકિન્નલ્લા-હ ઝૂ
બા'ઝસે બા'ઝકો દફઅ ન કરે (૫૧૨) તો ઝરૂર ઝમીન તબાહ હો જાએ મગર અલ્લાહ
ફદ-લિન અલલ આલમીન (૨૫૧) તિલ-ક આયાતુલ્લાહિ
સારે જહાન પર ફઝલ કરનેવાલા હૈ યે અલ્લાહકી આયતેં હૈં કે હમ
નત્લૂ હા અલૈ-ક બિલ-હક્કિ ૮ વ ઈન્ન-ક લમિનલ મુર્સલીન (૨૫૨)
અય મહબૂબ ! તુમ પર ઠીક-ઠીક પઢતે હૈં ઔર તુમ બેશક રસૂલોંમેં હો

ફરમાના ઔર ઝમીનકો અનવાઓ અકસામ કે જાનવરોંસે ભર દેના જિનમેં બેશુમાર અજાઈબો હિકમત વદીઅત હૈ. ઈસી તરહ હવાઓંકી ગર્દિશ ઔર ઉનકે ખવાસ ઔર હવાકે અજાએબાત ઔર અબ્ર ઔર ઉસકા ઈતને કસીર પાનીકે સાથ આસ્માનો ઝમીનકે દરમિયાન મોઅલ્લક રેહના યેહ આઠ અન્વાઅ હૈં, જો હઝરત કાદિરે મુખ્તાર કે ઈલ્મો હિકમત ઔર ઉસકી વેહદાનિયત પર બુર્હાને કવી હૈં ઔર ઉનકી દલાલત વહદાનિયત પર બેશુમાર વુજૂહ સે હૈ. ઈજમાલી બયાન યેહ હૈ કે યેહ સબ ઉમુરે મુમ્કેનહ હૈં ઔર ઉનકા વુજૂદ બોહતસે મુખ્તલિફ તરીકોં સે મુમ્કિન થા મગર વોહ મખ્સૂસ શાનસે વુજૂદમેં આએ.

યેહ દલાલત કરતા હૈ કે ઝરૂર ઉનકે લિયે મોજિદ (વુજૂદ દેનેવાલા) હૈ કાદિરો હકીમ જો બમુકતઝા એ હિકમતો મશીયત જૈસા ચાહતા હૈ બનાતા હૈ કિસીકો દખ્લો એ'તરાઝ કી મજાલ નહી. વોહ મા'બૂદ બિલ યકી વાહિદો યકતા હૈ કયૂંકે અગર ઉસકે સાથ કોઇ દૂસરા મા'બૂદ ભી ફર્ઝ કિયા જાય તો ઉસકો ભી ઈન મકદૂરાત પર કાદિર માનના પળેગા. અબ દો હાલસે ખાલી નહી યા તો ઈજાદો તાસીરમેં દોનોં મુત્તફેકુલ ઈરાદા હોંગે યા ન હોંગે અગર હોં તો એક હી શયકે વુજૂદમેં દોનોં મોઅસ્સિરોંકા તાસીર કરના લાઝિમ આએગા ઔર યેહ મોહાલ હૈ કયૂંકે યેહ મુસ્તલ્ઝિમ હૈ મા'લૂલકે દોનોંસે મુસ્તગ્ની હોનેકો ઔર દોનોંકી તરફ મુફતકિર હોનેકો કયૂંકે ઈલ્લત જબ મુસ્તકિલ્લહ હો તો મા'લૂલ સિર્ફ ઉસીકી તરફ મોહતાજ હોતા હૈ દૂસરેકી તરફ મોહતાજ નહી હોતા ઔર દોનોંકો ઈલ્લતે મુસ્તકિલ્લહ ફર્ઝ કિયા ગયા હૈ તો લાઝિમ આએગા કે મા'લૂલ દોનોંમેંસે હર એકકી તરફ મોહતાજ હો ઔર હર એક સે ગની હો તો નકી ઝૈન મુજતમા' હો ગઈ ઔર યેહ મુહાલ હૈ ઔર અગર યેહ ફર્ઝ કરો કે તાસીર ઈનમેંસે એક કી હૈ તો તરજીહ બિલા મુરજ્જેહ લાઝિમ આએગી ઔર દૂસરેકા ઈજઝ લાઝિમ આએગા જો ઈલાહ હોનેકે મુનાફી હૈ ઔર અગર યેહ ફર્ઝ કરોકે દોનોં કે ઈરાદે મુખ્તલિફ હોતે હૈં તો તમાનોઅ ઔર તતારુદ લાઝિમ આએગા કે હર એક કિસી શય કે વુજૂદ કા ઈરાદા કરે ઔર દૂસરા ઈસી હાલમેં ઉસકે અદમકા તો વોહ શય એક હી હાલમેં મવજૂદો મા'દૂમ દોનોં હોગી યા દોનોં ન હોગી યેહ દોનોં તકદીરેં બાતિલ હૈં તો ઝરૂર હૈ કે યા મવજૂદગી હોગી યા મા'દૂમ એક હી બાત હોગી અગર મવજૂદ હુઈ તો અદમ કા ચાહનેવાલા આજિઝ હુવા ઈલાહ ન રહા ઔર અગર મા'દૂમ હુઈ તો વજૂદકા ઈરાદા કરનેવાલા મજબૂર રહા ઈલાહ ન રહા. લિહાઝા સાબિત હો ગયા કે ઈલાહ એક હી હો સકતા હૈ ઔર યેહ તમામ અન્વાઅ બે નિહાયત વુજૂહસે ઉસકી તવહીદ પર દલાલત કરતે હૈં (૨૯૩) યેહ રોઝે કયામતકા બયાન હૈ જબ મુશ્રેકીન ઔર ઉનકે પેશ્વા જિન્હોંને ઉન્હેં કુફ્રકી તરગીબ દી થી એક જગહ જમા હોંગે ઔર અઝાબ નાઝિલ હોતા હુવા દેખકર એક દૂસરેસે બેઝાર હો જાએંગે (૨૯૪) યા'ની વોહ તમામ તઅલ્લુકાત જો દુનિયામેં ઉનકે માબૈન થે ખ્વાહ વોહ દોસ્તીયાં હોં યા રિશ્તેદારિયાં યા બાહમી મુવાફેકતકે અહદ (૨૯૫) યા'ની અલ્લાહ તઆલા ઉનકે બુરે આ'માલ ઉનકે સામને કરેગા તો ઉન્હેં નિહાયત હસરત હોગી કે ઉન્હોંને યેહ કામ કયૂં કિયે થે. એક કૌલ યે હય કે જન્નતકે મકામાત દિખાકર ઉનસે કહા જાએગા કે અગર તુમ અલ્લાહ તઆલાકી ફરમાંબરદારી કરતે તો યેહ તુમ્હારે લિયે થે ફિર વોહ મસાકીનો મનાઝિલ મોમેનીન કો દિયે જાએંગે ઈસ પર ઉન્હેં હસરતો નદામત હોગી (૨૯૬) યેહ આયત ઉન અશ્ખાસકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જિન્હોંને બેજીર વગૈરાહ કો હરામ કરાર દિયા થા ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે અલ્લાહ તઆલાકી હલાલ ફરમાઈ હુઈ ચીઝોંકો હરામ કરાર દેના ઉસકી રઝ્ઝાકિયતસે બગાવત હૈ. મુસ્લિમ શરીફકી હદીસમેં હૈ અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ જો માલ મૈં અપને બંદોંકો અતા ફરમાતા હૂં વોહ ઉનકે લિયે હલાલ હૈ ઔર ઉસીમેં હય કે મૈંને અપને બંદોંકો બાતિલસે બે તઅલ્લુક પયદા કિયા. ફિર ઉનકે પાસ શયાતીન આએ ઔર ઉન્હોંને દીન સે બેહકાયા ઔર જો મૈંને ઉનકે લિયે હલાલ કિયા થા ઉસકો હરામ ઠેહરાયા. એક ઔર હદીસ મેં હૈ ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હોંમાને ફરમાયા મૈંને યેહ આયત સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સામને તિલાવતકી તો હઝરત સઅદ બિન અબી વકાસ ને ખળે હોકર અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ દુઆ ફરમાએ કે અલ્લાહ તઆલા મુઝે મુસ્તજાબુદાવત કરદે. હુઝૂરને ફરમાયા, અય સઅદ અપની ખુરાક પાક કરો. મુસ્તજાબુદાવત હો જાઓગે. ઉસ ઝાતે પાકકી કસમ જિસ્કે દસ્તે કુદરતમેં મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)કી જાન હૈ આદમી અપને પેટમેં હરામ કા લુકમા ડાલતા હૈ તો ચાલીસ રોઝ તક કુબૂલીયતસે મેહરૂમી રેહતી હૈ (તફસીર ઈબ્ને કસીર) (૨૯૭) તવહીદ વ કુર્આન પર ઈમાન લાઓ ઔર પાક ચીઝોંકો હલાલ જાનો જિન્હેં અલ્લાહને હલાલ કિયા (૨૯૮) જબ બાપદાદા દીનકે ઉમૂર કો ન સમઝતે હોં ઔર રાહે રાસ્ત પર ન હોં તો ઉનકી પૈરવી કરના હિમાકતો ગુમરાહી હૈ. (૨૯૯) યા'ની જિસ તરહ ચોપાએ ચરાને વાલેકી સિર્ફ આવાઝ હી સુનતે હૈં કલામકે મા'ના નહી સમઝતે. યહી હાલ ઉન કુફ્ફારકા હૈ કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી સદાએ મુબારકકો સુનતે હૈં લેકિન ઉસકે મા'ના દિલનશી કરકે ઈર્શાદે ફૈઝે બુનિયાદસે ફાયદા નહી ઉઠાતે (૩૦૦) યેહ ઈસ લિયે કે વોહ હક બાત સુનકર મુન્તફે ન હુવે કલામેં હક ઉનકી ઝુબાનપર જારી ન હુવા. નસીહતોંસે ઉન્હોંને ફાયદા ન ઉઠાયા (૩૦૧) મસ્અલા : ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે અલ્લાહ તઆલાકી નેમતોં પર શુક્ર વાજિબ હૈ (૩૦૨) જો હલાલ જાનવર બગૈર ઝિબ્હ કિયે મરજાએ યા ઉસકો તરીકે શરઅકે ખિલાફ મારા ગયા હો મસલન ગલા ઘોંટકર યા લાઠી પથ્થર, ઢેલે, ગુલ્લે ગોલીસે માર કર હલાક કિયા ગયા હો યા વોહ ગિરકર મર ગયા હો યા કિસી જાનવરને સીંગસે મારા હો યા કિસી દરિંદેને હલાક કિયા હો, ઉસકો મુરદાર કેહતે હૈં. ઔર ઉસીકે હુકમમેં દાખિલ હૈ ઝિન્દા જાનવરકા વોહ ઉઝવ જો કાટ લિયા ગયા હો મસ્અલા : મુરદાર જાનવરકા ખાના હરામ હૈ મગર ઉસકા પકા હુવા ચમળા કામમેં લાના ઔર ઉસકે બાલ સીંગ હડ્ડી પઠ્ઠે

ઝુમ સે આપદા ઉઠાના જાઈઝ હૈ. (તફસીરે અહમદી) (૩૦૩) મસ્અલા : ખૂન હર જાનવરકા હરામ હૈ અગર બેહનેવાલા હો. દૂસરી આયતમેં ફરમાયા અવ-દમમ મસ્ફૂહા (૩૦૪) મસ્અલા : ખિન્ઝીર (સુવ્વર) નજીસુલઐન હૈ. ઉસકા ગોશ્તપોસ્ત બાલ નાખુન વગૈરા તમામ અજ્ઝા નજિસોહરામ હૈ. કિસીકો કામમેં લાના જાઈઝ નહીં ચૂંકે ઉપરસે ખાનેકા બયાન હો રહા હૈ ઈસ લિયે યહાં ગોશ્તકે ઝિક્ર પર ઈકતેફા ફરમાયા ગયા. (૩૦૫) મસ્અલા : જિસ જાનવર પર વકતે ઝુબહ ગૈર ખુદા કા નામ લિયા જાએ ખ્વાહ તન્હા યા ખુદા કે નામ કે સાથ અતફસે મિલાકર વોહ હરામ હૈ. મસ્અલા : ઔર અગર નામે ખુદાકે સાથ ગૈર કા નામ બગૈર અતફ મિલાયાતો મકરૂહ હૈ મસ્અલા : અગર ઝુબહ ફકત અલ્લાહકે નામ પર કિયા ઔર ઉસસે કબ્લ યા બા'દ ગૈરકા નામ લિયા મસલન યેહ કહા કે અકીકેકા બકરા વલીમેકા દુમ્બા યા જિસકી તરફસે વોહ ઝબીહા હૈ ઉસીકા નામ લિયા યા જિન અવલિયાકે લિયે ઈસાલે સવાબ મંઝૂર હૈ ઉનકા નામ લિયા તો યેહ જાઈઝ હૈ. ઈસમેં કુછ હરજ નહીં (તફસીરે અહમદી) (૩૦૬) મુઝતર વોહ હૈ જો હરામ ચીઝકે ખાને પર મજબૂર હો ઔર ઉસકો ન ખાનેસે ખૌફેજાન હો. ખ્વાહ શિદ્દતકી ભૂક યા નાદારીકી વજહસે જાનપર બન જાએ ઔર કોઈ હલાલ ચીઝ હાથ ન આએ યા કોઈ શખ્સ હરામ કે ખાનેપર જબ્ર કરતા હો ઔર ઉસસે જાનકા અંદેશા હો ઐસી હાલતમેં જાન બચાને કે લિયે હરામ ચીઝકા કદરે ઝરૂરત યા'ની ઈતના ખા લેના જાઈઝ હૈ કે ખૌફે હલાકત ન રહે. (૩૦૭) શાને નુઝૂલ : યહૂદકે ઉલમા વ રોઅસા જો ઉમ્મીદ રખતે થે કે નબિય્યે આખેરૂઝઝમાં સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઉન્હીંસે મબ્ઊસ હોંગે જબ ઉન્હોંને દેખા કે સૈયદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ દૂસરી કોમમેંસે મબ્ઊસ ફરમાએ ગએ તો ઉન્હેં યેહ અંદેશા હુવા કે લોગ તૌરેતો ઈન્જીલમેં હુઝૂરકે અવસાફ દેખકર આપકી ફરમાંબરદારી કી તરફ ઝુક પડેંગે ઔર ઉનકે નઝરાને હદિયે તોહફે તમાઈફ સબ બંદ હો જાએંગે હુકૂમત જાતી રહેગી ઈસ ખયાલસે ઉન્હેં હસદ પયદા હુવા ઔર તવરેતો ઈન્જીલમેં જો હુઝૂરકી ના'તો સિફત ઔર આપકે વકતે નુબુવ્વતકા બયાન થા ઉન્હોંને ઉસકો છુપાયા ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ મસ્અલા : છુપાના યેહ ભી હૈ કે કિતાબકે મઝમૂનપર કિસીકો મુત્તલા ન હોને દિયા જાય ન વોહ કિસીકો પઢકર સુનાયા જાય ન દિખાયા જાય ઔર યેહભી છુપાના હૈ કે ગલત તાવીલેં કરકે મા'ના બદલનેકી કોશિશ કી જાય ઔર કિતાબકે અસ્લ મા'ના પર પરદા ડાલા જાય (૩૦૮) યા'ની દુન્યાકે હકીર નફેકે લિયે ઈખ્ફાએહક (હકકો છુપાના) કરતે હૈં (૩૦૯) ક્યૂંકે યેહ રિશ્વતે ઔર યેહ માલ હરામ જો હક પોશી કે એવઝ ઉન્હોંને લિયા હૈ. ઉન્હેં આતિશે જહન્નમમેં પહોંચાએગા (૩૧૦) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત યહૂદકે હકમેં નાઝિલ હુઈકે ઉન્હોંને તવરેત મેં ઈખ્તેલાફ કિયા. બા'ઝને ઉસકો હક કહા, બા'ઝને બાતિલ, બા'ઝને ગલત તાવીલેં કી, બા'ઝને તેહરીફે. એક કૌલ યેહ હૈ કે યેહ આયત મુશ્રેકીન કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. ઈસ સૂરતમેં કિતાબસે કુર્આન મુરાદ હૈ ઔર ઉનકા ઈખ્તેલાફ યેહ હૈ કે બા'ઝ ઉનમેંસે ઈસકો શે'ર કેહતે થે બા'ઝ સહર (જાદૂ) બા'ઝ કહાનત (નુજૂમિયત) (૩૧૧) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત યહૂદો નસારા કે હકમેં નાઝિલ હુઈ ક્યૂંકે યહૂદને બયતુલ મુકદસ કે મશ્રિક કો ઔર નસારાને ઉસકે મગરિબ કો કિબ્લહ બના રખ્ખા થા ઔર હર ફરીક કા ગુમાન થા કે સિર્ફ ઈસ કિબ્લેહી કી તરફ મુંહ કરના કાફી હૈ. ઈસ આયતમેં ઉનકા રદ ફરમાયા ગયા કે બયતુલ મુકદસકા કિબ્લહ હોના મન્સૂખ હો ગયા (મદારિક) મુફસ્સેરીનકા એક કૌલ યેહ ભી હયકે યેહ ખિતાબ એહલે કિતાબ ઔર મો'મેનીન સબકો આમ હૈ ઔર મા'ના યેહ હૈ કે સિર્ફ રૂ બકિબ્લહ હોના અસ્લ નેકી નહીં જબતક અકાઈદ દુરસ્ત ન હોં ઔર દિલ ઈખ્લાસકે સાથ રબ્બે કિબ્લહકી તરફ મુતવજ્જેહ ન હો (૩૧૨) ઈસ આયતમેં નેકી કે છે તરીકે ઈર્શાદ ફરમાએ (૧) ઈમાન લાના (૨) માલ દેના (૩) નમાઝ કાઈમ કરના (૪) ઝકાત દેના (૫) અહદ પૂરા કરના (૬) સબ્ર કરના. ઈમાનકી તફસીલ યેહ હૈ કે એકતો અલ્લાહ તઆલા પર ઈમાન લાએ કે વોહ હય્યો કય્યૂમ, અલીમ, હકીમ, સમીઅ, બસીર, ગની, કદીર, અઝલી , અબદી, વાહિદ, લાશરીક લહૂ હૈ દૂસરે કયામત પર ઈમાન લાએ કે વોહ હક હૈ ઉસમેં બંદોંકા હિસાબ હોગા. આ'માલકી જઝા દી જાએગી. મકબૂલાને હક શફાઅત કરેંગે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સઆદત મંદોંકો હવઝે કવસર પર સયરાબ ફરમાએંગે. પુલ સિરાત પર ગુઝર હોગા ઔર ઉસ રોઝકે તમામ અહવાલ જો કુર્આનમેં આએ યા સય્યદે અમ્બિયાને બયાન ફરમાએ સબ હક હૈં. તીસરે ફિરશ્તોં પર ઈમાન લાએ કે વોહ અલ્લાહકી મખ્લૂક ઔર ફરમાંબરદાર બંદે હૈં. ન મર્દ હૈં ન ઔરત ઉનકી તા'દાદ અલ્લાહ જાનતા હૈ. ચાર ઈનમેંસે બહોત મુકર્રબ હૈં જિબ્રઈલ, મીકાઈલ, ઈસરાફિલ, ઈઝરાઈલ અલયહિમુસ્સલામ. ચૌથે કુતુબે ઈલાહિય્યાહ (આસ્માની કિતાબોં) પર ઈમાન લાના કે જો કિતાબેં અલ્લાહ તઆલાને નાઝિલ ફરમાઈ હક હૈં ઈનમેં ચાર બડી કિતાબેં હૈં (૧) તવરેત, જો હઝરત મૂસા પર (૨) ઈન્જીલ જો હઝરત ઈસા પર (૩) ઝબૂર હઝરત દાઊદ પર (૪) કુર્આન મજીદ હઝરત મોહમ્મદ મુસ્તફા (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) પર નાઝિલ હુઈ ઔર પચાસ સહીફે હઝરત શીસ પર, તીસ હઝરત ઈદરીસ પર, દસ હઝરત આદમ પર, દસ હઝરત ઈબ્રાહીમ પર નાઝિલ હુએ

(અલયહિમુસ્સલાતો વસ્સલામ) પાંચવે તમામ અમ્બિયા પર ઈમાન લાના કે વોહ સબ અલ્લાહકે ભેજે હુવે હૈં ઔર મા'સૂમ યા'ની ગુનાહોંસે પાક હૈં ઉનકી સહી તા'દાદ અલ્લાહ તઆલા જાનતા હૈ ઉનમેંસે તીન સો તેરા રસૂલ હૈં નબિય્યીન બ સેગએ જમા મુઝક્કર સાલિમ ઝિક્ર ફરમાના ઈશારા કરતા હૈ કે અમ્બિયા મર્દ હોતે હૈં કોઈ ઔરત કભી નબી નહી હુઈ હૈ જૈસાકે 'વમા અર્સલ્ના મિન કબ્લેક ઈલ્લા રિજાલન' અલઆયહ સે સાબિત હૈ ઈમાન મુજમલ યેહ હૈ આમન્તો બિલ્લાહિ વ બેજમીએ માજાઅ બિહિન્નબિય્ય (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) યા'ની મૈં અલ્લાહ પર ઈમાન લાયા ઔર ઉન તમામ ઉમૂર પર જો સય્યદે અમ્બિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ અલ્લાહકે પાસસે લાએ (તફસીરે એહમદી) (૩૧૩) ઈમાનકે બાદ આ'માલકા ઔર ઈસ સિલસિલેમેં માલ દેનેકા બયાન ફરમાયા. ઉસકે છે મસરફ ઝિક્ર કિયે ગરદને છુળાને સે ગુલામોં કા આઝાદ કરના મુરાદ હૈ યેહ સબ મુસ્તહબ તૌર પર માલ દેનેકા બયાન થા મસ્અલા : ઈસ આયત સે મા'લૂમ હોતા હૈ કે સદકા દેના બહાલતે તંદુરસ્તી ઝિયાદા અજ્ર રખતા હૈ. બ નિસ્બત ઉસકે કે મરતે વકત ઝિંદગી સે માયૂસ હોકર દે (કઝા ફી હદીસ અન અબી હુરૈયરહ) મસ્અલા : હદીસ શરીફમેં હૈ કે રિશ્તેદારકો સદકા દેનેમેં દો સવાબ હૈં. એક સદકેકા એક સિલએ રહમકા (નિસાઈ શરીફ) (૩૧૪) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત ઓસો ખઝરજ કે બારેમેં નાઝિલ હુઈ. ઈનમેંસે એક કબીલા દૂસરેસે કુવ્વતે તા'દાદ માલો શરફ મેં ઝિયાદા થા. ઉસને કસમ ખાઈ થી કે વોહ અપને ગુલામ કે બદલે દૂસરે કબીલે કે આઝાદકો ઔર ઔરતકે બદલે મર્દકો ઔર એક કે બદલે દોકો કત્લ કરેગા. ઝમાનએ જાહિલીયતમેં લોગ ઈસ કિસ્મકી તઅદીકે આદી થે. અહદે ઈસ્લામમેં યેહ મુઆમલહ હુઝૂર સય્યદે અમ્બિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કી ખિદમત મેં પેશ હુવા તો યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર અદલો મસાવાતકા હુકમ દિયા ગયા ઔર ઈસ પર વોહ લોગ રાઝી હુએ. કુર્આને કરીમમેં કિસાસ કા મસ્અલા કઈ આયતોંમેં બયાન હુવા હૈ. ઈસ આયતમેં કિસાસ વ અફવ દોનોં કે મસ્અલે હૈં ઔર અલ્લાહ તઆલાકે ઉસ એહસાનકા બયાન હૈ કે ઉસ્ને અપને બંદોં કો કિસાસ વ અફવમેં મુખ્તાર કિયા ચાહે કિસાસ લેં યા અફવ કરેં. આયતકે અવ્વલમેં કિસાસ કે વુજૂબકા બયાન હૈ (૩૧૫) ઈસસે હર કાતિલ બિલ અમદ (જાનબૂઝકર કત્લકરનેવાલે) પર કિસાસ (બદલે) કા વુજૂબ સાબિત હોતા હૈ ખ્વાહ ઉસને આઝાદકો કત્લ કિયાહો યાગુલામકો. મુસલમાનકો યા કાફિરકો. મર્દકો યા ઔરતકો ક્યૂંકે કત્લા જો કતીલ કી જમા હૈ વોહ સબકો શામિલ હૈ. હાં જિસકો દલીલે શરઈ ખાસ કરે વોહ મખ્સૂસ હો જાએગા (અહકામુલકુર્આન) (૩૧૬) ઈસ આતયમેં બતાયા ગયા કે જો કત્લ કરેગા વોહી કત્લ કિયા જાએગા ખ્વાહ આઝાદ હો યા ગુલામ. મર્દ હો યા ઔરત ઔર એહલે જાહિલીયતકા યેહ તરીકા ઝુલ્મ હૈ જો ઉનમેં રાઈજ થા કે આઝાદોંમેં લળાઈ હોતી તો વોહ એકકે બદલે દો કો કત્લ કરતે. ગુલામોં મેં હોતી તો બજાએ ગુલામકે આઝાદકો મારતે. ઔરતોંમેં હોતી તો ઔરતકે બદલે મર્દકો કત્લ કરતે ઔર મહઝ કાતિલ કે કત્લ પર ઈકતેફા ન કરતે ઈસકો મના ફરમાયા ગયા (૩૧૭) મા'ના યેહ હૈં કે જિસ કાતિલકો વલીએ મકતૂલ કુછ મુઆફ કરેં ઔર ઉસકે ઝિમ્મે માલ લાઝિમ કિયા જાય ઉસ પર અવલિયાએ મકતૂલ (મરનેવાલેકે રિશ્તેદાર) તકાઝા કરનેમેં નેક રવિશ ઈખ્તિયાર કરેં ઔર કાતિલ ખૂન બહા (ખૂનકી કિંમત) ખુશ મઆમલગીકે સાથ અદા કરે ઈસમેં સુલ્હ બર માલકા બયાન હૈ (તફસીરે અહમદી) મસ્અલા વલીયે મકતૂલકો ઈખ્તિયાર હૈ કે ખ્વાહ કાતિલ કો બે ઈવઝ મુઆફ કરે યા માલપર સુલહ કરે અગર વોહ ઈસપર રાઝી ન હો ઔર કિસાસ ચાહે તો કિસાસ હી ફર્ઝ રહેગા (જમલ) મસ્અલા : અગર મકતૂલકે તમામ અવલિયા કિસાસ માફ કરદેં તો કાતિલ પર કુછ લાઝિમ નહી રેહતા મસ્અલા : અગર માલ પર સુલ્હ કરેં તો કિસાસ સાકિત હો જાતા હૈ ઔર માલ વાજિબ હો જાતા હૈ (તફસીરે અહમદી) મસ્અલા : વલી મકતૂલકો કાતિલ કા ભાઈ ફરમાનેમેં દલાલત હૈ ઉસપર કે કત્લ ગરચે બળા ગુનાહ હૈ મગર ઉસસે ઉખુવ્વતે ઈમા'ની કતઅ નહી હોતી. ઈસ્મેં ખ્વારીજ કા ઈબ્તાલ હૈ જો મુર્તકિબે કબીરહકો કાફિર કહેતે હૈં (૩૧૮) યા'ની બદસ્તૂરે જાહિલિયત ગેર કાતિલ કો કત્લ કરે યા દિયત કુબૂલ કરને ઔર મુઆફ કરનેકે બાદ કત્લ કરે (૩૧૯) ક્યૂંકે કિસાસ મુકર્ર હોનેસે લોગ કત્લસે બા'ઝ રહેંગે ઔર જાનેં બચેંગી (૩૨૦) યા'ની મુવાફિકે દસ્તૂરે શરીઅતકે અદલ કરે ઔર એક તિહાઈ માલસે ઝિયાદાકી વસીયત ન કરે ઔર મોહતાજોં પર માલદારોંકો તરજીહ ન દે મસ્અલા : ઈબ્તેદાએ ઈસ્લામમેં યેહ વસીયત ફર્ઝ થી જબ મીરાસ કે એહકામ નાઝિલ હુએ મન્સૂખ કી ગઈ અબ ગૈર વારિસકે લિયે તિહાઈસે કમ મેં વસીયત કરના મુસ્તહબ હૈ બશર્તેકે વારિસ મોહતાજ ન હોં યા તર્કા મિલને પર મોહતાજ ન રહેં વરના તર્કા વસિયતસે અફઝલહૈ (તફસીરે અહમદી) (૩૨૧) ખ્વાહ વસી હો યા વલી યા શાહિદ ઔર વોહ તબ્દીલ કિતાબતમેં કરે યા તકસીમમેં યા અદાએ શહાદત મેં અગર વોહ વસિયત મવાફિકે શર્અ હૈ તો બદલને વાલા ગુનાહગાર હૈ (૩૨૨) ઔર દૂસરે ખ્વાહ વો મુવસ્સી (વસિયત કરનેવાલે) હોં યા મુવસ્સા લહુ (જિસકે લિયે વસીયત કી ગઈ હો) બરી હૈ (૩૨૩) મા'ના યેહ હૈં કે વારિસ યા વસી યા ઈમામ યા કાઝી જિસ્કો ભી મુવસ્સીકી તરફસે ના ઈન્સાફી યા નાહક

તો ગુનાહગાર નહી કયૂંકે ઉસને
કારરવાઈકા અંદેશા હો વોહ અગર મુવસ્સાલહૂ યા વારિસોં મેં શર્અ કે મુવાફિક સુલહ કરાદે. તો ગુનાહગાર નહી કયૂંકે ઉસને હકકી હિમાયત કે લીયે બાતિલકો બદલા. એક કૌલ યેભી હૈ કે મુરાદ વોહ શખ્સ હૈ જો વકતે વસીયત દેખેકે મુવસ્સી હકસે તજાવુઝ (આગે બઢના) કરતા ઔર ખિલાફે શર્અ તરીકા ઈખ્તિયાર કરતા હૈ તો ઉસકો રોકદે ઔર હક વ ઈન્સાફ કા હુકમ કરે (૩૨૪) ઈસ આયતમેં રોઝોંકી ફર્ઝિયતકા બયાન હૈ. રોઝા શર્અમેં ઉસકા નામ હૈ કે મુસલમાન ખ્વાહ મર્દ હો યા હૈઝો નિફાસસે ખાલી ઔરત સુબ્હ સાદિક સે ગુરૂબે આફતાબ તક બ નિય્યતે ઈબાદત ખુર્દોનોશ વ મુજામેઅત (હમબિસ્તરી) તર્ક કરે (આલમગીરી વગૈરા) રમઝાનકે રોઝે ૧૦ શવ્વાલ દો હિજરી કો ફર્ઝ કિયે ગએ (દૂર્રે મુખ્તાર વ ખાઝિન) ઈસ આયતસે સાબિત હોતા હૈ કે રોઝે ઈબાદતે કદીમા હૈં ઝમાનએ આદમ અલયહિસ્સલામ સે તમામ શરીઅતોં મેં ફર્ઝ હોતે ચલે આએ અગરચે અય્યામો એહકામ મુખ્તલિફ થે મગર અસ્લ રોઝે સબ ઉમ્મતોં પર લાઝિમ રહે (૩૨૫) ઔર તુમ ગુનાહોંસે બચો કયૂંકે યેહ કસરે નફસ કા સબબ ઔર મુત્તકીન કા શિઆર હૈ (૩૨૬) યા'ની સિર્ફ રમઝાનકા એક મહીના (૩૨૭) સફરસે વોહ મુરાદ હૈ જિસકી મુસાફત તીન દિનસે કમ ન હો ઈસ આયત મેં અલ્લાહ તઆલાને મરીઝો મુસાફિરકો રૂખ્સત દી કે અગર ઉસકો રમઝાન મુબારકમેં રોઝા રખનેસે મર્ઝકી ઝિયાદતી યા હિલાક કા અંદેશા હો યા સફરમેં શિદતો તકલીફ કા તો વોહ મર્ઝો સફર કે અય્યામમેં ઈફતાર કરે ઔર બજાય ઉસકે અય્યામે મનહિય્યાહ કે સીવા ઔર દિનોંમેં ઉસકી કઝા કરે. અય્યામે મન હિય્યહ પાંચ દિન હૈં જિનમેં રોઝા રખના જાઈઝ નહીં: દોનોં ઈદૈન (ઈદ ઔર બકરઈદ) ઔર ઝિલ હજજહકી ગ્યારહવી બારહવી તેરહવી તારીખે <u>મસ્અલા</u> મરીઝકો મહઝ વહમ પર રોઝેકા ઈફતાર જાઈઝ નહી જબ તક દલીલ યા તજરુબા યા ગેર ઝાહેરૂલ ફિસ્ક તબીબ કી ખબર સે ઉસકા ગલ્બએ ઝન હાસિલ ન હો કે રોઝા મર્ઝ કે તૂલ યા ઝિયાદતી કા સબબ હોગા <u>મસ્અલા</u> : જો બિલ્ફે'લ બીમાર ન હો લેકિન મુસલમાન તબીબ યે કહે કે વોહ રોઝા રખનેસે બીમાર હો જાએગા વો ભી મરીઝકે હુકમમેં હૈ. <u>મસ્અલા</u> હામેલા યા દૂધ પિલાનેવાલી ઔરત કો અગર રોઝા રખનેસે અપની યા બચ્ચેકી જાનકા યા ઉસકે બીમાર હો જાનેકા અંદેશા હો તો ઉસકો ભી ઈફતાર જાઈઝ હૈ <u>મસ્અલા</u> જિસ મુસાફિર ને તુલૂએ ફજ્રસે કબ્લ સફર શુરૂ કિયા ઉસકો તો રોઝેકા ઈફતાર જાઈઝ હૈ લેકિન જિસને બાદ તુલૂઅ સફર કિયા ઉસકો ઉસ દિનકા ઈફતાર જાઈઝ નહી. (૩૨૮) <u>મસ્અલા</u> જિસ બૂઢે મર્દ યા ઔરતકો પીરાના સાલીકે ઝો'ફ સે રોઝા રખનેકી કુદરત ન રહે ઔર આઈન્દા કુવ્વત હાસિલ હોનેકી ઉમ્મીદભી ન હો ઉસકો શૈખે ફાની કેહતે હૈં. ઉસકે લીયે જાઈઝ હૈ કે ઈફતાર કરે ઔર હર રોઝે કે બદલે નિસ્ફ સાઅ યા'ની એકસો પછત્તર રૂપિયા ઔર એક અઠન્ની ભર ગેહું યા ગેહું કા આટા યા ઉસસે દૂને જવ યા ઉસકી કીમત બતૌરે ફિદયા દે. <u>મસ્અલા</u> : અગર ફિદયા દેનેકે બાદ રોઝા રખનેકી કુવ્વત આ ગઈ તો રોઝા વાજિબ હોગા. <u>મસ્અલા</u> : અગર શયખે ફાની નાદાર હો ઔર ફિદયા દેનેકી કુદરત ન રખ્ખે તો અલ્લાહ તઆલા સે ઈસ્તિગફાર કરે ઔર અફવે તકસીર કી દુઆ કરતા રહે (૩૨૯) યા'ની ફિદયેકી મિકદારસે ઝિયાદા દે (૩૩૦) ઈસસે માલૂમ હુવાકે અગરચે મુસાફિર વ મરીઝ કો ઈફતારકી ઈજાઝત હૈ લેકિન ઝિયાદા બેહતરો અફઝલ રોઝા રખના હી હૈ. (૩૩૧) ઈસકે મા'નામેં મુફસ્સિરીન કે ચંદ અકવાલહૈં. (૧) યેહકે રમઝાન વો હૈ જિસકી શાનો શરાફતમેં કુર્આન પાક નાઝિલ હુવા (૨) યેહ કે કુર્આને કરીમમેં નુઝૂલ કી ઈબ્તેદા રમઝાનમેં હુઈ (૩) યેહકે કુર્આને કરીમ બે તમામેહી રમઝાન મુબારકકી શબે કદ્રમેં લૌહે મહફૂઝ સે આસ્માને દુન્યા કી તરફ ઉતારા ગયા ઔર બયતુલ ઈઝઝતમેં રહા યેહ ઉસી આસ્માન પર એક મકામ હૈ યહાંસે વકતન ફ વકતન હસ્બે ઈકતેઝાએ હિકમત જિત્ના જિત્ના મન્ઝૂરે ઈલાહી હુવા જિબ્રીલે અમી લાતે રહે યેહ નુઝૂલ તેઈસ સાલકે અર્સે મેં પુરા હુવા(૩૩૨) હદીસમેં હૈ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે મહિના ૨૯ ઉન્તીસ દિનકા ભી હોતાહૈ તો ચાંદ દેખકર રોઝે શુરૂ કરો ઔર ચાંદ દેખકર ઈફતાર કરો અગર ૨૯ રમઝાન કો ચાંદ કી રૂયત નહો તો ૩૦ તીસ દિન કી ગિનતી પૂરી કરો (૩૩૩) ઈસમેં તાલેબાને હકકી તલબે મૌલાકા બયાન હૈ. જિન્હોં ને ઈશ્કે ઈલાહી પર અપને હવાઈજ (ઝરૂરતોં) કો કુર્બાન કર દિયા. વોહ ઈસીકે તલબ ગાર હૈં. ઉન્હેં કુર્બો વિસાલકે મુઝદે (ખુશ ખબર) સે શાદ કામ ફરમાયા શાનેનુઝૂલ એક જમાઅતે સહાબા ને જઝબે ઈશ્કે ઈલાહીમેં સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સે દરયાફત કિયા કે હમારા રબ કહાં હૈ. ઉસ પર નવીદે કુર્બ સે સરફરાઝ કરકે બતાયા ગયા કે અલ્લાહ તઆલા મકાનસે પાક હૈ. જો ચીઝ કિસીસે મકાનીકુર્બ રખતીહો વોહ ઉસકે દૂર વાલેસે ઝરૂર બો'દ (દૂરી) રખતી હૈ ઔર અલ્લાહ તઆલા સબ બંદોંસે કરીબ હૈ મકાની કી યેહ શાન નહી મનાઝિલ કુર્બમેં રસાઈ બંદેકો અપની ગફલત દૂર કરનેસે મયસ્સર આતીહૈ. દોસ્ત નઝદીક તર અઝમન બ મનસ્તઃ વી અજબ તર કે મન અઝ વે દૂરમ (૩૩૪) દુઆ અર્ઝે હાજતહૈ ઔર ઈજાબત યેહ હૈ કે પરવરદિગાર અપને બંદેકી દુઆ પર લબ્બૈક અબ્દી ફરમાતા હૈ. મુરાદ અતા ફરમાના. દૂસરી ચીઝ હૈ. વોહ ભી કભી ઉસકે કરમસે ફિલફૌર હોતી હૈ. કભી બ મુકતઝાએ હિકમત કિસી તાખીર સે કભી બંદેકી હાજત દુન્યામેં

રવા (પૂરી) ફરમાઈ જાતી હૈ. કભી આખેરત મેં, કભી બંદેકા નફા દૂસરી ચીઝમેં હોતા હૈ. વોહ અતા કી જાતી હૈ કભી બંદા મેહબૂબ હોતા હૈ ઉસકી હાજત રવાઈમેં ઇસલિયે દેર કી જાતી હૈ કે વોહ અર્સે તક દુઆમેં મશ્ગૂલ રહે. કભી દુઆ કરને વાલેમેં સિદકો ઈખ્લાસ વગૈરા શરાઈત કુબૂલ નહી હોતે ઈસલિયે અલ્લાહકે નેક ઔર મકબૂલ બંદોંસે દુઆ કરાઈ જાતી હૈ **મસ્અલા :** નાજાઇઝ અમ્રકી દુઆ કરના જાઇઝ નહી દુઆકે આદાબમેંસે હૈ કે હુઝૂરે કલ્બ કે સાથ કુબૂલકા યકીન રખતે હુવે દુઆ કરે ઔર શિકાયત ન કરે કે મેરી દુઆ કુબૂલ ન હુઈ. તિર્મિઝી કી હદીસમેં હૈ નમાઝ કે બાદ હમ્દોસના ઔર દુરૂદશરીફ પઢે ફિર દુઆ કરે (૩૩૫) **શાને નુઝૂલ :** શરએ સાબેકામેં ઈફતારકે બાદ ખાના પીના મુજામેઅત કરના નમાઝે ઈશા તક હલાલ થા. બાદ નમાઝે ઈશા યેહ સબ ચીઝેં શબમેં ભી હરામ હો જાતી થી. યેહ હુકમ ઝમાનએ અકદસ તક બાકીથા બા'ઝ સહાબાસે રમઝાનકી રાતોંમેં બાદ ઈશા મુબાશેરત (ઔરતસે સોહબત કરના) વુકૂમેં આઈ. ઈનમેં હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહો અન્હો ભી થે ઈસ પર વોહ હઝરાત નાદિમ હુએ ઔર દરગાહે રિસાલતમેં અર્ઝે હાલ કિયા. અલ્લાહ તઆલાને મુઆફ ફરમાયા ઔર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર બયાન કર દિયા ગયા કે આઈંદાકે લિયે રમઝાનકી રાતોંમેં મગરિબ સે સુબ્હ સાદિક તક મુજામેઅત કરના હલાલ કિયા ગયા. (૩૩૬) ઈસ ખયાનતસે વોહ મુજામેઅત મુરાદ હૈ જો કબ્લે ઈબાહત રમઝાનકી રાતોં મેં મુસલમાનોંસે સર્ઝદ હુઈથી. ઉસકી મુઆફીકા બયાન ફરમાકર ઉનકી તસ્કીન ફરમાદી ગઈ (૩૩૭) યેહ અમ્ર ઈબાહત કે લિયે હૈ કે અબ વોહ મુમાનેઅત ઉઠાદી ગઈ ઔર લયાલી (રાતોં) રમઝાનમેં મુબાશેરત મુબાહ કરદી ગઈ. (૩૩૮) ઈસમેં હિદાયત હૈ કે મુબાશેરત નસ્લો અવલાદ હાસિલ કરનેકી નિય્યતસે હોની ચાહિય્યે જિસસે મુસલમાન બઢેં ઔર દીન કવી હો. મુફસ્સિરીનકા એક કૌલ યેહભી હૈ કે મા'ના યેહ હૈં કે મુબાશેરત મુવાફિકે હુકમે શરઅહો જિસ મહલ (જગે) મેં જિસ તરીકેસે મુબાહ ફરમાઈ હૈ ઉસસે તજાવુઝ (આગે બઢના) નહો (તફસીરે અહમદી). એક કૌલ યેહ ભીહૈ કે જો અલ્લાહ ને લિખ્ખા ઉસકો તલબ કરનેકે માનાહૈં રમઝાનકી રાતોંમેં કસરતે ઈબાદત ઔર બેદાર રેહકર શબે કદ્રકી જુસ્તજૂ કરના (૩૩૯) યેહ આયત સુર્મા બિન કૈસ કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. આપ મેહનતી આદમી થે. એક દિન બહાલતે રોઝા દિનભર અપની ઝમીન મેં કામ કરકે શામ કો ઘર આએ. બીવીસે ખાના માંગા. વોહ પકાનેમેં મસરૂફ હુઈ. યેહ થકે થે આંખ લગ ગઈ. જબ ખાના તૈયાર કરકે ઉન્હેં બેદાર કિયા ઉન્હોંને ખાનેસે ઈનકાર કરદિયા ક્યૂંકે ઉસ ઝમાનેમેં સો જાનેકેબાદ રોઝાદાર પર ખાના પીના મમ્નૂઅ હો જાતા થા ઔર ઈસી હાલતમેં દૂસરા રોઝા રખલિયા. ઝો'ફ ઈનતેહાકો પહોંચ ગયા થા. દુપહેરકો ગશી આગઈ. ઉનકે હકમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર રમઝાનકી રાતોંમેં ઈનકે સબબસે ખાના પીના મુબાહ ફરમાયા ગયા. જૈસે કે હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો અન્હો કી ઈનાબતો રજૂ કે બાઈસ કુર્બત હલાલ હુઈ (૩૪૦) રાતકો સિયાહ ડોરે સે ઔર સુબ્હ સાદિકકો સુફેદ ડોરેસે તશ્બીહ દી ગઈ. મા'ના યેહ હૈં કે તુમ્હારે લિયે ખાનાપીના રમઝાનકી રાતોંમેં મગરિબસે સુબ્હ સાદિક તક મુબાહ ફરમાયા ગયા (તફસીરે અહમદી) **મસ્અલા :** સુબ્હ સાદિક તક ઈજાઝત દેનેમેં ઈશારા હૈ કે જનાબત રોઝે કે મનાફી નહી. જિસ શખ્સકો બહાલતે જનાબત સુબ્હ હુઈ વોહ ગુસ્લ કરલે ઉસકા રોઝા જાઈઝ હૈ (તફસીરે અહમદી) **મસ્અલા :** ઈસીસે ઉલમાને યેહ મસ્અલા નિકાલા કે રમઝાનકે રોઝે કી નિય્યત દિનમેં જાઈઝ હૈ (૩૪૧) ઈસસે રોઝેકી આખિર હદ મા'લૂમ હોતી હૈ ઔર યેહ મસ્અલા સાબિત હોતા હૈ કે બહાલતે રોઝા ખુર્દો નોશ વ મુજામેઅતમેંસે હર એક કે ઈરતેકાબસે કફ્ફારા લાઝિમ હો જાતા હૈ (મદારીક) **મસ્અલા :** ઉલમાને ઈસ આયતકો સૌમે વિસાલ યા'ની તહ કે રોઝે કે મમ્નૂઅ હોનેકી દલીલ કરાર દિયા હૈ (૩૪૨) ઈસમેં બયાન હય કે રમઝાનકી રાતોંમેં રોઝેદારકે લિયે જિમાઅ હલાલ હૈ. જબકે વોહ મો'તકિફ ન હો **મસ્અલા :** એ'તિકાફમેં ઔરતોંસે કુર્બત ઔર બોસો કનાર હરામહૈ **મસ્અલા :** મર્દો કે એ'તિકાફ કે લિયે મસ્જિદ ઝરૂરી હૈ **મસ્અલા :** મો'તકિફકો મસ્જિદમેં ખાના પીના સોના જાઈઝ હૈ. **મસ્અલા :** ઔરતોં કા એ'તિકાફ ઉનકે ઘરોંમેં જાઈઝ હૈ **મસ્અલા :** એ'તિકાફ હર ઐસી મસ્જિદમેં જાઈઝ હૈ જિસમેં જમાઅત કાઈમ હો **મસ્અલા :** એ'તિકાફમેં રોઝા શર્ત હૈ (૩૪૩) ઈસ આયતમેં બાતિલ તૌર પર કિસીકા માલ ખાના હરામ ફરમાયા ગયા ખ્વાહ લૂટકર યા છીન કર યા ચોરીસે યા જુએસે યા હરામ તમાશોં યા હરામ કામોં યા હરામ ચીઝોં કે બદલે યા રિશ્વત યા ઝૂટી ગવાહી યા ચુગલ ખોરીસે યેહ સબ મમ્નૂઓ હરામ હૈ **મસ્અલા :** ઈસસે મા'લૂમ હુવાકે નાજાઈઝ ફાયદે કે લિયે કિસી પર મુકદમહ બનાના ઔર ઉસકો હુક્કામ તક લેજાના ના જાઈઝો હરામ હૈ. ઈસી તરહ અપને ફાયદે કી ગર્ઝ સે દૂસરેકો ઝરર (નુકસાન) પહોંચાનેકે લિયે હુકકામ પર અસર ડાલના રિશ્વતેં દેના હરામ હૈ. જો હુકકામરસ લોગહૈં વોહ ઈસ આયત કે હુકમકો પેશે નઝર રખ્ખેં હદીસ શરીફમેં મુસલમાનોંકે ઝરર પહોંચાનેવાલે પર લા'નત આઈ હૈ (૩૪૪) **શાને નુઝૂલ :** યેહ આયત હઝરત મઆઝ બિન જબલ ઔર સાલબહ બિન ગનમ અન્સારી કે જવાબમેં નાઝિલ હુઈ. ઈન દોનોંને દર્યાફ્ત કિયા કે યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ચાંદ કા કયા હાલહૈ ઈબ્તદામેં બહોત બારીક નિકલતા હૈ ફિર

રોઝ બરોઝ બઢતાહૈ યહાં તક કે પૂરા રૌશન હો જાતા હૈ ફિર ઘટને લગતા હૈ ઔર યહાંતક ઘટતાહૈ કે પેહલે કી તરહ બારીક હો જાતા હૈ એક હાલ પર નહી રેહતા ઈસ સવાલસે મકસદ ચાંદ કે બઢને ઘટને કી હિકમતે દર્યાફત કરના થા. બા'ઝ મુફસ્સિરીન કા ખયાલ હૈ કે સવાલકા મકસદ ચાંદકે ઈખ્તેલાફાતકા સબબ દર્યાફત કરનાથા (૩૪૫) ચાંદ કે ઘટને બઢને કે ફવાઈદ બયાન ફરમાએ કે વોહ વકતકી અલામતે હૈં ઔર આદમિયોંકે હઝારહા દીની વ દુન્યવી કામ ઈસસે મુતઅલ્લિક હૈં. ઝરાઅત, તિજારત, લેન દેન કે મઆમલાત રોઝે ઔર ઈદકે અવકાત ઔરતોંકી ઈદતે, હૈઝકે અય્યામે, હમલ ઔર દૂધ પિલાને કી મુદતે ઔર દૂધ છુળાને કે વકત ઔર હજ કે અવકાત ઈસસે મા'લૂમ હોતે હૈં કયુંકે અવ્વલમેં જબ ચાંદ બારીક હોતા હૈ તો દેખને વાલા જાન લેતાહૈ કે યેહ ઈબ્તેદાઈ તારીખે હૈં ઔર જબ ચાંદ પૂરા રોશન હોતા હૈ તો માલૂમ હો જાતા હૈ કે યેહ મહિનેકી દરમિયા'ની તારીખ હૈ ઔર જબ ચાંદ છુપ જાતાહૈ. તો મા'લૂમ હોતાહૈ કે મહિના ખત્મપર હૈ ઈસી તરહ ઉનકે માબેન અય્યામમેં ચાંદકી હાલતે દલાલત કિયા કરતી હૈં ફિર મહિનોં સે સાલકા હિસાબ હોતા હૈ યેહ વોહ કુદરતી જન્તરી હૈ જો આસ્માનકે સફહે પર હમેશા ખુલી રહેતી હૈ ઔર હર મુલ્ક ઔર હર ઝબાન કે લોગ પઢેભી ઔર બે પઢે ભી સબ ઈસસે અપના હિસાબ મા'લૂમ કર લેતે હૈં (૩૪૬) <u>શાને નુઝૂલ</u> : ઝમાનએ જાહિલયત મેં લોગોંકી યેહ આદતથી કે જબ વોહ હજ કે લિયે એહરામ બાંધતેતો કિસી મકાનમેં ઉસકે દરવાઝેસે દાખિલ ન હોતે અગર ઝરૂરત હોતી તો છત તોળકર આતે ઔર ઉસકો નેકી જાનતે. ઉસપર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ (૩૪૭) ખ્વાહ હાલતે એહરામ હો યા ગૈર એહરામ (૩૪૮) સ.હિ. ૬ મેં હુદૈબિયહ કા વાકેઆ પેશ આયા. ઈસ સાલ સય્યદેઆલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ મદીનએ તય્યબહસે બ કસ્દે ઉમ્રહ મકકહ મુકર્રમહ રવાના હુવે. મુશ્રેકિનને હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો મકકહ મુકર્રમહ મેં દાખિલ હોનેસે રોકા ઔર ઈસપર સુલહ હુઈ કે આપ સાલે આઈદાહ તશરીફ લાએં તો આપકે લિયે તીન રોઝ તક મકકહ મુકર્રમહ ખાલી કરદિયા જાએગા ચુનાન્ચે અગલે સાલ સ.હિ. ૭મેં હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઉમરએ કઝાકે લિયે તશરીફ લાએ. અબ હુઝૂરકે સાથ એક હઝાર ચારસોકી જમાઅત થી. મુસલમાનોં કો યેહ અંદેશા હુવા કે કુફ્ફાર વફાએ અહદ નકરેંગે ઔર હરમે મકકહમેં શેહરે હરામ યા'ની માહે ઝિલ કઅદહમેં જંગ કરેંગે ઔર મુસલમાન બહાલતે એહરામ હૈં ઈસ હાલતમેં જંગ કરના ગિરાંહૈ કયૂંકે ઝમાનએ જાહેલિયત સે ઈબ્તેદાએ ઈસ્લામ તક ન હરમમેં જંગ જાઈઝથી ન હાલતે એહરામમેં, ન માહે હરામ મે તો ઉન્હેં તરદુદ હુવા કે ઈસ વકત જંગકી ઈજાઝત મિલતી હૈ યા નહી. ઈસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ (૩૪૯) ઈસકે મા'ના યાતો યેહ હૈં કેજો કુફ્ફાર લળે યા જંગકી ઈબ્તેદા કરેં તુમ ઉનસે દીનકી હિમાયત ઔર એઝાઝકે લિયે લળો. યેહ હુકમ ઈબ્તેદાએ ઈસ્લામ મેં થા ફિર મન્સૂખ કિયા ગયા ઔર કુફ્ફાર સે કિતાલ કરના વાજિબ હુવા ખ્વાહ વોહ ઈબ્તેદા કરેં યા ન કરેં યા યેહ મા'ના હૈં કે જો તુમસે લળનેકા ઈરાદા રખતે હૈં યેહ બાત સારેહી કુફ્ફારમેં હૈ કયૂંકે વોહ સબ દીનકે મુખાલિફ ઔર મુસલમાનોં કે દુશ્મનહૈં ખ્વાહ ઉન્હોંને કિસી વજેસે જંગ ન કી હો લેકિન મૌકા પાને પર ચૂકને વાલે નહિં. યેહ મા'ના ભી હો સકતે હૈં કે જો કાફિર મૈદાનમેં તુમ્હારે મુકાબિલ આએં ઔર તુમસે લળને વાલે હોં ઉનસે લળો. ઈસ સૂરત મે ઝઈફ બૂઢે, મજનૂન, અપાહિજ, અંધે, બિમાર, ઔરતે વગૈરા જો જંગકી કુદરત નહી રખતે ઈસ હુકમ મેં દાખિલ નહી હોંગે ઉનકો કત્લ કરના જાઈઝ નહી (૩૫૦) જો જંગ કે કાબિલ નહી ઉનસે ન લળો. યા જિનસે તુમને અહદ કિયા હો યા બગૈર દા'વત કે જંગ ન કરો કયૂંકે તરીકા શરઅ યેહ હૈ કે પહલે કુફ્ફારકો ઈસ્લામકી દા'વત દી જાએ અગર ઈન્કાર કરે તો જઝિયા (ટેક્ષ) તલબ કિયા જાએ ઈસસેભી મુન્કિર હોં તબ જંગ કી જાએ. ઈસ મા'ના પર આયતકા હુકમ બાકી હૈ મન્સૂખ નહી (તફસીરે અહમદી) (૩૫૧) ખ્વાહ હરમ હો યા ગૈર હરમ (૩૫૨) મકકએ મુકર્રમહસે (૩૫૩) સાલે ગુઝિશ્તા ચુનાન્ચે રોઝ ફત્હે મકકહ જિન લોગોંને ઈસ્લામ કુબૂલ કિયા ઉનકે સાથ યહી કિયા ગયા (૩૫૪) ફસાદસે શિર્ક મુરાદ હૈ યા મુસલમાનોંકો મકકહ મુકર્રમહ મેં દાખિલ હોનેસે રોકના (૩૫૫) કયૂંકે યેહ હુર્મત હરમકે ખિલાફ હૈ (૩૫૬) કે ઉન્હોંને હરમ શરીફ કી બે હુર્મતી કી (૩૫૭) કત્લો શિર્કસે (૩૫૮) કુફ્રો બાતિલ પરસ્તીસે (૩૫૯) જબ ગુઝિશ્તાસાલ (ઝિલકઅદહ સ. હિ. ૬ મે મુશ્રેકીને અરબ ને માહે હરામકી હુર્મતો અદબ કા લેહાઝ ન રખ્ખા ઔર તુમ્હેં અદાએ ઉમરહ સે રોકા તો યેહ બેહુર્મતી ઉનસે વાકેઅ હુઈ ઔર ઈસકે બદલે બતૌફિકે ઈલાહી સ.૭.હિ. કે ઝિલકઅદહમેં તુમ્હેં મૌકા' મિલા કે તુમ ઉમરએ કઝાકો અદા કરો (૩૬૦) ઈસસે તમામ દીની ઉમૂરમેં તાઅતો રઝાએ ઈલાહી કે લિયે ખર્ચ કરના મુરાદ હૈ. ખ્વાહ જિહાદ હો યા ઔર નેકિયાં (૩૬૧) રાહે ખુદામેં ઈન્ફાક કા તર્ક ભી સબબે હિલાક હૈ ઔર ઈસ્રાફે બેજાભી ઔર ઈસતરહ ઔર ચીઝભી જો ખતરા વ હિલાક કા બાઈસ હો ઈન સબસે બા'ઝ રેહને કા હુકમ હૈ હત્તાકે બે હથિયાર મૈદાને જંગમેં જાના યા ઝહર ખાના યા કિસી તરહ ખુદ કશી કરના <u>મસ્અલા</u> : ઉલ્માને ઈસસે યેહ <u>મસ્અલા</u> ભી અખઝ કિયા હૈ કે જિસ શહરમેં તાઊનહો વહાં નજાએં અગરચે વહાં કે લોગોંકો વહાંસે ભાગના મમ્નૂ હૈ. (૩૬૨) ઔર ઉન દોનોં કો ઉનકે ફરાઈઝો

શરાઈત કે સાથ ખાસ અલ્લાહ કે લિયે બે સુસ્તી ઔર નુકસાન કામિલ કરો હજ નામ હૈ એહરામ બાંધ કર નવમી ઝિલહજજહ કો અરફાતમેં ઠેહરને ઔર કા'બહ મોઅઝ્ઝમહ કે તવાફ કા. ઉસકે લિયે ખાસ વકત મુકર્રર હૈ જિસમેં યેહ અફઆલ કિયે જાઅેં તો હજ હૈ. મસ્અલા : હજ બકીલે રાજેહ સ.૯.હિ. મેં ફર્ઝ હુવા ઉસકી ફર્ઝિયત કતઈ હૈ. હજ કે ફરાઈઝ યેહ હૈં (૧) એહરામ (૨) અરફામેં વુકૂફ (૩) તવાફે ઝિયારત હજકે વાજિબાત (૧) મુઝદલ્ફામેં વુકૂફ (૨) સફા વ મર્વહ કે દરમિયાન સઈ (૩) રમીયે જમાર ઔર (૪) આફાકી કે લિયે તવાફે રુજૂ ઔર (૫) હલક યાત તકસીર. ઉમરહ કે રુકન તવાફો સઈ હૈં ઔર ઉસકી શર્ત એહરામો હલક હૈ હજજો ઉમરહકે ચાર તરીકે હૈં (૧) ઈફરાદ બિલહજજ વોહ યેહ હૈ કે હજ કે મહીનોંમેં યા ઉનસે કબ્લ મીકાતસે યા ઉસસે પેહલે હજકા એહરામ બાંધે ઔર દિલસે ઉસકી નિય્યત કરે ખ્વાહ ઝુબાનસે તલ્બિયહ કે વકત ઉસકા નામ લે યા નલે (૨) ઈફરાદ બીલ ઉમરહ વોહ યેહ હૈ કે મીકાતસે યા ઉસસે પેહલે અશહરે હજમેં યા ઉનસે કબ્લ ઉમરહ કા એહરામ બાંધે ઔર દિલસે ઈસકા કસ્દ કરે ખ્વાહ વકતે તલ્બિયહ ઝુબાનસે ઉસકા ઝિક્ર કરે યા નકરે ઔર ઈસકે લિયે અશહુરે હજમેં યા ઉસસે કબ્લ તવાફ કરે. ખ્વાહ ઉસ સાલમેં હજ કરે યા ન કરે મગર હજ ઔર ઉમરહ કે દરમિયાન ઈલમામ સહી કરે. ઈસ તરહ કે અપને એહલ કી તરફ હલાલ હોકર વાપસ હો (૩) કિરાન યેહ હૈ કે હજ વ ઉમરહ દોનોંકો એક એહરામમેં જમા કરે. વોહ એહરામ મીકાત સે બાંધા હો યા ઉસસે પેહલે અશહરે હજમેં યા ઉસસે કબ્લ અવ્વલ સે હજ વ ઉમરહ દોનોં કી નિય્યત હો ખ્વાહ વકતે તલ્બિયહ ઝુબાનસે દોનોંકા ઝિક્ર કરે યા ન કરે પેહલે ઉમરહ કે અફઆલ અદા કરે ફિર હજકે (૪) તમત્તો' યેહ હૈ કે મીકાતસે યા ઉસસે પેહલે અશહરે હજ મેં યા ઉસસે કબ્લ ઉમરે કા એહરામ બાંધે ઔર અશહરે હજ મેં ઉમરહ કરે યા અકસર તવાફ ઉસકે અશહરે હજ મેં હો ઔર હલાલ હોકર હજકે લિયે એહરામ બાંધે ઔર ઉસીસાલ હજ કરે ઔર હજ ઔર ઉમરહ કે દરમિયાન અપને એહલકે સાથ ઈલમામ સહીહ ન કરે (મિસ્કીન વ ફત્હ) મસ્અલા : ઈસ આયતસે ઉલમાને કિરાન સાબિત કિયા હૈ (૩૬૩) હજ યા ઉમરહ સે બાદ શુરૂ કરને ઔર ઘરસે નિકલને ઔર મેહરિમ હોજાનેકે યા'ની તુમ્હેં કોઈ માનેઅ અદાએ હજ યા ઉમરહ સે પેશ આએ ખ્વાહ વોહ દુશ્મન કા ખૌફ હો યા મર્ઝ વગૈરા ઐસી હાલતમેં તુમ એહરામસે બાહર આજાઓ (૩૬૪) ઊંટ યા ગાય યા બકરી ઔર યેહ કુર્બાની ભેજના વાજિબ હૈ (૩૬૫) યા'ની હરમ મેં જહાં ઉસકે ઝિબ્હ કા હુકમ હૈ મસ્અલા : યેહ કુર્બાની બેરૂને હરમ નહીં હોસકતી (૩૬૬) જિસસે વોહ સર મુંડાને કે લિયે મજબૂર હો ઔર સર મુંડાલે (૩૬૭) તીન દિન કે (૩૬૮) છે મિસ્કીનોંકા ખાના હર મિસ્કીન કે લિયે પોને દોસેર ગેહૂં (ઘઉં) (૩૬૯) યા'ની તમત્તોઅ કરે (૩૭૦) યેહ કુર્બાની તમત્તોઅ કી હૈ હજ કે શુક્રમેં વાજિબ હુઈ ખ્વાહ તમત્તોઅ કરને વાલા ફકીર હો ઈદે અઝ્હા કી કુર્બાની નહીં જો ફકીરો મુસાફિર પર વાજિબ નહીં હોતી (૩૭૧) યા'ની પેહલી શવ્વાલસે નવી ઝિલહજજહ તક એહરામ બાંધને કે બાદ ઈસ દરમિયાનમેં જબ ચાહે રખલે ખ્વાહ એક સાથ યા મોતફર્રિક કરકે. બેહતર યેહ હૈ કે ૭-૮-૯ ઝિલહજજહકો રખે (૩૭૨) મસ્અલા : એહલે મકકહ કે લિયે ન તમત્તોઅ હૈ ન કિરાન ઔર હુદૂદેમવાકીત કે અંદરકે રહને વાલે એહલે મકકહમેં દાખિલ હૈં મવાકીત પાંચ હૈં (૧) ઝુલહલીફા (૨) ઝાતે ઈર્ક (૩) હજફહ (૪) કર્ન (૫) યલમલમ ઝુલહલીફા એહલે મદીનાકે લીયે ઝાત ઈર્ક, એહલે ઈરાક કે લિયે હજફહ, એહલે શામકે લિયે કર્ન, એહલે નજદકે લિયે, યલમલમ, એહલે યમનકે લિયે (૩૭૩) શવ્વાલ ઝિલકઅદહ ઔર દસ તારીખેં ઝિલ હજજ કી હજજકે અફઆલ ઈન્હી અય્યામમેં દુરસ્તહૈં મસ્અલા : અગર કિસીને ઈન અય્યામસે પેહલે હજકા એહરામ બાંધા તો જાઈઝ હૈ લેકિન બકિરાહત (૩૭૪) યા'ની હજકો અપને ઉપર લાઝિમો વાજિબ કરે એહરામ બાંધકર યા તલ્બિયહ કેહકર યા હદી ચલાકર ઈસ પર યેહ ચીઝે લાઝિમ હૈં જિનકા આગે ઝિક્ર ફર્માયા જાતા હૈ. (૩૭૫) રિફસ જિમા યા ઔરતોંકે સામને ઝિક્રે જિમાઅ યા કલામ ફહશ કરનાહૈ નિકાહ ઈસમેં દાખિલ નહીં મસ્અલા : મેહરિમ યા મેહરિમહ કા નિકાહ જાઈઝહૈ મુજામેઅત જાઈઝ નહીં. ફુસૂકસે મઆસી વસય્યેઆત ઔર જેદાલ સે ઝગળા મુરાદ હૈ ખ્વાહ વોહ અપને રફીકોં યા ખાદિમોંકે સાથ હો યા ગૈરોંકે સાથ (૩૭૬) બદિયોંકી મુમાનેઅતકે બાદ નેકીયોંકી તરગીબ ફરમાઈ કે બજાએ ફિસ્કકે તકવહ ઔર બજાએ જેદાલકે અખ્લાકે હમીદહ ઈખ્તિયાર કરો (૩૭૭) શાને નુઝૂલ : બા'ઝ યમની હજકે લિયે બે સામાની કે સાથ રવાના હોતેથે ઔર અપને આપકો મોતવકિકલ કેહતેથે ઔર મકકએ મુકર્રમહ પહોંચ કર સવાલ શુરૂ કરતે ઔર કભી ગસબો ખયાનત કે મુર્તકિબ હોતે. ઈનકે હકમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર હુકમ હુવા કે તોશહ લેકર ચલો ઔરોંપર બાર નડાલો. સવાલ નકરો કે બેહતર તોશહ પરહેઝગારી હૈ. એક કૌલ યેહ હૈ કે તકવહકા તોશહ સાથ લો. જિસ તરહ દુન્યવી સફર કે લિયે તોશહ ઝરૂરી હૈ ઐસેહી સફરે આખેરતકી લિયે પરહેઝગારી કા તોશહ લાઝિમ હૈ (૩૭૮) યા'ની અકલકા મુકતઝા ખૌફે ઈલાહી હૈ. જો અલ્લાહ સેનડરે વોહ બે અકલોંકી તરહહૈ. (૩૭૯) શાને નુઝૂલ : બા'ઝ મુસલમાનોંને ખ્યાલ કિયાકે રાહે હજમેં જિસને તિજારતકી યા ઊંટ કિરાએ પર ચલાએ ઉસકા હજ હી કયા ? ઉસ પર

વેહ આયત નાઝિલ હુઈ. મસ્અલા : જબતક તિજારતસે અફઆલે હજકી અદામેં ફર્ક ન આએ ઉસ વકત તક તિજારત મુબાહ હૈ. (૩૮૦) અરફાત એક મુકામકા નામ હૈ. જો મૌકિફ હૈ. ઝિહાક કા કૌલ હૈ કે હઝરત આદમો હવ્વા જૂદાઈ કે બાદ ૯ ઝિલહજજહ કો અરફાત કે મુકામ પર જમા હુએ ઔર દોનોંમેં તઆરુફ હુવા ઈસ લિયે ઈસ દિનકા નામ અરફહ ઔર મુકામ કા નામ અરફાત હુવા. એક કૌલ યેહ હૈ કે ચૂંકે ઉસ રોઝ બંદે અપને ગુનાહોંકા એ'તિરાફ કરતે હૈં ઈસલિયે ઉસ દિનકા નામ અરફા હૈ મસ્અલા : અરફાતમેં વુકૂફ (ઠહરના) ફર્ઝ હૈ ક્યૂંકે ઈઝાફા બિલા વુકૂફ મુતસવ્વિર નહીં (૩૮૧) તલ્બિયહ વ તહલીલ વ તકબીરો સના વ દુઆકે સાથ યા નમાઝે મગરીબો ઈશા કે સાથ (૩૮૨) મશ્અરે હરામ જબલે કુઝહ હૈ જિસ પર ઈમામ વુકૂફ કરતા હૈ મસ્અલા : વાદી મુહસ્સિર કે સિવા તમામ મુઝદલ્ફહ મૌકિફ હૈ ઈસમેં વુકૂફ વાજિબ હૈ બેઉઝર તર્ક કરનેસે દમ લાઝિમ આતા હૈ ઔર મશ્અરે હરામકે પાસ વુકૂફ અફઝલ હૈ (૩૮૩) તરીકે ઝિક્રોઈબાદત કુછ ન જાનતે થે (૩૮૪) કુરૈશ મુઝદલ્ફહમેં ઠહરે રેહતે થે ઔર સબ લોગોં કે સાથ અરફાતમેં વુકૂફ ન કરતે જબ લોગ અરફાતસે પલટતે તો યેહ મુઝદલ્ફહસે પલટતે ઔર ઉસમેં અપની બળાઈ સમઝતે ઈસ આયતમેં ઉન્હેં હુકમ દિયા ગયા કે સબકે સાથ અરફાતમેં વુકૂફ કરેં ઔર એકસાથ પલ્ટેં યહી હઝરત ઈબ્રાહીમ ઔર ઈસ્માઈલ અલયહિમુસ્સલામકી સુન્નત હૈ (૩૮૫) તરીકે હજકા મુખ્તસર બયાન યે હૈ કે હાજી ૮ ઝિલહજજહ કી સુબ્હકો મક્કહ મુકર્રમહસે મિનાકી તરફ રવાના હો. વહાં અરફહ યા'ની ૯ ઝિલહજજહ કી ફજર તક ઠેહરે ઉસી રોઝ મિનાસે અરફાત આએ બાદ ઝવાલ ઈમામ દો ખુત્બે પઢે. યહાં હાજી ઝોહર વ અસર કી નમાઝ ઈમામકે સાથ ઝોહર કે વકતમેં જમા કરકે પઢે. ઈન દોનોં નમાઝોં કે લિયે અઝાન એક હોગી ઔર તકબીરેં દો ઔર દોનોં નમાઝોંકે દરમિયાન સુન્નતે ઝોહર કે સિવા કોઈ નફિલ ન પઢા જાય. ઈસ જમાકે લિયે ઈમામે આઝમ (હન્ફી) ઝરૂરી હૈ અગર ઈમામે આઝમ નહો યા ગુમ્રાહ બદ મઝહબહો તો હર એક નમાઝ અલાહેદા અપને અપને વકત મેં પઢી જાય ઔર અરફાતમેં ગુરૂબ તક ઠેહરે. ફિર મુઝદલ્ફહકી તરફ લૌટે ઔર જબ્લે કુઝહ કે કરીબ ઉતરે મુઝદલ્ફહમેં મગરિબો ઈશા કી નમાઝેં જમા કરકે ઈશાકે વકત પઢે ઔર ફજ્ર કી નમાઝ ખૂબ અવ્વલ વકત અંધેરેમેં પઢે વાદી મુહસ્સિરકે સિવા તમામ મુઝદલ્ફહ ઔર બતને અરફહકે સિવા તમામ અરફાત મૌકિફ હૈ. જબ સુબ્હ ખૂબ રૌશન હો તો રોઝે નહર યા'ની દસ ઝિલહજજહ કો મિનાકી તરફ આએ ઔર બતને વાદીસે જમરએ ઉકબહકી ૭ મરતબા રમી (કંકરી મારના) કરે ફિર અગર ચાહે કુર્બાની કરે ફિર બાલ મુંડાએ યા કતરાએ. ફિર અય્યામે નહર મેંસે કિસી દિન તવાફે ઝિયારત કરે ફિર મિના આકર તીન રોઝ ઈકામત કરે ઔર ગ્યારહવીંકે ઝવાલ કે બાદ તીનોં જમરોં કી રમી કરે. ઉસ જમ્રા સે શુરૂ કરે જો મસ્જિદકે કરીબ હૈ ફિર જો ઉસકે બાદ હૈ. ફિર જમ્રએ ઉકબહ હર એકકી સાત સાત મરતબા ફિર અગલે રોઝ ઐસાહી કરે ફિર અગલે રોઝ ઐસાહી ફિર મક્કહ મુકર્રમહ કી તરફ ચલાઆએ (તફસીલકુતુબે ફિકહમેં મઝકૂર હૈ) (૩૮૬) ઝમાનએ જાહેલિયતમેં અરબ હજકે બાદ કા'બહકે કરીબ અપને બાપદાદા કે ફઝાઈલ બયાન કિયા કરતે થે. ઈસ્લામમેં બતાયા ગયા કે યેહ શોહરત ઔર ખુદ નુમાઈ કી બેકાર બાતે હૈં બજાએ ઈસકે ઝૌકો શૌકકે સાથ ઝિક્રે ઈલાહી કરો મસ્અલા : ઈસ આયતસે ઝિક્રે જહર વ ઝિક્રે જમાઅત સાબિત હોતા હૈ (૩૮૭) દુઆ કરને વાલોં કી દો જિસમેં બયાન ફરમાઈ. એક વોહ કાફિર જિનકી દુઆમેં સિર્ફ તલબે દુન્યા હોતી થી. આખેરત પર ઉનકા એ'તિકાદ નથા ઉનકે હકમેં ઈર્શાદ હુવાકે આખેરતમેં ઉનકા કુછ હિસ્સાહ નહીં દૂસરે વોહ ઈમાનદાર જો દુન્યા વ આખેરત દોનોંકી બેહતરી કી દુઆ કરતે હૈં મસ્અલા : મોમિન દુનિયાકી બેહતરી જો તલબ કરતા હૈ વોહ ભી અમ્રે જાઈઝ ઔર દીન કી તાઈદ વ તકવિયતકે લિયે ઈસ લિયે ઉસકી યેહ દુઆભી ઉમૂરેદીન સે હૈ (૩૮૮) મસ્અલા : ઈસ આયતસે સાબિત હુવાકે દુઆ કસબો આમાલમેં દાખિલ હૈ. હદીસશરીફમેં હૈ કે હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ અકસર યહી દુઆ ફરમાતે થે અલ્લાહુમ્મા રબ્બના આતિના ફિદદુન્યા હસનતંવ વફિલ આખિરતિ હસનતંવ વ કિના અઝાબન્નાર (૩૮૯) અનકરીબ કયામત કાઈમ કરકે બંદોંકા હિસાબ ફરમાએગા તો ચાહિયેકે બંદે ઝિક્રોદુઆ વ તાઅતમેં જલ્દી કરેં (મદારિક વ ખાઝિન) (૩૯૦) ઈનદિનોંસે અય્યામે તશરીક ઔર ઝિક્રુલ્લાહસે નમાઝોં કે બાદ ઔર રમીએ જમાર કે વકત તકબીર કેહના મુરાદ હૈ (૩૯૧) બા'ઝ મુફસ્સિરીન કા કૌલ હૈ કે ઝમાનએ જાહેલિયતમેં લોગ દો ફરીક થે બા'ઝ જલ્દી કરને વાલોંકો ગુન્હેગાર બતાતે થે બા'ઝ રેહ જાને વાલેકો કુર્આન પાકને બયાન ફરમા દિયા કે ઈન દોનોંમેં કોઈ ગુન્હેગાર નહીં. (૩૯૨) શાને નુઝૂલ : યેહ ઔર ઉસસે અગલી આયત અખ્નસ બિન શરીક મુનાફિક કે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર બહોત લજાજતસે મીઠી મીઠી બાતેં કરતા થા ઔર અપને ઈસ્લામ ઔર આપકી મોહબ્બતકા દાવા કરતા ઔર ઉસ પર કસ્મેં ખાતા ઔર દર પરદા ફસાદ અંગેઝીમેં મસરૂફ રેહતા થા. મુસલમાનોં કે મવેશીકો ઉસને હલાક કિયા ઔર ઉનકી ખેતીકો આગ લગાદી (૩૯૩) ગુનાહસે ઝુલ્મ વ સરકશી ઔર નસીહતકી તરફ ઈલ્તેફાત ન કરના મુરાદ હૈ (ખાઝિન) (૩૯૪)

શાને નુઝૂલ : હઝરત સોહૈબ ઈબ્ને સનાન રૂમી મકકહ મુઅઝઝમહસે હિજરત કરકે હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતસે મદીના તય્યબાહ કી તરફ રવાના હુવે. મુશ્રેકીને કુરૈશ કી એક જમાઅતને આપકા તઆકુબ કિયા તો આપ સવારી સે ઉતરે ઔર તરકશ સે તીર નિકાલકર ફરમાને લગે કે અય કુરૈશ તુમમેંસે કોઈ મેરે પાસ નહી આ સકતા જબ તક કે મૈં તીર મારતે મારતે તમામ તરકશ ખાલી ન કર દૂં ઔર ફિર જબતક તલ્વાર મેરે હાથમેં રહે ઈસસે મારૂં ઉસ વકત તક તુમ્હારી જમાઅતકા ખેત હો જાએગા અગર તુમ મેરા માલ ચાહો જો મકકહ મુકર્રમહમેં મદફૂન હૈ તો મૈં તુમ્હેં ઉસકા પતા બતાદૂં તુમ મુઝસે તઅર્રુઝ ન કરો. વોહ ઉસ પર રાઝી હો ગએ ઔર આપને અપને તમામ માલકા પતા બતાદિયા જબ હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ તો યેહ આયત નાઝિલ હુઈ. હુઝૂરને તિલાવત ફરમાઈ ઔર ઈર્શાદ ફરમાયાકે તુમ્હારી યેહ જાન ફરોશી બળી નાફેઅ તિજારત હૈ (૩૯૫) **શાને નુઝૂલ :** એહલે કિતાબમેંસે અબ્દુલ્લાહ બિન સલામ ઔર ઉનકે અસ્હાબ હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઈમાન લાનેકે બાદ શરીઅતે મૂસવી કે બા'ઝ એહકામ પર કાઈમ રહે શમ્બહ (શનિચર) કી તા'ઝીમ કરતે. ઉસ રોઝ શિકાર સે ઈજતેનાબ લાઝિમ જાનતે ઔર ઊંટકે દૂધ ઔર ગોશ્ત સે પરહેઝ કરતે ઔર યેહ ખ્યાલ કરતેકે યેહ ચીઝેં ઈસ્લામમેં તો મુબાહ હૈં ઉનકા કરના ઝરૂરી નહી ઔર તૌરેત મેં ઈનસે ઈજતેનાબ (પરહેઝ) લાઝિમ કિયા ગયા હૈ તો ઉનકે તર્ક કરનેમેં ઈસ્લામકી મુખાલેફત ભી નહીં હૈ ઔર શરીઅતે મૂસવી પર અમલભી હોતા હૈ ઉસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઈર્શાદ ફરમાયા ગયા કે ઈસ્લામકે એહકામ કા પૂરા ઈત્તેબાઅ કરો યા'ની તૌરેતકે એહકામ મન્સૂખ હો ગએ ઔર અબ ઉનસે તમસ્સુક ન કરો (ખાઝિન) (૩૯૬) ઉસકે વસાવિસો શુબ્હાતમેં ન આઓ (૩૯૭) ઔર બાવજૂદ વાઝેહ દલીલોંકે ઈસ્લામકી રાહકે ખિલાફ રવિશ ઈખ્તેયાર કરો (૩૯૮) મિલ્લતે ઈસ્લામકે છોળને ઔર શૈતાનકી ફરમાંબરદારી કરને વાલે (૩૯૯) જો અઝાબ પર મામૂર હૈં (૪૦૦) કે ઉનકે અમ્બિયાકે મો'જેઝાતકો ઉનકે સિદકે નુબૂવતકી દલીલ બનાયા ઉનકે ઈર્શાદ ઔર ઉનકી કિતાબોંકો દીને ઈસ્લામકી હકકાનિયત કા શાહિદ કિયા (૪૦૧) અલ્લાહ કી ને'મતસે આયાતે ઈલાહિય્યહ મુરાદ હૈ જો સબબે રુશ્દો હિદાયત હૈં ઔર ઉનકી બદૌલત ગુમ્રાહીસે નજાત હાસિલ હોતી હૈ ઉન્હી મેંસે વોહ આયાત હૈં જિનમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ના'તો સિફત ઔર હુઝૂરકી નુબૂવતો રિસાલતકા બયાન હૈ યહૂદો નસારાકી તહરીફ ઉસ ને'મતકી તબ્દીલ હૈ (૪૦૨) વોહ ઉસકી કદ્ર કરતે ઔર ઉસી પર મરતે હૈં. (૪૦૩) ઔર સામાને દુન્યવીસે ઉનકી બે રગ્બતી દેખ કર ઉનકી તહકીર કરતે હૈં. જૈસાકે હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઊદ ઔર અમ્માર બિન યાસિર ઔર સોહેબો બિલાલ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમ કો દેખકર કુફફાર તમસ્ખુર (મઝાક) કરતે થે ઔર દૌલતે દુનિયાકે ગુરૂરમેં અપને આપકો ઊંચા સમઝતે થે (૪૦૪) યા'ની ઈમાનદાર રોઝે કયામત જન્નાતે આલી યાહમેં હોંગે ઔર મગરૂર કુફફાર જહન્નમમેં ઝલીલો ખ્વાર (૪૦૫) હઝરત આદમ અલયહિસ્સલામ સે હઝરતે નૂહ તક સબ લોગ એક દીન ઔર એક શરીઅત પર થે ફિર ઉનમેં ઈખ્તેલાફ હુવા તો અલ્લાહ તઆલાને હઝરત નૂહ અલયહિસ્સલામકો મબઊસ ફરમાયા યેહ બે'સતમેં પેહલે રસૂલ હૈં (ખાઝિન) (૪૦૬) ઈમાનદારોં ઔર ફરમાંબરદારોંકો સવાબકી (મદારિક ખાઝિન) (૪૦૭) કાફિરોં ઔર ના ફરમાનોં કો અઝાબકા (ખાઝિન) (૪૦૮) જૈસાકે આદમો શીશ વ ઈદરીસ પર સહાઈફ ઔર હઝરત મૂસા પર તૌરેત, હઝરત દાઊદ પર ઝબૂર, હઝરત ઈસા પર ઈન્જીલ ઔર ખાતેમુલ અમ્બિયા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર કુર્આન (૪૦૯) યેહ ઈખ્તેલાફે તબ્દીલો તહરીફ ઔર ઈમાનો કુફ્રકે સાથ થા જૈસાકે યહૂદો નસારાસે વાકેઅ હુવા (ખાઝિન) (૪૧૦) યા'ની યેહ ઈખ્તેલાફ નાદાનીસે ન થા બલ્કે દુશ્મની ઔર અદાવતકી વજહસે થા (૪૧૧) ઔર જૈસી સખ્તીયાં ઉન પર ગુઝર ચુકી અભી તક તુમ્હેં પેશ ન આઈં **શાને નુઝૂલ :** યેહ આયત ગઝવસે અહઝાબ કે મુતઅલ્લિક નાઝિલ હુઈ જહાં મુસલમાનોંકો સર્દી ઔર ભૂક વગૈરહકી સખ્ત તકલીફેં પહોંચી થીં ઉસમેં ઉન્હેં સબ્રકી તલ્કીન ફરમાઈ ગઈ ઔર બતાયા ગયા કે રાહે ખુદામેં તકાલીફ બર્દાશ્ત કરના કદીમસે ખાસાને ખુદા કા મા'મૂલ રહા હૈ અભીતો તુમ્હેં પેહલોં કીસી તકલીફેં પહોંચી ભી નહી હૈં. બુખારી શરીફમેં હઝરત ખબ્બાબ બિન અરત રદિયલ્લાહો અન્હો સે મર્વી હૈ કે હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સાયએ કા'બહમેં અપની ચાદર મુબારક સે તકિયા કિયે હુએ તશરીફ ફરમાથે. હમને હુઝૂરસે અર્ઝકી કે હુઝૂર હમારે લિયે કયૂં દુઆ નહી ફરમાતે. હમારી કયૂં મદદ નહી કરતે. ફરમાયા તુમસે પેહલે લોગ ગિરફતાર કિયે જાતે થે ઝમીનમેં ગળ્હા ખોદકર ઉસમેં દબાએ જાતે થે આરેસે ચીરકર દો ટુકળે કર ડાલે જાતે થે ઔર લોહેકી કન્ઘીયોંસે ઉનકે ગોશ્ત નોચે જાતે થે ઔર ઉનમેંકી કોઈ મુસીબત ઉન્હેં ઉનકે દીનસે રોક ન સકતી થી (૪૧૨) યા'ની શિદત ઈસ નિહાયત કો પહોંચ ગઈ કે ઉન ઉમ્મતોંકે રસૂલ ઔર ઉનકે ફરમાંબરદાર મોમિન ભી તલબે મદદમેં જલ્દી કરને લગે બા વુજૂદે કે રસૂલ બળે સાબિર હોતે હૈં ઔર ઉનકે અસ્હાબભી લેકિન બાવજૂદ ઈન ઈન્તેહાઈ

ઉનકે હાલકો મુતગય્યર ન કરસકી (૪૧૩) ઈસકે મુસીબતોંકે વોહ લોગ અપને દીન પર કાઈમ રહે ઔર કોઈ મુસીબતો બલા ઉનકે હાલકો મુતગય્યર ન કરસકી (૪૧૩) ઈસકે જવાબમેં ઉન્હેં તસલ્લી દી ગઈ ઔર યેહ ઈર્શાદ હુવા (૪૧૪) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત અમરી બિન જોમુહ કે જવાબમેં નાઝિલ હુઈ જો બૂઢે શખ્સ થે ઔર બળે માલદાર થે ઉન્હોંને હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સે સવાલ કિયા થા કે કયા ખર્ચ કરેં ? ઔર કિસ પર ખર્ચ કરેં ? ઈસ આયતમેં ઉન્હેં બતાયા ગયાકે જિસ કિસ્મકા ઔર જિસ કદર માલ કલીલ યા કસીર ખર્ચ કરો ઉસમેં સવાબ હૈ ઔર મસારિફ ઉસકે યેહ હૈં. મસ્અલા : આયત મેં સદકએ નાફેલાકા બયાન હૈ માંબાપકો ઝકાત ઔર સદકાતે વાજેબહ દેના જાઈઝનહી (જમલ વગૈરહ) (૪૧૫) યેહ હર નેકી કો આમહૈ ઈન્ફાક હો યા ઔર કુછ ઔર બાકી મસારિફ ભી ઈસમેં આગએ (૪૧૬) ઈસકી જઝા અતા ફરમાએગા (૪૧૭) મસ્અલા : જેહાદ ફર્ઝ હૈ જબ ઉસકે શરાઈત પાએ જાએ અગર કાફિર મુસલમાનોંકે મુલક પર ચઢાઈ કરેં તો જેહાદ ફર્ઝે એન હોતા હૈ વરના ફર્ઝે કિફાયા (૪૧૮) કે તુમ્હારે હકમેં કયા બેહતર હૈ તો તુમ પર લાઝિમ હૈ કે હુકમે ઈલાહી કી ઈતાઅત કરો ઔર ઉસીકો બેહતર સમઝો ચાહે વોહ તુમ્હારે નફસ પર ગિરાં હો. (૪૧૯) શાને નુઝૂલ : સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને અબ્દુલ્લાહ બિન જહશ કી સરકર્દગીમેં મુજાહિદીન કી એક જમાઅત રવાના ફરમાઈથી ઉસને મુશ્રેકીન સે કિતાલ કિયા. ઉનકા ખયાલ થા કે વોહ રોઝે જુમાદીયુલ ઉખરા કા આખિર દિન હૈ મગર દર હકીકત ચાંદ ૨૯કો હો ગયા થા ઔર વોહ રજજબકી પેહલી તારીખથી ઈસ પર કુફ્ફારને મુસલમાનોંકો આર દિલાઈ કે તુમને માહે હરામમેં જંગ કી ઔર હુઝૂરસે ઉસકે મુતઅલ્લિક સવાલ હોને લગે ઈસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ (૪૨૦) મગર સહાબાસે યેહ ગુનાહ વાકેઅ નહી હુવા કયૂંકે ઉન્હેં ચાંદ હોનેકી ખબર હી ન થી ઉનકે નઝદીક વોહ દિન માહે હરામ રજજબ કા ન થા મસ્અલા : માહે હરામમેં જંગકી હુર્મતકા હુકમ આયહ ઉકતુલુલ મુશ્રેકીન હયસો વજત્તો મુહુમ સે મન્સૂખ હોગયા (૪૨૧) જો મુશ્રેકીનસે વાકેઅ હુવા કે ઉન્હોંને હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઔર આપકે અસ્હાબ કો સાલે હુદૈબિયાહ કા'બએ મોઅઝઝમહ સે રોકા ઔર આપકે ઝમાનએ કયામ મકકહ મોઅઝઝમહ મેં આપકો ઔર આપકે અસ્હાબ કો ઈતની ઈઝાએં દી કે વહાંસે હિજરત કરના પળી (૪૨૨) યા'ની મુશ્રેકીન કા કે વોહ શિર્ક કરતે હૈં ઔર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઔર મો'મેનીનકો મસ્જિદે હરામસે રોકતે ઔર તરહ તરહ કી ઈઝાએં દેતે હૈં (૪૨૩) કયૂંકે કત્લ તો બા'ઝ હાલાતમેં મુબાહ હોતા હૈ ઔર કુફ્ર કિસી હાલમેં મુબાહ નહી ઔર યહાં તારીખકા મશ્કૂક હોના ઉઝરે મા'કૂલ હૈ ઔર કુફ્ફારકે કુફ્રકે લિયે તો કોઈ ઉઝર નહી (૪૨૪) ઈસમેં ખબર દી ગઈ કે કુફ્ફાર મુસલમાનોંસે હમેંશા અદાવત રખેંગે કભી ઉસકે ખિલાફ નહોગા ઔર જહાંતક ઉનસે મુમકિન હોગા વોહ મુસલમાનોંકો દીનસે મુનહરિફ (ફિરાનેકી) સઈ (કોશિશ) કરતે રહેંગે ઈનિસ્તતાઊ સે મુસ્તફાદ હોતા હૈ કે બેકરમેહી તઆલા વોહ અપની ઈસ મુરાદમેં નાકામ રહેંગે (૪૨૫) મસ્અલા : ઈસ આયતસે મા'લુમ હુવા કે ઈર્તેદાદ સે તમામ અમલ બાતિલ હો જાતે હૈં. આખિરતમેં તો ઈસ તરહ કે ઉન પર કોઈ અજરો સવાબ નહી ઔર દુનિયામેં ઈસ તરહ કે શરીઅત મુરતદકે કત્લ કા હુકમ દેતી હૈ ઉસકી ઔરત ઉસ પર હલાલ નહી રેહતી વોહ અપને અકારિબ કા વિરસહ પાનેકા મુસ્તહિક નહી રેહતા. ઉસકા માલ મા'સુમ નહી રેહતા. ઉસકી મદહો સના વ ઈમદાદ જાઈઝ નહી (રૂહુલ બયાન) (૪૨૫) શાને નુઝૂલ : (અલિફ) અબ્દુલ્લાહ બિન જહશકી સરકર્દગી મેં મુજાહિદીન ભેજે ગએ થે ઉનકી નિસ્બત બા'ઝ લોગોંને કહાકે ચૂંકે ઉન્હેં ખબર ન થી કે યેહ દિન રજજબકા હૈ ઈસ લિયે ઉસ રોઝ કિતાલ કરના ગુનાહ તો ન હુવા લેકિન ઉસકા કુછ સવાબ ભી ન મિલેગા. ઉસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર બતાયા ગયાકે ઉનકા યેહ અમલ જિહાદે મકબૂલ હૈ ઔર ઉસ પર ઉન્હેં ઉમ્મીદવારે રહમતે ઈલાહી રેહના ચાહિયે ઔર યેહ ઉમ્મીદ કતઈ પૂરી હોગી (ખાઝિન) મસ્અલા : યરજૂન સે ઝાહિર હુવાકે અમલસે અજ્ર વાજિબ નહી હોતા બલ્કે સવાબ દેના મહઝ ફઝલે ઈલાહી હૈ. (૪૨૬) હઝરતે અલી મુર્તઝા રદિયલ્લાહો અન્હોને ફરમાયાકે અગર શરાબકા એક કતરા કુએં મેં ગિર જાએ ફિર ઉસજગે મીનારા બનાયા જાય તો મેં ઉસ પર અઝાન ન કહૂં ઔર અગર દરિયામેં શરાબકા કતરા પળે ફિર દરિયા ખુશ્ક હો ઔર વહાં ઘાસ પૈદા હો ઉસમેં અપને જાનવરોં કો ન ચરાઊં સુબ્હાનલ્લાહ ગુનાહસે કિસ કદર નફરત હૈ રઝકનલ્લાહો તઆલા ઈત્તેબા ઓહુમ. શરાબ સ. ૬.હિ મેં ગઝવએ અહઝાબ સે ચંદ રોઝ બાદ હરામકી ગઈ ઈસસે કબ્લ યેહ બતાયા ગયા થા કે જુએ ઔર શરાબકા ગુનાહ ઉનકે નફે'સે ઝિયાદા હૈ નફા'તો યહી હૈ કે શરાબસે કુછ સુરૂર પયદા હોતા હૈ યા ઉસકી ખરીદો ફરોખ્તસે તિજારતી ફાયદા હોતા હૈ ઔર જુએમેં કભી મુફત કા માલ હાથ આતા હૈ ઔર ગુનાહોં ઔર મુફસિદોંકા કયા શુમાર અકલ કા ઝવાલ, ગૈરતો હમિયત કા ઝવાલ, ઈબાદાત સે મેહરૂમી, લોગોંસે અદાવતે, સબકી નઝરમેં ખ્વાર હોના, દૌલતો માલ કી ઈઝાઅત (બરબાદી), એક રિવાયતમેં હૈ કે જીબ્રાઈલ અમીનને હુઝૂર પુરનૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે હુઝૂરમેં અર્ઝ કિયા કે અલ્લાહ તઆલાકો જા'ફરે તૈયારકી ચાર ખસ્લતેં પસંદ હૈં.

હુઝૂરને હઝરત જા'ફર રદિયલ્લાહો અન્હો સે દરયાફત ફરમાયા. ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા કે એકતો યેહ હૈ કે મૈંને શરાબ કભી નહી પી યા'ની હુકમે હુર્મતસે પેહલે ભી ઔર ઉસકી વજહ યે થી કે મૈં જાનતા થા કે ઉસમેં અકલ ઝાઈલ હોની હૈ ઔર મેં ચાહતા થા કે અકલ ઔર ભી તેઝ હો. દૂસરી ખસ્લત યેહ હૈ કે ઝમાનએ જાહેલિયત મેંભી મૈંને કભી બુતકી પૂજા નહી કી ક્યૂંકે મેં જાનતા થા કે યેહ પથ્થર ન નફા' દે સકે ન ઝરર (નુકસાન) તીસરી ખસ્લત યેહ હૈ કે કભી મૈં ઝનામેં મુબ્તેલા ન હુવા કે ઉસકો બે ગૈરતી સમઝતા થા. ચૌથી ખસ્લત યેહ કે મૈંને કભી ઝૂટ નહી બોલા ક્યૂંકે મૈં ઉસકો કમીનાપન ખયાલ કરતાથા મસ્અલા : શતરંજ તાશ વગૈરહ વ હાર જીતકે ખેલ ઔર જિનપર બા'ઝી લગાઈ જાય સબ જુએ મેં દાખિલ ઔર હરામ હૈં (રૂહુલ બયાન) (૪૨૭) શાને નુઝૂલ : સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને મુસલમાનોં કો સદકહ દેનેકી રગબત દિલાઈ તો આપસે દરયાફત કિયા ગયા કે મિકદાર ઈર્શાદ ફરમાએં કિતના માલ રાહે ખુદામેં દિયા જાય ? ઈસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ (ખાઝિન) (૪૨૮) યા'ની જિતના તુમ્હારી હાજતસે ઝાઈદ હો ઈબ્તેદાએ ઈસ્લામમેં હાજતસે ઝાઈદ માલકા ખર્ચ કરના ફર્ઝ થા. સહાબા કિરામ અપને માલમેંસે અપની ઝરૂરતકી કદર લેકર બાકી સબ રાહે ખુદામેં તસદ્દુક કર દેતે થે યેહ હુકમ આયતે ઝકાતસે મન્સૂખ હો ગયા (૪૨૯) કે જિતના તુમ્હારી દુન્યવી ઝરૂરતકે લિયે કાફી હો વોહ લેકર બાકી સબ અપને નફએ આખિરતકે લિયે ખૈરાત કર દો (ખાઝિન) (૪૩૦) કે ઈનકે અમવાલકો અપને માલસે મીલાનેકા કયા હુકમ હૈ. શાને નુઝૂલ : આયત ઈન્નલ્લઝીન યા'કુલૂન અમ્વાલલ યતામા ઝુલ્મન, કે નુઝૂલકે બાદ લોગોંને યતીમોંકે માલ જૂદા કર દીયે ઔર ઉનકા ખાનાપીના અલાહિદહ કર દિયા ઈસમેં યેહ સૂરતે ભી પેશ આઈ કે જો ખાના યતીમ કે લિયે પકાયા ઔર ઉસમેંસે કુછ બચ રહા વોહ ખરાબ હો ગયા ઔર કિસીકે કામ ન આયા ઉસમે યતીમોં કા નુકસાન હુવા. યેહ સૂરતે દેખકર હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન રવાહાને હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સે અર્ઝ કિયા કે અગર યતીમ કે માલ કી હિફાઝતકી નઝરસે ઉસકા ખાના ઉસકે ઔલિયા અપને ખાનેકે સાથ મિલા લે તો ઉસકા કયા હુકમ હૈ ઉસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર યતીમોં કે ફાયદે કે લિયે મિલાનેકી ઈજાઝત દી ગઈ (૪૩૧) શાને નુઝૂલ : હઝરત મરસદ ગન્વી રદિયલ્લાહો અન્હો એક બહાદુર શખ્સ થે. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ઉન્હેં મકકહ મુકર્રમહ રવાના ફરમાયા તાકે વહાંસે તદબીર કે સાથ મુસલમાનોંકો નિકાલ લાએ. વહાં ઉનાક નામી એક મુશ્રિકહ ઔરત થી જો ઝમાનએ જાહિલીયતમેં ઉનકે સાથ મોહબ્બત રખતી થી. હસીન ઔર માલદાર થી. જબ ઉસકો ઉનકી આમદકી ખબર હુઈ તો વોહ આપકે પાસ આઈ ઔર તાલિબે વિસાલ હુઈ. આપને બ ખૌફે ઈલાહી ઉસસે એરાઝ (દૂરહટના) કિયા ઔર ફરમાયાકે ઈસ્લામ ઈસકી ઈજાઝત નહી દેતા તબ ઉસને નિકાહકી દરખ્વાસ્ત કી. આપને ફરમાયાકે યેહ ભી રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ઈજાઝત પર મવકૂફ હૈ. અપને કામસે ફારિગ હોકર જબ આપ ખિદમતે અકદસમેં હાઝિર હુએ તો હાલ અર્ઝ કરકે નિકાહ કી બાબત દરયાફત કિયા ઔર ઈસપર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ (તફસીરે અહમદી) બા'ઝ ઉલમાને ફરમાયા જો કોઈ નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સાથ કુફ્ર કરે વોહ મુશ્રિક હૈ ખ્વાહ અલ્લાહ કો વાહિદ હી કેહતાહો ઔર તવહીદકા મુદઈહો (ખાઝિન) (૪૩૨) શાને નુઝૂલ : એક રોઝ હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન રવાહાને કિસી ખતાપર અપની બાંદી (લૌંડી) કે તમાચા મારા ફિર ખિદમતે અકદસમેં હાઝિર હોકર ઉસકા ઝિક્ર કિયા. સય્યદેઆલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ઉસકા હાલ દરયાફત કિયા અર્ઝ કિયાકે વોહ અલ્લાહ તઆલાકી વહદાનિયત ઔર હુઝૂરકી રિસાલતકી ગવાહી દેતી હૈ રમઝાનકે રોઝે રખતી હૈ. ખૂબ વઝૂ કરતી ઔર નમાઝ પઢતી હૈ. હુઝૂરને ફરમાયા. વોહ મો'મેનહ હૈ. આપને અર્ઝ કિયા તો ઉસકી કસમ જિસને આપકો સચ્ચા નબી બનાકર મબ્ઉસ ફરમાયા. મૈં ઉસકો આઝાદ કરકે ઉસકે સાથ નિકાહ કરૂંગા ઔર આપને ઐસાહી કિયા. ઉસ પર લોગોંને તા'નાઝની કી કે તુમને એક સિયાહ ફામ બાંદીકે સાથ નિકાહ કિયા બાવજૂદેકે ફલાં મુશ્રકેહ હુર્રહ (આઝાદ) ઔરત તુમ્હારે લિયે હાઝિર હૈ. વોહ હસીન ભી હૈ. માલદાર ભી હૈ. ઉસ પર નાઝિલ હુવા. વ-લ-અમતુમ મો'મેનતુન યા'ની મુસલમાન બાંદી મુશ્રેકહસે બેહતર હૈ ખ્વાહ મુશ્રેકા આઝાદ હો ઔર હુસ્નો માલકી વજહસે અચ્છી માલૂમ હોતી હો (૪૩૩) યેહ ઔરતકે અવલિયાકો ખેતાબ હૈ મસ્અલા : મુસલમાન ઔરતકા નિકાહ મુશ્રિકો કાફિરકે સાથ બાતિલો હરામ હૈ. (૪૩૪) તો ઉનસે ઈજતેનાબ (બચના) ઝરૂરી ઔર ઉનકે સાથ દોસ્તી વ કરાબત નારવા (૪૩૫) શાને નુઝૂલ : અરબ કે લોગ યહૂદોમજૂસ કી તરહ હાએઝહ ઔરતોંસે કમાલે નફરત કરતે થે. સાથ ખાના-પીના એક મકાનમેં રેહના ગવારા ન થા બલ્કે શિદ્દત યહાં તક પહોંચ ગઈ થી કે ઉનકી તરફ દેખના ઔર ઉનસે કલામ કરના ભી હરામ સમઝતે થે ઔર નસારા ઉસકે બરઅકસ હૈઝ કે અય્યામમેં ઔરતોંકે સાથ બળી મોહબ્બતસે મશ્ગૂલ હોતે થે ઔર ઈખ્તેલાતમેં બહોત મુબાલગા કરતે થે. મુસલમાનોંને હુઝૂરસે હૈઝ કા હુકમ દરયાફત કિયા. ઈસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઈફરાતો તફરીતકી રાહેં છોળ

કર એ'તિદાલકી તા'લીમ ફરમાઈ ગઈ. ઔર બતા દિયા ગયા કે હાલતે હૈઝમેં ઔરતોંસે મુજામેંઅત (સોહબત) મમ્નૂઅ હૈ (૪૩૬) યા'ની ઔરતોંકી કુર્બત સે નસ્લકા કસ્દ કરો ન કઝાએ શોહવતકા. (૪૩૭) યા'ની આ'માલે સાલેહા યા જિમાઅસે પેહલે બિસ્મિલ્લાહ પઢના. (૪૩૮) હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન રવાહાને અપને બેહનોઈ નો'માન બિન બશીર કે ઘર જાને ઔર ઉનસે કલામ કરને ઔર ઉનકે ખોસૂમ કે સાથ ઉનકી સુલહ કરાનેસે કસમ ખા લી થી જબ ઉસકે મુતઅલ્લિક ઉનસે કહા જાતા થા તો કેહ દેતે થે કે મેં કસમ ખા ચુકા હૂં ઈસ લિયે યેહ કામ કર હી નહીં સકતા. ઈસ બાબમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર નેકકામ કરનેસે કસમ ખા લેનેકી મુમાનેઅત ફરમાઈ ગઈ મસ્અલા : અગર કોઈ શખ્સ નેકીસે બા'ઝ રેહનેકી કસમ ખા લે તો ઉસકો ચાહિયે કે કસમ કો પૂરા ન કરે બલ્કે વોહ નેક કામકરે ઔર કસમકા કફફારા દે. મુસ્લિમ શરીફકી હદીસમેં હૈ રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા જિસ શખ્સને કિસી અમ્ર પર કસમ ખા લી ફિર મા'લૂમ હુવાકે ખૈર ઔર બેહતરી ઉસકી ખિલાફમેં હૈ તો ચાહિયેકે ઉસ અમ્રે ખૈરકો કરે ઔર કસમકા કફફરાદે. <u>મસ્અલા</u> : બા'ઝ મુફસ્સિરીન ને યેહ ભી કહા હૈ કે ઈસ આયતસે બકસરત કસમ ખાનેકી મુમાનેઅત સાબિત હોતી હૈ. (૪૩૯) <u>મસ્અલા</u> : કસમ તીન તરહકી હોતી હૈ. (૧) લગ્વ (૨) ગમૂસ (૩) મુનઅકિદહ. લગ્વ યેહ હૈ કે કિસી ગુઝરે હુવે અમ્રપર અપને ખયાલમેં સહી જાનકર કસમ ખાએ ઔર દર હકીકત વોહ ઈસકે ખિલાફ હો યેહ મુઆફ હૈ ઔર ઉસ પર કફફારા નહીં. ગમૂસ યેહ હૈ કે કિસી ગુઝરે હુએ અમ્રપર દાનિસ્તા ઝૂટી કસમ ખાએ ઈસમેં ગુનાહગાર હોગા. મુનઅકેદહ યેહ હૈ કે કિસી આઈન્દહ અમ્ર પર કસ્દ કરકે કસમ ખાએ ઈસ કસમકો અગર તોળે તો ગુનાહગાર ભી હૈ ઔર કફફારા ભી લાઝિમ. (૪૪૦) <u>શાને નુઝૂલ</u> : ઝમાનએ જાહેલિયતમેં લોગોંકા યેહ મા'મૂલ થા કે અપની ઔરતોંસે માલ તલબ કરતે અગર વોહ દેનેસે ઈન્કાર કરતી તો એક સાલ દો સાલ તીન સાલ યા ઉસસે ઝિયાદા અર્સા ઉનકે પાસ ન જાને ઔર સોહબત તર્ક કરને કી કસમ ખા લેતે થે ઔર ઉન્હેં પરેશાનીમેં છોળ દેતે થે ન વોહ બેવા હી થી કે કહીં અપના ઠિકાના કર લેતી ન શૌહરદાર કે શૌહર સે આરામ પાતી ઈસ્લામને ઈસ ઝુલ્મકો મિટાયા ઔર ઐસી કસમ ખાને વાલોં કે લિયે ચાર મહીનેકી મુદત મુઐય્યન ફરમાદી કે અગર ઔરતસે ચાર મહિને યા ઉસસે ઝાઈદ અર્સે કે લિયે યા ગેરમુઐય્યન મુદતકે લિયે તર્કે સોહબત કી કસમ ખા લે જિસકો ઈલા કેહતે હૈં તો ઈસકે લિયે ચાર માહ ઈન્તેઝારકી મોહલત હૈ ઈસ અર્સેમેં ખૂબ સોચ સમઝલે કે ઔરતકો છોળના ઉસકે લિયે બેહતર હૈ યા રખના અગર રખના બેહતર સમઝે ઔર ઉસ મુદતકે અંદર રૂજૂ કરે તો નિકાહ બાકી રહેગા ઔર કસમકા કફફારા લાઝિમ હોગા ઔર અગર ઈસ મુદતમેં રૂજૂ ન કિયા ઔર કસમ ન તોળી તો ઔરત નિકાહસે બાહર હો ગઈ ઔર ઉસ પર તલાકે બાઈન વાકેઅ હો ગઈ. <u>મસ્અલા</u> : અગર મર્દ સોહબત પર કાદિર હોતો રૂજૂઅ સોહબત હી સે હોગા ઔર અગર કિસી વજહસે કુદરત ન હો તો બાદ કુદરત સોહબતકા વા'દા રૂજૂઅ હૈ. (તફસીરે અહમદી) (૪૪૧) ઈસ આયતમેં મોતલ્લકહ ઔરતોંકી ઈદતકા બયાન હૈ. જિન ઔરતોંકો ઉનકે શૌહરોંને તલાક દી અગર વોહ શૌહરકે પાસ ન ગઈ થી ઔર ઉનસે ખિલ્વત સહીહ ન હુઈથી જબતો ઉન પર તલાકકી ઈદતહી નહીં હૈ. જૈસાકે આયત મા-લકુમ અલયહિન્ન મિનઈદતિન મેં ઈર્શાદ હૈ ઔર જિન ઔરતોંકો ખુર્દસાલી (કમ ઉમ્રી) યા કિબ્રસિની (ઝિયાદાઉમ્ર) કી વજહસે હૈઝ ન આતાહો યા જો હામેલા હો ઉનકી ઈદતકા બયાન સૂરએ તલાકમેં આએગા બાકી જો આઝાદ ઔરતેં હૈં યહાં ઉનકી ઈદત વતલાકકા બયાન હૈ કે ઉનકી ઈદત તીન હૈઝ હૈ (૪૪૨) વોહ હમલ હો યા ખૂન હૈઝ કયૂંકે ઉસકે છુપાનેસે રુજઅત ઔર વલદમેં જો શૌહરકા હક હૈ વોહ ઝાએ હોગા (૪૪૩) યા'ની યહી મુકતઝાએ ઈમાનદારી હૈ (૪૪૪) યા'ની તલાકે રજઈમેં ઈદત કે અન્દર શૌહર ઔરતસે રૂજૂઅ કર સકતા હૈ ખ્વાહ ઔરત રાઝી હો યા ન હો લેકિન અગર શૌહરકો મિલાપ મંઝૂર હો તો ઐસા કરે ઝરર રસાનીકા કસ્દ ન કરે જૈસાકે એહલે જાહેલિયત ઔરતકો પરેશાન કરનેકે લિયે કરતે થે (૪૪૫) યા'ની જિસ તરહ ઔરતોં પર શૌહરોંકે હુકૂકકી અદા વાજિબ હૈ ઈસી તરહ શૌહરોં પર ઔરતોંકે હુકૂકકી રિઆયત લાઝિમ હૈ (૪૪૬) યા'ની તલાકે રજઈ. <u>શાને નુઝૂલ</u> : એક ઔરતને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર અર્ઝ કિયાકે ઉસકે શૌહરને કહા હૈ કે વોહ ઉસકો તલાક દેતા ઔર રુજઅત કરતા રહેગા હર મરતબા જબ તલાક કી ઈદત ગુઝરને કે કરીબ હોગી રુજઅત કર લેગા ફિર તલાક દેદેગા ઈસી તરહ ઉમ્ર ભર ઉસકો કૈદ રખ્ખેગા ઉસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઈર્શાદ ફરમા દિયાકે તલાકે રજઈ દોબાર તક હૈ ઉસકે બાદ ફિર તલાક દેને પર રુજઅતકા હક નહીં. (૪૪૭) રુજઅત કરકે (૪૪૮) ઈસ તરહકે રુજઅત ન કરે ઔર ઈદત ગુઝરકર ઔરત બાએનહ હોજાય. (૪૪૯) યા'ની મેહર. (૪૫૦) તલાક દેતે વકત. (૪૫૧) જો હુકૂક ઝવજૈનકે મુતઅલ્લિક હૈં. (૪૫૨) યા'ની તલાક હાસિલ કરે. <u>શાને નુઝૂલ</u> : યેહ આયત જમીલા બિન્તે અબ્દુલ્લાહ કે બાબમેં નાઝિલ હુઈ. યેહ જમીલા સાબિત બિન કેસ ઈબ્નેશમાસ કે નિકાહમેં થી ઔર શૌહર સે કમાલે નફરત રખતી થી. રસૂલે ખુદા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે હુઝૂરમેં અપને શૌહરકી શિકાયત લાઈ ઔર કિસી

તરહ ઉનકે પાસ રેહને પર રાઝી ન હુઈ. તબ સાબિતને કહાકે મૈંને ઉનકો એક બાગ દિયા હૈ અગર વેહ મેરે પાસ રેહના ગવારા નહી કરતી ઔર મુઝસે અલાહિદગી ચાહતી હૈ તો વોહ બાગ મુઝે વાપસ કરે મૈં ઉનકો આઝાદ કરદૂં. જમીલાને ઉસકો મંઝૂર કિયા સાબિતને બાગ લે લિયા ઔર તલાક દે દી. ઈસ તરહ કી તલાક કો ખુલા કેહતે હૈં મસ્અલા : ખુલા તલાકે બાઈન હોતા હૈ. મસ્અલા ખુલા'મેં લફ્ઝ ખુલા કા ઝિક્ર ઝરૂરી હૈ. મસ્અલા : અગર જુદાઈકી તલબગાર ઔરત હોતો ખુલા'મેં મિકદારે મેહર સે ઝાઈદ લેના મકરૂહ હૈ ઔર અગર ઔરતકી તરફસે નુશુઝ (નામુવાફેકત) ન હો મર્દહી અલાહેદગી ચાહે તો મર્દકો તલાક કે એવઝ માલલેના મુતલકન મકરૂહ હૈ. (૪૫૩) મસ્અલા : તીન તલાકોં કે બાદ ઔરત શૌહર પર બહુર્મતે મોગલ્લેઝહ હરામ હો જાતી હૈ. અબ ન ઉસસે રૂજુઅ હો સકતા હૈ ન દોબારા નિકાહ. જબ તક કે હલાલા હો યા'ની બાદ ઈદ્દત દૂસરેસે નિકાહ કરે ઔર વોહ બાદ સોહબત તલાક દે ફિર ઈદ્દત ગુઝરે (૪૫૪) દો બારા નિકાહ કરલે. (૪૫૫) યા'ની ઈદ્દત તમામ હોનેકે કરીબ હો. શાને નુઝૂલ : યેહ આયત સાબિત બિન યસાર અનસારી કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. ઉન્હોંને અપની ઔરતકો તલાક દી થી ઔર જબ ઈદ્દત કરીબે ખત્મ હોતી થી રુજઅત કર લિયા કરતે થે તાકે ઔરત કેદમેં પળી રહે (૪૫૬) યા'ની નિબાહને ઔર અચ્છા મોઆમલહ કરનેકી નિય્યતસે રુજઅત કરો. (૪૫૭) ઔર ઈદ્દત ગુઝર જાનેદો તાકે બાદ ઈદ્દત વોહ આઝાદ હો જાએ. (૪૫૮) કે હુકમે ઈલાહી કી મુખાલેફત કરકે ગુનાહગાર હોતા હૈ. (૪૫૯) કે ઉનકી પરવાહ નકરો ઔર ઉનકે ખિલાફ અમલ કરો. (૪૬૦) કે તુમ્હેં મુસલમાન કિયા ઔર સય્યદે અમ્બિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકા ઉમ્મતી બનાયા. (૪૬૧) કિતાબસે કુર્આન ઔર હિકમતસે એહકામે કુર્આનો સુન્નતે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ મુરાદ હૈ. (૪૬૨) ઈસસે કુછ મુખ્ફી (છુપાહુવા) નહી. (૪૬૩) યા'ની ઉનકી ઈદ્દત ગુઝર ચુકે. (૪૬૪) જિનકો ઉન્હોંને અપને નિકાહ કે લિયે તજવીઝ કિયા હો ખ્વાહ વોહ નએ હોં યા વહી તલાક દેનેવાલે યા ઉનસે પેહલે જો તલાક દે ચુકે થે. (૪૬૫) અપને કફવમેં મહરે મિસ્લ પર ક્યૂંકે ઉસકે ખિલાફ કી સૂરતમેં અવલિયા એતરાઝો તઅર્રુઝકા હક રખતે હૈં. શાને નુઝૂલ : મા'કલ બિન યસાર મુઝની કી બહનકા નિકાહ આસિમ બિન અદી કે સાથ હુવા થા ઉન્હોંને તલાક દી ઔર ઈદ્દત ગુઝરને કે બાદ ફિર આસિમને દરખ્વાસ્ત કી તો મા'કલ બિન યસાર માનેઅ હુએ ઉનકે હકમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ (બુખારી શરીફ) (૪૬૬) બયાને તલાક કે બાદ યેહ સવાલ તબઅન સામને આતા હૈ કે અગર તલાક વાલી ઔરતકી ગોદમેં શીરખ્વાર બચ્ચા હો તો ઉસ જુદાઈ કે બાદ ઉસકી પરવરિશ કા કયા તરીકા હોગા ઈસ લિયે યેહ કરીને હિકમત હૈ કે બચ્ચેકી પરવરિશ કે મુતઅલ્લિક માં બાપ પર જો એહકામ હૈં વોહ ઈસ મૌકે પર બયાન ફરમા દિયે જાએં લેહાઝા યહાં ઉન મસાઈલકા બયાન હુવા. મસ્અલા : માં ખ્વાહ મુતઅલ્લકા હો યા નહો ઉસ પર અપને બચ્ચેકો દૂધ પિલાના વાજિબ હૈ. બ શર્તે કે બાપ કો ઉજરત પર દૂધ પિલવાનેકી કુદરતો ઈસ્તેતાઅત ન હો યા કોઈ દૂધ પિલાને વાલી મયસ્સર ન આએ યા બચ્ચા માં કે સિવા ઔર કિસીકા દૂધ કુબૂલ ન કરે અગર યેહ બાતેં ન હોં યા'ની બચ્ચેકી પરવરિશ ખાસ માંકે દૂધ પર મૌકૂફ ન હો તો માં પર દૂધ પિલાના વાજિબ નહી મુસ્તહબ હૈ. (તફસીરે અહમદી વ જમલ વગેરા) (૪૬૭) યા'ની ઉસ મુદતકા પૂરા કરના લાઝિમ નહી અગર બચ્ચેકો ઝરૂરત ન રહે ઔર દૂધ છુળાનેમેં ઉસકે લિયે ખતરા ન હોતો ઉસસે કમ મુદતમેં ભી છુળાના જાઈઝ હૈ. (તફસીરે અહમદી ખાઝિન વગૈરા) (૪૬૮) યા'ની વાલિદ- ઈસ અંદાઝે બયાનસે મા'લૂમ હુવાકે નસબ બાપકી તરફ રૂજુ કરતા હૈ. (૪૬૯) મસ્અલા : બચ્ચેકી પરવરિશ ઔર ઉસકો દૂધ પિલવાના બાપકે ઝિમ્મે વાજિબ હૈ. ઉસકે લિયે વોહ દૂધ પિલાને વાલી મુકર્રર કરે લેકિન અગરમાં અપની રગબતસે બચ્ચે કો દૂધ પિલાએ તો મુસ્તહબ હૈ. મસ્અલા : શૌહર અપની ઝૌજા પર બચ્ચેકો દૂધ પિલાને કે લિયે જબ્ર નહી કર સકતા ઔર ન ઔરત શૌહરસે બચ્ચેકે દૂધ પિલાનેકી ઉજરત તલબ કર સકતી હૈ જબ તક કે ઉસકે નિકાહ યા ઈદ્દતમેં રહે. મસ્અલા : અગર કિસી શખ્સને અપની ઝૌજા કો તલાક દી ઔર ઈદ્દત ગુઝર ચુકી તો વોહ ઉસસે બચ્ચેકે દૂધ પિલાનેકી ઉજરત લે સકતી હૈ. મસ્અલા : અગર બાપને કિસી ઔરતકો અપને બચ્ચેકે દૂધ પિલાને પર બ ઉજરત મુકર્રર કિયા ઔર ઉસકી માં ઉસી ઉજરત પર યા બે મઆવેઝહ દૂધ પિલાને પર રાઝી હુઈ તો માં હી દૂધ પિલાનેકી ઝયાદા મુસ્તહિક હૈ ઔર અગર માંને ઝયાદા ઉજરત તલબ કી તો બાપકો ઉસસે દૂધ પિલવાને પર મજબૂર ન કિયા જાએગા (તફસીરે અહમદી વ મદારિક) અલ-મા'રૂફસે મુરાદ યે હૈ કે હસ્બે હૈસિયત હો બગૈર તંગી ઔર ફુઝૂલ ખર્ચીકે. (૪૭૦) યા'ની ઉસકો ઈસકે ખેલાફે મર્ઝી દૂધ પિલાને પર મજબૂર ન કિયા જાય. (૪૭૧) ઝિયાદા ઉજરત તલબ કરકે. (૪૭૨) માંકા બચ્ચેકો ઝરર દેના યેહ હૈ કે ઉસકો વકત પર દૂધ ન દે ઔર ઉસકી નિગરાની ન રખ્ખે યા અપને સાથ માનૂસ કર લેનેકે બાદ છોળ દે ઔર બાપકા બચ્ચેકો ઝરર દેના યેહ હૈ કે માનૂસ બચ્ચેકો માંસે છીન લે યા માંકે હકમેં કોતાહી કરે જિસસે બચ્ચેકો નુકસાન પહોંચે (૪૭૩) હામેલાકી ઈદ્દત તો વઝ્એ હમલ હૈ જૈસાકે સૂરએ તલાકમેં મઝકૂર હૈ યહાં ગૈર હામેલાકા બયાન હૈ જિસકા શૌહર મર જાએ ઉસકી ઈદ્દત ચાર માહ દસ રોઝ હૈ ઈસ મુદતમેં

વોહ ન નિકાહ કરે ન અપના મસ્કન છોળે ન બેઉઝર તેલ લગાએ ન ખુશ્બૂ લગાએ ન સિંગાર કરે ન રંગીન ઔર રેશમી કપળે પેહને ન મેંહદી લગાએ ન જદીદ (નએ) નિકાહ કી બાત ચીત ખુલ કર કરે ઔર જો તલાકે બાઈન કી ઈદતમેં હો ઉસકા ભી યહી હુકમ હૈ અલબત્તા જો ઔરત તલાકે રજઈ કી ઈદતમેં હો ઉસકો ઝીનત ઔર સિંગાર કરના મુસ્તહબ હૈ. (૪૭૪) યા'ની ઈદતમેં નિકાહ ઔર નિકાહ કા ખુલા હુવા પયામ તો મમ્નૂ હૈ લેકિન પરદેકે સાથ ખ્વાહિશે નિકાહકા ઈઝહાર ગુનાહ નહી મસલન યેહ કહે કે તુમ બહોત નેક ઔરત હો યા અપના ઈરાદા દિલહીમેં રખ્ખે ઔર ઝુબાનસે કીસી તરહ ન કહે. (૪૭૫) ઔર તુમ્હારે દિલોંમેં ખ્વાહિશ હોગી ઈસી લિયે તુમ્હારે વાસ્તે તા'રીઝ મુબાહકી ગઈ. (૪૭૬) યા'ની ઈદત ગુઝર ચુકે. (૪૭૭) મેહરકા. (૪૭૮) <u>શાને નુઝૂલ</u>: યેહ આયત એક અન્સારી કે બાબમેં નાઝિલ હુઈ. જિન્હોંને કબીલા બની હનીફહ કી એક ઔરત સે નિકાહ કિયા ઔર કોઈ મેહર મુઐય્યન ન કિયા ફિર હાથ લગાનેસે પેહલે તલાક દેદી. <u>મસ્અલા</u>: ઈસસે મા'લૂમ હુવાકે જિસ ઔરત કા મેહર મુકર્રર ન કિયા હો અગર ઉસકો હાથ લગાને સે પેહલે તલાક દી તો મેહર લાઝિમ નહી. હાથ લગાનેસે મુજામેઅત (સોહબત) મુરાદહૈ ઔર ખિલ્વતે સહીહા ઉસકે હુકમમેં હૈ યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે બે ઝિક્રે મહેર ભી નિકાહ દુરસ્ત હૈ મગર ઈસ સૂરતમેં બાદ નિકાહ મહેર મુઐય્યન કરના હોગા અગર ન કિયા તો બાદ દુખૂલ મેહર મિસ્લ લાઝિમ હો જાએગા. (૪૭૯) તીન કપળોંકા એક જોળા. (૪૮૦) જિસ ઔરતકા મહેર મુકર્રર ન કિયા હો ઔર ઉસકો કબ્લ દુખૂલ તલાક દી હો ઉસકો તો જોળા દેના વાજિબ હૈ ઔર ઉસકે સિવા હર મોતલ્લકહ કે લિયે મુસ્તહબ હૈ. (મદારિક) (૪૮૧) અપને ઈસ નિસ્ફમેંસે. (૪૮૨) નિસ્ફસે જો ઉસ સુરતમેં વાજિબ હૈ (૪૮૩) યા'ની શૌહર (૪૮૪) ઉસમેં હુસ્ને સુલૂક વ મકારિમે અખ્લાકકી તરગીબ હૈ. (૪૮૫) યા'ની પંજગાના ફર્ઝ નમાઝોંકો ઉનકે અવકાતપર અરકાનો શરાઈતકે સાથ અદા કરતે રહો ઈસમેં પાંચોં નમાઝોંકી ફર્ઝિયતકા બયાન હૈ ઔર અવલાદો અઝવાજકે મસાઈલો એહકામકે દરમિયાનમેં નમાઝકા ઝિક્ર ફરમાના ઈસ નતીજે પર પહોંચાતા હૈ કે ઉનકો અદાએ નમાઝસે ગાફિલ ન હોને દો ઔર નમાઝ કી પાબંદીસે કલ્બકી ઈસ્લાહ હોતી હૈ. જિસકે બગૈર મુઆમલાત કા દુરસ્ત હોના મુતસવ્વિર નહી. (૪૮૬) હઝરત ઈમામ અબૂહનીફા ઔર જમ્હૂર સહાબા રદિયલ્લાહો અન્હુમકા મઝહબ યેહ હૈ કે ઉસસે નમાઝે અસ્ર મુરાદ હૈ ઔર અહાદીસ ભી ઈસ પર દલાલત કરતી હૈ. (૪૮૭) ઈસસે નમાઝકે અંદર કયામ કા ફર્ઝ હોના સાબિત હુવા (૪૮૮) અપને અકારીબ કો. (૪૮૯) ઈબ્તેદાએ ઈસ્લામમેં બેવાકી ઈદત એક સાલકી થી ઔર એક સાલ કામિલ વોહ શૌહરકે યહાં રેહકર નાન નફકા પાનેકી મુસ્તહિક હોતી થી ફિર એક સાલકી ઈદત તો ય-ત-રબ્બસ્ન બે અન્ફોસે હિન્ન અરબઅત અશ્હો રિંવ વઅશ્રા સે મનસૂખ હુઈ જિસમેં બેવાકી ઈદત ચાર માહ દસ દિન મુકર્રર ફરમાઈ ગઈ ઔર સાલ ભરકા નફકા આયતે મીરાસસે મનસૂખ હુવા જિસમેં ઔરતકા હિસ્સા શૌહર કે તર્કેસે મુકર્રર કિયા ગયા. લેહાઝા અબ ઈસ વસિયતકા હુકમ બાકી નરહા હિકમત ઈસકી યેહ હૈ કે અરબકે લોગ અપને મૂરિસ કી બેવાકા નિકલના યા ગૈરસે નિકાહ કરના બિલકુલ ગવારા હી ન કરતે થે ઔર ઉસકો આર (નાનમ) સમઝતે થે. ઈસ લિયે અગર એક દમ ચાર માહ દસ રોઝ કી ઈદત મુકર્રર કિ જાતી તો યેહ ઉનપર બહોત શાક (તકલીફદેહ) હોતી લેહાઝા બતદરીજ (આહિસ્તા) ઉન્હેં રાહ પર લાયા ગયા. (૪૯૦) બની ઈસ્રાઈલકી એક જમાઅતથી જિસકે બલાદ (શેહર) મેં તાઊન (પ્લેગ) હુવા તો વોહ મોતકે ડરસે અપની બસ્તીયાં છોળ ભાગે ઔર જંગલમેં જા પળે. બહુકમે ઈલાહી સબ વહી મરગએ કુછ અર્સે કે બાદ હઝરત હિઝકીલ અલય હિસ્સલામ કી દુઆ સે ઉન્હેં અલ્લાહ તઆલાને ઝિંદા ફરમાયા ઔર વોહ મુદતોં ઝિંદા રહે. ઈસ વાકેએસે માલૂમ હોતા હૈ કે આદમી મૌતકે ડરસે ભાગકર જાન નહી બચા સકતા તો ભાગના બેકાર હૈ. જો મૌત મુકર્રર હૈ વોહ ઝરૂર પહોંચેગી. બંદેકો ચાહિયેકે રઝાએ ઈલાહી પર રાઝી રહે. મુજાહેદીન કો ભી સમઝના ચાહિયે કે જેહાદ સે બૈઠ રેહના મૌતકો દફા નહી કરસકતા લેહાઝા દિલ મઝબૂત રખના ચાહિયે. (૪૯૧) ઔર મૌતસે ન ભાગો જૈસા બની ઈસ્રાઈલ ભાગેથે કયૂંકે મોતસે ભાગના કામ નહી આસકતા. (૪૯૨) યા'ની રાહે ખુદામેં ઈખ્લાસ કે સાથ ખર્ચ કરે. રાહે ખુદામેં ખર્ચ કરનેકો કર્ઝસે તા'બીર ફરમાયા યેહ કમાલે લુત્કો કરમ હૈ બંદા ઉસકા બનાયા હુવા ઔર બંદેકા માલ ઉસકા અતા ફરમાયા હુવા. હકીકી માલિક વોહ ઔર બંદા ઉસકી અતાસે મજાઝી મિલ્ક રખતા હૈ મગર કર્ઝસે તા'બીર ફરમાનેમેં યેહ દિલનશી કરના મંઝૂર હૈ કે જિસ તરહ કર્ઝ દેનેવાલા ઈત્મીનાન રખતા હૈ કે ઉસકા માલ ઝાએ નહી હુવા. વોહ ઉસકી વાપસી કા મુસ્તહિક હૈ ઐસાહી રાહે ખુદામેં ખર્ચ કરને વાલે કો ઈત્મીનાન રખના ચાહિયે કે વોહ ઉસ ઈન્ફાક કી જઝા બિલ યકીન પાએગા ઔર બહોત ઝિયાદા પાએગા (૪૯૩) જિસકે લિયે ચાહે રોઝી તંગ કરે જિસકે લિયે ચાહે વસીઅ ફરમાએ તંગી ઔર ફરાખી ઉસકે કબ્ઝેમેં હૈ ઔર વોહ અપની રાહમેં ખર્ચ કરને વાલેસે વુસ્અતકા વા'દા કરતા હૈ. (૪૯૪) હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામકે બાદ જબ બની ઈસરાઈલકી હાલત ખરાબ હુઈ ઔર ઉન્હોંને એહદે ઈલાહી કો ફરામોશ કિયા બુત પરસ્તીમેં મુબ્તેલા હુવે. સરકશી ઔર બદ અફઆલી ઈન્તેહા કો પહોંચી. ઉન પર કૌમે જાલૂત મુસલ્લત હુઈ જિસકો અમાલેકા કેહતે હૈં કયૂંકે જાલૂત અમલીક બિન

આદકી અવલાદસે એક નિહાયત જાબિર બાદશાહ થા. ઉસકી કોમકે લોગ મિસરો ફિલીસ્તીનકે દરમિયાન બેહરે રૂમકે સાહિલ પર રેહતે થે ઉન્હોંને બની ઇસરાઇલકે શહેર છીન લિયે. આદમી ગિરફતાર કિયે. તરહ તરહ કી સખ્તીયાંકી ઉસ ઝમાનેમેં કોઇ નબી કૌમે બની ઇસરાઇલમેં મૌજૂદ ન થે ખાનદાને નબુવતસે સિર્ફ એક બીબી બાકી રહી થી જો હામેલાથી ઉનકે ફરઝંદ તવલ્લુદ હુએ. ઉનકા નામ શમવીલ રખ્ખા જબ વોહ બળે હુએ તો ઉન્હેંને ઇલ્મે તૌરેત હાસિલ કરનેકે લિયે બયતુલ મુકદસમેં એક કબીરૂસ્સિન (બળી ઉમ્રવાલે) આલિમ કે સુપુર્દ કિયા વોહ આપકે સાથ કમાલે શફકત કરતે ઔર આપકો ફરઝંદ કેહતે. જબ આપ સિને બુલૂગ કો પહોંચે તો એક શબ આપ ઉસ આલિમકે કરીબ આરામ ફરમા રહેથે કે હઝરતે જીબ્રાઇલ અલયહિસ્સલામ ને ઉસી આલિમકી આવાઝ મેં યા શમવીલ કેહકર પુકારા. આપ આલિમકે પાસ ગએ ઔર ફરમાયાકે આપને મુઝે પુકારા હૈ. આલિમને બઇખયાલ ઇન્કાર કરનેસે કહીં આપ ડર ન જાએં યેહ કેહ દિયાકે ફરઝંદ તુમ સો જાઓ ફિર દોબારા હઝરતે જીબ્રાઇલને ઉસી તરહ પુકારા ઔર હઝરતે શમવીલ અલયહિસ્સલામ આલિમકે પાસ ગએ આલિમને કહાકે અય ફરઝંદ અબ અગર મૈં તુમ્હેં ફિર પુકારૂં તો તુમ જવાબ ન દેના. તીસરી મરતબા હઝરતે જીબ્રીલ અલયહિસ્સલામ ઝાહિર હોગએ ઔર ઉન્હોંને બશારત દીકે અલ્લાહ તઆલાને આપકો નુબુવ્વત કા મન્સબ અતા ફરમાયા. આપ અપની કૌમકી તરફ જાઇયે ઔર અપને રબકે એહકામ પહોંચાઇયે. જબ આપ કૌમ કી તરફ તશરીફ લાએ ઉન્હોંને તકઝીબ (ઝુટલાના) કી ઔર કહા કે આપ ઇતની જલ્દી નબી બન ગએ અચ્છા અગર આપ નબીહૈં તો હમારે લિયે એક બાદશાહ કાઇમ કીજીયે. (ખાઝિન વગૈરા) (૪૯૫) કે કૌમે જાલૂતને હમારી કૌમકે લોગોંકો ઉનકે વતન સે નિકાલા. ઉનકી અવલાદ કો કત્લો ગારત કિયા. ચારસો ચાલીસ શાહી ખાનદાન કે ફરઝંદોં કો ગિરફતાર કિયા. જબ હાલત યહાં તક પહોંચ ચુકી તો અબ હમેં જેહાદસે કયા ચીઝ માનેઅ હો સકતી હૈ. તબ નબીયલ્લાહકી દુઆસે અલ્લાહ તઆલાને ઉનકી દરખ્વાસ્ત કુબૂલ ફરમાઇ ઔર ઉનકે લિયે એક બાદશાહ મુકર્રર કિયા ઔર જેહાદ ફર્ઝ ફરમાયા (ખાઝિન) (૪૯૬) જિનકી તા'દાદ એહલે બદ્રકે બરાબર ૩૧૩ તીનસો તેરાથી. (૪૯૭) તાલૂત બિન યા મીન બિન હઝરત યાકૂબ અલયહિસ્સલામકી અવલાદ સે હૈં. આપકા નામ તૂલકામત (લંબાકદ) કી વજેસે તાલૂત હૈ. હઝરત શમવીલ અલયહિસ્સલામકો અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે એક અસા મિલાથા ઔર બતાયા ગયા થાકે જો શખ્સ તુમ્હારી કૌમકા બાદશાહ હોગા ઉસકા કદ ઇસ અસાકે બરાબર હોગા. આપને ઉસ અસાસે તાલૂતકા કદ નાપ કર ફરમાયાકે મૈં તુમકો બહુકમેં ઇલાહી બની ઇસ્રાઇલ કા બાદશાહ મુકર્રર કરતા હૂં ઔર બની ઇસ્રાઇલસે ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલાને તાલૂતકો તુમ્હારા બાદશાહ બનાકર ભેજા હૈ. (ખાઝિન વ જમલ) (૪૯૮) બની ઇસરાઇલકે સરદારોંને અપને નબી શમવીલ અલયહિસ્સલામસે કહા કે નુબુવ્વતતો લાવા બિન યાકૂબ અલય હિસ્સલામ કી અવલાદ મેં ચલી આતી હૈ ઔર સલ્તનત યહૂદ બિન યાકૂબ કી અવલાદમેં ઔર તાલૂત ઇન દોનોં ખાન્દાનોંમેં સે નહીં હૈં તો બાદશાહ કૈસે હો સકતે હૈં. (૪૯૯) વોહ ગરીબ શખ્સ હૈં બાદશાહકો સાહિબે માલ હોના ચાહિયે. (૫૦૦) યા'ની સલ્તનત વિરસા નહીં કે કિસી નસ્લો ખાનદાન કે સાથ ખાસ હો. યેહ મહઝ ફઝલે ઇલાહી પર હૈ ઇસમેં શીઆ કા રદ હૈ. જિનકા એ'તિકાદ યેહ હૈ કે ઇમામત વિરાસત હૈ. (૫૦૧) યા'ની નસ્લો દૌલતપર સલ્તનતકા ઇસ્તેહકાક નહીં. ઇલ્મો કુવ્વત સલ્તનતકે લિયે બળે મુઇન (મદદગાર) હૈં ઔર તાલૂત ઉસ ઝમાનેમેં તમામ બની ઇસરાઇલસે ઝિયાદા ઇલ્મ રખતે થે ઔર સબસે જસીમ ઔર તવાના થે. (૫૦૨) ઇસમેં વિરાસતકો કુછ દખ્લનહીં. (૫૦૩) જિસે ચાહે ગની કરદે ઔર વુસ્અતે માલ અતા ફરમા દે. ઇસકે બા'દ બની ઇસરાઇલ ને હઝરત શમવીલ અલયહિસ્સલામસે અર્ઝ કિયા કે અગર અલ્લાહ તઆલા ને ઉન્હેં સલ્તનતકે લિયે મુકર્રર ફરમાયા હૈ તો ઉસકી નિશાની કયા હૈ. (ખાઝિનો મદારીક) (૫૦૪) યેહ તાબૂત શમશાદકી લકળીકા એક ઝર અંદોઝ સનદૂક થા. જિસકા તૂલ તીન હાથકા ઔર અર્ઝ (ચોળાઇ) દો હાથકા થા. ઉસકો અલ્લાહ તઆલાને હઝરત આદમ અલયહિસ્સલામ પર નાઝિલ ફરમાયા થા. ઉસમેં તમામ અમ્બિયા અલયહિ મુસસલામકી તસ્વીરેંથી ઉનકે મસાકીનો મકાનાત કી તસવીરેં થી ઔર આખિરમેં હુઝૂર સય્યદે અમ્બિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિવસલ્લમકી ઔર હુઝૂરકી દૌલત સરાએ અકદસ કી તસવીર એક યાકૂત સુર્ખ મેંથી કે હુઝૂર બ હાલતે નમાઝ કયામમેં હૈં ઔર ગિર્દ આપકે અસ્હાબ હઝરત આદમ અલય હિસ્સલામને ઉન તમામ તસવીરોંકો દેખા. યેહ સંદૂક વિરાસતન મુન્તકિલ હોતા હુવા હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામ તક પહોંચા. આપ ઉસમેં તૌરેત ભી રખતે થે ઔર અપના મખ્સૂસ સામાનભી. ચુનાંચે ઉસ તાબૂતમેં અલ્વાહે તૌરેત કે ટુકડેભી થે ઔર હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકા અસા ઔર આપકે કપડે ઔર આપકી ના'લૈન શરીફૈન ઔર હઝરત હારૂન અલયહિસ્સલામકા અમામા ઔર ઉનકા અસા ઔર થોળા સામાન જો બની ઇસરાઇલ પર નાઝિલ હોતા થા મૂસા અલૈહિસ્સલામ જંગ કે મૌકોં પર ઉસ સન્દૂકકો આગે રખતે થે. ઉસસે બની ઇસરાઇલ કે દિલોંકો તસકીન રહતી થી આપકે બાદ યે તાબૂત બની ઇસરાઇલમેં મુતવારિસ હોતા ચલા આયા. જબ ઉન્હેં કોઇ મુશ્કીલ દરપેશ હોતી વો ઇસ તાબૂતકો સામને રખકર દુઆએં કરતે ઔર કામયાબ હોતે. દુશ્મનોં કે મુકાબલે મેં ઉસકી બરકતસે ફતહ પાતે. જબ બની ઇસરાઇલકી હાલત ખરાબ હુઇ ઔર ઉનકી બદ અમલી બહોત બળ્હ ગઇ ઔર અલ્લાહ તઆલાને ઉન પર અમાલિકા કો મુસલ્લત કિયા તો વોહ ઉનસે તાબૂત છીનકર લે ગએ ઔર ઉસકો નજિસ ઔર ગન્દે મુકામાતમેં રખ્ખા ઔર ઉસકી બેહુર્મતી કી ઔર ઉન ગુસ્તાખિયોંકી વજહસે વો તરહ તરહકે અમરાઝો મસાઇબમેં મુબતિલા હુએ. ઉનકી

પાંચ બસ્તિયાં હલાક હુઈ ઔર ઉન્હેં યકીન હુઆકે તાબૂતકી ઇહાનત ઉનકી બરબાદી કા બાઇસ હૈ તો ઉનહોંને તાબૂત એક બેલગાડી પર રખકર બેલોંકો છોડ દિયા ઔર ફરિશ્તે ઉસકો બની ઇસરાઇલકે સામને તાલૂત કે પાસ લાએ ઔર ઉસ તાબૂત કા આના બની ઇસરાઇલ કે લિયે તાલૂત કી બાદશાહીકી નિશાની કરાર દિયા ગયા થા બની ઇસરાઇલ યે દેખકર ઉસકી બાદશાહીકે મુકિર હુએ ઔર બેદરંગ જિહાદ કે લિયે આમાદા હો ગએ ક્યૂંકે તાબૂત પાકર ઉન્હેં અપની ફતહકા યકીન હો ગયા. તાલૂતને બની ઇસરાઇલમેંસે સત્તર હઝાર જવાન મુન્તખબ કિયે. જિનમેં હઝરત દાવૂદ અલયહિસ્સલામભી થે, (જલાલૈન, વ જમલ, વ ખાઝિન, વ મદારિક વગેરહ) ફાયદા ઇસસે મા'લૂમ હુવાકે બુઝુર્ગોં કે તબર્રુકાતકા એજાઝો એહતેરામ લાઝિમ હૈ. ઉનકી બરકતસે દુઆએં કુબૂલ હોતી ઔર હાજતેં રવા હોતી હૈ ઔર તબર્રુકાતકી બેહુરમતી ગુમરાહોંકા તરીકા ઔર બરબાદીકા સબબ હૈ. ફાયદા તાબૂતમેં અમ્બિયાકી જો તસ્વીરેં થી વો કિસી આદમીકી બનાઇ હુઇ ન થી અલ્લાહકી તરફસે આઇથી. (૫૦૫) યા'ની બયતુલ મુકદસસે દુશ્મનકી તરફ રવાના હુઆ વો વકત નિહાયત શિદદત કી ગરમીકા થા. લશ્કરીયોંને તાલૂતસે ઉસકી શિકાયતકી ઔર પાનીકે તલબગાર હુએ. (૫૦૬) યે ઇમ્તેહાન મુકર્રર ફરમાયા ગયા થાકે શિદતે તિશ્નગીકે વકત જો ઇતાઅતે હુકમપર મુસ્તકિલ (કાયમ) રહા વો આઇન્દાભી મુસ્તકિલ રહેગા ઔર સખ્તિયોંકા મુકાબલા કર સકેગા ઔર જો ઉસ વકત અપની ખ્વાહિશસે મગલૂબહો ઔર ના ફરમા'ની કરે વો આઇન્દા સખ્તિયોંકો કયા બરદાશ્ત કરેગા. (૫૦૭) જિનકી તાદાદ ૩૧૩ તીનસો તેરા થી. ઉન્હોંને સબ્ર કિયા ઔર એક ચુલ્લૂ ઉનકે ઔર ઉનકે જાનવરોંકે લિયે કાફી હો ગયા ઔર ઉનકે કલ્બો ઇમાનકો કુવ્વત હુઇ ઔર નહરસે સલામત ગુઝર ગએ ઔર જિન્હોંને ખૂબ પિયા થા ઉનકે હોંટ સિયાહ હો ગએ તિશ્નગી ઔર બઢ ગઇ ઔર હિમ્મત હાર ગએ. (૫૦૮) ઉનકી મદદ ફરમાતા હૈ ઔર ઉસીકી મદદ કામ આતી હૈ. (૫૦૯) હઝરત દાઊદ અલૈહિસ્સલામકે વાલિદ એશા તાલૂતકે લશ્કરમેં થે ઔર ઉનકે સાથ ઉનકે તમામ ફરઝન્દ ભી. હઝરત દાઊદ અલૈહિસ્સલામ ઉન સબમેં છોટે થે. બીમાર થે. રંગ ઝર્દ થા. બકરિયાં ચરાતે થે. જબ જાલૂતને બની ઇસ્રાઇલસે મુકાબલા તલબ કિયા વો ઉસકી કુવ્વતે જસામત દેખકર ઘબરાએ કયૂંકે વો બળા જાબિર, કવી શેહઝોર અઝિમુલજુસ્સા કદઆવર થા. તાલૂતને અપને લશ્કરમેં એલાન કિયાકે જો શખ્શ જાલૂત કો કત્લ કરે મેં અપની બેટી ઉસકે નિકાહમેં દૂંગા ઔર નિસ્ફ મુલ્ક ઉસકો દૂંગા મગર કિસીને ઉસકા જવાબ ન દિયા તો તાલૂતને અપને નબી હઝરત શમવીલ અલયહિસ્સલામસે અર્ઝ કિયાકે બારગાહે ઇલાહીમેં દુઆ કરેં. આપને દુઆકી તો બતાયા ગયા કે હઝરત દાઊદ અલયહિ સ્સલામ જાલૂતકો કત્લ કરેંગે. તાલૂતને આપસે અર્ઝ કિયાકે અગર આપ જાલૂતકો કત્લ કરેં તો મેં અપની લળકી આપકે નિકાહમેં દૂં ઔર નિસ્ફ મુલ્ક પેશ કરૂં. આપને કુબૂલ ફરમાયા ઔર જાલૂતકી તરફ રવાના હો ગએ. સફે કિતાલ કાઇમ હુઇ ઔર હઝરત દાઊદ અલયહિસ્સલામ દસ્તે મુબારકમેં ફલાખન (ગોફન) લેકર મુકાબિલ હુએ. જાલૂતકે દિલમેં આપકો દેખકર દેહશત પૈદા હુઇ મગર ઉસને બાતેં બહોત મુતકબ્બિરાના કી ઔર આપકો અપની કુવ્વતસે મરઊબ કરના ચાહા. આપને ફલાખનમેં પથ્થર રખકર મારા વો ઉસકી પેશાનીકો તોળ કર પીછેસે નિકલ ગયા ઔર જાલૂત મર કર ગિર ગયા. હઝરત દાઊદ અલયહિસ્સલામને ઉસકો લાકર તાલૂતકે સામને ડાલ દિયા. તમામ બની ઇસરાઇલ ખુશ હુએ ઔર તાલૂતને હઝરત દાઊદ અલયહિસ્સલામ કો હસ્બે વા'દા નિસ્ફ મુલ્ક દિયા ઔર અપની બેટીકા આપકે સાથ નિકાહ કર દિયા. એક મુદતકે બાદ તાલૂતને વફાત પાઇ. તમામ મુલ્ક પર હઝરત દાઊદ અલયહિસ્સલામકી સલ્તનત હુઇ. (જમલ વગૈરહ) (૫૧૦) હિકમતસે નુબવ્વત મુરાદ હૈ. (૫૧૧) જૈસેકે ઝરહ બનાના ઔર જાનવરોંકા કલામ સમઝના. (૫૧૨) યા'ની અલ્લાહ તઆલા નેકોંકે સદકેમેં દૂસરોંકી બલાએં ભી દફા' ફરમાતા હૈ. હઝરત ઇબ્ને ઉમર રદિયલ્લાહુ અન્હુસે મરવી હૈ કે રસૂલે ખુદા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલા એક સાલેહ મુસલમાનકી બરકતસે ઉસકે પળોસકે સો ઘરવાલોંકી બલા દફા' ફરમાતા હૈ. સુબ્હાનલ્લાહ નેકોંકા કુર્બ ભી ફાયદા પહુંચાતા હૈ.

સ-ય-કૂલ પારા દૂસરા ખત્મ શુદ

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ ۘ
مِنْهُمْ مَّنْ كَلَّمَ اللّٰهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجٰتٍ ؕ
وَاٰتَيْنَا عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ
الْقُدُسِ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِيْنَ مِنْۢ
بَعْدِهِمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ وَلٰكِنِ
اخْتَلَفُوْا فَمِنْهُمْ مَّنْ اٰمَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ ؕ وَلَوْ
شَآءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلُوْا ۗ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيْدُ ۠
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ
قَبْلِ اَنْ يَّاْتِىَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيْهِ وَلَا خُلَّةٌ وَّلَا شَفَاعَةٌ ؕ
وَالْكٰفِرُوْنَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۝ اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ ۚ اَلْحَىُّ الْقَيُّوْمُ ۚ لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّلَا نَوْمٌ ؕ
لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ؕ مَنْ ذَا
الَّذِىْ يَشْفَعُ عِنْدَهٗۤ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ؕ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ

તિલ્કર્રુસુલુ ફદ્-દ્લના

બઅ્-દ્હુમ અ્લા બઅ્-દ્ ۘ □ મિન્હુમ
યે (૫૧૩) રસૂલ હૈં કે હમને ઉનમેં એક કો દૂસરે પર અફઝલ કિયા (૫૧૪)
મન કલ્લમલ્લાહુ વ ર-ફ-અ્ બઅ્-દ્હુમ દ-ર-
ઉનમેં કિસીસે અલ્લાહને કલામ ફરમાયા (૫૧૫) ઔર કોઈ વોહ હૈ જિસે
જાત ؕ વ આતૈના ઈસબ-ન મર્યમલ
સબ પર દરજોં બુલન્દ કિયા (૫૧૬) ઔર હમને મરિયમકે બેટે ઈસા કો
બય્યિનાતિ વ અય્યદ-નાહુ બિ રૂહિલ્કુદુસ ؕ
ભી ખુલી નિશાનિયાં દી (૫૧૭) ઔર પાકીઝા રૂહસે ઉસકી મદદ કી
વ લૌ શા-અલ્લાહુ મક્-ત- ત-લલ્લઝી-ન
(૫૧૮) ઔર અલ્લાહ ચાહતા તો ઉનકે બાદવાલે
મિમ્બઅ્-દિ હિમ મિમ્બઅ્-દિ મા
આપસમેં ન લળતે બાદ ઈસકે કે ઉનકે પાસ
જા-અત-હુમુલ બય્યિનાતુ વ લા કિનિખ્તલફૂ ફ મિન્હુમ મન આમ-ન વ મં ૧
ખુલી નિશાનિયાં આ ચુકી (૫૧૯) વ લેકિન વોહ મુખ્તલિફ હો ગએ ઉનમેં કોઈ ઈમાન પર રહા ઔર
મિન્હુમ મન ક-ફ-ર ؕ વ લૌ શા-અલ્લાહુ મક્-ત-તલૂ ۗ વ લાકિન્નલ્લા-હ યફ-
કોઈ કાફિર હો ગયા (૫૨૦) ઔર અલ્લાહ ચાહતા તો વોહ ન લળતે મગર અલ્લાહ
અ્લુ મા યુરીદ ۠ (૨૫૩) યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ અન્ફિકૂ મિમ્મા
જો ચાહે કરે (૫૨૧) અય ઈમાનવાલો અલ્લાહકી રાહમેં હમારે દિએ મેં સે
ર-ઝક્-નાકુમ મિન ક્બ્લિ અંય્યઅ્- તિ-ય યૌમુલ્લા બૈઉ્ન ફીહિ વ લા
ખર્ચ કરો વોહ દિન આનેસે પેહલે જિસમેં ન ખરીદ-ફરોખ્ત હૈ ન કાફિરોંકે લિયે દોસ્તી ઔર ન
ખુલ્લતુંવ-વ લા શફાઅ્હ ؕ વલ્કાફિરૂ-ન હુમુઝ્-ઝાલિમૂન (૨૫૪) અલ્લાહુ
શફાઅત ઔર કાફિર ખુદ હી ઝાલિમ હૈં (૫૨૨) અલ્લાહ હૈ જિસકે
લા ઈલા-હ ઈલ્લા હૂ ۚ અલ-હ્ય્યુલ- ક્ય્યૂમ ۚ લા તઅ-ખુઝુહૂ
સિવા કોઈ મઅબૂદ નહીં (૫૨૩) વોહ આપ ઝિન્દા ઔર ઔરોંકા કાઈમ રખનેવાલા (૫૨૪)
સિ-નતુંવ-વ લા નૌમ ؕ લહૂ મા ફિસ્સમાવાતિ વ મા ફિલ્અર્દ્ ؕ મન્ઝલ્લઝી
ઉસે ન ઊંઘ આએ ન નીંદ (૫૨૫) ઉસીકા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ ઔર જો કુછ ઝમીનમેં (૫૨૬) વોહ કૌન હૈ જો ઉસકે
યશ્ફઉ્ ઈ્ન્દહૂ ઈલ્લા બિ - ઈઝ્-નિહ ؕ યઅ્-લમુ મા બૈ-ન
યહાં સિફારિશ કરે બે ઉસકે હુકમ કે (૫૨૭) જાનતા હૈ જો કુછ ઉનકે આગે હૈ ઔર જો કુછ ઉનકે

(૫૧૪) ઈસસે માલૂમ હુવા કે અમ્બિયા અલયહિમુસ્સલામ કે મરાતિબ જુદાગાના હૈં. બાઝ હઝરાતસે બાઝ અફઝલ હૈં અગરચે નુબુવ્વતમેં કોઈ તફરકા નહીં. વસ્ફે નુબુવ્વતમેં સબ શરીકે યક દીગર હૈં મગર ખસાઈસો કમાલાતમેં દરજે મુતફાવુત હૈં. યેહી આયતકા મઝમૂન હૈ ઔર ઈસી પર તમામ ઉમ્મતકા ઈજમાઅ હૈ (ખાઝિન વ મુદારિક) (૫૧૫) યાની બે વાસ્તા જૈસેકે હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામ કો તૂર પર કલામસે મુશર્રફ ફરમાયા ઔર સૈયદે અમ્બિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો મેઅરાજમેં (જમલ) (૫૧૬) વો હુઝૂર પુરનૂર સૈયદે અમ્બિયા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ હૈં કે આપકો બદરજાતે કસીરા તમામ અમ્બિયા અલયહિમુસ્સલામપર અફઝલ કિયા. ઈસ પર તમામ ઉમ્મતકા

أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۚ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ
عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَ
الْأَرْضَ ۖ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْعَظِيمُ ۝ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ
مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَن يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللَّهِ
فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا ۗ
وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا
يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۖ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ
إِلَى الظُّلُمَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي
رَبِّهِ أَنْ آتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ
الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ ۖ

ઐદીહિમ વમા ખ़લ્ફહુમ ط વલા
પીછે (૫૨૮) ઔર વોહ નહી પાતે ઉસકે
યુહીતૂ-ન બિશૈઈમ- મિન ઈલ્મિહી ઈલ્લા
ઈલ્મમેંસે મગર જિતના વોહ
બિમા શા-અ ط વસિ-અ કુર્સિય્યુ- હુસ્સમાવાતિ
ચાહે (૫૨૯) ઉસકી કુર્સીમેં સમાએ હુએ હૈં આસ્માન
વલઅર્દ ط વલા યઊદુહૂ હિફ-ઝુહુમા ط વહુવલ
ઔર ઝમીન (૫૩૦) ઔર ઉસે ભારી નહી ઉનકી નિગેહબાની ઔર
અલિય્યુલ-અઝીમ (૨૫૫) લા ઈક-રા-હ
વહી હૈ બુલન્દ બડાઈવાલા (૫૩૧) કુછ ઝબરદસ્તી
ફિદ- દીનિ ق કત્તબય્યનર્રુશ્દુ મિનલ્ગય્ય ط ફ
નહી (૫૩૨) દીનમેં બેશક ખૂબ જુદા હો
મંય્યક- ફુર બિત્તા-ગૂતિ વ યુઅમિમ-બિલ્લાહિ
ગઈ હૈ નેક રાહ ગુમરાહીસે તો જો શૈતાનકો

મં ૧

ફ-કદિસ- તમ-સ-ક બિલ્ઉર્વતિલ-વુસ્કા ق લન ફિસા-મ લહા ط વલ્લાહુ
ન માને ઔર અલ્લાહ પર ઈમાન લાએ (૫૩૩) ઉસને બડી મોહકમ ગિરહ થામી જિસે કભી ખુલના નહી ઔર
સમીઉન અલીમ (૨૫૬) અલ્લાહુ વલિય્યુલ્લઝી-ન આમનૂ ﻻ યુખ્રિજુહુમ
અલ્લાહ સુનતા જાનતા હૈ અલ્લાહ વાલી હૈ મુસલ્માનોંકા ઉન્હેં અંધેરિયોંસે (૫૩૪)
મિનઝ- ઝુલુમાતિ ઈલન્નૂર ط વલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ઔલિયા-ઉ
નૂરકી તરફ નિકાલતા હૈ ઔર કાફિરોંકે હિમાયતી શૈતાન હૈં
હુમુત્તાગૂત ﻻ યુખ્રિજૂનહુમ મિનન્નૂરિ ઈલઝ- ઝુલુમાત ط ઉલા-ઈ-ક
વોહ ઉન્હેં નૂરસે અંધેરિયોંકી તરફ નિકાલતે હૈં યહી લોગ

૯૦

અસ્હાબુન્નાર ج હુમ ફીહા ખાલિદૂન ع (૨૫૭) અ-લમ ત-ર
દોઝખવાલે હૈં ઉનહેં હમેશા ઉસમેં રેહના અય મેહબૂબ ક્યા તુમને ન દેખા થા
ઈલલ્લઝી હાજ-જ ઈબરાહી-મ ફી રબ્બિહી અન આતાહુલ-
ઉસે જો ઈબ્રાહીમસે ઝગડા ઉસકે રબકે બારેમેં ઉસ પર (૫૩૫)
લાહુલ-મુલ્ક ؎ ઈઝ કા-લ ઈબરાહીમુ રબ્બિયલ્લઝી યુહ-યી
કે અલ્લાહને ઉસે બાદશાહી દી (૫૩૬) જબકે ઈબ્રાહીમને કહા કે મેરા રબ વોહ હૈ કે જિલાતા
વ યુમીતુ ﻻ કા-લ અ-ન ઉહ-યી વ ઉમીતુ
ઔર મારતા હૈ (૫૩૭) બોલા મૈં જિલાતા ઔર મારતા હૂં (૫૩૮)

ઈજમાઅ હૈ ઔર બકસરત અહાદીસસે સાબિત હૈ આયતમેં હુઝૂરકી ઈસ રિફઅતે મર્તબતકા બયાન ફરમાયા ગયા ઔર નામ મુબારકકી તશરીહ ન કી ગઈ ઈસસે ભી હુઝૂર અકદસ અલૈહિસ્સલાતો વસ્સલામકે ઉલૂએ શાનકા ઈઝહાર મકસૂદ હૈ કે ઝાતેવાલા કી યે શાન હૈ કે જબ તમામ અમ્બિયા પર ફઝિલતકા બયાન કિયા જાએ તો સિવાએ ઝાતે અકદસકે યે વસ્ફ કિસી પર સાદિક હી ન આએ ઔર કોઈ ઈશ્તેબાહ રાહ ન પા સકે. હુઝૂર અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકે વો ખસાઈસો કમાલાત જિનમેં આપ તમામ અમ્બિયા પર ફાઈકો અફઝલ હૈં ઔર આપકા કોઈ શરીક નહી બેશુમાર હૈં કે કુર્આને કરીમમેં યે ઈરશાદ હુઆ દરજો બલંદ કિયા ઉન દરજોંકી કોઈ શુમાર કુર્આને કરીમમેં ઝિક્ર નહી ફરમાઈ તો અબ કૌન હદ લગા સકતા હૈ ઈન

قَالَ إِبْرٰهِيمُ فَإِنَّ اللّٰهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ
فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ ۗ وَ
اللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِينَ ۝ أَوْ كَالَّذِي مَرَّ
عَلٰى قَرْيَةٍ وَّهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوشِهَا ۚ قَالَ أَنّٰى
يُحْيِي هٰذِهِ اللّٰهُ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ فَأَمَاتَهُ اللّٰهُ مِائَةَ
عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ ۖ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ۖ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا
أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۖ قَالَ بَلْ لَّبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ
فَانْظُرْ إِلٰى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ۚ وَانْظُرْ
إِلٰى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِّلنَّاسِ وَانْظُرْ إِلَى
الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا ۚ
فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ ۙ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ۝ وَإِذْ قَالَ إِبْرٰهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي
الْمَوْتٰى ۖ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِنْ ۖ قَالَ بَلٰى وَلٰكِنْ

ક઼ા-લ ઈબરાહીમુ ફ-ઈન- નલ્લા-હ
ઈબ્રાહીમને ફરમાયા તો અલ્લાહ
યઅ-તી બિશ્શમ્સિ મિનલ - મશ્‌રિકિ
સૂરજકો લાતા હૈ પૂરબસેં
ફઅ-તિ બિહા મિનલ-મગ઼્‌રિબિ ફ
તૂ ઉસકો પશ્ચિમસે લે આ (૫૩૯)
બુહિતલ્લઝ઼ી ક-ફર ط વલ્લાહુ લા યહ-દિલ
તો હોશ ઉડ ગએ કાફિરકે ઔર અલ્લાહ રાહ નહીં
ક઼ૌમઝ઼- ઝ઼ાલિમીન ط (૨૫૮) ઔ કલ્લઝ઼ી
દિખાતા ઝાલિમોંકો યા ઉસકી તરહ
મર-ર અ઼લા ક઼ર્યતિંવ-વ હિ-ય ખ઼ાવિયતુન
જો ગુઝરા એક બસ્તી પર (૫૪૦) ઔર વોહ ઢઈ પડી થી
અ઼લા ઉ઼રૂશિહા ط કા઼-લ અન્ના યુહ઼-યી
અપની છતોં પર (૫૪૧) બોલા ઉસે ક્યોં કર જિલાએગા
હાઝ઼િહિલ્લાહુ બઅ઼-દ મૌતિહા ط ફ-અમાતહુલ્લાહુ મિ-અ-ત આ઼મિન સુમ્મ મં ૧
અલ્લાહ ઉસકી મૌતકે બાદ તો અલ્લાહને ઉસે મુર્દા રખા સૌ બરસ ફિર
બ-અ઼-સહ઼ ج ક઼ા-લ કમ લબિસ્‌ત ج ક઼ા-લ લબિસ્‌તુ યૌમન ઔ બઅ઼-દ઼
ઝિન્દા કર દિયા ફરમાયા તૂ યહાં કિત્ના ઠેહરા અર્ઝ કી દિનભર ઠેહરા હૂંગા યા
યૌમ ج કા઼-લ બલ લબિસ્‌-ત મિ-અ-ત આ઼મિન ફન્ઝ઼ુર ઈલા તઆ઼મિ-ક
કુછ કમ ફરમાયા નહીં તુઝે સૌ બરસ ગુઝર ગએ ઔર અપને ખાને ઔર પાનીકો દેખ કે અબ તક બૂ ન લાયા
વ શરાબિ-ક લમ ય-ત-સન્નહ ط વન્ઝ઼ુર ઈલા હ઼િમારિ-કંવ લિ-નજ-અ઼-લ-ક
ઔર અપને ગધેકો દેખ જિસકી હડડિયાં તક સલામત ન રહીં ઔર યે ઈસલિયે કે તુઝે હમ લોગોંકે વાસ્તે
આયતલ્લિન્નાસિ વન્ઝ઼ુર ઈલલ ઈ઼ઝ઼ામિ કૈ-ફ નુન્શિઝ઼ુહા સુમ્મ નક-સૂહા
નિશાની કરેં ઔર ઉન હડડિયોંકો દેખ ક્યોંકર હમ ઉન્હેં ઉઠાન દેતે ફિર ઉન્હેં ગોશ્ત
લહ઼ -મા ج ફ લમ્મા તબય્ય-ન લહૂ ج કા઼-લ અઅ઼-લમુ અન્નલ્લા-હ અ઼લા
પેહનાતે હૈં જબ યે મુઆમ્લા ઉસ પર ઝાહિર હો ગયા બોલા મૈં ખૂબ જાનતા હૂં કે અલ્લાહ
કુલ્લિ શૈઈન ક઼દીર (૨૫૯) વ ઈઝ઼ કા-લ ઈબરાહીમુ રબ્બિ અરિની
સબ-કુછ કર સકતા હૈ ઔર જબ અર્ઝ કી ઈબ્રાહીમને (૫૪૨) અય રબ મેરે મુઝે દિખા દે તૂ
કૈ-ફ તુહ઼-યિલ્મૌતા ج કા઼-લ અ-વ લમ તુઅ-મિન ج કા઼-લ બલા વ લાકિલ
ક્યોંકર મુર્દે જિલાએગા ફરમાયા ક્યા તુઝે યકીન નહીં (૫૪૩) અર્ઝ કી યકીન ક્યોં નહીં મગર

બે શુમાર ખસાઈસમેંસે બાઝકા ઈજમાલી વ મુખ્તસર બયાન યે હૈ કે આપ કી રિસાલત આમ્મા હૈ. તમામ કાએનાત આપકી ઉમ્મત હૈ. અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા વમા અર્સલનાક ઈલ્લા કાફ્ફતંલ્લિન્નાસિ બશીરંવ વ નઝીરા. દૂસરી આયતમેં ફરમાયા લિયકૂન લિલ આલમીન નઝીરા. મુસ્લિમ શરીફકી હદીસમેં ઈર્શાદ હુઆ ઉરસિલ્તુ ઈલલ ખલાઈકે કાફ્ફહ ઔર આપ પર નુબુવ્વત ખત્મકી ગઈ. કુર્આને પાક મેં આપકો ખાત મન્નબિય્યીન ફરમાયા. હદીસ શરીફમેં ઈર્શાદ હુઆ ખુતિમ બિય અન્નબીય્યૂન આયાતે બય્યીનાત વ મોઅજિઝાત બહેરાત મેં આપકો તમામ અમ્બિયા પર અફઝલ ફરમાયા ગયા આપકી ઉમ્મતકો તમામ ઉમ્મતોં પર અફઝલ કિયા ગયા. શફાઅતે કુબ્રા આપકો મર્હમત હુઈ. કુર્બેખાસ મેંઅરાજ આપકો

لِيَطْمَئِنَّ قَلْبِي ۖ قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ
فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ
مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا ۚ وَاعْلَمْ
أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝ مَّثَلُ الَّذِينَ يُنفِقُونَ
أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنبَتَتْ سَبْعَ
سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِّائَةُ حَبَّةٍ ۗ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ
لِمَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝ الَّذِينَ يُنفِقُونَ
أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا أَنفَقُوا
مَنًّا وَلَا أَذًى ۙ لَّهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ
وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّن صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذًى ۗ وَاللَّهُ
غَنِيٌّ حَلِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا
صَدَقَاتِكُم بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنفِقُ

૪૦

લિયત્‌મઈન્ન કલ્બી • કા-લ ફખુઝ
યે ચાહતા હૂં કે મેરે દિલકો કરાર
અર-બ-અ-તમ- મિનત્તૈરિ ફ સુર
આ જાએ (૫૪૪) ફરમાયા તો અચ્છા ચાર પરિન્દ
હુન્ન ઈલૈ-ક સુમ્મજ-અલ અલા કુલ્લિ
લેકર અપને સાથ હિલા લે (૫૪૫) ફિર ઉનકા એક-એક ટુકડા
જ-બલિમ-મિન્હુન્ન જુઝઅન સુમ્મદ-
હર પહાડ પર રખ દે ફિર ઉન્હેં બુલા વોહ તેરે
ઉહુન્ન યઅ-તીન-ક સઅ-યા • વઅ-લમ અન-
પાસ ચલે આએંગે પાંવસે દૌડતે (૫૪૬) ઔર જાન રખ કે
નલ્લા-હ અઝીઝુન હકીમ ૨૦ (૨૬૦)
અલ્લાહ ગાલિબ હિકમતવાલા હૈ
મ-સલુલ્લઝી-ન યુન્ફિકૂ-ન અમ્વાલહુમ ફી
ઉનકી કહાવત જો અપને માલ

સબીલિલ્લાહિ ક-મ-સલિ હબ્બતિન અમ્બ-તત સબ્અ સનાબિ-લ ફી કુલ્લિ
અલ્લાહકી રાહમેં ખર્ચ કરતે હૈં (૫૪૭) ઉસ દાનાકી તરહ જિસને ઉગાઈ સાત બાલી (૫૪૮) હર
મં ૧ સુમ્બુલતિમ મિ-અતુ હબ્બહન • વલ્લાહુ યુદાઈફુ લિમંય્યશા-ઉ • વલ્લાહુ
બાલી મેં સૌ દાને (૫૪૯) ઔર અલ્લાહ ઉસસે ભી ઝિયાદા બઢાએ જિસકે લિયે ચાહે ઔર અલ્લાહ
વાસિઉન અલીમ (૨૬૧) અલ્લઝી-ન યુન્ફિકૂ-ન અમ્વાલહુમ ફી
વુસ્અતવાલા ઈલ્મવાલા હૈ વોહ જો અપને માલ અલ્લાહ કી રાહમેં ખર્ચ
સબીલિલ્લાહિ સુમ્મ લા યુત્બિઊ-ન મૉ અન્ફકૂ મન્નંવ-વલૉ અ-ઝલ • લહુમ
કરતે હૈં (૫૫૦) ફિર દિએ પીછે ન એહસાન રખેં ન તકલીફ દેં (૫૫૧) ઉનકા
અજ-રુહુમ ઈન્દ રબ્બિહિમ ૮ વ લા ખૌફુન અલૈહિમ વ લા હુમ
નગ ઉનકે રબકે પાસ હૈ ઔર ઉન્હેં ન કુછ અન્દેશા હો ન
યહ-ઝનૂન (૨૬૨) કૌલુમ-મઅરૂફુંવ-વ મગ્ફિ-રતુન ખૈરુમ્મિન સ-દ-કતિય-
કુછ ગમ અચ્છી બાત કહેના ઔર દરગુઝર કરના (૫૫૨) ઉસ ખૈરાતસે બેહતર હૈ જિસકે
યત્બઉહૉ અઝા • વલ્લાહુ ગનિય્યુન હલીમ (૨૬૩) યૉ અય્યુહલ્લઝી-ન
બાદ સતાના હો (૫૫૩) ઔર અલ્લાહ બેપરવા હિલ્મવાલા હૈ અય ઈમાનવાલો અપને
આમનૂ લા તુબ્તિલૂ સ-દ-કાતિકુમ બિલ્મન્નિ વલઅઝા • કલ્લઝી યુન્ફિકુ
સદકે બાતિલ ન કર દો એહસાન રખકર ઔર ઈઝા દેકર (૫૫૪) ઉસકી તરહ જો અપના

મિલા. ઈલ્મી વ અમલી કમાલાતમેં આપકો સબસે આ'લા કિયા ઔર ઉસકે અલાવા બે ઈન્તિહા ખસાઈસ આપકો અતા હુએ (મુદારિક જમલ વ બયઝાવી ખાઝિન વગૈરહ) (૫૧૭) જૈસે મુર્દોકો ઝિંદા કરના, બીમારોંકો તંદુરસ્ત કરના, મિટ્ટીસે પરિન્દ બનાના, ગેબકી ખબરેં દેના વગેરહ (૫૧૮) યાની જીબ્રઈલ અલયહિસ્સલામ જો હમેશહ આપકે સાથ રેહતે થે (૫૧૯) યા'ની અમ્બિયાકે મો'જેઝાત (૫૨૦) યા'ની અમ્બિયાએ સાબેકીન કી ઉમ્મતેં ભી ઈમાનો કુફ્રમેં મુખ્તલિફ રહી યેહ ન હુવા કે તમામ ઉમ્મત મુતીઅ હો જાતી (૫૨૧) ઉસકે મુલ્કમેં ઉસકી મશીઅત કે ખિલાફ કુછ નહી હો સકતા ઔર યહી ખુદાકી શાન હૈ (૫૨૨) કે ઉન્હોંને ઝિંદગાની દુનિયામેં રોઝે હાજત યા'ની કયામતકે લિયે કુછ ન કિયા (૫૨૩) ઈસમેં અલ્લાહતઆલાકી

مَالَهُ رِئَآءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ
فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَاَصَابَهُ
وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ؕ لَا يَقْدِرُوْنَ عَلٰى شَيْءٍ
مِّمَّا كَسَبُوْا ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ۝
وَمَثَلُ الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمُ ابْتِغَآءَ مَرْضَاتِ
اللّٰهِ وَتَثْبِيْتًا مِّنْ اَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ ۭ بِرَبْوَةٍ
اَصَابَهَا وَابِلٌ فَاٰتَتْ اُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ ۚ فَاِنْ لَّمْ
يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝
اَيَوَدُّ اَحَدُكُمْ اَنْ تَكُوْنَ لَهٗ جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّ
اَعْنَابٍ تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۙ لَهٗ فِيْهَا
مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ۙ وَاَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهٗ ذُرِّيَّةٌ
ضُعَفَآءُ ۖۚ فَاَصَابَهَاۤ اِعْصَارٌ فِيْهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ ؕ
كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُوْنَ ۝ ع

માલહૂ રિઆ-અન્નાસિ વ લા યુઅમિનુ
માલ લોગોંકે દિખાવેકે લિયે ખર્ચ કરેં ઔર અલ્લાહ
બિલ્લાહિ વલ યૌમિલ આખિર ૲ ફ
ઔર કયામત પર ઈમાન ન લાએ તો ઉસકી
મ-સલુહૂ ક-મસલિ સફ- વાનિન અલૈહિ
કહાવત ઐસી હૈ જૈસે એક ચટ્ટાન કે ઉસ પર
તુરાબુન ફ-અસાબહૂ વાબિલુન ફ-ત-ર- કહૂ
મિટ્ટી હૈ અબ ઉસ પર ઝોરકા પાની પળા જિસને ઉસે
સલ્દા ૲ લા યક્દિ-દિરૂ-ન અલા શૈઈમ મિમ્મા
નિરા પથ્થર કર છોળા (૫૫૫) અપની કમાઈસે કિસી ચીઝ પર
ક-સબૂ ૲ વલ્લાહુ લા યહ-દિલ-કૌમલ- કાફિરીન
કાબૂ ન પાએંગે ઔર અલ્લાહ કાફિરોં કો રાહ નહીં દેતા
(૨૬૪) વ મ-સલુલ્લઝી-ન યુન્ફિકૂ-ન અમ્વાલહુ
ઔર ઉન્કી કહાવત જો અપને માલ અલ્લાહકી

મુબ્તિગા-અ મર્દાતિલ્લાહિ વ તસ્બીતમ્મિન અન્ફુસિહિમ ક-મ-સલિ મં ૧
રઝા ચાહનેમેં ખર્ચ કરતે હૈં ઔર અપને દિલ જમાનેકો (૫૫૬) ઉસ બાગ કી-સી હૈ જો
જન્નતિમ બિ રબ્વતિન અસાબહા વાબિલુન ફ-આતત ઉકુલહા દિઅ-ફૈન ૲
ભોળ પર હો ઉસ પર ઝોરકા પાની પળા તો દૂને મેવે લાયા ફિર અગર ઝોરકા મેંહ
ફ ઈલ્લમ યુસિબ્હા વાબિલુન ફ-તલ્લ ૲ વલ્લાહુ બિમા તઅ-મલૂ-ન
ઉસે ન પહુંચે તો ઓસ કાફી હૈ (૫૫૭) ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે કામ દેખ
બસીર (૨૬૫) અ-ય-વદ-દુ અ-હદુકુમ અન તકૂ-ન લહૂ જન્નતુમ-
રહા હૈ (૫૫૮) કયા તુમમેં ઉસે કોઈ પસંદ રખેગા (૫૫૯) કે ઉસકે પાસ એક બાગ
મિન્નખીલિંવ-વ અઅ-નાબિન તજ-રી મિન તહ-તિહલ અન્હારુ ૲ લહૂ
હો ખજૂરોં ઔર અંગૂરોંકા (૫૬૦) જિસકે નીચે નદિયાં બહતી ઉસકે લિયે ઉસમેં
ફીહા મિન કુલ્લિસ્સમરાતિ ૲ વ અસાબહુલ કિ-બ-રુ વ લહૂ ઝુર્રિય્યતુન દુઅફાઉન
હર કિસ્મકે ફલોંસે હૈ (૫૬૧) ઔર ઉસે બુળ્હાપા આયા (૫૬૨) ઔર ઉસકે નાતવાં બચ્ચે હૈં (૫૬૩)
ફ અસાબહા ઈઅ-સારુન ફીહિ નારુન ફહ્-ત-ર-કત ૲ કઝાલિ-ક
તો આયા ઉસ પર એક બગોલા જિસમેં આગ થી તો જલ ગયા (૫૬૪) ઐસા હી
યુબય્યિનુલ્લાહુ લકુમુલ આયાતિ લ-અલ્લકુમ ત-ત-ફક-કરૂન ૲ (૨૬૬) ૬
બયાન કરતા હૈ અલ્લાહ તુમસે અપની આયતેં કે કહીં તુમ ધ્યાન લગાઓ (૫૬૫)

ઉલૂહિય્યત ઔર ઉસકી તવહીદકા બયાન હૈ. ઈસ આયતકો આયતલ કુર્સી કેહતે હૈં અહાદીસમેં ઈસકી બહોત ફઝીલતે વારિદ હૈં. (૫૨૪) યા'ની વાજેબુલ વુજૂદ ઔર આલમકા ઈજાદ કરને ઔર તદબીર ફરમાનેવાલા (૫૨૫) કયૂંકે યેહ નુકસ હૈ ઔર વોહ નુકસો એબસે પાક (૫૨૬) ઈસમેં ઉસકી માલમિલ્કિયત ઔર નેફાઝે અમ્ર વ તસર્રૂફકા બયાન હૈ ઔર નિહાયત લતીફ પૈરાયે મેં રદ્દે શિર્ક હૈ કેજબ સારા જહાંન ઉસકી મિલ્ક હૈ તો શરીક કૌન હો સકતા હૈ મુશ્રેકીન યા તો કવાકિબ (સિતારે) કો પૂજતે હૈં જો આસ્માનોંમેં હૈં યા દરયાઓં, યા પહાળોં, પથ્થરોં ઔર દરખ્તોં, જાનવરોં આગ વગૈરહ કો જો ઝમીનમેં હૈં જબ આસમાનો ઝમીનકી હરચીઝ અલ્લાહકી મિલ્ક હૈ તો યેહ કૈસે પૂજને કે કાબિલ હો સકતે હૈં (૫૨૭) ઈસમેં મુશ્રેકીનકા

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ
وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ ۖ وَلَا تَيَمَّمُوا
الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِآخِذِيهِ إِلَّا أَنْ
تُغْمِضُوا فِيهِ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ
الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ ۖ
وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَاللَّهُ
وَاسِعٌ عَلِيمٌ يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ
يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا
يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ وَمَا أَنْفَقْتُمْ
مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ
يَعْلَمُهُ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ إِنْ تُبْدُوا
الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ ۖ وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا
الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ ۚ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِنْ

યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ અન્ફિકૂ મિન
અય ઈમાનવાલો અપની પાક કમાઈયોંમેંસે
તય્યિબાતિ મા ક-સબ્તુમ વ મિમ્મા
કુછ દો (૫૬૬) ઔર ઉસમેંસે જો હમને તુમ્હારે લિયે
અખ્રજ-ના લકુમ મિનલ્અર્દિ ص વ લા
ઝમીનસે નિકાલા (૫૬૭) ઔર ખાસ નાકિસકા ઈરાદા
ત-યમ્મમુલ્ખબી-સ મિન્હુ તુન્ફિકૂ-ન વ
ન કરો કે દો તો ઉસમેંસે (૫૬૮) ઔર તુમ્હેં મિલે તો ન
લસ્તુમ બિ આખિઝીહિ ઈલ્લા અન
લોગે જબ તક ઉસમેં ચશ્મ-પોશી
તુગ્મિદૂ ફીહ ط વઅ-લમૂ અન્નલ્લા-હ ગનિય્યુન
ન કરો ઔર જાન રખો કે અલ્લાહ બેપરવાહ સરાહા
હમીદ (૨૬૭) અશ્શૈતાનુ યઈદુકુમુલ-ફક્-ર
ગયા હૈ શૈતાન તુમ્હેં અંદેશા દિલાતા હૈ (૫૬૯)
મં ૧ વ યઅ-મુરુકુમ બિલ્ફહ-શા-અ વલ્લાહુ યઈદુકુમ મગ્ફિ-ર-તમ મિન્હુ
મોહતાજી કા ઔર હુકમ દેતા હૈ બેહયાઈકા (૫૭૦) ઔર અલ્લાહ તુમસે વાદા ફરમાતા હૈ બખ્શિશ
વ ફદ્-લા ط વલ્લાહુ વાસિઉન અલીમુન ج (૨૬૮) યુઅતિલ-હિક-મ-ત
ઔર ફઝલકા (૫૭૧) ઔર અલ્લાહ વુસ્અતવાલા ઈલ્મવાલા હૈ અલ્લાહ હિકમત દેતા હૈ (૫૭૨) જિસે
મંય્યશા-અ ج વ મંય્યુઅતલ હિક-મ-ત ફ-કદ ઊતિ-ય ખૈરન કસીરા ط વ
ચાહે ઔર જિસે હિકમત મિલી ઉસે બહોત ભલાઈ મિલી ઔર
મા યઝ્-ઝક્કરુ ઈલ્લા ઉલુલ અલ્બાબ (૨૬૯) વ મા અન્ફક્તુમ
નસીહત નહીં માનતે મગર અકલવાલે ઔર તુમ જો ખર્ચ કરો (૫૭૩)
મિન ન-ફ-કતિન ઔ ન-ઝર-તુમ મિન નઝ્-રિન ફ ઈન્નલ્લા-હ
યા મન્નત માનો (૫૭૪) અલ્લાહકો ઉસકી ખબર
યઅ-લમુહ ط વ મા લિઝ્-ઝાલિમી-ન મિન અન્સાર (૨૭૦) ઈન
હૈ (૫૭૫) ઔર ઝાલિમોંકા કોઈ મદદગાર નહીં અગર ખૈરાત
તુબ્દુસ્સ-દ-કાતિ ફ નિઈમ્મા હી ج વ ઈન તુખ્ફૂહા વ
એલાનિયા દો તો વોહ કયા હી અચ્છી બાત હૈ ઔર અગર છિપાકર
તુઅ-તૂહલ્ફુકરા-અ ફહુ-વ ખૈરુલ્લકુમ ط વ યુકફ્-ફિરુ અન્કુમ મિન
ફકીરોંકો દો યે તુમ્હારે લિયે સબસે બેહતર હૈ (૫૭૬) ઔર ઉસમેં તુમ્હારે કુછ

૨૬ હૈ જિનકા ગુમાન થા કે બુત શફાઅત કરેંગે ઉન્હેં બતા દિયા ગયા કે કુફ્ફાર કે લિયે શફાઅત નહીં અલ્લાહકે હુઝૂર માઝુનીન (જીસ્કો શફાઅતકી ઈજાઝતમીલે) કે સિવા કોઈ શફાઅત નહી કર સકતા ઔર ઈઝનવાલે અમ્બિયા વ મલાએકહ વ મો'મેનીન હૈં (૫૨૮) યાની માકબ્લો માબા'દ યા ઉમૂરે દુન્યા વ આખેરત (૫૨૯) ઔર જિન્કો વોહ મુત્તેલા' ફરમાએ વોહ અમ્બિયા વરુસુલ હૈં૦ જિન્કો ગેયબ પર મુત્તલા ફરમાના ઉનકી નુબુવ્વતકી દલીલ હૈ. દૂસરી આયતમેં ઈર્શાદ ફરમાયા લાયુઝ્હિરો અલાગયબેહી અહદન ઈલ્લા મનિર્તદા મિર્રસૂલ (ખાઝિન) (૫૩૦) ઈસમેં ઉસકે અઝમતેશાનકા ઈઝહાર હૈ ઔર કુર્સી સે યા ઈલ્મ વ કુદરત મુરાદ હૈ યા અર્શ યા વોહ જો અર્શ કે નીચે ઔરસાતોં આસ્માનોં કે ઊપર હૈ ઔર મુમકિન હૈ કે યેહ વોહી

سَيِّاٰتِكُمْ ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝ لَيْسَ
عَلَيْكَ هُدٰىهُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ
وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ خَيْرٍ فَلِاَنْفُسِكُمْ ۭ وَمَا تُنْفِقُوْنَ
اِلَّا ابْتِغَاۗءَ وَجْهِ اللّٰهِ ۭ وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ خَيْرٍ
يُّوَفَّ اِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ لَا تُظْلَمُوْنَ ۝ لِلْفُقَرَاۗءِ
الَّذِيْنَ اُحْصِرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ
ضَرْبًا فِي الْاَرْضِ ۡ يَحْسَبُھُمُ الْجَاهِلُ اَغْنِيَاۗءَ مِنَ
التَّعَفُّفِ ۚ تَعْرِفُھُمْ بِسِيْمٰھُمْ ۚ لَا يَسْــَٔـلُوْنَ النَّاسَ اِلْحَافًا ۭ
وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيْمٌ ۝
اَلَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَھُمْ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَّ
عَلَانِيَةً فَلَھُمْ اَجْرُھُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا ھُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝ اَلَّذِيْنَ يَاْكُلُوْنَ
الرِّبٰوا لَا يَقُوْمُوْنَ اِلَّا كَمَا يَقُوْمُ الَّذِيْ يَتَخَبَّطُهُ

સય્યિઆતિકુમ ط વલ્લાહુ બિમા તઅ્-મલૂન
ગુનાહ ઘટેંગે ઔર અલ્લાહકો તુમ્હારે કામોંકી
ખ઼બીર (૨૭૧) લૈ-સ અ઼લૈ-ક હુદાહુમ
ખબર હૈ ઉન્હેં રાહ દેના તુમ્હારે ઝિમ્મે લાઝિમ
વ લા કિન્નલ્લા-હ યહ્-દી મંય્યશાઉ-અ ط વ મા
નહીં (૫૭૭) હાં અલ્લાહ રાહ દેતા હૈ જિસે ચાહતા હૈ ઔર તુમ
તુન્ફિકૂ મિન ખ઼ૈરિન ફ લિ અન્ફુસિ-કુમ ط વ મા
જો અચ્છી ચીઝ દો તો તુમ્હારા હી ભલા હૈ (૫૭૮) ઔર તુમ્હેં
તુન્ફિકૂ-ન ઈલ્લબ-તિગ઼ા-અ વજ-હિલ્લાહ ط વ
ખર્ચ કરના મુનાસિબ નહીં મગર અલ્લાહકી મરઝી ચાહનેકે
મા તુન્ફિકૂ મિન ખ઼ૈરિંય્યુવફ-ફ ઈલૈકુમ
લિયે ઔર જો માલ દો તુમ્હેં પુરા મિલેગા
વ અન્તુમ લા તુઝ઼-લમૂન (૨૭૨) લિલ્ફૂક઼રા-
ઔર નુકસાન ન દિયે જાઓગે ઉન ફકીરોંકે
ઈલ્લઝ઼ી-ન ઉહ-સિરૂ ફી સબીલિલ્લાહિ લા યસ્તતીઊ-ન દ઼ર્બન મં ૧
લિયે જો રાહે ખુદામેં રોકે ગએ (૫૭૯) ઝમીનમેં ચલ નહીં સકતે (૫૮૦) નાદાન
ફિલઅર્દિ ز યહ્-સબુહુમુલ-જાહિલુ અગ઼્નિયા-અ મિનત્તઅફ-ફુફ ج તઅ્-રિફુહુમ
ઉન્હેં તવંગર સમઝે બચનેકે સબબ (૫૮૧) તો ઉન્હેં ઉનકી સૂરતસે પેહચાન લેગા (૫૮૨)
બિ સીમાહુમ ج લા યસ-અલૂનન્ના-સ ઈલ-હ઼ાફા ط વ મા તુન્ફિકૂ મિન પા ૩
લોગોંસે સવાલ નહીં કરતે કે ગિળગિળાના પળે ઔર તુમ જો
ખ઼ૈરિન ફ ઈન્નલ્લા-હ બિહી અ઼લીમ ع ★ (૨૭૩) અલ્લઝ઼ી-ન યુન્ફિકૂ-ન ૯
ખૈરાત કરો અલ્લાહ ઉસે જાનતા હૈ વોહ જો અપને માલ
અમ્વાલહુમ બિલ્લૈલિ વન્નહારિ સિર્રવ-વ અ઼લાનિ-ય-તન ફ લહુમ
ખૈરાત કરતે હૈં રાત મેં ઔર દિન મેં છુપે ઔર ઝાહિર (૫૮૩) ઉનકે લિયે
અજ-રુહુમ ઈ઼ન્દ રબ્બિહિમ ج વ લા ખ઼ૌફુન અ઼લૈહિમ વ લા
ઉનકા નિગ હૈ ઉનકે રબકે પાસ ઉનકો ન કુછ અન્દેશા હો ન
હુમ યહ્-ઝનૂન ☐ (૨૭૪) અલ્લઝ઼ી-ન યઅ-કુલૂનર્રિબા લા
કુછ ગમ વોહ જો સૂદ ખાતે હૈં (૫૮૪) કયામતકે દિન ન ખળે હોંગે મગર
યકૂમૂ-ન ઈલ્લા કમા યકૂમુલ્લઝ઼ી ય-ત-ખ઼બ્બતુહુશ
જૈસે ખળા હોતા હૈ વોહ જિસે આસેબ ને છૂ કર

હો જો ફલકૂલ બોરૂજ કે નામસે મશ્હૂર હૈ (૫૩૧) ઈસ આયત મેં ઈલાહિય્યત કે આ'લા મસાઈલ કા બયાન હૈ ઔર ઈસસે સાબિત હૈ કે અલ્લાહ તઆલા મૌજૂદ હૈ. ઈલાહિય્યતમેં વાહિદ હૈ. હયાતકે સાથ મુત્તસિફ હૈ. વાજેબુલ વુજૂદ અપને માસિવાકા મૂજિદ હૈ. તહૈયુઝો હુલૂલ સે મુનઝઝહ ઔર તગય્યુર ઔર ફુતૂરસે મુબર્રહ હૈ ન કિસીકો ઉસસે મુશાબેહત ન અવારિઝે મખ્લૂકકો ઉસ તક રસાઈ મુલ્કો મલકૂતકા માલિક ઉસૂલો ફૂરૂઅકા મુબ્દોઅ કવી ગિરફત વાલા જિસ્કે હુઝૂર સિવાય માઝૂનકે કે કોઈ શફાઅત કે લિયે લબ ન હિલા સકે. તમામ અશયાકા જાનનેવાલા જલીકા ભી ઔર ખફીકાભી. કુલ્લી કા ભી ઔર જુઝઈકાભી વાસે ઉલમુલ્ક વલકુદરત ઈદરાકો વહમો ફહમ સે બરતરો બાલા (૫૩૨) સિફાતે ઈલાહિય્યહકે બાદ લાઈકરાહ

الشَّيْطٰنُ مِنَ الْمَسِّ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْٓا اِنَّمَا
الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبٰوا ۘ وَاَحَلَّ اللّٰهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبٰوا ؕ
فَمَنْ جَآءَهٗ مَوْعِظَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ فَانْتَهٰى فَلَهٗ مَا
سَلَفَ ؕ وَاَمْرُهٗٓ اِلَى اللّٰهِ ؕ وَمَنْ عَادَ فَاُولٰٓئِكَ
اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝ يَمْحَقُ اللّٰهُ الرِّبٰوا
وَيُرْبِي الصَّدَقٰتِ ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ اَثِيْمٍ ۝
اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ
وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا
اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوْا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبٰوٓا اِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ۝ فَاِنْ لَّمْ تَفْعَلُوْا فَاْذَنُوْا بِحَرْبٍ مِّنَ
اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۚ وَاِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوْسُ اَمْوَالِكُمْ ۚ
لَا تَظْلِمُوْنَ وَلَا تُظْلَمُوْنَ ۝ وَاِنْ كَانَ ذُوْ

શૈતાનુ મિનલ્મસ્સ ط ઝાલિ-ક બિ અન્નહુમ
મઝબૂત બના દિયા હો (૫૮૫) યે ઈસલિયે કે ઉન્હોંને
કાલૂ ઈન્નમલ્બેઉ મિસ્લુર્રિબા ط □ વ
કહા બેઅ ભી તો સૂદ હી કે માનિન્દ હૈ ઔર
અહલ્લલ્લાહુલ્બે-અ વ હર્રમર્રિબા ط ફ મન
અલ્લાહને હલાલ કિયા બેઅ કો ઔર હરામ કિયા
જા-અહૂ મૌઈઝતુમ-મિર્રબ્બિહી ફન્તહા ફ લહૂ
સૂદ તો જિસે ઉસકે રબકે પાસસે નસીહત આઈ ઔર વોહ
મા સ-લફ ط વ અમ્રુહૂ ઈલલ્લાહ ط વ મન આ-દ
બાઝ રહા તો ઉસે હલાલ હૈ જો પેહલે લે ચુકા (૫૮૬) ઔર ઉસકા
ફ ઉલા-ઈ-ક અસ્હાબુન્નાર ج હુમ ફીહા
કામ ખુદાકે સિપુર્દ હૈ (૫૮૭) ઔર જો અબ ઐસી હરકત કરેગા તો
ખાલિદૂન (૨૭૫) યમ્હકુલ્લા હુર્રિબા વ
વોહ દોઝખી હૈ વોહ ઉસમેં મુદતોં રહેંગે (૫૮૮) અલ્લાહ હલાક કરતા હૈ

મં ૧ યુર્બિસ્સ-દ-કાત ط વલ્લાહુ લા યુહિબ્બુ કુલ્લ કફ-ફારિન અસીમ (૨૭૬)
સૂદકો (૫૮૯) ઔર બઢાતા હૈ ખૈરાતકો (૫૯૦) ઔર અલ્લાહકો પસંદ નહી આતા કોઈ નાશુક બળા ગુનેહગાર
ઈન્નલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ- સાલિહાતિ વ અકામુસ્સલા-ત
બેશક વોહ જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિએ ઔર નમાઝ કાઈમ કી
વ આતવુઝ-ઝકા-ત લહુમ અજ-રુહુમ ઈન્દ રબ્બિહિમ ج વ લા
ઔર ઝકાત દી ઉનકા નિગ ઉનકે રબકે પાસ હૈ ઔર ન
ખૌફુન અલૈહિમ વ લા હુમ યહ-ઝનૂન (૨૭૭) યા અય્યુહલ- લઝી-ન
ઉન્હેં કુછ અન્દેશા હો ન કુછ ગમ અય ઈમાનવાલો અલ્લાહસે
આમનુત્તકુલ્લા-હ વ-ઝરૂ મા બકિ-ય મિનર્રિબા ઈન કુન્તુમ
ડરો ઔર છોળ દો જો બાકી રેહ ગયા હૈ સૂદ અગર
મુઅ-મિનીન (૨૭૮) ફ ઈલ્લમ તફઅલૂ ફઅ-ઝનૂ બિ હર્બિમ મિનલ્લાહિ
મુસલમાન હો (૫૯૧) ફિર અગર ઐસા ન કરો તો યકીન કર લો અલ્લાહ ઔર અલ્લાહકે
વ રસૂલિહ ج વ ઈન તુબ્તુમ ફ લકુમ રુઊસુ અમ્વાલિકુમ ج લા તઝલિમૂ-ન
રસૂલસે લળાઈકા (૫૯૨) ઔર અગર તુમ તૌબા કરો તો અપના અસલ માલ લે લો ન તુમ કિસીકો
વ લા તુઝલમૂન (૨૭૯) વ ઈન કા-ન ઝૂ
નુકસાન પહુંચાઓ (૫૯૩) ન તુમ્હેં નુકસાન હો (૫૯૪) ઔર અગર કર્ઝદાર

ફિદીન ફરમાનેમેં યેહ અશઆર હૈકે અબ આકિલકે લિયે કુબૂલે હકમેં તઅમ્મુલકી કોઈ વજહ બાકી ન રહી (૫૩૩) ઈસમેં ઈશારા હૈ કે કાફિરકે લિયે અવ્વલ અપને કુફસે તૌબહ વ બેઝારી ઝરૂરી હૈ. ઈસકે બાદ ઈમાન લાના સહી હોતા હૈ. (૫૩૪) કુફ્રો ઝલાલત કી ઈમાનો હિદાયતકી રોશની ઔર (૫૩૫) ગુરૂરો તકબ્બુર પર (૫૩૬) ઔર તમામ ઝમીનકી સલ્તનત અતા ફરમાઈ ઉસ પર ઉસને બજાય શુક્રો તાઅતકે તકબ્બુરો તજબ્બુર કીયા ઔર રૂબૂબીયતકા દાવા કરને લગા ઉસકા નામ નમરૂદ બિન કિનઆન થા. સબસે પેહલે સરપર તાજ રખને વાલા વોહી હૈ. જબ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામને ઉસકો ખુદા પરસ્તીકી દા'વતદી ખ્વાહ આગમેં ડાલે જાનેસે કબ્લ યા ઉસકે બાદ તો વોહ કહનેલગાકે તુમ્હારા રબ કૌન હૈ જિસ્કી તરફ તુમ

عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ ۚ وَأَن تَصَدَّقُوا خَيْرٌ
لَّكُمْ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ
فِيهِ إِلَى اللَّهِ ۖ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا
تَدَايَنتُم بِدَيْنٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ ۚ
وَلْيَكْتُب بَّيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ ۚ وَلَا يَأْبَ
كَاتِبٌ أَن يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ ۚ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ
الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ
مِنْهُ شَيْئًا ۚ فَإِن كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا
أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَن يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ
وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ ۚ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِن
رِّجَالِكُمْ ۖ فَإِن لَّمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ
مِمَّن تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَن تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا

ઉસ્રતિન ફ નઝિરતુન ઈલા મૈસ-રહ ▸ વ
તંગીવાલા હૈ તો ઉસે મોહલત દો આસાની તક ઔર
અન તસદ- દકૂ ખૈરુલ્લકુમ ઈન કુન્તુમ
કર્ઝ ઉસ પર બિલ્કુલ છોળ દેના તુમ્હારે લિયે ઔર ભલા હૈ
તઅ-લમૂન (૨૮૦) વત્તકૂ યૌમન
અગર જાનો (૫૯૫) ઔર ડરો ઉસ દિનસે
તુર્જઊ-ન ફીહિ ઈલલ્લાહિ ▸ સુમ્મ તુવફફા
જિસમેં અલ્લાહકી તરફ ફિરોગે ઔર હર
કુલ્લુ નફસિમ મા ક-સ-બત વ હુમ લા
જાનકો ઉસકી કમાઈ પૂરી ભર દી જાએગી ઔર ઉન પર
યુઝ-લમૂન ૦ (૨૮૧) યા અય્યુહલ્લઝી-ન ع
ઝુલ્મ ન હોગા (૫૯૬) અય ઈમાનવાલો જબ
આમનૂ ઈઝા તદાયન્તુમ બિ દૈનિન ઈલા
તુમ એક મુકર્રર મુદત તક કિસી દૈન કા લેન-દેન કરો (૫૯૭)
અ-જલિમ મુસમ્મન ફક્તુબૂહ ▸ વલ યક્તુબ બૈનકુમ કાતિબુમ બિલ-અદલિ
તો ઉસે લિખ લો (૫૯૮) ઔર ચાહિયે કે તુમ્હારે દરમિયાન કોઈ લિખનેવાલા ઠીક ઠીક લિખે (૫૯૯)
વ લા યઅ-બ કાતિબુન અંય્યક્તુ-બ કમા અલ્લમહુલ્લાહુ ફલ્યક્તુબ ▸ વલ મં ૧
ઔર લિખનેવાલા લિખનેસે ઈન્કાર ન કરે જૈસા કે ઉસે અલ્લાહને સિખાયા હૈ (૬૦૦) તો
યુમ્લિ લિલ્લઝી અલૈહિલ-હક્કુ વલ યત્તકિલ્લા-હ રબ્બહૂ વ લા
ઉસે લિખ દેના ચાહિયે ઔર જિસ બાત પર હક્ક આતા હૈ વોહ લિખતા જાએ ઔર અલ્લાહ સે
યબ્ખસ મિન્હુ શૈઆ ▸ ફ ઈન કાનલ્લઝી અલૈહિલ-હક્કુ સફીહન
ડરે જો ઉસકા રબ હૈ ઔર હક્કમેં સે કુછ રખ ન છોળે ફિર જિસ પર હક્ક આતા હૈ
ઔ દઈફન ઔ લા યસ્તતીઉ અંય્યુમિલ્લ હુ-વ ફલ યુમ-લિલ
અગર બે અકલ યા નાતવાં હો યા લિખા ન સકે (૬૦૧) તો ઉસકા વલી ઈન્સાફ સે
વલિય્યુહૂ બિલ-અદ-લ ▸ વસ્તશ્હિદૂ શહીદૈનિ મિર્રિજાલિકુમ ▸ ફ
લિખાએ ઔર દો ગવાહ કર લો અપને મર્દોં મેં સે (૬૦૨) ફિર અગર દો મર્દ ન હોં
ઈલ્લમ યકૂના રજુલૈનિ ફ રજુલુંવ્વમ - રઅતાનિ - મિમ્મન
(૬૦૩) તો એક મર્દ ઔર દો ઔરતેં ઐસે ગવાહ જિનકો પસંદ કરો
તર-દૌ-ન મિનશ્શુહદા-ઈ અન તદિલ્લ ઈહ-દાહુમા
(૬૦૪) કે કહીં ઉનમેં એક ઔરત ભૂલે તો

હમે બુલાતે હો (૫૩૭) યા'ની અજસામમેં મૌતો હયાત પયદા કરતા હૈ. એક ખુદ ના શનાસકે લિયે બેહતરીન હિદાયતથી ઔર ઉસમેં બતાયા ગયા થાકે ખુદ તેરી ઝિંદગી ઉસકે વુજૂદ કી શાહિદ હૈકે તૂ એક બેજાન નુત્ફહ થા જિસને ઉસકો ઈન્સાની સૂરતદી ઔર હયાત અતા ફરમાઈ. વોહ રબ હૈ ઔર ઝિંદગી કે બાદ ફિર ઝિંદહ અજસામકો જો મૌત દેતા હૈ વોહ પરવરદિગારહૈ. ઉસકી કુદરતકી શહાદત ખુદ તેરી અપની મૌતો હયાતમેં મવજૂદ હૈ. ઉસકે વુજૂદસે બેખબર રેહના કમાલે જહાલત વ સફાહત ઔર ઈન્તેહાઈ બદનસીબી હૈ. યેહ દલીલ ઐસી ઝબરદસ્ત થી કે ઉસકા જવાબ નમરૂદ સે બન ન પળા ઔર ઈસ ખ્યાલ સે કે મજમે કે સામને ઉસકો લાજવાબ ઔર શર્મિન્દહ હોના પળતા હૈ. ઉસને કજ બહસી ઈખ્તિયારકી (૫૩૮) નમરૂદને દો

فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَىٰ ۚ وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ
إِذَا مَا دُعُوا ۚ وَلَا تَسْأَمُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا
إِلَىٰ أَجَلِهِ ۚ ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ
لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا ۖ إِلَّا أَنْ تَكُونَ
تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا ۗ وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ ۚ
وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ ۚ وَإِنْ تَفْعَلُوا
فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ ۗ
وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝ وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ
وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانٌ مَقْبُوضَةٌ ۖ فَإِنْ أَمِنَ
بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي اؤْتُمِنَ أَمَانَتَهُ
وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ ۗ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ ۚ وَمَنْ
يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آثِمٌ قَلْبُهُ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ

ફ તુઝક્કિ-ર ઈહ્-દાહુમલ ઉખ્‌રા ૰ વ લા
ઉસ એક કો દૂસરી યાદ દિલાવે ઔર
યઅબશ- શુહદા-ઉ ઈઝા મા દુઊ ૰ વ લા
ગવાહ જબ બુલાએ જાએઁ તો આનેસે ઈન્કાર ન કરે (૬૦૫) ઔર
તસ્અમૂ અન તક્તુબૂહુ સ્ગીરન ઔ
ઈસે ભારી ન જાનો કે દૈન છોટા હો યા
કબીરન ઈલા અ-જલિહ ૰ ઝાલિકુમ અક્-સતુ
બળા ઉસકી મીઆદ તક લિખત કર લો યે
ઈ્ન્દલ્લાહિ વ અક્વમુ લિશ્શહાદતિ વ
અલ્લાહકે નઝદીક ઝિયાદા ઈન્સાફકી બાત હૈ
અદ્ના અલ્લા તર-તાબૂ ઈલ્લા અન તકૂ-ન
ઉસમેં ગવાહી ખૂબ ઠીક રહેગી ઔર યે
તિજારતન હાદ્-િર-તન તુદીરૂનહા બૈનકુમ
ઈસસે કરીબ હૈ કે તુમ્હેં શુબ્હા ન પળે મગર

મં ૧ **ફ-લૈ-સ અલૈકુમ જુનાહુન અલ્લા તક્તુબૂહા ૰ વ અશ્હિદૂ ઈઝા તબાયઅ્-તુમ**
યે કે કોઈ સરદસ્તકા સૌદા દસ્ત બદસ્ત હો તો ઉસકે ન લિખનેકા તુમ પર ગુનાહ નહીં (૬૦૬)
વ લા યુદાર-ર કાતિબુંવ-વ લા શહીદ ૰ વ ઈન તફ-અલૂ ફ ઈન્નહૂ
ઔર જબ ખરીદો-ફરોખ્ત કરો તો ગવાહ કર લો (૬૦૭) ઔર ન કિસી લિખનેવાલેકો ઝરર દિયા જાએ ન ગવાહકો
ફુસૂકુમ બિકુમ ૰ વત્તકુલ્લાહ ૰ વ યુઅલ્લિમુ કુમુલ્લાહ ૰ વલ્લાહુ બિ
(યાને લિખનેવાલા ઝરર દે ન ગવાહ) (૬૦૮) ઔર જો તુમ ઐસા કરો તો યે તુમ્હારા ફિસ્ક હોગા ઔર અલ્લાહસે ડરો ઔર
કુલ્લિ શૈઈન અલીમ (૨૮૨) વ ઈન કુન્તુમ અલા સફરિંવ્વલમ તજિદૂ
અલ્લાહ તુમ્હેં સિખાતા હૈ ઔર અલ્લાહ સબ-કુછ જાનતા હૈ ઔર અગર તુમ સફર મેં હો (૬૦૯) ઔર
કાતિબન ફરિહાનુમ- મક્-બૂદહ ૰ ફ ઈન અમિ-ન બઅ્-દુકુમ
લિખનેવાલા ન પાવ (૬૧૦) તો ગીરો હો કબ્ઝેમેં દિયા હુઆ (૬૧૧) ઔર અગર તુમમેં
બઅ્-દન ફલ-યુઅદ-દિલ્લઝિઅ-તુમિ-ન અમાન-તહૂ વલ યત્તકિલ્લા-હ રબ્બહ
એકકો દૂસરે પર ઈત્મીનાન હો તો વોહ જિસે ઉસને અમીન સમઝા થા (૬૧૨) અપની અમાનત અદા કર દે (૬૧૩)
વ લા તક્તુમુશ- શહાદહ ૰ વ મંય્યક્તુમ્હા ફ ઈન્નહૂ આસિમુન
ઔર અલ્લાહસે ડરે જો ઉસકા રબ હૈ ઔર ગવાહી ન છુપાવ (૬૧૪) ઔર જો ગવાહી છુપાએગા તો
૬ **કલ્બુહ ૰ વલ્લાહુ બિમા તઅ્-મલૂ-ન અલીમ○ (૨૮૩)**
અંદરસે ઉસકા દિલ ગુનેહગાર હૈ (૬૧૫) ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે કામોંકો જાનતા હૈ

શખ્સોંકો બુલાયા ઉનમેંસે એકકો કત્લ કિયા એક કો છોળ દિયા ઔર કેહનેલગા કે મૈં ભી જિલાતા મારતા હૂં યા'ની કિસીકો ગિરફતાર કરકે છોળદેના ઉસકો જિલાતા હૈ. યેહ ઉસકી નિહાયત અહમકાના બાતથી કહાં કત્લ કરના ઔર છોળના ઔર કહાં મૌતો હયાત પૈદા કરના. કત્લ કિયે હુએ શખ્સ કો ઝિંદા કરનેસે આજિઝ રેહના ઔર બજાય ઉસકે ઝિંદાકે છોળનેકો જિલાના કેહના હી ઉસકી ઝિલ્લત કે લિયે કાફી થા ઉકલા (અકલમંદ) પર ઈસીસે ઝાહિર હો ગયા કે જો હુજ્જત (દલીલ) હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામને કાઈમ ફરમાઈ વોહ તય હૈ ઔર ઉસકા જવાબ મુમકિન નહી લેકીન ચૂંકે નમરૂદકે જવાબમેં શાને દા'વા પૈદા હો ગઈ તો હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામને ઉસ પર મુનાઝેરાના ગિરફત ફરમાઈકે મૌતો

لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاِنْ تُبْدُوْا
مَا فِيْٓ اَنْفُسِكُمْ اَوْ تُخْفُوْهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللّٰهُ ؕ
فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ اٰمَنَ الرَّسُوْلُ بِمَآ اُنْزِلَ
اِلَيْهِ مِنْ رَّبِّهٖ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ؕ كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ
وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ ۟ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ
مِّنْ رُّسُلِهٖ ۟ وَقَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا ۫ غُفْرَانَكَ
رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيْرُ ۝ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا
وُسْعَهَا ؕ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ؕ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ اِنْ نَّسِيْنَآ اَوْ اَخْطَاْنَا ۚ رَبَّنَا
وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَآ اِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهٗ عَلَى الَّذِيْنَ
مِنْ قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهٖ ۚ
وَاعْفُ عَنَّا ٭ وَاغْفِرْ لَنَا ٭ وَارْحَمْنَا ٭ اَنْتَ مَوْلٰىنَا

منزل

લિલ્લાહિ મા ફિસ્સમાવાતિ વ મા ફિલ્અર્દ્ ۚ વ
અલ્લાહ હી કા હૈ જો કુછ આસ્માનોં મેં હૈ ઔર
ઈન તુબ્દૂ મા ફી અન્ફુસિકુમ ઔ તુખ્ફૂહુ
જો કુછ ઝમીનમેં હૈ ઔર અગર તુમ ઝાહિર
યુહાસિબ્કુમ બિહિલ્લાહ ۚ ફ-યગ્-ફિરુ લિ
કરો જો કુછ (૬૧૬) તુમ્હારે જીમેં હૈ યા છુપાવ અલ્લાહ તુમસે
મંય્યશાઉ વ યુઅઝ્-ઝિબુ મંય્યશાઅ ۚ વલ્લાહુ
ઉસકા હિસાબ લેગા (૬૧૭) તો જિસે ચાહેગા બખ્શેગા (૬૧૮)
અ્લા કુલ્લિ શૈઈન કદીર (૨૮૪)
ઔર જિસે ચાહેગા સઝા દેગા (૬૧૯) ઔર અલ્લાહ હર
આમ-નર્રસૂલુ બિમા ઉન્ઝિ-લ ઈલૈહિ
ચીઝ પર કાદિર હૈ રસૂલ ઈમાન લાયા ઉસ પર જો ઉસકે રબકે
મિર્રબ્બિહી વલ મુઅ-મિનૂન ۚ કુલ્લુન આમ-ન
પાસ સે ઉસ પર ઉતરા ઔર ઈમાનવાલે

બિલ્લાહિ વ મલૉ-ઈકતિહી વ કુતુબિહી વ રુસુલિહી ﻗﻒ લા નુફર્રિકુ મં
સબને માના (૬૨૦) અલ્લાહ ઔર ઉસકે ફરિશ્તોં ઔર ઉસકી કિતાબોં ઔર ઉસકે રસૂલોંકો (૬૨૧) યેહ કેહતે હુએ ૧
બૈ-ન અ-હદિમ મિર્રુસુલિહી ﻗﻒ વ કાલૂ સમિઅ્-ના વ અ-તઅ્-ના ۗ
કે હમ ઉસકે કિસી રસૂલ પર ઈમાન લાનેમેં ફર્ક નહી કરતે (૬૨૨) ઔર અર્ઝ કી કે હમને સુના ઔર માના (૬૨૩) તેરી
ગુફ-રા-ન-ક રબ્બના વ ઈલૈકલ મસીર (૨૮૫) લા યુકલ્લિ ફુલ્લાહુ
મુઆફી હો અય હમારે રબ ઔર તેરી હી તરફ ફિરના હૈ અલ્લાહ કિસી જાન પર
નફ-સન ઈલ્લા વુસ-અહા ۚ લહા મા ક-સ-બત વ અ્લૈહા મક્ત-સ-બત ۚ રબ્બના
બોઝ નહી ડાલતા મગર ઉસકી તાકત-ભર ઉસકા ફાઈદા હૈ જો અચ્છા કમાયા ઔર ઉસકા નુકસાન હૈ
લા તુઆખિઝ્-નાઁ ઈન્નસીનાઁ ઔ અખ્તઅ-ના ج રબ્બના વ લા
જો બુરાઈ કમાઈ (૬૨૪) અય રબ હમારે હમેં ન પકળ અગર હમ ભૂલેં (૬૨૫) યા ચૂકે અય રબ હમારે ઔર હમ
તહ્-મિલ અ્લૈનાઁ ઈસ્રન કમા હમલ્તહૂ અ્-લલ્લઝી-ન મિન કબ્લિના ج રબ્બના
પર ભારી બોઝ ન રખ જૈસા તૂને હમસે અગલોં પર રખા થા અય રબ હમારે
વ લા તુહમ્મિલ્ના મા લા તાક-ત લના બિહ ج વઅ્-ફુ અ્ન્ના
ઔર હમ પર વોહ બોઝ ન ડાલ જિસકી હમેં સહાર ન હો ઔર હમેં મુઆફ ફરમા દે
(વકફહ) વગ્ફિર-લના (વકફહ) વર્હમ્ના (વકફહ) અન્ત મૌલાના
ઔર બખ્શ દે ઔર હમ પર મહેર કર તૂ હમારા મૌલા હૈ તૂ

હયાતકો પૈદા કરના તો તેરે મકદૂરમેં નહી અયરુબૂબિયતકે ઝૂટે મુદઈ ઉસસે સહલ કામ હી કર દિખા જો એક મુતહર્રિક જિસ્મકી હરકતકા બદલના હૈ. (૫૩૯) યેહ ભી ન કરસકે તો રૂબૂબિયતકા દા'વા કિસ મુંહસે કરતા હૈ મસ્અલા : ઈસ આયતસે ઇલ્મે કલામમેં મુનાઝેરા કરનેકા સુબૂત હોતા હૈ. (૫૪૦) બકૌલે અકસર યેહ વાકેઅહ હઝરત ઉઝૈર અલયહિસ્સલામકા હૈ ઔર બસ્તીસે બયતુલ મુકદસ મુરાદ હૈ. જબ બખ્તેનસ્ર બાદશાહને બયતુલ મુકદસકો વીરાન કિયા ઔર બની ઈસ્રાઈલકો કત્લ કિયા, ગિરફતાર કિયા તબાહ કરડાલા ફિર હઝરત ઉઝૈર અલયહિસ્સલામ વહાં ગુઝરે આપકે સાથ એક બર્તન ખજૂર ઔર એક પિયાલા અંગુરકા રસ થા ઔર આપ એક દરાઝ ગોશ (ગધા) પર સવાર થે તમામ બસ્તીમેં ફિરે કીસી શખ્સકો વહાં ન પાયા.

فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ۝

سُوْرَةُ اٰلِ عِمْرٰنَ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓمّٓ ۝ اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّوْمُ ۝ نَزَّلَ
عَلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
وَاَنْزَلَ التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ ۝ مِنْ قَبْلُ هُدًى
لِّلنَّاسِ وَاَنْزَلَ الْفُرْقَانَ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ
اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۝
اِنَّ اللّٰهَ لَا يَخْفٰى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَآءِ ۝ هُوَ الَّذِيْ يُصَوِّرُكُمْ فِي الْاَرْحَامِ كَيْفَ
يَشَآءُ ؕ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ هُوَ
الَّذِيْٓ اَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ مِنْهُ اٰيٰتٌ مُّحْكَمٰتٌ
هُنَّ اُمُّ الْكِتٰبِ وَاُخَرُ مُتَشٰبِهٰتٌ ؕ فَاَمَّا الَّذِيْنَ

ફન્સુરના અ-લલ કૌમિલ
કાફિરોં પર હમે

કાફિરીન ૦ (૨૮૬)
મદદ દે

(૩) સૂરતુ આલિ ઈમરાન

(મદની) ૨૦૦ આયતેં ઔર ૨૦ રુકૂઅ હૈં:

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્માનિર્રહીમ ૦

અલ્લાહ કે નામ સે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અલિફ - લામ - મીમ ૦ (૧) અલ્લાહુ લા ઈલા-હ
અલિફ-લામ-મીમ અલ્લાહ હૈ જિસકે સિવા કિસીકી પૂજા નહીં (૨) આપ
ઈલ્લા હુ-વલ હય્યુલ-કય્યૂમ ૦ (૨) નઝ-ઝ-લ
ઝિન્દા ઔર કાઈમ રખનેવાલા ઉસને તુમ પર

મં ૧

અલૈકલ - કિતા-બ બિલ-હક્કિ મુસદ-દિકલ્લિમા બૈ-ન યદૈહિ વ
યે સચ્ચી કિતાબ ઉતારી અગલી કિતાબોં કી તસ્દીક ફરમાતી ઔર
અન્ઝલત્તૌરા-ત વલ-ઈન્જીલ ૦ (૩) મિન કબ્લુ હુદલ-લિન્નાસિ વ
ઉસને ઇસસે પહલે તૌરેત ઓર ઈન્જીલ ઉતારી લોગોંકો રાહ દિખાતી ઔર
અન્ઝ-લલ-ફુરકાન ૦ ઈન્નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ બિ આયાતિલ્લાહિ લહુમ
ફૈસલા ઉતારા બેશક વોહ જો અલ્લાહ કી આયતોં સે મુન્કર હુએ (૩) ઉનકે લિયે
અઝાબુન શદીદ ૦ વલ્લાહુ અઝીઝુન ઝુન્તિકામ (૪) ઈન્નલ્લા-હ લા યખ્ફા
સખ્ત અઝાબ હૈ ઔર અલ્લાહ ગાલિબ બદલા લેનેવાલા હૈ અલ્લાહ પર કુછ
અલૈહિ શૈઉન ફિલ્અર્દિ વ લા ફિસ્સમાઅ ૦ (૫) હુવલ્લઝી યુસવ્વિરુકુમ ફિલ્અર-હામિ
છુપા નહીં ઝમીન મેં ન આસ્માન મેં વહી હૈ કે તુમ્હારી તસ્વીર બનાતા હૈ
કૈ-ફ યશા-ઉ ૦ લા ઈલા-હ ઈલ્લા હુવલ-અઝીઝુલ-હકીમ (૬) હુવલ્લઝી અન્ઝ-લ
માઓં કે પેટમેં જૈસી ચાહે (૪) ઉસકે સિવા કિસીકી ઈબાદત નહીં ઈઝઝતવાલા હિકમતવાલા (૫)
અલૈકલ કિતા-બ મિન્હુ આયાતુમ મુહ-કમાતુન
વહી હૈ જિસને તુમ પર યે કિતાબ ઉતારી ઉસકી કુછ આયતેં સાફ મા'ની
હુન્ન ઉમ્મુલ કિતાબિ વ ઉ-ખરુ મુ-ત-શાબિહાત ૦ ફ અમ્મલ્લઝી-ન
રખતી હૈં (૬) વોહ કિતાબકી અસ્લ હૈં (૭) ઔર દૂસરી વોહ હૈં જિનકે માનીમેં ઈશ્તિબાહ હૈ (૮)

બસ્તીકી ઈમારતોંકો મુન્હદિમ (ગિરા હુવા) દેખાતો આપને બરાહે તઅજ્જુબ કહા અન્ના યુહયી હાઝેહિલ્લાહુ બઅદ મવતેહા ઔર આપને અપની સવારી કે હિમાર કો વહાં બાંધ દિયા ઔર આપને વહાં આરામ ફરમાયા ઉસી હાલતમેં આપકી રૂહ કબ્ઝ કર લી ગઈ ઔર ગધાભી મરગયા. યેહ સુબ્હ કે વકતકા વાકિઆ હૈ ઉસસે સત્તર (૭૦) બરસ બાદ અલ્લાહ તઆલાને શાહાને ફારસમેંસે એક બાદશાહ કો મુસલ્લત કિયા ઔર વોહ અપની ફોજે લેકર બયતુલ મુકદસ પહોંચા ઔર ઉસકો પેહલેસે ભી બેહતર તરીકે પર આબાદ કિયા ઔર બની ઈસરાઈલમેંસે જો લોગ બાકી રહે થે અલ્લાહ તઆલા ઉન્હે ફિર યહાં લાયા ઔર વોહ બયતુલ મુકદસ ઔર ઉસકે નવાહ (નઝદીક)મેં આબાદ હુએ ઔર ઉનકી તા'દાદ બઢતી રહી ઉસ ઝમાનેમેં અલ્લાહ

فِىْ قُلُوْبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُوْنَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَآءَ
الْفِتْنَةِ وَابْتِغَآءَ تَاْوِيْلِهٖ ۚ وَمَا يَعْلَمُ تَاْوِيْلَهٗۤ اِلَّا
اللّٰهُ ؔ وَالرّٰسِخُوْنَ فِى الْعِلْمِ يَقُوْلُوْنَ اٰمَنَّا بِهٖ ۙ
كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا ۚ وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّاۤ اُولُوا الْاَلْبَابِ ۞
رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوْبَنَا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ
لَنَا مِنْ لَّدُنْكَ رَحْمَةً ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ ۞
رَبَّنَاۤ اِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيْهِ ؕ
ع اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ۞ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
لَنْ تُغْنِىَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَاۤ اَوْلَادُهُمْ مِّنَ
اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ وَاُولٰٓـئِكَ هُمْ وَقُوْدُ النَّارِ ۞ كَدَاْبِ اٰلِ
فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۚ
فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوْبِهِمْ ؕ وَاللّٰهُ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۞
قُلْ لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا سَتُغْلَبُوْنَ وَتُحْشَرُوْنَ اِلٰى

ફી કુલૂબિહિમ ઝૈગુન ફ યત્તબિઊ-ન
વોહ જિનકે દિલોંમેં કજી હૈ (૯) વોહ ઈત્તિબાહવાલીકે
મા તશાબ-હ મિન્હુબ-તિગા-અલ ફિત્નતિ
પીછે પળતે હૈં (૧૦) ગુમરાહી ચાહને (૧૧) ઔર ઉસકા
વબ્તિગા-અ તઅ-વીલિહ □ ઽ વ મા
પેહલૂ ઢૂંઢનેકો (૧૨) ઔર ઉસકા ઠીક પેહલૂ
યઅ્-લમુ તઅ-વીલહૂ ઈલ્લલ્લાહ ◢□
અલ્લાહ હી કો માલૂમ હૈ (૧૩) ઔર પુખ્તા
વર્રાસિખૂ-ન ફિલ ઈલ્મિ યકૂલૂ-ન આમન્ના
ઈલ્મવાલે (૧૪) કેહતે હૈં હમ ઉસ પર ઈમાન લાએ (૧૫)
બિહી ॥ કુલ્લુમ મિન ઈન્દિ રબ્બિના ઽ વ મા
સબ હમારે રબકે પાસસે હૈ (૧૬) ઔર
યઝ-ઝક્કરુ ઈલ્લા ઉલુલ અલ્બાબ (૭)
નસીહત નહીં માનતે મગર અકલવાલે (૧૭)

રબ્બના લા તુઝિગ કુલૂબના બઅ્-દ ઈઝ હદૈતના વ હબ લના મં ૧
અય રબ હમારે દિલ ટેઢે ન કર બઅદ ઈસકે કે તૂને હમેં હિદાયત દી ઔર હમેં અપને
મિલ્લદુન-ક રહ્-મહ ઽ ઈન્ન-ક અન્તલ વહ-હાબ (૮) રબ્બના ઈન્ન-ક
પાસસે રેહમત અતા કર બેશક તૂ હૈ બળા દેનેવાલા અય રબ હમારે બેશક
જામિઉન્નાસિ લિ યૌમિલ્લા રૈ-બ ફીહ ▸ ઈન્નલ્લા-હ લા યુખ્લિફુલ
તૂ સબ લોગોંકો જમા કરનેવાલા હૈ (૧૮) ઉસ દિનકે લિયે જિસમેં કોઈ શુબ્હા નહીં (૧૯) બેશક અલ્લાહકા વાદા નહીં
મીઆદ ૦ (૯) ઈન્નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ લન તુગનિ-ય અન્હુમ અમ્વાલુહુમ વ ع
બદલતા (૨૦) બેશક વોહ જો કાફિર હુએ (૨૧) ઉનકે માલ ઔર ઉનકી
લા ઔલાદુહુમ મિનલ્લાહિ શૈઆ ▸ વ ઉલા-ઈ-ક હુમ વ કૂદુન્નારિ ॥ (૧૦) ક-
ઔલાદ અલ્લાહસે ઉન્હેં કુછ ન બચા સકેંગે ઔર વહી દોઝખકે ઈંધન હૈં જૈસે
દઅ-બિ આલિ ફિરઔન ॥ વલ્લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ ▸ કઝ-ઝબૂ બિ આયાતિના
ફિરઔનવાલોં ઔર ઉનસે અગલોંકા તરીકા ઉન્હોંને હમારી આયતેં ઝુટલાઈ
ફ અ-ખ-ઝહુમુલ્લાહુ બિ ઝુનૂબિહિમ ▸ વલ્લાહુ શદીદુલ ઈકાબ (૧૧) કુલ
તો અલ્લાહને ઉનકે ગુનાહોં પર ઉનકો પકળા ઔર અલ્લાહકા અઝાબ સખ્ત ફરમા
લિલ્લઝી-ન ક-ફરૂ સતુગલબૂ-ન વ તુહ-શરૂ-ન ઈલા
દો કાફિરોંસે કોઈ દમ જાતા હૈ કે મગલૂબ હો ગએ ઔર દોઝખ કી તરફ હાંકે

તઆલાને ઉઝૈર અલયહિસ્સલામકો દુન્યાકી આંખોંસે પોશીદા રખ્ખા ઔર કોઈ આપકો ન દેખ સકા. જબ આપકી વફાતકો સૌ બરસ ગુઝર ગએ તો અલ્લાહ તઆલાને આપકો ઝિંદહ કિયા. પેહલે આંખોંમેં જાન આઈ અભી તક તમામ જિસ્મ મુર્દા થા વોહ આપકે દેખતે દેખતે ઝિન્દહ કિયા ગયા. યેહ વાકિઆ શામકે વકત ગુરૂબે આફતાબકે કરીબ હુવા. અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા તુમ યહાં કિતને દિન ઠેહરે. આપને અંદાઝસે અર્ઝ કિયા કે એક દિન યા કુછ કમ આપકા ખ્યાલ યેહ હુવાકે યેહ ઉસી દિનકી શામહૈ જિસકી સુબહકો સોએ થે ફરમાયા બલ્કે તુમ સૌ બરસ ઠેહરે અપને ખાને ઔર પાની યાની ખજૂર ઔર અંગૂરકે રસકો દેખિયે કે વૈસાહી હૈ. ઉસમેં બૂ તક ન આઈ ઔર અપને ગધેકો દેખિયે. દેખા તો વોહ મર ગયા થા, ગલ ગયા આઝા બિખર

جَهَنَّمَ ۚ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۝ قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ
فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا ۖ فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِ ۚ
وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِ مَنْ يَشَاءُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَعِبْرَةً لِأُولِي الْأَبْصَارِ ۝ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ
الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ
مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَ
الْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ۗ ذَٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ
وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ ۝ قُلْ أَؤُنَبِّئُكُمْ
بِخَيْرٍ مِنْ ذَٰلِكُمْ ۚ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ
جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَأَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ
بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ۝ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا آمَنَّا

જહન્નમ ط વ બિઅ-સલ મિહાદ (૧૨) કદ
જાવગે (૨૨) ઔર વોહ બહોત હી બુરા બિછૌના બેશક
કા-ન લકુમ આયતુન ફી ફિઅતૈનિલ
તુમ્હારે લિયે નિશાની થી (૨૩) દો ગિરોહોંમેં
ત-કતા ط ફિ-અતુન તુકાતિલૂ ફી
જો આપસ મેં ભિળ પળે (૨૪) એક જથ્થા અલ્લાહકી
સબીલિલ્લાહિ વ ઉખ્રા કાફિરતુંય-યરૌનહુમ
રાહમેં લળતા (૨૫) ઔર દૂસરા કાફિર (૨૬) કે ઉન્હેં આંખોં
મિસ્લૈ-હિમ રઅયલઐન ط વલ્લાહુ યુઅય્યિદુ
દેખા અપનેસે દૂના સમઝેં ઔર અલ્લાહ અપની મદદસે
બિનસ્રિહી મંય-યશાુ-અ ط ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક
ઝોર દેતા હૈ જિસે ચાહતા હૈ (૨૭) બેશક ઉસમેં
લ ઈબ્રતલ્લિ-ઉલિલ અબ્સાર (૧૩)
અકલમંદોંકે લિયે ઝરૂર દેખકર સીખના હૈ

મં ૧ ઝુય્યિ-ન લિન્નાસિ હુબ્બુશ્શ-હ-વાતિ મિનન્નિસાુ-ઇ વલ બની-ન વલ
લોગોંકે લિયે આરાસ્તા કી ગઈ ઉન ખ્વાહિશોં કી મોહબ્બત (૨૮) ઔરતેં ઔર બેટે
કનાતીરિલ મુકન્ત-રતિ મિનઝ્ઝ-હબિ વલ ફિદ્-દતિ વલ ખૈલિલ
ઔર તલે-ઉપર સોને ચાંદીકે ઢેર ઔર નિશા કિએ હુએ ઘોળે ઔર ચૌપાયે
મુસવ્વમતિ વલ અન-આમિ વલ હર્સિ ط ઝાલિ-ક મતાઉલ-હયાતિદ-દુન્યા ج
ઔર ખેતી યે જીતી દુનિયાકી પૂંજી હૈ (૨૯) ઔર અલ્લાહ હૈ જિસકે
વલ્લાહુ ઈન્દહૂ હુસ્નુલ મઆબ (૧૪) કુલ અ ઉનબ્બિઉકુમ બિ ખૈરિમ
પાસ અચ્છા ઠિકાના (૩૦) તુમ ફરમાઓ કયા મૈં તુમ્હેં ઉસસે (૩૧) બેહતર ચીઝ બતા દૂં
મિન ઝાલિકુમ ط લિલ્લઝી નત્તકૌ ઈન્દ રબ્બિહિમ જન્નાતુન
પરહેઝગારોંકે લિયે ઉનકે રબકે પાસ જન્નતેં હૈ જિનકે
તજ-રી મિન તહ્-તિહલ અન્હારુ ખાલિદી-ન ફીહા વ અઝવાજુમ-મુતહ-
નીચે નેહરેં રવાં હમેશા ઉનમેં રહેંગે ઔર સુથરી બીબિયાં (૩૨) ઔર
હરતુંવ-વ રિદ્વાનુમ મિનલ્લાહ ط વલ્લાહુ બસીરુમ બિલ્ઈબાદ ج (૧૫) અલ્લઝી-ન
અલ્લાહકી ખુશ્નૂદી (૩૩) ઔર અલ્લાહ બન્દોંકો દેખતા હૈ (૩૪)
યકૂલૂ-ન રબ્બના ઈન્નના આમન્ના
વોહ જો કેહતે હૈં અય રબ હમારે હમ ઈમાન લાએ તો હમારે

ગએ થે. હડ્ડિયાં સુફેદ ચમક રહી થી. આપકી નિગાહકે સામને ઉસકે આ'ઝા જમા હુએ. આઝા અપને અપને મવાકેઅ પર આએ હડ્ડિયોં પર ગોશ્ત ચઢા ગોશ્ત પર ખાલ આઈ. બાલ નિકલે ફિર ઉસમેં રૂહ ફૂંકી વોહ ઉઠ ખળા હુવા ઔર આવાઝ કરને લગા આપને અલ્લાહ તઆલાકી કુદરતકા મુશાહેદા કિયા ઔર ફરમાયા મૈં ખૂબ જાનતાહૂં કે અલ્લાહ તઆલા હર શયપર કાદિર હૈ. ફિર આપ અપની ઉસ સવારી પર સવાર હોકર અપને મોહલ્લેમેં તશરીફ લાએ સર અકદસ ઔર રીશમુબારક કે બાલ સુફેદ થે ઉમર વોહી ચાલીસ સાલકી થી કોઈ આપકો ન પેહચાનતા થા. અંદાઝે સે અપને મકાન પર પહોંચે એક ઝઈફ બુઢિયા મિલી જિસકે પાઉં રેહ ગએ થે. વોહ નાબીના હો ગઈ થી વોહ આપકે ઘરકી બાંદી થી ઔર ઉસને આપકો દેખા થા. આપને

فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۝ اَلصّٰبِرِيْنَ وَ
الصّٰدِقِيْنَ وَالْقٰنِتِيْنَ وَالْمُنْفِقِيْنَ وَالْمُسْتَغْفِرِيْنَ
بِالْاَسْحَارِ ۝ شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۙ وَ
الْمَلٰٓئِكَةُ وَاُولُوا الْعِلْمِ قَآئِمًا بِالْقِسْطِ ؕ لَآ اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ اِنَّ الدِّيْنَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ ۟
وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ
مَا جَآءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ
بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ۝ فَاِنْ
حَآجُّوْكَ فَقُلْ اَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلّٰهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ ؕ
وَقُلْ لِّلَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَالْاُمِّيّٖنَ ءَاَسْلَمْتُمْ ؕ
فَاِنْ اَسْلَمُوْا فَقَدِ اهْتَدَوْا ۚ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا
عَلَيْكَ الْبَلٰغُ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِالْعِبَادِ ۝ اِنَّ
الَّذِيْنَ يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ النَّبِيّٖنَ

ફગ઼-ફિર્લના ઝુનૂબના વ ક઼િના
ગુનાહ મુઆફ કર ઔર હમેં દોઝખકે
અ઼ઝાબન્નાર ۝ (૧૬) અસ઼- સ઼ાબિરી- ન
અઝાબસે બચા લે સબ્રવાલે (૩૫) ઔર સચ્ચે (૩૬)
વસ્સ઼ાદિક઼ી-ન વલ ક઼ાનિતી-ન વલ મુન્ફિક઼ી-ન
ઔર અદબવાલે ઔર રાહે ખુદામેં ખર્ચ કરનેવાલે
વલ મુસ્તગ઼્ફિરી-ન બિલ અસ્હ઼ાર (૧૭)
ઔર પિછલે પહર માફી માંગનેવાલે (૩૭)
શહિદલ્લાહુ અન્નહૂ લૉ ઈલા-હ ઈલ્લા
અલ્લાહને ગવાહી દી કે ઉસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં (૩૮)
હુ-વ ॥ વલ મલૉ-ઈકતુ વ ઉલુલ ઈલ્મિ
ઔર ફરિશ્તોંને ઔર આલિમોંને (૩૯) ઈન્સાફસે
ક઼ા-ઈમમ બિલ ક઼િસ્ત઼ ط લૉ ઈલા-હ આધા
કાઈમ હોકર ઉસકે સિવા કિસીકી ઈબાદત નહીં

ઈલ્લા હુવલ અ઼ઝીઝુલ હ઼કીમ ★ (૧૮) ઈન્નદ-દી-ન ઈ઼ન્દલ્લાહિલ-ઈસ્લામ ع વ મં ૧
ઈઝઝતવાલા હિકમતવાલા બેશક અલ્લાહકે યહાં ઈસ્લામ હી દીન હૈ (૪૦) ઔર
મખ઼્ત-લ-ફલ્લઝ઼ી-ન ઊતુલ કિતા-બ ઈલ્લા મિમ્બઅ઼-દિ મા જૉ-અ હુમુલ
ફૂટમેં ન પળે કિતાબી (૪૧) મગર બા'દ ઉસકે કે ઉન્હેં ઈલ્મ આ ચુકા (૪૨) અપને દિલોંકી
ઈલ્મુ બગ઼્યમ-બૈનહુમ ط વ મંય્યક-ફુર બિ આયાતિલ્લાહિ ف ઈન્નલ્લા-હ
જલનસે (૪૩) ઔર જો અલ્લાહકી આયતોંકા મુન્કર હો તો બેશક અલ્લાહ જલ્દ
સરીઉ઼લ હિ઼સાબ (૧૯) ف ઈન હાજ-જૂ-ક ફ-કુલ અસ્લમ્તુ વજ-હિ-ય
હિસાબ લેનેવાલા હૈ ફિર અય મેહબૂબ અગર વોહ તુમસે હુજ્જત કરેં તો ફરમા દો
લિલ્લાહિ વ મનિત્ત-બઅ઼ન ط વ કુલ લિલ્લઝ઼ી-ન ઊતુલ કિતા-બ વલ-ઉમ્મિય્યી-ન
મૈં અપના મુંહ અલ્લાહકે હુઝૂર ઝુકાએ હૂં ઔર જો મેરે પૈરો હુએ ઔર (૪૪) કિતાબિયોં ઔર
અ અસ્લમ્તુમ ط ફ ઈન અસ્લમૂ ફ-ક઼દિહ-તદૌ ج વ ઈન તવલ્લૌ
અનપળહોંસે ફરમાવ (૪૫) ક્યા તુમને ગરદન રખી (૪૬) પસ અગર વોહ ગરદન રખેં જબ તો રાહ પા ગએ ઔર અગર
ફ ઈન્નમા અ઼લૈકલ - બલાગ઼ ط વલ્લાહુ બસ઼ીરુમ- બિલ ઈ઼બાદ ۝ (૨૦) ૯૦
મુંહ ફેરેં તો તુમ પર તો યહી હુકમ પહુંચા દેના હૈ (૪૭) ઔર અલ્લાહ બન્દોંકો દેખ રહા હૈ
ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન યક- ફુરૂ-ન બિ આયાતિલ્લાહિ વ યક઼્તુલૂનન્નબિય્યી-ન
વોહ જો અલ્લાહકી આયતોંસે મુન્કર હોતે ઔર પયગમ્બરોંકો

ઉસસે દરયાફત ફરમાયાકે યેહ ઉઝૈરકા મકાન હૈ ? ઉસને કહા હાં ઔર ઉઝૈર કહાં ઉન્હેં મફકૂદ (ગુમ) હુએ સૌ બરસ ગુઝર ગએ. યેહ કેહકર ખૂબ રોઈ. આપને ફરમાયા મૈં ઉઝૈર હૂં. ઉસને કહા સુબ્હાનલ્લાહ યેહ કૈસે હો સકતા હૈ. આપને ફરમાયા અલ્લાહ તઆલાને મુઝે સૌ બરસ મુર્દા રખ્ખા ફિર ઝિન્દા કિયા ઉસને કહા હઝરત ઉઝૈર મુસ્તજાબુદઅવાત થે જો દુઆ કરતે કુબૂલ હોતી. આપ દુઆ કીજિયે કે મૈં બીના હો જાઊં તાકે મૈં અપની આખોંસે આપકો દેખું. આપને દુઆ ફરમાઈ વોહ બીના હુઈ. આપને ઉસકા હાથ પકળકર ફરમાયા ઉઠ ખુદાકે હુકમસે. યેહ ફરમાતે હી ઉસકે મારે હુએ પાંવ દુરસ્ત હો ગએ. ઉસને આપકો દેખકર પેહચાના ઔર કહા મૈં ગવાહી દેતી હું કે આપ બેશક હઝરત ઉઝૈર હૈં. વોહ આપકો બની ઈસરાઈલકે મુહલ્લેમેં

بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ وَّيَقْتُلُوْنَ الَّذِيْنَ يَاْمُرُوْنَ بِالْقِسْطِ
مِنَ النَّاسِ ۙ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ۝ اُولٰٓئِكَ
الَّذِيْنَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۡ وَمَا لَهُمْ
مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ۝ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اُوْتُوْا نَصِيْبًا
مِّنَ الْكِتٰبِ يُدْعَوْنَ اِلٰى كِتٰبِ اللّٰهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ
ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ۝
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّآ اَيَّامًا
مَّعْدُوْدٰتٍ ۠ وَّغَرَّهُمْ فِىْ دِيْنِهِمْ مَّا كَانُوْا
يَفْتَرُوْنَ ۝ فَكَيْفَ اِذَا جَمَعْنٰهُمْ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ
فِيْهِ ۣ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُوْنَ ۝ قُلِ اللّٰهُمَّ مٰلِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِى الْمُلْكَ
مَنْ تَشَآءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَآءُ ۡ وَتُعِزُّ
مَنْ تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَآءُ ۭ بِيَدِكَ الْخَيْرُ ۭ اِنَّكَ

બિગૈરિ હક્કિંવ-વ યક્તુલૂ નલ્લઝી-ન
નાહક્ક શહીદ કરતે (૪૮) ઔર ઈન્સાફ કા હુકમ
યઅ-મુરૂન બિલ કિસ્તિ મિનન્નાસિ ફ
કરનેવાલોં કો કત્લ કરતે હૈં ઉન્હેં
બશ્શિરહુમ બિ અઝાબિન અલીમ (૨૧)
ખુશ ખબરી દો દર્દનાક અઝાબ કી
ઉલા-ઈકલ્લઝી-ન હબિતત અઅ-માલુહુમ
યે હૈં વોહ જિનકે અમલ અકારત
ફિદ દુન્યા વલ આખિરતિ વ મા લહુમ
ગએ દુનિયા ઔર આખેરત મેં (૪૯) ઔર ઉનકા કોઈ
મિન્નાસિરી-ન (૨૨) અ-લમ ત-ર
મદદગાર નહીં (૫૦) કયા તુમને ઉન્હેં
ઈલલ્લઝી-ન ઊતૂ નસીબમ-મિનલ કિતાબિ
ન દેખા જિન્હેં કિતાબ કા એક હિસ્સા મિલા (૫૧) કિતાબુલ્લાહકી તરફ

મં ૧ યુદ-ઔ-ન ઈલા કિતાબિલ્લાહિ લિ યહકુ-મ બૈનહુમ સુમ્મ ય-ત-વલ્લા
બુલાએ જાતે હૈં કે વોહ ઉનકા ફૈસલા કરે ફિર ઉનમેંકા એક ગિરોહ
ફરીકુમ મિન્હુમ વ હુમ મુઅ-રિદૂન (૨૩) ઝાલિ-ક બિ અન્નહુમ
ઉસે રૂ ગરદાં હોકર ફિર જાતા હૈ (૫૨) યે જુર્અત (૫૩) ઉન્હેં ઈસલિયે હુઈ કે વોહ કેહતે હૈં
કાલૂ લન ત-મસ્સ-નન્નારુ ઈલ્લા અય્યામમ-મઅ- દૂદાતિંવ-વ ગર્રહુમ ફી
હરગિઝ હમેં આગ ન છુએગી મગર ગિન્તી કે દિનોં (૫૪) ઔર ઉનકે દીનમેં
દીનિહિમ મા કાનૂ યફ-તરૂન (૨૪) ફ-કૈ-ફ ઈઝા જ-મઅ-નાહુમ લિ
ઉન્હેં ફરેબ દિયા ઉસ ઝૂટને જો બાંધતે થે (૫૫) તો કૈસી હોગી જબ હમ ઉન્હેં ઈકઠા કરેંગે ઉસ
યૌમિલ-લારૈ- બ ફીહિ વ વુફ-ફિયત કુલ્લુ નફસિમ્મા ક-સ-બત વ
દિનકે લિયે જિસમેં શક નહીં (૫૬) ઔર હર જાન કો ઉસકી કમાઈ પૂરી ભર દી જાએગી ઔર
હુમ લા યુઝ-લમૂન (૨૫) કુલિલ્લાહુમ્મ માલિકલ મુલ્કિ તુઅ-તિલ્મુલ્ક
ઉન પર ઝુલ્મ ન હોગા યૂં અર્ઝ કર અય અલ્લાહ મુલ્ક કે માલિક તૂ જિસે ચાહે
મન તશા-ઉ વ તન્ઝિઉલ મુલ્ક મિમ્મન તશા-ઉ વ તુ ઈઝ-ઝુ મન
સલ્તનત દે ઔર જિસસે ચાહે સલ્તનત છીન લે ઔર જિસે ચાહે ઈઝઝત
તશા-ઉ વ તુઝિલ્લુ મન તશાઅ બિ યદિકલ્ખૈર ઈન્ન-ક
દે ઔર જિસે ચાહે ઝિલ્લત દે સારી ભલાઈ તેરે હી હાથ હૈ

લે ગઈ. વહાં એક મજલિસમેં આપકે ફરઝંદ થે જિનકી ઉમ્ર એકસો અઠઠારા સાલકી હો ચુકી થી ઔર આપકે પોતે ભી થે જો બુઢે હો ચુકે થે બુઢિયાને મજલિસમેં પુકારાકે યેહ હઝરત ઉઝૈર તશરીફ લે આએ એહલે મજલિસને ઉસકો ઝુટલાયા ઉસને કહા મુઝે દેખો આપકી દુઆ સે મેરી યેહ હાલત હો ગઈ લોગ ઉઠે ઔર આપકે પાસ આ ગએ આપકે ફરઝંદને કહા કે મેરે વાલિદ સાહબકે શાનોંકે દરમીયાન સીયાહ બાલોંકા એક હિલાલ થા. જિસ્મ મુબારક ખોલકર દિખાયા ગયા તો વોહ મવજૂદ થા. ઉસ ઝમાનેમેં તવરેતકા કોઈ નુસ્ખા નરહા થા કોઈ ઉસકા જાનનેવાલા મવજુદ ન થા આપને તમામ તવરેત હિફઝ પઢ દી. એક શખ્સને કહા કે મુઝે અપને વાલિદ સે માલૂમ હુવાકે બુખ્તે નંસ્રકી સિતમ અંગેઝિયોંકે બાદ ગિરફતારીકે ઝમાનેમેં મેરે દાદાને

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ تُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَ
تُوْلِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ
وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاۤءُ
بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝ لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُوْنَ الْكٰفِرِيْنَ
اَوْلِيَاۤءَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ
فَلَيْسَ مِنَ اللّٰهِ فِيْ شَيْءٍ اِلَّآ اَنْ تَتَّقُوْا مِنْهُمْ
تُقٰىةً ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهٗ ۗ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ۝
قُلْ اِنْ تُخْفُوْا مَا فِيْ صُدُوْرِكُمْ اَوْ تُبْدُوْهُ يَعْلَمْهُ
اللّٰهُ ۗ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ
وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ
نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا ۖۚ وَّمَا عَمِلَتْ
مِنْ سُوْۤءٍ ۚ تَوَدُّ لَوْ اَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهٗۤ اَمَدًاۢ بَعِيْدًا ۗ
وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهٗ ۗ وَاللّٰهُ رَءُوْفٌ ۢ بِالْعِبَادِ ۝

منزل

અલા કુલ્લિ શૈઈન કદીર (૨૬)
બેશક તૂ સબ કુછ કર સકતા હૈ (૫૭)
તૂલિજુલ્લૈ-લ ફિન્નહારિ વ તૂલિજુન્નહા-ર
તૂ દિનકા હિસ્સા રાતમેં ડાલે ઔર રાતકા હિસ્સા
ફિલ્લૈલિ ✓ વ તુખ઼્રિજુલ - હય્ય મિનલ
દિનમેં ડાલે (૫૮) ઔર મુર્દાસે ઝિન્દા
મય્યિતિ વ તુખ઼્રિજુલ મય્યિ-ત મિનલ-હય્યિ ✓ વ
નિકાલે ઔર ઝિન્દા સે મુર્દા નિકાલે (૫૯) ઔર જિસે ચાહે
તર-ઝુકુ મન તશા-ઉ બિ ગ઼ૈરિ હિસાબ
બે-ગિન્તી દે મુસલમાન કાફિરોંકો અપના
(૨૭) લા યત્તખ઼િઝ઼િલ મુઅ-મિનૂનલ
દોસ્ત ન બના લેં મુસલમાનોં કે સિવા (૬૦) ઔર જો
કાફિરી-ન ઔલિયા-અ મિન દૂનિલ
ઐસા કરેગા ઉસે અલ્લાહસે કુછ
મુઅ-મિનીન ج વ મંય્યફ-અલ ઝ઼ાલિ-ક ફ-લૈ-સ મિનલ્લાહિ ફી શૈઈન
ઈલાકા ન રહા મગર યે કે તુમ ઉનસે કુછ ડરો (૬૧) ઔર
ઈલ્લા અન તત્તકૂ મિન્હુમ તુકાહ ط વ યુહઝ઼-ઝ઼િરુકુમુલ્લાહુ નફ-સહ ط વ
અલ્લાહ તુમ્હેં અપને ગઝબસે ડરાતા હૈ ઔર અલ્લાહ હી કી
ઈલલ્લાહિલ મસીર (૨૮) કુલ ઈન તુખ઼્ફૂ મા ફી સુદૂરિકુમ ઔ
તરફ ફિરના હૈ તુમ ફરમા દો કે અગર તુમ અપને જીકી બાત છુપાઓ યા
તુબ્દૂહુ યઅ-લમ્હુલ્લાહ ط વ યઅ-લમુ મા ફિસ્સમાવાતિ વ મા ફિલ્અર્દ ط
ઝાહિર કરો અલ્લાહકો સબ માલૂમ હૈ ઔર જાનતા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ ઔર જો કુછ ઝમીનમેં હૈ
વલ્લાહુ અલા કુલ્લિ શૈઈન કદીર (૨૯) યૌ-મ તજિદુ કુલ્લુ નફ-સિમ્મા
ઔર હર ચીઝ પર અલ્લાહકા કાબૂ હૈ જિસ દિન હર જાનને જો ભલા કામ
અમિલત મિન ખ઼ૈરિમ મુહ઼-દ઼રંવ-ૐવ મા અમિલત મિન્સૂઅ ج ત-વદ-દુલૌ
કિયા હાઝિર પાએગી (૬૨) ઔર જો બુરા કામ કિયા ઉમ્મીદ કરેગી કાશ મુઝમેં ઔર ઉસમેં
અન્ન બૈનહા વ બૈનહૂ અ-મ-દમ-બઈદા ط વ યુહઝ઼-ઝ઼િરુકુમુલ-
દૂરકા ફાસલા હોતા (૬૩) ઔર અલ્લાહ તુમ્હેં અપને અઝાબસે
લાહુ નફ-સહ ط વલ્લાહુ રઊફુમ બિલ્ઈબાદ ○ (૩૦) ع
ડરાતા હૈ ઔર અલ્લાહ બન્દોં પર મહેરબાન હૈ

મં ૧

તવરેત એક જગે દફન કર દી થી ઉસકા પતા મુઝે માલૂમ હૈ ઉસ પતે પર જુસ્તજૂ (તલાશ) કરકે તવરેતકા વોહ મદફૂન નુસ્ખા નિકાલા ગયા ઔર હઝરત ઉઝૈર અલયહિસ્સલામને અપની યાદસે જો તવરેત લિખાઈ થી ઉસસે મુકાબલા કિયા ગયા તો એક હર્ફકા ફર્ક ન થા (જમલ) (૫૪૧) કે પેહલે છતેં ગિરી ફિર ઉન પર દીવારેં આ પળી (૫૪૨) મુફસ્સીરીનને લિખા હૈ કે સમન્દર કે કિનારે એક આદમી મરા પળા થા જવારભાટેમેં સમન્દરકા પાની ચઢતા ઉતરતા રેહતા હૈ. જબ પાની ચળ્હતા તો મછલિયાં ઉસ લાશકો ખાતીં જબ ઉતર જાતા તો જંગલકે દરિન્દે ખાતે જબ દરિન્દે જાતે તો પરિન્દ ખાતે. જબ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામને યે મુલાહિઝા ફરમાયા તો આપકો શૌક હુવા કે આપ મુલાહિઝા ફરમાએં કે મુર્દે કિસ તરહ ઝિન્દા કિયે જાએંગે

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝
قُلْ أَطِيعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُولَ ۖ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللّٰهَ
لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِينَ ۝ إِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى آدَمَ وَ
نُوحًا وَآلَ إِبْرٰهِيمَ وَآلَ عِمْرٰنَ عَلَى الْعٰلَمِينَ ۝
ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ ۗ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝
إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرٰنَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ
مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي ۖ إِنَّكَ أَنْتَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ
إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثٰى ۗ وَاللّٰهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ ۗ وَ
لَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثٰى ۖ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي
أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيمِ ۝
فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا

કુલ ઈન કુન્તુમ તુહિબ્બૂ- નલ્લા-હ
અય મેહબૂબ તુમ ફરમા દો કે અગર તુમ અલ્લાહકો દોસ્ત
ફત્તબિઊની યુહ્-બિબ્કુમુલ્લાહુ વ યગ઼-
રખતે હો તો મેરે ફરમાં-બરદાર હો જાવ અલ્લાહ તુમ્હેં દોસ્ત
ફિર્લકુમ ઝુનૂબકુમ ج વલ્લાહુ ગ઼ફૂરુર્રહીમ (૩૧)
રખેગા (૬૪) ઔર તુમ્હારે ગુનાહ બખ્શ દેગા ઔર અલ્લાહ બખ્શનેવાલા
કુલ અતી- ઉલ્લા-હ વર્રસૂલ ط ફ ઈન
મહેરબાન હૈ તુમ ફરમા દો કે હુકમ માનો અલ્લાહ ઔર રસૂલકા (૬૫)
તવલ્લૌ ફ ઈન્નલ્લા-હ લા યુહિબ્બુલ
ફિર અગર વોહ મુંહ ફેરેં તો અલ્લાહકો ખુશ નહીં આતે
કાફિરીન (૩૨) ઈન્નલ્લાહસ્તફા આદ-મ
કાફિર બેશક અલ્લાહને ચુન લિયા આદમ
વ નૂહંવ-વ આ-લ ઈબરાહી-મ વ આ-લ
ઔર નૂહ ઔર ઈબ્રાહીમકી આલ ઔલાદ ઔર ઈમ્રાનકી

મં ૧ ઈમ-રા-ન અ-લલ આલમીન ۙ (૩૩) ઝુર્રિય્યતમ બઅ્-દુહા
આલકો સારે જહાનસે (૬૬) યે એક નસ્લ હૈ એક
મિમ્બઅ્-દ ج વલ્લાહુ સમીઉન અલીમ ط (૩૪) ઈઝ઼ કાલતિમ-ર-અતુ
દૂસરેસે (૬૭) ઔર અલ્લાહ સુન્તા જાન્તા હૈ જબ ઈમ્રાનકી બીબીને અર્ઝ કી (૬૮)
ઈમ-રા-ન રબ્બિ ઈન્ની નઝ઼રતુ લ-ક માફી બત્ની મુહર્રરન
અય રબ મેરે મૈં તેરે લિયે મન્નત માનતી હું જો મેરે પેટમેં હૈ કે ખાલિસ તેરી હી ખિદમતમેં રહે (૬૯) તો તૂ
ફ-ત-કબ્બલ મિન્ની ط ઈન્ન-ક અન્તસ્સમી- ઉલ-અલીમ (૩૫) ફ-લમ્મા
મુઝસે કુબૂલ કર લે બેશક તૂ હી હૈ સુન્તા જાન્તા ફિર જબ ઉસે
વ-દ-અંત્હા કાલત રબ્બિ ઈન્ની વદઅ-તુહા ઉન્સા ط વલ્લાહુ અઅ્-લમુ
જના બોલી અય રબ મેરે યે તો મૈં ને લળકી જની (૭૦) ઔર અલ્લાહકો ખૂબ માલૂમ હૈ
બિમા વ-દ-અત ج વ લૈસઝ઼-ઝ઼-કરુ કલઉન્સા ط વ ઈન્ની સમ્મૈતુહા મર-ય-મ
જો કુછ વોહ જની ઔર વોહ લળકા જો ઉસને માંગા ઉસ લળકી-સા નહીં (૭૧) ઔર મૈં ને ઉસકા નામ મરિયમ
વ ઈન્ની ઉઈઝુહા બિ-ક વ ઝુર્રિય્યતહા મિનશ્શૈતાનિર્રજીમ (૩૬)
રખા (૭૨) ઔર મૈં ઉસે ઔર ઉસકી ઔલાદ કો તેરી પનાહમેં દેતી હૂં રાંદે હુએ શૈતાનસે
ફ ત-કબ્બ-લહા રબ્બુહા બિ કબૂલિન હ-સનિંવ-વ અમ્બ-તહા નબાતન
તો ઉસે ઉસકે રબને અચ્છી તરહ કુબૂલ કિયા (૭૩) ઔર ઉસે અચ્છા પરવાન

આપને બારગાહે ઈલાહીમેં અર્ઝ કિયા યા રબ મુઝે યકીન હૈ કે તુ મુરદોંકો ઝિન્દા ફરમાએગા. ઔર ઉનકે આ'ઝા દરિયાઈ જાનવરોં ઔર દરિન્દોં કે પેટ ઔર પરિન્દોંકે પોટોંસે જમા ફરમાએગા લેકિન મૈં યે અજીબ મન્ઝર દેખનેકી આરઝૂ રખતા હું. મુફસ્સેરીનકા એક કૌલ યે ભી હૈકે જબ અલ્લાહ તઆલાને હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામકો અપના ખલીલ કિયા મલકુલમૌત હઝરત રબ્બુલ ઈઝઝતસે ઈઝન લેકર આપકો યે બશારત સુનાને આએ. આપને બશારત સુનકર અલ્લાહકી હમ્દ કી ઔર મલકુલમૌતસે ફરમાયા કે ઈસ ખુલ્લતકી અલામત કયા હૈ ? ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા યે કે અલ્લાહ તઆલા આપકી દુઆ કુબૂલ ફરમાએ ઔર આપકે સવાલ પર મુરદે ઝિંદા કરે તબ આપને યે દુઆ કી (ખાઝિન) (૫૪૩) અલ્લાહ તઆલા આલિમુલ

حَسَنًا ۙ وَّكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۚ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا
الْمِحْرَابَ ۙ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا ۚ قَالَ يٰمَرْيَمُ اَنّٰى
لَكِ هٰذَا ۭ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَرْزُقُ
مَنْ يَّشَاۗءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا
رَبَّهٗ ۚ قَالَ رَبِّ هَبْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ ذُرِّيَّةً
طَيِّبَةً ۚ اِنَّكَ سَمِيْعُ الدُّعَاۗءِ ۝ فَنَادَتْهُ الْمَلٰۗىِٕكَةُ
وَهُوَ قَاۗىِٕمٌ يُّصَلِّيْ فِي الْمِحْرَابِ ۙ اَنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكَ
بِيَحْيٰى مُصَدِّقًۢا بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَسَيِّدًا وَّ
حَصُوْرًا وَّنَبِيًّا مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ قَالَ رَبِّ اَنّٰى
يَكُوْنُ لِيْ غُلٰمٌ وَّقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَاَتِيْ عَاقِرٌ ۭ
قَالَ كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاۗءُ ۝ قَالَ رَبِّ
اجْعَلْ لِّيْٓ اٰيَةً ۭ قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ
ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ اِلَّا رَمْزًا ۭ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ كَثِيْرًا وَّ

હ઼-સ-નંવ઼ વ કફ-ફલહા ઝકરિય્યા ૹ કુલ્લમા
ચળહાયા (૭૪) ઔર ઉસે ઝકરિયાકી નિગેહબાનીમેં
દ-ખ઼-લ અ઼લૈહા ઝકરિય્યલ- મિહ઼રા-બ ॥
દિયા જબ ઝકરિયા ઉસકે પાસ ઉસકી નમાઝ પળહનેકી
વ-જ-દ ઈન્દહા રિઝ-ક઼ા ૮ ક઼ા-લ યા
જગહ જાતે ઉસકે પાસ નયા રિઝ઼ક પાતે (૭૫) કહા અય
મર-યમુ અન્ના લકિ હાઝ઼ા ૮ ક઼ાલત
મરિયમ યે તેરે પાસ કહાંસે આયા બોલી
હુ-વ મિન ઈનદિલ્લાહ ૮ ઈન્નલ્લા-હ યર-ઝુકુ
વોહ અલ્લાહકે પાસસે હૈ બેશક અલ્લાહ
મંય્યશા-ઉ બિગ઼ૈરિ હિ઼સાબ (૩૭) હુનાલિ-ક
જિસે ચાહે બેગિન્તી દે (૭૬) યહાં (૭૭) પુકારા
દઆ઼ ઝ-કરિય્યા રબ્બહુ ૮ ક઼ા-લ રબ્બિ
ઝકરિયાને અપને રબકો બોલા અય રબ મેરે

હબ્લી મિલ્લદુન-ક ઝુર્રિય્યતન ત઼ય્યિ-બ-હ ૮ ઈન્ન-ક સમીઉદ-દુઆ઼અ મં ૧
મુઝે અપને પાસસે દે સુથરી ઔલાદ બેશક તૂ હી હૈ દુઆ સુન્નેવાલા
(૩૮) ફ-નાદતહુલ-મલા-ઈકતુ વ હુ-વ ક઼ા-ઈમુંય્યુસ઼લ્લી ફિલ મિહ઼-રાબિ ॥
તો ફરિશ્તોંને ઉસે આવાઝ દી ઔર વોહ અપની નમાઝકી જગહ ખળા નમાઝ પળહ રહા થા (૭૮) બેશક
અન્નલ્લા-હ યુબશ્શિરુ-ક બિયહ઼-યા મુસ઼દ-દિક઼મ બિકલિમતિમ-
અલ્લાહ આપકો મુઝદહ દેતા હૈ યહ્યાકા જો અલ્લાહકી તરફકે એક કલ્મેકી (૭૯) તસ્દીક કરેગા ઔર
મિનલ્લાહિ વ સય્યિદંવ-વ હ઼સૂરંવ-વ નબિય્યમ-મિનસ઼- સ઼ાલિહ઼ીન (૩૯) ક઼ા-લ
સરદાર (૮૦) ઔર હમેશાકે લિયે ઔરતોંસે બચનેવાલા ઔર નબી હમારે ખાસોંમેંસે (૮૧) બોલા અય
રબ્બિ અન્ના યકૂનુ લી ગ઼ુલામુંવ-વ ક઼દ બ-લ-ગ઼નિયલ કિ-બરુ
મેરે રબ મુઝે લળકા કહાંસે હોગા મુઝે તો પહુંચ ગયા બુળહાપા (૮૨)
વમ્ર-અતી આ઼કિ઼ર ૮ ક઼ા-લ કઝ઼ાલિકલ્લાહુ યફ-અ઼લુ મા યશા-અ (૪૦)
ઔર મેરી ઔરત બાંઝ (૮૩) ફરમાયા અલ્લાહ યૂં હી કરતા હૈ જો ચાહે (૮૪)
ક઼ા-લ રબ્બિજ-અ઼લ્લી આ-ય-હ઼૮ ક઼ા-લ આયતુ-ક અલ્લા તુકલ્લિમન્ના-સ સ઼લા-સ઼-ત
અર્ઝ કી અય મેરે રબ મેરે લિયે કોઈ નિશાની કર દે (૮૫) ફરમાયા તેરી નિશાની યે હૈ કે તીન દિન
અય્યામિન ઈલ્લા રમ્ઝા ૮ વઝ઼-કુર રબ્બ-ક કસ઼ીરંવ-વ
તૂ લોગોંસે બાત ન કરે મગર ઈશારેસે ઔર અપને રબકી બહોત યાદ કર (૮૬) ઔર

ગૈબ વશ્શહાદત હૈ. ઉસકો હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામ કે કમાલે ઈમાન વ યકીનકા ઈલ્મ હૈ બાવજૂદ ઈસકે યે સવાલ ફરમાના કે કયા તુઝે યકીન નહી ઈસ લિયે હૈ કે સામઈનકો સવાલ કા મકસદ માલૂમ હો જાએ ઔર વો જાનલે કે યે સવાલ કીસી શક્કો શુબહકી બિના પર ન થા (બયઝાવી, જમલ વગેરહ) (૫૪૪) ઔર ઈન્તિઝારકી બેચેની રફઅ હો. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુને ફરમાયા મા'ના યે હૈ કે ઈસ અલામતસે મેરે દિલકો તસ્કીન હો જાએ કે તૂને મુઝે અપના ખલીલ બનાયા (૫૪૫) તાકે અચ્છી તરહ શનાખ્ત હો જાએ (૫૪૬) હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામને ચાર પરિન્દ લિયે, મોર, મુર્ગ-કબૂતર-કવ્વા ઉન્હેં બહુકમે ઈલાહી ઝિબહ કિયા ઉનકે પર ઉખાળે ઔર કીમા કરકે ઉનકે આ'ઝાએ બાહમ ખલ્ત કર

سَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ۝ وَإِذْ قَالَتِ الْمَلٰٓئِكَةُ
يٰمَرْيَمُ إِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰىكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفٰىكِ
عَلٰى نِسَآءِ الْعٰلَمِيْنَ ۝ يٰمَرْيَمُ اقْنُتِيْ لِرَبِّكِ
وَاسْجُدِيْ وَارْكَعِيْ مَعَ الرّٰكِعِيْنَ ۝ ذٰلِكَ
مِنْ أَنْۢبَآءِ الْغَيْبِ نُوْحِيْهِ إِلَيْكَ ۚ وَمَا كُنْتَ
لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُوْنَ أَقْلَامَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ ۪
وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُوْنَ ۝ إِذْ قَالَتِ
الْمَلٰٓئِكَةُ يٰمَرْيَمُ إِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ ۖ
اسْمُهُ الْمَسِيْحُ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيْهًا فِي
الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ۝ وَيُكَلِّمُ
النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَّمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝
قَالَتْ رَبِّ أَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ وَلَدٌ وَّلَمْ يَمْسَسْنِيْ
بَشَرٌ ۖ قَالَ كَذٰلِكِ اللّٰهُ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ إِذَا قَضٰى

સબ્બિહ્ બિલ અ્શિય્યિ વલ ઈબ્કાર ૦ (૪૧)
કુછ દિન રહે ઔર તળકે ઉસકી પાકી બોલ
વ ઈઝ્ કા્લતિલ મલૉ-ઈકતુ યા
ઔર જબ ફરિશ્તોંને કહા અય
મર-યમુ ઈન્નલ્લાહસ્ત્ફાકિ વ ત્હ- હ-રકિ
મરિયમ બેશક અલ્લાહને તુઝે ચુન લિયા (૮૭) ઔર ખુબ સુથરા
વસ્ત્ફાકિ અ્લા નિસૉ-ઈલ-આ્લમીન (૪૨)
કિયા (૮૮) ઔર આજ સારે જહાંકી ઔરતોંસે તુઝે પસંદ કિયા (૮૯)
યા મર-યમુક્-નુતી લિ રબ્બિકિ વસ્જુદી
અય મરિયમ અપને રબકે હુઝૂર અદબસે ખળી હો (૯૦) ઔર ઉસકે લિયે
વર્કઈ્ મઅ્રર્રાકિઈન (૪૩) ઝ્રાલિ-ક મિન
સજદા કર ઔર રુકૂઅવાલોંકે સાથ રુકૂઅ કર યે ગૈબકી
અમ્બૉ-ઈલ ગ઼ૈબિ નૂહીહિ ઈલૈક ◦ વ
ખબરેં હૈં કે હમ ખૂફિયા તૌર પર તુમ્હેં બતાતે હૈં (૯૧) ઔર

મં ૧ મા કુન્ત લદૈહિમ ઈઝ્ યુલ-કૂ-ન અ્ક-લામહુમ અય્યુહુમ યક-ફુલુ
તુમ ઉનકે પાસ ન થે જબ વોહ અપની કલમોંસે કુર્રા ડાલતે થે કે
મર-યમ ◦ વ મા કુન્ત લદૈહિમ ઈઝ્ યખ્તસિમૂન (૪૪) ઈઝ્ કા્લતિલ
મરિયમ કિસકી પરવરિશમેં રહે૦ ઔર તુમ ઉનકે પાસ ન થે જબ વોહ ઝગળ રહે થે (૯૨) ઔર યાદ કરો
મલાઈ-કતુ યા મર-યમુ ઈન્નલ્લા-હ યુબશ્શિરુકિ બિકલિમતિમ
જબ ફરિશ્તોંને મરિયમસે કહા અય મરિયમ અલ્લાહ તુઝે બશારત દેતા હૈ અપને
મિન્હુસ્મુહુલ-મસીહુ ઈસબ્નુ મર-ય-મ વજીહન ફિદ દુન્યા વલ
પાસસે એક કલ્મે કી (૯૩) જિસકા નામ હૈ મસીહ ઈસા મરિયમકા બેટા રૂદાર હોગા (૯૪) દુનિયા ઔર
આખિ઼રતિ વ મિનલ મુક઼ર્રબી-ન ◦ (૪૫) વ યુકલ્લિમુન્ના-સ
આખેરતમેં ઔર કુર્બવાલા (૯૫) ઔર લોગોંસે બાત કરેગા
ફિલ મહ-દિ વ કહ-લંવ-વ મિનસ્સ્રાલિહીન (૪૬) કા્લત રબ્બિ
પાલનેમેં (૯૬) ઔર પકકી ઉમ્રમેં (૯૭) ઔર ખાસોંમેં હોગા બોલી અય મેરે રબ
અન્ના યકૂનુ લી વ-લદુંવ-વ લમ યમ્સસ્ની બ-શર ◦ કા્-લ
બચ્ચા કહાંસે હોગા મુઝે તો કિસી શખ્સને હાથ ન લગાયા (૯૮) ફરમાયા અલ્લાહ યૂં હી
કઝ઼ાલિ કિલ્લાહુ યખ્લુકુ મા યશૉઅ ◦ ઈઝ઼ા કદ઼ા
પૈદા કરતા હૈ જો ચાહે જબ કિસી કામકા હુકમ ફરમાએ તો ઉસસે યહી કેહતા હૈ કે હો જા

દિયે ઔર ઉસ મજમૂએ કે કઈ હિસ્સે કિયે. એક એક હિસ્સા પહાળ પર રખ્ખા ઔર સર સબકે અપને પાસ મહફૂઝ રખ્ખે ફિર ફરમાયા ચલે આઓ હુકમે ઈલાહીસે. યે ફરમાતે હી વો આ'ઝા ઉળે ઔર હરહર જાનવરકે આ'ઝા અલાહિદા અલાહિદા હોકર અપની તરતીબસે જમા હુએ ઔર પરિન્દોંકી શકલેં બનકર અપને પાંવસે દૌળતે હાઝિર હુએ ઔર અપને અપને સરોંસે મિલકર બિઅયનિહી પહલેકી તરહ મુકમ્મલ હોકર ઉળગએ સુબ્હાનલ્લાહ (૫૪૭) ખ્વાહ ખર્ચ કરના વાજિબ હો યા નફલ તમામ અબવાબ ખૈરકો આમ હૈ ખ્વાહ કિસી તાલિબે ઈલ્મકો કિતાબ ખરીદ કર દી જાએ, યા કોઈ શિફાખાના બના દિયા જાએ યા અમ્વાતકે ઈસાલે સવાબકે લિયે તીજા, દસવેં, બીસવેં, ચાલિસવેંકે તરીકે પર મસાકીનકો ખાના ખિલાયા જાએ (૫૪૮)

أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۝ وَيُعَلِّمُهُ
الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰىةَ وَالْإِنْجِيْلَ ۝ وَرَسُوْلًا
إِلٰى بَنِيْٓ إِسْرَآءِيْلَ ۥ أَنِّيْ قَدْ جِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ
مِّنْ رَّبِّكُمْ ۙ أَنِّيْٓ أَخْلُقُ لَكُمْ مِّنَ الطِّيْنِ كَهَيْـَٔةِ
الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيْهِ فَيَكُوْنُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَ
أُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِ الْمَوْتٰى بِإِذْنِ اللّٰهِ ۚ
وَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُوْنَ وَمَا تَدَّخِرُوْنَ ۙ فِيْ
بُيُوْتِكُمْ ۭ إِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ۝ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ
التَّوْرٰىةِ وَلِأُحِلَّ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِيْ حُرِّمَ عَلَيْكُمْ
وَجِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۣ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَ
أَطِيْعُوْنِ ۝ إِنَّ اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ۭ
هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ۝ فَلَمَّآ أَحَسَّ عِيْسٰى مِنْهُمُ

منزل

અમ્રન ફ ઈન્નમા યકૂલુ લહૂ કુન ફ
વોહ ફૌરન હો જાતા હૈ
યકૂન (૪૭) વ યુઅલ્લિમુહુલ કિતા-બ
ઔર અલ્લાહ સિખાએગા કિતાબ
વલ હિક-મ-ત વત્તૌરા-ત વલ ઈન્જીલ ચ (૪૮) વ
ઔર હિકમત ઔર તૌરેત ઔર ઈન્જીલ
રસૂલન ઈલા બની ઈસ્રાઈ-લ ૫ અન્ની
ઔર રસૂલ હોગા બની ઈસરાઈલકી તરફ
કદ જિઅતુકુમ બિ આયતિમ મિર્રબ્બિકુમ
યે ફરમાતા હુવા કે મૈં તુમ્હારે પાસ એક નિશાની
અન્ની અખ્લુકુ લકુમ મિનત્તીનિ ક-હૈ
લાયા હૂં (૯૯) તુમ્હારે રબકી તરફસે કે મૈં
અતિત્તૈરિ ફ અન્ફુખુ ફીહિ ફ યકૂનુ
તુમ્હારે લિયે મિટ્ટીસે પરિન્દ કી-સી મૂરત
તૈરમ-બિઈઝ-નિલ્લાહ ચ વ ઉબ-રિઉલ અક-મ-હ વલ અબ-ર-સ મં ૧
બનાતા હૂં ફિર ઉસમેં ફૂંક મારતા હૂં તો વોહ ફૌરન પરિન્દ હો જાતી હૈ અલ્લાહકે હુકમસે (૧૦૦)
વ ઉહ-યિલ્મૌતા બિ ઈઝનિલ્લાહ ચ વ ઉનબ્બિઉકુમ બિમા
ઔર ફિર શિફા દેતા હૂં માદર-ઝાદ અન્ધે ઔર સુફૈદ દાગવાલેકો (૧૦૧) ઔર મૈં મુર્દે જિલાતા હું
તઅ-કુલૂ-ન વ મા તદ-દખિરૂ-ન ૪ ફી બુયૂતિકુમ ૮ ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક
અલ્લાહકે હુકમસે (૧૦૨) ઔર તુમ્હેં બતાતા હૂં જો તુમ ખાતે હો ઔર જો અપને ઘરોંમેં જમા કર રખતે હો (૧૦૩) બેશક
લ-આયતલ્લકુમ ઈન કુન્તુમ મુઅ-મિનીન ચ(૪૯) વ મુસદ-દિકલ્લિમા બૈ-ન
ઈન બાતોંમેં તુમ્હારે લિયે બળી નિશાની હૈ અગર તુમ ઈમાન રખતે હો
ય-દય-ય મિનત- તૌરાતિ વ લિ ઉહિલ્લ લકુમ બઅ-દલ્લઝી હુર્રિ-મ
ઔર તસ્દીક કરતા આયા હું અપનેસે પેહલી કિતાબ તૌરેતકી ઔર ઈસલિયે કે હલાલ કરૂં તુમ્હારે લિયે કુછ વોહ ચીઝેં
અલૈકુમ વ જિઅ-તુકુમ બિ આયતિમ મિર્રબ્બિકુમ ફત્તકુલ્લા-હ વ
જો તુમ પર હરામ થી (૧૦૪) ઔર મૈં તુમ્હારે પાસ તુમ્હારે રબકી તરફસે નિશાની લાયા હૂં તો
અતીઉન (૫૦) ઈન્નલ્લા-હ રબ્બી વ રબ્બુકુમ ફઅ-બુદૂહુ ૮ હાઝા
અલ્લાહસે ડરો ઔર મેરા હુકમ માનો બેશક મેરા તુમ્હારા સબકા રબ અલ્લાહ હૈ તો ઉસીકો પૂજો (૧૦૫)
સિરાતુમ મુસ્તકીમ (૫૧) ફ લમ્મા અ-હસ્સ ઈસા મિન્હુમુલ
યે હૈ સીધા રાસ્તા ફિર જબ ઈસાને ઉનસે કુફ્ર પાયા (૧૦૬)

ઉગાનેવાલા હકીકતમેં અલ્લાહહી હૈ. દાનાકી તરફ ઉસકી નિસબત મજાઝી હૈ મસ્અલા : ઈસસે માલૂમ હુવાકે અસનાદે મજાઝી જાઈઝ હૈ જબકે અસનાદ કરનેવાલા ગેરેખુદાકો મુસ્તકિલ ફિલ્તસર્રૂફ એ'તેકાદ ન કરતા ઈસી લિયે યે કેહના જાઈઝ હૈ કે યે દવા નાફેઅ હૈ, યે મુઝિર હૈ, યે દર્દકી દાફેઅ હૈ માંબાપને પાલા આલિમને ગુમરાહીસે બચાયા બુઝુર્ગોંને હાજત રવાઈ કી વગેરહ સબમેં અસનાદે મજાઝી હૈ ઔર મુસલમાનોં કે એ'તેકાદમેં ફાઈલે હકીકી સિર્ફ અલ્લાહતઆલા હૈ બાકી સબ વસાઈલ (૫૪૯) તો એક દાનેકે સાતસોદાને હો ગએ ઈસી તરહ રાહે ખુદામેં ખર્ચ કરનેસે સાતસો ગુના અજ્ર હો જાતા હૈ (૫૫૦)
૯ શાને નુઝૂલ : યેહ આયત હઝરત ઉસ્માને ગની વ હઝરત અબ્દુર્રહમાન બીન અવફ રદિયલ્લાહો અન્હુમાકે હકમેં નાઝિલ હુઈ

الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ ۖ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ
نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ آمَنَّا بِاللَّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ۝
رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا
مَعَ الشَّاهِدِينَ ۝ وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ ۖ وَاللَّهُ خَيْرُ
الْمَاكِرِينَ ۝ إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَىٰ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ
وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَجَاعِلُ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا
إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۖ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأَحْكُمُ
بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۝ فَأَمَّا
الَّذِينَ كَفَرُوا فَأُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ۝ وَأَمَّا
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ
وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ۝ ذَٰلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ

કુફ્-ર કા-લ મન અન્સારી ઈલલ્લાહ
બોલા કૌન મેરે મદદગાર હોતે હૈં અલ્લાહકી
કાલલ હવારિય્યૂ-ન નહ્-નુ અન્સારુલ્લાહ
તરફ હવારિયોંને કહા (૧૦૭) હમ દીને ખુદાકે મદદગાર હૈં
આમન્ના બિલ્લાહ વશ્હદ બિ અન્ના
હમ અલ્લાહ પર ઈમાન લાએ ઔર આપ ગવાહ હો જાએ કે હમ
મુસ્લિમૂન (૫૨) રબ્બના આમન્ના બિમા
મુસલમાન હૈં (૧૦૮) અય રબ હમારે હમ ઉસ પર ઈમાન લાએ
અન-ઝલ-ત વત્તબઅ્-નર્રસૂ-લ ફક્તુબ્ના
જો તૂને ઉતારા ઔર રસૂલકે તાબેઅ હુએ તો હમેં હક્ક પર
મ-અશ્શાહિદીન (૫૩) વ મ-કરૂવ મ-ક-રલ્લાહ
ગવાહી દેનેવાલોંમેં લિખ લે ઔર કાફિરોંને મકર કિયા (૧૦૯)
વલ્લાહુ ખૈરુલ માકિરીન ★ (૫૪)
ઔર અલ્લાહને ઉનકે હિલાક કી ખુફિયા તદબીર ફરમાઈ ઔર અલ્લાહ

પોના ૭

ઈઝ્ કાલલ્લાહુ યા ઈસા ઈન્ની મુ-ત-વફ્-ફી-ક વ રાફિઉ-ક
સબસે બેહતર છુપી તદબીરવાલા હૈ (૧૧૦) યાદ કરો જબ અલ્લાહને ફરમાયા અય ઈસા મૈં

મં ૧

ઈલય્ય વ મુતહ્-હિરુ-ક મિનલ્લઝી-ન ક-ફરૂ વ જાઈલુલ્લઝી
તુઝે પૂરી ઉમ્ર તક પહોંચાઉંગા (૧૧૧) ઔર તુઝે અપની
નત્તબઊ-ક ફૌકલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ઈલા યૌમિલ કિયામહ સુમ્મ ઈલય્ય
તરફ ઉઠા લૂંગા (૧૧૨) ઔર તુઝે કાફિરોંસે પાક કરુંગા ઔર તેરે પૈરવોંકો (૧૧૩) કયામત તક તેરે મુન્કિરોં
મર્જિઉકુમ ફ અહ્-કુમુ બૈ-નકુમ ફી મા કુન્તુમ ફીહિ તખ્તલિફૂન (૫૫)
પર (૧૧૪) ગલ્બા દૂંગા ફિર તુમ સબ મેરી તરફ પલટકર આઓગે તો મૈં તુમમેં ફૈસલા ફરમા દૂંગા
ફ અમ્મલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ફ ઉઅઝ-ઝિબુહુમ અઝાબન શદીદન
જિસ બાતમેં ઝગળતે હો તો વોહ જો કાફિર હુએ મૈં ઉન્હેં દુનિયા ઔર આખેરતમેં સખ્ત અઝાબ
ફિદ-દુન્યા વલ આખિરતિ વ મા લહુમ મિન્નાસિરીન (૫૬) વ અમ્મલ્લઝી-ન
કરુંગા ઔર ઉનકા કોઈ મદદગાર ન હોગા ઔર વોહ જો ઈમાન
આમનૂ વ અમિલુસ-સાલિહાતિ ફ યુવફ-ફીહિમ ઉજૂરહુમ વલ્લાહુ
લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે અલ્લાહ ઉનકા નેગ ઉન્હેં ભરપૂર દેગા ઔર અલ્લાહકો
લા યુહિબ્બુઝ-ઝાલિમીન (૫૭) ઝાલિ-ક નત્લૂહુ અલૈ-ક
ઝાલિમ નહીં ભાતે યે હમ તુમ પર પળહતે હૈં

હઝરત ઉસ્માન રદિયલ્લાહો તઅલા અન્હુને ગઝવએ તબૂક કે મવકે પર લશ્કરે ઈસ્લામ કે લિયે એક હઝાર ઊંટ મએસામાન પેશ કિયે ઔર અબ્દુર્રહમાન બિન અવફ રદિયલ્લાહો અન્હુને ચાર હઝાર દિરહમ સદકેકે બારગાહે રિસાલતમેં હાઝિર કિયે ઔર અર્ઝ કિયા કે મેરે પાસ કુલ આઠ હઝાર દિરહમ થે નિસ્ફ મૈંને અપને ઔર અપને એહલો અયાલ કે લિયે રખલિયે ઔર નિસ્ફ રાહે ખુદામેં હાઝિર હૈં. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા જો તુમને દિયે ઔર જો તુમને રખ્ખે અલ્લાહ તઆલા દોનોંમેં બરકત અતા ફરમાએ (૫૫૧) એહસાન રખના તો યેહ કે દેનેકે બાદ દૂસરોંકે સામને ઈઝહાર કરે કે હમ ને તેરે સાથ ઐસે ઐસે સુલૂક કિયે ઔર ઉસકો મુકદર કરે ઔર તકલીફ દેના યેહકે ઉસ્કો આર દીલાએકે તુ નાદાર થા,

مِنَ الْاٰيٰتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيْمِ ۝ اِنَّ مَثَلَ عِيْسٰى
عِنْدَ اللّٰهِ كَمَثَلِ اٰدَمَ ۭ خَلَقَهٗ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ
لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ۝ اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِّنَ
الْمُمْتَرِيْنَ ۝ فَمَنْ حَآجَّكَ فِيْهِ مِنْ بَعْدِ مَا
جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ اَبْنَآءَنَا وَ
اَبْنَآءَكُمْ وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمْ وَاَنْفُسَنَا وَاَنْفُسَكُمْ ۣ
ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَّعْنَتَ اللّٰهِ عَلَى الْكٰذِبِيْنَ ۝
اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ ۚ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا
اللّٰهُ ۭ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ فَاِنْ
تَوَلَّوْا فَاِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِالْمُفْسِدِيْنَ ۝ قُلْ يٰٓاَهْلَ
الْكِتٰبِ تَعَالَوْا اِلٰى كَلِمَةٍ سَوَآءٍۢ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ
اَلَّا نَعْبُدَ اِلَّا اللّٰهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهٖ شَيْـًٔا وَّلَا يَتَّخِذَ
بَعْضُنَا بَعْضًا اَرْبَابًا مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۭ فَاِنْ تَوَلَّوْا

મિનલ આયાતિ વઝ્-ઝિકરિલ હકીમ (૫૮)
કુછ આયતેં ઔર હિકમતવાલી નસીહત
ઈન્ન મ-સ-લ ઈસા ઈન્દલ્લાહિ ક
ઈસાકી કહાવત અલ્લાહકે નઝદીક આદમકી
મ-સલિ આદમ ط ખ-લ-કહૂ મિન તુરાબિન
તરહ હૈ (૧૧૫) ઉસે મિટ્ટીસે બનાયા ફિર ફરમાયા હો
સુમ્મ કા-લ લહૂ કુન ફ-યકૂન (૫૯)
જા વોહ ફૌરન હો જાતા હૈ
અલ હક્કુ મિર્રબ્બિ-ક ફ લા તકુમ્મિનલ
અય સુનનેવાલે યે તેરે રબકી તરફસે હક્ક હૈ તો
મુમ્તરીન (૬૦) ફ મન હાજ્-જ-ક ફીહિ
શકવાલોંમેં ન હોના ફિર અય મહબૂબ જો તુમસે ઈસાકે
મિમ્બઅ-દિ મા જા-અ-ક મિનલ્ઈલ્મિ ફ
બારેમેં હુજ્જત કરેં બાદ ઈસકે કે તુમ્હેં

કુલ તઆલૌ નદઉ અબ્ના-અના વ અબ્ના-અકુમ વ નિસા-અના વ મં ૧
ઈલ્મ આ ચુકા તો ઉનસે ફરમા દો આઓ હમ બુલાએં અપને બેટે ઔર તુમ્હારે બેટે ઔર
નિસા-અકુમ વ અન્ફુ-સના વ અન્ફુ-સકુમ ۣ સુમ્મ નબ્તહિલ ફ નજ-અલ
અપની ઔરતેં ઔર તુમ્હારી ઔરતેં ઔર અપની જાનેં ઔર તુમ્હારી જાનેં ફિર મુબાહેલા
લઅ-ન-તલ્લાહિ અ-લલ કાઝિબીન (૬૧) ઈન્ન હાઝા લહુવલ ક-સસુલ-હક્કુ ۚ વ
કરેં તો ઝૂટોં પર અલ્લાહકી લઅનત ડાલેં (૧૧૬) યહી બેશક સચ્ચા બયાન હૈ (૧૧૭) ઔર
મા મિન ઈલાહિન ઈલ્લલ્લાહ ط વ ઈન્નલ્લા-હ લ-હુવલ અઝીઝુલ
અલ્લાહકે સિવા કોઈ મઅબૂદ નહીં (૧૧૮) ઔર બેશક અલ્લાહ હી ગાલિબ હૈ
હકીમ (૬૨) ફ ઈન તવલ્લૌ ફ ઈન્નલ્લા-હ અલીમુમ બિલ્મુફ-સિદીન ۛ (૬૩) ع
હિકમતવાલા ફિર અગર વોહ મુંહ ફેરેં તો અલ્લાહ ફસાદિયોંકો જાનતા હૈ
કુલ યા અહ-લલ કિતાબિ તઆલૌ ઈલા કલિમતિન સવા-ઈમ બૈનના વ
તુમ ફરમાઓ અય કિતાબિયો ઐસે કલ્મેકી તરફ આઓ જો હમમેં
બૈનકુમ અલ્લા નઅ-બુ-દ ઈલ્લલ્લા-હ વ લા નુશરિ-ક બિહી શૈઅંવ-વ લા
તુમમેં યકસાં હૈ (૧૧૯) યે કે ઈબાદત ન કરેં મગર ખુદાકી ઔર ઉસકા શરીક કિસીકો ન કરેં (૧૨૦) ઔર
યત્તખિ-ઝ બઅ-દુના બઅ-દન અર-બાબમ મિન દૂનિલ્લાહ ط ફ ઈન તવલ્લૌ
હમમેં કોઈ એક-દૂસરેકોં રબ ન બનાલે અલ્લાહકે સિવા (૧૨૧) ફિર અગર વોહ ન માનેં તો કેહ દો

મુફલિસ થા, મજબૂર થા, નિકમ્મા થા. હમને તેરી ખબરગીરી કી યા ઔર તરહ દબાવ દે યેહ મમનુ ફરમાયા ગયા (૫૫૨) યાની અગર સાઈલકો કુછ ન દીયા જાય તો ઉસસે અચ્છી બાત કેહના ઔર ખુશ ખલકી કે સાથ જવાબ દેના જો ઉસ્કો ના ગવાર ન ગુઝરે ઔર અગર વોહ સવાલમેં ઈસરાર કરે યા ઝબાન દરાઝિ કરે તો ઉસસે દરગુઝર કરના (૫૫૩) આર દીલાકર યા એહસાન જતાકર યા ઔર કોઈ તકલીફ પહોંચા કર (૫૫૪) યાની જીસ તરહ મુનાફિક કો રઝાએ ઈલાહી મકસુદ નહીં હોતી વોહ અપના માલ રીયાકારી કે લીયે ખર્ચ કરકે ઝાએ કર દેતા હૈ ઈસ તરહતુમ એહસાન જતાકર ઔર ઈઝાદેકર અપને. સદકાતકા અજ ઝાએ ન કરો (૫૫૫) યેહ મુનાફિક રીયાકાર કે અમલકી મિસાલ હૈ કે જિસ તરહ પથ્થર પર મટ્ટી નઝરઅ

فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ۝ يَٰأَهْلَ الْكِتَٰبِ
لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرَٰهِيمَ وَمَا أُنزِلَتِ التَّوْرَىٰةُ
وَالْإِنجِيلُ إِلَّا مِنۢ بَعْدِهِۦٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝
هَٰٓأَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ حَٰجَجْتُمْ فِيمَا لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ فَلِمَ
تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَ
أَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝ مَا كَانَ إِبْرَٰهِيمُ يَهُودِيًّا
وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا ۖ وَمَا
كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝ إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ
لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا ۗ
وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ۝ وَدَّت طَّآئِفَةٌ مِّنْ
أَهْلِ الْكِتَٰبِ لَوْ يُضِلُّونَكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ
أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ۝ يَٰأَهْلَ الْكِتَٰبِ لِمَ
تَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ اللَّهِ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ۝ يَٰأَهْلَ

ફ કૂલુશહદૂ બિ અન્ના મુસ્લિમૂન (૬૪)
તુમ ગવાહ રહો કે હમ મુસલમાન હૈં
યા અહ-લલ કિતાબિ લિ-મ તુહાજ-જૂ-ન
અય કિતાબવાલો ઈબ્રાહીમકે બાબમેં કયોં ઝગળતે
ફી ઈબરાહી-મ વ મા ઉન્ઝિ-લતિત્તૌરાતુ
હો તૌરેત વ ઈન્જીલ તો ન ઉતરી
વલ ઈન્જીલુ ઈલ્લા મિમ્બઅ-દિહ ◦ અ-ફ-લા
મગર ઉનકે બાદ તો કયા તુમ્હેં
તઅ-કિલૂન (૬૫) હા અન્તુમ હા-ઉલા-ઈ
અકલ નહીં (૧૨૨) સુન્તે હો યે જો તુમ હો (૧૨૩) ઉસમેં
હાજજ- તુમ ફીમા લકુમ બિહી ઈલ્મુન
ઝગળે જિસ્કા તુમ્હેં ઈલ્મ થા (૧૨૪) તો ઉસમેં (૧૨૫)
ફ લિ-મ તુહાજ-જૂ-ન ફી મા લૈ-સ લકુમ
કયોં ઝગળતે હો જિસકા તુમ્હેં ઈલ્મ

મં ૧ બિહી ઈલ્મ ◦ વલ્લાહુ યઅ-લમુ વ અન્તુમ લા તઅ-લમૂન (૬૬)
હી નહીં ઔર અલ્લાહ જાનતા હૈ ઔર તુમ નહીં જાનતે (૧૨૬)
મા કા-ન ઈબરાહીમુ યહૂદિય્યંવ-વ લા નસ્રાનિય્યંવ-વ લાકિન કા-ન
ઈબ્રાહીમ ન યહૂદી થે ઔર ન નુસ્રાની બલ્કે હર બાતિલસે
હનીફમ-મુસ્લિમા ◦ વ મા કા-ન મિનલ્મુશ્રિકીન (૬૭) ઈન્ન ઔલન્નાસિ
જુદા મુસલમાન થે ઔર મુશ્રિકોંસે ન થે (૧૨૭) બેશક સબ લોગોંસે
બિ ઈબરાહી-મ લલ્લઝીનત-તબઊહુ વ હાઝન્નબિય્યુ વલ્લઝી-ન
ઈબ્રાહીમકે ઝિયાદા હક્કદાર વોહ થે જો ઉનકે પૈરો હુએ (૧૨૮) ઔર યે નબી (૧૨૯) ઔર
આમનૂ ◦ વલ્લાહુ વલિય્યુલ મુઅ-મિનીન (૬૮) વદ-દત્તા-ઈ-ફતુમ
ઈમાન વાલે (૧૩૦) ઔર ઈમાનવાલોંકા વાલી અલ્લાહ હૈ કિતાબિયોંકા એક ગિરોહ
મિન અહ-લિલ કિતાબિ લૌ યુદિલ્લૂનકુમ ◦ વ મા યુદિલ્લૂ-ન ઈલ્લા
દિલસે ચાહતા હૈ કે કિસી તરફ તુમ્હેં ગુમરાહ કર દેં ઔર વોહ અપને હી આપકો
અન્ફુસહુમ વ મા યશઊરૂન (૬૯) યા અહલલકિતાબિ લિ-મ તક-ફુરૂ-ન
ગુમરાહ કરતે હૈં ઔર ઉન્હેં શઊર નહીં (૧૩૧) અય કિતાબિયો અલ્લાહકી આયતોંસે
બિ આયાતિલ્લાહિ વ અન્તુમ તશહદૂન (૭૦) યા અહલલ
કયોં કુફ્ર કરતે હો હાલાંકે તુમ ખુદ ગવાહ હો (૧૩૨) અય કિતાબિયો

તી હૈ લેકિન બારિશસે વોહ સબ દૂર હો જાતી હૈ. ખાલી પથ્થર રેહ જાતા હૈ. યહી હાલ મુનાફિકકે અમલકા હૈ કે દેખને વાલોંકો માલૂમ હોતા હૈ કે અમલ હૈ ઔર રોઝે કયામત વોહ તમામ અમલ બાતિલ હોંગે કયૂંકે રઝાએ ઈલાહીકે લિયે ન થે. (૫૫૬) રાહે ખુદામેં ખર્ચ કરને પર (૫૫૭) યેહ મો'મીન મુખ્લિસકે આમાલ કી એક મિસાલ હૈ કે જિસ તરહ બલંદ ખિત્તેકી બેહતર ઝમીનકા બાગ હર હાલમેં ખૂબ ફલતા હૈ ખ્વાહ બારિશ કમહો યા ઝિયાદા ઐસે હી બાઈખ્લાસ મો'મિનકા સદકા ઔર ઈનફાક ખ્વાહ કમહો યા ઝિયાદા હો અલ્લાહ તઆલા ઉસકો બઢાતા હૈ (૫૫૮) ઔર તુમ્હારી નિય્યતો ઈખ્લાસ કો જાનતા હૈ (૫૫૯) યા'ની કોઈ પસંદ ન કરેગા કયૂંકે યેહ બાત કિસી આકિલકે ગવારા કરનેકે કાબિલ નહી હૈ. (૫૬૦) અગરચે ઈસ બાગમેંભી

الْكِتٰبِ لِمَ تَلْبِسُوْنَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ
وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ وَقَالَتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْ اَهْلِ
الْكِتٰبِ اٰمِنُوْا بِالَّذِيْٓ اُنْزِلَ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَجْهَ
النَّهَارِ وَاكْفُرُوْٓا اٰخِرَهٗ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ۝ وَلَا تُؤْمِنُوْٓا
اِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِيْنَكُمْ قُلْ اِنَّ الْهُدٰى هُدَى اللّٰهِ
اَنْ يُّؤْتٰٓى اَحَدٌ مِّثْلَ مَآ اُوْتِيْتُمْ اَوْ يُحَآجُّوْكُمْ
عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ اِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ
يَّشَآءُ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ۝ يَّخْتَصُّ بِرَحْمَتِهٖ مَنْ
يَّشَآءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ۝ وَمِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ
مَنْ اِنْ تَاْمَنْهُ بِقِنْطَارٍ يُّؤَدِّهٖٓ اِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّنْ
اِنْ تَاْمَنْهُ بِدِيْنَارٍ لَّا يُؤَدِّهٖٓ اِلَيْكَ اِلَّا مَا دُمْتَ
عَلَيْهِ قَآئِمًا ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي
الْاُمِّيّٖنَ سَبِيْلٌ وَيَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ

કિતાબિ લિ-મ તલ્બિસૂનલ હક્કે
હક્કમેં બાતિલ ક્યોં મિલાતે હો (૧૩૩) ઔર હક્ક
બિલ્બાતિલિ વ તક્તુમૂનલ-હક્કે વ અન્તુમ
ક્યોં છુપાતે હો હાલાંકે તુમ્હેં ૬૦
તઅ્-લમૂન (૭૧) વ કાલત્તા ઈફતુમ મિન
ખબર હૈ ઔર કિતાબિયોંકા એક ગિરોહ
અહ-લિલ કિતાબિ આમિનૂ બિલ્લઝી ઉન્ઝિ-લ
બોલા (૧૩૪) વોહ જો ઈમાનવાલોં પર ઉતરા (૧૩૫)
અ-લલ્લઝી-ન આમનૂ વજ-હન્નહારિ વક-ફુરૂ
સુબ્હકો ઉસ પર ઈમાન લાઓ ઔર શામકો મુન્કિર હો
આખિરહૂ લ-અલ્લહુમ યર્જિઊન (૭૨) વ લા
જાઓ શાયદ વોહ ફિર જાએં (૧૩૬) ઔર યકીન
તુઅમિનૂ ઈલ્લા લિમન તબિ-અ દીનકુમ ꕯ કુલ
ન લાઓ મગર ઉસકા જો તુમ્હારે દીનકા પૈરવ હૈ તુમ

ઈન્નલ હુદા હુદલ્લાહિ ꕯ અંય્યુઅતા અ-હદુમ-મિસ્લ મા ઊતીતુમ ઔ મં ૧
ફરમા દો કે અલ્લાહ હી કી હિદાયત હિદાયત હૈ (૧૩૭) (યકીન કાહે કા ન લાઓ) ઉસકા કે કિસીકો મિલે (૧૩૮) જૈસા
યુહાજ-જૂકુમ ઈન્દ રબ્બિકુમ ꕯ કુલ ઈન્નલ ફદ્-લ બિ યદિલ્લાહ ઢ યુઅ-તીહિ
તુમ્હેં મિલા યા કોઈ તુમ પર હુજ્જત લા સકે તુમ્હારે રબ કે પાસ (૧૩૯) તુમ ફરમા દો કે ફઝલ તો અલ્લાહ હી કે
મંય્યશાઅ ꕯ વલ્લાહુ વાસિઉન અલીમ (૭૩) યખ્તસ્સુ બિ રહ-મતિહી
હાથ હૈ જિસે ચાહે દે ઔર અલ્લાહ વુસ્અતવાલા ઈલ્મવાલા હૈ અપની રેહમતસે (૧૪૦) ખાસ
મંય્યશાઅ ꕯ વલ્લાહુ ઝુલ્ફદ્-લિલ અઝીમ (૭૪) વ મિન અહ-લિલ
કરતા હૈ જિસે ચાહે (૧૪૧) ઔર અલ્લાહ બળે ફઝલવાલા હૈ ઔર કિતાબિયોંમેં કોઈ
કિતાબિ મન ઈન તઅ-મન્હુ બિ કિન્તા રિંય્યુઅદ-દિહી ઈલૈક ઢ વ મિન્હુમ
વોહ હય કે અગર તૂ ઉસકે પાસ એક ઢેર અમાનત રખે તો વોહ તુઝે અદા કર દેગા (૧૪૨) ઔર ઉનમેં
મન ઈન તઅ- મન્હુ બિ દીનારિલ્લા યુઅદ-દિહી ઈલૈ-ક ઈલ્લા મા દુમ-ત
કોઈ વોહ હૈ કે અગર એક અશરફી ઉસકે પાસ અમાનત રખે તો વોહ તુઝે ફેરકર ન દેગા
અલૈહિ કા-ઈમા ꕯ ઝાલિ-ક બિ અન્નહુમ કાલૂ લૈ-સ અલૈના ફિલ
મગર જબ તક તૂ ઉસકે સર પર ખળા રહે (૧૪૩) યે ઈસલિયે કે વોહ કહતે હૈં કે અનપળ્હોં (૧૪૪) કે
ઉમ્મિય્યી-ન સબીલ ઢ વ યકૂલૂ-ન અ-લલ્લાહિલ કઝિ-બ વ હુમ
મુઆમલે મેં હમ પર કોઈ મુવાખેઝા નહીં ઔર અલ્લાહ પર જાન-બૂઝકર

કિસ્મ કિસ્મકે દરખ્તહોં મગર ખજૂર ઔર અંગૂરકા ઝિક ઈસલિયે કિયા કે યેહ નફીસ મેવે હૈં (૫૬૧) યાની વોહ બાગ ફરહત અંગેઝ વ દિલકશ ભી હૈ ઔર નાફેઅ ઔર ઉમદા જાએદાદ ભી (૫૬૨) જો હાજતકા વકત હોતા હૈ ઔર આદમી કસબે મઆશ કે કાબિલ નહીં રેહતા (૫૬૩) જો કમાનેકે કાબિલ નહીં ઔર ઉનકી પરવરિશકી હાજત હૈ ગર્ઝ વકત નિહાયત શિદતે હાજતકા હૈ ઔર દારો મદારસિર્ફ બાગ ઔર બાગ ભી નિહાયત ઉમદા હૈ (૫૬૪) વોહ બાગતો ઉસ વકત ઉસકે રંજોગમ ઔર હસરતો યાસકી કયા ઈનતેહા હૈ યહી હાલ ઉસકા હૈ જિસને આમાલે હસનહ તો કિયે હોં મગર રઝાએ ઈલાહીકે લિયે નહીં બલ્કે રિયાકે ગર્ઝ સે વોહ ઈસ ગુમાનમેં હોકે મેરે પાસ નેકિયોંકા ઝખીરા હૈ મગર જબ શિદતે હાજત કા વકત યાની કયામતકા દિન આએ

يَعْلَمُونَ ۝ بَلٰى مَنْ أَوْفٰى بِعَهْدِهٖ وَاتَّقٰى فَإِنَّ اللّٰهَ
يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللّٰهِ
وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولٰٓئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي
الْاٰخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ ۪ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ وَإِنَّ
مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوُونَ أَلْسِنَتَهُمْ بِالْكِتٰبِ لِتَحْسَبُوهُ
مِنَ الْكِتٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتٰبِ ۚ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ
عِنْدِ اللّٰهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۚ وَيَقُولُونَ عَلَى اللّٰهِ
الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۝ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ
اللّٰهُ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ
كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ كُونُوا رَبَّانِيِّينَ
بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتٰبَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ۝
وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلٰٓئِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا ۗ

યઅ્-લમૂન (૭૫) બલા મન ઔફા બિ
ઝૂટ બાંધતે હૈં (૧૪૫) હાં કર્યૂ નહીં જિસને અપના
અ્હ-દિહી વત્તકા ફ-ઈન્નલ્લા-હ યુહિબ્બુલ
અહદ પૂરા કિયા ઔર પરહેઝગારી કી બેશક પરહેઝગાર
મુત્તકીન (૭૬) ઈન્નલ્લઝી-ન યશતરૂ-ન બિ
અલ્લાહકો ખુશ આતે હૈં વોહ જો અલ્લાહકે અહદ ઔર
અ્હ-દિલ્લાહિ વ ઐમાનિહિમ સ-મ-નન
અપની કસમોંકે બદલે ઝલીલ દામ લેતે હૈં (૧૪૬)
કલીલન ઉલૉ-ઈ-ક લા ખ઼લાક લહુમ ફિલ
હિસ્સા
આખેરતમેં ઉનકા કુછ
આખ઼િરતિ વ લા યુકલ્લિમુ હુમુલ્લાહુ વ
નહીં ઔર અલ્લાહ ન ઉનસે બાત કરે
લા યન્ઝુરુ ઈલૈહિમ યૌમલ ક઼િયામતિ વ
ન ઉનકી તરફ નઝર ફરમાએ કયામતકે દિન ઔર

મં ૧ લા યુઝક્કીહિમ ࢝ વ લહુમ અ઼ઝ઼ાબુન અલીમ (૭૭) વ ઈન્ન મિન્હુમ લ
ન ઉન્હેં પાક કરે ઔર ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ (૧૪૭) ઔર ઉનમેં કુછ વોહ હૈં
ફરીક઼ંય્યલ્વૂ-ન અલ સિ-ન-ત-હુમ બિલ કિતાબિ લિ તહ઼-સબૂહુ મિનલ
જો ઝબાન ફેરકર કિતાબમેં મેલ કરતે હૈં કે તુમ સમઝો યે ભી કિતાબમેં હૈ ઔર
કિતાબિ વ મા હુ-વ મિનલ્કિતાબ઼િ વ યકૂલૂ-ન હુ-વ મિન ઈ઼ન્દિલ્લાહિ વ મા હુ-વ
કિતાબમેં નહીં ઔર વોહ કેહતે હૈં યે અલ્લાહકે પાસસે હૈ ઔર વોહ અલ્લાહકે પાસસે નહીં
મિન ઈ઼ન્દિલ્લાહ ࢞ વ યકૂલૂ-ન અ઼લલ્લાહિલ કઝ઼િ-બ વ હુમ યઅ્-લમૂન (૭૮)
ઔર અલ્લાહ પર વોહ દીદહ-વ દાનિસ્તા ઝૂટ બાંધતે હૈં (૧૪૮)
મા કા-ન લિ બ-શરિન અંય્યુઅ-તિયહુલ્લાહુલ કિતા-બ વલ હુક-મ વન્નુબુવ્વ-ત
કિસી આદમીકા યે હકક નહીં કે અલ્લાહ ઉસે કિતાબ ઔર હુકમ વ પયંગમ્બરી દે (૧૪૯)
સુમ્મ યકૂ-લ લિન્નાસિ કૂનૂ ઈ઼બાદલ્લી મિન દૂનિલ્લાહિ વ લાકિન કૂનૂ
ફિર વોહ લોગોંસે કહે કે અલ્લાહકો છોડકર મેરે બન્દે હો જાવ (૧૫૦) હાં યે કહેગા કે
રબ્બાનિય્યી-ન બિમા કુન્તુમ તુઅ઼લ્લિમૂનલ કિતા-બ વ બિમા કુન્તુમ તદરુસૂન ࢝
અલ્લાહવાલે (૧૫૧) હો જાઓ ઈસ સબબસે કે તુમ કિતાબ સિખાતે હો ઔર ઉસસે કે તુમ દર્સ કરતે હો (૧૫૨)
(૭૯) વ લા યઅ-મુ-રકુમ અન તત્તખ઼િઝ઼ુલ મલૉ-ઈ-ક-ત વન્નબિય્યી-ન અરબાબા ࢞
ઔર ન તુમ્હેં યે હુકમ દેગા (૧૫૩) કે ફરિશ્તોં ઔર પયગમ્બરોંકો ખુદા ઠેહરા લો

તો અલ્લાહ તઆલા ઉન આ'માલકો નામકબૂલ કર દે ઉસ વકત ઉસકો કિતના રંજ ઔર કિતની હસરત હોગી. એક રોઝ હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહો અન્હુને સહાબા કિરામસે ફરમાયા કેઆપ કે ઈલ્મમેં યેહ આયત કિસ બાબમેં નાઝિલ હુઈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુને ફરમાયા યેહ મિસાલ હૈ એક દૌલત મંદ શખ્સકે લિયે જો નેક અમલ કરતા હો ફિર શયતાન કે ઈગવાસે ગુમરાહ હોકર અપની તમામ નેકિયોં કો ઝાએ કરદે (મુદારીક વ ખાઝિન) (૫૬૫) ઔર સમઝો કે દુનિયા ફાની ઔર આકેબત આની હૈ (૫૬૬) મસ્અલા : ઈસસે કસબકી ઈબાહત ઔર અમવાલે તિજારતમેં ઝકાત સાબિત હોતી હૈ (ખાઝિન વ મુદારિક) યેહ ભી હો સકતા હૈ કે આયત સદકાતે નાફેલહ વ ફરીઝહ દોનોંકો આમ હો (તફસીરે અહમદી) (૫૬૭) ખ્વાહ

أَيَأْمُرُكُم بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ۝ وَإِذْ
أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُم مِّن كِتَابٍ
وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ
لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنصُرُنَّهُ ۚ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ
عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ إِصْرِي ۖ قَالُوا أَقْرَرْنَا ۚ قَالَ فَاشْهَدُوا
وَأَنَا مَعَكُم مِّنَ الشَّاهِدِينَ ۝ فَمَن تَوَلَّىٰ بَعْدَ
ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۝ أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ
يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ۝ قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ
وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ
وَعِيسَىٰ وَالنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ
أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ۝ وَمَن يَبْتَغِ

અ યઅ-મુરુકુમ બિલ્કુફ-રિ બઅ્-દ ઈઝ ૬
કયા તુમ્હેં કુફ્કા હુકમ દેગા બાદ ઈસકે કે તુમ
અન્તુમ મુસ્લિમૂન ૯ (૮૦) વ ઈઝ
મુસલમાન હો લિયે (૧૫૪) ઔર યાદ કરો
અ-ખ-ઝલ્લાહુ મીસાકન્નબિય્યી-ન લમા
જબ અલ્લાહને પૈગમ્બરોંસે ઉનકા અહદ લિયા (૧૫૫)
આતૈતુકુમ મિન કિતાબિંવ-વ હિક-મતિન
જો મૈં તુમકો કિતાબ ઔર હિકમત દૂં ફિર તશરીફ લાએ
સુમ્મ જાઅ-અકુમ રસૂલુમ મુસદ- દિકુલ્લિમા
તુમ્હારે પાસ વોહ રસૂલ (૧૫૬) કે તુમ્હારી કિતાબોંકી
મ-અકુમ લ-તુઅ-મિનુન્ન બિહી વ લ
તસ્દીક ફરમાએ (૧૫૭) તો તુમ ઝરૂર ઝરૂર ઉસ પર ઈમાન લાના
તન્સુરુન્નહ ط કા-લ અ અકરર્તુમ વ
ઔર ઝરૂર ઝરૂર ઉસકી મદદ કરના- ફરમાયા કયોં

અ-ખઝતુમ અલા ઝાલિકુમ ઈસરી ط કાલૂ અક-રર્ના ط કા-લ ફશહદૂ વ-અ-ન મં ૧
તુમને ઈકરાર કિયા ઔર ઉસ પર મેરા ભારી ઝિમ્મા લિયા સબને અર્ઝ કી હમને ઈકરાર કિયા ફરમાયા તો એક-
મ-અકુમ મિનશ્શાહિદીન (૮૧) ફ મન તવલ્લા બઅ્-દ ઝાલિ-ક ફ ઉલા-ઈ-ક
દૂસરે પર ગવાહ હો જાવ ઔર મૈં આપ તુમ્હારે સાથ ગવાહોંમેં હૂં તો જો કોઈ ઉસકે (૧૫૮) બાદ ફિરે(૧૫૯) તો
હુમુલ ફાસિકૂન (૮૨) અ-ફ-ગૈ-ર દીનિલ્લાહિ યબ્ગૂ-ન વ લહૂ અસ્લ-મ
વહી લોગ ફાસિક હૈં (૧૬૦) તો કયા અલ્લાહકે દીનકે સિવા ઔર દીન ચાહતે હૈં (૧૬૧) ઔર ઉસીકે હુઝૂર
મન ફિસ્સમાવાતિ વલ અર્દિ તૌઅંવ-વ કર-હંવ-વ ઈલેહિ યુર્જઊન (૮૩)
ગરદન રખે હૈં જો કોઈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હૈં (૧૬૨) ખુશીસે (૧૬૩) ઔર મજબૂરીસે (૧૬૪) ઔર ઉસીકી તરફ
કુલ આમન્ના બિલ્લાહિ વ મા ઉન્ઝિ-લ અલૈના વ મા ઉન્ઝિ-લ અલા
ફિરેંગે યૂં કહો કે હમ ઈમાન લાએ અલ્લાહ પર ઔર ઉસ પર જો હમારી તરફ ઉતરા ઔર જો ઉતરા
ઈબરાહી-મ વ ઈસ્માઈ-લ વ ઈસ્હા-ક વ યઅ-કૂબ વલ અસ્બાતિ વ
ઈબ્રાહીમ ઔર ઈસ્માઈલ ઔર ઈસ્હાક ઔર યાકૂબ ઔર ઉનકે બેટોં પર
મા ઊતિ-ય મૂસા વ ઈસા વન્નબિય્યૂ-ન મિર્રબ્બિહિમ ص લા નુફર્રિકુ બૈ-ન
ઔર જો કુછ મિલા મૂસા ઔર ઈસા ઔર અમ્બિયાકો ઉનકે રબસે હમ
અ-હદિમ-મિન્હુમ ز વ નહનુ લહૂ મુસ્લિમૂન (૮૪) વ મંય્યબ્તગિ
ઉનમેં કિસી પર ઈમાનમેં ફર્ક નહીં કરતે (૧૬૫) ઔર હમ ઉસી કે હુઝૂર ગરદન ઝુકાએ હૈં ઔર જો ઈસ્લામકે

વોહ ગલ્લેહોં યા ફલ યા મઆદિન (ખઝાને) વગૈરહ (૫૬૮) શાને નુઝૂલ : બાઝ લોગ ખરાબ માલ સદકેમેં દેતે થે ઉનકે હકમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ મસ્અલા : મુસદ્દિક યાની સદકહ વુસૂલ કરનેવાલેકો ચાહિયેકે વોહ મોતવસ્સિત માલ લે ન બિલકુલ ખરાબ ન સબસે આલા (૫૬૯) કે અગર ખર્ચ કરોગે સદકહ દોગે તો નાદાર હો જાઓગે (૫૭૦) યાની બુખ્લ કા ઔર ઝકાતો સદકહ ન દેનેકા ઈસ આયતમેં યેહ લતીફા હૈ કે શયતાન કિસી તરહ બુખ્લકી ખૂબી ઝહન નશીન નહીં કર સકતા. ઈસલિયે વોહ યહી કરતા હૈ કે ખર્ચ કરનેસે નાદારીકા અંદેશહ દિલાકર રોકે આજકલ જો લોગ ખયરાતકો રોકને પર મુસિર હૈં વોહ ભી ઈસી હીલેસે કામ લેતે હૈં (૫૭૧) સદકહ દેને પર ઔર ખર્ચ કરને પર (૫૭૨) હિકમતસે યા કુર્આનો હદીસ વ ફિકહ કા ઈલ્મ

غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِيْنًا فَلَنْ يُّقْبَلَ مِنْهُ ۚ وَهُوَ فِي
الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ۝ كَيْفَ يَهْدِي اللّٰهُ قَوْمًا
كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ وَشَهِدُوْٓا اَنَّ الرَّسُوْلَ حَقٌّ وَّ
جَآءَهُمُ الْبَيِّنٰتُ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝
اُولٰۗىِٕكَ جَزَاۗؤُھُمْ اَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللّٰهِ وَالْمَلٰۗىِٕكَةِ
وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ۝ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ
الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ۝ اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْۢ
بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْا ۣ فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ اِنَّ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ ثُمَّ ازْدَادُوْا كُفْرًا لَّنْ
تُقْبَلَ تَوْبَتُھُمْ ۚ وَاُولٰۗىِٕكَ ھُمُ الضَّاۗلُّوْنَ ۝ اِنَّ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَمَاتُوْا وَھُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يُّقْبَلَ مِنْ
اَحَدِھِمْ مِّلْءُ الْاَرْضِ ذَھَبًا وَّلَوِ افْتَدٰى بِهٖ ۭ
اُولٰۗىِٕكَ لَھُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ وَّمَا لَھُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ۝

ગૈરલ ઈસ્લામિ દીનન ફ લંય્યુક-બ-લ મિન્હુ ج વ
સિવા કોઈ દીન ચાહેગા વોહ હરગિઝ ઉસસે
હુ-વ ફિલ આખિરતિ મિનલ ખાસિરીન (૮૫)
કુબૂલ ન કિયા જાએગા ઔર વોહ આખેરતમેં ઝિયાંકારોંસે હૈ
કૈ-ફ યહ-દિલ્લાહુ કૌમન ક-ફરૂ બઅ્-દ
કયોં કર અલ્લાહ ઐસી કૌમકી હિદાયત ચાહે
ઈમાનિહિમ વ શહિદૂ અન્નર્રસૂ-લ હક્કુંવ-વ
જો ઈમાન લાકર કાફિર હો ગએ (૧૬૬) ઔર ગવાહી દે ચુકે થે
જા-અ હુમુલ-બય્યિનાત ط વલ્લાહુ લા યહ-દિલ
કે રસૂલ (૧૬૭) સચ્ચા હૈ ઔર ઉન્હેં ખુલી નિશાનિયાં આ ચુકી થી (૧૬૮)
કૌમઝ-ઝાલિમીન (૮૬) ઉલા-ઈ-ક જઝાઉ-હુમ
ઔર અલ્લાહ ઝાલિમોંકો હિદાયત નહીં કરતા ઉનકા બદલા યે હૈ કે
અન્ન અલૈહિમ લઅ્-ન-તલ્લાહિ વલ
ઉન પર લઅનત હૈ અલ્લાહ ઔર ફરિશ્તોં ઔર

મં ૧ મલા-ઈકતિ વન્નાસિ અજ-મઈન ۙ (૮૭) ખાલિદી-ન ફીહા ج લા યુખફ-ફફુ
આદમિયોંકી સબકી હમેશા ઉસમેં રહેં ન ઉન પરસે
અન્હુમુલ અઝાબુ વ લા હુમ યુન્ઝરૂન ۙ (૮૮) ઈલ્લલ્લઝી-ન તાબૂ મિમ્બઅ્દિ
અઝાબ હલ્કા હો ઔર ન ઉન્હેં મોહલત દી જાએ મગર જિન્હોંને ઉસકે બાદ તૌબા કી (૧૬૯)
ઝાલિ-ક વ અસ્લહૂ قف ફ ઈન્નલ્લા-હ ગફૂરુર્રહીમ (૮૯) ઈન્નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
ઔર આપા સંભાલા તો ઝરૂર અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ બેશક વોહ જો ઈમાન
બઅ્-દ ઈમાનિહિમ સુમ્મઝ-દાદૂ કુફ-રલ્લન તુક-બ-લ તૌબતુહુમ ج વ
લાકર કાફિર હુએ ઔર કુફ્રમેં બઢે (૧૭૦) ઉનકી તૌબા હરગિઝ કુબૂલ ન હોગી (૧૭૧) ઔર
ઉલા-ઈ-ક હુમુદ-દ્દાલ્લૂન (૯૦) ઈન્નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ વ માતૂ વ
વહી હૈં બેહકે હુએ વોહ જો કાફિર હુએ ઔર કાફિર હી મરે ઉનમેં
હુમ કુફ-ફારુન ફ-લંય્યુક-બ-લ મિન અ-હદિહિમ મિલ-ઉલ-અર્દિ
કિસીસે ઝમીનભર સોના હરગિઝ કુબૂલ ન કિયા જાએગા અગરચે
ઝ-હ-બંવ-વ લવિફ-તદા બિહ ط ઉલા-ઈ-ક લહુમ અઝાબુન અલીમુંવ-વ મા
અપની ખુલાસીકો દે ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ ઔર ઉનકા

૦ લહુમ મિન્નાસિરીન ○ (૯૧)
કોઈ યાર નહીં

મુરાદ હૈ યા તકવા યા નુબુવ્વત (મુદારિક વ ખાઝિન) (૫૭૩) નેકીમેં ખ્વાહ બદીમેં (૫૭૪) તાઅતકી યા ગુનાહકી નઝર ઉર્ફમેં હદિયહ ઔર પેશકશ કો કેહતે હૈં ઔર શર્અમેં નઝર ઈબાદત ઔર કુર્બતે મકસૂદ હૈ. ઈસીલિયે અગર કિસીને ગુનાહ કરનેકી નઝરકી તો વોહ સહી નહીં હુઈ નઝર ખાસ અલ્લાહ તઆલા કે લિયે હોતી હૈ ઔર યેહ જાઈઝ હૈ કે અલ્લાહકે લિયે નઝર કરે ઔર કિસી વલી કેઅ સ્તાનેકે ફુકરાકો નઝરકે સર્ફકા મેહલ મુકર્રર કરે મસલન કિસીને યેહ કહા યા રબ મૈંને નઝર માની કે અગર તૂ મેરા ફલાં મકસદ પૂરા કર દે યા ફલાં બીમારકો તંદુરસ્ત કરદે તો મેં ફલાં વલીકે આસ્તાને કે ફુકરા કો ખાના ખિલા દું યા વહાંકે ખુદામ કો રૂપિયા પૈસા દૂંયા ઉનકી મસ્જિદ કે લિયે તેલ યા બોરિયા હાઝિર કરૂં તો યેહ નઝર જાઈઝ હૈ (રદુલ

મુખ્તાર) (૫૭૫) વોહ તુમ્હેં ઉસકા બદલા દેગા (૫૭૬) સદકહ ખ્વાહ ફર્ઝ હો યા નફલ જબ ઇખ્લાસ સે અલ્લાહકે લિયે દિયા જાએ ઔર રિયાસેં પાક હો તો ખ્વાહ ઝાહિર કરકે દે યા છુપાકર દોનોં બેહતર હૈં મસ્અલા : લેકિન સદકહ ફર્ઝકા ઝાહિર કરકે દેના અફઝલ હૈ ઔર નફલકા છુપાકર. મસ્અલા : ઔર અગર નફલ સદકહ દેનેવાલા દૂસરોંકો ખયરાતકી તરગીબ દેનેકે લિયે ઝાહિર કરકે દે તો યેહ ઇઝહારભી અફઝલ હૈ (મુદારિક) (૫૭૭) આપ બશીરો નઝીર વ દાઇ બનાકર ભેજે ગએ હૈં આપકા ફર્ઝ દઅવત પર તમામ હો જાતા હૈ ઇસસે ઝિયાદા જોહદ (કોશિશ) આપ પર લાઝિમ નહી. શાને નુઝૂલ : કબ્લ ઇસ્લામ મુસલમાનોંકી યહૂદસે રિશ્તેદારીયાં થી ઇસ વજહસે વોહ ઇનકે સાથ સુલૂક કિયા કરતે થે. મુસલમાન હોનેકે બાદ ઉન્હેં યહૂદ કે સાથ સુલૂક કરના નાગવાર હોને લગા ઔર ઉન્હોંને ઇસ લિયે હાથ રોકના ચાહા કે ઉનકે ઇસ તર્ઝે અમલસે યહૂદ ઇસ્લામકી તરફ માઇલહોં. ઇસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઇ (૫૭૮) તો દૂસરોં પર ઉસકા એહસાન ન જતાઓ (૫૭૯) યાની સદકાતે મઝકૂરા જો આયતે વમા તુન્ફેકૂમિન ખૈરિનમેં ઝિક્ર હુએ ઉનકા બેહતરીન મસરફ વોહ ફુકરાહૈં જિન્હોંને અપને નુફૂસકો જેહાદો તાઅતે ઇલાહી પર રોકા શાને નુઝૂલ : યેહ આયત એહલે સુફ્ફહકે હકમેં નાઝિલ હુઇ. ઉન હઝરાતકી તઅદાદ ચારસૌકે કરીબ થી. યેહ હિજરતકરકે મદીના તય્યબહ હાઝિર હુએ થે. ન યહાં ઉનકા મકાનથા ન કબીલા કુમ્બહ. ન ઉન હઝરાતને શાદી કી થી ઉનકે તમામ અવકાત ઇબાદતમેં સર્ફ હોતે થે. રાતમેં કુર્આને કરીમ સીખના દિનમેં જેહાદકે કામમેં રેહના. આયતમેં ઉનકે બાઝ અવસાફ કા બયાન હૈ. (૫૮૦) કયૂંકે ઉન્હેં દીની કામોંસે ઇત્ની ફુરસત નહી કે વોહ ચલ ફિરકર કસબે મઆશ કર સકેં (૫૮૧) યાની ચૂંકે વોહ કિસીસે સવાલ નહી કરતે ઇસલિયે ના વાકિફ લોગ ઉન્હેં માલદાર ખ્યાલ કરતે હૈં (૫૮૨) કે મઝાજમેં તવાઝો વ ઇન્કેસારહૈ. ચેહરોં પર ઝો'ફ કે આસાર હૈં. ભૂકસે રંગ ઝર્દપળ ગએ હૈં (૫૮૩) યાની રાહે ખુદામેં ખર્ચ કરનેકા નિહાયત શૌક રખતે હૈં ઓર હર હાલમેં ખર્ચ કરતે રેહતે હૈં શાને નુઝૂલ : યેહ આયત હઝરત અબૂ બક સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુકે હકમેં નાઝિલ હુઇ. જબકે આપને રાહે ખુદામેં ચાલીસ હઝાર દીનાર ખર્ચ કિયે થે. દસ હઝાર રાતમેં ઔર દસ હઝાર દિનમેં ઔર દસ હઝાર પોશીદા ઔર દસ હઝાર ઝાહિર. એક કૌલ યેહ હૈ કે યેહ આયત હઝરત અલી કર્રમલ્લાહો તઆલા વજહહૂકે હકમેં નાઝિલ હુઇ, જબકે આપકે પાસ ફકત ચાર દિરહમ થે ઔર કુછ ન થા. આપને ઉન ચારોંકો ખયરાત કર દિયા. એક રાતમેં એક દિનમેં એક કો પોશીદા એક ઝાહિર ફાએદહ : આયતે કરીમહમેં નફકએ લયલકો નફકહે નહાર પર ઔર નફકએ સિર્રકો નફકએ એલાનિયહ પર મુકદમ ફરમાયા. ઇસમેં ઇશારા હૈ કે છુપાકર દેના ઝાહિર કરકે દેનેસે અફઝલ હૈ (૫૮૪) ઇસ આયતમેં સૂદકી હુર્મત ઔર સૂદ ખ્વારોંકી શામત કા બયાન હૈ સૂદકો હરામ ફરમાનેમેં બહોત હિકમતેં હૈ બાઝ ઉનમેંસે યેહ હૈં કે સૂદમેં જો ઝિયાદતી લી જાતી હૈ વોહ મુઆવેઝએ માલિયહ મેં એક મિકદારે માલકા બગૈર બદલ-વ-ઇવઝકે લેના હૈ. યેહ સરીહ ના ઇન્સાફી હૈ. દોમ સૂદકા રિવાજ તિજારતોંકો ખરાબ કરતા હૈ. સૂદખ્વારકો બે મેહનત માલકા હાસિલ હોના તિજારતકી મશક્કતોં ઔર ખતરોં સે કહી ઝિયાદહ આસાન માલૂમ હોતા હૈ ઔર તિજારતોંકી કમી ઇન્સાની મુઆશેરતકો ઝરર પહોંચાતી હૈ. સોમ સૂદકે રિવાજસે બાહમી મુવદતકે સુલૂકકો નુકસાન પહોંચતા હૈ. કે જબ આદમી સૂદકા આદી હુવાતો વોહ કિસીકો કર્ઝે હસનાસે ઇમદાદ પહોંચાના ગવારા નહી કરતા. ચહારુમ સૂદસે ઇન્સાનકી તબીઅતમેં દરિન્દોંસે ઝિયાદા બે રહમી પૈદા હોતી હૈ ઔર સૂદખ્વાહ અપને મદયૂન (કરઝદાર) કી તબાહી વ બરબાદીકા ખ્વાહિશમન્દ રહતા હૈ. ઇસકે અલાવા ભી સૂદમેં ઔર બળે નુકસાન હૈં ઔર શરીઅતકી મુમાનેઅત અયને હિકમત હૈ મુસ્લિમશરીફકી હદીસમેં હૈ કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને સૂદખ્વાહ ઔર ઉસકે કાર પરદાઝ ઔર સૂદી દસ્તાવેઝકે કાતિબ ઔર ઉસકે ગવાહોં પર લા'નત કી ઔર ફરમાયા વોહ સબ ગુનાહમેં બરાબર હૈં. (૫૮૫) મા'ના યેહ હૈં કે જિસ તરહ આસેબઝદા સીધા ખળા નહી હો સકતા ગિરતા પળતા ચલતા હૈ કયામતકે રોઝ સૂદખ્વાહકા ઐસાહી હાલ હોગા કે સૂદસે ઉસકા પેટ બહોત ભારી ઔર બોઝલ હો જાએગા ઔર વોહ ઉસકે બોઝસે ગિર ગિર પળેગા. સઇદ બિન ઝુબેર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુને ફરમાયા કે યેહ અલામત ઉસ સૂદ ખ્વાહકી હૈ જો સૂદકો હલાલ જાને (૫૮૬) યાની હુર્મત નાઝિલ હોનેસે કબ્લ જો લિયા ઉસ પર મુવાખેઝહ નહી (૫૮૭) જો ચાહે અમ્ર ફરમાએ જો ચાહે મમ્નુ હરામકરે બંદે પર ઉસકી ઇતાઅત લાઝિમ હૈ (૫૮૮) મસ્અલા : જો સૂદકો હલાલ જાને વોહ કાફિર હૈ. હમેશા જહન્નમમેં રહેગા કયૂંકે હર એક હરામેં કતઇકા હલાલ જાનનેવાલા કાફિર હૈ (૫૮૯) ઔર ઉસકો બરકત સે મેહરૂમ કરતા હૈ. હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલા ઉસસે

ન સદકહ કુબૂલ કરે ન હજ ન જેહાદ ન સિલા (૫૯૦) ઉસકો ઝિયાદા કરતા હૈ ઔર ઉસમેં બરકત ફરમાતા હૈ દુનિયામેં ઔર આખેરતમેં ઉસકા અજ્રો સવાબ બઢતા હૈ. (૫૯૧) શાને નુઝૂલ : યે આયત ઉન અસ્હાબકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો સૂદકી હુરમત નાઝિલ હોનેસે કબ્લ સૂદી લેનદેન કરતે થે ઔર ઉનકી ગિરાં કદર સૂદી રકમેં દૂસરોં કે ઝિમ્મે બાકી થી ઉસમેં હુકમ દિયા ગયા કે સૂદકી હુરમત નાઝિલ હોનેકે બાદ સાબિકકા મુતાલિબાભી વાજિબુત્તર્ક હૈ ઔર પેહલા મુકર્રર કિયા હુવા સૂદભી અબ લેના જાઈઝ નહી (૫૯૨) યે વઈદો તહદીદમેં મુબાલગા વ તશદીદ હૈ. કિસકી મજાલ હૈ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલસે લડાઈકા તસવ્વુર ભી કરે ચુનાંચે ઉન અસ્હાબને અપને સૂદી મુતાલિબે છોળે ઔર યે અર્ઝ કિયા કે અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલસે લડાઈકી હમેં કયા તાબ (જુરઅત) ઔર તાઈબ હુએ (૫૯૩) ઝિયાદા લેકર (૫૯૪) રાસુલમાલ (મુદ્દલ) ઘટાકર (૫૯૫) કરઝદાર અગર તંગદસ્ત યા નાદાર હો તો ઉસકો મોહલત દેના યા કર્ઝકા જુઝ્વ (થોળા) યા કુલ (તમામ) માફ કરદેના સબબે અજરે અઝીમ હૈ. મુસ્લિમ શરીફકી હદીસ હૈ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા જિસને તંગદસ્તકો મોહલત દી યા ઉસકા કર્ઝા મુઆફ કિયા અલ્લાહ તઆલા ઉસકો અપના સાયએ રહમત અતા ફરમાએગા જિસરોઝ ઉસકે સાયેકે સિવા કોઈ સાયા ન હોગા (૫૯૬) યાની ન ઉનકી નેકિયાં ઘટાઈ જાએ ન બદિયાં બળ્હાઈ જાએ હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુસે મરવી હૈ કે યે સબસે આખિર આયત હૈ જો હુઝૂર પર નાઝિલ હુઈ, ઉસકે બાદ હુઝૂર અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઈક્કીસરોઝ દુનિયામેં તશરીફ ફરમા રહે ઔર એક કૌલમેં નવ શબં ઔર એકમેં સાત લેકિન શાબીને હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુસે યે રિવાયત કી હૈ કે સબસે આખિર આયતે રિબા નાઝિલ હુઈ (૫૯૭) ખ્વાહ વો દીને મુબી હો યા સમન. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદીયલ્લાહો અન્હુને ફરમાયા કે ઈસસે બયએ સલમ મુરાદ હૈ બેએ સલમ યે હૈ કે કિસી ચીઝકો પેશગી કીમત લેકર ફરોખ્ત કિયા જાએ ઔર મબીઅ મુશ્તરી (ખરીદનેવાલા) કો સુપુર્દ કરનેકે લિયે એક મુદત મુઅય્યન કરલી જાએ. ઈસ બૈઅકે જવાઝ કે લિલિ જિન્સ, નૌઅ, સિફત મિકદાર, મુદત, ઔર મકાને અદા ઔર મિકદારે રાસુલ માલ ઈન ચીઝોંકા માલૂમ હોના શર્ત હૈ (૫૯૮) યે લિખના મુસ્તહબ હૈ ફાયદા ઈસકા યે હૈ કે ભૂલચૂક ઔર મદયૂન (મકરૂઝ)કે ઈન્કારકા અન્દેશા નહી રેહતા (૫૯૯) અપની તરફસે કોઈ કમી બેશી ન કરે ન ફરીકૈનમેંસે કિસી કી રૂ રિઆયત (૬૦૦) હાસિલે માના યે કે કોઈ કાતિબ લિખને સે મના ન કરે જૈસે અલ્લાહ તઆલાને ઉસકો વસીકાનવીસીકા ઈલ્મ દિયા બેતગય્યુરો તબદીલ દયાનતો અમાનતકે સાથ લિખ્ખે યે કિતાબત એક કૌલ પર ફર્ઝે કિફાયા હૈ ઔર એક કોલ પર ફર્ઝે એન બશરતે ફરાગ કાતિબ જિસ સૂરતમેં ઉસકે સિવા ઔર ન પાયા જાએ ઔર એક કૌલ પર મુસ્તહબ. કયૂંકે ઉસમેં મુસલમાનકી હાજત બરઆરી નેઅમતે ઈલ્મકા શુક હૈ ઔર એક કૌલ યે હૈ કે પેહલે યે કિતાબત ફર્ઝ થી ફિર લા યુદાર્ર કાતિબુનસે મનસૂખ હુઈ (૬૦૧) યાની અગર મદયુન મઝનૂન વ નાકિસુલ અકલ યા બચ્ચા યા શૈખ ફાની હો યા ગૂંગા હોને યા ઝુબાન ન જાનનેકી વજહસે અપને મુદઆ કા બયાન ન કર સકતા હો (૬૦૨) ગવાહકે લિયે હુર્રિયત (આઝાદ) વ બુલૂગ મએઈસ્લામ શર્ત હૈ, કુફફારકી ગવાહી સિર્ફ કુફફાર પર મકબૂલ હૈ. (૬૦૩) મસ્અલા : તન્હા ઔરતોંકી શહાદત જાઈઝ ન હી ખ્વાહ વો ચાર કયૂં ન હોં મગર જિન ઉમૂર પર મર્દ મુત્તલઅ નહી હો સકતે જૈસેકે બચ્ચા જનના, બાકેરા હોના ઔર નિસાઈ ઉયૂબ ઉસમેં એક ઔરતકી શહાદતભી મકબૂલ હૈ મસ્અલા : હુદૂદો કિસાસમેં ઔરતોંકી શહાદત બિલકુલ મોઅતબર નહી સિર્ફ મરદોં કી શહાદત ઝુરૂરી હૈ ઉસકે સિવા ઔર મુઆમલાતમેં એક મર્દ ઔર દો ઔરતોંકી શહાદતભી મકબૂલ હૈ (મુદારિક વ અહમદી) (૬૦૪) જિનકા આદિલ હોના તુમ્હેં મા'લૂમ હો ઔર જિનકે સાલેહ હોને પર તુમ એતમાદ રખતે હો (૬૦૫) મસ્અલા : ઈસ આયતસે માલૂમ હુવાકે અદાએ શહાદત ફર્ઝ હૈ જબ મુદઈ ગવાહોંકો તલબ કરે તો ઉન્હેં ગવાહી કા છુપાના જાઈઝ નહી યે હુકમ હુદૂદકે સિવા ઔર ઉમૂરમેં હૈ લેકિન હુદૂદમેં ગવાહ કો ઈઝહારો ઈખફાકા ઈખ્તિયાર હૈ બલ્કે ઈખ્ફા અફઝલ હૈ. હદીસશરીફમેં હૈ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા જો મુસલમાનકી પરદાપોશી કરે અલ્લાહ તબારક વ તઆલા દુનિયા વ આખેરતમેં ઉસકી સત્તારી કરેગા લેકિન ચોરીમેં માલ લેને કી શહાદત દેના વાજીબ હૈ તાકે જિસકા માલ ચોરી હો ગયા હૈ ઉસકા હક તલ્ફ ન હો. ગવાહ ઈત્ની એહતેયાત કર સકતા હૈ કે ચોરીકા લફઝ ન કહે ગવાહીમેં યે કેહને પર ઈકતેફા કરે કે યે માલ ફલાં શખ્સને લિયા (૬૦૬) ચૂંકે ઈસ સૂરતમેં લેનદેન હોકર મામલા ખત્મ હો ગયા ઔર કોઈ અન્દેશા બાકી ન રહા નીઝ ઐસી તિજારત વ ખરીદો ફરોખ્ત બકસરત જારી રેહતી હૈ. ઈસમેં કિતાબત વ ઈશ્હાદકી પાબંદી શાક-વ-ગરાં હોગી (૬૦૭) યે મુસ્તહબ હૈ કયૂંકે ઈસમેં

એહતિયાત હૈ (૬૦૮) યુદાર્રમે દો એહતેમાલ હૈં મજહૂલ મારૂફ હોનેકે કિરઅત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમા અવ્વલકી ઔર કિરઅત ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો સાનીકી મોઅય્યિદ હૈ. પેહલી તકદીર પર માના યે હૈ કે એહલે મુઆમલા કાતિબોં ઔર ગવાહોં કો ઝરર ન પહોંચાએ ઈસ તરહ કે વો અગર અપની ઝરૂરતોંમેં મશગૂલ હોં તો ઉન્હેં મજબૂર કરેં ઔર ઉનકે કામ છુળાએં યા હક્કે કિતાબત ન દેં યા ગવાહકો સફરેખર્ચ ન દેં અગર વો દૂસરે શહર સે આયા હો દૂસરી તકદીર પર માના યે હૈં કે કાતિબો શાહિદ એહલે મુઆમલાકો ઝરર ન પહોંચાએં ઈસતરહ કે બાવજૂદ ફુરસતો ફરાગતકે ન આએં યા કિતાબત મેં તહરીકો તબદીલ ઝિયાદતી વ કમી કરેં (૬૦૯) ઔર કર્ઝ કી ઝરૂરત પેશ આએ (૬૧૦) ઔર વસીકહ વ દસ્તાવેઝકી તહરીરકા મૌકા ન મિલે તો ઈત્મીનાનકે લિયે (૬૧૧) યાની કોઈ ચીઝ દાઈનકે કબ્ઝેમેં ગીરવીકે તૌર પર દે દો મસ્અલા : યેહ મુસ્તહબ હૈ ઔર હાલતે સફરમેં રેહન આયતસે સાબિત હુવા ઔર ગૈરે સફર કી હાલતમેં હદીસસે સાબિત હૈ ચુનાન્ચે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને મદીના તય્યબહ મેં અપની ઝિરહ મુબારક યહૂદીકે પાસ ગીરો રખકર બીસ સાઅ જવ લિયે મસ્અલા : ઈસ આયતસે રેહનકા જવાઝ ઔર કબ્ઝેકા શર્ત હોના સાબિત હૈ. (૬૧૨) યાની મદયૂન જિસકો દાઈનને અમીન સમઝા થા (૬૧૩) ઈસ અમાનતસે દેન મુરાદ હૈ (૬૧૪) કયૂંકે ઈસમેં સાહિબે હક કે હક કા ઈબ્તાલહૈ યેહ ખિતાબ ગવાહોંકો હૈ કે વોહ જબ શહાદતકી ઈકામતો અદાકે લિયે તલબ કિયે જાએં તો હકકો ન છુપાએં ઔર એક કૌલ યે હૈ કે યેહ ખિતાબ મદયૂનોંકો હૈ કે વોહ અપને નફસ પર શહાદત દેનેમેં તઅમ્મુલ ન કરે (૬૧૫) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાસે એક હદીસ મર્વીહૈ કે કબીરા ગુનાહોંમેં સબસે બળા ગુનાહ અલ્લાહકે સાથ શરીક કરના ઔર ઝૂટી ગવાહી દેના ઔર ગવાહીકો છુપાના હૈ (૬૧૬) બદી (૬૧૭) ઈન્સાનકે દિલમેં દો તરહકે ખયાલાત આતે હૈં. એક બતૌરે વસ્વસેકે ઉનસે દિલકા ખાલી કરના ઈન્સાનકી મુકદેરતમેં નહી લેકિન વોહ ઈનકો બુરા જાનતા હૈ ઔર અમલમેં લાનેકા ઈરાદા નહી કરતા ઉન્કો હદીસે નફસ ઔર વસ્વસહ કેહતે હૈં ઈસ પર મુવાખેઝહ નહી. બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસ હૈ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે મેરી ઉમ્મતકે દિલોંમેં જો વસ્વસે ગુઝરતે હૈં અલ્લાહ તઆલા ઉનસે તજાવુઝ ફરમાતા હૈ જબ તકકે વોહ ઉન્હેં અમલમેં ન લાએ યા ઉનકે સાથ કલામ ન કરે. યેહ વસ્વસે ઈસ આયતમેં દાખિલ નહી. દૂસરે વોહ ખયાલાત જિનકો ઈન્સાન અપને દિલમેં જગ દેતા હૈ ઔર ઉનકો અમલમેં લાનેકા કસ્દો ઈરાદા કરતા હૈ ઉન પર મુવાખેઝહ હોગા ઔર ઉન્હીકા બયાન ઈસ આયતમેં હૈ મસ્અલા : કુફ્રકા અઝ્મ કરના કુફ્ર હૈ ઔર ગુનાહકા અઝ્મ કરકે અગર આદમી ઈસ પર સાબિત રહે ઔર ઉસકા કસ્દો ઈરાદા રખ્ખે લેકિન ઉસ ગુનાહકો અમલમેં લાનેકે અસ્બાબ ઉસકો બહમ ન પહોંચે ઔર મજબૂરન વોહ ઈસકો નકરસકે તો જમ્હુર કે નઝદીક ઉસસે મુઆએઝહ કિયા જાએગા. શેખ અબૂ મનસૂર માતુરીદી ઔર શમ્સુલ અઈમ્મહ હલ્વાઈ ઈસી તરફ ગએ હૈં ઔર ઉનકી દલીલ આયએ ઈન્નલ્લઝીન યુહિબ્બુન અન તશીઉલ ફાહિશહ ઔર હદીસ હઝરતે આઈશહ હૈ જિસ્કા મઝમૂન યેહ હૈ કે બન્દા જિસ ગુનાહકા કસ્દ કરતા હૈ અગર વોહ અમલમેં ન આએ જબ ભી ઉસ પર ઈતાબ કિયા જાતા હૈ મસ્અલા : અગર બંદેને કીસી ગુનાહકા ઈરાદા કિયા ફિર ઉસ પર નાદિમ હુવા ઔર ઈસ્તિગ ફાર કિયા તો અલ્લાહ ઉસકો મુઆફ ફરમાએગા (૬૧૮) અપને ફઝલસે અહલે ઈમાનકો (૬૧૯) અપને અદ્લસે (૬૨૦) ઝુજાજને કહા કે જબ અલ્લાહ તઆલાને ઈસ સૂરતમેં નમાઝ-ઝકાત-રોઝે-હજકી ફર્ઝિયત ઔર તલાક ઈલએહયઝ વ જેહાદ કે એહકામ ઔર અમ્બિયાકે વાકેઆત બયાન ફરમાએ તો સૂરતકે આખિરમેં યેહ ઝિક્ર ફરમાયા કે નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઔર મો'મેનીનને ઈસ તમામકી તસ્દીક ફરમાઈ ઔર કુર્આન ઔર ઉસકે જુમ્લા શરાઓ એહકામ કે મુનઝ્ઝિલ મિનલ્લાહ હોનેકી તસ્દીક કી (૬૨૧) યેહ ઉસૂલો ઝરૂરીયાતે ઈમાનકે ચાર મર્તબે હૈં (૧) અલ્લાહ પર ઈમાન લાના યેહ ઈસ તરહકે અ'તિકાદો તસ્દીક કરે કે અલ્લાહ વાહિદ અહદ હૈ ઉસકા કોઈ શરીકો નઝિર નહી ઉસકે તમામ અસ્માએ હુસ્ના વ સિફાતે ઉલિયા પર ઈમાન લાએ ઔર યકીન કરે ઔર માનેકે વોહ અલીમ ઔર હર શય પર કદીર હૈ ઔર ઉસકે ઈલ્મો કુદરતસે કોઈ ચીઝ બાહર નહી (૨) મલાએકહ પર ઈમાન લાના યેહ ઉસ તરહ પર હૈ કે યકીન કરે ઔર માને કે વોહ મવજૂદ હૈં. મા'સૂમ હૈં. પાક હૈં. અલ્લાહકે ઔર ઉસકે રસૂલોંકે દરમિયાન એહકામો પયામ કે વસાઈત હૈં (૩) અલ્લાહકી કિતાબોં પર ઈમાન લાના ઈસતરહ કે જો કિતાબેં અલ્લાહ તઆલાને નાઝિલ ફરમાઈ ઔર અપને રસૂલોંકે પાસ બતરીકે વહી ભેજીં બેશક્કો શુબ્હ સબ હક્કોસિદ્દક ઔર અલ્લાહ કી તરફસે હૈં ઔર કુર્આનેકરીમ તગૈયુરો તબ્દીલો તહરીફસે મહફૂઝ હૈં ઔર મોહકમ ઔર

મુતશાબેહ પર મુશ્તમિલ હૈ (૪) રસૂલોં પર ઈમાન લાના ઇસ તરહ પર ઈમાન લાએ કે વોહ અલ્લાહ તઆલાકે રસૂલ હૈં જિન્હેં ઉસને અપને બંદોંકી તરફ ભેજા ઉસકી વહીકે અમીન હૈં ગુનાહોં સે પાક મા'સૂમ હૈં. સારી ખલ્કસે અફઝલ હૈં. ઉનમેં બાઝ હઝરાત બાઝસે અફઝલ હૈં (૬૨૨) જૈસેકે યહૂદો નસારાને કિયા કે બાઝ પર ઈમાન લાએ બાઝકા ઇન્કાર કિયા (૬૨૩) તેરે હુકમો ઈર્શાદકો (૬૨૪) યા'ની હર જાનકો અમલે નેક કા અજરો સવાબ ઔર અમલે બદકા અઝાબો ઇતાબ હોગા. ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલાને અપને મો'મીન બંદોંકો તરીકે દુઆકી તલ્કીન ફરમાઇકે વોહ ઇસતરહ અપને પરવરદિગારસે અર્ઝ કરે (૬૨૫) ઔર સહ્વ સે તેરે કિસી હુકમકી તા'મીલમેં કાસિર રહેં. સૂરએ બકરહ ખત્મ

સૂરએ આલે ઇમરાન શુરૂ : (૧) સૂરએ આલે ઇમરાન મદીનએ તય્યબહમેં નાઝિલ હુઇ. ઉસમેં દોસૌ આયતેં, તીન હઝાર ચારસો અસ્સી કલિમાત, ચૌદહ હઝાર પાંચસો બીસ હુરૂફ હૈં. (૨) શાને નુઝૂલ : મુફસ્સેરીનને ફરમાયા કે યેહ આયત વફ્દે નજરાનકે કે હકમેં નાઝિલ હુઇ જો સાઠ સવારોં પર મુશ્તમિલ થા. ઇસમેં ચૌદહ સરદાર થે ઔર તીન ઉસ કૌમકે બળે અકાબિર વ મુકતદા એક આકિબ જિસ્કા નામ અબ્દુલ મસીહ થા. યે શખ્સ અમીરે કૌમ થા ઔર બગૈર ઉસકી રાયકે નસારા કોઇ કામ નહી કરતે થે. દૂસરા સય્યદ જિસકા નામ અયહમ થા. યેહ શખ્સ અપની કૌમકા મો'તમિદે આઝમ ઔર માલિયાતકા અફસરે આ'લા થા. ખુર્દોનોશ (ખાનાપીના) ઔર રસદોં (રાશન) કે તમામ ઇન્તેઝામાત ઉસીકે હુકમસે હોતે થે. તીસરા અબુહારેસહ ઇબ્ને અલ્કમહ થા. યેહ શખ્સ નસારાકે તમામ ઉલમા ઔર પાદરીયોંકા પેશવાએ આઝમ થા. સલાતીને રૂમ ઉસકે ઇલ્મ ઔર ઉસકી દીની અઝમત કે લેહાઝ સે ઉસકા ઇકરામો અદબ કરતે થે. યેહ તમામ લોગ ઉમદા ઔર કીમતી પોશાકેં પેહનકર બળી શાનો શૌકત સે હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે મુનાઝેરા કરનેકે કસ્દસે આએ ઔર મસ્જિદે અકદસ મેં દાખિલ હુએ. હુઝૂરે અકદસ અલયહિસ્સલાતો વત્તસ્લીમાત ઉસ વકત નમાઝે અસ્ર અદા ફરમા રહે થે. ઉન લોગોંકી નમાઝ કા વકત ભી આ ગયા ઔર ઉન્હોંને ભી મસ્જિદ શરીફ હી મેં જાનિબે શર્ક મોતવજ્જહ હોકર નમાઝ શુરૂકર દી. ફરાગ કે બાદ હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે ગુફતગુ શુરૂ કી. હુઝૂર અલયહિસ્સલાતો વત્તસ્લીમાતને ફરમાયા તુમ ઇસ્લામ લાઓ કેહને લગે હમ આપસે પેહલે ઇસ્લામ લા ચુકે. હુઝૂર અલયહિસ્સલાતો વત્તસ્લીમાતને ફરમાયા યેહ ગલત હૈ યેહ દાવા ઝૂટા હૈ. તુમ્હેં ઇસ્લામસે તુમ્હારા યેહ દાવા રોકતા હૈ કે અલ્લાહકે અવલાદ હૈ ઔર તુમ્હારી સલેબ પરસ્તી રોકતી હૈ ઔર તુમ્હારા ખિન્ઝીર ખાના રોકતા હૈ. ઉન્હોંને કહા કે અગર ઇસા ખુદાકે બેટે ન હોં તો બતાઇયે ઉનકા બાપ કોન હૈ ઔર સબકે સબ બોલને લગે હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા. તુમ નહી જાનતે કે બેટા બાપસે ઝરૂર મુશાબહ હોતા હૈ. ઉન્હોંને ઇકરાર કિયા ફિર ફરમાયા. કયા તુમ નહી જાનતે કે હમારા રબ હય્યુલાયમૂત હૈ. ઉસકે લિયે મોત લા મુહાલ હૈ ઔર ઇસા અલયહિસ્સલાતો વત્તસ્લીમાત પર મોત આનેવાલી હૈ. ઉન્હોંને ઇસકા ભી ઇકરાર કિયા. ફિર ફરમાયા કે તુમ નહી જાનતે કે હમારા રબ બંદોંકા કારસાઝ ઔર ઉનકા હાફિઝે હકીકી ઔર રોઝી દેનેવાલા હૈ. ઉન્હોંને કહા હાં. હુઝૂરને ફરમાયા. હઝરત ઇસાભી ઐસેહી હૈં કેહને લગે નહી. ફરમાયા કયા તુમ નહી જાનતે કે અલ્લાહ તઆલા પર આસ્માનોં ઝમીનકી કોઇ ચીઝ પોશીદા નહી. ઉન્હોંને ઇકરાર કિયા. હુઝૂરને ફરમાયા કયા હઝરત ઇસા બગૈર તાલીમે ઇલાહી ઇસમેંસે કુછ જાનતે હૈં. ઉન્હોંને કહા નહી. હુઝૂરને ફરમાયા કયા તુમ નહી જાનતે કે હઝરતે ઇસા હમલમેં રહે. પૈદા હોને વાલોંકી તરહ પૈદા હુએ. બચ્ચોંકી તરહ ગિઝા દીયે ગએ. ખાતે પીતે થે. અવારિઝે બશરી રખતે થે. ઉન્હોંને ઇસકા ઇકરાર કિયા. હુઝૂરને ફરમાયા ફિર વોહ કૈસે ઇલાહ હો સકતે હૈં જૈસેકે તુમ્હારા ગુમાન હૈ. ઇસપર વોહ સબ સાકિત (ખામોશ) રેહ ગએ ઔર ઉનસે કોઇ જવાબ ન બન આયા. ઉસ પર સૂરએ આલે ઇમરાનકી અવ્વલસે કુછ ઉપર અસ્સી આયતેં નાઝિલ હુઇ ફાએદહ : સિફાતે ઇલાહિય્યહમેં હય્ય બમાને દાઇમ બાકી કે હૈ યાની ઐસા હમેંશગી રખનેવાલા જિસકો મૌત મુમકિન ન હો કય્યૂમ : વોહ કે જો કાઇમ બિઝઝાત હો ઔર ખલ્ક અપની દુન્યવી ઔર ઉખ્રવી ઝિંદગી મેં જો હાજતેં રખતી હૈ ઉસકી તદબીર ફરમાએ (૩) ઇસમેં વફ્દે નઝરાન કે નુસરાની ભી દાખિલ હૈં (૪) મર્દ, ઔરત, ગોરા, કાલા ખૂબસૂરત, બદશકલ, વગૈરા બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા તુમ્હારા માદએ પૈદાઇશ માંકે પેટમેં ચાલીસ રોઝ જમા હોતા હૈ. ફિર ઇતને હી દિન અલ્કહ યાની ખૂન બસ્તહ કી શકલમેં હોતા હૈ ફિર ઇતને હી દિન પારએ ગોશ્ત કી સુરતમેં રેહતા હૈ ફિર અલ્લાહ તઆલા

એક ફરિશ્તા ભેજતા હૈ જો ઉસકા રિઝક ઉસકી ઉમ્ર ઉસકે અમલ ઉસકા અન્જામ યાની ઉસકી સઆદતો શકાવત લિખતા હૈ. ફિર ઉસમેં રૂહ ડાલતા હૈ તો ઉસકી કસમ જિસ્કે સિવા કોઇ મા'બૂદ નહી આદમી જન્નતિયોંકેસે અમલ કરતા રેહતા હૈ યહાં તકકે ઉસમેં ઔર જન્નતમેં હાથ ભરકા યાની બોહતહી કમ ફર્ક રેહ જાતા હૈ તો કિતાબ સબકત કરતી હૈ ઔર વોહ દોઝખિયોંકેસે અમલ કરતા હૈ ઉસી પર ઉસકા ખાતેમહ હોતા હૈ ઔર દાખિલે જહન્નમ હોતા હૈ ઔર કોઇ ઐસા હોતા હૈ કે દોઝખિયોંકે સે અમલ કરતા રેહતા હૈ યહાં તક્કે ઉસમેં ઔર દોઝખમેં એક હાથકા ફર્ક રેહ જાતા હૈ ફિર કિતાબ સબકત કરતી હૈ ઔર ઉસકી ઝિંદગીકા નકશહ બદલતા હૈ ઔર વોહ જન્નતિયોંકે સે અમલ કરને લગતા હૈ ઉસી પર ઉસકા ખાતેમહ હોતા હૈ ઔર દાખિલે જન્નત હો જાતા હૈ. (૫) ઇસમેં ભી નસારા કા રદ હૈ જો હઝરતે ઇસા અલયહિસ્સલાતો વત્તસ્લીમાત કો ખુદાકા બેટા કેહતે ઔર ઉનકી ઇબાદત કરતે થે (૬) જિસ્મેં કોઇ એહતમાલો ઇશતેબાહ નહી (૭) કે એહકામમેં ઉનકી તરફ રૂજુ કિયા જાતા હૈ ઔર હલાલો હરામમેં ઉન્હી પર અમલ (૮) વોહ ચંદ વુજૂહકા એહતેમાલ રખતી હૈં ઉનમેંસે કોનસી વજેહ મુરાદ હૈ યેહ અલ્લાહહી જાનતા હૈ યા જીસકો અલ્લાહ તઆલા ઉસકા ઇલ્મ દે (૯) યાની ગુમરાહ ઔર બદમઝહબ લોગ જો હવાએ નફસાની કે પાબંદ હૈં. (૧૦) ઔર ઉસકે ઝાહિર પર હુકમ કરતે હૈં યા તાવીલ બાતિલ કરતે હૈં ઔર યેહ નેક નિયતીસે નહી બલ્કે (જમલ) (૧૧) ઔર શક્કો શુબ્હમેં ડાલને (જમલ) (૧૨) અપની ખ્વાહિશકે મુતાબિક બાવજુદેકે વોહ તાવીલકે એહલ નહી (જમલ વ ખાઝિન) (૧૩) હકીકતમેં (જમલ) ઔર અપને કરમો અતાસે જીસકો વોહ નવાઝે (૧૪) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમા સે મર્વી હૈ આપ ફરમાતે થે કે મૈં રાસેખીન ફિલ ઇલ્મ સે હૂં ઔર મુજાહિદસે મર્વી હૈ કે મેં ઉનમેસે હૂં જો મુતશાબેહકી તાવીલ જાનતે હૈં. હઝરત અનસબિન માલિક રદિયલ્લાહો અન્હોસે મર્વી હય કે રાસિખ ફિલ ઇલ્મ વોહ આલિમેં બા અમલ હૈ જો અપને ઇલ્મકા મુત્તબેઅ હો ઔર એક કૌલ મુફસ્સેરીન કા યેહ હૈ કે રાસિખ ફિલ ઇલ્મ વોહ હૈ જિનમેં ચાર સિફતે હોં તકવા અલ્લાહકા, તવાઝો લોગોંસે, ઝોહદ દુન્યાસે, મુજાહેદા નફસકે સાથ (ખાઝિન) (૧૫) કે વોહ અલ્લાહકી તરફસે હૈ ઔર જો માના કે ઉસકી મુરાદ હૈં હક હૈં ઔર ઉસકા નાઝિલ ફરમાના હિકમત હૈ (૧૬) મોહકમ હો યા મુતશાબેહ (૧૭) ઔર રાસિખ ઇલ્મ વાલે કેહતે હૈં (૧૮) હિસાબ યા જઝાકે વાસ્તે (૧૯) વો રોઝે કયામત હૈ. (૨૦) તો જિસ્કે દિલમેં કજી હો વોહ હલાક હોગા ઔર જો તેરે મિન્નતો એહસાનસે હિદાયત પાએ વોહ સઇદ હોગા નજાત પાએગા <u>મસ્અલા</u> : ઇસ આયતસે માલૂમ હુવા કે કિઝબ મનાફિયે ઉલૂહિય્યત હૈ લેહાઝા હઝરતે કુદ્દૂસ કદીરકા કિઝબ મુહાલ ઔર ઉસકી તરફ ઉસકી નિસ્બત સખ્ત બે અદબી (મુદારિકવ અબૂ મસઊદ વગૈરા) (૨૧) રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે મુન હરિફ હોકર (૨૨) <u>શાને નુઝૂલ</u> : હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અનુહમાસે મર્વી હૈ કે જબ બદ્રમેં કુફ્ફારકો રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ શિકસ્ત દેકર મદીના તય્યબહ વાપસ હુએ તો હુઝૂરને યહૂદકો જમા કરકે ફરમાયા કે તુમ અલ્લાહસે ડરો ઔર ઉસસે પેહલે ઇસ્લામ લાઓ કે તુમ પર ઐસી મુસીબત નાઝિલ હો જૈસી બદ્રમેં કુરૈશ પર હુઇ. તુમ જાન ચુકે હો મૈં નબીયે મુર્સલ હું. તુમ અપની કિતાબમેં યેહ લિખા પાતે હો. ઉસ પર ઉન્હોંને કહા કે કુરૈશ તો ફુનૂને હર્બસે નાઆશના હૈં અગર હમસે મુકાબલા હુવા તો આપકો માલૂમ હો જાએગા કે લળનેવાલે એસે હોતે હૈં ઇસ પર યેહ આયતે કરીમહ નાઝિલ હુઇ ઔર ઉન્હેં ખબર દી ગઇ કે વોહ મગલૂબ હોંગે ઔર કત્લ કિયે જાએંગે. ગિરફતાર કિયે જાએંગે ઉન પર જઝયા (ટેક્ષ) મુકર્રર હોગા ચુનાન્ચે ઐસાહી હુવાકે નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને એક રોઝમેં છસ્સોકી તા'દાદકો કત્લ ફરમાયા ઔર બોહતોંકો ગિરફતાર કિયા ઔર એહલે ખયબર પર જઝિયા મુકર્રર ફરમાયા (૨૩) ઉસકે મુખાતબ યહૂદ હૈં ઔર બાઝકે નઝદીક તમામ કુફ્ફાર ઔર બાઝકે નઝદીક મો'મેનીન (જમલ) (૨૪) જંગે બદ્રમેં (૨૫) યાની નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઔર આપકે અસ્હાબ ઉનકી કુલ તા'દાદ તીનસો તેરાથી. સતત્તર (૭૭) મુહાજિર ઔર દોસો છત્તીસ (૨૩૬) અન્સાર મુહાજેરીન કે સાહિબેરાયત (અલમબરદાર) હઝરત અલી મુર્તઝાથે ઔર અન્સારકે હઝરત સા'દ બિન ઇબાદા રદિયલ્લાહો અન્હુમા ઇસ કુલ લશ્કરમેં દો ઘોળે સત્તર ઊંટ ઔર છે ઝિરહ ઔર આઠ તલ્વારેં થી ઔર ઇસ વાકેઆમેં ચૌવદહ સહાબા શહીદ હુએ છે મુહાજિર ઔર આઠ અન્સાર (૨૬) કુફ્ફારકી તાદાદ નવસો પચાસ થી ઉનકા સરદાર ઉત્બા બિન રબીઆ થા ઔર ઉનકે પાસ સૌ ઘોડે થે ઔર સાતસો ઊંટ ઔર બકસરત ઝિરહ હથિયાર થે (જમલ) (૨૭) ખ્વાહ ઉસકી તા'દાદ કલીલ હી હો ઔર સરોસામાનકી કિતની હી કમી હો (૨૮) તાકિ શોહવત

પરસ્તો ઔર ખુદા પરસ્તોંકે દરમિયાન ફર્ક વ ઈમ્તિયાઝ ઝાહિરહો જૈસા કે દૂસરી આયતમેં ઈર્શાદ ફરમાયા ઈન્ના જઅલ્ના મા-અલલ અર્દ ઝીનતલ્લહા લે નબ્લુવહુમ ઐય્યુહુમ અહસનુ અમલા (૨૯) ઉસસે કુછ અર્સા નફા પહોંચતા હે ફિર ફના હો જાતી હૈ. ઈન્સાન કો ચાહિયેકે મતાએ દુન્યાકો ઐસે કામમેં ખર્ચ કરે જિસમેં ઉસકી આકેબતકી દુરુસ્તી ઔર સઆદતે આખેરતહો (૩૦) જન્નત તો ચાહિયેકે ઉસકી રગબત કી જાય ઔર દુન્યાએ ના પાએદારકી ફાની મરગૂબાતસે દિલ ન લગાયા જાય (૩૧) મતાએ દુન્યાસે (૩૨) જો ઝમાના અવારિઝ ઔર હર ના પસંદ વ કાબિલે નફરત ચીઝસે પાક (૩૩) ઔર યહ સબ સે આલા ને'મતહૈ (૩૪) ઔર ઉનકે આમાલ વ અહવાલ જાનતા ઔર ઉનકી જઝા દેતા હૈ (૩૫) જો તાઅતોં ઔર મુસીબતોં પર સબ્ર કરેં ઔર ગુનાહોંસે બાઝ રહેં (૩૬) જિનકે કૌલ ઔર ઈરાદે ઔર નિય્યતે સબ સચ્ચી હોં (૩૭) ઉસમેં આખિરે શબમેં નમાઝ પઢનેવાલેભી દાખિલ હૈં. ઔર વકતે સહર કે દુઆ વ ઈસ્તિગફાર કરનેવાલે ભી. યેહ વકત ખિલવત વ ઈજાબતે દુઆકા હૈ હઝરતે લુકમાન અલયહિસ્સલામને અપને ફરઝંદસે ફરમાયાકે મુર્ગસે કમ ન રેહના કે વોહ તો સહરસે નિદા કરે ઔર તુમ સોતે રહો (૩૮) શાને નુઝૂલ : અહબારે શામમેંસે દો શખ્સ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ જબ ઉન્હોંને મદીના તય્યબહ દેખા તો એક દૂસરેસે કેહને લગાકે નબીયે આખેરુઝઝમાં કે શહરકી યહી સિફત હૈ જો ઈસ શહરમેં પાઈ જાતી હૈ. જબ આસ્તાનએ અકદસ પર હાઝિર હુએ તો ઉન્હોંને હુઝૂરકે શકલો શમાઈલ (આદત) તવરૈતકે મુતાબિક દેખકર હુઝૂરકો પેહચાન લિયા ઔર અર્ઝ કિયા આપ મોહમ્મદ હૈં. હુઝૂરને ફરમાયા હાં. ફિર અર્ઝ કિયા કે આપ અહમદ હૈં (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) ફરમાયા હાં ફિર અર્ઝ કિયા હમ એક સવાલ કરતે હૈં અગર આપને ઠીક જવાબ દે દિયાતો હમ આપપર ઈમાન લે આએંગે. ફરમાયા સવાલ કરો. ઉન્હોંને અર્ઝ કિયાકે કિતાબુલ્લાહમેં સબસે બળી શહાદત કૌનસી હૈ ઈસ પર યેહ આયતે કરીમહ નાઝિલ હુઈ ઔર ઉસકો સુનકર વોહ દોનોં હિબ્ર (આલિમ) મુસલમાન હો ગએ. હઝરત સઈદ બિન ઝુબૈર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુસે મર્વી હૈ કે કા'બએ મોઅઝઝમહમેં તીનસો સાઠ (૩૬૦) બુત થે. જબ મદીના તય્યબહમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈતો કા'બાકે અંદર વોહ સબ સજદેમેં ગિર ગએ (૩૯) યાની અમ્બિયા વ અવલિયાને (૪૦) ઉસકે સિવા કોઈ ઔર દીન મકબૂલ નહીં. યહૂદો નસારા વગૈરહ કુફ્ફાર જો અપને દીનકો અફઝલો મકબૂલ કેહતે હંય. ઈસ આયતમેં ઉનકે દાવેકો બાતિલ કર દિયા. (૪૧) યેહ આયત યહૂદો નસારાકે હકમેં વારિદ હુઈ જિન્હોંને ઈસ્લામ કો છોળા ઔર ઉન્હોંને સય્યદે અમ્બિયા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી નુબુવ્વતમેં ઈખ્તેલાફ કિયા (૪૨) વોહ અપની કિતાબોંમેં સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ના'ત વ સિફત દેખ ચુકે ઔર ઉન્હોંને પેહચાન લિયાકે યહી વોહ નબી હૈં જિન્કી કુતુબે ઈલાહિયહમેં ખબરેં દી ગઈ હૈં (૪૩) યાની ઉનકે ઈખ્તેલાફકા સબબ ઉનકા હસદ ઔર મનાફેએ દુન્યવિયહકી તમા' હૈ (૪૪) યાની મૈં ઔર મેરે મુત્તબેઈન હમાતન અલ્લાહ તઆલાકે ફરમાં બરદાર ઔર મુતીઅ હૈં. હમારા દીન દીને તવહીદ હૈ જિસ્કી સેહત તુમ્હેં ખુદ અપની કિતાબોં સે ભી સાબિત હો ચુકી હૈ તો ઈસમેં તુમ્હારા હમસે ઝગળા કરના બિલકુલ બાતિલ હૈ (૪૫) જિતને કાફિર ગૈર કિતાબી હૈં વોહ ઉમ્મીયીનમેં દાખિલ હૈં ઉન્હીંમેંસે અરબ કે મુશ્રેકીન ભી હૈં (૪૬) ઔર દીને ઈસ્લામકે હુઝૂર સરે નિયાઝ ખમ (ઝુકાના) કિયા યા બાવજૂદ બરાહીને બય્યેનહ કાઈમ હોનેકે તુમ અભીતક અપને કુફ્ર પર હો યેહ દા'વતે ઈસ્લામકા એક પૈરાયા હૈ ઓર ઈસ તરહ ઉન્હેં દીને હકકી તરફ બુલાયા જાતા હૈ. (૪૭) વોહ તુમને પૂરા કરહી દિયા ઉસસે ઉન્હોંને નફઅ ન ઉઠાયા તો નુકસાનમેં વોહ રહે ઉસમેં હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તસ્કીન ખાતિર હૈ કે આપ ઉનકે ઈમાન ન લાનેસે રંજીદા ન હોં (૪૮) જૈસાકે બની ઈસરાઈલને સુબ્હકો એક સાઅતકે અંદર તેતાલીસ નબીયોંકો કત્લ કિયા ફિર જબ ઉનમેંસે એક સૌ બારા આબિદોંને ઉઠકર ઉન્હેં નેકિયોંકા હુકમ દિયા ઔર બદિયોંસે મના કિયા તો ઉસી રોઝ શામકો ઉન્હેં ભી કત્લ કર દિયા. ઈસ આયતમેં સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે ઝમાનેકે યહૂદકો તવબીખ (ડરાના) હૈ કયૂંકે વોહ અપને આબાઓ અજદાદ (બાપદાદા)કે ઐસે બદતરીન ફેલસે રાઝી હૈં (૪૯) મસ્અલા : ઈસ આયત સે માલૂમ હુવાકે અમ્બિયાકી જનાબમેં બેઅદબી કુફ્ર હૈ. ઔર યેહ ભી કે કુફ્રસે તમામ આમાલ ઈકારત (બેકાર) હો જાતે હૈં. (૫૦) કે ઉન્હેં અઝાબે ઈલાહીસે બચાએં (૫૧) યાની યહૂદકો કે ઉન્હેં તવરેત શરીફકે ઉલૂમો એહકામ સિખાએ ગએ થે. જિનમેં સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે અવસાફો અહેવાલ ઔર દીને ઈસ્લામકી હક્કાનિયતકા બયાન હૈ. ઉસસે

લાઝિમ આતા થા કે જબ હુઝૂર તશરીફ ફરમા હોં ઔર ઉન્હેં કુર્આને કરીમ કી તરફ દા'વત દેં તો વોહ હુઝૂર પર ઔર કુર્આન શરીફ પર ઈમાન લાએ ઔર ઉસકે એહકામકી તઅમીલ કરેં લેકિન ઉનમેંસે બહોતોંને ઐસા નહીં કિયા. ઈસ તકદીર પર આયતમેં મિનલ કિતાબસે તવરેત ઔર કિતાબુલ્લાહસે કુર્આન શરીફ મુરાદ હૈ (૫૨) શાને નુઝૂલ : ઈસ આયતકે શાને નુઝૂલમેં હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાસે એક રિવાયત યેહ આઈ હૈ કે એક મર્તબા સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ બયતુલ મદારિસમેં તશરીફ લે ગએ ઔર વહાં યહૂદકો ઈસ્લામકી દા'વત દી. નુઈમ ઈબ્ને અમરૂ ઔર હારિસ ઈબ્ને ઝૈયદને કહાકે અય મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ આપ કિસ દીન પર હૈં. ફરમાયા મિલ્લતે ઈબ્રાહીમી પર. વોહ કેહને લગે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામ તો યહૂદી થે. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા તવરેત લાઓ અભી હમારે તુમ્હારે દરમિયાન ફૈસલા હો જાએગા. ઉસ પર ન જમેં ઔર મુન્કિર હો ગએ. ઉસ પર યેહ આયતે શરીફા નાઝિલ હુઈ ઈસ તકદીર પર આયતમેં કિતાબુલ્લાહસે તવરેત મુરાદ હૈ ઉન્હી હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાસે એક રિવાયત યેહભી મર્વી હૈ કે યહૂદ ખયબરમેંસે એક મર્દને એક ઔરતકે સાથ ઝિના કિયા થા. ઔર તવરેતમેં ઐસે ગુનાહકી સઝા પથ્થર માર મારકર હલાક કર દેના હૈ લેકિન ચૂંકે યેહ લોગ યહૂદિયોંમેં ઊંચે ખાનદાન કે થે ઈસલિયે ઉન્હોંને ઉનકા સંગસાર કરના ગવારા ન કિયા ઔર ઈસ મુઆમલેકો બઈ ઉમ્મીદ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કે પાસ લાએ કે શાયદ આપ સંગસાર (પથ્થરોંસે મારડાલના) કરનેકા હુકમ ન દેં મગર હુઝૂરને ઉન દોનોંકે સંગસાર કરનેકા હુકમ દિયા. ઉસ પર યહૂદ તયશમેં આ ગએ ઔર કેહને લગેકે ઈસ ગુનાહકી યેહ સઝા નહીં. આપને ઝુલ્મ કિયા. હુઝૂરને ફરમાયા કે ફયસલા તવરૈત પર રખ્ખો. કેહને લગે યેહ ઈન્સાફકી બાત હૈ. તવરૈત મંગાઈ ગઈ ઔર અબ્દુલ્લાહ બિન સુરિયા યહૂદકે બળે આલિમને ઉસકો પઢા ઉસમેં આયતે રજમ આઈ. જિસ્મેં સંગસાર કરનેકા હુકમ થા. અબ્દુલ્લાહને ઉસ પર હાથ રખ લિયા ઔર ઉસકો છોળ ગયા. હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન સલામને ઉસકા હાથ હટાકર આયત પઢદી. યહૂદી ઝલીલ હુએ ઔર વોહ યહૂદી મર્દ વ ઔરત જિન્હોંને ઝિના કિયા થા. હુઝૂરકે હુકમસે સંગસાર કિયે ગએ. ઉસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ (૫૩) કિતાબે ઈલાહીસે રૂગર્દાની કરનેકી (૫૪) યાની ચાલીસ દિન યા એક હફતાહ ફિર કુછ ગમનહીં. (૫૫) ઔર ઉનકા યેહ કૌલ થા કે હમ અલ્લાહકે બેટે ઔર ઉસકે પ્યારે હૈં. વોહ હમેં ગુનાહોં પર અઝાબ નકરેગા મગર બહોત થોળી મુદત (૫૬) ઔર વોહ રોઝે કયામત હૈ (૫૭) શાને નુઝૂલ : ફત્હે મક્કહકે વકત સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને અપની ઉમ્મતકો મુલ્કે ફારસ વ રૂમકી સલ્તનત કા વાદા કિયા તો યહૂદો મુનાફેકીન ને ઉસકો બહોત બઈદ સમઝા ઔર કેહને લગે, કહાં મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઔર કહાં ફારસોરૂમ કે મુલ્ક. વોહ બળે ઝબરદસ્ત ઔર નિહાયત મહફૂઝ હૈં ઉસ પર યેહ આયતે કરીમહ નાઝિલ હુઈ ઔર આખિરકાર હુઝૂરકા વા'દહ પૂરા હોકર રહા (૫૮) યાની કભી રાતકો બઢાએ દિનકો ઘટાએ ઔર કભી દિનકો બઢાએ રાતકો ઘટાએ. યેહ તેરી કુદરત હૈ તો ફારસો રૂમસે મુલ્ક લેકર ગુલામાને મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો અતા કરના ઉસકી કુદરતસે કયા બઈદ હૈ (૫૯) ઝિંદાસે મુર્દેકા નિકાલના ઈસ તરહ હૈ જૈસેકે ઝિંદા ઈન્સાનકો નુત્ફએ બેજાનસે ઔર પરિન્દકે ઝિંદહ બચ્ચેકો બે રૂહ અંડેસે ઔર ઝિંદહ દિલ મો'મિનકો મુર્દાદિલ કાફિરસે ઔર ઝિંદહ પરિન્દહસે મુર્દા નિકાલના ઈસ તરહ જૈસે કે ઝિંદા ઈન્સાનસે નુત્ફએ બેજાન ઔર ઝિન્દા પરિન્દસે બેજાન અંડા ઔર ઝિન્દહ દિલ ઈમાનદાર સે મુર્દાદિલ કાફિર (૬૦) શાને નુઝૂલ : હઝરત ઈબાદા બિન સામિતને જંગે અહઝાબકે દિન સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે અર્ઝ કિયા કે મેરે સાથ પાંચસો યહૂદી હૈં જો મેરે હલીફ હૈં મેરી રાય હૈ કે મૈં દુશ્મનકે મુકાબિલ ઉનસે મદદ હાસિલ કરૂં. ઉસ પર યેહ આયતે કરીમહ નાઝિલ હુઈ ઔર કાફિરોંકો દોસ્ત ઔર મદદ ગાર બનાનેકી મુમાનેઅત ફરમાઈ ગઈ (૬૧) કુફફારસે દોસ્તી વ મોહબ્બત મમનૂઅ હરામ હૈ ઉન્હેં રાઝદાર બનાના ઉનસે મવાલાત કરના નાજાઈઝ હૈ અગર જાન યા માલકા ખૌફ હો તો ઐસે વકત સિર્ફ ઝાહેરી બરતાવ જાઈઝ હૈ. (૬૨) યાની રોઝે કયામત હર નફસકો આ'માલકી જઝા મિલેગી ઔર ઉસમેં કુછ કમી વ કોતાહી ન હોગી (૬૩) યાની મૈંને યેહ બુરા કામ ન કિયા હોતા (૬૪) ઈસ આયતસે માલૂમ હુવાકે અલ્લાહકી મોહબ્બતકા દા'વા જબહી સચ્ચા હો સકતા હૈ જબ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કા મુત્તબેઅ હો ઔર હુઝૂરકી ઈતાઅત ઈખ્તિયાર કરે

શાને નુઝૂલ : હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાસે મર્વી હૈ કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કુરૈશકે પાસ ઠેહરે. જિન્હોંને ખાનએ કા'બહમેં બુત નસબ કિયે થે ઓર ઉન્હેં સજા સજાકર ઉન્હેં સજદહ કર રહે થે. હુઝૂરને ફરમાયા. અય ગિરોહે કુરૈશ, ખુદાકી કસમ તુમ અપને આબા હઝરત ઈબ્રાહીમ ઔર હઝરત ઈસ્માઈલ કે દીનકે ખિલાફ હો ગએ. કુરૈશને કહા હમ ઈન બુતોંકો અલ્લાહકી મુહબ્બતમેં પૂજતે હૈં તાકે યેહ હમેં અલ્લાહ સે કરીબ કરેં ઈસ પર યેહ આયતે કરીમહ નાઝિલ હુઈ ઔર બતાયા ગયાકે મુહબ્બતે ઈલાહીકા દા'વા સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ઈત્તેબાઅ વ ફરમાં બરદારી કે બગૈર કાબિલે કુબૂલ નહી જો ઈસ દા'વેકા સુબૂત દેના ચાહે હુઝૂરકી ગુલામી કરે ઔર હુઝૂરને બુત પરસ્તીકો મના ફરમાયા તો બુત પરસ્તી કરનેવાલા હુઝૂરકા ના ફરમાન ઔર મોહબ્બતે ઈલાહીકે દા'વેમેં ઝૂટા હૈ (૬૫) યહી અલ્લાહકી મોહબ્બતકી નિશાની હૈ. અલ્લાહ તઆલાકી ઈતાઅત બગૈર ઈતાઅતે રસૂલ નહી હો સકતી. બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસમેં હૈ જિસને મેરી ના ફરમાની કી ઉસને અલ્લાહકી ના ફરમાની કી (૬૬) યહૂદને કહા થાકે હમ હઝરત ઈબ્રાહીમ વ ઈસ્હાક વ યાકૂબ અલયહિમુસ્સલાતો વસ્સલામકી ઔલાદસે હૈં ઔર ઉન્હી કે દીન પર હૈં. ઈસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હુઈ ઔર બતા દિયા ગયા કે અલ્લાહ તઆલાને ઉન હઝરાતકો ઈસ્લામકે સાથ બરગુઝિદા કિયા થા ઔર તુમ અય યહૂદ ઈસ્લામ પર નહી હો તો તુમ્હારા યેહ દા'વા ગલત હૈ (૬૭) ઈનમેં બાહમ નસ્બી તઅલ્લુકાત ભી હૈં ઔર આપસમેં યેહ હઝરાત એક દૂસરેકે મુઆવિનો મદદગાર ભી (૬૮) ઈમરાન દો હૈં એક ઈમરાન બિન યસ્હુર બિન કાહિસ બિન લાવા બિન યાકૂબ યેહ તો હઝરત મૂસા વ હારૂનકે વાલિદ હૈં. દૂસરે ઈમરાન બિન માસાન યે હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી વાલિદહ મરિયમકે વાલિદ હંય. દોનોં ઈમરાનોં કે દરમિયાન એક હઝાર આઠસો બરસકા ફર્ક હૈ યહાં દૂસરે ઈમરાન મુરાદ હૈં ઉનકી બીબી સાહેબાકા નામ હન્નાહ બિન્તે ફાકુઝા હૈ. યેહ મરયમકી વાલેદા હૈં (૬૯) ઔર તેરી ઈબાદત કે સિવા દુન્યાકા કોઈ કામ ઉસકે મુતઅલ્લિક ન હો. બયતુલ મુકદસકી ખિદમત ઉસકે ઝિમ્મે હો. ઉલમાને વાકિઆ ઈસ તરહ ઝિક્ર કિયા હૈ કે હઝરત ઝકરિયા વ ઈમરાન દોનોં હમઝુલ્ફ થે. ફાકુઝાકી દુખ્તરે ઈશાઅ જો હઝરત યહયાકી વાલેદહ હૈં ઔર ઉનકી બહન જો ફાકુઝાકી દૂસરી દુખ્તર ઔર હઝરત મરયમકી વાલેદહ હૈં વોહ ઈમરાનકી બીબી થી. એક ઝમાના તક હન્નાહકે અવલાદ નહી હુઈ યહાં તકકે બુઢાપા આ ગયા ઔર માયૂસ હો ગઈ. યેહ સ્વાલેહીનકા ખાનદાન થા ઔર યેહ સબ લોગ અલ્લાહ કે મકબૂલ બંદે થે. એક રોઝ હન્નાહને એક દરખ્ત કે સાયેમેં એક ચિળ્યા દેખી જો અપને બચ્ચેકો ભરા રહી થી યેહ દેખકર આપકે દિલમેં અવલાદકા શૌક પૈદા હુવા ઔર બારગાહે ઈલાહીમેં દુઆ કી. યા રબ અગર તૂ મુઝે બચ્ચા દે તો મૈં ઉસકો બયતુલ મુકદસકા ખાદિમ બનાઊં ઔર ઉસ ખિદમતકે લિયે હાઝિર કર દૂં. જબ વોહ હામેલા હુઈ ઔર ઉન્હોંને યેહ નઝર માનલી તો ઉનકે શૌહરને ફરમાયા કે યેહ તુમને કયા કિયા અગર લળકી હો ગઈ તો વોહ ઈસ કાબિલ કહાં હૈ ઉસ ઝમાનેમેં લળકોંકો ખિદમતે બયતુલ મુકદસ કે લિયે દીયા જાતા થા ઔર લળકિયાં અવારિઝે નિસાઈ ઔર ઝનાના કમઝોરીયોં ઔર મર્દોંકે સાથ ન રેહ સકનેકી વજેસે ઈસ કાબિલ નહી સમઝી જાતી થી ઈસ લિયે ઉન સાહેબોંકો શદીદ ફિક્ર લાહિક હુઈ ઔર હન્નાહકે વઝએ હમલસે કબ્લ ઈમરાનકા ઈન્તેકાલ હોગયા (૭૦) હન્નાહને યેહકલ્મહ એતેઝારકે તૌર પર કહા ઔર ઉનકો હસરતો ગમ હુવાકે લળકી હુઈ તો નઝર કિસ તરહ પૂરી હો સકેગી (૭૧) કયૂંકે યેહ લળકી અલ્લાહકી અતા હૈ ઔર ઉસકે ફઝલસે ફરઝંદ સે ઝિયાદહ ફઝીલત રખનેવાલી હૈ. યેહ સાહબઝાદી હઝરત મરયમ થી ઔર અપને ઝમાનેકી ઔરતોંમેં સબસે અજમલો અફઝલ થી (૭૨) મરયમકે માના આબેદહ હૈં (૭૩) ઔર નઝરમેં લળકેકી જગે હઝરત મરયમકો કુબૂલ ફરમાયા. હન્નાહને વિલાદતકે બાદ હઝરત મરયમકો એક કપળેમેં લિપેટકર બયતુલમુકદસમેં અહબાર કે સામને રખ દિયા. યેહ અહબાર હઝરત હારૂનકી અવાલદમેં થે ઔર બયતુલ મુકદસમેં ઉનકા મન્સબ ઐસા થા જૈસેકે કા'બહ શરીફમેં હુજ્બહકા ચૂંકે હઝરત મરયમ ઉનકે ઈમામ ઔર ઉનકે સાહિબે કુર્બાનકી દુખ્તર થી ઔર ઉનકા ખાનદાન બની ઈસરાઈલમેં બહોત આલા ઔર એહલે ઈલ્મકા ખાનદાન થા ઈસલિયે ઈન સબને જિનકી તા'દાદ સત્તાઈસ થી હઝરત મરયમકો લેને ઔર ઉનકા તકફ્ફુલ (પરવરીશ) કરનેકી રગબત કી. હઝરત ઝકરિય્યાને ફરમાયા કે મૈં ઈન સબસે ઝ્યાદા હકદાર હું કયૂંકે મેરે ઘરમેં ઈનકી ખાલા હૈ. મુઆમલહ ઈસપર ખત્મ હુવા કે કુર્આ ડાલા જાએ. કુર્આ હઝરતે ઝકરિય્યા હી કે નામ પર નિકલા (૭૪) હઝરતે મરયમ એક દિનમેં ઈતના બઢની થી જીતના ઔર બચ્ચે સાલમેં (૭૫) બેફસ્લ મેવે જો જન્નતસે ઉતરતે ઔર હઝરત મરયમને કિસી ઔરતકા

દૂધ ન પિયા (૭૬) હઝરતે મરયમને સિગર સિની (બચપને) મેં કલામ કિયા જબકે વોહ પાલને (ઘોડિયા) મેં પરવરિશ પા રહી થી જૈસાકે ઉનકે ફરઝંદ હઝરત ઇસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામને ઇસી હાલમેં કલામ ફરમાયા મસ્અલા : યેહ આયત કરામાતે અવલિયાકે સુબૂતકી દલીલ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ઉનકે હાથોં પર ખ્વારિક ઝાહિર ફરમાતા હૈ. હઝરત ઝકરિય્યાને જબ યેહ દેખા તો ફરમાયા જો ઝાત પાક મરયમકો બે વકત બે ફસલ ઔર બગૈર સબબકે મેવા અતા ફરમાને પર કાદિર હૈ વોહ બેશક ઇસ પર કાદિર હૈ કે મેરી બાંઝ બીબીકો નઇ તંદુરસ્તી દે ઔર મુઝે ઇસ બુઢાપેકી ઉમ્રમેં ઉમ્મીદ મુનકતઅ (હોજાને)કે બાદ ફરઝંદ અતા કરે. બઈખ્યાલ આપને દુઆ કી જિસ્કા અગલી આયતમેં બયાન હૈ (૭૭) યાની મેહરાબે બયતુલ મુકદસમેં દરવાઝે બંદ કરકે દુઆ કી (૭૮) હઝરત ઝકરિયા અલયહિસ્સલામ આલિમે કબીર થે. કુર્બાનિયાં બારગાહે ઇલાહીમેં આપ હી પેશ કિયા કરતે થે ઔર મસ્જિદ શરીફમેં બગૈર આપકે ઇઝનકે કોઇ દાખિલ નહી હો સકતા થા. જિસ વકત મેહરાબમેં આપ નમાઝમેં મશ્ગૂલ થે ઔર બાહર આદમી દુખૂલકી ઇજાઝતકા ઇનતેઝાર કર રહે થે. દરવાઝહ બંદ થા અચાનક આપને એક સુફેદ પોશ જવાન દેખા. વોહ હઝરત જિબ્રાઇલ થે. ઉન્હોંને આપકો ફરઝંદકી બશારત દી જો ઇન્નલ્લાહ યુબશ્શિરુકામેં બયાન ફરમાઇ ગઇ (૭૯) કલ્મેસે મુરાદ હઝરત ઇસા બિન મરયમ હૈં કે ઉન્હેં અલ્લાહતઆલાને કુન ફરમાકર બગૈર બાપકે પયદા કિયા ઔર ઉનપર સબસે પેહલે ઇમાન લાને ઔર ઉનકી તસ્દીક કરનેવાલે હઝરત યહયા હૈં જો હઝરત ઇસા અલયહિસ્સલામસે ઉમ્રમેં છે માહ બડે થે. યેહ દોનોં હઝરાત ખાલાઝાદ ભાઇ થે. હઝરત યહયાકી વાલેદા અપની બહન હઝરતે મરયમસે મિલી તો ઉન્હેં અપને હામેલહ હોને પર મુત્તલઅ કિયા. હઝરત મરયમને ફરમાયા મૈં ભી હામેલા હૂં. હઝરતે યહયાકી વાલેદહને કહા અય મરયમ મુઝે ભી માલૂમ હોતા હૈ કે મેરે પેટકા બચ્ચા તુમ્હારે પેટકે બચ્ચેકો સજદહ કરતા હૈ. (૮૦) સય્યદ ઉસ રઇસ કો કેહતે હૈં જો મખ્દૂમ ઔર મુતાઅ હો. હઝરત યહયા મો'મેનીનકે સરદાર ઔર ઇલ્મો હિલ્મ વ દીનમેં ઉનકે રઇસ થે (૮૧) હઝરત ઝકરિય્યા અલયહિસ્સલામને બરાહે તઅજ્જુબ અર્ઝ કિયા (૮૨) ઔર ઉમ્ર એકસૌ બીસ સાલકી હો ચુકી (૮૩) ઉનકી ઉમ્ર અઠઠાનવે સાલકી મકસૂદ સવાલ સે યેહ કે બેટા કિસ તરહ અતા હોગા. આયા મેરી જવાની લૌટાઇ જાયગી ઔર બીબીકા બાંઝ હોના દૂર કિયા જાએગા યા હમ દોનોં અપને હાલ પર રહેંગે (૮૪) બુઢાપેમેં ફરઝંદ અતા કરના ઉસકી કુદરતસે કુછ બઇદ નહી (૮૫) જિસસે મુઝે અપની બીબીકે હમલકા વકત માલૂમ હો તાકિ મેં ઔર ઝયાદા શુકો ઇબાદતમેં મસ્રૂફ હોઊં. (૮૬) ચુનાંચે ઐસાહી હુવાકે આદમિયોંકે સાથ ગુફતગુ કરનેસે ઝુબાને મુબારક તીનરોઝ તક બંદ રહી ઔર તસ્બીહ ઔર ઝિક્ર પર આપ કાદિર રહે ઔર એક અઝીમ મોજેઝા હૈ કે જિસ્મે જવારેહ (આઝા) સહી વ સાલિમ હોં ઔર ઝુબાનસે તસ્બીહ વ તકદીસ કે કલેમાત અદા હોતે રહે મગર લોગોંકે સાથ ગુફતગુ ન હો સકે ઔર યેહ અલામત ઇસલિયે મુકર્રર કી ગઇ કે ઉસ નેઅમતે અઝીમહ કે અદાએ હકમેં ઝુબાન ઝિકો શુકકે સિવા ઔર કિસી બાતમેં મશ્ગૂલ ન હો (૮૭) કે બાવજૂદ ઔરત હોનેકે બયતુલમુકદસકી ખિદમતકે લિયે નઝ્રમેં કુબૂલ ફરમાયા ઔર યેહ બાત ઉનકે સિવા કિસી ઔરતકો મયસ્સર ન આઇ. ઇસી તરહ ઉનકે લિયે જન્નતી રિઝક ભેજના હઝરત ઝકરિય્યા કો ઉનકા કફીલ બનાના યેહ હઝરતે મરયમકી બરગુઝિદગી હૈ (૮૮) મર્દ રસીદગી સે ઔર ગુનાહોંસે ઔર બકૌલ બાઝે ઝનાને અવારિઝસે (૮૯) કે બગૈર બાપકે બેટા દિયા ઔર મલાએકહકા કલામ સુનવાયા (૯૦) જબ ફરિશ્તોંને યેહ કહા હઝરતે મરયમને ઇતના તવીલ કયામ કિયાકે આપકે કદમે મુબારક પર વરમ આ ગયા ઔર પાંવ ફટકર ખૂન જારી હો ગયા (૯૧) ઇસ આયતસે માલૂમ હુવાકે અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો ગૈબકે ઉલૂમ અતા ફરમાએ (૯૨) બાવજૂદ ઉસકે આપકા ઉન વાકેઆતકી ઇત્તેલાઅ દેના દલીલે કવી હૈ ઇસકી કે આપકો ગયબી ઉલૂમ અતા કિયે ગએ (૯૩) યાની એક ફર્ઝંદ કી. (૯૪) સાહિબે જાહો મન્ઝેલત (૯૫) બારગાહે ઇલાહીમેં (૯૬) બાતકરનેકી ઉમ્રસે કબ્લ (૯૭) આસ્માનસે નુઝૂલકે બાદ ઇસ આયતસે સાબિત હોતા હૈ કે હઝરત ઇસા અલયહિસ્સલામ આસ્માનસે ઝમીનકી તરફ ઉતરેંગે જૈસા કે અહાદીસમેં વારિદ હુવા હૈ ઔર દજ્જાલકો કત્લ કરેંગે (૯૮) ઔર દસ્તૂર યેહ હૈ કે બચ્ચા ઔરત ઔર મર્દકે ઇખ્તેલાતસે હોતા હૈ તો મુઝે બચ્ચા કિસ તરહ અતા હોગા નિકાહસે યા યૂંહી બગૈર મર્દકે (૯૯) જો મેરે દાવએ નુબુવ્વત કે સિદક કી દલીલ હૈ (૧૦૦) જબ હઝરત ઇસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામને નુબુવ્વતકા દાવા કિયા ઔર મોઅજેઝાત

દિખાએ તો લોગોને દરખ્વાસ્ત કી કે આપ એક ચિમ્ગાદળ પયદા કરે. આપને મિટ્ટીસે ચિમગાદળકી સૂરત બનાઈ ફિર ઉસમેં ફૂક મારી તો વોહ ઉળને લગી. ચિમ્ગાદળકી ખુસૂસિયત યેહ હૈ કે વોહ ઉળને વાલે જાનવરોંમેં બહુત અકમલ ઔર અજીબ તરહ હૈ ઔર કુદરત પર દલાલત કરનેમેં ઔરોંસે અલ્લગ ક્યૂંકે વોહ બગેર પરોંકે તો ઉળતી હૈ ઔર દાંત રખતી હૈ ઔર હંસતી હૈ ઓર ઉસકી માદા કે છાતી હોતી હૈ ઔર બચ્ચા જનતી હૈ બાવજૂદ યેહ કે ઉળનેવાલે જાનવરોંમેં યેહ બાતેં નહીં હૈ (૧૦૧) જિસકા બર્સ આમ હો ગયા હો ઔર અતિબ્બા ઉસકે ઈલાજસે આજીઝ હોં ચૂંકે હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકે ઝમાનેમેં તિબ ઈન્તેહાએ ઉરૂજ (બલંદી) પર થી ઔર ઉસકે માહિરીન અમ્રે ઈલાજમેં યદેતૂલા રખતે થે. ઈસલીયે ઉનકો ઉસી કિસ્મકે મોઅજિઝે દિખાએ ગએ તાકિ મા'લૂમ હોકે તિબ કે તરીકેસે જિસકા ઈલાજ મુમકિન નહીં હૈ ઉસકો તંદુરસ્ત કર દેના યકીનન મો'જિઝા ઔર નબીકે સિદ્દકે નુબુવ્વતકી દલીલ હૈ. વહબકા કૌલ હૈ કે અકસર હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકે પાસ એક એક દિનમેં પચાસ પચાસ હજાર મરીઝોંકા ઈજતેમાઅ હો જાતા થા. ઉનમેં જો ચલ સકતા થા વોહ હાઝિરે ખિદમત હોતા થા ઔર જિસે ચલનેકી તાકત ન હોતી ઉસકે પાસ ખુદ હઝરત તશરીફ લે જાતે ઔર દુઆ ફરમાકર ઉસકો તંદુરસ્ત કરતે ઔર અપની રિસાલત પર ઈમાન લાનેકી શર્ત કર લેતે (૧૦૨) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ ને ફરમાયાકે હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામને ચાર શખ્સોંકો ઝિંદહ કિયા. એક આઝિર જિસકો આપકે સાથ ઈખ્લાસ થા જબ ઉસકી હાલત નાઝુક હુઈ તો ઉસકી બહેનને આપકો ઈત્તેલા દી મગર વોહ આપસે તીન રોઝકી મુસાફત કે ફાસ્લે પર થા. જબ આપ તીન રોઝમેં વહાં પહોંચે તો મા'લૂમ હુવાકે ઉસકે ઈન્તેકાલકો તીન રોઝ હો ચુકે. આપને ઉસ્કી બહેનસે ફરમાયા ઉસ્કી કબ્ર પર લે ચલ. વોહ લે ગઈ. આપને અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ ફરમાઈ આઝિર બ ઈઝને ઈલાહી ઝિંદહ હોકર કબ્રસે બાહર આયા ઔર મુદત તક ઝિંદહ રહા ઔર ઉસકે અવલાદ હુઈ. એક બુઢ્યાહકા લળકા જિસકા જનાઝા હઝરતકે સામને જારહા થા આપને ઉસકે લિયે દુઆ ફરમાઈ વોહ ઝિંદહ હોકર નઅશ બરદારોં (જનાઝા ઉઠાનેવાલે) કે કંધોંસે ઉતર પળા. કપળે પેહને ઘર આયા ઝિંદહ રહા અવલાદ હુઈ. એક આશીરકી લળકી શામકો મરી અલ્લાહ તઆલાને હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકી દુઆસે ઉસકો ઝિંદહ કિયા. એક સામ ઈબ્ને નૂહ જીનકી વફાત કો હઝારોં બરસ ગુઝર ચુકે થે લોગોંને ખ્વાહિશ કી કે આપ ઉનકો ઝિંદહ કરેં આપ ઉનકી નિશાન દહી (બતાઈ હુઈ નિશાની) સે કબ્ર પર પહોંચે ઔર અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કી સામને સુના કોઈ કેહનેવાલા કેહતા હૈ અજબ રૂહુલ્લાહ યેહ સુનતે હી વોહ મર્ઊબ ઔર ખૌફઝદહ ઉઠ ખળે હુએ ઔર ઉન્હેં ગુમાન હુવા કે કયામત કાઈમ હોગઈ ઈસ હૌલ (ખૌફ) સે ઉનકા નિસ્ફ સર સફેદ હો ગયા ફિર વોહ હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ પર ઈમાન લાએ ઔર ઉન્હોંને હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામસે દરખ્વાસ્ત કી કે દો બારા ઉન્હેં સકરાતે મૌતકી તકલીફ ન હો બગૈર ઉસકે વાપસ કિયા જાય ચુનાન્ચે ઉસી વકત ઉનકા ઈન્તેકાલ હો ગયા ઔર બેઈઝનિલ્લાહ ફરમાનેમેં રદ હૈ નસારાકા જો હઝરત મસીહ કી ઉલૂહિય્યતકે કાઈલ થે (૧૦૩) જબ હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વત્તસ્લીમાત ને બીમારોંકો અચ્છા કિયા ઔર મુર્દોંકો ઝિંદહ કિયા તો બાઝ લોગોંને કહા યેહ તો જાદૂ હૈ ઔર કોઈ મોજેઝહ દિખાઈયે તો આપને ફરમાયા કે જો તુમ ખાતે હો ઔર જો જમાકર રખતે હો મૈં ઉસકી તુમ્હેં ખબર દેતા હું ઈસીસે સાબિત હુવાકે ગૈયબ કે ઉલૂમ અમ્બિયા કા મો'જિઝહ હૈં ઔર હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલામ કે દસ્તે મુબારક પર યેહ મો'જિઝહ ભી ઝાહિર હુવા. આપ આદમી કો બતા દેતે થે જો વોહ કલ ખા ચુકા ઔર જો આજ ખાએગા ઔર જો અગલે વકતકે લિયે તૈયાર કર રખ્ખા. આપકે પાસ બચ્ચે બહોતસે જમા હો જાતે થે આપ ઉન્હેં બતાતે થે કે તુમ્હારે ઘર ફલાં ચીઝ તૈયાર હુઈ હૈ. તુમ્હારે ઘર વાલોંને ફલાં ફલાં ચીઝ ખાઈ હૈ. ફલાં ચીઝ તુમ્હારે લિયે ઉઠા રખ્ખી હૈ. બચ્ચે ઘર જાતે રોતે ઘરવાલોંસે વોહ ચીઝ માંગતે ઘર વાલે વોહ ચીઝ દેતે ઔર ઉનસે કેહતે કે તુમ્હેં કિસને બતાયા બચ્ચે કેહતે હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામને તો લોગોંને અપને બચ્ચોંકો આપકે પાસ આનેસે રોકા ઔર કહા વોહ જાદૂગર હૈં. ઉનકે પાસ ન બયઠો. ઔર એક મકાનમેં સબ બચ્ચોંકો જમા કર દિયા હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ બચ્ચોંકો તલાશ કરતે તશરીફ લાએ તો લોગોંને કહા વોહ યહાં નહીં હૈં આપને ફરમાયા કે ફિર ઈસ મકાનમેં કૌન હૈ ઉન્હોંને કહા સુવ્વર હૈં. ફરમાયા અયસાહી હોગા. અબ જો દરવાઝા ખોલતે હૈં તો સબ સુવ્વર હી થે. અલહાસિલ ગૈયબકી ખબરેં દેના અમ્બિયાકા મો'જિઝહ હૈ ઔર બે વસાતત

અમ્બિયા કોઈ બશર ઉમૂરે ગૈબ પર મુત્તલેઅ નહીં હો સકતા (૧૦૪) જો શરીઅતે મૂસા અલયહિસ્સલામમેં હરામ થી જૈસે ઊંટકા ગોશ્ત મછલી કુછ પરિન્દ (૧૦૫) યેહ અપની અબ્દિયતકા ઈકરાર ઔર અપની રૂબૂબીયતકી નફી હૈ ઈસમેં નસારાકા રદ હૈ (૧૦૬) યાની જબ હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામને દેખાકે યહૂદ અપને કુફ્ર પર કાઈમ હૈં ઔર આપકે કત્લકા ઈરાદા રખતે હૈં ઔર ઈતની આયાતે બાહિરાત ઔર મો'જિઝાત સે અસર પઝીર નહીં હુએ ઔર ઉસકા સબબ યેહ થા કે ઉન્હોંને પેહચાન લીયા થાકે આપહી વોહ મસીહ હૈં જિનકી તવરેતમેં બશારત દી ગઈ હે ઔર આપ ઉનકે દીનકો મન્સૂખ કરેંગે તો જબ હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામને દઅવતે ઈઝહાર ફરમાયા તો યેહ ઉન પર બહોત શાક ગુઝરા ઔર વોહ આપકે ઈઝા વ કત્લકે દરપય હુએ ઔર આપકે સાથ ઉન્હોંને કુફ્ર કિયા (૧૦૭) હવારી વોહ મુખ્લેસીન હૈં જો હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકે દીનકે મદદગાર થે ઔર આપ પર અવ્વલ ઈમાન લાએ યેહ બારા અશ્ખાસ થે (૧૦૮) મસ્અલા : ઈસ આયતસે ઈમાનો ઈસ્લામ કે એક હોને પર ઈસ્તિદલાલ કિયા જાતા હૈ ઔર યેહભી મા'લૂમ હોતા હે કે પેહલે અમ્બિયા કા દીન ઈસ્લામ થા ન કે યહૂદિય્યત વ નસ્રાનીયત (૧૦૯) યાની કુફ્ફાર બની ઈસ્રાઈલને હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ કે સાથ મક્ર કિયા કે ધોકેકે સાથ આપકે કત્લકા ઈન્તેઝામ કિયા ઔર અપને એક શખ્સકો ઈસ કામ પર મુકર્રર કર દિયા (૧૧૦) અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે મક્રકા યેહ બદલા દિયા કે હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકો આસ્માન પર ઉઠા લિયા ઔર હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકી શબાહત ઉસ શખ્સ પર ડાલ દી જો ઉનકે કત્લકે લિયે આમાદા હુવા થા. ચુનાન્ચે યહૂદને ઉસકો ઈસી શુબ્હ પર કત્લ કર દિયા મસ્અલા : લફ્ઝે મક્ર લુગતે અરબમેં સત્ર યાની પોશીદગી કે માને મેં હૈ ઈસી લિયે ખુફિયહ તદબીરકો ભી મક્ર કેહતે હૈં ઔર વોહ તદબીર અગર અચ્છે મકસદ કે લિયે હો તો મહમૂદ ઔર કીસી કબીહ ગર્ઝ કે લિયે હો તો મઝમૂમ (બુરી) હોતી હૈ. મગર ઉર્દૂ ઝુબાનમેં યેહ લફ્ઝ ફરેબ કે માઅનામેં મુસ્તઅમલ હોતા હૈ ઈસલિયે હરગિઝ શાને ઈલાહીમેં ન કહા જાએગા ઔર અબ ચૂંકે અરબીમેં ભી બ મઅના ખદઅ કે મઅરૂફ હો ગયા હૈ ઈસલિયે અરબીમેં ભી શાને ઈલાહીમેં ઈસ્કા ઈત્લાક જાઈઝ નહીં. આયતમેં જહાં કહીં વારિદ હુવા વોહ ખુફિયા તદબીરકે માના મે હૈ (૧૧૧) યાની તુમ્હેં કુફ્ફાર કત્લ ન કર સકેંગે (મદારિક વગેરા) (૧૧૨) આસ્માન પર મહલ્લે કરામત ઔર મકે મલાએકામેં બગૈર મૌતકે હદીસ શરીફમે હૈ. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા હઝરત ઈસા મેરી ઉમ્મત પર ખલીફા હોકર નાઝિલ હોંગે. સલીબ તોળેંગે. ખનાઝીરકો કત્લ કરેંગે. ચાલીસ સાલતક રહેંગે. નિકાહ ફરમાએંગે. અવલાદ હોગી ફિર આપકા વિસાલ હોગા. વોહ ઉમ્મત કૈસે હલાક હો જિસ્કે અવ્વલ મૈં હૂં આખીર ઈસા ઔર વસ્તમેં મેરે એહલે બયતમેંસે મેહદી મુસ્લિમ શરીફકી હદીસમેં હૈ કે હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ મીનારએ શર્કી દમિશ્ક પર નાઝિલ હોંગે યેહ ભી વારિદ હુવાકે હુજરએ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમમેં મદફૂન હોંગે (૧૧૩) યાની મુસલમાનોંકો જો આપકી નુબુવ્વતકી તસ્દીક કરને વાલે હૈં (૧૧૪) જો યહૂદ હૈં (૧૧૫) શાને નુઝૂલ : નસારા નજરાનકા એક વફદ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં આયા ઔર વોહ લોગ હુઝૂરસે કેહને લગે આપ ગુમાન કરતે હૈં કે ઈસા અલ્લાહકે બંદે હૈં ? ફરમાયા હાં. ઉસકે બંદે ઔર ઉસકે રસૂલ ઔર ઉસકે કલ્મે જો કવારી બુતુલ ઉઝરા કી તરફ ઈલ્કા કિયે ગએ. નસારા યેહ સુનકર બહોત ગુસ્સેમેં આએ ઔર કેહને લગે યા મોહંમદ કયા તુમને કભી બે બાપકા ઈન્સાન દેખા હૈ. ઈસસે ઉનકા મતલબ યેહ થા કે વોહ ખુદાકે બેટે હૈં. (મઆઝલ્લાહ) ઈસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર બતાયા ગયા કે હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ સિર્ફ બગેર બાપ હી કે હુએ ઔર હઝરત આદમ અલયહિસ્સલામ તો માં ઔર બાપ દોનોં કે બગૈર મિટ્ટીસે પયદા કિયે ગએ તો જબ ઉન્હેં અલ્લાહકા મખ્લૂક ઔર બંદા માનતે હો તો હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકો અલ્લાહકા મખ્લૂક વ બંદા માનનેમેં કયા તઅજ્જુબ હૈ (૧૧૬) જબ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને નસારા નજરાનકો યેહ આયત પઢકર સુનાઈ ઔર મુબાહિલેહકી દા'વત દી તો કેહને લગે કે હમ ગૌર ઔર મશ્વેરા કરલેં કલ આપકો જવાબ દેંગે. જબવો જમા હુએ તો ઉન્હોંને અપને સબસે બળે આલિમ ઔર સાહિબે રાય શખ્સ આકિબસે કહા કે અય અબ્દુલ મસીહ આપકી કયા રાય હૈ ઉસને કહાકે અય જમાઅતે નસારા, તુમ પેહચાન ચુકે કે મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ નબી મુરસલ તો ઝરૂર હૈં અગર તુમને ઉનસે મુબાહિલા કિયા તો સબ હિલાક હો જાઓગે. અબ અગર નસારા નિયત પર કાઈમ રેહના ચાહતે હો તો ઉન્હેં

સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર છોળો ઔર ઘરકો લોટ ચલો. યે મશવેરા હોનેકે બાદ વો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ તો ઉન્હોંને દેખાકે હુઝૂરકી ગોદમેં તો ઇમામે હુસૈન હૈં ઔર દસ્ત મુબારકમેં હસનકા હાથ ઔર ફાતેમા ઔર અલી હુઝૂરકે પીછે હૈં રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ ઔર હુઝૂર ઇન સબસે ફરમા રહે હૈં કે જબ મૈં દુઆ કરૂં તો તુમ સબ આમીન કેહના. તીરાતકે સબસે બળે નસરાની આલિમ (પાદરી) ને જબ ઇન હઝરાતકો દેખાતો કેહને લગા અય જમાઅતે નસારા મૈં એસે ચેહરે દેખ રહા હું કે અગર યે લોગ અલ્લાહ સે પહાળકો હટાનેકી દુઆ કરેં તો અલ્લાહ તઆલા પહાળકો જગા સે હટા દે. ઇનસે મુબાહિલા ન કરના હિલાક હો જાઓગે ઔર કયામત તક રૂએ ઝમીન પર કોઇ નસરાની બાકી ન રહેગા. યે સુનકર નસારાને હુઝૂરકી ખિદમતમેં અર્ઝ કિયાકે મુબાહિલેકી તો હમારી રાય નહી હૈ આખિરકાર ઉન્હોંને જઝયા દેના મંઝૂર કિયા મગર મુબાહિલેકે લિયે તૈયાર ન હુએ. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા કે ઉસકી કસમ જિસકે દસ્તે કુદરતમેં મેરી જાન હૈ નજરાન વાલોં પર અઝાબ કરીબ આ હી ચૂકા થા અગર વો મુબાહિલા કરતે તો બંદરોં ઔર સુવ્વરોંકી સૂરતમેં મસ્ખ કર દિયે જાતે ઔર જંગલ આગસે ભળક ઉઠતા ઔર નજરાન ઔર વહાંકે રેહનેવાલે પરિન્દ તક નેસ્તો નાબૂત હો જાતે ઔર એક સાલકે અરસેમેં તમામ નસારા હલાક હો જાતે (૧૧૭) કે હઝરત ઇસા અલ્લાહકે બન્દે ઔર ઉસકે રસૂલ હૈ ઔર ઉનકા વોહ હાલ હૈ જો ઉપર મઝકૂર હો ચૂકા. (૧૧૮) ઇસમેં નસારાકા ભી રદ હૈ ઔર તમામ મુશરિકીનકા ભી (૧૧૯) ઔર કુર્આન ઔર તવરેત ઔર ઇન્જીલ ઇસમેં મુખ્તલિફ નહી (૧૨૦) ન હઝરત ઇસાકો ન હઝરત ઉઝૈરકો ન ઔર કિસીકો (૧૨૧) જૈસાકે યહૂદો નસારાને અહબારો રોહબાનકો બનાયા કે ઉન્હેં સજદે કરતે ઔર ઉનકી ઇબાદતેં કરતે (જમલ) (૧૨૨) શાને નુઝૂલ : નજરાનકે નસારા ઔર યહૂદ કે અહબારમેં મુબાહિસા હુઆ. યહુદિયોંકા દાવા થા કે હઝરત ઇબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામ યહૂદી થે ઔર નસરાનિયોંકા યે દાવા થા કે આપ નસરાની થે. યે નિઝાઅ (ઝઘળા) બહોત બળ્હા તો ફરીકૈન (દોનોં ગિરોહોં)ને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો હકમ (મુન્સિફ) માના ઔર આપસે ફૈસલા ચાહા. ઇસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ ઔર ઉલમાએ તવરેતો ઇન્જીલ પર ઉનકા કમાલે જોહલ ઝાહિર કર દિયા ગયા કે ઇનમેંસે હરએકકા દાવા ઉનકે કમાલે જોહલકી દલીલ હૈ. યહૂદિય્યત વ નસરાનિય્યત તવરૈતો ઇનજીલકે નુઝૂલકે બાદ પેદા હુઈ ઔર હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામ કા ઝમાના જિન પર તવરૈત નાઝિલ હુઇ હઝરત ઇબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામ સદહા બરસ બાદ હૈ ઔર હઝરત ઇસા અલયહિસ્સલામ જિન પર ઇનજીલ નાઝિલ હુઇ ઉનકા ઝમાના હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકે બાદ દો હઝાર બરસકે કરીબ હુવા હૈ ઔર તવરેતો ઇનજીલ કિસીમેં આપકો યહૂદી યા નસરાની નહી ફરમાયા ગયા. બાવુજૂદ ઇસકે આપકી નિસ્બત યે દાવા જોહલો હિમાકતકી ઇન્તેહા હૈ (૧૨૩) અય એહલે કિતાબ તુમ (૧૨૪) ઔર તુમ્હારી કિતાબોંમેં ઉસકી ખબર દી ગઇ થી યાની નબી આખિરુઝ ઝમાં સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે ઝુહૂર ઔર આપકી નાઅતો સિફતકી જબયે સબકુછ જાન પેહચાન કરભી તુમ હુઝૂર પર ઇમાન ન લાએ ઔર તુમને ઇસમેં ઝઘળા કિયા (૧૨૫) યાની હઝરત ઇબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામકો યહૂદી યા નસરાની કેહતે હૈં (૧૨૬) હકીકતે હાલ યે હૈ કે (૧૨૭) તો ન કિસી યહૂદી યા નસરાનીકા અપને આપકો દીનમેં હઝરત ઇબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામ કી તરફ મનસૂબ કરના સહી હો સકતા હૈ ન કિસી મુશરિકકા. બાઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા કે ઇસમેં યહૂદો નસારા પર તા'રીઝ હૈ કે વો મુશરિક હૈ. (૧૨૮) ઔર ઉનકે એહદે નુબુવ્વતમેં ઉન પર ઇમાન લાએ ઔર ઉનકી શરીઅત પર આમિલ રહે (૧૨૯) સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ (૧૩૦) ઔર આપકે ઉમ્મતી (૧૩૧) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત હઝરત મુઆઝ બિન જબલ વ હુઝયફહ બિન યમાન ઔર અમ્મારબિન યાસિર (રદિયલ્લાહો અનહુમ) કે હકમેં નાઝિલ હુઇ જિનકો યહૂદ અપને દીનમેં દાખિલ કરનેકી કોશિશ કરતે ઔર યહૂદિયત કી દા'વત દેતે થે. ઇસમેં બતાયા ગયા કે યેહ ઉનકી હવસ ખામ હૈ. વોહ ઉનકો ગુમરાહ ન કર સકેંગે (૧૩૨) ઔર તુમ્હારી કિતાબોંમેં સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી નઅતો સિફત મવજૂદ હૈ ઔર તુમ જાનતે હો કે વોહ નબી બરહક હૈં ઔર ઉનકા દીન સચ્ચા દીન (૧૩૩) અપની કિતાબોંમેં તહરીફો તબ્દીલ કરકે (૧૩૪) ઔર ઉન્હોંને બાહમ મશવેરા કરકે યેહ મક સોચા (૧૩૫) યાની કુર્આન શરીફ (૧૩૬) શાને નુઝૂલ : યહૂદ ઇસ્લામકી મુખાલેફતમેં રાત દિન નએ નએ મક કિયા કરતે થે. ખયબરકે ઉલમા યહુદકે બારા શખ્સોં ને બાહમી મશ્વેરે સે

એક યેહ મક સોચા કે ઉનકી એક જમાઅત સુબ્હકો ઈસ્લામ લે આએ ઔર શામકો મુરતદ હો જાય ઔર લોગોંસે કહે કે હમને અપની કિતાબોંમેં જો દેખા તો સાબિત હુવાકે મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ વોહ નબી મવઊદ નહી હૈ જિનકી હમારી કિતાબોંમે ખબર હૈ. તાકિ ઇસ હરકતસે મુસલમાનોંકે દીનમેં શુબ્હ પયદા હો લેકિન અલ્લાહ તઆલાને યેહ આયત નાઝિલ ફરમાકર ઉનકા યેહ રાઝ ફાશ કર દિયા ઔર ઉનકા યેહ મક ન ચલ સકા ઔર મુસલમાન પેહલેસે ખબરદાર હો ગએ (૧૩૭) ઔર જો ઉસકે સિવા હૈ વોહ બાતિલો ગુમરાહી હૈ (૧૩૮) દીન વ હિદાયત ઔર કિતાબો હિકમત ઔર શર્ફે ફઝીલત (૧૩૯) રોઝે કયામત (૧૪૦) યાની નબુવ્વતો રિસાલતસે (૧૪૧) મસ્અલા ઇસસે સાબિત હોતા હૈ કે નંબુવ્વત જીસ કિસીકો મિલતી હૈ અલ્લાહ તઆલાકે ફઝલસે મિલતી હૈ. ઇસમેં ઇસ્તેહકાક કા દખ્લ નહી (ખાઝિન) (૧૪૨) શાને નુઝૂલ : યે આયત એહલે કિતાબકે હકમેં નાઝિલ હુઇ ઔર ઇસમેં ઝાહિર ફરમાયા ગયા કે ઇનમેં દો કિસ્મ કે લોગ હૈં અમીન વ ખાઇન. બાઝ તો ઐસે હૈં કે કસીરમાલ ઉનકે પાસ અમાનત રખ્ખા જાએ તો બેકમો કાસ્ત વકત પર અદા કર દેં જૈસે હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન સલામ જિનકે પાસ એક કુરૈશીને બારાસો અવકિયા સોના અમાનત રખ્ખા થા. આપને ઉનકો વૈસાહી અદા કિયા ઔર બાઝ એહલે કિતાબમેં ઇતને બદદયાનત હૈં કે થોળે પર ભી ઉનકી નિય્યત બિગળ જાતી હૈ. જૈસે કે ફખ્ખાસ બિન આઝુરાઅ જિસકે પાસ કિસીને એક અશરફી અમાનત રખ્ખી થી માંગતે વકત ઉસસે મુકર ગયા (૧૪૩) ઔર જબ હી દેનેવાલા ઉસકે પાસસે હટે વો માલે અમાનત હઝમ કર જાતા હૈ. (૧૪૪) યાની ગેર કિતાબિયોંકા (૧૪૫) કે ઉસને અપની કિતાબોંમે દૂસરે દીન વાલોંકે માલ હઝમ કર જાનેકા હુકમ દિયા હૈ બાવજૂદે કે વો ખૂબ જાનતે હૈં કે ઉનકી કિતાબોંમે કોઇ ઐસા હુકમ નહી (૧૪૬) શાને નુઝૂલ : યે આયત યહૂદકે અહબાર ઔર ઉનકે રૂઅસાઅ અબૂ રાફેઅ વ કનાના બિન અબીહુકેક ઔર કઅબ બિન અશરફ વ હુયય બિન અખતબકે હકમેં નાઝિલ હુઇ જિન્હોંને અલ્લાહ તઆલાકા વો અહદ છુપાયા થા જો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઇમાન લાનેકે મુતઅલ્લિક ઉનસે તવરેતમેં લિયા ગયા ઉન્હોંને ઉસકો બદલ દિયા ઔર બજાએ ઉસકે અપને હાથોંસે કુછકા કુછ લિખ દિયા ઔર ઝૂટી કસમ ખાઇ કે યે અલ્લાહકી તરફસે હૈ ઔર યે સબકુછ ઉન્હોંને અપની જમાઅતકે જાહિલોંસે રિશ્વતેં ઔર ઝર હાસિલ કરનેકે લિયે કિયા (૧૪૭) મુસ્લિમ શરીફકી હદીસમેં હૈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા તીન લોગ ઐસે હૈં કે રોઝે કયામત અલ્લાહ તઆલા ન ઉનસે કલામ ફરમાએ ઔર ન ઉનકી તરફ નઝરે રહમત કરે ન ઉન્હેં ગુનાહોંસે પાક કરે ઔર ઉન્હેં દર્દનાક અઝાબ હૈ. ઉસકે બાદ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ઇસ આયતકો તીન મરતબા પઢ્હા. હઝરત અબૂઝર રાવીને કહા કે વોહ લોગ ટોટે ઔર નુકસાનમેં રહે યા રસૂલલ્લાહ વો કોન લોગ હૈં હુઝૂરને ફરમાયા ઇઝારકો (પાયજામા) ટખનોંસે નીચે લટકાને વાલા ઔર એહસાન જતાનેવાલા ઔર અપને તિજારતી માલકો ઝૂટી કસમસે રિવાજ દેનેવાલા. હઝરત અબૂઉમામા કી હદીસમેં હૈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા જો કિસી મુસલમાનકા હક મારનેકે લિયે કસમ ખાએ અલ્લાહ ઉસ પર જન્નત હરામ કરતા હૈ ઔર દોઝખ લાઝિમ કરતા હૈ. સહાબાને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ અગરચે થોળી હી ચીઝ હો ફરમાયા અગરચે બબૂલકી શાખહી કયોં ન હો (૧૪૮) શાને નુઝૂલ : હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાને ફરમાયા કે યહ આયત યહૂદો નસારા કે હકમેં નાઝિલ હુઇ કે ઉન્હોંને તવરેતો ઇન્જીલ કી તહરીફ કી ઔર કિતાબુલ્લાહમેં અપની તરફસે જો ચાહા મિલાયા (૧૪૯) ઔર કમાલે ઇલ્મો અમલ અતા ફરમાએ ઔર ગુનાહોં સે માસૂમ કરે (૧૫૦) યેહ અમ્બિયા સે ના મુમકીન હૈ ઔર ઉનકી તરફ ઐસી નિસ્બત બોહતાન હૈ. શાને નુઝૂલ : નજરાન કે નસારાને કહા કે હમેં હઝરત ઇસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામને હુકમ દિયા હૈ કે હમ ઇન્હેં રબ માને. ઇસ આયતમેં અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે ઇસ કૌલકી તકઝીબ કી ઔર બતાયા કે અમ્બિયા કી શાનસે ઐસા કેહના મુમકિન હી નહી ઇસ આયતકી શાને નુઝૂલમેં દૂસરા કૌલ યેહ હૈ કે અબૂરાફેઅ યહૂદી ઔર સય્યદ નસરાનીને સરવરે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે કહા યા

મોહમ્મદ આપ ચાહતે હૈં કે હમ આપકી ઈબાદત કરેં ઔર આપકો રબ માને. હુઝૂરને ફરમાયા, અલ્લાહકી પનાહ કે મેં ગયરૂલ્લાહકી ઈબાદત કા હુકમ કરૂં ન મુઝે અલ્લાહને ઈસકા હુકમ દિયા ન મુઝે ઈસલિયે ભેજા (૧૫૧) રબ્બાની કે મા'ની આલીમેં ફકીહ ઔર આલિમે બા અમલ ઔર નિહાયત દીનદાર કે હૈં. (૧૫૨) ઈસસે સાબિત હુવા કે ઈલ્મો તા'લીમકા સમરા યેહ હોના ચાહિય્યે કે આદમી અલ્લાહ વાલા હો જાએ. જિસે ઈલ્મસે યેહ ફાયદા ન હુવા ઉસકા ઈલ્મ ઝાએ ઔર બેકાર હૈ (૧૫૩) અલ્લાહ તઆલા યા ઉસકા કોઈ નબી (૧૫૪) એસા કિસી તરહ નહીં હો સકતા (૧૫૫) હઝરત અલી મુર્તઝાને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલાને હઝરતે આદમ ઔર ઉનકે બાદ જિસ કિસી કો નબુવ્વત અતા ફરમાઈ ઉનસે સય્યદે અમ્બિયા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી નિસ્બત અહદ લિયા ઔર ઉન અમ્બિયાને અપની કૌમોંસે અહદ લિયાકે અગર ઉનકી હયાતમેં સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ મબ્ઉસ હોં તો આપ પર ઈમાન લાએં ઔર આપકી નુસ્રત કરેં. ઈસસે સાબિત હુવાકે હુઝૂર તમામ અમ્બિયામેં સબસે અફઝલ હૈં. (૧૫૬) યાની સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ (૧૫૭) ઈસ તરહકે ઉનકે સિફાત વ અહવાલ ઉસકે મુતાબિક હોં જો કુતુબે અમ્બિયામેં ફરમાએ ગએ હૈં. (૧૫૮) અહદ (૧૫૯) ઔર આને વાલે નબી મોહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઈમાન લાનેસે એરાઝ (દૂર હોના) કરેં (૧૬૦) ખારિજ અઝ ઈમાન (૧૬૧) બાદ અહદ લિયે જાનેકે ઔર દલાઈલ વાઝેહ હોનેકે બાવજૂદ (૧૬૨) મલાએકા ઔર ઈન્સાનો જિન્નાત (૧૬૩) દલાઈલમેં નઝર કરકે ઔર ઈન્સાફ ઈખ્તિયાર કરકે ઔર યેહ તાઅત ઉનકો ફાયદા દેતી ઔર નફા પહોંચાતી હૈ (૧૬૪) કિસી ખૌફસે યા અઝાબ કે દેખ લેનેસે જૈસાકે કાફિર ઈન્દલ મૌત વક્તે યાસ ઈમાન લાતા હૈ યેહ ઈમાન ઉસકો કયામતમેં નફા ન દેગા (૧૬૫) જૈસાકે યહૂદો નસારા ને કિયા કે બા'ઝ પર ઈમાન લાએ ઔર બા'ઝ કે મુન્કિર હો ગએ (૧૬૬) શાને નુઝૂલ : હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાને ફરમાયા કે યેહ આયત યહૂદો નસારાકે હકમેં નાઝિલ હુઈ કે યહૂદ હુઝૂરકી બો'સત સે કબ્લ આપકે વસીલેસે દુઆએં કરતે થે ઔર આપકી નબુવ્વત કે મુન્કિર થે ઔર આપકી તશરીફ આવરીકા ઈન્તેઝાર કરતે થે. જબ હુઝૂર કી તશરીફ આવરી હુઈ તો હસદન આપકા ઈન્કાર કરને લગે ઔર કાફિર હો ગએ. મા'ની યેહ હૈં કે અલ્લાહ તઆલા એસી કૌમકો કૈસે તવફીકે ઈમાન દે કે જો જાન પહેચાનકર ઔર માનકર મુન્કિર હો ગઈ (૧૬૭) યાની સય્યદે અમ્બિયા મોહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ (૧૬૮) ઔર વોહ રૌશન મોઅજિઝાત દેખ ચુકે થે (૧૬૯) ઔર કુફ્ર સે બાઝ આએ શાને નુઝૂલ : હારિસ બિન સુવેદ અન્સારી કો કુફ્ફાર કે સાથ જા મિલનેકે બાદ નદામત હુઈ તો ઉન્હોંને અપની કૌમકે પાસ પયામ ભેજા કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે દરયાફત કરેં કે કયા મેરી તૌબા કુબૂલ હો સકતી હૈ ઉનકે હકમેં યેહ આયતે કરીમહ નાઝિલ હુઈ. તબ વોહ મદીના મુનવ્વરામેં તાઈબ હોકર હાઝિર હુએ ઔર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ઉનકી તવબા કુબૂલ ફરમાઈ (૧૭૦) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત યહૂદકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જિન્હોંને હઝરત મૂસા પર ઈમાન લાનેકે બાદ હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ ઔર ઈન્જીલકે સાથ કુફ્ર કિયા ફિર કુફ્ર મેં ઔર બઢે ઔર સય્યદુલ અમ્બિયા મોહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઔર કુર્આનકે સાથ કુફ્ર કિયા ઔર એક કૌલ યેહ હૈ કે યેહ આયત યહૂદો નસારાકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી બો'સતસે કબ્લ તો અપની કિતાબોંમેં આપકી ના'તો સિફત દેખકર આપ પર ઈમાન રખતે થે ઔર આપકે ઝહૂરકે બાદ કાફિર હો ગએ ઔર ફિર કુફ્રમેં ઔર શદીદ હો ગએ (૧૭૧) ઈસ હાલમેં યા વક્તે મૌત યા અગર વોહ કુફ્ર પર મરે.

તિસરા પારા 'તિલ્કર્રુસુલ' ખત્મ શુદ

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتّٰى تُنْفِقُوْا مِمَّا تُحِبُّوْنَ ۬ؕ
وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ شَيْءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيْمٌ ﴿٩٢﴾ كُلُّ
الطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِّبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اِلَّا مَا حَرَّمَ
اِسْرَآءِيْلُ عَلٰى نَفْسِهٖ مِنْ قَبْلِ اَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرٰىةُ ؕ
قُلْ فَاْتُوْا بِالتَّوْرٰىةِ فَاتْلُوْهَآ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٩٣﴾
فَمَنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ
فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٩٤﴾ قُلْ صَدَقَ اللّٰهُ ۟
فَاتَّبِعُوْا مِلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ
الْمُشْرِكِيْنَ ﴿٩٥﴾ اِنَّ اَوَّلَ بَيْتٍ وُّضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِيْ
بِبَكَّةَ مُبٰرَكًا وَّهُدًى لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿٩٦﴾ فِيْهِ اٰيٰتٌ
بَيِّنٰتٌ مَّقَامُ اِبْرٰهِيْمَ ۬ۚ وَمَنْ دَخَلَهٗ كَانَ اٰمِنًا ؕ
وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ
سَبِيْلًا ؕ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٩٧﴾

લન્તનાલુલ બિર-૨

હત્તા તુન્ફિકૂ મિમ્મા તુહિબ્બૂ-ન ૦ વ મા
તુમ હરગિઝ ભલાઈકો ન પહુંચોગે જબ તક રાહે ખુદામેં
તુન્ફિકૂ મિન શૈઈન ફ ઈન્નલ્લા-હ
અપની પ્યારી ચીઝ ન ખર્ચ કરો (૧૭૨) ઔર તુમ જો કુછ ખર્ચ કરો
બિહી અલીમ (૯૨) કુલ્લુત્તઆમિ
અલ્લાહકો માલૂમ હૈ સબ ખાને બની
કા-ન હિલ્લલ-લિ-બની ઈસ્રા-ઈલ ઈલ્લા
ઈસ્રાઈલકો હલાલ થે મગર વોહ જો
મા હર-૨-મ ઈસ્રા-ઈલુ અલા નફ-સિહી
યાકૂબને અપને ઉપર
મિન કબ્લિ અન્તુનઝ-ઝલત્તૌરાહ ૦ કુલ
હરામ કર લિયા થા તૌરેત
ફઅતૂબિત્તૌરાતિ ફત્લૂહા ઈન કુન્તુમ સાદિકીન (૯૩) ફ
ઉતરનેસે પેહલે તુમ ફરમાઓ તૌરેત લા કર પળ્હો અગર સચ્ચે હો (૧૭૩) તો
મનિફ-તરા અલલ લાહિલ-કઝિ-બ મિમ્બઅ-દિ ઝાલિ-ક ફઉલાઈ-ક
ઉસકે બાદ અલ્લાહ પર જૂટ બાંધે (૧૭૪) તો વહી
હુમુઝ-ઝાલિમૂન □ (૯૪) કુલ સ-દ-કલ્લાહુ ~ ફત્તબિઊ મિલ્લ-ત ઈબ્રાહી-મ
ઝાલિમ હૈ તુમ ફરમાઓ અલ્લાહ સચ્ચા હૈ તો ઈબ્રાહીમકે દીન પર
હનીફા ૦ વ મા કા-ન મિનલ્મુશરિકીન (૯૫) ઈન્ન અવ્વ-લ બૈતિંવ્વુદિ-અ
ચલો (૧૭૫) જો હર બાતિલસે જુદા થે ઔર શિર્કવાલોંમેં ન થે બેશક સબમેં પેહલા ઘર જો
લિન્નાસિ લલ્લઝી બિ બક્ક-ત મુબાર-કંવ-વ હુદલ-લિલ-આલમીન ૮ (૯૬)
લોગોંકી ઈબાદત કો મુકર્રર હુવા વોહ હૈ જો મક્કામેં હૈ બરકતવાલા ઔર સારે જહાનકા રાહનુમા (૧૭૬)
ફીહિ આયાતુમ- બય્યિનાતુમ મકામુ ઈબ્રાહીમ ૦ વ મન દ-ખ-લહૂ કા-ન
ઉસમેં ખુલી નિશાનિયાં હૈં (૧૭૭) ઈબ્રાહીમ કે ખળે હોને કી જગહ (૧૭૮) ઔર જો ઉસમેં આએ
આમિન ા૦ વ લિલ્લાહિ અલન્નાસિ હિજ-જુલ્બૈતિ મનિસ્તતા-અ ઈલૈહિ સબીલા૦
અમાનમેં હો (૧૭૯) ઔર અલ્લાહકે લિયે લોગોં પર ઉસ ઘરકા હજ્જ કરના હૈ જો ઉસ તક ચલ સકે (૧૮૦)
વ મન ક-ફ-ર ફ ઈન્નલ્લા-હ ગનિય્યુન અનિલઆલમીન (૯૭)
ઔર જો મુન્કિર હો તો અલ્લાહ સારે જહાનસે બેપરવાહ હૈ (૧૮૧)

મં ૧

(૧૭૨) બિર્રસે તકવા વ તાઅત મુરાદ હૈ. હઝરત ઈબ્ને ઉમર રદિયલ્લાહો અન્હુને ફરમાયાકે યહાં ખર્ચ કરના આમ હૈ. તમામ સદકાતકા યાની વાજેબહહોં યા નાફેલા સબ ઈસમેં દાખિલ હૈ. હસન કા કૌલ હૈ કે જો માલ મુસલમાનોંકો મહેબૂબ હો ઔર ઉસે રઝાએ ઈલાહીકે લિયે ખર્ચ કરે વોહ ઈસ આયતમેં દાખિલ હૈ ખ્વાહ એક ખજૂરહી હો (ખાઝિન) ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ શકર કી બોરિયાં ખરીદકર સદકા કરતે થે ઉનસે કહા ગયા ઉસકી કીમત હી કયું નહી સદકા કર દેતે. ફરમાયા શકર મુઝે મેહબૂબો મરગૂબ હૈ. યેહ ચાહતા હૂં કે રાહે ખુદામેં પ્યારી ચીઝ ખર્ચ કરૂં (મુદારિક) બુખારી વ મુસ્લીમ કી હદીસ હય કે હઝરત અબૂ તલ્હા અનસારી મદીનેમેં બળે માલદાર થે. ઉન્હે અપને અમવાલમેં બિરહા (બાગ) બાન્હે

آل عمران لن تنالوا

قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۖ
وَاللّٰهُ شَهِيْدٌ عَلٰى مَا تَعْمَلُوْنَ ۝ قُلْ يٰٓاَهْلَ
الْكِتٰبِ لِمَ تَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ
تَبْغُوْنَهَا عِوَجًا وَّاَنْتُمْ شُهَدَآءُ ۭ وَمَا اللّٰهُ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا
اِنْ تُطِيْعُوْا فَرِيْقًا مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ يَرُدُّوْكُمْ
بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ كٰفِرِيْنَ ۝ وَكَيْفَ تَكْفُرُوْنَ وَ
اَنْتُمْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ اٰيٰتُ اللّٰهِ وَفِيْكُمْ رَسُوْلُهٗ ۭ
وَمَنْ يَّعْتَصِمْ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِيَ اِلٰى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيْمٍ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ
تُقٰتِهٖ وَلَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۝ وَاعْتَصِمُوْا
بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيْعًا وَّلَا تَفَرَّقُوْا ۠ وَاذْكُرُوْا نِعْمَتَ
اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ كُنْتُمْ اَعْدَاۗءً فَاَلَّفَ بَيْنَ قُلُوْبِكُمْ

કુલ યાઁ અહલલ-કિતાબિ લિ-મ
તુમ ફરમાઓ અય કિતાબિયો
તક-ફુરૂન બિ આયાતિલ્લાહિ ق વલ્લાહુ
અલ્લાહકી આયતેં કયોં નહીં
શહીદુન અલા મા તઅ-મલૂન (૯૮)
માનતે (૧૮૨) ઔર તુમ્હારે કામ અલ્લાહકે સામને હૈ
કુલ યાઁ અહલલ-કિતાબિ લિ-મ તસુદ-દૂન
તુમ ફરમાઓ અય કિતાબિયો કયોં અલ્લાહ
અન સબીલિલ્લાહિ મન આમ-ન
કી રાહસે રોકતે હો (૧૮૩) ઉસે જો ઈમાન લાએ ઉસે ટેઢા
તબ્ગૂનહા ઈ-વ-જંવ-વ અન્તુમ શુહદા-અ ط વ
કિયા ચાહતે હો ઔર તુમ ખુદ ઉસ પર ગવાહ હો (૧૮૪) ઔર
મલ્લાહુ બિ ગ઼ાફિલિન અમ્મા તઅ-મલૂન (૯૯)
અલ્લાહ તુમ્હારે કૌતકોંસે બે ખબર નહીં

મં ૧

યાઁ અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ઈન તુતીઊ ફરીક઼મ-મિનલ્લઝ઼ી-ન
અય ઈમાનવાલો અગર તુમ કુછ કિતાબિયોંકે કહે પર ચલે તો વોહ
ઊતુલકિતા-બ યરુદ-દૂકુમ બઅ-દ ઈમાનિકુમ કાફિરીન (૧૦૦) વ કૈ-ફ
તુમ્હારે ઈમાનકે બાદ તુમ્હેં કાફિર કર છોડેંગે (૧૮૫) ઔર તુમ
તક-ફુરૂ-ન વ અન્તુમ તુત્લા અલૈકુમ આયાતુલ્લાહિ વ ફીકુમ રસૂલુહ ط વ
૬૦ કયોંકર કુફ્ર કરોગે તુમ પર અલ્લાહકી આયતેં પઢી જાતી હૈ ઔર તુમમેં ઉસકા રસૂલ તશરીફ લાયા ઔર
મંય્યઅ-તસિ઼મ બિલ્લાહિ ફ-કદ હુદિ-ય ઈલા સિ઼રાતિમ-મુસ્તકીમ ع (૧૦૧)
જિસને અલ્લાહકા સહારા લિયા તો ઝરૂર વોહ સીધી રાહ દિખાયા ગયા
યાઁ અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનુત્તકુલ્લા-હ હક઼્ક઼ તુક઼ાતિહી વ લા
અય ઈમાનવાલો અલ્લાહસે ડરો જૈસા ઉસસે ડરનેકા હક્ક હૈ ઔર હરગિઝ
તમૂતુન્ન ઈલ્લા વ અન્તુમ મુસ્લિમૂન (૧૦૨) વઅ-તસિ઼મૂ બિ હ઼બ્લિલ્લાહિ
ન મરના મગર મુસલમાન ઔર અલ્લાહકી રસ્સી મઝબૂત
જમીઅંવ-વ લા તફર્રક઼ૂ ص વઝ઼-કુરૂ નિઅ-મ-તલ્લાહિ અલૈકુમ
થામ લો (૧૮૬) સબ મિલકર આપસમેં ફટ ન જાના (૧૮૭) ઔર અલ્લાહકા
ઈઝ઼ કુન્તુમ અઅ-દા-અન ફ અલ્લ-ફ બૈ-ન કુલૂબિકુમ
એહસાન અપને ઉપર યાદ કરો જબ તુમ મેં બૈર થા

પ્યારા થા. જબ યેહ આયત નાઝિલ હુઈ તો ઉન્હોંને બારગાહે રિસાલતમેં ખડે હોકર અર્ઝ કિયા. મુઝે અપને અમવાલમેં બિરહા સબસે પ્યારા હૈ. મૈં ઈસકો રાહે ખુદામેં સદકા કરતા હૂં. હુઝૂરને ઈસ પર મસર્રતકા ઈઝહાર ફરમાયા ઔર હઝરત અબૂ તલ્હાને બઈમાએ (ઈશારેસે) હુઝૂર અપને અકારિબ ઔર બની ઉમમમેં ઈસકો તકસીમ કર દિયા. હઝરત ઉમર ફારૂક રદિયલ્લાહો અન્હુને અબૂ મૂસા અશઅરીકો લિખ્ખાકે મેરે લિયે એક બાંદી ખરીદ કર ભેજ દો. જબ વોહ આઈતો આપકો બહોત પસંદ આઈ. આપને યેહ આયત પઢકર અલ્લાહકે લિયે ઉસકો આઝાદ કર દિયા (૧૭૩) શાને નુઝૂલ : યહૂદને સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે કહા કે હુઝૂર અપને આપકો મિલ્લતે ઈબ્રાહીમી પર ખયાલ કરતે હૈં, બાવજૂદ યેહ

فَأَصْبَحْتُم بِنِعْمَتِهِۦٓ إِخْوَٰنًا وَكُنتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ
مِّنَ ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنْهَا ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ
ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝ وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ
يَدْعُونَ إِلَى ٱلْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ
عَنِ ٱلْمُنكَرِ ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ۝ وَلَا تَكُونُوا۟
كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُوا۟ وَٱخْتَلَفُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ
ٱلْبَيِّنَٰتُ ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ يَوْمَ
تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ ۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ
ٱسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْ
فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ۝ وَأَمَّا
ٱلَّذِينَ ٱبْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِى رَحْمَةِ ٱللَّهِ
هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ۝ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتْلُوهَا
عَلَيْكَ بِٱلْحَقِّ ۗ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعَٰلَمِينَ ۝

ફ અસ્બહ્-તુમ બિ નિઅ્-મતિહી ઈખ્વાના ۚ
ઉસને તુમ્હારે દિલોં મેં મિલાપ કર દિયા
વ કુન્તુમ અ્લા શફા હુફ-રતિમ
તો ઉસકે ફઝલ સે તુમ આપસ મેં ભાઈ
મિનન્નારિ ફ અન્-ક-ઝ઼કુમ મિન્હા ۚ કઝ઼ાલિ-ક
હો ગએ (૧૮૮) ઔર તુમ એક ગારે દોઝખકે કિનારે પર થે (૧૮૯) તો
યુબય્યિનુલ્લાહુ લકુમ આયાતિહી
ઉસને તુમ્હે ઉસસે બચા દિયા (૧૯૦) અલ્લાહ તુમસે યૂંહી અપની આયતેં
લ-અ્લ્લકુમ તહ-તદૂન (૧૦૩) વલ્તકુમ
બયાન ફરમાતા હૈ કે કહીં તુમ હિદાયત પાઓ ઔર
મિન્કુમ ઉમ્મતુંય્યદ-ઊ઼ન ઈલલ્ખૈરિ વ
તુમમેં એક ગિરોહ ઐસા હોના ચાહિયે કે
યઅ-મુરૂ-ન બિલ્મઅ્-રૂફિ વ યન્હૌ-ન
ભલાઈકી તરફ બુલાએં ઔર અચ્છી
અ્નિલ્મુન્કર ۚ વ ઉલૉ-ઈ-ક હુમુલ-મુફ-લિહૂન (૧૦૪) વ લા તકૂનૂ
બાતકા હુકમ દેં ઔર બુરીસે મના કરેં (૧૯૧) ઔર યહી લોગ મુરાદકો પહુંચે (૧૯૨) ઔર ઉન જૈસે
કલ્લઝ઼ી-ન તફર્રકૂ વખ્તલફૂ મિમ્બઅ્-દિ મા જાૅ-અ-હુમુલ-બય્યિનાત ۚ વ
ન હોના જો આપસમેં ફટ ગએ ઔર ઉનમેં ફૂટ પળ ગઈ (૧૯૩) બાદ ઈસકે કે રૌશન નિશાનિયાં ઉન્હેં આ ચુકી થી (૧૯૪)
ઉલૉ-ઈ-ક લહુમ અ્ઝ઼ાબુન અ્ઝ઼ીમ ۙ (૧૦૫) યૌ-મ તબ્યદ્-દુ વુજૂહુંવ- વ
ઔર ઉનકે લિયે બળા અઝાબ હૈ જિસ દિન કુછ મુંહ ઉજાલે હોંગે ઔર
તસ્વદ-દુ વુજૂહ ۚ ફ અમ્મલ-લઝ઼ીનસ-વદ- દત વુજૂહુહુમ ۛ અ-ક-ફરતુમ
કુછ મુંહ કાલે તો વોહ જિન્કે મુંહ કાલે હુએ (૧૯૫) કયા તુમ ઈમાન લાકર
બઅ્-દ ઈમાનિકુમ ફઝ઼ૂકુલ- અ્ઝ઼ા-બ બિમા કુન્તુમ તક-ફુરૂન (૧૦૬)
કાફિર હુએ (૧૯૬) તો અબ અઝાબ ચખો અપને કુફ્રકા બદલા
વ અમ્મલ્લઝ઼ી નબ્યદ્-દ્દત વુજૂહુહુમ ફફી રહ્- મતિલ્લાહ ۚ હુમ ફીહા
ઔર વોહ જિન્કે મુંહ ઉજાલે હુએ (૧૯૭) વોહ અલ્લાહકી રહમતમેં હૈં વોહ હમેશા
ખ્હાલિદૂન (૧૦૭) તિલ-ક આયાતુલ્લાહિ નત્લૂહા અ્લૈ-ક બિલ્હક્કિ ۚ
ઉસમેં રહેંગે યે અલ્લાહકી આયતેં હૈં કે હમ ઠીક-ઠીક તુમ પર પળહતે હૈં
વ મલ્લાહુ યુરીદુ ઝુલ્મલ્લિલ - અ્ાલમીન (૧૦૮)
ઔર અલ્લાહ જહાંનવાલો પર ઝુલ્મ નહીં ચાહતા (૧૯૮)

કે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામ ઊંટકા ગોશ્ત ઔર દૂધ નહીં ખાતે થે. આપ ખાતે હૈં તો આપ મિલ્લતે ઈબ્રાહીમી પર કૈસે હુએ. હુઝૂરને ફરમાયાકે યેહ ચીઝેં હઝરત ઈબ્રાહીમ પર હલાલ થી. યહૂદ કેહને લગેકે યેહ હઝરતે નૂહ પર ભી હરામ થી. હઝરતે ઈબ્રાહીમ પર ભી હરામ થી ઔર હમતક હરામ હી ચલી આઈ. ઈસ પર અલ્લાહ તબારક વતઆલાને યેહ આયત નાઝિલ ફરમાઈ ઔર બતાયા ગયા કે યહૂદકા યેહ દા'વા ગલત હૈ બલ્કે યેહ ચીઝેં હઝરત ઈબ્રાહીમ વ ઈસ્માઈલ વ ઈસ્હાક વ યાકૂબ પર હલાલ થી. હઝરતે યાકૂબને કીસી સબબસે ઉનકો અપને ઉપર હરામ ફરમાયા ઔર યેહ હુર્મત ઉનકી અવલાદમેં બાકી રહી. યહૂદને ઉસકા ઈન્કાર કીયા તો હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા કે તવરૈત ઈસ મઝમૂન પર નાતિક

ع ٥

وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ وَاِلَى اللّٰهِ
تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ۝ كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ
لِلنَّاسِ تَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَتُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ ۗ وَلَوْ اٰمَنَ اَهْلُ الْكِتٰبِ لَكَانَ
خَيْرًا لَّهُمْ ۗ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ وَاَكْثَرُهُمُ الْفٰسِقُوْنَ ۝
لَنْ يَّضُرُّوْكُمْ اِلَّآ اَذًى ۗ وَاِنْ يُّقَاتِلُوْكُمْ يُوَلُّوْكُمُ
الْاَدْبَارَ ۣ ثُمَّ لَا يُنْصَرُوْنَ ۝ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ
الذِّلَّةُ اَيْنَ مَا ثُقِفُوْٓا اِلَّا بِحَبْلٍ مِّنَ اللّٰهِ وَحَبْلٍ
مِّنَ النَّاسِ وَبَاۗءُوْ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَضُرِبَتْ
عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ
بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ الْاَنْۢبِيَاۗءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۭ ذٰلِكَ
بِمَا عَصَوْا وَّكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ۝ لَيْسُوْا سَوَاۗءً ۭ مِنْ
اَهْلِ الْكِتٰبِ اُمَّةٌ قَاۗىِٕمَةٌ يَّتْلُوْنَ اٰيٰتِ اللّٰهِ اٰنَاۗءَ

વ લિલ્લાહિ મા ફિસ્સમાવાતિ વ મા
ઔર અલ્લાહ હી કા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ ઔર જો કુછ
ફિલ્અર્દ્ ؕ વ ઈલલ્લાહિ તુર્જઉલ-ઉમૂર ۝ (૧૦૯)
ઝમીનમેં હૈ ઔર અલ્લાહ હી કી તરફ સબ કામોંકી રુજૂઅ હૈ
કુન્તુમ ખૈ-ર ઉમ્મતિન ઉખ્રિજત
તુમ બેહતર હો (૧૯૯) ઉન સબ ઉમ્મતોંમેં જો લોગોંમેં ઝાહિર હુઈ
લિન્નાસિ તઅ-મુરૂ-ન બિલ્મઅ-રૂફિ વ
ભલાઈકા હુકમ દેતે હો ઔર બુરાઈસે મના કરતે હો ઔર
તન્હૌ-ન અનિલ્મુન્કરિ વ તુઅ્મિનૂ-ન
અલ્લાહ પર ઈમાન રખતે હો ઔર અગર કિતાબી
બિલ્લાહ ؕ વ લૌ આમ-ન અહલુલ-કિતાબિ
ઈમાન લાતે (૨૦૦) તો ઉનકા ભલા થા
લ કા-ન ખૈરલ્લહુમ ؕ મિન્હુમુલ- મુઅ-મિનૂ-ન
ઉનમેં કુછ મુસલમાન હૈં (૨૦૧) ઔર
મં ૧ વ અક-સરુ હુમુલ્ફાસિકૂન (૧૧૦) લંય્યદુર્રૂકુમ ઈલ્લા અ-ઝા ؕ વ
ઝયાદા કાફિર વોહ તુમ્હારા કુછ ન બિગાળેંગે મગર યહી સતાના (૨૦૨) ઔર
ઈય્યુકાતિલૂકુમ યુવલ્લૂ-કુમુલ અદ-બાર ؕ સુમ્મ લા યુન્સરૂન (૧૧૧) દુરિબત
અગર તુમસે લળેં તો તુમ્હારે સામને સે પીઠ ફેર જાએંગે (૨૦૩) ફિર ઉનકી મદદ ન હોગી ઉન પર
અલૈહિમુઝ-ઝિલ્લતુ ઐનમા સુકિફૂ ઈલ્લા બિ હબ્લિમ-મિનલ્લાહિ વ
જમા દી ગઈ ખુવારી જહાં હોં અમાન ન પાએં (૨૦૪) મગર અલ્લાહ કી ડોર (૨૦૫) ઔર
હબ્લિમ-મિનન્નાસિ વ બા-ઊ બિ ગ-દબિમ-મિનલ્લાહિ વ દુરિબત
આદમિયોં કી ડોર સે (૨૦૬) ઔર ગઝબે ઈલાહી કે સઝાવાર હુએ ઔર ઉન પર
અલૈહિમુલ- મસ્કનહ ؕ ઝાલિ-ક બિ અન્નહુમ કાનૂ યક-ફુરૂ-ન બિ
જમા દી ગઈ મોહતાજી (૨૦૭) યે ઈસ લિયે કે વોહ અલ્લાહ કી
આયાતિલ્લાહિ વ યકતુલૂનલ અમ્બિયા-અ બિગૈરિ હક્ક ؕ ઝાલિ-ક
આયતોં સે કુફ્ર કરતે ઔર પૈગમ્બરોં કો ના હક્ક શહીદ કરતે યે
બિમા અ-સવ-વ કાનૂ યઅ-તદૂન ۝ (૧૧૨) લૈસૂ સવા-આ ؕ મિન
ઈસ લિયે કે નાફરમાં - બરદાર ઔર સરકશ થે સબ એક-સે નહીં કિતાબિયોં મેં
અહ-લિલ-કિતાબિ ઉમ્મતુન કા-ઈમતુંય્યતલૂ-ન આયાતિલ્લાહિ આના
કુછ વોહ હૈં કે હક્ક પર કાઈમ હૈં (૨૦૮) અલ્લાહ કી આયતેં પળ્હતે હૈં રાતકી ઘળિયોં મેં

હૈ અગર તુમ્હેં ઈન્કાર હૈ તો તવરૈત લાઓ. ઈસ પર યહુદકો અપની ફિઝ્હત ઔર રુસ્વાઈકા ખૌફ હુવા ઔર વોહ તવરૈત ના લા સકે. ઉનકા કિઝબ (ઝૂટ) ઝાહિર હો ગયા ઔર ઉન્હેં શરમિન્દગી ઉઠાની પળી ફાએદહ ઈસસે સાબિત હુઆકે પિછલી શરીઅતોંમેં એહકામ મન્સૂખ હોતે થે ઈસમેં યહૂદ કા રદ હૈ જો નસ્ખકે કાઈલ ન થે ફાએદહ : હુઝૂર સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઉમ્મી થે બાવજૂદ ઉસકે યહૂદકો તવરૈતસે ઈલ્ઝામ દેના ઔર તવરૈતકે મઝામીન સે ઈસ્તિદલાલ ફરમાના આપકા મો'જિઝા ઔર નુબુવ્વતકી દલીલ હૈ ઔર ઉસસે આપકે વહબી ઔર ગયબી ઉલૂમકા પતા ચલતા હૈ (૧૭૪) ઔર ક્યોંકે મિલ્લતે ઈબ્રાહિમીમેં ઊંટોંકે ગોશ્ત ઔર દૂધ અલ્લાહ તઆલાને હરામ કિયે થે (૧૭૫) કે વહી ઈસ્લામ ઔર દીને

اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ۝ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ ۚ وَأُولَٰئِكَ مِنَ
الصَّالِحِينَ ۝ وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ ۗ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ
تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ
شَيْئًا ۖ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝
مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَٰذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ
رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا
أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ ۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَٰكِنْ
أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
بِطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّوا
مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ

અલ્લૈલિ વ હુમ યસ્જુદૂન (૧૧૩)
ઔર સજદા કરતે હૈં (૨૦૯)
યુઅ-મિનૂ-ન બિલ્લાહિ વલ-યૌમિલ-આખ઼િરિ
અલ્લાહ ઔર પિછલે દિન પર ઈમાન લાતે હૈં
વ યઅ-મુરૂ-ન બિલ્મઅ્-રૂફિ વ
ઔર ભલાઈ કા હુકમ દેતે ઔર બુરાઈ સે
યન્હૌ-ન અ્નિલ્મુન્કરિ વ યુસારિઊ-ન
મના કરતે હૈં (૨૧૦) ઔર નેક કામોં પર
ફિલ્ખ઼ૈરાત ۶ વ ઉલા-ઈ-ક મિનસ્સ઼ાલિહ઼ીન
દૌડતે હૈં ઔર યે લોગ લાઈક હૈં
(૧૧૪) વ મા યફ-અ્લૂ મિન ખ઼ૈરિન ફ
ઔર વોહ જો ભલાઈ કરેં ઉનકા હક્ક ન
લંય્યુક-ફરૂહ ۶ વલ્લાહુ અ્લીમુમ-બિલ
મારા જાએગા ઔર અલ્લાહ કો મા'લૂમ હૈ

મુત્તક઼ીન (૧૧૫) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ લન તુગ઼્નિ-ય અ્ન્હુમ મં
ડરવાલે (૨૧૧) વોહ જો કાફિર હુએ ઉનકે માલ ઔર ઔલાદ (૨૧૨) ઉનકો ૧
અમ્વાલુહુમ વ લા ઔલાદુહુમ મિનલ્લાહિ શૈઆ ۶ વ ઉલાઈ-ક
અલ્લાહ સે કુછ ન બચા લેંગે ઔર વોહ જહન્નમી હૈં
અસ્હ઼ાબુન્નાર ۚ હુમ ફીહા ખ઼ાલિદૂન (૧૧૬) મ-સ઼લુ મા યુન્ફિક઼ૂ-ન ફી
ઉનકો હમેશા ઉસમેં રેહના (૨૧૩) કહાવત ઉસકી જો ઈસ
હાઝ઼િહિલ-હયાતિદ-દુન્યા ક-મ-સ઼લિ રીહ઼િન ફીહા સ઼િર્રુન અસ઼ાબત હ઼ર-સ઼
દુનિયાં કી ઝિંદગીમેં (૨૧૪) ખર્ચ કરતે હૈં ઉસ હવા કી-સી હૈ જિસમેં પાલા હો વોહ એક એસી
ક઼ૌમિન ઝ઼-લમૂ અન્ફુસહુમ ફ-અહ-લ-કત્હુ ۶ વ મા ઝ઼-લ-મહુમુલ્લાહુ વ
કૌમ કી ખેતી પર પડી જો અપના હી બુરા કરતે થે તો ઉસે બિલ્કુલ માર ગઈ (૨૧૫) ઔર
લાકિન અન્ફુસહુમ યઝ઼-લિમૂન (૧૧૭) યા અય્યુ- હલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ
અલ્લાહ ને ઉન પર ઝુલ્મ ન કિયા હાં વોહ ખુદ અપની જાનોં પર ઝુલ્મ કરતે હૈં અય ઈમાનવાલો ગૈરોં કો
લા તત્તખ઼િઝ઼ૂ બિત઼ાનતમ-મિન દૂનિકુમ લા યઅ-લૂનકુમ ખ઼બાલા ۶ વદ-દૂ
અપના રાઝદાર ન બનાઓ (૨૧૬) વોહ તુમ્હારી બુરાઈ મેં કમી નહીં કરતે ઉનકી આરઝૂ હૈ જિતની
મા અ્નિત્તુમ ۚ ક઼દ બ-દતિલ-બગ઼્દ઼ા-ઉ મિન અફવાહિહિમ ۚ
ઈઝા તુમ્હેં પહુંચે બૈર ઉનકી બાતોંસે ઝલક ઉઠા ઔર વોહ (૨૧૭) જો સીનેમેં છુપાએ હૈં

મુહમ્મદી હૈ (૧૭૬) શાને નુઝૂલ : યહૂદને મુસલમાનોસે કહા થા કે બયતુલ મુકદસ હમારા કિબ્લા હૈ. કાબાસે અફઝલ ઔર ઉસસે પેહલા હૈ. અમ્બિયા કા મકામે હિજરત વ કિબ્લએ ઈબાદત હૈ. મુસલમાનોંને કહા કે કાબા અફઝલ હૈ ઉસપર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ઈસમેં બતાયા ગયા કે સબસે પેહલા મકાન જિસકો અલ્લાહ તઆલાને તાઅતો ઈબાદત કે લિયે મુકર્રર કિયા નમાઝ કા કિબ્લા હજ ઔર તવાફ કા મવઝઅ બનાયા જિસમેં નેકીયોંકે સવાબ ઝિયાદા હોતે હૈં. વો કાબએ મુઅઝઝમા હૈ જો શહરે મક્કએ મુઅઝઝમામેં વાકેઅ હૈ. હદીસ શરીફમેં હૈ કે કાબએ મુઅઝઝમા બયતુલ મુકદસસે ચાલીસ સાલ કબ્લ બનાયા ગયા. (૧૭૭) જો ઉસકી હુરમત વ ફઝીલત પર દલાલત કરતી હૈ ઉન નિશાનિયોંમેંસે બાઝ યે હૈં કે પરિન્દ

وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ
الْآيَاتِ ۖ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ۝ هَا أَنْتُمْ أُولَاءِ
تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ
كُلِّهِ ۚ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا
عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ ۚ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْ ۗ
إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝ إِنْ تَمْسَسْكُمْ
حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا
بِهَا ۖ وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ
شَيْئًا ۗ إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ۝ وَإِذْ غَدَوْتَ
مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ ۗ
وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ
أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيُّهُمَا ۗ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ۝ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ

વ મા તુખ઼્ફી સુદૂરુહુમ અક-બર ૮ કદ
ઔર બળા હૈ હેમને નિશાનિયાં તુમ્હેં
બય્યન્ના લકુમુલ-આયાતિ ઈન કુન્તુમ
ખોલકર સુના દી અગર
તઅ-કિ઼લૂન (૧૧૮) હા-અન્તુમ ઉલા-ઈ
તુમ્હેં અકલ હો (૨૧૮) સુનતે હો યે જો તુમ હો તુમ
તુહિ઼બ્બૂનહુમ વ લા યુહિ઼બ્બૂનકુમ વ
તો ઉન્હેં ચાહતે હો (૨૧૯) ઔર વોહ તુમ્હેં નહી ચાહતે (૨૨૦) ઔર
તુઅ-મિનૂ-ન બિલકિતાબિ કુલ્લિહ ૮ વ
હાલ યે કે તુમ સબ કિતાબોં પર ઈમાન લાતે હો (૨૨૧) ઔર
ઈઝ઼ા લકૂકુમ કા઼લૂ આમન્ના ૮ વ ઈઝ઼ા
વોહ જબ તુમસે મિલતે હૈં કેહતે હૈં હમ ઈમાન લાએ (૨૨૨) ઔર
ખ઼લૌ અ઼દ્દૂ અ઼લૈકુમુલ-અનામિ-લ મિનલ્ગૈ઼ઝ઼ ૮
અકેલે હોં તો તુમ પર ઉંગલિયાં ચબાએં ગુસ્સે સે

મં ૧ કુલ મૂતૂ બિ ગૈ઼ઝ઼િકુમ ૮ ઈન્નલ્લા-હ અ઼લીમુમ-બિ ઝ઼ાતિસ્સુદૂર (૧૧૯)
તુમ ફરમા દો કે મર જાવ અપની ઘુટનમેં (૨૨૩) અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈ દિલોંકી બાત
ઈન તમ્સસ્કુમ હ઼-સ-નતુન તસુઅ્હુમ ૮ વ ઈન તુસિ઼બ્કુમ સય્યિઅતુંય્યફ-રહૂ
તુમ્હેં કોઈ ભલાઈ પહુંચે તો ઉન્હેં બુરા લગે (૨૨૪) ઔર તુમકો બુરાઈ પહુંચે તો ઉસ પર ખુશ હોં ઔર અગર તુમ
બિહા ૮ વ ઈન તસ્બિરૂ વ તત્તકૂલા યદુર્રુકુમ કૈદુહુમ શૈઆ ૮ ઈન્નલ્લા-હ
સબ્ર ઔર પરહેઝગારી કિયે રહો (૨૨૫) તો ઉનકા દાંવ તુમ્હારા કુછ ન બિગાળેગા
૬ બિમા યઅ્-મલૂ-ન મુહી઼ત઼ ૬ (૧૨૦) વ ઈઝ઼ ગ઼દૌ-ત મિન
બેશક ઉનકે સબ કામ ખુદા કે ઘેરે મેં હૈં ઔર યાદ કરો અય મહબૂબ જબ તુમ
અહ-લિ-ક તુબવ્વિ-ઉલ મુઅ-મિની-ન મકા઼ઈ-દ લિલકિતાલ ૮ વલ્લાહુ
સુબ્હકો (૨૨૬) અપને દૌલતખાનેસે બરઆમદ હુએ મુસલમાનોંકો લળાઈ કે મોરચોં પર કાઈમ
સમીઉ઼ન અ઼લીમુન ॥ (૧૨૧) ઈઝ઼ હમ્મત્તા઼-ઈ-ફતાનિ મિન્કુમ અન તફ-શલા ૮
કરતે (૨૨૭) ઔર અલ્લાહ સુન્તા જાન્તા હૈ જબ તુમમેં કે દો ગિરોહોંકા ઈરાદા હુવા કે નામર્દી
વલ્લાહુ વલિય્યુ-હુમા ૮ વ અ઼લલ્લાહિ ફલ્ય-ત-વક્કલિલ મુઅ-મિનૂન
કર જાએં (૨૨૮) ઔર અલ્લાહ ઉનકા સંભાલનેવાલા હૈ ઔર મુસલમાનોંકો અલ્લાહ હી
(૧૨૨) વ લ-ક઼દ ન-સ઼-રકુમુલ્લાહુ બિ બદરિંવ-વ
પર ભરોસા ચાહિયે ઔર બેશક અલ્લાહને બદર મેં તુમ્હારી મદદ કી

કા'બા શરીફ કે ઉપર નહી બૈઠતે ઔર ઉસકે ઉપરસે પરવાઝ નહી કરતે બલ્કે પરવાઝ કરતે હુએ આતે હૈં તો ઈધરઉધર હટ જાતે હૈં ઔર જો પરિન્દ બીમાર હો જાતે હૈં વો અપના ઈલાજ યહી કરતે હૈં કે હવાએ કા'બામેં હોકર ગુઝર જાએં ઈસીસે ઉન્હેં શિફા હોતી હૈ ઔર વુહૂશ એક દૂસરેકો હરમમેં ઈઝા નહી દેતે હત્તા કે કુત્તે ઈસ સરઝમીનમેં હિરન પર નહી દૌડતે ઔર વહાં શિકાર નહી કરતે ઔર લોગોંકે દિલ કા'બએ મુઅઝઝમાકી તરફ ખીંચતે હૈં ઔર ઉસકી તરફ નઝર કરનેસે આંસૂ જારી હોતે હૈં ઔર હર શબે જુમ્આકો અરવાહે અવલિયા ઉસકે ગિર્દ હાઝિર હોતી હૈં ઔર જો કોઈ ઉસકી બેહુરમતીકા કસ્દ કરતા હૈ બરબાદ હો જાતા હૈ. ઈન્હી આયાતમેંસે મકામે ઈબ્રાહીમ વગેરાહ વો ચીઝેં હૈં જિનકા આયતમેં બયાન ફરમાયા

أَنْتُمْ أَذِلَّةٌ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝
إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمِدَّكُمْ
رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُنْزَلِينَ ۝
بَلَىٰ ۚ إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ
هَٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ
مُسَوِّمِينَ ۝ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ
وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِ ۗ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ
عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝ لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ
الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ ۝
لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ
يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ۝ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ
مَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ

અન્તુમ અઝિલ્લહ ૫ ફત્તકુલ્લા-હ
જબ તુમ બિલ્કુલ બે સરો સામાં થે (૨૨૯) તો અલ્લાહ સે
લ-અલ્લકુમ તશ્કુરૂન (૧૨૩) ઈઝ્ તકૂલુ
ડરો કહીં તુમ શુક્રગુઝાર હો જબ અય મહબૂબ
લિલમુઅ-મિની-ન અલંય્યક ફિ યકુમ
તુમ મુસલમાનોંસે ફરમાતે થે ક્યા
અંય્યુમિદ-દકુમ રબ્બુકુમ બિસલાસતિ
તુમ્હેં યે કાફી નહીં કે તુમ્હારા રબ તુમ્હારી મદદ
આલાફિમ-મિનલમલા-ઈકતિ મુન્ઝલીન ૭ (૧૨૪)
કરે તીન હઝાર ફરિશ્તે ઉતાર કર
બલા ॥ ઈન તસ્બિરૂ વ તત્તકૂ વ
હાં ક્યોં નહીં અગર તુમ સબ્ર ઔર તકવા કરો ઔર
યઅ્-તૂકુમ મિન ફૌરિહિમ હાઝા યુમદિદ-કુમ
કાફિર ઈસી દમ તુમ પર આ પડેં તો તુમ્હારા
રબ્બુકુમ બિ ખમ્સતિ આલાફિમ-મિનલ મલા-ઈકતિ મુસવ્વિમીન ★ (૧૨૫)
રબ તુમ્હારી મદદ કો પાંચ હઝાર ફરિશ્તે નિશાનવાલે ભેજેગા (૨૩૦)
વ મા જ-અ- લહુલ્લાહુ ઈલ્લા બુશ્રા લકુમ વ લિ તત્મઈન્ન કુલૂબુકુમ
ઔર યે ફત્હ અલ્લાહ ને ન કી મગર તુમ્હારી ખુશી કે લિયે ઔર ઈસી લિયે કે ઉસ સે
બિહ ૭ વ મન્નસ્રુ ઈલ્લા મિન ઈનદિલ્લાહિલ- અઝીઝિલ- હકીમિ ॥ (૧૨૬)
તુમ્હારે દિલોંકો ચૈન મિલે (૨૩૧) ઔર મદદ નહીં મગર અલ્લાહ ગાલિબ હિકમતવાલેકે પાસસે (૨૩૨)
લિ ય-ક્તઅ ત-ર-ફમ-મિનલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ઔ યક-બિતહુમ ફ યન્કલિબૂ
ઈસલિયે કે કાફિરોં કા એક હિસ્સા કાટ દે (૨૩૩) યા ઉન્હેં ઝલીલ કરે કે ના મુરાદ
ખા-ઈબીન (૧૨૭) લૈ-સ લ-ક મિનલઅમ્રિ શૈઉન ઔ યતૂ-બ
ફિર જાએં યે બાત તુમ્હારે હાથ નહીં યા ઉન્હેં તૌબા કી તૌફીક દે
અલૈહિમ ઔ યુઅઝ-ઝિબહુમ ફ ઈન્નહુમ ઝાલિમૂન (૧૨૮) વ લિલ્લાહિ મા
યા ઉન પર અઝાબ કરે કે વોહ ઝાલિમ હૈં ઔર અલ્લાહ હી કા હૈ જો
ફિસ્સમાવાતિ વ મા ફિલ્અર્દ ૭ યગ્ફિરુ લિ મંય્યશા-ઉ વ યુઅઝ-ઝિબુ
કુછ આસમાનોં મેં હૈ ઔર જો કુછ ઝમીન મેં હૈ જિસે ચાહે બખ્શે ઔર જિસે ચાહે
મંય્યશા-અ ૭ વલ્લાહુ ગફૂરુર્રહીમ ૬ (૧૨૯) યા અય્યુહલ્લઝી-ન
અઝાબ કરે ઔર અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહરબાન અય ઈમાનવાલો

ગયા. (મુદારિક વ ખાઝિન વ અહમદી) (૧૭૮) મકામે ઈબ્રાહીમ વો પથ્થર હૈ જિસ પર હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામ કા'બા શરીફકી તા'મીર કે વકત ખડે હોતે થે ઔર ઉસમેં આપકે કદમે મુબારક કે નિશાન થે જો બાવજૂદ તવીલ ઝમાના ગુઝરને ઔર બકસરત હાથોંસે મસ હોનેકે અભી તક કુછ બાકી હૈ. (૧૭૯) યહાં તકકે અગર કોઈ શખ્સ કત્લ વ જનાબત કરકે હરમ મેં દાખિલ હો તો વહાં ન ઉસકો કત્લ કિયા જાએ ન ઉસ પર હદ કાઈમ કી જાએ. હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયાકે અગર મેં અપને વાલિદ ખત્તાબ કે કાતિલકો ભી હરમ શરીફમેં પાઊં તો ઉસકો હાથ ન લગાઉં યહાં તકકે વો વહાંસે બાહર આએ (૧૮૦) મસ્અલા : ઈસ આયતમેં હજકી ફરઝિયતકા બયાન હૈ ઔર ઉસકા કે ઈસ્તતાઅત શર્ત હૈ. હદીસ શરીફમેં

آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبٰوٓا أَضْعَافًا مُّضٰعَفَةً ۖ وَّاتَّقُوا
اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۚ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِيْٓ أُعِدَّتْ
لِلْكٰفِرِيْنَ ۚ وَأَطِيْعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُوْنَ ۚ وَسَارِعُوْٓا إِلٰى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ
وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمٰوٰتُ وَالْأَرْضُ ۙ أُعِدَّتْ
لِلْمُتَّقِيْنَ ۙ الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ فِي السَّرَّآءِ وَ
الضَّرَّآءِ وَالْكٰظِمِيْنَ الْغَيْظَ وَالْعَافِيْنَ
عَنِ النَّاسِ ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ۚ وَالَّذِيْنَ
إِذَا فَعَلُوْا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوْٓا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا
اللّٰهَ فَاسْتَغْفَرُوْا لِذُنُوْبِهِمْ ۗ وَمَنْ يَّغْفِرُ
الذُّنُوْبَ إِلَّا اللّٰهُ ۗ وَلَمْ يُصِرُّوْا عَلٰى مَا فَعَلُوْا
وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ۞ أُولٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ مَّغْفِرَةٌ
مِّنْ رَّبِّهِمْ وَجَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰرُ

આમનૂ લા તઅ-કુલુર્રિબા
સૂદ દૂના-દૂન ન ખાવ (૨૩૪) ઔર અલ્લાહ સે
અદ્-આફમ મુદા-અ-ફ-તૌં ص વત્તકુલ્લા-હ
ડરો ઈસ ઉમ્મીદ પર કે તુમ્હેં ફલાહ મિલે ઔર ઉસ
લ-અલ્લકુમ તુફ-લિહૂન ج (૧૩૦) વત્તકુન-
આગ સે બચો જો કાફિરોં કે લિયે તૈયાર રખી હૈ (૨૩૫)
નારલ્લતી ઉઇ'દ-દત લિલ કાફિરીન ج (૧૩૧) વ
ઔર અલ્લાહ વ રસૂલ કે ફરમાંબરદાર રહો (૨૩૬)
અતીઉલ્લા-હ વર્રસૂ-લ લ-અલ્લકુમ તુર્હમૂન ج
ઈસ ઉમ્મીદ પર કે તુમ રહમ કિએ જાવ ઔર દોડો (૨૩૭)
(૧૩૨) વ સારિઊ ઈલા
અપને રબ કી બખ્શિશ ઔર ઐસી જન્નત કી તરફ
મગ્ફિ-રતિમ-મિર્રબ્બિકુમ વ જન્નતિન
જિસકી ચૌડાન મેં સબ આસ્માન વ ઝમીન આ

મં ૧ અર્દુહસ્સમાવાતુ વલ-અર્દુ ۙ ઉઇ'દ-દત લિલ્મુત્તકી-ન ۙ (૧૩૩) અલ્લઝી-ન
જાએં (૨૩૮) પરહેઝગારોં કે લિયે તૈયાર રખી હૈ (૨૩૯) વોહ જો અલ્લાહ કી
યુન્ફિકૂ-ન ફિસ્સર્રા-ઇ વદ્-દર્રા-ઇ વલ્કાઝિમીનલ-ગૈ-ઝ
રાહ મેં ખર્ચ કરતે હૈં ખુશી મેં ઔર રંજ મેં (૨૪૦) ઔર ગુસ્સા પીનેવાલે
વલ-આફી-ન અનિન્નાસ ط વલ્લાહુ યુહિબ્બુલ-મુહ્-સિનીન ج (૧૩૪)
ઔર લોગોં સે દરગુઝર કરનેવાલે ઔર નેક લોગ અલ્લાહ કે મહબૂબ હૈં
વલ્લઝી-ન ઈઝા ફ-અલૂ ફાહિશ-તન ઔ ઝ-લમૂ અન્ફુસહુમ
ઔર વોહ કે જબ કોઈ બે-હયાઈ યા અપની જાનોં પર ઝુલ્મ કરેં (૨૪૧)
ઝ-કરુલ્લા-હ ફસ્તગ્ફરૂ લિ ઝુનૂબિહિમ ص વ મંય્યગ્ફિરુઝ-ઝુનૂ-બ
અલ્લાહ કો યાદ કરકે અપને ગુનાહોં કી માફી ચાહેં (૨૪૨) ઔર ગુનાહ કૌન બખ્શે
ઈલ્લલ્લાહુ قف વ લમ યુસિર્રૂ અલા મા ફ-અલૂ વ હુમ
સિવા અલ્લાહ કે ઔર અપને કિયે પર જાન-બૂઝકર
યઅ-લમૂન (૧૩૫) ઉલા-ઇ-ક જઝા-ઉ-હુમ મગ્ફિ-રતુમ-મિર્રબ્બિહિમ
અડ ન જાએં ઐસોં કા બદલા ઉનકે રબ કી બખ્શિશ
વ જન્નાતુન તજ-રી મિન તહ્-તિહલ- અન્હારુ
ઔર જન્નતેં હૈં (૨૪૩) જિનકે નીચે નેહરેં રવાં હમેશા

સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ઉસકી તફસીર ઝાદો રાહેલા (સામાને સફર ઔર સવારીકા જાનવર) સે ફરમાઈ. ઝાદ યાની તવશા ખાનેપીનેકા ઈન્તેઝામ ઈસ કદર હોના ચાહિયે કે જાકર વાપસ આને તકકે લિયે કાફી હો ઔર યે વાપસી કે વકત તક એહલો અયાલકે નફકા કે અલાવા હોના ચાહિયે. રાહકી અમ્ન (હિફાઝત) ભી ઝરૂરી હૈ કયૂંકે બગૈર ઈસકે ઈસ્તેતાઅત સાબિત નહી હોતી (૧૮૧) ઈસસે અલ્લાહ તઆલાકી નારાઝી ઝાહિર હોતી હૈ ઔર યે મસ્અલા ભી સાબિત હોતા હૈ કે ફર્ઝે કતઈકા મુન્કર કાફિર હૈ (૧૮૨) જો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સિદકે નુબુવ્વત પર દલાલત કરતી હૈ. (૧૮૩) નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તકઝીબ કરકે ઔર આપકી ના'તોસિફત છુપાકર જો

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ وَنِعْمَ اَجْرُ الْعٰمِلِيْنَ ۝ قَدْ
خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ ۙ فَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ
فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ۝ ھٰذَا
بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَھُدًى وَّمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِيْنَ ۝
وَلَا تَهِنُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ اِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ۝ اِنْ يَّمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ
قَرْحٌ مِّثْلُهٗ ۭ وَتِلْكَ الْاَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ ۚ
وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاۗءَ ۭ
وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيْنَ ۝ وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا وَيَمْحَقَ الْكٰفِرِيْنَ ۝ اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا
الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ جٰهَدُوْا مِنْكُمْ
وَيَعْلَمَ الصّٰبِرِيْنَ ۝ وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ
مِنْ قَبْلِ اَنْ تَلْقَوْهُ ۠ فَقَدْ رَاَيْتُمُوْهُ وَاَنْتُمْ

منزل

ખ઼ાલિદી-ન ફીહા વ નિઅ઼-મ અજ-રુલ
ઉનમેં રહેં ઔર કામીયોંકા કિયા
આ઼મિલીન (૧૩૬) ક઼દ ખ઼-લત મિન
અચ્છા નેગ હૈ (૨૪૪) તુમસે પેહલે કુછ
ક઼બ્લિકુમ સુનનુન ફ સીરૂ ફિલઅર્દિ
તરીકે બર્તાવમેં આ ચુકે હૈં (૨૪૫) તો ઝમીન મેં
ફન્ઝુરૂ કૈ-ફ કા-ન આ઼કિ઼બતુલ-મુકઝ઼-ઝ઼િબીન
ચલકરે દેખો કૈસા અન્જામ હુવા ઝુટલાનેવાલોં કા (૨૪૬)
(૧૩૭) હાઝ઼ા બયાનુલ્લિન્નાસિ વ હુદંવ-વ
યે લોગોં કો બતાના ઔર રાહ દિખાના ઔર
મૌઇ઼ઝ઼તુલ-લિલ્મુત્તક઼ીન (૧૩૮) વ લા તહિનૂ
પરહેઝગારોં કો નસીહત હૈ ઔર ન સુસ્તી કરો
વ લા તહ઼-ઝનૂ વ અન્તુમુલ-અઅ઼-લૌ-ન ઈન મં
ઔર ન ગમ ખાવ (૨૪૭) તુમ્હી ગાલિબ આઓગે ૧

કુન્તુમ મુઅ- મિનીન (૧૩૯) ઈય્યમ્સસ્કુમ ક઼ર્હુન ફ-ક઼દ મસ્સલ-
અગર તુમ ઈમાન રખતે હો અગર તુમ્હેં (૨૪૮) કોઈ તકલીફ પહોંચી તો વોહ
ક઼ૌ-મ ક઼ર્હુમ-મિસ્લુહ વ તિલ્કલ-અય્યામુ નુદાવિલુહા બૈનન્નાસ વ લિ
લોગ ભી વૈસી હી તકલીફ પા ચુકે હૈં (૨૪૯) ઔર યે દિન હૈં જિનમેં હમને લોગોંકે લિયે બારિયાં રખી હૈં (૨૫૦) ઔર
યઅ઼-લ-મલ્લાહુલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વ યત્તખિ-ઝ઼ મિન્કુમ શુહદાઅ વલ્લાહુ
ઈસલિયે કે અલ્લાહ પેહચાન કરા દે ઈમાનવાલોંકી (૨૫૧) ઔર તુમમેંસે કુછ લોગોંકો શહાદતકા મર્તબા દે ઔર અલ્લાહ
લા યુહિ઼બ્બુઝ઼-ઝ઼ાલિમીન (૧૪૦) વ લિ યુમહ઼-હિ઼સ઼લ્લાહુલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વ
દોસ્ત નહીં રખતા ઝાલિમોં કો ઔર ઈસ લિયે કે અલ્લાહ મુસલમાનોં કા નિખાર કર દે (૨૫૨) ઔર
યમ્હ઼-ક઼લ- કાફિરીન (૧૪૧) અમ હસિબ્તુમ અન તદ-ખુલુલ-જન્નત
કાફિરોંકો મિટા દે (૨૫૩) કયા ઈસ ગુમાનમેં હો કે જન્નતમેં ચલે જાઓગે
વ લમ્મા યઅ઼-લમિલ્લા- હુલ્લઝ઼ી-ન જાહદૂ મિન્કુમ વ
ઔર અભી અલ્લાહ ને તુમ્હારે ગાઝિયોં કા ઈમ્તેહાન ન લિયા ઔર
યઅ઼-લ-મસ્સ઼ાબિરીન (૧૪૨) વ લ-ક઼દ કુન્તુમ તમન્નૌનલ્મૌ-ત
ન સબ્રવાલોં કી આઝમાઈશ કી (૨૫૪) ઔર તુમ તો મૌત કી તમન્ના કિયા કરતે થે
મિન ક઼બ્લિ અન તલ્ક઼ૌહુ ફ-ક઼દ રઐતુમૂહુ વ અન્તુમ
ઉસકે મિલને સે પેહલે (૨૫૫) તો અબ વોહ તુમ્હેં નઝર આઈ આંખો કે

તૌરેતમેં મઝકૂર હૈ (૧૮૪) કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ના'ત તૌરેતમેં મકતૂબ હૈ ઔર અલ્લાહકો જો દીન મકબૂલ હૈ વો સિર્ફ દીને ઈસ્લામ હી હૈ (૧૮૫) શાને નુઝૂલ : અવસો ખઝરજકે કબીલોંમેં પેહલે બળી અદાવતથી ઔર મુદતોં ઉનકે દરમિયાન જંગ જારી રહી. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સદકેમેં ઉન કબીલોંકે લોગ ઈસ્લામ લાકર બાહમ શીરોશકર હુએ. એક રોઝ વો એક મજલિસમેં બૈઠે હુએ ઉન્સો મુહબ્બતકી બાતે કર રહે થે શાસબિન કૈસ યહૂદી જો બળા દુશ્મને ઈસ્લામ થા ઉસ તરફસે ગુઝરા ઔર ઉનકે બાહમી રવાબિત દેખકર જલ ગયા ઔર કેહને લગાકે જબ યે લોગ આપસમેં મિલ ગએ તો હમારા કયા ઠિકાના હૈ. એક જવાનકો મુકર્રર કિયા કે ઉનકી મજલિસમેં બેઠકર ઉનકી પીછલી

تَنْظُرُونَ ۝ وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ ۚ قَدْ خَلَتْ
مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ۚ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ
عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ ۚ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ فَلَنْ
يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا ۗ وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ۝
وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كِتَابًا
مُؤَجَّلًا ۗ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا
وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا ۚ وَسَنَجْزِي
الشَّاكِرِينَ ۝ وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ
رِبِّيُّونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا ۗ وَاللَّهُ
يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ۝ وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ إِلَّا أَنْ
قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي
أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ

તન્ઝુરૂન ૦ (૧૪૩) વ મા મુહ઼મ્મદુન ઈલ્લા
સામને ઔર મોહમ્મદ તો એક
રસૂલ ق કદ ખ઼-લત મિન કબ્લિ-
રસૂલ હૈં (૨૫૬) ઉનસે પેહલે ઔર રસૂલ
હિર્રુસુલુ ط અ-ફ-ઈમ્મા-ત ઔ કુતિલન-
હો ચુકે (૨૫૭) તો ક્યા અગર વોહ ઈન્તકાલ
ક઼લબ્તુમ અ઼લા અઅ઼-કાબિકુમ ط વ મંય્યન્ક઼લિબ
ફરમાએં યા શહીદ હોં તો તુમ ઉલ્ટે પાંવ ફિર જાવગે
અ઼લા અ઼ક઼િબૈહિ ફ-લંય્યદુર્રલ્લા-હ શૈઆ ط
ઔર જો ઉલ્ટે પાંવ ફિરેગા અલ્લાહ કા કુછ નુકસાન ન કરેગા
વ સ-યજઝિલ્લાહુશ-શાકિરીન (૧૪૪) વ
ઔર અન્કરીબ અલ્લાહ શુક્રવાલોં કો સિલા દેગા (૨૫૮) ઔર
મા કા-ન લિ નફ-સિન અન તમૂ-ત ઈલ્લા
કોઈ જાન બે-હુકમે ખુદા મર નહીં સકતી (૨૫૯)

મં ૧ બિ ઈઝ઼-નિલ્લાહિ કિતાબમ-મુઅજ-જલા ط વ મંય્યુરિદ સ઼-વાબદ- દુન્યા
સબ કા વકત લિખા રખા હૈ (૨૬૦) ઔર જો દુનિયા કા ઈન્આમ ચાહે (૨૬૧)
નુઅ-તિહી મિન્હા ج વ મંય્યુરિદ સ઼-વાબલ-આખ઼િરતિ નુઅ-તિહી મિન્હા ط વ
હમ ઉસમેં સે ઉસે દેં ઔર જો આખેરત કા ઈન્આમ ચાહે હમ ઉસમેં સે ઉસે દેં (૨૬૨) ઔર
સ-નજ-ઝિશ-શાકિરીન (૧૪૫) વ ક-અય્યિમ-મિન નબિય્યિન ક઼ાત-લ ط મ-અ઼હૂ
કરીબ હૈ કે હમ શુક્રવાલોં કો સિલા અતા કરેં ઔર કિત્ને હી અમ્બિયાને જેહાદ કિયા ઉનકે
રિબ્બિય્યૂ-ન કસ઼ીર ج ફમા વ-હનૂ લિમા અસ઼ાબહુમ ફી
સાથ બહોત ખુદાવાલે થે તો ન સુસ્ત પડે ઉન મુસીબતોં સે
સબીલિલ્લાહિ વમા દ઼ઉ઼ફૂ વ મસ્તકાનૂ ط વલ્લાહુ યુહિ઼બ્બુસ઼-
જો અલ્લાહ કી રાહમેં ઉન્હેં પહુંચી ઔર ન કમઝોર હુએ ઔર ન દબે (૨૬૩) ઔર
સ઼ાબિરીન (૧૪૬) વમા કા-ન ક઼ૌલહુમ ઈલ્લા અન
સબ્રવાલે અલ્લાહ કો મહબૂબ હૈં ઔર વોહ કુછ ભી ન કેહતે થે સિવા ઈસ
ક઼ાલૂ રબ્બ નગ઼્ફિર-લના ઝુનૂબના વઈસ્રાફના ફી
દુઆ કે (૨૬૪) કે અય હમારે રબ બખ્શ દે હમારે ગુનાહ ઔર જો ઝિયાદતિયાં હમને
અમ્રિના વ સ઼બ્બિત અક઼-દામના વન્સુર-ના અ઼લલ્ક઼ૌમિલ
અપને કામમેં કી (૨૬૫) ઔર હમારે કદમ જમા દે ઔર હમેં ઈન કાફિર લોગોં પર

લડાઈયોંકા ઝિક્ર છેડે ઔર ઉસ ઝમાનેમેં હર એક કબિલા જો અપની મદહ (તારીફ) ઔર દૂસરોંકી હિકારત કે અશઆર લિખતા થા પઢે ચૂનાંચે ઉસ યહુદીને એસાહી કિયા ઔર ઉસકી શરઅંગેઝિસે દોનોં કબીલેકે લોગ તેશમેં આ ગએ ઔર હથીયાર ઉઠાલિએ કરીબ થા કે ખૂનરેઝિ હો જાએ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ યે ખબર પાકર મુહાજીરીનકે સાથ તશરીફ લાએ ઔર ફરમાયાકે અય જમાઅતે એહલે ઈસ્લામ યે કયા જાહિલિયત કે હરકાત હૈં. મૈં તુમ્હારે દરમિયાન હું અલ્લાહ તઆલાને તુમકો ઈસ્લામકી ઈઝઝત દી. જાહિલિય્યતકી બલાસે નજાત દી. તુમ્હારે દરમિયાન ઉલ્ફતો મુહબ્બત ડાલી. તુમ ફિર ઝમાનએ કુફ્રકી હાલતકી તરફ લોટતે હો. હુઝૂરકે ઈર્શાદને ઉનકે દિલોં પર અસર કિયા ઔર ઉન્હોંને સમઝા

الْكٰفِرِيْنَ ﴿۱۴۷﴾ فَاٰتٰىهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَ
حُسْنَ ثَوَابِ الْاٰخِرَةِ ؕ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۴۸﴾
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنْ تُطِيْعُوا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
يَرُدُّوْكُمْ عَلٰۤى اَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿۱۴۹﴾ بَلِ
اللّٰهُ مَوْلٰىكُمْ ۚ وَهُوَ خَيْرُ النّٰصِرِيْنَ ﴿۱۵۰﴾ سَنُلْقِيْ فِيْ
قُلُوْبِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَاۤ اَشْرَكُوْا بِاللّٰهِ
مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا ۚ وَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ؕ وَ
بِئْسَ مَثْوَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۵۱﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللّٰهُ
وَعْدَهٗۤ اِذْ تَحُسُّوْنَهُمْ بِاِذْنِهٖ ۚ حَتّٰۤى اِذَا فَشِلْتُمْ وَ
تَنَازَعْتُمْ فِي الْاَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَاۤ
اَرٰىكُمْ مَّا تُحِبُّوْنَ ؕ مِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الدُّنْيَا وَ
مِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ
لِيَبْتَلِيَكُمْ ۚ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ ؕ وَاللّٰهُ ذُوْ فَضْلٍ

કાફિરીન (૧૪૭) ફ-આતા- હુમુલ્લાહુ
મદદ દે (૨૬૬) તો અલ્લાહ ને ઉન્હેં
સવાબદ-દુન્યા વ હુસ-ન સ઼વાબિલ-
દુનિયા કા ઇન્આમ દિયા (૨૬૭) ઔર આખેરત કે સવાબ કી
આખ઼િરહ ۚ વલ્લાહુ યુહ઼િબ્બુલ-મુહ઼-
ખૂબી (૨૬૮) ઔર નેકીવાલે અલ્લાહ કો
સિનીન ૮૦ (૧૪૮) યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન
પ્યારે હૈં અય ઇમાનવાલો અગર
આમનૂ ઇન તુતીઉ઼લ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ
તુમ કાફિરોં કે કહે પર ચલે (૨૬૯) તો વોહ
યરુદ-દૂકુમ અલા અઅ઼- ક઼ાબિકુમ ફ
તુમ્હેં ઉલ્ટે પાંવ લૌટા દેંગે (૨૭૦) ફિર ટોટા
તન્ક઼લિબૂ ખ઼ાસિરીન (૧૪૯) બલિલ્લાહુ
ખાકે પલટ જાવગે (૨૭૧) બલ્કે અલ્લાહ

મૌલાકુમ ۚ વ હુ-વ ખ઼ૈરુન્નાસ઼િરીન (૧૫૦) સનુલ્ક઼ી ફી કુલૂબિલ્લઝ઼ી-ન મં ૧
તુમ્હારા મૌલા હૈ ઔર વોહ સબસે બેહતર મદદગાર કોઇ દમ જાંતા હૈ કે હમ
ક-ફરુર્રુઅ઼-બ બિમા અશ્રકૂ બિલ્લાહી મા લમ યુનઝ-ઝિલ બિહી
કાફિરોં કે દિલોં મેં રોબ ડાલેંગે (૨૭૨) કે ઉન્હોંને અલ્લાહ કા શરીક ઠેહરાયા જિસ પર ઉસને કોઇ
સુલ્ત઼ાના ۚ વ મઅ- વાહુમુન્નારુ ۖ વ બિઅ-સ મસ્વઝ઼-ઝ઼ાલિમીન (૧૫૧)
સમઝ ન ઉતારી ઔર ઉનકા ઠિકાના દોઝખ હૈ ઔર કયા બુરા ઠિકાના નાઇન્સાફોં કા
વ લ-ક઼દ સ઼-દ-ક઼કુમુલ્લાહુ વઅ઼-દહૂ ઇઝ઼ તહુસ્સૂનહુમ બિ ઇઝ઼-નિહ ۚ હ઼ત્તા
ઔર બેશક અલ્લાહ ને તુમ્હેં સચ કર દિખાયા અપના વાદા જબકે તુમ
ઇઝ઼ા ફશિલ્તુમ વ તનાઝઅ઼-તુમ ફિલ્અમ્રિ વ અ઼સૈતુમ મિમ્બઅ઼-દિ
ઉસકે હુકમ સે કાફિરોં કો કત્લ કરતે થે (૨૭૩) યહાં તક કે જબ તુમને બુઝદિલી કી ઔર હુકમ મેં
મા અરાકુમ મા તુહ઼િબ્બૂન ۚ મિન્કુમ મંય્યુરીદુદ- દુન્યા વ
ઝગળા ડાલા (૨૭૪) ઔર નાફરમાની કી (૨૭૫) બાદ ઇસકે કે અલ્લાહ તુમ્હેં દિખા ચુકા તુમ્હારી
મિન્કુમ મંય્યુરીદુલ-આખ઼િરહ ۚ સુમ્મ સ઼-ર-ફકુમ અ઼ન્હુમ લિ યબ્તલિ-યકુમ ۚ
ખુશી કી બાત (૨૭૬) તુમમેં કોઇ દુનિયા ચાહતા થા (૨૭૭) ઔર તુમમેં કોઇ આખેરત ચાહતા થા (૨૭૮) ફિર તુમ્હારા મુંહ
વ લ-ક઼દ અ઼ફા અ઼ન્કુમ ۗ વલ્લાહુ ઝ઼ૂ ફદ઼્-લિન
ઉનસે ફેર દિયા કે તુમ્હેં આઝમાએ (૨૭૯) ઔર બેશક ઉસને તુમ્હેં માફ કર દિયા ઔર અલ્લાહ મુસલમાનોં પર

કે યે શૈતાનકા ફરેબ ઔર દુશ્મનકા મક થા. ઉન્હોને હાથોંસે હથિયાર કો ફેંક દિયે ઔર રોતે હુએ એક દૂસરે સે લિપટ ગએ ઔર હુઝૂર સૈયદ આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સાથ ફરમા બરદારાના ચલે આએ. ઉનકે હકમેં યે આયત નાઝિલ હુઇ (૧૮૬) હબ્લુલ્લાહકી તફસીરમેં મુફસ્સિરીન કે ચંદ કોલ હૈં બાઝ કેહતે હૈં ઇસસે કુર્આન મુરાદ હૈ. મુસ્લિમકી હદીસ શરીફમેં વારિદ હુવાકે કુર્આનપાક હબ્લુલ્લાહ હૈ જિસને ઉસકા ઇત્તેબાઅ કિયા વો હિદાયત પર હૈ. જિસને ઉસકો છોળા વો ગુમરાહી પર. હઝરત ઇબ્ને મસઊદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા કે હબ્લુલ્લાહ સે જમાઅત મુરાદ હૈ ઔર ફરમાયાકે તુમ જમાઅતકો લાઝિમ કરલો કે વો હબ્લુલ્લાહ હૈ જિસકો મઝબૂત થામનેકાહુકમ દિયા ગયા હૈ (૧૮૭) જૈસેકે

عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ۝ إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُونَ
عَلَىٰ أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَاكُمْ
فَأَثَابَكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ لِكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ
وَلَا مَا أَصَابَكُمْ ۗ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝ ثُمَّ
أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُعَاسًا
يَغْشَىٰ طَائِفَةً مِنْكُمْ ۖ وَطَائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ
أَنْفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ
يَقُولُونَ هَلْ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ ۗ قُلْ إِنَّ
الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ ۗ يُخْفُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا
يُبْدُونَ لَكَ ۖ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ
شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هَاهُنَا ۗ قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ
لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ
وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا

અ-લલ મુઅ-મિનીન (૧૫૨) ઈઝ તુસ્ઈદૂ-ન
ફઝલ કરતા હૈ જબ તુમ મુંહ ઉઠાએ ચલે જાતે થે
વ લા તલવૂ-ન અલા અ-હદિંવ્વર્રસૂલુ
ઔર પીઠ ફેરકર કિસીકો ન દેખતે ઔર દૂસરી જમાઅતમેં હમારે રસૂલ
યદ-ઊકુમ ફી ઉખરા કુમ ફ અસાબકુમ
તુમ્હેં પુકાર રહે થે (૨૮૦) તો તુમ્હેં ગમ કા
ગમ્મમ-બિ ગમ્મિલ-લિકૈલા તહ-ઝનૂ
બદલા ગમ દિયા (૨૮૧) ઔર માફી ઈસ લિયે સુનાઈ કે
અલા મા ફાતકુમ વ લા મા અસાબકુમ ⲣ વલ્લાહુ
જો હાથસે ગયા ઔર જો ઉફતાદ પડી ઉસકા રંજ ન કરો ઔર
ખબીરુમ બિમા તઅ-મલૂન (૧૫૩)
અલ્લાહ કો તુમ્હારે કામોંકી ખબર હૈ
સુમ્મ અન્-ઝ-લ અલૈકુમ મિમ્બઅ-દિલ-
ફિર તુમ પર ગમ કે બાદ ચૈનકી નીંદ ઉતારી (૨૮૨) કે

મં ૧ ગમ્મિ અ-મ-નતન્નુઆ સંય્યગ્શા તા-ઈ-ફ-તમ મિન્કુમ ⲣ વ તા-ઈ-ફતુન
તુમ્હારી એક જમાઅત કો ઘેરે થી (૨૮૩) ઔર એક ગિરોહ કો (૨૮૪) અપની જાન કી પડી થી (૨૮૫) અલ્લાહ પર
કદ અહમ્મતહુમ અન્ફુસુહુમ યઝુન્નૂ-ન બિલ્લાહિ ગૈરલ- હક્કિ
બેજા ગુમાન કરતે થે (૨૮૬) જાહેલિયત કે-સે ગુમાન કેહતે કયા ઉસ કામ મેં કુછ હમારા ભી
ઝન્નલ જાહિલિય્યહ ⲣ યકૂલૂ-ન હલ્લના મિનલ-અમ્રિ મિન શૈઅ ⲣ કુલ
ઈખ્તિયાર હૈ તુમ ફરમા દો કે ઈખ્તિયાર તો સારા અલ્લાહ કા હૈ (૨૮૭) અપને દિલોં મેં છુપાતે હૈં (૨૮૮)
ઈન્નલ-અમ્ર કુલ્લહૂ લિલ્લાહ ⲣ યુખ્ફૂ-ન ફી અન્ફુસિહિમ મા
જો તુમ પર ઝાહિર નહીં કરતે કેહતે હૈં હમારા કુછ બસ હોતા (૨૮૯) તો હમ યહાં
લા યુબ્દૂ-ન લક ⲣ યકૂલૂ-ન લૌ કા-ન લના મિનલ-અમ્રિ શૈઉમ્મા
ન મારે જાતે તુમ ફરમા દો કે અગર તુમ અપને ઘરોં મેં હોતે જબ ભી જિનકા
કુતિલ્ના હાહુના ⲣ કુલ લૌ કુન્તુમ ફી બુયૂતિકુમ લ
મારા જાના લિખા જા ચુકા થા અપની કત્લગાહોં તક નિકલ કર
બ-ર-ઝલ્લઝી-ન કુતિ-બ અલૈહિમુલ્કત્લુ ઈલા મદાજિઈહિમ ج વ લિ
આતે (૨૯૦) ઔર ઈસ લિયે કે અલ્લાહ તુમ્હારે સીનોં કી બાત
યબ્તલિ- યલ્લાહુ મા ફી સુદૂરિકુમ વ લિ યુમહ-હિ-સ મા
આઝમાએ ઔર જો કુછ તુમ્હારે દિલોં મેં હૈ (૨૯૧) ઉસે

યહૂદો નસારા મુતફર્રિક હો ગએ. ઈસ આયતમેં ઉન અફઆલો હરકાતકી મુમાનિઅત કી ગઈ જો મુસલમાનોંકે દરમિયાન તફરુકેકા સબબ હો તરીકા મુસ્લમિન મઝહબે એહલે સુન્નત હૈ ઉસકે સિવા કોઈ રાહ ઈખ્તિયાર કરના દિનમેં તફરીક ઔર મમ્નૂઅ હૈ. (૧૮૮) ઔર ઈસ્લામકી બદૌલત અદાવત દૂર હોકર આપસમેં દીની મુહબ્બત પેદા હુઈ હત્તા કે ઔસો ખઝરજકી વો મશહૂર લડાઈ જો એકસો બીસ સાલસે જારી થી ઔર ઉસકે સબબ રાત દિન કત્લો ગારતકી ગરમ બાઝારી રેહતી થી. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે ઝરીએ અલ્લાહ તઆલાને મિટા દી ઔર જંગકી આગ ઠંડી કર દી ઔર જંગ જૂ કબીલોંમેં ઉલ્ફતો મુહબ્બતકે જઝબાત પેદા કર દિયે (૧૮૯) યાની હાલતે કુફ્રમેં કે અગર ઉસ હાલ પર મર જાતે તો દોઝખમેં

فِي قُلُوبِكُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝
إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ
إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا ۖ
وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۝
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا
وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ
كَانُوا غُزًّى لَّوْ كَانُوا عِندَنَا مَا مَاتُوا وَمَا
قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَٰلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ ۗ وَ
اللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝
وَلَئِن قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ
مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ۝ وَلَئِن مُّتُّمْ
أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى اللَّهِ تُحْشَرُونَ ۝ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ
اللَّهِ لِنتَ لَهُمْ ۖ وَلَوْ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ

ફી કુલૂબિકુમ ط વલ્લાહુ અલીમુમ-બિ
ખોલ દે ઔર અલ્લાહ દિલોં કી
ઝાતિસ્સુદૂર (૧૫૪) ઈન્નલ્લઝી-ન તવલ્લૌ
બાત જાનતા હૈ (૨૯૨) બેશક વોહ જો તુમ મેં સે
મિન્કુમ યૌમલ ત-કલ-જમ્આનિ • ઈન્ન મસ્તઝલ-
ફિર ગએ (૨૯૩) જિસ દિન દોનોં ફૌજેં મિલી થી ઉન્હેં
લહુમુશ-શૈતાનુ બિ બઅ-દિ મા ક-સબૂ ج વ
શૈતાન હી ને લગ્ઝિશ દી ઉનકે બા'ઝ આમાલ કે બાઈસ (૨૯૪) ઔર
લ-કદ અ- ફલ્લાહુ અન્હુમ ط ઈન્નલ્લા-હ
બેશક અલ્લાહ ને ઉન્હેં મુઆફ કરમા દિયા બેશક અલ્લાહ
ગફૂરુન હલીમ ۝ (૧૫૫) યા અય્યુહલ્લઝી-ન ع
બખ્શનેવાલા હિલ્મવાલા હૈ અય ઈમાનવાલો
આમનૂ લા તકૂનૂ કલ્લઝી-ન ક-ફરૂ વ
ઉન કાફિરોં (૨૯૫) કી તરહ ન હોના જિન્હોંને
કાલૂ લિ ઈખ્વાનિહિમ ઈઝા દ-રબૂ ફિલઅર્દિ ઔ કાનૂ ગુઝ-ઝલ્લૌ મં ૧
અપને ભાઈયોંકી નિસ્બત કહા જબ વોહ સફર યા જેહાદકો ગએ (૨૯૬) કે હમારે
કાનૂ ઈન્દના મા માતૂ વ મા કુતિલૂ ج લિ યજ-અ- લલ્લાહુ ઝાલિ-ક
પાસ હોતે તો ન મરતે ઔર ન મારે જાતે ઈસ લિયે કે અલ્લાહ ઉનકે દિલોંમેં ઉસકા
હસ્ર-તન ફી કુલૂબિહિમ ط વલ્લાહુ યુહ-યી વ યુમીત ط વલ્લાહુ
અફસોસ રખે ઔર અલ્લાહ જિલાતા ઔર મારતા હૈ (૨૯૭) ઔર અલ્લાહ
બિમા તઅ-મલૂ-ન બસીર (૧૫૬) વ લઈન કુતિલ્તુમ ફી
તુમ્હારે કામ દેખ રહા હૈ ઔર બેશક અગર તુમ અલ્લાહ કી
સબીલિલ્લાહિ ઔ મુત્તુમ લ મગ્ફિ-રતુમ-મિનલ્લાહિ વ રહ-મતુન
રાહ મેં મારે જાઓ યા મર જાઓ (૨૯૮) તો અલ્લાહ કી બખ્શિશ ઔર રહમત (૨૯૯) ઉનકે સારે
ખૈરુમ-મિમ્મા યજ-મઊન (૧૫૭) વ લઈમ મુત્તુમ ઔ કુતિલ્તુમ
ધન-દૌલત સે બેહતર હૈ ઔર અગર તુમ મરો યા મારે જાઓ
લ-ઈલલ્લાહિ તુહ-શરૂન (૧૫૮) ફ બિમા રહ-મતિમ મિનલ્લાહિ
તો અલ્લાહ કી તરફ ઉઠના હૈ (૩૦૦) તો કૈસી કુછ અલ્લાહ કી મહેરબાની
લિન્ત લહુમ ج વ લૌ કુન્ત ફઝ-ઝન ગલીઝલ્કલ્બિ
હૈ કે અય મહબૂબ તુમ ઉનકે લિયે નરમ દિલ હુએ (૩૦૧) ઔર અગર

પહોંચતે (૧૯૦) દૌલતે ઈમાન અતા કરકે (૧૯૧) ઈસ આયતસે અમ્ર મા'રૂફ વનહ્ય મુન્કર કી ફરઝિયત ઔર ઈજમાઅકે હુજ્જત હોને પર ઈસ્તિદલાલ કિયા ગયા હૈ (૧૯૨) હઝરત અલી મુરતઝાને ફરમાયાકે નેકિયોંકા હુકમ કરના ઔર બદિયોંસે રોકના બેહતરીન જિહાદ હૈ (૧૯૩) જેસાકે યહૂદો નસારા આપસમેં મુખ્તલિફ હુએ ઔર ઉનમેં એક દૂસરેકે સાથ ઈનાદો દુશ્મની રાસિખ હો ગઈ યા જૈસાકે ખુદ તુમ ઝમાનએ ઈસ્લામસે પેહલે જાહિલિય્યતકે વકતમેં મુતફર્રિક થે તુમ્હારે દરમિયાન બુગઝો ઈનાદ થા મસ્અલા : ઈસ આયતમેં મુસલમાનોંકો આપસમેં ઈત્તેફાકો ઈજતેમા કા હુકમ દિયા ગયા ઔર ઈખ્તેલાફ ઔર ઉસકે અસબાબ પૈદા કરનેકી મુમાનિઅત ફરમાઈ ગઈ ઔર અહાદીસમેં ભી ઉસકી બહોત તાકીદ હૈ વારિદ હૈ ઔર

لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ ۖ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ
لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ ۖ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ
عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ۝ إِنْ
يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۖ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ
ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ ۗ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ۝ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ ۚ وَمَنْ
يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ
نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝ أَفَمَنِ
اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ
وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ ۚ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝ هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ
اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ۝ لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ
يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ

લન્ફદ્-દૂ મિન હૌલિક ۖ ફઅ્-ફુ અ્ન્હુમ
તુન્દ મિઝાજ સખ્ત દિલ હોતે (૩૦૨) તો વોહ ઝરૂર તુમ્હારે ગર્દસે
વસ્તગ઼્ફિર-લહુમ વ શાવિરહુમ ફિલ-અમ્ર ج ફ
પરેશાન હો જાતે તો તુમ ઉન્હેં મુઆફ ફરમાવ ઔર ઉનકી
ઈઝ઼ા અ્-ઝમ-ત ફ-ત-વક્કલ અ્-લલ્લાહ
શિફાઅત કરો (૩૦૩) ઔર કામોંમેં ઉનસે મશ્વરા કરો (૩૦૪)
ઈન્નલ્લા-હ યુહ઼િબ્બુલ મુ-ત-વક્કિલીન (૧૫૯)
ઔર જો કિસી બાતકા ઈરાદા પક્કા કર લો તો અલ્લાહ પર
ઈંય્યન્સુર-કુમુલ્લાહુ ફ લા ગ઼ાલિ-બ લકુમ ج વ
ભરોસા કરો (૩૦૫) બેશક તવક્કલવાલે અલ્લાહકો પ્યારે હૈં અગર
ઈંય્યખ઼્ઝુલ્કુમ ફ-મન ઝ઼લ્લઝ઼ી યન્સુરુકુમ
અલ્લાહ તુમ્હારી મદદ કરે તો કોઈ તુમ પર ગાલિબ નહીં
મિમ્બઅ્-દિહ ط વ અ્-લલ્લાહિ ફલ્ય-ત-વક્કલિલ
આ સકતા (૩૦૬) ઔર અગર વોહ તુમ્હેં છોડ દે તો ઐસા

મં ૧
મુઅ-મિનૂન (૧૬૦) **વ મા કા-ન લિ નબિય્યિન અંય્યગુલ્લ ط વ મંય્યગ઼્લુલ યઅતિ**
કૌન હૈ જો ફિર તુમ્હારી મદદ કરે ઔર મુસલમાનોં કો અલ્લાહ હી પર ભરોસા ચાહિયે ઔર કિસી નબી પર
બિમા ગ઼લ્લ યૌમલ-ક઼િયામહ ج સુમ્મ તુવફ્-ફા કુલ્લુ નફ્-સિમ્મા-ક-સ-બત
યે ગુમાન નહીં હો સકતા કે વોહ કુછ છુપા રખે (૩૦૭) ઔર જો છુપા રખે વોહ કયામત કે દિન
વ હુમ લા યુઝ઼-લમૂન (૧૬૧) **અ ફ મનિત્ત-બ-અ્ રિદ઼્વાનલ્લાહિ**
અપની છુપાઈ ચીઝ લેકર આએગા ફિર હર જાન કો ઉનકી કમાઈ ભરપૂર દી જાએગી ઔર
ક-મમ્બા-અ બિ સ-ખ઼તિમ-મિનલ્લાહિ વ મઅ-વાહુ જહન્નમ ط વ
ઉન પર ઝુલ્મ ન હોગા તો કયા જો અલ્લાહ કી મરઝી પર ચલા (૩૦૮) વોહ ઉસ જૈસા હોગા
બિઅ-સલ્મસ઼ીર (૧૬૨) **હુમ દ-ર-જાતુન ઈન્દલ્લાહ ط વલ્લાહુ**
જિસને અલ્લાહ કા ગઝબ ઓઢા (૩૦૯) ઔર ઉસકા ઠિકાના જહન્નમ હૈ ઔર કયા બુરી જગહ
બસ઼ીરુમ-બિમા યઅ્-મલૂન (૧૬૩) **લ-ક઼દ મન્નલ્લાહુ અ્-લલ-મુઅ-મિની-ન**
પલટનેકી વોહ અલ્લાહ કે યહાં દરજા-દરજા હૈં (૩૧૦) ઔર અલ્લાહ ઉનકે કામ દેખતા હૈ બેશક અલ્લાહ કા
ઈઝ઼ બ-અ્-સ ફીહિમ રસૂલમ્મિન અન્ફુસિહિમ યત્લૂ અ્લૈહિમ
બડા એહસાન હુઆ (૩૧૧) મુસલમાનોં પર કે ઉનમેં ઉન્હી મેં સે (૩૧૨) એક રસૂલ (૩૧૩) ભેજા જો ઉન પર ઉસકી
આયાતિહી વ યુઝક્કીહિમ વ યુઅલ્લિમુહુમુલ-કિતા-બ
આયતેં પઢતા હૈ (૩૧૪) ઔર ઉન્હેં પાક કરતા હૈ (૩૧૫) ઔર ઉન્હેં કિતાબ

જમાઅતે મુસ્લિમીનસે જુદા હોનેકી સખ્તીસે મુમાનિઅત ફરમાઈ ગઈ હૈ જો ફિરકા પૈદા હોતા હૈ ઉસ હુકમકી મુખાલિફત કરકે હી પેદા હોતા હૈ ઔર જમાઅતે મુસ્લિમીનમેં તફરકા અન્દાઝીકે જુર્મકા મુર્તકિબ હોતા હૈ ઔર હસ્બે ઈર્શાદે હદીસ વો શૈતાનકા શિકાર હૈ. ઈઆઝનલ્લાહુ તઆલા મિન્હુ (૧૯૪) ઔર હક્ક વાઝેહ હો ચુકા થા (૧૯૫) યાં'ની કુફ્ફાર ઉનસે તવબીખન કહા જાએગા (૧૯૬) ઉસકે મુખાતિબ યાતો તમામ કુફ્ફાર હૈં ઈસ સૂરતમેં ઈમાનસે રોઝે મીસાકકા ઈમાન મુરાદ હૈ જબ અલ્લાહ તઆલાને ઉનસે ફરમાયા થા કયા મેં તુમ્હારા રબ નહીં હું સબને બલા કહા થા ઔર ઈમાન લાએ થે. અબ જો દુનિયામેં કાફિર હએ તો ઉનસે ફરમાયા જાતા હૈ કે રોઝે મીસાક ઈમાન લાનેકે બાદ તુમ કાફિર હો ગએ હસનકા કૌલ

وَالْحِكْمَةَ ۚ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝
أَوَلَمَّا أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا
قُلْتُمْ أَنَّىٰ هَٰذَا ۖ قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ ۗ إِنَّ
اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ
الْتَقَى الْجَمْعَانِ فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ ۝
وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا ۚ وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا
قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوِ ادْفَعُوا ۖ قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ
قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ ۗ هُمْ لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ
مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ ۚ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ
فِي قُلُوبِهِمْ ۗ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ۝ الَّذِينَ
قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا ۗ
قُلْ فَادْرَءُوا عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ۝ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ

વલ હિક-મ-ત દ વ ઈન કાનૂ મિન
વ હિકમત સિખાતા હૈ (૩૧૬) ઔર વોહ
કબ્લુ લ-ફી દલાલિમ-મુબીન ★ (૧૬૪) અ-વ
ઝરૂર ઈસસે પેહલે ખુલી ગુમરાહીમેં થે (૩૧૭) કયા
લમ્મા અસાબત્કુમ મુસીબતુન કદ અસબ્તુમ
જબ તુમ્હેં કોઈ મુસીબત પહોંચે (૩૧૮) કે ઉસસે
મિસ્લૈહા ᐣ કુલ્તુમ અન્ના હાઝા ᐝ કુલ
દૂની તુમ પહુંચા ચુકે હો (૩૧૯) તો કેહને લગો કે યેહ
હુ-વ મિન ઈન્દિ અન્ફુસિકુમ ᐝ ઈન્નલ્લા-હ
કહાંસે આઈ (૩૨૦) તુમ ફરમા દો કે વોહ તુમ્હારી હી તરફ સે
અલા કુલ્લિ શૈઈન કદીર (૧૬૫) વ મા
આઈ (૩૨૧) બેશક અલ્લાહ સબ કુછ કર સકતા હૈ ઔર વોહ
અસાબકુમ યૌમલ-ત-કલ-જમઆનિ
મુસીબત જો તુમ પર આઈ (૩૨૨) જિસ દિન દોનોં ફોજેં (૩૨૩) મિલી થી
ફબિ-ઈઝ નિલ્લાહિ વ લિ-યઅ-લ-મલ-મુઅ-મિનીન ᐣ (૧૬૬) વ લિ-યઅ-
વોહ અલ્લાહ કે હુકમ સે થી ઔર ઈસ લિયે કે પેહચાન કરા દે ઈમાનવાલોં કી ઔર ઈસ લિયે
લ-મલ્લઝી-ન નાફકૂ ۖ વ કી-લ લહુમ તઆલૌ કાતિલૂ ફી સબીલિલ્લાહિ
કે પેહચાન કરા દે ઉનકી જો મુનાફિક હુએ (૩૨૪) ઔર ઉનસે (૩૨૫) કહા ગયા કે આઓ (૩૨૬) અલ્લાહ કી રાહમેં
અવિદ-ફઊ ᐝ કાલૂ લૌ નઅ-લમુ કિતાલલ-લત્તબઅ-નાકુમ ᐝ હુમ
લડો યા દુશ્મન કો હટાવ (૩૨૭) બોલે અગર હમ લડાઈ હોતી જાનતે તો ઝરૂર તુમ્હારા સાથ
લિલકુફ-રિ યૌમઈઝિન અક-રબુ મિન્હુમ લિલ- ઈમાન ᐨ યકૂલૂ-ન
દેતે ઔર ઉસ દિન ઝાહિરી ઈમાન કી બનિસ્બત ખુલે કુફ્રસે ઝિયાદા કરીબ હૈં અપને
બિઅફ-વાહિહિમ મા લૈ-સ ફી કુલૂબિહિમ ᐝ વલ્લાહુ અઅ-લમુ બિમા
મુંહ સે કેહતે હૈં જો ઉનકે દિલ મેં નહીં ઔર અલ્લાહ કો માલૂમ હૈ જો
યક્તુમૂનદ(૧૬૭) અલ્લઝી-ન કાલૂ લિ-ઈખ્વાનિહિમ વ ક-અદૂ લૌ
છુપા રહે હૈં (૩૨૮) વોહ જિન્હોંને અપને ભાઈયોં કે બારે મેં (૩૨૯) કહા ઔર આપ બૈઠ
અતાઊના મા કુતિલૂ ᐝ કુલ ફદ-રઊ અન અન્ફુસિકુમુલ્મૌ-ત ઈન કુન્તુમ
રહે કે વોહ હમારા કેહા માનતે (૩૩૦) તો ન મારે જાતે તુમ ફરમા દો તો અપની હી મૌત ટાલ દો
સાદિકીન (૧૬૮) વ લા તહ-સ-બન્નલ્લઝી-ન કુતિલૂ ફી સબીલિલ-
અગર સચ્ચે હો (૩૩૧) ઔર જો અલ્લાહ કી રાહમેં મારે ગએ (૩૩૨) હરગિઝ ઉન્હેં મુર્દા ન ખયાલ

હૈ કે ઈસસે મુનાફિકીન મુરાદ હૈં જિન્હોંને ઝુબાનસે ઈઝહારે ઈમાન કિયા થા ઔર ઉનકે દિલ મુન્કિર થે. અકરમાને કહા કે વો એહલે કિતાબ હૈં જો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી બો'અસતકે કબ્લ તો હુઝૂર પર ઈમાન લાએ ઔર હુઝૂરકે ઝુહૂરકે બાદ આપકા ઈન્કાર કરકે કાફિર હો ગએ. એક કૌલ યે હૈ કે ઈસકે મુખાતિબ મુરતિદીન હૈં જો ઈસ્લામ લાકર ફિર ગએ ઔર કાફિર હો ગએ (૧૯૭) યાની એહલે ઈમાન કે ઉસ રોઝ બેકરમિહી તઆલા વો ફરહાં વ શાદાં હોંગે ઔર ઉનકે ચેહરે ચમકતે દમકતે હોંગે. દાહિને બાએં ઔર સામને નૂર હોગા. (૧૯૮) ઔર કિસીકો બેજુર્મ અઝાબ નહીં દેતા ઔર કિસીકી નેકીકા સવાબ કમ નહીં કરતા (૧૯૯) અય ઉમ્મતે મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ શાને નુઝૂલ યહૂદિયોંમેંસે

اللّٰهِ اَمْوَاتًا ؕ بَلْ اَحْيَآءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُوْنَ ۙ
فَرِحِيْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۙ وَيَسْتَبْشِرُوْنَ
بِالَّذِيْنَ لَمْ يَلْحَقُوْا بِهِمْ مِّنْ خَلْفِهِمْ ۙ اَلَّا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۘ يَسْتَبْشِرُوْنَ بِنِعْمَةٍ
مِّنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ
الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ اَلَّذِيْنَ اسْتَجَابُوْا لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلِ
مِنْۢ بَعْدِ مَآ اَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ۛؕ لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا
مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا اَجْرٌ عَظِيْمٌ ۚ اَلَّذِيْنَ قَالَ لَهُمُ
النَّاسُ اِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوْا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ
فَزَادَهُمْ اِيْمَانًا ۖ وَّقَالُوْا حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ
فَانْقَلَبُوْا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمْسَسْهُمْ
سُوْٓءٌ ۙ وَّاتَّبَعُوْا رِضْوَانَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ ذُوْ فَضْلٍ عَظِيْمٍ
اِنَّمَا ذٰلِكُمُ الشَّيْطٰنُ يُخَوِّفُ اَوْلِيَآءَهٗ ۪ فَلَا تَخَافُوْهُمْ

લાહિ અમ્વાતા ؕ બલ અહ્-યા-ઉન ઈ્ન્દ
કરના બલ્કે વોહ અપને રબ કે પાસ ઝિન્દા હૈં
રબ્બિહિમ યુર્ઝકૂ-ન ۙ (૧૬૯) ફરિહી-ન બિમા
રોઝી પાતે હૈં (૩૩૩) શાદ હૈં ઉસ પર જો
આતાહુમુલ્લાહુ મિન ફદ્-લિહી ۙ વ
અલ્લાહને ઉન્હેં અપને ફઝલ સે દિયા (૩૩૪) ઔર
યસ્તબ્શિરૂ-ન બિલ્લઝી-ન લમ યલ-હકૂ
ખુશિયાં મના રહે હૈં અપને પિછલોં કી જો
બિહિમ મિન ખ઼લ્ફિહિમ ۙ અલ્લા ખ઼ૌફુન
અભી ઉનસે ન મિલે (૩૩૫) કે ઉન પર ન કુછ
અ઼લૈહિમ વ લા હુમ યહ્-ઝનૂન ۘ (૧૭૦)
અંદેશા હૈ ન કુછ ગમ
યસ્તબ્શિરૂ-ન બિનિઅ્-મતિમ-મિનલ્લાહિ
ખુશિયાં મનાતે હૈં અલ્લાહ કી ને'મત ઔર ફઝલ કી

મં ૧ ૧૬

વ ફદ્-લિંવ ۙ-વ અન્નલ્લા-હ લા યુદ઼ીઉ અજ-રલ-મુઅ-મિનીન ۚ (૧૭૧) અલ્લઝ઼ી
ઔર યે કે અલ્લાહ ઝાયે નહીં કરતા અજર મુસલમાનોં કા (૩૩૬)
નસ્તજાબૂ લિલ્લાહિ વર્રસૂલિ મિમ્બઅ્-દિ મા અસા઼બહુમુલ્કર્હુ ۛ
વોહ જો અલ્લાહ વ રસૂલ કે બુલાને પર હાઝિર હુએ બાદ ઈસકે કે ઉન્હેં ઝખ્મ પહુંચ ચુકા થા (૩૩૭)
લિલ્લઝી-ન અહ્-સનૂ મિન્હુમ વત્તકૌ અજ-રુન અ઼ઝ઼ીમ ۚ (૧૭૨) અલ્લઝ઼ી-ન
ઉનકે નેકૂકારોં ઔર પરહેઝગારોં કે લિયે બળા સવાબ હૈ વોહ જિનસે
કા઼-લ લહુમુન્નાસુ ઈન્નન્ના-સ ક઼દ જ-મઊ લકુમ ફખ઼્શૌ હુમ ફઝાદહુમ
લોગોંને કહા (૩૩૮) કે લોગોંને (૩૩૯) તુમ્હારે લિયે જથ્થા જોળા તો ઉનસે ડરો તો ઉનકા
ઈમાનંવ-વ્વ કા઼લૂ હસ્બુનલ્લાહુ વ નિઅ્-મલ-વકીલ (૧૭૩) ફન્ક઼-લ-બૂ
ઈમાન ઔર ઝાઈદ હુવા ઔર બોલે અલ્લાહ હમકો બસ હૈ ઔર કયા અચ્છા કારસાઝ઼ (૩૪૦) તો પલટે
બિ નિઅ્-મતિમ-મિનલ્લાહિ વ ફદ્- લિલ્લમ યમ્સસ્હુમ સૂઉ વ- ۙ વત્તબઊ઼
અલ્લાહ કે એહસાન ઔર ફઝલ સે (૩૪૧) કે ઉન્હેં કોઈ બુરાઈ ન પહુંચી ઔર અલ્લાહ કી
રિદ્વાનલ્લાહ ؕ વલ્લાહુ ઝૂ ફદ્-લિન અ઼ઝ઼ીમ (૧૭૪) ઈન્નમા ઝ઼ાલિકુ-
ખુશી પર ચલે (૩૪૨) ઔર અલ્લાહ બળે ફઝલવાલા હૈ (૩૪૩) વોહ તો શૈતાન હી હૈ કે
મુશ્શૈતા઼નુ યુખ઼વ્વિફુ ઔલિયા-અહૂ ۪ ફ લા તખ઼ાફૂ-હુમ
અપને દોસ્તોં સે ધમકાતા હૈ (૩૪૪) તો ઉનસે ન ડરો (૩૪૫)

માલિક બિન સેફ ઔર વહબ બિન યહૂદાને હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઊદ વગૈરહ અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે કહા હમ તુમસે અફઝલ હૈં ઔર હમારા દીન તુમ્હારે દીનસે બેહતર હૈ. જિસકી તુમ હમેં દાવત દેતે હો ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. તિરમિઝી કી હદીસમેં હૈ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા. અલ્લાહ તઆલા મેરી ઉમ્મતકો ગુમરાહી પર જમા ન કરેગા ઔર અલ્લાહ તઆલાકા દસ્તે રેહમત જમાઅત પર હૈ જો જમાઅતસે જુદા હુઆ દોઝખમેં ગયા (૨૦૦) સૈયદે અમ્બિયા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર (૨૦૧) જૈસેકે હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન સલામ ઔર ઉનકે અસ્હાબ યહૂદમેંસે ઔર નજ્જાશી ઔર ઉનકે અસહાબ નસારામેંસે (૨૦૨) ઝબાની

وَخَافُونِ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ وَلَا يَحْزُنْكَ
الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ ۚ إِنَّهُمْ لَنْ يَضُرُّوا
اللَّهَ شَيْئًا ۗ يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِي
الْآخِرَةِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرَوُا
الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا ۖ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا
نُمْلِي لَهُمْ خَيْرٌ لِأَنْفُسِهِمْ ۚ إِنَّمَا نُمْلِي لَهُمْ
لِيَزْدَادُوا إِثْمًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ۝ مَا كَانَ
اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ
يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ ۗ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ
عَلَى الْغَيْبِ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِنْ رُسُلِهِ مَنْ
يَشَاءُ ۖ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۚ وَإِنْ تُؤْمِنُوا وَ
تَتَّقُوا فَلَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ۝ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ

منزل

વ ખ઼ાફૂનિ ઈન કુન્તુમ મુઅ-મિનીન (૧૭૫)
ઔર મુઝસે ડરો અગર ઈમાન રખતે હો (૩૪૬)
વ લા યહ઼-ઝુન્કલ્લઝ઼ી-ન યુસારિઊ઼- ન
ઔર અય મહબૂબ ઉનકા કુછ ગમ ન
ફ઼િલ્કુફ઼ ઢ ઈન્નહુમ લંય્યદુ઼ર્રુલ્લા-હ
કરો જો કુફ્ર પર દૌળતે હંય (૩૪૭) વોહ અલ્લાહ કા
શૈઆ » યુરીદુલ્લાહુ અલ્લા યજ- અ઼-લ
કુછ ન બિગાળેંગે ઔર અલ્લાહ ચાહતા હૈ કે
લહુમ હઝ઼-ઝ઼ન ફ઼િલ્આખ઼િરહ ઢ વ લહુમ
આખેરત મેં ઉનકા કોઈ હિસ્સા ન રખે (૩૪૮) ઔર ઉન્કે લિયે
અ઼ઝ઼ાબુન અ઼ઝ઼ીમ (૧૭૬) ઈન્નલ્લઝ઼ીનશત-ર-વુલ-
બળા અઝાબ હૈ વોહ જિન્હોંને ઈમાનકે
કુફ઼-ર બિલઈમાનિ લંય્યદુ઼ર્રુલ્લા-હ શૈઆ ઢ વ
બદલે કુફ્ર મોલ લિયા (૩૪૯) અલ્લાહ કા કુછ ન બિગાળેંગે ઔર
લહુમ અ઼ઝ઼ાબુન અલીમ (૧૭૭) વ લા યહ઼સ-બન્નલ્લઝ઼ી-ન ક-ફ઼રૂ મં ૧
ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ ઔર હરગિઝ કાફિર ઈસ
અન્નમા નુમ્લી લહુમ ખ઼ૈરુલ્લિ-અન્ફુસિહિમ » ઈન્નમા નુમ્લી લહુમ લિ યઝ઼-દાદૂ
ગુમાનમેં ન રહેં કે વોહ જો હમ ઉન્હેં ઢીલ દેતે હૈં કુછ ઉનકે લિયે ભલા હૈ હમ તો ઈસી લિયે ઉન્હેં
ઈસ્મા ઢ વ લહુમ અ઼ઝ઼ાબુમ મુહીન (૧૭૮) મા કાનલ્લાહુ લિ
ઢીલ દેતે હૈં કે ઔર ગુનાહમેં બળ્હેં (૩૫૦) ઔર ઉનકે લિયે ઝિલ્લતકા અઝાબ હૈ અલ્લાહ મુસલમાનોં કો
ય-ઝ઼-રલ મુઅ-મિની-ન અ઼લા મા અન્તુમ અ઼લૈહિ હ઼ત્તા યમીઝલ-ખ઼બી-સ઼
ઉસ હાલ પર છોળનેકા નહીં જિસ પર તુમ હો (૩૫૧) જબ તક જૂદા ન કરદે ગન્દેકો (૩૫૨)
મિનત્તૃય્યિબ » વ મા કાનલ્લાહુ લિ યુત઼્લિ- અ઼કુમ
સુથરેસે (૩૫૩) ઔર અલ્લાહ કી શાન યે નહીં હૈ કે અય આમ લોગો
અ઼લલ્ગ઼ૈબિ વ લાકિન્નલ્લા-હ યજ-તબી મિર્રુસુલિહી મંય્યશા-ઉ ـ ફ઼
તુમ્હેં ગૈબકા ઈલ્મ દે દે, હાં અલ્લાહ ચુન લેતા હૈ અપને રસૂલોં સે જિસે ચાહે (૩૫૪) તો
આમિનૂ બિલ્લાહિ વ રુસુલિહી ઢ વ ઈન તુઅ-મિનૂ વ તત્તકૂ ફ-લકુમ
ઈમાન લાવ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલોં પર ઔર અગર ઈમાન લાવ (૩૫૫) ઔર પરહેઝગારી કરો તો
અજ-રુન અ઼ઝ઼ીમ (૧૭૯) વ લા યહ઼-સબન્નલ્લઝ઼ી-ન
તુમ્હારે લિયે બળા સવાબ હૈ ઔર જો બુખ્લ કરતે હૈં (૩૫૬) ઉસ ચીઝમેં

તા'નો તિશ્નીઅ ઔર ધમકી વગૈરહસે શાને નુઝૂલ યહૂદમેંસે જો લોગ ઈસ્લામ લાએ થે જૈસે હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન સલામ ઔર ઉનકે હમરાહી રુઅસાએ યહૂદ ઉનકે દુશ્મન હો ગએ ઔર ઉન્હેં ઈઝા દેનેકી ફિક્રમેં રેહને લગે. ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર અલ્લાહ તઆલાને ઈમાં લાને વાલોંકો મુતમઈન કર દિયા કે ઝબાની કીલો કાલ કે સિવા વો મુસલમાનોં કો કોઈ આઝાર ન પહોંચા સકેંગે. યે ગલ્બા મુસલમાનોં હી કો રહેગા ઔર યહૂદકા અન્જામ ઝિલ્લત વ રૂસવાઈ હૈ (૨૦૩) ઔર તુમ્હારે મુકાબલેકી તાબ ન લા સકેંગે યે ગેબી ખબરેં ઐસી હી વાકેઅ હુઈ. (૨૦૪) હંમેશા ઝલીલ હી રહેંગે. ઈઝઝત કભી ન પાએંગે. ઈસીકા અસર હૈ કે આજ તક યહૂદકો કહીંકી સલ્તનત મયસ્સર ન આઈ જહાં રહે રિઆયા વ ગુલામહી બનકર રહે (૨૦૫)

يَبْخَلُونَ بِمَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ ؕ
بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ؕ سَيُطَوَّقُوْنَ مَا بَخِلُوْا بِهٖ يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ ؕ وَ لِلّٰهِ مِيْرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ ؕ وَ
اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۠ لَقَدْ سَمِعَ اللّٰهُ
قَوْلَ الَّذِيْنَ قَالُوْۤا اِنَّ اللّٰهَ فَقِيْرٌ وَّ نَحْنُ اَغْنِيَآءُ ۘ
سَنَكْتُبُ مَا قَالُوْا وَ قَتْلَهُمُ الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ
وَّ نَقُوْلُ ذُوْقُوْا عَذَابَ الْحَرِيْقِ ۠ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ
اَيْدِيْكُمْ وَ اَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ۚ
اَلَّذِيْنَ قَالُوْۤا اِنَّ اللّٰهَ عَهِدَ اِلَيْنَاۤ اَلَّا نُؤْمِنَ
لِرَسُوْلٍ حَتّٰى يَاْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَاْكُلُهُ النَّارُ ؕ قُلْ
قَدْ جَآءَكُمْ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِيْ بِالْبَيِّنٰتِ وَ بِالَّذِيْ
قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوْهُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝
فَاِنْ كَذَّبُوْكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ جَآءُوْ

૯૦

યબ્ખલૂ-ન બિમાઁ આતા- હુમુલ્લાહુ મિન
જો અલ્લાહને ઉન્હેં અપને
ફદ્-લિહી હુ-વ ખૈરલ્લહુમ ♭ બલ હુ-વ
ફઝલ સે દી હરગિઝ ઉસે અપને લિયે
શર્રુલ્લહુમ ♭ સયુતવ- વકૂ-ન મા
અચ્છા ન સમઝેં બલ્કે વોહ ઉનકે લિયે
બખિલૂ બિહી યૌમલ - કિયામહ ♭ વ
બુરા હૈ અન્કરીબ વોહ જિસ્મેં બુખ્લ કિયા થા કયામત
લિલ્લાહિ મીરાસુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ ♭
કે દિન ઉનકે ગલે કા તૌક હોગા (૩૫૭) ઔર અલ્લાહ હી વારિસ હૈ
વલ્લાહુ બિમા તઅ-મલૂ-ન ખબીર ૬ (૧૮૦)
આસ્માનોં ઔર ઝમીન કા (૩૫૮) ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે કામોં સે
લ-કદ સમિઅલ્લાહુ કૌલલ્લઝી-ન કાલૂ
ખબરદાર હૈ બેશક અલ્લાહ ને સુના જિન્હોં ને કહા કે અલ્લાહ

મં ૧
ઈન્નલ્લા-હ ફકીરુંવ-વ નહ્-નુ અગ્-નિયાઅ ◢☐ સનક્તુબુ મા
મોહતાજ હૈ ઔર હમ ગની (૩૫૯) અબ હમ લિખ રખેંગે ઉનકા
કાલૂ-વ-કત્લહુમુલ-અમ્બિયા-અ બિગૈરિ હક્કિંવ ◢ વ નકૂલુ ઝૂકૂ અઝાબલ-હરીક
કહા (૩૬૦) ઔર અમ્બિયા કો ઉનકા ના હક્ક શહીદ કરના (૩૬૧) ઔર ફરમાએંગે કે ચખ્ખો આગકા અઝાબ
(૧૮૧) ઝાલિ-ક બિમા કદ- દ-મત ઐદીકુમ વ
યે બદલા હૈ ઉસકા જો તુમ્હારે હાથોંને આગે ભેજા ઔર અલ્લાહ બન્દોં પર ઝુલ્મ નહીં
અન્નલ્લા-હ લૈ-સ બિ ઝલ્લામિલ-લિલઅબીદ ૯ (૧૮૨) અલ્લઝી-ન કાલૂ
કરતા વોહ જો કેહતે હૈં અલ્લાહને હમ સે ઈકરાર કર લિયા હૈ કે હમ કિસી રસૂલ પર
ઈન્નલ્લા-હ અહિ-દ ઈલૈનાઁ અલ્લા નુઅ-મિ-ન લિ રસૂલિન હત્તા યઅ-તિ-યના બિ
ઈમાન ન લાએં જબ તક ઐસી કુર્બાની કા હુકમ ન લાએ જિસે આગ ખાએ (૩૬૨) તુમ ફરમા દો મુઝસે
કુર-બાનિન તઅ- કુલુહુન્નાર ♭ કુલ કદ જા-અકુમ રુસુલુમ્મિન કબ્લી બિલ્બય્યિનાતિ
પેહલે બહોત રસૂલ તુમ્હારે પાસ ખુલી નિશાનિયાં ઔર યે હુકમ લેકર આએ જો તુમ કેહતે હો ફિર
વ બિલ્લઝી કુલ્તુમ ફ લિ-મ કતલ- તુમૂહુમ ઈન કુન્તુમ સાદિકીન (૧૮૩) ફ ઈન
તુમને ઉન્હેં ક્યોં શહીદ કિયા અગર સચ્ચે હો (૩૬૩) તો અય મહબૂબ અગર વોહ તુમ્હારી
કઝ્-ઝબૂ-ક ફ-કદ કુઝ્-ઝિ-બ રુસુલુમ્મિન કબ્લિ-ક જા-ઊ
તકઝીબ કરતે હૈં તો તુમસે અગલે રસૂલોં કી ભી તકઝીબ કી ગઈ હૈ જો સાફ

થામકર યાની ઈમાનલાકર (૨૦૬) યાની મુસલમાનોકી પનાહ લેકર ઔર ઉન્હેં જઝિયા દેકર (૨૦૭) ચુનાંચે યહૂદીકો માલદાર હોકર ભી ગિનાએ કલ્બી મયસ્સર નહી હોતા (૨૦૮) શાને નુઝૂલ : જબ હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન સલામ ઔર ઉનકે અસ્હાબ ઈમાન લાએ તો અહબારે યહૂદને જલકર કહા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર હમમેંસે જો ઈમાન લાએ હૈં વો બુરે લોગ હૈં અગર બુરે ન હોતે તો અપને બાપદાદાકા દીન ન છોળતે. ઈસ પર યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ ગઈ. અતા કા કોલ હૈ કે મિન અહલિલ કિતાબિ ઉમ્મતુન કાઈમહ. ચાલીસ મર્દ એહલે નજરાનકે, બત્તીસ હબશાકે, આઠ રૂમકે મુરાદ હૈં. જો દીને ઈસવી પર થે ફિર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઈમાન લાએ (૨૦૯)

بِالْبَيِّنٰتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتٰبِ الْمُنِيْرِ ۝ كُلُّ نَفْسٍ
ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ ۚ وَاِنَّمَا تُوَفَّوْنَ اُجُوْرَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ
فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَاُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۚ
وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ ۝ لَتُبْلَوُنَّ
فِيْٓ اَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ ۟ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِيْنَ
اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْٓا
اَذًى كَثِيْرًا ۚ وَاِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا فَاِنَّ ذٰلِكَ
مِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ۝ وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ
الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ لَتُبَيِّنُنَّهٗ لِلنَّاسِ وَلَا
تَكْتُمُوْنَهٗ ۡ فَنَبَذُوْهُ وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهٖ
ثَمَنًا قَلِيْلًا ۭ فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُوْنَ ۝ لَا تَحْسَبَنَّ
الَّذِيْنَ يَفْرَحُوْنَ بِمَآ اَتَوْا وَّيُحِبُّوْنَ اَنْ يُّحْمَدُوْا
بِمَا لَمْ يَفْعَلُوْا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِّنَ الْعَذَابِ ۚ

વલ
બિલ્બય્યિનાતિ વઝ-ઝુબુરિ
ચમકતી નિશાનિયાં (૩૬૪) ઔર સહીફે
વલ કિતાબિલ-મુનીર (૧૮૪) કુલ્લુ નફ-સિન
ઔર કિતાબ (૩૬૫) લેકર આએ થે હર જાનકો મૌત
ઝાઈકતુલ મૌત ط વ ઈન્નમા તુવફ-ફૌ-ન
ચખની હૈ ઔર તુમ્હારે બદલે તો કયામત હી કો પૂરે
ઉજૂરકુમ યૌમલ કિયામહ ط ફ મન ઝુહ્-
મિલેંગે જો આગ સે બચા કર
ઝિ-હ અનિન્નારિ વ ઉદ- ખિલલ-જન્ન-ત
જન્નત મેં દાખિલ કિયા ગયા વોહ
ફ-કદ ફાઝ ط વ મલ્હયાતુદ-દુન્યા ઈલ્લા
મુરાદ કો પહુંચા ઔર દુનિયા કી ઝિંદગી તો યહી
મતાઉલ-ગુરૂર (૧૮૫) લ-તુબ-લ-વુન્ન ફી
ધોકે કા માલ હૈ (૩૬૬) બેશક ઝરૂર તુમ્હારી

અમ્વાલિકુમ વ અન્ફુસિકુમ قف વ લ તસ્મઉન્ન મિનલ્લઝી-ન ઉતુલકિતા-બ
આઝમાઈશ હોગી તુમ્હારે માલ ઔર તુમ્હારી જાનોં મેં (૩૬૭) ઔર બેશક ઝરૂર તુમ અગલે કિતાબ
મિન કબ્લિકુમ વ મિનલ્લઝી-ન અશરકૂ અ-ઝન કસીરા ط વ ઈન તસ્બિરૂ
વાલોં (૩૬૮) ઔર મુશ્રિકોં સે બહોત કુછ બુરા સુનોગે ઔર અગર તુમ સબ્ર કરો ઔર બચતે
વ તત્તકૂ ફ ઈન્ન ઝાલિ-ક મિન અઝ-મિલ-ઉમૂર (૧૮૬) વ ઈઝ મં ૧
રહો (૩૬૯) તો યે બડી હિમ્મત કા કામ હૈ ઔર યાદ કરો જબ
અ-ખ-ઝલ્લાહુ મીસાકલ્લઝી-ન ઊતુલકિતા-બ લતુબય્યિનુન્નહૂ લિન્નાસિ
અલ્લાહને અહદ લિયા ઉનસે જિન્હેં કિતાબ અતા હુઈ કે તુમ ઝરૂર ઉસે લોગોં સે બયાન કર દેના
વ લા તક્તુમૂનહૂ ج ફ-ન-બઝૂહુ વરા-અ ઝુહૂરિહિમ વશતરૌ બિહી
ઔર ન છુપાના (૩૭૦) તો ઉન્હોં ને ઉસે અપની પીઠ કે પીછે ફેંક દિયા ઔર ઉસકે બદલે
સ-મ-નન કલીલા ط ફ બિઅ-સ મા યશતરૂન (૧૮૭) લા તહ-સબન્નલ- લઝી-ન
ઝલીલ દામ હાસિલ કિયે (૩૭૧) તો કિત્ની બુરી ખરીદારી હૈ (૩૭૨) હરગિઝ ન સમઝના ઉન્હેં જો
યફ-રહૂ-ન બિમા અતવ-વ યુહિબ્બૂ-ન અંય્યુહ-મદૂ બિમા લમ યફ-અલૂ
ખુશ હોતે હૈં અપને કિયે પર ઔર ચાહતે હૈં કે બે કિયે ઉનકી તારીફ
ફ લા તહ-સબન્નહુમ બિ મફાઝતિમ મિનલ - અઝાબ ج
હો (૩૭૩) ઐસોં કો હરગિઝ અઝાબસે દૂર ન જાનના

યાની નમાઝ પઢતે હૈં ઈસસે યા તો નમાઝે ઈશા મુરાદ હૈ જો એહલેકિતાબ નહી પઢતે યા નમાઝે તહજ્જુદ (૨૧૦) ઔર દીનમેં મુદાહેનત નહી કરતે (૨૧૧) યહૂદને અબ્દુલ્લાહ બિન સલામ ઔર ઉનકે અસ્હાબસે કહા થા કે તુમ દીને ઈસ્લામ કુબૂલ કરકે ટોટે મેં પડે તો અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં ખબર દી કે વોહ દરજાતે આલિયહ કે મુસ્તહિક હુએ ઓર નેકીયોંકી જઝા પાએંગે યહૂદકી બકવાસ બે હૂદા હૈ (૨૧૨) જિન પર ઉન્હેં નાઝ હૈ (૨૧૩) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત બની કુરેઝહ વ નુઝયરકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. યહૂદકે રોઅસાને તેહસીલે રિયાસતો માલકી ગર્ઝસે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સાથ દુશ્મની કી થી. અલ્લાહ તઆલાને ઈસ આયતમેં ઈર્શાદ ફરમાયા કે ઉનકે માલ વ અવલાદ કુછ કામ ન આએંગે

وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ○ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ
الْأَرْضِ ۗ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ○ إِنَّ فِي
خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ
لَاٰيٰتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ○ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ
اللّٰهَ قِيَامًا وَّقُعُودًا وَّعَلٰى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ
فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ
هٰذَا بَاطِلًا ۚ سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ○
رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ ۗ وَمَا
لِلظّٰلِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ○ رَبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا
يُّنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ اٰمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا ۖ رَبَّنَا
فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّاٰتِنَا وَتَوَفَّنَا
مَعَ الْأَبْرَارِ ○ رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَّنَا عَلٰى رُسُلِكَ
وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ○

વ લહુમ અ઼ઝ઼ાબુન અલીમ (૧૮૮) વ
ઔર ઉ-કે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ ઔર
લિલ્લાહિ મુલ્કુસ- સમાવાતિ વલ્અર્દ઼ ۚ વલ્લાહુ
અલ્લાહ હી કે લિયે હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી
અ઼લા કુલ્લિ શૈઈન ક઼દીર ○ (૧૮૯)
બાદશાહી (૩૭૪) ઔર અલ્લાહ હર ચીઝ પર કાદિર હૈ
ઈન્ન ફી ખ઼લ્ક઼િસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼િ
બેશક આસ્માનોં ઔર ઝમીન કી પૈદાઈશ ઔર
વખ઼્તિલાફ઼િલ્લૈલિ વન્નહારિ લ-આયાતિલ-લિ
રાત ઔર દિન કી બાહમ બદલિયોંમેં નિશાનિયાં હૈં (૩૭૫)
ઉલિલ-અલ્બાબ ۙ (૧૯૦) અલ્લઝ઼ી-ન
અકલમન્દોંકે લિયે (૩૭૬) જો અલ્લાહ કી યાદ
યઝ઼-કુરૂનલ્લા-હ ક઼િયામંવ-વ કુઊ઼દંવ-વ
કરતે હૈં ખડે ઔર બૈઠે ઔર કરવટ પર લેટે (૩૭૭) ઔર
અ઼લા જુનૂબિહિમ વ ય-ત-ફક્કરૂ-ન ફી ખ઼લ્ક઼િસ- સમાવાતિ વલ્અર્દ઼ ۚ રબ્બના મા
આસ્માનોં ઔર ઝમીન કી પૈદાઈશ મેં ગૌર કરતે હૈં (૩૭૮) અય રબ હમારે
ખ઼-લક઼્ત હાઝ઼ા બાતિ઼લા ۚ સુબ્હ઼ાન-ક ફક઼િના અ઼ઝ઼ાબન્નાર (૧૯૧) રબ્બનાઁ
બેશક તૂને યે બેકાર ન બનાયા (૩૭૯) પાકી હૈ તુઝે તૂ હમેં દોઝખ કે અઝાબ સે બચા લે અય રબ
ઈન્ન-ક મન તુદ-ખ઼િલિન્ના-ર ફ-ક઼દ અખ઼્ઝૈતહ ۚ વ મા લિઝ઼-ઝ઼ાલિમી-ન
હમારે બેશક જિસે તૂ દોઝખ મેં લે જાએ ઉસે ઝરૂર તૂને રુસ્વાઈ દી ઔર ઝાલિમોં કા કોઈ
મિન અન્સ઼ાર (૧૯૨) રબ્બનાઁ ઈન્નના સમિઅ઼-ના મુનાદિયંય- યુનાદી
મદદગાર નહીં અય રબ હમારે હમને એક મુનાદી કો સુના (૩૮૦) કે ઈમાનકે લિયે નિદા
લિલ્ઈમાનિ અન આમિનૂ બિ રબ્બિકુમ ફઆમન્ના ۖ રબ્બના ફગ઼-ફિર્લના
ફરમાતા હૈ કે અપને રબ પર ઈમાન લાવ તો હમ ઈમાન લાએ અય રબ હમારે તૂ હમારે
ઝ઼ુનૂબના વ કફ઼-ફ઼િર અ઼ન્ના સય્યિઆતિના વ તવફ઼-ફના મ-અ઼લ
ગુનાહ બખ્શ દે ઔર હમારી બુરાઈયાં મહવ ફરમા દે ઔર હમારી મૌત અચ્છોંકે
અબ્રાર ۚ (૧૯૩) રબ્બના વ આતિના મા વઅ઼ત્તના અ઼લા રુસુલિ-ક વ લા
સાથ કર (૩૮૧) અય રબ હમારે ઔર હમેં દે વોહ (૩૮૨) જિસ્કા તૂને હમસે વાદા કિયા હૈ અપને
તુખ઼્ઝિના યૌમલ ક઼િયામહ ۚ ઈન્ન-ક લા તુખ઼્લિફુલ-મીઆ઼દ (૧૯૪)
રસૂલોં કી મઅરેફત ઔર હમેં કયામત કે દિન રુસ્વા ન કર બેશક

વોહ રસૂલકી દુશ્મનીમેં નાહક અપની આકેબત બરબાદ કર રહે હૈં. એક કૌલ યેહ હૈ કે યેહ આયત મુશ્રેકીને કુરૈશ કે હકમેં નાઝિલ હુઈ ક્યૂંકે અબૂજહલકો અપની દૌલતો માલ પર બડા ફખ્ર થા ઔર અબૂસુફયાનને બદ્રો ઓહદમેં મુશ્રેકીન પર બહોત કસીરમાલ ખર્ચ કિયા થા. એક કૌલ યેહ હૈ કે યેહ આયત તમામ કુફ્ફારકે હકમેં આમ હૈ ઉન સબકો બતાયા ગયાકે માલો અવલાદમેંસે કોઈ ભી કામ આનેવાલા ઔર અઝાબે ઈલાહીસે બચાનેવાલા નહીં (૨૧૪) મુફસ્સેરીનકા કૌલ હય કે ઈસ્સે યહૂદકા વોહ ખર્ચ મુરાદ હૈ જો અપને ઉલમા ઔર રોઅસા પર કરતે થે. એક કૌલ યેહ હૈ કે કુફ્ફાર કે તમામ નુકસાનાત વ સદકાત મુરાદ હૈં. એક કૌલ યેહ હૈ કે રિયાકારકા ખર્ચ કરના મુરાદ હૈ ક્યૂંકે ઉન સબ લોગોંકા ખર્ચ કરના યા નફએ દુન્યવી

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ
عَامِلٍ مِّنكُم مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ بَعْضُكُم مِّن
بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِن دِيَارِهِمْ
وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ
عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّنْ عِندِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِندَهُ
حُسْنُ الثَّوَابِ لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ
كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ
جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ لَٰكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ
لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِندِ اللَّهِ وَمَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ
لِّلْأَبْرَارِ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَن يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلَّهِ

ફસ્તજા-બ લહુમ રબ્બુહુમ અન્ની
તૂ વાદા ખિલાફ નહી કરતા તો ઉનકી દુઆ
લા ઉદ્દીઉ અ-મ-લ આમિલિમ-મિન્કુમ
સુનલી ઉનકે રબને કે મૈં તુમ મેં કામવાલે કી
મિન ઝ-કરિન ઔ ઉન્સા ૮ બઅ્-દુકુમ
મેહનત અકારત નહી કરતા મર્દ હો યા
મિમ્બઅ્-દ્ ૮ ફલ્લઝી-ન હાજરૂ વ
ઔરત તુમ આપસ મેં એક હો (૩૮૩) તો વોહ
ઉ-ખરિજૂ મિન દિયારિહિમ વ ઊઝૂ
જિન્હોંને હિજરત કી ઔર અપને ઘરોં સે નિકાલે ગએ ઔર મેરી
ફી સબીલી વ કાતલૂ વ કુતિલૂ
રાહ મેં સતાએ ગએ ઔર લડે ઔર મારેં ગએ
લઉકફ્-ફિરન-ન અન્હુમ સય્યિઆતિહિમ
મૈં ઝરૂર ઉનકે સબ ગુનાહ ઉતાર દૂંગા

વ લ ઉદખિલન્ન-હુમ જન્નાતિન તજ-રી મિન તહ્-તિહલ-અન્હાર ૮
ઔર ઝરૂર ઉન્હેં બાગોં મેં લે ઊઉંગા જિનકે નીચે નેહરેં રવાં (૩૮૪)
સવાબમ-મિન ઈન્દિલ્લાહ ૮ વલ્લાહુ ઈન્દહૂ હુસ્નુસ્સવાબ (૧૯૫) લા
અલ્લાહ કે પાસ કા સવાબ ઔર અલ્લાહ હી કે પાસ અચ્છા સવાબ હૈ અય
યગુર્રન્ન-ક તકલ્લુબુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ફિલ્બિલાદ ૮ (૧૯૬) મતાઉન
સુનનેવાલે કાફિરોં કા શહરોં મેં એહલે ગેહલે ફિરના હરગિઝ તુઝે ધોકા ન દે (૩૮૫) થોડા
કલીલુન ثُمَّ સુમ્મ મઅ-વાહુમ જહન્નમ ૮ વ બિઅ-સલમિહાદ (૧૯૭)
બરતના ઉનકા ઠિકાના દોઝખ હૈ ઔર કયા હી બુરા બિછૌના
લાકિનિલ-લઝીનત્તકૌ રબ્બહુમ લહુમ જન્નાતુન તજ-રી મિન તહ્-તિહલ
લેકિન વોહ જો અપને રબસે ડરતે હૈં ઉનકે લિયે જન્નતેં હૈં જિનકે નીચે નેહરેં
અન્હારુ ખાલિદી-ન ફીહા નુઝુલમ્મિન ઈન્દિલ્લાહ ૮ વ મા ઈન્દલ્લાહિ
બહે હમેશા ઉનમેં રહેં અલ્લાહ કી તરફ કી મેહમાની ઔર જો અલ્લાહ કે પાસ હૈ વોહ
ખૈરુલ-લિલ-અબ્રાર ★ (૧૯૮) વ ઈન્ન મિન અહ-લિલકિતાબિ લમંય્યુઅ-મિનુ
નેકોં કે લિયે સબ સે ભલા (૩૮૬) ઔર બેશક કુછ કિતાબી ઐસે હૈં કે અલ્લાહ પર ઈમાન લાતે હૈં ઔર ઉસ પર
બિલ્લાહિ વ મા ઉન્ઝિ-લ ઈલૈકુમ વ મા ઉન્ઝિ-લ ઈલૈહિમ ખાશિઈ-ન લિલ્લાહિ
જો તુમ્હારી તરફ ઉતરા ઔર જો ઉનકી તરફ ઉતરા (૩૮૭) ઉનકે દિલ અલ્લાહ કે

કે લિયે હોગા યા નફએ ઉખ્રવી કે લિયે. અગર મહઝ નફએ દુન્યવીકે લિયે હો તો આખેરતમેં ઉસસે કયા ફાયદા ઔર રિયાકારકો તો આખેરત ઔર રઝાએ ઈલાહી મકસૂદહી નહી હોતી. ઉસકા અમલ દિખાવે ઔર નુમૂદકે લિયે હોતા હૈ. ઐસે અમલકા આખેરતમેં કયા નફઅ ઔર કાફિર કે તમામ અમલ અકારત હૈ. વોહ અગર આખેરત કી નિય્યત સે ભી ખર્ચ કરે તો નફઅ નહી પા સકતા ઈન લોગોંકે લિયે વોહ મિસાલ બિલકુલ મુતાબિક હૈ જો આયતમેં ઝિક્ર ફરમાઈ જાતી હૈ (૨૧૫) પા'ની જિસ તરહ બરફાની હવા ખેતીકો બરબાદ કર દેતી હૈ ઈસી તરહ કુફ્ર ઈન્ફાક કો બાતિલ કર દેતા હૈ (૨૧૬) ઉનસે દોસ્તી ન કરો. મોહબ્બતકે તઅલ્લુકાત ન રખ્ખો. વોહ કાબિલે એતમાદ નહી. હૈ. શાને નુઝૂલ : બાઝ મુસલમાન યહૂદસે કરાબત ઔર દોસ્તી

لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا
وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ
نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا
رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ
بِهِ وَالْأَرْحَامَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا
وَآتُوا الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ ۖ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ
بِالطَّيِّبِ ۖ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ ۚ
إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا

લા યશતરૂ-ન બિ આયાતિલ્લાહિ સ-મ-નન
હુઝૂર ઝૂકે હુએ (૩૮૮) અલ્લાહ કી આયતોં કે બદલે
કલીલા ॰ ઉલા-ઈ-ક લહુમ અજ-રુહુમ
ઝલીલ દામ નહીં લેતે (૩૮૯) યે વોહ હૈં જિનકા સવાબ
ઈન્દ રબ્બિહિમ ॰ ઈન્નલ્લા-હ સરીઉલહિસાબ
ઉનકે રબ કે પાસ હૈ ઔર અલ્લાહ જલ્દ હિસાબ કરનેવાલા હૈ
(૧૯૯) યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનુસ્બિરૂ
અય ઈમાનવાલો સબ્ર કરો (૩૯૦) ઔર સબ્ર મેં દુશ્મનોં સે આગે રહો
વ સાબિરૂ વ રાબિતૂ વત્તકુલ્લા-હ
ઔર સરહદ પર ઈસ્લામી મુલ્ક કી નિગેહબાની કરો ઔર અલ્લાહ સે
લ- અલ્લકુમ તુફ-લિહૂન ૨૦ (૨૦૦)
ડરતે રહો ઈસ ઉમ્મીદ પર કે કામયાબ હો

(૪) સૂરતુન્નિસા-ઈ

(મદની) ૧૭૬ આયતેં ઔર ૨૪ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ○

અલ્લાહ કે નામ સે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહેમવાલા (૧)

યા અય્યુહન્નાસુત્તકૂ રબ્બકુમુલ્લઝી ખ-લ-કકુમ મિન નફ-સિંવ્વાહિદતિંવ-વ
અય લોગો (૨) અપને રબ સે ડરો જિસને તુમ્હેં એક જાન સે પૈદા કિયા (૩) ઔર
ખ-લ-ક મિન્હા ઝૌજહા વ બસ્સ મિન્હુમા રિજાલન કસીરંવ-વ
ઉસીમેં સે ઉસકા જોડા બનાયા ઔર ઉન દોનોં સે બહોત મર્દ વ ઔરત ફૈલા દિયે ઔર
નિસા- આ ૮ વત્તકુલ્લાહલ્લઝી તસા-અલૂ-ન બિહી વલ અરહામ ॰ ઈન્નલ્લા-હ
અલ્લાહ સે ડરો જિસકે નામ પર માંગતે હો ઔર રિશ્તોં કા લિહાઝ રખો (૪) બેશક અલ્લાહ
કા-ન અલૈકુમ રકીબા (૧) વ આતુલ્યતામા અમ્વાલહુમ વ લા ત-ત-બદ-
હર વકત તુમ્હેં દેખ રહા હૈ ઔર યતીમોં કો ઉનકે માલ દો (૫) ઔર સુથરે (૬) કે
દલુલ-ખબી-સ બિત્તય્યિબિ ॰ વ લા તઅ-કુલૂ અમ્વાલહુમ ઈલા અમ્વાલિકુમ
બદલે ગન્દા ન લો (૭) ઔર ઉનકે માલ અપને માલોં મેં મિલાકર ન ખાવ
ઈન્નહૂ કા-ન હૂબન કબીરા (૨) વ ઈન ખિફ-તુમ અલ્લા તુક-સિતૂ
બેશક યે બડા ગુનાહ હૈ ઔર અગર તુમ્હેં અંદેશા હો કે

ઔર પડોસ વગેરા તઅલ્લુકાત કી બિના પર મેલ જોલ રખતે થે ઉનકે હકમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઇ મસ્અલા : કુફ્ફાર સે દોસ્તી મોહબ્બત કરના ઔર ઉન્હેં અપના રાઝદાર બનાના ના જાઈઝો મમનૂઅ હૈ (૨૧૭) ગયઝોઈનાદ (ગુસ્સા ઔર અદાવત) (૨૧૮) તો ઉનસે દોસ્તી ન કરો (૨૧૯) રિશ્તેદારી ઔર દોસ્તી વગયરહ તઅલ્લુકાતકી બિના પર (૨૨૦) ઔર અપની મુખાલેફત કી બિના પર તુમસે દુશ્મની રખતે હૈં. (૨૨૧) ઔર વોહ તુમ્હારી કિતાબ પર ઇમાન નહીં રખતે (૨૨૨) યેહ મુનાફેકીનકા હાલ હૈ (૨૨૩) શેર બમિર તા બેરહી અય હોસુદ કે ઈ રંજેસ્ત કે અઝ મુશક્કતે ઉંજુઝ બ મર્ગ ન તવાં રુસ્ત (૨૨૪) ઔર ઉનપર વોહ રંજીદા હો (૨૨૫) ઔર ઉનસે દોસ્તી વ મુહબ્બત ન કરો મસ્અલા : ઈસ આયતસે માલૂમ હુવાકે

فِي الْيَتٰمٰى فَانْكِحُوْا مَا طَابَ لَكُمْ مِّنَ النِّسَآءِ مَثْنٰى
وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ۚ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تَعْدِلُوْا فَوَاحِدَةً
اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ۚ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَلَّا تَعُوْلُوْا ؕ
وَاٰتُوا النِّسَآءَ صَدُقٰتِهِنَّ نِحْلَةً ۚ فَاِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ
شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوْهُ هَنِيْٓـًٔا مَّرِيْٓـًٔا ۝ وَلَا تُؤْتُوا
السُّفَهَآءَ اَمْوَالَكُمُ الَّتِيْ جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ قِيٰمًا
وَّارْزُقُوْهُمْ فِيْهَا وَاكْسُوْهُمْ وَقُوْلُوْا لَهُمْ قَوْلًا
مَّعْرُوْفًا ۝ وَابْتَلُوا الْيَتٰمٰى حَتّٰٓى اِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ ۚ فَاِنْ
اٰنَسْتُمْ مِّنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوْٓا اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ ۚ وَلَا
تَاْكُلُوْهَآ اِسْرَافًا وَّبِدَارًا اَنْ يَّكْبَرُوْا ؕ وَمَنْ كَانَ
غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۚ وَمَنْ كَانَ فَقِيْرًا فَلْيَاْكُلْ
بِالْمَعْرُوْفِ ؕ فَاِذَا دَفَعْتُمْ اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ
فَاَشْهِدُوْا عَلَيْهِمْ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيْبًا ۝ لِلرِّجَالِ

લકુમ
ફિલ્યતામા ફન્કિહૂ મા તા-બ (૮)
યતીમ લડકિયોં મેં ઈન્સાફ ન કરોગે વ
મિનન્નિસા-ઇ મસ્ના વ સુલા-સ
તો નિકાહમેં લાઓ જો ઔરતેં તુમ્હેં ખુશ આએં
રુબાઅ ૮ ફ ઈન ખિફ-તુમ અલ્લા
દો(૨) દો(૨) તીન(૩) તીન(૩) ઔર ચાર(૪) ચાર(૪) (૯) ફિર
તઅ- દિલૂ ફ વાહિદ-તન ઓ મા
અગર ડરો કે દો બીબિયોં કો બરાબર ન રખ સકોગે તો એક હી
મ-લ-કત ઐમાનુકુમ ૮ ઝ઼ાલિ-ક અદના
કરો યા કનીઝ઼ેં જિનકે તુમ માલિક હો યે ઉસસે ઝિયાદા કરીબ હૈ કે
અલ્લા તઊલૂ ૮ (૩) વ આતુન્નિસા- અ
તુમસે ઝુલ્મ ન હો (૧૦) ઔર ઔરતોં કો ઉનકે
સદુકાતિહિન્ન નિહ઼-લહ ૮ ફ ઈન તિબ્ન
મહેર ખુશી સે દો (૧૧) ફિર અગર વોહ અપને
લકુમ અન શૈઈમ-મિન્હુ નફ-સન ફ કુલૂહુ હની-અમ-મરી- આ (૪) મં ૧
દિલ કી ખુશી સે મહેર મેં સે તુમ્હેં કુછ દે દે તો ઉસે ખાઓ રચતા-પચતા (૧૨) ઔર બે-અકલોં કો (૧૩)
વ લા તુઅ-તુસ્સુફ-હા-અ અમ્વાલકુમુલ્લતી જ-અ-લલ્લાહુ લકુમ ક઼િયામંવ્વર-
ઉનકે માલ ન દો જો તુમ્હારે પાસ હૈં જિનકો અલ્લાહ ને તુમ્હારી બસર-અવકાત કિયા હૈ ઔર ઉન્હેં
ઝુકૂ-હુમ ફીહા વક-સૂહુમ વ કૂલૂ લહુમ કૌલમ્મઅ-રૂફા (૫) વબ્તલુલ-યતામા
ઉસમેં સે ખિલાઓ ઔર પેહનાઓ ઔર ઉનસે અચ્છી બાત કહો (૧૪) ઔર યતીમોં કો
હત્તા ઈઝ઼ા બ-લગુન્નિકાહ ૮ ફ ઈન આનસ્તુમ મિન્હુમ રુશ્દન ફદ-ફઊ
આઝમાતે રહો (૧૫) યહાં તક કે જબ વોહ નિકાહ કે કાબિલ હોં તો અગર તુમ ઉનકી
ઈલૈહિમ અમ્વાલહુમ ૮ વ લા તઅ-કુલૂહા ઈસ્રાફંવ-વ બિદારન અંય્યક-બરૂ ૮ વ
સમઝ ઠીક દેખો તો ઉનકે માલ ઉનકે સિપુર્દ કર દો ઔર ઉન્હેં ન ખાઓ હદ સે બઢકર ઔર
મન કા-ન ગ઼નિય્યન ફલ્યસ્તઅ-ફિફ ૮ વ મન કા-ન ફક઼ીરન ફલ્યઅ-કુલ
ઉસ જલ્દી મેં કે કહીં બડે ન હો જાએં ઔર જિસે હાજત ન હો વોહ બચતા રહે (૧૬) ઔર જો
બિલ્મઅ-રૂફ ૮ ફ ઈઝ઼ા દ-ફઅ-તુમ ઈલૈહિમ અમ્વાલહુમ ફ
હાજતમન્દ હો વોહ બ-કદર મુનાસિબ ખાએ ફિર જબ તુમ ઉનકે માલ ઉન્હેં સિપુર્દ કરો તો ઉન
અશ્હિદૂ અલૈહિમ ૮ વ કફા બિલ્લાહિ હસીબા (૬) લિર્રિજાલિ
પર ગવાહ કર લો ઔર અલ્લાહ કાફી હૈ હિસાબ લેનેકો મર્દોંકે લિયે

દુશ્મનકે મુકાબલેમેં સબ્રો તકવા કામ આતા હૈ (૨૨૬) બમુકામ મદીના તય્યબહ બકસ્દે ઓહદ (૨૨૭) જમહૂર મુફસ્સેરીનકા કૌલ હૈ કે યેહ બયાન જંગે ઓહદકા હૈ જિસકા ઇજમાલી વાકેઆ યેહ હૈ કે જંગે બદ્રમેં શિકસ્ત ખાનેસે કુફ્ફાર કો બડા રંજ થા ઈસલિયે ઉન્હોંને બકસ્દે ઈન્તેકામ લશ્કરે ગિરાં મુરત્તબ કરકે ફોજ કશી કી. જબ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કો ખબર મિલી કે લશ્કરે કુફ્ફાર ઓહદમેં ઉતરા હૈ તો આપને અસ્હાબસે મશ્વેરા ફરમાયા. ઈસ મશ્વેરતમેં અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબે બિન અબિસીલોલ કો ભી બુલાયા ગયા જો ઈસ્સે કબ્લ કભી કીસી મશ્વેરેકે લિયે બુલાયા ન ગયા થા અકસર અન્સારકી ઔર ઉસ અબ્દુલ્લાહ કી યેહ રાય હુઈ કે હુઝૂર મદીના તય્યેબહમેં હી કાઈમ રહેં ઔર જબ કુફ્ફાર યહાં આએં તબ ઉનસે

نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ ۖ وَ
لِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ
مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَإِذَا
حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينُ
فَارْزُقُوهُم مِّنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٨﴾
وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا
خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾
إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا
يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾
يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ
الْأُنثَيَيْنِ ۚ فَإِن كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ
ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ وَإِن كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۚ
وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ

નસીબુમ-મિમ્મા ત-ર- કલ-વાલિદાનિ
હિસ્સા હૈ ઉસમેં સે જો છોળ ગએ માં-બાપ
વલ અક઼- રબૂ-ન ص વ લિન્નિસા-ઇ
ઔર કરાબતવાલે ઔર ઔરતોં કે લિયે
નસીબુમ્મિમ્મા ત-ર-કલ- વાલિદાનિ
હિસ્સા હૈ ઉસમેં સે જો છોળ ગએ માં-બાપ ઔર
વલ અક઼-રબૂ-ન મિમ્મા ક઼લ્લ મિન્હુ ઔ
કરાબતવાલે તરકા થોળા હો યા બહોત
કસુર ط નસીબમ-મફ-રૂદા (૭) વ
હિસ્સા હૈ અંદાઝા બાંધા હુઆ (૧૭) ફિર
ઇઝા હ-દ-રલ કિ઼સ્મ-ત ઉલુલ કુ઼ર-બા
બાંટતે વકત અગર રિશ્તેદાર
વલ્યતામા વલ્મસાકીનુ ફર-ઝુકૂહુમ મિન્હુ વ
ઔર યતીમ ઔર મિસ્કીન (૧૮) આ જાએં તો

મં ૧ કૂલૂ લહુમ કૌલમ મઅ-રૂફા (૮) વલ યખ઼્શલ્લઝી-ન લૌ ત-રકૂ મિન
ઉસમેં સે ઉન્હેં ભી કુછ દો (૧૯) ઔર ઉનસે અચ્છી બાત કહો (૨૦) ઔર ડરેં (૨૧) વોહ લોગ અગર અપને
ખ઼લ્ફિહિમ ઝુર્રિય્ય-તન દ઼િઆફન ખ઼ાફૂ અલૈહિમ ص ફલયત્તકુલ્લા-હ
બાદ નાતવાં ઔલાદ છોળતે તો ઉનકા કૈસા ઉન્હેં ખતરા હોતા તો ચાહિયે કે અલ્લાહ સે ડરેં (૨૨)
વલ્યકૂલૂ કૌલન સદીદા (૯) ઇન્નલ્લઝી-ન યઅ-કુલૂ-ન અમ્વાલલ-
ઔર સીધી બાત કરેં (૨૩) વોહ જો યતીમોં કા માલ ના હક્ક ખાતે હૈં
યતામા ઝુલ્મન ઇન્નમા યઅ-કુલૂ-ન ફી બુતૂનિહિમ નારા ط વ
વોહ તો અપને પેટ મેં નિરી આગ ભરતે હૈં (૨૪) ઔર કોઇ દમ જાતા હૈ કે ભળકતે ધળે મેં
૯૦ સ-યસ્લૌ-ન સઇરા ع (૧૦) યૂસી- કુમુલ્લાહુ ફી ઔલાદિકુમ ق લિઝ઼-ઝ઼-કરિ
જાએંગે અલ્લાહ તુમ્હેં હુકમ દેતા હૈ (૨૫) તુમ્હારી ઔલાદ કે બારેમેં (૨૬) બેટેકા હિસ્સા દો
મિસ્લુ હઝ઼-ઝ઼િલ-ઉન્સ્યૈન ج ફ ઇન કુન્ન નિસા-અન ફૌક઼સ-નતૈનિ ફ
બેટિયોં બરાબર હૈ (૨૭) ફિર અગર નિરી લળકિયાં હોં અગરચે દો સે ઉપર (૨૮) તો
લહુન્ન સુલુસા મા ત-રક ج વ ઇન કાનત વાહિ-દ-તન ફ લ-હન્નિસ્ફ઼ ط વ લિ
ઉનકો તર્કા કી દો તિહાઇ ઔર અગર એક લળકી હો તો ઉસકા આધા (૨૯) ઔર મૈયતકે માં-
અ-બ-વૈહિ લિ કુલ્લિ વાહિદિમ્મિન-હુમસ્સુદુસુ મિમ્મા ત-ર-ક
બાપ કો હર એક કો ઉસકે તર્કે સે છઠા અગર મૈયત કે ઔલાદ હો (૩૦)

મુકાબલા કિયા જાય. યહી સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી મર્ઝી થી લેકિન બાઝ અસ્હાબ કી રાય યેહ હુઇ કે મદીના તય્યેબહસે નિકલકર લળના ચાહિયે ઔર ઇસી પર ઉન્હોંને ઇસરાર કિયા. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ દૌલત સરાય (મકાન) અકદસમેં તશરીફ લે ગએ ઔર અસ્લહા ઝેબતન ફરમાકર બાહર તશરીફ લાએ. અબ હુઝૂરકો દેખકર ઉન અસ્હાબકો નદામત હુઇ ઔર ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા કે હુઝૂરકો રાય દેના ઔર ઉસ પર ઇસરાર કરના હમારી ગલ્તી થી ઇસકો મુઆફ ફરમાઇયે ઔર જો મર્ઝી મુબારક હો વહી કિજીયે. હુઝૂરને ફરમાયા કે નબીકે લિયે સઝાવાર નહીં કે હથિયાર પેહનકર કબ્લે જંગ ઉતાર દે મુશ્રેકીન ઓહદમેં ચહાર શંબા પંજશંબા (બુધ જુમેરાત) કો પહોંચે થે ઔર રસૂલે

إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ ۚ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ
أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ
السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ
آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ
نَفْعًا ۚ فَرِيضَةً مِنَ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
حَكِيمًا ۝ وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ
يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ ۚ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ
الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ ۚ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَا
أَوْ دَيْنٍ ۚ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ
وَلَدٌ ۚ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا
تَرَكْتُمْ ۚ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ وَ
إِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَالَةً أَوِ امْرَأَةٌ وَلَهُ أَخٌ
أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ ۚ فَإِنْ كَانُوا

ઈન કા-ન લહૂ વ-લદ ج ફ ઈલ્લમ
ફિર અગર ઉસકી ઔલાદ ન હો ઔર માં-બાપ
યકુલ્લહૂ વ-લદું વ-વ વરિસહૂ અ-બવાહુ
છોળે (૩૧) તો માં કા તિહાઈ ફિર અગર ઉસકે કઈ બહન-
ફ લિ- ઉમ-મિહિસ્સુલુસ ج ફ ઈન કા-ન લહૂ
ભાઈ હોં (૩૨) તો માં કા છઠા (૩૩) બાદ ઈસ વસીયત કે
ઈખ્વતુન ફ લિ ઉમ-મિહિસ્સુદુસુ
જો કર ગયા ઔર દૈન કે (૩૪) તુમ્હારે બાપ ઔર તુમ્હારે
મિમ્બઅ્- દિ વસિય્યતિંય્યૂસી બિહાં
બેટે તુમ ક્યા જાનો કે ઉનમેં કૌન તુમ્હારે
ઔદૈન ط આબાં-ઉકુમ વ અબ્નાં-ઉકુમ ج
ઝિયાદા કામ આએગા (૩૫) યે હિસ્સા બાંધા
લા તદ-રૂ-ન અય્યુહુમ અક્-રબુ લકુમ
હુવા હૈ અલ્લાહ કી તરફ સે બેશક
નફ્આ ط ફરીદ-તમ-મિનલ્લાહ ط ઈન્નલ્લા-હ કા-ન અલીમન હકીમા (૧૧) મં ૧
અલ્લાહ ઈલ્મવાલા હિકમતવાલા હૈ ઔર તુમ્હારી બીબિયાં જો છોળ જાએં
વ લકુમ નિસ્ફુ મા ત-ર-ક અઝ-વાજુકુમ ઈલ્લમ યકુલ્લહુન્ન વ-લદ ج ફ
ઉસમેં સે તુમ્હેં આધા હૈ અગર ઉનકી ઔલાદ ન હો ફિર અગર ઉનકી
ઈન કા-ન લહુન્ન વ-લદુન ફ લકુમુર્રુબુઉ મિમ્મા ત-રક-ન
ઔલાદ હો તો ઉનકે તર્કે મેં સે તુમ્હેં ચૌથાઈ હૈ જો વસીયત વોહ કર ગઈ
મિમ્બઅ્-દિ વસિય્યતિંય્યૂસી-ન બિહાં ઔદૈન ط વ લહુન્નર્રુબુઉ મિમ્મા
ઔર દૈન નિકાલ કર ઔર તુમ્હારે તર્કેમેં ઔરતોંકા ચૌથાઈ હૈ (૩૬)
ત-રક્તુમ ઈલ્લમ યકુલ્લકુમ વ-લદ ج ફ ઈન કા-ન લકુમ વ-લદુન ફ
અગર તુમ્હારે ઔલાદ ન હો ફિર અગર તુમ્હારે ઔલાદ હો તો
લહુન્નસ્સુમુનુ મિમ્મા ત-રક્તુમ મિમ્બઅ્-દિ વસિય્યતિન તૂસૂ-ન બિહાં
ઉનકા તુમ્હારે તર્કેમેં સે આઠવાં (૩૭) જો વસીયત તુમ કર
ઔદૈન ط વ ઈન્કા-ન રજુલુંય-યૂરસુ કલાલ-તન અવિમ્ર-અતુંવ-વ લહૂ
જાવ ઔર દૈન નિકાલ કર ઔર અગર કિસી ઐસે મર્દ યા ઔરત કા તર્કા બટતા હો
અખુન ઔ ઉખ્તુન ફ લિ કુલ્લિ વાહિદિમ-મિન્હુમસ્સુદુસુ ફ ઈન કાનૂ
જિસને માં-બાપ ઔલાદ કુછ ન છોળે ઔર માં કી તરફ સે

કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ જુમ્આકે રોઝ બાદ નમાઝે જુમ્આ એક અન્સારીકી નમાઝે જનાઝા પઢ્હા કર રવાના હુએ ઔર પંદરા શવ્વાલ સ. હિ. ૩ રોઝે યક શમ્બા (ઈતવાર) ઓહદમેં પહોંચે યહાં નુઝૂલ ફરમાયા ઔર પહાળકા એક દર્રા જો લશ્કરે ઈસ્લામકે પીછે થા ઉસ તરફસે અંદેશા થા કે કીસી વક્ત દુશ્મન પુશ્તપર સે આકર હમ્લા કરે ઈસલિયે હુઝૂરને અબ્દુલ્લાહ બિન ઝુબૈરકો પચાસ તીર અંદાઝોં કે સાથ વહાં મામૂર કિયા ફરમાયા કે અગર દુશ્મન ઈસ તરફસે હમલા આવર હો તો તીર બારી (તીર બરસાના) કરકે ઈસકો દફઅ કર દિયા જાય ઔર હુકમ દિયાકે કીસી હાલમેં યહાંસે ન હટના ઔર ઈસ જગેકો ન છોળના ખ્વાહ ફતહ હો યા શિકસ્ત હો. અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈ બિન સીલોલ મુનાફિક જીસને મદીના તય્યબહમેં

أَكْثَرَ مِنْ ذٰلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ
وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَارٍّ ۚ وَصِيَّةً
مِنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٢﴾ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۚ
وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾
وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ
يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿١٤﴾
وَاللَّاتِي يَأْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا
عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِنْكُمْ ۖ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ
فِي الْبُيُوتِ حَتَّىٰ يَتَوَفَّاهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ
لَهُنَّ سَبِيلًا ﴿١٥﴾ وَاللَّذَانِ يَأْتِيَانِهَا مِنْكُمْ فَآذُوهُمَا ۖ
فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا ۗ إِنَّ اللَّهَ
كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿١٦﴾ إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ

અક-સ-ર મિન ઝ઼ાલિ-ક ફહુમ શુરકા-ઉ
ઉસકા ભાઈ યા બહન હૈ તો ઉનમેં સે હર એક કો છટા ફિર
ફિસ્સુલુસિ મિમ્બઅ્-દિ વસિય્યતિંય્યૂસા બિહા
અગર વોહ બહન ભાઈ એકસે ઝ્યાદા હોં તો સબ તિહાઈમેં શરીક હૈં (૩૮)
ઔદૈનિન ગૈ-ર મુદ઼ાર્રિન વસિય્યતમ-
મૈયતકી વસીયત ઔર દૈન નિકાલકર જિસમેં ઉસે નુકસાન ન પહુંચાયા
મિનલ લાહ વલ્લાહુ અલીમુન હલીમ (૧૨)
હો (૩૯) યે અલ્લાહ કા ઈર્શાદ હૈ ઔર અલ્લાહ ઈલ્મવાલા
તિલ-ક હુદૂદુલ- લાહ વ મંય્યુતિઈલ્લા-હ વ
હિલ્મવાલા હૈ યે અલ્લાહ કી હદેં હૈં ઔર જો હુકમ માને અલ્લાહ
રસૂલહૂ યુદ-ખ઼િલ્હુ જન્નાતિન તજ-રી મિન
ઔર અલ્લાહ કે રસૂલકા અલ્લાહ ઉસે બાગોં મેં લે
તહ-તિહલ-અન્હારુ ખ઼ાલિદી-ન ફીહા વ
જાએગા જિનકે નીચે નેહરેં રવાં હમેશા ઉનમેં રહેંગે ઔર

મં ૧ **ઝ઼ાલિકલ ફૌઝુલ અઝ઼ીમ (૧૩) વ મંય્યઅ્-સિલ્લા-હ વ રસૂલહૂ વ**
યહી હૈ બળી કામયાબી ઔર જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ કી નાફરમાની કરે ઔર
ય-ત-અ-દ-દ હુદૂદહુ યુદ-ખ઼િલ્હુ નારન ખ઼ાલિદન ફીહા વ લહૂ
ઉસકી કુલ હદોં સે બળ્હ જાએ અલ્લાહ ઉસે આગ મેં દાખિલ કરેગા જિસમેં હમેશા રહેગા ઔર
૬ **અઝ઼ાબુમ-મુહીન (૧૪) વલ્લાતી યઅતીનલ-ફાહિ-શ-ત મિન**
ઉસકે લિયે ખુવારી કા અઝાબ હૈ (૪૦) ઔર તુમ્હારી ઔરતોં મેં જો બદકારી કરેં ઉન પર
નિસા-ઈકુમ ફસ્તશ્હિદૂ અલૈહિન્ન અર્બ-અ-તમ-મિન્કુમ ફ ઈન શહિદૂ ફ
ખાસ અપનેં મેં કે (૪૧) ચાર મર્દોંકી ગવાહી લો ફિર અગર વોહ ગવાહી દે દેં તો ઉન
અમ્સિકૂ-હુન્ન ફિલ્બુયૂતિ હત્તા ય-ત-વફ-ફા-હુન્નલ્મૌતુ ઔ યજ-અ-લલ્લાહુ
ઔરતોંકો ઘરમેં બન્દ રખો (૪૨) યહાં તક કે ઉન્હેં મૌત ઉઠા લે યા અલ્લાહ ઉનકી
લહુન્ન સબીલા (૧૫) વલ્લઝ઼ાનિ યઅ-તિયાનિહા મિન્કુમ ફ આઝૂહુમા ફ
કુછ રાહ નિકાલે (૪૩) ઔર તુમમેં જો મર્દ ઔરત એસા કામ કરે ઉનકો ઈઝા દો (૪૪) ફિર અગર
ઈન તાબા વ અસ્લહા ફ અઅ્-રિદૂ અન્હુમા ઈન્નલ્લા-હ કા-ન
વોહ તૌબા કર લેં ઔર નેક હો જાએં તો ઉનકા પીછા છોળ દો બેશક અલ્લાહ બળા
તવ્વા બર્રહીમા (૧૬) ઈન્નમત્તૌબતુ અ-લલ્લાહિ લિલ્લઝ઼ી-ન
તૌબા કુબૂલ કરનેવાલા મહેરબાન હૈ (૪૫) વોહ તૌબા જિસ્કા કુબૂલ કરના અલ્લાહ ને

રેહકર જંગ કરનેકી રાય દી થી અપની રાયકે ખિલાફ કિયે જાનેકી વજેસે બરહમ હુવા ઔર કેહને લગાકે હુઝૂર સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને નવ ઉમર લળકોંકા કેહના તો માના ઔર મેરી બાતકી પરવા ન કી. ઈસ અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબેકે સાથ તીનસો મુનાફિક થે ઉનસે ઉસને કહા કે જબ દુશ્મન લશ્કરે ઈસ્લામ કે મુકાબિલ આ જાય ઉસ વકત ભાગ પળો તાકે લશ્કરે ઈસ્લામમેં અબતરી હો જાય ઔર તુમ્હેં દેખકર ઔર લોગ ભી ભાગ નિકલેં. મુસલમાનોંકે લશ્કર કી કુલ તા'દાદ મઅ (સાથ) ઉન મુનાફકીનકે હઝારથી ઔર મુશ્રેકીન તીન હઝાર. મુકાબલા હોતે હી અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબય મુનાફિકોંકો લેકર ભાગ નિકલા ઔર હુઝૂરકે સાતસો અસ્હાબ હુઝૂરકે સાથ રહે ગએ અલ્લાહ તઆલાને ઉનકો સાબિત રખા

يَعْمَلُونَ السُّوٓءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِن قَرِيبٍ
فَأُولٰٓئِكَ يَتُوبُ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ
السَّيِّـَٔاتِ ۚ حَتّٰىٓ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ
إِنِّي تُبْتُ الْـَٰٔنَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ ۚ
أُولٰٓئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝ يٰٓأَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَرِثُوا النِّسَآءَ
كَرْهًا ۖ وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَآ
آتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّآ أَن يَأْتِينَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۚ
وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِن كَرِهْتُمُوهُنَّ
فَعَسٰىٓ أَن تَكْرَهُوا شَيْـًٔا وَيَجْعَلَ اللّٰهُ فِيهِ خَيْرًا
كَثِيرًا ۝ وَإِنْ أَرَدتُّمُ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ
زَوْجٍ ۙ وَآتَيْتُمْ إِحْدَاهُنَّ قِنطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ

યઅ્-મલૂનસ્સૂ-અ બિ જહાલતિન સુમ્મ
અપને ફઝલ સે લાઝિમ કર લિયા હૈ વોહ ઉન્હી કી હૈ
યતૂબૂ-ન મિન કરીબિન ફ ઉલૉ-ઈ-ક
જો નાદાની સે બુરાઈ કર બૈઠે ફિર થોડી દેરમેં તૌબા કરલેં (૪૬)
યતૂબુલ્લાહુ અ઼લૈહિમ ૮ વ કાનલ્લાહુ અ઼લીમન
ઐસોં પર અલ્લાહ અપની રહમતસે રુજૂઅ કરતા હૈ ઔર
હ઼કીમા (૧૭) વ લૈસતિત્તૌબતુ લિલ્લઝ઼ી-ન
અલ્લાહ ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ ઔર વોહ તૌબા
યઅ્-મલૂનસ- સય્યિઆત ૮ હ઼ત્તૉ ઈઝ઼ા
ઉનકી નહીં જો ગુનાહોંમેં લગે રેહતે હૈં (૪૭) યહાં તક કે
હ઼-દ઼-ર અ-હ઼-દ-હુમુલમૌતુ ક઼ા-લ
જબ ઉનમેં કિસી કો મૌત આએ તો
ઈન્ની તુબ્તુલ- આ-ન વ લલ્લઝ઼ી-ન
કહે અબ મૈંને તૌબા કી (૪૮) ઔર ન ઉનકી

યમૂતૂ-ન વ હુમ કુફ્-ફાર ૮ ઉલૉ-ઈ-ક અઅ્-તદના લહુમ અ઼ઝ઼ાબન મં ૧
જો કાફિર મરેં ઉનકે લિયે હમને દર્દનાક અઝાબ તૈયાર કર
અલીમા (૧૮) યૉ અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ લા યહ઼િલ્લુ લકુમ અન
રખા હૈ (૪૯) અય ઈમાનવાલો તુમ્હેં હલાલ નહીં કે ઔરતોં કે વારિસ બન જાઓ
તરિસુન્નિસૉ-અ કર્હા ૮ વ લા તઅ્-દુલૂહુન્ન લિ તઝ઼-હબૂ બિ
ઝબરદસ્તી (૫૦) ઔર ઔરતોં કો રોકો નહીં ઈસ નિય્યત સે કે જો
બેઅ્-દિ મા આતૈતુમૂ હુન્ન ઈલ્લૉ અંય્યઅતી-ન બિ ફાહ઼િશતિમ-
મહેર ઉનકો દિયા થા ઉસમેં સે કુછ લે લો (૫૧) મગર ઉસ સૂરત મેં
મુબય્યિનહ ૮ વઆ઼શિરૂ હુન્ન બિલ્મઅ્-રૂફ ૮ ફ ઈન કરિહ-તુમૂ-હુન્ન
કે સરીહ બે-હયાઈ કા કામ કરેં (૫૨) ઔર ઉનસે અચ્છા બર્તાવ કરો (૫૩) ફિર અગર
ફ અ઼સૉ અન તક-રહૂ શૈઅંવ-વ યજ-અ઼-લલ્લાહુ ફીહિ ખ઼ૈરન
વોહ તુમ્હેં પસંદ ન આએ (૫૪) તો કરીબ હૈ કે કોઈ ચીઝ તુમ્હેં નાપસંદ હો ઔર અલ્લાહ ઉસમેં બહોત
કસ઼ીરા (૧૯) વ ઈન અરત્તુમુસ-તિબ્દાલ ઝૌજિમ મકા-ન ઝૌજિંવ્વ
ભલાઈ રખે (૫૫) ઔર અગર તુમ એક બીબી કે બદલે દૂસરી બદલના ચાહો (૫૬) ઔર
આતૈતુમ ઈહ઼-દા-હુન્ન ક઼િન્તા઼રન ફ લા તઅ-ખુઝ઼ૂ મિન્હુ
ઉસે ઢેરોં માલ દે ચુકે હો (૫૭) તો ઉસમેં સે કુછ વાપસ ન લો (૫૮)

યહાં તકકે મુશ્રેકીનકો હઝીમત (પીછેહટ) હુઈ. અબ અસ્હાબ ભાગતે હુએ મુશ્રેકીનકે પીછે પળ ગએ ઔર હુઝૂર સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલલમ ને જહાં કાઈમ રેહનેકે લિયે ફરમાયા થા વહાં કાઈમ ન રહે તો અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં યે દિખા દિયા કે બદ્રમેં અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકી ફરમાબરદારી કી બરકતસે ફતહ હુઈ થી યહાં હુઝૂરકે હુકમકી મુખાલિફતકા નતીજા યે હુવાકે અલ્લાહ તઆલાને મુશ્રીકીનકે દિલોંસે રોબો હૈબત દૂર ફરમાઈ ઔર વો પલટ પળે ઔર મુસલમાનોં કો હઝીમત હુઈ. રસૂલેકરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈયહિ વસલ્લમકે સાથ એક જમાઅત રહી જિસમેં હઝરત અબુબક
૧૨ વ અલી વ અબ્બાસ વ તલ્હા વ સઅદ રિદવાનુલ્લાહિ તઆલા અલયહિમ થે ઉસી જંગમેં દન્દાને અકદસ શહીદ હુએ ઔર

شَيْـًٔا ۚ أَتَأْخُذُونَهُۥ بُهْتَـٰنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ
تَأْخُذُونَهُۥ وَقَدْ أَفْضَىٰ بَعْضُكُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ وَ
أَخَذْنَ مِنكُم مِّيثَـٰقًا غَلِيظًا ﴿٢١﴾ وَلَا تَنكِحُوا۟
مَا نَكَحَ ءَابَآؤُكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۚ
إِنَّهُۥ كَانَ فَـٰحِشَةً وَمَقْتًا وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾
حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَـٰتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَٰتُكُمْ وَ
عَمَّـٰتُكُمْ وَخَـٰلَـٰتُكُمْ وَبَنَاتُ ٱلْأَخِ وَبَنَاتُ ٱلْأُخْتِ وَ
أُمَّهَـٰتُكُمُ ٱلَّـٰتِىٓ أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَٰتُكُم مِّنَ ٱلرَّضَـٰعَةِ
وَأُمَّهَـٰتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَـٰٓئِبُكُمُ ٱلَّـٰتِى فِى حُجُورِكُم
مِّن نِّسَآئِكُمُ ٱلَّـٰتِى دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا۟
دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَـٰٓئِلُ أَبْنَآئِكُمُ
ٱلَّذِينَ مِنْ أَصْلَـٰبِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا۟ بَيْنَ ٱلْأُخْتَيْنِ
إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٣﴾

શૈઆ ◦ અ-તઅ-ખુઝૂનહૂ બુહ-તાનંવ-વ
કયા ઉસે વાપસ લોગે ઝૂટ બાંધકર ઔર
ઈસ્મમ મુબીના (૨૦) વ કૈ-ફ તઅ- ખુઝૂનહૂ
ખુલે ગુનાહ સે (૫૯) ઔર કયોંકર ઉસે વાપસ લોગે
વ કદ અફ-દા બઅ-દુકુમ ઈલા
હાલાંકે તુમ મેં એક-દૂસરે કે સામને બે-પરદહ
બઅ-દિંવ અ-ખઝ-ન મિ-કુમ મીસાકન
હો લિયા ઔર વો તુમસે ગાઢા અહદ લે ચુકી (૬૦) ઔર
ગલીઝા (૨૧) વલા તન્કિહૂ મા ન-ક-હ
બાપ-દાદા કી મન્કૂહાસે નિકાહ ન કરો (૬૧)
આબા-ઉકુમ મિનન નિસા-ઈ ઈલ્લા મા
મગર જો હો ગુઝરા વોહ બેશક
કદ સ-લફ ◦ ઈન્નહૂ કા-ન ફાહિશતંવ-વ મકતા ◦
બેહયાઈ (૬૨) ઔર ગઝબ કા કામ હૈ

મં ૧

વસા-અ સબીલા ۝ (૨૨) હુર્રિમત અલૈકુમ ઉમ્મહાતુકુમ વ
ઔર બહોત બુરી રાહ (૬૩) હરામ હુઈ તુમ પર તુમ્હારી માએં (૬૪) ઔર બેટિયાં (૬૫) ઔર
બનાતુકુમ વ અ-ખ-વાતુકુમ વ અમ્માતુકુમ વ ખાલાતુકુમ વ
બહનેં ઔર ફૂફિયાં ઔર ખાલાએં ઔર ભતીજિયાં ઔર ભાંજિયાં (૬૬) ઔર
બનાતુલ અખિ વ બનાતુલ-ઉખ્તિ વ ઉમ્મહાતુ- કુમુલ્લાતી અર્દઅ-નકુમ વ
તુમ્હારી માએં જિન્હોંને દૂધ પિલાયા (૬૭) ઔર દૂધ કી બહનેં ઔર
અ-ખ-વાતુકુમ મિનર્રદાઅતિ વ ઉમ્મહાતુ નિસા-ઈકુમ વ રબા-ઈબુ-
તુમ્હારી ઔરતોં કી માએં (૬૮) ઔર ઉનકી બેટિયાં જો તુમ્હારી ગોદમેં હૈં (૬૯) ઉન બીબિયોં સે
કુમુલ્લાતી ફી હુજૂરિકુમ મિન-નિસા-ઈકુમુલ-લાતી દ-ખલ્તુમ બિહિન્ન ◦ ફ
જિનસે તુમ સોહબત કર ચુકે હો ફિર અગર તુમને ઉનસે સોહબત ન કી હો તો
ઈલ્લમ તકૂનૂ દખલ્તુમ બિહિન્ન ફ લા જુના-હ અલૈકુમ ◦ વ હલા-ઈલુ અબ્ના-ઈ
ઉનકી બેટિયોં મેં હરજ નહીં (૭૦) ઔર તુમ્હારે નસ્લી બેટોં કી બીબિયાં (૭૧)
કુમુલ્લઝી-ન મિન અસ્લાબિકુમ ◦ વ અન તજ-મઊ બૈનલ-ઉખ્તૈનિ ઈલ્લા
ઔર દો બહનેં ઈકઠ્ઠી કરના (૭૨) મગર જો હો ગુઝરા બેશક
મા કદ સ-લફ ◦ ઈન્નલ્લાહ કા-ન ગફૂરર્રહીમા ◦ (૨૩)
અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ

ચેહરએ અકદસ પર ઝખ્મ આયા. ઉસી કે મુતઅલ્લિક યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ (૨૨૮) યે દોનોં ગિરોહ અન્સારમેંસે થે એક બની સલમા ખઝરજમેંસે ઔર એક બની હારિસા ઓસમેંસે. યે દોનોં લશ્કરકે બાઝૂ થે જબ અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈ બિન સિલોલ મુનાફિક ભાગા તો ઉન્હોંને ભી વાપસ જાનેકા કસ્દ કિયા અલ્લાહ તઆલાને કરમ કિયા ઔર ઉન્હેં ઈસસે મેહફૂઝ રખ્ખા ઔર વો હુઝૂરકે સાથ સાબિત રહે યહાં ઉસ નેઅમતો એહસાનકા ઝિક્ર ફરમાયા હૈ (૨૨૯) તુમ્હારી તાદાદભી કમ થી તુમ્હારે પાસ હથિયારોં ઔર સવારોંકી ભી કમી થી (૨૩૦) ચૂનાંચે મો'મિનીનને રોઝે બદ્ર સબ્રો તકવાસે કામ લિયા. અલ્લાહ તઆલાને હસબે વાદા પાંચ હઝાર ફિરશ્તોંકી મદદ ભેજી ઔર મુસલમાનોંકી ફત્હ ઔર કાફિરોંકી શિકસ્ત હુઈ

(૨૩૧) ઔર દુશ્મનકી કસરત ઔર અપની કિલ્લતસે પરેશાની વ ઈઝતેરાબ ન હો (૨૩૨) તો ચાહિયેકે બન્દા મુસબ્બેબુલ અસ્બાબ પર નઝર રખ્ખે ઔર ઉસી પર તવક્કુલ રખ્ખે (૨૩૩) ઈસ તરહકે ઉનકે બળે બળે સરદાર મકતૂલહોં ઔર ગિરફતાર કિયે જાએં જૈસાકે બદ્રમેં પેશ આયા (૨૩૪) મસ્અલા : ઈસ આયતમેં સૂદકી મુમાનિઅત ફરમાઈ ગઈ મઅ તવબીખકે ઈસ ઝિયાદતી પર જો ઉસ ઝમાનેમેં મામૂલ થી કે જબ મીઆદ આ જાતી થી ઔર કર્ઝ દારકે પાસ અદાકી કોઈ શકલ ન હોતી તો કર્ઝ ખ્વાહ માલ ઝિયાદા કરકે મુદત બળ્હા દેતા ઔર ઐસા બાર બાર કરતે જૈસાકે ઈસ મુલ્કકે સૂદખ્વાર કરતે હૈં ઔર ઉસકો સૂદ દરસૂદ કહેતે. (બ્યાઝ કાબ્યાઝ) મસ્અલા ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે ગુનાહે કબીરાસે આદમી ઈમાન સે ખારિજ નહી હોતા (૨૩૫) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને ફરમાયા ઈસમેં ઈમાન દારોંકો તહદીદ હૈ કે સૂદ વગૈરહ જો ચીઝેં અલ્લાહને હરામ ફર્માઈ ઉનકો હલાલ ન જાનેં કયૂંકે હરામ કતઈ કો હલાલ જાનના કુફ્ર હૈ (૨૩૬) કે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તાઅત તાઅતે ઈલાહી હૈ ઔર રસૂલકી ના ફરમાની કરનેવાલા અલ્લાહકા ફરમાં બરદાર નહી હો સકતા (૨૩૭) તૌબા વ અદાએ ફરાઈઝ વ તાઆતો ઈખ્લાસે અમલ ઈખ્તિયાર કરકે (૨૩૮) યે જન્નતકી વુસ્અતકા બયાન હૈ. ઈસ તરહ કે લોગ સમઝ સકેં કયૂંકે ઉન્હોંને સબસે વસી ચીઝ જો દેખી હૈ વો આસમાનો ઝમીન હી હૈ ઈસસે વો અંદાઝા કર સકતે હૈં કે અગર આસમાનો ઝમીનકે ઔર તબકે તબકે ઔર પરત પરત બનાકર જોળ દિયે જાએ ઔર સબકા એક પરત કર દિયા જાએ ઉસ્સે જન્નતકે અર્ઝ કા અન્દાઝા હોતા હૈ કે જન્નત કિતની વસીઅ હૈ. હરકુલ બાદશાહને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં લિખ્ખા કે જબ જન્નતકી યે વુસ્અત હૈ કે આસમાનો ઝમીન ઈસમેં આ જાએં તો ફિર દોઝખ કહાં હૈ. હુઝૂર અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને જવાબમેં ફરમાયાકે સુબ્હાનલ્લાહ જબ દિન આતા હૈ તો રાત કહાં હોતી હૈ. ઈસ કલામે બલાગત નિઝામ કે મઆની નિહાયત દકીક હૈં ઝાહિર પેહલૂ યે હૈ કે દૌરએ ફલકીસે એક જાનિબમેં દિન હાસિલ હોતા હૈ તો ઉસકે જાનિબે મુકાબિલમેં શબ હોતી હૈ ઈસી તરહ જન્નત જાનિબે બાલામેં હૈ ઔર દોઝખ જેહતે પસ્તીમેં. યહૂદને યેહી સવાલ હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે કિયા થા તો આપ ને ભી યેહી જવાબ દિયા થા ઉસ પર ઉન્હોંને કહા કે તૌરેતમેં ભી ઈસી તરહ સમઝાયા ગયા હૈ માઅના યે હૈં કે અલ્લાહકી કુદરતો ઈખ્તિયારસે કુછ બઈદ નહી જિસ શૈકો જહાં ચાહે રખ્ખે યે ઈન્સાનકી તંગી યે નઝર હૈ કે કિસી ચીઝકી વુસ્અત સે હૈરાન હોતા હૈ તો પૂછને લગતા હૈ કે ઐસી બળી ચીઝ કહાં સમાએગી. હઝરત અનસ બિન માલિક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે દરયાફત કિયા ગયા કે જન્નત આસ્માનમેં હૈ યા ઝમીનમેં ? ફરમાયા કૌનસી ઝમીન ઔર કૌનસા આસ્માન હૈ જિસમેં જન્નત સમા સકે. અર્ઝ કિયા ગયા ફિર કહાં હૈ ? ફરમાયા આસમાનોંકે ઉપર ઔર ઝેરે અર્શ (૨૩૯) ઈસ આયત ઔર ઈસસે ઉપરકી આયત વત્તકુન્નારલ્લતી ઉઈદત લિલ કાફિરીન સે સાબિત હુવા કે જન્નતો દોઝખ પેદા હો ચુકી મૌજૂદ હૈં (૨૪૦) યાની હર હાલમેં ખર્ચ કરતે હૈં. બુખારી વ મુસ્લિમમેં હઝરત અબૂ હુરૈરા રદિયલ્લાહુ અન્હુસે મરવી હૈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા ખર્ચ કરો તુમ પર ખર્ચ કિયા જાએગા યાની ખુદાકી રાહમેં દો તુમ્હેં અલ્લાહકી રેહમત સે મિલેગા (૨૪૧) યાની ઉનસે કોઈ કબીરા યા સગીરા ગુનાહ સરઝદ હો (૨૪૨) ઔર તૌબા કરેં ઔર ગુનાહસે બાઝ આએં ઔર આઈન્દા કે લિયે ઈસસે બાઝ રેહનેકા અઝમે પુખ્તા કરેં કે યે તૌબએ મકબૂલા કે શરાઈતમેં સે હૈ (૨૪૩) શાને નુઝૂલ : તીહાન ખુર્મા ફરોશકે પાસ એક હસીન ઔરત ખુરમેં ખરીદને આઈ. ઉસને કહા યે ખુરમ તો અચ્છે નહીં હૈં ઉમદા ખુરમે મકાનકે અંદર હૈં ઈસ હીલેસે ઉસકો મકાનમેં લે ગયા ઔર પકળકર લિપટા લિયા ઔર મુંહ ચૂમ લિયા ઔરતને કહા ખુદાસે ડર યે સુનતે હી ઉસકો છોળ દિયા ઔર શરમિન્દા હુવા ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર હાલ અર્ઝ કિયા ઈસ પર યે આયત વલ્લઝિ-ન-ઈઝા ફ-અલૂ નાઝિલ હુઈ. એક કૌલ યે હૈ કે એક અન્સારી ઔર એક સકફી દોનોંમેં મુહબ્બત થી ઔર હર એકને એક દૂસરેકો ભાઈ બનાયા થા. સકફી જિહાદમેં ગયા થા ઔરઅપને મકાનકી નિગરાની અપને ભાઈ અન્સારીકે સુપુર્દ કર ગયા થા. એક રોઝ અન્સારી ગોશ્ત લાયા જબ સકફીકી ઔરતને ગોશ્ત લેનેકે લિયે હાથ બળ્હાયા તો અન્સારીને ઉસકા હાથ ચૂમ લિયા ઔર ચૂમતે હી ઉસકો સખ્ત નદામતો શર્મિન્દગી હુઈ ઔર વો જંગલમેં નિકલ ગયા અપને સર પર ખાક ડાલી ઔર મુંહ પર તમાંચે મારે જબ સકફી જિહાદ સે વાપસ આયા તો ઉસને અપની બીબીસે અન્સારીકા હાલ દરયાફત કિયા. ઉસને કહા ખુદા ઐસે ભાઈ ન બળ્હાએ ઔર વાકેઆ બયાન કિયા અન્સારી પહાળોંમેં રોતા ઈસ્તિગફાર વ તૌબા કરતા ફિરતા થા. સકફી ઉસકી તલાશ કરકે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં લાયા ઉસકે હકમેં યે આયતે નાઝિલ હુઈ (૨૪૪) યાની ઈતાઅત શઆરોંકે લિયે બેહતર જઝા હૈ. (૨૪૫) પિછલી ઉમ્મતોંકે સાથ જિન્હોંને હિર્સે દુનિયા ઔર ઉસકે લઝઝાત કી તલબસે અમ્બિયા વ મુરસલીન કી મુખાલિફત કી અલ્લાહ તઆલાને

ઉન્હેં મોહલતે દી. ફિર ભી વો રાહે રાસ્ત પર ન આએ તો ઉન્હેં હિલાકો બરબાદ કર દિયા (૨૪૬) તાકે તુમ્હેં ઈબરત હો
(૨૪૭) ઈસકા જો જંગે ઓહદ મેં પેશ આયા (૨૪૮) જંગે ઓહદમેં (૨૪૯) જંગે બદ્રમેં બાવજૂદ ઈસકે ઉન્હોને પસ્ત હિમ્મતી
ન કી ઔર ઉનસે મુકાબલા કરનેમેં સુસ્તીસે કામ ન લિયા તો તુમ્હેં ભી સુસ્તી વ કમ હિમ્મતી ન ચાહિયે (૨૫૦) કભી કિસીકી
બારી હૈ કભી કિસીકી (૨૫૧) સબ્રો ઈખ્લાસકે સાથ કે ઉનકો મુશકકતો નાકામી જગહ સે નહી હટા સકતી ઔર ઉનકે પાયે
સિબાતમેં લગઝિશ નહી આ સકતી (૨૫૨) ઔર ઉન્હેં ગુનાહોંસે પાક કરદે (૨૫૩) યાની કાફિરોંસે જો મુસલમાનોંકો તકલીફ
પહોંચતી હૈ વો તો મુસલમાનોંકે લિયે શહાદત વ તતહીર હંય ઔર મુસલમાન જો કુફ્ફારકો કત્લ કરેં તો યે કુફ્ફારકી બરબાદી
ઔર ઉનકા ઈસ્તીસાલ હૈ (૨૫૪) કે અલ્લાહકી રઝાકે લિયે કૈસે ઝખ્મ ખાતે ઔર તકલીફ ઉઠાતે હૈં. ઈસમેં ઉન પર ઈતાબ
હૈ જો રોઝે ઓહદ કુફ્ફાર કે મુકાબલા સે ભાગે (૨૫૫) શાને નુઝૂલ : જબ શોહદાએ બદ્રકે દરજે ઔર મરતબે ઔર ઈન
પર અલ્લાહ તઆલાકે ઈન્આમો એહસાન બયાન ફરમાએ ગએ તો જો મુસલમાન વહાં હાઝિર ન થે ઉન્હેં હસ્રત હુઈ ઔર
ઉન્હોને આરઝૂ કી કે કાશ કિસી જેહાદમેં ઉન્હેં હાઝેરી મયસ્સર આએ ઔર શહાદતકે દરજાત મિલે, ઉન્હી લોગોંને હુઝૂર
સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે ઓહદ પર જાનેકે લિયે ઈસ્રાર કિયા થા ઉનકે હકમેં યેહ આયત નાઝિલ
હુઈ (૫૫૬) ઔર રસૂલોં કી બિઅસતકા મકસૂદ રિસાલતકી તબ્લીગ ઔર હુજ્જતકા લાઝિમ કર દેના હૈ ન કે અપની કૌમકે
દરમિયાન હમેશા મૌજૂદ રેહના (૨૫૭) ઔર ઉનકે મુત્તબેઈન ઉનકે બાદ ઉનકે દીન પર બાકી રહે શાને નુઝૂલ : જંગે ઓહદ
મેં જબ કાફિરોંને પુકારા કે મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ શહીદ હો ગએ ઔર શયતાનને યેહ ઝૂટી અફવાહ
મશહૂર કી તો સહાબાકો બહુત ઈઝ્તિરાબ હુવા ઔર ઉનમેંસે કુછ લોગ ભાગ નિકલે. ફિર જબ નિદા કી ગઈ કે રસૂલે કરીમ
સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ તશરીફ રખતે હૈં તો સહાબહકી એક જમાઅત વાપસ આઈ. હુઝૂરને ઉન્હેં હઝીમત પર
મલામત કી. ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા કે હમારે માં ઔર બાપ આપ પર ફિદા હોં આપકી શહાદતકી ખબર સુનકર હમારે દિલ
ટૂટ ગએ ઔર હમસે ઠેહરા ન ગયા ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ફરમાયા ગયા કે અમ્બિયાકે બાદ ભી ઉમ્મતોં
પર ઉનકે દીનકા ઈત્તિબાઅ લાઝિમ રેહતા હૈ તો અગર ઐસા હોતા ભી તો હુઝૂરકે દીનકા ઈત્તિબાઅ ઔર ઉસકી હિમાયત
લાઝિમ રેહતી (૨૫૮) જો ન ફિરે ઔર અપને દીન પર સાબિત રહે ઉનકો શાકેરીન ફરમાયા ક્યૂંકે ઉન્હોંને અપને સેબાતસે
નેઅમતે ઈસ્લામકા શુક્ર અદા કિયા. હઝરત અલી મુર્તઝા રદિયલ્લાહો અન્હુ ફરમાતે થે કે હઝરત અબૂ બક્ર સિદીક
રદિયલ્લાહો અન્હુ અમિનુશ્શાકેરીન હૈં. (૨૫૯) ઈસમેં જેહાદકી તરગીબ હૈ ઔર મુસલમાનોંકો દુશ્મનકે મુકાબલે પર જરી
બનાયા જાતા હૈ કે કોઈ શખ્સ બગૈર હુકમે ઈલાહી કે મર નહી સકતા ચાહે વોહ મહાલિકો મઆરિક (ખતરનાક લડાઈયાં)
મેં ઘૂસ જાએ ઔર જબ મૌતકા વકત આતા હૈ તો કોઈ તદબીર નહી બચા સકતી (૨૬૦) ઈસસે આગે પીછે નહી હો સકતા
(૨૬૧) ઔર ઈસકો અપને અમલો તાઅતસે હુસૂલે દુન્યા મકસૂદ હો (૨૬૨) ઈસસે સાબિત હુવાકે મદાર નિય્યત પર હૈ.
જૈસા બુખારી વ મુસ્લિમ શરીફકી હદીસમેં આયા હૈ (૨૬૩) ઐસાહી હર ઈમાનદાર કો ચાહિયે (૨૬૪) યાની હિમાયતે
દીન વ મકામાતે હર્બ મેં ઉનકી ઝુબાનપર કોઈ ઐસા કલેમહ ન આતા જિસ્મેં ઘભરાહટ પરેશાની ઔર તનઝઝુલકા શાએબહ
ભી હોતા બલ્કે વોહ ઈસ્તિકલાલ કે સાથ સાબિત કદમ રેહતે ઔર દુઆ કરતે (૨૬૫) યાની તમામ સગાઈરો કબાઈર બાવજૂદે
કે વોહ લોગ રબ્બાની યાની અત્કિયા થે ફિરભી ગુનાહોંકા અપની તરફ નિસ્બત કરના શાને તવાઝોઅ ઔર ઈન્કેસારી ઔર
આદાબે અબ્દિયતમેંસે હૈ (૨૬૬) ઈસ્સે યેહ મસ્અલા માલૂમ હુવાકે તલબે હાજતસે કબ્લ તૌબહ વ ઈસ્તિગફાર આદાબે
દુઆમેંસે હૈ (૨૬૭) યાની ફત્હો ઝફર ઔર દુશ્મનોં પર ગલ્બહ (૨૬૮) મગફેરત વ જન્નત ઔર ઈસ્તેહકાકસે ઝિયાદહ
ઈન્આમો ઈકરામ (૨૬૯) ખ્વાહ વોહ યહૂદો નસારા હોં યા મુનાફિકો મુશ્રિક (૨૭૦) કુફ્રો બેદીની કી તરફ (૨૭૧) મસ્અલા
ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે મુસલમાનોં પર લાઝિમ હૈ કે વોહ કુફ્ફારસે અલાહિદગી ઈખ્તિયાર કરેં ઔર હરગિઝ ઉનકી
રાય વ મશ્વરે પર અમલ ન કરેં ઔર ઉનકે કહે પર ન ચલેં (૨૭૨) જંગે ઓહદસે વાપસ હોકર જબ અબૂસુફયાન વગૈરહ
અપને લશ્કરીયોંકે સાથ મક્કા મુકર્રમહકી તરફ રવાના હુએ તો ઉન્હેં ઈસ પર અફસોસ હુવાકે હમને મુસલમાનોંકો બિલ્કુલ
ખત્મ ક્યું ન કર ડાલા. આપસમેં મશ્વરહ કરકે ઈસ પર આમાદહ હુએ કે ચલ કર ઉન્હેં ખત્મ કર દેં. જબ યેહ કસ્દ પુખ્તા
હુવા તો અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે દિલોંમેં રોબ ડાલા ઔર ઉન્હેં ખૌફે શદીદ પયદા હુવા ઔર વોહ મક્કા મુકર્રમહ હી કી
તરફ વાપસ હો ગએ અગરચે સબબ તો ખાસ થા લેકિન રોબ તમામ કુફ્ફારકે દિલોંમે ડાલ દિયા ગયા કે દુન્યાકે સારે કુફ્ફાર
મુસલમાનોંસે ડરતે હૈં ઔર બફઝલેહી તઆલા દીને ઈસ્લામ તમામ અદયાન પર ગાલિબ હૈ. (૨૭૩) જંગે ઓહદમેં (૨૭૪)
કુફ્ફારકી હઝીમતકે બાદ હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઝુબૈર કે સાથ જો તીર અંદાઝ થે વોહ આપસમેં કેહને લગે કે મુશ્રેકીનકી

હઝીમત હો ચુકી અબ યહાં ઠેહરકર કયા કરે ચલો કુછ માલે ગનીમત હાસિલ કરનેકી કોશિશ કરે. બાઝ ને કહા મર્કઝ મત છોળો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને બતાકીદ હુકમ ફરમાયા હૈ કે તુમ અપની જગે કાઈમ રેહના. કિસી હાલમેં મર્કઝ ન છોળના. જબ તક મેરા હુકમ ન આએ મગર લોગ ગનીમતકે લિયે ચલ પળે ઔર હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઝુબૈર કે સાથ દસસે કમ અસ્હાબ રેહ ગએ (૨૭૫) કે મર્કઝ છોળ દિયા ઔર ગનીમત હાસિલ કરનેમેં મશ્ગૂલ હો ગએ (૨૭૬) યાની કુફ્ફારકી હઝીમત (૨૭૭) જો મર્કઝ છોળકર ગનીમતકે લિયે ચલા ગયા (૨૭૮) જો અપને અમીર અબ્દુલ્લાહ બિન ઝુબૈરકે સાથ અપની જગે પર કાઈમ રેહકર શહીદ હો ગયા (૨૭૯) ઔર મુસીબતોં પર તુમ્હારે સાબિરો સાબિત રેહનેકા ઈમ્તેહાન હો (૨૮૦) કે ખુદાકે બંદો મેરી તરફ આઓ (૨૮૧) યાની તુમને જો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે હુકમકી મુખાલેફત કરકે આપકો ગમ પહોંચાયા થા ઈસકે બદલે તુમકો હઝીમતકે ગમમેં મુબ્તેલા કિયા (૨૮૨) જો રોઅબો ખૌફ દિલોમેં થા ઉસકો અલ્લાહ તઆલાને દૂર કિયા ઔર અમ્નો રાહતકે સાથ ઉન પર નીંદ ઉતારી યહાં તકકે મુસલ્માનોં કો ગુનૂદગી આ ગઈ ઔર નીંદને ઉન પર ગલ્બા કિયા. હઝરત અબૂ તલ્હા ફરમાતે હૈં કે રોઝે ઓહદ નીંદ હમ પર છા ગઈ હમ મયદાનમેં થે તલ્વાર હમારે હાથસે છુટ જાતી થી ફિર ઉઠાતે થે ફિર છુટ જાતી થી (૨૮૩) ઔર વોહ જમાઅતે મો'મેનીન સાદેકુલ ઈમાનકી થી (૨૮૪) જો મુનાફિક થે (૨૮૫) ઔર વોહ ખૌફસે પરેશાન થે અલ્લાહ તઆલાને વહાં મો'મેનીનકો મુનાફેકીન સે ઈસ તરહ મુમતાઝ કિયા થા કે મો'મેનીન પર તો અમ્નો ઈત્મીનાનકી નીંદકા ગલ્બા થા ઔર મુનાફેકીન ખૌફો હિરાસમેં અપની જાનોંકે ખૌફસે પરેશાન થે ઔર યેહ આયતે અઝીમહ ઔર મોઅજઝએ બાહિરા થા (૨૮૬) યાની મુનાફિકીનકો યે ગુમાન હો રહા થા કે અલ્લાહ તઆલા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમકી મદદ ન ફરમાએગા યા યે કે હુઝૂર શહીદ હો ગએ અબ આપકા દીન બાકી ન રહેગા (૨૮૭) ફતહોઝફર કઝાવકદ્ર સબ ઉસકે હાથ હૈ (૨૮૮) મુનાફિકીન અપના કુફ્ર ઔર વાદએ ઈલાહીમેં અપના મુતરદ્દિદ હોના ઔર જિહાદમેં મુસલમાનોં કે સાથ ચલે આને પર મુતઅસ્સિફ (અફસોસ) હોના (૨૮૯) ઔર હમેં સમઝ હોતી તો હમ ઘરસે ન નિકલતે મુસલમાનોં કે સાથ એહલે મક્કાસે લળાઈકે લિયે ન આતે ઔર હમારે સરદાર ન મારે જાતે. પેહલે મકૌલેકા કાઈલ અબ્દુલ્લાહ બિન અબિ સિલોલ મુનાફિક હૈ ઔર ઈસ મકૌલેકા કાઈલ મુઅત્તબ બિન કુશૈર (૨૯૦) ઔર ઘરોંમેં બૈઠ રેહના કુછ કામ ન આતા કયૂંકે કઝા વ કદ્રકે સામને તદબીરો હીલા બેકાર હૈ (૨૯૧) ઈખ્લાસ યા નિફાક (૨૯૨) ઉસસે કુછ છુપા નહીં ઔર યે આઝમાઈશ દૂસરોંકો ખબરદાર કરનેકે લિએ હૈ (૨૯૩) ઔર જંગે ઉહદમેં ભાગ ગએ ઔર નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સાથ તેરહ યા ચૌદહ અસ્હાબકે સિવા કોઈ બાકી ન રહા (૨૯૪) કે ઉન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે હુકમકે બર ખિલાફ મરકઝ છોળા (૨૯૫) યાની ઈબ્ને ઉબૈ વગૈરહ મુનાફિકીન (૨૯૬) ઔર ઈસ સફરમેં મર ગએ યા જિહાદમેં શહીદ હો ગએ (૨૯૭) મૌતો હયાત ઉસીકે ઈખ્તિયાર મેં હૈ વો ચાહે તો મુસાફિરો ગાઝીકો સલામત લાએ ઔર મહફૂઝ ઘર મેં બૈઠે હુએ કો મૌત દે. ઉન મુનાફિકીન કે પાસ બૈઠ રેહના કયા કિસીકો મૌતસે બચા સકતા હૈ ઔર જિહાદમેં જાનેસે કબ મૌત લાઝિમ હૈ ઔર અગર આદમી જિહાદમેં મારા જાએ તો વો મૌત ઘરકી મૌતસે બદરજહા બેહતર લિહાઝા મુનાફિકીન કા યે કૌલ બાતિલ ઔર ફરેબદેહી હૈ ઔર ઉનકા મકસદ મુસલમાનોંકો જિહાદસે નફરત દિલાના હૈ. જૈસા કે અગલી આયતમેં ઈર્શાદ હોતા હૈ (૨૯૮) ઔર બિલ ફર્ઝ વો સૂરત પેશ ભી આ જાએ જિસકા તુમ્હેં અન્દેશા દિલાયા જાતા હૈ (૨૯૯) જો રાહે ખુદામેં મરને પર હાસિલ હોતી હૈ (૩૦૦) યહાં મકામાતે અબ્દિયતકે તીનોં મકામોંકા બયાન ફરમાયા ગયા: પેહલા મકામ તો યેહ હૈ કે બંદા બ ખવફે દોઝખ અલ્લાહકી ઈબાદત કરે તો ઉસકો અઝાબે નાર સે અમ્ન દી જાતી હૈ ઉસકી તરફ લમગફેરતુમ્મેનલ્લાહ મેં ઈશારા હૈ. દૂસરી કિસ્મ વોહ બંદે હૈં જો જન્નત કે શૌકમેં અલ્લાહકી ઈબાદત કરતે હૈં. ઉસકી તરફ વરહમતુન મેં ઈશારા હૈ કયૂંકે રહમતભી જન્નતકા એક નામ હૈ. તીસરી કિસ્મ વોહ મુખ્લિસ બંદે હૈં જો ઈશ્કે ઈલાહી ઔર ઉસકી ઝાતે પાકકી મોહબ્બતમેં ઉસકી ઈબાદત કરતે હૈં ઔર ઉનકા મકસૂદ ઉસકી ઝાતકે સિવા ઔર કુછ નહીં હૈ ઉન્હેં હક સુબ્હાનહુ તઆલા અપને દાઈરએ કરામતમેં અપની તજલ્લીસે નવાઝેગા ઉસકી તરફ લઈલલ્લાહે તુહશરૂન મેં ઈશારા હૈ (૩૦૧) ઔર આપકે મિઝાજમેં ઈસ દર્જા લુત્ફો કરમ ઔર રાફતો રહમત હુઈ કે રોઝે ઓહદ ગઝબ ન ફરમાયા (૩૦૨) ઔર શિદતો ગિલઝતસે કામ લેતે (૩૦૩) તાકિ અલ્લાહ તઆલા મુઆફ ફરમાએ (૩૦૪) કે ઈસમેં ઉનકી દિલ્દારી ભી હૈ ઔર ઈઝઝત અફઝાઈભી કે ઔર યેહ ફાયદા ભી મશ્વરા સુન્નત હો જાએગા ઔર આઈન્દા ઉમ્મત ઈસ્સે નફઅ ઉઠાતી રહેગી મશ્વેરાકે મા'ના હૈં કિસી અમ્રમેં રાય દર્યાફત કરના મસ્અલા : ઈસ્સે ઈજતેહાદકા જવાઝ ઔર કિયાસ કા હુજ્જત હોના સાબિત હુવા (મુદારિક વ ખાઝિન) (૩૦૫) તવક્કુલ કે મા'ના હૈં અલ્લાહ તબારક વતઆલા પર એતિમાદ કરના

ઔર કામોંકો ઉસ્કે સુપુર્દ કર દેના મકસૂદ યેહ હૈ કે બંદેકા એતિમાદ તમામ કામોંમેં અલ્લાહ પર હોના ચાહિયે મસ્અલા : ઈસ્સે મા'લૂમ હુવા કે મશ્વરહ તવક્કુલ કે ખિલાફ નહી હૈ. (૩૦૬) ઔર મદદે ઈલાહી વોહી પાતા હૈ જો અપની કુવ્વતો તાકત પર ભરોસા નહી કરતા અલ્લાહ તઆલાકી કુદરતો રહમતકા ઉમ્મીદવાર રેહતા હૈ (૩૦૭) કયૂંકે યેહ શાને નુબુવ્વત કે ખિલાફ હૈ ઔર અંબિયા સબ મા'સૂમ હૈં ઉનસે અયસા મુમકિન નહી ન વહીમેં ન ગૈરે વહી મેં ઔર જો કોઈ શખ્સ કુછ છુપા રખ્ખે ઉસકા હુકમ ઈસી આયતમેં આગે બયાન ફરમાયા જાતા હૈ (૩૦૮) ઔર ઈસ્કી ઈતાઅતકી નાફરમાની સે બચા જૈસેકે મુહાજેરીન વ અન્સારો સાલેહીને ઉમ્મત (૩૦૯) યાની અલ્લાહકા ના ફરમાન હુવા જૈસે મુનાફેકીન વ કુફ્ફાર (૩૧૦) હર એકકી મન્ઝેલત ઔર ઉસકા મકામ જુદા. નેકકા અલગ બદ કા અલગ (૩૧૧) મિન્નત ને'મતે અઝીમહકો કેહતે હૈં. ઔર બેશક સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી બો'સત નેઅમતે અઝીમહ હૈ કયૂંકે ખલ્કકી પયદાઈશ જેહલો અદમ દેરાયતો કિલ્લત ફેહમો નુકસાને અકલ પર હૈ તો અલ્લાહ તઆલાને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો ઉનમેં મબ ઊસ ફરમાકર ઉન્હેં ગુમ્રાહીસે રેહાઈ દી ઔર હુઝૂરકી બદૌલત ઉન્હેં બીનાઈ અતા ફરમાકર જોહલસે નિકાલા ઔર આપકે સદકેમેં રાહે રાસ્તકી હિદાયત ફરમાઈ ઔર આપકે તુફૈલમેં બુશેમાર નેઅમતેં અતા કી (૩૧૨) યાની ઉનકે હાલ પર શફકતો કરમ ફરમાને વાલા ઔર ઉનકે લિયે બાઈસે ફખ્રો શર્ફ જિસ્કે અહવાલ ઝુહદો વર્રા રાસ્ત બાઝી, દયાનત દારી ખસાઈલે જમીલા, અખ્લાકે હમીદા સે વોહ વાકિફ હૈં (૩૧૩) સય્યેદે આલમ ખાતિમુલ અમ્બિયા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ (૩૧૪) ઔર ઉસ્કી કિતાબે મજીદ ફુર્કાને હમીદ ઉનકો સુનાતા હૈ બાવજૂદકે ઉનકે કાન પેહલે કભી કલામે હક્કો વહી યે સમાવીસે આશ્ના ન હુએ થે (૩૧૫) કુફ્રો ઝલાલત ઔર ઈર્તિકાબે મુહર્રમાત વ મઆસી ઔર ખસાઈલે ના પસંદીદહ વ મલકાતે રઝીલહ વ ઝુલ્માતે નફસાનિયહ સે (૩૧૬) ઔર નફસકી કુવ્વતે અમલિયહ ઔર ઈલ્મિયહ દોનોં કી તકમીલ ફરમાતા હૈ (૩૧૭) કે હક્કો બાતિલ વ નેકો બદમેં ઈમ્તિયાઝ ન રખતે થે ઔર જોહલો નાબીનાઈમેં મુબ્તેલા થે (૩૧૮) જૈસીકે જંગે ઓહદમેં પહોંચી કે તુમમેંસે સત્તર કત્લ હુએ (૩૧૯) બદ્રમેં કે તુમને સત્તરકો કત્લ કિયા ઔર સત્તરકો ગિરફતાર કિયા (૩૨૦) ઔર કયું પહોંચી જબકે હમ મુસલમાન હૈં ઔર હમમેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ તશરીફ ફરમા હૈં (૩૨૧) કે તુમને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી મર્ઝીકે ખિલાફ મદીના તય્યબહસે બાહર નિકલકર જંગ કરને પર ઈસ્રાર કિયા ફિર વહાં પહોંચનેકે બાદ બાવજૂદ હુઝૂરકી શદીદ મુમાનેઅતકે માલે ગનીમતકે લિયે મર્કઝ છોળા યેહ સબબ તુમ્હારે કત્લો હઝીમત કા હુવા (૩૨૨) ઉહદમેં (૩૨૩) મો'મેનીનો મુશ્રેકીનકી (૩૨૪)- યાની મો'મિનો મુનાફિક મુમતાઝ હો ગએ (૩૨૫) યાની અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈ બિન સીલોલ વગૈરહ મુનાફેકીનસે (૩૨૬) મુસલમાનોંકી તઆદાદ બઢ્હાઓ ઔર હિફાઝતે દીનકે લિયે (૩૨૭) અપને એહલો માલકો બચાનેકે લિયે (૩૨૮) યાની નિફાક (૩૨૯) યાની શુહદાએ ઉહદ જો નસીબ તૌર પર ઉનકે ભાઈ થે ઉનકે હકમેં અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈ વગૈરહ મુનાફેકીનને (૩૩૦) ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સાથ જિહાદમેં ન જાતે યા વહાંસે ફિર આતે (૩૩૧) મરવી હૈ કે જિસ રોઝ મુનાફિકીનને યે બાત કહી ઉસી દિન સત્તર મુનાફિક મર ગએ (૩૩૨) શાને નુઝૂલ : અકસર મુફસ્સરીનકા કૌલ હૈ કે યે આયત શોહદાએ ઉહદકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાસે મરવી હૈ સૈયેદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા જબ તુમ્હારે ભાઈ ઉહદમેં શહીદ હુએ અલ્લાહ તઆલાને ઉનકી અરવાહકો સબ્ઝ પરિન્દોંકે કાલિબ અતા ફરમાએ. વો જન્નતી નેહરોં પર સૈર કરતે ફિરતે હૈં. જન્નતી મેવે ખાતે હૈં તિલાઈ કનાદીલ, જો ઝેરે અર્શ મોઅલ્લક હૈં ઉન્મેં રેહતે હૈં જબ ઉન્હોંને ખાને, પીને, રેહનેકે પાકીઝા ઐશ પાએ તો કહાકે હમારે ભાઈયોંકો કૌન ખબર દે ? કે હમ જન્નતમેં ઝિન્દા હૈં તાકે વો જન્નતસે બે રગબતી ન કરેં ઔર જંગસે બૈઠ ન રહેં. અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા મૈં ઉન્હેં તુમ્હારી ખબર પહુંચાઊંગા પસ યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ (અબૂદાઊદ) ઈસસે સાબિત હુવા કે અરવાહ બાકી હૈં જિસ્મકે ફનાકે સાથ ફના નહી હોતી (૩૩૩) ઔર ઝિન્દોંકી તરહ ખાતે પીતે ઐશ કરતે હૈં સિયાકે આયત ઈસ પર દલાલત કરતા હૈ કે હયાત રૂહો જિસ્મ દોનોંકે લિયે હૈ. ઉલમાને ફરમાયા કે શોહદાકે જિસ્મ કબરોંમેં મેહફૂઝ રેહતે હૈં મિટ્ટી ઉનકો નુકસાન નહી પહોંચાતી ઔર ઝમાનએ સહાબામેં ઔર ઉસકે બાદ બકસરત મુઆઈના હુવા હૈ કે અગર કભી શોહદાકી કબ્રેં ખુલ ગઈ તો ઉનકે જિસ્મ તરો તાઝા પાએ ગએ (ખાઝિન, વગૈરહ) (૩૩૪) ફઝલો કરામત ઔર ઈન્આમો એહસાન મૌતકે બાદ હયાત દી અપના મુકર્રબ કિયા. જન્નતકા રિઝક ઔર ઉસકી ને'મતેં અતા ફરમાઈ ઔર ઉન મનાઝિલ કે હાસિલ કરનેકે લિયે તોફીકે શહાદત દી (૩૩૫) ઔર દુનિયામેં વો ઈમાનો તકવા પર હૈં જબ શહીદ હોંગે ઉનકે સાથ મિલેંગે ઔર રોઝે કયામત અમ્ન ઔર ચેનકે

સાથ ઉઠાએ જાએંગે (૩૩૬) બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ હુઝૂરને ફરમાયા જિસ કિસીકે રાહે ખુદામેં ઝખ્મ લગા વો રોઝે કયામત વૈસાહી આએગા જૈસા ઝખ્મ લગને કે વકત થા. ઉસકે ખૂનમેં ખુશ્બૂ મુશ્કકી હોગી ઔર રંગ ખૂનકા. તિરમિઝી વ નિસાઇકી હદીસમેં હૈ કે શહીદકો કત્લસે તકલીફ નહી હોતી મગર એૈસી, જૈસી કિસીકો એક ખરાશ લગે. મુસ્લિમ શરીફ હદીસમેં હૈ શહીદકે તમામ ગુનાહ માફ કર દિયે જાતે હૈં સિવાએ કર્ઝ કે (૩૩૭) શાને નુઝૂલ : જંગે ઉહદસે ફારિગ હોનેકે બાદ જબ અબૂ સુફયાન મઅ અપને હમરાહિયોંકે મકામ રૂહામેં પહોંચે તો ઉન્હેં અફસોસ હુવાકે વો વાપસ કયૂં આ ગએ. મુસલમાનોંકા બિલકુલ ખાતમાહી કયૂં ન કર દિયા. યે ખયાલ કરકે ફિર ઉન્હોંને વાપસ હોનેકા ઇરાદા કિયા. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને અબૂસુફયાનકે તઆકુબ કે લિયે અપની રવાનગીકા એલાન ફરમાયા. સહાબાકી એક જમાઅત જિનકી તાદાદ સત્તર થી ઔર જો જંગે ઉહદ કે ઝખ્મોં સે ચૂર હો રહે થે. હુઝૂરકે એલાન પર હાઝિર હો ગએ ઔર હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઉસ જમાઅતકો લેકર અબૂ સુફયાનકે તઆકુબમેં રવાના હો ગએ. જબ હુઝૂર મકામે હમરાઉલ અસદ પર પહોંચે જો મદીનાસે આઠ મીલ હૈ તો વહાં માલૂમ હુવાકે મુશરિકીન મરઊબો ખૌફઝદા હોકર ભાગ ગએ. ઇસ વાકિએકે મુતઅલ્લિક યે આયત નાઝિલ હુઇ (૩૩૮) યાની નુઐમબિન મસઊદ અશજઇને (૩૩૯) યાની અબૂસુફયાન વગૈરા મુશરિકીનને (૩૪૦) શાને નુઝૂલ : જંગે ઉહદસે વાપસ હોતે હુવે અબૂ સુફયાનને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે પુકાર કર કહ દિયા થા કે અગલે સાલ હમારી આપકી મકામે બદ્રમેં જંગ હોગી. હુઝૂરને ઉનકે જવાબમેં ફરમાયા ઇન્શાઅલ્લાહ. જબ વો વકત આયા ઔર અબૂસુફયાન એહલે મક્કાકો લેકર જંગકે લિયે રવાના હુએ તો અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે દિલમેં ખોફ ડાલા ઔર ઉન્હોંને વાપસ હો જાનેકા ઇરાદા કિયા. ઉસ મૌકે પર અબૂ સુફયાનકી નુઐમબિન મસઊદ અશજઇસે મુલાકાત હુઇ જો ઉમરહ કરને આયા થા. અબૂ સુફયાનને ઉસસે કહાકે એ નુઐમ ઇસ ઝમાનેમેં મેરી લળાઇ મકામે બદ્રમેં મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સાથ તય હો ચુકી હૈ ઔર ઇસ વકત મુઝે મુનાસિબ યે માલૂમ હોતા હૈ કે મૈં જંગમેં ન જાઊં. વાપસ જાઊં તૂ મદીના જા ઔર તદબીરકે સાથ મુસલમાનોંકો મૈદાને જંગમેં જાનેસે રોક દે ઉસકે ઇવઝમેં તુઝકો દસ ઊંટ દૂંગા. નુઐમને મદીના પહુંચકર દેખાકે મુસલમાન જંગકી તેયારી કર રહે હૈં. ઉનસે કેહને લગાકે તુમ જંગકે લિયે જાના ચાહતે હો એહલે મક્કાને તુમ્હારે લિયે બળે લશ્કર જમા કિયે હૈં. ખુદાકી કસમ તુમમેંસે એક ભી ફિરકર ન આએગા. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયાકે ખુદાકી કસમ મૈં ઝરૂર જાઊંગા ચાહે મેરે સાથ કોઇ ભી ન હો. પસ હુઝૂર સત્તર સવારોંકો હમરાહ લેકર હસબુનલ્લાહુ વનિઅમલ વકીલ પઢતે હુવે રવાના હુવે. બદ્રમેં પહૂંચે. વહાં આઠ શબ કયામ કિયા માલે તિજારત સાથ થા ઉસકો ફરોખ્ત કિયા ખૂબ નફા હુવા ઔર સાલિમ ગાનીમ મદીના તય્યબા વાપસ હુએ. જંગ નહી હુઇ ચૂંકેઅબૂ સુફયાન ઔર એહલે મક્કા ખૌફઝદા હોકર મક્કા શરીફકો વાપસ હો ગએ થે. ઇસ વાકિએ કે મુતઅલ્લિક યે આયત નાઝિલ હુઇ (૩૪૧) બઅમ્નો આફિયત મુનાફએ તિજારત હાસિલ કરકે (૩૪૨) ઔર દુશ્મનકે મુકાબલાકે લિયે જુરઅત સે નિકલે ઔર જિહાદકા સવાબ પાયા (૩૪૩) કે ઉસને ઇતાઅતે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઔર આમાદગિયે જિહાદકી તૌફીક દી ઔર મુશરિકીન કે દિલોંકો ખૌફઝદા કર દિયા કે મુકાબલેકી હિમ્મત ન કર સકે ઔર રાહમેં સે વાપસ હો ગએ (૩૪૪) ઔર મુસલમાનોંકો મુશરિકીનકી કસરતસે ડરાતા હૈ જૈસાકે નુઐમ બિન મસઊદ અશજઇને કિયા (૩૪૫) યાની મુનાફિકીન વ મુશરિકીન જો શૈતાનકે દોસ્ત હૈં ઉનકા ખૌફ ન કરો (૩૪૬) કયુંકે ઇમાન કા મુકતઝા હી યે હૈ કે બંદેકો ખુદા હી કા ખૌફ હો (૩૪૭) ખ્વાહ વો કુફ્ફારે કુરૈશ હોં યા મુનાફિકીન યા રુઅસાએ યહૂદ યા મુર્તિદીન. વો આપકે મુકાબલે કે લિયે કિતને હી લશ્કર જમા કરેં કામયાબ ન હોંગે (૩૪૮) ઇસમેં કદિરયા વ મો'તઝિલા કા રદ હૈ ઔર આયત દલીલ હૈ ઇસ પર કે ખૈરોશર બઇરાદએ ઇલાહી હૈ. (૩૪૯) યાની મુનાફિકીન જો કલ્મએ ઇમાન પઢનેકે બાદ કાફિર હુવે યા વો લોગ જો બાવુજૂદ ઇમાન પર કાદિર હોને કે કાફિર હી રહે ઔર ઇમાન ન લાએ (૩૫૦) હકસે ઇનાદ ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે ખિલાફ કરકે હદીસ શરીફમેં હૈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમસે દરયાફત કિયા ગયા કૌન શખ્સ અચ્છા હૈ. ફરમાયા જિસકી ઉમ્ર દરાઝ હો ઔર અમલ અચ્છે હોં. અર્ઝ કિયા ગયા ઔર બદતર કૌન હૈ? ફરમાયા જિસકી ઉમ્ર દરાઝ હો ઔર અમલ ખરાબ (૩૫૧) એક કલ્મા ગોયાને ઇસ્લામ (૩૫૨) યાની મુનાફિકકો (૩૫૩) મો'મિને મુખ્લિસસે યહાં તકકે અપને નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો તુમ્હારે અહવાલ પર મુત્તલઅ કરકે મો'મિનો મુનાફિક હર એકકો મુમતાઝ ફરમા દે. શાને નુઝૂલ : રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા કે ખિલ્કતો આફરીનશસે કબ્લ જબકે મેરી ઉમ્મત મિટ્ટીકી

શક્લમેં થી ઉસી વક્ત વો મેરે સામને અપની સૂરતોંમેં પેશ કી ગઈ જૈસાકે હઝરત આદમ પર પેશ કી ગઈ ઔર મુઝે ઇલ્મ દિયા ગયા કૌન મુઝ પર ઈમાન લાએગા કૌન કુફ્ર કરેગા. યે ખબર જબ મુનાફિકીનકો પહુંચી તો ઉન્હોંને બરાએ ઇસ્તેહઝાઅ કહા કે મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકા ગુમાન હૈ કે વો યે જાનતે હૈં કે જો લોગ અભી પૈદા ભી નહીં હુએ ઉનમેંસે કૌન ઉન પર ઈમાન લાએગા કૌન કુફ્ર કરેગા બાવજૂદેકે હમ ઉનકે સાથ હૈં ઔર વો હમેં નહીં પેહચાનતે. ઇસ પર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને મિમ્બર પર કયામ ફરમાકર અલ્લાહ તઆલાકી હમ્દો સના કે બાદ ફરમાયા ઉન લોગોંકા કયા હાલ હૈ જો મેરે ઇલ્મમેં તા'ન કરતે હૈં આજસે કયામત તક જો કુછ હોનેવાલા હૈ ઉસમેંસે કોઈ ચીઝ ઐસી નહીં હૈ જિસકા તુમ મુઝસે સવાલ કરો ઔર મૈં તુમ્હેં ઉસકી ખબર ન દે દૂં. અબ્દુલ્લાહ બિન હુઝાફા સહમીને ખડે હોકર કહા મેરા બાપ કૌન હૈ યા રસૂલલ્લાહ ! ફરમાયા હુઝાફા. ફિર હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ અન્હૂ ખડે હુવે ઉન્હોંને ફરમાયા યા રસૂલલ્લાહ ! હમ અલ્લાહકી રૂબૂબિયત પર રાઝી હુએ. ઇસ્લામકે દીન હોને પર રાઝી હુએ. કુર્આનકે ઇમામ હોને પર રાઝી હુએ. આપકે નબી હોને પર રાઝી હુએ. હમ આપસે મુઆફી ચાહતે હૈં. હુઝૂરને ફરમાયા કયા તુમ બાઝ આઓગે કયા તુમ બાઝ આઓગે ફિર મિમ્બરસે ઉતર આએ ઉસ પર અલ્લાહ તઆલાને યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ. ઇસ હદીસસે સાબિત હુવા કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો કયામત તકકી તમામ ચીઝોંકા ઇલ્મ અતા ફરમાયા ગયા હૈ ઔર હુઝૂરકે ઇલ્મે ગૈબમેં તા'ન કરના મુનાફિકીનકા તરીકા હૈ (૩૫૪) તો ઉન બરગુઝીદા રસૂલોંકો ગૈબકા ઇલ્મ દેતા હૈ ઔર સૈયદે અમ્બિયા હબીબે ખુદા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ રસૂલોંમેં સબસે અફઝલ ઔર આ'લા હૈં. ઇસ આયતસે ઔર ઉસકે સિવા બકસરત આયાતો અહાદીસ સે સાબિત હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને હુઝૂર અલૈહિસ્સલાતો વસ્સલામકો ગુયૂબકે ઉલૂમ અતા ફરમાએ ઔર ગુયૂબકે ઇલ્મ આપકા મો'જિઝા હૈ (૩૫૫) ઔર તસ્દીક કરોકે અલ્લાહ તઆલાને અપને બરગુઝીદા રસૂલોંકો ગૈબ પર મુત્તલઅ કિયા હૈ (૩૫૬) બુખ્લકે મા'નામેં અકસર ઉલમા ઇસ તરફ ગએ હૈં કે વાજિબકા અદા ન કરના બુખ્લ હૈ. ઇસી લિયે બુખ્લ પર શદીદ વઈદેં આઈ હૈં ચુનાંચે ઇસ આયતમેં ભી એક વઈદ આ રહી હૈ તિરમીઝીકી હદીસમેં હૈ બુખ્લ ઔર બદખુલ્કી યે દો ખસ્લતેં ઈમાનદારમેં જમા નહીં હોતી અકસર મુફસ્સેરીનને ફરમાયા કે યહાં બુખ્લ સે ઝકાત કા ન દેના મુરાદ હૈ (૩૫૭) બુખારી શરીફકી હદીસમેં હૈ કે જિસકો અલ્લાહને માલ દિયા ઔર ઉસને ઝકાત અદા ન કી રોઝે કયામત વો માલ સાંપ બનકર ઉસકો તૌક કી તરહ લિપટેગા ઔર યે કેહકર ડસતા જાએગા કે મૈં તેરા માલ હૂં. મૈં તેરા ખઝાના હૂં (૩૫૮) વોહી દાઇમ બાકી હૈ ઔર સબ મખલૂક ફાની. ઉન સબકી મિલ્કત બાતિલ હોનેવાલી હૈ તો નિહાયત નાદાની હૈ કે ઇસ માલે ના પાયેદાર પર બુખ્લ કિયા જાએ ઔર રાહે ખુદામેં ન દિયા જાએ (૩૫૯) યહૂદને આયએ મન્ઝલ્લઝી યકરિદુલ્લા-હ-કરદન હસના સુનકર કહા થા કે મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકા મા'બૂદ હમસે કર્ઝ માંગતા હૈ તો હમ ગની હુએ. વો ફકીર હુવા. ઇસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ (૩૬૦) આમાલનામોંમેં (૩૬૧) કત્લે અમ્બિયાકો ઇસ મકૌલે પર માતૂફ કરનેસે માલૂમ હોતા હૈ કે યે દોનોં જુર્મ બહોત અઝીમતરીન હૈં ઔર કબાહતમેં બરાબર હૈં ઔર શાને અમ્બિયામેં ગુસ્તાખી કરનેવાલા શાને ઇલાહીમેં બેઅદબ હો જાતા હૈ (૩૬૨) શાને નુઝૂલ : યહૂદકી એક જમાતને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે કહા થા કે હમસે તૌરેતમેં અહદ લિયા ગયા હૈ કે જો મુદઈયે રિસાલત ઐસી કુર્બાની ન લાએ જિસકો આસમાનસે સફેદ આગ ઉતરકર ખાએ ઇસ પર હમ હરગિઝ ઈમાન ન લાએં ઇસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઉનકે ઇસ કિઝ્બે મહઝ ઔર ઇફતેરાએ ખાલિસકા ઇબ્તાલ કિયા ગયા કયૂંકે શર્તકા તૌરેતમેં નામોનિશાન ભી નહીં હૈ ઔર ઝાહિર હૈ કે નબીકી તસ્દીકકે લિયે મો'જિઝા કાફી હૈ કોઈ મો'જિઝા હો. જબ નબીને કોઈ મો'જિઝા દિખાયા ઉસકે સિદક પર દલીલ કાઇમ હો ગઈ ઔર ઉસકા તસ્દીક કરના ઔર ઉસકી નુબુવ્વતકો માનના લાઝિમ હો ગયા. અબ કિસી ખાસ મો'જિઝેકા ઇસરાર હુજ્જત કાઇમ હોનેકે બાદ નબીકી તસ્દીકકા ઇન્કાર હૈ (૩૬૩) જબ તુમને યે નિશાની લાનેવાલે અમ્બિયાકો કત્લ કિયા ઔર ઉન પર ઈમાન ન લાએ તો સાબિત હો ગયા કે તુમ્હારા યે દાવા ઝૂટા હૈ (૩૬૪) યા'ની મો'જિઝાતે બાહેરા (૩૬૫) તૌરેતો ઇન્જીલ (૩૬૬) દુનિયાકી હકીકત ઇસ મુબારક જુમલેને બેહિજાબ કર દી. આદમી ઝિન્દગાની પર મફતૂં (શૈદા) હોતા હૈ ઇસીકો સરમાયા સમઝતા હૈ ઔર ઇસ ફુરસતકો બેકાર ઝાયેઅ કર દેતા હૈ વકતે અખિર ઉસે માલૂમ હોતા હૈ કે ઇસમેં બકા ન થી ઔર ઇસકે સાથ દિલ લગાના હયાતે બાકી ઔર ઉખરવી ઝિંદગીકે લિયે સખ્ત મુઝર્રત રસાં (નુકસાન પહુંચાનેવાલા) હુવા. હઝરત સઈદ બિન ઝુબૈરને ફરમાયા કે દુનિયા તાલિબે દુનિયાકે લિયે મતાએ ગુરૂર ઔર ધોકેકા સરમાયા હૈ લેકિન આખિરત કે તલબગારકે લિએ દૌલતે બાકી કે હુસૂલકા ઝરીઆ ઔર નફા દેનેવાલા સરમાયા હૈ.

યે મઝમૂન ઈસ આયતકે ઉપર કે જુમલોંસે મુસ્તફાદ હોતા હૈ (૩૬૭) હુકૂકો ફરાઈઝ ઔર નુકસાન ઔર મસાઈબ ઔર ઈમરાઝો ખતરાત વ કત્લ વ રંજોગમ વગૈરાસે તાકે મોમિન વગૈર મોમિનમેં ઈમ્તિયાઝ હો જાએ. મુસલમાનોંકો યે ખિતાબ ઈસલિયે ફરમાયા ગયા કે આનેવાલે મસાઈબો શદાઈદ પર ઉન્હેં સબ્ર આસાન હો (૩૬૮) યહૂદો નસારા (૩૬૯) મા'સિયતસે (૩૭૦) અલ્લાહ તઆલાને ઉલમાએ તૌરેતો ઈન્જીલ પર વાજિબ કિયા થા કે ઈન દોનોં કિતાબોંમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી નુબુવ્વત પર દલાલત કરનેવાલે જો દલાઈલ હૈં વો લોગોંકો ખૂબ અચ્છી તરહ મુશર્રહ કરકે સમઝા દેં ઔર હર્ગિઝ ન છુપાએં (૩૭૧) ઔર રિશ્વતે લેકર હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે અવસાફકો છુપાયા જો તૌરેતો ઈન્જીલમેં મઝકૂર થે (૩૭૨) ઈલ્મે દીનકા છુપાના મમનૂઅ હૈ. હદીસ શરીફમેં આયાકે જિસ શખ્સસે કુછ દરયાફત કિયા ગયા જિસકો વો જાનતા હૈ ઔર ઉસને ઉસકો છુપાયા રોઝે કયામત ઉસકે આગકી લગામ લગાઈ જાએગી મસ્અલા : ઉલમા પર વાજિબ હૈ કે અપને ઈલ્મસે ફાયદા પહોંચાયેં ઔર હક ઝાહિર કરેં કિસી ગર્ઝે ફાસિદકે લિયે ઈસમેં કુછ ન છુપાએં (૩૭૩) શાને નુઝૂલ : યે આયત યહૂદકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. જો લોગોંકો ધોકા દેને ઔર ગુમરાહ કરને પર ખુશ હોતે ઔર બાવુજૂદ નાદાન હોનેકે યે પસંદ કરતે કે ઉન્હેં આલિમ કહા જાએ મસ્અલા : ઈસ આયતમેં વઈદ હૈ ખુદ પસંદી કરનેવાલેકે લિયે ઔર ઉસ્કે લિયે જો લોગોંસે અપની ઝૂટી તા'રીફ ચાહે જો લોગ બગૈર ઈલ્મ અપને આપકો આલિમ કેહલવાતે હૈં યા ઈસી તરહ કોઈ ગલત વસ્ફ અપને લિયે પસંદ કરતે હૈં ઉન્હેં ઈસ્સે સબક હાસિલ કરના ચાહિયે. (૩૭૪) ઈસમેં ઉન ગુસ્તાખોંકા રદ હૈ જિન્હોંને કહા થા કે અલ્લાહ ફકીર હૈ (૩૭૫) સાને અકદીમ અલીમ હકીમ કાદિર કે વુજૂદ પર દલાલત કરનેવાલી (૩૭૬) જિન્કી અકલ કદૂરતસે પાક હો ઔર મખ્લૂકાતકે અજાઈબો ગરાઈબકો એતેબાર વ ઈસ્તિદલાલ કી નઝરસે દેખતે હોં (૩૭૭) યાની તમામ અહવાલમેં મુસ્લિમ શરીફમેં મર્વી હૈ કે સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ તમામ અહવાલમેં અલ્લાહકા ઝિક ફરમાતે થે બંદેકા કોઈ હાલ યાદે ઈલાહીસે ખાલી ન હોના ચાહિયે. હદીસ શરીફમેં હૈ જો બેહિશ્તી બાગોંકી ખુશાચીની પસંદ કરે ઉસે ચાહિયેકે ઝિકે ઈલાહીકી કસરત કરે (૩૭૮) ઔર ઉસસે ઉનકે સાનેઅ કી કુદરતો હિકમત પર ઈસ્તિદલાલ કરતે હૈં યેહ કેહતે હુવેકે (૩૭૯) બલ્કી અપની મા'રેફતકી દલીલ બનાયા (૩૮૦) ઈસ મુનાદીસે મુરાદ યા સૈયેદે અમ્બિયા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ હૈં જિન્કી શાનમેં દાઈયન ઈલલ્લાહિ બે ઈઝિનહી વારિદ હૈ યા કુર્આને કરીમ (૩૮૧) અમ્બિયા વ સાલેહીનકે હમ ઉનકે ફરમા બરદારોંમેં દાખિલ કિયે જાએં (૩૮૨) વોહ ફઝલો રહમત (૩૮૩) ઔર જઝાએ આમાલમેં ઔરતો મર્દકે દરમિયાન કોઈ ફર્ક નહી શાને નુઝૂલ : ઉમ્મુલ મો'મેનીન હઝરતે ઉમ્મેસલ્મા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ મૈં હિજરતમેં ઔરતોંકા કોઈ ઝિક હી નહી સુનતી યાની મર્દોંકે ફઝાઈલતો મા'લૂમ હુએ લેકિન યેહ ભી મા'લૂમ હો કે ઔરતોંકો ભી હિજરતકા કુછ સવાબ મિલેગા. ઈસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ઉનકી તસ્કીન ફરમા દી ગઈ કે સવાબ અમલ પર મુરત્તબ હૈ ઔરતકા હો યા મર્દકા (૩૮૪) યેહ સબ અલ્લાહકા ફઝલો કરમ હૈ (૩૮૫) શાને નુઝૂલ : મુસલમાનોંકી એક જમાઅતને કહા કે કુફફારો મુશ્રેકીન અલ્લાહકે દુશ્મનતો ઐશો આરામમેં હૈં ઔર હમ તંગી વ મુશક્કતમેં. ઈસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઉન્હેં બતાયા ગયા કે કુફફાર કા યેહ ઐશ મતાએ કલીલ હૈ ઔર અન્જામ ખરાબ (૩૮૬) બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ કે હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમકી દૌલત સરાએ અકદસમેં હાઝિર હુએ તો ઉન્હોંને દેખા કે સુલ્તાને કૌનેન એક બોરિયે પર આરામ ફરમા હૈં. ચમળેકા તકિયા જિસ્મેં નારિયલ કે રેશે ભરે હુએ હૈં ઝેરે સર મુબારક હૈ જિસ્મે અકદસમેં બોરીયેકે નકશ હો ગએ હૈં. યેહ હાલ દેખકર હઝરત ફારૂક રો પળે. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને સબબે ગિર્યા દરયાફત કિયા તો -અર્ઝ કિયા કે યા રસૂલલ્લાહ કૈસરો કિસરા તો ઐશો રાહત મેં હોં ઔર આપ રસૂલે ખુદા હોકર ઈસ હાલતમેં ! ફરમાયા કયા તુમ્હેં પસંદ નહી કે ઉનકે લિયે દુનિયા હો ઔર હમારે લિયે આખેરત (૩૮૭) શાને નુઝૂલ : હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાને ફરમાયા યેહ આયત નજ્જાશી બાદશાહે હબ્શાકે બાબમેં નાઝિલ હુઈ ઉન્કી વફાતકે દિન સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને અપને અસ્હાબસે ફરમાયા ચલો ઔર અપને ભાઈકી નમાઝ પઢો જિસને દૂસરે મુલ્કમેં વફાત પાઈ હૈ. હુઝૂર બકીઅ શરીફમેં તશરીફ લે ગએ ઔર ઝમીને હબ્શા આપકે સામને કી ગઈ ઓર નજાશી બાદશાહકા જનાઝા પેશે નઝર હુવા ઉસ પર આપને ચાર તકબીરોંકે સાથ નમાઝ પળ્હી ઔર ઉસકે લીયે ઈસ્તિગફાર ફરમાયા. સુબ્હાનલ્લાહ કયા નઝર હૈ કયા શાન હૈ. સરઝમીને હબ્શાહ હિજાઝમેં સામને પેશ કર દી જાતી હૈ મુનાફેકીન ને ઈસ પર તા'ન કિયા ઔર કહા દેખો હબ્શાહકે નસરાની પર નમાઝ

પઢતે હૈં. જિસકો આપને કભી દેખા ભી નહીં ઔર વોહ આપકે દીન પર ભી ન થા ઉસ પર અલ્લાહ તઆલાને યેહ આયત નાઝિલ ફર્માઈ (૩૮૮) ઈજઝો ઈનકિસાર ઔર તવાઝો વ ઈખ્લાસકે સાથ (૩૮૯) જૈસાકે યહૂદકે રુઅસા લેતે હૈં (૩૯૦) આપકે દીન પર ઔર ઉસકો કિસી શિદતો તકલીફ વગૈરાકી વજેસે ન છોળો સબ્રકે મા'નામેં હઝરત જુનેદ રદિયલ્લાહો અન્હુને ફરમાયા કે સબ્ર નફસકો નાગવાર અમ્ર પર રોકના હૈ બગૈર જિઝઅકે. બાઝ હુકમાને કહા સબ્રકી તીન કિસ્મેં હૈં (૧) તર્કે શિકાયત. (૨) કુબૂલેકઝા. (૩) સિદ્કે રઝા.

સૂરએ નિસાઅ : બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ : (૧) સૂરએ નિસાઅ મદીના તૈયેબામેં નાઝિલ હુઈ. ઉસમેં એકસો સત્તર (૧૭૭) આયતે હૈં ઔર તીન હઝાર પૈંતાલીસ કલ્મે ઔર સોલહઝાર તીસ હુરૂફ હૈં (૨) યે ખિતાબ આમ હૈ તમામ બની આદમકો (૩) અબુલ બશર હઝરત આદમસે જિનકો બગૈર માં-બાપ કે મિટ્ટીસે પૈદા કિયા થા ઈન્સાનકી ઈબ્તેદાએ પૈદાઈશ કા બયાન કરકે કુદરતે ઈલાહિયાકી અઝમતકા બયાન ફરમાયા ગયા અગરચે દુન્યાકે બેદીન બદ અક્લી વ ના ફહમી સે ઉસકા મુઝહકા ઉડાતે હૈં લેકિન અસ્હાબે ફહમ વ ખિરદ જાનતે હૈં કિ યે મઝમૂન ઐસી ઝબરદસ્ત બુરહાનસે સાબિત હૈ જિસકા ઈન્કાર મુહાલ હૈ. મરદુમ શુમારીકા હિસાબ પતા દેતા હૈ કિ આજ સે સૌ બરસ કબ્લ દુનિયામેં ઈન્સાનોંકી તાદાદ આજસે બહુત કમ થી ઔર ઉસસે સો બરસ પહલે ઔર ભી કમ તો ઈસતરહ જાનિબે માઝીમેં ચલતે ચલતે ઉસ કમી કી હદ એક ઝાત કરાર પાએગી યા યૂં કહિયે કિ કબાઈલ કી કસીર તાદાદેં એક શખ્સકી તરફ મુન્તહી હો જાતી હૈ મસલન સૈયદ દુનિયામેં કરોડોં પાએ જાએંગે મગર જાનિબે માઝીમેં ઉનકી નિહાયત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી એક ઝાત પર હોગી ઔર બની ઈસરાઈલ કિતને ભી કસીર હોં મગર ઈસ તમામ કસરતકા મર્જા હઝરત યાકૂબ અલયહિસ્સલામકી એક ઝાત હોગી ઈસી તરહ ઔર ઉપર કો ચલના શુરૂ કરેં તો ઈન્સાનકે તમામ શુઊબો કબાઈલકી ઈન્તેહા એક ઝાત પર હોગી ઉસકા નામ કુતુબે ઈલાહિયામેં આદમ અલયહિસ્સલામ હૈ ઔર મુમ્કિન નહીં હૈ કિ વો એક શખ્સ તવાલુદો તનાસુલકે મામૂલી તરીકેસે પૈદા હો સકે અગર ઉસકે લિયે બાપ ફર્ઝ ભી કિયા જાએ તો માં કહાંસે આએ લિહાઝા ઝરૂરી હૈ કિ ઉસકી પૈદાઈશ બગૈર માં-બાપકે હો ઔર જબ બગૈર માં-બાપકે પૈદા હુવા તો બિલ્યકીન ઉન્હીં અનાસિરસે પૈદા હોગા જો ઉસકે વજૂદમેં પાએ જાતે હૈં ફિર અનાસિરમેં સે જો ઉન્સુર ઉસકા મસ્કન હો ઔર જિસકે સિવા દૂસરેમેં વો ન રેહ સકે લાઝિમ હૈ કે વોહ ઉસકે વજૂદમેં ગાલિબ હો ઈસલિયે પૈદાઈશ કી નિસ્બત ઉસી ઉન્સુર કી તરફ કી જાએગી યે ભી ઝાહિર હૈ કે તવાલુદો તનાસુલકા મામૂલી તરીકા એક શખ્સસે જારી નહીં હો સકતા. ઈસ લિયે ઉસકે સાથ એક ઔર ભી હો કિ જોળા હો જાએ ઔર વો દૂસરા શખ્સ ઈન્સાની જો ઉસકે સાથ પૈદા હો મુકતઝાએ હિકમત યહી હૈ કિ ઉસીકે જિસ્મસે પૈદા કિયા જાયે ક્યૂંકી એક શખ્સકે પૈદા હોનેસે નૌઅ મૌજૂદ હો ચુકી મગર યે ભી લાઝિમ હૈ કિ ઉસકી ખિલ્કત પેહલે ઈન્સાનસે તવાલુદે મામૂલી કે સિવા કિસી ઔર તરીકે સે હો ક્યૂં કિ તવાલુદે મામૂલી બગૈર દો કે મુમ્કિન હી નહીં ઔર યહાં એક હી હૈ લિહાઝા હિકમતે ઈલાહિયાને હઝરત આદમકી એક બાઈ પસલી ઉનકે ખ્વાબકે વકત નિકાલી ઔર ઉનસે ઉનકી બીબી હઝરતે હવ્વાકો પૈદા કિયા ચૂંકિ હઝરત હવ્વા બતરીકે તવાલુદે મામૂલી પૈદા નહીં હુઈ ઈસલિયે વો અવલાદ નહીં હો સકતી જિસ તરહ કિ ઉસ તરીકે કે ખિલાફ જિસ્મેં ઈન્સાનીસે બહુત સે કીળે પૈદા હુવા કરતે હૈં વો ઉસકી અવલાદ નહીં હો સકતે હૈં ખ્વાબસે બેદાર હોકર હઝરત આદમને અપને પાસ હઝરતે હવ્વાકો દેખા તો મહોબ્બતે જિન્સિય્યત દિલમેં મોજેઝન હુઈ. ઉનસે ફર્માયા તુમ કૌન હો ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા ઔરત. ફરમાયા કિસ લિયે પૈદા કી ગઈ હો. અર્ઝ કિયા આપ કી તસ્કીને ખાતિર કે લિયે તો આપ ઉનસે માનૂસ હુએ (૪) ઉન્હેં કતઅ ન કરો હદીસ શરીફમેં હૈ જો રિઝક કી કશાઈશ ચાહે ઉસકો ચાહિયે સિલા રહમી કરે ઔર રિશ્તેદારોંકે હુકૂકકી રિઆયત રખ્ખે (૫) શાને નુઝૂલ : એક શખ્સકી નિગરાની મેં ઉસકે યતીમ ભતીજેકા કસીર માલ થા જબ વો યતીમ બાલિગ હુવા ઔર ઉસને આપના માલ તલબ કિયા તો ચચાને દેનેસે ઈન્કાર કર દિયા ઉસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઉસકો સુનકર ઉસ શખ્સને યતીમ કા માલ ઉસ કે હવાલે કિયા ઔર કહા કે હમ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકી ઈતાઅત કરતે હૈં (૬) યા'ની અપને હલાલ માલ (૭) યતીમ કા માલ જો તુમ્હારે લિયે હરામ હૈ ઉસકો અચ્છા સમઝકર અપને રદી માલસે ન બદલો ક્યૂંકિ વો રદી તુમ્હારે લિયે હલાલો તૈયબ હૈ ઔર યે હરામો ખબીસ (૮) ઔર ઉનકે હુકૂકકી રિઆયત ન રખ સકોગે (૯) આયતકે મા'નીમેં ચંદ કૌલ હૈં. હસનકા કૌલ હૈ કિ પેહલે ઝમાનેમેં મદીનાકે લોગ અપની ઝેરે વિલાયત યતીમ લળકીસે ઉસકે માલકી વજહસે નિકાહ કર લેતે બાવજૂદેકે ઉસકી તરફ રગબત ન હોતી ફિર ઉસકે સાથ સોહબત વ મુઆશરતમેં અચ્છા સુલૂક ન કરતે ઔર ઉસકે માલ કે વારિસ બનને કે લિયે ઉસકી મૌતકે મુન્તઝિર રેહતે. ઈસ

આયતમેં ઉન્હેં ઉસસે રોકા ગયા એક કૌલ યે હૈ કિ લોગ યતીમોંકી વિલાયતસે તો બે ઈન્સાફી હો જાનેકે અંદેશોસે ઘબરાતે થે ઔર ઝિનાકી પરવાહ ન કરતે થે ઉન્હેં બતાયા ગયા કિ અગર તુમ નાઈન્સાફીકે અંદેશેસે યતીમોંકી વિલાયતસે ગુરૈઝ કરતે હો તો ઝિનાસે ભી ખૌફ કરો ઔર ઉસસે બચનેકે લિયે જો ઔરતેં તુમ્હારે લિયે હલાલ હૈં ઉનસે નિકાહ કરો ઔર હરામ કે કરીબ મત જાઓ. એક કૌલ યે હૈ કિ લૌગ યતીમોંકી વિલાયત વ સર પરસ્તીમેં તો ના ઈન્સાફીકા અંદેશા કરતે થે ઔર બહુત સે નિકાહ કરનેમેં કુછ બાકી નહી રખતે થે ઉન્હેં બતાયા ગયા કિ જબ ઝિયાદા ઔરતેં નિકાહમેં હોં તો ઉનકે હકમેં નાઈન્સાફી હોનેસે ભી ડરો ઉતની હી ઔરતોંસે નિકાહ કરો જિનકે હુકૂક અદા કર સકો. અક રમાને હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ સે રિવાયત કી કે કુરૈશ દસ દસ બલ્કે ઉસસેભી ઝિયાદા ઔરતેં કરતે થે ઔર જબ ઉનકા બાર ન ઉઠ સકતા તો જો યતીમ લળકિયાં ઉનકી સર પરસ્તીમેં હોતી ઉન કે માલ ખર્ચ કર ડાલતે ઈસ આયતમેં ફરમાયા ગયા કિ અપની ઈસ્તિતાઅત દેખ લો ઔર ચારસે ઝિયાદા ન કરો તાકિ તુમ્હેં યતીમોંકા માલ ખર્ચ કરનેકી હાજત પેશ ન આયે મસ્અલા : ઈસ આયતસે માલૂમ હુવા કિ આઝાદ મર્દ કે લિયે એક વકતમેં ચાર ઔરતોં તક સે નિકાહ જાઈઝ હૈ ખ્વાહ વો હુર્રા હોં યા અમત યાની બાંદી મસ્અલા : તમામ ઉમ્મત કા ઈજમાઅ હૈ કિ એક વકતમેં ચાર ઔરતોંસે ઝિયાદા નિકાહમેં રખના કિસી કે લિયે જાઈઝ નહી સિવાએ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે. યે આપ કે ખસાઈસમેંસે હૈ. અબૂદાઊદકી હદીસમેં હૈ કિ એક શખ્સ ઈસ્લામ લાએ ઉનકી આઠ બીબિયાં થી. હુઝૂરને ફરમાયા ઉન્મેં સે ચાર રખના તિરમિઝીકી હદીસમેં હૈ કિ ગીલાન બિન સલ્મા સકફી ઈસ્લામ લાએ ઉનકી દસ બીબીયાં થી વો સાથ મુસલમાન હુઈ. હુઝૂરને હુકમ દિયા ઉનમેંસે ચાર રખ્ખો (૧૦) મસ્અલા : ઈસસે માલૂમ હુવા કિ બીબિયોંકે દરમ્યાન અદ લ ફર્ઝ હૈ. નઈ પૂરાની બાકેરા સૈયેબા સબ ઈસ ઈસ્તેહકાકસે બરાબર હૈં યે અદ લ લિબાસમેં ખાને પીનેમેં સકની યાની રેહનેકી જગહમેં ઔર રાતકો રેહનેમેં લાઝિમ હૈ ઈન ઉમૂરમેં સબકે સાથ યકસાં સુલૂક હો (૧૧) ઈસસે માલૂમ હુવા કે મહેરકી મુસ્તહિક ઔરતેં હૈ ન કિ ઉનકે અવલિયા અગર અવલિયાને મહેર વુસૂલ કર લિયા હો તો ઉન્હેં લાઝિમ હૈ કિ વો મહેર ઉસકી મુસ્તહિક ઔરતકો પહુંચા દે (૧૨) મસ્અલા : ઔરતોંકો ઈખ્તિયાર હૈ કિ વો અપને શૌહરોંકો મહેરકા કોઈ જુઝ હિબા કરેં યા કુલ મહેર મગર મહેર બક્ષવાને કે લિયે ઉન્હેં મજબૂર કરના ઉન્કે સાથ બદખુલ્કી કરના ન ચાહિયે કયૂંકે અલ્લાહ તઆલાને 'તિબ્ન લકુમ' ફરમાયા જિસકે માના હૈં દિલ કી ખુશીસે માફ કરના (૧૩) જો ઈતની સમઝ નહી રખતે કિ માલકા મસ્રફ પેહચાનેં ઉસકો બે મહલ ખર્ચ કરતે હૈં ઔર અગર ઉન પર છોળ દિયા જાએ તો વો જલ્દ ઝાયઅ કર દેંગે (૧૪) જિસસે ઉન્કે દિલકો તસલ્લી હો ઔર વો પરેશાન ન હોં મસલન યે કિ માલ તુમ્હારા હૈ ઔર તુમ હોશિયાર હો જાઓગે તો તુમ્હેં સુપુર્દ કિયા જાએગા (૧૫) કે ઉનમેં હોશિયારી ઔર મુઆમલા ફેહમી પૈદા હુઈ યા નહી (૧૬) યતીમ કા માલ ખાનેસે (૧૭) ઝમાનએ જાહિલિય્યતમેં ઔરતોં ઔર બચ્ચોંકો વરસા ન દેતે થે ઈસ આયતમેં ઈસ રસ્મકો બાતિલ કિયા ગયા (૧૮) અજનબી જિનમેંસે કોઈ મય્યતકા વારિસ હુવા (૧૯) કબ્લે તકસીમ ઔર યે દેના મુસ્તહબ હૈ. (૨૦) ઉસમેં ઉઝરે જમીલ વા'દએ હસના ઔર દુઆએ ખૈર સબ દાખિલ હૈ. ઉસ આયતમેં મય્યત કે તરકેસે સે ગૈર વારિસ રિશ્તેદારોં ઔર યતીમોં ઔર મિસ્કીનોંકો કુછ બતૌર સદકા દેને ઔર કૌલે મા'રૂફ કેહનેકા હુકમ દિયા. ઝમાનએ સહાબામેં ઈસ પર અમલ થા. મોહમ્મદ બિન સીરીનસે મરવી હૈ કે ઉનકે વાલિદને તકસીમે મિરાસકે વકત એક બકરી ઝિબહ કરાકે ખાના પકાયા ઔર રિશતેદારોં ઔર યતીમોં ઔર મિસ્કીનોંકો ખિલાયા ઔર યે આયત પઢી. ઈબ્ને સીરીનને ઈસી મઝમૂન કી ઉબૈદા સલમાનસે ભી રિવાયત કી હૈ ઉસ્મેં યે ભી હૈ કે કહા કે અગર યે આયત ન આઈ હોતી તો યે સદકા મૈં અપને માલ સે કરતા. તીજા જિસકો સોયમ કહતે હૈ. ઔર મુસલમાનોંમેં મામૂલ હૈ વહ ભી ઈસી આયતકા ઈત્તેબા હૈ કે ઉસમેં રિશ્તેદારોં યતીમોં વ મિસ્કીનોં પર તસદદુક હોતા હૈ ઔર કલ્મેકા ખતમ ઔર કુર્આન પાકકી તિલાવત ઔર દુઆ કૌલે મારૂફ હૈ. ઈસમેં બાઝ લોગોં કો બે જા ઈસરાર હો ગયા હૈ. જો બુઝુર્ગોં કે ઈસમેં અમલ કા માખઝ તો તલાશ ન કર સકે બાવજૂદેકે ઈત્ના સાફ કુર્આન પાકમેં મૌજૂદ થા લેકિન ઉન્હોંને અપની રાયકો દીનમેં દખલ દિયા ઔર અમલે ખૈર કો રોકને પર મુસિર હો ગએ. અલ્લાહ હિદાયત કરે (૨૧) વસી ઔર યતીમોંકે વલી ઔર વો લોગ જો કરીબે મોત મરને વાલે કે પાસ મોજૂદ હોં. (૨૨) ઔર મરને વાલેકી ઝુર્રિયતકે સાથ ખિલાફે શફકત કોઈ કાર રવાઈ ન કરે જિસસે ઉસકી અવલાદ પરેશાન હો (૨૩) મરીઝ કે પાસ ઉસકી મૌત કે કરીબ મૌજૂદ હોનેવાલોંકી સીધી બાત તો યે હૈ કિ ઉસે સદકા વ વસીયતમેં યે રાય દે કે વો ઈતને માલ સે કરે જિસસે ઉસકી અવલાદ તંગદસ્ત નાદાર ન રેહ જાયે ઔર વસી વ વલીકી સીધી બાત યે હૈ કે વો મરને વાલેકી ઝુર્રિયતસે હુસ્ને ખુલ્કકે સાથ કલામ કરે જૈસા અપની અવલાદકે સાથ કરતે હૈં. (૨૪) યાની યતીમોંકા માલ ના હક ખાના ગોયા આગ ખાના હૈ કયોંકે

વો સબબ હૈ અઝાબકા. હદીસ શરીફમેં હૈ રોઝે ક્યામત યતીમોં કા માલ ખાને વાલે ઈસ તરહ ઉઠાયે જાએંગે કે ઉનકી કબ્રોંસે ઔર ઉનકે મુંહસે ઔર ઉનકે કાનોંસે ધુવાં નિકલતા હોગા તો લોગ પહચાનેગેં કે યહ યતીમ કા માલ ખાનેવાલા હૈ (૨૫) વિરસે કે મુતઅલ્લિક (૨૬) અગર મૈયતને બેટે બેટિયાં દોનોં છોળી હોં તો (૨૭) યાની દુખ્તરકા હિસ્સા પિસરસે આધા હૈ ઔર અગર મરને વાલેને સિર્ફ લળકે છોળે હોં તો કુલ માલ ઉનકા (૨૮) યા દો (૨) (૨૯) ઈસસે મા'લૂમ હુઆ કે અગર અકેલા લળકા વારિસ રહા હો તો કુલ માલ ઉસકા હોગા ક્યુંકે ઉપર બેટેકા હિસ્સા બેટીયોંસે દૂના બતાયા ગયા હૈ તો જબ અકેલી લડકીકા નિસ્ફ હુવા તો અકેલે લડકેકા ઈસસે દૂના હુઆ ઔર વો કુલ હૈ (૩૦) ખ્વાહ લડકા હો યા લડકી કે ઉનમેંસે હર એક કો અવલાદ કહા જાતા હૈ (૩૧) યાની સિર્ફ માં બાપ છોળે ઔર અગર માં બાપકે સાથ ઝૌજ યા ઝૌજમેંસે કિસીકો છોળા તો માંકા હિસ્સા ઝવજકા હિસ્સા નિકાલનેકે બાદ જો બાકી બચે ઉસકા તિહાઈ હોગા ન કે કુલ કા તિહાઈ (૩૨) સગે ખ્વાહ સોતેલે (૩૩) ઔર એક હી ભાઈ હો તો વો માંકા હિસ્સા નહી ઘટા સકતા (૩૪) ક્યુંકી વસિય્યત ઔર દૈન યા'ની કર્ઝ વિરસે કી તકસીમ સે મુકદદમ હૈ ઔર દૈન વસિય્યત પર ભી મુકદદમ હૈ. હદીસ શરીફમેં હૈ ઈન્ન દયન કબ્લલવસિય્યતે. (૩૫) ઈસી લિયે હુસૂલકી તા'યીન તુમ્હારી રાય પર નહી હોતી (૩૬) ખ્વાહ એક બીબી હો યા કઈ એક હોંગી તો વો અકેલી ચોથાઈ પાએગી કઈ હોંગી તો સબ ઉસ ચૌથાઈમેં બરાબર શરીક હોંગી ખ્વાહ બીબી એક હો યા કઈ હોં હિસ્સા યહી રહેગા. (૩૭) ખ્વાહ બીબી એક હો યા ઝિયાદહ (૩૮) ક્યુંકે વહ માં કે રિશ્તેકી બદૌલત મુસ્તહિક હુવે ઔર માં તિહાઈસે ઝિયાદહ નહી પાતી ઔર ઈસી લિયે ઉનમેં મર્દકા હિસ્સા ઔરતસે ઝિયાદહ નહી હૈ (૩૯) અપને વારિસોંકો તિહાઈસે ઝિયાદા વસિય્યત કરકે યા કિસી વારિસકે હકમેં વસિય્યત કરકે મસાઈલ : ફરાઈઝે વારિસ કઈ કિસ્મ હૈ. અસ્હાબે ફરાઈઝ યે લોગ હૈં જિનકે લિયે હિસ્સે મુકર્રર હૈં મસલન બેટી એક હો તો આધે માલકી માલિક ઝિયાદા હો તો સબકે લિયે દો તિહાઈ પોતી ઔર પર પોતી ઔર ઉસસે નીચે કી હર પોતી અગર મૈયતકે અવલાદ ન હો તો બેટી કે હુકમમેં હૈ ઔર અગર મય્યતને એક બેટી છોડી હો તો યે ઉસકે સાથ છટા પાએગી ઔર અગર મય્યતને બેટા છોળા તો સાકિત હો જાએગી કુછ ન પાએગી ઔર અગર મૈયતને દો બેટીયાં છોળી તો ભી પોતી સાકિત હોગી લેકિન અગર ઉનકે સાથ ઉસકે નીચે દરજેમેં કોઈ લડકા હોગા તો ઉસકો ઉસ્બા બના દેગા સગી બહન મૈયતકે કે બેટા યા પોતા છોળનેકી સૂરતમેં બેટીયોંકે હુકમમેં હૈ ઈલાતી બહનેં જો બાપ મેં શરીક હોં ઔર ઉનકી માએં અલાહિદા અલાહિદા હોં વોહ હકીકી બહનોં કે ના હોને કી સૂરતમેં ઉનકી મિસ્લ હૈ ઔર દોનોં કિસ્મકી બહનેં યા'ની ઈલાતી વ હકીકી મય્યતકી બેટી યા પોતી કે સાથ ઉસ્બા હો જાતી હૈં ઔર બેટે ઔર પોતે ઔર ઉસકે માતહત કે પોતે ઔર બાપકે સાથ સાકિત ઔર ઈમામ સાહબકે નઝદીક દાદાકે સાથ ભી મહરૂમ હૈ સોતેલે ભાઈબહન જો ફકત માં મેં શરીક હોં ઉનમેંસે જો ઉનમેંસે એક હો તો છટા ઔર ઝિયાદા હોં તો તિહાઈ ઔર ઉનમેં મર્દ ઔરત બરાબર હિસ્સા પાએંગે ઔર બેટે પોતે ઔર ઉસકે માતહતકે બાપ દાદાકે હોતે સાકિત હો જાએંગે. બાપ છટા હિસ્સા પાએગા અગર મૈયત ને બેટા યા પોતા યા ઉસસે નીચે કે પોતે છોળે હોં ઔર અગર મય્યત ને બેટી યા પોતી યા ઔર નીચેકી કોઈ પોતી છોળી હો તો બાપ છઠા ઔર વો બાકી ભી પાએગા જો અસ્હાબે ફર્ઝકો દેકર બચે દાદા યા'ની બાપકા બાપ કે ન હોનેકી સૂરતમેં મિસ્લ બાપકે હૈ, સિવાય ઈસકે કે માંકો સુલ્સ માબકી કી તરફ રદ ન કર સકેગા માં કા છઠા હિસ્સા હૈ અગર મૈયતને અપની અવલાદ યા અપને બેટે યા પોતે યા પર પોતેકી ઔલાદ યા બહેન ભાઈમેંસે દો છોળે હોં ખ્વાહ વોહ ભાઈ સગે હોં યા સોતીલે ઔર અગર ઈનમેંસે કોઈ ન છોળા હો તો માં કુલ માલકા તિહાઈ પાએગી ઔર અગર મૈયતને ઝૌજ યા ઝૌજા ઔર માં-બાપ છોળે હોં તો ઝૌજ યા ઝૌજાકા હિસ્સા દેને કે બાદ જો બાકી રહે ઉસકા તિહાઈ મિલેગા ઔર જદહકા છઠા હિસ્સા હય ખ્વાહ વોહ માંકી તરફસે હો યા'ની નાની યા બાપકી તરફસે હો યા'ની દાદી એક હો યા ઝિયાદા હો ઔર કરીબવાલી દૂરવાલી કે લિયે હાજિબ હોતી હૈ ઔર માં હરેક જદહકો મહજૂબ કરતી હૈ ઔર બાપકી તરફકી જિદ્દાત બાપ કે હોનેસે મહજૂબ હોતી હૈ. ઈસ સૂરતમેં કુછ ન મિલેગા ઝૌજ ચહારુમ પાએગા અગર મૈયતને અપની યા અપને બેટે પોતે પરપોતે વગૈરહકી અવલાદ છોળી હો ઔર અગર ઈસ કિસ્મકી અવલાદ ન છોળી હો તો શૌહર નિસ્ફ પાએગા ઝૌજા મૈયતકી ઔર ઉસ્કે બેટે પોતે વગૈરહકી અવલાદ હોનેકી સૂરતમેં આઠવાં હિસ્સા પાએગી ઔર ન હોનેકી સૂરતમેં ચોથાઈ ઉસ્બાત વોહ વારિસ હૈં જિન્કે લિયે કોઈ હિસ્સા મુઅૈયન નહી. અસ્હાબે ફર્ઝસે જો બાકી બચતા હૈ વોહ પાતે હૈં ઉનમેં સબસે ઊલા બેટા હૈ ફિર ઉસ્કા બેટા ઔર નીચેકે પોતે ફિર બાપ ફિર દાદા ફિર આબાઈ સિલસિલામેં જહાં તક કોઈ પાયા જાય ફિર હકીકી ભાઈ, ફિર સોતેલા યા'ની બાપ શરીક ભાઈ ફિર સગે ભાઈકા બેટા ફિર બાપ શરીક ભાઈકા બેટા, ફિર ચચા, ફિર બાપકે ચચા ફિર દાદાકે ચચા, ફિર આઝાદ

કરનેવાલા ફિર ઉસકે ઉસ્બાત તર્તીબવાર ઔર જિન ઔરતોંકા હિસ્સા નિસ્ફ યા દો તિહાઈ વો અપને ભાઈયોંકે સાથ ઉસ્બા હો જાતી હૈં ઔર જો એસી ન હોં વો નહીં ઝવિલ અર્હામ અસ્હાબે ફર્ઝ ઔર ઉસ્બાતકે સિવા જો અકારિબ હૈં, વોહ ઝવિલ અરહામ મેં દાખિલ હૈં ઔર ઉન્કી તરતીબ ઉસ્બાતકે મિસ્લ હૈ (૪૦) ક્યૂંકે કુલ હદોંસે તજાવુઝ કરનેવાલા કાફિર હૈ ઈસલિયે કે મો'મિન કૈસા ભી ગુનેહગાર હો ઈમાંકી હદસે તો ન ગુઝરેગા (૪૧) યા'ની મુસલમાનોંમેં કે (૪૨) કે વોહ બદકારી ન કરને પાએં (૪૩) યા'ની હદ મુકર્રર ફર્માએ યા તૌબા ઔર નિકાહકી તૌફિક દે. જો મુફસ્સિરીન ઈસ આયતમેં અલ્ફાહિશતો (બદકારી)સે મુરાદ લેતે હૈં વોહ કેહતે હૈં કે હબ્સકા હુકમ હુદૂદ નાઝિલ હોને સે કબ્લ થા. હુદૂદકે સાથ મન્સૂખ હો ગયા (ખાઝિન, જલાલયન વ અહમદી) (૪૪) ઝિળકો, ધુળકો, બુરા કહો, શરમ દિલાઓ જૂતિયાં મારો (જલાલયન, મદારિક, ખાઝિન વગૈરહ) (૪૫) હસનકા કૌલ હૈ કે ઝિનાકી સઝા પેહલે ઈઝા મુકર્રર કી ગઈ ફિર હબસ, ફિર કોળે મારના યા સંગસાર કરના. ઈબ્ને બેહરકા કૌલ હૈ કે પેહલી આયત વલ્લાતી-યા'તીના ઉન ઔરતોંકે બાબમેં હૈ જો ઔરતોંકે સાથ (બતરીકે મુસાહિકત) બદકારી કરતી હૈં ઔર વોહ દૂસરી આયત 'વલ્લઝીના, લવાતત કરનેવાલોંકે હકમેં ઔર ઝાની ઔર ઝાનિયાકા હુકમ સૂરએ નૂરમેં બયાન ફર્માયા ગયા. ઈસ તકદીર પર યેહ આયતેં ગૈર મન્સૂખ હૈં. ઔર ઈન્મેં ઈમામ અબૂહનીફા (રહમતુલ્લાહ અલયહે) કે લિયે દલીલ ઝાહિર હૈ ઈસ પર જો વોહ ફરમાતે હૈં કે લવાતતમેં તા'ઝીર હૈ હદ નહીં (૪૬) ઝિહાકકા કૌલ હૈ કેહ જો તૌબા મૌતસે પેહલે હો વોહ કરીબ હૈ (૪૭) ઔર તૌબામેં તાખીર કરતે જાતે હૈં (૪૮) કુબૂલે તૌબાકા વા'દા જો ઉપરકી આયતમેં ગુઝરા વોહ ઐસે લોગોંકે લિયે નહીં હૈ. અલ્લાહ માલિક હૈ જો ચાહે કરે. ઉન્કી તૌબહ કબૂલ કરે યા ન કરે. બખ્શે યા અઝાબ ફરમાએ ઉસકી મરઝી (અહમદી) (૪૯) ઈસસે મા'લૂમ હુવાકે વકતે મૌત કાફિરકી તૌબા ઔર ઉસકા ઈમાન મકબૂલ નહીં (૫૦) શાને નુઝૂલ : ઝમાનએ જાહિલિય્યતકે લોગ માલકી તરહ અપને અકારિબકી બીબીયોંકે ભી વારિસ બન જાતે થે ફિર અગર ચાહતે તો બે મહેર ઉન્હેં અપની ઝવજિયતમેં રખતે યા કિસી ઔર કે સાથ શાદી કર દેતે ઔર ખુદ મહેર લે લેતે યા ઉન્હેં કયદ કર રખતે કેહ જો વિરસા ઉન્હોંને પાયા હૈ વોહ દેકર રિહાઈ હાસિલ કરલેં યા મર જાએં તો યેહ ઉનકે વારિસ હો જાએં ગરઝ વોહ ઔરતેં બિલ્કુલ ઉન્કે હાથમેં મજબૂર હોતી થીં ઔર અપને ઈખ્તિયારસે કુછ ભી ન કર સકતી થીં. ઈસ રસ્મકો મિટાનેકે લિયે યેહ આયત નાઝિલ ફર્માઈ ગઈ (૫૧) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાને ફરમાયા યેહ ઉસ્કે મુતઅલ્લિક હૈ જો અપની બીબીસે નફરત રખતા હો ઔર ઈસલિયે બદસુલૂકી કરતા હો કે ઔરત પરેશાન હોકર મેહર વાપસ કરદે યા છોળ દે ઈસકી અલ્લાહ તઆલાને મુમાનેઅત ફરમાઈ એક કૌલ યેહ હૈ કે લોગ ઔરતકો તલાક દેતે ફિર રુજઅત કરતે ફિર તલાક દેતે ઈસ તરહ ઉસકો મુઅલ્લક રખતે થે કે ન વોહ ઉન્કે પાસ આરામ પા સકતી ન દૂસરી જગા ઠિકાના કર સકતી. ઉસ્કો મના ફરમાયા ગયા એક કૌલ: યેહ હૈ કે મય્યત કે અવલિયા કો ખિતાબ હૈ કે વોહ અપને મૂરિસકી બીબીકો ન રોકેં (૫૨) શૌહરકી ના ફરમાની યા ઉસકે ઘરવાલોંકી ઈઝાઓ બદઝબાની યા હરામકારી ઐસી કોઈ હાલત હો તો ખુલા' ચાહનેમેં મુઝાઈકહ નહીં (૫૩) ખિલાને, પેહનાનેમેં બાતચીતમેં ઔર ઝવજિયતકે ઉમૂરમેં (૫૪) બદખુલ્કી યા સૂરત ના પસંદ હોનેકી વજહસે તો સબ્ર કરો ઔર જુદાઈ મત ચાહો (૫૫) વલદે સાલિહ વગયરહ (૫૬) યા'ની એકકો તલાક દેકર દૂસરીસે નિકાહ કરના (૫૭) ઈસ આયતસે ગિરાં મહેર મુકર્રર કરનેકે જવાઝ પર દલીલ લાઈ ગઈ હૈ. હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહો અન્હોને બરસરે મિમ્બર ફરમાયા કે ઔરતોંકે મહેર ગિરાં ન કરો. એક ઔરતને યેહ આયત પળ્હકર કહા કે અય ઈબ્ને ખત્તાબ અલ્લાહ હમેં દેતા હૈ ઔર તુમ મના કરતે હો ઈસ પર અમિરુલ મો'મેનીન ઉમર રદિયલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા અય ઉમર તુઝસે હર શખ્સ ઝિયાદા સમઝદાર હૈ જો ચાહો મુકર્રર કરો. સુબ્હાનલ્લાહ ખલીફએ રસૂલ કે શાને ઈન્સાફ ઔર નફસ શરીફકી પાકી (રઝકનલ્લાહો તઆલા ઈત્તબાઅહુ આમીન) (૫૮) ક્યોંકે જુદાઈ તુમ્હારે તરફસે હૈ (૫૯) યેહ અહદે જાહિલિય્યતકે ઉસ ફે'લકા રદ હૈ કે જબ ઉન્હેં કોઈ દૂસરી ઔરત પસંદ આતી તો વોહ અપની બીબી પર તોહમત લગાતે તાકે વોહ ઉસસે પરેશાન હોકર જો કુછ લે ચુકી હૈ વાપસ દેદે ઈસ તરીકેકો ઈસ આયતમેં મના ફરમાયા ઔર ઝૂટ ઔર ગુનાહ

બતાયા (૬૦) વોહ અહદ અલ્લાહ તઆલાકા યેહ ઈર્શાદ હૈ હઈમ્સાકુમ બિ મા'રૂફિન અવતસ્રીહુમ બિ ઈહસાન મસ્અલા: યે આયત દલીલ હૈ ઈસ પર કે ખિલ્વતે સહીહાસે મેહરે મુઅક્કિદ હો જાતા હૈ (૬૧) જૈસાકે ઝમાનએ જાહિલીય્યતમેં રિવાજ થા કેહ અપની માંકે સિવા બાપકે બા'દ ઉસકી દૂસરી ઔરતકો બેટા બિયાહ લેતા થા (૬૨) ક્યૂંકે બાપકી બીબી બમન્ઝીલ માં કે હૈ કહા ગયા હૈ નિકાહસે વતી મુરાદ હૈ જિસસે સાબિત હોતા હૈ કે બાપકી મૌતૂઅહ યા'ની જિસસે ઉસને સોહબત કી હો ખ્વાહ નિકાહ કરકે બતરીકે ઝિના યા વોહ બાંદી હો ઉસકા વોહ માલિક હોકર ઉનમેંસે હર સૂરતમેં બેટેકા ઉસસે નિકાહ હરામ હૈ. (૬૩) અબ ઉસકે બાદ જિસ કદર ઔરતેં હરામ હૈં ઉનકા બયાન ફરમાયા જાતા હૈ. ઉન્મેં સાત તો નસબસે હરામ હૈં (૬૪) ઔર હર ઔરત જિસકી તરફ બાપ યા માં કે ઝરીએસે નસબ રૂજૂઅ કરતા હો યા'ની દાદિયાં યા નાનિયાં ખ્વાહ કરીબકી હોં યા દૂરકી સબ માએં હૈં ઔર અપની વાલિદહકે હુકમમેં દાખિલ હૈં (૬૫) પોતિયાં યા નવાસિયાં કિસી દરજાકી હોં બેટિયોંમેં દાખિલ હૈં (૬૬) યે સબ સગી હોં યા સોતીલી ઈન્કે બાદ ઉન ઔરતોંકા બયાન કિયા જાતા હૈ જો સબબસે હરામ હૈં. (૬૭) દૂધકે રિશ્તે શીરખ્વારીકી મુદતમેં કલીલ દૂધ પિયા જાએ યા કસીર ઉસકે સાથ હુરમત મુતઅલ્લિક હોતી હૈ શીરખ્વારીકી મુદત હઝરત ઈમામ અબૂ હનીફા (રદિયલ્લાહો અન્હો) કે નઝદિક તીન માહ ઔર સાહેબૈનકે નઝદીક દો સાલ હૈ. શીરખ્વારીકી મુદત કે બાદ જો દૂધ પિયા જાય ઉસસે હુરમત મુતઅલ્લિક નહીં હોતી. અલ્લાહ તઆલાને રઝાઅત-શીરખ્વારીકો નસબકે કાયમ-મુકામ કિયા હૈ ઔર દૂધ પિલાનેવાલીકો શીરખ્વારકી માં ઔર ઉસકી લડકીકો શીરખ્વારકી બહન ફરમાયા, ઈસી તરહ દૂધ પિલાઈકા શૌહર શીરખ્વારકા બાપ ઔર ઉસકા બાપ શીરખ્વારકા દાદા ઔર ઉસકી બહેન ઉસકી ફૂફી ઔર ઉસકા હર બચ્ચા જો દૂધ પિલાઈકે સિવા ઔર કિસી ઔરતસે ભી હો ખ્વાહ વોહ કબ્લ શીરખ્વારીકે પૈદા હુવા યા ઉસકે બાદ વો સબ ઉસકે સોતેલે ભાઈ-બહન હૈંપ ઔર દૂધ પિલાઈકી માં શીરખ્વારકી નાની ઔર ઉસકી બહન ઉસકી ખાલા ઔર ઉસ શૌહર સે ઉસકે જો બચ્ચે પૈદા હોં વોહ શીરખ્વારકે રઝાઈ ભાઈ બહેન ઔર ઉસકે શૌહરકે અલાવા દૂસરે શૌહર સે જો હોં વોહ ઉસકે સોતેલે ભાઈ બહન. ઈસમેં અસ્લ યેહ હદીસ હૈ કે રઝાઅસે વોહ રિશ્તે હરામ હો જાતે હૈં. જો નસબસે હરામ હૈં. ઈસલિયે શીરખ્વાર પર ઉસકે રઝાઈ માં બાપ ઔર ઉન્કે નસબી રઝાઈ ઉસૂલો-ફુરૂઅ સબ હરામ હૈં. (૬૮) યહાંસે મોહર્રિમાત બિસ્સહરિયતકા બયાન હૈ વોહ તીન ઝિક ફરમાઈ ગઈ. બેટીયોંકી માંએ, બેટીયોંકી બેટીયાં ઔર બેટોંકી બીબીયાં, બીબીયોંકી માંએ સિર્ફ અકદે નિકાહસે હરામ હો જાતી હૈં ખ્વાહ વોહ બીબીયાં મદખૂલા હોં યા ગૈરમદખૂલા (યા'ની ઉન્સે સોહબત હુઈ હો યા ન હુઈ હો.) (૬૯) ગોદમેં હોના ગાલિબે હાલ કા બયાન હૈ હુરમતકે લિયે શર્ત નહીં (૭૦) ઉનકી માંઓંસે તલાક યા મૌત વગૈરહ ઝરીએ સે કબ્લ સોહબત જુદાઈ હોનેકી સૂરતમેં ઉનકે સાથ નિકાહ જાઈઝ હૈ. (૭૧) ઈસસે મુતનબ્બા નિકલ ગએ ઉન ઔરતોંકે સાથ નિકાહ જાઈઝ હૈ ઔર રઝાઈ બેટેકી બીબી ભી હરામ હૈ ક્યોંકે વોહ નસબી હુકમમેં હૈ. ઔર પોતે પર પોતે બેટોંમેં દાખિલ હૈંપ (૭૨) યેહ ભી હરામ હૈ ખ્વાહ દોનોં બહેનોંકો નિકાહમેં જમાઅ કીયા જાએ યા મિલ્કે યમીનકે ઝરીએસે વતીમેં હદીસ શરીફમેં ફૂફી, ભતીજી ઔર ખાલા ભાંજીકા નિકાહમેં જમા કરના ભી હરામ ફરમાયા ગયા ઔર ઝાબ્તા યેહ હૈ કે નિકાહમેં હર ઐસી દો ઔરતોંકા જમા કરના હરામ હૈ જિન્મેંસે હર એકકો મરદ ફર્ઝ કરનેસે દૂસરીકે લિયે હલાલ ન હો. જૈસેકે ફૂફી, ભતીજીકે અગર ફૂફીકો મર્દ ફર્ઝ કિયા જાએ તો ચચા હુવા, ભતીજી ઉસ પર હરામ હૈ ઔર અગર ભતીજીકો મર્દ ફર્ઝ કિયા જાએ તો ભતીજા હુવા ફૂફી ઉસ પર હરામ હૈ. હુરમત દોનોં તરફ હૈ ઔર અગર સિર્ફ એક તરફસે હો તો જમા હરામ ન હોગી જૈસેકે ઔરત ઔર ઉસકે શૌહરકી લડકી ઈન દોનોંકો જમા કરના હલાલ હૈ ક્યોંકે શૌહરકી લડકીકો મર્દ ફર્ઝ કિયા જાએ તો ઉસકે લિયે બાપકી બીબી તો હરામ રેહતી હૈ મગર દૂસરી તરફસે યેહ બાત નહીં હૈ યાઅની શૌહરકી બીબીકો અગર મર્દ ફર્ઝ કિયા જાએ તો યેહ અજનબી હોગા ઔર કોઈ રિશ્તા હી ન રહેગા.

લન તનાલૂ પારા ચૌથા ખત્મ શુદ

وَالْمُحْصَنٰتُ مِنَ النِّسَآءِ اِلَّا مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ۚ
كِتٰبَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ ۚ وَاُحِلَّ لَكُمْ مَّا وَرَآءَ ذٰلِكُمْ
اَنْ تَبْتَغُوْا بِاَمْوَالِكُمْ مُّحْصِنِيْنَ غَيْرَ مُسٰفِحِيْنَ ؕ
فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهٖ مِنْهُنَّ فَاٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ
فَرِيْضَةً ؕ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْمَا تَرٰضَيْتُمْ بِهٖ
مِنْۢ بَعْدِ الْفَرِيْضَةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۝
وَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا اَنْ يَّنْكِحَ الْمُحْصَنٰتِ
الْمُؤْمِنٰتِ فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِّنْ فَتَيٰتِكُمُ
الْمُؤْمِنٰتِ ؕ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاِيْمَانِكُمْ ؕ بَعْضُكُمْ مِّنْۢ
بَعْضٍ ۚ فَانْكِحُوْهُنَّ بِاِذْنِ اَهْلِهِنَّ وَاٰتُوْهُنَّ
اُجُوْرَهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ مُحْصَنٰتٍ غَيْرَ مُسٰفِحٰتٍ
وَّلَا مُتَّخِذٰتِ اَخْدَانٍ ۚ فَاِذَاۤ اُحْصِنَّ فَاِنْ اَتَيْنَ
بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنٰتِ مِنَ

વલમુહ઼-સ઼નાતુ મિનન

નિસા-ઈ ઈલ્લા મા મ-લ-કત ઐમાનુકુમ ૮
ઔર હરામ હૈ શૌહરદાર ઔરતેં
કિતાબલ્લાહિ અલૈકુમ ૮ વઉહ઼િલ-લ લકુમ
મગર કાફિરોંકી ઔરતેં જો તુમ્હારી મિલ્કમેં
મા વરા-અ ઝ઼ાલિકુમ અન તબ્તગ઼ૂ બિ
આ જાએં (૭૩) યે અલ્લાહકા નવિશ્તા હૈ
અમ્વાલિકુમ મુહ઼-સ઼િની-ન ગ઼ૈ-ર મુસાફિહ઼ીન ▸
તુમ પર ઔર ઉન (૭૪) કે સિવા જો રહેં વોહ તુમ પર હલાલ હૈં
ફ-મસ તમ્તઅ઼-તુમ બિહી મિનહુન્ન
કે અપને માલોંકે ઈવઝ તલાશ કરો કૈદ
ફઆતૂહુન્ન ઉજૂરહુન્ન ફરી-દ઼હ ▸ વલા
લાતે (૭૫) ન પાની ગિરાતે (૭૬) તો જિન ઔરતોંકો નિકાહમેં

જુના-હ઼ અ઼લૈકુમ ફીમા તરાદ઼ૈતુમ બિહી મિમ બઅ઼-દિલ ફરીદ઼હ ▸ ઈન્નલ્લા-હ
લાના ચાહો ઉનકે બંધે હુએ મહેર ઉન્હેં દો ઔર કરારદાદકે બાદ અગર તુમ્હારે આપસમેં રઝામન્દી હો જાએ તો ઉસમેં
કા-ન અ઼લીમન હ઼કીમા (૨૪) વ મલ્લમ યસ્તતિ઼અ઼ મિન્કુમ તૌ઼લન
ગુનાહ નહીં (૭૭) બેશક અલ્લાહ ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ ઔર તુમમેં બે-મકદૂરીકે બાઈસ જિનકે નિકાહમેં
અંય્યનકિહ઼લ મુહ઼-સ઼નાતિલ મુઅ-મિનાતિ ફમિમ્મા મ-લ-કત ઐમાનુકુમ
આઝાદ ઔરતેં ઈમાનવાલિયાં ન હોં તો ઉનસે નિકાહ કરે જો તુમ્હારે હાથકી મિલ્ક હૈં ઈમાનવાલી
મિન ફ-તયાતિકુમુલ-મુઅ-મિનાત ▸ વલ્લાહુ અઅ઼-લમુ બિ ઈમાનિકુમ ▸
કનીઝેં (૭૮) ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે ઈમાનકો ખૂબ જાનતા હૈ તુમ મેં એક દૂસરે સે હૈ તો
બઅ઼-દુકુમ મિમ્બઅ઼-દ઼ ૮ ફન-કિહૂહુન્ન બિઈઝ઼-નિ અહ- લિહિન્ન વ
ઉનસે નિકાહ કરો (૭૯) ઉનકે માલિકોં કી ઈજાઝતસે (૮૦) ઔર હસ્બે દસ્તૂર ઉનકે મહેર ઉન્હેં દો (૮૧)
આતૂહુન્ન ઉજૂરહુન્ન બિલ્મઅ઼-રૂફિ મુહ઼-સ઼નાતિન ગ઼ૈ-ર મુસાફિહ઼ાતિંવ વલા
કૈદ મેં આતિયાં ન મસ્તી નિકાલતી ઔર ન યાર બનાતી (૮૨) જબ વોહ
મુત્તખિ઼ઝ઼ાતિ અખ઼્દાન ૮ ફઈઝ઼ા ઉહ઼-સ઼િન્ન ફઈન અતૈ-ન બિફાહિ઼-શતિન
કૈદ મેં આ જાએં (૮૩) ફિર બુરા કામ કરેં તો ઉન પર ઉસ સઝાકી
ફ-અ઼લૈહિન્ન નિસ્ફુ મા અ઼-લલ મુહ઼-સ઼નાતિ મિનલ
આધી હૈ જો આઝાદ ઔરતોં પર હૈ (૮૪) યે (૮૫) ઉસકે લિયે જિસે

મં ૧

(૭૩) ગિરફતાર હોકર બગૈર અપને શૌહરોંકે વોહ તુમ્હારે લિયે બાદ ઈસ્તબરએ હલાલ હય અગરચે દારુલ હરબમેં ઉનકે શૌહર મૌજૂદ હોં ક્યોં કે તબાયુને દારૈનકી વજેહસે ઉનકી શૌહરોં સે ફુરકત હો ચૂકી. શાને નુઝુલ : હઝરત અબૂ સઈદ ખદરી (રદિયલ્લાહુ અનહુ)ને ફરમાયા હમને એક રોઝ બહોતસી કયદી ઔરતે પાઈ. જિન્કે શૌહર દારુલ હરબમેં મૌજૂદ થે તો હમને ઉનસે કુરબતમેં તઅમ્મુ કિયા ઓર સૈય્યદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)સે મસ્અલા : દરિયાફત કિયા ઉસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ (૭૪) મુહર્રિમાત મઝકૂરહ (૭૫) નિકાહસે યા મુલ્કે યમનસે ઈસ આયતસે કઈ મસ્લે સાબિત હુવે. મસ્અલા : નિકાહમેં મેહર ઝરૂરી હય. મસ્અલા : અગર મેહર મુઅય્યન ન કિયા હો જબ ભી વાજિબ હોતા હય.

الْعَذَابِ ۚ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ ۚ وَاَنْ
تَصْبِرُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ يُرِيْدُ
اللّٰهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِيْنَ مِنْ
قَبْلِكُمْ وَيَتُوْبَ عَلَيْكُمْ ۚ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ وَاللّٰهُ
يُرِيْدُ اَنْ يَّتُوْبَ عَلَيْكُمْ ۟ وَيُرِيْدُ الَّذِيْنَ يَتَّبِعُوْنَ
الشَّهَوٰتِ اَنْ تَمِيْلُوْا مَيْلًا عَظِيْمًا ۝ يُرِيْدُ اللّٰهُ
اَنْ يُّخَفِّفَ عَنْكُمْ ۚ وَخُلِقَ الْاِنْسَانُ ضَعِيْفًا ۝
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوْۤا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ
بِالْبَاطِلِ اِلَّاۤ اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ ۟
وَلَا تَقْتُلُوْۤا اَنْفُسَكُمْ ۚ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيْمًا ۝
وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ عُدْوَانًا وَّظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيْهِ
نَارًا ۚ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ۝ اِنْ تَجْتَنِبُوْا
كَبٰٓئِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ

منزل ١

૯૦

અ઼ઝ઼ાબ ▸ ઝ઼ાલિ-ક લિ મન ખ઼શિયલ-અ઼-ન-ત
તુમ મેં સે ઝિના કા અન્દેશા હૈ
મિન્કુમ ▸ વ અન તસ્બિરૂ ખૈ઼રુલ્લકુમ ▸ વલ્લાહુ
ઔર સબ્ર કરના તુમ્હારે લિયે બેહતર હૈ (૮૬) ઔર અલ્લાહ
ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ ૯○ (૨૫) યુરીદુલ્લાહુ લિ
બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ અલ્લાહ ચાહતા હૈ
યુબય્યિ-ન લકુમ વ યહ-દિયકુમ
કે અપને એહકામ તુમ્હારે લિયે બયાન કર દે ઔર તુમ્હેં
સુન-નલ્લઝ઼ી-ન મિન ક઼બ્લિકુમ વ યતૂ-બ
અગલોંકી રવિશેં બતા દે (૮૭) ઔર તુમ પર અપની રહમતસે
અ઼લૈકુમ ▸ વલ્લાહુ અ઼લીમુન હ઼કીમ (૨૬)
રુજૂઅ ફરમાએ ઔર અલ્લાહ ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ
વલ્લાહુ યુરીદુ અંય્યતૂ-બ અ઼લૈકુમ قف વ
ઔર અલ્લાહ તુમ પર અપની રહમતસે રુજૂઅ ફરમાના

મં ૧

યુરીદુલ્લઝ઼ી-ન યત્તબિઊ઼નશ-શ-હવાતિ અન તમીલૂ મૈલન
ચાહતા હૈ ઔર જો અપને મઝોંકે પીછે પળે હૈં વોહ ચાહતે હૈં કે તુમ સીધી રાહસે બહોત અલગ
અ઼ઝ઼ીમા (૨૭) યુરીદુલ્લાહુ અંય્યુખ઼ફ્-ફિ-ફ અ઼ન્કુમ ج વ ખુ઼લિક઼લ-ઈન્સાનુ
હો જાવ (૮૮) અલ્લાહ ચાહતા હૈ કે તુમ પર તખ્ફીફ કરે (૮૯) ઔર આદમી કમઝોર
દ઼ઈ઼ફા (૨૮) યૉ અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ લા તઅ-કુલૂ અમ્વાલકુમ
બનાયા ગયા (૯૦) અય ઈમાનવાલો આપસમેં એક -દૂસરેકે માલ
બૈનકુમ બિલ બાતિ઼લિ ઈલ્લા અન તકૂ-ન તિજા-ર-તન અ઼ન
નાહક્ક ન ખાવ (૯૧) મગર યે કે કોઈ સૌદા તુમ્હારી બાહમી
તરાદિ઼મ-મિન્કુમ قف વ લા તક઼્તુલૂ અન્ફુસકુમ ▸ ઈન્નલ્લા-હ કા-ન બિકુમ
રઝામન્દીકા હો (૯૨) ઔર અપની જાનેં કત્લ ન કરો (૯૩) બેશક અલ્લાહ તુમ પર
રહ઼ીમા (૨૯) વ મંય્યફ-અ઼લ ઝ઼ાલિ-ક ઉ઼દવાનંવ-વ ઝુ઼લ્મન ફ સૌ-ફ નુસ઼્લીહિ
મહેરબાન હૈ ઔર જો ઝુલ્મ વ ઝિયાદતીસે ઐસા કરેગા તો અન્કરીબ હમ ઉસે
નારા ▸ વ કા-ન ઝ઼ાલિ-ક અ઼-લલ્લાહિ યસીરા (૩૦) ઈન તજ-તનિબૂ
આગમેં દાખિલ કરેંગે ઔર યે અલ્લાહકો આસાન હૈ અગર બચતે રહો કબીરા ગુનાહોંસે જિનકી
કબૉ-ઈ-ર મા તુન્હૌ-ન અ઼ન્હુ નુકફ્-ફિર અ઼ન્કુમ સય્યિઆતિકુમ વ નુદ-ખિ઼લ્કુમ
તુમ્હેં મુમાનેઅત હૈ (૯૪) તો તુમ્હારે ઔર ગુનાહ (૯૫) હમ બખ્શ દેંગે ઔર તુમ્હેં ઈઝઝતકી

મસ્અલા : મેહર માલ હી હોતા હય ન કે ખિદમત વ તાલીમ વગૈરહ જો ચીઝે માલ નહિ હય. મસ્અલા : ઈતના કલીલ જિસકો માલ ન કહા જાએ મેહર હોનેકી સલાહિયત નહી રખતા. હઝરત જાબિર ઔર હઝરત અલી મુર્તુઝા (રદિયલ્લાહુ અન્હુ)સે મરવી હય કે મેહરકી અદના મિકદાર દસ દિરહમ હય. ઈસ્સે કમ નહી હો સકતા. (૭૬) ઈસ્સે હરામકારી મુરાદ હય ઔર ઈસ તા'બીરમેં તંબીહ હય કે ઝાની મહઝ શેહવતરાની કરતા ઔર મસ્તી નિકાલતા હય ઔર ઈસકા ફે'લ ગરઝે સહીહ ઔર મકસદ હસનસે ખાલી હોતા હય ન અવલાદ હાસિલ કરના, ન નસ્લ વ નસબ મહેફૂઝ રખના, ન અપને નફસકો હરામસે બચાના. ઈનમેંસે કોઈ બાત ઉસકો મદેનઝર નહી હોતી. વોહ અપને નુત્ફા વ માલકો ઝાયે' કરકે દીન વ દુનિયા કે ખસારેહમેં

مُدْخَلًا كَرِيمًا ۝ وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ
بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا
اكْتَسَبُوا ۖ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا اكْتَسَبْنَ ۚ وَسْئَلُوا
اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ۝
وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ ۚ
وَالَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَانُكُمْ فَآتُوهُمْ نَصِيبَهُمْ ۚ
ع إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ۝ الرِّجَالُ
قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَىٰ
بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ ۚ فَالصَّالِحَاتُ
قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ ۚ وَاللَّاتِي
تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي
الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ ۖ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا
عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيرًا ۝

મુદ-ખ઼-લન કરીમા (૩૧) વ લા
જગહ દાખિલ કરેંગે ઔર ઉસકી
ત-તમન્નૌ મા ફદ્-દ્લલ્લાહુ બિહી
આરઝૂ ન કરો જિસ સે અલ્લાહ ને તુમ મેં
બઅ્-દકુમ અ઼લા બઅ્-દ્ ઌ લિર-રિજાલિ
એક કો દૂસરે પર બડાઇ દી (૯૬) મર્દોકે લિયે
નસ઼ીબુમ-મિમ્મક્તસબૂ ઌ વ લિન્નિસા-ઈ
ઉનકી કમાઇસે હિસ્સા હૈ ઔર ઔરતોં કે લિયે
નસ઼ીબુમ- મિમ્મક્તસબ-ન ઌ વસ- અલુલ્લા-હ
ઉનકી કમાઇસે હિસ્સા (૯૭) ઔર અલ્લાહસે
મિન ફદ્-લિહી ઌ ઈન્નલ્લા-હ કા-ન બિ
ઉસકા ફઝલ માંગો બેશક અલ્લાહ
કુલ્લિ શૈઈન અ઼લીમા (૩૨) વ લિ કુલ્લિન
સબ કુછ જાનતા હૈ ઔર હમને સબકે

જ-અ઼લ્ના મવાલિ-ય મિમ્મા ત-ર-કલ-વાલિદાનિ વલ અક્-રબૂન ઌ વલ્લઝ઼ી-ન
લિયે માલ કે મુસ્તહિક બના દિયે હૈં જો કુછ છોડ જાએં માં-બાપ ઔર કરાબતવાલે
અ઼-ક઼-દત ઐમાનુકુમ ફ આતૂહુમ નસ઼ીબહુમ ઌ ઈન્નલ્લા-હ કા-ન
ઔર વોહ જિન્સે તુમ્હારા હલફ બન્ધ ચુકા (૯૮) ઉન્હેં ઉનકા હિસ્સા દો બેશક હર
અ઼લા કુલ્લિ શૈઈન શહીદા ○ (૩૩) અર્રિજાલુ ક઼વ્વામૂ-ન અ઼લન્નિસા-ઈ ○
ચીઝ અલ્લાહકે સામને હૈ મર્દ અફસર હૈં ઔરતોં પર (૯૯) ઈસલિયે
બિમા ફદ્-દ્લલ્લાહુ બઅ્-દહુમ અ઼લા બઅ્-દિવ-વ બિમા અન્ફકૂ મિન
કે અલ્લાહને ઉનમેં એક કો દૂસરે પર ફઝીલત દી (૧૦૦) ઔર ઈસલિયે કે મર્દોને ઉન પર
અમ્વાલિહિમ ઌ ફસ્સાલિહાતુ ક઼ાનિતાતુન હાફિઝ઼ાતુલ - લિલ્ગૈબિ બિમા
અપને માલ ખર્ચ કિયે (૧૦૧) તો નેક-બખ્ત ઔરતેં અદબવાલિયાં હૈં ખાવિંદ કે પીછે હિફાઝત
હ઼ફિઝ઼લ્લાહ ઌ વલ્લાતી તખ઼ાફૂ-ન નુશૂઝહુન્નફઈઝ઼ૂહુન્ન વહ-જુરૂહુન્ન ફિલ્મદ઼ાજિઈ
રખતી હૈં (૧૦૨) જિસ તરહ અલ્લાહ ને હિફાઝત કા હુકમ દિયા ઔર જિન ઔરતોં કી નાફરમાની કા
વદ્-રિબૂહુન્ન ج ફ ઈન અ-તઅ્-નકુમ ફલા તબ્ગૂ અ઼લૈહિન્ન સબીલા
તુમ્હેં અંદેશા હો (૧૦૩) તો ઉન્હેં સમઝાઓ ઔર ઉનસે અલગ સોવ ઔર ઉન્હેં મારો (૧૦૪) ફિર અગર વોહ તુમ્હારે હુકમમેં
ઈન્નલ્લા-હ કા-ન અ઼લિય્યન કબીરા (૩૪)
આ જાએં તો ઉન પર ઝિયાદતી કી કોઈ રાહ ન ચાહો બેશક અલ્લાહ બુલંદ બડા હૈ (૧૦૫)

ગિરફતાર હોતા હય. (૭૭) યા'ની મુસલમાનોંકી ઈમાનદાર કનીઝેં ક્યોં કે નિકાહ અપની કનીઝસે નહી હોતા વોહ બગૈર નિકાહ હી મોલાકે લિયે હલાલ હય મા'ની યે હય કે જો શખ્સ હુર્રએ મોમિનાસે નિકાહ મુકદોરત વ વુસઅત ન રખતા હો વોહ ઈમાનદાર કનીઝસે નિકાહ કરે યે બાત આરકી નહી હય. મસ્અલા : જો શખ્સ હુર્રહસે નિકાહકી વુસઅત રખતા હો ઉસકો ભી મુસલમાન બાંદીસે નિકાહ કરના જાઈઝ હય. યે મસ્અલા ઈસ આયતમેં તો નહી હય મગર ઉપરકી આયતસે સાબિત હય. મસ્અલા : ઐસેહી કિતાબિયા બાંદીસે ભી નિકાહ જાઈઝ હય ઔર મોમિનાકે સાથ અફઝલ વ મુસ્તહબ હય જૈસા કે ઈસ આયતસે સાબિત હુવા (૭૯) યે કોઈ આરકી બાત નહી ફઝીલત ઈમાનસે હય ઈસીકો કાફી સમઝો. (૮૦)

وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا مِّنْ
أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا ۚ إِن يُرِيدَا إِصْلَاحًا
يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ﴿٣٥﴾
وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۖ وَبِالْوَالِدَيْنِ
إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ
وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ
بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۗ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾
الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ
وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ ۗ وَأَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ يُنفِقُونَ
أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا
بِالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ وَمَن يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا

વ ઈન ખિફતુમ શિકા-ક બૈનિહિમા
ઔર અગર તુમકો મિયાં-બીબીકે ઝગળેકા
ફબ્અસૂ હ-ક- મમ-મિન અહ-લિહી વ
ખૌફ હો (૧૦૬) તો એક પંચ મર્દવાલોંકી તરફસે
હ-ક-મમ-મિન અ-હ-લિહા ج ઈંય્યુરીદા
ભેજો ઔર એક પંચ ઔરતવાલોં કી તરફ સે (૧૦૭) યે દોનોં
ઈસ્લાહંય્યુવફ- ફિકિલ્લાહુ બૈનહુમા
અગર સુલહ કરાના ચાહેંગે તો અલ્લાહ ઉનમેં મેલ કર દેગા
ઈન- નલ્લા-હ કા-ન અલીમન ખબીરા (૩૫)
બેશક અલ્લાહ જાનનેવાલા ખબરદાર હૈ (૧૦૮)
વઅ-બુદુલ્લા-હ વ લા તુશિરકૂ બિહી
ઔર અલ્લાહ કી બન્દગી કરો ઔર ઉસકા શરીક કિસીકો ન
શૈઅંવ-વ બિલ વાલિદૈનિ ઈહ-સાનંવ-વ
ઠેહરાઓ (૧૦૯) ઔર માં-બાપ સે ભલાઈ કરો (૧૧૦) ઔર

મં ૧ **બિ ઝિલ્કુર્બા વલ્યતામા વલ્મસાકીનિ વલ્જારિ ઝિલકુર્બા**
રિશ્તાદારોં (૧૧૧) ઔર યતીમોં ઔર મોહતાજોં (૧૧૨) ઔર પાસકે હમસાયે
વલ્જારિલ-જુનુબિ વસ્સાહિબિ બિલ જમ્બિ વબ્નિસ્સબીલિ ४ વ મા મ-લ-કત
ઔર દૂરકે હમસાયે (૧૧૩) ઔર કરવટ કે સાથી (૧૧૪) ઔર રાહગીર (૧૧૫) ઔર અપની બાંદી
ઐમાનુકુમ ط ઈન્નલ્લા-હ લા યુહિબ્બુ મન કા-ન મુખ્તાલન ફખૂરા ४ (૩૬)
ગુલામસે (૧૧૬) બેશક અલ્લાહકો ખુશ નહીં આતા કોઈ ઈતરાનેવાલા બળાઈ મારનેવાલા (૧૧૭)
અલ્લઝી-ન યબ્ખલૂ-ન વ યઅ-મુરૂનન્ના-સ બિલ્બુખ-લિ વ
જો આપ બુખ્લ કરેં ઔર ઔરોં સે બુખ્લકે લિયે કહેં (૧૧૮) ઔર
યકતુમૂ-ન મા આતાહુમુલ્લાહુ મિન ફદ-લિહ ط વ અઅ-તદના
અલ્લાહને જો ઉન્હેં અપને ફઝલસે દિયા હૈ ઉસે છુપાએં (૧૧૯) ઔર કાફિરોં કે લિયે હમને
લિલ્કાફિરી-ન અઝાબમ્મુહીના ج (૩૭) વલ્લઝી-ન યુન્ફિકૂ-ન અમ્વાલહુમ
ઝિલ્લત કા અઝાબ તૈયાર કર રખા હૈ ઔર વોહ જો અપને માલ લોગોં કે
રિઆ-અન્નાસિ વ લા યુઅ-મિનૂ-ન બિલ્લાહિ વ લા
દિખાવે કો ખર્ચ કરતે હૈં (૧૨૦) ઔર ઈમાન નહીં લાતે અલ્લાહ ઔર ન
બિલ-યૌમિલ આખિર ط વ મંય્યકુનિશ-શૈતાનુ લહૂ કરીનન
કયામત પર ઔર જિસકા મુસાહિબ શૈતાન હુવા (૧૨૧) તો કિત્ના

મસ્અલા : ઈસ્સે માલૂમ હુવા કે બાંદીકો અપને મૌલાકી ઈજાઝત બગયર નિકાહકા હક નહીં ઈસી તરહ ગુલામકો. (૮૧) અગરચે માલિક ઉનકે મેહરકે મૌલા હંય લેકિન બાંદિયોકો દેના મોલા હીકો દેના હય ક્યોં કે ખુદ વોહ ઔર જો કુછ ઉનકે કબ્ઝેમેં હો સબ મૌલાકી મિલ્ક હય યા યે મા'ની હંય કે માલિકોંકી ઈજાઝતસે મેહર ઉન્હે દો. (૮૨) યા'ની એલાનિયા વ ખુફિયા કિસી તરહ બદકારી નહીં કરતી. (૮૩) ઔર શૌહર દાર હો જાએ (૮૪) જો શૌહરદાર ન હોં યા'ની પચાસ તાઝિયાને ક્યોંકે હુર્રકે લિયે ૧૦૦ તાઝિયાને હંય ઔર બાંદીયો કો રજમ નહીં કિયા જાતા ક્યોં કે રજમ કાબિલે તન્સીફ નહીં હય (૮૫) બાંદીસે નિકાહ કરના (૮૬) બાંદીકે સાથ નિકાહ કરનેસે ક્યોંકે ઈસ્સેઔલાદ મમ્લૂક પયદા હોગી. (૮૭) અંબિયા વ

فَسَاءَ قَرِينًا ۝ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَ
الْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ ۚ وَكَانَ
اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ۝ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۖ
وَإِنْ تَكُ حَسَنَةً يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ
أَجْرًا عَظِيمًا ۝ فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ
وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰؤُلَاءِ شَهِيدًا ۝ يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ الْأَرْضُ
وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا
مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ
تَغْتَسِلُوا ۚ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ
أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ
تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا

ફ સૉ-અ ક઼રીના (૩૮) વ માઝા
બુરા મુસાહિબ હૈ ઔર ઉનકા
અ઼લૈહિમ લૌ આમનૂ બિલ્લાહિ
કયા નુકસાન થા અગર ઈમાન લાતે અલ્લાહ
વલ-યૌમિલ- આખ઼િરિ વ અન્ફક઼ૂ
ઔર કયામત પર ઔર અલ્લાહ કે
મિમ્મા ર-ઝ-ક઼હુમુલ્લાહ ૮ વ કાનલ્લાહુ
દિયેમેંસે ઉસકી રાહમેં ખર્ચ કરતે (૧૨૨) ઔર અલ્લાહ
બિહિમ અ઼લીમા (૩૯) ઈન્નલ્લા-હ લા
ઉનકો જાનતા હૈ અલ્લાહ એક ઝર્રા ભર ઝુલ્મ નહીં
યઝ઼-લિમુ મિસ્ક઼ા-લ ઝર્રહ ૮ વ ઈન્તકુ
ફરમાતા ઔર અગર કોઈ નેકી હો તો
હ઼-સ-નતંય્યુદ઼ા ઈ઼ફ-હા વ યુઅતિ
ઉસે દૂની કરતા ઔર અપને પાસસે

મિલ્લદુન્હુ અજ-રન અ઼ઝ઼ીમા (૪૦) ફ કૈ-ફ ઈઝ઼ા જિઅ-ના મિન કુલ્લિ
બળા સવાબ દેતા હૈ તો કૈસી હોગી જબ હમ હર ઉમ્મતસે એક ગવાહ
ઉમ્મતિમ-બિ શહીદિંવ-વ જિઅ-ના બિ-ક અ઼લા હા-ઉલૉ-ઈ શહીદા૮ (૪૧)
લાએઁ (૧૨૩) ઔર અય મહબૂબ તુમ્હેં ઉન સબ પર ગવાહ વ નિગેહબાન બનાકર લાએઁ (૧૨૪)
યૌમઈઝ઼િંય્યવદ-દુલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ વ અ઼-સ઼-વુર્રસૂ-લ લૌ તુસવ્વા બિહિમુલઅર્દ઼ ૮ વ
ઉસ દિન તમન્ના કરેંગે વોહ જિન્હોંને કુફ્ર કિયા ઔર રસૂલકી નાફરમાની કી કાશ ઉન્હેં મિટ્ટીમેં દબાકર ઝમીન બરાબર કર
લા યક્તુમૂનલ્લા-હ હ઼દીસ઼ા (૪૨) યૉ અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ લા તક઼-રબુસ઼-
દી જાએ ઔર કોઈ બાત અલ્લાહસે ન છુપા સકેંગે (૧૨૫) અય ઈમાનવાલો નશેકી હાલતમેં નમાઝકે પાસ ન
સ઼લા-ત વ અન્તુમ સુકારા હ઼ત્તા તઅ઼-લમૂ મા તકૂલૂ-ન વ લા જુનુબન ઈલ્લા
જાંવ (૧૨૬) જબતક ઈતના હોશ ન હો કે જો કહો ઉસે સમઝો ઔર ન નાપાકી કી
આ઼બિરી સબીલિન હ઼ત્તા તગ઼્તસિલૂ ૮ વ ઈન કુન્તુમ મર્દ઼ા ઔ અ઼લા
હાલતમેં બેનહાએ મગર મુસાફરીમેં (૧૨૭) ઔર અગર તુમ બીમાર હો (૧૨૮) યા
સ-ફરિન ઔ જૉ-અ અ-હ઼દુમ-મિન્કુમ મિનલ્ગ઼ૉ-ઈતિ઼ ઔ લામસ્તુમુન્નિસૉ-અ
સફર મેં યા તુમમેં સે કોઈ કઝાએ હાજત સે આયા હો (૧૨૯) યા તુમને ઔરતોં કો છુઆ (૧૩૦)
ફ લમ તજિદૂ મૉ-અન ફ-ત-યમ્મમૂ સઈ઼દન તિ઼ય્યિબન ફમ્સહૂ
ઔર પાની ન પાયા (૧૩૧) તો પાક મિટ્ટીસે તયમ્મુમ કરો (૧૩૨) તો

સાલિહીનકી (૮૮) ઔર હરામમેં મુબ્તીલા હોકર ઉન્હીકી તરહ હો જાઓ. (૮૯) ઔર અપને ફઝલસે એહકામ સહલ કરે (૯૦) ઉસકો ઔરતોંસે ઔર શેહવાતસે સબ્ર દુશ્વાર હય હદીસમેં હય સૈય્યદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને ફરમાયા ઔરતોંમેં ભલાઈ નહી ઔર ઉનકી તરફસે સબ્ર ભી નહી હો સકતા નેકિયોં પર વોહ ગાલિબ આતી હંય બદ ઉન પર ગાલિબ આ જાતે હંય (૯૧) ચોરી, ખયાનત ગસબ જુ આ, સૂદ જિતને હરામ તરીકે હંય સબ નાહક હંય સબકી મુમાનિઅત હય. (૯૨) વોહ તુમ્હારે લિયે હલાલ હય (૯૩) ઐસે અફઆલ ઈખ્તિયાર કરકે જો દુનિયા યા આખિરતમેં હલાકતકા બાઈસ હોં ઈસમેં મુસલમાનોંકો કત્લ કરના ભી આ ગયા ઔર મો'મિનકા કત્લ ખુદ અપનાહી કત્લ હય કયોં કે તમામ મોમિન નફસે

بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا
أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ
يَشْتَرُونَ الضَّلَالَةَ وَيُرِيدُونَ أَن تَضِلُّوا السَّبِيلَ
وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَىٰ
بِاللَّهِ نَصِيرًا مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ
الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ وَرَاعِنَا لَيًّا بِأَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا
فِي الدِّينِ ۚ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
وَاسْمَعْ وَانظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَقْوَمَ وَ
لَٰكِن لَّعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ آمِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا
مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُم مِّن قَبْلِ أَن نَّطْمِسَ
وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَىٰ أَدْبَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا

બિ વુજૂહિકુમ વ એદીકુમ ۶ ઈન્નલ્લા-હ
અપને મુંહ ઔર હાથોંકા મસહ કરો (૧૩૩) બેશક અલ્લાહ
કા-ન અફુવ્વન ગ઼ફૂરા (૪૩) અ-લમ ત-ર
માફ ફરમાનેવાલા બખ્શનેવાલા હૈ ક્યા તુમને ઉન્હેં
ઈલલ્લઝ઼ી-ન ઊતૂ નસ઼ીબમ- મિનલ-કિતાબિ
ન દેખા જિ-કો કિતાબ સે એક હિસ્સા મિલા (૧૩૪)
યશતરૂનદ- દ઼લા-લ-ત વ યુરીદૂ-ન અન
ગુમરાહી મોલ લેતે હૈં (૧૩૫) ઔર ચાહતે હૈં (૧૩૬) કે તુમ ભી
તદ઼િલ્લુસ્સબીલ ۶ (૪૪) વલ્લાહુ અઅ્-લમુ બિ
રાહસે બેહક જાવ ઔર અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈ
અઅ્-દા-ઈકુમ ۶ વ કફા બિલ્લાહિ વલિય્યં ۙ
તુમ્હારે દુશ્મનોંકો (૧૩૭) ઔર અલ્લાહ કાફી હૈ વાલી (૧૩૮)
વ-વ કફા બિલ્લાહિ નસ઼ીરા (૪૫)
ઔર અલ્લાહ કાફી હૈ મદદગાર

મં ૧ **મિનલ્લઝ઼ી-ન હાદૂ યુહ઼ર્રિફૂનલ-કલિ-મ અ઼મ્મવાદ઼િઈહી વ યકૂલૂ-ન**
કુછ યહૂદી કલામોં કો ઉનકી જગહ સે ફેરતે હૈં (૧૩૯) ઔર (૧૪૦) કેહતે હૈં હમને
સમિઅ્-ના વ અ઼સૈના વસ્મઅ્ ગ઼ૈ-ર મુસ્મઈવં-વ રાઈના લય્યમબિ-
સુના ઔર ન માના ઔર (૧૪૧) સુનિયે આપ સુનાએ ન જાએં (૧૪૨) ઔર રાએના કેહતે હૈં (૧૪૩)
અલસિનતિ-હિમ વ તઅ્-નન ફ઼િદ-દીન ۶ વ લૌ અન્નહુમ કાલૂ સમિઅ્-ના
ઝુબાને ફેરકર (૧૪૪) ઔર દીનમેં તા'ને કે લિયે (૧૪૫) ઔર અગર વોહ (૧૪૬) કેહતે કે હમને સુના
વ અતઅ્-ના વસ્મઅ્ વન્ઝુ઼ર્ના લ કા-ન ખ઼ૈરલ્લહુમ વ અક઼્-વમ ۶ વ લાકિલ્લ-
ઔર માના ઔર હુઝૂર હમારી બાત સુંને ઔર હુઝૂર હમ પર નઝર ફરમાએં તો ઉનકે લિયે ભલાઈ ઔર રાસ્તીમેં
અ઼-ન-હુમુલ્લાહુ બિ કુફરિહિમ ફ લા યુઅ-મિનૂ-ન ઈલ્લા ક઼લીલા (૪૬)
ઝિયાદા હોતા લેકિન ઉન પર તો અલ્લાહને લા'નત કી ઉનકે કુફ્રકે સબબ તો યકીન નહીં રખતે મગર
યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન ઊતુલકિતા-બ આમિનૂ બિમા નઝ઼-ઝ઼લ્ના
થોડા (૧૪૭) અય કિતાબવાલો ઈમાન લાઓ ઉસ પર જો હમને ઉતારા તુમ્હારે
મુસ઼દ-દિક઼લ્લિમા મ-અ઼કુમ મિન ક઼બ્લિ અન્નત઼્મિ-સ વુજૂહન ફ
સાથવાલી કિતાબ (૧૪૮) કી તસ્દીક ફરમાતા કબ્લ ઈસકે કે હમ બિગાળ દે કુછ મુંહોંકો (૧૪૯) તો
નરુદ-દહા અ઼લા અદ-બારિહા ઔ નલ-અ-નહુમ કમા
ઉન્હેં ફેર દે ઉનકી પીઠકી તરફ યા ઉન્હેં લા'નત કરેં જૈસી

વાહિદકી તરહ હંય. મસ્અલા : ઈસ આયતસે ખુદકુશીકી હુર્મત ભી સાબિત હુઈ ઔર નફસકા ઈત્તિબા કરકે હરામમેં મુબ્તિલા હોના ભી અપને આપકો હલાક કરના હય. (૯૪) ઔર જિન પર વઈદ આઈ યા'ની વા'દએ અઝાબ દિયા મિસ્લ કત્લ ઝિના ચોરી વગૈરહકે. (૯૫) સગાઈર મસ્અલા : મસ્અલા કુફ્ર વ શિર્ક તો ન બખશા જાએગા અગર આદમી ઈસી પર મરા (અલ્લાહકી પનાહ) બાકી તમામ ગુનાહ સગીરહ હોં યા કબીરહ અલ્લાહકી મશીયતમેં હંય ચાહે ઉનપર અઝાબ કરે ચાહે મુઆફ ફરમાએ. (૯૬) ખ્વાહ દુનિયાકી જેહતસે યા દીનકી કે આપસમેં હસદ વ બુગ્ઝ ન પયદા હો હસદ નિહાયત બૂરી સિફત હય હસદવાલા દૂસરેકો અચ્છે હાલમેં દેખતા હય તો અપને લિયે ઈસકી ખ્વાહિશ કરતા હય ઔર સાથમેં યે ભી ચાહતા

لَعَنَّآ اَصْحٰبَ السَّبْتِ ؕ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُوْلًا ۝
اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ
ذٰلِكَ لِمَنْ يَّشَآءُ ۚ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدِ افْتَرٰٓى
اِثْمًا عَظِيْمًا ۝ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ يُزَكُّوْنَ اَنْفُسَهُمْ ؕ
بَلِ اللّٰهُ يُزَكِّيْ مَنْ يَّشَآءُ وَلَا يُظْلَمُوْنَ فَتِيْلًا ۝
اُنْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ؕ وَكَفٰى
بِهٖٓ اِثْمًا مُّبِيْنًا ۝ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اُوْتُوْا
نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتٰبِ يُؤْمِنُوْنَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوْتِ
وَيَقُوْلُوْنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا هٰٓؤُلَآءِ اَهْدٰى مِنَ
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا سَبِيْلًا ۝ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَعَنَهُمُ
اللّٰهُ ؕ وَمَنْ يَّلْعَنِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ نَصِيْرًا ۝
اَمْ لَهُمْ نَصِيْبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَاِذًا لَّا يُؤْتُوْنَ
النَّاسَ نَقِيْرًا ۝ اَمْ يَحْسُدُوْنَ النَّاسَ عَلٰى

લ-અ્ન્ના અસ્હાબસ્સબ્ત ♭ વ કા-ન
લા'નત કી હફતાવાલોં પર (૧૫૦) ઔર ખુદાકા
અમ્રુલ્લાહિ મફ-ઊલા (૪૭) ઈન્નલ્લા-હ
હુકમ હો કર રહે બેશક અલ્લાહ ઉસે
લા યગ઼્ફિરુ અંય્યુશ્ર-ક બિહી વ
નહી બખ્શતા કે ઉસકે સાથ કુફ્ર કિયા જાએ ઔર કુફ્રસે નીચે
યગ઼્ફિરુ મા દૂ-ન ઝ઼ાલિ-ક લિ મંય્યશાઅ ૯ વ
જો કુછ હૈ જિસે ચાહે માફ કરમા દેતા હૈ (૧૫૧) ઔર
મંય્યુશ્રિક બિલ્લાહિ ફ ક઼દિફ-તરા
જિસને ખુદાકા શરીક ઠેહરાયા ઉસને બડા
ઈસ્મન અ઼ઝ઼ીમા (૪૮) અ-લમ ત-ર
ગુનાહકા તૂફાન બાંધા કયા તુમને ઉન્હેં ન દેખા જો
ઈલલ્લઝ઼ી-ન યુઝક્કૂ-ન અન્ફુસહુમ ♭ બલિલ્લાહુ
ખુદ અપની સુથરાઈ બયાન કરતે હૈં (૧૫૨) બલ્કે અલ્લાહ

યુઝક્કી મંય્યશાઉ વ લાયુઝ઼-લમૂ-ન ફતીલા (૪૯) ઉન્ઝુર કૈ-ફ મ ૧
જિસે ચાહે સુથરા કરે ઔર ઉન પર ઝુલ્મ ન હોગા દાના-ખુરમાકે ડોરે બરાબર (૧૫૩) દેખો કૈસા
યફ-તરૂ-ન અ઼-લલ્લાહિલ-કઝ઼િબ ♭ વ કફા બિહી ઈસ્મમ- મુબીના ૭ (૫૦)
અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધ રહે હૈં (૧૫૪) ઔર યે કાફી હૈ સરીહ ગુનાહ ૬
અ-લમ ત-ર ઈલલ્લઝ઼ી-ન ઊ-તૂ નસ઼ીબમ્મિનલ કિતાબિ યુઅ-મિનૂ-ન ૦
કયા તુમને વોહ ન દેખે જિન્હેં કિતાબકા એક હિસ્સા મિલા ઈમાન લાતે હૈં
બિલજિબ્તિ વત્તાગ઼ૂતિ વ યકૂલૂ-ન લિલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ હા-ઉલા-ઈ
બુત ઔર શૈતાન પર ઔર કાફિરોં કો કેહતે હૈં કે યે
અહ-દા મિનલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ સબીલા (૫૧) ઉલા-ઈકલ્લઝ઼ી-ન
મુસલમાનોં સે ઝિયાદા રાહ પર હૈં યે હૈં જિન પર અલ્લાહને
લ-અ઼-નહુમુલ્લાહુ ♭ વ મંય્યલ- અ઼નિલ્લાહુ ફ લન તજિ-દ લહૂ
લા'નત કી ઔર જિસે ખુદા લા'નત કરે તો હરગિઝ ઉસકા કોઈ
નસ઼ીરા ♭ (૫૨) અમ લહુમ નસ઼ીબુમ-મિનલમુલ્કિ ફ ઈઝ઼લ્લા
યાર ન પાએગા (૧૫૫) કયા મુલ્ક મેં ઉનકા કુછ હિસ્સા હૈ (૧૫૬) એેસા હો તો
યુઅ-તૂનન- ના-સ નક઼ીરા ♭ (૫૩) અમ યહ઼-સુદૂનન્ના-સ અ઼લા
લોગોં કો તલ-ભર ન દે યા લોગોં સે હસદ કરતે હૈં (૧૫૭) ઉસ પર

હય કે ઈસકા ભાઈ ઈસ ને'મતસે મેહરૂમ હો જાએ. યે મમ્નૂઅ હય બન્દેકો ચાહિયે કે અલ્લાહકી તકદીર પર રાઝી રહે ઈસને
જિસ બન્દેકો જો ફઝીલત દી હય ખ્વાહ દૌલત દુગના કી યા દીની મનાસિબ વ મદારિજકી યે ઉસકી હિકમત હય.
શાને નુઝૂલ : જબ આયતે મીરાસમેં "લિઝ-ઝ-કરિ મિસ્લુ હઝ્ઝિલ ઉન્સયૈન" નાઝિલ હુવા ઔર મૈયતકે તરકેમેં મર્દકા હિસ્સા
ઔરતસે દુગના મુકર્રર કિયા ગયા તો મર્દોને કહા કે હમેં ઉમ્મીદ હય કે આખિરતમેં નેકિયોંકા સવાબ ભી હમેં ઔરતોંસે દૂના
મિલેગા ઔર ઔરતોંને કહા કે હમેં ઉમ્મીદ હય કે ગુનાહકા અઝાબ હમેં મર્દોસે આધા હોગા ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ.
ઔર ઈસમેં બતાયા ગયા કે અલ્લાહ તઆલાને જિસકો જો ફઝલ દિયા વોહ રેન હિકમત હય બન્દેકો ચાહિયે કે વોહ ઉસકી

النساء

مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ ۖ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ
إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُم مُّلْكًا عَظِيمًا ۝
فَمِنْهُم مَّنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُم مَّن صَدَّ عَنْهُ ۚ
وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا
سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُم
بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ ۗ إِنَّ
اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ لَّهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ
مُّطَهَّرَةٌ ۖ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا ۝ إِنَّ اللَّهَ
يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا
حَكَمْتُم بَيْنَ النَّاسِ أَن تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ ۚ إِنَّ
اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا

મા આતાહુમુલ્લાહુ મિન ફદ્-લિહ ફ-કદ
જો અલ્લાહને ઉન્હેં અપને ફઝલસે દિયા (૧૫૮)
આતૈના આ-લ ઈબરાહીમલ-કિતા-બ
તો હમને તો ઈબ્રાહીમકી ઔલાદ કો કિતાબ
વલ હિક-મ-ત વ આતૈનાહુમ મુલ્કન
ઔર હિકમત અતા ફરમાઈ ઔર ઉન્હેં બડા
અઝીમા (૫૪) ફ મિન્હુમ મન આમ-ન
મુલ્ક દિયા (૧૫૯) તો ઉનમેં કોઈ ઉસ પર ઈમાન
બિહી વ મિન્હુમ મન સદ-દ અન્હ ▸ વ કફા
લાયા (૧૬૦) ઔર કિસીને ઉસસે મુંહ ફેરા (૧૬૧) ઔર દોઝખ
બિ જહન્ન-મ સઈરા (૫૫) ઈન્નલ્લઝી-ન
કાફી હૈ ભડકતી આગ (૧૬૨) જિન્હોંને હમારી
ક-ફરૂ બિ આયાતિના સૌ-ફ નુસ્લીહિમ
આયતોંકા ઈન્કાર કિયા અન્કરીબ હમ ઉનકો આગ મેં

મ ૧ નારા ▸ કુલ્લમા નદ્દિજત જુલૂદુહુમ બદ-દલ્ના હુમ જુલૂદન ગૈરહા
દાખિલ કરેંગે જબ કભી ઉનકી ખાલેં પક જાએંગી હમ ઉનકે સિવા ઔર ખાલેં ઉન્હેં બદલ
પા ૫ લિ યઝૂકુલ-અઝાબ ▸ ઈન્નલ્લા-હ કા-ન અઝીઝન હકીમા ★ (૫૬)
દેંગે કે અઝાબકા મઝા લેં બેશક અલ્લાહ ગાલિબ હિકમતવાલા હૈ
વલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ-સાલિહાતિ સનુદ-ખિલુહુમ
ઔર જો લોગ ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે અન્કરીબ હમ ઉન્હેં
જન્નાતિન તજ-રી મિન તહ-તિહલ અન્હારુ ખાલિદી-ન ફીહા
બાગોંમેં લે જાએંગે જિનકે નીચે નેહરેં રવાં ઉન્મેં હમેશા રહેંગે ઉનકે લિયે વહાં
અ-બદા ▸ લહુમ ફીહા અઝ-વાજુમ મુતહ-હ-રતું વ'વ નુદ-ખિલુહુમ
સુથરી બીબિયાં હૈં (૧૬૩) ઔર હમ ઉન્હેં વહાં દાખિલ કરેંગે જહાં
ઝિલ્લન ઝલીલા (૫૭) ઈન્નલ્લા-હ યઅ-મુરુકુમ અન તુઅદ-દુલ અમાનાતિ
સાયા હી સાયા હોગા (૧૬૪) બેશક અલ્લાહ તુમ્હેં હુકમ દેતા હૈ કે અમાનતેં જિનકી હૈં
ઈલા અહ-લિહા ▸ વ ઈઝા હ-કમ્તુમ બૈનન્નાસિ અન તહ-કુમૂ બિલ્અદલ
ઉન્હેં સુપુર્દ કરો (૧૬૫) ઔર યે કે જબ તુમ લોગોંમેં ફૈસ્લા કરો તો ઈન્સાફકે સાથ ફૈસ્લા
ઈન્નલ્લા-હ નિઈમ્મા યઈઝુકુમ બિહ ▸ ઈન્નલ્લા-હ કા-ન સમીઅમ
કરો (૧૬૬) બેશક અલ્લાહ તુમ્હેં ક્યા હી ખૂબ નસીહત ફરમાતા હૈ બેશક અલ્લાહ સુન્તા

કઝા પર રાઝી રહે (૯૭) હર એકકો ઉસકે આમાલકી જઝા શાને નુઝુલ : ઉમ્મુલ મો'મિનીન હઝરત ઉમ્મે સલ્મા (રદિયલ્લાહુ અનહા)ને ફરમાયા કે હમ ભી અગર મર્દ હોતે તો જિહાદ કરતે ઔર મર્દોકી તરહ જાન ફિદા કરનેકા સવાબે અઝીમ પાતે ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ઈન્હેં તસકીન દી ગઈ કે મર્દ જિહાદસે સવાબ હાસિલ કર સકતે હૈંય તો ઔરતે શૌહરોંકી ઈતાઅત ઔર પાક દામનીસે સવાબ હાસિલ કર સકતી હૈંય. (૯૮) ઈસસે અકદ મવાલાત મુરાદ હૈય ઈસકી સૂરત યે હૈય કે કોઈ મજહૂલુન-નસબ શખ્સ દૂસરે સે યે કહે કે તૂ મેરા મૌલા હૈય મૈં મર જાઉં તો તૂ મેરા વારિસ હોગા ઔર મૈં કોઈ જિયાનત કરું તો તુઝે દય્યત દેની હોગી. દૂસરા કહે મૈંને કબૂલ કિયા ઈસ સૂરતમેં યે અકદ સહી હોતા હૈય ઔર કબૂલ

بَصِيْرًا ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَ
اَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَ اُولِي الْاَمْرِ مِنْكُمْ ۚ فَاِنْ
تَنَازَعْتُمْ فِيْ شَيْءٍ فَرُدُّوْهُ اِلَى اللّٰهِ وَ الرَّسُوْلِ
اِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَ الْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ ذٰلِكَ
ع خَيْرٌ وَّ اَحْسَنُ تَاْوِيْلًا ۝ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ
يَزْعُمُوْنَ اَنَّهُمْ اٰمَنُوْا بِمَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَاۤ اُنْزِلَ
مِنْ قَبْلِكَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّتَحَاكَمُوْۤا اِلَى الطَّاغُوْتِ
وَقَدْ اُمِرُوْۤا اَنْ يَّكْفُرُوْا بِهٖ ؕ وَيُرِيْدُ الشَّيْطٰنُ
اَنْ يُّضِلَّهُمْ ضَلٰلًا ۢ بَعِيْدًا ۝ وَ اِذَا قِيْلَ لَهُمْ
تَعَالَوْا اِلٰى مَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَ اِلَى الرَّسُوْلِ رَاَيْتَ
الْمُنٰفِقِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْكَ صُدُوْدًا ۝ فَكَيْفَ اِذَاۤ
اَصَابَتْهُمْ مُّصِيْبَةٌ ۢ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ثُمَّ
جَآءُوْكَ يَحْلِفُوْنَ ۖ بِاللّٰهِ اِنْ اَرَدْنَاۤ اِلَّاۤ اِحْسَانًا

منزل

બસીરા (૫૮) યા અય્યુહલ્લઝી-ન
દેખતા હૈ અય ઈમાનવાલો હુકમ માનો અલ્લાહકા
આમનૂ અતીઉલ્લા-હ વ અતીઉર- રસૂ-લ વ
ઔર હુકમ માનો રસૂલકા (૧૬૭) ઔર
ઉલિલ-અમ્રિ મિન્કુમ ૮ ફ ઈન તનાઝઅ્-તુમ
ઉનકા જો તુમમેં હકૂમતવાલે હૈં (૧૬૮) ફિર અગર તુમમેં
ફી શૈઈન ફ રુદ-દૂહુ ઈલલ્લાહિ વર્રસૂલિ
કિસી બાતકા ઝગડા ઉઠે તો ઉસે અલ્લાહ ઔર રસૂલકે
ઈન કુન્તુમ તુઅ-મિનૂ-ન બિલ્લાહિ
હુઝૂર રુજૂઅ કરો અગર અલ્લાહ ઔર કયામત પર
વલ-યૌમિલ-આખિર ๖ ઝાલિ-ક ખૈરુંવ-વ
ઈમાન રખતે હો (૧૬૯) યે બેહતર હૈ ઔર
અહ્-સનુ તઅવીલા ع (૫૯) અ-લમ ત-ર ع
ઉસકા અન્જામ સબસે અચ્છા કયા તુમને ઉન્હેં મં ૧
ઈલલ્લઝી-ન યઝ-ઉમૂ-ન અન્નહુમ આમનૂ બિમા ઉન્ઝિ-લ ઈલૈ-ક
ન દેખા જિનકા દાવા હૈ કે વોહ ઈમાન લાએ ઉસ પર જો તુમ્હારી તરફ ઉતરા
વ મા ઉન્ઝિ-લ મિન કબ્લિ-ક યુરીદૂ-ન અંય્ય-તહાકમૂ
ઔર ઉસ પર જો તુમસે પેહલે ઉતરા ફિર ચાહતે હૈં કે શૈતાનકો અપના
ઈલત્તાગૂતિ વ કદ ઉમિરૂ અંય્યક-ફુરૂ બિહ ๖ વ યુરીદુશ્શૈતાનુ
પંચ બનાએં ઔર ઉનકો તો હુકમ યે થા કે ઉસે અસ્લા ન માનેં ઔર ઈબ્લીસ યે
અંય્યુદિલ્લહુમ દલાલમ-બઈદા (૬૦) વ ઈઝા કી-લ લહુમ
ચાહતા હૈ કે ઉન્હેં દૂર બેહકાવે (૧૭૦) ઔર જબ ઉનસે કહા જાએ કે
તઆલૌ ઈલા મા અન્ઝલલ્લાહુ વ ઈલર્રસૂલિ રઐ-તલ-
અલ્લાહકી ઉતારી હુઈ કિતાબ ઔર રસૂલકી તરફ આઓ તો તુમ દેખોગે કે
મુનાફિકી-ન યસુદ-દૂ-ન અન્ક સુદૂદા ૮ (૬૧) ફ કૈ-ફ ઈઝા અસાબત્હુમ
મુનાફિક તુમસે મુંહ મોળકર ફિર જાતે હૈં કૈસી હોગી જબ ઉન પર કોઈ ઉફતાદ
મુસીબતુમ- બિમા કદ-દ-મત ઐદીહિમ સુમ્મ જા-ઊ-ક
પળે (૧૭૧) બદલા ઉસકા જો ઉનકે હાથોંને આગે ભેજા (૧૭૨) ફિર અય મહબૂબ
યહ-લિફૂ- ન ـق બિલ્લાહિ ઈન અ-રદના ઈલ્લા ઈહ-સાનંવ
તુમ્હારે હુઝૂર હાઝિર હોં અલ્લાહકી કસમ ખાતે કે હમારા મકસૂદ તો ભલાઈ ઔર

કરનેવાલા વારિસ બન જાતા હય ઓર દૈત ભી ઈસ પર આ જાતી હય ઓર દૂસરા ભી ઈસીકી તરહ મજહૂલુન-નસબ હો ઔર ઐસાહી કહે ઔર યે ભી કબૂલ કર લે તો ઈનમેંસે હર એક દૂસરેકા વારિસ ઔર ઉસકી દૈતકા ઝિમ્મેદાર હોગા યે અકદ સાબિત હય સહાબા (રદિયલ્લાહુ અન્હુ) ઈસકે કાઈલ હંય (૯૯) તો ઔરતોંકો ઉનકી ઈતાઅત લાઝિમ હય ઔર મર્દોકો હક હય કે વોહ ઔરતોં પર રિઆયાકી તરહ હુકમરાની કરેં ઔર ઉનકે મુસાલેહ ઔર તદાબીર ઔર તાદીબ વ હિફાઝતકી સરઅંજામદહી કરે. શાને નુઝૂલ : હઝરત સઅદ બિન રબીઅને અપની બીબી હબીબાકો કિસી ખતા પર એક તમાચા મારા ઉનકે વાલિદ ઈન્હે સૈય્યદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)કી ખિદમતમેં લે ગએ ઔર ઉનકે શૌહરકી શિકાયત કી

وَتَوْفِيقًا ۝ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ
فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُل لَّهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ قَوْلًا
بَلِيغًا ۝ وَمَا أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ
بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ
فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا
اللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ۝ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ
حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي
أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ۝ وَلَوْ
أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ اقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ أَوِ اخْرُجُوا
مِن دِيَارِكُم مَّا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِّنْهُمْ وَلَوْ
أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَشَدَّ
تَثْبِيتًا ۝ وَإِذًا لَّآتَيْنَاهُم مِّن لَّدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ۝
وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ۝ وَمَن يُطِعِ اللَّهَ

વ તૌફીક઼ા (૬૨) ઉલા-ઈ-કલ્લઝી-ન
મેલ હી થા (૧૭૩) ઉનકે દિલોંકી તો બાત
યઅ્-લમુલ્લાહુ મા ફી કુલૂબિહિમ ઙ ફ
અલ્લાહ જાનતા હૈ તો તુમ ઉનસે
અઅ્-રિદ્ અન્હુમ વ ઈઝ઼-હુમ વ
ચશ્મ-પોશી કરો ઔર ઉન્હેં સમઝા દો ઔર
કુલ્લહુમ ફી અન્ફુસિહિમ ક઼ૌલમ-બલીગ઼ા (૬૩)
ઉનકે મઆમ્લામેં ઉનસે રસાબાત કહો (૧૭૪)
વ મા અર્સલ્ના મિર્રસૂલિન ઈલ્લા
ઔર હમને કોઈ રસૂલ ન ભેજા મગર ઈસલિયે કે અલ્લાહકે
લિ યુતા-અ બિ ઈઝ઼-નિલ્લાહ ૯ વ લૌ
હુકમસે ઉસકી ઈતાઅત કી જાએ (૧૭૫) ઔર અગર જબ વોહ
અન્નહુમ ઈઝ઼-ઝ઼-લમૂ અન્ફુસહુમ જાઁ-ઊ-ક
અપની જાનોં પર ઝુલ્મ કરેં (૧૭૬) તો અય મહબૂબ તુમ્હારે હુઝૂર

મ ૧ ફસ્તગ઼્ફરુલ્લા-હ વસ્તગ઼્ફ-ર લહુમુર્રસૂલુ લ-વ-જદુલ્લા-હ તવ્વાબર્રહીમા
હાઝિર હોં ઔર ફિર અલ્લાહસે માફી ચાહેં ઔર રસૂલ ઉનકી શફાઅત ફરમાએ તો ઝરૂર અલ્લાહકો બહોત તૌબા
(૬૪) ફલા વ-રબ્બિ-ક લા યુઅ-મિનૂ-ન હત્તા યુહક્કિમૂ-ક ફીમા શ-જ-ર
કુબૂલ કરનેવાલા મહેરબાન પાએં (૧૭૭) તો અય મહબૂબ તુમ્હારે રબકી કસમ વોહ મુસલમાન ન
બૈનહુમ સુમ્મ લા યજિદૂ ફી અન્ફુસિહિમ હ-ર-જમ્મિમ્મા કઝ઼ૈ-ત વ
હોંગે જબતક અપને આપસકે ઝગડેમેં તુમ્હેં હાકિમ ન બનાએં ફિર જો તુમ હુકમ ફરમા દો અપને
યુસલ્લિમૂ તસ્લીમા (૬૫) વ લૌ અન્ના ક-તબ્ના અલૈહિમ અનિક઼્તુલૂ
દિલોંમેં ઉસસે રુકાવટ ન પાએ ઔર જીસે માન લેં (૧૭૮) ઔર અગર હમ ઉન પર ફર્ઝ કરતે કે અપને આપકો કત્લ
અન્ફુ-સકુમ અવિખ્રુજૂ મિન દિયારિકુમ મા ફ-અલૂહુ ઈલ્લા ક઼લીલુમ-મિન્હુમ॰
કર દો યા અપને ઘરબાર છોડકર નિકલ જાવ (૧૭૯) તો ઉનમેં થોડે હી ઐસા કરતે
વ લૌ અન્નહુમ ફ-અલૂ મા યૂ-અઝ઼ૂ-ન બિહી લકા-ન ખ઼ૈરલ્લહુમ વ અશદ-દ
ઔર અગર વોહ કરતે જિસ બાતકી ઉન્હેં નસીહત દી જાતી હૈ (૧૮૦) તો ઉસમેં ઉનકા ભલા થા ઔર
તસ્બીતંવ- ॥ (૬૬) વ ઈઝ઼લ-લ-આતૈનાહુમ મિલ્લદુન્ના અજ-રન અઝ઼ીમા ॥ (૬૭)
ઈમાન પર ખૂબ જમના ઔર ઐસા હોતા તો ઝરૂર હમ ઉન્હેં અપને પાસસે બડા
વ લ-હદૈનાહુમ સિરાતમ - મુસ્તક઼ીમા (૬૮) વ મંય્યુતિઈલ્લા-હ
સવાબ દેતે ઔર ઝરૂર ઉનકો સીધી રાહકી હિદાયત કરતે ઔર જો અલ્લાહ

ઈસ બાબમેં યે આયત નાઝિલ હુઈ. (૧૦૦) યા'ની મર્દોકો ઔરતોં પર અકલ વ દાનાઈ ઔર જિહાદ ઔર નુબુવ્વત વ ખિલાફત વ ઈમામત વ અઝાન વ ખુત્બા વ જમાઅત વ જુમ્આ વ તકબીર વ તશરીક ઔર હુદૂદે કિસાસકી શહાદતકે ઔર વિરસેમેં દૂને હિસ્સે ઔર તા'સીબ ઔર નિકાહ વ તલાકકે માલિક હોને ઔર નસબોંકે ઉનકી તરફ નિસબત કિયે જાને ઔર નમાઝ વ રોઝાકે કામિલ તૌર પર કાબિલ હોને કે સાથ કે ઉનકે લિયે કોઈ ઝમાના ઐસા નહીં હય કે નમાઝ વ રોઝાકે કાબિલ ન હોં ઔર દાઢીયોં ઔર ઈમામોંકેસાથ ફઝીલત દી. (૧૦૧) મસ્અલા : ઈસ આયતસે માલૂમ હુવા કે ઔરતોંકે નફકે મર્દો પર વાજિબ હય (૧૦૨) અપની ઈફ્ફત ઔર શૌહરોંકે ઘર માલ ઔર ઉનકે રાઝકી (૧૦૩) ઈન્હેં શૌહરકી નાફરમાની ઔર

وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ
وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ۝ ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ
وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَلِيمًا ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا
حِذْرَكُمْ فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ أَوِ انْفِرُوا جَمِيعًا ۝ وَإِنَّ
مِنْكُمْ لَمَنْ لَيُبَطِّئَنَّ فَإِنْ أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَالَ
قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ۝
وَلَئِنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَنْ لَمْ
تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ
فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ۝ فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ ۚ وَمَنْ
يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ
نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ۝ وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي

વર્રસૂ-લ ફ ઉલૉ-ઈ-ક મ- અલ્લઝી-ન
ઔર ઉસકે રસૂલકા હુકમ માને તો ઉસે
અન-અ-મલ્લાહુ અલૈહિમ મિનન્નબિય્યીન
ઉનકા સાથ મિલેગા જિન પર અલ્લાહને ફઝલ કિયા
વસ્સિદ-દીકી-ન વશ્શુહદૉ-ઈ વસ્સાલિહીન ૮ વ
યાની અમ્બિયા (૧૮૧) ઔર સિદીક (૧૮૨) ઔર શહીદ (૧૮૩) ઔર
હસુ-ન ઉલૉ-ઈ-ક રફીકા ૭ (૬૯) ઝાલિકલ-ફદ્-લુ
નેક લોગ (૧૮૪) યે કયા હી અચ્છે સાથી હૈં યે અલ્લાહકા
મિનલ્લાહ ૭ વ કફા બિલ્લાહિ અલીમા ع (૭૦) ع
ફઝલ હૈ ઔર અલ્લાહ કાફી હૈ જાન્નેવાલા
યૉ અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ ખુઝૂ હિઝ-રકુમ
અય ઈમાનવાલો હોશિયારીસે કામ લો (૧૮૫) ફિર દુશ્મનકી
ફન્ફિરૂ સુબાતિન અવિન્ફિરૂ જમીઆ (૭૧)
તરફ થોળે-થોળે હોકર નિકલો યા ઈકઠ્ઠે ચલો

વ ઈન્ન મિન્કુમ લ-મલ-લયુબત્તિઅન્ન ૮ ફ ઈન અસાબત્કુમ મુસીબતુન મં ૧
ઔર તુમમેં કોઈ વોહ હૈ કે ઝરૂર દેર લગાએગા (૧૮૬) ફિર અગર તુમ પર
કા-લ ક્દ અન-અ-મલ્લાહુ અલય્ય ઈઝ લમ અકુમ-મ-અહુમ શહીદા (૭૨)
કોઈ ઉફતાદ પળે તો કહે ખુદાકા મુઝ પર એહસાન થા કે મૈં ઉનકે સાથ હાઝિર ન થા
વ લઈન અસાબકુમ ફદ્-લુમ-મિનલ્લાહિ લ-યકૂલન્ન ક-અલ્લમ તકુમ્બૈનકુમ
ઔર અગર તુમ્હેં અલ્લાહકા ફઝલ મિલે (૧૮૭) તો ઝરૂર કહે (૧૮૮) ગોયા તુમમેં ઉસમેં
વ બૈનહૂ મ-વદ-દતુંય- યાલૈતની કુન્તુ મ-અહુમ ફ અફૂ-ઝ ફૌઝન
કોઈ દોસ્તી ન થી અય કાશ મૈં ઉનકે સાથ હોતા તો બળી મુરાદ
અઝીમા (૭૩) ફલ - યુકાતિલ ફી સબીલિલ્લા-હિલ્લઝી-ન યશ્રૂનલ -
પાતા તો ઉન્હેં અલ્લાહકી રાહમેં લળના ચાહિયે જો દુનિયાકી ઝિંદગી
હયાતદ - દુન્યા બિલ-આખિરહ ૭ વ મંય્યુકાતિલ ફી સબીલિલ્લાહિ
બેચકર આખેરત લેતે હૈં ઔર જો અલ્લાહકી રાહમેં લળે ફિર
ફ યુક્તલ ઔ યગ઼-લિબ ફ સૌ-ફ નુઅ-તીહિ અજ-રન
મારા જાએ યા ગાલિબ આએ તો અન્કરીબ હમ ઉસે બળા
અઝીમા (૭૪) વ મા લકુમ લા તુકાતિલૂ-ન ફી
સવાબ દેંગે ઔર તુમ્હેં કયા હુવા કે ન લળો અલ્લાહકી રાહમેં (૧૮૯) ઔર

ઉસકે ઈતાઅત ન કરને ઔર ઉસકે હુકૂક કા લિહાઝ ન રખને કે નતાઈજ સમઝાઓ જો દુનિયા વ આખિરતમેં પેશ આતે હંય ઔર અલ્લાહકે અઝાબકા ખૌફ દિલાઓ ઔર બતાઓ કે હમારા તુમ પર શરઅન હક હય ઔર હમારી ઈતાઅત તુમ પર ફર્ઝ હય. અગર ઈસ પર ભી ન માને (૧૦૪) ઝર્બ ગૈર શદીદ (૧૦૫) ઔર તુમ ગુનાહ કરતે હો ફિર ભી વોહ તુમ્હારી દુઆ કબૂલ ફરમાતા હય તો તુમ્હારી ઝેરેદસ્ત ઔરતેં અગર કસૂર કરનેકે બાદ મુઆફી ચાહેં તો તુમ્હેં બતરીક ઊલા મુઆફ કરના ચાહિયે ઔર અલ્લાહકી કુદરત વ બરતરીકા લિહાઝ રખકર ઝુલ્મસે મુજતનિબ રેહના ચાહિયે (૧૦૬) ઔર તુમ દેખો કે સમઝાના, અલાહિદા સોના, મારના કુછ ભી કાર આમદ ન હો ઔર દોનોંકી નાઈત્તિફાકી રફેઅ ન હુઈ (૧૦૭)

سَبِيْلِ اللّٰهِ وَالْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ
وَالْوِلْدَانِ الَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا مِنْ
هٰذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ اَهْلُهَا ۚ وَاجْعَلْ لَّنَا مِنْ
لَّدُنْكَ وَلِيًّا ۚ وَّاجْعَلْ لَّنَا مِنْ لَّدُنْكَ نَصِيْرًا ۞
اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا
يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ الطَّاغُوْتِ فَقَاتِلُوْٓا اَوْلِيَآءَ
الشَّيْطٰنِ ۚ اِنَّ كَيْدَ الشَّيْطٰنِ كَانَ ضَعِيْفًا ۞ اَلَمْ تَرَ
اِلَى الَّذِيْنَ قِيْلَ لَهُمْ كُفُّوْٓا اَيْدِيَكُمْ وَاَقِيْمُوا
الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ۚ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ
الْقِتَالُ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ
اللّٰهِ اَوْ اَشَدَّ خَشْيَةً ۚ وَقَالُوْا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ
عَلَيْنَا الْقِتَالَ ۚ لَوْلَآ اَخَّرْتَنَآ اِلٰٓى اَجَلٍ قَرِيْبٍ ۗ قُلْ
مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيْلٌ ۚ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقٰى ۟

સબીલિલ્લાહિ વલ મુસ્તદ્ અફી-ન
કમઝોર મર્દો ઔર ઔરતોં
મિનર્રિજાલિ વન્નિસા-ઇ વલ વિલ્દાનિલ-
ઔર બચ્ચોંકે વાસ્તે યે દુઆ કર
લઝી-ન યકૂલૂ-ન રબ્બના અખ્-રિજ-ના
રહે હૈં કે અય હમારે રબ હમેં
મિન હાઝિહિલ-કર્યતિઝ-ઝાલિમિ અહ-લુહા ૯
ઇસ બસ્તી સે નિકાલ જિસકે લોગ ઝાલિમ હૈં ઔર
વજઅલ્લના મિલ્લદુન-ક વલિય્યંવ- ૪
અપને પાસસે કોઇ હિમાયતી દે દે ઔર હમેં અપને
વજ-અલ્લના મિલ્લદુન-ક નસીરા ۞ (૭૫)
પાસસે કોઇ મદદગાર દે દે ઈમાનવાલે
અલ્લઝી-ન આમનૂ યુકાતિલૂ-ન ફી
અલ્લાહકી રાહમેં લડતે હૈં (૧૯૦) ઔર
સબીલિલ્લાહ ૯ વલ્લઝી-ન ક-ફરૂ યુકાતિલૂ-ન ફી સબીલિત્તાગૂતિ ફ
કુફ્ફાર શૈતાનકી રાહમેં લડતે હૈં તો શૈતાન કે દોસ્તોંસે (૧૯૧)
કાતિલૂ ઔલિયા-અશ્શૈતાન ૯ ઈન્ન કૈદશ્શૈતાનિ કા-ન દઈફા ۞ (૭૬)
લડો બેશક શૈતાનકા દાવ કમઝોર હૈ (૧૯૨)
અ-લમ ત-ર ઈલલ્લઝી-ન કી-લ લહુમ કુફ્ફૂ ઐદિ-યકુમ વ
ક્યા તુમને ઉન્હેં ન દેખા જિનસે કહા ગયા અપને હાથ રોક લો (૧૯૩) ઔર
અકીમુસ્સલા-ત વ આતુઝ-ઝકા-હ ૯ ફ-લમ્મા કુતિ-બ અલૈહિમુલ- કિતાલુ
નમાઝ કાઇમ રખો ઔર ઝકાત દો જબ ફિર ઉન પર જિહાદ ફર્ઝ કિયા ગયા (૧૯૪) તો
ઈઝા ફરીકુમ્મિન્હુમ યખ્-શૌનન્ના-સ ક-ખ્શયતિલ્લાહિ ઔ
ઉનમેં બઅઝે લોગોં સે ઐસા ડરને લગે જૈસે અલ્લાહ સે ડરે યા
અશદ-દ ખશ્યહ ૯ વ કાલૂ રબ્બના લિ-મ ક-તબ-ત અલૈનલકિતાલ ૯
ઉસસે ભી ઝાઇદ (૧૯૫) ઔર બોલે અય રબ હમારે તૂને હમ પર જિહાદ ક્યોં ફર્ઝ
લૌલા અખ્ખર્તના ઈલા અ-જલિન કરીબ ۞ કુલ મતાઉદ-
કર દિયા (૧૯૬) થોડી મુદત તક હમેં ઔર જીને દિયા હોતા તુમ ફરમા દો કે
દુન્યા કલીલ ૯ વલ-આખિરતુ ખૈરુલ્લિમનિત્તકા ۟
દુનિયાકા બરતના થોડા હૈ (૧૯૭) ઔર ડરવાલોં કે લિયે આખેરત અચ્છી

ક્યોંકે અકારિબ અપને રિશ્તેદારોંકે ખાનગી હાલાતસે વાકિફ હોતે હંય ઔર ઝવજૈનકે દરમિયાન મુવાફેકતકી ખ્વાહિશ ભી રખતે હંય ઔર ફરિકૈનકો ઉન પર ઈત્મિનાન ભી હોતા હય ઔર ઉનસે અપને દિલકી બાત કહેનેમેં તઅમ્મુલ ભી નહી હોતા હય (૧૦૮) જાનતા હય કે ઝવજૈનમેં ઝાલિમ કૌન હય <u>મસ્અલા</u> : પંચોકો ઝવજૈનમેં તફરીક કર દેનેકા ઈખ્તિયાર નહી (૧૦૯) ન જાનદાર કો ન બેજાનકો ન ઉસકી રુબૂબિયતમેં ન ઉસકી ઈબાદતમેં (૧૧૦) અદબ વ તા'ઝીમકે સાથ ઔર ઉનકી ખિદમતમેં મુસ્તઈદ રેહના ઔર ઉન પર ખર્ચ કરનેમેં કમી ન કર. મુસ્લિમ શરીફકી હદીસ હય સૈય્યદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને તીન મરતબા ફરમાયા ઉસકી નાક ખાક આલૂદા હો હઝરત અબૂ હુરૈરા (રદિયલ્લાહુ અનહુ)ને અર્ઝ

وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ۝ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ
الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُشَيَّدَةٍ ۗ وَإِنْ تُصِبْهُمْ
حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَٰذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ۖ وَإِنْ تُصِبْهُمْ
سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَٰذِهِ مِنْ عِنْدِكَ ۚ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ
اللَّهِ ۖ فَمَالِ هَٰؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ
حَدِيثًا ۝ مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ۖ وَمَا
أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ ۚ وَأَرْسَلْنَاكَ
لِلنَّاسِ رَسُولًا ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ۝ مَنْ يُطِعِ
الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ ۖ وَمَنْ تَوَلَّىٰ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ
عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۝ وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ
عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ ۖ
وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ ۖ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ
عَلَى اللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ

વલા તુઝ઼-લમૂ-ન ફતીલા (૭૭)
ઔર તુમ પર તાગે બરાબર ઝુલ્મ ન હોગા (૧૯૮)
ઐ-ન મા તકૂનૂ યુદ-રિક્કુમુલ-મૌતુ
તુમ જહાં કહીં હો મૌત તુમ્હેં આ લેગી (૧૯૯)
વ લૌ કુન્તુમ ફી બુરૂજિમ- મુશય્યદહ ૮ વ
અગર-ચે મઝબૂત કિલોંમેં હો ઔર
ઈન તુસિબ્હુમ હ઼-સ-નતુંય્યકૂલૂ હાઝ઼િહી
ઉન્હેં કોઇ ભલાઇ પહુંચે (૨૦૦) તો કહેં
મિન ઈ઼ન્દિલ્લાહ ૮ વ ઈન તુસિબ્હુમ
યે અલ્લાહ કી તરફ સે હૈ ઔર ઉન્હેં કોઇ
સય્યિઅતુંય્યકૂલૂ હાઝ઼િહી મિન ઈ઼ન્દિક ૮ કુલ
બુરાઇ પહુંચે (૨૦૧) તો કહેં યે હુઝૂરકી તરફસે
કુલ્લુમ-મિન ઈ઼ન્દિલ્લાહ ૮ ફ મા લિ
આઇ (૨૦૨) તુમ ફરમા દો સબ અલ્લાહકી તરફસે હૈ (૨૦૩)
હા-ઉલા-ઈલ-કૌમિ લા યકાદૂ-ન યફ-ક઼હૂ-ન હ઼દીસ઼ા (૭૮) મા અ ૧
તો ઉન લોગોંકો કયા હુવા કોઇ બાત સમઝતે માલૂમ હી નહીં હોતે અય સુનનેવાલે તુઝે જો
અસ઼ા-બ-ક મિન હ઼-સ-નતિન ફ મિનલ્લાહિ ૮ વ મા અસ઼ા-બ-ક મિન
ભલાઇ પહુંચે વોહ અલ્લાહકી તરફસે હૈ (૨૦૪) ઔર જો બુરાઇ પહુંચે વોહ તેરી અપની
સય્યિઅતિન ફ મિન્નફ-સિક ૮ વ અર્સલ્ના-ક લિન્નાસિ રસૂલા ૮ વ
તરફ સે હૈ (૨૦૫) ઔર અય મહબૂબ ! હમને તુમ્હેં સબ લોગોંકે લિયે રસૂલ ભેજા (૨૦૬) ઔર
કફા બિલ્લાહિ શહીદા (૭૯) મંય્યુતિ઼ઈરસૂ-લ ફ-ક઼દ અતા઼અલ્લાહ ૮ વ મન
અલ્લાહ કાફી હૈ ગવાહ (૨૦૭) જિસને રસૂલકા હુકમ માના બેશક ઉસને અલ્લાહકા હુકમ માના (૨૦૮) ઔર જિસને
તવલ્લા ફ મા અર્સલ્ના-ક અ઼લૈહિમ હ઼ફીઝ઼ા ૮ (૮૦) વ યકૂલૂ-ન તા઼અ઼તુન ૮ ફ ઈઝ઼ા
મુંહ ફેરા (૨૦૯) તો હમને તુમ્હેં ઉનકે બચાનેકો ન ભેજા ઔર કેહતે હૈં હમને હુકમ માના (૨૧૦) ફિર જબ
બ-રઝૂ મિન ઈ઼ન્દિ-ક બય્ય-ત તા઼-ઈફતમુ-મિન્હુમ ગ઼ૈરલ્લઝ઼ી તકૂલુ ૮ વલ્લાહુ
તુમ્હારે પાસસે નિકલકર જાતે હૈં તો ઉનમેં એક ગિરોહ જો કેહ ગયા થા ઉસકે ખિલાફ રાતકો મન્સૂબે ગાંઠતા હૈ ઔર
યક્તુબુ મા યુબય્યિતૂન ૮ ફ અઅ઼-રિદ઼ અ઼ન્હુમ વ ત-વક્કલ અ઼-લલ્લાહ ૮ વ
અલ્લાહ લિખ રખતા હૈ ઉનકે રાતકે મન્સૂબે (૨૧૧) તો અય મહબૂબ ! તુમ ઉનસે ચશમપોશી કરો ઔર
કફા બિલ્લાહિ વકીલા (૮૧) અ-ફલા ય-ત-દબ્બરૂનલ
અલ્લાહ પર ભરોસા રખો ઔર અલ્લાહ કાફી હૈ કામ બનાનેકો તો કયા ગૌર નહીં કરતે

કિયા કિસકી યા રસૂલુલ્લાહ. ફરમાયા જિસને બૂઢે માં-બાપ પાએ ઉનમેંસે એક કો પાયા ઔર જન્નતી ન હો ગયા. (૧૧૧)
હદીસ શરીફમેં હય રિશ્તેદારોંકે સાથ અચ્છે સુલૂક કરનેવાલોંકી ઉમ્ર દરાઝ ઓર રિઝક વસીઅ હોતા હય (બુખારી વ મુસ્લિમ)
(૧૧૨) હદીસ : સૈય્યદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને ફરમાયા મૈં ઔર યતીમકી સરપરસ્તી કરનેવાલા ઐસે
કરીબ હોંગે જૈસે અંગુશ્તે શહાદત ઔર બીચકી ઉંગલી (બુખારી વ મુસ્લિમ) હદીસ : સૈય્યદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ
વસલ્લમ)ને ફરમાયા બેવા ઔર મિસ્કીનકી ઈમદાદ વ ખબરગીરી કરનેવાલા મુજાહિદ ફી સબિલિલ્લાહકે મિસ્લ હય (૧૧૩)
સૈય્યદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને ફરમાયા કે જિબ્રાઈલ મુઝે હંમેશા હમસાયોંકે સાથ એહસાન કરનેકી તાકીદ

الْقُرْاٰنَ ؕ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللّٰهِ لَوَجَدُوْا فِيْهِ
اخْتِلَافًا كَثِيْرًا ۝ وَاِذَا جَآءَهُمْ اَمْرٌ مِّنَ الْاَمْنِ
اَوِ الْخَوْفِ اَذَاعُوْا بِهٖ ؕ وَلَوْ رَدُّوْهُ اِلَى الرَّسُوْلِ وَ
اِلٰٓى اُولِى الْاَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِيْنَ يَسْتَنْۢبِطُوْنَهٗ
مِنْهُمْ ؕ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ لَاتَّبَعْتُمُ
الشَّيْطٰنَ اِلَّا قَلِيْلًا ۝ فَقَاتِلْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ لَا
تُكَلَّفُ اِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ عَسَى اللّٰهُ
اَنْ يَّكُفَّ بَاْسَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ وَاللّٰهُ اَشَدُّ بَاْسًا وَّ
اَشَدُّ تَنْكِيْلًا ۝ مَنْ يَّشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَّكُنْ لَّهٗ
نَصِيْبٌ مِّنْهَا ۚ وَمَنْ يَّشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَّكُنْ
لَّهٗ كِفْلٌ مِّنْهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيْتًا ۝
وَاِذَا حُيِّيْتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوْا بِاَحْسَنَ مِنْهَآ اَوْ رُدُّوْهَا ؕ
اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيْبًا ۝ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ

કુરઆન • વલૌ કા-ન મિન ઈન્દિ
કુર્આનમેં (૨૧૨) ઔર અગર વોહ ગૈર ખુદાકે પાસસે
ગૈરિલ્લાહિ લ-વ-જદૂ ફીહિખ઼-તિલાફન
હોતા તો ઝરૂર ઉસમેં બહોત ઈખ્તિલાફ પાતે (૨૧૩) ઔર જબ
કસીરા (૮૨) વ ઈઝ઼ા જા-અહુમ
ઉનકે પાસ કોઈ બાત ઈત્મીનાન (૨૧૪) યા ડર (૨૧૫) કી આતી હૈ
અમ્રુમ્મિનલ- અમ્નિ અવિલ્ખ઼ૌફિ
ઉસકા ચર્ચા કર બૈઠતે હૈં (૨૧૬) ઔર અગર ઉસમેં રસૂલ
અઝ઼ાઊ બિહ • વલૌ રદ-દૂહુ ઈલર્રસૂલિ
ઔર અપને ઝી-અખ્તિયાર લોગોં (૨૧૭) કી તરફ રુજૂઅ
વ ઈલા ઉલિલ-અમ્રિ મિન્હુમ લ અલિ-મ
લાતે (૨૧૮) તો ઝરૂર ઉનસે ઉસકી હકીકત જાન લેતે વે
હુલ્લઝ઼ી-ન યસ્તમ્બિતૂનહૂ મિન્હુમ • વલૌ
જો બા'દમેં કાવિશ કરતે હૈં (૨૧૯) ઔર અગર તુમ પર

મં ૧ લા ફદ઼-લુલ્લાહિ અલૈકુમ વ રહ઼-મતુહૂ લત્તબઅ- તુમુશ્શૈતા-ન ઈલ્લા
અલ્લાહ કા ફઝલ (૨૨૦) ઔર ઉસકી રહમત (૨૨૧) ન હોતી તો ઝરૂર તુમ શૈતાન કે પીછે લગ જાતે (૨૨૨)
કલીલા (૮૩) ફ કાતિલ ફી સબીલિલ્લાહિ ૮ લા તુકલ્લફુ ઈલ્લા
મગર થોડે (૨૨૩) તો અય મહબૂબ ! અલ્લાહકી રાહમેં લડો (૨૨૪) તુમ તકલીફ ન દિયે જાઓગે
નફ-સ-ક વ હ઼ર્રિદ઼િલ-મુઅ-મિનીન ૮ અ-સલ્લાહુ અંય્યકુફ-ફ બઅસલ્લઝ઼ી-ન
મગર અપને દમકી (૨૨૫) ઔર મુસલમાનોંકો આમાદહ કરો (૨૨૬) કરીબ હૈ કે અલ્લાહ કાફિરોંકી સખ્તી
ક-ફરૂ • વલ્લાહુ અશદ્દુ બઅસંવ-વ અશદ્દુ તન્કીલા (૮૪) મંય્યશ્ફઅ-શફાઅતન
રોક દે (૨૨૭) ઔર અલ્લાહકી આંચ સબસે સખ્ત-તર હૈ ઔર ઉસકા અઝાબ સબસે કર્રા જો અચ્છી
હ઼-સ-ન-તંય્યકુલ્લહૂ નસ઼ીબુમ્મિન્હા ૮ વ મંય્યશ્ફઅ શફા-અ-તન સય્યિઅતંય્
સિફારિશ કરે (૨૨૮) ઉસકે લિયે ઉસમેંસે હિસ્સા હૈ (૨૨૯) ઔર જો બુરી સિફારિશ કરે ઉસકે લિયે
કુલ્લહૂ કિફ્લુમ્મિન્હા • વ કાનલ્લાહુ અલા કુલ્લિ શૈઈમ્મુકીતા (૮૫) વ ઈઝ઼ા
ઉસમેંસે હિસ્સા હૈ (૨૩૦) ઔર અલ્લાહ હર ચીઝ પર કાદિર હૈ ઔર જબ તુમ્હેં
હુય્યીતુમ બિતહિ઼ય્યતિન ફહ઼ય્યૂ બિઅહ઼-સ-ન મિન્હા ઔરુદ-દૂહા
કોઈ કિસી લફ્ઝ સે સલામ કરે તો તુમ ઉસસે બેહતર લફ્ઝ જવાબમેં કહો યા વહી કહ દો
આયા ઈન્નલ્લા-હ કા-ન અલા કુલ્લિ શૈઈન હ઼સીબા ★ (૮૬) અલ્લાહુ લા ઈલા-હ
બેશક અલ્લાહ હર ચીઝ પર હિસાબ લેનેવાલા હૈ (૨૩૧) અલ્લાહ હૈ કે ઉસકે સિવા

કરતે રહે ઈસ હદ તકકે ગુમાન હોના થા કે ઉનકો વારિસ કરાર દે (બુખારી વ મુસ્લિમ) (૧૧૪) યા'ની બીબી જો સોહબતમેં રહે યા રફીકે સફર હો યા સાથ પઢે યા મજલિસ વ મસ્જિદમેં બરાબર બૈઠે (૧૧૫) ઔર મુસાફિર વ મહેમાન હદીસ : જો અલ્લાહ ઔર રોઝે કયામત પર ઈમાન રખ્ખે ઉસે ચાહિયે કે મહેમાનકા ઈકરામ કરે. (બુખારી વ મુસ્લિમ) (૧૧૬) કે ઈન્હેં ઉનકી તાકતસે ઝયાદા તકલીફ ન દો ઔર સખ્ત કલામી ન કરો ઔર ખાના કપડા બકદરે ઝરૂરત દો. હદીસ : રસૂલે અકરમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને ફરમાયા જન્નતમેં બદખુલ્ક દાખિલ ન હોગા (તિર્મિઝી) (૧૧૭) મુતકબ્બિર ખુદ હંય જો રિશ્તેદારોં ઔર હમસાયોંકો ઝલીલ સમઝે. (૧૧૮) બુખ્લ યે હય કે ખુદ ખાએ દૂસરેકો ન દે. શોહ યે હય કે ન

إِلَّا هُوَ ۚ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۗ
وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ۝ فَمَا لَكُمْ فِي
الْمُنَافِقِينَ فِئَتَيْنِ وَاللَّهُ أَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا ۚ
أَتُرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ ۖ وَمَنْ يُضْلِلِ
اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ۝ وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ
كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً ۖ فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ
أَوْلِيَاءَ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ فَإِنْ تَوَلَّوْا
فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ ۖ وَلَا
تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۝ إِلَّا الَّذِينَ
يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ
حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَنْ يُقَاتِلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُوا
قَوْمَهُمْ ۚ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتَلُوكُمْ ۚ
فَإِنِ اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَأَلْقَوْا إِلَيْكُمُ

ઈલ્લા હૂ લ-યજ-મઅન્નકુમ
કિસીકી બન્દગી નહીં ઔર વોહ ઝરૂર તુમ્હેં ઈકઠ્ઠા કરેગા
ઈલા યૌમિલ ક઼િયામતિ લા રૈ-બ ફીહ વ મન
કયામત કે દિન જિસમેં કુછ શક નહીં ઔર ૯૦
અસ્દકુ મિનલ્લાહિ હ઼દીસા (૮૭) ફ
અલ્લાહ સે ઝિયાદા કિસકી બાત સચ્ચી (૨૩૨) તો તુમ્હેં કયા
મા લકુમ ફ઼િલ્મુનાફ઼િક઼ી-ન ફ઼િઅતૈનિ
હુવા કે મુનાફિકોંકે બારેમેં દો ફરીક હો ગએ (૨૩૩) ઔર અલ્લાહને
વલ્લાહુ અર્કસહુમ બિમા ક-સબૂ અતુરીદૂ-ન
ઉન્હેં ઊંધા કર દિયા (૨૩૪) ઉનકે કૂતકોંકે સબબ (૨૩૫) કયા
અન તહ-દૂ મન અ-દ઼લ્લલ્લાહ વ મંય્યુદ઼-લિ
યે ચાહતે હો કે ઉસે રાહ દિખાઓ જિસે અલ્લાહને ગુમરાહ કિયા
લિલ્લાહુ ફ લન તજિ-દ લહૂ સબીલા (૮૮)
ઔર જિસે અલ્લાહ ગુમરાહ કરે તો હરગિઝ તૂ ઉસકે લિયે

વદ-દૂ લૌ તક-ફુરૂ-ન કમા ક-ફરૂ ફ તકૂનૂ-ન સવૉ-અન ફલા તત્તખ઼િઝ઼ૂ મં ૧
રાહ ન પાએગા વોહ તો યે ચાહતે હૈં કે કહીં તુમ ભી કાફિર હો જાઓ જૈસે વોહ કાફિર હુએ તો
મિન્હુમ ઔલિયૉ-અ હ઼ત્તા યુહાજિરૂ ફી સબીલિલ્લાહ ફઈન તવલ્લૌ
તુમ સબ એક સે હો જાઓ તો ઉનમેં કિસીકો અપના દોસ્ત ન બનાઓ (૨૩૬) જબ તક અલ્લાહકી
ફ ખુઝ઼ૂહુમ વક઼-તુલૂહુમ હૈસુ વ-જત્તુમૂહુમ વ લા તત્તખ઼િઝ઼ૂ મિન્હુમ
રાહમેં ઘરબાર ન છોડેં (૨૩૭) ફિર અગર વોહ મુંહ ફેરેં (૨૩૮) તો ઉન્હેં પકડો ઔર જહાં પાઓ
વલિય્યંવ-વ લા નસ઼ીરા (૮૯) ઈલ્લલ્લઝ઼ી-ન યસિ઼લૂ-ન ઈલા ક઼ૌમિમ
કત્લ કરો ઔર ઉનમેં કિસીકો ન દોસ્ત ઠેહરાઓ ન મદદગાર (૨૩૯) મગર વોહ જો એસી કૌમસે ઈલાકા
બૈનકુમ વ બૈનહુમ મીસ઼ાકુન ઔ જૉ-ઊકુમ હ઼સિ઼રત સ઼ુદૂરુહુમ
રખતે હૈં કે તુમમેં ઉનમેં મુઆહેદા હૈ (૨૪૦) યા તુમ્હારે પાસ યૂં આએ કે ઉનકે
અંય્યુક઼ાતિલૂકુમ ઔ યુક઼ાતિલૂ ક઼ૌમહુમ વ લૌ શૉ-અલ્લાહુ લ
દિલોંમેં સકત ન રહી કે તુમસે લડેં (૨૪૧) યા અપની કૌમસે લડેં (૨૪૨) ઔર અલ્લાહ
સલ્લ-ત઼-હુમ અ઼લૈકુમ ફ-લ-ક઼ાતલૂકુમ ફ ઈનિઅ઼-ત-ઝ઼લૂકુમ
ચાહતા તો ઝરૂર ઉન્હેં તુમ પર કાબૂ દેતા તો વોહ બેશક તુમસે લડતે (૨૪૩)
ફ લમ યુક઼ાતિલૂકુમ વ અલ્ક઼ૌ ઈલૈકુમુસ
ફિર અગર વોહ તુમસે કિનારા કરેં ઔર ન લડેં ઔર સુલ્હકા પયામ

ખાએ ન ખિલાએ સખી યે હય કે ખુદ ભી ખાએ ઔર દૂસરોંકો ખિલાએ શાને નુઝ઼ુલ : યે આયત યહૂદકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો સૈય્યદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)કી સિફત બયાન કરનેમેં બુખલ કરતે ઔર છિપાતે થે મસ્અલા : ઈસસે માલૂમ હુવા કે ઈલ્મકો છિપાના મઝમૂમ હય (૧૧૯) હદીસ શરીફમેં હય કે અલ્લાહકો પસંદ હય કે બન્દે પર ઉસકી ને'મત ઝાહિર હો મસ્અલા : અલ્લાહકી ને'મતકા ઈઝહાર ઈખ્લાસકે સાથ હો તો યે ભી શુક હય ઔર ઈસલિયે આદમીકો અપની હૈસિયતકે લાઈક જાઈઝ લિબાસોંમેં બહેતર પેહના મુસ્તહબ હય. (૧૨૦) બુખ્લકે બાદ સર્ફ બેજાકી બુરાઈ બયાન ફરમાઈ કે જો લોગ મહઝ નુમૂદ વ નુમાઈશ ઔર નામઆવરી કે લિયે ખર્ચ કરતે હય ઔર રઝાએ ઈલાહી ઉન્હેં મકસૂદ

السَّلَمَ ۙ فَمَا جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيْلًا ﴿٩٠﴾
سَتَجِدُوْنَ اٰخَرِيْنَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّاْمَنُوْكُمْ وَ
يَاْمَنُوْا قَوْمَهُمْ ؕ كُلَّمَا رُدُّوْٓا اِلَى الْفِتْنَةِ اُرْكِسُوْا
فِيْهَا ۚ فَاِنْ لَّمْ يَعْتَزِلُوْكُمْ وَيُلْقُوْٓا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ
وَيَكُفُّوْٓا اَيْدِيَهُمْ فَخُذُوْهُمْ وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ
ثَقِفْتُمُوْهُمْ ؕ وَاُولٰٓئِكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا
مُّبِيْنًا ﴿٩١﴾ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ اَنْ يَّقْتُلَ مُؤْمِنًا اِلَّا
خَطَـًٔا ۚ وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَـًٔا فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ
مُّؤْمِنَةٍ وَّدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَهْلِهٖٓ اِلَّآ اَنْ
يَّصَّدَّقُوْا ؕ فَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَهُوَ
مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ؕ وَاِنْ كَانَ
مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ فَدِيَةٌ
مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَهْلِهٖ وَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۚ

સ-લ-મ ⌐ ફ મા જ-અ- લલ્લાહુ લકુમ
ડાલેં તો અલ્લાહને તુમ્હેં ઉન પર
અલૈહિમ સબીલા (૯૦) સ-તજિદૂ-ન
કોઇ રાહ ન રખી (૨૪૪) અબ કુછ ઔર તુમ ઐસે પાઓગે
આખરી-ન યુરીદૂ-ન અંય- યઅ-મનૂકુમ વ
જો યે ચાહતે હૈં કે તુમસે ભી અમાનમેં રહેં ઔર
યઅ-મનૂ કૌમહુમ ⌐ કુલ્લમા રુદ-દૂ
અપની કૌમસે ભી અમાનમેં રહેં (૨૪૫) જબ
ઈલલ ફિત્નતિ ઉર્કિસૂ ફીહા ⊂ ફ ઈલ્લમ
કભી ઉનકી કૌમ ઉન્હેં ફસાદ (૨૪૬) કી તરફ ફેરે તો ઉસ
યઅ-તઝિલૂકુમ વ યુલ્કૂ ઈલૈકુમુસ્સ-લ-મ
પર ઔંધે ગિરતે હૈં ફિર અગર વોહ તુમસે કિનારા
વ યકુફ-ફૂ ઐદિયહુમ ફખુઝૂહુમ વક્તુલૂહુમ
ન કરેં ઔર (૨૪૭) સુલ્હકી ગરદન ન ડાલેં ઔર અપને

મં ૧

હૈસુ સકિફ-તુમૂહુમ ⌐ વ ઉલા-ઇકુમ જ-અલ્ના લકુમ અલૈહિમ
હાથ ન રોકેં તો ઉન્હેં પકળો ઔર જહાં પાઓ કત્લ કરો ઔર યે હૈં જિન પર હમને તુમ્હેં
સુલ્તાનમ- મુબીના ૯૦ (૯૧) વ મા કા-ન લિ મુઅ-મિનિન અંય્યક્તુ-લ
સરીહ અખ્તિયાર દિયા (૨૪૮) ઔર મુસલમાનોંકો નહીં પહુંચતા કે મુસલમાનકા
મુઅ-મિનન ઈલ્લા ખ-ત-આ ⊂ વ મન ક-ત-લ મુઅ-મિનન ખ-ત-અન
ખૂન કરે મગર હાથ બહેક કર (૨૪૯) ઔર જો કિસી મુસલમાનકો ના દાનિસ્તા કત્લ કરે તો
ફ તહ-રીરુ ર-ક-બતિમ મુઅ-મિનતિંવ-વ દિયતુમ- મુસલ્લમતુન ઈલા
ઉસ પર એક મમ્લૂક મુસલમાનકા આઝાદ કરના હૈ ઔર ખૂં-બહા કે મકતૂલકે
અહ-લિહી ઈલ્લા અંય્યસ્સદ-દકૂ ⌐ ફ ઈન કા-ન મિન કૌમિન અદુવ્વિલ્લકુમ
લોગોંકો સિપુર્દ કી જાએ (૨૫૦) મગર યે કે વોહ મુઆફ કર દેં ફિર અગર વોહ (૨૫૧) ઉસ કૌમસે હો જો તુમ્હારી
વ હુ-વ મુઅ-મિનુન ફ તહ-રીરુ ર-ક-બતિમ મુઅ- મિનહ ⌐ વ
દુશ્મન હૈ (૨૫૨) ઔર ખુદ મુસલમાન હૈ તો સિર્ફ એક મમ્લૂક મુસલમાનકા આઝાદ
ઈન કા-ન મિન કૌમિમ-બૈનકુમ વ બૈનહુમ મીસાકુન ફ દિ-યતુમ-મુસલ્લમતુન
કરના (૨૫૩) ઔર અગર વોહ ઉસ કૌમમેં હો કે તુમમેં ઔર ઉનમેં મુઆહેદા હૈ
ઈલા અહ-લિહી વ તહ-રીરુ ર-ક-બતિમ-મુઅ-મિનહ⊂
તો ઉસકે લોગોંકો ખૂંબહા સિપુર્દ કી જાએ ઔર એક મુસલમાન

નહીં હોતી જૈસે કે મુશ્રિકીન વ મુનાફિકીન યે ભી ઉન્હી કે હુકમમેં હૈંય જિનકા હુકમ ઉપર ગુઝર ગયા. (૧૨૧) દુનિયા વ આખિરતમેં દુનિયામેં તો ઈસ તરહ કે વોહ શયતાની કામ કરકે ઉસકો ખુશ કરતા રહા ઔર આખિરતમેં ઈસ તરહકે હર કાફિર એક શયતાનકે સાથ આતિશી ઝંજીરમેં જકળા હુવા હોગા (ખાઝિન) (૧૨૨) ઈસમેં સરાસર ઉનકા નફઅ હી થા. (૧૨૩) ઉસ નબીકો ઔર વોહ અપની ઉમ્મતકે ઈમાન વ કુફ્ર વ નિફાક ઔર તમામ અફઆલ પર ગવાહી દે. ક્યોંકે અંબિયા અપની ઉમ્મતોંકે અફઆલસે બાખબર હોતે હૈંય (૧૨૪) કે તુમ નબી ઉલ અંબિયા હો ઔર સારા આલમ તુમ્હારી ઉમ્મત (૧૨૫) ક્યોંકે જબ વોહ અપની ખતાસે મુકરેંગે ઔર કસમ ખાકર કહેંગે કે હમ મુશ્રિક ન થે ઔર હમને ખતા ન કી થી તો

فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً
مِّنَ اللّٰهِ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۝ وَمَنْ
يَّقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهٗ جَهَنَّمُ خٰلِدًا
فِيْهَا وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهٗ وَاَعَدَّ لَهٗ عَذَابًا
عَظِيْمًا ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا ضَرَبْتُمْ
فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَتَبَيَّنُوْا وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَنْ اَلْقٰۤى
اِلَيْكُمُ السَّلٰمَ لَسْتَ مُؤْمِنًا ۚ تَبْتَغُوْنَ عَرَضَ
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۡ فَعِنْدَ اللّٰهِ مَغَانِمُ كَثِيْرَةٌ ۗ كَذٰلِكَ
كُنْتُمْ مِّنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوْا ۗ اِنَّ
اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ۝ لَا يَسْتَوِى
الْقٰعِدُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ غَيْرُ اُولِى الضَّرَرِ وَ
الْمُجٰهِدُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ
فَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجٰهِدِيْنَ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ

منزل ١

ફ મલ્લમ યજિદ ફ સિયામુ શહ-રૈનિ
મમ્લૂક આઝાદ કરના (૨૫૪) તો જિસકા હાથ ન પહુંચે (૨૫૫)
મુત-તાબિઐનિ ં તૌબતમ્મિનલ્લાહ ь વ
વોહ લગાતાર દો મહીનેકે રોઝે રખ્ખે (૨૫૬) યે
કાનલ્લાહુ અલીમન હકીમા (૯૨) વ
અલ્લાહકે યહાં ઉસકી તૌબા હૈ ઔર
મંય્યક્તુલ મુઅ-મિનમ મુ-ત-અમ્મિદન ફ
અલ્લાહ જાન્નેવાલા હિકમતવાલા હૈ ઔર
જઝા-ઉહૂ જહન્નમુ ખાલિદન ફીહા વ
જો કોઈ મુસલમાનકો જાન-બૂઝકર કત્લ કરે તો
ગદિબલ્લાહુ અલૈહિ વ લ-અ-નહૂ વ
ઉસકા બદલા જહન્નમ હૈ કે મુદતોં ઉસમેં રહે (૨૫૭) ઔર
અ-અદ-દ-લહૂ અઝાબન અઝીમા (૯૩)
અલ્લાહને ઉસ પર ગઝબ કિયા ઔર ઉસ પર લા'નત કી ઔર

યાઁ અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ ઈઝા દરબ્તુમ ફી સબીલિલ્લાહિ ફ મં ૧
ઉસકે લિયે તૈયાર રખા હૈ બળા અઝાબ અય ઈમાનવાલો જબ તુમ જિહાદકો ચલો તો
ત-બય્યનૂ વ લા તકૂલૂ લિ મન અલ્કા ઈલૈકુમુસ્સલા-મ લસ્ત
તેહકીક કર લો ઔર જો તુમ્હેં સલામ કરે ઉસસે યે ન કહો કે તૂ મુસલમાન નહીં (૨૫૮)
મુઅ-મિના ج તબ્તગૂ-ન અ-ર-દલ-હયાતિદ-દુન્યા ં ફ ઈન્દિલ્લાહિ મગાનિમુ
તુમ જીતી દુનિયાકા અસ્બાબ ચાહતે હો તો અલ્લાહકે પાસ બોહતેરી ગનીમતેં હૈં
કસીરહ ь કઝાલિ-ક કુન્તુમ મિન કબ્લુ ફ-મન્નલ્લાહુ અલૈકુમ
પેહલે તુમ ભી ઐસે હી થે (૨૫૯) ફિર અલ્લાહને તુમ પર એહસાન કિયા (૨૬૦)
ફ ત-બય્યનૂ ь ઈન્નલ્લા-હ કા-ન બિમા તઅ-મલૂ-ન ખબીરા (૯૪)
તો તુમ પર તેહકીક કરના લાઝિમ હૈ (૨૬૧) બેશક અલ્લાહકો તુમ્હારે કામોંકી ખબર હૈ
લા યસ્તવિલ્કાઈદૂ-ન મિનલ મુઅ-મિની-ન ગૈરુ ઉલિદ- દરરિ
બરાબર નહીં વોહ મુસલમાન કે બે-ઉઝર જિહાદસે બૈઠ રહેં
વલ્મુજાહિદૂ-ન ફી સબીલિલ્લાહિ બિ અમ્વાલિહિમ વ અન્ફુસિહિમ ь
ઔર વોહ કે રાહે ખુદામેં અપને માલોં ઔર જાનોંસે જિહાદ
ફદ-દલલ્લાહુલ મુજાહિદી-ન બિ અમ્વાલિહિમ વ અન્ફુસિહિમ
કરતે હૈં (૨૬૨) અલ્લાહને અપને માલોં ઔર જાનોંકે સાથ જિહાદ

ઉનકે મુંહો પર મોહર લગા દી જાએગી ઓર ઉનકે આ'ઝા વ જવારેહકો ગોયાઈ દી જાએગી વોહ ઉનકે ખિલાફ શહાદત
દેંગે (૧૨૬) શાને નુઝૂલ : હઝરત અબ્દુર્રહેમન બિન અવફને એક જમાઅતે સહાબા કી દાવત કી. ઉસમેં ખાનેકે બાદ શરાબ
પેશ કી ગઈ બા'ઝોંને પી ક્યોંકે ઉસ વકત તક શરાબ હરામ ન હુઈ થી ફિર મગરિબકી નમાઝ પળ્હી. ઈમામ નશેમેં "કુલ
યા અય્યુહલ-કાફિરૂન અઅ-બુદુ મા તઅ-બુદૂન વ અન્તુમ આબિદૂન મા અઅ-બુદ" પળ્હ ગએ ઔર દોનો જગાહ લા તર્ક
કર દિયા ઔર નશેમેં ખબર ન હુઈ ઔર મા'ના ફાસિદ હો ગએ ઉસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઈન્હેં નશેકી હાલતમેં
નમાઝ પળ્હનેસે મના ફરમા દિયા ગયા તો મુસલમાનોંને નમાઝકે અવકાતમેં શરાબ તર્ક કર દી. ઉસકે બાદ શરાબ બિલકુલ

عَلَى الْقٰعِدِيْنَ دَرَجَةً ۚ وَكُلًّا وَّعَدَ اللّٰهُ
الْحُسْنٰى ۚ وَفَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجٰهِدِيْنَ عَلَى الْقٰعِدِيْنَ
اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿۹۵﴾ دَرَجٰتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَّرَحْمَةً ۚ
وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۹۶﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ تَوَفّٰىهُمُ
الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمِيْٓ اَنْفُسِهِمْ قَالُوْا فِيْمَ كُنْتُمْ ۚ
قَالُوْا كُنَّا مُسْتَضْعَفِيْنَ فِى الْاَرْضِ ۚ قَالُوْٓا اَلَمْ
تَكُنْ اَرْضُ اللّٰهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوْا فِيْهَا ۚ
فَاُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۚ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ﴿۹۷﴾
اِلَّا الْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ وَ
الْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ حِيْلَةً وَّلَا يَهْتَدُوْنَ
سَبِيْلًا ﴿۹۸﴾ فَاُولٰٓئِكَ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّعْفُوَ عَنْهُمْ ۚ
وَكَانَ اللّٰهُ عَفُوًّا غَفُوْرًا ﴿۹۹﴾ وَمَنْ يُّهَاجِرْ فِىْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ يَجِدْ فِى الْاَرْضِ مُرٰغَمًا كَثِيْرًا

૯૦

અલલ કાઈદી-ન દ-ર-જહ • વ કુલ્લંવ-વ
કરનેવાલોંકા દર્જા બૈઠનેવાલોંસે બળા કિયા (૨૬૩) ઔર
અ-દલ્લાહુલ હુસ્ના • વ ફદ્-દલલ્લાહુલ
અલ્લાહને સબસે ભલાઈકા વાદા ફરમાયા (૨૬૪) ઔર
મુજાહિદીન અ-લલ કાઈદી-ન અજ-રન
અલ્લાહને જિહાદવાલોંકો (૨૬૫) બૈઠનેવાલોં પર બળે
અઝીમા • (૯૫) દ-રજાતિમ્મિન્હુ વ મગ્ફિ-
સવાબસે ફઝીલત દી હૈ ઉસકી તરફસે દર્જે ઔર
ર-તંવ-વ રહ્-મહ • વકાનલ્લાહુ
બખ્શિશ ઔર રહમત (૨૬૬) ઔર અલ્લાહ
ગફૂરર રહીમા ૯૦ (૯૬) ઈન્નલ્લઝી-ન
બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ વોહ લોગ જિનકી
તવફ્ફાહુમુલ મલા-ઈકતુ ઝાલિમી
જાન ફરિશ્તે નિકાલતે હૈં ઉસ હાલમેં કે વોહ અપને

મં ૧ અન્ફુસિહિમ કાલૂ ફી-મ કુન્તુમ • કાલૂ કુન્ના મુસ્તદ્-અફી-ન ફિલઅર્દ્•
ઉપર ઝુલ્મ કરતે થે ઉનસે ફરિશ્તે કેહતે હૈં તુમ કાહેમેં થે કેહતે હૈં કે હમ
કાલૂ અ-લમ તકુન અર્દુલ્લાહિ વાસિ-અ-તન ફતુહાજિરૂ ફીહા • ફ
ઝમીનમેં કમઝોર થે (૨૬૭) કેહતે હૈં કયા અલ્લાહકી ઝમીન કુશાદા ન થી કે
ઉલા-ઈ-ક મઅ-વાહુમ જહન્નમ • વસા-અત મસીરા • (૯૭)
તુમ ઉસમેં હિજરત કરતે તો ઐસોંકા ઠિકાના જહન્નમ હૈ ઔર બહોત બુરી
ઈલ્લલ મુસ્તદ્-અફી-ન મિનર્રિજાલિ વન્નિસા-ઈ વલ વિલ્દાનિ લા
જગહ પલટનેકી (૨૬૮) મગર વોહ જો દબા લિયે ગએ મર્દ ઔર
યસ્તતીઊ-ન હીલ-તંવ વલા યહ-તદૂ-ન સબીલા • (૯૮) ફ
ઔરતેં ઔર બચ્ચે જિન્હેં ન કોઈ તદબીર બન પળે (૨૬૯) ન રાસ્તા જાનેં
ઉલા-ઈ-ક અસલ્લાહુ અંય્યઅ-ફુ-વ અન્હુમ • વકાનલ્લાહુ
તો કરીબ હૈ અલ્લાહ ઐસોંકો મુઆફ ફરમાએ (૨૭૦) ઔર અલ્લાહ મુઆફ
અફુવ્વન ગફૂરા (૯૯) વ મંય્યુહાજિર ફી સબીલિલ-
ફરમાનેવાલા બખ્શનેવાલા હૈ ઔર જો અલ્લાહકી રાહમેં ઘર-
લાહિ યજિદ ફિલઅર્દિ મુરા-ગ-મન કસીરંવ
બાર છોળકર નિકલેગા વોહ ઝમીનમેં બહોત જગહ ઔર

હરામ કર દી ગઈ. મસ્અલા : ઈસસે સાબિત હુવા કે આદમી નશેકી હાલતમેં કલ્મએ કુફ્ર ઝબાન પર લાનસે કાફિર નહીં હોતા ઈસલિયે કે કુલ યા અય્યુહલ- કાફિરુનમેં દોનો જગા લા કા તર્ક કુફ્ર હય લેકિન ઈસ હાલતમેં હુઝૂરને ઉસ પર કુફ્રકા હુકમ ન ફરમાયા બલ્કે કુર્આને પાકમેં ઉનકો યા અય્યુ હલ્લઝીના આમનૂ સે ખિતાબ ફરમાયા ગયા (૧૨૭) જબકે પાની ન પાઓ તયમ્મુમ કર લો (૧૨૮) ઔર પાનીકા ઈસ્તેમાલ ઝરૂર કરતા હો (૧૨૯) યે કિનાયા (ઈશારા) હય બેવુઝૂ હોનેસે (૧૩૦) યા'ની જિમાઅ કિયા (૧૩૧) ઉસકે ઈસ્તેમાલ પર કાદિર ન હોને ખ્વાહ પાની મૌજૂદ ન હોને કે બાઈસ યા દૂર હોનેકે સબબ યા ઉસકે હાસિલ કરનેકા આલા ન હોનેકે સબબ યા સાંપ, દરિન્દહ, દુશ્મન વગૈરહ કોઈ માનેઅ હોનેકે બાઈસ

وَّسَعَةً ۚ وَمَنْ يَّخْرُجْ مِنْۢ بَيْتِهٖ مُهَاجِرًا اِلَى
اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ
اَجْرُهٗ عَلَى اللّٰهِ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا
وَاِذَا ضَرَبْتُمْ فِى الْاَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ
اَنْ تَقْصُرُوْا مِنَ الصَّلٰوةِ ۖ اِنْ خِفْتُمْ اَنْ يَّفْتِنَكُمُ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ اِنَّ الْكٰفِرِيْنَ كَانُوْا لَكُمْ عَدُوًّا
مُّبِيْنًا ۞ وَاِذَا كُنْتَ فِيْهِمْ فَاَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلٰوةَ
فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ مَّعَكَ وَلْيَاْخُذُوْۤا اَسْلِحَتَهُمْ ۚ
فَاِذَا سَجَدُوْا فَلْيَكُوْنُوْا مِنْ وَّرَآئِكُمْ ۖ وَلْتَاْتِ
طَآئِفَةٌ اُخْرٰى لَمْ يُصَلُّوْا فَلْيُصَلُّوْا مَعَكَ
وَلْيَاْخُذُوْا حِذْرَهُمْ وَاَسْلِحَتَهُمْ ۚ وَدَّ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا لَوْ تَغْفُلُوْنَ عَنْ اَسْلِحَتِكُمْ وَاَمْتِعَتِكُمْ
فَيَمِيْلُوْنَ عَلَيْكُمْ مَّيْلَةً وَّاحِدَةً ۗ وَلَا جُنَاحَ

વ સ-અહ ط વ મંય્યખ્રુજ મિમ્બૈતિહી
ગુન્જાઈશ પાએંગા ઔર જો અપને ઘરસે
મુહાજિરન ઈલલ્લાહિ વ રસૂલિહી
નિકલા (૨૭૧) અલ્લાહ વ રસૂલકી તરફ
સુમ્મ યુદ-રિક- હુલમૌતુ ફ-કદ વ-ક-અ
હિજરત કરતા ફિર ઉસે મૌતને આ લિયા
અજ-રુહૂ અલલ્લાહ ط વ કાનલ્લાહુ
તો ઉસકા સવાબ અલ્લાહકે ઝિમ્મે પર હો ગયા (૨૭૨)
ગફૂરર્રહીમા ۞ (૧૦૦) વ ઈઝા
ઔર અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ ઔર જબ
દરબ્તુમ ફિલઅર્દિ ફ-લૈ-સ અલૈકુમ
તુમ ઝમીનમેં સફર કરો તો તુમ પર
જુનાહુન અન તક-સુરૂ મિનસ્સલાતિ ۖ ઈન
ગુનાહ નહીં કે બા'ઝ નમાઝેં કસરસે પઢો (૨૭૩) અગર
ખિફ-તુમ અંય્યફ-તિ-ન કુમુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ط ઈન્નલ-કાફિરી-ન કાનૂ
તુમ્હેં અન્દેશા હો કે કાફિર તુમ્હેં ઈઝા દેંગે (૨૭૪) બેશક કુફ્ફાર તુમ્હારે ખુલે દુશ્મન હૈં
લકુમ અદુવ્વમ-મુબીના (૧૦૧) વ ઈઝા કુન્ત ફીહિમ ફ-અ-કમ-ત
ઔર અય મહબૂબ ! જબ તુમ ઉનમેં તશરીફ ફરમા હો (૨૭૫) ફિર નમાઝમેં ઉનકી ઈમામત
લહુમુસ્સલા-ત ફલ્તકુમ તા-ઈફતુમ મિન્હુમ મ-અ-ક વલયઅ-ખુઝૂ
કરો (૨૭૬) તો ચાહિયે કે ઉનમેં એક જમાઅત તુમ્હારે સાથ હો (૨૭૭) ઔર વોહ અપને
અસ્લિ-હ-તહુમ ۚ ફ ઈઝા સ-જદૂ ફલ્યકૂનૂ મિંવ્વરા-ઈકુમ ۖ વલ્તઅતિ
હથિયાર લિયે રહેં (૨૭૮) ફિર જબ વોહ સજદા કર લેં (૨૭૯) તો હટકર તુમસે પીછે હો જાએં (૨૮૦)
તા-ઈફતુન ઉખ્રા લમ યુસલ્લૂ ફલ્યુસલ્લૂ મ-અ-ક વલ
ઔર અબ દૂસરી જમાઅત આએ જો ઉસ વકત તક નમાઝમેં શરીક ન થી (૨૮૧) અબ વોહ તુમ્હારે
યઅ-ખુઝૂ હિઝ-રહુમ વ અસ્લિ-હ- તહુમ ۚ વદ-દલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
મુકતદી હોં ઔર ચાહિયે કે અપની પનાહ ઔર અપને હથિયાર લિયે રહેં (૨૮૨) ઔર કાફિરોંકી
લૌ તગ્ફુલૂ-ન અન અસ્લિહતિકુમ વ અમ્તિ-અતિકુમ ફ
તમન્ના હૈ કે કહીં તુમ અપને હથિયારોં ઔર અપને અસ્બાબસે ગાફિલ હો જાવ તો એક દફા તુમ પર
યમીલૂ-ન અલૈકુમ મૈલતંવ્વાહિ-દહ ط વ લા જુના-હ
ઝુક પડેં (૨૮૩) ઔર તુમ પર મુઝાયકા નહીં અગર તુમ્હેં મેંહ કે સબબ તકલીફ હો

(૧૩૨) યે હુકમ મરીઝો-મુસાફિરોં જનાબત ઔર હદસવાલોંકો શામિલ હય જો પાની ન પાએં યા ઉસકે ઈસ્તેમાલસે અજિઝ હોં (મદારિક) મસ્અલા : હૈઝ વ નિફાસસે તહારતકે લિયે ભી પાની આજિઝ હોનેકી સૂરતમેં તયમ્મુમ જાઈઝ હય જૈસાકે હદીસ શરીફમેં આયા હય. (૧૩૩) તરીકએ તયમ્મુમ : તયમ્મુમ કરનેવાલા દિલસે પાકી હાસિલ કરનેકી નિય્યત કરે. તયમ્મુમમેં નિય્યત બિલઈજમાઅ શર્ત હૈ ક્યૂંકે વોહ નસસે સાબિત હૈ. જો ચીઝ મિટ્ટીકી જિન્સસે હો, જ્યસે ગર્દ, રેતી, પથ્થર ઈન સબ પર તયમ્મુમ જાઈઝ હૈ. ખ્વાહ પથ્થર પર ગુબાર ભી ન હો લેકીન પાક હોના ઈન ચીઝોંકા શર્ત હૈ. તયમ્મુમમેં દો ઝર્બેં હૈં એક મરતબા હાથ મારકર ચેહરે પર ફેર લે ઔર દૂસરી મરતબા હાથોં પર મસ્અલા : પાનીકે સાથ તહારત અસલ

عليكم ان كان بكم اذى من مطر او كنتم
مرضى ان تضعوا اسلحتكم وخذوا حذركم
ان الله اعد للكفرين عذابا مهينا ۝ فاذا
قضيتم الصلوة فاذكروا الله قيما و قعودا و
على جنوبكم فاذا اطمانتم فاقيموا الصلوة
ان الصلوة كانت على المؤمنين كتبا موقوتا ۝
ولا تهنوا في ابتغاء القوم ان تكونوا تالمون
فانهم يالمون كما تالمون وترجون من الله
ما لا يرجون وكان الله عليما حكيما ۝ انا
انزلنا اليك الكتب بالحق لتحكم بين الناس
بما اركَ الله ولا تكن للخائنين خصيما ۝
و استغفر الله ان الله كان غفورا رحيما ۝
ولا تجادل عن الذين يختانون انفسهم ان

અલૈકુમ ઇન કા-ન બિકુમ અ-ઝમ-મિમ-
યા બીમાર હો કે અપને હથિયાર
મ-તરિન ઔ કુન્તુમ મરદા અન ત-દ-ઊ
ખોલ રખો ઔર અપની પનાહ લિયે
અસ્લિ-હ-તકુમ ૮ વ ખુઝૂ હિઝ-રકુમ
રહો (૨૮૪) બેશક અલ્લાહને કાફિરોંકે લિયે
ઈન્નલ્લા-હ અ-અદ-દ લિલ્લકાફિરી-ન
ખુવારી કા અઝાબ તૈયાર
અઝાબમ્મુહીના (૧૦૨) ફ ઈઝા
કર રખા હૈ ફિર જબ તુમ
કઝૈતુમુસ્સલા-ત ફઝ-કુરુલ્લા-હ કિયામંવ-વ
નમાઝ પઢ ચુકો તો અલ્લાહકી યાદ કરો
કુઊદંવ-વ અલા જુનૂબિકુમ૮ ફ ઈઝત્મઅ-નન્તુમ
ખડે ઔર બૈઠે ઔર કરવટોં પર લેટે (૨૮૫) ફિર જબ

મં ૧

ફ અકીમુસ્સલાહ ૮ ઈન્નસ્-સલા-ત કાનત અલલ્મુઅ-મિની-ન
મુત્મઈન હો જાઓ તો હસ્બે દસ્તૂર નમાઝ કાઈમ કરો બેશક નમાઝ મુસલમાનોં પર વકત
કિતાબમ્-મૌકૂતા (૧૦૩) વ લા તહિનૂ ફિબ્તિગાઈલ-કૌમ ઈન
બાંધા હુવા ફર્ઝ હૈ (૨૮૬) ઔર કાફિરોંકી તલાશમેં સુસ્તી ન કરો અગર
તકૂનૂ તઅ-લમૂ-ન ફ ઈન્નહુમ યઅ-લમૂ-ન કમા તઅ-લમૂન ૮ વ તરજૂ-ન
તુમ્હેં દુઃખ પહુંચતા હૈ તો ઉનહેં ભી દુઃખ પહુંચતા હૈ જૈસા તુમ્હેં પહોંચતા હૈ ઔર તુમ અલ્લાહસે વોહ ઉમ્મીદ રખતે
મિનલ્લાહિ મા લા યરજૂન વ કાનલ્લાહુ અલીમન હકીમા (૧૦૪)
૯૦
હો જો વોહ નહીં રખતે ઔર અલ્લાહ જાનનેવાલા હિકમતવાલા હૈ (૨૮૭)
ઈન્ના અન્ઝલ્ના ઈલૈકલ-કિતા-બ બિલહક્કિ લિ-તહ-કુ-મ બૈનન્નાસિ
અય મહબૂબ ! બેશક હમને તુમ્હારી તરફ સચ્ચી કિતાબ ઉતારી કે તુમ
બિમા અરાકલ્લાહ વ લા તકુલ્લિલ્ખા-ઈની-ન ખસીમંવ- (૧૦૫)
લોગોંમેં ફૈસલા કરો (૨૮૮) જિસ તરહ તુમ્હેં અલ્લાહ દિખાએ (૨૮૯) ઔર દગાવાલોંકી તરફસે
વસ્તગ્ફિરિલ્લાહ ઈન્નલ્લા-હ કા-ન ગફૂરરહીમા ૮ (૧૦૬) વ
ન ઝગળો ઔર અલ્લાહસે મુઆફી ચાહો બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ ઔર
લા તુજાદિલ અનિલ્લઝી-ન યખ્તાનૂ-ન અન્ફુસહુમ ઈન્નલ
ઉનકી તરફસે ન ઝગળો જો અપની જાનોંકો ખયાનત મેં ડાલતે હૈં (૨૯૦) બેશક અલ્લાહ

હૈ ઔર તયમ્મુમ પાનીસે આજિઝ હોનેકી હાલતમેં ઉસકા પૂરા પૂરા કાયમ મકામ હૈ. જિસ તરહ હદસ પાનીસે ઝાઈલ હોતા હૈ ઉસી તરહ તયમ્મુમસે. હત્તાકે એક તયમ્મુમસે બહોતસે ફરાઈઝો-નવાફિલ પઢે જા સકતે હૈં મસ્અલા : તયમ્મુમ કરનેવાલે કે પીછે ગુસ્લ ઔર વુઝૂ કરનેવાલેકી ઈકતિદા સહીહ હૈ. શાને નુઝુલ : ગઝવએ બની મુસ્તલકમેં જબ લશ્કરે ઈસ્લામ શબકો એક બયાબાનમેં ઉતરા જહાં પાની ન થા ઔર સુબ્હ વહાંસે કૂચ કરનેકા ઈરાદા થા, વહાં ઉમ્મુલ મો'મિનીન હઝરત આયશા રદિયલ્લાહો અન્હાકા હાર ગુમ હો ગયા ઉસકી તલાશકે લિયે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને વહાં ઈકામત ફરમાઈ. સુબ્હ હુઈ તો પાની ન થા. અલ્લાહ તઆલાને આયતે તયમ્મુમ નાઝિલ ફરમાઈ. ઉસયદ બિન હઝીર રદિયલ્લાહો

اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّانًا اَثِيْمًا ۙ يَّسْتَخْفُوْنَ
مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُوْنَ مِنَ اللّٰهِ وَهُوَ مَعَهُمْ
اِذْ يُبَيِّتُوْنَ مَا لَا يَرْضٰى مِنَ الْقَوْلِ ؕ وَكَانَ
اللّٰهُ بِمَا يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطًا ۝ هٰۤاَنْتُمْ هٰۤؤُلَاۤءِ جٰدَلْتُمْ
عَنْهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۟ فَمَنْ يُّجَادِلُ اللّٰهَ
عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اَمْ مَّنْ يَّكُوْنُ عَلَيْهِمْ وَكِيْلًا ۝
وَمَنْ يَّعْمَلْ سُوْٓءًا اَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهٗ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ
اللّٰهَ يَجِدِ اللّٰهَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝ وَمَنْ يَّكْسِبْ
اِثْمًا فَاِنَّمَا يَكْسِبُهٗ عَلٰى نَفْسِهٖ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ
عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۝ وَمَنْ يَّكْسِبْ خَطِيْٓئَةً اَوْ اِثْمًا ثُمَّ
ع يَرْمِ بِهٖ بَرِيْٓـًٔا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَّاِثْمًا مُّبِيْنًا ۠
وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهٗ لَهَمَّتْ
طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ اَنْ يُّضِلُّوْكَ ؕ وَمَا يُضِلُّوْنَ اِلَّاۤ

લા-હ લા યુહિબ્બુ મન કા-ન ખ઼વ્વાનન
નહી ચાહતા કિસી બળે દગાબાઝ ગુનાહ
અસીમંય- ۙ (૧૦૭) યસ્તખ઼્ફૂ-ન મિનન્નાસિ
ગારકો આદમિયોંસે છુપતે હૈ
વ લા યસ્તખ઼્ફૂ-ન મિનલ્લાહિ વ હુ-વ
ઔર અલ્લાહસે નહી છુપતે (૨૯૧) ઔર અલ્લાહ ઉનકે
મ-અહુમ ઈઝ઼ યુબય્યિતૂ-ન મા લા યર્દ઼ા
પાસ હૈ (૨૯૨) જબ દિલમેં વોહ બાત તજવીઝ
મિનલક઼ૌલ ؕ વ કાનલ્લાહુ બિમા
કરતે હૈ જો અલ્લાહકો નાપસંદ હૈ (૨૯૩) ઔર અલ્લાહ
યઅ્-મલૂ-ન મુહ઼ીત઼ા (૧૦૮) હા-અન્તુમ
ઉનકે કામોંકો ઘેરે હુએ હૈ સુનતે હો યે જો
હા-ઉલા-ઇ જાદલ્તુમ અન્હુમ ફિલ-હ઼યાતિદ-
તુમ હો (૨૯૪) દુનિયા કી ઝિન્દગી મેં તો ઉનકી તરફ સે
દુન્યા قف ફ મંય્યુજાદિલુલ્લા-હ અન્હુમ યૌમિલ-ક઼િયામતિ અમ્મંય્યકૂનુ મં ૧
ઝગળે તો ઉનકી તરફસે કૌન ઝગળેગા અલ્લાહસે કયામતકે દિન યા કૌન ઉનકા
અ઼લૈહિમ વકીલા (૧૦૯) વ મંય્યઅ્-મલ સૂ-અન ઓ યઝ઼-લિમ
વકીલ હોગા ઔર જો કોઇ બુરાઇ યા અપની જાન પર ઝુલ્મ કરે ફિર
નફ-સહૂ સુમ્મ યસ્તગ઼્ફિરિલ્લા-હ યજિદિલ્લા-હ ગ઼ફૂરર્રહ઼ીમા (૧૧૦) વ
અલ્લાહસે બખ્શિશ ચાહે તો અલ્લાહકો બખ્શનેવાલા મહેરબાન પાએગા ઔર
મંય્યક-સિબ ઈસ્મન ફ ઈન્નમા યક-સિબુહૂ અ઼લા નફ-સિહ ؕ વ
જો ગુનાહ કમાએ તો ઉસકી કમાઇ ઉસીકી જાન પર પળે ઔર
કાનલ્લાહુ અ઼લીમન હ઼કીમા (૧૧૧) વ મંય્યક-સિબ ખ઼તી-અ-તન ઓ
અલ્લાહ ઇલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ (૨૯૫) ઔર જો કોઇ ગુનાહ યા ખતા કમાએ (૨૯૬)
ઈસ્મન સુમ્મ યર્મિ બિહી બરી-અન ફ ક઼દિહ઼-ત-મ-લ બુહ-તાનંવ-વ
ફિર ઉસે કિસી બે-ગુનાહ પર થોપ દે ઉસને ઝરૂર બોહતાન ઔર ખુલા
ઈસ્મમ-મુબીના ع (૧૧૨) વ લૌલા ફદ-લુલ્લાહિ અ઼લૈ-ક વ રહ઼-મતુહૂ
ગુનાહ ઉઠાયા ઔર અય મહબૂબ અગર અલ્લાહકા ફઝલ વ રહમત તુમ પર ન હોતા (૨૯૭)
લ-હમ્મત્તા઼ઇ-ફ-તુમ મિન્હુમ અંય્યુદ઼િલ્લૂક ؕ વ મા યુદ઼િલ્લૂ-ન ઈલ્લા
તો ઉન્મેંકે કુછ લોગ યે ચાહતે કે તુમ્હેં ધોકા દે દેં ઔર વોહ અપને-હી આપકો

તઆલા અન્હોને કહા. અય આલે અબૂબકર ! યેહ તુમ્હારી પેહલીહી બરકત નહી હૈ યા'ની તુમ્હારી બરકતસે મુસલમાનોંકો બહોત આસાનિયાં હુઈ ઔર બહોત ફવાઈદ પહોંચે. ફિર ઊંટ ઉઠાયા ગયા તો ઉસકે નીચે હાર મિલા. હાર ગુમ હોને ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે ન બતાનેમેં બહોત હિકમતે હૈં. હઝરતે સિદ્દીકાકે હારકી વજહસે કયામ ઉનકી ફઝીલતો મંઝેલતકા મશઅર હૈ. સહાબાકી જુસ્તજૂ ફરમાના ઈસમેં હિદાયત હૈ કે હુઝૂરકે અઝવાજકી ખિદમત મો'મિનીનકી સઆદત હૈ ઔર ફિર હુકમે તયમ્મુમ હોના મા'લૂમ હોતા હૈ કે હુઝૂરકી અઝવાજકી ખિદમતકા ઐસા સિલા હૈ કે જિસસે મુસલમાન કયામત તક મુન્તફેઅ હોતે રહેંગે સુબ્હાનલ્લાહ (૧૩૪) વોહ યેહ કે તૌરેતસે ઉન્હોંને સિર્ફ મૂસા અલયહિસ્સલામકી

أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِنْ شَيْءٍ ۚ وَأَنْزَلَ اللَّهُ
عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ
تَعْلَمُ ۚ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ۞ لَا خَيْرَ
فِي كَثِيرٍ مِنْ نَجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ
مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ ۚ وَمَنْ يَفْعَلْ
ذَٰلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا
عَظِيمًا ۞ وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا
تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ
نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۞
إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ
ذَٰلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ
ضَلَالًا بَعِيدًا ۞ إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنَاثًا ۚ
وَإِنْ يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَرِيدًا ۞ لَعَنَهُ اللَّهُ

અન્ફુસહુમ વ મા યદુર્રૂન-ક મિન શૈઅ ◆ વ
બેહકા રહે હૈં (૨૯૮) ઔર તુમ્હારા કુછ ન બિગાળેંગે (૨૯૯)
અન્ઝ-લલ લાહુ અલૈકલ-કિતા-બ વલ
ઔર અલ્લાહ ને તુમ પર કિતાબ (૩૦૦) ઔર
હિક-મ-ત વ અલ્લ-મ-ક મા લમ તકુન
હિકમત ઉતારી ઔર તુમ્હેં સિખા દિયા જો
તઅ-લમ ◆ વ કા-ન ફદ્-લુલ્લાહિ અલૈ-ક
કુછ તુમ ન જાનતે થે (૩૦૧) ઔર અલ્લાહકા તુમ પર
અઝીમા ★ (૧૧૩) લા ખૈ-ર ફી
બળા ફઝલ હૈ (૩૦૨) ઉનકે અકસર મશ્વરોં મેં
કસીરિમ-મિન્નજ-વાહુમ ઈલ્લા મન અ-મ-ર
કુછ ભલાઈ નહીં (૩૦૩) મગર જો હુકમ દે ખૈરાત
બિ સ-દ-કતિન ઔ મઅ-રૂફિન ઔ
યા અચ્છી બાત યા લોગોંમેં સુલ્હ કરને કા ઔર

ઈસ્લાહિમ-બૈનન્નાસ ◆ વ મંય્યફ-અલ ઝાલિ-કબ્તિગા-અ મર્દાતિલ્લાહિ ફ
જો અલ્લાહકી રઝા ચાહને કો ઐસા કરે ઉસે અન્કરીબ હમ બળા સવાબ દેંગે ઔર જો
સૌ-ફ નુઅ-તીહિ અજ-રન અઝીમા (૧૧૪) વ મંય્યુશાકિ કિર્રસૂ-લ
રસૂલકે ખિલાફ કરે બાદ ઈસકે કે હક્ક કા રાસ્તા ઉસ પર ખુલ ચુકા ઔર મુસલમાનોંકી
મિમ્બઅ-દિ મા તબય્ય-ન લહુલહુદા વ યત્તબિઅ ગૈ-ર સબીલિલ મુઅ-મિની-ન
રાહસે જુદા રાહ ચલે હમ ઉસે ઉસકે હાલ પર છોળ દેંગે ઔર ઉસે દોઝખમેં દાખિલ કરેંગે ઔર
નુવલ્લિહી મા તવલ્લા વ નુસ્લિહી જહન્નમ ◆ વ સા-અત મસીરા ૬૦ (૧૧૫)
ક્યા હી બુરી જગહ પલટનેકી (૩૦૪) અલ્લાહ ઉસે નહીં બખ્શતા કે ઉસકા કોઈ શરીક
ઈન્નલ્લા-હ લા યગ્ફિરુ અંય્યુશ-ર-ક બિહી ફ યગ્ફિરુ મા દૂ-ન
ઠેહરાયા જાએ ઔર ઉસસે નીચે જો કુછ હૈ જિસે ચાહે માફ કરમા દેતા હૈ (૩૦૫) ઔર
ઝાલિ-ક લિ મંય્યશાઅ ◆ વ મંય્યુશ્રિક બિલ્લાહિ ફ-કદ દલ-લ દલાલમ
જો અલ્લાહકા શરીક ઠેહરાએ વોહ દૂરકી ગુમરાહીમેં પળા યે શિર્કવાલે અલ્લાહકે
બઈદા (૧૧૬) ઈંય્યદ-ઊન મિન્દૂનિહી ઈલ્લા ઈનાસા ૮ વ ઈંય્યદ-ઊ-ન
સિવા નહીં પૂજતે મગર કુછ ઔરતોંકો (૩૦૬) ઔર નહીં પૂજતે મગર
ઈલ્લા શૈતાનમ-મરીદલ- ◆ (૧૧૭) લ-અ-નહુલ્લાહ ◆ □
સરકશ શૈતાનકો (૩૦૭) જિસ પર અલ્લાહને લાનત કી

નબુવ્વતકો પેહચાના ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકા જો ઉસમેં બયાન થા ઉસ હિસ્સેસે વોહ મેહરૂમ રહે ઔર આપકી નબુવ્વતકે મુન્કિર હો ગયે. શાને નુઝુલ : યેહ આયત રિફાઆ બિન ઝયદ ઔર માલિક બિન દખ્શમ યહૂદિયોંકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. યેહ દોનોં જબ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે બાત કરતે તો ઝબાન ટેઢી કરકે બોલતે (૧૩૫) હુઝૂરકી નબુવ્વતકા ઈન્કાર કરકે (૧૩૬) અય મુસલમાનો (૧૩૭) ઔર ઉસને તુમ્હેં ભી ઉનકી અદાવત પર ખબરદાર કર દિયા તો ચાહિયે કે ઉનસે બચતે રહો (૧૩૮) ઔર જિસકા કારસાઝ અલ્લાહ હુવા ઉસે ક્યા અંદેશા (૧૩૯) જો તૌરેત શરીફમેં અલ્લાહ તઆલાને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ના'તમેં ફરમાએ (૧૪૦) જબ સૈયદે

وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا
وَلَأُضِلَّنَّهُمْ وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ
آذَانَ الْأَنْعَامِ وَلَآمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللَّهِ ۚ
وَمَن يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِّن دُونِ اللَّهِ فَقَدْ
خَسِرَ خُسْرَانًا مُّبِينًا ۞ يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ ۖ وَمَا
يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ۞ أُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ
جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ۞ وَالَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ وَعْدَ اللَّهِ
حَقًّا ۚ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ۞ لَّيْسَ
بِأَمَانِيِّكُمْ وَلَا أَمَانِيِّ أَهْلِ الْكِتَابِ ۗ مَن يَعْمَلْ
سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِن دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا
وَلَا نَصِيرًا ۞ وَمَن يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِن ذَكَرٍ

વ કા-લ લ-અત્તખિઝન્ન મિન ઈબાદિ-ક
ઔર બોલા (૩૦૮) કસમ હૈ મૈં ઝરૂર તેરે બન્દોંમેંસે
નસીબમ મફ- રૂદંવ- (૧૧૮) વ-લ-ઉદિલ્લન્નહુમ
કુછ ઠેહરાયા હુવા હિસ્સા લૂંગા (૩૦૯) કસમ હૈ મૈં ઝરૂર
વ-લ-ઉમન્નિ યન્નહુમ વ-લ આમુરન્નહુમ
બેહકા દૂંગા ઔર ઝરૂર ઉન્હેં આરઝૂએં દિલાઊંગા (૩૧૦)
ફ-લ-યુબત- તિકુન્ન આઝાનલ-અનઆમિ વ
ઔર ઝરૂર ઉન્હેં કહૂંગા કે વોહ ચૌપાયોંકે કાન ચીરેંગે (૩૧૧)
લ-આમુરન્નહુમ ફ-લ- યુગય્યિરુન્ન
ઔર ઝરૂર ઉન્હેં કહૂંગા કે વોહ અલ્લાહકી
ખલ્કલ્લાહ ૰ વ મંય્યત્તખિઝિશ-શૈતા-ન
પૈદા કી હુઈ ચીઝેં બદલ દેંગે (૩૧૨) ઔર જો અલ્લાહકો
વલિય્યમ-મિન દૂનિલ્લાહિ ફ-કદ ખસિ-ર
છોળકર શૈતાનકો દોસ્ત બનાએ વોહ સરીહ ટોટેમેં પળા
ખુસ્રાનમ-મુબીના ૰ (૧૧૯) યઈદુહુમ વ યુમન્નીહિમ ૰ વ મા યઈદુહુમુશ્શૈતાનુ મ ૧
શૈતાન ઉન્હેં વાદે દેતા હૈ ઔર આરઝૂએં દિલાતા હૈ (૩૧૩) ઔર શૈતાન ઉન્હેં વાદે નહીં
ઈલ્લા ગુરૂરા (૧૨૦) ઉલા-ઈ-ક મઅવાહુમ જહન્નમુ ૰ વ લા યજિદૂ-ન અન્હા
દેતા મગર ફરેબકે (૩૧૪) ઉનકા ઠિકાના દોઝખ હૈ ઉસસે બચનેકી જગહ ન
મહીસા (૧૨૧) વલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ સનુદ-ખિલુહુમ
પાએંગે ઔર જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે કુછ દેર જાતી હૈ કે હમ ઉન્હેં
જન્નાતિન તજ-રી મિન તહ-તિહલ-અન્હારુ ખાલિદી-ન ફીહા અ-બદા
બાગોંમેં લે જાએંગે જિનકે નીચે નેહરેં બહેં હમેશા હમેશા ઉનમેં રહેં અલ્લાહકા
વઅ-દલ્લાહિ હક્કા ૰ વ મન અસ્દકુ મિનલ્લાહિ કીલા (૧૨૨) લૈ-સ બિ
સચ્ચા વાદા ઔર અલ્લાહસે ઝિયાદા કિસકી બાત સચ્ચી કામ ન કુછ તુમ્હારે
અમાનિય્યિકુમ વલા અમાનિય્યિ અહ-લિલ-કિતાબ ૰ મંય્યઅ- મલ
ખયાલોં પર હૈ (૩૧૫) ઔર ન કિતાબવાલોંકી હવસ પર (૩૧૬) જો બુરાઈ કરેગા (૩૧૭)
સૂ-અંય્યુજ-ઝ બિહી ૰ વ લા યજિદ લહૂ મિન દૂનિલ્લાહિ વલિય્યંવ-વ લા
ઉસકા બદલા પાએગા ઔર અલ્લાહકે સિવા ન કોઈ અપના હિમાયતી પાએગા ન
નસીરા (૧૨૩) વ મંય્યઅ-મલ મિનસ્સાલિહાતિ મિન ઝ-કરિન
મદદગાર (૩૧૮) ઔર જો કુછ ભલે કામ કરેગા મર્દ હો યા ઔરત ઔર

આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઉન્હેં કુછ હુકમ ફરમાતે હૈં તો (૧૪૧) કેહતે હૈં (૧૪૨) યેહ કલિમએ ઝૌજિ-હ-તેન હૈ. મદહો ઝમકે દોનોં પેહલૂ રખતા હૈ. મદહકા પેહલૂ તો યે હૈ કે કોઈ નાગવાર બાત આપકે સુનને મેં ન આએ ઔર ઝમકા પેહલૂ યેહ કે આપકો સુનના નસીબ ન હો (૧૪૩) બાવુજૂદે કે ઈસ કલિમેકે સાથ ખિતાબકી મુમાનિઅત કી ગઈ હૈ, ક્યું કે યેહ ઉનકી ઝબાનમેં ખરાબ મા'ની રખતા હૈ (૧૪૪) હકસે બાતિલકી તરફ (૧૪૫) કે વોહ અપને રફીકોંસે કેહતે થે કે હમ હુઝૂરકી બદગોઈ કરતે હૈં અગર આપ નબી હોતે તો આપ ઈસકો જાન લેતે. અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે ખુબ્સે ઝમાઈરકો ઝાહિર ફરમા દિયા (૧૪૬) બજાએ ઈન કલિમાતકે એહલે અદબકે તરીકે પર (૧૪૭) ઈન્નાકે અલ્લાહને ઉન્હેં પયદા કિયા ઔર

أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ
وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ۝ وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ
أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ
إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۗ وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ۝
وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَانَ
اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا ۝ وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي
النِّسَاءِ ۖ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ
فِي الْكِتَابِ فِي يَتَامَى النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ
مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَ
الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَىٰ
بِالْقِسْطِ ۚ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ
بِهِ عَلِيمًا ۝ وَإِنِ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا
نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا

ઔ ઉન્સા વ હુ-વ મુઅ-મિનુન ફ
હો મુસલમાન (૩૧૯) તો વોહ જન્નતમેં
ઉલૉ-ઈ-ક યદ-ખુલૂનલ - જન્ન-ત વ લા
દાખિલ કિયે જાએંગે ઔર ઉન્હેં તલ-ભર નુકસાન ન
યુઝ્-લમૂ-ન નક઼ીરા (૧૨૪) વ મન
દિયા જાએગા ઔર ઉસસે બેહતર કિસકા દીન જિસને
અહ્-સનુ દીનમ મિમ્મન અસ્લ-મ વજ-હહૂ
અપના મુંહ અલ્લાહકે લિયે ઝુકા દિયા (૩૨૦)
લિલ્લાહિ વ હુ-વ મુહ્-સિનુંવ્વત્ત-બ-અ઼ મિલ્લ-ત
ઔર વોહ નેકીવાલા હૈ ઔર ઈબ્રાહીમકે દીન પર (૩૨૧)
ઈબરાહી-મ હ઼નીફ઼ા ॰ વત્ત-ખ઼-ઝ઼લ્લાહુ
જો હર બાતિલસે જુદા થા ઔર અલ્લાહને ઈબ્રાહીમકો
ઈબરાહી-મ ખ઼લીલા (૧૨૫) વ લિલ્લાહિ મા
અપના ગેહરા દોસ્ત બનાયા (૩૨૨) ઔર અલ્લાહ હી

મં ૧ ફિસ્સમાવાતિ વ મા ફિલઅર્દ઼ ॰ વ કાનલ્લાહુ બિ કુલ્લિ શૈઈમ
કા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ ઔર જો કુછ ઝમીનમેં ઔર હર ચીઝ પર અલ્લાહકા
૯૦ મુહ઼ીતા (૧૨૬) વ યસ્તફ-તૂન-ક ફિન્નિસાઅ ॰ કુલિલ્લાહુ યુફ-તીકુમ ફીહિન્ન
કાબૂ હૈ (૩૨૩) ઔર તુમસે ઔરતોંકે બારેમેં ફત્વા પૂછતે હૈં (૩૨૪) તુમ ફરમા દો કે અલ્લાહ
વ મા યુત્લા અ઼લૈકુમ ફિલ કિતાબિ ફી યતામન્નિસા - ઈલ્લાતી લા
તુમ્હેં ઉનકા ફત્વા દેતા હૈ ઔર વોહ જો તુમ પર કુર્આન મેં પળ્હા જાતા હૈ ઉન યતીમ લળકિયોંકે
તઅ-તૂનહુન્ન મા કુતિ-બ લહુન્ન વ તર્ગ઼બૂ-ન અન તન્કિહૂહુન્ન
બારેમેં કે તુમ ઉન્હેં નહીં દેતે જો ઉનકા મુકર્રર હૈ (૩૨૫) ઔર ઉન્હેં નિકાહમેં ભી લાનેસે મુંહ ફેરતે હો
વલ-મુસતદ઼્ - અફી-ન મિનલ-વિલ્દાનિ ॰ વ અન તકૂમૂ લિલયતામા
ઔર કમઝોર (૩૨૬) બચ્ચોંકે બારેમેં ઔર યે કે યતીમોંકે હક્ક મેં ઈન્સાફ
બિલકિ઼સ્ત ॰ વમા તફ-અ઼લૂ મિન ખ઼ૈરિન ફ ઈન્નલ્લા-હ કા-ન
પર કાઈમ રહો (૩૨૭) ઔર તુમ જો ભલાઈ કરો તો અલ્લાહકો ઉસકી
બિહી અ઼લીમા (૧૨૭) વ ઈનિમ ર-અતુન ખ઼ાફત મિમ્બઅ઼-લિહા નુશૂઝન
ખબર હૈ ઔર અગર કોઈ ઔરત અપને શૌહરકી ઝિયાદતી
ઔ ઈઅ઼-રાદ઼ન ફલા જુના-હ઼ અ઼લૈહિમા અંય્યુસ્લિહ઼ા
યા બે-રગબતીકા અંદેશા કરે (૩૨૮) તો ઉન પર ગુનાહ નહીં કે આપસમેં સુલ્હ

રોઝી દી ઔર ઈસ કદર કાફી નહીં જબ તકકે તમામ ઈમાનિયાતકો ન માને ઔર સબકી તસ્દીક ન કરે (૧૪૮) તૌરેત (૧૪૯) આંખ, નાક, કાન, અબરૂ વગયરા નકશા મિટાકર (૧૫૦) ઈન દોનોં બાતોંમેંસે એક ઝરૂર લાઝિમ હૈ ઔર લા'નત તો ઈન પર ઐસી પળી કે દુનિયા ઉન્હેં મલ્ઊન કેહતી હૈ. યહાં મુફસ્સિરીનકે ચંદ અકવાલ હૈં. બા'ઝ ઈસ વઈદકા વુકૂઅ દુનિયામેં બતાતે હૈં બા'ઝ આખિરતમેં બા'ઝ કેહતે હૈં કે લા'નત હો ચૂકી ઔર વઈદ વાકેઅ હો ગઈ. બા'ઝ કેહતે હૈં અભી ઈન્તેઝાર હૈ. બા'ઝકા કૌલ હૈ કે યેહ વઈદ ઈસ સૂરતમેં થી જબકે યહૂદમેંસે કોઈ ઈમાન ન લાતા ઔર ચૂંકે બહોતસે યહૂદ ઈમાન લે આએ ઈસલિયે શર્ત નહીં પાઈ ગઈ ઔર વઈદ ઉઠ ગઈ. હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન સલામ જો આ'ઝમમે ઉલ્માએ યહૂદસે

بَيْنَهُمَا صُلْحًا ۚ وَالصُّلْحُ خَيْرٌ ۗ وَأُحْضِرَتِ الْأَنفُسُ
الشُّحَّ ۚ وَإِن تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝ وَلَن تَسْتَطِيعُوا أَن تَعْدِلُوا بَيْنَ
النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ ۖ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا
كَالْمُعَلَّقَةِ ۚ وَإِن تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ
كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ۝ وَإِن يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا
مِّن سَعَتِهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ۝ وَلِلَّهِ مَا
فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ
أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنِ اتَّقُوا اللَّهَ ۚ
وَإِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ
وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ۝ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝ إِن يَشَأْ
يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ ۚ وَكَانَ

બૈનહુમા સુલ્હા ۚ વસ્સુલ્હુ ખૈર ۚ વ ઉહ્-દિરતિલ-
કરલેં (૩૨૯) ઔર સુલ્હ ખૂબ હૈ (૩૩૦) ઔર દિલ લાલચકે
અન્ફુસુશ્શુહ્-હ્ ۚ વ ઈન તુહ્- સિનૂ વ
ફન્દેમેં હૈં (૩૩૧) ઔર અગર તુમ નેકી ઔર
તત્તકૂ ફ ઈન્નલ્લા-હ કા-ન બિમા
પરહેઝગારી કરો (૩૩૨) તો અલ્લાહકો તુમ્હારે
તઅ્-મલૂ-ન ખ઼બીરા (૧૨૮) વ લન
કામોંકી ખબર હૈ (૩૩૩) ઔર તુમસે હરગિઝ ન હો
તસ્તતીઊ અન તઅ્-દિલૂ બૈનન્નિસા-ઈ
સકેગા કે ઔરતોંકો બરાબર રખો ઔર ચાહે કિત્ની હી
વ લૌ હ્-રસ્તુમ ફ લા તમીલૂ
હિર્સ કરો (૩૩૪) તો યે તો ન હો કે એક તરફ પૂરા ઝુક જાવ કે
કુલ્લલ્મૈલિ ફ-ત-ઝ઼રૂહા કલ્મુ-અ્લ્લક઼હ ۚ વ
દૂસરીકો અદ્ધર મેં લટકતી છોળદો (૩૩૫) ઔર

ઈન તુસ્લિહૂ વ તત્તકૂ ફ-ઈન્નલ્લા-હ કા-ન ગ઼ફૂરર્રહીમા (૧૨૯) વ રુ ૧
અગર તુમ નેકી ઔર પરહેઝગારી કરો તો બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ ઔર
ઈય્ય-ત-ફર્રકા યુગ઼્નિલ્લાહુ કુલ્લમ્મિન સ-અ્તિહ ۚ વ કાનલ્લાહુ વાસિઅ્ન
અગર વોહ દોનોં (૩૩૬) જુદા હો જાએ તો અલ્લાહ અપની કશાઈશસે તુમમેં હર એકકો દૂસરેસે બે-નિયાઝ
હ્કીમા (૧૩૦) વ લિલ્લાહિ મા ફિસ્સમાવાતિ વમા ફિલઅર્દ્ ۚ વ-લ-ક઼દ
કર દેગા (૩૩૭) ઔર અલ્લાહ કશાઈશવાલા હિકમતવાલા હૈ ઔર અલ્લાહ હી કા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ
વસ્સૈનલ્લઝ઼ી-ન ઊતુલકિતા-બ મિન ક઼બ્લિકુમ વ ઈય્યાકુમ અનિત્તકુલ્લાહ ۚ વ
ઔર જો કુછ ઝમીનમેં ઔર બેશક તાકીદ ફરમા દી હૈ હમને ઉનસે જો તુમસે પેહલે કિતાબ દિયે ગએ
ઈન તક-ફુરૂ ફ ઈન્ન લિલ્લાહિ મા ફિસ્સમાવાતિ વ મા ફિલઅર્દ્ ۚ વ
ઔર તુમકો કે અલ્લાહસે ડરતે રહો (૩૩૮) ઔર અગર કુફ્ર કરો તો બેશક અલ્લાહ હી કા હૈ
કાનલ્લાહુ ગ઼નિય્યન હ્મીદા (૧૩૧) વ લિલ્લાહિ મા ફિસ્સમાવાતિ વ
જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ ઔર જો કુછ ઝમીનમેં (૩૩૯) ઔર અલ્લાહ બેનિયાઝ હૈ (૩૪૦) સબ ખૂબિયોં સરાહા
મા ફિલઅર્દ્ ۚ વ કફા બિલ્લાહિ વકીલા (૧૩૨) ઈય્યશઅ-યુઝ઼્-હિબ્કુમ
ઔર અલ્લાહ હી કા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ ઔર જો કુછ ઝમીનમેં ઔર અલ્લાહ કાફી હૈ કારસાઝ
અય્યુહન્નાસુ વ યઅ-તિ બિ આખ઼રીન ۚ વ કાનલ-
અય લોગો વોહ ચાહે તો તુમ્હેં લે જાએ (૩૪૧) ઔર ઔરોં કો લે આએ ઔર

હૈ ઉન્હોંને મુલ્કે શામસે વાપસ આતે હુએ રાહમેં યેહ આયત સુની ઔર અપને ઘર પહોંચનેસે પેહલે ઈસ્લામ લાકર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ ઔર અર્ઝ કી યા રસૂલલ્લાહ ! મૈં નહીં ખ્યાલ કરતા થા કે મૈં અપના મુંહ પીઠકી તરફ ફિર જાનેસે પેહલે ઔર ચેહરેકા નકશા મિટ જાનેસે કબ્લ આપકી ખિદમતમેં હાઝિર હો સકૂંગા. યા'ની ઈસ ખૌફસે ઉન્હોંને ઈમાન લાનેમેં જલ્દી કી. ક્યૂંકે તૌરેત શરીફસે ઉન્હેં આપકે રસૂલે બરહક હોનેકા યકીની ઈલ્મ થા. ઈસી ખૌફસે હઝરત કઅબ અહબાર જો ઉલ્માએ યહૂદમેં બળી મન્ઝેલત રખતે થે. હઝરત ઉમર (રદિયલ્લાહો અન્હો)સે યેહ આયત સુનકર મુસલમાન હો ગએ (૧૫૧) મા'ની યેહ હૈં કે જો કુફ્ર પર મરે ઉસકી બખ્શિશ નહીં ઉસકે લિયે હમેશગીકા

اللّٰهُ عَلٰى ذٰلِكَ قَدِيْرًا ۔ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ ثَوَابَ
الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللّٰهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۔ وَكَانَ
اللّٰهُ سَمِيْعًا بَصِيْرًا ۔ يٰاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا
قَوّٰمِيْنَ بِالْقِسْطِ شُهَدَآءَ لِلّٰهِ وَلَوْ عَلٰۤى اَنْفُسِكُمْ
اَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْاَقْرَبِيْنَ ۚ اِنْ يَّكُنْ غَنِيًّا اَوْ فَقِيْرًا
فَاللّٰهُ اَوْلٰى بِهِمَا ۔ فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوٰۤى اَنْ تَعْدِلُوْا ۚ
وَاِنْ تَلْوٗۤا اَوْ تُعْرِضُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ
خَبِيْرًا ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَ
رَسُوْلِهٖ وَالْكِتٰبِ الَّذِيْ نَزَّلَ عَلٰى رَسُوْلِهٖ وَالْكِتٰبِ
الَّذِيْۤ اَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ ۔ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ
وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا
بَعِيْدًا ۔ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا ثُمَّ اٰمَنُوْا ثُمَّ
كَفَرُوْا ثُمَّ ازْدَادُوْا كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ

લાહુ અ્લા ઝ઼ાલિ-ક ક઼દીરા (૧૩૩) મન
અલ્લાહકો ઉસકી કુદરત હૈ જો
કા-ન યુરીદુ સ઼વાબદ-દુન્યા ફ ઈ઼ન્દલ્લાહિ
દુનિયાકા ઈન્આમ ચાહે તો અલ્લાહ હી કે પાસ દુનિયા
સ઼વાબદ-દુન્યા વલઆખ઼િરહ ۔ વ કાનલ્લાહુ
વ આખેરત દોનોંકા ઈન્આમ હૈ (૩૪૨) ઔર અલ્લાહ હી
સમીઅ્મ બસ઼ીરા ۝ (૧૩૪) યાઁ અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન
સુનતા દેખતા હૈ અય ઈમાનવાલો
આમનૂ કૂનૂ ક઼વ્વામી-ન બિલ કિ઼સ્તિ શુહદાઁ-અ
ઈન્સાફ પર ખૂબ કાઈમ હો જાવ
લિલ્લાહિ વ લૌ અ્લાઁ અન્ફુસિકુમ
અલ્લાહકે લિયે ગવાહી દેને ચાહે ઉસમેં તુમ્હારા
અવિલ-વાલિદૈનિ વલ અક઼-રબીન ۚ ઈંય્યકુન
અપના નુકસાન હો યા માં-બાપકા યા રિશ્તાદારોંકા

મં ૧ ગ઼નિય્યન ઔ ફ-ક઼ીરન ફલ્લાહુ ઔલા બિહિમા ۔ ફ લા તત્તબિઉ઼લ-હવાઁ
જિસ પર ગવાહી દો વોહ ગની હો યા ફકીર હો (૩૪૩) બહરહાલ અલ્લાહકો ઉસકા સબસે ઝિયાદા
અન તઅ઼-દિલૂ ۚ વ ઈન તલ્વૂ ઔ તુઅ઼-રિદૂ ફ ઈન્નલ્લા-હ કા-ન બિમા
ઈખ્તિયાર હૈ તો ખ્વાહિશકે પીછે ન જાવ કે હક્કસે અલગ પળો ઔર અગર તુમ હેર-ફેર કરો (૩૪૪) યા મુંહ
તઅ઼-મલૂ-ન ખ઼બીરા (૧૩૫) યાઁ અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ આમિનૂ બિલ્લાહિ
ફેરો (૩૪૫) તો અલ્લાહકો તુમ્હારે કામોંકી ખબર હૈ (૩૪૬) અય ઈમાનવાલો ઈમાન રખો અલ્લાહ
વ રસૂલિહી વલ- કિતાબિલ્લઝ઼ી નઝ્-ઝ-લ અ્લા રસૂલિહી વલ-કિતાબિલ્લઝ઼ી
ઔર અલ્લાહકે રસૂલ પર (૩૪૭) ઔર ઉસ કિતાબ પર જો અપને ઉન રસૂલ પર ઉતારી ઔર ઉસ
અન્ઝ-લ મિન ક઼બ્લ ۔ વ મંય્યક-ફુર બિલ્લાહિ વ મલાઁઈકતિહી વ
કિતાબ પર જો પેહલે ઉતારી (૩૪૮) ઔર જો ન માને અલ્લાહ ઔર ઉસકે ફરિશ્તોં ઔર
કુતુબિહી વ-રુસુલિહી વલ- યૌમિલ -આખ઼િરિ ફ-ક઼દ દ઼લ્લ દ઼લાલમ-બઈ઼દા
કિતાબોં ઔર રસૂલોં ઔર કયામતકો (૩૪૯) તો વોહ ઝરૂર દૂરકી ગુમરાહીમેં પળા
(૧૩૬) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ સુમ્મ ક-ફરૂ સુમ્મ આમનૂ સુમ્મ ક-ફરૂ
બેશક વોહ લોગ જો ઈમાન લાએ ફિર કાફિર હુએ ફિર ઈમાન લાએ ફિર કાફિર
સુમ્મઝ઼- દાદૂ કુફ-રલ્લમ યકુનિલ્લાહુ લિ યગ઼્ફિ-ર લહુમ
હુએ ફિર ઔર કુફ્રમેં બળ્હે (૩૫૦) અલ્લાહ હરગિઝ ન ઉન્હેં

અઝાબ હૈ ઔર જિસને કુફ્ર ન કિયા હો ખ્વાહ વોહ કિત્ના હી ગુનેહગાર મુરતકિબ કબાઈર હો ઔર બેતૌબા ભી મર જાએ તો ઉસકે લિયે ખુલૂદ નહી ઉસકી મગફિરત અલ્લાહકી મશીયતમેં હૈ ચાહે માફ ફરમાએ યા ઉસકે ગુનાહોં પર અઝાબ કરે. ફિર અપની રહમતસે જન્નતમેં દાખિલ ફરમાએ. ઈસ આયતમેં યહૂદકો ઈમાનકી તરગીબ હૈ ઔર ઈસ પર ભી દલાલત હૈ કે યહૂદ પર સિર્ફ શરઅમેં મુશ્રિકકા ઈત્લાક દુરુસ્ત હૈ (૧૫૨) યેહ આયત યહૂદો-નસારાકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો અપને આપકો અલ્લાહકા બેટા ઔર ઉસકા પ્યારા બતાતે થે ઔર કેહતે થે કે યહૂદો-નસારાકે સિવા કોઈ જન્નતમેં ન દાખિલ હોગા. ઈસ આયતમેં બતા દિયા ગયા કે ઈન્સાનકા દીનદારી ઔર સલાહો, તકવા ઔર કુર્બો મકબૂલિયતકા મુદઈ હોના ઔર અપને

وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا ۗ بَشِّرِ الْمُنٰفِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا ۙ الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكٰفِرِينَ أَوْلِيَاءَ
مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ أَيَبْتَغُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ
فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيعًا ۞ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي
الْكِتٰبِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيٰتِ اللّٰهِ يُكْفَرُ بِهَا وَ
يُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتّٰى يَخُوضُوا فِي
حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۖ إِنَّكُمْ إِذًا مِثْلُهُمْ ۗ إِنَّ اللّٰهَ جَامِعُ
الْمُنٰفِقِينَ وَالْكٰفِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ۙ الَّذِينَ
يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ ۚ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِنَ اللّٰهِ قَالُوا
أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ ۖ وَإِنْ كَانَ لِلْكٰفِرِينَ نَصِيبٌ ۙ قَالُوا
أَلَمْ نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۚ فَاللّٰهُ
يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ وَلَنْ يَجْعَلَ اللّٰهُ لِلْكٰفِرِينَ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ۞ إِنَّ الْمُنٰفِقِينَ يُخٰدِعُونَ

વ લા લિ યહ-દિયહુમ સબીલા (૧૩૭)
બખ્શે (૩૫૧) ન ઉન્હેં રાહ દિખાએ
બશ્શિરિલ-મુનાફિક઼ી-ન બિ અન્ન લહુમ
ખુશખબરી દો મુનાફિકોં કો કે ઉનકે લિયે
અ઼ઝ઼ાબન અલીમા (૧૩૮) અલ્લઝ઼ી-ન
દર્દનાક અઝાબ હૈ વોહ જો
યત્તખિ઼ઝ઼ૂનલ-કાફિરી-ન ઔલિયા-અ મિન
મુસલમાનોંકો છોળકર કાફિરોંકો દોસ્ત બનાતે હૈં (૩૫૨) ક્યા
દૂનિલ- મુઅમિનીન અ-યબ્તગ઼ૂ-ન
ઉનકે પાસ ઈઝઝત ઢૂંઢતે હૈં તો ઈઝઝત તો
ઈ઼ન્દહુમુલ - ઈ઼ઝ-ઝ-ત ફ- ઈ઼ન્નલ્ઈ઼ઝ-ઝ-ત
સારી અલ્લાહકે લિયે હૈ (૩૫૩) ઔર બેશક અલ્લાહ
લિલ્લાહિ જમીઅ઼ા (૧૩૯) વ ક઼દ નઝ- ઝ-લ
તુમ પર કિતાબ (૩૫૪) મેં ઉતાર ચુકા કે જબ તુમ અલ્લાહકી
અ઼લૈકુમ ફિલ્કિતાબિ અન ઈઝ઼ા સમિઅ઼-તુમ આયાતિલ્લાહિ યુક-ફરુ બિહા વ મં ૧
આયતોંકો સુનો કે ઉનકા ઈન્કાર કિયા જાતા ઔર ઉનકી હંસી બનાઇ જાતી હૈ તો ઉન લોગોંકે
યુસ્તહ-ઝઉ બિહા ફ-લા તક઼-ઉ઼દૂ મ-અ઼હુમ હ઼ત્તા યખ઼ૂદૂ ફી હ઼દીસિ઼ન
સાથ ન બૈઠો જબ તક વોહ ઔર બાતમેં મશગૂલ ન હોં (૩૫૫) વર્ના તુમભી ઉન્હી
ગ઼ૈરિહી ઈન્નકુમ ઈઝ઼મ્મિસ઼્લુહુમ ઈન્નલ્લા-હ જામિઉ઼લ-મુનાફિક઼ી-ન વલકાફિરી-ન
જૈસે હો (૩૫૬)બેશક અલ્લાહ મુનાફિકોં ઔર કાફિરોં સબકો જહન્નમમેં ઈકઠઠા કરેગા
ફી જહન્ન-મ જમીઅ઼ (૧૪૦) નિલ્લઝ઼ી-ન ય-ત-રબ્બસૂ-ન બિકુમ ફ ઈન કા-ન
વોહ જો તુમ્હારી હાલત તકા કરતે હૈં તો અગર અલ્લાહકી તરફસે તુમકો ફત્હ મિલે
લકુમ ફત્હુમ-મિનલ્લાહિ ક઼ાલૂ અ-લમ નકુમ્મ-અ઼કુમ વ ઈન કા-ન લિલ્કાફિરી-ન
કહેં ક્યા હમ તુમ્હારે સાથ ન થે (૩૫૮) ઔર અગર કાફિરોંકા
નસ઼ીબુન ક઼ાલૂ અ-લમ નસ્તહ઼-વિઝ઼ અ઼લૈકુમ વ નમ્નઅ઼-કુમ મિનલ્મુઅ-મિનીન
હિસ્સા હો તો ઉનસે કહેં ક્યા હમે તુમ પર કાબૂ ન થા (૩૫૮) ઔર હમને તુમ્હેં મુસલમાનોંસે બચાયા (૩૫૯)
ફલ્લાહુ યહ઼-કુમુ બૈનકુમ યૌમલ્કિ઼યામહ વ લંય્યજઅ઼લલ્લાહુ લિલ્કાફિરી-ન
તો અલ્લાહ તુમ સબમેં (૩૬૦) કયામતકે દિન ફૈસ્લા કર દેગા (૩૬૧) ઔર અલ્લાહ કાફિરોંકો
અ઼લલ મુઅમિની-ન સબીલા (૧૪૧) ઈન્નલ્મુનાફિક઼ી-ન યુખ઼ાદિઊ઼નલ ع
મુસલમાનોં પર કોઇ રાહ ન દેગા (૩૬૨) બેશક મુનાફિક લોગ અપને ગુમાનમેં

મુંહસે અપની તા'રીફ કરના કામ નહી આતા (૧૫૩) યા'ની બિલકુલ ઝુલ્મ ન હોગા. વોહી સઝા દી જાએગી જિસકે વોહ મુસ્તહિક હૈં (૧૫૪) અપને આપકો બેગુનાહ ઔર મકબૂલે બારગાહ બતાકર (૧૫૫) શાને નુઝુલ : યેહ આયત કઅબ બિન અશરફ વગયરહ ઉલ્માએ યહૂદકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો સત્તર સવારોંકી જમીઅત લેકર કુરૈશસે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સાથ જંગ કરને પર હલફ લેને પહોંચે. કુરૈશને ઉનસે કહા ચૂંકે તુમ કિતાબી હો ઈસ લિયે તુમ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સાથ ઝિયાદા કુર્બ રખતે હો, હમ કૈસે ઈત્મીનાન કરેંકે તુમ હમસે ફરેબકે સાથ નહી મિલ રહે હો, અગર ઈત્મીનાન દિલાના હો તો હમારે બુતોંકો સિજદા કરો તો ઉન્હોંને શયતાનકી ઈતાઅત કરકે બુતોંકો સિજદા

اللّٰهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ ۚ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلٰوةِ قَامُوا
كُسَالٰى ۙ يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللّٰهَ إِلَّا
قَلِيلًا ۝ مُذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذٰلِكَ ۖ لَا إِلٰى هٰؤُلَاءِ
وَلَا إِلٰى هٰؤُلَاءِ ۚ وَمَنْ يُضْلِلِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ
سَبِيلًا ۝ يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
الْكٰفِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ أَتُرِيدُونَ
أَنْ تَجْعَلُوا لِلّٰهِ عَلَيْكُمْ سُلْطٰنًا مُبِينًا ۝ إِنَّ
الْمُنٰفِقِينَ فِي الدَّرْكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ ۚ وَلَنْ
تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ۝ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا
وَاعْتَصَمُوا بِاللّٰهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلّٰهِ فَأُولٰئِكَ
مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِينَ
أَجْرًا عَظِيمًا ۝ مَا يَفْعَلُ اللّٰهُ بِعَذَابِكُمْ إِنْ
શકરતુમ મં
شَكَرْتُمْ وَآمَنْتُمْ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ۝

મં ૧

લા-હ વ હુ-વ ખ઼ાદિઉ઼હુમ વ ઈઝ઼ા કા઼મૂ
અલ્લાહકો ફરેબ દિયા ચાહતે હૈં (૩૬૩) ઔર વહી ઉન્હેં
ઈલસ્સ઼લાતિ કા઼મૂ કુ઼સાલા યુરાઊનન્ના-સ વ
ગાફિલ કરકે મારેગા ઔર જબ નમાઝકો ખળે હોં (૩૬૪)
લા યઝ઼-કુરૂનલ્લા-હ ઈલ્લા ક઼લીલા (૧૪૨)
તો હારે જી સે (૩૬૫) લોગોંકો દિખાવા કરતે હૈં ઔર
મુઝ઼બ્ઝ઼બી-ન બૈ-ન ઝ઼ાલિ-ક લા ઈલા હા
અલ્લાહકો યાદ નહીં કરતે મગર થોળા (૩૬૬) બીચમેં ડગમગા
ઉલા-ઈ વ લા ઈલા હા ઉલા-ઈ વ મંય્યુદ઼લિ
રહે હૈં (૩૬૭) ન ઈધરકે ન ઉધરકે (૩૬૮) ઔર જિસે
લિલ્લાહુ ફ લન તજિ-દ લહૂ સબીલા (૧૪૩)
અલ્લાહ ગુમરાહ કરે તો ઉસકે લિયે કોઈ રાહ ન પાએગા
યા અય્યુહલ- લઝ઼ી-ન આમનૂ લા
અય ઈમાનવાલો કાફિરોંકો દોસ્ત ન બનાઓ મુસલમાનોંકે

તત્તખ઼િઝ઼ુલ-કાફિરી-ન ઔલિયા-અ મિન દૂનિલ મુઅ-મિનીન અ તુરીદૂ-ન
સિવા (૩૬૯) ક્યા યે ચાહતે હો કે અપને ઉપર અલ્લાહકે લિયે સરીહ હુજ્જત કરલો (૩૭૦)
અન તજ-અ઼લૂ લિલ્લાહિ અ઼લૈકુમ સુલ્ત઼ાનમ-મુબીના (૧૪૪)
બેશક મુનાફિક દોઝખકે સબસે નીચે તબ્કેમેં હૈં (૩૭૧) ઔર તૂ હરગિઝ ઉનકા કોઈ
ઈન્નલ-મુનાફિકી઼-ન ફિદ-દરકિલ-અસ્ફલિ મિનન્નાર વ લન તજિ-દ લહુમ
મદદગાર ન પાએગા મગર વોહ જિન્હોંને તૌબા કી (૩૭૨) ઔર સંવરે
નસ઼ીરા (૧૪૫) ઈલ્લલ્લઝ઼ી-ન તાબૂ વ અસ઼્લહૂ વઅ-ત-સ઼મૂ બિલ્લાહિ વ
ઔર અલ્લાહકી રસ્સી મઝબૂત થામી ઔર અપના દીન ખાલિસ અલ્લાહકે
અખ઼્લસૂ દીનહુમ લિલ્લાહિ ફ ઉલા-ઈ-ક મ-અ઼લ મુઅ-મિનીન વ
લિયે કર લિયા તો યે મુસલમાનોંકે સાથ હૈં (૩૭૩) ઔર અન્કરીબ અલ્લાહ
સૌ-ફ યુઅ-તિલ્લાહુલ મુઅ-મિની-ન અજ-રન અ઼ઝ઼ીમા (૧૪૬)
મુસલમાનોંકો બળા સવાબ દેગા ઔર અલ્લાહ તુમ્હેં અઝાબ દેકર
મા યફ-અ઼લુલ્લાહુ બિ અ઼ઝ઼ાબિકુમ ઈન શકરતુમ
ક્યા કરેગા અગર તુમ હક્ક માનો ઔર ઈમાન
વ આમન્તુમ વ કાનલ્લાહુ શાકિરન અ઼લીમા (૧૪૭)
લાઓ ઔર અલ્લાહ હૈ સિલા દેનેવાલા જાન્નેવાલા

કિયા, ફિર અબૂ સુફિયાનને કહા હમ ઠીક રાહ પર હૈં યા મોહમ્મદ મુસ્તુફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ. કઅબ બિન અશરફને કહા, તુમ્હી ઠીક રાહ પર હો ઈસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર અલ્લાહ તઆલાને ઉન પર લા'નત ફરમાઈકે ઉન્હોંને હુઝૂરકી અદાવતમેં મુશ્રેકીનકે બુતોં તકકો પૂજા (૧૫૬) યહૂદ કેહતે થે કે હમ મુલ્કો નબુવ્વતકે ઝિયાદા હકદાર હૈં તો હમ કૈસે અરબોંકા ઈત્તિબાઅ કરેં. અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે ઈસ દા'વેકો ઝુઠલા દિયા કે ઉનકા મુલ્કમેં હિસ્સા હી ક્યા ? ઔર અગર બિલફર્ઝ કુછ હોતા તો ઉનકા બુખ્લ ઈસ દરજેકા હૈ કે (૧૫૭) નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઔર અહલ ઈમાનસે (૧૫૮) નબુવ્વતો નુસરતો, ગલ્બઓ ઈઝઝ' વગૈરહ ને'મતે (૧૫૯) જૈસા કે હઝરત યુસૂફ ઔર હઝરત

દાઊદ ઔર હઝરત સુલયમાન અલયહિમુસ્સલામકો તો ફિર અગર અપને હબીબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ
વસલ્લમ પર કરમ કિયા તો ઉસસે ક્યોં જલતે ઔર હસદ કરતે હો (૧૬૦) જૈસે કે હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન સલામ ઔર
ઉનકે સાથવાલે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઈમાન લાએ (૧૬૧) ઔર ઈમાનસે મહરૂમ રહા (૧૬૨)
ઉસકે લિયે જો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઈમાન ન લાએ (૧૬૩) જો હર નજાસતો ગંદગી ઔર કાબિલે
નફરત ચીઝસે પાક હૈ (૧૬૪) યા'ની સાયએ જન્નત જિસકી રાહ તો આસાઈશ, રસાઈ ફહમો ઈહાતએ બયાનસે બાલાતર
હૈ (૧૬૫) અસ્હાબે અમાનાત ઔર હુક્કામકો અમાનતેં દયાનતદારીકે સાથ હકદારકો અદા કરને ઔર ફૈસલોંમેં ઈન્સાફ
કરનેકા હુકમ દિયા. બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે ફરાઈઝ ભી અલ્લાહ તઆલાકી અમાનતેં હૈં ઉનકા અદા ભી ઈસ હુકમમેં
દાખિલ હૈ (૧૬૬) ફરીકૈનમેંસે અસ્લા કિસીકી રિઆયત ન હો ઉલમાને ફરમાયાકે હાકિમકો ચાહિયેકે પાંચ બાતોંમેં ફરીકૈનકે
સાથ બરાબર સુલૂક કરે (૧) અપને પાસ આનેમેં જૈસે એકકો મૌકા દે દૂસરેકો ભી દે (૨) નશિસ્ત દોનોંકો એકસી દે (૩)
દોનોંકી તરફ બરાબર મુતવજ્જહ રહે (૪) કલામ સુનનેમેં હર એકકે સાથ એક હી તરીકા રખ્ખે (૫) ફૈસલા દેનેમેં હક્કી
રિયાઅત કરે જિસકા દૂસરે પર હક હો પૂરા પૂરા દિલાએ. હદીસ શરીફમેં હૈ ઈન્સાફ કરનેવાલોંકો કુર્બે ઈલાહીમેં નૂરી મિમ્બર
અતા હોંગે શાને નુઝુલ : બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ઈસકી શાને નુઝૂલમેં ઈસ વાકિએકા ઝિક કિયા હૈ કે ફત્હે મક્કાકે વક્ત સૈયદે
આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ઉસ્માન બિન તલ્હા રદિયલ્લાહો અન્હો ખાદિમે કા'બાસે કા'બએ મુઅઝઝમાકી
કિલીદ (ચાબી) લેલી. ફીર જબ યે આયત નાઝિલ હુઈ તો આપને વોહ કિલીદ ઉન્હેં વાપસ દી ઔર ફરમાયા કે અબ યેહ
કિલીદ હમેશા તુમ્હારી નસલમેં રહેગી, ઈસ પર ઉસ્માન બિન તલ્હા હજબી ઈસ્લામ લાએ અગરચે યેહ વાકેઆ થોળે
થોળે તગૈય્યુરાતકે સાથ બહોતસે મુહદ્દિસીનને ઝિક કિયા હૈ મગર અહાદીસ પર નઝર કરનેસે યેહ કાબિલે વિસૂક નહી
મા'લૂમ હોતા, ક્યૂંકે ઈબ્ને અબ્દુલ્લાહ ઔર ઈબ્ને મુન્દા ઔર ઈબ્ને અસીરકી રિવાયતોંસે મા'લૂમ હોતા હૈ કે ઉસ્માન બિન
તલ્હા હિ.સ. ૮ મેં મદીના તય્યબહ હાઝિર હોકર મુશર્રફ-બ- ઈસ્લામ હો ચુકે થે ઔર ઉન્હોંને ફત્હે મક્કાકે રોઝ કુન્જી ખુદ
અપની ખુશીસે પેશ કી થી. બુખારી ઔર મુસ્લિમકી હદીસોંસે યેહી મુસ્તફાદ હોતા હૈ (૧૬૭) કે રસૂલકી ઈતાઅત અલ્લાહ
હી કી ઈતાઅત હૈ. બુખારીઓ મુસ્લિમકી હદીસ હૈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા. જિસને મેરી
ઈતાઅત કી ઉસને અલ્લાહકી ઈતાઅત કી ઔર જિસને મેરી નાફરમાની કી ઉસ્ને અલ્લાહકી નાફરમાની કી (૧૬૮) ઈસી
હદીસમેં હુઝૂર ફરમાતે હૈં જિસને અમીરકી ઈતાઅત કી ઉસને મેરી ઈતાઅત કી ઔર જિસને અમીરકી નાફરમાની કી ઉસને
મેરી નાફરમાની કી ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે મુસ્લિમ ઉમરાઓ હુક્કામકી ઈતાઅત વાજિબ હૈ જબ તક વોહ હક કે
મુવાફિક રહેં અગર હક કે ખિલાફ હુકમ કરેં તો ઉનકી ઈતાઅત નહી (૧૬૯) ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે એહકામ તીન
કિસ્મકે હૈં. એક વોહ જો ઝાહિર કિતાબ યા'ની કુર્આનસે સાબિત હોં. એક વોહ જો ઝાહિર હદીસસે. એક વોહ જો કુર્આનો
હદીસકી તરફ બતરીકએ કયાસ રુજૂઅ કરનેસે ઉલુલ્અમ્રમેં ઈમામ, અમીર, બાદશાહ, હાકિમ, કાઝી સબ દાખિલ હૈં.
ખિલાફતે કામિલા તો ઝમાનએ રિસાલતકે બા'દ તીસ સાલ રહી મગર ખિલાફતે નાકિસા ખુલફાએ અબ્બાસિયામેં ભી થી
ઔર અબ તો ઈમામત ભી નહી પાઈ જાતી કયૂંકે ઈમામકે લિયે કુરૈશમેંસે હોના શર્ત હૈ ઔર યેહ બાત અકસર મકામાતમેં
મા'દૂમ હૈ લેકિન સલ્તનતો ઈમારત બાકી હૈ ઔર ચૂંકે સુલ્તાનો અમીર ભી ઉલુલ અમ્રમેં દાખિલ હૈં ઈસ લિયે હમ પર ઉનકી
ઈતાઅત ભી લાઝિમ હૈ (૧૭૦) શાને નુઝુલ : બિશરનામી એક મુનાફિકકા એક યહૂદીસે ઝઘળા થા. યહૂદીને કહા ચલો સૈયદે
આલમ સલ્લલ્લાહું અલયહિ વસલ્લમસે તય કરા લેં. મુનાફિકને ખયાલ કિયા કે હુઝૂર તો બેરિયાઅત મહઝ હક ફયસલા
દેંગે ઉસકા મતલબ હાસિલ ન હોગા ઈસલિયે ઉસને બાવજૂદ મુદઈએ ઈમાન હોને કે યેહ કહા કે કઅબ બિન અશરફ યહૂદીકો
પંચ બનાઓ. કુર્આને કરીમમેં તાગૂતસે ઉસ કઅબ બિન અશરફકે પાસ ફયસલા લે જાના મુરાદ હૈ. યહૂદી જાનતા થા કે કઅબ
રુશ્વતખ્વાર હૈ ઈસલિયે ઉસને બાવજૂદ હમમઝહબ હોનેકે ઉસકો પંચ તસ્લીમ ન કિયા. નાચાર મુનાફિકકો ફૈસલાકે લિયે
સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે હુઝૂર આના પળા. હુઝૂરને જો ફયસલા દિયા વોહ યહૂદીકે મુવાફિક હુવા.
યહાંસે ફૈસલા સુનનેકે બાદ ફિર મુનાફિક યહૂદીકે દર પૈ હુવા ઔર ઉસે મજબૂર કરકે હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહો અન્હોકે
પાસ લાયા. યહૂદીને આપસે અર્ઝ કિયા કે મેરા ઈસકા મુઆમિલા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ તય ફરમા

ચુકે લેકિન યે હુઝૂરકે ફેસલેસે રાઝી નહી આપસે ફૈસલા ચાહતા હૈ. ફરમાયા કે હાં મૈં અભી આકર ઈસકા ફૈસલા કરતા હૂં. યેહ ફરમાકર મકાનમેં તશરીફ લે ગયે ઔર તલ્વાર લાકર ઉસકો કત્લ કર દિયા ઔર ફરમાયા જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકે ફૈસલેસે રાઝી ન હો ઉસકા મેરે પાસ યેહ ફૈસલા હૈ (૧૭૧) જિસસે ભાગને બચનેકી કોઈ રાહ ન હો જૈસી કે બિશર મુનાફિક પર પળી કે ઉસકો હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહો અન્હોને કત્લ કર દિયા (૧૭૨) કુફ્રો - નિફાક, મઆસી જૈસા કે બિશર મુનાફિકને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે ફૈસલેસે એ'રાઝ કરકે કિયા (૧૭૩) ઔર વોહ ઉઝરો-નદામત કુછ કામ ન દે જૈસા કે બિશર મુનાફિકકે મારે જાનેકે બા'દ ઉસકે અવલિયા ઉસકે ખૂનકા બદલા તલબ કરને આએ ઔર બેજા મા'ઝરતેં કરને ઔર બાતેં બનાને લગે. અલ્લાહ તઆલાને ઉસકે ખૂનકા કોઈ બદલા નહી દિલાયા કયૂં કે વોહ કુશ્તની હી થા (૧૭૪) જો ઉનકે દિલમેં અસર કર જાય (૧૭૫) ઔર જબકે રસૂલકા ભેજના હી ઈસ લિયે હૈ કે વોહ મુતાઅ બનાએ જાએં ઔર ઉનકી ઈતાઅત ફર્ઝ હો તો જો ઉનકે હુકમસે રાઝી ન હો ઉસને રિસાલતકો તસ્લીમ ન કિયા વોહ કાફિર વાજિબુલ કત્લ હૈ (૧૭૬) મા'સિયતો નાફરમાની કરકે (૧૭૭) ઈસસે મા'લૂમ હુવાકે બારગાહે ઈલાહીમેં રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકા વસીલા ઔર આપકી શફાઅત કાર બરારીકા ઝરીઆ હૈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી વફાત શરીફકે બા'દ એક એઅરાબી રોઝએ અકદસ પર હાઝિર હુવા ઔર રોઝા શરીફકી ખાકપાક અપને સર પર ડાલી ઔર અર્ઝ કરને લગા યા રસૂલલ્લાહ ! જો આપને ફરમાયા હમને સુના, ઔર જો આપ પર નાઝિલ હુવા ઉસમેં યેહ આયત ભી હૈ "વ-લવ-અન્નહુમ ઈઝ-ઝલમૂ" મૈંને બેશક અપની જાન પર ઝુલ્મ કિયા ઔર મૈં આપકે હુઝૂર અલ્લાહસે અપને ગુનાહકી બખ્શિશ ચાહને હાઝિર હુવા તો મેરે રબસે મેરે ગુનાહકી બખ્શિશ કરાઈએ. ઈસ પર કબર શરીફસે નિદા આઈ કે તેરી બખ્શિશ કી ગઈ. ઈસસે ચંદ મસાઈલ મા'લૂમ હુએ <u>મસ્અલા</u> : અલ્લાહ તઆલાકી બારગાહમેં અર્ઝે હાજતકે લિયે ઉસકે મકબૂલોંકો વસીલા બનાના ઝરીએ કામયાબી હૈ <u>મસ્અલા</u> : કબર પર હાજતકે લિયે જાના ભી "જાઉકા"મેં દાખિલ હૈ ઔર ખયરૂલ કુરૂનકા મા'મૂલ હૈ <u>મસ્અલા</u> : બા'દ વફાત મકબૂલાને હક કો યા કે સાથ નિદા કરના જાઈઝ હૈ <u>મસ્અલા</u> : મકબૂલાને હક મદદ ફરમાતે હૈં ઔર ઉનકી દુઆસે હાજત રવાઈ હોતી હૈ (૧૭૮) મા'ની યેહ હૈ કે જબ તક આપકે ફૈસલે ઔર હુકમકો સિદ્દક દિલસે ન માન લેં મુસલમાન નહી હો સકતે સુબ્હાનલ્લાહ ! ઈસસે રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી શાન મા'લૂમ હોતી હૈ <u>શાને નુઝુલ</u> : પહાળસે આનેવાલા પાની જિસસે બાગોંમેં આબ રસાની કરતે હૈં ઉસમેં એક અન્સારીકા હઝરત ઝુબૈર (રદિયલ્લાહો અન્હો)સે ઝઘળા હુવા. મુઆમલા સૈયદે દો આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે હુઝૂર પેશ કિયા ગયા. હુઝૂરને ફરમાયા અય ઝુબૈર તુમ અપને બાગકો પાની દેકર અપને પળોસી કી તરફ પાની છોળ દો. યેહ અન્સારીકો ગિરાં ગુઝરા ઔર ઉસકી ઝબાનસે યે કલિમા નિકલાકે ઝુબૈર આપકે ફૂફીઝાદ ભાઈ હૈં બાવજૂદે કે ફૈસલેમેં હઝરત ઝુબૈરકો અન્સારીકે સાથ એહસાનકી હિદાયત ફરમાઈ ગઈ થી લેકિન અન્સારીને ઉસકી કદર ન કી તો હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ઝુબૈરકો હુકમ દિયા કે અપને બાગકો સૈરાબ કરકે પાની રોક લો ઈન્સાફન કરીબવાલા હી પાનીકા મુસ્તહિક હૈ. ઉસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ (૧૭૯) જૈસા કે બની ઈસરાઈલકો મિસરસે નિકલ જાને ઔર તૌબહકે લિયે અપને આપકો કત્લકા હુકમ દિયા થા <u>શાને નુઝુલ</u> : સાબિત બિન કૈસ બિન શમાસસે એક યહૂદીને કહા કે અલ્લાહને હમ પર અપના કત્લ ઔર ઘરબાર છોળના ફર્ઝ કિયા થા હમ ઉસકો બજા લાયે. સાબિતને ફરમાયા : અગર અલ્લાહ હમ પર ફર્ઝ કરતા તો હમ ભી ઝરૂર બજા લાતે ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ (૧૮૦) યા'ની રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ઈતાઅત ઔર આપકી ફરમાંબરદારી કી (૧૮૧) તો અંબિયાકે મુખ્લિસ ફરમાંબરદાર જન્નતમેં ઉનકી સોહબતો દીદારસે મહરૂમ ન હોંગે (૧૮૨) સિદીક અંબિયાકે સચ્ચે મુત્તબેઈનકો કેહતે હૈં જો ઈખ્લાસકે સાથ ઉનકી રાહ પર કાયમ રહેં મગર ઈસ આયતમેં નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે અફાઝિલ અસ્હાબ મુરાદ હૈં જૈસેકે હઝરત અબૂબક સિદીક (૧૮૩) જિન્હોંને રાહે ખુદામેં જાન દી (૧૮૪) વોહ દીનદાર જો હક્કુલ ઈબાદ ઔર હક્કુલ્લાહ દોનોં અદા કરેં ઔર ઉનકે અહવાલો - આ'માલ ઔર ઝાહિરો-બાતિન અચ્છે ઔર પાક હોં <u>શાને નુઝુલ</u> : હઝરત સવબાન (રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સાથ કમાલ મોહબ્બત રખતે થે. જુદાઈકી તાબ ન થી. એક રોઝ ઈસ કદર ગમગીન ઔર રંજીદા હાઝિર હુએ કે ચેહરેકા રંગ બદલ ગયા થા. હુઝૂરને ફરમાયા આજ રંગ કયૂં બદલા હુવા હૈ ? અર્ઝ કિયા ન મુઝે

કોઈ બીમારી હૈ ન દર્દ બજુઝ ઈસકે કે જબ હુઝૂર સામને નહી હોતે તો ઈન્તેહા દરજેકી વેહશતો પરેશાની હો જાતી હૈ. જબ આખિરતકો યાદ કરતા હૂં તો યેહ અંદેશા હોતા હૈ કે વહાં મૈં કિસ તરહ દીદાર પા સકૂંગા. આપ આ'લાતરીન મકામમેં હોંગે મુઝે અલ્લાહ તઆલાને અપને કરમસે જન્નત ભી દી તો ઉસ મકામે આલી તક રસાઈ કહાં ? ઈસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ઉન્હેં તસ્કીન દી ગઈ કે બાવજૂદ ફર્કે મનાઝિલકે ફરમાંબરદારોંકો બારયાબી ઔર મઈયતકી ને'મતસે સરફરાઝ ફરમાયા જાએગા (૧૮૫) દુશ્મનકી ઘાતસે બચો ઔર ઉસે અપને ઉપર મૌકા ન દો. એક કૌલ યેહ ભી હૈ કે હથિયાર સાથ રખ્ખો મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે દુશ્મનકે મુકાબલેમેં અપની હિફાઝતકી તદબીર જાઈઝ હૈ (૧૮૬) યા'ની મુનાફિકીન (૧૮૭) તુમ્હારી ફતેહ હો ઔર ગનીમત હાથ આએ (૧૮૮) વોહી જિસકે મકીલેસે યેહ સાબિત હોતા હૈ કે (૧૮૯) યા'ની જેહાદ ફર્ઝ હે ઔર ઉસકે તર્કકા તુમ્હારે પાસ કોઈ ઉઝર નહી (૧૯૦) ઈસ આયતમેં મુસલમાનોંકો જેહાદકી તરગીબ દી ગઈ, તાકે વો ઉન કમઝોર મુસલમાનોંકો કુફ્ફારકે પંજએ ઝુલ્મસે છુળાએં જિન્હેં મક્કા મુકર્રમામેં મુશ્રેકીનને કૈદ કર લિયા થા ઔર તરહ તરહકી ઈઝાએં દે રહે થે ઔર ઉનકી ઔરતોં - બચ્ચોં તક પર બે રહમાના મઝાલિમ કરતે થે ઔર વોહ લોગ ઉનકે હાથોંમેં મજબૂર થે. ઈસ હાલતમેં વોહ અલ્લાહસે અપની ખલાસી ઔર મદદે ઈલાહીકી દુઆએં કરતે થે યે દુઆ કબૂલ હુઈ ઔર અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો ઉનકા વલી વો નાસિર કિયા ઔર ઉન્હેં મુશ્રિકીનકે હાથોંસે છુળાયા ઔર મક્કામુકર્રમા ફત્હ કરકે ઉનકી ઝબરદસ્ત મદદ ફરમાઈ. (૧૯૧) એ'લાએ દીન ઔર રઝાએ ઈલાહીકે લિયે (૧૯૨) યા'ની કાફિરોંકા ઔર વોહ અલ્લાહકી મદદકે મુકાબલામેં ક્યા ચીઝ હૈ (૧૯૩) કિતાલસે શાને નુઝુલ : મુશ્રિકીન મક્કા મુકર્રમામેં મુસલમાનોંકો બહોત ઈઝાએં દેતે થે. હિજરત સેકબ્લ અસ્હાબે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી એક જમાઅતને હુઝૂરકી ખિદમતમેં અર્ઝ કિયા કે આપ હમેં કાફિરોંસે લળનેકી ઈજાઝત દીજિયે. ઉન્હોંને હમેં બહોત સતાયા હૈ ઔર બહોત ઈઝાએં દેતે હૈં. હુઝૂરને ફરમાયા કે ઉનકે સાથ જંગ કરનેસે હાથ રોકો નમાઝ ઔર ઝકાત જો તુમ પર ફર્ઝ હૈ વોહ અદા કરતે રહો. ફાએદા : ઈસસે સાબિત હુવા કે નમાઝો ઝકાત જેહાદસે પેહલે ફર્ઝ હુઈ (૧૯૪) મદીના તૈયબામેં ઔર બદરકી હાઝરીકા હુકમ દિયા ગયા (૧૯૫) યેહ ખૌફ તબ્ઈ થા કે ઈન્સાનકી જિબિલ્લત હૈ કે મૌતો-હલાકતસે ઘબરાતા ઔર ડરતા હૈ (૧૯૬) ઈસ્કી હિકમત ક્યા હૈ ? યેહ સવાલ વજહે હિકમત દરિયાફ્ત કરનેકે લિયે થા ન બતરીકે એ'તેરાઝ. ઈસી લિયે ઈન્કો ઈસ સવાલ પર તવબીખો ઝિજર ન ફરમાયા ગયા બલ્કે જવાબ તસ્કીન બખ્શ અતા ફરમા દિયા ગયા (૧૯૭) ઝાઈલો ફાની (૧૯૮) ઔર તુમ્હારે અજર કમ ન કિયે જાએંગે તો જેહાદમેં અંદેશાઓ તઅમ્મુલ ન કરો (૧૯૯) ઔર ઉસસે રિહાઈ પાનેકી કોઈ સૂરત નહી ઔર જબ મૌત ના ગુઝીર હૈ તો બિસ્તર પર મર જાનેસે રાહે ખુદામેં જાન દેના બેહતર હૈ. યેહ સઆદત આખેરતકા સબબ હૈ (૨૦૦) અરઝાની ઔર કસરતે પયદાવાર વગૈરહકી (૨૦૧) ગિરાની કહતસાલી વગૈરહ. (૨૦૨) યેહ હાલ મુનાફિકીનકા હૈ કે જબ ઉન્હેં કોઈ સખ્તી પેશ આતી તો ઉસકો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તરફ નિસ્બત કરતે ઔર કેહતે જબસે યેહ આયે હૈં ઐસી હી સખ્તિયાં પેશ આયા કરતી હૈં (૨૦૩) ગિરાની હો યા અરઝાની કહત હો યા ફરાખ હાલી, રંજ હો યા રાહત, આરામ હો યા તકલીફ, ફત્હ હો યા શિકસ્ત હકીકતમેં સબ અલ્લાહકી તરફસે હૈં (૨૦૪) ઉસકા ફઝલો રહમત હૈ (૨૦૫) કે તૂને ઐસે ગુનાહોંકા ઈરતિકાબ કિયા કે તૂ ઉસકા મુસ્તહિક હુવા મસ્અલા : યહાં બુરાઈકી નિસ્બત બંદેકી તરફ મજાઝ હૈ ઔર ઉપર જો મઝકૂર હુવા વોહ હકીકત થી બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા કે બદીકી નિસ્બત બંદેકી તરફ બરસબીલે અદબ હૈ. ખુલાસા યે હૈ કે બંદા જબ ફાઈલે હકીકીકી તરફ નઝર કરે તો હર ચીઝકો ઉસીકી તરફસે જાને ઔર જબ અસ્બાબ પર નઝર કરે તો બુરાઈયોંકો અપની શામતે નફસકે સબબસે સમઝે (૨૦૬) અરબ હો યા અજમ આપ તમામ ખલ્કકે લિયે રસૂલ બનાએ ગએ ઔર કુલ જહાન આપકા ઉમ્મતી કિયા ગયા. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી જલાલતે મન્સબ ઔર રિફઅતે મંઝિલતકા બયાન હૈ (૨૦૭) આપકી રિસાલતે આમ્મા પર તો સબ પર આપકી ઈતાઅત ઔર આપકા ઈત્તેબાઅ ફર્ઝ હૈ (૨૦૮) શાને નુઝુલ : રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા. જિસને મેરી ઈતાઅત કી ઉસને અલ્લાહકી ઈતાઅત કી ઔર જિસને મુઝસે મોહબ્બત કી ઉસને અલ્લાહસે મોહબ્બત કી. ઉસ પર આજકલકે ગુસ્તાખ બદદીનોંકી તરહ ઉસ ઝમાનેકે મુનાફિકોંને કહા કે મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ યેહ ચાહતે હૈં કે હમ ઉન્હેં રબ માન લેં, જૈસા

અપને નબી

નસારાને ઈસા બિન મરયમકો રબ માના ઉસ પર અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે રદમેં યે આયત નાઝિલ ફરમાકર અપને નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે કલામકી તસ્દીક ફરમા દી કે બેશક રસૂલકી ઈતાઅત અલ્લાહકી ઈતાઅત હૈ (૨૦૯) ઔર આપકી ઈતાઅતસે એ'રાઝ કિયા (૨૧૦) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત મુનાફિકીનકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે હુઝૂરમેં ઈમાનો ઈતાઅત શિઆરીકા ઈઝહાર કરતે થે ઔર કેહતે થે હમ હુઝૂર પર ઈમાન લાએ હૈં. હમને હુઝૂરકી તસ્દીક કી હૈ હુઝૂર જો હમેં હુકમ ફરમાએં ઉસકી ઈતાઅત હમ પર લાઝિમ હૈ (૨૧૧) ઉનકે આ'માલનામોંમેં ઔર ઉસકા ઉન્હેં બદલા દેગા (૨૧૨) ઔર ઉસકે ઉલૂમો હુકમકો નહીં દેખતે કે ઉસને અપની ફસાહતસે તમામ ખલકકો આજિઝ કર દિયા હૈ ઔર ગૈબી ખબરોંસે મુનાફિકીનકે અહવાલ ઔર ઉનકે મકરો કૈદકા અફશાએ રાઝ કર દિયા હૈ ઔર અવ્વલીન વ આખેરીનકી ખબરેં દી હૈં (૨૧૩) ઔર ઝમાનએ આઈંદાકે મુતઅલ્લિક ગૈબી ખબરેં મુતાબિક ન હોતી ઔર જબ ઐસા ન હુવા ઔર કુર્આન પાકકી ગૈબી ખબરોંસે આઈંદા પેશ આનેવાલે વાકેઆત મુતાબિકત કરતે ચલે ગએ તો સાબિત હુવા કે વોહ કિતાબ યકીનન અલ્લાહકી તરફસે હૈ. નીઝ ઉસકે મઝામિનમેં ભી બાહમ ઈખ્તેલાફ નહીં. ઈસ તરહ ફસાહતો - બલાગતમેં ભી ક્યૂંકે મખ્લૂકકા કલામ ફસીહ ભી હો તો સબ યકસાં નહીં હોતા. કુછ બલીગ હોતા હૈ તો કુછ રકીક હોતા હૈ. જૈસા કે શો'રા ઔર ઝબાનદાનોંકે કલામમેં દેખા જાતા હૈ કે કોઈ બહોત મલીહ ઔર કોઈ નિહાયત ફીકા. યેહ અલ્લાહ તઆલા હી કે કલામકી શાન હૈ કે ઉસકા તમામ કલામ ફસાહતો બલાગતકી આ'લા મર્તબત હૈ (૨૧૪) યા'ની ફત્હે ઈસ્લામ (૨૧૫) યા'ની મુસલમાનોંકી હઝીમતકી ખબર (૨૧૬) જો મુફસિદેકા મૂજિબ હોતા હૈ કે મુસલમાનોંકી ફત્હકી શોહરતસે તો કુફ્ફારમેં જોશ પૈદા હોતા હૈ ઔર શિકસ્તકી ખબરસે મુસલમાનોંકી હોસલા શિકની હોતી હૈ (૨૧૭) અકાબિર સહાબા જો સાહિબે રાય ઔર સાહિબે બસીરત હૈં (૨૧૮) ઔર ખુદ કુછ દખલ ન દેતે (૨૧૯) મસ્અલા : મુફસ્સિરીનને ફરમાયા ઈસ આયતમેં દલીલ હૈ જવાઝે કયાસ પર ઔર યેહ ભી મા'લૂમ હોતા હૈ કે એક ઈલ્મ તો વોહ હૈ જો બનસ્સે કુર્આન હાસિલ હો ઔર એક ઈલ્મ વોહ હૈ જો કુર્આનો હદીસસેં ઈસ્તિંબાતો કયાસકે ઝરીએ હાસિલ હોતા હૈ મસ્અલા : ઔર યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે ઉમૂરે દીનિયામેં હર શખ્સકો દખલ દેના જાઈઝ નહીં જો અહલ હો ઉસકો તફવીઝ કરના ચાહિયે (૨૨૦) રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી બે'સત (૨૨૧) નુઝૂલે કુર્આન (૨૨૨) ઔર કુફ્રો ઝલાલમેં ગિરફતાર રેહતે (૨૨૩) વોહ લોગ જો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી બે'સત ઔર કુર્આનકે નુઝૂલસે પેહલે આપ પર ઈમાન લાએ જૈસે ઝૈદ બિન ઉમરૌ બિન ફઝીલ ઔર વર્કા બિન નૌફિલ ઔર કૈસ બિન સા'દા (૨૨૪) ખ્વાહ કોઈ તુમ્હારા સાથ દે યા ન દે ઔર તુમ અકેલે રેહ જાઓ (૨૨૫) શાને નુઝૂલ : બદ્રે સુગરાકી જંગ જો અબૂ સુફિયાનસે ઠહર ચુકી થી જબ ઉસકા વકત આ પહુંચા તો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને વહાં જાનેકે લિયે લોગોંકો દા'વત દી બા'ઝોં પર યે ગિરાં હુવા તો અલ્લાહ તઆલાને યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ ઔર અપને હબીબ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો હુકમ દિયા કે વોહ જિહાદ ન છોડેં અગરચે તન્હા હોં અલ્લાહ આપકા નાસિર હૈ. અલ્લાહકા વા'દા સચ્ચા હૈ યે હુકમ પાકર રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ બદ્રે સુગરાકી જંગકે લિયે રવાના હુએ સિર્ફ સત્તર સવાર હમરાહ થે. (૨૨૬) ઉન્હેં જેહાદકી તરગીબ દો ઔર બસ (૨૨૭) ચુનાન્ચે ઐસા હી હુવા કે મુસલમાનોંકા યેહ છોટાસા લશ્કર કામિયાબ આયા ઔર કુફ્ફાર ઐસે મરઊબ હુએ કે વોહ મુસલમાનોંકે મુકાબિલ મૈદાનમેં ન આ સકે. ફાયદા : ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ શુજાઅતમેં સબસે આ'લા હૈં કે આપકો તન્હા કુફ્ફારકે મુકાબિલ તશ્રીફ લે જાનેકા હુકમ હુવા ઔર આપ આમાદા હો ગએ (૨૨૮) કિસીસે કિસીકી કે ઉસકો નફા પહુંચાએ યા કિસી મુસીબતો બલાસે ખલાસી કરાએ ઔર હો વોહ મુવાફિકે શરઅ તો (૨૨૯) અજરો-જઝા (૨૩૦) અઝાબો-સઝા (૨૩૧) મસાઈલે સલામ : સલામ કરના સુન્નત હૈ ઔર જવાબ દેના ફર્ઝ ઔર જવાબમેં અફઝલ યે હૈ કે સલામ કરનેવાલેકે સલામ પર કુછ બઢાએ મસલન પેહલા શખ્સ 'અસ્સલામો અલૈકુમ' કહે તો દૂસરા શખ્સ 'વ-અલયકુમુસ્સલામ વ રહમતુલ્લાહ' કહે અગર ઔર પહેલેને 'વરહમતુલ્લાહ' ભી કહા થા તો યે 'વબરકાતુહુ' ઔર બઢાએ પસ ઈસસે ઝિયાદા સલામો જવાબમેં કોઈ ઈઝાફા નહીં હૈં. કાફિર-ગુમરાહ, ફાસિક ઔર ઈસ્તિન્જા કરતે મુસલમાનોંકો સલામ ન કરેં જો શખ્સ ખુત્બા, તિલાવતે કુર્આન યા હદીસ યા મુઝાકિરએ ઈલ્મ યા અઝાન યા તકબીરમેં મશગૂલ હો ઉસ હાલમેં ઉનકો સલામ ન કિયા જાએ ઔર

અગર કોઈ સલામ કરે તો ઉન પર જવાબ દેના લાઝિમ નહીં ઔર જો શખ્સ શતરંજ, ચૌસર, તાશ, ગંજફા વગૈરા કોઈ નાજાયઝ ખેલ ખેલ રહા હો યા ગાને બજાનેમેં મશગૂલ હો યા પાખાનેમેં હો યા બેઉઝર બરહના હો ઉસકો સલામ ન કિયા જાએ મસ્અલા : આદમી જબ અપને ઘરમેં દાખિલ હો તો બીબીકો સલામ કરે. હિન્દુસ્તાનમેં યેહ બળી ગલત રસ્મ હૈ કે ઝનો-શવહરકે ઈત્ને ગેહરે તઅલ્લુકાત હોતે હુએ ભી એક દૂસરેકો સલામસે મહરૂમ કરતે હૈં બાવુજૂદ કે સલામ જિસકો કિયા જાતા હૈ ઉસકે લિયે સલામતીકી દુઆ હૈ મસ્અલા : બેહતર સવારીવાલા કમતર સવારીવાલેકો ઔર કમતર સવારીવાલા પૈદલ ચલનેવાલોંકો ઔર પયદલ બૈઠે હુએકો ઔર છોટે બળેકો ઔર થોળે ઝિયાદાકો સલામ કરેં (૨૩૨) યા'ની ઉસસે ઝિયાદા સચ્ચા કોઈ નહીં ઈસલિયે કે ઉસકા કિઝ્બ નામુમકિનો મુહાલ હૈ વોહ જુમ્લા ઉયૂબસે પાક હૈ (૨૩૩) શાને નુઝૂલ : મુનાફિકીનકી એક જમાઅત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સાથ જેહાદમેં જાનેસે રુક ગઈ થી ઉનકે બાબમેં અસ્હાબે કિરામકે દો ફિર્કે હો ગએ. એક ફિર્કા કત્લ પર મુસિર થા ઔર એક ઉનકે કત્લસે ઈન્કાર કરતા થા. ઈસ મુઆમલેમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ (૨૩૪) કે વોહ હુઝૂરકે સાથ જેહાદમેં જાનેસે મહરૂમ રહેં (૨૩૫) ઉનકે કુફ્રો ઈરતિદાદ ઔર મુશ્રિકીનકે સાથ મિલનેકે બાઈસ તો ચાહિયે કે મુસલમાન ભી ઉનકે કુફ્રમેં ઈખ્તેલાફ ન કરેં (૨૩૬) ઈસ આયતમેં કુફ્ફારકે સાથ મવાલાત મમ્નૂઅ કી ગઈ ખ્વાહ વોહ ઈમાનકા ઈઝહાર હી કરતે હોં (૨૩૭) ઔર ઈસસે ઉનકે ઈમાનકી તહકીક ન હો જાએ (૨૩૮) ઈમાનો હિજરતસે ઔર અપની હાલત પર કાયમ રહેં (૨૩૯) ઔર અગર તુમ્હારી દોસ્તીકા દા'વા કરેં ઔર મદદકે લિયે તૈયાર હોં તો ઉનકી મદદ ન કબૂલ કરો (૨૪૦) યેહ ઈસ્તિસ્ના કત્લકી તરફ રાજેહ હૈ ક્યૂંકે કુફ્ફારો મુનાફિકીનકે સાથ મવાલાત કિસી હાલમેં જાઈઝ નહીં ઔર અહદસે યે અહદ મુરાદ હૈ કે ઉસ કૌમકો ઔર જો ઉસ કૌમકો જા મિલે ઉસકો અમ્ન હૈ જૈસા કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને મક્કા મુકર્રમા તશરીફ લે જાતે વકત હિલાલ બિન ઉમીર અસ્લમીસે મુઆમલા કિયા થા (૨૪૧) અપની કૌમકે સાથ હોકર (૨૪૨) તુમ્હારે સાથ હોકર (૨૪૩) લેકિન અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે દિલોંમેં રો'બ ડાલ દિયા ઔર મુસલમાનોંકો ઉનકે શરસે મહફૂઝ રખ્ખા (૨૪૪) કે તુમ ઉન્સે જંગ કરો, બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે યે હુકમ આયત "ઉકતુલૂ - મુશ્રિકીન - હયસો - વજત્તુમુહુમ"સે મન્સૂખ હો ગયા (૨૪૫) શાને નુઝૂલ : મદીના તૈયબામેં કબીલા અસદ વ ગત્ફાનકે લોગ રિયાઅન કલિમએ ઈસ્લામ પઢતે ઔર અપને આપકો મુસલમાન ઝાહિર કરતે ઔર જબ ઉનમેંસે કોઈ અપની કૌમસે મિલતા ઔર વોહ લોગ ઉનસે કેહતે કે તુમ કિસ ચીઝ પર ઈમાન લાએ, તો વોહ લોગ કેહતે કે બંદરોં, બિચ્છુઓં વગૈરા પર. ઈસ અંદાઝસે ઉનકા મતલબ યે થા કે દોનોં તરફસે રસ્મો-રાહ રખ્ખેં ઔર કિસી જાનિબસે ઉન્હેં નુકસાન ન પહોંચે. યેહ લોગ મુનાફિકીન થે ઉનકે હકમેં યે આયત નાઝિલ હુઈ (૨૪૬) શિર્ક યા મુસલમાનોંસે જંગ (૨૪૭) જંગસે બાઝ આકર (૨૪૮) ઉનકે કુફ્ર ગદર ઔર મુસલમાનોંકી ઝરર રસાનીકે સબબ (૨૪૯) યા'ની મુઅમિનીનકી મિસાલ મુબાહુદદમ નહીં હૈ જિસકા હુકમ ઉપરકી આયતમેં મઝકૂર હો ચુકા તો મુસલમાનકા કત્લ કરના બગૈર હકકે રવા નહીં ઔર મુસલમાનકી શાન નહીં કે ઉસસે કિસી મુસલમાનકા કત્લ સરઝદ હો ફિર ઉસકે ખતાઅન હો ઈસ તરહ કે મારતા થા શિકારકો યા કાફિર હર્બીકો ઔર હાથ બહક કર ઝદ પળી મુસલમાન પર યા કે કિસી શખ્સકો કાફિર હર્બી જાનકર મારા ઔર થા વો મુસલમાન (૨૫૦) યા'ની ઉસકે વારિસોંકો દી જાએ વોહ ઉસે મિસ્લ મીરાસકે તકસીમ કર લેં દિયત મકતૂલકે તર્કેકે હુકમમેં હૈ ઈસસે મકતૂલકા દૈન ભી અદા કિયા જાએગા વસિય્યત ભી જારી કી જાએગી (૨૫૧) જો ખતાઅન કત્લ કિયા ગયા (૨૫૨) યા'ની કાફિર (૨૫૩) લાઝિમ હૈ ઔર દિયત નહીં (૨૫૪) યા'ની અગર મકતૂલ ઝિમ્મી હો તો ઉસકા વોહી હુકમ હૈ જો મુસલમાનકા (૨૫૫) યા'ની વોહ કિસી ગુલામકા માલિક ન હો (૨૫૬) લગાતાર રોઝા રખના યે હૈ કે ઈન રોઝોંકે દરમિયાન રમઝાન ઔર અય્યામે તશરીક ન હોં ઔર દરમિયાનમેં રોઝોંકા સિલસિલા બઉઝર યા બિલા ઉઝર કિસી તરહ તોળા ન જાએ શાને નુઝૂલ : યે આયત અયાશ બિન રબીઆ મખઝૂમીકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. વોહ કબ્લ હિજરત મક્કા મુકર્રમામેં ઈસ્લામ લાએ ઔર ઘરવાલોંકે ખૌફસે મદીના તૈયબા જાકર પનાહ ગુઝી હુએ. ઉનકી માંકો ઈસસે બહોત બેકરારી હુઈ ઔર ઉસને હારિસ ઔર અબૂ જહલ અપને દોનોં બેટોંસે જો અયાઝકે સોતીલે ભાઈ થે. યેહ કહાકે ખુદાકી કસમ ન મૈં સાયેમેં બૈઠૂં ન ખાના ચખ્ખૂં ન પાની પીયૂં. જબતક તુમ અયાશકો મેરે પાસ ન લે આઓ. વોહ દોનોં હારિસ બિન ઝૈદ બિન અબી ઉનીસાકો સાથ લેકર તલાશકે લિયે નિકલે ઔર મદીના તૈયબા પહોંચકર

અયાશકો પા લિયા ઔર ઉનકો માંકે જઝા'-ફઝા', બેકરારી ઔર ખાના-પીના છોળનેકી ખબર સુનાઈ ઔર અલ્લાહકો દરમિયાન દેકર અહદ કિયા કે હમ દીનકે બાબમેં તુઝસે કુછ ન કહેંગે ઈસ તરહ વોહ અયાશકો મદીનાસે નિકાલ લાએ ઔર મદીનાસે બહાર આકર ઉસકો બાંધા ઔર હર એકને સૌ-સૌ કોળે મારે ફિર માંકે પાસ લાએ તો માંને કહા મૈં તેરી મુશ્કેં ન ખોલૂંગી જબ તક તૂં અપના દીન તર્ક ન કરે ફિર અયાશકો ધૂપમેં બંધા હુવા ડાલ દિયા ઔર મુસીબતોંમેં મુબ્તિલા હોકર અયાશને ઉનકા કહા માન લિયા ઔર અપના દીન તર્ક કર દિયા તો હારિસ બિન ઝૈદને અયાશકી મલામત કી ઔર કહા તૂ ઉસી દીન પર થા અગર યેહ હક થા તો તૂને હક કો છોળ દિયા ઔર બાતિલ થા તો તૂ બાતિલ દીન પર રહા. યે બાત અયાશકો બળી નાગવાર ગુઝરી ઔર અયાશને કહા કે મૈં તુઝકો અકેલા પાઊંગા તો ખુદાકી કસમ ઝરૂર કત્લ કર દૂંગા. ઈસકે બાદ અયાશ ઈસ્લામ લાએ ઔર ઉન્હોંને મદીના તૈયબા હિજરત કી ઔર ઉનકે બાદ હારિસ ભી ઈસ્લામ લાએ ઔર હિજરત કરકે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં પહોંચે લેકિન ઉસ રોઝ અયાશ મૌજૂદ ન થે, ન ઉન્હેં હારિસકે ઈસ્લામકી ઈત્તેલાઅ હુઈ કુબાકે કરીબ અયાશને હારિસકો દેખ પાયા ઔર કત્લ કર દિયા તો લોગોંને કહા અય અયાશ ! તુમને બહોત બુરા કિયા. હારિસ ઈસ્લામ લા ચુકે થે ઈસ પર અયાશકો બહોત અફસોસ હુવા ઔર ઉન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતે અકદસમેં હાઝિર હોકર વાકેઆ અર્ઝ કિયા ઔર કહા મુઝે તાવકતે કત્લ ઉનકે ઈસ્લામકી ખબર ન હુઈ. ઉસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ (૨૫૭) મુસલમાનકો અમદન કત્લ કરના સખ્ત ગુનાહ ઔર અશદ કબીરા હૈ. હદીસ શરીફમેં હૈ કે દુનિયાકા હલાક હોના અલ્લાહકે નઝદીક એક મુસલમાનકે કત્લ હોનેસે હલ્કા હૈ ફિર યે કત્લ અગર ઈમાનકી અદાવતસે હો યા કાતિલ ઈસ કત્લકો હલાલ જાનતા હો તો કુફ્ર ભી હૈ ફાયદા : ખુલૂદ મુદ્દતે દરાઝ કે મા'નીમેં ભી મુસ્તા'મિલ હૈ ઔર કાતિલ અગર સિર્ફ દુન્યવી અદાવતસે મુસલમાનકો કત્લ કરે ઔર ઉસકે કત્લકો મુબાહ ન જાને જબ ભી ઉસકી જઝા મુદ્દતે દરાઝકે લિયે જહન્નમ હૈ ફાયદા : ખુલૂદકા લફ્ઝ મુદ્દતે તવીલાકે મા'નીમેં હોતા હૈ તો કુર્આને કરીમમેં ઈસકે સાથ લફ્ઝે અબદ મઝકૂર નહીં હોતા ઔર કુફ્ફારકે હકમેં ખુલૂદ બ મા'ની દવામ આયા હૈ તો ઈસકે સાથ અબદ ભી ઝિક્ર ફરમાયા ગયા હૈ શાને નુઝૂલ : યેહ આયત મકૈયસ બિન ખુબાબાકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. ઉસકે ભાઈ કબીલા નજ્જારમેં મકતૂલ પાએ ગયે થે ઔર કાતિલ મા'લૂમ ન થા. બની નજ્જારને બહુકમે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ દિયત અદા કરદી ઉસકે બાદ મકૈયસને બઈગ્વાએ શયતાન એક મુસલમાનકો બેખબરીમેં કતલ કર દિયા ઔર દિયતકે ઊંટ લેકર મક્કાકો ચલતા હો ગયા. ઔર મુર્તદ હો ગયા. યે ઈસ્લામમેં પેહલા શખ્સ હૈ જો મુર્તદ હુવા (૨૫૮) યા જિસમેં ઈસ્લામકી અલામતો-નિશાની પાઓ ઉસસે હાથ રોકો ઔર જબ તક ઉસકા કુફ્ર સાબિત ન હો જાએ ઉસ પર હાથ ન ડાલો. અબૂ દાઊદ વ તિરમિઝીમેં હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ જબ કોઈ લશ્કર રવાના ફરમાતે હુકમ દેતે કે અગર તુમ મસ્જિદ દેખો યા અઝાન સુનો તો કત્લ ન કરના મસ્અલા : અકસર ફુકહાને ફરમાયા કે અગર યહૂદી યા નસ્રાની યે કહે કે મૈં મો'મિન હૂં તો ઉસકો મો'મિન ન માના જાએગા ક્યૂંકે વોહ અપને અકીદા હી કો ઈમાન કેહતા હૈ ઔર અગર 'લા-ઈલાહ - ઈલ્લલ્લાહુ મોહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ' કહે. જબ ભી ઉસકે મુસલમાન હોનેકા હુકમ ન કિયા જાએગા જબ તક કે વોહ અપને દીનસે બેઝારીકા ઈઝહાર ઔર ઉસકે બાતિલ હોનેકા એ'તેરાફ ન કરે. ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે જો શખ્સ કિસી કુફ્રમેં મુબ્તિલા હો ઉસકે લિયે ઉસ કુફ્રસે બેઝારી ઔર ઉસકો કુફ્ર જાનના ઝરૂરી હૈ (૨૫૯) યા'ની જબ તુમ ઈસ્લામમેં દાખિલ હુએ થે તો તુમ્હારી ઝબાનસે કલિમએ શહાદત સુનકર તુમ્હારે જાનો માલ મહફૂઝ કર દિયે ગયે થે ઔર તુમ્હારા ઈઝહાર બે એ'તેબાર ન કરાર દિયા ગયા થા ઐસા હી ઈસ્લામમેં દાખિલ હોનેવાલોંકે સાથ તુમ્હેં ભી સુલૂક કરના ચાહિયે શાને નુઝૂલ : યે આયત મરવાસ બિન નહીકકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો અહલે ફિદકમેંસે થે ઔર ઉનકે સિવા ઉનકી કૌમકા કોઈ શખ્સ ઈસ્લામ ન લાયા થા. ઉસ કૌમકો ખબર મિલી કે લશ્કરે ઈસ્લામ ઉનકી તરફ આ રહા હૈ તો કૌમકે સબ લોગ ભાગ ગયે મગર મરવાસ ઠેહરે રહે. જબ ઉન્હોંને દૂરસે લશ્કરકો દેખા તો બઈ ખ્યાલ કે મુબાદા કોઈ ગૈર મુસ્લિમ જમાઅત હો યે પહાળકી ચોટી પર અપની બકરિયાં લેકર ચઢ ગએ. જબ લશ્કર આયા ઔર ઉન્હોંને અલ્લાહો અકબરકે ના'રોંકી આવાઝેં સુની તો ખુદ ભી તકબીર પઢતે હુએ ઉતર આએ ઔર કેહને લગે "લા-ઈલાહ-ઈલ્લલ્લાહો મોહમ્મદુર્-રસૂલુલ્લાહ" અસ્સલામો અલયકુમ મુસલમાનોંને ખ્યાલ કિયા કે અહલે ફિદક તો સબ કાફિર હૈ યે શખ્સ મુગાલિતા દેનેકે લિયે ઈઝહારે

ઈમાન કરતા હૈ બઈ ખ્યાલ ઉસામા બિન ઝૈદને ઉન્હેં કત્લ કર દિયા ઔર બકરિયાં લે આએ જબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે હુઝૂરમેં હાઝિર હુએ તો તમામ માજરા અર્ઝ કિયા. હુઝૂરકો નિહાયત રંજ હુવા ઔર ફરમાયા તુમને ઉસકે સામાનકે સબબ ઉસકો કત્લ કર દિયા ઉસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને ઉસામાકો હુકમ દિયા કે મકતૂલકી બકરિયાં ઉસકે અહલકો વાપસ કરે (૨૬૦) કે તુઝકો ઈસ્લામ પર ઈસ્તેકામત બખ્શી ઔર તુમ્હારા મોમિન હોના મશહૂર કિયા (૨૬૧) તાકે તુમ્હારે હાથસે કોઈ ઈમાનદાર કત્લ ન હો (૨૬૨) ઈસ આયતમેં જેહાદકી તરગીબ હૈ કે બેઠ રેહનેવાલે ઔર જેહાદ કરનેવાલે બરાબર નહી હૈં. મુજાહિદીન કે લિયે બળે દરજાતો સવાબ હૈં ઔર યેહ મસ્અલા ભી સાબિત હોતા હૈ કે જો લોગ બીમારી યા પીરીયો નાતાકતી યા નાબીનાઈ યા હાથ-પાઊંકે નાકારા હોને ઔર ઉઝરકી વજહસે જિહાદમેં હાઝિર ન હોં વોહ ફઝીલતસે મેહરૂમ ન કિયે જાએંગે અગર નિય્યત સાલિહ રખતે હોં. હદીસ બુખારીમેં હૈ સય્યદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને ગઝવએ તબૂક સે વાપસી કે વકત ફરમાયા કુછ લોગ મદીના મેં રહ ગયે હૈં હમ કિસી આબાદી યા ઘાટીમેં નહી ચલતે મગર વોહ હમારે સાથ હોતે હૈં ઉન્હેં ઉઝરને રોક લિયા હૈ (૨૬૩) જો લોગ ઉઝરકી વજહસે જિહાદમેં હાઝિર ન હો સકે અગરચે વોહ નિય્યતકા સવાબ પાએંગે લેકિન જેહાદ કરનેવાલોંકો અમલકી ફઝીલત ઉસસે ઝિયાદા હાસિલ હૈ. (૨૬૪) જેહાદ કરનેવાલે હોં યા ઉઝર સે રેહ જાને વાલે (૨૬૫) બગૈર ઉઝરકે (૨૬૬) હદીસ શરીફમેં હૈ અલ્લાહ તઆલાને જેહાદ કરનેવાલોંકે લિયે જન્નતમેં સૌ દરજે મોહય્યા ફરમાએ. હર દો દરજોંમે ઈત્ના ફાસલા હૈ જૈસે આસ્માનો ઝમીનમેં (૨૬૭) શાને નુઝુલ : યેહ આયત ઉન લોગોંકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જિન્હોંને કલ્મએ ઈસ્લામ તો ઝબાનસે અદા કિયા મગર જિસ ઝમાનેમેં હિજરત ફર્ઝથી ઉસ વકત હિજરત ન કી ઔર જબ મુશ્રિકીન જંગે બદરમેં મુસલમાનોંકે મુકાબલે કે લિયે ગયે તો યેહ લોગ ઉનકે સાથ હુએ ઔર કુફ્ફાર કે સાથ હી મારે ભી ગયે. ઉનકે હકમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર બતાયા ગયા કે કુફ્ફારકે સાથ હોના ઔર ફર્ઝ હિજરત તર્કકરના અપની જાન પર ઝુલ્મ કરના હૈ. (૨૬૮) મસ્અલા : યેહ આયત દલાલત કરતી હૈ કે જો શખ્સ કિસી શહરમેં અપને દીન પર કાયમ ન રહ સકતા હો ઔર યેહ જાને કે દૂસરી જગા જાનેસે અપને ફરાઈઝે દીની અદા કર સકેગા ઉસ પર હિજરત વાજિબ હો જાતી હૈ. હદીસમેં હૈ જો શખ્સ અપને દીનકી હિફાઝત કે લિયે એક જગહસે દૂસરી જગા મુન્તકિલ હો અગરચે એક બાલિશ્ત હી કયૂં ન હો ઉસકે લિયે જન્નત વાજિબ હુઈ ઔર ઉસકો હઝરત ઈબ્રાહીમ ઔર સય્યદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)કી ઝિયારત મય્યસર હોગી (૨૬૯) ઝમીને કુફસે નિકલને ઔર હિજરત કરનેકી (૨૭૦) કે વોહ કરીમ હૈ ઔર કરીમ જો ઉમ્મીદ દિલાતા હૈ (પૂરી કરતા હૈ ઔર યકીનન મુઆફ ફરમાએગા) (૨૭૧) શાને નુઝુલ : ઈસસે પેહલી આયત જબ નાઝિલ હુઈ તો જુન્દા બિન ઝમ્રતુલ્લૈસીને ઉસકો સુના. યે બહોત બૂઢે શખ્સ થે. કેહને લગે મૈં મુસ્તસ્ના લોગોંમે તો હૂં નહી કયૂં કે મેરે પાસ ઈત્ના માલ હૈ કે જિસસે મૈં મદીના તૈયબા હિજરત કરકે પહોંચ સકતા હૂં. ખુદાકી કસમ : મક્કા મુકર્રમામેં અબ એક રાત ન ઠેહરૂંગા. મુઝે લે ચલો ચુનાંચે ઉનકો ચારપાઈ પર લે કે ચલે. મકામે તન્ઈમમેં આકર ઉનકા ઈન્તેકાલ હો ગયા આખિર વકત ઉન્હોંને અપના દાહિના હાથ બાએં હાથ પર રખ્ખા ઔર કહા. યા રબ ! યેહ તેરા ઔર યે તેરે રસૂલકા મૈં ઉસ પર બયઅત કરતા હૂં જિસ પર તેરે રસૂલને બયઅત કી. યે ખબર પાકર સહાબએ કિરામને ફર્માયા કાશ વોહ મદીના પહોંચતે તો ઈન્કા અજર કિત્ના બળા હોતા ઔર મુશ્રિક હંસે ઔર કેહને લગે કે જિસ મતલબકે લિયે નિકલે થે વો ન મિલા ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. (૨૭૨) ઉસકે વા'દે ઔર ઉસકે ફઝલો કરમસે કયૂંકે બતરીકે ઈસ્તેહકાક કોઈ ચીઝ ઉસ પર વાજિબ નહી ઉસકી શાન ઈસસે આલી હૈ. મસ્અલા : જો કોઈ નેકીકા ઈરાદા કરે ઔર ઉસકો પૂરા કરનેસે આજિઝ હો જાએ વોહ ઉસ તાઅતકા સવાબ પાએગા, મસ્અલા : તલબે ઈલ્મ, જેહાદ, હજ, ઝિયારત, તાઅત ઝોહદો-કિનાઅત ઔર રિઝ્કે હલાલ કી તલબકે લિયે તર્કે વતન કરના ખુદા ઔર રસૂલકી તરફ હિજરત કરના હૈ. ઈસ રાહમેં મર જાનેવાલા અજર પાએગા. (૨૭૩) યા'ની ચાર રકઅતવાલી દો રકઅત (૨૭૪) મસ્અલા : ખૌફે કુફ્ફાર કસ્રકે લિયે શર્ત નહી. હદીસ યાઅલી બિન ઉમૈયાને હઝરત ઉમર (રદિયલ્લાહો અન્હો) સે કહા કે હમ તો અમ્નમેં હૈં ફિર કયૂં કસ્ર કરતે હૈં. ફરમાયા :- ઈસકા મુઝે ભી તઅજ્જુબ હુવા થા તો મૈંને સય્યદે દો આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)સે દરયાફ્ત કિયા. હુઝૂરને ફરમાયા તુમ્હારે લિયે યે અલ્લાહકી તરફસે સદકા હૈ તુમ ઉસકા સદકા કબૂલ કરો ઈસસે યેહ મસ્અલા

મા'લૂમ હોતા હૈ કે સફરમેં ચાર રકઅતવાલી નમાઝકો પૂરા પઢના જાઈઝ નહી હૈ કયૂંકે જો ચીઝેં કાબિલે તમ્લીક નહી હૈ ઉનકા સદકા ઈસ્કાતે મહઝ હૈ. રદકા એહતિમાલ નહી રખતા. આયતકે નુઝૂલ કે વકત સફર અંદેશે સે ખાલી ન હોતે થે ઈસલિયે આયતમેં ઉસકા ઝિક્ર બયાને હાલ હૈ શર્તે કસ્ર નહી. હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમરકી કિર્અત ભી ઈસકી દલીલ હૈ જિસમેં ઈય્યકતિનકુમ, બગૈર ઈનખિફતુમ કે હૈ. સહાબાકા ભી યેહી અમલ થા કે અમ્નકે સફરોંમેં ભી કસ્ર ફરમાતે જૈસા કે ઉપરકી હદીસસે સાબિત હોતા હૈ. ઔર અહાદીસસે ભી યેહ સાબિત હૈ ઔર પૂરી ચાર પઢનેસે અલ્લાહ તઆલા કે સદકેકા રદ કરના લાઝિમ આતા હૈ લેહાઝા કસ્ર ઝરૂરી હૈ. મુદતે સફર મસ્અલા : જિસ સફરમેં કસ્ર કિયા જાતા હૈ ઉસકી અદના મુદત તીન રાત-દિનકી મુસાફત હૈ, જો ઊંટ યા પૈદલકી મુતવસ્સિત રફતારસે તય કી જાતી હો ઔર ઉસકી મિકદારેં ખુશ્કી ઔર દરિયા ઔર પહાળોંમેં મુખ્તલિફ હો જાતી હૈં. જો મુસાફત મુતવસ્સિત રફતાર સે ચલનેવાલે તીન રોઝમેં તય કરતેહોં ઉસકે સફરમેં કસ્ર હોગા. મસ્અલા : મુસાફિરકી જલ્દી ઔર દેરકા એ'તેબાર નહી ખ્વાહ વોહ તીન રોઝકી મુસાફત તીન ઘંટોંમેં તય કરે. જબ ભી કસ્ર હોગા ઔર અગર એક રોઝકી મુસાફત તીન રોઝસે ઝિયાદામેં તય કરે તો કસ્ર ન હોગા ગરઝ એતે'બાર મુસાફતકા હૈ. (૨૭૫) યા'ની અપને અસ્હાબમેં (૨૭૬) ઈસમેં જમાઅતે નમાઝે ખૌફકા બયાન હૈ શાને નુઝૂલ : જેહાદમેં જબ રસૂલે કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)કો મુશ્રિકીનને દેખા કે આપને મએ તમામ અસ્હાબકે નમાઝે ઝોહર બ જમાઅત અદા ફરમાઇ તો ઉન્હેં અફસોસ હુવા કે ઉન્હોંને ઉસ વકતમેં કયૂં ન હમ્લા કિયા ઔર આપસમેં એક દૂસરેસે કેહને લગે કે કયા હી અચ્છા મૌકા થા. બા'ઝોંને ઉનમેંસે કહા ઈસકે બા'દ એક ઔર નમાઝ હૈ, જો મુસલમાનોંકો અપને માં-બાપસે ઝિયાદા પ્યારી હૈ યા'ની નમાઝે અસ્ર. જબ મુસલમાન નમાઝકે લિયે ખળે હોં તો પૂરી કુવ્વતસે હમ્લા કરકે ઉન્હેં કત્લ કરદો ઉસ વકત હઝરત જીબ્રઈલ નાઝિલ હુએ ઔર ઉન્હોંને સય્યદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)સે અર્ઝ કિયા, યા રસૂલુલ્લાહ યેહ નમાઝે ખૌફ હૈ ઔર અલ્લાહ અઝઝોજલ ફરમાતા હૈ "વ-ઈઝા-કુન્ત-ફીહીમા, (૨૭૭) યા'ની હાઝેરીન કો દો જમાઅતોંમેં તકસીમ કર દિયા જાએ એક ઉનમેં સે આપકે સાથ રહે. આપ ઉન્હેં નમાઝ પઢાએં ઔર એક જમાઅત દુશ્મનકે મુકાબલામેં કાયમ રહે. (૨૭૮) યા'ની જો લોગ દુશ્મનકે મુકાબલેમેં હોં ઔર હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહો અન્હુમા)સે મરવી હૈ કે અગર જમાઅતકે નમાઝી મુરાદ હોં તો વોહ લોગ ઐસે હથિયાર લગાએ રહેં જિનસે નમાઝમેં કોઈ ખલલ ન હો. જૈસે તલ્વાર ખંજર વગેરા. બાઅઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે હથિયાર સાથ રખનેકા હુકમ દોનોં ફરીકોં કે લિયે હૈ ઔર યેહ એહતિયાત કે કરીબ હૈ (૨૭૯) યા'ની દોનોં સિજદે કરકે નમાઝ પૂરા કરલેં (૨૮૦) તાકે દુશ્મનકે મુકાબલેમેં ખળે હો સકે (૨૮૧) ઔર અબ તક દુશ્મનકે મુકાબિલ થી (૨૮૨) પનાહસે ઝિરહ વગૈરા ઐસી ચીઝેં મુરાદ હૈં જિનસે દુશ્મનકે હમ્લેસે બચા જા સકે ઉનકા સાથ રખના બહર હાલ વાજિબ હૈ. જૈસા કે કરીબ હી ઈર્શાદ હોગા. વખુઝૂ-હિઝરકુમ ઔર હથિયાર સાથ રખના મુસ્તહબ હૈ નમાઝે ખૌફકા મુખ્તસર તરીકા યેહ કે પેહલી જમાઅત ઈમામકે સાથ એક રકઅત પૂરી કરકે દુશ્મનકે મુકાબિલ જાએ ઔર દૂસરી જમાઅત જો દુશ્મનકે મુકાબલે ખળી થી વોહ આકર ઈમામકે સાથ દૂસરી રકઅત પઢે ફિર ફકત ઈમામ સલામ ફેરે ઔર પહેલી જમાઅત આકર દૂસરી રકઅત બગયર કિર્અતકે પઢે ઔર સલામ ફેરે ઔર દુશ્મનકે મુકાબલે ચલી જાય ફિર દૂસરી જમાઅત અપની જગા આકર એક રકઅત જો બાકી રહી થી ઉસકો કિર્અતકે સાથ પૂરા કરકે સલામ ફેરે. કયૂંકે યે લોગ મસ્બૂક હૈં ઔર પેહલી લાહિક હઝરત ઈબ્ને મસઊદ (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો)સે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકા ઈસી તરહ નમાઝે ખૌફ અદા ફરમાના મરવી હૈ. હુઝૂરકે બાદ ભી નમાઝે ખૌફ સહાબા પઢતે રહે હૈં. હાલતે ખૂફમેં દુશ્મનકે મુકાબિલ ઈસ એહતેમામકે સાથ નમાઝ અદા કરનેસે મા'લૂમ હોતા હૈ કે જમાઅત કિસ કદર ઝરૂરી હૈ. મસ્અલા હાલતે સફરમેં અગર સૂરતે ખૌફ પેશ આએ તો ઉસકા યેહ બયાન હુવા લેકિન અગર મુકીમકો ઐસી હાલત પેશ આએ તો વોહ ચાર રકઅતવાલી નમાઝોંમેં હર નમાઝમેં પેહલી જમાઅતકો દો દો રકાત પઢાએ ઔર તીન રકાતવાલી નમાઝમેં પેહલી જમાતકો દો રકાત ઔર દૂસરીકો એક. (૨૮૩) શાને નુઝૂલ : નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ગઝવએ ઝાતુર્રકાઅસે જબ ફારિગ હુએ ઔર દુશ્મનકે બહોત આદમિયોંકો ગિરફતાર કિયા ઔર અમવાલે ગનીમત હાથ આએ ઔર કોઈ દુશ્મન મુકાબિલ બાકી ન રહા તો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કઝાએ હાજતકે લિયે જંગલમેં તન્હા તશ્રીફ લે ગયે તો દુશ્મનકી જમાઅતમેંસે હારિસ મહારબી

યેહ ખબર પાકર તલવાર લિયે છુપાછુપા પહાળસે ઉતરા ઔર અચાનક હઝરતકે પાસ પહોંચા ઔર તલવાર ખીંચકર કેહને લગા યા મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ અબ તુમ્હેં મુઝસે કૌન બચાએગા ? હુઝૂરને ફરમાયા 'અલ્લાહતઆલા' ઔર દુઆ ફરમાઈ. જબ હી ઉસને હુઝૂર પર તલવાર ચલાનેકા ઈરાદા કિયા ઉંધે મુંહ ગિર પળા ઔર તલ્વાર હાથસે છૂટ ગઈ. હુઝૂરને વોહ તઈવાર લેકર ફરમાયા તુઝકો મુઝસે કૌન બચાએગા ? કેહને લગા મેરા બચાનેવાલા કોઈ નહી હૈ ફરમાયા 'અશ્હદો અલ-લાઈલાહ-ઈલ્લલ્લાહો વ-અશ્હદો અન્ના મોહમ્મદર રસૂલુલ્લાહ' પઢ્હ તો તેરી તલવાર તુઝે દે દૂંગા. ઉસને ઈસસે ઈન્કાર કિયા ઔર કહા કે ઈસકી શહાદત દેતા હૂં કે મૈં કભી આપસે ન લળૂંગા ઔર ઝિંદગીભર આપકે કિસી દુશ્મનકી મદદ ન કરૂંગા આપને ઉસકી તલવાર ઉસકો દે દી. કેહને લગા યા મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ આપ મુઝસે બહોત બેહતર હૈં ફરમાયા 'હાં, હમારે લિયે યેહી સઝાવાર હૈ'. ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર હથિયાર ઔર બચાવ સાથ રખનેકા હુકમ દિયા ગયા. (અહમદી) (૨૮૪) કે ઉસકા સાથ રખના હમેશા ઝરૂરી હૈ શાને નુઝૂલ : ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહો અન્હુમાને ફરમાયા કે અબ્દુર્રહમાન બિન ઔફ ઝખ્મી થે ઔર ઉસ વક્ત હથિયાર રખના ઉનકે લિયે બહોત તકલીફ ઔર બાર થા. ઉનકે હકમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર હાલતે ઉઝરમેં હથિયાર ખોલ રખનેકી ઈજાઝત દી ગઈ (૨૮૫) યા'ની ઝિક્રે ઈલાહી કી હર હાલમેં મુદાવિમત કરો ઔર કિસી હાલમેં અલ્લાહકે ઝિક્રસે ગાફિલ ન રહો. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાને ફરમાયા અલ્લાહ તઆલાને હર ફર્ઝકી એક હદ મુઅય્યન ફરમાઈ સિવાય ઝિક્રકે કે ઈસકી કોઈ હદ ન રખ્ખી. ફરમાયા ઝિક્ર કરો ખળે-બૈઠે, કરવટોં લેટે, રાત મેં હો યા દિનમેં ખુશ્કી યા તરીમેં સફર ઔર હઝરમેં, ગિનામેં ઔર ફુક્રમેં, તંદુરસ્તી ઔર બીમારીમેં, પોશીદા ઔર ઝાહિર. મસ્અલા : ઈસસે નમાઝોંકે બાદ બગૈર ફસ્લકે કલિમએ તૌહીદ પઢ્હને પર ઈસ્તિદલાલ કિયા જા સકતા હૈ જૈસા કે મશાયખકી આદત હૈ ઔર અહાદીસે સહીહસે સાબિત હૈ મસ્અલા : ઝિક્રમેં તસ્બીહ, તહમીદ, તહલીલ, તકબીર સના દુઆ સબ શામિલ હૈ (૨૮૬) તો લાઝિમ હૈ કે ઉસકે અવકાતકી રિઆયત કી જાએ (૨૮૭) શાને નુઝૂલ : ઉહદકી જંગસે જબ અબૂ સુફિયાન ઔર ઉનકે સાથી વાપસ હુએ તો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને જો સહાબા ઉહદમેં હાઝિર થે ઉન્હેં મુશ્રિકીનકે તઆકુબમેં જાનેકા હુકમ દિયા અસ્હાબ ઝખ્મી થે ઉન્હોંને અપને ઝખ્મોંકી શિકાયત કી ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ (૨૮૮) શાને નુઝૂલ : અન્સારકે કબીલા બની ઝફરકે એક શખ્સ તો'મા બિન ઉબૈરકને અપને હમસાયા કતાદા બિન નો'માનકી ઝિરહ ચુરા કર આટેકી બોરીમેં ઝૈદ બિન સીમીન યહૂદીકે યહાં છુપાઈ. જબ ઝિરહકી તલાશ હુઈ ઔર તો'મા પર શુબ્હ કિયા ગયા તો વોહ ઈન્કાર કર ગયા ઔર કસમ ખા ગયા. બોરી ફટી હુઈ થી ઔર આટા ઉસમેંસે ગિરતા જાતા થા ઉસકે નિશાનસે લોગ યહૂદીકે મકાન તક પહોંચે ઔર બોરી વહાં પાઈ ગઈ. યહૂદીને કહા તો'મા ઉસકે પાસ રખ ગયા હૈ ઔર યહૂદકી એક જમાઅતને ઉસકી ગવાહી દી ઔર તો'માકી કૌમ બની ઝફરને યે અઝમ કર લિયા કે યહૂદીકો ચોર બનાએંગે ઔર ઉસ પર કસમ ખા લેંગે. તાકે કૌમ રુસ્વા ન હો ઔર ઉનકી ખ્વાહિશ થી કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ તો'માકો બરી કર દેં ઔર યહૂદીકો સઝા દેં. ઈસલિયે ઉન્હોંને હુઝૂરકે સામને તો'માકે મુવાફિક ઔર યહૂદીકે ખિલાફ ઝૂટી ગવાહી દી ઔર ઉસ ગવાહી પર કોઈ જિર્હોકદહ ન હુઈ ઈસ વાકેઆકે મુતઅલ્લિક યે આયત નાઝિલ હુઈ (ઈસ વાકેઆકે મુતઅલ્લિક મુતઅદ્દિદ રિવાયતેં આઈ હૈં ઔર ઉનમેં બાહમ ઈખ્તેલાફ ભી હૈં) (૨૮૯) ઔર ઈલ્મ અતા ફરમાએ ઈલ્મ યકીનીકો કુવ્વતે ઝહૂરકી વજહસે રૂયતસે તા'બીર ફરમાયા. હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહો અન્હોસે મરવી હૈ કે હરગિઝ કોઈ ન કહે જો અલ્લાહને મુઝે દિખાયા ઉસ પર મૈંને ફૈસલા કિયા ક્યૂંકે અલ્લાહ તઆલાને યેહ મન્સબે ખાસ અપને નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો અતા ફરમાયા. આપકી રાય હમેશા સવાબ હોતી હૈ ક્યૂંકે અલ્લાહ તઆલાને હકાઈકો હવાદિસ આપકે પેશે નઝર કર દિયે હૈં ઔર દૂસરે લોગોંકી રાય ઝનકા મરતબા રખતી હૈ (૨૯૦) મા'સિયતકા ઈરતિકાબ કરકે (૨૯૧) હયા નહી કરતે (૨૯૨) ઉનકા હાલ જાનતા હૈ ઉસ પર ઉનકા કોઈ રાઝ છુપ નહી સકતા (૨૯૩) જૈસે તો'માકી તરફદારીમેં ઝૂટી કસમ ઔર ઝૂટી શહાદત (૨૯૪) અય કૌમે તો'મા (૨૯૫) કિસી દૂસરેકે ગુનાહ પર અઝાબ નહી ફરમાતા (૨૯૬) સગીરા યા કબીરા (૨૯૭) તુમ્હેં નબી ઔર મા'સૂમ કરકે ઔર રાઝોં પર મુત્તલઅ ફરમા કે (૨૯૮) ક્યૂં કે ઈસકા વબાલ ઉન્હી પર હૈ (૨૯૯) ક્યૂં કે અલ્લાહને આપકો હમેશાકે લિયે મા'સૂમ કિયા હૈ (૩૦૦) યા'ની કુર્આને કરીમ (૩૦૧) ઉમૂરેદીન, અહકામે શરઓ ઉલૂમે ગૈબીયા.

<u>મસ્અલા</u> : ઈસ આયતસે સાબિત હુવાકે અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો તમામ કાએનાતકે ઉલૂમ અતા ફરમાએ ઔર કિતાબો હિકમતકે અસરારો હકાઈક પર મુત્તલઅ કિયા. યેહ મસ્અલા કુર્આને કરીમકી બહોત આયાત ઔર અહાદીસે કસીરાસે સાબિત હૈ (૩૦૨) કે તુમ્હેં ઈન ને'મતોંકે સાથ મુમતાઝ કિયા (૩૦૩) યેહ સબ લોગોંકે હકમેં આમ હૈ. (૩૦૪) યેહ આયત દલીલ હૈ ઈસકીકે ઈજમાઅ હુજ્જત હૈ ઈસકી મુખાલિફત જાઈઝ નહી. જૈસે કે કિતાબો સુન્નતકી મુખાલિફત જાઈઝ નહી (મદારિક) ઔર ઈસસે સાબિત હુવા કે તરીકે મુસ્લિમીન હી સિરાતે મુસ્તકીમ હૈ. હદીસ શરીફમેં વારિદ હુવા કે જમાઅત પર અલ્લાહકા હાથ હૈ. એક ઔર હદીસમેં હૈ કે સવાદે આ'ઝમ યા'ની બળી જમાઅતકા ઈત્તેબાઅ કરો જો જમાઅત મુસ્લિમીનસે જુદા હો વોહ દોઝખી હૈ ઈસસે વાઝેહ હુવા કે હક મઝહબે અહલે સુન્નત વ જમાઅત હૈ (૩૦૫) <u>શાને નુઝુલ</u> : હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાકા કૌલ હૈ કે યેહ આયત એક કોહન સાલ એઅરાબીકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જિસને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર અર્ઝ કિયા 'યા નબીયલ્લાહ, મૈં બૂળ્હા હું. ગુનાહોંમેં ગર્ક હું. બજૂઝ ઈસકે કે જબસે મૈંને અલ્લાહકો પેહચાના ઔર ઉસ પર ઈમાન લાયા ઉસ વકતસે કભી મૈંને ઉસકે સાથ શિર્ક ન કિયા ઔર ઉસકે સિવા કિસી ઔરકો વલી ન બનાયા ઔર જુર્અતકે સાથ ગુનાહોંમેં મુબ્તિલા ન હુવા ઔર એક પલ ભી મૈંને યેહ ગુમાન ન કિયા કે મૈં અલ્લાહસે ભાગ સકતા હું. શર્મિન્દા હું, તાઈબ હું, મગ્ફિરત ચાહતા હું. અલ્લાહકે યહાં મેરા ક્યા હાલ હોગા ?' ઉસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. યેહ આયત નસ્સે સરીહ હૈ ઈસ પર કે શિર્ક બખ્શા ન જાએગા અગર મુશ્રિક અપને શિર્ક પર મરે. ક્યૂં કે યે સાબિત હો ચુકા હૈ કે મુશ્રિક જો અપનેસે તૌબા કરે ઔર ઈમાન લાએ તો ઉસકી તૌબાઓ ઈમાન મકબૂલ હૈ (૩૦૬) યા'ની મુઅન્નસ બુતોંકો જૈસે લાત, ઉઝ્ઝા, મનાત વગૈરા યેહ સબ મુઅન્નસ હૈં ઔર અરબકે હર કબીલેકા બુત થા જિસકી વોહ ઈબાદત કરતે થે ઔર ઉસકો ઉસ કબીલાકી ઉન્સા (ઔરત) કેહતે થે. હઝરત આએશાહ રદિયલ્લાહો અન્હાકી કિર્અતમેં ઈલ્લા-અવસાના ઔર હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસકી કિર્અતમેં ઈલ્લા ઈનાસા આયા હૈ. ઈસસે ભી સાબિત હોતા-હૈ કે ઉનાસસે મુરાદ બુત હૈં. એક કૌલ યેહ ભી હૈ કે મુશ્રેકીને અરબ અપને બાતિલ માબૂદોંકો ખુદાકી બેટિયાં કેહતે થે ઔર એક કૌલ યે હૈ કે મુશ્રિકીન બુતોંકો ઝેવર વગૈરા પેહના કર ઔરતોંકી તરહ સજાતે થે (૩૦૭) ક્યૂં કે ઉસીકે અગ્વાસે બુતપરસ્તી કરતે હૈં (૩૦૮) શયતાન (૩૦૯) ઉન્હેં અપના મુતીઅ બનાઊંગા (૩૧૦) તરહ-તરહકી કભી ઉમ્રે તવીલકી કભી લઝ્ઝાતે દુનિયાકી કભી ખ્વાહિશાતે બાતિલાકી કભી ઔર કભી ઔર (૩૧૧) ચુનાન્ચે ઉન્હોંને ઐસા કિયા કે ઊંટની જબ પાંચ મરતબા બિયાહ લેતી તો વોહ ઉસકો છોળ દેતે ઔર ઉસસે નફા ઉઠાના અપને ઉપર હરામ કર લેતે ઔર ઉસકા દૂધ બુતોંકે લિયે કર લેતે ઔર ઉસકો બહીરહ કેહતે થે. શૈતાનને ઉનકે દિલમેં યેહ ડાલ દિયા થા કે ઐસા કરના ઈબાદત હૈ (૩૧૨) મરદોંકા ઔરતોંકી શકલમેં ઝનાના લિબાસ પેહનના ઔરતોંકી તરહ બાતચીત ઔર હરકાત કરના, જિસ્મકો ગોદ કર સુરમા યા સિંદુર વગૈરા જિલ્દમેં પેવસ્ત કરકે નકશો-નિગાર બનાના, બાલોંમેં બાલ જોળકર બળી બળી જટેં બનાના ભી ઈસીમેં દાખિલ હૈં (૩૧૩) ઔર દિલમેં તરહ-તરહકી ઉમ્મીદેં ઔર વસવસે ડાલતા હૈ તાકે ઈન્સાન ગુમરાહીમેં પળે (૩૧૪) કે જિસ ચીઝ કે નફે ઔર ફાયદેકી તવક્કોઅ દિલાતા હૈ દર હકીકત ઉસમેં સખ્ત ઝરર ઔર નુકસાન હોતા હૈ (૩૧૫) જો તુમને સોચ રખ્ખા હૈ કે બુત તુમ્હેં નફા પહોંચાએંગે (૩૧૬) જો કેહતે હૈં કે હમ અલ્લાહકે બેટે ઔર ઉસકે પ્યારે હૈં હમેં આગ ચંદ રોઝસે ઝિયાદા ન જલાએગી. યહૂદોનસારાકા યેહ ખ્યાલ ભી મુશ્રિકીનકી તરહ બાતિલ હૈ (૩૧૭) ખ્વાહ મુશ્રિકીનમેંસે હો યા યહૂદો નસારામેંસે (૩૧૮) યેહ વઈદ કુફ્ફારકે લિયે હૈ (૩૧૯) <u>મસ્અલા</u> : ઈસમેં ઈશારા હૈ કે આ'માલ દાખિલે ઈમાન નહી (૩૨૦) યા'ની ઈતાઅતો-ઈખ્લાસ ઈખ્તયાર કિયા (૩૨૧) જો મિલ્લતે ઈસ્લામ કે મુવાફિક હૈ. હઝરત ઈબ્રાહીમકી શરીઅતો મિલ્લત સય્યદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી મિલ્લતમેં દાખિલ હૈ ઔર ખુસૂસિયાત દીને મોહમ્મદી ઈસકે અલાવા હૈં. દીને મોહમ્મદીકા ઈત્તેબાઅ કરનેસે શર્એ-મિલ્લતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામ હાસિલ હોતા હૈ ચૂંકે અરબ ઔર યહૂદો-નસારા સબ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામસે ઈન્તસાબ પર ફખ્ર કરતે થે ઔર આપકી શરીઅત ઉન સબકો મકબૂલ થી ઔર શર્એ મોહમ્મદી ઉસ પર હાવી હૈ તો ઉન સબકો દીને મોહમ્મદીમેં દાખિલ હોના ઔર ઉસકો કબૂલ કરના લાઝિમ હૈ (૩૨૨) ખિલ્લત સફાએ મવદ્દત ઔર ગૈરસે ઈન્કેતાઅ કો કેહતે હૈં હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાત વતસ્લીમાત યેહ અવસાફ રખતે થે ઈસલિયે

આપકો ખલીલ કહા ગયા. એક કૌલ યેહ ભી હૈ કે ખલીલ ઉસ મુહિબકો કેહતે હૈં જિસકી મોહબ્બત કામિલા હો ઔર ઉસમેં કિસી કિસ્મકા ખલલ ઔર નુકસાન ન હો યેહ મા'ના ભી હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલાતો વતસલીમાતમેં પાએ જાતે હૈં તમામ અંબિયાકે જો કમાલાત હૈં સબ સય્યદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો હાસિલ હૈં. હુઝૂર અલ્લાહકે ખલીલ ભી હૈં જૈસાકે બુખારીઓ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ ઔર હબીબ ભી જૈસા કે તિરમિઝીકી હદીસમેં હૈ કે મૈં અલ્લાહકા હબીબ હૂં ઔર યેહ ફખ્રરન નહી કેહતા (૩૨૩) ઔર વોહ ઉસકે ઈહાતએ ઈલ્મો કુદરતમેં હૈ. ઈહાતએ ઈલ્મ યેહ હૈ કે કિસી શયકે લિયે જિત્ને વુજૂદ હો સકતે હૈં ઉન્મેંસે કોઈ વજહ ઈલ્મસે ખારિજ ન હો (૩૨૪) શાને નુઝૂલ : ઝમાનએ જાહિલિયતમેં અરબકે લોગ ઔરત ઔર છોટે બચ્ચોંકો મૈયતકે માલકા વારિસ નહી કરાર દેતે થે. જબ આયતે મીરાસ નાઝિલ હુઈ તો ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા યા રસૂલુલ્લાહ ક્યા ઔરત ઔર છોટે બચ્ચે વારિસ હોંગે? આપને ઉનકો ઈસ આયતસે જવાબ દિયા. હઝરત આયશા રદિયલ્લાહો અન્હાને ફરમાયા કે યતીમોંકે અવલિયાકા દસ્તૂર યે થા કે અગર યતીમ લળકી સાહબે માલો જમાલ હોતી તો ઉસસે થોળે મહેર પર નિકાહ કર લેતે ઔર અગર હુસ્નો માલ ન રખતી તો ઉસે છોળ દેતે ઔર અગર હુસ્નો સૂરત ન રખતી ઔર હોતી માલદાર તો ઉસસે નિકાહ ન કરતે ઔર ઈસ અંદેશાસે દૂસરેકે નિકાહમેં ભી ન દેતે કે વોહ માલમેં હિસ્સેદાર હો જાએગા. અલ્લાહ તઆલાને યેહ આયતે નાઝિલ ફરમાકર ઉન્હેં ઈન આદતોંસે મના ફરમાયા (૩૨૫) મીરાસસે (૩૨૬) યતીમ (૩૨૭) ઉનકે પૂરે હુકૂક ઉનકો દો. (૩૨૮) ઝિયાદતી તો ઈસ તરહ કે ઉસસે અલાહિદા રહે ખાને પહેનનેકો ન દે યા કમી કરે યા મારે યા બદઝબાની કરે ઔર એઅરાઝ યેહ કે મોહબ્બત ન રખે, બોલ-ચાલ તર્ક કર દે યા કમ કર દે (૩૨૯) ઔર ઈસ સુલેહકે લિયે અપને હુકૂકકા બાર કમ કરને પર રાઝી હો જાએ (૩૩૦) ઔર ઝિયાદતી ઔર જુદાઈ દોનોંસે બેહતર હૈ (૩૩૧) હર એક અપની રાહતો આસાઈશ ચાહતા ઔર અપને ઉપર કુછ મુશકકત ગવારા કરકે દૂસરેકી આસાઈશકો તરજીહ નહી દેતા (૩૩૨) ઔર બાવજૂદ નામરગૂબ હોનેકે અપની મૌજૂદા ઔરતોં પર સબ્ર કરો ઔર બરિઆયતે હક સોહબત ઉનકે સાથ અચ્છા બરતાવ કરો ઔર ઉન્હેં ઈઝાઓ રંજ દેનેસે ઔર ઝગળા પૈદા કરનેવાલી બાતોંસે બચતે રહો ઔર સોહબતો મુઆશિરતમેં નેક સુલૂક કરો ઔર યેહ જાનતે રહો કે વોહ તુમ્હારે પાસ અમાનતેં હૈં (૩૩૩) વોહ તુમ્હેં તુમ્હારે આ'માલકી જઝા દેગા (૩૩૪) યા'ની અગર કઈ બીબિયાં હોં તો તુમ્હારી મુકદેરતમેં નહી કે હર અમ્રમેં તુમ ઉન્હેં બરાબર રખ્ખો ઔર કિસી અમ્રમેં કિસીકો કિસી પર તરજીહ ન હોને દો ન મૈલો-મોહબ્બતમેં ન ખ્વાહિશો-રગબતમેં ન ઈશ્રતો - ઈખ્તિલાતમેં ન નઝરો-તવજ્જોહમેં તુમ કોશિશ કરકે યેહ તો નહી કર સકતે લેકિન અગર ઈત્ના તુમ્હારે મકદૂરમેં નહી હૈ ઔર ઈસ વજહસે ઈન તમામ પાબંદિયોંકા બાર તુમ પર નહી રખ્ખા ગયા ઔર મોહબ્બતે કલ્બી ઔર મયલે તબઈ જો તુમ્હારા ઈખ્તેયારી નહી હૈ ઉસમેં બરાબરી કરનેકા તુમ્હેં હુકમ નહી દિયા ગયા (૩૩૫) બલ્કે યેહ ઝરૂર હૈ કે જહાં તક તુમ્હેં કુદરતો ઈખ્તેયાર હૈ વહાં તક યકસાં બરતાવ કરો. મોહબ્બત ઈખ્તેયારી શય નહી તો બાતચીત, હુસ્નો અખ્લાક, ખાને પેહનને, પાસ રખને ઔર ઐસે ઉમૂરમેં બરાબરી કરના ઈખ્તેયારી હૈ. ઈન ઉમૂરમેં દોનોંકે સાથ યકસાં સુલૂક કરના લાઝિમો ઝરૂરી હૈ (૩૩૬) ઝનો-શૌહર બા હમ સુલેહ ન કરેં ઔર વોહ જુદાઈ બેહતર સમઝેં ઔર ખુલઅકે સાથ તફરીક હો જાએ યા મર્દ-ઔરતકો તલાક દેકર ઉસકા મેહર ઔર ઈદતકા નફકા અદા કર દે ઔર ઈસી તરહ વોહ (૩૩૭) ઔર હર એકકો બેહતર બદલ અતા ફરમાએગા (૩૩૮) ઔર ઉસકી ફરમાંબરદારી કરો ઔર ઉસકે હુકમકે ખિલાફ ન કરો તૌહીદો શરીઅત પર કાયમ રહો. ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે તકવા ઔર પરહેઝગારીકા હુકમ કદીમ હૈ તમામ ઉમ્મતોંકો ઈસકી તાકીદ હોતી રહી હૈ (૩૩૯) તમામ જહાન ઉસકે ફરમાંબરદારોંસે ભરા હૈ. તુમ્હારે કુફ્રસે ઉસકા ક્યા ઝરર (૩૪૦) તમામ ખલ્કસે ઔર ઉનકી ઈબાદતસે (૩૪૧) મા'દૂમ કર દે (૩૪૨) મા'ની યે હૈ કે જિસકો અપને અમલ સે દુનિયા મકસૂદ હો ઔર ઉસકી મુરાદ ઈત્ની હી જો અલ્લાહ ઉસકો દેતા હૈ ઔર સવાબે આખિરતસે વોહ મહરૂમ રેહતા હૈ ઔર જિસને અમલ રઝાએ ઈલાહી ઔર સવાબે આખિરતકે લિયે કિયા તો અલ્લાહ દુનિયાઓ આખિરત દોનોંમેં સવાબ દેનેવાલા હૈ તો જો શખ્સ અલ્લાહસે ફકત દુનિયાકા તાલિબ હો નાદાન ખસીસ ઔર કમ હિમ્મત હૈ (૩૪૩) કિસીકી રિઆયતો તરફદારીમેં ઈન્સાફસે ન હટો ઔર કોઈ કરાબતો રિશ્તા હક કેહનેમેં મુખિલ ન હોને પાએ (૩૪૪) હક બયાનમેં ઔર જૈસા ચાહિયે ન કહો (૩૪૫) અદાએ શહાદત સે (૩૪૬) જૈસે અમલ હોંગે વૈસા બદલા દેગા (૩૪૭) યા'ની ઈમાન પર સાબિત રહો યેહ મા'ની ઈસ સૂરતમેં

હૈ કે "યા અય્યુહલ-લઝીન-આમનૂ" કા ખિતાબ મુસલમાનોંસે હુવા ઔર અગર ખિતાબ યહૂદો નસારાસે હો તો મા'ની યે હૈં કે અય બા'ઝ કિતાબોં બા'ઝ રસૂલોં પર ઈમાન લાનેવાલો તુમ્હેં યેહ હુકમ હૈ ઔર અગર ખિતાબ મુનાફિકીનસે હો તો મા'ની યે હૈં કે અય ઈમાનકા ઝાહિરી દા'વા કરનેવાલો ઈખ્લાસકે સાથ ઈમાન લે આઓ યહાં રસૂલસે સય્યદુલ અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઔર કિતાબસે કુર્આનેપાક મુરાદ હૈ. શાને નુઝુલ : હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાને ફરમાયા યેહ આયત અબ્દુલ્લાહ બિન સલામ ઔર અસદો, ઉસૈદ ઔર સોઅલબા બિન કયસ ઔર સલામો સલમા વ યામીનકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. યેહ લોગ મો'મેનીન અહલે કિતાબમેંસે થે. રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતે અકદસમેં હાઝિર હુએ ઔર અર્ઝ કિયા હમ આપ પર ઔર આપકી કિતાબ પર ઔર હઝરત મૂસા પર ઔર તૌરેત પર ઔર ઉઝૈર પર ઈમાન લાતે હૈં ઔર ઈસકે સિવા બાકી કિતાબોં ઔર રસૂલોં પર ઈમાન ન લાએંગે. હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ઉનસે ફરમાયા તુમ અલ્લાહ પર ઔર ઉસકે રસૂલ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઔર કુર્આન ઔર ઉસસે પહેલી કિતાબ પર ઈમાન લાઓ. ઉસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ (૩૪૮) યા'ની કુર્આને પાક પર ઔર ઉન તમામ કિતાબોં પર ઈમાન લાઓ જો અલ્લાહ તઆલાને કુર્આનસે પેહલે અપને અંબિયા પર નાઝિલ ફરમાઈ (૩૪૯) યા'ની ઈનમેંસે કિસી એકકા ભી ઈન્કાર કરે કે એક રસૂલ ઔર એક કિતાબકા ઈન્કાર ભી સબકા ઈન્કાર હૈ (૩૫૦) શાને નુઝુલ : હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાને ફરમાયા કે યેહ આયત યહૂદકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામ પર ઈમાન લાએ ફિર બછળા પૂજકર કાફિર હુએ ફિર ઈસકે બા'દ ઈમાન લાયે ફિર હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ ઔર ઈન્જીલકા ઈન્કાર કરકે કાફિર હો ગએ. ફિર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઔર કુર્આનકા ઈન્કાર કરકે ઔર કુફ્રમેં બઢે. એક કૌલ યેહ હૈ કે યે આયત મુનાફિકીનકે હકમેં નાઝિલ હુઈ કે વોહ ઈમાન લાએ ફિર કાફિર હો ગએ ઈમાનકે બા'દ ફિર ઈમાન લાએ યા'ની ઉન્હોંને અપને ઈમાનકા ઈઝહાર કિયા તાકે ઉન પર મો'મેનીનકે અહકામ જારી હોં. ફિર કુફ્રમેં બઢે યા'ની કુફ્ર પર ઉનકી મૌત હુઈ (૩૫૧) જબ તક કુફ્ર પર રહેં ઔર કુફ્ર પર મરેં ક્યૂંકે કુફ્ર બખ્શા નહીં જાતા જબકે કાફિર તૌબા કરે ઔર ઈમાન લાએ જૈસાકે ફરમાયા "કુલ-લિલ-લઝીના કફરૂ ઈય્-યન્તહૂ યુગ્ફરલહુમ-મા-કદ-સલફ" (૩૫૨) યેહ મુનાફિકીનકા હાલ હૈ જિનકા ખ્યાલ થા કે ઈસ્લામ ગાલિબ ન હોગા ઔર ઈસ લિયે વોહ કુફ્ફારકો સાહિબે કુવ્વત ઔર શૌકત સમઝકર ઉન્સે દોસ્તી કરતે થે ઔર ઉનસે મિલનેમેં ઈઝ્ઝત જાનતે થે. બાવુજૂદ કે કુફ્ફારકે સાથ દોસ્તી મમનૂઅ ઔર ઉનકે મિલનેસે તલબે ઈઝ્ઝત બાતિલ (૩૫૩) ઔર ઉસકે લિયે જિસકો વોહ ઈઝ્ઝત દે જૈસે અંબિયાઓ મો'મેનીન (૩૫૪) યા'ની કુર્આન (૩૫૫) કુફ્ફારકી હમનશીની ઔર ઉનકી મજલિસોંમેં શિરકત કરના ઐસે હી ઔર બેદીનોં ઔર ગુમરાહોંકી મજલિસોંકી શિર્કત ઔર ઉનકે સાથ યારાના ઓ મુસાહિબત મમ્નૂઅ ફરમાઈ ગઈ (૩૫૬) ઈસસે સાબિત હુવા કે કુફ્રકે સાથ રાઝી હોનેવાલા ભી કાફિર હૈ (૩૫૭) ઈસસે ઉનકી મુરાદ ગનીમતમેં શિર્કત કરના ઔર હિસ્સા ચાહના હૈ (૩૫૮) કે હમ તુમ્હેં કત્લ કરતે ગિરફતાર કરતે મગર હમને યેહ કુછ ન કિયા (૩૫૯) ઔર ઉન્હેં તરહ તરહકે હીલોંસે રોકા ઔર ઉનકે રાઝોં પર તુમ્હેં મુત્તલઅ કિયા તો અબ હમારે ઈસ સુલૂકકી કદર કરો ઔર હિસ્સા દો. (યેહ મુનાફિકોંકા હાલ હૈ) (૩૬૦) અય ઈમાનદારો ઔર મુનાફિકો (૩૬૧) કે મો'મેનીનકો જન્નત અતા કરેગા ઔર મુનાફિકીનકો દાખિલે જહન્નમ કરેગા (૩૬૨) યા'ની કાફિર ન મુસલમાનોંકો મિટા સકેંગે ન હુજ્જતમેં ગાલિબ આ સકેંગે. ઉલમાને ઈસ આયતસે ચંદ મસાઈલ મુસ્તંબિત કિયે હૈં (૧) કાફિર મુસલમાનકા વારિસ નહીં (૨) કાફિર મુસલમાન કે માલ પર ઈસ્તીલા પાકર માલિક નહીં હો સકતા (૩) કાફિરકો મુસલમાન ગુલામકે ખરીદનેકા મજાઝ નહીં (૪) ઝિમ્મીકે ઈવઝ મુસલમાન કત્લ ન કિયા જાએગા (જમલ) (૩૬૩) ક્યૂંકે હકીકતમેં તો અલ્લાહકો ફરેબ દેના મુમ્કિન નહીં (૩૬૪) મો'મેનીનકે સાથ (૩૬૫) ક્યૂંકે ઈમાન તો હૈ નહીં જિસસે ઝૌકે તાઅત ઔર લુત્ફે ઈબાદત હાસિલ હો મહઝ રિયાકારી હૈ. ઈસલિયે મુનાફિકકો નમાઝ બાર મા'લૂમ હોતી હૈ (૩૬૬) ઈસ તરહ કે મુસલમાનોંકે પાસ હુએ તો નમાઝ પઢ લી ઔર અલાહિદા હુએ તો નદારદ (૩૬૭) કુફ્રો ઈમાનકે (૩૬૮) ન ખાલિસ મો'મિન ન ખુલે કાફિર (૩૬૯) ઈસ આયતમેં મુસલમાનોંકો બતાયા ગયા કે કુફ્ફારકો દોસ્ત બનાના મુનાફિકીનકી ખસ્લત હૈ તુમ ઈસસે બચો (૩૭૦) અપને નિફાકકી ઔર મુસ્તહિકે જહન્નમ હો જાઓ (૩૭૧) મુનાફિકકા અઝાબ કાફિરસે ભી ઝિયાદા હૈ ક્યૂંકે વોહ દુનિયામેં ઈઝહારે ઈસ્લામ કરકે મુજાહિદીનકે હાથોંસે બચા રહા હૈ ઔર કુફ્રકે બાવુજૂદ મુસલમાનોંકો મુગાલિતા દેના ઔર ઈસ્લામકે સાથ ઈસ્તિહઝા કરના ઉસકા શેવહ રહા હૈ (૩૭૨) નિફાકસે (૩૭૩) દારૈનમેં

વલ મુહસનાત પારા પાંચવાં ખત્મ શુદ

لَا يُحِبُّ اللّٰهُ الْجَهْرَ بِالسُّوْٓءِ مِنَ الْقَوْلِ اِلَّا مَنْ
ظُلِمَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ سَمِيْعًا عَلِيْمًا ۝ اِنْ تُبْدُوْا خَيْرًا
اَوْ تُخْفُوْهُ اَوْ تَعْفُوْا عَنْ سُوْٓءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا
قَدِيْرًا ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ وَ رُسُلِهٖ وَ
يُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّفَرِّقُوْا بَيْنَ اللّٰهِ وَرُسُلِهٖ وَ يَقُوْلُوْنَ
نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَّ نَكْفُرُ بِبَعْضٍ ۙ وَّ يُرِيْدُوْنَ اَنْ
يَّتَّخِذُوْا بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيْلًا ۝ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكٰفِرُوْنَ
حَقًّا ۚ وَاَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا مُّهِيْنًا ۝ وَالَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ وَلَمْ يُفَرِّقُوْا بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ
اُولٰٓئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيْهِمْ اُجُوْرَهُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ
غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝ يَسْـَٔلُكَ اَهْلُ الْكِتٰبِ اَنْ تُنَزِّلَ
عَلَيْهِمْ كِتٰبًا مِّنَ السَّمَآءِ فَقَدْ سَاَلُوْا مُوْسٰٓى اَكْبَرَ
مِنْ ذٰلِكَ فَقَالُوْٓا اَرِنَا اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْهُمُ

લા યુહિ઼બ્બુલ્લાહુલ

જહ-ર બિસ્સૂ-ઇ મિનલ્ક઼ૌલિ ઈલ્લા મન
અલ્લાહ પસંદ નહી કરતા, બુરી બાત કા એલાન કરના (૩૭૪)
ઝ઼ુલિમ ॰ વ કાનલ્લાહુ સમીઅ઼ન અ઼લીમા (૧૪૮)
મગર મઝલૂમ સે (૩૭૫) ઔર અલ્લાહ સુનતા, જાનતા હૈ
ઈન તુબ્દૂ ખ઼ૈરન ઔ તુખ્ફૂહુ ઔ તઅ઼-ફૂ અ઼ન
અગર તુમ કોઈ ભલાઈ એલાનિયા (ઝાહિરમેં) કરો યા છુપકર યા
સૂ-ઇન ફ ઈન્નલ્લા-હ કા-ન અ઼ફુવ્વન
કિસીકી બુરાઈસે દર ગુઝરો, તો બેશક અલ્લાહ મુઆફ કરનેવાલા
ક઼દીરા (૧૪૯) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન યક-ફુરૂ-ન
કુદરતવાલા હૈ (૩૭૬) વોહ જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે
બિલ્લાહિ વ રુસુલિહી વ યુરીદૂ-ન અંય્યુફર્રિકૂ
રસૂલોંકો નહી માનતે ઔર ચાહતે હૈં કે અલ્લાહસે ઉસકે
બૈનલ્લાહિ વ રુસુલિહી વ યકૂલૂ-ન નુઅ-મિનુ બિ બઅ઼-દિંવ-વ નક-ફુરુ મં ૧
રસૂલોંકો જુદા કર દે (૩૭૭) ઔર કેહતે હૈં, હમ કિસી પર ઈમાન લાએ ઔર કિસીકે
બિ બઅ઼-દિંવ ॰ વ યુરીદૂ-ન અંય્યત્તખ઼િઝૂ બૈ-ન ઝ઼ાલિ-ક સબીલા ॰ (૧૫૦)
મુન્કર હુએ (૩૭૮) ઔર ચાહતે હૈં કે ઈમાન વ કુફ્રકે બીચમેં કોઈ રાહ નિકાલેં
ઉલા-ઇ-ક હુમુલ કાફિરૂ-ન હ઼ક઼્ક઼ા ॰ વ અઅ઼-તદના લિલ-કાફિરી-ન
યહી હૈં ઠીક-ઠીક કાફિર (૩૭૯) ઔર હમને કાફિરોંકે લિયે ઝિલ્લતકા અઝાબ તૈયાર કર
અ઼ઝ઼ાબમ્મુહીના (૧૫૧) વલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ બિલ્લાહિ વ રુસુલિહી વ-લમ
રખ્ખા હૈ ઔર વો જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે સબ રસૂલોં પર ઈમાન લાએ ઔર ઉનમેંસે
યુફર્રિકૂ બૈ-ન અ-હ઼દિમ-મિન્હુમ ઉલા-ઇ-ક સૌ-ફ યુઅ-તીહિમ ઉજૂરહુમ ॰ વ
કિસી પર ઈમાનમેં ફર્ક ન કિયા, ઉન્હેં અ-કરીબ અલ્લાહ ઉનકે સવાબ દેગા (૩૮૦) ઔર અલ્લાહ
કાનલ્લાહુ ગ઼ફૂરર્રહીમા ॰ (૧૫૨) યસ્અલુ-ક અહ-લુલકિતાબિ અન
બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ (૩૮૧) અય મેહબૂબ એહલે કિતાબ (૩૮૨) તુમસે
તુનઝ-ઝિ-લ અ઼લૈહિમ કિતાબમ-મિનસ્સમા-ઇ ફ-ક઼દ સ-અલૂ મૂસા અક-બ-ર
સવાલ કરતે હૈં કે ઉન પર આસ્માનસે એક કિતાબ ઉતાર દો (૩૮૩) તો વોહ તો મૂસાસે ઈસસે ભી
મિન ઝ઼ાલિ-ક ફક઼ાલૂ અરિનલ્લા-હ જહ-ર-તન ફ-અ-ખ-ઝ઼ત-હુમુસ
બળા સવાલ કર ચુકે (૩૮૪) કે, બોલે હમેં અલ્લાહકો એલાનિયા દિખાદો તો ઉન્હેં કળક ને

(૩૭૪) યા'ની કિસીકે પોશીદા હાલકા ઝાહિર કરના ઈસમેં ગીબત ભી આ ગઈ ચુગલખોરી ભી. આકિલ વોહ હૈ જો અપને ઐબોંકો દેખે. એક કૌલ યેહ ભી હૈ કે બુરી બાતસે ગાલી મુરાદ હૈ (૩૭૫) કે ઉસકો જાઈઝ હૈ કે ઝાલિમકે ઝુલ્મકા બયાન કરે વોહ ચોર યા ગાસિબકી નિસ્બત કેહ સકતા હૈ કે ઉસને મેરા માલ ચુરાયા યા ગસબ કિયા શાને નુઝૂલ : એક શખ્સ એક કૌમકા મેહમાન હુવા થા. ઉન્હોંને અચ્છી તરહ ઉસકી મેઝબાની ન કી. જબ વોહ વહાંસે નિકલા તો ઉનકી શિકાયત કરતા નિકલા. ઈસ વાકિએકે મુતઅલ્લિક યેહ આયત નાઝિલ હુઈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા કે યેહ આયત હઝરત અબૂ બક સિદીક રદિયલ્લાહો અન્હોકે બાબમેં નાઝિલ હુઈ. એક શખ્સ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સામને આપકી

الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ۚ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ
مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذَٰلِكَ ۚ وَآتَيْنَا
مُوسَىٰ سُلْطَانًا مُبِينًا ۝ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ
بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا
لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا
غَلِيظًا ۝ فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِآيَاتِ
اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا
غُلْفٌ ۚ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ
إِلَّا قَلِيلًا ۝ وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ
بُهْتَانًا عَظِيمًا ۝ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ
عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا
صَلَبُوهُ وَلَٰكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا
فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ ۚ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا

સાઇક઼તુ બિ ઝ઼ુલ્મિહિમ દ સુમ્મત્ત-ખ઼-ઝ઼ુલ
આ લિયા, ઉનકે ગુનાહોં પર ફિર બછળાં લે બૈઠે, (૩૮૫)
ઈજ-લ મિમ્બઅ્-દિ મા જાૅ-અત-
બાદ ઈસકે કે રૌશન આયતેં (૩૮૬) ઉનકે પાસ
હુમુલ્બય્યિનાતુ ફ અ઼ફ઼ૌના અ઼ન ઝ઼ાલિક દ વ
આ ચુકીં તો હમને યે મુઆફ કરમા દિયા (૩૮૭) ઔર
આતૈના મૂસા સુલ્ત઼ાનમ-મુબીના (૧૫૩)
હમને મૂસા કો રૌશન ગલ્બા દિયા (૩૮૮) ફિર હમને
વ ર-ફઅ્-ના ફ઼ૌક઼હુમુત્તૂ-ર બિ મીસાક઼િહિમ
ઉન પર તૂર કો ઉંચા કિયા ઉનસે અહદ લેનેકો ઔર ઉનસે
વ કુલ્ના લહુમુદખુલુલ્બા-બ સુજ-જદંવ-વ
ફરમાયા કે દરવાઝે મેં સજદા કરતે દાખિલ હો ઔર
કુલ્ના લહુમ લા તઅ્-દૂ ફિસ્સબ્તિ વ
ઉનસે ફરમાયા કે હફતા (સનીચર) મેં હદ સે ન બઢો (૩૮૯) ઔર
મં ૧ અ-ખ઼ઝ઼ના મિન્હુમ મીસાક઼ન ગલીઝ઼ા (૧૫૪) ફ બિમા નક઼-દિહિમ મીસાક઼હુમ
હમને ઉનસે ગાઢા અહદ લિયા (૩૯૦) તો ઉનકી કૈસી બદ અહદિયોંકે સબબ હમને ઉન પર લા'નત કી
વ કુ-ફ-રિહિમ બિ આયાતિલ્લાહિ વ ક઼ત્લિહિમુલ અમ-બિયા-અ બિગ઼ૈરિ
ઔર ઈસલિયે કે વોહ આયાતે ઈલાહીકે મુન્કર હુએ (૩૯૧) ઔર અમ્બિયાકો નાહક શહીદ
હક઼્ક઼િંવ-વ ક઼ૌલિહિમ કુલૂબુના ગુલ્ફ ط બલ ત઼-બ-અ઼લ્લાહુ અ઼લૈહા બિ
કરતે (૩૯૨) ઔર ઉનકે ઈસ કેહને પર કે હમારે દિલોં પર ગિલાફ હૈં, (૩૯૩) બલ્કે અલ્લાહને ઉનકે
કુફ્-રિહિમ ફ લા યુઅ-મિનૂ-ન ઈલ્લા ક઼લીલા ص (૧૫૫) વ બિ કુફ્-રિહિમ વ
કુફ્રકે સબબ ઉનકે દિલોં પર મુહર લગા દી હૈ તો ઈમાન નહીં લાતે મગર થોળે ઔર ઈસલિયે કે ઉન્હોંને
ક઼ૌલિહિમ અ઼લા મર-ય-મ બુહ-તાનન અ઼ઝ઼ીમા ۚ (૧૫૬) વ ક઼ૌલિહિમ ઈન્ના
કુફ્ર કિયા (૩૯૪) ઔર મરિયમ પર બળા બોહતાન ઉઠાયા ઔર ઉનકે ઈસ કેહને પર કે હમને મસીહ
ક઼-તલ્નલ મસી-હ઼ ઈ઼સબ્ન મર-ય-મ રસૂલલ્લાહ દ વ મા ક઼-તલૂહુ વ
ઈસા બિન મરિયમ, અલ્લાહકે રસૂલકો શહીદ કિયા (૩૯૫) ઔર હૈ યે કે ઉન્હોંને ન ઉસે કત્લ કિયા ઔર
મા સ઼-લબૂહુ વ લાકિન શુબ્બિ-હ લહુમ ط વ ઈન્નલ્લઝ઼ીનખ઼્ત-લફૂ ફ઼ીહિ
ન ઉસે સૂલી દી બલ્કે ઉનકે લિયે ઉનકી શબીહ કા એક બના દિયા ગયા (૩૯૬) ઔર વોહ જો ઉસકે બારેમેં ઈખ્તિલાફ કર
લ-ફ઼ી શક્કિમ્મિન્હ ط મા લહુમ બિહી મિન ઈ઼લ્મિન ઈલ્લત
રહે હૈં ઝરૂર ઉસકી તરફસે શુબ્હેમેં પળે હુએ હૈં, (૩૯૭) ઉન્હેં ઈસકી કુછ ભી ખબર નહીં, (૩૯૮) મગર યહી

શાનમેં ઝબાન દરાઝી કરતા રહા. આપને કઈ બાર સુકૂત કિયા મગર વોહ બાઝ ન આયા તો એક મરતબા આપને ઉસકો જવાબ દિયા. ઉસ પર હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઉઠ ખળે હુએ. હઝરત સિદીકે અકબરને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ યેહ શખ્સ મુઝકો બુરા કેહતા રહા. હુઝૂરને કુછ ન ફરમાયા મૈંને એક મરતબા જવાબ દિયા તો હુઝૂર ઉઠ ગએ, ફરમાયા એક ફરિશ્તા તુમ્હારી તરફસે જવાબ દે રહા થા જબ તુમને જવાબ દિયા તો ફરિશ્તા ચલા ગયા ઔર શૈતાન આ ગયા. ઈસકે મુતઅલ્લિક યે આયત નાઝિલ હુઈ (૩૭૬) તુમ ઉસકે બંદોંસે દરગુઝર કરો વોહ તુમસે દરગુઝર ફરમાએગા હદીસ : તુમ ઝમીનવાલોં પર રહમ કરો આસ્માનવાલા તુમ પર રહમ કરેગા (૩૭૭) ઈસતરહ

اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ۝ بَل رَّفَعَهُ اللَّهُ
إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝ وَإِن مِّنْ أَهْلِ
الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ۝ فَبِظُلْمٍ مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا
حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَن
سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ۝ وَأَخْذِهِمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا
عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝ لَّٰكِنِ الرَّاسِخُونَ
فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ
إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ
وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ أُولَٰئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ۝ إِنَّا أَوْحَيْنَا
إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَىٰ نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِن بَعْدِهِ

તિબાઅઝ઼-ઝ઼ન્ન ઠ વમા ક઼-તલૂહુ યકીનમ
ગુમાનકી પૈરવી (૩૯૯) ઔર બેશક ઉન્હોંને ઉસકો કત્લ
(૧૫૭) બર્-ર-ફ-અ઼હુલ્લાહુ ઈલૈહ ط વ
નહી કિયા (૪૦૦) બલ્કે અલ્લાહને ઉસે અપની તરફ ઉઠા
કાનલ્લાહુ અ઼ઝીઝન હ઼કીમા (૧૫૮) વ
લિયા (૪૦૧) ઔર અલ્લાહ ગાલિબ હિકમતવાલા હૈ
ઈમ્મિન અહ-લિલ કિતાબિ ઈલ્લા લ-યુઅ-
કોઈ કિતાબી ઐસા નહી જો ઉસકી મૌતસે પેહલે ઉસ પર
મિનન-ન બિહી ક઼બ્લ મૌતિહ ઠ વ યૌમલ-ક઼િયામતિ
ઈમાન ન લાએ (૪૦૨) ઔર કયામતકે દિન વોહ
યકૂનૂ અ઼લૈહિમ શહીદા ઠ (૧૫૯) ફ બિ
ઉન પર ગવાહ હોગા તો યહૂદિયોંકે બળે ઝુલ્મકે (૪૦૪)
ઝ઼ુલ્મિમ-મિનલ- લઝ઼ી-ન હાદૂ હ઼ર્રમ્ના
સબબ હમને વો બા'ઝ સુથરી ચીઝેં કે ઉનકે લિયે
અ઼લૈહિમ ત઼ય્યિબાતિન ઉહિ઼લ્લત લહુમ વ બિ સ઼દ-દિહિમ અ઼ન
હલાલ થી, (૪૦૫) ઉન પર હરામ કરમા દી, ઔર ઈસલિયે કે ઉન્હોંને બહુતોંકો
સબીલિલ્લાહિ કસ઼ીરંવ ll (૧૬૦) વ અખ઼્ઝ઼િ હિમુર્રિબા વ ક઼દ નુહૂ અ઼ન્હુ વ
અલ્લાહકી રાહસે રોકા ઔર ઈસલિયે કે વોહ સૂદ લેતે હાલાંકે વોહ ઉસસે મના કિયે ગએ થે ઔર
અકલિહિમ અમ્વાલન્નાસિ બિલ્બાતિ઼લ ط વ અઅ઼-તદના લિલ્કાફિરી-ન
લોગોંકા માલ નાહક ખા જાતે (૪૦૬) ઔર ઉનમેં જો કાફિર હુએ હમને ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબ
મિન્હુમ અ઼ઝ઼ાબન અલીમા (૧૬૧) લાકિનિર-રાસિ઼ખૂ-ન ફિલ-ઈ઼લ્મિ મિન્હુમ
તૈયાર કર રખ્ખા હૈ હાં જો ઉનમેં ઈલ્મમેં પકકે (૪૦૭) ઔર ઈમાનવાલે હૈં, વોહ ઈમાન લાતે હૈં
વલ- મુઅ-મિનૂ-ન યુઅ-મિનૂ-ન બિમૉ ઉન્ઝિ-લ ઈલૈ-ક વ મૉ ઉન્ઝિ-લ
ઉસ પર જો અય મહબૂબ ! તુમ્હારી તરફ ઉતરા ઔર જો તુમસે પેહલે ઉતરા (૪૦૮) ઔર નમાઝ
મિન ક઼બ્લિ-ક વલ્મુક઼ીમીનસ્સ઼લા-ત વલ્મુઅ-તૂનઝ-ઝકા-ત વલ્મુઅ-મિનૂ-ન બિલ્લાહિ
કાઈમ રખનેવાલે ઔર ઝકાત દેનેવાલે ઔર અલ્લાહ ઔર કયામત પર
વલ્યૌમિલ-આખ઼િર ط ઉલૉ-ઈ-ક સનુઅ-તીહિમ અજ-રન અ઼ઝ઼ીમા ع (૧૬૨) ઈન્નૉ
ઈમાન લાનેવાલે, ઐસોંકો અ઼-કરીબ હમ બળા સવાબ દેંગે બેશક અય મહબૂબ ! હમને તુમ્હારી
ઔહૈનૉ ઈલૈ-ક કમૉ ઔહૈનૉ ઈલા નુહિ઼વ્વન-નબિય્યી-ન મિમ્બઅ઼-દિહ
તરફ "વહી" ભેજી જૈસે "વહી" નૂહ ઔર ઉસકે બાદ પયગમ્બરોંકો ભેજી (૪૦૯)

કે અલ્લાહ પર ઈમાન લાએ ઔર ઉસકે રસૂલોં પર ન લાએ (૩૭૮) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત યહૂદો નસારાકે હકમેં નાઝિલ હુઈ કે યહૂદ હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામ પર ઈમાન લાએ ઔર હઝરત ઈસા ઔર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સાથ ઉન્હોંને કુફ્ર કિયા ઔર નસારા હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામ પર ઈમાન લાએ ઔર ઉન્હોંને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે સાથ કુફ્ર કિયા (૩૭૯) બા'ઝ રસૂલોં પર ઈમાન લાના ઉન્હેં કુફ્રસે નહી બચા સકતા ક્યૂં કે એક નબીકા ઈન્કાર ભી તમામ અંબિયાકે ઈન્કારકે બરાબર હૈ (૩૮૦) મુરતકિબે કબીરા ભી ઈસમેં દાખિલ હૈ ક્યૂં કે વોહ અલ્લાહ ઔર ઉસકે સબ રસૂલોં પર ઈમાન રખતા હૈ. મોં'તઝિલા સાહિબે કબીરા કે ખુલૂદે અઝાબકા અકીદા

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ
وَسُلَيْمَانَ ۚ وَآتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا ﴿١٦٣﴾ وَرُسُلًا قَدْ
قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِن قَبْلُ وَرُسُلًا لَّمْ نَقْصُصْهُمْ
عَلَيْكَ ۚ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَىٰ تَكْلِيمًا ﴿١٦٤﴾ رُّسُلًا
مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ
حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٦٥﴾
لَّٰكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ ۖ أَنزَلَهُ بِعِلْمِهِ ۖ
وَالْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿١٦٦﴾
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ
ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٦٧﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا
لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ﴿١٦٨﴾
إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ وَكَانَ

વ ઔહેના ઈલા ઈબરાહી-મ વ
ઔર હમને ઈબ્રાહીમ ઔર ઈસ્માઈલ ઔર
ઈસ્માઈ-લ વ ઈસ્હા-ક્ વ યઅ્-કૂ-બ
ઈસ્હાક ઔર યાકૂબ ઔર ઉનકે બેટોં ઔર ઈસા
વલ-અસ્બાતિ વ ઈસા વ અય્યૂ-બ વ
ઔર અયૂબ ઔર યૂનુસ ઔર
યૂનુ-સ વ હારૂ-ન વ સુલૈમાન ૯ વ આતૈના
હારૂન ઔર સુલૈમાનકો "વહી" કી ઔર હમને
દાવૂ-દ ઝબૂરા ૯ (૧૬૩) વ રુસુલન કદ
દાઊદકો ઝબૂર અતા ફરમાઈ ઔર રસૂલોંકો જિનકા
ક્-સસ્નાહુમ અલૈક ▸ મિન કબ્લુ વ
ઝિક્ર આગે હમ તુમસે (૪૧૦) ફરમા ચુકે ઔર
રુસુલલ્લમ નક્-સુસ્હુમ અલૈક ▸ વ
ઉન રસૂલોંકો જિનકા ઝિક્ર તુમસે ન ફરમાયા (૪૧૧) ઔર

મં ૧ કલ્લમલ્લાહુ મૂસા તક-લીમા ૯ (૧૬૪) રુસુલુમ-મુબશ્શિરી-ન વ મુન્ઝિરી-ન
અલ્લાહને મૂસા(અ)સે હકીકતન કલામ ફરમાયા (૪૧૨) રસૂલ ખુશખબરી દેતે (૪૧૩) ઔર ડર સુનાતે (૪૧૪)
લિઅલ્લા યકૂ-ન લિન્નાસિ અ-લલ્લાહિ હુજ-જતુમ-બઅ્-દર્રુસુલ ▸ વ
કે રસૂલોંકે બાદ અલ્લાહ કે યહાં લોગોં કો કોઈ ઉઝર ન રહે (૪૧૫) ઔર અલ્લાહ
કાનલ્લાહુ અઝીઝન હકીમા (૧૬૫) લાકિનિલ્લાહુ યશહદુ બિમા અન્ઝ-લ
ગાલિબ હિકમતવાલા હૈ લેકિન અય મહબૂબ ! અલ્લાહ ઉસકા ગવાહ હૈ જો ઉસને તુમ્હારી
ઈલૈ-ક અન્ઝ-લહૂ બિ ઈલ્મિહ ૯ વલ્મલાઈ-કતુ યશહદૂન ▸ વ કફા બિલ્લાહિ
તરફ ઉતારા, વોહ ઉસને અપને ઈલ્મસે ઉતારા હૈ ઔર ફરિશ્તે ગવાહ હૈં ઔર અલ્લાહકી ગવાહી
શહીદા ▸ (૧૬૬) ઈન્નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ વ સદ-દૂ અન સબીલિલ્લાહિ
કાફી વોહ જિન્હોંને કુફ્ર કિયા (૪૧૬) ઔર અલ્લાહકી રાહસે રોકા, (૪૧૭) બેશક વોહ
કદ દલ્લૂ દલાલમ-બઈદા (૧૬૭) ઈન્નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ વ ઝ-લમૂ લમ
દૂરકી ગુમરાહી મેં પડે બેશક જિન્હોંને કુફ્ર કિયા (૪૧૮) ઔર હદસે બઢે (૪૧૯)
યકુનિલ્લાહુ લિ યગ્ફિ-ર લહુમ વ લા લિ યહ-દિયહુમ તરીકા ▸ (૧૬૮)
અલ્લાહ હરગિઝ ઉન્હેં ન બખ્શેગા (૪૨૦) ઔર ન ઉન્હેં કોઈ રાહ દિખાએ
ઈલ્લા તરી-ક જહન્ન-મ ખાલિદી-ન ફીહા અ-બ-દા ▸ વ કા-ન
મગર જહન્નમ કા રાસ્તા, કે ઉસમેં હમેશા-હમેશા રહેંગે ઔર યે

રખતે હૈં. ઈસ આયતસે ઉનકે ઈસ અકીદેકા બુત્લાન સાબિત હુવા (૩૮૧) મસ્અલા : યેહ આયત સિફાતે ફે'લિયા (જૈસેકે મગ્ફિરતો રહમત)કે કદીમ હોને પર દલાલત કરતી હૈ ક્યૂં કે હુદૂસકે કાઈલકો કેહના પડતા હૈ કે અલ્લાહ તઆલા (મઆઝલ્લાહ) અઝલમેં ગફૂરુર્રહીમ નહીં થા ફિર હો ગયા. ઉસકે ઈસ કૌલકો યેહ આયત બાતિલ કરતી હૈ (૩૮૨) બરાબર સરકશી (૩૮૩) યકબારગી શાને નુઝૂલ : યહૂદમેંસે કઅબ બિન અશરફ વ ફખાસ બિન આઝૂરાને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે કહા કે અગર આપ નબી હૈં તો હમારે પાસ આસ્માનસે યકબારગી કિતાબ લાઈયે જૈસા હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામ તૌરેત લાએ થે. યેહ સવાલ ઉનકા તલબે હિદાયતો ઈત્તેબાઅકે લિયે ન થા બલ્કે સરકશી ઔર બગાવતસે

ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيرًا ۝ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ
جَآءَكُمُ الرَّسُوْلُ بِالْحَقِّ مِنْ رَّبِّكُمْ فَاٰمِنُوْا خَيْرًا
لَّكُمْ ؕ وَاِنْ تَكْفُرُوْا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۝ يٰۤاَهْلَ
الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ وَلَا تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ
اِلَّا الْحَقَّ ؕ اِنَّمَا الْمَسِيْحُ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُوْلُ اللّٰهِ
وَكَلِمَتُهٗ ۚ اَلْقٰهَاۤ اِلٰى مَرْيَمَ وَرُوْحٌ مِّنْهُ ؗ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ
وَرُسُلِهٖ ۚ وَلَا تَقُوْلُوْا ثَلٰثَةٌ ؕ اِنْتَهُوْا خَيْرًا لَّكُمْ ؕ اِنَّمَا
اللّٰهُ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ؕ سُبْحٰنَهٗۤ اَنْ يَّكُوْنَ لَهٗ وَلَدٌ ۘ لَهٗ مَا
فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ۝
لَنْ يَّسْتَنْكِفَ الْمَسِيْحُ اَنْ يَّكُوْنَ عَبْدًا لِّلّٰهِ وَلَا
الْمَلٰٓئِكَةُ الْمُقَرَّبُوْنَ ؕ وَمَنْ يَّسْتَنْكِفْ عَنْ
عِبَادَتِهٖ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ اِلَيْهِ جَمِيْعًا ۝

منزل ١

ઝ઼ાલિ-ક અ઼-લલ્લાહિ યસીરા (૧૬૯)
અલ્લાહકો આસાન હૈ અય લોગો ! તુમ્હારે
યા અય્યુહન્નાસુ ક઼દ જા-અકુમુર્રસૂલુ
પાસ યે રસૂલ (૪૨૧) હક્ક કે સાથ
બિલ્હક્કિ મિર્રબ્બિકુમ ફ આમિનૂ ખ઼ૈરલ્લકુમ ط વ
તુમ્હારે રબકી તરફસે તશરીફ લાએ તો ઈમાન લાઓ
ઈન તક-ફુરૂ ફ ઈન્ન લિલ્લાહિ મા
અપને ભલેકો ઔર અગર તુમ કુફ્ર કરો, (૪૨૨) તો બેશક
ફિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼ ط વ કાનલ્લાહુ
અલ્લાહ હી કા હૈ જો કુછ આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હૈ ઔર
અ઼લીમન હ઼કીમા (૧૭૦) યા અહ્-લલકિતાબિ
અલ્લાહ ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ અય કિતાબવાલો,
લા તગ઼્લૂ ફી દીનિકુમ વ લા તકૂલૂ
અપને દીનમેં ઝયાદતી ન કરો, (૪૨૩) ઔર અલ્લાહ પર ન કહો
અ઼-લલ્લાહિ ઈલ્લલ-હ઼ક઼ક઼ ط ઈન્નમલ-મસીહુ ઈ઼સબ્નુ મર-ય-મ મં
મગર સચ, (૪૨૪) મસીહ ઈસા(અ), મરિયમ(અ)કા બેટા, (૪૨૫) અલ્લાહકા રસૂલ હી હૈ ઔર ૧
રસૂલુલ્લાહિ વ કલિમતુહ ج અલ્કા઼હા ઈલા મર-ય-મ વ રૂહુમ્મિન્હુ
ઉસકા એક કલિમહ, (૪૨૬) કે મરિયમકી તરફ ભેજા ઔર ઉસકે યહાંકી એક રૂહ, તો અલ્લાહ ઔર ઉસકે
ફ આમિનૂ બિલ્લાહિ વ રુસુલિહ ج વ લા તકૂલૂ સ઼લાસ઼હ ط ઈન્તહૂ
રસૂલોં પર ઈમાન લાઓ (૪૨૭) ઔર તીન ન કહો, (૪૨૮) બાઝ રહો અપને ભલેકો, અલ્લાહ તો
ખ઼ૈરલ્લકુમ ط ઈન્નમલ્લાહુ ઈલાહુંવ્વાહ઼િદ ط સુબ્હ઼ાનહૂ અંય્યકૂ-ન લહૂ
એક હી ખુદા હૈ, (૪૨૯) પાકી ઉસે ઈસસે કે ઉસકે કોઈ બચ્ચા હો, ઉસીકા માલ હૈ,
વ-લદ □ લહૂ મા ફિસ્સમાવાતિ વ મા ફિલ્અર્દ઼ ط વ કફા બિલ્લાહિ
જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ ઔર જો કુછ ઝમીનમેં હૈ (૪૩૦) ઔર અલ્લાહ કાફી ع
વકીલા ع (૧૭૧) લંય્યસ્તનકિફલ-મસીહુ અંય્યકૂ-ન અ઼બ્દલ-લિલ્લાહિ વ
કારસાઝ મસીહ, અલ્લાહ કા બન્દા બનને સે કુછ નફરત નહીં કરતા (૪૩૧) ઔર
લલ-મલા-ઈકતુલ- મુક઼ર્રબૂન ط વ મંય્યસ્તનકિફ અ઼ન ઈ઼બાદતિહી
ન મુકર્રબ ફરિશ્તે ઔર જો અલ્લાહકી બંદગીસે નફરત ઔર તકબ્બુર કરે, તો
વ યસ્તકબિર ફ-સ-યહ઼-શુરુહુમ ઈલૈહિ જમીઅ઼ા (૧૭૨)
કોઈ દમ જાતા હૈ કે વોહ ઉન સબકો અપની તરફ હાંકેગા (૪૩૨)

થા. ઈસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ (૩૮૪) યા'ની યેહ સવાલ ઉનકા કમાલે જોહલસે હૈ ઔર ઈસ કિસ્મકી જહાલતોંમે ઈનકે બાપદાદા ભી ગિરફતાર થે અગર સવાલ તલબે રુશ્દકે લિયે હોતા તો પૂરા કર દિયા જાતા મગર વોહ તો કિસી હાલમેં ઈમાન લાનેવાલે ન થે (૩૮૫) ઉસકો પૂજને લગે (૩૮૬) તૌરેત ઔર હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકે મો'જિઝાત જો અલ્લાહ તઆલાકી વેહદાનિયત ઔર હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલાતો વસલ્લામકે સિદ્દક પર વાઝિહુદદલાલત થે ઔર બાવજૂદ કે તૌરેત હમને યકબારગી હી નાઝિલ કી થી લેકિન "ખૂએ બદ રા બહાનએ બિસ્યાર" બજાએ ઈતાઅત કરનેકે ઉન્હોંને ખુદાકે દેખનેકા સવાલ કિયા (૩૮૭) જબ ઉન્હોંને તૌબા કી ઉસમેં હુઝૂરકે ઝમાનેકે યહૂદિયોંકે લિયે તવક્કો હૈ કે વોહ

فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُوَفِّيْهِمْ
اُجُوْرَهُمْ وَيَزِيْدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ۚ وَاَمَّا الَّذِيْنَ اسْتَنْكَفُوْا
وَاسْتَكْبَرُوْا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۙ وَّلَا يَجِدُوْنَ
لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ۝ يٰۤاَيُّهَا
النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمْ بُرْهَانٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَاَنْزَلْنَاۤ
اِلَيْكُمْ نُوْرًا مُّبِيْنًا ۝ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَاعْتَصَمُوْا
بِهٖ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِيْ رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ ۙ وَّيَهْدِيْهِمْ
اِلَيْهِ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ۝ يَسْتَفْتُوْنَكَ ۗ قُلِ اللّٰهُ
يُفْتِيْكُمْ فِي الْكَلٰلَةِ ۚ اِنِ امْرُؤٌا هَلَكَ لَيْسَ لَهٗ
وَلَدٌ وَّلَهٗۤ اُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ ۚ وَهُوَ يَرِثُهَاۤ
اِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّهَا وَلَدٌ ۚ فَاِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا
الثُّلُثٰنِ مِمَّا تَرَكَ ۚ وَاِنْ كَانُوْۤا اِخْوَةً رِّجَالًا وَّنِسَآءً
فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْاُنْثَيَيْنِ ۚ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ

ફ-અમ્મલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વ
તો વોહ જો ઈમાન લાએ ઔર
અ'મિલુસ્સાલિહાતિ ફ- યુવફ-ફીહિમ
અચ્છે કામ કિયે, ઉ-કી મઝદૂરી ઉન્હેં ભરપૂર
ઉજૂરહુમ વ યઝીદુહુમ મિન ફદ્-લિહ ૮ વ
દે કર અપને ફઝલસે ઉન્હેં ઔર
અમ્મલ લઝ઼ીનસ્તન્કફૂ વસ્તક-બરૂ ફ યુઅઝ઼-
ઝયાદા દેગા ઔર વોહ જિન્હોંને (૪૩૩) નફરત ઔર તકબ્બુર
ઝ઼િબુહુમ અઝ઼ાબન અલીમંવ- ૢ વ લા યજિદૂ-ન
કિયા થા, ઉન્હેં દર્દનાક સઝા દેગા ઔર અલ્લાહકે
લહુમ મિન દૂનિલ્લાહિ વલિય્યંવ-વ
સિવા ન અપના કોઈ હિમાયતી પાએંગે ન
લા નસ઼ીરા (૧૭૩) યૉ અય્યુહન્નાસુ ક઼દ
મદદગાર અય લોગો, બેશક તુમ્હારે પાસ અલ્લાહકી

મં ૧ જૉ-અ કુમ બુરહાનુમ-મિર્રબ્બિકુમ વ અન્ઝલ્નૉ ઈલૈકુમ નૂરમ્મુબીના
તરફસે વાઝેહ (રૌશન) દલીલ આઈ (૪૩૪) ઔર હમને તુમ્હારી તરફ રૌશન નૂર ઉતારા (૪૩૫)
(૧૭૪) ફ અમ્મલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ બિલ્લાહિ વઅ઼-ત-સ઼મૂ બિહી ફ-સ-યુદ
તો વોહ જો અલ્લાહ પર ઈમાન લાએ ઔર ઉસકી રસ્સી મઝબૂત થામી તો અન્કરીબ
ખ઼િલુહુમ ફી રહ઼-મતિમ-મિન્હુ વ ફદ્-લિંવ઼ંવ યહ-દીહિમ ઈલૈહિ
અલ્લાહ ઉન્હેં અપની રહમત ઔર અપને ફઝલમેં દાખિલ કરેગા (૪૩૬) ઔર ઉન્હેં અપની તરફ સીધી
સિ઼રાત઼મ-મુસ્તક઼ીમા ▸ (૧૭૫) યસ્તફ-તૂનક ▸ કુલિલ્લાહુ યુફ-તીકુમ ફ઼િલ
રાહ દિખાએગા અય મહબૂબ તુમસે ફત્વા પૂછતે હૈં, તુમ ફરમા દો કે અલ્લાહ તુમ્હેં કલાલહ (૪૩૭) મેં
કલાલહ ▸ ઈનિમ્રુ-ઉન હ-લ-ક લૈ-સ લહૂ વ- લદુંવ-વ લહૂ ઉખ઼્તુન ફ લહા નિસ્ફુ
ફત્વા દેતા હૈ, અગર કિસી મર્દકા ઈન્તિકાલ હો, જો બે-અવલાદ હૈ, (૪૩૮) ઔર ઉસકી એક બહન
મા ત-રક ૮ વ હુ-વ યરિસુહા ઈલ્લમ યકુલ્લહા વ-લદ ▸ ફ ઈન કા-ન-તસ્નતૈનિ
હો તો તર્કેમેં ઉસકી બહન કા આધા હૈ (૪૩૯) ઔર મર્દ અપની બહનકા વારિસ હોગા, (અગર) બહનકી અવલાદ
ફ-લહુમસ્સુલુસાનિ મિમ્મા ત-રક ▸ વ ઈન કાનૂ ઈખ્વતર્રિજાલંવ-વ
ન હો, (૪૪૦) ફિર અગર દો બહને હો, તર્કેમે ઉનકા દો તિહાઈ ઔર અગર ભાઈ-બહન હો, મર્દભી ઔર
નિસૉ-અન ફ લિઝ઼-ઝ઼કરિ મિસ્લુ હ઼ઝ઼-ઝ઼િલ-ઉન્સ઼યૈન ▸ યુબય્યિનુલ લાહુ લકુમ
ઔરતેં ભી તો મર્દકા હિસ્સા દો ઔરતોંકે બરાબર, અલ્લાહ તુમ્હારે લિયે સાફ બયાન ફરમાતા હૈ કે કહીં

ભી તૌબા કર લે તો અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં ભી અપને ફઝલસે મુઆફ ફરમાએ (૩૮૮) ઐસા તસલ્લુત અતા ફરમાયા કે જબ આપને બની ઈસ્રાઈલકો તૌબાકે લિયે ખુદ ઉનકે અપને કત્લકા હુકમ દિયા વોહ ઈન્કાર ન કર સકે ઔર ઉન્હોંને ઈતાઅત કી (૩૮૯) યા'ની મછલીકા શિકાર વગૈરહ જો અમલ ઉસ રોઝ તુમ્હારે લિયે હલાલ નહી, ન કરો. સૂરએ બકરમેં ઈન તમામ અહકામકી તફસીલે ગુઝર ચૂકી (૩૯૦) કે જો ઉન્હેં હુકમ દિયા ગયા હૈ વોહ કરેં ઔર જિસકી મુમાનિઅત કી ગઈ હૈ ઉસસે બાઝ રહેં. ફિર ઉન્હોંને ઉસ અહદકો તોળા (૩૯૧) જો અંબિયાકે સિદ્દક પર દલાલત કરતે થે જૈસે કે હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામકે મો'જિઝાત (૩૯૨) અંબિયાકા કત્લ કરના તો નાહક હૈ હી કિસી તરહ હક હો હી નહી સકતા લેકિન યહાં

أَنْ تَضِلُّوْا ۚ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ

سُوْرَةُ الْمَآئِدَةِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَوْفُوْا بِالْعُقُوْدِ ۗ اُحِلَّتْ لَكُمْ
بَهِيْمَةُ الْاَنْعَامِ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي
الصَّيْدِ وَاَنْتُمْ حُرُمٌ ۗ اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيْدُ ①
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُحِلُّوْا شَعَآئِرَ اللّٰهِ وَلَا
الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَآئِدَ وَلَآ
آٰمِّيْنَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنْ رَّبِّهِمْ
وَرِضْوَانًا ۗ وَاِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوْا ۗ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ
شَنَاٰنُ قَوْمٍ اَنْ صَدُّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اَنْ
تَعْتَدُوْا ۘ وَتَعَاوَنُوْا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوٰى ۖ وَلَا تَعَاوَنُوْا
عَلَى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۖ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۗ اِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ

અન તદ્દિલ્લૂ ، વલ્લાહુ બિ કુલ્લિ
બહક ન જાવ ઔર અલ્લાહ હર
શૈઈન અલીમ ۝ (૧૭૬)
ચીઝ જાનતા હૈ

(૫) સૂરતુલ્માઁ-ઈદહ

(મદની) ૧૨૦ આયતેં ઔર ૧૬ રૂકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ ۝

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો બહોત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

યાઁ અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ ઔફૂ બિલઉકૂદ
અય ઈમાનવાલો, અપને કૌલ પૂરે કરો, (૨)
ઉહિલ્લત લકુમ બહીમતુલ-અન-આમિ
તુમ્હારે લિયે હલાલ હુએ બેઝુબાન મવેશી
ઈલ્લા મા યુત્લા અલૈકુમ ગૈ-ર મુહિલ્લિસ્સૈદિ વ અન્તુમ હુરુમ
મગર વોહ જો આગે સુનાયા જાએગા તુમકો, (૩) લેકિન શિકાર હલાલ ન સમઝો જબ તુમ એહરામ મેં હો, (૪)
ઈન્નલ્લા-હ યહ્-કુમુ મા યુરીદ (૧) યાઁ અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ લા
બેશક અલ્લાહ હુકમ ફરમાતા હૈ જો ચાહે અય ઈમાનવાલો, હલાલ ન ઠેહરાલો અલ્લાહ
તુહિલ્લૂ શઅૉ-ઈરલ્લાહિ વ લશ્શહ-રલ - હ઼રા-મ વ લલ્હદ-ય વ
કે નિશાન (૫) ઔર ન અદબવાલે મહીને (૬) ઔર ન હરમકો ભેજી હુઈ કુર્બાનિયાં ઔર ન (૭) જિનકે
લલ્કલા-ઈ-દ વ લા આઁમ્મીનલ-બૈતલ-હ઼-રા-મ યબ્તગૂ-ન ફદ્-લમ-
ગલેમેં અલામતેં આવેઝાં (૮) ઔર ન ઉનકા માલ વ આબરૂ જો ઈઝઝતવાલે ઘરકા કસ્દ કરકે આએં, (૯)
મિર્રબ્બિહિમ વ રિદ્-વાના ، વ ઈઝા હ઼-લલ્તુમ ફસ્તાદૂ ، વ લા
અપને રબકા ફઝલ ઔર ઉસકી ખુશી ચાહતે ઔર જબ એહરામસે નિકલો તો શિકાર કર
યજ-રિમન્નકુમ શ-ન-આનુ કૌમિન અન સદ્-દૂકુમ અનિલ- મસ્જિદિલ
સકતે હો (૧૦) ઔર તુમ્હેં કિસી કૌમકી અદાવત કે ઉન્હોંને તુમકો મસ્જિદે હરામસે રોકા થા,
હ઼રામિ અન તઅ્-તદૂ ۘ વ તઆવનૂ અ઼-લલ બિર્રિ વત્તક઼્-વા ۖ વ લા
ઝયાદતી કરને પર ન ઉભારે (૧૧) ઔર નેકી ઔર પરહેઝગારી પર એક-દૂસરેકી મદદ કરો ઔર
તઆવનૂ અ઼-લલ ઈસ્‌મિ વલ્ઉદવાનિ ۖ વત્તકુલ્લાહ ، ઈન્નલ્લા-હ શદીદુલ
ગુનાહ ઔર ઝયાદતી પર બાહમ મદદ ન દો (૧૨) ઔર અલ્લાહસે ડરતે રહો, બેશક અલ્લાહકા

મકસૂદ યેહ હૈ કે ઉનકે ઝઅમમેં ભી ઉન્હેં ઉસકા કોઈ ઈસ્તેહકા ન થા (૩૯૩) લેહાઝા કોઈ પન્દો-વાઅઝ કારગર નહીં હો સકતા (૩૯૪) હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકે સાથ ભી (૩૯૫) યહૂદને દા'વા કિયા કે ઉન્હોંને હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકો કત્લ કર દિયા ઔર નસારાને ઉસકી તસ્દીક કી થી. અલ્લાહ તઆલાને ઉન દોનોંકી તકઝીબ ફરમા દી (૩૯૬) જિસકો ઉન્હોંને કત્લ કિયા ઔર ખયાલ કરતે રહે કે યે હઝરત ઈસા હૈં બાવજૂદ કે ઉનકા યે ખ્યાલ ગલત થા (૩૯૭) ઔર યકીની નહીં કેહ સકતે કે વોહ મકતૂલ કૌન હૈ. બા'ઝ કેહતે હૈં કે યેહ મકતૂલ હઝરત ઈસા હૈ. બા'ઝ કેહતે હૈં કે યે ચેહરા તો ઈસાકા હૈ ઔર જિસ્મ ઈસાકા નહીં. લેહાઝા યેહ વોહ નહીં ઈસી તરદ્દુદમેં હૈં (૩૯૮) જો હકીકતે હાલ

પા ૬

الْعِقَابِ ۝ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ
الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ
وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ
السَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَ
أَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ ۚ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ ۗ الْيَوْمَ يَئِسَ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ ۚ
الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ
نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ
فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ ۙ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ ۝ يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ ۖ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ
الطَّيِّبَاتُ ۙ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ
مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ ۖ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا
اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

મં ૨

ઈક़ાબ ★ (૨) હુર્રિમત અ़લૈકુમુલ્મૈતતુ
અઝાબ સખ્ત હૈ તુમ પર હરામ હૈ (૧૩) મુરદાર
વદ-દમુ વ લહ़-મુલ-ખ़િન્ઝીરિ વ મા ઉહિલ્લ
ઔર ખૂન ઔર સુવ્વરકા ગોશ્ત ઔર વોહ જિસકે ઝિબહમેં
લિ ગૈરિલ્લાહિ બિહી વલ મુન્ખ़નિક़તુ
ગૈર ખુદાકા નામ પુકારા ગયા ઔર વોહ જો ગલા ઘોંટનેસે મરે
વલ મૌક़ૂઝ़તુ વલ મુતરદ-દિયતુ વન્નતીહ़તુ
ઔર બે ધારકી ચીઝ સે મારા હુવા ઔર જો ગિરકર મરા ઔર જિસે કિસી
વ મા અ-ક-લસ્સબુઉ़ ઈલ્લા મા ઝ़ક્કૈતુમ વ
જાનવરને સીંગ મારા ઔર જિસે કોઈ દરિન્દા ખા ગયા, મગર જિન્હેં તુમ
મા ઝુબિ-હ़ અ़-લન્નુસુબિ વ અન તસ્તક़-સિમૂ
ઝિબહ કરલો ઔર જો કિસી થાન પર ઝિબહ કિયા
બિલ-અઝ-લામ ઝ़ાલિકુમ ફિસ્ક़ અલ્યૌ-મ
ગયા ઔર પાંસે ડાલકર બાંટા કરના યે ગુનાહ કા કામ હૈ,
ય-ઈસલ્લઝ़ી-ન ક-ફરૂ મિન દીનિકુમ ફ લા તખ़્શૌહુમ વખ़્શૌન અલ્યૌ-મ
આજ તુમ્હારે દીનકી તરફસે કાફિરોંકી આસ ટૂટ ગઈ, (૧૪) તો ઉનસે ન ડરો ઔર મુઝસે ડરો,
અક-મલ્તુ લકુમ દીનકુમ વ અત્મમ્તુ અ़લૈકુમ નિઅ़-મતી વ
આજ મૈંને તુમ્હારે લિયે તુમ્હારા દીન કામિલ કર દિયા (૧૫) ઔર
રદ़ીતુ લકુમુલ-ઈસ્લા-મ દીના ફ મનિદ़-તુર-ર ફી મખ़્મ-સ़તિન
તુમ પર અપની ને'મત પૂરી કર દી (૧૬) ઔર તુમ્હારે લિયે ઈસ્લામકો દીન પસંદ કિયા, (૧૭) તો જો ભૂક-પ્યાસ
ગ़ૈ-ર મુ-ત-જાનિફિલ્લિ ઈસ़્મિન ફ ઈન્નલ્લા-હ ગ़ફૂરુર્રહ़ીમ (૩) યસ્અલૂન-ક
કી શિદતમેં નાચાર હો યૂં કે ગુનાહકી તરફ ન ઝુકે, (૧૮) તો બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ અય મહબૂબ !
માઝ़ા ઉહ़િલ્લ લહુમ કુલ ઉહ़િલ્લ લકુમુત़-ત़ય્યિબાતુ વ મા
તુમસે પૂછતે હૈં કે ઉનકે લિયે કયા હલાલ હુવા, તુમ ફરમા દો કે હલાલ કી ગઈ તુમ્હારે લિયે પાક ચીઝેં (૧૯) ઔર જો
અ़લ્લમ્તુમ મિનલ-જવારિહ़િ મુકલ્લિબી-ન તુઅ़લ્લિમૂનહુન્ન મિમ્મા
શિકારી જાનવર તુમને સધા લીયે (૨૦) ઉન્હેં શિકાર પર દૌડાતે જો ઈલ્મ તુમ્હેં ખુદાને દિયા,
અ़લ્લ-મકુમુલ્લાહુ ફ કુલૂ મિમ્મા અમ્સક-ન અ़લૈકુમ વઝ़-કુરુસ્મલ્લાહિ
ઉસસે ઉન્હેં સિખાતે, તો ખાઓ ઉસમેંસે જો વોહ મારકર તુમ્હારે લીયે રેહને દેં, (૨૧) ઔર ઉસ પર અલ્લાહકા નામ
અ़લૈહિ વત્તક़ુલ્લાહ ઈન્નલ્લા-હ સરીઉ़લહ़િસાબ (૪)
લો (૨૨) ઔર અલ્લાહસે ડરતે રહો, બેશક અલ્લાહકો હિસાબ કરતે દેર નહીં લગતી

હૈ (૩૯૯) ઔર અટકલેં દૌડાના (૪૦૦) ઉનકા દા'વાએ કત્લ ઝૂટા હૈ (૪૦૧) સહીહો સાલિમ બસૂએ આસ્માન અહાદીસમેં ઈસકી તફસીલેં વારિદ હૈં. સુરએ આલે ઈમ્રાનમેં ઈસ વાકેઆકા ઝિક્ર ગુઝર ચુકા હૈ (૪૦૨) ઈસ આયતકી તફસીરમેં ચંદ કૌલ હૈં. એક કૌલ યેહ હૈ કે યહૂદો-નસારાકો અપની મૌતકે વકત જબ અઝાબકે ફરિશ્તે નઝર આતે હૈં તો વો હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ પર ઈમાન લે આતે હૈં જિનકે સાથ ઉન્હોંને કુફ્ર કિયા થા ઔર ઉસ વકત કા ઈમાન મકબૂલો મો'તબર નહીં. દૂસરા કૌલ યેહ હૈ કે કરીબે કયામત જબ હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ આસ્માનસે નુઝૂલ ફરમાએંગે ઉસ વકતકે તમામ એહલે કિતાબ ઉન પર ઈમાન લે આએંગે ઉસ વકત હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વતસ્લીમાત શરીઅતે મોહમ્મદિયાકે

اَلْيَوْمَ اُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبٰتُ ؕ وَطَعَامُ الَّذِيْنَ اُوْتُوا
الْكِتٰبَ حِلٌّ لَّكُمْ ۪ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ ؗ وَالْمُحْصَنٰتُ
مِنَ الْمُؤْمِنٰتِ وَالْمُحْصَنٰتُ مِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا
الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ اِذَاۤ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ مُحْصِنِيْنَ
غَيْرَ مُسٰفِحِيْنَ وَلَا مُتَّخِذِيْۤ اَخْدَانٍ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ
بِالْاِيْمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهٗ ؗ وَهُوَ فِى الْاٰخِرَةِ مِنَ
الْخٰسِرِيْنَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا قُمْتُمْ اِلَى
الصَّلٰوةِ فَاغْسِلُوْا وُجُوْهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَافِقِ
وَامْسَحُوْا بِرُءُوْسِكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِ ؕ وَاِنْ
كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوْا ؕ وَاِنْ كُنْتُمْ مَّرْضٰۤى اَوْ عَلٰى
سَفَرٍ اَوْ جَآءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ مِّنَ الْغَآئِطِ اَوْ لٰمَسْتُمُ
النِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوْا مَآءً فَتَيَمَّمُوْا صَعِيْدًا طَيِّبًا
فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيْكُمْ مِّنْهُ ؕ مَا يُرِيْدُ اللّٰهُ

અલ્યૌ-મ ઉહિલ્લ લકુમુત્-તૃય્યિબાત ط વ
આજ તુમ્હારે લિયે પાક ચીઝેં હલાલ હૂઈ ઔર
તઆમુલ- લઝી-ન ઊતુલ-કિતા-બ હિલ્લુલ્લકુમ
કિતાબિયોંકા ખાના (૨૩) તુમ્હારે લિયે હલાલ હૈ
વ તઆમુકુમ હિલ્લુલ્લહુમ ج વલ્મુહ-સનાતુ
ઔર તુમ્હારા ખાના ઉનકે લિયે હલાલ હૈ ઔર પારસા
મિનલ-મુઅ-મિનાતિ વલ મુહ-સનાતુ
ઔરતેં મુસલમાન (૨૪) ઔર પારસા ઔરતેં
મિનલ્લઝી-ન ઊતુલ-કિતા-બ મિન
ઉનમેંસે જિનકો તુમસે પેહલે કિતાબ મિલી, જબ તુમ
કબ્લિકુમ ઈઝા આતૈતુમૂહુન્ન ઉજૂરહુન્ન
ઉન્હેં ઉનકે મહેર દો કૈદમેં લાતે હુએ, (૨૫) ન મસ્તી
મુહ-સિની-ન ગૈ-ર મુસાફિહી-ન વલા
નિકાલતે ઔર ન આશના બનાતે (૨૬) ઔર જો
મુત્તખિઝી અખ્દાન ط વ મંય્યક-ફુર બિલઈમાનિ ફ-કદ હબિ-ત મં
મુસલમાન સે કાફિર હો ઉસકા કિયા-ધરા સબ અકારત રુ
અ-મલુહૂ ج વ હુ-વ ફિલ-આખિરતિ મિનલ-ખાસિરીન ۝ (૫) યા ૧
ગયા ઔર વોહ આખિરતમેં ઝિયાંકાર (ઘાટેવાલા) હૈ (૨૭) અય
અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ ઈઝા કુમ્તુમ ઈલસ્સલાતિ ફગ્સિલૂ વુજૂહકુમ વ
ઈમાનવાલો, જબ નમાઝ કો ખડે હોના ચાહો (૨૮) તો અપના મુંહ ધોઓ ઔર
ઐદિ-યકુમ ઈલલ-મરાફિકિ વમ્સહૂ બિ રુઊસિકુમ વઅર્જુલકુમ
કોહનિયોં તક હાથ (૨૯) ઔર સરોંકા મસહ કરો (૩૦) ઔર ગટ્ટોં તક પાંવ
ઈલલ્કઅ-બૈન ط વ ઈન કુન્તુમ જુનુબન ફત્તહ-હરૂ ط વ ઈન કુન્તુમ મર-દા
ધોઓ (૩૧) ઔર અગર તુમ્હેં નહાનેકી હાજત હો તો ખૂબ સુથરે હો લો (૩૨) ઔર અગર
ઔ અલા સ-ફરિન ઔ જા-અ અ-હદુમ-મિન્કુમ મિનલ્ગા-ઈતિ
તુમ બીમાર હો યા સફરમેં હો યા તુમમેંસે કોઈ કઝાએ હાજતસે આયા
ઔ લામસ્તુમુન્નિસા-અ ફ-લમ તજિદૂ મા-અન ફ-ત-યમ્મમૂ સઈદન
યા તુમને ઔરતોંસે સોહબત કી ઔર ઈન સૂરતોંમેં પાની ન પાયા તો પાક મિટ્ટીસે
તય્યિબન ફમ્સહૂ બિ વુજૂહિકુમ વ ઐદીકુમ મિન્હ ط મા યુરીદુલ્લાહુ
તયમ્મુમ કરો તો અપને મુંહ ઔર હાથોંકા ઉસસે મસહ કરો અલ્લાહ

મુતાબિક હુકમ કરેંગે ઔર ઉસી દીનકે અઈમ્મામેંસે એક ઈમામકી હૈસિયતસે હોંગે ઔર નસારાને ઉનકી નિસ્બત જો ગુમાન બાંધ રખ્ખે હૈં ઉનકા ઈબ્તાલ ફરમાએંગે. દીને મોહમ્મદીકી ઈશાઅત કરેંગે ઉસ વકત યહૂદો-નસારાકો યા તો ઈસ્લામ કબૂલ કરના હોગા યા કત્લ કર ડાલે જાએંગે. જઝયા કુબૂલ કરનેકા હુકમ હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકે નુઝૂલ કરનેકે વકત તક હૈ. તીસરા કૌલ યે હૈ કે આયતકે મા'ની યે હૈં કે હર કિતાબી અપની મૌતસે પેહલે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઈમાન લે આએગા. ચોથા કૌલ યેહ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા પર ઈમાન લે આએગા લેકિન વકતે મૌતકા ઈમાન મકબૂલ નહી નાફેઅ ન હોગા (૪૦૩) યા'ની હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ યહૂદ પર તો યેહ ગવાહી દેંગે કે ઉન્હોંને આપકી તકઝીબ

المآئدة لا يحب الله

لِيَجْعَلَ عَلَيْكُم مِّنْ حَرَجٍ وَلَٰكِن يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ
وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝ وَاذْكُرُوا
نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُم بِهِ
إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ ۖ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ
شَنَآنُ قَوْمٍ عَلَىٰ أَلَّا تَعْدِلُوا ۚ اعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ
لِلتَّقْوَىٰ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝
وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۙ لَهُم
مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هَمَّ قَوْمٌ
أَن يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ ۖ

منزل

લિ યજ-અ-લ અલૈકુમ મિન
નહી ચાહતા કે તુમ પર તંગી રખ્ખે હાં,
હ-રજિંવ-વ લાકિંય્યુરીદુ લિ યુતહ-હિ-રકુમ
વે ચાહતા હૈ કે તુમ્હેં ખૂબ સુથરા કર દે
વ લિ યુતિમ્મ નિઅ-મ-તહૂ અલૈકુમ
ઔર અપની ને'મત તુમ પર પૂરી કર દે કે કહી
લ-અલ્લકુમ તશ્કુરૂન (૬) વઝ-કુરૂ
તુમ એહસાન માનો ઔર યાદ કરો
નિઅ-મતલ્લાહિ અલૈકુમ વ મીસાકહુલ્લઝી
અલ્લાહકા એહસાન અપને ઉપર (૩૩)
વા-સ-કકુમ બિહી ઈઝ કુલ્તુમ સમિઅ-ના
ઔર વોહ અહદ જો ઉસને તુમસે લિયા (૩૪)જબકે તુમને
વ અ-તઅ-ના વત્તકુલ્લાહ ઈન્નલ્લા-હ
કહા, હમને સુના ઔર માના (૩૫) ઔર અલ્લાહસે

મં ૨ અલીમુમ-બિ-ઝાતિસ્સુદૂર (૭) યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ કૂનૂ કવ્વામી-ન
ડરો, બેશક, અલ્લાહ દિલોંકી બાત જાનતા હૈ અય ઈમાનવાલો, ! અલ્લાહકે હુકમ પર ખૂબ કાઈમ
લિલ્લાહિ શુ-હદા-અ બિલકિસ્તિ વ લા યજ-રિમન્નકુમ શનઆનુ કૌમિન
હો જાઓ, ઈન્સાફકે સાથ ગવાહી દેતે (૩૬) ઔર તુમકો કિસી કૌમકી અદાવત ઈસ
અલા અલ્લા તઅ-દિલૂ ઈઅ-દિલૂ હુ-વ અક-રબુ લિત્તક-વા વત્તકુલ્લાહ
પર ન ઉભારે કે ઈન્સાફ ન કરો, ઈન્સાફ કરો, વોહ પરહેઝગારી સે ઝયાદા કરીબ હૈ, ઔર
ઈન્નલ્લા-હ ખબીરુમ-બિમા તઅ-મલૂન (૮) વ-અ- દલ્લાહુલ્લઝી-ન આમનૂ
અલ્લાહસે ડરો, બેશક, અલ્લાહકો તુમ્હારે કામોંકી ખબર હૈ ઈમાનવાલે નેકૂકારોંસે અલ્લાહકા
વ અમિલુસ્સાલિહાતિ લહુમ મગ્ફિ-ર-તુંવ-વ અજ-રુન અઝીમ (૯) વલ્લઝી-ન
વાદા હૈ કે ઉનકે લિયે બખ્શિશ ઔર બડા સવાબ હૈ ઔર વોહ, જિન્હોંને
ક-ફરૂ વ કઝઝબૂ બિ આયાતિના ઉલા-ઈ-ક અસ્હાબુલ જહીમ(૧૦)
કુફ્ર કિયા ઔર હમારી આયતેં ઝુટલાઈ, વહી દોઝખવાલે હૈ (૩૭)
યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનુઝ-કુરૂ નિઅ- મ-તલ્લાહિ અલૈકુમ ઈઝ હમ્મ
અય ઈમાનવાલો, ! અલ્લાહકા એહસાન અપને ઉપર યાદ કરો, જબ એક
કૌમુન અંય્યબ્સુતૂ ઈલૈકુમ ઐદિયહુમ ફ-કફ-ફ ઐદિયહુમ અન્કુમ
કૌમને ચાહા કે તુમ પર દસ્ત-દરાઝી કરેં તો ઉસને ઉનકે હાથ તુમ પરસે રોક દિયે (૩૮)

કી ઔર આપકે હકમેં ઝબાને તા'ન દરાઝ કી ઔર નસારા પર યેહ કે ઉન્હોંને આપકો રબ ઠેહરાયા ઔર ખુદાકા શરીક ગરદાના ઔર અહલે કિતાબસે જો લોગ ઈમાન લે આએ ઉનકે ઈમાનકી ભી આપ શહાદત દેંગે (૪૦૪) નકઝ અહદ વગૈરા જિસકા ઉપર આયાતમેં ઝિક્ર હો ચુકા (૪૦૫) જિનકા સૂરએ અન્આમકી આયત "વ-અલલ-લઝીના હાદૂ-હર્રમના"મેં બયાન હૈ (૪૦૬) રુશ્વત વગૈરહ હરામ તરીકોંસે (૪૦૭) મિસ્લ હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન સલામ ઔર ઉનકે અસ્હાબ કે જો ઈલ્મે રાસિખ ઔર અકલે સાફી ઔર બસીરતે કામિલા રખતે થે ઉન્હોંને અપને ઈલ્મસે દીને ઈસ્લામકી હકીકતકો જાના ઔર સય્યદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર ઈમાન લાએ (૪૦૮) પેહલે અંબિયા પર (૪૦૯) શાને નુઝૂલ : યહૂદો નસારાને

وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۚ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝
وَلَقَدْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ ۚ وَبَعَثْنَا
مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيْبًا ۭ وَقَالَ اللّٰهُ اِنِّىْ مَعَكُمْ ۭ
لَىِٕنْ اَقَمْتُمُ الصَّلٰوةَ وَاٰتَيْتُمُ الزَّكٰوةَ وَاٰمَنْتُمْ
بِرُسُلِيْ وَعَزَّرْتُمُوْهُمْ وَاَقْرَضْتُمُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا
لَّاُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ وَلَاُدْخِلَنَّكُمْ جَنّٰتٍ
تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ
مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاۗءَ السَّبِيْلِ ۝ فَبِمَا نَقْضِهِمْ
مِّيْثَاقَهُمْ لَعَنّٰهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوْبَهُمْ قٰسِيَةً ۚ
يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ عَنْ مَّوَاضِعِهٖ ۙ وَنَسُوْا حَظًّا مِّمَّا
ذُكِّرُوْا بِهٖ ۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلٰي خَاۗىِٕنَةٍ مِّنْهُمْ
اِلَّا قَلِيْلًا مِّنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ
يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ۝ وَمِنَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّا نَصٰرٰٓى

વત્તકુલ્લા-હ ૦ વ અ-લલ લાહિ ફલ-ય-ત-વક્કલિલ
ઔર અલ્લાહસે ડરો ઔર મુસલમાનોંકો અલ્લાહ હી પર
મુઅ-મિનૂન ૦ (૧૧) વ લ-કદ અ-ખ-ઝલ્લાહુ
ભરોસા ચાહિયે ઔર બેશક અલ્લાહને
મીસા-ક બની ઈસ્રા-ઈલ ૯ વ બ-અસ્ના
બની ઈસ્રાઈલસે અહદ લિયા (૩૯) ઔર હમને
મિનહુમુસ્નૈ- અ-શ-ર નકીબા ૦ વ કાલલ્લાહુ
ઉનમેં બારા સરદાર કાઈમ કિયે (૪૦) ઔર અલ્લાહને ફરમાયા,
ઈન્ની મ-અકુમ ૦ લઈન અ-કમ્તુમુસ્સલા-ત
બેશક મૈં (૪૧) તુમ્હારે સાથ હૂં ઝરૂર અગર તુમ નમાઝ
વ આતૈતુમુઝ-ઝકા-ત વ આમન્તુમ બિ
કાઈમ રખ્ખો ઔર ઝકાત દો ઔર મેરે રસૂલોં
રુસુલી વ અઝ-ઝરતુમૂહુમ વ અક-રદ-
પર ઈમાન લાઓ ઉનકી તાઝીમ કરો ઔર અલ્લાહ કો કર્ઝે
તુમુલ્લા-હ કર્દન હ-સ-નલ્લ ઉકફ-ફિરન્ન અન્કુમ સય્યિઆતિકુમ વ
હસન દો, (૪૨) બેશક મૈં તુમ્હારે ગુનાહ ઉતાર દૂંગા ઔર
લ-ઉદ-ખિલન્નકુમ જન્નાતિન તજ-રી મિન તહ-તિહલ-અન્હાર ૯ ફ-મન
ઝરૂર તુમ્હેં બાગોંમેં લે જાઉંગા, જિનકે નીચે નેહરેં રવાં, ફિર ઉસકે બાદ જો તુમમેં સે
ક-ફ-ર બઅ-દ ઝાલિ-ક મિન્કુમ ફ-કદ દલ-લ સવા-અસ્સબીલ (૧૨)
કુફ્ર કરે વોહ ઝરૂર સીધી રાહસે બહકા (૪૩)
ફ બિમા નક-દિહિમ મીસાકહુમ લઅન્નાહુમ વ જ-અલ્ના કુલૂબહુમ
તો ઉનકી કિસી બદ-અહદિયોં (૪૪) પર હમને ઉન્હેં લાનત કી ઔર ઉનકે દિલ સખ્ત કર દિયે
કાસિયહ ૯ યુહર્રિફૂનલ-કલિ-મ અમ્મવાદિઈહી ॥ વ નસૂ હઝ- ઝમ-મિમ્મા
અલ્લાહકી બાતોંકો (૪૫) ઉનકે ઠિકાનોંસે બદલતે હૈં ઔર ભુલા બૈઠે બળા
ઝુક્કિરૂ બિહ ૯ વ લા તઝાલુ તત્તલિઉ અલા ખા-ઈનતિમ-મિન્હુમ
હિસ્સા ઉન નસીહતોંકા જો ઉન્હેં દી ગઈ (૪૬) ઔર તુમ હમેશા ઉનકી એક ન એક
ઈલ્લા કલીલમ-મિન્હુમ ફઅ-ફુ અન્હુમ વસ્ફહ ૦ ઈન્નલ્લા-હ યુહિબ્બુલ
દગા પર મુત્તલેઅ હોતે રહોગે, (૪૭) સિવા થોળોંકે, (૪૮) તો ઉન્હેં મુઆફ કર દો ઔર ઉનસે દર ગુઝરો, (૪૯)
મુહસિનીન (૧૩) વ મિનલ્લઝી-ન કાલૂ ઈન્ના નસારા
બેશક એહસાન વાલે અલ્લાહકો મહબૂબ હૈં ઔર વોહ જિન્હોંને દા'વા કિયા કે હમ નસારા હૈં

સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે જો યે સવાલ કિયા થા કે ઉનકે લિયે આસ્માનસે યકબારગી કિતાબ નાઝિલ કી જાએ તો વોહ આપકી નબુવ્વત પર ઈમાન લાએં ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ઉન પર હુજ્જત કાયમ કી ગઈ કે હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકે સિવા બકસરત અંબિયા હૈં જિનમેંસે ગ્યારહકે અસ્માએ શરીફ યહાં આયતમેં બયાન ફરમાએ ગએ હૈં. અહલે કિતાબ ઉન સબકી નબુવ્વતકો માનતે હૈં. ઈન સબ હઝરાતમેંસે કિસી પર યકબારગી કિતાબ નાઝિલ ન હુઈ તો જબ ઈસ વજહસે ઉનકી નબુવ્વત તસ્લીમ કરને મેં અહલે કિતાબકો કુછ પસો-પેશ ન હુવા તો સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમંકી નબુવ્વત તસ્લીમ કરનેમેં ક્યા ઉઝર હૈ ઔર મકસૂદ રસૂલોંકે ભેજનેસે ખલ્કી

أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوا بِهِ فَأَغْرَيْنَا
بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۚ وَسَوْفَ
يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ۝ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ
قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِّمَّا كُنتُمْ
تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَن كَثِيرٍ ۚ قَدْ جَاءَكُم
مِّنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُّبِينٌ ۝ يَهْدِي بِهِ اللَّهُ
مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم
مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَىٰ
صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝ لَّقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ
اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قُلْ فَمَن يَمْلِكُ
مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَن يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ
مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ۗ وَلِلَّهِ
مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ يَخْلُقُ

અ-ખ઼ઝ઼ના મીસાક઼હુમ ફ-નસૂ હ઼ઝ઼-ઝ઼મ-મિમ્મા
હમને ઉનસે અહદ લિયા (૫૦) તો વોહ ભુલા બેઠે
ઝ઼ુક્કિરૂ બિહી ۔ ફ અગ઼રૈના બૈનહુમુલ-
બડા હિસ્સા ઉન નસીહતોંકા જો ઉન્હેં દી ગઈ (૫૧) તો
અ઼દાવ-ત વલ બગ઼્દ઼ા-અ ઈલા યૌમિલ
હમને ઉનકે આપસ મેં કયામત કે દિન તક બૈર
ક઼િયામહ ؕ વ સૌ-ફ યુનબ્બિઉ-હુમુલ્લાહુ
ઔર બુગ્ઝ઼ ડાલ દિયા (૫૨) ઔર અ઼ન-કરીબ અલ્લાહ
બિમા કાનૂ યસ્નઊ઼ન (૧૪) યા
ઉન્હેં બતા દેગા જો કુછ કરતે થે (૫૩) અય કિતાબવાલો,
અહ-લલ-કિતાબિ ક઼દ જા-અકુમ રસૂલુના
બેશક તુમ્હારે પાસ હમારે યે રસૂલ તશરીફ લાએ કે તુમ
યુબય્યિનુ લકુમ કસ઼ીરમ-મિમ્મા કુન્તુમ
પર ઝ઼ાહિર ફરમાતે હૈં બહોત સી વોહ ચીઝ઼ેં જો તુમને
તુખ઼્ફૂ-ન મિનલ કિતાબિ વ યઅ઼્-ફૂ અ઼ન કસ઼ીર ؕ ક઼દ જા-અકુમ
કિતાબમેં છુપા ડાલી થી (૫૬) ઔર બહોત-સી મુઆફ ફરમાતે હૈં, (૫૭) બેશક અલ્લાહકી
મિનલ્લાહિ નૂરુંવ-વ કિતાબુમ-મુબીન ۙ (૧૫) યહ-દી બિહિલ્લાહુ મનિત્ત-બ-અ઼
તરફસે એક નૂર આયા (૫૮) ઔર રૌશન કિતાબ (૫૯) અલ્લાહ ઈસસે હિદાયત દેતા હૈ ઉસે
રિદ઼્-વાનહૂ સુબુલસ્સલામિ વ યુખ઼-રિજુહુમ મિનઝ઼-ઝ઼ુલુમાતિ
જો અલ્લાહકી મરઝ઼ી પર ચલા સલામતીકે સાથ ઔર ઉન્હેં અંધેરિયોં સે રૌશનીકી
ઈલન્નૂરિ બિ ઈઝ઼નિહી વ યહ-દીહિમ ઈલા સ઼િરાત઼િમ મુસ્તક઼ીમ (૧૬)
તરફ લે જાતા હૈ અપને હુકમસે ઔર ઉન્હેં સીધી રાહ દિખાતા હૈ
લ-ક઼દ ક-ફ-રલ્લઝ઼ી-ન ક઼ાલૂ ઈન્નલ્લા-હ હુવલ-મસીહુબ્નુ મર-યમ ؕ કુલ ફ
બેશક કાફિર હુએ વોહ જિન્હોંને કહા કે અલ્લાહ મસીહ બિન મરિયમ હી હૈ, (૬૦)
મંય્યમલિકુ મિનલ્લાહિ શૈઅન ઈન અરા-દ અંય્યુહ-લિકલ-મસીહ઼બ-ન
તુમ ફરમા દો, ફિર અલ્લાહકા કોઈ કયા કર સકતા હૈ અગર વોહ ચાહે કે હલાક કર દે
મર-ય-મ વ ઉમ્મહૂ વ મન ફિલ-અર્દ઼િ જમીઅ઼ા ؕ વ લિલ્લાહિ
મસીહ(અ) બિન મરિયમ(અ) ઔર ઉસકી માં ઔર તમામ ઝ઼મીન વાલોંકો (૬૧) ઔર અલ્લાહ
મુલ્કુસ્સમાવાતિ વલ-અર્દ઼િ વ મા બૈનહુમા ؕ યખ઼્લુકુ
હી કે લિયે હૈ સલ્તનત આસ્માનોં ઔર ઝ઼મીન ઔર ઉનકે દરમિયાન કી, જો ચાહે પૈદા

હિદાયત ઔર ઉનકો અલ્લાહ તઆલાકી તૌહીદો મા'રેફતકા દર્સ દેના ઔર ઈમાનકી તકમીલ ઔર તરીકે ઈબાદતકી તા'લીમ હૈ. કિતાબકે મુતફર્રિક તૌર પર નાઝ઼િલ હોનેસે યેહ મકસદ બરવજહે અતમ હાસિલ હોતા હૈ કે થોડા થોડા બઆસાની દિલનશીન હોતા ચલા જાતા હૈ ઈસકી હિકમતકો ન સમઝ઼ના ઔર એ'તરાઝ઼ કરના કમાલે હિમાકત હૈ (૪૧૦) કુર્આન શરીફમેં નામ બનામ ફરમા ચુકે હૈં (૪૧૧) ઔર અબ તક ઉનકે અસ્માકી તફસીલ કુર્આને પાકમેં ઝ઼િક્ર નહી ફરમાઈ ગઈ (૪૧૨) તો જિસ તરહ મૂસા અલયહિસ્સલામસે બેવાસ્તા કલામ ફરમાના દૂસરે અંબિયા અલયહિસ્સલામકી નબુવ્વતમેં કાદિહ નહી જિનસે ઈસ તરહ કલામ નહી ફરમાયા ગયા ઐસે હી હઝ઼રત મૂસા અલયહિસ્સલામ પર કિતાબકા યકબારગી નાઝ઼િલ હોના

مَا يَشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ وَقَالَتِ
الْيَهُوْدُ وَالنَّصٰرٰى نَحْنُ اَبْنٰٓؤُا اللّٰهِ وَاَحِبَّآؤُهٗ ؕ قُلْ
فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوْبِكُمْ ؕ بَلْ اَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ
خَلَقَ ؕ يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَ
لِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ؗ وَاِلَيْهِ
الْمَصِيْرُ ۝ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلُنَا
يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلٰى فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ اَنْ تَقُوْلُوْا مَا
جَآءَنَا مِنْۢ بَشِيْرٍ وَّلَا نَذِيْرٍ ؗ فَقَدْ جَآءَكُمْ بَشِيْرٌ
وَّنَذِيْرٌ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ وَاِذْ قَالَ
مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ
اِذْ جَعَلَ فِيْكُمْ اَنْۢبِيَآءَ وَجَعَلَكُمْ مُّلُوْكًا ۖ وَّاٰتٰىكُمْ
مَّا لَمْ يُؤْتِ اَحَدًا مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ۝ يٰقَوْمِ ادْخُلُوا
الْاَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِيْ كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا

મા યશૉ-અ ↗ વલ્લાહુ અ઼લા કુલ્લિ
કરતા હૈ ઔર અલ્લાહ સબ-કુછ
શૈઈન ક઼દીર (૧૭) વ ક઼ાલતિલ-યહૂદુ
કર સકતા હૈ ઔર યહૂદી
વન્નસ઼ારા નહ઼-નુ અબ્નૉ-ઉલ્લાહિ વ
ઔર નસરાની બોલે કે હમ અલ્લાહકે બેટે ઔર
અહ઼િબ્બૉ-ઉહ ↗ કુલ ફ-લિ-મ યુઅ઼ઝ઼-ઝ઼િબુકુમ
ઉસકે પ્યારે હંય (૬૨) તુમ ફરમા દો, ફિર તુમ્હેં ક્યોં
બિ ઝુનૂબિકુમ ↗ બલ અન્તુમ બશરુમ-મિમ્મન
તુમ્હારે ગુનાહોં પર અઝાબ ફરમાતા હૈ (૬૩) બલ્કે તુમ
ખ઼-લક઼ ↗ યગ઼-ફિરુ લિ મંય્યશૉ-ઉ વ
આદમી હો, ઉસકી મખ્લૂકાત સે જિસે ચાહે બખ્શતા હૈ ઔર
યુઅ઼ઝ઼-ઝ઼િબુ મંય્યશૉ-અ ↗ વ લિલ્લાહિ
જિસે ચાહે સઝા દેતા હૈ ઔર અલ્લાહ હી કે લિયે હૈ

મુલ્કુસ્સમાવાતિ વલઅર્દ઼િ વમા બૈનહુમા ↗ વ ઈલૈહિલ-મસ઼ીર (૧૮) યૉ મં ૨
સલ્તનત આસ્માનોં ઔર ઝમીન ઔર ઉનકે દરમિયાનકી ઔર ઉસીકી તરફ ફિરના હૈ અય
અહ-લલ-કિતાબિ ક઼દ જૉ-અકુમ રસૂલુના યુબય્યિનુ લકુમ અ઼લા
કિતાબવાલો બેશક તુમ્હારે પાસ હમારે યે રસૂલ (૬૪) તશરીફ લાએ કે તુમ પર હમારે એહકામ ઝાહિર ફરમાતે હૈં,
ફત્રતિમ-મિનર્રુસુલિ અન તક઼ૂલૂ મા જૉ-અના મિમ્બશીરિંવ-વ લા નઝ઼ીરિન્
બાદ ઈસકે કે રસૂલોંકા આના મુદ્દતોં બન્દ રહા થા, (૬૫) કે કભી કહો કે હમારે પાસ કોઈ ખુશી ઔર ડર સુનાનેવાલા ન
ફ-ક઼દ જૉ-અકુમ બશીરુંવ-વ નઝ઼ીર ↗ વલ્લાહુ અ઼લા કુલ્લિ શૈઈન
આયા તો યે ખુશી ઔર ડર સુનાનેવાલે તુમ્હારે પાસ તશરીફ લાએ હૈં ઔર અલ્લાહકો સબ ૯
ક઼દીર ૦ (૧૯) વ ઈઝ઼ ક઼ા-લ મૂસા લિ ક઼ૌમિહી યાક઼ૌમિઝ઼કુરૂ નિઅ઼-મ-તલ્લાહિ ૦
કુદરત હૈ ઔર જબ મૂસાને કહા અપની કૌમસે અય મેરી કૌમ, અલ્લાહકા એહસાન
અ઼લૈકુમ ઈઝ઼ જ-અ઼-લ ફીકુમ અમ્બિયૉ-અ વ જ-અ઼-લકુમ મુલૂકંવ- ↗ વ
અપને ઉપર યાદ કરો કે તુમમેંસે પૈગમ્બર કિયે (૬૬) ઔર તુમ્હેં બાદશાહ કિયા (૬૭) ઔર
આતાકુમ માલમ યુઅતિ અ-હ઼-દમ- મિનલ-આ઼લમીન (૨૦) યા ક઼ૌમિદ-
તુમ્હેં વોહ દિયા જો આજ સારે જહાન મેં કિસીકો ન દિયા (૬૮) અય કૌમ,
ખ઼ુલુલ-અર્દ઼લ મુકદ-દ-સ-તલ્લતી ક-ત-બલ્લાહુ લકુમ વ લા
ઈસ પાક ઝમીનમેં દાખિલ હો જો અલ્લાહને તુમ્હારે લિયે લિખી હૈ ઔર પીછે

દૂસરે અંબિયાકી નબુવ્વતમેં કુછ ભી કાદિહ નહી હો સકતા (૪૧૩) સવાબકી ઈમાન લાનેવાલોંકો (૪૧૪) અઝાબકા કુફ્ર કરનેવાલોંકો (૪૧૫) ઔર યેહ કેહનેકા મૌકા ન હો કે અગર હમારે પાસ રસૂલ આતે તો હમ ઝરૂર ઉનકા હુકમ માનતે ઔર અલ્લાહકે મુતીઓ-ફરમાંબરદાર હોતે ઈસ આયતસે યેહ મસ્અલા : મા'લૂમ હોતા હૈ કે અલ્લાહ તઆલા રસૂલોંકી બેઅસતસે કબ્લ ખલ્કે ખુદા પર અઝાબ નહી ફરમાતા જૈસા દૂસરી જગા ઈર્શાદ ફરમાયા "વમા-કુન્ના મુઅઝ઼િઝ઼બીના-હત્તા-નબ્અસ-રસૂલા" ઔર યેહ મસ્અલા : ભી સાબિત હોતા હૈ કે મા'રેફતે ઈલાહી બયાને શર્અવ ઝબાને અંબિયાહીસે હાસિલ હોતી હૈ અકલે મહઝસે ઈસ મંઝિલ તક પહુંચના મયસ્સર નહી હોતા (૪૧૬) સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી નબુવ્વતકા ઈન્કાર

تَرْتَدُّوْا عَلٰٓى اَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿٢١﴾ قَالُوْا
يٰمُوْسٰٓى اِنَّ فِيْهَا قَوْمًا جَبَّارِيْنَ ۖ وَاِنَّا لَنْ نَّدْخُلَهَا
حَتّٰى يَخْرُجُوْا مِنْهَا ۚ فَاِنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا فَاِنَّا
دٰخِلُوْنَ ﴿٢٢﴾ قَالَ رَجُلٰنِ مِنَ الَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ اَنْعَمَ
اللّٰهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوْا عَلَيْهِمُ الْبَابَ ۚ فَاِذَا دَخَلْتُمُوْهُ
فَاِنَّكُمْ غٰلِبُوْنَ ۚ وَعَلَى اللّٰهِ فَتَوَكَّلُوْٓا اِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٢٣﴾ قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِنَّا لَنْ نَّدْخُلَهَآ اَبَدًا
مَّا دَامُوْا فِيْهَا فَاذْهَبْ اَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَآ اِنَّا
هٰهُنَا قٰعِدُوْنَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّيْ لَآ اَمْلِكُ اِلَّا
نَفْسِيْ وَاَخِيْ فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٥﴾
قَالَ فَاِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ اَرْبَعِيْنَ سَنَةً ۚ
يَتِيْهُوْنَ فِى الْاَرْضِ ۚ فَلَا تَاْسَ عَلَى الْقَوْمِ
الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٦﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ ابْنَيْ اٰدَمَ بِالْحَقِّ ۘ

તર્તદદૂ અ़લા અદબારિકુમ ફ-ત-ન્કલિબૂ
ન પલ્ટો (૬૯) કે નુકસાન પર
ખાસિરીન (૨૧) ક઼ાલૂ યા મૂસા ઈન્ન
પલ્ટોગે બોલે અય મૂસા, ઈસમેં
ફીહા ક઼ૌમન જબ્બારી-ન વ ઈન્ના લન
તો બળે ઝબરદસ્ત લોગ હૈં ઔર હમ ઈસમેં
નદ-ખુ-લહા હ઼ત્તા યખ-રુજૂ મિન્હા દ ફ
હરગિઝ દાખિલ ન હોંગે, જબ તક
ઈય્યખ-રુજ મિન્હા ફ ઈન્ના દાખિલૂન (૨૨)
વોહ વહાંસે નિકલ ન જાએ, હાં વો વહાંસે નિકલ જાએ તો હમ વહાં જાએ
ક઼ા-લ રજુલાનિ મિનલ્લઝી-ન યખાફૂ-ન
દો મર્દ કે અલ્લાહસે ડરનેવાલોંમેંસે થે, (૭૦)
અન-અ઼-મલ્લાહુ અ઼લૈહિમદખુલૂ
અલ્લાહને ઉન્હેં નવાઝા, (૭૧) બોલે કે ઝબરદસ્તી દરવાઝેમેં

મં ૨ અ઼લૈહિમુલ્બાબ દ ફ ઈઝા દ-ખલ્તુમૂહુ ફ-ઈન્નકુમ ગ઼ાલિબૂન વ અ઼-લલ્લાહિ
(૭૨) ઉન પર દાખિલ હો અગર તુમ દરવાઝેમેં દાખિલ હો ગએ તો તુમ્હારા હી ગલ્બા હૈ (૭૩) ઔર અલ્લાહ
ફ-ત-વક્કલૂ ઈન કુન્તુમ મુઅ- મિનીન (૨૩) ક઼ાલૂ યા મૂસા ઈન્ના
હી પર ભરોસા કરો અગર તુમ્હેં ઈમાન હૈ બોલે (૭૪) અય મૂસા, હમ તો વહાં (૭૫)
લન્નદ-ખુ-લહા અ-બ-દમ્મા દામૂ ફીહા ફઝ઼હબ અન્ત વ રબ્બુક ફ
કભી ન જાએંગે , જબ તક વોહ વહાં હૈં તો આપ જાઈયે ઔર આપકા રબ, તુમ
ક઼ાતિલા ઈન્ના-હાહુના ક઼ાઈદૂન (૨૪) ક઼ા-લ રબ્બિ ઈન્ની લા અમ્લિકુ
દોનોં લળો, હમ યહાં બૈઠે હૈં મૂસા ને અર્ઝ કી કે અય રબ મેરે-મુઝે ઈખ્તિયાર નહીં
ઈલ્લા નફ-સી વ અખી ફફ-રુક઼ બૈનના વ બૈનલ- ક઼ૌમિલ- ફાસિક઼ીન (૨૫)
મગર અપના ઔર અપને ભાઈકા તો તૂ હમકો ઈન બે-હુકમોંસે જુદા રખ (૭૬)
ક઼ા-લ ફ ઈન્નહા મુહ઼ર્રમતુન અ઼લૈહિમ અર્બઈ઼-ન સ-નહ
ફરમાયા તો વોહ ઝમીન ઉન પર હરામ હૈ (૭૭) ચાલીસ બરસ તક ભટકતે
૬ યતીહૂ-ન ફિલઅર્દ઼ ફ લા તઅ-સ અ઼લલ- ક઼ૌમિલ- ફાસિક઼ીન (૨૬)
ફિરેં ઝમીનમેં (૭૮) તો તુમ ઉન બે-હુકમોંકા અફસોસ ન ખાઓ
વત્લુ અ઼લૈહિમ ન-બ-અબ્નૈ-આદ-મ બિલહ઼ક્ક઼
ઔર ઉન્હેં પળ્હ કર સુનાઓ આદમકે દો બેટોંકી સચ્ચી ખબર (૭૯) જબ દોનોંને

કરકે (૪૧૭) હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ના'તો સિફત છુપાકર ઔર લોગોંકે દિલોંમે શુબ્હ ડાલકર (યેહ હાલ યહૂદકા હૈ) (૪૧૮) અલ્લાહકે સાથ (૪૧૯) કિતાબે ઈલાહીમેં હુઝૂરકે અવસાફ બદલકર ઔર આપકી નબુવ્વતકા ઈન્કાર કરકે (૪૨૦) જબ તક વોહ કુફ્ર પર કાયમ રહેં યા કુફ્ર પર મરેં (૪૨૧) સય્યદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ (૪૨૨) ઔર સય્યદે અંબિયા મોહમ્મદ મુસ્તુફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી રિસાલતકા ઈન્કાર કરો તો ઉસમેં ઉનકા કુછ ઝરર નહીં ઔર અલ્લાહ તઆલા તુમ્હારે ઈમાનસે બેનિયાઝ હૈ (૪૨૩) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત નસારાકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જિનકે કઈ ફિર્કે હો ગયે થે ઔર હરએક હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકી નિસ્બત જુદાગાના કુફ્રી અકીદા રખતા

إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ
مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ ۖ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ
اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ۝ لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ
لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِيَ إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ ۖ
إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ۝ إِنِّي أُرِيدُ
أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ
النَّارِ ۚ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ۝ فَطَوَّعَتْ لَهُ
نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝
فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ
كَيْفَ يُوَارِي سَوْءَةَ أَخِيهِ ۚ قَالَ يَا وَيْلَتَا أَعَجَزْتُ
أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَٰذَا الْغُرَابِ فَأُوَارِيَ سَوْءَةَ
أَخِي ۖ فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ۝ مِنْ أَجْلِ ذَٰلِكَ ۛ
كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا

ઈઝ઼ કર્રબા કુરબાનન ફતુકુબ્બિ-લ મિન
એક એક નિયાઝ પેશ કી તો એક કી
અ- હ઼દિહિમા વ લમ યુત-ક઼બ્બલ મિનલ -
કુબૂલ હુઈ ઔર દૂસરેકી ન કુબૂલ હુઈ.
આખ઼ર ► ક઼ા-લ લ-અક઼્તુલન્નક ► ક઼ા-લ
બોલા, કસમ હૈ, મૈં તુઝે કત્લ કર દૂંગા, (૮૦) કહા
ઈન્નમા ય-ત-ક઼બ-બલુલ્લાહુ મિનલ-
અલ્લાહ ઉસીસે કુબૂલ કરતા હૈ જિસે
મુત્તક઼ીન ★ (૨૭) લઈમ-બ-સત઼્ત ઈલય્ય આધા
ડર હૈ (૮૧) બેશક અગર તૂ અપના હાથ
ય-દ-ક લિ તક઼્તુલની મૉ અ-ન બિ
મુઝ પર બળ્હાએગા કે મુઝે કત્લ કરે તો મૈં અપના
બાસિતિ઼ય્યદિ-ય ઈલૈ-ક લિ અક઼્તુ-લક દ ઈન્ની
હાથ તુઝ પર ન બળ્હાઊંગા કે તુઝે કત્લ કરું (૮૨)
અખ઼ાફુલ્લા-હ રબ્બલ-આ઼લમીન (૨૮) ઈન્ની ઉરીદુ અન તબૂ-અ બિ મં
મૈં અલ્લાહસે ડરતા હૂં જો માલિક હૈ સારે જહાંકા, મૈં તો યે ચાહતા હૂં કે મેરા (૮૩) ૨
ઈસ્મી વ ઈસ્મિ-ક ફ-તકૂ-ન મિન અસ્હ઼ાબિન- નાર દ વ ઝ઼ાલિ-ક
ઔર તેરા ગુનાહ (૮૪) દોનોં તેરે હી પલ્લે પળે તો તૂ દોઝખી હો જાએ ઔર બે-ઈન્સાફીયોંકી
જઝ઼ા-ઉઝ઼-ઝ઼ાલિમીન દ (૨૯) ફ-તવ્વ-અ઼ત લહૂ નફ-સુહૂ ક઼ત્લ અખીહિ ફ-ક઼-ત-
યહી સઝા હૈ તો ઉસકે નફસને ઉસે ભાઈકે કત્લકા ચાવ દિલાયા તો ઉસે કત્લ કર
લહૂ ફ અસ્બ-હ઼ મિનલ્ખ઼ાસિરીન (૩૦) ફ-બ-અ઼- સ઼લ્લાહુ ગુરાબંય્યબ-હ઼સુ
દિયા તો રહ ગયા નુકસાનમેં (૮૫) તો અલ્લાહને એક કીવા ભેજા
ફિલ્અર્દ઼િ લિ યુરિયહૂ કૈ-ફ યુવારી સૌ-અ-ત અખ઼ીહ ► ક઼ા-લ યાવૈલતા અ
ઝમીન કુરેદતા કે ઉસે દિખાએ કયોંકર અપને ભાઈકી લાશ
અ઼જઝતુ અન અકૂ-ન મિસ્લ હાઝ઼લ્ગુરાબિ ફ ઉવારિ-ય સૌઅ-ત અખ઼ીય
છુપાએ, (૮૬) બોલા હાએ ખરાબી મૈં ઈસ કીવે જૈસા ભી ન હો સકા કે મૈં અપને
ફ-અસ઼-બ-હ઼ મિનન્નાદિમીન ؋ (૩૧) મિન અજ-લિ ઝ઼ાલિક દે □ ક-તબ્ના
ભાઈકી લાશ છુપાતા તો પછતાતા રહ ગયા (૮૭) ઈસ સબબસે હમને
અ઼લા બની ઈસ્રા-ઈ-લ અન્નહૂ મન ક઼-ત-લ નફ-સમ
બની ઈસ્રાઈલ પર લિખ દિયા કે જિસને કોઈ જાન કત્લ કી

થા. નસ્તૂરી આપકો ખુદાકા બેટા કેહતે થે. મરકૂસી કેહતે કે વોહ તીનમેંકે તીસરે હૈં ઔર ઈસ કલ્માકી તવઝીહાતમેં ભી ઈખ્તિલાફ થા. બા'ઝ તીન અકનૂમ માનતે થે ઔર કેહતે થે કે બાપ-બેટા રૂહુલ કુદસ, બાપસે ઝાત, બેટેસે ઈસા રૂહુલ કુદસસે ઉનમેં હુલૂલ કરનેવાલી હયાત મુરાદ લેતે થે તો ઉનકે નઝદીક ઈલાહ તીન થે ઔર ઉસ તીનકો એક બતાતે થે ઔર તૌહીદ ફિત્તસલીસ ઔર તસ્લીસ ફિત તૌહીદકે ચક્કરમેં ગિરફતાર થે. બા'ઝ કેહતે થે કે ઈસા નાસૂતિયત ઔર ઊલૂહિય્યતકે જામેઅ હૈં માંકી તરફસે ઉનમેં નાસૂ તિય્યત આઈ ઔર બાપકી તરફસે ઊલૂહિય્યત આઈ "તઆલલ્લાહો અમ્મા-યકૂલૂના-ઉલુવ્વન-કબીરા" યેહ ફિર્કાબંદી નસારામેં એક યહૂદીને પૈદા કી જિસ્કા નામ 'બૂલિસ' થા ઔર ઉસને ઉન્હેં

بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ
النَّاسَ جَمِيعًا ۚ وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا
النَّاسَ جَمِيعًا ۚ وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ
ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعْدَ ذَٰلِكَ فِي الْأَرْضِ
لَمُسْرِفُونَ ۝ إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا
أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ
خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ۚ ذَٰلِكَ لَهُمْ
خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا ۖ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ۝ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدِرُوا
عَلَيْهِمْ ۖ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ
وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝ إِنَّ

બિગૈરિ નફ઼-સિન ઔ ફસાદિન ફિલઅર્દિ
બગૈર જાનકે બદલે યા ઝમીનમેં ફસાદ કિયે (૮૮)
ફ ક-અન્નમા ક઼-ત-લન્ના-સ જમીઅ઼ા • વ
તો, ગોયા ઉસને સબ લોગોંકો કત્લ કિયા (૮૯) ઔર
મન અહ઼-યાહા ફ ક-અન્નમા
જિસને એક જાનકો જિલા લિયા (૯૦) ઉસને ગોયા
અહ઼-યન્ના-સ જમીઅ઼ા • વ લ-ક઼દ જા-અતહુમ
સબ લોગોંકો જિલા લિયા ઔર બેશક ઉનકે (૯૧) પાસ
રુસુલુના બિલ્બય્યિનાતિ સુમ્મ ઈન્ન
હમારે રસૂલ રોશન દલીલોંકે સાથ આએ, (૯૨)
કસીરમ-મિન્હુમ બઅ઼-દ ઝ઼ાલિ-ક
ફિર બેશક ઉનમેં બહોત ઉસકે બાદ ઝમીનમેં
ફિલઅર્દિ લ મુસ્રિફૂન (૩૨) ઈન્નમા
ઝયાદતી કરનેવાલે હૈ (૯૩) વોહ કે
જઝ઼ા-ઉલ્લઝ઼ી-ન યુહ઼ારિબૂનલ્લા-હ વ રસૂલહૂ વ યસ્અ઼ો-ન
અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલસે લડતે (૯૪) ઔર મુલ્કમેં ફસાદ કરતે ફિરતે હૈં,
ફિલઅર્દિ ફ-સાદન અંય્યુક઼ત્તલૂ ઔ યુસ઼લ્લબૂ ઔ
ઉનકા બદલાં યહી હૈ કે ગિન-ગિનકર કત્લ કિયે જાએં યા સૂલી દિયે જાએં યા
તુક઼ત્ત઼-અ઼ ઐદીહિમ વ અર-જુલુહુમ મિન ખ઼િલાફિન ઔ યુન્ફૌ
ઉનકે એક તરફકે હાથ ઔર દૂસરી તરફકે પાંવ કાટે જાએં યા
મિનલ-અર્દ઼ • ઝ઼ાલિ-ક લહુમ ખ઼િઝયુન ફિદ-દુન્યા વ લહુમ
ઝમીનસે દૂર કર દિયે જાએં યે દુનિયામેં ઉનકી રુસ્વાઈ હૈ ઔર આખેરતમેં
ફિલઆખ઼િરતિ અ઼ઝ઼ાબુન અ઼ઝ઼ીમ • (૩૩) ઈલ્લલ્લઝ઼ી-ન તાબૂ મિન ક઼બ્લિ
ઉનકે લિયે, બડા અઝાબ મગર વોહ જિન્હોંને તૌબા કરલી ઈસસે પેહલે કે તુમ
૯૦ અન તક઼-દિરૂ અ઼લૈહિમ • ફઅ઼-લમૂ અન્નલ્લા-હ ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૩૪)
ઉન પર કાબૂ પાઓ (૯૫) તો જાન લો કે અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ
યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનુત- તકુલ્લા-હ વબ્તગ઼ૂ ઈલૈહિલ વસી-લ-ત વ
અય ઈમાનવાલો અલ્લાહસે ડરો ઔર ઉસકી તરફ વસીલા ઢૂંઢો (૯૬) ઔર
જાહિદૂ ફી સબીલિહી લ-અ઼લ્લકુમ તુફ-લિહૂન (૩૫) ઈન્નલ
ઉસકી રાહમેં જેહાદ કરો, ઈસ ઉમ્મીદ પર કે ફલાહ પાઓ બેશક

ગુમરાહ કરનેકે લિયે ઈસ કિસ્મકે અકીદોંકી તા'લીમ કી. ઈસ આયતમેં અહલે કિતાબકો હિદાયત કી ગઈ કે વોહ હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકે બાબમેં ઈફરાતો-તફરીતસે બાઝ રહે. ખુદા ઔર ખુદાકા બેટા ભી ન કહે ઔર ઉનકી તન્કીઝ ભી ન કરે (૪૨૪) અલ્લાહકા શરીક ઔર બેટા ભી કિસીકો ન બનાઓ ઔર હુલૂલો - ઈત્તિહાદકે અયબ ભી મત લગાઓ ઔર ઈસ એ'તેકાદે હક પર રહો કે (૪૨૫) હૈ ઔર ઉસ મોહતરમકે લિયે ઈસકે સિવા કોઈ નસબ નહી (૪૨૬) કે કુન ફરમાયા ઔર વોહ બગૈર બાપ ઔર બગૈર નુત્ફેકે મહઝ અમ્રે ઈલાહીસે પૈદા હો ગયે (૪૨૭) ઔર તસ્દીક કરો કે અલ્લાહ વાહિદ હૈ બેટે ઔર ઔલાદસે પાક હૈ ઔર ઉસકે રસૂલોંકી તસ્દીક કરો ઔર ઉસકી કે હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો

الجزء ٦ — المائدة

الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
وَمِثْلَهُ مَعَهُ لِيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ
مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ يُرِيدُونَ
أَن يَخْرُجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُم بِخَارِجِينَ مِنْهَا ۖ
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ۝ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ
فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ
اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝ فَمَن تَابَ مِن بَعْدِ
ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَغْفِرُ
لِمَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ يَا أَيُّهَا
الرَّسُولُ لَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ
مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِن

منزل ٢

લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ લૌ અન-ન લહુમ
વોહ જો કાફિર હુએ, જો કુછ
મા ફિલઅર્દિ જમીઅંવ-વ મિસ્લહૂ
ઝમીનમેં હૈ સબ ઔર ઉસકી બરાબર
મ-અહૂ લિ યફ-તદૂ બિહી મિન અઝ઼ાબિ
ઔર અગર ઉનકી મિલ્ક હો કે ઉસે દેકર કયામતકે અઝાબસે
યૌમિલ-ક઼િયામતિ મા તુકુબ્બિ-લ મિન્હુમ ૮ વ
અપની જાન છુડાએં તો ઉનસે ન લિયા જાએગા ઔર
લહુમ અ઼ઝ઼ાબુન અલીમ (૩૬) યુરીદૂ-ન
ઉનકે લિયે દુઃખકા અઝાબ હૈ (૯૭) દોઝખસે
અંય્યખ઼્રુજૂ મિનન્નારિ વ મા હુમ
નિકલના ચાહેંગે ઔર વોહ ઉસસે ન
બિખ઼ારિજી-ન મિન્હા ۖ વ લહુમ
નિકલેંગે ઔર ઉનકો દવામી

અ઼ઝ઼ાબુમ્મુક઼ીમ (૩૭) વસ્સારિકુ વસ્સારિક઼તુ ફક઼્તઉ઼ ઐદિયહુમા મં
સઝા હૈ ઔર જો મર્દ યા ઔરત ચોર હો (૯૮) તો ઉનકા હાથ કાટો, (૯૯) ૨
જઝ઼ા-અમ-બિમા ક-સબા નકાલમ- મિનલ્લાહ ۗ વલ્લાહુ અ઼ઝીઝુન
ઉનકે કિયેકા બદલા અલ્લાહકી તરફસે સઝા ઔર અલ્લાહ ગાલિબ હિકમતવાલા હૈ તો
હ઼કીમ (૩૮) ફ-મન તા-બ મિમ્બઅ઼-દિ ઝુ઼લ્મિહી વ અસ઼-લ-હ઼ ફ- ઈન્નલ્લા-હ
જો અપને ઝુલ્મકે બાદ તૌબા કરે ઔર સંવર જાએ તો અલ્લાહ અપની મહરસે ઉસ પર
યતૂબુ અ઼લૈહ ۗ ઈન્નલ્લા-હ ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૩૯) અ-લમ તઅ઼-લમ
રુજૂઅ ફરમાએગા, (૧૦૦) બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ કયા તુઝે માલૂમ
અન્નલ્લા-હ લહૂ મુલ્કુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼ ۗ યુઅ઼ઝ઼-ઝિ઼બુ મંય્યશા-ઉ
નહીં કે અલ્લાહકે લિયે હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીન કી બાદશાહી, સઝા દેતા હૈ જિસે ચાહે
વ યગ઼્ફિરુ લિ મંય્યશા-અ ۗ વલ્લાહુ અ઼લા કુલ્લિ શૈઈન ક઼દીર (૪૦)
ઔર બખ્શતા હૈ જિસે ચાહે ઔર અલ્લાહ સબ-કુછ કર સકતા હૈ (૧૦૧)
યા અય્યુહર્રસૂલુ લા યહ઼-ઝુ઼ન્કલ્લઝ઼ી-ન યુસારિઊ઼-ન ફિલ્કુફરિ મિનલ્લઝ઼ી-ન
અય રસૂલ તુમ્હેં ગમગીન ન કરેં વોહ જો કુફ્ર પર દૌડતે હૈં, (૧૦૨) જો કુછ વોહ
ક઼ાલૂ આમન્ના બિ અફ-વાહિહિમ વ લમ તુઅ-મિન
અપને મુંહસે કેહતે હૈં, હમ ઈમાન લાએ ઔર ઉનકે દિલ મુસલમાન

વસ્સલ્લામ અલ્લાહકે રસૂલોંમેંસે હૈ (૪૨૮) જૈસા કે નસારાકા અકીદા હૈ કે વોહ ખુદ્દે માઅઝ હૈ (૪૨૯) કોઈ ઉસકા શરીક નહીં (૪૩૦) ઔર વોહ સબકા માલિક હૈ ઔર જો માલિક હો વોહ બાપ નહીં હો સકતા (૪૩૧) શાને નુઝૂલ : નસારા બખ્રાન કા એક વફદ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા. ઉસને હુઝૂરસે કહા કે આપ હઝરત ઈસા પર ઐબ લગાતે હૈં કે વોહ અલ્લાહકે બંદે હૈં. હુઝૂરને ફરમાયા કે હઝરત ઈસાકે લિયે યે આરકી બાત નહીં ઈસ પર યેહ આયતે શરીફા નાઝિલ હુઈ (૪૩૨) યાંની આખિરતમેં ઉસકે તકબ્બુરકી સઝા દેગા. (૪૩૩) ઈબાદતે ઈલાહી બજા લાનેસે (૪૩૪) દલીલે વાઝેહસે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ઝાતે ગિરામી મુરાદ હૈ જિનકે સિદ્દક પર

قُلُوبُهُمْ ۛ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا ۛ سَمَّاعُونَ
لِلْكَذِبِ سَمَّاعُونَ لِقَوْمٍ آخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ ۖ
يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ ۖ يَقُولُونَ
إِنْ أُوتِيتُمْ هَٰذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ
فَاحْذَرُوا ۚ وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ
لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ
اللَّهُ أَنْ يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ ۚ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ ۖ
وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤١﴾ سَمَّاعُونَ
لِلْكَذِبِ أَكَّالُونَ لِلسُّحْتِ ۚ فَإِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُمْ
بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ ۖ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ
فَلَنْ يَضُرُّوكَ شَيْئًا ۖ وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ
بِالْقِسْطِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٢﴾ وَكَيْفَ
يُحَكِّمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَاةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ

કુલૂબુહુમ ૬ વ મિનલ્લઝી-ન હાદૂ
નહીં (૧૦૩) ઔર કુછ યહૂદી જૂટ ખૂબ
સમ્માઊ-ન લિલ- કઝિબિ સમ્માઊ-ન
સુનતે હૈં (૧૦૪) ઔર લોગોંકી ખૂબ
લિ કૌમિન આખરી-ન ॰ લમ યઅ-તૂક
સુનતે હૈં (૧૦૫) જો તુમ્હારે પાસ હાઝિર ન હુએ
યુહર્રિફૂનલ- કલિ-મ મિમ્બઅ-દિ
અલ્લાહ કી બાતોંકો ઉનકે ઠિકાનોંકે
મવાદિઈહ ૬ યકૂલૂ-ન ઈન ઊતીતુમ
બાદ બદલ દેતે હૈં, કહતે હૈં,
હાઝા ફ ખુઝૂહુ વ ઈલ્લમ
યે હુકમ તુમ્હેં મિલે તો માનો ઔર યે ન મિલે
તુઅતૌહુ ફહ-ઝરૂ ॰ વ મંય્યુરિદિલ્લાહુ
તો બચો (૧૦૬) ઔર જિસે અલ્લાહ

ફિત્ન-તહૂ ફ લન તમ્લિ-ક લહૂ મિનલ્લાહિ શૈઆ ॰ ઉલા-ઈકલ્લઝી-ન
ગુમરાહ કરના ચાહે તો હરગિઝ તૂ અલ્લાહસે ઉસકા કુછ બના ન સકેગા,
લમ યુરિદિલ્લાહુ અંય્યુતહ-હિ-ર કુલૂબહુમ ॰ લહુમ ફિદ્દુન્યા
વોહ હૈં કે અલ્લાહને ઉનકા દિલ પાક કરના ચાહા, ઉન્હેં દુન્યામેં
ખિઝયુંવ-વ ૬ લહુમ ફિલ-આખિરતિ અઝાબુન અઝીમ (૪૧)
રુસ્વાઈ હૈ ઔર ઉન્હેં આખેરતમેં બળા અઝાબ બળે જૂટ સુનનેવાલે બળે
સમ્માઊ-ન લિલ્કઝિબિ અક્કાલૂ-ન લિસ્સુહ-ત ॰ ફઈન જાઊ-ક
હરામખોર (૧૦૭)તો અગર તુમ્હારે હુઝૂર હાઝિર હોં, (૧૦૮) તો ઉનમેં ફૈસ્લા ફરમાઓ
ફહ-કુમ બૈનહુમ ઔ અઅ-રિદ અન્હુમ ૬ વ ઈન તુઅ-રિદ અન્હુમ
યા ઉનસે મુંહ ફેરલો (૧૦૯)ઔર અગર તુમ ઉન્સે મુંહ ફેર લોગે
ફ લંય્યદુર્રૂ-ક શૈઆ ॰ વઈન હ-કમ-ત ફહ-કુમ
તો વોહ તુમ્હારાં કુછ ન બિગાળેંગે (૧૧૦) ઔર અગર ઉનમેં ફૈસલા ફરમાવ તો
બૈનહુમ બિલ-કિસ્ત ॰ ઈન્નલ્લા-હ યુહિબ્બુલ મુક-સિતીન (૪૨) વ
ઈન્સાફસે ફૈસ્લા કરો, બેશક ઈન્સાફવાલે અલ્લાહકો પસંદ હૈં ઔર
કૈ-ફ યુહક્કિમૂ-ન-ક વ ઈન્દહુમુત્તૌરાતુ ફીહા હુક-મુલ્લાહિ
વોહ તુમસે ક્યોંકર ફૈસલા ચાહેગેં હાલાંકે ઉનકે પાસ તૌરેત હૈ જિસ્મેં અલ્લાહકા હુકમ

ઉનકે મો'જિઝે શાહિદ હૈં ઔર મુન્કિરીનકી અકલોંકો હયરાન કર દેતે હૈં (૪૩૫) યા'ની કુર્આને પાક (૪૩૬) ઔર જન્નતો દરજાતે આલિયા અતા ફરમાએગા (૪૩૭) કલાલહ ઉસકો કેહતે હૈં જો અપને બા'દ ન બાપ છોળે ન ઔલાદ (૪૩૮) શાને નુઝૂલ : હઝરત જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ રદિયલ્લાહો અન્હોસે મરવી હૈ કે વોહ બીમાર થે તો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ મઅ હઝરત સિદ્દીકે અકબર રદિયલ્લાહો અન્હોકી ઈયાદતકે લિયે તશરીફ લાએ. હઝરત જાબિર બેહોશ થે. હઝરતને વુઝૂ ફરમા કર આબે વુઝૂ ઉન પર ડાલા. ઉન્હેં ઈફાકા હુવા. આંખ ખોલકર દેખા તો હુઝૂર તશરીફ ફરમા હૈં અર્ઝ કિયા યા રસૂલુલ્લાહ મૈં અપને માલકા ક્યા ઈન્તિઝામ કરૂં ? ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ (બુખારીઓ-મુસ્લિમ)

ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَمَآ أُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾
إِنَّآ أَنْزَلْنَا التَّوْرٰىةَ فِيهَا هُدًى وَّنُورٌ يَحْكُمُ
بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا
وَالرَّبّٰنِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتٰبِ
اللّٰهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَآءَ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ
وَاخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوا بِاٰيٰتِي ثَمَنًا قَلِيلًا
وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ أَنْزَلَ اللّٰهُ فَأُولٰٓئِكَ هُمُ
الْكٰفِرُونَ ﴿٤٤﴾ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَآ أَنَّ النَّفْسَ
بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ
وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ
قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهٖ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهٗ
وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ أَنْزَلَ اللّٰهُ فَأُولٰٓئِكَ هُمُ
الظّٰلِمُونَ ﴿٤٥﴾ وَقَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِعِيسَى ابْنِ

સુમ્મ ય-ત-વલ્લૌ-ન મિમ્બઅ્-દિ ઝાલિક ۶ વ
મૌજૂદ હૈ, (૧૧૧) બઈ હમા ઉસીસે મુંહ
મા ઉલા-ઈ-ક બિલ મુઅ-મિનીન ۵ (૪૩) ع
ફેરતે હૈં (૧૧૨) ઔર વોહ ઈમાનવાલે નહીં બેશક
ઈન્ના અન્ઝલનત્તૌરા-ત ફીહા હુદંવ-વ
હમને તૌરેત ઉતારી ઉસમેં હિદાયત ઔર
નૂર ۚ યહ્-કુમુ બિહન્નબિય્યૂ - નલ્લઝી-ન
નૂર હૈ, ઉસકે મુતાબિક યહૂદકો હુકમ દેતે થે
અસ્લમૂ લિલ્લઝી-ન હાદૂ
હમારે ફરમાં બરદાર નબી અપની ઔર
વર્રબ્બાનિય્યૂ-ન વલ-અહ્-બારુ બિ
આલિમ ઔર ફકીહ કે ઉનસે કિતાબુલ્લાહકી
મસ્તુહ-ફિઝૂ મિન કિતાબિલ્લાહિ વ કાનૂ
હિફાઝત ચાહી ગઈ થી (૧૧૩) ઔર વોહ
અલૈહિ શુહદાઅ ۚ ફલા તખ્શવુન્ના-સ વખ્શૌનિ વલા મં ૨
ઈસ પર ગવાહ થે તો (૧૧૪) લોગોંસે ખૌફ ન કરો ઔર મુઝસે ડરો ઔર
તશ્તરૂ બિ આયાતી સ્-મ-નન કલીલા ۶ વ મલ્લમ યહ્-કુમ બિમા
મેરી આયતોંકે બદલે ઝલીલ કીમત ન લો (૧૧૫) ઔર જો અલ્લાહકે ઉતારે પર હુકમ ન
અન્ઝ-લલ્લાહુ ફ ઉલા-ઈ-ક હુમુલ્કાફિરૂન (૪૪) વ ક-તબ્ના અ્લૈહિમ
કરે (૧૧૬) વહી લોગ કાફિર હૈં ઔર હમને તૌરેતમેં ઉન પર વાજિબ કિયા (૧૧૭)
ફીહા અન્નન્નફ-સ બિન્નફસિ ۙ વલ-ઐ-ન બિલ-ઐનિ વલ-અન-ફ
કે જાનકે બદલે જાન (૧૧૮) ઔર આંખકે બદલે આંખ ઔર નાક કે બદલે
બિલ-અન્ફિ વલ-ઉઝુ-ન બિલ-ઉઝુનિ વસ્સિન્ન બિસ્સિન્નિ ۙ વલ્જુરૂ-હ કિસાસ્
નાક ઔર કાનકે બદલે કાન ઔર દાંતકે બદલે દાંત ઔર ઝખ્મોંમેં બદલા હૈ, (૧૧૯)
ફ મન ત-સદ-દ-ક્ બિહી ફહુ-વ કફ-ફારતુલ્લહ ۶ વ મલ્લમ યહ્-કુમ
ફિર જો દિલકી ખુશીસે બદલા કરા દે તો વોહ ઉસકા ગુનાહ ઉતાર દેગા (૧૨૦)
બિમા અન્ઝ-લલ્લાહુ ફ ઉલા-ઈ-ક હુમુઝ્ - ઝાલિમૂન (૪૫) વ કફ-
ઔર જો અલ્લાહકે ઉતારે પર હુકમ ન કરે તો વહી લોગ ઝાલિમ હૈં ઔર
ફૈના અ્લા આસારિહિમ બિ ઈસબ્નિ
હમ ઉન નબિયોંકે પીછે ઉનકે નિશાને કદમ પર ઈસા બિન

અબૂ દાઊદકી રિવાયતમેં યેહ ભી હૈ કે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને હઝરત જાબિર રદિયલ્લાહો અન્હોસે ફરમાયા 'અય જાબિર ! મેરે ઈલ્મમેં તુમ્હારી મૌત ઈસ બીમારીસે નહીં હૈ' ઈસ હદીસસે ચંદ મસ્અલે મા'લૂમ હુએ મસ્અલા : બુઝુર્ગોંકા આબે વુઝૂ તબર્રુક હૈ ઉસકો હુસૂલે શિફાકે લિયે ઈસ્તે'માલ કરના સુન્નત હૈ મસ્અલા : મરીઝોંકી ઈયાદત સુન્નત હૈ મસ્અલા : સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો અલ્લાહ તઆલાને ઉલૂમે ગૈબ અતા ફરમાએ હૈં ઈસલિયે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો મા'લૂમ થા કે હઝરત જાબિરકી મૌત ઈસ મર્ઝમેં નહીં હૈ (૪૩૯) અગર વોહ બહન સગી યા બાપ શરીક હો (૪૪૦) યા'ની અગર બહન બેઔલાદ મરી ઔર ભાઈ રહા, તો વોહ ભાઈ ઉસકે કુલ માલકા વારિસ

مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰىةِ
وَاٰتَيْنٰهُ الْاِنْجِيْلَ فِيْهِ هُدًى وَّنُوْرٌ ۙ وَّمُصَدِّقًا
لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَهُدًى وَّمَوْعِظَةً
لِّلْمُتَّقِيْنَ ؕ وَلْيَحْكُمْ اَهْلُ الْاِنْجِيْلِ بِمَاۤ اَنْزَلَ
اللّٰهُ فِيْهِ ؕ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓىِٕكَ
هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ۝ وَاَنْزَلْنَاۤ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ
مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتٰبِ وَ
مُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَاۤ اَنْزَلَ اللّٰهُ
وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ الْحَقِّ ؕ لِكُلٍّ
جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَّمِنْهَاجًا ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ
لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ لِّيَبْلُوَكُمْ فِيْ مَاۤ
اٰتٰىكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرٰتِ ؕ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ۝ وَاَنِ احْكُمْ

મર-ય-મ મુસ઼દ-દિક઼લ્લિમા બૈ-ન યદૈહિ
મરિયમકો લાએ તસ્દીક કરતા હુવા તૌરેતકી
મિનત્તૌરાતિ ص વ આતૈનાહુલ ઈન્જી-લ
જો ઉસસે પેહલે થી (૧૨૧) ઔર હમને ઉસે ઈન્જીલ
ફીહિ હુદંવ-વ નૂરુંવ- ۙ વ મુસ઼દ-દિક઼લ્લિમા
અતા કી જિસમેં હિદાયત ઔર નૂર હૈ ઔર તસ્દીક
બૈ-ન યદૈહિ મિનત્તૌરાતિ વ હુદંવ-વ
ફરમાતી હૈ તૌરેતકી કે ઉસસે પેહલી થી ઔર
મૌઈઝ઼તલ-લિલ-મુત્તક઼ીન ط (૪૬) વલ્યહ઼-કુમ
હિદાયત (૧૨૨) ઔર નસીહત પરહેઝગારોંકો ઔર
અહ-લુલ ઈન્જીલિ બિમાઁ અન્ઝ-લલ્લાહુ
ચાહિયે કે ઈન્જીલવાલે હુકમ કરેં ઉસ પર જો અલ્લાહને
ફીહ ط વ મલ્લમ યહ઼-કુમ બિમાઁ
ઉસમેં ઉતારા (૧૨૩) ઔર જો અલ્લાહ કે ઉતારે

મં ૨
અન્ઝ-લલ્લાહુ ફ ઉલાઁ-ઈ-ક હુમુલ-ફાસિકૂન (૪૭) વ અન્ઝલ્નાઁ
પર હુકમ ન કરેં તો વહી લોગ ફાસિક હૈં ઔર અય મહબૂબ,
ઈલૈકલ-કિતા-બ બિલ્હ઼ક઼્ક઼િ મુસ઼દ-દિક઼લ્લિમા બૈ-ન યદૈહિ મિનલ
હમને તુમ્હારી તરફ કિતાબ ઉતારી અગલી કિતાબોંકી તસ્દીક ફરમાતી (૧૨૪)
કિતાબિ વ મુહૈમિનન અ઼લૈહિ ફહ઼-કુમ બૈનહુમ બિમાઁ અન્ઝ-લલ્લાહુ
ઔર ઉન પર મુહાફિઝ વ ગવાહ તો ઉનમેં ફૈસ્લા કરો અલ્લાહકે ઉતારેસે (૧૨૫) ઔર અય
વ લા તત્તબિઅ઼ અહ-વાઁ-અહુમ અ઼મ્મા જાઁ-અ-ક મિનલ-હ઼ક઼્ક઼ ط લિ
સુનનેવાલે, ઉનકી ખ્વાહિશોંકી પૈરવી ન કરના અપને પાસ આયા હુવા હક્ક છોળકર, હમને
કુલ્લિન જ-અ઼લ્ના મિન્કુમ શિરઅ઼-તંવ-વ મિન્હાજા ط વ લૌ શાઁ-અલ્લાહુ
સબકે લિયે એક-એક શરીઅત ઔર રાસ્તા રખા (૧૨૬) ઔર અલ્લાહ ચાહતા તો તુમ
લ જ-અ઼-લકુમ ઉમ્મતંવ઼ વાહ઼િદતંવ-વ લાકિલ-લિ યબ્લુ-વ-કુમ ફી માઁ
સબકો એક હી ઉમ્મત કર દેતા મગર મંઝૂર યે હૈ કે જો કુછ તુમ્હેં દિયા, ઉસમેં તુમ્હેં
આતાકુમ ફસ્તબિકુલ-ખ઼ૈરાત ط ઈલલ્લાહિ મર્જિઉ઼કુમ જમીઅ઼ન ફ યુનબ્બિ-
આઝમાએ, (૧૨૭) તો ભલાઈયોંકી તરફ સબ્કત ચાહો, તુમ સબકા ફિરના અલ્લાહ હી કી
ઉકુમ બિમા કુન્તુમ ફીહિ તખ઼્તલિફૂન ۙ (૪૮) વ અનિહ઼-કુમ
તરફ હૈ તો વોહ તુમ્હેં બતા દેગા જિસ બાતમેં તુમ ઝગળતે થે ઔર યે કે

હોગા. સૂરએ નિસા તમામ. સૂરએ માઈદહ : (૧) સૂરએ માએદહ મદીના તય્યબહમેં નાઝિલ હુઈ સિવાએ આયત (અલ-યવ-મ અક-મલતુ લકુમ દી-નકુમ) કે યે આયત રોઝ અરફહ હજ્જતુલવિદાઅ નાઝિલ હુઈ ઔર સૈયદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને ખુત્બેમેં ઉસકો પળ્હા. ઈસમેં એકસોબીસ આયતેં ઔર બારહ હઝાર ચારસો ચૌસઠ હર્ફ હૈં (૨) ઉકૂદ મા'નામેં મુફસ્સિરીનકે ચંદ કૌલ હૈં. ઈબ્ને જરીરને કહા કે અહલે કિતાબકો ખિતાબ ફરમાયા ગયા હૈ. મા'ના યેહ હૈં કે અય મો'મિનીન અહલે કિતાબ મૈંને કુતુબ મુતકદેમામેં સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઈમાન લાને ઔર આપકી ઈતાઅત કરનેકે મુતઅલ્લિક જો તુમસે અહદ લિયે હૈં વોહ પૂરે કરો બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ

بَيْنَهُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ
وَاحْذَرْهُمْ اَنْ يَّفْتِنُوْكَ عَنْۢ بَعْضِ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ
اِلَيْكَ ؕ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ اَنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ
اَنْ يُّصِيْبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوْبِهِمْ ؕ وَاِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ
النَّاسِ لَفٰسِقُوْنَ ۝ اَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُوْنَ ؕ
وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ۝
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُوْدَ وَالنَّصٰرٰۤى
اَوْلِيَآءَ ؕۘ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ؕ وَمَنْ يَّتَوَلَّهُمْ
مِّنْكُمْ فَاِنَّهٗ مِنْهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ
الظّٰلِمِيْنَ ۝ فَتَرَى الَّذِيْنَ فِىْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ
يُّسَارِعُوْنَ فِيْهِمْ يَقُوْلُوْنَ نَخْشٰٓى اَنْ تُصِيْبَنَا
دَآئِرَةٌ ؕ فَعَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّاْتِىَ بِالْفَتْحِ اَوْ اَمْرٍ
مِّنْ عِنْدِهٖ فَيُصْبِحُوْا عَلٰى مَآ اَسَرُّوْا فِىْٓ اَنْفُسِهِمْ

બૈનહુમ બિમાં અન્ઝ-લલ- લાહુ વ
અય મુસલમાન અલ્લાહકે ઉતારે પર હુકમ કર ઔર
લા તત્તબિઅ્ અહ-વાં-અહુમ વહ્-ઝરહુમ
ઉનકી ખ્વાહિશોં પર ન ચલ ઔર ઉનસે બચતા
અંય્યફ-તિનૂ-ક અ્મ્બઅ્-દિ્ માં
રહ કે કહીં તુઝેં લગ્ઝિશ ન દે દેં કિસી
અન્ઝ-લલ્લાહુ ઈલૈક ۶ ફ-ઈન તવલ્લૌ
હુકમમેં જો તેરી તરફ ઉતરા, ફિર અગર વોહ
ફઅ્-લમ અન્નમા યુરીદુલ્લાહુ અંય્યુસીબહુમ
મુંહ ફેરેં (૧૨૮) તો જાન લો કે અલ્લાહ ઉનકે
બિ બિઅ્-દિ ઝુનૂબિહિમ ۶ વ ઈન્ન
બા'ઝ ગુનાહોંકી (૧૨૯) સઝા ઉનકો પહુંચાયા
કસીરમ - મિનન્નાસિ લ-ફાસિકૂન (૪૯) મં
ચાહતા હૈ (૧૩૦) ઔર બેશક બહોત આદમી બહોત ૨

અ-ફ-હુક-મલ જાહિલિય્યતિ યબ્ગૂન ۶ વ મન અહ્-સનુ મિનલ્લાહિ
બે-હુકમ હૈં તો કયા જાહિલીયતકા હુકમ ચાહતે હૈં (૧૩૧) ઔર અલ્લાહસે બેહતર કિસકા
હુક-મલ- લિકૌમિંય્યૂકિ્નૂન ۵ (૫૦) યાં અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ લા
હુકમ યકીનવાલોંકે લિયે અય ઈમાનવાલો, યહૂદ વ નસારાકો દોસ્ત ન બનાઓ, (૧૩૨)
તત્તખિઝુલ-યહૂ-દ વન્નસારા ઔલિયાંઅ ۘ□ બઅ્-દુહુમ ઔલિયાં-ઉ
વોહ આપસમેં એક- દૂસરેકે દોસ્ત હૈં (૧૩૩) ઔર તુમમેં
બઅ્-દ્ ۶ વ મંય્ય-ત- વલ્લહુમ મિન્કુમ ફ ઈન્નહૂ મિન્હુમ ۶ ઈન્નલ્લા-હ
જો કોઈ ઉનસે દોસ્તી રખેગા તો વોહ ઉન્હીમેંસે હૈં, (૧૩૪) બેશક અલ્લાહ
લા યહ-દિલ કૌમઝ્-ઝાલિમીન (૫૧) ફ-ત-રલ- લઝી-ન ફી
બે-ઈન્સાફોંકો રાહ નહીં દેતા (૧૩૫) અબ તુમ ઉન્હેં દેખોગે જિનકે
કુલૂબિહિમ મરદુંય્યુસારિઊ-ન ફીહિમ યકૂલૂ-ન નખ્શાં અન તુસીબના
દિલોમેં આઝાર હૈં (૧૩૬) કે યહૂદ વ નસારાકી તરફ દૌડતે હૈં, કેહતે હૈં
દાં-ઈરહ ۶ ફ અ્- સલ્લાહુ અંય્યઅતિ-ય બિલ્ફત્હિ ઔ અમ્રિમ-મિન
હમ ડરતે હૈં કે હમ પર કોઈ ગર્દિશ આ જાએ (૧૩૭) તો નઝદીક હૈ અલ્લાહ ફત્હ લાએ (૧૩૮)
ઈન્દિહી ફયુસ્બિહૂ અલા માં અસર્રૂ ફી અન્ફુસિહિમ
યાં અપની તરફસે કોઈ હુકમ (૧૩૯) ફિર ઉસ પર જો અપને દિલોંમેં છુપાયા થા (૧૪૦) પછતાતે

હૈ કે ખિતાબ મો'મિનીનકો હૈ. ઉન્હેં ઉકૂદકે વફા કરનેકા હુકમ દિયા ગયા હૈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને ફરમાયાકે ઉન ઉકૂદસે મુરાદ ઈમાન ઔર વોહ અહદ જો હરામો હલાલકે મુતઅલ્લિક કુર્આને પાકમે લિયે ગએ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કેઈસમેં મો'મિનીનકે બાહમી મોઆહેદે મુરાદ હૈં (૩) યા'ની જિનકી હુરમત શરીઅતમેં વારિદ હુઈ ઉનકે સિવા તમામ ચૌપાએ તુમ્હારે લિયે હલાલ કિએ ગએ (૪) મસ્અલા : ખુશ્કીકા શિકાર હાલતે એહરામમેં હરામ હૈ ઔર દરિયાઈ શિકાર જાઈઝ હૈ. જૈસા કે ઉસ સૂરહ કે આખિરમેં આએગા (૫) ઉસકે દીનકે મઆલિમ મા'ના યે હૈં કે જો ચીઝેં અલ્લાહને ફર્ઝ કી ઔર જો મના ફરમાઈ સબકી હુરમતકા લિહાઝ રખ્ખો (૬) હજકે મહીને જિનમેં કિતાલ ઝમાનએ

نٰدِمِيْنَ ۝ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَهٰٓؤُلَآءِ
الَّذِيْنَ اَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ ۙ اِنَّهُمْ
لَمَعَكُمْ ؕ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَاَصْبَحُوْا خٰسِرِيْنَ ۝
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَنْ يَّرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ
فَسَوْفَ يَاْتِى اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُّحِبُّهُمْ وَيُحِبُّوْنَهٗٓ ۙ
اَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اَعِزَّةٍ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ؗ
يُجَاهِدُوْنَ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا يَخَافُوْنَ
لَوْمَةَ لَآئِمٍ ؕ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ
يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ۝ اِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ
وَرَسُوْلُهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوا الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ
وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ رَاكِعُوْنَ ۝ وَمَنْ يَّتَوَلَّ
اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَاِنَّ حِزْبَ
اللّٰهِ هُمُ الْغٰلِبُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

નાદિમીન (૫૨) વ યકૂલુલ્લઝી-ન
રહ જાએં ઔર (૧૪૧) ઈમાનવાલે
આમનૂ અ હા-ઉલા-ઇલ્લઝી-ન અક઼્-સ-મૂ
કહતે હૈં કયા યહી હૈં જિન્હોંને અલ્લાહકી કસમ
બિલ્લાહિ જહ-દ ઐમાનિહિમ ઈન્નહુમ
ખાઈ થી અપને હલફમેં પૂરી કોશિશસે
લ-મ-અકુમ હ઼બિત઼ત અઅ્-માલુહુમ
કે વોહ તુમ્હારે સાથ હૈં, ઉનકા કિયા-ધરા સબ અકારત
ફ અસ્બહૂ ખ઼ાસિરીન ★ (૫૩) યાં
ગયા તો રહ ગએ નુકસાનમેં (૧૪૨) અય
અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ મંય્યર્તદ્-દ
ઈમાનવાલો, તુમમેં જો કોઈ અપને દીનસે
મિન્કુમ અ઼ન દીનિહી ફ-સૌ-ફ યઅ્-તિલ્લાહુ
ફિરેગા (૧૪૩) તો અન્કરીબ અલ્લાહ ઐસે
બિ કૌમિંય- યુહ઼િબ્બુહુમ વ યુહ઼િબ્બૂનહૂ અઝ઼િલ્લતિન અ઼-લલ
લોગ લાએગા કે વોહ અલ્લાહકે પ્યારે ઔર અલ્લાહ ઉનકા પ્યારા,
મુઅ-મિની-ન અઈ઼ઝ-ઝતિન અ઼લલ-કાફિરી-ન યુજાહિદૂ-ન ફી
મુસલમાનો પર નર્મ ઔર કાફિરોં પર સખ્ત, અલ્લાહકી
સબીલિલ્લાહિ વ લા યખ઼ાફૂ-ન લૌમ-ત લા-ઈમ ઝ઼ાલિ-ક
રાહમેં લડેંગે ઔર કિસી મલામત કરનેવાલેકી મલામતકા અંદેશા ન કરેંગે, (૧૪૪)
ફદ્-લુલ્લાહિ યુઅ-તીહિ મંય્યશા-અ વલ્લાહુ વાસિઉ઼ન અ઼લીમ (૫૪)
યે અલ્લાહ કા ફઝલ હે જિસે ચાહે દે ઔર અલ્લાહ વુસ્અતવાલા ઈલ્મવાલા હૈ
ઈન્નમા વલિય્યુકુમુલ્લા-હુ વ રસૂલુહૂ વલ્લઝ઼ી-ન આમનુલ્લઝ઼ી-ન
તુમ્હારે દોસ્ત નહીં મગર અલ્લાહ ઔર ઉસકા રસૂલ ઔર ઈમાનવાલે (૧૪૫)
યુક઼ીમૂનસ્- સ઼લા-ત વ યુઅ-તૂનઝ-ઝકા-ત વ હુમ રાકિઉ઼ન (૫૫) વ
કે નમાઝ કાઈમ કરતે હૈં ઔર ઝકાત દેતે હૈં ઔર અલ્લાહકે હુઝૂર ઝુકે હુએ હૈં (૧૪૬)
મંય્ય-ત-વલ-લલ્લા-હ વ રસૂલહૂ વલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ફ ઈન્ન
ઔર જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ ઔર મુસલ્માનોંકો અપના દોસ્ત બનાએ
હ઼િઝ-બલ્લાહિ હુમુલ્ગ઼ાલિબૂન ૯૦ (૫૬) યાં અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ
તો બેશક અલ્લાહ હી કા ગિરોહ ગાલિબ હૈં અય ઈમાનવાલો,

જાહીલિયતમેં ભી મમનૂ થા ઔર ઈસ્લામમેંભી યે હુકમ બાકી રહા (૭) વોહ કુરબાનિયાં (૮) અરબકે લોગ કુરબાનિયોંકે ગલેમેં હરમ શરીફકે અશજારકી છાલોં વગેરહસે ગુલૂબંદ બુન કર ડાલતે થે તા કે દેખને વાલે જાન લે કે યે હરમકો ભેજી હુઈ કુરબાનિયાં હૈં ઔર ઉનસે તઅર્રુઝ ન કરે (૯) હજ વ ઉમરહ કરનેકે લિયે શાને નુઝૂલ : શરીહ બીન હિંદ એક મશહૂર શકી થા. વોહ મદીના તૈયબહમેં આયા ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હો કર અર્ઝ કરને લગા કે આપ ખલ્કે ખુદાકો કયા દા'વત દેતે હૈં. ફરમાયા અપને રબ કે સાથ ઈમાન લાને ઔર અપની રિસાલતકી તસ્દીક કરને ઔર નમાઝ કાઈમ રખને ઔર ઝકાત દેનેકી. કેહને લગા બહુત અચ્છી દા'વત હૈ. મૈં અપને સરદારોંસે રાય લે લૂં

لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُوًا
وَّلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ
وَالْكُفَّارَ أَوْلِيَاءَ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ إِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِينَ ۝ وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلٰوةِ اتَّخَذُوهَا
هُزُوًا وَّلَعِبًا ۚ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ ۝
قُلْ يٰأَهْلَ الْكِتٰبِ هَلْ تَنْقِمُونَ مِنَّا إِلَّا
أَنْ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ
مِنْ قَبْلُ ۙ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فٰسِقُونَ ۝ قُلْ هَلْ
أُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذٰلِكَ مَثُوبَةً عِنْدَ اللّٰهِ ۚ
مَنْ لَّعَنَهُ اللّٰهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ
الْقِرَدَةَ وَالْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوتَ ۚ أُولٰٓئِكَ
شَرٌّ مَّكَانًا وَّأَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ۝ وَ
إِذَا جَاءُوكُمْ قَالُوا اٰمَنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكُفْرِ

લા તત્તખિઝુલ-લઝીનત- તખઝૂ દીનકુમ
જિન્હોંને તુમ્હારે દીનકો હંસી-ખેલ બના
હુઝુવંવ-વ લઈબમ-મિનલ્લઝી-ન
લિયા હૈ, (૧૪૭) વોહ, જો તુમસે પેહલે
ઊતુલ-કિતા-બ મિન કબ્લિકુમ વલ્કુફ્ફા-ર
કિતાબ દિયે ગએ ઔર કાફિર, (૧૪૮) ઉનમેં
ઔલિયાઅ ૮ વત્તકુલ્લા-હ ઈન કુન્તુમ
કિસીકો અપના દોસ્ત ન બનાઓ ઔર અલ્લાહસે ડરતે રહો
મુઅ-મિનીન (૫૭) વ ઈઝા નાદૈતુમ
અગર ઈમાન રખતે હો (૧૪૯) ઔર જબ તુમ
ઈલસ્સલાતિત ત-ખ-ઝૂહા હુઝુવંવ-વ
નમાઝકે લિયે અઝાન દો તો ઉસે હંસી ખેલ
લઈબા ૮ ઝાલિ-ક બિ અન્નહુમ કૌમુલ્લા
બનાતે હૈં (૧૫૦) યે ઈસલિયે કે વોહ નિરે બે-
યઅ-કિલૂન (૫૮) કુલ યાઁ અહ-લલ - કિતાબિ હલ તન્કિમૂ-ન મં ૨
અકલ લોગ હૈં (૧૫૧) તુમ ફરમાઓ, અય કિતાબિયો, તુમ્હેં હમારા કયા બુરા લગા,
મિન્ના ઈલ્લા અન આમન્ના બિલ્લાહિ વમા ઉન્ઝિ-લ ઈલૈના વ
યહી ન કે હમ ઈમાન લાએ અલ્લાહ પર ઔર ઉસ પર જો હમારી તરફ ઉતરા ઔર
મા ઉન્ઝિ-લ મિન કબ્લુ ૭ વ અન્ન અક-સ-રકુમ ફાસિકૂન (૫૯)
ઉસ પર જો પેહલે ઉતરા (૧૫૨) ઔર યે કે તુમમેં અકસર બે-હુકમ હૈં તુમ ફરમાઓ,
કુલ હલ ઉનબ્બિઉકુમ બિ શર્રિમ-મિન ઝાલિ-ક મસૂબ-તન
કયા મૈં બતા દૂં જો અલ્લાહકે યહાં ઉસસે બદતર દર્જેમેં હૈં (૧૫૩) વોહ જિન પર
ઈન્દલ્લાહ ૮ મલ્લ-અ-નહુલ્લાહુ વ ગદિ-બ અલૈહિ વ જ-અ-લ
અલ્લાહને લા'નત કી ઔર ઉન પર ગઝબ ફરમાયા ઔર ઉનમેંસે કર દિયે
મિન્હુમુલ-કિર-દ-ત વલ્ખનાઝી-ર વ અ-બ-દત્તા-ગૂત ૮ ઉલા-ઈ-ક
બંદર ઔર સુવ્વર (૧૫૪) ઔર શયતાનકા પુજારી, ઉનકા ઠિકાના ઝયાદા બુરા હૈ (૧૫૫)
શર્રુમ્મકાનંવ-વ અદલ્લુ અન સવા-ઈસ્સબીલ (૬૦) વ ઈઝા
ઔર યે સીધી રાહસે ઝયાદા બહકે ઔર જબ તુમ્હારે પાસ આએં (૧૫૬)
જા-ઊકુમ કાલૂ આમન્ના વ કદ-દખલૂ - બિલ્કુફરિ
તો કહતે હૈં હમ મુસલમાન હૈં ઔર વોહ આતે વકત ભી કાફિર થે

તો મૈં ભી ઈસ્લામ લાઊંગા. ઔર ઈન્હેંભી લાઊંગા યે કેહ કર ચલા ગયા. હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ઉસકે આનેસે પેહલે હી અપને અસ્હાબકો ખબર દે દી થી કે કબીલા રબીઅહકા એક શખ્સ આનેવાલા હૈ જો શૈતાની ઝબાન બોલેગા. ઉસકે ચલે જાનેકે બાદ હુઝૂરને ફરમાયા કે કાફિરકા ચેહરા લેકર આયા ઔર ગાદિરોબદ અહદ કી તરહ પીઠ ફેર કર ગયા. યે ઈસ્લામ લાનેવાલા નહીં ચુનાંચે ઉસને ઉઝર કિયા ઔર મદીના શરીફસે નિકલતે હુએ વહાંકે મવેશી ઔર અમવાલ લે ગયા. અગલે સાલ યમામહકે હાજિયોંકે સાથ તિજારતકા કસીર સામાન ઔર હજકી કિલાદહ પોશ કુરબાનિયાં લેકર બ ઈરાદહ હજ નિકલા. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તાઅલા અલયહિ વસલ્લમ અપને અસ્હાબકે સાથ તશરીફ લે જા રહે થે.

وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ ۚ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا
يَكْتُمُونَ ۝ وَتَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي الْإِثْمِ
وَالْعُدْوَانِ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ۝ لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ
عَن قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ ۚ لَبِئْسَ مَا
كَانُوا يَصْنَعُونَ ۝ وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ ۚ
غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا ۘ بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ
يُنفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ ۚ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّا
أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۚ وَأَلْقَيْنَا
بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۚ
كُلَّمَا أَوْقَدُوا نَارًا لِّلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ ۚ وَيَسْعَوْنَ
فِي الْأَرْضِ فَسَادًا ۚ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ۝
وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ

વ હુમ કદ ખ-રજૂ બિહ ⁄ વલ્લાહુ અઅ-લમુ
ઔર જાતે વકત ભી કાફિર ઔર અલ્લાહ ખૂબ
બિમા કાનૂ યક્તુમૂન (૬૧) વ તરા
જાનતા હૈ જો છુપા રહે હૈં ઔર ઉન (૧૫૭) મેં
કસીરમ-મિન્હુમ યુસારિઊ-ન ફિલ્ઈસ્મિ
તુમ બહોતોં કો દેખોગે કે ગુનાહ
વલ્ઉદ-વાનિ વ અક-લિહિમુસ્સુહ-ત ⁄ લ-બિઅ-સ
ઔર ઝયાદતી ઔર હરામ ખોરી પર દોળતે હૈં (૧૫૮)
મા કાનૂ યઅ- મલૂન (૬૨) લૌલા
બેશક બહોત હી બુરે કામ કરતે હૈં ઉન્હેં
યન્હાહુમુર-રબ્બાનિય્યૂ-ન વલ-અહ-બારુ
કયોં નહીં મના કરતે ઉનકે પાદરી ઔર દુર્વેશ
અન કૌલિહિમુલ - ઈસ્મ વ અકલિહિમુસ્સુહ-ત
ગુનાહકી બાત કહને ઔર હરામ ખાનેસે

મં ૨ લ બિઅ-સ મા કાનૂ યસ્નઊન (૬૩) વ કાલતિલ-યહૂદુ યદુલ્લાહિ
બેશક, બહોત હી બુરે કામ કર રહે હૈં (૧૫૯) ઔર યહૂદી બોલે અલ્લાહકા હાથ બન્ધા
મગ્લૂલહ ⁄ ગુલ્લત ઐદીહિમ વ લુઇનૂ બિમા કાલૂ □ બલ યદાહુ
હુવા હૈ, (૧૬૦) ઉનકે હાથ બાંધે જાએં (૧૬૧) ઔર ઉન પર ઇસ કહનેસે લા'નત હૈ બલ્કે ઉસકે
મબ્સૂતતાનિ ⁄ યુન્ફિકુ કૈ-ફ યશા-ઉ ⁄ વ-લ-યઝીદન્ન કસીરમ-મિન્હુમ
હાથ કુશાદા હૈં, (૧૬૨) અતા ફરમાતા હૈ જિસે ચાહે (૧૬૩) ઔર અય મહેબૂબ ! યે (૧૬૪) જો
માઁ ઉન્ઝિ-લ ઈલૈ-ક મિર્રબ્બિ-ક તુગ્યાનંવ-વ કુફ-રા ⁄ વ અલ્કૈના
તુમ્હારી તરફ તુમ્હારે રબકે પાસસે ઉતરા, ઈસસે ઉનમેં બહુતોંકો શરારત ઔર કુફમેં તરકકી હોગી (૧૬૫)
બૈનહુમુલ - અદા-વ-ત વલ્બગ્દા-અ ઈલા યૌમિલ-કિયામહ ⁄ કુલ્લમાઁ
ઔર ઉનમેં હમને કયામત તક આપસમેં દુશ્મની ઔર બૈર ડાલ દિયા, (૧૬૬) જબ કભી
ઔકદૂ નારલ-લિલહર્બિ અત-ફ-અ-હલ્લાહુ ⁄ વ યસ્ઔ-ન ફિલ-અર્દિ
લળાઈ કી આગ ભળકાતે હૈં અલ્લાહ ઉસે બુઝા દેતા હૈ (૧૬૭) ઔર ઝમીનમેં
ફસાદા ⁄ વલ્લાહુ લા યુહિબ્બુલ મુફ-સિદીન (૬૪) વ લૌ અન્ન અહ-લલ-
ફસાદકે લિયે દૌળતે ફિરતે હૈં ઔર અલ્લાહ ફસાદિયોંકો નહીં ચાહતા ઔર અગર
કિતાબિ આમનૂ વત્તકૌ લ-કફ-ફરના અન્હુમ
કિતાબવાલે ઈમાન લાતે ઔર પરહેઝગારી કરતે તો ઝરૂર હમ ઉનકે ગુનાહ

રાહમેં સહાબાને શરીહકો દેખા ઔર ચાહાકે મવેશી ઉસસે વાપસ લે લેં. રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને મના ફરમાયા. ઉસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર હુકમ દિયા ગયા કે જિસકી ઐસી શાન હો ઉસસે તઅર્રૂઝ ન ચાહિયે (૧૦) યે બયાને ઈબાહત હૈ કે એહરામકે બાદ શિકાર મુબાહ હો જાતા હૈ (૧૧) યા'ની અહલે મકકાને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો ઔર આપકે અસ્હાબકો રોઝે હુદૈબિયા ઉમરહસે રોકા ઉનકે ઈસ મુઆનિદાના ફે'લકા તુમ ઈન્તેકામ ન લો. (૧૨) બા'ઝ મુફસ્સેરીનને ફરમાયા જિસકા હુકમ દિયા ગયા ઉસકા બજા લાના બિર્ર ઔર જિસસે મના ફરમાયા ગયા ઉસકો તર્ક કરના તકવા ઔર જિસકા હુકમ દિયા ગયા ઉસકો ન કરના ઈસ્મે (ગુનાહ) ઔર જિસસે મના કિયા ગયા

سَيِّاٰتِهِمْ وَلَاَدْخَلْنٰهُمْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ۝ وَلَوْ اَنَّهُمْ
اَقَامُوا التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ
مِّنْ رَّبِّهِمْ لَاَكَلُوْا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ ؕ
مِنْهُمْ اُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ؕ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ سَآءَ مَا
ع يَعْمَلُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الرَّسُوْلُ بَلِّغْ مَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ
مِنْ رَّبِّكَ ؕ وَاِنْ لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسٰلَتَهٗ ؕ
وَاللّٰهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى
الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ۝ قُلْ يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لَسْتُمْ عَلٰى
شَیْءٍ حَتّٰى تُقِيْمُوا التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ وَمَآ اُنْزِلَ
اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ وَلَيَزِيْدَنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ مَّآ اُنْزِلَ
اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ۚ فَلَا تَاْسَ
عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ
الَّذِيْنَ هَادُوْا وَالصّٰبِئُوْنَ وَالنَّصٰرٰى مَنْ اٰمَنَ

સય્યિઆતિહિમ વ લ-અદ ખ઼લ્નાહુમ
ઉતાર દેતે ઔર ઝરૂર ઉન્હેં ચૈનકે
જન્નાતિન-નઈમ (૬૫) વ લૌ અન્નહુમ
બાગોંમેં લે જાતે ઔર અગર વોહ
અક઼ામુત્તૌરા-ત વલ-ઈન્જી-લ વ માઁ
કાઈમ રખતે તૌરેત ઔર ઈન્જીલ (૧૬૮) ઔર જો
ઉન્ઝિ-લ ઈલૈહિમ મિર્રબ્બિહિમ લ
કુછ ઉનકી તરફ, ઉનકે રબકી તરફસે ઉતરા, (૧૬૯) તો
અ-ક-લૂ મિન ફ઼ૌક઼િહિમ વ મિન તહ઼-તિ
ઉન્હેં રિઝક મિલતા ઉપરસે ઔર ઉનકે પાંવકે
અર-જુલિહિમ ૮ મિન્હુમ ઉમ્મતુમ-
નીચેસે, (૧૭૦) ઉનમેં કોઈ ગિરોહ અગર એઅતેદાલ
મુક઼્તસિ઼દહ ॰ વ કસીરુમ-મિન્હુમ સૉ-અ ઉ
પર હૈ (૧૭૧) ઔર ઉનમેં અકસર બહોત હી બુરે

મા યઅ઼-મલૂન ૦ (૬૬) યાઁ અય્યુહર્રસૂલુ બલ્લિગ઼ મા ઉન્ઝિ-લ ઈલૈ-ક
કામ કર રહે હૈં (૧૭૨) અય રસૂલ, પહુંચાદો જો કુછ ઉતરા તુમ્હેં તુમ્હારે મં
મિર્રબ્બિક ॰ વ ઈલ્લમ તફ઼-અ઼લ ફ-મા-બલ્લગ઼-ત રિસાલ-તહ ॰ વલ્લાહુ ૨
રબકી તરફસે (૧૭૩) ઔર ઐસા ન હો તો તુમને ઉસકા કોઈ પયામ ન પહુંચાયા ઔર અલ્લાહ
યઅ઼-સ઼િમુ-ક મિનન્નાસ ॰ ઈન્નલ્લા-હ લા યહ-દિલ-ક઼ૌમલ-કાફ઼િરીન (૬૭)
તુમ્હારી નિગેહબાની કરેગા લોગોંસે, (૧૭૪) બેશક અલ્લાહ કાફિરોંકો રાહ નહીં દેતા
કુલ યાઁ અહ-લલ-કિતાબિ લસ્તુમ અ઼લા શૈઈન હ઼ત્તા તુક઼ીમુત્તૌરા-ત
તો તુમ ફરમા દો અય કિતાબિયો, તુમ કુછ ભી નહીં હો (૧૭૫) જબ તક ન કાઈમ કરો તૌરેત
વલ-ઈન્જી-લ વ માઁ ઉન્ઝિ-લ ઈલૈકુમ મિર્રબ્બિકુમ ॰ વ લ-યઝીદન-ન
ઔર ઈન્જીલ ઔર જો કુછ તુમ્હારી તરફ તુમ્હારે રબકે પાસસે ઉતરા (૧૭૬) ઔર બેશક
કસ઼ીરમ મિન્હુમ મા ઉન્ઝિ-લ ઈલૈ-ક મિર્રબ્બિ-ક તુગ્યાનંવ-વ કુફ઼-રા ૮ ફ
અય મહબૂબ ! વોહ જો તુમ્હારી તરફ તુમ્હારે રબકે પાસસે ઉતરા, ઉસસે ઉનમેં બહુતોંકો
લા તઅ-સ અ઼-લલ - ક઼ૌમિલ- કાફ઼િરીન (૬૮) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ
શરારત ઔર કુફ્રકી તરક્કી હોગી, (૧૭૭) તો તુમ કાફિરોંકા કુછ ગમ ન ખાઓ
વલ્લઝ઼ી-ન હાદૂ વસ્સાબિઊ-ન વન્નાસ઼ારા મન આમ-ન
બેશક વોહ જો અપને આપકો મુસલમાન કહતે હૈં (૧૭૮) ઔર ઈસી તરહ

ઉસકો કરના ઉદવાન (ઝિયાદતી) કહલાતા હૈ (૧૩) આયત ઈલ્લા માયુત્લા અલયકુમ મેં જો ઈસ્તિસ્ના ઝિક ફરમાયા ગયા થા યહાં ઉસકા બયાન હૈ ઔર ગ્યારહ ચીઝોંકી હુરમતકા ઝિક કિયા ગયા હૈ. એક મુરદાર યા'ની જિસ જાનવરકે લિયે શરીઅતમેં ઝુબહકા હુકમ હુવા ઔર વોહ બે ઝિબ્હ મર જાએ. દૂસરે બેહનેવાલા ખૂન. તીસરે સુવ્વરકા ગોશ્ત ઔર ઉસકે તમામ આ'ઝા. ચૌથે વોહ જાનવર જિસ્કે ઝુબહકે વકત ગૈર ખુદાકા નામ લિયા ગયા હો. જૈસા કે ઝમાનએ જાહેલિયતકે લોગ બુતોંકે નામ પર ઝુબહ કરતે થે ઔર જિસ જાનવરકો ઝુબહ તો સિર્ફ અલ્લાહકે નામ પર કિયા ગયા હો મગર દૂસરે અવકાતમેં વોહ ગૈર ખુદાકી તરફ મન્સૂબ રહા હો વોહ હરામ નહીં. જૈસે કે અબ્દુલ્લાહકી ગાય, અકીકેકા બકરા, વલીમેકા જાનવર યા

بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝ لَقَدْ اَخَذْنَا
مِيْثَاقَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ وَاَرْسَلْنَآ اِلَيْهِمْ رُسُلًا ؕ
كُلَّمَا جَآءَهُمْ رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُهُمْ ۙ
فَرِيْقًا كَذَّبُوْا وَفَرِيْقًا يَّقْتُلُوْنَ ۝ وَحَسِبُوْٓا اَلَّا
تَكُوْنَ فِتْنَةٌ فَعَمُوْا وَصَمُّوْا ثُمَّ تَابَ اللّٰهُ
عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوْا وَصَمُّوْا كَثِيْرٌ مِّنْهُمْ ؕ وَاللّٰهُ
بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ۝ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا
اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ ؕ وَقَالَ الْمَسِيْحُ
يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّيْ وَرَبَّكُمْ ؕ
اِنَّهٗ مَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ
الْجَنَّةَ وَمَاْوٰىهُ النَّارُ ؕ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ۝
لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ ثَالِثُ

બિલ્લાહિ વલ-યૌમિલ આખ઼િરિ વ
યહૂદી ઔર સિતારા પરસ્ત ઔર નસ્રાની ઉનમેં જો
અ઼મિ-લ સ઼ાલિહ઼ન ફ લા ખ઼ૌફુન અ઼લૈહિમ
કોઈ સચ્ચે દિલસે અલ્લાહ ઔર કયમાત પર ઈમાન લાએ
વ લા હુમ યહ઼-ઝ઼નૂન (૬૯) લ-ક઼દ
ઔર અચ્છે કામ કરે તો ઉન પર ન કુછ અન્દેશા હૈ ઔર ન
અ-ખ઼ઝ઼ના મીસ઼ા-ક઼ બની ઈસ્રા-ઈ-લ વ
કુછ ગમ બેશક હમને બની ઈસ્રાઈલસે અહદ લિયા (૧૭૯)
અર્સલ્ના ઈલૈહિમ રુસુલા ؕ કુલ્લમા
ઔર ઉનકી તરફ રસૂલ ભેજે, જબ કભી ઉનકે પાસ
જાઅહુમ રસૂલુમ-બિમા લા તહ-વા
કોઈ રસૂલ વોહ બાત લેકર આયા જો ઉનકે નફસકી
અન્ફુસુહુમ ۙ ફરીક઼ન કઝ઼-ઝ઼બૂ વ
ખ્વાહિશ ન થી, (૧૮૦) એક ગિરોહકો ઝુટલાયા ઔર

મં ૨

ફરીકંય્યક઼તુલૂન ۝ (૭૦) વ હ઼સિબૂ અલ્લા તકૂ-ન ફ઼િત-નતુન ફ
એક ગિરોહકો શહીદ કરતે હૈં (૧૮૧) ઔર ઈસ ગુમાનમેં હૈં કે કોઈ સઝા ન હોગી (૧૮૨) તો
અ઼મૂ વ સ઼મ્મૂ સુમ્મ તાબલ્લાહુ અ઼લૈહિમ સુમ્મ અ઼મૂ વ સ઼મ્મૂ
અન્ધે ઔર બેહરે હો ગએ (૧૮૩) ફિર અલ્લાહને ઉનકી તૌબા કુબૂલ કીં, (૧૮૪) ફિર ઉનમેં બોહતેરે
કસ઼ીરુમ-મિન્હુમ ؕ વલ્લાહુ બસ઼ીરુમ-બિમા યઅ઼-મલૂન (૭૧) લ-ક઼દ
અન્ધે ઔર બેહરે હો ગએ ઔર અલ્લાહ ઉનકે કામ દેખ રહા હૈ બેશક
ક-ફ-રલ્લઝ઼ી-ન ક઼ાલૂ ઈન્નલ્લા-હ હુવલ-મસીહુબ્નુ મર-યમ ؕ વ
કાફિર હૈં વોહ જો કહતે હૈં કે અલ્લાહ વહી મસીહ મરિયમકા બેટા હૈ (૧૮૫) ઔર
ક઼ાલલ્મસીહુ યા બની ઈસ્રા-ઈ-લઅ઼-બુદુલ્લા-હ રબ્બી વ રબ્બકુમ ؕ ઈન્નહૂ
મસીહને તો યે કહા થા, અય બની ઈસ્રાઈલ, અલ્લાહકી બંદગી કરો જો
મંય્યુશ્રિક બિલ્લાહિ ફ-ક઼દ હર્રમલ્લાહુ અ઼લૈહિલ-જન્ન-ત વ
મેરા રબ (૧૮૬) ઔર તુમ્હારા રબ, બેશક, જો અલ્લાહકા શરીક ઠેહરાએ
મઅ-વાહુન- નાર ؕ વ મા લિઝ઼-ઝ઼ાલિમી-ન મિન અન્સ઼ાર (૭૨)
તો અલ્લાહને ઉસ પર જન્નત હરામ કર દી ઔર ઉસકા ઠિકાના દોઝખ હૈ ઔર
લ-ક઼દ ક-ફ-રલ્લઝ઼ી-ન ક઼ાલૂ ઈન્નલ્લા-હ સ઼ાલિસુ
ઝાલિમોંકા કોઈ મદદગાર નહીં બેશક, કાફિર હૈં વોહ જો કહતે હૈં અલ્લાહ

વોહ જાનવર જિન્સે ઔલિયાકી અરવાહકો સવાબ પહોંચાના મંઝૂર હો ઉનકો ગૈર વકત ઝુબહમેં ઔલિયાકે નામોંકે સાથ નામઝદ કિયા જાએ મગર ઝુબહ ઉનકા ફકત અલ્લાહકે નામ પર હો. ઉસ વકત કિસી દૂસરેકા નામ ન લિયા જાએ. વોહ હલાલો તૈયબ હૈં. ઈસ આયતમેં સિર્ફ ઉસીકો હરામ ફરમાયા ગયા હૈ જિસકો ઝુબહ કરતે વકત ગૈર ખુદાકા નામ લિયા ગયા હો. વહાબી જો ઝુબહકી કૈદ નહીં લગાતે વોહ આયતકે મા'નીમેં ગલતી કરતે હૈં ઔર ઉનકા કૌલ તમામ તફાસીર મો'તબેરહકે ખિલાફ હૈ ઔર ખુદ આયત ઉનકે મા'નાકો બનને નહીં દેતી ક્યોં કે મા-ઉહિલ્લા-બિહીકો અગર વકતે ઝુબહકે સાથ મુકય્યદ ન કરેં તો ઈલ્લા મા ઝકૈતુમ કા ઈસ્તિસ્ના ઉસકો લા હક હોગા ઔર વોહ જાનવર જો ગૈર વકત ઝુબહમેં ગૈર ખુદાકે નામસે

ثَلٰثَةٍ ۘ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّآ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ؕ وَاِنْ
لَّمْ يَنْتَهُوْا عَمَّا يَقُوْلُوْنَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ اَفَلَا يَتُوْبُوْنَ اِلَى
اللّٰهِ وَيَسْتَغْفِرُوْنَهٗ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝
مَا الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ اِلَّا رَسُوْلٌ ۚ قَدْ خَلَتْ
مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ؕ وَاُمُّهٗ صِدِّيْقَةٌ ؕ كَانَا
يَاْكُلٰنِ الطَّعَامَ ؕ اُنْظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْاٰيٰتِ
ثُمَّ انْظُرْ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ۝ قُلْ اَتَعْبُدُوْنَ
مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ؕ
وَاللّٰهُ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝ قُلْ يٰۤاَهْلَ
الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا
تَتَّبِعُوْۤا اَهْوَآءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوْا مِنْ قَبْلُ وَ
اَضَلُّوْا كَثِيْرًا وَّضَلُّوْا عَنْ سَوَآءِ السَّبِيْلِ ۝

સલાસહ ◻ વ મા મિન ઈલાહિન
તીન ખુદાઓંમેંકા તીસરા હૈ (૧૮૭) ઔર ખુદા
ઈલ્લા ઈલાહુંવ-વાહિદ ۶ વ ઈલ્લમ યન્તહૂ
તો નહીં મગર એક ખુદા (૧૮૮) ઔર અગર અપની
અમ્મા યકૂલૂ-ન લ-ય-મસ્સન - નલ્લઝી-ન
બાતસે બા'ઝ ન આએ (૧૮૯) તો જો ઉનમેં
ક-ફરૂ મિન્હુમ અઝાબુન અલીમ (૭૩)
કાફિર મરેંગે, ઉનકો ઝરૂર દર્દનાક અઝાબ પહોંચેગા
અ-ફ-લા યતૂબૂ-ન ઈલલ્લાહિ વ
તો ક્યોં નહીં રુજૂઅ કરતે અલ્લાહકી તરફ ઔર
યસ્તગ-ફિરૂનહ ۶ વલ્લાહુ ગફૂરુર્રહીમ (૭૪)
ઉસસે બખ્શીશ માંગતે ઔર અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન
મલ મસીહુબ્નુ મર-ય-મ ઈલ્લા રસૂલ ۶ મં ૨
મસીહ બિન મરિયમ નહીં મગર એક રસૂલ (૧૯૦)

કદ ખ-લત મિન કબ્લિહિર-રુસુલુ ۶ વ ઉમ્મુહૂ સિદ-દીકહ ۶ કાના
ઉસસે પેહલે બહોત રસૂલ હો ગુઝરે (૧૯૧) ઔર ઉસકી માં સિદીકા હૈ (૧૯૨)
યઅ-કુલાનિત્તઆમ ۶ ઉન્ઝુર કૈ-ફ નુબય્યિનુ લહુમુલઆયાતિ
દોનોં ખાના ખાતે થે, (૧૯૩) દેખો તો હમ કૈસી સાફ નિશાનીયાં ઉનકે લિયે
સુમ્મન્ઝુર અન્ના યુઅ-ફકૂન (૭૫) કુલ અ-તઅ-બુદૂ-ન મિન
બયાન કરતે હૈં ફિર દેખો વોહ કૈસે ઔંધે જાતે હૈં તુમ ફરમાઓ, કયા
દૂનિલ્લાહિ મા લા યમ્લિકુ લકુમ દર-રંવ-વ લા નફ-આ ۶ વલ્લાહુ
અલ્લાહકે સિવા ઐસેકો પૂજતે હો, જો તુમ્હારે નુકસાનકા માલિક ન નફે કા (૧૯૪)
હુવસ્સમીઉલ - અલીમ (૭૬) કુલ યાં અહ-લલ - કિતાબિ
ઔર અલ્લાહ હી સુનતા જાનતા હૈ તુમ ફરમાઓ, અય કિતાબવાલો,
લા તગ્લૂ ફી દીનિકુમ ગૈરલ-હક્કિ વ લા તત્તબિઊ
અપને દીનમેં નાહક ઝિયાદતી ન કરો (૧૯૫) ઔર ઐસે લોગોંકી ખ્વાહિશ પર
અહ-વા-અ કૌમિન કદ દલ્લૂ મિન કબ્લુ વ અદલ્લૂ
ન ચલો (૧૯૬) જો પહલે ગુમરાહ હો ચુકે ઔર બહુતોંકો
કસીરંવ-વ દલ્લૂ અન સવા-ઈસ્સબીલ ع (૭૭) ૯ ૦
ગુમરાહ કિયા ઔર સીધી રાહસે બહેક ગએ

મૌસૂમ રહા હો વોહ ઈલ્લા મા ઝકકૈ-તુમ સે હલાલ હોગા ગરઝ વહાબીકો આયતસે સનદ લાનેકી કોઈ સબીલ નહીં. પાંચવાં ગલા ઘોંટ કર મારા હુવા જાનવર. છઠે વોહ જાનવર જો લાઠી પથ્થર ઢેલે ગોલી છરરે યા'ની બગૈર ધારદાર ચીઝસે મારા ગયા હો. સાતવેં જો ગિર કર મરા હો ખ્વાહ પહાળસે યા કુંવેં વગૈરહમેં. આઠવેં વોહ જાનવર જિસે દૂસરે જાનવરને સીંગ મારા હો ઔર વોહ ઉસકે સદમેસે મર ગયા હો. નવ્વેં વોહ જિસે કિસી દરીન્દેને થોળાસા ખાયા હો ઔર વોહ ઉસકે ઝખમકી તકલીફસે મર ગયા હો લેકિન અગર યે જાનવર મર ન ગએ હોં ઔર બા'દ ઐસે વાકેઆત કે ઝિનદહ બચ રહે હોં ફિર તુમ ઈન્હેં બા કાએદહ ઝુબહ કર લો તો વોહ હલાલ હૈં. દસવેં વોહ જો કિસી થાન પર ઈબાદતન ઝુબહ કિયા ગયા હો જૈસે કે અહલે

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ لِسَانِ
دَاوُودَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا
يَعْتَدُونَ ۝ كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ
فَعَلُوهُ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۝ تَرَىٰ كَثِيرًا
مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ
لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ
هُمْ خَالِدُونَ ۝ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ
وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَٰكِنَّ
كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ۝ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ
عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا ۚ
وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا
الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَىٰ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ
قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۝

લુઈનલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ મિમ-બની ઈસ્રા-ઈ-લ
લા'નત કિયે ગએ વોહ જિન્હોંને કુફ્ર કિયા બની ઈસરાઈલમેં
અ઼લા લિસાનિ દાવૂ-દ વ ઈ઼સબ્નિ
દાઊદ ઔર ઈસા બિન મરિયમકી ઝુબાન
મર-યમ ۶ ઝ઼ાલિ-ક બિમા અ઼-સ઼વ-વ કાનૂ
પર (૧૯૭) યે (૧૯૮) બદલા ઉનકી નાફરમાની ઔર
યઅ્-તદૂન (૭૮) કાનૂ લા ય-ત-નાહૌ-ન
સરકશી કા જો બુરી બાત કરતે આપસમેં
અ઼મ્મુન-કરિન ફ-અ઼-લૂહ ۶ લ બિઅ-સ મા
એક દૂસરેકો ન રોકતે, ઝ઼રૂર બહોત હી
કાનૂ યફ-અ઼લૂન (૭૯) તરા કસ઼ીરમ-મિન્હુમ
બુરે કામ કરતે થે (૧૯૯) ઉનમેં તુમ બહોતકો
ય-ત-વલ-લૌનલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ ۶ લ-બિઅ-સ મા
દેખોગે કે કાફિરોંસે દોસ્તી કરતે હૈં,
મં ૨ ક઼દ-દમત લહુમ અન્ફુસુહુમ અન સખિ઼તલ્લાહુ અ઼લૈહિમ વ ફિલઅ઼ઝ઼ાબિ
ક્યા હી બુરી ચીઝ અપને લિયે ખુદ આગે ભેજી યે કે અલ્લાહ કા ઉન પર ગઝબ હુઆ ઔર
હુમ ખ઼ાલિદૂન (૮૦) વ લૌ કાનૂ યુઅ-મિનૂ-ન બિલ્લાહિ વન્નબિય્યિ
વોહ અઝાબમેં હમેશા રહેંગે (૨૦૦) ઔર અગર વોહ ઈમાન લાતે, (૨૦૧)
વ મા ઉન્ઝિ-લ ઈલૈહિ મત્તખઝૂહુમ ઔલિયા-અ વ લાકિન્ન
અલ્લાહ ઔર ઉન નબી પર ઔર ઉસ પર જો ઉનકી તરફ ઉતરા, તો
કસ઼ીરમ-મિન્હુમ ફાસિકૂન (૮૧) લ-ત-જિદન્ન અશદ-દન્નાસિ
કાફિરોંસે દોસ્તી ન કરતે, (૨૦૨) મગર ઉનમેં તો બોહતેરે ફાસિક હૈં ઝરૂર તુમ
અ઼દાવતલ-લિલ્લઝ઼ી-ન આમનુલ યહૂ-દ વલ્લઝ઼ી-ન અશ્રકૂ ۶ વ
મુસલમાનોંકા સબસે બળ્હકર દુશ્મન યહૂદીયોં ઔર મુશ્રિકોંકો પાઓગે ઔર
લ-તજિદન્ન અક઼-ર-બહુમ મવદ-દતલ-લિલ્લઝ઼ી-ન આમનુલ- લઝ઼ી-ન
ઝરૂર તુમ મુસલમાનોંકી દોસ્તીમેં સબસે ઝયાદા કરીબ ઉનકો
ક઼ાલૂ ઈન્ના નસ઼ારા ۶ ઝ઼ાલિ-ક બિ અન્ન મિન્હુમ ક઼િસ્સીસી-ન
પાઓગે જો કહતે થે હમ નસારા હૈં (૨૦૩) યે ઈસ લિયે કે ઉનમેં આલિમ
વ રુહ-બાનંવ-વ અન્નહુમ લા યસ્તક-બિરૂન (૮૨)
ઔર દુર્વેશ હૈં ઔર યે ગુરૂર નહીં કરતે (૨૦૪)

જાહિલીયતને કઅબા શરીફકે ગિર્દ તીનસો સાઠ પથ્થર નસ-બ કિયે થે જિનકી વોહ ઈબાદત કરતે ઔર ઉનકે લિયે ઝુબહ કરતે થે ઔર ઉસ ઝુબહસે ઉનકી તા'ઝીમો તકરીબકી નિય્યત કરતે થે. ગ્યારહવેં હિસ્સા ઔર હુકમ મા'લૂમ કરનેકે લિયે પાંસા ડાલના ઝમાનએ જાહિલીયતકે લોગોંકો જબ સફર યા જંગ યા તિજારત યા નિકાહ વગૈરહ કામ દર પેશ હોતે તો વોહ તીન તીરોંસે પાંસે ડાલતે ઔર જો નિકલતા ઉસકે મુતાબિક અમલ કરતે ઔર ઉસકો હુકમે ઈલાહી જાનતે. ઈન સબકી મુમાનેઅત ફરમાઈ ગઈ (૧૪) યેહ આયત હજ્જતુલ-વિદાઅ મેં અરફેકે રોઝ જો જુમ્આ કો થા બા'દ અસ્ર નાઝિલ હુઈ મા'ના યે હૈં કે કુફ્ફાર તુમ્હારે દીન પર ગાલિબ આનેસે માયૂસ હો ગએ (૧૫) ઔર ઉમુરે તકલીફિયહમેં હરામો હલાલકે

જો અહકામ હૈં વોહ ઔર કયાસકે કાનૂન સબ મુકમ્મિલ કર દિયે ઇસી લિયે ઇસ આયતકે નુઝૂલકે બા'દ બયાને હલાલો હરામકી કોઇ આયત નાઝિલ ન હુઇ અગરચે વત્તકૂ યૌમન તુર્જઊ-ન ફીહિ-ઇલલ્-લાહિ નાઝિલ હુઇ મગર વો આયત મવએઝતો નસીહત હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે દીન કામિલ કરનેકે મા'ના ઇસ્લામકો ગાલિબ કરના હૈ જિસકા યે અસર હૈ કે હજ્જતુલ વિદાઅ મેં જબ યે આયત નાઝિલ હુઇ કોઇ મુશરિક મુસલમાનોંકે સાથ હજમેં શરીક ન હો સકા. એક કૌલ યે હૈ કે મા'ના યે હૈ કે મૈંને તુમ્હેં દુશ્મનસે અમન દી. એક કૌલ યે હૈ કે દીનકા અકમાલ યે હૈ કે વોહ પિછલી શરીઅતોંકી તરહ મન્સૂખ ન હોગા ઔર કયામત તક બાકી રહેગા.

શાને નુઝૂલ : બુખારી મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ કે હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહો અન્હોકે પાસ એક યહૂદી આયા ઔર ઉસને કહા કે અય અમીરૂલ મો'મેનીન આપકી કિતાબમેં એક આયત હૈ અગર વોહ હમ યહૂદિયોં પર નાઝિલ હુઇ તો હમ રોઝે નુઝૂલકો ઇદ મનાતે. ફરમાયા કૌનસી આયત. ઉસને યેહી આયત અલ-યવ-મ અક-મલ-તુ લકુમ પળ્હી. આપને ફરમાયા. મૈં ઉસ દિનકો જાનતા હું જિસ્મેં યે નાઝિલ હુઇ થી ઔર ઉસકે મુકામ નુઝૂલકો ભી પેહચાનતા હું વોહ મુકામ અરફાતકા થા ઔર દિન જુમ્આકા. આપકી મુરાદ ઉસસે યે થી કે હમારે લિયે વોહ દિન ઇદ હૈ. તિરમિઝી શરીફમેં હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાસે મરવી હૈ કે આપસે ભી એક યહૂદીને ઐસા હી કહા. આપને ફરમાયા કે જિસ રોઝ યે નાઝિલ હુઇ ઉસ દિન દો ઇદેં થી જુમ્આ વ અરફા મસ્અલા : ઉસસે મા'લૂમ હુવા કે કિસી દીની કામયાબીકે દિનકો ખુશીકા દિન મનાના જાઇઝ ઔર સહાબાસે સાબિત હૈ વરના હઝરત ઉમર વ ઇબ્ને અબ્બાસ રદિઅલ્લાહો અન્હુમ સાફ ફરમા દેતે કે જિસ દિન કોઇ ખુશીકા વાકેઆ હો ઉસકી યાદગાર કાઇમ કરના ઔર ઉસ રોઝકો ઇદ મનાના હમ બિદઅત જાનતે હૈં. ઉસસે સાબિત હુવાકે ઇદે મીલાદ મનાના જાઇઝ હૈ ક્યોંકે વોહ આ'ઝમ નેઅમે ઇલાહિયહકી યાદગાર વ શુક ગુઝારી હૈ (૧૬) મક્કા મુકર્રમહ ફતહ ફરમા કર (૧૭) કે ઉસકે સિવા કોઇ ઔર દીન કુબૂલ નહી (૧૮) મા'ના યે હૈ કે ઉપર હરામ ચીઝોંકા બયાન કર દિયા ગયા હૈ લેકિન જબ ખાને પીનેકો કોઇ હલાલ ચીઝ મયસ્સર હી ન આએ ઔર ભૂક પ્યાસકી શિદતસે જાન પર બન જાએ ઉસ વકત જાન બચાનેકે લિયે કદરે ઝરૂરત ખાને પીનેકી ઇજાઝત હૈ ઇસ તરહ કે ગુનાહકી તરફ માઇલ ન હો યા'ની ઝરૂરતસે ઝયાદા ન ખાએ ઔર ઝરૂરત ઇસી કદર ખાનેસે રફઅ હો જાતી હૈ જિસસે ખતૂરએ જાન જાતા રહે (૧૯) જિનકી હુરમત કુર્આનો હદીસ ઇજમાઅ ઔર કયાસસે સાબિત નહી હૈ. એક કૌલ યેહ ભી હૈ કે તય્યબાત વોહ ચીઝેં હૈં જિનકો અરબ ઔર સલીમુ ત્તબા' લોગ પસંદ કરતે હૈં ઔર ખબીસ વોહ ચીઝેં હૈં જિનસે સલીમ તબીઅતે નફરત કરતી હૈ મસ્અલા : ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે કિસી ચીઝકી હુરમત પર દલીલ ન હોના ભી ઉસકી હિલ્લતકે લિયે કાફી હૈ. શાને નુઝૂલ : યે આયત અદી ઇબ્ને હાતિમ ઔર ઝૈદ બિન મહલ્હલકે હકમેં નાઝિલ હુઇ. જિનકા નામ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ઝૈદ-અલ-ખૈર રખ્ખા થા. ઇન દોનોં સાહબોંને અર્ઝ કિયા. યા રસૂલલ્લાહ હમ લોગ કુત્તે ઔર બાઝકે ઝરીએસે શિકાર કરતે હૈં તો કયા હમારે લિયે હલાલ હૈ ? તો ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ (૨૦) ખ્વાહ વો દરીન્દોંમેંસે હોં મિસ્લ કુત્તે ઔર ચીતેકે યા શિકારી પરીન્દોંમેંસે મિસ્લ શકરે, બાઝ, શાહીન વગૈરહકે જબ ઉન્હેં ઇસ તરહ સધા લિયા જાએ કે જો શિકાર કરેં ઉસમેં સે ન ખાએં ઔર જબ શિકારી ઉનકો છોળે તબ શિકાર પર જાએં જબ બુલાએ વાપસ આ જાએં એસે શિકારી જાનવરોંકો મુઅલ્લમ કેહતે હૈં (૨૧) ઔર ખુદ ઉસમેંસે ન ખાએં (૨૨) આયતસે જો મુસ્તફાદ હોતા હૈ ઉસકા ખુલાસા યે હૈ કે જિસ શખ્સને કુત્તા યા શકરહ વગૈરહ કોઇ શિકારી જાનવર શિકાર પર છોળા તો ઉસકા શિકાર ચંદ શરતોંસે હલાલ હૈ (૧) શિકારી જાનવર મુસલમાનકા હો ઔર સિખાયા હુવા હો (૨) ઉસને શિકારકો ઝખ્મ લગા કર મારા હો (૩) શિકારી જાનવર બિસ્મિલ્લાહે અલ્લાહો અકબર કેહ કર છોળા ગયા હો (૪) અગર શિકારીકે પાસ શિકાર ઝિન્દા પહોંચા હો તો ઉસકો બિસ્મિલ્લાહ અલ્લાહો અકબર કેહ કર ઝુબહ કરે અગર ઉન શર્તોંમેંસે કોઇ શર્ત ન પાઇ ગઇ તો હલાલ ન હોગા મસલન અગર શિકારી જાનવર મુઅલ્લમ (સિખાયા હુવા) ન હો યા ઉસને ઝખ્મ ન કિયા હો યા શિકાર પર છોળતે વકત બિસ્મિલ્લાહ અલ્લાહો અકબર ન પળ્હા હો યા શિકાર ઝિન્દા પહોંચા હો ઔર ઉસકો ઝુબહ ન કિયા હો યા મુઅલ્લમકે સાથ ગૈર મુઅલ્લમ શિકારમેં શરીક હો ગયા હો એસા શિકારી જાનવર શરીક હો ગયા હો જિસકો છોળતે વકત બિસ્મિલ્લાહે અલ્લાહો અકબર કેહ કર તીર મારા ઔર ઉસસે શિકાર મજરૂહ હોકર મર ગયા તો હલાલ હૈ ઔર અગર ન મરા તો દો બારહ ઉસકો બિસ્મિલ્લાહે અલ્લાહો અકબર પળ્હકર ઝુબહ કરે અગર ઇસ પર બિસ્મિલ્લાહ ન પળ્હી યા તીરકા ઝખ્મ ઉસકો ન લગા

યા ઝિન્દા પાનેકે બા'દ ઉસકો ઝુબહ ન કિયા ઈન સબ સૂરતોંમેં હરામ હૈં (૨૩) યા'ની ઉનકે ઝબીહ મસ્અલા : મુસ્લિમ વ કિતાબીકા ઝબીહા હલાલ હૈં ખ્વાહ વો મર્દ હો યા ઔરત યા બચ્ચા (૨૪) નિકાહ કરનેમેં ઔરતકી પારસાઈ કા લિહાઝ મુસ્તહબ હૈ લેકિન સિહતે નિકાહકે લિયે શર્ત નહીં (૨૫) નિકાહ કરકે (૨૬) ના જાઈઝ તરીકે પર મસ્તી નિકાલનેસે બે ધળક ઝિના કરના ઔર આશ્ના બનાનેસે પોશીદા ઝિના મુરાદ હૈ (૨૭) ક્યોંકે ઈર્તેદાદસે તમામ અમલ અકારત હો જાતે હૈં (૨૮) ઔર તુમ બેવુઝૂ હો તો તુમ પર વુઝૂ ફર્ઝ હૈ ઔર ફરાઈઝ વુઝૂકે યે ચાર હૈં જો આગે બયાન કિયે જાતે હૈં. ફાએદા : સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઔર આપકે અસ્હાબ હર નમાઝકે લિયે તાઝહ વુઝૂકે આદી થે અગરચે એક વુઝૂસે ભી બહોતસી નમાઝેં ફરાઈઝ વ નવાફિલ દુરુસ્ત હૈં મગર હર નમાઝકે લિયે જુદાગાનહ વુઝૂ કરના ઝયાદા બરકત વ સવાબકા મૂજિબ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે ઈબ્તેદાએ ઈસ્લામમેં હર નમાઝકે લિયે જુદાગાના વુઝૂ ફર્ઝ થા. બા'દમેં મનસૂખ કિયા ગયા ઔર જબ તક હદસ વાકેઅ ન હો એક હી વુઝૂસે ફરાઈઝ વ નવાફિલ સબકા અદા કરના જાઈઝ હુવા (૨૯) કોહનિયાં ભી ધોનેકે હુકમમેં દાખિલ હૈં જૈસા કે હદીસસે સાબિત હૈ. જમ્હૂર ઈસી પર હૈં (૩૦) ચૌથાઈ સરકા મસહ ફર્ઝ હૈ. યે મિકદાર હદીસે મુગીરહસે સાબિત હૈ ઔર યે હદીસ આયતકા બયાન હૈ (૩૧) યે વુઝૂકા ચૌથા ફર્ઝ હૈ. હદીસે સહીહમેં હૈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને કુછ લોગોંકો પાંવ પર મસહ કરતે દેખા તો મના ફરમાયા ઔર અતાસે મરવી હૈ વોહ બ-કસમ ફરમાતે હૈં કે મેરે ઈલ્મમેં અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ મેં સે કિસીને ભી વુઝૂમેં પાંવ પર મસહ ન કિયા (૩૨) મસ્અલા : જનાબત સે તહારતે કામેલા લાઝિમ હોતી હૈ. જનાબત કભી બેદારીમેં વફકો શોહવતકે સાથ ઈન્ઝાલસે હોતી હૈ ઔર કભી નીંદમેં એહતિલામસે જિસકે બા'દ અસર પાયા જાએ હત્તાકે અગર ખ્વાબ યાદ આયા મગર તરી ન પાઈ તો ગુસ્લ વાજિબ ન હોગા ઔર કભી સબીલૈનમેંસે કિસીમેં ઈદખાલે હશ્ફહસે ફાઈલો મફઊલ દોનોંકે હકમેં ખ્વાહ ઈન્ઝાલ હો યા ન હો યે તમામ સૂરતેં જનાબતમેં દાખિલ હૈં ઉનસે ગુસલ વાજિબ હો જાતા હૈ.

મસ્અલા : હૈઝો નિફાસસેભી ગુસ્લ લાઝિમ હોતા હૈ. હૈઝકા મસ્અલા : સૂરએ બકરમેં ગુઝર ગયા ઔર નિફાસકા મૂજિબે ગુસ્લ હોના ઈજમાઅસે સાબિત હૈ. તયમ્મુમકા બયાન સૂરએ નિસાઅમેં ગુઝર ચુકા (૩૩) કે તુમ્હેં મુસલમાન કિયા (૩૪) નબિય્યે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે બૈઅત કરતે વકત શબે ઉકબહ ઔર બૈઅતે રિઝવાનમેં (૩૫) નબિય્યે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકા હર હુકમ હર હાલમેં (૩૬) ઈસ તરહકે કરાબત વ અદાવતકા કોઈ અસર તુમ્હેં અદલસે ન હટા સકે (૩૭) યે આયત નસ્સે કાતેઅ હૈ ઈસ પર કે ખુલૂદે નાર સિવાએ કુફ્ફારકે ઔર કિસીકે લિયે નહીં (ખાઝિન) (૩૮) શાને નુઝૂલ : એક મરતબા નબિય્યે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને એક મંઝિલમેં કયામ ફરમાયા, અસ્હાબ જુદા જુદા દરખ્તોંકે સાએમેં આરામ કરને લગે, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને અપની તલવાર દરખ્તમેં લટકા દી. એક એઅરાબી મૌકા પા કર આયા ઔર છુપ કર ઉસને તલવાર લી ઔર તલવાર ખીંચ કર હુઝૂરસે કેહને લગા અય મુહમ્મદ તુમ્હેં મુઝસે કૌન બચાએગા? હુઝૂરને ફરમાયા અલ્લાહ, યે ફરમાના થા કે હઝરત જિબ્રાઈલને ઉસકે હાથસે તલવાર ગિરા દી ઔર નબિય્યે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને તલવાર લે કર ફરમાયા કે તુઝે મુઝસે કૌન બચાએગા? કેહને લગાકે કોઈ નહીં, મૈં ગવાહી દેતા હું કે અલ્લાહકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, ઔર ગવાહી દેતા હું કે મુહમ્મદ મુસ્તુફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઉસકે રસૂલ હૈં (તફસીર અબુસ્સઊદ) (૩૯) કે અલ્લાહકી ઈબાદત કરેંગે ઈસકે સાથ કિસીકો શરીક ન કરેંગે તૌરેતકે એહકામકા ઈત્તેબા કરેંગે (૪૦) હર સબ્ત (ગિરોહ) પર એક સરદાર જો અપની કૌમકા ઝિમ્મેદાર હો કે વોહ અહદ વફા કરેંગે ઔર હુકમ પર ચલેંગે (૪૧) મદદ વ નુસરતસે (૪૨) યા'ની ઈસકી રાહમેં ખર્ચ કરો (૪૩) વાકેઆ યે થા કે અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામસે વા'દા ફરમાયા થા કે ઈન્હેં ઔર ઉનકી કૌમકો અર્ઝે મુકદસહ કા વારિસ બનાએગા જિસમેં કનઆની જબ્બાર રહતે થે તો ફિરઔનકે હલાકકે બા'દ હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામકો હુકમે ઈલાહી હુવા કે બની ઈસરાઈલકો અર્ઝે મુકદસહકી તરફ લે જાએ મૈંને ઉસકો તુમ્હારે લિયે દારો કરાર બનાયા હૈ તો વહાં જાઓ ઔર જો દુશ્મન વહાં હૈં ઉન પર જિહાદ કરો મૈં તુમ્હારી મદદ ફરમાઊંગા ઔર અય મૂસા તુમ અપની કૌમકે હર હર સબ્તમેંસે એક એક સરદાર બનાઓ ઈસ તરહ બારહ સરદાર મુકર્રર કરો હર એક ઉનમેંસે અપની કૌમકે હુકમ માનને ઔર એહદોવફા કરનેકા ઝિમ્મેદાર હો. હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામ સરદાર મુન્તખબ કરકે બની ઈસરાઈલકો લેકર રવાના હુએ. જવારીહાઅકે કરીબ પહોંચે તો ઈન નકીબોંકો તજસ્સુસે અહવાલ કે લિયે ભેજા. વહાં ઉન્હોંને દેખા કે લોગ

બહુત અઝીમુલ જુસ્સહ ઔર નિહાયત કવી વ તવાના સાહિબે હૈબતો શૌકત હૈં. યે ઉનસે હૈબત ઝદહ હો કર વાપસ હુએ ઔર આકર ઉન્હોંને અપની કૌમસે સબ હાલ બયાન કિયા. બાવજૂદ યે કે ઉનકો ઇસસે મનઅ કિયા ગયા થા લેકિન સબને અહદ શિકની કી સિવાએ કાલિબ બિન યોકના ઔર યૂશઅ બિન નૂનકે કે અહદ પર કાઇમ રહે (૪૪) કે ઉન્હોંને એહદે ઇલાહીકો તોળા ઔર હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકે બા'દ આનેવાલે અંબિયાઓંકી તકઝીબ કી ઔર અંબિયાકો કત્લ કિયા. કિતાબકે એહકામકી મુખાલિફત કી (૪૫) જિનમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કી ના'તો સિફત હૈ ઔર જો તૌરેતમેં બયાન કી ગઇ હૈ (૪૬) તૌરેતમેં કે સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકા ઇત્તેબા કરેં ઔર ઉન પર ઇમાન લાએ (૪૭) કયોંકે દગા વ ખયાનત વ નકઝે અહદ ઔર રસૂલોંકે સાથ બદ અહદી ઉનકી ઔર ઉનકે આબા કી કદીમ આદત હૈ (૪૮) જો ઇમાન લાએ (૪૯) ઔર જો કુછ ઉનસે પહલે સરઝદ હુવા ઉસ પર ગિરફત ન કરો. શાને નુઝૂલ : બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે યે આયત ઉસ કૌમકે હકમેં નાઝિલ હુઇ જિન્હોંને પેહલે નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે અહદ કિયા ફિર તોળા ફિર અલ્લાહ તઆલાને અપને નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો ઇસ પર મુત્તલઅ ફરમાયા ઔર યે આયત નાઝિલકી. ઇસ સૂરતમેં મા'ના યે હૈં કે ઉનકી ઇસ અહદ શિકનીસે દરગુઝર કીજિયે જબ તક કે વોહ જંગસે બા'ઝ રહેં. જઝિયા અદા કરનેસે મના ન કરેં (૫૦) અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલોં પર ઇમાન લાનેકા (૫૧) ઇન્જીલમેં ઔર ઉન્હોંને અહદ શિકની કી (૫૨) કતાદહને કહા કે જબ નસારાને કિતાબે ઇલાહી (ઇન્જીલ) પર અમલ કરના તર્ક કિયા ઔર રસૂલોંકી નાફરમાનીકી. ફરાઇઝ અદા ન કિયે. હદૂદકી પરવાહ ન કી તો અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે દરમિયાન અદાવત ડાલ દી (૫૩) યા'ની રોઝે કયામત વોહ અપને કિરદારકા બદલા પાએંગે (૫૪) યહૂદિયોં વ નસરાનિયોં (૫૫) સૈયદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ (૫૬) જૈસે કે આયતે રજમ ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે અવસાફ ઔર હુઝૂરકા ઉસકો બયાન ફરમાના મોઅજેઝાહ હૈ (૫૭) ઔર ઉનકા ઝિક ભી નહી કરતે ન ઉન પર મુવાખેઝહ ફરમાતે હૈં કયોંકે આપ ઉસી ચીઝકા ઝિક ફરમાતે હૈં જિસમેં મસ્લેહત હો (૫૮) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો નૂર ફરમાયા ગયા ક્યોંકે આપસે તારીયે કુફ દૂર હુઇ ઔર રાહે હક વાઝેહ હુઇ (૫૯) યા'ની કુર્આન શરીફ (૬૦) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાને ફરમાયા કે નજરાન કે નસારાસે યે મકૌલહ સરઝદ હુવા ઔર નસરાનિયોંકે ફિર્કએ યાકૂબિયહ વ મલકાનિયહ કાયે મઝહબ હૈ કે વોહ હઝરત મસીહ અલયહિસ્સલામ કો અલ્લાહ બતાતે હૈં કયોં કે વોહ હુલૂલકે કાઇલ હૈ ઔર ઉનકા એ'તેકાદે બાતિલ યે હૈ કે અલ્લાહ તાઅલાને બદને ઇસા અલયહિસ્સલામ મેં હુલૂલ કિયા મઆઝલ્લાહો તઆલલ્લાહ અમ્મા ય-કુલૂન ઉલુવ્વન કબીરા.

અલ્લાહ તઆલાને ઇસ આયતમેં હુકમે કુફ દિયા ઔર ઉસકે બા'દ ઉન્કે મઝહબકા ફસાદ બયાન ફરમાયા (૬૧) ઇસકા જવાબ યહી હૈ કે કોઇ કુછ નહી કર સકતા તો ફિર હઝરત મસીહકો અલ્લાહ બતાના કિત્ના સરીહ બાતિલ હૈ (૬૨) શાને નુઝૂલ : સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે પાસ અહલે કિતાબ આએ ઔર ઉન્હોંને દીનકે મઆમલેમેં આપસે ગુફતગૂ શુરૂ કી. આપને ઇન્હેં ઇસ્લામકી દા'વત દી ઔર અલ્લાહકી નાફરમાની કરનેસે ઉસકે અઝાબકા ખૌફ દિલાયા તો વોહ કેહને લગે કે અય મોહમ્મદ આપ હમેં ડરાતે હૈં હમ તો અલ્લાહકે બેટે ઔર ઉસકે પ્યારે હૈં. ઇસ પર યે આયત નાઝિલ હુઇ ઔર ઉનકે ઇસ દા'વેકા બુત્લાન ઝાહિર ફરમાયા ગયા (૬૩) યા'ની ઇસ બાતકા તો તુમ્હેં ભી ઇકરાર હૈ કે ગિનતીકે દિન તુમ જહન્નમમેં રહોગે તો સોચો કોઇ બાપ અપને બેટેકો યા કોઇ શખ્સ અપને પ્યારેકો આગમેં જલાતા હૈ, જબ ઐસા નહી તો તુમ્હારે દા'વેકા કિઝ્બ વ બા'તલાન તુમ્હારે ઇકરારસે સાબિત હૈ (૬૪) મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ (૬૫) હઝરત ઇસા અલયહિસ્સલામકે બા'દ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે ઝમાને તક પાંચસો ઉનહત્તર (૫૬૯) બરસકી મુદત નબીસે ખાલી રહી ઇસકે બા'દ હુઝૂરકે તશરીફ લાનેકી મન્નતકા ઇઝહાર ફરમાયા જાતા હૈ કે નિહાયત હાજતકે વકત તુમ પર અલ્લાહ તઆલાકી અઝીમ ને'મતે ભેજી ગઈ ઔર ઇસમેં ઇલ્ઝામ હુજ્જતો કતઅ ઉઝર ભી હૈ કે અબ યે કેહનેકા મૌકા ન રહા કે હમારે પાસ તમ્બીહ કરનેવાલે તશરીફ ન લાએ (૬૬) મસ્અલા : ઇસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે પૈગંબરોંકી તશરીફ આવરી ને'મત હૈ ઔર હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામને અપની કૌમકો ઉસકે ઝિક કરનેકા હુકમ દિયા કે વોહ બરકાતો સમરાતકા સબબ હૈ. ઇસસે મહફિલે મીલાદો મુબારકકે મૂજિબે બરકતો સમરાત ઔર મહમૂદો મુસ્તહસન હોનેકી સનદ મિલતી હૈ (૬૭) યા'ની આઝાદો સાહબે હશમો ખદમ ઔર ફિરઔનિયોંકે હાથોંમેં મુકય્યદ હોને

કે બા'દ ઉનકી ગુલામીસે નજાત હાસિલ કરકે એશો આરામકી ઝિંદગી પાના બળી ને'મત હૈ. હઝરત અબૂ સઈદ ખદરી રદિયલ્લાહ અન્હોસે મરવી હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા કે બની ઈસરાઈલમેં જો કોઈ ખાદિમ ઔર ઔરત ઔર સવારી રખતા વોહ માલિક કેહલાયા જાતા (૬૮) જૈસે કે દરિયામેં રાહ બનાના, દુશ્મનકો ગર્ક કરના મન્ન ઔર સલ્વા ઉતારના, પથ્થરસે ચશ્મે જારી કરના, અબરકો સાએબાન બનાના વગૈરહ (૬૯) હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામને અપની કૌમકો અલ્લાહકી ને'મતેં યાદ દિલાનેકે બા'દ ઉનકો અપને દુશ્મનોં પર જિહાદકે લિયે નિકલનેકા હુકમ દિયા ઔર ફરમાયા કે અય કૌમ અર્ઝે મુકદસહમેં દાખિલ હો જાઓ ઈસ ઝમીનકો મુકદસ ઈસ લિયે કહા ગયા કે વોહ અંબિયાકી મસ્કન થી. મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે અંબિયાકી સકૂનતસે ઝમીનોંકો ભી શર્ફ હાસિલ હોતી હૈ ઔર દૂસરોંકે લિયે વોહ બાઈસે બરકત હોતા હૈ. કલ્બીસે મનકૂલ હૈ કે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામ કોહે લબનાન પર ચઢે તો આપસે કહા ગયા દેખિયે જહાં તક આપકી નઝર પહોંચે વોહ જગહ મુકદસ હૈ ઔર આપકી ઝુર્રિયતકી મીરાસ હૈ. યે સર ઝમીન તૂર ઔર ઉસકે ગિર્દોપેશકી થી ઔર એક કૌલ યે હૈ કે તમામ મુલ્કે શામ (૭૦) કાલિબ બિન યવકના ઔર યૂશઅ બિન નૂન જો ઉન નુકબાઅ મેંસે થે જિન્હેં હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામ ને જબાબેરહ કા હાલ દરિયાફ્ત કરનેકે લિયે ભેજા થા (૭૧) હિદાયત ઔર વફાએ અહદકે સાથ ઉન્હોંને જબાબરહકા હાલ સિર્ફ હઝરત મૂસા અલય હિસ્સલામ સે અર્ઝ કિયા ઔર ઈસકા અફશા ન કિયા બખિલાફ દૂસરે નુકબાઅકે કે ઉન્હોંને અફશાઅ કિયા થા (૭૨) શહરકે (૭૩) કયોંકે અલ્લાહ તઆલાને મદદકા વા'દા કિયા હૈ ઔર ઈસકા વા'દા ઝરૂર પૂરા હોના તુમ જબ્બારીનકે બળે બળે જિસ્મોંસે અંદેશા ન કરો હમને ઈન્હેં દેખા હૈ ઉનકે જિસ્મ બળે હૈં ઔર દિલ કમઝોર હૈં. ઈન દોનોંને જબ યે કહા તો બની ઈસરાઈલ બહુત બરહમ હુએ ઔર ઉન્હોંને ચાહા કે ઉન પર સંગબારી કરેં (૭૪) બની ઈસરાઈલ (૭૫) જબ્બારીનકે શહરમેં (૭૬) ઔર હમેં ઉનકી સોહબત ઔર કુર્બસે બચાયા યે મા'ના કે હમારે ઉનકે દરમિયાન ફૈસલા ફરમા (૭૭) ઉસમેં ન દાખિલ હો સકેંગે (૭૮) વોહ ઝમીન જિસ્મેં યે લોગ ભટકતે ફિરે નવફરસંગ થી ઔર કૌમ છે લાખ જંગી જો અપને સામાન લિયે તમામ દિન ચલતે થે, જબ શામ હોતી તો અપનેકો વહીં પાતે જહાંસે ચલે થે. યે ઉન પર ઉકૂબતથી સિવાએ હઝરત મૂસા વ હારૂન વ યૂશઅ વ કાલિબ કે કે ઉન પર અલ્લાહ તઆલાને આસાની ફરમાઈ ઔર ઉનકી ઈઆનત કી. જૈસા કે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ સલાતો વસ્સલામકે લિયે આગકો સર્દ ઔર સલામતી બનાયા ઔર ઈત્ની બળી જમાઅતે અઝીમકા ઈત્ને છોટે હિસ્સએ ઝમીનમેં ચાલીસ બરસ આવારહ વ હેરાન ફિરના ઔર કિસીકા વહાંસે નિકલ ન સકના ખવારિક આદતમેંસે હૈ. જબ બની ઈસરાઈલને ઈસ જંગલમેં હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામસે ખાને પીને વગૈરહ ઝરૂરિયાત ઔર તકાલીફકી શિકાયત કી તો અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામકી દુઆસે ઉનકો આસમાની ગિઝા મન્નો સલવા અતા ફરમાયા ઔર લિબાસ ખુદ ઉનકે બદન પર પૈદા કિયા જો જિસ્મકે સાથ બઢતા થા ઔર એક સફેદ પથ્થર કોહે તૂરકા ઈનાયત કિયા કે જબ રખ્તે સફર ઉતારતે ઔર કિસી વકત ઠહરતે તો હઝરત ઈસ પથ્થર પર અસા મારતે ઈસસે બની ઈસરાઈલકે બારા અસ્બાતકે લિયે બારા ચશ્મે જારી હો જાતે ઔર સાયા કરનેકે લિયે એક અબર ભેજા ઔર તીહમેં જિત્ને લોગ દાખિલ હુએ થે ઉનમેંસે જો બીસ સાલસે ઝયાદહ ઉમરકે થે સબ વહીં મર ગએ સિવાએ યૂશઅ બિન નૂન ઔર કાલિબ બિન યૂકના કે ઔર જિન લોગોંને અર્ઝે મુકદસહમેં દાખિલ હોનેસે ઈન્કાર કિયા ઉનમેંસે કોઈ ભી દાખિલ ન હો સકા ઔર કહા ગયા હૈ કે તીહ મેંહી હઝરત હારૂન વ હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકી વફાતસે ચાલીસ બરસ બાદ હઝરત યૂશઅ કો નુબુવ્વત અતા કી ગઈ ઔર જબ્બારીન પર જેહાદકા હુકમ દિયા ગયા. આપ બાકી માનદહ બની ઈસરાઈલકો સાથ લે કર ગએ ઔર જબ્બારીન પર જેહાદ કિયા (૮૯) જીનકા નામ હાબીલ ઔર કાબીલ થા. ઈસ ખબરકો સુનાનેસે મકસદ યે હૈ કે હસદકી બુરાઈ મા'લૂમ હો ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે હસદ કરનેવાલોંકો ઈસસે સબક હાસિલ કરનેકા મૌકા મિલે ઉલમએ સિયરો અખબારકા બયાન હૈ કે હઝરત હવ્વાકે હમલમેં એક લળકા, એક લળકી પૈદા હોતે થે ઔર એક હમલકે લળકેકા દૂસરે હમલકી લળકીકે સાથ નિકાહ કિયા જાતા થા ઔર જબકે આદમી સિર્ફ હઝરત આદમ અલયહિસ્સલામકી ઔલાદમેં મુન્હસર થે તો મુના કેહતકી ઔર કોઈ સબીલ હી ન થી. ઈસી દસ્તૂરકે મુતાબિક હઝરત આદમ અલયહિસ્સલામને કાબીલકા નિકાહ લેવદાસે જો હાબીલકે સાથ પૈદા હુઈ થી ઔર હાબીલકા અકલીમા સે જો કાબીલકે સાથ પૈદા હુઈ થી કરના ચાહા, કાબીલ ઉસ પર રાઝી ન હુવા ઔર ચૂંકે અકલીમા ઝિયાદહ ખૂબસૂરત થી ઈસ લિયે ઉસકા તલબગાર હુવા. હઝરત આદમ અલયહિસ્સલામને

ફરમાયા કે વોહ તેરે સાથ પૈદા હુઇ લિહાઝા તેરી બહન હૈ ઇસકે સાથ તેરા નિકાહ હલાલ નહીં. કેહને લગા યે તો આપકી રાય હૈ, અલ્લાહ તઆલાને યે હુકમ નહીં દિયા, આપને ફરમાયા તો તુમ દોનોં કુરબાનિયાં લાવ જિસકી કુરબાની મકબૂલ હો જાએ વહી અકલીમાકા હકદાર હૈ, ઉસ ઝમાનેમેં જો કુરબાની મકબૂલ હોતી થી આસ્માનસે એક આગ ઉતર કર ઉસકો ખા લિયા કરતી થી. કાબીલને એક અંબાર ગંદુમ ઔર હાબીલને એક બકરી કુરબાનીકે લિયે પેશ કી, આસ્માની આગને હાબીલકી કુરબાનીકો લે લિયા ઔર કાબીલકે ગેહું છોળ ગઇ. ઇસ પર કાબીલકે દિલમેં બહુત બુગ્ઝો હસદ પૈદા હુવા (૮૦) જબ હઝરત આદમ અલયહિસ્સલામ હજકે લિયે મક્કા મુકર્રમા તશરીફ લે ગએ તો કાબીલને હાબીલસે કહા કે મૈં તુઝકો કત્લ કર દૂંગા હાબીલને કહા કયોં ? કેહને લગા ઇસ લિયે કે તેરી કુરબાની મકબૂલ હુઇ મેરી ન હુઇ ઔર તૂ અકલીમાકા મુસ્તહક ઠેહરા ઇસમેં મેરી ઝિલ્લત હૈ (૮૧) હાબીલકે ઇસ મકોલોકા મતલબ હૈ કે કુરબાનીકા કુબૂલ કરના અલ્લાહ કા કામ હૈ વોહ મુત્તકિયોં કી કુરબાની કુબૂલ ફરમાતા હૈ. તૂ મુત્તકી હોતા તો તેરી કુરબાની કબૂલ હોતી યે ખુદ તેરે અફઆલ કા નતીજા હૈ ઇસમેં મેરા ક્યા દખલ હૈ (૮૨) ઔર મેરી તરફસે ઇબ્તેદા હો બાવજૂદકે મૈં તુઝસે કવી વ તવાના હું યે સિર્ફ ઇસલિયે કે (૮૩) યા'ની મુઝકો કત્લ કરનેકા (૮૪) જો ઇસસે પેહલે તૂને કિયા કે વાલિદકી નાફરમાની કી હસદ કિયા ઔર ખુદાઇ ફૈસલેકો ન માના (૮૫) ઔર મુતહૈયર હુવા કે ઇસ લાશકો ક્યા કરે કયોંકે ઉસ વકત તક કોઇ ઇન્સાન મરા હી ન થા. મુદ્દત તક લાશકો પુશ્ત પર લાદે ફિરા (૮૬) મરવી હૈ કે દો કવ્વે આપસમેં લળે ઉનમેંસે એકને દૂસરેકો માર ડાલા ફિર ઝિન્દા કવ્વેને અપની મિન્કાર (ચોંચ) ઔર પંજોંસે ઝમીન કુરેદ કર ગઢા કિયા ઇસમેં મરે હુએ કવ્વેકો ડાલકર મિટ્ટીસે દબા દિયા યે દેખકર કાબીલકો માલૂમ હુવા કે મુર્દેકી લાશકો દફન કરના ચાહિયે ચુનાંચે ઉસને ઝમીનકો ખોદ કર દફન કર દિયા (જલાલૈન મદારક વગૈરહ) (૮૭) અપની નાદાની વ પરેશાની પર ઔર યે નદામત ગુનાહ પર ન થી કે તૌબામેં શુમાર હો સકતી યા નદામતકા તૌબા હોના સૈયદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ હી કી ઉમ્મતકે સાથ ખાસ હો (મદારક) (૮૮) યા'ની ખૂને નાહક કિયા કે ન તો મકતૂલકો કીસી ખૂનકે બદલે કિસાસકે તૌર પર મારા ન શિર્ક વ કુફ્ર યા કત્એ તરીક વગૈરહ કિસી મૂજિબે કતલ ફસાદકી વજહસે મારા (૮૯) કયોં કે ઉસને હકકુ અલ્લાહકી રિઆયત ઔર હુદૂદ શરીઅતકા પાસ ન કિયા (૯૦) ઇસ તરહ કે કતલ હોને યા ડૂબને યા જલને વગૈરહ અસ્બાબે હલાકતસે બચાયા (૯૧) યા'ની બની ઇસરાઇલકે (૯૨) મો'જિઝાત બાહરાત ભી લાએ ઔર અહકામો શરાએ ભી (૯૩) કે કુફ્ર વ કત્લ વગૈરહ કા અરતકાબ કરકે હદૂદ સે તજાવઝ કરતે થે (૯૪) અલ્લાહ તઆલાસે લળના યહી હૈ કે ઉસકે અવલિયાસે અદાવત કરે જૈસા કે હદીસ શરીફમેં વારિદ હુવા. ઇસ આયતમેં કુત્તાઉત્તરીક યા'ની રહઝનોંકી સઝાકા બયાન હૈ. શાને નુઝૂલ : હિ.સ.-૬ મેં અરીનહ કે ચંદ લોગ મદીના તૈયબહમેં આકર ઇસ્લામ લાએ ઔર બીમાર હો ગએ, ઉનકે રંગ ઝર્દ હો ગએ. પેટ બળ્હ ગએ. હુઝૂરને હુકમ દિયા સદકેકે ઊંટકા દૂધ ઔર પેશાબ મિલાકર પિયા કરેં ઐસા કરનેસે વોહ તંદુરસ્ત હો ગએ મગર તંદુરસ્ત હોકર વોહ મુરતદ હો ગએ ઔર પંદરહ ઊંટ લેકર વોહ અપને વતનકો ચલતે હો ગએ. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ઉનકી તલબમેં હઝરત સય્યારકો ભેજા. ઉન લોગોંને ઉનકે હાથ પાંવ કાટે ઔર ઇઝાએં દેતે દેતે શહીદ કર ડાલા, ફિર જબ યે લોગ હુઝૂરકી ખિદમતમેં ગિરફતાર કરકે હાઝિર કિયે ગએ તો ઉનકે હકમેં યે આયત નાઝિલ હુઇ (તફસીરે અહમદી) (૯૫) યા'ની ગિરફતારીસે કબ્લ તૌબા કર લેનેસે વોહ અઝાબે આખેરત ઔર કત્એ તરીક (રહઝની) કી હદસે તો બચ જાએંગે મગર માલકી વાપસી ઔર કિસાસ હક્કુલ ઇબાદ હૈ યે બાકી રહેગા (અહમદી) (૯૬) જિસકી બદૌલત તુમ્હેં ઉસકા કુર્બ હાસિલ હો (૯૭) યા'ની કુફ્ફાર કે લિયે અઝાબ લાઝિમ હૈ ઔર ઇસસે રિહાઇ પાનેકી કોઇ સબીલ નહીં (૯૮) ઔર ઇસકી ચોરી દો મરતબાકે ઇકરાર યા દો મર્દોકી શહાદતસે હાકીમકે સામને સાબિત હો ઔર જો માલ ચુરાયા હૈ વોહ દસ દિરહમ સે કમકા ન હો (કમાફી હદીસ ઇબ્ને મસ્ઉદ) (૯૯) યા'ની દાહના ઇસ લિયે કે હઝરત ઇબ્ને મસ્ઉદ રદિયલ્લાહો અન્હોકી કિર્અતમેં (અયમા ન હુમા) આયા હૈ. મસ્અલા : પહલી મરતબાકી ચોરીમેં દાહિના હાથ કાટા જાએગા ફિર દુબારા અગર કરે તો બાયાં પાંવ ઉસકે બાદ ભી અગર ચોરી કરે તો કૈદ કિયા જાએ યહાં તક કે તૌબા કરે. મસ્અલા : ચોરકા હાથ કાટના તો વાજિબ હૈ ઔર માલ મસરૂક મૌજૂદ હો તો ઉસકા વાપસ કરના ભી વાજિબ ઔર અગર વોહ ઝાએ હો ગયા હો તો ઝમાન વાજીબ નહીં (તફસીરે અહમદી) (૧૦૦) ઔર અઝાબે આખેરતસે ઉસકો નજાત દેગા (૧૦૧) મસ્અલા : ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે અઝાબ કરના ઔર રહમત ફરમાના અલ્લાહ તઆલાકી મશિય્યત પર હૈ વોહ માલિક હૈ. જો ચાહે કરે. કિસીકો મજાલે એતરાઝ નહીં, ઇસસે કદરિય્યહ વ મો'તેઝેલહકા ઇબ્તાલ હો ગયા જો મતીઅ પર રેહમત ઔર આસી પર અઝાબ કરના, અલ્લાહ તઆલા

પર વાજિબ કેહતે હૈં (૧૦૨) અલ્લાહ તઆલા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો (યા અય્યોહર રસૂલુ) કે ખિતાબ ઈઝઝત કે સાથ મુખાતિબ ફરમાકર તસકીને ખાતિર ફરમાતા હૈ કે અય હબીબ ! મૈં આપકા નાસિરો મઈન હૂં મુનાફિકીનકે કુફ્રમેં જલદી કરને યા'ની ઉનકે ઈઝહારે કુફ્ર ઔર કુફ્ફારકે સાથ દોસ્તી વ મવાલાત કર લેનેસે આપ રંજીદા ન હોં (૧૦૩) યે ઉનકે નિફાકકા બયાન હૈ (૧૦૪) અપને સરદારોંસે ઔર ઉનકે ઈફતરાઓંકો કબૂલ કરતે હૈં (૧૦૫) માશા અલ્લાહ હઝરત મુતરજિમ કદસ સિર્રહુને બહોત સહીહ તરજુમા ફરમાયા ઈસ મુકામ પર બા'ઝ મુતર્જમીન વ મુફસ્સિરીનસે લગઝિશ વાકેઅ હુઈ કે ઉન્હોંને લિ-કવ-મી કે લામકો ઈલ્લત કરાર દેકર આયતકે મા'ની યે બયાન કિયે કે મુનાફેકીન વ યહૂદ અપને સરદારોંકી ઝૂઠી બાતેં સુનતે હૈં આપકી બાતેં દૂસરી કૌમકી ખાતિર સે કાન ધરકર સુનતે હૈં જિસકે વોહ જાસૂસ હૈં, મગર યે મા'ની સહીહ નહીં ઓર નઝમે કુર્આની ઈસસે બિલ્કુલ મુવાફેકત નહીં ફરમાતી બલ્કે યહાં લામ મિન કે મઅની મેં હૈ. ઔર મુરાદ યે હૈ કે યે લોગ અપને સરદારોંકી ઝૂઠી બાતેં ખૂબ સુનતે હૈં ઔર લોગોં યા'ની યહૂદે ખૈબરકી બાતોંકો ખૂબ માનતે હૈં જિનકે અહવાલકા આયત શરીફમેં બયાન આ રહા હૈ (તફસીરે અબુસ્સઊદ વ જમલ) (૧૦૬) શાને નુઝૂલ : યહૂદ ખૈબરકે શુરફામેંસે એક બિયાહે મર્દ ઔર બિયાહી ઔરતને ઝિના કીયા, ઉસકી સઝા તવરૈતમેં સંગસાર કરના થી. યે ઉન્હેં ગવારા ન થા. ઈસ લિયે ઉન્હોંને ચાહા કે ઈસ મુકદમેકા ફૈસલા હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સે કરાએં ચુનાંચે ઈન દોનોં (મુજરિમોં) કો એક જમાઅતકે સાથ મદીના તૈયબહ ભેજા ઔર કેહ દિયા કે અગર હુઝૂર હદ કા હુકમ દેં તો માન લેના ઔર સંગસાર કરનેકા હુકમ દેં તો મત માનના. વોહ લોગ યહૂદ બની કુરૈઝા વ બની નુઝૈરકે પાસ આએ ઔર ખયાલ કિયા કે યે હુઝૂર કે હમ વતન હૈં ઔર ઈનકે સાથ આપકી સુલહ ભી હૈ ઉનકી સિફારશસે કામ બન જાએગા ચુનાંચે સરદારાને યહૂદમેંસે કઅબ બિન અશરફ વ કઅબ બિન અસદ વ સઈદ બિન ઉમર વ માલિક બિન સૈફ વ કનાના બિન અબિલહકીક વગૈરહ ઈન્હેં લેકર હુઝૂરકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ ઔર મસ્અલા : દરિયાફત કિયા, હુઝૂરને ફરમાયા ક્યા મેરા ફૈસલા માનોગે ? ઉન્હોંને ઈકરાર કિયા. આયતે રજમ નાઝિલ હુઈ ઔર સંગસાર કરનેકા હુકમ દિયા ગયા. યહૂદને ઈસ હુકમકો માનનેસે ઈન્કાર કિયા, હુઝૂરને ફરમાયા કે તુમમેં એક નવજવાન ગોરા યક ચશ્મ ફિદકકા બાશિન્દા ઈબ્ને સૌરિયા નામી હૈ તુમ ઉસકો જાનતે હો ? કેહને લગે, હાં. ફરમાયા. વોહ કૈસા આદમી હૈ ? કેહને લગે કે આજ રૂએ ઝમીન પર યહૂદમેં ઉસકે પાએકા આલિમ નહીં. તવરૈતકા યકતા માહિર હૈ. ફરમાયા ઉસકો બુલાવ ચુનાંચે બુલાયા ગયા. જબ વોહ હાઝિર હુવા તો હુઝૂરને ફરમાયા તૂ ઈબ્ને સૌરિયા હૈ ? ઉસને અર્ઝ કિયા જી હાં. ફરમાયા. યહૂદમેં સબસે બળા આલિમ તૂહી હૈ ? અર્ઝ કિયા. લોગ તો ઐસા હી કેહતે હૈં, હુઝૂરને યહૂદસે ફરમાયા. ઈસ મુઆમલેમેં ઈસકી બાત માનોગે ? સબને ઈકરાર કિયા તબ હુઝૂરને ઈબ્ને સૌરિયાસે ફરમાયા. મૈં તુઝે ઉસ અલ્લાહકી કસમ દેતા હું જિસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં. જિસને હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામ પર તવરેત નાઝિલ ફરમાઈ ઔર તુમ લોગોંકો મિસરસે નિકાલા. તુમ્હારે લિયે દરિયામેં રાહેં બનાઈ. તુમ્હેં નજાત દી. ફિરઔનિયોંકો ગર્ક કિયા, તુમ્હારે લિયે અબરકો સાઈબાન બનાયા મન્નો સલ્વા નાઝિલ ફરમાયા. અપની કિતાબ નાઝિલ ફરમાઈ જિસમેં હલાલ વ હરામકા બયાન હૈ. ક્યા તુમ્હારી કિતાબમેં બયાહે મર્દ વ ઔરત કે લિયે સંગસાર કરનેકા હુકમ હૈ ? ઈબ્ને સૌરિયાને અર્ઝ કિયા બેશક હૈ. ઉસીકી કસમ જિસકા આપને મુઝસે ઝિકર કિયા. અઝાબ નાઝિલ હોનેકા અંદેશા ન હોતા તો મેં ઈકરાર ન કરતા ઔર ઝૂટ બોલ દેતા મગર યે ફરમાઈયે કે આપકી કિતાબમેં ઈસકા ક્યા હુકમ હૈ ? ફરમાયા જબ ચાર આદિલ વ મો'તબર શાહિદોંકી ગવાહીસે ઝિના બ-સરાહત સાબિત હો જાએ તો સંગસાર કરના વાજિબ હો જાતા હૈ, ઈબ્ને સૌરિયાને અર્ઝ કિયા બખુદા બિઐનેહી ઐસાહી તવરેતમેં હૈ. ફિર હુઝૂરને ઈબ્ને સૌરિયાસે દરિયાફત ફરમાયા કે હુકમ ઈલાહીમેં તબદિલી કિસ તરહ વાકેઅ હુઈ. ઉસને અર્ઝ કિયા કે હમારા દસ્તૂર યે થા કે હમ કિસી શરીફકો પકળતે તો છોળ દેતે ઔર ગરીબ આદમી પર હદ કાઈમ કરતે. ઈસ તરઝે અમલસે શુરફામેં ઝિનાકી બહોત કસરત હો ગઈ યહાં તક કે એક મરતબા બાદશાહકે ચચાઝાદ ભાઈને ઝિના કિયા તો હમને ઉસકો સંગસાર ન કિયા ફિર એક દૂસરે શખ્સને અપની કૌમકી ઔરતસે ઝિના કિયા તો બાદશાહને ઉસકો સંગસાર કરના ચાહા. ઉસકી કૌમ ઊઠ ખળી હુઈ ઔર ઉન્હોંને કહા કે જબ તક બાદશાહકે ભાઈકો સંગસાર ન કિયા જાએ ઉસ વકત તક ઈસકો હરગિઝ સંગસાર ન કિયા જાએગા, હમને જમા હોકર ગરીબ, શરીફ, સબકે લિયે બજાએ સંગસાર કરનેકે યે સઝા નિકાલી કે ચાલીસ કોળે મારે જાએ ઔર મુંહ કાલા કરકે ગધે પર ઉલટા બિઠાકર ગશ્ત કરાઈ જાએ, યે સુનકર યહૂદ બહુત બિગળે ઔર ઈબ્ને સૌરિયાસે કેહને લગે તૂને હઝરતકો બળી જલદી ખબર દે દી ઔર હમને જિતની તેરી તા'રીફ કી થી તુ ઉસકા મુસ્તહક નહીં, ઈબ્ને સૌરિયાને કહા કે હુઝૂરને

મુઝે તવરેતકી કસમ દિલાઇ અગર મુઝે અઝાબકે નાઝિલ હોનેકા અંદેશા ન હોતા તો મૈં આપકો ખબર ન દેતા ઇસકે બા'દ હુઝૂરકે હુકમસે ઇન દોનોં ઝિનાકારોંકો સંગસાર કિયા ગયા ઔર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ (ખાઝિન) (૧૦૭) યે યહૂદકે હુક્કામકી શાનમેં હૈ જો રિશ્વતે લેકર હરામકો હલાલ કરતે ઔર અહકામે શરઅકો બદલ દેતે થે.

મસ્અલા : રિશ્વતકા લેના દેના દોનોં હરામ હૈં, હદીસ શરીફમેં રિશ્વત લેને-દેનેવાલે દોનોં પર લા'નત આઇ હૈ (૧૦૮) યા'ની એહલે કિતાબ (૧૦૯) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો મુખૈયર ફરમાયા ગયા કે અહલે કિતાબ આપકે પાસ કોઇ મુકદમા લાએ તો આપકો ઇખ્તિયાર હૈ ફૈસલા ફરમાએં યા ન ફરમાએં. બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે યે તખૈયીર આયત "વ ઇન્નિ હકમત ફહકુમ બૈનહુમ" સે મનસૂખ હો ગઇ. ઇમામ અહમદને ફરમાયા કે ઇન આયતોંમેં કુછ મુનાફાત નહીં ક્યોંકે યે આયત મુફીદ તખૈયીર હૈ ઔર આયત વ ઇન હ-કમ-ત ફહકુમ મેં કૈફિયતે હુકમ કા બયાન હૈ (ખાઝિન વ મદારક વગૈરહ) (૧૧૦) ક્યોંકે અલ્લાહ તઆલા આપકા નિગેહબાન હૈ (૧૧૧) કે બિયાહે મર્દ ઔર શોહરદાર ઔરતકે ઝિનાકી સઝા રજમ યા'ની સંગસાર કરના હૈ (૧૧૨) બાવજૂદ યે કે તવરેત પર ઇમાન લાનેકે મુદઇ ભી હૈં ઔર ઉન્હેં યે ભી મા'લૂમ હૈ કે તવરેતમેં રજમ (પથ્થર માર મારકર માર ડાલને)કા હુકમ હૈ. ઉસકો ન માનના ઔર આપકી નબુવ્વતકે મુનકર હોતે હુએ આપસે ફૈસલા ચાહના નિહાયત તઅજ્જુબકી બાત હૈ (૧૧૩) કે ઇસકો અપને સીનોંમેં મેહફૂઝ રખ્ખેં ઔર ઇસકે દર્સમેં મશ્ગૂલ રહેં તાકે વો કિતાબ ફરામોશ ન હો ઔર ઇસકે અહકામ ઝાએ ન હોં (ખાઝિન) મસ્અલા : તવરેતકે મુતાબિક અંબિયાકા હુકમ દેના જો ઇસ આયતમેં મઝકૂર હૈ ઇસસે સાબિત હોતા હૈ કે હમસે પેહલી શરીઅતોંકે જો એહકામ અલ્લાહ ઔર રસૂલને બયાન ફરમાએ હોં ઔર હમેં ઇનકે તર્કકા હુકમ ન દિયા હો મનસૂખ ન કિયે ગએ હોં વોહ હમ પર લાઝિમ હોતે હૈં (જમલ વ-અબુસ્સઉદ) (૧૧૪) અય યહૂદિયો તુમ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ના'તો સિફાત ઔર રજમકા હુકમ જો તવરેતમેં મઝકૂર હૈ ઉસકે ઇઝ્હારમેં (૧૧૫) યા'ની એહકામે ઇલાહિયાકી તબદીલી બહર સૂરત મમ્નૂઅ હૈ ખ્વાહ લોગોંકે ખૌફ ઔર ઉનકી નારાઝીકે અંદેશે સે હો યા માલ વ જાહ વ રિશ્વતકી તમા' સે (૧૧૬) ઇસકા મુનકર હોકર (કમાકાલહુ ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમા) (૧૧૭) ઇસ આયતમેં અગરચે યે બયાન હૈ કે તવરેતમેં યહૂદ પર કિસાસકે યે અહકામ થે લેકિન ચૂંકે હમેં ઉનકે તર્કકા હુકમ નહીં દિયા ગયા ઇસ લિયે હમ પર યે એહકામ લાઝિમ રહેંગે ક્યોંકે શરએ સાબેકહ કે જો એહકામ ખુદા ઔર રસૂલકે બયાનસે હમ તક પહુંચે ઔર મન્સૂખ ન હુએ હોં વોહ હમ પર લાઝિમ હુવા કરતે હૈં. જૈસા કે ઉપરકી આયતસે સાબિત હુવા (૧૧૮) યા'ની અગર કિસીને કિસીકો કતલ કિયા તો ઉસકી જાન મકતૂલકે બદલેમેં માખૂઝ હોગી ખ્વાહ વોહ મકતૂલ મર્દ હો યા ઔરત, આઝાદ હો યા ગુલામ, મુસ્લિમ હો યા ઝિમ્મી. શાને નુઝૂલ : હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાસે મરવી હૈ કે મર્દકો ઔરતકે બદલે કતલ ન કરતે થે ઇસ પર યે આયત નાઝિલ હુઇ (મદારક) (૧૧૯) યા'ની મુમાસલત વ મસાવાતકી રિઆયત ઝરૂરી હૈ (૧૨૦) યા'ની જો કાતિલ યા જનાબત કરનેવાલા અપને જુર્મ પર નાદિમ હોકર વબાલે મા'સિયતસે બચનેકે લિયે બખુશી અપને ઉપર હુકમે શરઇ જારી કરાએ તો કિસાસ ઉસકે જુર્મકા કફ્ફારહ હો જાએગા ઔર આખેરતમેં ઉસ પર અઝાબ ન હોગા (જલાલૈન વ જમલ) બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ઇસકે મઅના યે બયાન કિયે હૈં કે જો સાહિબે હક કિસાસકો મુઆફ કરદે તો યે મા'ની ઉસકે લિયે કફ્ફારહ હૈ (મદારક) તફસીરે અહમદીમેં હૈ યે તમામ કિસાસ જબ હી વાજિબ હોંગે જબકે સાહિબે હક મુઆફ ન કરે ઔર અગર વોહ મુઆફ કર દે તો કિસાસ સાકિત (૧૨૧) અહકામે તવરૈતકે બયાનકે બા'દ એહકામે ઇન્જીલ કા ઝિક શુરૂ હુઆ ઔર બતાયા ગયા કે હઝરત ઇસા અલયહિસ્સલામ તવરૈતકે મુસદ્દિક થે કે વોહ મુનઝ-ઝલ મિનલ્લાહ હૈ ઔર નસ્ખસે પેહલે ઉસ પર અમલ વાજિબ થા. હઝરત ઇસા અલયહિસ્સલામકી શરીઅતમેં ઉસકે બા'ઝ એહકામ મનસૂખ હુએ (૧૨૨) ઇસ આયતમેં ઇન્જીલકે લિયે લફઝ હુદન દો જગહ ઇરશાદ હુવા. પેહલી જગહ દલાલત વ જેહાલતસે બચાનેકે લિયે રેહનુમાઇ મુરાદ હૈ, દૂસરી જગહ હુદનસે સૈયદે અંબિયા હબીબે કિબ્રીયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તશરીફ આવરીકી બશારત મુરાદ હૈ, જો હુઝૂર અલયહિસ્સલાતો વસલ્લામકી નબુવ્વતકી તરફ લોગોંકી રાહયાબીકા સબબ હૈ (૧૨૩) યા'ની સૈયદુલ અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઇમાન લાને ઔર આપકી નબુવ્વતકી તસ્દીક કરનેકા હુકમ (૧૨૪) જો ઇસસે કબ્લ હઝરત અંબિયા અલયહિસ્સલામ પર નાઝિલ હુઇ (૧૨૫) યા'ની જબ અહલે કિતાબ અપને મુકદમાત આપકી તરફ રજૂઅ કરેં તો આપ કુર્આને પાકસે ફૈસલા ફરમાએં (૧૨૬) યા'ની ફુરૂઓ વ આ'માલ હર એક કે ખાસ હૈં ઔર અસ્લ દીન

સબકા એક. હઝરત અલી મુરતુઝા રદિયલ્લાહુ અન્હુને ફરમાયા કે ઈમાન હઝરત આદમ અલયહિસ્સલામકે ઝમાનેસે યહી હૈ લા ઈલાહા ઈલ્લલ્લાહુકી શહાદત ઔર જો અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે આયા ઉસકા ઈકરાર કરના ઔર શરીઅત વ તરીક હર ઉમ્મતકા ખાસ હૈ (૧૨૭) ઔર ઈમ્તેહાનમેં ડાલે તાકે ઝાહિર હો જાએ કે હર ઝમાનેકે મુનાસિબ જો એહકામ દિયે કયા તુમ ઉન પર ઈસ યકીન વ એ'તેકાદકે સાથ અમલ કરતે હો કે ઉનકા ઈખતિલાફ મશીયતે ઈલાહિયાકે ઈકતેઝાઅ સે હિકમતે બાલેગહ ઔર દુન્યવી વ ઉખરવી મસાલેહે નાફેઅહ પર મબ્ની હૈ યા હક્કો છોળ કર હવાએ નફસકા ઈત્તેબા કરતે હો (તફસીર અબુસ-સઉદ) (૧૨૮) અલ્લાહકે નાઝિલ ફરમાએ હુએ હુકમસે (૧૨૯) જિનમેં યે એ'રાઝ ભી હૈ (૧૩૦) દુનિયામેં કત્લ વ ગિરફતારી વ જિલા વતનીકે સાથ ઔર તમામ ગુનાહોંકી સઝા આખેરતમેં દેગા (૧૩૧) જો સરાસર ગુમરાહી ઔર ઝુલ્મ ઔર મુખાલિફ એહકામે ઈલાહી હોતા થા શાને નુઝૂલ : બની નુઝૈર ઔર બની કુરૈઝ યહૂદ કે દો કબીલે થે ઉનમેં બાહમ એક દૂસરેકા કત્લ હોતા રહેતા થા. જબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ મદીના તૈયબહમેં રૌનક અફરોઝ હુએ તો યે લોગ અપના મુકદમા હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં લાએ ઔર બની કુરૈઝાને કહાકે બની નુઝૈર હમારે ભાઈ હૈં. હમ વોહ એક જદકી ઔલાદ હૈં. એક દીન રખતે હૈં. એક કિતાબ (તવરૈત) માનતે હૈં, લેકિન અગર બની નુઝૈર હમમેંસે કિસીકો કત્લ કરે તો ઉસકે ખૂન બહામેં હમ સત્તર વસ્ક ખજૂરેં દેતે હૈં ઔર અગર હમમેંસે કોઈ ઉનકે કિસી આદમીકો કત્લ કરે તો હમસે ઉસકે ખૂં બહામેં એકસો ચાલીસ વસ્ક લેતે હૈં ઈસકા ફૈસલા ફરમા દેં, હુઝૂરને ફરમાયા. મૈં હુકમ દેતા હૂં કે કુરૈઝી ઔર નુઝૈરીકા ખૂન બરાબર હૈ, કિસીકો દૂસરે પર ફઝીલત નહીં. ઈસ પર બની નુઝૈર બહુત બરહમ હુએ ઔર કેહને લગે કે હમ આપકે ફૈસલેસે રાઝી નહીં, આપ હમારે દુશ્મન હૈં, હમેં ઝલીલ કરના ચાહતે હૈં, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. ઔર ફરમાયા ગયા કે કયા જાહિલિયતકી ગુમરાહી વ ઝુલ્મકા હુકમ ચાહતે હૈં (૧૩૨) મસ્અલા : ઈસ આયતમેં યહૂદો નુસરાનીકે સાથ દોસ્તી વ મવાલાત યા'ની ઉનકી મદદ કરના ઉનસે મદદ ચાહના ઉનકે સાથ મુહબ્બતકે રવાબિત રખના મમ્નૂઅ ફરમાયા ગયા. યે હુકમ આમ હૈ અગરચે આયતકા નુઝૂલ કિસી ખાસ વાકિએમેં હુવા હો.

શાને નુઝૂલ : યે આયત હઝરત ઈબાદહ બિન સામિત સહાબી ઔર અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈ બિન સલૂલકે હકમેં નાઝિલ હુઈ, જો મુનાફિકીનકા સરદાર થા. હઝરત ઈબાદહ રદિયલ્લાહો અન્હાને ફરમાયા કે યહૂદમેં મેરે બહોત કસીરુત તા'દાદ દોસ્ત હૈં જો બળી શૌકતો કુવ્વતવાલે હૈં, અબ મૈં ઉનકી દોસ્તીસે બેઝાર હૂં ઔર અલ્લાહ વ રસૂલકે સિવા મેરે દિલમેં ઔર કિસીકી મહોબ્બતકી ગુંજાઈશ નહીં. ઈસ પર અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈને કહાકે મૈં તો યહૂદકી દોસ્તીસે બેઝારી નહીં કર સકતા. મુઝે પેશ આનેવાલે હવાદિસકા અંદેશા હૈ ઔર મુઝે ઉનકે સાથ રસ્મોરાહ રખની ઝરૂર હૈ. હુઝૂર સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ઉસસે ફરમાયા કે યહૂદકી દોસ્તીકા દમ ભરના તેરાહી કામ હૈ. ઈબાદહકા યે કામ નહીં. ઈસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હુઈ (ખાઝિન) (૧૩૩) ઈસસે મા'લૂમ હુઆ કે કાફિર કોઈ ભી હોં ઉનમેં બાહમ કિત્ને હી ઈખ્તેલાફ હોં મુસલમાનોકે મુકાબલેમેં વો સબ એક હૈં અલકુફ્રુ, મિલ્લતુ વાહિદતુન (મદારિક) (૧૩૪) ઈસમેં બહોત શિદ્દત વ તાકીદ હૈ કે મુસલમાનોં પર યહૂદો નસારા ઔર હર મુખાલિફે દીને ઈસ્લામસે અલાહિદગી ઔર જુદા રહના વાજિબ હૈ. (મદારિક વ ખાઝિન) (૧૩૫) જો કાફિરોસેં દોસ્તી કરકે અપની જાનોં પર ઝુલ્મ કરતે હૈં. હઝરત અબુ મૂસા અશ્અરી રદિયલ્લાહો અન્હોકા કાતિબ નસરાની થા. હઝરત અમીરુલ મો'મિનીન ઉમર રદિયલ્લાહો અન્હોને ઉનસે ફરમાયા કે નસરાનીસે કયા વાસ્તા તુમને યે આયત નહીં સુની, 'યા ઐય્યુહલ્લઝી ન આમનુ લા તત્તખીઝુલ યહૂદ' (અલ-આયહ) ઉન્હોને અર્ઝ કિયા ઉસકા દીન ઉસકે સાથ, મુઝે તો ઈસકી કિતાબતસે ગરઝ હૈ. અમીરુલ મો'મિનીનને ફરમાયા કે અલ્લાહને ઉન્હેં ઝલીલ કિયા તુમ ઈન્હેં ઈઝઝત ન દો, અલ્લાહને ઉન્હેં દૂર કિયા તુમ ઉન્હેં કરીબ ન કરો. હઝરત અબુ મૂસાને અર્ઝ કિયા કે બગૈર ઈસકે હકૂમત બસરા કા કામ ચલાના દુશ્વાર હૈ. યા'ની ઈસ ઝરૂરતસે બમજબૂરી ઉસકો રખા હૈ કે ઈસ કાબિલીયતકા દૂસરા આદમી મુસલમાનો મે નહીં મિલતા. ઈસ પર હઝરત અમીરુલ મો'મેનીનને ફરમાયા નસરાની મર ગયા વસ્સલામ યા'ની ફર્ઝ કરો કે વોહ મર ગયા, ઉસ વકત જો ઈન્તેઝામ કરોગે વહી અબ કરો ઔર ઉસસે હરગિઝ કામ ન લો. યે આખરી બાત હૈ. (ખાઝિન) (૧૩૬) યા'ની નિફાક (૧૩૭) જૈસા કે અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈ મુનાફિકને કહા (૧૩૮) ઔર અપને રસૂલ મોહમ્મદ મુસ્તુફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો મુઝફફર વ મન્સૂર કરે, ઔર ઉનકે દીનકો તમામ અદ્યાન પર ગાલિબ કરે ઔર મુસલમાનોંકો ઉનકે દુશ્મન યહૂદ વ નસારા વગૈરહ કુફ્ફાર પર ગલ્બહ દે. ચુનાંચે યે ખબર સાદિક હુઈ ઔર બ-ક-ર-મે

તઆલા મક્કા મુકર્રમહ ઔર યહૂદ કે બિલાદ ફતહ હુએ (ખાઝિન વગૈરહ) (૧૩૯) જૈસે કે સર ઝમીને હિજાઝકો યહૂદસે પાક કરના ઔર વહાં ઉનકા નામો નિશાન બાકી ન રખના યા મુનાફિકીનકે રાઝ અફશા કરકે ઉન્હેં રુસ્વા કરના. (ખાઝિન વ જલાલૈન) (૧૪૦) યા'ની નિફાક યા મુનાફિકીનકા યે ખયાલ કે સૈય્યદેઆલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કુફ્ફારકે મુકાબલેમેં કામયાબ ન હોંગે. (૧૪૧) મુનાફિકીનકા પરદા ખુલને પર (૧૪૨) કે દુનિયામેં ઝલીલો રુસ્વા હુએ ઔર આખેરતમેં અઝાબે દાઈમીકે સઝાવાર (૧૪૩) કુફ્ફારકે સાથ દોસ્તી વ મવાલાત (આપસકી દોસ્તી) બે દીની ઈરતેદાદકી મુસ્તદઇ (ખ્વાઇશ મંદ) હૈ. ઈસકી મુમાનિઅતકે બાદ મુરતેદીનકા ઝિક ફરમાયા ઔર મુરતદ હોનેસે કબ્લ લોગોં કે મુરતદ હોનેકી ખબર દી ચુનાંચે યે ખબર સાદિક હુઇ ઔર બહોત લોગ મુરતદ હુએ (૧૪૪) યે સિફત જિનકી હૈ વોહ કૌન હૈં ઈસમેં કઇ કૌલ હૈં. હઝરત અલી મુરતુઝા વ હસન વ કતાદહને કહા કે યે લોગ હઝરત અબૂ બકર સિદ્દિક ઔર ઉનકે અસ્હાબ હૈં જિન્હોને નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે બાદ મુરતદ હોને ઔર ઝકાતસે મુન્કર હોનેવાલોં પર જિહાદ કિયા. અયાઝ બિન ગનમ અશ્અરીસે મરવી હૈ કે જબ યે આયત નાઝિલ હુઇ. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને હઝરત અબૂ મૂસા અશ્અરીકી નિસ્બત ફરમાયા કે યે ઉનકી કૌમ હૈ. એક કૌલ યે હૈ કે યે લોગ એહલે યમન હૈં. જિનકી તા'રીફ બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસોંમેં આઈ હૈ. સદીકા કૌલ હૈ કે યે લોગ અન્સાર હૈં જિન્હોને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતકી ઔર ઈન અકવાલમેં કુછ મુનાફાત નહી ક્યોંકે ઈન સબ હઝરાતકા ઈન સિફાતકે સાથ મુતસફ હોના સહીહ હૈ. (૧૪૫) જિનકે સાથ મવાલાત હરામ હૈ ઉનકા ઝિક ફરમાને કે બાદ ઉનકા બયાન ફરમાયા જિનકે સાથ મવાલાત વાજિબ હૈ. શાને નુઝૂલ : હઝરત જાબિર રદિયલ્લાહુ અન્હુને ફરમાયા કે યે આયત હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન સલામકે હકમેં નાઝિલ હુઇ. ઉન્હોને સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર અર્ઝ કિયા. યા રસૂલલ્લાહ હમારી કૌમ કુરૈઝહ ઔર નુઝૈરને હમેં છોળ દિયા ઔર કસમેં ખાલી કે વોહ હમારે સાથ મુજાલેસ (હમનશીની) ન કરેંગે, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઇ તો અબ્દુલ્લાહ બિન સલામને કહા. હમ રાઝી હૈં, અલ્લાહકે રબ હોને પર, ઉસકે રસૂલકે નબી હોને પર. મો'મિનીનકે દોસ્ત હોને પર ઔર હુકમ આયતકા તમામ મો'મિનીનકે લિયે આમ હૈ. સબ એક દૂસરેકે દોસ્ત ઔર મુહિબ હૈ (૧૪૬) જુમ્લહ વહુમ રાકીઉન દો વજેહ રખતા હૈ. એક યે કે પહલે જુમ્લોં પર મઅતૂફ હો. દૂસરી યે કે હાલ વાકેઅ હો. પહલી વજહ અઝહરો કવી હૈ ઔર હઝરત મુતરજિમ કદસ સિર્રહુકા તરજુમા ભી ઈસીકે મસાઇદ હૈ (જમલ અનિસ-સમીન) દૂસરી વજહ પર દો એહતેમાલ હૈં એક યે કે 'યુકિમૂ ન વ યુઅ-તુ-ન' દોનોં ફે'લોં કે ફાઇલસે હાલ વાકેઅ હો. ઈસ સૂરતમેં મા'ના યે હોંગે કે વોહ બખુશૂ વ તવાઝોં નમાઝ કાયમ કરતે ઔર ઝકાત દેતે હૈં (તફસીર અબુસ સઊદ) દૂસરા એહતેમાલ યે હૈ કે સિર્ફ યુ'તૂ-ન કે ફાઇલસે હાલ વાકેઅ હો. ઈસ સૂરતમેં મા'ના યે હોંગે કે નમાઝ કાયમ કરતે હૈં ઔર મુતવાઝેઅ હોકર ઝકાત દેતે હૈં (જમલ) બા'ઝકા કૌલ હૈ કે યે આયત હઝરત અલી મુરતુઝા રદિયલ્લાહુ અન્હુકી શાન મેં હૈ કે આપને નમાઝ મેં સાઇલકો અંગુશ્તરી સદ્કતન દી થી. વો અંગુશ્તરી અંગુશ્તે મુબારકમેં ઢીલીથી. બેઅમલ કસીરકે નિકલ ગઇ લેકિન ઈમામ ફખરુદ્દીન રાઝીને તફસીરે કબીરમેં ઈસકા બહોત શદોમદસે રદ કિયા હૈં. ઔર ઉસકે બુતલાન પર બહોત વજૂહ કાયમ કિયે હૈ (૧૪૭) શાને નુઝૂલ : રફાઆ બિન ઝૈદ ઔર સવીદ બિન હારિસ દોનોં ઈઝહારે ઈસ્લામકે બાદ મુનાફિક હો ગએ. બાઝ મુસલમાન ઉનસે મુહબ્બત રખતે થે. અલ્લાહ તઆલાને યે આયત નાઝિલ ફરમાઇ ઔર બતાયા કે ઝબાનસે ઈસ્લામકા ઈઝહાર કરના ઔર દિલમેં કુફ્ર છુપાએ રખના દીનકો હંસી ઔર ખેલ બનાતા હૈં (૧૪૮) યા'ની બુત પરસ્ત મુશ્રિક જો અહલે કિતાબસે ભી બદતર હૈ (ખાઝિન) (૧૪૯) કયોંકે ખુદાકે દુશ્મનોંસે દોસ્તી કરના ઈમાનદાર કા કામ નહી (૧૫૦) શાને નુઝૂલ : કલ્બીકા કૌલ હૈ કે જબ રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકા મોઅઝઝિન નમાઝકે લિયે અઝાન કેહતા ઔર મુસલમાન ઉઠતે તો યહૂદ હંસતે ઔર તમસ્ખુર કરતે ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઇ. સદીકા કૌલ હૈ કે મદીના તૈયબહમેં જબ મોઅઝઝિન અઝાનમેં અશ્હદુ અલ્લા ઈલા-હ ઈલ્લલ્લાહો ઔર અશ્હદુઅન્ના મોહમ્મદર રસૂલુલ્લાહ કેહતા તો એક નસરાની યેહ કહા કરતા કે જલ જાએ ઝૂટા. એક શબ ઉસકા ખાદિમ આગ લાયા વોહ ઔર ઉસકે ઘરકે લોગ સો રહે થે, આગસે એક શરારહ ઉળા ઔર વોહ નસરાની ઔર ઉસકે ઘરકે લોગ ઔર તમામ ઘર જલ ગયા (૧૫૧) જો ઐસે સફીહાના ઔર જાહિલાના હરકત કરતે હૈં ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે અઝાન -નસ્સે કુર્આનીસે ભી સાબિત હૈ (૧૫૨) શાને નુઝૂલ : યહૂદકી એક જમાઅતને સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે દરયાફ્ત કિયા કે આપ અંબિયામેંસે કિસ કિસકો માનતે હૈં. ઈસ સવાલસે ઉનકા મતલબ યે થા કે અગર આપ હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ કો ન માને તો વોહ

આપ પર ઈમાન લે આએ, લેકિન હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ઈસકે જવાબમેં ફરમાયા કે મૈં અલ્લાહ પર ઈમાન રખતા હું ઔર જો ઉસને હમ પર નાઝિલ ફરમાયા ઔર જો હઝરત ઈબ્રાહીમ વ ઈસ્માઈલ વ ઈસ્હાક વ યાકૂબ વ અસ્બાત પર નાઝિલ ફરમાયા ઔર જો હઝરત ઈસા વ મૂસા અલયહિસ્સલામકો દિયા ગયા યા'ની તૌરેત વ ઈન્જિલ ઔર જો નબિયોંકો ઉનકે રબકી તરફસે દિયા ગયા સબકો માનતા હું. હમ અંબિયાઓમેં ફરક નહી કરતે કે કિસીકો માને ઔર કિસીકો ન માને. જબ ઉન્હેં મા'લૂમ હુઆ કે આપ હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકી નબુવ્વતકો ભી માનતે હૈં તો વોહ આપકી નબુવ્વતકે મુન્કર હો ગએ ઔર કેહને લગે જો ઈસાકો માને હમ ઉસ પર ઈમાન ન લાએંગે ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ (૧૫૩) કે ઈસ બરહક દીનવાલોં કો તો તુમ મહઝ અપને ઈનાદો અદાવતસે બુરા કેહતે હો ઔર તુમ પર અલ્લાહ તઆલાને લા'નતકી ઔર ગઝબ ફરમાયા ઔર આયતમેં મઝકૂર હૈ વોહ તુમ્હારા હાલ હુવા તો બદતર દરજેમેં તો તુમ ખુદ હો કુછ દિલમેં સોચો (૧૫૪) સૂરતે મસ્ખ કરકે (૧૫૫) ઔર વોહ જહન્નમ હૈ (૧૫૬) શાને નુઝૂલ : યે આયત યહૂદકી એક જમાઅતકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. જિન્હોને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર અપને ઈમાનો ઈખ્લાસકા ઈઝહાર કિયા કુફ્ર વ ઝલાલ છુપાએ રખ્ખા અલ્લાહ તઆલાને યે આયત નાઝિલ ફરમાકર અપને હબીબ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો ઉનકે હાલકી ખબર દી (૧૫૭) યા'ની યહૂદ (૧૫૮) ગુનાહ હર મા'સિયત વ નાફરમાની કો શામિલ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે ગુનાહ તવરૈતકે મઝામીનકો છુપાના ઔર ઉસમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે જો મહાસીન વ અવસાફ હૈં. ઉનકા મખફી રખના ઔર ઉદ્વાન યા'ની ઝિયાદતીસે તવરૈતકે અંદર અપની તરફસે બઢ્હા દેના ઔર હરામખોરીસે રિશ્વતે વગૈરહ મુરાદ હૈં (ખાઝિન) (૧૫૯) કે લોગોંકો ગુનાહોં ઔર બુરે કામોંસે નહી રોકતે. મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે ઉલ્મા પર નસીહત ઔર બદીસે રોકના વાજિબ હૈ ઔર જો શખ્સ બુરી બાતકો મના' કરનેકો તર્ક કરે ઔર નહ્યે મુનકરસે બા'ઝ રહે વો બ મનઝેલહ મુર્તકિબ ગુનાહકે હૈ (૧૬૦) યા'ની માઅઝલ્લાહ વોહ બખીલ હૈ. શાને નુઝૂલ : હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે યહૂદ બહોત ખુશ હાલ ઔર નિહાયત દૌલતમંદ થે. જબ ઉન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમકી તકઝીબો મુખાલેફત કી તો ઉનકી રોઝી કમ હો ગઈ. ઉસ વકત ફખ્ખાસ યહૂદીને કહા કે અલ્લાહકા હાથ બંધા હૈ યા'ની મઆઝલ્લાહ વોહ રિઝક દેને ઔર ખર્ચ કરનેમેં બુખ્લ કરતા હૈ, ઉસકે ઈસ કૌલ પર કિસી યહૂદીને મના' ન કિયા બલ્કે રાઝી રહે, ઈસી લિયે યે સબકા મકૌલહ કરાર દિયા ગયા ઔર યે આયત ઉનકે હકમેં નાઝિલ હુઈ (૧૬૧) તંગી ઔર દાદો દહિશસે ઈરશાદકા યે અસર હુવા કે યહૂદ દુનિયામેં સબસે ઝયાદહ બખીલ હો ગએ યા યે મા'ના હૈં કે ઉનકે હાથ જહન્નમમેં બાંધે જાએં ઔર ઈસ તરહ ઉન્હેં આતિશે દોઝખમેં ડાલા જાએ, ઉનકી ઈસ બેહુદા ગોઈ ઔર ગુસ્તાખી કી સઝામેં (૧૬૨) વોહ જવ્વાદો કરીમ હૈ (૧૬૩) અપની હિકમતકે મુવાફિક ઈસમેં કિસીકો મજાલ એ'તેરાઝ નહી (૧૬૪) કુર્આન શરીફ (૧૬૫) યા'ની જિતના કુર્આનપાક ઉતરતા જાએગા ઉતના હસદો ઈનાદ બઢ્હતા જાએગા ઔર વોહ ઉસકે સાથ કુફ્રો સરકશીમેં બઢ્હતે રહેંગે (૧૬૬) વો હંમેશા બાહમ મુખ્તલિફ રહેંગે ઔર ઉનકે દિલ કભી ન મિલેંગે (૧૬૭) ઔર ઉનકી મદદ નહી ફરમાતા વો ઝલીલ હોતે હૈં (૧૬૮) ઈસી તરહ કે સૈયદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઈમાન લાતે ઔર આપકા ઈત્તેબાઅ કરતે કે તૌરેત વ ઈન્જીલમેં ઈસકા હુકમ દિયા ગયા હૈ (૧૬૯) યા'ની તમામ કિતાબેં જો અલ્લાહ તઆલાને અપને રસૂલોં પર નાઝિલ ફરમાઈ. સબમેં સૈયદુલ અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકા ઝિક્ર ઔર આપ પર ઈમાન લાનેકા હુકમ હૈ (૧૭૦) યા'ની રિઝકકી કસરત હોતી ઔર હર તરફસે પહોંચતા. ફાએદહ : ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે દીનકી પાબંદી ઔર અલ્લાહ તઆલાકી ઈતાઅતો ફરમાં બરદારીસે રિઝકમેં વુસ્અત હોતી હૈ (૧૭૧) હદસે તજાવુઝ નહી કરતા યે યહૂદિયોંમેસે વોહ લોગ હૈં જો સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઈમાન લાએ (૧૭૨) જો કુફ્ર પર જમે હુએ હૈં (૧૭૩) ઔર કુછ અંદેશા ન કરો (૧૭૪) યા'ની કુફ્ફારસે જો આપકે કત્લકા ઈરાદા રખતે હૈં સફરોંમેં શબકો હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકા પેહરા દિયા જાતા થા, યે આયત નાઝિલ હુઈ. પેહરા હટા દિયા ગયા ઔર હુઝૂરને પેહરેદારોંસે ફરમાયા કે તુમ લોગ ચલે જાઓ. અલ્લાહ તઆલાને મેરી હિફાઝત ફરમાઈ (૧૭૫) ઈસી દીનો મિલ્લતમેં નહી (૧૭૬) યા'ની કુરઆને પાક ઈન તમામ

કિતાબોમેં સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ના'તો સિફત ઔર આપ પર ઈમાન લાનેકા હુકમ હૈ જબ તક હુઝૂર પર ઈમાન ન લાએ. તૌરૈત વ ઈન્જીલકી ઈકામત કા દા'વા સહીહ નહી હો સકતા (૧૭૭) ક્યોં કે જિતના કુરઆનેપાક નાઝિલ હોતા જાએગા યે મકાબેરા વ ઈનાદસે ઉસકે ઈન્કારમેં ઔર શિદત કરતે જાએંગે (૧૭૮) ઔર દિલમેં ઈમાન નહી રખને મુનાફિક હૈં (૧૭૯) તૌરેતમેં કે અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલોં પર ઈમાન લાએ ઔર હુકમે ઈલાહીકે મુતાબિક અમલ કરેં (૧૮૦) ઔર ઉનહોંને અંબિયા અલયહિસ્સલામકે એહકામકો અપની ખ્વાહિશોંકે ખિલાફ પાયા તો ઉનમેંસે (૧૮૧) અંબિયા અલયહિસ્સલામકી તકઝીબમેં તો યહૂદો નસારા સબ શરીક હૈં મગર કતલ કરના યે ખાસ યહૂદ કા કામ હૈ. ઉન્હોંને બહોતસે અંબિયાકો શહીદ કિયા જિનમેંસે હઝરત ઝકરિયા ઔર હઝરત યહ્યા અલયહિસ્સલામ ભી હૈં (૧૮૨) ઔર એસે શદીદ જુર્મો પર ભી અઝાબ ન કિયા જાએગા (૧૮૩) હકકે દેખને ઔર સુનને સે યે ઉનકે ગાયત જોહલ નિહાયત કુફ્ર ઓર કુબૂલે હકસે એ'રાઝ કરનેકા બયાન હૈ (૧૮૪) જબ ઉન્હોંને હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામકે બાદ તૌબા કી ઉસકે બાદ દોબારહ (૧૮૫) નસારાકે બહુત ફિરકે હૈં ઉનમેંસે યાકૂબિયહ ઔર મકાનિયહકા યેહ કૌલ થા વો કેહતે થે કે મરિયમને ઈલાહ જના ઔર યે ભી કેહતે થે કે ઈલહાને ઝાતે ઈસા અલયહિસ્સલામમેં હુલૂલ કિયા ઔર વોહ ઉનકે સાથ મુત્તહિદ હો ગયા તો ઈસા અલયહિસ્સલામ ઈલાહ હો ગએ તઆલલ્લાહુ અન ઝાલિ-ક ઉલુવ્વન કબીરા (ખાઝિન) (૧૮૬) ઔર મૈં ઉસકા બંદા હૂં ઈલાહ નહી (૧૮૭) યે કૌલ નસારા કે ફિરકે મરકુસિયહ વ નસ્તૂરિયહકા હૈ. અકસર મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે ઈસસે ઉનકી મુરાદ યે થી કે અલ્લાહ ઔર મરિયમ ઔર ઈસા તીનોં ઈલાહ હૈ ઔર ઈલાહ હોના હમ સબમેં મુશ્તરિક હૈ મુ-ત-કલ્લેમીન ફરમાતે હૈં કે નસારા કેહતે હૈં કે બાપ,, બેટા રૂહુલ કુદ્દસ યે તીનોં એક ઈલાહ હૈં (૧૮૮) ન ઉસકા કોઈ સાની ન સાલિસ. વોહ વેહદાનિયતકે સાથ મૌસૂફ હૈ ઉસકા કોઈ શરીક નહી. બાપ, બેટે, બીવી સબસે પાક (૧૮૯) ઔર તસલીસકે મોઅતકિદ રહે તૌહીદ ઈખ્તેયાર ન કી (૧૯૦) ઉનકો અલ્લાહ માનના ગલત, બાતિલ ઔર કુફ્ર હૈ (૧૯૧) વોહ ભી મો'જેઝાત રખતે થે. યેહ મો'જેઝાત ઉનકે સિદ્દકે નબુવ્વતકી દલીલ થે. ઈસી તરહ હઝરત મસીહ અલયહિસ્સલામ ભી રસૂલ હૈં ઉનકે મો'જેઝાત ભી દલીલે નબુવ્વત હૈં ઈન્હેં રસૂલ હી માનના ચાહિયે, જૈસે ઔર અંબિયા અલયહિસ્સલામકો મો'જેઝાતકી બિના પર ખુદા નહી માનતે ઉનકો ભી ખુદા ન માનો (૧૯૨) જો અપને રબકે કલેમાત ઔર ઉસકી કિતાબોંકી તસ્દીક કરનેવાલી હૈં (૧૯૩) ઈસમેં નસારાકા રદ હૈ કે ઈલાહ ગીઝાકા મોહતાજ નહી હો સકતા, તો જો ગિઝા ખાએ જિસ્મ રખેં ઉસ જિસ્મમેં તહલીલ વાકેઅ હો ગિઝા ઉસકા બદલ બને વો કૈસે ઈલાહ હો સકતા હૈ ? (૧૯૪) યે ઈબ્તાલ શિર્કકી એક ઔર દલીલ હૈ. ઈસકા ખુલાસા યે હૈ કે ઈલાહ (મુસ્તહિક ઈબાદત) વહી હો સકતા હૈ જો નફા વ ઝરર વગૈરહ હર ચીઝ પર ઝાતી કુદરતો ઈખ્તિયાર રખતા હો. જો ઐસા ન હો વોહ ઈલાહ મુસ્તહિકે ઈબાદત નહી હો સકતા ઔર હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ નફે વ ઝરર કે બિઝઝાત માલિક ન થે. અલ્લાહ તઆલાકે માલિક કરનેસે માલિક હુએ તો ઉનકી નિસ્બત ઉલૂહિય્યતકા એતેકાદ બાતિલ હૈ (તફસીર અબુસ- સઉદ) (૧૯૫) યહૂદકી ઝિયાદતી તો યે કે હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકી નબુવ્વત હી નહી માનતે ઔર નસારાકી ઝિયાદતી યે કે ઉન્હેં મા'બૂદ ઠેહરાતે હૈં (૧૯૬) યા'ની અપને બદદીન બાપ, દાદા વગૈરહ કી (૧૯૭) બાશિન્દગાને ઈલાહને જબ હદસે તજાવુઝ કિયા ઔર સનીચરકે રોઝ શિકાર તર્ક કરનેકા જો હુકમ થા ઉસકી મુખાલિફતકી તો હઝરત દાઊદ અલયહિસ્સલામને ઉન પર લા'નત કી ઔર ઉનકે હકમેં બદદુઆ ફરમાઈ તો વોહ બંદરોં ઔર ખિન્ઝીરોંકી શકલમેં મસ્ખ કર દિયે ગએ ઔર અસ્હાબે માએદહને જબ નાઝિલ શુદહ ખ્વાનકી ને'મતે ખાનેકે બા'દ કુફ્ર કિયા તો હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામને ઉનકે હકમેં બદદુઆ કી તો વોહ ખિન્ઝીર ઔર બંદર હો ગએ ઔર ઉનકી તા'દાદ પાંચ હઝાર થી (જમલ વગૈરહ) બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે યહૂદ અપને આબા પર ફખ્ર કિયા કરતે થે ઔર કેહતે થે હમ અંબિયાકી અવલાદ હૈં. ઈસ આયતમેં ઉન્હેં બતાયા ગયા કે ઈન અંબિયા અલયહિસ્સલામને ઉન પર લા'નતકી હૈ. એક કૌલ યે હૈ કે હઝરત દાઊદ ઔર હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામને ઉન પર લા'નતકી હૈ. એક કૌલ યે હૈ કે હઝરત દાઊદ ઔર હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામને સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી જલ્વા અફરોઝીકી બશારત દી ઔર હુઝૂર પર ઈમાન ન લાને ઔર કુફ્ર કરનેવાલોં પર લા'નતકી (૧૯૮) લા'નત (૧૯૯) મસ્અલા : આયતસે સાબિત હુવા કે હો મુનકર

યા'ની બુરાઈસે લોગોંકો રોકના, વાજિબ હૈ ઓર બદીકો મના' કરનેસે બાઝ રેહના સખ્ત ગુનાહ હૈ. તિરમિઝીકી હદીસમેં હૈ કે જબ બની ઈસરાઈલ ગુનાહોંમેં મુબ્તેલા હુએ તો ઉનકે ઉલમાને અવ્વલ તો ઉન્હેં મના' કિયા જબ વોહ બાઝ ન આયે તો ફિર વોહ ઉલમા ભી ઉનસે મિલ ગએ ઓર ખાને પીને, ઉઠને બૈઠનેમેં ઉનકે સાથ શામિલ હો ગએ. ઉનકે ઈસ ઈસ્યાન વ તઅદીકા યે નતીજા હુવા કે અલ્લાહ તઆલાને હઝરત દાઊદ વ હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકી ઝબાનસે ઉન પર લા'નત ઉતારી (૨૦૦) મસ્અલા : ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે કુફ્ફારસે દોસ્તી વ મવાલાત હરામ ઓર અલ્લાહ તઆલાકે ગઝબકા સબબ હૈ (૨૦૧) સિદક ઈખ્લાસકે સાથ બગૈર નિફાકકે (૨૦૨) ઈસસે સાબિત હુવા કે મુશ્રેકીનકે સાથ દોસ્તી વ મવાલાત અલામતે નિફાક હૈ. (૨૦૩) ઈસ આયતમેં ઉનકી મદહ હૈ જો ઝમાનએ અકદસ તક હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકે દીન પર રહે ઓર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી બે'સત મા'લૂમ હોને પર હુઝૂર અલયહિસ્સલાતો વસલ્લામ પર ઈમાન લે આએ. શાને નુઝૂલ : ઈબ્તેદાએ ઈસ્લામમેં જબ કુફ્ફારે કુરૈશને મુસલમાનોંકો બહોત ઈઝાએં દી તો અસ્હાબે કિરામમેંસે ગ્યારહ મર્દ ઓર ચાર ઓરતોંને હુઝૂરકે હુકમસે હબશહ કી તરફ હિજરતકી. ઈન મોહાજિરીનકે અસ્મા યે હૈં. હઝરત ઉસ્માન ગની ઓર ઉનકી ઝૌજહ તાહેરહ. હઝરત રૂકૈય્યહ બિન્તે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઓર હઝરત ઝુબૈર, હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસ્ઊદ, હઝરત અબ્દુર રહમાન બિન ઓફ, હઝરત અબૂ હુઝૈફહ ઓર ઉનકી ઝૌજહ, હઝરત સહલહ બિન્તે સુહૈલ ઓર હઝરત મસઅબ બિન અમીર, હઝરત અબૂ સલમહ ઓર ઈનકી બીબી હઝરત ઉમ્મે સલમહ બિન્તે ઉમૈયહ હઝરત ઉસ્માન બિન મઝ્ઊન, હઝરત આમિર બિન રબીઅહ ઓર ઉનકી બીબી હઝરત લયલાબિન્તે અબી ખસિમહ, હઝરત હાતિબ બિન ઉમર વ હઝરત સુહૈલ બિન બયદા રદિયલ્લાહો અન્હુમ. યે હઝરાત નબુવ્વતકે પાંચવેં સાલ માહે રજ્જબમેં બહરી સફર કરકે હબશહ પહોંચે. ઈસ હિજરતકો હિજરતે ઊલા કેહતે હૈં, ઉનકે બા'દ હઝરત જા'ફર બિન અબી તાલિબ ગએ ફિર ઓર મુસલમાન રવાના હોતે રહે, યહાં તકકે બચ્ચોં ઓર ઓરતોં કે અલાવા મુહાજિરીનકી તા'દાદ બ્યાસી (૮૨) મર્દોં તક પહોંચ ગઈ. જબ કુરૈશકો ઈસ હિજરતકા ઈલ્મ હુવા તો ઉન્હોંને એક જમાઅત તોહફા તહાઈફ લેકર નજાશી બાદશાહકે પાસ ભેજી ઈન લોગોંને દરબારે શાહીમેં બારયાબી હાસિલ કરકે બાદશાહસે કહા કે હમારે મુલ્કમેં એક શખ્સને નબુવ્વતકા દાવા કિયા હૈ ઓર લોગોંકો નાદાન બના ડાલા હૈ. ઉનકી જમાઅત જો આપ કે મુલ્કમેં આઈ હૈ વો યહાં ફસાદ અંગેઝી કરેગી ઓર આપકી રિઆયાકો બાગી બનાએગી, હમ આપકો ખબર દેનેકે લિયે આએ હૈં ઓર હમારી કૌમ દરખાસ્ત કરતી હૈ કે આપ ઈન્હેં હમારે હવાલે કીજિયે. નજાશી બાદશાહને કહા. હમ ઈન લોગોંસે ગુફ્તુગૂ કર લેં. યે કેહ કર મુસલમાનોંકો તલબ કિયા ઓર ઉનસે દરિયાફ્ત કિયા કે તુમ હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ ઓર ઉનકી વાલેદાહકે હકમેં ક્યા એ'તેકાદ રખતે હો, હઝરત જાફર બિન અબી તાલિબને ફરમાયા કે હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ અલ્લાહકે બંદે ઓર ઉસકે રસૂલ ઓર કલિમતુલ્લાહ વ રૂહુલ્લાહ હૈં, ઓર હઝરત મરિયમ કુંવારી પાક હૈં. યે સુનકર નજાશીને ઝમીનસે એક લકડીકા ટુકડા ઉઠા કર કહા. ખુદાકી કસમ તુમ્હારે આકાને હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકે કલામમેં ઈત્ના ભી નહીં બઢાયા જીતની યે લકડી યા'ની હુઝૂરકા ઈરશાદે કલામ ઈસા અલયહિસ્સલામકે બિલકુલ મુતાબિક હૈ. યે દેખ કર મુશ્રેકીનકે મક્કાકે ચેહરે ઉતર ગએ, ફિર નજાશીને કુર્આન શરીફ સુનનેકી ખ્વાહિશકી હઝરત જા'ફરને સૂરએ મરિયમ તિલાવતકી. ઉસ વકત દરબારમેં નસરાની આલિમ ઓર દુરવેશ મૌજૂદ થે. કુર્આને કરીમ સુનકર બે ઈખ્તિયાર રોને લગે ઓર નજાશીને મુસલમાનોંસે કહા તુમ્હારે લિયે મેરી કલ્મરવ (સલ્તનત)મેં કોઈ ખતરહ નહીં. મુશ્રેકીન મક્કા નાકામ ફિરે ઓર મુસલમાન નજાશીકે પાસ બહુત ઈઝઝતો આસાઈશકે સાથ રહે, ઓર ફઝલે ઈલાહીસે નજાશીકો દૌલતે ઈમાંકા શર્ફ હાસિલ હુવા. ઈસ વાકિએકે મુતઅલ્લિક યે આયત નાઝિલ હુઈ (૨૦૪) મસ્અલા : ઈસસે સાબિત હુવા કે ઈલ્મ ઓર તર્કે તકબ્બુર બહુત કામ આનેવાલી ચીઝેં હૈં ઓર ઉનકી બદોલત હિદાયત નસીબ હોતી હૈ.

લા યુહિબ્બુલ્લાહ પારા ૬ ખત્મ શુદ

تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ ۚ يَقُولُونَ
رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ۝ وَمَا لَنَا
لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ
يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ۝ فَأَثَابَهُمُ
اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ۝ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۝
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ مَا
أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِينَ ۝ وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا ۚ
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ۝ لَا يُؤَاخِذُكُمُ
اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَٰكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا

વ ઈઝા સમિઊ માઁ

ઔર જબ સુનતે હૈં વોહ
ઉન્ઝિ-લ ઈલર્રસૂલિ તરાઁ અઅ્-યુનહુમ
જો રસૂલકી તરફ ઉતરા (૨૦૫) તો ઉનકી આંખેં દેખો કે
તફીદુ મિનદ-દમઈ મિમ્મા અ-રફૂ મિનલ
આંસૂઓંસે ઉબલ રહી હૈં (૨૦૬) ઈસલિયે કે વોહ
હક્ક઼ િ ય઼કૂલૂ-ન રબ્બનાઁ આમન્ના
હક્ક કો પહેચાન ગએ, કહતે હૈં, અય રબ હમારે, હમ
ફક-તુબ્ના મ-અ્શ્શાહિદીન (૮૩) વમા
ઈમાન લાએ (૨૦૭) તો હમેં હક્ક કે ગવાહોંમેં લિખ લે (૨૦૮) ઔર હમેં
લના લા નુઅ-મિનુ બિલ્લાહિ વ મા જાઁ-અના
કયા હુવા કે હમ ઈમાન ન લાએં અલ્લાહ પર ઔર ઉસ
મિનલહક્કિ઼ વ નત્મઉ અંય્યુદ-ખિ઼-લના
હક્ક પર કે હમારે પાસ આયા ઔર હમ તમઅ કરતે હૈં કે
રબ્બુના મ-અ્લ-ક઼ૌમિસ્સાલિહીન (૮૪) ફ-અસાબહુમુલ્લાહુ બિમા મં ૨
હમેં હમારા રબ નેક લોગોં કે સાથ દાખિલ કરે (૨૦૯) તો અલ્લાહને ઉનકે ઈસ કહનેકે બદલે
ક઼ાલૂ જન્નાતિન તજ-રી મિન તહ઼-તિહલ-અન્હારુ ખા઼લિદી-ન ફીહાઁ વ
ઉન્હેં બાગ દિયે જિનકે નીચે નેહરેં રવાં, હમેશા ઈનમેં રહેંગે, યે
ઝ઼ાલિ-ક જઝાઁ-ઉલ મુહ઼-સિનીન (૮૫) વલ્લઝી-ન ક-ફરૂ વ કઝ઼-ઝ઼બૂ બિ
બદલા હૈ નેકોંકા (૨૧૦) ઔર વોહ જિન્હોંને કુફ્ર કિયા ઔર હમારી
આયાતિનાઁ ઉલાઁ-ઈ-ક અસ્હ઼ાબુલ જહ઼ીમ (૮૬) યાઁ અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ૬
આયતેં ઝુટલાઈ, વોહ હૈં દોઝખવાલે અય ઈમાનવાલો, (૨૧૧) હરામ
લા તુહ઼ર્રિમૂ ત઼ય્યિબાતિ માઁ અ-હ઼લ્લલ્લાહુ લકુમ વ લા તઅ્-તદૂ ઈન્નલ્લા-હ લા
ન ઠેહરાઓ વોહ સુથરી ચીઝેં કે અલ્લાહને તુમ્હારે લિયે હલાલ કી (૨૧૨) ઔર હદસે ન બઢો, બેશક, હદસે
યુહિ઼બ્બુલ મુઅ્-તદીન (૮૭) વ કુલૂ મિમ્મા ર-ઝ-ક઼કુમુલ્લાહુ હ઼લાલન ત઼ય્યિબંવ-વ
બઢનેવાલે અલ્લાહકો નાપસંદ હૈં ઔર ખાઓ જો કુછ તુમ્હેં અલ્લાહને રોઝી દી હલાલ પાકીઝા ઔર
વત્તકુલ્લાહલ્લઝ઼ી અન્તુમ બિહી મુઅ-મિનૂન (૮૮) લા યુઆખિ઼ઝુ-કુમુલ્લાહુ
ડરો અલ્લાહસે જિસ પર તુમ્હેં ઈમાન હૈ અલ્લાહ તુમ્હેં નહીં
બિલ-લગ઼્વિ ફીઁ ઐમાનિકુમ વ લાકિંય્યુઆખિ઼ઝુકુમ બિમા
પકડતા તુમ્હારી ગલત ફેહમીકી કસમોં પર, (૨૧૩) હાં, ઉન

(૨૦૫) યા'ની કુર્આન શરીફ (૨૦૬) યે ઉનકી રિકકતે કલ્બકા બયાન હૈ કે કુર્આનેકરીમકે દિલમેં અસર કરનેવાલે મઝામીન સુનકર રો પડતે હૈં ચુનાંચે નજ્જાશી બાદશાહકી દરખ્વાસ્ત પર હઝરત જા'ફરને ઉસકે દરબારમેં સૂરએ મરિયમ ઔર સૂરએ તાહા કી આયત પઢકર સુનાઈ તો નજ્જાશી બાદશાહ ઔર ઉસકે દરબારી જિનમેં ઉસકી કૌમકે ઉલમાએ મૌજૂદ થે. સબ ઝારો કતાર રોને લગે. ઈસી તરહ નજ્જાશીકી કૌમકે સત્તર આદમી જો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ થે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે સૂરહ યાસીન સુનકર બહોત રોએ. (૨૦૭) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઔર હમને ઉનકે બરહક હોનેકી શહાદત દી (૨૦૮) ઔર સૈયદે આલમ

عَقَّدْتُّمُ الْأَيْمَانَ ۚ فَكَفَّارَتُهٗٓ إِطْعَامُ عَشَرَةِ
مَسٰكِيْنَ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعِمُوْنَ أَهْلِيْكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ
أَوْ تَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ ۖ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ أَيَّامٍ ۚ
ذٰلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ ۚ وَاحْفَظُوْٓا
أَيْمَانَكُمْ ۚ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُوْنَ ﴿٨٩﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا إِنَّمَا الْخَمْرُ
وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ
الشَّيْطٰنِ فَاجْتَنِبُوْهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا يُرِيْدُ
الشَّيْطٰنُ أَنْ يُّوْقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ فِي
الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَعَنِ
الصَّلٰوةِ ۚ فَهَلْ أَنْتُمْ مُّنْتَهُوْنَ ﴿٩١﴾ وَأَطِيْعُوا اللّٰهَ
وَأَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَاحْذَرُوْا ۚ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ
فَاعْلَمُوْٓا أَنَّمَا عَلٰى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿٩٢﴾ لَيْسَ

અક઼્ક઼દ્તુમુલ-ઐમાન ૮ ફ-કફ-ફારતુહૂ
કસમોં પર ગિરફત ફરમાતા હૈ
ઈત-આ઼મુ અ઼-શ-ર-તિ મસાકી-ન મિન
જિન્હેં તુમને મઝબૂત કિયા (૨૧૪) તો ઐસી કસમકા
ઔસતિ઼ મા તુત઼્ઈમૂ-ન અહ-લીકુમ ઔ
બદલા દસ મિસ્કીનોંકો ખાના દેના (૨૧૫)
કિસ્વતુહુમ ઔ તહ઼-રીરુ ર-ક઼બહ઼ ૭
અપને ઘરવાલોંકો જો ખિલાતે હો ઉસકે ઔસતમેંસે (૨૧૬)
ફ મલ્લમ યજિદ ફસિ઼યામુ સ઼લાસ઼તિ
યા ઉન્હેં કપડે દેના (૨૧૭) યા એક બુર્દહ આઝાદ કરના તો
અય્યામ ૭ ઝ઼ાલિ-ક કફ-ફારતુ ઐમાનિકુમ
જો ઉનમેંસે કુછ ન પાએ તો તીન દિનકે રોઝે (૨૧૮)
ઈઝ઼ા હ઼-લફ-તુમ ૭ વહ઼-ફઝ઼ૂ ઐમાનકુમ ૭
યે બદલા હૈ તુમ્હારી કસમોંકા જબ કસમ ખાઓ (૨૧૯) ઔર અપની

મ૨

કઝ઼ાલિ-ક યુબય્યિનુલ્લાહુ લકુમ આયાતિહી લ-અ઼લ્લકુમ તશ્કુરૂન (૮૯)
કસમોંકી હિફાઝત કરો, (૨૨૦) ઈસી તરહ અલ્લાહ તુમસે અપની આયતેં બયાન ફરમાતા હૈ કે
યાં અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ઈન્નમલ ખ઼મ્રુ વલ-મૈસિરુ વલ-અન્સ઼ાબ઼ુ
કહીં તુમ એહસાન માનો અય ઈમાનવાલો, શરાબ ઔર જુવા ઔર બુત ઔર પાંસે
વલ-અઝ઼લામુ રિજ્સુમ-મિન અ઼-મલિશ્શૈત઼ાનિ ફજ-તનિબૂહુ લ-અ઼લ્લકુમ
નાપાક હી હૈં શયતાની કામ તો ઉનસે બચતે રહના કે તુમ ફલાહ
તુફલિહૂન (૯૦) ઈન્નમા યુરીદુશ્શૈત઼ાનુ અંય્યૂકિ઼-અ બૈનકુમુલ
પાઓ શયતાન યહી ચાહતા હૈ કે તુમમેં બૈર ઔર દુશ્મની ડલવા દે,
અ઼દાવ-તવલ-બગ્દ઼ા-અ ફિલ-ખ઼મ્રિ વલ-મૈસિરિ વ યસુદ્દ-દકુમ
શરાબ ઔર જુવેમેં, ઔર તુમ્હેં અલ્લાહકી યાદ ઔર
અ઼ન ઝ઼િક-રિલ્લાહિ વ અ઼નિસ્સ઼લાહ ૮ ફ હલ અન્તુમ મુન્તહૂન (૯૧)
નમાઝ સે રોકે (૨૨૧) તો ક્યા તુમ બાઝ આએ ઔર
વ અતીઉ઼લ્લા-હ વ અતીઉ઼ર્રસૂ-લ વહ઼-ઝ઼રૂ૮ ફ ઈન તવલ્લૈતુમ ફઅ઼-લમૂ
હુકમ માનો અલ્લાહ કા ઔર હુકમ માનો રસૂલકા ઔર હોશિયાર રહો, ફિર અગર તુમ ફિર જાઓ (૨૨૨) તો
અન્નમા અ઼લા રસૂલિનલ - બલાગુલ - મુબીન (૯૨) લૈ-સ
જાન લો કે હમારે રસૂલ કા ઝિમ્મા સિર્ફ વાઝેહ તૌર પર હુકમ પહુંચા દેના હૈ (૨૨૩) જો ઈમાન

સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ઉમ્મતમેં દાખિલ કર જો રોઝે કયામત તમામ ઉમ્મતોંકે ગવાહ હોંગે (યે ઉન્હેં ઈન્જીલસે મા'લૂમ હો ચૂકા થા) (૨૦૯) જબ હબશાકા વફદ ઈસ્લામસે મુશર્રફ હોકર વાપસ હુવા તો યહૂદને ઉન્હેં ઈસ પર મલામતકી. ઈસકે જવાબમેં ઉન્હોંને યેહ કહા કે જબ હક વાઝેહ હો ગયા તો હમ કયૂં ઈમાન ન લાતે યા'ની ઐસી હાલતમેં ઈમાન ન લાના કાબિલે મલામત હૈ ન કે ઈમાન લાના કયૂં કે યે સબબ હૈ ફલાહે દારૈનકા (૨૧૦) જો સિદકો ઈખ્લાસકે સાથ ઈમાન લાએ ઔર હક કા ઈકરાર કરે (૨૧૧) શાને નુઝૂલ સહાબએ કિરામકી એક જમાઅત રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકા વા'ઝ સુનકર એક રોઝ હઝરત ઉસ્માન બિન મઝઊનકે યહાં જમા હુઈ ઔર ઉન્હોંને બાહમ તર્કે દુનિયાકા અહદ

عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جُنَاحٌ فِيمَا
طَعِمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا وَّآمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
ثُمَّ اتَّقَوْا وَّآمَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَّأَحْسَنُوا ۚ وَاللّٰهُ
يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٣﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَيَبْلُوَنَّكُمُ
اللّٰهُ بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالُهُ أَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ
لِيَعْلَمَ اللّٰهُ مَن يَخَافُهُ بِالْغَيْبِ ۚ فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ
ذٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٤﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْتُلُوا
الصَّيْدَ وَأَنتُمْ حُرُمٌ ۚ وَمَن قَتَلَهُ مِنكُم مُّتَعَمِّدًا
فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ
مِّنكُمْ هَدْيًا بَالِغَ الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسٰكِينَ
أَوْ عَدْلُ ذٰلِكَ صِيَامًا لِّيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِ ۗ عَفَا
اللّٰهُ عَمَّا سَلَفَ ۚ وَمَنْ عَادَ فَيَنتَقِمُ اللّٰهُ مِنْهُ ۗ وَ
اللّٰهُ عَزِيزٌ ذُو انتِقَامٍ ﴿٩٥﴾ أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ

અ-લ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ
લાએ ઔર નેક કામ કિયે ઉન પર કુછ
જુનાહુન ફીમા તઈમૂ ઈઝા મત્તકવ-વ
ગુનાહ નહી (૨૨૪) જો કુછ ઉન્હોને ચખા, જબ કે ડરેં ઔર
આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ સુમ્મત્તકવ-વ
ઈમાન રખેં ઔર નેકિયાં કરેં, ફિર ડરેં ઔર
આમનૂ સુમ્મત્તકવ-વ અહ-સનૂ ∘ વલ્લાહુ
ઈમાન રખેં, ફિર ડરેં ઔર નેક રહેં ઔર અલ્લાહ
યુહિબ્બુલમુહ-સિનીન εo (૯૩) યા
નેકોંકો દોસ્ત રખતા હૈ (૨૨૫) અય
અય્યુહલ-લઝી-ન આમનૂ લ-યબ્લુવન-ન-
ઈમાનવાલો, ઝરૂર અલ્લાહ તુમ્હેં આઝમાએગા
કુમુલ્લાહુ બિ શૈઈમ-મિનસ્સૈદિ તનાલુહૂ
ઐસે બા'ઝ શિકારસે જિસ તક તુમ્હારા
ઐદીકુમ વ રિમાહુકુમ લિ યઅ-લ-મલ્લાહુ મંય્યખાફુહૂ બિલ્ગૈબ ε
હાથ ઔર નેઝે પહુંચે, (૨૨૬) કે અલ્લાહ પેહચાન કરા દે ઉનકી જો ઉસસે બિન દેખે ડરતે હૈં
ફ-મનિઅ-તદા બઅ-દ ઝાલિ-ક ફ-લહૂ અઝાબુન અલીમ (૯૪) યા
ફિર ઉસકે બા'દ જો હદસે બઢે (૨૨૭) ઉસકે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ. અય
અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ લા તકતુલુસ્સૈ-દ વ અન્તુમ હુરુમ∘વ મન
ઈમાનવાલો ! શિકાર ન મારો જબ તુમ એહરામ મેં હો (૨૨૮) ઔર તુમમેં જો
ક-ત-લહૂ મિન્કુમ મુતઅમ્મિદન ફ જઝા-ઉમ-મિસ્લુ મા ક-ત-લ મિનન્ન-અમિ
ઉસે કસદન કત્લ કરે (૨૨૯) તો ઉસકા બદલા યે હૈ કે વૈસા હી જાનવર મવેશી સે દે (૨૩૦) તુમમેંકે દો સિકહ
યહ-કુમુ બિહી ઝવા અદલિમ-મિન્કુમ હદયમ-બાલિગલ-કઅ-બતિ ઔ
આદમી ઉસકા હુકમ કરેં, (૨૩૧) યે કુર્બાની હો કા'બાકો પહુંચતી (૨૩૨) યા કફ્ફારા દે ચન્દ મિસ્કીનોંકા ખાના (૨૩૩)
કફ-ફારતુન તઆમુ મસાકી-ન ઔ અદલુ ઝાલિ-ક સિયામલ-લિ યઝૂ-ક
યા ઉસકે બરાબર રોઝે કે અપને કામકા વબાલ ચખે, અલ્લાહને મુઆફ કિયા જો હો ગુઝરા (૨૩૪)
વ-બા-લ અમ્રિહ ∘ અફલ્લાહુ અમ્મા સ-લફ ∘ વ મન આ-દ ફ યન્તકિમુલ્લાહુ
ઔર જો અબ કરેગા અલ્લાહ ઉસસે બદલા લેગા ઔર અલ્લાહ
મિન્હ ∘ વલ્લાહુ અઝીઝુન ઝુન્તિકામ (૯૫) ઉહિલ્લ લકુમ સૈદુલ્બહ-રિ
ગાલિબ હૈ બદલા લેનેવાલા હલાલ હૈ તુમ્હારે લિયે દરિયાકા શિકાર

કિયા ઔર ઈસ પર ઈત્તેફાક કિયા કે વોહ ટાટ પેહનેંગે, હંમેશા દિનમેં રોઝે રખેંગે, શબ ઈબાદતે ઈલાહીમેં બેદાર રહ કર ગુઝારા કરેંગે, બિસ્તર પર ન લેટેંગે, ગોશ્ત ઔર ચિકનાઈ ન ખાએંગે, ઔરતોંસે જુદા રહેંગે, ખુશ્બૂ ન લગાએંગે, ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ઈન્હેં ઈસ ઈરાદેસે રોક દિયા ગયા (૨૧૨) યા'ની જિસ તરહ હરામકો તર્ક કિયા જાતા હૈ ઈસ તરહ હલાલ ચીઝોંકો તર્ક ન કરો ઔર ન મુબાલેગતન કિસી હલાલ ચીઝકો યે કહો કે હમને ઈસકો અપને ઉપર હરામ કર લિયા (૨૧૩) ગલત ફહમીકી કસમ યા'ની યમીન લગવિયહ હૈ કે આદમી કિસી વાકિએકો અપને ખયાલમેં સહી જાનકર કસમ ખા લે ઔર હકીકતમેં વોહ ઐસા ન હો ઐસી કસમ પર કફ્ફારા નહીં (૨૧૪) યા'ની યમીન મુન્અકેદહ પર

وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ ۚ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ
صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي
إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۝ جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ
الْحَرَامَ قِيَامًا لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ
وَالْقَلَائِدَ ۚ ذَٰلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ ۝ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ مَّا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ ۗ وَ
اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ۝ قُل لَّا يَسْتَوِي
الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ ۚ فَاتَّقُوا
اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ إِن تُبْدَ لَكُمْ
تَسُؤْكُمْ وَإِن تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ

વ તઆમુહુ મતઆલ્લકુમ વ લિસ્સય્યારહ
ઔર ઉસકા ખાના તુમ્હારે ઔર મુસાફિરોંકે ફાયદેકો
વ હુર્રિ-મ અલૈકુમ સૈદુલ્બર્રિ મા દુમ્તુમ
ઔર તુમ પર હરામ હૈ ખુશ્કીકા શિકાર (૨૩૫) જબ તક
હુરુમા ⁊ વત્તકુલ્લાહલ્લઝી ઈલૈહિ
તુમ એહરામમેં હો ઔર અલ્લાહસે ડરો જિસકી તરફ તુમ્હેં
તુહ્-શરૂન (૯૬) જ-અ-લલ્લાહુલ -
ઉઠના હૈ અલ્લાહને અદબવાલે
કઅ્-બતલ-બૈતલ-હરા-મ કિયામલ-લિન્નાસિ
ઘર કા'બા કો લોગોં કે કયામ કા બાઈસ કિયા (૨૩૬)
વશ્શહ-રલ-હરા-મ વલહદ-ય વલ્કલા-ઈદ ⁊
ઔર હુર્મતવાલે મહીને (૨૩૭) ઔર હરમકી
ઝાલિ-ક લિ તઅ્-લમૂ અન્નલ્લા-હ યઅ્-લમુ
કુર્બાની ઔર ગલેમેં અલામત આવેઝાં

મં ૨ મા ફિસ્સમાવાતિ વ મા ફિલઅર્દિ વ અન્નલ્લા-હ બિ કુલ્લિ શૈઈન
જાનવરોંકો, (૨૩૮) યે ઈસ લિયે કે તુમ યકીન કરો કે અલ્લાહ જાનતા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમે હૈ ઔર જો કુછ ઝમીનમેં ઔર
અલીમ (૯૭) ઈઅ્-લમૂ અન્નલ્લા-હ શદીદુલ-ઈકાબિ વ
યે કે અલ્લાહ સબ-કુછ જાનતા હૈ જાન રખો કે અલ્લાહ કા અઝાબ સખ્ત હૈ (૨૩૯) ઔર
અન્નલ્લાહ ગફૂરુર્રહીમ ⁊ (૯૮) મા અલર્રસૂલિ ઈલ્લલ-બલાગ
અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન, રસૂલ પર નહીં મગર હુકમ પહુંચાના (૨૪૦)
વલ્લાહુ યઅ્-લમુ મા તુબ્દુ-ન વ મા તકતુમૂન (૯૯)
ઔર અલ્લાહ જાનતા હૈ જો તુમ ઝાહિર કરતે ઔર જો તુમ છુપાતે હો (૨૪૧)
કુલ લા યસ્તવિલ્ખબીસુ વત્તય્યિબુ વ લૌ અઅ્-જ-બ-ક કસ્રતુલ-ખબીસ
તુમ ફરમા દો કે ગંદા ઔર સુથરા બરાબર નહીં (૨૪૨) અગરચે તુઝે ગન્દે કી કસરત ભાએ તો
ફત્તકુલ્લા-હ યા ઉલિલ-અલ્બાબિ લ-અલ્લકુમ તુફ-લિહૂન ૦ (૧૦૦) યા
અલ્લાહસે ડરતે રહો. અય અકલવાલો કે તુમ ફલાહ પાઓ. અય
અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ લા તસ્અલૂ અન અશ્યા-અ ઈન તુબ્દ લકુમ
ઈમાનવાલો, ઐસી બાતેં ન પૂછો જો તુમ પર ઝાહિર કી જાએં તો તુમ્હેં
તસુઅકુમ ⁊ વઈન તસ્અલૂ અન્હા હી-ન યુનઝ-ઝલુલ-કુર-આનુ
બુરી લગેં (૨૪૩) ઔર અગર ઈન્હેં ઉસ વકત પૂછોગે કે કુર્આન

જો કિસી આઈન્દહ અમ્ર પર કસ્દ કરકે ખાઈ જાએ ઐસી કસમ તોળના ગુનાહ ભી હૈ ઔર ઈસ પર કફ્ફારા ભી લાઝિમ હૈ (૨૧૫) દોનોં વકતકા ખ્વાહ ઉન્હેં ખિલા દે યા પૌને દો સેર ગેહૂં યા સાઢે તીન સેર જવ સદકાએ ફીતરહકી તરહ દે દે. મસ્અલા : યે ભી જાઈઝ હૈ કે એક મિસ્કીન કો દસ રોઝ દે દે યા ખિલા દિયા કરે (૨૧૬) યા'ની ન બહુત આ'લા દરજેહકા ન બિલકુલ અદના બલ્કે મુત-વસ્સત (૨૧૭) ઔસત દરજેકે જિનસે અકસર બદન ઢક સકે, હઝરત ઈબ્ને ઉમર રદિયલ્લાહો અનહુમા સે મરવી હૈ કે એક તેહબંદ ઓર કુરતા યા એક તેહબંદ ઔર એક ચાદર હો. મસ્અલા : કફ્ફારે મેં ઈન તીનોં બાતોંકા ઈખ્તિયાર હૈ ખ્વાહ ખાના દે, ખ્વાહ કપડે, ખ્વાહ ગુલામ આઝાદ કરે, હર એકસે કફ્ફારા અદા હો જાએગા (૨૧૮)

تُبْدَ لَكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۝
قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا
كَافِرِينَ ۝ مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ
وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ ۙ وَلَٰكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ۖ وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۝
وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَى
الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا ۚ
أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ۝
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ ۖ لَا يَضُرُّكُمْ
مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ ۚ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِينَ
الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ

તુબ્દ લકુમ ▸ અફલ્લાહુ અન્હા ▸ વલ્લાહુ
ઉતર રહા હૈ તો તુમ પર ઝાહિર કર દી જાએગી, અલ્લાહ ઉન્હેં મુઆફ કર
ગ઼ફૂરુન હ઼લીમ (૧૦૧) ક઼દ સ-અ-લહા
ચુકા હૈ (૨૪૪) ઔર અલ્લાહ બખ્શનેવાલા હિલ્મવાલા હૈ તુમસે અગલી
ક઼ૌમુમ્મિન ક઼બ્લિકુમ સુમ્મ અસ્બહ઼ૂ બિહા
એક કૌમને ઉન્હેં પૂછા, (૨૪૫) ફિર ઉનસે મુ-કર
કાફિરીન (૧૦૨) મા જ-અ઼-લલ્લાહુ
હો બૈઠે અલ્લાહને મુકર્રર નહીં
મિમ્બહ઼ીરતિંવ-વ લા સૉ-ઈબતિંવ-વ લા
કિયા હૈ કાન ચરા હુવા ઔર ન બજાર ઔર ન
વસ઼ીલતિંવ-વ લા હ઼ામિંવ્-વ લાકિન્નલ લઝ઼ી-ન
વસીલા ઔર ન હામી, (૨૪૬) હાં, કાફિર લોગ અલ્લાહ પર ઝૂટા
ક-ફરૂ યફ-તરૂ-ન અ઼-લલ્લાહિલ-કઝ઼િબ ▸ વ
ઈફતેરા બાંધતે હૈં (૨૪૭) ઔર ઉનમેં

અક-સ઼રુહુમ લા યઅ઼-ક઼િલૂન (૧૦૩) વ ઈઝ઼ા ક઼ી-લ લહુમ તઆ઼લૌ મ ૨
અકસર નિરે બે-અકલ હૈં (૨૪૮) ઔર જબ ઉનસે કહા જાએ, આઓ
ઈલા મૉ અન્ઝલલ્લાહુ વ ઈલર્રસૂલિ ક઼ાલૂ હ઼સ્બુના મા વ-જદના અલૈહિ
ઈસ તરફ જો અલ્લાહને ઉતારા ઔર રસૂલકી તરફ, (૨૪૯) કહેં હમેં વોહ બહોત હૈ જિસ પર
આબૉ-અના▸અ-વ લૌ કા-ન આબૉ-ઉહુમ લા યઅ઼-લમૂ-ન શૈઅંવ-વ લા
હમને બાપ-દાદાકો પાયા કિયા અગરચે ઉનકે બાપ-દાદા ન કુછ જાનેં, ન
યહ-તદૂન (૧૦૪) યૉ અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ અ઼લૈકુમ અન્ફુસકુમ▸લા
રાહ પર હોં (૨૫૦) અય ઈમાનવાલો, તુમ અપની ફિક્ર રખો, તુમ્હારા કુછ ન
યદ઼ુર્રુકુમ મન દ઼લ્લ ઈઝ઼હ-તદૈતુમ▸ઈલલ્લાહિ મર્જિઉ઼કુમ જમીઅ઼ન
બિગાંળેગા જો ગુમરાહ હુવા જબકે તુમ રાહ પર હો, (૨૫૧) તુમ સબકી રુજૂઅ અલ્લાહ હી કી
ફયુનબ્બિઉકુમ બિમા કુન્તુમ તઅ઼-મલૂન (૧૦૫) યૉ અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ
તરફ હૈ, ફિર વોહ તુમ્હેં બતા દેગા જો તુમ કરતે થે અય ઈમાનવાલો, (૨૫૨)
શહાદતુ બૈનિકુમ ઈઝ઼ા હ઼-દ઼-ર અ-હ઼-દકુમુલ્મૌતુ હ઼ીનલ- વસ઼િય્યતિસ્નાનિ
તુમ્હારી આપસકી ગવાહી જબ તુમમેં કિસીકો મૌત આએ, (૨૫૩) વસીયત કરતે વકત તુમમેંકે
ઝ઼વા અ઼દલિમ-મિન્કુમ ઔ આખ઼રાનિ મિન ગ઼ૈરિકુમ
દો મો'તેબર શખ્સ હૈં યા ગૈરોં મેં કે દો જબ તુમ મુલ્કમેં

મસ્અલા : રોઝેસે કફ્ફારહ જબ હી અદા હો સકતા હૈ જબકે ખાના કપળા દેને ઔર ગુલામ આઝાદ કરનેકી કુદરત ન હો. મસ્અલા : યે ભી ઝ઼રૂરી હૈ કે યે રોઝે મુતવાતિર રખ્ખે જાએં (૨૧૯) ઔર કસમ ખા કર તોળ દો યા'ની ઉસકો પૂરા ન કરો મસ્અલા : કસમ તોળનેસે પેહલે કફ્ફારા દેના દુરસ્ત નહીં (૨૨૦) યા'ની ઉન્હેં પૂરા કરો અગર ઉસમેં શરઅન કોઈ હર્જ ન હો ઔર યે ભી હિફાઝત હૈ કે કસમ ખાનેકી આદત તર્ક કી જાએ (૨૨૧) ઈસ આયતમેં શરાબ ઔર જુએકે નતીજે ઔર વબાલ બયાન ફરમાએ ગએ કે શરાબ ખ્વારી ઔર જુએબાઝીકા એક વબાલ તો યે હૈ કે ઈસસે આપસમેં બુગ્ઝ ઔર અદાવતેં પૈદા હોતી હૈં ઔર જો ઈન બદિયોંમેં મુબતેલા હો, વોહ ઝિક્રે ઈલાહી ઔર નમાઝકે અવકાતકી પાબંદીસે મેહરૂમ હો જાતા હૈ (૨૨૨)

إِنْ أَنتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَابَتْكُم مُّصِيبَةُ
الْمَوْتِ ۚ تَحْبِسُونَهُمَا مِن بَعْدِ الصَّلَاةِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ
إِنِ ارْتَبْتُمْ لَا نَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۙ وَلَا
نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذًا لَّمِنَ الْآثِمِينَ ﴿١٠٦﴾ فَإِنْ عُثِرَ
عَلَىٰ أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَآخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا
مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوْلَيَانِ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ
لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِن شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَا إِنَّا
إِذًا لَّمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٧﴾ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَن يَأْتُوا بِالشَّهَادَةِ
عَلَىٰ وَجْهِهَا أَوْ يَخَافُوا أَن تُرَدَّ أَيْمَانٌ بَعْدَ أَيْمَانِهِمْ ۗ
وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاسْمَعُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفَاسِقِينَ ﴿١٠٨﴾ يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا
أُجِبْتُمْ ۖ قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا ۖ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١٠٩﴾
إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِي

ઈન અન્તુમ દ્રબ્તુમ ફિલઅર્દિ ફ-અસાબત્કુમ
સફરકો જાઓ, ફિર તુમ્હેં મૌતકા હાદસા પહુંચે,
મુસીબતુલ-મૌત ઁ તહ્-બિસૂનહુમા
ઉન દોનોંકો નમાઝકે બાદ રોકો, (૨૫૪) વોહ
મિમ્બઅ્-દિસ્સલાતિ ફયુક્-સિમાનિ બિલ્લાહિ
અલ્લાહકી કસમ ખાએં અગર તુમ્હેં
ઈનિર-તબતુમ લા નશતરી બિહી સ-મ-નંવ્વ
કુછ શક પળે, (૨૫૫) હમ હલફ કે બદલે કુછ માલ ન ખરીદેંગે (૨૫૬)
લૌ કા-ન ઝાકુર્બા ॥ વ લા નક્તુમુ
અગર ચે કરીબકા રિશ્તાદાર હો ઔર અલ્લાહકી ગવાહી ન
શહા-દ-તલ્લાહિ ઈન્ના ઈઝલ્લમિનલ-
છુપાએંગે ઐસા કરેં તો હમ ઝરૂર
આસિમીન (૧૦૬) ફઈન ઉસિ-ર અલા
ગુનાહગારોં મે હૈં. ફિર અગર પતા ચલે કે
મં ૨ અન્નહુમસ્તહક્કા ઈસ્મન ફઆખરાનિ યકૂમાનિ મકામહુમા
વોહ કિસી ગુનાહકે સઝાવાર હુએ (૨૫૭) તો ઉનકી જગહ દો ઔર ખળે હોં ઉનમેંસે કે
મિનલ્લઝીનસ-ત-હક્ક અલૈહિમુલ-ઔલયાનિ ફયુક્-સિમાની બિલ્લાહિ
ઉસ ગુનાહ યા'ની ઝૂટી ગવાહીને ઉનકા હક લેકર ઉનકો નુકસાન પહુંચાયા (૨૫૮) જો મૈયતસે
લ-શહાદતુના અહક્કુ મિન શહાદતિ-હિમા વ મઅ્-તદૈના ઈન્ના
ઝયાદા કરીબ હોં તો અલ્લાહકી કસમ ખાએ કે હમારી ગવાહી ઝયાદા ઠીક હૈ ઉન દો કી ગવાહીસે ઔર હમ હદસે ન
ઈઝલ્લમિનઝ-ઝાલિમીન (૧૦૭) ઝાલિ-ક અદના અંય્યઅતૂ બિશ્શહાદતિ અલા
બળ્હે (૨૫૯) ઐસા હો તો હમ ઝાલિમોંમેં હોં યે કરીબતર હૈ ઈસસે કે ગવાહી જૈસી
વજ-હિહા ઔ યખાફૂ અન તુરદ-દ ઐમાનુમ્બઅ્-દ ઐમાનિહિમ વત્તકુલ્લા-હ
ચાહિયે અદા કરેં યા ડરે કે કુછ કસમેં રદ કરદી જાએ ઉનકી કસમોંકે બાદ (૨૬૦) ઔર અલ્લાહસે ડરો
૬૦ વસમઊ વલ્લાહુ લા યહ-દિલ-કૌમલ-ફાસિકીન ૬૦ (૧૦૮) યૌ-મ
ઔર હુકમ સુનો ઔર અલ્લાહ બેહુકમોં કો રાહ નહીં દેતા જિસ દિન અલ્લાહ જમઅ
યજ-મઉલ્લાહુર્રુસુ- લ ફ-યકૂલુ માઝા ઉજિબ્તુમ કાલૂ લા ઈલ્મ લના ઈન્ન-ક અન્ત
ફરમાએગા રસૂલોંકો (૨૬૧) ફિર ફરમાએંગા તુમ્હેં કયા જવાબ મિલા (૨૬૨) અર્ઝ કરેંગે હમેં કુછ ઈલ્મ નહીં બેશક તૂ હી
અલ્લામુલ્ગુયૂબ (૧૦૯) ઈઝ કાલલ્લાહુ યા ઈસબ્ન મર-યમઝ-કુર નિઅ્-મતી
હૈ સબ ગૈબોંકા જાનનેવાલા (૨૬૩) જબ અલ્લાહ ફરમાએગા અય મરિયમકે બેટે ઈસા, યાદ કર મેરા એહસાન

ઈતાઅતે ખુદા ઔર રસૂલસે (૨૨૩) યે વઈદો તેહદીદ હૈ કે જબ રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને હુકમે ઈલાહી સાફ સાફ પહોંચા દિયા તો ઉનકા જો ફર્ઝ થા અદા હો ચૂકા અબ જો એ'રાઝ કરે વોહ મુસ્તહિકે અઝાબ હૈ (૨૨૪) શાને નુઝૂલ યે આયત ઉન અસ્હાબકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો શરાબ હરામ કિયે જાનેસે કબ્લ વફાત પા ચૂકે થે, હુરમતે શરાબકા હુકમ નાઝિલ હોનેકે બા'દ સહાબએ કિરામકો ઉનકી ફિકર હુઈ કે ઉનસે ઈસકા મુવાખેઝહ હોગા યા ન હોગા ઉનકે હકમેં યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર બતાયા ગયા કે હુરમતકા હુકમ નાઝિલ હોનેસે કબ્લ જિન નેક ઈમાનદારોંને કુછ ખાયા પિયા વોહ ગુનહગાર નહીં (૨૨૫) આયતમેં લફઝ ઈત્તકૂ જિસકે મા'ના ડરને ઔર પરહેઝ કરનેકે હૈં, તીન મરતબા આયા હૈ, પેહલે સે શિર્ક સે

عَلَيْكَ وَعَلٰى وَالِدَتِكَ ۘ اِذْ اَيَّدْتُّكَ بِرُوْحِ
الْقُدُسِ ۣ تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا ۚ وَاِذْ
عَلَّمْتُكَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ ۚ وَاِذْ
تَخْلُقُ مِنَ الطِّيْنِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ بِاِذْنِيْ فَتَنْفُخُ فِيْهَا
فَتَكُوْنُ طَيْرًۢا بِاِذْنِيْ وَتُبْرِئُ الْاَكْمَهَ وَالْاَبْرَصَ
بِاِذْنِيْ ۚ وَاِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتٰى بِاِذْنِيْ ۚ وَاِذْ كَفَفْتُ بَنِيْٓ
اِسْرَآءِيْلَ عَنْكَ اِذْ جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَقَالَ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا مِنْهُمْ اِنْ هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝ وَاِذْ
اَوْحَيْتُ اِلَى الْحَوَارِيّٖنَ اَنْ اٰمِنُوْا بِيْ وَبِرَسُوْلِيْ ۚ قَالُوْٓا
اٰمَنَّا وَاشْهَدْ بِاَنَّنَا مُسْلِمُوْنَ ۝ اِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّوْنَ
يٰعِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيْعُ رَبُّكَ اَنْ يُّنَزِّلَ
عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ السَّمَآءِ ۚ قَالَ اتَّقُوا اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ۝ قَالُوْا نُرِيْدُ اَنْ نَّاْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَىِٕنَّ

અ઼લૈ-ક વ અ઼લા વાલિદતિ-ક॰ઈઝ઼ અય્યત્તુ-ક
અપને ઉપર ઔર અપની માં પર (૨૬૪) જબ મૈંને પાક
બિરૂહિ઼લ્કુદુસ॰તુકલ્લિમુન્ના-સ ફ઼િલ્મહ-દિ
રૂહસે તેરી મદદ કી (૨૬૫) તૂ લોગોંસે બાતેં કરતા પાલનેમેં (૨૬૫)
વ કહ-લા૦વ ઈઝ઼ અ઼લ્લમ્તુકલ-કિતા-બ વલ
ઔર પકકી ઉમ્ર હોકર (૨૬૭) ઔર જબ મૈંને તુઝે સિખાઈ કિતાબ ઔર
હિ઼ક-મ-ત વત્તૌરા-ત વલ ઈન્જીલ૦વ
હિકમત (૨૬૮) ઔર તૌરેત ઔર ઈન્જીલ ઔર
ઈઝ઼ તખ઼્લુ-કુ મિનત્તી઼નિ કહૈ-અતિત્તૈ઼રિ
જબ તૂ મિટ્ટીસે પરિન્દે કી સી મૂરત મેરે હુકમ સે બનાતા
બિ ઈઝ઼-ની ફ તન્ફુખુ ફીહા ફતકૂનુ
ફિર ઉસમેં ફૂંક મારતા તો વોહ મેરે હુકમ સે ઉડને લગતી (૨૬૯) ઔર
તૈ઼રમ-બિ-ઈઝ઼-ની વ તુબ્રિ-ઉલ અક-મ-હ
તૂ માદરઝાદ અન્ધે ઔર સફેદ દાગવાલે કો મેરે
વલ અબ-ર-સ઼ બિ ઈઝ઼ની૦વ ઈઝ઼ તુખ઼્રિજુલ્મૌતા બિ ઈઝ઼ની વ ઈઝ઼ મં ૨
હુકમસે શિફા દેતા ઔર જબ તૂ મુર્દોંકો મેરે હુકમસે ઝિન્દા નિકાલતા (૨૭૦) ઔર જબ
કફફ઼-તુ બની ઈસ્રા-ઈ-લ અ઼ન્ક ઈઝ઼ જિઅ-તહુમ બિલ્બય્યિનાતિ
મૈંને બની ઈસ્રાઈલકો તુઝસે રોકા (૨૭૧) જબ તૂ ઉન્કે પાસ રૌશન નિશાનીયાં લેકર આયા તો
ફ-કા઼લલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ મિન્હુમ ઈન હાઝ઼ા ઈલ્લા સિહ઼-રુમ-મુબીન (૧૧૦)
ઉનમેંકે કાફિર બોલે કે યે (૨૭૨) તો નહીં મગર ખુલા જાદૂ
વ ઈઝ઼ ઔહૈ઼તુ ઈલલ-હ઼વારિય્યી-ન અન આમિનૂ બી વ બિ-રસૂલી૦
ઔર જબ મૈંને હવારીયોં (૨૭૩) કે દિલમેં ડાલા કે મુઝ પર ઔર મેરે રસૂલ
ક઼ાલૂ આમન્ના વશ્હદ બિ-અન્નના મુસ્લિમૂન (૧૧૧) ઈઝ઼
પર (૨૭૪) ઈમાન લાવ, બોલે હમ ઈમાન લાએ, ઔર ગવાહ રહે કે હમ મુસલમાન હૈં (૨૭૫) જબ
ક઼ાલલ-હ઼વારિય્યૂ-ન યા ઈસબ્ન મર-ય-મ હલ યસ્તતી઼ઉ રબ્બુક- અંય્યુનઝ઼-ઝિ-લ
હવારીયોં ને કહા અય ઈસા બિન મરિયમ ! કયા આપકા રબ એસા કરેગા કે
અ઼લૈના માૅ-ઈ-દ-તમ મિનસ્સમાૅ-અ ૭ ક઼ાલત્તકુલ્લા-હ ઈન કુન્તુમ
હમ પર આસ્માનસે એક ખ્વાન ઉતારે (૨૭૬) કહા અલ્લાહસે ડરો અગર
મુઅ-મિનીન (૧૧૨) ક઼ાલૂ નુરીદુ અન નઅકુ-લ મિન્હા વ તત઼્મ-ઈન્ન
ઈમાન રખતે હો (૨૭૭) બોલે, હમ ચાહતે હૈં (૨૭૮) કે ઉસમેંસે ખાએં ઔર હમારે દિલ

ડરના ઔર પરહેઝ કરના દૂસરે સે શરાબ ઔર જુએ સે બચના. તીસરેસે તમામ મોહરેમાત સે પરહેઝ કરના મુરાદ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે પેહલેસે તર્ક શિર્ક દૂસરેસે તર્કે મઆસી વ મોહરેમાત. તીસરેસે તર્ક શુબ્હાત મુરાદ હૈ. બા'ઝકા કૌલ હૈ કે પેહલેસે તમામ હરામ ચીઝોંસે બચના ઔર દૂસરેસે ઈસ પર કાઈમ રેહના ઔર તીસરેસે ઝમાનએ નુઝૂલે વહી મેં યા ઉસકે બા'દ જો ચીઝે મના કી જાએં ઈનકો છોળ દેના મુરાદ હૈ (મદારિક વ ખાઝિન વ જમલ વગેરહ) (૨૨૬) છ હિજરી જિસમેં હુદૈબિયહ કા વાકેઆ પેશ આયા ઈસ સાલ મુસલમાન મુહરિમ (એહરામ પોશ) થે. ઈસ હાલતમેં વોહ ઈસ આઝમાઈશમેં ડાલે ગએ કે વુહૂશો તુયૂર બ કસરત આએ ઔર ઉનકી સવારિયોં પર છા ગએ. હાથસે પકળના હથિયારસે શિકાર

قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا
مِنَ الشّٰهِدِينَ ۝ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللّٰهُمَّ
رَبَّنَآ أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ السَّمَآءِ تَكُونُ لَنَا
عِيدًا لِّأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِّنْكَ ۚ وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ
خَيْرُ الرّٰزِقِينَ ۝ قَالَ اللّٰهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ ۚ
فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَإِنِّيٓ أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَّآ
أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِّنَ الْعٰلَمِينَ ۝ وَإِذْ قَالَ اللّٰهُ
يٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي
وَأُمِّيَ إِلٰهَيْنِ مِنْ دُونِ اللّٰهِ ۚ قَالَ سُبْحٰنَكَ مَا يَكُونُ
لِيٓ أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ ۚ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ
عَلِمْتَهُ ۚ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَآ أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ ۚ
إِنَّكَ أَنْتَ عَلّٰمُ الْغُيُوبِ ۝ مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَآ
أَمَرْتَنِي بِهِٓ أَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۚ وَكُنْتُ

કુલૂબુના વ નઅ્-લ-મ અન ક્દ સ્-દક્તના
ઠેહરે (૨૭૯) ઔર હમ આંખોંસે દેખ લેં કે આપને હમસે સચ ફરમાયા
વ નકૂ-ન અ્લૈહા મિનશ્શાહિદીન ★ (૧૧૩)
(૨૮૦) ઔર હમ ઉસ પર ગવાહ હો જાએં (૨૮૧)
કા-લ ઈસબ્નુ મર-યમલ્લાહુમ્મ રબ્બના
ઈસા બિન મરિયમને અર્ઝ કી અય અલ્લાહ ! અય રબ !
અન્ઝિલ અ્લૈના માૅ-ઈદ-તમ મિનસ્સમાૅ-ઈ
હમારે, હમ પર આસ્માનસે એક ખ્વાન ઉતાર કે
તકૂનુ લના ઈદલ્લિ-અવ્વલિના વ આખ઼િરિના
વોહ હમારે લિયે ઈદ હો (૨૮૨) હમારે અગલે પિછલોંકી (૨૮૩)
વ આયતમ-મિન્કઽ વર્ઝુક્-ના વ અન્ત
ઔર તેરી તરફસે નિશાની (૨૮૪) ઔર હમેં રિઝક દે ઔર તૂ સબસે
ખ઼ૈરુર્રાઝિક઼ીન (૧૧૪) ક઼ાલલ્લાહુ ઈન્ની
બેહતર રોઝી દેનેવાલા હૈ અલ્લાહને ફરમાયા, કે

મં ૨

મુનઝ-ઝિલુહા અ્લૈકુમઽ ફ-મંયક-ફુર બઅ્-દુ મિન્કુમ ફ-ઈન્ની
મૈં ઉસે તુમ પર ઉતારતા હૂં ફિર અબ જો તુમમેં કુફ્ર કરેગા (૨૮૫) તો બેશક મૈં
ઉ-અઝ્-ઝિબુહૂ અઝાબલ્લાૅ ઉ-અઝ્-ઝિબુહૂ અ-હ્-દમ્મિનલ-આલમીન ૦ (૧૧૫)
ઉસે વોહ અઝાબ દૂંગા કે સારે જહાનમેં કિસી પર ન કરૂંગા (૨૮૬)
૯
વ ઈઝ કાલલ્લાહુ યા ઈસબ-ન મર-ય-મ અ અન્ત કુલ-ત લિન-નાસિત્તખ઼િઝૂની
ઔર જબ અલ્લાહ ફરમાએગા (૨૮૭) અય મરિયમકે બેટે ઈસા ! ક્યાં તૂને લોગોંસે કેહ દિયા થા કે મુઝે
વ ઉમ્મિ-ય ઈલાહૈનિ મિન દૂનિલ્લાહ ▸ કા-લ સુબ્હાન-ક મા યકૂનુ
ઔર મેરી માંકો દો ખુદા બના લો અલ્લાહકે સિવા, (૨૮૮) અર્ઝ કરેગા પાકી હૈ તુઝે (૨૮૯) મુઝે રવા નહીં કે
લી અન અકૂ-લ મા લૈ-સ લી ▸ બિહક્ક઼ ▸ ઈન કુન્તુ કુલ્તુહૂ ફ-ક્દ અ્લિમ્તહ ▸
વોહ બાત કહૂં જો મુઝે નહીં પહુંચતી (૨૯૦) અગર મૈંને ઐસા કહા હો તો ઝરૂર તુઝે
તઅ્-લમૂ મા ફી નફ-સી વ લાૅ અઅ્-લમુ મા ફી નફ-સિક ▸
માલૂમ હોગા તૂ જાનતા હૈ જો મેરે જીમેં હૈ ઔર મૈં નહીં જાનતા જો તેરે ઈલ્મમેં હૈ
ઈન્ન-ક અન્ત અ્લ્લામુલ-ગ઼ુયૂબ (૧૧૬) મા કુલ્તુ લહુમ ઈલ્લા માૅ
બેશક તૂ હી હૈ સબ ગૈબોંકા ખૂબ જાનનેવાલા (૨૯૧) મૈંને તો ઉનસે ન કહા મગર વહી જો તૂને
અમર્તની બિહી અનિઅ્-બુદુલ્લા-હ રબ્બી વ રબ્બકુમઽ વ કુન્તુ
મુઝે હુકમ દિયા થા કે અલ્લાહકો પૂજો જો મેરા ભી રબ ઔર તુમ્હારા ભી રબ ઔર મૈં ઉન

કર લેના બિલકુલ ઈખતિયારમેં થા. અલ્લાહ તઆલાને યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ ઔર ઈસ આઝમાઈશમેં વોહ બફઝલે ઈલાહી ફરમાંબરદાર સાબિત હુએ ઔર હુકમે ઈલાહીકી તા'મીલમેં સાબિત કદમ રહે (ખાઝિન વગૈરહ) (૨૨૭) ઔર બાદ ઈબ્તેલા કે નાફરમાની કરે (૨૨૮) મસ્અલા : મુહરિમ પર શિકાર યા'ની ખુશ્કીકે કિસી વહશી જાનવરકો મારના હરામ હૈ. મસ્અલા : જાનવરકી તરફ શિકાર કરનેકે લિયે ઈશારહ કરના યા કિસી તરહ બતાના ભી શિકારમેં દાખિલ ઔર મમ્નૂઅ હૈ મસ્અલા : હાલતે એહરામમેં હર વેહશી જાનવરકા શિકાર મમ્નૂઅ હૈ ખ્વાહ વોહ હલાલ હો યા ન હો મસ્અલા : કાટનેવાલા કુત્તા ઔર કૌવા ઔર બિચ્છુ ઔર ચીલ ઔર ચૂહા ઔર ભેળિયા ઔર સાંપ ઈન જાનવરોંકો અહાદીસમેં ફ્વાસિક ફરમાયા

عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ ۖ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنتَ
أَنتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾
إِن تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ ۖ وَإِن تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ
أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ اللَّهُ هَٰذَا يَوْمُ يَنفَعُ
الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ ۚ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا
عَنْهُ ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١٩﴾ لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَ
الْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٢٠﴾

سُورَةُ الْأَنْعَامِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ
الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ۖ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١﴾
هُوَ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلًا ۖ وَ

અલૈહિમ શહીદમ્મા દુમ્તુ ફીહિમ૦ફ લમ્મા
પર મુત્લેઅ થા જબ તક મૈં ઉનમેં રહા ફિર જબ તૂને
તવફ-ફૈતની કુન્ત અન્તર્રકી-બ અલૈહિમ૦
મુઝે ઉઠા લિયા (૨૯૨) તો તૂ હી ઉન પર નિગાહ
વ અન્ત અલા કુલ્લિ શૈઈન શહીદ (૧૧૭)
રખતા થા ઔર હર ચીઝ તેરે સામને હાઝિર હૈ (૨૯૩)
ઈન તુઅઝ્-ઝિબ્હુમ ફ-ઈન્નહુમ ઈબાદુક ૮
અગર તૂ ઉન્હેં અઝાબ કરે તો વોહ તેરે બન્દે હૈં
વઈન તગ઼્ફિર લહુમ ફ-ઈન્ન-ક
ઔર અગર તૂ ઉન્હેં બખ્શ દે તો બેશક તૂ
અન્તલ-અઝીઝુલ-હકીમ (૧૧૮) કાલલ્લાહુ
હી હૈ ગાલિબ હિકમતવાલા (૨૯૪) અલ્લાહને ફરમાયા કે યે (૨૯૫)
હાઝા યૌમુ યન્ફઉસ્સાદિકી-ન સિદકુહુમ૦લહુમ
હૈ વોહ દિન જિસમેં સચ્ચોંકો (૨૯૬) ઉનકા સચ કામ આએગા,

જન્નાતુન તજ-રી મિન તહ્-તિહલ-અન્હારુ ખાલિદી-ન ફીહા અ-બ-દા૦રદ્દિયલ્લાહુ મં ૨
ઉનકે લિયે બાગ હૈં જિનકે નીચે નેહરેં રવાં હમેશા હમેશા ઉનમેં રહેંગે, અલ્લાહ ઉનસે
અન્હુમ વ રદૂ અન્હ ૮ ઝાલિકલ-ફૌઝુલ અઝીમ (૧૧૯) લિલ્લાહિ મુલ્કુસ્સમાવાતિ
રાઝી ઔર વોહ અલ્લાહસે રાઝી, યે હૈ બળી કામિયાબી અલ્લાહ હી કે લિયે હૈ આસ્માનોં ع
વલઅર્દિ વ મા ફીહિન્ન૮વ હુ-વ અલા કુલ્લિ શૈઈન કદીર ૦ (૧૨૦) ૦
ઔર ઝમીન ઔર જો કુછ ઉનમેં હૈ સબકી સલ્તનત ઔર વોહ હર ચીઝ પર કાદિર હૈ (૨૯૭)

(૬) સૂરતુલ અન્આમ (મક્કી) ૧૬૫ આયતેં ઔર ૨૦ રુકૂઅ હૈં

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો બળા મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝી ખ-લ-કસ્સમાવાતિ વલઅર્દ વ જ-અ-લઝ્-
સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકો જિસને આસ્માન ઔર ઝમીન બનાએ (૨) ઔર અંધેરિયાં ઔર
ઝુલુમાતિ વન્નૂ-ર૦સુમ્મલ્લઝી-ન ક-ફરૂ બિરબ્બિહિમ યઅ્-દિલૂન (૧)
રૌશની પૈદા કી (૩) ઈસ પર (૪) કાફિર લોગ અપને રબકે બરાબર ઠેહરાતે હૈં (૫)
હુવલ્લઝી ખ-લ-કકુમ મિન તીનિન સુમ્મ કદા અ-જ-લા ૮ વ
વોહી હૈ જિસને તુમ્હેં (૬) મિટ્ટીસે પૈદા કિયા ફિર એક મીઆદ કા હુકમ રખા (૭) ઔર

ગયા ઔર ઉનકે કત્લકી ઈજાઝત દી ગઈ. મસ્અલા : મચ્છર, પિસ્સુ, ચિયૂંટી, મખ્ખી ઔર હશરાતુલ અર્ઝ ઔર હમલા આવર દરિંદોકો મારના મુઆફ હૈ (તફસીર અહમદી વગૈરહ) (૨૨૯) મસ્અલા : હાલતે એહરામમેં જિન જાનવરોંકા મારના મમ્નૂઅ હૈ વોહ હર હાલમેં મમ્નૂઅ હૈ. અમદન હો યા ખતાઅન. અમદનકા હુકમ તો ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા ઔર ખતાઅનકા હદીસ શરીફસે સાબિત હૈ. (મદારિક) (૨૩૦) વૈસા હી જાનવર દેનેસે મુરાદ યે હૈ કે કીમતમેં મારે હુવે જાનવરકે બરાબર હો. હઝરત ઈમામ અબૂહનીફહ ઔર ઈમામ અબૂ યૂસુફ રહમતુલ્લાહ તઆલા અલયહુમાકા યેહી કૌલ હૈ ઔર ઈમામ મોહંમદ વ શાફઈ રહમતુલ્લાહ અલયહિમા કે નઝદીક ખિલ્કત વ સૂરતમેં મારે હુએ જાનવરકી મિસ્લ હોના મુરાદ હૈ (મદારિક વ

أَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ أَنْتُمْ تَمْتَرُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ اللَّهُ
فِي السَّمٰوٰتِ وَفِي الْأَرْضِ ۖ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ
وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ﴿٣﴾ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ
آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤﴾ فَقَدْ
كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ ۖ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ
أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ
أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ
مَا لَمْ نُمَكِّنْ لَكُمْ وَأَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِدْرَارًا
وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ
بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿٦﴾
وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ
بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هٰذَا إِلَّا سِحْرٌ
مُبِينٌ ﴿٧﴾ وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ ۖ وَلَوْ

અ-જલુમ-મુસમ્મન ઈન્દહુ સુમ્મ અન્તુમ
એક મુકર્રહ વા'દહ ઉસકે યહાં હૈ (૮) ફિર તુમ લોગ શક
તમ્તરૂન (૨) વ હુવલ્લાહુ ફિસ્સમાવાતિ
કરતે હો ઔર વહી અલ્લાહ હૈ આસ્માનોં
વ ફિલઅર્દ઼ ▸ યઅ્-લમુ સિર્રકુમ વ
ઔર ઝમીન કા (૯) ઉસે તુમ્હારા છૂપા ઔર
જહ-રકુમ વ યઅ્-લમુ મા તક-સિબૂન (૩)
ઝાહિર સબ માલૂમ હૈ ઔર તુમ્હારે કામ જાનતા હૈ
વમા તઅ-તીહિમ મિન આયતિમ-મિન
ઔર ઉનકે પાસ કોઈ ભી નિશાની અપને રબકી
આયાતિ રબ્બિહિમ ઈલ્લા કાનૂ અન્હા
નિશાનીયોં સે નહીં આતી મગર ઈસસે
મુઅ્-રિદ઼ીન (૪) ફ-ક઼દ કઝ઼-ઝ઼બૂ બિલ્હક઼્ક઼િ
મુંહ ફેર લેતે હૈં તો બેશક ઉન્હોંને હક્ક કો

મં ૨ **લમ્મા જૉ-અહુમ ▸ ફસૌ-ફ યઅ-તીહિમ અમ્બૉ-ઉ મા કાનૂ બિહી**
ઝુટલાયા (૧૦) જબ ઉનકે પાસ આયા તો અબ ઉન્હેં ખબર હુવા ચાહતી હૈ ઉસ ચીઝકી જિસ
યસ્તહ-ઝિઊન (૫) અ-લમ યરૌ કમ અહ-લક-ના મિન
પર હંસ રહે થે (૧૧) કયા ઉન્હોંને ન દેખા કે હમને ઉનસે પેહલે (૧૨) કિત્ની
ક઼બ્લિહિમ મિન ક઼ર્નિમ-મક્કન્નાહુમ ફિલઅર્દ઼િ મા લમ નુમક્કિલ્લકુમ
સંગતેં ખપા દીં ઉન્હેં હમને ઝમીનમેં વોહ જમાવ દિયા (૧૩) જો તુમકો ન દિયા
વ અર્સલનસ્સમૉ-અ અ઼લૈહિમ મિદ-રારંવ-વ્વ જ-અ઼લનલ-અન્હા-ર
ઔર ઉન પર મૂસલાધાર •પાની ભેજા (૧૪) ઔર ઉનકે નીચે નેહરેં બહાઈ (૧૫)
તજ-રી મિન તહ઼-તિહિમ ફ-અહ-લક-નાહુમ બિઝ઼ુનૂબિહિમ વ અન્શઅ-ના
તો ઉન્હેં હમને ઉનકે ગુનાહોંકે સબબ હલાક કિયા (૧૬) ઔર
મિમ્બઅ્-દિહિમ ક઼ર્નન આખ઼રીન (૬) વ લૌ નઝ-ઝલ્ના અલૈ-ક કિતાબન ફી
ઉનકે બાદ ઔર સંગત ઉઠાઈ (૧૭) ઔર અગર હમ તુમ પર કાગઝ મેં કુછ
ક઼િર-તા઼સિન ફ-લ-મસૂહુ બિઐદીહિમ લ-ક઼ાલલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ઈન હાઝ઼ા ઈલ્લા
લિખા હુવા ઉતારતે (૧૮) કે વોહ ઉસે અપને હાથોંસે છૂતે જબ ભી કાફિર કહતે કે યે
સિહ઼-રુમ-મુબીન (૭) વ ક઼ાલૂ લૌલૉ ઉન્ઝિ-લ અ઼લૈહિ મ-લક ▸ વ લૌ
નહીં મગર ખુલા જાદૂ ઔર બોલે (૧૯) ઉન પર (૨૦) કોઈ ફરિશ્તા કયોં ન ઉતારા ગયા ઔર અગર

અહમદી) (૨૩૧) યા'ની કીમતકા અંદાઝહ કરે ઔર કીમત વહાંકી મો'તબર હોગી જહાં શિકાર મારા ગયા હો યા ઈસકે કરીબ કે મુકામકી (૨૩૨) યા'ની કુફ્ફારકે જાનવરકા હરમ મક્કા શરીફકે બાહિર ઝુબેહ કરના દુરુસ્ત નહી. મક્કહ મુકર્રમહમેં હોના ચાહિયે ઔર ઐન કા'બહમેં ભી ઝુબહ જાઈઝ નહી. ઈસીલિયે કા'બહકો પહુંચતી ફરમાયા. કા'બાકી અંદર ન ફરમાયા ઔર કફ્ફારહ ખાને યા રોઝહસે અદા કિયા જાએ તો ઈસકે લિયે મક્કા મુકર્રમહમેં હોનેકી કેદ નહી બાહિર ભી જાઈઝ હૈ. (તફસીર અહમદી વગૈરહ) (૨૩૩) મસ્અલા : યે ભી જાઈઝ હૈ કે શિકારકી કિંમતકા ગલ્લા ખરીદ કર મસાકીનકો ઈસ તરહ દે કે હર મિસ્કીનકો સદકહ ફિતરહકે બરાબર પહોંચે ઔર યે ભી જાઈઝ હૈ કે ઈસ કિંમતમેં જિતને મિસ્કીનોંકે ઐસે

اُنْزِلْنَا مَلَكًا لَّقُضِيَ الْاَمْرُ ثُمَّ لَا يُنْظَرُوْنَ ۝ وَلَوْ جَعَلْنٰهُ
مَلَكًا لَّجَعَلْنٰهُ رَجُلًا وَّلَلَبَسْنَا عَلَيْهِمْ مَّا يَلْبِسُوْنَ ۝
وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِيْنَ
سَخِرُوْا مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝ قُلْ
سِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ ثُمَّ انْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُكَذِّبِيْنَ ۝ قُلْ لِّمَنْ مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ
قُلْ لِّلّٰهِ ؕ كَتَبَ عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ؕ لَيَجْمَعَنَّكُمْ اِلٰى
يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ؕ اَلَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝ وَلَهٗ مَا سَكَنَ فِي الَّيْلِ وَالنَّهَارِ ؕ
وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝ قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَتَّخِذُ وَلِيًّا
فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ ؕ
قُلْ اِنِّيْٓ اُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ اَسْلَمَ وَلَا
تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝ قُلْ اِنِّيْٓ اَخَافُ اِنْ

અન્ઝલ્ના મ-લ-કલ-લકુદ઼િયલ-અમ્રુ સુમ્મ
હમ ફરિશ્તે ઉતારતે (૨૧) તો કામ તમામ હો ગયા હોતા (૨૨) ફિર
લા યુન્ઝરૂન (૮) વ લૌ જ-અલ્નાહુ
ઉન્હેં મોહલત ન દી જાતી (૨૩) ઔર અગર હમ નબીકો
મ-લ-કલ્લ-જ-અલ્નાહુ રજુલંવ-વ લ-લ-બસ્ના
ફરિશ્તા કરતે (૨૪) જબ ભી ઉસે મર્દ હી બનાતે (૨૫) ઔર ઉન પર
અલૈહિમ મા યલ્બિસૂન (૯) વ
વોહી શુબ્હા રખતે જિસમેં અબ પડે હૈં ઔર
લ-કદિસ્તુહ-ઝિ-અ બિરુસુલિમ-મિન
ઝરૂર અય મહબૂબ તુમસે પેહલે રસૂલોંકે સાથ ભી
ક઼બ્લિ-ક ફહા-ક બિલ્લઝી-ન સખિરૂ
ઠઠ્ઠા કિયા ગયા તો વોહ જો ઉનસે
મિન્હુમ મા કાનૂ બિહી યસ્તહ-ઝિઊન (૧૦) ع ١٠
હંસતે થે ઉનકી હંસી ઉન્હીકો લે બૈઠી (૨૬)

કુલ સીરૂ ફિલઅર્દ઼િ સુમ્મન્ઝુરૂ કૈ-ફ કા-ન આકિબતુલ-મુકઝ઼-ઝ઼િબીન (૧૧) મં
તુમ ફરમા દો (૨૭) ઝમીનમેં સૈર કરો, ફિર દેખો કે ઝુટલાનેવાલોંકા ક્યા અંજામ હુવા (૨૮) ૨
કુલ લિમમ્મા ફિસ્સમાવાતિ વલઅર્દ઼ ▸ કુલ લિલ્લાહ ▸ ક-ત-બ અ઼લા
તુમ ફરમાઓ કિસકા હૈ જો કુછ આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હૈ, (૨૯) તુમ ફરમાઓ,
નફ-સિહિર્રહ઼-મ-હ ▸ લ-યજ-મ-અ઼ન્નકુમ ઈલા યૌમિલ ક઼િયામતિ
અલ્લાહ કા હૈ, (૩૦) ઉસને અપને કરમ કે ઝિમ્મે પર રહમત લિખ લી હૈ, (૩૧) બેશક ઝરૂર તુમ્હેં ક્યામતકે
લા રૈ-બ ફીહ ▸ અલ્લઝી-ન ખ઼સિરૂ અન્ફુસહુમ ફહુમ લા યુઅ-મિનૂન (૧૨)
દિન જમા કરેગા (૩૨) ઉસમેં કુછ શક નહી વોહ જિન્હોંને અપની જાન નુકસાન મેં ડાલી (૩૩) ઈમાન નહી લાતે
વ લહૂ મા સ-ક-ન ફિલ્લૈલિ વન્નહાર ▸ વ હુવસ્સમીઉલ-અ઼લીમ (૧૩) કુલ
ઔર ઉસીકા હૈ જો કુછ બસતા હૈ રાત ઔર દિનમેં (૩૪) ઔર વહી હૈ સુનતા જાનતા (૩૫) તુમ
અગ઼ૈરલ્લાહિ અત્તખિ઼ઝુ વલિયય્યન ફાતિ઼રિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼િ વ હુ-વ
ફરમાઓ ક્યા અલ્લાહકે સિવા કિસી ઔરકો વાલી બનાઊં (૩૬) વોહ અલ્લાહ જિસને આસ્માન ઔર ઝમીન પૈદા કિયે ઔર
યુતઈમુ વ લા યુત્અ઼મ ▸ કુલ ઈન્ની ઉમિરતુ અન અકૂ-ન અવ્વ-લ મન અસ્લ-મ
વોહ ખિલાતા હૈ ઔર ખાનેસે પાક હૈ, (૩૭) તુમ ફરમાઓ મુઝે હુકમ હુવા હૈ કે સબસે પેહલે ગરદન રખૂં (૩૮)
વ લા તકૂનન્ન મિનલ્મુશ્રિકીન (૧૪) કુલ ઈન્ની અખ઼ાફુ ઈન
ઔર હરગિઝ શિર્કવાલોંમેંસે ન હોના તુમ ફરમાઓ, અગર મૈં

હિસ્સે હોતે થે ઈન્ને રોઝે રખ્ખે (૨૩૪) યા'ની ઈસ હુકમસે કબ્લ જો શિકાર મારે (૨૩૫) ઈસ આયતમેં યે મસ્અલહ બયાન ફરમાયા ગયા કે મહરમકે લિયે દરિયાકા શિકાર હલાલ હૈ ઔર ખુશ્કીકા હરામ. દરિયાકા શિકાર વોહ હૈ જિસકી પૈદાઈશ દરિયામેં હો ઔર ખુશ્કીકા વોહ જિસકી પૈદાઈશ ખુશ્કીમેં હો (૨૩૬) કે વહાં દીની વ દુન્યવી ઉમૂરકા ક્યામ હોતા હૈ ખાઈફ વહાં પનાહ લેતા હૈ. ઝઈફોંકો વહાં અમન મિલતી હૈ. તાજિર વહાં નફા પાતે હૈં. હજ-વ-ઉમરહ કરનેવાલે વહાં હાઝિર હોકર મનાસિક અદા કરતે હૈં (૨૩૭) યા'ની ઝિલહજ્જહકો જિસમેં હજ કિયા જાતા હૈ (૨૩૮) કે ઈનમેં સવાબ ઝયાદા હૈ. ઈન સબકો તુમ્હારે મસાલહકે ક્યામકા સબબ બનાયા (૨૩૯) તો હરમો એહરામકી હુર્મતકા લિહાઝ રખો. અલ્લાહ તઆલાને

عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝ مَنْ يُصْرَفْ
عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ ۚ وَذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ۝
وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ ۖ
وَإِنْ يَمْسَسْكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝
وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ۚ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ۝
قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً ۖ قُلِ اللَّهُ ۖ شَهِيدٌ
بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۚ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَٰذَا الْقُرْآنُ لِأُنْذِرَكُمْ
بِهِ وَمَنْ بَلَغَ ۚ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ
آلِهَةً أُخْرَىٰ ۚ قُلْ لَا أَشْهَدُ ۚ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ
وَاحِدٌ وَإِنَّنِي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ۝ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ
الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمُ ۘ الَّذِينَ
خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ وَمَنْ أَظْلَمُ
مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۗ إِنَّهُ

અસૈતુ રબ્બી અઝાબ યૌમિન અઝીમ (૧૫)
અપને રબકી નાફરમાની કરું તો મુઝે બળે દિન (૩૯) કે અઝાબકા ડર હૈ
મંય્યુસ્રફ અન્હુ યૌમઈઝિન ફ-કદ રહિમહ
ઉસ દિન જિસસે અઝાબ ફેર દિયા જાએ (૪૦) ઝરૂર ઉસ પર અલ્લાહકી
વ ઝાલિકલ-ફૌઝુલ-મુબીન (૧૬) વ
મહેર હુઇ ઔર યહી ખુલી કામયાબી હૈ ઔર અગર
ઈય્યમ-સસ્કલ્લાહુ બિદુર્રિન ફલા કાશિ-ફ
તુઝે અલ્લાહ કોઇ બુરાઇ (૪૧) પહુંચાએ તો ઉસકે સિવા
લહૂ ઈલ્લા હૂ, વ ઈય્યમ-સસ્ક બિખૈરિન
ઉસકા કોઇ દૂર કરનેવાલા નહીં ઔર અગર તુઝે
ફહુ-વ અલા કુલ્લિ શૈઈન કદીર (૧૭) વ
ભલાઇ પહુંચાએ (૪૨) તો વોહ સબકુછ કર સકતા હૈ (૪૩) ઔર
હુવલ્કાહિરૂ ફૌ-ક ઈબાદિહ વ
વહી ગાલિબ હૈ અપને બંદો પર ઔર

મં ૨ હુવલ-હકીમુલ-ખબીર (૧૮) કુલ અય્યુ શૈઈન અક-બરુ શહા-દહ
વહી હૈ હિકમતવાલા ખબરદાર તુમ ફરમાઓ સબસે બળી ગવાહી કિસકી ! (૪૪) તુમ
કુલિલ્લાહુ શહીદુમ-બૈની વ બૈનકુમ વઊહિ-ય ઈલય-ય
ફરમાઓ કે અલ્લાહ ગવાહ હૈ મુઝમેં ઔર તુમમેં (૪૫) ઔર મેરી તરફ ઈસ
હાઝલ-કુર્આનુ લિઉન્ઝિ-રકુમ બિહી વ મમ-બ-લગ અઈન્નકુમ લ-તશહદૂ-ન
કુર્આનકી "વહી" હુઇ કે મૈં ઉસસે તુમ્હે ડરાઉં (૪૬) ઔર જિન જિનકો પહુંચે (૪૭) તો કયા તુમ (૪૮)
અન્ન મ-અલ્લાહિ આલિ-હ-તન ઉખ્રા કુલ લા અશહદ કુલ ઈન્નમા હુ-વ
યે ગવાહી દેતે હો કે અલ્લાહકે સાથ ઔર ખુદા હૈં તુમ ફરમાઓ, (૪૯) કે મૈં યે ગવાહી નહીં દેતા, (૫૦) તુમ ફરમાઓ કે
ઈલાહુંવ્વાહિદુંવ્વ ઈન્નની બરી-ઉમ-મિમ્મા તુશ્રિકૂન (૧૯) અલ્લઝી-ન
વોહ તો એક હી મા'બૂદ હૈ (૫૧) ઔર મૈં બેઝાર હૂં ઉનસે જિનકો તુમ શરીક ઠેહરાતે હો (૫૨) જિનકો હમને
આતૈના-હુમુલ-કિતા-બ યઅ-રિફૂનહૂ કમા યઅ-રિફૂ-ન અબ્ના-અહુમ અલ્લઝી-ન
કિતાબ દી (૫૩) ઉસ નબીકો પહેચાનતે હૈં (૫૪) જૈસા અપને બેટોંકો પહેચાનતે હૈં (૫૫) જિન્હોંને અપની જાન
ع ૬ ખસિરૂ અન્ફુસહુમ ફહુમ લા યુઅ-મિનૂન (૨૦) વ મન અઝ-લમુ મિમ્મનિફ-તરા
નુકસાનમેં ડાલી વોહ ઈમાન નહીં લાતે ઔર ઈસસે બળ્હ કર ઝાલિમ કૌન
અ-લલ્લાહિ કઝિબન ઔ કઝ-ઝ-બ બિઆયાતિહી ઈન્નહૂ
જો અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધે (૫૬) યા ઉસકી આયતેં ઝુટલાએ, બેશક,

અપની રહમતોંકા ઝિક ફરમાનેકે બાદ અપની સિફત સદીદુલ ઈકાબ, ઝિક ફરમાઇ તાકે ખૌફો રિજાસે તકમીલે ઈમાન હો. ઈસકે બાદ સિફત ગફૂરુર્રહીમ બયાન ફરમાકર અપની વુસ્અતે રહમતકા ઈઝહાર ફરમાયા (૨૪૦) તો જબ રસૂલ હુકમ પહોંચાકર ફારિગ હો ગએ તો તુમ પર તાઅત લાઝિમ ઔર હુજ્જત કાયમ હો ગઇ ઔર જાએ ઉઝર બાકી ન રહી (૨૪૧) ઈસકો તુમ્હારે ઝાહિર વ બાતિન નિફાકો ઈખ્લાસ સબકા ઈલ્મ હૈ (૨૪૨) યા'ની હલાલો હરામ, નેકોબદ, મુસ્લિમો કાફિર ઔર ખરાખોટા એક દરજેમેં નહીં હો સકતા (૨૪૩) શાને નુઝૂલ બા'ઝ લોગ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે બહોતસે બે ફાએદહ સવાલ કિયા કરતે થે. યેહ ખાતિરે મુબારક પર ગિરાં હોતા થા. એક રોઝ ફરમાયા કે જો જો દરિયાફત

لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ۝ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ثُمَّ نَقُوْلُ
لِلَّذِيْنَ اَشْرَكُوْٓا اَيْنَ شُرَكَآؤُكُمُ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ
تَزْعُمُوْنَ ۝ ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتُهُمْ اِلَّآ اَنْ قَالُوْا وَاللّٰهِ
رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِيْنَ ۝ اُنْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوْا عَلٰٓى
اَنْفُسِهِمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ۝ وَمِنْهُمْ
مَّنْ يَّسْتَمِعُ اِلَيْكَ ۚ وَجَعَلْنَا عَلٰى قُلُوْبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ
يَّفْقَهُوْهُ وَفِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَاِنْ يَّرَوْا كُلَّ اٰيَةٍ لَّا
يُؤْمِنُوْا بِهَا ۚ حَتّٰٓى اِذَا جَآءُوْكَ يُجَادِلُوْنَكَ يَقُوْلُ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ۝ وَهُمْ
يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْـَٔوْنَ عَنْهُ ۚ وَاِنْ يُّهْلِكُوْنَ اِلَّآ
اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ۝ وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ وُقِفُوْا عَلَى
النَّارِ فَقَالُوْا يٰلَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِاٰيٰتِ رَبِّنَا
وَنَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ بَلْ بَدَا لَهُمْ مَّا كَانُوْا

منزل

લા યુફલિહુઝ઼-ઝ઼ાલિમૂન (૨૧) વ યૌ-મ
ઝાલિમ ફલાહ ન પાએંગે ઔર જિસ દિન
નહ઼-શુરુહુમ જમીઅન સુમ્મ નકૂલુ લિલ્લઝ઼ી-ન
હમ સબકો ઉઠાએંગે ફિર મુશ્રિકોંસે ફરમાએંગે
અશ્રકૂ એ-ન શુરકા-ઉકુમુલ્લઝ઼ી-ન કુન્તુમ
કહાં હૈં તુમ્હારે વોહ શરીક જિનકા તુમ દા'વા
તઝ-ઉમૂન (૨૨) સુમ્મ લમ તકુન ફ઼િત્નતુહુમ
કરતે થે ફિર ઉનકી કુછ બનાવટ ન રહી (૫૭) મગર યે
ઈલ્લૉ અન ક઼ાલૂ વલ્લાહિ રબ્બિના મા
કે બોલે હમેં અપને રબ અલ્લાહકી કસમ કે હમ
કુન્ના મુશ્રિકીન (૨૩) ઉન્ઝ઼ુર કૈ-ફ
મુશ્રિક ન થે દેખો કૈસા ઝૂટ બાંધા
ક-ઝ઼બૂ અ઼લૉ અન્ફુસિહિમ વ દ઼લ્લ અ઼ન્હુમ
ખુદ અપને ઉપર (૫૮) ઔર ગુમ ગઈ ઉનસે જો

મા કાનૂ યફ-તરૂન (૨૪) વ મિન્હુમ મંય્યસ્તમિઉ ઈલૈક ઽ વ જ-અ઼લ્ના
બાતેં બનાતે થે ઔર ઉનમેં કોઈ વોહ હૈ જો તુમ્હારી તરફ કાન લગાતા હૈ (૫૯) ઔર હમને
અ઼લા કુલૂબિહિમ અકિન્નતન અંય્યફ-ક઼હુહૂ વ ફ઼ી આઝ઼ાનિહિમ
ઉનકે દિલોં પર ગિલાફ કર દિયે હૈં કે ઉસે ન સમઝેં ઔર ઉનકે કાનમેં
વક઼રા ઽ વ ઈંય્યરૌ કુલ્લ આયતિલ્લા યુઅ-મિનૂ બિહા ઽ હ઼ત્તૉ ઈઝ઼ા
ટેંટ ઔર અગર સારી નિશાનિયાં દેખેં તો ઉન પર ઈમાન ન લાએંગે, યહાં તક કે જબ
જૉ-ઊ-ક યુજાદિલૂન-ક યકૂલુલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ ઈન હાઝ઼ૉ ઈલ્લૉ
તુમ્હારે હુજૂર તુમસે ઝગળતે હાઝિર હોં તો કાફિર કહેં યે તો નહીં મગર
અસાત઼ીરુલ-અવ્વલીન (૨૫) વ હુમ યન્હૌ-ન અ઼ન્હુ વ યન્ઓ-ન અ઼ન્હુ ઽ વ
અગલોંકી દાસ્તાનેં (૬૦) ઔર વોહ ઉસસે રોકતે (૬૧) ઔર ઉસસે દૂર ભાગતે હૈં ઔર
ઈંય્યુહ-લિકૂ-ન ઈલ્લૉ અન્ફુસહુમ વ મા યશઉ઼રૂન (૨૬) વ લૌ તરૉ ઈઝ઼ વુકિ઼ફૂ
હલાક નહીં કરતે મગર અપની જાનેં (૬૨) ઔર ઉન્હેં શઊર નહીં ઔર કભી તુમ દેખો જબ વોહ
અ઼લન્નારિ ફક઼ાલૂ યાલૈતના નુરદ-દુ વ લા નુકઝ઼-ઝ઼િ-બ બિઆયાતિ રબ્બિના વ
આગ પર ખળે કિયે જાએંગે તો કહેંગે કાશ કિસી તરહ હમ વાપસ ભેજે જાએં (૬૩) ઔર
નકૂ-ન મિનલમુઅ-મિનીન (૨૭) બલ બદા લહુમ મા કાનૂ
અપને રબકી આયતેં ન ઝુટલાએં ઔર મુસલમાન હો જાએં બલ્કે, ઉન પર ખુલ ગયા જો

મ
૨

કરના હો દરિયાફત કરો. મૈં હર બાતકા જવાબ દૂંગા. એક શખ્સને દરિયાફત કિયા, કે મેરા અંજામ કયા હૈ? ફરમાયા જહન્નમ. દૂસરેને દરિયાફત કિયા કેહ મેરા બાપ કૌન હૈ? આપને ઈસકે અસલી બાપકા નામ બતા દિયા જિસકે નુત્ફસે વોહ થા કે સદાકા હૈ બાવજૂદ કે ઉસકીમાંકા શૌહર ઔર થા જિસકા યે શખ્સ બેટા કહેલાતા થા. ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ કે યેહ ફરમાયા કે ઐસી બાત ન પૂછો જો ઝાહિર કી જાએ તો તુમ્હેં નાગવાર ગુઝરે (તફસીર અહમદી) બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસ શરીફમેં હૈ કે એક રોઝ સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ખુત્બહ ફરમાતે હુએ ફરમાયા. જિસકો જો દરિયાફત કરના હો દરિયાફત કરે. અબ્દુલ્લાહ બિન હુઝાફહ સહમીને ખળે હોકર દરિયાફત કિયા કે મેરા બાપ કૌન હૈ? ફરમાયા હુઝાફહ.

يُخْفُونَ مِن قَبْلُ ۖ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَ
إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ۝ وَقَالُوا إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا
نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ۝ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وُقِفُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ
قَالَ أَلَيْسَ هَٰذَا بِالْحَقِّ ۚ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُوا
الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ۝ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِلِقَاءِ اللَّهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا
يَا حَسْرَتَنَا عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ
عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ ۚ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ۝ وَمَا الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۖ وَلَلدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ
لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝ قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ
لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ ۖ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ
الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ۝ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ
مِّن قَبْلِكَ فَصَبَرُوا عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا وَأُوذُوا حَتَّىٰ

યુખ઼્ફૂન-ન મિન કબ્લ ▸ વ લૌ રુદ્દૂ
પેહલે છુપાતે થે (૬૪) ઔર અગર વાપસ ભેજે
લ-આદૂ લિમા નૂહૂ અન્હુ વ ઈન્નહુમ
જાએં તો ફિર વોહી કરેં જિસસે મના કિયે ગએ થે ઔર બેશક
લકાઝિબૂન (૨૮) વ કાલૂ ઈન હિ-ય ઈલ્લા
વોહ ઝરૂર ઝૂટે હૈં ઔર બોલે (૬૫) વોહ તો યહી
હયાતુનદ-દુન્યા વ મા નહ-નુ બિમબઊસીન (૨૯)
હમારી દુનિયાકી ઝિંદગી હૈ ઔર હમેં ઉઠના નહીં (૬૬)
વ લૌ તરા ઈઝ વુકિફૂ અલા રબ્બિહિમ ▸
ઔર કભી તુમ દેખો જબ અપને રબકે હુઝૂર
કા-લ અલૈ-સ હાઝા બિલહક્ક ▸ કાલૂ બલા
ખડે કિયે જાએંગે ફરમાએગા, કયા યે હક્ક નહીં (૬૭) કહેંગે કયોં નહીં
વ રબ્બિના ▸ કા-લ ફઝૂકુલ-અઝા-બ બિમા
હમેં અપને રબકી કસમ, ફરમાએગા તો અબ અઝાબ ચખો

કુન્તુમ તક-ફુરૂન ઠ(૩૦) કદ ખસિરલ્લઝી-ન કઝ-ઝબૂ બિલિકા-ઈલ્લાહ ▸
બદલા અપને કુફ્રકા બેશક હારમેં રહે વોહ જિન્હોંને અપને રબસે મિલનેકા ઈન્કાર કિયા,
હત્તા ઈઝા જાઅ-અત-હુમુસ્સાઅતુ બગ-ત-તન કાલૂ યા હસ-ર-ત-ના
યહાં તક કે જબ ઉન પર કયામત અચાનક આ ગઈ બોલે હાય અફસોસ હમારા ઈસ પર કે
અલા મા ફર્રત્ના ફીહા ▸ વ હુમ યહ-મિલૂ-ન ઔઝારહુમ અલા ઝુહૂરિહિમ ▸
ઈસકે માનનેમેં હમને તકસીર કી ઔર વોહ અપને (૬૮) બોઝ અપની પીઠ પર લાદે હુએ હૈં, અરે કિત્ના
અલા સાઅ મા યઝિરૂન (૩૧) વ મલ-હયાતુદ-દુન્યા ઈલ્લા લઈબુંવ-વ લહ-વ ▸
બળા બોઝ ઉઠાએ હુએ હૈં (૬૯) ઔર દુનિયાકી ઝિંદગી નહીં મગર ખેલ-કૂદ (૭૦)
વ લદ-દારુલ-આખિરતુ ખૈરુલ લિલ્લઝી-ન યત્તકૂન ▸ અ-ફલા તઅ-કિલૂન (૩૨)
ઔર બેશક પિછલા ઘર ભલા, ઉનકે લિયે જો ડરતે હૈં (૭૧) તો કયા તુમ્હેં સમઝ નહીં
કદ નઅ-લમૂ ઈન્નહૂ લ-યહ-ઝુનુકલ્લઝી યકૂલૂ-ન ફ-ઈન્નહુમ લા યુકઝ-ઝિબૂ-ન-ક
હમેં માલૂમ હૈ કે તુમ્હેં રંજ દેતી હૈ વોહ બાત જો યે કહ રહે હૈં (૭૨) તો વોહ તુમ્હેં નહીં
વ લાકિન્નઝ-ઝાલિમી-ન બિઆયાતિલ્લાહિ યજ-હદૂન (૩૩) વ લ-કદ કુઝ-ઝિબત
ઝુટલાતે (૭૩) બલ્કે અલ્લાહકી આયતોંસે ઝાલિમ ઈન્કાર કરતે હૈં (૭૪) ઔર તુમસે પેહલે
રુસુલુમ્મિન કબ્લિ-ક ફ-સ-બરૂ અલા મા કુઝ-ઝિબૂ વ ઊઝૂ હત્તા
રસૂલ ઝુટલાએ ગએ તો ઉન્હોંને સબ્ર કિયા ઈસ ઝુટલાને ઔર ઈઝાએં પાને પર

૦ ૬ઠ મ ૨

ફિર ફરમાયા ઔર પૂછો. હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ઉઠકર ઈકરારે ઈમાન વ રિસાલતકે સાથ મા'ઝેરત પેશકી. ઈબ્ને સહાબકી રિવાયત હૈ કે અબ્દુલ્લાહ બિન હુઝાફહ કી વાલેદહને ઉનસે શિકાયત કી ઔર કહા કે તૂ બહોત નાલાયક બેટા હૈ. તુઝે કયા માલૂમ કે ઝમાનએ જાહેલિયતકી ઔરતોંકા કયા હાલ થા. ખુદાના ખ્વાસતા તેરી માસે કોઈ કુસૂર હુઆ હોતા તો આજ વોહ કૈસી રુસ્વા હોતી. ઈસ પર અબ્દુલ્લાહ બિન હુઝાફહને કહા કે અગર હુઝૂર કિસી હબશી ગુલામકો મેરા બાપ બતા દેતે તો મૈં યકીનકે સાથ માન લેતા. બુખારી શરીફકી હદીસમેં હૈ કે લોગ બતરીકએ ઈસ્તેહઝા ઈસ કિસ્મકે સવાલ કિયા કરતે થે. કોઈ કેહતા મેરા બાપ કૌન હે ? કોઈ પૂછતા મેરી ઊંટની ગુમ હો ગઈ હૈ વો કહાં હૈ ? ઈસ પર યે આયત નાઝિલ

أَتٰهُمْ نَصْرُنَا ۚ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِ اللّٰهِ ۚ وَلَقَدْ جَآءَكَ
مِنْ نَّبَاِى الْمُرْسَلِيْنَ ۝ وَاِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ
اِعْرَاضُهُمْ فَاِنِ اسْتَطَعْتَ اَنْ تَبْتَغِىَ نَفَقًا فِى الْاَرْضِ
اَوْ سُلَّمًا فِى السَّمَآءِ فَتَاْتِيَهُمْ بِاٰيَةٍ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ
لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدٰى فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْجٰهِلِيْنَ ۝
اِنَّمَا يَسْتَجِيْبُ الَّذِيْنَ يَسْمَعُوْنَ ؕ وَالْمَوْتٰى يَبْعَثُهُمُ
اللّٰهُ ثُمَّ اِلَيْهِ يُرْجَعُوْنَ ۝ وَقَالُوْا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ
مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ قَادِرٌ عَلٰٓى اَنْ يُّنَزِّلَ اٰيَةً
وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِى الْاَرْضِ
وَلَا طٰٓئِرٍ يَّطِيْرُ بِجَنَاحَيْهِ اِلَّآ اُمَمٌ اَمْثَالُكُمْ ؕ مَا فَرَّطْنَا
فِى الْكِتٰبِ مِنْ شَىْءٍ ثُمَّ اِلٰى رَبِّهِمْ يُحْشَرُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ
كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا صُمٌّ وَّبُكْمٌ فِى الظُّلُمٰتِ ؕ مَنْ يَّشَاِ اللّٰهُ
يُضْلِلْهُ ؕ وَمَنْ يَّشَاْ يَجْعَلْهُ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝

અતાહુમ નસ્રુના ૮ વ લા મુબદદિ-લ
યહાં તક કે ઉન્હેં હમારી મદદ આઈ (૭૫) ઔર અલ્લાહકી
લિકલિમાતિલ્લાહ ૮ વ લ-કદ જા-અ-ક મિન
બાતેં બદલને વાલા કોઈ નહી (૭૬) ઔર તુમ્હારે પાસ રસૂલોંકી
ન-બઈલ-મુર્સલીન (૩૪) વ ઈન કા-ન કબુ-ર
ખબરેં આ હી ચુકી હૈં (૭૭) ઔર અગર ઉનકા મુંહ ફેરના
અલૈ-ક ઈઅ-રાદુહુમ ફઈનિસ્ત-તઅ-ત અન
તુમ પર શાક ગુઝરા હૈ (૭૮) તો અગર તુમસે હો
તબ્તગિ-ય ન-ફ-કન ફિલઅર્દિ ઔ સુલ્લમન
સકે તો ઝમીનમેં કોઈ સુરંગ તલાશ કર લો યા
ફિસ્સમાઈ ફ-તઅ-તિયહુમ બિઆયાહ ▸ વ લૌ
આસ્માનમેં ઝીના, ફિર ઉનકે લિયે નિશાની લે આઓ (૭૯) ઔર
શા-અલ્લાહુ લ-જ-મ-અહુમ અ-લલ્હુદા ફલા
અલ્લાહ ચાહતા તો ઉન્હેં હિદાયત પર ઈકટઠા કર દેતા, તો અય

તકૂનન્ન મિનલ જાહિલીન ★ (૩૫) ઈન્નમા યસ્તજીબુલ્લઝી-ન યસ્મઊન ▸ વલ્મૌતા
સુનનેવાલે ! તૂ હરગિઝ નાદાન ન બન માનતે તો વોહી હૈં જો સુનતે હૈં (૮૦) ઔર ઉન
યબ્અસુહુમુલ્લાહુ સુમ્મ ઈલૈહિ યુર્જઊન (૩૬) વ કાલૂ લૌલા નુઝ-ઝિ-લ અલૈહિ
મુર્દા દિલોં (૮૧) કો અલ્લાહ ઉઠાએગા (૮૨) ફિર ઉસકી તરફ હાંકે જાએંગે (૮૩) ઔર બોલે (૮૪) ઉન પર કોઈ
આયતુમ-મિર્રબ્બિહ ▸ કુલ ઈન્નલ્લા-હ કાદિરુન અલા અંય્યુનઝ-ઝિ-લ આયતંવ-વ
નિશાની ક્યોં ન ઉતરી ઉનકે રબકી તરફસે (૮૫) તુમ ફરમાઓ કે અલ્લાહ કાદિર હૈ કે કોઈ નિશાની
લાકિન્ન અક-સરહુમ લા યઅ-લમૂન (૩૭) વમા મિન દાબ્બતિન ફિલઅર્દિ વલા
ઉતારે લેકિન ઉનમેં બહોત નિરે જાહિલ હૈં (૮૬) ઔર નહી કોઈ ઝમીનમેં ચલનેવાલા ઔર ન
તાઈરિંય્યતીરુ બિજનાહૈહિ ઈલ્લા ઉ-મમુન અમ્સાલુકુમ ▸ મા ફર્રતના
કોઈ પરિન્દ કે અપને પરોં પર ઉડતા હૈ મગર તુમ જૈસી ઉમ્મતેં (૮૭) ઔર હમને
ફિલ કિતાબિ મિન શૈઈન સુમ્મ ઈલા રબ્બિહિમ યુહ-શરૂન (૩૮) વલ્લઝી-ન
ઈસ કિતાબ મેં કુછ ઉઠા ન રખા (૮૮) ફિર અપને રબકી તરફ ઉઠાએ જાએંગેં (૮૯) ઔર જિન્હોંને
કઝ-ઝબૂ બિઆયાતિના સુમ્મુંવ-વ બુક-મુન ફિઝ-ઝુલુમાત ▸ મંય્ય-શ-ઈલ્લાહુ
હમારી આયતેં ઝુટલાઈ બેહરે ઔર ગૂંગે હૈં (૯૦) અંધેરોંમેં (૯૧) અલ્લાહ જિસે
યુદ્લિલ્હ ▸ વ મંય્યશઅ યજઅલ્હુ અલા સિરાતિમ-મુસ્તકીમ (૩૯)
ચાહે ગુમરાહ કરે ઔર જિસે ચાહે સીધે રાસ્તે ડાલ દે (૯૨)

આધા
મં ૨

હુઈ. મુસ્લિમ શરીફકી હદીસમેં હૈ કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ખુત્બેમેં હજ ફર્ઝ હોનેકા બયાન ફરમાયા. ઈસ પર એક શખ્સને કહા ક્યા હર સાલ ફર્ઝ હૈ ? હઝરતને સુકૂત ફરમાયા. સાઈલને સવાલકી તકરારકી તો ઈરશાદ ફરમાયા કે જો મૈં બયાન ન કરૂં ઉસકે દરપય ન હો અગર મૈં હાં કહ દેતા તો હર સાલ હજ કરના ફર્ઝ હો જાતા ઔર તુમ ન કર સકતે.
મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુઆ કે એહકામે હુઝૂરકો મુફવ્વિઝ હૈં જો ફર્ઝ ફરમા દેં વો ફર્ઝ હો જાએ. ન ફરમાએં ન હો. (૨૪૪)
મસ્અલા : ઈસ આયતસે સાબિત હુઆ કે જિસ અમ્રકી શરઅમેં મુમાનિઅત ન આઈ હો વો મુબાહ હૈ. હઝરત સલમાન રદિયલ્લાહો અન્હોકી હદીસમેં હૈ કે હલાલ વોહ હૈ જો અલ્લાહને અપની કિતાબમેં હલાલ ફરમાયા. હરામ વોહ હૈ જિસકો

الانعام واذا سمعوا

قُلْ اَرَءَيْتَكُمْ اِنْ اَتٰىكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ اَوْ اَتَتْكُمُ السَّاعَةُ
اَغَيْرَ اللّٰهِ تَدْعُوْنَ ۚ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۞ بَلْ اِيَّاهُ
تَدْعُوْنَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُوْنَ اِلَيْهِ اِنْ شَآءَ وَ
تَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُوْنَ ۞ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَآ اِلٰٓى اُمَمٍ
مِّنْ قَبْلِكَ فَاَخَذْنٰهُمْ بِالْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ
يَتَضَرَّعُوْنَ ۞ فَلَوْلَآ اِذْ جَآءَهُمْ بَاْسُنَا تَضَرَّعُوْا
وَلٰكِنْ قَسَتْ قُلُوْبُهُمْ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ۞ فَلَمَّا نَسُوْا مَا ذُكِّرُوْا بِهٖ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ
اَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ ۚ حَتّٰٓى اِذَا فَرِحُوْا بِمَآ اُوْتُوْٓا اَخَذْنٰهُمْ
بَغْتَةً فَاِذَا هُمْ مُّبْلِسُوْنَ ۞ فَقُطِعَ دَابِرُ الْقَوْمِ
الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۚ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۞ قُلْ
اَرَءَيْتُمْ اِنْ اَخَذَ اللّٰهُ سَمْعَكُمْ وَاَبْصَارَكُمْ وَخَتَمَ
عَلٰى قُلُوْبِكُمْ مَّنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيْكُمْ بِهٖ ۚ اُنْظُرْ

منزل٢

કુલ અ-રઐતકુમ ઈન અતાકુમ અઝાબુલ્લાહિ
તુમ ફરમાઓ ભલા બતાઓ તો, અગર તુમ પર અલ્લાહ કા અઝાબ
ઔ અતત્કુમુસ્સાઅતુ અગૈરલ્લાહિ
આએ યા કયામત કાઈમ હો, કયા અલ્લાહકે
તદઊનદઈન કુન્તુમ સાદિકીન (૪૦) બલ
સિવા કિસી ઔરકો પુકારોગે (૯૩) અગર સચ્ચે હો (૯૪) બલ્કે
ઈય્યાહુ તદઊ-ન ફ-યકશિફુ મા તદઊ-ન
ઉસીકો પુકારોગે તો વોહ અગર ચાહે (૯૫)
ઈલૈહિ ઈન શા-અ વ તન્સૌ-ન મા
જિસ પર ઉસે પુકારતે હો ઉસે ઉઠા લે ઔર શરીકોંકો
તુશ્રિકૂન ઠ (૪૧) વ લ-કદ અર્સલ્ના ઈલા ع
ભૂલ જાઓગે (૯૬) ઔર બેશક હમને તુમસે
ઉ-મ મિમ્મિન કબ્લિ-ક ફ-અ-ખઝનાહુમ
પહલી ઉમ્મતોંકી તરફ રસૂલ ભેજે તો ઉન્હેં

મં ૨ બિલ્બઅ-સાઈ વદ-દરરાઈ લ-અલ્લહુમ ય-ત-દર્રઊન (૪૨) ફલૌલા
સખ્તી ઔર તકલીફ સે પકળા (૯૭) કે વોહ કિસી તરહ ગિળગિળાએં (૯૮) તો કયોં ન
ઈઝ જાઅહુમ બઅ-સુના તદર્રઊ વ લાકિન ક-સત કુલૂબુહુમ વ ઝય-ય-ન
હુઆ કે જબ ઉન પર હમારા અઝાબ આયા તો ગિળગિળાએ હોતે લેકિન ઉનકે દિલ તો સખ્ત હો ગએ (૯૯) ઔર
લહુમુશ્શૈતાનુ મા કાનૂ યઅ-મલૂન (૪૩) ફ-લમ્મા નસૂ મા ઝુક્કિરૂ બિહી
શૈતાનને ઉનકે કામ ઉનકી નિગાહમેં ભલે કર દિખાએ ફિર જબ ઉન્હોંને ભુલા દિયા જો
ફ-તહ-ના અલૈહિમ અબ્વા-બ કુલ્લિ શૈઈન હત્તા ઈઝા ફરિહૂ બિમા
નસીહતેં ઉનકો કી ગઈ થી (૧૦૦) હમને ઉન પર હર ચીઝકે દરવાઝે ખોલ દિયે (૧૦૧) યહાં તક કે જબ ખુશ હુએ
ઊતૂ અ-ખઝનાહુમ બગ-ત-તન ફ-ઈઝા હુમ મુબ્લિસૂન (૪૪) ફકુતિ-અ
ઉસ પર જો ઉન્હેં મિલા (૧૦૨) તો હમને અચાનક ઉન્હેં પકળ લિયા (૧૦૩) અબ વોહ આસ ટૂટે રહ ગએ તો જળ
દાબિરુલ-કૌમિલ્લઝી-ન ઝ-લમૂ વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ-આલમીન (૪૫)
કાટ દી ગઈ ઝાલિમોંકી (૧૦૪) ઔર સબ ખૂબિયાં સરાહા અલ્લાહ રબ સારે જહાનકા (૧૦૫)
કુલ અ-રઐતુમ ઈન અ-ખ-ઝલ્લાહુ સમ-અકુમ વ અબ્સારકુમ વ ખ-ત-મ
તુમ ફરમાઓ ભલા બતાઓ તો અગર અલ્લાહ તુમ્હારે આંખ કાન લે લે ઔર તુમ્હારે
અલા કુલૂબિકુમ મન ઈલાહુન ગૈરુલ્લાહિ યઅ-તીકુમ બિહ ઉન્ઝુર
દિલોં પર મુહર કર દે (૧૦૬) તો અલ્લાહકે સિવા કૌન ખુદા હૈ કે તુમ્હેં યે ચીઝેં લા દે, (૧૦૭) દેખો હમ કિસ કિસ રંગસે

ઉસને અપની કિતાબમેં હરામ ફરમાયા. ઔર જિસસે સુકૂત કિયા વો મુઆફ તો કુરઆનમેં ન પળો (ખાઝિન) (૨૪૫) અપને અંબિયાસે બેઝરૂરત સવાલ કિયે, હઝરાત અંબિયાને એહકામ બયાન ફરમા દિયે તો બજા ન લા સકે. (૨૪૬) ઝમાનએ જાહેલિયતમેં કુફ્ફારકા યે દસ્તૂર થા જો ઊંટની પાંચ મરતબા બચ્ચે જનતી ઔર આખિર મરતબા ઉસકે નર હોતા ઉસકા કાન ચીર દેતે. ફિર ન ઉસ પર સવારી કરતે ન ઈસકો ઝુબહ કરતે ન પાની ઔર ચારે પરસે હંકાલતે. ઉસકો બહીરહ કેહતે ઔર જબ સફર પેશ હોતા યા કોઈ બીમાર હોતા તો યે નઝર કરતે કે અગરમેં સફરસે બખૈરિયત વાપસ આઊં યા તંદુરસ્ત હો જાઊં તો મેરી ઊંટની સાએબહ (બજાર) હૈ ઔર ઉસસે ભી નફા ઉઠાના બહીરહકી તરહ હરામ જાનતે ઔર ઉસકો આઝાદ

كَيْفَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُوْنَ ۞ قُلْ
اَرَءَيْتَكُمْ اِنْ اَتٰىكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ بَغْتَةً اَوْ جَهْرَةً
هَلْ يُهْلَكُ اِلَّا الْقَوْمُ الظّٰلِمُوْنَ ۞ وَمَا نُرْسِلُ
الْمُرْسَلِيْنَ اِلَّا مُبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ ۚ فَمَنْ اٰمَنَ
وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۞
وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوْا
يَفْسُقُوْنَ ۞ قُلْ لَّآ اَقُوْلُ لَكُمْ عِنْدِيْ خَزَآئِنُ اللّٰهِ
وَلَآ اَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَآ اَقُوْلُ لَكُمْ اِنِّيْ مَلَكٌ ۚ اِنْ
اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰٓى اِلَيَّ ۚ قُلْ هَلْ يَسْتَوِى الْاَعْمٰى
وَالْبَصِيْرُ ۚ اَفَلَا تَتَفَكَّرُوْنَ ۞ وَاَنْذِرْ بِهِ الَّذِيْنَ
يَخَافُوْنَ اَنْ يُّحْشَرُوْٓا اِلٰى رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِّنْ
دُوْنِهٖ وَلِيٌّ وَّلَا شَفِيْعٌ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ۞ وَلَا
تَطْرُدِ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ

કૈ-ફ નુસર્રિફુલ-આયાતિ સુમ્મ હુમ
આયતેં બયાન કરતે હૈં ફિર વોહ મુંહ
યસ્દિફૂન (૪૬) કુલ અ-રઐતકુમ ઈન
ફેર લેતે હૈં તુમ ફરમાઓ, ભલા બતાઓ તો અગર
અતાકુમ અઝ઼ાબુલ્લાહિ બગ઼્-ત-તન ઔ
તુમ પર અલ્લાહકા અઝાબ આએ અચાનક (૧૦૮) યા
જહ-ર-તન હલ યુહ-લકુ ઈલ્લલ-કૌમુઝ઼-
ખુલ્લમ ખુલ્લા (૧૦૯) તો કૌન તબાહ હોગા સિવા
ઝ઼ાલિમૂન (૪૭) વ મા નુર-સિલુલ મુર્સલી-ન
ઝાલિમોંકે (૧૧૦) ઔર હમ નહીં ભેજતે રસૂલોંકો
ઈલ્લા મુબશ્શિરી-ન વ મુન્ઝ઼િરીનટફ-મન
મગર ખુશી ઔર ડર સુનાતે (૧૧૧) તો જો
આમ-ન વ અસ્-લ-હ્ ફલા ખ઼ૌફુન અ઼લૈહિમ
ઈમાન લાએ ઔર સંવરે (૧૧૨) ઉનકો
વલા હુમ યહ્-ઝનૂન (૪૮) વલ્લઝ઼ી-ન કઝ઼્-ઝબૂ બિઆયાતિના
ન કુછ અંદેશા ન કુછ ગમ ઔર જિન્હોંને હમારી આયતેં
યમસ્સુહુમુલ-અ઼ઝ઼ાબુ બિમા કાનૂ યફ-સુકૂન (૪૯) કુલ લા અકૂલુ
ઝુટલાઈ ઉન્હેં અઝાબ પહુંચેગા બદલા ઉનકી બે હુકમી કા તુમ ફરમા દો મૈં તુમસે
લકુમ ઈન્દી ખ઼ઝ઼ાઈનુલ્લાહિ વ લા અઅ્-લમુલ્ગ઼ૈ-બ વ લા અકૂલુ લકુમ
નહીં કહતા કે મેરે પાસ અલ્લાહકે ખઝાને હૈં ઔર ન યે કહૂં કે મૈં આપ ગૈબ જાન લેતા હૂં ઔર ન તુમસે
ઈન્ની મ-લકટઈન અત્તબિઉ ઈલ્લા મા યૂહા ઈલય્ય કુલ હલ
યે કહૂં કે મૈં ફરિશ્તા હૂં (૧૧૩) મૈં તો ઉસીકા તાબે હૂં જો મુઝે "વહી" આતી હૈ, (૧૧૪) તુમ ફરમાઓ, ક્યા
યસ્તવિલ-અઅ્-મા વલ-બસીર અ-ફલા ત-ત-ફક્કરૂન (૫૦) વ અન્ઝ઼િર
બરાબર હો જાએંગે અંધે ઔર અંખીયારે (૧૧૫) તો ક્યા તુમ ગૌર નહીં કરતે ઔર ઈસ
બિહિલ્લઝ઼ી-ન યખ઼ાફૂ-ન અંય્યુહ્-શરૂ ઈલા રબ્બિહિમ લૈ-સ લહુમ
કુર્આનસે ઉન્હેં ડરાઓ જિન્હેં ખૌફ હો કે અપને રબકી તરફ યૂં ઉઠાએ જાએં કે અલ્લાહકે સિવા
મિન દૂનિહી વલિય્યુંવ-વ લા શફીઉ઼લ-લ-અ઼લ્લહુમ યત્તકૂન (૫૧) વ લા
ન ઉનકા કોઈ હિમાયતી હો ન કોઈ સિફારશી ઈસ ઉમ્મીદ પર કે વોહ પરહેઝગાર હો જાએં ઔર દૂર ન
ત઼રુદિલ્લઝ઼ી-ન યદ-ઊ઼-ન રબ્બહુમ બિલ-ગ઼દાવતિ વલ-અ઼શિય્યિ
કરો ઉન્હેં જો અપને રબકો પુકારતે હૈં સુબ્હ ઔર શામ

છોડ દેતે ઔર બકરી જબ સાત મરતબા બચ્ચે જન ચુકતી તો અગર સાતમાં બચ્ચા નર હોતા તો ઉસકો મર્દ ખાતે ઔર અગર માદા હોતા તો બકરિયોંમેં છોડ દેતે ઔર ઐસેહી અગર નરમાદહ દોનોં હોતે ઔર કેહતે કે યે અપને ભાઈસે મિલ ગઈ ઉસકો વસીલાહ કેહતે ઔર જબ નર ઊંટસે દસ ગ્યાભ હાંસિલ હો જાતે તો ઉસકો છોડ દેતે ન ઉસ પર સવારી કરતે ન ઉસસે કામ લેતે ન ઉસકો ચારે પાની પર સે રોકતે ઉસકો હામી કેહતે (મદારિક) બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ કે બહીરા વોહ હૈ જિસકા દૂધ બુતોંકે લિયે રોકતે થે. કોઈ ઉસ જાનવરકા દૂધ ન દોહતા ઔર સાએબહ વોહ જિસકો અપને બુતોંકે લિયે છોડ દેતે થે. કોઈ ઈનસે કામ ન લેતા. યે રસ્મેં ઝમાનએ જાહેલિયતસે ઈબ્તેદાએ ઈસ્લામ તક ચલી આ રહી થી. ઈસ આયતમેં ઉનકો બાતિલ

يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ۖ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِّن
شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِم مِّن شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ
فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ ۝ وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم
بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوا أَهَٰؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِم مِّن
بَيْنِنَا ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ ۝ وَإِذَا جَاءَكَ
الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ۖ كَتَبَ
رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۖ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنكُمْ
سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِن بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ وَلِتَسْتَبِينَ
سَبِيلُ الْمُجْرِمِينَ ۝ قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ
تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ ۚ قُل لَّا أَتَّبِعُ أَهْوَاءَكُمْ ۙ
قَدْ ضَلَلْتُ إِذًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ۝ قُلْ
إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبْتُم بِهِ ۚ مَا عِندِي

منزل ٢

યુરીદૂ-ન વજ-હહૂ મા અલૈ-ક મિન
ઉસકી રઝા ચાહતે (૧૧૬) તુમ પર ઉનકે
હિસાબિહિમ મિન શૈઈવ-વ મા મિન
હિસાબસે કુછ નહી ઔર ઉન પર તુમ્હારે
હિસાબિ-ક અલૈહિમ મિન શૈઈન
હિસાબસે કુછ નહી (૧૧૭) ફિર ઉન્હેં તુમ દૂર કરો
ફ-તત્રુદહુમ ફ-તકૂ-ન મિનઝ઼-ઝ઼ાલિમીન
તો યે કામ ઈ-સાફસે બઈદ હૈ
(૫૨) વ કઝ઼ાલિ-ક ફ-તન્ના બઅ-દ઼હુમ
ઔર યૂં હી હમને ઉનમેં એક કો દૂસરે કે લિયે ફ઼િત્ના
બિબઅ-દ઼િલ-લિયકૂલૂ અ-હાં-ઉલા-ઈ
બનાયા કે માલદાર કાફ઼િર મુહતાજ મુસલમાનોંકો
મન્નલ્લાહુ અલૈહિમ મિમ્બૈનિના અલૈસલ્લાહુ
દેખકર (૧૧૮) કહેં, કયા યે હૈં જિન પર અલ્લાહને એહસાન કિયા

મં ૨ બિઅઅ-લ-મ બિશ્શાકિરીન (૫૩) વ ઈઝ઼ા જા-અકલ્લઝ઼ી-ન યુઅ-મિનૂ-ન
હમ મેં સે (૧૧૯) કયા અલ્લાહ ખૂબ નહીં જાનતા હક્ક માનને વાલોંકો ઔર જબ તુમ્હારે હુઝૂર
બિ આયાતિના ફકુલ સલામુન અલૈકુમ ક-ત-બ રબ્બુકુમ અલા
વોહ હાઝિર હોં જો હમારી આયતોં પર ઈમાન લાતે હૈં તો ઉનસે ફરમાઓ તુમ પર સલામ, તુમ્હારે રબને અપને
નફ-સિહિર્રહ-મ-ત અન્નહૂ મન અમિ-લ મિન્કુમ સૂઅમ-બિજહાલતિન
ઝિમ્મે કરમ પર રહમત લાઝિમ કર લી હૈ (૧૨૦) કે તુમમેં જો કોઈ નાદાનીસે કુછ બુરાઈ કર બૈઠે ફિર
સુમ્મ તા-બ મિમ્બઅ-દિહી વ અસ-લ-હ ફ-અન્નહૂ ગફૂરુર્રહીમ (૫૪) વ
ع ٥ ઉસકે બાદ તૌબા કરે ઔર સંવર જાએ તો બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ ઔર
કઝ઼ાલિ-ક નુફસ્સિલુલ-આયાતિ વ લિતસ્તબી-ન સબીલુલ મુજ-રિમીન (૫૫)
ઈસી તરહ હમ આયતોંકો મુફસ્સલ બયાન ફરમાતે હૈં (૧૨૧) ઔર ઈસલિયે કે મુજરિમોંકા રાસ્તા ઝાહિર હો જાએ (૧૨૨)
કુલ ઈન્ની નુહીતુ અન અઅ-બુદલ્લઝ઼ી-ન તદઊ-ન મિન દૂનિલ્લાહ કુલ લા
તુમ ફરમાઓ મુઝે મના કિયા ગયા હૈ કે ઉન્હેં પુજાું જિનકો તુમ અલ્લાહકે સિવા પૂજતે હો (૧૨૩)
અત્તબિઊ અહ-વા-અકુમ કદ દ઼લલ્તુ ઈઝંવ-વ મા અ-ન મિનલ-મુહ-તદીન (૫૬)
તુમ ફરમાઓ મૈં તુમ્હારી ખ્વાહિશ પર નહી ચલતા (૧૨૪) યૂં હો તો મૈં બહેક જાઊં ઔર રાહ પર ન રહૂં
કુલ ઈન્ની અલા બય્યિનતિમ-મિર્રબ્બી વ કઝ઼-ઝ઼બ્તુમ બિહ મા ઈન્દી
તુમ ફરમાઓ, મૈં તો અપને રબકી તરફસે રૌશન દલીલ

કિયા ગયા (૨૪૭) ક્યૂંકે અલ્લાહ તઆલાને ઈન જાનવરોંકો હરામ નહીં કિયા. ઈસકી તરફ ઉસકી નિસ્બત ગલત હૈ (૨૪૮) જો અપને સરદારોંકે કેહનેસે ઈન ચીઝોંકો હરામ સમઝતે હૈં ઈત્ના શઊર નહી રખતે જો ચીઝ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલને હરામ ન કી ઈસકો કોઈ હરામ નહીં કર સકતા (૨૪૯) યા'ની હુકમે ખુદા ઔર રસૂલકા ઈત્તેબા કરો ઔર સમઝ લો કે યેહ ચીઝેં હરામ નહી (૨૫૦) યા'ની બાપ-દાદાકા ઈત્તેબા જબ દુરુસ્ત હોતા કે વોહ ઈલ્મ રખતે ઔર સીધી રાહ પર હોતે (૨૫૧) મુસલમાન કુફ્ફારકી મેહરૂમી પર અફસોસ કરતે થે ઔર ઉન્હેં રંજ હોતા થા કે કુફ્ફાર ઈનાદમેં મુબ્તેલા હોકર દૌલતે ઈસ્લામસે મેહરૂમ રહે. અલ્લાહ તઆલાને ઉનકી તસલ્લી ફરમા દી કે ઈસમેં તુમ્હારા કુછ ઝરર નહી. અમ્ર બિલ મા'રૂફ

مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ ۚ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۖ يَقُصُّ الْحَقَّ
وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ ﴿٥٧﴾ قُل لَّوْ أَنَّ عِندِي مَا
تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقُضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۗ
وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾ وَعِندَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا
يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ ۚ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۚ
وَمَا تَسْقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِي
ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي
كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٥٩﴾ وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَ
يَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ
لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ۖ ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ
يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ
عِبَادِهِ ۖ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ
أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ﴿٦١﴾

મા તસ્તઅ્-જિલૂ-ન બિહ ૭ ઈનિલ-હુક-મુ
પર હૂં (૧૨૫) ઔર તુમ ઉસે ઝુટલાતે હો મેરે પાસ નહી જિસકી તુમ જલ્દી
ઈલ્લા લિલ્લાહ ૭ યકુસ્સુલ-હક્ક વ હુ-વ
મચા રહે હો, (૧૨૬) હુકમ નહી મગર અલ્લાહકા, વો હક્ક ફરમાતા હૈ
ખૈરુલ્ફાસિલીન (૫૭) કુલ લૌ અન્ન ઈન્દી
ઔર વો સબસે બેહતર ફૈસલા કરનેવાલાં તુમ ફરમાઓ અગર મેરે પાસ
મા તસ્તઅ્-જિલૂ-ન બિહી લકુદિયલ-અમ્રુ બૈની
હોતી વોહ ચીઝ જિસકી તુમ જલ્દી કર રહે હો (૧૨૭) તો મુઝમેં તુમમેં કામ
વ બૈનકુમ ૭ વલ્લાહુ અઅ્-લમુ બિઝ-ઝાલિમીન
ખત્મ હો ચુકા હોતા (૧૨૮) ઔર અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈ સિતમગારોંકો
(૫૮) વ ઈન્દહૂ મફાતિહુલ્ગૈબિ લા
ઔર ઉસીકે પાસ હૈં કુંજિયાં ગૈબકી ઉન્હેં વોહી
યઅ્-લમુહા ઈલ્લા હૂ ૭ વ યઅ્-લમુ મા રુ ૨
જાનતા હૈ (૧૨૯) ઔર જાનતા હૈ જો કુછ
ફિલ્બર્રિ વલ્બહ્-રિ ૭ વમા તસ્કુતુ મિંવ્વ-ર-કતિન ઈલ્લા યઅ્-લમુહા વ
ખુશ્કી ઔર તરીમેં હૈ ઔર જો પત્તા ગિરતા હૈ વોહ ઉસે જાનતા હૈ ઔર
લા હબ્બતિન ફી ઝુલુમાતિલ-અર્દિ વ લા રતબિંવ-વ લા યાબિસિન
કોઈ દાના નહી ઝમીનકી અંધેરિયોંમેં ઔર ન કોઈ તર ઔર ન ખુશ્ક જો એક રોશન
ઈલ્લા ફી કિતાબિમ-મુબીન (૫૯) વ હુવલ્લઝી ય-ત-વફ્-ફાકુમ બિલ્લૈલિ
કિતાબમેં લિખા ન હો (૧૩૦) ઔર વોહી હૈ જો રાતકો તુમ્હારી રૂહેં કબ્ઝ કરતા હૈ (૧૩૧)
વ યઅ્-લમુ મા જરહ્-તુમ બિન્નહારિ સુમ્મ યબ-અસુકુમ ફીહિ લિયુક્-દા
ઔર જાનતા હૈ જો કુછ દિનમેં કમાઓ ફિર તુમ્હે દિનમેં ઉઠાતા હૈ કે ઠેહરાઈ હુઈ
અ-જલુમ મુસમ્મા ૭ સુમ્મ ઈલૈહિ મર્જિઉકુમ સુમ્મ યુનબ્બિઉકુમ
મીઆદ પૂરી હો (૧૩૨) ફિર ઉસીકી તરફ ફિરના હૈ (૧૩૩) ફિર વોહ બતા દેગા
બિમા કુન્તુમ તઅ્-મલૂન ઠ (૬૦) વ હુવલ્કાહિરુ ફૌ-ક ઈબાદિહી વ ઠ
જો કુછ તુમ કરતે થે ઔર વોહી ગાલિબ હૈ અપને બંદોં પર ઔર
યુર્સિલુ અલૈકુમ હ-ફ-ઝહ ૭ હત્તા ઈઝા જા-અ અહ્-દકુમુલ્મૌતુ
તુમ પર નિગેહબાન ભેજતા હૈ (૧૩૪) યહાં તક કે જબ તુમમેં કિસીકો મૌત આતી હૈ,
તવફ્-ફત્હુ રુસુલુના વ હુમ લા યુફર્રિતૂન (૬૧)
હમારે ફરિશ્તે ઉસકી રૂહ કબ્ઝ કરતે હૈં (૧૩૫) ઔર વોહ કસૂર નહીં કરતે (૧૩૬)

નહી અનિલ મુનકરકા ફર્ઝ અદા કરકે તુમ બરી યુઝઝિમ્મા હો ચુકે તુમ અપની નેકીકી જઝા પાઓગે. અબ્દુલ્લાહ બિન મુબારકને ફરમાયા ઇસ આયતમેં અમ્ર બિલ મા'રૂફ નહી અનિલ મુનકરકે વુજૂબકી બહોત તાકીદ કી હૈ ક્યું કે અપની ફિકર રખનેકે મા'ના યેહ હૈ કે એક દૂસરેકી ખબરગીરી કરે. નેકિયોંકી રગબત દિલાએ બદિયોંસે રોકે (ખાઝિન) (૨૫૨) શાને નુઝૂલ મુહાજેરીનમેંસે બદીલ જો હઝરત ઉમરવ બિન અલ આસકે મવાલીમેંસે થે બકસ્દ તિજારત મુલ્કે શામકી તરફ દો નસરાનિયોંકે સાથ રવાના હુએ. ઉનમેંસે એકકા નામ તમીમ બિન અવસ દારી થા ઔર દૂસરેકા અદી બિન બિદા. શામ પહોંચતે હી બદીલ બીમાર હો ગએ ઔર ઉન્હોંને અપને તમામ સામાનકી એક ફેહરિસ્ત લિખ કર સામાનમેં ડાલ દી ઔર હમરાહિયોંકો ઉસકી

ثُمَّ رُدُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰىهُمُ الْحَقِّ ؕ اَلَا لَهُ الْحُكْمُ ۟
وَهُوَ اَسْرَعُ الْحٰسِبِيْنَ ۝ قُلْ مَنْ يُّنَجِّيْكُمْ مِّنْ
ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُوْنَهٗ تَضَرُّعًا وَّخُفْيَةً ۚ
لَئِنْ اَنْجٰىنَا مِنْ هٰذِهٖ لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ۝
قُلِ اللّٰهُ يُنَجِّيْكُمْ مِّنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ اَنْتُمْ
تُشْرِكُوْنَ ۝ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلٰٓى اَنْ يَّبْعَثَ عَلَيْكُمْ
عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ اَوْ مِنْ تَحْتِ اَرْجُلِكُمْ اَوْ يَلْبِسَكُمْ
شِيَعًا وَّيُذِيْقَ بَعْضَكُمْ بَاْسَ بَعْضٍ ؕ اُنْظُرْ كَيْفَ
نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُوْنَ ۝ وَكَذَّبَ بِهٖ
قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ؕ قُلْ لَّسْتُ عَلَيْكُمْ بِوَكِيْلٍ ۝
لِكُلِّ نَبَاٍ مُّسْتَقَرٌّ ۫ وَّسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۝ وَاِذَا رَاَيْتَ
الَّذِيْنَ يَخُوْضُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتّٰى
يَخُوْضُوْا فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِهٖ ؕ وَاِمَّا يُنْسِيَنَّكَ

منزل ۲

સુમ્મ રુદ્દૂ ઈલલ્લાહિ મૌલાહુમુલ-હ્ક્ક઼્
ફિર ફેરે જાતે હૈં અપને સચ્ચે મૌલા અલ્લાહ કી તરફ
અલા લહુલહુક-મુ વ હુ-વ અસ્રઉલ-
સુનતા હૈ ઉસીકા હુકમ હૈ (૧૩૭) ઔર વોહ સબસે જલ્દ હિસાબ
હાસિબીન (૬૨) કુલ મંય્યુનજ-જીકુમ
કરનેવાલા (૧૩૮) તુમ ફરમાઓ વોહ કૌન હૈ
મિન ઝુલુમાતિલ-બર્રિ વલ્બહ્-રિ તદ-ઊનહૂ
જો તુમ્હેં નજાત દેતા હૈ જંગલ ઔર દરિયાકી
તદ્રુઅંવ-વ ખુફ-યહ દ લઈન અન્જાના
આફતોંસે જિસે પુકારતે હો ગિળગિળા કર ઔર આહિસ્તા કે
મિન હાઝિહી લ-ન-કૂનન્ન મિનશ્શાકિરીન
અગર વોહ હમેં ઈસસે બચા દે તો હમ ઝરૂર એહસાન માનેંગે
(૬૩) કુલિલ્લાહુ યુનજ-જીકુમ મિન્હા વ મિન
(૧૩૯) તુમ ફરમાઓ અલ્લાહ તુમ્હેં નજાત દેતા હૈ ઉસસે ઔર હર

મં
૨

કુલ્લિ કર્બિન સુમ્મ અન્તુમ તુશ્રિકૂન (૬૪) કુલ હુવલ્કાદિરુ અ઼લા
બેચેનીસે ફિર તુમ શરીક ઠેહરાતે હો (૧૪૦) તુમ ફરમાઓ, વોહ કાદિર હૈ કે
અંય્યબ-અ઼-સ અ઼લૈકુમ અ઼ઝાબમ-મિન ફૌક઼િકુમ ઔ મિન તહ્-તિ
તુમ પર અઝાબ ભેજે તુમ્હારે ઉપરસે યા તુમ્હારે પાંવકે તલેસે યા તુમ્હેં ભિળાદે
અર્જુલિકુમ ઔ યલ્બિ-સકુમ શિય-અંવ-વ યુઝી-ક઼ બઅ઼-દ઼કુમ બઅ઼-સ
મુખ્તલિફ ગિરોહ કરકે ઔર એકકો દૂસરેકી સખ્તી ચખાએ દેખો હમ ક્યોંકર
બઅ઼-દ઼્ ઉન્ઝુર કૈ-ફ નુસ઼ર્રિફુલ-આયાતિ લ-અ઼લ્લહુમ યફ-ક઼હૂન (૬૫)
તરહ-તરહસે આયતેં બયાન કરતે હૈં કે કહીં ઉનકો સમઝ હો (૧૪૧)
વ કઝ઼-ઝ઼-બ બિહી ક઼ૌમુ-ક વ હુવલ-હ્ક્ક઼્ કુલ લસ્તુ અ઼લૈકુમ બિવકીલ઼્ (૬૬)
ઔર ઈસે (૧૪૨) ઝુટલાયા તુમ્હારી કૌમને ઔર યહી હક હૈ, તુમ ફરમાઓ મૈં તુમ પર કુછ કળોળા (હાકિમે આલા)
લિકુલ્લિ ન-બઈમ-મુસ્તક઼ર્રુવ્ંવ સૌ-ફ તઅ઼-લમૂન (૬૭) વ ઈઝ઼ા
નહીં (૧૪૩) હર ચીઝકા એક વકત મુકર્રર હૈ (૧૪૪) ઔર અ-કરીબ જાન જાઓગે ઔર અય
રએૈતલ્લઝ઼ી-ન યખૂદ઼ૂ-ન ફી આયાતિના ફ-અઅ઼-રિદ઼્ અ઼ન્હુમ હ઼ત્તા
સુનનેવાલે ! જબ તૂ ઉન્હેં દેખે જો હમારી આયતોંમેં પળતે હૈં (૧૪૫) તો ઉન્સે
યખૂદ઼ૂ ફી હ઼દીસિન ગ઼ૈરિહ્ વ ઈમ્મા યુન્સિયન્નકશ
મુંહ ફેરલે (૧૪૬) જબ તક ઔર બાતમેં પળેં ઔર જો કહીં તુઝે

ઈન્તેલા ન દી જબ મર્ઝકી શિદ્દત હુઈ તો બદીલને તમીમ વ અદી દોનોંકો વસિયતકી કે ઉનકા તમામ સરમાયાહ મદીના શરીફ પહોંચકર ઉનકે અહલકો દેદેં ઔર બદીલકી વફાત હો ગઈ. ઉન દોનોંને ઉનકી મૌતકે બા'દ ઉનકા સામાન દેખા. ઉસમેં એક ચાંદીકા જામ થા જિસ પર સોનેકા કામ બના થા. ઉસમેં તીનસો મીસ્કાલ ચાંદીથી. બદીલ યેહ જામ બાદશાહકો નઝર કરનેકે કસ્દસે લાએ થે. ઉનકી વફાતકે બા'દ ઉનકે દોનોં સાથીયોંને ઈસ જામકો ગાયબ કર દિયા ઔર અપને કામસે ફારિગ હોનેકે બાદ જબ યેહ લોગ મદીના તય્યબહ પહોંચે તો ઉન્હોંને બદીલકા સામાન ઉનકે ઘરવાલોંકે સુપુર્દ કર દિયા. સામાન ખોલને પર ફેહરિસ્ત ઉનકે હાથ આ ગઈ. જિસમેં તમામ મતાઅકી તફસીલ થી. સામાનકો ઉસકે મુતાબિક કિયા તો જામ ન પાયા.

الشَّيْطٰنُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرٰى مَعَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ
وَمَا عَلَى الَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ
وَّلٰكِنْ ذِكْرٰى لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ۝ وَذَرِ الَّذِيْنَ
اتَّخَذُوْا دِيْنَهُمْ لَعِبًا وَّلَهْوًا وَّغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ
الدُّنْيَا وَذَكِّرْ بِهٖٓ اَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌۢ بِمَا كَسَبَتْ ۖ
لَيْسَ لَهَا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيٌّ وَّلَا شَفِيْعٌ ۚ وَاِنْ
تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذْ مِنْهَا ۗ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ
اُبْسِلُوْا بِمَا كَسَبُوْا ۚ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيْمٍ وَّعَذَابٌ
اَلِيْمٌۢ بِمَا كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ۝ قُلْ اَنَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ
اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلٰٓى اَعْقَابِنَا
بَعْدَ اِذْ هَدٰىنَا اللّٰهُ كَالَّذِى اسْتَهْوَتْهُ الشَّيٰطِيْنُ
فِى الْاَرْضِ حَيْرَانَ ۖ لَهٗٓ اَصْحٰبٌ يَّدْعُوْنَهٗٓ اِلَى
الْهُدَى ائْتِنَا ۗ قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ۗ

શૈતાનુ ફલા તક્-ઉદ બઅ્-દઝ-ઝ઼િક-રા
શૈતાન ભુલા દે તો યાદ આએ પર
મ-અલ-ક઼ૌમિઝ઼-ઝ઼ાલિમીન (૬૮) વમા
ઝાલિમોંકે પાસ ન બૈઠ ઔર પરહેઝગારોં
અ઼-લલ્લઝ઼ી-ન યત્તકૂ-ન મિન હિ઼સાબિહિમ
પર ઉનકે હિસાબસે કુછ નહીં (૧૪૭) હાં,
મિન શૈઈવ-વ લાકિન ઝ઼િક-રા લ-અ઼લ્લહુમ
નસીહત દેના શાયદ વોહ બાઝ આએં (સુધર જાએં)
યત્તકૂન (૬૯) વ ઝ઼રિલ્લઝ઼ીનત - ત-ખ-ઝ઼ૂ
(૧૪૮) ઔર છોડ દે ઉનકો જિન્હોંને
દીનહુમ લઈબંવ-વ લહ-વંવ ગ઼ર્રત્હુમુલ
અપના દીન હંસી ખેલ બના લિયા ઔર ઉન્હેં
હ઼યાતુદ-દુન્યા વ ઝ઼ક્કિર-બિહી અન તુબ-સ-લ મં
દુનિયાકી ઝિંદગીને ફરેબ દિયા ઔર કુર્આનસે નસીહત ૨

નફ-સુમ બિમા ક-સ-બત્ઁલૈ-સ લહા મિન દૂનિલ્લાહિ વલિય્યુંવ-વ લા
દો (૧૪૯) કે કહીં કોઈ જાન અપને કિયે પર પકડી ન જાએ (૧૫૦) અલ્લાહકે સિવા ન ઉસકા કોઈ હિમાયતી હો ન
શફીઅ઼ ૮ વઈન તઅ઼-દિલ કુલ્લ અ઼દલિલ્લા યુઅ-ખઝ઼ મિન્હા ؕ
સિફારશી ઔર અગર અપને ઈવઝ સારે બદલે દે તો ઉસસે ન લિયે જાએં
ઉલા-ઈ-કલ્લઝ઼ી-ન ઉબ્સિલૂ બિમા ક-સબૂ઼લહુમ શરાબુમ-મિન હ઼મીમિંવ-વ
યે હૈં (૧૫૧) વોહ જો અપને કિયે પર પકડે ગએ ઉન્હેં પીનેકા ખૌલતા પાની ઔર
અ઼ઝ઼ાબુન અલિમુમ બિમા કાનૂ યક-ફુરૂન ૦ (૭૦) કુલ અ-નદઉ઼ ع
દર્દનાક અઝાબ બદલા ઉનકે કુફ્રકા. તુમ ફરમાઓ (૧૫૨) ક્યા
મિન દૂનિલ્લાહિ મા લા યન્ફઉ઼ના વલા યદુર્રુના વ નુરદ-દુ
હમ અલ્લાહકે સિવા ઉસકો પૂજેં જો હમારા ન ભલા કરે ન બુરા (૧૫૩) ઔર ઉલ્ટે પાઉં
અ઼લા અઅ઼-ક઼ાબિના બઅ઼-દ ઈઝ઼ હદાનલ્લાહુ કલ્લઝ઼િસ્તહ-વત્હુશ-
પલટા દિયે જાએં બાદ ઉસકે કે અલ્લાહને હમેં રાહ દિખાઈ (૧૫૪) ઉસકી તરહ જિસે
શયાતીનુ ફિલ-અર્દિ હૈરા-ન ؎ લહૂ અસ્હાબુંય્યદ-ઊનહૂ
શૈતાનને ઝમીનમેં રાહ ભુલા દી (૧૫૫) હૈરાન હૈ ઉસકે રફીક ઉસે રાહકી તરફ બુલા રહે હૈં કે
ઈલ્લ-હુદઅ-તિના ؕ કુલ ઈન્ન હુદલ્લાહિ હુવલહુદા ؕ
ઈધર આ, તુમ ફરમાઓ, કે અલ્લાહ હી કી હિદાયત, હિદાયત હૈ (૧૫૬)

અબ વોહ તમીમ ઔર અદીકે પાસ પહોંચે ઔર ઉન્હોંને દરિયાફ્ત કિયા કે ક્યા બદીલને કુછ સામાન બેચા ભી થા. ઉન્હોંને કહા નહીં. કહા કોઈ તિજારતી મુઆમલહ કિયા થા. ઉન્હુંને કહા નહીં. ફિર દરિયાફ્ત કિયા બદીલ બહુત અરસા બીમાર રહે ઔર ઉન્હોંને અપને ઈલાજમેં કુછ ખર્ચ કિયા. ઉન્હોંને કહા નહીં. વો તો શહર પહુંચતેહી બીમાર હો ગએ ઔર જલ્દ હી ઉનકા ઈન્તેકાલ હો ગયા. ઈસ પર ઉન લોગોંને કહા કે ઉનકે સામાનમેં એક ફેહરિસ્ત મિલી હૈ. ઉસમેં ચાંદીકા એક જામ સોનેસે મુનક્કશ કિયા હુવા જીસમેં તીનસો મીસ્કાલ ચાંદી હૈ. યેહ ભી લિખ્ખા હૈ. તમીમ વ અદીને કહા હમેં નહીં મા'લૂમ. હમેં તો જો વસિયત કી થી ઉસકે મુતાબિક સામાન હમને તુમ્હેં દે દિયા. જામકી હમેં ખબર ભી નહીં. યે મુકદમહ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ

وَأُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ الْعٰلَمِينَ ۝ وَأَنْ أَقِيمُوا
الصَّلٰوةَ وَاتَّقُوهُ ۚ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۝
وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ
وَيَوْمَ يَقُولُ كُن فَيَكُونُ ۚ قَوْلُهُ الْحَقُّ ۚ وَلَهُ
الْمُلْكُ يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ ۚ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهٰدَةِ ۚ
وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ۝ وَإِذْ قَالَ إِبْرٰهِيمُ لِأَبِيهِ
آزَرَ أَتَتَّخِذُ أَصْنَامًا آلِهَةً ۖ إِنِّي أَرٰىكَ وَقَوْمَكَ
فِي ضَلٰلٍ مُّبِينٍ ۝ وَكَذٰلِكَ نُرِي إِبْرٰهِيمَ
مَلَكُوتَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ
الْمُوقِنِينَ ۝ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ الَّيْلُ رَأٰ كَوْكَبًا ۚ
قَالَ هٰذَا رَبِّي ۖ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أُحِبُّ
الْأٰفِلِينَ ۝ فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هٰذَا رَبِّي ۖ
فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ

વઉમિરના લિનુસ્લિ-મ લિરબ્બિલ-આલમીન •
ઔર હમે હુકમ હૈ કે હમ ઉસકે લિયે ગરદન રખ દે (૧૫૭) જો રબ હૈ
(૭૧) વ અન અક઼ીમુસ્સ઼લા-ત વત્તકૂહ •
સારે જહાનકા ઔર યે કે નમાઝ કાઇમ રખો ઔર ઉસસે ડરો
વ હુવલ્લઝ઼ી ઈલૈહિ તુહ઼-શરૂન (૭૨) વ
ઔર વોહી હૈ જિસકી તરફ તુમ્હેં ઉઠના હૈ ઔર
હુવલ્લઝ઼ી ખ઼-લ-ક઼સ્સમવાતિ વલઅર-દ઼
વોહી હૈ જિસને આસ્માન વ ઝમીન ઠીક
બિલહ઼ક઼્ક઼ • વયૌ-મ યકૂલુ કુન ફ-યકૂન•
બનાએ (૧૫૮) ઔર જિસ દિન ફના હુઇ હર ચીઝકો કહેગા હો જા
ક઼ૌલુહુલ-હ઼ક઼્ક઼ • વ-લહુલ મુલ્કુ
વોહ ફોરન હો જાએગી ઉસકી બાત સચ્ચી હૈ ઔર ઉસીકી
યૌ-મ યુન્ફખ઼ુ ફિસ્સૂર • આ઼લિમુલ-ગ઼ૈબિ
સલતનત હૈ જિસદિન સૂર ફૂંકા જાએગા (૧૫૯) હર છૂપે

પોના

મં ૨

વશ્શહાદહ•વહુવલ હ઼કીમુલ ખ઼બીર ★ (૭૩) વઈઝ઼ ક઼ા-લ ઈબરાહીમુ
ઔર ઝાહિરકા જાનનેવાલા ઔર વહી હૈ હિકમતવાલા ખબરદાર ઔર યાદ કરો જબ ઈબ્રાહીમ ને
લિઅબીહિ આઝ-ર અ-તત્તખ઼િઝુ અસ્ના઼મન આલિહહ • ઈન્ની અરા-ક
અપને બાપ (૧૬૦) આઝર સે કહા કયા તુમ બુતોંકો ખુદા બનાતે હો, બેશક, મૈં તુમ્હે
વ ક઼ૌમ-ક ફી દ઼લાલિમ-મુબીન (૭૪) વ કઝ઼ાલિ-ક નુરી ઈબરાહી-મ
ઔર તુમ્હારી કૌમકો ખુલી ગુમરાહીમેં પાતા હૂં (૧૬૧) ઔર ઈસી તરહ હમ ઈબ્રાહીમકો
મ-લ-કૂતસ્સમાવાતિ વલ-અર્દ઼િ વ લિયકૂ-ન મિનલ-મૂક઼િનીન (૭૫)
દિખાતે હૈં સારી બાદશાહી આસ્માનો ઔર ઝમીનકી (૧૬૨) ઔર ઈસલિયે કે વોહ ઐનુલ યકીન વાલોંમે હો જાએ (૧૬૩)
ફ-લમ્મા જન્ન અ઼લૈહિલ્લૈલુ રઆ કૌકબા • કા-લ હાઝ઼ા રબ્બી•
ફિર જબ ઉન પર રાતકા અંધેરા આયા, એક તારા દેખા (૧૬૪) બોલે ઈસે મેરા રબ ઠેહરાતે હો, ફિર જબ
ફલમ્મા અ-ફ-લ ક઼ા-લ લા ઉહિ઼બ્બુલ-આફિલીન (૭૬) ફ-લમ્મા
વોહ ડૂબ ગયા, બોલે, મુઝે ખુશ નહીં આતે ડૂબનેવાલે ફિર જબ
ર-અલ ક઼-મ-ર બાઝિગ઼ન ક઼ા-લ હાઝ઼ા રબ્બી • ફલમ્મા
ચાંદ ચમકતા દેખા, બોલે, ઈસે મેરા રબ બતાતે હો ફિર જબ વોહ ડૂબ ગયા,
અ-ફ-લ ક઼ા-લ લઈલ્લમ યહ-દિની રબ્બી લ-અકૂનન્ન
કહા, અગર મુઝે મેરા રબ હિદાયત ન કરતા તો મૈં ભી

વસલ્લમકે દરબારમેં પેશ હુવા. તમીમ વ અદી વહાં ભી ઈન્કાર પર જમે રહે ઔર કસમ ખાલી. ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઇ (ખાઝિન) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાકી રિવાયતમેં હૈ કે વોહ જામ મક્કા મુકર્રમાહમેં પકળા ગયા. જિસ શખ્સકે પાસ થા ઉસને કહા કે મૈંને યે જામ તમીમ વ અદીસે ખરીદા હૈ. માલિકે જામકે અવલિયામેંસે દો શખ્સોંને ખળે હોકર કસમ ખાઇ કે હમારી શહાદત ઈનકી શહાદતસ ઝયાદહ હક હૈ. યે જામ હમારે મૂરિસકા હૈ. ઈસ બાબમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઇ (તિરમિઝી) (૨૫૩) યા'ની મૌતકા વકત કરીબ આએ ઝિંદગીકી ઉમ્મીદ ન રહે. મૌતકે આસારો અલામત ઝાહિર હોં. (૨૫૪) ઈસ નમાઝસે નમાઝે અસર મુરાદ હૈ કયૂંકે વોહ લોગોં કે ઈજતેમાઅકા વકત હોતા હૈ. હસન રહમતુલ્લાહ

مِنَ الْقَوْمِ الضَّآلِّيْنَ ۝ فَلَمَّا رَاَ الشَّمْسَ بَازِغَةً
قَالَ هٰذَا رَبِّيْ هٰذَآ اَكْبَرُ ۚ فَلَمَّآ اَفَلَتْ قَالَ
يٰقَوْمِ اِنِّيْ بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ۝ اِنِّيْ وَجَّهْتُ
وَجْهِيَ لِلَّذِيْ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ حَنِيْفًا
وَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝ وَحَآجَّهٗ قَوْمُهٗ ۚ قَالَ
اَتُحَآجُّوْٓنِّيْ فِي اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰىنِ ۚ وَلَآ اَخَافُ مَا
تُشْرِكُوْنَ بِهٖٓ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ رَبِّيْ شَيْـًٔا ۚ وَسِعَ رَبِّيْ
كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۚ اَفَلَا تَتَذَكَّرُوْنَ ۝ وَكَيْفَ
اَخَافُ مَآ اَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُوْنَ اَنَّكُمْ اَشْرَكْتُمْ
بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ عَلَيْكُمْ سُلْطٰنًا ۚ فَاَيُّ
الْفَرِيْقَيْنِ اَحَقُّ بِالْاَمْنِ ۚ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝
اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَلَمْ يَلْبِسُوْٓا اِيْمَانَهُمْ بِظُلْمٍ اُولٰٓئِكَ
لَهُمُ الْاَمْنُ وَهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ۝ وَتِلْكَ حُجَّتُنَآ

મિનલ-કૌમિદ્-દ્દૉલ્લીન (૭૭) ફ-લમ્મા
ઈન્હી ગુમરાહોંમેં હોતા (૧૬૫) ફિર જબ
ર-અશ્શમ-સ બાઝિગ઼-તન ક઼ા-લ હાઝ઼ા રબ્બી
સૂરજ જગમગાતા દેખા, બોલે ઈસે મેરા રબ
હાઝ઼ા અક-બર ૮ ફ-લમ્માઁ અ-ફ-લત ક઼ા-લ
કહતે હો, (૧૬૬) યે તો ઉન સબસે બળા હૈ, ફિર જબ વોહ ડૂબ ગયા, કહા,
યાકૌમિ ઈન્ની બરીઉમ મિમ્મા તુશ્રિકૂન (૭૮)
અય કૌમ મૈં બેઝાર હૂં ઈન ચીઝોંસે જિન્હેં તુમ શરીક ઠહરાતે હો (૧૬૭)
ઈન્ની વજ-જહ-તુ વજ-હિ-ય લિલ્લઝ઼ી
મૈં ને અપના મુંહ ઉસકી તરફ કિયા, જિસને
ફ-ત઼-રસ્સમાવાતિ વલઅર-દ હનીફંવ-વ
આસ્માન વ ઝમીન બનાએ એક ઉસીકા હોકર (૧૬૮) ઔર
માઁ-અન મિનલ-મુશ્રિકીન૮(૭૯) વ હાજ-જહૂ
મૈં મુશ્રિકોંમેં નહીં ઔર ઉનકી કૌમ

કૌમહ ૮ ક઼ા-લ અતુહાજ-જૂન્ની ફ઼િલ્લાહિ વ ક઼દ હદાન ૮ વલાઁ અખ઼ાફુ મં ર
ઉનસે ઝગળને લગી, કહા, કયા અલ્લાહકે બારેમેં મુઝસે ઝગળતે હો તો વોહ મુઝે રાહ બતા ચુકા (૧૬૯) ઔર મુઝે ઉનકા
મા તુશ્રિકૂ-ન બિહી ઈલ્લાઁ અંય્યશા-અ રબ્બી શૈઆ ૮ વસિ-અ રબ્બી
ડર નહીં જિન્હેં તુમ શરીક બનાતે હો (૧૭૦) હાં જો મેરા હી રબ કોઈ બાત ચાહે, (૧૭૧) મેરે રબકા
કુલ-લ શૈઈન ઈલ્મા ૮ અ-ફ-લા ત-ત-ઝક્કરૂન (૮૦) વ કૈ-ફ અખ઼ાફુ
ઈલ્મ હર ચીઝકો મુહીત હૈ તો કયા તુમ નસીહત નહીં માનતે ઔર મૈં તુમ્હારે
માઁ અશ્રકતુમ વ લા તખ઼ાફૂ-ન અન્નકુમ અશ્રકતુમ બિલ્લાહિ
શરીકોંસે કયોંકર ડરૂં (૧૭૨) ઔર તુમ નહીં ડરતે કે તુમને અલ્લાહકા શરીક
મા લમ યુનઝ-ઝિલ બિહી અ઼લૈકુમ સુલ્તાના ૮ ફઅય્યુલ-ફરીકૈનિ
ઉસકો ઠહરાયા જિસકી તુમ પર ઉસને કોઈ સનદ ન ઉતારી, તો દોનોં ગિરોહોંમેં અમાનકા
અહક્કુ બિલ-અમ્ન ૮. ઈન કુન્તુમ તઅ઼-લમૂન ૮(૮૧) અલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ
ઝયાદા સઝાવાર કૌન હૈ (૧૭૩) અગર તુમ જાનતે હો વોહ જો ઈમાન લાએ
વ લમ યલ્બિસૂ ઈમાનહુમ બિઝુલ્મિન ઉલાઁઇ-ક લહુમુલ-અમ્નુ
ઔર અપને ઈમાનમેં કિસી ના હક્ક કી આમેઝશ ન કી ઉન્હીંકે લિયે અમાન હૈ ૯
વ હુમ મુહ-તદૂન ૯૦ (૮૨) વ તિલ-ક હુજ-જતુનાઁ ૦
ઔર વહી રાહ પર હૈં ઔર યે હમારી દલીલ હૈ કે હમને

અલયહને ફરમાયા કે નમાઝે ઝોહર યા અસર કયૂં કે અહલે હિજાઝ મુકદમાત ઈસી વકત કરતે થે. હદીસ શરીફમેં હૈ કે જબ યેહ આયત નાઝિલ હુઈ તો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને નમાઝે અસર પઢ કર અદી વ તમીમકો બુલાયા ઉન દોનોંકો મિમ્બર શરીફકે પાસ કસમેં દી. ઉન દોનોંને કસમેં ખાઈ. ઉસકે બાદ મક્કા મુકર્રમામેં વોહ જામ પકળા ગયા જિસ શખસકે પાસ થા. ઉસને કહા મૈંને તમીમ વ અદીસે ખરીદા હૈ (મદારિક) (૨૫૫) ઉનકી અમાનત વ દયાનતમેં ઔર વો યે કહેં કે (૨૫૬) યા'ની ઝૂટી કસમ ન ખાએંગે ઔર કિસીકી ખાતિર ઐસા ન કરેંગે (૨૫૭) ખયાનતકે યા ઝૂટ વગૈરાકે (૨૫૮) ઔર વો મૈયત કે અહલો અકારિબ હૈં (૨૫૯) ચુંનાચે બદીલકે વાકિએમેં જબ ઉનકે દોનોં હમરાહિયોંકી ખયાનત ઝાહિર હુઈ

آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَّن نَّشَاءُ ۗ
إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ۝ وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۚ
كُلًّا هَدَيْنَا ۚ وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ ۖ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ دَاوُودَ
وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَارُونَ ۚ وَكَذَٰلِكَ
نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ ۖ
كُلٌّ مِّنَ الصَّالِحِينَ ۝ وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَ
لُوطًا ۚ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ۝ وَمِنْ آبَائِهِمْ وَ
ذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ ۖ وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَىٰ
صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝ ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَن
يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۚ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُم مَّا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ۝ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَ
النُّبُوَّةَ ۚ فَإِن يَكْفُرْ بِهَا هَٰؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا
لَّيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ ۝ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ۖ فَبِهُدَاهُمُ

منزل

આતૈનાહા ઈબરાહી-મ અલા કૌમિહ • નર્ફઉ
ઈબ્રાહીમકો ઉસકી કૌમ પર અતા ફરમાઈ, હમ
દ-ર-જાતિમ-મન નશાઅ • ઈન્ન રબ્બ-ક
જિસે ચાહેં દરજો બુલન્દ કરેં (૧૭૪) બેશક, તુમ્હારા રબ ઈલ્મો
હકીમુન-અલીમ (૮૩) વ વ-હબ્ના લહૂ
હિકમતવાલા હૈ ઔર હમને ઉન્હેં
ઈસ્હા-ક વ યઅ-કૂબ • કુલ્લન હદૈના • વ નૂહન
ઈસ્હાક ઔર યાકૂબ અતા કિયે, ઉન સબકો હમને
હદૈના મિન કબ્લુ વ મિન ઝુર્રિય્યતિહી
રાહ દિખાઈ ઔર ઉનસે પેહલે નૂહકો રાહ દિખાઈ ઔર ઉસકી
દાવૂ-દ વ સુલૈમા-ન વ અય્યૂ-બ વ યૂસુ-ફ
ઔલાદ મેં સે દાઉદ ઔર સુલેમાન ઔર ઐયૂબ ઔર યુસુફ
વ મૂસા વ હારૂન • વ કઝાલિ-ક
ઔર મૂસા ઔર હારૂનકો, ઔર હમ

મં ૨ નજ્ઝિલ-મુહસિનીન (૮૪) વ ઝ-કરિય્યા વ યહ-યા વ ઈસા વ ઈલ્યાસ •
ઐસા હી બદલા દેતે હૈં નેકોકારોંકો ઔર ઝકરિયા ઔર યાહયા ઔર ઈસા ઔર ઈલ્યાસકો
કુલ્લુમ-મિનસ્સાલિહીન (૮૫) વ ઈસ્માઈ-લ વલ્ય-સ-અ વ યૂનુ-સ વ લૂતા •
યે સબ હમારે કુર્બકે લાઈક હૈં ઔર ઈસ્માઈલ ઔર યસા' ઔર યૂનુસ ઔર લૂતકો,
વ કુલ્લન ફદ્-દલના અ-લલઆલમીન • (૮૬) વ મિન આબાઈહિમ વ
ઔર હમને હર એક કો ઉસકે વકતમેં સબ પર ફઝીલત દી (૧૭૫) ઔર કુછ ઉનકે બાપ-દાદા ઔર
ઝુર્રિયાતિહિમ વ ઈખ્વાનિહિમ વજ-તબૈનાહુમ વ-હદૈનાહુમ ઈલા સિરાતિમ મુસ્તકીમ
અવલાદ ઔર ભાઈયોં મેં સે બા'ઝ કો (૧૭૬) ઔર હમને ઉન્હેં ચુન લિયા ઔર સીધી રાહ દિખાઈ
(૮૭) ઝાલિ-ક હુદલ્લાહિ યહ-દી બિહી મંય્યશાઉ મિન ઈબાદિહ • વલૌ
યે અલ્લાહકી હિદાયત હૈ કે અપને બંદોંમેંસે જિસે ચાહે દે ઔર અગર
અશરકૂ લ-હબિ-ત અન્હુમ મા કાનૂ યઅમલૂન (૮૮) ઉલાઈકલ્લઝી-ન આતૈના
વોહ શિર્ક કરતે તો ઝરૂર ઉનકા કિયા અકારત જાતા યે હૈં જિનકો હમને કિતાબ
હુમુલ્કિતા-બ વલ્હુક-મ વન્નુબુવ્વ-હ ફઈંય્યક-ફુર બિહા હા-ઉલા-ઈ ફ-કદ વક્કલ્ના
ઔર હુકમ ઔર નુબુવ્વત અતા કી તો અગર યે લોગ (૧૭૭) ઈસસે મુન્કર હોં તો હમને ઈસકે લિયે એક ઐસી
બિહા કૌમલ્લૈસૂ બિહા બિકાફિરીન (૮૯) ઉલા-ઈકલ્લઝી-ન હદલ્લાહુ ફબિહુદા-હુમુક-
કૌમ લગા રખી હૈ જો ઈન્કારવાલી નહીં (૧૭૮) યે હૈં જિનકો અલ્લાહને હિદાયત કી તો તુમ ઉન્હીંકી

તો બદીલકે વુરસામેંસે દો શખ્સ ખળે હુએ ઔર ઉન્હોંને કસમ ખાઈ કે યે જામ હમારે મૂરિસકા હૈ ઔર હમારી ગવાહી ઈન દોનોંકી ગવાહીસે ઝયાદહ ઠીક હૈ (૨૬૦) હાસિલે મા'ના યેહ હૈ કે ઈસ મુઆમલેમેં જો હુકમ દિયા ગયા કે અદી વ તમીમકી કસમોંકે બાદ માલ બરઆમદ હોને પર અવલિયાએ મૈયતકી કસમેં લી ગઈ. યેહ ઈસ લિયે કે લોગ ઈસ વાકિએસે સબક લેં ઔર શહાદતોંમેં રાહે હકો સવાબ ન છોળેં ઔર ઈસસે ખાઈફ રહેં કે ઝૂટી ગવાહીકા અંજામ શરમિન્દગી વ રૂસ્વાઈ હૈ કાએદાહ મુદઈ પર કસમ નહીં લેકિન યહાં જબ માલ પાયા ગયા તો મુદઆ અલયહિમાને દા'વા કિયા કે ઈન્હોંને મૈયતસે ખરીદ લિયા થા. અબ ઉનકી હેસિયત મુદઈકી હો ગઈ ઔર ઉનકે પાસ ઈસકા કોઈ સુબૂત ન થા. લિહાઝા ઉનકે ખિલાફ

اقْتَدِهْ ۗ قُلْ لَّآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٰى
لِلْعٰلَمِيْنَ ۝ وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖٓ إِذْ قَالُوْا مَآ
أَنْزَلَ اللّٰهُ عَلٰى بَشَرٍ مِّنْ شَيْءٍ ۗ قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتٰبَ
الَّذِيْ جَآءَ بِهٖ مُوْسٰى نُوْرًا وَّهُدًى لِّلنَّاسِ تَجْعَلُوْنَهٗ
قَرَاطِيْسَ تُبْدُوْنَهَا وَتُخْفُوْنَ كَثِيْرًا ۚ وَعُلِّمْتُمْ مَّا لَمْ
تَعْلَمُوْٓا أَنْتُمْ وَلَآ اٰبَآؤُكُمْ ۗ قُلِ اللّٰهُ ۙ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِيْ خَوْضِهِمْ
يَلْعَبُوْنَ ۝ وَهٰذَا كِتٰبٌ أَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِيْ
بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا ۗ وَالَّذِيْنَ
يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَهُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ
يُحَافِظُوْنَ ۝ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا
أَوْ قَالَ أُوْحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوْحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَّمَنْ قَالَ سَأُنْزِلُ
مِثْلَ مَآ أَنْزَلَ اللّٰهُ ۗ وَلَوْ تَرٰٓى إِذِ الظّٰلِمُوْنَ فِيْ غَمَرٰتِ
الْمَوْتِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ بَاسِطُوْٓا أَيْدِيْهِمْ ۚ أَخْرِجُوْٓا أَنْفُسَكُمْ ۗ

તદિહ્‌ ◆ કુલ લા અસ્અલુકુમ અ઼લૈહિ અજ-રા ◆
રાહ ચલો, (૧૭૯) તુમ ફરમાઓ મૈં કુર્આન પર તુમસે કોઈ
ઈન હુ-વ ઈલ્લા ઝ઼િક-રા લિલ-આ઼લમીન (૯૦) ع
ઉજરત નહી માંગતા, વો તો નહી મગર નસીહત સારે જહાનકો (૧૮૦)
વમા ક઼-દરુલ્લા-હ હ઼ક્ક઼ ક઼દરિહી ઈઝ઼
ઔર યહૂદને અલ્લાહકી કદર ન જાની જૈસી ચાહીયે થી (૧૮૧) જબ
ક઼ાલૂ મૉ અન્ઝલલ્લાહુ અ઼લા બ-શરિમ્મિન
બોલે, અલ્લાહને કિસી આદમી પર કુછ નહી ઉતારા, તુમ
શૈ-અ ◆ ક઼ુલ મન અન્ઝલલ-કિતાબલ્લઝ઼ી
ફરમાઓ, કિસને ઉતારી વોહ કિતાબ
જા-અ બિહી મૂસા નૂરંવ-વ હુદલ-લિન્નાસિ
જો મૂસા લાએ થે રોશની ઔર લોગોંકે લિયે
તજ-અ઼લૂનહૂ ક઼રાતી઼-સ તુબ્દૂનહા વ તુખ઼્ફૂ-ન
હિદાયત જિસકે તુમને અલગ અલગ કાગઝ બના લિયે,
કસી઼રા ◆ વ ઉ઼લ્લિમ્તુમ મા લમ તઅ઼-લમૂ અન્તુમ વ લૉ આબા-ઉકુમ ◆
ઝાહિર કરતે હો (૧૮૨) ઔર બહુત સે છુપા લેતે હો, (૧૮૩) ઔર તુમ્હેં વોહ સિખાયા જાતા હૈ (૧૮૪) જો ન તુમકો મ ૨
કુલિલ્લાહુ ◆ સુમ્મ ઝ઼ર્હુમ ફી ખ઼ૌદિહિમ યલ્અ઼બૂન (૯૧) વ હાઝ઼ા કિતાબુન
મો'લૂમ થા ન તુમ્હારે બાપ-દાદાકો અલ્લાહ કહો (૧૮૫) ફિર ઉન્હેં છોળ દો ઉનકી બેહૂદગીમેં ઉન્હેં ખેલતા (૧૮૬) ઔર
અન્ઝલ્નાહુ મુબારકુમ મુસ઼દ-દિકુલ્લઝ઼ી બૈ-ન યદૈહિ વ લિતુન્ઝ઼િ-ર ઉમ્મલ્કુરા
યે હૈ બરકતવાલી કિતાબ કે હમને ઉતારી (૧૮૭) તસ્દીક ફરમાતી ઉન કિતાબોંકી જો આગે થીં ઔર ઈસ લિયે કે તુમ ડર
વ-મન હ઼ૌલહા ◆ વલ્લઝ઼ી-ન યુઅમિનૂ-ન બિલ્આખ઼િરતિ યુઅમિનૂ-ન બિહી
સુનાઓ સબ બસ્તિયોંકે સરદાર કો (૧૮૮) ઔર જો કોઈ સારે જહાનમેં ઉસકે ગિર્દ હૈં ઔર જો આખેરત પર ઈમાન લાતે
વહુમ અ઼લા સ઼લાતિહિમ યુહ઼ાફિઝ઼ૂન (૯૨) વ-મન અઝ઼્લમુ મિમ્મનિફ-તરા
હૈ (૧૮૯) ઈસ કિતાબ પર ઈમાન લાતે હૈં ઔર અપની નમાઝકી હિફાઝત કરતે હૈં ઔર ઉસસે બઢ કર ઝાલિમ કૌન
અ઼-લલ્લાહિ કઝ઼િબન ઓ ક઼ા-લ ઊહિ઼-ય ઈલય્ય વ લમ યૂ-હ઼ ઈલૈહિ શૈઉવ્વ મન
જો અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધે (૧૯૦) યા કહે મુઝે "વહી" હુઈ ઔર ઉસે કુછ "વહી" ન હુઈ (૧૯૧) ઔર જો કહે અભી મૈં
ક઼ા-લ સઉન્ઝિલુ મિસ્લ મા અન્ઝલલ્લાહ ◆ વલૌ તરૉ ઈઝ઼િઝ઼-ઝ઼ાલિમૂ-ન ફી
ઉતારતા હૂં ઐસા જૈસા અલ્લાહને ઉતારા (૧૯૨) ઔર કભી તુમ દેખો જિસ વકત ઝાલિમ
ગ઼-મરાતિલ-મૌતિ વલ્મલૉઈકતુ બાસિતૂ ઐદીહિમ ◆ અખ઼્રિજૂ અન્ફુ-સકુમ ◆
મૌતકી સખ્તિયોંમે હૈં ઔર ફરિશ્તે હાથ ફૈલાએ હુએ હૈં (૧૯૩) કે નિકાલો અપની જાનેં

અવલિયાએ મૈયતકી કસમ લી ગઈ (૨૬૧) યા'ની રોઝે કયામત (૨૬૨) યા'ની જબ તુમને અપની ઉમ્મતોંકો ઈમાનકી દા'વત દી તો ઈન્હોંને તુમ્હેં ક્યા જવાબ દિયા. ઈસ સવાલમેં મુનકેરીન કી તૌબીખ હૈ (૨૬૩) અંબિયાકા યેહ જવાબ ઉનકે કમાલે અદબકી શાન ઝાહિર કરતા હૈ કે વોહ ઈલ્મે ઈલાહીકે હુઝૂર અપને ઈલ્મકો અસ્લન નઝરમેં ન લાએંગે ઔર કાબિલે ઝિક કરાર ન દેંગે ઔર મુઆમલા અલ્લાહ તઅલાકે ઈલ્મો અદલ પર તફવીઝ ફરમા દેંગે (૨૬૪) કે મૈંને ઈનકો પાક કિયા ઔર જહાંકી ઔરતોં પર ઉનકો ફઝીલત દી (૨૬૫) યા'ની હઝરત જિબ્રાઈલસે કે વોહ હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકે સાથ રેહતે ઔર હવાદિસમેં ઉનકી મદદ કરતે (૨૬૬) સિગરસિનીમેં ઔર યેહ મો'જિઝહ હૈ (૨૬૭) ઈસ આયતસે સાબિત હોતા

اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُوْنِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُوْلُوْنَ عَلَى
اللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ عَنْ اٰيٰتِهٖ تَسْتَكْبِرُوْنَ ۝ وَلَقَدْ
جِئْتُمُوْنَا فُرَادٰى كَمَا خَلَقْنٰكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّتَرَكْتُمْ
مَّا خَوَّلْنٰكُمْ وَرَآءَ ظُهُوْرِكُمْ ۚ وَمَا نَرٰى مَعَكُمْ شُفَعَآءَكُمُ
الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ اَنَّهُمْ فِيْكُمْ شُرَكٰٓؤُا ۚ لَقَدْ تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ
وَضَلَّ عَنْكُمْ مَّا كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ۝ اِنَّ اللّٰهَ فَالِقُ الْحَبِّ
وَالنَّوٰى ۚ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ
الْحَيِّ ۚ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ۝ فَالِقُ الْاِصْبَاحِ ۚ وَ
جَعَلَ الَّيْلَ سَكَنًا وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ۚ ذٰلِكَ
تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ۝ وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ النُّجُوْمَ
لِتَهْتَدُوْا بِهَا فِيْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۗ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ
لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ۝ وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ
وَّاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَّمُسْتَوْدَعٌ ۗ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ

અલ્યૌ-મ તુજઝૌ-ન અઝાબલ હૂનિ બિમા કુન્તુમ
આજ તુમ્હેં ખ્વારી કા અઝાબ દિયા જાએગા બદલા ઉસકા કે
તકૂલૂ-ન અ-લલ્લાહિ ગૈરલહક્કિ વ કુન્તુમ અન
અલ્લાહ પર જૂટ લગાતે થે (૧૯૪) ઔર ઉસકી
આયાતિહી તસ્તક-બિરૂન (૯૩) વ-લ-કદ
આયતોંસે તકબ્બુર કરતે ઔર બેશક
જિઅ-તુમૂના ફુરાદા કમા ખ-લક-નાકુમ અવ્વ-લ
તુમ હમારે પાસ અકેલે આએ જૈસા હમને તુમ્હેં પેહલી બાર
મર્રતિંવ્વ તરકતુમ મા ખવ્વલ- નાકુમ વરા-અ
પૈદા કિયા થા (૧૯૫) ઔર પીઠ પીછે છોળ આએ
ઝુહૂરિકુમ૦વ મા નરા મ-અકુમ શુ-ફઆ
જો માલ-વ-મતા હમને તુમ્હેં દિયા થા ઔર હમ તુમ્હારે સાથ
અકુમુલ્લઝી-ન ઝ-અમ્તુમ અન્નહુમ ફીકુમ
તુમ્હારે ઉન સિફારશીયોંકો નહીં દેખતે જિનકા

ع શુરકા-અ૦લકત્તકત્ત-અ બૈનકુમ વ દલ-લ અન્કુમ મા કુન્તુમ તઝ-ઉમૂન ૦ (૯૪)
મં તુમ અપનેમેં સાઝા બતાતે થે, (૧૯૬) બેશક, તુમ્હારે આપસકી ડોર કટ ગઈ (૧૯૭) ઔર તુમસે ગએ જો દાવે કરતે થે (૧૯૮)
૨ ઈન્નલ્લા-હ ફાલિકુલ-હબ્બિ વન્નવા૦યુખ્રિજુલહય્ય મિનલ્મય્યિતિ વ
બેશક અલ્લાહ દાને ઔર ગુઠલીકો ચીરનેવાલા હૈ, (૧૯૯) ઝિન્દાકો મુર્દેસે નિકાલને (૨૦૦) ઔર
મુખ્રિજુલ્મય્યિતિ મિનલહય્યિ૦ઝાલિકુમુલ્લાહુ ફ-અન્ના તુઅ-ફકૂન (૯૫)
મુર્દાકો ઝિન્દાસે નિકાલનેવાલા (૨૦૧) યે હૈ અલ્લાહ, તુમ કહાં ઔંધે જાતે હો (૨૦૨)
ફાલિકુલ-ઈસ્બાહ૦વ જ-અ-લલ્લૈ-લ સ-ક-નંવ્વશ-શમ્સ વલ્ક-મ-ર હુસ્બાના૦
તારીકી ચાક કરકે સુબ્હ નિકાલનેવાલા ઔર ઉસને રાતકો ચૈન બનાયા (૨૦૩) ઔર સૂરજ
ઝાલિ-ક તકદીરુલ અઝીઝિલ અલીમ (૯૬) વ હુવલ્લઝી જ-અ-લ લકુમુન્નુજૂ-મ
ઔર ચાંદકો હિસાબ, (૨૦૪) યે સાધા હૈ ઝબરદસ્ત જાનનેવાલેકા ઔર વહી હૈ જિસને તુમ્હારે લિયે
લિતહ-તદૂ બિહા ફી ઝુલુમાતિલ્બર્રિ વલ્બહ-ર૦કદ ફસ્સલનલ-આયાતિ
તારે બનાયે કે ઉનસે રાહ પાઓ ખુશ્કી ઔર તરીકે અંધેરોંમેં હમને નિશાનિયાં
લિકૌમિંય્યઅ-લમૂન (૯૭) વ હુવલ્લઝી અન્શ-અકુમ મિન નફ-સિંવ્વાહિદતિન
મુફસ્સલ બયાન કર દી ઇલ્મવાલોંકે લિયે ઔર વોહી હૈ જિસને તુમકો એક જાનસે પૈદા કિયા (૨૦૫)
ફમુસ-તકર્રુંવ્વ મુસ્તૌદઉન૦કદ ફસ્સલનલ-આયાતિ લિકૌમિંય
ફિર કહીં તુમ્હેં ઠહેરના હૈ (૨૦૬) ઔર કહીં અમાનત રહના, (૨૦૭) બેશક, હમને મુફસ્સલ આયતેં બયાન કર દી

હૈ કે હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ કયામતસે પેહલે નુઝૂલ ફરમાએંગે કયૂં કે કહૂલત (પુખ્તા ઉમર) કા વકત આનેસે પેહલે આપ ઉઠા લિયે ગએ. નુઝૂલકે વકત આપ તૈંતીસ સાલકે જવાનકી સૂરતમેં જલ્વા અફરોઝ હોંગે ઔર બમિસદાક ઈસ આયતકે કલામ કરેંગે ઔર જો પાલનેમેં ફરમાયા થા ઈન્ની અબ્દુલ્લાહે વહી ફરમાએંગે (જમલ) (૨૬૮) યા'ની ઈસરારે ઉલૂમ (૨૬૯) યે ભી હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકા મો'જિઝહ થા (૨૭૦) અંધે ઔર સુફેદ દાગવાલેકો બીના ઔર તંદુરસ્ત કરના ઔર મુર્દોકો કબ્રોંસે ઝિન્દહ કરકે નિકાલના યેહ સબ ઈઝનિલ્લાહ હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકે મો'જિઝાતે જલીલહ હૈં (૨૭૧) યેહ એક ઔર ને'મતકા બયાન હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકો યહૂદકે શરસે

يَفْقَهُونَ ۝ وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا
بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُخْرِجُ مِنْهُ
حَبًّا مُتَرَاكِبًا وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ
وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا
وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ انْظُرُوا إِلَىٰ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ
إِنَّ فِي ذَٰلِكُمْ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝ وَجَعَلُوا لِلَّهِ
شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوا لَهُ بَنِينَ وَبَنَاتٍ
بِغَيْرِ عِلْمٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَصِفُونَ ۝ بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ
وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ
رَبُّكُمْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ۝ لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ
الْأَبْصَارَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ۝ قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ

યફ-કહૂન (૯૮) વ હુવલ્લઝી અન્ઝ-લ
સમઝવાલોંકે લિયે ઔર વહી જિસને
મિનસ્સમા-ઇ મા-આ ફ-અખ્રજ-ના બિહી
આસ્માનસે પાની ઉતારા તો હમને ઉસસે
નબા-ત કુલ્લિ શૈઇન ફ-અખ-રજના મિન્હુ
હર ઉગનેવાલી ચીઝ નિકાલી (૨૦૮) તો હમને ઉસસે
ખદિરન નુખ્રિજુ મિન્હુ હબ્બમ-મુતરાકિબા વ
નિકાલી સબ્ઝી જિસમેંસે દાને. નિકાલતે હૈં એક-
મિનન્નખલિ મિન-તલ-ઇહા કિન્વાનુન
દૂસરે પર ચઢે હુએ ઔર ખજૂરકે ગાભેસે પાસ-
દાનિયતુંવ-વ જન્નાતિમ્મિન અઅ-નાબિંવ્વઝ-
પાસ ગુચ્છે ઔર અંગૂરકે બાગ ઔર, ઝૈતૂન ઔર અનાર,
ઝૈતૂ-ન વર્રુમ્મા-ન મુશ્તબિહંવ્વ ગૈ-ર
કિસી બાતમેં મિલતે ઔર કિસી બાતમેં અલગ,

મુતશાબિહ ઉન્ઝુરૂ ઈલા સ-મ-રિહી ઈઝા અસ્મ-ર વ યન્ઇહ ઇન્ન ફી ઝાલિકુમ મં૨
ઉસકા ફલ દેખો જબ ફલે, ઔર ઉસકા પકના, બેશક, ઇસમેં નિશાનીયાં હૈ
લઆયાતિલ લિકૌમિંય્યુઅ-મિનૂન (૯૯) વ જ-અલૂ લિલ્લાહિ શુરકા-અલ્જિન્ન વ
ઈમાનવાલોંકે લિયે ઔર (૨૦૯) અલ્લાહકા શરીક ઠેહરાયા જિનોંકો (૨૧૦) હાલાંકે ઉસીને ઉનકો બનાયા ઔર
ખ-લ-કહુમ વ ખ-રકૂ લહૂ બની-ન વ બનાતિમ્બિગૈરિ ઈલ્મ સુબ્હાનહૂ વ તઆલા
ઉસકે લિયે બેટે ઔર બેટિયાં ગઢ લી જહાલતસે, પાકી ઔર બરતરી હૈ ઉસકો
અમ્મા યસિફૂન (૧૦૦) બદીઉસ્સમાવાતિ વલ્અર્દિ અન્ના યકૂનુ લહૂ વ-લદુંવ્વ લમ ૬૦
ઉનકી બાતોંસે બે કિસી નમૂનાકે આસ્માનોં ઔર ઝમીનકા બનાનેવાલા, ઉસકે
તકુલ્લહૂ સાહિબહ વ ખ-લ-ક કુલ્લ શૈઅ વ હુ-વ બિકુલ્લિ શૈઇન અલીમ (૧૦૧)
બચ્ચા કહાંસે હો હાલાંકે ઉસકી ઔરત નહી (૨૧૧) ઔર ઉસને હર ચીઝ પૈદા કી (૨૧૨) ઔર વોહ સબકુછ જાનતા હૈ
ઝાલિકુ-મુલ્લાહુ રબ્બુકુમ લા ઈલા-હ ઈલ્લા હૂ ખાલિકુ કુલ્લિ શૈઇન ફઅ-બુદૂહ
યે હૈ અલ્લાહ, તુમ્હારા રબ, (૨૧૩) ઔર ઉસકે સિવા કિસીકી બંદગી નહી, હર ચીઝકા બનાનેવાલા તો ઉસે પૂજો.
વ હુ-વ અલા કુલ્લિ શૈઈવ્વકીલ (૧૦૨) લા તુદરિકુહુલ અબ્સારુ વ હુ-વ
વોહ હર ચીઝ પર નિગેહબાન હૈ (૨૧૪) આંખેં ઉસે અહાતા નહી કરતી (૨૧૫) ઔર સબ આંખેં ઉસકે
યુદરિકુલ-અબસાર વ હુવલ્લતીફુલ્ખબીર (૧૦૩) કદ જા-અકુમ બસા-ઈરુ મિર
અહાતેમેં હૈ ઔર વહી હૈ પૂરા બાતિન પૂરા ખબરદાર તુમ્હારે પાસ આંખેં ખોલનેવાલી દલીલેં આઈ

મેહફૂઝ રખ્ખા જિન્હોંને હઝરતકે મો'જિઝાતે બાહરાત દેખકર આપકે કત્લકા ઈરાદાહ કિયા. અલ્લાહ તઆલાને આપકો આસ્માન પર ઉઠા લિયા ઔર યહૂદ નામુરાદ રેહ ગએ (૨૭૨) યા'ની હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકે મો'જિઝાત (૨૭૩) હવારી હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકે અસ્હાબ ઔર આપકે મખસૂસીન હૈં (૨૭૪) હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ પર (૨૭૫) ઝાહિર ઔર બાતિનમેં મુખલિસો મુતીઅ (૨૭૬) મા'ના યે હૈં કે ક્યા અલ્લાહ તઆલા ઈસ બાબમેં આપકી દુઆ કબૂલ ફરમાએગા (૨૭૭) ઔર તકવા ઈખ્તિયાર કરો તા કે યેહ મુરાદ હાસિલ હો. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા મા'ના યે હૈં કે તમામ ઉમ્મતોંસે નિરાલા સવાલ કરનેમેં અલ્લાહસે ડરો યા યે મા'ના હૈં કે ઉસકી કમાલે કુદરત પર ઈમાન રખ્ખતે હો તો ઈસમેં

رَّبِّكُمْ ۚ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ ۚ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا ۚ
وَمَا أَنَا عَلَيْكُم بِحَفِيظٍ ﴿١٠٤﴾ وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ وَ
لِيَقُولُوا دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٥﴾ اتَّبِعْ
مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ۖ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ وَأَعْرِضْ عَنِ
الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٦﴾ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا ۗ وَمَا جَعَلْنَاكَ
عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۖ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ ﴿١٠٧﴾ وَلَا تَسُبُّوا
الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ
عِلْمٍ ۗ كَذَٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِم
مَّرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٠٨﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ
جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِن جَاءَتْهُمْ آيَةٌ لَّيُؤْمِنُنَّ بِهَا ۚ قُلْ
إِنَّمَا الْآيَاتُ عِندَ اللَّهِ ۖ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٩﴾ وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ
يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١٠﴾

રબ્બિકુમ્દ ફ-મન અબ્સ્-ર ફલિનફસિહ દવ
તુમ્હારે રબકી તરફસે, તો જિસને દેખા તો અપને ભલેકો ઔર
મન અ઼મિ-ય ફ-અ઼લૈહાદવ માઁ અન અ઼લૈકુમ
જો અન્ધા હુવા અપને બુરેકો ઔર મૈં તુમ પર
બિહ઼ફીઝ઼ (૧૦૪) વ કઝ઼ાલિ-ક નુસ઼ર્રિફુલ-આયાતિ
નિગેહબાન નહી ઔર હમ ઈસી તરહ આયતેં તરહ-તરહસે
વ લિયકૂલૂ દ-રસ-ત વ લિનુબય્યિનહૂ
બયાન કરતે હૈં (૨૧૬) ઔર ઈસલિયે કે કાફિર બોલ ઉઠેં કે તુમ તો પઢે
લિક઼ૌમિંય્યઅ્-લમૂન (૧૦૫) ઈત્તબિઅ્ માઁ
હો ઔર ઈસલિયે કે ઉસે ઈલ્મવાલોં પર વાઝેહ કર દેં ઉસ પર ચલો જો
ઊહિ-ય ઈલૈ-ક મિર્રબ્બિક દ લાઁ ઈલા-હ ઈલ્લા
તુમ્હેં તુમ્હારે રબકી તરફસે "વહી" હોતી હૈ. (૨૧૭) ઉસકે સિવા કોઈ
હુ-વ૯વ અઅ્-રિદ અ઼નિલ મુશ્રિકીન (૧૦૬) વ લૌ
મ'બૂદ નહીં ઔર મુશ્રિકોંસે મુંહ ફેરલો ઔર અલ્લાહ

મં ૨ **શાઁ-અલ્લાહુ માઁ અશ્રકૂ૯વ મા જ-અ઼લ્નાક અ઼લૈહિમ હ઼ફીઝ઼ાદવ માઁ અન્ત અ઼લૈહિમ**
ચાહતા તો વોહ શિર્ક નહીં કરતે ઔર હમને તુમ્હેં ઉન પર નિગેહબાન નહીં કિયા ઔર તુમ ઉન પર
બિવકીલ (૧૦૭) વ લા તસુબ્બુલ્લઝ઼ી-ન યદઊ-ન મિન દૂનિલ્લાહિ ફયસુબ્બુલ્લા-હ
કળોળે નહીં ઔર ઉન્હેં ગાલી ન દો જિનકો વોહ અલ્લાહકે સિવા પૂજતે હૈં કે વોહ અલ્લાહકી
અ઼દ-વમ-બિગૈરિ ઈલ્મ ▸ કઝ઼ાલિ-ક ઝય્યન્ના લિકુલ્લિ ઉમ્મતિન અ઼-મલહુમ
શાનમેં બે-અદબી કરેંગે ઝિયાદતી ઔર જહાલતસે (૨૧૮) યૂંહી હમને હર ઉમ્મતકી નિગાહમેં ઉસકે અમલ ભલે કર દિયે હૈં
સુમ્મ ઈલા રબ્બિહિમ મર્જિઉ઼હુમ ફયુનબ્બિઉહુમ બિમા કાનૂ યઅ્-મલૂન (૧૦૮) વ
ફિર ઉન્હેં અપને રબકી તરફ ફિરના હૈ ઔર વોહ ઉન્હેં બતા દેગા જો કરતે થે ઔર
અક્-સમૂ બિલ્લાહિ જહ-દ ઐમાનિહિમ લઈન જાઁ-અત્હુમ આયતુલ લયુઅમિનુન્ન
ઉન્હોંને અલ્લાહકી કસમ ખાઈ અપને હલ્ફમેં પૂરી કોશિશસે કે અગર ઉનકે પાસ કોઈ નિશાની આઈ તો ઝરૂર ઉસ પર
બિહા૯કુલ ઈન્નમલ-આયાતુ ઈન્દલ્લાહિ વ મા યુશઈરુકુમ૯અન્નહાઁ ઈઝા જાઁ-અત લા
ઈમાન લાએંગે તુમ ફરમા દો કે નિશાનિયાં તો અલ્લાહકે પાસ હૈં (૨૧૯) ઔર તુમ્હેં (૨૨૦) કયા ખબર કે જબ વોહ આએં
યુઅ-મિનૂન (૧૦૯) વ નુકલ્લિબુ અફઈ-દ-તહુમ વ અબ્સ઼ારહુમ કમા લમ યુઅમિનૂ
૯૦ તો ભી ઈમાન ન લાએંગે ઔર હમ ફેર દેતે હૈં ઉનકે દિલોં ઔર આંખોંકો (૨૨૧) જૈસા વોહ
બિહી અવ્વ-લ મર્રતિંવ્વ ન-ઝ઼રુહુમ ફી તુગ્યાનિહિમ યઅ્-મહૂન ૦ (૧૧૦)
પેહલી બાર ઈમાન ન લાએ થે (૨૨૨) ઔર ઉન્હેં છોળ દેતે હૈં કે અપની સરકશીમેં ભટકા કરેં.

તરદદ ન કરો. હવારી મોમિન, આરિફ, કુદરતે ઈલાહિયાકે મોઅતરિફ થે ઉન્હોંને હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામસે અર્ઝ કિયા (૨૭૮) હસૂલે બરકતકે લિયે (૨૭૯) ઔર યકીને ક્વી હો ઔર જૈસા કે હમને કુદરતે ઈલાહીકો દલીલસે જાના હૈ મુશાહેદાસે ભી ઉસકો પુખ્તાહ કર લેં (૨૮૦) બેશક આપ અલ્લાહકે રસૂલ હૈં. (૨૮૧) અપને બા'દવાલોંકે લિયે હવારિયોંકે યેહ અર્ઝ કરને પર હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામને ઉન્હેં તીસ રોઝે રખનેકા હુકમ દિયા ઔર ફરમાયા જબ તુમ ઈન રોઝોંસે ફારિગ હો જાઓગે તો અલ્લાહ તઆલાસે જો દુઆ કરોગે કબૂલ હોગી. ઈન્હોંને રોઝે રખકર ખ્વાન ઉતરનેકી દુઆકી. ઉસ વકત હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામને ગુસ્લ ફરમાયા ઔર મોટા લિબાસ પેહના ઔર દો રકઅત નમાઝ અદાકી ઔર સર

મુબારક ઝુકાયા ઔર રોકર યે દુઆ કી જિસકા અગલી આયતમેં ઝિક હૈ (૨૮૨) યા'ની હમ ઈસકે નુઝૂલકે દિનકો ઈદ બનાએ. ઈસકી તાઅઝીમ કરેં. ખુશિયાં મનાએ. તેરી ઈબાદત કરેં. શુક્ર બજા લાએં. મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે જીસ રોઝ અલ્લાહ તઆલાકી ખાસ રહમત નાઝિલ હો. ઉસ દિનકો ઈદ બનાના ઔર ખુશિયાં મનાના. ઈબાદતેં કરના શુક્ર ઈલાહી બજાલાના તરીકએ સાલેહીન હૈ ઔર કુછ શક નહી કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તશરીફ આવરી અલ્લાહ તઆલાકી અઝીમ તરીન ને'મત ઔર બુઝુર્ગ તરીન રહમત હૈ. ઈસલિયે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી વિલાદત મુબારકકે દિન ઈદ મનાના ઔર મીલાદ શરીફ પઢકર શુક્રે ઈલાહી બજા લાના ઔર ઈઝહાર ફરહ ઔર સરૂર કરના મુસ્તહસનો મહમૂદ ઔર અલ્લાહકે મકબૂલ બન્દોંકા તરીકા હૈ (૨૮૩) જો દીનદાર હમારે ઝમાનેમેં હૈં ઉનકી ઔર જો હમારે બાઅદ આએં ઉનકી (૨૮૪) તેરી કુદરતકી ઔર મેરી નબુવ્વતકી (૨૮૫) યા'ની ખ્વાન નાઝિલ હોનેકે બા'દ. (૨૮૬) ચુનાનચેં આસ્માનસે ખ્વાન નાઝિલ હુવા ઈસકે બા'દ જિન્હોંને ઈન્મેંસે કુફ્ર કિયા વોહ સૂરતેં મસ્ખ કરકે ખિન્ઝીર બના દિયે ગએ ઔર તીન રોઝમેં સબ હિલાક હો ગએ (૨૮૭) રોઝે કયામત ઈસાઈયોંકી તૌબીખકે લિયે (૨૮૮) ઈસ ખિતાબકો સુનકર હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ કાંપ જાએંગે ઔર (૨૮૯) જુમ્લા નકાઈસો ઉયૂબસે ઔર ઈસસે કે કોઈ તેરા શરીક હો સકે (૨૯૦) યા'ની જબ કોઈ તેરા શરીક નહી હો સકતા તો મેં યે લોગોંસે કૈસે કેહ સકતા થા (૨૯૧) ઈલ્મકો અલ્લાહ તઆલાકી તરફ નિસ્બત કરના ઔર મઆમલહ ઉસકો તફવીઝ કર દેના ઔર અઝમતે ઈલાહીકે સામને અપની મિસ્કીનીકા ઈઝહાર કરના યે હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકી શાને અદબ હૈ (૨૯૨) તવફ્ફયતનીકે લફ્ઝસે હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકી મૌત પર દલીલ લાના સહી નહી ક્યૂં કે અવ્વલ તો લફ્ઝે તવફ્ફા મૌતકે લિયે ખાસ નહી કિસી શૈકે પૂરે તૌર પર લેનેકો કેહતે હૈં ખ્વાહ વોહ બગૈર મૌતકે હો જૈસા કે કુર્આને કરીમમેં ઈરશાદ હુવા "અલ્લાહુ યતવફ્ફલ અન્ફુ-સ હીન મૌતિહા વલ્લતી લમ તમૂત ફી મનામિહા" (રુકૂઅ-૨) દોમ જબ યે સવાલો જવાબ રોઝે કયામતકા હૈ તો અગર અલ્ફાઝ (તવફ્ફી) મૌતકે મા'નામેં ભી ફર્ઝ કર લિયા જાએ જબ ભી હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલ્લામકી મૌત કબ્લ નુઝૂલ ઈસસે સાબિત ન હો સકેગી (૨૯૩) ઔર મેરા ઈનકા કિસીકા હાલ તુઝસે પોશીદહ નહી (૨૯૪) હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકો મા'લૂમ હૈ કે કૌમમેં બા'ઝ લોગ કુફ્ર પર મુસિર રહે બા'ઝ શર્ફે ઈમાનસે મુશર્રફ હુએ. ઈસ લિયે આપકી બારગાહે ઈલાહીમેં યે અર્ઝ હૈ કે ઈનમેંસે જો કુફ્ર પર કાઈમ રહે ઉન પર તો અઝાબ ફરમાએ તો બિલકુલ હક વ બજા ઔર અદલો ઈન્સાફ હૈ ક્યૂં કે ઉન્હોંને હુજ્જત તમામ હોનેકે બા'દ કુફ્ર ઈખ્તિયાર કિયા ઔર જો ઈમાન લાએ ઉન્હેં તૂ બખ્શે તો તેરા ફઝ્લો કરમ હૈ ઔર તેરા હર કામ હિકમત હૈ (૨૯૫) રોઝે કયામત (૨૯૬) જો દુનિયામેં સચ્ચાઈ પર રહે જૈસે કે હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ (૨૯૭) સાદિકકો સવાબ દેને પર ભી ઔર કાઝિબકો અઝાબ ફરમાને પર ભી મસ્અલા : કુદરત મુમ્કેનાતસે મુતઅલ્લિક હોતી હૈ ન કે વાજેબાતો મુહાલાતસે, તો મા'ના આયતકે યે હૈં કે અલ્લાહ તઆલા હર અમ્રે મુમકિનુલ વજૂદ પર કાદિર હૈ (જમલ) મસ્અલા : કિઝબ વગૈરહ ઉયૂબો કબાએહ અલ્લાહ સુબ્હાનહુ તબારકો તઆલાકે લિયે મુહાલ હૈં ઈનકો તહતે કુદરત બતાના ઔર ઈસ આયતસે સનદ લાના ગલત વ બાતિલ હૈ. (૧) સૂરએ અન્આમ મક્કી હૈ. ઈસમેં બીસ રુકૂઅ ઔર એકસો પૈંસઠ આયતેં, તીન હઝાર એકસો કલિમાત ઔર બારહ હઝાર નવસો પૈંતીસ હુરૂફ હૈં. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાને ફરમાયા કે યેહ કુલ સૂરત એક હી શબમેં બમુકામ મક્કા મુકર્રમહ નાઝિલ હુઈ ઔર ઈસકે સાથ સત્તર હઝાર ફરિશ્તે આએ જિનસે આસ્માનોંકે કિનારે ભર ગએ. યેહ ભી એક રિવાયતમેં હૈ કે વોહ ફરિશ્તે તસ્બીહો તકદીસ કરતે આએ ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ સુબ્હા-ન રબ્બિયલ અઝીમ ફરમાતે હુએ સર બસુજૂદ હુએ (૨) હઝરત કઅબ અહબાર રદિયલ્લાહો અન્હુને ફરમાયા તૌરેતમેં સબસે અવ્વલ યે હી આયત હૈ ઈસ આયતમેં બંદોંકો શાને ઈસતિગનાકે સાથ હમ્દકી તા'લીમ ફરમાઈ ગઈ ઔર પૈદાઈશે આસ્માનો ઝમીનકા ઝિક ઈસલિયે હૈ કે ઈનમેં નાઝેરીનકે લિયે બહુત અઝાઈબ, કુદરતો ગરાઈબ, હિકમત ઔર ઈબરતેં વ મુનાફે' હૈં (૩) યા'ની હરએક અંધેરી ઔર રૌશની ખ્વાહ વોહ અંધેરી શબકી હો યા કુફ્રકી યા જોહ્લકી યા જહન્નમકી ઔર રૌશની ખ્વાહ દિનકી હો ઈમાનો હિદાયત વ ઈલ્મ વ જન્નતકી ઝુલ્માતકો જમા' ઔર નૂરકો વાહિદકે સૈગેસે ઝિક ફરમાનેમેં ઈસ તરફ ઈશારહ હૈ કે બાતિલકી રાહેં બહુત કસીર હૈં ઔર રાહે હક સિર્ફ એક દીને ઈસ્લામ. (૪) યા'ની બાવજૂદ ઐસે દલાઈલ પર મુત્તલા' હોને ઔર ઐસે નશાનહાએ કુદરત દેખનેકે (૫) દૂસરોંકો હત્તાકે પથ્થરોંકો

પૂજતે હૈં બાવજૂદ કે ઈસકે મુકિર્ર હૈં કે આસ્માનોં ઔર ઝમીનોંકા પૈદા કરનેવાલા અલ્લાહ હૈ (૬) યા'ની તુમ્હારી અસ્લ હઝરત આદમ અલયહિસ્સલામકો જિનકી નસ્લસે તુમ પૈદા હુએ ફાએદાહ ઈસમેં મુશ્રેકીનકા રદ હૈ જો કેહતે થે કેહ હમ જબ ગલકર મટ્ટી હો જાએંગે ફિર કૈસે ઝિન્દહ કિયે જાએંગે ઉન્હેં બતાયા ગયા કે તુમ્હારી અસ્લ મટ્ટી હીસે હૈ તો ફિર દો બારહ પૈદા કિયે જાને પર કયા તાજ્જુબ. જિસ કાદિરને પેહલે પૈદા કિયા ઉસકી કુદરતસે બા'દ મૌત ઝિન્દહ ફરમાનેકો બઈદ જાનના નાદાની હૈ (૭) જિસકે પૂરા હો જાને પર તુમ મર જાઓગે (૮) મરનેકે બાદ ઉઠાનેકા (૯) ઉસકા કોઈ શરીક નહી (૧૦) યહાં હકસે યા કુર્આન મજીદકી આયાત મુરાદ હૈં યા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ઔર આપકે મો'જિઝાત (૧૧) કે વોહ કૈસી અઝમતવાલી હૈ ઔર ઉસકી હંસી બનાનેકા અંજામ કૈસા વબાલો અઝાબ (૧૨) પિછલી ઉમ્મતોંમેંસે (૧૩) કુવ્વતો માલ ઔર દુનિયાકે કસીર સામાન દેકર (૧૪) જિસસે ખેતિયાં શાદાબ હોં (૧૫) જિસસે બાગ પરવરિશ પાએં ઔર દુનિયાકી ઝિંદગીકે લિયે અયશો રાહતકે અસ્બાબ બહમ પહોંચે (૧૬) કે ઉન્હોંને અંબિયાકી તકઝીબકી ઔર ઉનકા યેહ સરો સામાન ઉન્હેં હલાકસે ન બચા સકા (૧૭) ઔર દૂસરે કરનવાલોંકો ઉનકા જાનશીન કિયા. મુદઆ યેહ હૈ કે ગુઝરી હુઈ ઉમ્મતોં કે હાલસે ઈબરતો નસીહત હાસિલ કરના ચાહિયે કે વોહ લોગ બાવજૂદ કુવ્વતો દૌલત વ કસરત માલો અયાલકે કુફ્રો તુગ્યાનકી વજહસે હલાક કર દિયે ગએ તો ચાહિયે કે ઉનકે હાલસે ઈબ્રત હાસિલ કરકે ખ્વાબે ગફલતસે બેદાર હોં (૧૮) શાને નુઝૂલ યે આયત નઝર બિન હારિસ ઔર અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમૈયહ ઔર નવફલ બિન ખુવૈલદકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જિન્હોંને કહા થા કે મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર હમ હરગિઝ ઈમાન ન લાએંગે જબ તક તુમ હમારે પાસ અલ્લાહકી તરફસે કિતાબ ન લાઓ જિસકે સાથ ચાર ફરિશ્તે હોં. વોહ ગવાહી દેં કે યેહ અલ્લાહકી કિતાબ હૈ ઔર તુમ ઉસકે રસૂલ હો ઈસ પર યેહ આયતે કરીમહ નાઝિલ હુઈ ઔર બતાયા ગયા કે યે સબ હીલે બહાને હૈં અગર કાગઝ પર લિખ્ખી હુઈ કિતાબ ઉતાર દી જાતી ઔર વો ઈસે અપને હાથોંસે છૂ કર ઔર ટટોલ કર દેખ લેતે ઔર યેહ કેહનેકા મૌકા ભી ન હોતા કે નઝરબંદી કર દી ગઈ થી કિતાબ ઉતરતી નઝર આઈ. થા કુછ ભી નહી તો ભી યે બદનસીબ ઈમાન લાનેવાલે ન થે. ઈસકો જાદૂ બતાતે ઔર જિસ તરહ શક્કલ કમરકો જાદૂ બતાયા ઔર ઉસ મો'જિઝેકો દેખકર ઈમાન ન લાએ ઈસ તરહ ઈસ પર ભી ઈમાન ન લાતે કયૂં કે જો લોગ ઈનાદન ઈન્કાર કરતે હૈં વોહ આયાતો મો'જિઝાતસે મુન્તફે' નહી હો સકતે (૧૯) મુશ્રેકીન (૨૦) યા'ની સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર (૨૧) ઔર ફિર ભી યેહ ઈમાન ન લાતે (૨૨) યા'ની અઝાબ વાજિબ હો જાતા ઔર યેહ સુન્નતે ઈલાહિયહ હૈ કે જબ કુફ્ફાર કોઈ નિશાની તલબ કરેં ઔર ઉસકે બા'દ ભી ઈમાન ન લાએં તો અઝાબ વાજિબ હો જાતા હૈ ઔર વોહ હલાક કર દિયે જાતે હૈં (૨૩) એક લમ્હેકો ભી ઔર અઝાબ મુઅખ્ખર ન કિયા જાતા તો ફરિશ્તેકા ઉતારના જિસકો વોહ તલબ કરતે હૈં ઉન્હેં કયા નાફેઅ હોતા (૨૪) યેહ ઉન કુફ્ફારકા જવાબ હૈ જો નબી અલયહિસ્સલામકો કહા કરતે થે યે હમારી તરહ બશર હૈં ઔર ઈસી ખબ્તમેં વોહ ઈમાનસે મહરૂમ રહતે થે. ઉન્હેં ઈન્સાનોંમેંસે રસૂલ મબઉસ ફરમાનેકી હિકમત બતાઈ જાતી હૈ કે ઉનકે મુન્તફે હોને ઓર તાલીમે નબીસે ફૈઝ ઉઠાનેકી યહી સૂરત હૈ કે નબી સૂરતે બશરીમેં જલ્વહગર હો કયૂંકે ફરિશ્તેકો ઉસકી અસલી સૂરતમેં દેખનેકી તો યે લોગ તાબ ન લા સકતે દેખતે હી હૈબતસે બેહોશ હો જાતે યા મર જાતે. ઈસ લિયે અગર બિલફર્ઝ રસૂલ ફરિશ્તાહી બનાયા જાતા (૨૫) ઔર સુરતે ઈન્સાનીહીમેં ભેજતે તાકે યે લોગ ઉસકો દેખ સકેં ઉસકા કલામ સુનં સકેં ઉસસે દીનકે એહકામ મા'લૂમ કર સકેં લેકિન અગર ફરિશ્તહ સૂરતે બશરીમેં આતા તો ઉન્હેં ફિર વહી કેહનેકા મૌકા રહેતા કે યેહ બશર હૈ તો ફરિશ્તેકો નબી બનાનેકા કયા ફાએદહ હોતા (૨૬) વોહ મુબતેલાએ અઝાબ હુએ ઈસમેં નબિય્યે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તસલ્લી વ તસ્કીન ખાતિર હૈ કે આપ રંજીદા વ મલૂલ ન હોં. કુફ્ફારકા પહલે અંબિયાકે સાથભી યહી દસ્તૂર રહા હૈ ઔર ઈસકા વબલ ઉન કુફ્ફારકો ઉઠાના પળા હૈ નેઝ મુશ્રેકીનકો તંબીહ હૈ કે પિછલી ઉમ્મતોંકે હાલસે ઈબ્રત હાસિલ કરેં ઔર અંબિયાકે સાથ તરીક અદબ મલહૂઝ રખેં તાકે પહલોંકી તરહ મુબતેલાએ અઝાબ ન હોં (૨૭) અય હબીબ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ! ઈન તમસ્ખુર કરનેવાલોંસે કે તુમ (૨૮) ઔર ઉન્હોંને કુફ્રો તકઝીબકા કયા સમરહ પાયા (૨૯) અગર વોહ ઈસકા જવાબ ન દેં તો (૩૦) કયૂં કે ઈસકે સિવા ઔર કોઈ જવાબહી નહી હૈ ઔર વોહ ઈસકે ખિલાફ નહી કર સકતે કયૂંકે બુત જિનકો મુશ્રેકીન પૂજતે હૈં વોહ બેજાન હૈં કિસી ચીઝકે માલિક હોનેકી સલાહિયત નહી રખતે. ખુદ

દૂસરેકે મમલૂક હૈં. આસ્માનો ઝમીનકા વોહી માલિક હો સકતા હૈ જો હૈય્યો કૈય્યૂમ અઝલી વ અબદી કાદિરે મુતલક હર શય પર મુતસર્રિફો હુકમરાન હો. તમામ ચીઝે ઉસકે પૈદા કરનેસે વજૂદમેં આઇ હોં ઐસા સિવાએ અલ્લાહકે કોઇ નહી ઇસલિયે તમામ સમાવી વ અરઝી કાએનાતકા માલિક ઉસકે સિવા કોઇ હો નહી સકતા (૩૧) યા'ની ઉસને રહમતકા વા'દહ કિયા ઔર ઉસકી વા'દહ ખિલાફી વ કિઝબ ઉસકે લિયે મુહાલ હૈ ઔર રહમતે આમ હૈ. દીની હો યા દુનયવી અપની મા'રેફત ઔર તોહીદ ઔર ઇલ્મકી તરફ હિદાયત ફરમાના ભી રહમતમેં દાખિલ હૈ ઔર કુફ્ફારકો મોહલત દેના ઔર ઉકૂબતમેં તા'જીલ ન ફરમાના ભી કે ઇસસે ઉન્હેં તૌબા ઔર ઇનાબતકા મૌકા મિલતા હૈ (જમલ વગૈરહ) (૩૨) ઔર આ'માલકા બદલા દેગા (૩૩) કુફ્ર ઇખ્તિયાર કરકે (૩૪) યા'ની તમામ મૌજૂદાત ઇસીકી મિલ્ક હૈ ઔર વોહ સબકા ખાલિક માલિક રબ હૈ (૩૫) ઉસસે કોઇ ચીઝ પોશીદહ નહી (૩૬) શાને નુઝૂલ જબ કુફ્ફારને હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો અપને બાપ-દાદાકે દીનકી દા'વત દી તો યેહ આયત નાઝિલ હુઇ (૩૭) યા'ની ખલ્ક સબ ઉસકી મોહતાજ હૈ વોહ સબસે બેનિયાઝ (૩૮) ક્યૂં કે નબી અપની ઉમ્મતસે દીનમેં સાબિક હોતે હૈં (૩૯) યા'ની રોઝે કયામત (૪૦) ઔર નજાત દી જાએ (૪૧) બીમારી યા તંગદસ્તી યા ઔર કોઇ બલા (૪૨) મિસ્લ સેહતો દૌલત વગૈરહકે (૪૩) કાદિરે મુતલક હૈ હર શય પર ઝાતી કુદરત રખતા હૈ કોઇ ઉસકી મશીયતકે ખિલાફ કુછ કર નહી સકતા તો કોઇ ઉસકે સિવા મુસ્તહિકે ઇબાદત કૈસે હો સકતા હૈ યેહ રદે શિર્કકી દિલમેં અસર કરનેવાલી દલીલ હૈ (૪૪) શાને નુઝૂલ એહલે મક્કા રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે કેહને લગે કે અય મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) હમેં કોઇ ઐસા મોજિઝા દિખાઇયે જો આપકી રિસાલતકી ગવાહી દેતા હો ઇસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ (૪૫) ઔર ઇન્ની બળી ઔર કાબિલે કુબૂલ ગવાહી ઔર કિસકી હો સકતી હૈ (૪૬) યા'ની અલ્લાહ તઆલા મેરી નબુવ્વતકી શહાદત દેતા હૈ ઇસલિયે ઉસને મેરી તરફ ઇસ કુર્આનકી વહી ફરમાઇ ઔર યેહ ઐસા મો'જિઝહ હૈ કે તુમ બાવજૂદ ફસીહ બલીગ સાહિબે ઝબાન હોનેકે ઇસકે મુકાબલેસે આજિઝ રહે તો ઇસ કિતાબકા મુઝ પર નાઝિલ હોના અલ્લાહકી તરફસે મેરે રસૂલ હોનેકી શહાદત હૈ. જબ યેહ કુર્આન અલ્લાહકી તરફસે યકીની શહાદત હૈ ઔર મેરી તરફ વહી ફરમાયા ગયા તાકે મૈં તુમ્હેં ડરાઊં કે તુમ હુકમે ઇલાહીકી મુખાલેફત ન કરો (૪૭) યા'ની મેરે બા'દ કયામત તક આનેવાલે જિન્હેં યેહ કુર્આને પાક પહોંચે ખ્વાહ વોહ ઇન્સાન હોં યા જિન ઉન સબકો મૈં હુકમે ઇલાહીકી મુખાલેફતસે ડરાઊં. હદીસ શરીફમેં હૈ કે જિસકો કુર્આનેપાક પહૂંચા ગોયા કે ઉસને નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો દેખા ઔર આપકા કલામે મુબારક સુના. હઝરત અનસ બિન માલિક રદિયલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા કે જબ યે આયત નાઝિલ હુઇ તો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને કિસરા ઔર કૈસર વગૈરહ સલાતીનકો દા'વતે ઇસ્લામકે મકતૂબ ભેજે (મદારિક વ ખાઝિન) ઇસકી તફસીરમેં એક કૌલ યેહ ભી હૈ કે મમ બ-લ-ગ મેં મન મરફૂઉલમહલ હૈ ઔર મા'ના યે હૈં કે ઇસ કુર્આનસે મૈં તુમકો ડરાઊં ઔર વોહ ડરાએં જિન્હેં યે કુર્આન પહોંચે. તિરમિઝીકી હદીસમેં હૈ કે અલ્લાહ તરો તાઝહ કરે ઉસકો જિસને હમારા કલામ સુના ઔર જૈસા સુના વૈસા પહોંચાયા. બહુતસે પહોંચાએ હુએ સુનનેવાલેસે ઝયાદહ અહલ હોતે હૈં ઔર એક રિવાયતમેં હૈ સુનનેવાલેસે ઝયાદાહ અફકહ હોતે હૈં. ઇસસે ફુકહાકી મન્ઝિલત મા'લૂમ હોતી હૈ (૪૮) અય મુશ્રેકીન (૪૯) અય હબીબે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ (૫૦) જો ગવાહી તુમ દેતે હો ઔર અલ્લાહકે સાથ દૂસરે મા'બૂદ ઠેહરાતે હો (૫૧) ઉસકા કોઇ શરીક નહી (૫૨) મસ્અલા : ઇસ આયતસે સાબિત હુવા કે જો શખ્સ ઇસ્લામ લાએ ઉસકો ચાહિયે કે તૌહીદો રિસાલતકી શહાદતકે સાથ ઇસ્લામકે હર મુખાલિફ અકીદે વ દીનસે બેઝારીકા ઇઝહાર કરે (૫૩) યા'ની ઉલમાકે યહૂદો નસારા જીન્હોંને તૌરેત વ ઇન્જિલ પાઇ (૫૪) આપકે હુલ્યા શરીફ ઔર આપકે ના'તો સિફતસે જો ઇન કિતાબોંમેં મઝકૂર હૈ (૫૫) યા'ની બગૈર કિસી શકો શુબ્હકે (૫૬) ઉસકા શરીક ઠેહરાએ યા જો બાત ઉસકી શાનકે લાઇક ન હો ઉસકી તરફ નિસ્બત કરે (૫૭) યા'ની કુછ મા'ઝેરત ન મિલી (૫૮) કે ઉમ્રભરકે શિર્ક હીસે મુકર ગએ (૫૯) અબૂ સુફિયાન વલીદ વ નસર ઔર અબૂ જહલ વગૈરહ જમા હોકર નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તિલાવતે કુર્આનપાક સુનને લગે તો નઝરસે ઉસકે સાથિયોંને કહા કે મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ક્યા કેહતે હૈં ? કેહને લગા મૈં નહી જાનતા. ઝબાનકો હરકત દેતે હૈં ઔર પેહલોંકિ કિસ્સે કેહતે હૈં જૈસે મૈં તુમ્હેં સુનાયા કરતા હું. અબૂ સુફયાનને કહા કે ઉનકી બાતે મુઝે હક મા'લૂમ હોતી હૈં. અબૂ જહલને કહા કે ઇસકા ઇકરાર

કરનેસે મર જાના બેહતર હૈ. ઇસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ (૬૦) ઇસસે ઉનકા મતલબ કલામે પાકકા વહ્યે ઇલાહી હોનેસે ઇન્કાર કરના હૈ (૬૧) યા'ની મુશ્રેકીન લોગોંકો કુર્આન શરીફસે યા રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે ઔર આપ પર ઇમાન લાને ઔર આપકા ઇત્તેબાઅ કરનેસે રોકતે હૈં. શાને નુઝૂલ યે આયત કુફ્ફારે મક્કાકે હકમેં નાઝિલ હુઇ જો લોગોંકો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઇમાન લાને ઔર આપકી મજલિસમેં હાઝિર હોને ઔર કુર્આને કરીમ સુનનેસે રોકતે થે ઔર ખુદ ભી દૂર રેહતે થે કે કહી કલામે મુબારક ઉનકે દિલમેં અસર ન કર જાએ. હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુને ફરમાયા કે યે આયત હુઝૂરકે ચચા અબૂ તાલિબકે હકમેં નાઝિલ હુઇ. મુશ્રેકીનકો તો હુઝૂરકી ઇઝા રસાનીસે રોકતે થે ઔર ખુદ ઇમાન લાનેસે બચતે થે (૬૨) યા'ની ઇસકા ઝરર ખુદ ઇન્હીકો પહોંચતા હૈ (૬૩) દુનિયામેં (૬૪) જૈસા કે ઉપર ઇસી રુકૂમેં મઝકૂર હો ચુકા કે મુશ્રીકીનસે જબ ફરમાયા જાએગા કે તુમ્હારે શરીક કહાં હૈ. તો વોહ અપને કુફ્રકો છુપા જાએંગે ઔર અલ્લાહકી કસમ ખાકર કહેંગે હમ મુશ્રિક ન થે. ઇસ આયતમેં બતાયા ગયા કે ફિર ઉન્હેં ઝાહિર હો જાએગા જો વોહ છુપાતે થે યા'ની ઉનકા કુફ્ર ઇસ તરહ ઝાહિર હોગા કે ઉનકે આ'ઝા વ જવારેહ ઉનકે કુફ્રો શિર્કકી ગવાહિયાં દેંગે તબ વોહ દુનિયામેં વાપસ જાનેકી તમન્ના કરેંગે (૬૫) યા'ની કુફ્ફાર જો બ'અ્સ વ આખેરતકે મુન્કિર હૈં ઔર ઇસકા વાકેઆ યે થા કે જબ નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને કુફ્ફારકો કયામતકે એહવાલ ઔર આખેરતકી ઝિંદગાની ઇમાનદારોં ઔર ફરમાંબરદારોંકે સવાબ કાફિરોં ઔર નાફરમાનોં પર અઝાબકા ઝિક્ર ફરમાયા તો કાફિર કેહને લગે કે ઝિંદગી તો બસ દુનિયા હી કી હૈ (૬૬) યા'ની મરનેકે બા'દ (૬૭) ક્યા તુમ મરનેકે બા'દ ઝિન્દાહ નહીં કિયે ગએ (૬૮) ગુનાહોંકે (૬૯) હદીસ શરીફમેં હૈ કે કાફિર જબ અપની કબ્રસે નિકલેગા તો ઉસકે સામને નિહાયત કબીહ ભયાનક ઔર બહોત બદબૂદાર સૂરત આએગી. વોહ કાફિરસે કહેગી તૂ મુઝે પેહચાનતા હૈ. કાફિર કહેગા નહીં ! તો વો કાફિરસે કહેગી મેં તેરા ખબીસ અમલ હું. દુનિયામેં તૂ મુઝ પર સવાર રહા થા આજ મૈં તુઝ પર સવાર હો જાતા હું ઔર તુઝે તમામ ખલ્કમેં રૂસ્વા કરૂંગા. ફિર વોહ ઉસ પર સવાર હો જાતા હૈ (૭૦) જિસે બકા નહીં જલ્દ ગુઝર જાતી હૈ ઔર નેકિયાં ઔર તાઅતેં અગરચે મો'મીનિનસે દુનિયા હીમેં વાકેઅ હોં લેકિન વોહ ઉમૂરે આખેરતમેંસે હૈં (૭૧) ઇસસે સાબિત હુવા કે આ'માલે મુત્તકીનકે સિવા દુનિયામેં જો કુછ હૈ સબ લહ્‌વો લઅબ હૈ (૭૨) શાને નુઝૂલ અખનસ બિન શરીક ઔર અબૂ જહલકી બાહમ મુલાકાત હુઇ તો અખનસને અબૂજહલસે કહા અય અબુલ હિકમ (કુફ્ફાર અબૂ જહલકો અબુહિકમ કેહતે થે) યે તનહાઇકી જગહ હૈ ઔર યહાં કોઇ ઐસા નહીં જો મેરી તેરી બાત પર મુત્તલા' હો સકે. અબ તૂ મુઝે ઠીક ઠીક બતાકે મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) સચ્ચે હૈં યા નહીં. અબૂ જહલને કહા કે અલ્લાહકી કસમ મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ બેશક સચ્ચે હૈં. કભી કોઇ ઝુટા હર્ફ ઉનકી ઝબાન પર નહીં આયા મગર બાત યે હૈ કે યેહ કુસૈકી ઔલાદ હૈં ઔર લિવા, સકાયત, હિજાબત, નદવહ વગૈરહ તો સારે એ'ઝાઝ ઇન્હેં હાસિલ હી હૈં. નબુવ્વત ભી ઇન્હેં હોજાએ તો બાકી કુરૈશિયોંકે લિયે એ'ઝાઝ ક્યા રહ ગયા. તિરમિઝીને હઝરત અલી મુરતુઝાસે રિવાયતકી હૈ કે અબૂજહલને હઝરત નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે કહા હમ આપકી તકઝીબ નહીં કરતે. હમ તો ઉસ કિતાબકી તકઝીબ કરતે હૈં જો આપ લાએ. ઇસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ (૭૩) ઇસમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તસ્કીન ખાતિર હૈ કે કૌમ હુઝૂરકે સિદકકા એ'તેકાદ રખતી હૈ લેકિન ઉનકી ઝાહિરી તકઝીબકા બાઅસ ઉનકા હસદો ઇનાદ હૈ (૭૪) આયતકે યે મા'ના ભી હોતે હૈં કે અય હબીબે અકરમ! આપકી તકઝીબ આયતુલ્લાહકી તકઝીબ હૈ ઔર તકઝીબ કરનેવાલે ઝાલિમ (૭૫) ઔર તકઝીબ કરનેવાલે હલાક કિયે ગએ (૭૬) ઉસકે હુકમકો કોઇ પલટ નહીં સકતા. રસૂલોંકી નુસરત ઔર ઇનકી તકઝીબ કરનેવાલોંકા હલાક ઉસને જિસ વકત મુકર્રર ફરમાયા હૈ ઝરૂર હોગા (૭૭) ઔર આપ જાનતે હૈં કે ઉન્હે કુફ્ફારસે કૈસી ઇઝાએં પહોંચી યે પેશે નઝર રખકર આપ દિલ મુતમઇન રખેં (૭૮) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકો બહુત ખ્વાહિશ થી કે સબ લોગ ઇસ્લામ લે આએં જો ઇસ્લામસે મેહરૂમ રહતે ઉનકી મેહરૂમી આપ પર બહોત શાક રહતી (૭૯) મકસૂદ ઉનકે ઇમાનકી તરફસે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ઉમ્મીદ મુન્કતે' કરના હૈ તાકે આપકો ઉનકે એ'રાઝ કરને ઔર ઇમાન ન લાનેસે રંજો તકલીફ ન હો (૮૦) દિલ લગાકર સમઝનેકે લિયે વહી પિંદપઝીર હોતે હૈં ઔર દીને હક્કકી દા'વત કુબૂલ કરતે હૈં (૮૧) યા'ની કુફ્ફાર (૮૨)

રોઝે કયામત (૮૩) ઔર અપને આ'માલકી જઝા પાએંગે (૮૪) કુફકારે મક્કા (૮૫) કુફકારકી ગુમરાહી ઔર ઉનકી સરકશી ઈસ હદ તક પહુંચ ગઈ કે વોહ કસીર આયાતો મો'જિઝાત જો ઉન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે મુશાહેદહ કિએ થે ઉન પર કનાઅત ન કી ઔર સબસે મુકર ગએ ઔર ઐસી આયત તલબ કરને લગે જિસકે સાથ અઝાબે ઈલાહી હો. જૈસા કે ઉન્હોંને કહા થા 'અલ્લાહુમ્મ ઈન કાન હાઝા હુવલ હક્ક મિન ઈન્દિ-ક ફઅમ તિર અલૈના હિજારતમ મિનસ સમાઅ.' યા રબ અગર યે હક હૈ તેરે પાસસે તો હમ પર આસ્માનસે પથ્થર બરસા (તફસીર અબુસ સઊદ) (૮૬) નહીં જાનતે કે ઈસકા નુઝૂલ ઉનકે લિયે બલા હૈ કે ઈન્કાર કરતે હી હલાક કર દિયે જાએંગે (૮૭) યા'ની તમામ જાનદાર ખ્વાહ વોહ બહાઈમ હોં યા દરિન્દે યા પરિન્દ. તુમ્હારી મિસ્લ ઉમ્મતે હૈં યે મુમાસેલત જમીઅ વજૂહસે તો હૈ નહીં. બા'ઝસે હૈ ઉન વજૂહકે બયાનમેં બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા કે યેહ હૈવાનાત તુમ્હારી તરહ અલ્લાહકો પેહચાનતે. વાહિદ જાનતે. ઉસકી તસ્બીહ પઢતે. ઈબાદત કરતે હૈં. બા'ઝકા કૌલ હૈ કે વોહ મખલૂક હોનેમેં તુમ્હારી મિસ્લ હૈં. બા'ઝને કહા કે વોહ ઈન્સાનકી તરહ બાહમી ઉલ્ફત રખતે ઔર એક દૂસરેસે તફહીમો તફહ્હુમ કરતે હૈં. બા'ઝકા કૌલ હૈ કે રોઝી તલબ કરને હલાકતસે બચને નર માદાકી ઈમ્તિયાઝ રખનેમેં તુમ્હારી મિસ્લ હૈં. બા'ઝને કહા કે પૈદા હોને મરને, મરનેકે બા'દ હિસાબકે લિયે ઉઠનેમેં તુમ્હારી મિસ્લ હૈ (૮૮) યા'ની જૂમલહ ઉલૂમ ઔર તમામ "માકા-ન વમા યકૂનુ"કા ઈસમેં બયાન હૈ ઔર જમીઅ અશયાકા ઈલ્મ ઈસમેં હૈ. ઈસ કિતાબસે યે કુર્આને કરીમ મુરાદ હૈ યા લવહે મેહફૂઝ (જમલ વગૈરહ) (૮૯) ઔર તમામ દવાબ્બો તુયૂરકા હિસાબ હોગા ઈસકે બા'દ વોહ ખાક કર દિયે જાએંગે (૯૦) કે હક માનના ઔર હક બોલના ઈન્હેં મુયસ્સર નહીં (૯૧) જોહલ ઔર હૈરત ઔર કુફ્રકે (૯૨) ઈસ્લામકી તૌફીક અતા ફરમાએ (૯૩) ઔર જિનકો દુનિયામેં મા'બૂદ માનતે થે ઉનસે હાજત રવાઈ ચાહોગે (૯૪) અપને ઈસ દા'વેમેં કે મઆઝલ્લાહ બુત મા'બૂદ હૈં તો ઈસ વકત ઉન્હેં પુકારો મગર ઐસા ન કરોગે (૯૫) તો ઈસ મુસીબતકો (૯૬) જિન્હેં અપને એ'તેકાદે બાતિલમેં મા'બૂદ જાનતે થે ઔર ઈનકી તરફ ઈલ્તિફાત ભી ન કરોગે કયૂંકે તુમ્હેં મા'લૂમ હૈ કે વોહ તુમ્હારે કામ આ નહીં સકતે (૯૭) કુફરો ઈફલાસ ઔર બીમારી વગૈરહમેં મુબ્તેલા કિયા (૯૮) અલ્લાહકી તરફ રજૂ કરેં અપને ગુનાહોંસે બાઝ આએં (૯૯) વોહ બારગાહે ઈલાહીમેં આજિઝી કરનેકે બજાએ કુફ્રો તકઝીબ પર મુસિર રહે (૧૦૦) ઔર વોહ કિસી તરહ પિંદ પઝીર ન હુએ ન પેશ આઈ હુઈ મુસીબતોંસે ન અંબિયાઓંકી નસીહતોંસે (૧૦૧) સેહતો સલામત ઔર વુસ્અતે રિઝકો ઐશ વગૈરહકે (૧૦૨) ઔર અપને આપકો ઈસકા મુસ્તહિક સમઝે ઔર કારૂનકી તરહ તકબ્બુર કરને લગે (૧૦૩) ઔર મુબ્તેલાએ અઝાબ કિયા (૧૦૪) ઔર સબકે સબ હલાક કર દિયે ગએ કોઈ બાકી ન છોળા ગયા (૧૦૫) ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે ગુમરાહોં, બેદીનોં, ઝાલિમોંકી હલાકત અલ્લાહ તઆલાકી ને'મત હૈ ઈસ પર શુક્ર કરના ચાહિયે (૧૦૬) ઔર ઈલ્મો મા'રેફતકા તમામ નિઝામ દરહમ બરહમ હો જાએ (૧૦૭) ઈસકા જવાબ યેહી હૈ કે કોઈ નહીં તો અબ તૌહીદ પર કવી દલીલ કાઈમ હો ગઈ કે જબ અલ્લાહકે સિવા કોઈ ઈત્ની કુદરત વ ઈખ્તિયારવાલા નહીં તો ઈબાદતકા મુસ્તહિક સિર્ફ વોહી હૈ. શિર્ક બદતરીન ઝુલ્મ વ જુર્મ હૈ (૧૦૮) જિસકે આસારો અલામત પેહલેસે મા'લૂમ ન હોં (૧૦૯) આંખોં દેખતે (૧૧૦) યા'ની કાફિરોંકે કે ઉન્હોંને અપની જાનોં પર ઝુલ્મ કિયા ઔર યે હલાકત ઉનકે હકમેં અઝાબ હૈ (૧૧૧) ઈમાનદારોંકો જન્નત વ સવાબકી બશારતે દેતે ઔર કાફિરોંકો જહન્નમ વ અઝાબસે ડરાતે. (૧૧૨) નેક અમલ કરે (૧૧૩) કુફ્ફારકા તરીકા થા કે વોહ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે તરહ તરહકે સવાલ કિયા કરતે થે. કભી કેહતે કે આપ રસૂલ હૈં તો હમેં બહોતસી દૌલત ઔર માલ દીજિયે કે હમ કભી મોહતાજ ન હોં. હમારે લિયે પહાળોંકો સોના કર દીજિયે. કભી કેહતે કે ગુઝિશ્તા ઔર આઈન્દાહકી ખબરેં સુનાઈયે ઔર હમેં હમારે મુસ્તકબિલકી ખબર દીજિયે ક્યા ક્યા પેશ આએગા ? તાકે હમ મુનાફા' હાંસિલ કર લેં ઔર નુકસાનોંસે બચનેકે પેહલેસે ઈન્તેઝામ કરલેં. કભી કેહતે હમેં કયામતકા વકત બતાઈયે કબ આએગી ? કભી કેહતે કે આપ કૈસે રસૂલ હૈં જો ખાતે પીતે ભી હૈં, નિકાહ ભી કરતે હૈં. ઉનકી ઈન તમામ બાતોંકા ઈસ આયતમેં જવાબ દિયા ગયા કે યેહ કલામ નિહાયત બેમહલ ઔર જાહિલાના હૈ કયૂં કે જો શખ્સ કિસી અમ્રકા મુદઈ હો ઉસસે વહી બાતે દરિયાફત કી જા સકતી હૈં. જો ઉસકે દા'વેસે તઅલ્લુક રખતી હો. ગૈર મુતઅલ્લિક બાતોંકા દરિયાફત કરના ઔર ઉનકો ઉસ દા'વેકે ખિલાફ હુજ્જત બનાના ઈન્તેહા દરજેહકા જોહલ હૈ. ઈસલિયે ઈરશાદ હુવા કે આપ ફરમા દીજિયે કે મેરા દા'વા યે તો નહીં કે મેરે પાસ અલ્લાહકે

ખઝાને હૈં જો તુમ મુઝસે માલો દૌલતકા સવાલ કરો ઔર મૈં ઉસકી તરફ ઈલ્તેફાત ન કરૂં તો રિસાલતસે મુન્કર હો જાઓ, ન મેરા દા'વા ઝાતી ગૈબદાનીકા હૈ કે અગર મૈં તુમ્હેં ગુઝિશ્તા યા આઈન્દાકી ખબર ન બતાઊં તો મેરી નબુવ્વત માનનેમેં ઉઝર કર સકો. ન મૈંને ફરિશ્તા હોનેકા દા'વા કિયા હૈ કે ખાના-પીના, નિકાહ કરના કાબિલે એ'તેરાઝ હો. જિન ચીઝોંકા દા'વાહી નહી કિયા ઈનકા સવાલ બે મહલ હૈ ઔર ઉસકી ઈજાબત મુઝ પર લાઝિમ નહી. મેરા દા'વા નબુવ્વતો રિસાલતકા હૈ ઔર જબ ઈસ પર ઝબરદસ્ત દલીલેં ઔર કવી બુરહાને કાઈમ હો ચુકી તો ગેરમુતઅલ્લિક બાતેં પેશ કરના ક્યા મા'ની રખતા હૈ ? ફાયદાહ ઈસસે સાફ વાઝેહ હો ગયા કે ઈસ આયતે કરીમહકો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે ગૈબ પર મુત્તલા' કિયે જાનેકી નફીકે લિયે સનદ બતાના ઐસાહી બેમહલ હૈ જૈસા કુફ્ફારકા ઈન સવાલાતકો ઈન્કારે નબુવ્વતકી દસ્તાવેઝ બનાના બેમહલ થા. અલાવહ બરી ઈસ આયતસે હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે ઈલ્મે અતાઈકી નફી કિસી તરહ મુરાદહી નહી હો સકતી ક્યૂં કે ઈસ સૂરતમેં તઅર્રુઝ બૈનલ આયાતકા કાઈલ હોના પળેગા વહુવ બાતિલુન મુફસ્સિરીનકા કૌલ યેહ ભી હૈ કે હુઝૂરકા લા અકૂલ લકુમ અલ-આયહ ફરમાના બતરીક તવાઝો' હૈ. (ખાઝિન વ મદારિક વ જમલ વગૈરહ) (૧૧૪) ઔર યેહી નબીકા કામ હૈ તો મૈં તુમ્હેં વહી દૂંગા જિસકા મુઝે ઈઝન હોગા. વોહી બતાઊંગા જિસકી ઈજાઝત હોગી. વહી કરૂંગા જિસકા મુઝે હુકમ મિલા હો (૧૧૫) મોમિન વ કાફિર, આલિમ વ જાહિલ (૧૧૬) શાને નુઝૂલ કુફ્ફારકી એક જમાઅત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં આઈ તો ઉન્હોંને દેખાકે હુઝૂરકે ગિર્દ ગરીબ સહાબાકી એક જમાઅત હાઝિર હૈ જો અદના દર્જેકે લિબાસ પેહને હુએ હૈં. યેહ દેખકર વોહ કેહને લગે હમેં ઈન લોગોંકે પાસ બૈઠતે શર્મ આતી હૈ અગર આપ ઈન્હેં અપની મજલિસસે નિકાલ દેં તો હમ આપ પર ઈમાન લે આએં ઔર આપકી ખિદમતમેં હાઝિર રહેં. હુઝૂરને ઈસકો મંઝૂર ન ફરમાયા. ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ (૧૧૭) સબકા હિસાબ અલ્લાહ પર હૈ. વોહી તમામ ખલ્કકો રોઝી દેનેવાલા હૈ. ઈસકે સિવા કિસીકે ઝિમ્મે કિસીકા હિસાબ નહી. હાસિલે મા'ના યે કે વોહ ઝઈફ ફુકરાઅ જિનકા ઉપર ઝિક હુવા આપ કે દરબારમેં કુર્બ પાનેકે મુસ્તહિક હૈં ઉન્હેં દૂર ન કરના હી બજા હૈ (૧૧૮) બતરીકે હસદ (૧૧૯) કે ઉન્હેં ઈમાનો હિદાયત નસીબકી બાવજૂદ યેકે વોહ લોગ ફકીર, ગરીબ હૈં ઔર હમ રઈસ સરદાર હૈં. ઈસસે ઉનકા મતલબ અલ્લાહ તઆલા પર એ'તેરાઝ કરના હૈ કે ગુરબા ઉમરા પર સબ્કતકા હક નહી રખતે તો અગર વોહ હક હોતા જિસ પર યે ગુરબા હૈં તો વોહ હમ પર સાબિક ન હોતે (૧૨૦) અપને ફઝલો કરમસે વા'દહ ફરમાયા (૧૨૧) તાકે હક ઝાહિર હો ઔર ઈસ પર અમલ કિયા જાએ (૧૨૨) તાકે ઈસસે ઈજતેનાબ કિયા જાએ (૧૨૩) ક્યોં કે યે અકલો નકલ દોનોંકે ખિલાફ હૈ (૧૨૪) યા'ની તુમ્હારા તરીકા ઈત્તેબાએ નફસો ખ્વાહિશ હુવા હૈ ન કે ઈત્તેબાએ દલીલ. ઈસલિયે ઈખ્તિયાર કરનેકે કાબિલ નહી (૧૨૫) ઔર મુઝે ઉસકી માઅરેફત હાંસિલ હૈ મૈં જાનતા હું કે ઈસકે સિવા કોઈ મુસ્તહિક ઈબાદત નહી. રૌશન દલીલ. કુર્આન શરીફ ઔર મો'જિઝાત ઔર તૌહીદ કે બરાહીન વાઝેહ સબકો શામિલ હૈ (૧૨૬) કુફ્ફાર ઈસ્તેહઝાઅન હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે કહા કરતે થે કે હમ પર જલદી અઝાબ નાઝિલ કરાઈયે. ઈસ આયતમેં ઈન્હેં જવાબ દિયા ગયા ઔર ઝાહિર કર દિયા ગયા કે હુઝૂરસે યે સવાલ કરના નિહાયત બેજા હૈ (૧૨૭) યા'ની અઝાબ (૧૨૮) મૈં તુમ્હેં એક સાઅતકી મહોલત ન દેતા ઔર તુમ્હેં રબકા મુખાલિફ દેખકર બેદરંગ હલાક કર ડાલતા લેકિન અલ્લાહ તઆલા હલીમ હૈ અકૂબતમેં જલ્દી નહી ફરમાતા (૧૨૯) તો જિસે વોહ ચાહે વહી ગૈબ પર મુત્તલા' હો સકતા હૈ બગૈર ઉસકે બતાએ કોઈ ગૈબ નહી જાન સકતા (વાહિદી) (૧૩૦) કિતાબે મુબીનસે લૌહે મેહફૂઝ મુરાદ હૈ. અલ્લાહ તઆલાને માકા-ન વમાયકૂનુકે ઉલૂમ ઉસમેં મકતૂબ ફરમાએ (૧૩૧) તો તુમ પર નીંદ મુસલ્લત હોતી હૈ ઔર તુમ્હારે તસર્રુફાત અપને હાલ પર બાકી નહી રેહતે (૧૩૨) ઔર ઉમર અપની ઈન્તેહાકો પહોંચે (૧૩૩) આખેરતમેં ઈસ આયતમેં બા'સે બા'દલ મૌત યા'ની મરનેકે બા'દ ઝિન્દાહ હોને પર દલીલ ઝિક ફરમાઈ ગઈ. જિસ તરહ રોઝ મર્રહ સોનેકે વકત એક તરહકી મૌત તુમ પર વારિદ કી જાતી હૈ જિસસે તુમ્હારે હવાસ મોઅત્તલ હો જાતે હૈં ઔર ચલના, ફિરના, પકળના ઔર બેદારીકે અફઆલ સબ મોઅત્તલ હોતે હૈં ઉસકે બા'દ ફિર બેદારીકે વકત અલ્લાહ ત્આલા તમામ કવાકો ઉનકે તસર્રુફાત અતા ફરમાતા હૈ યેહ દલીલ બય્યન હૈ ઈસ બાતકી કે વોહ ઝિંદગાનીકે તસર્રુફાત બા'દ મૌત અતા કરને પર ઈસી તરહ કાદિર હૈ (૧૩૪) ફરિશ્તે જિનકો કિરામીન

કાતેબીન કેહતે હૈં વોહ બની આદમકી નેકી ઔર બદી. લિખતે રેહતે હૈં. હર આદમીકે સાથ દો ફરિશ્તે હૈં. એક દાહિને, એક બાએ. નેકિયાં દાહિની તરફકા ફરિશ્તા લિખતા હૈ ઔર બદિયાં બાએ તરફકા. બંદોંકો ચાહિયે હોશિયાર રહેં. બદિયોં ઔર ગુનાહોંસે બચેં ક્યૂં કે હર એક અમલ લિખા જાતા હૈ ઔર રોઝે કયામત વોહ નામએ આ'માલ તમામ ખલ્કકે સામને પળ્હા જાએગા તો ગુનાહ કિતની રુસ્વાઈકા સબબ હોંગે. અલ્લાહ પનાહ દે. આમીન. (૧૩૫) ઈન ફરિશ્તોંસે મુરાદ યા તો તન્હા મલેકુલ મૌત હૈં. ઈસ સૂરતમેં સેગહ જમા' તા'ઝીમકે લિયે હૈં યા મલેકુલ મૌત મએ ઈન ફરિશ્તોંકે મુરાદ હૈં જો ઈનકે અઅવાન હૈં. જબ કિસીકી મૌતકા વકત આતા હૈ મલેકુલ મૌત બહુકમે ઈલાહી અપને અઅવાનકો ઉસકી રૂહ કબ્ઝે કરનેકા હુકમ દેતે હૈં. જબ રૂહ હલક તક પહોંચતી હૈ તો ખુદ કબ્ઝ ફરમાતે હૈં. (ખાઝિન) (૧૩૬) ઔર તા'મીલે હુકમમેં ઉનસે કોતાહી વાકેઅ નહી હોતી ઔર ઉનકે અમલમેં સુસ્તી ઔર તાખીર રાહ નહી પાતી. અપને ફરાઈઝ ઠીક વકત પર અદા કરતે હૈં (૧૩૭) ઔર ઉસ રોઝ ઉસકે સિવા કોઈ હુકમ કરનેવાલા નહી (૧૩૮) ક્યૂં કે ઉસકો સોચને, જાંચને, શુમાર કરનેકી હાજત નહી જિસમેં દેર હો (૧૩૯) ઈસ આયતમેં કુફ્ફારકો તંબીહકી ગઈ હૈ કે ખુશ્કી ઔર તરીકે સફરોંમેં જબ વોહ મુબતેલાએ આફાત હો કર પરેશાન હોતે હૈં ઔર ઐસે શદાઈદો અહવાલ પેશ આતે હૈં જિનસે દિલ કાંપ જાતે હૈં ઔર ખતરાતે કુલૂબકો મુઝતરિબ ઔર બેચૈન કર દેતે હૈં. ઉસ વકત બુત પરસ્ત ભી બુતોંકો ભૂલ જાતા હૈ ઔર અલ્લાહ તઆલાહીસે દુઆ કરતા હૈ. ઉસીકે જનાબમેં તઝર્રો' વ ઝારી કરતા હૈ ઔર કેહતા હૈ કે ઈસ મુસીબતસે અગર તૂને નજાત દી તો મૈં શુકગુઝાર હૂંગા ઔર તેરા હકકે નેઅમત બજા લાઊંગા (૧૪૦) ઔર બજાએ શુકગુઝારીકે ઐસી બળી ના શુકરી કરતે હો ઔર યેહ જાનતે હુએ કે બુત નિકમ્મે હૈં કિસી કામકે નહી. ફિર ઈન્હેં અલ્લાહકા શરીક કરતે હો કિત્ની બળી ગુમરાહી હૈ (૧૪૧) મુફસ્સિરીનકા ઈસમેં ઈખતિલાફ હૈ કે ઈસ આયતસે કૌન લોગ મુરાદ હૈં. એક જમાઅતને કહા કે ઈસસે ઉમ્મતે મુહમ્મદિયહ મુરાદ હૈ ઔર આયત ઉન્હીકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. બુખારીકી હદીસમેં હૈ કે જબ યેહ નાઝિલ હુવા કે વોહ કાદિર હૈ. તૂમ પર અઝાબ ભેજે તુમ્હારે ઉપરસે તો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા તેરીહી પનાહ માંગતા હૂં ઔર જબ યેહ નાઝિલ હુવા કે યા તુમ્હારે પાંવકે નીચેસે, તો ફરમાયા મૈં તેરી હી પનાહ માંગતા હૂં ઔર જબ યેહ નાઝિલ હુવા યા તુમ્હેં ભિળાવે મુખતલિફ ગિરોહ કરકે ઔર એકકો દૂસરેકી સખ્તી ચખાએ તો ફરમાયા યે આસાન હૈ. મુસ્લિમકી હદીસ શરીફમેં હૈ કે એક રોઝ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને મસ્જિદે બની મુઆવિયહમેં દો રકૂઅત નમાઝ અદા ફરમાઈ ઔર ઉસકે બા'દ તવીલ દુઆકી. ફિર સહાબાકી તરફ મુતવજ્જેહ હો કર ફરમાયા મૈંને અપને રબસે તીન સવાલ કિયે ઉનમેંસે સિર્ફ દો કુબૂલ ફરમાએ ગએ. એક સવાલ તો યે થા કે મેરી ઉમ્મતકો કહતે આમસે હલાક ન ફરમાએ યે કબૂલ હુવા. એક યેહ થા કે ઈન્હેં ગર્કસે અઝાબ ન ફરમાએ યેહ ભી કબૂલ હુવા. તીસરા સવાલ યે થા કે ઈનમેં બાહમ જંગો જિદાલ ન હો યે કબૂલ નહી હુવા (૧૪૨) યા'ની કુર્આન શરીફકો યા નુઝૂલે અઝાબકો (૧૪૩) મેરા કામ હિદાયત હૈ. કુલૂબકી ઝિમ્મેદારી મુઝ પર નહી (૧૪૪) યા'ની અલ્લાહ તઆલાને જો ખબરેં દી ઉનકે લિયે વકત મુઐયન હૈં ઉનકા વુકૂઅ ઠીક ઉસી વકત હોગા (૧૪૫) તા'નો તિરનીઅ ઈસ્તહઝાઅકે સાથ (૧૪૬) ઔર ઉનકી હમનશીની તર્ક કર મસ્અલા ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે બેદીનોંકી જિસ મજલિસમેં દીનકા એહતિરામ ન કિયા જાતા હો મુસલમાનકો વહાં બેઠના જાઈઝ નહી. ઈસસે સાબિત હો ગયા કે કુફ્ફાર ઔર બેદીનોંકે જલ્સે જિનમેં વોહ દીનકે ખિલાફ તકરીરેં કરતે હૈં. ઉનમેં જાના, સુનનેકે લિયે શિર્કત કરના જાઈઝ નહી ઔર રદો જવાબકે લિયે જાના મુજાલેસત નહી બલ્કે ઈઝહારે હક હૈ. વોહ મમ્નૂઅ નહી જૈસા કે અગલી આયતસે ઝાહિર હૈ (૧૪૭) યા'ની તા'નો ઈસ્તેહઝા કરનેવાલોંકે ગુનાહ ઉન્હી પર હૈં ઉન્હીસે ઈસકા હિસાબ હોગા પરહેઝગારોં પર નહી. શાને નુઝૂલ મુસલમાનોંને કહા થા કે હમેં ગુનાહકા અંદેશાહ હૈ જબકે હમ ઉન્હેં છોળ દેં ઔર મના' ન કરેં ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ (૧૪૮) મસ્અલા ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે પંદો નસીહત ઔર ઈઝહારે હક્કે લિયે ઉનકે પાસ બેઠના જાઈઝ હૈ (૧૪૯) ઔર અહકામે શરઈયહ બતાઓ (૧૫૦) ઔર અપને જરાઈમકે સબબ અઝાબે જહન્નમમેં ગિરફતાર ન હો (૧૫૧) દીનકો હંસી ઔર ખેલ બનાનેવાલે ઔર દુનિયાકે મફતૂન (૧૫૨) અય મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ! ઉન મુશ્રેકીનસે જો અપને બાપ દાદાકે દીનકી દા'વત દેતે હૈં (૧૫૩) ઔર ઈસમેં કોઈ કુદરત નહી (૧૫૪) ઔર ઈસ્લામ

ઔર તૌહીદકી ને'મત અતા ફરમાઈ ઔર બુતપરસ્તીકે બદતરીન વબાલસે બચાયા (૧૫૫) ઈસ આયતમેં હકો બાતિલકે દા'વત દેનેવાલોંકી એક તમસીલ બયાન ફરમાઈ ગઈ. જિસ તરહ મુસાફિર અપને રફીકોંકે સાથ થા. જંગલમેં ભૂતોં ઔર શૈતાનોંને ઉસકો રસ્તા બેહકા દિયા ઔર કહા મંઝિલે મકસૂદકી યહી રાહ હૈ ઔર ઉસકે રફીક ઉસકો રાહે રાસ્તકી તરફ બુલાને લગે વોહ હૈરાન રેહ ગયા કે કિધર જાએ. અંજામ ઉસકા યેહી હોગા કે અગર વોહ ભૂતોંકી રાહ પર ચલ દે તો હલાક હો જાએગા ઔર રફીકોંકા કહા માને તો સલામત રહેગા ઔર મંઝિલ પર પહોંચ જાએગા યેહી હાલ ઉસ શખ્સકા હૈ. જો તરીકએ ઈસ્લામસે બેહકા ઔર શૈતાનકી રાહ ચલા મુસલમાન ઉસકો રાહે રાસ્તકી તરફ બુલાતે હૈં અગર ઉનકી બાત માનેગા, રાહ પાએગા વરના હલાક હો જાએગા. (૧૫૬) યા'ની જો તરીક અલ્લાહ તઆલાને અપને બંદોંકે લિયે વાઝેહ ફરમાયા ઔર જો દીને ઈસ્લામ ઉનકે લિયે મુકર્રર કિયા વોહી હિદાયતો નૂર હૈ ઔર જો ઈસકે સિવા હૈ વોહ દીન બાતિલ હૈ (૧૫૭) ઔર ઉસીકી ઈતાઅતો ફરમાંબરદારી કરેં ઔર ખાસ ઉસીકી ઈબાદત કરેં (૧૫૮) જિનસે ઉસકી કુદરતે કામેલહ ઔર ઉસકા ઈલ્મ મુહિત ઔર ઉસકી હિકમત વ સન્અત ઝાહિર હૈ. (૧૫૯) કે નામકો ભી કોઈ સલ્તનતકા દા'વા કરનેવાલા ન હોગા તમામ જબાબિરહ ફરાએનહ ઔર સબ દુનિયાકી સલ્તનતકા ગુરૂર કરનેવાલે દેખેંગે કે દુનિયામેં જો વોહ સલતનતકા દા'વા રખતે થે વોહ બાતિલ થા. (૧૬૦) કામૂસમેં હૈ કે આઝર હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામકે ચચાકા નામ હૈ ઈમામ અલ્લામહ જલાલુદીન સુયૂતીને મસાલિકુલ હુનફામેં ભી ઐસા હી લિખા હૈ. ચચાકો બાપ કેહના તમામ મુમાલિકમેં મા'મૂલ હૈ. બિલખસૂસ અરબમેં કુર્આને કરીમમેં હૈ. 'ના'બુદુ ઈલાહ-ક વ ઈલાહ આબાઈક ઈબ્રાહીમ વ ઈસ્માઈલ વ ઈસ્હાક ઈલાહંવ વાહિદ' ઈસમેં હઝરત ઈસ્માઈલકો હઝરત યાકૂબ કે આબામેં ઝિક્ર કિયા ગયા હૈ બાવજૂદ યે કે આપ અમ હૈં. હદીસ શરીફમેં ભી હઝરતે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને હઝરત અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુકો 'અબ' ફરમાયા. ચુનાન્ચે ઈરશાદ કિયા. 'રુદ્દૂ અલૈ-ય અબી' ઔર યહાં 'અબી'સે હઝરત અબ્બાસ મુરાદ હૈં (મફરિદાતે રાગેબ વ કબીરહ વગૈરહ) (૧૬૧) યેહ આયત મુશ્રેકિને અરબ પર હુજ્જત હૈ જો હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલાતો વસલ્લામકો મોઅઝઝમ જાનતે થે ઔર ઉનકી ફઝીલતકે મો'તરિફ થે. ઉન્હેં દિખાયા જાતા હૈ કે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામ બુતપરસ્તીકો કિતના બળા ઐબ ઔર ગુમરાહી બતાતે હૈં અગર તુમ ઉન્હેં માનતે હો તો બુતપરસ્તી તુમ ભી છોળ દો (૧૬૨) યા'ની જિસ તરહ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકો દીનમેં બીનાઈ અતા ફરમાઈ ઐસે હી ઉન્હેં આસ્માનોં ઔર ઝમીનકે મુલ્ક દિખાતે હૈં. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાને ફરમાયા ઈસસે આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી ખલ્ક મુરાદ હૈ. મુજાહિદ ઔર સઈદ બીન જબીર કેહતે હૈં કે આયત સમાવાત વ અર્ઝ મુરાદ હૈં. યેહ ઈસ તરહ કે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકો સખરહ (પથ્થર) પર ખળા કિયા ગયા ઔર આપકે લિયે સમાવાત મકશૂફ કિયે ગએ. યહાં તકકે આપને અર્શો કુરસી ઔર આસ્માનોંકે તમામ અજાઈબ ઔર જન્નતમેં અપને મુકામકો મુઆએનહ ફરમાયા. આપકે લિયે ઝમીન કશ્ફ ફરમા દી ગઈ. યહાં તક કેહ આપને સબસે નીચેકી ઝમીન તક નઝરકી ઔર ઝમીનોંકે તમામ અજાઈબ દેખે. મુફસ્સિરીનકા ઈસમેં ઈખતિલાફ હૈ કે યેહ રિવાયત બ ચશ્મ બાતિન થી યા બચશ્મ સર (દુર્રે મનશૂર વ ખાઝિન વગેરહ) (૧૬૩) ક્યૂંકે હર ઝાહિર વ મુખફી ચીઝ ઉનકે સામને કર દી ગઈ ઔર ખલ્કકે આ'માલમેંસે કુછ ભી ઉનસે ન છુપા રહા (૧૬૪) ઉલમાએ તફસીર ઔર અસ્હાબે અખબારો સિયરકા બયાન હૈ કે કે નમરૂદ બિન કનઆન બળા જાબિર બાદશાહ થા. સબસે પેહલે ઉસીને તાજ સર પર રખા. યેહ બાદશાહ લોગોંસે અપની પરસ્તિશ કરાતા થા. કાહિન ઔર મુન્જિમ કસરતસે ઉસકે દરબારમેં હાઝિર રેહતે થે. નમરૂદને ખ્વાબ દેખા કે એક સિતારહ તુલૂઅ હુવા હૈ. ઉસકી રોશનીકે સામને આફતાબ-માહતાબ બિલ્કુલ બેનૂર હો ગએ. ઈસસે વોહ બહોત ખૌફઝદહ હુવા. કાહિનોંસે તા'બીર દરયાફતકી. ઉન્હોંને કહા. ઈસ સાલ તેરી કલમરવમેં એક ફરઝંદ પૈદા હોગા જો તેરે ઝવાલે મુલ્કકા બાઈસ હોગા ઔર તેરે દીનવાલે ઉસકે હાથસે હિલાક હોંગે. યેહ ખબર સુનકર વોહ પરેશાન હુવા ઔર ઉસને હુકમ દે દિયા કે જો બચ્ચા પૈદા હો કતલ કર ડાલા જાએ. મર્દ ઔરતોંસે અલાહિદા રહેં ઔર ઉસકી નિગેહબાનીકે લિયે એક મોહકમા કાઈમ કર દિયા ગયા. તકદીરાતે ઈલાહિયહકો કોન ટાલ સકતા હૈ ? હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામકી વાલેદહ માજેદહ હામેલહ હુઈ ઔર કાહિનોંને નમરૂદકો ઈસકી ભી ખબર દી

કે વો બચ્ચા હમલમેં આ ગયા લેકિન ચૂંકે હઝરતકી વાલેદહ સાહેબાહકી ઉમ્ર કમ થી ઈન્કા હમલ કિસી તરહ પેહચાના હી ન ગયા. જબ ઝમાનએ વિલાદત કરીબ હુવા તો આપકી વાલેદહ ઉસ તેહખાનેમેં ચલી ગઈ જો આપકે વાલિદને શહરસે દૂર ખોદ કર તૈયાર કિયા થા. વહાં આપકી વિલાદત હુઇ ઔર વહી આપ રહે. પથ્થરોંસે ઉસ તેહખાનેકા દરવાઝા બંદ કર દિયા જાતા થા. રોઝાનહ વાલિદા સાહેબહ દૂધ પિલા આતી થી ઔર જબ વહાં પહોંચતી થી તો દેખતી થી કે આપ અપની સરે અંગુશ્ત ચૂસ રહે હૈં ઔર ઉસસે દૂધ બર આમદ હોતા હૈ. આપ બહોત જલ્દ બઢતે થે. એક મહીનેમેં ઈત્ના જિત્ને દૂસરે બચ્ચે એક સાલમેં. ઈસમેં ઈખતિલાફ હૈ કે આપ તેહખાનેમેં કિતના અર્સા રહે. બા'ઝ કેહતે હૈં સાત બરસ. બા'ઝ તેરા બરસ. બા'ઝ સતરહ બરસ. યેહ મસ્અલા યકીની હૈ કે અંબિયા અલયહિસ્સલામ હર હાલમેં મા'સૂમ હોતે હૈં ઔર વોહ અપની ઈબ્તેદાએ હસ્તીસે તમામ અવકાતે વજૂદમેં આરિફ હોતે હૈં. એક રોઝ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામને અપની વાલેદાહસે દરિયાફત ફરમાયા. મેરા રબ (પાલનેવાલા) કોન હૈ ? ઉન્હોંને કહા મૈં. ફરમાયા તુમ્હારા રબ કોન હૈ ? ઉન્હોંને કહા તુમ્હારે વાલિદ. ફરમાયા ઉનકા રબ કીન હૈ ? ઈસ પર વાલેદહને કહા ખામોશ રહો ઔર અપને શૌહરસે જાકર કહા કે જિસ લળકેકી નિસ્બત યે મશહૂર હૈ કે વોહ ઝમીનવાલોંકા દીન બદલ દેગા વોહ તુમ્હારા ફરઝંદ હી હૈ ઔર યે ગુફતગૂ બયાનકી. હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામને ઈબ્તેદાહીસે તૌહીદકી હિમાયત ઔર અકાઈદ કુફિયહકા ઈબ્તાલ શુરૂ ફરમા દિયા ઔર જબ એક સુરાખકી રાહસે શબકે વકત આપને ઝોહરહ યા મુશ્તરી સિતારેકો દેખા તો ઈકામતે હુજ્જત શુરૂ કર દી ક્યૂંકે ઉસ ઝમાને કે લોગ બુત ઔર કવાકિબકી પરસ્તિશ કરતે થે તો આપને એક હિદાયત નફીસ ઔર દિલનશી પૈરાએમેં નઝરો ઈસ્તિદલાલકી તરફ રેહનુમાઈકી. જિસસે વોહ ઈસ નતીજેહ પર પહોંચે કે આલમ બે તમામહી હાદિસ હૈ ઈલાહ હો નહી સકતા. વોહ ખુદ મૌજૂદો મુદબ્બિરકા મોહતાજ હૈ જિસકે કુદરતો ઈખ્તિયારસે ઈસમેં તગૈયુર હોતે રહેતે હૈં. (૧૬૫) ઈસમેં કૌમકો તંબીયહ હૈ કે જો કમરકો ઈલાહ ઠેહરાએ વોહ ગુમરાહ હૈ કયૂંકે ઉસકા એક હાલસે દૂસરે હાલકી તરફ મુન્તકિલ હોના દલીલ હુદૂસો ઈમ્કાન હૈ (૧૬૬) શમ્સ મોઅન્નસ ગૈરહકીકી હૈ. ઉસકે લિયે મુઝક્કરો મોઅન્નસકે દોનોં સીગે ઈસ્તેમાલ કિયે જા સકતે હૈં. યહાં હાઝા મુઝક્કર લાયા ગયા ઈસમેં તા'લીમ અદબ હૈ કે લફ્ઝ રબકી રિઆયતકે લિયે લફ્ઝ તાનીસ ન લાયા ગયા ઈસી લિહાઝસે અલ્લાહ તઆલાકી સિફતમેં અલામ આતા હૈ ન કે અલ્લામહ. (૧૬૭) હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામને સાબિત કર દિયા કે સિતારોંમેં છોટેસે બળે તક કોઇ ભી રબ હોનેકી સલાહિયત નહી રખતા. ઉનકા ઈલાહ હોના બાતિલ હૈ ઔર કૌમ જિસ શિર્કમેં મુબતેલા હૈ આપને ઉસસે બેઝારીકા ઈઝહાર કિયા ઔર ઉસકે બા'દ દીને હક્કકા બયાન ફરમાયા જો આગે આતા હૈ (૧૬૮) યા'ની ઈસ્લામકે સિવા બાકી તમામ અદયાનસે જુદા રેહ કર મસ્અલા ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે દીને હકકા કયામો અસ્તેહકામ જબહી હો સકતા હૈ જબકે તમામ અદયાન બાતેલહસે બેઝારી હો (૧૬૯) અપની તૌહીદો મા'રેફતકી (૧૭૦) કયૂંકે વોહ બેજાન બુત હૈં ન ઝરર દે સકતે હૈ ન નફા' પહોંચા સકતે હૈં ઉનસે ક્યા ડરના. યે આપને મુશ્રેકીનસે જવાબમેં ફરમાયા થા જિન્હોંને આપસે કહા થા કે બુતોંસે ડરો ઉનકે બુરા કેહનેસે કહી આપકો કુછ નુકસાન ન પહોંચ જાએ (૧૭૧) વોહ હોગી ક્યૂંકે મેરા રબ કાદિરે મુત્લક હૈ (૧૭૨) જો બેજાન જમાદ ઓર આજિઝ મહઝ હૈં (૧૭૩) મુવહ્હિદ યા મુશ્રિક (૧૭૪) ઈલ્મો અકલ વ ફહમો ફઝીલતકે સાથ જૈસે કે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામકે દરજે બુલંદ ફરમાએ દુનિયામેં ઈલ્મો હિકમત વ નબુવ્વતકે સાથ ઔર આખેરતમેં કુર્બો સવાબકે સાથ (૧૭૫) નબુવ્વતો રિસાલતકે સાથ. મસ્અલા ઈસ આયતસે ઈસ પર સનદ લાઇ જાતી હૈ કે અંબિયા મલાઇકાસે અફઝલ હૈં કયૂંકે આલમ અલ્લાહકે સિવા તમામ મૌજૂદાતકો શામિલ હૈ. ફરિશ્તે ભી ઈસમેં દાખિલ હૈં. તો જબ તમામ જહાંનવાલોં પર ફઝીલત દી તો મલાએકહ પર ભી ફઝીલત સાબિત હો ગઈ. યહાં અલ્લાહ તઆલાને અઠારહ અંબિયાહ અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકા ઝિક ફરમાયા ઔર ઈસ ઝિકમેં તરતીબ ન ઝમાને કે એ'તેબારસે હૈ ન ફઝીલતકે ન વાવ તરતીબકા મુકતઝી લેકિન જિસ શાનસે કે અંબિયા અલયહિસ્સલામકે અસ્માઅ ઝિક ફરમાએ ગએ ઉસમેં એક અજીબ લતીફહ હૈ, વોહ યે કે અલ્લાહ તઆલાને અંબિયાકી હરએક જમાઅતકો એક ખાસ તરહકી કરામતો ફઝીલતકે સાથ મુમતાઝ ફરમાયા તો હઝરત નૂહ વ ઈબ્રાહીમ વ ઈસ્હાક વ યા'કૂબકા અવ્વલ ઝિક કિયા કયૂંકે યેહ અંબિયાઅકે ઉસૂલ હૈં યા'ની ઉનકી ઔલાદમેં બ કસરત અંબિયા હુએ જિનકે અન્સાબ ઉન્હીકી તરફ રુજૂઅ

કરતે હૈં. નબૂવ્વતકે બા'દ મરાતિબ મો'તબેરહમેંસે મુલ્કો ઈખ્તિયાર વ સલ્તનતો ઈકતેદાર હૈ. અલ્લાહ તઆલાને હઝરત દાઊદ વ સુલૈમાનકો ઈસકા ખત્તે વાફર દિયા ઔર મરાતિબ રફીઆમેંસે મુસીબતો બલાઅ પર સાબિર રેહના હૈ. અલ્લાહ તઆલાને હઝરત ઐયૂબકો ઈસકે સાથ મુમતાઝ ફરમાયા. ફિર મુલ્કો સબ્રકે દોનોં મરતબે હઝરત યૂસુફ અલયહિસ્સલાતો વસલ્લામકો ઈનાયત કિયે કે આપને શિદતો બલાઅ પર મુદતોં સબ્ર ફરમાયા. ફિર અલ્લાહ તઆલાને નબુવ્વતકે સાથ મુલ્કે મિસર અતા કિયા. કસરતે મો'જિઝાતો કુવ્વતે બરાહીન ભી મરાતિબ મો'તબેરહમેંસે હૈં. અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મૂસા વ હારૂન કો ઈસકે સાથ મુશર્રફ કિયા. ઝોહદો તર્કે દુનિયા ભી મરાતિબ મો'તબેરહમેંસે હૈં. હઝરત ઝકરિયા વ યહયા વ ઈસા વ ઈલ્યાસકો ઈસકે સાથ મખસૂસ ફરમાયા કે ઈન હઝરાતકે બા'દ અલ્લાહ તઆલાને ઉન અંબિયાકા ઝિક્ર ફરમાયા કે જિનકે ન મુત્તબેઈન બાકી રહે ન ઉનકી શરીઅત જૈસે કે હઝરત ઈસ્માઈલ યસઅ યૂનુસ, લૂત અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામ ઈસ શાનસે અંબિયાકા ઝિક્ર ફરમાનેમેં ઉનકી કરામતોં ઔર ખસૂસિયતોંકા એક અજીબ લતીફહ નઝર આતા હૈ (૧૭૬) હમને ફઝીલત દી (૧૭૭) યા'ની એહલે મક્કહ. (૧૭૮) ઉસ કૌમસે યા અન્સાર મુરાદ હૈં યા મુહાજેરીન યા તમામ અસ્હાબે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ યા હુઝૂર પર ઈમાન લાનેવાલે સબ લોગ. ફાયદા ઈસ આયતમેં દલાલત હૈ કે અલ્લાહ તઆલા અપને નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી નુસરત ફરમાએગા ઔર આપકે દીનકો કુવ્વત દેગા ઔર ઉસકો તમામ અદયાન પર ગાલિબ કરેગા ચુનાન્ચે ઐસા હી હુવા ઔર યેહ ગૈબી ખબર વાકેઅ હો ગઈ. (૧૭૯) મસ્અલા ઉલમાએ દીનને ઈસ આયતસે યેહ મસ્અલા સાબિત કિયા હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ તમામ અંબિયાસે અફઝલ હૈં ક્યૂંકે ખિસાલ કમાલો અવસાફે શર્ફ જો જુદા જુદા અંબિયાકો અતા ફરમાએ ગએ થે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમકે લિયે સબકો જમા' ફરમા દિયા ઔર આપકો હુકમ દિયા ફબિહુદા હુમુકતદિહ તો જબ આપ તમામ અંબિયાકે અવસાફે કમાલિયહકે જામેઅ હૈં તો બેશક સબસે અફઝલ હુએ (૧૮૦) ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ તમામ ખલ્કકી તરફ મબઊસ હૈં ઔર આપકી દા'વત તમામ ખલ્કકો આમ ઔર કુલજહાં આપકી ઉમ્મત. (ખાઝિન) (૧૮૧) ઔર ઈસકી મારેફતસે મેહરૂમ રહે ઔર અપને બંદોં પર ઈસકો જો રહમતો કરમ હૈ ઈસકો ન જાના. શાને નુઝૂલ : યહૂદકી એક જમાઅત અપને હિબરુલ-અહ્બાર માલિક ઈબ્ને સૈફકો લેકર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે મુજાદેલહ કરને આઈ. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ઉससે ફરમાયા. મૈં તુઝે ઉસ પરવરદિગારકી કસમ દેતા હું જિસને હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામ પર તૌરેત નાઝિલ ફરમાઈ ક્યા તૌરેતમેં તૂને યેહ દેખા હૈ. ઈન્નલ્લાહ યબ્ગઝુલ 'હિબરસ્સમીન' યા'ની અલ્લાહકો મોટા આલિમ મબ્ગૂઝ હૈ. કેહને લગા હાં યેહ તૌરેતમેં હૈ. હુઝૂરને ફરમાયા. તૂ મોટા આલિમ હી તો હૈ ઈસ પર વોહ ગઝબનાક હોકર કેહને લગા અલ્લાહને કિસી આદમી પર કુછ નહીં ઉતારા, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઉસમેં ફરમાયા ગયા કિસને ઉતારી વોહ કિતાબ જો મૂસા લાએ થે. તો વોહ લાજવાબ હુઆ ઔર યહૂદ ઉससે બરહમ હુએ ઔર ઉસકો ઝિળકને લગે ઔર ઉસકો હિબ્રકે ઓહદેસે માઅઝૂલ કર દિયા (મદારિક - ખાઝિન) (૧૮૨) ઉનમેંસે બા'ઝકો જિસકા ઈઝહાર અપની ખ્વાહિશકે મુતાબિક સમઝતે હો (૧૮૩) જો તુમ્હારી ખ્વાહિશકે ખિલાફ કરતે હૈં જયસે કે તૌરેતકે વોહ મઝામીન જિનમેં સય્યદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)કી નાઅતો સિફત મઝકૂર હૈ (૧૮૪) સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તા'લીમ ઔર કુર્આને કરીમસે (૧૮૫) યા'ની જબ વોહ ઉસકા જવાબ ન દે સકે કે વોહ કિતાબ કિસને ઉતારી તો આપ ફરમા દીજિયે અલ્લાહને (૧૮૬) ક્યૂંકે જબ આપને હુજ્જત કાયમ કર દી ઔર અંદાઝો નસીહત નિહાયતકો પહોંચા દી ઔર ઉનકે લિયે જાએ ઉઝર ન છોળી ઈસ પર ભી વોહ બાઝ ન આએં તો ઉનકો ઉનકી યહુદગીમેં છોળ દીજિયે. યેહ કુફ્ફારકે હકમેં વઈદો - તહદીદ હૈ (૧૮૭) યા'ની કુર્આનશરીફ (૧૮૮) ઉમ્મુલકુરા મક્કા મોઅઝ્ઝમા હૈ ક્યૂં કે વોહ તમામ ઝમીનવાલોંકા કિબ્લા હૈ (૧૮૯) ઔર કયામતો આખિરત ઔર મરનેકે

બાદ ઉઠનેકા યકીન રખતે હૈં ઔર અપને અંજામસે ગાફિલો બેખબર નહીં હૈં (૧૯૦) ઔર નબુવ્વતકા ઝૂટા દા'વા કરે (૧૯૧) શાને નુઝૂલ : યે આયત મુસૈલમા કઝઝાબકે બારેમેં નાઝિલ હુઈ, જિસને યમામા ઈલાકએ યમનમેં નબુવ્વતકા જૂટા દા'વા કિયા થા. કબીલએ બની હનીફાકે ચંદ લોગ ઉસકે ફરેબમેં આ ગએ થે. યે કઝઝાબ ઝમાનએ ખિલાફતે હઝરત અબૂબકર સિદીકમેં વહશી કાતિલ અમીર હમ્ઝા રદિયલ્લાહો અન્હોકે હાથસે કત્લ હુવા (૧૯૨) શાને નુઝૂલ : યે અબ્દુલ્લાહ બિન અબી સરહ કાતિબે વહીકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. જબ આયત "વલકદ - ખલકનલ - ઈન્સાન" નાઝિલ હુઈ. ઉસને ઉસકો લિખા ઔર આખિર તક પહોંચતે પહોંચતે પયદાઈશે ઈન્સાનકી તફસીલ પર મુત્તલઅ હોકર મુતઅજજિબ હુવા ઔર ઈસ હાલતમેં આયતકા આખિર "તબારકલ્લાહો - અહસનુલ - ખાલિકીન" બેઈખ્તેયાર ઉસકી ઝબાન પર જારી હો ગયા. ઉસ પર ઉસકો યેહ ઘમંડ હુવા કે મુઝ પર વહી આને લગી ઔર મુરતદ હો ગયા. યેહ ન સમઝા કે નૂરે વહી ઔર કુવ્વતે હુસ્ને કલામસે આયતકા આખરી કલ્મા ઝબાન પર આ ગયા ઈસમેં ઉસકી કાબિલીયતકા કોઈ દખલ ન થા. ઝોરે કલામ ખુદ અપને આખિરકો બતાદિયા કરતા હૈ. જૈસે કભી કોઈ શાઈર નફીસ મઝમૂન પઢે વોહ મઝમૂન ખુદ કાફિયહ બતા દેતા હૈ ઔર સુનનેવાલે શાઈરસે પેહલે કાફિયહ પઢ દેતે હૈં ઉનમેં ઐસે લોગ ભી હોતે હૈં જો હરગિઝ વૈસા શે'ર કેહને પર કાદિર નહીં તો કાફિયહ બતાના ઉનકી કાબિલીયત નહીં, કલામકી કુવ્વત હૈ ઔર યહાં તો નૂરે વહી ઔર નૂરે નબીસે સીનેમેં રોશની આતી થી ચુનાનચે મજલિસ શરીફસે જુદા હોને ઔર મુરતદ હો જાને કે બા'દ વોહ એક જુમ્લા ભી ઐસા બનાને પર કાદિર ન હુવા જો નઝમે કુર્આનીસે મિલ સકતા. આખિરકાર ઝમાનએ અકદસમેં કબ્લ ફતહ મક્કા ફિર ઈસ્લામસે મુશર્રફ હુવા (૧૯૩) અરવાહ કબ્ઝ કરનેકે લિયે ઝિળકતે જાતે હૈં ઔર કેહતે જાતે હૈં (૧૯૪) નબુવ્વત ઔર વહીકે ઝૂટે દા'વે કરકે ઔર અલ્લાહકે લિયે શરીક ઔર બીબી બચ્ચે બતાકર (૧૯૫) ન તુમ્હારે સાથ માલ હૈ ન જાહ ન ઔલાદ જિનકી મોહબ્બતમેં તુમ ઉમ્રભર ગિરફતાર રહે. ન વોહ બુત જિન્હેં પૂજા કિયે આજ ઉનમેંસે કોઈ તુમ્હારે કામ ન આયા. યે કુફ્ફારસે રોઝે કયામત ફરમાયા જાયેગા (૧૯૬) કે વોહ ઈબાદતકે હકદાર હોનેમેં અલ્લાહકે શરીક હૈં (મઆઝલ્લાહ) (૧૯૭) ઔર ઈલાકે ટૂટ ગએ જમાઅત મુન્તશિર હો ગઈ (૧૯૮) તુમ્હારે વોહ તમામ ઝૂટે દા'વે જો તુમ દુનિયામેં કિયા કરતે થે બાતિલ હો ગયે (૧૯૯) તૌહીદો નબુવ્વતકે બયાનકે બા'દ અલ્લાહ તઆલાને અપને કમાલે કુદરતો ઈલ્મો - હિકમતકે દલાઈલ ઝિક ફરમાએ ક્યૂંકે મકસૂદે આ'ઝમ અલ્લાહ સુબ્હાનહુ ઔર ઉસકે તમામ સિફાતો અફઆલકી મા'રેફત હૈ ઔર યેહ જાનના કે વોહી તમામ ચીઝોંકા પૈદા કરનેવાલા હૈ ઔર જો ઐસા હો વોહી મુસ્તહિકે ઈબાદત હો સકતા હૈ ન કે વોહ બુત જિન્હેં મુશ્રિકીન પૂજતે હૈં. ખુશ્ક દાના ઔર ગુઠલીકો ચીરકર ઉનસે સબ્ઝા ઔર દરખ્ત પૈદા કરના ઔર ઐસી સંગલાખ ઝમીનોંમેં ઉનકે નરમ રેશોંકો રવાં કરના જહાં આહની મેખભી કામ ન કર સકે ઉસકી કુદરતકે કૈસે કૈસે અજાએબાત હૈં ? (૨૦૦) જાનદાર સબ્ઝેકો બેજાન દાને ઔર ગુઠલીસે ઔર ઈન્સાનો હયવાનકો નુત્ફેસે ઔર પરિન્દકો અંડેસે (૨૦૧) જાનદાર દરખ્તસે બેજાન ગુઠલી ઔર દાનેકો ઔર ઈન્સાનો હયવાનસે નુત્ફાકો ઔર પરિન્દસે અંડેકો યેહ ઉસકે અજાઈબે કુદરતો હિકમત હૈં (૨૦૨) ઔર ઐસે બરાહીન કાયમ હોનેકે બા'દ ક્યૂં ઈમાન નહીં લાતે ઔર મૌતકે બાદ ઉઠનેકા યકીન નહીં કરતે જો બેજાન નુત્ફેસે જાનદાર હયવાન પૈદા કરતા હૈ ઉસકી કુદરતસે મુર્દેકો ઝિન્દા કરના ક્યા બઈદ હૈ (૨૦૩) કે ખલ્ક ઉસમેં ચૈન પાતી હૈ ઔર દિનકી તકાનો-માંદગીકો ઈસ્તેરાહતસે દૂર કરતી હૈ ઔર શબબેદાર ઝાહિદ તન્હાઈમેં અપને રબકી ઈબાદતસે ચૈન પાતે હૈં (૨૦૪) કે ઉનકે દૌરે ઔર સૈરસે ઈબાદાતો મુઆમલાતકે અવકાત મા'લૂમ હોં (૨૦૫) યા'ની હઝરત આદમસે (૨૦૬) માકે રહમમેં યા ઝમીનકે ઉપર (૨૦૭) બાપકી પુશ્તમેં યા કબ્રકે અંદર (૨૦૮) પાની એક ઔર ઉસસે જો ચીઝેં ઉગાઈ વોહ કિસ્મ-કિસ્મ ઔર રંગારંગ (૨૦૯) બાવુજૂદકે ઈન દલાઈલે કુદરતો અજાઈબો હિકમત ઔર ઈસ ઈન્આમો-ઈકરામ ઔર ઈન નેઅમતોંકે પૈદા કરને ઔર અતા ફરમાને ઈકિતઝા થા કે ઉસ કરીમે કારસાઝ પર ઈમાન લાતે બજાએ ઉસકે બુત પરસ્તોંને યેહ સિતમ કિયા (જો

આયતમેં આગે મઝકૂર હૈ) કે (૨૧૦) ઉનકી ઈતાઅત કરકે બુતપરસ્ત હો ગએ (૨૧૧) ઔર બેઔરત ઔલાદ નહીં હોતી ઔર ઝવજહ ઉસકી શાનકે લાયક નહીં ક્યૂં કે કોઈ શૈ ઉસકી મિસલ નહીં (૨૧૨) તો જો હૈ વોહ ઉસકી મખ્લૂક હૈ ઔર મખ્લૂક ઔલાદ નહીં હો સકતી, તો કીસી મખ્લૂકકો ઔલાદ બતાના બાતિલ હૈ (૨૧૩) જિસકે સિફાત મઝકૂર હુએ ઔર જિસકે યેહ સિફાત હોં વોહી મુસ્તહિકે ઈબાદત હૈ (૨૧૪) ખ્વાહ વોહ રિઝક હો યા અજલ હો યા હમલ (૨૧૫) મસાઈલે ઈદરાકકે મા'ની હૈં મરઈ કે જવાનિબો હુદૂદ પર વાકિફ હોના ઈસીકો ઈહાતા કેહતે હૈ. ઈદરાકકી યેહી તફસીર હઝરત સઈદ ઈબ્ને મુસૈયબ ઔર હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાસે મન્કૂલ હૈ ઔર જમ્હુર મુફસ્સિરીન ઈદરાકકી તફસીર ઈહાતાસે ફરમાતે હૈં ઔર ઈહાતા ઉસી ચીઝકા હો સકતા હૈ જિસકે હુદૂદો જિહાત હોં. અલ્લાહ તઆલાકે લિયે હદદો-જિહત મુહાલ હૈ તો ઉસકા ઈદરાકો ઈહાતાભી નામુમકિન. યેહી મઝહબ હૈ અહલે સુન્નતકા, ખવારિજો, મો'તઝીલા વગયરા ગુમરાહ ફિર્કે ઈદરાક ઔર રૂયતમેં ફર્ક નહીં કરતે, ઈસલિયે વોહ ગુમરાહીમેં મુબ્તિલા હો ગએ કે ઉન્હોંને દીદારે ઈલાહીકો મુહાલે અકલી કરાર દે દિયા બાવજૂદેકે નફીયે રૂયત નફીયે ઈલ્મકો મુસ્તલઝિમ હૈ વરના જૈસા કે બારી તઆલા બખિલાફ તમામ મૌજૂદાતકે બિલાકયફીયતો જિહત જાના જા સકતા હૈ ઐસે હી દેખા ભી જા સકતા હૈ ક્યૂં કે અગર દૂસરી મૌજૂદાત બગૈર કૈફીયતો જિહતકે દેખી નહીં જા સકતી તો જાની ભી નહીં જા સકતી. રાઝ ઉસકા યે હૈ કે રૂયતો દીદકે મા'ની યે હૈં કે બસર કિસી શયકો જૈસી કે વોહ હો વૈસા જાને તો જો શય જિહતવાલી હોગી ઉસકી રૂયતો દીદ જિહતમેં હોગી ઔર જિસકે લિયે જિહત ન હોગી ઉસકી દીદ બેજિહત હોગી. દીદારે ઈલાહી આખિરતમેં અલ્લાહ તઆલાકા દીદાર. મો'મિનીનકે લિયે અહલે સુનતકા અકીદા ઔર કુર્આનો હદીસો ઈજમાએ સહાબઓ સલફે ઉમ્મતકે દલાઈલે કસીરહસે સાબિત હૈ. કુર્આને કરીમમેં ફરમાયા "વુજૂહુંય-યવ્મ-ઈઝિન-ના દિરતુન-ઈલા-રબ્બિહા- નાઝિરતુન" ઈસસે સાબિત હૈ કે મો'મિનીનકો રોઝેકૈયામત ઉનકે રબકા દીદાર મયસ્સર હોગા. ઈસકે અલાવહ બહોત આયાતો - સહાહકી કસીર અહાદીસસે સાબિત હૈ અગર દીદારે ઈલાહી નામુમકિન હોતા તો હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામ દીદારકા સવાલ ન ફરમાતે "રબ્બી-અરેની ઉન્ઝુર-ઈલયક"કા ઈર્શાદ ન કરતે ઔર ઉનકે જવાબમેં "ઈનિસ્તકર્ર-મકાનહૂ-ફસવ્ફ તરાની" ન ફરમાયા જાતા. ઈન દલાઈલસે સાબિત હો ગયા કે આખિરતમેં મો'મિનીનકે લિયે દીદારે ઈલાહી શરઅમેં સાબિત હૈ ઔર ઉસકા ઈન્કાર ગુમરાહી (૨૧૬) કે હુજ્જત લાઝિમ હો (૨૧૭) ઔર કુફ્ફારકી બેહૂદા ગોઈયોંકી તરફ ઈલ્તેફાત ન કરો ઈસમેં નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તસ્કીને ખાતિર હૈ કે આપ કુફ્ફારકી યાવહગોઈયોંસે રંજીદા ન હોં. યે ઉનકી બદનસીબી હૈ કે વોહ ઐસી વાઝેહ બરાહીનસે ફાઈદા ન ઉઠાએ (૨૧૮) કતાદહકા કૌલ હૈ કે મુસલમાન કુફ્ફારકે બુતોંકી બુરાઈ કિયા કરતે થે તાકે કુફ્ફારકો નસીહત હો ઔર વોહ બુતપરસ્તીકે ઐબસે બાખબર હોં મગર ઈન નાખુદા શનાસ જાહિલોંને બજાએ પંદપઝીર હોનેકે શાને ઈલાહીમેં બેઅદબીકે સાથ ઝબાન ખોલની શરૂ કી. ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ અગર ચે બુતોંકો બુરા કેહના ઔર ઉનકી હકીકતકા ઈઝહાર તાઅતો સવાબ હૈ લેકિન અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી શાનમેં કુફ્ફારકી બદગોઈયોંકો રોકનેકે લિયે ઉસકો મના ફરમાયા ગયા. ઈબ્ને અંબારીકા કૌલ હૈ કે યે હુકમ અવ્વલ ઝમાનેમેં થા, જબ અલ્લાહ તઆલાને ઈસ્લામકો કુવ્વત અતા ફરમાઈ મન્સૂખ હો ગયા (૨૧૯) વોહ જબ ચાહતા હૈ હસ્બે ઈકતેઝાએ હિકમત નાઝિલ ફરમાતા હૈ (૨૨૦) અય મુસલમાનો ! (૨૨૧) હક કે માનને ઔર દેખનેસે (૨૨૨) ઉન આયાત પર જો નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે દસ્તે અકદસ પર ઝાહિર હુઈ થી મિસ્લ શક્કુલ કમર વગૈરહ મો'જિઝાતે બાહિરાતકે.

'વઈઝા સમિઊ' પારા સાતવાં ખત્મશુદ

وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتٰى
وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَّا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْٓا
إِلَّآ أَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُوْنَ
وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيٰطِيْنَ الْإِنْسِ
وَالْجِنِّ يُوْحِيْ بَعْضُهُمْ إِلٰى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ
غُرُوْرًا ۚ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوْهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُوْنَ
وَلِتَصْغٰٓى إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ
وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوْا مَا هُمْ مُّقْتَرِفُوْنَ ۞ أَفَغَيْرَ
اللّٰهِ أَبْتَغِيْ حَكَمًا وَّهُوَ الَّذِيْٓ أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ
الْكِتٰبَ مُفَصَّلًا ۚ وَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ
يَعْلَمُوْنَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِّنْ رَّبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُوْنَنَّ
مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ۞ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَّ
عَدْلًا ۚ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ

વ લૌ અન્નના નઝ-ઝલ્ના

ઈલૈહિમુલ મલાઈક-ત વ કલ્લમહુમુલ્મૌ-ત
ઔર અગર હમ ઉનકી તરફ ફરિશ્તે ઉતારતે (૨૨૩)
વ હ-શરના અલૈહિમ કુલ્લ શૈઈન કુબુલમ્મા
ઔર ઉનસે મુર્દે બાતેં કરતે ઔર હમ હર ચીઝ
કાનૂ લિયુઅ-મિનૂ ઈલ્લા અંય્યશા-અલ્લાહુ
ઉનકે સામને ઉઠા લાતે જબ ભી વોહ ઈમાન લાનેવાલે ન થે (૨૨૪)
વ લાકિન્ન અક-સરહુમ યજ-હલૂન (૧૧૧)
મગર યે કે ખુદા ચાહતા (૨૨૫) વ લેકિન ઉનમેં બહોત નિરે જાહિલ હૈ
વ કઝાલિ-ક જ-અલ્ના લિકુલ્લિ નબિય્યિન
(૨૨૬)ઔર ઈસી તરહ હમને હર નબીકે
અદુવ્વન શયાતીનલ-ઈન્સિ વલ-જિન્નિ
દુશ્મન કિયે હંય આદમિયોં ઔર જિન્નોંમેં કે
યૂહી બઅ-દુહુમ ઈલા બઅ-દિન ઝુખ્રુફલ્કૌલિ ગુરૂરા ۶ વ લૌ શા-અ મં ૨
શૈતાન કે ઉનમેં એક દૂસરે પર ખુફિયા ડાલતા હૈ બનાવટ કી બાત (૨૨૭) ધોકે કો ઔર તુમ્હારા
રબ્બુ-ક મા ફ-અલૂહુ ફ-ઝર્હુમ વ મા યફ-તરૂન (૧૧૨) વ લિતસ્ગા
રબ ચાહતા તો વોહ ઐસા ન કરતે (૨૨૮) તો ઉન્હેં ઉનકી બનાવટોં પર છોડ દો (૨૨૯) ઔર ઈસ લિયે કે
ઈલૈહિ અફ-ઈ-દતુલ્લઝી-ન લા યુઅ-મિનૂ-ન બિલઆખિરતિ વ લિયર-દૌહુ
ઈસ (૨૩૦) કી તરફ ઉનકે દિલ ઝુકેં જિન્હેં આખેરત પર ઈમાન નહીં ઔર ઉસે પસંદ કરેં
વ લિયક્તરિફૂ મા હુમ મુક્તરિફૂન (૧૧૩) અ-ફ-ગૈરલ્લાહિ અબ્તગી
ઔર ગુનાહ કમાએં જો ઉન્હેં ગુનાહ કમાના હૈ તો ક્યા અલ્લાહકે સિવા મેં
હ-ક-મંવ્વ હુવલ્લઝી અન-ઝ-લ ઈલૈકુમુલ-કિતા-બ મુફસ્સલા ۶ વલ્લઝી-ન
કિસી ઔર કા ફૈસલા ચાહું ? ઔર વોહી હૈ જિસને તુમ્હારી તરફ મુફસ્સલ કિતાબ ઉતારી (૨૩૧) ઔર જિનકો
આતૈનાહુમુલ કિતા-બ યઅ-લમૂ-ન અન્નહૂ મુનઝ-ઝલુમ મિર્રબ્બિ-ક
હમને કિતાબ દી વોહ જાનતે હંય કે યે તેરે રબકી તરફસે સચ ઉતરા હૈ (૨૩૨) તો અય
બિલ્હક્કિ ફલા તકૂનન્ન મિનલ-મુમ્તરીન (૧૧૪) વ તમ્મત કલિમતુ રબ્બિ-ક
સુનનેવાલે તૂ હરગિઝ શકવાલોંમેં ન હો ઔર પૂરી હૈ તેરે રબકી
સિદ-કંવ-વ અદલા ۶ લા મુબદ-દિ-લ લિકલિમાતિહ ۶ વ હુવસ્સમીઉલ
બાત સચ ઔર ઈન્સાફમેં ઉસકી બાતોંકા કોઈ બદલનેવાલા નહીં (૨૩૩) ઔર વહી હૈ સુનતા

(૨૨૩) શાને નુઝૂલ ઈબ્ને જરીરકા કૌલ હૈ કે યેહ આયત ઈસ્તેહઝા કરનેવાલે કુરૈશકી શાનમેં નાઝિલ હુઈ. ઉન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે કહા થા અય મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ! આપ હમારે મુર્દોંકો ઉઠા લાઈયે હમ ઉનસે દરયાફત કર લેં. આપ જો ફરમાતે હૈં હક હૈ યા નહીં ઔર હમેં ફરિશ્તે દિખાઈયે જો આપકે રસૂલ હોનેકી ગવાહી દેં યા અલ્લાહ ઔર ફરિશ્તોંકો હમારે સામને લાઈયે. ઉસકે જવાબમેં યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ (૨૨૪) વોહ અહલે શકાવત હૈ (૨૨૫) ઉસકી મશિય્યત જો હોતી હૈ વોહી હોતા હૈ. જો ઉસકે ઈલ્મમેં અહલે સઆદત હૈં વોહ ઈમાનસે મુશર્રફ હોતે હૈં (૨૨૬) નહીં જાનતે કે યેહ લોગ વોહ નિશાનિયાં બલ્કે ઉસસે ઝ્યાદા દેખકર ભી ઈમાન લાનેવાલે નહીં (જમલો-મદારિક)

الْعَلِيْمُ ۝ وَاِنْ تُطِعْ اَكْثَرَ مَنْ فِي الْاَرْضِ
يُضِلُّوْكَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۖ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ
وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ۝ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ
مَنْ يَّضِلُّ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۚ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ۝
فَكُلُوْا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ بِاٰيٰتِهٖ
مُؤْمِنِيْنَ ۝ وَمَا لَكُمْ اَلَّا تَاْكُلُوْا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ
اللّٰهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ اِلَّا
مَا اضْطُرِرْتُمْ اِلَيْهِ ۗ وَاِنَّ كَثِيْرًا لَّيُضِلُّوْنَ بِاَهْوَآئِهِمْ
بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِيْنَ ۝
وَذَرُوْا ظَاهِرَ الْاِثْمِ وَبَاطِنَهٗ ۗ اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْسِبُوْنَ
الْاِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوْا يَقْتَرِفُوْنَ ۝ وَلَا تَاْكُلُوْا
مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَاِنَّهٗ لَفِسْقٌ ۗ وَاِنَّ
الشَّيٰطِيْنَ لَيُوْحُوْنَ اِلٰٓى اَوْلِيٰٓئِهِمْ لِيُجَادِلُوْكُمْ ۚ وَاِنْ

અ઼લીમ (૧૧૫) વ ઈન તુતિ઼અ઼ અક-સ઼-ર
જાનતા ઔર અય સુનનેવાલે !
મન ફ઼િલઅર્દ઼િ યુદ઼િલ્લૂ-ક અ઼ન સબીલિલ-
ઝમીનમેં અકસર વોહ હૈં કે તૂ ઉન્કે કહે પર
લાહ ૭ ઈય્યત્તબિઉ઼-ન ઈલ્લઝ઼-ઝ઼ન-ન વ
ચલે તો તુઝે અલ્લાહકી રાહસે બેહકા દેં વોહ સિર્ફ
ઈન હુમ ઈલ્લા યખ઼્રુસૂન (૧૧૬) ઈન્ન રબ્બ-ક
ગુમાનકે પીછે હંય (૨૩૪) ઔર નિરી અટકલેં દૌડાતે હંય (૨૩૬) તેરા
હુ-વ અઅ઼-લમુ મંય્યદ઼િલ્લુ અ઼ન સબીલિહ ૮ વ
રબ ખૂબ જાનતા હૈ કે કૌન બેહકા ઉસકી રાહસે ઔર
હુ-વ અઅ઼-લમુ બિલ્મુહ-તદીન (૧૧૭)
વોહ ખૂબ જાનતા હૈ હિદાયતવાલોંકો
ફકુલૂ મિમ્મા ઝુ઼કિરસ્મુલ્લાહિ અ઼લૈહિ ઈન
તો ખાઓ ઉસમેં સે જિસ પર અલ્લાહકા નામ લિયા ગયા (૨૩૬) અગર

મં ૨ કુન્તુમ બિઆયાતિહી મુઅ-મિનીન (૧૧૮) વ મા લકુમ અલ્લા તઅ-કુલૂ
તુમ ઉસકી આયતેં માનતે હો ઔર તુમ્હેં કયા હુઆ કે ઉસમેંસે ન ખાઓ
મિમ્મા ઝુ઼કિરસ્મુલ્લાહિ અ઼લૈહિ વ ક઼દ ફસ્સ઼-લ લકુમ મા હ઼ર્-ર-મ અ઼લૈકુમ
જિસ (૨૩૭) પર અલ્લાહકા નામ લિયા ગયા વોહ તો તુમસે મુફસ્સલ બયાન કર ચુકા
ઈલ્લા મદ઼-તુરિર્તુમ ઈલૈહ ૭ વ ઈન્ન કસીરલ-લયુદ઼િલ્લૂ-ન બિઅહ-વૉઈહિમ
જો કુછ તુમ પર હરામ હુઆ (૨૩૮) મગર જબ તુમ્હેં ઉસસે મજબૂરી હો (૨૩૯) ઔર બેશક બોહતેરે અપની
બિગ઼ૈરિ ઈલ્મ ૭ ઈન્ન રબ્બ-ક હુ-વ અઅ઼-લમુ બિલ- મુઅ઼-તદીન (૧૧૯)
ખ્વાહિશોંસે ગુમરાહ કરતે હૈં બેજાને, બેશક તેરા રબ હદસે બળ્હનેવાલોંકો ખૂબ જાનતા હૈ
વ ઝ઼રૂ ઝ઼ાહિરલ-ઈસ્મિ વ બાતિ઼નહ ૭ ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન યક-સિબૂનલ-ઈસ્મ
ઔર છોળ દો ખુલા ઔર છુપા ગુનાહ વોહ જો ગુનાહ કમાતે હૈં
સયુજ-ઝૌ-ન બિમા કાનૂ યક઼્તરિફૂન (૧૨૦) વ લા તઅ-કુલૂ મિમ્મા લમ
અન-કરીબ (અપની) કમાઈકી સઝા પાએંગે ઔર ઉસે ન ખાઓ જિસ પર
યુઝ઼-કરિસ્મુલ્લાહિ અ઼લૈહિ વ ઈન્નહૂ લફ઼િસ્ક઼ ૭ વ ઈન્નશશયાતી઼-ન
અલ્લાહકા નામ ન લિયા ગયા (૨૪૦) ઔર વોહ બેશક હુકમ અદૂલી હૈ ઔર બેશક શૈતાન
લયૂહૂ-ન ઈલા ઔલિયૉઈહિમ લિયુજાદિલૂકુમ ૮ વ ઈન
અપને દોસ્તોંકે દિલોમેં ડાલતે હૈં કે તુમસે ઝગળેં ઔર અગર

(૨૨૭) યા'ની વસવસે ઔર ફરેબકી બાતેં અગ્વા કરનેકે લિયે (૨૨૮) લેકિન અલ્લાહ તઆલા અપને બંદોંમેંસે જિસે ચાહતા હૈ ઈમ્તિહાનમેં ડાલતા હૈ તાકે ઉસકે મેહનત પર સાબિર રેહનેસે ઝાહિર હો જાએ કે યેહ જઝીલ સવાબ પાનેવાલા હૈ (૨૨૯) અલ્લાહ ઉન્હેં બદલા દેગા, રૂસ્વા કરેગા ઔર આપકી મદદ ફરમાએગા (૨૩૦) બનાવટકી બાત (૨૩૧) યા'ની કુર્આનશરીફ જિસમેં અમ્રો-નહી, વા'દાવઈદ ઔર હક્કો બાતિલકા ફૈસલા ઔર મેરે સિદકકી શહાદત ઔર તુમ્હારે ઈફતેરાકા બયાન હૈ શાને નુઝૂલ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે મુશ્રિકીન કહા કરતે થે કે આપ હમારે ઔર અપને દરમિયાન એક હકમ મુકર્રર કીજિયે. ઉનકે જવાબમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ (૨૩૨) કયૂંકે ઉનકે પાસ ઈસકી દલીલેં હૈં (૨૩૩) ન કોઈ ઉસકી

أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ۝ أَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا
فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ
كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا ۚ
كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ وَكَذَٰلِكَ
جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَابِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا ۖ
وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ۝ وَإِذَا
جَاءَتْهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَا
أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ ۘ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ ۗ
سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ
شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ۝ فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ
يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ ۖ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ
يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ
فِي السَّمَاءِ ۚ كَذَٰلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ

અ-તઅ્-તુમૂહુમ ઈન્નકુમ લમુશ્રિકૂન (૧૨૧)
તુમ ઉનકા કહના માનો (૨૪૧) તો ઇસ વકત તુમ મુશ્રિક હો (૨૪૨)
અ-વ-મન કા-ન મૈતન ફ-અહ્-યૈનાહુ વ
ઔર કયા વોહ કે મુર્દા થા તો હમને ઉસે ઝિન્દા કિયા (૨૪૩) ઔર
જ-અ્લના લહૂ નૂરંય્યમ્શી બિહી ફિન્નાસિ
ઉસકે લિયે એક નૂર કર દિયા (૨૪૪) જિસસે લોગોંમેં
ક-મમ- મ-સ્-લુહૂ ફિઝ્-ઝુલુમાતિ
ચલતા હૈ (૨૪૫) વોહ ઉસ જૈસા હો જાએગા
લૈ-સ બિખ઼ારિજિમ-મિન્હા ⁖ કઝ઼ાલિ-ક
જો અંધેરિયોંમેં હૈ (૨૪૬) ઉનસે નિકલનેવાલા નહીં
ઝુય્યિ-ન લિલ કાફિરી-ન મા કાનૂ
યૂંહી કાફિરોંકી આંખમેં ઉનકે આ'માલ ભલે કર
યઅ્-મલૂન (૧૨૨) વ કઝ઼ાલિ-ક જ-અ્લ્ના ફી
દિયે ગએ હૈં ઔર ઇસી તરહ હમને હર
કુલ્લિ કર્યતિન અકાબિ-ર મુજ-રિમીહા લિયમ્કુરૂ ફીહા ⁖ વમા
બસ્તીમેં ઉસકે મુજરિમોંકે સરગના (સરદાર) કિયે કે ઉસમેં દાવ ખેલેં (૨૪૭) ઔર દાવં
યમ્કુરૂ-ન ઈલ્લા બિઅન્ફુસિહિમ વ મા યશ્ઉરૂન (૧૨૩) વ ઈઝ઼ા જા-અત્હુમ
નહીં ખેલતે મગર અપની જાનોં પર ઔર ઉન્હેં શઊર નહીં (૨૪૮) ઔર જબ ઉનકે પાસ કોઈ
આયતુન કાલૂ લન નુઅ-મિ-ન હત્તા નુઅ-તા મિસ્લ મા ઊતિ-ય
નિશાની આએ તો કહતે હૈં હમ હરગિઝ ઈમાન ન લાએંગે જબ તક હમેં ભી વૈસા હી ન મિલે જૈસા અલ્લાહકે
રુસુલુલ્લાહ ⁖ અલ્લાહુ અઅ્-લમુ હૈસુ યજ-અ્લુ રિસાલ-તહ ⁖ સયુસીબુલ્લઝ઼ી-ન
રસૂલોંકો મિલા (૨૪૯) અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈં જહાં અપની રિસાલત રખ્ખે (૨૫૦) અન્કરીબ
અજ-રમૂ-સ્ગ઼ારુન ઈન્દલ્લાહિ વ અઝ઼ાબુન શદીદુમ બિમા કાનૂ યમ્કુરૂન (૧૨૪)
મુજરિમોંકો અલ્લાહકે યહાં ઝિલ્લત પહુંચેગી ઔર સખ્ત અઝાબ બદલા ઉનકે મકરકા
ફમંય્યુરિદિલ્લાહુ અંય્યહ-દિયહૂ યશ્રહ્ સદ-રહૂ લિલ ઈસ્લામ ⁖ વ મંય્યુરિદ
ઔર જિસે અલ્લાહ રાહ દિખાના ચાહે ઉસકા સીના ઈસ્લામકે લિયે ખોલ દેતા હૈ (૨૫૧) ઔર જિસે ગુમરાહ
અંય્યુદ્દિલ્લહૂ યજ-અલ સદ-રહૂ દય્યિકન હ-ર-જન ક-અન્નમા
કરના ચાહે ઉસકા સીના તંગ, ખૂબ રુકા હુવા કર દેતા હૈ (૨૫૨) ગોયા કિસીકી ઝબરદસ્તીસે
યસ્સઅ્-અદુ ફિસ્સમાઅ ⁖ કઝ઼ાલિ-ક યજ-અલુલ્લાહુર્રિજ-સ અ્-લલ્લઝ઼ી-ન
આસમાન પર ચઢ રહા હૈ અલ્લાહ યૂંહી અઝાબ ડાલતા હૈ

કઝાકા તબ્દીલ કરનેવાલા ન હુકમકા રદ કરનેવાલા ન ઉસકા વા'દાખિલાફ હો સકે. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા કે કલામ જબ તામ હૈ તો વોહ કાબિલે નુકસો-તગય્યુર નહીં ઔર વોહ કયામત તક તહરીફો-તગય્યુરસે મહફૂઝ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીન ફરમાતે હૈં, મા'ની યેહ હૈં કે કિસીકી કુદરત નહીં કે કુર્આનેપાકકી તહરીફ કરસકે ક્યુંકે અલ્લાહ તઆલા ઉસકી હિફાઝતકા ઝામિન હૈ (તફસીર અબૂસ-સઊદ) (૨૩૪) અપને જાહિલ ઔર ગુમ્રાહ બાપ-દાદાકી તકલીદ કરતે હૈં. બસીરતો હક શનાસીસે મહરૂમ હૈં (૨૩૫) કે યેહ હલાલ હૈ યેહ હરામ ઔર અટકલસે કોઈ ચીઝ હલાલ-હરામ નહીં હોતી જિસે અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલને હલાલ કિયા વોહ હલાલ ઔર જિસે હરામ કિયા વોહ હરામ (૨૩૬) યા'ની જો અલ્લાહકે નામ પર ઝુબ્હ

لَا يُؤْمِنُونَ ۝ وَهٰذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيْمًا ۗ
قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّذَّكَّرُوْنَ ۝ لَهُمْ دَارُ
السَّلٰمِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝
وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ۚ يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْثَرْتُمْ
مِّنَ الْاِنْسِ ۚ وَقَالَ اَوْلِيٰٓؤُهُمْ مِّنَ الْاِنْسِ رَبَّنَا
اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَّبَلَغْنَآ اَجَلَنَا الَّذِيْٓ
اَجَّلْتَ لَنَا ۚ قَالَ النَّارُ مَثْوٰىكُمْ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اِلَّا
مَا شَآءَ اللّٰهُ ۚ اِنَّ رَبَّكَ حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ۝ وَكَذٰلِكَ
نُوَلِّيْ بَعْضَ الظّٰلِمِيْنَ بَعْضًۢا بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝ ع
يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اَلَمْ يَاْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ
يَقُصُّوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِيْ وَيُنْذِرُوْنَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ
هٰذَا ۚ قَالُوْا شَهِدْنَا عَلٰٓى اَنْفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ
الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَانُوْا

منزل ٢

લા યુઅ-મિનૂન (૧૨૫) વ હાઝા સિરાતુ
ન લાનેવાલોંકો ઔર યે (૨૫૩) તુમ્હારે
રબ્બિ-ક મુસ્તકીમા ॰ કદ ફસ્સલ્નલ-આયાતિ
રબકી સીધી રાહ હૈ હમને આયતેં મુફસ્સલ બયાન કર દી
લિકૌમિંય્યઝ-ઝક્કરૂન (૧૨૬) લહુમ
નસીહત માનનેવાલોં કે લિયે ઉનકે લિયે
દારુસ્સલામિ ઈન્દ રબ્બિહિમ વ હુ-વ
સલામતીકા ઘર હૈ અપને રબકે યહાં ઔર વોહ
વલિય્યુહુમ બિમા કાનૂ યઅ-મલૂન (૧૨૭)
ઉનકા મૌલા હૈ યે ઉનકે કામોંકા ફલ હૈ
વ યૌ-મ યહ-શુરુહુમ જમીઆ ૮
ઔર જિસ દિન ઉન સબકો ઉઠાએગા
યામઅ-શરલજિન્નિ કદિસ્તક-સર્તુમ
ઔર ફરમાએગા અય જિન્નં કે ગિરોહ

મં ૨ મિનલ ઈન્સ ૮ વ કા-લ ઔલિયાઉહુમ મિનલ ઈન્સિ રબ્બ-નસ્તમ્ત-અ
તુમને બહોત આદમી ઘેર લિયે (૨૫૪) ઔર ઉનકે દોસ્ત આદમી અર્ઝ કરેંગે અય હમારે રબ હમ મેં એક
બઅ-દુના બિબઅ-દિંવ-વ બ-લગ્ના અ-જ-લ-નલ્લઝી અજ-જલ-ત લના ॰
ને દૂસરેસે ફાયદા ઉઠાયા (૨૫૫) ઔર હમ અપની ઈસ મીઆદકો પહોંચ ગએ જો તૂને હમારે લિયે મુકર્રર ફરમાઈ થી (૨૫૬)
કાલન્નારુ મસ્વાકુમ ખાલિદી-ન ફીહા ઈલ્લા મા શા-અલ્લાહ ॰ ઈન્ન રબ્બ-ક
ફરમાએગા આગ તુમ્હારા ઠિકાના હૈ હમેશા ઉસમેં રહો મગર જિસે ખુદા ચાહે (૨૫૭) અય મહબૂબ બેશક તુમ્હારા રબ
હકીમુન અલીમ (૧૨૮) વ કઝાલિ-ક નુવલ્લી બઅ-દઝ-ઝાલિમી-ન
હિકમતવાલા ઈલ્મવાલા હૈ ઔર યોંહી હમ ઝાલિમોંમેં એક કો
૯ ૦ બઅ-દમ-બિમા કાનૂ યક-સિબૂન ૬ (૧૨૯) યા મઅ-શરલજિન્નિ વલઈન્સિ
દૂસરે પર મુસલ્લત કરતે હંય બદલા ઉનકે કિયે કા (૨૫૮) અય જિન્નોં ઔર આદમિયોંકે
અ-લમ યઅ-તિકુમ રુસુલુમ-મિન્કુમ યકુસ્સૂ-ન અલૈકુમ આયાતી વ યુન્ઝિરૂનકુમ
ગિરોહ કયા તુમ્હારે પાસ તુમમેંકે રસૂલ ન આએ થે તુમ પર મેરી આયતેં પઢતે ઔર તુમ્હેં
લિકા-અ યૌમિકુમ હાઝા ॰ કાલૂ શહિદના અલા અન્ફુસિના વ
યે દિન (૨૫૯) દેખનેસે ડરાતે (૨૬૦) કહેંગે હમને અપની જાનોં પર ગવાહી દી (૨૬૧) ઔર
ગર્રત્હુમુલ-હયાતુદ-દુન્યા વ શહિદૂ અલા અન્ફુસિહિમ અન્નહુમ કાનૂ
ઉન્હેં દુન્યાકી ઝિન્દગીને ફરેબ દિયા ઔર ખુદ અપની જાનોં પર ગવાહી દેંગે કે વોહ

કિયા ગયા ન વોહ જો અપની મૌત મરા યા બુતોંકે નામ પર ઝુબ્હ કિયા ગયા વોહ હરામ હૈ. હિલ્લત અલ્લાહકે નામ પર ઝુબ્હ હોનેસે મુતઅલ્લિક હૈ યેહ મુશ્રિકીનકે ઉસ એ'તેરાઝકા જવાબ હે કે જો ઉન્હોંને મુસલમાનોં પર કિયા થા કે તુમ અપના કત્લ કિયા હુવા તો ખાતે હો ઔર અલ્લાહકા મારા હુવા યા'ની જો અપની મૌત મરે ઉસકો હરામ જાનતે હો. (૨૩૭) ઝબીહા (૨૩૮) મસ્અલા ઈસસે સાબિત હુવા કે હરામ ચીઝોંકા મુફસ્સલ ઝિક્ર હોતા હૈ ઔર સુબૂતે હુરમતકે લિયે હુકમે હુરમત દરકાર હૈ ઔર જિસ ચીઝ પર શરીઅતમેં હુરમતકા હુકમ ન હો વો મુબાહ હૈ (૨૩૯) તો ઈન્દલ ઈઝતિરાર કદ્રે ઝરૂરત રવા હૈ (૨૪૦) વકતે ઝુબ્હ ન તહકીકન ન તકદીરન ખ્વાહ ઈસ તરહ કે વોહ જાનવર અપની મૌત મર ગયા હો યા ઈસ

كٰفِرِيْنَ ۝ ذٰلِكَ أَنْ لَّمْ يَكُنْ رَّبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى
بِظُلْمٍ وَّ أَهْلُهَا غٰفِلُوْنَ ۝ وَلِكُلٍّ دَرَجٰتٌ مِّمَّا
عَمِلُوْا ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُوْنَ ۝ وَرَبُّكَ
الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ ۚ إِنْ يَّشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ
مِنْۢ بَعْدِكُمْ مَّا يَشَآءُ كَمَآ أَنْشَأَكُمْ مِّنْ ذُرِّيَّةِ
قَوْمٍ اٰخَرِيْنَ ۝ إِنَّ مَا تُوْعَدُوْنَ لَاٰتٍ ۙ وَّمَآ أَنْتُمْ
بِمُعْجِزِيْنَ ۝ قُلْ يٰقَوْمِ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ إِنِّيْ
عَامِلٌ ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ مَنْ تَكُوْنُ لَهٗ عَاقِبَةُ
الدَّارِ ۗ إِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ۝ وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ مِمَّا
ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيْبًا فَقَالُوْا هٰذَا
لِلّٰهِ بِزَعْمِهِمْ وَهٰذَا لِشُرَكَآئِنَا ۚ فَمَا كَانَ لِشُرَكَآئِهِمْ
فَلَا يَصِلُ إِلَى اللّٰهِ ۚ وَمَا كَانَ لِلّٰهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلٰى
شُرَكَآئِهِمْ ۗ سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ۝ وَكَذٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيْرٍ

કાફિરીન (૧૩૦) ઝાલિ-ક અલ્લમ
કાફિર થે (૨૬૨) યે (૨૬૩) ઈસ લિયે કે
યકુર્રબ્બુ-ક મુહ- લિકલ્કુરા બિઝુલ્મિંવ-વ
તેરા રબ બસ્તિયોંકો (૨૬૪) ઝુલ્મસે તબાહ નહીં
અહ-લુહા ગ઼ાફિલૂન (૧૩૧) વ લિકુલ્લિન
કરતા કે ઉનકે લોગ બે ખબર હોં (૨૬૫) ઔર હર એક
દ-ર-જાતુમ મિમ્મા અ઼મિલૂ ط વમા
કે લિયે (૨૬૬) ઉનકે કામોંસે દર્જે હૈંય ઔર તેરા
રબ્બુ-ક બિગ઼ાફિલિન અ઼મ્મા યઅ઼-મલૂન (૧૩૨)
રબ ઉનકે આ'માલ સે બે-ખબર નહીં
વ રબ્બુકલ ગ઼નિય્યુ ઝુર્રહ઼-મહ ط ઈય્ય-શઅ
ઔર અય મહબૂબ ! તુમ્હારા રબ બે-
યુઝ઼-હિબ્કુમ વ યસ્તખ્લિફ મિમ્બઅ઼-દિકુમ
પરવાહ હૈ રહમતવાલા. અય લોગો વોહ

મા યશાઉ કમા અન્શ- અકુમ મિન ઝુર્રિય્યતિ ક઼ૌમિન આખ઼રીન ط (૧૩૩) મં ૨
ચાહે તો તુમ્હેં લે જાએ (૨૬૭) ઔર જિસે ચાહે તુમ્હારી જગહ લાદે જૈસે તુમ્હેં ઔરોંકી ઔલાદસે પૈદા કિયા (૨૬૮)
ઈન્ન મા તૂઅ઼દૂ-ન લઆર્તિવ- ۙ વમા અન્તુમ બિમુઅ઼-જિઝીન (૧૩૪) કુલ
બેશક જિસકા તુમ્હેં વા'દા દિયા જાતા હૈ (૨૬૯) ઝરૂર આનેવાલી હૈ ઔર તુમ થકા નહીં સકતે તુમ
યા ક઼ૌમિઅ઼-મલૂ અ઼લા મકાનતિકુમ ઈન્ની આ઼મિલ ج ફસૌ-ફ તઅ઼-લમૂ-ન ۙ મન
ફરમાઓ અય મેરી કૌમ તુમ અપની જગહ પર કામ કિયે જાઓ મૈં અપના કામ
તકૂનુ લહૂ આ઼ક઼િબતુદ-દાર ط ઈન્નહૂ લા યુફ-લિહુઝ઼-ઝ઼ા લિમૂન (૧૩૫) વ -જ-અ઼લૂ
કરતા હૂં તો અબ જાનના ચાહતે હો કિસકા રહતા હૈ આખેરતકા ઘર બેશક ઝ઼ાલિમ ફલાહ નહીં પાતે ઔર (૨૭૦)
લિલ્લાહિ મિમ્મા ઝ઼-ર-અ મિનલ હ઼ર્સિ વલ્અ઼-આ઼મિ નસ઼ીબન ફક઼ાલૂ
અલ્લાહને જો ખેતી ઔર મવેશી પૈદા કિયે ઉનમેં ઉસે એક હિસ્સાદાર ઠેહરાયા તો બોલે
હાઝ઼ા લિલ્લાહિ બિઝઅ઼-મિહિમ વ હાઝ઼ા લિશુરકાઈના ج ફમા કા-ન લિશુર કાઈહિમ
યે અલ્લાહકા હૈ ઉનકે ખયાલમેં ઔર યે હમારે શરીકોંકા (૨૭૧) તો વોહ જો ઉનકે શરીકોંકા હૈ
ફલા યસ઼િલુ ઈલલ્લાહ ج વમા કા-ન લિલ્લાહિ ફ હુ-વ યસ઼િલુ ઈલા શુરકાઈહિમ ط
વોહ તો ખુદાકો નહીં પહુંચતા ઔર જો ખુદા હૈ વોહ ઉનકે શરીકોંકો પહુંચતા હૈ કયા હી
સા-અ મા યહ઼-કુમૂન (૧૩૬) વ કઝ઼ાલિ-ક ઝય્ય-ન લિકસ઼ીરિમ
બુરા હુકમ લગાતે હૈં ! (૨૭૨) ઔર યૂંહી બહોત મુશ્રિકોંકી નિગાહમેં

તરહ કે ઉસકો બગયર તસ્મિયહકે યા ગૈરે ખુદાકે નામ પર ઝુબ્હ કિયા ગયા હો. યેહ સબ હરામ હૈ લેકિન જહાં મુસલમાન ઝુબ્હ કરનેવાલા વકતે ઝુબ્હ "બિસ્મિલ્લાહિ અલ્લાહુ અકબર" કેહના ભૂલ ગયા હો વોહ ઝુબ્હ જાઈઝ હૈ વહાં ઝિક તકદીરી હૈ જૈસાકે હદીસ શરીફમેં વારિદ હુવા (૨૪૧) ઔર અલ્લાહકે હરામ કિયે હુએ કો હલાલ જાનો (૨૪૨) કયૂંકે દીનમેં હુકમે ઈલાહીકો છોળના ઔર દૂસરેકે હુકમકો માનના અલ્લાહકે સિવા ઔરકો હાકિમ કરાર દેના શિર્ક હૈ (૨૪૩) મુર્દાસે કાફિર ઔર ઝિંદાસે મો'મિન મુરાદ હૈ કયૂંકે કુફ્ર કુબૂલકે લિયે મૌત હૈ ઔર ઈમાન હયાત. (૨૪૪) નૂરસે ઈમાન મુરાદ હૈ જિસકી બદૌલત આદમી કુફ્રકી તારીકિયોંસે નજાત પાતા હૈ. કતાદહકા કૌલ હૈ કે નૂરસે કિતાબુલ્લાહ યા'ની કુર્આન મુરાદ હૈ (૨૪૫)

مِّنَ الْمُشْرِكِينَ قَتْلَ أَوْلَادِهِمْ شُرَكَاؤُهُمْ لِيُرْدُوهُمْ
وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ ۖ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ
فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١٣٧﴾ وَقَالُوا هَٰذِهِ أَنْعَامٌ
وَحَرْثٌ حِجْرٌ لَّا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَن نَّشَاءُ بِزَعْمِهِمْ
وَأَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَامٌ لَّا يَذْكُرُونَ
اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ ۚ سَيَجْزِيهِم بِمَا
كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٣٨﴾ وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَٰذِهِ
الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰ أَزْوَاجِنَا ۖ
وَإِن يَكُن مَّيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ ۚ سَيَجْزِيهِمْ
وَصْفَهُمْ ۚ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ
قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا
رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ ۚ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ جَنَّاتٍ مَّعْرُوشَاتٍ

મિનલશમુશ્રિકી-ન ક઼ત્લ ઔલાદિહિમ
ઉનકે શરીકોંને ઔલાદકા કત્લ ભલા કર
શુરકાઉહુમ લિયુર-દૂહુમ વ લિયલબિસૂ
દિખાયા હૈ (૨૭૩) કે ઉન્હેં હલાક કરેં ઔર ઉનકા દીન
અ઼લૈહિમ દીનહુમ ॰ વ લૌ શાઅલ્લાહુ મા
ઉન પર મુશ્તબહ કર દેં (૨૭૪) ઔર અલ્લાહ ચાહતા તો
ફ-અ઼લૂહુ ફઝ઼ર-હુમ વ મા યફ-તરૂન (૧૩૭) વ
ઐસા ન કરતે તો તુમ ઉન્હેં છોડ દો વોહ હૈં ઔર
કા઼લૂ હાઝ઼િહી અન-આ઼મુંવ-વ હ઼ર્સુન હિજ-રુલ્લ
ઉનકે ઈફતેરા ઔર બોલે (૨૭૫) યે મવેશી ઔર ખેતી રુકી હુઈ (૨૭૬)
લા યત઼અ઼મુહા ઈલ્લા મન નશાઉ
હૈ ઈસે વહી ખાએ જિસે હમ ચાહેં અપને જૂટે
બિઝ઼અ઼-મિહિમ વ અન-આ઼મુન હુ઼ર્રિમત
ખયાલસે (૨૭૭) ઔર કુછ મવેશી હૈં જિન પર

મં ૨ ઝુહૂરુહા વ અન-આ઼મુલ્લા યઝ઼-કુરૂનસ્મલ્લાહિ અ઼લૈહફ- તિરા-અન
ચઢના હરામ ઠહરાયા (૨૭૮) ઔર કુછ મવેશીકે ઝિબહ પર અલ્લાહકા નામ નહીં લેતે (૨૭૯) યે સબ
અ઼લૈહ ॰ સ-યજ-ઝીહિમ બિમા કાનૂ યફ-તરૂન (૧૩૮) વ કા઼લૂ મા
અલ્લાહ પર જૂટ બાંધના હૈ અન-કરીબ વોહ ઉન્હેં બદલા દેગા ઉનકે ઈફતેરાઓંકા ઔર બોલે જો
ફી બુતૂનિ હાઝ઼િહિલ-અન-આ઼મિ ખ઼ાલિસતુલ-લિઝુ઼કૂરિના વ મુહ઼ર્રમુન અ઼લા
ઉન મવેશીકે પેટમેં હૈ વોહ નિરા હમારે મર્દોંકા હૈ (૨૮૦) ઔર હમારી ઔરતોં પર હરામ હૈ ઔર મરા હુવા નિકલે તો
અઝ઼-વાજિના ॰ વ ઈય્યકુમ્મૈત-તન ફહુમ ફીહિ શુરકાઅ ॰ સ-યજ-ઝીહિમ
વોહ સબ (૨૮૧) ઉસમેં શરીક હૈં કરીબ હૈ અલ્લાહ ઉન્હેં ઉનકી બાતોંકા બદલા દેગા બેશક
વસ્ફહુમ ॰ ઈન્નહૂ હ઼કીમુન અ઼લીમ (૧૩૯) ક઼દ ખ઼સિરલ્લઝ઼ી-ન ક઼-તલૂ
વોહ હિકમત ઔર ઈલ્મવાલા હૈ બેશક તબાહ હુએ વોહ જો અપની
૬ ઔલાદહુમ સ-ફ-હમ-બિગૈરિ ઈલ્મિવ-વ હ઼ર્રમૂ મા ર-ઝ઼-ક઼હુમુલ્લાહુફ-
ઔલાદકો કત્લ કરતે હૈં એહમકાના જહાલતસે (૨૮૨) ઔર હરામ ઠેહરાતે હૈં વોહ જો અલ્લાહને ઉન્હેં રોઝી દી (૨૮૩)
પા ૮ તિરા-અન અ઼-લલ્લાહ ॰ ક઼દ દ઼લ્લૂ વ મા કાનૂ મુહ-તદીન ઠ ★ (૧૪૦)
અલ્લાહ પર જૂટ બાંધને કો (૨૮૪) બેશક વોહ બેહકે ઔર રાહ ન પાઈ (૨૮૫)
વ હુવલ્લઝ઼ી અન્શ-અ જન્નાતિમ- મઅ઼-રૂશાતિંવ
ઔર વોહી હૈ જિસ્ને પૈદા કિયે બાગ કુછ ઝમીન પર છયે હુએ (૨૮૬) ઔર કુછ બે-છયે

ઔર બીનાઈ હાસિલ કરકે રાહે હક્કકા ઈમ્તિયાઝ કર લેતા હૈ (૨૪૬) કુફ્રો જોહલો તીરહ બાતીનીકી એક મિસાલ હૈ જિસમેં મો'મિનો કાફિરકા હાલ બયાન ફરમાયા ગયા હૈ કે હિદાયત પાનેવાલા મો'મિન ઉસ મુર્દહકી તરહ હૈ કે જિસને ઝિંદગાની પાઈ ઔર ઉસકો નૂર મિલા જિસસે વોહ મકસૂદકી રાહ પાતા હૈ ઔર કાફિર ઉસકી મિસલ હૈ જો તરહ તરહકી અંધેરિયોંમેં ગિરફતાર હુવા ઔર ઉસસે નિકલ ના સકે. હંમેશા હૈરતમેં મુબ્તિલા રહે. યેહ દોનોં મિસાલે' હર મો'મિનો-કાફિરકે લિયે આમ હૈ અગરચે બકવ્લે હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાકા શાને નુઝૂલ : યેહ હૈ કે અબૂ જહલને એક રોઝ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર કોઈ નજિસ ચીઝ ફેકી થી. ઉસ રોઝ હઝરત અમીર હમ્ઝા રદિયલ્લાહો અન્હો શિકારકો

وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أُكُلُهُ
وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ
كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ
وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ۝ وَمِنَ
الْأَنْعَامِ حَمُولَةً وَفَرْشًا كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ
وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۝
ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ مِنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ
اثْنَيْنِ قُلْ آلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنْثَيَيْنِ أَمَّا
اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنْثَيَيْنِ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ
الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ آلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنْثَيَيْنِ
أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنْثَيَيْنِ أَمْ كُنْتُمْ
شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّاكُمُ اللَّهُ بِهَٰذَا فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ

વ ગૈ-ર મઅ-રૂશાતિંવ- વન્નખ઼-લ વઝ-ઝર-અ
ઔર ખજૂર ઔર ખેતી જિસ્મેં રંગ રંગકે
મુખ઼્તલિફન ઉકુલુહૂ વઝ-ઝૈતૂન વર્રુમ્મા-ન
ખાને (૨૮૭) ઔર ઝૈતૂન ઔર અનાર કિસી બાતમેં
મુ-તશાબિહંવ-વ ગૈ-ર મુ-તશાબિહ ॰ કુલૂ
મિલતે (૨૮૮) ઔર કિસીમેં અલગ (૨૮૯) ખાઓ ઉસકા ફલ
મિન સ઼મરિહી ઈઝ઼ા અસ્મ-ર વ આતૂ
જબ ફલ લાએ ઔર ઉસકા
હ઼ક઼્ક઼હૂ યૌ-મ હ઼સાદિહી ॰ વલા તુસરિફૂ ॰
હક્ક દો જિસ દિન કટે (૨૯૦) ઔર બેજા ન ખર્ચો (૨૯૧)
ઈન્નહૂ લા યુહ઼િબ્બુલ-મુસ્રિફીન ॥ (૧૪૧) વ
બેશક બેજા ખર્ચનેવાલે ઉસે પસંદ નહીં ઔર
મિનલ અન-આમિ હ઼મૂ-લ-તંવ-વ ફર્શા ॰
મવેશી મેં સે કુછ બોઝ ઉઠાનેવાલે ઔર કુછ

કુલૂ મિમ્મા ર-ઝ-ક઼કુમુલ્લાહુ વ લા તત્તબિઊ ખુતુવાતિશ્શૈત઼ાન ॰ ઈન્નહૂ મ ૨
ઝમીન પર બિછે (૨૯૨) ખાઓ ઉસમેંસે જો અલ્લાહને તુમ્હેં રોઝી દી ઔર શૈતાનકે કદમોં પર ન ચલો બેશક
લકુમ અ઼દુવ્વુમ-મુબીન ॥ (૧૪૨) સ઼માનિ-ય-ત અઝવાજ ॰ મિનદ્-દ્અ-નિસ્નૈનિ
વોહ તુમ્હારા સરીહ દુશ્મન હૈ આઠ નર ઔર માદા એક જોળ ભેળકા
વ મિનલ મઅ઼ઝિસ્નૈન ॰ કુલઆ઼ઝ઼-ઝ઼-કરૈનિ હ઼ર્-મ અમિલ ઉન્સ઼યૈનિ
ઔર એક જોળ બકરી કા તુમ ફરમાઓ કયા ઉસને દોનોં નર
અમ્મશ-ત-મ-લત અ઼લૈહિ અર-હ઼ામુલ ઉન્સયૈન ॰ નબ્બિઊની બિઈલ્મિન
હરામ કિયે યા દોનોં માદા યા વોહ જિસે દોનોં માદા પેટમેં લિયે હૈં (૨૯૩) કિસી ઈલ્મસે બતાઓ
ઈન કુન્તુમ સ઼ાદિક઼ીન ॥ (૧૪૩) વ મિનલ ઈબિલિસ્નૈનિ વ મિનલ
અગર તુમ સચ્ચે હો ઔર એક જોળા ઊંટકા ઔર એક જોળા
બ-ક઼રિસ્નૈન ॰ કુલ આ઼ઝ઼-ઝ઼-કરૈનિ હ઼ર્-મ અમિલ ઉન્સ઼યૈનિ અમ્મશત-મલત
ગાય કા તુમ ફરમાઓ કયા ઉસને દોનોં નર હરામ કિયે યા દોનોં
અ઼લૈહિ અર-હ઼ામુલ ઉન્સ઼યૈન ॰ અમ કુન્તુમ શુ-હદા-અ ઈઝ઼
માદા યા વોહ જિસે દોનોં માદા પેટમેં લિયે હૈં (૨૯૪) કયા તુમ મૌજૂદ થે
વસ્સાકુમુલ્લાહુ બિહાઝ઼ા ॰ ફ-મન અઝ઼-લમુ મિમ્મ
જબ અલ્લાહને તુમ્હેં યે હુકમ દિયા (૨૯૫) તો ઉસસે બઢ્હ કર ઝાલિમ કૌન જો

ગયે હુવે થે. જિસ વકત વોહ હાથમેં કમાન લિયે હુએ શિકારસે વાપસ આએ તો ઉન્હેં ઈસ વાકિએકી ખબર દી ગઈ ગો વોહ અભી તક ઈમાનસે મુશર્રફ ન હુએ થે મગર યેહ ખબર સુનકર ઉનકો નિહાયત તૈશ આયા. વોહ અબૂ જહલ પર ચઢ્હ ગયે ઔર ઉસકો કમાનસે મારને લગે ઔર અબૂજહલ આજીઝીવ ખુશામદ કરને લગા ઔર કેહને લગા. અય અબૂ યુઅલા (હઝરત અમીરહમ્ઝાકી કુન્નિયત હૈ) કયા આપને નહીં દેખા કે મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ કૈસા દીન લાએ ઔર ઉન્હોંને હમારે મા'બૂદોંકો બુરા કહા ઔર હમારે બાપ-દાદાકી મુખાલિફત કી ઔર હમેં બદઅકલ બતાયા. ઉસપર હઝરત અમીર હમ્ઝહને ફરમાયા તુમ્હારે બરાબર બદઅકલ કૌન હૈ ? કે અલ્લાહકો છોળકર પથ્થરોંકો પૂજતે હો મૈં ગવાહી દેતા હું

افترى على الله كذبا ليضل الناس بغير علم ۚ إن
الله لا يهدي القوم الظالمين ﴿١٤٤﴾ قل لا أجد في
ما أوحي إلي محرما على طاعم يطعمه إلا أن
يكون ميتة أو دما مسفوحا أو لحم خنزير فإنه
رجس أو فسقا أهل لغير الله به ۚ فمن اضطر غير
باغ ولا عاد فإن ربك غفور رحيم ﴿١٤٥﴾ وعلى الذين
هادوا حرمنا كل ذي ظفر ۖ ومن البقر والغنم
حرمنا عليهم شحومهما إلا ما حملت ظهورهما
أو الحوايا أو ما اختلط بعظم ۚ ذلك جزيناهم ببغيهم ۖ
وإنا لصادقون ﴿١٤٦﴾ فإن كذبوك فقل ربكم ذو
رحمة واسعة ولا يرد بأسه عن القوم
المجرمين ﴿١٤٧﴾ سيقول الذين أشركوا لو شاء
الله ما أشركنا ولا آباؤنا ولا حرمنا من شيء ۚ

૯૦

મં ૨

નિફ-તરા અ઼-લલ્લાહિ કઝ઼િબલ-લિયુદ઼િલ્લન્ના-સ
અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધે કે લોગોંકો અપની જહાલતસે
બિગ઼ૈરિ ઈલ્મ ۶ ઈન્નલ્લા-હ લા યહ-દિલ -
ગુમરાહ કરે બેશક અલ્લાહ ઝાલિમોંકો
કૌ઼મઝ઼- ઝ઼ાલિમીન ۵ (૧૪૪) કુલ લૉ અજિદુ ફી
રાહ નહીં દિખાતા તુમ ફરમાઓ (૨૯૬) મૈં નહીં
મૉ ઊહિ઼-ય ઈલય્ય મુહ઼ર્રમન અ઼લા
પાતા ઉસમેં જો મેરી તરફ "વહી" હુઈ કિસી
તાઈમિંય્યત઼-અ઼મુહૂ ઈલ્લૉ અંય્યકૂ-ન મૈત-તન
ખાનેવાલે પર કોઈ ખાના હરામ (૨૯૭) મગર યે કે મુરદાર
ઔ દ-મમ-મસ્ફૂહ઼ન ઔ લહ઼-મ ખિ઼ન્ઝીરિન
હો યા રગોંકા બેહતા ખૂન (૨૯૮) યા બદ જાનવરકા
ફ-ઈન્નહૂ રિજ-સુન ઔ ફિસ્ક઼ન ઉહિલ્લ
ગોશ્ત, વોહ નજાસત હૈ યા વોહ બે-હુકમીકા જાનવર
લિગ઼ૈરિલ્લાહિ બિહ ۶ ફ-મનિદતુર્રે ગ઼ૈ-ર બાગ઼િંવ-વ લા આ઼દિન ફઈન્ન
જિસકે ઝિબહમેં ગૈર ખુદાકા નામ પુકારા ગયા તો જો નાચાર હુવા (૨૯૯) ન યૂં કે આપ ખ્વાહિશ કરે ઔર ન યૂં કે ઝરૂરતસે
રબ્બ-ક ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૧૪૫) વ અ઼-લલ લઝ઼ી-ન હાદૂ હ઼ર્રમ્ના કુલ્લ ઝ઼ી
બઢે તો બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ (૩૦૦) ઔર યહૂદિયોં પર હમને હરામ કિયા હર
ઝ઼ુફુર ۚ વ મિનલબ-ક઼રિ વલગ઼-નમિ હ઼ર્રમ્ના અ઼લૈહિમ શુહૂમહુમૉ
નાખુનવાલા જાનવર (૩૦૧) ઔર ગાય ઔર બકરીકી ચરબી ઉન પર હરામ કી
ઈલ્લા મા હ઼-મ-લત ઝ઼ુહૂરુહુમૉ અવિલ-હ઼વાયા ઔ મખ઼્ત-લત બિ-અ઼ઝ઼-મ ۶
મગર જો ઉનકી પીઠમેં લગી હો યા આંત યા હડ્ડીસે મિલી હો હમને યે ઉનકી સર-
ઝ઼ાલિ-ક જઝૈનાહુમ બિબગ઼્યિહિમ ۖ વ ઈન્ના લ-સ઼ાદિકૂન (૧૪૬) ફઈન
કશીકા બદલા દિયા (૩૦૨) ઔર બેશક હમ ઝરૂર સચ્ચે હૈં ફિર અગર
કઝ઼-ઝ઼બૂ-ક ફકુર્રબ્બુકુમ ઝ઼ૂ રહ઼-મતિંવ્વા-સિઅ઼હ ۚ વ લા યુરદ-દુ બઅ-સુહૂ
વોહ તુમ્હેં ઝુટલાએં તો તુમ ફરમાઓ કે તુમ્હારા રબ વસીઅ રહમતવાલા હૈ (૩૦૩) ઔર ઉસકા અઝાબ
અ઼નિલ્ક઼ૌમિલ મુજ-રિમીન (૧૪૭) સ-ય-કૂલુલ્લઝ઼ી-ન અશ્રકૂ લૌ શૉ-અલ્લાહુ
મુજરિમોં પરસે નહીં ટાલા જાતા (૩૦૪) અબ કહેંગે મુશ્રિક કે (૩૦૫) અલ્લાહ
મૉ અશ્રક-ના વ લૉ આબૉ-ઉના વ લા હ઼ર્રમ્ના મિન શૈઅ ۶
ચાહતા તો ન હમ શિર્ક કરતે ન હમારે બાપ-દાદા ન હમ કુછ હરામ ઠેહરાતે (૩૦૬)

કે અલ્લાહકે સિવા કોઈ માઅબૂદ નહીં ઔર મૈં ગવાહી દેતા હું કે મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ અલ્લાહકે રસૂલ હૈં. ઉસી વક્ત હઝરત અમીર હમ્ઝહ ઈસ્લામ લે આએ. ઈસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. તો હઝરત અમીર હમ્ઝહકા હાલ ઉસકે મુશાબહ હૈ જો મુર્દા થા. ઈમાન ન રખતા થા. અલ્લાહ તઆલાને ઉસકો ઝિન્દા કિયા ઔર નૂરે બાતિન અતા ફરમાયા ઔર અબૂજહલકી શાન યે હૈ કે વોહ કુફ્ર - જોહલકી તારીકિયોંમેં ગિરફ્તાર હૈ (૨૪૭) ઔર તરહ તરહકે હીલોં ઔર ફરેબોં ઔર મક્કારિયોંસે લોગોંકો બેહકાને ઔર બાતિલકો રિવાજ દેનેકી કોશિશ કરતે હૈં (૨૪૮) કે ઉસકા વબાલ ઉન્હી પર પળતા હૈ (૨૪૯) યા'ની જબતક હમારે પાસ વહી ન આએ ઔર હમેં નબી ન બનાયા જાય શાને નુઝૂલ વલીદ બિન

كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتّٰى ذَاقُوْا
بَأْسَنَا ۚ قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِّنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوْهُ لَنَا ۚ
اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَخْرُصُوْنَ ۝
قُلْ فَلِلّٰهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ ۚ فَلَوْ شَآءَ لَهَدٰىكُمْ
اَجْمَعِيْنَ ۝ قُلْ هَلُمَّ شُهَدَآءَكُمُ الَّذِيْنَ يَشْهَدُوْنَ
اَنَّ اللّٰهَ حَرَّمَ هٰذَا ۚ فَاِنْ شَهِدُوْا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ ۚ
وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَالَّذِيْنَ لَا
يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُوْنَ ۝ قُلْ
تَعَالَوْا اَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ اَلَّا تُشْرِكُوْا بِهٖ
شَيْئًا وَّبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا ۚ وَلَا تَقْتُلُوْٓا اَوْلَادَكُمْ
مِّنْ اِمْلَاقٍ ۚ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَاِيَّاهُمْ ۚ وَلَا تَقْرَبُوا
الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ۚ وَلَا تَقْتُلُوا
النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ ۚ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ

ક-ઝ઼ાલિ-ક કઝ઼-ઝ઼બ્બલ- લઝ઼ી-ન મિન
એસા હી ઉનસે અગલોંને ઝુટલાયા થા
ક઼બ્લિહિમ હ઼ત્તા ઝ઼ાક઼ૂ બઅ-સના ⁂ ક઼ુલ હલ
યહાં તક કે હમારા અઝાબ ચખા (૩૦૭) તુમ ફરમાઓ કયા
ઈ઼ન્દકુમ મિન ઈ઼લ્મિન ફતુખ઼્રિજૂહુ લના ⁂ ઈન
તુમ્હારે પાસ કોઈ ઈલ્મ હૈ કે ઉસે
તત્તબિઊ઼-ન ઈલ્લઝ઼-ઝ઼ન-ન વ ઈન
હમારે લિયે નિકાલો તુમતો નિરે ગુમાનકે પીછે હો ઔર તુમ
અન્તુમ ઈલ્લા તખ઼્રુસૂન (૧૪૮) ક઼ુલ
યૂંહી તખ્મીને કરતે હો (૩૦૮) તુમ
ફલિલ્લાહિલ- હ઼ુજ-જતુલ-બાલિગ઼હ ⁂ ફલૌ
ફરમાઓ તો અલ્લાહ હી કી હુજ્જત પૂરી હૈ (૩૦૯) તો વોહ
શા-અ લ-હદાકુમ અજ-મઈ઼ન (૧૪૯) ક઼ુલ
ચાહતા તો તુમ સબકો હિદાયત ફરમાતા તુમ

હલુમ-મ શુહદૉ-અકુમુલ્લઝ઼ી-ન યશહદૂ-ન અન્નલ્લા-હ હ઼ર્-મ હાઝ઼ા ⁂ ફઈન મં ૨
ફરમાઓ લાઓ અપને વોહ ગવાહ જો ગવાહી દેં કે અલ્લાહને ઉસે હરામ કિયા (૩૧૦) ફિર અગર વોહ
શહિદૂ ફલા તશહદ મ-અ઼હુમ ⁂ વ લા તત્તબિઅ઼ અહ-વૉ- અલ્લઝ઼ી-ન
ગવાહી દે બૈઠે (૩૧૧) તો તૂ અય સુનનેવાલે ઉનકે સાથ ગવાહી ન દેના ઔર ઉનકી ખ્વાહિશોંકે પીછે ન ચલના
કઝ઼-ઝ઼બૂ બિઆયાતિના વલ્લઝ઼ી-ન લા યુઅ-મિનૂ-ન બિલ-આખ઼િરતિ વ
જો હમારી આયતેં ઝુટલાતે હૈં ઔર જો આખેરત પર ઈમાન નહીં લાતે ઔર
હુમ બિરબ્બિહિમ યઅ઼-દિલૂન ⁂ (૧૫૦) ક઼ુલ તઆ઼લૌ અત્લુ મા હ઼ર્-મ ૯૦
અપને રબકા બરાબરવાલા ઠેહરાતે હૈં (૩૧૨) તુમ ફરમાઓ આઓ મૈં તુમ્હેં પઢ
રબ્બુકુમ અ઼લૈકુમ અલ્લા તુશ્રિકૂ બિહી શૈઅંવ-વ બિલ્વાલિદૈનિ ઈહ઼-સાના ⁂ વ
સુનાઉં જો તુમ પર તુમ્હારે રબને હરામ કિયા (૩૧૩) યે કે ઉસકા કોઈ શરીક ન કરો ઔર
લા તક઼તુલૂ ઔલાદકુમ મિન ઈમ્લાક઼ ⁂ નહ઼-નુ નર-ઝ઼ુક઼ુકુમ વ ઈય્યાહુમ ⁂ વ
માં-બાપકે સાથ ભલાઈ કરો (૩૧૪) ઔર અપની ઔલાદ કત્લ ન કરો મુફલિસીકે બાઈસ હમ તુમ્હેં ઔર
લા તક઼-રબુલ-ફવાહ઼િ-શ મા ઝ઼-હ-ર મિન્હા વ મા બ-ત઼ન ⁂ વ લા
ઉન્હેં સબકો રિઝ઼ક દેંગે (૩૧૫) ઔર બેહયાઈયોંકે પાસ ન જાઓ જો ઉનમેં ખુલી હૈં, ઔર જો
તક઼તુલુન્નફ-સલ્લતી હ઼ર્રમલ્લાહુ ઈલ્લા બિલહ઼ક઼્ક઼ ⁂ ઝ઼ાલિકુમ વસ્સાકુમ
છિપી (૩૧૬) ઔર જિસ જાનકી અલ્લાહને હુર્મત રખી ઉસે નાહક ન મારો (૩૧૭) યે તુમ્હેં હુકમ ફરમાયા

મુગીરહને કહા થા કે અગર નબુવ્વત હક હો તો ઉસકા ઝ઼યાદા મુસ્તહિક મૈં હું ક્યૂં કે મેરી ઉમર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે ઝ઼યાદા હૈ ઔર માલ ભી. ઉસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ (૨૫૦) યા'ની અલ્લાહ જાનતા હૈ કે નબુવ્વતકી અહલિયત ઔર ઉસકા ઈસ્તેહકાક કિસકો હૈ કિસકો નહી. ઉમર ઔર માલસે કોઈ મુસ્તહિકે નબુવ્વત નહી હો સકતા ઔર યેહ નબુવ્વતકે તલબગાર તો મકરો - હસદો - બદઅહદી વગૈરહ કબાઈહો - અફઆલો રઝાઈલે ખસાલમેં મુબ્તિલા હૈં. યેહકહાં ઔર નબુવ્વતકા મન્સબે આલીકહાં (૨૫૧) ઈસકો ઈમાનકી તૌફીક દેતા હૈ ઔર ઉસકે દિલમેં રોશની પૈદા કરતા હૈ (૨૫૨) કે ઉસમેં ઈલ્મ ઔર દલાઈલે તૌહીદ, ઈમાનકી ગુન્જાઈશ ન હો તો ઉસકી એસી હાલત હોતી હૈ કે જબ ઉસકો ઈમાનકી

وَلَوْ أَنَّنَا ٨ — الأنعام ٦

بِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ۝ وَلَا تَقْرَبُوْا مَالَ الْيَتِيْمِ اِلَّا
بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهٗ ۚ وَاَوْفُوا
الْكَيْلَ وَالْمِيْزَانَ بِالْقِسْطِ ۚ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا
وُسْعَهَا ۚ وَاِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوْا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى ۚ
وَبِعَهْدِ اللّٰهِ اَوْفُوْا ۚ ذٰلِكُمْ وَصّٰكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُوْنَ ۝ وَاَنَّ هٰذَا صِرَاطِيْ مُسْتَقِيْمًا
فَاتَّبِعُوْهُ ۚ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ
سَبِيْلِهٖ ۚ ذٰلِكُمْ وَصّٰكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ۝ ثُمَّ
اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ تَمَامًا عَلَى الَّذِيْۤ اَحْسَنَ وَ
تَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى وَّرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَآءِ
رَبِّهِمْ يُؤْمِنُوْنَ ۝ وَهٰذَا كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ
فَاتَّبِعُوْهُ وَاتَّقُوْا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۝ اَنْ تَقُوْلُوْۤا
اِنَّمَاۤ اُنْزِلَ الْكِتٰبُ عَلٰى طَآئِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا ۪

منزل ٢

બિહી લ-અ્લ્લકુમ તઅ્-કિ્લૂન (૧૫૧) વ
હૈ કે તુમ્હેં અકલ હો ઔર
લા તક્-રબૂ માલલ યતીમિ ઈલ્લા
યતીમોંકે માલકે પાસ ન જાઓ મગર
બિલ્લતી હિ-ય અહ્-સનુ હ્ત્તા યબ્લુ-ગ઼
બહોત અચ્છે તરીકેસે (૩૧૮) જબ તક વોહ અપની
અશુદ-દહ ૮ વ ઔફુલ્કૈ-લ વલ્મીઝા-ન
જવાની કો પહુંચે (૩૧૯) ઔર નાપ ઔર તોલ ઈન્સાફકે સાથ
બિલ્કિ્સ્ત્ ૮ લા નુકલ્લિફુ નફ-સન
પૂરી કરો હમ કિસી જાન પર બોઝ નહીં ડાલતે મગર
ઈલ્લા વુસ-અ્હા ૮ વ ઈઝ઼ા કુલ્તુમ ફઅ્-દિલૂ
ઉસકે મકદૂર ભર ઔર જબ બાત કહોં તો ઈન્સાફકી કહો
વ લૌ કા-ન ઝ઼ા કુરબા ૮ વ બિ-અ્હ્-દિલ્લાહિ
અગરચે તુમ્હારે રિશ્તેદારકા મામ્લા હો ઔર અલ્લાહ હી

મં ૨ ઔફૂ ૮ ઝ઼ાલિકુમ વસ્સા્કુમ બિહી લ-અ્લ્લકુમ ત-ઝ઼ક્કરૂન ﴿(૧૫૨) વ
કા અહદ પૂરા કરો યે તુમ્હેં તાકીદ ફરમાઈ કે કહીં તુમ નસીહત માનો ઔર
અન્ન હાઝ઼ા સિ્રાતી મુસ્તકી્મન ફત્તબિઊ્હ ૮ વ લા તત્તબિઊ્સ-સુબુ-લ
યે કે (૩૨૦) યે હૈ મેરા સીધા રાસ્તા તો ઈસ પર ચલો ઔર, ઔર રાહેં ન ચલો (૩૨૧) કે તુમ્હેં
ફ-ત-ફર્ર-ક્ બિકુમ અ્ન સબીલિહ ૮ ઝ઼ાલિકુમ વસ્સા્કુમ બિહી
ઉસકી રાહસે જુદા કર દેંગી યે તુમ્હેં હુકમ ફરમાયા કે કહીં તુમ્હેં
લ-અ્લ્લકુમ તત્તકૂન (૧૫૩) સુમ્મ આતૈના મૂસલ કિતા-બ તમામન અ્-લલ્લઝ઼ી
પરહેઝગારી મિલે ફિર હમને મૂસા કો કિતાબ અતા ફરમાઈ (૩૨૨)
અહ્-સ-ન વ તફ-સી્લલ- લિકુલ્લિ શૈઈવ-વ હુદંવ-વ રહ્-મતલ્લ-અ્લ્લહુમ
૬૦ પૂરા એહસાન કરનેકો ઉસ પર જો નેકૂકાર હૈ ઔર હર ચીઝકી તફસીલ ઔર હિદાયત ઔર રહમત કે કહીં
બિલિકા્-ઇ રબ્બિહિમ યુઅ-મિનૂન ○ (૧૫૪) વ હાઝ઼ા કિતાબુન અન્ઝલ્નાહુ
વોહ (૩૨૩) અપને રબસે મિલને પર ઈમાન લાએ (૩૨૪) ઔર યે બરકતવાલી કિતાબ (૩૨૫) હમને
મુબારકુન ફત્તબિઊ્હુ વત્તકૂ લ-અ્લ્લકુમ તુર્હમૂ-ન ﴿ (૧૫૫) અન તકૂલૂ
ઉતારી તો ઉસકી પૈરવી કરો ઔર પરહેઝગારી કરો કે તુમ પર રહમ હો કભી કહો કે
ઈન્નમા ઉન્ઝિલલ કિતાબુ અ્લા તાઈફતૈનિ મિન ક્બ્લિના ؎
કિતાબ તો હમસે પહલે દો ગિરોહોં પર ઉતરી થી (૩૨૬)

દા'વત દી જાતી હૈ ઔર ઈસ્લામકી તરફ બુલાયા જાતા હૈ તો વોહ ઉસ પર નિહાયત શાક હોતા હૈ ઔર ઉસકો બહોત દુશ્વાર મા'લૂમ હોતા હૈ. (૨૫૩) દીને ઈસ્લામ (૨૫૪) ઉનકો બેહકાયા ઔર અગવા કિયા (૨૫૫) ઈસ તરહ કે ઈન્સાનોંને શેહવાતો મઆસીમેં ઉનસે મદદ પાઈ ઔર જિનોંને ઈન્સાનોંકો અપના મુતીઅ બનાયા આખિરકાર ઉસકા નતીજા પાયા (૨૫૬) વકત ગુઝર ગયા કયામતકા દિન આ ગયા હસરતો નદામત બાકી રેહ ગઈ (૨૫૭) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને ફરમાયા યેહ ઈસ્તિસ્ના ઉસ કૌમકી તરફ રાજેઅ હૈ જિનકી નિસ્બત ઈલ્મે ઈલાહીમેં હૈ કે વોહ ઈસ્લામ લાએંગે ઔર નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તસ્દીક કરેંગે ઔર જહન્નમસે નિકાલે જાએંગે (૨૫૮) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ

وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ ۝ أَوْ تَقُولُوا لَوْ
أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنْهُمْ ۚ
فَقَدْ جَاءَكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ ۚ
فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ
عَنْهَا ۗ سَنَجْزِي الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا
سُوءَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ۝ هَلْ يَنظُرُونَ
إِلَّا أَن تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ
بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ ۗ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ
لَا يَنفَعُ نَفْسًا إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِن قَبْلُ
أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا ۗ قُلِ انتَظِرُوا إِنَّا
مُنتَظِرُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا
شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ ۚ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ
ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۝ مَن جَاءَ بِالْحَسَنَةِ

વ ઈન કુન્ના અ઼ન દિરાસતિહિમ
ઔર હમેં પઢને-પઢાનેકી કુછ
લગ઼ાફિલીન ۙ (૧૫૬) ઔ તકૂલૂ લૌ
ખબર ન થી (૩૨૭) યા કહો કે અગર
અન્નાઉન્ઝિ-લ અ઼લૈનલ- કિતાબુ લકુન્ના
હમ પર કિતાબ ઉતરતી તો હમ ઉનસે
અહ-દા મિન્હુમ ج ફ-ક઼દ જાૅ-અકુમ
ઝયાદા ઠીક રાહ પર હોતે (૩૨૮) તો તુમ્હારે
બય્યિનતુમ-મિર્રબ્બિકુમ વ હુદંવ-વ
પાસ તુમ્હારે, રબકી રૌશન દલીલ ઔર હિદાયત ઔર
રહ઼-મહ ج ફ-મન અઝ઼-લમુ મિમ્મન
રહમત આઈ (૩૨૯) તો ઉસસે ઝયાદા ઝાલિમ કૌન જો
કઝ઼-ઝ઼-બ બિઆયાતિલ્લાહિ વ સ઼-દ-ફ
અલ્લાહકી આયતોંકો ઝુટલાએ ઔર ઉનસે

અન્હા ط સ-નજ-ઝિલ્લઝ઼ી-ન યસ્દિફૂ-ન અ઼ન આયાતિના સૂ-અલ-અઝ઼ાબિ મ ર
મુંહ ફેરે અન્કરીબ વોહ જો હમારી આયતોંસે મુંહ ફેરતે હૈં હમ ઉન્હેં બળે અઝાબકી સઝા
બિમા કાનૂ યસ્દિફૂન (૧૫૭) હલ યન્ઝ઼ુરૂ-ન ઈલ્લા અન તઅતિ-ય
દેંગે બદલા ઉનકે મુંહ ફેરનેકા કાહે કે ઈન્તિઝારમેં હૈં (૩૩૦) મગર યે કે આએં
હુમુલ-મલાૅ-ઈકતુ ઔ યઅતિ-ય રબ્બુ-ક ઔ યઅતિ-ય બઅ઼-દુ આયાતિ
ઉનકે પાસ ફરિશ્તે (૩૩૧) યા તુમ્હારે રબકા અઝાબ, યા તુમ્હારે રબકી એક નિશાની આએ (૩૩૨)
રબ્બિક ط યૌ-મ યઅ-તી બઅ઼-દુ આયાતિ રબ્બિ-ક લા યન્ફઉ નફ-સન
જિસ દિન તુમ્હારે રબકી વોહ એક નિશાની આએગી કિસી જાનકો
ઈમાનુહા લમ તકુન આમ-નત મિન કબ્લુ ઔ ક-સ-બત ફી ઈમાનિહા ખ઼ૈરા ط
ઈમાન લાના કામ ન દેગા જો પેહલે ઈમાનં ન લાઈ થી યા અપને ઈમાનમેં કોઈ ભલાઈ
કુલિન-તઝ઼િરૂ ઈન્ના મુન્તઝ઼િરૂન (૧૫૮) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન ફર્રકૂ દીનહુમ વ કાનૂ
ન કમાઈ થી (૩૩૩) તુમ ફરમાઓ રસ્તા દેખો (૩૩૪) હમ ભી દેખતે હૈં વોહ જિન્હોંને અપને દીનમેં જુદા-જુદા રાહેં નિકાલી
શિ-ય-અ઼લ્લસ-ત મિન્હુમ ફી શૈઅ ط ઈન્નમા અમ્રુહુમ ઈલલ્લાહિ સુમ્મ
ઔર કઈ ગિરોહ હો ગએ (૩૩૫) અય મહબૂબ! તુમ્હેં ઉનસે કુછ ઈલાકા નહી ઉનકા મુઆમલા અલ્લાહ હી કે હવાલે હૈ ફિર
યુનબ્બિઉહુમ બિમા કાનૂ યફ-અ઼લૂન (૧૫૯) મન જાૅ-અ બિલહ઼-સ-નતિ
વોહ ઉન્હેં બતા દેગા જો કુછ વોહ કરતે થે (૩૩૬) જો એક નેકી લાએ તો ઉસકે લિયે ઉસ

રદિયલ્લાહો અન્હુમાને ફરમાયા કે અલ્લાહ જબ કિસી કૌમકી ભલાઈ ચાહતા હૈ તો અચ્છોંકો ઉસ પર મુસલ્લત કરતા હૈ અગર બુરાઈ ચાહતા હૈ તો બુરોંકો ઈસસે યે નતીજા બરઆમદ હોતા હૈ કે જો કૌમ ઝાલિમ હોતી હૈ ઉસ પર ઝાલિમ બાદશાહ મુસલ્લત કિયા જાતા હૈ, તો જો ઉસ ઝાલિમકે પંજએ ઝુલ્મસે રહાઈ ચાહેં ઉન્હેં ચાહિયે કે ઝુલ્મ તર્ક કરેં (૨૫૯) યા'ની રોઝે કયામત (૨૬૦) ઔર અઝાબે ઈલાહીકા ખૌફ દિલાતે (૨૬૧) કાફિર જિન ઔર ઈન્સાન ઈકરાર કરેંગે કે રસૂલ ઉનકે પાસ આએ ઔર ઉન્હોંને ઝબાની પયામ પહુંચાએ ઔર ઉસ દિનકે પેશ આનેવાલે હાલાતકા ખૌફ દિલાયા લેકિન કાફિરોંને ઉનકી તકઝીબકી ઔર ઉન પર ઈમાન ન લાએ. કુફ્ફારકા યેહ ઈકરાર ઉસ વકત હોગા જબ કે ઉનકે આ'ઝાઓ જવારેહ ઉનકે કુફ્રો

فَلَهٗ عَشْرُ اَمْثَالِهَا ۚ وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا
يُجْزٰۤى اِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ۝ قُلْ اِنَّنِيْ
هَدٰىنِيْ رَبِّيْۤ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۚ دِيْنًا قِيَمًا
مِّلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝
قُلْ اِنَّ صَلَاتِيْ وَنُسُكِيْ وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِيْ لِلّٰهِ
رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ لَا شَرِيْكَ لَهٗ ۚ وَبِذٰلِكَ اُمِرْتُ
وَاَنَا اَوَّلُ الْمُسْلِمِيْنَ ۝ قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْغِيْ رَبًّا
وَّهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ ۚ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ
اِلَّا عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى ۚ ثُمَّ اِلٰى
رَبِّكُمْ مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ۝
وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَكُمْ خَلٰٓئِفَ الْاَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ
فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجٰتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِيْ مَاۤ اٰتٰىكُمْ ۚ اِنَّ
رَبَّكَ سَرِيْعُ الْعِقَابِ ۖ وَاِنَّهٗ لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝

منزل ۲

ફ-લહૂ અશ્રુ અમ્સાલિહા ط વ મન
જૈસી દસ હૈં (૩૩૭) ઔર જો બુરાઈ લાએ તો
જા-અ બિસ્સય્યિઅતિ ફલા યુજ-ઝા ઈલ્લા
ઉસે બદલા ન મિલેગા મગર ઉસકે બરાબર ઔર
મિસ્લહા વ હુમ લા યુઝ્-લમૂન (૧૬૦)
ઉન પર ઝુલ્મ ન હોગા
કુલ ઈન્નની હદાની રબ્બી ઈલા
તુમ ફરમાઓ બેશક મુઝે મેરે રબને સીધી
સિરાતિમ-મુસ્તકીમ ڄ દીનન કિ-ય-મમ મિલ્લ-ત
રાહ દિખાઈ (૩૩૮) ઠીક દીન, ઈબ્રાહીમકી મિલ્લત
ઈબરાહી-મં હનીફા ط વમા કા-ન
જો હર બાતિલસે જુદા થે
મિનલ-મુશ્રિકીન (૧૬૧) કુલ ઈન્ન સલાતી
ઔર મુશ્રિક ન થે (૩૩૯) તુમ ફરમાઓ બેશક મેરી નમાઝ

મં ૨ વ નુસુકી વ મહ-યા-ય વ મમાતી લિલ્લાહિ રબ્બિલ-આલમીન ۙ (૧૬૨)
ઔર મેરી કુર્બાનિયાં ઔર મેરા જીના ઔર મેરા મરના સબ અલ્લાહકે લિયે હૈ, જો રબ સારે જહાંકા
લા શરી-ક લહ ط વ બિઝાલિ-ક ઉમિરતુ વ અ-ન અવ્વલુલ-મુસ્લિમીન (૧૬૩)
ઉસકા કોઈ શરીક નહીં મુઝે યહી હુકમ હુવા હૈ ઔર મૈં સબસે પેહલા મુસલમાન હૂં (૩૪૦)
કુલ અ-ગૈરલ્લાહિ અબ્ગી રબ્બંવ-વ હુ-વ રબ્બુ કુલ્લિ શૈઅ ج વલા
તુમ ફરમાઓ કયા અલ્લાહકે સિવા ઔર રબ ચાહૂં હાલાંકે વોહ હર ચીઝકા રબ હૈ (૩૪૧) ઔર જો
તક-સિબુ કુલ્લુ નફ-સિન ઈલ્લા અલૈહા ط વલા તઝિરુ વાઝિરતુંવ-
કોઈ કુછ કમાએ વોહ ઉસીકે ઝિમ્મે હૈ ઔર કોઈ બોઝ ઉઠાનેવાલી જાન
વિઝ-ર ઉખરા ط સુમ્મ ઈલા રબ્બિકુમ મર્જિઉકુમ ફયુનબ્બિઉકુમ બિમા કુન્તુમ
દૂસરેકા બોઝ ન ઉઠાએગી (૩૪૨) ફિર તુમ્હેં અપને રબકી તરફ ફિરના હૈ (૩૪૩) વોહ તુમ્હેં બતા દેગા જિસમેં
ફીહિ તખ્તલિફૂન (૧૬૪) વ હુવલ્લઝી જ-અ-લકુમ ખલા-ઈફલ-અર્દિ વ
ઈખ્તિલાફ કરતે થે ઔર વહી હૈ જિસને ઝમીનમેં તુમ્હેં નાયબ કિયા (૩૪૪) ઔર
૬ ર-ફ-અ બઅ-દકુમ ફૌ-ક બઅ-દિન દ-ર-જાતિલ લિયબ્લુ-વકુમ ફી મા આતાકુમ ج
તુમમેં એકકો દૂસરે પર દર્જો બુલન્દી દી (૩૪૫) કે તુમ્હેં આઝમાએ (૩૪૬) ઉસ ચીઝમેં જો તુમ્હેં અતા કી બેશક તુમ્હારે
આધા ઈન્ન રબ્બ-ક સરીઉલ-ઈકાબિ صلے વ ઈન્નહૂ લ-ગફૂરુર્રહીમ ع ★ (૧૬૫)
રબકો અઝાબ કરતે દેર નહીં લગતી ઔર બેશક વોહ ઝરૂર બખ્શનેવાલા મહરબાન હૈ.

- શિર્કકી શહાદત દેંગે (૨૬૨) કયામતકા દિન બહોત તવીલ હોગા ઔર ઉસ્મેં હાલાત બહોત મુખ્તલિફ પેશ આએંગે. જબ કુફ્ફાર મો'મિનીનકે ઈન્આમો ઈકરામ ઔર ઈઝ્ઝતો - મનઝેલતકો દેખેંગે તો અપને કુફ્રો-શિર્કસે મુન્કિર હો જાએંગે ઔર ઈસ ખ્યાલસે કે શાયદ મુકર જાનેસે કુછ કામ બને યે કહેંગે વલ્લાહિ રબ્બિના મા-કુન્ના-મુશ્રિકીન (યા'નીઃ ખુદાકી કસમ હમ મુશ્રિક ન થે) ઉસ વકત ઉન્હેં મુંહ પર મોહરેં લગાદી જાએંગી ઔર ઉનકે આ'ઝા ઉનકે કુફ્રો - શિર્કકી ગવાહી દેંગે. ઈસીકી નિસ્બત ઈસ આયતમેં ઈર્શાદ હુઆ. વ-શહિદુ અલા-અન્ફુસિહીમ ઈન્નહુમ-કાનૂ-કાફિરીન (૨૬૩) યા'ની રસૂલોંકી બઅસત (૨૬૪) ઉનકી મા'સિયત ઔર (૨૬૫) બલ્કે રસૂલ ભેજે જાતે હૈં. વોહ ઉન્હેં હિદાયતેં ફરમાતે હૈં. હુજ્જતેં કાયમ કરતે

سورة الأعراف مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

المص ۝ كتب أنزل إليك فلا يكن في صدرك
حرج منه لتنذر به وذكرى للمؤمنين ۝
اتبعوا ما أنزل إليكم من ربكم ولا تتبعوا من
دونه أولياء ۗ قليلا ما تذكرون ۝ وكم من
قرية أهلكنها فجاءها بأسنا بيتا أو هم قائلون ۝
فما كان دعوىهم إذ جاءهم بأسنا إلا أن قالوا
إنا كنا ظلمين ۝ فلنسئلن الذين أرسل إليهم
ولنسئلن المرسلين ۝ فلنقصن عليهم بعلم وما
كنا غائبين ۝ والوزن يومئذ الحق ۚ فمن ثقلت
موزينه فأولئك هم المفلحون ۝ ومن خفت
موزينه فأولئك الذين خسروا أنفسهم بما كانوا

(૭) સૂરતુલ અઅ્-રાફ

(મક્કી) ૨૦૬ આયતેં ઔર ૨૪ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ○

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો બહોત મહરબાન રહમવાલા હૈ (૧)

અલિફ-લૉમ-મીમ-સ્વાદ ૮ (૧) કિતાબુન

અલિફ-લામ-મીમ-સુવાદ અય મહબૂબ ! એક કિતાબ

ઉન્ઝિ-લ ઈલૈ-ક ફલા યકુન ફી

તુમ્હારી તરફ ઉતારી ગઈ તો તુમ્હારા જી ઉસસે ન

સ્દ-રિ-ક હ્-રજુમ-મિન્હુ લિતુન્ઝિ-ર

રુકે (૨) ઈસ લિયે કે તુમ ઉસસે ડર

બિહી વ ઝિક-રા લિલ- મુઅ-મિનીન (૨)

સુનાઓ ઔર મુસલમાનોંકો નસીહત

ઈત્તબિઊ માઁ ઉન્ઝિ-લ ઈલૈકુમ મિર્રબ્બિકુમ વ લા તત્તબિઊ મિન દૂનિહી મ ૨

અય લોગો ઉસ પર ચલો જો તુમ્હારી તરફ તુમ્હારે રબ કે પાસસે ઉતરા (૩) ઔર ઉસે

ઔલિયાઅ ૭ કલીલમ-મા ત-ઝક્કરૂન (૩) વ કમ મિન કર્યતિન અહ-લક-નાહા

છોળકર ઔર હાકિમોંકે પીછે ન જાવ બહોતહી કમ સમઝતે હો ઔર કિત્ની હી બસ્તીયાં હમને હલાક કી (૪) તો

ફજા-અહા બઅ-સુના બ-યાતન ઔ હુમ કા-ઈલૂન (૪) ફમા કા-ન દઅ્-વાહુમ

ઉન પર હમારા અઝાબ રાતમેં આયા યા જબ વોહ દો-પહરકો સોતે થે (૫) તો ઉનકે મુંહસે કુછ ન

ઈઝ જા-અહુમ બઅ-સુના ઈલ્લા અન કાલૂ ઈન્ના કુન્ના ઝાલિમીન (૫)

નિકલા જબ હમારા અઝાબ ઉન પર આયા મગર યહી બોલે કે હમ ઝાલિમ થે (૬) તો બેશક ઝરૂર

ફ-લ-નસ્અલન્નલ- લઝી-ન ઉર્સિ-લ ઈલૈહિમ વ લ-નસ-અલન્નલ- મુર્સલી-ન (૬)

હમેં પૂછના હૈ ઉનસે જિનકે પાસ રસૂલ ગએ (૭) ઔર બેશક ઝરૂર હમેં પૂછના હૈ રસૂલોંસે (૮)

ફ-લ-નકુસ્સન્ન અલૈહિમ બિઈલ્મિવ- વ મા કુન્ના ગા-ઈબીન (૭) વલવઝ-નુ

તો ઝરૂર હમ ઉનકો બતા દેંગે (૯) અપને ઈલ્મસે ઔર હમ કુછ ગાયબ ન થે ઔર ઉસ દિન

યૌમઈઝિ-નિલ હક્કુ ૮ ફ-મન સકુલત મવાઝીનુહૂ ફ-ઉલાઈ-ક હુમુલ-મુફ-લિહૂન (૮)

તૂલ ઝરૂર હોની હૈ (૧૦) તો જિનકે પલ્લે ભારી હુએ (૧૧) વહી મુરાદકો પહુંચે

વ મન ખફ-ફત મવાઝીનુહૂ ફ-ઉલા-ઈકલ્લઝી-ન ખસિરૂ અન્ફુસહુમ બિમા કાનૂ

ઔર જિનકે પલ્લે હલ્કે હુએ (૧૨) તો વહી હૈં જિન્હોંને અપની જાન ઘાટેમેં ડાલી ઉન ઝયાદતિયોં કા બદલા જો હમારી

હૈ. ઈસપર ભી વોહ સરકશી કરતે હૈં તબ હલાક કિયે જાતે હૈં (૨૬૬) ખ્વાહ વોહ નેક હોં યા બદ. નેકી ઔર બદીકે દર્જે હૈં ઉસીકે મુતાબિક સવાબો-અઝાબ હોગા (૨૬૭) યા'ની હલાક કર દે (૨૬૮) ઔર ઉનકા જાનશીન બનાયા (૨૬૯) વોહ ચીઝ ખ્વાહ કયામત હો યા મરનેકે બા'દ ઉઠના યા હિસાબ યા સવાબો અઝાબ (૨૭૦) ઝમાનએ જાહિલીયતમેં મુશ્રિકીનકા તરીકા થા કે વોહ અપની ખેતીયોં ઔર દરખ્તોંકે ફલોં ઔર ચોપાઈયોં ઔર તમામ માલોંમેંસે એક હિસ્સા તો અલ્લાહકા મુકર્રર કરતે થે ઔર એક બુતોંકા. તો જો હિસ્સા અલ્લાહકે લિયે મુકર્રર કરતે થે ઉસકો તો મેહમાનોં ઔર મિસ્કીનોં પર સર્ફ કર દેતે થે ઔર જો બુતોંકે લિયે મુકર્રર કરતે થે વોહ ખાસ ઉન પર ઔર ઉનકે ખાદિમોં પર સર્ફ કરતે ઔર જો હિસ્સા અલ્લાહકે લિયે

بِاٰيٰتِنَا يَظْلِمُوْنَ ۝ وَلَقَدْ مَكَّنّٰكُمْ فِى الْاَرْضِ وَ
جَعَلْنَا لَكُمْ فِيْهَا مَعَايِشَ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ۝
وَلَقَدْ خَلَقْنٰكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنٰكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ
اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ ۖ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ؕ لَمْ يَكُنْ مِّنَ
السّٰجِدِيْنَ ۝ قَالَ مَا مَنَعَكَ اَلَّا تَسْجُدَ اِذْ اَمَرْتُكَ ؕ
قَالَ اَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ ۚ خَلَقْتَنِىْ مِنْ نَّارٍ وَّخَلَقْتَهٗ مِنْ
طِيْنٍ ۝ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُوْنُ لَكَ اَنْ
تَتَكَبَّرَ فِيْهَا فَاخْرُجْ اِنَّكَ مِنَ الصّٰغِرِيْنَ ۝ قَالَ
اَنْظِرْنِىْۤ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ۝ قَالَ اِنَّكَ مِنَ
الْمُنْظَرِيْنَ ۝ قَالَ فَبِمَاۤ اَغْوَيْتَنِىْ لَاَقْعُدَنَّ لَهُمْ
صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيْمَ ۝ ثُمَّ لَاٰتِيَنَّهُمْ مِّنْۢ بَيْنِ
اَيْدِيْهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ اَيْمَانِهِمْ وَعَنْ
شَمَآئِلِهِمْ ؕ وَلَا تَجِدُ اَكْثَرَهُمْ شٰكِرِيْنَ ۝ قَالَ

બિઆયાતિના યઝ્-લિમૂન (૯) વ લ-કદ
આયતોં પર કરતે થે (૧૩) ઔર બેશક
મક્કન્નાકુમ ફિલઅર્દિ વ જ-અલ્ના લકુમ
હમને તુમ્હેં ઝમીનમેં જમાઓ દિયા ઔર તુમ્હારે લિયે
ફીહા મઆયિશ ، કલીલમ્મા તશ્કુરૂન (૧૦)
ઉસમેં ઝિન્દગી કે અસ્બાબ બનાએ (૧૪) બહોત હી કમ શુક્ર કરતે હો (૧૫)
વ લ-કદ ખ-લક્-નાકુમ સુમ્મ સવ્વરનાકુમ
ઔર બેશક હમને તુમ્હેં પૈદા કિયા ફિર તુમ્હારે નકશે બનાએ
સુમ્મ કુલ્ના લિલ્મલાઈકતિસ્જુદૂ લિ-આદ-મ
ફિર હમને મલાએકા સે ફરમાયા કે આદમકો
ફ-સ-જદૂ ઈલ્લા ઈબ્લીસ ، લમ
સજદા કરો તો વોહ સબ સજદેમેં ગિરે મગર
યકુમ-મિનસ્સાજિદીન (૧૧) કા-લ મા
ઈબ્લીસ યે સજદે વાલોંમેં ન હુઆ ફરમાયા કિસ
મ-ન-અ-ક અલ્લા તસ્જુ-દ ઈઝ અમરતુક ، કા-લ અ-ન ખૈરુમ મિન્હ
ચીઝને તુઝે રોકા કે તૂને સજદા ન કિયા જબ મૈંને તુઝે હુકમ દિયા થા (૧૬) બોલા મૈં ઈસસે
ખ-લક્તની મિન નારિંવ-વ ખ-લક્તહૂ મિન તીન (૧૨) કા-લ ફહ-બિ-ત
બેહતર હૂં તૂને મુઝે આગસે બનાયા ઔર ઈસે મિટ્ટીસે બનાયા (૧૭) ફરમાયા તૂ યહાંસે
મિન્હા ફમા યકૂનુ લ-ક અન ત-ત-કબ્બ-ર ફીહા ફખ્રુજ ઈન્ન-ક
ઉતર જા તુઝે નહીં પહુંચતા કે યહાં રહ કર ગુરૂર કરે નિકલ (૧૮) તૂ હૈ
મિનસ્સાગિરીન (૧૩) કા-લ અન-ઝિરની ઈલા યૌમિ યુબ્અસૂન (૧૪)
ઝિલ્લતવાલોંમે (૧૯) બોલા મુઝે ફુરસત દે ઉસ દિન તક કે લોગ ઉઠાંએ જાએં
કા-લ ઈન્ન-ક મિનલમુન્ઝરીન (૧૫) કા-લ ફબિમા અગ્વૈ-તની
ફરમાયા તુઝે મુહલત હૈ (૨૦) બોલા તો કસમ ઉસકી કે તૂને મુઝે ગુમરાહ કિયા મૈં
લ- અક્-ઉદન્ન લહુમ સિરાત-કલ-મુસ્તકીમ ، (૧૬) સુમ્મ લ-આતિયન્નહુમ
ઝરૂર તેરે સીધે રાસ્તે પર ઉનકી તાકમેં બૈઠૂંગા (૨૧) ફિર ઝરૂર મૈં ઉનકે પાસ
મિમ્બૈનિ ઐદીહિમ વ મિન ખલ- ફિહિમ વ અન ઐમાનિહિમ વ અન
આઊંગા ઉનકે આગે ઔર ઉનકે પીછે ઔર ઉનકે દાહિને ઔર ઉનકે બાએંસે (૨૨) ઔર તૂ
શમા-ઈલિહિમ ، વ લા તજિદુ અક-સ-રહુમ શાકિરીન (૧૭) કાલખ-
ઉનમેંસે અકસરકો શુક્રગુઝાર ન પાએગા (૨૩) ફરમાયા

મુકર્રર કરતે અગર ઉસમેંસે કુછ બુતોંવાલે હિસ્સેમેં મિલ જાતા તો ઉસે છોડ દેતે ઔર અગર બુતોંવાલે હિસ્સેમેંસે કુછ ઉસમેં મિલ્તા તો ઉસકો નીકાલકર ફિર બુતોંકે હિસ્સેમેં શામિલ કર દેતે. ઈસ આયતમેં ઉનકી ઈસ જહાલત ઔર બદઅકલીકા ઝિક ફરમાકર ઉન પર તમ્બીહ ફરમાઈ ગઈ (૨૭૧) યા'ની બુતોંકા (૨૭૨) ઔર ઈન્તેહા દર્જેકે જોહલમેં ગિરફતાર હૈ. ખાલિકે મુન્ઈમકે ઈઝઝતો જલાલકી ઉન્હેં ઝરા ભી મા'રેફત નહી ઔર ફસાદો અકલ ઉસ હદ તક પહુંચ ગયા કે ઉન્હોંને બેજાન બુતોં પથ્થરકી તસ્વીરોંકો કારસાઝે આલમકે બરાબર કર દિયા ઔર જૈસા ઉસકે લિયે હિસ્સા મુકર્રર કિયા બેશક યે બહોત હી બુરા ફે'લ ઔર ઈન્તિહાકા જોહલ ઔર ઝલાલતકી એક ઔર હાલત ઝિક ફરમાઈ જાતી હૈ (૨૭૩) યહાં શરીકોંસે મુરાદ વોહ

اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَدْحُورًا ۖ لَمَنْ تَبِعَكَ
مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ۝ وَيَا آدَمُ
اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا
وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ۝
فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا
مِنْ سَوْآتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ
هَٰذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا
مِنَ الْخَالِدِينَ ۝ وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ
النَّاصِحِينَ ۝ فَدَلَّاهُمَا بِغُرُورٍ ۚ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ
بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ
وَرَقِ الْجَنَّةِ ۖ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ
تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَأَقُلْ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ
مُبِينٌ ۝ قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ

રુજ મિન્હા મઝ-ઊમમ્મદ-હૂરા ط લ-મન
વહાંસે નિકલ જા રદ કિયા ગયા રાંદા
તબિ-અ-ક મિન્હુમ લ-અમ-લ-અન્ન
હુઆ ઝરૂર જો ઉનમેંસે તેરે કહે પર
જહન્ન-મ મિન્કુમ અજ-મઈન (૧૮) વ યા
ચલા મૈં તુમ સબસે જહન્નમ ભર દૂંગા (૨૪) ઔર અય
આદમુસ્કુન અન્ત વ ઝૌજુકલ્જન્ન-ત ફકુલા
આદમ તૂ ઔર તેરા જોળા (૨૫) જન્નતમેં રહો તો
મિન હૈસુ શિઅ-તુમા વલા
ઉસસેં જહાં ચાહો ખાઓ ઔર ઉસ
તક્-રબા હાઝિહિશ્શ-જ-ર-ત ફ-તકૂના
પેળકે પાસ ન જાના કે હદસે
મિનઝ-ઝાલિમીન (૧૯) ફ-વસ-વ-સ
બળ્હનેવાલોંમે હોગે ફિર શૈતાનને
લહુમશ્શૈતાનુ લિયુબ્દિ-ય લહુમા મા વૂરિ-ય અન્હુમા મિન મ ૨
ઉનકે જીમેં ખત્રા ડાલા કે ઉન પર ખોલ દે ઉનકી શર્મકી ચીઝેં (૨૬) જો ઉનસે
સૌઆતિહિમા વ કા-લ મા નહાકુમા રબ્બુકુમા અન હાઝિહિશ્શ-જ-રતિ
છિપી થી (૨૭) ઔર બોલા તુમ્હેં તુમ્હારે રબને ઈસ પેળસે ઈસી લિયે
ઈલ્લા અન તકૂના મ-લકૈનિ ઔ તકૂના મિનલ ખાલિદીન (૨૦) વ
મના ફરમાયા હૈ કે કહીં તુમ દો ફરિશ્તે હો જાવ યા હમેંશા જીનેવાલે (૨૮) ઔર
કાસ-મહુમા ઈન્ની લકુમા લમિનન્નાસિહીન ۶ (૨૧) ફ-દલ્લાહુમા બિગુરૂર ۵
ઉનસે કસમ ખાઈ કે મૈં તુમ દોનોંકા ખૈર-ખ્વાહ હૂં તો ઉતાર લાયા ઉન્હેં
ફ-લમ્મા ઝાકશ્શ-જ-ર-ત બ-દત લહુમા સૌઆતુહુમા વ તફિકા યખ્સિફાનિ
ફરેબસે (૨૯) ફિર જબ ઉન્હોંને વો પેળ ચખા ઉન પર ઉનકી શર્મકી ચીઝેં ખુલ ગઈ (૩૦) ઔર અપને બદન
અલૈહિમા મિંવ-વ-રકિલ-જન્નહ ط વ નાદાહુમા રબ્બુહુમા અ-લમ અન-હકુમા
પર જન્નતકે પત્તે ચિપટાને લગે ઔર ઉન્હેં ઉનકે રબને ફરમાયા કે મૈંને તુમ્હેં ઉસ પેળસે
અન તિલ્કુમશ્શ-જ-રતિ વ અકુલ્લકુમા ઈન્નશ્શૈતા-ન લકુમા અદુવ્વુમ-મુબીન
મના ન કિયા ઔર ન ફરમાંયા થા કે શૈતાન તુમ્હારા ખુલા દુશ્મન હૈ
(૨૨) **કાલા રબ્બના ઝ-લમ્ના ۓ અન્ફુસના** (સકતહ) **વ ઈલ્લમ**
દોનોંને અર્ઝ કી અય હમારે રબ ! હમને અપના આપ બુરા કિયા તો અગર

શયાતીન હૈં જિનકી ઈતાઅતકે શૌકમેં મુશ્રિકીન અલ્લાહ તઆલાકી નાફરમાની ઔર ઉસકી મા'સિયત ગવારા કરતે થે ઔર ઐસે કબાએહ અફઆલ ઔર જાહિલાના અફઆલકે મુરતકિબ હોતે થે જિનકો અહલે સહીહ કભી ગવારા ન કર સકે ઔર જિનકી કબાહતમેં અદના સમઝકે આદમીકો ભી તરદદુદ ન હો. બુતપરસ્તીકી શામતસે વોહ ઐસે ફસાદે અકલમેં મુબ્તિલા હુએ કે હૈવાનોંસે બદતર હો ગએ ઔર ઔલાદ જિસકે સાથ હરજાનદારકો ફિતરતન મોહબ્બત હોતી હૈ શયાતીનકે ઈત્તેબાઅમેં ઉસકા બેગુનાહ ખૂન કરના ઉન્હોંને ગવારા કિયા ઔર ઉસકો અચ્છા સમઝને લગે (૨૭૪) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને ફરમાયા કે યેહ લોગ પેહલે હઝરત ઈસ્માઈલ અલયહિસ્સલામકે દીન પર થે. શયાતીનને ઉનકો અગ્વા કરકે ઉનકો

تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ۔ قَالَ
اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ
مُسْتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ إِلٰى حِيْنٍ ۔ قَالَ فِيْهَا تَحْيَوْنَ وَ
فِيْهَا تَمُوْتُوْنَ وَمِنْهَا تُخْرَجُوْنَ ۔ يٰبَنِيْ آدَمَ
قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُّوَارِيْ سَوْاٰتِكُمْ وَرِيْشًا ۚ
وَلِبَاسُ التَّقْوٰى ذٰلِكَ خَيْرٌ ۚ ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ
لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ۔ يٰبَنِيْ آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطٰنُ
كَمَا أَخْرَجَ أَبَوَيْكُمْ مِّنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا
لِيُرِيَهُمَا سَوْاٰتِهِمَا ۚ إِنَّهٗ يَرٰىكُمْ هُوَ وَقَبِيْلُهٗ مِنْ
حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ ۚ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيٰطِيْنَ أَوْلِيَاءَ
لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۔ وَإِذَا فَعَلُوْا فَاحِشَةً قَالُوْا
وَجَدْنَا عَلَيْهَا اٰبَاءَنَا وَاللّٰهُ أَمَرَنَا بِهَا ۚ قُلْ
إِنَّ اللّٰهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ ۚ أَتَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ

તગ઼ફિરલના વ તરહ઼મ્ના લ-નકુનન્ન
તુ હમેં ન બખ્શે ઔર હમ પર રહમ ન કરે તો હમ ઝરૂર
મિનલ્ખ઼ાસિરીન (૨૩) ક઼ાલહ્-બિતૂ બઅ્-દ઼ુકુમ
નુકસાનવાલોંમેં હુએ ફરમાયા ઉતરો (૩૧) તુમમેં
લિબઅ્-દ઼િન અ઼દુવ્વ ج વ લકુમ ફિલઅર્દ઼િ
એક દૂસરેકા દુશ્મન હૈ ઔર તુમ્હેં ઝમીનમેં
મુસ્તક઼ર- રુંવ-વ મતાઉ઼ન ઈલા હ઼ીન (૨૪)
એક વકત તક ઠહરના ઔર બરતના હૈ
ક઼ા-લ ફીહા તહ઼્-યૌ-ન વ ફીહા તમૂતૂ-ન
ફરમાયા ઉસીમેં જિયોગે ઔર ઉસીમેં મરોગે
વ મિન્હા તુખ઼્રજૂ-ન ع (૨૫) યા બની
ઔર ઉસીમેં ઉઠાએ જાઓગે (૩૨) અય આદમકી ઔલાદ ! બેશક હમને
આદ-મ ક઼દ અન્ઝલ્ના અ઼લૈકુમ
તુમ્હારી તરફ એક લિબાસ વો ઉતારા
લિબાસુંય્યુવારી સૌઆતિકુમ વ રીશા ط વ લિબાસુત્તક઼્-વા ؕ ઝ઼ાલિ-ક
કે તુમ્હારી શર્મકી ચીઝેં છુપાએ ઔર એક વોહ કે તુમ્હારી આરાઈશ હો (૩૩) ઔર પરહેઝગારીકા
ખ઼ૈર ط ઝ઼ાલિ-ક મિન આયાતિલ્લાહિ લ-અલ્લહુમ યઝ઼-ઝક્કરૂન (૨૬)
લિબાસ વોહ સબસે ભલા (૩૪) યે અલ્લાહકી નિશાનિયોંમેંસે હૈ કે કહીં વોહ નસીહત માનેં
યા બની આદ-મ લા યફતિનન્નકુમુશ્શૈતાનુ કમા અખ઼-ર-જ અ-બ-વૈકુમ
અય આદમકી ઔલાદ ! (૩૫) ખબરદાર ! તુમ્હેં શૈતાન ફિત્નેમેં ન ડાલે જૈસા
મિનલ્જન્નતિ યન્ઝિઉ઼ અ઼ન્હુમા લિબા-સહુમા લિયુરિ-યહુમા સૌઆતિહિમા
તુમ્હારે માં-બાપકો બહિશ્તસે નિકાલા ઉતરવા દિયે ઉનકે લિબાસ
ઈન્નહૂ યરાકુમ હુ-વ વ ક઼બીલુહૂ મિન હૈ઼સુ લા તરૌનહુમ ط ઈન્ના
કે ઉનકી શર્મકી ચીઝેં ઉન્હેં નઝર પળે બેશક વોહ ઔર ઉસકા કુમ્બા તુમ્હેં વહાંસે દેખતે હૈં કે તુમ ઉન્હેં નહીં
જ-અ઼લ્નશ્શયાતી-ન ઔલિયા-અ લિલ્લઝી-ન લા યુઅ-મિનૂન (૨૭) વ ઈઝ઼ા
દેખતે (૩૬) બેશક હમને શૈતાનોંકો ઉનકા દોસ્ત કિયા હૈ, જો ઈમાન નહીં લાતે ઔર જબ કોઈ
ફ-અ઼લૂ ફાહિ઼-શ-તન ક઼ાલૂ વ-જદના અ઼લૈહા આબા-અના વલ્લાહુ અ-મ-રના
બેહયાઈ કરે (૩૭) તો કહતે હૈં હમને ઉસ પર અપને બાપ-દાદાકો પાયા ઔર અલ્લાહને હમેં ઉસકા હુકમ દિયા (૩૮) તો
બિહા ط કુલ ઈન્નલ્લા-હ લા યઅ-મુરુ બિલ્ફહ઼્-શાઅ ط અ-તકૂલૂ-ન અ઼-લલ્લાહિ
ફરમાઓ બેશક અલ્લાહ બેહયાઈકા હુકમ નહીં દેતા કયા અલ્લાહ પર વોહ બાત લગાતે હો

ગુમરાહિયોંમેં ડાલા તાકે ઉન્હેં દીને ઈસ્માઈલીસે મુન્હરીફ કરે (૨૭૫) મુશ્રિકીન અપને બા'ઝ મવેશીયોં ઔર ખેતોંકો અપને બાતિલ મા'બૂદોંકે સાથ નામઝદ કરકે કેહ (૨૭૬) મમ્નૂઉલ ઈન્તેફાઅ (૨૭૭) યા'ની બુતોંકી ખિદમત કરનેવાલે વગૈરહ (૨૭૮) જિનકો બહીરા સાઈબએ હામી કેહતે હૈં (૨૭૯) બલ્કે ઈન બુતોંકે નામ પર ઝુબ્હ કરતે હૈં ઔર ઈન તમામ અફઆલકી નિસ્બત યેહ ખ્યાલ કરતે હૈં કે ઉન્હેં અલ્લાહ તઆલાને ઈસકા હુકમ દિયા હૈ (૨૮૦) સિર્ફ ઉન્હીંકે લિયે હલાલ હૈ અગર ઝિંદા પૈદા હો (૨૮૧) મર્દ ઔરત (૨૮૨) શાને નુઝૂલ : યે આયત ઝમાનએ જાહિલિયતકે ઉનલોગોંકે હકમે નાઝિલ હુઈ જો અપની લળકિયોંકો નિહાયત સંગદિલી ઔર બેરહમીકે સાથ ઝિંદા દરગોર કર દિયા કરતે થે. રબીઅહ વ મુજર વગૈરહ કબાઈલમેં

مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝ قُلْ اَمَرَ رَبِّيْ بِالْقِسْطِ ۔ وَ اَقِيْمُوْا
وُجُوْهَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَّ ادْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ
لَهُ الدِّيْنَ ۥ كَمَا بَدَاَكُمْ تَعُوْدُوْنَ ۝ فَرِيْقًا هَدٰى
وَ فَرِيْقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلٰلَةُ ۔ اِنَّهُمُ اتَّخَذُوا
الشَّيٰطِيْنَ اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَ يَحْسَبُوْنَ
اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ۝ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ خُذُوْا زِيْنَتَكُمْ عِنْدَ
كُلِّ مَسْجِدٍ وَّ كُلُوْا وَ اشْرَبُوْا وَ لَا تُسْرِفُوْا ۔ اِنَّهٗ
لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ ۝ قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِيْنَةَ اللّٰهِ الَّتِيْٓ
اَخْرَجَ لِعِبَادِهٖ وَ الطَّيِّبٰتِ مِنَ الرِّزْقِ ۔ قُلْ هِيَ
لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَّوْمَ
الْقِيٰمَةِ ۔ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ۝
قُلْ اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا
وَمَا بَطَنَ وَ الْاِثْمَ وَ الْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَ اَنْ تُشْرِكُوْا

માલા તઅ્-લમૂન (૨૮) કુલ અ-મ-ર
જિસકી તુમ્હેં ખબર નહીં ? તુમ ફરમાઓ
રબ્બી બિલ કિસ્તિ ۔ વ અકીમૂ વુજૂહકુમ
મેરે રબને ઇન્સાફકા હુકમ દિયા હૈ ઔર અપને મુંહ
ઈન્દ કુલ્લિ મસ્જિદિંવ્વદઊહુ મુખ઼લિસી-ન
સીધે કરો હર નમાઝકે વકત ઔર ઉસકી ઇબાદત કરો નિરે
લહુદ-દી-ન ۥ કમા બ-દ-અકુમ ત-ઊદૂન ۝ (૨૯)
ઉસકે બન્દે હોકર જૈસે ઉસને તુમ્હારા આગાઝ કિયા વૈસે હી પલટોગે (૩૯)
ફરીક઼ન હદા વ ફરીક઼ન હ઼ક઼્ક઼
એક ફિરકેકો રાહ દિખાઈ (૪૦) ઔર એક ફિરકે કી ગુમરાહી સાબિત હુઈ
અ઼લૈહિમુદ્-દ઼લાલહ ۔ ઈન્નહુમુત્ત-ખ઼ઝુશ્શયાતી-ન
(૪૧) ઉન્હોંને અલ્લાહકો છોળકર શૈતાનોંકો વાલી બનાયા (૪૨) ઔર
ઔલિયા-અ મિન દૂનિલ્લાહિ વ યહ઼-સબૂ-ન
સમઝતે યે હૈં કે વોહ રાહ પર હૈં

અન્નહુમ મુહ-તદૂન (૩૦) યા બની આદ-મ ખુઝૂ ઝીન-તકુમ ઈન્દ મં ૨
અય આદમકી ઔલાદ ! અપની ઝીનત લો જબ મસ્જિદમેં
કુલ્લિ મસ્જિદિંવ-વ કુલૂ વશ્રબૂ વલા તુસ્રિફૂ ۔ ઈન્નહૂ લા યુહિ઼બ્બુલ-
૯૦ જાઓ (૪૩) ઔર ખાઓ ઔર પિયો (૪૪) ઔર હદસે ન બળ્હો બેશક હદસે બળ્હનેવાલે ઉસે
મુસ્રિફીન ۝ (૩૧) કુલ મન હ઼ર્-ર-મ ઝીનતલ્લાહિલ્લતી અખ઼-ર-જ
પસંદ નહીં તુમ ફરમાઓ કિસને હરામ કી અલ્લાહકી વોહ ઝીનત જો ઉસને
લિઈબાદિહી વત્ત઼ય્યિબાતિ મિનર્રિઝક઼ ۔ કુલ હિ-ય લિલ્લઝી-ન
અપને બન્દોંકે લિયે નિકાલી (૪૫) ઔર પાક રિઝક (૪૬) તુમ ફરમાઓ કે વોહ
આમનૂ ફિલ હ઼યાતિદ-દુન્યા ખ઼ાલિ-સ-તંય્યૌમલ કિ઼યામહ ۔ કઝ઼ાલિ-ક
ઇમાનવાલોં કે લિયે હૈ દુન્યામેં ઔર કયામતમેં તો ખાસ ઉન્હીકી હૈ,
નુફસ્સિલુલ-આયાતિ લિક઼ૌમિંય્યઅ઼-લમૂન (૩૨) કુલ ઈન્નમા
હમ યૂંહી મુફસ્સલ આયતેં બયાન કરતે હૈં (૪૭) ઇલ્મવાલોંકે લિયે (૪૮) તુમ ફરમાઓ
હ઼ર્-ર-મ રબ્બિયલ-ફવાહિ઼-શ મા ઝ઼-હ-ર મિન્હા વ મા બ-ત઼-ન
મેરે રબને તો બેહયાઇયાં હરામ ફરમાઇ હૈં (૪૯) જો ઉનમેં ખુલી હૈં ઔર જો છિપી ઔર ગુનાહ
વલઈસ્મ વલબગ઼-ય બિગ઼ૈરિલ્હ઼ક઼્કિ઼ વ અન તુશ્રિકૂ
ઔર નાહક ઝિયાદતી ઔર યે (૫૦) કે અલ્લાહકા શરીક કરો

ઇસકા બહોત રિવાજ થા ઔર જાહિલિયતકે બા'ઝ લોગ લળકોંકો ભી કત્લ કરતે થે ઔર બેરહમીકા યે આલમ થા કે કુત્તોંકી પરવરિશ કરતે ઔર ઔલાદકો કત્લ કરતે થે. ઉનકી નિસ્બત યે ઇર્શાદ હુવા કે તબાહ હુએ ઇસમેં શક નહીં કે ઔલાદ અલ્લાહ તઆલાકી નેઅમત હૈ ઔર ઉસકી હલાકતસે અપની તા'દાદ કમ હોતી હૈ, અપની નસ્લ મિટતી હૈ. યેહ દુનિયાકા ખસારહ હૈ. ઘરકી તબાહી હૈ ઔર આખિરતમેં ઇસ પર અઝાબે અઝીમ હૈ તો યેહ અમલ દુનિયાઓ આખિરત દોનોંમે તબાહીકા બાઇસ હુવા ઔર અપની દુનિયાઓ આખિરત દોનોંકો તબાહ કર લેના ઔર ઔલાદ જૈસી અઝીઝ ઔર પ્યારી ચીઝકે સાથ ઇસ કિસ્મકી સફ્ફાકી ઔર બેદર્દી ગવારા કરના ઇન્તેહા દરજેકી હિમાકત ઔર જહાલત હૈ (૨૮૩) યા'ની બહીરએ સાઇબા હામી

بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا وَّاَنْ تَقُوْلُوْا عَلَى
اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ۚ فَاِذَا جَآءَ
اَجَلُهُمْ لَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ۝
يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ اِمَّا يَاْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُصُّوْنَ
عَلَيْكُمْ اٰيٰتِيْ ۙ فَمَنِ اتَّقٰى وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا
وَاسْتَكْبَرُوْا عَنْهَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا
خٰلِدُوْنَ ۝ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ
كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ۚ اُولٰٓئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيْبُهُمْ
مِّنَ الْكِتٰبِ ۚ حَتّٰىٓ اِذَا جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ ۙ
قَالُوْٓا اَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۚ قَالُوْا
ضَلُّوْا عَنَّا وَشَهِدُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَانُوْا
كٰفِرِيْنَ ۝ قَالَ ادْخُلُوْا فِيْٓ اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ

બિલ્લાહિ માલમ યુનઝ-ઝિલ બિહી
જિસકી ઉસને સનદ ન ઉતારી ઔર યે (૫૧)
સુલ્તાનંવ-વ અન તકૂલૂ અ-લલ્લાહિ
કે અલ્લાહ પર વોહ બાત કહો જિસકા
માલા તઅ-લમૂન (૩૩) વ લિકુલ્લિ
ઇલ્મ નહી રખતે ઔર હર ગિરોહકા
ઉમ્મતિન અ-જલ ૮ ફ-ઇઝા જૉ-અ અ-જલુહુમ
એક વા'દા હૈ (૫૨) તો જબ ઉનકા
લા યસ્તઅ-ખિરૂ-ન સા-અતંવ્વ લા
વા'દા આએગા એક ઘળી ન પીછે
યસ્તક઼-દિમૂન (૩૪) યા બની આદ-મ ઇમ્મા
હો ન આગે અય આદમકી ઔલાદ !
યઅ-તિયન્નકુમ રુસુલુમ મિન્કુમ યકુસ્સૂ-ન
અગર તુમ્હારે પાસ તુમ મેં કે રસૂલ આએં (૫૩) મેરી

મં ૨ અલૈકુમ આયાતી ૭ ફ-મનિત્તક઼ા વ અસ્લ-હ ફલા ખ઼ૌફુન અલૈહિમ
આયતેં પળ્હતે તો જો પરહેઝગારી કરે (૫૪) સંવરે (૫૫) તો ઉસ પર ન કુછ ખૌફ
વલા હુમ યહ઼-ઝનૂન (૩૫) વલ્લઝી-ન કઝ઼-ઝ઼બૂ બિઆયાતિના
ઔર ન કુછ ગમ ઔર જિન્હોંને હમારી આયતેં ઝુટલાઈ
વસ્તક-બરૂ અન્હા ઉલૉ-ઇ-ક અસ્હ઼ાબુન્નાર ૮ હુમ ફીહા ખ઼ાલિદૂન (૩૬)
ઔર ઉનકે મુકાબિલ તકબ્બુર કિયા વોહ દોઝખી હૈં ઉન્હેં ઉસમેં હમેશા રહના
ફ-મન અઝ઼-લમુ મિમ્મનિફ-તરા અ-લલ્લાહિ કઝ઼િબન ઔ કઝ઼-ઝ઼-બ
તો ઉસસે બળ્હ કર ઝાલિમ કૌન જિસને અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધા યા
બિઆયાતિહ ૭ ઉલૉ-ઇ-ક યનાલુહુમ નસ઼ીબુહુમ મિનલ્કિતાબ ૭ હ઼ત્તા
ઉસકી આયતેં ઝુટલાઈ ઉન્હેં ઉનકે નસીબકા લિખા પહુંચેગા (૫૬) યહાં તકકે
ઇઝ઼ા જૉ-અત્હુમ રુસુલુના ય-ત-વફ-ફૌનહુમ ૭ ક઼ાલૂ ઐ-ન મા કુન્તુમ તદઊ-ન
જબ ઉનકે પાસ હમારે ભેજે હુએ (૫૭) ઉનકી જાન નિકાલને આએં તો ઉનસે કહતે હૈ કહાં હૈં વોહ જિનકો
મિન દૂનિલ્લાહ ૭ ક઼ાલૂ દ઼લ્લૂ અન્ના વ શહિદૂ અલૉ અન્ફુસિહિમ અન્નહુમ કાનૂ
તુમ અલ્લાહકે સિવા પૂજતે થે કહતે હૈં વોહ હમસે ગુમ ગએ (૫૮) ઔર અપની જાનોં પર આપ ગવાહી દેતે હૈં કે
કાફિરીન(૩૭) ક઼ાલદ-ખુલૂ ફી ઉમમિન ક઼દ ખ-લત મિન
વોહ કાફિર થે અલ્લાહ ઉનસે (૫૯) ફરમાતા હૈ કે તુમસે પહલે

વગેરહ જો મઝકૂર હો ચુકે (૨૮૪) ક્યૂંકે વોહ યે ગુમાન કરતે હૈં કે ઐસે મઝમૂમ અફઆલકા અલ્લાહને હુકમ દિયા હૈ. ઉનકા યે ખ્યાલ અલ્લાહ પર ઇફતેરા હૈ (૨૮૫) હક્કો સવાબકી (૨૮૬) યા'ની ટેટોં પર કાયમ કિયે હુએ મિસ્લ અંગૂર વગૈરહકે (૨૮૭) રંગ ઔર મઝે ઔર મિકદાર ઔર ખુશ્બૂમેં બાહમ મુખ્તલિફ (૨૮૮) મસ્લન રંગમેં યા પત્તોંમેં (૨૮૯) મસ્લન ઝાઇકા ઔર તાસીરમેં (૨૯૦) મા'ની યેહ હૈ કે યે ચીઝેં જબ ફલેં ખાના તો ઉસી વકતસે તુમ્હારે લિયે મુબાહ હૈ ઔર ઉસકી ઝકાત યા'ની ઉશ્ર ઇસકે કામિલ હોનેકે બા'દ વાજિબ હોતા હૈ. જબ ખેતી કાટી જાએ યા ફલ તોળે જાએં મસ્અલા લકળી, ઘાસ, ઘાસકે સિવા ઝમીનકી બાકી પૈદાવારમેં અગર યેહ પૈદાવાર બારિશસે હો તો ઉસમેં ઉશ્ર વાજિબ હોતા હૈ ઔર અગર

قَبْلِكُمْ مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ فِي النَّارِ ۖ كُلَّمَا دَخَلَتْ
أُمَّةٌ لَّعَنَتْ أُخْتَهَا ۖ حَتَّىٰ إِذَا ادَّارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا
قَالَتْ أُخْرَاهُمْ لِأُولَاهُمْ رَبَّنَا هَٰؤُلَاءِ أَضَلُّونَا
فَآتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ ۖ قَالَ لِكُلٍّ
ضِعْفٌ وَلَٰكِن لَّا تَعْلَمُونَ ۝ وَقَالَتْ أُولَاهُمْ
لِأُخْرَاهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ
فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ۝ إِنَّ
الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ
لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ
يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي
الْمُجْرِمِينَ ۝ لَهُم مِّن جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِن فَوْقِهِمْ
غَوَاشٍ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا

ક઼બ્લિકુમ મિનલજિન્નિ વલ ઈન્સિ ફિન્નાર ૹ
જો ઔર જમાઅતેં જિન્ન ઔર આદમિયોંકી આગમેં
કુલ્લમા દ-ખ़-લત ઉમ્મતુલ્લ-અ઼-નત
ગઈ ઉન્હીંમેં જાવ જબ એક ગિરોહ (૬૦) દાખિલ
ઉખ़્તહા ૹ હ઼ત્તા ઈઝ़દ-દારકૂ ફીહા
હોતા હૈ દૂસરે પર લા'નત કરતા હૈ (૬૧) યહાં
જમીઅ઼ન ૹ ક઼ાલત ઉખ़્રાહુમ લિઊલાહુમ
તક કે જબ સબ ઉસમેં જા પળે તો પિછલે
રબ્બના હા-ઉલા-ઇ અ-દ઼લ્લૂના ફ-આતિહિમ
પહલોં કો કહેંગે (૬૨) અય રબ હમારે ! ઉન્હોંને
અ઼ઝ़ાબન દ઼િઅ-ફમ-મિનન્નાર ૹ ક઼ા-લ
હમકો બેહકાયા થા તો ઉન્હેં આગકા દૂના અઝાબ દે
લિકુલ્લિન દ઼િઅ-ફુંવ્વ લાકિલ્લા
ફરમાએગા સબકો દૂના હૈ (૬૩) મગર

તઅ઼-લમૂન (૩૮) વ ક઼ાલત ઊલાહુમ લિઉખ़્રાહુમ ફમા કા-ન લકુમ મં ૨
તુમ્હેં ખબર નહીં (૬૪) ઔર પેહલે પિછલોંસે કહેંગે તો તુમ
અ઼લૈના મિન ફદ઼્-લિન ફઝ़ૂકુલ-અ઼ઝ़ા-બ બિમા કુન્તુમ તક-સિબૂન ૹ (૩૯) ૬
કુછ હમસે અચ્છે ન રહે (૬૫) તો ચખો અઝાબ બદલા અપને કિયેકા (૬૬)
ઈન્નલ્લઝ़ી-ન કઝ़-ઝ़બૂ બિઆયાતિના વસ્તક-બરૂ અ઼ન્હા લા
વોહ જિન્હોંને હમારી આયતેં ઝુટલાઈ ઔર ઉનકે મુકાબિલ તકબ્બુર કિયા ઉનકે
તુફત્તહુ લહુમ અબ્વાબુસ્સમા-ઈ વલા યદ-ખુલૂનલજન્ન-ત હ઼ત્તા
લિયે આસ્માનકે દરવાઝે ન ખોલે જાએંગે (૬૭) ઔર ન વોહ જન્નતમેં દાખિલ હોં
યલિજલ-જ-મલુ ફી સમ્મિલ ખ़િયાત ૹ વ કઝ़ાલિ-ક નજઝ़િ-લ
જબ તક સૂઈકે નાકે ઊંટ દાખિલ ન હો (૬૮) ઔર મુજરિમોંકો હમ ઐસા હી
મુજ-રિમીન (૪૦) લહુમ મિન જહન્ન-મ મિહાદુંવ-વ મિન-ફૌક઼િહિમ
બદલા દેતે હૈં (૬૯) ઉન્હેં આગ હી બિછૌના ઔર આગ હી
ગ઼વાશ ૹ વ કઝ़ાલિ-ક નજઝ़િઝ़- ઝ़ાલિમીન (૪૧) વલ્લઝ़ી-ન આમનૂ વ
ઓઢના (૭૦) ઔર ઝાલિમોંકો હમ ઐસા હી બદલા દેતે હૈં ઔર વોહ જો ઈમાન લાએ ઔર
અ઼મિલુસ઼- સ઼ાલિહાતિ લા નુકલ્લિફુ નફ-સન ઈલ્લા વુસ-અ઼હા ૹ
તાકત ભર અચ્છે કામ કિયે હમ કિસી પર તાકતસે ઝયાદા બોઝ

રહટ વગૈરહસે હો તો નિસ્ફ ઉશ્ર (૨૯૧) હઝરત મુતરજિમ (કદસસિર્રુહુ)ને ઈસ્રાફકા તર્જુમા બેજા ખર્ચ કરના ફરમાયા નિહાયત હી નફીસ તર્જુમા હૈ અગર કુલ માલ ખર્ચ કર ડાલા ઔર અપને અયાલકો કુછ ન દિયા ઔર ખુદ ફકીર બન બૈઠા તો સદીકા કૌલ હૈ કે યેહ ખર્ચ બેજા હૈ ઔર અગર સદકા દેનેસે હીસે હાથ રોક લિયા તો યેહ ભી બેજા ઔર દાખિલે ઈસ્રાફ હૈ જૈસા કે સઈદ બિન મુસૈયબ રદિયલ્લાહો અન્હોને ફરમાયા. સુફિયાનકા કૌલ હૈ કે અલ્લાહકી ઈતાઅતકે સિવા ઔર કામમેં જો માલ ખર્ચ કિયા જાએ વોહ કલીલ ભી હો તો ઈસ્રાફ હૈ. ઝહરીકા કૌલ હૈ કે ઇસકે મા'ની યે હૈ કે મઅસિયતમેં ખર્ચ ન કરો. મુજાહિદને કહા કે હકકુલ્લાહમેં કોતાહી કરના ઈસ્રાફ હૈ ઔર અગર અબૂ કબીસ પહાળ સોના હો ઔર ઉસ તમામકો રાહે

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۞ وَ
نَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غِلٍّ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ ۖ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا
لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ ۖ
لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۖ وَنُودُوا أَنْ
تِلْكُمُ الْجَنَّةُ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۞
وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ
وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا
وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا ۖ قَالُوا نَعَمْ ۚ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌ
بَيْنَهُمْ أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ۞ الَّذِينَ
يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۖ
وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ۞ وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ ۚ
وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ ۚ

ઉલૉ-ઇ-ક અસ્‌હાબુલ જન્નહ ૮ હુમ ફીહા
નહીં રખતે વોહ જન્નતવાલે હૈં ઉન્હેં ઉસમેં હમેશા
ખ઼ાલિદૂન (૪૨) વ ન-ઝઅ્-ના મા ફી
રહના ઔર હમને ઉનકે સીનોંમેં સે કીને ખીંચ
સુદૂરિહિમ મિન ગ઼િલ્લિન તજ-રી મિન
લિયે (૭૧) ઉનકે નીચે નહરેં બહેંગી ઔર કહેંગે (૭૨) સબ
તહ્-તિહિમુલ-અન્હારુ ૮ વ કા઼લુલ-હ઼મ્દુ
ખૂબિયાં અલ્લાહકો જિસને હમેં ઇસકી
લિલ્લાહિલ્લઝ઼ી હદાના લિહાઝ઼ા ۛ વ મા કુન્ના
રાહ દિખાઇ (૭૩) ઔર હમ રાહ ન પાતે અગર
લિનહ-તદિ-ય લૌલૉ અન હદાનલ્લાહ ૮ લ-કદ
અલ્લાહ હમેં રાહ ન દિખાતા બેશક હમારે
જા-અત રુસુલુ રબ્બિના બિલ-હ઼ક઼્ક઼િ ૮ વ નૂદૂ
રબકે રસૂલ હક લાએ (૭૪) ઔર નિદા

મં ૨
પો ના

અન તિલ્કુમુલ-જન્નતુ ઊરિસ઼્તુમૂહા બિમા કુન્તુમ તઅ્-મલૂન ★ (૪૩)
હુઇ કે યે જન્નત તુમ્હેં મીરાસ (વિરસે) મેં મિલી (૭૫) સિલા તુમ્હારે આ'માલકા
વ નાદૉ અસ્‌હ઼ાબુલ જન્નતિ અસ્‌હ઼ાબન્નારિ અન કદ વ-જદ-ના
ઔર જન્નતવાલોંને દોઝખવાલોંકો પુકારા કે હમેં તો મિલ ગયા જો સચ્ચા વા'દા હમસે
મા વ-અ્-દના રબ્બુના હ઼ક઼્ક઼ન ફ-હલ વજત્તુમ મા વ-અ્-દ
હમારે રબને કિયા થા (૭૬) તો કયા તુમને ભી પાયા જો તુમ્હારે
રબ્બુકુમ હ઼ક઼્ક઼ા ۚ કા઼લૂ ન-અ્મ ૮ ફ-અઝ઼-ઝ઼-ન મુઅઝ઼-ઝ઼િનુમ-
રબને (૭૭) સચ્ચા વા'દા તુમ્હેં દિયા થા બોલે હાં ઔર બીચમેં
બૈનહુમ અલ્લઅ્-નતુલ્લાહિ અ્-લઝ઼-ઝ઼ાલિમીન ۙ (૪૪) અલ્લઝ઼ી-ન
મુનાદીને પુકાર દિયા કે અલ્લાહકી લા'નત ઝાલિમોં પર જો અલ્લાહકી
યસુદ-દૂ-ન અ્ન સબીલિલ્લાહિ વ યબ્ગ઼ૂનહા ઈ-વ-જા ૮ વ હુમ
રાહસે રોકતે હૈં (૭૮) ઔર ઉસસે કજી ચાહતે હૈં (૭૯) ઔર
બિલઆખ઼િરતિ કાફિરૂન ۘ□ (૪૫) વ બૈનહુમા હિજાબ ૮ વ
આખેરત કા ઇન્કાર રખતે હૈં ઔર જન્નત વ દોઝખકે બીચમેં એક પર્દા હૈ (૮૦) ઔર
અ્-લલ- અઅ્-રાફિ રિજાલુંય્યઅ્-રિફૂ-ન કુલ્લમ-બિસીમાહુમ ૮
એઅરાફ પર કુછ મર્દ હોંગે (૮૧) કે દોનોં ફરીક કો ઉનકી પેશાનિયોં સે પેહચાનેંગે (૮૨)

ખુદામેં ખર્ચ કર દો તો ઇસ્રાફ ન હુવા ઔર એક દિર્હમ મા'સિયતમેં ખર્ચ કરો તો ઇસ્રાફ (૨૯૨) ચૌપાએ દો કિસ્મકે હોતે હૈં. કુછ બળે જો લાદનેકે કામમેં આતે હૈં કુછ છોટે મિસ્લ બકરી વગૈરહ જો ઇસ કાબિલ નહીં ઉનમેંસે જો અલ્લાહ તઆલાને હલાલ કિયે ઉન્હેં ખાઓ ઔર અહલે જાહિલિય્યતકી તરહ અલ્લાહકી હલાલ ફરમાઇ હુઇ ચીઝોંકો હરામ ન ઠેહરાઓ (૨૯૩) યા'ની અલ્લાહ તઆલાને ભેળ, બકરીકે નર હરામ કિયે ન ઉનકી માદાએં હરામ કી ન ઉનકી ઔલાદ ઉનમેંસે તુમ્હારા યે ફૈલ કે કભી નર હરામ ઠેહરાઓ, કભી માદા, કભી ઉનકે બચ્ચે. યેહ સબ તુમ્હારા ઇખ્તેરાઅ હૈ ઔર હવાએ નફસકા ઇત્તિબાઅ. કોઇ હલાલ ચીઝ કિસીકે હરામ કરનેસે હરામ નહીં હોતી (૨૯૪) ઇસ આયતમેં એહલે જાહિલિય્યતકો તૌબીખ

وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ۚ لَمْ
يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ۝ وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ
تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ ۙ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ
الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ
رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَاهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ
جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ۝ أَهَٰؤُلَاءِ
الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ ۚ ادْخُلُوا
الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ۝
وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا
عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ ۚ قَالُوا إِنَّ
اللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكَافِرِينَ ۝ الَّذِينَ اتَّخَذُوا
دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۚ
فَالْيَوْمَ نَنْسَاهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَٰذَا وَمَا

૯૦

વનાદૌ અસ્હ઼ાબલ-જન્નતિ અન
ઔર વોહ જન્નતિયોંકો પુકારેંગે કે
સલામુન અલૈકુમ ۓ લમ યદ-ખુલૂહા વ
સલામ તુમ પર થે (૮૩) જન્નતમેં ન ગએ ઔર ઉસકી
હુમ યત્મઊ઼-ન (૪૬) વ ઈઝ઼ા સુરિફત
તમા' (લાલચ) રખતે હૈં ઔર જબ ઉનકી (૮૪)
અબ્સ઼ારુહુમ તિલ્ક઼ા-અ અસ્હ઼ાબિન્નારિ ۙ ક઼ાલૂ
આંખેં દોઝ઼ખિયોંકી તરફ ફિરેંગી કહેંગે અય
રબ્બના લા તજ-અલ્ના મ-અલ-ક઼ૌમિઝ઼-
હમારે રબ હમેં ઝ઼ાલિમોંકે સાથ
ઝ઼ાલિમીન ۝ (૪૭) વ નાદા
ન કર ઔર એઅરાફવાલે
અસ્હ઼ાબુલ-અઅ્-રાફિ રિજાલંય્યઅ્-
કુછ મર્દોંકો (૮૫) પુકારેંગે જિન્હેં
રિફૂ-ન-હુમ બિસીમાહુમ ક઼ાલૂ માં અગ્ના અન્કુમ જમ્ઉ઼કુમ વ મા મ ૨
ઉનકી પેશાનીસે પેહચાનતે હૈં કહેંગે તુમ્હેં કયા કામ આયા તુમ્હારા જથ્થા ઔર વોહ જો
કુન્તુમ તસ્તકબિરૂન (૪૮) અ-હા-ઉલા-ઈલ્લઝ઼ી-ન અક઼્-સમ્તુમ લા
તુમ ગુરૂર કરતે થે (૮૬) કયા યે હૈં વોહ લોગ (૮૭) જિન પર તુમ કસ્મેં ખાતે થે કે
યનાલુહુમલ્લાહુ બિરહ઼-મહ ۚ ઉદખુલુલ-જન્ન-ત લા ખ઼ૌફુન અલૈકુમ
અલ્લાહ ઉન પર અપની રહમત કુછ ન કરેગા (૮૮) ઉનસે તો કહા ગયા કે જન્નતમેં
વ લા અન્તુમ તહ઼-ઝનૂન (૪૯) વ નાદા અસ્હ઼ાબુન્નારિ અસ્હ઼ાબલ-
જાવ ન તુમકો અંદેશા ન કુછ ગમ ઔર દોઝખી બહિશ્તીયોંકો પુકારેંગે કે
જન્નતિ અન અફીદૂ અલૈના મિનલ્માં-ઇ ઔ મિમ્મા ર-ઝ-ક઼કુમુલ્લાહ ۚ
હમેં અપને પાનીકા કુછ ફૈઝ દો યા ઉસ ખાનેકા જો અલ્લાહને તુમ્હેં દિયા (૮૯) કહેંગે બેશક અલ્લાહને
ક઼ાલૂ ઈન્નલ્લા-હ હ઼ર્-મહુમા અ-લલકાફિરીન ۙ (૫૦) અલ્લઝ઼ીનત્ત-ખઝ઼ૂ
ઉન દોનોંકો કાફિરોં પર હરામ કિયા હૈ જિન્હોંને અપને
દીનહુમ લહ-વંવ-વ લઈબંવ-વ ગ઼ર્રતહુમુલ-હ઼યાતુદ-દુન્યા ۚ ફલ્યૌ-મ
દીનકો ખેલ-તમાશા બના લિયા (૯૦) ઔર દુનિયાકી ઝીસ્તને ઉન્હેં ફરેબ દિયા (૯૧) તો આજ હમ ઉન્હેં
નન્સાહુમ કમા નસૂ લિક઼ા-અ યૌમિહિમ હાઝ઼ા ۙ વમા
છોડ દેંગે જૈસા ઉન્હોંને ઈસ દિનકે મિલનેકા ખયાલ છોડા થા ઔર જૈસા

કી ગઈ જો અપની તરફસે હલાલ ચીઝોંકો હરામ ઠેહરા લિયા કરતે થે. જિનકા ઝિક્ર ઉપરકી આયતમેં આ ચુકા હૈ. જબ ઈસ્લામમેં એહકામકા બયાન હુવા તો ઉન્હોંને નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિવસલ્લમસે જિદાલ કિયા ઔર ઉનકા ખતીબ માલિક બિન ઔફ જિશ્મી સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર કેહને લગા "યા મોહમ્મદ !" (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) હમને સુના હૈ કે આપ ઉન ચીઝોંકો હરામ કરતે હૈં જો હમારે બાપ-દાદા કરતે ચલે આએ હૈં. હુઝૂરને ફરમાયા તુમને બગૈર કિસી અસલકે ચંદ કિસ્મેં ચોપાયોંકી હરામ કરલી ઔર અલ્લાહ તઆલાને આઠ નરો-માદા અપને બંદોંકો ખાને ઔર ઉનકે નફા ઉઠાને કે લિયે પૈદા કિયે. તુમને કહાંસે ઉન્હેં હરામ કિયા ઉનમેં હુરમત

كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ۝ وَلَقَدْ جِئْنٰهُمْ بِكِتٰبٍ
فَصَّلْنٰهُ عَلٰى عِلْمٍ هُدًى وَّرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ۝
هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا تَاْوِيْلَهٗ ؕ يَوْمَ يَاْتِيْ تَاْوِيْلُهٗ
يَقُوْلُ الَّذِيْنَ نَسُوْهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَآءَتْ رُسُلُ
رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۚ فَهَلْ لَّنَا مِنْ شُفَعَآءَ فَيَشْفَعُوْا
لَنَآ اَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِيْ كُنَّا نَعْمَلُ ؕ قَدْ
خَسِرُوْۤا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ۝
اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ
فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۫ يُغْشِي
الَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهٗ حَثِيْثًا ۙ وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
وَالنُّجُوْمَ مُسَخَّرٰتٍۭ بِاَمْرِهٖ ؕ اَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْاَمْرُ ؕ
تَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اُدْعُوْا رَبَّكُمْ
تَضَرُّعًا وَّخُفْيَةً ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ۝

મં ૨

કાનૂ બિઆયાતિના યજ-હ઼દૂન (૫૧)
હમારી આયતોંસે ઇન્કાર કરતે થે
વ લ-ક઼દ જિઅ-નાહુમ બિકિતાબિન ફ઼સ્સ઼લ્નાહુ
ઔર બેશક હમ ઉનકે પાસ એક કિતાબ લાએ (૯૨)
અ઼લા ઇ઼લ્મિન હુદંવ-વ રહ઼-મ-તલ
જિસે હમને એક બળે ઇલ્મસે મુફસ્સલ કિયા હિદાયત ઔર રહમત
લિક઼ૌમિંય્યુઅ-મિનૂન (૫૨) હલ યન્ઝ઼ુરૂ-ન
ઇમાનવાલોંકે લિયે કાહે કી રાહ
ઇલ્લા તઅ-વીલહ ۶ યૌ-મ યઅ-તી
દેખતે હૈં મગર ઉસકી કે ઇસ કિતાબકા
તઅ-વીલુહૂ યકૂલુલ્લઝ઼ી-ન નસૂહુ મિન ક઼બ્લુ
કહા હુવા અંજામ સામને આએ જિસ દિન
ક઼દ જા-અત રુસુલુ રબ્બિના બિલ-હ઼ક઼્ક઼િ ج
ઉસકા બતાયા અંજામ વાકેઅ હોગા (૯૩) બોલ ઉઠેંગે

ફ-હલ્લના મિન શુ-ફ-અ઼ા-અ ફ-યશફઊ઼ લના઼ ઔ નુરદ-દુ ફ-નઅ઼-મ-લ
વોહ જો ઇસે પહલેસે ભુલાએ બૈઠે થે (૯૪) કે બેશક હમારે રબકે રસૂલ હક લાએ થે તો હૈ કોઇ હમારે સિફારિશી જો હમારી
ગ઼ૈરલ્લઝ઼ી કુન્ના નઅ઼-મલ ۶ ક઼દ ખ઼સિરૂ અન્ફુસહુમ વ દ઼લ-લ
શફાઅત કરેં યા હમ વાપસ ભેજે જાએં કે પેહલે કામોંકે ખિલાફ કામ કરેં (૯૫) બેશક ઉન્હોંને અપની જાને નુકસાનમેં
૯૦ અ઼ન્હુમ મા કાનૂ યફ-તરૂન ۚ (૫૩) ઇન્ન રબ્બકુમુલ્લાહુલ્લઝ઼ી ખ઼-લ-
ડાલીં ઔર ઉનસે ખોએ ગએ જો બોહતાન ઉઠાતે થે (૯૬) બેશક તુમ્હારા રબ અલ્લાહ હૈ જિસને
ક઼સ્સમાવાતિ વલઅર્દ઼ ફી સિત્તતિ અય્યામિન સુમ્મસ્તવા અ઼-લલઅર્શિ ۖ
આસ્માન વ ઝમીન (૯૭) છે દિનમેં બનાએ (૯૮) ફિર અર્શ પર ઇસ્તિવા ફરમાયા જૈસા
યુગ઼્શિલ-લૈલન્નહા-ર યત઼્લુબુહૂ હ઼સ઼ીસ઼ંવ-ۙ વ વશશમ્સ વલ ક઼-મ-ર
ઉસકી શાનકે લાઇક હૈ (૯૯) રાત-દિનકો એક દૂસરેસે ઢાંકતા હૈ કે જલ્દ ઉસકે પીછે લગા આતા હૈ ઔર સૂરજ ઔર ચાંદ
વન્નુજૂ-મ મુસખ઼્ખ઼રાતિમ-બિઅમ્રિહ ۶ અલા લહુલ ખ઼લ્કુ વલઅમ્ર ۶
ઔર તારોંકો બનાયા સબ ઉસકે હુકમકે દબે હુએ સુનલો ઉસીકે હાથ હૈ પૈદા કરના ઔર હુકમ દેના
તબા-ર-કલ્લાહુ રબ્બુલ-આ઼લમીન (૫૪) ઉદઊ઼ રબ્બકુમ
બળી બરકતવાલા હૈ અલ્લાહ રબ સારે જહાંનકા અપને રબસે દુઆ કરો
ત-દ઼-રુંઅંવ-વ ખુફ-ય હ ۶ ઇન્નહૂ લા યુહિ઼બ્બુલ - મુઅ઼-તદીન (૫૫)
ગિળગિળાતે ઔર આહિસ્તા બેશક હદસે બળ્હનેવાલે ઉસે પસંદ નહીં (૧૦૦)

નરકી તરફસે આઇ યા માદાકી તરફસે? માલિક બિન ઔફ યેહ સુનકર સાકિત ઔર મુતહય્યર રેહ ગયા ઔર કુછ ન બોલ સકા. નબી સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિવસલ્લમને ફરમાયા બોલતા કયૂં નહીં? કેહને લગા. આપ ફરમાઇયે મૈં સુનૂંગા. સુબ્હાનલ્લાહ! સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકે કલામકી કુવ્વત ઔર ઝોરને અહલે જાહિલીય્યતકે ખતીબકો સાબિતો હૈરાન કર દિયા ઔર વોહ બોલહી કયા સકતા થા અગર કેહતા કે નરકી તરફસે હુરમત આઇ તો લાઝિમ હોતા કે તમામ નર હરામ હોં અગર કેહતા કે માદાકી તરફસે તો ઝરૂરી હોતા કે હરએક માદા હરામ હો ઔર અગર કેહતા જો પેટમેં હૈ વોહ હરામ હૈ તો ફિર સબ હી હરામ હો જાતે કયૂં કે જો પેટમેં રેહતા હૈ વોહ નર હોતા હૈ યા માદા. વોહ જો તખસીસ

وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا
وَطَمَعًا ۚ إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾
وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ
رَحْمَتِهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا أَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنَاهُ
لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَنزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ
مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ ۚ كَذَٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾ وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ
بِإِذْنِ رَبِّهِ ۖ وَالَّذِي خَبُثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا ۚ
ع كَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾
لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ إِنِّي
أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾ قَالَ
الْمَلَأُ مِن قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَاكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٦٠﴾

منزل ٢

વલા તુફ-સિદૂ ફિલઅર્દિ બઅ-દ
ઔર ઝમીનમેં ફસાદ ન ફૈલાઓ (૧૦૧) ઉસકે સંવરનેકે બાદ (૧૦૨)
ઈસ્લાહિહા વદઊહૂ ખૌફંવ-વ ત-મ-આ ▸
ઔર ઉસસે દુઆ કરો ડરતે ઔર તમાઅ કરતે
ઈન્ન રહ-મતલ્લાહિ કરીબુમ મિનલ્મુહ-સિનીન
બેશક અલ્લાહકી રહમત નેકોં સે કરીબ હૈ
(૫૬) વ હુવલ્લઝી યુરસિલુર્રિયા-હ
ઔર વહી હૈ કે હવાએં ભેજતા હૈ ઉસકી
બુશ્રમ-બૈ-ન યદૈ રહ-મતિહ ▸ હત્તા ઈઝા
રહમતકે આગે મુઝદા સુનાતી (૧૦૩) યહાં તક કે જબ
અ-કલ્લત સહાબન સિકાલન સુક-નાહુ
ઉઠા લાએં ભારી બાદલ હમને ઉસે કિસી મુર્દા શહરકી
લિ-બ-લદિમ- મય્યિતિન ફ-અન્ઝલના
તરફ ચલાયા (૧૦૪) ફિર ઉસસે પાની ઉતારા ફિર
બિહિલ્માં-અ ફ-અખરજ-ના બિહી મિન કુલ્લિસ્સ-મ-રાત ▸ કઝાલિ-ક નુખ- મં ૨
ઉસસે તરહ તરહકે ફલ નિકાલે ઈસી તરફ હમ મુર્દોકો
રિજુલ્મૌતા લ-અલ્લકુમ ત-ઝક્કરૂન (૫૭) વલ બ-લદુત્તય્યિબુ યખ્રુજુ
નિકાલેંગે (૧૦૫) કહીં તુમ નસીહત માનો ઔર જો અચ્છી ઝમીન હૈ ઉસકા
નબાતુહૂ બિઈઝ-નિ રબ્બિહી ▸ વલ્લઝી ખબુ-સ લા યખ્રુજુ
સબ્ઝા અલ્લાહકે હુકમસે નિકલતા હૈ (૧૦૬) ઔર જો ખરાબ હૈ ઉસમેં નહીં નિકલતા
ع ૭ ઈલ્લા નકિદા ▸ કઝાલિક નુસર્રિફુલ-આયાતિલિ કૌમિંય-યશ્કુરૂન (૫૮)
મગર થોડા બ મુશ્કિલ (૧૦૭) હમ યૂંહી તરહ-તરહસે આયતેં બયાન કરતે હૈં (૧૦૮) ઉનકે લિયે જો એહસાન માને
લ-કદ અર્સલ્ના નૂહન ઈલા કૌમિહી ફ-કા-લ યાકૌમિઅ-બુદુલ્લા-હ
બેશક હમને નૂહ કો ઉસકી કૌમકી તરફ ભેજા (૧૦૯) તો ઉસને કહા અય મેરી કૌમ ! અલ્લાહકો
મા લકુમ મિન ઈલાહિન ગૈરુહૂ ▸ ઈન્ની અખાફુ અલૈકુમ
પૂજો (૧૧૦) ઉસકે સિવા તુમહારા કોઈ મા'બૂદ નહીં (૧૧૧) બેશક મુઝે તુમ પર બડે દિનકે
અઝા-બ યૌમિન અઝીમ (૫૯) કાલલ્મલઉ મિન કૌમિહી
અઝાબકા ડર હૈ (૧૧૨) ઉસકી કૌમકે સરદાર
ઈન્ના લ-નરા-ક ફી દલાલિમ - મુબીન (૬૦)
બોલે બેશક હમ તુમ્હેં ખુલી ગુમરાહીમેં દેખતે હૈં

કાયમ કરતે થે ઔર બા'ઝકો હલાલ ઔર બા'ઝકો હરામ કરાર દેતે થે. ઈસ હુજ્જતને ઉનકે ઈસ દા'વએ તહરીમકો બાતિલ કર દિયા અલાવા બરીં ઉનસે દરયાફ્ત કરના કે અલ્લાહને નર હરામ કિયે હૈં યા માદા યા ઉનકે બચ્ચે યે મુન્કિરે નબુવ્વત મુખાલિફકો ઈકરારે નબુવ્વત પર મજબૂર કરતા થા ક્યૂં કે જબ તક નબુવ્વતકા વાસ્તા ન હો અલ્લાહ તઆલાકી મરઝી ઔર ઉસકા કિસી ચીઝકો હરામ ફરમાના કૈસે જાના જા સકતા હૈ ચુનાન્ચે અગલે જુમ્લેને ઉસકો સાફ કર દિયા (૨૯૫) જબ યેહ નહીં હૈ ઔર નબુવ્વતકા ઈકરાર નહીં કરતે તો ઈન અહકામે હુરમતકો અલ્લાહકી તરફ નિસ્બત કરના કિઝબો-બાતિલો ઈફતિરા એ ખાલિસ હૈ (૨૯૬) ઈન જાહિલ મુશ્રિકોંસે જો હલાલ ચીઝોંકો અપની ખ્વાહિશે નફસસે હરામ કર લેતે હૈં (૨૯૭)

قَالَ يٰقَوْمِ لَيْسَ بِىْ ضَلٰلَةٌ وَّلٰكِنِّىْ رَسُوْلٌ
مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّىْ وَ
اَنْصَحُ لَكُمْ وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝
اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَلٰى
رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوْا وَلَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُوْنَ ۝ فَكَذَّبُوْهُ فَاَنْجَيْنٰهُ وَالَّذِيْنَ
مَعَهٗ فِى الْفُلْكِ وَاَغْرَقْنَا الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا
بِاٰيٰتِنَا ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا عَمِيْنَ ۝ وَاِلٰى
عَادٍ اَخَاهُمْ هُوْدًا ؕ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ
مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ۝ قَالَ
الْمَلَاُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖۤ اِنَّا لَنَرٰىكَ فِىْ
سَفَاهَةٍ وَّاِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ۝ قَالَ
يٰقَوْمِ لَيْسَ بِىْ سَفَاهَةٌ وَّلٰكِنِّىْ رَسُوْلٌ مِّنْ

ક઼ા-લ યા ક઼ૌમિ લૈ-સ બી દ઼લાલતુંવ-વ
કહા અય મેરી કૌમ ! મુઝમેં ગુમરાહી કુછ
લાકિન્ની રસૂલુમ-મિર્રબ્બિલ-આલ-મીન
નહીં મૈં તો રબ્બુલ આલમીનકા રસૂલ હૂં
(૬૧) ઉબલ્લિગ઼ુકુમ રિસાલાતિ રબ્બી વ
તુમ્હેં અપને રબકી રિસાલતેં પહુંચાતા ઔર
અન્સ઼હુ લકુમ વ અઅ્-લમુ મિનલ્લાહિ
તુમ્હારા ભલા ચાહતા ઔર મૈં અલ્લાહકી તરફસે
મા લા તઅ્-લમૂન (૬૨) અ-વ અ઼જિબ્તુમ
વોહ ઈલ્મ રખતા હૂં જો તુમ નહીં રખતે ઔર કયા તુમ્હેં
અન જા-અકુમ ઝ઼િક-રુમ-મિર્રબ્બિકુમ
ઉસકા અચંભા હુવા કે તુમ્હારે પાસ તુમ્હારે રબકી તરફસે
અ઼લા રજુલિમ-મિન્કુમ લિયુન્ઝ઼િ-રકુમ
એક નસીહત આઈ તુમમેંકે એક મર્દકી મારેફત (૧૧૩) કે

મં
૨

વલિતત્તક઼ૂ વ લ-અ઼લ્લકુમ તુર્હ઼મૂન (૬૩) ફ-કઝ઼-ઝ઼બૂહુ ફ-અન્જૈનાહુ
વોહ તુમ્હેં ડરાએ ઔર તુમ ડરો ઔર કહીં તુમ પર રહમ હો તો ઉન્હોંને ઉસે (૧૧૪) ઝુટલાયા તો હમને ઉસે ઓર જો (૧૧૫)
વલ્લઝ઼ી-ન મ-અ઼હૂ ફિલફુલ્કિ વ અગ઼્રક઼-નલ્લઝ઼ી-ન કઝ઼-ઝ઼બૂ
ઉસકે સાથ કશ્તીમેં થે નજાત દી ઔર અપની આયતેં ઝુટલાનેવાલોંકો ડુબો
૯ બિઆયાતિના ઈન્નહુમ કાનૂ ક઼ૌમન અ઼મીન (૬૪) વ ઈલા
૦ દિયા બેશક વોહ અંધા ગિરોહ થા (૧૧૬) ઔર આદકી તરફ (૧૧૭)
આ઼દિન અખ઼ાહુમ હૂદા ક઼ા-લ યા ક઼ૌમિઅ઼-બુદુલ્લા-હ
ઉનકી બિરાદરીસે હૂદકો ભેજા (૧૧૮) કહા અય મેરી કૌમ ! અલ્લાહકી બન્દગી કરો
મા લકુમ મિન ઈલાહિન ગ઼ૈરુહ અ-ફલા તત્તક઼ૂન (૬૫) ક઼ાલલ-
ઉસકે સિવા તુમ્હારા કોઈ મા'બૂદ નહીં તો કયા તુમ્હેં ડર નહીં (૧૧૯) ઉસકી
મલઉલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ મિન ક઼ૌમિહી ઈન્ના લ-નરા-ક ફી
કૌમકે સરદાર બોલે બેશક હમ તુમ્હેં બેવકૂફ સમઝતે
સફાહતિંવ-વઈન્ના લ-નઝ઼ુન્નુ-ક મિનલ કાઝ઼િબીન (૬૬) ક઼ા-લ
હૈં ઔર બેશક હમ તુમ્હેં ઝૂટોંમેં ગુમાન કરતે હૈં (૧૨૦) કહા અય મેરી
યા ક઼ૌમિ લૈ-સ બી સફાહ-તુંવ-વ લાકિન્ની રસૂલુમ-મિર-
કૌમ ! મુઝે બેવકૂફીસે કયા ઈલાકા મૈં તો પરવરદિગારે

ઉસમેં તમ્બીહ હૈ કે હુરમત જિહતે શરઅસે સાબિત હોતી હૈ ન હવાએ નફસસે મસ્અલા તો જિસ ચીઝકી હુરમત શરઅમેં વારિદ ન હો ઉસકો નાજાઈઝો-હરામ કેહના બાતિલ. સુબૂતે હુરમત ખ્વાહ વહ્યે કુર્આનીસે હો યા વહ્યે હદીસસે યેહી મો'તબર હૈ (૨૯૮) તો જો ખૂન બેહતા ન હો મસલન જિગર, તિલ્લીકે વોહ હરામ નહીં (૨૯૯) ઔર ઝરૂરતને ઉસે ઈન ચીઝોંમેંસે કિસીકે ખાને પર મજબૂર કિયા ઐસી હાલતમેં મુઝતર હોકર ઉસને કુછ ખાયા (૩૦૦) ઈસ પર મુઆખિઝહ ન ફરમાએગા (૩૦૧) જો ઉંગ્લી રખતા હો ખ્વાહ ચોપાયા હો યા પરિન્દ ઈસ્મેં ઊંટ ઔર શુતર મુર્ગ દાખિલ હૈં (મદારિક) બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે યહાં શુતર મુર્ગ ઔર બત ઔર ઊંટ ખાસ તૌર પર મુરાદ હૈં (૩૦૨) યહૂદ અપની સરકશીકે બાઈસ

رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَاَنَا
لَكُمْ نَاصِحٌ اَمِيْنٌ ۝ اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ
ذِكْرٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ ؕ
وَاذْكُرُوْٓا اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنْۢ بَعْدِ قَوْمِ
نُوْحٍ وَّزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَصْطَةً ۚ فَاذْكُرُوْٓا
اٰلَآءَ اللّٰهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝ قَالُوْٓا اَجِئْتَنَا
لِنَعْبُدَ اللّٰهَ وَحْدَهٗ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ
اٰبَآؤُنَا ۚ فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ اِنْ كُنْتَ مِنَ
الصّٰدِقِيْنَ ۝ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ
رِجْسٌ وَّغَضَبٌ ؕ اَتُجَادِلُوْنَنِيْ فِيْٓ اَسْمَآءٍ
سَمَّيْتُمُوْهَآ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ مَّا نَزَّلَ اللّٰهُ
بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ؕ فَانْتَظِرُوْٓا اِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ
الْمُنْتَظِرِيْنَ ۝ فَاَنْجَيْنٰهُ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ

રબ્બિલ-આલ-મીન (૬૭) ઉબલ્લિગુકુમ
આલમકા રસૂલ હૂં તુમ્હેં અપને
રિસાલાતિ રબ્બી વ અ-ન લકુમ
રબકી રિસાલતેં પહુંચાતા હૂં ઔર તુમ્હારા
નાસિહુન અમીન (૬૮) અ-વ
મો'તમિદ (ભરોસેવાલા) ખૈર ખ્વાહ (ભલાઈ ચાહનેવાલા) હૂં (૧૨૧)
અજિબ્તુમ અન જૉ-અકુમ ઝિક-રુમ
ઔર કયા તુમ્હેં ઉસકા અચમ્ભા હુવા કે તુમ્હારે પાસ
મિર્રબ્બિકુમ અલા રજુલિમ- મિન્કુમ
તુમ્હારે રબકી તરફસે એક નસીહત આઈ
લિયુન્ઝિ-રકુમ ج વઝકુરૂ ઈઝ જ-અ-લકુમ
તુમ મેંકે એક મર્દકી મારેફત કે વોહ
ખુ-લ-ફા-અ મિમ્બઅ-દિ કૌમિ નૂહિંવ-વ
તુમ્હેં ડરાએ ઔર યાદ કરો જબ ઉસને તુમ્હેં કૌમે

ઝાદકુમ ફિલ્ખલ્કિ બસ્તહ ط ફઝકુરૂ આલૉ-અલ્લાહિ લ-અલ્લકુમ તુફ-લિહૂન મં ૨
નૂહકા જાનશીન કિયા (૧૨૨) ઔર તુમ્હારે બદનકા ફૈલાવ બળ્હાયા (૧૨૩) તો અલ્લાહકી ને'મતેં યાદ કરો (૧૨૪) કે કહીં
(૬૯) કાલૂ અજિઅ-તના લિનઅ-બુદલ્લા-હ વહ-દહૂ વ ન-ઝ-ર
તુમ્હારા ભલા હો બોલે કયા તુમ હમારે પાસ ઈસલિયે આએ હો (૧૨૫) કે હમ એક અલ્લાહકો પૂજેં ઔર જો (૧૨૬) હમારે
મા કા-ન યઅ-બુદુ આબૉ-ઉના ط ફઅ-તિના બિમા તઈદુના ઈન
બાપ-દાદા પૂજતે થે ઉન્હેં છોળ દેં તો લાઓ (૧૨૭) જિસકા હમેં વા'દા દે રહે હો
કુન્ત મિનસ્સાદિકીન (૭૦) કા-લ કદ વ-ક-અ અલૈકુમ મિર્રબ્બિકુમ
અગર સચ્ચે હો કહા (૧૨૮) ઝરૂર તુમ પર તુમ્હારે રબકા અઝાબ
રિજ-સુંવ્વ ગ-દબ ج અતુજાદિલૂનની ફી અસ્મૉ-ઈન સમ્મૈતુમૂહૉ
ઔર ગઝબ પળ ગયા (૧૨૯) કયા મુઝસે ખાલી ઉન નામોંમેં ઝઘળ રહે હો જો
અન્તુમ વ આબૉ-ઉકુમ મા નઝ-ઝલલ્લાહુ બિહા મિન
તુમને ઔર તુમ્હારે બાપ-દાદાને રખ લિયે (૧૩૦) અલ્લાહને ઉનકી
સુલ્તાન ج ફન્તઝિરૂ ઈન્ની મ-અકુમ મિનલ્મુન્તઝિરીન (૭૧)
કોઈ સનદ ન ઉતારી તો રાસ્તા દેખો (૧૩૧) મૈં ભી તુમ્હારે સાથ દેખતા હૂં
ફ-અન્જૈનાહુ વલ્લઝી-ન મ-અહૂ બિ-રહ-મતિમ
તો હમને ઉસે ઔર ઉસકે સાથવાલોંકો (૧૩૨) અપની એક બળી રહમત ફરમા કર

ઈન ચીઝોંસે મહરૂમ કિયે ગયે લેહાઝા યેહ ચીઝેં ઉન પર હરામ હૈં ઔર હમારી શરીઅતમેં ગાય-બકરીકી ચરબી ઔર ઊંટ ઔર બત ઔર શુતરમુર્ગ હલાલ હૈં ઈસ પર સહાબા ઔર તાબિઈનકા ઈજમાઅ હૈ (તફસીરે અહમદી) (૩૦૩) મુકઝ્ઝેબીનકો મોહલત દેતા હૈ ઔર અઝાબમેં જલ્દી નહીં ફરમાતા તાકે ઉન્હેં ઈમાન લાનેકા મૌકા મિલે (૩૦૪) અપને વકત પર આ હી જાતા હૈ (૩૦૫) યેહ ખબરે ગૈબ હૈ કે જો બાત વોહ કેહનેવાલે થે વોહ બાત પેહલેસે બયાન ફરમા દી (૩૦૬) હમને જો કુછ કિયા થે સબ અલ્લાહકી મશિય્યતસે હુવા યેહ દલીલ હૈ ઉસકીકે વોહ ઈસસે રાઝી હૈ (૩૦૭) ઔર યેહ ઉઝરે બાતિલ ઉનકે કુછ કામ ન આયા. કયૂંકે કિસી અમરકા મશિય્યતમેં હો ના ઉસકી મરઝીયો-મામૂર હોનેકો મુસ્તલઝિમ નહીં. મરઝી વોહી હૈ

مِنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِينَ ۝ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ
صَالِحًا ۘ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ
إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ قَدْ جَاءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ هَٰذِهِ
نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةً ۖ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ
اللَّهِ ۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝
وَاذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِن بَعْدِ عَادٍ وَ
بَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِن سُهُولِهَا
قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا ۖ فَاذْكُرُوا آلَاءَ
اللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝ قَالَ
الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِن قَوْمِهِ لِلَّذِينَ
اسْتُضْعِفُوا لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ
صَالِحًا مُّرْسَلٌ مِّن رَّبِّهِ ۚ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ

૯૦

મિન્ના વ કત્અના દાબિરલ્લઝી-ન
નજાત દી (૧૩૩) ઔર જો હમારી
કઝ્-ઝબૂ બિઆયાતિના વ મા કાનૂ
આયતેં ઝુટલાતે (૧૩૪) થે ઉનકી જળ કાટ દી (૧૩૫) ઔર વોહ
મુઅ-મિનીન ૬ (૭૨) વ ઈલા સમૂ-દ
ઈમાનવાલે ન થે ઔર સમૂદકી તરફ (૧૩૬)
અખાહુમ સાલિહા ✓ □ કા-લ યા
ઉનકી બિરાદરીસે સાલેહ કો ભેજા કહા અય
કૌમિઅ-બુદુલ્લા-હ મા લકુમ મિન
મેરી કૌમ ! અલ્લાહકો પૂજો ઉસકે
ઈલાહિન ગૈરુહ ૮ કદ જા-અત્કુમ
સિવા તુમ્હારા કોઈ માબૂદ નહી
બય્યિનતુમ-મિર્રબ્બિકુમ ૮ હાઝિહી નાકતુલ્લાહિ
બેશક તુમ્હારે પાસ તુમ્હારે રબકી તરફસે (૧૩૭) રૌશન

મં ૨

લકુમ આય-તન ફ-ઝરૂહા તઅ-કુલ ફી અર્દિલ્લાહિ વ લા
દલીલ આઈ (૧૩૮) યે અલ્લાહકા નાકા (ઊંટની) હૈ (૧૩૯) તુમ્હારે લિયે નિશાની તો ઉસે છોળ દો કે અલ્લાહકી ઝમીનમેં
ત-મસ્સૂહા બિસૂ-ઈન ફયઅ-ખુઝકુમ અઝાબુન અલીમ (૭૩) વઝ-કુરૂ
ખાએ ઔર ઉસે બુરાઈસે હાથ ન લગાઓ (૧૪૦) કે તુમ્હેં દર્દનાક અઝાબ આએગા ઔર યાદ
ઈઝ જ-અ-લકુમ ખુ-લફા-અ મિમ્બઅ-દિ આદિંવ-વ બવ્વ-અકુમ
કરો (૧૪૧) જબ તુમકો આદકા જાનશીન કિયા ઔર મુલ્કમેં જગહ દી કે તમ
ફિલઅર્દિ તત્તખિઝૂ-ન મિન સુહૂલિહા કુસૂરંવ-વ તન્હિતૂનલ-જિબા-લ
ઝમીનમેં મહલ બનાતે હો (૧૪૨) ઔર પહાળોમેં મકાન તરાશતે હો (૧૪૩) તો
બુયૂતા ج ફઝ-કુરૂ આલા-અલ્લાહિ વ લા તઅ-સૌ ફિલઅર્દિ
અલ્લાહકી ને'મતેં યાદ કરો (૧૪૪) ઔર ઝમીનમેં ફિસાદ મચાતે ન
મુફસિદીન (૭૪) કાલલ્મ-લઉલ - લઝીનસ્તક-બરૂ મિન કૌમિહી
ફિરો ઉસકી કૌમકે તકબ્બુરવાલે કમઝોર મુસલમાનોંસે
લિલ્લઝીનસ્તુદઈફૂ લિમન આમ-ન મિન્હુમ અતઅ-લમૂ-ન અન્ન સાલિહમ-
બોલે કયા તુમ જાનતે હો કે સાલેહ અપને રબકે
મુર્સલુમ-મિર્રબ્બિહ ૮ કાલૂ ઈન્ના બિમા ઉર્સિ-લ
રસૂલ હૈં બોલે વોહ જો કુછ લે કર ભેજે ગએ હમ

જો અંબિયાકે વાસ્તેસે બતાઈ ગઈ ઔર ઉસકા અમર ફરમાયા ગયા (૩૦૮) ઔર ગલત અટકલે ચલાતે હો (૩૦૯) કે ઉસને રસૂલ ભેજે, કિતાબેં નાઝિલ ફરમાઈ, રાહે હક વાઝેહ કર દી. (૩૧૦) જિસે તુમ અપને લિયે હરામ કરાર દેતે હો ઔર કેહતે હો કે અલ્લાહ તઆલાને હમેં ઉસકા હુકમ દિયા હૈ યેહ ગવાહી ઈસલિયે તલબ કી ગઈ કે ઝાહિર હો જાએકે કુફફારકે પાસ કોઈ શાહિદ નહી હૈ ઔર જો વોહ કેહતે હૈ વોહ ઉનકી તરાશીદા બાત હૈ (૩૧૧) ઈસમે તમ્બીહ હૈ કે અગરચે શહાદત વાકેઅ હો ભી તો વોહ મહઝ ઈત્તેબાએ હુવા ઔર કિઝબો-બાતિલ હો ગઈ (૩૧૨) બુતોંકો મા'બૂદ માનતે હૈં ઔર શિર્કમેં ગિરફતાર હૈં (૩૧૩) ઈસકા બયાન યેહ હૈ (૩૧૪) ક્યૂંકે તુમ પર ઉનકે બહોત હુકૂક હૈં. ઉન્હોંને તુમ્હારી પરવરિશ કી, તુમ્હારે સાથ

بِهٖ مُؤْمِنُوْنَ ۝ قَالَ الَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْٓا اِنَّا بِالَّذِيْٓ
اٰمَنْتُمْ بِهٖ كٰفِرُوْنَ ۝ فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَ عَتَوْا
عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ وَ قَالُوْا يٰصٰلِحُ ائْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ
اِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ۝ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ
فَاَصْبَحُوْا فِيْ دَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ۝ فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَ
قَالَ يٰقَوْمِ لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّيْ وَنَصَحْتُ
لَكُمْ وَلٰكِنْ لَّا تُحِبُّوْنَ النّٰصِحِيْنَ ۝ وَ لُوْطًا
اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اَتَاْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ
بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ
الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُوْنِ النِّسَآءِ ؕ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ
مُّسْرِفُوْنَ ۝ وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ اِلَّآ اَنْ قَالُوْٓا
اَخْرِجُوْهُمْ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۚ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُوْنَ ۝
فَاَنْجَيْنٰهُ وَاَهْلَهٗٓ اِلَّا امْرَاَتَهٗ ۖ كَانَتْ مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ۝

બિહી મુઅ-મિનૂન (૭૫) કાલલ્લઝી
ઉસ પર ઈમાન રખતે હૈં (૧૪૫) મુતકબ્બિર
નસ્તક-બરૂ ઈન્ના બિલ્લઝી આમન્તુમ બિહી
બોલે જિસ પર તુમ ઈમાન લાએ હમેં ઉસસે
કાફિરૂન (૭૬) ફ-અ-કરુન્નાક-ત વ
ઈન્કાર હૈ પસ (૧૪૬) નાકા (ઊંટની) કી કોચેં કાટ દી ઔર
અતૌ અન અમ્રિ રબ્બિહિમ વ કાલૂ
અપને રબકે હુકમસે સરકશી કી ઔર બોલે
યાસાલિહુઅ-તિના બિમા તઈદુના ઈન કુન્ત
અય સાલેહ હમ પર લે આઓ (૧૪૭) જિસકા તુમ વા'દા દે રહે હો
મિનલ - મુર્સલીન (૭૭) ફ-અ-ખ-ઝત -
અગર તુમ રસૂલ હો તો ઉન્હેં ઝલઝલેને
હુમુર્રજ-ફતુ ફ-અસ્બહૂ ફી દારિહિમ
આ લિયા તો સુબ્હકો અપને ઘરોંમેં
જાસિમીન (૭૮) ફ-ત-વલ્લા અન્હુમ વ કા-લ યા કૌમિ લ-કદ અબ્લગ઼તુકુમ
ઉંધે પળે રહ ગએ તો સાલેહને ઉનસે મુંહ ફેરા (૧૪૮) ઔર કહા અય મેરી કૌમ ! બેશક મૈંને તુમ્હેં
રિસાલ-ત રબ્બી વ નસહ-તુ લકુમ વલા કિલ્લા તુહિબ્બૂનન-નાસિહીન (૭૯)
અપને રબકી રિસાલત પહુંચા દી ઔર તુમ્હારા ભલા ચાહા મગર તુમ ખૈર-ખ્વાહોંકો ગરઝી હી નહીં
વ લૂતન ઈઝ કા-લ લિકૌમિહી અ-તઅતૂનલ - ફાહિશ-ત મા
ઔર લૂત કો ભેજા (૧૪૯) જબ ઉસને અપની કૌમસે કહા કયા વોહ બેહયાઈ કરતે હો
સ-બ-કકુમ બિહા મિન અ-હદિમ મિનલ આલમીન (૮૦) ઈન્નકુમ
જો તુમસે પેહલે જહાનમેં કિસીને ન કી તુમ તો મર્દોંકે પાસ શેહવતસે
લ-તઅતૂનર્રિજા-લ શહ-વ-તમ-મિન દૂનિન્નિસાઅ ۦ બલ અન્તુમ
જાતે હો (૧૫૦) ઔરતેં છોળકર બલ્કે તુમ લોગ
કૌમુમ-મુસ્રિફૂન (૮૧) વ મા કા-ન જવા-બ કૌમિહી ઈલ્લા અન કાલૂ
હદસે ગુઝર ગએ (૧૫૧) ઔર ઉસકી કૌમકા કુછ જવાબ ન થા મગર યહી કેહના કે ઉન (૧૫૨) કો
અખ઼્રિજૂહુમ મિન કર્યતિકુમ ۦ ઈન્નહુમ ઉનાસુંય્ય-ત તહ-હરૂન (૮૨)
અપની બસ્તીસે નિકાલ દો યે લોગ તો પાકીઝગી ચાહતે હૈં (૧૫૩)
ફ-અન્જૈનાહુ વ અહ-લહૂ ઈલ્લમ-ર-અ-તહૂ ۦ કાનત મિનલ ગ઼ાબિરીન (૮૩)
તો હમને ઉસે (૧૫૪) ઔર ઉસકે ઘરવાલોંકો નજાત દી મગર ઉસકી ઔરત વો રેહ જાનેવાલોંમેં હુઈ (૧૫૫)

મં ૨

શફકતો મહેરબાની કા સુલૂક કિયા. તુમ્હારી હર ખતરેસે નિગેહબાની કી, ઉનકે હુકૂકકા લિહાઝ ન કરના ઔર ઉનકે સાથ હુસ્ને સુલૂકકા તર્ક કરના હરામ હૈ (૩૧૫) ઈસમેં ઔલાદકો ઝિંદા દરગોર કરને ઔર માર ડાલનેકી હુરમત બયાન ફરમાઈ ગઈ. જિસકા અહલે જાહિલિય્યતમેં દસ્તૂર થા કે વોહ અકસર નાદારીકે અંદેશેસે ઔલાદકો હલાક કરતે થે. ઉન્હેં બતાયા ગયા કે રોઝી દેનેવાલા તુમ્હારા ઉનકા સબકા અલ્લાહ હૈ ફિર તુમ ક્યૂં કત્લ જૈસે શદીદ જુર્મકા ઈરતિકાબ કરતે હો (૩૧૬) ક્યુંકે ઈન્સાન જબ ખુલે ઔર ઝાહિર ગુનાહસે બચે ઔર છુપે ગુનાહસે પરહેઝ ન કરે તો ઉસકા ઝાહિર ગુનાહસે બચના ભી લિલ્લાહિયતસે નહીં. લોગોંકો દિખાને ઔર ઉનકી બદગોઈસે બચનેકે લિયે હૈ ઔર અલ્લાહકી રઝાઓ સવાબકા મુસ્તહિક

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا ۖ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُجْرِمِينَ ۝ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۗ قَالَ
يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ قَدْ
جَاءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَ
الْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا
فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن
كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ۝ وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ
تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ
بِهِ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ وَاذْكُرُوا إِذْ كُنتُمْ
قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْ ۖ وَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُفْسِدِينَ ۝ وَإِن كَانَ طَائِفَةٌ مِّنكُمْ آمَنُوا بِالَّذِي
أُرْسِلْتُ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ
يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ۝

વ અમ્તરના અલૈહિમ મ-ત-રા ૮ ફન્ઝુર કૈ-ફ
ઔર હમને ઉન પર એક મેંહ (બરસાત) બરસાયા (૧૫૬)
કા-ન આકિબતુલ-મુજ- રિમીન (૮૪)
તો દેખો કૈસા અંજામ હુવા મુજરિમોંકા (૧૫૭)
વ ઈલા મદય-ન અખાહુમ શુઐબા ૮ કા-લ
ઔર મદિયનકી તરફ ઉનકી બિરાદરીસે શોએબ કો
યા કૌમિઅ-બુદુલ્લા-હ મા લકુમ મિન
ભેજા (૧૫૮) કહા અય મેરી કૌમ ! અલ્લાહકી ઈબાદત કરો
ઈલાહિન ગૈરુહ ૮ કદ જાૅ-અત્કુમ
ઉસકે સિવા તુમ્હારા કોઈ મા'બૂદ નહીં
બય્યિનતુમ-મિર્રબ્બિકુમ ફઔફુલ્કૈ-લ વલ
બેશક તુમ્હારે પાસ તુમ્હારે રબકી તરફસે રૌશન
મીઝા-ન વલા તબ્ખસુન્ના-સ અશ્યા-અ
દલીલ આઈ (૧૫૯) તો નાપ ઔર તોલ પૂરી

મં ૨ હુમ વલા તુફ-સિદૂ ફિલઅર્દિ બઅ-દ ઈસ્લાહિહા ૮ ઝાલિકુમ ખૈરુલ્લકુમ
કરો ઔર લોગોંકી ચીઝેં ઘટાકર ન દો (૧૬૦) ઔર ઝમીનમેં ઈન્તઝામકે બાદ ફસાદ ન ફૈલાઓ
ઈન કુન્તુમ મુઅ-મિનીન (૮૫) વ લા તક્-ઉદૂ બિકુલ્લિ સિરાતિન
યે તુમ્હારા ભલા હૈ અગર ઈમાન લાઓ ઔર હર રાસ્તે પર યૂં ન બૈઠો કે રાહગીરોંકો
તૂઈદૂ-ન વ તસુદ-દૂ-ન અન સબીલિલ્લાહિ મન આમ-ન બિહી વ
ડરાઓ ઔર અલ્લાહકી રાહસે ઉન્હેં રોકો (૧૬૧) જો ઈસ પર ઈમાન લાએ ઔર ઉસમેં કજી ચાહો ઔર
તબ્ગૂનહા ઈ-વ જા ૮ વઝ્-કુરૂ ઈઝ્ કુન્તુમ કલીલન ફ-કસ્સ-રકુમ
યાદ કરો જબ તુમ થોળે થે ઉસને તુમ્હેં બળ્હા દિયા (૧૬૨) ઔર દેખો (૧૬૩)
વન્ઝુરૂ કૈ-ફ કા-ન આકિબતુલ-મુફ-સિદીન (૮૬) વ ઈન કા-ન
ફસાદિયોંકા કૈસા અંજામ હુવા ઔર અગર તુમમેં
તાૅ-ઈફતુમ-મિન્કુમ આમનૂ બિલ્લઝી ઉર્સિલ્તુ બિહી વ તાૅ-ઈફતુલ્લમ
એક ગિરોહ ઉસ પર ઈમાન લાયા જો મૈં લેકર ભેજા ગયા ઔર એક ગિરોહને ન માના (૧૬૪)
યુઅ-મિનૂ ફસ્બિરૂ હત્તા યહ્-કુમલ્લાહુ બૈનનાદ
તો ઠેહરે રહો યહાં તક કે અલ્લાહ હમમેં ફૈસ્લા કરે (૧૬૫)
વ હુ-વ ખૈરુલ-હાકિમીન (૮૭)
ઔર અલ્લાહકા ફૈસ્લા સબસે બેહતર (૧૬૬)

વોહ હૈ જો ઉસકે ખૌફસે ગુનાહ તર્ક કરે (૩૧૬) વો ઉમૂર જિનસે કત્લ મુબાહ હોતા હૈ યેહ હૈ મુર્તદ હોના યા કિસાસ યા બિયાહે હુએકા ઝિના, બુખારીઓ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા કોઈ મુસલમાન જો "લા-ઈલાહા-ઈલ્લલ્લાહ"કી ગવાહી દેતા હો ઉસકા ખૂન હલાલ નહીં મગર ઈન તીન સબબોંમેંસે કિસી એક સબબસે યા તો બિયાહે હુએ કે બાવજૂદ ઉસસે ઝિના સરઝદ હુવા યા ઉસને કિસીકો નાહક કત્લ કિયા હો ઔર ઉસકા કિસાસ ઉસ પર આતા હો યા વોહ દીન છોળકર મુર્તદ હો ગયા હો (૩૧૮) જિસસે ઉસકા ફાયદા હો (૩૧૯) ઉસ વકત ઉસકા માલ ઉસકે સુપ્રદ કરદો (૩૨૦) ઈન દોનોં આયતોંમે જો હુકમ ફરમાયા (૩૨૧) જો ઈસ્લામકે ખિલાફ હો યા યહુદિય્યત હો યા નસરાનીયત

યા ઔર કોઈ મિલ્લત (૩૨૨) તૌરેત (૩૨૩) યા'ની બની ઈસ્રાઈલ (૩૨૪) ઔર બઅસો હિસાબ ઔર સવાબો-અઝાબ ઔર દીદારે ઈલાહીકી તસ્દીક કરે (૩૨૫) યા'ની કુર્આનશરીફ જો કસીરુલ ખૈર ઔર કસીરુન્નફા' ઔર કસીરુલ બરકત હૈ ઔર કયામત તક બાકી રહેગા ઔર તહરીફો-તબ્દીલો, નસ્ખસે મહફૂઝ રહેગા (૩૨૬) યા'ની યહૂદો-નસારા પર તૌરેત ઔર ઈન્જીલ (૩૨૭) ક્યૂંકે વોહ હમારી ઝબાનહીમેં ન થી ન હમેં કિસીને ઉસકે મા'ની બતાએ. અલ્લાહ તઆલાને કુર્આને કરીમ નાઝિલ ફરમાકર ઉનકે ઈસ ઉઝ્રકો કત્અ ફરમા દિયા (૩૨૮) કુફ્ફારકી એક જમાઅતને કહા થા કે યહૂદો-નસારા પર કિતાબેં નાઝિલ હુઈ મગર વોહ બદઅકલીમેં ગિરફતાર રહે. ઈન કિતાબોંસે મુન્તફે' ન હુએ. હમ ઉનકી તરહ ખફીફુલ અકલ ઔર નાદાન નહીં હૈં. હમારી અકલે સહીહ હૈં. હમારી અકલો ઝહાનત ઔર ફહમ ફરાસત એસે હૈં કે અગર હમ પર કિતાબ ઉતરતી તો હમ ઠીક રાહ પર હોતે. કુર્આનપાક નાઝિલ ફરમાકર ઉનકા યેહ ઉઝ્ર ભી મુન્કતા' ફરમાદિયા ચુનાન્ચે આગે ઈર્શાદ હોતા હૈ (૩૨૯) યા'ની યેહ કુર્આનપાક જિસમેં હુજ્જત વાઝેહ ઔર બયાન સાફ ઔર હિદાયતો રહમત હૈ (૩૩૦) જબ વહદાનિયત ઔર રિસાલત પર ઝબરદસ્ત હુજ્જતે કાયમ હો ચુકી ઔર એ'તેકાદાતે કુફ્રો-ઝલાલકા બુત્લાન ઝાહિર કર દિયા ગયા તો અબ ઈમાન લાનેમેં ક્યૂં તવક્કુફ હૈ ? ક્યા ઈન્તેઝાર બાકી હૈ ? (૩૩૧) ઉનકી અરવાહ કબ્ઝ કરનેકે લિયે (૩૩૨) કયામતકી નિશાનીયોંમેંસે જમહૂર મુફસ્સિરીનકે નઝદીક ઈસ નિશાનીસે આફતાબકા મગરિબસે તુલૂઅ હોના મુરાદ હૈ. તિર્મિઝીકી હદીસમેં ભી ઐસાહી વારિદ હૈ. બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ કે કયામત કાયમ ન હોગી જબ તક આફતાબ મગરિબસે તુલૂઅ ન કરે ઔર જબ મગરિબસે તુલૂઅ કરેગા ઔર ઉસે લોગ દેખેંગે તો સબ ઈમાન લાએંગે ઔર યે ઈમાન નફા ન દેગા (૩૩૩) યા'ની તાઅત ન કી થી મા'ની યેહ હૈ કે નિશાની આનેસે પેહલે જો ઈમાન ના લાયે નિશાનીકે બા'દ ઉનકા ઈમાન કુબૂલ નહીં. ઈસી તરહ જો નિશાનીસે પેહલે તૌબહ ન કરે બા'દ નિશાનીકે ઉસકી તૌબહ કુબૂલ નહીં લેકિન જો ઈમાનદાર પેહલેસે નેક અમલ કરતે હોંગે નિશાનીકે બા'દ ભી ઉનકે અમલ મકબૂલ હોંગે (૩૩૪) ઈનમેંસે કિસી એકકા યા'ની મૌતકે ફરિશ્તોંકી આમદ યા અઝાબ યા નિશાની આનેકા (૩૩૫) મિસ્લ યહૂદો-નસારાકે હદીસ શરીફમેં હૈ યહૂદ ઈકહત્તર (૭૧) ફિર્કે હો ગએ ઉન્મેં સિર્ફ એકહી નાજી હૈ બાકી સબ નારી ઔર નસારા બહત્તર (૭૨) ફિર્કે હો ગએ એક નાજી બાકી સબ નારી, મેરી ઉમ્મત તહત્તર (૭૩) ફિર્કે હો જાએગી. વોહ સબકે સબ નારી હોંગે સિવાએ એક કે જો સવાદે આ'ઝમ યા'ની બળી જમાઅત હૈ ઔર એક રિવાયતમેં હૈ કે જો મેરી ઔર મેરે અસ્હાબકી રાહ પર હૈ (૩૩૬) ઔર આખિરતમેં ઉન્હેં અપને કિરદારકા અંજામ મા'લૂમ હો જાએગા (૩૩૭) યા'ની એક નેકી કરનેવાલેકો દસનેકીયોં કી જઝા ઔર યેહ ભી હદો નિહાયતકે તરીકે પર નહીં બલ્કે અલ્લાહ તઆલા જિસકે લિયે જિતના ચાહે ઉસકી નેકીયોંકો બઢાએ એકકે સાતસો કરે યા બેહિસાબ અતા ફરમાએ. અસ્લ યેહ હૈ કે નેકીયોંકા સવાબ મહઝ ફઝલ હૈ. યેહી મઝહબ હૈ અહલે સુન્નતકા ઔર બદીકી ઈત્ની હી જઝા યેહ અદ્લ હૈ (૩૩૮) યા'ની દીને ઈસ્લામ જો અલ્લાહકો મકબૂલ હૈ (૩૩૯) ઈસમેં કુફ્ફારે કુરૈશકા રદ હૈ જો ગુમાન કરતે થે કે વોહ દીને ઈબ્રાહીમી પર હૈં. અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામ મુશ્રિકો-બુતપરસ્ત ન થે તો બુતપરસ્તી કરનેવાલે મુશ્રિકીનકા યેહ દા'વા કે વોહ ઈબ્રાહીમી દીનો મિલ્લત પર હૈ બાતિલ હૈ (૩૪૦) અવ્વલિયત યા તો ઈસ એ'તેબારસે હૈ કે અંબિયાકા ઈસ્લામ ઉનકા ઉમ્મત પર મુકદમ હોતા હૈ યા ઈસ એ'તેબારસે કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ અવ્વલ મખલૂકાત હૈં તો ઝરૂર અવ્વલુલ મુસ્લિમીન હુએ (૩૪૧) શાને નુઝૂલ કુફ્ફારને નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમસે કહા થા કે આપ હમારી દીનકી તરફ લૌટ આઈયે ઔર હમારે મા'બૂદોંકી ઈબાદત કિજિયે. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હુમાને ફરમાયાકે વલીદ બિન મુગીરહ કેહતા થા કે મેરા રાસ્તા ઈખ્તેયાર કરો ઈસમેં અગર કુછ ગુનાહ હૈ તો મેરી ગરદન પર. ઈસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝીલ હુઈ ઔર બતાયા ગયા કે વોહ રાસ્તા બાતિલ હૈ. ખુદા શનાસ કિસ તરહ ગવારા કર સકતા હૈ કે અલ્લાહકે સિવા કિસી ઔરકો રબ બનાએ ઔર યેહ ભી બાતિલ હૈ કે કિસીકા ગુનાહ દૂસરા ઉઠા સકે (૩૪૨) હર શખ્સ અપને ગુનાહમેં

માખૂઝ હોગા. દૂસરેકે ગુનાહમેં નહીં (૩૪૩) રોઝે કયામત (૩૪૪) ક્યૂં કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ખાતિમુન્નબિય્યીન હૈં. આપકે બા'દ કોઇ નબી નહીં ઔર આપકી ઉમ્મત આખિરૂલ ઉમમ હૈ, ઇસલિયે ઉનકો ઝમીનમેં પેહલોંકા ખલીફા કિયા કે ઉસકે માલિક હો ઔર ઉસમેં તસર્રુફ કરે (૩૪૫) શકલો સૂરતમેં, હુસ્નો જમાલમેં, રિઝકો-માલમેં, ઇલ્મો-અકલમેં, કુવ્વતો-કમાલમેં (૩૪૬) યા'ની આઝમાઇશમેં ડાલે કે તુમ ને'મતો જાહો જલાલ પાકર કૈસે શુક ગુઝાર રેહતે હો ઔર બાહમ એક દૂસરેકે સાથ કિસ કિસ્મકે સુલૂક કરતે હો.

<u>સૂરએ એઅરાફ</u> :- (૧) યેહ સૂરત મક્કએ મુકર્રમહમેં નાઝિલ હુઇ ઔર એક રિવાયતમેં હૈ કે યેહ સૂરત મક્કી હૈ. સિવા પાંચ આયતોંકે જિનમેં સે પેહલી "વસ્-અલહુમ અનિલ કર્યતિલ્લતિ" હૈ. ઇસ સૂરતમેં દોસો છે (૨૦૬) આયતેં ઔર ચૌબીસ (૨૪) રુકૂઅ હૈં ઔર તીન હઝાર તીન સો પચ્ચીસ (૩૩૨૫) કલિમે ઔર ચૌદહ હઝાર, દસ (૧૪૧૦) હુરૂફ હૈં. (૨) બઈ ખયાલ કે લોગ શાયદ ન માનેં ઔર ઇસસે એ'રાઝ (રૂગર્દાની) કરેંઔર ઇસકી તકઝીબકે દર પૈ હોં. (૩) યા'ની કુર્આન શરીફ જિસમેં હિદાયત-વ-નૂરકા બયાન હૈ. ઝુજાજને કહા કે ઇત્તેબા કરો કુર્આનકા ઓર ઉસ ચીઝકા જો નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ લાએ ક્યૂં કે યે સબ અલ્લાહકા નાઝિલ કિયા હુવા હૈ. જૈસા કે કુર્આન શરીફમેં ફરમાયા "મા આતાકુમુર-રસૂલુ ફખઝૂહુ" અલાયહ યા'ની જો કુછ રસૂલ તુમ્હારે પાસ લાએ ઉસે અખ્ઝ (ઇખ્તિયાર) કરો ઔર જિસસે મના ફરમાએ ઉસસે બાઝ રહો. (૪) અબ હુકમે ઇલાહીકા ઇત્તેબા તર્ક કરને ઔર ઉસસે એ'રાઝ કરનેકે (યાની મુંહ ફેરનેકે) નતાઇજ (નતીજે) પિછલી કૌમોંકે હાલાતમેં દિખાએ જાતે હૈં (૫) મા'ના યે હૈં કે હમારા અઝાબ ઐસે વકત આયા જબ કે ઉન્હેં ખયાલ ભી ન થા યા તો રાતકા વકત થા ઔર વો આરામકી નીંદ સોતે થે યા દિનમેં કૈલૂલેકા વકત થા ઔર વો મસરૂફે રાહત થે. ન અઝાબ કે નુઝૂલકી કોઇ નિશાની થી ન કરીના કે પેહલેસે આગાહ હોતે અચાનક આ ગયા. ઇસસે કુફ્ફારકો મુતનબ્બેહ (ખબરદાર) કિયા જાતા હૈ કે વો અસ્બાબે અમ્નો-રાહત પર મગરૂર ન હોં. અઝાબે ઇલાહી જબ આતા હૈ તો દફ્અતન આ જાતા હૈ. (૬) અઝાબકે આને પર ઉન્હોંને અપને જુર્મકા એ'તેરાફ કિયા ઔર ઉસ વકત એ'તેરાફભી ફાએદા નહીં દેતા (૭) કે ઉન્હોંને રસૂલોંકી દા'વતકા કયા જવાબ દિયા ઔર ઉનકે હુકમકી કયા તામીલ કી. (૮) કે ઉન્હોંને અપની ઉમ્મતોંકો હમારે પયામ પહોંચાએ ઔર ઉન ઉમ્મતોંને ઉન્હેં કયા જવાબ દિયા (૯) રસૂલોંકોભી ઔર ઉનકી ઉમ્મતોંકોભી કે ઉન્હોંને દુનિયામેં કયા કિયા (૧૦) ઇસ તરહ કે અલ્લાહ અઝ્ઝોજલ્લ એક મીઝાન કાઇમ ફરમાએગા જિસકા હર એક પલ્લા ઇતની વુસ્અત રખેગા જિતની મશ્રિકો-મગરિબકે દરમિયાન વુસ્અત હૈ. ઇબ્ને જૌઝીને કહા કે હદીસમેં આયા હૈ કે હઝરત દાઊદ અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામને બારગાહે ઇલાહીમેં મીઝાન દેખનેકી દરખ્વાસ્ત કી. જબ મીઝાન દિખાઇ ગઇ ઔર આપને ઉસકે પલ્લોંકી વુસ્અત દેખી તો અર્ઝ કિયા. યા રબ કિસકા મુકદર હૈ કે ઇનકો નેકીયોંસે ભર સકે. ઇર્શાદ હુવા કે એ દાઊદ ! મૈં જબ અપને બંદોંસે રાઝી હોતા હૂં તો એક ખજૂરસે ઇસકો ભર દેતા હૂં. યાની થોડી નેકીભી કુબૂલ હો જાએ તો ફઝલે ઇલાહીસે ઇતની બખ્શા દી જાતી હૈ કે મીઝાન કો ભર દે (૧૧) નેકિયાં ઝયાદા હુઇ (૧૨) ઔર ઇનમેં કોઇ નેકી ન હુઇ યે કુફ્ફારકા હાલ હોગા જો ઇમાનસે મેહરૂમ હૈં ઔર ઇસ વજહસે ઉનકા કોઇ અમલ મકબૂલ નહીં. (૧૩) કે ઉનકો છોળતે થે, ઝુટલાતે થે, ઉનકી ઇતાઅતસે મુંહ મોળતે થે. (૧૪) ઔર અપને ફઝલસે તુમ્હેં રાહતેં દી બાવજૂદ ઇસકે તુમ (૧૫) શુકકી હકીકત, ને'મતકા તસવ્વુર ઔર ઇસકા ઇઝહાર હૈ ઔર નાશુકી ને'મતકો ભૂલ જાના ઔર ઉસકો છુપાના (૧૬) <u>મસ્અલા</u> : ઇસસે સાબિત હોતા હૈ કે અમર વજૂબકે લિયે હોતા હૈ ઔર સજદા ન કરનેકા સબબ દરયાફત ફરમાના તૌબીખકે લિયે હૈ ઔર ઇસ લિયે કે શૈતાનકી મુઆનિદત (અદાવત) ઓર ઉસકા કુફ વ કિબ્ર ઔર અપની અસલ પર મુફતખિર (ફખ્ર કરનેવાલા) હોના ઔર હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામકે અસલકી તહકીર કરના (હકીર સમઝના) ઝાહિર હો જાએ. (૧૭) ઇસસે ઉસકી મુરાદ યે થી કે આગ મિટ્ટીસે આ'લા-વ-અફઝલ હૈ તો જિસકી અસ્લ આગ હોગી વો ઉસસે અફઝલ હોગા. જિસકી અસ્લ મિટ્ટી હો ઔર ઉસ ખબીસકા યે ખયાલ ગલત ઔર બાતિલ હૈ ક્યૂં કે અફઝલ વો હૈ જિસે માલિક-વ-મૌલા ફઝીલત દે. ફઝીલતકા

મદાર અસ્લો-જૌહર પર નહીં બલ્કે માલિકકી ઈતાઅત ઔર ફરમાંબરદારી પર હય. ઔર આગકા મિટ્ટીસે અફઝલ હોના યે ભી સહી નહીં ક્યૂં કે આગ મેં તેશ ઔર તેઝી ઔર તરફ્ફો' (ગુરૂર) હૈ યે સબબ ઈસ્તિકબારકા હોતા હૈ ઔર મિટ્ટીસે વકાર, હલીમ, હયા ઔર સબ્ર હાસિલ હોતે હૈં. મિટ્ટીસે મુલ્ક આબાદ હોતે હૈં, આગ સે હિલાક. મિટ્ટી અમાનતદાર હૈ જો ચીઝ ઉસમેં રખ્ખી જાએ ઉસકો મેહફૂઝ રખે ઔર બઢાએ. આગ ફના કર દેતી હૈ. બાવજૂદ ઈસકે લુત્ફ યે હૈ કે મિટ્ટી આગકો બુઝા દેતી હૈ ઔર આગ મિટ્ટીકો ફના નહીં કર સકતી અલાવા બરી હિમાકત ઔર શકાવત (સંગદિલી) ઈબ્લીસકી યે કે ઉસને નસ્સ (કતઈ હુકમ)કે મૌજૂદ હોતે હુએ ઉસકે મુકાબિલ કયાસ (અંદાઝા) કિયા ઔર જો કયાસ કે નસ્સકે ખિલાફ હો વો ઝરૂર મરદૂદ (૧૮) જન્નતસે કે યે જગહ ઈતાઅત ઔર તવાઝો'વાલોંકી હૈ મુન્કિર ઔર સરકશકી નહીં. (૧૯) કે ઈન્સાન તેરી મઝમ્મત (બુરાઈ) કરેગા ઔર હર ઝુબાન તુઝ પર લા'નત કરેગી ઔર યહી તકબ્બુરવાલેકા અંજામ હૈ (૨૦) ઔર મુદ્દત ઈસ મોહલતકી સૂરએ હજરમેં બયાન ફરમાઈ ગઈ "ઈન્નક મિનલ-મુન્ઝરીન ઈલા યૌમિલ વકતિલ-મા'લૂમ" ઔર યે વકત નફખએ ઊલાકા હૈ જબ સબ લોગ મર જાએંગે. શૈતાનને મુર્દોંકે ઝિન્દા હોનેકે વકત તકકી મોહલત ચાહી થી ઔર ઈસસે ઉસકા મતલબ યે થા કે મૌતકી સખ્તીસે બચ જાએ યે કુબૂલ ન હુવા ઔર નફખએ ઊલા તકકી મોહલત દી ગઈ (૨૧) કે બની આદમકે દિલમેં વસવસે ડાલૂં ઔર ઉન્હેં બાતિલકી તરફ માઈલ કરૂં, ગુનાહોંકી રગ્બત દિલાઊં. તેરી ઈતાઅત ઔર ઈબાદતસે રોકૂં ઔર ગુમરાહીમેં ડાલૂં (૨૨) યા'ની ચારોં તરફસે ઉન્હેં ઘેર કર રાહે-રાસ્તસે રોકૂંગા (૨૩) ચૂંકે શૈતાન બની આદમકો ગુમરાહ કરને ઔર મુબ્તિલાએ શોહવાત ઔર કબાએહ (બુરાઈયાં) કરનેમેં અપની ઈન્તેહાઈ સઈ (કોશિશ) ખર્ચ કરનેકા અઝ્મ (ઈરાદા) કર ચુકા થા ઈસ લિયે ઉસે ગુમાન થા કે વો બની આદમકો બેહકા લેગા. ઉન્હેં ફરેબ દેકર ખુદાવંદે આલમકી ને'મતોંકે શુક્ર ઔર ઉસકી ઈતાઅત-વ-ફરમાંબરદારીસે રોક દેગા (૨૪) તુઝકોભી ઔર તેરી ઝુર્રિયત (નસ્લ-ઔલાદ) કો ભી ઔર તેરી ઈતાઅત કરનેવાલે આદમિયોંકોભી સબકો જહન્નમમેં દાખિલ કિયા જાએગા. શૈતાનકો જન્નતસે નિકાલ દેનેકે બાદ હઝરત આદમકો ખિતાબ ફરમાયા જો આગે આતા હૈ (૨૫) યા'ની હઝરત હવ્વા (૨૬) યા'ની ઐસા વસવસા ડાલા કે જિસકા નતીજા યે હો કે વો દોનોં આપસમેં એક દૂસરેકે સામને બરહના હો જાએ. ઈસ આયતસે યે મસ્અલા સાબિત હુવા કે વો જિસ્મ જિસકો ઔરત કહતે હૈં ઉસકા છુપાના ઝુરૂરી ઔર ખોલના મના' હૈ. ઔર યે ભી સાબિત હુવા કે ઉસકા ખોલના હમેશાસે અકલકે નઝદીક મઝમૂમ (ખરાબ) ઔર તબીઅતોંકો નાગવાર રહા હૈ (૨૭) ઈસસે માલૂમ હુવા કે ઉન દોનોં સાહબોંને અબ તક એક દૂસરેકા સતર ન દેખા થા (૨૮) કે જન્નતમેં રહો ઔર કભી ન મરો (૨૯) મા'ના યે હય કે ઈબ્લીસ મલઊનને ઝૂટી કસમ ખા કર હઝરત આદમ અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકો ધોકા દિયા ઔર પેહલા ઝૂટી કસમ ખાનેવાલા ઈબ્લીસહી હૈ. હઝરત આદમ અલયહિસ્સલામકો ગુમાનભી ન થા કે કોઈ અલ્લાહકી કસમ ખા કર ઝૂટ બોલ સકતા હૈ. ઈસલિએ આપને ઉસકી બાતકા ઐતેબાર કિયા (૩૦) ઔર જન્નતી લિબાસ જિસ્મસે જુદા હો ગએ. ઔર ઉનમેં એક દૂસરેસે અપના બદન છુપા ન સકા. ઉસ વકત તક ઈન સાહબોંમેંસે કિસીને ખુદભી અપના સતર ન દેખા થા. ઔર ન ઈસ વકત તક ઉન્હેં ઈસકી હાજત પેશ આઈ થી (૩૧) અય આદમ ઔર હવ્વા ! મએ અપની ઝુર્રિયતકે જો તુમમેં હૈ (૩૨) રોઝે કયામત હિસાબકે લિયે (૩૩) યા'ની એક લિબાસ તો વો હૈ જિસસે બદન છુપાયા જાએ ઔર સતર કિયા જાએ ઔર એક લિબાસ વો હૈ જિસસે ઝીનત હો ઔર યે ભી ગરઝ સહી હૈ (૩૪) પરહેઝગારીકા લિબાસ ઈમાન-હયા-નેક ખસલતે-નેક અમલ હૈં. યે બેશક ઝીનતકે લિબાસસે અફઝલ ઔર બેહતર હૈં (૩૫) શૈતાનકી કૈયાદી ઔર હઝરતે આદમ અલયહિસ્સલામકે સાથ ઉસકી અદાવતકા બયાન ફરમા કર બની આદમકો મુતનબ્બેહ (ખબરદાર) ઔર હોશિયાર કિયા જાતા હૈ કે વો શૈતાનકે વસવસેસે ઔર અગ્વા ઔર ઉસકી મક્કારિયોંસે બચતે રહેં જો હઝરત આદમ અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકે સાથ ઐસી ફરેબકારી કર ચુકા હૈ વો ઉનકી ઔલાદકે સાથ કબ દરગુઝર કરનેવાલા હૈ (૩૬) અલ્લાહ તઆલાને જિન્નોંકો ઐસા ઈદરાક દિયા હૈ કે વો ઈન્સાનોંકો દેખતે હૈં ઔર ઈન્સાનોંકો ઐસા ઈદરાક નહીં મિલા કે

વો જિન્નોંકો દેખ સકે. હદીસ શરીફમેં હૈ કે શૈતાન ઈન્સાનકે જિસ્મમેં ખૂનકી રાહોંમેં પૈર જાતા હૈ. હઝરત ઝુન્નૂન (રદિયલ્લાહુ અન્હુ)ને ફરમાયા કે અગર શૈતાન ઐસા હૈ કે વો તુમ્હેં દેખતા હૈ તુમ ઉસે નહી દેખ સકતે તો તુમ ઐસેસે મદદ ચાહો જો ઉસકો દેખતા હો ઔર વો ઉસે ન દેખ સકે યા'ની અલ્લાહ કરીમ, સત્તારો રહીમ ગફ્ફારસે મદદ ચાહો (૩૭) ઔર કોઈ કબીહ (શર્મનાક) ફે'લ યા ગુનાહ ઉનસે સાદિર હો જૈસા કે ઝમાનએ જાહિલીયત કે લોગ મર્દ ઔર ઔરત નંગે હોકર કા'બએ મુઅઝ્ઝમાકા તવાફ કરતે થે. અતાકા કૌલ હૈ કે બેહયાઈ શિર્ક હૈ ઔર હકીકત યે હૈ કે હર કબીહ ફે'લ ઔર તમામ મઆસી વ કબાઈર ઈસમેં દાખિલ હૈં. અગરચે યે આયત ખાસ નંગે હો કર તવાફ કરનેકે બારેમેં આઈ હો જબ કુફ્ફાર કી ઐસી બેહયાઈકે કામોં પર ઉનકી મઝમ્મત કી ગઈ તો ઈસ પર ઉન્હોંને જો કહા વો આગે આતા હૈ (૩૮) કુફ્ફારને અપને અફઆલ કબીહકે દો ઉઝ્ર બયાન કિયે. એક તો યે કે ઉન્હોંને અપને બાપદાદાકો યહી ફે'લ કરતે પાયા લેહાઝા ઉનકી ઈત્તેબામેં યે ભી કરતે હૈં તો જાહિલ બદકારકી તકલીદ હુઈ ઔર યે કિસી સાહબે અકલકે નઝદીક જાઈઝ નહી. તકલીદ કી જાતી હૈ. એહલે ઈલ્મ-વ-તકવાકી ન કે જાહિલ-ગુમરાહકી. દૂસરા ઉઝ્ર ઉનકા યે થા કે અલ્લાહને ઉન્હેં ઈન અફઆલકા હુકમ દિયા હૈ. યે મહઝ ઈફતેરા-વ-બોહતાન થા. ચુનાંચે અલ્લાહ તબારકો તઆલા રદ ફરમાતા હૈ (૩૯) યા'ની જૈસે ઉસને તુમ્હેં નીસ્ત સે હસ્ત કિયા ઐસે હી બા'દ મૌત ઝિંદા ફરમાએગા. યે ઉખ્રવી ઝિંદગીકા ઈન્કાર કરનેવાલોં પર હુજ્જત હૈ ઔર ઉસસે યે ભી મુસ્તફાદ (ફાએદા હાસિલ કિયા હુવા) હોતા હૈ. કે જબ ઉસીકી તરફ પલટના હૈ ઔર વો આ'માલકી જઝા દેગા તો તાઆત-વ-ઈબાદાતકો ઉસકે લિયે ખાલિસ કરના ઝુરૂરી હૈ (૪૦) ઈમાનો મા'રેફતકી ઔર ઉન્હેં તાઅતો-ઈબાદતકી તૌફીક દી (૪૧) વો કુફ્ફાર હૈં (૪૨) ઉનકી ઈતાઅતકી. ઉનકે કહે પર ચલે. ઉનકે હુકમસે કુફો-મઆસીકો ઈખ્તિયાર કિયા (૪૩) યા'ની લિબાસે ઝીનત ઔર એક કૌલ યે હૈ કે કંઘી કરના, ખુશ્બૂ લગાના દાખિલે ઝીનત હૈ. <u>મસ્અલા :</u> ઔર સુન્નત યે હૈ કે આદમી બેહતર હઈયત કે સાથ નમાઝકે લિયે હાઝિર હો ક્યોંકે નમાઝમેં રબસે મુનાજાત હૈ તો ઉસકે લિયે ઝીનત કરના. ઈત્ર લગાના મુસ્તહબ. જૈસા કે સતરે તિહારત (પાકીઝગી) વાજિબ હૈ. <u>શાને નુઝૂલ :</u> મુસ્લિમ શરીફકી હદીસમેં હૈ કે ઝમાનએ જાહિલીયતમેં દિનમેં મર્દ ઔર ઔરતેં રાતમેં નંગે હોકર તવાફ કરતે થે. ઈસ આયતમેં સતર છુપાને ઓર કપળે પહેનનેકા હુકમ દિયા ગયા ઔર ઈસમેં દલીલ હૈ કે સતરે ઔરત નમાઝ, તવાફ ઔર હર હાલમેં વાજિબ હૈ (૪૪) <u>શાને નુઝૂલ :</u> કલબીકા કૌલ હૈ કે બની આમિર ઝમાનએ હજમેં અપની ખુરાક બહોતહી કમ કર દેતે થે. ઔર ગોશ્ત ઔર ચિકનાઈ તો બિલકુલ ખાતેહી ન થે. ઔર ઈસકો હજકી તાઝીમ જાનતે થે. મુસલમાનોંને ઈન્હેં દેખ કર અર્ઝ કિયા. યા રસૂલલ્લાહ ! હમેં ઐસા કરનેકા ઝયાદા હક હૈ. ઈસ પર યે નાઝિલ હુવા કે ખાઓ ઔર પિયો. ગોશ્ત હો ખ્વાહ ચિકનાઈ હો ઔર ઈસરાફ (ફુઝૂલ ખર્ચી) ન કરો. ઔર વો યે હૈ કે સૈર હો ચુકનેકે બાદભી ખાતે રહો યા હરામકી પરવાહ ન કરો ઔર યે ભી ઈસરાફ હૈ કે જો ચીઝ અલ્લાહ તઆલાને હરામ નહી કી ઉસકો હરામ કર લો. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહુ અન્હુ)ને ફરમાયા. ખા જો ચાહે ઔર પહેન જો ચાહે. ઈસરાફ ઔર તકબ્બુરસે બચતા રેહ. <u>મસ્અલા :</u> આયતમેં દલીલ હૈ કે ખાને ઔર પીનેકી તમામ ચીઝેં હલાલ હૈં સિવાએ ઉનકે જિન પર શરીઅતમેં દલીલે હુરમત કાઈમ હો ક્યૂં કે યે કાયદા મુકર્રરહ મસલ્લમા હૈ કે અસલ તમામ અશ્યા (ચીઝોં)મેં ઈબાહત (જાઈઝ કરના) હૈ. મગર જિસ પર શારેઅને મુમાનિઅત ફરમાઈ હો ઔર ઉસકી હુરમત દલીલે મુસ્તકિલસે સાબિત હો. (૪૫) ખ્વાહ લિબાસ હો યા ઔર સામાને ઝીનત (૪૬) ઔર ખાને-પીનેકી લઝીઝ ચીઝેં. <u>મસ્અલા :</u> આયત અપને ઉમૂમ (આમ હોને) પર હય. હર ખાનેકી ચીઝ ઈસમેં દાખિલ હૈ કે જિસકી હુરમત (ઈઝઝત) પર નસ્સ (કતઈ હુકમ) વારિદ ન હુઈ હો. (ખાઝિન) તો જો લોગ તોશહ ગ્યારહવી મીલાદ શરીફ, બુઝુર્ગોંકી ફાતિહા, ઉર્સ મજાલિસ શહાદત વગૈરાકી શીરીની, સબીલકે શરબતકો મમ્નૂઅ (મના કરના યા નાજાઈઝ) કહતે હૈં વો ઈસ આયતકે ખિલાફ કરકે ગુનેહગાર હોતે હૈં ઔર ઈસકો મમ્નૂઅ (શરીઅતકે ખિલાફ) કેહના અપની રાએકો દીનમેં દાખિલ કરના હૈ ઓર યહી બિદઅત ઔર ઝલાલત (ગુમરાહી) હૈ. (૪૭) જિનસે હલાલો-હરામકે એહકામ મા'લૂમ હોં (૪૮) જો યે જાનતે હૈં કે અલ્લાહ

વાહિદ લાશરીક લહૂ હૈ વો જો હરામ કરે વોહી હરામ હૈ (૪૯) યે ખિતાબ મુશ્રિકીનસે હૈ. જો બરહના (નંગે) હો કર ખાનએ કા'બાકા તવાફ કરતે થે ઔર અલ્લાહ તઆલાકી હલાલ કી હુઇ પાક ચીઝોંકો હરામ કર લેતે થે. ઉનસે ફરમાયા જાતા હૈ કે અલ્લાહને યે ચીઝે હરામ નહી કી ઔર ઉનસે અપને બંદોંકો નહી રોકા. જિન ચીઝોંકો ઉસને હરામ ફરમાયા. વો યે હૈ જો અલ્લાહ તઆલા બયાન ફરમાતા હૈ. ઉનમેંસે બેહયાઇયાં હૈ જો ખુલી હુઇ હોં યા છુપી હુઇ. કૌલી હોં યા ફે'લી. (૫૦) હરામ કિયા. (૫૧) હરામ કિયા (૫૨) વકતે મુઇન જિસ પર મોહલત ખત્મ હો જાતી હૈ (૫૩) મુફસ્સિરીનકે ઇસમેં દો કૌલ હૈ એક તો યે કે રુસુલસે તમામ મુરસલીન મુરાદ હૈ. દૂસરા યે કે ખાસ સૈયદે આલમ ખાતિમુલ અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ મુરાદ હૈ. જો તમામ ખલ્ક (દુનિયા)કી તરફ રસૂલ બનાએ ગએ હૈ ઔર સીગએ જમ્અ તાઝીમકે લિયે હૈ (૫૪) મમ્નૂઆતસે બચે (૫૫) તાઆતો-ઇબાદાત બજા લાએ (૫૬) યા'ની જિતની ઉમ્ર ઔર રોઝી અલ્લાહને ઉનકે લિયે લિખ દી હૈ ઉનકો પહોંચેગી. (૫૭) મલકુલ મૌત ઔર ઉનકે અઅવાન ઉન લોગોંકી ઉમ્રે ઔર રોઝીયાં પૂરી હોનેકે બાદ (૫૮) ઉનકા કહી નામોનિશાન ભી નહી (૫૯) ઉન કાફિરોંસે રોઝે કયામત (૬૦) દોઝખમે. (૬૧) જો ઉસકે દીન પર થા તો મુશ્રિક મુશ્રિકોં પર લા'નત કરેંગે ઔર યહૂદ યહૂદિયોં પર ઔર નસારા નસારા પર. (૬૨) યા'ની પેહલોંકી નિસ્બત અલ્લાહ તઆલાસે કહેંગે. (૬૩) કયૂંકે પેહલે ખુદભી ગુમરાહ હુએ ઔર ઉન્હોંને દૂસરોંકોભી ગુમરાહ કિયા ઓર પિછલેભી એસે હી હૈ કે ખુદ ગુમરાહ હુએ ઔર ગુમરાહોંકાહી ઇત્તેબઅ કરતે રહે. (૬૪) કે તુમમેંસે હર ફરીક (ફિર્કે) કે લિયે કૈસા અઝાબ હૈ (૬૫) કુફ્રો ઝલાલ (ખતા)મેં દોનોં બરાબર હૈ. (૬૬) કુફકા ઔર આ'માલ ખબીસહકા. (૬૭) ન ઉનકે આ'માલકે લિયે ન ઉનકી અરવાહકે લિયે કયૂં કે ઉનકે આ'માલ ઔર અરવાહ દોનોં ખબીસ હૈ. હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહુ અન્હુ)ને ફરમાયા કે કુફ્ફારકી અરવાહકે લિયે આસમાનકે દરવાઝે નહી ખોલે જાતે ઔર મોમિનીનકી અરવાહકે લિયે ખોલે જાતે હૈ. ઇબ્ને જુરીજને કહા કે આસમાનકે દરવાઝે ન કાફિરોંકે આ'માલકે લિયે ખોલે જાએ ન અરવાહકે લિયે યા'ની ન ઝિંદગીમેં ઉનકા અમલહી આસમાન પર જા સકતા હૈ ન બાદ મૌત. રૂહ ઇસ આયતકી તફસીરમેં એક કૌલ યે ભી હૈ કે આસમાનકે દરવાઝે ન ખોલે જાનેકે યે મા'ની હૈ કે વો ખૈરો-બરકત ઔર રહમતકે નુઝૂલસે મહરૂમ રહતે હૈ (૬૮) ઔર યે મુહાલ તો કુફ્ફારકા જન્નતમેં દાખિલ હોના મુહાલ કયૂંકે મુહાલ પર જો મોકૂફ હો વો મુહાલ હોતા હૈ. ઇસસે સાબિત હુવા કે કુફ્ફારકા જન્નતસે મહરૂમ રહના કતઇ હૈ (૬૯) મુજરિમીનસે યહાં કુફ્ફાર મુરાદ હૈ કયૂં કે ઉપર ઉનકી સિફતમેં આયાતે ઇલાહિયાકી તકઝીબ (ઝુટલાને) ઔર ઉનસે તકબ્બુર કરનેકા બયાન હો ચુકા હૈ. (૭૦) યા'ની ઉપરસે નીચે હર તરફસે આગ ઉન્હેં ઘેરે હુએ હૈ. (૭૧) જો દુનિયામેં ઉનકે દરમિયાન થે ઔર તબીઅતે સાફ કર દી ગઈ ઔર ઉનમેં આપસમેં ન બાકી રહી મગર મોહબ્બત ઔર મુવદ્દિયત (દોસ્તી). હઝરત અલી મુર્તુઝા (રદિયલ્લાહુ અન્હુ)ને ફરમાયા કે યે હમ અહલે બદ્રકે હકમેં નાઝિલ હુવા ઔર યે ભી આપસે મરવી હૈ કે આપને ફરમાયા મુઝે ઉમ્મીદ હૈ કે મૈં ઔર ઉસ્માન ઔર તલ્હા ઔર ઝુબૈર ઉનમેંસે હોં જિનકે હકમેં અલ્લાહ તઆલાને "વ નઝઅના માફી સુદૂરિહિમ મિન ગિલ્લિન" ફરમાયા. હઝરત અલી મુર્તુઝાકે ઇસ ઇરશાદને રફ્ઝ (રાફઝી હોને)કી બીખ (જળ) ઔર બુનિયાદકા કલઅ કમઅ (તોળફોળ) કર દિયા. (૭૨) મોમિનીન જન્નતમેં દાખિલ હોતે વકત (૭૩) ઔર હમેં એસે અમલકી તૌફીક દી જિસકા યે અજરો સવાબ હૈ ઔર હમ પર ફઝલો રહમત ફરમાઇ. ઓર અપને કરમસે અઝાબે-જહન્નમસે મહફૂઝ કિયા (૭૪) ઔર જો ઉન્હોંને હમેં દુનિયામેં સવાબકી ખબરેં દી વો સબ હમને અયાં દેખ લી. ઉનકી હિદાયત હમારે લિયે કમાલે-લુત્ફો કરમ થા. (૭૫) મુસ્લિમ શરીફકી હદીસમેં હૈ જબ જન્નતી જન્નતમેં દાખિલ હોંગે એક નિદા કરનેવાલા પુકારેગા. તુમ્હારે લિયે ઝિંદગાની હૈ. કભી ન મરોગે. તુમ્હારે લિયે તંદુરસ્તી હૈ. કભી બીમાર ન હોગે. તુમ્હારે લિયે ઐશ હૈ. કભી તંગ હાલ ન હોગે. જન્નતકો મીરાસ ફરમાયા ગયા. ઇસમેં ઇશારા હૈ કે વો મહઝ અલ્લાહકે ફઝલસે હાસિલ હુઇ. (૭૬) ઔર રસૂલોંને ફરમાયા થા કે ઇમાનો તાઅત પર અજરો-સવાબ પાઓગે (૭૭) કુફ્ર ઔર નાફરમાની પર અઝાબકા (૭૮) ઔર લોગોંકો ઇસ્લામમેં દાખિલ હોનેસે મના કરતે હૈ (૭૯)

યા'ની વે ચાહતે હૈં કે દીને ઈલાહીકો બદલ દેં ઔર જો તરીકા અલ્લાહ તઆલાને અપને બંદોંકે લિયે મુકર્રર ફરમાયા હૈ ઉસમેં તગૈયુર ડાલ દેં. (ખાઝિન) (૮૦) જિસકો અઅરાફ (દોઝખ ઔર જન્નતકે દરમિયાનકા મુકામ) કેહતે હૈં. (૮૧) વે કિસ તબકેકે હોંગે ઈસમેં બહોત મુખ્તલિફ અકવાલ હૈં. એક કૌલ તો યે હૈ કે યે વો લોગ હોંગે જિનકી નેકિયાં ઔર બદીયાં બરાબર હોં. વો અઅરાફ પર ઠેહરે રહેંગે. જબ એહલે જન્નતકી તરફ દેખેંગે તો ઉન્હેં સલામ કરેંગે ઔર દોઝખિયોંકી તરફ દેખેંગે તો કહેંગે યા રબ ! હમેં ઝાલિમ કૌમકે સાથ ન કર. આખિરકાર જન્નતમેં દાખિલ કિયે જાએંગે. એક કૌલ યે હૈ કે જો લોગ જિહાદમેં શહીદ હુએ મગર ઉનકે વાલિદૈન ઉનસે નારાઝ થે. વો અઅરાફમેં ઠહરાએ જાએંગે. એક કૌલ યે હૈ જો લોગ એસે હૈં કે ઉનકે વાલિદૈનમેંસે એક ઉનસે રાઝી હો, એક નારાઝ વો અઅરાફમેં રખે જાએંગે. ઈન અકવાલસે મા'લૂમ હોતા હૈ કે એહલે અઅરાફકા મર્તબા અહલે જન્નતસે કમ હૈ. મુજાહિદકા કૌલ યે હૈ અઅરાફમેં સુલહા, ફુકરા, ઉલમા હોંગે ઔર ઈનકા વહાં કયામ ઈસ લિયે હોગા કે દૂસરે ઉનકે ફઝલો-શર્ફકો દેખેં ઔર એક કૌલ યે હૈ કે અઅરાફમેં અંબિયા હોંગે ઔર વો ઈસ મકાન-આલીમેં તમામ એહલે કયામત પર મુમતાઝ કિયે જાએંગે ઔર ઉનકી ફઝીલત ઔર રુત્બએ આલિયાકા ઈઝહાર કિયા જાએગા તાકે જન્નતી ઔર દોઝખી ઈનકો દેખેં ઔર વો ઈન સબકે અહવાલ ઔર સવાબો-અઝાબકે મિકદારો-એહવાલકા મુઆઈના કરેં. ઈન કૌલોં પર અસ્હાબે અઅરાફ જન્નતિયોંમેંસે અફઝલ લોગ હોંગે ક્યૂં કે વો બાકીયોંસે મર્તબેમેં આ'લા હૈં. ઈન તમામ અકવાલમેં કુછ તનાકુઝ (ઝિદ) નહીં હૈ. ઈસલિયે કે યે હો સકતા હૈ કે હર તબકેકે લોગ અઅરાફમેં ઠહરાએ જાએં ઔર હર એકકે ઠહરાનેકી હિકમત જુદાગાના હો. (૮૨) દોનોં ફરીકસે જન્નતી ઔર દોઝખી મુરાદ હૈં. જન્નતિયોંકે ચેહરે સુફેદ ઔર તરોતાઝા હોંગે ઔર દોઝખિયોંકે ચેહરે સિયાહ ઔર આંખે નીલી યહી ઉનકી અલામતે (નિશાનિયાં) હૈં. (૮૩) અઅરાફવાલે અભી તક (૮૪) અઅરાફવાલોંકી (૮૫) કુફ્ફારમેંસે (૮૬) ઔર અહલે અઅરાફ ગરીબ મુસલમાનોંકી તરફ ઈશારા કરકે કુફ્ફારસે કહેંગે (૮૭) જિનકો તુમ દુનિયામેં હકીર સમઝતે થે ઔર (૮૮) અબ દેખ લો કે જન્નતકે દાઈમી ઐશો રાહતમેં કિસ ઈઝઝતો-એહતેરામકે સાથ હૈં (૮૯) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહુ અનહુ)સે મરવી હૈ કે જબ અઅરાફવાલે જન્નતમેં ચલે જાએંગે તો દોઝખીયોંકોભી તમ્અ દામનગીર હોગી ઔર વો અર્ઝ કરેંગે યા રબ ! જન્નતમેં હમારે રિશ્તેદાર હૈં. ઈજાઝત ફરમા કે હમ ઉન્હેં દેખેં. ઉનસે બાત કરેં. ઈજાઝત દી જાએગી. તો વો અપને રિશ્તેદારોંકો જન્નતકી ને'મતોંમેં દેખેંગે ઔર પેહચાનેંગે. લેકિન અહલે જન્નત ઈન દોઝખી રિશ્તેદારોંકો ન પહચાનેંગે. ક્યૂંકે દોઝખિયોંકે મુંહ કાલે હોંગે. સૂરતેં બિગળ ગઈ હોંગી. તો વો જન્નતિયોંકો નામ લે લે કર પુકારેંગે. કોઈ અપને બાપકો પુકારેગા. કોઈ ભાઈકો. ઔર કહેગા, મૈં જલ ગયા મુઝ પર પાની ડાલો ઔર તુમ્હેં અલ્લાહને દિયા હૈ ખાનેકો દો. ઈસ પર એહલે જન્નત (૯૦) કે હલાલો-હરામમેં અપની હવાએ નફસકે તાબે હુએ. જબ ઈમાનકી તરફ ઉન્હેં દા'વત દી ગઈ મસ્ખરગી કરને લગે (૯૧) ઉસકી લઝઝતોંમેં આખિરતકો ભૂલ ગએ (૯૨) કુર્આન શરીફ (૯૩) ઔર વો રોઝે કયામત હૈ (૯૪) ન ઈસ પર ઈમાન લાતે થે ન ઈસકે મુતાબિક અમલ કરતે થે (૯૫) યાની બજાએ કુફ્રકે ઈમાન લાએં ઔર બજાએ મુસીબત ઔર નાફરમાનીકે તાઅત ઔર ફરમાંબરદારી ઈખ્તિયાર કરેં. મગર ન ઉન્હેં શફાઅત મયસ્સર આએગી ન દુનિયામેં વાપસ ભેજે જાએંગે. (૯૬) ઔર ઝૂટ બકતે થે કે બુત ખુદાકે શરીક હૈં ઓર અપને પુજારિયોંકી શફાઅત કરેંગે. અબ આખિરતમેં ઉન્હેં માલૂમ હો ગયા કે ઉનકે યે દા'વે ઝૂટે થે (૯૭) મએ ઈન તમામ ચીઝોંકે જો ઉનકે દરમિયાન હૈં જૈસા કે દૂસરી આયતમેં વારિદ હુવા. "વ-લ-કદ ખ-લન નસ્સમાવાતિ વલ અર્દિ વમા બયનહુમા ફી સિત્તતિ અૈયામ" (૯૮) છે દિનસે દુનિયાકે છે દિનોંકી મિકદાર મુરાદ હૈ. ક્યૂંકે યે દિન તો ઉસ વકત થે નહીં. આફતાબ (સૂરજ)હી ન થા જિસસે દિન હોતા ઔર અલ્લાહતઆલા કાદિર થા કે એક લમ્હેમેં યા ઈસસે કમમેં પૈદા ફરમાતા. લેકિન ઈતને અરસેમેં ઉનકી પૈદાઈશ ફરમાના બ તકાઝાએ હિકમત હૈ ઔર ઈસસે બંદોંકો અપને કામોંમેં તદરીજ (આહિસ્તા આહિસ્તા) ઈખ્તિયાર કરનેકા સબક મિલતા હૈ (૯૯) યે ઈસ્તિવા મુતશાબેહાત (કુર્આન શરીફકી વો આયતેં જિનકે મા'ની અલ્લાહ તઆલાહી જાનતા હૈ) મેંસે હૈ. હમ ઈસ પર ઈમાન લાતે હૈં કે અલ્લાહકી

ઈસસે જો મુરાદ હૈ, હક હૈ. હઝરત ઈમામ અબૂ હનીફા રહમતુલ્લાહ અલયહને ફરમાયા કે ઈસ્તિવા મા'લૂમ હૈ ઔર ઉસકી કૈફિયત મજહૂલ (નામા'લૂમ) ઔર ઈસ પર ઈમાન લાના વાજિબ. હઝરત મુતરજિમ કદસસિર્રહુને ફરમાયા ઈસકે મા'ની યે હૈં કે આફરીનશ (દુનિયા)કા ખાત્મા અર્શ પર જા ઠેહરા. વલ્લાહ આ'લમ બે અસરારે કિતાબઅ (૧૦૦) દુઆ અલ્લાહ તઆલાસે ખૈર તલબ કરનેકો કહતે હૈં, ઔર યે દાખિલે ઈબાદત હૈ. કયૂંકે દુઆ કરનેવાલા અપને આપકો આજિઝ-વ-મોહતાજ ઔર અપને પરવર દિગારકો હકીકી કાદિર-વ-હાજતરવા એ'તેકાદ કરતા હૈ. ઈસી લિયે હદીસ શરીફમેં વારિદ હુવા. "અદ્દુઆ મુખ્ખુલ ઈબાદતિ" તઝરઅ (ગિળગિળાને) સે ઈઝહારે ઈજઝો-ખુશૂઅ મુરાદ હૈ ઔર અદબ દુઆમેં યે હૈ કે આહિસ્તા હો. હસન (રદિયલ્લાહુ અન્હુ)કા કૌલ હૈ કે આહિસ્તા દુઆ કરના એલાનિયા દુઆ કરનેસે સત્તર (૭૦) દરજે ઝયાદા અફઝલ હૈ. મસ્અલા : ઈસમેં ઉલમાકા ઈખ્તિલાફ હૈ કે ઈબાદાતમેં ઈઝહાર અફઝલ હૈ યા ઈખ્ફા. (પોશીદા) બા'ઝ કેહતે હૈં કે ઈખ્ફા (છુપાના) અફઝલ હૈ. કયૂંકે વો રિયાસે બહોત દૂર હૈ. બાઝ કેહતે હૈં કે ઈઝહાર અફઝલ હૈ ઈસ લિએ કે ઈસસે દૂસરોંકો રગ્બતે-ઈબાદત પૈદા હોતી હૈ. તિરમિઝીને કહાકે અગર આદમી અપને નફસ પર રિયાકા અંદેશા રખતા હો તો ઉસકે લિયે ઈખ્ફા અફઝલ હૈ. ઔર અગર કલ્બ (દિલ) સાફ હો. અંદેશએ રિયા નહો તો ઈઝહાર અફઝલ હૈ. બા'ઝ હઝરાત યે ફરમાતે હૈં કે ફર્ઝ ઈબાદતોંમેં ઈઝહાર અફઝલ હૈ. નમાઝે ફર્ઝ મસ્જિદહીમેં બેહતર હૈ ઔર ઝકાતકા ઈઝહાર કરકે દેનાહી અફઝલ હૈ ઔર નફિલ ઈબાદાતમેં ખ્વાહ (ચાહે) વો નમાઝ હો યા સદકા વગૈરા ઉનમેં ઈખ્ફા અફઝલ હૈ. દુઆમેં હદસે બઢના કઈ તરફ હોતા હૈ. ઈસમેંસે એક યે ભી હૈ કે બહોત બુલંદ આવાઝસે ચીખે. (૧૦૧) કુફ્ર-વ-મઅસિયતો ઝુલ્મ કરકે (૧૦૨) અંબિયાકે તશરીફ લાને, હકકી દા'વત ફરમાને, અહકામ બયાન કરને, અદલ કાઈમ ફરમાને કે બાદ. (૧૦૩) બારિશકા ઔર રહમતસે યહાં મેહ મુરાદ હૈ (૧૦૪) જહાં બારિશ ન હુઈથી સબ્ઝા ન જમા થા (૧૦૫) યાની જિસ તરહ મુર્દા ઝમીનકો વીરાનીકે બાદ ઝિંદગી અતા ફરમાતા ઔર ઉસકો સરસબ્ઝ ઔર શાદાબ ફરમાતા હૈ ઔર ઉસમેં ખેતી, દરખ્ત, ફલ-ફૂલ પૈદા કરતા હૈ ઐસે હી મુર્દોંકો કબ્રોંસે ઝિંદા કરકે ઉઠાએગા કયૂંકે જો ખુશ્ક લકડીસે તરોતાઝા ફલ પૈદા કરને પર કાદિર હય ઉસે મુર્દોંકો ઝિંદા કરના કયા બઈદ હૈ. કુદરતકી યે નિશાની દેખ લેનેકે બા'દ આકિલ સલીમુલહવાસકો મુર્દોંકો ઝિંદા કિયે જાનેમેં કુછ તરદ્દુદ બાકી નહી રહતા (૧૦૬) યે મોમિનકી મિસાલ હૈ જિસ તરહ ઉમદા ઝમીન પાનીસે નફા પાતી હૈ ઔર ઈસમેં ફૂલ-ફલ પૈદા હોતે હૈં. ઈસી તરહ જબ મોમિનકે દિલ પર કુર્આની અન્વારકી બારિશ હોતી હૈ તો વો ઈસસે નફા પાતા હૈ. ઈમાન લાતા હૈ. તાઆતો-ઈબાદાતસે ફલતા-ફૂલતા હૈ. (૧૦૭) યે કાફિરકી મિસાલ હૈ જૈસે ખરાબ ઝમીન બારિશસે નફા નહી પાતી ઐસેહી કાફિર કુર્આને પાકસે મુનતફેઅ (ફાએદા ઉઠાનેવાલા) નહી હોતા (૧૦૮) જો તૌહીદ-વ-ઈમાન પર હુજ્જતો-બુરહાન હૈ. (૧૦૯) હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામકે વાલિદકા નામ લમક હૈ. વો મતૂ શલ્ખકે વો અખ્નૂખ અલૈહિસ્સલામકે ફરઝંદ હૈં. અખ્નૂખ હઝરત ઈદરીસ અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકા નામ હૈ. હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલાતો વસ્સલામ ચાલીસ યા પચાસ સાલકી ઉમ્રમેં નબુવ્વતસે સરફરાઝ ફરમાએ ગએ. આયાતે બાલામેં અલ્લાહ તઆલાને અપને દલાઈલે કુદરત વ ગરાઈબે સન્અત બયાન ફરમાએ. જિનસે ઉસકી તૌહીદ વ રુબૂબિયત સાબિત હોતી હૈ. ઓર મરનેકે બાદ ઉઠને ઔર ઝિંદા હોનેકી સેહત પર દલાઈલે કાતેઅહ કાઈમ કિયે. ઈસકે બાદ અંબિયા અલૈહિસ્સલાતો વસ્સલામકા ઝિક્ર ફરમાતા હૈ ઔર ઉનકે ઈન મુઆમલાતકા જો ઉન્હેં ઉમ્મતોંકે સાથ પેશ આએ ઈસમેં નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તસલ્લી હૈ. કે ફકત આપહીકી કૌમને કુબૂલે હકસે એ'રાઝ નહી કિયા. બલ્કે પેહલી ઉમ્મતેંભી એ'રાઝ કરતી રહી ઔર અંબિયાકી તકઝીબ કરનેવાલોંકા અંજામ દુનિયામેં હલાક ઔર આખિરતમેં અઝાબે અઝીમ હૈ. ઈસસે ઝાહિર હૈ કે અંબિયાકી તકઝીબ કરનેવાલે અલ્લાહકે ગઝબકે સઝાવાર હોતે હૈં. જો શખ્સ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તકઝીબ કરેગા (ઝુટલાએગા) ઉસકાભી યહી અંજામ હોગા. અંબિયાકે ઈન તઝકિરોંમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી નબુવ્વતકી ઝબરદસ્ત દલીલ હૈ. કયૂંકે હુઝૂર ઉમ્મી થે. ફિર આપકા ઈન વાકેઆતકો તફસીલન બયાન

ફરમાના બિલખુસૂસ ઐસે મુલ્કમેં જહાં એહલે કિતાબકે ઉલમા બકસરત મૌજૂદ થે. ઔર સરગર્મે-મુખાલિફતભી થે. ઝરાસી બાત પાતે તો શોર મચાતે. વહાં હુઝૂરકા ઈન વાકેઆતકો બયાન ફરમાના ઔર એહલે કિતાબકા સાકિતો-હૈરાન રેહ જાના સરીહ દલીલ હૈ કે આપ નબિય્યે બરહક હૈં. ઔર પરવરદિગારે આલમને આપ પર ઉલૂમકે દરવાઝે ખોલ દિયે હૈં. (૧૧૦) વોહી મુસ્તહિકે ઈબાદત હૈ. (૧૧૧) તો ઉસકે સિવા કિસીકો ન પૂજો. (૧૧૨) રોઝે કયામતકા યા રોઝે તૂફાનકા અગર તુમ મેરી નસીહત કુબૂલ ન કરો ઔર રાહેરાસ્ત પર ન આઓ. (૧૧૩) જિસકો તુમ ખૂબ જાનતે ઔર ઉસકે નસબકો પેહચાનતે હો (૧૧૪) યાની હઝરત નૂહ અલયહિસ્સલામકો (૧૧૫) ઉન પર ઈમાન લાએ ઔર (૧૧૬) જિસે હક નઝર ન આતા થા. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અનહુને ફરમાયા કે ઉનકે દિલ અંધે થે. નૂરે મા'રિફતસે ઉનકો બહરા ન થા (૧૧૭) યહાં આદે ઊલા મુરાદ હૈ. યે હઝરત હૂદ અલયહિસ્સલામકી કૌમ હૈ ઔર આદે સાનિયહ હઝરત સાલેહ અલયહિસ્સલામકી કૌમ હૈ. ઉસીકો સમૂદ કહતે હૈં. ઈન દોનોંકે દરમિયાન સૌ બરસકા ફાસલા હૈ. (જમલ) (૧૧૮) હૂદ અલયહિસ્સલામને (૧૧૯) અલ્લાહકે અઝાબકા (૧૨૦) યા'ની રિસાલતકે દા'વેમેં સચ્ચા નહી જાનતે (૧૨૧) કુફફારકા હઝરત હૂદ અલયહિસ્સલામકી જનાબમેં યે ગુસ્તાખાના કલામ કે તુમ્હેં બેવકૂફ સમઝતે હૈં. ઝૂટા ગુમાન કરતે હૈં. ઈન્તેહા દરજેકી બેઅદબી ઔર કમીનગી થી ઔર મુસ્તહિક ઈસ બાતકે થે કે ઉન્હેં સખ્ત તરીન જવાબ દિયા જાતા મગર આપને અપને અખ્લાકો-અદબ ઔર શાને હિલ્મસે જો જવાબ દિયા ઉસમેં શાને મુકાબલાહી ન પૈદા હોને દી. ઔર ઉનકી જેહાલતસે ચશ્મપોશી ફરમાઈ. ઈસસે દુનિયાકો સબક મિલતા હૈ કે સુફહા ઔર બદખિસાલ લોગોંસે ઈસ તરહ મુખાતિબહ કરના ચાહિયે. ઈસકે સાથ આપને અપની રિસાલત ઔર ખૈરખ્વાહી-વ-અમાનતકા ઝિક ફરમાયા. ઈસસે યે મસ્અલા માલૂમ હુવા કે અહલે ઈલ્મો કમાલકો ઝરૂરતકેમૌકે પર અપને મન્સબો-કમાલકા ઈઝહાર જાઈઝ હૈ. (૧૨૨) યે ઈસકા કિતના બળા એહસાન હૈ. (૧૨૩) ઔર બહોત ઝયાદા કુવ્વત-વ-તૂલકામત ઈનાયત કિયા (૧૨૪) ઔર એસે મુનઈમ (ને'મત દેનેવાલે પર) ઈમાન લાઓ ઔર તાઆતો-ઈબાદાત બજા લા કર ઉસસે એહસાનકી શુકગુઝારી કરો (૧૨૫) યા'ની અપને ઈબાદતખાનેસે હઝરત હૂદ અલયહિસ્સલામ અપની કૌમકી બસ્તીસે અલાહેદા એક તન્હાઈકે મુકામમેં ઈબાદત કિયા કરતે થે. જબ જબ આપકે પાસ "વહી" આઈ તો કૌમકે પાસ આ કર સુના દેતે (૧૨૬) બુત (૧૨૭) વો અઝાબ (૧૨૮) હઝરત હૂદ અલૈહિસ્સલામને (૧૨૯) ઔર તુમ્હારી સરકશીસે તુમ પર અઝાબ આના વાજિબો-લાઝિમ હો ગયા (૧૩૦) ઔર ઉનહેં પૂજને લગે ઔર ઉલૂહિય્યત (ખુદાવન્દી) કે મા'નીસે કતઅન ખાલી-વ-આરી હૈં. (૧૩૧) અઝાબે ઈલાહીકા (૧૩૨) જો ઉનકે મુત્તબે' થે ઔર ઉન પર ઈમાન લાએ થે. (૧૩૩) ઉસ અઝાબસે જો કૌમે હૂદ પર ઉતરા (૧૩૪) ઔર હઝરત હૂદ અલયહિસ્સલામકી તકઝીબ કરતે (૧૩૫) ઔર ઈસ તરહ હલાક કર દિયા કે ઉનમેં એકભી ન બચા મુખ્તસર વાકેઆ યે હૈ કે કૌમે આદ અહકાફમેં રહતી થી. જો અમાન-વ-હઝરમોતકે દરમિયાન ઈલાકએ યમનમેં એક રેગિસ્તાન હૈ. ઉન્હોંને ઝમીનકો ફિસ્કસે ભર દિયા થા ઔર દુનિયાકી કૌમોંકો અપની જફાકારિયોંસે અપને ઝોરે કુવ્વતકે ઝો'મમેં પામાલ કર ડાલા થા. યે લોગ બુત પરસ્ત થે. ઉનકે એક બુતકા નામ સદા, એકકા સમૂદ, એકકા હબા થા. અલ્લાહતઆલાને ઉનમેં હઝરત હૂદ અલયહિસ્સલામકો મબઊસ ફરમાયા. આપને ઉન્હેં તૌહીદકા હુકમ દિયા. શિર્ક-વ-બુત પરસ્તી ઔર ઝુલ્મો-જફાકારીકી મુમાનિઅત કી. ઈસ પર વો લોગ મુન્કર હુએ. આપકી તકઝીબ કરને લગે. ઔર કેહને લગે હમસે ઝયાદા ઝોર આવર કૌન હય ? ચંદ આદમી ઉનમેંસે હઝરત હૂદ અલયહિસ્સલામ પર ઈમાન લાયે. વો થોળે થે. ઔર અપના ઈમાન છુપાએ રહતે થે. ઉન મોમિનીનમેંસે એક શખ્સકા નામ મુરશિદ ઈબ્ને સા'દ બિન અઝીર થા. વો અપના ઈમાન મુખ્ફી રખતે થે. જબ કૌમને સરકશી કી ઔર અપને નબી હઝરત આદ અલયહિસ્સલામકી તકઝીબ કી ઔર ઝમીનમેં ફસાદ કિયા. ઔર સિતમકારિયોંમેં ઝયાદતી કી. ઔર બળી મઝબૂત ઈમારતેં બનાઈ. મા'લૂમ હોતા થા કે ઉન્હેં ગુમાન હૈ કે વો દુનિયામેં હમેશાહી રહેંગે. જબ ઉનકી નૌબત યહાં તક પહોંચી તો અલ્લાહ તઆલાને બારિશ રોક દી. તીન સાલ બારિશ ન હુઈ. અબ વો બહોત મુસીબતમેં મુબ્તિલા હુએ. ઔર ઉસ ઝમાનેમેં

દસ્તૂર યે થા કે જબ કોઈ બલા યા મુસીબત નાઝિલ હોતી થી તો લોગ બયતુલ્લાહ-અલહરામમેં જમા હો કર અલ્લાહ તઆલાસે ઉસકે દફઅકી દુઆ કરતે થે. ઈસી લિયે ઉન લોગોંને એક વફદ બયતુલ્લાહકો રવાના કિયા. ઈસ વફદમેં કીલ બિન અન્ઝા ઔર નઈમ બિન હઝાલ ઔર મુરશિદ બિન સા'દ થે. યે વોહી સાહબ હૈં જો હઝરત હૂદ અલયહિસ્સલામ પર ઈમાન લાએ થે ઔર અપના ઈમાન મુખ્ફી રખતે થે. ઈસ ઝમાનેમેં મક્કા મુકર્રમામેં અમાલિકકી સુકૂનત થી. ઔર ઈન લોગોંકા સરદાર મુઆવિયા બિન બકર થા. ઉસ શખ્સકા નનિહાલ કૌમે આદમેં થા. ઈસી ઈલાકેસે યે વફદ મક્કા મુકર્રમાકે હવાલીમેં મઆવિયા બિન બકરકે યહાં મુકીમ હુવા. ઉસને ઉન લોગોંકા બહોત ઈકરામ કિયા. નિહાયત ખાતિરો-મદારાત કી. યે લોગ વહાં શરાબ પીતે ઔર બાંદીયોંકા નાચ દેખતે થે. ઈસ તરહ ઉન્હોંને ઐશોનિશાતમેં એક મહીના બસર કિયા. મુઆવિયાકો ખયાલ આયા કે યે લોગ તો રાહતમેં પળ ગએ ઔર કૌમકી મુસીબતકો ભૂલ ગએ. જો વહાં ગિરફતારે બલા હૈં. મગર મુઆવિયા બિન બકરકો યે ખયાલભી થા કે અગર વો ઈન લોગોંસે કુછ કહે તો શાયદ વો યે ખયાલ કરેં કે અબ ઈસકો મેઝબાની ગિરાં ગુઝરને લગી હૈ. ઈસ લિયે ઉસને ગાનેવાલી બાંદીકો ઐસે અશઆર દિયે જિનમેં કૌમે આદકી હાજતકા તઝકિરા થા. જબ બાંદીને વો નઝમ ગાઈ તો ઉન લોગોંકો યાદ આયા કે હમ ઈસ કૌમકી મુસીબતકી ફરિયાદ કરનેકે લિયે મક્કા મુકર્રમા ભેજે ગએ હૈં. અબ ઉન્હેં ખયાલ હુવા કે હરમ શરીફમેં દાખિલ હો કર કૌમકે લિયે પાની બરસનેકી દુઆ કરેં. ઉસ વકત મુરશિદ બિન સા'દને કહા કે અલ્લાહકી કસમ તુમ્હારી દુઆસે પાની ન બરસેગા. લેકિન અગર તુમ અપને નબીકી ઈતાઅત કરો ઔર અલ્લાહ તઆલાસે તૌબા કરો તો બારિશ હોગી. ઔર ઉસ વકત મુરશદને અપને ઈસ્લામકા ઈઝહાર કર દિયા. ઉન લોગોંને મુરશદકો છોળ દિયા ઔર ખુદ મક્કા મુકર્રમા જા કર દુઆ કી. અલ્લાહ તઆલાને તીન અબર ભેજે. એક સુફેદ, એક સુર્ખ, એક સિયાહ. ઔર આસમાનસે નિદા હુઈ કે ઐ કીલ ! અપને ઔર અપની કૌમકે લિયે ઈનમેંસે એક અબર ઈખ્તિયાર કર. ઉસને અબર સિયાહકો ઈખ્તિયાર કિયા. બઈ ખયાલ કે ઈસસે બહોત પાની બરસેગા. ચુનાંચે વો અબર કૌમે આદકી તરફ ચલા ઔર વો લોગ ઉસકો દેખ કર બહોત ખુશ હુએ. મગર ઉસમેંસે એક હવા ચલી વો ઈસ શિદતકી થી ઊંટોં ઔર આદમીયોંકો ઉળા ઉળા કર કહીંસે કહીં લે જાતી થી. યે દેખ કર વો લોગ ઘરોંમેં દાખિલ હુએ ઔર અપને દરવાઝે બંદ કર લિયે. મગર હવાકી તેઝીસે બચ ન સકે. ઉસને દરવાઝે ભી ઉખેળ દિયે ઔર ઉન લોગોંકો હલાક ભી કર દિયા. ઔર કુદરતે ઈલાહીસે સિયાહ પરિન્દે નમૂદાર હુએ જિન્હોંને ઉનકી લાશોંકો ઉઠા કર સમંદરમેં ફેંક દિયા. હઝરત હૂદ મોમિનીનકો લે કર કૌમસે જુદા હો ગએ થે ઈસ લિયે વો સલામત રહે. કૌમકે હલાક હોનેકે બાદ ઈમાનદારોંકો સાથ લે કર મક્કા મુકર્રમા તશરીફ લાએ ઔર આખિર ઉમ્ર શરીફ તક વહીં અલ્લાહ તઆલાકી ઈબાદત કરતે રહે. (૧૩૬) જો હિજાઝ-વ-શામકે દરમિયાન સરઝમીને હજરમેં રહતે થે (૧૩૭) મેરે સિદકે નબુવ્વત પર (૧૩૮) જિસકા બયાન યે હૈ કે (૧૩૯) જો ન કિસી પીઠમેં રહા, ન કિસી પેટમેં, ન કિસી નરસે પૈદા હુવા. ન માદહસે, ન હમલમેં રહા, ન ઉસકી ખલકત તદરીજન કમાલકો પહોંચી બલ્કે તરીકએ આદિયહકે ખિલાફ વો એક પહાળકે પથ્થરસે દફઅતન પૈદા હુવા. ઉસકી યે પૈદાઈશ મો'જિઝા હૈ. ફિર વો એક દિન પાની પીતા હૈ ઔર તમામ કબીલએ સમૂદ. એક દિન યે ભી મો'જિઝા હૈ કે એક નાકા (ઊંટની) એક કબીલેકે બરાબર પી જાએ. ઉસકે અલાવા ઉસકે પીનેકે રોઝ ઉસકા દૂધ દોહા જાતા થા ઔર વો ઈતના હોતા થા કે તમામ કબીલેકો કાફી હો ઔર પાનીકે કાઈમ મુકામ હો જાએ. યે ભી મો'જિઝા ઔર તમામ વુહૂશ (જંગલી જાનવર) ઔર હૈવાનાત ઉસકી બારીકે રોઝ પાની પીનેસે બાઝ રહતે થે, યે ભી મો'જિઝા. ઈતને મો'જિઝાત હઝરત સાલેહ અલયહિસ્સલામકે સિદકે નબુવ્વતકી ઝબરદસ્ત હુજ્જતે હૈં. (૧૪૦) ન મારો ન હંકાઓ અગર ઐસા કિયા તો યહી નતીજા હોગા (૧૪૧) અય ! કૌમે સમૂદ (૧૪૨) મૌસમે ગરમામેં આરામ કરનેકે લિયે (૧૪૩) મૌસમે સરમાકે લિએ. (૧૪૪) ઔર ઉસકા શુક્ર બજા લાઓ (૧૪૫) ઈનકે દીનકો કુબૂલ કરતે હૈં ઉનકી રિસાલતકો માનતે હૈં. (૧૪૬) કૌમે સમૂદને (૧૪૭) વો અઝાબ (૧૪૮) જબકે ઉન્હોંને સરકશી કી. મન્કૂલ હૈ કે ઉન લોગોંને ચહાર શમ્બહકો નાકા (ઊંટની) કી કૌંચેં કાટી થી તો હઝરત સાલેહ અલયહિસ્સલામને ફરમાયા કે તુમ ઈસકે

બાદ તીન રોઝ ઝિંદા રહોગે. પેહલે રોઝ તુમ્હારે સબકે ચેહરે ઝર્દ હો જાએંગે. દૂસરે રોઝ સુર્ખ, તીસરે રોઝ સિયાહ, ચોથે રોઝ અઝાબ આએગા. ચુનાંચે એસાહી હુવા. ઔર યક શમ્બહકો દોપહરકે કરીબ આસ્માનસે એક હૌલનાક આવાઝ આઇ. જિસસે ઉન લોગોંકે દિલ ફટ ગએ ઔર સબ હલાક હો ગએ (૧૪૯) જો હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકે ભતીજે હૈં. આપ અહલે સદૂમકી તરફ ભેજે ગએ ઔર જબ આપકે ચચા હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામને શામકી તરફ હિજરત કી તો હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામને સર ઝમીને ફલસ્તીનમેં નુઝૂલ ફરમાયા. ઔર હઝરત લૂત અલયહિસ્સલામ અરદનમેં ઉતરે. અલ્લાહ તઆલાને આપકો એહલે સદૂમકી તરફ મબઊસ કિયા. ઔર ઉન લોગોંકો દીને હકકી દા'વત દેતે થે. ઔર ફે'લે બદસે રોકતે થે. જૈસાકે આયત શરીફમેં ઝિક્ર આતા હૈ (૧૫૦) યા'ની ઉનકે સાથ બદ ફે'લી કરતે હો (૧૫૧) કે હલાલકો છોળ કર હરામમેં મુબ્તિલા હુએ ઔર એસે ખબીસ ફે'લકા ઈરતિકાબ કિયા. ઈન્સાનકો શોહવત બકાએ નસ્લ ઔર દુનિયાકી આબાદીકે લિયે દી ગઇ હૈ ઔર ઔરતેં હમલે શહવત-વ-મૌઝએ નસ્લ બનાઇ ગઇ હૈં કે ઉનસે બતરીકએ મા'રૂફ હસ્બે ઈજાઝતે શરઅ ઔલાદ હાસિલ કી જાએ. જબ આદમિયોંને ઔરતોંકો છોળ કર ઉનકા કામ મર્દોંસે લેના ચાહા તો વો હદસે ગુઝર ગએ ઔર ઉન્હોંને ઉસ કુવ્વતકે સહી મકસદકો ફૌત કર દિયા. ક્યૂંકે મર્દકો ન હમલ રહતા હૈ ન વો બચ્ચા જનતા હૈ તો ઉસકે સાથ મશ્ગૂલ હોના સિવાએ શૈતાનિયત કે ઔર ક્યા હૈ ! ઉલમાએ સિયરો અખબારકા બયાન હૈ કે લૂત કૌમકી બસ્તીયાં નિહાયત સરસબ્ઝ ઔર શાદાબ થી. ઔર વહાં ગલ્લે (અનાજ) ઔર ફલ બકસરત પૈદા હોતે થે. ઝમીનકા દૂસરા ખિત્તા ઉસકી મિસ્લ ન થા. ઈસલિયે જા બજાસે લોગ યહાં આતે થે ઔર ઉન્હેં પરેશાન કરતે થે. એસે વકતમેં ઇબ્લીસ લઈન એક બુઢ્ઢેકી સૂરત નમૂદાર હુવા ઔર ઉનસે કેહને લગાકે અગર તુમ મેહમાનોંકી ઈસ કસરતસે નજાત ચાહતે હો તો જબ વો લોગ આએ તો ઉનકે સાથ બદફે'લી કરો. ઈસ તરહ યે ફે'લે બદ ઉન્હોંને શૈતાનસે સીખા ઔર ઉનમેં રાઈજ હુવા (૧૫૨) યા'ની હઝરત લૂત ઔર ઉનકે મુતબઈન (૧૫૩) ઓર પાકીઝગીહી અચ્છી હોતી હૈ. વોહી કાબિલે મદહ (તારીફ કે લાયક) હૈ. લેકિન ઈસ કૌમકા ઝૌક ઈતના ખરાબ હો ગયા થા કે ઉન્હોંને ઈસ સિફતે મદહકો ઐબ કરાર દિયા (૧૫૪) યાની હઝરત લૂત અલયહિસ્સલામકો (૧૫૫) વો કાફિર થી ઔર ઉસ કૌમસે મોહબ્બત રખતી થી (૧૫૬) અજીબ તરહકા જિસમેં એસે પથ્થર બરસે કે ગંધક ઔર આગસે મુરક્કબ થે. એક કૌલ યે હૈ કે બસ્તીમેં રહનેવાલે જો વહાં મુકીમ થે વો તો ઝમીનમેં ધંસા દિયે ગએ ઔર જો સફરમેં થે વો ઈસ બારિશસે હલાક કિયે ગએ. (૧૫૭) મુજાહિદને કહા કે હઝરત જિબ્રીલ અલયહિસ્સલામ નાઝિલ હુએ ઔર ઉનહોંને અપના બાઝૂ કૌમે લૂતકી બસ્તીયોંકે નીચે ડાલ કર ઈસ ખિત્તેકો ઉખાળ લિયા ઔર આસમાન કે કરીબ પહોંચ કર ઉસકો ઊંધા કર કે ગિરા દિયા. ઈસકે બાદ પત્થરોંકી બારિશ કી ગઈ. (૧૫૮) હઝરત શોએબ અલયહિસ્સલામને (૧૫૯) જિસસે મેરી નબુવ્વત વ રિસાલત યકીની તૌર પર સાબિત હોતી હૈ. ઈસ દલીલસે મો'જિઝા મુરાદ હૈ. (૧૬૦) ઉનકે હક દયાનતદારીકે સાથ પૂરે પૂરે અદા કરો. (૧૬૧) ઔર દીનકા ઈત્તેબા કરનેમેં લોગોંકે લિયે સદ્દે-રાહ ન બનો (૧૬૨) તુમ્હારી તા'દાદ ઝયાદા કર દી તો ઉસકી ને'મતકા શુક્ર કરો ઔર ઈમાન લાઓ (૧૬૩) બ નિગાહે ઈબ્રત પિછલી ઉમ્મતોંકે એહવાલ ઔર ગુઝરે હુએ ઝમાનોંમેં સરકશી કરનેવાલોંકે અંજામો-મઆલ દેખો. ઔર સોચો. (૧૬૪) યા'ની અગર તુમ મેરી રિસાલતમેં ઈખ્તિલાફ કર કે દો ફિર્કે હો ગએ. એક ફિર્કેને માના ઔર એક મુન્કર હુવા. (૧૬૫) કે તસ્દીક (સચ હોનેકી તાઈદ) કરનેવાલે ઈમાનદારોંકો ઈઝઝત દે ઔર ઉનકી મદદ ફરમાએ ઔર ઝુટલાનેવાલે મુન્કરીનકો હલાક કરે ઔર ઉન્હેં અઝાબ દે (૧૬૬) ક્યૂં કે વો હાકિમે-હકીકી હૈ.

'વ લૌ અન્નના' પારા આઠવાં ખત્મશુદ

[illegible]

يٰشُعَيْبُ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَآ اَوْ
لَتَعُوْدُنَّ فِيْ مِلَّتِنَا ؕ قَالَ اَوَلَوْ كُنَّا كٰرِهِيْنَ ۚ
قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اِنْ عُدْنَا فِيْ مِلَّتِكُمْ
بَعْدَ اِذْ نَجّٰىنَا اللّٰهُ مِنْهَا ؕ وَمَا يَكُوْنُ لَنَآ اَنْ نَّعُوْدَ
فِيْهَآ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ رَبُّنَا ؕ وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ
شَيْءٍ عِلْمًا ؕ عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا ؕ رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَ
بَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَاَنْتَ خَيْرُ الْفٰتِحِيْنَ ۝ وَقَالَ
الْمَلَاُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا اِنَّكُمْ
اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ۝ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوْا
فِيْ دَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ۝ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا
كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ۛ اَلَّذِيْنَ كَذَّبُوْا شُعَيْبًا كَانُوْا
هُمُ الْخٰسِرِيْنَ ۝ فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰقَوْمِ لَقَدْ

કાલલ-મલઉલ્લઝી

નસ્તક-બરૂ મિન કૌમિહી લનુફ઼િરજન્ન-ક
ઉસકી કૌમકે મુતકબ્બિર સરદાર બોલે
યા શુઐબુ વલ્લઝી-ન આમનૂ મ-અ-ક
અય શોઐબ કસમ હૈ કે હમ તુમ્હેં ઔર તુમ્હારે
મિન કર્યતિના ઔ લ-ત-ઉદુન્ન ફી
સાથવાલે મુસલ્માનોંકો અપની બસ્તીસે નિકાલ દેંગે યા તુમ
મિલ્લતિના ઼ કા-લ અ-વ લૌ કુન્ના કારિહીન
હમારે દીનમેં આ જાવ, કહા (૧૬૭) ક્યા અગર ચે હમ
(૮૮) કદિફ-તરૈના અ-લલ્લાહિ કઝિબન ઈન
બેઝાર હોં (૧૬૮) ઝરૂર હમ અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધેંગે અગર
ઉદના ફી મિલ્લતિકુમ બઅ્-દ ઈઝ
તુમ્હારે દીનમેં આ જાએં બાદ ઈસકે કે
નજ-જાનલ્લાહુ મિન્હા ઼ વમા યકૂનુ લના અન નઊ-દ ફીહા ઈલ્લા
અલ્લાહને હમેં ઉસસે બચાયા હૈ (૧૬૯) ઔર હમ મુસલ્માનોંમે કિસીકા કામ નહીં કે
અંય્યશા-અલ્લાહુ રબ્બુના઼વસિ-અ રબ્બુના કુલ્લ શૈઈન ઈલ્મા ઼ અ-લલ્લાહિ
તુમ્હારે દીનમેં આએ મગર યે કે અલ્લાહ ચાહે (૧૭૦) જો
ત-વક્કલ્ના ઼ રબ્બનફ-તહ બૈનના વબૈ-ન કૌમિના બિલ્હક્કિ વ અન્ત
હમારા રબ હૈ હમારે રબકા ઈલ્મ હર ચીઝ કો મુહીત હૈ
ખૈરુલ્ફાતિહીન (૮૯) વ કાલલ-મલઉલ્લઝી-ન ક-ફરૂ મિન કૌમિહી
હમને અલ્લાહ હી પર ભરોસા કિયા (૧૭૧) અય હમારે રબ હમમેં ઔર હમારી કૌમમેં હક ફૈસલા કર (૧૭૨) ઔર તેરા
લઈનિત્તબઅ્-તુમ શુઐબન ઈન્નકુમ ઈઝલ-લ ખાસિરૂન (૯૦) ફ-અ-ખ-
ફૈસલા સબસે બેહતર હૈ,ઔર ઉસકી કૌમકે કાફિર સરદાર બોલે કે અગર તુમ શોઐબકે તાબે હુએ તો ઝરૂર તુમ નુકસાનમેં
ઝત-હુમુર-રજ-ફતુ ફ- અસ્બહૂ ફી દારિહિમ જાસિમીન ૯૧ (૯૧) અલ્લઝી-ન
રહોગે તો ઉન્હેં ઝલઝલેને આ લિયા તો સુબ્હ અપને ઘરોંમેં ઉંધે પળે રેહ ગએ (૧૭૩) શોઐબ કો
કઝ-ઝબૂ શુઐબન ક-અલ્લમ યગનો ફીહા ઼ અલ્લઝી-ન કઝ-ઝબૂ શુઐબન કાનૂ
ઝુટલાનેવાલે ગોયા ઉન ઘરોંમેં કભી રહે હી ન થે શોઐબકો ઝુટલાનેવાલે હી
હુમુલ્ખાસિરીન (૯૨) ફ-ત-વલ્લા અન્હુમ વ કા-લ યા કૌમિ લ-કદ
તબાહીમેં પળે તો શોઐબને ઉનસે મુંહ ફેરા (૧૭૪) ઔર કહા અય મેરી કૌમ ! મૈં તુમ્હેં

મં ૨

(૧૬૭) હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલામને. (૧૬૮) હાસિલે મતલબ યે હૈ કે હમ તુમ્હારા દીન ન કુબૂલ કરેંગે ઔર અગર તુમને હમ પર જબ્ર કિયા જબ ભી ન માનેંગે કયૂંકે. (૧૬૯) ઔર તુમ્હારે દીને બાતિલકે કુબહ-વ-ફસાદકા ઈલ્મ દિયા હૈ. (૧૭૦) ઔર ઉસકો હલાક કરના મંઝૂર હો ઔર ઐસા હી મુકદ્દર હો. (૧૭૧) અપને તમામ ઉમૂરમેં વોહી હમેં ઈમાન પર સાબિત રખ્ખેગા, વોહી ઝિયાદતે ઈકાનકી તૌફીક દેગા (૧૭૨) ઝજ્જાજને કહા કે ઉસકે યે મા'ના હો સકતે હૈં કે, અય રબ હમારે ! અમ્રકો ઝાહિર ફર્મા દે, મુરાદ ઈસસે યે હૈ કે ઉન પર ઐસા અઝાબ નાઝિલ ફર્મા જિસસે ઉનકા બાતિલ પર હોના ઔર હઝરત શોઐબ (અલૈહિસ્સલામ) ઔર ઉનકે મુત્તબેઈનકા હક પર હોના ઝાહિર હો. (૧૭૩) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ

أُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ وَنَصَحْتُ لَكُمْ ۚ فَكَيْفَ اٰسٰى
عَلٰى قَوْمٍ كٰفِرِيْنَ ﴿٩٣﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَا فِيْ قَرْيَةٍ مِّنْ
نَّبِيٍّ اِلَّآ اَخَذْنَآ اَهْلَهَا بِالْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ
يَضَّرَّعُوْنَ ﴿٩٤﴾ ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتّٰى
عَفَوْا وَّقَالُوْا قَدْ مَسَّ اٰبَآءَنَا الضَّرَّآءُ وَالسَّرَّآءُ
فَاَخَذْنٰهُمْ بَغْتَةً وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٩٥﴾ وَلَوْ اَنَّ
اَهْلَ الْقُرٰٓى اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَكٰتٍ
مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنْ كَذَّبُوْا فَاَخَذْنٰهُمْ بِمَا
كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٩٦﴾ اَفَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى اَنْ يَّاْتِيَهُمْ
بَاْسُنَا بَيَاتًا وَّهُمْ نَآئِمُوْنَ ﴿٩٧﴾ اَوَاَمِنَ اَهْلُ الْقُرٰٓى
اَنْ يَّاْتِيَهُمْ بَاْسُنَا ضُحًى وَّهُمْ يَلْعَبُوْنَ ﴿٩٨﴾ اَفَاَمِنُوْا
مَكْرَ اللّٰهِ ۚ فَلَا يَاْمَنُ مَكْرَ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿٩٩﴾
اَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْاَرْضَ مِنْۢ بَعْدِ

અબ્લગ઼ુકુમ રિસાલાતિ રબ્બી વ ન-સહ્-તુ
અપને રબકી રિસાલત પહુંચા ચુકા ઓર તુમ્હારે
લકુમ ટ. ફ-કૈ-ફ આસા અ઼લા કૌમિન
ભલેકો નસીહત કી (૧૭૪) તો ક્યૂંકર ગમ કરૂં
કાફિરીન ૦ (૯૩) વમા અર્સલ્ના ફી
ع કાફિરોંકા ઓર ન ભેજા હમને કિસી
કર્યતિમ-મિન નબિય્યિન ઈલ્લા અ-ખ઼ઝ઼-ના
બસ્તીમેં કોઈ નબી (૧૭૬) મગર યે કે ઉસકે
અહ-લહા બિલબઅ-સા-ઈ વદ્-દર્રા-ઈ
લોગોંકો સખ્તી ઓર તકલીફમેં પકળા (૧૭૭) કે
લ-અ઼લ્લહુમ યદ્-દર્રઊ઼ન (૯૪) સુમ્મ
વોહ કિસી તરહ ઝારી કરેં (૧૭૮) ફિર
બદ-દલ્ના મકાનસ-સય્યિઅતિલ-હ઼-સ-ન-ત
હમને બુરાઈકી જગહ ભલાઈ બદલ દી (૧૭૯)

મં ૨ **હ઼ત્તા અ઼-ફવ વકાલૂ ક઼દ મસ્સ આબા-અનદ-દર્રા-ઉ વસ્સર્રા-ઉ**
યહાં તક કે વોહ બહોત હો ગએ (૧૮૦) ઓર બોલે બેશક હમારે બાપ-દાદાકો રંજ વ રાહત પહુંચે થે (૧૮૧) તો
ફ-અ-ખ઼ઝ઼-નાહુમ બગ઼-ત-તંવ-વ હુમ લા યશઉ઼રૂન (૯૫) વ લૌ અન્ન અહ-લલ્કુરા
હમને ઉન્હેં અચાનક ઉનકી ગફલતમેં પકળ લિયા (૧૮૨) ઓર અગર બસ્તીયોંવાલે
આમનૂ વત્તક઼ૌ લ-ફ-તહ઼-ના અ઼લૈહિમ બ-ર-કાતિમ-મિનસ્સમા-ઈ વલ્અર્દિ઼ વ
ઈમાન લાતે ઓર ડરતે (૧૮૩) તો ઝરૂર હમ ઉન પર આસ્માન ઓર ઝમીનસે બરકતેં ખોલ દેતે (૧૮૪)
લાકિન કઝ઼-ઝ઼બૂ ફ-અ-ખ઼ઝ઼-નાહુમ બિમા કાનૂ યક-સિબૂન (૯૬) અ-ફ-અમિ-ન
મગર ઉન્હોંને તો ઝુટલાયા (૧૮૫) તો હમને ઉન્હેં ઉનકે કિયે પર ગિરફતાર કિયા (૧૮૬) ક્યા બસ્તીયોંવાલે (૧૮૭)
અહ-લુલ્કુરા અંય્યઅ-તિયહુમ બઅ-સુના બયાતંવ્વ હુમ ના-ઈમૂન (૯૭) અ-વ
નહીં ડરતે કે ઉન પર હમારા અઝાબ રાતકો આએ જબ વોહ સોતે હોં યા
અમિ-ન અહ-લુલ્કુરા અંય્યઅ-તિયહુમ બઅ-સુના દુહંવ્વહુમ યલ-અ઼બૂન (૯૮)
બસ્તીયોંવાલે નહીં ડરતે કે ઉન પર હમારા અઝાબ દિન ચળ્હે આએ જબ વોહ ખેલ રહે હોં (૧૮૮)
અ-ફઅમિનૂ મક-રલ્લાહ ૮ ફલા યઅ-મનુ મક-રલ્લાહિ ઈલ્લલ્કૌમુલ-ખ઼ાસિરૂન
ક્યા અલ્લાહકી ખફી તદબીરસે બેખબર હૈં (૧૮૯) તો અલ્લાહકી ખફી તદબીરસે નિડર નહીં હોતે મગર તબાહીવાલે (૧૯૦)
૦ ૦ (૯૯) **અ-વ લમ યહ-દિ લિલ્લઝ઼ી-ન યરિસૂનલ અર્દ઼ મિમ્બઅ઼-દિ**
ઓર ક્યા વોહ જો ઝમીનકે માલિકોંકે બાદ ઉસકે વારિસ હુએ

(રદિયલ્લાહુ અન્હુમા) ને ફર્માયા કે અલ્લાહ તઆલાને ઉસ કૌમ પર જહન્નમકા દરવાઝા ખોલા ઓર ઉન પર દોઝખકી શદીદ ગર્મી ભેજી, જિસસે સાંસ બંદ હો ગએ, અબ ન ઉન્હેં સાયા કામ દેતા થા ન પાની, ઈસ હાલતમેં વો તેહખાનામેં દાખિલ હુએ તા કે વહાં ઉન્હેં કુછ અમ્ન મિલે, લેકિન વહાં બાહરસે ઝિયાદા ગર્મી થી. વહાંસે નિકલકર જંગલકી તરફ ભાગે. અલ્લાહ તઆલાને એક અબ્ર ભેજા જિસમેં નિહાયત સર્દ ઓર ખુશગવાર હવા થી, ઉસકે સાયેમેં આયે ઓર એકને દૂસરેકો પુકાર પુકારકર જમા કર લિયા, મર્દ ઓરતેં, બચ્ચે સબ મુજતમેઅ હો ગએ તો વો બહુકમે ઈલાહી આગ બનકર ભળક ઉઠા ઓર વો ઉસમેં ઈસ તરહ જલ ગએ જૈસે ભાળમેં કોઈ ચીઝ ભુન જાતી હૈ, કતાદા કા કૌલ હૈ કે, અલ્લાહ તઆલાને હઝરત શોએબ

أَهْلِهَآ أَنْ لَّوْ نَشَآءُ أَصَبْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ ۚ وَنَطْبَعُ
عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ۝ تِلْكَ الْقُرٰى
نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْۢبَآئِهَا ۚ وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْا بِمَا كَذَّبُوْا مِنْ
قَبْلُ ۚ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِ الْكٰفِرِيْنَ ۝ وَمَا
وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِّنْ عَهْدٍ ۚ وَإِنْ وَّجَدْنَآ أَكْثَرَهُمْ
لَفٰسِقِيْنَ ۝ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ إِلٰى
فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَظَلَمُوْا بِهَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ۝ وَقَالَ مُوْسٰى يٰفِرْعَوْنُ إِنِّيْ
رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ حَقِيْقٌ عَلٰى أَنْ لَّآ أَقُوْلَ
عَلَى اللّٰهِ إِلَّا الْحَقَّ ۚ قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ
فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِيْٓ إِسْرَآءِيْلَ ۝ قَالَ إِنْ كُنْتَ جِئْتَ
بِاٰيَةٍ فَأْتِ بِهَآ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝ فَأَلْقٰى

અહ-લિહા અલ્લૌ નશાઉ અ-સબ્નાહુમ
ઉન્હેં ઉનની બિદાયત ન મિલી કે હમ ચાહેં તો ઉન્હેં ઉનકે ગુનાહોં પર
બિઝુનૂબિહિમ ટ વ નત્બઉ અલા કુલૂબિહિમ
આફત પહુંચાએ (૧૯૧) ઔર હમ ઉનકે દિલોં પર મુહર કરતે હૈં કે
ફહુમ લા યસ્મઉન (૧૦૦) તિલ્કલ્કુરા નકુસ્સુ
વોહ કુછ નહીં સુનતે (૧૯૨) યે બસ્તિયાં હૈં (૧૯૩) જિનકે
અલૈ-ક મિન અમ્બા-ઈહા ટ વ લ-કદ
એહવાલ હમ તુમ્હેં સુનાતે હૈં (૧૯૪) ઔર બેશક
જા-અતહુમ રુસુલુહુમ બિલ બય્યિનાત ટ ફમા
ઉનકે પાસ ઉનકે રસૂલ રોશન દલીલેં (૧૯૫) લેકર આએ
કાનૂ લિયુઅ-મિનૂ બિમા કઝ-ઝબૂ મિન
તો વોહ (૧૯૬) ઉસ કાબિલ ન હુએ કે વોહ ઉસ
કબ્લ કઝાલિ-ક યત્બઉલ્લાહુ અલા
પર ઈમાન લાતે જિસે પેહલે ઝુટલા ચુકે થે (૧૯૭) અલ્લાહ યોં હી

કુલૂબિલ્કાફિરીન (૧૦૧) વ મા વ-જદના લિ-અક-સરિહિમ મિન મં ૨
છાંપ લગા દેતા હૈ કાફિરોંકે દિલોં પર (૧૯૮) ઔર ઉનમેં અકસરકો હમને કૌલ કા
અહ-દ ટ વ ઈવ્વજદના અક-સરહુમ લફાસિકીન (૧૦૨) સુમ્મ બ-અસ્ના
સચ્ચા ન પાયા (૧૯૯) ઔર ઝરૂર ઉનમેં અકસરકો બેહુકમ હી પાયા ફિર ઉન (૨૦૦) કે બાદ હમને
મિમ્બઅ-દિહિમ મૂસા બિઆયાતિના ઈલા ફિરઓ-ન વ મ-લઈહી ફ-ઝ-લમૂ
મૂસાકો અપની નિશાનિયોં (૨૦૧) કે સાથ ફિરઓન ઔર ઉસકે દરબારિયોંકી તરફ ભેજા તો ઉન્હોંને
બિહા ટ ફન્ઝુર કૈ-ફ કા-ન આકિબતુલ-મુફ-સિદીન (૧૦૩) વકા-લ મૂસા યા
ઉન નિશાનિયોં પર ઝિયાદતી કી (૨૦૨) તો દેખો કૈસા અંજામ હુવા મુફસિદોંકા ઔર મૂસાને કહા, "અય
ફિરઔનુ ઈન્ની રસૂલુમ-મિર્રબ્બિલ-આલમીન (૧૦૪) હકીકુન અલા અલ્લા
ફિરઓન ! મૈં પરવરદિગારે આલમકા રસૂલ હૂં મુઝે સઝાવાર હૈ કે અલ્લાહ
અકૂ-લ અ-લલ્લાહિ ઈલ્લલહક્ક કદ જિઅ-તુકુમ બિબય્યિનતિમ મિર્રબ્બિકુમ
પર ન કહૂં મગર સચ્ચી બાત (૨૦૩) મૈં તુમ સબકે પાસ તુમ્હારે રબકી તરફસે નિશાની લેકર
ફઅર્સિલ મઈ-ય બની ઈસ્રાઈલ (૧૦૫) કા-લ ઈન કુન્ત જિઅ-ત
આયા હૂં (૨૦૪) તો બની ઈસ્રાઈલકો મેરે સાથ છોળ દે (૨૦૫) બોલા અગર તુમ કોઈ
બિઆયતિન ફઅ-તિ બિહા ઈન કુન્ત મિનસ્સાદિકીન (૧૦૬) ફ-અલ્કા
નિશાની લે કર આએ હો તો લાઓ અગર સચ્ચે હો તો મૂસાને

(અલૈહિસ્સલામ) કો અસ્હાબે ઐકહકી તરફ ભી મબઊસ ફર્માયા થા ઔર એહલે મદ્યનકી તરફ ભી અસ્હાબે ઐકહ તો અઝાબસે હલાક કિયે ગએ ઔર અહલે મદ્યન ઝલઝલેમેં ગિરફતાર હુએ ઔર એક હૌલનાક આવાઝસે હલાક હો ગએ. (૧૭૪) જબ ઉન પર અઝાબ આયા. (૧૭૫) મગર તુમ કિસી તરહ ઈમાન ન લાએ. (૧૭૬) જિસકો ઉસકી કૌમને ઝુટલાયા હો. (૧૭૭) ફક્રો તંગદસ્તી ઔર મર્ઝો બીમારીમેં ગિરફતાર કિયા. (૧૭૮) તકબ્બુર છોળેં, તૌબા કરેં, હુકમે ઈલાહીકે મુતીઅ બનેં. (૧૭૯) કે સખ્તીયો તકલીફકે બાદ રાહતો આસાઈશ પહોંચાના ઔર બદની-વ-માલી ને'મતે મિલના, ઈતાઅતો શુક્ર ગુઝારીકા મુસ્તદઈ હૈ. (૧૮૦) ઉનકી તા'દાદ ભી ઝિયાદા હુઈ ઔર માલ ભી બળ્હે (૧૮૧) યા'ની ઝમાનેકા દસ્તૂર હી હૈ

الأعراف   الجزء ٩

عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿١٠٧﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا
هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ﴿١٠٨﴾ قَالَ الْمَلَأُ مِن قَوْمِ
فِرْعَوْنَ إِنَّ هَٰذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٩﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ
أَرْضِكُمْ ۖ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿١١٠﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَ
أَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿١١١﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَاحِرٍ
عَلِيمٍ ﴿١١٢﴾ وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا
لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ
الْمُقَرَّبِينَ ﴿١١٤﴾ قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَن تُلْقِيَ وَإِمَّا أَن
نَّكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ ﴿١١٥﴾ قَالَ أَلْقُوا ۖ فَلَمَّا أَلْقَوْا
سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ
عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَإِذَا
هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾ فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾ فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانقَلَبُوا

منزل ٢

અસાહુ ફઇઝા હિ-ય સુઅ્-બાનુમ મુબીન
અપના અસા ડાલ દિયા વોહ ફીરન એક ઝાહિર અઝદહા હો ગયા
(૧૦૭) વ ન-ઝ-અ ય-દહૂ ફઇઝા હિ-ય
(૨૦૬) ઔર અપના હાથ ગિરેબાનમેં ડાલકર નિકાલા તો વોહ
બૈદાઉ લિન્નાઝિરીન (૧૦૮) કાલલ્મલઉ
દેખનેવાલોંકે સામને જગમગાને લગા (૨૦૭) કૌમે
મિન કૌમિ ફિરઔ-ન ઇન્ન હાઝા
ફિરઔનકે સરદાર બોલે યે તો એક
લસાહિરુન અલીમ (૧૦૯) યુરીદુ
ઇલ્મ વાલા જાદૂગર હૈ (૨૦૮) તુમ્હેં
અંય્યુખરિજકુમ મિન અર્દિકુમ ફમાઝા
તુમ્હારે મુલ્ક (૨૦૯) સે નિકાલા ચાહતા હૈ તો તુમ્હારા
તઅ-મુરૂન (૧૧૦) કાલૂ અર્જિહ વ અખાહુ
કયા મશ્વરા (સલાહ) હૈ, બોલે ઉન્હેં ઔર ઉનકે
વ અર્સિલ ફિલ-મદાઇનિ હાશિરીન (૧૧૧) યઅ-તૂ-ક બિકુલ્લિ સાહિરિન
ભાઇ (૨૧૦) કો ઠેહરા ઔર શહેરોંમેં લોગ જમા કરનેવાલે ભેજ દે કે હર ઇલ્મવાલે જાદૂગરકો તેરે પાસ
અલીમ (૧૧૨) વ જા-અસ્સ-હ-રતુ ફિરઔ-ન કાલૂ ઇન્ન લના લ-અજ-રન ઇન
લે આએં (૨૧૧) ઔર જાદૂગર ફિરઔનકે પાસ આએ બોલે કુછ હમેં ઇ-આમ
કુન્ના નહ-નુલ ગાલિબીન (૧૧૩) કા-લ ન-અમ વ ઇન્નકુમ લમિનલ-મુકર્રબીન
મિલેગા અગર હમ ગાલિબ આએં બોલા હાં ઔર ઉસ વકત તુમ મુકર્રબ (કરીબ) હો જાઓગે
(૧૧૪) કાલૂ યા મૂસા ઇમ્મા અન તુલ્કિ-ય વ ઇમ્મા અન્નકૂ-ન નહ-નુલ-મુલ્કીન
બોલે, "અય મૂસા ! યા તો (૨૧૨) આપ ડાલેં યા હમ ડાલનેવાલે હોં (૨૧૩)
(૧૧૫) કા-લ અલ્કૂ ફ-લમ્મા અલ્કૌ સ-હરૂ અઅ-યુનન્નાસિ વસ્તર-હબૂહુમ
કહા તુમ્હી ડાલો (૨૧૪) જબ ઉન્હોંને ડાલા (૨૧૫) લોગોંકી નિગાહોં પર જાદૂ કર દિયા
વ જા-ઊ બિસિહ-રિન અઝીમ (૧૧૬) વ ઔહૈના ઇલા મૂસા અન અલ્કિ
ઔર ઉન્હેં ડરાયા ઔર બળા જાદૂ લાએ ઔર હમને મૂસાકો "વહી" ફરમાઇ કે અપના
અસાક ફઇઝા હિ-ય તલ્કફુ મા યઅ-ફિકૂન (૧૧૭) ફ-વ-ક-અલ-હક્કુ
અસા ડાલ તો નાગાહ ઉનકી બનાવટોંકો નિગલને લગા (૨૧૬) તો હક સાબિત હુવા
વ બ-ત-લ મા કાનૂ યઅ-મલૂન (૧૧૮) ફગુલિબૂ હુનાલિ-ક વન્કલબૂ
ઔર ઉનકા કામ બાતિલ હુવા તો વહાં વોહ મગ્લૂબ (હારે હુવે) પળે ઔર ઝલીલ

કભી તકલીફ હોતી હૈ કભી રાહત, હમારે બાપદાદા પર ભી ઐસે અહવાલ ગુઝર ચુકે હૈ. ઇસસે ઉનકા મુદઆ યે થા કે પિછલા ઝમાના જો સખ્તિયોંમેં ગુઝરા હૈ વો અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે કુછ ઉકૂબત-વ-સઝા ન થા, તો અપના દીન તર્ક કરના ન ચાહિયે ન ઉન લોગોંને શિદતો તકાલીફસે કુછ નસીહત હાસિલ કી, ન રાહતો આરામસે ઉનમેં કોઇ જઝબએ શુક્ર-વ-તાઅત પૈદા હુવા, વો ગફલતમેં સરશાર રહે (૧૮૨) જબ કે ઉન્હેં અઝાબકા ખયાલ ભી ન થા. ઇન વાકેઆતસે ઇબ્રત હાસિલ કરની ચાહિયે ઔર બંદોંકો ગુનાહો સરકશી તર્ક કરકે અપને માલિકકા રુજૂ હોના ચાહિયે. (૧૮૩) ઔર ખુદા ઔર રસૂલકી ઇતાઅત ઇખ્તિયાર કરતે ઔર જિસ ચીઝકો અલ્લાહ ઔર રસૂલને મના' ફર્માયા ઉસસે બાઝ રહતે (૧૮૪) હર તરફસે ઉન્હેં ખૈર

صٰغِرِيْنَ ۚ وَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سٰجِدِيْنَ ۚ قَالُوْٓا
اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۙ رَبِّ مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ
قَالَ فِرْعَوْنُ اٰمَنْتُمْ بِهٖ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ ۚ اِنَّ
هٰذَا لَمَكْرٌ مَّكَرْتُمُوْهُ فِي الْمَدِيْنَةِ لِتُخْرِجُوْا
مِنْهَآ اَهْلَهَا ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ لَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ
وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ ثُمَّ لَاُصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَعِيْنَ
قَالُوْٓا اِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا مُنْقَلِبُوْنَ ۚ وَمَا تَنْقِمُ مِنَّآ
اِلَّآ اَنْ اٰمَنَّا بِاٰيٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتْنَا ۚ رَبَّنَآ اَفْرِغْ
عَلَيْنَا صَبْرًا وَّتَوَفَّنَا مُسْلِمِيْنَ ۚ وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ
قَوْمِ فِرْعَوْنَ اَتَذَرُ مُوْسٰى وَقَوْمَهٗ لِيُفْسِدُوْا فِي
الْاَرْضِ وَيَذَرَكَ وَاٰلِهَتَكَ ۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ اَبْنَآءَهُمْ
وَنَسْتَحْيٖ نِسَآءَهُمْ ۚ وَاِنَّا فَوْقَهُمْ قٰهِرُوْنَ ۚ قَالَ
مُوْسٰى لِقَوْمِهِ اسْتَعِيْنُوْا بِاللّٰهِ وَاصْبِرُوْا ۚ اِنَّ

સાગ઼િરીન ɛ (૧૧૯) વ ઉલ્કિ઼યસ્સ-હ઼-રતુ
હોકર પલટે ઔર જાદૂગર
સાજિદીન ɛ (૧૨૦) ક઼ાલૂ આમન્ના
સજદેમેં ગિરા દિયે ગએ (૨૧૭) બોલે હમ ઈમાન
બિરબ્બિલ-આ઼લમીન ｖ (૧૨૧) રબ્બિ મૂસા વ
લાએ જહાંકે રબ પર જો રબ હૈ મૂસા ઔર
હારૂન (૧૨૨) ક઼ા-લ ફિરઔ઼નુ આમન્તુમ
હારૂન કા ફિરઔન બોલા તુમ ઉસ પર ઈમાન લે
બિહી ક઼બ્લ અન આઝ઼-ન લકુમ ɛ ઈન્ન
આએ કબ્લ ઈસકે કે મૈં તુમ્હેં ઈજાઝત દૂં યે તો
હાઝ઼ા લ- મક-રુમ-મકર્તુમૂહુ ફિલ્મદીનતિ
બળા જમલ હૈ જો તુમ સબને (૨૧૮) શહરમેં ફૈલાયા હૈ
લિતુખ઼રિજૂ મિન્હા અહ-લહા ɛ ફસૌ-ફ
કે શહરવાલોં કો ઈસસે નિકાલ દો (૨૧૯) તો અબ જાન
તઅ઼-લમૂન (૧૨૩) લ-ઉ-ક઼ત્તિ઼અ઼ન્ન ઐદિયકુમ વ અરજુ-લકુમ મં ૨
જાઓગે (૨૨૦) કસમ હૈ કે મૈં તુમ્હારે એક તરફકે હાથ ઔર દૂસરી તરફકે
મિન ખિલાફિન સુમ્મ લઉસ઼લ્લિબન્નકુમ અજ-મઈ઼ન (૧૨૪) ક઼ાલૂ ઈન્ના
પાંવ કાટૂંગા ફિર તુમ સબકો સૂલી દૂંગા (૨૨૧) બોલે હમ અપને
ઈલા રબ્બિના મુન્ક઼લિબૂન ɛ (૧૨૫) વ મા તન્કિ઼મુ મિન્ના ઈલ્લા અન આમન્ના
રબકી તરફ ફિરનેવાલે હૈં (૨૨૨) ઔર તુઝે હમારા કયા બુરા લગા યહી ના કે હમ અપને
બિઆયાતિ રબ્બિના લમ્મા જા-અત્ના ɛ રબ્બના અફ-રિગ઼ અ઼લૈના સ઼બ્રંવ-વ
રબકી નિશાનિયોં પર ઈમાન લાએ જબ વોહ હમારે પાસ આઈ, અય રબ હમારે ! હમ પર સબ્ર ઉંડેલ દે (૨૨૩) ઔર
તવફ-ફના મુસ્લિમીન ○ (૧૨૬) વ ક઼ાલલ્મલઉ મિન ક઼ૌમિ ફિરઔ઼-ન અ-ત-ઝ઼-રુ ع
હમેં મુસલમાન ઉઠા (૨૨૪) ઔર કૌમે ફિરઔનકે સરદાર બોલે કયા તૂ
મૂસા વ ક઼ૌમહૂ લિયુફસિદૂ ફિલઅર્દિ઼ વ ય-ઝ઼-ર-ક વ આલિહ-તક ɛ કા-લ
મૂસા ઔર ઉસકી કૌમકો ઈસલિયે છોળતા હૈ કે વોહ ઝમીનમેં ફસાદ ફૈલાએ (૨૨૫) ઔર મૂસા તુઝે ઔર તેરે ઠેહરાએ
સનુક઼ત્તિલુ અબ્ના-અહુમ વ નસ્તહ઼-યી નિસા-અહુમ ɛ વ ઈન્ના ફૌક઼હુમ
હુએ માબૂદોંકો છોળ દે (૨૨૬) બોલા અબ હમ ઉનકે બેટોંકો કત્લ કરેંગે ઔર ઉનકી બેટિયાં ઝિંદા રખેંગે ઔર હમ બેશક ઉન
ક઼ાહિરૂન (૧૨૭) ક઼ા-લ મૂસા લિક઼ૌમિહિસ્તઈ઼નૂ બિલ્લાહિ વસ઼્બિરૂ ɛ ઈન્નલ
પરગાલિબ હૈં (૨૨૭) મૂસાને અપની કૌમ સે ફરમાયા અલ્લાહકી મદદ ચાહો (૨૨૮) ઔર સબ્ર કરો (૨૨૯) બેશક

પહુંચતી, વક્ત પર નાફેઅ ઔર મુફીદ બારિશેં હોતી, ઝમીનસે ખેતી ફલ બકસરત પેદા હોતે, રિઝકકી ફરાખી હોતી, અમ્નો સલામતી રેહતી, આફતોંસે મહફૂઝ રહતે. (૧૮૫) અલ્લાહકે રસૂલોંકો. (૧૮૬) ઔર અન્વાએ અઝાબમેં મુબ્તિલા કિયા. (૧૮૭) કુફફાર ખ્વાહ વો મકકા મુકર્રમા કે રહનેવાલે હોં યા ગિર્દો-પેશકે યા ઔર કહીં કે. (૧૮૮) ઔર અઝાબકે આનેસે ગાફિલ હોં. (૧૮૯) ઔર ઉસકે ઢીલ દેને ઔર દુન્યવી ને'મત દેને પર મગરૂર હોકર ઉસકે અઝાબસે બેફિક્ર હો ગએ હૈં. (૧૯૦) ઔર ઉસકે મુખ્લિસ બંદે ઉસકા ખૌફ રખતે હૈં. રબીઅ ઈબ્ને ખૈસમ કી સાહબઝાદીને ઉનસે કહા, કયા સબબ હૈ મૈં દેખતી હૂં સબ લોગ સોતે હૈં ઔર આપ નહીં સોતે હૈં ? ફર્માયા, એ નૂરે નઝર, તેરા બાપ શબકો સોનેસે ડરતા હૈ યા'ની યે કે

الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَ
الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ۝ قَالُوا أُوذِينَا مِن قَبْلِ
أَن تَأْتِيَنَا وَمِن بَعْدِ مَا جِئْتَنَا ۚ قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ
أَن يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرَ
كَيْفَ تَعْمَلُونَ ۝ وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ
بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِّنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ۝
فَإِذَا جَاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَٰذِهِ ۖ وَإِن
تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُ ۗ
أَلَا إِنَّمَا طَائِرُهُمْ عِندَ اللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ ۝ وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِّتَسْحَرَنَا
بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ۝ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ
الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَ
الدَّمَ آيَاتٍ مُّفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا

અર્દ઼ લિલ્લાહિ ﻗﻒ યૂરિસુહા મંય્યશા-ઉ મિન
ઝમીનકા માલિક અલ્લાહ હૈ (૨૩૦) અપને બન્દોંમે જિસે ચાહે
ઈબાદિહ ▸ વલ આ઼કિ઼બતુ લિલમુત્તકી઼ન (૧૨૮)
વારિસ બનાએ (૨૩૧) ઔર આખિર મૈદાન પરહેઝગારોંકે હાથ હૈ
કા઼લૂ ઊઝી઼ના મિન   ક઼બ્લિ અન તઅ્-તિ-યના
(૨૩૨) બોલે હમ સતાએ ગએ આપકે આનેસે પેહલે (૨૩૩)
વ મિમ્બઅ્-દિ મા જિઅ્-તના ▸ ક઼ા-લ અ઼સા
ઔર આપકે તશરીફ લાનેકે બાદ (૨૩૪) કહા કરીબ હૈ કે તુમ્હારા
રબ્બુકુમ અંય્યુહ-લિ-ક અ઼દુવ્વકુમ વ
રબ તુમ્હારે દુશ્મન કો હલાક કરે ઔર
યસ્તખ઼્લિ-ફકુમ ફ઼િલઅર્દ઼િ ફ-યન્ઝુ઼ર કૈ-ફ
ઉસકી જગહ ઝમીનકા માલિક તુમ્હેં બનાએ ફિર દેખે કૈસે
તઅ્-મલૂન ૐ (૧૨૯) વ લ-ક઼દ અ-ખ઼ઝ઼-ના
કામ કરતે હો (૨૩૫) ઔર બેશક હમને
આ-લ ફ઼િરઔ઼-ન   બિસ્સિની-ન વ નક઼-સિમ-મિનસ્સ઼-મરાતિ
ફિરઔનવાલોંકો બરસોંકે કહત (દુકાલ) ઔર ફલોંકે ઘટાનેસે પકડા (૨૩૬) કે
લ-અ઼લ્લહુમ યઝ઼-ઝ઼ક્કરૂન (૧૩૦) ફઈઝ઼ા જા-અત્હુમુલ હ઼-સ-નતુ
કહીં વો નસીહત માનેં (૨૩૭) તો જબ ઉન્હેં ભલાઈ મિલતી (૨૩૮) કેહતે
કા઼લૂ લના હાઝિ઼હ ﺝ વઈન તુસ઼િબ્હુમ સય્યિઅતુંય્યત્તઁય્યરૂ બિમૂસા વ
યે હમારે લિયે હૈં (૨૩૯) ઔર જબ બુરાઈ પહુંચતી તો મૂસા ઔર ઉસકે
મમ્મ-અ઼હ ▸ અલા   ઈન્નમા તા-ઈરુહુમ ઈ઼ન્દલ્લાહિ વ લાકિન્ન
સાથવાલોં સે બદશગૂની લેતે (૨૪૦) સુન લો ઉનકે નસીબે કી શામત તો અલ્લાહકે
અક઼- સ઼રહુમ લા યઅ્-લમૂન (૧૩૧) વ કા઼લૂ મહ-મા તઅ્-તિના
યહાં હૈ (૨૪૧) લેકિન ઉનમેં અકસરકો ખબર નહીં ઔર બોલે તુમ કૈસી ભી નિશાની લેકર
બિહી મિન આયતિલ-લિતસ-હ઼-રના બિહા ﻻ ફમા નહ઼-નુ લ-ક બિમુઅ્-મિનીન
હમારે પાસ આઓ કે હમ પર ઉસસે જાદૂ કરો હમ કિસી તરહ તુમ પર ઈમાન લાનેવાલે નહીં (૨૪૨)
(૧૩૨) ફ-અર્સ઼લના   અ઼લૈહિમુત્તૂફા઼-ન   વલ જરા-દ   વલ કુમ્મ-લ
તો ભેજા હમને ઉન પર તૂફાન (૨૪૩) ઔર ટિડ્ડી ઔર ધુન (યા કલની યા જૂએં) ઔર મેંડક
વદ્-દ઼ફા઼દિ-અ઼ વદ-દ-મ આયાતિમ- મુફ઼સ્સ઼લાત ﻗﻒ ફસ્તક-બરૂ વકાનૂ કૌ઼મમ-
ઔર ખૂન જુદા-જુદા નિશાનિયાં (૨૪૪) તો ઉન્હોંને તકબ્બુર કિયા (૨૪૫) ઔર વોહ

ગાફિલ હોકર સો જાના કહીં સબબે અઝાબ ન હો (૧૯૧) જૈસા કે હમને ઉનકે મૂરિસોંકો ઉનકી નાફર્માનીકે સબબ હલાક કિયા. (૧૯૨) ઔર કોઈ પન્દો નસીહત નહીં માનતે (૧૯૩) કૌમે હઝરત નૂહ ઔર આદ-વ-સમૂદ ઔર કૌમે હઝરત લૂત-વ-કૌમે હઝરત શોઐબકી. (૧૯૪) તા કે મા'લૂમ હો કે હમ અપને રસૂલોંકી ઔર ઉન પર ઈમાન લાને-વાલોંકી અપને દુશ્મનોં યા'ની કાફિરોંકે મુકાબલેમેં મદદ કિયા કરતે હૈં (૧૯૫) યા'ની મો'જિઝાતે બાહિરાત. (૧૯૬) તા દમે મર્ગ (૧૯૭) અપને કુફ્રો તકઝીબ પર જમે હી રહે (૧૯૮) જિનકી નિસ્બત ઉસકે ઈલ્મમેં હૈ કે કુફ્ર પર કાઈમ રહેંગે ઔર કભી ઈમાન ન લાએંગે. (૧૯૯) ઉન્હોંને અલ્લાહકે અહદ પૂરે ન કિયે, ઉન પર જબ કભી કોઈ મુસીબત આતી તો અહદ કરતે કે, યા રબ તૂ અગર

مُّجْرِمِيْنَ ۝ وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوْا يٰمُوْسَى
ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ ۚ لَئِنْ كَشَفْتَ
عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِيْٓ
اِسْرَآءِيْلَ ۝ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ اِلٰٓى اَجَلٍ هُمْ
بٰلِغُوْهُ اِذَا هُمْ يَنْكُثُوْنَ ۝ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَاَغْرَقْنٰهُمْ
فِى الْيَمِّ بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَكَانُوْا عَنْهَا
غٰفِلِيْنَ ۝ وَاَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِيْنَ كَانُوْا يُسْتَضْعَفُوْنَ
مَشَارِقَ الْاَرْضِ وَمَغَارِبَهَا الَّتِىْ بٰرَكْنَا فِيْهَا ؕ
وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ الْحُسْنٰى عَلٰى بَنِىْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۙ
بِمَا صَبَرُوْا ؕ وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَ
قَوْمُهٗ وَمَا كَانُوْا يَعْرِشُوْنَ ۝ وَجٰوَزْنَا بِبَنِىْٓ
اِسْرَآءِيْلَ الْبَحْرَ فَاَتَوْا عَلٰى قَوْمٍ يَّعْكُفُوْنَ عَلٰٓى
اَصْنَامٍ لَّهُمْ ۚ قَالُوْا يٰمُوْسَى اجْعَلْ لَّنَآ اِلٰهًا كَمَا

મુજ-રિમીન (૧૩૩) વ લમ્મા વ-ક઼-અ઼
મુજરિમ કૌમ થી જબ ઉન પર
અ઼લૈહિમુર્રિજ-ઝુ ક઼ાલૂ યા મૂસદઉ઼
અઝાબ પળતા કેહતે અય મૂસા હમારે લિયે
લના રબ્બ-ક બિમા અ઼હિ-દ ઈ઼ન્દક ૮ લઈન
અપને રબસે દુઆ કરો ઈસ અહદકે સબબ જો ઉસકા
ક-શ ફ઼-ત અ઼ન્નર્રિજ-ઝ લનુઅમિનન્ન
તુમ્હારે પાસ હૈ (૨૪૬) બેશક અગર તુમ હમ પરસે અઝાબ ઉઠા દોગે તો
લ-ક વ લનુર્સિલન્ન મ-અ઼-ક બની ઈસ્રા-ઈલ ૮
હમ ઝરૂર તુમ પર ઈમાન લાએંગે ઔર બની ઈસ્રાઈલકો તુમ્હારે સાથ
(૧૩૪) ફ઼-લમ્મા ક-શફ઼-ના અ઼ન્હુમુર્રિજ-ઝ
કર દેંગે ફિર જબ હમ ઉનસે અઝાબ ઉઠા લેતે
ઈલા અ-જલિન હુમ બાલિગ઼ૂહુ ઈઝા હુમ
એક મુદત કે લિયે જિસ તક ઉન્હેં પહુંચના હૈ જભી

યન્કુસૂન (૧૩૫) ફ઼ન્ત-ક઼મ્ના મિન્હુમ ફ઼-અગ્ર઼ક઼-નાહુમ ફ઼િલ્યમ્મિ
વોહ ફિર જાતે તો હમને ઉનસે બદલા લિયા તો ઉન્હેં દરિયામેં
બિઅન્નહુમ કઝ઼-ઝ઼બૂ બિઆયાતિના વ કાનૂ અ઼ન્હા ગ઼ાફ઼િલીન (૧૩૬)
ડુબો દિયા (૨૪૭) ઈસલિયે કે હમારી આયતેં ઝુટલાતે ઔર ઉનસે બેખબર થે (૨૪૮)
વ ઔરસ઼્નલ-ક઼ૌમલ્લઝ઼ી-ન કાનૂ યુસ્તદ઼અ઼ફૂ-ન મશારિ-ક઼લ-અર્દ઼િ વ
ઔર હમને ઉસ કૌમકો (૨૪૯) જો દબા લી ગઈ થી ઈસ ઝમીન (૨૫૦) કે પૂરબ ઔર
મગ઼ારિબ-હલ્લતી બારક-ના ફ઼ીહા ⁄ વ તમ્મત કલિમતુ રબ્બિકલહુસ્ના
પચ્છિમ કા વારિસ કિયા જિસમેં હમને બરકત રખી (૨૫૧) ઔર તેરે રબકા અચ્છા વા'દા બની ઈસ્રાઈલ પર પૂરા
અ઼લા બની ઈસ્રા-ઈ-લ ⁄ બિમા સ઼-બરૂ ⁄ વ દમ્મરના મા કા-ન યસ્નઉ઼
હુવા બદલા ઉનકે સબ્રકા ઔર હમને બરબાદ કર દિયા (૨૫૨) જો કુછ
ફ઼િરઔનુ વ ક઼ૌમુહૂ વ મા કાનૂ યઅ઼-રિશૂન ★ (૧૩૭) વ જાવઝ઼-ના બિ
ફિરઔન ઔર ઉસકી કૌમ બનાતી ઔર જો ચુનાઈયાં ઉઠાતે થે ઔર હમને (૨૫૩) બની
બની ઈસ્રા-ઈલલ-બહ઼-ર ફ઼-અતૌ અ઼લા ક઼ૌમિંય્યઅ-કુફ઼ૂ-નઅ઼લા અસ્નામિલ-
ઈસરાઈલ કો દરિયા પાર ઉતારા તો ઉનકા ગુઝર એક એૈસી કૌમ પર હુવા કે
લહુમ ૮ ક઼ાલૂ યા મૂસજ-અ઼લ લના ઈલાહન કમા
અપને બુતોંકે આગે આસન મારે થે (૨૫૪) બોલે અય મૂસા ! હમેં એક ખુદા બના દે જૈસા

ઈસસે હમેં નજાત દે તો હમ ઝુરૂર ઈમાન લાએંગે ફિર જબ નજાત પાતે, અહદસે ફિર જાતે (મદારિક). (૨૦૦) અંબિયા મઝકૂરૈન. (૨૦૧) યા'ની મો'જિઝાતે વાઝેહાત મિસ્લે યદે બૈઝા-વ-અસા વગૈરહ. (૨૦૨) ઉન્હેં ઝૂટલાયા ઔર કુફ્ર કિયા. (૨૦૩) કયૂંકે રસૂલકી યહી શાન હૈ, વો કભી ગલત બાત નહી કહતે ઔર તબ્લીગે રિસાલતમેં ઉનકા કિઝ્બ મુમ્કિન નહી. (૨૦૪) જિસસે મેરી રિસાલત સાબિત હૈ ઔર વો નિશાની મો'જિઝાત હૈં. (૨૦૫) ઔર અપની કૈદસે આઝાદ કર દે તા કે વો મેરે સાથ અર્ઝે મુકદસહમેં ચલે જાએં જો ઉનકા વતન હૈ. (૨૦૬) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહુ અન્હુમા) ને ફ઼ર્માયા કે જબ હઝરત મૂસા (અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ) ને અસા ડાલા તો વો એક બળા અઝદહા બન ગયા, ઝર્દ રંગ ખોલે હુએ ઝમીનસે

لَهُمْ اٰلِهَةٌ ؕ قَالَ اِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُوْنَ ○ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ
مُتَبَّرٌ مَّا هُمْ فِيْهِ وَ بٰطِلٌ مَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ○
قَالَ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَبْغِيْكُمْ اِلٰهًا وَّ هُوَ فَضَّلَكُمْ
عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ○ وَ اِذْ اَنْجَيْنٰكُمْ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ
يَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ ۚ يُقَتِّلُوْنَ اَبْنَآءَكُمْ
وَ يَسْتَحْيُوْنَ نِسَآءَكُمْ ؕ وَ فِيْ ذٰلِكُمْ بَلَآءٌ
مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيْمٌ ○ وَ وٰعَدْنَا مُوْسٰى ثَلٰثِيْنَ
لَيْلَةً وَّ اَتْمَمْنٰهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيْقَاتُ رَبِّهٖٓ اَرْبَعِيْنَ
لَيْلَةً ۚ وَ قَالَ مُوْسٰى لِاَخِيْهِ هٰرُوْنَ اخْلُفْنِيْ فِيْ
قَوْمِيْ وَ اَصْلِحْ وَ لَا تَتَّبِعْ سَبِيْلَ الْمُفْسِدِيْنَ ○
وَ لَمَّا جَآءَ مُوْسٰى لِمِيْقَاتِنَا وَ كَلَّمَهٗ رَبُّهٗ ۙ قَالَ
رَبِّ اَرِنِيْٓ اَنْظُرْ اِلَيْكَ ؕ قَالَ لَنْ تَرٰىنِيْ وَ لٰكِنِ
انْظُرْ اِلَى الْجَبَلِ فَاِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهٗ فَسَوْفَ

લહુમ આલિહહ ج કા-લ ઈન્નકુમ કૌમુન
ઉનકે લિયે ઈન્ને ખુદા હૈં બોલા તુમ ઝરૂર જાહિલ
તજ-હલૂન (૧૩૮) ઈન્ન હા-ઉલા-ઈ
લોગ હો (૨૫૫) યે હાલ તો બરબાદી કા હૈ
મુતબ્બરુમ્મા હુમ ફીહિ વ બાતિલુમ્મા
જિસમેં યે (૨૫૬) લોગ હૈં ઔર જો કુછ કર રહે હૈં
કાનૂ યઅ્-મલૂન (૧૩૯) કા-લ અગૈરલ્લાહિ
નિરા બાતિલ હૈ કહા ક્યા અલ્લાહકે
અબ્ગીકુમ ઈલાહંવ વહુ-વ ફદ્-દ-લકુમ
સિવા તુમ્હારા ઔર કોઈ ખુદા તલાશ કરૂં હાલાંકે ઉસને તુમ્હેં
અ-લલ- આલમીન (૧૪૦) વઈઝ
ઝમાને ભર પર ફઝીલત દી (૨૫૭) ઔર યાદ
અન્જૈનાકુમ મિન આલિ ફિરઔ-ન
કરો જબ હમને તુમ્હેં ફિરઔનવાલોંસે

મં ૨
યસૂમૂનકુમ સૂ-અલ અઝાબ ط યુકત્તિલૂ-ન અબ્ના-અ-કુમ વ યસ્તહ્-યૂ-ન
નજાત બખ્શી કે તુમ્હેં બુરી માર દેતે તુમ્હારે બેટે ઝિબહ કરતે ઔર તુમ્હારી
નિસા-અકુમ ج વફી ઝાલિકુમ બલાઉમ મિર્રબ્બિકુમ અઝીમ૯○ (૧૪૧)
બેટિયાં બાકી રખતે ઔર ઈસમેં રબકા બળા ફઝલ હુવા (૨૫૮)
૯ ૦
વવાઅદના મૂસા સલાસી-ન લૈલ-તંવ-વ અત્મમ્નાહા બિઅશ્રિન
ઔર હમને મૂસાસે (૨૫૯) તીસ રાતકા વાદા ફરમાયા ઔર ઉનમેં (૨૬૦) દસ ઔર બળ્હાકર
ફ-તમ્મ મીકાતુ રબ્બિહી અર્બઈ-ન લૈલહ ط વકા-લ મૂસા
પૂરી કી તો ઉસકે રબકા વાદા પૂરી ચાલીસ રાતકા હુવા (૨૬૧) ઔર મૂસાને (૨૬૨) અપને
લિઅખીહિ હારૂનખ્લુફ-ની ફી કૌમી વ અસ્લિહ વલા તત્તબિઅ
ભાઈ હારૂનસે કહા મેરી કૌમ પર મેરે નાઈબ રેહના ઔર ઈસ્લાહ
સબીલલ મુફ-સિદીન (૧૪૨) વ લમ્મા જા-અ મૂસા લિમીકાતિના વ
કરના ઔર ફસાદિયોંકી રાહકો દખલ ન દેના ઔર જબ મૂસા હમારે વાદે પર હાઝિર હુવા ઔર
કલ્લ-મહૂ રબ્બુહૂ ۙ કા-લ રબ્બિ અરિની અન્ઝુર ઈલૈક ج કા-લ લન
ઉસસે ઉસકે રબને કલામ ફરમાયા (૨૬૩) અર્ઝ કી અય રબ મેરે ! મુઝે અપના દીદાર
તરાની વ લાકિનિન્ઝુર ઈલલ જ-બલિ ફઈનિસ્ત-કર-ર મકાનહૂ ફસૌ-ફ
દિખા કે મૈં તુઝે દેખૂં ફરમાયા તૂ મુઝે હરગિઝ ન દેખ સકેગા (૨૬૪) હાં ઈસ પહાળકી તરફ દેખ યે અગર

એક મીલ ઊંચા અપની દુમ પર ખળા હો ગયા ઔર એક જબળા ઉસને ઝમીન પર રખ્ખા ઔર એક કસ્રેશાહીકી દીવાર પર, ફિર ઉસને ફિરઔનકી તરફ રુખ કિયા તો ફિરઔન અપને તખ્તસે કૂદકર ભાગા ઔર ડરસે ઉસકી રીહ (હવા) નિકલ ગઈ, ઔર લોગોંકી તરફ રુખ કિયા તો ઐસી ભાગ પળી કે હઝારોં આદમી આપસમેં કુચલકર મર ગએ. ફિરઔન ઘરમેં જાકર ચીખને લગા, એ મૂસા ! તુમ્હેં ઉસકી કસમ જિસને તુમ્હેં રસૂલ બનાયા, ઉસકો પકળ લો, મૈં તુમ પર ઈમાન લાતા હૂં ઔર તુમ્હારે સાથ બની ઈસ્રાઈલકો ભેજે દેતા હૂં. હઝરત મૂસા (અલૈહિસ્સલામ) ને ઉસકો ઉઠા લિયા તો વો મિસ્લે સાબિક અસા થા (૨૦૭) ઔર ઉસકી રૌશની ઔર ચમક નૂરે આફતાબ પર ગાલિબ હો ગઈ (૨૦૮) જિસને જાદૂસે નઝરબંદી કી ઔર લોગોંકો અસા

تَرٰىنِيْ ۚ فَلَمَّا تَجَلّٰى رَبُّهٗ لِلْجَبَلِ جَعَلَهٗ دَكًّا وَّخَرَّ
مُوْسٰى صَعِقًا ۚ فَلَمَّاۤ اَفَاقَ قَالَ سُبْحٰنَكَ تُبْتُ
اِلَيْكَ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ قَالَ يٰمُوْسٰۤى اِنِّى
اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسٰلٰتِىْ وَبِكَلَامِىْ ۖ
فَخُذْ مَاۤ اٰتَيْتُكَ وَكُنْ مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ۝ وَكَتَبْنَا لَهٗ
فِى الْاَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَىْءٍ مَّوْعِظَةً وَّتَفْصِيْلًا
لِّكُلِّ شَىْءٍ ۚ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَّاْمُرْ قَوْمَكَ يَاْخُذُوْا
بِاَحْسَنِهَا ۚ سَاُورِيْكُمْ دَارَ الْفٰسِقِيْنَ ۝ سَاَصْرِفُ
عَنْ اٰيٰتِىَ الَّذِيْنَ يَتَكَبَّرُوْنَ فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۚ
وَاِنْ يَّرَوْا كُلَّ اٰيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوْا بِهَا ۚ وَاِنْ يَّرَوْا سَبِيْلَ
الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوْهُ سَبِيْلًا ۚ وَاِنْ يَّرَوْا سَبِيْلَ الْغَىِّ
يَتَّخِذُوْهُ سَبِيْلًا ۚ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَكَانُوْا
عَنْهَا غٰفِلِيْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَلِقَاۤءِ

તરાની ૮ ફ-લમ્મા ત-જલ્લા રબ્બુહૂ લિલ
અપની જગહ પર ઠેહરા રહા તો અન્કરીબ
જ-બલિ જ-અ-લહૂ દક્કંવ-વ ખ઼ર-ર મૂસા
તૂ મુઝે દેખ લેગા (૨૬૫) ફિર જબ ઉસકે રબને પહાળ પર અપના નૂર
સ઼ઈક઼ા ૮ ફ-લમ્મા અફા-ક઼ ક઼ા-લ સુબ્હ઼ાન-ક
ચમકાયા ઉસે પાશ-પાશ કર દિયા ઔર મૂસા ગિરા બેહોશ ફિર જબ હોશ
તુબ્તુ ઈલૈ-ક વ અ-ન અવ્વલુલ-મુઅ-મિનીન
હુવા બોલા પાકી હૈ તુઝે મૈં તેરી તરફ રુજૂઅ લાયા ઔર મૈં સબસે પેહલા
(૧૪૩) ક઼ા-લ યા મૂસા ઈન્નિસ્ત઼ફૈતુ-ક
મુસલમાન હૂં (૨૬૬) ફરમાયા અય મૂસા મૈંને તુઝે લોગોંસે ચુન લિયા
અ઼લન્નાસિ બિરિસાલાતી વ બિકલામી ફખુઝ઼
અપની રિસાલતોં ઔર અપને કલામસે તો લે જો
માઁ આતૈતુ-ક વ કુમ-મિનશ્શાકિરીન (૧૪૪)
મૈંને તુઝે અતા ફરમાયા ઔર શુક્રવાલોંમેં હો
વ ક-તબ્ના લહૂ ફિલઅલ્વાહિ઼ મિન કુલ્લિ શૈઈમ મૌઈ઼ઝતંવ-વ
ઔર હમને ઉસકે લિયે તખ્તીયોંમે (૨૬૭) લિખ દી હર ચીઝકી નસીહત ઔર હર ચીઝકી તફસીલ ઔર
તફ-સ઼ીલલ લિકુલ્લિ શૈઅ ૮ ફ-ખુઝ઼-હા બિકુવ્વર્તિંવ વઅ-મુર ક઼ૌમ-ક યઅખુઝ઼ૂ
ફરમાયા અય મૂસા ! ઈસે મઝબૂતીસે લે ઔર અપની કૌમકો હુકમ દે કે ઈસકી અચ્છી બાતેં
બિઅહ઼-સનિહા ۶ સ ઉરીકુમ દારલ-ફાસિક઼ીન (૧૪૫) સ-અસ઼્રિફુ
અખ્તિયાર કરેં (૨૬૮) અન્કરીબ મૈં તુમ્હેં દિખાઊંગા બેહુકમોંકા ઘર (૨૬૯) ઔર મૈં અપની
અ઼ન આયાતિ યલ્લઝ઼ી-ન ય-ત-કબ્બરૂ-ન ફિલ્અર્દ્ઇ બિગૈરિલ-હ઼ક્ક઼ ۶ વ ઈંય્યરૌ
આયતોંસે ઉન્હેં ફેર દૂંગા જો ઝમીનમેં ન હક અપની બળાઈ ચાહતે હૈં (૨૭૦) ઔર અગર
કુલ્લ આયતિલ્લા યુઅ-મિનૂ બિહા ૮ વ ઈંય્યરૌ સબીલર રુશ્દિ લા
સબ નિશાનિયાં દેખેં ઉન પર ઈમાન ન લાએં ઔર અગર હિદાયતકી રાહ દેખેં ઉસમેં
યત્તખિ઼ઝ઼ૂહુ સબીલા ૮ વ ઈંય્યરૌ સબીલલ ગ઼ય્યિ યત્તખિ઼ઝ઼ૂહુ સબીલા ۶
ચલના પસંદ ન કરેં (૨૭૧) ઔર ગુમરાહીકા રાસ્તા નઝર પળે તો ઉસમેં ચલનેકો મોજૂદ
ઝ઼ાલિ-ક બિઅન્નહુમ કઝ઼-ઝ઼બૂ બિઆયાતિના વકાનૂ અ઼ન્હા
હો જાએં યે ઈસ લિયે કે ઉન્હોંને હમારી આયતેં ઝુટલાઈ ઔર ઉનસે બે ખબર બને
ગ઼ાફિલીન (૧૪૬) વલ્લઝ઼ી-ન કઝ઼-ઝ઼બૂ બિઆયાતિના વ લિક઼ાઈલ
ઔર જિન્હોંને હમારી આયતેં ઔર આખેરતકે

અઝદહા નઝર આને લગા ઔર ગન્દુમી રંગકા હાથ આફતાબસે ઝિયાદા રૌશન માલૂમ હોને લગા. (૨૦૯) મિસર (૨૧૦) હઝરત હારૂન. (૨૧૧) જો સહરમેં (જાદૂમેં) માહિર હો ઔર સબસે ફાઈક, ચુનાંચે લોગ રવાના હુએ ઔર અતરાફ-વ-બિલાદમેં તલાશ કરકે જાદૂગરોંકો લે આયે. (૨૧૨) પહલે અપના અસા. (૨૧૩) જાદૂગરોંને હઝરત મૂસા (અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ) કા યે અદબ કિયા કે આપકો મુકદમ કિયા ઔર બગૈર આપકી ઈજાઝતકે અપને અમલમેં મશ્ગૂલ ન હુએ. ઈસ અદબકા એવઝ ઉન્હેં યે મિલા કે અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં ઈમાનો હિદાયતકે સાથ મુશર્રફ કિયા. (૨૧૪) યે ફર્માના હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ કા ઈસ લિયે થા કે આપ ઉનકી કુછ પરવાહ નહીં કરતે થે ઔર એ'તેમાદે કામિલ રખતે થે કે ઉનકે મો'જિઝેકે સામને સહર નાકામો

فَالْاٰخِرَةِ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ ۭ هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا مَا
كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝ وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوْسٰى مِنْۢ بَعْدِهٖ
مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهٗ خُوَارٌ ۭ اَلَمْ يَرَوْا اَنَّهٗ
لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيْهِمْ سَبِيْلًا ۘ اِتَّخَذُوْهُ وَكَانُوْا
ظٰلِمِيْنَ ۝ وَلَمَّا سُقِطَ فِيْٓ اَيْدِيْهِمْ وَرَاَوْا اَنَّهُمْ
قَدْ ضَلُّوْا ۙ قَالُوْا لَىِٕنْ لَّمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا
لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ۝ وَلَمَّا رَجَعَ مُوْسٰٓى اِلٰى
قَوْمِهٖ غَضْبَانَ اَسِفًا ۙ قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُوْنِيْ
مِنْۢ بَعْدِيْ ۚ اَعَجِلْتُمْ اَمْرَ رَبِّكُمْ ۚ وَاَلْقَى الْاَلْوَاحَ
وَاَخَذَ بِرَاْسِ اَخِيْهِ يَجُرُّهٗٓ اِلَيْهِ ۭ قَالَ ابْنَ اُمَّ اِنَّ
الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُوْنِيْ وَكَادُوْا يَقْتُلُوْنَنِيْ ڮ فَلَا
تُشْمِتْ بِيَ الْاَعْدَاۗءَ وَلَا تَجْعَلْنِيْ مَعَ الْقَوْمِ
الظّٰلِمِيْنَ ۝ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَلِاَخِيْ وَاَدْخِلْنَا

આખ઼િરતિ હ઼બિતત અઅ઼-માલુહુમ હલ
દરબારકો ઝુટલાયા ઉનકા સબ કિયા-ધરા અકારત
યુજ-ઝૌ-ન ઈલ્લા મા કાનૂ યઅ઼-મલૂન (૧૪૭)
ગયા ઉન્હેં કયા બદલા મિલેગા મગર વહી જો કરતે થે
વત્ત-ખ઼-ઝ઼ ક઼ૌમુ મૂસા મિમ્બઅ઼-દિહી
ઔર મૂસાકે (૨૭૨) બાદ ઉસકી કૌમ અપને
મિન હ઼ુલિય્યિહિમ ઈજ-લન જ-સ-દલ્લહૂ
ઝેવરોંસે (૨૭૩) એક બછળા બના બેઠી બેજાન કા
ખ઼ુવાર અ-લમ યરૌ અન્નહૂ લા
ધળ (૨૭૪) ગાયકી તરહ આવાઝ કરતા કયા ન
યુકલ્લિમુહુમ વલા યહ-દીહિમ સબીલા
દેખા કે વોહ ઉનસે ન બાત કરતા હૈ ઔર ન ઉન્હેં કુછ રાહ બતાએ (૨૭૫)
ઈત્તખ઼ઝ઼ૂહુ વકાનૂ ઝ઼ાલિમીન (૧૪૮) વ લમ્મા
ઉસે લિયા ઔર વોહ ઝાલિમ થે (૨૭૬) ઔર જબ

મં ૨ સુક઼િ-ત ફી ઐદીહિમ વ રઔ અન્નહુમ ક઼દ દ઼લ્લૂ ક઼ાલૂ લઈલ્લમ યર્હ઼મ્ના
પછતાએ ઔર સમઝે કે હમ બેહકે, બોલે અગર હમારા રબ હમ પર
રબ્બુના વ યગ઼્ફિરલના લ-નકૂનન્ન મિનલ્ખ઼ાસિરીન (૧૪૯) વ લમ્મા
મહર ન કરે ઔર હમેં ન બખ્શે તો હમ તબાહ હુએ ઔર જબ
ર-જ-અ઼ મૂસા ઈલા ક઼ૌમિહી ગ઼-દ઼-બા-ન અસિફન ક઼ા-લ
મૂસા (૨૭૭) અપની કૌમકી તરફ પલ્ટા ગુસ્સેમેં ભરા ઝુંઝલાયા હુવા (૨૭૮) કહા તુમને
બિઅ-સમા ખ઼-લફ-તુમૂની મિમ્બઅ઼-દી અ અ઼જિલ્તુમ અમ-ર રબ્બિકુમ વ
કયા બુરી મેરી જાનશીની કી મેરે બાદ (૨૭૯) કયા તુમને અપને રબકે હુકમસે જલ્દી કી (૨૮૦) ઔર
અલ્કલ- અલ્વા-હ વ અ-ખ઼-ઝ઼ બિરઅસિ અખીહિ યજુર્રુહૂ ઈલૈહ ક઼ાલબ્ન
તખ્તીયાં ડાલ દીં (૨૮૧) ઔર અપને ભાઈકે સરકે બાલ પકળકર અપની તરફ ખીંચને
ઉમ્મ ઈન્નલ-ક઼ૌમસ્તદ઼-અ઼ફૂની વ કાદૂ યક઼્તુલૂનની ફલા તુશ્મિત
લગા (૨૮૨) કહા અય મેરે માં જાયે (૨૮૩) કૌમને મુઝે કમઝોર સમઝા ઔર કરીબ થા કે મુઝે
બિયલ-અઅ઼-દા-અ વલા તજ-અ઼લ્ની મ-અ઼લ-ક઼ૌમિઝ઼-ઝ઼ાલિમીન (૧૫૦)
માર ડાલેં તો મુઝ પર દુશ્મનોંકો ન હંસા (૨૮૪) ઔર મુઝે ઝાલિમોંમે ન મિલા (૨૮૫)
ક઼ા-લ રબ્બિગ઼્ફિરલી વ લિ-અખ઼ી વ અદ-ખ઼િલ્ના
અર્ઝ કી અય મેરે રબ મુઝે ઔર મેરે ભાઈકો બખ્શ દે (૨૮૬)

મગલૂબ હોગા. (૨૧૫) અપના સામાન જિસમેં બળે બળે રસ્સે ઔર શહતીર થે તો વો અઝદહે નઝર આને લાગે ઔર મેદાન ઉનસે ભરા મા'લૂમ હોને લગા. (૨૧૬) જબ હઝરત મૂસા (અલૈહિસ્સલામ) ને અપના અસા ડાલા તો વો એક અઝીમુશ્શાન અઝદહા બન ગયા. ઈબ્ને ઝયદકા કૌલ હૈ કે યે ઈજતેમાઅ ઈસ્કંદરિયામેં હુવા થા ઔર હઝરત મૂસા (અલૈહિસ્સલામ) કે અઝદહેકી દુમ સમંદરકે પાર પહુંચ ગઈ થી વો જાદૂગરોંકી સહરકારિયોંકો એક એક કરકે નિગલ ગયા ઔર તમામ રસ્સે વ લઠે જો ઉન્હોંને જમા કિયે થે જો તીનસો ઊંટકા બાર થે, સબકા ખાત્મા કર દિયા. જબ મૂસા (અલૈહિસ્સલામ) ને ઉસકો દસ્તે મુબારકમેં લિયા તો પહલેકી તરહ અસા હો ગયા ઔર ઉસકા હજમ ઔર વઝન અપને હાલ પર રહા. યે દેખકર જાદૂગરોંને પહચાન લિયા

فِي رَحْمَتِكَ ۖ وَأَنتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥١﴾ إِنَّ الَّذِينَ
اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَذِلَّةٌ
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾
وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِن بَعْدِهَا وَآمَنُوا
إِنَّ رَبَّكَ مِن بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٥٣﴾ وَلَمَّا سَكَتَ
عَن مُّوسَى الْغَضَبُ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ ۖ وَفِي نُسْخَتِهَا
هُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٤﴾
وَاخْتَارَ مُوسَىٰ قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا لِّمِيقَاتِنَا ۖ
فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ
أَهْلَكْتَهُم مِّن قَبْلُ وَإِيَّايَ ۖ أَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ
السُّفَهَاءُ مِنَّا ۖ إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا
مَن تَشَاءُ وَتَهْدِي مَن تَشَاءُ ۖ أَنتَ وَلِيُّنَا فَاغْفِرْ
لَنَا وَارْحَمْنَا ۖ وَأَنتَ خَيْرُ الْغَافِرِينَ ﴿١٥٥﴾ وَاكْتُبْ لَنَا

ફી રહ-મતિ-ક વ અન્ત અર્હમુર- ૬૦
ઔર હમેં અપની રહમતકે અંદર લે લે ઔર તૂ સબ મહરવાલોંસે બઢકર
રાહિમીન૯૦ (૧૫૧) ઈન્નલ્લઝીનત-તખ઼ઝુલ
મહરવાલા બેશક વોહ જો બછળા લે બૈઠે
ઈજ-લ સ-યનાલુહુમ ગ઼-દબુમ-મિર્રબ્બિહિમ વ
અ-કરીબ ઉન્હેં ઉનકે રબકા ગઝબ ઔર
ઝ઼િલ્લતુન ફિલ હયાતિદ-દુન્યા૰વ કઝાલિ-ક
ઝિલ્લત પહુંચના હૈ, દુન્યાકી ઝિન્દગીમેં ઔર હમ ઐસા હી
નજ-ઝિલ મુફ-તરીન (૧૫૨) વલ્લઝી-ન
બદલા દેતે હૈં બોહતાનવાલોંકો ઔર જિન્હોંને
અ઼મિલુસ્સય્યિઆતિ સુમ્મ તાબૂ
બુરાઈયાં કી ઔર ઉનકે બાદ તૌબાકી
મિમ્બઅ઼-દિહા વ આમનૂ ઈન્ન રબ્બ-ક
ઔર ઈમાન લાએ તો ઉસકે બાદ તુમ્હારા રબ
મિમ્બઅ઼-દિહા લ-ગફૂરુર્રહીમ (૧૫૩) વ લમ્મા સ-ક-ત અ઼મ્મૂસલ ગ-દબુ મં ૨
બખ્શનેવાલા મહરબાન હૈ (૨૮૭) ઔર જબ મૂસાકા ગુસ્સા થમા તખ્તીયાં
અ-ખ-ઝ઼લ-અલ્વા-હ વ ફી નુસ્ખતિહા હુદંવ-વ રહ-મતુલ-લિલ્લઝી-ન
ઉઠા લીં ઔર ઉનકી તેહરીરમેં હિદાયત ઔર રહમત હૈ ઉનકે લિયે જો
હુમ લિરબ્બિહિમ યર્હબૂન (૧૫૪) વખ્તા-ર મૂસા કૌમહૂ સબ્ઈ-ન
અપને રબસે ડરતે હૈં ઔર મૂસાને અપની કૌમસે સિત્તેર (૭૦) મર્દ
રજુલલ લિમીક઼ાતિના ૮ ફ-લમ્મા અ-ખ-ઝત હુમુર્રજ-ફતુ કા-લ રબ્બિ લૌ
હમારે વા'દેકે લિયે ચુને (૨૮૮) ફિર જબ ઉન્હેં ઝલઝલેને લિયા (૨૮૯) મૂસાને અર્ઝ કી અય રબ મેરે
શિઅ-ત અહ-લકતહુમ મિન કબ્લુ વ ઈય્યાય ૰ અતુહ-લિકુના બિમા
તૂ ચાહતા તો પેહલે હી ઉન્હેં ઔર મુઝે હલાક કર દેતા (૨૯૦) કયા તૂ હમેં ઈસ
ફ-અ઼-લસ્સુફહા-ઉ મિન્ના ૮ ઈન હિ-ય ઈલ્લા ફિત્નતુક ૰ તુદિલ્લુ બિહા
કામ પર હલાક ફરમાએગા જો હમારે બેઅકલોંને કિયા (૨૯૧) વોહ નહીં મગર તેરા
મન તશાઉ વ તહ-દી મન તશાઅ ૰ અન્ત વલિય્યુના ફગ઼-ફિર્લના
આઝમાના તૂ ઉસસે બેહકાએ જિસે ચાહે ઔર રાહ દિખાએ જિસે ચાહે. તૂ હમારા મૌલા હૈ તૂ હમેં બખ્શ દે
વર્હમ્ના વ અન્ત ખૈરુલ્ગ઼ાફિરીન (૧૫૫) વક્તુબ લના
ઔર હમ પર મહર કર ઔર તૂ સબસે બેહતર બખ્શનેવાલા હૈ ઔર હમારે લિયે

કે અસાએ મૂસા સહર નહી ઔર કુદરતે બશરી ઐસા કરિશ્મા નહી દિખા સકતી, ઝુરૂર યે સમાવી હૈ. યે બાત સમઝકર વો આમન્ના બિરબ્બિલ આલમીન કહતે હૂએ સજદેમેં ગિર ગએ. (૨૧૭) યા'ની યે મો'જિઝા દેખકર ઉન પર ઐસા અસર હુવા કે વો બેઈખ્તિયાર સજદેમેં ગિર ગએ, માલૂમ હોતા થા કિસીને પેશાનિયાં પકળકર ઝમીન પર લગા દી. (૨૧૮) યા'ની તુમને ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને સબને મુત્તફિક હોકર. (૨૧૯) ઔર ખુદ ઉસ પર મુસલ્લત હો જાવ. (૨૨૦) કે મૈં તુમ્હારે સાથ કિસ તરહ પેશ આતા હૂં. (૨૨૧) નીલકે કિનારે, હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહુ અન્હુમા) ને ફર્માયા કે, દુનિયામેં પહલા સૂલી દેનેવાલા, પહલા હાથ પાંવ કાટનેવાલા ફિરઔન હૈ. ફિરઔનકી ઈસ ગુફતગૂ પર જાદૂગરોંને યે જવાબ દિયા જો

فِي هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَّفِي الْاٰخِرَةِ اِنَّا هُدْنَآ
اِلَيْكَ ؕ قَالَ عَذَابِيْٓ اُصِيْبُ بِهٖ مَنْ اَشَآءُ ۚ وَ
رَحْمَتِيْ وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ؕ فَسَاَكْتُبُهَا لِلَّذِيْنَ
يَتَّقُوْنَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِاٰيٰتِنَا
يُؤْمِنُوْنَ ۚ اَلَّذِيْنَ يَتَّبِعُوْنَ الرَّسُوْلَ النَّبِيَّ
الْاُمِّيَّ الَّذِيْ يَجِدُوْنَهٗ مَكْتُوْبًا عِنْدَهُمْ فِي
التَّوْرٰىةِ وَالْاِنْجِيْلِ ؗ يَاْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهٰىهُمْ
عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ
الْخَبٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ اِصْرَهُمْ وَالْاَغْلٰلَ الَّتِيْ كَانَتْ
عَلَيْهِمْ ؕ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِهٖ وَعَزَّرُوْهُ وَنَصَرُوْهُ
وَاتَّبَعُوا النُّوْرَ الَّذِيْٓ اُنْزِلَ مَعَهٗٓ ۙ اُولٰٓئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُوْنَ ۠ قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ
اِلَيْكُمْ جَمِيْعًا الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ

ફી હાઝ઼િહિદ - દુન્યા હ઼-સ-ન-તંવ-વ
ઈસ દુનિયામેં ભલાઈ લિખ (૨૯૨) ઔર
ફિલ આખિરતિ ઈન્ના હુદ-ના ઈલૈ-ક ॰ કા-લ
આખિરતમેં બેશક હમ તેરી તરફ રુજૂઅ લાએ
અઝ઼ાબી ઉસીબુ બિહી મન અશાઅ ૮ વ
ફરમાયા (૨૯૩) મેરા અઝાબ મૈં જિસે ચાહૂં દૂં (૨૯૪) ઔર
રહ઼-મતી વસિ-અ઼ત કુલ્લ શૈઅ ॰ ફ-સ-અક્તુબુહા
મેરી રહમત હર ચીઝકો ઘેરે હૈ (૨૯૫) તો અન્કરીબ મૈં (૨૯૬)
લિલ્લઝ઼ી-ન યત્તકૂ-ન વ યુઅ-તૂનઝ-ઝકા-ત
ને'મતોંકો ઉનકે લિયે લિખ દૂંગા જો ડરતે ઔર ઝકાત દેતે હૈં
વલ્લઝ઼ી-ન હુમ બિઆયાતિના યુઅ-મિનૂન ૮
ઔર વોહ હમારી આયતોં પર ઈમાન લાતે હૈં
(૧૫૬) અલ્લઝ઼ી-ન યત્તબિઊ઼નર-
વોહ જો ગુલામી કરેંગે ઉસ

મં ૨ રસૂલન્નબિય્યલ ઉમ્મિય્યલ્લઝ઼ી યજિદૂનહૂ મક્તૂબન ઈ઼ન્દહુમ
રસૂલ બે પઢે ગૈબકી ખબરેં દેનેવાલેકી (૨૯૭) જિસે લિખા હુવા પાએંગે અપને
ફિત્તૌરાતિ વલઈન્જીલિ ॰ યઅ-મુરુહુમ બિલમઅ઼-રૂફિ વ યન્હાહુમ
પાસ તૌરેત ઔર ઈન્જીલમેં (૨૯૮) વોહ ઉન્હેં ભલાઈકા હુકમ દેગા ઔર બુરાઈસે
અ઼નિલમુન્કરિ વ યુહિલ્લુ લહુમુત્ત઼યિબાતિ વ યુહ઼ર્રિમુ
મના ફરમાએગા ઔર સુથરી ચીઝેં ઉનકે લિયે હલાલ ફરમાએગા ઔર ગંદી ચીઝેં
અ઼લૈહિમુલ ખબાઈ-સ઼ વ ય-દ઼-ઉ઼ અ઼ન્હુમ ઈસ઼્રહુમ વલ અગ્લાલલ્લતી
ઉન પર હરામ કરેગા ઔર ઉન પરસે વોહ બોઝ (૨૯૯) ઔર ગલેકે ફન્દે (૩૦૦) જો ઉન પર થે ઉતારેગા
કાનત અ઼લૈહિમ ॰ ફલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ બિહી વ અ઼ઝ-ઝરૂહુ
તો વોહ જો ઉસ પર (૩૦૧) ઈમાન લાએં ઔર ઉસકી તાઝીમ કરેં ઔર ઉસે મદદ દેં
વ ન-સ઼-રૂહુ વત્તબઉ઼ન નૂરલ્લઝ઼ી ઉન્ઝિ-લ મ-અ઼હૂ ॰ ઉલાઈ-ક
ઔર ઉસ નૂરકી પૈરવી કરેં જો ઉસકે સાથ ઉતરા (૩૦૨) વોહી
હુમુલ-મુફ-લિહૂન ॰ (૧૫૭) કુલ યા અય્યુહન્નાસુ ઈન્ની રસૂલુલ્લાહિ
બા મુરાદ હુએ તુમ ફરમાઓ અય લોગો ! મૈં તુમ સબકી તરફ ઉસ
ઈલૈકુમ જમી-અ઼ નિલ્લઝ઼ી લહૂ મુલ્કુસ્સમાવાતિ વલઅર્દ઼ ૮
અલ્લાહકા રસૂલ હૂં (૩૦૩) કે આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી

અગલી આયતમેં મઝકૂર હૈ. (૨૨૨) તો હમેં મૌતકા કયા ગમ કયૂંકે મરકર હમેં અપને રબકી લિકા (દીદાર) ઔર ઉસકી રહમત નસીબ હોગી ઔર જબ સબકો ઉસીકી તરફ રુજૂ કરના હૈ તો વો ખુદ હમારે તેરે દરમિયાન ફૈસલા ફર્મા દેગા (૨૨૩) યા'ની હમકો સબ્રે કામિલે તામ્મ અતા ફર્મા ઔર ઈસ કસરતસે અતા ફર્મા જૈસે પાની કિસી પર ઊંડેલ દિયા જાતા હૈ. (૨૨૪) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહુ અન્હુમા) ને ફર્માયા, યે લોગ દિનકે અવ્વલ વકતમેં જાદૂગર થે ઔર ઉસી રોઝ આખિર વકતમેં શહીદ. (૨૨૫) યા'ની મિસ્રમેં તેરી મુખાલેફત કરેં ઔર વહાંકે બાશિન્દોંકા દીન બદલે ઔર યે ઉન્હોંને ઈસલિયે કહા થા કે સાહિરોં (જાદૂગરોં) કે સાથ છે લાખ આદમી ઈમાન લે આએ થે. (મદારિક) (૨૨૬) કે ન તેરી ઈબાદત કરેં, ન તેરે મુકર્રર કિયે

لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۖ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَ
رَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ
وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٨﴾ وَمِن قَوْمِ مُوسَىٰ
أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٩﴾ وَقَطَّعْنَاهُمُ
اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا ۚ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ
إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ أَنِ اضْرِب بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ ۖ
فَانبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ
كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۚ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَ
أَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَىٰ ۖ كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ
مَا رَزَقْنَاكُمْ ۚ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿١٦٠﴾ وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ اسْكُنُوا هَٰذِهِ الْقَرْيَةَ
وَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ وَادْخُلُوا الْبَابَ
سُجَّدًا نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَاتِكُمْ ۚ سَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٦١﴾

લૉ ઈલા-હ ઈલ્લા હુ-વ યુહ્-યી
બાદશાહી ઉસીકો હૈ ઉસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં જિલાએ (ઝિન્દા કરે)
વ યુમીતુ ~ ફ-આમિનૂ બિલ્લાહિ વ
ઔર મારે તો ઈમાન લાઓ અલ્લાહ ઔર
રસૂલિહિન - નબિય્યિલ ઉમ્મિય્યિલ્લઝી
ઉસકે રસૂલ બેપઢ્હે ગૈબ બતાનેવાલે પર કે
યુઅ-મિનુ બિલ્લાહિ વ કલિમાતિહી
અલ્લાહ ઔર ઉસકી બાતોં પર ઈમાન લાતે હૈં
વત્તબિઊહુ લ-અલ્લકુમ તહ-તદૂન (૧૫૮)
ઔર ઉનકી ગુલામી કરો કે તુમ રાહ પાઓ
વ મિન કૌમિ મૂસૉ ઉમ્મતુંય્યહ-દૂ-ન
ઔર મૂસાકી કૌમસે એક ગિરોહ હૈ કે હક્ક કી રાહ
બિલહક્કિ વ બિહી યઅ-દિલૂન (૧૫૯) વ
બતાતા ઔર ઉસીસે (૩૦૪) ઈન્સાફ કરતા ઔર

કત્તઅ-ના હુમુસ્નતે અશ-ર-ત અસ્બાતન ઉ-મ મા ॰ વ ઔહૈનૉ ઈલા
હમને ઉન્હેં બાંટ દિયા બારહ કબીલે ગિરોહ ગિરોહ ઔર હમને "વહી" ભેજી
મૂસૉ ઈઝિસ્તસ્કાહુ કૌમુહૂ અનિદ્-રિબ બિ-અસાકલ હ-જર ~ ફમ્બ-જ-સત
મૂસાકો જબ ઉસસે ઉસકી કૌમને (૩૦૫) પાની માંગા કે ઉસ પથ્થર પર અપના
મિન્હુસ્નતા અશ-ર-ત ઐના ॰ કદ અલિ-મ કુલ્લુ ઉનાસિમ મશરબહુમ ॰ વ
અસા મારો તો ઉસમેંસે બારહ ચશ્મે ફૂટ નિકલે (૩૦૬) હર ગિરોહને અપના ઘાટ પહેચાન લિયા ઔર
ઝલ્લલ્ના અલૈહિમુલ ગમા-મ વ અન્ઝલ્ના અલૈહિમુલ મન્ન વસ્સલ્વા ॰ કુલૂ
હમને ઉન પર અબ્રે સાએબાન કિયા (૩૦૭) ઔર ઉન પર મન્ન વ સલવા ઉતારા ખાઓ
મિન તય્યિબાતિ મા ર-ઝક-નાકુમ ॰ વમા ઝ-લમૂના વલાકિન કાનૂ
હમારી દી હુઈ પાક ચીઝેં ઔર ઉન્હોંને (૩૦૮) હમારા કુછ નુકસાન ન કિયા લેકિન અપની હી
અન્ફુસહુમ યઝ-લિમૂન (૧૬૦) વઈઝ કી-લ લહુમુસ્કુનૂ હાઝિહિલ્કર્ય-ત વ
જાનોંકા બુરા કરતે થે ઔર યાદ કરો જબ ઉન (૩૦૯) સે ફરમાયા ગયા ઈસ શહરમેં બસો (૩૧૦) ઔર
કુલૂ મિન્હા હૈસુ શિઅ-તુમ વકૂલૂ હિત્તતુંવ્વદ-ખુલુલ્બા-બ સુજ-જદન-નગ્ફિર
ઈસમેં જો ચાહો ખાવ ઔર કહો ગુનાહ ઉતરે ઔર દરવાઝેમેં સજદા કરતે દાખિલ હો
લકુમ ખતીઆતિકુમ ॰ સ-નઝીદુલ મુહ-સિનીન (૧૬૧)
હમ તુમ્હારે ગુનાહ બખ્શ દેંગે અન્કરીબ નેકોંકો ઝયાદા અતા ફરમાએંગે

હુએ મા'બૂદોંકી. સદીકા કૌલ હૈ કે, ફિરઔનને અપની કૌમકે લિયે બુત બનવા દિયે થે ઔર ઉનકી ઈબાદત કરનેકા હુકમ દેતા થા ઔર કહતા થા કે મૈં તુમ્હારા ભી રબ હૂં ઔર ઈન બુતોંકા ભી. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફર્માયા, કે ફિરઔન દહરી(નાસ્તિક) થા યા'ની સાનેએ આલમ (સર્જનહાર) કે વજૂદકા મુન્કિર. ઉસકા ખયાલ થા કે આલમે સિફલી કે મુદબ્બિર કવાકિબ (પાર્થિવ જગતના સંચાલક ગ્રહો) હૈં ઈસીલિયે ઉનસે સિતારોંકી સૂરતોં પર બુત બનવાએ થે, ઉનકી ખુદભી ઈબાદત કરતા થા ઔર દૂસરોંકો ભી ઉનકી ઈબાદતકા હુકમ દેતા થા ઔર અપને આપકો મુતાઅ-વ- મખદૂમ ઝમીનકા કહતા થા, ઈસીલિયે અ-ન રબ્બુકુમુલ-આ'લા કહતા થા. (૨૨૭) તો ફિરઔનકે સરદારોંને ફિરઔનસે યે જો કહા થા કે કયા તૂ મૂસા ઔર ઉસકી કૌમકો

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ
لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا
يَظْلِمُونَ ۞ وَاسْأَلْهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ
حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ
تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا
يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ كَذَٰلِكَ نَبْلُوهُم بِمَا
كَانُوا يَفْسُقُونَ ۞ وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ
تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ
عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعْذِرَةً إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ ۞ فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنجَيْنَا الَّذِينَ
يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا
بِعَذَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۞ فَلَمَّا
عَتَوْا عَن مَّا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً

ફ-બદ-દ-લલ્લઝી-ન ઝ-લમૂ મિન્હુમ કૌલન
તો ઉનમેંકે ઝાલિમોંને બાત બદલ દી ઉસકે
ગૈરલ્લઝી કી-લ લહુમ ફ-અર્સલ્ના
ખિલાફ જિસકા ઉન્હેં હુકમ થા (૩૧૧) તો
અલૈહિમ રિજ-ઝમ-મિનસ- સમાૅ-ઈ બિમા
હમને ઉન પર આસ્માનસે અઝાબ ભેજા
કાનૂ યઝ્-લિમૂન ૬ (૧૬૨) વસ- અલ્હુમ
બદલા ઉનકે ઝુલ્મકા (૩૧૨) ઔર ઉનસે હાલ
અનિલ્કર્યતિલ્લતી કાનત હાદિર-તલ-બહ્-ર
પૂછો ઉસ બસ્તીકા કે દરિયા કિનારે થી (૩૧૩)
ઈઝ્ યઅ્-દૂ-ન ફિસ્સબ્તિ ઈઝ્ તઅ-તીહિમ
જબ વોહ હફતેકે બારેમેં હદસે બઢ્હતે (૩૧૪) જબ હફતેકે
હીતાનુહુમ યૌ-મ સબ્તિહિમ શુર્રઅંવ-વ
દિન ઉનકી મછલિયાં પાની પર તૈરતી ઉનકે સામને આતી ઔર

યૌ-મ લા યસ્બિતૂ-ન ॥ લા તઅ-તીહિમ ૨ કઝાલિક ૨ નબ્લૂહુમ બિમા કાનૂ
જો દિન હફતેકા ન હોતા ન આતી ઈસ તરહ હમ ઉન્હેં આઝમાતે થે ઉનકી બે-હુકમીકે
યફ-સુકૂન ★ (૧૬૩) વ ઈઝ્ કાલત ઉમ્મતુમ-મિન્હુમ લિ-મ તઈઝૂ-ન
સબબ ઔર જબ ઉનમેંસે એક ગિરોહને કહા કયૂં નસીહત કરતે હો ઉન લોગોંકો
કૌમ-નિ-લ્લાહુ મુહ-લિકુહુમ ઔ મુઅઝ્-ઝિબુહુમ અઝાબન શદીદા ॥ કાલૂ
જિન્હેં અલ્લાહ હલાક કરનેવાલા હૈ યા ઉન્હેં સખ્ત અઝાબ દેનેવાલા બોલે
મઅ-ઝિ-ર-તન ઈલા રબ્બિકુમ વ લ-અલ્લહુમ યત્તકૂન (૧૬૪)
તુમ્હારે રબકે હુઝૂર મા'ઝેરત (માફી)કો (૩૧૫) ઔર શાયદ ઉન્હેં ડર હો (૩૧૬)
ફ-લમ્મા નસૂ મા ઝુક્કિરૂ બિહી અન્જૈનલ્લઝી-ન યન્હૌ-ન અનિસ્સૂ-ઈ
ફિર જબ ભુલા બૈઠે જો નસીહત ઉન્હેં હુઈ થી હમને બચા લિયે વોહ જો
વ અ-ખઝ્-નલ્લઝી-ન ઝ-લમૂ બિઅઝાબિમ બઈસિમ બિમા
બુરાઈસે મના' કરતે થે ઔર ઝાલિમોંકો બુરે અઝાબમેં પકળા બદલા
કાનૂ યફ-સુકૂન (૧૬૫) ફ-લમ્મા અતૌ અમ્મા નુહૂ
ઉનકી નાફરમાંની કા ફિર જબ ઉન્હોંને મુમાનેઅત કે હુકમસે
અન્હુ કુલ્ના લહુમ કૂનૂ કિ-ર-દ-તન
સરકશી કી હમને ઉન્સે ફરમાયા હો જાઓ બંદર

ઈસ લિયે છોળતા હૈ કે વો ઝમીનમેં ફસાદ ફૈલાએં ? ઈસસે ઉનકા મતલબ ફિરઔનકો હઝરત મૂસા (અલૈહિસ્સલામ) કે ઔર આપકી કૌમકે કત્લ પર ઉભારના થા. જબ ઉન્હોંને ઐસા કિયા તો મૂસા (અલૈહિસ્સલામ) ને ઉનકો નુઝૂલે અઝાબકા ખૌફ દિલાયા ઔર ફિરઔન અપની કૌમકી ખ્વાહિશ પર કુદરત નહી રખતા થા કયૂં કે વોહ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે મો'જિઝેકી કુવ્વતસે મરઊબ હો ચૂકા થા ઈસીલિયે ઉસને અપની કૌમસે કહા કે, હમ બની ઈસ્રાઈલકે લળકોંકો કત્લ કરેંગે, લળકિયોંકો છોળ દેંગે. ઈસસે ઉસકા મતલબ યે થા કે ઈસતરહ કૌમે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકી તાદાદ ઘટાકર ઉનકી કુવ્વત કમ કરેંગે, ઔર અવામમેં અપના ભરમ રખનેકે લિયે યે ભી કહ દિયાકે, હમ બેશક ઉન પર ગાલિબ હૈ. લેકિન ફિરઔનકે ઈસ કૌલસે કે હમ

خٰسِـِٔيْنَ ۝ وَاِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ
اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ يَّسُوْمُهُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ ؕ
اِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيْعُ الْعِقَابِ ۖۚ وَاِنَّهٗ لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝
وَقَطَّعْنٰهُمْ فِى الْاَرْضِ اُمَمًا ۚ مِنْهُمُ الصّٰلِحُوْنَ وَ
مِنْهُمْ دُوْنَ ذٰلِكَ ۫ وَبَلَوْنٰهُمْ بِالْحَسَنٰتِ وَالسَّيِّاٰتِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ۝ فَخَلَفَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ
وَّرِثُوا الْكِتٰبَ يَاْخُذُوْنَ عَرَضَ هٰذَا الْاَدْنٰى وَ
يَقُوْلُوْنَ سَيُغْفَرُ لَنَا ۚ وَاِنْ يَّاْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهٗ
يَاْخُذُوْهُ ؕ اَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِّيْثَاقُ الْكِتٰبِ
اَنْ لَّا يَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوْا مَا فِيْهِ ؕ
وَالدَّارُ الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ ؕ اَفَلَا
تَعْقِلُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ يُمَسِّكُوْنَ بِالْكِتٰبِ وَاَقَامُوا
الصَّلٰوةَ ؕ اِنَّا لَا نُضِيْعُ اَجْرَ الْمُصْلِحِيْنَ ۝ وَاِذْ

ખ઼ાસિઈન (૧૬૬) વ ઈઝ઼ ત-અઝ઼-ઝ઼-ન
પુકારે હુએ (૩૧૭) ઔર જબ તુમ્હારે
રબ્બુ-ક લ-યબ્અ઼-સ઼ન્ન અ઼લૈહિમ ઈલા યૌમિલ
રબને હુકમ સુના દિયા કે ઝરૂર કયામતકે દિન તક
ક઼િયામતિ મંય્યસૂમુહુમ સૂઅલઅ઼ઝ઼ાબ ઈન્ન
ઉન (૩૧૮) પર ઐસેકો ભેજતા રહૂંગા જો ઉન્હેં બુરી માર ચખાએ (૩૧૯)
રબ્બક લ-સરીઉ઼લ ઈ઼ક઼ાબિ વ ઈન્નહૂ
બેશક તુમ્હારા રબ ઝરૂર જલ્દ અઝાબવાલા હૈ (૩૨૦) ઔર બેશક વોહ
લ- ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૧૬૭) વ ક઼ત્તઅ્-નાહુમ
બખ્શનેવાલા મહરબાન હૈ (૩૨૧) ઔર ઉન્હેં હમને
ફ઼િલઅર્દ઼િ ઉ-મ મા મિન્હુમુસ- સ઼ાલિહૂ-ન
ઝમીનમેં મુતફર્રિક કર દિયા ગિરોહ ગિરોહ ઉનમેં કુછ નેક હૈં (૩૨૨)
વ મિન્હુમ દૂ-ન ઝ઼ાલિ-ક વ
ઔર કુછ ઔર તરહ કે (૩૨૩) ઔર

બલૌનાહુમ બિલ હ઼-સ-નાતિ વસ્સય્યિઆતિ લ-અ઼લ્લહુમ યર્જિઊ઼ન (૧૬૮) મં ૨
હમને ઉન્હેં ભલાઈયોં ઔર બુરાઈયોંસે આઝમાયા કે વોહ રુજૂઅ લાએં (૩૨૪)
ફ-ખ઼-લ-ફ મિમ્બઅ઼-દિહિમ ખ઼લ્ફુંવ્વરિસુલ-કિતા-બ યઅ-ખુઝ઼ૂ-ન
ફિર ઉનકી જગહ ઉનકે બાદ વોહ (૩૨૫) ના-ખલ્ફ આએ કે કિતાબકે વારિસ હુએ (૩૨૬)
અ઼-ર-દ઼ હાઝ઼લ અદના વ યક઼ૂલૂ-ન સ-યુગ઼ફરુ લના વ ઈય્યઅ- તિહિમ
ઈસ દુન્યાકા માલ લેતે હૈં (૩૨૭) ઔર કેહતે અબ હમારી બખ્શિશ હોગી (૩૨૮) ઔર અગર વૈસા હી
અ઼-ર્દુમ-મિસ્લુહૂ યઅ-ખુઝ઼ૂહ અ-લમ યુઅ-ખઝ઼ અ઼લૈહિમ મીસ઼ાકુલ-કિતાબિ
માલ ઉનકે પાસ ઔર આએ તો લે લેં (૩૨૯) કયા ઉન પર કિતાબમેં અહદ
અલ્લા યક઼ૂલૂ અ઼-લલ્લાહિ ઈલ્લલહ઼ક઼્ક઼ વ-દ-રસૂ મા ફીહ વદ-દારુલ
ન લિયા ગયા કે અલ્લાહકી તરફ નિસ્બત ન કરે મગર હક્ક ઔર ઉન્હોંને ઉસે પઢા (૩૩૦) ઔર બેશક પિછલા
આખ઼િરતુ ખ઼ૈરુલ્લિલ્લઝ઼ી-ન યત્તક઼ૂન અ-ફલા તઅ઼-ક઼િલૂન (૧૬૯)
ઘર બેહતર હૈ પરહેઝગારોંકો (૩૩૧) તો કયા તુમ્હેં અકલ નહીં
વલ્લઝ઼ી-ન યુમસ્સિકૂ-ન બિલકિતાબિ વ અક઼ામુસ્સ઼લાહ ઈન્ના
ઔર વોહ જો કિતાબકો મઝબૂત થામતે હૈં (૩૩૨) ઔર ઉન્હોંને નમાઝ કાઈમ રખી
લા નુદ઼ીઉ઼ અજ-રલ - મુસ઼્લિહ઼ીન (૧૭૦) વ ઈઝ઼
ઔર હમ નેકોંકા નેગ (હિસ્સા) નહીં ગંવાતે ઔર જબ

બની ઈસ્રાઈલકે લળકોંકો કત્લ કર દેંગે, બની ઈસ્રાઈલમેં કુછ પરેશાની પૈદા હો ગઈ ઔર ઉન્હોંને હઝરત મૂસા (અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ) સે ઉસકી શિકાયત કી, ઉસકે જવાબમેં હઝરત મૂસા (અલૈહિસ્સલામ) ને યે ફર્માયા (જો ઈસકે બાદ આતા હૈ). (૨૨૮) વો કાફી હૈ. (૨૨૯) મુસીબતોં ઔર બલાઓં પર ઔર ગભરાઓ નહીં. (૨૩૦) ઔર ઝમીને મિસ્ર ભી ઈસમેં દાખિલ હૈ (૨૩૧) યે ફર્માકર હઝરત મૂસા (અલૈહિસ્સલામ) ને બની ઈસ્રાઈલ કો તવકકો' દિલાઈ કે ફિરઔન ઔર ઉસકી કૌમ હલાક હોગી ઔર બની ઈસ્રાઈલ ઉનકી ઝમીનોં ઔર શહરોંકે માલિક હોંગે (૨૩૨) ઉન્હીંકે લિયે ફતહોઝફર હૈ ઔર ઉન્હીં કે લિયે આકિબતે મહમૂદા (૨૩૩) કે ફિરઔન ઔર ફિરઔનિયોંને તરહ તરહકી મુસીબતોંમેં મુબ્તિલા કર રખ્ખા

نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهٗ ظُلَّةٌ وَّظَنُّوْٓا اَنَّهٗ
وَاقِعٌۢ بِهِمْ ۚ خُذُوْا مَآ اٰتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ وَّاذْكُرُوْا
مَا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ۝ وَاِذْ اَخَذَ رَبُّكَ مِنْۢ
بَنِيْٓ اٰدَمَ مِنْ ظُهُوْرِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَاَشْهَدَهُمْ عَلٰٓي
اَنْفُسِهِمْ ۚ اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ۭ قَالُوْا بَلٰي ۚ شَهِدْنَا ۚ
اَنْ تَقُوْلُوْا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّا كُنَّا عَنْ هٰذَا غٰفِلِيْنَ ۝
اَوْ تَقُوْلُوْٓا اِنَّمَآ اَشْرَكَ اٰبَاۗؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا
ذُرِّيَّةً مِّنْۢ بَعْدِهِمْ ۚ اَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ
الْمُبْطِلُوْنَ ۝ وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ وَلَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُوْنَ ۝ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ الَّذِيْٓ اٰتَيْنٰهُ
اٰيٰتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَاَتْبَعَهُ الشَّيْطٰنُ فَكَانَ
مِنَ الْغٰوِيْنَ ۝ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنٰهُ بِهَا وَلٰكِنَّهٗٓ
اَخْلَدَ اِلَى الْاَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ ۚ فَمَثَلُهٗ كَمَثَلِ

ન-તક઼-નલ્જ-બ-લ ફૌક઼હુમ ક-અન્નહૂ
હમને પહાળ ઉન પર ઉઠાયા ગોયા વોહ
ઝ઼ુલ્લતુંવ-વ ઝ઼ન્નૂ અન્નહૂ વાક઼િઉ઼મ બિહિમ ૮
સાએબાન હૈ ઔર સમઝે કે વોહ ઉન પર ગિર પળેગા (૩૩૩) લો
ખુઝ઼ૂ માૅ આતૈનાકુમ બિક઼ુવ્વતિંવ્વઝ઼-કુરૂ
જો હમને તુમ્હેં દિયા ઝોરસે (૩૩૪) ઔર યાદ કરો
મા ફીહિ લ-અ઼લ્લકુમ તત્તકૂન ઁ (૧૭૧)
જો ઉસમેં હૈ કે કહી તુમ પરહેઝગાર હો
વઈઝ઼ અ-ખ઼-ઝ઼ રબ્બુ-ક મિમ્બની આદ-મ
ઔર અય મહબૂબ ! યાદ કરો જબ તુમ્હારે રબને ઔલાદે આદમકી
મિન ઝ઼ુહૂરિહિમ ઝ઼ુર્રિય્યતહુમ વ
પુશ્તસે ઉનકી નસ્લ નિકાલી ઔર
અશ્હ-દહુમ અ઼લાૅ અન્ફુસિહિમ ૮ અ-લસ્તુ
ઉન્હેં ખુદ ઉન પર ગવાહ કિયા કયા મૈં

મં ૨ બિરબ્બિકુમ ૮ ક઼ાલૂ બલા ૮ શહિદના ૮ અન તક઼ૂલૂ યૌમલ-ક઼િયામતિ
તુમ્હારા રબ નહીં ? (૩૩૫) સબ બોલે કયોં નહીં હમ ગવાહ હુએ (૩૩૬) કે કહી કયામતકે દિન
ઈન્ના કુન્ના અન હાઝ઼ા ગાફિલી-ન ઁ (૧૭૨) ઔ તક઼ૂલૂ ઈન્નમાૅ અશ્ર-ક
કહો કે હમેં ઈસકી ખબર ન થી (૩૩૭) યા કહો કે શિર્ક તો પેહલે હમારે બાપ-દાદાને
આબાૅઉના મિન ક઼બ્લુ વ કુન્ના ઝ઼ુર્રિય્યતમ-મિમ્બઅ઼-દિહિમ ૮ અ-ફ-તુહ-લિકુના
કિયા ઔર હમ ઉનકે બાદ બચ્ચે હુએ (૩૩૮) તો કયા તૂ હમેં ઈસ પર હલાક ફરમાએગા જો
બિમા ફ-અ઼-લલ-મુબ્તિ઼લૂન (૧૭૩) વ કઝ઼ાલિ-ક નુફસ્સિ઼લુલ-આયાતિ વ
એહલે બાતિલને કિયા (૩૩૯) ઔર હમ ઈસી તરહ આયતેં રંગ-રંગસે બયાન કરતે હૈં (૩૪૦) ઔર
લ-અ઼લ્લહુમ યર્જિઊ઼ન (૧૭૪) વત્લુ અ઼લૈહિમ ન-બ-અલ્લઝ઼ી આતૈનાહુ આયાતિના
ઈસલિયે કે કહી વોહ ફિર આએં (૩૪૧) ઔર અય મહબૂબ ! ઉન્હેં ઈસકા એહવાલ સુનાઓ જિસે હમને
ફન્સ-લ-ખ઼ મિન્હા ફ-અત્બ-અ઼હુશ્શૈતા઼નુ ફ કા-ન મિનલ્ગ઼ાવીન (૧૭૫)
અપની આયતેં દી (૩૪૨) તો વોહ ઉન્સે સાફ નિકલ ગયા (૪૪૩) તો શૈતાન ઉસકે પીછે લગા તો ગુમરાહોં મેં હો ગયા
વ લૌ શિઅ-ના લ-ર-ફઅ઼-નાહુ બિહા વ લાકિન્નહૂ અખ઼્લ-દ
ઔર હમ ચાહતે તો આયતોં કે સબબ ઉસે ઉઠા લેતે (૩૪૪) મગર વોહ તો
ઈલલ- અર્દ઼િ વત્ત-બ-અ઼ હવાહ ૮ ફ-મ-સ઼લુહૂ ક-મ-સ઼લિલ
ઝમીન પકળ ગયા (૩૪૫) ઔર અપની ખ્વાહિશ કા તાબે હુવા તો ઉસકા

થા ઔર લળકોંકો બહોત ઝિયાદા વો કત્લ કિયા કરતે થે. (૨૩૪) કે અબ વો ફિર હમારી ઔલાદકે કત્લકા ઈરાદા રખતા હૈ તો હમારી મદદ કબ હોગી ઔર મુસીબતેં કબ દફઅ કી જાએંગી. (૨૩૫) ઔર કિસ તરહ શુક્રે નેઅમત બજા લાતે હો (૨૩૬) ઔર ફકો ફાકાકી મુસીબતમેં ગિરફતાર કિયા. (૨૩૭) ઔર કુફ્ર-વ- મઅસિયતસે બાઝ આએ ફિરઔનને અપની ચારસો બરસકી ઉમ્રમેંસે તીનસો બીસ સાલ તો ઈસ આરામકે સાથ ગુઝારે થે કે ઈસ મુદતમેં કભી દર્દ યા બુખાર યા ભૂકમેં મુબ્તિલા હી નહી હુવા. અબ કહતસાલી કી સખ્તી ઉન પર ઈસલિયે ડાલી ગઈ કે વો ઉસ સખ્તી હી સે ખુદાકો યાદ કરેં ઔર ઉસકી તરફ મુતવજ્જેહ હોં લેકિન વો કુફ્રમેં ઈસ કદર રાસિખ હો ચૂકે થે કે ઈન તકલીફોંસે ભી ઉનકી સરકશી હી બઢતી રહી (૨૩૮) ઔર

الْكَلْبِ ۚ إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ
يَلْهَث ۚ ذَّٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۚ
فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ۝ سَاءَ
مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنفُسَهُمْ
كَانُوا يَظْلِمُونَ ۝ مَن يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي ۖ
وَمَن يُضْلِلْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ۝ وَلَقَدْ
ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ ۖ
لَهُمْ قُلُوبٌ لَّا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ
لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ بِهَا ۚ
أُولَٰئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ
الْغَافِلُونَ ۝ وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ
بِهَا ۖ وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ ۚ
سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ وَمِمَّنْ خَلَقْنَا

منزل ٢

કલ્બ ૯ ઈન તહ઼-મિલ અ઼લૈહિ યલ્હસ઼ ઔ
હાલ કુત્તેકી તરહ હૈ તૂ ઉસ પર
તત્‌રુક-હુ યલ્હસ઼ ઼ ઝ઼ાલિ-ક
હમ્લા કરે તો ઝબાન નિકાલે ઔર છોળ દે
મ-સ઼લુલ ક઼ૌમિલ્લઝ઼ી-ન કઝ઼-ઝ઼બૂ
તો ઝબાન નિકાલે (૩૪૬) યે હાલ હૈ ઉનકા જિન્હોંને
બિઆયાતિના ૯ ફક઼્-સુસ઼િલ ક઼-સ-સ઼
હમારી આયતેં ઝુટલાઈ તો તુમ નસીહત
લ-અ઼લ્લહુમ ય-ત-ફક્કરૂન (૧૭૬)
સુનાઓ કે કહીં વોહ ધ્યાન કરેં
સા-અ મ-સ઼-લ-નિલ ક઼ૌમુલ્લઝ઼ી-ન કઝ઼-ઝ઼બૂ
ક્યા બુરી કહાવત હૈ ઉનકી જિન્હોંને
બિઆયાતિના વ અન્ફુસહુમ કાનૂ
હમારી આયતેં ઝૂટલાઈ ઔર અપની હી જાન કા

યઝ઼-લિમૂન (૧૭૭) મંય્યહ-દિલ્લાહુ ફહુવલ-મુહ-તદી ૯ વ મંય્યુદ઼લિલ ફ-ઉલાઈ-ક
બુરા કરતે થે જિસે અલ્લાહ રાહ દિખાએ તો વહી રાહ પર હૈ ઓર જિસે ગુમરાહ કરે મં ૨
હુમુલ ખ઼ાસિરૂન (૧૭૮) વ લ-ક઼દ ઝ઼-રઅના લિજ-હન્ન-મ કસ઼ીરમ
તો વહી નુકસાનમેં રહે ઓર બેશક હમને જહન્નુમકે લિયે પૈદા કિયે
મિનલ જિન્નિ વલ-ઈન્સિ ૯ લહુમ કુલૂબુલ્લા યફ-ક઼હૂ-ન બિહા ૯ વ
બહુત જિન્ન ઔર આદમી (૩૪૭) વોહ દિલ રખતે હૈં જિનમેં સમઝ નહીં (૩૪૮) ઔર
લહુમ અઅ઼-યુનુલ લા-યુબ્સ઼િરૂ-ન બિહા ૯ વ લહુમ આઝ઼ાનુલ લા-યસ્મઊ-ન
વોહ આંખે જિનસે દેખતે નહીં (૩૪૯) ઔર વોહ કાન જિનસે સુનતે નહીં (૩૫૦)
બિહા ૯ ઉલાઈ-ક કલઅન્‌આ઼મિ બલ હુમ અદ઼લ્લ ૯ ઉલાઈ-ક
વોહ ચૌપાયોંકી તરહ હૈં (૩૫૧) બલ્કે ઉનસે બળ્હ કર ગુમરાહ (૩૫૨) વહી
હુમુલ્ગાફિલૂન (૧૭૯) વ લિલ્લાહિલ-અસ્માઉલ-હુસ્ના ફદ-ઊહૂ બિહા ૯ વ
ગફલતમેં પળે હૈં ઔર અલ્લાહ હી કે હૈં બહુત અચ્છે નામ (૩૫૩) તો ઉસે ઉનસે પુકારો ઔર
ઝ઼રુલ્લઝ઼ી-ન યુલ્હિદૂ-ન ફી અસ્માઇહ ૯ સ-યુજઝ઼ૌ-ન મા
ઉન્હેં છોળ દો જો ઉસકે નામોંમેં હક્ક સે નિકલતે હૈં (૩૫૪) વોહ જલ્દ અપના
કાનૂ યઅ઼-મલૂન (૧૮૦) વ મિમ્મન ખ-લક઼્-ના
કિયા પાએંગે ઔર હમારે બનાએ હુઓંમેં એક

અર્ઝાની વ-ફર્રાખી-વ-અમ્નો આફિયત હોતી (૨૩૯) યા'ની હમ ઉસકે મુસ્તહિક હી હૈં ઔર ઉસકો અલ્લાહકા ફઝલ ન જાનતે ઔર શુક્રે ઈલાહી ન બજા લાતે (૨૪૦) ઔર કહતેકે યે બલાએં ઉનકી વજહસે પહુંચી, અગર યે ન હોતે તો યે મુસીબતે ન આતી (૨૪૧) જો ઉસને મુકદ્દર કિયા હૈ વહી પહોંચતા હૈ, ઔર યે ઉનકે કુફ્રકે સબબ હૈ બા'ઝ મુફસ્સિરીન ફર્માતે હૈં, : મા'ના યે હૈં કે બળી શામત તો વો હૈ જો ઉનકે લિયે અલ્લાહ કે યહાં હૈ, યા'ની અઝાબે દોઝખ. (૨૪૨) જબ ઉનકી સરકશી યહાંતક પહોંચી તો હઝરત મૂસા (અલૈહિ સ્સલામ) ને ઉનકે હકમેં બદદુઆ કી, આપ મુસ્તજાબુદાવાત થે, દુઆ કુબૂલ હુઈ. (૨૪૩) જબ જાદૂગરોંકે ઈમાન લાનેકે બાદ ફિરઔની અપને કુફ્રો સરકશી પર જમે રહે તો ઉન પર આયાતે ઈલાહિયહ પયાપય વારિદ હોને

૬

أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ۝ وَ
الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ
حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَأُمْلِي لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِي
مَتِينٌ ۝ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا ۗ مَا بِصَاحِبِهِم مِّن
جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝ أَوَلَمْ يَنظُرُوا فِي
مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِن
شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ ۖ
فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ۝ مَن يُضْلِلِ
اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ ۚ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ
يَعْمَهُونَ ۝ يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ
مُرْسَاهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ رَبِّي ۖ لَا يُجَلِّيهَا
لِوَقْتِهَا إِلَّا هُوَ ۚ ثَقُلَتْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا
تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً ۗ يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا ۚ

ઉમ્મતુંય્યહ-દૂ-ન બિલ-હક્કિ વ બિહી
ગિરોહ વોહ હૈ કે હક્ક બતાએં ઔર ઉસ પર
યઅ-દિલૂન ૯ ○ (૧૮૧) વલ્લઝી-ન કઝ-ઝબૂ
ઈન્સાફ કરેં (૩૫૫) ઔર જિન્હોંને હમારી
બિઆયાતિના સ-નસ્તદ- રિજુહુમ મિન
આયતેં ઝુટલાઇ જલ્દ હમ ઉન્હેં આહિસ્તા આહિસ્તા (૩૫૬) અઝાબકી
હૈસુ લા યઅ-લમૂન ૮ (૧૮૨) વ ઉમ્લી
તરફ લે જાએંગે જહાંસે ઉન્હેં ખબર ન હોગી ઔર મૈં ઉન્હેં ઢીલ દૂંગા (૩૫૭)
લહુમ ૮ ઈન્ન કૈદી મતીન (૧૮૩) અ-વ
બેશક મેરી ખુફિયા તદબીર બહુત પક્કી હૈ (૩૫૮) ક્યા
લમ ય-ત-ફક્કરૂ (સકતહ) મા બિસાહિબિહિમ
સોચતે નહીં કે ઉનકે સાહબકો
મિન જિન્નહ ▸ ઈન હુ-વ ઈલ્લા
જુનૂન સે કુછ ઈલાકા નહીં વોહ તો સાફ ડર

મં ૨

નઝીરુમ્મુબીન (૧૮૪) અ-વ લમ યન્ઝુરૂ ફી મ-લ-કૂતિસ-સમાવાતિ
સુનાનેવાલે હૈં (૩૫૯) ક્યા ઉન્હોંને નિગાહ ન કી આસ્માનોં
વલઅર્દિ વમા ખ-લ-કલ્લાહુ મિન શૈઈવ-’ વ અન અસા અંય્યકૂ-ન
ઔર ઝમીનકી સલ્તનતમેં ઔર જો જો ચીઝ અલ્લાહને બનાઇ (૩૬૦) ઔર યે કે શાયદ
કદિક-ત-ર-બ અ-જલુહુમ ૮ ફબિઅય્યિ હદીસિમ્બઅ-દહૂ
ઉનકા વા'દા નઝદીક આ ગયા હો (૩૬૧) તો ઉસકે બાદ ઔર કૌનસી બાત પર
યુઅ-મિનૂન (૧૮૫) મંય્યુદ-લિ લિલ્લાહુ ફલા હાદિ-ય લહ ▸ વ-ય-ઝ-રુહુમ
યકીન લાએંગે (૩૬૨) જિસે અલ્લાહ ગુમરાહ કરે ઉસે કોઇ રાહ દિખાનેવાલા નહીં ઔર ઉન્હેં છોળતા
ફી તુગ્યાનિહિમ યઅ-મહૂન (૧૮૬) યસ-અલૂ-ન-ક અનિસ્સાઅતિ અય્યા-ન
હૈ કે અપની સરકશીમેં ભટકા કરેં તુમસે કયામતકો પૂછતે હૈં (૩૬૩) કે વોહ
મુરસાહા ▸ કુલ ઈન્નમા ઈલ્મુહા ઈન્દ રબ્બી ૮ લા યુજલ્લીહા
કબ કો ઠેહરી હૈ તુમ ફરમાઓ ઉસકા ઈલ્મ તો મેરે રબકે પાસ હૈ
લિવક્તિહા ઈલ્લા હૂ-□ સકુલત ફિસ્સમાવાતિ વલઅર્દ ▸ લા તઅ-તીકુમ
ઉસે વહી ઉસકે વકત પર ઝાહિર કરેગા (૩૬૪) ભારી પળ રહી હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં તુમ પર ન આએગી
ઈલ્લા બગ઼્તહ ▸ યસઅલૂન-ક ક-અન્ન-ક હફિય્યુન અન્હા
મગર અચાનક તુમસે ઐસા પૂછતે હૈં ગોયા તુમને ઉસે ખૂબ તેહકીક કર રખા હૈ તુમ ફરમાઓ

લગી, ક્યૂં કે હઝરત મૂસા (અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ) ને દુઆ કી થી કે, યા રબ ફિરઔન ઝમીનમેં બહોત સરકશ હો ગયા ઔર ઉસકી કૌમને અહદ શિકની (વચનભંગ) કી, ઉન્હેં ઐસે અઝાબમેં ગિરફતાર કર જો ઉનકે લિયે સઝાવાર હો ઔર મેરી કૌમ ઔર બાદવાલોંકે લિયે ઈબ્રત. તો અલ્લાહ તઆલાને તૂફાન ભેજા, અબ્ર આયા, અંધેરા હુવા, કસરતસે બારિશ હોને લગી, કિબતિયોંકે ઘરોંમેં પાની ભર ગયા, યહાંતક કે વો ઉસમેં પળે રહ ગએ ઔર પાની ઉનકી ગરદનોંકી હંસલિયોં તક આ ગયા. ઉનમેંસે જો બૈઠા ડૂબ ગયા, ન હિલ સકતે થે, ન કુછ કામ કર સકતે થે, સનીચરસે સનીચર તક સાત રોઝ તક ઉસી મુસીબતમેં મુબ્તિલા રહે ઔર બાવજૂદ ઉસકે કે બની ઈસ્રાઈલકે ઘર ઉનકે ઘરોંસે મુત્તસિલ થે ઉનકે ઘરોંમેં પાની ન આયા. જબ યે લોગ

قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿١٨٧﴾ قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا
مَا شَاءَ اللّٰهُ ۚ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ
مِنَ الْخَيْرِ ۛ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ ۚ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ
وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ
نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ
إِلَيْهَا ۖ فَلَمَّا تَغَشَّاهَا حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيفًا فَمَرَّتْ
بِهِ ۖ فَلَمَّا أَثْقَلَتْ دَعَوَا اللّٰهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ آتَيْتَنَا
صَالِحًا لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٨٩﴾ فَلَمَّا آتَاهُمَا
صَالِحًا جَعَلَا لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا آتَاهُمَا ۚ فَتَعَالَى
اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٩٠﴾ أَيُشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ
شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿١٩١﴾ وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا
وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٢﴾ وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى

કુલ ઈન્નમા ઈલ્મુહા ઈન્દલ્લાહિ વ લાકિન્ન
ઈસકા ઈલ્મ તો અલ્લાહ હી કે પાસ હૈ લેકિન
અક-સરન્નાસિ લા યઅ-લમૂન (૧૮૭)
બહુત લોગ જાનતે નહીં (૩૬૫)
કુલ લા અમ્લિકુ લિનફ-સી નફઅંવ-વ લા દર્રન
તુમ ફરમાઓ મૈં અપની જાનકે ભલે-
ઈલ્લા મા શાઅલ્લાહ વલૌ કુન્તુ
બુરેકા ખુદ મુખ્તાર નહીં (૩૬૬) મગર જો અલ્લાહ ચાહે (૩૬૭) ઔર
અઅ-લમુલ-ગૈ-બ લસ્તક-સરતુ મિનલખૈરિ ۛ વ
અગર મૈં ગૈબ જાન લિયા કરતા તો યૂં હોતા કે મૈંને બહુત ભલાઈ
મા મસ્સનિયસ્સૂઅ ۚ ઈન અ-ન ઈલ્લા નઝીરુંવ-વ
જમા કર લી ઔર મુઝે કોઈ બુરાઈ ન પહુંચી (૩૬૮) મૈં
બશીરુલ-લિકૌમિંય્યુઅ-મિનૂન ۚ (૧૮૮)
તો યહી ડર (૩૬૯) ઔર ખુશી સુનાનેવાલા હૂં ઉન્હેં જો ઈમાન રખતે

હુવલ્લઝી ખ-લ-કકુમ મિન નફ-સિંવ-વાહિદતિંવ-વ જ-અ-લ મિન્હા
હૈ વહી હૈ જિસને તુમ્હેં એક જાનસે પૈદા કિયા (૩૭૦) ઔર ઉસીમેંસે ઉસકા જોડા બનાયા (૩૭૧) કે ઉસસે
ઝૌજહા લિયસ્કુ-ન ઈલૈહા ۚ ફ-લમ્મા ત-ગશ્શાહા હ-મ-લત હમ્લન ખફીફન
ચૈન પાએ ફિર જબ મર્દ ઉસ પર છાયા ઉસે એક હલકા-સા પેટ રેહ ગયા (૩૭૨) તો ઉસે લિયે
ફ-મર્રત બિહ ۚ ફ-લમ્મા અસ્કલદ-દ-અ-વલ્લા-હ રબ્બહુમા
ફિરા કી ફિર જબ બોઝલ પડી દોનોં ને અપને રબસે દુઆ કી ઝરૂર
લઈન આતૈતના સાલિહલ-લ-નકૂનન્ન મિનશ્શાકિરીન (૧૮૯) ફ-લમ્મા
અગર તૂ હમેં જૈસા ચાહિયે બચ્ચા દેગા તો બેશક હમ શુક્રગુઝાર હોંગે ફિર જબ
આતાહુમા સાલિહન જ-અલા લહૂ શુ-રકા-અ ફીમા આતાહુમા ۚ ફ-તઆલલ્લાહુ
ઉસને ઉન્હેં જૈસા ચાહિયે બચ્ચા અતા ફરમાયા ઉન્હોંને ઉસકી અતામેં ઉસકે સાઝી ઠેહરાએ તો અલ્લાહકો
અમ્મા યુશ્રિકૂન (૧૯૦) અયુશ્રિકૂ-ન મા લા યખ્લુકુ શૈઅંવ-વ હુમ
બરતરી હૈ ઉનકે શિર્ક સે (૩૭૩) કયા ઉસે શરીક કરતે હૈં જો કુછ ન બનાએ (૩૭૪) ઔર વોહ ખુદ
યુખ્લકૂન ۚ (૧૯૧) વલા યસ્તતીઊ-ન લહુમ નસ્રંવ-વલા
બનાએ હુએ હૈં ઔર ન વોહ ઉનકો કોઈ મદદ પહુંચા સકેં ઔર ન અપની
અન્ફુસહુમ યન્સુરૂન (૧૯૨) વઈન તદઊહુમ ઈલલ
જાનોંકી મદદ કરેં (૩૭૫) ઔર અગર તુમ ઉન્હેં (૩૭૬) રાહકી તરફ

આજિઝ હૂએ હઝરત મૂસા (અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ) સે અર્ઝ કિયા, હમારે લિયે દુઆ ફર્માઈયે કે યે મુસીબત રફા' (દૂર) હો તો હમ આપ પર ઈમાન લાએં ઔર બની ઈસ્રાઈલકો આપકે સાથ ભેજ દેં. હઝરત મૂસા (અલૈહિસ્સલામ) ને દુઆ ફર્માઈ, તૂફાન કી મુસીબત રફા' (દૂર) હૂઈ, ઝમીનમેં સરસબ્ઝી-વ-શાદાબી આઈ જો પહલે ન દેખી થી, ખેતિયાં ખૂબ હૂઈ, દરખ્ત ખૂબ ફલે, તો ફિરઔની કહને લગે યે પાની તો ને'મત થા ઔર ઈમાન ન લાએ. એક મહીના તો આફિયતસે ગુઝરા ફિર અલ્લાહ તઆલાને ટિડ્ડી ભેજી વો ખેતિયાં ઔર ફલ-વ-દરખ્તોંકે પત્તે મકાનોં કે દરવાઝે, છતેં તખ્તે સામાન હત્તા કે લોહેકી કીલેં તક ખા ગઈ ઔર કિબતિયોંકે ઘરોંમેં ભર ગઈ ઔર બની ઈસ્રાઈલકે યહાં ન ગઈ. અબ કિબતિયોંને પરેશાન હોકર હઝરત મૂસા

الْهُدَىٰ لَا يَتَّبِعُوكُمْ ۚ سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ أَمْ
أَنتُمْ صَامِتُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن
دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ ۖ فَادْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا
لَكُمْ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ۝ أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ
بِهَا ۖ أَمْ لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَا ۖ أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ
يُبْصِرُونَ بِهَا ۖ أَمْ لَهُمْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا ۗ قُلِ
ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ كِيدُونِ فَلَا تُنظِرُونِ ۝
إِنَّ وَلِيِّيَ اللَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ ۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى
الصَّالِحِينَ ۝ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِ لَا
يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلَا أَنفُسَهُمْ يَنصُرُونَ ۝
وَإِن تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ لَا يَسْمَعُوا ۖ وَتَرَاهُمْ
يَنظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ۝ خُذِ الْعَفْوَ
وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ ۝ وَإِمَّا

હુદા લા યત્તબિઊકુમ ۚ સવાઉન અલૈકુમ
બુલાઓ તો તુમ્હારે પીછે ન આએં (૩૭૭) તુમ
અ-દઓતુમૂ હુમ અમ અન્તુમ
પર એક-સા હૈ ચાહે ઉન્હેં પુકારો યા
સામિતૂન (૧૯૩) ઈન્નલ્લઝી-ન તદઊ-ન મિન
ચુપ રહો (૩૭૮) બેશક વોહ જિનકો તુમ
દૂનિલ્લાહિ ઈબાદુન અમ્સાલુકુમ
અલ્લાહકે સિવા પૂજતે હો તુમ્હારી તરહ
ફદઊહુમ ફલ યસ્તજીબૂ લકુમ ઈન
બંદે હૈં (૩૭૯) તો ઉન્હેં પુકારો ફિર વોહ તુમ્હેં જવાબ દેં
કુન્તુમ સાદિકીન (૧૯૪) અ-લહુમ
અગર તુમ સચ્ચે હો ક્યા ઉનકે
અર્જુલુંય્યમ્શૂ-ન બિહા ۚ અમ લહુમ
પાંવ હૈં જિનસે ચલેં યા ઉનકે હાથ હૈં

મં ૨ ઐદિંય્યબ્તિશૂ-ન બિહા અમ લહુમ અઅ-યુનુંય્યુબ્સિરૂ-ન બિહા ۚ અમ લહુમ
જિનસે ગિરફત કરેં યા ઉનકે આંખે હૈ જિનસે દેખેં યા ઉનકે કાન હૈં જિનસે સુનેં (૩૮૦)
આઝાનુંય્યસ્મઊ-ન બિહા ۚ કુલિદઊ શુરકા-અકુમ સુમ્મ કીદૂનિ ફલા
તુમ ફરમાઓ કે અપને શરીકોં કો પુકારો ઓર મુઝ પર દાવં ચલો ઓર મુઝે
તુન્ઝિરૂન (૧૯૫) ઈન્ન વલિય્યિ-યલ્લાહુલ્લઝી નઝ-ઝલલ-કિતા-બ ۚ વ હુ-વ
મોહલત ન દો (૩૮૧) બેશક મેરા વાલી અલ્લાહ હૈ જિસને કિતાબ ઉતારી (૩૮૨) ઓર વોહ
ય-ત-વલ્લસ્સાલિહીન (૧૯૬) વલ્લઝી-ન તદઊ-ન મિન દૂનિહી લા
નેકોંકો દોસ્ત રખતા હૈ (૩૮૩) ઓર જિન્હેં ઉસકે સિવા પૂજતે હો વોહ
યસ્તતીઊ-ન નસ્રકુમ વ લા અન્ફુસહુમ યન્સુરૂન (૧૯૭) વઈન
તુમ્હારી મદદ નહીં કર સકતે ઓર ન ખુદ અપની મદદ કરેં (૩૮૪) ઓર અગર તુમ
તદઊહુમ ઈલલહુદા લા યસ્મઊ ۚ વ તરાહુમ યન્ઝુરૂ-ન ઈલૈ-ક વ
ઉન્હેં રાહકી તરફ બુલાઓ તો ન સુનેં ઓર તૂ ઉન્હેં દેખે કે વોહ તેરી તરફ દેખ રહે હૈં (૩૮૫) ઓર
હુમ લા યુબ્સિરૂન (૧૯૮) ખુઝિલ અફ-વ વઅમુર બિલઉર્ફિ
ઉન્હેં કુછભી નહીં સૂઝતા અય મહબૂબ ! માફ કરના અખ્તિયાર કરો
વ અઅ-રિદ્ અનિલ-જાહિલીન (૧૯૯) વ ઈમ્મા
ઓર ભલાઈકા હુકમ દો ઓર જાહિલોંસે મુંહ ફેર લો ઓર અય સુનનેવાલે

અલૈહિસ્સલામસે દુઆકી દરખાસ્ત કી, ઈમાન લાનેકા વા'દા કિયા, ઉસ પર અહદો પયમાન કિયા. સાત રોઝ યા'ની શમ્બહસે શમ્બહ તક ટિડ્ડીકી મુસીબતમેં મુબ્તિલા રહે, ફિર હઝરત મૂસાઅલૈહિસ્સલામકી દુઆસે નજાત પાઈ, ખેતિયાં ઓર ફલ જો કુછ બાકી રહ ગયે થે ઉન્હેં દેખકર કહને લગે યે હમેં કાફી હૈં. હમ અપના દીન નહીં છોડતે, ચુનાંચે ઈમાન ન લાએ, અહદે વફા ન કિયા ઓર અપને આ'માલે ખબીસહમેં મુબ્તિલા હો ગએ. એક મહીના આફિયતસે ગુઝરા, ફિર અલ્લાહ તઆલાને કુમ્મલ ભેજે. ઈસમે મુફસ્સિરીનકા ઈખ્તેલાફ હૈ, બા'ઝ કહતે હૈં કે કુમ્મલ ઘુન (ઘનેડા) હૈ, બા'ઝ કહતે હૈં જૂં, બા'ઝ કહતે હૈં એક ઓર છોટાસા કીડા હૈ. ઉસ કીડેને જો ખેતિયાં ઓર ફલ બાકી રહે થે વો ખા લિયે, કપડોંમેં ઘુસ જાતા થા ઓર જિલ્દ (ચમડી) કો કાટતા થા,

يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ
سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا اِذَا مَسَّهُمْ
طٰٓئِفٌ مِّنَ الشَّيْطٰنِ تَذَكَّرُوْا فَاِذَا هُمْ مُّبْصِرُوْنَ ۝
وَاِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوْنَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُوْنَ ۝
وَاِذَا لَمْ تَاْتِهِمْ بِاٰيَةٍ قَالُوْا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا ؕ
قُلْ اِنَّمَآ اَتَّبِعُ مَا يُوْحٰٓى اِلَيَّ مِنْ رَّبِّيْ ۚ هٰذَا
بَصَآئِرُ مِنْ رَّبِّكُمْ وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ
يُّؤْمِنُوْنَ ۝ وَاِذَا قُرِئَ الْقُرْاٰنُ فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ وَ
اَنْصِتُوْا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۝ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ فِيْ
نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَّخِيْفَةً وَّدُوْنَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ
بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ وَلَا تَكُنْ مِّنَ الْغٰفِلِيْنَ ۝
اِنَّ الَّذِيْنَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ
عِبَادَتِهٖ وَيُسَبِّحُوْنَهٗ وَلَهٗ يَسْجُدُوْنَ ۩

યન્ઝ઼ગ઼ન્ન-ક મિનશ્શૈત઼ાનિ નઝ-ગ઼ુન
અગર શૈતાન તુઝે કોઇ કોંચા
ફસ્તઇઝ઼ બિલ્લાહ ઇન્નહૂ સમીઉ઼ન
દે (૩૮૬) તો અલ્લાહકી પનાહ માંગ બેશક વહી સુનતા
અ઼લીમ (૨૦૦) ઇન્નલ્લઝ઼ીનત્તક઼ૌ ઇઝ઼ા
જાનતા હૈ બેશક વોહ જો ડરવાલે હૈં જબ
મસ્સહુમ ત઼ાઇફુમ- મિનશ્શૈત઼ાનિ ત-ઝ઼ક્કરૂ
ઉન્હે કિસી શૈતાની ખયાલ કી ઠેસ લગતી હૈ હોશિયાર હો જાતે હૈં,
ફ-ઇઝા હુમ મુબ્સિરૂન ૮ (૨૦૧) વ ઇખ઼્વાનુહુમ
ઉસી વકત ઉનકી આંખેં ખુલ જાતી હૈં (૩૮૭) ઔર વોહ જો
યમુદ-દૂનહુમ ફિલ્ગ઼ય્યિ સુમ્મ લા
શૈતાનોંકે ભાઇ હૈં (૩૮૮) શૈતાન ઉન્હેં ગુમરાહીમેં ખીંચતે હૈં ફિર કમી નહીં
યુક઼-સિ઼રૂન (૨૦૨) વ ઇઝ઼ા લમ
કરતે ઔર અય મહબૂબ ! જબ તુમ ઉનકે પાસ
તઅ-તિહિમ બિઆયતિન કા઼લૂ લૌલજ-તબૈતહા ♭ કુલ ઇન્નમાં અત્તબિઉ
કોઇ આયત ન લાઓ તો કેહતે હૈં તુમને દિલસે કયોં ન બનાઇ તુમ ફરમાઓ મૈં તો ઉસીકી
મા યૂહા ઇલય-ય મિર્રબ્બી ૮ હાઝ઼ા બસ઼ાઇરુ મિર્રબ્બિકુમ વ
પૈરવી કરતા હૂં જો મેરી તરફ મેરે રબસે " વહી " હોતી હૈ, યે તુમ્હારે રબકી તરફસે આંખે ખોલના હૈ ઔર
હુદંવ-વ રહ઼-મતુલ લિક઼ૌમિંય્યુઅ-મિનૂન (૨૦૩) વ ઇઝ઼ા
હિદાયત ઔર રહમત મુસલમાનોંકે લિયે ઔર જબ
કુરિઅલ-કુરઆનુ ફસ્તમિઉ઼ લહૂ વ અન્સિ઼તૂ લ-અ઼લ્લકુમ તુર્હ઼મૂન (૨૦૪)
કુર્આન પઢા જાએ તો ઉસે કાન લગાકર સુનો ઔર ખામોશ રહો કે તુમ પર રહમ હો (૩૮૯)
વઝ઼-કુર્રબ્બ-ક ફી નફ-સિ-ક તદર્રુ઼અંવ-વ ખીફ-તંવ-વ દૂનલજહ-રિ
ઔર અપને રબકો અપને દિલમેં યાદ કરો (૩૯૦) ઝારી ઔર ડરસે બે-આવાઝ
મિનલક઼ૌલિ બિલ્ગ઼ુદુવ્વિ વલઆસ઼ાલિ વ લા તકુમ્મિનલ-ગ઼ાફિલીન (૨૦૫)
નિકલે ઝુબાનસે સુબ્હ ઔર શામ (૩૯૧) ઔર ગાફિલોંમે ન હોના
ઇન્નલ્લઝ઼ી-ન ઇ઼ન્દ રબ્બિ-ક લા યસ્તક-બિરૂ-ન અ઼ન ઇ઼બાદતિહી વ
બેશક વોહ જો તેરે રબકે પાસ હૈં (૩૯૨) ઉસકી ઇબાદતસે તકબ્બુર નહીં કરતે ઔર
યુસબ્બિહ઼ૂનહૂ વ લહૂ યસ્જુદૂન ۩ ★ (સજદહ) (૨૦૬)
ઉસકી પાકી બોલતે ઔર ઉસીકો સજદા કરતે હૈં (૩૯૩)

મં ૨

સજદહ

૯

પૌના

ખાનેમેં ભર જાતા થા, અગર કોઇ દસ બોરી ગેહૂં ચકકી પર લે જાતા તો તીન શેર વાપસ લાતા બાકી સબ કીળે ખા જાતે, યે કીળે ફિરઔનિયોંકે બાલ, ભવેં પલકેં ચાટ ગએ, જિસ્મ પર ચેચકકી તરહ ભર જાતે સોના દુશ્વાર કર દિયા થા, ઇસ મુસીબતસે ફિરઔની ચીખ પળે ઔર ઉન્હોંને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે અર્ઝ કિયા, હમ તૌબા કરતે હૈં. આપ ઇસ બલા કે દફા' હોનેકી દુઆ ફર્માઇયે ચુનાંચે સાત રોઝકે બાદ યે મુસીબત ભી હઝરતકી દુઆસે રફા' હૂઇ. લેકીન ફિરઔનિયોંને ફિર અહદ શિકની કી ઔર પહલે સે ઝિયાદા ખબીસ તર અમલ શુરૂ કિયે. એક મહીના અમ્નમેં ગુઝરનેકે બાદ ફિર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ

૨૪ વસ્સલામને બદ દુઆ કી તો અલ્લાહ તઆલાને મેંડક ભેજે ઔર યે હાલ હુવા કે આદમી બૈઠતા થા તો ઉસકી મજલિસમેં મેંડક

سورة الانفال مدنية

بسم الله الرحمن الرحيم

يسـٔلونك عن الانفال قل الانفال لله والرسول
فاتقوا الله واصلحوا ذات بينكم واطيعوا الله
ورسوله ان كنتم مؤمنين انما المؤمنون
الذين اذا ذكر الله وجلت قلوبهم واذا تليت
عليهم ايته زادتهم ايمانا وعلى ربهم
يتوكلون الذين يقيمون الصلوة ومما رزقنهم
ينفقون اولئك هم المؤمنون حقا لهم
درجت عند ربهم ومغفرة ورزق كريم كما
اخرجك ربك من بيتك بالحق وان فريقا
من المؤمنين لكرهون يجادلونك في
الحق بعد ما تبين كانما يساقون الى الموت

(૮) સૂરતુલ અન્ફાલ

(મદની) ૭૫ આયતેં ઔર ૧૦ રૂકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો બહોત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

યસ્અલૂન-ક અનિલ-અન્ફાલ ⸗ કુલિલ-અન્ફાલુ
અય મહબૂબ ! તુમસે ગનીમતોંકો પૂછતે હૈં (૨)
લિલ્લાહિ વર્રસૂલ ج ફત્તકુલ્લા-હ વ
તુમ ફરમાઓ ગનીમતોંકે માલિક અલ્લાહ વ રસૂલ હૈં (૩) તો
અસ્લિહૂ ઝા-ત બૈનિકુમ ص વ અતીઉલ્લા-હ
અલ્લાહસે ડરો (૪) ઔર અપને આપસમેં મેલ રખો ઔર અલ્લાહ
વ રસૂલહૂ ઈન કુન્તુમ મુઅ-મિનીન (૧)
ઔર રસૂલકા હુકમ માનો અગર ઈમાન રખતે હો

મં ૨ **ઈન્નમલ મુઅ-મિનૂનલ્લઝી-ન ઈઝા ઝુકિરલ્લાહુ વજિલત કુલૂબુહુમ**
ઈમાનવાલે વોહી હૈં કે જબ અલ્લાહ યાદ કિયા જાએ (૫) ઉનકે દિલ
વ ઈઝા તુલિયત અલૈહિમ આયાતુહૂ ઝાદત-હુમ ઈમાનંવ-વ
ડર જાએં ઔર જબ ઉન પર ઉસકી આયતેં પઢી જાએં ઉનકા ઈમાન તરક્કી પાએ ઔર
અલા રબ્બિહિમ ય-ત-વક્કલૂન ج (૨) અલ્લઝી-ન યુકીમૂનસ્સલા-ત
અપને રબ હી પર ભરોસા કરેં (૬) વોહ જો નમાઝ કાયમ રખેં
વ મિમ્મા ર-ઝક્-નાહુમ યુન્ફિકૂન ⸗ (૩) ઉલાઈ-ક હુમુલ-મુઅ-મિનૂ-ન
ઔર હમારે દિયેસે કુછ હમારી રાહમેં ખર્ચ કરેં વહી સચ્ચે મુસલમાન
હક્કા ⸗ લહુમ દ-રજાતુન ઈન્દ રબ્બિહિમ વ મગ્ફિ-રતુંવ-વ રિઝ-કુન
હૈં ઉનકે લિયે દર્જે હૈં ઉનકે રબકે પાસ (૭) ઔર બખ્શિશ હૈ ઔર ઈઝઝતકી રોઝી (૮) જિસ તરેહ
કરીમ ج (૪) કમા અખ્-ર-જ-ક રબ્બુ-ક મિમ્બૈતિ-ક બિલ્હક્કિ ص વ ઈન્ન
અય મહબૂબ ! તુમ્હેં તુમ્હારે રબને તુમ્હારે ઘરસે હક્ક કે સાથ બર-આમદ (નિકાલા) કિયા (૯) ઔર
ફરીકમ્મિનલ-મુઅ-મિની-ન લકારિહૂન ⸗ (૫) યુજાદિલૂન-ક ફિલ્હક્કિ બઅ-દ
બેશક મુસલમાનોંકા એક ગિરોહ ઉસ પર નાખુશ થા (૧૦) સચ્ચી બાતમેં તુમસે ઝગડતે થે (૧૧)
મા ત-બય્ય-ન ક-અન્નમા યુસાકૂ-ન ઈલલમૌતિ
બાદ ઈસકે કે ઝાહિર હો ચુકી (૧૨) ગોયા વોહ આંખોં દેખી મૌતકી

ભર જાતે થે. બાત કરનેકે લિયે મુંહ ખોલતા તો મેંડક કૂદકર મુંહમે પહુંચતા, હાંડિયોં મેં મેંડક, ખાનોંમેં મેંડક, ચૂલ્હોંમેં મેંડક ભર જાતે થે, આગ બુઝ જાતી થી લેટતે તો મેંડક ઉપર સવાર હોતેથે ઈસ મુસીબતસે ફિરઔની રો પડે ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે અર્ઝ કિયા, અબકી બાર હમ પકકી તૌબા કરતે હૈં. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને અહદો પૈમાન લેકર દુઆ કી તો સાત રોઝકે બાદ યે મુસીબત ભી દફા' હૂઈ ઔર એક મહીના આફિયતસે ગુઝરા લેકિન ફિર ઉન્હોંને અહદ તોડ દિયા ઔર અપને કુફ્રકી તરફ લૌટે. ફિર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને બદદુઆ ફર્માઈ તો તમામ કુંવોંકા પાની, નહરોં ઔર ચશ્મોંકા પાની, દરયાએ નીલકા પાની, ગર્ઝ હર પાની ઉનકે લિયે તાઝા ખૂન બન ગયા, ઉન્હોંને ફિરઔનસે ઉસકી શિકાયત

وَهُمْ يَنْظُرُونَ ۝ وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللّٰهُ إِحْدَى
الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ
الشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللّٰهُ أَنْ
يُحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكٰفِرِينَ ۝
لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۝
إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي
مُمِدُّكُمْ بِأَلْفٍ مِنَ الْمَلٰئِكَةِ مُرْدِفِينَ ۝ وَمَا
جَعَلَهُ اللّٰهُ إِلَّا بُشْرٰى وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ ۚ
وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۚ إِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ۝ إِذْ يُغَشِّيكُمُ النُّعَاسَ أَمَنَةً مِنْهُ وَ
يُنَزِّلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لِيُطَهِّرَكُمْ بِهِ
وَيُذْهِبَ عَنْكُمْ رِجْزَ الشَّيْطٰنِ وَلِيَرْبِطَ عَلٰى
قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ۝ إِذْ يُوحِي

વ હુમ યન્ઝુરૂન ط (૬) વ ઈઝ
તરફ હાંકે જાતે હૈં (૧૩) ઔર યાદ
યઈદુ-કુમુલ્લાહુ ઈહ-દત્તા ઈફતૈનિ
કરો જબ અલ્લાહને તુમ્હેં વાદા દિયા થા કે ઉન
અન્નહા લકુમ વ ત-વદ-દૂ-ન
દોનોં ગિરોહોં (૧૪) મેં એક તુમ્હારે લિયે હૈ ઔર તુમ યે ચાહતે
અન્ન ગૈ-ર ઝાતિશ્શૌકતિ તકૂનુ લકુમ
થે કે તુમ્હેં વોહ મિલે જિસમેં કાંટેકા ખટકા નહીં (૧૫)
વ યુરીદુલ્લાહુ અંય્યુહિક્કલ હક્ક બિ-
ઔર અલ્લાહ યે ચાહતા થા કે અપને કલામ સે
કલિમાતિહી વ યક્ત-અ દાબિરલ-કાફિરીન ۝
સચ-કો-સચ કર દિખાએ (૧૬) ઔર કાફિરોંકી જળ કાટ દે (૧૭)
(૭) લિયુહિક્કલ-હક્ક વ યુબ્તિલલ બાતિ-લ વ
કે સચ કો સચ કરે ઔર

લૌ કરિહલ-મુજ-રિમૂન ج (૮) ઈઝ તસ્તગીસૂ-ન રબ્બકુમ ફસ્તજા-બ
જૂટ કો જૂટા (૧૮) પળે બુરા માને મુજરિમ જબ તુમ અપને રબસે ફરિયાદ કરતે
લકુમ અન્ની મુમિદ-દુકુમ બિઅલ્ફિમ-મિનલ-મલા-ઈકતિ મુર્દિફીન (૯)
થે (૧૯) તો ઉસને તુમ્હારી સુનલી કે મૈં તુમ્હેં મદદ દેનેવાલા હૂં હઝાર ફરિશ્તોં કી કતારસે (૨૦)
વમા જ-અ-લહુલ્લાહુ ઈલ્લા બુશ્રા વ લિતત્મઈન-ન બિહી કુલૂબુકુમ ج વ
ઔર યે તો અલ્લાહને કિયા મગર તુમ્હારી ખુશીકો ઔર ઈસ લિયે કે તુમ્હારે દિલ ચૈન પાએં. ઔર
મન્નસ્રુ ઈલ્લા મિન ઈન્દિલ્લાહ ط ઈન્નલ્લા-હ અઝીઝુન હકીમ ع (૧૦)
મદદ નહીં મગર અલ્લાહકી તરફસે (૨૧) બેશક અલ્લાહ ગાલિબ હિકમતવાલા હૈ
ઈઝ યુગશ્શીકુમુન્નુઆ-સ અ-મ-ન-તમ મિન્હુ વયુનઝ-ઝિલુ
જબ ઉસને તુમ્હેં ઊંઘસે ઘેર દિયા તો ઉસકી તરફસે ચૈન થી (૨૨) ઔર આસ્માનસે
અલૈકુમ મિનસ્સમા-ઈ મા-અલ- લિયુતહ-હિ-રકુમ બિહી વ
તુમ પર પાની ઉતારા કે તુમ્હેં ઉસસે સુથરા કર દે ઔર
યુઝ-હિ-બ અન્કુમ રિજ-ઝશ્શૈતાનિ વલિ-યર્બિ-ત અલા કુલૂબિકુમ
શૈતાનકી નાપાકી તુમસે દૂર ફરમા દે ઔર તુમ્હારે દિલોંકો ઢારસ બન્ધાએ
વયુસબ્બિ-ત બિહિલઅક-દામ ط (૧૧) ઈઝ યૂહી
ઔર ઉસસે તુમ્હારે કદમ જમા દે (૨૩) જબ અપ

મં ૨

કી તો કહને લગા કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ ને જાદૂસે તુમ્હારી નઝરબંદી કર દી ઉન્હોંને કહા, કૈસી નઝરબંદી હમારે બર્તનોંમેં ખૂન કે સિવા પાનીકા નામો નિશાન હી નહીં તો ફિરઔનને હુકમ દિયા કે કિબ્તી, બની ઈસ્રાઈલકે સાથ એક હી બર્તનમેં પાની લે. તો જબ બની ઈસ્રાઈલ નિકાલતે તો પાની નિકલતા ઔર કિબ્તી નિકાલતે તો ઉસી બર્તનસે ખૂન નિકલતા, યહાં તક કે ફિરઔની ઔરતેં પ્યાસસે આજિઝ હોકર બની ઈસ્રાઈલકી ઔરતોંકે પાસ આઈ ઔર ઉનસે પાની માંગા તો વો પાની ઉનકે બરતનમેં આતે હી ખૂન હો ગયા તો ફિરઔની ઔરત કહને લગી કે તૂ પાની અપને મુંહમેં લેકર મેરે મુંહમેં કુલ્લી કર દે., જબતક વો પાની ઈસ્રાઈલી ઔરતકે મુંહમેં રહા, પાની થા, જબ ફિરઔની ઔરતકે મુંહમેં પહૂંચા, ખૂન હો ગયા. ફિરઔન ખુદ પ્યાસસે

رَبُّكَ إِلَى الْمَلٰٓئِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ
اٰمَنُوْا ؕ سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا
الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا
مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ؕ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللّٰهَ
وَرَسُولَهٗ ۚ وَمَنْ يُّشَاقِقِ اللّٰهَ وَرَسُولَهٗ فَإِنَّ
اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ ذٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ
لِلْكٰفِرِينَ عَذَابَ النَّارِ ۝ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ
اٰمَنُوْٓا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحْفًا فَلَا
تُوَلُّوهُمُ الْأَدْبَارَ ۝ وَمَنْ يُّوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ
دُبُرَهٗٓ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلٰى فِئَةٍ
فَقَدْ بَآءَ بِغَضَبٍ مِّنَ اللّٰهِ وَمَأْوٰىهُ جَهَنَّمُ ؕ
وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝ فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلٰكِنَّ
اللّٰهَ قَتَلَهُمْ ۪ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ

રબ્બુ-ક ઈલલ-મલૅા-ઈકતિ અન્ની
મહબૂબ ! તુમ્હારા રબ ફરિશ્તોંકો
મ-અ-કુમ ફ-સ્બ્બિતુલ્લઝી-ન આમનૂ ૮ સ-ઉલ્કી
''વહી'' ભેજતા થા કે મૈં તુમ્હારે સાથ હૂં તુમ મુસલમાનોંકો
ફી કુલૂબિલ્લઝી-ન ક-ફરુર-રુઅ-બ
સાબિત રખો (૨૪) અ-કરીબ મૈં કાફિરોંકે દિલોંમે હૈબત
ફદ્-રિબૂ ફૌકલ-અઅ્-નાકિ વદ્-રિબૂ
ડાલૂંગા તો કાફિરોંકી ગરદનોંસે ઉપર મારો ઔર ઉનકી એક-
મિન્હુમ કુલ્લ બનાન ૮ (૧૨) ઝ઼ાલિ-કબિઅન-નહુમ
એક પોર (આબાદી) પર ઝ઼ર્બ (નિશાના) લગાઓ (૨૫) યે ઈસલિયે કે
શાક્કુલ્લા-હ વ રસૂલહૂ ૮ વ મંય્યુશાકિકિલ્લા-હ
ઉન્હોંને અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલસે મુખાલેફત (દુશ્મની) કી
વ રસૂલહૂ ફ-ઈન્નલ્લા-હ શદીદુલ-ઈકાબ
ઔર જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલસે

મં ૨

(૧૩) ઝ઼ાલિકુમ ફઝૂકૂહુ વ અન્ન લિલ્કાફિરી-ન અઝ઼ાબન્નાર (૧૪) યા
મુખાલેફત કરે તો બેશક અલ્લાહકા અઝાબ સખ્ત હૈ યે તો ચખો (૨૬) ઔર ઈસકે સાથ યે હૈ કે કાફિરોં કો આગ કા અઝાબ
અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ ઈઝ઼ા લકીતુમુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
હૈ (૨૭) અય ઈમાનવાલો જબ કાફિરોંકે લામ (ફૌજ) સે તુમ્હારા
ઝહ્-ફન ફલા તુવલ્લૂહુમુલ-અદબાર ૮ (૧૫) વ મંય્યુવલ્લિહિમ
મુકાબલા હો તો ઉન્હેં પીઠ ન દો (૨૮) ઔર જો ઉસ દિન ઉન્હેં પીઠ દેગા મગર
યૌ-મ-ઈઝ઼િ-ન દુબુરહૂ ઈલ્લા મુતહર્રિફલ લિકિતાલિન ઔ
લડાઈકા હુનર કરને યા અપની જમાઅતમેં જા મિલનેકો તો
મુત-હય્યિઝન ઈલા ફિ-અતિન ફ-કદ બૉ-અ બિગ઼-દ્બિમ -
વોહ અલ્લાહકે ગઝબમેં પલટા ઔર ઉસકા ઠિકાના
મિનલ્લાહિ વ મઅ-વાહુ જ-હન્નમ ૮ વ બિઅ-સલ-મસીર (૧૬)
દોઝખ હૈ ઔર કયા બુરી જગહ હૈ પલટનેકી (૨૯)
ફ-લમ તકતુલૂહુમ વ લાકિન્નલ્લા-હ ક-ત-લહુમ ૭ વમા
તો તુમને ઉન્હેં કત્લ ન કિયા બલ્કે અલ્લાહને (૩૦) ઉન્હેં કત્લ કિયા ઔર અય
રમૈ-ત ઈઝ઼ રમૈ-ત વ લાકિન્નલ્લા-હ
મહબૂબ ! વોહ ખાક જો તુમને ફેંકી તુમને ન ફેંકી થી બલ્કે અલ્લાહને

મુઝતર (બેચૈન) હુવા તો ઉસને તર દરખ્તોંકી રતૂબત ચૂસી, વો રતૂબત મુંહમેં પહૂંચતે હી ખૂન હો ગઈ. સાત રોઝ તક ખૂનકે સિવા કોઈ ચીઝ પીનેકી મયસ્સર ન આઈ તો હઝરત મૂસા (અલા નબિય્યિના વ અલૈહિસ્સલાતો વસ્સલામ) સે દરખાસ્ત કી ઔર ઈમાન લાનેકા વા'દા કિયા. હઝરત મૂસા (અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ) ને દુઆ ફર્માઈ, યે મુસીબત ભી રફા' હૂઈ મગર ઈમાન ફિર ભી ન લાએ (૨૪૪) એક કે બાદ દૂસરી ઔર હર અઝાબ એક હફતહ કાઈમ રહતા ઔર દૂસરે અઝાબસે એક મહીનેકા ફાસલા હોતા (૨૪૫) ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ પર ઈમાન ન લાએ (૨૪૬) કે વો આપકી દુઆ કુબૂલ ફર્માએગા (૨૪૭) યા'ની દરિયાએ નીલમેં જબ બાર બાર ઉન્હેં અઝાબોંસે નજાત દી ગઈ ઔર વો કિસી અહદ પર કાઈમ ન

رَمٰى ۚ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا ۚ إِنَّ
اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ ذٰلِكُمْ وَأَنَّ اللّٰهَ مُوهِنُ
كَيْدِ الْكٰفِرِينَ ۝ إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمُ
الْفَتْحُ ۚ وَإِنْ تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ ۚ وَإِنْ تَعُودُوا
نَعُدْ ۚ وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ
كَثُرَتْ ۙ وَأَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ يٰٓأَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَلَا
تَوَلَّوْا عَنْهُ وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ ۝ وَلَا تَكُونُوا
كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۝ إِنَّ
شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللّٰهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا
يَعْقِلُونَ ۝ وَلَوْ عَلِمَ اللّٰهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ ۖ وَلَوْ
أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ۝ يٰٓأَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلّٰهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ

રમા ઢ વ લિયુબ્લિયલ મુઅ-મિની-ન મિન્હુ
ફેંકી ઔર ઇસ લિયે કે મુસલમાનોંકો ઇસસે
બલા-અન હ઼-સ-ના ૮ ઇન્નલ્લા-હ સમીઉ઼ન
અચ્છા ઇન્આમ અતા ફરમાએ બેશક અલ્લાહ સુનતા
અ઼લીમ (૧૭) ઝ઼ાલિકુમ વ અન્નલ્લા-હ
જાનતા હૈ (૩૧) તો યો ઔર ઇસકે સાથ યે હૈ કે
મૂહિનુ કૈદિલ કાફિરીન (૧૮) ઇન
અલ્લાહ કાફિરોંકા દાવ સુસ્ત કરનેવાલા હૈ અય
તસ્તફ-તિહૂ ફ-કદ જા-અકુમુલ-ફત્હ઼ ઢ વઇન
કાફિરો ! અગર તુમ ફૈસલા માંગતે હો તો યે
તન્તહૂ ફહુ-વ ખ઼ૈરુલ્લકુમ ઢ વઇન
ફૈસલા તુમ પર આ ચુકા (૩૨) ઔર અગર બાઝ
તઉ઼દૂ નઉ઼દ ઢ વ લન તુગ્નિ-ય અ઼ન્કુમ
આઓ (૩૩) તો તુમ્હારા ભલા હૈ ઔર અગર તુમ ફિર શરારત કરો તો
ફિઅતુકુમ શૈઅંવ-વ વલૌ કસુરત ᐟ વ અન્નલ્લા-હ મ-અ઼લ-
હમ ફિર સઝા દેંગે ઔર તુમ્હારા જથ્થા તુમ્હેં કુછ કામ ન દેગા ચાહે કિત્ના હી બહુત હો ઔર ઇસકે સાથ યે હૈ કે અલ્લાહ
મુઅ-મિનીન ૦ (૧૯) યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ અતીઉલ્લા-હ વ
મુસલમાનોંકે સાથ હૈ અય ઇમાનવાલો ! અલ્લાહ ઔર
રસૂલહૂ વલા તવલ્લૌ અ઼ન્હુ વ અન્તુમ તસ્મઉ઼ન ઢ (૨૦) વલા
ઉસકે રસૂલકા હુકમ માનો (૩૪) ઔર સુન-સુનાકર ઉસસે ન ફિરો ઔર ઉન
તકૂનૂ કલ્લઝી-ન કાલૂ સમિઅ઼-ના વહુમ લા યસ્મઉ઼ન (૨૧) ઇન્ન
જૈસે ન હોના જિન્હોંને કહા હમને સુના ઔર વોહ નહીં સુનતે (૩૫) બેશક
શર્રદ-દવાબ્બિ ઇન્દલ્લા-હિસ્સુમ્મુલ-બુક-મુલ્લઝી-ન લા યઅ઼- કિલૂન (૨૨)
સબ જાનવરોંમેં બદ-તર અલ્લાહકે નઝદીક વોહ હૈ જો બેહરે ગૂંગે હૈં, જિનકો અકલ નહીં (૩૬)
વલૌ અ઼લિમલ્લાહુ ફીહિમ ખ઼ૈરલ-લ અસ્મ-અ઼હુમ ૮ વલૌ
ઔર અગર અલ્લાહ ઉનમેં કુછ ભલાઇ (૩૭) જાનતા તો ઉન્હેં સુના દેતા ઔર અગર (૩૮) સુના
અસ્મ-અ઼હુમ લ-ત-વલ્લવ- વહુમ મુઅ઼-રિદૂન (૨૩) યા અય્યુહલ્લઝી-ન
દેતા જબ ભી અંજામે કાર મુંહ ફેરકર પલટ જાતે (૩૯) અય ઇમાનવાલો !
આમનુસ્તજીબૂ લિલ્લાહિ વ લિર્રસૂલિ ઇઝ઼ા દઆ઼કુમ
અલ્લાહ ઔર રસૂલકે બુલાને પર હાઝિર હો (૪૦) જબ રસૂલ

મં
૨

૯

રહે ઔર ઇમાન ન લાએ ઔર કુફ્ર ન છોળા તો વો મીઆદ પૂરી હોનેકે બાદ જો ઉનકે લિયે મુકર્રર ફર્માઇ ગઇ થી, ઉન્હેં અલ્લાહ તઆલાને ગર્ક કરકે હલાક કર દિયા (૨૪૮) અસલન તદબ્બુર-વ-ઇલ્તેફાત ન કરતે થે. (૨૪૯) યા'ની બની ઇસ્રાઇલકો. (૨૫૦) યાની મિસ્રો શામ. (૨૫૧) નહરોં, દરખ્તોં, ફલોં, ખેતોં ઔર પેદા વારકી કસરતસે (૨૫૨) ઇન તમામ ઇમારતોં ઔર ઐવાનોં ઔર બાગોંકો. (૨૫૩) ફિરઔન ઔર ઉસકી કૌમકો દસવીં મુહર્રમકો ગર્ક કરનેકે બાદ. (૨૫૪) ઔર ઉનકી ઇબાદત કરતે થે ઇબ્ને જરીહને કહા કે યે બુત ગાયકી શકલકે થે ઉનકો દેખકર બની ઇસ્રાઇલ (૨૫૫) કે ઇન્ની નિશાનિયાં દેખકર ભી ન સમઝે કે અલ્લાહ વહદહૂ લા શરીકલહૂ હૈ, ઉસકે સિવા કોઇ મુસ્તહિકે ઇબાદત નહીં ઔર કિસીકી ઇબાદત જાઇઝ નહીં.

لِمَا يُحْيِيكُمْ ۚ وَاعْلَمُوٓا اَنَّ اللّٰهَ يَحُوْلُ بَيْنَ الْمَرْءِ
وَقَلْبِهٖ وَاَنَّهٗٓ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ۝ وَاتَّقُوْا
فِتْنَةً لَّا تُصِيْبَنَّ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْكُمْ خَآصَّةً ۚ
وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝ وَاذْكُرُوْٓا
اِذْ اَنْتُمْ قَلِيْلٌ مُّسْتَضْعَفُوْنَ فِى الْاَرْضِ
تَخَافُوْنَ اَنْ يَّتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَاٰوٰىكُمْ وَاَيَّدَكُمْ
بِنَصْرِهٖ وَرَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَخُوْنُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ وَ
تَخُوْنُوْٓا اَمٰنٰتِكُمْ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَآ
اَمْوَالُكُمْ وَاَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗٓ
اَجْرٌ عَظِيْمٌ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تَتَّقُوا
اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّكُمْ فُرْقَانًا وَّيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ۝ وَاِذْ

લિમા યુહ-યીકુમ ૮ વઅ-લમૂ અન્નલ્લા-હ
તુમ્હેં ઉસ ચીઝકે લિયે બુલાએં જો તુમ્હેં ઝિંદગી બખ્શેગી (૪૧) ઓર જાન
યહૂલુ બૈનલમરઈ વ કલ્બિહી વ અન્નહૂ ઈલૈહિ
લો કે અલ્લાહકા હુકમ આદમી ઓર ઉસકે દિલી ઈરાદોંમેં હાઈલ હો જાતા
તુહ-શરૂન (૨૪) વત્તકૂ ફિત-ન-તલ્લા
હૈ ઓર યે કે તુમ્હેં ઉસકી તરફ ઉઠના હૈ ઓર ઈસ ફિત્નેસે
તુસીબન્નલ્લઝી-ન ઝ-લમૂ મિન્કુમ ખાસ્સહ ૮
ડરતે રહો જો હરગિઝ તુમ મેં ખાસ ઝાલિમોં
વઅ- લમૂ અન્નલ્લા-હ શદીદુલ
કો હી ન પહુંચેગા (૪૨) ઓર જાન લો કે અલ્લાહકા અઝાબ
ઈકાબ (૨૫) વઝ-કુરૂ ઈઝ અન્તુમ
સખ્ત હૈ ઓર યાદ કરો (૪૩) જબ તુમ
કલીલુમ-મુસ્તદ- અફૂ-ન ફિલઅર્દિ તખાફૂ-ન
થોળે થે મુલ્કમેં દબે હુએ (૪૪) ડરતે થે કે કહીં લોગ

મં
ર

અંય્ય-ત-ખત્ત-ફ- કુમુન્નાસુ ફ-આવાકુમ વ અય્યદકુમ બિનસ્રિહી
તુમ્હેં ઉચક ન લે જાએં તો ઉસને તુમ્હેં (૪૫) જગહ દી ઓર અપની મદદસે ઝોર દિયા
વ ર-ઝ-કકુમ મિનત્તય્યિબાતિ લ-અલ્લકુમ તશ્કુરૂન (૨૬) યાં
ઓર સુથરી ચીઝેં તુમ્હેં રોઝી દી (૪૬) કે કહીં તુમ એહસાન માનો અય
અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ લા તખૂનુલ્લા-હ વરસૂ-લ વ તખૂનૂ અમાનાતિકુમ
ઈમાનવાલો ! અલ્લાહ ઓર રસૂલસે દગા ન કરો (૪૭)
વ અન્તુમ તઅ-લમૂન (૨૭) વઅ-લમૂ અન્નમાં અમ્વાલુકુમ વ
ઓર ન અપની અમાનતોંમે દાનિસ્તા (જાનબુઝકર) ખયાનત ઓર જાન રખો કે તુમ્હારે માલ ઓર તુમ્હારી
૯ ઓલાદુકુમ ફિત-નતુંવ-વ અન્નલ્લા-હ ઈન્દહૂ અજ-રુન અઝીમ ૮ (૨૮)
ઓલાદ સબ ફિત્ના હૈ (૪૮) ઓર અલ્લાહ કે પાસ બળા સવાબ હૈ (૪૯) અય ઈમાનવાલો અગર અલ્લાહસે
યાં અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ ઈન તત્તકુલ્લા-હ યજ-અલ્લકુમ
ડરોગે (૫૦) તો તુમ્હેં વોહ દેગા જિસસે હક કો બાતિલ સે જુદા કરલો ઓર તુમ્હારી બુરાઈયાં ઉતાર દેગા ઓર
ફુર-કાનંવ-વ યુકફ્ફિર અન્કુમ સય્યિઆતિકુમ વ યગ્ફિર લકુમ
તુમ્હેં બખ્શ દેગા ઓર અલ્લાહ બળે ફઝલવાલા હૈ, ઓર અય મહબૂબ ! યાદ કરો જબ કાફિર તુમ્હારે સાથ મક્ર કરતે
વલ્લાહુ ઝુલ-ફદ-લિલ - અઝીમ (૨૯) વ ઈઝ
થે કે તુમ્હેં બંદ કરલેં યા શહીદ કર દેં યા નિકાલ દેં (૫૧) ઓર વોહ અપના-સા મક્ર કરતે થે ઓર

(૨૫૬) બુત પરસ્ત. (૨૫૭) યા'ની ખુદા વો નહીં હોતા જો તલાશ કરકે બના લિયા જાએ બલ્કે ખુદા વો હૈ જિસને તુમ્હેં ફઝીલત દી, ક્યૂં કે વો ફઝલો અહસાન પર કાદિર હૈ, તો વહી ઈબાદતકા મુસ્તહિક હૈ. (૨૫૮) યા'ની જબ ઉસને તુમ પર ઐસી અઝીમ ને'મતેં ફર્માઈ તો તુમ્હેં કબ શાયાં હૈ કે તુમ ઉસકે સિવા ઓર કી ઈબાદત કરો. (૨૫૯) તૌરાત અતા ફર્માનેકે લિયે માહે ઝીલકઅદકી. (૨૬૦) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકા બની ઈસ્રાઈલસે વા'દા થા કે જબ અલ્લાહ તઆલા ઉનકે દુશ્મન ફિરઔનકો હલાક ફર્મા દે તો વો ઉનકે પાસ અલ્લાહ તઆલાકી જાનિબસે એક કિતાબ લાએંગે જિસમેં હલાલો હરામ કા બયાન હોગા, જબ અલ્લાહ તઆલાને ફિરઔનકો હલાક કિયા તો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને અપને રબસે ઉસ કિતાબકે

الانفال ٨

يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ
يُخْرِجُوكَ ۚ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ ۖ وَاللَّهُ خَيْرُ
الْمَاكِرِينَ ۝ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قَالُوا قَدْ
سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَٰذَا ۙ إِنْ هَٰذَا إِلَّا
أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝ وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ
كَانَ هَٰذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا
حِجَارَةً مِنَ السَّمَاءِ أَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝
وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ ۚ وَمَا كَانَ
اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ۝ وَمَا لَهُمْ أَلَّا
يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ
الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ ۚ إِنْ أَوْلِيَاؤُهُ إِلَّا
الْمُتَّقُونَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَمَا كَانَ
صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصْدِيَةً ۚ

યમ્કુરુ બિકલ્લઝી-ન ક-ફરૂ લિયુસ્બિતૂ-ક
અલ્લાહ અપની ખુફીયા તદબીર ફરમાતા
ઔ યક્તુલૂ-ક ઓ યુખ્રિજૂક ۶ વ યમ્કુરૂ-ન
થા ઔર અલ્લાહકી ખુફિયા તદબીર
યમ્કુરુલ્લાહ ۶ વલ્લાહુ ખૈરુલ-માકિરીન (૩૦)
સબસે બેહતર ઔર જબ ઉન પર હમારી
વ ઈઝા તુત્લા અલૈહિમ
આયતેં પઢી જાએં તો કેહતે હૈં હાં હમને
આયાતુના કાલૂ કદ સમિઅ-ના લૌ
સુના હમ ચાહતે તો એસી હમ ભી કેહ દેતે
નશાઉ લ-કુલ્ના મિસ્-લ હાઝા ۶ ઈન
યે તો નહીં મગર અગલોંકે કિસ્સે (૫૨)
હાઝા ઈલ્લા અસાતીરુલ-અવ્વલીન (૩૧)
ઔર જબ બોલે (૫૩) કે અય અલ્લાહ ! અગર યહી (કુર્આન)

વ ઈઝ કાલુલ્લાહુમ-મ ઈન કા-ન હાઝા હુવલહક્ક મિન ઈન્દિ-ક
તેરી તરફસે હક્ક હૈ તો હમ પર આસ્માનસે પથ્થર બરસા યા કોઈ મં ૨
ફ-અમ્તિર અલૈના હિજા-ર-તમ-મિનસ્સમાઇ અવિઅ-તિના
દર્દનાક અઝાબ હમ પર લા ઔર અલ્લાહકા કામ નહીં કે ઉન્હેં
બિઅઝાબિન અલીમ (૩૨) વમા કાનલ્લાહુ લિયુઅઝ-ઝિબહુમ વ
અઝાબ કરે જબતક અય મહબૂબ ! તુમ ઉનમેં તશરીફ ફરમા હો (૫૪) ઔર
અન્ત ફીહિમ ۶ વમા કાનલ્લાહુ મુઅઝ-ઝિબહુમ વહુમ યસ્તગ્ફિરૂન (૩૩)
અલ્લાહ ઉન્હેં અઝાબ કરનેવાલા નહીં જબ તક
વમા લહુમ અલ્લા યુઅઝ-ઝિબ-હુમુલ્લાહુ વહુમ યસુદ-દૂ-ન
વોહ બખ્શિશ માંગ રહે હૈં (૫૫) ઔર ઉન્હેં કયા હૈ કે અલ્લાહ ઉન્હેં અઝાબ ન કરે વોહ તો
અનિલ-મસ્જિદિલ-હરામિ વમા કાનૂ ઔલિયા-અહ ۶ ઈન ઔલિયા-ઉહૂ
મસ્જિદે હરામ સે રોક રહે હૈં, (૫૬) ઔર વોહ ઉસકે અહલ નહીં (૫૭) ઉસકે અવલિયા તો
ઈલ્લલ-મુત્તકૂ-ન વલા કિન-ન અક-સ-રહુમ લા યઅ-લમૂન (૩૪) વમા
પરહેઝગાર હી હૈં મગર ઉનમેં અકસર કો ઈલ્મ નહીં ઔર
કા-ન સલાતુહુમ ઈન્દલ-બૈતિ ઈલ્લા મુકાઅંવ-વ તસ્દિ-યહ ۶
કા'બેકે પાસ ઉનકી નમાઝ નહીં મગર સીટી ઔર તાલી (૫૮) તો

નાઝિલ ફર્માનેકી દરખાસ્ત કી, હુકમ હુવાકે તીસ (૩૦) રોઝે રખ્ખે . જબ આપ રોઝે પૂરે કર ચુકે તો આપકો અપને દહન મૂબારકમેં એક તરહકી બૂ માલૂમ હૂઇ, આપને મિસ્વાક કી, મલાઇકહને અર્ઝ કી કે, દહન મુબારકસે બળી મહબૂબ ખૂશ્બૂ આયા કરતી થી આપને મિસ્વાક કરકે ઉસકો ખત્મ કર દિયા, અલ્લાહ તઆલાને હુકમ ફર્માયા કે, માહે ઝીલહજજમેં દસ રોઝે ઔર રખ્ખે ઔર ફર્માયા કે, અય મૂસા! કયા તુમ્હેં માલૂમ નહીં કે રોઝદારકી મુંહકી ખૂશ્બૂ મેરે નઝદીક ખૂશ્બૂએ મુશ્કસે ઝિયાદા અત્યબ (પાક) હૈ. (૨૬૨) પહાળ પર મુનાજાતકે લિયે જાતે વકત. (૨૬૩) આયતસે સાબિત હુવા કે અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે કલામ ફર્માયા, ઈસ પર હમારા ઈમાન હૈ ઔર હમારી કયા હકીકત હૈ કે હમ ઈસ કલામકી

فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۝ إِنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ
عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ۝ لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ
الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَىٰ بَعْضٍ
فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُ فِي جَهَنَّمَ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ
الْخَاسِرُونَ ۝ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ
لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ
سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ۝ وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ
وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ ۚ فَإِنِ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ
بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ ۚ نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ۝

ફ-ઝૂકુલ-અઝા-બ બિમા કુન્તુમ
અબ અઝાબ ચખો (૫૯) બદલા અપને
તક-ફુરૂન (૩૫) ઈન નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
કુફકા બેશક કાફિર અપને માલ ખર્ચ
યુન્ફિકૂ-ન અમ્વાલહુમ લિયસુદ્દૂ અન
કરતે હૈં કે અલ્લાહકી રાહસે રોકેં (૬૦) તો
સબીલિલ્લાહ ફ-સ- યુન્ફિકૂ-ન-હા
અબ ઉન્હેં ખર્ચ કરેંગે ફિર વોહ
સુમ્મ તકૂનુ અલૈહિમ હ઼સ-ર-તન સુમ્મ
ઉન પર પછતાવા હોંગે (૬૧) ફિર મગલૂબ (હારેહુવે) કર
યુગ઼્લબૂન વલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ઈલા જ-હન્ન-મ
દિયે જાએંગે ઔર કાફિરોંકા હશર જહન્નમકી
યુહ઼-શરૂન (૩૬) લિયમીઝલ્લાહુલ-ખબી-સ
તરફ હોગા ઈસ લિયે કે અલ્લાહ ગંદેકો

મં ૨ મિનત્તય્યિબિ વ યજ-અ-લલ-ખબી-સ બઅ-દ઼હૂ અલા બઅ-દ઼િન
સુથરેસે જુદા ફરમા દે (૬૨) ઔર નજાસતોંકો તલે ઉપર રખકર
ફ-યર-કુમહૂ જમીઅન ફ-યજ-અ-લહૂ ફી જહન્નમ ઉલા-ઈ-ક હુમુલ
સબ એક ઢેર બનાકર જહન્નમમેં ડાલ દે વહી નુકસાન
ખ઼ાસિરૂન (૩૭) કુલ લિલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ઈય્યન્તહૂ યુગ઼્ફર
પાનેવાલે હૈં (૬૩) તુમ કાફિરોંસે ફરમાઓ અગર વોહ બાઝ રહે તો જો હો
લહુમ મા ક઼દ સ-લફ વ ઈય્યઊ઼દૂ ફ-ક઼દ મ-દ઼ત
ગુઝરા વોહ ઉન્હેં માફ ફરમા દિયા જાએગા (૬૪) ઔર અગર વોહી કરેં તોઅગલોંકા દસ્તૂર
સુન્નતુલ-અવ્વલીન (૩૮) વ ક઼ાતિલૂ-હુમ હ઼ત્તા લા તકૂ-ન ફિત્નતુંવ-વ
ગુઝર ચુકા હૈ (૬૫) ઔર અગર ઉનસે લડો યહાં તક કે કોઈ ફસાદ (૬૬) બાકી ન રહે ઔર
યકૂનદ-દીનુ કુલ્લુહૂ લિલ્લાહ ફઈનિન્તહૌ ફઈન્નલ્લા-હ બિમા
સારા દીન અલ્લાહ હી કા હો જાએ ફિર અગર વોહ બાઝ રહેં તો અલ્લાહ ઉનકે
યઅ-મલૂ-ન બસ઼ીર (૩૯) વ ઈન તવલ્લૌ ફઅ-લમૂ
કામ દેખ રહા હૈ ઔર અગર વોહ ફિરેં (૬૭) તો જાન લો કે
અન્નલ્લા-હ મૌલાકુમ નિઅ-મલ્મૌલા વ નિઅ-મન્નસ઼ીર (૪૦)
અલ્લાહ તુમ્હારા મૌલા હૈ (૬૮) તો કયા હી અચ્છા મૌલા ઔર કયા હી અચ્છા મદદગાર.

હકીકતસે બહસ કર સકે, 'અખ્બાર ' મેં વારિદ હૈ કે જબ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ કલામ સુનનેકે લિયે હાઝિર હુએતો આપને તહારત કી ઔર પાકીઝા લિબાસ પહના ઔર રોઝા રખકર તૂરે સીના મેં હાઝિર હુએ. અલ્લાહ તઆલાને એક અબ્ર નાઝિલ ફર્માયા જિસને પહાળ કો હર તરફસે બકદરે ચાર ફર્સંગકે ઢક લિયા. શયાતીન ઔર ઝમીનકે જાનવર હત્તાકે સાથ રહને વાલે ફરિશ્તે તક વહાંસે અલાહિદા કર દિએ ગએ ઔર આપકે લિયે આસ્માન ખોલ દિયા ગયા તો આપને મલાઈકહકો મુલાહેઝા ફર્માયા કે હવામેં ખળે હૈં ઔર આપને અર્શે ઇલાહીકો સાફ દેખા યહાં તક કે અલ્વાહ પર કલમોંકી આવાઝ સુની ઔર અલ્લાહ તઆલાને આપસે કલામ ફર્માયા. આપને ઉસકી બારગાહમેં અપને મા'રૂઝાત પેશ કિયે. ઉસ્ને અપના કલામે

કરીમ સુના કર નવાઝા. હઝરત જિબ્રઈલ અલૈહિસ્સલામ આપકે સાથથે લેકિન જો અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે ફર્માયા વો ઉન્હોંને કુછ ન સુના. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાકકો કલામે રબ્બાનીકી લઝઝતને ઉસકે દીદારકા આરઝૂમંદ બનાયા. (ખાઝિન વગૈરહ) (૨૬૪) ઈન આંખોંસે સવાલ કરકે બલ્કે દીદારે ઈલાહી બગૈર સવાલકે મહઝ ઉસકી અતા-વ-ફઝલસે હાસિલ હોગા, વો ભી ઈસ ફાની આંખસે નહી બલ્કે બાકી આંખસે, યા'ની કોઈ બશર મુઝે દુનિયામેં દેખનેકી તાકત નહી રખતા. અલ્લાહ તઆલાને યે નહી ફર્માયા કે, મેરા દેખના મુમ્કિન નહી, ઈસસે સાબિત હુવા કે દીદારે ઈલાહી મુમ્કિન હૈ અગર ચે દુનિયામેં ન હો, કયૂં કે સહીહ હદીસોંમેં હૈ કે, રોઝે કિયામત મોમિનીન અપને રબ અઝઝ-વ-જલ્લકે દીદારસે ફૈઝયાબ કિયે જાએંગે, ઈલાવા બરીં યે કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતૂ વસ્સલામ આરિફ બિલ્લાહ હૈં, અગર દીદારે ઈલાહી મુમ્કિન ન હોતા તો આપ હરગિઝ સવાલ ન ફર્માતે. (૨૬૫) ઔર પહાળકા સાબિત રહના અમર મુમ્કિન હૈ કયૂંકે ઉસકી નિસ્બત ફર્માયા જઅલહૂ દક્કા ઉસકો પાશ પાશ કર દિયા તો જો ચીઝ અલ્લાહ તઆલાકી મજઉલ હો ઔર જિસકો વો મૌજૂદ ફર્માએ મુમકિન હૈ કે વો ન મૌજૂદ હો અગર ઉસકો ન મૌજૂદ કરે કયૂં કે વો અપને ફે'લમેં મુખ્તાર હૈ, ઈસસે સાબિત હુવા કે પહાળકા ઈસ્તિકરારે અમ્ર મુમ્કિન હૈ - મુહાલ નહી, ઔર જો ચીઝ અમ્રે મુમ્કિન પર મોઅલ્લકકી જાએ વો ભી મુમ્કિન હી હોતી હૈ - મુહાલ નહી હોતી, લેહાઝા દીદારે ઈલાહી જિસકો પહાળકે સાબિત રહને પર મોઅલ્લક ફર્માયા ગયા વો મુમ્કિન હુવા, તો ઉનકા કૌલ બાતિલ હૈ જો અલ્લાહ તઆલાકા દીદાર મુહાલ બતાતે હૈં. (૨૬૬) બની ઈસ્રાઈલમેંસે (૨૬૭) તૌરેતકી જો સાત યા દસ થી ઝબરજદ કી યા ઝુમર્રદ કી. (૨૬૮) ઉસકે અહકામ પર આમિલ હોં (૨૬૯) જો આખેરતમેં ઉનકા ઠિકાના હૈ. હસન-વ-અતાઅને કહા કે, બેહુકમોંકે ઘરસે જહન્નમ મુરાદ હૈ. કતાદા કા કૌલ હૈ કે, મા'ના યે હૈ કે મૈં તુમ્હેં શામમેં દાખિલ કરૂંગા ઔર ગુઝરી હુઈ ઉમ્મતોંકે મનાઝિલ દિખાઊંગા જિન્હોંને અલ્લાહકી મુખાલિફત કી, તા કે તુમ્હેં ઈસસે ઈબ્રત હાસિલ હો, અતિયહ ઔફીકા કૌલ હૈ કે દારુલફાસિકીનસે ફિરઔન ઔર ઉસકી કૌમકે મકાનાત મુરાદ હૈં જો મિસ્રમેં હૈં. સદીકા કૌલ હૈ કે ઈસસે મનાઝિલે કુફ્ફાર મુરાદ હૈં કલ્બીને કહા કે આદ, સમૂદ ઔર ઉસકી હલાકશુદા ઉમ્મતોંકે મનાઝિલ મુરાદ હૈં. જિન પર અરબ કે લોગ અપને સફરોંમેં હોકર ગુઝરા કરતે થે (૨૭૦) ઝુન્નૂન કદસ સિર્રહૂને ફર્માયા કે, અલ્લાહ તઆલા હિકમતે કુર્આનસે અહલે બાતિલકે કુલૂબકા ઈકરામ નહી ફર્માતા. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહૂ તઆલા અન્હુમા) ને ફર્માયા, મુરાદ યે હૈ કે જો લોગ મેરે બંદોં પર તજબ્બુર કરતે હૈં ઔર મેરે ઔલિયાસે લળતે હૈં, મૈં ઉન્હેં અપની આયતોં કે કુબૂલ ઔર તસ્દીકસે ફેર દૂંગા તાકે વો મુઝ પર ઈમાન ન લાએ. યે ઉનકે એનાદ (દુશ્મની) કી સઝા હૈ કે ઉન્હેં હિદાયતસે મેહરૂમ કિયા ગયા યહી તકબ્બુરકા સમરહ (ફલ) મુતકબ્બિરકા અંજામ હૈ. (૨૭૨) તૂરકી તરફ અપને રબકી મુનાજાતકે લિયે જાને કે. (૨૭૩) જો ઉન્હોંને કૌમે ફિરઔનસે અપની ઈદકે લિયે આરિયત લિયે થે. (૨૭૪) ઔર ઉસકે મુંહમેં હઝરત જિબ્રઈલકે ઘોળેકે કદમકે નીચેકી ખાક ડાલી જિસકે અસરસે વોહ (૨૭૫) નાકિસ હૈ, આજિઝ હૈ, જમાદ હૈ યા હૈવાન દોનોંતકદીરોં પર સલાહિયત નહી રખતા કે પૂજા જાએ. (૨૭૬) કે ઉન્હોંને અલ્લાહ તઆલાકી ઈબાદતસે એ'રાઝ કિયા ઔર ઐસે આજિઝ-વ-નાકિસ બછળેકો પૂજા (૨૭૭) અપને રબકી મુનાજાતસે મુશર્રફ હોકર તૂરસે (૨૭૮) ઈસલિયે કે અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકો ખબર દે દી થી કે સામરીને ઉનકી કૌમકો ગુમરાહ કર દિયા. (૨૭૯) કે લોગોંકો બછળા પૂજનેસે ન રોકા (૨૮૦) ઔર મેરે તૌરેત લેકર આનેકા ઈંતેઝાર ન કિયા. (૨૮૧) તૌરેતકી હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને. (૨૮૨) કયૂંકે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો અપની કૌમકા ઐસી બદતરીન મા'સિયતમેં મુબ્તિલા હોના નિહાયત શાક ઔર ગિરાં હુવા, તબ હઝરત હારૂન અલૈહિસ્સલામને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે. (૨૮૩) મૈંને કૌમકો રોકને ઔર ઉનકો વઅઝો નસીહત કરનેમેં કમી નહી કી લેકિન (૨૮૪) ઔર મેરે સાથ ઐસા સલૂક ન કરો જિસસે વો ખુશ હોં. (૨૮૫) હઝરત મૂસા (અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ) ને અપને ભાઈકા ઉઝર કબૂલ કરકે બારગાહે ઈલાહીમેં. (૨૮૬) અગર હમમેંસે કિસીસે કોઈ ઈફરાત યા તફરીત હો ગઈ, યે દુઆ આપને ભાઈકો રાઝી કરને ઔર આ'દાકી (કિસીકે નુકસાન પરખુશ હોના) શમાતત રફા' કરનેકે લિયે ફર્માઈ (૨૮૭) <u>મસ્અલા</u> : ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે ગુનાહ ખ્વાહ સગીરા હોં યા કબીરા જબ બંદા ઉનસે તૌબા કરતા હૈં તો અલ્લાહ તબારક વતઆલા અપને ફઝલો રહમતસે ઉન સબકોં મુઆફ ફર્માતા હૈ. (૨૮૮) કે વો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે સાથ અલ્લાહકે હુઝૂરમેં હાઝિર હોકર કૌમકી ગૌશાલહ પરસ્તીકી ઉઝર ખ્વાહી કરેં, ચુનાંચે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ ઉન્હેં લેકર હાઝિર હૂએ. (૨૮૯) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા) ને

ફર્માયા કે ઝલઝલેમેં મુબ્તિલા હોનેકા સબબ યે થા કે કૌમને જબ બછળા કાઈમ કિયા થા યે ઉનસે જુદા ન હુએ થે (ખાઝિન). (૨૯૦) યા'ની મીકાતમેં હાઝિર હોનેસે પહલે તા કે બની ઈસરાઈલ ઉન સબકી હલાકત અપની આંખોંસે દેખ લેતે ઔર ઉન્હેં મુઝ પર કત્લકી તોહમત લગાનેકા મૌકા ન મિલતા. (૨૯૧) યા'ની હમેં હલાક ન કર ઔર અપના લુત્ફો કરમ ફર્મા. (૨૯૨) મુઝે ઔર હમેં તૌફીકે તાઅત મર્હમત ફર્મા. (૨૯૩) અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે. (૨૯૪) મુઝે ઈખ્તિયાર હૈ સબ મેરે મમ્લૂક ઔર બંદે હૈં, કિસીકો મજાલે એ'તેરાઝ નહી. (૨૯૫) દુનિયામેં નેક ઔર બદ સબકો પહોંચતી હૈ. (૨૯૬) આખેરતકી. (૨૯૭) યહાં રસૂલસે બઈજમાએ મુફસ્સિરીન સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ મુરાદ હૈં, આપકા ઝિક્ર વસ્ફે રિસાલતસે ફર્માયા ગયા ક્યૂં કે આપ અલ્લાહ ઔર ઉસકે મખ્લૂકકે દરમિયાન વાસ્તા હૈં ફરાઈઝે રિસાલત અદા ફર્માતે હૈં. અલ્લાહ તઆલાકે અવામિરો નવાહી શરાએઓ અહકામ ઉસકે બંદોકો પહોંચાતે હૈં, ઉસકે બાદ આપકી તૌસીફમેં 'નબી' ફર્માયા ગયા, ઉસકા તર્જુમા હઝરત મુતર્જિમ કદસ સિર્રહૂને 'ગૈબકી ખબરેં દેનેવાલે' કિયા હૈ ઔર યે નિહાયત હી સહીહ તર્જુમા હૈ ક્યૂં કે નબા ખબર કો કહતે હૈં જો મુફીદ ઈલ્મ હો ઔર શાએબએ કિઝબસે ખાલી હો. કુર્આને કરીમમેં યે લફ્ઝ અહલ ઈસ મા'નામેં બકસરત મુસ્તમિલ હુવા હૈ. એક જગહ ઈર્શાદ હુવા. કુલ હુવ નબઉન અઝીમ. એક જગહ ફર્માયા, તિલ્ક મિન-અમ્બાઈલ ગૈબ નૂહીહા ઈલૈક. એક જગહ ફર્માયા, ફલમ્મા અમ્બઅહુમ બિઅસ્માઈહિમ ઔર બકસરત આયાતમેં યે લફ્ઝ ઈસ મા'નામેં વારિદ હુવા હૈ ફિર યે લફ્ઝ યા ફાઈલ કે મા'નેમેં હોગા યા મફઊલકે મા'નીમેં. પહલી સૂરતમેં ઉસકે મા'ને હોંગે 'ગૈબકી ખબરેં દેનેવાલે' ઔર દૂસરી સૂરતમેં ઉસકે મા'ના 'ગૈબકી ખબરેં દિયે હૂએ' ઔર દોનોં મા'નાકો કુર્આને કરીમસે તાઈદ પહુંચતી હૈ. પહલે મા'નાકી તાઈદ ઈસ આયતસે હોતી હૈ નબિય્યુન ઈબાદી. દૂસરી આયતમેં ફર્માયા કુલ અઉનબ્બિઉકુમ ઔર ઈસી કબીલસે હૈ. હઝરત મસીહ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકા ઈર્શાદ જો કુર્આને કરીમમેં વારિદ હુવા ઉનબ્બિઉકુમ બિમા તઅકુલૂન વમા તદખિરૂન. ઔર દૂસરી સૂરતકી તાઈદ ઈસ આયતસે હોતી હૈ નબ્બઅનિયલ-અલીમુલ-ખબીર. ઔર હકીકતમેં અંબિયા અલૈહિમુસ્સલામ ગૈબકી ખબરેં દેનેવાલે હી હોતે હૈં. તફસીરે ખાઝિન મેં હૈ કે આપકે વસ્ફ મેં નબી ફર્માયા ક્યૂં કે નબી હોના આ'લા ઔર અશરફ મરાતિબમેંસે હૈ ઔર યે ઈસ પર દલાલત કરતા હૈ કે આપ અલ્લાહકે નઝદીક બહુત બલંદ દરજે રખનેવાલે ઔર ઉસકી તરફસે ખબર દેનેવાલે હૈં. ઉમ્મીકા તર્જુમા હઝરત મુતર્જિમ કદસ સિર્રહુને 'બેપઢે' ફર્માયા, યે તર્જુમા બિલ્કુલ ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાકે ઈર્શાદકે મુતાબિક હૈ ઔર યકીનન ઉમ્મી હોના આપકે મો'જિઝાતમેંસે એક મો'જિઝા હૈ કે 'દુન્યામેં કિસીસે પઢે નહી, ઔર વો કિતાબ લાએ જિસમેં અવ્વલીનો-આખરીન ઔર ગૈબોંકે ઉલૂમ હૈં. (ખાઝિન) ખાકી વ બર ઔજે અર્શ મુન્ઝિલ+ઉમ્મી વ કિતાબખાના દર દિલે દીગરમ+ઉમ્મી વ દકીકાદાન આલમ+બેસાયા વ સાએબાને આલમ+સલવાતુલ્લાહિ તઆલા અલૈહિવસલામુહૂ (૨૯૮) યા'ની તૌરેત-વ-ઈન્જીલમેં આપકી ના'ત-વ-સિફત-વ-નુબુવ્વત લિખ્ખી પાએંગે, હદીસ : હઝરત અતા ઈબ્ને યસારને હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અમ્રો રદિયલ્લાહુ અન્હુસે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે વો અવસાફ દર્યાફત કિયે જો તૌરેતમેં મઝકૂર હૈં. ઉન્હોંને ફર્માયા, કે હુઝૂર કે જો અવસાફ કુર્આને કરીમમેં આયે હૈં ઉન્હીમેંકે બા'ઝ ઔસાફ તૌરેતમેં મઝકૂર (હૈં) ઉસકે બાદ ઉન્હોંને પઢના શુરૂ કિયા અય નબી હમને તુમ્હેં ભેજા શાહિદો મુબશ્શિર ઔર નઝીર ઔર ઉમ્મીયોંકા નિગેહબાન બનાકર, તુમ મેરે બંદે ઔર મેરે રસૂલ હો, મૈંને તુમ્હારા નામ મુતવકકલ રખ્ખા ન બદખુલ્ક હો ન સખ્ત મિઝાજ, ન બાઝારોંમે આવાઝ બલંદ કરનેવાલે ન બુરાઈસે બુરાઈકો દફા' કરો, લેકિન ખતાકારોંકો મુઆફ કરતે હો ઔર ઉન પર એહસાન ફર્માતે હો. અલ્લાહ તઆલા તુમ્હેં ન ઉઠાએગા જબ તક કે તુમ્હારી બરકતસે ગૈર મુસ્તકીમ મિલ્લતકો ઈસ તરહ રાસ્ત ન ફર્મા દે કે લોગ સિદકો-યકીનકે સાથ લાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ પુકારને લગેં ઔર તુમ્હારી બદૌલત અંધી આંખેં બીના ઔર બહરે કાન શુનવા ઔર પર્દોંમેં લિપટે હૂએ દિલ કુશાદહ હો જાએં ઔર હઝરત કઅબ અહબારસે. હઝૂરકી સિફાતમેં તૌરેત શરીફકા યે મઝમૂન ભી મનકૂલ હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને આપકી સિફતમેં ફર્માયા કે, મૈં ઉન્હેં હર ખૂબીકે કાબિલ કરુંગા ઔર હર ખુલ્કે કરીમ અતા કરુંગા ઔર ઈત્મીનાને કલ્બો વકારકો ઉનકા લિબાસ બનાઊંગા ઔર તાઆતો એહસાનકો ઉનકા શિઆર કરૂંગા ઔર તકવા કો ઉનકા ઝમીર ઔર હિકમતકો ઉનકા રાઝ ઔર સિદકો વફાકો ઉનકી તબીઅત ઔર અફવો કરમકો ઉનકી આદત ઔર અદ્લકો ઉનકી સીરત ઔર ઈઝહારે હકકો ઉનકી શરીઅત ઔર હિદાયતકો ઉનકા ઈમામ ઔર ઈસ્લામકો ઉનકી મિલ્લત બનાઊંગા. અહમદ ઉનકા નામ હૈ. ખલ્કકો ઉનકે સદકેમેં ગુમરાહીકે બાદ હિદાયત ઔર જેહાલતકે બાદ ઈલ્મો

મા'રફત ઔર ગુમનામીકે બાદ રફઅતો મંઝિલત અતા કરૂંગા. ઔર ઉન્હીકીબરકતસે કિલ્લતકે બાદ કસરત ઔર ફક્રકે બાદ દૌલત ઔર તફર્રૂકે બાદ મોહબ્બત ઇનાયત કરૂંગા. ઉન્હી કી બદૌલત મુખ્તલિફ કબાઇલ ગૈર મુજતમે' ખ્વાહિશોં ઔર ઇખ્તેલાફ રખનેવાલે દિલોંમેં ઉલ્ફત પૈદા કરૂંગા ઔર ઉનકી ઉમ્મતકો તમામ ઉમ્મતોંસે બેહતર કરુંગા એક ઔર હદીસમેં તૌરેત શરીફસે હુઝૂરકે યે અવસાફ મન્કૂલ હૈ : મેરે બંદે અહમદે મુખ્તાર ઉનકા જાએ વિલાદત મક્કા મુકર્રમા ઔર જાએ હિજરત મદીના તૈયેબહ હૈ, ઉનકી ઉમ્મત હર હાલમેં અલ્લાહકી કસીર હમ્દ કરનેવાલી હૈ. યે ચંદ નુકૂલ અહાદીસસે પેશ કિયે ગએ. કુતુબે ઇલાહિયા હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી નઅતો સિફતસે ભરી હુઇ થી. અહલે કિતાબ હર કર્ન (યુગ) મેં અપની કિતાબોંમેં તરાશ ખરાશ કરતે રહે ઔર ઉનકી બળી કોશિશ ઇસ પર મુસલ્લત રહી કે હુઝૂરકા ઝિક્ર અપની કિતાબોંમેં નામકો ન છોળેં, તૌરેત, ઇન્જીલ વગૈરહ ઉનકે હાથમેં થી, ઇસલિએ ઉન્હેં ઇસમેં કુછ દુશ્વારી ન થી. લેકિન હઝારોં તબ્દીલિયાં કરનેકે બાદ ભી મૌજૂદા ઝમાનાકી બાઇબલમેં હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી બશારતકા કુછ ન કુછ નિશાન બાકી રહ હી ગયા ચુનાંચે બ્રિટિશ એન્ડ ફોરેન બાઇબલ સોસાયટી લાહૌર હિ. ૧૯૩૧ કી છપી હુઇ બાઇબલમેં યૂહન્નાકી ઇન્જીલકે બાબ ચૌદહકી સોલહવીં આયતમેં હૈ, ''ઔર મૈં બાપસે દરખાસ્ત કરૂંગા તો વો તુમ્હેં દૂસરા મદદગાર બખ્શેગા કે અબદ તક તુમ્હારે સાથ રહે.'' લફ્ઝ ''મદદગાર' પર હાશિયહ હૈ, ઇસમેં ઉસકે મા'ના વકીલ યા શફીઅ લિખ્ખે. તો અબ હઝરત ઇસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે બાદ ઐસા આનેવાલા જો શફીઅ હો ઔર અબદ (હમેશા) તક રહે યા'ની ઉસકા દીન કભી મન્સૂખ ન હો, બજુઝ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે કૌન હૈ ? ફિર ઉન્તીસવીં તીસ્વી આયત મૈં હૈ, 'ઔર અબ મૈંને તુમસે ઉસકે હોનેસે પહલે કહ દિયા હૈ તાકે જબ હો જાએ તો તુમ યકીન કરો ઉસકે બાદ મૈં તુમસે બહુતસી બાતેં ન કરૂંગા ક્યૂં કે 'દુનિયાકા સરદાર' આતા હૈ ઔર મુઝમેં ઉસકા કુછ નહીં'' કૈસી સાફ બશારત હૈ ઔર હઝરત મસીહ અલૈહિસ્સલામને અપની ઉમ્મતકો હુઝૂરકી વિલાદતકા કૈસા મુન્તઝિર બનાયા ઔર શૌક દિલાયા હૈ ઔર 'દુનિયાકા સરદારે ખાસ' સૈયદે આલમકા તર્જુમા હૈ, ઔર યે ફર્માના કે મુઝમેં ઉસકા કુછ નહીં. હુઝૂરકી અઝમતકા ઇઝહાર ઔર ઉસકે હુઝૂર અપના કમાલે અદબ -વ-ઇન્કેસાર હૈ. ફિર ઉસી કિતાબકે બાબ સોલહકી સાતવીં આયત હૈ, ''લેકિન મૈં તુમસે સચ કેહતા હૂં કે મેરા જાના તુમ્હારે લિયે ફાઇદામંદ હૈ ક્યૂં કે અગર મૈં ન જાઊં તો વો મદદગાર તુમ્હારે પાસ ન આયેગા, લેકિન અગર જાઊંગા તો ઉસે તુમ્હારે પાસ ભેજ દૂંગા'' ઇસમેં હુઝૂરકી બશારતકે સાથ ઉસકા ભી સાફ ઇઝહાર હૈ કે હુઝૂર ખાતિમુલ-અંબિયા હૈં આપકા ઝુહૂર જબ હી હોગા જબ હઝરત ઇસા અલૈહિસ્સલામ ભી તશરીફ લે જાએં. ઉસકી તેરહવીં આયત હૈ, ''લેકિન જબ વોહ સચ્ચાઇકી રૂહ આએગા તો તુમકો તમામ સચ્ચાઇકી રાહ દિખાએગા, ઇસ લિયે કે વો અપની તરફસે ન કહેગા, લેકિન જો કુછ સુનેગા વહી કહેગા ઔર તુમ્હે આઇન્દાકી ખબરેં દેગા.'' ઇસ આયતમે બતાયા ગયા કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી આમદ પર દીને ઇલાહીકી તકમીલ હો જાએગી ઔર આપ સચ્ચાઇકી રાહ યા'ની દીને હકકો મુકમ્મલ કર દેંગે. ઇસસે યહી નતીજા નિકલતા હૈ કે ઉનકે બાદ કોઇ નબી ન હોગા ઔર યે કલ્મે કે, 'અપની તરફસે ન કહેગા જો કુછ સુનેગા વહી કહેગા' ખાસ માયન્તિકુ અનિલ-હવા ઇન્હુવ ઇલ્લા વહયુંય યૂહા કા તર્જુમા હૈ, ઔર યે જુમ્લા કે, 'તુમ્હેં આઇન્દા કી ખબરેં દેગા, ઇસમેં સાફ બયાન હૈ કે વો નબિય્યે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ગૈબી ઉલૂમ તાલીમ ફર્માએંગે. જૈસા કે કુર્આને કરીમમેં ફર્માયા યુઅલ્લિમુકુમ -માલમ-તકૂનૂ ઔર માહુવ અલલ-ગયબિ બિદનીન. (૨૯૯) યા'ની સખ્ત તકલીફેં જૈસે કે તૌબામેં અપને આપકો કત્લ કરના ઔર જિન આ'ઝાસે ગુનાહ સાદિર હોં ઉનકો કાટ ડાલના. (૩૦૦) યા'ની અહકામે શાક્કહ જૈસે કે બદન ઔર કપળેકે જિસ મકામકો નજાસત લગે કૈંચીસે કાટ ડાલના ઔર ગનીમતોંકો જલાના ઔર ગુનાહોંકા મકાનોંકે દરવાઝોં પર ઝાહિર હોના વગૈરહ (૩૦૧) યા'ની મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર. (૩૦૨) ઇસ નૂરસે કુર્આન શરીફ મુરાદ હૈ, જિસ્સે મોમિનકા દિલ રૌશન હોતા હૈ ઔર શક-વ-જેહાલતકી તારીકિયાં દૂર હો જાતી હૈં ઔર ઇલ્મો યકીનકી ઝિયા ફૈલતી હૈ. (૩૦૩) યે આયત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે ઉમૂમે રિસાલતકી દલીલ હૈ કે આપ તમામ ખલ્કકે રસૂલ હૈં ઔર કુલ જહાન આપકી ઉમ્મત. બુખારી-વ-મુસ્લિમ કી હદીસ હૈ, હુઝૂર ફર્માતે હૈં, પાંચ ચીઝેં મુઝે ઐસી અતા હુઇ જો મુઝસે પહલે કિસીકો ન મિલી (૧) હર નબી ખાસ કૌમકી તરફ મબ્ઊસ હોતા થા ઔર મૈં સુર્ખ-વ-સિયાહકી તરફ મબ્ઊસ ફર્માયા ગયા. (૨) મેરે લિયે ગનીમતેં હલાલ કી ગઇ ઔર મુઝસે પહલે કિસીકે લિયે નહીં હુઇ થી (૩) મેરે લિયે ઝમીન પાક ઔર પાક કરનેવાલી (કાબિલે તયમ્મુમ) ઔર મસ્જિદ કી ગઇ, જિસ કિસીકો કહીં નમાઝકા

ફર્માઈ ગઈ. (૫) ઔર
વકત આએ વહી પઢ લે. (૪) દુશ્મન પર એક માહકી મુસાફત તક મેરા રો'બ ડાલકર મેરી મદદ ફર્માઈ ગઈ. (૫) ઔર મેરે મુઝે શફાઅત ઈનાયત કી ગઈ. મુસ્લિમ શરીફ કી હદીસમેં યે ભી હૈ કે, મૈં તમામ ખલ્કકી તરફ રસૂલ બનાયા ગયા ઔર મેરે સાથ અંબિયા ખત્મ કિયે ગએ. (૩૦૪) યા'ની હકસે (૩૦૫) તહમેં (૩૦૬) હર ગિરોહકે લિયે એક ચશ્મા. (૩૦૭) તા કે ધૂપસે અમ્નમેં રહેં. (૩૦૮) નાશુક્રી કરકે. (૩૦૯) બની ઈસ્રાઈલ. (૩૧૦) યા'ની બૈતુલ મુકદસમેં (૩૧૧) યા'ની હુકમ તો થા કે હિત્તતુન કહતે હુએ દરવાઝેમેં દાખિલ હો. હિત્તતુન તૌબા ઔર ઈસ્તિગફાર કા કલ્મહ હૈ લેકિન વો બજાએ ઉસકે બરાહે તમસ્ખુર હિન્તતહ ફી શઈરહ કહતે હુએ દાખિલ હુએ (૩૧૨) યા'ની અઝાબ ભેજનેકા સબબ ઉનકા ઝુલ્મ ઔર હુકમે ઈલાહીકી મુખાલેફત કરના હૈ. (૩૧૩) હઝરત નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો ખિતાબ હૈ કે, આપ અપને કરીબ રહનેવાલે યહૂદસે તૌબીખન ઈસ બસ્તીવાલોં કા હાલ દર્યાફત ફર્માએ. મકસૂદ ઈસ સવાલસે યે થા કે કુફ્ફાર પર ઝાહિર કર દિયા જાએ કે કુફ્ર-વ- મા'સિયત ઉનકા કદીમી દસ્તૂર હૈ. સૈયદે આલમ (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ) કી નબુવ્વત ઔર હુઝૂરકે મો'જિઝાતકા ઈન્કાર કરના યે ઉનકે લિયે કોઈ નઈ બાત નહી હૈ, ઉનકે પહલે ભી કુફ્ર પર મુસિર રહે હૈં. ઉસકે બાદ ઉનકે અસ્લાફકા હાલ બયાન ફર્માયા કે વો હુકમે ઈલાહીકી મુખાલેફતકે સબબ બંદરોં ઔર સુવ્વરોંકી શકલમેં મસ્ખ કર દિયે ગએ. ઈસ બસ્તીમેં ઈખ્તેલાફ હૈ કે વો કૌન થી. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફર્માયા કે, વો એક કરિયહ મિસ્ર-વ- મદીનાકે દરમિયાન હૈ. એક કૌલ હૈ કે મદયન વ તૂર કે દરમિયાન ઝહરીને કહા કે વો કરયહ તબરિયહે શામ હૈ ઔર હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાકી એક રિવાયતમેં હૈ કે વો મદયન હૈ બા'ઝને કહા, ઈલહ હૈ. વલ્લાહુ તઆલા અઅલમ. (૩૧૪) કે બાવજૂદ મુમાનિઅતકે હફતેકે રોઝ શિકાર કરતે ઈસ બસ્તીકે લોગ તીન ગિરોહ મેં મુન્કસિમ હો ગએ થે, એક તિહાઈ ઐસે લોગ થે જો શિકારસે બાઝ રહે ઔર શિકાર કરનેવાલોંકો મના કરતે થે, ઔર એક તિહાઈ ખામોશ થે દૂસરોંકો મના ન કરતે થે ઔર મના કરનેવાલોંસેકહતે થે, ઐસી કૌમકો નસીહત કરતે હો જિન્હેં અલ્લાહ હલાક કરનેવાલા હૈ. ઔર એક ગિરોહ વો ખતાકારલોગ થે જિન્હોંને હુકમે ઈલાહીકી મુખાલેફત કી ઔર શિકાર કિયા ઔર ખાયા ઔર બેચા ઔર જબ વો ઈસ મા'સિયતસે બાઝ ન આએ તો મના' કરનેવાલે ગિરોહ ને કહા કે, હમ તુમ્હારે સાથ બૂદ-વ-બાશ ન રખ્ખેંગે ઔર ગાંવકો તકસીમ કરકે દરમિયાનમેં એક દીવાર ખીંચ દી મના કરનેવાલોંકા એક દરવાઝા અલગ થા જિસસે આતે જાતે થે હઝરત દાઊદ અલૈહિસ્સલામને ખતાકારોં પર લા'નત કી. એક રોઝ મના કરનેવાલોંને દેખા કે ખતા કારોમેંસે કોઈ નહી નિકલા તો ઉન્હોંને ખયાલ કિયા કે શાયદ આજ શરાબકે નશેમેં મદહોશ હો ગએ હોંગે. ઉન્હેં દેખનેકે લિયે દીવાર પર ચઢે તો દેખા કે વો બંદરોંકી સૂરતોંમેં મસ્ખ હો ગએ થે. અબ યે લોગ દરવાઝા ખોલકર દાખિલ હુવે તો વો બંદર અપને રિશ્તેદારોંકો પહચાનતે થે ઔર ઉનકે પાસ આકર ઉનકે કપળે સૂંઘતે થે ઔર યે લોગ ઉન બંદર હો જાનેવાલોંકો નહી પહચાનતે થે. ઉન લોગોંને ઉનસે કહા, કયા હમ લોગોંને તુમસે મના નહી કિયા થા? ઉન્હોંને સરકે ઈશારેસે કહા, હાં! ઔર વો સબ હલાક હો ગએ ઔર મના કરનેવાલે સલામત રહે. (૩૧૫) તા કે હમ પર નહી અનિલ-મુન્કર (બુરી બાતોંસે રોકનેકા) તર્ક કરનેકા ઈલ્ઝામ ન રહે. (૩૧૬) ઔર વો નસીહતસે નફા ઉઠા સકે. (૩૧૭) વો બંદર હો ગએ ઔર તીન રોઝ ઉસી હાલમેં મુબ્તેલા રહકર હલાક હો ગએ. (૩૧૮) યહૂદ. (૩૧૯) ચુનાંચે ઉન પર અલ્લાહ તઆલાને બખ્તે નસ્ર ઔર સન્જારેબ ઔર શાહાને રોમકો ભેજા જિન્હોંને ઉન્હેં સખ્ત ઈઝાએં ઔર તકલીફેં દી ઔર કિયામત તકકે લિયે ઉન પર જિઝયહ ઔર ઝિલ્લત લાઝિમ હુઈ. (૩૨૭) ઉનકે લિયે જો કુફ્ર પર કાઈમ રહેં. ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે ઉન પર અઝાબ મુસ્તમર (હમેશા) રહેગા, દુનિયામેં ભી ઔર આખેરતમેં ભી. (૩૨૧) ઉનકો જો અલ્લાહકી ઈતાઅત કરેં ઔર ઈમાન લાએં. (૩૨૨) જો અલ્લાહ ઔર રસૂલ પર ઈમાન લાએ ઔર દીન પર સાબિત રહે. (૩૨૩) જિન્હોને નાફર્માની કી ઔર જિન્હોંને કુફ્ર કિયા ઔર દીનકો બદલા ઔર મુત ગૈયર કિયા. (૩૨૪) ભલાઈયોંસે ને'મત-વ-રાહત ઔર બુરાઈયોંસે શિદત-વ-તકલીફ મુરાદ હૈ (૩૨૫) જિનકી દો કિસ્મેં બયાન ફર્માઈ ગઈ (૩૨૬) યા'ની તૌરેતકે જિન્હોંને અપને અસ્લાફસે પાઈ ઔર ઉસકે અવામિરો નવાહી ઔર તહલીલ-વ-તહરીમ વગૈરહ મઝામીન પર મુત્તલઅ હુએ. મદારિકમેં હૈ કે યે વો લોગ હૈં જો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે ઝમાનેમેં થે, ઉનકી હાલત યહ હૈ કે. (૩૨૭) બતૌરે રિશ્વતકે અહકામકી તબદીલ ઔર કલામકી તગ્યીર પર, ઔર વો જાનતે ભી હૈં કે યે હરામ હૈ, લેકિન ફિરભી ઈસ ગુનાહે અઝીમ પર મુસિર હૈં. (૩૨૮) ઔર ઈન ગુનાહો પર હમસે કુછ મવાખેઝા ન હોગા. (૩૨૯) ઔર આઈન્દા ભી ગુનાહ કરતે ચલે જાએં. સદીને કહા કે બની ઈસ્રાઈલમેં કોઈ

કાઝી ઐસા ન હોતા થા જો રિશ્વત ન લે, જબ ઉસસે કહા જાતા થા કે તુમ રિશ્વત લેતે હો ? તો કહતા થા કે યે ગુનાહ બખ્શ દિયા જાએગા. ઉસકે ઝમાનેમેં દૂસરે ઉસ પર તઅન કરતે થે લેકિન જબ વો મર જાતા યા મા'ઝૂલ કર દિયા જાતા ઔર વહી તા'ન કરનેવાલે ઉસકી જગહ હાકિમ વ કાઝી હોતે વો ભી ઉસી તરહ રિશ્વત લેતે. (૩૩૦) લેકિન બાવજૂદ ઇસકે ઉન્હોંને. ઉસકે ખિલાફ કિયા તૌરેતમેં ગુનાહ પર ઇસ્રાર કરનેવાલેકે લિયે મગફિરતકા વા'દા ન થા તો ઉનકા ગુનાહ કિએ જાના, તૌબા ન કરના ઔર ઇસ પર યે કહના કે હમસે મુવાખઝા (પૂછતાછ) ન હોગા, યે અલ્લાહ પર ઇફતેરા હૈ. (૩૩૧) જો અલ્લાહકે અઝાબસે ડરેં ઔર રિશ્વત-વ-હરામસે બચેં ઔર ઉસકી ફર્માબરદારી કરેં (૩૩૨) ઔર ઉસકે મુતાબિક અમલ કરતે હૈં ઔર ઉસકે તમામ અહકામકો માનતે હૈં ઔર ઉસમેં તગૈયુર-વ-તબદીલ રવા નહીં રખતે શાને નૂઝુલ : યે આયત અહલે કિતાબમેંસે હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને સલામ વગૈરહ ઐસે અસ્હાબકે હકમેં નાઝિલ હુઇ જિન્હોંને પહલી કિતાબકા ઇત્તેબાઅ કિયા, ઉસકી તહરીફ ન કી, ઉસકે મઝામીનકો ન છુપાયા ઔર ઉસ કિતાબકે ઇત્તેબાઅકી બદૌલત ઉન્હેં કુર્આનેપાક પર ઇમાન નસીબ હુવા (ખાઝિન-વ-મદારિક) (૩૩૩) જબ બની ઇસરાઇલને તકાલીફે શાકકહકી વજહસે અહકામે તૌરેતકો કુબૂલ કરનેસે ઇન્કાર કિયા તો હઝરત જિબ્રાઇલ ને બહુકમે ઇલાહી એક બળા પહાળ જિસકી મિકદાર ઉનકે લશ્કરકે બરાબર એક ફરસંગ (ગાઉ) તવીલ એક ફરસંગ અરીઝ થી, ઉઠાકર સાઇબાનકી તરહ ઉનકે સરદારોંકે કરીબ કર દિયા ઔર ઉનસે કહા ગયા કે અહકામે તૌરેત કુબૂલ કરો વરના યે તુમ પર ગિરા દિયા જાએગા. પહાળકો સરોં પર દેખકર સબકે સબ સજદેમેં ગિર ગએ મગર ઇસ તરહ કે બાયાં રુખસારહ-વ- અબરૂ તો ઉન્હોંને સજદેમેં રખ દી ઔર દાહિની આંખસે પહાળકો દેખતે રહે કે કહીં ગિર ન પળે ચુનાંચે અબ તક યહૂદિયોંકે સજદેકી યહી શાન હૈ. (૩૩૪) અઝમ-વ-કોશિશસે. (૩૩૫) હદીસ શરીફમેં હૈ કે, અલ્લાહ તઆલાને હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામકી પુશ્તસે ઉનકી ઝુર્રિય્યત (ઔલાદ) નિકાલી ઔર ઉનસે અહદ લિયા. આયાત-વ-હદીસ દોનોં પર નઝર કરનેસે યે મા'લૂમ હોતા હૈ કે ઝુર્રિય્યતકા નિકાલના ઇસ સિલસિલેકે સાથ થા જૈસે કે દુનિયામેં એક દૂસરેસે પૈદા હોંગે ઔર ઉનકે લિયે રુબૂબિયત ઔર વહદાનિયતકે દલાઇલ કાઇમ ફર્માકર ઔર અકલ દેકર ઉનસે અપની રુબૂબિયતકી શહાદત તલબ ફર્માઇ. (૩૩૬) અપને ઉપર ઔર હમને તેરી રુબૂબિયત ઔર વહદાનિયતકા ઇકરાર કિયા. યે શાહિદ કરના ઇસલિયે હૈ. (૩૩૭) હમેં કોઇ તમ્બીહ નહીં કી ગઇ થી. (૩૩૮) જૈસા ઉન્હેં દેખા ઉનકે ઇત્તેબાઅ-વ-ઇકતેદામેં વૈસા હી કરતે રહે. (૩૩૯) યે ઉઝ્ર કરનેકા મૌકા ન રહા જબ કે ઉનસે અહદ લે લિયા ગયા, ઔર ઉનકે પાસ રસૂલ આએ ઔર ઉન્હોંને ઇસ અહદકો યાદ દિલાયા ઔર તૌહીદ પર દલાઇલ કાઇમ હુએ (૩૪૦) તા કે બંદે તદબ્બુર-વ-તફક્કુર કરકે હક્ક-વ-ઇમાન કુબૂલ કરેં. (૩૪૧) શિર્ક-વ-કુફ્રસે તૌહીદ-વ-ઇમાનકી તરફ ઔર નબી સાહિબે મો'જિઝાતકે બતાનેસે અપને અહદો મીસાકકો યાદ કરેં ઔર ઉસકે મુતાબિક અમલ કરેં. (૩૪૨) યા'ની બલઅમ બાઊરકા વાકેઅહ મુફસ્સિરીનને ઇસ તરહ બયાન કિયા હૈ કે જબ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને જબ્બારીન સે જંગકા કસ્દ કિયા ઔર સરઝમીને શામમેં નુઝૂલ ફર્માયા તો બલઅમ બાઊરકી કૌમ ઉસકે પાસ આઇ ઔર ઉસસે કહને લગી કે, હઝરત મૂસા અલૈહિ સ્સલામ બહુત તેઝ મિજાઝ હૈં ઔર ઉનકે સાથ કસીર લશ્કર હૈ, વો યહાં આયે હૈં. હમેં હમારે બિલાદ (શહર)સે નિકાલેંગે ઔર કત્લ કરેંગે ઔર બજાએ હમારે, બની ઇસ્રાઇલકો ઇસ સરઝમીનમેં આબાદ કરેંગે, તેરે પાસ ઇસ્મે આ'ઝમ હૈ ઔર તેરી દુઆ કુબૂલ હોતી હૈ તૂ નિકલ ઔર અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કર કે અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં યહાંસે હટા દે. બલઅમ બાઊરને કહા, તુમ્હારા બુરા હો ! હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ નબી હૈં ઔર ઉનકે સાથ ફરિશ્તે હૈં ઔર ઇમાનદાર લોગ હૈં, મૈં કૈસે ઉન પર દુઆ કરૂં ? મૈં જાનતા હૂં જો અલ્લાહ તઆલાકે નઝદીક ઉનકા મર્તબા હૈ. અગર મૈં ઐસા કરૂં તો મેરી દુનિયા-વ-આખેરત બર્બાદ હો જાએગી મગર કૌમ ઉસસે ઇસ્રાર કરતી રહી ઔર બહોત ઇલ્હાહો ઝારીકે સાથ ઉન્હોંને અપના યે સવાલ જારી રખ્ખા તો બલઅમ બાઊરને કહા કે મૈં અપને રબકી મરઝી માલૂમ કર લૂં ઔર ઉસકા યહી તરીકા થા કે જબ કોઇ દુઆ કરતા, પહલે મરઝીએ ઇલાહી માલૂમ કર લેતા ઔર ખ્વાબમેં ઉસકા જવાબ મિલ જાતા ચુનાંચે ઇસ મર્તબા ભી ઉસકો યહી જવાબ મિલા કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ ઔર ઉનકે હમ રાહિયોંકે ખિલાફ દુઆ ન કરના. ઉસને કૌમસે કહ દિયા કે, મૈંને અપને રબસે ઇજાઝત ચાહી થી મગર મેરે રબને ઉન પર દુઆ કરનેકી મુમાનિઅત ફર્મા દી, તબ કૌમને ઉસકો હદીયે ઔર નઝરાને દિએ જો ઉસ્ને કુબૂલ કિએ ઔર કૌમને અપના સવાલ જારી રખ્ખા તો ફિર દૂસરી મર્તબા બલઅમ બાઉરને રબતબારક વ ત્આલાસે ઇજાઝત ચાહી, ઉસકા કુછ જવાબ ન મિલા, ઉસ્ને કૌમસે કહ દિયા કે મુઝે ઇસ મર્તબા કુછ જવાબ હી ન મિલા ! તો કૌમકે લોગ કહને

લગે કે, અગર અલ્લાહકો મંઝૂર ન હોતા તો વો પહલેકી તરહ દોબારા ભી મના ફર્માતા, ઔર કૌમકા ઈબ્રાહો ઈસ્રાર ઔર ભી ઝિયાદા હુવા, હત્તા કે ઉન્હોંને ઉસકો ફિત્નેમેં ડાલ દિયા ઔર આખિરકાર વો બદદુઆ કરનેકે લિએ પહાળ પર ચઢ્હા તો જો બદ દુઆ કરતા થા, અલ્લાહ ત્આલા ઉસકી ઝબાનકો ઉસકી કૌમકી તરફ ફેર દેતા થા ઔર અપની કૌમકે લિએ જો દુઆએ ખૈર કરતા થા બજાએ કૌમકે બની ઈસ્રાઈલકા નામ ઉસકી ઝબાન પર આતા થા કૌમને કહા, અય બલઅમ ! યે ક્યા કર રહા હૈ ! બની ઈસ્રાઈલકે લિએ દુઆ કરતા હૈ ? ! હમારે લિએ બદ દુઆ ! કહા, યે મેરે ઈખ્તિયારકી બાત નહી મેરી ઝબાન મેરે કબ્ઝેમેં નહી હૈ ઔર ઉસકી ઝબાન બાહર નિકલ પળી તો ઉસને અપની કૌમસે કહા, મેરી દુનિયા વ આખેરત દોનોં બર્બાદ હો ગઈ૦ ઈસ આયતમેં ઉસકા બયાન હૈ. (૩૪૩) ઔર ઉનકા ઈત્તેબાઅ ન કિયા. (૩૪૪) ઔર બલંદ દરજા અતા ફર્માકર અબરારકી મનાઝિલમેં પહૂંચાતે. (૩૪૫) ઔર દુનિયાકા મફતૂં હો ગયા. (૩૪૬) યેહ એક ઝલીલ જાનવરકે સાથ તશ્બીહ હૈ કે દુનિયાકી હિર્સ રખનેવાલા, અગર ઉસકો નસીહત કરો તો મુફીદ નહી, મુબ્તિલાએ હિર્સ (લાલચ) રહતા હૈ, છોળ દો તો ઉસી હિર્સકા ગિરફતાર જિસ તરહ ઝબાન નિકાલના કુત્તેકી લાઝમી તબીઅત હૈ ઐસી હી હિર્સ ઉનકે લિયે લાઝિમ હો ગઈ હૈ. (૩૪૭) યા'ની કુફફાર જો આયાતે ઈલાહિયહમેં તદબ્બુર (ચિંતન) સે એ'રાઝ કરતે હૈં ઔર ઉનકા કાફિર હોના અલ્લાહકે ઈલ્મે અઝલીમેં હૈ. (૩૪૮) યા'ની હકસે એ'રાઝ કર કે આયાતે ઈલાહિયામેં તદબ્બુર કરનેસે મહરૂમ હો ગયે ઔર યહી દિલકા ખાસ કામ થા. (૩૪૯) રાહે હક્ક-વ-હિદાયત ઔર આયાતે ઈલાહિયહ ઔર દલાઈલે તૌહીદ. (૩૫૦) મવએઝત-વ-નસીહતકો બગોશ કુબૂલ ઔર બાવજૂદ કલ્બ-વ-હવાસ રખનેકે વો ઉમૂરે દીનમેં ઉનસે નફા નહી ઉઠાતે લેહાઝા. (૩૫૧) કે અપને કલ્બો હવાસસે મદારિકે ઈલ્મિયહ વ મઆરિફે રબ્બાનિયહ કા ઈદરાક નહી કરતે હૈં. ખાને-પીનેકે દુન્યવી કામોંમેં તમામ હયવાનાતભી અપને હવાસસે કામ લેતે હૈં, ઈન્સાન ભી ઈત્ના કરતા રહા તો ઉસકો બહાઈમ (ચોપગા જાનવર) પર ક્યા ફઝીલત ! (૩૫૨) ક્યૂં કે ચોપાયા ભી અપને નફસકી તરફ બઢ્હતા હૈ ઔર ઝરરસે (નુકસાનસે) બચતા ઔર ઉસસે પીછે હટતા હૈ ઔર કાફિર જહન્નમકી રાહ ચલકર અપના ઝરર ઈખ્તિયાર કરતા હૈ તો ઉસસે બદતર હુવા, આદમી રૂહાની, શહવાની, સમાવી, અરઝી હૈ. જબ ઉસકી રૂહ શહવાત પર ગાલિબ હો જાતી હૈ તો મલાઈકહસે ફાઈક હો જાતા હૈ ઔર જબ શહવાત રૂહ પર ગલ્બા પા જતી હૈ તો ઝમીનકે જાનવરોંસે બદતર હો જાતા હૈ. (૩૫૩) હદીસ શરીફમેં હૈ, અલ્લાહ તઆલાકે નિન્યાન્વે નામ જિસ કિસીને યાદ કર લિયે જન્નતી હુવા. ઉલમાકા ઈસ પર ઈત્તેફાક હૈ કે અસ્માએ ઈલાહિયહ નિન્યાન્વે હૈં, મુન્હસ્ર નહી હૈ, હદીસકા મકસૂદ સિર્ફ યે હૈ કે ઈતને નામોંકે યાદ કરનેસે ઈન્સાન જન્નતી હો જાતા હૈ શાને નુઝૂલ : અબૂ જહલને કહા થા કે મુહમ્મદ (મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) કા દા'વા તો યેહૈ કે વો એક પરવરદિગારકી ઈબાદત કરતે હૈં ફિર વો અલ્લાહ ઔર રહમાન દો કો ક્યૂં પુકારતે હૈં ? ઈસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હૂઈ ઔર ઉસ જાહિલ બેખબરકો બતાયા ગયા કે મા'બૂદ તો એક હી હૈ નામ ઉસકે બહુત હૈં (૩૫૪) ઉસકે નામોંમેં હક્ક-વ-ઈસ્તિકામતસે નિકલના કઈ તરહ પર હૈ મસાઈલ : એક તો યે કે ઉસકે નામોંકો કુછ બિગાળકર ગૈરોં પર ઈત્લાક કરના જૈસે કે મુશ્રિકીનને ઈલાહકા લાત, અઝીઝકા ઉઝ્ઝા ઔર મન્નાનકા મનાત કરકે અપને બુતોંકે નામ રખ્ખે થે, યે નામોંમેં હક્કસે તજાવુઝ ઔર નાજાઈઝ હૈ. દૂસરે યે કે, અલ્લાહ તઆલાકે લિયે ઐસા નામ મુકર્રર કિયા જાએ જો કુર્આન-વ-હદીસમેં ન આયા હો યે ભી જાઈઝ નહી જૈસે કે સખી યા રફીક કહના. ક્યૂં કે અલ્લાહ તઆલાકે અસ્મા તૌકીફિયહ હૈં. તીસરે હુસ્ને અદબકી રિઆયત કરના, તો ફકત યા ઝાર યા માનેઅ યા ખાલિકુલ કુરવતહ કહના જાઈઝ નહી, બલ્કે દૂસરે અસ્માકે સાથ મિલાકર કહા જાએગા યા ઝાર યા નાફેઅ ઔર યા મુ-તી યા ખાલિકુલ ખલ્ક. ચોથે યે કે અલ્લાહ તઆલા કે લિયે કોઈ ઐસા નામ મુકર્રર કિયા જાએ જિસકે મા'ના ફાસિદ હોં, યે ભી બહુત સખ્ત નાજાઈઝ હૈ, જૈસેકે લફઝ રામ ઔર પરમાત્મા વગૈરહ. પંજુમ : ઐસે અસ્માકા ઈત્લાક જિનકે મા'ના માલૂમ નહી હૈ ઔર યે નહી જાના જા સકતા કે વો જલાલે ઈલાહીકે લાઈક હૈ યા નહી. (૩૫૫) યે ગિરોહ વો હક પઝૂહ ઉલમા ઔર હાદિયાને દીનકા હૈ. ઈસ આયતસે યે મસ્અલા સાબિત હુવા કે હર ઝમાનેકે અહલે હકકા ઈજમાઅ હુજ્જત હૈ, ઔર યે ભી, સાબિત હુવાકે, કોઈ ઝમાના હકપરસ્તોં ઔર દીન કે હાદિયોં સે ખાલી ન હોગા જૈસાકે હદીસ શરીફ મેં હૈ કે, એક ગિરોહ મેરી ઉમ્મતકા તા કિયામત દીને હક પર કાઈમ રહેગા. કિસીકી અદાવત વ મુખાલેફત ઝરર ન પહુંચા સકેગી. (૩૫૬) યા'ની તદરીજી. (૩૫૭) ઉનકી ઉમ્રેં દરાઝ કરકે (૩૫૮) ઔર મેરી ગિરફતે સખ્ત (૩૫૯) શાને નુઝૂલ : જબ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને કોહે સફા પર ચઢ્હકર શબકે વકત કબીલે કબીલેકો પુકારા ઔર

ફર્માયા કે મૈં તુમ્હેં અઝાબે ઈલાહીસે ડરાનેવાલા હૂં, ઔર આપને ઉન્હેં અલ્લાહકા ખૌફ દિલાયા ઔર પેશ આનેવાલે હવાદિસકા ઝિક્ર કિયા તો ઉનમેંસે કિસીને આપકી તરફ જુનૂનકી નિસ્બત કી, ઈસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હૂઈ, ઔર ફર્માયા ગયા, ઉન્હોંને તફક્કુર-વ-તઅમ્મુલસે કામ ન લિયા ઔર આકેબત અંદેશી-વ- દૂરબીની બિલ્કુલ બાલાએ તાક રખ દી ઔર યે દેખકર કે સૈયદુ-લ-અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ અકવાલો અફઆલમેં ઉનકે મુખાલિફ હૈં ઔર દુનિયા ઔર ઉસકી લઝઝતોંસે આપને મુંહ ફેર લિયા હૈ. આખેરતકી તરફ મુતવજ્જેહ હૈં ઔર અલ્લાહ તઆલાકી તરફ દાવત દેને ઔર ઉસકા ખૌફ દિલાનેમેં શબો-રોઝ મશ્ગૂલ હૈં, ઉન લોગોંને આપકી તરફ જુનૂનકી નિસ્બત કર દી યે ઉનકી ગલતી હૈ. (૩૬૦) ઉન સબમેં ઉસકી વહદાનિયત ઔર કમાલે હિકમત-વ-કુદરતકી રૌશન દલીલેં હૈં. (૩૬૧) ઔર વો કુફ્ર પર મર જાએં ઔર હમેશા કે લિયે જહન્નમી હો જાએં ઐસે હાલમેં આકિલ પર ઝુરૂરી હૈ કે વો સોચે, સમઝે, દલાઈલ પર નઝર કરે. (૩૬૨) યા'ની કુર્આને પાકકે બાદ ઔર કોઈ કિતાબ ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે બાદ ઔર કોઈ રસૂલ આનેવાલા નહી જિસકા ઈંતેઝાર હો, કયૂંકે આપ ખાતિમુલ અંબિયા હૈં. (૩૬૩) શાને નુઝૂલ : હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાસે મરવી હૈ કે, યહૂદિયોંને નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે કહા, થા કે અગર આપ નબી હૈં તો હમેં બતાઈયેકે કયામત કબ કાઈમ હોગી ? કયૂં કે હમેં ઉસકા વકત મા'લૂમ હૈ, ઈસપર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હૂઈ. (૩૬૪) કયામતકે વકતકા બતાના રિસાલતકે લવાઝિમસે નહી હૈ જેસા કે તુમને કરાર દિયા, ઔર એ યહૂદ ! તુમને જો ઉસકા વકત જાનનેકા દા'વા કિયા યે ભી ગલત હૈ. અલ્લાહ તઆલાને ઉસકો મખ્ફી કિયા હૈ ઔર ઉસમેં ઉસકી હિકમત હૈ. (૩૬૫) ઉસકે 'ઈખ્ફા' કી હિકમત તફસીરે રૂહુલ બયાનમેં હૈ કે બા'ઝ મશાઈખ ઈસ તરફ ગએ હૈં કે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો બઅલામે ઈલાહી વકતે કિયામતકા ઈલ્મ હૈ ઔર યે હસ્રે આયતકે મનાફી નહી. (૩૬૬) શાને નુઝૂલ : ગઝવએ બની મુસ્તલક સે વાપસીકે વકત રાહમેં તેઝ હવા ચલી, ચૌપાએ ભાગે તો નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ખબર દી કે મદીના તૈયબહમેં રિફાઅહકા ઈન્તેકાલ હો ગયા ઔર યે ભી ફર્માયા કે દેખો મેરા નાકહ કહાં હૈ ? અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉબય મુનાફિક અપની કૌમસે કહને લગા, ઉનકા કૈસા અજીબ હાલ હૈ કે મદીનામેં મરનેવાલેકી તો ખબર દે રહે હૈં ઔર અપના નાકહ મા'લૂમ હી નહી કે કહાં હૈ ! સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ પર ઉસકા યે કૌલ ભી મખ્ફી ન રહા, હુઝૂરને ફર્માયા, મુનાફિક લોગ ઐસા ઐસા કહતે હૈં ઔર મેરા નાકહ ઉસ ઘાસમેં હૈ ઉસકી નકેલ એક દરખ્તમેં ઉલઝ ગઈ હૈ. ચુનાંચે જૈસા ફર્માયા થા ઉસી શાનસે વો નાકહ પાયા ગયા ઈસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હૂઈ (તફસીરે કબીર). (૩૬૭) વો માલિકે હકીકી હૈ, જો કુછ હૈ ઉસકી અતાસે હૈ. (૩૬૮) યે કલામ બરાહે અદબ વ તવાઝોઅ હૈ. મા'ની યે હૈં કે મૈં અપની ઝાતસે ગૈબ નહી જાનતા હૂં. વો અલ્લાહ તઆલાકી ઈત્તેલાઅ ઔર ઉસકી અતાસે (ખાઝિન) હઝરત મુતર્જિમ કદસ સિર્રહૂને ફર્માયા, ભલાઈ જમા કરના ઔર બુરાઈ ન પહુંચના ઉસીકે ઈખ્તિયાર મેં હો સકતા હૈ જો ઝાતી કુદરત રખ્ખે ઔર ઝાતી કુદરત વહી રખ્ખેગા જિસકા ઈલ્મ ભી ઝાતી હો, કયૂંકે જિસકી એક સિફત ઝાતી હૈ ઉસકે તમામ સિફાત ઝાતી તો મા'ના યે હુએ કે અગર મુઝે ગૈબકા ઈલ્મ ઝાતી હોતા તો કુદરત ભી ઝાતી હોતી ઔર મૈં ભલાઈ જમા કર લેતા ઔર બુરાઈ ન પહુંચને દેતા ભલાઈસે મુરાદ રાહતેં ઔર કામયાબિયાં ઔર દુશ્મનોં પર ગલ્બા હૈ ઔર બુરાઈયોંસે તંગી-વ-તકલીફ ઔર દુશ્મનોંકા ગાલિબ આના હૈ. યે ભી હો સકતા હૈ કે ભલાઈસે મુરાદ સરકશોંકા મુતીઅ ઔર નાફર્માનોંકા ફર્માંબરદાર ઔર કાફિરોંકા મોમિન કર લેના હો ઔર બુરાઈસે બદબખ્ત લોગોંકા બાવજૂદ દા'વતકે મહરૂમ રહ જાના તો હાસિલ કલામ યે હોગા કે, અગર મૈં નફા વ ઝરરકા ઝાતી ઈખ્તિયાર રખતા તો અય મુનાફિકીન-વ-કાફિરીન ! તુમ્હી સબકો મોમિન કર ડાલતા ઔર તુમ્હારી કુફ્રી હાલત દેખનેકી તકલીફ મુઝે ન પહોંચતી. (૩૬૯) સુનાનેવાલા હૂં કાફિરોંકો. (૩૭૦) અકરમહકા કૌલ હૈ કે, ઈસ આયતમેં ખિતાબ આમ હૈ, હર એક શખ્સકો, ઔર મા'નાયે હૈં કે અલ્લાહ વહી હૈ જિસને તુમમેંસે હર એકકો એક જાનસે યા'ની ઉસકે બાપસે પૈદા કિયા ઔર ઉસકી જિન્સસે ઉસકી બીબીકો બનાયા ફિર જબ વો દોનોં જમા હૂએ ઔર હમલ ઝાહિર હુવા ઔર ઉન દોનોંને તંદુરસ્ત બચ્ચેકી દુઆ કી ઔર ઐસા બચ્ચા મિલને પર અદાએ શુક્રકા અહદ કિયા, ફિર અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં વૈસા હી બચ્ચા ઈનાયત ફર્માયા ઉનકી હાલત યે હુઈ કે કભી તો વો ઉસ બચ્ચા-કો તબાએઅ (પ્રકૃતિ) કી તરફ નિસ્બત કરતે હૈં જૈસે દહરિયોં (નાસ્તિકો) કા હાલ હૈ, કભી સિતારોંકી તરફ જૈસા કવાકિબ પરસ્તોંકા (તારાપૂજકો) તરીકા હૈ. કભી બુતોંકી તરફ, જૈસા બુત પરસ્તોંકા દસ્તૂર હૈ. અલ્લાહ તઆલાને ફર્માયા કે વો ઉસકે ઈસ શિર્કસે બરતર હૈ (કબીર). (૩૭૧) યા'ની ઉસકે બાપકી જિન્સસે ઉસકી બીબી બનાઈ.

(૩૭૨) મર્દકા છાના (છવાઈજવું) કિનાયહ હૈ જિમાઅ કરનેસે ઔર હલકાસા પેટ રેહના, ઈબ્તેદાએ હમલકી હાલતકા બયાન હૈ. (૩૭૩) બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે, ઈસ આયતમેં કુરૈશકો ખિતાબ હૈ જો કુસયકી ઔલાદ હૈં, ઉનસે ફર્માયા ગયા કે તુમ્હેં એક શખ્સ કુસયસે પૈદા કિયા ઔર ઉસકી બીબી ઉસીકી જિન્સસે અરબી કુરશીકી તાકે ઉસસે ચૈન-વ-આરામ પાએ. ફિર જબ ઉનકી દરખાસ્તકે મુતાબિક ઉન્હેં તંદુરસ્ત બચ્ચા ઈનાયત કિયા તો ઉન્હોંને અલ્લાહકી ઈસ અતામેં દૂસરોંકો શરીક બનાયા ઔર અપને ચારોં બેટોં કા નામ અબ્દે મુનાફ, અબ્દુલ ઉઝઝા, અબ્દુલ કુસય ઔર અબ્દુદાર રખ્ખા. (૩૭૪) યા'ની બુતોંકો જિન્હોંને કુછ નહીં બનાયા. (૩૭૫) ઈસમેં બુતોંકી બેકદરી ઔર બુતલાને શિર્કકા બયાન હૈ ઔર મુશ્રેકીનકે કમાલે જેહલકા ઈઝહાર હૈ ઔર બતાયા ગયા હૈ કે ઈબાદતકા મુસ્તહિક વહી હો સકતા હૈ જો આબિદકો નફા પહોંચાને ઔર ઉસકા ઝરર દફા' કરનેકી કુદરત રખતા હો. મુશ્રિકીન જિન બુતોંકો પૂજતે હૈં ઉનકી બેકુદરતી ઈસ દરજાકી હૈ કે વો કિસી ચીઝકે બનાનેવાલે નહીં. કિસી ચીઝકે બનાનેવાલે તો ક્યા હોતે ખુદ અપની ઝાતમેં દૂસરેસે બેનિયાઝ નહીં, આપ મખ્લૂક હૈં, બનાનેવાલેકે મોહતાજ હૈં : ઈસસે બઢકર બેઈખ્તિયારી યે હૈ કે વો કિસીકી મદદ નહીં કર સકતે ઔર કિસીકી ક્યા મદદ કરેં ! ખુદ ઉન્હેં ઝરર પહોંચે તો દફા' નહીં કર સકતે, કોઈ ઉન્હેં તોડ દે, ગિરા દે, જો ચાહે કરે વો ઉસસે અપની હિફાઝત નહીં કર સકતે. ઐસે મજબૂર બેઈખ્તિયારકો પૂજના ઈન્તેહા દરજેકા જેહલ હૈ. (૩૭૬) યા'ની બુતોંકો. (૩૭૭) ક્યૂં કે વો ન સુન સકતે હૈં ન સમઝ સકતે હૈં. (૩૭૮) વો બહરહાલ આજિઝ હૈં ઐસેકો પૂજના ઔર મા'બૂદ બનાના બડી બેખ્રદી હૈ. (૩૭૯) ઔર અલ્લાહકે મમ્લૂક-વ-મખ્લૂક કિસી તરહ પૂજનેકે કાબિલ નહીં, ઈસ પરભી અગર તુમ ઉન્હેં મા'બૂદ કહતે હો. (૩૮૦) યે કુછ ભી નહીં તો ફિર અપનેસે કમતરકો પૂજકર ક્યૂં ઝલીલ હોતે હો? (૩૮૧) શાને નુઝૂલ : સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને જબ બુતપરસ્તીકી મઝમ્મત કી ઔર બુતોંકી આજિઝી ઔર બેઈખ્તિયારીકા બયાન ફર્માયા તો મુશ્રિકીનને ધમકાયા ઔર કહા કે, બુતોંકો બુરા કહનેવાલે તબાહ હો જાતે હૈં, બર્બાદ હો જાતે હૈં, યે બુત ઉન્હેં હલાક કર દેતે હૈં, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હૂઈ કે, અગર બુતોંમેં કુછ કુદરત સમઝતે હો તો ઉન્હેં પુકારો ઔર મેરી નુકસાન રસાનીમેં ઉનસે મદદ લો ઔર તુમ ભી જો મકર-વ-ફરેબ કર સકતે હો, મેરે મુકાબલામેં કરો ઔર ઈસમેં દેર ન કરો. મુઝે તુમ્હારી ઔર તુમ્હારે મા'બૂદોંકી કુછ ભી પરવાહ નહીં ઔર તુમ સબ મેરા કુછભી નહીં બિગાડ સકતે. (૩૮૨) ઔર મેરી તરફ વહી ભેજી ઔર મેરી ઈઝઝત કી. (૩૮૩) ઔર ઉનકા હાફિઝ-વ-નાસિર હૈ, ઉસ પર ભરોસા રખનેવાલોંકો મુશ્રિકીન વગૈરહ કા ક્યા અંદેશા? તુમ ઔર તુમ્હારે મા'બૂદ મુઝે કુછ નુકસાન નહીં પહોંચા સકતે. (૩૮૪) તો મેરા ક્યા બિગાડ સકેંગે. (૩૮૫) ક્યૂં કે બુતોંકી તસ્વીરેં ઉસ શકલકી બનાઈ જાતી થી જૈસે કોઈ દેખ રહા હૈ. (૩૮૬) કોઈ વસવસા ડાલે. (૩૮૭) ઔર વો ઈસ વસવસેકો દૂર કર દેતે હૈં ઔર અલ્લાહ તઆલાકી તરફ રુજૂઅ કરતે હૈં. (૩૮૮) યા'ની કુફ્ફાર. (૩૮૯) મસ્અલા : ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે જિસ વકત કુર્આને કરીમ પઢા જાએ, ખ્વાહ નમાઝમેં યા ખારિજે નમાઝ ઉસ વકત સુનના ઔર ખામોશ રેહના વાજિબ હૈ. જમ્હૂર સહાબા રદિયલ્લાહુ અન્હુમ ઈસ તરફ હૈં કે, યે આયત મુકતદીકે સુનને ઔર ખામોશ રેહનેકે બાબમેં હૈ, ઔર એક કૌલ યે હૈ કે, ઈસમેં ખુત્બહ સુનનેકે લિયે ગોશ બરઆવાઝ હોને ઔર ખામોશ રહનેકા હુકમ હૈ ઔર એક કૌલ યે હૈ કે ઈસસે નમાઝ-વ-ખુત્બા દોનોંમેં બગૈર સુનના ઔર ખામોશ રેહના વાજિબ સાબિત હોતા હૈ. હઝરત ઈબ્ને મસ્ઊદ (રદિયલ્લાહુ અન્હુમા) કી હદીસ મેં હૈ, આપને કુછ લોગોંકો સુના કે વો નમાઝમેં ઈમામકે સાથ કિર્અત કરતે હૈં તો નમાઝસે ફારિગ હોકર ફર્માયા, ક્યા અભી વકત નહીં આયા કે તુમ ઈસ આયતકે મા'ના સમઝો. ગર્ઝ ઈસ આયતસે કિર્અતે ખલફુલ ઈમામકી મુમાનેઅત સાબિત હોતી હૈ. ઔર કોઈ હદીસ ઐસી નહીં હૈ જિસકો ઉસકે મુકાબિલ હુજ્જત કરાર દિયા જા સકે. કિર્અતે ખલફુલ ઈમામ કી તાઈદમેં સબસે ઝિયાદા એ'તેમાદ જિસ હદીસ પર કિયા જાતા હૈ, વો યે હૈ : લા સલાત ઈલ્લા બિફાતિહ તિલ કિતાબ મગર ઈસ હદીસસે કિર્અતે ખલફુલ ઈમામકા વુજૂબતો સાબિત નહીં હોતા, સિર્ફ ઈતના સાબિત હોતા હૈ કે બગૈર ફાતિહાકે નમાઝ કામિલ નહીં હોતી તો જબ કે હદીસ કિર્અતુલ ઈમામ લહૂ કિરતુન સે સાબિત હૈ કે ઈમામકા કિર્અત કરના હી મુકતદીકા કિર્અત કરના હૈ તો જબ ઈમામ ને કિર્અત કી ઔર મુકતદી સાકિત રહા તો ઉસકી કિર્અત હુકમિયહ હૂઈ. ઉસકી નમાઝ બેકિર્અત કહાં રહી ? કિર્અત હુકમિયહ હૈ તો ઈમામકે પીછે કિર્અત ન કરનેસે કુર્આન-વ-હદીસ દોનોં પર અમલ હો જાતા હૈ ઔર કિર્અત કરનેસે આયતકા ઈત્તેબાઅ તર્ક હોતા હૈ, લેહાઝા ઝરૂરી હૈ કે ઈમામકે પીછે ફાતિહા વગૈરહ કુછ ન પઢે (૩૯૦) ઉપરકી આયતકે બાદ ઈસ આયતકે દેખનેસે મા'લૂમ હોતા હૈ કે કુર્આન શરીફ સુનનેવાલેકો ખામોશ રહના ઔર બેઆવાઝ નિકાલે

દિલમેં ઝિક્ર કરના યા'ની અઝમતો જલાલે ઇલાહીકા ઇસ્તેહઝાર લાઝિમ હૈ. કઝાકી તફસીરે ઇબ્ને જરીર ઇસસે ઇમામકે પીછે બલંદ યા પસ્ત આવાઝસે કિર્અતકી મુમાનેઅત સાબિત હોતી હૈ ઔર દિલમેં અઝમતો જલાલે હકકકા ઇસ્તેહઝાર ઝિક્રેકલ્બી હૈ. મસ્અલા : ઝિક્ર બિલ જહર (મોટેથી ઝિક્ર) ઔર ઝિક્ર બિલ ઇખ્ફા (ધીરેથી) દોનોમેં નુસૂસ વારિદ હૈં. જિસ શખ્સકો જિસ કિસ્મકે ઝિક્રમેં ઝૌક-વ-શૌકે તામ-વ-ઇખ્લાસે કામિલ મયસ્સર હો ઉસકે લિયે વોહી અફઝલ હૈ. કઝાકી રદદુલ મુહતાર વગૈરહ (૩૯૧) શામ અસરો મગરિબકે દરમિયાનકા વકત હૈ. ઇન દોનોં વકતોંમેં ઝિક્ર અફઝલ હૈ ક્યૂં કે નમાઝે ફજર કે બાદ તુલૂએ આફતાબ તક ઔર ઇસી તરહ નમાઝે અસરકે બાદ ગુરૂબ તક નમાઝ મમ્નૂઅ હૈ. ઇસલિયે ઇન વકતોંમેં ઝિક્ર મુસ્તહબ હુવા તાકે બંદેકે તમામ અવકાત કુર્બત-વ-ઇતાઅતમેં મશ્ગૂલ રહેં. (૩૯૨) યા'ની મલાઇકએ મુકર્રબીન. (૩૯૩) યે આયત આયતે સિજદામેંસે હૈ. ઉનકે પઢને ઔર સુનનેવાલે દોનોં પર સજદા લાઝિમ હો જાતા હૈ. મુસ્લિમ શરીફ કી હદીસમેં હૈ, જબ આદમી આયતે સજદા પઢકર સજદા કરતા હૈ તો શૈતાન રોતા હૈ ઔર કહતા હૈ, અફસોસ ! બની આદમકો સજદેકા હુકમ દિયા ગયા, વો સજદા કરકે જન્નતી હુવા ઔર મુઝે સજદેકા હુકમ દિયા ગયા તો મૈં ઇન્કાર કરકે જહન્નમી હો ગયા. (૧) યે સૂરત મદની હૈ બજુઝ સાત આયતોંકે જો મકકા મુકર્રમામે નાઝિલ હુઈ ઔર ઇઝ યમ-કુરુ બિકલલઝીનસે શુરૂ હોતી હૈ. ઇસમેં પછત્તર (૭૫) આયતેં ઔર એક હઝાર પછત્તર (૧૦૭૫) કલ્મે ઔર પાંચ હઝાર અસ્સી (૫૦૮૦) હુરૂફ હૈ. (૨) શાનેનુઝૂલ: હઝરત ઇબાદા બિન સામત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હૈ, ઉન્હોંને ફર્માયા કે યે આયત હમ અહલે બદર કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. જબ ગનીમતકે મામલેમેં હમારે દરમિયાન ઇખ્તેલાફ પૈદા હુવા ઔર બદમઝગીકી નૌબત આ ગઈ તો અલ્લાહ તઆલાને મુઆમલા હમારે હાથસે નિકાલકર અપને રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે સુપુર્દ કિયા, આપને વો માલ બરાબર તકસીમ કર દિયા, (૩) જૈસે ચાહેં તકસીમ ફર્માએ. (૪) ઔર બાહમ ઇખ્તેલાફ ન કરો. (૫) તો ઉસકે અઝમત વ જલાલસે. (૬) ઔર અપને તમામ કામોંકો ઉસકે સુપુર્દ કર દેં. (૭) બકદરે ઉનકે આ'માલકે, કયૂ કે મોમિનીનકે અહવાલ ઇન અવસાફમેં મતફાવુત (તફાવતવાલે) હૈં. ઇસલિયે ઉનકે મરાતિબ ભી જુદાગાનહ હૈં. (૮) જો હમેશાં ઇકરામ-વ-તા'ઝીમકે સાથ બેમેહનત-વ-મુશકકત અતા કી જાએ. (૯) યા'ની મદીના તૈયેબહસે બદરકી તરફ. (૧૦) ક્યૂં કે વો દેખ રહે થે કે ઉનકી તા'દાદ કમ હૈ, હથિયાર થોળે હૈં, દુશ્મનકી તા'દાદ ભી ઝિયાદા હૈ ઔર વો અસ્લહા વગૈરહકા બળા સામાન રખતા હૈ. મુખ્તસર વાકેઆ યે હૈ કે, અબૂસુફયાનકે મુલ્કે શામસે એક કાફલેકે સાથ આનેકી ખબર પા કર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ અપને અસ્હાબકે સાથ ઉનકે મુકાબલેકે લિયે રવાના હૂએ, મક્કા મુકર્રમાસે અબૂજેહલ કુરૈશકા એક લશ્કરે ગિરાં લેકર કાફલેકી ઇમદાદકે લિયે રવાના હુવા, અબૂસુફયાન તો રસ્તેસે કતરાકર મઅ અપને કાફલેકે સાહિલે બહરકી રાહ ચલ પળે ઔર અબૂજહલસે ઉસકે રફીકોંને કહા કે કાફલા તો બચ ગયા અબ મક્કા મુકર્રમા વાપસ ચલ, તો ઉસને ઇન્કાર કર દિયા ઔર વો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે જંગ કરનેકે કસ્દસે બદરકી તરફ ચલ પળા. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને અપને અસ્હાબસે મશ્વરા કિયા ઔર ફર્માયા કે અલ્લાહ તઆલાને મુઝસે વા'દા ફર્માયા હૈ કે, અલ્લાહ તઆલા કુફ્ફારકે દોનોં ગિરોહોંમેંસે એક પર મુસલમાનોંકો ફતહમંદ કરેગા ખ્વાહ કાફલા હો યા કુરૈશકા લશ્કર. સહાબાને ઇસમેં મુવાફિકત કી મગર બા'ઝકો યે ઉઝર હુવા કે હમ ઇસ તૈયારી સે નહી ચલે થે ઔર ન હમારી તા'દાદ ઇતની હૈ, ન હમારે પાસ કાફી સામાને અસ્લહા હૈ. યે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો ગિરાં ગુઝરા ઔર હુઝૂર ને ફર્માયા કે, કાફલા તો સાહિલકી તરફ નિકલ ગયા ઔર અબૂ જહલ સામને આ રહા હૈ. ઇસ પર ઉન લોગોંને ફિર અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ ! સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસ્સલામ કાફલે હી કા તઆકુબ (પીછા) કીજિએ ઔર લશ્કરે દુશ્મનકો છોળ દીજિયે. યે બાત નાગવારે ખાતિરે અકદસ હૂઇ. તો હઝરત સિદીકે અકબર વ હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ખળે હોકર અપને ઇખ્લાસ-વ-ફર્માંબરદારી ઔર રઝાજૂઇ વ જાનિસારી કા ઇઝહાર કિયા ઔર બળી કુવ્વત-વ-ઇસ્તેહકામકે સાથ અર્ઝ કી કે, વો કિસી તરહ મરઝિયે મુબારક કે ખિલાફ સુસ્તી કરનેવાલે નહી હૈ, ફિર ઔર સહાબાને ભી અર્ઝ કિયા કે અલ્લાહ તઆલાને હુઝૂરકો જો અમ્ર ફર્માયા ઉસકે મુતાબિક તશરીફ લે ચલેં, હમ સાથ હૈં, કભી તખલ્લુફ ન કરેંગે, હમ આપ પર ઇમાન લાએ, હમને આપકી તસ્દીક કી, હમને આપકે ઇત્તેબાઅકે અહદ કિયે હૈં, આપકી ઇત્તેબાઅમેં સમંદરકે અંદર કૂદ જાનેસે ભી ઉઝર નહી હૈ. હુઝૂરને ફર્માયા, ચલો ! અલ્લાહકી બરકત પર ભરોસા કરો, ઉસને મુઝે વાદા દિયા હૈ મૈં, તુમ્હેં બશારત દેતા હૂં, મુઝે દુશ્મનોંકે ગિરનેકી જગહ નઝર આ રહી હૈ, ઔર હુઝૂરને કુફ્ફારકે મરને ઔર ગિરનેકી જગહ નામ-બનામ બતા દી ઔર એક

એકકી જગહ પર નિશાનાત લગા દિયે, ઔર યે મો'જિઝા દેખા ગયા કે ઉનમેંસે જો મરકર ગિરા ઉસી નિશાન પર ગિરા, ઉસસે ખતા ન કી. (૧૧) ઔર કહતે થે કે હમેં લશ્કરે કુરૈશકા હાલ હી મા'લૂમ ન થા કે હમ ઉનકે મુકાબલેકી તૈયારી કરકે ચલતે. (૧૨) યે બાત કે હઝરત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ જો કુછ કરતે હૈં હુકમે ઇલાહીસે કરતે હૈં, ઔર આપને એલાન ફર્મા દિયા હૈ કે મુસલમાનોંકો ગૈબી મદદ પહોંચેગી. (૧૩) યા'ની કુરૈશસે મુકાબલા ઉન્હેં ઐસા મુહીબ (ડરાવના) માલૂમ હોતા હૈ. (૧૪) યા'ની અબૂસુફયાનકે કાફલે ઔર અબૂ જહલકે લશ્કર. (૧૫) યા'ની અબૂ સુફયાનકા કાફલા. (૧૬) દીને હકકો ગલ્બા દે, ઉસકો બલંદોબાલા કરે. (૧૭) ઔર ઉન્હેં ઇસ તરહ હલાક કરે કે ઉન્મેંસે કોઇ બાકી ન બચે. (૧૮) યા'ની ઇસ્લામકો ઝહૂર વ સિબાત અતા ફર્માએ ઔર કુફ્રકો મિટાએ. (૧૯) શાને નુઝૂલ : મુસ્લિમ શરીફ કી હદીસ હૈ, રોઝે બદર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને મુશ્રિકીનકો મુલાહેઝા ફર્માયા કે હઝાર હૈં ઔર આપકે અસ્હાબ તીનસો દસસે કુછ ઝિયાદા. તો હુઝૂર કિબ્લાકી તરફ મુતવજ્જેહ હુએ ઔર અપને મુબારક હાથ ફેલાકર અપને રબસે યે દુઆ કરને લગે, યા રબ ! જો તૂને મુઝસે વાદા ફર્માયા હૈ પૂરા કર, યા રબ ! જો તૂને મુઝસે વાદા કિયા ઇનાયત ફર્મા, યા રબ ! અગર તૂ અહલે ઇસ્લામકી ઇસ જમાઅતકો હલાક કર દેગા તો ઝમીનમેં તેરી પરસ્તિશ ન હોગી ઇસી તરહ હુઝૂર દુઆ કરતે રહે યહાં તક કે દોશે મુબારકસે ચાદર શરીફ ઉતર ગઇ, તો હઝરત અબૂબક્ર હાઝિર હૂએ ઔર ચાદર મુબારક દોશેઅકદસ પર ડાલી ઔર અર્ઝ કિયા, યા નબીયલ્લાહ ! આપ કી મુનાજાત અપને રબકે સાથ કાફી હો ગઇ, વો બહુત જલ્દ અપના વા'દા પૂરા ફર્માએગા, ઇસ પર યે આયત શરીફ નાઝિલ હૂઇ. (૨૦) ચુનાંચે અવ્વલ હઝાર ફરિશ્તે આયે ફિર તીન હઝાર ફિર પાંચ હઝાર. હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફર્માયા કે મુસલમાન ઉસ રોઝ કાફિરોંકા તઆકુબ (પીછા) કરતે થે ઔર કાફિર મુસલમાનકે આગે આગે ભાગતા જાતા થા, અચાનક ઉપરસે કોળેકી આવાઝ આતી થી ઔર સવારકા યે કલ્મા સુના જાતા થા. ઇકદમ ખયરુમ યા'ની આગે બઢ! એ ખયરુમ. (ખયરુમ હઝરત જિબ્રાઇલ અલૈહિ સ્સલામકે ઘોળેકા નામ હૈ) ઔર નઝર આતા થા કે કાફિર ગિર કર મર ગયા ઔર ઉસકી નાક તલ્વારસે ઉળા દી ગઇ ઔર ચેહરા ઝખ્મી હો ગયા. સહાબાને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે અપને યે મુઆઇને બયાન કિયે તો હુઝૂરને ફર્માયા કે યે આસ્માને સૌમકી મદદ હૈ. અબૂ જહલને હઝરત ઇબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહુ અન્હુસે કહા કે, કહાંસે ઝર્બ આતી થી, મારનેવાલા તો હમકો નઝર નહી આતા થા. આપને ફર્માયા, ફરિશ્તોંકી તરફસે. તો કહને લગા, વહી તો ગાલિબ હૂએ, તુમ તો ગાલિબ નહી હૂએ ! (૨૧) તો બંદેકો ચાહિયે કે ઉસી પર ભરોસા કરે ઔર અપને ઝોરો કુવ્વત ઔર અસ્બાબ વ જમાઅત પર નાઝ ન કરે. (૨૨) હઝરત ઇબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહુ અન્હુને ફર્માયા કે ગુનૂદગી અગર જંગમેં હો તો અમ્ન હૈ ઔર અલ્લાહકી તરફસે હૈ ઔર નમાઝમેં હો તો શૈતાનકી તરફસે હૈ. જંગમે ગુનૂદગીકા અમ્ન હોના, ઇસસે ઝાહિર હૈ કે જિસે જાનકા અંદેશા હો ઉસે નીંદ ઔર ઊંઘ નહી આતી વો ખતરે ઔર ઇઝતેરાબમેં રહતા હૈ. ખૌફે શદીદકે વકત ગુનૂદગી આના હુસૂલે અમ્ન ઔર ઝવાલે ખૌફકી દલીલ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા હૈ કે, જબ મુસલમાનોંકો દુશ્મનોંકી કસરત (અધિકતા) ઔર મુસલમાનોંકી કિલ્લત (કમ તા'દાદ) સે જાનોંકા ખૌફ હુવા ઔર બહુત ઝિયાદા પ્યાસ લગી તો ઉન પર ગુનૂદગી ડાલ દી ગઇ, જિસસેઉન્હેં રાહત હાસિલ હુઇ ઔર તકાન ઔર પ્યાસ રફઅ હુઇ ઔર વો દુશ્મનસે જંગ કરને પર કાદિર હુએ. યે ઊંઘ ઉનકે હકમેં નેઅમ્ન થી ઔર યક બારગી સબકો આઇ. જમાઅતે કસીરકા ખૌફે શદીદકી હાલતમેં ઇસી તરહ યક બારગી ઊંઘ જાના ખિલાફે આદત હૈ. ઇસી લિયે બા'ઝ ઉલમાને ફર્માયા કે , યે ઊંઘ મો'જિઝેકે હુકમમેં હૈ (ખાઝિન). (૨૩) રોઝે બદર મુસલમાન રેગિસ્તાનમેં ઉતરે. ઉનકે ઔર ઉનકે જાનવરોંકે પાંવ રેતમેં ધંસે જાતે થે ઔર મુશ્રિકીન ઉનસે પહલે લબે આબ કબ્ઝા કર ચુકે થે. સહાબામેં બા'ઝ હઝરાતકો વઝૂકી, બાઝકો ગુસ્લકી ઝુરૂરત થી ઔર પ્યાસકી શિદ્દત થી તો શૈતાનને વસવસા ડાલા કે, તુમ ગુમાન કરતે હો કે તુમ હક પર હો, તુમમેં અલ્લાહકે નબી હૈં ઔર તુમ અલ્લાહવાલે હો, ઔર હાલ યે હૈ કે મુશ્રિકીન ગાલિબ હોકર પાની પર પહુંચ ગએ, તુમ બગૈર વઝૂ ઔર ગુસ્લકે નમાઝે પઢતે હો તો તુમ્હેં દુશ્મન પર ફતહયાબ હોનેકી કિસ તરહ ઉમ્મીદ હૈ ? તો અલ્લાહ તઆલાને મેંહ ભેજા જિસ્સે જંગલ સૈરાબ હો ગયા ઔર મુસલમાનોંને ઉસસે પાની પિયા ઔર ગુસ્લ કિયે ઔર વઝૂ કિએ ઔર અપની સવારિયોંકો પિલાયા ઔરઅપને બરતનોંકો ભરા ઔર ગુબાર બૈઠ ગયા ઔર ઝમીન ઇસ કાબિલ હો ગઇ કે ઉસ પર કદમ જમને લગે ઔર શૈતાનકા વસવસા ઝાઇલ હુવા ઔર સહાબાકે દિલ ખુશ હુએ ઔર યે ને'મત ફતહોઝફર હાસિલ હોનેકી દલીલ હુઇ. (૨૪) ઉનકી ઇઆનત કરકે ઔર ઉન્હેં બશારત દેકર. (૨૫) અબૂદાઊદ માઝૂની જો બદરમેં હાઝિર હૂએ થે, ફર્માતે હૈં કે, મૈં મુશ્રિકકી ગરદન મારનેકે લિયે ઉસકે દરપય હુવા, ઉસકા

સર મેરી તલ્વાર પહૂંચનેસે પેહલે હી કટ કર ગિર ગયા તો મૈંને જાન લિયા કે ઉસકો કિસી ઔરને કત્લ કિયા. સહલ ઈબ્ને હનીફ ફર્માતે હૈં કે, રોઝ બદર હમસે કોઈ તલ્વારસે ઈશારા કરતા થા તો ઉસકી તલ્વાર પહૂંચનેસે પહેલે હી મુશ્રિકકા સર જિસ્મસે જુદા હોકર ગિર જાતા થા. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને એક મુશ્ત સંગરેઝે કુફ્ફાર પર ફેંક મારે તો કોઈ કાફિર ઐસા ન બચા જિસકી આંખોમેં ઉસમેંસે કુછ પડા ન હો, બદરકા યે વાકેઅહ સુબ્હે જુમ્અહ સત્રહ રમઝાન મુબારક હિ.સ. ૨ મેં પેશ આયા. (૨૬) જો બદરમેં પેશ આયા ઔર જો કુફ્ફાર મકતૂલ ઔર મુકૈયદ હુએ યે તો અઝાબે દુનિયા હૈ. (૨૭) આખેરતમેં. (૨૮) યા'ની અગર કુફ્ફાર તુમસે ઝિયાદા ભી હોં તો ઉનકે મુકાબલેસે ન ભાગો. (૨૯) યા'ની મુસલમાનોંમેંસે જો જંગમેં કુફ્ફારકે મુકાબલેસે ભાગા, વો ગઝબે ઈલાહીમેં ગિરફતાર હુઆ, ઉસકા ઠિકાના દોઝખ હૈ. સિવાએ દો હાલતોં કે : એક તો યે કે લડાઈકા હુનર યા કરતબ કરનેકે લિયે પીછે હટા હો, વો પીઠ દેને ઔર ભાગનેવાલા નહીં હૈ. દૂસરે જો અપની જમાઅતમેં મિલનેકે લિયે પીછે હટા, વો ભી ભાગનેવાલા નહીં હૈ. (૩૦) શાને નુઝૂલ : જબ મુસલમાન જંગે બદરસે વાપસ હુએ તો ઉનમેંસે એક કેહતા થા કે, મૈંને ફલાંકો કત્લ કર દિયા, દૂસરા કહતા થા મૈંને ફલાંકો કત્લ કિયા. ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ફર્માયા ગયા કે, ઈસ કત્લકો તુમ અપને ઝોરો કુવ્વતકી તરફ નિસ્બત ન કરો કે યે દર હકીકત અલ્લાહકી ઈમદાદ ઔર ઉસકી તકવિયત ઔર તાઈદ હૈ. (૩૧) ફતહો નુસ્રત. (૩૨) શાને નુઝૂલ : યહ ખિતાબ મુશ્રિકીનકો હૈ જિન્હોંને બદરમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે જંગ કી, ઔર ઉનમેંસે અબૂજહલને અપની ઔર હુઝૂરકી નિસ્બત યે દુઆ કી કે યા રબ ! હમમેં જો તેરે નઝદીક અચ્છા હો ઉસકી મદદ કર ઔર જો બુરા હો ઉસે મુબ્તિલાએ મુસીબત કર. ઔર એક રિવાયતમેં હૈ કે, મુશ્રિકીનને મક્કા મુકર્રમાસે બદરકો ચલતે વકત કા'બા મોઅઝઝમાકે પર્દોંસે લિપટકર યે દુઆ કી થી કે, યા રબ ! અગર મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) હક પર હોં તો તૂ ઉનકી મદદ ફર્મા ઔર અગર હમ હક પર હોં તો હમારી મદદ કર, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ કે , જો ફૈસલા તુમને ચાહા થા કર દિયા ગયા ઔર જો ગિરોહ હક પર થા ઉસકો ફતહ દી ગઈ, યે તુમ્હારા માંગા હુવા ફૈસલા હૈ અબ આસ્માની ફૈસલેસે ભી જો ઉનકા તલબ કિયા હુવા થા ઈસ્લામકી હક્કાનિયત સાબિત હુઈ, અબૂજહલ ભી ઉસ જંગમેં ઝિલ્લત ઔર રુસ્વાઈકે સાથ મારા ગયા ઔર ઉસકા સર રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે હુઝૂરમેં હાઝિર કિયા ગયા. (૩૩) સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે સાથ અદાવત ઔર હુઝૂરકે સાથ જંગ કરનેસે. (૩૪) કયૂં કે રસૂલકી ઈતાઅત ઔર અલ્લાહકી ઈતાઅત એક હી ચીઝ હૈ, જિસને રસૂલકી ઈતાઅતકી ઉસને અલ્લાહકી ઈતાઅત કી. (૩૫) કયૂં કે જો સુનકર નફા ન ઉઠાએ ઔર નસીહત પઝીર ન હો ઉસકા સુનના, સુનના હી નહીં હૈ યે મુનાફિકીન-વ- મુશ્રિકીનકા હાલ હૈ, મુસલમાનોંકો ઈસ હાલસે દૂર રહનેકા હુકમ દિયા જાતા હૈ. (૩૬) ન વો હક સુનતે હૈં, ન હક બોલતે હૈં, ન હકકો સમઝતે હૈં. કાન ઔર ઝબાન-વ- અકલસે ફાઈદા નહીં ઉઠાતે, જાનવરોંસે ભી બદતર હૈં કયૂં કે યહ દીદહ વ દાનિસ્તા બહરે ગૂંગે બનતે હૈં ઔર અકલસે દુશ્મની કરતે હૈં. શાને નુઝૂલ : યે આયત બની અબ્દુદાર બિન કુસૈકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો કહતે થે કે જો કુછ મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ લાએ હમ ઉસસે બહરે, ગૂંગે, અંધે હૈં. યે સબ લોગ જંગે ઓહદમેં મકતૂલ હુએ, ઉનમેંસે સિર્ફ દો શખ્સ ઈમાન લાએ, મુસ્અબ ઈબ્ને ઉમૈર ઔર સુવૈબત ઈબ્ને હરમલા. (૩૭) યા'ની સિદક વ રગબત. (૩૮) બહાલતે મૌજૂદ યે જાનતે હુએ કે ઉનમેં સિદક વ રગબત નહીં હૈ. (૩૯) અપને ઈનાદ ઔર હકસે દુશ્મનીકે બાઈસ. (૪૦) કયૂં કે રસૂલકા બુલાના અલ્લાહ હી કા બુલાના હૈ. બુખારી શરીફ મેં સઈદ ઈબ્ને મુઅલ્લાસે મરવી હૈ, ફર્માતે હૈં કે, મૈં મસ્જિદમેં નમાઝ પઢતા થા, મુઝે રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને પુકારા, મૈંને જવાબ ન દિયા. ફિર મૈંને હાઝિરે ખિદમત હોકર અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ ! મૈં નમાઝ પઢ રહા થા. હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ફર્માયા, કયા અલ્લાહ તઆલાને યે નહીં ફર્માયા હૈ કે અલ્લાહ ઔર રસૂલકે બુલાને પર હાઝિર હો. ઐસા હી દૂસરી હદીસમેં હૈ કે હઝરત ઉબૈ ઈબ્ને કઅબ નમાઝ પઢતે થે, હુઝૂર ને ઉન્હેં પુકરા, ઉન્હોંને જલ્દી નમાઝ તમામ કરકે સલામ અર્ઝ કિયા હુઝૂરને ફર્માયા, તુમ્હેં જવાબ દેનેસે કયા બાત માને' હૂઈ ? અર્ઝ કિયા, હુઝૂર ! મૈં નમાઝમેં થા. હુઝૂર ને ફર્માયા, કયા તુમને કુર્આનેપાકમેં યે નહીં પાયા ? કે અલ્લાહ ઔર રસૂલકે બુલાને પર હાઝિર હો, અર્ઝ કિયા, બેશક ! આઈન્દા ઐસા ન હોગા. (૪૧) ઈસ ચીઝસે યા ઈમાન મુરાદ હૈ, કયૂં કે કાફિર મુર્દા હોતા હૈ ઈમાનસે ઉસકો ઝિંદગી હાસિલ હોતી હૈ. કતાદાને કહા કે, વો ચીઝ કુર્આન હૈ, કયૂં કે ઈસસે દિલોંકી ઝિંદગી હૈ ઔર ઈસમેં નજાત હૈ ઔર ઈસ્મતે દારૈન હૈ. મુહમ્મદ ઈબ્ને ઈસ્હાકને કહા કે, વો ચીઝ જેહાદ હૈ, કયૂં કે ઉસકી બદૌલત અલ્લાહ તઆલા ઝિલ્લતકે બાદ ઈઝઝત અતા

ફર્માતા હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફર્માયા કે, વો શહાદત હૈ ઈસ લિયે કે શોહદા અપને રબકે નઝદીક ઝિંદા હૈ. (૪૨) બલ્કે અગર તુમ ઉસસે ન ડરે ઔર ઉસકે અસ્બાબ યા'ની મમ્નૂઆતકો તર્ક ન કિયા ઔર વો ફિત્ના નાઝિલ હુવા તો યે ન હોગા કે ઉસમેં ખાસ ઝાલિમ ઔર બદકાર હી મુબ્તિલા હોં બલ્કે વો નેક ઔર બદ સબકો પહુંચ જાએગા. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને ફર્માયા કે અલ્લાહ તઆલાને મોમિનીનકો હુકમ ફર્માયા કે વો અપને દરમિયાન મમ્નૂઆત ન હોને દેં, યા'ની અપને મકદૂર તક બુરાઈયોંકો રોકે ઔર ગુનાહ કરનેવાલોંકો ગુનાહસે મના કરે, અગર ઉન્હોંને એસા ન કિયા તો અઝાબ ઉન સબકો આમ હોગા, ખતાકાર ઔર ગૈરખતાકાર સબકો પહોંચેગા. હદીસ શરીફ મેં હૈ : સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ફર્માયા કે, અલ્લાહ તઆલા મખ્સૂસ લોગોંકે અમલ પર અઝાબ આમ નહીં કરતા જબ તક કે આમ તૌર પર લોગ એસા ન કરે કે મમ્નૂઆતકો અપને દરમિયાન હોતા દેખતે રહેં ઔર ઉસકે રોકને ઔર મના કરને પર કાદિર હોં બાવજૂદ ઉસકે ન રોકે ન મના કરે. જબ એસા હોતા હૈ તો અલ્લાહ તઆલા અઝાબમેં આમો ખાસ સબકો મુબ્તિલા કરતા હૈ. અબૂદાઊદકી હદીસમેં હૈ, જો" શખ્સ કિસી કૌમમેં સરગર્મે મઆસી હો ઔર વો લોગ બાવજૂદ કુદરતકે ઉસકો ન રોકે તો અલ્લાહ તઆલા મરનેસે પહલે ઉન્હેં અઝાબમેં મુબ્તિલા કરતા હૈ. ઈસસે માલૂમ હુવા કે, જો કૌમ નહ્ય અનિલ મુન્કર (બુરી બાતોંસે રોકનેકા) તર્ક કરતી હૈ ઔર લોગોંકો ગુનાહોંસે નહીં રોકતી, વો અપને ઈસ તર્કે ફર્ઝકી શામતમેં મુબ્તિલાએ અઝાબ હોતી હૈ. (૪૩) અય મોમિનીન મુહાજેરીન ! ઈસ્લામમેં હિજરત કરનેસે પહલે મક્કા મુકર્રમા મેં. (૪૪) કુરૈશ તુમ પર ગાલિબ થે ઔર તુમ. (૪૫) મદીના તૈયબહમેં. (૪૬) યા'ની અમ્વાલે ગનીમત જો તુમસેપહલે કિસી ઉમ્મતકે લિયે હલાલ નહીં કિયે ગએ થે. (૪૭) ફરાઈઝકા છોડ દેના અલ્લાહ તઆલાસે ખયાનત કરના હૈ ઔર સુન્નતકા તર્ક કરના રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે.

શાને નુઝૂલ : યે આયત અબૂ લુબાબહ હારૂન બિન અબ્દુલ મુન્ઝર અન્સારીકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. વાકેઆ યે થા કે, રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને યહૂદ બની કુરૈઝાકા દો હફતે સે ઝિયાદા તક મુહાસિરા ફર્માયા, વો ઈસ મુહાસિરેસે તંગ આ ગએ ઔર ઉનકે દિલ ખાઈફ હો ગએ તો ઉનસે ઉનકે સરદાર કઅબ ઈબ્ને અસદને યે કહા કે, અબ તીન શકલેં હૈં યા તો ઉસ શખ્સ યા'ની સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી તસ્દીક કરો ઔર ઉનકી બૈઅત કર લો ક્યૂં કે કસમ બખુદા વો નબિય્યે મુર્સલ હૈં યે ઝાહિર હો ચુકા ઔર યે વહી રસૂલ હૈં જિનકા ઝિક્ર તુમ્હારી કિતાબમેં હૈ ઉન પર ઈમાન લે આએ તો જાન, માલ, અહલો ઔલાદ સબ મહફૂઝ રહેંગે, મગર ઈસ બાતકો કૌમને ન માના તો કઅબને દુસરી શકલ પેશ કી ઔર કહા કે તુમ અગર ઈસે નહીં માનતે, તો આઓ ! પહલે હમ અપને બીવી બચ્ચોંકો કત્લ કર દેં ફિર તલ્વારેં ખીંચકર મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર ઉનકે અસ્હાબકે મુકાબિલ આએં કે અગર હમ ઈસ મુકાબલેમેં હલાક ભી હો જાએં તો હમારે સાથ અપને અહલો ઔલાદકા ગમ તો ન રહે. ઈસ પર કૌમને કહા કે, અહલો ઔલાદ કે બાદ જીના હી કિસ કામ કા ! તો કઅબને કહા કે, યે ભી મંઝૂર નહીં હૈ તો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે સુલહ કી દરખાસ્ત કરો, શાયદ ઉસમેં કોઈ બેહતરીકી સૂરત નિકલે તો ઉન્હોંને હુઝૂરસે સુલહ કી દરખાસ્ત કી લેકિન હુઝૂરને મંઝૂર ન ફર્માયા સિવાએ ઉસકે કે વો અપને હકમેં સઅદ ઈબ્ને મઆઝકે ફૈસલે કો મંઝૂર કરે. ઈસ પર ઉન્હોંને કહા કે, હમારે પાસ અબૂ લુબાબહ કો ભેજ દીજિયે, ક્યૂં કે અબૂ લુબાબહસે ઉનકે તઅલ્લુકાત થે ઔર અબૂલુબાબહકા માલ ઔર ઉનકી ઔલાદ ઔર ઉનકે અયાલ સબ બની કુરૈઝહ કે પાસ થે, હુઝૂરને અબૂ લુબાબહકો ભેજ દિયા, બની કુરૈઝહને ઉનસે રાય દર્યાફત કી કે કયા હમ સઅદ ઈબ્ને મઆઝકા ફૈસલા મંઝૂર કર લેં કે જો કુછ વો હમારે હકમેં ફૈસલા દેં વો હમેં કબૂલ હો. અબૂ લુબાબહને અપની ગરદન પર હાથ ફેરકર ઈશારા કિયા કે, યે તો ગલા કટવાનેકી બાત હૈ. અબૂ લુબાબહ કહતે હૈં કે મેરે કદમ અપની જગહસે હટને ન પાયે થે કે મેરે દિલમેં યે બાત જમ ગઈ કે મુઝસે અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકી ખયાનત વાકેઅ હુઈ ! યે સોચકર વો હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં તો ન આયે, સીધે મસ્જિદ શરીફ પહુંચે ઔર મસ્જિદ શરીફ કે એક સુતૂનસે અપને આપકો બાંધ લિયા ઔર અલ્લાહકી કસમ ખાઈકે ન કુછ ખાએંગે ન પીયેંગે યહાં તક કે મર જાએં, યા અલ્લાહ તઆલા ઉનકી તૌબા કબૂલ કરે. વક્તન ફવક્તન ઉનકી બીબી આકર ઉન્હેં નમાઝોંકે લિયે ઔર ઈન્સાની હાજતોંકે લિયે ખોલ દિયા કરતી થી ફિર બાંધ દિયે જાતે થે હુઝૂરકો જબ યે ખબર પહુંચી તો ફર્માયા કે અબૂ લુબાબહ મેરે પાસ આતે તો મૈં ઉનકે લિયે મગ્ફિરતકી દુઆ કરતા, લેકિન જબ ઉન્હોને યે કિયા હૈ તો મૈં ઉન્હેં ન ખોલૂંગા જબ તક અલ્લાહ ઉનકી તૌબા કુબૂલ ન કરે. વો સાત રોઝ બંધે રહે ન કુછ ખાયા ન પિયા. યહાંતક કે બેહોશ હોકર ગિર ગએ, ફિર અલ્લાહ તઆલાને ઉનકી તૌબા કુબૂલ કી. સહાબાને ઉન્હેં તૌબા

કુબૂલ હોનેકી બશારત દી, તો ઉન્હોંને કહા કે મૈં ખુદાકી કસમ ન ખુલૂંગા જબ તક રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ મુઝે ખુદ ન ખોલેં. હઝરતને ઉન્હેં અપને દસ્તે મુબારકસે ખોલ દિયા. અબૂ લુબાબહને કહા, મેરી તૌબા ઉસ વક્ત પૂરી હોગી જબ મૈં અપની કૌમકી બસ્તી છોળ દૂં જિસમેં મુઝસે યે ખતા સરઝદ હુઈ ઔર મૈં અપને કુલ માલકો અપની મિલ્કસે નિકાલ દૂં. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ફર્માયા, તિહાઈ (૧/૩) માલકા સદકા કરના કાફી હૈ, ઉનકે હકમેં યે આયત નાઝિલ હુઈ. (૪૮) કે આખેરતકે કામોંમે સદે રાહ હોતા હૈ. (૪૯) તો આકિલકો ચાહિયે કે ઉસીકા તલબગાર રહે માલ-વ-ઔલાદકે સબબસે ઇસસે મહરૂમ ન હો. (૫૦) ઇસ તરહ કે ગુનાહ તર્ક કરો ઔર ઇતાઅત બજા લાઓ. (૫૧) ઇસમેં ઇસ વાકિઆકા બયાન હૈ જો હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને ઝિક્ર ફર્માયા કે, કુરૈશ દારુન્નદ્વા (કમેટી ઘર) મેં રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી નિસ્બત મશ્વરા કરનેકે લિયે જમા હુવે ઔર ઇબ્લીસ લઇન એક બૂઢેકી સૂરતમેં આયા ઔર કેહને લગા કે મૈં શૈખે નજદ હું. મુઝે તુમ્હારે ઇસ ઇજ્તેમાઅકી ઇત્તેલાઅ હુઇ તો મૈં આયા, મુઝસે તુમ કુછ ન છુપાના મૈં તુમ્હારા રફીક હૂં ઔર ઇસ મામલામેં બેહતર રાયસે તુમ્હારી મદદ કરૂંગા. ઉન્હોંને ઉસકો શામિલ કર લિયા ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે મુતઅલ્લિક રાયઝની શુરૂ હુઇ ઔર અબુલબખ્તરીને કહા, મેરી રાય યે હૈ કે મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) કો પકળકર એક મકાનમેં કૈદ કર દો ઔર મઝબૂત બંદિશોંસે બાંધ દો, દરવાઝા બંધ કર દો સિર્ફ એક સુરાખ છોળ દો, જિસસે કભી કભી ખાના-પાની દિયા જાએ, ઔર વહીં વો હલાક હોકર રહ જાએ. ઇસ પર શૈતાન લઇન જો શૈખે નજદી બના હુવા થા બહુત નાખુશ હુવા ઔર કહા નિહાયત નાકિસ રાય હૈ ! યે ખબર મશહૂર હોગી ઔર ઉનકે અસ્હાબ આએંગે ઔર તુમસે મુકાબલા કરેંગે ઔર ઉનકો તુમ્હારે હાથસે છુળા લેંગે. લોગોંને કહા, શૈખે નજદી ઠીક કહતા હૈ ફિર હિશામ ઇબ્ને અમ્રૌ ખળા હુવા, ઉસને કહા, મેરી રાય યે હૈ કે ઉનકો યા'ની (મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો) ઊંટ પર સવાર કરકે અપને શહરસે નિકાલ દો, ફિર વો જો કુછ ભી કરેં ઉસસે તુમ્હેં કુછ ઝરર (નુકસાન) નહીં. ઇબ્લીસને ઇસ રાયકો ભી નાપસંદ કિયા, ઔર કહા, જિસ શખ્સને તુમ્હારે હોશ ઉળા દિયે ઔર તુમ્હારે દાનિશમંદોંકો હૈરાન બના દિયા ઉસકો તુમ દૂસરોંકી તરફ ભેજતે હો ! તુમને ઉસકી શીરી કલામી, સૈફ ઝબાની, દિલકશી નહીં દેખી હૈ ? અગર તુમને ઐસા કિયા તો વો દૂસરી કૌમકે કુલૂબ તસ્ખીર કરકે ઉન લોગોંકે સાથ તુમ પર ચળહાઇ કરેંગે. અહલે મજમા'ને કહા, શૈખે નજદીકી રાય ઠીક હૈ, ઇસ પર અબૂજહલ ખળા હુવા ઔર ઉસને યે રાય દી કે, કુરૈશ કે હર હર ખાનદાનસે એક એક આલી નસબ જવાન મુન્તખબ કિયા જાએઔર ઉનકો તેઝ તલ્વારેં દી જાએ, વો સબ યકબારગી હઝરત પર હમલા આવર હોકર કત્લ કર દેં, તો બની હાશિમ કુરૈશકે તમામ કબાઇલ સે ન લળ સકેંગે, ગાયત યહ હૈ કે ખૂનકા મુઆવેઝહ દેના પળે વો દે દિયા જાએગા. ઇબ્લીસ લઇનને ઇસ તજવીઝકો પસંદ કિયા ઔર અબૂ જહલકી બહુત તા'રીફ કી, ઔર ઉસી પર સબકા ઇત્તેફાક હો ગયા, હઝરત જિબ્રઇલ અલૈહિસ્સલામને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર વાકિઆ ગુઝારિશ કિયા ઔર અર્ઝ કિયા કે હુઝૂર અપની ખ્વાબ ગાહમેં શબકો ન રહેં. અલ્લાહ તઆલાને ઇઝ્ન દિયા હૈ મદીના તૈયેબહકા અઝમ ફર્માએ. હુઝૂરને હઝરત અલી મુર્તઝાકો શબમેં અપની ખ્વાબગાહ મેં રહનેકા હુકમ દિયા ઔર ફર્માયા કે હમારી ચાદર શરીફ ઓળ્હો, તુમ્હેં કોઇ નાગવાર બાત પેશ ન આયેગી ઔર હુઝૂર દૌલત સરાયે અકદસસે બાહર તશરીફ લાએ ઔર એક મુશ્ત ખાક દસ્તે મુબારમેં લી ઔર આયત "ઇન્ના જઅલ્ના ફી અઅ્નાકિહિમ અગ્લાલન" પળ્હકર મુહાસેરા કરનેવાલોં પર મારી, સબકી આંખોં ઔર સરોં પર પહુંચી, સબ અંધે હો ગએ ઔર હુઝૂરકો ન દેખ સકે ઔર હુઝૂર મઅ અબૂબક્ર સિદીકકે ગારે સૌરમેં તશ્રીફ લે ગએ ઔર હઝરતઅલી મુર્તઝાકો લોગોંકી અમાનતેં પહુંચાનેકે લિયે મક્કા મુકર્રમામેં છોળા. મુશ્રિકીન રાતભર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી દૌલત સરાયેકા પેહરા દેતે રહે. સુબ્હકો જબ કત્લકે ઇરાદેસે હમ્લાઆવર હુવે તો દેખા કે હઝરત અલી હૈં ! ઉનસે હુઝૂરકો દર્યાફ્ત કિયા કે કહાં હૈં ? ઉન્હોંને ફર્માયા, મા'લૂમ નહીં તો તલાશકે લિયે નિકલે. જબ ગાર પર પહુંચે તો મકળીકે જાલે દેખકર કેહને લગે કે અગર ઇસમેં દાખિલ હોતે તો યે જાલે બાકી ન રેહતે.

હુઝૂર ઉસ ગારમેં તીન રોઝ ઠહરે, ફિર મદીના તૈયેબહ રવાના હૂએ (૫૨). શાને નુઝૂલ : યે આયત નઝર ઈબ્ને હારિસકે હકમેં નાઝિલ હૂઈ જિસને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે કુર્આનપાક સુનકર કહા થા કે, હમ ચાહતે તો હમ ભી ઐસી હી કિતાબ કેહ લેતે. અલ્લાહ તઆલાને ઉનકા યે મકીલહ નકલ કિયા કે ઈસમેં ઉનકી કમાલે બેશર્મીઓ બેહયાઈ હૈ કે કુર્આનપાક કી તહદી ફરમાને ઔર ફુસહાએ અરબકો કુર્આનકે મિસ્લ એક સૂરત બના લાનેકી દાવતેં દેને ઔર ઉન સબ કે આજિઝ-વ-દરમાન્દા રેહ જાનેકે બાદ યે કલિમા કેહના ઔર ઐસા ઈદઆએ બાતિલ કરના નિહાયત ઝલીલ હરકત હૈ. (૫૩) કુફ્ફાર ઔર ઉનમેં યે કેહનેવાલા યા નઝર બિન હારિસ થા યા અબૂજહલ, જૈસાકે બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ. (૫૪) ક્યૂં કે રહમતુલ-લિલ-આલમીન બનાકર ભેજે ગએ હો ઔર સુન્નતે ઈલાહિયહ યહ હૈ કેજબ તક કિસી કૌમમેં ઉસકે નબી મૌજૂદ હોં ઉન પર આમ બર્બાદીકા અઝાબ નહી ભેજતા જિસસે સબકે સબ હલાક હો જાએ ઔર કોઈ ન બચે. એક જમાઅતે મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે યે આયત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર ઉસ વકત નાઝિલ હૂઈ જબ આપ મકકા મુકર્રમા મેં મુકીમ થે, ફિર જબ આપને હિજરત ફર્માઈ ઔર કુછ મુસલમાન રહ ગએ જો ઈસ્તિગફાર કિયા કરતે થે તો "વમા કાનલ્લાહુ મુઅઝઝિબહુમ" નાઝિલ હુવા, જિસમેં બતાયા ગયાકે જબ તક ઈસ્તિગફાર કરનેવાલે ઈમાનદાર મૌજૂદ હૈં ઉસ વકત તક ભી અઝાબ ન અએગા. ફિર જબ વો હઝરાત ભી મદીના તૈયેબાકો રવાના હો ગએ તો અલ્લાહ તઆલાને ફત્હે મકકાકા ઈઝ્ન દિયા ઔર યે અઝાબે મૌઊદ આ ગયા જિસકી નિસ્બત ઈસ આયતમેં ફરમાયા ગયા "વમા લહુમ-ઈલ્લા યુ અઝઝિબહુમુલ્લાહ" મુહમ્મદ ઈબ્ને ઈસ્હાકને કહા કે "માકાનલ્લાહુ લિયુઅઝઝિબહુમ" ભી કુફ્ફાર કા મકીલહ હૈ જો ઉનસે હિકાયતન નકલ કિયા ગયા. અલ્લાહ અઝઝ વ જલ્લને ઉનકી જેહાલતકા ઝિક્ર ફરમાયા કે, ઈસ કદર અહમક હૈ આપ હી તો યહ કહતે હૈં કે યા રબ ! અગર યે તેરી તરફસે હકક હૈ તો હમ પર નાઝિલ કર ઔર આપ હી યહ કહતે હૈં કે યા મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) જબ તક આપ હૈં અઝાબ નાઝિલ ન હોગા ! ક્યૂં કે કોઈ ઉમ્મત અપને નબીકી મૌજૂદગીમેં હલાક નહી કી જાતી. કિસ કદર મુઆરિઝ અકવાલ હૈ ! (૫૫) ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે ઈસ્તિગફાર અઝાબસે અમ્નમેં રેહનેકા ઝરીઆ હૈ. હદીસ શરીફ મેં હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને મેરી ઉમ્મતકે લિયે દો અમાનતેં ઉતારી, એક મેરા ઉનમેં તશરીફ ફરમા હોના, એક ઉનકા ઈસ્તિગફાર કરના (૫૬) ઔર મોમિનીનકો તવાફે કા'બાકે લિયે નહી આને દેતે જૈસાકે વાકેઅહ હુદૈબિયહ કે સાલ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર આપકે અસ્હાબકો રોકા. (૫૭) ઔર કા'બાકે ઉમૂરમેં તસર્રુફો--ઈન્તેઝામકા કોઈ ઈખ્તિયાર નહી રખતે ક્યૂં કે મુશ્રિક હૈં. (૫૮) યા'ની નમાઝકી જગહ સીટી ઔર તાલી બજાતે હૈં. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે કુરૈશ નંગે હોકર ખાનએ કા'બાકા તવાફ કરતે થે ઔર સીટિયાં ઔર તાલિયાં બજાતે થે ઔર યે ફે'લ ઉનકા તો ઈસ એ'તિકાદે બાતિલ સે થા કે સીટી વ તાલી બજાના ઈબાદત હૈ ! ઔર યા ઈસ શરારતસે કે ઉનકે ઈસ શોરસે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો નમાઝમેં પરેશાની હો. (૫૯) કત્લો કૈદકા બદરમેં. (૬૦) યા'ની લોગોંકો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ પર ઈમાન લાનેસે માનેઅ હોં શાને નુઝૂલ : યે આયત કુફ્ફારમેં સે ઉન બારહ કુરૈશિયોંકે હકમેં નાઝિલ હૂઈ જિન્હોંને લશ્કરે કુફ્ફાર કા ખાના અપને ઝિમ્મે લિયા થા ઔર હર એક ઉનમેંસે લશ્કરકો ખાના દેતા થા હર રોઝ દસ ઊંટ. (૬૧) કે માલ ભી ગયા ઔર કામ ભી ન બના. (૬૨) યા'ની ગિરોહે કુફ્ફારકો ગિરોહે મોમિનીનસે મુમતાઝ કર દે. (૬૩) કે દુન્યા-વ- આખેરત કે ટોટેમેં રહે ઔર અપને માલ ખર્ચ કરકે અઝાબે આખેરત મોલ લિયા. (૬૪) મસ્અલા : ઈસ આયતસે માલૂમ હુવા કે કાફિર જબ કુફ્રસે બાઝ આએ ઔર ઈસ્લામ લાએ તો ઉસકા પહલા કુફ્ર ઔર મઆસી મુઆફ હો જાતે હૈં. (૬૫) કે અલ્લાહ તઆલા અપને દુશ્મનોંકો હલાક કરતા હૈ ઔર અપને અંબિયા વ ઔલિયાકી મદદ ફરમાતા હૈ. (૬૬) યાની શિર્ક. (૬૭) ઈમાન લાનેસે. (૬૮) ઉસકી મદદ પર ભરોસા રખ્ખો.

કાલલ મ-લ-ઉ પારા નવમા ખત્મશુદ

وللرسول ولذي القربى واليتامى والمساكين و
ابن السبيل ان كنتم امنتم بالله وما انزلنا
على عبدنا يوم الفرقان يوم التقى الجمعن
والله على كل شيء قدير . اذ انتم بالعدوة
الدنيا وهم بالعدوة القصوى والركب اسفل
منكم . ولو تواعدتم لاختلفتم في الميعد
ولكن ليقضي الله امرا كان مفعولا لا ليهلك
من هلك عن بينة ويحيى من حي عن
بينة . وان الله لسميع عليم . اذ يريكهم الله
في منامك قليلا . ولو اركهم كثيرا لفشلتم
ولتنزعتم في الامر ولكن الله سلم . انه
عليم بذات الصدور . واذ يريكموهم اذ

વઅ-લમૂ અન્નમા

ઔર જાન લો કે
ગનિમ્તુમ મિન શૈઈન ફ-અન્ન લિલ્લાહિ
જો કુછ ગનીમત લો (૬૯) તો ઉસકા પાંચવાં હિસ્સા ખાસ અલ્લાહ
ખુમુસહૂ વ લિરસૂલિ વ લિઝિલ્કુરબા
ઔર રસૂલ ઔર કરાબતવાલોં (રિશ્તેદાર) ઔર યતીમોં
વલ્યતામા વલ્મસાકીનિ વબ્નિસ્સબીલિ ॥ ઈન
ઔર મોહતાજોં ઔર મુસાફિરોંકા હૈ (૭૦) અગર
કુન્તુમ આમન્તુમ બિલ્લાહિ વમા
તુમ ઈમાન લાએ હો અલ્લાહ પર ઔર ઉસ
અન્ઝલ્ના અલા અબ્દિના યૌમલ ફુરકાનિ
પર જો હમને અપને બન્દે પર ફૈસલેકે
યૌમલ-ત-કલ-જમ્આન ॥ વલ્લાહુ અલા
દિન ઉતારા જિસ દિન દોનોં ફૌજેં મિલી થી (૭૧) ઔર અલ્લાહ
કુલ્લિ શૈઈન કદીર (૪૧) ઈઝ અન્તુમ બિલ- ઉદવતિદ-દુન્યા વહુમ
સબ-કુછ કર સકતા હૈ જબ તુમ નાલેકે ઉસ કિનારે થે (૭૨) ઔર કાફિર પરલે મ
બિલ-ઉદવતિલ કુસ્વા વર્રક-બુ અસ્ફ-લ મિન્કુમ ॥ વલૌ તવા-અત્તુમ ૨
કિનારે ઔર કાફલા (૭૩) તુમસે તરાઈમેં (૭૪) ઔર અગર તુમ આપસમેં
લખ્ત-લફતુમ ફિલ્મીઆદિ ॥ વ લાકિલ-લિયક્-દિયલ્લાહુ અમ્રન
કોઈ વાદા કરતે તો ઝરૂર વકત પર બરાબર ન પહુંચતે (૭૫) લેકીન યે ઈસ લિયે
કા-ન મફ-ઊલલ્ઁ-લિયહ-લિ-ક મન હ-લ-ક અમ્બય્યિનતિંવ-વ યહ-યા
કે અલ્લાહ પૂરા કરે જો કામ હોના હૈ (૭૬) કે જો હલાક હો દલીલસે હલાક હો (૭૭) ઔર જો જિએ
મન હય્ય અમ્બય્યિનહ ॥ વ ઈન્નલ્લા-હ લ-સમીઉન અલીમુન ॥ (૪૨) ઈઝ
દલીલ સે જિયે (૭૮) ઔર બેશક અલ્લાહ ઝરૂર સુન્તા -જાન્તા હૈ જબ
યુરી-ક હુમુલ્લાહુ ફી મનામિ-ક કલીલા ॥ વલૌ અરાકહુમ કસીરલ્લ
કે અય મહબૂબ ! અલ્લાહ તુમ્હેં કાફિરોંકો તુમ્હારી ખ્વાબમેં થોડા દિખાતા થા (૭૯) ઔર અય મુસલમાનો !
ફશિલ્તુમ વ-લ-તનાઝઅ-તુમ ફિલ અમ્રિ વલા કિન્નલ્લા-હ સલ્લમ ॥ ઈન્નહૂ
અગર વોહ તુમ્હેં બહોત કરકે દિખાતા તો ઝરૂર તુમ બુઝદિલી કરતે ઔર મામ્લેમેં ઝગડા ડાલતે (૮૦) મગર
અલીમુમ બિઝાતિસ્સુદૂર (૪૩) વઈઝ યુરીકુમૂહુમ ઈઝિલ-
અલ્લાહને બચા લિયા (૮૧) બેશક વોહ દિલોંકી બાત જાન્તા હૈ ઔર જબ લડતે વકત (૮૨)

(૬૯)ખ્વાહ કલીલ યા કસીર, ગનીમત વો માલ હૈ જો મુસલમાનોંકો કુફ્ફારસે જંગમેં બતરીકે કહરો ગલ્બા હાસિલ હો. મસ્અલા : માલે ગનીમત પાંચ હિસ્સોં પર તકસીમ કિયા જાએ, ઇસમેંસે ચાર હિસ્સે ગાનેમીનકે (૭૦) મસ્અલા : ગનીમતકા પાંચવા હિસ્સા ફિર પાંચ હિસ્સો પર તકસીમ હોગા ઉનમેંસે એક હિસ્સા જો કુલ માલકા પચ્ચીસવાં હિસ્સા હુવા, વો રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિવસલ્લમકે લિયે હૈ ઔર એક હિસ્સા આપકે અહલે કરાબતકે લિયે ઔર તીન હિસ્સે યતીમોં ઔર મિસ્કીનોં, મુસાફિરોંકે લિયે મસ્અલા : રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિવસલ્લમકે બાદ હુઝૂર ઔર આપકે અહલે કરાબતકે હિસ્સે ભી યતીમોં, મિસ્કીનોં ઔર મુસાફિરોંકો મિલેંગે, ઔર યે પાંચવા હિસ્સા ઉન્હી તીન પર તકસીમ હો જાએગા યહી કૌલ હૈ ઇમામ

الأنفال واعلموا

الْتَقَيْتُمْ فِيٓ أَعْيُنِكُمْ قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ فِيٓ أَعْيُنِهِمْ
لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا ۗ وَإِلَى اللَّهِ
تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۝ يَٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوٓا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً
فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝
وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَ
تَذْهَبَ رِيحُكُمْ ۖ وَاصْبِرُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ۝
وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ
بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ۝ وَإِذْ زَيَّنَ
لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ
الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ ۖ فَلَمَّا تَرَاءَتِ
الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ
مِنْكُمْ إِنِّي أَرَىٰ مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ ۚ

منزل

૯૦

તફ઼ૈતુમ ફી અઅ્-યુનિકુમ કલીલંવ-વ
તુમ્હેં કાફ઼િર થોળે કરકે દિખાએ (૮૩) ઔર
યુક઼લ્લિલુકુમ ફી અઅ્-યુનિહિમ લિયક઼્-
તુમ્હેં ઉનકી નિગાહોંમેં થોળા કિયા (૮૪) કે
દ઼િયલ્લાહુ અમ્રન કા-ન મફ઼-ઊ઼લા ۝ વ
અલ્લાહ પૂરા કરે જો કામ હોના હૈ (૮૫) ઔર
ઈલલ્લાહિ તુર-જઉ઼લ-ઉમૂર ۝ (૪૪) યા
અલ્લાહકી તરફ઼ સબ કામોંકી રૂજૂઅ હૈ અય
અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ઈઝ઼ા લક઼ીતુમ
ઈમાનવાલો ! જબ કિસી ફ઼ૌજસે તુમ્હારા મુકાબલા
ફ઼િ-અ-તન ફ઼સ્બુતૂ વઝ઼કુરુલ્લા-હ કસ઼ીરલ્લ
હો તો સાબિત કદમ રહો ઔર અલ્લાહ કી યાદ બહોત કરો (૮૬) કે તુમ
અ઼લ્લકુમ તુફ઼-લિહૂ઼ન (૪૫) વ અતીઉ઼લ્લા-હ
મુરાદકો પહુંચો ઔર અલ્લાહ

મં ૨

વ રસૂલહૂ વલા તનાઝ઼ઉ઼ ફ઼-તફ઼-શલૂ વ તઝ઼-હ-બ રીહુકુમ વસ઼્બિરૂ ۝
ઔર ઉસકે રસૂલકા હુકમ માનો ઔર આપસમેં ઝગળો નહિં કે ફિર બુઝદિલી કરોગે ઔર તુમ્હારી બન્ધી હુઇ હવા જાતી રહેગી
ઈન્નલ્લા-હ મ-અસ્સ઼ાબિરીન ۝ (૪૬) વલા તકૂનૂ કલ્લઝ઼ી-ન ખ઼-ર-જૂ
(૮૭) ઔર સબ્ર કરો બેશક અલ્લાહ સબ્રવાલોંકે સાથ હૈ (૮૮) ઔર ઉન જૈસે ન હોના જો અપને ઘરસે
મિન દિયારિહિમ બ-તરંવ-વ રિઑઅન્નાસિ વ યસુદ-દૂ-ન અ઼ન
નિકલે ઈતરાતે ઔર લોગોંકે દિખાનેકો ઔર અલ્લાહકી રાહસે
સબીલિલ્લાહ ۝ વલ્લાહુ બિમા યઅ્-મલૂ-ન મુહ઼ીત (૪૭) વઈઝ઼ ઝય્ય-ન
રોકતે (૮૯) ઔર ઉનકે સબ કામ અલ્લાહકે કાબૂમેં હૈં ઔર જબ કે શૈતાનને
લહુમુશ્શૈતાનુ અઅ્-માલહુમ વક઼ા-લ લા ગ઼ાલિ-બ લકુમુલ- યૌ-મ
ઉનકી નિગાહમેં ઉનકે સબ કામ ભલે કર દિખાએ (૯૦) ઔર બોલા આજ તુમ પર કોઇ શખ્સ
મિનન્નાસિ વઈન્ની જારુલ્લકુમ ۝ ફ઼-લમ્મા તરૉઅતિલ-ફ઼િ-અતાનિ
ગાલિબ આનેવાલા નહીં ઔર તુમ મેરી પનાહમેં હો તો જબ દોનોં લશ્કર આમને-સામને
ન-ક-સ઼ અ઼લા અ઼કિ઼બૈહિ વ કા઼-લ ઈન્ની બૅરીઉમ-મિન્કુમ
હુએ ઉલ્ટે પાંવ ભાગા ઔર બોલા મૈં તુમસે અલગ હૂં (૯૧) મૈં
ઈન્ની અરા મા લા તરૌ-ન ઈન્ની અખ઼ાફુલ્લાહ ۝
વોહ દેખતા હૂં જો તુમ્હેં નઝર નહીં આતા (૯૨) મૈં અલ્લાહસે ડરતા હૂં (૯૩)

અબૂ હનીફ઼ા રદિયલ્લાહુ અન્હૂકા (૭૧) ઇસ દિનસે રોઝે બદર મુરાદ હૈ, ઔર દોનોં ફ઼ૌજોંસે મુસલમાનોં ઔર કાફિરોંકી ફ઼ૌજેં, ઔર યે વાકેઆ સત્રહ યા ઉન્નીસ રમઝાનકો પેશ આયા, અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિવસ્સલમકી તા'દાદ તીનસો દસસે કુછ ઝિયાદા થી ઔર મુશ્રિકીન હઝારકે કરીબ થે. અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં હઝીમત દી, ઉનમેંસે સત્તરસે ઝિયાદા મારે ગએ ઔર ઉતને હી ગિરફ઼્તાર હુએ (૭૨) જો મદીના તૈયબહકી તરફ઼ હૈ (૭૩) કુરૈશકા જિસમેં અબૂસુફ઼યાન વગૈરહ થે (૭૪) તીન મીલકે ફ઼ાસ્લે પર સાહિલકી તરફ઼ (૭૫) યાની અગર તુમ ઔર વો બાહમ જંગકા કોઇ વકત મુઐયન કરતે ફિર તુમ્હેં અપની કિલ્લત-વ-બેસામાની ઔર ઉનકી કસરત-વ-સામાનકા હાલ માલૂમ હોતા તો ઝુરૂર તુમ હૈબત વ અંદેશોસે મીઆદમેં ઇખ્તેલાફ઼

وَاللّٰهُ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝ اِذْ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ
وَالَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ غَرَّ هٰۤؤُلَاۤءِ دِيْنُهُمْ ۗ
وَمَنْ يَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝
وَلَوْ تَرٰۤى اِذْ يَتَوَفَّى الَّذِيْنَ كَفَرُوا الْمَلٰۤئِكَةُ
يَضْرِبُوْنَ وُجُوْهَهُمْ وَاَدْبَارَهُمْ ۚ وَذُوْقُوْا
عَذَابَ الْحَرِيْقِ ۝ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْكُمْ
وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ۝ كَدَاْبِ اٰلِ
فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ
فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوْبِهِمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ شَدِيْدُ
الْعِقَابِ ۝ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً
اَنْعَمَهَا عَلٰى قَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا بِاَنْفُسِهِمْ ۙ وَ
اَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۝ كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ ۙ
وَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ

વલ્લાહુ શદીદુલ-ઈક઼ાબ ۝ (૪૮) ઈઝ઼ ૯૦
ઔર અલ્લાહકા અઝાબ સખ્ત હૈ જબ
યકૂલુલ-મુનાફિકૂ-ન વલ્લઝી-ન ફી કુલૂબિહિમ
કેહતે થે મુનાફિક (૯૪) ઔર વોહ જિનકે દિલોંમેં
મ-ર-દુન ગર-ર હાઉલાૅ-ઈ દીનુહુમ ۶ વ
આઝાર હૈ (૯૫) કે યે મુસલમાન અપને દીન પર મગરૂર હૈ (૯૬) ઔર
મંય્ય-ત-વક્કલ અ-લલ્લાહિ ફ ઈન્નલ્લા-હ
જો અલ્લાહ પર ભરોસા કરે (૯૭) તો બેશક અલ્લાહ (૯૮)
અઝીઝુન હકીમ (૪૯) વલૌ તરા ઈઝ઼
ગાલિબ હિકમતવાલા હૈ ઔર કભી તૂ દેખે જબ
ય-ત-વફ-ફલ્લઝી-ન ક-ફરુ-લ્મલાૅઈકતુ
ફરિશ્તે કાફિરોંકી જાન નિકાલતે હૈ માર
યદ્-રિબૂ-ન વુજૂહહુમ વ અદ-બારહુમ ۶
રહે હૈ ઉનકે મુંહ પર ઔર ઉનકી પીઠ પર (૯૯) ઔર ચખો

વ ઝૂકૂ અઝાબલ-હરીક઼ (૫૦) ઝાલિ-ક બિમા કદ-દ-મત ઐદીકુમ વ મ
આગકા અઝાબ યે (૧૦૦) બદલા હૈ ઉસકા જો તુમ્હારે હાથોંને આગે ભેજા (૧૦૧) ઔર ર
અન્નલ્લા-હ લૈ-સ બિઝ઼લ્લામિલ-લિલ્અબીદ ۝ (૫૧) ક-દઅબિ આલિ
અલ્લાહ બન્દોં પર ઝુલ્મ નહીં કરતા જૈસે ફિરઔનવાલોં
ફિરઔ-ન ۙ વલ્લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ ۶ ક-ફરૂ બિઆયાતિલ્લાહિ
ઔર ઉનસે અગલોં કા દસ્તૂર (૧૦૩) વોહ અલ્લાહકી આયતોંસે
ફ-અ-ખ-ઝહુમુલ્લાહુ બિઝુનૂબિહિમ ۶ ઈન્નલ્લા-હ કવિય્યુન શદીદુલ
મુન્કિર હુએ તો અલ્લાહને ઉન્હેં ઉનકે ગુનાહોં પર પકડા બેશક અલ્લાહ કુવ્વતવાલા
ઈક઼ાબ (૫૨) ઝાલિ-ક બિ-અન્નલ્લા-હ લમ યકુ મુગય્યિરન-નિઅ-મ-તન
સખ્ત અઝાબવાલા હૈ યે ઈસ લિયે કે અલ્લાહ કિસી કૌમસે જો ને'મત
અન-અ-મહા અલા કૌમિન હત્તા યુગય્યિરૂ મા બિઅન્ફુસિહિમ ۙ વ
ઉન્હેં દી થી બદલતા નહીં જબ તક વોહ ખુદ બદલ ન જાએં (૧૦૪) ઔર
અન્નલ્લા-હ સમીઉન અલીમુન ۙ (૫૩) ક-દઅબિ આલિ ફિરઔ-ન ۙ
બેશક અલ્લાહ સુનતા-જાનતા હૈ જૈસે ફિરઔનવાલોં ઔર ઉનસે
વલ્લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ ۶ કઝ઼-ઝબૂ બિઆયાતિ રબ્બિહિમ
અગલોંકા દસ્તૂર ઉન્હોંને અપને રબકી આયતેં

કરતે (૭૬) યા'ની ઈસ્લામ ઔર મુસ્લિમીનકી નુસરત ઔર દીનકા એ'ઝાઝ ઔર દુશ્મનાને દીનકી હલાકત, ઈસલિયે તુમ્હેં ઉનસે બેમીઆદ હી જમા કર દિયા. (૭૭) યા'ની હુજ્જતે ઝાહિરા કાઈમ હોને ઔર ઈબ્રતકા મુઆઈના કર લેનેકે બાદ (૭૮) મુહમ્મદ ઈબ્ને ઈસ્હાકને કહા કે 'હલાક'સે કુફ્ર, 'હયાત'સે ઈમાન મુરાદ હૈ. મા'ના યે હૈ કે, જો કોઈ કાફિર હો ઉસકો ચાહિયે કે પહલે હુજ્જત કાઈમ કરે ઔર ઐસે હી જો ઈમાન લાએ વોહ યકીનકે સાથ ઈમાન લાએ ઔર હુજ્જત વ બુરહાનસે જાન લે કે યે દીને હક્ક હૈ ઔર બદ્રકા વાકેઆ આયાતે વાઝેહહમેંસે હૈ, ઉસકે બાદ જિસને કુફ્ર ઈખ્તિયાર કિયા વો મુકાબિર હૈ અપને નફસકો મુગાલતહ દેતા હૈ. (૭૯) યે અલ્લાહ તઆલાકી ને'મત થી કે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિવસલ્લમકો કુફ્ફારકી

فَأَهْلَكْنَاهُم بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ ۚ وَ
كُلٌّ كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٥٤﴾ إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِندَ
اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٥﴾ الَّذِينَ
عَاهَدتَّ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي
كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٦﴾ فَإِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ فِي
الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِم مَّنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٥٧﴾
وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوْمٍ خِيَانَةً فَانبِذْ إِلَيْهِمْ
عَلَىٰ سَوَاءٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ ﴿٥٨﴾ وَلَا
يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبَقُوا ۚ إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ﴿٥٩﴾
وَأَعِدُّوا لَهُم مَّا اسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ
الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَ
آخَرِينَ مِن دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ ۚ اللَّهُ
يَعْلَمُهُمْ ۚ وَمَا تُنفِقُوا مِن شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

ફ-અહ-લક-નાહુમ બિ- ઝુનૂબિહિમ વ
ઝુટલાઇ તો હમને ઉનકો ઉનકે ગુનાહોંકે સબબ હલાક કિયા ઔર
અગ્રક્-ના આ-લ ફિરઔન ઠ વ કુલ્લુન કાનૂ
હમને ફિરઔનવાલોંકો ડુબો દિયા (૧૦૫) ઔર વોહ સબ
ઝાલિમીન (૫૪) ઈન્ન શર્રદ-દવાબ્બિ
ઝાલિમ થે બેશક સબ જાનવરોંમે બદતર
ઈન્દલ્લા- હિલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ફહુમ લા
અલ્લાહકે નઝદીક વોહ હૈં જિન્હોંને કુફ્ર કિયા ઔર
યુઅ-મિનૂન ઠ (૫૫) અલ્લઝી-ન આહત્ત
ઈમાન નહીં લાતે વોહ જિનસે તુમને
મિન્હુમ સુમ્મ યન્કુદૂ-ન અહ્-દહુમ
મુઆહેદા (કરાર) કિયા થા ફિર હર બાર
ફી કુલ્લિ મર્રતિંવ-વ-હુમ લા યત્તકૂન (૫૬)
અપના અહદ તોળ દેતે હૈં (૧૦૬) ઔર ડરતે નહીં (૧૦૭)

મં ૨

ફ-ઈમ્મા તસ્કફન્નહુમ ફિલહર્બિ ફ-શર્રિદ બિહિમ મન ખલ્ફહુમ
તો અગર તુમ ઉન્હેં કહીં લળાઈમે પાઓ તો ઉન્હેં ઐસા કત્લ કરો જિસસે ઉનકે પસમાન્દોંકો ભગાઓ (૧૦૮) ઈસ ઉમ્મીદ
લ-અલ્લહુમ યઝ-ઝક્કરૂન (૫૭) વ ઈમ્મા તખાફન્ન મિન કૌમિન
પર કે શાયદ ઉન્હેં ઈબરત હો (૧૦૯) ઔર અગર તુમ કિસી કૌમસે દગાકા
ખિયાન-તન ફમ્બિઝ ઈલૈહિમ અલા સવાઅ ઠ ઈન્નલ્લા-હ લા
અન્દેશા કરો (૧૧૦) તો ઉનકા અહદ ઉન્કી તરફ ફેંક દો બરાબરી પર (૧૧૧) બેશક દગાવાલે
યુહિબ્બુલ-ખા-ઈનીન ઠ (૫૮) વલા યહ-સબન્નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
અલ્લાહકો પસંદ નહીં ઔર હરગિઝ કાફિર ઈસ ઘમંડમેં ન રહેં કે વોહ (૧૧૨)
સ-બકૂ ઠ ઈન્નહુમ લા યુઅ-જિઝૂન (૫૯) વ અઈદ-દૂ લહુમ મસ્ત-તઅ-
હાથસે નિકલ ગએ બેશક વોહ આજિઝ નહીં કરતે (૧૧૩) ઔર ઉનકે લિયે તૈયાર રખો જો કુવ્વત
તુમ મિન કુવ્વતિંવ-વ મિર્રિબાતિલ્ખૈલિ તુર્હિબૂ-ન બિહી અદુવ્વલ્લાહિ વ
તુમ્હેં બન પળે (૧૧૪) ઔર જિત્ને ઘોળે બાંધ સકો કે ઉનસે કે ઉનકે દિલોંમે ધાક બિઠાઓ જો અલ્લાહકે દુશ્મન ઔર
અદુવ્વકુમ વ આખરી-ન મિન દૂનિહિમ ઠ લા તઅ-લમૂનહુમ ઠ અલ્લાહુ
તુમ્હારે દુશ્મન હૈં (૧૧૫) ઔર ઉનકે સિવા કુછ ઔરોંકે દિલોંમે જિન્હેં તુમ નહીં જાનતે (૧૧૬) અલ્લાહ
યઅ-લમુહુમ ઠ વ મા તુન્ફિકૂ મિન શૈઈન ફી સબીલિલ્લાહિ
ઉન્હેં જાનતા હૈ ઔર અલ્લાહકી રાહમેં જો કુછ ખર્ચ કરોગે તુમ્હેં

તા'દાદ થોળી દિખાઇ ગઇ ઔર આપને અપના યે ખ્વાબ અસ્હાબસે બયાન કિયા. ઈસસે ઉનકી હિમ્મતેં બઢીં ઔર અપને ઝો'ફ વ કમઝોરીકા અંદેશા ન રહા ઔર ઉન્હેં દુશ્મન પર જુર્અત પૈદા હુઇ ઔર કલ્બ કવી (મઝબૂત) હુએ. અંબિયાકા ખ્વાબ હક્ક હોતા હૈ. આપકો કુફ્ફાર દિખાએ ગએ થે ઔર ઐસે કુફ્ફાર જો દુન્યાસે બેઈમાન જાએં ઔર કુફ્ર હી પર ઉનકા ખાત્મા હો, વો થોળે હી થે કયૂંકે જો લશ્કર મુકાબિલ આતા થા ઉનમેં કસીર લોગ વો થે જિન્હેં અપની ઝિંદગીમે ઈમાન નસીબ હો ઔર ખ્વાબમેં કિલ્લતકી તાબીર ઝો'ફસે હૈ. ચુનાન્ચે અલ્લાહ તઆલાને મુસલમાનોંકો ગાલિબ ફરમાકર કુફ્ફારકા ઝો'ફ ઝાહિર કર દિયા (૮૦) ઔર સબાત-વ-ફરારમેં મુતરદિદ રહતે (૮૧) તુમકો બુઝદિલી ઔર તરદદુદ ઔર બાહમી

يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ۝ وَإِنْ جَنَحُوا
لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّهُ هُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ
فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ ۚ هُوَ الَّذِي أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِ وَ
بِالْمُؤْمِنِينَ ۝ وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ ۚ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا
فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ
وَلَٰكِنَّ اللَّهَ أَلَّفَ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝
يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ۝ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ
عَلَى الْقِتَالِ ۚ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عِشْرُونَ صَابِرُونَ
يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ۚ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ
يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَا يَفْقَهُونَ ۝ الْآنَ خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَعَلِمَ

યુવફ-ફ ઈલૈકુમ વ અન્તુમ લા તુઝ઼-લમૂન
પુરા દિયા જાએગા (૧૧૭) ઔર કિસી તરહ ઘાટેમેં ન રહોગે
(૬૦) વ ઈન જ-નહૂ લિસ્સલ્મિ
ઔર અગર વોહ સુલ્હકી તરફ
ફજ-નહ઼ લહા વ ત-વક્કલ અ઼-લલ્લાહ ▸
ઝુકે તો તુમભી ઝુકો (૧૧૮) ઔર અલ્લાહ પર
ઈન્નહૂ હુવસ- સમીઉ઼લ-અ઼લીમ (૬૧)
ભરોસા રખો બેશક વહી હૈ સુન્તા જાન્તા
વ ઈંય્યુરીદૂ અંય્યખ઼્દઊ઼-ક ફઈન્ન
ઔર અગર વોહ તુમ્હેં ફરેબ દિયા ચાહેં (૧૧૯) તો બેશક
હ઼સ્બકલ્લાહ ▸ હુવલ્લઝ઼ી અય્ય-દ-ક
અલ્લાહ તુમ્હેં કાફી હૈ વહી હૈ જિસને તુમ્હેં
બિનસ઼્રિહી વ બિલ્મુઅ-મિનીન ▸ (૬૨) વ
ઝોર દિયા અપની મદદકા ઔર મુસલમાનોંકા (૬૨) ઔર
અલ્લ-ફ બૈ-ન કુલૂબિહિમ ▸ લૌ અન્ફક઼-ત મા ફિલઅર્દ઼િ જમીઅમ-માઁ
ઉનકે દિલોંમેં મેલ કર દિયા (૧૨૦) અગર તુમ ઝમીનમેં જો કુછ હૈ સબ ખર્ચ મ ર
અલ્લફ-ત બૈ-ન કુલૂબિહિમ વલા કિન્નલ્લા-હ અલ્લ-ફ
કર દેતે ઉનકે દિલ ન મિલા સકતે (૧૨૧) લેકિન અલ્લાહને ઉનકે દિલ
બૈનહુમ ▸ ઈન્નહૂ અ઼ઝીઝુન હ઼કીમ (૬૩) યાઁ અય્યુહન્નબિય્યુ
મિલા દિયે બેશક વહી ગાલિબ હિકમતવાલા અય ગૈબકી ખબરેં બતાનેવાલે (નબી) !
હ઼સ્બુકલ્લાહુ વ મનિત્ત-બ-અ઼-ક મિનલ- મુઅ-મિનીન (૬૪)
અલ્લાહ તુમ્હેં કાફી હૈ ઔર યે જિત્ને મુસલમાન તુમ્હારે પૈરો હુએ (૧૨૨)
યાઁ અય્યુહન્નબિય્યુ હ઼ર્રિદ઼િલ મુઅ-મિની-ન અ઼-લલ્કિ઼તાલ ▸ ઈંય્યકુમ-મિન્કુમ
અય ગૈબકી ખબરેં બતાનેવાલે ! મુસલમાનોંકો જિહાદકી તર્ગીબ દો અગર તુમમેંકે બીસ
ઈશ્રૂ-ન સાબિરૂ-ન યગ઼્લિબૂ મિ-અતૈન ▸ વ ઈંય્યકુમ-મિન્કુમ
સબ્રવાલે હોંગે, દો સૌ પર ગાલિબ હોંગે ઔર અગર તુમમેંકે
મિ-અતુંય્યગ઼્લિબૂ અલ્ફમ મિનલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ બિઅન્નહુમ
સૌ હોં તો કાફિરોંકે હઝાર પર ગાલિબ આએંગે ઈસલિયે કે વોહ
કૌમુલ્લા યફ-કહૂન (૬૫) અલ્આ-ન ખ઼ફ-ફ-ફલ્લાહુ અ઼ન્કુમ વ અ઼લિ-મ
સમઝ નહીં રખતે (૧૨૩) અબ અલ્લાહને તુમ પર તખફીફ (કમી કરના) ફરમાઈ ઔર ઉસે મા'લૂમ

ઈખ્તેલાફ સે (૮૨) અય મુસલમાનો ! (૮૩) હઝરત ઈબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહુ અન્હુને ફરમાયા કે વો હમારી નિગાહોંમેં ઈતને કમ જચે કે મૈંને અપને બરાબરવાલે એક શખ્સસે કહા, કયા તુમ્હારે ગુમાનમેં કાફિર સત્તર (૭૦) હોંગે ? ઉસને કહા કે મેરે ખ્યાલમેં સો (૧૦૦) હૈં, ઔર થે હઝાર ! (૮૪) યહાં તક કે અબૂ જહલને કહા કે ઉન્હેં રસ્સીમેં બાંધ લો, ગોયા કે વો મુસલમાનોંકી જમા'તકો ઈતના કલીલ દેખ રહા થા કે મુકાબલા કરને ઔર જંગ આઝમા હોનેકે લાઈક ભી ખયાલ નહીં કરતા થા ઔર મુશ્રિકીનકો મુસલમાનોંકી તા'દાદ થોડી દિખાનેમેં યે હિકમત થી કે મુશ્રિકીન મુકાબલા પર જમ જાએ, ભાગ ન પડેં ઔર યે બાત ઈબ્તેદામેં થી. મુકાબલા હોનેકે બાદ ઉન્હેં મુસલમાન બહુત ઝિયાદા નઝર આને લગે (૮૫) યા'ની ઈસ્લામકા ગલ્બા

أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا ۚ فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّائَةٌ صَابِرَةٌ
يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ۚ وَإِن يَكُن مِّنكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا
أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ
لِنَبِيٍّ أَن يَكُونَ لَهُ أَسْرَىٰ حَتَّىٰ يُثْخِنَ فِي
الْأَرْضِ ۚ تُرِيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا ۖ وَاللَّهُ يُرِيدُ
الْآخِرَةَ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٧﴾ لَّوْلَا كِتَابٌ مِّنَ اللَّهِ
سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦٨﴾ فَكُلُوا
مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٩﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّمَن فِي أَيْدِيكُم
مِّنَ الْأَسْرَىٰ إِن يَعْلَمِ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا
يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أُخِذَ مِنكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَ
اللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٧٠﴾ وَإِن يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ
فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِن قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ ۗ

અન્ન ફીકુમ દ઼અ-ફા ▸ ફઈય્યકુમ-મિન્કુમ
હૈ કે તુમ કમઝોર હો તો અગર તુમમેં
મિ-અતુન સા઼બિરતુંય્યગ઼્લિબૂ મિ-અતૈન ૮ વ
સૌ સબ્રવાલે હોં દો સૌ પર ગાલિબ આએંગે ઔર
ઈંય્યકુમ-મિન્કુમ અલ- ફુંય્યગ઼્લિબૂ
અગર તુમમેંકે હઝાર હોં તો દો હઝાર પર ગાલિબ
અલ - ફૈનિ બિઈઝ઼-નિલ્લાહ ▸ વલ્લાહુ
હોંગે અલ્લાહકે હુકમસે. ઔર અલ્લાહ
મ-અસ્સા઼બિરીન (૬૬) મા કા-ન
સબ્રવાલોંકે સાથ હૈ કિસી નબીકો
લિનબિય્યિન અંય્યકૂ-ન લહૂ અસ્રા
લાયક નહીં કે કાફિરોંકો ઝિન્દા કૈદ કરે
હ઼ત્તા યુસ્ખિ઼-ન ફિલ-અર્દ઼ ▸ તુરીદૂ-ન
જબ તક ઝમીનમેં ઉન્કા ખૂન ખૂબ ન બહાએ (૧૨૪)

મં ૨ અ-ર-દ્દ-દુન્યા ૮ વલ્લાહુ યુરીદુલ - આખિ઼રહ ▸ વલ્લાહુ
તુમ લોગ દુનિયાકા માલ ચાહતે હો (૧૨૫) ઔર અલ્લાહ આખેરત ચાહતા હૈ (૧૨૬) ઔર અલ્લાહ ગાલિબ
અ઼ઝીઝુન હ઼કીમ (૬૭) લૌલા કિતાબુમ-મિનલ્લાહિ સ-બ-ક઼
હિકમતવાલા હૈ અગર અલ્લાહ પેહલે એક બાત ન લિખ
લ-મસ્સકુમ ફીમા અ-ખ઼ઝ઼-તુમ અ઼ઝ઼ાબુન અ઼ઝ઼ીમ (૬૮) ફકુલૂ
ચુકા હોતા (૧૨૭) અય મુસલમાનોં ! તુમને જો કાફિરોંસે બદલેકા માલ લે લિયા ઉસમેં તુમ પર બળા અઝાબ
મિમ્મા ગ઼નિમ્તુમ હ઼લાલન તૈ઼ય્યિબંવ ૮ વત્તકુલ્લા-હ ▸ ઈન્નલ્લા-હ
આતા, તો ખાઓ જો ગનીમત તુમ્હેં મિલી હલાલ પાકીઝા (૧૨૮) ઔર અલ્લાહસે ડરતે રહો બેશક અલ્લાહ
૬૦ ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ ૬૦ (૬૯) યા અય્યુહન્નબિય્યુ કુલ લિમન ફી ઐદીકુમ
બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ અય ગૈબકી ખબરેં બતાનેવાલે ! જો કૈદી તુમ્હારે હાથમેં હૈં ઉન્સે ફરમાઓ (૧૨૯) અગર
મિનલ-અસ્રા ▸ ઈંય્યઅ઼-લમિલ્લાહુ ફી કુલૂબિકુમ ખૈ઼રંય્યુઅ-તિકુમ ખૈ઼રમ્મિમ્મા
અલ્લાહને તુમ્હારે દિલમેં ભલાઇ જાની (૧૩૦) તો જો તુમસે લિયા ગયા (૧૩૧) ઉસસે બેહતર તુમ્હેં અતા ફરમાએગા
ઉખિ઼-ઝ઼ મિન્કુમ વ યગ઼્ફિર-લકુમ ▸ વલ્લાહુ ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૭૦) વ ઈંય્યુરીદૂ
ઔર તુમ્હેં બખ્શ દેગા ઔર અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ (૧૩૨) ઔર અય મહબૂબ ! અગર વોહ (૧૩૩) તુમસે
ખિ઼યાન-ત-ક ફ-ક઼દ ખ઼ાનુલ્લા-હ મિન ક઼બ્લુ ફ-અમ્ક-ન મિન્હુમ ▸
દગા ચાહેંગે (૧૩૪) તો ઉસસે પેહલે અલ્લાહ હી કી ખયાનત કર ચુકે હૈં જિસ પર ઉસને ઉન્હેં તુમ્હારે કાબૂમેં દે દિયે (૧૩૫)

ઔર મુસલમાનોંકી નુસ્રત ઔર શિર્કકા ઈબ્તાલ ઔર મુશ્રેકીનકી ઝિલ્લત ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિવસલ્લમકે મો'જિઝેકા ઈઝહાર કે જો ફરમાયા થા વો હુવા કે જમાઅતે કલીલા લશ્કરે ગિરાં પર ફતહયાબ હુઇ (૮૬) ઉસસે મદદ ચાહો ઔર કુફ્ફાર પર ગાલિબ હોનેકી દુઆએં કરો. મસ્અલા : ઈસસે માલૂમ હુવા કે ઈન્સાનકો હર હાલમેં લાઝિમ હૈ કે વો અપને કલ્બો ઝબાંકો ઝિક્રે ઈલાહીમેં મશ્ગૂલ રખ્ખે ઔર કિસી સખ્તી-વ-પરેશાનીમેં ભી ઉસસે ગાફિલ ન હો. (૮૭) ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે બાહમી તનાઝોઅ, ઝો'ફો કમઝોરી ઔર બેવકારીકા સબબ હૈ ઔર યે ભી માલૂમ હુવા કે બાહમી તનાઝોઅ (આપસમેં ખીંચતાન)સે મહફૂઝ રહનેકી તદબીર ખુદા ઔર રસૂલકી ફરમાંબરદારી ઔર દીનકા ઈત્તેબાઅ હૈ (૮૮) ઉનકા

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ
هَاجَرُوْا وَ جٰهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَ اَنْفُسِهِمْ
فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَ الَّذِيْنَ اٰوَوْا وَّ نَصَرُوْٓا
اُولٰٓئِكَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ؕ وَ الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا وَلَمْ يُهَاجِرُوْا مَا لَكُمْ مِّنْ وَّلَايَتِهِمْ
مِّنْ شَيْءٍ حَتّٰى يُهَاجِرُوْا ۚ وَ اِنِ اسْتَنْصَرُوْكُمْ
فِي الدِّيْنِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ اِلَّا عَلٰى قَوْمٍۭ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ ؕ وَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝
وَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ؕ اِلَّا
تَفْعَلُوْهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْاَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيْرٌ ۝
وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ هَاجَرُوْا وَ جٰهَدُوْا فِيْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ وَ الَّذِيْنَ اٰوَوْا وَّ نَصَرُوْٓا اُولٰٓئِكَ
هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ حَقًّا ؕ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ۝

વલ્લાહુ અ્લીમુન હ્કીમ (૭૧)
ઔર અલ્લાહ જાનનેવાલા હિકમતવાલા હૈ
ઈન્નલ્લઝી-ન આમનૂ વ હાજરૂ વ
બેશક જો ઈમાન લાએ ઔર અલ્લાહકે લિયે (૧૩૬) ઘર-બાર છોડે ઔર
જાહદૂ બિ- અમ્વાલિહિમ વ અન્ફુસિહિમ
અલ્લાહકી રાહમેં અપને માલોં ઔર જાનોંસે લડે (૧૩૭) ઔર વોહ
ફી સબીલિલ્લાહિ વલ્લઝી-ન આવવ
જિન્હોંને જગહ દી ઔર મદદ કી (૧૩૮) વોહ એક દૂસરેકે વારિસ હૈં
ન-સ્રૂ ઉલૉ-ઈ-ક બઅ્-દુહુમ ઔલિયા-ઉ
(૧૩૯) ઔર વોહ જો ઈમાન લાએ (૧૪૦) ઔર હિજરત નકી
બઅ્-દ્ ▸ વલ્લઝી-ન આમનૂ વ
તુમ્હેં ઉનકા તર્કા કુછ નહીં પહુંચતા જબ
લમ યુહાજિરૂ મા લકુમ મિંવ્વલા
તક હિજરત ન કરેં ઔર અગર વોહ
યતિહિમ મિન શૈઈન હ્ત્તા યુહાજિરૂ ૮ વ ઈનિસ્તન્સ્રૂકુમ
દીનમેં તુમસે મદદ ચાહેં તો તુમ પર મદદ દેના વાજિબ હૈ
ફિદ-દીનિ ફ-અ્લૈકુમુન્નસ્રુ ઈલ્લા અ્લા કૌમિમ બૈનકુમ વ
મગર ઐસી કૌમ પર કે તુમમેં ઉનમેં મુઆહેદા હૈ ઔર
બૈનહુમ મીસાક્ ▸ વલ્લાહુ બિમા તઅ્-મલૂ-ન બસ્રીર (૭૨)
અલ્લાહ તુમ્હારે કામ દેખ રહા હૈ ઔર કાફિર આપસમેં એક
વલ્લઝી-ન ક-ફરૂ બઅ્-દુહુમ ઔલિયા-ઉ બઅ્-દ્ ▸
દૂસરેકે વારિસ હૈં (૧૪૧) ઐસા ન કરોગે તો ઝમીનમેં
ઈલ્લા તફ-અ્લૂહુ તકુન ફિત્-તુન ફિલ-અર્દિ વ ફસાદુન કબીર ▸ (૭૩)
ફિત્ના ઔર બડા ફિસાદ હોગા (૧૪૨) ઔર વો જો ઈમાન
વલ્લઝી-ન આમનૂ વ હાજરૂ વ જાહદૂ ફી સબીલિલ્લાહિ
લાએ ઔર હિજરત કી ઔર અલ્લાહ કી રાહમેં લડે
વલ્લઝી-ન આવવ ન-સ્રૂ ઉલૉઈ-ક હુમુલ-મુઅ્-મિનૂ-ન
ઔર જિન્હોંને જગહ દી ઔર મદદકી વહી સચ્ચે ઈમાનવાલે હૈં
હ્ક્કા ▸ લહુમ મગ્ફિ-રતુંવ-વ રિઝ્કુન કરીમ (૭૪)
ઉનકે લિયે બખ્શિશ હૈ ઔર ઈઝ્ઝતકી રોઝી (૧૪૩)

મં
ર

મુઈનો મદદગાર (૮૯) શાને નુઝૂલ : યે આયત કુફ્ફારે કુરૈશકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો બદરમેં બહુત ઈતરાતે ઔર તકબ્બુર કરતે આયે થે. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિવસલ્લમને દુઆ કી, યા રબ! યે કુરૈશ આ ગયે તકબ્બુરો ગુરૂરમેં સરશાર ઔર જંગકે લિયે તૈયાર તેરે રસૂલકો ઝુટલાતે હૈં, યા રબ! અબ વો મદદ ઈનાયત હો જિસકા તૂને વા'દા કિયા થા. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને ફરમાયા કે, જબ અબૂ સુફયાનને દેખા કે કાફલેકો કોઈ ખતરા નહીં રહા તો ઉન્હોંને કુરૈશકે પાસ પયામ ભેજાકે તુમ કાફલેકી મદદકે લિયે આએ થે, અબ ઉસકે લિયે કોઈ ખતરા નહીં હૈ લેહાઝા વાપસ જાઓ. ઈસ પર અબૂ જહલને કહા કે, ખુદાકી કસમ ! હમ વાપસ ન હોંગે યહાં તકકે હમ બદરમેં ઉતરેં, તીન રોઝ કિયામ કરેં, ઊંટ ઝુબહ કરેં, બહુતસે ખાને

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْۢ بَعْدُ وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا مَعَكُمْ
فَاُولٰٓئِكَ مِنْكُمْ ۗ وَاُولُوا الْاَرْحَامِ بَعْضُهُمْ اَوْلٰى
بِبَعْضٍ فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝٧٥

(٩) سُوْرَةُ التَّوْبَةِ مَدَنِيَّةٌ (١١٣)

بَرَآءَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖٓ اِلَى الَّذِيْنَ عٰهَدْتُّمْ
مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝١ فَسِيْحُوْا فِي الْاَرْضِ اَرْبَعَةَ
اَشْهُرٍ وَّاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللّٰهِ ۙ وَاَنَّ
اللّٰهَ مُخْزِي الْكٰفِرِيْنَ ۝٢ وَاَذَانٌ مِّنَ اللّٰهِ وَ
رَسُوْلِهٖٓ اِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْاَكْبَرِ اَنَّ اللّٰهَ
بَرِيْٓءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۙ وَرَسُوْلُهٗ ۗ فَاِنْ تُبْتُمْ
فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّكُمْ غَيْرُ
مُعْجِزِي اللّٰهِ ۗ وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِعَذَابٍ
اَلِيْمٍ ۝٣ اِلَّا الَّذِيْنَ عٰهَدْتُّمْ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ

منزل٢

વલ્લઝી-ન આમનૂ મિમ-બઅ્-દુ વ હાજરૂ
ઔર જો બાદકો ઈમાન લાએ ઔર હિજરત કી
વ જાહદૂ મ-અ્કુમ ફઉલાઈ-ક મિન્કુમ ૰ વ
ઔર તુમ્હારે સાથ જિહાદ કિયા વોહ ભી તુમ્હીમેંસે હૈં (૧૪૪) ઔર
ઉલુલ-અર્હામિ બઅ્-દુહુમ ઔલા
રિશ્તેવાલે એક દૂસરે સે ઝયાદા નઝદીક હૈં
બિબઅ્- દિન ફી કિતાબિલ્લાહ ૰ ઈન્નલ્લા-હ
અલ્લાહ કી કિતાબ મેં (૧૪૫) બેશક અલ્લાહ
બિકુલ્લિ શૈઈન અલીમ ★ (૭૫)
સબ-કુછ જાનતા હૈ

(૯) સૂરતુત્તૌબહ

(મદની) ૧૨૯ આયતેં ઔર ૧૬ રુકૂઅ હૈં (૧)

૯૦ પા ૧ મં ૨

બરાઅતુમ્મિનલ્લાહિ વ રસૂલિહી ઈલલ્લઝી-ન આહત્તુમ
બેઝારીકા હુકમ સુનાના હૈ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકી તરફસે ઉન મુશ્રિકોંકો જિનસે તુમ્હારા મુઆહેદા થા ઔર
મિનલ્મુશ્રિકીન ૰(૧) ફસીહૂ ફિલઅર્દિ અર્બ-અ-ત અશ્હુરિંવ્વઅ્-લમૂ
વોહ કાયમ ન રહે (૨) તો ચાર મહીને ઝમીન પર ચલો ફિરો ઔર જાન રખો કે
અન્નકુમ ગૈરુ મુઅ્-જિઝિલ્લાહિ ૰ વ અન્નલ્લા-હ મુખ્ઝિલ- કાફિરીન (૨)
તુમ અલ્લાહકો થકા નહીં સકતે (૩) ઔર યે કે અલ્લાહ કાફિરોંકો રુસ્વા કરનેવાલા હૈ (૪)
વ અઝાનુમ્મિનલ્લાહિ વ રસૂલિહી ઈલન્નાસિ યૌમલ-હજ્જિલ-
ઔર મુનાદી પુકાર દેના હૈ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકી તરફસે સબ લોગોંમે બળે હજ કે
અકબરિ અન્નલ્લા-હ બરીઉમ મિનલ્મુશ્રિકી-ન ૰ વ રસૂલુહ ૰ ફ-ઈન
દિન (૫) કે અલ્લાહ બેઝાર હૈ મુશ્રિકોંસે ઔર ઉસકા રસૂલ, તો અગર તુમ
તુબ્તુમ ફહુ-વ ખૈરુલ્લકુમ ૰ વઈન તવલ્લૈતુમ ફઅ્-લમૂ
તૌબા કરો (૬) તો તુમ્હારા ભલા હૈ ઔર અગર મુંહ ફેરો (૭) તો જાન લો કે તુમ
અન્નકુમ ગૈરુ મુઅ્-જિઝિલ્લાહ ૰ વ બશ્શિરિલ્લઝી-ન ક-ફરૂ બિઅઝાબિન
અલ્લાહકો થકા ન સકોગે (૮) ઔર કાફિરોંકો ખુશખબરી સુનાઓ દર્દનાક
અલીમ ૰ (૩) ઈલ્લલ્લઝી-ન આહત્તુમ મિનલ મુશ્રિકી-ન
અઝાબ-કી મગર વોહ મુશ્રિક જિન્સે તુમ્હારા મુઆહેદા થા

અઊઝુ બિલ્લાહિ મિનન્નારિ વમિન શર્રિલ કુફ્ફારિ વમિન ગ-ઝબિલ જબ્બારિ
અલ-ઈઝ્ઝતુ લિલ્લાહિ વલિ રસૂલિહી વલિલ મો'મિનીન.

પકાએં, શરાબેં પીએં, કનીઝોંકા ગાના બજાના સુનેં, અરબમેં હમારી શોહરત હો ઔર હમારી હૈબત (ડર) હમેશા બાકી રહે. લેકિન ખુદાકો કુછ ઔર હી મંઝૂર થા. જબ વો બદરમેં પહુંચે તો જામે શરાબકી જગહ ઉન્હેં સાગરે મૌત પીના પળા ઔર કનીઝોંકી સાઝોનવાકી જગહ રોનેવાલિયાં ઉન્હેં રોઈ. અલ્લાહ તઆલા મોમિનીનકો હુકમ ફરમાતા હૈ કે ઈસ વાકિએસે ઈબ્રત હાસિલ કરેં ઔર સમઝ લેં કે ફખ્રો રિયા ઔર ગુરૂરો તકબ્બુરકા અંજામ ખરાબ હૈ. બંદેકો ઈખ્લાસ ઔર ઈતાઅતે ખુદા વ રસૂલ ચાહિયે (૯૦) ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિવસલ્લમકી અદાવત ઔર મુસલમાનોંકી મુખાલેફતમેં જો કુછ ઉન્હોંને કિયા થા ઉસ પર ઉનકી તા'રીફ કી ઔર ઉન્હેં ખબીસ આ'માલ પર કાઈમ રેહનેકી રગ્બત દિલાઈ ઔર જબ કુરૈશને બદરમેં

ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوْكُمْ شَيْئًا وَّلَمْ يُظَاهِرُوْا عَلَيْكُمْ
اَحَدًا فَاَتِمُّوْٓا اِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ اِلٰى مُدَّتِهِمْ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ ﴿۴﴾ فَاِذَا انْسَلَخَ الْاَشْهُرُ
الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِيْنَ حَيْثُ وَجَدْتُّمُوْهُمْ
وَخُذُوْهُمْ وَاحْصُرُوْهُمْ وَاقْعُدُوْا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ ۚ
فَاِنْ تَابُوْا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ
فَخَلُّوْا سَبِيْلَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۵﴾ وَاِنْ
اَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ اسْتَجَارَكَ فَاَجِرْهُ حَتّٰى
يَسْمَعَ كَلٰمَ اللّٰهِ ثُمَّ اَبْلِغْهُ مَاْمَنَهٗ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ
قَوْمٌ لَّا يَعْلَمُوْنَ ﴿۶﴾ كَيْفَ يَكُوْنُ لِلْمُشْرِكِيْنَ
عَهْدٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ رَسُوْلِهٖۤ اِلَّا الَّذِيْنَ
عٰهَدْتُّمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ فَمَا اسْتَقَامُوْا
لَكُمْ فَاسْتَقِيْمُوْا لَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ ﴿۷﴾

સુમ્મ લમ યન્કુસૂકુમ શૈઅંવ-વ લમ
ફિર ઉન્હોંને તુમ્હારે અહદમેં કુછ કમી ન કી (૯) ઔર તુમ્હારે
યુઝ઼ાહિરૂ અ઼લૈકુમ અ-હ઼-દન ફ- અતિમ્મૂ
મુકાબિલ કિસીકો મદદ ન દી તો ઉનકા અહદ ઠેહરી
ઈલૈહિમ અ઼હ- દહુમ ઈલા મુદ-દતિહિમ ॰
હુઈ મુદત તક પૂરા કરો
ઈન્નલ્લા-હ યુહ઼િબ્બુલ મુત્તક઼ી-ન (૪)
બેશક અલ્લાહ પરહેઝગારોંકો દોસ્ત રખતા હૈ
ફઈઝ઼ન- સ-લ-ખ઼લ - અશ્હુરુલ હુરુમુ
ફિર જબ હુર્મતવાલે મહીને નિકલ
ફક઼્તુલુલ - મુશ્રિકી-ન હૈસુ વજત્તુમૂહુમ
જાએં તો મુશ્રિકોંકો મારો (૧૦) જહાં પાઓ (૧૧) ઔર ઉન્હેં
વ ખુઝૂહુમ વહ઼-સુરૂહુમ વક઼-ઉ઼દૂ લહુમ
પકળો ઔર કૈદ કરો ઔર હર જગહ
કુલ-લ મર્સ઼દ ॰ ફઈન તાબૂ વ અક઼ામુસ્સ઼લા-ત વ આતવુઝ઼-ઝ઼કા-ત
ઉનકી તાક મેં બૈઠો ફિર અગર વોહ તૌબા કરેં (૧૨) ઔર નમાઝ કાયમ રખેં ઔર ઝકાત દેં
ફખ઼લ્લૂ સબીલહુમ ॰ ઈન્નલ્લા-હ ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૫) વ ઈન
તો ઉનકી રાહ છોળ દો (૧૩) બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ ઔર અય
અ-હ઼દુમ્મિનલ- મુશ્રિકીનસ્તજા-ર-ક ફ-અજિરહુ હ઼ત્તા યસ્મ-અ઼
મહબૂબ ! અગર કોઈ મુશ્રિક તુમસે પનાહ માંગે (૧૪) તો ઉસે પનાહ દો કે
કલામલ્લાહિ સુમ્મ અબ્લિગ઼્હુ મઅ-મ-નહ ॰ ઝ઼ાલિ-ક બિઅન્નહુમ
વોહ અલ્લાહકા કલામ સુને ફિર ઉસે ઉસકી અમનકી જગહ પહુંચા દો (૧૫) યે ઈસલિયે કે
ક઼ૌમુલ્લા યઅ઼-લમૂન ॰ (૬) કૈ-ફ યકૂનુ લિલ્મુશ્રિકી-ન અ઼હ-દુન
વોહ નાદાન લોગ હૈં (૧૬) મુશ્રિકોંકે લિયે અલ્લાહ ઔર ઉસકે
ઈન્દલ્લાહિ વ ઈ઼ન્દ રસૂલિહી ઈલ્લલ્લઝ઼ી-ન આ઼હત્તુમ
રસૂલકે પાસ કોઈ અહદ ક્યોં કર હોગા (૧૭) મગર વોહ જિનસે તુમ્હારા
ઈ઼ન્દલ મસ્જિદિલ હ઼રામ ॰ ફ-મસ્તક઼ામૂ લકુમ ફસ્તક઼ીમૂ
મુઆહેદા મસ્જિદે હરામ કે પાસ હુઆ (૧૮) તો જબ તક વોહ તુમ્હારે લિયે અહદ પર
લહુમ ॰ ઈન્નલ્લા-હ યુહ઼િબ્બુલ-મુત્તક઼ીન (૭)
કાયમ રહેં તુમ ઉનકે લિયે કાયમ રહો બેશક પરહેઝગાર અલ્લાહકો ખુશ આતે હૈં

મં
૨

૬૦

જાને પર ઈત્તેફાક કર લિયા તો, ઉન્હેં યાદ આયા કે ઉનકે ઔર કબીલા બની બકરકે દરમિયાન અદાવત હૈ, મુમકિન થા કે વો યે ખયાલ કરકે વાપસીકા કસ્દ કરતે, યે શૈતાનકો મંઝૂર ન થા ઈસલિયે. ઉસને યે ફરેબ કિયા કે વો સુરાકહ ઈબ્ને માલિક ઈબ્ને જોઅસુમ બની કનાનહકે સરદારકી સૂરતમેં નમૂદાર હુવા ઔર એક લશ્કર ઔર એક ઝંડા સાથ લેકર મુશ્રિકીનસે આ મિલા ઔર ઉનસે કહને લગા કે મૈં તુમ્હારા ઝિમ્મેદાર હૂં, આજ તુમ પર કોઈ ગાલિબ આનેવાલા નહી. જબ મુસલમાનોં ઔર કાફિરોંકે દોનોં લશ્કર સફઆરા હુએ ઔર રસૂલેકરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિવસલ્લમને એક મુશ્તેખાક મુશ્રિકીનકે મુંહ પર મારી ઔર વો પીઠ ફેરકર ભાગે ઔર હઝરત જિબ્રાઈલ ઈબ્લીસે લઈનકી તરફ બળ્હે જો સુરાકહકી શકલમેં હારિસ ઈબ્ને હિશામકા હાથ

كَيْفَ وَإِنْ يَّظْهَرُوْا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوْا فِيْكُمْ
إِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ۚ يُرْضُوْنَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبٰى
قُلُوْبُهُمْ ۚ وَأَكْثَرُهُمْ فٰسِقُوْنَ ۝ اِشْتَرَوْا بِاٰيٰتِ
اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِهٖ ۚ إِنَّهُمْ
سَآءَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝ لَا يَرْقُبُوْنَ فِيْ
مُؤْمِنٍ إِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ۚ وَأُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُوْنَ ۝
فَإِنْ تَابُوْا وَأَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ
فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّيْنِ ۚ وَنُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ
يَّعْلَمُوْنَ ۝ وَإِنْ نَّكَثُوْا أَيْمَانَهُمْ مِّنْ بَعْدِ
عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ فَقَاتِلُوْا أَئِمَّةَ
الْكُفْرِ ۙ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُوْنَ ۝
أَلَا تُقَاتِلُوْنَ قَوْمًا نَّكَثُوْا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوْا
بِإِخْرَاجِ الرَّسُوْلِ وَهُمْ بَدَءُوْكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ

કૈ-ફ વ ઈય્યઝ્હરૂ અલૈકુમ લા યર-કુબૂ
ભલા કયોંકર (૧૯) ઉનકા હાલ તો યે હૈ કે
ફીકુમ ઈલ્લંવ-વ લા ઝિમ્મ-હ ⌀ યુર-દૂનકુમ
તુમ પર કાબૂ પાએં તો ન કરાબતકા લિહાઝ
બિઅફ-વાહિહિમ વ તઅ-બા કુલૂબુહુમ ج વ
કરેં ન અહદ કા અપને મુંહસે તુમ્હેં રાઝી કરતે હૈં (૨૦) ઔર
અક-સરુહુમ ફાસિકૂન ج (૮) ઈશતરૌ બિ-
ઉનકે દિલોંમેં ઈન્કાર હૈ ઔર ઉનમેં અકસર બે-હુકમ હૈં (૨૧) અલ્લાહકી
આયાતિલ્લાહિ સ-મ-નન કલીલન
આયતોંકે બદલે થોળે દામ મોલ લિયે (૨૨) તો
ફ-સદ-દૂ અન સબીલિહ ⌀ ઈન્નહુમ
ઉસકી રાહસે રોકા (૨૩) બેશક વોહ
સૉ-અ મા કાનૂ યઅ-મલૂન (૯) લા
બહોત-હી બુરે કામ કરતે હૈં કિસી

મં ૨

યર-કુબૂ-ન ફી મુઅ-મિનિન ઈલ્લંવ-વ લા ઝિમ્મ-હ ⌀ વ ઉલાઈ-ક
મુસલમાન મેં ન કરાબત કા લિહાઝ કરેં ન અહદ કા (૨૪) ઔર
હુમુલ-મુઅ-તદૂન (૧૦) ફઈન તાબૂ વ અકામુસ્સલા-ત વ
વહી સરકશ હૈં ફિર અગર વોહ (૨૫) તૌબા કરેં ઔર નમાઝ કાયમ રખેં
આતવુઝ-ઝકા-ત ફઈખ્વાનુકુમ ફિદ-દીન ⌀ વ નુફસ્સિલુલ - આયાતિ
ઔર ઝકાત દેં તો વોહ તુમ્હારે દીની ભાઈ હૈં (૨૬) ઔર હમ આયતેં મુફસ્સલ
લિકૌમિંય્યઅ-લમૂન (૧૧) વ ઈન્ન-કસૂ ઐમાનહુમ મિમ્બઅ-દિ
બયાન કરતે હૈં જાનનેવાલોંકે લિયે (૨૭) ઔર અગર અહદ કરકે અપની કસમેં
અહ-દિહિમ વ ત-અનૂ ફી દીનિકુમ ફકાતિલૂ અઈમ્મ-તલ-કુફ-રિ ॥ ઈન્નહુમ
તોળેં ઔર તુમ્હારે દીન પર મુંહ આએં તો કુફ કે સર-ગનોંસે લળો (૨૮) બેશક ઉનકી
લૉ ઐમા-ન લહુમ લ-અલ્લહુમ યન્તહૂન (૧૨) અલા
કસમેં કુછ નહીં ઈસ ઉમ્મીદ પર કે શાયદ વોહ બાઝ આએં (૨૯) કયા ઉસ
તુકાતિલૂ-ન કૌમન-ન-કસૂ ઐમાનહુમ વ હમ્મૂ બિઈખ્રાજિર-
કૌમસે ન લળોગે જિન્હોંને અપની કસમેં તોળીં (૩૦) ઔર રસૂલકે નિકાલનેકા
રસૂલિ વ હુમ બ-દઊકુમ અવ્વ-લ મર્રહ ⌀
ઈરાદા કિયા (૩૧) હાલાંકે ઉન્હીંકી તરફ સે પહેલ હુઈ હૈ કયા ઉનસે

પકળે હુવે થા, વો હાથ છુળાકર મઐ અપને ગિરોહકે ભાગા, હારિસ પુકારતા રહ ગયા, સુરાકહ ! સુરાકહ ! તુમ તો હમારે ઝામિન હુવે થે, કહાં જાતે હો? કહને લગા, મુઝે તો વો નઝર આતા હૈ જો તુમ્હેં નઝર નહીં આતા ! ઈસ આયતમેં ઉસ વાકિએકા બયાન હૈ (૯૧) ઔર અમ્નકી જો ઝિમ્મેદારી લી થી ઉસસે સુબુકદોશ હોતા હૂં. ઈસ પર હારિસ ઈબ્ને હિશામને કહા કે, હમ તેરે ભરોસે પર આયે થે તૂ ઈસ હાલતમેં હમે રુસ્વા કરેગા, કહને લગા (૯૨) યા'ની લશકરે મલાઈકહ (૯૩) કહીં વો મુઝે હલાક ન કર દે. કુફ્ફારકો હઝીમત હુઈ ઔર વો શિકસ્ત ખાકર મક્કા મુકર્રમા પહુંચે તો ઉન્હોંને યે મશ્હૂર કિયા કે હમારી શિકસ્તો હઝીમતકા બાઈસ સુરાકહ હુવા. સુરાકહકો યે ખબર પહુંચી તો ઉસે હૈરત હૂઈ ઔર ઉસને કહા, યે લોગ કયા કહતે

أَتَخْشَوْنَهُمْ ۚ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَوْهُ إِن كُنتُم
مُّؤْمِنِينَ ۝ قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ
وَيُخْزِهِمْ وَيَنصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ
قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ۝ وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ ۗ
وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ ۝ أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ
اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِن
دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً ۚ
وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ
أَن يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنفُسِهِم
بِالْكُفْرِ ۚ أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ وَفِي النَّارِ
هُمْ خَالِدُونَ ۝ إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ

અ-તખ્શૌનહુમ ૮ ફલ્લાહુ અ-હક્કુ અન
કરતે હો તો અલ્લાહ ઉસકા ઝયાદા
તખ્શૌહુ ઈન કુન્તુમ મુઅ-મિનીન (૧૩)
મુસ્તહિક (હકદાર) હૈ કે ઉસસે ડરો અગર ઈમાન રખતે હો
કાતિલૂ-હુમ યુઅઝ-ઝિબ હુમુલ્લાહુ
તો ઉનસે લડો અલ્લાહ ઉન્હેં અઝાબ દેગા
બિઐદીકુમ વ યુખ-ઝિહિમ વ યન્સુર-કુમ
તુમ્હારે હાથોં ઔર ઉન્હેં રુસ્વા કરેગા (૩૨) ઔર તુમ્હેં ઉન પર
અલૈહિમ વ યશ્ફિ સુદૂ-ર કૌમિમ-મુઅ-મિનીન ॰
મદદ દેગા (૩૩) ઔર ઈમાન વાલોંકા જી ઠંડા કરેગા
(૧૪) વ યુઝ-હિબ ગૈ-ઝ કુલૂબિહિમ ૮ વ
ઔર ઉનકે દિલોંકી ઘુટન દૂર ફરમાએગા (૩૪) ઔર
યતૂબુલ્લાહુ અલા મંય્યશાઅ ૮ વલ્લાહુ
અલ્લાહ જિસકી ચાહે તૌબા કુબૂલ ફરમાએ (૩૫) ઔર અલ્લાહ

અલીમુન હકીમ (૧૫) અમ હસિબ્તુમ અન તુત્રકૂ વ લમ્મા મં
ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ કયા ઈસ ગુમાનમેં હો કે યોંહી છોડ દિયે જાઓગે ઔર અભી ર
યઅ-લમિલ્લા- હુલ્લઝી-ન જાહદૂ મિન્કુમ વ લમ યત્તખિઝૂ મિન
અલ્લાહને પેહચાન ન કરાઈ ઉનકી જો તુમમેં સે જિહાદ કરેંગે (૩૬) ઔર અલ્લાહ
દૂનિલ્લાહિ વલા રસૂલિહી વ લલ્મુઅ-મિની-ન વલીજહ ૮ વલ્લાહુ
ઉસકે રસૂલ ઔર મુસલમાનોંકે સિવા કિસીકો અપના મેહરિમે રુ
ખબીરુમ બિમા તઅ-મલૂન ૦ (૧૬) મા કા-ન લિલ્મુશ્રિકી-ન ૦
રાઝ ન બનાએંગે (૩૭) ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે કામોંસે ખબરદાર હૈ મુશ્રિકોંકો નહીં પહુંચતા કે
અંય્યઅ-મુરૂ મસાજિદલ્લાહિ શાહિદી-ન અલા અન્ફુસિહિમ બિલ કુફ્ર
અલ્લાહકી મસ્જિદેં આબાદ કરેં (૩૮) ખુદ અપને કુફ્રકી ગવાહી દે કર (૩૯)
ઉલાઈ-ક હબિતત અઅ-માલુહુમ ۚ વ ફિન્નારિ હુમ ખાલિદૂન (૧૭)
ઉનકા તો સબ કિયા-ધરા અકારત હૈ ઔર વોહ હમેંશા આગમેં રહેંગે (૪૦)
ઈન્નમા યઅ-મુરુ મસાજિદલ્લાહિ મન આમ-ન બિલ્લાહિ
અલ્લાહકી મસ્જિદેં વહી આબાદ કરતે હૈં જો અલ્લાહ
વલ્યૌમિલ આખિરિ વ અકામસ્સલા-ત વ આતઝ-ઝકા-ત
ઔર કયામત પર ઈમાન લાતે ઔર નમાઝ કાયમ કરતે હૈં ઔર ઝકાત દેતે હૈં (૪૧)

હૈ ! ન મુઝે ઉનકે આનેકી ખબર ન જાનેકી ! હઝીમત હો ગઈ જબ મૈંને સુના હૈ. તો કુરૈશને કહા કે, તૂ ફલાં ફલાં રોઝ હમારે પાસ આયા થા, ઉસને કસમ ખાઈ કે યે ગલત હૈ ! તબ ઉન્હેં મા'લૂમ હુવા કે વો શૈતાન થા (૯૪) મદીનાકે (૯૫) યહ મક્કા મુકર્રમાકે કુછ લોગ થે જિન્હોંને કલ્મએ ઈસ્લામ તો પઢ લિયા થા મગર અભી તક ઉનકે દિલોંમેં શકકો તરદ્દુદ બાકી થા. જબ કુફ્ફારે કુરૈશ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે જંગકે લિયે નિકલે, યે ભી ઉનકે સાથ બદરમેં પહુંચે, વહાં જાકર મુસલમાનોંકો કલીલ (થોડે) દેખા તો શક ઔર બઢા ઔર મુર્તદ હો ગએ ઔર કહને લગે (૯૬) કે બાવજૂદ અપની ઐસી કલીલ તા'દાદકે ઐસે લશ્કરે ગિરાંકે મુકાબિલ હો ગએ, અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ. (૯૭) ઔર અપના કામ ઉસકે સુપુર્દ

وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا
مِنَ الْمُهْتَدِينَ ۝ أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ
وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ
اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝ الَّذِينَ
آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ ۚ
وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ۝ يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ
بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَجَنَّاتٍ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ
مُقِيمٌ ۝ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ
أَجْرٌ عَظِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ
عَلَى الْإِيمَانِ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَأُولَٰئِكَ

વ લમ યખ્શ ઈલ્લલ્લા-હ ફ-અસા
ઔર અલ્લાહકે સિવા કિસીસે નહી
ઉલાઈ-ક અંય્યકૂનૂ મિનલ-મુહ-તદીન (૧૮)
ડરતે (૪૨) તો કરીબ હૈ કે યે લોગ હિદાયતવાલોંમેં હોં
અ-જ-અલ્તુમ સિકાય-તલ હાજ-જિ વ
તો કયા તુમને હાજિયોંકી સબીલ ઔર
ઈમાર-તલ મસ્જિદિલ-હરામિ ક-મન
મસ્જિદે હરામકી ખિદમત ઉસકે બરાબર ઠેહરાલી જો
આમ-ન બિલ્લાહિ વલ યૌમિલ - આખિરિ વ
અલ્લાહ ઔર કયામત પર ઈમાન લાયા ઔર
જા-હ-દ ફી સબીલિલ્લાહ ॰ લા યસ્તવૂ-ન
અલ્લાહ કી રાહમેં જિહાદ કિયા વોહ
ઈન્દલ્લાહ ॰ વલ્લાહુ લા યહ-દિલ - કૌમઝ્-
અલ્લાહકે નઝદીક બરાબર નહી ઔર અલ્લાહ ઝાલિમોંકો

મં
૨

ઝાલિમીન ॰ (૧૯) અલ્લઝી-ન આમનૂ વ હાજરૂ વ જાહદૂ ફી
રાહ નહી દેતા (૪૩) વોહ જો ઈમાન લાએ ઔર હિજરત કી ઔર અપને માલ
સબીલિલ્લાહિ બિઅમ્વાલિહિમ વ અન્ફુસિહિમ ॰ અઅ-ઝમુ દ-ર-જ-તન
વ જાનસે અલ્લાહકી રાહમેં લળે અલ્લાહ કે યહાં ઉનકા દરજા
ઈન્દલ્લાહ ॰ વ ઉલાઈ-ક હુમુલ-ફાઈઝૂન (૨૦) યુબશ્શિરુહુમ
બળા હૈ (૪૪) ઔર વહી મુરાદકો પહુંચે (૪૫) ઉનકા રબ ઉન્હેં ખુશી
રબ્બુહુમ બિરહ-મતિમ્મિન્હુ વ રિદ્-વાનિંવ-વ જન્નાતિલ્લહુમ ફીહા
સુનાતા હૈ અપની રહમત ઔર અપની રઝાકી (૪૬) ઔર ઉન બાગોંકી જિનમેં ઉન્હેં
નઈમુમ - મુકીમુન ॰ (૨૧) ખાલિદી-ન ફીહા અ-બદા ॰ ઈન્નલ્લા-હ
દાઈમી (હમેશા) ને'મત હૈ હમેશા-હમેશા ઉનમેં રહેંગે બેશક અલ્લાહકે
ઈન્દહૂ અજ-રુન અઝીમ (૨૨) યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ
પાસ બળા સવાબ હૈ અય ઈમાનવાલો ! અપને.
લા તત્તખિઝૂ આબા-અકુમ વ ઈખ્વાનકુમ ઔલિયા-અ ઈનિસ્તહબ્બુલ
બાપ ઔર અપને ભાઈયોંકો દોસ્ત ન સમઝો અગર વોહ ઈમાન પર
કુફ-ર અ-લલ- ઈમાન ॰ વ મંય્ય-ત-વલ્લહુમ મિન્કુમ ફ-ઉલાઈ-ક
કુફ્ર પસંદ કરેં ઔર તુમમેં જો કોઈ ઉનસે દોસ્તી કરેગા તો

કર દે ઔર ઉસકે ફઝલો એહસાન પર મુત્મઈન હો. (૯૮) ઉસકા હાફિઝો નાસિર હૈ. (૯૯) લોહેકે ગુર્ઝ જો આગમેં લાલ કિયે હુવે હૈં ઔર ઉનસે જો ઝખ્મ લગતા હૈ, ઉસમેં આગપળતી હૈ ઔર સોઝિશ હોતી હૈ, ઉનસે મારકર ફરિશ્તે કાફિરોંસે કહતે હૈં (૧૦૦) મુસીબતેં ઔર અઝાબ. (૧૦૧) યા'ની જો તુમને કસબ કિયા કુફ્ર ઔર ઈસ્યાં. (૧૦૨) કિસી પર બેજુર્મ અઝાબ નહી કરતા ઔર કાફિર પર અઝાબ કરના અદલ હૈ. (૧૦૩) યા'ની ઉન કાફિરોંકી આદત કુફ્રો સરકશીમેં ફિરઔની ઔર ઉનકે પહલોંકી મિસ્લ હૈ. તો જિસ તરહ વો હલાક કિયે ગએ, યે ભી રોઝે બદર કત્લો કૈદમેં મુબ્તિલા કિયે ગએ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુઅન્હુમાને ફરમાયા કે જિસ તરહ ફિરઔનિયોંને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી નુબુવ્વતકો યે યકીન

هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۝ قُلْ اِنْ كَانَ اٰبَآؤُكُمْ وَ اَبْنَآؤُكُمْ
وَاِخْوَانُكُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيْرَتُكُمْ وَ اَمْوَالُ
اقْتَرَفْتُمُوْهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَ
مَسٰكِنُ تَرْضَوْنَهَآ اَحَبَّ اِلَيْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ وَ
رَسُوْلِهٖ وَجِهَادٍ فِيْ سَبِيْلِهٖ فَتَرَبَّصُوْا حَتّٰى يَاْتِيَ
اللّٰهُ بِاَمْرِهٖ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ۝
لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ فِيْ مَوَاطِنَ كَثِيْرَةٍ ۙ وَّيَوْمَ
حُنَيْنٍ ۙ اِذْ اَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ
شَيْـًٔا وَّضَاقَتْ عَلَيْكُمُ الْاَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ
وَلَّيْتُمْ مُّدْبِرِيْنَ ۝ ثُمَّ اَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلٰى
رَسُوْلِهٖ وَعَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَاَنْزَلَ جُنُوْدًا لَّمْ
تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ وَذٰلِكَ جَزَآءُ
الْكٰفِرِيْنَ ۝ ثُمَّ يَتُوْبُ اللّٰهُ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ عَلٰى

હુમુઝ઼-ઝ઼ાલિમૂન (૨૩) કુલ ઈન કા-ન
વહી ઝાલિમ હૈં (૪૭) તુમ ફરમાઓ
આબાઉકુમ વ અબ્નાઉકુમ વ
અગર તુમ્હારે બાપ ઔર તુમ્હારે બેટે ઔર
ઈખ્વાનુકુમ વ અઝ-વાજુકુમ વ અ્શીર
તુમ્હારે ભાઈ ઔર તુમ્હારી ઔરતેં ઔર તુમ્હારા
તુકુમ વ અમ્વાલુ નિક઼-ત-રફ-તુમૂહા
કુમ્બા ઔર તુમ્હારી કમાઈ કે માલ
વ તિજારતુન તખ઼્શૌ-ન કસાદહા વ
ઔર વો સૌદા જિસકે નુકસાનકા તુમ્હેં ડર હૈ ઔર
મસાકિનુ તર-દ઼ૌનહા અ-હ઼-બ્બ
તુમ્હારે પસંદકે મકાન, યે ચીઝેં
ઈલૈકુમ મિનલ્લાહિ વ રસૂલિહી વ
અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ ઔર

જિહાદિન ફી સબીલિહી ફ-ત-રબ્બસૂ હ઼ત્તા યઅ-તિયલ્લાહુ
ઉસકી રાહમેં લળનેસે ઝયાદા પ્યારી હોં તો રાસ્તા દેખો યહાં
બિઅ-મ્રિહ઼ વલ્લાહુ લા યહ-દિલ - કૌમલ - ફાસિક઼ીન (૨૪)
તક કે અલ્લાહ અપના હુકમ લાએ (૪૮) ઔર અલ્લાહ ફાસિકોંકો રાહ નહીં દેતા
લ-ક઼દ ન-સ઼-ર-કુમુલ્લાહુ ફી મવાતિ઼-ન કસ઼ીરતિંવ- વ યૌ-મ
બેશક અલ્લાહને બહોત જગહ તુમ્હારી મદદ કી (૪૯) ઔર હુનૈનકે
હુનૈનિન ઈઝ઼ અઅ્-જ-બત્કુમ કસ઼-રતુકુમ ફ-લમ તુગ્નિ અ્ન્કુમ શૈઅંવ-વ
દિન જબ તુમ અપની કસરત પર ઈત્રા ગએ થે તો વોહ તુમ્હારે કુછ કામ ન આઈ (૫૦) ઔર
દ઼ાકત અ્લૈકુમુલ-અર્દુ બિમા રહુબત સુમ્મ વલ્લૈતુમ મુદ-બિરીન (૨૫) સુમ્મ
ઝમીન ઈત્ની વસીઅ હોકર તુમ પર તંગ હો ગઈ (૫૧) ફિર તુમ પીઠ દેકર ફિર ગએ ફિર
અન્ઝ-લલ્લાહુ સકીન-તહૂ અ્લા રસૂલિહી વ અ્-લલ-મુઅ-મિની-ન વ
અલ્લાહને અપની તસ્કીન ઉતારી અપને રસૂલ પર (૫૨) ઔર મુસલમાનોં પર (૫૩) ઔર
અન્ઝ-લ જુનૂદલ્લમ તરૌહા વ અ્ઝ઼-ઝ઼બલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ વ ઝ઼ાલિ-ક
વોહ લશ્કર ઉતારે જો તુમને ન દેખે (૫૪) ઔર કાફિરોંકો અઝાબ દિયા (૫૫) ઔર
જઝ઼ાઉલ્કાફિરીન (૨૬) સુમ્મ યતૂબુલ્લાહુ મિમ્બઅ્-દિ ઝ઼ાલિ-ક અ્લા
મુન્કિરોંકી યહી સઝા હૈ ફિર ઉસકે બાદ અલ્લાહ જિસે ચાહેગા તૌબા દેગા (૫૬) ઔર અલ્લાહ

જાનકર ઉનકી તકઝીબ કી, યહી હાલ ઉન લોગોંકા હૈ કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી રિસાલતકો જાન પહચાનકર તકઝીબ કરતે હૈં. (૧૦૪) ઔર ઝિયાદહ બદતર હાલમેં મુબ્તિલા ન હોં જૈસે કે અલ્લાહ તઆલાને કુફ્ફારે મકકા કો રોઝી દેકર ભૂકકી તકલીફ રફઅ કી, અમ્ન દેકર ખૌફસે નજાત દી ઔર ઉનકી તરફ અપને હબીબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ-વ-સલ્લમકો નબી બનાકર મબ ઊસ કિયા, ઉન્હોંને ઈન નેઅમતોં પર શુક્ર તો ન કિયા, બજાએ ઉસકે યે સરકશી કી કે નબી અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી તકઝીબ કી ઉનકી ખૂનરેઝીકે દરપૈ હુવે ઔર લોગોંકો રાહે હકસે રોકા. સદી ને કહા કે અલ્લાહકી ને'મત હઝરત સૈયદે અંબિયા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ હૈં. (૧૦૫) ઐસે હી યે કુફ્ફારે કુરૈશ

مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۲۷﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْۤا اِنَّمَا الْمُشْرِكُوْنَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ
الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هٰذَا ۚ وَاِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً
فَسَوْفَ يُغْنِيْكُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖۤ اِنْ شَآءَ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۲۸﴾ قَاتِلُوا الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ
بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَلَا يُحَرِّمُوْنَ مَا حَرَّمَ
اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَلَا يَدِيْنُوْنَ دِيْنَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِيْنَ
اُوْتُوا الْكِتٰبَ حَتّٰى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنْ يَّدٍ وَّهُمْ
صٰغِرُوْنَ ﴿۲۹﴾ وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ عُزَيْرُ ۨابْنُ اللّٰهِ
وَقَالَتِ النَّصٰرَى الْمَسِيْحُ ابْنُ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ قَوْلُهُمْ
بِاَفْوَاهِهِمْ ۚ يُضَاهِـُٔوْنَ قَوْلَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ
قَبْلُ ؕ قٰتَلَهُمُ اللّٰهُ ۚ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿۳۰﴾ اِتَّخَذُوْۤا
اَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ اَرْبَابًا مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ

મંય્યશૉઅ ▸ વલ્લાહુ ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૨૭)
બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ
યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ઈન્નમલ-
અય ઈમાનવાલો ! મુશ્રિક નિરે નાપાક હૈં (૫૭)
મુશ્રિકૂ-ન ન-જસુન ફલા યક઼-રબુલ-
તો ઈસ બરસકે બાદ વોહ મસ્જિદે
મસ્જિદલ-હ઼રા-મ બઅ઼-દ આ઼મિહિમ
હરામકે પાસ ન આને પાએં (૫૮)
હાઝ઼ા ટ વ ઈન ખ઼િફ-તુમ અ઼ૈલ-તન
ઔર અગર તુમ્હેં મોહતાજીકા ડર હૈ (૫૯) તો અન્કરીબ
ફસૌ-ફ યુગ઼નીકુમુલ્લાહુ મિન ફદ઼્લિહી
તુમ્હેં અલ્લાહ દૌલત-મન્દ કર દેગા અપને ફઝલસે
ઈન શૉઅ ▸ ઈન્નલ્લા-હ અ઼લીમુન
અગર ચાહે (૬૦) બેશક અલ્લાહ ઈલ્મ વ

મં ૨ હ઼કીમ (૨૮) ક઼ાતિલુલ્લઝ઼ી-ન લા યુઅ-મિનૂ-ન બિલ્લાહિ વ લા
હિકમતવાલા હૈ લડો ઉનસે જો ઈમાન નહીં લાતે અલ્લાહ પર ઔર
બિલ-યૌમિલ-આખ઼િરિ વ લા યુહ઼ર્રિમૂ-ન મા હ઼ર્રમલ્લાહુ વ રસૂલુહૂ વલા
કયામત પર (૬૧) ઔર હરામ નહીં માનતે ઉસ ચીઝકો જિસકો હરામ કિયા અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલને (૬૨) ઔર
યદીનૂ-ન દીનલ હ઼ક઼્ક઼િ મિનલ્લઝ઼ી-ન ઊતુલકિતા-બ હ઼ત્તા
સચ્ચે દીન (૬૩) કે તાબે નહીં હોતે યાની વો જો કિતાબ દિયે ગએ
યુઅ઼- તુલ-જિઝ-ય-ત અ઼ંય્યદિંવ-વ હુમ સા઼ગ઼િરૂન ૬૦ (૨૯) વ
જબ તક અપને હાથસે જઝિયા ન દેં ઝલીલ હોકર (૬૪) ઔર
ક઼ાલતિલ-યહૂદુ ઉ઼ઝૈરુનિબ-નુલ્લાહિ વ ક઼ાલતિન-નસા઼રલ મસીહુબ્નુલ્લાહ ▸
યહૂદી બોલે ઉઝૈર અલ્લાહકા બેટા હૈ (૬૫) ઔર નસ્રાની બોલે મસીહ અલ્લાહકા
ઝ઼ાલિ-ક ક઼ૌલુહુમ બિ-અફ-વાહિહિમ ટ યુદ઼ાહિઊ-ન ક઼ૌલલ- લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ
બેટા હૈ, યે બાતેં વો અપને મુંહસે બકતે હૈં (૬૬) અગલે કાફિરોં કી -સી બાત
મિન ક઼બ્લુ ▸ ક઼ાત-લહુમુલ્લાહુ ૄ અન્ના યુઅ-ફકૂન (૩૦) ઈત્તખ઼ઝ઼ૂ
બનાતે હૈં અલ્લાહ ઉન્હેં મારે કહાં ઔંધે જાતે હૈં (૬૭) ઉન્હોંને અપને
અહ઼-બારહુમ વ રુહ-બાનહુમ અર્બાબમ મિન દૂનિલ્લાહિ
પાદરિયોં ઔર જોગિયોંકો અલ્લાહકે સિવા ખુદા બના લિયા (૬૮)

હૈં જિન્હેં બદરમેં હલાક કિયા ગયા. (૧૦૬) શાને નુઝૂલ : 'ઈન્ન શર્રદવાબ્બિ' ઔર ઉસકે બાદકી આયતેં બની કુરૈઝહકે યહૂદિયોંકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. જિનકા રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે અહદ થા કે વો આપસે ન લડેંગે ન આપકે દુશ્મનોંકી મદદ કરેંગે. ઉન્હોંને અહદ તોડા ઔર મુશ્રિકીને મકકાને જબ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે જંગ કી તો ઉન્હોંને હથિયારોંસે ઉનકી મદદ કી, ફિર હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે મા'ઝેરત કી કે હમ ભૂલ ગએ થે ઔર હમસે કુસૂર હુવા ! ફિર દોબારા અહદ કિયા ઔર ઉસકો ભી તોડા તો અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં સબ જાનવરોંસે બદતર બતાયા કયૂં કે કુફ્ફાર સબ જાનવરોંસે બદતર હૈં ઔર બાવજૂદ કુફ્રકે અહદ શિકન ભી હોં તો ઔર ભી ખરાબ. (૧૦૭) ખુદાસે ન

وَالْمَسِيْحَ ابْنَ مَرْيَمَ ۚ وَمَآ اُمِرُوْٓا اِلَّا لِيَعْبُدُوْٓا
اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ سُبْحٰنَهٗ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٣١﴾
يُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّطْفِـُٔوْا نُوْرَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ وَيَاْبَى
اللّٰهُ اِلَّآ اَنْ يُّتِمَّ نُوْرَهٗ وَلَوْ كَرِهَ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٣٢﴾ هُوَ
الَّذِيْٓ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ
لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ ۙ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُوْنَ ﴿٣٣﴾
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ الْاَحْبَارِ وَ
الرُّهْبَانِ لَيَاْكُلُوْنَ اَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَ
يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۗ وَالَّذِيْنَ يَكْنِزُوْنَ
الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُوْنَهَا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۙ
فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٣٤﴾ يَّوْمَ يُحْمٰى عَلَيْهَا
فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوٰى بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوْبُهُمْ
وَظُهُوْرُهُمْ ۗ هٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ فَذُوْقُوْا

વલ્મસીહ્બ-ન મર-યમ ؏ વમા ઉમિરૂ
ઔર મસીહ બિન મરિયમકો (૬૯) ઔર ઉન્હેં હુકમ ન
ઈલ્લા લિયઅ્-બુદૂ ઈલાહંવ્વાહિદા ؏ લા
થા (૭૦) મગર યે કે એક અલ્લાહકો પૂજેં ઉનકે સિવા
ઈલા-હ ઈલ્લા હૂ ؏ સુબ્હાનહૂ અ્મ્મા
કિસીકી બન્દગી નહીં ઉસે પાકી હૈ ઉનકે
યુશ્રિકૂન (૩૧) યુરીદૂ-ન અંય્યુત્ફિઉ
શિર્કસે ચાહતે હૈં કે અલ્લાહકા
નૂરલ્લાહિ બિઅફ-વાહિહિમ વ
નૂર (૭૧) અપને મુંહસે બુઝા દેં ઔર
યઅ-બલ્લાહુ ઈલ્લા અંય્યુતિમ-મ નૂરહૂ
અલ્લાહ ન માનેગા મગર અપને નૂરકા પૂરા કરના (૭૨)
વલૌ કરિહલ-કાફિરૂન (૩૨) હુવલ્લઝી
પળે બુરા માને કાફિર વહી હૈ જિસને
અર્સ-લ રસૂલહૂ બિલ્હુદા વ દીનિલ-હક્કિ લિયુઝ્-હિરહૂ અલદ-દીનિ
અપના રસૂલ (૭૩) હિદાયત ઔર સચ્ચે દીનકે સાથ ભેજા કે ઉસે સબ દીનોં
કુલ્લિહી ؏ વલૌ કરિહલ-મુશ્રિકૂન ★ (૩૩) યા અય્યુહલ્લઝી-ન
પર ગાલિબ કરે (૭૪) પળે બુરા માને મુશ્રિક અય ઈમાનવાલો !
આમનૂ ઈન્ન કસીરમ્મિનલ અહ્-બારિ વર્રુહ-બાનિ લ-યઅ-કુલૂ-ન
બેશક બહોત પાદરી ઔર જોગી લોગોંકા માલ નાહક ખા જાતે હૈં (૭૫) ઔર અલ્લાહકી રાહસે (૭૬)
અમ્વાલન્નાસિ બિલ્બાતિલિ વ યસુદ-દૂ-ન અ્ન સબીલિલ્લાહ ؏ વલ્લઝી-ન
રોકતે હૈં ઔર વોહ કે જોળ કર રખતે હૈં સોના ઔર ચાંદી
યક-નિઝૂનઝ્-ઝ-હ-બ વલ-ફિદ્-દ્ત વલા યુન્ફિકૂનહા ફી સબીલિલ્લાહિ ؏
ઔર ઉસે અલ્લાહકી રાહમેં ખર્ચ નહીં કરતે (૭૭) ઉન્હેં ખુશખબરી સુનાઓ
ફ-બશ્શિર-હુમ બિઅ્ઝાબિન અલીમ ؏ (૩૪) યૌ-મ યુહ્-મા અલૈહા ફી
દર્દનાક અઝાબકી જિસ દિન વોહ તપાયા જાએગા જહન્નમકી આગમેં (૭૮) ફિર
નારિ જ-હન્ન-મ ફતુક-વા બિહા જિબાહુહુમ વ જુનૂબુહુમ વ
ઉસસે દાગેંગે ઉનકી પેશાનિયાં ઔર કરવટેં ઔર પીઠેં (૭૯) યે હૈ વોહ જો
ઝુહૂરુહુમ ؏ હાઝા મા ક-નઝ-તુમ લિ-અન્ફુસિકુમ ફઝૂકૂ
તુમને અપને લિયે જોળ કર રખા થા અબ

મં ૨

આ ધા

અહદશિકની (વચનભંગ) કે ખરાબ નતીજેસે ઔર ન ઉસસે શરમાતે હૈં, બાવજૂદ યે કે અહદ શિકની હર આકિલકે નઝદીક શર્મનાક જુર્મ હૈ ઔર અહદ શિકની કરને વાલા સબકે નઝદીક બેએ'તેબાર હો જાતા હૈ. જબ ઉનકી બેગૈરતી ઇસ દરજા પહુંચ ગઈ તો યકીનન વો જાનવરોંસે બદતર હૈં. (૧૦૮) ઔર ઉનકી હિંમતેં તોળ દો ઔર ઉનકી જમાઅતે મુન્તશિર કર દો. (૧૦૯) ઔર વો પિંદ પઝીર હોં. (૧૧૦) ઔર ઐસે આસારો કરાઇન પાએ જાએ જિનસે સાબિત હો કે વો ઉઝર કરેંગે ઔર અહદ પર કાઇમ ન રહેંગે. (૧૧૧) યા'ની ઉન્હેં ઇસ અહદકી મુખાલેફત કરનેસે પહલે આગાહ કર દો કે તુમ્હારી બદઅહદીકે કરાઇન પાએ ગએ લેહાઝા વો અહદ કાબિલે એતબાર ન રહા, ઉસકી પાબંદી ન કી જાએગી. (૧૧૨) જંગે બદરસે ભાગકર કત્લો કૈદસે

مَا كُنْتُمْ تَكْنِزُوْنَ ۔ اِنَّ عِدَّةَ الشُّهُوْرِ عِنْدَ
اللّٰهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ يَوْمَ خَلَقَ
السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضَ مِنْهَا اَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ۭ ذٰلِكَ
الدِّيْنُ الْقَيِّمُ ۥ فَلَا تَظْلِمُوْا فِيْهِنَّ اَنْفُسَكُمْ
وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِيْنَ كَآفَّةً كَمَا يُقَاتِلُوْنَكُمْ
كَآفَّةً ۭ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ۔ اِنَّمَا
النَّسِيْٓءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
يُحِلُّوْنَهٗ عَامًا وَّيُحَرِّمُوْنَهٗ عَامًا لِّيُوَاطِــُٔوْا عِدَّةَ مَا
حَرَّمَ اللّٰهُ فَيُحِلُّوْا مَا حَرَّمَ اللّٰهُ ۭ زُيِّنَ لَهُمْ سُوْٓءُ
اَعْمَالِهِمْ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ۔
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَا لَكُمْ اِذَا قِيْلَ لَكُمُ
انْفِرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اثَّاقَلْتُمْ اِلَى الْاَرْضِ ۭ
اَرَضِيْتُمْ بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا مِنَ الْاٰخِرَةِ ۚ فَمَا مَتَاعُ

મં ૨

૯૦

મા કુન્તુમ તક-નિઝૂન (૩૫) ઈન્ન
ચખો મઝા ઉસ જોળનેકા બેશક
ઈદ-દતશ્શુહૂરિ ઈન્દલ્લાહિસ્ના-અ-શ-ર
મહીનોંકી ગિન્તી અલ્લાહકે નઝદીક
શહ-રન ફી કિતાબિલ્લાહિ યૌ-મ
બારા મહીને હૈં (૮૦) અલ્લાહકી કિતાબમેં (૮૧) જબસે
ખ-લ-કસ્સમાવાતિ વલઅર્દ મિન્હા
ઉસને આસ્માન ઔર ઝમીન બનાએ
અર્બ-અતુન હુરુમ ૮ ઝાલિકદ-દીનુલ-કય્યિમુ
ઉન-મેંસે ચાર હુર્મતવાલે હૈં (૮૨) યે સીધા દીન હૈ તો
ફલા તઝ-લિમૂ ફીહિન્ન અન્ફુસકુમ
ઈન મહીનોંમેં (૮૩) અપની જાન પર ઝુલ્મ ન કરો
વ કાતિલુલ્મુશ્રિકી-ન કાફ-ફ-તન કમા
ઔર મુશ્રિકોં સે હર વકત લળો જૈસા વોહ
યુકાતિલૂનકુમ કાફ-ફહ ૮ વઅ-લમૂ અન્નલ્લા-હ મ-અલ્મુત્તકીન (૩૬)
તુમસે હર વકત લળતે હૈં ઔર જાન લો કે અલ્લાહ પરહેઝગારોંકે સાથ હૈ (૮૪)
ઈન્નમન્નસીઉ ઝિયાદતુન ફિલ્કુફ-રિ યુદલ્લુ બિહિલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
ઉનકા મહીને પીછે હટાના નહીં મગર ઔર કુફ્રમેં બળહના (૮૫) ઉસસે કાફિર
યુહિલ્લૂનહૂ આમંવ-વ યુહર્રિમૂનહૂ આમલ-લિયુવાતિઊ ઈદ-દ ત મા
બેહકાએ જાતે હૈં એક બરસ ઉસે (૮૬) હલાલ ઠેહરાતે હૈં ઔર દૂસરે બરસ ઉસે
હર્રમલ્લાહુ ફયુહિલ્લૂ મા હર્રમલ્લાહ ૮ ઝુય્યિ-ન લહુમ સૂઉ
હરામ માનતે હૈં કે ઉસ ગિન્તીકે બરાબર હો જાએ જો અલ્લાહને હરામ ફરમાઇ (૮૭) ઔર અલ્લાહકે હરામ કિયે હુએ
અઅ-માલિહિમ ૮ વલ્લાહુ લા યહ-દિલ-કૌમલ- કાફિરીન (૩૭)
હલાલ કરલેં ઉનકે બુરે કામ ઉનકી આંખોંમે ભલે લગતે હૈં ઔર અલ્લાહ કાફિરોંકો રાહ નહીં દેતા
યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ મા લકુમ ઈઝા કી-લ લકુમુન્ફિરૂ
અય ઈમાનવાલો તુમ્હેં કયા હુવા જબ તુમસે કહા જાએ ખુદાકી રાહમેં કૂચ કરો
ફી સબીલિલ્લા હિસ્સાકલતુમ ઈલલઅર્દ ૮ અ-રદીતુમ બિલ-
તો બોઝકે મારે ઝમીન પર બૈઠ જાતે હો (૮૮) કયા તુમને દુનિયાકી ઝિન્દગી
હયાતિદદુન્યા મિનલ-આખિરહ ૮ ફ-મા મતાઉલ
આખેરતકે બદલે પસંદ કરલી ઔર જીતી દુનિયાકા અસ્બાબ

બચ ગએ ઔર મુસલમાનોંકે. (૧૧૩) અપને ગિરફતાર કરનેવાલેકો, ઉસકે બાદ મુસલમાનકો ખિતાબ હોતા હૈ. (૧૧૪) ખ્વાહ વો હથિયાર હોં યા કિલ્એ યા તીરંદાઝી. મુસ્લિમ શરીફ કી હદીસમેં હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ઈસ આયતકી તફસીરમેં કુવ્વતકે મા'ના રમી યાની તીરંદાઝી બતાએ. (૧૧૫) યા'ની અહલે મકકા હોં યા દૂસરે. (૧૧૬) ઈબ્ને ઝયદકા કૌલ હૈ કે યહાં ઔરોંસે મુનાફિકીન મુરાદ હૈં. હસનકા કૌલ હૈ કાફિર જિન. (૧૧૭) ઈસકી જઝા વાફિર મિલેગી (૧૧૮) ઉનસે સુલહ કુબૂલ કર લો. (૧૧૯) ઔર સુલહકા ઈઝહાર મકરકે લિયે કરે. (૧૨૦) જૈસા કે કબીલા ઔસો ખઝરજમેં મહબ્બતો ઉલ્ફત પૈદા કર દી બાવજૂદ યે કે ઉનમેં સૌ બરસસે ઝિયાદાકી અદાવતેં થી ઔર બળી બળી લળાઈયાં હોતી રહતી

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا قَلِيْلٌ ﴿٣٨﴾ اِلَّا تَنْفِرُوْا
يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۙ وَّيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ
وَلَا تَضُرُّوْهُ شَيْـًٔا ۭ وَاللّٰهُ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٣٩﴾
اِلَّا تَنْصُرُوْهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللّٰهُ اِذْ اَخْرَجَهُ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا ثَانِيَ اثْنَيْنِ اِذْ هُمَا فِي الْغَارِ اِذْ يَقُوْلُ
لِصَاحِبِهٖ لَا تَحْزَنْ اِنَّ اللّٰهَ مَعَنَا ۚ فَاَنْزَلَ اللّٰهُ
سَكِيْنَتَهٗ عَلَيْهِ وَاَيَّدَهٗ بِجُنُوْدٍ لَّمْ تَرَوْهَا وَ
جَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِيْنَ كَفَرُوا السُّفْلٰى ۭ وَكَلِمَةُ
اللّٰهِ هِىَ الْعُلْيَا ۭ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٤٠﴾ اِنْفِرُوْا
خِفَافًا وَّثِقَالًا وَّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ
فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۭ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُوْنَ ﴿٤١﴾ لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيْبًا وَّسَفَرًا قَاصِدًا
لَّاتَّبَعُوْكَ وَلٰكِنْۢ بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ ۭ

હ઼યાતિદ-દુન્યા ફ઼િલ આખ઼િરતિ ઈલ્લા
આખેરતકે સામને નહી મગર
ક઼લીલ (૩૮) ઈલ્લા તન્ફ઼િરૂ
થોડા (૮૯) અગર ન કૂચ કરોગે
યુઅ઼ઝ઼-ઝ઼િબ-કુમ અ઼ઝ઼ાબન અલીમંવ- ૢ વ
તો (૯૦) તુમ્હેં સખ્ત સઝા દેગા ઔર
યસ્તબ્દિલ ક઼ૌમન ગ઼ૈ-રકુમ વલા
તુમ્હારી જગહ ઔર લોગ લે
તદુર્રૂહુ શૈઆ ▸ વલ્લાહુ અ઼લા કુલ્લિ
આએગા (૯૧) ઔર તુમ ઉસકા કુછ ન બિગાળ સકોગે ઔર
શૈઈન ક઼દીર (૩૯) ઈલ્લા તન્સુરૂહુ ફ-ક઼દ
અલ્લાહ સબ કુછ કર સકતા હૈ અગર તુમ મહબૂબકી
ન-સ઼-રહુલ્લાહુ ઈઝ઼ અખ઼-ર-જહુલ્લઝ઼ી-ન
મદદ ન કરો તો બેશક અલ્લાહને ઉનકી

ક-ફરૂ સ઼ાનિયસ્નૈનિ ઈઝ઼ હુમા ફ઼િલ્ગ઼ારિ ઈઝ઼ યક઼ૂલુ લિસ઼ાહિ઼બિહી મં
મદદ ફરમાઈ જબ કાફિરોંકી શરારત સે ઉન્હેં બાહર તશરીફ લે જાના ૨
લા તહ઼-ઝન ઈન્નલ્લા-હ મ-અ઼ના ꜀ ફ-અન-ઝ-લલ્લાહુ સકી-ન-તહૂ
હુવા (૯૨) સિર્ફ દો જાનસે જબ વોહ દોનોં (૯૩) ગાર મેં થે જબ અપને યાર સે (૯૪) ફરમાતે થે ગમ ન ખા
અ઼લૈહિ વ અય્યદહૂ બિજુનૂદિલ્લમ તરૌહા વ જ-અ઼-લ કલિમતલ્લઝ઼ી-ન
બેશક અલ્લાહ હમારે સાથ હૈ તો અલ્લાહને ઉસ પર અપના સકીના (આરામ) ઉતારા (૯૫) ઔર ઉન ફૌજોંસે ઉસકી મદદકી
ક-ફરુસ્સુફ઼લા꜀વ-કલિ-મતુલ્લાહિ હિયલઉ઼લ્યા ▸ વલ્લાહુ અ઼ઝ઼ીઝ઼ુન હ઼કીમ (૪૦)
જો તુમને ન દેખી (૯૬) ઔર કાફિરોંકી બાત નીચે ડાલી (૯૭) અલ્લાહ હી કા બોલબાલા હૈ ઔર અલ્લાહ ગાલિબ
ઈન્ફ઼િરૂ ખ઼િફ઼ા-ફંવ વસ઼િક઼ાલંવ વજાહિદૂ બિઅમ્વાલિકુમ વ
હિકમતવાલા હૈ કૂચ કરો હલ્કી જાનસે ચાહે ભારી દિલસે (૯૮) ઔર
અન્ફુસિકુમ ફ઼ી સબીલિલ્લાહ ▸ ઝ઼ાલિકુમ ખ઼ૈરુલ્લકુમ ઈન કુન્તુમ
અલ્લાહકી રાહમેં લળો અપને માલ ઔર જાનસે યે તુમ્હારે લિયે બેહતર હૈ
તઅ઼-લમૂન (૪૧) લૌ કા-ન અ઼-ર-દ઼ન ક઼રીબંવ-વ સ-ફ-રન
અગર જાનો (૯૯) અગર કોઈ કરીબ માલ યા મુતવસ્સત સફર હોતા (૧૦૦) તો ઝરૂર તુમ્હારે
ક઼ાસ઼િદલ- લત્તબઊ઼-ક વલાકિમ-બઉ઼દત અ઼લૈહિમુશ્શુક્ક઼હ▸
સાથ જાતે (૧૦૧) મગર ઉન પર તો મશક્કત કા રાસ્તા દૂર પળ ગયા

થી, યે મહઝ અલ્લાહકા કરમ હૈ (૧૨૧) યા'ની ઉનકી બાહમી અદાવત ઈસ હદ તક પહુંચ ગઈ થી કે ઉન્હેં મિલા દેનેકે લિયે તમામ સામાન બેકાર હો ચુકે થે ઔર કોઈ સૂરત બાકી ન રહી થી. ઝરા ઝરાસી બાતમેં બિગળ જાતે ઔર સદિયોં તક જંગ બાકી રહતી. કિસી તરહ દો દિલ ન મિલ સકતે. જબ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ મબઊસ હુએ ઔર અરબ લોગ આપ પર ઈમાન લાએ ઔર ઉન્હોંને આપકા ઈત્તેબાઅ કિયા, તો યે હાલત બદલ ગઈ ઔર દિલોંસે દેરીનહ અદાવતેં ઔર કીને દૂર હુએ ઔર ઈમાની મોહબ્બતેં પેદા હુઈ. યે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકા રોશન મો'જિઝા હૈ. (૧૨૨) શાને નુઝૂલ : સઈદ ઈબ્ને જુબેર હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાસે રિવાયત કરતે હૈં કે યે આયત હઝરત ઉમર

૯૦

وَسَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ ۚ
يُهْلِكُونَ أَنفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٤٢﴾
عَفَا اللَّهُ عَنكَ لِمَ أَذِنتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ
لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ ﴿٤٣﴾ لَا
يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
أَن يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ
فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ
لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَٰكِن كَرِهَ اللَّهُ انبِعَاثَهُمْ
فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٤٦﴾ لَوْ
خَرَجُوا فِيكُم مَّا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَأَوْضَعُوا
خِلَالَكُمْ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّاعُونَ

વ સ-યહ્-લિફૂ-ન બિલ્લાહિ લવિસ્ત-તૂઅ્-ના
ઔર અબ અલ્લાહકી કસમ ખાએંગે (૧૦૨) કે
લ- ખ-રજ-ના મ-અકુમ ર યુહ-લિકૂ-ન
હમસે બન પળતા તો ઝરૂર તુમ્હારે સાથ ચલતે (૧૦૩)
અન્ફુસહુમ ર વલ્લાહુ યઅ-લમુ ઈન્નહુમ
અપની જાનોંકો હલાક કરતે હૈં (૧૦૪) ઔર અલ્લાહ જાનતા હૈ કે
લ-કાઝિબૂન ૦ (૪૨) અ-ફલ્લાહુ અન્ક ર લિ-મ
વોહ બેશક ઝરૂર ઝૂટે હૈં અલ્લાહ તુમ્હેં
અઝિન્ત લહુમ હત્તા ય-ત-બય્ય-ન લ-કલ્લઝી-ન
મુઆફ કરે (૧૦૫) તુમને ઉન્હેં ક્યોં ઈઝન દે દિયા જબ તક
સ-દકૂ વ તઅ-લ-મલ્કાઝિબીન (૪૩)
ન ખુલે થે તુમ પર સચ્ચે ઔર ઝાહિર ન હુએ થે ઝૂટે
લા યસ્તઅ-ઝિનુ કલ્લઝી-ન
ઔર વોહ જો અલ્લાહ ઔર

મં ૨

યુઅ-મિનૂ-ન બિલ્લાહિ વલ્યૌમિલ આખિરિ અંય્યુજા-હિદૂ
કયામત પર ઈમાન રખતે હૈં તુમસે છુટ્ટી ન માંગેંગે ઉસસે કે
બિઅમ્વાલિહિમ વ અન્ફુસિહિમ ઌ વલ્લાહુ અલીમુમ-બિલ્મુત્તકીન (૪૪)
અપને માલ ઔર જાનસે જિહાદ કરેં ઔર અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈ પરહેઝગારોંકો
ઈન્નમા યસ્તઅ-ઝિનુકલ્લઝી-ન લા યુઅ-મિનૂ-ન બિલ્લાહિ
તુમસે યે છુટ્ટી વહી માંગતે હૈં જો અલ્લાહ
વલ્યૌમિલ-આખિરિ વર-તાબત કુલૂબુહુમ ફહુમ ફી રૈબિહિમ
ઔર કયામત પર ઈમાન નહીં રખતે (૧૦૬) ઔર ઉનકે દિલ શક મેં પળે હૈં તો વોહ અપને
ય-ત-રદ-દદૂન (૪૫) વ લૌ અરાદુલ-ખુરૂ-જ લ-અ-અદ-દૂ લહૂ ઉદ-દતંવ-વ
શકમેં ડાંવાડોલ હૈં (૧૦૭) ઉન્હેં નિકલના મંઝૂર હોતા (૧૦૮) તો ઉસકા સામાન કરતે મગર ખુદા હી કો
લાકિન કરિહલ્લાહુમ બિઆસહુમ ફ-સબ્બ-તહુમ વ કીલક-ઉદૂ
ઉનકા ઉઠના ના-પસંદ હુવા તો ઉનમેં કાહિલી ભરદી ઔર (૧૦૯) ફરમાયા ગયા કે બૈઠ રહો બૈઠ રેહનેવાલોંકે
મઅલ્કાઈદીન (૪૬) લૌ ખ-રજૂ ફીકુમ મા ઝાદૂકુમ ઈલ્લા ખબાલંવ-વ
સાથ (૧૧૦) અગર વોહ તુમમેં નિકલતે તો ઉનસે સિવા નુકસાન કે તુમ્હેં કુછ ન
લ ઔદઊ ખિલાલકુમ યબ્ગૂનકુમુલ-ફિત-નહ ર વ ફીકુમ સમ્માઊ-ન
બળહતા ઔર તુમમેં ફિત્ના ડાલનેકો તુમ્હારે બીચ ગરાબેં દૌળાતે (૧૧૧) ઔર તુમમેં ઉનકે જાસૂસ

રદિયલ્લાહુ અન્હુકે ઈમાન લાનેકે બારેમેં નાઝિલ હુઈ. ઈમાનસે સિર્ફ તેંતીસ મર્દ ઔર છે ઔરતે મુશર્રફ હો ચુકે થે. તબ હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ અન્હુ ઈસ્લામ લાએ. ઈસ કૌલકી બિના પર યે આયત મક્કી હૈ. નબિયે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે હુકમસે મદની સૂરતમેં લિખ્ખી ગઈ. એક કૌલ યે હૈ કે યે આયત ગઝવએ બદરમેં કબ્લે કિતાલ નાઝિલ હુઈ, ઈસ તકદીર પર આયત મદની હૈ ઔર મોમિનીનસે યહાં એક કૌલમેં અન્સાર, એકમેં તમામ મુહાજિરીનો અન્સાર મુરાદ હૈં. (૧૨૩) યે અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે વા'દા ઔર બશારત હૈ કે મુસલમાનોંકી જમાઅત સાબિર રહે તો મદદે ઈલાહી દસ ગુને કાફિરોં પર ગાલિબ રહેગી, ક્યૂં કે કુફ્ફાર જાહિલ હૈં ઔર ઉનકી ગર્ઝ જંગસે ન હુસૂલે સવાબ હૈ ન ખૌફે અઝાબ, જાનવરોંકી તરહ લળતે ફિરતે

لَهُمْ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ۝ لَقَدِ ابْتَغَوُا
الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوْا لَكَ الْاُمُوْرَ حَتّٰى جَآءَ
الْحَقُّ وَظَهَرَ اَمْرُ اللّٰهِ وَهُمْ كٰرِهُوْنَ ۝ وَمِنْهُمْ
مَّنْ يَّقُوْلُ ائْذَنْ لِّيْ وَلَا تَفْتِنِّيْ ؕ اَلَا فِي الْفِتْنَةِ
سَقَطُوْا ؕ وَاِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيْطَةٌۢ بِالْكٰفِرِيْنَ ۝ اِنْ
تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۚ وَاِنْ تُصِبْكَ مُصِيْبَةٌ
يَّقُوْلُوْا قَدْ اَخَذْنَاۤ اَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا
وَّهُمْ فَرِحُوْنَ ۝ قُلْ لَّنْ يُّصِيْبَنَاۤ اِلَّا مَا كَتَبَ
اللّٰهُ لَنَا ۚ هُوَ مَوْلٰىنَا ۚ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُوْنَ ۝ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُوْنَ بِنَاۤ اِلَّاۤ اِحْدَى
الْحُسْنَيَيْنِ ۚ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ اَنْ يُّصِيْبَكُمُ اللّٰهُ
بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهٖۤ اَوْ بِاَيْدِيْنَا ۖ فَتَرَبَّصُوْۤا
اِنَّا مَعَكُمْ مُّتَرَبِّصُوْنَ ۝ قُلْ اَنْفِقُوْا طَوْعًا اَوْ

લહુમ ۶ વલ્લાહુ અ઼લીમુમ બિઝ઼-ઝ઼ાલિમીન
મૌજૂદ હૈં (૧૧૨) ઔર અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈ ઝાલિમોં કો,
(૪૭) લ-ક઼દિબ્ત-ગ઼વુલ-ફ઼િત-ન-ત મિન
બેશક ઉન્હોંને પેહલે હી ફ઼િત્ના ચાહા થા (૧૧૩) ઔર અય
ક઼બ્લુ વ ક઼લ્લબૂ લ-કલ-ઉમૂ-ર હ઼ત્તા
મહબૂબ ! તુમ્હારે લિયે તદબીરેં ઉલ્ટી પલ્ટીં (૧૧૪) યહાં
જા- અલહ઼ક્ક઼ુ વ ઝ઼-હ-ર અમ્રુલ્લાહિ
તક કે હક આયા (૧૧૫) ઔર અલ્લાહકા હુકમ
વ હુમ કારિહૂન (૪૮) વ મિન્હુમ મંય્યક઼ૂલુ
ઝાહિર હુવા (૧૧૬) ઔર ઉન્હેં નાગવાર થા ઔર
અ-ઝ઼લ્લી વ લા તફ઼-તિન્ની ۶ અલા ફ઼િલ ફ઼િત-નતિ
ઉનમેં કોઈ તુમસે યોં અર્ઝ કરતા હય કે મુઝે રુખ્સત
સ-ક઼તૂ ۶ વ ઈન્ન જહન્ન-મ લમુહ઼ી-તતુમ
દીજિયે ઔર ફ઼િત્ને મેં ન ડાલિયે (૧૧૭) સુનલો વોહ ફ઼િત્ના

બિલ્કાફ઼િરીન (૪૯) ઈન તુસિ઼બ-ક હ઼-સ-નતુન તસુઅ-હુમ ۚ વ ઈન તુસિ઼બ-ક મં ૨
હી મેં પડે (૧૧૮) ઔર બેશક જહન્નમ ઘેરે હુવે હૈ કાફ઼િરોં કો, અગર તુમ્હેં ભલાઈ
મુસીબતુંય્યક઼ૂલૂ ક઼દ અ-ખ઼ઝ઼-નાૅ અમ-રના મિન ક઼બ્લુ વ ય-ત-વલ્લવ્વહુમ
પહુચેં (૧૧૯) તો ઉન્હેં બુરા લગે ઔર અગર તુમ્હેં કોઈ મુસીબત પહુચેં (૧૨૦)
ફ઼રિહ઼ૂન (૫૦) ક઼ુલ્લંય્યુસીબનાૅ ઈલ્લા મા ક-ત-બલ્લાહુ લના ۚ હુ-વ મૌલાના
તો કહેં (૧૨૧) હમને અપના કામ પેહલે હી ઠીક કર લિયા થા ઔર ખુશિયાં મનાતે ફ઼િર જાએં,
વ અ઼-લલ્લાહિ ફ઼લ-ય-ત-વક્કલિલ - મુઅ-મિનૂન (૫૧) ક઼ુલ
તુમ ફ઼રમાઓ હમેં ન પહુંચેગા, મગર જો અલ્લાહને હમારે લિયે લિખ
હલ ત-રબ્બસૂ-ન બિનાૅ ઈલ્લાૅ ઈહ઼-દલ હ઼ુસ-નયૈ ન ۶ વ નહ઼-નુ
દિયા, વોહ હમારા મૌલા હય, ઔર મુસલમાનોં કો અલ્લાહ હી પર ભરોસા ચાહિયે, તુમ ફ઼રમાઓ,
ન-ત-રબ્બસુ બિકુમ અંય્યુસી-બ કુમુલ્લાહુ બિઅ઼ઝ઼ાબિમ-મિન
તુમ હમ પર કિસ ચીઝ કા ઈન્તેઝાર કરતે હો, મગર દો ખૂબિયોં મેં સે એક કા (૧૨૨)
ઈન્દિહ઼ી ઔ બિઐદીના ۖ ફ઼-ત-રબ્બસૂ ઈન્ના મ-અ઼કુમ
ઔર હમ તુમ પર ઈસ ઈન્તેઝાર મેં હૈં, કે અલ્લાહ તુમ પર અઝાબ ડાલે. અપને પાસ સે (૧૨૩)
મુ-ત-રબ્બિસૂન (૫૨) ક઼ુલ અન્ફ઼િક઼ૂ તૌઅ઼ન ઔ
યા હમારે હાથોં (૧૨૪) તો અબ રાહ દેખો હમ ભી તુમ્હારે સાથ રાહ દેખ રહે હૈં (૧૨૫) તુમ ફ઼રમાઓ કે દિલ સે ખર્ચ કરો

હૈં, તો વો લિલ્લાહિયત કે સાથ લડને વાલેકે મુકાબિલ કયા ઠહર સકેંગે ! બુખારી શરીફકી હદીસમેં હૈ કે જબ યે આયત નાઝિલ હુઈ તો મુસલમાનોં પર ફર્ઝ કર દિયા ગયા કે મુસલમાનોંકા એક, દસકે મુકાબલેસે ન ભાગે ફ઼િર આયત "અલ્આન ખફફફલ્લાહુ" નાઝિલ હુઈ તો યે લાઝિમ કિયા ગયા કે એકસો દોસોકે મુકાબિલ કાઈમ રહેં યા'ની દસ ગુનેસે મુકાબલેકી ફર્ઝિયત મન્સૂખ હુઈ ઔર દોગુનેકે મુકાબલેસે ભાગના મમ્નૂઅ રખ્ખા ગયા. (૧૨૪) ઔર કત્લે કુફ્ફારમેં મુબાલગા કરકે કુફ્રકી ઝિલ્લત ઔર ઈસ્લામકી શૌકતકા ઈઝહાર ન કરે. શાને નુઝૂલ : મુસ્લિમ શરીફ વગૈરહકી અહાદીસમેં હૈ કે, જંગે બદરમેં સત્તર (૭૦) કાફિર કૈદ કરકે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે હુઝૂરમેં લાએ ગએ. હુઝૂરને ઉનકે મુતઅલ્લિક સહાબાસે મશ્વરા

كَرْهًا لَّنْ يُّتَقَبَّلَ مِنْكُمْ ۚ اِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا
فٰسِقِيْنَ ۝ وَمَا مَنَعَهُمْ اَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقٰتُهُمْ
اِلَّآ اَنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَبِرَسُوْلِهٖ وَلَا يَاْتُوْنَ
الصَّلٰوةَ اِلَّا وَهُمْ كُسَالٰى وَلَا يُنْفِقُوْنَ اِلَّا وَهُمْ
كٰرِهُوْنَ ۝ فَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ اَوْلَادُهُمْ ۚ
اِنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا
وَتَزْهَقَ اَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كٰفِرُوْنَ ۝ وَيَحْلِفُوْنَ
بِاللّٰهِ اِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ ۚ وَمَا هُمْ مِّنْكُمْ وَلٰكِنَّهُمْ
قَوْمٌ يَّفْرَقُوْنَ ۝ لَوْ يَجِدُوْنَ مَلْجَاً اَوْ مَغٰرٰتٍ
اَوْ مُدَّخَلًا لَّوَلَّوْا اِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُوْنَ ۝ وَمِنْهُمْ
مَّنْ يَّلْمِزُكَ فِى الصَّدَقٰتِ ۚ فَاِنْ اُعْطُوْا مِنْهَا
رَضُوْا وَاِنْ لَّمْ يُعْطَوْا مِنْهَآ اِذَا هُمْ يَسْخَطُوْنَ ۝
وَلَوْ اَنَّهُمْ رَضُوْا مَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ ۙ

કર-હલલંય્યુત-કબ્બ-લ મિન્કુમ ۚ ઈન્નકુમ
યા નાગવારીસે તુમસે હરગિઝ કુબૂલ ન
કુન્તુમ કૌમન ફાસિકીન (૫૩) વમા
હોગા (૧૨૬) બેશક તુમ બે-હુકમ લોગ હો ઔર
મ-ન-અહુમ અન તુક઼-બ-લ મિન્હુમ
વોહ જો ખર્ચ કરતે હૈં ઉસકા કુબૂલ હોના બન્દ
ન-ફ-કાતુહુમ ઈલ્લા અન્નહુમ
ન હુવા મગર ઈસી લિયે કે વોહ
ક-ફરૂ બિલ્લાહિ વ બિરસૂલિહી
અલ્લાહ ઔર રસૂલસે મુન્કર હુએ
વલા યઅ-તૂનસ્સલા-ત ઈલ્લા વ
ઔર નમાઝકો નહીં આતે મગર જી હારે ઔર
હુમ કુસાલા વલા યુન્ફિકૂ-ન ઈલ્લા વહુમ
ખર્ચ નહીં કરતે મગર ના-

મં
૨

કારિહૂન (૫૪) ફલા તુઅ-જિબ-ક અમ્વાલુહુમ વલા ઔલાદુહુમ ۚ ઈન્નમા
ગવારીસે (૧૨૭) તો તુમ્હેં ઉન્કે માલ ઔર ઉનકી ઔલાદકા તઅજ્જુબ ન આએ
યુરીદુલ્લાહુ લિયુ-અઝ- ઝિબહુમ બિહા ફિલહયાતિદ-દુન્યા વ
અલ્લાહ યહી ચાહતા હૈ કે દુનિયાકી ઝિન્દીગીમેં ઉન ચીઝોંસે ઉન પર વબાલ ડાલે ઔર
તઝ-હ-ક અન્ફુસુહુમ વહુમ કાફિરૂન (૫૫) વ યહ-લિફૂ-ન
કુફ્ર હી પર ઉનકા દમ નિકલ જાએ (૧૨૮) ઔર અલ્લાહકી કસમેં
બિલ્લાહિ ઈન્નહુમ લમિન્કુમ ۚ વમા હુમ મિન્કુમ વલા કિન્નહુમ
ખાતે હૈં (૧૨૯) કે વોહ તુમમેંસે હૈં (૧૩૦) ઔર તુમમેંસે હૈં નહીં (૧૩૧) હાં વોહ
કૌમુંય્યફ-રકૂન (૫૬) લૌ યજિદૂ-ન મલ્જ-અન ઔ મગારાતિન ઔ
લોગ ડરતે હૈં (૧૩૨) અગર પાએં કોઈ પનાહ યા ગાર યા સમા જાનેકી
મુદ-દ-ખ-લલ-લ વલ્લૌ ઈલૈહિ વહુમ યજ-મહૂન (૫૭) વ મિન્હુમ મંય્યલ્મિઝુ-ક
જગહ તો રસ્સિયાં તુળાતે ઉધર ફિર જાએંગે (૧૩૩) ઔર ઉનમેં કોઈ વોહ હૈ કે સદકે બાંટનેમેં તુમ પર
ફિસ્સ-દ-કાત ۚ ફ-ઈન ઉઅ-તૂ મિન્હા રદૂ વ ઈલ્લમ યુઅ-તૌ મિન્હા ઈઝા હુમ
તા'ન કરતા હૈ (૧૩૪) તો અગર ઉન (૧૩૫) મેં સે કુછ મિલે તો રાઝી હો જાએ ઔર ન મિલે તો જભી વોહ
યસ્ખતૂન (૫૮) વલૌ અન્નહુમ રદૂ મા આતાહુમુલ્લાહુ વ રસૂલુહૂ ۙ
નારાઝ હૈં ઔર કયા અચ્છા હોતા અગર વોહ ઉસ પર રાઝી હોતે જો અલ્લાહ વ રસૂલને

તલબ ફરમાયા, હઝરત અબૂબક્ર સિદીકને અર્ઝ કિયા કે, યે આપકી કૌમો કબીલાકે લોગ હૈં, મેરી રાયમેં ઉન્હેં ફિદયહ લેકર છોળ દિયા જાએ, ઈસસે મુસલમાનોંકો કુવ્વત ભી પહુંચેગી ઔર કયા અજબ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ઉન લોગોંકો ઈસ્લામ નસીબ કરે! હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને ફરમાયાકે ઉન લોગોંને આપકી તકઝીબ કી. આપકો મક્કા મુકર્રમામેં ન રહને દિયા, યે કુફ્ર કે સરદાર ઔર સરપરસ્ત હૈં, ઉનકી ગરદને ઉળાઈયે, અલ્લાહ તઆલાને આપકો ફિદ્યેસે ગની કિયા હૈ. અલી મુર્તઝાકો અકીલ પર ઔર હઝરત હમ્ઝાકો અબ્બાસ પર ઔર મુઝે મેરે કરાબતી પર મુકર્રર કીજિયે કે ઉનકી ગરદને માર દેં આખિર કાર ફિદ્યહ હી લેનેકી રાય કરાર પાઈ ઔર જબ ફિદ્યહ લિયા ગયા તો યે આયત નાઝિલ હુઈ. (૧૨૫) યે ખિતાબ

وَ قَالُوا حَسْبُنَا اللّٰهُ سَيُؤْتِيْنَا اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ
وَ رَسُوْلُهٗٓ ۙ اِنَّآ اِلَى اللّٰهِ رٰغِبُوْنَ ۟ اِنَّمَا
الصَّدَقٰتُ لِلْفُقَرَآءِ وَ الْمَسٰكِيْنِ وَ الْعٰمِلِيْنَ عَلَيْهَا
وَ الْمُؤَلَّفَةِ قُلُوْبُهُمْ وَ فِي الرِّقَابِ وَ الْغٰرِمِيْنَ وَ
فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَ ابْنِ السَّبِيْلِ ؕ فَرِيْضَةً مِّنَ
اللّٰهِ ؕ وَ اللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ وَ مِنْهُمُ الَّذِيْنَ
يُؤْذُوْنَ النَّبِيَّ وَ يَقُوْلُوْنَ هُوَ اُذُنٌ ؕ قُلْ اُذُنُ
خَيْرٍ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَ يُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ
وَ رَحْمَةٌ لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ ؕ وَ الَّذِيْنَ
يُؤْذُوْنَ رَسُوْلَ اللّٰهِ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝
يَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَكُمْ لِيُرْضُوْكُمْ ۚ وَ اللّٰهُ وَ رَسُوْلُهٗٓ
اَحَقُّ اَنْ يُّرْضُوْهُ اِنْ كَانُوْا مُؤْمِنِيْنَ ۝ اَلَمْ
يَعْلَمُوْٓا اَنَّهٗ مَنْ يُّحَادِدِ اللّٰهَ وَ رَسُوْلَهٗ فَاَنَّ

વક઼ાલૂ હ઼સ્બુનલ્લાહુ સયુઅ-તીનલ્લાહુ
ઉનકો દિયા ઔર કેહતે હમેં અલ્લાહ કાફી હૈ સબ દેતા હૈ
મિન ફદ઼-લિહી વ રસૂલુહૂ ۙ ઈન્નાૅ
હમેં અલ્લાહ અપને ફઝલ સે ઔર અલ્લાહકા રસૂલ હમેં અલ્લાહ હી કી
ઈલલ્લાહિ રાગ઼િબૂન ۟ (૫૯) ઈન્નમસ્સ઼-દ-ક઼ાતુ ع ٥
તરફ રગબત હૈ (૧૩૬) ઝકાત તો ઉન્હીં લોગોંકે
લિલ્ફુક઼રાઈ વલ્મસાકીનિ વલ્આ઼મિલી-ન
લિયે હૈ (૧૩૭) મોહતાજ ઔર નિરે નાદાર ઔર જો ઉસે તહસીલ (જમા)
અ઼લૈહા વલ્મુઅલ્લફ઼તિ ક઼ુલૂબુહુમ
કરકે લાએં ઔર જિનકે દિલોંકો ઈસ્લામસે ઉલ્ફત દી જાએ
વ ફ઼િર્રિક઼ાબિ વલ્ગ઼ારિમી-ન વ
ઔર ગરદનેં છુળાનેમેં ઔર કર્ઝદારોંકો ઔર
ફી સબિલિલ્લાહિ વબ્નિસ્સબીલ ؕ
અલ્લાહકી રાહમેં ઔર મુસાફિરકો
ફરી-દ઼-તમ-મિનલ્લાહ ؕ વલ્લાહુ અ઼લીમુન હ઼કીમ (૬૦) વ મિન્હુમુલ્લઝ઼ી-ન મં
યે ઠહરાયા હુવા હૈ અલ્લાહકા ઔર અલ્લાહ ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ ઔર ઉન્મેં કોઈ ૨
યુઅ-ઝ઼ૂનન્નબિય-ય વ યક઼ૂલૂ-ન હુ-વ ઉઝ઼ુન ؕ ક઼ુલ ઉઝ઼ુનુ
વોહ હૈં કે ઉન ગૈબકી ખબરેં દેને વાલેકો સતાતે હૈં (૧૩૮) ઔર કેહતે હૈં વોહ તો કાન હૈ,
ખ઼ૈરિલ્લકુમ યુઅ-મિનુ બિલ્લાહિ વ યુઅ-મિનુ લિલ- મુઅ-મિની-ન
તુમ ફરમાઓ તુમ્હારે ભલેકે લિયે કાન હૈં અલ્લાહ પર ઈમાન લાતે હૈં
વ રહ઼-મતુલ-લિલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ મિન્કુમ ؕ વલ્લઝ઼ી-ન યુઅ-ઝ઼ૂ-ન
ઔર મુસલમાનોંકી બાત પર યકીન કરતે હૈં (૧૩૯) ઔર જો તુમમેં મુસલમાન હૈં ઉનકે વાસ્તે રહમત હૈ ઔર જો
રસૂલલ્લાહિ લહુમ અ઼ઝ઼ાબુન અ઼લીમ (૬૧) યહ઼-લિફ઼ૂ-ન બિલ્લાહિ
રસૂલ અલ્લાહકો ઈઝા દેતે હૈં ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ તુમ્હારે સામને અલ્લાહકી
લકુમ લિયુર-દ઼ૂકુમ ۚ વલ્લાહુ વ રસૂલુહૂ અ-હ઼ક઼્ક઼ુ
કસમ ખાતે હૈં (૧૪૦) કે તુમ્હેં રાઝી કર લેં (૧૪૧) ઔર અલ્લાહ વ રસૂલકા હક્ક
અંય્યુર-દ઼ૂહુ ઈન કાનૂ મુઅ-મિનીન ★ (૬૨) અ-લમ યઅ઼-લમૂ પૌ
ઝાઈદ થા કે ઉસે રાઝી કરતે અગર ઈમાન રખતે થે કયા ઉન્હેં ખબર ના
અન્નહૂ મંય્યુહ઼ાદિદિલ્લા-હ વ રસૂલહૂ ફઅન્ન
નહીં કે જો ખિલાફ કરે અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકા તો ઉસકે

મોમિનીનકો હૈ, ઔર માલસે ફિદ્‌યહ મુરાદ હૈ. (૧૨૬) યા'ની તુમ્હારે લિયે આખેરતકા સવાબ જો કત્લે કુફ્ફાર-વ-એઝાઝે ઈસ્લામ પર મુરત્તબ હૈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને ફરમાયા, કે, યે હુકમ બદરમેં થા જબ કે મુસલમાન થોળે થે, ફિર જબ મુસલમાનોંકી તા'દાદ ઝિયાદહ હુઈ ઔર વો ફઝલે ઈલાહીસે કવી (મઝબૂત) હુવે તો કૈદિયોંકે હકકમેં નાઝિલ હુઈ "ફઈન્ના મન્નમ બઅ્દુ વઈમ્મા ફિદાઅન" ઔર અલ્લાહ તઆલાને અપને નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહી વસલ્લમ ઔર મોમિનીનકો ઈખ્તિયાર દિયા કે ચાહે કાફિરોંકો કત્લ કરેં, ચાહે ઉન્હેં ગુલામ બનાએ ચાહે ફિદ્‌યહ લે, ચાહે આઝાદ કરે, બદરકે કૈદિયોંકા ફિદ્‌યહ ચાલીસ ઔકિયહ સોના ફીકસ (આદમી) થા જિસકે સોલહસો દિરહમ હુએ (૧૨૭) યે કે ઈજતેહાદ પર

لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا ۚ ذَٰلِكَ الْخِزْيُ
الْعَظِيمُ ﴿٦٣﴾ يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ
سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ ۚ قُلِ اسْتَهْزِئُوا
إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ مَا تَحْذَرُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ
لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ ۚ قُلْ أَبِاللَّهِ
وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ﴿٦٥﴾ لَا
تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ ۚ إِنْ نَعْفُ
عَنْ طَائِفَةٍ مِنْكُمْ نُعَذِّبْ طَائِفَةً بِأَنَّهُمْ
كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٦٦﴾ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ
مِنْ بَعْضٍ ۚ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ
عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ ۚ نَسُوا اللَّهَ
فَنَسِيَهُمْ ۚ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ
اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ

લહૂ ના-ર જ-હન્ન-મ ખ઼ાલિદન ફીહા ▸
લિયે જહન્નમકી આગ હૈ કે હમેશા ઉસમેં
ઝ઼ાલિકલ ખ઼િઝ-યુલ - અ઼ઝ઼ીમ (૬૩) યહ઼-ઝ઼રુલ
રહેંગા યહી બળી રુસ્વાઇ હૈ મુનાફિક
મુનાફ઼િકૂ-ન અન તુનઝ-ઝ-લ
ડરતે હૈં કે ઉન (૧૪૨) પર કોઇ સૂરત
અ઼લૈહિમ સૂરતુન તુનબ્બિઉહુમ
ઐસી ઉતરે જો ઉન (૧૪૩) કે દિલોંકી
બિમા ફી કુલૂબિહિમ ▸ કુલિસ્તહ-ઝિઊ ટ
છુપી (૧૪૪) જતા દે તુમ ફરમાઓ હંસતે જાવ
ઈન્નલ્લા-હ મુખ઼્રિજુમ-મા તહ઼-ઝ઼રૂન (૬૪)
અલ્લાહકો ઝરૂર ઝાહિર કરના હૈ જિસકા તુમ્હેં ડર હૈ
વ લઈન સ-અલ્તહુમ લ-યકૂ઼લુન્ન
ઔર અય મહબૂબ ! અગર તુમ

મં ૨ ઈન્નમા કુન્ના નખૂ઼દુ઼ વ નલ-અ઼બ ▸ કુલ અબિલ્લાહિ વ આયાતિહી
ઉનસે પૂછો તો કહેંગે કે હમ તો યૂં હી હંસી ખેલમેં થે (૧૪૫) તુમ ફરમાઓ કયા અલ્લાહ ઔર ઉસકી આયતોં
વ રસૂલિહી કુન્તુમ તસ્તહ-ઝિઊન (૬૫) લા તઅ઼-તઝ઼િરૂ કદ઼
ઔર ઉસકે રસૂલસે હંસતે હો બહાને ન બનાઓ તુમ
ક-ફર-તુમ બઅ઼-દ ઈમાનિકુમ ▸ ઈન્નઅ઼-ફુ અ઼ન ત઼ૉઇફતિમ મિન્કુમ
કાફિર હો ચુકે મુસલમાન હોકર (૧૪૬) અગર હમ તુમમેં સે કિસીકો
ع તુઅ઼ઝ઼-ઝ઼િબ ત઼ૉઈ-ફ-તુમ-બિઅન્નહુમ કાનૂ મુજ-રિમીન ૮ ○ (૬૬)
મુઆફ કરેં (૧૪૭) તો ઔરોંકો અઝાબ દેંગે ઈસલિયે કે વોહ મુજરિમ થે (૧૪૮)
અલ્મુનાફ઼િકૂ-ન વલ્મુનાફ઼િક઼ાતુ બઅ઼-દુ઼હુમ મિમ્બઅ઼-દ઼ ▸□ યઅ-મુરૂ-ન
મુનાફિક મર્દ ઔર મુનાફિક ઔરતેં એક થેલીકે ચટ્ટે બટ્ટે હૈં (૧૪૯) બુરાઇકા
બિલ- મુન્કરિ વ યન્હૌ-ન અ઼નિલ્મઅ઼-રૂફ઼િ વ યક઼-બિદૂ઼-ન ઐદિયહુમ ▸
હુકમ દેં (૧૫૦) ઔર ભલાઈસે મના કરેં (૧૫૧) ઔર અપની મુઠ્ઠી બન્દ રખેં (૧૫૨)
નસુલ્લા-હ ફ-નસિ-યહુમ ▸ ઈન્નલ મુનાફ઼િક઼ી-ન હુમુલ-ફાસિકૂ઼ન (૬૭)
વોહ અલ્લાહકો છોળ બૈઠે (૧૫૩) તો અલ્લાહને ઉન્હેં છોળ દિયા (૧૫૪) બેશક મુનાફિક વહી પક્કે બે-હુકમ હૈં
વ-અ઼-દલ્લાહુલ મુનાફ઼િક઼ી-ન વલ-મુનાફ઼િક઼ાતિ વલ-કુફ઼-ફા-ર ના-ર
અલ્લાહને મુનાફિક મર્દોં ઔર મુનાફિક ઔરતોં કો ઔર કાફિરોં કો

અમલ કરનેવાલેસે મુવાખઝા ન ફરમાએગા, ઔર યહાં સહાબાને ઈજતેહાદહી કિયા થા ઔર ઉનકી ફિક્રમેં યહી બાત આઈ થી કે કાફિરોંકો ઝિંદા છોળ દેનેમેં ઉનકે ઈસ્લામ લાનેકી ઉમ્મીદ હૈ ઔર ફિદ્દયહ લેનેમેં દીનકો તકવિયત હોતી હૈ ઔર ઈસ પર નઝર નહી કી ગઈ કે કત્લ મેં ઈઝઝતે ઈસ્લામ ઔર તહદીદેકુફ્ફાર હૈ. મસ્અલા : સૈયદેઆલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકા ઈસ દીની મુઆમલેમેં સહાબાકી રાય દર્યાફ્ત ફરમાના મશરૂઈયતે ઈજતેહાદકી દલીલ હૈ યા કિતાબુમ-મિનલ્લાહિ સબક સે વો મુરાદ હૈ જો ઉસને લૌહે મહફૂઝમેં લિખ્ખા કે અહલે બદર પર અઝાબ ન કિયા જાએગા. (૧૨૮) જબ ઉપરકી આયત નાઝિલ હુઈ તો અસ્હાબે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને જો ફિદ્દયહ લિયે થે ઉનસે હાથ રોક લિયે, ઈસ પર યે

جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ هِيَ حَسْبُهُمْ ۚ وَ لَعَنَهُمُ
اللّٰهُ ۚ وَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ۙ كَالَّذِيْنَ مِنْ
قَبْلِكُمْ كَانُوْۤا اَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَّ اَكْثَرَ اَمْوَالًا وَّ
اَوْلَادًا ؕ فَاسْتَمْتَعُوْا بِخَلَاقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلَاقِكُمْ
كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلَاقِهِمْ
وَ خُضْتُمْ كَالَّذِيْ خَاضُوْا ؕ اُولٰٓئِكَ حَبِطَتْ
اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْاٰخِرَةِ ۚ وَ اُولٰٓئِكَ هُمُ
الْخٰسِرُوْنَ ۝ اَلَمْ يَاْتِهِمْ نَبَاُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ
قَوْمِ نُوْحٍ وَّ عَادٍ وَّ ثَمُوْدَ ۙ وَ قَوْمِ اِبْرٰهِيْمَ
وَ اَصْحٰبِ مَدْيَنَ وَ الْمُؤْتَفِكٰتِ ؕ اَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَ لٰكِنْ كَانُوْۤا
اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ۝ وَ الْمُؤْمِنُوْنَ وَ الْمُؤْمِنٰتُ
بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۘ يَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ

જ-હન્ન-મ ખ઼ાલિદી-ન ફીહા ⸍ હિ-ય
જહન્નમકી આગકા વા'દા દિયા હૈ જિસમેં હમેંશા રહેંગે વોહ
હ઼સ્બુહુમ ϵ વ લ-અ઼-નહુમુલ્લાહ ϵ વ લહુમ
ઉન્હેં બસ હૈ ઔર અલ્લાહકી ઉન પર લા'નત હૈ ઔર ઉનકે
અ઼ઝ઼ાબુમ - મુકીમ ॥ (૬૮) કલ્લઝ઼ી-ન
લિયે કાયમ રેહનેવાલા અઝાબ હૈ જિસે વોહ જો
મિન ક઼બ્લિકુમ કાનૂ અશદ-દ મિન્કુમ
તુમસે પેહલે થે તુમસે ઝોરમેં બઢ્ઢ કર
કુવ્વતંવ- વ અક-સ઼ર અમ્વાલંવ- વ
થે ઔર ઉનકે માલ ઔર ઔલાદ તુમ સે ઝ્યાદા તો વોહ
ઔલાદા ⸍ ફસ્તમ્તઊ઼ બિખ઼લાક઼િહિમ
અપના હિસ્સા (૧૫૫) બરત ગએ તો તુમને અપના
ફસ્તમ્તઅ઼-તુમ બિખ઼લાક઼િકુમ
હિસ્સા બરતા જૈસે અગલે અપના હિસ્સા

ક-મસ-તમ્ત-અ઼લ્લઝ઼ી-ન મિન ક઼બ્લિકુમ બિખ઼લાક઼િહિમ વ ખુદ઼-તુમ મં ૨
બરત ગએ તો તુમ બેહૂદગી મેં પળે જૈસે વોહ પળે થે (૧૫૬) ઉનકે અમલ અકારત ગએ દુનિયા
કલ્લઝ઼ી ખાદૂ ⸍ ઉલાઇ-ક હ઼બિત઼ત અઅ઼-માલુહુમ ફિદ-દુન્યા
ઔર આખિરતમેં ઔર વહી લોગ ઘાટેમેં હૈં (૧૫૭) ક્યા ઉન્હેં (૧૫૮) અપને સે અગલોંકી
વલ્આખ઼િરહ ϵ વ ઉલાઇ-ક હુમુલ્ખ઼ાસિરૂન (૬૯) અ-લમ યઅ-તિહિમ
ખબર ન આઇ (૧૫૯) નૂહ કી કૌમ (૧૬૦) ઔર આદ (૧૬૧) ઔર સમૂદ
ન-બ-ઉલ્લઝ઼ી-ન મિન ક઼બ્લિહિમ ક઼ૌમિ નૂહિંવ-વ અ઼ાદિંવ-વ સ઼મૂ-દ ॰ વ ક઼ૌમિ
(૧૬૨) ઔર ઇબ્રાહીમકી કૌમ (૧૬૩) ઔર મદિયન વાલે (૧૬૪) ઔર વોહ બસ્તિયાં કે ઉલટ
ઈબરાહી-મ વ અસ્હ઼ાબિ મદ-ય-ન વલ્મુઅ-તફિકાત ⸍ અ-તતહુમ
દી ગઈ (૧૬૫) ઉનકે રસૂલ રૌશન દલીલેં ઉનકે પાસ લાએ થે (૧૬૬) તો
રુસુલુહુમ બિલ બય્યિનાત ϵ ફમા કાનલ્લાહુ લિ-યઝ઼-લિ-મહુમ વલા કિન
અલ્લાહકી શાન ન થી કે ઉન પર ઝુલ્મ કરતા (૧૬૭) બલ્કે વોહ ખુદહી અપની
કાનૂ અન્ફુસહુમ યઝ઼-લિમૂન (૭૦) વલ મુઅ-મિનૂ-ન વ લ-મુઅ-મિનાતુ
જાનોં પર ઝાલિમ થે (૧૬૮) ઔર મુસલમાન મર્દ ઔર મુસલમાન ઔરતે એક-દૂસરેકે
બઅ઼-દુહુમ ઔલિયા-ઉ બઅ઼-દ઼ ⌐□ યઅ-મુરૂ-ન બિલ્મઅ઼-રૂફિ
રફીક હૈં (૧૬૯) ભલાઇકા હુકમ દેં (૧૭૦) ઔર

આયતે કરીમા નાઝિલ હૂઇ ઔર બયાન ફરમાયા ગયા તુમ્હારી ગનીમતેં હલાલ કી ગઈ, ઉન્હેં ખાઓ. સહીહૈન કી હદીસમેં હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને હમારે લિયે ગનીમતેં હલાલ કી, હમસે પહલે કિસીકે લિયે હલાલ ન કી ગઇ થી. (૧૨૯) શાને નુઝૂલ : યે આયત હઝરત અબ્બાસ ઇબ્ને અબ્દુલ મુત્તલિબ રદિયલ્લાહુ અન્હુકે બારેમેં નાઝિલ હૂઇ. જો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે ચચા હૈં, યે કુફ્ફારે કુરૈશકે ઉન દસ સરદારોંમેં સે થે જિન્હોંને જંગે બદરમેં લશ્કરે કુફ્ફારકે ખાનેકી ઝિમ્મેદારી લી થી ઔર યે ઇસ ખર્ચકે લિયે બીસ ઔકિયહ સોના સાથ લેકર ચલે થે (એક ઔકિયહ ચાલીસ દિરહમકા હોતા હૈ) લેકિન ઉનકે ઝિમ્મે જિસ દિન ખિલાના તજવીઝ હુવા થા ખાસ ઉસી રોઝ જંગકા વાકેઆ પેશ આયા ઔર કિતાલમેં ખાને

وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلٰوةَ وَ
يُؤْتُونَ الزَّكٰوةَ وَيُطِيعُونَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ ۚ
أُولٰئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللّٰهُ ۗ إِنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ﴿٧١﴾ وَعَدَ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنٰتِ جَنّٰتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰرُ خٰلِدِينَ فِيهَا
وَمَسٰكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنّٰتِ عَدْنٍ ۚ وَرِضْوٰنٌ
مِنَ اللّٰهِ أَكْبَرُ ۚ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٧٢﴾
يٰأَيُّهَا النَّبِيُّ جٰهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنٰفِقِينَ
وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ وَمَأْوٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ
الْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾ يَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ مَا قَالُوا ۖ وَلَقَدْ
قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلٰمِهِمْ وَ
هَمُّوا بِمَا لَمْ يَنَالُوا ۚ وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنٰهُمُ
اللّٰهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ

વ યન્હૌ-ન અનિલ્મુન્કરિ વ
ઓર બુરાઈસે મના કરેં
યુકીમૂનસ્સલા-ત વ યુઅ્-તૂનઝ્-ઝકા-ત
ઓર નમાઝ કાયમ રખેં ઓર ઝકાત દેં
વ યુતીઊનલ્લા-હ વ રસૂલહૂ ⁘ ઉલાઈ-ક
ઓર અલ્લાહ વ રસૂલકા હુકમ માને યે હૈં જિન
સ-યરહમુહુમુલ્લાહ ⁘ ઈન્નલ્લા-હ અઝીઝુન
પર અન્કરીબ અલ્લાહ રહમ કરેગા બેશક અલ્લાહ ગાલિબ
હકીમ (૭૧) વ-અ-દલ્લાહુલ- મુઅ-મિની-ન
હિકમતવાલા હૈ અલ્લાહને મુસલમાન મર્દો
વલ મુઅ-મિનાતિ જન્નાતિન તજ-રી
ઓર મુસલમાન ઓરતોંકો બાગોંકા વાદા દિયા હૈ
મિન તહ્-તિહલ-અન્હારુ ખાલિદી-ન
જિનકે નીચે નેહરેં રવાં ઉનમેં હમેશા

મં ૨

ફીહા વ મસાકિ-ન તય્યિ-બ-તન ફી જન્નાતિ અદ્-ન ⁘ વ
રહેંગે ઓર પાકીઝા મકાનોંકા (૧૭૧) બસનેકે બાગોંમેં ઓર
રિદ્-વાનુમ-મિનલ્લાહિ અક-બર ⁘ ઝાલિ-ક હુવલ-ફૌઝુલ-અઝીમ (૭૨)
અલ્લાહકી રઝા સબ સે બળી (૧૭૨) યહી હૈ બળી મુરાદ પાની
યા અય્યુહન્નબિય્યુ જાહિદિલ-કુફ-ફા-ર વલ્મુનાફિકી-ન વગ્લુઝ
અય ગૈબકી ખબરેં દેનેવાલે (નબી)! જિહાદ ફરમાઓ કાફિરોં ઓર મુનાફિકોં પર (૧૭૩) ઓર ઉન પર
અલૈહિમ ⁘ વ મઅ-વાહુમ જહન્નમ ⁘ વ બિઅ-સલ્મસીર (૭૩)
સખ્તી કરો ઓર ઉનકા ઠિકાના દોઝખ હૈ ઓર કયા હી બુરી જગહ પલટનેકી
યહ્-લિફૂ-ન બિલ્લાહિ મા કાલૂ ⁘ વ લ-કદ કાલૂ
અલ્લાહકી કસમ ખાતે હૈં કે ઉન્હોંને ન કહા (૧૭૪) ઓર બેશક ઝરૂર ઉન્હોંને
કલિ-મ-તલ-કુફ-રિ વ ક-ફરૂ બઅ્-દ ઈસ્લામિહિમ વ હમ્મૂ
કુફ્રકી બાત કહી ઓર ઈસ્લામમેં આ કર કાફિર હો ગએ ઓર વોહ
બિમા લમ યનાલૂ ؏ વમા ન-કમૂ ઈલ્લા અન અગ્નાહુમુલ્લાહુ
ચાહા થા જો ઉન્હેં ન મિલા (૧૭૫) ઓર ઉન્હેં કયા બુરા લગા યહી ન કે અલ્લાહ
વ રસૂલુહૂ મિન ફદ્-લિહ ؏ ફઈંય્યતૂબૂ યકુ
ઓર રસૂલને અપને ફઝલસે ગની કર દિયા (૧૭૬)

ખિલાનેકી ફુર્સતો મોહલત ન મિલી તો યે બીસ ઓકિયહ સોના ઉનકે પાસબચ રહા, જબ વો ગિરફતાર હુએ ઓર યે સોના ઉનસે લે લિયા ગયા તો ઉન્હોંને દરખાસ્ત કી કે યે સોના ઉનકે ફિદ્યહમેં મહસૂબ કર લિયા જાએ મગર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ઈન્કાર ફરમાયા, ઈર્શાદ કિયા, જો ચીઝ હમારી મુખાલિફતમેં સર્ફ કરનેકે લિયે લાએ થે વો ન છોળી જાએગી ઓર હઝરત અબ્બાસ પર ઉનકે દોનોં ભતીજોં અકીલ ઈબ્ને અબી તાલિબ ઓર નૌફિલ ઈબ્ને હારિસકે ફિદ્યેકા બાર ભી ડાલા ગયા તો હઝરત અબ્બાસને અર્ઝ કિયા, યા મુહમ્મદ! (સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) તુમ મુઝે ઈસ હાલમેં છોળોગે કે મૈં બાકી ઉમ્ર કુરૈશસે માંગ માંગ કર બસર કિયા કરું? તો હુઝૂરને ફરમાયા કે, ફિર વો સોના કહાં હૈ જિસકો તુમ્હારે મક્કા મુકર્રમાસે

خَيْرًا لَّهُمْ ۚ وَإِن يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ
عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَمَا لَهُمْ
فِي الْأَرْضِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝ وَمِنْهُم
مَّنْ عَاهَدَ اللَّهَ لَئِنْ آتَانَا مِن فَضْلِهِ
لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ ۝ فَلَمَّا
آتَاهُم مِّن فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوا وَّهُم
مُّعْرِضُونَ ۝ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ
إِلَىٰ يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا
وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ۝ أَلَمْ يَعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ
عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۝ الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ
إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ ۙ سَخِرَ اللَّهُ

ખૈરલ્લહુમ ؕ વ ઈંય્‌- ત-વલ્લૌ
તો અગર વોહ તૌબા કરે તો ઉન્કા
યુઅ-ઝ-ઝિબ- હુમુલ્લાહુ અઝાબન
ભલા હૈ ઔર અગર મુંહ ફેરે (૧૭૭) તો અલ્લાહ ઉન્હેં સખ્ત અઝાબ
અલીમન ۚ ફિદ-દુન્યા વલ-આખ઼િરહ઼
કરેગા દુનિયા ઔર આખેરતમેં ઔર
વમા લહુમ ફિલઅર્દ઼િ મિંવ્વલિય્યિંવ-વલા
ઝમીનમેં કોઇ ન ઉનકા હિમાયતી હોગા ન
નસ઼ીર (૭૪) વ મિન્હુમ મન
મદદગાર (૧૭૮) ઔર ઉનમેં કોઇ વોહ હૈં જિન્હોંને
આ઼હ-દલ્લા-હ લઇન આતાના મિન
અલ્લાહસે અહદ કિયા થા કે અગર હમેં
ફદ઼્-લિહી લ-નસ્સ઼દ-દ-ક઼ન્ન વ લ-નકૂનન્ન
અપને ફઝલસે દેગા તો હમ ઝરૂર ખૈરાત કરેંગે ઔર હમ ઝરૂર
મિનસ્સાલિહ઼ીન (૭૫) ફ-લમ્મા આતાહુમ મિન ફદ઼્-લિહી
ભલે આદમી હો જાએંગે (૧૭૯) તો જબ અલ્લાહને ઉન્હેં અપને ફઝલસે
બખ઼િલૂ બિહી વ ત-વ-લ્લવ-વ હુમ મુઅ્-રિદૂ઼ન (૭૬) ફ-અઅ્-ક-બહુમ
દિયા ઉસમેં બુખ્લ (કંજૂસી) કરને લગે ઔર મુંહ ફેરકર પલટ ગએ તો ઉસકે પીછે
નિફ઼ાક઼ન ફી કુલૂબિહિમ ઇલા યૌમિ યલ્ક઼ૌનહૂ બિમા અખ઼્લફુલ્લા-હ
અલ્લાહને ઉનકે દિલોંમેં નિફાક (ફૂટ) રખ દિયા ઉસ દિન તક કે ઉસસે મિલેંગે બદલા ઉસકા કે
મા વ-અ઼દૂહુ વ બિમા કાનૂ યક-ઝ઼િબૂન (૭૭) અ-લમ યઅ્-લમૂ
ઉન્હોંને અલ્લાહસે વાદા ઝૂટા કિયા ઔર બદલા ઉસકા કે ઝૂટ બોલતે થે (૧૮૦) કયા ઉન્હેં ખબર
અન્નલ્લા-હ યઅ્-લમુ સિર્રહુમ વ નજ-વાહુમ વ અન્નલ્લા-હ
નહી કે અલ્લાહ ઉનકે દિલકી છુપી ઔર ઉનકી સરગોશી (ચુપકે ચુપકે બાતેં કરને) કો જાનતા હૈ ઔર યે કે અલ્લાહ
અ઼લ્લામુલ્ગુયૂબ ؕ (૭૮) અલ્લઝી-ન યલ્મિઝૂનલ-મુત્તવ્વિઈ઼-ન
સબ ગૈબોંકા બહોત જાનનેવાલા હૈ (૧૮૧) વોહ જો ઐબ લગાતે હૈં ઉન મુસલમાનોંકો કે દિલસે
મિનલ મુઅ-મિની-ન ફિસ્સ઼-દ-કા઼તિ વલ્લઝી-ન લા યજિદૂ-ન
ખૈરાત કરતે હૈં (૧૮૨) ઔર ઉનકો જો નહીં પાતે મગર અપની મેહનતસે (૧૮૩)
ઇલ્લા જુહ-દહુમ ફ-યસખ઼રૂ-ન મિન્હુમ ۙ સખ઼િરલ્લાહુ
તો ઉનસે હંસતે હૈં (૧૮૪) અલ્લાહ ઉનકી હંસીકી

મં ૨

ચલતે વકત તુમ્હારી બીબી ઉમ્મુલ ફઝલને દફન કિયા હૈ ઔર તુમ ઉનસે કહકર આયે હો કે, ખબર નહી હૈ મુઝે કયા હાદેસા પેશ આએ અગર મૈં જંગમેં કામ આ જાઊં તો યે તેરા હૈ ઔર અબ્દુલ્લાહ ઔર ઓબૈદુલ્લાહ કા ઔર ફઝલ ઔર કુસુમ કા (યે સબ ઉનકે બેટે થે) હઝરત અબ્બાસને અર્ઝ કિયા કે, આપકો કૈસે મા'લૂમ હુવા! હુઝૂરને ફરમાયા, મુઝે મેરે રબને ખબરદાર કિયા હૈ. ઇસ પર હઝરત અબ્બાસને અર્ઝ કિયા મૈં ગવાહી દેતા હું, બેશક ! આપ સચ્ચે હૈં ઔર મૈં ગવાહી દેતા હૂં કે અલ્લાહકે સિવા કોઇ મા'બૂદ નહી ઔર બેશક આપ ઉસકે બંદે ઔર રસૂલ હૈં. મેરે ઇસ રાઝ પર અલ્લાહકે સિવા કોઇ મુત્તલઅ (માહિતગાર) ન થા ઔર હઝરત અબ્બાસને અપને ભતીજો અકીલો નૌફિલ કો હુકમ દિયા વો ભી ઇસ્લામ લાએ. (૧૩૦)

مِنْهُمْ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ اِسْتَغْفِرْ لَهُمْ
اَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ ۚ اِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِيْنَ
مَرَّةً فَلَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ۚ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوْا
بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۚ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفٰسِقِيْنَ ۝ فَرِحَ الْمُخَلَّفُوْنَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلٰفَ
رَسُوْلِ اللّٰهِ وَكَرِهُوْٓا اَنْ يُّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ
وَاَنْفُسِهِمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَقَالُوْا لَا تَنْفِرُوْا فِي
الْحَرِّ ۚ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ اَشَدُّ حَرًّا ۚ لَوْ كَانُوْا يَفْقَهُوْنَ ۝
فَلْيَضْحَكُوْا قَلِيْلًا وَّلْيَبْكُوْا كَثِيْرًا ۚ جَزَآءً ۢ بِمَا
كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝ فَاِنْ رَّجَعَكَ اللّٰهُ اِلٰى طَآئِفَةٍ
مِّنْهُمْ فَاسْتَاْذَنُوْكَ لِلْخُرُوْجِ فَقُلْ لَّنْ
تَخْرُجُوْا مَعِيَ اَبَدًا وَّلَنْ تُقَاتِلُوْا مَعِيَ عَدُوًّا ۚ
اِنَّكُمْ رَضِيْتُمْ بِالْقُعُوْدِ اَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوْا مَعَ

મિન્હુમ ✓ વ લહુમ અઝાબુન અલીમ (૭૯)
સઝા દેગા ઔર ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ
ઈસ્તગ્ફિર લહુમ ઔ લા તસ્તગ્ફિર
તુમ ઉનકી મુઆફી ચાહો યા ન ચાહો અગર
લહુમ ␥ ઈન તસ્તગ્ફિર લહુમ સબ્ઈ-ન
તુમ સત્તર બાર ઉન્કી માફી ચાહોગે
મર્ર-તન ફ-લંય્યગ્ફિરલ્લાહુ લહુમ ␥ ઝાલિ-ક
તો અલ્લાહ હરગિઝ ઉન્હેં નહીં બખ્શેંગા (૧૮૫)
બિઅન્નહુમ ક-ફરૂ બિલ્લાહિ વ
યે ઈસ લિયે કે વોહ અલ્લાહ ઔર
રસૂલિહ ␥ વલ્લાહુ લા યહ-દિલ
ઉસકે રસૂલસે મુન્કર હુએ ઔર અલ્લાહ ફાસિકોંકો
કૌમલ-ફાસિકીન ૅ (૮૦) ફરિહલ-મુખલ્લફૂ-ન
રાહ નહીં દેતા (૧૮૬) પીછે રેહ જાનેવાલે

૯૦

મં ૨

બિમક્-અદિહિમ ખિલા-ફ રસૂલિલ્લાહિ વ કરિહૂ અંય્યુજાહિદૂ
ઈસ પર ખુશ હુએ કે વોહ રસૂલકે પીછે બૈઠ રહે (૧૮૭) ઔર ઉન્હેં ગવારા ન હુવા કે
બિઅમ્વાલિહિમ વ અન્ફુસિહિમ ફી સબીલિલ્લાહિ વ કાલૂ લા તન્ફિરૂ
અપને માલ ઔર જાનસે અલ્લાહકી રાહમેં લડેં ઔર બોલે ઈસ ગરમીમેં ન નિકલો
ફિલહર્રિ ␥ કુલ નારુ જ-હન્ન-મ અશદ-દુ હર્રા ␥ લૌ કાનૂ
તુમ ફરમાઓ જહન્નમકી આગ સબસે સખ્ત ગર્મ હૈ કિસી તરહ ઉન્હેં
યફ-કહૂન (૮૧) ફલ-યદ્-હકૂ કલીલંવ્વલ-યબ્કૂ કસીરા ૮ જઝા-અમ-બિમા
સમઝ હોતી (૧૮૮) તો ઉન્હેં ચાહિયે કે થોડા હંસે ઔર બહોત રોએં (૧૮૯) બદલા ઉસકા
કાનૂ યક-સિબૂન (૮૨) ફઈર-ર-જ-અ-કલ્લાહુ ઈલા તા-ઈફતિમ
જો કમાતે થે (૧૯૦) ફિર અય મહબૂબ ! (૧૯૧) અગર અલ્લાહ તુમ્હેં ઉન (૧૯૨) મેં સે કિસી
મિન્હુમ ફસ્તઅ-ઝનૂ-ક લિલ-ખુરૂજિ ફકુલ્લન તખ્રુજૂ મઈ-ય
ગિરોહકી તરફ વાપસ લે જાએ ઔર વોહ (૧૯૩) તુમસે જિહાદકો નિકલનેકી ઈજાઝત માંગેં તો
અ-બ-દંવ-વ લન તુકાતિલૂ મઈ-ય અદુવ્વા ␥ ઈન્નકુમ રદીતુમ
તુમ ફરમાના કે તુમ કભી મેરે સાથ ન ચલો ઔર હરગિઝ મેરે સાથ કિસી દુશ્મનસે
બિલ- કુઊદિ અવ્વ-લ મર્રતિન ફક્-ઉદૂ મ-અલ
ન લડો તુમને પેહલી દફા બૈઠ રેહના પસંદ કિયા તો બૈઠ રહો પીછે

ખુલૂસે ઈમાન ઔર સેહતે નિય્યતસે. (૧૩૧) થા'ની ફિદ્યહ (૧૩૨) જબ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે પાસ બેહરીનકા માલ આયા જિસકી મિકદાર અસ્સી હઝાર થી તો હુઝૂરને નમાઝે ઝોહરકે લિયે વુઝૂ કિયા ઔર નમાઝસે પેહલે પેહલે કુલકા કુલ તકસીમ કર દિયા ઔર હઝરત અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુ કો હુકમ દિયા કે ઈસમેંસે લે લો, તો જિતના ઉનસે ઉઠ સકા ઉતના ઉન્હોંને લે લિયા. વો ફરમાતે થે કે યે ઈસસે બેહતર હૈ કે જો અલ્લાહને મુઝસે લિયા ઔર મૈં ઉસકી મગફિરતકી ઉમ્મીદ રખતા હૂં ઔર ઉનકે તમવ્વુલ (માલદારી) કા યે હાલ હુવા કે ઉનકે બીસ ગુલામ થે, સબકે સબ તાજિર ઔર ઉનમેં સબસે કમ સરમાયા જિસકા થા ઉસકા બીસ હઝારકા થા. (૧૩૩) વો કૈદી. (૧૩૪) તુમ્હારી બૈઅતસે ફિરકર ઔર કુફ્ર

الْخٰلِفِيْنَ ۝ وَلَا تُصَلِّ عَلٰٓى اَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّاتَ
اَبَدًا وَّلَا تَقُمْ عَلٰى قَبْرِهٖ ؕ اِنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَ
رَسُوْلِهٖ وَمَاتُوْا وَهُمْ فٰسِقُوْنَ ۝ وَلَا تُعْجِبْكَ
اَمْوَالُهُمْ وَاَوْلَادُهُمْ ؕ اِنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّعَذِّبَهُمْ
بِهَا فِى الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ اَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كٰفِرُوْنَ ۝
وَاِذَآ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ اَنْ اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَجَاهِدُوْا مَعَ
رَسُوْلِهِ اسْتَاْذَنَكَ اُولُوا الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوْا
ذَرْنَا نَكُنْ مَّعَ الْقٰعِدِيْنَ ۝ رَضُوْا بِاَنْ يَّكُوْنُوْا مَعَ
الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ۝
لٰكِنِ الرَّسُوْلُ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ جٰهَدُوْا
بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ؕ وَاُولٰٓئِكَ لَهُمُ الْخَيْرٰتُ ؗ وَ
اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ جَنّٰتٍ
تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ

ખ઼ાલિફીન (૮૩) વ લા તુંસ઼લ્લિ
રેહ જાને વાલોંકે સાથ (૧૯૪) ઔર ઉનમેંસે કિસીકી
અ઼લા અ-હ઼દિમ્મિન્હુમ મા-ત અ-બ-દંવ
મૈયત પર કભી નમાઝ ન પઢના ઔર
વલા તકુમ અ઼લા ક઼બ્રિહ ؕ ઈન્નહુમ
ન ઉસકી કબ્ર પર ખડે હોના બેશક
ક-ફરૂ બિલ્લાહિ વ રસૂલિહી વમાતૂ
અલ્લાહ ઔર રસૂલસે મુન્કર હુએ ઔર
વહુમ ફાસિક઼ૂન (૮૪) વલા
ફિસ્ક (ગુનાહ) હી મેં મર ગએ (૧૯૫) ઔર ઉનકે
તુઅ઼-જિબ-ક અમ્વાલુહુમ વ
માલ યા ઔલાદ પર તઅજ્જુબ ન
ઔલાદુહુમ ؕ ઈન્નમા યુરીદુલ્લાહુ
કરના અલ્લાહ યહી ચાહતા હૈ કે
અંય્યુ-અ઼ઝ઼-ઝ઼િબહુમ બિહા ફિદ-દુન્યા વ તઝ-હ-ક઼ અન્ફુસુહુમ વ
ઉસે દુનિયામેં ઉન પર વબાલ કરે ઔર કુફ્ર હી પર ઉનકા દમ
હુમ કાફિરૂન (૮૫) વ ઈઝ઼ા ઉન્ઝિ-લત સૂરતુન અન આમિનૂ
નિકલ જાએ ઔર જબ કોઈ સૂરત ઉતરે કે અલ્લાહ પર ઈમાન
બિલ્લાહિ વ જાહિદૂ મ-અ઼ રસૂલિ હિસ્તઅ-ઝ઼-ન-ક ઉલુત્તૌલિ મિન્હુમ વક઼ાલૂ
લાઓ ઔર ઉસકે રસૂલકે હમરાહ જિહાદ કરો તો ઉનકે મકદૂરવાલે તુમસે રુખ્સત માંગતે હૈં ઔર કેહતે
ઝ઼ર્ના નકુમ્મ-અ઼લ- ક઼ાઈદીન (૮૬) રદ્દૂ બિઅંય્યકૂનૂ મ-અ઼લ-ખ઼વાલિફિ વ
હૈં કે હમેં છોડ દીજિયે કે બૈઠ રહેનેવાલોંકે સાથ હો લેં ઉન્હેં પસંદ આયા કે પીછે રેહનેવાલી ઔરતોંકે સાથ
તુબિ-અ઼ અલા કુલૂબિહિમ ફહુમ લા યફ-ક઼હૂન (૮૭) લાકિનિર્રસૂલુ વલ્લઝ઼ી-ન
હો જાએ ઔર ઉનકે દિલોં પર મોહર કર દી ગઈ (૧૯૬) તો વોહ કુછ નહી સમઝતે (૧૯૭) લેકિન રસૂલ ઔર જો ઉનકે સાથ
આમનૂ મ-અ઼હૂ જાહદૂ બિઅમ્વાલિહિમ વ અન્ફુસિહિમ ؕ વ ઉલૉઈ-ક
ઈમાન લાએ ઉન્હોંને અપને માલોં ઔર જાનોંસે જિહાદ કિયા ઔર ઉન્હીકે લિયે
લહુમુલ્ખૈરાતુ ؗ વ ઉલૉઈ-ક હુમુલ-મુફ઼- લિહૂન (૮૮) અ-અ઼દ-દલ્લાહુ લહુમ
ભલાઈયાં હૈં (૧૯૮) ઔર યહી મુરાદકો પહુંચે અલ્લાહને ઉનકે લિયે
જન્નાતિન તજ-રી મિન તહ઼-તિહલ-અન્હારુ ખ઼ાલિદી-ન ફીહા ؕ
તૈયાર કર રખી હૈં બહિશ્તેં જિનકે નીચે નેહરેં રવાં હમેશા ઉનમેં

મં ૨

ઈખ્તિયાર કરકે. (૧૩૫) જૈસા કે વો બદરમેં દેખ ચુકે હૈં કે કત્લ હુએ, ગિરફતાર હુએ, આઈન્દા ભી અગર ઉનકે અત્વાર (તરીકે) વહી રહે તો ઉન્હેં ઉસીકા ઉમ્મીદવાર રહના ચાહિયે. (૧૩૬) ઔર ઉસીકે રસૂલકી મોહબ્બતમેં ઉન્હોંને અપને. (૧૩૭) યે મુહાજિરીન અવ્વલીન હૈં. (૧૩૮) મુસલમાનોંકી ઔર ઉન્હેં અપને મકાનોંમેં ઠહરાયા યે અન્સાર હૈં, ઉન મુહાજેરીન ઔર અન્સાર દોનોંકે લિયે ઈર્શાદ હોતા હૈ. (૧૩૯) મુહાજિર અન્સારકે ઔર અન્સાર મુહાજિરકે, યે વરાસત આયત "વઊલુલ-અરહામિ બઅદુહુમ ઔલા બિબઅદિન" સે મન્સૂખ હો ગઈ (૧૪૦) ઔર મક્કા મુકર્રમા હી મેં મુકીમ રહે. (૧૪૧) ઉનકે ઔર મોમિનીનકે દરમિયાન વરાસત નહી, ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે મુસલમાનોંકો કુફ્ફારકી

૯૦

ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿٨٩﴾ وَجَآءَ الْمُعَذِّرُوْنَ مِنَ
الْاَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِيْنَ كَذَبُوا
اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ سَيُصِيْبُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ
عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٩٠﴾ لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَآءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضٰى
وَلَا عَلَى الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ مَا يُنْفِقُوْنَ حَرَجٌ اِذَا
نَصَحُوْا لِلّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ؕ مَا عَلَى الْمُحْسِنِيْنَ مِنْ
سَبِيْلٍ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٩١﴾ وَّلَا عَلَى الَّذِيْنَ
اِذَا مَاۤ اَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَاۤ اَجِدُ مَاۤ
اَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ ۪ تَوَلَّوْا وَّاَعْيُنُهُمْ تَفِيْضُ مِنَ
الدَّمْعِ حَزَنًا اَلَّا يَجِدُوْا مَا يُنْفِقُوْنَ ﴿٩٢﴾ اِنَّمَا
السَّبِيْلُ عَلَى الَّذِيْنَ يَسْتَاْذِنُوْنَكَ وَهُمْ
اَغْنِيَآءُ ۚ رَضُوْا بِاَنْ يَّكُوْنُوْا مَعَ الْخَوَالِفِ ۙ
وَطَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٩٣﴾

ઝ઼ાલિકલ-ફૌઝુલ-અ્ઝ઼ીમ (૮૯) વ
રહેંગે યહી બળી મુરાદ મિલની હૈ ઔર
જા-અલ-મુઅ્-ઝ઼-ઝ઼િરૂ-ન મિનલ-અઅ્-રાબિ
બહાને બનાનેવાલે ગંવાર આએ (૧૯૯) કે ઉન્હેં રુખ્સત
લિયુઅ્-ઝ઼-ન લહુમ વ ક઼-અ્-દલ્લઝ઼ી-ન
દી જાએ ઔર બૈઠ રહે વોહ જિન્હોંને
ક-ઝ઼બુલ્લા-હ વ રસૂલહ સયુસ઼ીબુલ-લઝ઼ી-ન
અલ્લાહ ઔર રસૂલસે ઝૂટ બોલા થા (૨૦૦) જલ્દ ઉનમેં કે
ક-ફરૂ મિન્હુમ અ્ઝ઼ાબુન અલીમ (૯૦)
કાફિરોંકો દર્દનાક અઝાબ પહુંચેગા (૨૦૧)
લૈ-સ અ્-લદ્-દુ-અફા-ઈ વલા
ઝઈફોં (બુઢ્ઢોં) પર કુછ હરજ નહીં (૨૦૨) ઔર ન
અ્-લલ્મર્દા વલા અ્-લલ્લઝ઼ી-ન લા
બીમારોં પર (૨૦૩) ઔર ન ઉન પર જિન્હેં ખર્ચકા મકદૂર ન

મં ૨

યજિદૂ-ન મા યુન્ફિકૂ-ન હ઼-રજુન ઈઝ઼ા ન-સ઼હૂ લિલ્લાહિ વ રસૂલિહ મા
હો (૨૦૪) જબ કે અલ્લાહ વ રસૂલકે ખૈર-ખ્વાહ રહેં (૨૦૫) નેકીવાલોં પર કોઈ રાહ
અ્-લલ્મુહ઼-સિની-ન મિન સબીલ વલ્લાહુ ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૯૧) વ લા
નહીં (૨૦૬) ઔર અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ ઔર ન ઉન
અ્-લલ્લઝ઼ી-ન ઈઝ઼ા મા અતૌ-ક લિતહ઼-મિ-લહુમ કુ઼લ-ત લા
પર જો તુમ્હારે હુઝૂર હાઝિર હોં કે તુમ ઉન્હેં સવારી અતા ફરમાઓ (૨૦૭) તુમસે યે
અજિદુ મા અહ઼-મિલુકુમ અ્લૈહિ ત-વલ્લવ-વ અઅ્-યુનુહુમ
જવાબ પાએં કે મેરે પાસ કોઈ ચીઝ નહીં જિસ પર તુમ્હેં સવાર કરૂં ઉસ પર યૂં
તફીદુ મિનદ-દમ્ઈ હ઼-ઝ઼-નન અલ્લા યજિદૂ મા યુન્ફિકૂન (૯૨)
વાપસ જાએં કે ઉનકી આંખોંસે આંસૂ ઉબલતે હોં ઉસ ગમસે કે ખર્ચકા મકદૂર ન પાયા
ઈન્નમસ્સબીલુ અ્-લલ્લઝ઼ી-ન યસ્તઅ્-ઝ઼િનૂ-ન-ક વ હુમ અગ઼્નિયા-ઉ ર઼દૂ
મુવાખેઝા (જવાબ માંગના) તો ઉનસે હૈ જો તુમસે રુખ્સત માંગતે હૈં ઔર વોહ દૌલત-મન્દ હૈં (૨૦૮)
બિઅંય્યકૂનૂ મઅ્લખ઼વાલિફિ વ ત઼-બ-અ્લ્લાહુ અ્લા કુ઼લૂબિહિમ
ઉન્હેં પસંદ આયા કે ઔરતોં કે સાથ પીછે બૈઠ રહેં ઔર અલ્લાહને ઉનકે દિલોં પર મોહર કર દી તો
ફહુમ લા યઅ્-લમૂન (૯૩)
વોહ કુછ નહીં જાનતે (૨૦૯)

મવાલાતો મવારેસતસે મના કિયા ગયા ઔર ઉનસે જુદા રહનેકા હુકમ દિયા ગયા ઔર મુસલમાનોં પર બાહમ મેલજોલ રખના લાઝિમ કિયા ગયા. (૧૪૨) યા'ની અગર મુસલમાનોંમેં બાહમ તઆવુનો તનાસુર ન હુવા ઔર વો એક દૂસરેકે મદદગાર હોકર એક કુવ્વત ન બન જાએં તો કુફ્ફાર કવી (મઝબૂત) હોંગે. ઔર મુસલમાન ઝઈફ. ઔર યે બળા ફિત્નાઓ ફસાદ હૈ. (૧૪૩) પહલી આયતમેં મુહાજિરીનો અન્સારકે બાહમી તઅલ્લુકાત ઔર ઉનમેંસે હરએક કે દૂસરેકે મુઈનો નાસિર (મદદગાર) હોનેકા બયાન થા, ઈસ આયતમેં ઉન દોનોંકે ઈમાનકી તસ્દીક ઔર ઉનકે મવરિદે રહમતે ઈલાહી હોનેકા ઝિક્ર હૈ. (૧૪૪) ઔર તુમ્હારે હી હુકમમેં હૈં. એ મુહાજિરીન -વ- અન્સાર! મુહાજિરીનકે કઈ તબકે હૈં, એક વો હૈં જિન્હોંને પહલી

મર્તબા મદીના તૈયેબહકો હિજરત કી ઉન્હેં 'મુહાજિરીને અવ્વલીન' કહતે હૈં, કુછ વો હઝરાત હૈં જિન્હોંને પહલે હબ્શહકી તરફ હિજરત કી ફિર મદીના તૈયેબહકી તરફ ઉન્હેં 'અસ્હાબુલ હિજરતૈન' કહતે હૈં, બાઝ હઝરાત વો હૈં જિન્હોંને સુલ્હે હુદૈબિયહકે બાદ ફત્હે મકકાસે કબ્લ હિજરત કી, યે 'અસ્હાબે હિજરતે સાનિયહ' કેહલાતે હૈં, પેહલી આયતમેં મુહાજિરીને અવ્વલીનકા ઝિક્ર હૈ, ઔર ઇસ આયતમેં અસ્હાબે હિજરતે સાનિયહ કા. (૧૪૫) ઇસ આયતસે તવારુસ બિલ-હિજરત મન્સૂખ કિયા ગયા ઔર ઝવિલ-અર્હામકી વિરાસત સાબિત હુઇ. (૧) સૂરએ તૌબા મદનિયહ હૈ મગર ઉસકે અખીરકી આયતેં "લકદ જાઅકુમ રસૂલ" સે આખિર તક, ઉનકો બા'ઝ ઉલમા મકકી કહતે હૈં. ઇસ સૂરતમેં સોલા (૧૬) રુકૂઅ, એકસો ઉન્તીસ (૧૨૯) આયતેં, ચાર હઝાર અઠત્તર (૪૦૭૮) કલ્મે, દસ હઝાર ચારસો અઠ્ઠાસી (૧૦,૪૮૮) હર્ફ હૈં. ઇસ સૂરતકે દસ નામ હૈં. ઉનમેંસે તૌબા ઔર બરાઅત દો નામ મશ્હૂર હૈં, ઇસ સૂરતકે અવ્વલમેં બિસ્મિલ્લાહ નહીં લિખ્ખી ગઇ. ઉસકી અસ્લ વજહ યે હૈ કે જિબ્રઇલ અલૈહિસ્સલામ ઇસ સૂરતકે સાથ બિસ્મિલ્લાહ લેકર નાઝિલ હી નહીં હુએ થે ઔર નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને બિસ્મિલ્લાહ લિખનેકા હુકમ નહીં ફરમાયા, હઝરત અલી મુર્તઝાસે મરવી હૈ કે બિસ્મિલ્લાહ અમાન હૈ ઔર યે સૂરત તલ્વારકે સાથ અમ્ન ઉઠા દેનેકે લિયે નાઝિલ હુઇ. બુખારીને હઝરત બરાઅસે રિવાયત કિયા કે કુર્આને કરીમકી સૂરતોંમેં સબસે આખિર યહી સૂરત નાઝિલ હુઇ (૨) મુશ્રિકીને અરબ ઔર મુસલમાનોંકે દરમિયાન અહદ થા, ઉનમેંસે ચંદકે સિવા સબને અહદ શિકની કી તો ઉન અહદશિકનોંકા અહદ સાકિત કર દિયા ગયા ઔર હુકમ દિયા ગયા કે, ચાર મહીને વો અમ્નકે સાથ જહાં ચાહેં ગુઝારેં, ઉનસે કોઇ તઅર્રુઝ ન કિયા જાએગા, ઇસ અરસામેં ઉન્હેં મૌકા હૈ ખૂબ સોચ સમઝલેં કે ઉનકે લિયે કયા બેહતર હૈ ઔર અપની એહતિયાતેં કરલેં ઔર જાન લેં કે ઇસ મુદતકે બાદ ઇસ્લામ મંઝૂર કરના હોગા યા કત્લ. યે સૂરત સન ૯ હિજરીમેં ફત્હે મકકાસે એક સાલ બાદ નાઝિલ હુઇ. રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ઇસ સન મેં હઝરત અબૂબક્ર સિદીક રદિયલ્લાહુ અન્હુકો અમીરે હજ્જ મુકર્રર ફરમાયા થા ઔર ઉનકે બાદ અલી મુર્તઝા કો મજમએ હુજ્જાજમેં યે સૂરત સુનાનેકે લિયે ભેજા થા, ચુનાંચે હઝરત અલી મુર્તઝાને દસ ઝિલ હજ્જકો જમરએ ઉકબહકે પાસ ખળે હોકર નિદા કી, યા ઐયુહન્નાસ ! મૈં તુમ્હારી તરફ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકા ફિરસ્તાદહ (ભેજા હુવા) આયા હૂં, લોગોંને કહા, આપ કયા પયામ લાએ હૈં, ?તો આપને તીસ યા ચાલીસ આયતેં ઇસ સૂરએ મુબારકહકી તિલાવતફરમાઇ, ફિર ફરમાયા, મૈં ચાર હુકમ લાયા હૂં.(૧) ઇસ સાલકે બાદ કોઇ મુશ્રિક કા'બા મોઅઝઝમાકે પાસ ન આએ. (૨) કોઇ શખ્સ બર્હના (નંગા) હોકર કાબા મોઅઝઝમહકા તવાફ ન કરે. (૩) જન્નતમેં મોમિનકે સિવા કોઇ દાખિલ ન હોગા. (૪) જિસકા રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે સાથ અહદ હૈ વો અહદ અપની મુદત તક રહેગા ઔર જિસકી મુદત મોઐયન નહીં હૈ ઉસકી મીઆદ ચાર માહ પર તમામ હો જાએગી, મુશ્રિકીનને યે સુનકર કહા કે, એ અલી ! અપને ચચાકે ફરઝંદ (યાની સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) કો ખબર દીજિયે કે હમને અહદ પસે પુશ્ત ફેંક દિયા, હમારે ઉનકે દરમિયાન કોઇ અહદ નહીં હૈ બજુઝ નેઝાબાઝી ઔર તેગઝનીકે. ઇસ વાકેઆમેં ખિલાફતે હઝરતે સિદીક કી તરફ એક લતીફ ઇશારા હૈ કે હુઝૂરને હઝરત અબૂબક્રકો અમીરે હજ્જ બનાયા ઔર હઝરત અલી મુર્તઝાકો ઉનકે પીછે સૂરએ બરાઅત પઢનેકે લિયે ભેજા તો હઝરત અબૂબક્ર ઇમામ હુએ ઔર હઝરત અલી મુર્તઝા મુકતદી, ઇસસે હઝરત અબૂબક્રકી તકદીમ હઝરત અલી મુર્તઝા પર સાબિત હુઇ. (૩) ઔર બાવજૂદ ઇસ મોહલતકે ઉસકી ગિરફતસે નહીં બચ સકતે. (૪) દુનિયામેં કત્લકે સાથ ઔર આખેરતમેં અઝાબકે સાથ. (૫) હજ્જકો હજ્જે અકબર ફરમાયા ઇસલિયે કે ઉસ ઝમાનામેં ઉમરાકો હજ્જે અસગર કહા જાતા થા ઔર એક કૌલ યે હૈ કે, ઇસ હજ્જકો હજ્જે અકબર ઇસલિયે કહા ગયા કે ઉસ સાલ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને હજ્જ ફરમાયા થા ઔર ચૂંકે યે જુમ્અહકો વાકેઅ હુવા થા ઇસલિયે મુસલમાન ઉસ હજ્જકો જો રોઝે જુમ્અહ હો હજ્જે વિદાઅકા મુઝકકર જાનકર 'હજ્જે અકબર' કહતે હૈં. (૬) કુફ્ર-વ-ઉઝરસે. (૭) ઇમાનલાને ઔર તૌબા કરનેસે. (૮) યે વઇદે અઝીમ હૈ ઔર ઇસમેં યે એલામ (ખબરદાર કરના) હૈ કે અલ્લાહ તઆલા અઝાબ નાઝિલ કરને પર કાદિર હૈ. (૯) ઔર ઉસકો ઉસકી શર્તોં કે સાથ પૂરા કિયા. યે લોગ બની ઝુમરહ થે જો કિનાનહ કા એક કબીલા હૈ ઔર ઉનકી મુદતકે નવ મહીને બાકી રહે થે. (૧૦) જિન્હોંને અહદ શિકની કી. (૧૧) હિલમેં ખ્વાહ હરમ મેં કિસી વકત-વ-મકાનકી તખ્સીસ નહીં. (૧૨) શિર્ક-વ-કુફ્રસે ઔર

ઈમાન કુબૂલ કરે. (૧૩) ઔર કૈદસે રિહા કર દો ઔર ઉનસે તઅર્રુઝ ન કરો. (૧૪) મોહલતકે મહીને ગુઝરનેકે બાદ તા કે આપસે તૌહીદકે મસાઈલ ઔર કુર્આનેપાક સુને જિસકી આપ દા'વત દેતે હૈં (૧૫) અગર ઈમાન ન લાએ મસ્અલા : ઈસસે સાબિત હુવા કે મુસ્તઅમિન કો ઈઝા ન દી જાએ ઔર મુદત ગુઝરનેકે બાદ ઉસકો દારુસ્સલામમેં ઈકામતકા હક નહી. (૧૬) ઈસ્લામ ઔર ઉસકી હકીકતકો નહી જાનતે તો ઉન્હેં અમ્ન દેની એૈન હિકમત હૈ તાકે કલામુલ્લાહ સુને ઔર સમઝે. (૧૭) કે વો ઉઝરો અહદ શિકની કિયા કરતે હૈં. (૧૮) ઔર ઉનમેંસે કોઈ અહદ શિકની ઝહૂરમેં ન આઈ. મિસ્લે બની કિનાનહ વ બની ઝુમરહકે. (૧૯) અહદ પૂરા કરેંગે ઔર કૈસે કૌલ પર કાઈમ રહેંગે. (૨૦) ઈમાન ઔર વફાએ અહદ કે વા'દે કરકે. (૨૧) અહદ શિકન કુફ્રમેં સરકશ, બે મુરવ્વત, ઝૂટસે ન શરમાનેવાલે ઉન્હોંને. (૨૨) ઔર દુનિયાકે થોળેસે નફેકે પીછે ઈમાનો કુર્આન છોળ બૈઠે ઔર જો અહદ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે કિયા થા વો અબૂ સુફયાનકે થોળેસે લાલચ દેનેસે તોળ દિયા. (૨૩) ઔર લોગોંકો દીને ઈલાહીમેં દાખિલ હોનેસે માનેઅ હુએ. (૨૪) જબ મૌકા પાએં કત્લ કર ડાલે, તો મુસલમાનોંકો ભી ચાહિયેકે જબ મુશ્રિકીન પર દસ્ત રસ હો જાએ તો ઉનસે દર ગુઝર ન કરે. (૨૫) કુફ્ર-વ- અહદશિકનીસે બાઝ આએં ઔર ઈમાન કુબૂલ કરકે. (૨૬) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને ફરમાયા કે, ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે અહલે કિબ્લાકે ખૂન હરામ હૈં. (૨૭) ઈસસે સાબિત હુવા કે તફસીલે આયાત પર જિસકો નઝર હો વો આલિમ હૈ. (૨૮) મસ્અલા : ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે જો કાફિરે ઝિમ્મી દીને ઈસ્લામ પર ઝાહિર તા'ન કરે ઉસકા અહદ બાકી નહી રહતા ઔર વો ઝિમ્મેસે ખારિજ હો જાતા હૈ. ઉસકો કત્લ કરના જાઈઝ હૈ. (૨૯) ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે કુફ્ફારકે સાથ જંગ કરનેસે મુસલમાનોંકી ગર્ઝ ઉન્હેં કુફ્રો બદ આ'માલીસે રોક દેના હૈ. (૩૦) ઔર સુલ્હે હુદૈબિયહકા અહદ તોળા ઔર મુસલમાનોંકે હલીફ ખઝઅહકે મુકાબિલ બની બક્રકી મદદ કી. (૩૧) મકકા મુકર્રમાસે દારુનદવામેં મશ્વરા કરકે. (૩૨) કત્લો કૈદસે. (૩૩) ઔર ઉન પર ગલ્બા અતા ફરમાએગા. (૩૪) યે તમામ મવાઈદ પૂરે હૂએ ઔર નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ખબરેં સાદિક (સચ્ચી) હૂઈ ઔર નુબુવ્વતકા સુબૂત વાઝેહ તર હો ગયા. (૩૫) ઈસમેં અશ્આર હૈ કે બાઝ અહલે મકકા કુફ્રસે બાઝ આકર તાઈબ હોંગે, યે ખબરભી એૈસી હી વાકેઅ હો ગઈ ચુનાંચે અબૂ સુફયાન ઔર અકરમહ ઈબ્ને અબૂ જહલ ઔર સુહૈલ ઈબ્ને અમ્રૌ ઈમાનસે મુશર્રફ હુએ. (૩૬) ઈખ્લાસકે સાથ અલ્લાહકી રાહમેં. (૩૭) ઈસસે માલૂમ હુવા કે મુખ્લિસ ઔર ગૈર મુખ્લિસમેં ઈમ્તિયાઝ કર દિયા જાએગા ઔર મકસૂદ ઈસસે મુસલમાનોંકો મુશ્રિકીનકી મવાલાત ઔર ઉનકે પાસ મુસલમાનોંકે રાઝ પહુંચાનેસે મુમાનેઅત કરના હૈ. (૩૮) મસ્જિદોંસે મસ્જિદે હરામ કા'બા મુઅઝઝમહ મુરાદ હૈ, ઉસકો જમા'કે સેગેસે ઈસલિયે ઝિક્ર ફરમાયા કે વો તમામ મસ્જિદોંકા કિબ્લા ઔર ઈમામ હૈ. ઈસકા આબાદ કરનેવાલા એૈસા હૈ જૈસે તમામ મસ્જિદોંકા આબાદ કરનેવાલા ઔર જમા'કા સેગા લાનેકી યે વજહ ભી હો સકતી હૈ કે હર બુકઅહ મસ્જિદે હરામકા મસ્જિદ હૈ ઔર યે ભી હો સકતા હૈ કે મસ્જિદોંસે જિન્સ મુરાદ હો ઔર કા'બા મોઅઝઝમા ઉસમેં દાખિલ હો ક્યૂં કે વો ઈસ જિન્સકા સદર હૈ. શાને નુઝૂલ : કુફ્ફારે કુરૈશકે રુઅસાકી એક જમાઅત જો બદરમેં ગિરફતાર હુઈ ઔર ઉનમેં હુઝૂર કે ચચા હઝરત અબ્બાસ ભી થે. ઉનકો અસ્હાબે કિરામને શિર્ક પર આર દિલાઈ ઔર હઝરત અલી મુર્તઝાને તો ખાસ હઝરત અબ્બાસકો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે મુકાબિલ આને પર બહુત સખ્ત સુસ્ત કહા, હઝરત અબ્બાસ કહને લગે કે તુમ હમારી બુરાઈયાં તો બયાન કરતે હો ઔર હમારી ખૂબિયાં છુપાતે હો , ઉનસે કહા ગયા, આપકી કુછ ખૂબિયાંભી હૈં ? ઉન્હોંને કહા, હાં ! હમ તુમસે અફઝલ હૈં, હમ મસ્જિદે હરામકો આબાદ કરતે હૈં, કા'બાકી ખિદમત કરતે હૈં, હાજિયોંકો સૈરાબ કરતે હૈં, અસીરોંકો રિહા કરાતે હૈં, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. કે મસ્જિદોંકા આબાદ કરના કાફિરોંકો નહી પહુંચતા, ક્યૂં કે મસ્જિદ આબાદ કી જાતી હૈ. અલ્લાહકી ઈબાદતકે લિયે તો જો ખુદાહી કા મુન્કિર હો, ઉસકે સાથ કુફ્ર કરે, વો કયા મસ્જિદ આબાદ કરેગા ઔર આબાદ કરનેકે મા'નામેં ભી કઈ કૌલ હૈં, એક તો યે કે આબાદ કરનેસે મસ્જિદકા બનાના બલંદ કરના, મરમ્મત કરના મુરાદ હૈ, કાફિરકો ઈસસે મના કિયા જાએગા દૂસરા કૌલ યે હૈ કે, મસ્જિદ આબાદ કરનેસે ઉસમેં દાખિલ હોના, બૈઠના મુરાદ હૈ. (૩૯) ઔર બુત પરસ્તીકા ઈકરાર કરકે યા'ની યે દોનોં બાતેં કિસ તરહ જમા હો સકતી હૈં કે આદમી કાફિર ભી હો ઔર ખાસ ઈસ્લામીઔર તૌહીદકે ઈબાદતખાનેકો આબાદ ભી કરે ? (૪૦) કયૂં કે હાલતે કુફ્રકે આ'માલ મકબૂલ નહી,

ન મેહમાનદારી, ન હાજિયોંકી ખિદમત, ન કૈદિયોંકા રિહા કરના, ઇસલિયે કે કાફિરકા કોઈ ફે'લ અલ્લાહકે લિયે તો હોતા નહી, લેહાઝા ઉસકા અમલ સબ અકારત હૈ, ઔર અગર વો ઉસી કુફ્ર પર મરજાએ તો જહન્નમમેં ઉનકે લિયે હમેશગીકા અઝાબ હૈ. (૪૧) ઇસ આયતમેં બયાન કિયા ગયા મસ્જિદોંકે આબાદ કરનેકે મુસ્તહિક મોમિનીન હૈં, મસ્જિદોંકે આબાદ કરનેમેં યે ઉમૂર ભી દાખિલ હૈં, ઝાળૂ દેના, સફાઇ કરના રૌશની કરના ઔર મસ્જિદોંકો દુનિયાકી બાતોંસે ઔર ઐસી ચીઝોંસે મહફૂઝ રખના જિનકે લિયે વો નહી બનાઇ ગઈ. મસ્જિદેં ઇબાદત કરને ઔર ઝિક્ર કરનેકે લિયે બનાઇ ગઇ હૈં ઔર ઇલ્મકા દર્સ ભી ઝિક્ર મેં દાખિલ હૈ. (૪૨) યા'ની કિસીકી રઝાકો રઝાએ ઇલાહી પર કિસી અંદેશેસે ભી મુકદ્દમ નહી કરતે, યહી મા'ના હૈં અલ્લાહસે ડરને ઔર ગૈરસે ન ડરનેકે. (૪૩) મુરાદ યે હૈ કે કુફ્ફારકો મોમિનીનસે કુછ નિસ્બત નહી ન ઉનકે આ'માલકો ઇનકે આ'માલસે, ક્યૂંકે કાફિરકે આ'માલ રાએગાં (બેકાર) હૈં ખ્વાહ વો હાજિયોંકે લિયે સબીલ લગાએં યા મસ્જિદે હરામકી ખિદમત કરેં, ઉનકે આ'માલકો મોમિનીનકે આ'માલકે બરાબર કરાર દેના 'ઝુલ્મ' હૈ. શાને નુઝૂલ : રોઝે બદ્ર જબ હઝરત અબ્બાસ ગિરફતાર હોકર આએ તો ઉન્હોંને અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે કહા કે તુમકો ઇસ્લામ ઔર હિજરતો જેહાદમેં સબ્કત હાસિલ હૈ તો હમકો ભી મસ્જિદે હરામકી ખિદમત ઔર હાજિયોંકે લિયે સબીલેં લગાનેકા શરફ હાસિલ હૈ. ઇસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હુઇ ઔર આગાહ કિયા ગયા કે, જો અમલ ઇમાનકે સાથ ન હોં વો બેકાર હૈં. (૪૪) દૂસરોંસે. (૪૫) ઔર ઉન્હીકો દુનિયા-વ-આખેરતકી સઆદત મિલી. (૪૬) ઔર યે આ'લાતરીન બશારત હૈ, ક્યૂંકે માલિકકી રહમત-વ-રઝા બંદેકા સબસે બળા મકસદ ઔર પ્યારી મુરાદ હૈ. (૪૭) જબ મુસલમાનોંકો મુશ્રિકીનસે તર્કે મુવાલાતકા હુકમ દિયા ગયા તો બા'ઝને કહા, યે કૈસે મુમ્કિન હૈ કે આદમી અપને બાપ, ભાઇ વગૈરહ કરાબતદારોંસે તર્કે તઅલ્લુક કરે. ઇસ પર યે આયત નાઝિલ હુઇ ઔર બતાયા ગયા કે, કુફ્ફારસે મુવાલાત જાઇઝ નહી ચાહે ઉનસે કોઇ ભી રિશ્તા હો. ચુનાંચે આગે ઇરશાદ ફરમાયા. (૪૮) ઔર જલ્દી આનેવાલે અઝાબમેં મુબ્તિલા કરે યા દેરમેં આનેવાલેમેં ઇસ આયતસે સાબિત હુવા કે, દીનકે મહફૂઝ રખનેકે લિયે દુનિયાકી મશક્કત બર્દાશત કરના મુસલમાનોં પર લાઝિમ હૈ ઔર અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકી ઇતાઅત (ફરમાંબરદારી) કે મુકાબિલ દુન્યવી તઅલ્લુકાત કુછ કાબિલે ઇલ્તેફાત નહી ઔર ખુદા ઔર રસૂલકી મોહબ્બત ઇમાનકી દલીલ હૈ. (૪૯) યા'ની રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે ગઝવાતમેં મુસલમાનોંકો કાફિરોં પર ગલ્બા અતા ફરમાયા, જૈસાકે વાકેયાએ બદ્ર ઔર કુરૈઝહ ઔર નુઝૈર ઔર હુદૈબિયહ ઔર ખૈબર ઔર ફત્હે મક્કામેં. (૫૦) હુનૈન એક વાદી હૈ, તાઇફકે કરીબ, મક્કા મુકર્રમા સે ચંદ મીલ કે ફાસ્લે પર, યહાં ફત્હે મક્કાસે થોળે હી રોઝ બાદ કબીલા બનૂ હવાઝુન વ સકીફસે જંગ હૂઇ, ઉસ જંગમેં મુસલમાનોં કી તા'દાદ બહુત કસીર બારહ હઝાર યા ઉસસે ઝાઇદ થી ઔર મુશ્રિકીન ચાર હઝાર થે. જબ દોનોં લશ્કર મુકાબિલ હુએ તો મુસલમાનોંમેં સે કિસી શખ્સને અપની કસરત (ઝિયાદા હોના) પર નઝર કરકે યે કહા કે, અબ હમ હરગિઝ મગ્લૂબ ન હોંગે, યે કલિમા રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો બહુત ગિરાં ગુઝરા, ક્યૂંકે હુઝૂર હર હાલમેં અલ્લાહ તઆલા પર તવક્કુલ ફરમાતે થે ઔર તા'દાદકી કિલ્લતો કસરત (કમ-ઝિયાદા હોને) પર નઝર ન રખતે થે. જંગ શુરૂ હુઇ ઔર કિતાલે શદીદ (સખ્ત લડાઇ) હુવા. મુશ્રિકીન ભાગે ઔર મુસલમાન માલે ગનીમત લેનેમેં મસરૂફ હો ગએ, ભાગતે હુએ લશ્કરને ઉસકો ગનીમત સમઝા ઔર તીરોં કી બારિશ શુરૂ કર દી ઔર તીરંદાઝીમેં વો બહુત મહારત રખતે થે. નતીજા યે હુવાકે, ઇસ હંગામેમેં મુસલમાનોંકે કદમ ઉખળ ગએ, લશ્કર ભાગ પળા ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે પાસ સિવાએ હુઝૂરકે ચચા હઝરત અબ્બાસ ઔર આપકે ઇબ્ને અમ અબૂસુફયાન ઇબ્ને હર્બકે ઔર કોઇ બાકી ન રહા. હુઝૂરને ઉસ વકત અપની સવારીકો કુફ્ફારકી તરફ આગે બળ્હાયા ઔર હઝરત અબ્બાસકો હુકમ દિયા કે વો બલંદ આવાઝસે અપને અસ્હાબકો પુકારેં, ઉનકો પુકારનેસે વો લોગ લબ્બૈક લબ્બૈક કહતે હુએ પલટ આયે ઔર કુફ્ફારસે જંગ શુરૂ હો ગઇ. જબ લળાઇ ખૂબ ગર્મ હૂઇ, હુઝૂરને અપનેદસ્તે મુબારકમેં સંગરેઝે લેકર કુફ્ફારકે મુંહોં પર મારે ઔર ફરમાયા, રબ્બે મુહમ્મદકી કસમ ભાગ નિકલે! સંગરેઝોંકા મારના થા કે કુફ્ફાર ભાગ પળે ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ઉનકી ગનીમતેં મુસલમાનોંકો તકસીમ ફરમા દી, ઇન આયતોંમે ઇસ વાકિએકા બયાન હૈ. (૫૧) ઔર તુમ વહાં ન ઠહર સકે. (૫૨) કે ઇત્મીનાનકે સાથ અપની જગહ કાઇમ રહે. (૫૩) કે હઝરત અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુકે પુકારનેસે

નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં વાપસ આયે (૫૪) યા'ની ફરિશ્તે જિન્હેં કુફ્ફારને અબલક ઘોડોં પર સુફેદ લિબાસ પહને અમામે બાંધે દેખા, યે ફરિશ્તે મુસલમાનોંકી શૌકત બઢાનેકે લિયે આયે થે. ઈસ જંગમેં ઉન્હોંને કિતાલ નહીં કિયા, કિતાલ સિર્ફ બદરમેં કિયા થા. (૫૫) કે પકડે ગએ, મારે ગયે, ઉનકે અયાલો અમ્વાલ મુસલમાનોંકે હાથ આયે. (૫૬) ઔર તૌફીકે ઈસ્લામ અતા ફરમાએગા, ચુનાંચે હવાઝુનકે બાકી લોગોંકો તૌફીક દી ઔર વો મુસલમાન હોકર રસૂલેકરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ ઔર હુઝૂરને ઉનકે અસીરોંકો રિહા ફરમાયા. (૫૭) કે ઉનકા બાતિન ખબીસ (ગંદા) હૈ ઔર વો ન તહારત કરતે હૈં ન નજાસતોંસે બચતે હૈં. (૫૮) ન હજ્જકે લિયે ન ઉમરાકે લિયે, ઔર ઈસ સાલસે મુરાદ સન હિજરી-૯ હૈ ઓર મુશ્રિકીનકે મના કરનેકે મા'ના યે હૈ કે મુસલમાન ઉનકો રોકે. (૫૯) કે મુશ્રિકીનકો હજ્જસે રોક દેનેસે તિજારતોંકો નુકસાન પહુંચેગા ઔર અહલે મક્કાકો તંગી પેશ આયેગી. (૬૦) અકરમહને કહા, ઐસા હી હુવા, અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં ગની કર દિયા, બારિશેં ખૂબ હુઈ. પૈદાવાર કસરતસે હુઈ. મુકાતિલ ને કહા કે, બિલ્લાહ એ યમનકે લોગ મુસલમાન હુએ ઔર ઉન્હોંને અહલે મક્કા પર અપની કસીર દૌલતે ખર્ચ કી (અગર ચાહે) ફરમાનેમેં તાલીમ હૈ કે બંદેકો ચાહિયે કે તલબે ખૈર ઔર દફએ આફાતકે લિયે હમેશા અલ્લાહકી તરફ મુતવજ્જેહ રહે ઓર તમામ ઉમૂરકો ઉસીકી મશિય્યતસે મુતઅલ્લિક જાને. (૬૧) અલ્લાહ પર ઈમાન લાના યહ હૈ કે ઉસકી ઝાત ઔર જુમ્લા સિફાત વ તન્ઝીહાતકો માને ઔર જો ઉસકી શાનકે લાઈક ન હો ઉસકી તરફ નિસ્બત ન કરે ઔર બા'ઝ મુફસ્સિરીનને રસૂલોં પર ઈમાન લાના ભી અલ્લાહ પર ઈમાન લાનેમેં દાખિલ કરાર દિયા હૈ. તો યહૂદો નસારા અગરચે અલ્લાહ પર ઈમાન લાનેકે મુદઈ હૈં. લેકિન ઉનકા યે દા'વા બાતિલ હૈ, ક્યૂં કે યહૂદ તજસીમો-તશ્બીહકે ઔર નસારા હુલૂલકે મો'તકિદ હૈં, તો વો કિસ તરહ અલ્લાહ પર ઈમાન લાનેવાલે હો સકતે હૈં ? ઐસે હી યહૂદ મેં સે જો હઝરત ઉઝૈરકો ઔર નસારા હઝરત મસીહકો ખુદાકા બેટા કહતે હૈં તો ઉનમેંસે કોઈ ભી અલ્લાહ પર ઈમાનલાનેવાલા ન હુવા. ઈસી તરહ જો એક રસૂલકી તકઝીબ કરે વો અલ્લાહ પર ઈમાન લાનેવાલા નહીં, યહૂદો નસારા બહુતસે અંબિયાકી તકઝીબ કરતે હૈં લેહાઝા વો અલ્લાહ પર ઈમાન લાનેવાલોંમેં નહીં. શાને નુઝૂલ : 'મુજાહિદ'કા કૌલ હૈ કે, યે આયત ઉસ વકત નાઝિલ હુઈ જબકે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો રૂમસે કિતાલ કરનેકા હુકમ દિયા ગયા ઔર ઉસીકે નાઝિલ હોનેકે બાદ ગઝવએ તબૂક હુવા 'કલ્બી' કા કૌલ હૈ કે યે આયત યહૂદકે કબીલા કુરૈઝહ ઔર નુઝૈર કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ઉનસે સુલહ મંઝૂર ફરમાઈ ઓર યહી પહલા જઝિયહ હૈ જો અહલે ઈસ્લામકોમિલા ઔર પહલી ઝિલ્લત હૈ જો કુફ્ફારકો મુસલમાનોંકે હાથસે પહુંચી. (૬૨) કુર્આનો હદીસમેં, ઔર બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે, મા'ના યે હૈં કે તૌરાતો ઈન્જીલકે મુતાબિક અમલ નહીં કરતે ઉનકી તહરીફ કરતે હૈં. ઓર અહકામ અપને દિલસે ગઢતે હૈં. (૬૩) ઈસ્લામ દીને ઈલાહી. (૬૪) મુઆહિદે એહલે કિતાબસે જો ખિરાજ લિયા જાતા હૈ ઉસકા નામ 'જઝિયહ' હૈ. મસાઈલ : યે જઝિયહ નકદ લિયા જાતા હૈ, ઉસમેં ઉધાર નહીં. મસ્અલા : જઝિયહ દેનેવાલેકો ખુદ હાઝિર હોકર દેના ચાહિયે. મસ્અલા : પ્યાદા પા લેકર હાઝિર હો, ખડે હોકર પેશ કરે. મસ્અલા : કુબૂલે જઝિયહમેં તુર્કો હિન્દૂ વગૈરહ એહલે કિતાબકે સાથ મુલ્હિક હૈં સિવા મુશ્રિકીને અરબકે કે ઉનસે જઝિયહ કુબૂલ નહીં. મસ્અલા : ઈસ્લામ લાનેસે જઝિયહ સાકિત હો જાતા હૈ. હિકમત જઝિયહ મુકર્રર કરનેકી યહ હૈ : કે કુફ્ફારકો મોહલત દી જાએ તા કે વો ઈસ્લામકે મુહાસિન ઔર દલાઈલકી કુવ્વત દેખેં ઔર કુતુબે કદીમહ મેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ખબર ઔર હુઝૂરકી ના'તો સિફત દેખકર મુશર્રફ બ ઈસ્લામ હોનેકા મૌકા પાએં. (૬૫)એહલે કિતાબકી બેદીનીકા જો ઉપર ઝિક્ર ફરમાયા ગયા, યે ઉસકી તફસીલ યે હૈ કે, વો અલ્લાહકી જનાબમેં ઐસે ફાસિદ એ'તેકાદ રખતે હૈં ઔર મખ્લૂકકો અલ્લાહ કા બેટા બનાકર પૂજતે હૈં. શાને નુઝૂલ : રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં યહૂદકી એક જમા'ત આઈ, વો લોગ કેહને લગે કે હમ આપકા કિસ તરહ ઈત્તેબાઅ કરેં. આપને હમારા કિબ્લા છોડ દિયા ઔર હઝરત ઉઝૈરકો ખુદાકા બેટા નહીં સમઝતે. ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. (૬૬) જિન પર ન કોઈ દલીલ ન બુરહાન, ઔર ફિર અપને જોહલસે બાતિલે સરીહકે મો'તકિદ ભી હૈં. (૬૭) ઔર અલ્લાહ તઆલાકી વહદાનિયત પર હુજ્જતે કાઈમ હોને ઔર દલીલેં વાઝેહ હોનેકે બાવજૂદ ઉસ કુફ્રમેં મુબ્તિલા હોતે હૈં (૬૮) હુકમે ઈલાહીકો છોડકર ઉનકે હુકમ કે પાબંદ હુએ. (૬૯) કે ઉન્હેં ભી ખુદા બનાયા ઔર ઉનકે નિસ્બત યે

એતેકાદ બાતિલ કિયા કે વો ખુદા યા ખુદાકે બેટે હૈં યા ખુદાને ઉનમેં હુલૂલ કિયા હૈ. (૭૦) ઉનકી કિતાબોંમેં ન ઉનકે અંબિયા કી તરફસે. (૭૧) યા'ની દીને ઇસ્લામ યા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી નુબુવ્વતકે ઇબ્ઈલ. (૭૨) ઔર અપને દીનકો ગલ્બા દેના. (૭૩) મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ. (૭૪) ઔર ઉસકી હુજ્જત કવી કરે ઔર દૂસરે દીનોંકો ઉસસે મન્સૂખ કરે. ચુનાંચે અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ ! એસા હી હુવા. ઝુહાકકા કૌલ હૈ કે યે હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામ કે નુઝૂલકે વકત ઝાહિર હોગા જબકે કોઇ દીનવાલા એસા ન હોગા જો ઇસ્લામમેં દાખિલ ન હો જાએ. હઝરત અબૂ હુરૈરહકી હદીસમેં હૈ, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા કે, હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામકે ઝમાનેમેં ઇસ્લામકે સિવા હર મિલ્લત હલાક હો જાએગી. (૭૫) ઇસ તરહ કે દીનકે અહકામ બદલકર લોગોંસે રુશ્વતેં લેતે હૈં ઔર અપની કિતાબોં મેં તમએ ઝર (ઝરકી લાલચ) કે લિયે તહરીફો તબદીલ કરતે હૈં ઔર કુતુબે સાબિકહકી જિન આયાતમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ના'તો સિફત મઝકૂર હૈ, માલ હાસિલ કરનેકે લિયે ઉનમેં ફાસિદ તાવીલેં ઔર તહરીફેં કરતે હૈં. (૭૬) ઇસ્લામસે ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર ઇમાન લાનેસે. (૭૭) બુખ્લ કરતે હૈં ઔર માલકે હુકૂક અદા નહીં કરતે. ઝકાત નહીં દેતે. શાને નુઝૂલ : સદીકા કૌલ હૈ કે યે આયત માનેઇને ઝકાતકે હકમેં નાઝિલ હુઇ જબકે અલ્લાહ તઆલાને અહબાર ઔર રુહબાનકી હિર્સે માલકા ઝિક્ર ફરમાયા તો મુસલમાનોંકો માલ જમા કરને ઔર ઉસકે હુકૂક અદા ન કરનેસે હઝર દિલાયા. હઝરત ઇબ્ને ઉમર રદિયલ્લાહુ અન્હુમાસે મરવી હૈ કે જિસ માલકી ઝકાત દી ગઇ વો કન્ઝ નહીં ખ્વાહ દફીનહ હી હો ઔર જિસકી ઝકાત ન દી વો કન્ઝ હૈ જિસકા ઝિક્ર કુર્આનમેં હુવા કે ઉસકે માલિકકો ઉસસે દાગ દિયા જાએગા. રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે અસ્હાબને અર્ઝ કિયા કે સોને ચાંદીકા તો યે હાલ માલૂમ હુવા ફિર કૌનસા માલ બેહતર હૈ જિસકો જમા કિયા જાએ ? ફરમાયા, ઝિક્ર કરને વાલી ઝબાન ઔર શુક્ર કરનેવાલા દિલ ઔર નેક બીબી જો ઇમાનદારકી ઉસકે ઇમાન પર મદદ કરે, યા'ની પરહેઝગાર હો કે ઉસકી સોહબતસે તાઅતો ઇબાદતકા શૌક બઢે (તુવાહુત્તિર્મિઝી) મસ્અલા : માલકા જમા કરના 'મુબાહ' હૈ, મઝમૂમ નહીં જબ કે ઉસકે હુકૂક અદા કિએ જાએં. હઝરત અબ્દુર્રહમાન ઇબ્ને ઔફ ઔર હઝરત તલ્હા વગૈરહ અસ્હાબ માલદાર થે ઔર જો અસ્હાબ, કે જમા માલસે નફરત રખતે થે, વો ઉન પર એ'તરાઝ ન કરતે થે. (૭૮) ઔર શિદ્દતે હરારતસે સુફૈદ હો જાએગા. (૭૯) જિસ્મકે તમામ અતરાફો જવાનિબ, ઔર કહા જાએગા. (૮૦) યહાં યે બયાન ફરમાયા ગયા કે અહકામે શરઅકી બિના કમરી મહીનોં પર હૈ જિનકા હિસાબ ચાંદસે હૈ. (૮૧) યહાં અલ્લાહકી કિતાબસે યા લૌહે મહફૂઝ મુરાદ હૈ યા કુર્આન યા વો હુકમ જો ઉસને અપને બંદોં પર લાઝિમ કિયા. (૮૨) તીન મુત્તસિલ ઝુલકઅદો ઝુલહજ્જ મોહર્રમ ઔર એક જુદા રજબ. અરબ લોગ ઝમાનએ જાહિલિયતમેં મહીનોંકી તા'ઝીમ કરતે થે ઔર ઇનમેં કિતાલ હરામ જાનતે થે. ઇસ્લામમેં ઇન મહીનોંકી હુરમતો અઝમત ઔર ઝિયાદહ કી ગઇ. (૮૩) ગુનાહો નાફરમાનીસે. (૮૪) ઉનકી નુસ્રતો મદદ ફરમાએગા. (૮૫) નસી લુગતમેં વકતકે મુઅખ્ખિર કરનેકો કહતે હૈં ઔર યહાં શહરે હરામકી હુર્મતકા દૂસરે મહીનેકી તરફ હટા દેના મુરાદ હૈ. ઝમાનએ જાહિલિયતમેં અરબ અશ્હરે હરામ (યાની ઝુલ કઅદો ઝુલહજ્જ મોહર્રમ રજબ) કી હુર્મતો અઝમતકે મો'તકિદ થે તો જબ કભી લડાઇકે ઝમાનેમેં યે હુર્મતવાલે મહીને આ જાતે તો ઉનકો બહુત શાક ગુઝરતે, ઇસલિયે ઉન્હોંને યે કિયા કે એક મહીનેકી હુર્મત દૂસરેકી તરફ હટાને લગે, મોહર્રમકી હુર્મત સફરકી તરફ હટાકર મોહર્રમમેં જંગ જારી રખતે ઔર બજાએ ઉસકે 'સફર'કો માહે હરામ બના લેતે ઔર જબ ઉસસે ભી તહરીમ હટાનેકી હાજત સમઝતે તો ઉસમેં ભી જંગ 'હલાલ' કર લેતે ઔર રબીઉલ અવ્વલકો માહે હરામ કરાર દેતે, ઇસ તરહ 'તહરીમ' સાલકે તમામ મહીનોંમેં ઘુમતી ઔર ઉનકે ઇસ તર્ઝે અમલસે માહહાએ હરામકી તખ્સીસ હી બાકી ન રહી. ઇસ તરહ હજ્જકો મુખ્તલિફ મહીનોંમેં ઘુમાતે ફિરતે થે. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને હજ્જતુલ વિદાઅમેં એ'લાન ફરમાયા કે નસી કે મહીને ગએ ગુઝરે હુવે, અબ મહીનોંકે અવકાતકી વઝ્એ ઇલાહીકે મુતાબિક હિફાઝત કી જાએ ઔર કોઇ મહીના અપની જગહસે ન હટાયા જાએ, ઔર ઇસ આયતમેં નસી કો મમ્નૂઅ કરાર દિયા ગયા, ઔર કુફ્ર પર કુફ્રકી ઝિયાદતી બતાયાગયા. ક્યૂંકે ઇસમેં માહહાએ હરામમેં તેહરીમે કિતાલકો હલાલ જાનના ઔર ખુદાકે હરામ કિયે હુએ કો હલાલ કર લેના પાયા જાતા હૈ. (૮૬) યા'ની માહે હરામકો યા ઇસ હટાનેકો. (૮૭) યા'ની માહે હરામ ચાર હી રહેં

ઉસકી તો પાબંદી કરતે હૈં ઔર ઉનકી તખ્સીસ તોળકર હુકમે ઇલાહીકી મુખાલિફત. જો મહીના હરામ થા ઉસે હલાલ કર લિયા, ઉસકી જગહ દૂસરેકો હરામ કરાર દિયા. (૮૮) ઔર સફરસે ઘબરાતે હો. શાને નુઝૂલ : યે આયત ગઝ્વએ તબૂકકી તરગીબમેં નાઝિલ હૂઈ. તબૂક એક મકામ હૈ, અતરાફે શામમેં મદીના તૈયેબહસે ચૌદહ મંઝિલ ફાસલે પર રજબ ૯ હિ. મેં તાઈફસે વાપસીકે બાદ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો ખબર પહુંચીકે અરબકે નુસ્રાનિયોંકી તેહરીકસે હર્કુલ શાહે રોમને રોમિયોં ઔર શામિયોંકી ફીજે ગિરાં જમા કી હૈ ઔર વો મુસલમાનોં પર હમ્લેકા ઇરાદા રખતા હૈ. તો હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને મુસલમાનોંકો જિહાદકા હુકમ દિયા, યે ઝમાના નિહાયત તંગી, કહત સાલી ઔર શિદતે ગરમીકા થા, યહાં તક કે દો દો આદમી એક એક ખજૂર પર બસર કરતે થે, સફર દૂરકા થા વ દુશ્મન કસીર ઔર કવી (મઝબૂત) થે. ઇસલિયે બા'ઝ કબીલે બૈઠ રહે ઔર ઉન્હેં ઉસ વકત જિહાદમેં જાના ગિરાં માલૂમ હુવા, ઔર ઇસ ગઝવહમેં બહોતસે મુનાફિકીનકા પર્દાફાશ ઔર હાલ ઝાહિર હો ગયા. હઝરત ઉસ્માન ગની રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ઇસ ગઝ્વેમેં બળી આલી હિમ્મતીસે ખર્ચ કિયા, દસ હઝાર મુજાહિદીનકો સામાન દિયા ઔર દસ હઝાર દીનાર ઇસ ગઝવે પર ખર્ચ કિએ, નવસો ઊંટ ઔર સો ઘોળે મઅ સાઝો સામાનકે ઉસકે અલાવા હૈં. ઔર અસ્હાબને ભી ખૂબ ખર્ચ કિયા, ઉનમેં સબસે પહલે હઝરત અબૂબક સિદીક હૈં જિન્હોંને અપના કુલ માલ હાઝિર કર દિયા જિસકી મિકદાર ચાર હઝાર દિરહમ થી ઔર હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ અન્હુને અપના નિસ્ફ માલ હાઝિર કિયા ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ તીસ હઝારકા લશ્કર લેકર રવાના હુવે ઔર હઝરત અલી મુર્તઝાકો મદીના તૈયેબહમેં છોળા. અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને ઉબૈ ઔર ઉસકે હમરાહી મુનાફિકીન સનિયતુલ વિદાઅ તક ચલકર રહ ગએ, જબ લશ્કરે ઇસ્લામ તબૂકમેં ઉતરા તો ઉન્હોંને દેખાકે ચશ્મેમેં પાની બહુત થોળા હૈ, રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ઉસકે પાનીસે ઉસમેં કુલ્લી ફરમાઇ, જિસકી બરકતસે પાની જોશમેં આયા ઔર ચશ્મા ભર ગયા, લશ્કર ઔર ઉસકે તમામ જાનવર અચ્છી તરહ સૈરાબ હુએ, હઝરતને કાફી અરસા યહાં કયામ ફરમાયા. હર્કલ અપને દિલમેં આપકો સચ્ચા નબી જાનતા થા ઇસલિયે ઉસે ખૌફ હુવા ઔર ઉસને આપસે મુકાબલા ન કિયા. હઝરતને અતરાફમેં લશ્કર ભેજે. ચુનાંચે હઝરત ખાલિદકો ચારસોસે ઝાઇદ સવારોંકે સાથ અકીદર હાકિમે દવમતુલ જુન્દલકે મુકાબિલ ભેજા ઔર ફરમાયા કે તુમ ઉસકો નીલ ગાયકે શિકારમેં પકળ લો. ચુનાંચે ઐસા હી હુવા. જબ વો નીલ ગાયકે શિકારકે લિયે અપને કિલ્એસે ઉતરા ઔર હઝરત ખાલિદ ઇબ્ને વલીદ રદિયલ્લાહુ અન્હુ ઉસકો ગિરફતાર કરકે ખિદમતે અકદસમેં લાએ. હુઝૂરને જઝિયહ મુકર્રર ફરમાકર ઉસકો છોળ દિયા. ઇસી તરહ હાકિમે ઇલહ પર ઇસ્લામ પેશ કિયા ઔર જઝિયહ પર સુલહ ફરમાઇ. વાપસીકે વકત જબ હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ મદીનાકે કરીબ તશરીફ લાએ તો જો લોગ જિહાદમેં સાથ હોનેસે રહ ગએ થે વો હાઝિર હૂએ. હુઝૂરને અસ્હાબસે ફરમાયા કે ઇનમેંસે કિસીસે કલામ ન કરે, ઔર અપને પાસ ન બિઠાએ જબ તક હમ ઇજાઝત ન દેં, તો મુસલમાનોંને ઉનસે એઅરાઝ કિયા યહાં તકકે બાપ ઔર ભાઇકી તરફ ભી ઇલ્તેફાત ન કિયા. ઇસી બાબમેં યે આયતેં નાઝિલ હૂઈ. (૮૯) કે દુનિયા ઔર ઉસકી તમામ મતાઅ ફાની હૈ, ઔર આખેરત ઓર ઉસકી તમામ ને'મતે બાકી હૈં. (૯૦) અય મુસલમાનો! રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે હસ્બે હુકમ અલ્લાહ તઆલા. (૯૧) જો તુમસે બેહતર ઔર ફરમાં બરદાર હોંગે, મુરાદ યે હૈ કે, અલ્લાહ તઆલા અપને નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી નુસ્રત ઔર ઉનકે દીનકો ઇઝઝત દેનેકા ખુદ કફીલ હૈ, તો અગર તુમને સુસ્તી કી તો અલ્લાહ તઆલા દૂસરોંકો અપને નબીકે શરફે ખિદમતસે સરફરાઝ ફરમાએગા. (૯૨) યા'ની વકતે હિજરત મક્કા મુકર્રમાસે જબ કે કુફ્ફારને દારૂન્નદ્વામેં હુઝૂરકે લિયે કત્લ, કૈદ વગૈરહકે બુરે બુરે મશ્વરે કિયે થે. (૯૩) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર હઝરત અબૂબક રદિયલ્લાહુ અન્હુ. (૯૪) યા'ની સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ, હઝરત અબૂ બક રદિયલ્લાહુ અન્હુસે મસ્અલા : હઝરત અબૂબક સિદીક રદિયલ્લાહુ અન્હુકી સહાબિયત ઇસ આયતસે સાબિત હૈ, હસન ઇબ્ને ફઝલને ફરમાયા, જો શખ્સ હઝરત સિદીક રદિયલ્લાહુ અન્હુકી સહાબિયતકા ઇન્કાર કરે વો નુસ્સે કુર્આનીકા મુન્કિર હોકર કાફિર હુવા. (૯૫) ઔર કલ્બકો ઇત્મિનાન અતા ફરમાયા. (૯૬) ઉનસે મુરાદ મલાઇકહ કી ફીજેં હૈં જિન્હોંને કુફ્ફારકે રૂખ ફેર દિયે ઔર વો ઉનકો દેખ ન સકે ઔર બદર-વ-અહઝાબ-વ-હુનૈન મેં ભી ઉન્હેં ગૈબી ફીજોંસે મદદ ફરમાઇ. (૯૭) દા'વતે કુફ્રો શિર્કકો પસ્ત ફરમાયા. (૯૮)

યા'ની ખુશીસે યા ગિરાનીસે ઔર એક કૌલ યે હૈ કે કુવ્વતકે સાથ યા ઝો'ફકે સાથ ઔર બેસામાની યા સરો સામાનસે. (૯૯) કે જેહાદકા સવાબ બૈઠ રહનેસે બેહતર હૈ. તો મુસ્તેદકે સાથ તૈયાર હો ઔર કાહેલી ન કરો. (૧૦૦) ઔર દુન્યવી નફે'કી ઉમ્મીદ હોતી ઔર શદીદ મહેનતો મુશક્કતકા અંદેશા ન હોતા. (૧૦૧) શાને નુઝૂલ : યે આયત ઉન મુનાફિકીનકી શાનમેં નાઝિલ હૂઇ જિન્હોંને ગઝ્વએ તબૂકમેં જાનેસે તખલ્લુફ કિયા થા. (૧૦૨) યે મુનાફિકીન ઔર ઇસ તરહ મા'ઝેરત કરેંગે. (૧૦૩) મુનાફિકીનકી ઇસ મા'ઝેરતસે પહલે ખબર દે દેના ગૈબી ખબર ઔર દલાઇલે નુબુવ્વતમેંસે હૈ. ચુનાંચે જૈસા ફરમાયા થા વૈસા હી પેશ આયા ઔર ઉન્હોંને યહી મા'ઝેરત કી ઔર ઝૂટી કસ્મેં ખાઇ. (૧૦૪) ઝૂટી કસમ ખાકર મસ્અલા : ઇસ આયતસે સાબિત હુવા કે ઝૂટી કસ્મેં ખાના સબબે હલાકત હૈ. (૧૦૫) "અફલ્લાહુ અન્ક" સે ઇબ્તેદાએ કલામ-વ-ઇફતેતાહે ખિતાબ, મુખાતબકી તાઝીમો તૌકીરમેં મુબાલેગહ કે લિયે હૈ ઔર ઝબાને અરબમેં યે ઉર્ફ શાએઅ હૈ કે મુખાતબકી તાઝીમ કે મૌકા પર એસે કલ્મે ઇસ્તેમાલ કિયે જાતે હૈં. કાઝી અયાઝ રદિયલ્લાહુ અન્હુને 'શિફા'મેં ફરમાયા, જિસ કિસીને ઇસ સવાલ કો એતાબ કરાર દિયા ઉસને ગલતી કી. કયૂંકે ગઝ્વએ તબૂકમેં હાઝિર ન હોને ઔર ઘર રહ જાનેકી ઇજાઝત માંગનેવાલોંકો ઇજાઝત દેના ન દેના દોનોં હઝરત કે ઇખ્તિયારમેં થે, ઔર આપ ઇસમેં મુખ્તાર થે, ચુનાંચે અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને ફરમાયા, "ફઅઝલ્લિમન શિઅત મિન્હુમ" આપ ઉનમેંસે જિસે ચાહેં ઇજાઝત દીજિયે, તો "લિમ અઝિન્ત લહુમ" ફરમાના ઇતાબકે લિયે નહીં હે બલ્કે યે ઇઝહાર હૈ કે અગર આપ ઉન્હેં ઇજાઝત ન દેતે તો ભી વો જિહાદમેં જાનેવાલે ન થે "અફલ્લાહુ અન્ક" કે મા'ના યે હૈં કે, અલ્લાહ તુમ્હેં માફ કરે, ગુનાહસે તો તુમ્હેં વાસ્તા હી નહીં. ઇસમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી કમાલે તકરીમ-વ-તૌકીર ઔર તસ્કીનો તસલ્લી હૈ કે કલ્બ મુબારક પર "લિ-મ અઝિન્ત લહુમ" ફરમાનેસે કોઇ બાર ન હો. (૧૦૬) યા'ની મુનાફિકીન. (૧૦૭) ન ઇધરકે હુએ ન ઉધરકે હુએ, ન કુફ્ફારકે સાથ રહ સકે ન મોમિનીનકા સાથ દે સકે. (૧૦૮) ઔર જિહાદકા ઇરાદા રખતે. (૧૦૯) ઉનકે ઇજાઝત ચાહને પર. (૧૧૦) બૈઠ રહનેવાલોંસે ઔરતેં, બચ્ચે, બીમાર ઔર અપાહિજ લોગ મુરાદ હૈં. (૧૧૧) ઔર ઝૂટી ઝૂટી બાતેં બનાકર ફસાદ અંગેઝિયાં કરતે. (૧૧૨) જો તુમ્હારી બાતેં ઉન તક પહુંચાએં. (૧૧૩) ઔર વો આપકે અસ્હાબકો દીનસે રોકનેકી કોશિશ કરતે, જૈસા કે અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને ઉબૈ ઇબ્ને સલૂલ મુનાફિકને રોઝે ઓહદ કિયા કે, મુસલમાનોં કો અગવા કરનેકે લિયે અપની જમાઅત લેકર વાપસ હુવા. (૧૧૪) ઔર ઉન્હોંને તુમ્હારા કામ બિગાળને ઔર દીનમેં ફસાદ ડાલનેકે લિયે બહુત મકરો હીલે કિયે. (૧૧૫) યા'ની અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે તાઇદો નુસ્રત. (૧૧૬) ઔર ઉસકા દીન ગાલિબ હુવા. (૧૧૭) શાને નુઝૂલ : યે આયત જદ ઇબ્ને કૈસ મુનાફિકકે હકમેં નાઝિલ હુઇ જબ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ગઝ્વએ તબૂક કે લિયે તૈયારી ફરમાઇ તો જદ ઇબ્ને કૈસને કહા કે, યારસૂલલ્લાહ ! મેરી કૌમ જાનતી હૈ કે મૈં ઔરતોંકા બળા શયદાઇ હૂં, મુઝે અંદેશા હૈ કે મૈં રૂમી ઔરતોંકો દેખૂંગા મુઝસે સબ્ર ન હો સકેગા, ઇસલિયે આપ મુઝે યહીં ઠહર જાનેકી ઇજાઝત દીજિયે ઔર ઉન ઔરતોંકે ફિત્નેમેં ન ડાલિયે, મૈં આપકી અપને માલસે મદદ કરૂંગા. હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમા ફરમાતે હૈં કે યે ઉસકા હીલા થા ઔર ઉસમેં સિવાએ નિફાક કે ઔર ઇલ્લત ન થી. રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ઉસકી તરફસે મુંહ ફેર લિયા ઔર ઉસે ઇજાઝત દે દી. ઉસકે હકમેં યે આયત નાઝિલ હુઇ. (૧૧૮) કયૂંકે જેહાદસે રુક રહના ઔર રસૂલેકરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે હુકમકી મુખાલિફત કરના બહુત બળા ફિત્ના હૈ. (૧૧૯) ઔર તુમ દુશ્મન પર ફતહયાબ હો ઔર ગનીમત તુમ્હારે હાથ આએ. (૧૨૦) ઔર કિસી તરહકી શિદત પેશ આયે. (૧૨૧) મુનાફિકીન, કે ચાલાકીસે જેહાદમેં ન જાકર (૧૨૨) યા તો ફત્હો ગનીમત મિલેગી યા શહાદતો મગ્ફિરત, કયૂંકે મુસલમાન જબ જિહાદમેં જાતા હૈ તો વો અગર ગાલિબ હો જબ તો ફત્હો-ગનીમત ઔર અજરે અઝીમ પાતા હૈ ઓર અગર રાહે ખુદામેં મારા જાએ તો ઉસકો શહાદત હાસિલ હોતી હૈ, જો ઉસકી આ'લા મુરાદ' હૈ. (૧૨૩) ઔર તુમ્હેં આદ-વ-સમૂદ વગૈરહકી તરહ હિલાક કરે. (૧૨૪) તુમકો કત્લો અસીરીકે અઝાબમેં ગિરફતાર કરે. (૧૨૫) કે તુમ્હારા કયા અંજામ હોતા હૈ. (૧૨૬) શાને નુઝૂલ : યે આયત જદ ઇબ્ને કૈસ મુનાફિકકે જવાબમેં નાઝિલ હુઇ જિસને જેહાદમેં ન જાનેકી ઇજાઝત તલબ કરનેકે સાથ યે કહા થા કે, મૈં અપને માલસે મદદ કરૂંગા ઇસ પર હઝરત હક્ક તબારક વ તઆલાને અપને હબીબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે ફરમાયા કે, તુમ ખુશીસે દો યા નાખુશીસે,

તુમ્હારા માલ કુબૂલ ન કિયા જાએગા. યા'ની રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઉસકો ન લેંગે ક્યૂંકે યે દેના અલ્લાહકે લિયે નહીં હૈ. (૧૨૭) ક્યૂં કે ઉન્હેં રઝાએ ઈલાહી મકસૂદ નહીં. (૧૨૮) તો વો માલ ઉનકે હક્કમેં સબબે રાહત ન હુવા બલ્કે વબાલ હુવા. (૧૨૯) મુનાફિકીન ઈસ પર. (૧૩૦) યા'ની તુમ્હારે દીનો મિલ્લત પર હૈં, મુસલમાન હૈં. (૧૩૧) તુમ્હેં ધોકા દેતે ઔર ઝૂટ બોલતે હૈં. (૧૩૨) કે અગર ઉનકા નિફાક ઝાહિર હો જાએ તો મુસલમાન ઉનકે સાથ વહી મુઆમલા કરેંગે જો મુશ્રિકીનકે સાથ કરતે હૈં, ઈસલિયે વો બરાહે તકિય્યહ અપને આપકો મુસલમાન ઝાહિર કરતે હૈં. (૧૩૩) ક્યૂં કે ઉન્હેં રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર મુસલમાનોંસે ઈન્તેહા દરજેકા બુગ્ઝ હૈ. (૧૩૪) શાને નુઝૂલ : યે આયત ઝુલ્ખુવૈસરહ તમીમીકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. ઉસ શખ્સકા નામ હરકૂસ ઈબ્ને ઝુહૈર હૈ ઔર યહી ખવારિજ કી અસ્લો-બુનિયાદ હૈ. બુખારી-વ-મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ કે, રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહે વઆલેહી વસલ્લમ માલે ગનીમત તકસીમ ફરમા રહે થે તો ઝુલ્ખુ-વૈસરહને કહા યા રસૂલલ્લાહ ! અદ્લ કીજિયે ! હુઝૂરને ફરમાયા, તુઝે ખરાબી હો, મૈં ન અદ્લ કરૂંગા તો અદ્લ કૌન કરેગા ? હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ અન્હૂને અર્ઝ કિયા, મુઝે ઈજાઝત દીજિયે કે ઈસ મુનાફિકકી ગરદન માર દૂં ! હુઝૂરને ફરમાયા કે ઈસે છોળ દો, ઉસકે ઔર ભી હમરાહી હૈં કે તુમ ઉનકી નમાઝોંકે સામને અપની નમાઝોંકો ઔર ઉનકે રોઝોંકે સામને અપને રોઝોંકો હકીર દેખોગે, વો કુર્આન પઢેંગે ઔર ઉનકે ગલોંસે ન ઉતરેગા વો દીનસે ઐસે નિકલ જાએંગે જૈસે તીર શિકારસે. (૧૩૫) સદકાત. (૧૩૬) કે હમ પર અપના ફઝલ વસીઅ કરે ઔર હમેં ખલકકે અમ્વાલસે ગની ઔર બેનિયાઝ કર દે. (૧૩૭) જબ મુનાફિકીનને તકસીમે સદકાતમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર તા'ન કિયા તો અલ્લાહ અઝ્ઝો જલ્લને ઈસ આયતમેં બયાન ફરમા દિયા કે સદકાત કે મુસ્તહિક સિર્ફ યહી આઠ કિસ્મકે લોગ હૈં, ઉન્હી પર સદકાત સર્ફ કિયે જાએંગે, ઉનકે સિવા ઔર કોઈ મુસ્તહિક નહીં, ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો અમ્વાલે સદકાસે કોઈ વાસ્તા હી નહીં. આપ પર ઔર આપકી ઔલાદ પર સદકાત 'હરામ' હૈં, તો તા'ન કરનેવાલોંકો એ'તરાઝકા ક્યા મૌકા ? સદકાસે ઈસ આયતમેં ઝકાત મુરાદ હૈ. મસ્અલા : ઝકાતકે મુસ્તહિક આઠ કિસ્મકે લોગ કરાર દિયે ગએ હૈં ઉનમેંસે મુઅલ્લિફતુલ કુલૂબ બિઈજમાઅ સહાબા સાકિત હો ગએ, ક્યૂંકે જબ અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને ઈસ્લામકો ગલ્બા દિયા તો અબ ઉસકી હાજત ન રહી, યે ઈજમાઅ ઝમાનએ સિદીકમેં મુનઅકિદ હુવા મસ્અલા : 'ફકીર' વો હૈ જિસકે પાસ અદના ચીઝ હો ઔર જબ તક ઉસકે પાસ એક વકતકે લિયે કુછ હો ઉસકો સવાલ 'હલાલ' નહીં મિસ્કીન વો હૈ જિસ્કે પાસ કુછ ન હો વો સવાલ કર સકતા હૈ. આમિલીન વો લોગ હૈં જિનકો ઈમામને સદકે તહસીલ કરને પર મુકર્રર કિયા હો, ઉન્હેં ઈમામ ઈત્ના દે જો ઉનકે ઔર ઉનકે મુતઅલ્લિકીન કે લિયે કાફી હો. મસ્અલા : અગર આમિલ ગની હો તો ભી ઉસકો લેના જાઈઝ હૈ. મસ્અલા : આમિલ સૈયદ યા હાશમી હો તો વો ઝકાતમેંસે ન લે. ગરદને છુળાનેસે મુરાદ યે હૈ કે જિન ગુલામોંકો ઉનકે માલિકોંને મકાતિબ કર દિયા હો ઔર એક મિકદાર માલકી મુકર્રર કર દી હો કે ઈસ કદર વો અદા કરે તો આઝાદ હૈં. વો ભી મુસ્તહિક હૈં. ઉનકો આઝાદ કરાનેકે લિયે માલે ઝકાત દિયા જાએ. કર્ઝદાર જો બગૈર કિસી ગુનાહકે મુબ્તિલાએ કર્ઝ હુએ હો ઔર ઈત્ના માલ ન રખતે હોં જિસસે કર્ઝ અદા કરે ઉન્હેં અદાએ કર્ઝમેં માલે ઝકાતસે મદદ દી જાએ. અલ્લાહકી રાહમેં ખર્ચ કરનેસે બેસામાન મુજાહિદીન ઔર નાદાર હાજિયોં પર સર્ફ કરના મુરાદ હૈ. ઈબ્ને સબીલસે વો મુસાફિર મુરાદ હૈ જિસ્કે પાસ માલ ન હો. મસ્અલા : ઝકાત દેનેવાલેકો યે ભી જાઈઝ હૈ કે વો ઈન તમામ ઈકસામકે લોગોંકો ઝકાત દે, ઔર યે ભી જાઈઝ હૈ કે ઉનમેંસે કિસી એક હી કિસ્મકો દે. મસ્અલા : ઝકાત ઉન્હી લોગોંકે સાથ ખાસ કી ગઈ તો ઉનકે અલાવા ઔર દૂસરે મસરફ મેં ખર્ચ ન કી જાએગી, ન મસ્જિદકી તા'મીરમેં ન મુર્દેકે કફનમેં ન ઉસકે કર્ઝ કી અદામેં મસ્અલા : ઝકાત બની હાશિમ ઔર ગની ઔર ઉનકે ગુલામોંકો ન દી જાએ ઔર ન આદમી અપની બીબી ઔર ઔલાદ ઔર ગુલામોંકો દે. (તફસીરે અહમદી વ મદારિક) (૧૩૮) યા'ની સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો શાને નુઝૂલ : મુનાફિકીન અપને જલ્સોંમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી શાનમેં નાશાઈસ્તહ બાતેં બકા કરતે થે, ઉનમેંસે બાઝોંને કહા કે અગર હુઝૂરકો ખબર હો ગઈ તો હમારે હક્કમેં અચ્છા ન હોગા. જુલાસ ઈબ્ને સુવૈદ મુનાફિકને કહા, હમ જો ચાહેં કહેં હુઝૂરકે સામને મુકર જાએંગે ઔર કસમ ખા લેંગે, વો તો કાન હૈં, ઉનસે જો કહ દિયા જાએ સુનકર માન લેતે હૈં, ઈસ પર અલ્લાહ તઆલાને યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ

ઔર યે ફરમાયા કે અગર વો સુનનેવાલે ભી હૈં તો ખૈર ઔર સલાહકે સુનને ઔર માનનેવાલે હૈં, શર (બુરાઇ) ઔરફસાદકે નહીં. (૧૩૯) ન મુનાફિકોંકી બાત પર. (૧૪૦) મુનાફિકીન ઇસલિયે (૧૪૧) શાને નુઝૂલ : મુનાફિકીન અપની મજલિસોંમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર તા'ન કિયા કરતે થે ઔર મુસલમાનોંકે પાસ આકર ઉસસે મુકર જાતે થે ઔર કસ્મેં ખા ખા કર અપની બરિયત સાબિત કરતે થે, ઇસ પર યે આયત નાઝિલ હૂઇ ઔર ફરમાયા ગયા કે મુસલમાનોંકો રાઝી કરનેકે લિયે કસ્મેં ખાનેસે ઝિયાદહ અહમ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકો રાઝી કરના થા, અગર ઇમાન રખતે થે તો ઐસી હરકતેં કયૂં કી જો ખુદા ઔર રસૂલકી નારાઝીકા સબબ હોં. (૧૪૨) મુસલમાનોં. (૧૪૩) મુનાફિકોં (૧૪૪) દિલોંકી છુપી ચીઝ ઉનકા નિફાક હૈ ઔર વો બુગ્ઝો અદાવત જો વો મુસલમાનોંકે સાથ રખતે થે ઔર ઉસકો છુપાયા કરતે થે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે મો'જિઝાત દેખને ઔર આપકી ગૈબી ખબરેં સુનને ઔર ઉનકો વાકિએ કે મુતાબિક પાનેકે બાદ મુનાફિકોંકો અંદેશા હો ગયા કે કહીં અલ્લાહ તઆલા કોઇ ઐસી સૂરત નાઝિલ ન ફરમાએ જિસસે ઉનકે અસ્રાર (રાઝ) ઝાહિર કર દિયે જાએં ઔર ઉનકી રુસ્વાઇ હો. ઇસ આયતમેં ઉસીકા બયાન હૈ. (૧૪૫) શાને નુઝૂલ : ગઝ્વએ તબૂકમેં જાતે હુએ મુનાફિકીનકે તીન નફરોંમેંસે દો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી નિસ્બત તમસ્ખુરન (મઝાકમેં) કહતે થે કે ઉનકા ખયાલ હૈ કે, યે રોમ પર ગાલિબ આ જાએંગે, કિત્ના બઇદ ખયાલ હૈ ? ઔર એક નફર બોલતા તો ન થા મગર ઇન બાતોંકો સુનકર હંસતા થા. હુઝૂરને ઉનકો તલબ ફરમાકર ઇર્શાદ ફરમાયા કે, તુમ ઐસા ઐસા કહ રહે થે ? ઉન્હોંને કહા, હમ રાસ્તા કાટનેકે લિયે હંસી ખેલકે તૌર પર દિલ્લગીકી બાતેં કર રહે થે, ઇસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હૂઇ ઔર ઉનકા યે ઉઝરો હીલા કુબૂલ ન કિયા ગયા ઔર ઉનકે લિયે યે ફરમાયા ગયા જો આગે ઇર્શાદ હોતા હૈ. (૧૪૬) મસ્અલા : ઇસ આયતસે સાબિત હુવા કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી શાનમેં ગુસ્તાખી કુફ્ર હૈ, જિસ તરહભી હો, ઉસમેં ઉઝ્ર કુબૂલ નહીં. (૧૪૭) ઉસકે તાઇબ હોને ઔર બઇખ્લાસ ઇમાન લાનેસે મુહમ્મદ ઇબ્ને ઇસ્હાકકા કૌલ હૈ કે, ઇસસે વોહી શખ્સ મુરાદ હૈ જો હંસતા થા, મગર ઉસને અપની ઝબાનસે કોઇ કલ્મએગુસ્તાખી ન કહા થા. જબ યે આયત નાઝિલ હુઇ તો વો તાઇબ હુવા (તૌબા કી) ઔર ઇખ્લાસકે સાથ ઇમાન લાયા ઔર ઉસને દુઆ કી કે, યા રબ ! મુઝે અપની રાહમેં મકતૂલ કરકે ઐસી મૌત દે કે કોઇ યે કહનેવાલા ન હો કે મૈંને ગુસ્લ દિયા મૈંને કફન દિયા, મૈંને દફન કિયા. ચુનાંચે ઐસા હી હુવા કે વો જંગે યમામહમેં શહીદ હુએ ઔર ઉનકા પતા હી ન ચલા. ઉનકા નામ યહયા ઇબ્ને હમીર અશ્જઇ થા ઔર ચૂં કે ઉન્હોંને હુઝૂરકી બદગોઇસે ઝબાન રોકી થી ઇસ લિયે ઉન્હેં તૌબા વ ઇમાનકી તૌફીક મિલી. (૧૪૮) ઔર અપને જુર્મ પર ઇસલિયે કાઇમ રહે ઔર તાઇબ ન હુએ. (૧૪૯) વો સબ નિફાક ઔર આમાલે ખબીસહમેં યકસાં હૈં, ઉનકા હાલ યહ હૈ કે (૧૫૦) યા'ની કુફ્રો મા'સિયત ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી તકઝીબકા (ખાઝિન) (૧૫૧) યા'ની ઇમાનો તાઅતો તસ્દીકે રસૂલસે. (૧૫૨) રાહે ખુદામેં ખર્ચ કરનેસે. (૧૫૩) ઔર ઉન્હોંને ઉસકી ઇતાઅતો રઝા તલબી ન કી. (૧૫૪) ઔર સવાબો ફઝલસે મહરૂમ કર દિયા. (૧૫૫) લઝઝાત-વ-શહવાતે દુન્યવિયહકા. (૧૫૬) ઔર તુમને ઇત્તેબાએ બાતિલ ઔર તકઝીબે ખુદા વ રસૂલ ઔર મોમિનીન કે સાથ ઇસ્તેહઝા (મઝાક) કરનેમેં ઉનકી રાહ ઇખ્તિયાર કી. (૧૫૭) ઉન્હી કુફ્ફારકી તરહ અય મુનાફિકીન ! તુમ ટોટેમેં ઔર તુમ્હારે અમલ બાતિલ હૈં. (૧૫૮) યા'ની મુનાફિકોંકો. (૧૫૯) ગુઝરી હુઇ ઉમ્મતોંકા હાલ મા'લૂમ ન હુવા કે હમને ઉન્હેં અપને હુકમકી મુખાલેફત ઔર અપને રસૂલોંકી નાફરમાની કરને પર કિસ તરહ હલાક કિયા. (૧૬૦) જો તૂફાનસે હલાક કી ગઇ. (૧૬૧) જો હવાસે હલાક કિયે ગએ. (૧૬૨) જો ઝલઝલાસે હલાક કિયે ગએ. (૧૬૩) જો સલબે ને'મતસે હલાક કી ગઇ ઔર નમરૂદ મચ્છરસે હલાક કિયા ગયા. (૧૬૪) યા'ની હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલામકી કૌમ જો રોઝે અબ્રકે અઝાબસે હલાક કી ગઇ. (૧૬૫) ઔર ઝેરો ઝબર કર ડાલી ગઇ વો કૌમે લૂતકી બસ્તિયાં થીં. અલ્લાહ તઆલાને ઉન છે કા ઝિક્ર ફરમાયા ઇસ લિયે કે બિલાદે શામ-વ-ઇરાક-વ-યમન જો સરઝમીને અરબકે બિલકુલ કરીબ હૈં, ઉનમેં ઇન હલાક શુદા કૌમોંકે નિશાન બાકી હૈં ઔર અરબ લોગ ઇન મકામાત પર અકસર ગુઝરતે રહતે હૈં (૧૬૬) ઉન લોગોંને બજાએ તસ્દીક કરનેકે અપને રસૂલોંકી તકઝીબ કી જૈસાકે અય મુનાફિકીને કુફ્ફાર તુમ કર રહે હો, ડરો કે ઉન્હીકી તરહ મુબ્તેલાએ અઝાબ ન કિયે જાઓ (૧૬૭) કયૂંકે વો હકીમ હૈં, બગૈર જુર્મકે સઝા નહીં ફરમાતા.

મોહબ્બત વ મુવાલાત રખતે (૧૬૮) કે કુફ્ર ઔર તકઝીબે અંબિયા કરકે અઝાબકે મુસ્તહિક બને. (૧૬૯) ઔર બાહમ દીની મોહબ્બત વ મુવાલાત રખતે હૈં ઔર એક દૂસરેકે મુઈન-વ-મદદગાર હૈં. (૧૭૦) યા'ની અલ્લાહ ઔર રસૂલ પર ઈમાનલાને ઔર શરીઅતકા ઈત્તેબાઅ કરનેકા. (૧૭૧) હસન રદિયલ્લાહુ અન્હુસે મરવી હૈ કે, જન્નતમેં મોતી ઔર યાકૂતે સુર્ખ ઔર ઝબરજદકે મહલ હોંગે. (૧૭૨) ઔર તમામ ને'મતોંસે આ'લા આશિકાને ઈલાહીકી સબસે બળી તમન્ના "ર-ઝકનલ્લાહુ તઆલા" બિજાહિ હબીબિહી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ. (૧૭૩) કાફિરોં પર તો તલ્વાર ઔર હર્બસે ઔર મુનાફિકોં પર ઈકામતે હુજ્જતસે (૧૭૪) શાને નુઝૂલ : ઈમામ બગવીને કલબીસે નકલ કિયા કે યે આયત જુલાસ ઈબ્ને સુવૈદકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. વાકેઆ યે થા કે, એક રોઝ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને તબૂકમેં ખુત્બા ફરમાયા ઉસમેં મુનાફિકીનકા ઝિક્ર કિયા ઔર ઉનકી બદહાલીઓ બદઅમાલીકા ઝિક્ર ફરમાયા. યે સુનકર જુલાસને કહા કે, અગર મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) સચ્ચે હૈં તો હમ લોગ ગધોંસે બદતર. જબ હુઝૂર મદીના વાપસ તશરીફ લાએ તો આમિર ઈબ્ને કૈસને હુઝૂરસે જુલાસકા મકીલા બયાન કિયા, જુલાસને ઈન્કાર કિયા ઔર કહાકે, યા રસૂલલ્લાહ ! આમિરને મુઝ પર ઝૂટ બોલા. હુઝૂરને દોનોંકો હુકમ ફરમાયા કે મિમ્બર કે પાસ કસમ ખાએ. જુલાસને બાદે અસ્ર મિમ્બર કે પાસ ખળે હોકર અલ્લાહકી કસમ ખાઈ કે યે બાત ઉસને નહીં કહી ઔર આમિરને ઉસ પર ઝૂટ બોલા. ફિર આમિરને ખળે હોકર કસમ ખાઈ કે બેશક યે મકીલા (બોલ) જુલાસને કહા ઔર મૈંને ઈસ પર ઝૂટ નહીં બોલા. ફિર આમિરને હાથ ઉઠાકર અલ્લાહકે હુઝૂરમેં દુઆ કી, યા રબ ! અપને નબી પર સચ્ચેકી તસ્દીક નાઝિલ ફરમા. ઈન દોનોંકે જુદા હોનેસે પહલે હી હઝરત જિબ્રાઈલ યે આયત લેકર નાઝિલ હુવે, આયતમેં "ફઈય્યતૂબૂ યકુ ખૈરલ્લહુમ" સુનકર જુલાસ ખળે હો ગએ ઔર અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ સુનિયે ! અલ્લાહને મુઝે તૌબાકા મૌકા દિયા, આમિર ઈબ્ને કૈસને જો કુછ કહા, સચ કહા, મૈંને વો કલિમા કહા થા ઔર અબ મૈં તૌબા-વ-ઈસ્તિગફાર કરતા હૂં. હુઝૂરને ઉનકી તૌબા કુબૂલ ફરમાઈ ઔર વો તૌબા પર સાબિત રહે. (૧૭૫) મુજાહિદને કહા કે જુલાસને અફશાએ રાઝકે અંદેશાસે આમિરકે કત્લકા ઈરાદા કિયા થા ઉસકી નિસ્બત અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ કે વો પૂરા ન હુવા. (૧૭૬) એસી હાલતમેં ઉન પર શુક્ર વાજિબ થા ન કે નાસિપાસી. (૧૭૭) તૌબા વ ઈમાનસે ઔર કુફ્ર-વ-નિફાક પર મુસિર રહેં. (૧૭૮) કે ઉન્હેં અઝાબે ઈલાહીસે બચા સકે. (૧૭૯) શાને નુઝૂલ : સા'લબહ ઈબ્ને હાતિબને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે દરખાસ્ત કી કે ઉસકે લિયે માલદાર હોનેકી દુઆ ફરમાએ. હુઝૂરને ફરમાયા, એ સા'બહ ! થોળા માલ જિસકા તૂ શુક્ર અદા કરે, ઉસ બહોતસે બેહતર હૈ. જિસકા શુક્ર અદા ન કર સકે. દોબારા ફિર સા'બહને હાઝિર હોકર યહી દરખાસ્ત કી ઔર કહા, ઉસકી કસમ જિસને આપકો સચ્ચા નબી બનાકર ભેજા કે અગર વો મુઝે માલ દેગા તો મૈં હર હક્ક અદા કરૂંગા. હુઝૂરને દુઆ ફરમાઈ, અલ્લાહ તઆલાને ઉસકી બકરિયોંમેં બરકત ફરમાઈ ઔર ઈતની બળ્હી કે મદીનામેં ઉનકી ગુંઈશ ન હુઈ, તો સા'લબહ ઉનકો લેકર જંગલમેં ચલા ગયા ઔર જુમ્અહ વ જમાઅતકી હાઝિરીસે ભી મેહરૂમ હો ગયા. હુઝૂરને ઉસકા હાલ દરયાફત ફરમાયા તો સહાબાને અર્ઝ કિયા કે ઉસકા માલ બહુત કસીર હો ગયા હૈ ઔર અબ જંગલમેંભી ઉસકે માલકી ગુંઈશ ન રહી. હુઝૂરને ફરમાયા કે સઅલબહ પર અફસોસ! ફિર જબ હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ઝકાતકી તહસીલ કરનેવાલે ભેજે. લોગોંને ઉન્હેં અપને અપને સદકાત દિયે, જબ સા'લબહસે જાકર ઉન્હોંને સદકહ માંગા, ઉસને કહા કે યે તો ટેકસ હો ગયા, જાઓ ! મૈં સોચ લૂં ! જબ યે લોગ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં વાપસ આએ તો હુઝૂરને ઉન્હે કુછ અર્ઝ કરનેસે કબ્લ દો મર્તબા ફરમાયા, સા'લબહ પર અફસોસ ! તો યે આયત નાઝિલ હુઈ. ફિર સા'લબહ સદકા લેકર હાઝિર હુવા તો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલાને મુઝે ઉસકે કબૂલ કરનેકી મુમાનિઅત ફરમા દી, વો અપને સર પર ખાક ડાલકર વાપસ હુવા. ફિર ઉસ સદકેકો ખિલાફતે સિદીકીમેં હઝરત અબૂબક રદિયલ્લાહુ અન્હુકે પાસ લાયા, ઉન્હોંને ભી ઉસે કબૂલ ન ફરમાયા. ફિર ખિલાફતે ફારૂકીમેં હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ અન્હુકે પાસ લાયા, ઉન્હોંને ભી કબૂલ ન ફરમાયા ઔર ખિલાફતે ઉસ્માનીમેં યે શખ્સ હલાક હો ગયા. (મદારિક) (૧૮૦) ઈમામ ફખ્રુદીન રાઝીને ફરમાયા કે ઈસ આયતસે સાબિત હોતા હૈ કે અહદશિકની ઔર વા'દા ખિલાફીસે નિફાક પેદા હોતા હૈ, તો મુસલમાન પર લાઝિમ હૈ કે ઈન બાતોંસે એહતેરાઝ કરે ઔર અહદ પૂરા કરને ઔર વા'દા વફા કરનેમેં પૂરી કોશિશ

કરે. હદીસ શરીફ મેં હૈ, મુનાફિકકી તીન નિશાનિયાં હૈં, જબ બાત કરે ઝૂટ બોલે, જબ વાદા કરે ખિલાફ કરે, જબ ઉસકે પાસ અમાનત રખ્ખી જાએ ખયાનત કરે. (૧૮૧) ઇસ પર કુછ મખફી (છુપા નહી) મુનાફિકીનકે દિલોંકી બાત ભી જાનતા હૈ ઔર જો આપસમેં વો એક દૂસરેસે કહેં વો ભી. (૧૮૨) શાને નુઝૂલ : જબ આયતે સદકા નાઝિલ હૂઇ તો લોગ સદકા લાએ, ઉનમેં કોઇ બહુત કસીર લાએ, ઉન્હેં તો મુનાફિકીનને રિયાકાર કહા ઔર કોઇ એક સાઅ (૩ ૧/૨ શેર) લાએ, તો ઉન્હેં કહા, અલ્લાહકો ઇસકી કયા પરવાહ ? ઇસ પર યે આયત નાઝિલ હૂઇ. હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાસે મરવી હૈ કે જબ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને લોગોંકો સદકેકી રગબત દિલાઇ તો હઝરત અબ્દુર્રહમાન ઇબ્ને ઔફ ચાર હઝાર દિરહમ લાએ, ઔર અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ ! મેરા કુલ માલ આઠ હઝાર દિરહમ થા, ચાર હઝારતો યે રાહે ખુદામેં હાઝિર હૈં ઔર ચાર હઝાર મૈંને ઘરવાલોંકે લિયે રોક લિયે હૈં. હુઝૂરને ફરમાયા, જો તુમને દિયા અલ્લાહ ઉસમેં ભી બરકત ફરમાએ. ઔર જો રોક લિયા ઉસમેં ભી બરકત ફરમાએ. હુઝૂરકી દુઆકા યે અસર હુવા કે ઉનકા માલ બહુત બઢા, યહાં તક કે જબ ઉનકી વફાત હૂઇ તો ઉન્હોંને દો બેટિયાં છોડી ઉન્હેં આઠવાં હિસ્સા મિલા જિસકી મિકદાર એક લાખ સાઠ હઝાર દિરહમ થી. (૧૮૩) અબૂ અકીલ અન્સારી એક સાઅ ખજૂરેં લેકર હાઝિર હુવે ઔર ઉન્હોંને બારગાહે રિસાલતમેં અર્ઝ કિયા કે, મૈંને આજ રાત પાની ખીંચનેકી મઝદૂરી કી, ઉસકી ઉજરત દો સાઅ ખજૂરેં મિલી, એક સાઅ તો મૈં ઘરવાલોં કે લિયે છોડ આયા ઔર એક સાઅ રાહે ખુદામેં હાઝિર હૈં. હુઝૂરને યે સદકા કબૂલ ફરમાયા ઔર ઉસકી કદર કી (૧૮૪) મુનાફિકીન, ઔર સદકાકી કિલ્લત પર આર દિલાતે હૈં (૧૮૫) શાને નુઝૂલ : ઉપરકી આયતેં જબ નાઝિલ હૂઇ ઔર મુનાફિકીનકા નિફાક ખુલ ગયા ઔર મુસલમાનોં પર ઝાહિર હો ગયા, તો મુનાફિકીન સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ ઔર આપસે મા'ઝેરત કરકે કહને લગે કે, આપ હમારે લિયે ઇસ્તિગફાર કીજિયે, ઇસ પર યે આયત નાઝિલ હૂઇ ઔર ફરમાયા ગયા કે અલ્લાહ તઆલા હરગિઝ ઉનકી મગફિરત ન ફરમાએગા ચાહે આપ ઇસ્તિગફારમેં મુબાલગા કરે. (૧૮૬) જો ઇમાનસે ખારિજ હોં જબ તક કે વો કુફ્ર પર રહેં (મદારિક). (૧૮૭) ઔર ગઝવએ તબૂકમેં ન ગએ. (૧૮૮) તો થોડી દેરકી ગરમી બર્દાશ્ત કરતે ઔર હમેશગીકી આગમેં જલનેસે અપને આપકો બચાતે. (૧૮૯) યા'ની દુનિયામેં ખુશ હોના ઔર હંસના ચાહે કિતની હી દરાઝ મુદતકે લિયે હો મગર વો આખેરતકે રોનેકે મુકાબિલ થોડા હૈ, કયૂંકે દુન્યા ફાની હૈ. ઔર આખેરત દાઇમ ઔર બાકી હૈ (૧૯૦) યા'ની આખેરતકા રોના દુનિયામેં હંસને ઔર ખબીસ અમલ કરનેકા બદલા હૈ. હદીસ શરીફ મેં હૈ, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા કે, અગર તુમ જાનતે વો, જો મૈં જાનતા હૂં તો થોડા હંસતે ઔર બહુત રોતે. (૧૯૧) ગઝવએ તબૂકકે બાદ. (૧૯૨) મુતખલ્લેફીન (૧૯૩) અગર વોહ મુનાફિક જો તબૂકમેં જાનેસે બૈઠ રહા થા. (૧૯૪) ઔરતોં, બચ્ચોં, બીમારોં ઔર અપાહિજોંકે મસ્અલા : ઇસસે સાબિત હુવા કે જિસ શખ્સસે મકર-વ-ખદઅ ઝાહિર હો, ઉસસે ઇન્કેતાઅ ઔર અલાહિદગી કરના ચાહિયે ઔર મહઝ ઇસ્લામકે મુદઇ (દાવેદારી) હોનેસે મુશાબહત વ મુવાફકત જાઇઝ નહી હોતી ઇસી લિયે અલ્લાહ તઆલાને અપને નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે સાથ મુનાફિકીનકે જિહાદમેં જાનેકો મના ફરમા દિયા, આજકલ જો લોગ કહતે હૈં કે હર કલિમાગોકો મિલા લો ઔર ઉસકે સાથ ઇત્તેફાક-વ-ઇત્તેહાદ (એકતા) કરો, યે ઇસ હુકમે કુર્આનીકે બિલ્કુલ ખિલાફ હૈ. (૧૯૫) ઇસ આયતમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો મુનાફિકીનકે જનાઝેકી નમાઝ ઔર ઉનકે દફનમેં શિર્કત કરનેસે મના ફરમાયા ગયા. મસ્અલા : ઇસ આયતસે સાબિત હુવા કે કાફિરકે જનાઝેકી નમાઝ કિસી હાલમેં જાઇઝ નહી ઔર કાફિરકી કબ્ર પર દફનો ઝિયારતકે લિયે ખડે હોના ભી મમ્નૂઅ હૈ ઔર યે જો ફરમાયા (ઔર ફિસ્ક હી મેં મર ગએ) યહાં ફિસ્કસે કુફ્ર મુરાદ હૈ. કુર્આને કરીમમેં ઔર જગહભી ફિસ્ક બમા'ના કુફ્ર વારિદ હુવા (આયા) હૈ, જૈસે આયત "અફમન-કાન મુ'મિનન કમન-કાન ફાસિકન"મેં મસ્અલા : ફાસિકકે જનાઝેકી નમાઝ જાઇઝ હૈ, ઇસ પર સહાબા ઔર તાબેઇનકા ઇજમાઅ હૈ, ઔર ઇસપર ઉલમાએ સાલેહીનકા અમલ, ઔર યહી અહલે સુન્નત વ જમાઅતકા મઝહબ હૈ. મસ્અલા : ઇસ આયતસે મુસલમાનોંકે જનાઝેકી નમાઝકા જવાઝ ભી સાબિત હોતા હૈ ઔર ઉસકા ફર્ઝે કિફાયહ હોના હદીસે મશહૂરસે સાબિત હૈ. મસ્અલા : જિસ શખ્સકે કાફિર યા મોમિન હોનેમેં શુબહા હો ઉસકે જનાઝેકી નમાઝ ન પઢી જાએ મસ્અલા : જબ કોઇ કાફિર મર જાએ ઔર

ઉસકા વલી મુસલમાન હો તો ઉસકો ચાહિયે કે બતરીકે મસ્નૂન (સુન્નત તરીકેસે) ગુસ્લ ન દે બલ્કે નજાસત (નાપાકી) કી તરહ ઉસ પર પાની બહા દે ઔર ન કફન મસ્નૂન દે બલકે ઇતને કપળેમેં લપેટ દે જિસ્સે સતર છુપ જાએ ઔર ન સુન્નત તરીકા પર દફન કરે ન બતરીકે સુન્નત કબ્ર બનાએ, સિર્ફ ગળહા (ખડ્ડા) ખોદકર દબા દે. શાને નુઝૂલ : અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને ઉબૈ ઇબ્ને સલૂલ મુનાફિકોંકા સરદાર થા, તો જબ વો મર ગયા તો ઉસકે બેટે અબ્દુલ્લાહ ને જો મુસલમાન સાલેહ મુખ્લિસ સહાબી ઔર કસીરૂલ ઇબાદત થે, ઉન્હોંને યે ખ્વાહિશ કી કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઉનકે બાપ અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને ઉબૈ ઇબ્ને સલૂલકો કફનકે લિયે અપના કમીસ મુબારક ઇનાયત ફરમા દેં ઔર ઉસકી નમાઝે જનાઝા પળહા દેં. હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ અન્હુ કી રાય ઉસકે ખિલાફ થી લેકિન ચૂંકે ઉસ વકત તક મુમાનેઅત નહીં હુઇ થી ઔર હુઝૂરકો માલૂમ થા કે હુઝૂરકા યે અમલ એક હઝાર આદમિયોંકે ઇમાન લાનેકા બાઇસ હોગા ઇસલિયે હુઝૂરને અપની કમીસ ભી ઇનાયત ફરમાઇ ઔર જનાઝાકી શિર્કત ભી કી. કમીસ દેનેકી એક વજહ યહ ભી થી કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે ચચા હઝરત અબ્બાસ જો બદરમેં અસીર હોકર આયે થે તો અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને ઉબૈને અપના કુર્તા ઉન્હેં પહનાયા થા, હુઝૂરકો ઉસકા બદલા કર દેના ભી મંઝૂર થા, ઇસ પર યે આયત નાઝિલ હુઇ ઔર ઉસકે બાદ ફિર કભી સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને કિસી મુનાફિકકે જનાઝેકી શિર્કત ન ફરમાઇ, ઔર હુઝૂરકી વો મસ્લેહત ભી પૂરી હુઇ, ચુનાંચે જબ કુફ્ફારને દેખા કે, ઐસા શદીદુલ અદાવત શખ્સ જબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે કુર્તેસે બરકત હાસિલ કરના ચાહતા હૈ તો ઉસકે અકીદેમેં ભી આપ અલ્લાહકે હબીબ ઔર ઉસકે સચ્ચે રસૂલ હૈં, યે સોચકર હઝાર કાફિર મુસલમાન હો ગએ. (૧૯૬) ઉનકે કુફ્રો નિફાક ઇખ્તિયાર કરનેકે બાઇસ (૧૯૭) કે જિહાદમેં કયા ફૌઝ વ સઆદત ઔર બૈઠ રહનેમેં કૈસી હલાકત-વ-શકાવત હૈ. (૧૯૮) દોનોં જહાનકી. (૧૯૯) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં જિહાદસે રહ જાનેકા ઉઝર કરને ઝુહાકકા કૌલ હૈ કે યે આમિર ઇબ્ને તુફૈલકી જમાઅત થી. ઉન્હોંને સૈયદે આલમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે અર્ઝ કિયા કે, યા નબિય્યલ્લાહ ! અગર હમ આપકે સાથ જિહાદમેં જાએં તો કબલિયે તય કે અરબ હમારી બીબિયોં, બચ્ચોં, ઔર જાનવરોંકો લૂટ લેંગે, હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા, મુઝે અલ્લાહને તુમ્હારે હાલસે ખબરદાર કિયા હૈ ઔર વો મુઝે તુમસે બેનિયાઝ કરેગા. અમ્રો ઇબ્ને ઇલાને કહા કે, ઉન લોગોંને ઉઝરે બાતિલ બનાકર પેશ કિયા થા. (૨૦૦) યે દૂસરે ગિરોહકા હાલ હૈ જો બગૈર કિસી ઉઝરકે બૈઠ રહે, યે મુનાફિકીન થે, ઉન્હોંને ઇમાનકા દાવા ઝૂટા કિયા થા. (૨૦૧) દુનિયામેં કત્લ હોનેકા ઔર આખેરતમેં જહન્નમકા. (૨૦૨) બાતિલવાલોંકા ઝિક્ર ફરમાનેકે બાદ સચ્ચે ઉઝરવાલોંકે મુતઅલ્લિક ફરમાયા કે, ઉન પરસે જિહાદકી ફર્ઝિયત સાકિત હૈ, યે કૌન લોગ હૈં ઉનકે ચંદ તબકે બયાન ફરમાએ, પેહલે ઝઇફ, જૈસે કે બુળ્હે, બચ્ચે, ઔરતેં ઔર વો શખ્સ ભી ઉન્હીમેં દાખિલ હૈ જો પૈદાઇશી કમઝોર-વ-ઝઇફ, નહીફ,નાકારા હો (૨૦૩) દૂસરા તબકા હૈ જિસમેં અંધે, લંગળે અપાહિજ ભી દાખિલ હૈં. (૨૦૪) ઔર સામાને જિહાદ ન કર સકેં યે લોગ રહ જાએં તો ઉન પર કોઇ ગુનાહ નહીં. (૨૦૫) ઉનકી ઇતાઅત કરેં ઔર મુજાહિદીનકે ઘરવાલોંકી ખબરગીરી રખ્ખે. (૨૦૬) મુવાખઝહ કી. (૨૦૭) શાને નુઝૂલ : અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમમેંસે ચંદ હઝરાત જિહાદમેં જાનેકે લિયે હાઝિર હુએ, ઉન્હોંને હુઝૂરસે સવારીકી દરખાસ્ત કી, હુઝૂરને ફરમાયા કે, મેરે પાસ કુછ નહીં જિસ પર મૈં તુમ્હેં સવાર કરૂં તો વો રોતે વાપસ હુએ, ઉનકે હક્કમેં યે આયત નાઝિલ હુઇ. (૨૦૮) જિહાદમેં જાનેકી કુદરત રખતે હૈં બાવજૂદ ઉસકે. (૨૦૯) કે જિહાદમેં કયા નફા વ સવાબ હૈ.

વઅ લમૂ પારા દસવાં ખત્મ શુદ

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ ۚ قُل لَّا
تَعْتَذِرُوا لَن نُّؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّأَنَا اللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْ ۚ
وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ
عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ۝ سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انقَلَبْتُمْ
إِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوا عَنْهُمْ ۖ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ ۖ إِنَّهُمْ
رِجْسٌ ۖ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝
يَحْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ ۖ فَإِن تَرْضَوْا عَنْهُمْ
فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ۝ الْأَعْرَابُ
أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا
أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ وَمِنَ
الْأَعْرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ
بِكُمُ الدَّوَائِرَ ۚ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ

યઅ્-તઝિરૂ-ન ઈલૈકુમ

ઈઝા ર-જઅ-તુમ ઈલૈહિમ ❜ કુલ્લા
તુમસે બહાને બનાએંગે (૨૧૦) જબ તુમ ઉનકી તરફ
તઅ્-તઝિરૂ લન્નુઅ-મિ-ન લકુમ કદ
લૌટ-કર જાઓગે તુમ ફરમાના બહાને ન બનાઓ હમ
નબ્બ-અ-નલ્લાહુ મિન અખ્બારિકુમ ❜ વ
હરગિઝ તુમ્હારા યકીન ન કરેંગે અલ્લાહને હમેં
સ-ય-રલ્લાહુ અ્-મ-લકુમ વરસૂલુહૂ સુમ્મ
તુમ્હારી ખબરેં દે દી હૈં ઔર અબ અલ્લાહ વ રસૂલ
તુરદ-દૂ-ન ઈલા આલિમિલ્ગૈબિ વશ્શહાદતિ
તુમ્હારે કામ દેખેંગે (૨૧૧) ફિર ઉસકી તરફ પલટ કર જાઓગે જો
ફયુનબ્બિઉકુમ બિમા કુન્તુમ તઅ્-મલૂન (૯૪)
છુપે ઔર ઝાહિર સબકો જાનતા હૈ વોહ તુમ્હેં જતા દેગા

સ-યહ્-લિફૂ-ન બિલ્લાહિ લકુમ ઈઝન્-કલબ્તુમ ઈલૈહિમ લિતુઅ્-રિદૂ
જો કુછ તુમ કરતે થે અબ તુમ્હારે આગે અલ્લાહકી કસમ ખાએંગે જબ (૨૧૨) તુમ ઉનકી તરફ
અ્નહુમ ❜ ફ-અઅ્-રિદૂ અ્નહુમ ❜ ઈન્નહુમ રિજ-સુંવ- ❜ વ મઅવાહુમ જહન્નમ
પલટ કર જાઓગે ઈસ લિયે કે તુમ ઉનકે ખયાલમેં ન પળો (૨૧૩) તો હાં તુમ ઉનકા ખયાલ છોળો (૨૧૪) વોહ તો નિરે
જઝાઅમ બિમા કાનૂ યક-સિબૂન (૯૫) યહ્-લિફૂ-ન લકુમ લિતર-દૌ અ્નહુમ
પલીદ હૈં (૨૧૫) ઔર ઉનકા ઠિકાના જહન્નમ હૈ બદલા ઉસકા જો કમાતે થે (૨૧૬) તુમ્હારે આગે કસમેં ખાતે હૈં કે તુમ
ફ-ઈન તર-દૌ અ્નહુમ ફઈન્નલ્લા-હ લા યર્દા અ્નિલ્કૌમિલ-ફાસિકીન (૯૬)
ઉનસે રાઝી હો જાઓ તો અગર તુમ ઉનસે રાઝી હો જાઓ. (૨૧૭) તો બેશક અલ્લાહ તો ફાસિક લોગોંસે રાઝી ન
અલ-અઅ્-રાબુ અશદ-દુ કુફ-રંવ-વ નિફાકંવ-વ અજ-દરુ અલ્લા
હોગા. (૨૧૮) ગંવાર (૨૧૯) કુફ્ર ઔર નિફાકમેં ઝ્યાદા સખ્ત હૈં (૨૨૦) ઔર ઉસી કાબિલ હૈં કે અલ્લાહને જો
યઅ્-લમૂ હુદૂ-દ મા અન્ઝલલ્લાહુ અ્લા રસૂલિહ ❜ વલ્લાહુ અ્લીમુન
હુકમ અપને રસૂલ પર ઉતારે ઉસસે જાહિલ રહેં. ઔર અલ્લાહ ઈલ્મો
હકીમ (૯૭) વ મિનલ-અઅ્-રાબિ મંય્યત્તખિઝુ મા યુન્ફિકુ મગ્રમંવ-વ
હિકમતવાલા હૈ ઔર કુછ ગંવાર વોહ હૈં કે જો અલ્લાહકી રાહમેં ખર્ચ કરે તો ઉસે તાવાન સમઝે. (૨૨૧) ઔર
ય-ત-રબ્બસુ બિકુમુદ-દવાઈર ❜ અ્લૈહિમ દાઈરતુસ્સૌઅ ❜ વલ્લાહુ સમીઉન
તુમ પર ગર્દિશેં આનેકે ઈન્તિઝારમેં રહીં (૨૨૨) ઉન્હી પર હૈ બુરી ગર્દિશ (૨૨૩) ઔર અલ્લાહ સુન્તા

(૨૧૦) ઔર બાતિલ ઉઝ્ર પેશ કરેંગે. યે જિહાદસે રહ જાનેવાલે મુનાફિક તુમ્હારે ઈસ સફરસે વાપસ હોનેકે વક્ત. (૨૧૧) કે તુમ નિફાકસે તૌબા કરતે હો યા ઉસ પર કાઈમ રહતે હો. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા કે, ઉન્હોંને વા'દા કિયા થા કે ઝમાનએ મુસ્તકબિલમેં વો મો'મિનીનકી મદદ કરેંગે. હો સકતા હૈ કે ઉસકી નિસ્બત ફરમાયા ગયા હો કે, અલ્લાહ-વ- રસૂલ તુમ્હારે કામ દેખેંગે કે તુમ અપને ઈસ અહદકો ભી વફા કરતે હો યા નહી. (૨૧૨) અપને ઈસ સફરસે વાપસ હોકર મદીના તૈયબહમેં. (૨૧૩) ઔર ઉન પર મલામતો ઈતાબ ન કરો. (૨૧૪) ઔર ઉનસે ઈજતેનાબ કરો. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા, મુરાદ યે હૈ કે ઉનકે સાથ બૈઠના ઉનસે બોલના તર્ક કર દો, ચુનાંચે જબ નબી સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ

عَلِيْمٌ ۝ وَمِنَ الْاَعْرَابِ مَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ
الْاٰخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرُبٰتٍ عِنْدَ اللّٰهِ وَصَلَوٰتِ
الرَّسُوْلِ ؕ اَلَاۤ اِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ ؕ سَيُدْخِلُهُمُ اللّٰهُ
فِيْ رَحْمَتِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ وَالسّٰبِقُوْنَ
الْاَوَّلُوْنَ مِنَ الْمُهٰجِرِيْنَ وَالْاَنْصَارِ وَالَّذِيْنَ
اتَّبَعُوْهُمْ بِاِحْسَانٍ ۙ رَّضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا
عَنْهُ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ تَحْتَهَا الْاَنْهٰرُ
خٰلِدِيْنَ فِيْهَاۤ اَبَدًا ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝ وَمِمَّنْ
حَوْلَكُمْ مِّنَ الْاَعْرَابِ مُنٰفِقُوْنَ ۛؕ وَمِنْ اَهْلِ الْمَدِيْنَةِ ۛ
مَرَدُوْا عَلَى النِّفَاقِ ۫ لَا تَعْلَمُهُمْ ؕ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ ؕ
سَنُعَذِّبُهُمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّوْنَ اِلٰى عَذَابٍ عَظِيْمٍ ۚ
وَاٰخَرُوْنَ اعْتَرَفُوْا بِذُنُوْبِهِمْ خَلَطُوْا عَمَلًا صَالِحًا
وَّاٰخَرَ سَيِّئًا ؕ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّتُوْبَ عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

૯૦ મં ૨

અ઼લીમ (૯૮) વમિનલ અઅ્-રાબિ મંય્યુઅ-મિનુ
જાન્ના હૈ ઔર કુછ ગાંવવાલે વોહ હૈં
બિલ્લાહિ વલ-યૌમિલ-આખ઼િરિ વ
જો અલ્લાહ ઔર કયામત પર ઈમાન રખતે હૈં (૨૨૪) ઔર
યત્તખ઼િઝુ મા યુન્ફિકુ કુરુબાતિન
જો ખર્ચ કરેં ઉસે અલ્લાહ કી નઝદીકિયાં
ઈન્દલ્લાહિ વ સ-લ-વાતિર્રસૂલ ▸ અલા
ઔર રસૂલસે દુઆએં લેનેકા ઝરીઆ સમઝેં (૨૨૫) હાં-હાં
ઈન્નહા કુર-બતુલ્લહુમ ▸ સયુદ-ખ઼િલુહુમુલ્લાહુ
વોહ ઉનકે લિયે બાઈસે કુર્બ હૈ અલ્લાહ જલ્દ ઉન્હેં અપની
ફી રહ઼-મતિહ ▸ ઈન્નલ્લા-હ ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ ૦
રહમતમેં દાખિલ કરેગા બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મેહરબાન હૈ
(૯૯) વસ્સાબિકૂનલ- અવ્વલૂ-ન
ઔર સબમેં અગલે પેહલે મુહાજિર (૨૨૬) ઔર

મિનલ્મુહાજિરી-ન વલ્અન્સ઼ારિવલ્લઝ઼ીનત્ત-બ-ઊ઼-હુમ બિઈહ઼-સાનિર-▸
અન્સાર (૨૨૭) ઔર જો ભલાઈકે સાથ ઉનકે પૈરો હુએ (૨૨૮) અલ્લાહ ઉનસે રાઝી (૨૨૯) ઔર વોહ અલ્લાહ સે રાઝી
રદ઼િયલ્લાહુ અ઼ન્હુમ વ રદૂ અ઼ન્હુ વ અ-અ઼દ-દ લહુમ જન્નાતિન
(૨૩૦) ઔર ઉનકે લિયે તૈયાર કર રખે હૈં બાગ જિનકે નીચે નેહરેં બહેં હમેશા - હમેશા ઉનમેં રહેં
તજ-રી તહ઼-તહલ-અન્હારુ ખ઼ાલિદી-ન ફીહા અ-બદા ▸ ઝ઼ાલિકલફૌઝુલ
યેહી બળી કામ્યાબી હૈ ઔર તુમ્હારે આસપાસ (૨૩૧) કે કુછ ગંવાર મુનાફિક હૈં
અ઼ઝ઼ીમ (૧૦૦) વમિમ્મન હ઼ૌલકુમ મિનલ્અઅ્-રાબિ મુનાફ઼િકૂન ▸ વમિન
ઔર કુછ મદીનેવાલે ઉનકી ખૂ હો ગઈ હૈ નિફાક તુમ ઉન્હેં નહીં જાન્તે
અહ-લિલ્મદીનતિ ☐ મ-રદૂ અ઼લન્નિફાકિ઼ લા તઅ્-લમુહુમ ▸ નહ઼-નુ
હમ ઉન્હેં જાન્તે હૈં (૨૩૨) જલ્દ હમ ઉન્હેં દોબારા (૨૩૩) અઝાબ કરેંગે ફિર
નઅ્-લમુહુમ ▸ સનુ-અ઼ઝ઼-ઝ઼િબુહુમ મર્રતૈનિ સુમ્મ યુરદ-દૂ-ન ઈલા અ઼ઝ઼ાબિન
બળે અઝાબકી તરફ ફેરે જાએંગે (૨૩૪) ઔર કુછ ઔર હૈં જો
અ઼ઝ઼ીમ ૮ (૧૦૧) વ આખરૂનઅ્-ત-રફૂ બિઝ઼ુનૂબિહિમ ખ઼-લતૂ અ઼-મ-લન
અપને ગુનાહોંકે મુકિર હુએ (૨૩૫) ઔર મિલાયા એક કામ અચ્છા (૨૩૬) ઔર દૂસરા
સ઼ાલિહ઼ંવ-વ આખ઼-ર સય્યિઆ ▸અ઼-સલ્લાહુ અંય્યતૂ-બ અ઼લૈહિમ ▸ ઈન્નલ્લા-હ
બુરા (૨૩૭) કરીબ હૈ કે અલ્લાહ ઉનકી તૌબા કુબૂલ કરે બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા

મદીના તશરીફ લાએ તો હુઝૂરને મુસલમાનોંકો હુકમ દિયા કે મુનાફિકીનકે પાસ ન બૈઠે ઉનસે ન બાત કરે કયોંકે ઉનકે બાતિન ખબીસ ઔર આ'માલ કબીહ હૈં ઔર મલામતો ઈતાબસે ઉનકી ઈસ્લાહ ન હોગી ઈસલિયે કે (૨૧૫) ઔર પલીદીકે પાક હોનેકા કોઈ તરીકા નહી. (૨૧૬) દુન્યામેં ખબીસ અમલ. શાને નુઝૂલ : હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, યે આયત જદ બિન કૈસ ઔર મઅતબ બિન કશીર ઔર ઉનકે સાથિયોંકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. યે અસ્સી (૮૦) મુનાફિક થે. નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને ફરમાયા કે ઉનકે પાસ ન બૈઠો. ઉનસે કલામ ન કરો. મુકાતિલને કહા કે યે આયત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. ઉસને નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે સામને કસમ ખાઈ થી કે, અબ કભી

غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠٢﴾ خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ
وَتُزَكِّيهِم بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ ۖ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ
لَّهُمْ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٣﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ
وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى
اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ ۖ وَسَتُرَدُّونَ
إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ وَآخَرُونَ مُرْجَوْنَ لِأَمْرِ اللَّهِ إِمَّا
يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ ﴿١٠٦﴾ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا
وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِّمَنْ حَارَبَ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِن قَبْلُ ۚ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا
إِلَّا الْحُسْنَىٰ ۖ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٠٧﴾ لَا تَقُمْ

ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૧૦૨) ખુઝ઼ મિન અમ્વાલિહિમ
મહેરબાન હૈ અય મહબૂબ ઉનકે માલમેંસે
સ઼-દ-ક઼-તન તુતહ-હિરુહુમ વ તુ-ઝક-કીહિમ
ઝકાત તેહસીલ કરો જિસસે તુમ ઉન્હેં સુથરા ઔર પાકીઝા
બિહા વ સ઼લ્લિ અ઼લૈહિમ ۶ ઈન્ન સ઼લા-ત-ક
કર દો ઉનકે હકમેં દુઆએ ખૈર કરો (૨૩૮) બેશક તુમ્હારી
સ-કનુલ્લહુમ ۶ વલ્લાહુ સમીઉ઼ન અ઼લીમ (૧૦૩)
દુઆ ઉનકે દિલોંકા ચૈન હૈ ઔર અલ્લાહ સુનતા જાનતા હૈ
અ-લમ યઅ઼-લમૂ અન્નલ્લા-હ હુ-વ
કયા ઉન્હેં ખબર નહીં કે અલ્લાહ હી અપને
યક઼-બલુત્તૌબ-ત અ઼ન ઈ઼બાદિહી વ
બંદોંકી તૌબા કુબૂલ કરતા ઔર
યઅ-ખુઝુસ઼- સ઼-દ-ક઼ાતિ વ અન્નલ્લા-હ
સદકે ખુદ અપને દસ્તે કુદરતમેં લેતા હૈ ઔર યે કે અલ્લાહ હી તૌબા

હુવત્તવ્વાબુર્રહ઼ીમ (૧૦૪) વ કુલિઅ઼-મલૂ ફ-સ-યરલ્લાહુ અ઼-મ-લકુમ
કુબૂલ કરનેવાલા મહેરબાન હૈ (૨૩૯) ઔર તુમ ફરમાઓ કામ કરો અબ તુમ્હારે
વ રસૂલુહુ વલ-મુઅ-મિનૂન ۶ વ સતુરદદૂ-ન ઈલા આ઼લિમિલ્ગ઼ૈબિ
કામ દેખેગા અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ ઔર મુસલમાન ઔર જલ્દ ઉસકી તરફ પલ્ટોગે જો
વશ્શહાદતિ ફ-યુનબ્બિઉકુમ બિમા કુન્તુમ તઅ઼-મલૂન ۶ (૧૦૫) વ આખ઼રૂ-ન
છુપા ઔર ખુલા સબ જાનતા હૈ તો વોહ તુમ્હારે કામ તુમ્હેં જતા દેગા ઔર કુછ (૨૪૦) મૌકૂફ રખે
મુર-જૌ-ન લિઅમ્રિલ્લાહિ ઈમ્મા યુઅ઼ઝ઼-ઝ઼િબુહુમ વઈમ્મા યતૂબુ
ગએ અલ્લાહકે હુકમ પર યા ઉન પર અઝાબ કરે યા ઉનકી તૌબા કુબૂલ કરે (૨૪૧) ઔર અલ્લાહ
અ઼લૈહિમ વલ્લાહુ અ઼લીમુન હ઼કીમ (૧૦૬) વલ્લઝ઼ીનત્ત-ખ઼ઝ઼ૂ મસ્જિદન
ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ ઔર વોહ જિન્હોંને મસ્જિદ બનાઈ (૨૪૨)
દ઼િરારંવ-વ કુફ-રંવ-વ તફ-રીક઼મ બૈનલ્મુઅ-મિની-ન વ ઈર્સ઼ાદલ્લિમન
નુકસાન પહુંચાનેકો (૨૪૩) ઔર કુફ્રકે સબબ (૨૪૪) ઔર મુસલમાનોંમેં તફરકા ડાલનેકો (૨૪૫)
હ઼ાર-બલ્લા-હ વ રસૂલહૂ મિન ક઼બ્લ ۶ વ લ-યહ઼-લિફુન-ન ઈન અરદ-ના
ઔર ઉસકે ઈન્તઝારમેં જો પેહલે સે અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકા મુખાલિફ હૈ (૨૪૬) ઔર વોહ ઝુરૂર કસમે
ઈલ્લલ-હુસ્ના ۶ વલ્લાહુ યશહદુ ઈન્નહુમ લ-કાઝ઼િબૂન (૧૦૭) લા તકુમ
ખાએંગે હમને તો ભલાઈ ચાહી ઔર અલ્લાહ ગવાહ હૈ કે વોહ બેશક ઝૂટે હૈં ઉસ મસ્જિદમેં તુમ

મં
૨

વો જિહાદમેં જાનેસે સુસ્તી ન કરેગા ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે દરખાસ્ત કી થી કે હુઝૂર ઈસસે રાઝી હો જાએ ઈસ પર યે આયત ઔર ઉસકે બાદવાલી આયત નાઝિલ હુઈ. (૨૧૭) ઔર ઉનકે ઉઝર કુબૂલ કર લો તો ઈસસે ઉન્હેં કુછ નફા' ન હોગા, કયોં કે તુમ અગર ઉનકી કસમોંકા એતબાર ભી કરલો. (૨૧૮) ઈસલિયે કે વો ઉનકે દિલકે કુફ્રો નિફાકકો જાનતા હૈ. (૨૧૯) જંગલકે રહનેવાલે. (૨૨૦) કયૂંકે વો મજાલિસે ઈલ્મ ઔર સોહબતે ઉલમાસે દૂર રહતે હૈં. (૨૨૧) કયૂંકે વો જો કુછ ખર્ચ કરતે હૈં રઝાએ ઈલાહી ઔર તલબે સવાબકે લિયે તો કરતે નહીં, રિયાકારી ઔર મુસલમાનોં કે ખૌફસે ખર્ચ કરતે હૈં. (૨૨૨) ઔર યે રાહ દેખતે હૈં કે કબ મુસલમાનોંકા ઝોર કમ હો ઔર કબ વો મગલૂબ હોં, ઉન્હેં ખબર નહીં

فِيهِ أَبَدًا ۚ لَمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ
يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ ۚ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ
يَتَطَهَّرُوا ۚ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ ○ أَفَمَنْ أَسَّسَ
بُنْيَانَهُ عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ
أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَىٰ شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ
فِي نَارِ جَهَنَّمَ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ○
لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا
أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ○ إِنَّ اللَّهَ
اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنَّ
لَهُمُ الْجَنَّةَ ۚ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَ
يُقْتَلُونَ ۖ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنْجِيلِ
وَالْقُرْآنِ ۚ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا
بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ ۚ وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ

ફીહિ અ-બદા ۚ લ-મસ્જિદુન ઉસ્સિ-સ
કભી ખડે ન હોના (૨૪૭) બેશક વોહ મસ્જિદ કે પેહલે હી દિનસે
અ઼લત્તક઼-વા મિન અવ્વલિ યૌમિન અહ઼ક઼્ક઼ુ અન
જિસકી બુનિયાદ પરહેઝગારી પર રખી ગઈ હૈ (૨૪૮) વોહ ઉસ કાબિલ
તક઼ૂ-મ ફીહ ۚ ફીહિ રિજાલુંય- યુહ઼િબ્બૂ-ન
હૈ કે તુમ ઉસમેં ખડે હો ઉસમેં વોહ લોગ હૈં કે ખૂબ સુથરા
અંય્યત-ત઼હ-હરૂ ۚ વલ્લાહુ યુહ઼િબ્બુલ-મુત઼્ત઼હ-
હોના ચાહતે હૈં (૨૪૯) ઔર સુથરે અલ્લાહકો પ્યારે હૈં તો કયા
હિરીન (૧૦૮) અ ફ-મન અસ્સ-સ બુન્યાનહૂ
જિસને અપની બુનિયાદ રખી અલ્લાહસે ડર ઔર ઉસકી રઝા પર (૨૫૦)
અ઼લા તક઼-વા મિનલ્લાહિ વ રિદ઼-વાનિન
વોહ ભલા યા વોહ જિસને અપની નીવ ચુની એક ગિરાવ-
ખ઼ૈરુન અમ્મન અસ્સ-સ બુન્યાનહૂ અ઼લા
ગળ્હેકે કિનારે (૨૫૧) તો વોહ ઉસે લેકર

શફ઼ા જુરુફિન હારિન ફન્હા-ર બિહી ફી નારિ જ-હન્નમ ۚ વલ્લાહુ લા
જહન્નમકી આગમેં ઢેહ પળા (૨૫૨) ઔર અલ્લાહ ઝાલિમોંકો રાહ નહીં દેતા
યહ-દિલ-ક઼ૌમઝ઼- ઝ઼ાલિમીન (૧૦૯) લા યઝાલુ બુન્યાનુહુમુલ્લઝ઼ી બનૌ
વોહ તા'મીર જો ચુની હમેશા ઉનકે દિલોંમેં ખટકતી રહેગી (૨૫૩) મગર યે કે ઉનકે દિલ
રી-બ-તન ફી કુલૂબિહિમ ઈલ્લા અન ત-ક઼-ત્ત઼-અ કુલૂબુહુમ ۚ વલ્લાહુ અ઼લીમુન
ટુકળે-ટુકળે હો જાએં (૨૫૪) ઔર અલ્લાહ ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ બેશક અલ્લાહને
હ઼કીમ ૯૦ (૧૧૦) ઈન્નલ્લાહશતરા મિનલ મુઅ-મિની-ન અન્ફુ-સ-હુમ
મુસલમાનોંસે ઉનકે માલ ઔર જાન ખરીદ લિયે હૈં ઈસ બદલે પર કે
વ અમ્વાલહુમ બિઅન્ન લહુમુલ્જન્નહ ۚ યુક઼ાતિલૂ-ન ફી સબીલિલ્લાહિ
ઉનકે લિયે જન્નત હૈ (૨૫૫) અલ્લાહકી રાહમેં લળેં તો મારેં (૨૫૬) ઔર મરેં (૨૫૭)
ફ-યક઼્તુલૂ-ન વ યુક઼્તલૂ-ન ۖ વઅ઼-દન અ઼લૈહિ હ઼ક઼્ક઼ન ફિત્તૌરાતિ વલ્ઈન્જીલિ
ઉસકે ઝિમ્મએ કરમ પર સચ્ચા વાદા તૌરેત ઔર ઈન્જીલ
વલ્કુરઆન ۚ વ-મન ઔફ઼ા બિઅ઼હ-દિહી મિનલ્લાહિ ફસ્તબ્શિરૂ
ઔર કુર્આનમેં (૨૫૮) ઔર અલ્લાહસે ઝયાદા કૌલકા પૂરા
બિબૈઇ઼કુમુલ્લઝ઼ી બાયઅ઼-તુમ બિહ ۚ વ ઝ઼ાલિ-ક હુવલ ફૌઝુલ
કૌન તો ખુશિયાં મનાઓ અપને સૌદેકી જો તુમને ઉસસે કિયા હૈ ઔર યેહી બળી

કે અલ્લાહ કો કયા મંઝૂર હૈ, વો બતલા દિયા જાતા હૈ. (૨૨૩) ઔર વહી રંજો બલા ઔર બદ હાલીમેં ગિરફતાર હોંગે. શાને નુઝૂલ : યે આયત કબલિયે અસદ વ ગિત્ફાન વ તમીમકે અઅરાબિયોં કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. ફિર અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને ઉનમેંસે જિનકો મુસ્તસ્ના કિયા ઉનકા ઝિક્ર અગલી આયતમેં હૈ. (ખાઝિન) (૨૨૪) મુજાહિદને કહા કે, યે લોગ કબલિયે મઝૈનહમેંસે બની મુકરન હૈં. કલબીને કહા, વો અસ્લમ ઔર ગફફાર ઔર જુહૈનહકે કબીલે હૈં. બુખારી ઔર મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ કે રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસ્સલમને ફરમાયા કે કુરૈશ ઔર અન્સાર ઔર જુહૈનહ ઔર મુઝૈનહ ઔર અસ્લમ ઔર શુજાઅ ઔર ગફફાર મવાલી હૈં. અલ્લાહ ઔર રસૂલકે સિવા ઉનકા કોઈ મૌલા નહીં (૨૨૫) કે

الْعَظِيمُ ﴿١١١﴾ التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ الْحَامِدُونَ
السَّائِحُونَ الرَّاكِعُونَ السَّاجِدُونَ الْآمِرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنكَرِ وَالْحَافِظُونَ
لِحُدُودِ اللَّهِ ۗ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَ
الَّذِينَ آمَنُوا أَن يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا
أُولِي قُرْبَىٰ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ
الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا
عَن مَّوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ
عَدُوٌّ لِّلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ ۚ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾
وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّىٰ
يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ إِنَّ
اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ وَمَا
لَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾ لَقَدْ

અઝીમ (૧૧૧) અત્તા-ઈબૂનલ આબિદૂનલ
કામ્યાબી હૈ તૌબાવાલે (૨૫૯) ઈબાદતવાલે (૨૬૦)
હામિદૂનસ-સાંઈહૂનર-રાકિઊનસ-સાજિદુનલ
સરાહનેવાલે (૨૬૧) રોઝેવાલે રૂકૂઅવાલે સજદેવાલે (૨૬૨)
આમિરૂ-ન બિલમઅ-રૂફિ વન્નાહૂ-ન અનિલ
ભલાઈકે બતાનેવાલે ઔર બુરાઈસે રોકનેવાલે ઔર
મુન્કરિ વલ હાફિઝૂ-ન લિહુદૂદિલ્લાહ ◆ વ
અલ્લાહકી હદેં નિગાહ રખનેવાલે (૨૬૩) ઔર ખુશી સુનાઓ મુસલમાનોંકો
બશ્શિરિલ-મુઅ-મિનીન (૧૧૨) માકા-ન
(૨૬૪) નબી ઔર ઈમાનવાલોંકો લાઈક નહીં કે
લિન્નબિય્યિ વલ્લઝી-ન આમનૂ અંય્યસ્તગ઼ફિરૂ
મુશ્રિકોંકી બખ્શિશ ચાહેં અગર ચે વોહ
લિલ્મુશ્રિકી-ન વલૌ કાનૂ ઉલી કુર્બા
રિશ્તેદાર હોં (૨૬૫) જબકે ઉન્હેં
મિમ્બઅ-દિ મા ત-બય્ય-ન લહુમ અન્નહુમ અસ્હાબુલ્જહીમ (૧૧૩) વમા
ખુલ ચુકા કે વોહ દોઝખી હૈં (૨૬૬) ઔર ઈબ્રાહીમકા અપને
કાનસ્તિગ઼ફારૂ ઈબરાહી-મ લિઅબીહિ ઈલ્લા અમ્મૌઈદતિંવ-વ
બાપ (૨૬૭) કી બખ્શિશ ચાહના વોહ તો ન થા મગર એક વાદેકે સબબ જો
અ-દહા ઈય્યાહ ◆ ફ-લમ્મા ત-બય્ય-ન લહૂ અન્નહૂ અદુવ્વુલ્લિલ્લાહિ
ઉસસે કર ચુકા થા (૨૬૮) ફિર જબ ઈબ્રાહીમકો ખુલ ગયા કે વોહ અલ્લાહકા દુશ્મન હૈ
તબર્ર-અ મિન્હ ◆ ઈન્ન ઈબરાહી-મ લ-અવ્વાહુન હલીમ (૧૧૪) વમા
ઉસસે તિન્કા તોળ દિયા (૨૬૯) બેશક ઈબ્રાહીમ ઝુરૂર બહોત આહેં કરનેવાલા (૨૭૦) મુતહમ્મિલ હૈ ઔર
કાનલ્લાહુ લિયુદિલ્લ કૌમમ-બઅ-દ ઈઝ હદાહુમ હત્તા યુબય્યિ-ન
અલ્લાહકી શાન નહીં કે કિસી કૌમકો હિદાયત કરકે ગુમરાહ ફરમાએ (૨૭૧) જબ તક ઉન્હેં સાફ
લહુમ મા યત્તકૂ-ન ◆ ઈન્નલ્લા-હ બિકુલ્લિ શૈઈન અલીમ (૧૧૫)
ન બતા દે કે કિસ ચીઝસે ઉન્હેં બચના હય (૨૭૨)
ઈન્નલ્લા-હ લહૂ મુલ્કુસ્સમાવાતિ વલ-અર્દ ◆ યુહ-યી વયુમીતુ વમા લકુમ
બેશક અલ્લાહ સબ કુછ જાનતા હૈ બેશક અલ્લાહ હી કે લિયે હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી સલ્તનત
મિન દૂનિલ્લાહિ મિંવ્વલિય્યિંવ- વલા નસીર (૧૧૬) લ-કત -
જિલાતા હૈ ઔર મારતા હૈ ઔર અલ્લાહ કે સિવા તુમ્હારા કોઈ વાલી ઔર ન મદદગાર બેશક

મં ૨

જબ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે હુઝૂરમેં સદકા લાએ તો હુઝૂર ઉનકે લિયે ખૈરો બરકત વ મગફિરતકી દુઆ ફરમાએ. યહી રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકા તરીકા થા મસ્અલા : યહી ફાતેહાકી અસ્લ હૈ કે સદકેકે સાથ દુઆએ મગફિરત કી જાતી હૈ લેહાઝા ફાતિહાકો બિદઅત વ નારવા બતાના કુર્આનો હદીસકે ખિલાફ હૈ (૨૨૬) વો હઝરાત જિન્હોંને દોનોં કિબ્લોંકી તરફ નમાઝેં પઢી યા અહલે બદર યા અહલે બયઅતે રિદવાન. (૨૨૭) અસ્હાબે બયઅત : ઉકબએ ઊલા જો છે હઝરાત થે, ઔર અસ્હાબે બયઅતે ઉકબએ સાનિયહ જો બારહ થે ઔર અસ્હાબે બયઅતે ઉકબએ સાલિસહ જો સત્તર અસ્હાબ હૈં, યે, હઝરાત સાબિકીને અન્સાર કહલાતે હૈં. (ખાઝિન) (૨૨૮) કહા ગયા હૈ કે, ઉનસે બાકી મુહાજિરીન-વ-અન્સાર .

تَابَ اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهٰجِرِيْنَ وَالْاَنْصَارِ الَّذِيْنَ
اتَّبَعُوْهُ فِيْ سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْۢ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيْغُ
قُلُوْبُ فَرِيْقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ ۭ اِنَّهٗ بِهِمْ رَءُوْفٌ
رَّحِيْمٌ ۝ وَّعَلَى الثَّلٰثَةِ الَّذِيْنَ خُلِّفُوْا ۭ حَتّٰٓى
اِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْاَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ
عَلَيْهِمْ اَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوْٓا اَنْ لَّا مَلْجَاَ مِنَ اللّٰهِ اِلَّآ
اِلَيْهِ ۭ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوْبُوْا ۭ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ
الرَّحِيْمُ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَكُوْنُوْا
مَعَ الصّٰدِقِيْنَ ۝ مَا كَانَ لِاَهْلِ الْمَدِيْنَةِ وَمَنْ
حَوْلَهُمْ مِّنَ الْاَعْرَابِ اَنْ يَّتَخَلَّفُوْا عَنْ رَّسُوْلِ اللّٰهِ
وَلَا يَرْغَبُوْا بِاَنْفُسِهِمْ عَنْ نَّفْسِهٖ ۭ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ لَا
يُصِيْبُهُمْ ظَمَاٌ وَّلَا نَصَبٌ وَّلَا مَخْمَصَةٌ فِيْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ وَلَا يَطَـُٔوْنَ مَوْطِئًا يَّغِيْظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُوْنَ

તાબલ્લાહુ અ-લન્નબિય્યિ વલ-મુહાજિરી-ન
અલ્લાહકી રહમતેં મુતવજ્જેહ હુઈ ઉન ગૈબકી ખબરેં
વલ-અન્સારિલ્લઝીનત્તબ-ઊહૂ ફી
બતાનેવાલે ઔર ઉન મુહાજેરીન ઔર અન્સાર પર
સાઅતિલ-ઉસ્રતિ મિમ-બઅ્-દિ મા કા-દ
જિન્હોંને મુશ્કિલકી ઘડીમેં ઉન્કા સાથ દિયા (૨૭૩)
યઝીગુ કુલૂબુ ફરીકિમ-મિન્હુમ
બાદ ઈસકે કે કરીબ થા કે ઉનમે કુછ લોગોંકે દિલ ફિર જાએ (૨૭૪)
સુમ્મ તા-બ અલૈહિમ ۭ ઈન્નહૂ બિહિમ
ફિર ઉન પર રહમતસે મુતવજ્જેહ હુવા (૨૭૫) બેશક વોહ ઉન પર
રઊફુર્રહીમુંવ ۝ (૧૧૭) વ અ-લસ્સલાસ-
નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા હૈ ઔર ઉન તીન પર જો
તિલ્લઝી-ન ખુલ્લિફૂ ۭ હત્તા ઈઝા દાકત
મૌકૂફ રખે ગએ થે (૨૭૬) યહાં તક કે જબ ઝમીન ઈત્ની

મં ૨ **અલૈહિમુલ-અર્દુ બિમા રહુબત વ દાકત અલૈહિમ અન્ફુસુહુમ વ ઝન્નૂ અલ્લા**
વસીઅ હોકર ઉન પર તંગ હો ગઈ (૨૭૭) ઔર વોહ અપની જાનસે તંગ આ ગએ (૨૭૮) ઔર ઉન્હેં યકીન હુવા કે
મલ્જ-અ મિનલ્લાહિ ઈલ્લૉ ઈલૈહ ۭ સુમ્મ તા-બ અલૈહિમ લિયતૂબૂ ۭ ઈન્નલ્લા-હ
અલ્લાહસે પનાહ નહી મગર ઉસીકે પાસ ફિર (૨૭૯) ઉનકી તૌબા કુબૂલ કી કે તાઈબ રહેં બેશક અલ્લાહ હી તૌબા
હુવત્તવ્વાબુર્રહીમ ۝ (૧૧૮) યૉ અય્યુહલ્લઝી-ન આમનુત્તકુલ્લા-હ વકૂનૂ
કુબૂલ કરનેવાલા મહેરબાન હૈ અય ઈમાનવાલો ! અલ્લાહસે ડરો (૨૮૦) ઔર
મ-અસ્સાદિકીન (૧૧૯) મા કા-ન લિઅહ-લિલ-મદીનતિ વમન
સચ્ચોંકે સાથ હો (૨૮૧) મદીનાવાલોં (૨૮૨) ઔર ઉન્કે ગિર્દ દેહાતવાલોંકો
હૌલ-હુમ મિનલ-અઅ્-રાબિ અંય્ય-ત-ખલ્લફૂ અર્રસૂલિલ્લાહિ વલા
લાઈક ન થા કે રસૂલુલ્લાહસે પીછે બૈઠ રહેં (૨૮૩) ઔર ન યે કે ઉનકી જાનસે અપની
યર્ગબૂ બિઅન્ફુસિહિમ અન નફ-સિહ ۭ ઝાલિ-ક બિઅન્ન-હુમ લા
જાન પ્યારી સમઝેં (૨૮૪) યે ઈસ લિયે કે ઉન્હેં જો પ્યાસ યા તકલીફ યા ભૂક
યુસીબુહુમ ઝ-મઉંવ્વ લા ન-સ-બુંવ્વલા મખ્મ-સ-તુન ફી સબીલિલ્લાહિ
અલ્લાહકી રાહમેં પહુંચતી હૈ ઔર જહાં ઐસી જગહ કદમ રખતે હૈં (૨૮૫)
વલા ય-ત-ઊન મૌતિઅંય્યગીઝુલ - કુફ-ફા-ર વલા યનાલૂ-ન
જિસસે કાફિરોંકો ગૈઝ આએ ઔર જો કુછ કિસી દુશ્મનકા

મુરાદ હૈં, તો અબ તમામ અસ્હાબ ઈસમેં આ ગયે, ઔર એક કૌલ યે હૈ કે, પૈરવ હોનેવાલોંસે કિયામત તકકે વો ઈમાનદાર મુરાદ હૈં જો ઈમાનો ઈતાઅતો નેકીમેં અન્સારો મુહાજિરીનકી રાહ ચલે. (૨૨૯) ઉસકો ઉનકે નેક અમલ કુબૂલ (૨૩૦) ઉસકે સવાબો અતાસે ખુશ (૨૩૧) યા'ની મદીનએ તૈયબહકે કુર્બો જવાર (૨૩૨) ઉસકે મા'ના યા તો યે હૈં કે ઐસા જાનના જિસકા અસર નહી મા'લૂમ હો વો હમારા જાનના હૈ કે હમ ઉન્હેં અઝાબ કરેંગે, યા હુઝૂરસે મુનાફિકીનકે હાલ જાનનેકી નફી બએતબારે માસબક હૈ ઔર ઉસકા ઈલ્મ બાદકો અતા હુવા જૈસા કે દૂસરી આયતમેં ફરમાયા, "લતઅ્રેફન્નહુમ ફી લહનિલ કૌલિ" (જમલ) કલબી-વ-સદીને કહા કે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને રોઝે જુમ્અહ ખુત્બાકે લિયે કિયામ કરકે

مِنْ عَدُوٍّ نَّيْلًا اِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهٖ عَمَلٌ صَالِحٌ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ۙ وَلَا يُنْفِقُوْنَ
نَفَقَةً صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً وَّلَا يَقْطَعُوْنَ وَادِيًا
اِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ
وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُوْنَ لِيَنْفِرُوْا كَآفَّةً ؕ فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ
كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَآئِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوْا فِى الدِّيْنِ
وَلِيُنْذِرُوْا قَوْمَهُمْ اِذَا رَجَعُوْۤا اِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ
يَحْذَرُوْنَ ۠ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَاتِلُوا الَّذِيْنَ
يَلُوْنَكُمْ مِّنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوْا فِيْكُمْ غِلْظَةً ؕ وَاعْلَمُوْۤا
اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ۝ وَاِذَا مَاۤ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ
فَمِنْهُمْ مَّنْ يَّقُوْلُ اَيُّكُمْ زَادَتْهُ هٰذِهٖۤ اِيْمَانًا ۚ فَاَمَّا
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَزَادَتْهُمْ اِيْمَانًا وَّهُمْ يَسْتَبْشِرُوْنَ ۝ وَ
اَمَّا الَّذِيْنَ فِىْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا اِلَى

મિન અ્દુવ્વિન્નૈલન ઈલ્લા કુતિ-બ લહુમ
બિગાળતે હૈં (૨૮૬) ઉસ સબકે બદલે ઉનકે લિયે
બિહી અ્-મલૂન સાલિહ્ ⌐ ઈન્નલ્લા-હ લા
નેક અમલ લિખા જાતા હૈ (૨૮૭) બેશક અલ્લાહ
યુદીઉ અજ-રલ-મુહ્-સિનીન • (૧૨૦) વલા
નેકોંકા નેગ ઝાયેઅ નહીં કરતા ઔર જો
યુન્ફિકૂ-ન ન-ફ-ક્-તન સ્ગીરતંવ વલા
કુછ ખર્ચ કરતે હૈં છોટા (૨૮૮) યા બળા (૨૮૯) ઔર જો
કબીરતંવ વલા યક્તઉ-ન વાદિયન ઈલ્લા
નાલા તય કરતે હૈં સબ ઉનકે લિયે લિખા જાતા હૈ
કુ-તિ-બ લહુમ લિયજ-ઝિ-ય-હુમુલ્લાહુ
તાકે અલ્લાહ ઉનકે સબસે બેહતર કામોંકા
અહ્-સ-ન મા કાનૂ યઅ્-મલૂન (૧૨૧) વમા
ઉન્હેં સિલા દે (૨૯૦) ઔર મુસલમાનોંસે

કાનલ-મુઅ-મિનૂ-ન લિયન્ફિરૂ કૉફ-ફહ ⌐ ફલૌલા ન-ફ-ર મિન કુલ્લિ મં
યે તો હો નહીં સકતા કે સબકે સબ નિકલેં (૨૯૧) તો ક્યોં ન હો કે ઉનકે હર ગિરોહમેંસે (૨૯૨) ૨
ફિર્ક્તિમ-મિન્હુમ તાઈફતુલ-લિય-ત-ફક્કહૂ ફિદ-દીનિ વલિયુન્ઝિરૂ કૌમહુમ
એક જમાઅત નિકલે કે દીનકી સમઝ હાસિલ કરેં ઔર વાપસ આકર અપની કૌમકો
ઈઝા રજઉ ઈલૈહિમ લ-અ્લ્લહુમ યહ્-ઝરૂન ૯૦ (૧૨૨) યા અય્યુહલ્લઝી-ન ع
ડર સુનાએં (૨૯૩) ઈસ ઉમ્મીદ પર કે વોહ બચેં (૨૯૪) અય ઈમાનવાલો જિહાદ
આમનૂ કાતિલુલ્લઝી-ન યલૂનકુમ મિનલ્કુફ-ફારિ વલ યજિદૂ ફીકુમ
કરો ઉન કાફિરોંસે જો તુમ્હારે કરીબ હૈં (૨૯૫) ઔર ચાહિયે કે વોહ તુમમેં સખ્તી પાએં ઔર જાન
ગિલ-ઝહ ⌐ વઅ્-લમૂ અન્નલ્લા-હ મઅલ્મુત્તકીન ★ (૧૨૩) વઈઝા પા
રખો કે અલ્લાહ પરહેઝગારોંકે સાથ હૈ (૨૯૬) ઔર જબ કોઈ સૂરત ૧
મા ઉન્ઝિ-લત સૂરતુન ફમિન્હુમ મંય્યકૂલુ અય્યુકુમ ઝાદત્હુ હાઝિહી ઈમાનન્
ઉતરતી હૈ તો ઉનમેં કોઈ કેહને લગતા હૈ કે ઉસને તુમમેં કિસકે ઈમાનકો તરક્કી
ફ-અમ્મલ્લઝી-ન આમનૂ ફઝાદત્હુમ ઈમાનંવ-વ-હુમ યસ્તબ્શિરૂન (૧૨૪) વ
દી (૨૯૭) તો વોહ જો ઈમાનવાલે હૈં ઉનકે ઈમાનકો ઉસને તરક્કી દી ઔર વોહ ખુશિયાં મના રહે હૈં ઔર
અમ્મલ્લઝી-ન ફી કુલૂબિહિમ મ-ર-દુન ફ-ઝાદત્હુમ રિજ-સન ઈલા
જિનકે દિલોંમેં આઝાર હૈ (૨૯૮) ઉન્હેં ઔર પલીદી પર

નામ બનામ ફરમાયા, નિકલ અય ફલાં ! તૂ મુનાફિક હૈ, નિકલ ! એ ફલાં ! તુ મુનાફિક હૈ, તો મસ્જિદસે ચંદ લોગોંકો રૂસ્વા કરકે નિકાલા ઉસસે ભી માલૂમ હોતા હૈ કે હુઝૂરકો ઉસકે બાદ મુનાફિકીન કે હાલકા ઈલ્મ અતા ફરમાયા ગયા (૨૩૩) એકબાર તો દુનિયામેં રૂસ્વાઈ ઔર કત્લકે સાથ ઔર દૂસરી મરતબા કબ્રમેં (૨૩૪) યા'ની અઝાબે દોઝખકી તરફ જિસમેં હમેશા ગિરફતાર રહેંગે. (૨૩૫) ઔર ઉન્હોંને દૂસરોંકી તરહ ઝૂટે ઉઝર ન કિયે ઔર અપને ફે'લ પર નાદિમ હુએ. શાને નુઝૂલ જમ્હૂર મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે, યે આયત મદીના તૈયેબહકે મુસલમાનોંકી એક જમાઅતકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો ગઝવએ તબૂકમેં હાઝિર ન હુએ થે, ઉસકે બાદ નાદિમ હુએ ઔર તૌબા કી ઔર કહા, અફસોસ ! હમ ગુમરાહોંકે સાથ યા ઔરતોંકે સાથ રહ

رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كٰفِرُوْنَ ۝ اَوَلَا يَرَوْنَ
اَنَّهُمْ يُفْتَنُوْنَ فِيْ كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً اَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا
يَتُوْبُوْنَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ۝ وَاِذَا مَآ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ
نَّظَرَ بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ ۭ هَلْ يَرٰىكُمْ مِّنْ اَحَدٍ ثُمَّ
انْصَرَفُوْا ۭ صَرَفَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا
يَفْقَهُوْنَ ۝ لَقَدْ جَاۗءَكُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِيْزٌ
عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيْصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوْفٌ
رَّحِيْمٌ ۝ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ ڶ لَآ اِلٰهَ اِلَّا
هُوَ ۭ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ۝

سُوْرَةُ يُوْنُسَ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الۗرٰ ۣ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ۝ اَكَانَ لِلنَّاسِ
عَجَبًا اَنْ اَوْحَيْنَآ اِلٰى رَجُلٍ مِّنْهُمْ اَنْ اَنْذِرِ النَّاسَ

રિજ-સિહિમ વમાતૂ વહુમ કાફિરૂન (૧૨૫)
પલીદી બળહાઇ (૨૯૯) ઔર વોહ કુફ્ર હી પર મર ગએ
અ-વ લા યરૌ-ન અન્નહુમ યુફ-તનૂ-ન ફી કુલ્લિ
કયા ઉન્હેં (૩૦૦) નહી સૂઝતા કે હર સાલ એક યા દો બાર
આ઼મિમ-મર્ર-તન ઔ મર્રતૈનિ સુમ્મ લા યતૂબૂ-ન
આઝમાએ જાતે હૈં (૩૦૧) ફિર ન તો તૌબા કરતે હૈં
વલા હુમ યઝ઼-ઝક્કરૂન (૧૨૬) વઇઝ઼ા મા
ન નસીહત માનતે હૈં ઔર જબ કોઇ
ઉન્ઝિ-લત સૂરતુન ન-ઝ઼-ર બઅ્-દુહુમ ઈલા
સૂરત ઉતરતી હૈ ઉનમેં એક દૂસરેકો દેખને
બઅ્-દ઼ હલ યરાકુમ મિન અ-હ઼દિન
લગતા હૈ (૩૦૨) કે કોઇ તુમ્હેં દેખતા તો નહી (૩૦૩)
સુમ્મન્સ઼-રફૂ સ઼-ર-ફલ્લાહુ કુલૂબહુમ
ફિર પલટ જાતે હૈં (૩૦૪) અલ્લાહને ઉનકે દિલ પલટ દિયે (૩૦૫) કે

મં ૩ **બિઅન્નહુમ કૌ઼મુલ્લા યફ-ક઼હૂન (૧૨૭) લ-ક઼દ જાૅ-અ કુમ રસૂલુમ-મિન**
વોહ ના સમઝ લોગ હૈં (૩૦૬) બેશક તુમ્હારે પાસ તશરીફ લાએ તુમમેંસે વોહ રસૂલ (૩૦૭) જિન પર
અન્ફુસિકુમ અ઼ઝીઝુન અ઼લૈહિ મા અ઼નિત્તુમ હ઼રીસુન અ઼લૈકુમ બિલ્મુઅ-મિની-ન
તુમ્હારા મશક્કતમેં પળના ગિરાં હૈ તુમ્હારી ભલાઇકે નિહાયત ચાહનેવાલે મુસલમાનોં પર કમાલ
રઊફુર્રહ઼ીમ (૧૨૮) ફ-ઈન તવલ્લૌ ફકુલ હ઼સ-બિયલ્લાહુ લાૅ ઈલા-હ ઈલ્લા હૂ-
મહેરબાન મહેરબાન (૩૦૮) ફિર અગર વોહ મુંહ ફેરેં (૩૦૯) તો તુમ ફરમા દો મુઝે અલ્લાહ કાફી હૈ ઉસકે સિવા
અ઼લૈહિ ત-વક્કલ્તુ વહુ-વ રબ્બુલ-અ઼ર-શિલ-અ઼ઝ઼ીમ ૯૦ (૧૨૯)
કિસીકી બન્દગી નહીં મૈં ને ઉસ પર ભરોસા કિયા ઔર વોહ બળે અર્શકા માલિક હૈ (૩૧૦)

(૧૦) સૂરએ યૂનુસ (મક્કી) ૧૦૯ આયતેં ઔર ૧૧ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા હૈ (૧)

અલિફ-લૉમ-રા તિલ-ક આયાતુલ-કિતાબિલ-હ઼કીમ (૧) અ-કા-ન લિન્નાસિ
અલિફ-લામ-રા યે હિકમતવાલી કિતાબકી આયતેં હૈં કયા લોગોંકો ઉસકા
અ઼-જ-બન અન ઔહૈના ઈલા રજુલિમ - મિન્હુમ અન અન્ઝિ઼રિન્ના-સ
અચંબા હુવા કે હમને ઉનમેંસે એક મર્દકો "વહી" ભેજી કે લોગોંકો ડર સુનાઓ (૨)

ગએ ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર આપકે અસ્હાબ જિહાદમેં હૈં. જબ હુઝૂર અપને સફરસે વાપસ હુએ. કરીબે મદીના પહુંચે તો ઉન લોગોંને કસમ ખાઇ કે, હમ અપને આપકો મસ્જિદકે સુતૂનોંસે બાંધ દેંગે ઔર હરગિઝ ન ખોલેંગે યહાં તક કે, રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ હી ખોલેં, યે કસ્મેં ખાકર વો મસ્જિદકે સુતૂનોંસે બંધ ગએ. જબ હુઝૂર તશરીફ લાએ ઔર ઉન્હેં મુલાહિઝા કિયા તો ફરમાયા, યે કૌન હૈ ? અર્ઝ કિયા ગયા. યે વો લોગ હૈં જો જિહાદમેં હાઝિર હોનેસે રહ ગએ થે, ઉન્હોંને અલ્લાહસે અહદ કિયા હૈ કે યે અપને આપકો ન ખોલેંગે જબ તક હુઝૂર ઉનસે રાઝી હોકર ખુદ ન ખોલેં. હુઝૂરને ફરમાયા ઔર મૈં અલ્લાહકી કસમ ખાતા હું કે મૈં ઉન્હેં ન ખોલૂંગા ન ઉનકા ઉઝર કુબૂલ કરૂં જબ તક કે મુઝે અલ્લાહકી

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ
رَبِّهِمْ ۗ قَالَ الْكَافِرُونَ إِنَّ هَٰذَا لَسَاحِرٌ مُبِينٌ
إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي
سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۖ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۖ مَا
مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ۚ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ
فَاعْبُدُوهُ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا ۖ
وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا ۚ إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ ۚ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا
يَكْفُرُونَ هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ
نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَ
الْحِسَابَ ۚ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَٰلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ ۚ يُفَصِّلُ
الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ

વ બશ્શિરિલ્લઝી-ન આમનૂ અન્ન
ઔર ઈમાનવાલોંકો ખુશખબરી દો કે ઉનકે
લહુમ ક઼-દ-મ સિદક઼િન ઈ઼ન્દ રબ્બિહિમ • □
લિયે ઉનકે રબકે પાસ સચકા મકામ હૈ
ક઼ાલલ-કાફિરૂ-ન ઈન્ન હાઝ઼ા લસાહ઼િરુમ-
કાફિર બોલે બેશક યે તો ખુલા
મુબીન (૨) ઈન્ન રબ્બકુમુલ્લાહુલ્લઝ઼ી
જાદૂગર હૈ (૩) બેશક તુમ્હારા રબ અલ્લાહ હૈ
ખ઼-લ- ક઼સ્સમાવાતિ વલ-અર્દ઼ ફી સિત્તતિ
જિસને આસ્માન ઔર ઝમીન છે દિનમેં બનાએ ફિર
અય્યામિન સુમ્મસ્તવા અ઼-લલઅર્શિ
અર્શ પર ઈસ્તવા ફર્માયા જૈસા ઉસકી શાનકે
યુદબ્બિરુલ-અમ્ર • મા મિન શફીઈન ઈલ્લા
લાઈક હૈ કામકી તદબીર ફરમાતા હૈ (૪)

મિમ્બઅ઼-દિ ઈઝ઼-નિહ • ઝ઼ાલિકુમુલ્લાહુ રબ્બુકુમ ફઅ઼-બદૂહ • અ-ફલા મં ૩
કોઈ સિફારશી નહી મગર ઉસકી ઈજાઝતકે બાદ (૫) યે હૈ અલ્લાહ તુમ્હારા રબ (૬) તો ઉસકી બન્દગી કરો તો
ત-ઝક્કરૂન (૩) ઈલૈહિ મર્જિઉ઼કુમ જમીઆ • વઅ઼-દલ્લાહિ હ઼ક્ક઼ા•
ક્યા તુમ ધ્યાન નહી કરતે ઉસીકી તરફ તુમ સબકો ફિરના હૈ (૭) અલ્લાહકા સચ્ચા
ઈન્નહૂ યબ્દઉલ-ખલ્ક઼ સુમ્મ યુઈ઼દુહૂ લિયજ-ઝિયલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વ
વા'દા બેશક વોહ પેહલી બાર બનાતા હૈ ફિર ફનાકે બાદ દોબારા બનાએગા કે ઉનકો જો ઈમાન લાએ ઔર
અ઼મિલુસ્સ઼ાલિહ઼ાતિ બિલ-ક઼િસ્ત઼ • વલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ લહુમ શરાબુમ-મિન
અચ્છે કામ કિયે ઈન્સાફકા સિલા દે (૮) ઔર કાફિરોંકે લિયે પીનેકો ખૌલતા
હ઼મીમિંવ-વ અ઼ઝ઼ાબુન અલીમુમ-બિમા કાનૂ યકફુરૂન (૪) હુ-વલ્લઝ઼ી
પાની ઔર દર્દનાક અઝાબ બદલા ઉન્કે કુફ્કા વોહી હૈ જિસને સૂરજકો જગમગાતા
જ-અ઼-લશ્શમ્સ દ઼િયાઅંવ્વલક઼-મ-ર નૂરંવ-વ ક઼દ-દ-રહૂ મનાઝિ-લ લિતઅ઼-લમૂ
બનાયા ઔર ચાંદકો ચમકતા ઔર ઉસકે લિયે મન્ઝિલેં ઠેહરાઈ (૯) કે તુમ બરસોંકી
અ઼-દ-દસ્સિની-ન વલ્હ઼િસાબ • મા ખ-લક઼લ્લાહુ ઝ઼ાલિ-ક ઈલ્લા બિલ્હ઼ક઼્ક઼િ
ગિન્તી ઔર (૧૦) હિસાબ જાનો અલ્લાહને ઉસે ન બનાયા મગર હક઼ (૧૧) નિશાનિયાં
યુફસ્સ઼િલુલ-આયાતિ લિક઼ૌમિંય્યઅ઼ - લમૂન (૫) ઈન્ન ફ઼િખ઼્તિલાફ઼િલ્લૈલિ
મુફસ્સલ બયાન ફરમાતા હૈ ઈલ્મવાલોંકે લિયે (૧૨) બેશક રાત ઔર દિનકા

તરફસે ઉનકે ખોલનેકા હુકમ દિયા જાએ, તબ યે આયત નાઝિલ હુઈ, ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ઉન્હેં ખોલા તો ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ ! યે માલ હમારે રહ જાનેકે બાઈસ હુએ ઉન્હેં લીજિયે ઔર સદકા કીજિયે ઔર હમેં પાક કર દીજિયે ઔર હમારે લિયે દુઆએ મગફિરત ફરમાઈયે. હુઝૂરને ફરમાયા, મુઝે તુમ્હારે માલ લેનેકા હુકમ નહી દિયા ગયા, ઈસ પર અગલી આયત નાઝિલ હુઈ, "ખુઝ મિન અમ્વાલિહિમ" (૨૩૬) યહાં અમલે સાલેહસે યા એ'તરાફે કુસૂર યા તૌબા મુરાદ હૈ યા ઈસ તખલ્લુફસે પેહલે ગઝવાતમેં નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે સાથ હાઝિર હોના યા તાઅતો તકવાકે તમામ આ'માલ ઈસ તકદીર પર આયત તમામ મુસલમાનોંકે હકમેં હોગી (૨૩૭) ઈસસે તખલ્લુફ યાની

وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ
لِّقَوْمٍ يَّتَّقُوْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا وَرَضُوْا
بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاطْمَاَنُّوْا بِهَا وَالَّذِيْنَ هُمْ عَنْ اٰيٰتِنَا
غٰفِلُوْنَ ۝ اُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝
اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ يَهْدِيْهِمْ رَبُّهُمْ
بِاِيْمَانِهِمْ ۚ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ فِيْ جَنّٰتِ
النَّعِيْمِ ۝ دَعْوٰىهُمْ فِيْهَا سُبْحٰنَكَ اللّٰهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ
فِيْهَا سَلٰمٌ ۚ وَاٰخِرُ دَعْوٰىهُمْ اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ
الْعٰلَمِيْنَ ۝ وَلَوْ يُعَجِّلُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ
بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ اِلَيْهِمْ اَجَلُهُمْ ۚ فَنَذَرُ الَّذِيْنَ
لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ۝ وَاِذَا مَسَّ
الْاِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنْۢبِهٖٓ اَوْ قَاعِدًا اَوْ قَآئِمًا ۚ
فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهٗ مَرَّ كَاَنْ لَّمْ يَدْعُنَآ اِلٰى

મં 3

વન્નહારિ વમા ખ-લ-કલ્લાહુ ફિસ્સમાવાતિ
બદલના આના ઔર જો કુછ અલ્લાહને આસ્માનોં
વલ્અર્દિ લઆયાતિલ-લિકૌમિંય્યત-
ઔર ઝમીનમેં પૈદા કિયા ઉનમેં નિશાનિયાં હૈ ડરનેવાલોંકે
તકૂન (૬) ઈન્નલ્લઝી-ન લા યર્જૂ-ન
લિયે બેશક વોહ જો હમારે મિલનેકી
લિકા-અના વ રદૂ બિલ-હયાતિદ-દુન્યા
ઉમ્મીદ નહી રખતે (૧૩) ઔર દુનિયાકી ઝિન્દગી પસંદ કર બૈઠે
વત્મ-અન્નૂ બિહા વલ્લઝી-ન હુમ અન
ઔર ઉસ પર મુત્મઈન હો ગએ (૧૪) ઔર વો જો હમારી
આયાતિના ગ઼ાફિલૂન ॥ (૭) ઉલાઈ-ક મઅ-વા
આયતોંસે ગફલત કરતે હૈં (૧૫) ઉન લોગોંકા
હુમુન્નારૂ બિમા કાનૂ યક-સિબૂન (૮)
ઠિકાના દોઝખ હૈ બદલા ઉનકી કમાઈકા

ઈન્નલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ યહ-દીહિમ રબ્બુહુમ
બેશક જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે ઉનકા રબ ઉનકે ઈમાનકે
બિઈમાનિહિમ ج તજ-રી મિન તહ-તિહિમુલ-અન્હારુ ફી જન્નાતિન્નઈમ (૯)
સબબ ઉન્હેં રાહ દેગા (૧૬) ઉનકે નીચે નેહરેં બેહતી હોંગી નેમતકે બાગોંમેં
દઅ-વાહુમ ફીહા સુબ્હાન-કલ્લાહુમ્મ વ તહિય્યતુહુમ ફીહા સલામ ج વ આખિરુ
ઉનકી દુઆ ઉસમેં યે હોગી કે અલ્લાહ તુઝે પાકી હૈ (૧૭) ઔર ઉનકે મિલતે
ع દઅ-વાહુમ અનિલહમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ-આલમીન ۝ (૧૦) વલૌ યુઅજ-
વક્ત ખુશીકા પેહલા બોલ સલામ હૈ (૧૮) ઔર ઉનકી દુઆકા ખાત્મા યે હૈ કે સબ ખૂબીયાં સરાહા
જિલુલ્લાહુ લિન્નાસિશ-શર્રસ્તિઅ જા-લ-હુમ બિલ્ખૈરિ લકુદિ-ય ઈલૈહિમ
અલ્લાહ જો રબ હૈ સારે જહાનકા (૧૯) ઔર અગર અલ્લાહ લોગોં પર બુરાઈ ઐસી જલ્દ ભેજતા જૈસી વોહ ભલાઈકી જલ્દી
અ-જલુહુમ ॰ ફ-ન-ઝરુલ્લઝી-ન લા યર્જૂ-ન લિકા-અના ફી તુગ઼યાનિહિમ યઅ-મહૂન
કરતે હૈં તો ઉનકા વાદા પૂરા હો ચુકા હોતા (૨૦) તો હમ છોળતે ઉન્હેં જો હમસે મિલનેકી ઉમ્મીદ નહી રખતે કે અપની સરકશીમેં
(૧૧) વ ઈઝા મસ્સલ-ઈન્સાનદ-દુર્રુ દ-આના લિજમ્બિહી ઔ કાઈદન ઔ
ભટકા કરેં (૨૧) ઔર જબ આદમીકો (૨૨) તકલીફ પંહુંચતી હૈ હમેં પુકારતા હૈ લેટે ઔર બૈઠે ઔર ખળે (૨૩) ફિર જબ
કાઈમા ج ફ-લમ્મા ક-શફ-ના અન્હુ દુર્રહૂ મર્ર ક-અલ્લમ યદ-ઉના ઈલા
હમ ઉસકી તકલીફ દૂર કર દેતે હૈં ચલ દેતા હૈ (૨૪) ગોયા કભી કિસી તકલીફકે પહુંચને પર હમેં પુકારા હી ન થા

જિહાદસે રહ જાના મુરાદ હૈ (૨૩૮) આયતમેં જો સદકા વારિદ હુવા હૈ ઉસકે મા'નામેં મુફસ્સિરીનકે કઈ કૌલ હૈં. એક તો યે કે વો સદકા ગૈર વાજિબહ થા જો બતૌરે કફ્ફારાકે ઉન સાહિબોંને દિયા થા જિનકા ઝિક્ર ઉપરકી આયત મેં હૈ, દૂસરા કૌલ યે હૈ કે, ઈસ સદકાસે મુરાદ વો ઝકાત હૈ જો ઉનકે ઝિમ્મે વાજિબથી વો તાઈબ હુએ ઔર ઉન્હોંને ઝકાત અદા કરની ચાહી તો અલ્લાહ તઆલાને ઉસકે લેનેકા હુકમ દિયા. ઈમામ અબૂબક્ર રાઝી જેમાસ ને ઈસ કૌલકો તર્જીહ દી હૈ કે સદકાસે ઝકાત મુરાદ હૈ (ખાઝિન વ અહકામુલ કુર્આન) મદારિકમેં હૈ કે, સુન્નત યે હૈ કે સદકા લેનેવાલા સદકા દેનેવાલેકે લિયે દુઆ કરે ઔર બુખારી વ મુસ્લિમમેં હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબી ઔફા કી હદીસ હૈ કે, જબ કોઈ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે

ضُرٍّ مَّسَّهٗ ؕ كَذٰلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِيْنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝
وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا الْقُرُوْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوْا ۙ وَ
جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ وَمَا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْا ؕ
كَذٰلِكَ نَجْزِى الْقَوْمَ الْمُجْرِمِيْنَ ۝ ثُمَّ جَعَلْنٰكُمْ
خَلٰٓئِفَ فِى الْاَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ
تَعْمَلُوْنَ ۝ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيَاتُنَا بَيِّنٰتٍ ۙ قَالَ
الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا ائْتِ بِقُرْاٰنٍ غَيْرِ هٰذَآ
اَوْ بَدِّلْهُ ؕ قُلْ مَا يَكُوْنُ لِيْۤ اَنْ اُبَدِّلَهٗ مِنْ تِلْقَآئِ
نَفْسِيْ ۚ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰۤى اِلَيَّ ۚ اِنِّيْۤ اَخَافُ اِنْ
عَصَيْتُ رَبِّيْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ۝ قُلْ لَّوْ شَآءَ
اللّٰهُ مَا تَلَوْتُهٗ عَلَيْكُمْ وَلَاۤ اَدْرٰىكُمْ بِهٖ ۖ فَقَدْ
لَبِثْتُ فِيْكُمْ عُمُرًا مِّنْ قَبْلِهٖ ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝ فَمَنْ
اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ؕ

દુર્રિમ્મસ્સહ ~ કઝાલિ-ક ઝુય્યિ-ન લિલ્મુસ્રિફી-ન
યૂંહી ભલે કર દિખાએ હૈં હદસે બઢને
મા કાનૂ યઅ-મલૂન (૧૨) વ લ-કદ
વાલેકો (૨૫) ઉનકે કામ (૨૬) ઔર બેશક હમને
અહ-લક-નલ-કુરૂ-ન મિન કબ્લિકુમ લમ્મા
તુમસે પેહલી સંગતેં (૨૭) હિલાક કરમા દી જબ
ઝ-લમૂ ~ વ જા-અતહુમ રુસુલુહુમ બિલ બય્યિનાતિ
વોહી હદસે બઢે (૨૮) ઔર ઉનકે રસૂલ ઉનકે પાસ રોશન દલીલેં
વમા કાનૂ લિયુઅ-મિનૂ ~ કઝાલિ-ક
લેકર આએ (૨૯) ઔર વોહ ઐસે થે હી નહીં કે ઈમાન લાતે હમ
નજ-ઝિલ-કૌમલ-મુજ-રિમીન (૧૩) સુમ્મ
યૂંહી બદલા દેતે હૈં મુજરિમોંકો ફિર
જ-અલ- નાકુમ ખલાઈ-ફ ફિલ્અર્દિ
હમને ઉનકે બાદ તુમ્હેં ઝમીનમેં જાનશીન

મિમ્બઅ-દિ હિમ લિનન્ઝુ-ર કૈ-ફ તઅ-મલૂન (૧૪) વ ઈઝા તુત્લા અલૈહિમ
કિયા કે દેખેં તુમ કૈસે કામ કરતે હો (૩૦) ઔર જબ ઉન પર હમારી રોશન મં ૩
આયાતુના બય્યિનાતિન ~ કાલલ્લઝી-ન લા યર્જૂ-ન લિકા-અનઅતિ
આયતેં (૩૧) પઢી જાતી હૈં તો વોહ કેહને લગતે હૈં જિન્હેં હમસે મિલનેકી ઉમ્મીદ નહીં (૩૨) કે
બિકુરઆનિન ગૈરિ હાઝા ઔ બદ-દિલ્હ ~ કુલ મા યકૂનુ લી અન ઉબદ-દિલહૂ
ઈસકે સિવા ઔર કુર્આન લે આઈયે (૩૩) યા ઈસીકો બદલ દીજિયે (૩૪) તુમ ફરમાઓ મુઝે નહીં
મિન તિલ્કાઈ નફ-સી ~ ઈન અત્તબિઉ ઈલ્લા મા યૂહા ઈલય્ય ~ ઈન્ની
પહુંચતા કે મૈં ઉસે અપની તરફસે બદલ દૂં મૈં તો ઉસીકા તાબે હું જો મેરી તરફ "વહી" હોતી હૈ (૩૫) મૈં
અખાફુ ઈન અસૈતુ રબ્બી અઝા-બ યૌમિન અઝીમ (૧૫) કુલ
અગર અપને રબકી નાફરમાની કરૂં (૩૬) તો મુઝે બડે દિનકે અઝાબકા ડર હૈ (૩૭) તુમ ફરમાઓ
લૌ શા-અલ્લાહુ મા તલૌતુહૂ અલૈકુમ વ લા અદરાકુમ બિહી ~ ફ-કદ લબિસ્તુ
અગર અલ્લાહ ચાહતા તો મૈં ઉસે તુમ પર ન પઢતા ન વોહ તુમ કો ઈસસે ખબરદાર
ફીકુમ ઉમુરમ્મિન કબ્લિહ ~ અ-ફલા તઅ-કિલૂન (૧૬) ફ-મન અઝ-લમુ
કરતા (૩૮) તો મૈં ઈસસે પેહલે તુમમેં અપની એક ઉમ્ર ગુઝાર ચુકા હૂં (૩૯) તો ક્યા તુમ્હેં અકલ નહીં (૪૦)
મિમ્મનિફ-તરા અ-લલ્લાહિ કઝિબન ઔ કઝ-ઝ-બ બિઆયાતિહ ~
તો ઉસસે બઢ કર ઝાલિમ કૌન જો અલ્લાહ પર ઝૂઠ બાંધે (૪૧) યા ઉસકી આયતેં ઝુઠલાએ

પાસ સદકા લાતા, આપ ઉસકે હકમેં દુઆ કરતે. મેરે બાપને સદકા હાઝિર કિયા તો હુઝૂરને દુઆ ફરમાઈ "અલ્લાહુમ્મ સલ્લિઅલા અબી ઔફા" મસ્અલા : ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે ફાતિહામેં જો સદકા લેનેવાલે સદકા પાકર દુઆ કરતે હૈં યે કુર્આનો હદીસકે મુતાબિક હૈ. (૨૩૯) ઈસમેં તૌબા કરનેવાલોંકો બશારત દી ગઈ કે ઉનકી તૌબા ઔર ઉનકે સદકાત મકબૂલ હૈં. બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે જિન લોગોંને અબ તક તૌબા નહીં કી ઈસ આયતમેં ઉન્હેં તૌબા ઔર સદકાકી તરગીબ દી ગઈ. (૨૪૦) મુતખલ્લિફીનમેંસે (૨૪૧) 'મુતખલ્લિફીન' યાની ગઝવએ તબૂકસે રહ જાનેવાલે તીન કિસ્મકે થે, એક મુનાફિકીન જો નિફાકકે ખૂગર ઔર આદી થે, દૂસરે વો લોગ જિન્હોંને કુસૂરકે એ'તેરાફ ઔર તૌબામેં જલ્દી કી, જિનકા ઉપર

إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ ۝ وَيَعْبُدُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ
هَٰؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ ۚ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا
لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ ۚ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝ وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً
فَاخْتَلَفُوا ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ
بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝ وَيَقُولُونَ لَوْلَا
أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ ۖ فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ
لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ۝ وَإِذَا
أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِنْ بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُمْ إِذَا
لَهُمْ مَكْرٌ فِي آيَاتِنَا ۚ قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا ۚ
إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ۝ هُوَ الَّذِي
يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا كُنْتُمْ فِي

ઈન્નહૂ લા યુફ-લિહુલ-મુજ- રિમૂન (૧૭)
બેશક મુજરિમોંકા ભલા ન હોગા
વ યઅ્-બુદૂ-ન મિન દૂનિલ્લાહિ મા
ઔર અલ્લાહકે સિવા ઐસી ચીઝ (૪૨) કો પૂજતે હૈં
લા યદુર્રુહુમ વલા યન્ફઉહુમ વ યકૂલૂ-ન
જો ઉનકા કુછ ભલા ન કરે ઔર કેહતે હૈં કે યે
હાઉલાઈ શુફ-આઉના ઈન્દલ્લાહ ૦ કુલ
અલ્લાહકે યહાં હમારે સિફારશી હૈં (૪૩) તુમ ફરમાઓ
અતુનબ- બિઊનલ્લા-હ બિમા લા યઅ્લમુ
કયા અલ્લાહકો વોહ બાત બતાતે હો
ફિસ્સમાવાતિ વલા ફિલ્અર્દ્ ૦ સુબ્હાનહૂ વ
જો ઉસકે ઈલ્મમેં ન આસ્માનોંમે હૈ ન ઝમીનમેં (૪૪) ઉસે પાકી ઔર
તઆલા અમ્મા યુશ્રિકૂન (૧૮) વ
બરતરી હૈ ઉનકે શિર્કસે ઔર લોગ

મં ૩ મા કાનન્નાસુ ઈલ્લા ઉમ્મતંવ્વાહિ-દ-તન ફખ્ત-લફૂ ૦ વલૌલા કલિમતુન
એક-હી ઉમ્મત થે (૪૫) ફિર મુખ્તલિફ હુએ ઔર અગર તેરે રબકી તરફસે એક બાત
સ-બ-કત મિર્રબ્બિ-ક લકુદ્દિ-ય બૈનહુમ ફીમા ફીહિ યખ્-તલિફૂન (૧૯)
પેહલે ન હો ચુકી હોતી (૪૬) તો યહીં ઉનકે ઈખ્તિલાફોંકા ઉન પર ફૈસ્લા હો ગયા હોતા (૪૭)
વ યકૂલૂ-ન લૌલા ઉન્ઝિ-લ અલૈહિ આયતુમ-મિર્રબ્બિહ ૮ ફકુલ ઈન્નમલ-
૬૦ ઔર કેહતે હૈં ઉન પર ઉનકે રબકી તરફસે કોઈ નિશાની કયોં નહીં ઉતરી (૪૮) તુમ ફરમાઓ ગૈબ તો
ગૈબુ લિલ્લાહિ ફન્તઝિરૂ ૮ ઈન્ની મ-અકુમ મિનલ મુન્તઝિરીન ૦ (૨૦)
અલ્લાહકે લિયે હૈ અબ રાસ્તા દેખો મૈં ભી તુમ્હારે સાથ રાહ દેખ રહા હૂં
વઈઝા અ-ઝક-નન્ના-સ રહ-મ-તમ-મિમ્બઅ્-દિ દર્રા-અ મસ્સત્હુમ
ઔર જબ કે હમ આદમિયોંકો રહમતકા મઝા દેતે હૈં કિસી તકલીફકે બાદ જો ઉન્હેં પહુંચી થી
ઈઝા લહુમ મક-રુન ફી આયાતિના ૦ કુલિલ્લાહુ અસ્રઉ મક-રા૦
જભી વોહ હમારી આયતોંકે સાથ દાંવ ચલતે હૈં (૪૯) તુમ ફરમા દો અલ્લાહકી ખુફિયા
ઈન્ન રુસુલના યકતુબૂ-ન મા તમ્કુરૂન (૨૧) હુવલ્લઝી યુસય્યિરુકુમ
તદબીર સબસે જલ્દ હો જાતી હૈ (૫૦) બેશક હમારે ફરિશ્તે તુમ્હારે મક્ર લિખ રહે હૈં (૫૧) વોહી હૈ કે
ફિલ્બર્રિ વલ્બહ-રિ ૦ હત્તા ઈઝા કુન્તુમ ફિલ-
તુમ્હેં ખુશ્કી ઔર તરીમેં ચલાતા હૈ (૫૨) યહાં તક કે જબ તુમ

ઝિક્ર હો ચુકા. તીસરે વો જિન્હોંને તવક્કુફ કિયા ઔર જલ્દી તૌબા ન કી. યહી ઈસ આયતસે મુરાદ હૈ. (૨૪૨) શાને નુઝૂલ : યે આયત એક જમાઅતે મુનાફેકીનકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જિન્હોંને મસ્જિદે કુબાકો નુકસાન પહુંચાને ઔર ઉસકી જમાઅત મુતફર્રિક કરનેકે લિયે ઉસકે કરીબ એક મસ્જિદ બનાઈ થી. ઉસમેં એક બળી ચાલ થી વો યે કે અબૂ આમિર જો ઝમાનએ જાહિલીય્યત મેં નસરાની રાહિબ હો ગયા થા. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ કે મદીના તૈયબહ તશરીફ લાને પર હુઝૂરસે કહને લગા, યે કૌનસા દીન હૈ જો આપ લાએ હૈં? હુઝૂરને ફરમાયા કે મૈં મિલ્લતે હનફિયહ દીને ઈબ્રાહીમ લાયા હૂં. કહને લગા, મૈં ઉસી દીન પર હૂં. હુઝૂરને ફરમાયા, નહીં. ઉસને કહા કે આપને ઉસમેં કુછ મિલા દિયા હૈ.

الْفُلْكِ ۚ وَجَرَيْنَ بِهِم بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا
جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِن كُلِّ
مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ ۙ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ
لَهُ الدِّينَ لَئِنْ أَنجَيْتَنَا مِنْ هَٰذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ
الشَّاكِرِينَ ﴿٢٢﴾ فَلَمَّا أَنجَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَىٰ أَنفُسِكُم ۖ
مَّتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُم
بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾ إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
كَمَاءٍ أَنزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ
الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّىٰ إِذَا
أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا
أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا
فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنَ بِالْأَمْسِ ۚ كَذَٰلِكَ

ફુલ્ક ૮ વ જરૈ-ન બિહિમ બિરીહિન
કશ્તીમેં હો ઔર વોહ (૫૩) અચ્છી હવાસે
તય્યિબતિંવ-વ ફરિહૂ બિહા જાઅત્હા રીહુન
ઉન્હેં લેકર ચલીં ઔર ઉસ પર ખુશ હુએ (૫૪)
આસિફુંવ-વ જા-અહુમુલ- મૌજુ મિન
ઉન પર આંધીકા ઝોંકા આયા ઔર હર તરફસે
કુલ્લિ મકાનિંવ-વ ઝન્નૂ અન્નહુમ ઉહી-ત
લહેરોંને આ લિયા ઔર સમઝ લિયે કે હમ ઘિર ગએ
બિહિમ ॥ દ-અ-વુલ્લા-હ મુખ્લિસી-ન
ઉસ વકત અલ્લાહકો પુકારતે હૈં નિરે ઉસકે
લહુદ-દીન ૬ લઇન અન્જૈતના મિન હાઝિહી
બન્દે હો કર કે અગર તૂ ઉસસે હમેં બચાએગા તો
લ-નકૂનન્ન મિનશ્શાકિરીન (૨૨) ફ-લમ્મા
હમ ઝરૂર શુક્રગુઝાર હોંગે (૫૫) ફિર અલ્લાહ
અન્જાહુમ ઈઝાહુમ યબ્ગૂ-ન ફિલ્અર્દિ બિગૈરિલ-હક્ક ॥ યા અય્યુહન્નાસુ
જબ ઉન્હેં બચા લેતા હૈ જભી વોહ ઝમીનમેં નાહક ઝયાદતી કરને લગતે હૈં (૫૬)
ઈન્નમા બગ્યુકુમ અલા અન્ફુસિકુમ ॥ મતાઅલ-હયાતિદ-દુન્યા ॥ સુમ્મ
અય લોગો ! તુમ્હારી ઝયાદતી તુમ્હારે હી જાનોંકા વબાલ હૈ દુનિયાકે જીતે જી બરત લો ફિર
ઈલૈના મર્જિઉકુમ ફનુનબ્બિઉકુમ બિમા કુન્તુમ તઅ્-મલૂન (૨૩)
તુમ્હેં હમારી તરફ ફિરના હૈ ઉસ વકત હમ તુમ્હેં જતા દેંગેં જો તુમ્હારે કરતૂત થે (૫૭)
ઈન્નમા મ-સલુલ-હયાતિદ-દુન્યા કમા-ઈન અન્ઝલ્નાહુ મિનસ્સમાઈ
દુનિયાકી ઝિંદગી કી કહાવત તો ઐસી હી હૈ જૈસે વોહ પાની કે હમને આસ્માનસે ઉતારા તો
ફખ્-ત-લ-ત બિહી નબાતુલ-અર્દિ મિમ્મા યઅ-કુલુન્નાસુ વલ્અન-આમ
ઉસકે સબબ ઝમીનસે ઉગનેવાલી ચીઝેં સબ ઘની હો કર નિકલેં જો કુછ આદમી ઔર ચૌપાયે
હત્તા ઈઝા અ-ખ-ઝતિલ-અર્દુ ઝુખ-રુફહા વઝ-ઝય્ય-નત વ ઝન્ન અહ-લુહા
ખાતે હૈં (૫૮) યહાં તક કે જબ ઝમીનને અપના સિંગાર લે લિયા (૫૯) ઔર ખૂબ આરાસ્તા
અન્નહુમ કાદિરૂ-ન અલૈહા ॥ અતાહા અમ્રુના લૈલન ઔ નહારન
હો ગઈ ઔર ઉસકે માલિક સમઝે કે યે હમારે બસમેં આ ગઈ (૬૦) હમારા હુકમ ઉસ પર
ફ-જ-અલ્નાહા હસીદન ક-અલ્લમ તગ્-ન બિલ-અમ્સ ॥ કઝાલિ-ક
આયા રાતમેં યા દિનમેં (૬૧) તો હમને ઉસે કર દિયા કાટી હુઇ ગોયા કલ થી હી નહી

મં ૩

હુઝૂરને ફરમાયા કે, નહી. મૈં ખાલિસ સાફ મિલ્લત લાયા હૂં. અબૂ આમિરને કહા કે હમમેંસે જો ઝૂટા હો અલ્લાહ ઉસકો મુસાફિરતમેં તન્હા ઔર બેકસ કરકે હલાક કરે. હુઝૂરને 'આમીન' ફરમાયા. લોગોંને ઉસકા નામ અબૂ આમિર ફાસિક રખ દિયા. રોઝે અહદ અબૂ આમિર ફાસિકને હુઝૂરસે કહા કે જહાં કહી કોઇ કૌમ આપસે જંગ કરને વાલી મિલેગી, મૈં ઉસકે સાથ હોકર આપસે જંગ કરૂંગા ચુનાંચે જંગે હુનૈન તક ઉસકા યહી મા'મૂલ રહા ઔર વો હુઝૂરકે સાથ મસ્રૂફે જંગ રહા. જબ હવાઝુન કો શિકસ્ત હુઇ ઔર વો માયૂસ હોકર મુલ્કેશામકી તરફ ભાગા તો ઉસને મુનાફિકીનકો ખબર ભેજી કે તુમસે જો સામાને જંગ હો સકે કુવ્વત વ સેલહ સબ જમા કરો ઔર મેરે લિયે એક મસ્જિદ બનાઓ, મૈં શાહે રોમકે પાસ જાતા હૂં વહાંસે રૂમી લશ્કર

نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَىٰ
دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ
لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ۖ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ
قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ۝ وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ
بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ مَّا لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۖ
كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطَعًا مِّنَ اللَّيْلِ مُظْلِمًا ۚ
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝ وَيَوْمَ
نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا
مَكَانَكُمْ أَنتُمْ وَشُرَكَاؤُكُمْ ۚ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ ۖ وَقَالَ
شُرَكَاؤُهُم مَّا كُنتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ ۝ فَكَفَىٰ بِاللَّهِ
شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِن كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ
لَغَافِلِينَ ۝ هُنَالِكَ تَبْلُو كُلُّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ ۚ وَ

નુફસ્સિલુલ - આયાતિ લિક઼ૌમિંય્ય-ત-ફક્કરૂન
(૬૨) હમ યૂંહી આયતેં બયાન કરતે હૈં ગૌર કરનેવાલોંકે લિયે (૬૩)
(૨૪) વલ્લાહુ યદ-ઊ ઈલા દારિસ્સલામ ۰ વ
ઔર અલ્લાહ સલામતીકે ઘરકી તરફ પુકારતા હૈ (૬૪) ઔર
યહ-દી મંય્યશાઉ ઈલા સિરાતિમ-મુસ્તક઼ીમ (૨૫)
જિસે ચાહે સીધી રાહ ચલાતા હૈ (૬૫) ભલાઈવાલોંકે
લિલ્લઝીન અહ-સનુલ-હુસ્ના વ ઝિયા-દહ
લિયે ભલાઈ હૈ ઔર ઉસસેભી ઝાઈદ (૬૬) ઔર ઉનકે
વલા યર-હકુ વુજૂહહુમ ક-ત-રુંવ-વ લા
મુંહ પર ન ચઢેગી સિયાહી ઔર ન
ઝિલ્લહ ۰ ઉલાઈ-ક અસ્હાબુલ-જન્નહ ۚ હુમ
ખ઼ુવારી (૬૭) વોહી જન્નતવાલે હૈં વોહ ઉસમેં
ફીહા ખ઼ાલિદૂન (૨૬) વલ્લઝી-ન
હમેશા રહેંગે ઔર જિન્હોંને બુરાઈયાં

મં 3 ક-સબુસ્સય્યિઆતિ જઝાઉ સય્યિઅતિમ બિમિસ્લિહા ۙ વ તર્હકુહુમ
કમાઈ (૬૮) તો બુરાઈકા બદલા ઉસી જૈસા (૬૯) ઔર ઉન પર ઝિલ્લત ચઢેગી
ઝિલ્લહ ۰ મા લહુમ મિનલ્લાહિ મિન આસિમ ۚ ક-અન્નમા ઉગ઼્શિયત
ઉન્હેં અલ્લાહસે બચાનેવાલા કોઈ ન હોગા ગોયા ઉનકે ચેહરોં પર અંધેરી
વુજૂહુહુમ કિ-ત-અમ-મિનલ્લૈલિ મુઝ્-લિમા ۰ ઉલાઈ-ક અસ્હાબુન્નાર ۚ હુમ
રાતકે ટુકડે ચઢા દિએ હૈં (૭૦) વોહી દોઝખવાલે હૈં વોહ ઉસમેં
ફીહા ખાલિદૂન (૨૭) વયૌ-મ નહ-શુરુહુમ જમીઅન સુમ્મ નકૂલુ લિલ્લઝી-ન
હમેશા રહેંગે ઔર જિસ દિન હમ ઉન સબકો ઉઠાએંગે (૭૧) ફિર મુશ્રિકોંસે
અશ્રકૂ મકાનકુમ અન્તુમ વ શુરકાઉકુમ ۚ ફ-ઝય્યલ્ના બૈનહુમ
ફરમાએંગે અપની જગહ રહો તુમ ઔર તુમ્હારે શરીક (૭૨) તો હમ ઉન્હેં મુસલ્માનોંસે જુદા કર દેંગે ઔર
વક઼ા-લ શુરકાઉ-હુમ મા કુન્તુમ ઈય્યાના તઅ-બુદૂન (૨૮) ફ-કફા
ઉનકે શરીક ઉનસે કહેંગે તુમ હમેં કબ પૂજતે થે (૭૩) તો અલ્લાહ ગવાહ
બિલ્લાહિ શહીદમ-બૈનના વ બૈનકુમ ઈન કુન્ના અન ઈબાદતિકુમ
કાફી હૈ હમમેં ઔર તુમમેં કે હમેં તુમ્હારે પૂજનેકી ખબર
લગ઼ાફિલીન (૨૯) હુનાલિ-ક તબ્લૂ કુલ્લુ નફ-સિમ્મા અસ-લ-ફત વ
ભી ન થી વહાં હર જાન જાંચ લેગી જો આગે ભેજા (૭૪) ઔર

લેકર આઊંગા ઔર (સૈયદે આલમ) મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ) ઔર ઉનકે અસ્હાબકો નિકાલૂંગા. યે ખબર પાકર ઉન્હોંને મસ્જિદે ઝરાર બનાઈ થી ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે અર્ઝ કિયા થા કે યે મસ્જિદ હમને આસાનીકે લિયે બનાઈ હૈ, જો લોગ બુઢે, કમઝોર હૈં. વો ઈસમેં બફરાગત નમાઝ પઢ લિયા કરેં, આપ ઉસમેં એક નમાઝ પઢ દીજિયે ઔર બરકતકી દુઆ ફર્મા દીજિયે. હુઝૂરને ફરમાયાકે અબ તો મૈં સફરે તબૂકકે લિયે પાબ-રકાબ હૂં, વાપસી પર અલ્લાહકી મરઝી હોગી તો વહાં નમાઝ પઢ લૂંગા. જબ નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ગઝવએ તબૂકસે વાપસ હોકર મદીના શરીફકે કરીબ એક મવઝઅમેં ઠહરે તો મુનાફિકીનને આપસે દરખાસ્ત કી કે ઉનકી

رُدُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ مَوْلٰىهُمُ الْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا
كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ۝ قُلْ مَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَ
الْاَرْضِ اَمَّنْ يَّمْلِكُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَمَنْ
يُّخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ
الْحَيِّ وَمَنْ يُّدَبِّرُ الْاَمْرَ ؕ فَسَيَقُوْلُوْنَ اللّٰهُ ۚ فَقُلْ
اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ۝ فَذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ ۚ فَمَاذَا بَعْدَ
الْحَقِّ اِلَّا الضَّلٰلُ ۚ فَاَنّٰى تُصْرَفُوْنَ ۝ كَذٰلِكَ حَقَّتْ
كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِيْنَ فَسَقُوْٓا اَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝
قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيْدُهٗ ؕ قُلِ اللّٰهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ فَاَنّٰى
تُؤْفَكُوْنَ ۝ قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى
الْحَقِّ ؕ قُلِ اللّٰهُ يَهْدِيْ لِلْحَقِّ ؕ اَفَمَنْ يَّهْدِيْٓ اِلَى
الْحَقِّ اَحَقُّ اَنْ يُّتَّبَعَ اَمَّنْ لَّا يَهِدِّيْٓ اِلَّآ اَنْ يُّهْدٰى

રુદ-દૂ ઈલલ્લાહિ મૌલાહુમુલ-હ઼ક્કિ઼ વ
અલ્લાહકી તરફ ફેરે જાએંગે જો ઉનકા સચ્ચા મૌલા હૈ ઔર
દ઼લ્લ અન્હુમ મા કાનૂ યફ-તરૂન ૦ (૩૦) ૬ ૦
ઉનકી સારી બનાવટેં (૭૫) ઉનસે ગુમ હો જાએંગી (૭૬) આધા
કુલ મંય્યર-ઝુકુકુમ મિનસ્સમા-ઇ
તુમ ફરમાઓ તુમ્હેં કૌન રોઝી દેતા હૈ આસ્માન
વલઅર્દ઼િ અમ્મંય્યમ્લિકુસ- સમ-અ઼
ઔર ઝમીનસે (૭૭) યા કૌન માલિક હૈ કાન
વલ-અબ્સા઼-ર વ મંય્યુખ઼્રિજુલ-હ઼ય્ય મિનલ
ઔર આંખોકા (૭૮) કૌન નિકાલતા હૈ ઝિન્દાકો
મય્યિતિ વ યુખ઼્રિજુલ- મય્યિ-ત મિનલ-હ઼ય્યિ
મુરદેસે ઔર નિકાલતા હૈ મુર્દાકો ઝિન્દાસે (૭૯)
વ મંય્યુદબ્બિરુલ-અમ્ર ◦ ફ-સ-યકૂલૂનલ્લાહ઼ ૮
ઔર કૌન તમામ કામોંકી તદબીર કરતા હૈ તો અબ કહેંગે કે

ફકુલ અ-ફલા તત્તકૂન (૩૧) ફ-ઝ઼ાલિકુમુલ્લાહુ રબ્બુકુમુલ-હ઼ક્કુ઼ ૮ ફમાઝ઼ા મં ૩
અલ્લાહ (૮૦) તો તુમ ફરમાઓ તો ક્યૂં નહીં ડરતે (૮૧) તો યે અલ્લાહ હૈ તુમ્હારા સચ્ચા રબ (૮૨) ફિર
બઅ઼-દલ-હ઼ક્કિ઼ ઈલ્લદ઼-દ઼લાલ ૮ ફ-અન્ના તુસ્રફૂન (૩૨) કઝ઼ાલિ-ક હ઼ક્કત
હક્ક કે બાદ ક્યા હૈ મગર ગુમરાહી (૮૩) ફિર કહાં ફિરે જાતે હો યૂંહી સાબિત હો ચુકી હૈ
કલિ-મતુ રબ્બિ-ક અ઼લલ્લઝ઼ી-ન ફ-સકૂ અન્નહુમ લા યુઅ-મિનૂન (૩૩)
તેરે રબકી બાત ફાસિકોં પર (૮૪) તો વોહ ઈમાન નહીં લાએંગે
કુલ હલ મિન શુરકાઈકુમ મંય્યબ્દઉલ-ખ઼લ-ક઼ સુમ્મ યુઈદુહ ◦ કુલિલ્લાહુ
તુમ ફરમાઓ તુમ્હારે શરીકોંમેં (૮૫) કોઇ ઐસા હૈ કે અવ્વલ બનાએ ફિર ફનાકે બાદ દોબારા બનાએ (૮૬)
યબ્દઉલ-ખ઼લ-ક઼ સુમ્મ યુઈદુહૂ ફ-અન્ના તુઅ-ફકૂન (૩૪)
તુમ ફરમાઓ અલ્લાહ અવ્વલ બનાતા હૈ ફિર ફનાકે બાદ દોબારા બનાએગા તો કહાં ઔંધે જાતે હો (૮૭)
કુલ હલ મિન શુરકાઈકુમ મંય્યહ-દી ઈલલ્હ઼ક્ક઼ ◦ કુલિલ્લાહુ
તુમ ફરમાઓ તુમ્હારે શરીકોંમેં કોઇ ઐસા હૈ કે હક્ક કી રાહ દિખાએ (૮૮) તુમ ફરમાઓ કે
યહ-દી લિલ-હ઼ક્ક઼ ◦ અ-ફ-મંય્યહ-દી ઈલલ્હ઼ક્કિ઼ અહ઼ક્કુ઼ અંય્યુત-
અલ્લાહ હક્ક કી રાહ દિખાતા હૈ તો ક્યા જો હક્ક કી રાહ દિખાએ ઉસકે હુકમ પર ચલના ચાહિયે યા
ત-બ-અ઼ અમ્મલ્લા યહિદ-દી ઈલ્લા અંય્યુહ-દા ૮
ઉસકે જો ખુદ હી રાહ ન પાએ જબતક રાહ ન દિખાયા જાએ (૮૯) તો તુમ્હેં ક્યા હુવા

મસ્જિદમેં તશરીફ લે ચલેં. ઇસ પર યે આયત નાઝિલ હુઇ. ઔર ઉનકે ફાસિદ ઇરાદોંકા ઇઝહાર ફરમાયા ગયા. તબ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને બા'ઝ અસ્હાબકો હુકમ દિયા કે ઉસ મસ્જિદકો જાકર ઢા દેં ઔર જલા દેં, ચુનાંચે ઐસા હી કિયા ગયા ઔર અબૂ આમિર રાહિબ મુલ્કે શામમેં બહાલતે સફર બેકસી વ તન્હાઇમેં હલાક હુવા. (૨૪૩) મસ્જિદે કુબાવાલોંકે. (૨૪૪) કે વહાં ખુદા ઔર રસૂલકે સાથ કુફ્ર કરેં ઔર નિફાકકો કુવ્વત દેં. (૨૪૫) જો મસ્જિદે કુબામેં નમાઝકે લિયે મુજતમઅ હોતે હૈં. (૨૪૬) યાની અબૂ આમિર રાહિબ (૨૪૭) ઇસ્મેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો મસ્જિદે ઝર્રારમેં નમાઝ પઢનેકી મુમાનેઅત ફર્માઇ ગઇ મસ્અલા : જો મસ્જિદ ફખ્રો-રિયા, નમૂદો નુમાઇશ યા

فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ۝ وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا
ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ
عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ۝ وَمَا كَانَ هَٰذَا الْقُرْآنُ أَن
يُفْتَرَىٰ مِن دُونِ اللَّهِ وَلَٰكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ
يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِن رَّبِّ
الْعَالَمِينَ ۝ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ
مِّثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ إِن
كُنتُمْ صَادِقِينَ ۝ بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ
وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن
قَبْلِهِمْ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ۝ وَ
مِنْهُم مَّن يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُم مَّن لَّا يُؤْمِنُ بِهِ وَ
رَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ ۝ وَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل لِّي
عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنتُم بَرِيئُونَ مِمَّا أَعْمَلُ

ફમા લકુમ કૈ-ફ તહ્-કુમૂન (૩૫) વમા
કૈસા હુકમ લગાતે હો ઔર ઉન (૯૦) મેં
યત્તબિઉ અક-સ્રુહુમ ઈલ્લા ઝન્ના
અકસર તો નહીં ચલતે મગર ગુમાન પર (૯૧)
ઈન્નઝ્-ઝન્ન લા યુગ્ની મિનલ હક્કિ
બેશક ગુમાન હક્ક કા કુછ કામ
શૈઆ ઈન્નલ્લા-હ અલીમુમ-બિમા
નહીં દેતા બેશક અલ્લાહ ઉનકે કામોંકો
યફ-અલૂન (૩૬) વમા કા-ન હાઝલ
જાન્તા હૈ ઔર ઈસ કુર્આનકી યે શાન નહીં
કુરઆનુ અંય્યુફ-તરા મિન દૂનિલ્લાહિ
કે કોઈ અપની તરફસે બના લે બે અલ્લાહકે
વલાકિન તસ્દીકલ્લઝી બૈ-ન યદૈહિ વ
ઉતારે (૯૨) હાં વોહ અગલી કિતાબોંકી તસ્દીક હૈ (૯૩) ઔર

મં ૩ **તફ-સીલલ-કિતાબિ લા રૈ-બ ફીહિ મિર્રબ્બિલ- આલમીન (૩૭) અમ**
"લૌહ" મેં જો કુછ લિખા હૈ સબકી તફસીલ હૈ ઉસમેં કુછ શક નહીં હય પરવરદિગારે આલમકી તરફસે હૈ કયા
યકૂલૂનફ-તરાહ કુલ ફઅ-તૂ બિસૂરતિમ-મિસ્લિહી વદ-ઊ મનિસ્ત-
યે કેહતે હૈં (૯૪) કે ઉન્હોંને ઉસે બના લિયા હૈ તુમ ફરમાઓ તો ઉસ જૈસી
તઅ-તુમ મિન દૂનિલ્લાહિ ઈન કુન્તુમ સાદિકીન (૩૮) બલ કઝ્-ઝબૂ
કોઈ એક સૂરત લે આઓ ઔર અલ્લાહકો છોડકર જો મિલ સકે સબકો બુલા લાઓ. અગર તુમ સચ્ચે હો (૯૬)
બિમા લમ યુહીતૂ બિઈલ્મિહી વ લમ્મા યઅ-તિહિમ તઅ-વીલુહ કઝાલિ-ક
બલ્કે ઉસે ઝુટલાયા જિસકે ઈલ્મ પર કાબૂ ન પાયા (૯૭) ઔર અભી ઉન્હોંને ઉસકા અનજામ
કઝ્-ઝ-બલ્લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ ફન્ઝુર કૈ-ફ કા-ન આકિબતુઝ્-
નહીં દેખા (૯૮) એૈસેહી ઉનસે અગલોંને ઝુટલાયા થા (૯૯) તો દેખો ઝાલિમોંકા કૈસા અન્જામ હુવા (૧૦૦)
ઝાલિમીન (૩૯) વ મિન્હુમ મંય્યુઅ-મિનુ બિહી વ મિન્હુમ મલ્લા યુઅ-મિનુ
ઔર ઉન (૧૦૧) મેં કોઈ ઉસ (૧૦૨) પર ઈમાનં લાતા હૈ ઔર ઉનમેં કોઈ ઉસ પર ઈમાન નહીં
૯૦ **બિહ વ રબ્બુ-ક અઅ્-લમુ બિલ્મુફ-સિદીન ૯૦ (૪૦) વ ઈન કઝ્-ઝબૂ-ક**
લાતા હૈ ઔર તુમ્હારા રબ મુફસિદોંકો ખૂબ જાન્તા હૈ (૧૦૩) ઔર અગર વોહ તુમ્હેં ઝુટલાએં (૧૦૪)
ફકુલ લી અ્-મલી વ લકુમ અ્-મલુકુમ અન્તુમ બરીઊ-ન મિમ્મા અઅ્-મલુ
તો ફરમા દો કે મેરે લિયે મેરી કરની ઔર તુમ્હારે લિયે તુમ્હારી કરની (૧૦૫) તુમ્હેં મેરે કામ સે ઈલાકા નહીં

રઝાએ ઈલાહીકે સિવા ઔર કિસી ગર્ઝકે લિયે યા ગૈર તૈયબ માલસે બનાઈ ગઈ હો વો મસ્જિદે ઝર્રારકે સાથ લાહિક હૈ. (મદારિક) (૨૪૮) ઈસસે મુરાદ મસ્જિદે કુબા હૈ જિસ્કી બુનિયાદ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને રખ્ખી ઔર જબતક હુઝૂરને કુબામેં કિયામ ફરમાયા ઉસમેં નમાઝ પઢ્હી. બુખારી શરીફ કી હદીસમેં હૈ કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ હર હફતા મસ્જિદે કુબામેં તશરીફ લાતે થે. દૂસરી હદીસમેં હૈ કે, મસ્જિદે કુબામેં નમાઝ પઢ્હનેકા સવાબ ઉમરાકે બરાબર હૈ. મુફસ્સિરીનકા એક કૌલે યે ભી હૈ કે ઉસસે મસ્જિદે મદીના મુરાદ હૈ ઔર ઈસમેં ભી હદીસેં વારિદ હૈં. ઈન દોનોં બાતોંમેંસે સચ્ચા તઆરુઝ નહીં કયૂં કે આયતકા મસ્જિદે કુબાકે હકમેં નાઝિલ હોના ઉસકો મુસ્તલ્ઝિમ નહીં હૈ કે મસ્જિદે

وَاَنَا بَرِيْٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ۝ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّسْتَمِعُوْنَ
اِلَيْكَ ؕ اَفَاَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوْا لَا يَعْقِلُوْنَ ۝
وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّنْظُرُ اِلَيْكَ ؕ اَفَاَنْتَ تَهْدِى الْعُمْىَ
وَلَوْ كَانُوْا لَا يُبْصِرُوْنَ ۝ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ
شَيْئًا وَّلٰكِنَّ النَّاسَ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ۝ وَيَوْمَ
يَحْشُرُهُمْ كَاَنْ لَّمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ
يَتَعَارَفُوْنَ بَيْنَهُمْ ؕ قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِلِقَآءِ
اللّٰهِ وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ۝ وَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ
الَّذِىْ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ
اللّٰهُ شَهِيْدٌ عَلٰى مَا يَفْعَلُوْنَ ۝ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ
رَّسُوْلٌ ۚ فَاِذَا جَآءَ رَسُوْلُهُمْ قُضِىَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ۝ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ
اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ قُلْ لَّآ اَمْلِكُ لِنَفْسِىْ ضَرًّا

વ અ-ન બરીઉમ-મિમ્મા તઅ્-મલૂન (૪૧)
ઔર મુઝે તુમ્હારે કામસે તઅલ્લુક નહીં (૧૦૬)
વ મિન્હુમ મંય્યસ્તમિઉ-ન ઈલૈક
ઔર ઉનમેં કોઈ વોહ હૈં જો તુમ્હારી તરફ
અ-ફ-અન્ત તુસ્મિઉસ્-સુમ્મ વલૌ
કાન લગાતે હૈં (૧૦૭) તો ક્યા તુમ બહરોંકો સુના દોગે અગર- વે
કાનૂ લા યઅ્-કિલૂન (૪૨) વ મિન્હુમ
ઉન્હેં અકલ ન હો (૧૦૮) ઔર ઉનમેં કોઈ
મંય્યન્ઝુરુ ઈલૈક અ-ફ-અન્ત તહ્-દિલ-ઉમ્ય
તુમ્હારી તરફ તકતા હૈ (૧૦૯) ક્યા તુમ અંધોંકો રાહ દિખા દોગે
વલૌ કાનૂ લા યુબ્સિરૂન (૪૩) ઈન્નલ્લા-હ
અગરચે વોહ ન સૂઝેં બેશક અલ્લાહ લોગોં
લા યઝ્-લિમુન્ના-સ શૈઅંવ-વ લાકિન્નન્ના-સ
પર કુછ ઝુલ્મ નહીં કરતા (૧૧૦) હાં લોગ હી અપની જાનોં

અન્ફુસહુમ યઝ્-લિમૂન (૪૪) વયૌ-મ યહ્-શુરુહુમ ક-અલ્લમ
પર ઝુલમ કરતે હૈં (૧૧૧) ઔર જિસ દિન ઉન્હેં ઉઠાએગા (૧૧૨) ગોયા દુનિયામેં ન રહે થે મં ૩
યલ્બસૂ ઈલ્લા સા-અ-તમ-મિનન્નહારિ ય-ત-આરફૂ-ન બૈનહુમ કદ
મગર ઉસ દિનકી એક ઘળી (૧૧૩) આપસમેં પેહચાન કરેંગે (૧૧૪) કે પૂરે ઘાટેમેં રહે
ખસિરલ્લઝી-ન કઝ્-ઝબૂ બિલિકાઈલ્લાહિ વમા કાનૂ મુહ-તદીન (૪૫)
વોહ જિન્હોંને અલ્લાહસે મિલનેકો ઝુટલાયા ઔર હિદાયત પર ન થે (૧૧૫) ઔર અગર હમ તુમ્હેં દિખા દેં
વઈમ્મા નુરિયન્ન-ક બઅ્-દલ્લઝી નઈદુહુમ ઓ ન-ત-વફ-ફ-યન્ન-ક
કુછ (૧૧૬) ઉસમેંસે જો ઉન્હેં વાદા દે રહે હૈં (૧૧૭) યા તુમ્હેં પેહલે હી અપને પાસ બુલા લેં (૧૧૮)
ફ-ઈલૈના મર્જિઉહુમ સુમ્મલ્લાહુ શહીદુન અલા મા યફ-અલૂન (૪૬)
બહરહાલ ઉન્હેં હમારી તરફ પલટકર આના હૈ ફિર અલ્લાહ ગવાહ હૈ (૧૧૯) ઉનકે કામોં પર
વ લિકુલ્લિ ઉમ્મતિર્રસૂલ ફઈઝા જા-અ રસૂલુહુમ કુદિ-ય બૈનહુમ
ઔર હર ઉમ્મતમેં એક રસૂલ હુવા (૧૨૦) જબ ઉનકા રસૂલ ઉનકે પાસ આતા (૧૨૧) ઉન પર ઈન્સાફકા ફૈસ્લા
બિલ્કિસ્તિ વહુમ લા યુઝ-લમૂન (૪૭) વ યકૂલૂ-ન મતા હાઝલ-વઅ્-દુ
કર દિયા જાતા (૧૨૨) ઔર ઉન પર ઝુલ્મ ન હોતા ઔર કેહતે હૈં યે વાદા કબ
ઈન કુન્તુમ સાદિકીન (૪૮) કુલ લા અમ્લિકુ લિનફ-સી દર-રંવ-
આએગા અગર તુમ સચ્ચે હો (૧૨૩) તુમ ફરમાઓ મૈં અપની જાનકે બુરે-ભલેકા (ઝાતી)

મદીનામેં: યે અવસાફ ન હોં (૨૪૯) તમામ નજાસતોંસે યા ગુનાહોંસે. શાને નુઝૂલ : યે આયત અહલે મસ્જિદે કુબાકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ઉનસે ફરમાયા, અય ગિરોહે અન્સાર ! અલ્લાહ અઝ્ઝો જલ્લને તુમ્હારી સના ફર્માઈ. તુમ વઝૂ ઔર ઈસ્તિન્જે કે વકત ક્યા અમલ કરતે હો ? ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ ! સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ હમ બળા ઈસ્તિન્જા તીન ઢેલોંસે કરતે હૈં, ઉસકે બાદ ફિર પાનીસે તહારત કરતે હૈં
મસ્અલા : નજાસત અગર જાએ ખુરૂજસે મુતજાવિઝ હો જાએ તો પાનીસે ઈસ્તિન્જા વાજિબ હૈ વરના મુસ્તહબ
મસ્અલા : ઢેલોંસે ઈસ્તિન્જા સુન્નત હૈ. નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ઈસ પર મુવાઝિબત ફર્માઈ ઔર

وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۗ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ ۚ إِذَا جَاءَ
أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً ۖ وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾
قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَاتًا أَوْ نَهَارًا مَاذَا
يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ
آمَنْتُمْ بِهِ ۚ آلْآنَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾
ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ
تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾ وَيَسْتَنْبِئُونَكَ
أَحَقٌّ هُوَ ۖ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ ۖ وَمَا أَنْتُمْ
بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٣﴾ وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي
الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ ۗ وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ لَمَّا
رَأَوُا الْعَذَابَ ۖ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ ۚ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ
أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا

મં ૩

વ લા નફ-અન ઈલ્લા મા શાઅલ્લાહુ લિકુલ્લિ
અખ્તિયાર નહીં રખતા મગર જો અલ્લાહ ચાહે (૧૨૪)
ઉમ્મતિન અ-જલ ઈઝા જા-અ અ-જલુહુમ
હર ગિરોહકા એક વાદા હૈ (૧૨૫) જબ ઉન્કા વાદા
ફલાયસ્તઅ-ખિરૂ-ન સાઅ-તંવ્વ લા યસ્તક઼-દિમૂન
આએગા તો એક ઘળી ન પીછે હટેં ન આગે બળહેં
(૪૯) કુલ અ-રઐતુમ ઈન અતાકુમ
તુમ ફરમાઓ ભલા બતાઓ તો અગર
અ઼ઝાબુહૂ બયાતન ઔ નહારમ
ઉસકા અઝાબ (૧૨૬) તુમ પર રાતકો આએ (૧૨૭) યા દિનકો (૧૨૮)
માઝા યસ્તઅ઼-જિલુ મિન્હુલ-મુજ-રિમૂન (૫૦)
તો ઉસ્મેં વોહ કૌન-સી ચીઝ હૈ કે મુજરિમોંકો જિસ્કી જલ્દી હૈ
અ-સુમ્મ ઈઝા મા વ-ક઼-અ઼ આમન્તુમ
તો કયા જબ (૧૨૯) હો પળેગા ઉસ વકત ઈસકા યકીન કરોગે (૧૩૦)
બિહ આલ્આ-ન વ કદ કુન્તુમ બિહી તસ્તઅ઼-જિલૂન (૫૧) સુમ્મ ક઼ી-લ
કયા અબ માનતે હો પહલે તો (૧૩૧) ઉસકી જલ્દી મચા રહે થે ફિર ઝાલિમોંસે કહા જાએગા હમેશા
લિલ્લઝી-ન ઝ઼-લમૂ ઝૂકૂ અ઼ઝાબલ-ખુલ્દ હલ તુજ-ઝૌન ઈલ્લા બિમા
અઝાબ ચખો તુમ્હેં કુછ ઔર બદલા ન મિલેગા મગર વોહી જો
કુન્તુમ તક-સિબૂન (૫૨) વ યસ્તમ્બિઊન-ક અહ઼ક્કુન હૂ □ કુલ ઈ વ
કમાતે થે (૧૩૨) ઔર તુમસે પૂછતે હંય કયા વોહ (૧૩૩) હક હય તુમ ફરમાઓ મેરે રબકી કસમ બેશક
રબ્બી ઈન્નહૂ લહ઼ક્કુ઼ □ વ મા અન્તુમ બિમુઅ઼-જિઝીન (૫૩) વ
વોહ ઝુરૂર હક હય ઔર તુમ કુછ થકા ન સકોગે (૧૩૪) ઔર અગર હર ઝાલિમ જાન ઝમીનમેં જો કુછ હૈ (૧૩૫)
લૌ અન-ન લિકુલ્લિ નફ-સિન ઝ઼-લ-મત મા ફિલ્અર્દિ઼ લફ-ત-દત બિહ વ
સબકી માલિક હોતી ઝરૂર અપની જાન છુળાનેમેં દેતી (૧૩૬) ઔર દિલમેં ચુપકે-ચુપકે પશેમા હુવે જબ
અસર્રુન્નદા-મ-ત લમ્મા ર-અવુલ-અ઼ઝાબ વ કુદિ઼-ય બૈનહુમ બિલ્કિ઼સ્તિ
અઝાબ દેખા ઔર ઉન્મેં ઈન્સાફ સે ફૈસલા કર દિયા ગયા ઔર ઉન પર ઝુલમ ન હોગા
વ હુમ લા યુઝ઼-લમૂન (૫૪) અલા ઈન્ન લિલ્લાહિ મા ફિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼
સુન લો બેશક અલ્લાહ હી કા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમે ઔર ઝમીનમેં (૧૩૭) સુનલો બેશક
અલા ઈન્ન વઅ઼-દલ્લાહિ હ઼ક્કુંવ-વ લાકિ઼ન્ન અક-સ઼-રહુમ લા
અલ્લાહકા વાદા સચ્ચા હૈ મગર ઉન્મેં અકસરકો

કભી તર્ક ભી કિયા. (૨૫૦) જૈસે કે મસ્જિદે કુબા ઔર મસ્જિદે મદીના. (૨૫૧) જૈસે કે મસ્જિદે ઝર્રાર વાલે (૨૫૨) મુરાદ યે હૈ કે જિસ શખ્સને અપને દીનકી બિના તકવા ઔર રઝાએ ઈલાહીકી મઝબૂત સતહ પર રખ્ખી વો બેહતર હૈ ન કે વો જિસને અપને દીનકી બિના બાતિલો નિફાકકી ગિરાવ ગઢે પર રખ્ખી. (૨૫૩) ઔર ઉસકે ગિરાએ જાનેકા સદમા બાકી રહેગા. (૨૫૪) ખ્વાહ કત્લ હોકર યા મરકર યા કબ્રમેં યા જહન્નમમેં મા'ના યે હૈં કે ઉનકે દિલોંકા ગમો ગુસ્સા તા મર્ગ બાકી રહેગા (શેઅર) બમીર તા બેરહી અય હસૂદકી રંજીસ્ત કે અઝ મુશકકતે ઊ જુઝ બમર્ગ ન તવાં રસ્ત ઔર યે મા'ના ભી હો સકતે હૈં કે જબ તક ઉનકે દિલ અપને કસૂરકી નદામત ઔર અફસોસસે પારા પારા ન હોં ઔર વો ઈખલાસસે તાઈબ ન હોં, ઉસ વકત

يَعْلَمُونَ ۝ هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝
يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ
وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
لِلْمُؤْمِنِينَ ۝ قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَٰلِكَ
فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ۝ قُلْ أَرَأَيْتُمْ
مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنْ رِزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ
حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ آللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى
اللَّهِ تَفْتَرُونَ ۝ وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ
عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو
ع فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ۝
وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُو مِنْهُ مِنْ
قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ
شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ

યઅ-લમૂન (૫૫) હુ-વ યુહ઼-યી વ યુમીતુ
ખબર નહીં વોહ જિલાતા ઔર મારતા હૈ
વ ઈલૈહિ તુર્જઊન (૫૬) યા અય્યુહન્નાસુ
ઔર ઉસીકી તરફ ફિરોગે અય લોગો ! તુમ્હારે
ક઼દ જા-અત્કુમ મૌઈઝ઼-તુમ- મિર્રબ્બિકુમ વ
પાસ તુમ્હારે રબકી તરફસે નસીહત આઈ (૧૩૮) ઔર
શિફાઉલ્લિમા ફિસ્સુદૂરિ ő વ હુદંવ-વ
દિલોંકી સેહત ઔર હિદાયત ઔર
રહ઼-મતુલ-લિલ્મુઅ-મિનીન (૫૭) કુલ
રહમત ઈમાનવાલોંકે લિયે તુમ
બિફદ઼-લિલ્લાહિ વ બિરહ઼-મતિહી
ફરમાઓ અલ્લાહ હી કે ફઝલ ઔર ઉસીકી રહમત ઔર
ફબિઝ઼ાલિ-ક ફલ-યફ-રહૂ ƅ હુ-વ
ઉસી પર ચાહિયે કે ખુશી કરેં (૧૩૯) વોહ ઉનકે
ખૈરુમ-મિમ્મા યજ-મઊન (૫૮) કુલ અ-રઐતુમ મૉ અન્ઝ-લલ્લાહુ મં ૩
સબ ધન દૌલતસે બેહતર હૈ તુમ ફરમાઓ ભલા બતાઓ તો વોહ જો અલ્લાહને
લકુમ મિર્રિઝ-કિ઼ન ફ-જ-અલ્તુમ મિન્હુ હ઼રામંવ-વ હલાલા ƅ કુલ
તુમ્હારે લિયે રિઝક ઉતારા ઉસમેં તુમને અપની તરફસે હરામ ઔર
ઑલ્લાહુ અઝિ઼-ન લકુમ અમ અ઼-લલ્લાહિ તફ-તરૂન (૫૯) વમા
હલાલ ઠેહરા લિયા (૧૪૦) તુમ ફરમાઓ કયા અલ્લાહને ઉસકી તુમ્હેં
ઝ઼ન્નુલ્લઝ઼ી-ન યફ-તરૂન અ઼લલ્લાહિલ-કઝિ઼-બ યૌમલ-કિ઼યામહ ƅ
ઈજાઝત દી યા અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધતે હો (૧૪૧) ઔર કયા ગુમાન હૈ ઉનકા જો
ઈન્નલ્લા-હ લઝ઼ૂ ફદ઼-લિન અ઼-લન્નાસિ વલા કિન્ન અક-સ઼-રહુમ
અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધતે હૈં કે કયામત મેં ઉનકા કયા હાલ હોગા બેશક અલ્લાહ
લા યશ્કુરૂન ૬ ૦ (૬૦) વમા તકૂનુ ફી શઅ-નિંવ-વમા તત્લૂ મિન્હુ ૬
લોગોં પર ફઝલ કરતા હૈ (૧૪૨) મગર અકસર લોગ શુક્ર નહીં કરતે ઔર તુમ
મિન કુરઆનિંવ-વલા તઅ઼-મલૂ-ન મિન અ઼-મલિન ઈલ્લા કુન્ના
કિસી કામમેં હો (૧૪૩) ઔર ઉસકી તરફસે કુછ કુર્આન પઢો ઔર તુમ લોગ (૧૪૪) કોઈ
અ઼લૈકુમ શુહૂદન ઈઝ઼ તુફીદૂ઼-ન ફીહ ƅ વમા યઅ઼-ઝુબુ અ઼ર-
કામ કરો હમ તુમ પર ગવાહ હોતે હૈં જબ તુમ ઉસકો શુરૂ કરતે હો ઔર તુમ્હારે

તક વો ઉસી રંજોગમમેં રહેંગે. (મદારિક) (૨૫૫) રાહે ખુદામેં જાન માલ ખર્ચ કરકે જન્નત પાનેવાલે ઈમાનદારોંકી એક તમસીલ હૈ જિસસે કમાલે લુત્ફો કરમકા ઈઝહાર હોતા હૈ કે પરવર દિગારે આલમને ઉન્હેં જન્નત અતા ફરમાના ઉનકે જાનોમાલકા ઈવઝ કરાર દિયા ઔર અપને આપકો ખરીદાર ફરમાયા. યે કમાલે ઈઝઝત અફઝાઈ હૈ કે વો હમારા ખરીદાર બને ઔર હમસે ખરીદે ! કિસ ચીઝકો ? જો ન હમારી બનાઈ હુઈ ન હમારી પૈદા કી હુઈ, જાન હૈ તો ઉસકી પૈદા કી હુઈ, માલ હૈ તો ઉસકા અતા ફરમાયા હુવા. શાને નુઝૂલ : જબ અન્સારને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે શબે ઉકબહ બૈઅત કી તો અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને રવાહા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને અર્ઝ કિયા કે, યા રસૂલલ્લાહ ! અપને રબકે લિયે ઔર

رَّبِّكَ مِن مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِن ذَٰلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا
فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٦١﴾ أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ الَّذِينَ آمَنُوا
وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَفِي الْآخِرَةِ ۚ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ
هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٤﴾ وَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ ۘ
إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۚ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٥﴾
أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ ۗ
وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ
شُرَكَاءَ ۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا
يَخْرُصُونَ ﴿٦٦﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا
فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ

રબ્બિ-ક મિમ્મિસ્ક઼ાલિ ઝ઼ર્રતિન
રબસે ઝર્રા-ભર કોઈ ચીઝ ગાઈબ નહીં
ફ઼િલ્અર્દ઼િ વલા ફ઼િસ્સમાઈ વલા અસ-ગ઼-ર
ઝમીનમેં ન આસ્માનમેં ઔર ન ઉસસે છોટી ઔર ન
મિન ઝ઼ાલિ-ક વલા અક-બ-ર ઈલ્લા ફી
ઉસસે બળી કોઈ ચીઝ નહીં જો એક
કિતાબિમ-મુબીન (૬૧) અલા ઈન્ન
રૌશન કિતાબ મેં ન હો (૧૪૫) સુન લો બેશક
ઔલિયા અલ્લાહિ લા ખ઼ૌફ઼ુન અ઼લૈહિમ
અલ્લાહકે વલિયોં પર ન કુછ
વ લા હુમ યહ્-ઝનૂન ۚ (૬૨) અલ્લઝ઼ી-ન
ખૌફ હૈ ન ગમ (૧૪૬) વોહ જો ઈમાન
આમનૂ વકાનૂ યત્તક઼ૂન ۖ (૬૩) લહુમુલ
લાએ ઔર પરહેઝગારી કરતે હૈં ઉન્હેં ખુશખબરી હૈ

મં ૩ બુશ્રા ફ઼િલ્હ઼યાતિદ-દુન્યા વ ફ઼િલ્આખ઼િરહ ۖ લા તબ્દી-લ લિકલિમાતિલ્લાહ
દુનિયાકી ઝિન્દગીમેં (૧૪૭) ઔર આખેરતમેં અલ્લાહકી બાતેં બદલ નહીં
ઝ઼ાલિ-ક હુવલ- ફ઼ૌઝુલ-અ઼ઝ઼ીમ ۖ (૬૪) વલા યહ્-ઝુન-ક ક઼ૌલુહુમ ۘ
સકતી (૧૪૮) યેહી બળી કામયાબી હૈ ઔર તુમ ઉનકી બાતોંકા ગમ ન કરો (૧૪૯)
ઈન્નલ્ઈઝ઼-ઝ઼-ત લિલ્લાહિ જમીઆ઼ ۖ હુવસ્સમીઉ઼લ અ઼લીમ (૬૫)
બેશક ઈઝઝત સારી અલ્લાહકે લિયે હૈ (૧૫૦) વોહી સુન્તા જાન્તા હૈ (૬૫)
અલા ઈન્ન લિલ્લાહિ મન ફ઼િસ્સમાવાતિ વ મન ફ઼િલ-અર્દ઼ ۖ વમા
સુન લો બેશક અલ્લાહ હી કે મુલ્ક હૈં જિત્ને આસ્માનોંમે હૈં ઔર જિત્ને ઝમીનોંમેં (૧૫૧) ઔર કાહેકે
યત્તબિઉ઼લ્લઝ઼ી-ન યદ-ઊ઼-ન મિન દૂનિલ્લાહિ શુ-રકાઅ
પીછે જા રહે હૈં (૧૫૨) વોહ જો અલ્લાહ કે સિવા શરીક પુકાર રહે હૈં વોહ તો
ઈંય્યત-તબિઊ઼-ન ઈલ્લઝ઼-ઝ઼ન્ન વ ઈન હુમ ઈલ્લા યખ઼રુસૂન (૬૬)
પીછે નહીં જાતે મગર ગુમાનકે ઔર વોહ તો નહીં મગર અટકલેં દૌળાતે (૧૫૩)
હુવલ્લઝ઼ી જ-અ઼-લ લકુમુલ્લૈ-લ લિતસ્કુનૂ ફ઼ીહિ વન્નહા-ર
વોહી હય જિસને તુમ્હારે લિયે રાત બનાઈ કે ઉસમેં ચૈન પાઓ (૧૫૪) ઔર દિન
મુબ્સિ઼રા ۖ ઈન્ન ફ઼ી ઝ઼ાલિ-ક લઆયાતિલ
બનાયા તુમ્હારી આંખેં ખોલતા (૧૫૫) બેશક ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં

અપને લિયે કુછ શર્ત ફરમા લીજિયે જો આપ ચાહેં. ફરમાયા, મૈં અપને રબકે લિયે તૌબા શર્ત કરતા હૂં કે તુમ ઉસકી ઈબાદત કરો ઔર કિસીકો ઉસકા શરીક ન ઠેહરાઓ ઔર અપને લિયે યે કે જિન ચીઝોંસે તુમ અપને જાનો માલકો બચાતે ઔર મહફૂઝ રખતે હો ઉસકો મેરે લિયે ભી ગવારા ન કરો. ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા કે હમ ઐસા કરેં તો હમેં કયા મિલેગા? ફરમાયા, જન્નત (૨૫૬) ખુદાકે દુશ્મનોંકો (૨૫૭) રાહે ખુદામેં (૨૫૮) ઈસસે સાબિત હુવા કે તમામ શરીઅતોં ઔર મિલ્લતોં મે જિહાદકા હુકમ થા (૨૫૯) તમામ ગુનાહોંસે (૨૬૦) અલ્લાહકે ફરમારવા બંદે જો ઈખ્લાસકે સાથ ઉસકી ઈબાદત કરતે હૈં ઔર ઈબાદતકો અપને ઉપર લાઝિમ જાનતે હૈં (૨૬૧) જો હર હાલમેં અલ્લાહકી હમ્દ કરતે હૈં (૨૬૨) યા'ની નમાઝોંકે પાબંદ ઔર ઉનકો ખૂબીસે

لِّقَوْمٍ يَّسْمَعُوْنَ ۝ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ ؕ
هُوَ الْغَنِيُّ ؕ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ
اِنْ عِنْدَكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍۭ بِهٰذَا ؕ اَتَقُوْلُوْنَ عَلَى
اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝ قُلْ اِنَّ الَّذِيْنَ يَفْتَرُوْنَ
عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُوْنَ ۝ مَتَاعٌ فِي الدُّنْيَا
ثُمَّ اِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيْقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيْدَ
بِمَا كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ۝ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ نُوْحٍ ۘ
اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ اِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَّقَامِيْ
وَتَذْكِيْرِيْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَعَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ فَاَجْمِعُوْا
اَمْرَكُمْ وَشُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ اَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ
غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوْٓا اِلَيَّ وَلَا تُنْظِرُوْنِ ۝ فَاِنْ
تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَاَلْتُكُمْ مِّنْ اَجْرٍ ؕ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى
اللّٰهِ ۙ وَاُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ۝ فَكَذَّبُوْهُ

લિક઼ૌમિંય્યસ્મઊ઼ન (૬૭) ક઼ાલુત્ત-ખ઼-ઝ઼લ્લાહુ
સુનનેવાલોંકે લિયે (૧૫૬) બોલે અલ્લાહને
વ-લ-દન સુબ્હ઼ાનહૂ ▸ હુવલ-ગ઼નિય્ય ▸ લહૂ મા
અપને લિયે ઔલાદ બનાઈ (૧૫૭) પાકી ઉસકો
ફ઼િસ્સમાવાતિ વમા ફ઼િલ્અર્દ઼ ▸ ઈન ઈ઼ન્દકુમ
વોહી બે-નિયાઝ઼ હૈ ઉસીકા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ
મિન સુલ્ત઼ાનિમ-બિહાઝ઼ા ▸ અ તકૂલૂ-ન
ઔર જો કુછ ઝ઼મીનમેં હૈ (૧૫૮) તુમ્હારે પાસ ઉસકી કોઈ ભી
અ઼-લલ્લાહિ માલા તઅ્-લમૂન (૬૮)
સનદ નહીં કયા અલ્લાહ પર વોહ બાત બતાતે હો
કુલ ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન યફ-તરૂ-ન
જિસકા તુમ્હેં ઈલ્મ નહીં તુમ ફરમાઓ વોહ જો
અ઼લ્લાહિલ્કઝ઼િ-બ લા યુફ-લિહૂન ▸ (૬૯)
અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધતે હૈં ઉનકા ભલા ન હોગા

મતાઉ઼ન ફ઼િદ-દુન્યા સુમ્મ ઈલૈના મર્જિઉ઼હુમ સુમ્મ નુઝ઼ીકુહુમુલ-
દુનિયામેં કુછ બરત લેના હૈ ફિર ઉન્હેં હમારી તરફ વાપસ આના ફિર હમ ઉન્હેં સખ્ત
અ઼ઝ઼ાબશ્શદી-દ બિમા કાનૂ યક-ફુરૂન ઠ ★ (૭૦) વત્લુ અ઼લૈહિમ ન-બ-અ
અઝ઼ાબ ચખાએંગે બદલા ઉનકે કુફ્કા ઔર ઉન્હેં નૂહકી ખબર પઢકર સુનાઓ
નૂહ઼ ▸ □ ઈઝ઼ ક઼ા-લ લિક઼ૌમિહી યા ક઼ૌમિ ઈન કા-ન કબુ-ર અલૈકુમ
જબ ઉસને અપની કૌમસે કહા અય મેરી કૌમ ! અગર તુમ પર શાક
મક઼ામી વ તઝ઼-કીરી બિઆયાતિલ્લાહિ ફ-અ઼-લલ્લાહિ ત-વક્કલ્તુ
ગુઝ઼રા હૈ મેરા ખડા હોના (૧૫૯) ઔર અલ્લાહકી નિશાનિયાં યાદ દિલાના (૧૬૦) તો મૈને અલ્લાહ હી પર
ફ-અજ-મિઊ઼ અમ્રકુમ વ શુરકા-અ કુમ સુમ્મ લા યકુન અમ્રુકુમ અ઼લૈકુમ
ભરોસા કિયા (૧૬૧) તો મિલકર કામ કરો ઔર અપને ઝૂટે માબૂદોં સમેત અપના કામ પક્કા કર લો ફિર તુમ્હારે
ગુમ્મ-તન સુમ્મક઼-દૂ ઈલય-ય વલા તુન્ઝ઼િરૂન (૭૧) ફ-ઈન તવલ્લૈતુમ ફમા
કામમેં તુમ પર કુછ ગન્જલક ન રહે ફિર જો હો સકે મેરા કર લો ઔર મુઝે મોહલત ન દો (૧૬૨) ફિર અગર તુમ મુંહ
સ-અલ્તુકુમ મિન અજ-ર ▸ ઈન અજ-રિય ઈલ્લા અ઼લલ્લાહિ ▸ વ
ફેરો (૧૬૩) તો મૈં તુમસે કુછ ઉજરત નહીં માંગતા (૧૬૪) મેરા અજ્ર તો નહીં મગર અલ્લાહ પર (૧૬૫)
ઉમિર-તુ અન અકૂ-ન મિનલ-મુસ્લિમીન (૭૨) ફ-કઝ઼-ઝ઼બૂહુ
ઔર મુઝે હુકમ હૈ કે મૈં મુસલમાનોંસે હૂં તો ઉન્હોંને ઉસે (૧૬૬) ઝુટલાયા તો

મં 3 ઠ પોના

અદા કરનેવાલે (૨૬૩) ઔર ઉસકે અહકામ બજા લાનેવાલે યે લોગ જન્નતી હૈં (૨૬૪) કે વો અલ્લાહકા એહદ વફા કરેંગે તો અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં જન્નતમેં દાખિલ ફરમાએગા (૨૬૫) શાને નુઝ઼ૂલ : ઈસ આયતકી શાને નુઝ઼ૂલમેં મુફસ્સિરીનકે ચંદ કૌલ હૈં. (૧) નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને અપને ચચા અબૂતાલિબસે ફરમાયા થા કે મૈં તુમ્હારે લિયે ઈસ્તિગફાર કરૂંગા જબ તકકે મુઝે મુમાનેઅત ન કી જાએ તો અલ્લાહ તઆલાને યે આયત નાઝિલ ફરમાકર મુમાનેઅત ફરમાદી (૨) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા કે મૈંને અપને રબસે અપની વાલિદા કી ઝિયારતે કબ્રકી ઈજાઝત ચાહી, ઉસને મુઝે ઈજાઝત દી, ફિર મૈંને ઉનકે લિયે ઈસ્તિગફારકી ઈજાઝત ચાહી તો મુઝે ઈજાઝત ન દી ઔર મુઝ પર યે આયત

فَنَجَّيْنٰهُ وَمَنْ مَّعَهٗ فِي الْفُلْكِ وَجَعَلْنٰهُمْ خَلٰٓئِفَ
وَاَغْرَقْنَا الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِيْنَ ۝ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهٖ رُسُلًا
اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَآءُوْهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْا بِمَا
كَذَّبُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ۚ كَذٰلِكَ نَطْبَعُ عَلٰى قُلُوْبِ
الْمُعْتَدِيْنَ ۝ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى وَهٰرُوْنَ
اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ بِاٰيٰتِنَا فَاسْتَكْبَرُوْا وَكَانُوْا
قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ ۝ فَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا
قَالُوْٓا اِنَّ هٰذَا لَسِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝ قَالَ مُوْسٰٓى اَتَقُوْلُوْنَ
لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمْ ۚ اَسِحْرٌ هٰذَا ۚ وَلَا يُفْلِحُ السّٰحِرُوْنَ
قَالُوْٓا اَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ
اٰبَآءَنَا وَتَكُوْنَ لَكُمَا الْكِبْرِيَآءُ فِي الْاَرْضِ ۚ وَمَا
نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُوْنِيْ

ફ-નજ-જૈનાહુ વ મમ્મ-અહૂ ફિલ્ફુલ્કિ વ
હમને ઉસે ઔર જો ઉસકે સાથ કશ્તી મેં થે
જ-અલ્નાહુમ ખલાઈ-ફ વ અગ઼-રક઼
ઉનકો નજાત દી ઔર ઉન્હેં હમને નાઈબ કિયા (૧૬૭)
નલ્લઝી-ન કઝ઼-ઝ઼બૂ બિઆયાતિના ૮ ફન્ઝુર
ઔર જિન્હોંને હમારી આયતેં ઝુટલાઈ ઉનકો
કૈ-ફ કા-ન આક઼િબતુલ-મુન્ઝ઼રીન (૭૩)
હમને ડૂબો દિયા તો દેખો ડરાએ હુઓંકા
સુમ્મ બ-અ્સના મિમ્બઅ્-દિહી રુસુલન
અન્જામ કૈસા હુવા ફિર ઉસકે બાદ ઔર રસૂલ (૧૬૮)
ઈલા કૌમિહિમ ફજાઊ-હુમ બિલ્બય્યિનાતિ
હમને ઉનકી કૌમોંકી તરફ ભેજે તો વોહ ઉનકે
ફમા કાનૂ લિયુઅ-મિનૂ બિમા કઝ઼-ઝ઼બૂ બિહી
પાસ રૌશન દલીલેં લાએ તો વોહ એસે ન થે

મં 3 મિન ક઼બ્લ ▸ કઝ઼ાલિ-ક નત્બઉ અ્લા કુલૂબિલ-મુઅ્-તદીન (૭૪)
કે ઈમાન લાતે ઉસ પર જિસે પેહલે ઝુટલા ચૂકે થે હમ યૂંહી મોહર લગા દેતે હૈં
સુમ્મ બ-અ્સના મિમ્બઅ્-દિહિમ મૂસા વ હારૂ-ન ઈલા ફિરઔ-ન
સરકશોંકે દિલોં પર ફિર ઉનકે બાદ હમને મૂસા ઔર હારૂનકો ફિરઔન ઔર
વ મ-લઈહી બિઆયાતિના ફસ્તક-બરૂ વકાનૂ કૌમમ-મુજરિમીન(૭૫) ફ
ઉસકે દરબારિયોંકી તરફ અપની નિશાનિયાં લેકર ભેજા તો ઉન્હોં ને તકબ્બુર
લમ્મા જાઅ-હુમુલ-હક્કુ મિન ઈન્દિના કાલૂ ઈન્ન હાઝ઼ા લ-સિહ્-રુમ્મુબીન (૭૬)
કિયા ઔર વોહ મુજરિમ લોગ થે (૭૫) તો જબ ઉનકે પાસ હમારી તરફસે હક્ક આયા (૧૬૯)
કા-લ મૂસાઅ-તકૂલૂ-ન લિલ્હક઼્ક઼િ લમ્મા જા-અકુમ ▸ અસિહ્-રુન હાઝ઼ા ▸ વલા
બોલે યે તો ઝરૂર ખુલા જાદૂ હૈ મૂસાને કહા ક્યા હક્ક કી નિસ્બત એસા કેહતે હો જબ
યુફ-લિહુ સ-સાહિ઼રૂન (૭૭) કા઼લૂ અજિ-અતના લિતલ્ફિ-તના અ્મ્માવ-જદના
વોહ તુમ્હારે પાસ આયા ક્યા યે જાદૂ હૈ (૧૭૦) ઔર જાદૂગર મુરાદકો
અ્લૈહિ આબા-અના વ તકૂ-ન લકુમલ-કિબ્રિયાઉ ફિલ્અર્દ઼ ▸ વમા નહ્-નુ
નહીં પહુંચતે બોલે (૧૭૧) ક્યા તુમ હમારે પાસ ઈસલિયે આએ હો કે હમેં ઉસ (૧૭૨) સે ફેર દો
લકુમા બિમુઅ-મિનીન (૭૮) વકા-લ ફિરઔનુઅતૂની
જિસ પર હમને અપને બાપ-દાદાકો પાયા ઔર ઝમીનમેં તુમ્હીં દોનોંકી બળાઈ રહે ઔર હમ

નાઝિલ હુઈ "માકા-ન લિન્નબિય્યિ" અકૂલો, યે વજહ શાને નુઝૂલકી સહીહ નહીં હૈ ક્યૂં કે, યે હદીસ હાકિમને રિવાયત કી ઔર ઉસકો સહીહ બતાયા ઔર ઝહબીને હાકિમ પર એ'તેમાદ કરકે મીઝાનમેં ઉસકી તસ્હીહ કી લેકિન મુખ્તસરુલ મુસ્તદરકમેં ઝહબીને ઈસ હદીસકી તઝઈફ કી ઔર કહા કે, ઐયૂબ ઈબ્ને હાનીકો ઈબ્ને મુઈનને ઝઈફ બતાયા હૈ ઈલાવા બરી યે હદીસ બુખારીકી હદીસકે મુખાલિફભી હૈ, જિસમેં ઈસ આયતકે નુઝૂલકા સબબ આપકી વાલિદહ કે લિયે ઈસ્તિગફાર કરના નહીં બતાયા ગયા બલ્કે બુખારીકી હદીસસે યહી સાબિત હૈ કે અબૂ તાલિબકે લિયે ઈસ્તિગફાર કરનેકે બાબમેં યે હદીસ વારિદ હુઈ. ઉસકે અલાવા ઔર હદીસેં જો ઈસ મઝમૂન કી હૈં જિનકો તિબરાની ઔર ઈબ્ને સા'દ ઔર ઈબ્ને શાહીન વગૈરહને રિવાયત

بِكُلِّ سٰحِرٍ عَلِيْمٍ ۝ فَلَمَّا جَآءَ السَّحَرَةُ قَالَ
لَهُمْ مُّوْسٰٓى اَلْقُوْا مَآ اَنْتُمْ مُّلْقُوْنَ ۝ فَلَمَّآ اَلْقَوْا
قَالَ مُوْسٰى مَا جِئْتُمْ بِهِ ۙ السِّحْرُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
سَيُبْطِلُهٗ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِيْنَ ۝
وَيُحِقُّ اللّٰهُ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ۝ ربع
فَمَآ اٰمَنَ لِمُوْسٰٓى اِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّنْ قَوْمِهٖ عَلٰى خَوْفٍ
مِّنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهِمْ اَنْ يَّفْتِنَهُمْ ؕ وَاِنَّ فِرْعَوْنَ
لَعَالٍ فِى الْاَرْضِ ۚ وَاِنَّهٗ لَمِنَ الْمُسْرِفِيْنَ ۝ وَقَالَ
مُوْسٰى يٰقَوْمِ اِنْ كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ بِاللّٰهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوْٓا
اِنْ كُنْتُمْ مُّسْلِمِيْنَ ۝ فَقَالُوْا عَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلْنَا ۚ
رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ۝ وَنَجِّنَا
بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ۝ وَاَوْحَيْنَآ
اِلٰى مُوْسٰى وَاَخِيْهِ اَنْ تَبَوَّاٰ لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ

બિકુલ્લિ સાહ઼િરિન અ઼લીમ (૭૯) ફ-લમ્મા
તુમ પર ઈમાન લાનેકે નહીં ઔર ફિરઔન (૧૭૩)
જા-અસ- સ-હ઼-રતુ ક઼ા-લ લહુમ મૂસા
બોલા હર જાદૂગર ઈલ્મવાલેકો મેરે પાસ લે આઓ
અલ્કૂ માં અન્તુમ મુલ્કૂન (૮૦) ફલમ્મા
ફિર જબ જાદૂગર આએ ઉનસે મૂસાને કહા ડાલો
અલ્કૌ ક઼ા-લ મૂસા મા જિઅ-તુમ બિહિસ•
જો તુમ્હેં ડાલના હય (૧૭૪) ફિર જબ ઉન્હોંને
સિહ઼-ર • ઈન્નલ્લા-હ સયુબ્તિલુહ • ઈન્નલ્લા-હ
ડાલા મૂસાને કહા યે જો તુમ લાએ યે જાદૂ હૈ (૧૭૫)
લા યુસ્લિહુ અ઼-મ-લલ્મુફ-સિદીન (૮૧)
અબ અલ્લાહ ઉસે બાતિલ કર દેગા અલ્લાહ
વ યુહિ઼ક્કુલ્લાહુલ-હ઼ક઼-ક઼ બિકલિમાતિહી
મુફસિદોંકા કામ નહીં બનાતા ઔર

વલૌ કરિહલ-મુજ-રિમૂન ع (૮૨) ફમાં આમ-ન લિમૂસા ઈલ્લા ع મં 3
અલ્લાહ અપની બાતોંસે (૧૭૬) હક્કકો હક્ક કર દિખાતા હૈ પળે બુરા માને મુજરિમ તો મૂસા પર
ઝુર્રિય્યતુમ-મિન ક઼ૌમિહી અ઼લા ખ઼ૌફિમ્મિન ફિરઔ઼-ન વ-મ-લઈહિમ
ઈમાન ન લાએ મગર ઉસકી કૌમકી ઔલાદસે કુછ લોગ (૧૭૭) ફિરઔન ઔર ઉસકે
અંય્યફ-તિ-નહુમ • વઈન્ન ફિરઔ઼-ન લ-આ઼લિન ફિલ્અર્દ઼ • વઈન્નહૂ
દરબારિયોંસે ડરતે હુએ કે કહીં ઉન્હેં (૧૭૮) હટને પર મજબૂર ન કર દે ઔર બેશક ફિરઔન ઝમીન પર સર
લમિનલ-મુસ્રિફીન (૮૩) વક઼ા-લ મૂસા યા ક઼ૌમિ ઈન કુન્તુમ આમન્તુમ
ઉઠાનેવાલા થા ઔર બેશક વોહ હદસે ગુઝર ગયા (૧૭૯) ઔર મૂસાને કહા અય
બિલ્લાહિ ફ-અ઼લૈહિ તવક્કલૂ ઈન કુન્તુમ મુસ્લિમીન (૮૪) ફક઼ાલૂ અ઼-લલ્લાહિ
મેરી કૌમ ! અગર તુમ અલ્લાહ પર ઈમાન લાએ તો ઉસી પર ભરોસા કરો (૧૮૦) અગર તુમ ઈસ્લામ રખતે હો
ત-વક્કલ્ના • રબ્બના લા તજ-અ઼લ્ના ફિત્ન-તલ્લિલ- ક઼ૌમિઝ઼-ઝ઼ાલિમીન • (૮૫)
બોલે હમને અલ્લાહ હી પર ભરોસા કિયા ઈલાહી હમકો ઝાલિમ લોગોંકે લિયે આઝમાઈશ ન બના (૧૮૧)
વ નજ-જિના બિરહ઼-મતિ-ક મિનલ-ક઼ૌમિલ-કાફિરીન (૮૬) વ ઔહૈ઼ના
ઔર અપની રહમત ફરમા કર હમેં કાફિરોંસે નજાત દે (૧૮૨) ઔર હમને
ઈલા મૂસા વ અખ઼ીહિ અન-તબવ્વઆ લિક઼ૌમિ-કુમા બિમિસ઼-ર
મૂસા ઔર ઉસકે ભાઈકો "વહી" ભેજી કે મિસરમેં અપની કૌમકે લિયે મકાનાત

કિયા હૈ. વો સબ ઝઈફ હૈ. ઈબ્ને સા'દને તબ્કાતમેં હદીસકી તખરીજકે બાદ ઉસકો ગલત બતાયા ઔર સનદુલ મુહદિસીન ઈમામ જલાલુદીન સુયૂતીને અપને રિસાલા અત્તા'ઝીમુવલ મિન્નહ મેં ઈસ મઝમૂનકી તમામ અહાદીસકો મઅલૂલ બતાયા લેહાઝા યે વજહે શાને નુઝૂલમેં સહીહ નહીં, ઔર યે સાબિત હૈ ઈસ પર બહુત દલાઈલ કાઈમ હૈં કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ કી વાલિદહ માજિદહ દીને ઈબ્રાહીમ પર થી (૩) બા'ઝ અસ્હાબને સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે અપને આબાકે લિયે ઈસ્તિગફાર કરનેકી દરખાસ્ત કી થી ઔર યે આયત નાઝિલ હુઈ (૨૬૬) શિર્ક પર મરે (૨૬૭) યા'ની આઝર (૨૬૮) ઈસસે યા તો વો વા'દા મુરાદ હૈ જો હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને આઝરસે કહાથા કે મેં અપને

بُيُوْتًا وَّاجْعَلُوْا بُيُوْتَكُمْ قِبْلَةً وَّاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ ؕ
وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَقَالَ مُوْسٰى رَبَّنَاۤ اِنَّكَ
اٰتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَاَهٗ زِيْنَةً وَّاَمْوَالًا فِى
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ رَبَّنَا لِيُضِلُّوْا عَنْ سَبِيْلِكَ ۚ
رَبَّنَا اطْمِسْ عَلٰۤى اَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلٰى
قُلُوْبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْا حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ۝
قَالَ قَدْ اُجِيْبَتْ دَّعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيْمَا وَلَا
تَتَّبِعٰٓنِّ سَبِيْلَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ وَجٰوَزْنَا
بِبَنِیْۤ اِسْرَآءِيْلَ الْبَحْرَ فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَ
جُنُوْدُهٗ بَغْيًا وَّعَدْوًا ؕ حَتّٰۤى اِذَاۤ اَدْرَكَهُ الْغَرَقُ ۙ
قَالَ اٰمَنْتُ اَنَّهٗ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا الَّذِیْۤ اٰمَنَتْ بِهٖ
بَنُوْۤا اِسْرَآءِيْلَ وَاَنَا مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ۝ آٰلْــٰٔنَ
وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِيْنَ ۝

બુયૂતંવ્વજ-અલૂ બુયૂતકુમ કિ઼બ્લતંવ-વ
બનાઓ ઔર અપને ઘરોકો નમાઝકી જગહ કરો (૧૮૩) ઔર
અકી઼મુસ્સ઼લાહ઼ વ બશ્શિરિલ-મુઅ-મિનીન (૮૭)
નમાઝ કાઈમ રખો ઔર મુસલમાનોંકો ખુશખબરી સુનાઓ
વકા-લ મૂસા રબ્બનાં ઈન્ન-ક આતૈ-ત
ઔર મૂસાને અર્ઝ કી અય રબ હમારે ! તૂને
ફિરઔ-ન વ-મ-લ-અહૂ ઝીનતંવ-વ
ફિરઔન ઔર ઉસકે સરદારોંકો આરાઈશ (૧૮૫) ઔર
અમ્વાલન ફિલ્હ઼યાતિદ-દુન્યા રબ્બના
માલ દુનિયાકી ઝિંદગીમેં દિયે અય રબ
લિયુદ઼િલ્લૂ અ઼ન સબીલિક ૮ રબ્બનત઼્મિસ
હમારે ! ઈસ લિયે કે તેરી રાહસે બેહકા દેં અય રબ
અ઼લા અમ્વાલિહિમ વશ્દુદ અ઼લા
હમારે ! ઉનકે માલ બરબાદ કર દે (૧૮૬) ઔર ઉનકે દિલ

કુલૂબિહિમ ફલા યુઅ-મિનૂ હ઼ત્તા ય-ર-વુલ અ઼ઝાબલ અલીમ (૮૮)
સંખ્ત કર દે કે ઈમાન ન લાએં જબ તક દર્દનાક અઝાબ ન દેખ લેં (૧૮૭) ફરમાયા
કા-લ કદ ઉજીબદ-દઅ-વતુ-કુમા ફસ્તકી઼મા વલા તત્તબિઅ઼ાન્નિ
તુમ દોનોંકી દુઆ કુબૂલ હુઈ (૧૮૮) તો સાબિત કદમ રહો (૧૮૯) ઔર નાદાનોંકી
સબીલલ્લઝી-ન લા યઅ્-લમૂન (૮૯) વ જાવઝ-ના બિ-બની
રાહ ન ચલો (૧૯૦) ઔર હમ બની ઈસ્રાઈલકો દરિયા પાર લે ગએ
ઈસ્રૉ-ઈલલ-બહ઼-ર ફ-અત્બ-અ઼હુમ ફિરઔનુ વ જુનૂદુહૂ
તો ફિરઔન ઔર ઉસકે લશ્કરને ઉનકા પીછા કિયા સર-કશી ઔર ઝુલ્મસે
બગ્યંવ-વ અ઼દ-વા • હ઼ત્તા ઈઝા અદ-ર-કહુલ-ગ઼-ર-કુ ۶ કા-લ
યહાં તક કે જબઉસે ડૂબનેને આ લિયા (૧૯૧) બોલા મૈં ઈમાન
આમન્તુ અન્નહૂ લા ઈલા-હ ઈલ્લલ્લઝી આમ-નત બિહી
લાયા કે કોઈ સચ્ચા મા'બૂદ નહીં સિવા ઉસકે જિસ પર બની
બનૂ ઈસ્રાઈ-લ વ-અ-ન મિનલ મુસ્લિમીન (૯૦)
ઈસ્રાઈલ ઈમાન લાએ ઔર મૈં મુસલમાન હૂં (૧૯૨)
આલ્આ-ન વ કદ અસૈ-ત કબ્લુ વ કુન્ત મિનલ્મુફ-સિદીન (૯૧)
ક્યા અબ (૧૯૩) ઔર પેહલેસે ના-ફરમાન રહા ઔર તૂ ફસાદી થા (૧૯૪)

રબસે તેરી મગફિરતકી દુઆ કરૂંગા, યા વો વા'દા મુરાદ હૈ જો આઝરને હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામસે ઈસ્લામ લાનેકા કિયાથા શાને નુઝૂલ : હઝરત અલીયે મુર્તઝા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હૈ કે, જબ યે આયત નાઝિલ હુઈ "સઅસ્તગ ફિરુ લ ક રબ્બી" તો મૈંને સુના કે એક શખ્સ અપને વાલિદૈનકે લિયે દુઆએ મગફિરત કર રહા હૈ બાવજૂદ યે કે વો દોનોં મુશ્રિક થે, તો મૈંને કહા, તૂ મુશ્રિકોંકે લિયે દુઆએ મગફિરત કરતા હૈ ? ઉસને કહા, ક્યા ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને આઝરકે લિયે દુઆ ન કી થી ? વો ભી તો મુશ્રિક થા ? યે વાકેઆ મૈંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે અર્ઝ કિયા ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર બતાયા ગયા કે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ કા ઈસ્તિગફાર બઉમ્મીદે ઈસ્લામ

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ
آيَةً ۚ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا
لَغَافِلُونَ ۝ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مُبَوَّأَ
صِدْقٍ وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا
حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْعِلْمُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝ فَإِن
كُنتَ فِي شَكٍّ مِّمَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ فَاسْأَلِ الَّذِينَ
يَقْرَءُونَ الْكِتَابَ مِن قَبْلِكَ ۚ لَقَدْ جَاءَكَ
الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۝
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ
فَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ
عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ وَلَوْ جَاءَتْهُمْ
كُلُّ آيَةٍ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۝ فَلَوْلَا

ફલ્યૌ-મ નુનજ-જી-ક બિ-બ-દનિ-ક
આજ હમ તેરી લાશકો ઉતરા દેંગે કે તૂ
લિતકૂ-ન લિમન ખ઼લ્ફ-ક આયહ ॰ વ
અપને પિછલોં કે લિયે નિશાની હો (૧૯૫) ઔર
ઈન્ન કસીરમ - મિનન્નાસિ અન આયાતિના
બેશક લોગ હમારી આયતોંસે
લગ઼ાફિલૂન ૯૦ (૯૨) વ લ-કદ બવ્વઅ-ના
ગાફિલ હૈં ઔર બેશક હમને
બની ઈસ્રાઈ-લ મુબવ્વ-અ સિદ-ક઼િવ-વ
બની ઈસ્રાઈલકો ઈઝ્ઝતકી જગહ દી (૧૯૬) ઔર
ર-ઝક઼-નાહુમ મિનત્ત઼ય્યિબાત ૮ ફ-મખ્ત઼લફૂ
ઉન્હેં સુથરી રોઝી અતા કી તો ઈખ્તિલાફમેં ન
હ઼ત્તા જાઅ-હુમુલ ઈલ્મ ॰ ઈન્ન રબ્બ-ક
પળે (૧૯૭) મગર ઈલ્મ આનેકે બાદ (૧૯૮) બેશક તુમ્હારા રબ

ع

યક઼-દ઼ી બૈનહુમ યૌમલ ક઼િયામતિ ફીમા કાનૂ ફીહિ યખ્ત઼લિફૂન (૯૩)
કયામતકે દિન ઉનમેં ફૈસ્લા કર દેગા જિસ બાત મેં ઝગળતે થે (૧૯૯)
ફઈન કુન્ત ફી શક્કિમ-મિમ્મા અન્ઝલ્ના ઈલૈ-ક ફસ્અલિલ્લઝ઼ી-ન
ઔર અય સુન્નેવાલે ! અગર તુમ્હેં કુછ શુબ્હા હો ઉસમેં જો હમને તેરી તરફ ઉતારા (૨૦૦) તો
યક઼-રઊનલ - કિતા-બ મિન ક઼બ્લિક ૮ લ-કદ જા-અકલ-હ઼ક્કુ
ઉનસે પૂછ દેખ જો તુઝસે પેહલે કિતાબ પળ્હનેવાલે હૈં (૨૦૧) બેશક તેરે પાસ તેરે રબકી તરફસે હક્ક
મિર્રબ્બિ-ક ફલા તકૂનન્ન મિનલ-મુમ્તરી-ન ॰ (૯૪) વલા તકૂનન્ન
આયા (૨૦૨) તો તૂ હરગિઝ શકવાલોંમેં ન હો ઔર હરગિઝ ઉનમેં ન હોના
મિનલ્લઝ઼ી-ન કઝ઼-ઝબૂ બિઆયાતિલ્લાહિ ફ-તકૂ-ન
જિન્હોંને અલ્લાહકી આયતેં ઝુટલાઈ કે તૂ ખસારે -વાલોંમેં હો
મિનલ-ખ઼ાસિરીન (૯૫) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન હ઼ક્ક઼ત અ઼લૈહિમ
જાએગા બેશક વોહ જિન પર તેરે રબકી બાત ઠીક પળ ચુકી હૈ (૨૦૩)
કલિમતુ રબ્બિ-ક લા યુઅ-મિનૂન ॰ (૯૬) વલૌ જા-અત્હુમ કુલ્લુ
ઈમાન ન લાએંગે અગર-ચે સબ નિશાનિયાં ઉનકે પાસ
આયતિન હ઼ત્તા ય-રવુલ-અ઼ઝ઼ાબલ - અલીમ (૯૭) ફ-લૌલા
આએં જબ તક દર્દનાક અઝાબ ન દેખ લેં (૨૦૪) તો હુઈ

મં ૩

થા જિસકા આઝર આપસે વા'દા કર ચુકા થા ઔર આપ આઝરસે ઈસ્તિગફારકા વા'દા કર ચુકે થે જબ યહ ઉમ્મી દ મુન્કતા' હો ગઈ તો આપને ઉસસે અપના ઈલાકા કતઅ કર દિયા. (૨૬૯) ઔર ઈસ્તિગફાર કરના તર્ક ફરમા દિયા. (૨૭૦) કસીરુ દદુઆ મુતઝર્રેઅ. (૨૭૧) યા'ની ઉન પર ગુમરાહીકા હુકમ કરે ઔર ઉન્હેં ગુમરાહોંમેં દાખિલ ફરમાએ (૨૭૨) મા'ના યે હૈં કે જો ચીઝ મમ્નૂઅ હૈ ઔર ઉસસે ઈજતેનાબ વાજિબ હૈ, ઈસ પર અલ્લાહ તબારક વ તઆલા જબ તક અપને બંદોંકી ગિરફત નહી ફરમાતા જબ તક કે ઉસકી મુમાનેઅતકા સાફ બયાન અલ્લાહકી તરફસે ન આ જાએ, લેહાઝા કબ્લ મુમાનેઅત ઈસ ફે'લકે કરનેમેં હર્જ નહી. (મદારિક વ ખાઝિન) મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે જિસ ચીઝકી

كَانَتْ قَرْيَةٌ اٰمَنَتْ فَنَفَعَهَآ اِيْمَانُهَآ اِلَّا قَوْمَ
يُوْنُسَ ۭ لَمَّآ اٰمَنُوْا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ
فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنٰهُمْ اِلٰى حِيْنٍ ۝ وَلَوْ
شَاۗءَ رَبُّكَ لَاٰمَنَ مَنْ فِي الْاَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيْعًا ۭ
اَفَاَنْتَ تُكْرِهُ النَّاسَ حَتّٰى يَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ۝
وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تُؤْمِنَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ وَ
يَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَي الَّذِيْنَ لَا يَعْقِلُوْنَ ۝
قُلِ انْظُرُوْا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَمَا
تُغْنِي الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ۝
فَهَلْ يَنْتَظِرُوْنَ اِلَّا مِثْلَ اَيَّامِ الَّذِيْنَ خَلَوْا
مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ قُلْ فَانْتَظِرُوْٓا اِنِّىْ مَعَكُمْ مِّنَ
الْمُنْتَظِرِيْنَ ۝ ثُمَّ نُنَجِّيْ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كَذٰلِكَ ۚ
حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنْ

કાનત કર્યતુન આમ-નત ફ-ન-ફ-અહાઁ
હોતી ન કોઇ બસ્તી (૨૦૫) કે ઇમાન લાતી (૨૦૬) તો ઉસકા
ઈમાનુહાઁ ઈલ્લા કૌ-મ યૂનુસ • લમ્મા
ઇમાન કામ આતા હાં યૂનુસકી કૌમ જબ
આમનૂ ક-શફ-ના અન્હુમ અઝાબલ-ખિઝ-યિ
ઇમાન લાએ હમને ઉનસે રુસ્વાઇકા અઝાબ દુનિયાકી
ફિલ હયાતિદ-દુન્યા વ મત્તઅ-નાહુમ
ઝિન્દગીમેં હટા દિયા ઔર એક વકત તક ઉન્હેં
ઈલા હીન (૯૮) વલૌ શાઁ-અ રબ્બુ-ક
બરત્ને દિયા (૨૦૭) ઔર અગર તુમ્હારા રબ
લ-આમ-ન મન ફિલ-અર્દિ કુલ્લુહુમ
ચાહતા ઝમીનમેં જિત્ને હૈં સબકે સબ ઇમાન લે
જમીઆ • અ-ફ-અન્ત તુક-રિહુન્ના-સ હત્તા
આતે (૨૦૮) તો કયા તુમ લોગોંકો ઝબરદસ્તી કરોગે

મં ૩ **યકૂનૂ મુઅ-મિનીન (૯૯) વમા કા-ન લિનફ-સિન અન તુઅ-મિ-ન**
યહાં તક કે મુસલમાન હો જાએં (૨૦૯) ઔર કિસી જાનકી કુદરત નહીં કે ઇમાન લે
ઈલ્લા બિઈઝ-નિલ્લાહ • વ યજ-અલુર્રિજ-સ અ-લલ્લઝી-ન
આએ મગર અલ્લાહકે હુકમસે (૨૧૦) ઔર અઝાબ ઉન પર ડાલતા હૈ જિન્હેં
લા યઅ-કિલૂન (૧૦૦) કુલિન્ઝૂરૂ માઝા ફિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ •
અકલ નહીં તુમ ફરમાઓ દેખો (૨૧૧) આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં કયા હૈ (૨૧૨) ઔર
વમા તુગ઼્નિલ- આયાતુ વન્નુઝુરુ અન કૌમિલ્લા યુઅ-મિનૂન (૧૦૧)
આયતેં ઔર રસૂલ ઉન્હેં કુછ નહીં દેતે જિનકે નસીબમેં ઇમાન નહીં
ફ-હલ યન્તઝિરૂ-ન ઈલ્લા મિસ્લ અય્યામિલ્લઝી-ન ખલૌ
તો ઉન્હેં કાહેકા ઇન્તઝાર હૈ મગર ઉન્હીં લોગોંકે-સે દિનોંકા જો ઉનસે પેહલે હો ગુઝરે (૨૧૩)
મિન કબ્લિહિમ • કુલ ફન્તઝિરૂ ઈન્ની મ-અકુમ મિનલ-મુન્તઝિરીન (૧૦૨)
તુમ ફરમાઓ તો ઇન્તેઝાર કરો મૈં ભી તુમ્હારે સાથ ઇન્તેઝારમેં હૂં (૨૧૪)
સુમ્મ નુનજ-જી રુસુલના વલ્લઝી-ન આમનૂ કઝાલિક • હક્કન અલૈના
ફિર હમ અપને રસૂલોં ઔર ઇમાન વાલોંકો નજાત દેંગે બાત યેહી હૈ હમારી ઝિમ્મે
૯૦ **નુન્જિલ- મુઅ-મિનીન ૯૦ (૧૦૩) કુલ યાઁ અય્યુહન્નાસુ ઈન**
કરમ પર હક્ક હૈ મુસલમાનોંકો નજાત દેના તુમ ફરમાઓ અય લોગો ! અગર

જાનિબ શરીઅતસે મુમાનેઅત ન હો વો જાઇઝ હૈ. શાને નુઝૂલ : જબ મો'મિનીનકો મુશ્રિકીનકે લિયે ઇસ્તિગફાર કરનેસે મના ફરમાયા ગયા તો ઉન્હેં અંદેશા હુવા કે હમ પહલે જો ઇસ્તિગફાર કર ચુકે હૈં કહીં ઉસ પર ગિરફત ન હો. ઇસ આયતસે ઉન્હેં તસ્કીન દી ગઇ ઔર બતાયા ગયા કે મુમાનેઅતકા બયાન હોનેકે બાદ ઉસ પર અમલ કરનેસે મુવાખેઝા હોતા હૈ. (૨૭૩) યા'ની ગઝવએ તબૂકમેં જિસકો ગઝ્વએ ઉસ્રત ભી કહતે હૈં, ઇસ ગઝવહમેં ઉસ્રત કા યે હાલ થા કે દસ દસ આદમિયોંમેં સવારીકે લિયે એક એક ઊંટ થા, નૌબત બ નૌબત ઉસી પર સવાર હો લેતે થે ઔર ખાનેકી કિલ્લતકા યે હાલ થા કે એક એક ખજૂર પર કઇ કઇ આદમી બસર કરતે થે, ઇસ તરહ કે હર એકને થોડી થોડી ચૂસ કર એક ઘૂંટ પાની પી લિયા. પાનીકી ભી

كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ
تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَٰكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي
يَتَوَفَّاكُمْ ۖ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَأَنْ أَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۚ وَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۞ وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا
لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ ۖ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا
مِنَ الظَّالِمِينَ ۞ وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا
كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ
لِفَضْلِهِ ۚ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۚ وَهُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۞ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمُ
الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ ۖ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي
لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَا
أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ۞ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ

કુન્તુમ ફી શક્કિમ-મિન દીની ફલા
તુમ મેરે દીનકી તરફસે કિસી શુબ્હેમેં હો તો
અઅ્-બુદુલ્લઝી-ન તઅ્-બુદૂ-ન મિન
મેં તો ઉસે ન પૂજૂંગા જિસે તુમ અલ્લાહ કે
દૂનિલ્લાહિ વ લાકિન અઅ્-બુદુલ્લા હલ્લઝી
સિવા પૂજતે હો (૨૧૫) હાં ઉસ અલ્લાહકો પૂજતા હૂં જો
ય-ત-વફ-ફાકુમ ۖ વ ઉમિર-તુ અન અકૂ-ન
તુમ્હારી જાન નિકાલેગા (૨૧૬) ઔર મુઝે હુકમ હૈ કે
મિનલ્મુઅ-મિનીન ۞ (૧૦૪) વ અન અકિમ
ઈમાન વાલોં મેં હું ઔર યે કે અપના
વજ-હ-ક લિદ-દીનિ હનીફા ۚ વલા
મુંહ દીનકે લિયે સીધા રખ સબસે અલગ હોકર (૨૧૭) ઔર
તકૂનન્ન મિનલ્મુશ્રિકીન (૧૦૫) વલા
હરગિઝ શિર્કવાલોંમેં ન હોના ઔર

તદ-ઉ મિન દૂનિલ્લાહિ મા લા યન્ફઉ-ક વલા યદુર્રુક ફ-ઈન મં ૩
અલ્લાહકે સિવા ઉસકી બન્દગી ન કર જો ન તેરા ભલા કર સકે ન બુરા ફિર અગર એસા
ફ-અલ-ત ફઈન્ન-ક ઈઝમ - મિનઝ્-ઝાલિમીન (૧૦૬) વ ઈય્યમ્સસ્કલ્લાહુ
કરે તો ઉસ વકત તૂ ઝાલિમોંસે હોગા ઔર અગર તુઝે અલ્લાહ
બિદુર્રિન ફલા કાશિ-ફ લહૂ ઈલ્લા હૂ ۚ વ ઈય્યુરિદ-ક બિખૈરિન
કોઈ તકલીફ પહુંચાએ તો ઉસકા કોઈ ટાલનેવાલા નહીં ઉસકે સિવા ઔર અગર તેરા ભલા
ફલા રાદ-દ લિફદ્-લિહ ۚ યુસીબુ બિહી મંય્યશાઉ મિન ઈબાદિહ ۚ વ
ચાહે તો ઉસકે ફઝલકા રદ કરનેવાલા કોઈ નહીં (૨૧૮) ઉસે પહુંચાતા હૈ અપને બન્દોંમેં જિસે ચાહે ઔર
હુવલ - ગફૂરુર્રહીમ (૧૦૭) કુલ યા અય્યુહન્નાસુ કદ જાઅકુમુલ-હક્કુ
વોહી બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ તુમ ફરમાઓ અય લોગો ! તુમ્હારે પાસ તુમ્હારે રબકી તરફસે હક્ક
મિર્રબ્બિકુમ ۚ ફ-મનિહ-તદા ફ-ઈન્નમા યહ-તદી લિનફ-સિહ ۚ વ
આયા (૨૧૯) તો જો રાહ પર આયા વોહ અપને ભલેકી રાહ પર આયા (૨૨૦) ઔર
મન દ્લ્લ ફ-ઈન્નમા યદ્લ્લુ અલૈહા ۚ વમા અ-ન
જો બેહકા વોહ અપને બુરેકો બેહકા (૨૨૧) ઔર કુછ મૈં
અલૈકુમ બિવકીલ ۞ (૧૦૮) વત્તબિઅ્-મા યૂહા ઈલૈ-ક
કળોળા નહીં (૨૨૨) ઔર ઉસ પર ચલો જો તુમ પર "વહી" હોતી હૈ

નિહાયત કિલ્લત થી, ગર્મી શિદતકી થી, પ્યાસકા ગલ્બા ઔર પાની નાપૈદ, ઇસ હાલમેં સહાબા અપને સિદ્કો યકીન ઔર ઈમાનો ઈખ્લાસકે સાથ હુઝૂરકી જાંનિસારીમેં સાબિત કદમ રહે. હઝરત અબૂબક્ર સિદીકને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ ! અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ ફરમાઈએ, ફરમાયા, કયા તુમ્હેં યે ખ્વાહિશ હૈ ? અર્ઝ કિયા, જી હાં. હુઝૂરને દસ્તે મુબારક ઉઠાકર દુઆ ફરમાઈ ઔર અભી દસ્તે મુબારક ઉઠે હી હુએ થે કે અલ્લાહ તઆલાને અબ્ર ભેજા, બારિશ હૂઈ, લશ્કર સૈરાબ હુવા, લશ્કરવાલોંને અપને બરતન ભર લિયે, ઉસકે બાદ જબ આગે ચલે તો ઝમીન ખુશ્ક થી અબ્રને લશ્કરકે બાહર બારિશ હી નહીં કી, વો ખાસ ઉસી લશ્કરકો સૈરાબ કરનેકે લિયે ભેજા ગયા થા. (૨૭૪) ઔર વો ઇસ શિદતો સખ્તીમેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ તઆલા

وَاصْبِرْ حَتّٰى يَحْكُمَ اللّٰهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿۱۰۹﴾

سُوْرَةُ هُوْدٍ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓرٰ ۚ كِتٰبٌ اُحْكِمَتْ اٰيٰتُهٗ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَّدُنْ
حَكِيْمٍ خَبِيْرٍ ﴿۱﴾ اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ ۚ اِنَّنِيْ لَكُمْ
مِّنْهُ نَذِيْرٌ وَّبَشِيْرٌ ﴿۲﴾ وَّاَنِ اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ
تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ يُمَتِّعْكُمْ مَّتَاعًا حَسَنًا اِلٰٓى اَجَلٍ
مُّسَمًّى وَّيُؤْتِ كُلَّ ذِيْ فَضْلٍ فَضْلَهٗ ۚ وَاِنْ
تَوَلَّوْا فَاِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيْرٍ ﴿۳﴾
اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۴﴾
اَلَآ اِنَّهُمْ يَثْنُوْنَ صُدُوْرَهُمْ لِيَسْتَخْفُوْا مِنْهُ ۚ اَلَا
حِيْنَ يَسْتَغْشُوْنَ ثِيَابَهُمْ ۙ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ
وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۚ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿۵﴾

વસ્બિર હત્તા યહ્-કુમલ્લાહ ત્ર વ
ઔર સબ્ર કરો (૨૨૩) યહાં તક કે અલ્લાહ હુકમ ફરમાએ (૨૨૪) ઔર
હુ-વ ખૈરુલહાકિમીન ૯૦ (૧૦૯)
વોહ સબસે બેહતર હુકમ ફરમાનેવાલા હૈ (૨૨૫)

(૧૧) સૂરએ હૂદ

(મક્કી) ૧૨૩ આયતેં ઔર ૧૦ રુકૂઅ હૈં

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્માનિર્રહીમ ૦
અલ્લાહ કે નામસે શુરૂ જો બહોત મહેરબાન રહમવાલા (૧)
અલિફ-લૉમ-રા કિતાબુન ઉહ્-કિમત
અલિફ લામ રા યે એક કિતાબ હૈ જિસકી
આયતુહૂ સુમ્મ ફુસ્સિલત મિલ્લદુન હકીમિન
આયતેં હિકમતભરી હૈં (૨) ફિર તફસીલ કી ગઈ (૩) હિકમતવાલે

ખબીર ૦ (૧) અલ્લા તઅ્-બુદૂ ઈલ્લલ્લાહ ૮ ઈન્નની લકુમ મિન્હુ
ખબરદારકી તરફસે કે બન્દગી ન કરો મગર અલ્લાહકી બેશક મૈં તુમ્હારે લિયે ઉસકી
મં ૩ નઝીરુંવ-વ બશીરુંવ- ૦ (૨) વ અનિસ્તગ્ફિરૂ રબ્બકુમ સુમ્મ તૂબૂ ઈલૈહિ
તરફસે ડર ઔર ખુશી સુનાનેવાલા હૂં ઔર યે કે અપને રબસે મુઆફી માંગો ફિર ઉસકી
યુમત્તિઅ્-કુમ મતાઅન હ-સ-નન ઈલા અ-જલિમ-મુસમ્મંવ-વ
તરફ તૌબા કરો તુમ્હેં બહોત અચ્છા બરતના દેગા (૪) એક ઠેહરાએ વાદે તક ઔર
યુઅ-તિ કુલ્લ ઝી ફદ્-લિન ફદ્-લહ ૮ વઈન ત-વલ્લૌ ફઈન્ની
હર ફઝીલતવાલેકો (૫) ઉસકા ફઝલ પહુંચાએગા (૬) ઔર અગર મુંહ ફેરો તો મૈં
અખાફુ અલૈકુમ અઝા-બ યૌમિન કબીર (૩) ઈલલ્લાહિ મર્જિઉકુમ ૮ વ
તુમ પર બડે દિન (૭) કે અઝાબકા ખૌફ કરતા હૂં તુમ્હેં અલ્લાહ હી કી તરફ ફિરના હૈ (૮) ઔર
હુ-વ અલા કુલ્લિ શૈઈન કદીર (૪) અલા ઈન્નહુમ યસ્નૂ-ન સુદૂરહુમ
વોહ હર શય પર કાદિર હૈ (૯) સુનો વોહ અપને સીને દોહરે કરતે હૈં કે
લિ-યસ્તખ્ફૂ મિન્હ ૮ અલા હી-ન યસ્તગ્શૂ-ન સિયાબહુમ યઅ્-લમુ મા યુસિર્રૂ-ન
અલ્લાહસે પર્દા કરેં (૧૦) સુનો જિસ વકત વોહ અપને કપડોંસે સારા બદન ઢાંપ લેતે હૈં ઉસ વકત ભી અલ્લાહ ઉનકા છુપા
વમા યુઅ્-લિનૂન ૮ ઈન્નહૂ અલીમુમ બિઝાતિસ્સુદૂર (૫)
ઔર ઝાહિર સબ-કુછ જાનતા હૈ બેશક વોહ દિલોંકી બાત જાનનેવાલા હૈ.

અલૈહિ વસલ્લમસે જુદા હોના ગવારા કરેં. (૨૭૫) ઔર વો સાબિરો સાબિત રહે ઔર ઉનકા ઈખ્લાસ મહફૂઝ રહા ઔર જો ખતરા દિલમેં ગુઝરા થા ઉસ પર નાદિમ હુએ. (૨૭૬) તૌબાસે જિનકા ઝિક્ર આયત "વઆખરૂન મુર્જવ્ના લિઅમ્રિલ્લાહ" મેં હૈ ઔર યે તીન સાહિબ કઅબ ઈબ્ને માલિક ઔર હિલાલ ઈબ્ને ઉમૈયહ ઔર મરારહ ઈબ્ને રબીઅ હૈં. યે સબ અન્સારી થે. રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને તબૂક સે વાપસ હોકર ઉનસે જિહાદમેં હાઝિર ન હોનેકી વજહ દર્યાફત ફરમાઈ ઔર ફરમાયા, ઠેહરો જબ તક અલ્લાહ તઆલા તુમ્હારે લિયે કોઈ ફૈસલા ફરમાએ ઔર મુસલમાનોંકો ઉન લોગોંસે મિલને જુલને, કલામ કરનેસે મુમાનેઅત ફરમા દી હત્તા કે ઉનકે રિશ્તેદારોં ઔર દોસ્તોંને ઉનસે કલામ તર્ક કર દિયા, યહાં

તક કે ઐસા મા'લૂમ હોતા થા કે ઉનકો કોઇ પહચાનતા હી નહીં, ઔર ઉનકી કિસીસે શનાસાઇ હી નહીં ! ઇસ હાલ પર ઉન્હેં પચાસ રોઝ ગુઝરે (૨૭૭) ઔર ઉન્હેં કોઇ જગહ ઐસી ન મિલ સકી જહાં એક લમ્હેકે લિયે ઉન્હેં કરાર હોતા. હર વકત પરેશાની ઔર રંજો ગમ, બેચૈની વ ઇઝતેરાબમેં મુબ્તિલા થે (૨૭૮) શિદતે રંજો ગમસે ન કોઇ અનીસ હૈ જિસસે બાત કરેં, ન કોઇ ગમખ્વાર જિસે હાલ સુનાએ, વહશતો તન્હાઇ હૈ ઔર શબો રોઝ કી ગિર્યઓઝારી. (૨૭૯) અલ્લાહ તઆલાને ઉન પર રહમ ફરમાયા ઔર. (૨૮૦) મઆસી તર્ક કરો. (૨૮૧) જો સાદિકુલ ઇમાન હૈં, મુખ્લિસ હૈં, રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ઇખ્લાસકે સાથ તસ્દીક કરતે હૈં. સઇદ ઇબ્ને જુબૈરકા કૌલ હૈ કે સાદિકીનસે હઝરત અબૂબક્રો ઉમર મુરાદ હૈં (રદિયલ્લાહુ અન્હુમા) ઇબ્ને જરીર કહતે હૈં કે મુહાજેરીન હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને ફરમાયા કે, વો લોગ જિનકી નિય્યતે સાબિત રહીં ઔર કલ્બો આ'માલ મુસ્તકીમ, ઔર વો ઇખ્લાસકે સાથ ગઝવએ તબૂકમેં હાઝિર હુએ મસ્અલા : ઇસ આયતસે સાબિત હુવા કે ઇજમાઅ હુજ્જત હૈ, કયૂં કે સાદિકીનકે સાથ રહનેકા હુકમ ફરમાયા, ઇસસે ઉનકે કૌલકા કુબૂલ કરના લાઝિમ આતા હૈ. (૨૮૨) યહાં એહલે મદીનાસે મદીના તૈયબહમેં સુકૂનત રખનેવાલે મુરાદ હૈં, ખ્વાહ વો મુહાજેરીન હોં યા અન્સાર. (૨૮૩) ઔર જિહાદમેં હાઝિર ન હોં. (૨૮૪) બલ્કે ઉન્હેં હુકમ થા કે શિદતો તકલીફમેં હુઝૂરકા સાથ ન છોળેં ઔર સખ્તીકે મૌકે પર અપની જાને આપ પર ફિદા કરેં. (૨૮૫) ઔર કુફ્ફારકી ઝમીનકો અપને ઘોળોંકે સુમોંસે રોંદતે હૈં. (૨૮૬) કૈદ કરકે યા કત્લ કરકે યા ઝખ્મી કરકે યા હઝીમત દેકર (૨૮૭) ઇસસે સાબિત હુવા કે જો શખ્સ ઇતાઅતે ઇલાહીકા કસ્દ કરે ઉસકા ઉઠના, બૈઠના, ચલના, હરકત કરના, સાકિન રહના, સબ નેકિયાં હૈં, અલ્લાહકે યહાં લિખ્ખી જાતી હૈં. (૨૮૮) યા'ની કલીલ મસલન એક ખજૂર. (૨૮૯) જૈસા કે હઝરત ઉસ્માનગની રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને જૈશે (જંગ) ઇસ્રતમેં ખર્ચ કિયા. (૨૯૦) ઇસ આયતસે જિહાદકી ફઝીલત ઔર ઇસકા અહસનુલ આ'માલ હોના સાબિત હુવા. (૨૯૧) ઔર એકદમ અપને વતન ખાલી કર દેં (૨૯૨) એક જમાઅત વતનમેં રહે ઔર. (૨૯૩) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાસે મરવી હૈ કે કબાઇલે અરબમેંસે હર હર કબીલેસે જમાઅતેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે હુઝૂરમેં હાઝિર હોતીં ઔર વો હુઝૂરસે દીનકે મસાઇલ સીખતે ઔર તફકકુહ હાસિલ કરતે ઔર અપને લિયે અહકામ દર્યાફત કરતે ઔર અપની કૌમકે લિયે. હુઝૂર ઉન્હેં અલ્લાહ ઔર રસૂલકી ફરમાં બરદારી કા હુકમ દેતે ઔર નમાઝ, ઝકાત વગૈરહકી તા'લીમકે લિયે ઉન્હેં ઉનકી કૌમ પર મા'મૂર ફરમાતે જબ વો લોગ અપની કૌમમેં પહુંચતે તો એ'લાન કર દેતે કે જો ઇસ્લામ લાએ વો હમમેંસે હૈ, ઔર લોગોંકો ખુદાકા ખૌફ દિલાતે ઔર દીનકી મુખાલિફતસે ડરાતે યહાં તક કે લોગ અપને વાલિદૈનકો છોળ દેતે, ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઉન્હેં દીનકે તમામ ઝુરૂરી ઉલૂમ તા'લીમ ફરમા દેતે (ખાઝિન) યે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા મો'જિઝએ અઝીમા હૈ કે બિલ્કુલ બેપળ્હે લોગોંકો બહુત થોળી દેરમેં દીનકે અહકામકા આલિમ ઔર કૌમકા હાદી બના દેતે થે. ઇસ આયતસે ચંદ મસાઇલ મા'લૂમ હોતે હૈં. <u>મસ્અલા</u> : ઇલ્મે દીન હાસિલ કરના ફર્ઝ હૈ, જો ચીઝેં બંદે પર ફર્ઝો વાજિબ હૈં ઔર જો ઉસકે લિયે મમ્નૂઅ-વ-હરામ હૈં ઉનકા સીખના ફર્ઝે ઐન હૈ ઔર ઉસસે ઝાઇદ ઇલ્મ હાસિલ કરના ફર્ઝે કિફાયહ. હદીસ શરીફ મેં હૈ, ઇલ્મ સીખના હર મુસલમાન પર ફર્ઝ હૈ. ઇમામ શાફઇ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા કે, ઇલ્મ સીખના નફિલ નમાઝસે અફઝલ હૈ. <u>મસ્અલા</u> : તલબે ઇલ્મકે લિયે સફરકા હુકમ હદીસ શરીફ મેં હૈ, જો શખ્સ ઇલ્મકે લિયે રાહ ચલે, અલ્લાહ ઉસકે લિયે જન્નતકી રાહ આસાન કરતા હૈ (તિર્મિઝી) <u>મસ્અલા</u> : ફિકહ અફઝલતરીન ઉલૂમ હૈ. હદીસ શરીફ મેં હૈ, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા, અલ્લાહ જિસકે લિયે બેહતરી ચાહતા હૈ ઉસકો દીનમેં ફકીહ બનાતા હૈ. મૈં તકસીમ કરનેવાલા હૂં ઔર અલ્લાહ તઆલા દેનેવાલા. (બુખારી વ મુસ્લિમ) હદીસમેં હૈ, એક ફકીહ શૈતાન પર હઝાર આબિદોંસે ઝિયાદા સખ્ત હૈ (તિર્મિઝી) 'ફિકહ' અહકામે દીનકે ઇલ્મકો કહતે હૈં. ફિકહે મુસ્તલહ ઉસકા સહીહ મિસ્દાક હૈ. (૨૯૪) અઝાબે ઇલાહીસે અહકામે દીનકા ઇત્તેબાઅ કરકે. (૨૯૫) કેતાલ તમામ કાફિરોંસે વાજિબ હૈ, કરીબકે હોં યા દૂરકે, લેકિન કરીબવાલે મુકદમ હૈં, ફિર જો ઉનસે મુત્તસિલ હોં, ઐસે હી દરજા બ દરજા. (૨૯૬) ઉન્હેં ગલ્બા દેતા હૈ ઔર ઉનકી નુસ્રત ફરમાતા હૈ. (૨૯૭) યા'ની મુનાફિકીન આપસમેં બતરીકે ઇસ્તેહઝા ઐસી બાતેં કહતે હૈં ઉનકે જવાબમેં ઇર્શાદ હોતા હૈ. (૨૯૮) શકકો નિફાકકા. (૨૯૯) કે પહલે જિતના નાઝિલ હુવા થા ઉસીકે ઇન્કારકે વબાલમેં ગિરફતાર થે, અબ જો ઔર નાઝિલ હુવા ઉસકે ઇન્કારકી ખબાસતમેં ભી મુબ્તિલા હુવે. (૩૦૦) યા'ની મુનાફિકીનકો. (૩૦૧) ઇમરાઝો શદાઇદ ઔર

ફહત વગૈરહકે સાથ (૩૦૨) ઔર આંખોસે નિકલ ભાગનેકે ઇશારે કરતા હૈ ઔર કહતા હૈ. (૩૦૩) અગર દેખતા હો તો બૈઠ ગએ વરના નિકલ ગએ .(૩૦૪) કુફ્રકી તરફ (૩૦૫) ઇસ સબબસે. (૩૦૬) અપને નફા વ ઝરરકો નહીં સોચતે. (૩૦૭) મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ, અરબી કુરૈશી જિનકે હસબો નસબકો તુમ ખૂબ પહચાનતે હો કે તુમમેં સબસે આલી નસબ હૈં ઔર તુમ ઉનકે સિદકો અમાનત ઝોહદો તકવા, તહારતો તકદ્દુસ ઔર અખ્લાકે હમીદાકો ભી ખૂબ જાનતે હો ઔર એક કિર્અતમેં અન્ફુસિકુમ બેફત્હેફા આયા હૈ ઉસકે મા'ના હૈં કે તુમમેં સબસે નફીસતર ઔર અશરફો અફઝલ ઇસ આયતે કરીમહમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી તશરીફ આવરી યા'ની આપકે મીલાદે મુબારકકા બયાન હૈ. તિર્મિઝીકી હદીસસે ભી સાબિત હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને અપની પેદાઇશકા બયાન કિયામ કરકે ફરમાયા મસ્અલા : ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે મેહફિલે મીલાદ મુબારકકી અસ્લ કુર્આનો હદીસસે ભી સાબિત હૈ. (૩૦૮) ઇસ આયતમેં અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો અપને દો નામોં સે મુશર્રફ ફરમાયા, કે કમાલે તકરીમ હૈ ઔર ઇસ સરવરે અન્વર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી. (૩૦૯) યા'ની મુનાફિકીન-વ-કુફ્ફાર આપ પર ઇમાન લાનેસે એ'રાઝ કરે. (૩૧૦) હાકિમ ને મુસ્તદરકમેં અબી ઇબ્ને કઅબસે એક હદીસ રિવાયત કી હૈ કે, લકદ જાઅકુમ સે આખિર સૂરત તક દોનોં આયતે કુર્આને કરીમમેં સબકે બાદ નાઝિલ હૂઈ. (૧) સૂરએ યૂનુસ મક્કિયહ હૈ સિવાએ તીન આયતોંકે ફઇનકુન્ત ફી શકિકનસે ઇસમેં ગ્યારહ રુકૂઅ ઔર એકસો નવ આયતે ઔર એક હઝાર આઠસો બત્તીસ કલિમે ઔર નવ હઝાર નિન્નાન્વે હુરૂફ હૈં. (૨) શાને નુઝૂલ : હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, જબ અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો રિસાલતસે મુશર્રફ ફરમાયા ઔર આપને ઉસકા ઇઝહાર કિયા તો અરબ મુન્કિર હો ગએ ઔર ઉનમેંસે બા'ઝોંને યે કહા કે અલ્લાહ ઉસ્સે બરતર હૈ કે કિસી બશરકો રસૂલ બનાએ, ઇસ પર યે આયત નાઝિલ હૂઈ. (૩) કુફ્ફારને પેહલે તો બશરકા રસૂલ હોના કાબિલે તઅજજુબ-વ-ઇન્કાર કરાર દિયા ઔર ફિર જબ હુઝૂરકે મો'જિઝાત દેખે ઔર યકીન હુવા કે યે બશરકે મકદેરતસે બાલાતર હૈ તો આપકો સાહિર (જાદૂગર) બતાયા. ઉનકા યે દાવા તો કિઝબ-વ-બાતિલ હૈ મગર ઇસમેં ભી હુઝૂરકે કમાલ ઔર અપને ઇજઝકા એતરાફ પાયા જાતા હૈ. (૪) યા'ની તમામ ખલ્કકે ઉમૂરકા હસ્બે ઇકતેઝા હિકમત સર અંજામ ફમાતા હૈ. (૫) ઇસમેં બુતપરસ્તોંકે ઇસ કૌલકા રદ હૈ કે બુત ઉનકી શફાઅત કરેંગે, ઉન્હેં બતાયા ગયા કે શફાઅત માઝૂનીન-કે સિવા કોઇ નહીં કરેગા માઝૂન સિર્ફ ઉસકે મકબૂલ બંદે હોં. (૬) જો આસ્માન-વ-ઝમીનકા ખાલિક ઔર તમામ ઉમૂરકા મુદબ્બિર હૈ, ઉસકે સિવા કોઇ મા'બૂદ નહીં, ફકત વોહી મુસ્તહિકે ઇબાદત હૈ. (૭) રોઝે કિયામત ઔર યહી હૈ. (૮) ઇસ આયતમેં હશ્ર-વ-નશ્ર-વ મઆદકા બયાન ઔર મુન્કિરીનકા રદ હૈ ઔર ઇસ પર નિહાયત લતીફ પૈરાયેમેં દલીલ કાઇમ ફર્માઇ ગઇ હૈ કે વો પહલી બાર બનાતા હૈ ઔર આ'ઝાએ મુરક્કબાકો પૈદા કરતા હૈ ઔર તરકીબ દેતા હૈ તો મૌતકે સાથ મુતફર્રિક વ મુન્તશિર હોનેકે બાદ ઉનકો દોબારા ફિર તરકીબ દેના ઔર બને હુએ ઇન્સાનકો ફનાકે બાદ ફિર દોબારા બના દેના ઔર વહી જાન જો ઉસ બદનસે મુતઅલ્લિક થી જો ઉસકો ઉસ બદનકી દુરુસ્તીકે બાદ ફિર ઉસી બદનસે મુતઅલ્લિક કર દેના ઉસકી કુદરતસે કયા બઇદ હૈ, ઔર ઇસ દોબારા પેદા કરનેકા મકસૂદ જઝાએ આ'માલ યા'ની મુતીઅકો સવાબ ઔર આસીકો અઝાબ દેના હૈ. (૯) અઠાઇસ મંઝિલેં જો બારહ બુર્જોં પર મુન્કસિમ હૈં, હર બુર્જકે લિયે ૨ ૧/૩ મંઝિલેં હૈં, ચાંદ હર શબ એક મંઝિલમેં રહતા હૈ ઔર મહીના તીસ દિનકા હો તો દો શબ વરના એક શબ છુપતા હૈ. (૧૦) મહીનોં, દિનોં, સાઅતોંકા. (૧૧) કે ઉસસે ઉસકી કુદરત ઔર ઉસકી વહદાનિયતકે દલાઇલ ઝાહિર હોં. (૧૨) કે ઉનમેં ગૌર કરકે નફા ઉઠાએ.(૧૩) રોઝે કિયામત ઔર સવાબ વ અઝાબકે કાઇલ નહીં. (૧૪) ઔર ઇસ ફાનીકો જાવેદાની પર તર્જીહ દી ઔર ઉમ્ર ઉસકી તલબમેં ગુઝારી. (૧૫) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાસે મરવી હૈ કે, યહાં આયાતસે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ઝાતે પાક ઔર કુર્આન શરીફ મુરાદ હૈ ઔર ગફલત કરનેસે મુરાદ ઉનસે એ'રાઝ કરના હૈ. (૧૬) જન્નતોં કી તરફ કતાદાકા કૌલ હૈ કે મોમિન જબ અપની કબ્રસે નિકલેગા તો ઉસકા અમલ ખૂબસૂરત શકલમેં ઉસકે સામને આયેગા. યે શખ્સ કહેગા તૂ કૌન હૈ ? વો કહેગા, મૈં તેરા અમલ હૂં ઔર ઉસકે લિયે નૂર હોગા ઔર જન્નત તક પહુંચાએગા ઔર કાફિરકા મુઆમલા બરઅકસ (ઉલ્ટા) હોગા કે ઉસકા અમલ બુરી શકલમેં નમૂદાર હોકર ઉસે જહન્નમ પહુંચાએગા. (૧૭) યા'ની અહલે જન્નત અલ્લાહ તઆલાકી તસ્બીહ, તહમીદ, તકદીસમેં મશ્ગૂલ રહેંગે ઔર ઉસકે ઝિક્રસે ઉન્હેં ફર્હત-વ-સુરૂર ઔર ઇન્તેહા દરજાકી લઝઝત હાસિલ

હોગી, સુબ્હાનલ્લાહ : (૧૮) યા'ની અહલે જન્નત આપસમેં એક દૂસરેકી તહિય્યત-વ-તકરીમ સલામસે કરેંગે યા મલાઈકહ ઉન્હેં બતૌરે તહિય્યત સલામ અર્ઝ કરેંગે યા મલાએકા રબ અઝઝો જલ્લકી તરફસે ઉનકે પાસ સલામ લાએંગે. (૧૯) ઉનકે કલામકી ઈબ્તેદા અલ્લાહકી તા'ઝીમ વ તન્ઝીયહ સે હોગી ઔર કલામકા ઈખ્તેતામ ઉસકી હમ્દોસના પર હોગા. (૨૦) યા'ની અગર અલ્લાહ તઆલા લોગોંકી બદ દુઆએં, જૈસે કે વો ગઝબકે વકત અપને લિયે ઔર અપને અહલો માલકે લિયે કરતે હૈં ઔર કહતે હૈં હમ હલાક હો જાએં, ખુદા હમેં ગારત કરે, બર્બાદ કરે ઔર ઐસે કલ્મે હી અપની ઔલાદ વ અકારિબકે લિયે કહ ગુઝરતે હૈં, જિસે હિન્દીમેં કોસના કહતે હૈં, અગર વો દુઆ ઐસી જલ્દી કુબૂલ કર લી જાતી જૈસી જલ્દી વો દુઆએ ખૈર કે કુબૂલ હોનેમેં ચાહતે હૈં તો ઉન લોગોંકા ખાતેમા હો ચુકા હોતા ઔર વો કબકે હલાક હો ગએ હોતે, લેકિન અલ્લાહ તબારક વ તઆલા અપને કરમસે દુઆએ ખૈર કુબૂલ ફર્માનેમેં જલ્દી કરતા હૈ દુઆએ બદકે કુબૂલમેં નહી, યે ઉસકી રહમત હૈ. શાને નુઝૂલ : નઝર ઈબ્ને હારિસને કહા થા, યા રબ ! યે દીને ઈસ્લામ અગર તેરે નઝદીક હક હૈ તો હમારે ઉપર આસ્માનસે પથ્થર બરસા ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હૂઈ ઔર બતાયા ગયા કે અગર અલ્લાહ તઆલા કાફિરોંકે લિયે અઝાબમેં જલ્દી ફરમાતા જૈસા કે ઉનકે લિયે માલ-વ-ઔલાદ વગૈરહ દુનિયાકી ભલાઈ દેનેમેં જલ્દી ફરમાઈ તો વો સબ હલાક હો ચુકે હોતે .(૨૧) ઔર હમ ઉન્હેં મોહલત દેતે હૈં ઔર ઉનકે અઝાબમેં જલ્દી નહી ફરમાતે (૨૨) યહાં આદમીસે કાફિર મુરાદ હૈ. (૨૩) હર હાલમેં ઔર જબ તક ઉસકી તકલીફ ઝાઈલ ન હો, દુઆમેં મશ્ગૂલ રહતા હૈ. (૨૪) અપને પહલે તરીકે પર, ઔર વહી કુફ્રકી રાહ ઈખ્તિયાર કરતા હૈ ઔર તકલીફકે વકતકો ભૂલ જાતા હૈ. (૨૫) યા'ની કાફિરોંકો. (૨૬) મકસદ યે હૈ કે ઈન્સાન બલાકે વકત બહુત હી બેસબરા હૈ ઔર રાહતકે વકત નિહાયત નાશુક્રા, જબ તકલીફ પહોંચતી હૈ તો ખળે, લેટે, બૈઠે હર હાલમેં દુઆ કરતા હૈ, જબ અલ્લાહ તકલીફ દૂર કર દે તો શુક્ર બજા નહી લાતા ઔર અપની હાલતે સાબિકહકી તરફ લૌટ જાતા હૈ, યે હાલ ગાફિલકા હૈ. મોમિન આકિલકા હાલ ઈસકે ખિલાફ હૈ, વો મુસીબત વ બલા પર સબ્ર કરતા હૈ, રાહત વ આસાઈશમેં શુક્ર કરતા હૈ, તકલીફ વ રાહતકે જુમ્લા અહવાલમેં અલ્લાહ તઆલાકે હુઝૂર તઝર્રો વ-ઝારી ઔર દુઆ કરતા હૈ, ઔર એક મકામ ઉસસે ભી આ'લા હૈ જો મોમિનોંમેં ભી મખ્સૂસ બંદોંકો હાસિલ હૈ કે જબ કોઈ મુસીબત-વ-બલા આતી હૈ ઉસ પર સબ્ર કરતે હૈં, કઝાએ ઈલાહી પર દિલસે રાઝી રહતે હૈં ઔર જમીએ અહવાલ પર શુક્ર કરતે હૈં. (૨૭) યા'ની ઉમ્મતે. (૨૮) ઔર કુફ્રમેં મુબ્તિલા હુએ. (૨૯) જો ઉનકે સિદ્કકી બહુત વાઝેહ દલીલેં થી લેકિન ઉન્હોંને ન માના ઔર અંબિયાકી તસ્દીક ન કી. (૩૦) તા કે તુમ્હારે સાથ તુમ્હારે અમલકે લાઈક મુઆમલા ફરમાએં. (૩૧) જિનમેં હમારી તૌહીદ ઔર બુત પરસ્તીકી બુરાઈ ઔર બુતપરસ્તોંકી સઝાકા બયાન હૈ. (૩૨) ઔર આખેરત પર ઈમાન નહી રખતે. (૩૩) જિસમેં બુતોંકી બુરાઈ ન હો. (૩૪) શાને નુઝૂલ : કુફ્ફારકી એક જમાઅતને નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર કહા કે, અગર આપ ચાહતે હૈં કે હમ આપ પર ઈમાન લે આએં તો આપ ઈસ કુર્આનકે સિવા દૂસરા કુર્આન લાઈયે જિસમેં લાત, ઉઝઝા, મનાત વગૈરહ બુતોંકી બુરાઈ ઔર ઉનકી ઈબાદત છોળનેકા હુકમ ન હો ઔર અગર અલ્લાહ ઐસા કુર્આન નાઝિલ ન કરે તો આપ અપની તરફસે તૈયાર બના લીજિયે યા ઈસી કુર્આનકો બદલકર હમારી મરઝીકે મુતાબિક કર દીજિયે તો હમ ઈમાન લે આએંગે, ઉનકા યે કલામ યા તો બતરીકે તમસ્ખુર -વ-ઈસ્તેહઝા થા યા ઉન્હોંને તજરબા વ ઈમ્તેહાનકે લિયે ઐસા કહા થા કે અગર યે દૂસરા કુર્આન બના લાએં યા ઉસકો બદલ દેં તો સાબિત હો જાએગા કે કુર્આન કલામે રબ્બાની નહી હૈ. અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો હુકમ દિયા કે ઉસકા યે જવાબ દેં જો આયત મેં મઝકૂર હોતા હૈ. (૩૫) મૈં ઉસમેં કોઈ તગૈયુર વ તબદીલ, કમી બેશી નહી કર સકતા, યે મેરા કલામ નહી કલામે ઈલાહી હૈ. (૩૬) યા ઉસકી કિતાબકે અહકામકો બદલૂં. (૩૭) ઔર દૂસરા કુર્આન બનાના ઈન્સાનકી મકદેરત હી સે બાહર હૈ ઔર ખલ્કકા ઈસ્સે આજિઝ હોના ખૂબ ઝાહિર હો ચુકા. (૩૮) યા'ની ઉસકી તિલાવત અલ્લાહકી મરઝીસે હૈ. (૩૯) ઔર ચાલીસ સાલ તુમમેં રહા હૂં, ઈસ ઝમાનેમેં મૈં તુમ્હારે પાસ કુછ નહી લાયા ઔર મૈંને તુમ્હેં કુછ નહી સુનાયા, તુમને મેરે અહવાલકા ખૂબ મુશાહિદા કિયા હૈ, મૈંને કિસીસે એક હર્ફ નહી પળ્હા, કિસી કિતાબકા મુતાલેઆ ન કિયા, ઉસકે બાદ યે કિતાબે અઝીમ લાયા જિસકે હુઝૂર હર એક કલામે ફસીહ પસ્ત ઔર બેહકીકત હો ગયા, ઈસ કિતાબમેં નફીસ ઉલૂમ હૈં, ઉસૂલ-વ- ફુરૂઅકા બયાન હૈ, અહકામ-વ-આદાબ હૈ, મકારિમે અખ્લાકકી તાલીમ હૈ, ગૈબી ખબરેં હૈં, ઉસકી ફસાહત-વ-બલાગતને મુલ્ક ભરકે ફુસહા વ બુલગા-કો આજિઝ કર દિયા હૈ હર સાહિબે અકલ સલીમકે લિયે યે બાત અઝહર મિન શશ્મ્સ હો ગઈ હૈ કે યે બગૈર વહયે ઈલાહીકે મુમ્કિન હી નહી.

મિસ્લ બના સકે. (૪૧) ઉસકે
(૪૦) કે ઈતના સમઝ સકો કે, યે કુર્આન અલ્લાહકી તરફસે હૈ મખ્લૂકકી કુદરતમેં નહી કે ઉસકી
લિયે શરીક બતાએ. (૪૨) બુત. (૪૩) યા'ની દુન્યવી ઉમૂરમેં, કયૂં કે આખેરત ઔર મરનેકે બાદ ઉઠનેકા તો વો એ'તેકાદ હી
નહી રખતે. (૪૪) યા'ની ઉસકા વજૂદ નહી, કયૂં કે હરચીઝ મૌજૂદ હૈ વો ઝરૂર ઈલ્મે ઈલાહીમેં હૈ. (૪૫) એક દિન ઈસ્લામ
પર, જૈસા કે ઝમાનએ આદમ અલૈહિસ્સલામમેં કાબીલકે હાબીલકો કત્લ કરતે વકત તક હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામ ઔર
ઉનકી ઝુર્રિય્યત એક હી દીન પર થે, ઉસકે બાદ ઉનમેં ઈખ્તેલાફ હુવા ઔર એક કૌલ યે હૈ કે, હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામ તક
એક દીન પર રહે ફિર ઈખ્તેલાફ હુવા તો હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ મબઊસ ફરમાએ ગએ, એક કૌલ યે હૈ કે હઝરત
નૂહ અલૈહિસ્સલાતુ વસલ્લમાકે કશ્તીસે ઉતરનેકે વકત સબ લોગ એક દીને ઈસ્લામ પર થે. એક કૌલ યે હૈ કે અહદે હઝરત
ઈબ્રાહીમસે સબ લોગ એક દીન પર થે યહાં તક કે ઉમરી બિન લહીને દીનકો મુતગૈયર કિયા, ઈસ તકદીર પર 'અન્નાસુ' સે
મુરાદ ખાસ અરબ હોંગે, એક કૌલ યે હૈ કે, લોગ એક દીન પર થે યા'ની કુફ્ર પર, ફિર અલ્લાહ તઆલાને અંબિયાકો ભેજા તો
બા'ઝ ઉનમેંસે ઈમાન લાએ ઔર બા'ઝ ઉલમાને કહા કે મા'ના યે હૈ કે, લોગ અવ્વલ ખલ્કતમેં ફિત્રતે સલીમહ પર થે, ફિર ઉનમેં
ઈખ્તેલાફાત હૂએ. હદીસ શરીફ મેં હૈ, હર બચ્ચા ફિત્રત પર પૈદા હોતા હૈ ફિર ઉસકે માંબાપ ઉસકો યહૂદી બનાતે હૈં, યા નસ્રાની
બનાતે હૈં યા મજૂસી બનાતે હૈં, ઔર હદીસ મેં ફિત્રતસે ફિત્રતે ઈસ્લામ મુરાદ હૈ (૪૬) ઔર હર ઉમ્મતકે લિયે એક મીઆદ
મુઐયન ન કર દી ગઈ હોતી, યા જઝાએ આમાલ કિયામત તક મુઅખ્ખિર ન ફરમાઈ ગઈ હોતી. (૪૭) નુઝૂલે અઝાબસે. (૪૮)
અહલે બાતિલકા તરીકા હૈ કે જબ ઉનકે ખિલાફ બુરહાને કવી કાઈમ હોતી હૈ ઔર વો જવાબસે આજિઝ હો જાતે હૈં તો ઉસ
બુરહાનકા ઝિક્ર ઈસ તરહ છોળ દેતે હૈં જૈસે કે વો પેશ હી નહી હૂઈ, ઔર યે કહા કરતે હૈં કે, દલીલ લાઓ ! તાકે સુનનેવાલે
ઈસ મુગાલતેમેં પળ જાએ કે ઉનકે મુકાબિલ અબ તક કોઈ દલીલહી નહી કાઈમ કી ગઈ હૈ, ઈસ તરહ કુફ્ફારને હુઝૂરકે
મો'જિઝાત ઔર બિલ્ખુસૂસ કુર્આને કરીમ મો'જિઝએ અઝીમા હૈ, ઉસકી તરફસે આંખેં બંદ કરકે યે કહના શુરૂઅ કિયા કે કોઈ
નિશાની કયૂં નહી ઉતરી! ગોયાકે મો'જિઝાત ઉન્હોંને દેખે હી નહી ઔર કુર્આને પાકકો વો નિશાની શુમાર હી નહી કરતે. અલ્લાહ
તઆલાને અપને રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે ફરમાયા કે આપ ફરમા દીજિયે કે ગૈબ તો અલ્લાહકે લિયે હૈ અબ રાસ્તા
દેખો મૈં ભી તુમ્હારે સાથ રાહ દેખ રહા હૂં. તકરીરકા જવાબ યે હૈ કે દલાલતે કાહિરા ઈસ પર કાઈમ હૈ કે સૈયદે આલમ
સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર કુર્આને પાકકા ઝાહિર હોના બહુત હી અઝીમુશ્શાન મો'જિઝા હૈ, કયૂં કે હુઝૂર ઉનમેં પૈદા હુએ,
ઉનકે દરમિયાન હુઝૂર બળ્હે. તમામ ઝમાને હુઝૂરકે ઉનકી આંખોંકે સામને ગુઝરે, વો ખૂબ જાનતે હૈં કે, આપને ન કિસી કિતાબકા
મુતાલેઆ કિયા, ન કિસી ઉસ્તાદકી શાગિર્દી કી, યકબારગી કુર્આને કરીમ આપ પર ઝાહિર હુવા ઔર એસી બેમિસાલ
આ'લા તરીન કિતાબકા ઐસી શાનકે સાથ નુઝૂલ બગૈર વહીકે મુમ્કિન હી નહી. યે કુર્આને કરીમકે મો'જિઝાએ કાહિર હોનેકી
બુરહાન હૈ ઔર જબ ઐસી કવી બુરહાન કાઈમ હૈ તો અસ્બાતે નુબુવ્વતકે લિયે કિસી દૂસરી નિશાનીકા તલબ કરના કત્અન
ગૈર ઝુરૂરી હૈ, ઐસી હાલતમેં ઈસ નિશાનીકા નાઝિલ કરના ન કરના અલ્લાહ તઆલાકી મશિય્યત પર હૈ. ચાહે કરે ચાહે ન
કરે, તો યે અમરે ગૈબ હુવા ઔર ઉસકે લિયે ઈંતેઝાર લાઝિમ આયા કે અલ્લાહ કયા કરતા હૈ ? લેકિન વો યે ગૈર ઝુરૂરી નિશાની
જો કુફ્ફારને તલબ કી હૈ, નાઝિલ ફરમાએ યા ન ફરમાએ નુબુવ્વત સાબિત હો ચુકી ઔર રિસાલતકા સબૂત કાહિરહ
મો'જિઝાતસે કમાલકો પહુંચ ચુકા. (૪૯) અહલે મકકા પર અલ્લાહ તઆલાને કહત મુસલ્લત કિયા જિસકી મુસીબતમેં વો
સાત બરસ ગિરફતાર રહે યહાંતક કે કરીબે હલાકતકે પહુંચે, ફિર ઉસને રહમ ફરમાયા, બારિશ હુઈ, ઝમીને સર સબ્ઝ હુઈ,
તો અગરચે ઈસ તકલીફ વ રાહત દોનોંમેં કુદરતકી નિશાનિયાં થી, ઔર તકલીફકે બાદ રાહત બળી અઝીમ ને'મત થી, ઉસ
પર શુક્ર લાઝિમ થા મગર બજાએ ઉસકે વો પંદપઝીર ન હુએ ઔર ફસાદ વ કુફ્રકી તરફ પલ્ટે. (૫૦) ઔર ઉસકા અઝાબ દેર
નહી કરતા. (૫૧) ઔર તુમ્હારી ખુફિયહ તદબીરેં કાતિબે આ'માલ ફરિશ્તોં પર ભી મુખ્ફી નહી હૈ તો અલ્લાહ અલીમો
ખબીરસે કૈસે છુપ સકતી હૈં. (૫૨) ઔર તુમ્હેં કતએ મુસાફતકી કુદરત દેતા હૈ, ખુશ્કીમેં તુમ પયાદા ઔર સવાર મંઝિલે તૈ કરતે
હો, ઔર દરિયાઓંમેં કશ્તિયોં ઔર જહાઝોંસે સફર કરતે હો, વો તુમ્હેં ખુશ્કી ઔર તરી દોનોંમેં અસ્બાબે સૈર અતા ફરમાતા
હૈ. (૫૨) યાની કશ્તિયાં. (૫૪) કે હવા મુવાફિક હૈ અચાનક. (૫૫) તેરી ને'મતોંકે, તુઝ પર ઈમાન લાકર ઔર ખાસ તેરી
ઈબાદત કરકે. (૫૬) ઔર વા'દેકે ખિલાફ કરકે કુફ્ર -વ-મઅસિયતમેં મુબ્તિલા હોતે હૈં. (૫૭) ઔર ઉનકી તુમ્હેં જઝા દેંગે.
(૫૮) ગલ્લે ઔર ફલ ઔર સબ્ઝા. (૫૯) ખૂબ ફૂલી ફલી સર સબ્ઝો શાદાબ હૂઈ. (૬૦) કે ખેતિયાં તૈયાર હો ગઈ, ફલ રસીદા

હો ગએ, ઐસે વકત. (૬૧) યા'ની અચાનક હમારા અઝાબ આયા, ખ્વાહ બિજલી ગિરનેકી શકલમેં યા ઓલે બરસને યા આંધી ચલનેકી સૂરતમે. (૬૨) યે ઉન લોગોંકે હાલકી એક તમ્સીલ હૈ જો દુન્યાકે શયુફતા (દીવાના) હૈં ઔર આખેરતકી ઉન્હેં કુછ પરવાહ નહી. ઈસમેં બહુત દિલપઝીર તરીકે પર ખાતિરગુઝી કિયા ગયા હૈ કે દુન્યવી ઝિન્દગાની ઉમ્મીદોંકા સબ્ઝ બાગ હૈ, ઈસમેં ઉમ્ર ખોકર જબ આદમી ઈસ ગાયત પર પહુંચતા હૈ જહાં ઉસકો હુસૂલે મુરાદકા ઈત્મીનાન હો, ઔર વો કામ્યાબીકે નશેમેં મસ્ત હો, અચાનક ઉસકો મૌત પહુંચતી હૈ ઔર વો તમામ ને'મતોં ઔર લઝઝતોંસે મહરૂમ હો જાતા હૈ. કતાદાને કહા કે દુનિયાકા તલબગાર જબ બિલ્કુલ બેફિક્ર હોતા હૈ ઉસ વકત ઉસ પર અઝાબે ઈલાહી આતા હૈ ઔર ઉસકા તમામ સરોસામાન જિસસે ઉસકી ઉમ્મીદેં વાબસ્તા થી, ગારત હો જાતા હૈ. (૬૩) તાકે વો નફા હાસિલ કરેં ઔર ઝુલ્માતે શુકૂક-વ-અવહામસે નજાત પાએં ઔર દુનિયાએ નાપાએદારકી બેસબાતીસે બાખબર હોં. (૬૪) દુન્યાકી બેસબાતી બયાન ફરમાનેકે બાદ દારે બાકીકી તરફ દા'વત દી. કતાદાને કહાકે, દારુલ ઈસ્લામ જન્નત હૈ યે અલ્લાહકા કમાલે રહમત વ કરમ હૈ કે અપને બંદોંકો જન્નતકી દા'વત દી. (૬૫) સીધી રાહ દીને ઈસ્લામ હૈ. બુખારી કી હદીસમેં હૈ, નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં ફરિશ્તે હાઝિર હુએ, આપ ખ્વાબમેં થે. ઉનમેંસે બા'ઝને કહાકે આપ ખ્વાબમેં હૈં ઔર બા'ઝોંને કહા કે આંખેં ખ્વાબમેં હૈં દિલ બેદાર હૈ, બા'ઝ કહને લગે કે ઉનકી કોઈ મિસાલ બયાન કરો તો ઉન્હોંને કહા કે, જિસ તરહ કિસી શખ્સને એક મકાન બનાયા ઔર ઉસમેં તરહ તરહકી ને'મતેં મુહય્યા કી ઔર એક બુલાનેવાલેકો ભેજા કે લોગોંકો બુલાએ, જિસને ઈસ બુલાનેવાલેકી ઈતાઅત કી ઉસ મકાનમેં દાખિલ હુવા, ઔર ઉન નેઅમતોંકો ખાયા, પિયા ઔર જિસ્ને બુલાનેવાલેકી ઈતાઅત ન કી વો ન મકાનમેં દાખિલ હો સકા, ન કુછ ખા સકા ફિર વો કહને લગે કે ઈસ મિસાલકી તત્બીક કરો કે સમઝમેં આએ, તત્બીક યે હૈ કે, મકાન જન્નત હૈ, દાઈ મુહમ્મદ હૈં (સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) જિસને ઉનકી ઈતાઅત કી ઉસને અલ્લાહકી ઈતાઅત કી જિસને ઉનકી નાફરમાની કી ઉસને અલ્લાહકી નાફરમાની કી. (૬૬) ભલાઈવાલોંસે અલ્લાહકે ફરમાંબરદાર બંદે મો'મિનીન મુરાદ હૈ ઔર યે જો ફરમાયા કે ઉનકે લિયે ભલાઈ હૈ, ઈસ ભલાઈસે જન્નત મુરાદ હૈ ઔર ઝિયાદત ઈસ પર દીદારે ઈલાહી હૈ. મુસ્લિમ શરીફ કી હદીસમેં હૈ કે જન્નતિયોં કે જન્નતમેં દાખિલ હોનેકે બાદ અલ્લાહ તઆલા ફરમાએગા, કયા તુમ ચાહતે હો કે તુમ પર ઔર ઝિયાદા ઈનાયત કરૂં ? વો અર્ઝ કરેંગે, યા રબ ! કયા તૂને હમારે ચેહરે સુફૈદ નહી કિયે ? કયા તૂને હમે જન્નતમેં દાખિલ નહી ફરમાયા ? કયા તૂને દોઝખસે નજાત નહી દી ? હુઝૂરને ફરમાયા, ફિર પર્દા ઉઠા દિયા જાએગા તો દીદારે ઈલાહી ઉન્હેં હર લઝઝતસે ઝિયાદા પ્યારા હોગા. સિહાહ કી બહોતસી હદીસે યે સાબિત કરતી હૈં કે, ઝિયાદતસે આયતમેં દીદારે ઈલાહી મુરાદ હૈ. (૬૭) કે યે બાત જહન્નમવાલોંકે લિયે હૈં. (૬૮) યા'ની કુફ્ર વ મઆસીમેં મુબ્તિલા હુએ. (૬૯) ઐસા નહી કે જૈસે નેકિયોંકા સવાબ દસ ગુના ઔર સાતસો ગુના કિયા જાતા હૈ, ઐસે હી બદિયોંકા અઝાબ ભી બઢા દિયા જાએ, બલ્કે જિત્ની બદી હોગી ઉત્ના હી અઝાબ કિયા જાએગા (૭૦) યે હાલ હોગા ઉનકી રૂસિયાહી કા (ખુદાકી પનાહ) (૭૧) ઔર તમામ ખલ્કકો મૌકૂફે હિસાબમેં જમા કરેંગે. (૭૨) યા'ની વો બુત જિનકો તુમ પૂજતે થે. (૭૩) રોઝે કિયામત એક સાઅત ઐસી શિદતકી હોગી કે બુત અપને પૂજારિયોંકી પૂજાકા ઈન્કાર કર દેંગે ઔર અલ્લાહકી કસમ ખાકર કહેંગે કે હમ ન સુનતે થે ન દેખતે થે ન સમઝતે થે ન જાનતે થે કે તુમ હમેં પૂજતે હો, ઈસ પર બુત પરસ્ત કહેંગે કે, અલ્લાહકી કસમ ! હમ તુમ્હીકો પૂજતે થે, તો બુત કહેંગે. (૭૪) યા'ની ઈસ મૌકૂફમેં સબકો મા'લૂમ હો જાએગા, કે, ઉન્હોંને પહલે જો અમલ કિયે થે વો કૈસે થે. અચ્છે થે યા બુરે, મુઝિર યા મુફીદ (૭૫) બુતોંકો ખુદાકા શરીક બતાના ઔર મા'બૂદ ઠહરાના. (૭૬) ઔર બાતિલ વ બેહકીકત સાબિત હોંગી. (૭૭) આસ્માનસે મેહ બરસાકર ઔર ઝમીનસે સબ્ઝા ઉગાકર. (૭૮) ઔર યે હવાસ તુમ્હેં કિસને દિયે હૈં, કિસને યે અજાઈબ તુમ્હેં ઈનાયત કિયે હૈં, કૌન ઉન્હેં મુદતોં મહફૂઝ રખતા હૈ. (૭૯) ઈન્સાનકો નુત્ફેસે ઔર નુત્ફેકો ઈન્સાનસે, પરિન્દકો અંડેસે ઔર અંડેકો પરિન્દેસે, મોમિનકો કાફિરસે ઔર કાફિરકો મોમિનસે, આલિમકો જાહિલસે ઔર જાહિલકો આલિમસે. (૮૦) ઔર ઉસકી કુદરતે કામિલહકા એ'તેરાફ કરેંગે ઔર ઉસકે સિવા કુછ ચારા ન હોગા. (૮૧) ઉસકે અઝાબસે, ઔર કયૂં બુતોંકો પૂજતે ઔર ઉનકો મા'બૂદ બનાતે હો, બાવજૂદ યે કે વો કુછ કુદરત નહી રખતે. (૮૨) જિસકી ઐસી કુદરતે કામિલહ હૈ. (૮૩) યા'ની જબ ઐસે બરાહીને વાઝેહા ઔર દલાઈલે કતઈય્યહસે સાબિત હો ગયા કે મુસ્તહિકે ઈબાદત સિર્ફ અલ્લાહ હૈ, તો માસિવા ઉસકે સબ બાતિલ વ ઝલાલ હૈ, ઔર જબ તુમને ઉસકી કુદરતકો પેહચાન લિયા ઔર ઉસકી કારસાઝીકા એ'તરાફ કર લિયા તો. (૮૪) જો કુફ્રમેં રાસિખ હો ગએ, ઔર રબકી બાતસે મુરાદ યા કઝાએ ઈલાહી હૈ યા

અલ્લાહ તઆલાકા ઈર્શાદ "લઅમ્લઅન્ન જહન્નમ અલ-આયહ" (૮૫) જિન્હેં અય મુશ્રેકીન તુમ મા'બૂદ ઠહરાતે હો. (૮૬) ઉસકા જવાબ ઝાહિર હૈ કે કોઇ ઐસા નહીં, કયૂંકે મુશ્રિકીન ભી યે જાનતે હૈં કે પૈદા કરનેવાલા અલ્લાહ હી હૈ, લેહાઝા અય મુસ્તફા ! સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ. (૮૭) ઔર ઐસી રૌશન દલીલેં કાઇમ હોનેકે બાદ રાહે રાસ્તસે મુન્હરિફ હોતે હો. (૮૮) હુજ્જતેં ઔર દલાઇલ કાઇમ કરકે, રસૂલ ભેજકર, કિતાબેં નાઝિલ ફરમાકર મુકલ્લિફીનકો અકલો નઝર અતા ફરમાકર, ઉસકા વાઝેહ જવાબ યે હૈ કે, કોઇ નહીં, તો અય હબીબ (સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) (૮૯) જૈસેકે તુમ્હારે બુત હૈં કે કિસી જગહ જા નહીં સકતે જબ તક કે કોઇ ઉઠા લે જાનેવાલા ઉન્હેં ઉઠાકર ન લે જાએ ઔર ન કિસી ચીઝકી હકીકતકો સમઝેં ઔર રાહે હકકો પેહચાને બગૈર ઉસકે કે અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં ઝિંદગી, અકલ ઔર ઇદરાક દે, તો જબ ઉનકી મજબૂરીકા યે આલમ હૈ તો વો દૂસરોંકો કયા રાહ બતા સકેંગે, ઐસોંકો મા'બૂદ બનાના, ઉનકા મુતીઅ બનના કિત્ના બાતિલ ઔર બેહૂદા હૈ. (૯૦) મુશ્રિકીન. (૯૧) જિસકી ઉનકે પાસ કોઇ દલીલ નહીં, ન ઉસકી સેહતકા જઝમ-વ-યકીન, શકમેં પળે હુએ હૈં ઔર યે ગુમાન કરતે હૈં કે પહલે લોગ ભી બુત પરસ્તી કરતે થે, ઉન્હોંને કુછ તો સમઝા હોગા. (૯૨) કુફ્ફારે મકકાને યે વહમ કિયા થા કે કુર્આને કરીમ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ખુદ બના લિયા હૈ. ઇસ આયતમેં ઉનકા યે વહમ દફા' ફરમાયા ગયા કે, કુર્આને કરીમ ઐસી કિતાબ હી નહીં જિસ્કી નિસ્બત તરદ્દુદ હો સકે, ઉસકી મિસાલ બનાનેસે સારી મખ્લૂક આજિઝ હૈ, તો યકીનન વો અલ્લાહકી નાઝિલ ફરમાઇ હુઇ કિતાબ હૈ. (૯૩) તૌરેત વ ઇન્જીલ વગૈરહકી. (૯૪) કુફ્ફાર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી નિસ્બત. (૯૫) કે અગર તુમ્હારા યે ખયાલ હૈ તો તુમ ભી અરબ હો, ફસાહત વ બલાગતકે દાવેદાર હો, દુનિયામેં કોઇ ઇન્સાન ઐસા નહીં હૈ જિસકે મુકાબિલ કલામ બનાનેકો તુમ નામુમ્કિન સમઝતે હો, અગર તુમ્હારે ગુમાનમેં યે ઇન્સાની કલામ હૈ. (૯૬) ઔર ઉનસે મદદેં લો ઔર સબ મિલકર કુર્આન જૈસી એક સૂરહ તો બનાઓ. (૯૭) યા'ની કુર્આને પાકકો સમઝને ઔર જાનનેકે બગૈર ઉન્હોંને ઉસકી તકઝીબ કી ઔર યે કમાલે જેહલ હૈ કે કિસી શય કો જાને બગૈર ઉસકા ઇન્કાર કિયા જાએ, કુર્આને કરીમકા ઐસે ઉલૂમ પર મુશ્તમિલ હોના જિનકા મુદઇયાને ઇલ્મ વ ખિરદ એહાતા ન કર સકેં, ઇસ કિતાબકી અઝમત વ જલાલત ઝાહિર કરતા હૈ તો ઐસે આ'લા ઉલૂમવાલી કિતાબકો માનના ચાહિયે થા ન કે ઉસકા ઇન્કાર કરના. (૯૮) યા'ની ઉસ અઝાબકો જિસ્કી કુર્આનેપાકમેં વઇદેં હૈં. (૯૯) ઇનાદસે અપને રસૂલોંકો બગૈર ઉસકે કે ઉનકે મો'જિઝાત ઔર આયાત દેખકર નઝરો તદબીરસે કામ લેતે. (૧૦૦) ઔર પહલી ઉમ્મતેં અપને અંબિયાકો ઝુટલાકર કૈસે કૈસે અઝાબોંમેં મુબ્તિલા હુઇં તો અય સૈયદે અંબિયા (સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) ! આપકી તકઝીબ કરનેવાલોંકો ડરના ચાહિયે. (૧૦૧) અહલે મકકા. (૧૦૨) નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ યા કુર્આને કરીમ (૧૦૩) જો ઇનાદસે ઇમાન નહીં લાતે ઔર કુફ્ર પર મુસિર રહતે હૈં. (૧૦૪) અય મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ! ઔર ઉનકી રાહ પર આને ઔર હકકો હિદાયત કુબૂલ કરનેકી ઉમ્મીદ મુન્કતઅ હો જાએ. (૧૦૫) હર એક અપને અમલકી જઝા પાએગા. (૧૦૬) કિસીકે અમલ પર દૂસરા માખૂઝ ન હોગા, જો પકળા જાએગા, ખુદ અપને અમલ પર પકળા જાએગા, યે ફરમાના બતૌરે જઝર કે હૈ કે તુમ નસીહત નહીં માનતે ઔર હિદાયત કુબૂલ નહીં કરતે તો ઉસકા વબાલ ખુદ તુમ પર હોગા, કિસી દૂસરેકા ઉસસે ઝરર નહીં. (૧૦૭) ઔર આપસે કુર્આનેપાક ઔર અહકામે દીન સુનતે હૈં ઔર બુગ્ઝો અદાવતકી વજહસે દિલમેં જગહ નહીં દેતે ઔર કુબૂલ નહીં કરતે તો યે સુનના બેકાર હૈ ઔર વો હિદાયતસે નફા' ન પાનેમેં બેહરોં કે મિસ્લ હૈં. (૧૦૮) ઔર વો ન હવાસસે કામ લેં ન અકલસે. (૧૦૯) ઔર દલાઇલે સિદક ઔર આ'લામે નુબુવ્વતકો દેખતા હૈ, લેકિન તસ્દીક નહીં કરતા ઔર ઉસ દેખનેસે નતીજા નહીં નિકાલતા, ફાએદહ નહીં ઉઠાતા, દિલકી બીનાઇસે મહરૂમ ઔર બાતિનકા અંધા હૈ. (૧૧૦) બલ્કે ઉન્હેં હિદાયત ઔર પાનેકે તમામ સામાન અતા ફરમાતા હૈ ઔર રૌશન દલાઇલ કાઇમ ફરમાતા હૈ (૧૧૧) કે ઉન દલાઇલમેં ગૌર નહીં કરતે ઔર હક વાઝેહ હો જાનેકે બાવજૂદ ખુદ ગુમરાહીમેં મુબ્તિલા હોતે હૈં. (૧૧૨) કબ્રોંસે મૌકફે હિસાબમેં હાઝિર કરનેકે લિયે તો ઉસ રોઝકી હયબતો વ વહશતસે યે હાલ હોગા કે વો દુન્યામેં રહનેકી મુદતકો બહુત થોળા સમઝેંગે ઔર યે ખયાલ કરેંગે કે. (૧૧૩) ઔર ઉસકી વજહ યે હૈ કે ચૂં કે કુફ્ફારને તલબે દુનિયામેં ઉમ્રે ઝાએઅ કર દી, ઔર અલ્લાહકી તાઅત જો આજ કારઆમદ હોતી, બજા ન લાએ તો ઉનકી ઝિંદગાનીકા વકત ઉનકે કામ ન આયા, ઇસ લિયે વો ઇસે બહુત હી કમ સમઝેંગે. (૧૧૪) કબ્રોંસે નિકલતે વકત તો એક દૂસરેકો પહચાનેંગે જૈસા દુન્યામેં પહચાનતે થે, ફિર રોઝે કિયામતકે અહવાલ ઔર વહશતનાક મનાઝિર દેખકર યે મા'રેફત બાકી ન રહેગી ઔર એક કૌલ યે હૈ કે રોઝે કિયામત

દમ બ દમ હાલ બદલેંગે, કભી ઐસા હાલ હોગા કે એક દૂસરેકો પહચાનેંગે કભી ઐસા કે ન પહચાનેંગે ઔર જબ પહચાનેંગે તો કહેંગે. (૧૧૫) જો ઉન્હેં ઘાટેસે બચાતી. (૧૧૬) અઝાબ. (૧૧૭) દુનિયા હી મેં આપકે ઝમાનએ હયાતમેં તો વો મુલાહિઝા કીજિયે. (૧૧૮) તો આખેરતમેં આપકો ઉનકા અઝાબ દિખાએંગે, ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે અલ્લાહ ત્આલા અપને રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો કાફિરોંકે બહુતસે અઝાબ ઔર ઉનકી ઝિલ્લતો રૂસ્વાઈયાં આપકી હયાત હી મેં આપકો દિખાએગા ચુનાંચે બદર વગૈરહમેં દિખાઈ ગઈ ઔર જો અઝાબ કાફિરોંકે લિયે બસબબ કુફ્ર વ તકઝીબકે આખેરતમેં મુકર્રર ફરમાયા હૈ વો આખેરતમેં દિખાએગા. (૧૧૯) મત્લબ હૈ અઝાબ દેનેવાલા હૈ. (૧૨૦) જો ઉન્હેં દીનેહકકી દાવત દેતા ઔર તાઅત વ ઈમાનકા હુકમ કરતા. (૧૨૧) ઔર અહકામે ઈલાહીકી તબ્લીગ કરતા તો કુછ લોગ ઈમાન લાતે ઔર કુછ તકઝીબ કરતે ઔર મુન્કિર હો જાતે તો. (૧૨૨) કે રસૂલકો ઔર ઉન પર ઈમાન લાનેવાલોંકો નજાત દી જાતી ઔર તકઝીબ કરનેવાલોંકો અઝાબસે હલાક કર દિયા જાતા. આયતકી તફસીરમેં દૂસરા કૌલ યે હૈ કે, ઈસમેં આખેરતકા બયાન હૈ ઔર મા'ના યે હૈં કે, રોઝે કિયામત હર ઉમ્મતકે લિયે એક રસૂલ હોગા જિસકી તરફ વો મન્સૂબ હોગી, જબ વો રસૂલ મૌકફમેં આયેગા ઔર મોમિન વ કાફિર પર શહાદત દેગા તબ ઉનમેં ફૈસલા કિયા જાએગા કે મોમિનોંકો નજાત હોગી ઔર કાફિર ગિરફતારે અઝાબ હોંગે. (૧૨૩) શાને નુઝૂલ : જબ આયત "ઈમ્મા નુરિયન્નક" મેં અઝાબકી વઈદ દી ગઈ, તો કાફિરોંને બરાહે સરકશી યે કહા કે, અય મુહમ્મદ ! (સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) જિસ અઝાબકા આપ વાદા દેતે હૈં વો કબ આયેગા, ઈસમેં ક્યા તાખીર હૈ ? ઉસ અઝાબકો જલ્દ લાએં ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. (૧૨૪) યા'ની દુશ્મનોં પર અઝાબ નાઝિલ કરના ઔર દોસ્તોંકી મદદ કરના ઔર ઉન્હેં ગલ્બા દેના, યે સબ બમશિય્યતે ઈલાહી હૈ ઔર મશિય્યતે ઈલાહીમેં. (૧૨૫) ઉસકે હલાક વ અઝાબકા એક વકત મુઐયન હૈ, લૌહે મહફૂઝમેં મકતૂબ હૈ. (૧૨૬) જિસકી તુમ જલ્દી કરતે હો. (૧૨૭) જબ તુમ ગાફિલ પડે સોતે હો. (૧૨૮) જબ તુમ મઆશકે કામોંમેં મશ્ગૂલ હો. (૧૨૯) વો અઝાબ તુમ પર નાઝિલ. (૧૩૦) ઉસ વકતકા યકીન કુછ ફાએદા ન દેગા ઔર કહા જાએગા. (૧૩૧) બતરીકે તકઝીબ વ ઈસ્તેહઝા (૧૩૨) યા'ની દુનિયામેં જોઅમલ કરતે થે ઔર કુફ્ર વ તકઝીબે અંબિયામેં મસરૂફ રહતે થે, ઉસીકા બદલા. (૧૩૩) બઅસ ઔર અઝાબ જિસકે નાઝિલ હોનેકી આપને હમેં ખબર દી. (૧૩૪) યા'ની વો અઝાબ તુમ્હેં ઝુરૂર પહુંચેગા. (૧૩૫) માલો મતાઅ ખઝાના વ દફીનહ. (૧૩૬) ઔર રોઝે કિયામત ઉસકો અપની રિહાઈકે લિયે ફિદિયા કર ડાલતી મગર વે ફિદિયા કુબૂલ નહીં ઔર તમામ દુન્યાકી દૌલત ખર્ચ કરકે ભી અબ રિહાઈ મુમ્કિન નહીં, જબ કિયામતમેં વે મન્ઝર પેશ આયા ઔર કુફ્ફારકી ઉમ્મીદેં ટૂટીં. (૧૩૭) તો કાફિર કિસી ચીઝકા માલિક હી નહીં બલ્કે વો ખુદ ભી અલ્લાહકા મમ્લૂક હૈ. ઉસકા ફિદિયા દેના મુમ્કિન હી નહીં. (૧૩૮) ઈસ આયતમેં કુર્આન કરીમકે આને ઔર ઉસકે મવએઝત વ શિફા વ હિદાયત વ રહમત હોનેકા બયાન હૈ કે યે કિતાબ ઈન ફવાઈદે અઝીમાકી જામેઅ હૈ. મવએઝતકે મા'ના હૈ વો ચીઝ જો ઈન્સાનકો મરગૂબકી તરફ બુલાએ ઔર ખતરેસે બચાએ. ખલીલને કહા કે મવએઝત નેકીકી તરફ નસીહત કરતા હૈ જિસ્સે દિલમેં નરમી પેદા હો. 'શિફા' મુરાદ યે હૈ કે કુર્આને પાક કલ્બી અમરાઝકો દૂર કરતા હૈ, દિલકે અમરાઝ અખ્લાકે ઝમીમા, અકાઈદે ફાસિદા ઔર જેહાલતે મોહલિકા હૈં, કુર્આનેપાક ઈન તમામ અમરાઝકો દૂર કરતા હૈ. કુર્આને કરીમકી સિફતમેં હિદાયત ભી ફરમાયા ક્યૂંકે વહી ગુમરાહી સે બચાતા ઔર રાહે હક દિખાતા હૈ ઔર ઈમાનવાલોંકે લિયે રહમત. ઈસલિયે ફરમાયા કે વોહી ઈસસે ફાએદા ઉઠાતે હૈં. (૧૩૯) 'ફરહ' કિસી પ્યારી ઔર મહબૂબ ચીઝકે પાનેસે દિલકો જો લઝઝત હાસિલ હોતી હૈ ઉસકો 'ફરહ' કહતે હૈં. મા'ના યે હૈં કે ઈમાનવાલોંકો અલ્લાહકે ફઝલો રહમત પર ખુશ હોના ચાહિયે કે ઉસને ઉન્હેં મવાઈઝ ઔર શિફા સુદૂર ઔર ઈમાનકે સાથ દિલકી રાહત વ સુકૂન અતા ફર્માએ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ વ કતાદા ને કહા કે, અલ્લાહકે ફઝલસે ઈસ્લામ, ઔર ઉસકી રહમતસે કુર્આન મુરાદ હૈ. એક કૌલ યે હૈ કે ફઝલુલ્લાહસે કુર્આન ઔર રહમતસે અહાદીસ મુરાદ હૈં. (૧૪૦) જૈસે કે અહલે જાહિલીય્યતને બહીરએ સાએબા વગૈરહકો અપની તરફસે હરામ કરાર દે લિયા થા. (૧૪૧) મસ્અલા : ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે કિસી ચીઝકો અપની તરફસે હલાલ યા હરામ કરના મમ્નૂઅ ઔર ખુદા પર ઈફતેરા હૈ (અલ્લાહકી પનાહ) આજકલ બહુત લોગ ઈસમેં મુબ્તિલા હૈં, મમ્નૂઆતકો હલાલ કહતે હૈં ઔર મુબાહાતકો હરામ. બાઝ સૂદકો હલાલ કરને પર મુસિર હૈં, બા'ઝ તસ્વીરોંકો, બાઝ ખેલ તમાશોંકો, બાઝ ઔરતોંકી બેકૈદિયોં ઔર બેપર્દગિયોંકો, બાઝ ભૂક હળતાલકો, જો ખૂદકશી હૈ. મુબાહ સમઝતે હૈં ઔર હલાલ ઠેહરાતે હૈં ઔર બા'ઝ લોગ હલાલ ચીઝોંકો હરામ ઠહરાને પર મુસિર હૈં, જૈસે મેહફિલે મીલાદકો ,ફાતિહાકો, ગ્યારહવીંકો

ઔર દીગર તરીકહાએ ઈસાલે સવાબકો. બા'ઝ મહફિલે મીલાદ શરીફ વ ફાતિહા વ તૌશાકી શીરીની વ તબર્રુકકો જો સબ હલાલ વ તૈયબ ચીઝે હૈં, નાજાઈઝ વ મમ્નૂઅ બતાતે હૈં, ઉસીકો કુર્આને પાકને ખુદા પર ઈફતેરા કરના બતાયા હૈ. (૧૪૨) કે રસૂલ ભેજતા હૈ, કિતાબેં નાઝિલ ફરમાતા હૈ ઔર હલાલો હરામસે બા ખબર ફરમાતા હૈ. (૧૪૩)અય હબીબે અકરમ! સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ. (૧૪૪) એ મુસલમાનો! (૧૪૫) કિતાબે મુબીનસે લૌહે મહફૂઝ મુરાદ હૈ (૧૪૬) 'વલી'કી અસ્લ વિલાઅસે હૈ જો કુર્બ વ નુસ્રતકે મા'નામેં હૈ. વલીયલ્લાહ વો હૈ જો ફરાઈઝસે કુર્બે ઈલાહી હાસિલ કરે ઔર ઈતાઅતે ઈલાહીમેં મશ્ગૂલ રહે ઔર ઉસકા દિલ નૂરે જલાલે ઈલાહીકી મા'રેફતમેં મુસ્તગરક હો, જબ દેખે, દલાઈલે કુદરતે ઈલાહીકો દેખે, ઔર જબ સુને અલ્લાહકી આયતે હી સુને ઔર જબ બોલે તો અલ્લાહકી સના હી કે સાથ બોલે ઔર જબ હરકત કરે તાઅતે ઈલાહીમેં હરકત કરે ઔર જબ કોશિશ કરે, ઉસી અમ્રમેં કોશિશ કરે જો ઝરીઅએ કુર્બે ઈલાહી હો, અલ્લાહકે ઝિકસે ન થકે ઔર ચશ્મે દિલસે ખુદાકે સિવા ગૈરકો ન દેખે, યે સિફત ઔલિયાકી હૈ. બંદા જબ ઈસ હાલ પર પહુંચતા હૈ તો અલ્લાહ ઉસકા વલી-વ-નાસિર મુઈન-વ-મદદગાર હોતા હૈ. મુતકલ્લિમીન કહતે હૈં, વલી વો હૈ જો એ'તેકાદ સહીહ મબ્ની બર દલાઈલ રખતા હો , ઔર આમાલે સાલેહા શરીઅતકે મુતાબિક બજા લાતા હો, બાઝ આરિફીનને ફરમાયા કે, વિલાયત નામ હૈ કુર્બે ઈલાહી ઔર હમેશા અલ્લાહકે સાથ મશ્ગૂલ રહનેકા, જબ બંદા ઈસ મકામ પર પહોંચતા હૈ તો ઉસકો કિસી ચીઝકા ખૌફ નહી રહતા ઔર ન કિસી શય કે ફૌત હોનેકા ગમ હોતા હૈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે, વલી વો હૈ જિસકો દેખનેસે અલ્લાહ યાદ આયે, યહી તબરીકી હદીસમેં ભી હૈ. ઈબ્ને ઝૈદને કહા કે, વલી વહી હૈ જિસ્મેં વો સિફત હો જો ઈસ આયતમેં મઝકૂર હૈ, "અલ્લઝીન આમનૂ વકાનૂ યત્તકૂન" યા'ની ઈમાન વ તકવા દોનોંકા જામેઅ હો. બાઝ ઉલમાને ફરમાયા કે, વલી વો હૈ જો ખાલિસ અલ્લાહકે લિયે મોહબ્બત કરે, ઔલિયાકી યે સિફત અહાદીસે કસીરામેં વારિદ હુઈ હૈ. બાઝ અકાબિરને ફરમાયા, વલી વો હૈ જો તાઅતસે કુર્બે ઈલાહીકી તલબ કરતે હૈં ઔર અલ્લાહ તઆલા કરામતસે ઉનકી કારસાઝી ફરમાતા હૈ, યા વો જિનકી હિદાયતકા બુરહાનકે સાથ અલ્લાહ કફીલ હો ઔર ઉસકા હકકે બંદગી અદા કરને ઔર ઉસકી ખલ્ક પર રહમ કરનેકે લિયે વકફ હો ગએ યે મા'ના ઔર ઈબારાત અગર યે જુદાગાનહ હૈં લેકિન ઉનમેં ઈખ્તેલાફ કુછ ભી નહી હૈ કયૂંકે હર એક ઈબારતમેં વલીકી એક એક સિફત બયાન કર દી ગઈ હૈ, જિસે કુર્બે ઈલાહી હાસિલ હોતા હૈ. યે તમામ સિફાત ઉસમેં હોતી હૈં. વિલાયત કે દરજે ઔર મરાતિબમેં હર એક બકદરે અપને દરજેકે ફઝલ વ શરફ રખતા હૈ. (૧૪૭) ઈસ ખુશખબરીસે યા તો વો મુરાદ હૈ જો પરહેઝગાર ઈમાનદારોંકો કુર્આને કરીમમેં જા બજા દી ગઈ હૈ, યા બેહતરીન ખ્વાબ મુરાદ હૈ જો મોમિન દેખતા હૈ યા ઉસકે લિયે દેખા જાતા હૈ, જૈસા કે કસીર અહાદીસમેં વારિદ હુવા હૈ, ઔર ઉસકા સબબ યે હૈ કે વલીકા કલ્બ ઔર ઉસકી રૂહ દોનોં ઝિકે ઈલાહીમેં મુસ્તગરક રહતે હૈં તો વકતે ખ્વાબ ઉસકે દિલમેં સિવાએ ઝિક વ મા'રેફતે ઈલાહીકે ઔર કુછ નહી હોતા, ઈસલિયે જબ વલી ખ્વાબ દેખતા હૈ તો ઉસકે ખ્વાબ હકક ઔર અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે ઉસકે હકમેં બશારત હોતે હૈ.બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ઈસ બશારતસે દુનિયાકી નેકનામી ભી મુરાદ લી હૈ. મુસ્લિમ શરીફકી હદીસમેં હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે અર્ઝ કિયા ગયા, ઉસ શખ્સકે લિયે કયા ઈર્શાદ ફરમાતે હૈં જો નેક અમલ કરતા હૈ ઔર લોગ ઉસકી તારીફ કરતે હૈં ? ફરમાયા, યે મોમિનકે લિયે બશારતે આજેલહ હૈ. ઉલમા ફર્માતે હૈં કે યે બશારતે આજેલહ રઝાએ ઈલાહી ઔર અલ્લાહકે મોહબ્બત ફરમાને ઔર ખલ્કકે દિલમેં મોહબ્બત ડાલ દેનેકી દલીલ હૈ, જૈસા કે હદીસ શરીફ મે આયા હૈ કે, ઉસકો ઝમીનમેંમકબૂલ કર દિયા જાતા હૈ. કતાદાને કહા કે, મલાએકહ વકતે મૌત અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે બશારત દેતે હૈ. અતા કા કૌલ હૈ કે, દુનિયાકી બશારત તો વો હૈ જો મલાઈકહ વકતે મૌત સુનાતે હૈં ઔર આખેરતકી બશારત વો હૈ જોમોમિનકો જાન નિકલનેકે બાદ સુનાઈ જાતી હૈ કે, ઉસસે અલ્લાહ રાઝી હૈ. (૧૪૮) ઉસકે વા'દે ખિલાફ નહી હો સકતે, જો ઉસને અપની કિતાબમેં ઔર અપને રસૂલોંકી ઝબાનસે અપને ઔલિયા ઔર અપને ફરમાંબરદાર બંદોંસે ફરમાએ. (૧૪૯) ઈસમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી તસ્કીન ફરમાઈ ગઈ કે, કુફફાર નાબકાર જો આપકી તકઝીબ કરતે હૈં ઔર આપકે ખિલાફ બુરે બુરે મશ્વરે કરતે હૈં, આપ ઉસકા કુછ ગમ ન ફરમાએ. (૧૫૦) વો જિસે ચાહે ઈઝઝત દે જિસે ચાહે ઝલીલ કરે, અય સૈયદે અંબિયા! વો આપકા નાસિર વ મદદગાર હૈ, ઉસને આપકો ઔર આપકે સદકેમેં આપકે ફરમાંબરદારોંકો ઈઝઝત દી, જૈસા કે દૂસરી આયતમેં ફરમાયા કે, અલ્લાહ કે લિયે ઈઝઝત હૈ ઔર ઉસકે રસૂલકે લિયે ઔર ઈમાનદારોંકે લિયે. (૧૫૧) સબ ઉસકે મમ્લૂક હૈં, ઉસકે તેહત-વ-કુદરત-વ-ઈખ્તિયાર, ઔર મમ્લૂક

રબ નહી હો સકતા ઇસલિયે અલ્લાહકે સિવા હર એકકી પરસ્તિશ બાતિલ હૈ, યે તૌહીદકી એક ઉમદા બુરહાન હૈ. (૧૫૨) યા'ની કિસ દલીલકા ઇત્તેબાઅ કરતે હૈં મુરાદ યે હૈ કે ઉનકે પાસ કોઇ દલીલ નહી. (૧૫૩) ઔર બેદલીલ મહઝ ગુમાને ફાસિદસે અપને બાતિલ મા'બૂદોકો ખુદાકા શરીક ઠહરાતે હૈં, ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલા અપની કુદરત-વ-ને'મતકા ઇઝહાર ફરમાતા હૈ. (૧૫૪) ઔર આરામ કરકે દિનકી થકાન દૂર કરો. (૧૫૫) રૌશન, તાકે તુમ અપને હવાઇજ વ અસ્બાબે મઆશકા સરઅંજામ કર સકો. (૧૫૬) જો સુને ઔર સમઝે કે જિસને ઇન ચીઝોંકો પૈદા કિયા વહી મા'બૂદ હૈ, ઉસકા કોઇ શરીક નહી ઉસકે બાદ મુશ્રિકીનકા એક મકીલા ઝિક્ર ફરમાતા હૈ. (૧૫૭) કુફ્ફારકા યે કલિમા નિહાયત કબીહ ઔર ઇન્તેહા દરજેકે જોહલકા હૈ, અલ્લાહ તઆલા ઉસકા રદ ફર્માતા હૈ. (૧૫૮) યહાં મુશ્રિકીનકે ઉસ મકીલેકે તીન રદ ફરમાએ, પહલા રદ તો કલિમએ સુબ્હાનહૂમેં હૈ, જિસમેં બતાયા ગયા કે, ઉસકી ઝાત વલદ સે મુનઝઝા હૈ કે વો વાહિદે હકીકી હૈ, દૂસરા રદ હુવલ ગનિય્યુ ફરમાનેમેં હૈ કે વો તુમામ ખલ્કસે બેનિયાઝ, તો ઔલાદ ઉસકે લિયે કૈસે હો સકતી હૈ, ઔલાદ તો યા કમઝોર ચાહતા હૈ જો ઉસસે કુવ્વત હાસિલ કરે યા ફકીર ચાહતા હૈ જો ઉસસે મદદ લે યા ઝલીલ ચાહતા હૈ જો ઉસકે ઝરીએસે ઇઝઝત હાસિલ કરે, ગર્ઝ જો ચાહતા હૈ વો હાજત રખતા હૈ, તો જો ગની હો યા ગૈર મોહતાજ હો ઉસકે લિયે વલદ કિસ તરહ હો સકતા હૈ ? નીઝ વલદ વાલિદકા એક જુઝ હોતા હૈ, તો વાલિદ હોના મુરકકબ હોનેકો મુસ્તલ્ઝિમ ઔર મુરકકબ હોના મુમ્કિન હોનેકો ઔર હર મુમ્કિન ગૈરકા મોહતાજ હૈ, તો હાદિસ હુવા લિહાઝા મુહાલ હુવા કે ગની કદીમકે વલદ હો, તીસરા રદ "લહૂ મા ફિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દિ" મેં હૈ કે, તમામ ખલ્ક ઉસકી મમ્લૂક હૈ ઔર મમ્લૂક હોના બેટા હોનેકે સાથ નહી જમા હોતા, લેહાઝા ઉનમેંસે કોઇ ઉસકી ઔલાદ નહી હો સકતા. (૧૫૯) ઔર મુદ્દતે દરાઝ તક તુમમેં ઠહરના. (૧૬૦) ઔર ઉસપર તુમને મેરે કત્લ કરને ઔર નિકાલ દેનેકા ઇરાદા કિયા હૈ. (૧૬૧) ઔર અપના મામલા ઉસ વાહિદે લાશરીક લહૂકી સુપુર્દ કિયા. (૧૬૨) મુઝે કુછ પરવા નહી, હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકા યે કલામ બતરીકે તા'જીઝ હૈ. મુદઆ યે હૈ કે મુઝે અપને કવી વકાર પરવર દિગાર પર કામિલ ભરોસા હૈ. તુમ ઔર તુમ્હારે બેઇખ્તિયાર મા'બૂદ મુઝે કુછ ભી ઝરર નહી પહુંચા સકતે. (૧૬૩) મેરી નસીહતસે. (૧૬૪)જિસકે ફૌત હોનેકા મુઝે અફસોસ હૈ. (૧૬૫) વહી મુઝે જઝા દેગા. મુદઆ યે હૈ કે મેરા વઅઝો નસીહત ખાસ અલ્લાહકે લિયે હૈ, દુનિયવી ગર્ઝસે નહી. (૧૬૬) યા'ની હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામકો. (૧૬૭) ઔર હલાક હોનેવાલોંકે બાદ ઝમીનમેં સાકિન કિયા. (૧૬૮) હૂદ, સાલેહ, ઇબ્રાહીમ, લૂત, શોએબ વગૈરાહુમ અલૈહિમુસ્સલામ. (૧૬૯) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે વાસ્તેસે ઔર ફિરઔનિયોંને પહચાન લિયા કે, યે હક હૈ, અલ્લાહકી તરફસે હૈ તો બરાહે નફસાનિયત. (૧૭૦) હરગિઝ નહી. (૧૭૧) ફિરઔની હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે. (૧૭૨) દીન-વ-મિલ્લત, ઔર બુતપરસ્તી વ ફિરઔન પરસ્તી. (૧૭૩) સરકશ વ મુતકબ્બિરને ચાહા કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે મો'જિઝેકા મુકાબલા બાતિલસે કરે ઔર દુનિયાકો ઇસ મુગાલતેમેં ડાલે કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે મો'જિઝાત (મઆઝલ્લાહ) જાદૂ કી કિસ્મસે હૈં ઇસલિયે વો. (૧૭૪) રસ્સે શેહતીર વગૈરહ ઔર જો તુમ્હેં જાદૂ કરના હૈ કરો. યે આપને ઇસલિયે ફરમાયા કે હક્ક વ બાતિલ ઝાહિર હો જાએ ઔર જાદૂકે કરિશ્મે જો વો કરનેવાલે હૈં ઉનકા ફસાદ વાઝેહ હો. (૧૭૫) ન કે વો આયાતે ઇલાહિયહ જિનકો ફિરઔનને અપની બેઇમાનીસે જાદૂ બતાયા. (૧૭૬) યા'ની અપને હુકમ, અપની કઝા વ કદર ઔર અપને ઇસ વા'દેસે કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતો વસ્સ્લામકો જાદૂગરો પર ગાલિબ કરેગા. (૧૭૭) ઇસમેં નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકી તસલ્લી હૈ કે આપ અપની ઉમ્મતકે ઇમાન લાનેકા નિહાયત એહતેમામ ફરમાતે થે ઔર ઉનકે એ'રાઝ કરનેસે મગમૂમ હોતે થે, આપકી તસ્કીન ફરમાઇ ગઇ કે, બાવજૂદ યે કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ ને ઇતના બળા મો'જિઝા દિખાયા ફિરભી થોળે લોગોંને ઇમાન કુબૂલ કિયા, ઐસી હાલતેં અંબિયાકો પેશ આતી રહતી હૈં. આપ અપની ઉમ્મતકે એ'રાઝસે રંજીદા ન હો. "મિન્કૌમિહી" મેં જો ઝમીર હૈ વો યા તો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી તરફ રાજેઅ હૈ, ઇસ સૂરતમેં કૌમકી ઝુર્રિય્યતસે બની ઇસ્રાઇલ મુરાદ હોંગે જિનકી ઔલાદ મિસ્રમેં આપકે સાથ થી, એક કૌલ યે હૈ કે, ઇસસે વો લોગ મુરાદ હૈં જો ફિરઔનકે કત્લસે બચ રહે થે, કયૂંકે જબ બની ઇસ્રાઇલકે લળકે બહુકમે ફિરઔન કતલ કિયે જાતે થે તો બની ઇસ્રાઇલકી બા'ઝ ઔરતેં જો કૌમે ફિરઔનકી ઔરતોંકે સાથ કુછ રસ્મો રાહ રખતી થી, વો જબ બચ્ચા જનતી તો ઉસકી જાનકે અંદેશેસે વો બચ્ચા ફિરઔની કોમકી ઔરતોંકો દે ડાલતી, ઐસે બચ્ચે જો ફિરઔનિયોંકે ઘરોંમેં પલે થે, ઉસ રોઝ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ પર ઇમાન લે આએ જિસ દિન અલ્લાહ

તઆલાને આપકો જાદૂગરોં પર ગલ્બા દિયા થા. ઔર એક કૌલ યે હૈ કે યે ઝમીર ફિરઔનકી તરફ રાજેઅ હૈ ઔર કૌમે ફિરઔનકી ઝુર્રિય્યત મુરાદ હૈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા સે મરવી હૈ કે, વો કૌમે ફિરઔનકે થોડે લોગ થે જો ઈમાન લાએ. (૧૭૮) દીનસે. (૧૭૯) કે બંદા હોકર ખુદાઈકા મુદઈ હુવા. (૧૮૦) વો અપને ફરમાંબરદારોંકી મદદ કરતા ઔર દુશ્મનોંકો હલાક ફરમાતા હૈ મસ્અલા : ઈસ આયતસે સાબિત હુવાકે, અલ્લાહ પર ભરોસા કરના કમાલે ઈમાનકા મુકતઝા હૈ. (૧૮૧) યા'ની ઉન્હેં હમ પર ગાલિબ ન કરતા કે વો યે ગુમાન ન કરેં કે વો હક પર હૈં. (૧૮૨) ઔર ઉનકે ઝુલ્મો સિતમસે બચા. (૧૮૩) કે કિબ્લા રૂ હો. હઝરત મૂસા વ હારૂન અલૈહિમુસ્સલામકા કિબ્લા કા'બા શરીફ થા ઔર ઈબ્તેદામેં બની ઈસ્રાઈલકો યહી હુકમ થા કે વો ઘરોંમેં છુપકર નમાઝ પઢેં તાકે ફિરઔનિયોંકી શર વ ઈઝાસે મહફૂઝ રહેં. (૧૮૪) મદદે ઈલાહીકી ઔર જન્નતકી. (૧૮૫) ઉમદા લિબાસ, નફીસ ફર્શ, કીમતી ઝેવર, તરહ તરહકે સામાન. (૧૮૬) કે વો તેરી ને'મતોં પર બજાએ શુક્ર કે જરી હોકર મા'સિયત કરતે હૈં. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી યે દુઆ કુબૂલ હુઈ ઔર ફિરઔનિયોંકે દિરહમ વ દીનાર વગૈરહ પથ્થર હોકર રહ ગયે, હત્તા કે ફલ ઔર ખાનેકી ચીઝેં ભી, ઔર યે ઉન નિશાનિયોંમેંસે એક હૈ જો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો દી ગઈ થી. (૧૮૭) જબ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ ઉન લોગોંકે ઈમાન લાનેસે માયૂસ હો ગએ તબ આપને ઉનકે લિયે યે દુઆ કી ઔર ઔર ઐસા હી હુવા કે વો ગર્ક હોનેકે વકત તક ઈમાન ન લાએ. મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવાકે કિસી શખ્સ કે લિયે કુફ્ર પર મરનેકી દુઆ કરના કુફ્ર નહીં હૈ .(મદારિક) (૧૮૮) દુઆકી નિસ્બત હઝરત મૂસા ઔર હારૂન અલૈહિમુસ્સલામ દોનોંકી તરફ કી ગઈ, બાવજૂદ યે કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ દુઆ કરતે થે ઔર હઝરત હારૂન અલૈહિસ્સલામ આમીન કહતે થે. ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે આમીન કહનેવાલા ભી દુઆ કરનેવાલોંમેં શુમાર કિયા જાતા હૈ. મસ્અલા : યે ભી સાબિત હુવા કે આમીન દુઆ હૈ, લેહાઝા ઉસકે લિયે ઈખ્ફા હી મુનાસિબ હૈ (મદારિક) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી દુઆ ઔર ઉસકી મકબૂલિયતકે દરમિયાન ચાલીસ બરસકા ફાસલા હુવા. (૧૮૯) દા'વત વ તબલીગ પર. (૧૯૦) જો કુબૂલે દુઆમેં દેર હોનેકી હિકમત નહીં જાનતે. (૧૯૧) તબ ફિરઔન. (૧૯૨) ફિરઔનને યે તમન્નાએ કુબૂલે ઈમાનકા મઝમૂન તીન મર્તબા તકરાર કે સાથ અદા કિયા લેકિન યે ઈમાન કુબૂલ ન હુવા કયૂંકે મલાઈકહ ઔર અઝાબ દેખનેકે બાદ ઈમાન મકબૂલ નહીં, અગર હાલતે ઈખ્તિયારમેં વો એક મર્તબા ભી યે કલિમા કહતા તો ઉસકા ઈમાન કુબૂલ કર લિયા જાતા, લેકિન ઉસને વકત ખો દિયા ઈસ લિયે ઉસસે યે કહા ગયા જો આયતમેં આગે મઝકૂર હૈ. (૧૯૩) હાલતે ઈઝતેરાબમેં જબકે ગર્કમેં મુબ્તિલા હો ચુકા હૈ ઔર ઝિંદગીકી ઉમ્મીદ બાકી નહીં રહી ઉસ વકત ઈમાન લાતા હૈ. (૧૯૪) ખુદ ગુમરાહ થા, દૂસરોંકો ગુમરાહ કરતા થા. મરવી હૈ કે, એક મર્તબા હઝરત જિબ્રાઈલ અલૈહિસ્સલામ ફિરઔનકે પાસ એક ઈસ્તિફતા લાએ જિસકા મઝમૂન યે થા કે બાદશાહકા કયા હુકમ હૈ ઐસે ગુલામકે હકમેં જિસને એક શખ્સકે માલ વ નેઅમતમેં પરવરિશ પાઈ, ફિર ઉસકી નાશુક્રી કી ઔર ઉસકે હક કા મુન્કિર હો ગયા ઔર અપને આપ મૌલા હોનેકા મુદઈ બન ગયા. ઈસ પર ફિરઔનને યે જવાબ લિખા કે, જો ગુલામ અપને આકાકી નેઅમતોંકા ઈન્કાર કરે ઔર ઉસકે મુકાબિલ આયે ઉસકી સઝા યે હૈ કે ઉસકો દરિયામેં ડૂબો દિયા જાયે. જબ ફિરઔન ડૂબને લગા તો હઝરત જિબ્રાઈલને ઉસકા વહી ફત્વા ઉસકે સામને કર દિયા ઔર ઉસકો ઉસને પહચાન લિયા. (સુબ્હાનલ્લાહ). (૧૯૫) ઉલમાએ તફસીર કહતે હૈં કે જબ અલ્લાહ તઆલાને ફિરઔન ઔર ઉસકી કૌમકો ગર્ક કિયા ઔર મૂસા અલૈહિસ્સલાતો વસ્સલામને અપની કૌમકો ઉનકી હલાકતકી ખબર દી. બા'ઝ બની ઈસ્રાઈલકો શુબહા રહા ઔર અઝમત વ હૈબત જો ઉનકે કુલૂબમેં થી ઉસકે બાઈસ ઉન્હેં ઉસકી હલાકતકા યકીન ન આયા બઅમરે ઈલાહી દરિયાને ફિરઔનકી લાશ સાહિલ પર ફેંક દી, બની ઈસ્રાઈલને ઉસકો દેખકર પહચાના .(૧૯૬) ઈઝઝતકી જગહસે યા તો મુલ્કે મિસ્ર ઔર ફિરઔન વ ફિરઔનિયોંકે ઈમ્લાક મુરાદ હૈં, યા સરઝમીને શામ વ કુદસ વ અર્દુન જો નિહાયત સર સબ્ઝ વ શાદાબ ઔર ઝરખેઝ બિલાદ હૈં. (૧૯૭) બની ઈસ્રાઈલ જિનકે સાથ યે વાકેઆત હો ચુકે. (૧૯૮) ઈલ્મસે મુરાદ યહાં યા તો તૌરાત હૈ જિસકે મા'ના મેં યહૂદ બાહમ ઈખ્તેલાફ કરતે થે, યા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી તશરીફ આવરી હૈ કે, ઉસસે પહલે તો યહૂદ સબ આપકે મુકિર ઔર આપકી નુબુવ્વત પર મુત્તફિક થે ઔર તૌરાતમેં જો આપકે સિફાત મઝકૂર થે ઉનકો માનતે થે, લેકિન તશરીફ આવરીકે બાદ ઈખ્તેલાફ કરને લગે, કુછ લોગ ઈમાન લે આયે ઔર કુછ લોગોંને હસદ વ અદાવતસે કુફ્ર કિયા. એક કૌલ યે હૈ કે, ઈલ્મસે કુર્આન મુરાદ હૈ. (૧૯૯) ઈસ તરહ કે અય સૈયદ અંબિયા આપ પર ઈમાન લાનેવાલોંકો

જન્નતમેં દાખિલા ફરમાએગા. ઔર આપકે ઇન્કાર કરનેવાલેકો જહન્નમમેં અઝાબ ફરમાએગા. (૨૦૦) બવાસ્તા અપને રસૂલ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે. (૨૦૧) યા'ની ઉલમાએ એહલે કિતાબ મિસ્લે હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને સલામ ઔર ઉનકે અસ્હાબકે, તાકે વો તુઝકો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી નુબુવ્વતકા ઇત્મીનાન દિલાએં ઔર આપકી ના'તો સિફત જો તૌરાતમેં મઝકૂર હૈ વો સુનાકર શક રફઅ કરેં. ફાએદહ : શક ઇન્સાનકે નઝદીક કિસી અમ્રમેં દોનોં તરફોંકા બરાબર હોના હૈ ખ્વાહ વો ઇસ તરહ હો કે દોનોં જાનિબ બરાબર કરીને પાએ જાએં, ખ્વાહ ઇસ તરહ કે કિસી તરફ ભી કોઇ કરીના ન હો. મુહક્કિકીનકે નઝદીક શક અકસામે જેહલસે હૈ, ઔર જેહલ વ શકમેં આમ વ ખાસ મુત્લકકી નિસ્બત હૈ કે હર એક શક જેહલ હૈ. ઔર હર જેહલ શક નહીં. (૨૦૨) જો બરાહીને લાએહા વ આયાતે વાઝેહા-સે ઇત્ના રૌશન હૈ કે ઉસમેં શક કી મજાલ નહીં. (ખાઝિન) (૨૦૩) યા'ની વો કૌલ ઉન પર સાબિત હો ચુકા જો લૌહે મહફૂઝમેં લિખ દિયા ગયા હૈ ઔર જિસકી મલાઇકહને ખબર દી હૈ કે યે લોગ કાફિર મરેંગે વો. (૨૦૪) ઔર ઉસ વકતકા ઇમાન નાફેઅ નહીં. (૨૦૫) ઉન બસ્તિયોંમેંસે જિનકો હમને હલાક કિયા. (૨૦૬) ઔર ઇખ્લાસકે સાથ તૌબા કરતે અઝાબ નાઝિલ હોનેસે પહલે. (મદારિક) (૨૦૭) કૌમે યૂનુસકા વાકેઆ હૈ કે નૈનવા ઇલાકાએ મૂસલ-મેં યે લોગ રહતે થે ઔર કુફ્ર વ શિર્કમેં મુબ્તિલા થે. અલ્લાહ તઆલાને હઝરત યૂનુસ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો ઉનકી તરફ ભેજા, આપને બુતપરસ્તી છોળને ઔર ઇમાન લાનેકા ઉનકો હુકમ દિયા, ઉન લોગોંને ઇન્કાર કિયા, હઝરત યૂનુસ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી તકઝીબકી. આપને ઉન્હેં બહુકમે ઇલાહી નુઝૂલે અઝાબકી ખબર દી, ઉન લોગોંને આપસમેં કહા કે, હઝરત યૂનુસ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને કભી કોઇ બાત ગલત નહીં કહી હૈ, દેખો અગર વો રાતકો યહાં રહે જબ તો કોઇ અંદેશા નહીં ઔર અગર ઉન્હોંને રાત યહાં ન ગુઝારી તો સમઝ લેના ચાહિયે કે અઝાબ આએગા. શબમેં હઝરત યૂનુસ અલૈહિસ્સલામ વહાંસે તશરીફ લે ગએ. સુબ્હકો આસારે અઝાબ નમૂદાર હો ગએ, આસ્માન પર સિયાહ હૈબતનાક અબ્ર આયા ઔર ધુઆં કસીર જમા હુવા, તમામ શહર પર છા ગયા, યે દેખકર ઉન્હેં યકીન હુવા કે અઝાબ આનેવાલા હૈ, તો ઉન્હોંને હઝરત યૂનુસ અલૈહિસ્સલામકી જુસ્તજૂ કી ઔર આપકો ન પાયા, અબ ઉન્હેં ઔર ઝિયાદા અંદેશા હુવા તો વો મઅ અપની ઔરતોં બચ્ચોં ઔર જાનવરોં કે જંગલકો નિકલ ગયે, મોટે કપળે પહને ઔર તૌબા વ ઇસ્લામકા ઇઝહાર કિયા, શૌહરસે બીબી ઔર માંસે બચ્ચે જુદા હો ગએ ઔર સબને બારગાહે ઇલાહીમેં ગિર્યા વ ઝારી શુરૂઅ કી ઔર કહા કે, જો યૂનુસ અલૈહિસ્સલામ લાયે ઉસ પર હમ ઇમાન લાએ ઔર તૌબએ સાદિકહ કી, જો મઝાલિમ ઉનસે હુએ થે ઉનકો દફઅ કિયા, પરાએ માલ વાપસ કિયે, હત્તા કે અગર એક પથ્થર દૂસરેકા કિસીકી બુનિયાદમેં લગ ગયા થા તો બુનિયાદ ઉખાળ કર પથ્થર નિકાલ દિયા ઔર વાપસ કર દિયા, ઔર અલ્લાહ તઆલાસે ઇખ્લાસકે સાથ મગફિરતકી દુઆએં કી, પરવરદિગારે આલમને ઉન પર રહમ કિયા, દુઆ કુબૂલ ફરમાઇ, અઝાબ ઉઠા દિયા ગયા યહાં યે સવાલ હોતા હૈ કે, જબ નુઝૂલે અઝાબકે બાદ ફિરઔનકા ઇમાન ઔર ઉસકી તૌબા કુબૂલ ન હુઇ તો કૌમે યુનુસકી તૌબા કુબૂલ ફરમાને ઔર અઝાબ ઉઠા દેનેમેં કયા હિકમત હૈ ? ઉલમાને ઉસકે કઇ જવાબ દિયે હૈં, એક તો યે કરમે ખાસ થા કૌમે હઝરત યૂનુસ કે સાથ, દૂસરા જવાબ યે હૈ કે, ફિરઔન અઝાબમેં મુબ્તિલા હોનેકે બાદ ઇમાન લાયા જબ ઉમ્મીદે ઝિંદગી બાકી હી ન રહી, ઔર કૌમે યૂનુસ અલૈહિસ્સલામસે જબ અઝાબ કરીબ હુવા તો વો ઉસમેં મુબ્તિલા હોનેસે પહલે ઇમાન લે આયે, ઔર અલ્લાહ કુલૂબ કા જાનનેવાલા હૈ, ઇખ્લાસમંદ દિલકે સિદ્દક વ ઇખ્લાસકા ઉસકો ઇલ્મ હૈ. (૨૦૮) યા'ની ઇમાન લાના સઆદતે અઝલી પર મૌકૂફ હૈ, ઇમાન વોહી લાએંગે જિનકે લિયે તૌફીકે ઇલાહી મુસાઇદ હો, ઇસમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી તસલ્લી હૈ કે આપ ચાહતે હૈં કે સબ ઇમાન લે આયેં ઔર રાહે રાસ્ત ઇખ્તિયાર કરેં, ફિર જો ઇમાનસે મહરૂમ રહ જાતે હૈં ઉનકા આપકો ગમ હોતા હૈ ઉસકા આપકો ગમ ન હોના ચાહિયે, કયૂંકે અઝલસે જો શકી હૈ વો ઇમાન ન લાયેગા. (૨૦૯) ઔર ઇમાનમેં ઝબર દસ્તી નહીં હો સકતી, કયૂંકે ઇમાન હોતા હૈ તસ્દીક વ ઇકરારસે, ઔર જબ્ર વ ઇકરાહસે તસ્દીકે કલ્બી હાસિલ નહીં હોતી. (૨૧૦) ઉસકી મશિય્યતસે. (૨૧૧) દિલકી આંખોંસે ઔર ગૌર કરો કે. (૨૧૨) જો અલ્લાહ તઆલાકી તૌહીદ પર દલાલત કરતા હૈ. (૨૧૩) મિસ્લે નૂહ વ આદ વ સમૂદ વગૈરહકે. (૨૧૪) કે તુમ્હારી હલાકત ઔર અઝાબકે, રબીઅ બિન અનસને કહા કે, અઝાબકા ખૌફ દિલાનેકે બાદ અગલી આયતમેં યે બયાન ફરમાયા કે, જબ અઝાબ વાકેઅ હોતા હૈ તો અલ્લાહ તઆલા રસૂલકો ઔર ઉનકે સાથ ઇમાન-લાનેવાલોંકો નજાત અતા ફરમાતા હૈ. (૨૧૫) કયૂં કે વો મખ્લૂક હૈ, ઇબાદતકે લાઇક નહીં (૨૧૬) કયૂં કે વો કાદિર મુખ્તાર ઇલાહ બરહક મુસ્તહિકે

ઈબાદત હૈ (૨૧૭) યા'ની મુખ્લિસ મોમિન રહો (૨૧૮) વોહી નફા વ ઝરર કા માલિક હૈ. તમામ કાઇનાત ઉસકી મોહતાજ હૈ, વોહી હર ચીઝ પર કાદિર ઔર જૂદો કરમવાલા હૈ, બંદોંકો ઉસકી તરફ રગબત ઔર ઉસકા ખૌફ ઔર ઉસી પર ભરોસા ઔર ઉસી પર એતેમાદ ચાહિયે, ઔર નફા વ ઝરર જો કુછ ભી હૈ વહી (૨૧૯) હકસે યહાં કુર્આન મુરાદ હૈ યા ઈસ્લામ યા સૈયદે આલમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ. (૨૨૦) ક્યૂંકે ઉસકા નફા ઉસકો પહોંચેગા. (૨૨૧) ક્યૂંકે ઉસકા વબાલ ઉસી પર હૈ. (૨૨૨) કે તુમ પર જબ્ર કરૂં. (૨૨૩) કુફ્ફારકી તકઝીબ ઔર ઉનકી ઈઝા પર. (૨૨૪) મુશરિકીનસે કિતાલ કરને ઔર કિતાબિયોંસે જઝિયા લેનેકા (૨૨૫) કે ઉસકે હુકમમેં ખતા વ ગલતકા એહતેમાલ નહી, ઔર વો બંદોંકે અસ્રાર વ મખ્ફી હાલાત સબકા જાનનેવાલા હૈ, ઉસકા ફૈસલા દલીલ વ ગવાહકા મોહતાજ નહી. સુરએ હૂદ : (૧) સૂરએ હૂદ મક્કિયહ હૈ, હસન વ અકરમહ વગૈરહુમ મુફસ્સિરીન ને ફરમાયા કે આયત "વ અકિમિસ્સલાત ત-ર-ફયિન્નહા-ર" કે સિવા બાકી તમામ સૂરત મક્કિયહ હૈ, મકાતિલને કહા કે આયત "ફલઅલ્લક તારિકુન" ઔર "ઊલાઈક યુઅમેનુન બિહી" ઔર "ઈન્નલ હસનાતિ યુઝહિબ્નસ્સૈયિઆતિ" કે અલાવા તમામ સૂરત મક્કી હૈ, ઈસમેં દસ રુકૂઅ ઔર એકસો તેઈસ આયતેં ઔર એક હઝાર છે સો કલિમે ઔર નવ હઝાર પાંચસો સળસઠ હર્ફ હૈ, હદીસ શરીફ મેં હૈ, સહાબાને અર્ઝ કિયા, યારસૂલલ્લાહ ! સલ્લલ્લાહુ અલૈક વસલ્લમ! હુઝૂર પર પીરીકે આસાર નમૂદાર હો ગયે. ફરમાયા, મુઝે સૂરએ હૂદ, સૂરએ વાકેઅહ, સૂરએ "અમ્મ યતસાઅલુન" ઔર સૂરએ "ઈઝશશમ્સુ કુવ્વેરત"ને બૂઢા કર દિયા (તિર્મિઝી) ગાલેબન યે ઈસ વજહસે ફરમાયા કે ઈન સૂરતોંમેં કયામત વ બઅસ વ હિસાબ વ જન્નત વ દોઝખકા ઝિક હૈ. (૨) જૈસા કે દૂસરી આયતમેં ઈર્શાદ હુવા "તિલ્ક આયાતુલ કિતાબિલ હકીમ" બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા કે "'ઉહ્કિમત"કે મા'ના યે હૈ કે ઉનકી નઝમ મહકમ વ ઉસ્તુવાર કી ગઈ, ઈસ સૂરતમેં મા'ના યે હોંગે કે ઉસમેં નુકસ વ ખલલ રાહ નહી પા સકતા, વો બિનાએ મહકમ હૈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે, કોઈ કિતાબ ઉનકી નાસિખ નહી, જૈસા કે યે દૂસરી કિતાબોં ઔર શરીઅતોકી નાસિખ હૈ (૩) ઔર સૂરત સૂરત ઔર આયત આયત જુદા જુદા ઝિક કી ગઈ યા અલાહિદા નાઝિલ હુઈ યા અકાઈદ વ અહકામ વ મવાઈઝ વ કસસ ઔર ગૈબી ખબરેં ઉનમેં બતફસીલ બયાન ફરમાઈ ગઈ (૪) ઉમ્રે દરાઝ ઔર ઐશ, વસીઅ રિઝક, કસીર ફાએદા ઈસસે માલૂમ હુવા કે ઈખ્લાસકે સાથ તૌબા વ ઈસ્તિગફાર કરના દરાઝિયે ઉમ્ર વ કુશાઈશે રિઝકકે લિયે બેહતર અમલ હૈ. (૫) જિસને દુન્યામેં આમાલે ફાઝિલહ કિએ હોં ઔર ઉસકે તાઆત વ હસનાત ઝિયાદા હોં (૬) ઉસકો જન્નતમેં બકદરે આમાલ દરજાત અતા ફર્માએગા. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા, આયતકે મા'ના યે હૈં કે જિસને અલ્લાહકે લિયે અમલ કિયા, અલ્લાહ તઆલા આઈન્દાકે લિયે ઉસે અમલે નેક વ તાઅતકી તૌફીક દેતા હૈ (૭) યા'ની રોઝે કયામત (૮) આખેરતમેં વહાં નેકિયોં ઔર બદિયોંકી જઝા વ સઝા મિલેગી (૯) દુનિયામેં રોઝી દેને પર ભી મૌતકે બાદ ઝિંદા કરને ઔર સવાબ વ અઝાબ પર ભી (૧૦) શાને નુઝૂલ : ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, યે આયત અખનસ બિન શરીક કે હકમેં નાઝિલ હુઈ, યે બહુત શીરી ગુફતાર શખ્સ થા, રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે સામને આતા તો બહુત ખુશામદ કી બાતેં કરતા ઔર દિલમેં બુગ્ઝ વ અદાવત છુપાએ રખતા, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ, મા'ના યે હૈં કે વો અપને સીનોંમેં બુગ્ઝ વ અદાવત છુપાએ રખતે હૈં, જૈસે કપળેકી તહમેં કોઈ ચીઝ છુપાઈ જાતી હૈ. એક કૌલ યે હૈ કે, બા'ઝે મુનાફિકીનકી આદત થી કે જબ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકા સામના હોતા તો સીના ઔર પીઠ ઝુકાતે ઔર સર નીચા કરતે, ચેહરા છુપા લેતે તા કે ઉન્હેં રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ દેખ ન પાએ, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. બુખારીને ઈફરાદમેં એક હદીસ રિવાયત કી કે, મુસલમાન બોલ-વ-બરાઝ-વ-મુજામેઅત કે વકત અપને બદન ખોલનેસે શર્માતે થે, ઉનકે હકમેં યે આયત નાઝિલ હુઈ કે અલ્લાહસે બંદેકા કોઈ હાલ છુપા હી નહી હૈ લેહાઝા ચાહિયે કે વો શરીઅતકી ઈજાઝતોં પર આમિલ રહેં.

યઅ તઝિરૂન પારા-૧૧ ખત્મ શુદ

وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ
مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا ۚ كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ
وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ
أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ
أَحْسَنُ عَمَلًا ۗ وَلَئِن قُلْتَ إِنَّكُم مَّبْعُوثُونَ مِن
بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَٰذَا
إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ۝ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَىٰ
أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ لَّيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ ۗ أَلَا يَوْمَ
يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا
بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝ وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنسَانَ مِنَّا رَحْمَةً
ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَئُوسٌ كَفُورٌ ۝ وَلَئِنْ
أَذَقْنَاهُ نَعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ
السَّيِّئَاتُ عَنِّي ۚ إِنَّهُ لَفَرِحٌ فَخُورٌ ۝ إِلَّا الَّذِينَ

વ મા મિન દૉબ્બતિન

ફિલ્અર્દ્રિ ઈલ્લા અ઼-લલ્લાહિ રિઝ-કુ઼હા
ઔર ઝમીન પર ચલનેવાલા કોઈ (૧૧) ઐસા નહીં જિસકા રિઝક અલ્લાહ
વ યઅ઼-લમુ મુસ્તક઼ર્રહા વ મુસ્તૌદ-અ઼હા
કે ઝિમ્મે કરમ પર ન હો (૧૨) ઔર જાનતા હૈ કે કહાં ઠેહરેગા (૧૩) ઔર
કુલ્લુન ફી કિતાબિમ-મુબીન (૬) વ
કહાં સિપુર્દ હોગા (૧૪) સબ-કુછ એક સાફ બયાન કરનેવાલી કિતાબ (૧૫)
હુ-વલ્લઝ઼ી ખ઼-લ-ક઼સ- સમાવાતિ વલ્અર્દ્
મેં હૈ ઔર વોહી હૈ જિસને આસ્માનોં ઔર ઝમીનકો
ફી સિત્તતિ અય્યામિંવ-વ કા-ન અ઼ર્શુહૂ
છે દિનમેં બનાયા ઔર ઉસકા અર્શ
અ઼-લલ્માઈ લિ-યબ-લુવકુમ અય્યુકુમ
પાની પર થા (૧૬) કે તુમ્હેં આઝમાએ (૧૭)

અહ઼-સનુ અ઼-મ-લા ▸ વ લઈન કુ઼લ્ત ઈન્નકુમ મબ્ઊસૂ-ન મિમ્બઅ઼-દિલ-મૌતિ
તુમમેં કિસકા કામ અચ્છા હૈ ઔર અગર તુમ ફરમાઓ કે બેશક તુમ મરનેકે બાદ
લ-યકૂ઼લન્નલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ ઈન હાઝ઼ા ઈલ્લા સિહ઼-રુમ્મુબીન (૭) વ લઈન
ઉઠાએ જાઓગે તો કાફિર ઝરૂર કહેંગે કે યેહ (૧૮) તો નહીં મગર ખુલા જાદૂ (૧૯) ઔર અગર
અખ઼્ખ઼ર્ના અ઼ન્હુમુલ-અઝ઼ા-બ ઈલા ઉમ્મતિમ-મઅ઼-દૂદતિલ લ-યકૂ઼લુન્ન મા
હમ ઉનસે અઝાબ (૨૦) કુછ ગિન્તીકી મુદત તક હટા દેં તો ઝ઼રૂર કહેંગે કિસ ચીઝને રોકા હૈ (૨૧)
યહ઼-બિસુહ ▸ અલા યૌ-મ યઅ-તીહિમ લૈ-સ મસ્રૂફન અ઼ન્હુમ વ હા-ક઼ — મં ૩
સુન લો જિસ દિન ઉન પર આએગા ઉનસે ફેરા ન જાએગા ઔર ઉન્હેં
બિહિમ મા કાનૂ બિહી યસ્તહ-ઝિઊન ع (૮) વ લઈન અ-ઝ઼ક઼-નલ-ઈન્સા-ન — ع
ઘેર લેગા વોહી અઝાબ જિસકી હંસી ઉડાતે થે ઔર અગર હમ આદમીકો અપની
મિન્ના રહ઼-મ-તન સુમ્મ ન-ઝઅ઼-નાહા મિન્હ ▸ ઈન્નહૂ લ-યઊસુન કફૂર (૯)
કિસી રહમતકા મઝા દેં (૨૨) ફિર ઉસે ઉસસે છીન લેં ઝરૂર વોહ બળા નાઉમ્મીદ નાશુક્રા હૈ (૨૩)
વ લઈન અ-ઝ઼ક઼-નાહુ નઅ઼-મા-અ બઅ઼-દ દ઼ર્રા-અ મસ્સત્હુ લ-યકૂ઼લન્ન
ઔર અગર હમ ઉસે ને'મતકા મઝા દેં ઉસ મુસીબત કે બાદ જો ઉસે પહુંચી તો ઝરૂર કહેગા કે બુરાઈયાં
ઝ઼-હ-બસ્સય્યિઆતુ અ઼ન્ની ▸ ઈન્નહૂ લ-ફરિહુન ફખૂર ▸ (૧૦) ઈલ્લલ્લઝ઼ી-ન
મુઝસે દૂર હુઈ બેશક વોહ ખુશ હોનેવાલા બળાઈ મારનેવાલા હૈ (૨૪) મગર જિન્હોંને

(૧૧) જાનદાર હો (૧૨) યા'ની વો અપને ફઝલસે હર જાનદારકે રિઝકકા કફીલ હૈ (૧૩) યા'ની ઉસકી જાએ સુકૂનત (મૌતકી જગહ)કો જાનતા હૈ (૧૪) સિપુર્દ હોનેકી જગહસે યા મદફન મુરાદ હૈ યા મકાન યા મૌત યા કબ્ર. (૧૫) યા'ની લૌહે મહફૂઝ (૧૬) યા'ની અર્શકે નીચે પાનીકે સિવા ઔર કોઈ મખ્લૂક ન થી. ઈસસે યે ભી માલૂમ હુવા કે અર્શ ઔર પાની, આસ્માનોં ઔર ઝમીનોંકી પેદાઈશસે કબ્લ પેદા ફરમાએ ગએ. (૧૭) યા'ની આસ્માન-વ-ઝમીન ઔર ઉનકી દરમિયાની કાએનાતકો પૈદા કિયા જિસમેં તુમ્હારે મનાફેઅ-વ-મુસાલેહ હૈં તાકે તુમ્હેં આઝમાઈશમેં ડાલે ઔર ઝાહિર હો કે કૌન શુક્રગુઝાર મુત્તકી ફરમાંબરદાર હૈ ઔર. (૧૮) યા'ની કુર્આન શરીફ જિસમેં મરનેકે બાદ ઉઠાએ જાનેકા બયાન હૈ યે.

صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۔ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ
وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ۝ فَلَعَلَّكَ تَارِكٌۢ بَعْضَ مَا يُوْحٰٓى
اِلَيْكَ وَضَآئِقٌۢ بِهٖ صَدْرُكَ اَنْ يَّقُوْلُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ
عَلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ جَآءَ مَعَهٗ مَلَكٌ ۔ اِنَّمَآ اَنْتَ نَذِيْرٌ ۔
وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ۝ اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ۔
قُلْ فَاْتُوْا بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهٖ مُفْتَرَيٰتٍ وَّادْعُوْا
مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝
فَاِلَّمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَكُمْ فَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَآ اُنْزِلَ بِعِلْمِ
اللّٰهِ وَاَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۔ فَهَلْ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۝
مَنْ كَانَ يُرِيْدُ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزِيْنَتَهَا نُوَفِّ
اِلَيْهِمْ اَعْمَالَهُمْ فِيْهَا وَهُمْ فِيْهَا لَا يُبْخَسُوْنَ ۝
اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا النَّارُ ۔
وَحَبِطَ مَا صَنَعُوْا فِيْهَا وَبٰطِلٌ مَّا كَانُوْا

મં 3

સ-બરૂ વ અમિલુસ્સાલિહાત ॰ ઉલાઈ-ક
સબ્ર કિયા ઔર અચ્છે કામ કિયે (૨૫)
લહુમ મગ્ફિ-રતુંવ-વ અજ-રુન
ઉનકે લિયે બખ્શિશ ઔર બળા
કબીર (૧૧) ફ લ-અલ્લ-ક તારિકુમ્બઅ-દ
સવાબ હૈ તો કયા જો વહી તુમ્હારી તરફ હોતી હૈ
મા યૂહા ઈલૈ-ક વ દાઈ-કુમ બિહી સદ-રુ-ક
ઉસમેંસે કુછ તુમ છોળ દોગે ઔર ઉસ પર દિલ તંગ હોગે (૨૬) ઈસ બિના
અંય્યકૂલૂ લૌલા ઉન્ઝિ-લ અલૈહિ કન્ઝુન
પર કે વોહ કેહતે હૈં ઉનકે સાથ કોઈ ખઝાના કયોં ન ઉતરા યા
ઓ જા-અ મ-અહૂ મ-લક ॰ ઈન્નમા અન્ત
ઉનકે સાથ કોઈ ફરિશ્તા આતા તુમ તો
નઝીર ॰ વલ્લાહુ અલા કુલ્લિ શૈઈંવ- વકીલ
ડર સુનાનેવાલે હો (૨૭) ઔર અલ્લાહ હર ચીઝ પર મુહાફિઝ હૈ

(૧૨) અમ યકૂલૂનફ-તરાહ ॰ કુલ ફઅ-તૂ બિઅશ્રિ સુ-વરિમ-મિસ્લિહી
કયા (૨૮) યે કેહતે હૈં કે ઉન્હોંને ઉસે જિસે બના લિયા તુમ ફરમાઓ ઐસી બનાઈ હુઈ કે તુમ દસ
મુફ-ત-ર-યાતિંવ્વદઊ મનિસ-ત-તઅ-તુમ મિન દૂનિલ્લાહિ ઈન
સૂરતેં લે આઓ (૨૯) ઔર અલ્લાહ કે સિવા જો મિલ સકે (૩૦) સબકો બુલાલો અગર
કુન્તુમ સાદિકીન (૧૩) ફઈલ્લમ યસ્તજીબૂ લકુમ ફઅ-લમૂ અન્નમા ઉન્ઝિ-લ
તુમ સચ્ચે હો (૩૧) તો અય મુસલમાનો અગર વોહ તુમ્હારી ઈસ બાતકા જવાબ ન દે સકે તો સમઝ લો કે વોહ
બિઈલ્મિલ્લાહિ વ અલ્લા ઈલા-હ ઈલ્લા હૂ ॰ ફ-હલ અન્તુમ
અલ્લાહ કે હુકમ હી સે ઉતરા હૈ ઔર યે કે ઉસકે સિવા કોઈ સચ્ચા મા'બૂદ નહી તો કયા અબ તુમ
મુસ્લિમૂન (૧૪) મન કા-ન યુરીદુલ - હયાતદ-દુન્યા વ ઝી-ન-તહા
માનોગે (૩૨) જો દુનિયાકી ઝિન્દગી ઔર ઉસકી આરાઈશ
નુવફ-ફિ ઈલૈહિમ અઅ-માલહુમ ફીહા વ હુમ ફીહા લા યુબ્ખસૂન (૧૫)
ચાહતા હો (૩૩) હમ ઉસમેં ઉનકા પૂરા ફલ દે દેંગે (૩૪) ઔર ઉસમેં કમી ન દેંગે
ઉલાઈકલ- લઝી-ન લૈ-સ લહુમ ફિલઆખિરતિ ઈલ્લન્નારુ
યે હૈં વોહ જિનકે લિયે આખેરતમેં કુછ નહીં મગર આગ
વ હબિ-ત મા સ-નઊ ફીહા વ બાતિલુમ્મા કાનૂ
ઔર અકારત ગયા જો કુછ વહાં કરતે થે ઔર નાબૂદ હો ગએ જો ઉનકે

(૧૯) યા'ની બાતિલ ઔર ધોકા (૨૦) જિસકા વા'દા કિયા હૈ. (૨૧) વો અઝાબ કયૂં નાઝિલ નહીં હોતા ? કયા દેર હૈ ? કુફ્ફારકા યે જલ્દી કરના બરાહે તકઝીબ વ ઈસ્તેહઝા (ઝુટલાનેકે ઔર મઝાક કરનેકે ઢંગમેં) હૈ. (૨૨) સેહતવ-અમ્નકા યા વુસ્અતે રિઝક-વ-દૌલતકા. (૨૩) કે દોબારા ઉસ ને'મતકે પાનેસે માયૂસ હો જાતા હૈ ઔર અલ્લાહકે ફઝલસે અપની ઉમ્મીદ કતઅ કર લેતા હૈ ઔર સબ્રો રિઝા પર સાબિત નહીં રહતા ઔર ગુઝિશ્તા ને'મતકી નાશુકી કરતા હૈ. (૨૪) બજાએ શુકગુઝાર હોને ઔર હક્કે ને'મત અદા કરનેકે. (૨૫) મુસીબત પર સાબિર ઔર ને'મત પર શાકિર રહે. (૨૬) તિર્મિઝીને કહા કે ઈસ્તિફહામ નહ્ય કે મા'નામેં હૈ યા'ની આપકી તરફ જો "વહી" હોતી હૈ વો સબ આપ ઉન્હેં પહુંચાએં ઔર દિલ તંગ ન હો

يَعْمَلُونَ ۝ أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ وَيَتْلُوهُ
شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ
أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ
فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ ۚ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّنْهُ ۚ إِنَّهُ الْحَقُّ
مِن رَّبِّكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۝
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۚ أُولَٰئِكَ
يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَٰؤُلَاءِ
الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى
الظَّالِمِينَ ۝ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ
وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ۝
أُولَٰئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا
كَانَ لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ۘ يُضَاعَفُ
لَهُمُ الْعَذَابُ ۚ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا

યઅ્-મલૂન (૧૬) અ-ફ-મન કા-ન
અમલ થે (૩૫) તો ક્યા વોહ જો
અ઼લા બય્યિનતિમ- મિર્રબ્બિહી વ યત્લૂહુ
અપને રબકી તરફસે રૌશન દલીલ પર હો (૩૬) ઔર ઉસ
શાહિદુમ-મિન્હુ વ મિન ક઼બ્લિહી કિતાબુ
પર અલ્લાહકી તરફસે ગવાહ આએ (૩૭) ઔર ઉસસે પેહલે
મૂસૉ ઈમામંવ-વ રહ઼-મહ ۚ ઉલૉઈ-ક
મૂસાકી કિતાબ (૩૮) પેશવા ઔર રહમત વોહ
યુઅ-મિનૂ-ન બિહ ۚ વ મંય્યક-ફુર બિહી
ઉસ પર (૩૯) ઈમાન લાતે હૈં ઔર જો ઉસકા મુન્કર
મિનલ્અહ઼-ઝાબિ ફન્નારુ મૌઈદુહ ۚ ફલા-તકુ
હો સારે ગિરોહોંમેં (૪૦) તો આગ ઉસકા વાદા હૈ તો અય
ફીમિર-યતિમ-મિન્હુ ۚ ઈન્નહુલ-હ઼ક્કુ મિર્રબ્બિ-ક મં 3
સુનનેવાલે તુઝે કુછ ઉસમેં શક ન હો બેશક વોહ હક્ક હૈ તેરે રબકી

વલાકિન્ન અક-સ઼રન્નાસિ લા યુઅ-મિનૂન (૧૭) વ મન અઝ઼-લમુ
તરફસે લેકિન બહોત આદમી ઈમાન નહીં રખતે ઔર ઉસસે બઢ કર
મિમ્મનિફ-તરા અ઼-લલ્લાહિ કઝ઼િબા ۚ ઉલૉઈ-ક યુઅ઼-રદૂ-ન અ઼લા
ઝાલિમ કૌન જો અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધે (૪૧) વોહ અપને
રબ્બિહિમ વ યકૂલુલ અશહાદુ હૉઉલૉઈલ્લઝ઼ી-ન ક-ઝ઼બૂ-અ઼લા રબ્બિહિમ ۚ
રબકે હુઝૂર પેશ કિયે જાએંગે (૪૨) ઔર ગવાહ કહેંગે યે હૈં જિન્હોંને અપને રબ પર
અલા લઅ઼-નતુલ્લાહિ અ઼-લઝ઼- ઝ઼ાલિમીન ۙ (૧૮) અલ્લઝ઼ી-ન
ઝૂટ બોલા થા અરે ઝાલિમોં પર ખુદાકી લા'નત (૪૩) જો અલ્લાહકી રાહસે
યસુદ-દૂ-ન અ઼ન સબીલિલ્લાહિ વ યબ્ગ઼ૂનહા ઈ઼-વ-જા ۚ વહુમ
રોકતે હૈં ઔર ઉસમેં કજી ચાહતે હૈં ઔર વોહી
બિલ્આખ઼િરતિ હુમ કાફિરૂન (૧૯) ઉલૉઈ-ક લમ યકૂનૂ મુઅ઼-જિઝ઼ી-ન
આખેરત કે મુન્કર હૈં વોહ થકાનેવાલે નહીં
ફ઼િલ્અર્દ઼િ વમા કા-ન લહુમ મિન દૂનિલ્લાહિ મિન ઔલિયાઅ ۘ
ઝમીનમેં (૪૪) ઔર ન અલ્લાહસે જુદા ઉનકે કોઈ હિમાયતી (૪૫) ઉન્હેં
યુદ઼ા-અ઼ફુ લહુમુલ્અ઼ઝ઼ાબ ۚ મા કાનૂ યસ્તતી઼ઊ઼નસ્સમ-અ઼ વમા
અઝાબ પર અઝાબ હોગા (૪૬) વોહ ન સુન સકતે થે ઔર ન

યે તબ્લીગે રિસાલતકી તાકીદ હૈ, બાવજૂદ યે કે અલ્લાહ તઆલા જાનતા હૈ કે ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ અદાએ રિસાલતમેં કમી કરનેવાલે નહીં ઔર ઉસને ઉનકો ઉસસે મા'સૂમ ફરમાયા હૈ. ઈસ તાકીદમેં નબી સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી તસ્કીને ખાતિર ભી હૈ ઔર કુફ્ફારકી માયૂસી ભી કે ઉનકા ઈસ્તેહઝા (મઝાક-મશ્કરી) તબ્લીગકે કામમેં મુખ્લ (રૂકાવટ) નહીં હો સકતા શાને નુઝૂલ : અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમૈયા મખ્ઝૂમીને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે કહા થા કે અગર આપ સચ્ચે રસૂલ હૈં ઔર આપકા ખુદા હર ચીઝ પર કાદિર હૈ તો ઉસને આપ પર ખઝાના ક્યૂં નહીં ઉતારા યા આપકે સાથ કોઈ ફરિશ્તા ક્યૂં નહીં ભેજા જો આપકી રિસાલતકી ગવાહી દેતા? ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ.

كَانُوا يُبْصِرُونَ ۝ أُولٰٓئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوٓا أَنْفُسَهُمْ
وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ
فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَ
عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَأَخْبَتُوٓا إِلٰى رَبِّهِمْ ۙ أُولٰٓئِكَ أَصْحٰبُ
الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ ۝ مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ
كَالْأَعْمٰى وَالْأَصَمِّ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ ۚ هَلْ يَسْتَوِيٰنِ
مَثَلًا ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلٰى
قَوْمِهٖٓ ۡ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝ أَنْ لَّا تَعْبُدُوٓا إِلَّا
اللّٰهَ ۖ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ ۝ فَقَالَ
الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهٖ مَا نَرٰىكَ إِلَّا
بَشَرًا مِّثْلَنَا وَمَا نَرٰىكَ اتَّبَعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ
أَرَاذِلُنَا بَادِيَ الرَّأْيِ ۚ وَمَا نَرٰى لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ
فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كٰذِبِينَ ۝ قَالَ يٰقَوْمِ أَرَءَيْتُمْ

કાનૂ યુબ્સિરૂન (૨૦) ઉલૉઇકલ- લઝ઼ી-ન
દેખતે (૪૭) વોહી હૈં જિન્હોંને
ખ઼સિરૂ અન્ફુ-સહુમ વ દ઼લ્લ અ઼ન્હુમ
અપની જાન ઘાટેમેં ડાલી ઔર ઉનસે ખોઇ ગઈ
મા કાનૂ યફ઼-તરૂન (૨૧) લા જ-ર-મ
જો બાતેં જોળતે થે ખ્વા ન-ખ્વાહ
અન્નહુમ ફ઼િલ્આખ઼િરતિ હુમુલ અખ઼્સરૂન
વોહી આખેરતમેં સબસે ઝયાદા નુકસાનમેં હૈં
(૨૨) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વ
(૪૮) બેશક જો ઈમાન લાએ ઔર
અ઼મિલુસ્સ઼ાલિહ઼ાતિ વ અખ઼્બતૂ ઈલા
અચ્છે કામ કિયે ઔર અપને
રબ્બિહિમ ॥ ઉલૉઇ-ક અસ્હ઼ાબુલ-જન્નહ઼તિ
રબકી તરફ રુજૂઅ લાએ વોહ જન્નતવાલે હૈં

મં ૩ હુમ ફીહા ખ઼ાલિદૂન (૨૩) મ-સ઼લુલ-ફરી-ક઼ૈનિ કલ-અઅ઼-મા
વોહ ઉસમેં હમેશા રહેંગે દોનોં ફરીક (૪૯) કા હાલ ઐસા હૈ જૈસે એક અન્ધા
વલ્અસ઼મ્મિ વલ્બસ઼ીરિ વસ્સમીઅ઼ ૮ હલ યસ્તવિયાનિ મ-સ઼-લા ૮ અ-ફ઼લા
૯૦ ઔર બેહરા ઔર દૂસરા દેખતા ઔર સુન્તા (૫૦) કયા ઉન દોનોંકા હાલ એક-સા હૈ (૫૧) તો કયા તુમ ધ્યાન
તઝ઼ક્કરૂન૯૦ (૨૪) વ લ-ક઼દ અર-સલ્ના નૂહ઼ન ઈલા ક઼ૌમિહી ✓ ઈન્ની લકુમ
નહીં કરતે ઔર બેશક હમને નૂહકો ઉસકી કૌમકી તરફ ભેજા (૫૨) કે મૈં તુમ્હારે લિયે સરીહ
નઝ઼ીરુમ-મુબીનુન॰(૨૫) અલ્લા તઅ઼-બુદૂ ઈલ્લલ્લાહ ૮ ઈન્ની અખ઼ાફુ અ઼લૈકુમ
ડર સુનાનેવાલા હૂં કે અલ્લાહકે સિવા કિસીકો ન પૂજો બેશક મૈં તુમ પર એક મુસીબત
અ઼ઝ઼ા-બ યૌમિન અલીમ (૨૬) ફ-ક઼ાલલ-મ-લ-ઉલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ મિન ક઼ૌમિહી
વાલે દિનકે અઝાબસે ડરતા હૂં (૫૩) તો ઉસકી કૌમકે સરદાર જો કાફિર હુએ થે બોલે હમ તો
મા નરા-ક ઈલ્લા બ-શ-રમ-મિસ઼-લના વમા નરાકત ત-બ-અ઼-ક
તુમ્હેં અપને હી જૈસા આદમી દેખતે હૈં (૫૪) ઔર હમ નહીં દેખતે કે તુમ્હારી પૈરવી કિસીને કી હો
ઈલ્લલ્લઝ઼ી-ન હુમ અરાઝ઼િલુના બાદિયર્રઅ-ય ૮ વમા નરા લકુમ અ઼લૈના
મગર હમારે કમીનોંને (૫૫) સરસરી નઝરસે (૫૬) ઔર હમ તુમમેં અપને ઉપર કોઇ બળાઇ નહી પાતે (૫૭) બલ્કે હમ
મિન ફ઼દ઼-લિમ-બલ નઝુન્નુકુમ કાઝ઼િબીન (૨૭) ક઼ા-લ યા ક઼ૌમિ અ-રઐતુમ
તુમ્હેં (૫૮) ઝૂટા ખ્યાલ કરતે હૈં બોલા અય મેરી કૌમ બતાઓ તો

(૨૭) તુમ્હેં કયા પરવા અગર કુફ્ફાર ન માને યા તમસ્ખુર (ઠઠ્ઠા) કરે. (૨૮) કુફ્ફારે મક્કા કુર્આને કરીમકી નિસ્બત. (૨૯) ક્યૂં કે ઈન્સાન અગર ઐસા કલામ બના સકતા હૈ તો ઉસકે મિસ્લ બનાના તુમ્હારે મકદૂરસે બાહર ન હોગા, તુમ ભી અરબ હો. ફસીહો બલીગ હો, કોશિશ કરો ! (૩૦) અપની મદદકે લિયે (૩૧) ઈસમેં કે યે કલામ ઈન્સાનકા બનાયા હુઆ હૈ. (૩૨) ઔર યકીન રખ્ખોગે કે યે અલ્લાહકી તરફસે હૈ યા'ની એ'જાઝે કુર્આન દેખ લેનેકે બાદ ઈમાનો ઈસ્લામ પર સાબિત રહો. (૩૩) ઔર અપની દૂનહિમ્મતીસે આખેરત પર નઝર ન રખતા હો (૩૪) ઔર જો આ'માલ ઉન્હોંને તલબે દુનિયાકે લિયે કિયે હૈં ઉસકા અજર સેહતો દૌલત-વ-વુસ્અતે રિઝક કસરતે ઔલાદ વગૈરાસે દુનિયા હી મેં પૂરા કર દેંગે (૩૫)

إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَآتَانِي رَحْمَةً
مِنْ عِنْدِهِ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنُلْزِمُكُمُوهَا وَأَنْتُمْ
لَهَا كَارِهُونَ ۝ وَيَا قَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا
إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الَّذِينَ
آمَنُوا إِنَّهُمْ مُلَاقُو رَبِّهِمْ وَلَٰكِنِّي أَرَاكُمْ قَوْمًا
تَجْهَلُونَ ۝ وَيَا قَوْمِ مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ
طَرَدْتُهُمْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۝ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي
خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ إِنِّي
مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ
يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ
إِنِّي إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ۝ قَالُوا يَا نُوحُ قَدْ جَادَلْتَنَا
فَأَكْثَرْتَ جِدَالَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ
مِنَ الصَّادِقِينَ ۝ قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ

ઈન કુન્તુ અ઼લા બય્યિનતિમ- મિર્રબ્બી
અગર મૈં અપને રબકી તરફસે
વ આતાની રહ઼્-મ-તમ-મિન ઈ઼ન્દિહી ફ-ઉ઼મ્મિયત
રૌશન દલીલ પર હૂં (૫૯) ઔર ઉસને મુઝે અપને પાસસે રહમત
અ઼લૈકુમ અનુલ્ઝિમુકુમૂ-હા વ અન્તુમ
બખ્શી (૬૦) તો તુમ ઉસસે અન્ધે રહે કયા હમ ઉસે તુમ્હારે ગલે ચિપટ દેં
લહા઼ કારિહૂન (૨૮) વયા કૌ઼મિ
ઔર તુમ બેઝાર હો (૬૧) ઔર અય કૌમ મૈં તુમસે કુછ
લા઼ અસ્અલુકુમ અ઼લૈહિ માલા ઈન
ઉસ પર (૬૨) માલ નહીં માંગતા (૬૩) મેરા અજ઼ તો
અજ઼-રિ-ય ઈલ્લા અ઼-લલ્લાહિ વમા઼
અલ્લાહ હી પર હૈ ઔર
અ-ન બિતા઼રિદિલ્લઝી઼-ન આમનૂ ઈન્નહુમ
મૈં મુસલમાનોંકો દૂર કરનેવાલા નહીં (૬૪) બેશક વોહ
મુલાકૂ઼ રબ્બિહિમ વલા કિન્ની અરાકુમ કૌ઼મન તજ-હલૂન (૨૯) વ મં
અપને રબસે મિલનેવાલે હૈં (૬૫) લેકિન મૈં તુમકો નિરે જાહિલ લોગ પાતા હૂં (૬૬) ઔર ૩
યા કૌ઼મિ મંય્યન્સુરુની મિનલ્લાહિ ઈન તરત્તુહુમ અ-ફલા ત-ઝક્કરૂન (૩૦)
અય કૌમ મુઝે અલ્લાહસે કૌન બચા લેગા અગર મૈં ઈન્હેં દૂર કરૂંગા તો કયા તુમ્હેં ધ્યાન નહીં
વલા઼ અકૂ઼લુ લકુમ ઈ઼ન્દી ખઝા઼ઈનુલ્લાહિ વલા઼ અઅ઼-લમુલ-ગ઼ૈ-બ
ઔર મૈં તુમસે નહીં કેહતા કે મેરે પાસ અલ્લાહ કે ખઝાને હૈં ઔર ન યે કે મૈં ગૈબ જાન લેતા હૂં
વલા઼ અકૂ઼લુ ઈન્ની મલકુંવ઼-વલા઼ અકૂ઼લુ લિલ્લઝી઼-ન તઝ-દરી
ઔર ન યે કેહતા હૂં કે મૈં ફરિશ્તા હૂં (૬૭) ઔર મૈં ઉન્હેં નહીં કેહતા જિનકો તુમ્હારી નિગાહેં હકીર
અઅ઼-યુનુકુમ લંય્યુઅ-તિ-ય-હુમુલ્લાહુ ખૈ઼રા અલ્લાહુ અઅ઼-લમુ
સમઝતી હૈં કે હરગિઝ ઉન્હેં અલ્લાહ કોઈ ભલાઈ ન દેગા અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈ
બિમા ફી અન્ફુસિહિમ ઈન્ની ઈઝલ-લમિનઝ઼- ઝા઼લિમીન (૩૧) કા઼લૂ યા નૂહુ ક઼દ
જો ઉનકે દિલોંમેં હૈ (૬૮) ઐસા કરૂં (૬૯) તો ઝરૂર ઝાલિમોંમેંસે હૂં (૭૦) બોલે અય નૂહ ! તુમ
જાદલ-તના ફ-અક-સ઼ર-ત જિદાલના ફઅ-તિના બિમા તઈ઼દુના઼ ઈન કુન્ત
હમસે ઝગળે ઔર બહોત હી ઝગળે તો લે આઓ જિસકા (૭૧) કા હમેં વાદા દે રહે હો અગર
મિનસ્સા઼દિકી઼ન (૩૨) કા઼-લ ઈન્નમા યઅ-તીકુમ બિહિલ્લાહુ ઈન
તુમ સચ્ચે હો બોલા વોહ તો અલ્લાહ તુમ પર લાએગા અગર

શાને નુઝૂલ : 'ઝેહાક'ને કહા કે, યે આયત મુશ્રિકીનકે હકમેં હૈં કે વો અગર સિલએ રહમી કરે યા મોહતાજોંકો દે યા કિસી પરેશાન હાલકી મદદ કરે યા ઇસ તરહકી કોઇ નેકી કરે, તો અલ્લાહ તઆલા વુસ્અતે રિઝક (રોઝીમેં ઝિયાદતી) વગૈરાસે ઉનકે અમલકી જઝા દુનિયા હી મેં દે દેતા હૈ ઔર આખેરતમેં ઉનકે લિયે કોઇ હિસ્સા નહીં. એક કૌલ યે હૈ કે, યે આયત મુનાફિકીનકે હકમેં નાઝિલ હુઇ જો સવાબે આખેરતકે તો મો'તકિદ ન થે ઔર જેહાદોંમેં માલે ગનીમત હાસિલ કરનેકે લિયે શામિલ હોતે થે. (૩૬) વો ઉસકી મિસ્લ હો સકતા હૈ જો દુનિયાકી ઝિંદગી ઔર ઉસકી આરાઇશ ચાહતા હો, ઐસા નહીં ઇન દોનોંમેં અઝીમ ફર્ક હૈ. રોશન દલીલસે વો દલીલે અકલી મુરાદ હૈ જો ઇસ્લામકી હક્કાનિયત પર દલાલત કરે ઔર ઉસ

شَاءَ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ۝ وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي
إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ
أَنْ يُغْوِيَكُمْ ۚ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝ أَمْ
يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۖ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَيَّ إِجْرَامِي
وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تُجْرِمُونَ ۝ وَأُوحِيَ إِلَىٰ نُوحٍ
أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ فَلَا
تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۝ وَاصْنَعِ الْفُلْكَ
بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ
ظَلَمُوا ۚ إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ۝ وَيَصْنَعُ الْفُلْكَ وَكُلَّمَا
مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأٌ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ ۚ قَالَ
إِنْ تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا
تَسْخَرُونَ ۝ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ
يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُقِيمٌ ۝ حَتَّىٰ إِذَا

શા-અ વમા અન્તુમ બિમુઅ્-જિઝીન
ચાહે ઔર તુમ થકા ન સકોગે (૭૨)
(૩૩) વલા યન્ફઉ્કુમ નુસ્હી ઈન
ઔર તુમ્હેં મેરી નસીહત નફા ન દેગી અગર
અરત્તુ અન અન્સ્-હ લકુમ ઈન
મૈં તુમ્હારા ભલા ચાહૂં જબ કે
કાનલ્લાહુ યુરીદુ અંય્યુગ્- વિ-ય-કુમ હુ-વ
અલ્લાહ તુમ્હારી ગુમરાહી ચાહે વોહ
રબ્બુકુમ વ ઈલૈહિ તુર્જઉ્ન (૩૪)
તુમ્હારા રબ હૈ ઔર ઉસીકી તરફ ફિરોગે (૭૩)
અમ યકૂલૂનફ-તરાહ કુલ ઈનિફ-તરૈતુહૂ
કયા યે કેહતે હૈં કે ઉન્હોંને અપને જી સે
ફ-અ્-લય્ય ઈજ-રામી વ અ-ન
બના લિયા (૭૪) તુમ ફરમાઓ અગર મૈંને
બરીઉમ-મ્મિમા તુજ-રિમૂન (૩૫) વ ઊહિ-ય ઈલા નૂહિન અન્નહૂ
બના લિયા હોગા તો મેરા ગુનાહ મુઝ પર હૈ (૭૫) ઔર મૈં તુમ્હારે ગુનાહસે અલગ હૂં ઔર નૂહકો "વહી" હુઈ કે
લંય્યુઅ-મિ-ન મિન કૌમિ-ક ઈલ્લા મન કદ આમ-ન ફલા
તુમ્હારી કૌમસે મુસલમાન ન હોંગે મગર જિત્ને ઈમાન લા ચુકે તો ગમ ન
તબ્તઈસ બિમા કાનૂ યફ-અલૂન (૩૬) વસ્નઈલ-ફુલ-ક
ખા ઈસ પર જો વોહ કરતે હૈં (૭૬) ઔર કશ્તી બનાઓ હમારે
બિઅઅ્-યુનિના વ વહ્-યિના વલા તુખાતિબ્ની ફિલ્લઝી-ન ઝ-લમૂ ઈન્નહુમ
સામને (૭૭) ઔર હમારે હુકમસે ઔર ઝાલિમોંકે બારેમેં મુઝસે બાત ન કરના (૭૮) વોહ ઝરૂર
મુગ્રકૂન (૩૭) વ યસ્-નઉલ્ફુલ-ક વ કુલ્લમા મર-ર અલૈહિ મ-લ-ઉમ્મિન
ડૂબાએ જાએંગે (૭૯) ઔર નૂહ કશ્તી બનાતા હૈ ઔર જબ ઉસકી
કૌમિહી સખિરૂ મિન્હ કા-લ ઈન તસ્ખરૂ મિન્ના ફઈન્ના નસ્ખરુ મિન્કુમ
કૌમકે સરદાર ઉસ પર ગુઝરતે ઉસ પર હંસતે (૮૦) બોલા અગર તુમ હમ પર હંસતે હો તો એક વકત હમ તુમ પર
કમા તસ્ખરૂન (૩૮) ફસૌ-ફ તઅ્-લમૂ-ન મંય્યઅ-તીહિ અઝાબુંય્યુખ્ઝીહિ વ
હંસેગે (૮૧) જૈસા તુમ હંસતે હો (૮૨) તો અબ જાન જાઓગે કિસ પર આતા હૈ વોહ અઝાબ કે ઉસે રુસ્વા કરે (૮૩)
યહિલ્લુ અલૈહિ અઝાબુમ-મુકીમ (૩૯) હત્તા ઈઝા
ઔર ઉતરતા હૈ વોહ અઝાબ જો હમેશા રહે (૮૪) યહાં તક કે જબ

મં ૩

શખ્સસે જો અપને રબકી તરફસે રૌશન દલીલ પર હો વો યહૂદ મુરાદ હૈ જો ઈસ્લામસે મુશર્રફ હુએ જૈસે કે હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને સલામ. (૩૭) ઔર ઉસકી સેહતકી ગવાહી દે યે ગવાહ કુર્આન મજીદ હૈ. (૩૮) યા'ની તૌરેત (૩૯) યા'ની કુર્આન પર. (૪૦) ખ્વાહ કોઈ ભી હો. હદીસ શરીફ : સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા ઉસકી કસમ જિસકે દસ્તે કુદરતમેં મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વઆલિહી વસલ્લમ)કી જાન હૈ ઈસ ઉમ્મતમેં જો કોઈ ભી હૈ યહૂદી હો યા નસ્રાની જિસ્કો ભી મેરી ખબર પહુંચે ઔર વો મેરે દીન પર ઈમાન લાએ બગૈર મર જાએ વો ઝુરૂર જહન્નમી હૈ. (૪૧) ઔર ઉસકે લિયે શરીક-વ-ઔલાદ બતાએ ઈસ આયતસે સાબિત હોતા હૈ કે અલ્લાહ તઆલા પર ઝૂટ બોલના

جَآءَ اَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّوْرُ ۙ قُلْنَا احْمِلْ فِيْهَا مِنْ
كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَاَهْلَكَ اِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ
الْقَوْلُ وَمَنْ اٰمَنَ ۗ وَمَآ اٰمَنَ مَعَهٗۤ اِلَّا قَلِيْلٌ ﴿۴۰﴾
وَقَالَ ارْكَبُوْا فِيْهَا بِسْمِ اللّٰهِ مَجْرٖىهَا وَمُرْسٰىهَا ۚ
اِنَّ رَبِّيْ لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۴۱﴾ وَهِيَ تَجْرِيْ بِهِمْ فِيْ مَوْجٍ
كَالْجِبَالِ ۟ وَنَادٰى نُوْحُ ِۨابْنَهٗ وَكَانَ فِيْ مَعْزِلٍ
يّٰبُنَيَّ ارْكَبْ مَّعَنَا وَلَا تَكُنْ مَّعَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۴۲﴾
قَالَ سَاٰوِيْۤ اِلٰى جَبَلٍ يَّعْصِمُنِيْ مِنَ الْمَآءِ ۗ قَالَ
لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ اِلَّا مَنْ رَّحِمَ ۚ وَحَالَ
بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِيْنَ ﴿۴۳﴾ وَقِيْلَ يٰۤاَرْضُ
ابْلَعِيْ مَآءَكِ وَيٰسَمَآءُ اَقْلِعِيْ وَغِيْضَ الْمَآءُ وَقُضِيَ
الْاَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُوْدِيِّ وَقِيْلَ بُعْدًا لِّلْقَوْمِ
الظّٰلِمِيْنَ ﴿۴۴﴾ وَنَادٰى نُوْحٌ رَّبَّهٗ فَقَالَ رَبِّ اِنَّ ابْنِيْ

જા-અ અમ્રુના વ ફારત્તન્નૂરુ ॰ કુલ્નહ્-મિલ
હમારા હુકમ આયા (૮૫) ઔર તનૂર ઉબ્લા (૮૬) હમને ફરમાયા
ફીહા મિન કુલ્લિન ઝૌજૈનિસ્નૈનિ વ
કશ્તીમેં સવાર કરલે હર જિન્સમેં સે એક જોળા નર વ માદા ઔર
અહલ-ક ઈલ્લા મન સ-બ-ક અલૈહિલ-કૌલુ
જિન પર બાત પળ ચુકી હૈ (૮૭) ઉનકે સિવા અપને ઘરવાલોં
વ મન આમ-ન ॰ વમા આમ-ન
ઔર બાકી મુસલમાનોં કો ઔર ઉસકે સાથ
મ-અહૂ ઈલ્લા કલીલ (૪૦) વ કાલર્કબૂ
મુસલમાન ન થે મગર થોળે (૮૮) ઔર બોલા ઉસમે સવાર હો (૮૯)
ફીહા બિસ્મિલ્લાહિ મજ-રેહા વ મુર્સાહા ॰ ઈન્ન
અલ્લાહકે નામ પર ઉસકા ચલના ઔર ઉસકા ઠહેરના (૯૦) બેશક મેરા
રબ્બી લ-ગફૂરુર્રહીમ (૪૧) વ હિ-ય મં
રબ ઝરૂર બખ્શનેવાલા મહેરબાન હય ઔર વોહ ઉન્હેં લિયે જા રહી ૩

તજ-રી બિહિમ ફી મૌજિન કલ- જિબાલિ॰ વનાદા નૂહુનિબ્નહૂ
હૈ એસી મૌજોંમેં જૈસે પહાળ (૯૧) ઔર નૂહને અપને બેટેકો પુકારા ઔર વોહ ઉસસે કનારે થા (૯૨)
વકા-ન ફી મઅ-ઝિલિં-ય્યા બુનય્યર-કમ્મ-અના વલા તકુમ્મ-અલ-કાફિરીન
અય મેરે બચ્ચે હમારે સાથ સવાર હો જા ઔર કાફિરોંકે સાથ ન હો
(૪૨) કા-લ સ-આવી ઈલા જબલિંય્યઅ-સિમુની મિનલ્માઅ ॰ કા-લ
(૯૩) બોલા અબ મૈં કિસી પહાળકી પનાહ લેતા હૂં વોહ મુઝે પાનીસે બચા લેગા કહા
લા આસિમલ્યૌ-મ મિન અમ્રિલ્લાહિ ઈલ્લા મર્રહિમ ॰ વ હા-લ
આજ અલ્લાહકે અઝાબસે કોઈ બચાનેવાલા નહીં મગર જિસ પર વોહ રહમ કરે ઔર ઉનકે
બૈનહુમલ-મૌજુ ફકા-ન મિનલ્મુગ્રકીન (૪૩) વ કી-લ યા અર્દુબ્લઈ
બીચમેં મૌજ આળે આઈ તો વોહ ડૂબતોંમેં રેહ ગયા (૯૪) ઔર હુકમ ફરમાયા ગયા કે અય ઝમીન !
મા-અકિ વ યાસમા-ઉ અક્- લિઈ વગીદલ-માઉ વ કુદિયલઅમ્રુ
અપના પાની નિગલ લે ઔર અય આસ્માન ! થમ જા ઔર પાની ખુશ્ક કર દિયા ગયા ઔર કામ તમામ હુવા
વસ્તવત અ-લલ જૂદિય્યિ વ કી-લ બુઅ-દલ્લિલ-કૌમિઝ-ઝાલિમીન ★ (૪૪) પા
ઔર કશ્તી (૯૫) કોહે જૂદી પર ઠેહરી (૯૬) ઔર ફરમાયા ગયા કે દૂર હોં બે-ઈન્સાફ લોગ વ
વ નાદા નૂહુર્રબ્બહૂ ફકા-લ રબ્બિ ઈન્નબ્ની
ઔર નૂહને અપને રબકો પુકારા અર્ઝ કી અય મેરે રબ !

બદતરીન ઝુલ્મ હૈ. (૪૨) રોઝે કિયામત ઔર ઉનસે ઉનકે આ'માલ દરિયાફ્ત કિએ જાએંગે ઔર અંબિયા-વ-મલાઈકહ ઉન પર ગવાહી દેંગે. (૪૩) બુખારી-વ-મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ કે, રોઝે કયામત કુફ્ફાર ઔર મુનાફિકીનકો તમામ ખલ્કકે સામને કહા જાએગા કે યે વો હૈં જિન્હોંને અપને રબ પર ઝૂટ બોલા, ઝાલિમોં પર ખુદાકી લા'નત ઈસ તરહ વો તમામ ખલ્કકે સામને રુસ્વા કિએ જાએંગે. (૪૪) અલ્લાહકો અગર વો ઉન પર અઝાબ કરના ચાહે ક્યૂંકે વો ઉસકે કબ્ઝે ઔર ઉસકી મિલ્કમેં હૈં, ન ઉસસે ભાગ સકતે હૈં ન બચ સકતે હૈં. (૪૫) કે ઉનકી મદદ કરે ઔર ઉન્હેં ઉસકે અઝાબસે બચાએ. (૪૬) ક્યૂં કે ઉન્હોંને લોગોંકો રાહે ખુદાસે રોકા ઔર મરનેકે બાદ ઉઠનેકા ઈન્કાર કિયા. (૪૭) કતાદહને કહા કે વો હક સુનનેસે બહરે

مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ
الْحٰكِمِينَ ۝ قَالَ يٰنُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ ۚ إِنَّهُ
عَمَلٌ غَيْرُ صٰلِحٍ ۖ فَلَا تَسْـَٔلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ۖ
إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجٰهِلِينَ ۝ قَالَ رَبِّ
إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْـَٔلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ ۖ
وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخٰسِرِينَ ۝
قِيلَ يٰنُوحُ اهْبِطْ بِسَلٰمٍ مِنَّا وَبَرَكٰتٍ عَلَيْكَ وَ
عَلٰى أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ ۚ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ
يَمَسُّهُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ
الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ ۖ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ
وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هٰذَا ۖ فَاصْبِرْ ۖ إِنَّ الْعَاقِبَةَ
لِلْمُتَّقِينَ ۝ وَإِلٰى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۚ قَالَ يٰقَوْمِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلٰهٍ غَيْرُهُ ۖ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا

મં ૩

મિન અહ-લી ૮ વ ઈન્ન વઅ-દ-કલ-હક્કુ
મેરા બેટા ભી તો મેરા ઘરવાલા હૈ ઔર બેશક તેરા વા'દા સચ્ચા હૈ (૯૭)
વ અન્ત અહ-કમુલ-હાકિમીન (૪૫) કા-લ
ઔર તૂ સબસે બઢ કર હુકમવાલા (૯૮) ફરમાયા
યા નૂહુ ઈન્નહૂ લૈ-સ મિન અહ-લિક ૮ ઈન્નહૂ
અય નૂહ ! વોહ તેરે ઘરવાલોંમેં નહીં (૯૯) બેશક ઉસકે
અ-મલુન ગૈરુ સાલિહિન ; ફલા તસ-અલ્નિ
કામ બડે ના-લાયક હૈં તૂ મુઝસે વોહ
મા લૈ-સ લ-ક બિહી ઈલ્મ ઈન્ની અઈઝુ-ક
બાત ન માંગ જિસકા તુઝે ઈલ્મ નહીં (૧૦૦) મૈં તુઝે નસીહત
અન તકૂ-ન મિનલ-જાહિલીન (૪૬) કા-લ
ફરમાતા હૂં કે નાદાન ન બન અર્ઝ કી
રબ્બિ ઈન્ની અઊઝુબિ-ક અન અસ્અ-લ-ક
અય મેરે રબ ! મૈં તેરી પનાહ ચાહતા હૂં કે

મા લૈ-સ લી બિહી ઈલ્મ વ ઈલ્લા તગ્ફિર લી વ તર્હમ્ની અકુમ્મિનલ
તુઝસે વોહ ચીઝ માંગૂં જિસકા મુઝે ઈલ્મ નહીં ઔર અગર તૂ મુઝે ન બખ્શે ઔર રહમ ન કરે તો મૈં ઝિયાં કાર
ખાસિરીન (૪૭) કી-લ યાનૂહુહ-બિત બિસલામિમ મિન્ના વ બ-ર-કાતિન
હો જાઊં ફરમાયા ગયા અય નૂહ ! કશ્તીસે ઉતર હમારી તરફસે સલામ ઔર બરકતોંકે
અલૈ-ક વ અલા ઉમ-મિમ મિમ્મમ-મ-અક વ ઉમ-મુન સનુમત્તિઉહુમ
સાથ (૧૦૧) જો તુઝ પર હૈં ઔર તેરે સાથકે કુછ ગિરોહોં પર (૧૦૨) ઔર કુછ ગિરોહ વોહ હૈં જિન્હેં
સુમ્મ ય-મસ્સુહુમ મિન્ના અઝાબુન અલીમ (૪૮) તિલ-ક મિન અમ્બાઈલ-ગૈબિ
હમ દુનિયા બરતને દેંગે (૧૦૩) ફિર ઉન્હેં હમારી તરફસે દર્દનાક અઝાબ પહુંચેગા (૧૦૪) યે ગૈબકી ખબરેં હમ તુમ્હારી
નૂહીહા ઈલૈ-ક ૮ મા કુન્ત તઅ-લમુહા અન્ત વલા કૌમુ-ક મિન
તરફ "વહી" કરતે હૈં (૧૦૫) ઉન્હેં ન તુમ જાન્તે થે ન તુમ્હારી કૌમ ઈસ (૧૦૬) સે
કબ્લિ હાઝા ફસ્બિર ઈન્નલ-આકિ-બ-ત લિલ્મુત્તકીન (૪૯) વ
પેહલે તો સબ્ર કરો (૧૦૭) બેશક ભલા અંજામ પરહેઝગારોંકા (૧૦૮) ઔર
ઈલા આદિન અખાહુમ હૂદા કા-લ યા કૌમિઅ-બુદુલ્લા-હ મા
આદકી તરફ ઉનકે હમ-કૌમ હૂદકો (૧૦૯) કહા અય મેરી કૌમ ! અલ્લાહકો પૂજો (૧૧૦) ઉસકે
લકુમ મિન ઈલાહિન ગૈરુહ ઈન અન્તુમ ઈલ્લા
સિવા તુમ્હારા કોઈ મા'બૂદ નહીં તુમ નિરે

૯૦

હો ગએ તો કોઈ ખૈરકી બાત સુનકર નફા નહીં ઉઠાતે ઔર ન વો આયાતે કુદરત (કુદરતકી નિશાનિયોં)કો દેખકર ફાયદા ઉઠાતે હૈં. (૪૮) કે ઉન્હોંને બજાએ જન્નતકે જહન્નમકો ઈખ્તિયાર કિયા. (૪૯) યા'ની કાફિર ઔર મોમિન. (૫૦) કાફિર ઉસકી મિસ્લ હૈ જો ન દેખે ન સુને, યે નાકિસ હૈ ઔર મોમિન ઉસકી મિસ્લ હૈ જો દેખતા ભી હૈ ઔર સુનતા ભી હૈ, વો કામિલ હૈ, હક્ક-વ-બાતિલમેં ઈમ્તિયાઝ રખતા હે. (૫૧) હરગિઝ નહીં. (૫૨) ઉન્હોંને કૌમસે ફરમાયા (૫૩) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામ ચાલીસ સાલકે બાદ મબ્ઊસ હુએ ઔર નવસો પચાસ સાલ અપની કૌમકો દા'વત ફરમાતે રહે ઔર તૂફાનકે બાદ સાઠ બરસ દુનિયામેં રહે, તો આપકી ઉમ્ર એક હઝાર પચાસ

هود — وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ ١٢

مُفْتَرُوْنَ ۞ يٰقَوْمِ لَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ۭ اِنْ اَجْرِيَ
اِلَّا عَلَي الَّذِيْ فَطَرَنِيْ ۭ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۞ وَيٰقَوْمِ
اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاۗءَ عَلَيْكُمْ
مِّدْرَارًا وَّيَزِدْكُمْ قُوَّةً اِلٰى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا
مُجْرِمِيْنَ ۞ قَالُوْا يٰهُوْدُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَّمَا نَحْنُ
بِتَارِكِيْٓ اٰلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِيْنَ ۞
اِنْ نَّقُوْلُ اِلَّا اعْتَرٰىكَ بَعْضُ اٰلِهَتِنَا بِسُوْۗءٍ ۭ
قَالَ اِنِّىْٓ اُشْهِدُ اللّٰهَ وَاشْهَدُوْٓا اَنِّىْ بَرِيْۗءٌ مِّمَّا
تُشْرِكُوْنَ ۞ مِنْ دُوْنِهٖ فَكِيْدُوْنِيْ جَمِيْعًا ثُمَّ لَا
تُنْظِرُوْنِ ۞ اِنِّىْ تَوَكَّلْتُ عَلَي اللّٰهِ رَبِّيْ وَرَبِّكُمْ ۭ
مَا مِنْ دَاۗبَّةٍ اِلَّا هُوَ اٰخِذٌۢ بِنَاصِيَتِهَا ۭ اِنَّ رَبِّيْ
عَلٰي صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۞ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ
مَّآ اُرْسِلْتُ بِهٖٓ اِلَيْكُمْ ۭ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّيْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ

منزل

મુફ-તરૂન (૫૦) યા કૌમિ લાઁ અસ્અલુકુમ
મુફતરી હો (૧૧૧) અય કૌમ ! મૈં ઇસ પર તુમસે
અલૈહિ અજ-રા ۭ ઈન અજ-રિ-ય ઈલ્લા
કુછ ઉજરત નહી માંગતા મેરી મઝદૂરી તો
અ-લલ્લઝી ફ-ત-રની ۭ અ-ફલા તઅ-કિલૂન
ઉસીકે ઝિમ્મે હૈ જિસ્ને મુઝે પૈદા કિયા (૧૧૨) તો કયા તુમ્હેં અકલ નહી
(૫૧) વયા કૌમિસ-તગ઼ફિરૂ રબ્બકુમ સુમ્મ
(૧૧૩) ઔર અય મેરી કૌમ ! અપને રબસે
તૂબૂ ઈલૈહિ યુર્સિલિસ- સમાઁ-અ અલૈકુમ
મુઆફી ચાહો (૧૧૪) ફિર ઉસકી તરફ રુજૂઅ લાઓ
મિદરારંવ-વ યઝિદકુમ કુવ્વ-તન ઈલા
તુમ પર ઝોરકા પાની ભેજેગા ઔર તુમમેં જિત્ની કુવ્વત હૈ
કુવ્વતિકુમ વ લા ત-ત-વલ્લૌ મુજ-રિમીન (૫૨)
ઉસસે ઔર ઝિયાદા દેગા (૧૧૫) ઔર જુર્મ કરતે હુએ રૂ-ગર્દાની ન કરો

કાલૂ યા હૂદુ મા જિઅ-તના બિબય્યિનતિંવ-વમા નહ્-નુ બિતારિકી મં ૩
(૧૧૬) બોલે અય હૂદ ! તુમ કોઇ દલીલ લે કર હમારે પાસ ન આએ (૧૧૭) ઔર હમ ખાલી તુમ્હારે
આલિહતિના અન કૌલિ-ક વમા નહ્-નુ લ-ક બિમુઅ-મિનીન (૫૩)
કેહનેસે અપને ખુદાઓંકો છોળનેકે નહી ન તુમ્હારી બાત પર યકીન લાએં
ઈન્નકૂલુ ઈલ્લઅ-તરા-ક બઅ-દુ આલિહતિના બિસૂઅ ۭ કા-લ ઈન્ની
હમ તો યેહી કેહતે હૈં કે હમારે કિસી ખુદાકી તુમ્હેં બુરી ઝપટ પહુંચી (૧૧૮)
ઉશ્હિદુલ્લા-હ વશહદૂ અન્ની બરીઉમ-મિમ્મા તુશ્રિકૂ-ન ۙ (૫૪) મિન દૂનિહી
કહા મૈં અલ્લાહ કો ગવાહ કરતા હૂં ઔર તુમ સબ ગવાહ હો જાઓ કે મૈં બેઝાર હૂં ઉન સબસે જિન્હેં તુમ અલ્લાહકે સિવા ઉસકા
ફકીદૂની જમીઅન સુમ્મ લા તુન્ઝિરૂન (૫૫) ઈન્ની ત-વક્કલ્તુ અ-લલ્લાહિ
શરીક ઠેહરાતે હો તુમ સબ મિલકર મેરા બુરા ચાહો (૧૧૯) ફિર મુઝે મોહલત ન દો (૧૨૦) મૈંને અલ્લાહ પર ભરોસા
રબ્બી વ રબ્બિકુમ ۭ મા મિન દૉબ્બતિન ઈલ્લા હુ-વ આખિઝુમ-બિનાસિ-યતિહા ۭ
કિયા જો મેરા રબ હૈ ઔર તુમ્હારા રબ કોઇ ચલનેવાલા નહી (૧૨૧) જિસકી ચોટી ઉસકે કબ્ઝએ કુદરતમેં ન હો (૧૨૨)
ઈન્ન રબ્બી અલા સિરાતિમ-મુસ્તકીમ (૫૬) ફ-ઈન તવલ્લૌ ફ-કદ અબ-લગ઼તુકુમ
બેશક મેરા રબ સીધે રાસ્તે પર મિલતા હૈ ફિર અગર તુમ મુંહ ફેરો તો મૈં તુમ્હેં પહુંચા ચુકા જો તુમ્હારી
માઁ ઉર્સિલ્તુ બિહી ઈલૈકુમ ۭ વ યસ્તખ્લિફુ રબ્બી કૌમન ગ઼ૈ-રકુમ ۚ
તરફ લેકર ભેજા ગયા (૧૨૩) ઔર મેરા રબ તુમ્હારી જગહ ઔરોંકો લે આએગા (૧૨૪)

સાલકી હુઇ. ઉસકે એલાવા ઉમ્ર શરીફકે મુતઅલ્લિક ઔર ભી કૌલ હૈં. (ખાઝિન). (૫૪) ઇસ ગુમરાહીમેં બહુતસી ઉમ્મતેં મુબ્તિલા હોકર ઇસ્લામસે મહરૂમ રહી. કુર્આને પાકમેં જા બજા ઉનકે તઝકેરે હૈં. ઇસ ઉમ્મતમેં ભી બહુતસે બદનસીબ સૈયદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો બશર કહતે હૈં ઔર હમસરી (અપને જૈસા)કા ખયાલે ફાસિદ રખતે હૈં. અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં ગુમરાહીસે બચાએ. (૫૫) કમીનોંસે મુરાદ ઉનકે વો લોગ થે જો ઉનકી નઝરમેં ખસીસ પેશે રખતે થે ઔર હકીકત યે હૈ કે ઉનકા યે કૌલ જેહલ ખાલિસ (નર્યી અજ્ઞાનતા) થા ક્યૂં કે ઇન્સાનકા મરતબા દીનકે ઇત્તેબાઅ ઔર રસૂલકી ફરમાબરદારીસે હૈ. માલો મન્સબ વ પેશેકો ઇસમેં દખલ નહી. દીનદાર નેક સીરત પેશાવરકો હિકારતસે દેખના

وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْئًا ۚ إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ
وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَنَجَّيْنَاهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ
وَتِلْكَ عَادٌ ۖ جَحَدُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهُ
وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ وَأُتْبِعُوا فِي هَٰذِهِ
الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ أَلَا إِنَّ عَادًا كَفَرُوا
رَبَّهُمْ ۗ أَلَا بُعْدًا لِّعَادٍ قَوْمِ هُودٍ وَإِلَىٰ ثَمُودَ
أَخَاهُمْ صَالِحًا ۚ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم
مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَ
اسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ ۚ
إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنتَ
فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَٰذَا ۖ أَتَنْهَانَا أَن نَّعْبُدَ
مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَا

વલા તદુર્રૂનહૂ શૈઆ ⸗ ઈન્ન રબ્બી
ઔર તુમ ઉસકા કુછ ન બિગાળ સકોગે (૧૨૫) બેશક મેરા રબ
અ઼લા કુલ્લિ શૈઈન હ઼ફીઝ઼ (૫૭) વ
હર શય પર નિગેહબાન હૈ (૧૨૬) ઔર
લમ્મા જાઁ-અ અમ્રુના નજ-જૈના
જબ હમારા હુકમ આયા હમને
હુદંવ્વલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ મ-અ઼હૂ બિરહ઼-મતિમ
હૂદ ઔર ઉસકે સાથકે મુસલમાનોંકો (૧૨૭) અપની રહમત
મિન્ના ⸗ વ નજ-જૈનાહુમ મિન અ઼ઝ઼ાબિન
ફરમા કર બચા લિયા (૧૨૮) ઔર ઉન્હેં (૧૨૯) સખ્ત અઝાબસે
ગ઼લીઝ઼ (૫૮) વ તિલ-ક આ઼દુન ⸗ જ-હદૂ
નજાત દી ઔર યે આદ હૈં (૧૩૦) કે અપને
બિઆયાતિ રબ્બિહિમ વ અ઼સૌ રુસુલહૂ
રબકી આયતોંસે મુન્કર હુએ ઔર ઉસકે રસૂલોંકી

મં ૩ વત્તબઊ઼ અમ્ર કુલ્લિ જબ્બારિન અ઼નીદ (૫૯) વ ઉત્બિઊ઼ ફી હાઝ઼િહિદ-દુન્યા
નાફરમાની કી ઔર હર બળે સર-કશ હટ ધર્મકે કેહને પર ચલે ઔર ઉનકે પીછે લગી દુનિયામેં
લઅ઼-ન-તંવ-વ યૌમલ-ક઼િયામહ ⸗ અલાઁ ઈન્ન આ઼દન કફરૂ રબ્બહુમ ⸗ અલા
લા'નત ઔર કયામતકે દિન સુન લો બેશક આદ અપને રબસે મુન્કર હુએ
ع બુઅ઼-દલ્લિઆ઼દિન ક઼ૌમિ હૂદ ۝ (૬૦) વ ઈલા સમૂ-દ અખ઼ાહુમ સા઼લિહ઼ા ⸗
અરે દૂર હોં આદ હૂદકી કૌમ ઔર સમૂદકી તરફ ઉન્કે હમ-કૌમ સાલેહકો (૧૩૧)
કા઼-લ યાકૌ઼મિઅ઼-બુદુલ્લા-હ મા લકુમ મિન ઈલાહિન ગ઼ૈરુહ ⸗ હુ-વ
કહા અય મેરી કૌમ ! અલ્લાહકો પૂજો (૧૩૨) ઉસકે સિવા તુમ્હારા કોઈ મા'બૂદ નહીં (૧૩૩) ઉસને તુમ્હેં ઝમીનસે પૈદા
અન્શ-અકુમ મિનલઅર્દિ઼ વસ્તઅ઼-મ-રકુમ ફીહા ફસ્તગ઼િફરૂહુ સુમ્મ
કિયા (૧૩૪) ઔર ઉસમેં તુમ્હેં બસાયા (૧૩૫) તો ઉસસે મુઆફી ચાહો ફિર ઉસકી તરફ રુજૂઅ લાઓ
તૂબૂ ઈલૈહ ⸗ ઈન્ન રબ્બી ક઼રીબુમ-મુજીબ (૬૧) કા઼લૂ યા સા઼લિહુ
બેશક મેરા રબ કરીબ હૈ દુઆ સુનનેવાલા બોલે અય સાલેહ ઈસસેં
ક઼દ કુન્ત ફીના મર-જુવ્વન ક઼બ્લ હાઝ઼ાઁ અ-તન્હાનાઁ અન નઅ઼-બુ-દ મા
પેહલે તો તુમ હમમેં હોનહાર મા'લૂમ હોતે થે (૧૩૬) કયા તુમ હમેં ઈસસે મના કરતે હો કે અપને
યઅ઼-બુદુ આબાઉના વ ઈન્નના લફી શક્કિમ્મિમ્મા તદ-ઊ઼નાઁ
બાપ-દાદાકે મા'બૂદોંકો પૂજેં ઔર બેશક જિસ બાતકી તરફ હમેં બુલાતે હો હમ ઉસસે એક બળે

ઔર હકીર જાનના જાહિલાના ફેઅલ હૈ. (૫૬) યાની બગૈર ગૌર-વ-ફિકકે. (૫૭) માલ ઔર રિયાસતમેં ઉનકા યે કૌલ ભી જોહલ થા ક્યૂંકે અલ્લાહકે નઝદીક બંદેકે લિયે ઈમાન-વ-તાઅત સબબે ફઝીલત હૈ ન કે માલો રિયાસત. (૫૮) નબુવ્વતકે દાવેમેં ઔર તુમ્હારે મુત્તબેઈનકો ઉસકી તસ્દીકમેં (૫૯) જો મેરે દાવેકે સિદક (સચ્ચાઈ) પર ગવાહ હો (૬૦) યાની નબુવ્વત અતા કી (૬૧) ઔર ઉસ હુજ્જતકો નાપસંદ રખતે હો. (૬૨) યાની તબ્લીગે રિસાલત પર. (૬૩) કે તુમ પર ઉસકા અદા કરના ગિરાં હો. (૬૪) યે હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામને ઉનકી ઈસ બાતકે જવાબમેં ફરમાયા થા જો વો લોગ કહતે થે કે, અય નૂહ! રઝીલ (નીચ) લોગોકો અપની મજલિસસે નિકાલ દીજિયે તાકે હમેં આપકી મજલિસમેં બેઠનેસે શર્મ ન આએ. (૬૫)

إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٦٢﴾ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُ
عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَن
يَنصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ ۖ فَمَا تَزِيدُونَنِي
غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٣﴾ وَيَا قَوْمِ هَٰذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ
آيَةً فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا
بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ ﴿٦٤﴾ فَعَقَرُوهَا
فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ۖ ذَٰلِكَ
وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ﴿٦٥﴾ فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا
صَالِحًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَمِنْ
خِزْيِ يَوْمِئِذٍ ۗ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿٦٦﴾
وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا فِي
دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٦٧﴾ كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۗ أَلَا إِنَّ
ثَمُودَ كَفَرُوا رَبَّهُمْ ۗ أَلَا بُعْدًا لِّثَمُودَ ﴿٦٨﴾

ઈલૈહિ મુરીબ (૬૨) કા-લ યા કૌમિ
ધોકા ડાલને વાલે શકમેં હૈં બોલા અય મેરી કૌમ !
અ-રઐતુમ ઈન કુન્તુ અલા
ભલા બતાઓ તો અગર મૈં અપને
બય્યિનતિમ-મિર્રબ્બી વ આતાની મિન્હુ
રબકી તરફસે રૌશન દલીલ પર હૂં ઔર ઉસને મુઝે અપને પાસસે
રહ્-મ-તન ફમંય્યન્સુરુની મિનલ્લાહિ
રહમત બખ્શી (૧૩૭) તો મુઝે ઉસસે કૌન બચાએગા અગર મૈં
ઈન અસૈતુહ ۛ ફમા તઝીદૂનની ગૈ-ર તખ્સીર
ઉસકી નાફરમાની કરું (૧૩૮) તો તુમ મુઝે સિવા નુકસાનકે કુછ ન
(૬૩) વયા કૌમિ હાઝિહી નાકતુલ્લાહિ
બઢાઓગે (૧૩૯) ઔર અય મેરી કૌમ ! યે અલ્લાહકા નાકા હૈ તુમ્હારે
લકુમ આય-તન ફ-ઝરૂહા તઅ-કુલ ફી
લિયે નિશાની તો ઉસે છોડ દો કે અલ્લાહકી
અર્દિલ્લાહિ વલા ત-મસ્સૂહા બિસૂઈન ફ-યઅ-ખુઝકુમ અઝાબુન મં ૩
ઝમીનમેં ખાએ ઔર ઉસે બુરી તરહ હાથ ન લગાના કે તુમકો નઝદીક અઝાબ
કરીબ (૬૪) ફ-અ-કરૂહા ફ-કા-લ ત-મત્તઊ ફી દારિકુમ સલાસ-ત
પહુંચેગા (૧૪૦) તો ઉન્હોંને (૧૪૧) ઉસકી કૌંચેં કાટી તો સાલેહને કહા અપને ઘરોંમેં
અય્યામ ۛ ઝાલિ-ક વઅ-દુન ગૈરુ મક-ઝૂબ (૬૫) ફ-લમ્મા જા-અ
તીન દિન ઔર બરત લો (૧૪૨) યે વા'દા હૈ કે ઝૂટા ન હોગા (૧૪૩) ફિર જબ હમારા હુકમ
અમ્રુના નજ-જૈના સાલિહંવ્વલ્લઝી-ન આમનૂ મ-અહૂ બિરહ-મતિમ-મિન્ના
આયા હમને સાલેહ ઔર ઉસકે સાથ કે મુસલમાનોંકો અપની રહમત ફરમા કર (૧૪૪) બચા લિયા
વ મિન ખિઝ-યિ યૌમિઈઝ ۛ ઈન્ન રબ્બ-ક હુવલ કવિય્યુલ-અઝીઝ (૬૬)
ઔર ઉસ દિનકી રુસ્વાઈ સે બેશક તુમ્હારા રબ કવી ઇઝઝતવાલા હૈ
વ અ-ખ-ઝલ્લઝી-ન ઝ-લ- મુસ્સૈહતુ ફ-અસ્બહૂ ફી દિયારિહિમ
ઔર ઝાલિમોંકો ચિંઘાડને આ લિયા (૧૪૫) તો સુબ્હ અપને ઘરોંમેં ઘુટનોંકે બલ પડે
જાસિમીન ۙ (૬૭) ક-અલ્લમ યગ્નૌ ફીહા ۛ અલા ઈન્ન સમૂ-દ
રેહ ગએ ગોયા કભી વહાં બસે હી ન થે સુન લો બેશક સમૂદ
ક-ફરૂ રબ્બહુમ ۛ અલા બુઅ-દલ્લિ-સમૂદ ۛ (૬૮) ع
અપને રબસે મુન્કર હુએ અરે લાનત હો સમૂદ પર

ઔર ઉસકે કુર્બસે ફાઇઝ હોંગે તો મૈં ઉન્હેં કૈસે નિકાલ દૂં (૬૬) ઈમાનદારોંકો રઝીલ કહતે હો ઔર ઉનકી કદર નહી કરતે ઔર નહી જાનતે કે વો તુમસે બેહતર હૈં. (૬૭) હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલાતુ વત્તસ્લીમાતકી કૌમને આપકી નુબુવ્વતમેં તીન શુબ્હે કિયે થે. એક શુબ્હા તો યે કે, "મા નરા લકુમ અલૈના મિન ફદલિન" કે હમ તુમમેં અપને ઉપર કોઇ બળાઇ નહી પાતે યાની માલો દૌલતમેં તુમ હમસે ઝયાદા નહી હો. ઉસકે જવાબમેં હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલાતુ વત્તસ્લીમાતને ફરમાયા "લા અકૂલુ લકુમ ઈન્દી ખઝાઇનુલ્લાહ" યાની મૈં તુમસે નહી કહતા કે મેરે પાસ અલ્લાહકે ખઝાને હૈં તો તુમ્હારા યે એતરાઝ બિલકુલ
૧ બેમહલ (અસ્થાને) હૈ મૈંને કભી માલકી ફઝીલત નહી જતાઇ ઔર દુન્યવી દૌલતકા તુમકો મુતવક્કેઅ નહી કિયા ઔર અપની

وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرٰهِيمَ بِالْبُشْرٰى قَالُوا
سَلٰمًا ۖ قَالَ سَلٰمٌ ۖ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ ۝
فَلَمَّا رَأٰى أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ
مِنْهُمْ خِيفَةً ۚ قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلٰى
قَوْمِ لُوطٍ ۝ وَامْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنٰهَا
بِإِسْحٰقَ ۙ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحٰقَ يَعْقُوبَ ۝ قَالَتْ
يٰوَيْلَتٰى ءَأَلِدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهٰذَا بَعْلِي شَيْخًا ۖ
إِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ۝ قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ
اللّٰهِ ۖ رَحْمَتُ اللّٰهِ وَبَرَكٰتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ ۚ
إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ۝ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرٰهِيمَ
الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرٰى يُجٰدِلُنَا فِي قَوْمِ
لُوطٍ ۝ إِنَّ إِبْرٰهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ ۝
يٰإِبْرٰهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هٰذَا ۖ إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرُ

منزل ٣

મં ૩

વ લ-ક઼દ જા-અત રુસુલુના ઈબરાહી-મ
ઔર બેશક હમારે ફરિશ્તે ઈબ્રાહીમ
બિલ્બુશ્રા કાલૂ સલામા ط કા-લ સલામુન
કે પાસ (૧૪૬) મુઝદા લેકર આએ બોલે સલામ કહા (૧૪૭) સલામ
ફમા લબિ-સ અન જા-અ બિઈજ-લિન હનીઝ
ફિર કુછ દેર ન કી એક બછળા ભુના લે આએ
(૬૯) ફ-લમ્મા રઆ ઐદિ-યહુમ લા તસિલુ
(૧૪૮) ફિર જબ દેખા કે ઉનકે હાથ ખાનેકી તરફ નહીં
ઈલૈહિ નકિ-રહુમ વઔજ-સ મિન્હુમ
પહુંચતે ઉનકે ઉપરી સમઝા ઔર જી હી જી મેં ઉનસે
ખીફહ ط કાલૂ લા ત-ખફ ઈન્ના ઉર્સિલ્ના
ડરને લગા બોલે ડરિયે નહીં હમ કૌમ લૂતકી તરફ (૧૪૯)
ઈલા કૌમિ લૂત ط(૭૦) વમ્ર-અતુહૂ કાઈમતુન
ભેજે ગએ હૈં ઔર ઉસકી બીબી (૧૫૦) ખળી થી

ફ-દહિકત ફ-બશ્શર્નાહા બિઈસ્હા-ક ط વ મિંવ્વરાઈ ઈસ્હા-ક યઅ-કૂબ (૭૧)
વોહ હંસને લગી તો હમને ઉસે (૧૫૧) ઈસ્હાકકી ખુશ-ખબરી દી ઔર ઈસ્હાકકે પીછે (૧૫૨) યાકૂબકી (૧૫૩)
કાલત યાવૈલતા અ અલિદૂ વ અ-ન અજૂઝુંવ વહાઝા બઅ-લી
બોલી હાએ ખરાબી કયા મેરે બચ્ચા હોગા ઔર મૈં બૂળહી હૂં (૧૫૪) ઔર યે હૈં મેરે
શૈખા ط ઈન્ન હાઝા લશૈઉન અજીબ (૭૨) કાલૂ અ-તઅ-જબી-ન
શૌહર બૂળહે (૧૫૫) બેશક યે તો અચમ્બેકી બાત હૈ ફરિશ્તે બોલે
મિન અમ્રિલ્લાહિ રહ-મતુલ્લાહિ વ-બ-ર કાતુહૂ અલૈકુમ અહ-લલ્બૈત
કયા અલ્લાહકે કામકા અચમ્બા કરતી હો અલ્લાહકી રહમત ઔર ઉસકી બરકતેં તુમ પર ઉસ ઘરવાલો
ઈન્નહૂ હમીદુમ- મજીદ (૭૩) ફ-લમ્મા ઝ-હ-બ અન
બેશક (૧૫૬) વોહી હૈ સબ ખૂબિયોંવાલા ઈઝઝતવાલા ફિર જબ ઈબ્રાહીમકા
ઈબરાહીમર રૌઉ વજા-અત્હુલ બુશ્રા યુજાદિલુના ફી કૌમિ લૂત ط (૭૪)
ખૌફ ઝાઈલ હુવા ઔર ઉસે ખુશ-ખબરી મિલી હમસે કૌમે લૂતકે બારેમેં ઝગળને લગા (૧૫૭) બેશક
ઈન્ન ઈબરાહી-મ લ-હલીમુન અવ્વાહુમ મુનીબ (૭૫) યા ઈબરાહીમુ
ઈબ્રાહીમ તહમ્મુલવાલા બહોત આહેં કરનેવાલા રુજૂઅ લાનેવાલા હૈ (૧૫૮) અય ઈબ્રાહીમ !
અઅ-રિદ અન હાઝા ج ઈન્નહૂ કદ જા-અ અમ્રુ
ઈસ ખયાલમેં ન પળ બેશક તેરે

દાવતકો માલકે સાથ વાબસ્તા નહીં કિયા ફિર તુમ યે કહનેકે કૈસે મુસ્તહિક હો કે હમ તુમમેં કોઈ માલી ફઝીલત નહીં પાતે ઔર તુમ્હારા યે એતરાઝ મહઝ બેહૂદા હૈ. દૂસરા શુબ્હા કૌમે નૂહને યે કિયા થા કે "મા નરા કત્ત-બ-અ-ક ઈલ્લલ લઝી-ન હુમ અરાઝિલુના બાદિયર્રાઈ" યાની હમ નહીં દેખતે કે તુમ્હારી કિસીને પૈરવી કી હો મગર હમારે કમીનોંને સરસરી નઝરસે. મતલબ યે થા કે વો ભી સિર્ફ ઝાહિરમેં મોમિન હૈં બાતિનમેં નહીં. ઉસકે જવાબમેં હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામને યે ફરમાયા કે મૈં નહીં કહતા કે મૈં ગૈબ જાનતા હૂં તો મેરે અહકામ ગૈબ પર મબ્ની હૈં તાકે તુમ્હેં યે એતરાઝ કરનેકા મૌકા હોતા જબ મૈંને કહા હી નહીં તો એતરાઝ બેમહલ હૈ ઔર શરઅમેં ઝાહિર હી કા એતબાર હૈ લેહાઝા તુમ્હારા એતરાઝ બિલ્કુલ

رَبِّكَ ۚ وَاِنَّهُمْ اٰتِيْهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُوْدٍ ۝
وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوْطًا سِيْٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ
بِهِمْ ذَرْعًا وَّقَالَ هٰذَا يَوْمٌ عَصِيْبٌ ۝ وَجَآءَهٗ
قَوْمُهٗ يُهْرَعُوْنَ اِلَيْهِ ؕ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ
السَّيِّاٰتِ ؕ قَالَ يٰقَوْمِ هٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِيْ هُنَّ اَطْهَرُ
لَكُمْ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تُخْزُوْنِ فِيْ ضَيْفِيْ ؕ اَلَيْسَ
مِنْكُمْ رَجُلٌ رَّشِيْدٌ ۝ قَالُوْا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا
فِيْ بَنٰتِكَ مِنْ حَقٍّ ۚ وَاِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيْدُ ۝
قَالَ لَوْ اَنَّ لِيْ بِكُمْ قُوَّةً اَوْ اٰوِيْٓ اِلٰى رُكْنٍ
شَدِيْدٍ ۝ قَالُوْا يٰلُوْطُ اِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ
يَّصِلُوْٓا اِلَيْكَ فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ الَّيْلِ
وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ اِلَّا امْرَاَتَكَ ؕ اِنَّهٗ مُصِيْبُهَا
مَآ اَصَابَهُمْ ؕ اِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ ؕ اَلَيْسَ الصُّبْحُ

રબ્બિક ઢ વ ઈન્નહુમ આતીહિમ
રબકા હુકમ આ ચુકા ઔર બેશક ઉન પર
અઝાબુન ગૈરુ મર-દૂદ (૭૬) વ
અઝાબ આનેવાલા હૈ કે ફેરા ન જાએગા ઔર
લમ્મા જા-અત રુસુલુના લૂતન સી-અ
જબ લૂતકે પાસ હમારે ફરિશ્તે આએ (૧૫૯) ઉસે ઉનકા ગમ
બિહિમ વ દા-ક બિહિમ ઝર-અંવ-વ
હુવા ઔર ઉનકે સબબ દિલ તંગ હુવા ઔર
કા-લ હાઝા યૌમુન અસીબ (૭૭)
બોલા યે બળી સખ્તીકા દિન હૈ (૧૬૦)
વ જા-અહૂ કૌમુહૂ યુહ-રઊ-ન ઈલૈહ • વમિન
ઔર ઉસકે પાસ ઉસકી કૌમ દૌળતી આઈ ઔર ઉન્હેં
કબ્લુ કાનૂ યઅ-મલૂનસ-સય્યિઆત • કા-લ
આગે હી સે બુરે કામોંકી આદત પળી થી (૧૬૧) કહા
યા કૌમિ હાઉલાઈ બનાતી હુન્ન અત્હરુ લકુમ ફત્તકુલ્લા-હ વલા મં ૩
અય કૌમ ! યે મેરી કૌમકી બેટિયાં હૈં યે તુમ્હારે લિયે સુથરી હૈં તો અલ્લાહસે ડરો (૧૬૨) ઔર મુઝે
તુખ્ઝૂનિ ફી દૈફી • અલૈ-સ મિન્કુમ રજુલુર્રશીદ (૭૮) કાલૂ લ-કદ
મેરે મેહમાનોંમેં રુસ્વા ન કરો કયા તુમમેં એક આદમી ભી નેક-ચલન નહીં બોલે તુમ્હેં માલૂમ
અલિમ-ત મા લના ફી બનાતિ-ક મિન હક્ક ઢ વ ઈન્ન-ક લ-તઅ-લમુ
હૈ કે તુમ્હારી કૌમકી બેટિયોંમેં હમારા કોઈ હક્ક નહીં (૧૬૩) ઔર તુમ ઝરૂર જાનતે હો જો હમારી
મા નુરીદ (૭૯) કા-લ લૌ અન્ન લી બિકુમ કુવ્વતન ઔ આવી
ખ્વાહિશ હૈ બોલે અય કાશ ! મુઝે તુમ્હારે મુકાબિલ ઝોર હોતા યા કિસી મઝબૂત
ઈલા રુક-નિન શદીદ (૮૦) કાલૂ યા લૂતુ ઈન્ના રુસુલુ રબ્બિ-ક
પાએકી પનાહ લેતા (૧૬૪) ફરિશ્તે બોલે અય લૂત ! હમ તુમ્હારે રબકે ભેજે હુએ હૈં (૧૬૫)
લંય્યસિલૂ ઈલૈ-ક ફ-અસ્રિ બિઅહ-લિ-ક બિકિતઈમ-મિનલ્લૈલિ વલા
વોહ તુમ તક નહીં પહુંચ સકતે (૧૬૬) તો અપને ઘરવાલોંકો રાતોં રાત લે જાઓ ઔર તુમમેં કોઈ
યલ્તફિત મિન્કુમ અ-હદુન ઈલ્લમ-ર-અ-તક • ઈન્નહૂ મુસીબુહા
પીઠ ફેર કર ન દેખે (૧૬૭) સિવાએ તુમ્હારી ઔરતકે ઉસે ભી વોહી પહુંચતા હૈ જો
મા અસાબહુમ • ઈન્ન મૌઈ-દ-હુમુસ્સુબ્હ અલૈસસ્સુબ્હુ
ઉન્હેં પહુંચેગા (૧૬૮) બેશક ઉનકા વાદા સુબ્હકે વક્ત હૈ (૧૬૯) કયા સુબ્હ

બેજા હૈ નીઝ "લાઅઅલમુલ ગૈબ" ફરમાનેમેં કૌમ પર એક લતીફ તા'રીઝ ભી હૈ કે કિસીકે બાતિન પર હુકમ કરના ઉસકા કામ હૈ જો ગૈબકા ઈલ્મ રખતા હો, મૈંને તો ઉસકા દાવા નહીં કિયા, બાવજૂદ યે કે નબી હૂં તુમ કિસ તરહ કહતે હો કે વો દિલસે ઈમાન નહીં લાએ. તીસરા શુબ્હા ઉસ કૌમકા યે થા કે, "મા નરાક ઈલ્લા બશરમ મિસ્લના" યાની હમ તુમ્હેં અપને હી જૈસા આદમી દેખતે હૈં. ઉસકે જવાબમેં ફરમાયા કે મૈં તુમસે યે નહીં કહતા કે મૈં ફરિશ્તા હૂં, યા'ની મૈંને અપની દા'વતકો અપને ફરિશ્તા હોને પર મૌકૂફ નહીં કિયા થા કે તુમ્હેં યે એતરાઝકા મૌકા મિલતા કે, જતાતે તો થે વો અપને આપકો ફરિશ્તા ઔર થે બશર, લિહાઝા તુમ્હારા યે એતરાઝ ભી બાતિલ હૈ (૬૮) નેકી યા બદી, ઈખ્લાસ યા નિફાક (૬૯) યા'ની અગર

بِقَرِيبٍ ۝ فَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا
وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ مَّنضُودٍ ۝
مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ ۖ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ
بِبَعِيدٍ ۝ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۚ قَالَ
يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ وَلَا
تَنقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ ۚ إِنِّي أَرَاكُم بِخَيْرٍ وَإِنِّي
أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ۝ وَيَا قَوْمِ أَوْفُوا
الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ ۖ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ
أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝
بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ۚ
وَمَا أَنَا عَلَيْكُم بِحَفِيظٍ ۝ قَالُوا يَا شُعَيْبُ أَصَلَاتُكَ
تَأْمُرُكَ أَن نَّتْرُكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَن نَّفْعَلَ
فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ ۖ إِنَّكَ لَأَنتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ۝

૯૦
આધા
મં ૩

બિક઼રીબ (૮૧) ફ-લમ્મા જા-અ અમ્રુના
કરીબ નહીં ફિર જબ હમારા હુકમ આયા
જ-અ઼લ્ના આ઼લિ-યહા સાફિ-લહા વ-અમ્તર્ના
હમને ઉસ બસ્તીકે ઉપરકો ઉસકા નીચા
અ઼લૈહા હ઼િજા-ર-તમ મિન સિજ-જીલિમ
કર દિયા (૧૭૦) ઔર ઉસ પર કંકરકે પથ્થર લગાતાર
મન્દૂદિમ (૮૨) મુસવ્વમ-તન ઈ઼ન્દ રબ્બિ ક
બરસાએ જો નિશાન કિયે હુએ તેરે રબકે પાસ હૈં (૧૭૧)
વમા હિ-ય મિનઝ઼ ઝ઼ાલિમી-ન
ઔર વોહ પથ્થર કુછ ઝાલિમોંસે
બિ-બઈ઼દ ★ (૮૩) વ ઈલા મદ-ય-ન
દૂર નહીં (૧૭૨) ઔર (૧૭૩) મદિયનકી તરફ
અખ઼ાહુમ શુઐ઼બા ⁂ કા઼-લ યા ક઼ૌમિઅ઼-બુદુલ્લા-હ
ઉનકે હમ-કૌમ શોએબકો (૧૭૪) કહા અય મેરી કૌમ ! અલ્લાહકો
મા લકુમ મિન ઈલાહિન ગ઼ૈરુહ ⁂ વલા તન્કુસુલ-મિક-યા-લ વલ્મીઝા-ન
પૂજો ઉસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં (૧૭૫) ઔર નાપ ઔર તોલમેં કમી ન કરો
ઈન્ની અરાકુમ બિખ઼ૈરિંવ વઈન્ની અખ઼ાફુ અ઼લૈકુમ અ઼ઝ઼ા-બ
બેશક મૈં તુમ્હેં આસૂદા હાલ દેખતા હૂં (૧૭૬) ઔર મુઝે તુમ પર ઘેર લેનેવાલે દિનકે અઝાબ
યૌમિમ્મુહ઼ીત (૮૪) વયા ક઼ૌમિ ઔફુલ-મિક-યા-લ વલ્મીઝા-ન
કા ડર હૈ (૧૭૭) ઔર અય મેરી કૌમ ! નાપ ઔર તોલ ઈન્સાફકે સાથ પૂરી કરો
બિલ્કિ઼સ્તિ઼ વલા તબ્ખ઼સુન્ના-સ અશ્યા-અહુમ વલા તઅ઼-સૌ ફિલ્અર્દ઼િ
ઔર લોગોંકો ઉનકી ચીઝેં ઘટા કર ન દો ઔર ઝમીનમેં ફસાદ
મુફ-સિદીન (૮૫) બક઼િય્યતુલ્લાહિ ખ઼ૈરુલ્લકુમ ઈન કુન્તુમ મુઅ-મિની-ન વમા
મચાતે ન ફિરો અલ્લાહ કા દિયા જો બચ રહે વોહ તુમ્હારે લિયે બેહતર હૈ અગર તુમ્હેં યકીન હો (૧૭૮) ઔર
અ-ન અ઼લૈકુમ બિ-હ઼ફીઝ઼ (૮૬) કા઼લૂ યા શુઐ઼બુ અ-સ઼લાતુ-ક
મૈં કુછ તુમ પર નિગેહબાન નહીં (૧૭૯) બોલે અય શોએબ ! ક્યા તુમ્હારી નમાઝ
તઅ-મુરુ-ક અન નત-રુ-ક મા યઅ઼-બુદુ આબાઉના ઔ અન
તુમ્હેં યે હુકમ દેતી હૈ કે અપને બાપ-દાદાકે ખુદાઓંકો છોળ દેં (૧૮૦) યા અપને
નફ-અ઼-લ ફી અમ્વાલિનામા નશાઅ ⁂ ઈન્ન-ક લ-અન્તલ-હ઼લીમુર્રશીદ (૮૭)
માલમેં જો ચાહેં ન કરેં (૧૮૧) હાં જી તુમ્હી બડે અકલમંદ નેક ચલન હો

મૈં ઉનકે ઈમાને ઝાહિરકો ઝુટલાકર ઉનકે બાતિન પર ઈલ્ઝામ લગાઉં ઔર ઉન્હેં નિકાલ દૂં (૭૦) ઔર "બિહમ્દિલિલ્લાહ" મૈં ઝાલિમોંમે હરગિઝ નહીં હૂં તો ઐસા કભી ન કરૂંગા (૭૧) અઝાબ (૭૨) ઉસકો અઝાબ કરનેસે યા'ની ન ઉસ અઝાબકો રોક સકોગે ન ઉસસે બચ સકોગે (૭૩) આખેરતમેં વહી તુમ્હારે આ'માલકા બદલા દેગા (૭૪) ઔર ઈસ તરહ ખુદાકે કલામ ઔર ઉસકે અહકામ માનનેસે ગુરેઝ કરતે હૈં ઔર ઉસકે રસૂલ પર બોહતાન ઉઠાતે હૈં ઔર ઉનકી તરફ ઈફતેરાકી નિસ્બત કરતે હૈં જિનકા સિદ્દક બરાહીને તબૈયેના ઔર હુજ્જતે કવિય્યહસે સાબિત હો ચુકા હૈ લેહાઝા અબ ઉનસે (૭૫) ઝુરૂર ઉસકા વબાલ આયેગા લેકિન બિહમ્દિલિલ્લાહ મૈં સાદિક હૂં તો તુમ સમઝ લો કે તુમ્હારી તકઝીબકા વબાલ તુમ પર પળેગા (૭૬)

قَالَ يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ
وَرَزَقَنِيْ مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا ۭ وَمَآ اُرِيْدُ اَنْ اُخَالِفَكُمْ
اِلٰى مَآ اَنْهٰىكُمْ عَنْهُ ۭ اِنْ اُرِيْدُ اِلَّا الْاِصْلَاحَ مَا
اسْتَطَعْتُ ۭ وَمَا تَوْفِيْقِيْٓ اِلَّا بِاللّٰهِ ۭ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَاِلَيْهِ اُنِيْبُ ۝ وَيٰقَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِيْٓ اَنْ
يُّصِيْبَكُمْ مِّثْلُ مَآ اَصَابَ قَوْمَ نُوْحٍ اَوْ قَوْمَ هُوْدٍ اَوْ
قَوْمَ صٰلِحٍ ۭ وَمَا قَوْمُ لُوْطٍ مِّنْكُمْ بِبَعِيْدٍ ۝ وَاسْتَغْفِرُوْا
رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ ۭ اِنَّ رَبِّيْ رَحِيْمٌ وَّدُوْدٌ ۝ قَالُوْا
يٰشُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيْرًا مِّمَّا تَقُوْلُ وَاِنَّا لَنَرٰىكَ
فِيْنَا ضَعِيْفًا ۚ وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنٰكَ ۡ وَمَآ اَنْتَ
عَلَيْنَا بِعَزِيْزٍ ۝ قَالَ يٰقَوْمِ اَرَهْطِيْٓ اَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِّنَ
اللّٰهِ ۭ وَاتَّخَذْتُمُوْهُ وَرَاۗءَكُمْ ظِهْرِيًّا ۭ اِنَّ رَبِّيْ بِمَا
تَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ۝ وَيٰقَوْمِ اعْمَلُوْا عَلٰي مَكَانَتِكُمْ

કા઼-લ યા કૌ઼મિ અ ર-એતુમ ઈન કુન્તુ
કહા અય મેરી કૌમ ! ભલા બતાઓ તો અગર મૈં
અ઼લા બય્યિનતિમ- મિર્રબ્બી વ ર-ઝ-ક઼ની
અપને રબકી તરફસે એક રૌશન દલીલ પર હૂં (૧૮૨) ઔર ઉસને
મિન્હુ રિઝ-ક઼ન હ઼-સ-ના ⁂ વમા ઉરીદુ અન
મુઝે અપને પાससે અચ્છી રોઝી દી (૧૮૩) ઔર મૈં નહીં ચાહતા હૂં કે
ઉખ઼ાલિફકુમ ઈલા મા અન્હાકુમ અ઼ન્હ ⁂ ઈન
જિસ બાતસે તુમ્હેં મના કરતા હૂં આપ ઉસકે
ઉરીદુ ઈલ્લલ-ઈસ્લા-હ઼ મસ્ત-ત઼અ-ત ⁂ વમા
ખિલાફ કરને લગૂં (૧૮૪) મૈં તો જહાં તક બને સંવારના હી ચાહતા હૂં ઔર
તૌફીક઼ી ઈલ્લા બિલ્લાહ ⁂ અ઼લૈહિ ત-વક્કલ્તુ
મેરી તૌફીક અલ્લાહકી તરફસે હૈ મૈંને ઉસ પર ભરોસા કિયા
વ ઈલૈહિ ઉનીબ (૮૮) વયા કૌ઼મિ લા મં ૩
ઔર ઉસીકી તરફ રુજૂઅ હોતા હૂં ઔર અય મેરી કૌમ !

યજ-રિમન્નકુમ શિક઼ાક઼ી અંય્યુસ઼ીબકુમ મિસ઼્લુ મા અસા-બ કૌ઼-મ નૂહિ઼ન
તુમ્હેં મેરી ઝિદ યે ન કમવા દે કે તુમ પર પળે જો પળા થા નૂહકી કૌમ
ઓ કૌ઼-મ હૂદિન ઓ કૌ઼-મ સ઼ાલિહ઼ ⁂ વમા કૌ઼મુ લૂતિ઼મ-મિન્કુમ બિબઈદ (૮૯)
યા હૂદકી કૌમ યા સાલેહકી કૌમ પર ઔર લૂતકી કૌમ તો કુછ તુમસે દૂર નહીં (૧૮૫)
વસ્તગ઼્ફિરૂ રબ્બકુમ સુમ્મ તૂબૂ ઈલૈહ ⁂ ઈન્ન રબ્બી રહી઼મુંવ્વદૂદ (૯૦)
ઔર અપને રબસે મુઆફી ચાહો ફિર ઉસકી તરફ રુજૂઅ લાઓ બેશક મેરા રબ મહેરબાન મોહબ્બતવાલા હૈ
ક઼ાલૂ યા શુઅ઼ૈબુ મા નફ-ક઼હુ કસી઼રમ-મિમ્મા તકૂલુ વ ઈન્ના લ-નરા-ક
બોલા અય શોએબ ! હમારી સમઝમેં નહીં આતી તુમ્હારી બહોત-સી બાતેં ઔર બેશક હમ તુમ્હેં અપનેમેં
ફીના દ઼ઈફ઼ા ⁂ વલૌલા રહ-તુ-ક લ-ર-જમ્ના-ક ⁂ વમા અન્ત અ઼લૈના
કમઝોર દેખતે હૈં (૧૮૬) ઔર અગર તુમ્હારા કુંબા ન હોતા (૧૮૭) તો હમને તુમ્હેં પથરાવ કર દિયા હોતા ઔર કુછ
બિ-અ઼ઝીઝ (૯૧) ક઼ા-લ યા કૌ઼મિ અ-રહ-તી઼ અ-અ઼ઝ-ઝુ અ઼લૈકુમ
હમારી નિગાહમેં તુમ્હેં ઈઝઝત નહીં કહા અય મેરી કૌમ ! કયા તુમ પર મેરે કુંબેકા દબાવ
મિનલ્લાહ ⁂ વત્તખ઼ઝ઼તુમૂહુ વરા-અકુમ ઝ઼િહ-રિય્યા ⁂ ઈન્ન રબ્બી બિમા
અલ્લાહસે ઝયાદા હૈ (૧૮૮) ઔર ઉસે તુમને અપની પીઠકે પીછે ડાલ રખા (૧૮૯) બેશક જો કુછ તુમ કરતે હો સબ
તઅ઼-મલૂ-ન મુહી઼ત઼ (૯૨) વયા કૌ઼મિઅ઼-મલૂ અ઼લા મકાનતિકુમ
મેરે રબકે બસમેં હૈ ઔર અય કૌમ ! તુમ અપની જગહ અપના કામ કિયે જાવ મૈં

યાની કુફ્ર ઔર આપકી તકઝીબ ઔર આપકી ઈઝા ક્યૂં કે અબ આપકે અઅદા (દુશ્મનોં)સે ઈન્તેકામ લેનેકા વક્ત આ ગયા (૭૭) હમારી હિફાઝતમેં હમારી તા'લીમ સે (૭૮) યાની ઉનકી શફાઅત ઔર દફએ અઝાબકી દુઆ ન કરના ક્યૂં કે ઉનકા ગર્ક મુકદ્દર હો ચુકા હૈ (૭૯) હદીસ શરીફમેં હૈ કે હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામને બહુકમે ઈલાહી સાલકે દરખ્ત બોએ, બીસ સાલમેં યે દરખ્ત તૈયાર હુએ ઈસ અરસેમેં મુતલકન કોઈ બચ્ચા પૈદા ન હુવા ઉससે પેહલે જો બચ્ચે પૈદા હો ચુકે થે વો બાલિગ હો ગએ ઔર ઉન્હોંને ભી હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી દા'વત કુબૂલ કરનેસે ઈન્કાર કર દિયા ઔર હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ કશ્તી બનાનેમેં મશગૂલ હુએ. (૮૦) ઔર કહતે એ નૂહ ! ક્યા કરતે હો ? આપ ફરમાતે ઐસા

إِنِّي عَامِلٌ ۖ سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ
يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌ ۖ وَارْتَقِبُوا إِنِّي مَعَكُمْ
رَقِيبٌ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ
آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَأَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا
الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِمِينَ ﴿٩٤﴾ كَأَن لَّمْ
يَغْنَوْا فِيهَا ۗ أَلَا بُعْدًا لِّمَدْيَنَ كَمَا بَعِدَتْ ثَمُودُ ﴿٩٥﴾
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٩٦﴾
إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ ۖ وَمَا
أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ﴿٩٧﴾ يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ ۖ وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ ﴿٩٨﴾ وَأُتْبِعُوا
فِي هَٰذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ بِئْسَ الرِّفْدُ
الْمَرْفُودُ ﴿٩٩﴾ ذَٰلِكَ مِنْ أَنبَاءِ الْقُرَىٰ نَقُصُّهُ عَلَيْكَ
مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ﴿١٠٠﴾ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِن

ઈન્ની આમિલ, સૌ-ફ તઅ્-લમૂન ॥ મંય્યઅ્-તીહિ
અપના કામ કરતા હૂં અબ જાનના ચાહતે હો
અઝાબું ય્યુખ઼્ઝીહિ વ મન હુ-વ કાઝિબુન
કિસ પર આતા હૈ વોહ અઝાબ કે ઉસે રુસ્વા કરેગા ઔર કૌન ઝૂટા
વર્તક઼િબૂ ઈન્ની મ-અ઼કુમ રક઼ીબ (૯૩)
હૈ (૧૯૦) ઔર ઈન્તઝાર કરો (૧૯૧) મૈં ભી તુમ્હારે સાથ ઈન્તઝારમેં હૂં
વ લમ્મા જા-અ અમ્રુના નજ-જૈના
ઔર જબ (૧૯૨) હમારા હુકમ આયા હમને
શુઐબંવ્વલ-લઝી-ન આમનૂ મ-અ઼હૂ
શોઐબ ઔર ઉસકે સાથકે મુસલમાનોંકો
બિરહ઼-મતિમ-મિન્નાટવ અ-ખ઼-ઝતિલ્લઝી-ન
અપની રહમત ફરમાકર બચા લિયા ઔર ઝાલિમોંકો
ઝ-લ-મુસ્સૈહ઼તુ ફ-અસ્બહ઼ૂ ફી દિયારિહિમ
ચિંઘાળને આ લિયા (૧૯૩) તો સુબ્હ અપને ઘરોંમે ઘુટનોંકે બલ પળે

મં ૩ જાસિમી-ન ॥ (૯૪) ક-અલ્લમ યગ્નૌ ફીહા ॥ અલા બુઅ્-દલ્લિ મદ-ય-ન
રેહ ગએ ગોયા કભી વહાં બસેહી ન થે અરે દૂર હોં મદિયન જૈસે
કમા બઈદત સ઼મૂદ ۘ (૯૫) વ લ-ક઼દ અર્સલ્ના મૂસા બિઆયાતિના
દૂર હુએ સમૂદ (૧૯૪) ઔર બેશક હમને મૂસાકો અપની આયતોં (૧૯૫)
વ સુલ્તાનિમ-મુબીનિન ॥ (૯૬) ઈલા ફિરઔ-ન વ મ-લઈહી ફત્તબઊ અમ્ર
ઔર સરીહ ગલ્બેકે સાથ ફિરઔન ઔર ઉસકે દરબારિયોંકી તરફ ભેજા તો વોહ
ફિરઔન ۚ વમા અમ્રુ ફિરઔ-ન બિરશીદ (૯૭) યક઼્-દુમુ
ફિરઔન કે કેહને પર ચલે (૧૯૬) ઔર ફિરઔનકા કામ રાસ્તીકા ન થા (૧૯૭) અપની
ક઼ૌમહૂ યૌમલ-ક઼િયામતિ ફ-ઔર-દ હુમુન્નાર ॥ વ બિઅ-સલ-વિર્દુલ-મૌરૂદ (૯૮)
કૌમકે આગે હોગા કયામતકે દિન તો ઉન્હેં દોઝખમેં લા ઉતારેગા (૧૯૮) ઔર વોહ કયા હી બુરા ઘાટ ઉતરનેકા
વ ઉત્બિઊ ફી હાઝિહી લઅ્-નતંવ-વ યૌમલ-ક઼િયામહ ॥ બિઅ-સર
ઔર ઉનકે પીછે પળી ઈસ જહાંમે લા'નત ઔર કયામતકે દિન (૧૯૯) કયા હી બુરા
રિફ-દુલ-મર-ફૂદ (૯૯) ઝાલિ-ક મિન અમ્બાઈલ્કુરા નકુસ્સુહૂ અલૈ-ક
ઈન્આમ જો ઉન્હેં મિલા યે બસ્તિયોં (૨૦૦)કી ખબરે હૈં કે હમ તુમ્હેં સુનાતે હૈં (૨૦૧) ઉન્મેં કોઈ
મિન્હા કાઈમુંવ-વ હસીદ (૧૦૦) વમા ઝ-લમ્નાહુમ વલાકિન
ખળી હૈ (૨૦૨) ઔર કોઈ કટ ગઈ (૨૦૩) ઔર હમને ઉન પર ઝુલ્મ ન કિયા બલ્કે

મકાન બનાતા હૂં જો પાની પર ચલે. યે સુનકર હંસતે ક્યૂં કે આપ કશ્તી જંગલમેં બનાતે થે જહાં દૂર દૂર તક પાની ન થા ઔર વો લોગ તમસ્ખુર (મઝાક)સે યે ભી કહતે થે કે, પહલે તો આપ નબી થે અબ બળ્હઈ (સુથાર) હો ગએ! (૮૧) તુમ્હેં હલાક હોતા દેખકર (૮૨) કશ્તી દેખકર, મરવી હૈ કે યે કશ્તી દો સાલમેં તૈયાર હૂઈ. ઉસકી લંબાઈ તીનસો ગઝ, ચોળાઈ પચાસ ગઝ, ઉંચાઈ તીસ ગઝ થી (ઈસમેં ઔર ભી કૌલ હૈ) ઉસ કશ્તીમેં તીન દરજે બનાયે ગયે થે તબકા ઝેરીમેં વહૂશ ઔર દરિન્દે ઔર હવામ ઔર દરમિયાની તબકામેં ચોપાએ વગૈરા ઔર તબકએ આ'લામેં ખુદ હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામ ઔર આપકે સાથી ઔર હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામકા જસ્દે મુબારક જો ઔરતોં ઔર મર્દોકે દરમિયાન હાઈલ થા ઔર ખાને વગૈરાકા

ظَلَمُوٓا أَنفُسَهُمْ فَمَآ أَغْنَتْ عَنْهُمْ ءَالِهَتُهُمُ الَّتِى
يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مِن شَىْءٍ لَّمَّا جَآءَ أَمْرُ
رَبِّكَ وَمَا زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتْبِيبٍ ○ وَكَذَٰلِكَ أَخْذُ
رَبِّكَ إِذَآ أَخَذَ الْقُرَىٰ وَهِىَ ظَٰلِمَةٌ إِنَّ أَخْذَهُۥٓ
أَلِيمٌ شَدِيدٌ ○ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّمَنْ خَافَ
عَذَابَ الْءَاخِرَةِ ذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ النَّاسُ وَ
ذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ ○ وَمَا نُؤَخِّرُهُۥٓ إِلَّا لِأَجَلٍ
مَّعْدُودٍ ○ يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ
فَمِنْهُمْ شَقِىٌّ وَسَعِيدٌ ○ فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَفِى
النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ○ خَٰلِدِينَ فِيهَا مَا
دَامَتِ السَّمَٰوَٰتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ إِنَّ
رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ○ وَأَمَّا الَّذِينَ سُعِدُوا
فَفِى الْجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَٰوَٰتُ

ઝ઼-લમૂ અન્ફુસહુમ ફમાઁ અગ઼-નત અ઼ન્હુમ
ખુદ ઉન્હોંને (૨૦૪) અપના બુરા કિયા તો ઉનકે
આલિહતુ હુમુલ્લતી યદ-ઊ઼-ન મિન
મા'બૂદ જિન્હેં (૨૦૫) અલ્લાહકે સિવા પૂજતે થે
દૂનિલ્લાહિ મિન શૈઇલ્લમ્મા જાૅ-અ અમ્રુ
ઉનકે કુછ કામ ન આએ (૨૦૬) જબ તુમ્હારે
રબ્બિક • વમા ઝાદૂહુમ ગ઼ૈ-ર તત્બીબ (૧૦૧)
રબકા હુકમ આયા ઔર ઉન (૨૦૭)સે ઉન્હેં હિલાક કે સિવા કુછ ન બઢા
વ કઝ઼ાલિ-ક અખ઼્ઝુ રબ્બિ-ક ઈઝ઼ા અ-ખ઼-ઝ઼લ્કુરા
ઔર ઐસી હી પકળ હૈ તેરે રબકી જબ બસ્તિયોંકો
વ હિ-ય ઝ઼ાલિમહ • ઈન્ન અખ઼્ઝ઼હૂ અલીમુન
પકળતા હૈ ઉનકે ઝુલ્મ પર બેશક ઉસકી પકળ દર્દનાક
શદીદ(૧૦૨)ઈન્ન ફી ઝ઼ાલિ-ક લ-આયતલ-લિમન
કળી હૈ (૨૦૮) બેશક ઉસમેં નિશાની (૨૦૯) હૈ ઉસકે લિયે જો

ખ઼ા-ફ અ઼ઝ઼ાબલ- આખ઼િરહ • ઝ઼ાલિ-ક યૌમુમ-મજ-મૂઉ઼લ ॥ લહુન્નાસુ
આખેરતકે અઝાબસે ડરે વોહ દિન હૈ જિસમેં સબલોગ (૨૧૦) ઇકઠઠે હોંગે
વ ઝ઼ાલિ-ક યૌમુમ્મશહૂદ (૧૦૩) વમા નુ-અખ઼્ખ઼િરુહૂ ઈલ્લા લિઅ-જલિમ
ઔર વોહ દિન હાઝરીકા હૈ (૨૧૧) ઔર હમ ઉસે (૨૧૨) પીછે નહીં હટાતે મગર એક ગિની હુઈ
મઅ઼-દૂદ•(૧૦૪) યૌ-મ યઅ-તિ લા ત-કલ્લમુ નફ-સુન ઈલ્લા બિઈઝ઼-નિહ•
મુદતકે લિયે (૨૧૩) જબ વોહ દિન આએગા કોઈ બે-હુકમે ખુદા બાત ન કરેગા (૨૧૪) તો ઉનમેં
ફમિન્હુમ શકિય્યુંવ-વ સઈદ (૧૦૫) ફ-અમ્મલ્લઝ઼ી-ન શકૂ ફ-ફિન્નારિ
કોઈ બદ-બખ્ત હૈ ઔર કોઈ ખુશ નસીબ (૨૧૫) તો વોહ જો બદ-બખ્ત હૈં
લહુમ ફીહા ઝફીરુંવ-વ શહીક઼ •(૧૦૬) ખાલિદી-ન ફીહા મા
વોહ તો દોઝખમેં હૈં ઔર વોહ ઉસમેં ગધેકી તરહ રેંગેંગે વોહ ઉસમેં રહેંગે જબ
દામતિસ-સમાવાતુ વલઅર્દુ ઈલ્લા મા શાૅ-અ રબ્બુક • ઈન્ન રબ્બ-ક
તક આસ્માન વ ઝમીન રહેં મગર જિત્ના તુમ્હારે રબને ચાહા (૨૧૬) બેશક તુમ્હારા
ફઅ઼- આ઼લુલ્લિમા યુરીદ (૧૦૭) વ અમ્મલ્લઝ઼ી-ન સુઈદૂ
રબ જબ જો ચાહે કરે ઔર વોહ જો ખુશ-નસીબ હુએ
ફફિલ-જન્નતિ ખાલિદી-ન ફીહા મા દામતિસ્સમાવાતુ
વોહ જન્નતમેં હૈં હંમેશા ઉસમેં રહેંગે જબ તક આસ્માન

સામાન થા. પરિંદે ભી ઉપર હી કે તબ્કેમેં થે (ખાઝિન વ મદારિક) (૮૩) દુનિયામેં ઔર વો અઝાબે ગર્ક હૈ. (૮૪) યા'ની અઝાબે આખેરત. (૮૫) અઝાબ વ હિલાક કા. (૮૬) ઔર પાનીને ઉસમેંસે જોશ મારા તન્નૂરસે યા રૂએ ઝમીન મુરાદ હૈ યા યહી તન્નૂર જિસમેં રોટી પકાઈ જાતી હૈ. ઉસમેં ભી ચંદ અકવાલ હૈં, એક કૌલ યે હૈ કે વો તન્નૂર પથ્થરકા થા હઝરત હવ્વાકા જો આપકો તર્કેમેં પહૂંચા થા ઔર વો યા શામમેં થા યા હિંદમેં ઔર તન્નૂરકા જોશ મારના અઝાબ આનેકી અલામત થી (૮૭) યા'ની ઉનકે હલાકકા હુકમ હો ચુકા હૈ ઔર ઉનસે મુરાદ આપકી બીબી વાઇલહ જો ઈમાન ન લાઈ થી ઔર આપકા બેટા કિન્આન હૈ ચુનાન્ચે હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ઉન સબકો સવાર કિયા. જાનવર આપકે

وَالْاَرْضُ اِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ؕ عَطَآءً غَيْرَ مَجْذُوْذٍ ۝
فَلَا تَكُ فِيْ مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هٰٓؤُلَآءِ ؕ مَا يَعْبُدُوْنَ
اِلَّا كَمَا يَعْبُدُ اٰبَآؤُهُمْ مِّنْ قَبْلُ ؕ وَاِنَّا لَمُوَفُّوْهُمْ
نَصِيْبَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوْصٍ ۝ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى
الْكِتٰبَ فَاخْتُلِفَ فِيْهِ ؕ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ
مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ؕ وَاِنَّهُمْ لَفِيْ شَكٍّ
مِّنْهُ مُرِيْبٍ ۝ وَاِنَّ كُلًّا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ
اَعْمَالَهُمْ ؕ اِنَّهٗ بِمَا يَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝ فَاسْتَقِمْ
كَمَآ اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا ؕ اِنَّهٗ
بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ وَلَا تَرْكَنُوْٓا اِلَى الَّذِيْنَ
ظَلَمُوْا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ ۙ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ
مِنْ اَوْلِيَآءَ ثُمَّ لَا تُنْصَرُوْنَ ۝ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ طَرَفَيِ
النَّهَارِ وَزُلَفًا مِّنَ الَّيْلِ ؕ اِنَّ الْحَسَنٰتِ يُذْهِبْنَ

ع ٥ ٩ ٣

વલ્અર્દુ ઈલ્લા મા શૉ-અ રબ્બુક ˚ અ્તા-અન
વ ઝમીન રહેં મગર જિત્ના તુમ્હારે રબને ચાહા (૨૧૭)
ગૈ-ર મજ-ઝૂઝ઼ (૧૦૮) ફલા તકુ ફી
યે બખ્શિશ હૈ કભી ખત્મ ન હોગી તો અય
મિર્યતિમ્મિમ્મા યઅ્-બુદુ હાૅ-ઉલાઅ ˚ મા
સુનનેવાલે ધોકેમેં ન પળ ઉસસે જિસે યે
યઅ્-બુદૂ-ન ઈલ્લા કમા યઅ્-બુદુ
કાફિર પૂજતે હૈં (૨૧૮) યે વૈસા હી પૂજતે હૈં જૈસા પેહલે ઉનકે
આબાઉહુમ મિન ક઼બ્લ ˚ વ ઈન્ના લમુવફ્-ફૂહુમ
બાપ-દાદા પૂજતે થે (૨૧૯) ઔર બેશક હમ ઉનકા હિસ્સા ઉન્હેં
નસીબહુમ ગૈ-ર મન્કૂસ઼ ۝ (૧૦૯) વ-લ-ક઼દ
પૂરા ફેર દેંગે જિસમેં કમી ન હોગી ઔર બેશક
આતૈના મૂસલ્કિતા-બ ફખ્તુલિ-ફ ફીહ ˚
હમને મૂસાકો કિતાબ દી (૨૨૦) તો ઉસમેં ફૂટ પળ ગઈ (૨૨૧) અગર

વલૌલા કલિમતુન સ-બ-ક઼ત મિર્રબ્બિ-ક લકુદ઼િ-ય બૈનહુમ ˚
તુમ્હારે રબકી એક બાત (૨૨૨) પેહલે ન હો ચુકી હોતી તો જભી ઉનકા ફૈસ્લા કર દિયા જાતા (૨૨૩) ઔર
વઈન્નહુમ લફી શક્કિમ-મિન્હુ મુરીબ (૧૧૦) વ ઈન્ન કુલ્લલ્લમ્મા
બેશક વોહ ઉસકી તરફસે (૨૨૪) ધોકા ડાલનેવાલે શકમેં હૈં (૨૨૫) ઔર બેશક જિત્ને હૈં (૨૨૬) એક એકકો
લયુવફ્-ફિયન્નહુમ રબ્બુ-ક અઅ્-માલહુમ ˚ ઈન્નહૂ બિમા
તુમ્હારા રબ ઉસકા અમલ પૂરા ભર દેગા ઉસે ઉનકે
યઅ્-મલૂન ખબીર (૧૧૧) ફસ્તક઼િમ કમાૅ ઉમિર-ત વ- મન તા-બ મ-અ્ક
કામોંકી ખબર હૈ (૨૨૭) તો કાઈમ રહો (૨૨૮) જૈસા તુમ્હેં હુકમ હૈ ઔર જો તુમ્હારે સાથ રુજૂઅ લાયા હૈ (૨૨૯)
વલા તત઼્ગૌ ˚ ઈન્નહૂ બિમા તઅ્-મલૂ-ન બસ઼ીર (૧૧૨) વલા તર્કનૂ
ઔર અય લોગો ! સરકશી ન કરો બેશક વોહ તુમ્હારે કામ દેખ રહા હૈ ઔર ઝાલિમોંકી
ઈલલ્લઝ઼ી-ન ઝ઼-લમૂ ફ-ત-મસ્સકુમુન્નારુ ˚ વમા લકુમ મિન દૂનિલ્લાહિ મિન
તરફ ન ઝુકો કે તુમ્હેં આગ છૂએગી (૨૩૦) ઔર અલ્લાહકે સિવા તુમ્હારા કોઈ
ઔલિયાૅ-અ સુમ્મ લા તુન્સ઼રૂન (૧૧૩) વ અક઼િમિસ્સ઼લા-ત ત-ર-ફયિન્નહારિ
હિમાયતી નહીં (૨૩૧) ફિર મદદ ન પાઓગે ઔર નમાઝ કાઈમ રખો દિનકે દોનોં કનારોં (૨૩૨)
વઝુ-લ-ફમ મિનલ્લૈલ ˚ ઈન્નલ - હ઼-સ-નાતિ યુઝ઼-હિબ્નસ
ઔર કુછ રાતકે હિસ્સોંમેં (૨૩૩) બેશક નેકિયાં બુરાઈયોંકો

પાસ આતે થે ઔર આપકા દાહિના હાથ નર પર ઔર બાયાં હાથ માદા પર પળતા થા ઔર આપ સવાર કરતે જાતે થે (૮૮) મકાતિલને કહા કે કુલ મર્દો ઔરત બહત્તર થે ઔર ઉસમેં ઔર અકવાલ ભી હૈં. સહીહ તા'દાદ અલ્લાહ જાનતા હૈ ઉનકી તા'દાદ કિસી સહીહ હદીસમેં વારિદ નહી હૈ. (૮૯) યે કહતે હુએ કે. (૯૦) ઇસમેં તા'લીમ હૈ કે બંદેકો ચાહિયે જબ કોઈ કામ કરના ચાહે તો ઉસકો બિસ્મિલ્લાહ પળહકર શુરૂઅ કરે તા કે ઉસ કામમેં બરકત હો ઔર વો સબબે ફલાહ હો. ઝહાકને કહા કે, જબ હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામ ચાહતે થે કે કશ્તી ચલે તો બિસ્મિલ્લાહ ફરમાતે થે કશ્તી ચલને લગતી થી ઔર જબ ચાહતે થે કે ઠહર જાએ, બિસ્મિલ્લાહ ફરમાતે થે, ઠહર જાતી થી. (૯૧) ચાલીસ શબો રોઝ આસ્માનસે મેંહ બરસતા રહા

السَّيِّاٰتِ ؕ ذٰلِكَ ذِكْرٰى لِلذّٰكِرِيْنَ ۝ وَاصْبِرْ
فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ۝ فَلَوْلَا
كَانَ مِنَ الْقُرُوْنِ مِنْ قَبْلِكُمْ اُولُوْا بَقِيَّةٍ
يَّنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِى الْاَرْضِ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّنْ
اَنْجَيْنَا مِنْهُمْ ۚ وَاتَّبَعَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مَآ اُتْرِفُوْا فِيْهِ
وَكَانُوْا مُجْرِمِيْنَ ۝ وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ
الْقُرٰى بِظُلْمٍ وَّاَهْلُهَا مُصْلِحُوْنَ ۝ وَلَوْ شَآءَ
رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلَا يَزَالُوْنَ
مُخْتَلِفِيْنَ ۝ اِلَّا مَنْ رَّحِمَ رَبُّكَ ؕ وَلِذٰلِكَ خَلَقَهُمْ ؕ
وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ
وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ۝ وَكُلًّا نَّقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ
اَنْۢبَآءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهٖ فُؤَادَكَ ۚ وَجَآءَكَ فِىْ
هٰذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَّذِكْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَقُلْ

સય્યિઆત ઝાલિ-ક ઝિક-રા લિઝ-ઝાકિરીન
મિટા દેતી હૈં (૨૩૪) યે નસીહત હૈ નસીહત માનનેવાલોંકો
(૧૧૪) વસ્બિર ફ-ઈન્નલ્લા-હ લા
ઔર સબ્ર કરો કે અલ્લાહ
યુદીઉ અજ-રલ-મુહ-સિનીન (૧૧૫)
નેકિયોંકા નેગ ઝાએ નહીં કરતા
ફલૌલા કા-ન મિનલ્કુરૂનિ મિન
તો કયોં ન હુએ તુમસે અગલી સંગતોંમે (૨૩૫)
કબ્લિકુમ ઉલૂ બકિય્યતિંય્યન્હૌ-ન અનિલ
ઐસે જિનમેં ભલાઈકા કુછ હિસ્સા લગા રહા હોતા કે
ફસાદિ ફિલઅર્દિ ઈલ્લા કલીલમ-મિમ્મન
ઝમીન મેં ફસાદસે રોકતે (૨૩૬) હાં ઉનમેં થોડે થે
અન્જૈના મિન્હુમ વત્ત-બ- અલ્લઝી-ન
વોહી જિનકો હમને નજાત દી (૨૩૭) ઔર ઝાલિમ ઈસી

ઝલમૂ મા ઉત્રિફૂ ફીહિ વકાનૂ મુજ-રિમીન (૧૧૬) મં ૩
ઐશકે પીછે પડે રહે જો ઉન્હેં દિયા ગયા (૨૩૮) ઔર વોહ ગુનેહગાર થે ઔર
વમા કા-ન રબ્બુ-ક લિયુહ-લિકલ-કુરા બિઝુલ્મિંવ-વ અહ-લુહા
તુમ્હારા રબ ઐસા નહીં કે બસ્તિયોંકો બે-વજહ હિલાક કર દે ઔર ઉનકે લોગ
મુસ્લિહૂન (૧૧૭) વલૌ શા-અ રબ્બુ-ક લ-જ-અ-લન્ના-સ ઉમ્મતંવ્વાહિદ-તંવ
અચ્છે હોં ઔર અગર તુમ્હારા રબ ચાહતા તો સબ આદમિયોંકો એક હી ઉમ્મત કર દેતા (૨૩૯) ઔર
વલા યઝાલૂન મુખ્તલિફીન (૧૧૮) ઈલ્લા મર્રહિ-મ રબ્બુક વ લિઝાલિ-ક
વોહ હમેશા ઈખ્તિલાફ મેં રહેંગે (૨૪૦) મગર જિન પર તુમ્હારે રબને રહમ કિયા (૨૪૧) ઔર લોગ ઈસીલિયે
ખ-લ-કહુમ વ તમ્મત કલિમતુ રબ્બિ-ક લ અમ-લ-અન્ન જહન્ન-મ
બનાએ હૈં (૨૪૨) ઔર તુમ્હારે રબકી બાત પૂરી હો ચુકી કે બેશક ઝરૂર જહન્નમ ભર દૂંગા
મિનલ જિન્નતિ વન્નાસિ અજ-મઈન (૧૧૯) વ કુલ્લન નકુસ્સુ અલૈ-ક મિન
જિનોં ઔર આદમિયોંકો મિલા કર (૨૪૩) ઔર સબ-કુછ હમ તુમ્હેં રસૂલોંકી
અમ્બાઈર્રુસુલિ મા નુસબ્બિતુ બિહી ફુઆ-દક વ જા-અ-ક ફી
ખબરેં સુનાતે હૈં જિસસે તુમ્હારા દિલ ઠેહરાએં (૨૪૪) ઔર ઈસ સૂરતમેં
હાઝિહિલ-હક્કુ વ મૌઈઝતુંવ-વ ઝિક-રા લિલ્મુઅ-મિનીન (૧૨૦) વ કુલ
તુમ્હારે પાસ હક્ક આયા (૨૪૫) ઔર મુસલમાનોંકો પિન્દ વ નસીહત (૨૪૬) ઔર કાફિરોંસે

ઔર ઝમીનસે પાની ઉબલતા રહા યહાં તક કે તમામ પહાડ ગર્ક હો ગએ. (૯૨) યા'ની હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામસે જુદા થા આપકે સાથ સવાર ન હુવા થા. (૯૩) કે હલાક હો જાએગા, યે લડકા મુનાફિક થા, અપને વાલિદ પર અપને આપકો મુસલમાન ઝાહિર કરતા થા ઔર બાતિનમેં કાફિરોંકે સાથ મુત્તફિક થા. (હુસૈની) (૯૪) જબ તૂફાન અપની નિહાયત પર પહુંચા ઔર કુફ્ફાર ગર્ક હો ચુકે તો હુકમે ઈલાહી આયા. (૯૫) છે મહીને તમામ ઝમીનકા તવાફ કરકે. (૯૬) જો મૂસલ યા શામકે હુદૂદમેં વાકેઅ હૈ. હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામ કશ્તીમેં દસવીં રજબકો બૈઠે ઔર દસવીં મુહર્રમકો કશ્તી કોહે જૂદી પર ઠહરી તો આપને ઉસકે શુકકા રોઝા રખ્ખા ઔર અપને તમામ સાથિયોંકો ભી રોઝેકા હુકમ ફરમાયા. (૯૭) ઔર તૂને

لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ اعْمَلُوْا عَلٰى مَكَانَتِكُمْ ۖ اِنَّا
عٰمِلُوْنَ ۙ وَانْتَظِرُوْا ۚ اِنَّا مُنْتَظِرُوْنَ ۞ وَلِلّٰهِ غَيْبُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاِلَيْهِ يُرْجَعُ الْاَمْرُ كُلُّهٗ فَاعْبُدْهُ
وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ۞

سُوْرَةُ يُوْسُفَ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓرٰ ۟ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ۞ اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ
قُرْءٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ۞ نَحْنُ نَقُصُّ
عَلَيْكَ اَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَآ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ هٰذَا
الْقُرْاٰنَ ۖ وَاِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهٖ لَمِنَ الْغٰفِلِيْنَ ۞
اِذْ قَالَ يُوْسُفُ لِاَبِيْهِ يٰۤاَبَتِ اِنِّيْ رَاَيْتُ اَحَدَ عَشَرَ
كَوْكَبًا وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَاَيْتُهُمْ لِيْ سٰجِدِيْنَ ۞
قَالَ يٰبُنَيَّ لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلٰۤى اِخْوَتِكَ

લિલ્લઝી-ન લા યુઅ-મિનૂ- નઅ-મલૂ
ફરમાઓ તુમ અપની જગહ કામ કિયે જાવ (૨૪૭)
અલા મકાનતિકુમ ઈન્ના આમિલૂ-ન (૧૨૧)
હમ અપના કામ કરતે હૈં (૨૪૮)
વન્તઝિરૂ ઈન્ના મુન્તઝિરૂન (૧૨૨)
ઔર રાહ દેખો હમભી રાહ દેખતે હૈં (૨૪૯)
વ લિલ્લાહિ ગૈબુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દિ
ઔર અલ્લાહ હી કે લિયે હૈં આસ્માનોં ઔર ઝમીન કે ગૈબ (૨૫૦)
વ ઈલૈહિ યુર્જઉલ- અમ્રુ કુલ્લુહૂ
ઔર ઉસીકી તરફ સબ કામોંકી રુજૂઅ હૈ તો
ફઅ-બુદહુ વ ત-વક્કલ અલૈહ વમા રબ્બુ-ક
ઉસકી બન્દગી કરો ઔર ઉસ પર ભરોસા રખો ઔર તુમ્હારા
બિગાફિલિન અમ્મા તઅ-મલૂન (૧૨૩)
રબ તુમ્હારે કામોં સે ગાફિલ નહીં.

૯૦

મં ૩

(૧૨) સૂરએ યૂસુફ

(મક્કી) ૧૧૧ આયતેં ઔર ૧૨ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ ○

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો બહોત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અલિફ-લૉમ-રા તિલ-ક આયાતુલ-કિતાબિલ- મુબીન (૧) ઈન્ના અન્ઝલ્નાહુ
અલિફ લામ રા યે રૌશન કિતાબકી આયતેં હૈં (૨) બેશક હમને ઈસે
કુર-આનન અ-રબિય્યલ-લ-અલ્લકુમ તઅ-કિલૂન (૨) નહ્‌-નુ નકુસ્સુ અલૈ-ક
અરબી કુર્આન ઉતારા તાકે તુમ સમઝો હમ તુમ્હેં સબસે અચ્છા
અહ્‌-સ-નલ્કસ-સસિ બિમા ઔહૈના ઈલૈ-ક હાઝલ-કુરઆ-ન વ ઈન કુન્ત મિન
બયાન સુનાતે હૈં (૩) ઈસલિયે કે હમને તુમ્હારી તરફ ઈસ કુર્આનકી "વહી" ભેજી અગરચે બેશક ઈસ સે
કબ્લિહી લમિનલ્ગાફિલીન (૩) ઈઝ કા-લ યૂસુફુ લિ-અબીહિ યા અ-બતિ
પેહલે તુમ્હેં ખબર ન થી યાદ કરો જબ યૂસુફને અપને બાપ (૪)સે કહા
ઈન્ની ર-ઐતુ અ-હ-દ અ-શ-ર કૌકબંવ- વશ્શમ્સ વલ્ક-મ-ર રઐતુહુમ લી
અય મેરે બાપ ! મૈંને ગ્યારહ (૧૧) તારે ઔર સૂરજ ચાંદ ઔર દેખે ઉન્હેં અપને લિયે
સાજિદીન (૪) કા-લ યા બુનય્ય લા તક-સુસ રુઅ-યા-ક અલા ઈખ્વતિ-ક
સજદા કરતે દેખા (૫) કહા અય મેરે બચ્ચે ! અપના ખ્વાબ અપને ભાઈયોં સે ન કેહના (૬)

મુઝસે મેરે ઔર મેરે ઘરવાલોંકી નજાતકા વા'દા ફરમાયા હૈ. (૯૮) તો ઈસમેં કયા હિકમત હૈ શૈખ અબૂ મન્સૂર માતુરીદી રહમતુલ્લાહિ અલૈહિને ફરમાયા કે હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકા બેટા કિન્આન મુનાફિક થા ઔર આપકે સામને અપને આપકો મોમિન ઝાહિર કરતા થા, અગર વો અપના કુફ્ર ઝાહિર કર દેતા તો આપ અલ્લાહ તઆલાસે ઉસકી નજાતકી દુઆ ન કરતે (મદારિક). (૯૯) ઈસસે સાબિત હુવા કે નસ્બી કરાબત (વંશીય સંબંધ) સે દીની કરાબત ઝયાદા કવી (મઝબૂત) હૈ. (૧૦૦) કે વો માંગનેકે કાબિલ હૈ યા નહીં (૧૦૧) ઉન બરકતોંસે આપકી ઝુરિય્યત ઔર આપકે મુત્તબેઈનકી કસરત મુરાદ હૈ કે બકસરત અંબિયા ઔર અઈમ્મએ દીન આપકી નસ્લે પાકસે હુએ, ઉનકી નિસ્બત ફરમાયા કે યે બરકાત (૧૦૨)

فَيَكِيْدُوْا لَكَ كَيْدًا ۭ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لِلْاِنْسَانِ عَدُوٌّ
مُّبِيْنٌ ۝ وَكَذٰلِكَ يَجْتَبِيْكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ
مِنْ تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكَ
وَعَلٰٓي اٰلِ يَعْقُوْبَ كَمَآ اَتَمَّهَا عَلٰٓي اَبَوَيْكَ مِنْ
قَبْلُ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ ۭ اِنَّ رَبَّكَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝
لَقَدْ كَانَ فِيْ يُوْسُفَ وَاِخْوَتِهٖٓ اٰيٰتٌ لِّلسَّاۗىِٕلِيْنَ ۝
اِذْ قَالُوْا لَيُوْسُفُ وَاَخُوْهُ اَحَبُّ اِلٰٓي اَبِيْنَا مِنَّا وَ
نَحْنُ عُصْبَةٌ ۭ اِنَّ اَبَانَا لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنِۚ ۝ اقْتُلُوْا
يُوْسُفَ اَوِ اطْرَحُوْهُ اَرْضًا يَّخْلُ لَكُمْ وَجْهُ اَبِيْكُمْ
وَتَكُوْنُوْا مِنْۢ بَعْدِهٖ قَوْمًا صٰلِحِيْنَ ۝ قَالَ قَاۗىِٕلٌ
مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوْا يُوْسُفَ وَاَلْقُوْهُ فِيْ غَيٰبَتِ الْجُبِّ
يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ اِنْ كُنْتُمْ فٰعِلِيْنَ ۝
قَالُوْا يٰٓاَبَانَا مَا لَكَ لَا تَاْمَنَّا عَلٰي يُوْسُفَ وَاِنَّا

ફ-યકીદૂ લ-ક કૈદા ۭ ઈન્નશ- શૈતા-ન
વોહ તેરે સાથ કોઈ ચાલ ચલેંગે (૭) બેશક શૈતાન
લિલઈન્સાનિ અદુવ્વુમ મુબીન (૫) વ
આદમીકા ખુલા દુશ્મન હૈ (૮) ઔર
કઝાલિ-ક યજ-તબી-ક રબ્બુ-ક વ
ઈસી તરહ તરહ તુઝે તેરા રબ ચુન લેગા (૯) ઔર
યુઅલ્લિમુ-ક મિન તઅ-વીલિલ-અહાદીસિ
તુઝે બાતોંકા અન્જામ નિકાલના સિખાએગા (૧૦)-
વ યુતિમ્મુ નિઅ-મ-તહૂ અલૈ-ક વ
ઔર તુઝ પર અપની ને'મત પૂરી કરેગા ઔર
અલા આલિ યઅ-કૂ-બ કમા
યા'કૂબકે ઘરવાલોં પર (૧૧) જિસ તરહ
અતમ્મહા અલા અ-બવૈ-ક મિન કબ્લુ
તેરે પેહલે દોનોં બાપ-દાદા

ઈબરાહી-મ વ ઈસ્હાક ۭ ઈન્ન રબ્બ-ક અલીમુન હકીમ (૬)
ઈબ્રાહીમ ઔર ઈસ્હાક પર પૂરી કી (૧૨) બેશક તેરા રબ ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ (૧૨)
લ-કદ કા-ન ફી યૂસુ-ફ વ ઈખ્વતિહી આયાતુલ્લિસ-સા-ઈલીન (૭) ઈઝ
બેશક યુસૂફ ઔર ઉસકે ભાઈયોંમેં (૧૩) પૂછનેવાલોંકે લિયે નિશાનિયાં હૈં (૧૪) જબ
કાલૂ લ-યૂસુફુ વ અખૂહુ અહબ્બુ ઈલા અબીના મિન્ના વ નહ-નુ ઉસ્બહ ۭ ઈન્ન
બોલે (૧૫) કે ઝરૂર યુસૂફ ઔર ઉસકા ભાઈ (૧૬) હમારે બાપકો હમસે ઝયાદા પ્યારે હૈં ઔર હમ એક જમાઅત હૈં (૧૭)
અબાના લફી દલાલિમ્મુબીનિ (૮) નિક્તુલૂ યૂસુ-ફ અવિત્રહૂહુ અર-દંય્યખ્લુ
બેશક હમારે બાપ સરાહતન ઉનકી મોહબ્બતમેં ડુબે હુએ હૈં (૧૮) યુસૂફકો માર ડાલો યા કહીં ઝમીનમેં
લકુમ વજ-હુ અબીકુમ વ તકૂનૂ મિમ્બઅ-દિહી કૌમન સાલિહીન (૯)
ફેંક આઓ (૧૯) કે તુમ્હારે બાપકા મુંહ સિર્ફ તુમ્હારી હી તરફ રહે (૨૦) ઔર ઉસકે બાદ ફિર નેક હો જાના (૨૧)
કા-લ કાઈલુમ-મિન્હુમ લા તક્તુલૂ યૂસુ-ફ વ અલ્કૂહુ ફી ગયાબતિલ-જુબ્બિ
ઉનમેં એક કેહનેવાલા (૨૨) બોલા યૂસુફ કો મારો નહીં (૨૩) ઔર ઉસે અન્ધે કુએંમેં
યલતકિત્હુ બઅ-દુસ્સય્યારતિ ઈન કુન્તુમ ફાઈલીન (૧૦) કાલૂ યા
ડાલ દો કે કોઈ ચલતા ઉસે આકર લે જાએ (૨૪) અગર તુમ્હેં કરના હૈ (૨૫) બોલે અય
અબાના મા-લ-ક લા તઅ-મન્ના અલા યૂસુ-ફ વ ઈન્ના
હમારે બાપ ! આપકો કયા હુવા કે યૂસુફ કે મામ્લેમેં હમારા એતબાર નહીં કરતે ઔર હમ તો

મં ૩ ૯

મુહમ્મદ ઈબ્ને કઅબ ખઝાઈને કહા કે, ઉન ગિરોહોંમેં કિયામત તક હોનેવાલા હરેક મોમિન દાખિલ હૈ (૧૦૩) ઈસસે હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે બાદ પૈદા હોનેવાલે કાફિર ગિરોહ મુરાદ હૈં જિન્હેં અલ્લાહ તઆલા મીઆદો તક ફરાખી, ઐશ ઔર વુસ્અતે રિઝક અતા ફરમાએગા. (૧૦૪) આખેરતમેં. (૧૦૫) યે ખિતાબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો ફરમાયા. (૧૦૬) ખબર દેને. (૧૦૭) અપની કૌમકી ઈઝાઓં પર જૈસા કે નૂહ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને અપની કૌમકી ઈઝાઓં પર સબ્ર કિયા. (૧૦૮) કે દુનિયામેં મુઝફ્ફર-વ-મન્સૂર ઔર આખેરતમેં મસાબ વ માજૂર. (૧૦૯) નબી બનાકર ભેજા હઝરત હૂદ અલૈહિસ્સલામકો અખ (ભાઈ) બએતબારે નસબ ફરમાયા ગયા ઈસલિયે હઝરત મુતરજિમ

لَهٗ لَنٰصِحُوْنَ ۝ اَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَّرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَ
اِنَّا لَهٗ لَحٰفِظُوْنَ ۝ قَالَ اِنِّيْ لَيَحْزُنُنِيْۤ اَنْ تَذْهَبُوْا
بِهٖ وَاَخَافُ اَنْ يَّاْكُلَهُ الذِّئْبُ وَاَنْتُمْ عَنْهُ
غٰفِلُوْنَ ۝ قَالُوْا لَئِنْ اَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ اِنَّاۤ
اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ۝ فَلَمَّا ذَهَبُوْا بِهٖ وَاَجْمَعُوْۤا اَنْ يَّجْعَلُوْهُ
فِيْ غَيٰبَتِ الْجُبِّ ۚ وَاَوْحَيْنَاۤ اِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِاَمْرِهِمْ
هٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝ وَجَآءُوْۤ اَبَاهُمْ عِشَآءً
يَّبْكُوْنَ ۝ قَالُوْا يٰۤاَبَانَاۤ اِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا
يُوْسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَاَكَلَهُ الذِّئْبُ ۚ وَمَاۤ اَنْتَ بِمُؤْمِنٍ
لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صٰدِقِيْنَ ۝ وَجَآءُوْ عَلٰى قَمِيْصِهٖ بِدَمٍ
كَذِبٍ ؕ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا ؕ فَصَبْرٌ
جَمِيْلٌ ؕ وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُوْنَ ۝ وَجَآءَتْ
سَيَّارَةٌ فَاَرْسَلُوْا وَارِدَهُمْ فَاَدْلٰى دَلْوَهٗ ؕ قَالَ يٰبُشْرٰى

લહૂ લનાસિહૂન (૧૧) અર્સિલ્હુ મ-અના
ઉસકે ખેરખ્વાહ હૈં કલ ઉસે હમારે સાથ
ગદંય્યર-તઅ વ યલ-અબ વ ઈન્ના લહૂ
ભેજ દીજિયે કે મેવે ખાએ ઔર ખેલે (૨૬) ઔર બેશક હમ
લહાફિઝૂન (૧૨) કા-લ ઈન્ની લ-યહ-ઝુનુની
ઉસકે નિગેહબાન હૈં (૨૭) બોલા બેશક મુઝે રન્જ દેગા
અન તઝ-હબૂ બિહી વ અખાફુ અંય્યઅ-કુ-
કે ઉસે લે જાઓ (૨૮) ઔર ડરતા હૂં કે
લહુઝ-ઝિઅ-બુ વ અન્તુમ અન્હુ ગાફિલૂન (૧૩)
ઉસે ભેળિયા ખા લે (૨૯) ઔર તુમ ઉસસે બે-ખબર રહો (૩૦)
કાલૂ લઈન અ-ક-લહુઝ-ઝિઅ-બુ વ નહ્-નુ
બોલે અગર ઉસે ભેળિયા ખા જાએ ઔર હમ
ઉસ્બતુન ઈન્ના ઈઝલ લખાસિરૂન (૧૪)
એક જમાઅત હૈં તો હમ કિસી મસ્રફકે નહીં (૩૧)

મં ૩ ફ-લમ્મા ઝ-હબૂ બિહી વ અજ-મઊ અંય્યજ-અલૂહુ ફી ગયાબતિલ-જુબ્બ ϵ વ
ફિર જબ ઉસે લે ગએ (૩૨) ઔર સબકી રાય યેહી ઠેહરી કે ઉસે અન્ધે કૂએંમેં ડાલ દેં (૩૩) ઔર
ઔહૈના ઈલૈહિ લ-તુનબ્બિ-અન્નહુમ બિઅમ્રિહિમ હાઝા વહુમ
હમને ઉસે "વહી" ભેજી (૩૪) કે ઝરૂર તૂ ઉન્હેં ઉનકા યે કામ જતા દેગા (૩૫) ઐસે વકત કે વોહ
લા યશ-ઉરૂન (૧૫) વ જાઉ અબાહુમ ઈશાઅંય્યબ-કૂન ϵ (૧૬) કાલૂ યા અબાના
ન જાન્તે હોંગે (૩૬) ઔર રાત હુએ અપને બાપકે પાસ રોતે હુએ આએ (૩૭) બોલે અય હમારે બાપ !
ઈન્ના ઝ-હબ્ના નસ્તબિકુ વ-ત-રક-ના યૂસુ-ફ ઈન્દ મતાઈના ફ-અ-ક-લહુઝ-ઝિઅ-બુ
હમ દૌળ કરતે નિકલ ગએ (૩૮) ઔર યૂસુફકો અપને અસ્બાબકે પાસ છોળા તો ઉસે ભેળિયા ખા ગયા
પોના વમા અન્ત બિમુઅ-મિનિલ્લના વલૌ કુન્ના સાદિકીન ★ (૧૭) વ જાઊ અલા
ઔર આપ કિસી તરહ હમારા યકીન ન કરેંગે અગર-ચે હમ સચ્ચે હોં (૩૯) ઔર ઉસકે કુર્તે
કમીસિહી બિદમિન કઝિબ ϵ કા-લ બલ સવ્વ-લત લકુમ અન્ફુસુકુમ અમ્રા
પર એક ઝૂટા ખૂન લગા લાએ (૪૦) કહા બલ્કે તુમ્હારે દિલોંને એક બાત તુમ્હારે વાસ્તે બનાલી હૈ (૪૧)
ફ-સબ્રુન જમીલ ϵ વલ્લાહુલ-મુસ્તઆનુ અલા મા તસિફૂન (૧૮) વ જા-અત
તો સબ્ર અચ્છા ઔર અલ્લાહ હી સે મદદ ચાહતા હૂં ઉન બાતોં પર જો તુમ બતા રહે હો (૪૨) ઔર એક
સય્યારતુન ફ-અર્સલૂ વારિ-દહુમ ફ-અદ-લા દલ-વહ ϵ કા-લ યા બુશ્રા
કાફલા આયા (૪૩) ઉન્હોંને અપના પાની લાનેવાલા ભેજા (૪૪) તો ઉસને અપના ડોલ ડાલા (૪૫) બોલા આહા કૈસી

(તર્જુમાકાર) કદસ સિર્રહૂને ઈસ લફઝકા તર્જુમા હમકીમ કિયા અઅલલ્લાહુ મકામહૂ (૧૧૦) ઉસકી તૌહીદકે મો'તકિદ રહો ઉસકે સાથ કિસીકો શરીક ન કરો. (૧૧૧) જો બુતોંકો ખુદાકા શરીક બતાતે હો. (૧૧૨) જિન્ને રસૂલ તશરીફ લાએ સબને અપની કૌમોંસે યહી ફરમાયા ઔર નસીહતે ખાલિસહ વહી હૈ જો કિસી તમા'સે ન હો. (૧૧૩) ઈતના સમઝ સકો કે જો મહઝ બેગર્ઝ નસીહત કરતા હૈ વો યકીનન ખૈરખ્વાહ ઔર સચ્ચા હૈ, બાતિલકાર જો કિસીકો ગુમરાહ કરતા હૈ ઝુરૂર કિસી ન કિસી ગર્ઝ ઔર કિસી ન કિસી મકસદસે કરતા હૈ ઈસસે હક્કો બાતિલમેં બઆસાની તમીઝ કી જા સકતી હૈ. (૧૧૪) ઈમાન લાકર જબ કૌમે આદને હઝરત હૂદ અલૈહિસ્સલામકી દા'વત કુબૂલ ન કી તો અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે કુફ્રકે સબબ

هٰذَا غُلٰمٌ ۭ وَاَسَرُّوْهُ بِضَاعَةً ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ۝
وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍۢ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُوْدَةٍ ۚ وَكَانُوْا فِيْهِ
مِنَ الزّٰهِدِيْنَ ۝ وَقَالَ الَّذِي اشْتَرٰىهُ مِنْ مِّصْرَ
لِامْرَاَتِهٖٓ اَكْرِمِيْ مَثْوٰىهُ عَسٰٓى اَنْ يَّنْفَعَنَآ اَوْ
نَتَّخِذَهٗ وَلَدًا ۭ وَكَذٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوْسُفَ فِي الْاَرْضِ ۡ
وَلِنُعَلِّمَهٗ مِنْ تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ ۭ وَاللّٰهُ غَالِبٌ عَلٰٓي
اَمْرِهٖ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ وَلَمَّا بَلَغَ
اَشُدَّهٗٓ اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّعِلْمًا ۭ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ۝
وَرَاوَدَتْهُ الَّتِيْ هُوَ فِيْ بَيْتِهَا عَنْ نَّفْسِهٖ وَغَلَّقَتِ
الْاَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ ۭ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اِنَّهٗ
رَبِّيْٓ اَحْسَنَ مَثْوَايَ ۭ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ۝ وَلَقَدْ
هَمَّتْ بِهٖ ۚ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَآ اَنْ رَّاٰ بُرْهَانَ رَبِّهٖ ۭ
كَذٰلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوْۗءَ وَالْفَحْشَاۗءَ ۭ اِنَّهٗ مِنْ

હાઝા ગુલામ ▸ વ અ-સર્રુહુ બિદા-અહ ▸
ખુશીકી બાત હૈ યે તો એક લળકા હૈ ઔર ઉસે એક પૂંજી બનાકર છુપા
વલ્લાહુ અલીમુમ-બિમા યઅ-મલૂન (૧૯) વ શરૌહુ
લિયા (૪૬) ઔર અલ્લાહ જાનતા હૈ જો વોહ કરતે હૈં ઔર ભાઈયોંને ઉસે
બિ-સ-મનિમ- બખ્સિન દરાહિ-મ મઅ-દૂ-દહ ૮
ખોટે દામોં ગિન્તીકે રુપયોં પર બેચ ડાલા (૪૭) ઔર ઉન્હેં ઉસમેં કુછ
વકાનૂ ફીહિ મિનઝ- ઝાહિદીન (૨૦) વ ૯૦
રગ્બત ન થી (૪૮) ઔર મિસ્રકે જિસ શખ્સને ઉસે ખરીદા
કાલલ્લઝિશ તરાહુ મિમ્મિસ્‌ર લિમ-ર- અતિહી
વોહ અપની ઔરતસે બોલા (૪૯) ઈન્હેં ઈઝઝતસે રખો (૫૦)
અક-રિમી મસ-વાહુ અસા અંય્યન્ફ-અના ઔ
શાયદ ઉન્સે હમેં નફા પહુંચે (૫૧) યા
નત્તખિ-ઝહૂ વ-લદા ▸ વ કઝાલિ-ક મક્કન્ના મ ૩
ઈન્કો હમ બેટા બના લેં (૫૨) ઔર ઈસી તરહ હમને

લિયૂસુ-ફ ફિલ્અર્દિ ▸ વ લિનુ-અલ્લિમહૂ મિન તઅ-વીલિલ-અહાદીસ ▸ વલ્લાહુ
યૂસુફકો ઈસ ઝમીનમેં જમાવ દિયા ઔર ઈસલિયે કે ઉસે બાતોંકા અન્જામ સિખાએં (૫૩) ઔર અલ્લાહ
ગાલિબુન અલા અમ્રિહી વ લાકિન્ન અક-સરન્નાસિ લા યઅ-લમૂન (૨૧)
અપને કામ પર ગાલિબ હૈ મગર અકસર આદમી નહીં જાનતે
વ લમ્મા બ-લ-ગ અશુદ-દહૂ આતૈનાહુ હુક-મંવ-વ ઈલ્મા ▸ વ કઝાલિ-ક
ઔર જબ અપની પૂરી કુવ્વતકો પહુંચા (૫૪) હમને ઉસે હુકમ ઔર ઈલ્મ અતા ફરમાયા (૫૫) ઔર હમ ઐસા હી
નજ-ઝિલ-મુહ-સિનીન (૨૨) વરા-વ-દત- હુલ્લતી હુ-વ ફી બૈતિહા
સિલા દેતે હૈં નેકોંકો ઔર વોહ જિસ ઔરત (૫૬)કે ઘરમેં થા ઉસને ઉસે લુભાયા કે અપના આપા ન
અન નફ-સિહી વ ગલ્લ-કતિલ અબ-વા-બ વ કાલત હૈ-ત લક ▸ કા-લ મઆઝલ્લાહિ
રોકે (૫૭) ઔર દરવાઝે સબ બન્દ કર દિયે (૫૮) ઔર બોલી આઓ તુમ્હીસે કેહતી હૂં (૫૯) કહા અલ્લાહકી પનાહ (૬૦)
ઈન્નહૂ રબ્બી અહ-સ-ન મસ્વાય ▸ ઈન્નહૂ લા યુફલિહુઝ-ઝાલિમૂન (૨૩)
વોહ અઝીઝ તો મેરા રબ યાની પરવરિશ કરનેવાલા હૈ ઉસને મુઝે અચ્છી તરહ રખા (૬૧) બેશક ઝાલિમોંકા ભલા નહીં
વ લ-કદ હમ્મત બિહી વ હમ્મ બિહા લૌલા અર્રઆ બુર્હા-ન રબ્બિહી ▸
હોતા ઔર બેશક ઔરતને ઉસકા ઈરાદા કિયા ઔર વોહ ભી ઔરતકા ઈરાદા કરતા અગર અપને રબકી
કઝાલિ-ક લિનસ્રિ-ફ અન્હુસ્સૂ-અ વલ્ફહ-શાઅ ▸ ઈન્નહૂ મિન
દલીલ ન દેખ લેતા (૬૨) હમને યૂં હી કિયા કે ઉસસે બુરાઈ ઔર બે-હયાઈકો ફેર દે (૬૩) બેશક વોહ હમારે

તીન સાલ તક બારિશ મૌકૂફ કર દી ઔર નિહાયત શદીદ કહર નમૂદાર હુવા ઔર ઉનકી ઔરતોંકો બાંઝ કર દિયા. જબ યે લોગ બહુત પરેશાન હુએ તો હઝરત હૂદ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને વા'દા ફરમાયા કે અગર વો અલ્લાહ પર ઈમાન લાએ ઔર ઉસકે રસૂલકી તસ્દીક કરેં ઔર ઉસકે હુઝૂર તૌબા-વ-ઈસ્તિગફાર કરેં તો અલ્લાહ તઆલા બારિશ ભેજેગા ઔર ઉનકી ઝમીનોંકો સર સબ્ઝ-વ-શાદાબ કરકે તાઝા ઝિંદગી અતા ફરમાએગા ઔર કુવ્વતો ઔલાદ દેગા. હઝરત ઈમામ હસન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ એક મર્તબા અમીર મુઆવિયાકે પાસ તશરીફ લે ગએ તો આપસે અમીર મુઆવિયહકે એક મુલાઝિમને કહા કે, મૈં માલદાર આદમી હૂં મગર મેરે કોઈ ઔલાદ નહીં, મુઝે કોઈ ઐસી ખબર બતાઈયે જિસસે અલ્લાહ

عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ۝ وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ
مِنْ دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ ۚ قَالَتْ مَا جَزَاءُ
مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ۝ قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِي عَنْ نَفْسِي ۚ وَشَهِدَ شَاهِدٌ
مِنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ
وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ۝ وَإِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ
دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝ فَلَمَّا رَأَىٰ قَمِيصَهُ
قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنَّ ۖ إِنَّ كَيْدَكُنَّ
عَظِيمٌ ۝ يُوسُفُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَا ۚ وَاسْتَغْفِرِي
لِذَنْبِكِ ۖ إِنَّكِ كُنْتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ ۝ وَقَالَ نِسْوَةٌ
فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ ۖ
قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا ۖ إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝
فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ

ઈબાદિનલ-મુખ઼-લસીન (૨૪) વસ્ત-બ-ક઼લ્બા-બ
ચુને હુએ બન્દોંમેંસે હૈં (૬૪) ઔર દોનોં દરવાઝેકી
વ ક઼દ-દત ક઼મી-સ઼હૂ મિન દુબુરિંવ-વ અલ્ફયા
તરફ દૌડે (૬૫) ઔર ઔરતને ઉસકા કુર્તા નીચેસે ચીર લિયા ઔર
સય્યિ-દહા લ-દલ- બાબ ૮ ક઼ાલત મા જઝ઼ા-ઉ
દોનોંકો ઔરતકા મિયાં (૬૬) દરવાઝેકે પાસ મિલા (૬૭) બોલી
મન અરા-દ બિ-અહ-લિ-ક સૂઅન
કયા સઝા હૈ ઉસકી જિસને તેરી ઘરવાલીસે
ઈલ્લા અંય્યુસ્જ-ન ઔ અ઼ઝ઼ાબુન અલીમ (૨૫)
બદી ચાહી (૬૮) મગર યે કે કૈદ કિયા જાએ યા દુઃખકી માર (૬૯)
ક઼ા-લ હિ-ય રા-વ-દત્ની અ઼ન નફ-સી વ
કહા ઉસને મુઝકો લુભાયા કે મૈં અપની હિફાઝત ન કરું (૭૦) ઔર
શહિ-દ શાહિદુમ- મિન અહ-લિહા ૮ ઈન કા-ન
ઔરત કે ઘરવાલોંમેં સે એક ગવાહને (૭૧) ગવાહી દી અગર ઉનકા

મં ૩ ક઼મીસુહૂ ક઼ુદ-દ મિન ક઼ુબુલિન ફ-સ઼-દ-ક઼ત વ હુ-વ મિનલ્કાઝિબી-ન (૨૬) વ ઈન
કુર્તા આગેસે ચીરા હૈ તો ઔરત સચ્ચી હૈ ઔર ઉન્હોંને ગલત કહા (૭૨) ઔર અગર
કા-ન ક઼મીસુહૂ ક઼ુદ-દ મિન દુબુરિન ફ-ક-ઝ઼-બત વ હુ-વ મિનસ્સ઼ાદિક઼ીન (૨૭)
ઉનકા કુર્તા પીછેસે ચાક હુવા તો ઔરત ઝૂટી હૈ ઔર યે સચ્ચે (૭૩)
ફ-લમ્મા રઆ ક઼મી-સ઼હૂ ક઼ુદ-દ મિન દુબુરિન ક઼ા-લ ઈન્નહૂ મિન કૈદિ-કુન્ન ૮ ઈન્ન
ફિર જબ અઝીઝને ઉસકા કુર્તા પીછેસે ચિરા દેખા (૭૪) બોલા બેશક યે તુમ ઔરતોંકા ચરિત્ર હૈ બેશક
કૈ-દ કુન્ન અ઼ઝ઼ીમ (૨૮) યૂસુફુ અઅ્-રિદ઼ અ઼ન હાઝ઼ા (સકતહ) વસ્તગ઼ફિરી
તુમ્હારા ચરિતર બળા હૈ (૭૫) અય યૂસુફ ! તુમ ઉસકા ખયાલ ન કરો (૭૬) ઔર અય ઔરત ! તૂ અપને
૯૦ લિઝ઼મ્બિકિ ઈન્નકિ કુન્તિ મિનલ્ખ઼ાતિ઼ઈન૮૦ (૨૯) વ ક઼ા-લ નિસ્વતુન
ગુનાહકી મુઆફી માંગ (૭૭) બેશક તૂ ખતાવારોંમેં હૈ (૭૮) ઔર શહરમેં કુછ
ફિલ મદીનતિમ-ર-અતુલ-અ઼ઝીઝિ તુરાવિદુ ફતાહા અ઼ન નફ-સિહ ૮ ક઼દ
ઔરતેં બોલીં (૭૯) કે અઝીઝકી બીબી નૌજવાનકા દિલ લુભાતી હૈ બેશક ઉનકી
શ-ગ઼-ફહા હુબ્બા ૮ ઈન્ના લ-ન-રાહા ફી દ઼લાલિમ્મુબીન (૩૦) ફ-લમ્મા
મોહબ્બત ઉસકે દિલમેં પૈર ગઈ હૈ હમતો ઉસે સરીહ ખુદ-રફતા પાતે હૈં (૮૦) તો જબ
સમિઅ઼ત બિમક-રિહિન્ન અર્સ-લત ઈલૈહિન્ન વ અઅ્-ત-દત
ઝુલેખાને ઉનકા ચર્ચા સુના તો ઉન ઔરતોંકો બુલા ભેજા (૮૧) ઔર ઉનકે

મુઝે ઔલાદ દે. આપને ફરમાયા ઈસ્તિગફાર પઢા કરો. ઉસને ઈસ્તિગફારકી યહાં તક કસરત કી કે રોઝાના સાતસો મરતબા ઈસ્તિગફાર પઢને લગા. ઉસકી બરકતસે ઉસ શખ્સકે દસ બેટે હુએ. યે ખબર હઝરત મુઆવિયહકો હુઈ તો ઉન્હોંને ઉસ શખ્સસે ફરમાયા કે, તૂને હઝરત ઈમામસે યે ક્યૂં ન દરયાફત કિયા, યે અમલ હુઝૂરને કહાંસે ફરમાયા ? દૂસરી મરતબા જબ ઉસ શખ્સકો ઈમામસે નિયાઝ હાસિલ હુવા તો ઉસને યે દરયાફત કિયા ઈમામને ફરમાયા કે તૂને હઝરત હૂદકા કૌલ નહીં સુના જો ઉન્હોંને ફરમાયા યઝીદકુમ કુવ્વતન ઈલા કુવ્વતિકુમ ઔર હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામકા યે ઈર્શાદ યુમ્દિદ કુમ બિઅમ્વાલિંવ વબનીન ફાઈદા કસરતે રિઝક ઔર હુસૂલે ઔલાદકે લિયે ઈસ્તિગફારકા બકસરત પઢના કુર્આની અમલ હૈ.

لَهُنَّ مُتَّكَـًٔا وَّاٰتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّيْنًا وَّ
قَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ ۚ فَلَمَّا رَاَيْنَهٗۤ اَكْبَرْنَهٗ وَقَطَّعْنَ
اَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا هٰذَا بَشَرًا ؕ اِنْ هٰذَاۤ
اِلَّا مَلَكٌ كَرِيْمٌ ۝ قَالَتْ فَذٰلِكُنَّ الَّذِيْ لُمْتُنَّنِيْ فِيْهِ ؕ
وَلَقَدْ رَاوَدْتُّهٗ عَنْ نَّفْسِهٖ فَاسْتَعْصَمَ ؕ وَلَئِنْ لَّمْ
يَفْعَلْ مَاۤ اٰمُرُهٗ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُوْنًا مِّنَ الصّٰغِرِيْنَ ۝
قَالَ رَبِّ السِّجْنُ اَحَبُّ اِلَيَّ مِمَّا يَدْعُوْنَنِيْۤ اِلَيْهِ ۚ
وَاِلَّا تَصْرِفْ عَنِّيْ كَيْدَهُنَّ اَصْبُ اِلَيْهِنَّ وَاَكُنْ مِّنَ
الْجٰهِلِيْنَ ۝ فَاسْتَجَابَ لَهٗ رَبُّهٗ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ ؕ
اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝ ثُمَّ بَدَا لَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا رَاَوُا
الْاٰيٰتِ لَيَسْجُنُنَّهٗ حَتّٰى حِيْنٍ ۝ وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ
فَتَيٰنِ ؕ قَالَ اَحَدُهُمَاۤ اِنِّيْۤ اَرٰىنِيْۤ اَعْصِرُ خَمْرًا ۚ وَ
قَالَ الْاٰخَرُ اِنِّيْۤ اَرٰىنِيْۤ اَحْمِلُ فَوْقَ رَاْسِيْ خُبْزًا تَاْكُلُ

લહુન્ન મુત્ત-ક-અંવ-વ આતત કુલ્લ
લિયે મસ્નદેં તૈયાર કી (૮૨) ઔર ઉનમેં હર એકકો છુરી દી (૮૩)
વાહિ઼દતિમ-મિન્હુન્ન સિક્કીનંવ-વ ક઼ાલતિખ઼-રુજ
ઔર યૂસુફ (૮૪) સે કહા ઉન પર નિકલ આવો (૮૫) જબ ઔરતોંને
અ઼લૈહિન્ન ج ફ-લમ્મા રઐનહૂ અક-બર-નહૂ વ
યૂસુફકો દેખા ઉસકી બડાઇ બોલને લગી (૮૬) ઔર અપને
ક઼ત્તઅ઼-ન ઐદિ-યહુન્ન વ કુલ-ન હ઼ા-શ લિલ્લાહિ
હાથ કાટ લિયે (૮૭) ઔર બોલી અલ્લાહકો પાકી હૈ યે
મા હાઝ઼ા બ-શરા ط ઈન હાઝ઼ા ઈલ્લા મ-લકુન
તો જિન્સે બશરસે નહી (૮૮) યે તો નહી મગર કોઇ મોઅઝ઼્ઝિઝ
કરીમ (૩૧) ક઼ાલત ફઝ઼ાલિકુન-નલ્લઝી લુમ્તુન્નની
ફરિશ્તા ઝુલેખાને કહા તો યે હૈ વોહ જિન પર તુમ મુઝે તા'ના
ફીહ ط વ લ-ક઼દ રાવત્તુહૂ અ઼ન નફ-સિહી
દેતી થી (૮૯) ઔર બેશક મૈંને ઉનકા જી લુભાના ચાહા તો ઉન્હોંને

ફસ્તઅ઼-સમ ط વ લઈલ્લમ યફ-અ઼લ માઁ આમુરુહૂ લયુસ્જનન્ન વ મં ૩
અપને આપકો બચાયા (૯૦) ઔર બેશક અગર વોહ યે કામ ન કરેંગે જો મૈં ઉનસે કેહતી હૂં તો ઝરૂર કૈદમેં પડેંગે ઔર
લ-યકૂનમ-મિનસ્સ઼ાગ઼િરીન (૩૨) ક઼ા-લ રબ્બિસ્સિજ-નુ અહ઼બ્બુ ઈલય્ય મિમ્મા
ઝરૂર ઝિલ્લત ઉઠાએંગે (૯૧) યૂસુફને અર્ઝ કી અય મેરે રબ ! મુઝે કૈદખાના ઝયાદા પસંદ હૈ ઉસ કામસે જિસકી
યદ-ઊ઼નની ઈલૈહ ج વ ઈલ્લા તસ્રિ઼ફ અ઼ન્ની કૈ-દ-હુન્ન અસ્બુ ઈલૈહિન્ન વ
તરફ યે મુઝે બુલાતી હૈં ઔર અગર તૂ મુઝસે ઉન્કા મક્ર ન ફેરેગા (૯૨) તો મૈં ઉન્કી તરફ માઇલ હોઉંગા ઔર
અકુમ્મિનલ જાહિલીન (૩૩) ફસ્તજા-બ લહૂ રબ્બુહૂ ફ-સ઼-ર-ફ અ઼ન્હુ કૈદહુન્ન
નાદાં બનૂંગા તો ઉસકે રબને ઉસકી સુન લી ઔર ઉસસે ઔરતોંકા મક્ર ફેર દિયા
ઈન્નહૂ હુવસ્સમીઉ઼લ-અ઼લીમ (૩૪) સુમ્મ બદા લહુમ મિમ્મબઅ઼-દિ મા
બેશક વોહી સુન્તા જાન્તા હૈ (૯૩) ફિર જબ કુછ નિશાનિયાં દેખ-દિખાકર પિછલી મત ઉન્હેં યેહી આઇ કે ઝરૂર
ર-અવુલ-આયાતિ લ-યસ્જુનુન્નહૂ હ઼ત્તા હ઼ીન ع (૩૫) વ દ-ખ-લ મ-અ઼હુસ્સિજ-ન ع
એક મુદત તક ઉસે કૈદખાનામેં ડાલેં (૯૪) ઔર ઉસકે સાથ કૈદખાનામેં દો જવાન દાખિલ હુએ (૯૫) ઉનમેં
ફ-તયાન ط ક઼ા-લ અ-હ઼દુહુમાઁ ઈન્ની અરાની અઅ઼-સિ઼રૂ ખ઼મ્રા ج વ ક઼ાલલ-આખ઼રૂ
એક (૯૬) બોલા મૈંને ખ્વાબ દેખા કે (૯૭) શરાબ નિચોળતા હૂં ઔર દૂસરા બોલા (૯૮) મૈંને
ઈન્ની અરાની અહ઼-મિલુ ફૌ-ક઼ રઅ-સી ખુબ્ઝન તઅ-કુલુત-
ખ્વાબ દેખા કે મેરે સર પર કુછ રોટિયાં હૈં જિનમેં સે પરિન્દે ખાતે હૈં

(૧૧૫) માલો ઔલાદકે સાથ. (૧૧૬) મેરી દા'વતસે. (૧૧૭) જો તુમ્હારે દા'વેકી સિહ઼ત પર દલાલત કરતી ઔર યે બાત ઉન્હોંને બિલકુલ ગલત ઔર ઝૂટ કહી થી હઝરત હૂદ અલૈહિસ્સલામને ઉન્હેં જો મો'જિઝાત દિખાએ થે ઉન સબસે મુકર ગએ. (૧૧૮) યા'ની તુમ જો બુતોંકો બુરા કહતે હો ઇસલિયે ઉન્હોંને તુમ્હેં દીવાના કર દિયા મુરાદ યે હૈ કે અબ જો કુછ કહતે હો યે દીવાનગીકી બાતે હૈં. (મઆઝલ્લાહ). (૧૧૯) યા'ની તુમ ઔર વો જિન્હેં તુમ મા'બૂદ સમઝતે હો સબ મિલકર મુઝે ઝરર (નુકસાન) પહુંચાનેકી કોશિશ કરો. (૧૨૦) મુઝે તુમ્હારી ઔર તુમ્હારે મા'બૂદોંકી ઔર તુમ્હારી મક્કારિયોંકી કુછ પરવાહ નહી ઔર મુઝે તુમ્હારી શૌકત-વ-કુવ્વતસે કુછ અંદેશા નહી, જિનકો તુમ મા'બૂદ કહતે હો વો જમાદ વ બેજાન

الطَّيْرُ مِنْهُ ۖ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ ۖ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ
قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِ إِلَّا نَبَّأْتُكُمَا بِتَأْوِيلِهِ
قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ۚ ذَٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي ۚ إِنِّي
تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ
كَافِرُونَ ۝ وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ
وَيَعْقُوبَ ۚ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ۚ
ذَٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۝ يَا صَاحِبَيِ السِّجْنِ أَأَرْبَابٌ
مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝ مَا تَعْبُدُونَ
مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءً سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ
مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ ۚ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۚ أَمَرَ أَلَّا
تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ۚ ذَٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝ يَا صَاحِبَيِ السِّجْنِ أَمَّا أَحَدُكُمَا

તેરુ મિન્હ નબ્બિઅ-ના બિ- તઅ-વીલિહી ૮ ઈન્ના
હમેં ઉસકી તાબીર બતાઈયે બેશક હમ
નરા-ક મિનલ્મુહ-સિનીન (૩૬) કા-લ લા
આપકો નેકૂકાર દેખતે હૈં (૯૯) યુસૂફ ને કહા જો ખાના
યઅ-તીકુમા તઆ-મુન તુર્ઝકાનિહી ઈલ્લા નબ્બઅ-
તુમ્હેં મિલા કરતા હૈ વોહ તુમ્હારે પાસ ન
તુકુમા બિતઅ-વીલિહી કબ્લ અંય્યઅ-તિ-યકુમા
આને પાએગા કે મૈં ઉસકી તાબીર ઉસકે આનેસે
ઝાલિકુમા મિમ્મા અલ્લ-મની રબ્બી ઈન્ની તરક્તુ
પેહલે તુમ્હેં બતા દૂંગા (૧૦૦) યે ઉન અમલોમેસેં હૈ જો મુઝે મેરે રબને
મિલ્લ-ત કૌમિલ્લા યુઅ-મિનૂન બિલ્લાહિ વહુમ
સિખાયા હૈ બેશક મૈંને ઉન લોગોંકા દીન ન માના જો અલ્લાહ પર ઈમાન
બિલ્આખિરતિ હુમ કાફિરૂન (૩૭) વત્તબઅ-તુ
નહીં લાતે ઔર વોહ આખિરતસે મુન્કર હૈં ઔર મૈંને અપને

મં ૩ મિલ્લ-ત આબાઈ ઈબરાહી-મ વ ઈસ્હા-ક્ વ યઅ-કૂબ ૮ મા કા-ન લના અન
બાપ-દાદા ઈબ્રાહીમ ઔર ઈસ્હાક ઔર યા'કૂબકા દીન ઈખ્તિયાર કિયા (૧૦૧) હમેં નહીં
નુશ્રિ-ક બિલ્લાહિ મિન શૈઅન્ઝાલિ-ક મિન ફદ્લિલ્લાહિ અલૈના વ અ-લન્નાસિ વ
પહુંચતા કે કિસી ચીઝકો અલ્લાહકા શરીક ઠેહરાએ યે (૧૦૨) અલ્લાહકા એક ફઝલ હૈ હમ પર ઔર લોગોં
લાકિન્ન અક- સ્રન્નાસિ લા યશ્કુરૂન (૩૮) યા સાહિબ-યિસ્સિજ-નિ
પર મગર અકસર લોગ શુક્ર નહીં કરતે (૧૦૩) અય મેરે કૈદખાનેકે દોનોં
અ-અર્બાબુમ-મુત-ફર્રિકૂ-ન ખૈરુન અમિલ્લાહુલ- વાહિદુલ-કહ-હાર ૮ (૩૯) મા
સાથિયો ! ક્યા જૂદા-જૂદા રબ (૧૦૪) અચ્છે યા એક અલ્લાહ જો સબ પર ગાલિબ (૧૦૫) તુમ
તઅ- બુદૂ-ન મિન દૂનિહી ઈલ્લા અસ્મા-અન સમ્મૈતુમૂહા અન્તુમ વ આબાઉકુમ મા
ઉસકે સિવા નહીં પૂજતે મગર નિરે નામ જો તુમને ઔર તુમ્હારે બાપ-દાદા ને તરાશ લિયે હૈં (૧૦૬)
અન્ઝ-લલ્લાહુ બિહા મિન સુલ્તાન ૮ ઈનિલ્હુક-મુ ઈલ્લા લિલ્લાહ ૮ અ-મ-ર અલ્લા
અલ્લાહને ઉનકી કોઈ સનદ ન ઉતારી હુકમ નહીં મગર અલ્લાહકા ઉસને
તઅ-બુદૂ ઈલ્લા ઈય્યાહ ૮ ઝાલિકદ-દીનુલ-કય્યિમુ વ લાકિન્ન અક-સ્રન્નાસિ
ફરમાયા કે ઉસકે સિવા કિસીકો ન પૂજો (૧૦૭) યે સીધા દીન હૈ (૧૦૮) લેકીન અકસર લોગ
લા યઅ-લમૂન (૪૦) યા સાહિ-બયિસ્સિજ-નિ અમ્મા અ-હ-દુકુમા
નહીં જાનતે (૧૦૯) અય કૈદખાનેકે દોનોં સાથિયો તુમમેં એક તો

હૈ ન કિસીકો નફા પહુંચા સકતે હૈં ન ઝરર, ઉનકી ક્યા હકીકત કે વો મુઝે દીવાના કર સકતે. યે હઝરત હૂદ અલૈહિસ્સલામકા મો'જિઝા હૈ કે આપને એક ઝબરદસ્ત જબ્બાર સાહિબે કુવ્વતો શૌકત કૌમસે જો આપકે ખૂનકી પ્યાસી ઔર જાનકી દુશ્મન થી, ઈસ તરહકે કલિમાત ફરમાએ ઔર અસલન ખૌફ ન કિયા ઔર વો કૌમ બાવજૂદ ઈન્તેહાઈ અદાવત ઔર દુશ્મનીકે આપકો ઝરર પહુંચાનેસે આજિઝ રહી. (૧૨૧) ઈસમેં બની આદમ ઔર હૈવાન સબ આ ગએ. (૧૨૨) યા'ની વો સબકા માલિક હૈ ઔર સબ પર ગાલિબ ઔર કાદિર વ મુતસર્રિફ હૈ. (૧૨૩) ઔર હુજ્જત સાબિત હો ચુકી. (૧૨૪) યા'ની અગર તુમને ઈમાનસે એઅરાઝ કિયા ઔર જો અહકામ મૈં તુમ્હારી તરફ લાયા હૂં ઉન્હેં કુબૂલ ન કિયા તો અલ્લાહ તુમ્હેં હલાક

فَيَسْقِي رَبَّهُ خَمْرًا ۖ وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَأْكُلُ
الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ ۚ قُضِيَ الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ
وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ
فَأَنْسَاهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ
سِنِينَ ۝ وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَىٰ سَبْعَ بَقَرَاتٍ
سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعَ سُنْبُلَاتٍ خُضْرٍ
وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ ۖ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رُؤْيَايَ إِنْ
كُنْتُمْ لِلرُّؤْيَا تَعْبُرُونَ ۝ قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ ۖ وَمَا
نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعَالِمِينَ ۝ وَقَالَ الَّذِي نَجَا
مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ
فَأَرْسِلُونِ ۝ يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي
سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ
سُنْبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ

ફ-યસ્ક઼ી રબ્બહૂ ખ઼મરા ૮ વ અમ્મલ આખ઼રુ
અપને રબ (બાદશાહ) કો શરાબ પિલાએગા (૧૧૦)
ફયુસ્લબુ ફ-તઅ-કુલુત્તૈરુ મિર્રઅ-સિહી
રહા દૂસરા (૧૧૧) વોહ સૂલી દિયા જાએગા તો પરિન્દે ઉસકા સર
ક઼ુદિયલ-અમ્રુલ્લઝ઼ી ફીહિ તસ્તફ-તિયાન ॰ (૪૧)
ખાએંગે (૧૧૨) હુકમ હો ચુકા ઉસ બાતકા જિસકા તુમ સવાલ કરતે
વક઼ા-લ લિલ્લઝ઼ી ઝ઼ન-ન અન્નહૂ નાજિમ
થે (૧૧૩) ઔર યૂસુફને ઉન દોનોંમેસે જિસે બચતા સમઝા (૧૧૪)
મિન્હુ-મઝ઼-કુરની ઈન્દ રબ્બિ-ક
ઉસસે કહા અપને રબ (બાદશાહ) કે પાસ મેરા ઝિક્ર કરના (૧૧૫)
ફ-અન્સાહુશ્શૈતાનુ ઝ઼િક-ર રબ્બિહી ફ-લબિ-સ
તો શૈતાનને ઉસે ભુલા દિયા કે અપને રબ (બાદશાહ) કે સામને યૂસુફ કા
ફિસ્સિજ-નિ બિદ્-અ સિનીન૯૦ (૪૨) વ ૬
ઝિક્ર કરે તો યૂસુફ કઈ બરસ ઔર જેલખાનેમેં રહા (૧૧૬) ઔર

ક઼ાલલ્મલિકુ ઈન્ની અરા સબ્અ બ-ક઼રાતિન સિમાનિંય્યઅ-કુલુહુન્ન સબ્ઉન મં 3
બાદશાહને કહા મૈંને ખ્વાબમેં દેખી સાત ગાયેં ફરબેહ કે ઉન્હેં સાત દુબલી ગાયેં
ઈ઼જાફુંવ-વ સબ્અ સુમ્બુલાતિન ખ઼ુદ્-રિંવ્વ ઉ-ખ઼-ર યાબિસાત ॰ યા અય્યુહલ મલઉ
ખા રહી હૈં ઔર સાત બાલેં હરી ઔર દૂસરી સાત સૂખી (૧૧૭) અય દરબારિયો ! મેરે ખ્વાબકા
અફ-તૂની ફી રુઅ-યા-ય ઈન કુન્તુમ લિર્રુઅ-યા તઅ-બુરૂન (૪૩) ક઼ાલૂ અદ્-ગ઼ાસુ
જવાબ દો અગર તુમ્હેં ખ્વાબકી તા'બીર આતી હો બોલે પરેશાન
અહ્-લામ ૮ વમા નહ્-નુ બિતઅ-વીલિલ અહ્-લામિ બિઆલિમીન (૪૪)
ખ્વાબ હૈં ઔર હમ ખ્વાબકી તા'બીર નહીં જાનતે
વક઼ાલલ્લઝ઼ી નજા મિન્હુમા વદ-દ-ક-ર બઅ્-દ ઉમ્મતિન અ-ન ઉનબ્બિઉકુમ
ઔર બોલા વોહ જો ઉન દોનોંમેસે બચા થા (૧૧૮) ઔર એક મુદત બાદ ઉસે યાદ આયા (૧૧૯) મૈં તુમ્હેં ઉસકી
બિતઅ-વીલિહી ફ-અર્સિલૂન (૪૫) યૂસુફુ અય્યુહસ્સિદ-દીકુ અફ-તિના ફી સબ્ઈ
તા'બીર બતાઊંગા મુઝે ભેજો (૧૨૦) અય યુસૂફ ! અય સિદ્દીક ! હમેં તા'બીર દીજિયે સાત
બ-ક઼રાતિન સિમાનિંય્યઅ-કુલુહુન્ન સબ્ઉન ઈ઼જાફુંવ-વ સબ્ઈ઼ સુમ્બુલાતિન
ફરબેહ ગાયોંકી જિન્હેં સાત દુબલી ખાતી હૈં ઔર સાત હરી બાલેં ઔર દૂસરી સાત
ખ઼ુદ્-રિંવ-વ ઉ-ખ઼-ર યાબિસા-તિલ્-લ-અલ્લી અર્જિઉ ઈલન્નાસિ
સૂખી (૧૨૧) શાયદ મૈં લોગોંકી તરફ લોટ કર જાઊં

કરેગા ઔર બજાએ તુમ્હારી એક દૂસરી કૌમકો તુમ્હારે દયાર-વ-અમ્વાલકા વાલી બનાએગા જો ઉસકી તૌહીદકે મો'તકિદ હોં ઔર ઉસકી ઇબાદત કરેં. (૧૨૫) ક્યૂં કે ઉસસે પાક હૈ કે ઉસે કોઈ ઝરર પહુંચ સકે, લેહાઝા તુમ્હારે એતરાઝકા જો ઝરર હૈ વો તુમ્હીકો પહુંચેગા. (૧૨૬) ઔર કિસીકા કૌલ ફે'લ ઉસસે મખ્ફી (છુપા) નહીં જબ કૌમે હૂદ નસીહત પઝીર ન હૂઈ તો બારગાહે કદીરે બરહકસે ઉનકે અઝાબકા હુકમ નાફિઝ હુવા. (૧૨૮) જિનકી તા'દાદ ચાર હઝાર થી. (૧૨૭) ઔર કૌમે આદકો હવાકે અઝાબસે હલાક કર દિયા. (૧૨૯) યા'ની જૈસે મુસલમાનોકો અઝાબે દુનિયાસે બચાયા ઐસે હી આખેરતકે. (૧૩૦) યે ખિતાબ હૈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ઉમ્મતકો ઔર 'તિલ્ક' ઇશારા હૈ

لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ۞ قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِيْنَ دَاَبًا ۚ
فَمَا حَصَدْتُّمْ فَذَرُوْهُ فِيْ سُنْۢبُلِهٖٓ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّا
تَاْكُلُوْنَ ۞ ثُمَّ يَاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ
يَّاْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ اِلَّا قَلِيْلًا مِّمَّا تُحْصِنُوْنَ ۞
ثُمَّ يَاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ عَامٌ فِيْهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَ
فِيْهِ يَعْصِرُوْنَ ۞ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُوْنِيْ بِهٖ ۚ فَلَمَّا
جَآءَهُ الرَّسُوْلُ قَالَ ارْجِعْ اِلٰى رَبِّكَ فَسْـَٔلْهُ مَا بَالُ
النِّسْوَةِ الّٰتِيْ قَطَّعْنَ اَيْدِيَهُنَّ ۚ اِنَّ رَبِّيْ بِكَيْدِهِنَّ
عَلِيْمٌ ۞ قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ اِذْ رَاوَدْتُّنَّ يُوْسُفَ عَنْ نَّفْسِهٖ ۚ
قُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوْٓءٍ ۚ قَالَتِ امْرَاَتُ
الْعَزِيْزِ الْـٰٔنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ ۫ اَنَا رَاوَدْتُّهٗ عَنْ نَّفْسِهٖ
وَاِنَّهٗ لَمِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۞ ذٰلِكَ لِيَعْلَمَ اَنِّيْ لَمْ اَخُنْهُ
بِالْغَيْبِ وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ كَيْدَ الْخَآئِنِيْنَ ۞

منزل ٣

લ-અલ્લહુમ યઅ઼-લમૂન (૪૬) કા઼-લ
શાયદ વોહ આગાહ હોં (૧૨૨) કહા તુમ
તઝ઼-રઊ઼-ન સબ્અ઼ સિની-ન દ-અ-બા ઽ ફમા
ખેતી કરોગે સાત બરસ લગાતાર (૧૨૩) તો જો
હ઼સ઼ત્તુમ ફ-ઝ઼રૂહુ ફી સુમ્બુલિહી ઈલ્લા
કાટો ઉસે ઉસકી બાલમેં રેહને દો (૧૨૪) મગર
ક઼લીલમ- મિમ્મા તઅ-કુલૂન (૪૭) સુમ્મ
થોડા જિતના ખા લો (૧૨૫) ફિર
યઅ-તી મિમ્બઅ઼-દિ ઝ઼ાલિ-ક સબઉ઼ન
ઉસકે બાદ સાત બરસ કડે આએંગે (૧૨૬) કે ખા જાએંગે
શિદાદુંય્યઅ-કુલ-ન મા ક઼દ-દમ્તુમ લહુન્ન ઈલ્લા
જો તુમને ઉનકે લિયે જમા કર રખા થા (૧૨૭) મગર
ક઼લીલમ-મિમ્મા તુહ઼-સિ઼નૂન (૪૮) સુમ્મ
થોડા જો બચાલો (૧૨૮) ફિર ઉનકે બાદ

મં ૩

યઅ-તી મિમ્બઅ઼-દિ ઝ઼ાલિ-ક આમુન ફીહિ યુગ઼ાસુન્નાસુ વ ફીહિ
એક બરસ આએગા જિસમેં લોગોંકો મેંહ દિયા જાએગા ઔર ઉસમેં રસ નિચોડેંગે (૧૨૯)
યઅ઼-સિ઼રૂન ૐ (૪૯) વ કા઼લલ-મલિકુઅ-તૂની બિહ઼ ઽ ફલમ્મા જા-અહુર રસૂલુ
ઔર બાદશાહ બોલા કે ઉન્હેં મેરે પાસ લે આઓ તો જબ ઉનકે પાસ એલચી આયા (૧૩૦) કહા અપને
કા઼લર્જિઅ઼ ઈલા રબ્બિ-ક ફસ્અલ્હુ મા બાલુન-નિસ્વતિલ્લાતી કત્ત઼અ઼-ન ઐદિ-યહુન્ન ઽ
રબ (બાદશાહ) કે પાસ પલટ જા ફિર ઉસસે પૂછ (૧૩૧) કયા હાલ હૈ ઉન ઔરતોંકા જિન્હોંને અપને
ઈન્ન રબ્બી બિકૈદિહિન્ન અ઼લીમ (૫૦) કા઼-લ મા ખ઼ત્બુકુન્ન ઈઝ઼ રાવત્તુન્ન
હાથ કાટે થે બેશક મેરા રબ ઉનકા ફરેબ જાન્તા હૈ (૧૩૨) બાદશાહને કહા અય ઔરતો ! તુમ્હારા
યૂસુ-ફ અ઼ન નફ-સિહ ઽ કુલ-ન હ઼ા-શ લિલ્લાહિ મા અ઼લિમ્ના અ઼લૈહિ મિન સૂઅ ઽ
કયા કામ થા જબ તુમને યૂસુફકા દિલ લુભાના ચાહા બોલીં અલ્લાહકો પાકી હૈ હમને ઉનમેં કોઈ
કા઼લતિમ ર-અતુલ-અ઼ઝ઼ીઝ઼િલ્આ-ન હ઼સ઼-હ઼-સ઼લ-હ઼ક્કુ ઽ અ-ન રાવત્તુહૂ અ઼ન
બદી ન પાઈ અઝીઝકી ઔરત (૧૩૩) બોલી અબ અસ્લી બાત ખુલ ગઈ મૈંને ઉનકા જી લુભાના
નફ-સિહી વ ઈન્નહૂલ મિનસ્સ઼ાદિકી઼ન (૫૧) ઝ઼ાલિ-ક લિયઅ઼-લ-મ અન્ની લમ
ચાહા થા ઔર વોહ બેશક સચ્ચે હૈં (૧૩૪) યૂસુફને કહા યે મૈંને ઈસ લિયે કિયા કે અઝીઝકો મા'લૂમ
અખુન્હુ બિલ ગ઼ૈબિ વ અન્નલ્લા-હ લા યહ-દી કૈદલ-ખ઼ાઈનીન (૫૨)
હો જાએ કે મૈંને પીઠ પીછે ઉસકી ખયાનત ન કી ઔર અલ્લાહ દગાબાઝોંકા મક્ર નહીં ચલને દેતા.

કૌમે આદકી કુબૂર-વ-આસારકી તરફ. મકસદ યે હૈ કે ઝમીનમેં ચલો ઉન્હેં દેખો ઔર ઈબ્રત હાસિલ કરો. (૧૩૧) ભેજા તો હઝરત સાલેહ અલૈહિસ્સલામને ઉનસે (૧૩૨) ઔર ઉસકી વહદાનિયત માનો. (૧૩૩) સિર્ફ વહી મુસ્તહિકે ઈબાદત હૈ ક્યૂં કે. (૧૩૪) તુમ્હારે જદ હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો ઉસસે પૈદા કરકે ઔર તુમ્હારી નસ્લકી અસ્લ નુત્ફોંકે માદ્દોંકો ઉસસે બનાકર. (૧૩૫) ઔર ઝમીનકો તુમસે આબાદ કિયા ઝહાકને ઈસ્તઅમરકુમકે મા'ના યે બયાન કિયે હૈં કે તુમ્હેં તવીલ ઉમ્રેં દી હત્તા કે ઉનકી ઉમ્ર તીનસો બરસસે લેકર હઝાર બરસ તકકી હૂઈ. (૧૩૬) ઔર હમ ઉમ્મીદ કરતે થે કે તુમ હમારે સરદાર બનોગે ક્યૂં કે આપ કમઝોરોંકી મદદ કરતે થે, ફકીરોં પર સખાવત ફરમાતે થે, જબ આપને તૌહીદકી

દા'વત દી ઔર બુતોંકી બુરાઇયાં બયાન કી તો કૌમકી ઉમ્મીદેં આપસે મુન્કતઅ હો ગઈ ઔર કહને લગે. (૧૩૭) હિકમત-વ-નુબુવ્વત અતા કી .(૧૩૮) રિસાલતકી તબ્લીગ ઔર બુત પરસ્તીસે રોકનેમેં. (૧૩૯) યા'ની મુઝે તુમ્હારે ખસારેકા તજરુબા ઔર ઝિયાદા હોગા. (૧૪૦) કૌમે સમૂદને હઝરત સાલેહ અલૈહિસ્સલામસે મો'જિઝા તલબ કિયા થા (જિસકા બયાન સૂરએ આ'રાફમેં હો ચુકા હૈ) આપને અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કી તો પથ્થરસે બહુકમે ઇલાહી નાકહ (ઊંટની) પૈદા હુઈ. યે નાકહ ઉનકે લિયે આયત (નિશાની)-વ-મો'જિઝા થા. ઇસ આયતમેં ઉસ નાકહકે મુતઅલ્લિક અહકામ ઇર્શાદ ફરમાએ ગએ કે ઉસે ઝમીનમેં ચરને દો ઔર કોઇ આઝાર (ઇઝા) ન પહુંચાઓ વરના દુનિયા હીમેં ગિરફતારે અઝાબ હોગે ઔર મોહલત ન પાઓગે. (૧૪૧) હુકમે ઇલાહીકી મુખાલિફત કી ઔર ચહાર શમ્બા (બુધ) કો. (૧૪૨) યા'ની જુમ્આ તક જો કુછ દુનિયાકા ઐશ કરના હૈ કર લો, શમ્બહ (શનિચર) કો તુમ પર અઝાબ આએગા, પહલે રોઝ તુમ્હારે ચેહરે ઝર્દ હો જાએંગે દૂસરે રોઝ સુર્ખ ઔર તીસરે રોઝ યાની જુમ્અહકો સિયાહ ઔર શમ્બહકો અઝાબ નાઝિલ હો જાએગા. (૧૪૩) ચુનાન્ચે ઐસા હી હુવા. (૧૪૪) ઉન બલાઓંસે. (૧૪૫) યા'ની હૌલનાક આવાઝને જિસકી હૈબતસે ઉનકે દિલ ફટ ગએ ઔર વો સબકે સબ મર ગએ. (૧૪૬) સાદા રૂ નૌજવાનોંકી હસીન શકલોંમેં હઝરત ઇસ્હાક-વ-હઝરત યા'કૂબ અલૈહિમુસ્સલામકી પૈદાઇશકા. (૧૪૭) હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને. (૧૪૮) મુફસ્સિરીનને કહા હૈ કે હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વત્તસ્લીમાત બહુત હી મહમાન નવાઝ થે,બગૈર મહમાનકે ખાના તનાવુલ ન ફરમાતે ઉસ વકત ઐસા ઇત્તેફાક હુવા કે પંદરા રોઝસે કોઇ મહમાન ન આયા થા. આપ ઇસ ગમમેં થે ઉન મહમાનોંકો દેખતે હી આપને ઉનકે લિયે ખાના લાનેમેં જલ્દી ફરમાઇ ચૂંકે આપકે યહાં ગાયેં બકસરત થી. ઇસલિયે બછળેકા ભુના હુવા ગોશ્ત સામને લાયા ગયા <u>ફાઇદા</u> : ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે ગાયકા ગોશ્ત હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વત્તસ્લીમાતકે દસ્તરખાન પર ઝિયાદા આતા થા ઔર આપ ઉસકો પસંદ ફરમાતે થે. ગાયકા ગોશ્ત ખાનેવાલે અગર સુન્નતે ઇબ્રાહીમી અદા કરનેકી નિય્યત કરેં તો મઝીદ સવાબ પાએં. (૧૪૯) અઝાબ કરનેકે લિયે. (૧૫૦) હઝરત સારહ પસે પર્દા. (૧૫૧) ઉસકે ફરઝંદ. (૧૫૨) હઝરત ઇસ્હાકકે ફરઝંદ. (૧૫૩) હઝરત સારહકો ખુશખબરી દેનેકી વજહ યે થી કે ઔલાદકી ખુશી ઔરતોંકો મર્દોસે ઝિયાદા હોતી હૈ ઔર નીઝ યે ભી સબબ થા કે હઝરત સારહકે કોઇ ઔલાદ ન થી ઔર હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે ફરઝંદ હઝરત ઇસ્માઇલ અલૈહિસ્સલામ મૌજૂદ થે ઇસ બશારતકે ઝિમ્નમેં એક બશારત યે ભી થી કે હઝરત સારહકી ઉમ્ર ઇતની દરાઝ હોગી કે વોહ પોતેકો ભી દેખેંગી. (૧૫૪) મેરી ઉમ્ર નવ્વેસે મુતજાવિઝ હો ચુકી હૈ. (૧૫૫) જિન્કી ઉમ્ર એકસો બીસ સાલકી હો ગઇ. (૧૫૬) ફરિશ્તોંકે કલામકે મા'ના યે હૈ કે તુમ્હારે લિયે ક્યા જાએ તઅજ્જુબ હૈ ? તુમ ઉસ ઘરમેં હો જો મો'જિઝાત ઔર ખવારિકે આદાત ઔર અલ્લાહ તઆલાકી રહમતોં ઔર બરકતોંકા મૂરિદ બના હુવા હૈ <u>મસ્અલા</u> : ઇસ આયતસે સાબિત હુવા કે બીબિયાં અહલે બૈતમેં દાખિલ હૈં. (૧૫૭) યા'ની કલામો સવાલ કરને લગા ઔર હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકા મુજાદિલહ યે થા કે આપને ફરિશ્તોંસે ફરમાયા કે કૌમે લૂતકી બસ્તીયોંમેં અગર પચાસ ઇમાનદાર હોં તો ભી ઉન્હેં હલાક કરોગે ? ફરિશ્તોંને કહા નહી. ફરમાયા, અગર ચાલીસ હોં ? ઉન્હોંને કહા, જબ ભી નહી. આપને ફરમાયા અગર તીસ હોં ? ઉન્હોંને કહા જબ ભી નહી. આપ ઇસ તરહ ફરમાતે રહે યહાં તકકે આપને ફરમાયા અગર એક મર્દ મુસલમાન મૌજૂદ હો તબ હલાક કર દોગે ? ઉન્હોંને કહા, નહી ! તો આપને ફરમાયા, ઉસમેં લૂત અલૈહિસ્સલામ હૈં ઇસ પર ફરિશ્તોંને કહા, હમેં માલૂમ હૈ જો વહાં હૈં, હમ હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામકો ઔર ઉનકે ઘરવાલોંકો બચાએંગે સિવા ઉનકી ઔરતકે હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકા મકસદ યે થા કે આપ અઝાબમેં તાખીર ચાહતે થે તાકે ઉસ બસ્તીવાલોંકો કુફ્ર-વ-મઆસીસે બાઝ આનેકે લિયે એક ફુરસત ઔર મિલ જાએ ચુનાન્ચે હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી સિફતમેં ઇર્શાદ હોતા હૈ. (૧૫૮) ઉન સિફાતસે આપકી રિક્કતે કલ્બ ઔર આપકી રા'ફત-વ-રહમત માલૂમ હોતી હૈ જો ઇસ મુબાહિસેકા સબબ હુઇ. ફરિશ્તોંને કહા. (૧૫૯) હસીન સૂરતોંમેં ઔર

હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ઉનકી હૈઅત ઔર જમાલકો દેખા તો કૌમકી ખબાસત-વ-બદઅમલીકા ખયાલ કરકે. (૧૬૦) મરવી હૈ કે મલાઇકહકો હુકમે ઇલાહી યે થા કે વો કૌમે લૂતકો ઉસ વકત તક હલાક ન કરેં જબ તકકે હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામ ખુદ ઉસ કૌમકી બદઅમલી પર ચાર મરતબા ગવાહી ન દે ચુનાન્ચે જબ યે ફરિશ્તે હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામસે મિલે તો આપને ઉનસે ફરમાયા કે, ક્યા તુમ્હેં ઇસ બસ્તીવાલોંકા હાલ માલૂમ ન થા? ફરિશ્તોંને કહા ઉનકા ક્યા હાલ હૈ? આપને ફરમાયા, મૈં ગવાહી દેતા હૂં કે અમલકે એતબારસે રૂએ ઝમીન પર યે બદતરીન બસ્તી હૈ ઔર યે બાત આપને ચાર મરતબા ફરમાઇ. હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી ઔરત જો કાફિરા થી નિકલી ઔર ઉસને અપની કૌમકો જાકર ખબર દી કે હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામકે યહાં એેસે ખૂબરૂ ઔર હસીન મહમાન આયે હૈં જિનકી મિસ્લ અબ તક કોઇ શખ્સ નઝર નહી આયા. (૧૬૧) ઔર કુછ શર્મો હયા બાકી ન રહી થી, હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામને. (૧૬૨) ઔર અપની બીબિયોંસે તમત્તોઅ કરો કે યે તુમ્હારે લિયે હલાલ હૈ. હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ઉનકી ઔરતોંકો જો કૌમકી બેટિયાં થી બુઝુર્ગાના શફકતસે અપની બેટિયાં ફરમાયા તાકે ઇસ હુસ્ને અખ્લાકસે વો ફાઇદા ઉઠાએ ઔર રહમિય્યત સીખેં. (૧૬૩) યા'ની હમેં ઉનકી તરફ રગબત નહી. (૧૬૪) યા'ની મુઝે અગર તુમ્હારે મુકાબલેકી તાકત હોતી યા એેસા કબીલા રખતા જો મેરી મદદ કરતા તો તુમસે મુકાબલા-વ-મુકાતેલા કરતા. હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને અપને મકાનકા દરવાઝા બંદ કર લિયા થા ઔર અંદરસે યે ગુફતગૂ ફરમા રહે થે. કૌમને ચાહા કે દીવાર તોળે. ફરિશ્તોંને આપકા રંજ-વ-ઇઝતેરાબ દેખા તો. (૧૬૫) તુમ્હારા પાયા મઝબૂત હૈ હમ ઇન લોગોંકો અઝાબ કરનેકે લિયે આએ હૈં તુમ દરવાઝા ખોલ દો ઔર હમેં ઔર ઉન્હેં છોળ દો. (૧૬૬) ઔર તુમ્હેં કુછ ઝરર નહી પહુંચા સકતે. હઝરતને દરવાઝા ખોલ દિયા કે લોગ મકાનમેં ઘુસ આએ. હઝરત જિબ્રાઇલને બહુકમે ઇલાહી અપના બાઝૂ ઉનકે મુંહ પર મારા, સબ અંધે હો ગએ ઔર હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે મકાનસે નિકલકર ભાગે. ઉન્હેં રાસ્તા નઝર નહી આતા થા ઔર કહતે જાતે થે, હાય! હાય! લૂતકે ઘરમેં બળે જાદૂગર હૈ! ઉન્હોંને હમેં જાદૂ કર દિયા. ફરિશ્તોંને હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામસે કહા. (૧૬૭) ઇસ તરહ આપકે ઘરકે તમામ લોગ ચલે જાએ. (૧૬૮) હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામને કહા, યે અઝાબ કબ હોગા? હઝરત જિબ્રાઇલને કહા. (૧૬૯) હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામને કહા કે મૈં તો ઇસસે જલ્દી ચાહતા હૂં. હઝરત જિબ્રાઇલ અલૈહિસ્સલામને કહા. (૧૭૦) યાની ઉલટ દિયા ઇસ તરહ કે હઝરત જિબ્રાઇલ અલૈહિસ્સલામને કૌમે લૂતકે શહર જિસ તબકએ ઝમીન પર થે ઉસકે નીચે અપના બાઝૂ ડાલા ઔર ઉન પાંચોં શહરોંકો જિનમેં સબસે બળા સદૂમ થા ઔર ઉનમેં ચાર લાખ આદમી બસતે થે ઇતના ઉંચા ઉઠાયા કે વહાંકે કુત્તોં ઔર મુર્ગોંકી આવાઝેં આસ્માન પર પહુંચને લગી ઔર ઇસ આહિસ્તગીસે ઉઠાયા કે કિસી બરતનકા પાની ન ગિરા ઔર કોઇ સોનેવાલા બેદાર ન હુવા ફિર ઉસ બુલંદીસે ઉસકો ઊંધા કરકે પલ્ટા. (૧૭૧) ઉન પથ્થરોં પર એેસા નિશાન થા જિસસે વો દૂસરોંસે મુમતાઝ થે. કતાદાને કહા કે ઉન પર સુર્ખ ખુતૂત (રેખાઓ) થે હસન-વ-સદીકા કૌલ હૈ કે ઉન પર મોહરેં લગી હુઇ થી ઔર એક કૌલ યે હૈ કે જિસ પથ્થરસે જિસ શખ્સકી હલાકત મંઝૂર થી ઉસકા નામ ઉસ પથ્થર પર લિખ્ખા થા. (૧૭૨) યા'ની અહલે મક્કાસે. (૧૭૩) હમને ભેજા બાશિન્દગાને શહર. (૧૭૪) આપને અપની કૌમસે. (૧૭૫) પહલે તો આપને તૌહીદ-વ-ઇબાદતકી હિદાયત ફરમાઇ કે વો તમામ ઉમૂરમેં સબસે અહમ હૈં ઉસકે બાદ જિન આદાતે કબીહા (ખરાબ આદતોં) મેં વો મુબ્તિલા થે ઉસસે મના ફરમાયા ઔર ઇર્શાદ કિયા. (૧૭૬) એેસે હાલમેં આદમીકો ચાહિયે કે ને'મતકી શુકગુઝારી કરે ઔર દૂસરોંકો અપને માલસે ફાઇદા પહુંચાએ, ન કે ઉનકે હુકૂકમેં કમી કરે. એેસી હાલતમેં ઇસ ખયાનતકી આદતસે અંદેશા હૈ કે કહીં ઇસ ને'મતસે મહરૂમ ન કર દિયે જાએ. (૧૭૭) કે જિસસે કિસીકો રિહાઇ મુયસ્સર ન હો ઔર સબકે સબ હલાક હો જાએ યે ભી હો સકતા હૈ કે ઉસ દિનકે અઝાબસે અઝાબે આખેરત મુરાદ હો. (૧૭૮) યા'ની માલે હરામ તર્ક કરનેકે બાદ હલાલ જિસ કદર ભી બચે વહી તુમ્હારે લિયે બેહતર હૈ. હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલાં અન્હુમાને ફરમાયા કે પૂરા તૌલને ઔર નાપનેકે બાદ જો બચે વો બેહતર હૈ.

(૧૭૯) કે તુમ્હારે અફઆલ પર દારોગીર (પકડ) કરૂં. ઉલમાને ફરમાયા કે બાઝ અંબિયાકો હર્બકી ઈજાઝત થી જૈસે હઝરત મૂસા, હઝરત દાઊદ, હઝરત સુલૈમાન અલૈહિમુસ્સલામ વગૈરા. બાઝ વો થે જિન્હેં હર્બકા હુકમ ન થા, હઝરત શોએબ અલૈહિસ્સલામ ઉન્હીમેંસે હૈં. તમામ દિન વા'ઝ ફરમાતે ઔર શબે તમામ નમાઝમેં ગુઝારતે. કૌમ આપસે કહતી કે ઈસ નમાઝસે આપકો કયા ફાઈદા ? આપ ફરમાતે, નમાઝ ખૂબિયોંકા હુકમ દેતી હૈ. બુરાઈયોંસે મના કરતી હૈ તો ઉસ પર વોહ તમસ્ખુરસે યે કહતે જો અગલી આયતમેં મઝકૂર હૈ. (૧૮૦) બુતપરસ્તી ન કરેં. (૧૮૧) મતલબ યે થા કે હમ અપને માલકે મુખ્તાર હૈં, ચાહે કમ નાપેં ચાહે કમ તોલેં. (૧૮૨) બસીરત-વ-હિદાયત પર (૧૮૩) યા'ની નુબુવ્વત-વ-રિસાલત યા માલે હલાલ ઔર હિદાયત-વ-મા'રેફત તો યે કૈસે હો સકતા હૈ કે મૈં તુમ્હેં બુતપરસ્તી ઔર ગુનાહોંસે મના ન કરૂં ક્યૂં કે અંબિયા ઈસીલિયે ભેજે જાતે હૈં. (૧૮૪) ઈમામ ફખ્રુદીન રાઝી અલૈહિર્રહમહને ફરમાયા કે, કૌમને હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલામકે હલીમ-વ-રશીદ હોનેકા એતરાફ કિયા થા, ઔર ઉનકા યે કલામ ઈસ્તેહઝા ન થા બલ્કે મુદઆ યે થા કે આપ બાવજૂદ હિલ્મ-વ-કમાલે અકલકે હમકો અપને માલમેં અપને હસ્બે મરઝીકા તસર્રુફ કરનેસે ક્યૂં મના ફરમાતે હૈં ? ઈસકા જવાબ જો હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલામને ફરમાયા, ઉસકા હાસિલ યે હૈ કે જબ તુમ મેરે કમાલે અકલકે મો'તરિફ હો તો તુમ્હેં યે સમઝ લેના ચાહિયે કે મૈંને અપને લિયે જો બાત પસંદ કી હૈ વો વહી હોગી જો સબસે બેહતર હો ઔર વો ખુદાકી તૌહીદ ઔર નાપતોલમેં તર્કે ખયાનત હૈં. મૈં ઉસકા પાબંદીસે આમિલ હૂં તો તુમ્હેં સમઝ લેના ચાહિયે કે યહી તરીકા બેહતર હૈ. (૧૮૫) ઉન્હેં કુછ ઝિયાદા ઝમાના નહી ગુઝરા હૈ ન વો કુછ દૂરકે રહનેવાલે થે તો ઉનકે હાલસે ઈબ્રત હાસિલ કરો. (૧૮૬) કે અગર હમ આપકે સાથ કુછ ઝિયાદતી કરેં તો આપમેં મુદાફિઅતકી તાકત નહી. (૧૮૭) જો દીનમેં હમારા મુવાફિક હૈ ઔર જિસકો હમ અઝીઝ રખતે હૈં. (૧૮૮) કે અલ્લાહકે લિયે તો તુમ મેરે કત્લસે બાઝ ન રહે ઔર મેરે કુંબેકી વજહસે બાઝ રહે ઔર તુમને અલ્લાહકે નબીકા એહતેરામ ન કિયા ઔર કુંબેકા એહતેરામ કિયા. (૧૮૯) ઔર ઉસકે હુકમકી કુછ પરવાહ ન કી. (૧૯૦) અપને દઆવીમેં યાની તુમ્હેં જલ્દ મા'લૂમ હો જાએગા કે મૈં હક પર હૂં યા તુમ ઔર અઝાબે ઈલાહીસે શકીકી શકાવત ઝાહિર હો જાએગી. (૧૯૧) આકેબત, અમ્ર ઔર અંજામેકારકા. (૧૯૨) ઉનકે અઝાબ ઔર હલાકકે લિયે. (૧૯૩) હઝરત જિબ્રઈલ અલૈહિસ્સલામને હૈબતનાક આવાઝસે કહા "મૂતૂ જમીઆ" સબ મર જાઓ ! ઉસ આવાઝકી વહશતસે ઉનકે દમ નિકલ ગએ ઔર સબ મર ગએ. (૧૯૪) અલ્લાહકી રહમતસે હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે કભી દો ઉમ્મતેં એક હી અઝાબમેં મુબ્તિલા ન કી ગઈ બજુઝ હઝરત શોએબ-વ-સાલેહ અલૈહિસ્સલામકી ઉમ્મતોંકે લેકિન કૌમે સાલેહકો ઉનકે પીછે હૌલનાક આવાઝને હલાક કિયા ઔર કૌમે શોએબકો ઉપરસે. (૧૯૫) યાની મો'જિઝાત. (૧૯૬) ઔર કુફ્રમેં મુબ્તિલા હુએ ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ પર ઈમાન ન લાએ. (૧૯૭) વો ખુલી ગુમરાહીમેં થા ક્યૂં કે બાવજૂદ બશર હોનેકે ખુદાઈકા દાવા કરતા થા ઔર એલાનિયા ઐસે ઝુલ્મ ઔર ઐસી સિતમગારિયાં કરતા થા જિસકા શૈતાની કામ હોના ઝાહિર ઔર યકીની હૈ, વો કહાં ઔર ખુદાઈ કહાં ? ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે સાથ રુશ્દો હક્કાનિયત થી, આપ સચ્ચાઈકી દલીલેં આયાતે ઝાહિરા-વ-મો'જિઝાતે બાહિરાકા વો લોગ મુઆઈના કર ચુકે થે ફિર ભી ઉન્હોંને આપકે ઈત્તેબાઅસે મુંહ ફેરા ઔર ઐસે ગુમરાહકી ઈતાઅત કી તો જબ વો દુનિયામેં કુફ્રો ઝલાલમેં અપની કૌમકા પેશવા થા ઐસે હી જહન્નમમેં ઉનકા ઈમામ હોગા ઔર. (૧૯૮) જૈસા કે ઉન્હોંને દરિયાએ નીલમેં લા ડાલા થા. (૧૯૯) યાની દુનિયામેં ભી મલઊન ઔર આખેરતમેં ભી મલઊન. (૨૦૦) યા'ની ગુઝરી હુઈ ઉમ્મતોં. (૨૦૧) કે તુમ અપની ઉમ્મતકો ઉનકી ખબરેં દો તાકે વો ઉનસે ઈબ્રત હાસિલ કરેં. ઉન બસ્તિયોંકી હાલત ખેતોંકી તરહ હૈ કે. (૨૦૨) ઉસકે મકાનોંકી દીવારેં મૌજૂદ હૈં, ખન્ડર પાએ જાતે હૈં, નિશાન બાકી હૈં જૈસે કે આદ-વ-સમૂદકે દયાર. (૨૦૩) યા'ની કટી હુઈ ખેતીકી તરહ બિલકુલ બેનામોનિશાન હો ગઈ ઔર ઉસકા કોઈ અસર બાકી ન રહા જૈસે કે કૌમે નૂહ અલૈહિસ્સલામકે દયાર. (૨૦૪) કુફ્રો મઆસીકા ઈર્તેકાબ કરકે. (૨૦૫) જોહલ-વ-ગુમરાહીસે. (૨૦૬) ઔર એક શમ્મહ અઝાબ દફા ન કર સકે.

(૨૦૭) બુતોં ઔર ઝૂટે મઅબૂદોં. (૨૦૮) તો હર ઝાલિમકો ચાહિયે કે ઇન વાકેઆતસે ઇબ્રત પકડે ઔર તૌબામેં જલ્દી કરે. (૨૦૯) ઇબ્રત-વ-નસીહત. (૨૧૦) અગલે પિછલે હિસાબકે લિયે. (૨૧૧) જિસમેં આસ્માનવાલે ઔર ઝમીનવાલે સબ હાઝિર હોંગે. (૨૧૨) યા'ની રોઝે કિયામતકો. (૨૧૩) યાની જો મુદત હમને બકાએ દુનિયાકે લિયે મુકર્રર ફરમાઇ હૈ ઉસકે તમામ હોને તક. (૨૧૪) તમામ ખલ્ક સાકિત હોગી, કિયામતકા દિન બહુત તવીલ હોગા, ઉસમેં અહવાલ મુખ્તલિફ હોંગે બાઝ અહવાલમેં તો શિદતે હૈબતસે કિસીકો બેઇઝને ઇલાહી બાત ઝુબાન પર લાનેકી કુદરત ન હોગી ઔર બાઝ અહવાલમેં ઇઝન દિયા જાએગા કે લોગ ઇઝનસે કલામ કરેંગે ઔર બાઝ અહવાલમેં હોલ-વ-દહશત કમ હોગી, ઉસ વકત લોગ અપને મુઆમલાતમેં ઝગડેંગે ઔર અપને મુકદમાત પેશ કરેંગે. (૨૧૫) શકીક બલ્ખી કદસસિર્રહૂને ફરમાયા સઆદતકી પાંચ અલામતે હૈં. (૧) દિલકી નર્મી. (૨) કસરતે ગિર્યા. (૩) દુનિયાસે નફરત. (૪) ઉમ્મીદોંકા કોતાહ હોના. (૫) હયા ઔર બદબખ્તીકી અલામત ભી પાંચ ચીઝેં હૈં : (૧) દિલકી સખ્તી. (૨) આંખકી ખુશ્કી યા'ની અદમે ગિર્યા. (૩) દુનિયાકી રગબત. (૪) દરાઝ ઉમ્મીદેં. (૫) બેહયાઇ (૨૧૬) ઇતના ઔર ઝિયાદા રહેંગે ઔર ઇસ ઝિયાદતીકી કોઇ ઇન્તેહા નહી તો મા'ના યે હુએ કે હમેશા રહેંગે કભી ઉસસે રિહાઇ ન પાએંગે (જલાલૈન). (૨૧૭) ઇતના ઔર ઝિયાદા રહેંગે ઉસસે ઝિયાદતીકી કુછ ઇન્તેહા નહી, ઇસસે હમેશગી મુરાદ હૈ, ચુનાન્ચે ઇરશાદ ફરમાતા હૈ. (૨૧૮) બેશક, યે ઉસ બુતપરસ્તી પર અઝાબ દિયે જાએંગે જૈસે કે પહલી ઉમ્મતેં મુબ્તિલાએ અઝાબ હૂઇ. (૨૧૯) ઔર તુમ્હેં માલૂમ હો ચુકા કે, ઉનકા ક્યા અંજામ હુવા. (૨૨૦) યા'ની તૌરેત. (૨૨૧) બા'ઝે (કિતને) ઉસ પર ઇમાન લાએ ઔર બા'ઝને કુફ્ર કિયા. (૨૨૨) કે ઉનકે હિસાબમેં જલ્દી ન ફરમાએગા મખ્લૂકકે હિસાબ-વ-જઝાકા દિન રોઝે કિયામત હૈ. (૨૨૩) ઔર દુનિયા હી મેં ગિરફતારે અઝાબ કિયે જાતે. (૨૨૪) યા'ની આપકી ઉમ્મતકે કુફ્ફાર કુર્આને કરીમકી તરફસે. (૨૨૫) જિસને ઉનકી અકલોંકો હૈરાન કર દિયા હૈ. (૨૨૬) તમામ ખલ્ક તસ્દીક કરનેવાલે હોં યા તકઝીબ કરનેવાલે, રોઝે કિયામત. (૨૨૭) ઉસ પર કુછ મખ્ફી (પોશીદા) નહી ઉસમેં નેકીયોં ઔર તસ્દીક કરનેવાલોં કે લિયે તો બશારત હૈ કે વો નેકીકી જઝા પાએંગે ઔર કાફિરોં ઔર તકઝીબ કરનેવાલોં (ઝૂટલાનેવાલોં)કે લિયે વઇદ (ચેતાવની) હૈ કે વો અપને અમલકી સઝામેં ગિરફતાર હોંગે. (૨૨૮) અપને રબકે હુકમ ઔર ઉસકે દીનકી દા'વત પર (૨૨૯) ઔર ઉસને તુમ્હારા દીન કુબૂલ કિયા હૈ વો દીન-વ-તાઅત પર કાઇમ રહે. મુસ્લિમ શરીફકી હદીસમેં હૈ સુફયાન બિન અબ્દુલ્લાહ સકફીને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે અર્ઝ કિયા કે, મુઝે દીનમેં એક ઐસી બાત બતા દીજિયે કે ફિર કિસીસે દરયાફત કરનેકી હાજત ન રહે. ફરમાયા, "આમન્તુબિલ્લાહી" કહ ઔર કાઇમ રહ. (૨૩૦) કિસીકી તરફ ઝુકના ઉસકે સાથ મેલમુહબ્બત રખનેકો કહતે હૈં. અબુલ આલિયહને કહા કે મા'ના યે હૈં કે ઝાલિમોંકે આ'માલસે રાઝી ન હો. સદીને કહા ઉનકે સાથ મુદાહનત (ખુશામત) ન કરો. કતાદાને કહા મુશ્રિકીનસે ન મિલો મસ્અલા : ઇસ સે માલૂમ હુવા કે ખુદાકે નાફરમાનોંકે સાથ યાની કાફિરોં ઔર બેદીનોં ઔર ગુમરાહોં કે સાથ મેલજોલ, રસ્મો રાહ મોવદત-વ-મહબ્બત, ઉનકી હાંમે હાં મિલાના, ઉનકી ખુશામદમેં રહના મમ્નૂઅ (મના) હૈ. (૨૩૧) કે તુમ્હેં ઉસકે અઝાબસે બચા સકે. યે હાલ તો ઉનકા હૈ જો ઝાલિમોંસે રસ્મોરાહ મેલો મોહબ્બત રખેં ઔર ઇસીસે ઉનકા હાલ કિયાસ કરના ચાહિયે જો ખુદ ઝાલિમ હૈં. (૨૩૨) દિનકે દો કિનારોંસે સુબ્હો શામ મુરાદ હૈં ઝવાલસે કબ્લકા વકત સુબ્હ હૈ ઔર બાદકા શામમેં દાખિલ હૈ. સુબ્હકી નમાઝ ફજર ઔર શામકી નમાઝ ઝોહર વ અસર હૈ. (૨૩૩) ઔર રાતકે હિસ્સોંકી નમાઝેં મગરિબો ઇશા હૈં. (૨૩૪) નેકિયોંસે મુરાદ યા યહી પંજગાના નમાઝે હૈં જો આયતમેં ઝિક્ર હૂઇ, યા મુત્લક તાઅતેં યા "સુબ્હાનલ્લાહિ વલ્હમ્દુ લિલ્લાહી વલાઇલાહ ઇલ્લલ્લાહુ વલ્લાહુ અકબર" પઢના મસ્અલા : આયતસે મા'લૂમ હુવા કે નેકિયાં સગીરા ગુનાહોંકે લિયે કફ્ફારા હોતી હૈં ખ્વાહ વો નેકીયાં નમાઝ હોં યા સદકા યા ઝિક્રો ઇસ્તિગફાર યા ઔર કુછ. મુસ્લિમ શરીફકી હદીસમેં હૈ કે પાંચોં નમાઝેં ઔર જુમ્અહ દૂસરે જુમ્અહ તક, ઔર એક રિવાયતમેં હૈ કે એક રમઝાન દૂસરે રમઝાન તક, યે સબ કફ્ફારા હૈં, ઉન ગુનાહોંકે લિયે જો ઉનકે દરમિયાન વાકેઅ હોં, જબકે આદમી કબીરા

ગુનાહોંસે બચે. શાને નુઝૂલ : એક શખ્સને કિસી ઔરતકો દેખા ઔર ઉસસે કોઈ ખફીફ સી હરકત બેહિજાબી કી સરઝદ હુઈ. ઉસ પર વો નાદિમ (શરમિંદા) હુવા ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિવસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર અપના હાલ અર્ઝ કિયા. ઉસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. ઉસ શખ્સને અર્ઝ કિયા કે સગીરા ગુનાહોંકે લિયે નેકિયોંકા કફફારા હોના ક્યા ખાસ મેરે લિયે હૈ ? ફરમાયા, નહીં સબકે લિયે. (૨૩૫) યા'ની પહલી ઉમ્મતોં મેં જો હલાક કી ગઈ. (૨૩૬) મા'ના યે હૈં કે ઉન ઉમ્મતોંમેં ઐસે અહલે ખૈર નહીં હુવે જો લોગોંકો ઝમીનમેં ફસાદ કરનેસે રોકતે ઔર ગુનાહોંસે મના કરતે ઈસીલિયે હમને ઉન્હેં હલાક કર દિયા. (૨૩૭) વો અંબિયા પર ઈમાન લાએ, ઉનકે એહકામ પર ફરમાંબરદાર રહે ઔર લોગોંકો ફસાદસે રોકતે રહે. (૨૩૮) ઔર તનઅઉમો તલઝઝુઝ ઔર ખ્વાહિશાત-વ-શહવાતકે આદી હો ગએ ઔર કુફ્રો મઆસીમેં ડૂબે રહે. (૨૩૯) તો સબ એક દીન પર હોતે. (૨૪૦) કોઈ કિસી દીન પર, કોઈ કિસી દીન પર. (૨૪૧) વો દીને હક પર મુત્તફિક રહેંગે ઔર ઉસમેં ઈખ્તેલાફ ન કરેંગે. (૨૪૨) યા'ની ઈખ્તેલાફવાલે ઈખ્તેલાફકે લિયે ઔર રહમતવાલે ઈત્તેફાકકે લિયે. (૨૪૩) ક્યૂં કે ઉસકો ઈલ્મ હૈ કે બાતિલકે ઈખ્તિયાર કરનેવાલે બહોત હોંગે. (૨૪૪) ઔર અંબિયાકે હાલ ઔર ઉનકી ઉમ્મતોંકે સુલૂક દેખકર આપકો અપની કૌમકી ઈઝાકા બરદાશ્ત કરના ઔર ઉસ પર સબ્ર ફરમાના આસાન હો. (૨૪૫) ઔર અંબિયા ઔર ઉનકી ઉમ્મતોંકે તઝકરે વાકિએકે મુતાબિક બયાન હુએ જો દૂસરી કિતાબોં ઔર દૂસરે લોગોંકો હાસિલ નહીં, યા'ની જો વાકેઆત બયાન ફરમાએ ગએ વો હક ભી હૈં. (૨૪૬) કે ગુઝરી હુઈ ઉમ્મતોંકે હાલાત ઔર ઉનકે અંજામસે ઈબ્રત હાસિલ કરેં. (૨૪૭) અન્કરીબ ઉસકા નતીજા પા લોગે. (૨૪૮) જિસકા હમેં હમારે રબને હુકમ દિયા. (૨૪૯) તુમ્હારે અંજામે કારકી. (૨૫૦) ઉસસે કુછ છુપ નહીં સકતા.

(૧) <u>સૂરએ યૂસુફ મક્કિયહ હૈ</u>, ઉસમેં બારહ રુકૂઅ ઔર એકસો ગ્યારહ આયતેં ઔર એક હઝાર છસો કલિમે ઔર સાત હઝાર એકસો છિયાસઠ હરૂફ હૈં. <u>શાને નુઝૂલ</u> : ઉલમાએ યહૂદને અશરાફે અરબસે કહા થા કે સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે દરયાફ્ત કરો કે ઔલાદે હઝરતે યા'કૂબ મુલ્કે શામસે મિસ્રમેં કિસ તરહ પહૂંચી? ઔર ઉનકે વહાં જાકર આબાદ હોનેકા ક્યા સબબ હુવા? ઔર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વત્તસ્લીમાતકા વાકેઆ ક્યા હૈ ? ઉસ પર યે સૂરતે મુબારકા નાઝિલ હુઈ. (૨) જિસકા એજાઝ ઝાહિર ઔર મિન ઈન્દલ્લાહ હોના વાઝેહ ઔર મઆની એહલે ઈલ્મકે નઝદીક ગૈરમુશ્તબહ હૈં ઔર ઈસમેં હલાલો હરામ, હુદૂદો અહકામ સાફ બયાન ફરમાએ ગએ હૈં ઔર એક કૌલ યે હૈ કે ઈસમેં મુતકદેમીન કે અહવાલ રૌશન તૌર પર મઝકૂર હૈં ઔર હક્કો-બાતિલકો મુમતાઝ કર દિયા ગયા હૈ. (૩) જો બહુતસે અજાઈબો-ગરાઈબ ઔર હિકમતોં ઔર ઈબ્રતોં પર મુસ્તમિલ હૈ ઔર ઉસમેં દીનો દુનિયાકે બહુત ફવાઈદ ઔર સલાતીનો રિઆયા ઔર ઉલમાકે અહવાલ ઔર ઔરતોંકે ખસાઈસ ઔર દુશ્મનોંકી ઈઝાઓં પર સબ્ર ઔર ઉન પર કાબૂ પાનેકે બાદ ઉનસે તજાવુઝ કરનેકા નફીસ બયાન હૈ. જિસસે સુનનેવાલેમેં નેક સીરતી ઔર પાકીઝા ખસાઈલ પૈદા હોતે હૈં. સાહિબે બેહરુલ હકાઈકને કહા કે ઈસ બયાનકા અહસન હોના ઈસ સબબસે હૈ કે યે કિસ્સા ઈન્સાનકે અહવાલકે સાથ કમાલે મુશાબેહત રખતા હૈ અગર યૂસુફસે દિલકો ઔર યા'કૂબસે રૂહકો ઔર રાહીલસે નફસકો બિરાદરાને યૂસુફસે કવી-હવાસકો તાબીર કિયા જાએ ઔર તમામ કિસ્સેકો ઈન્સાનોંકે હાલાતસે મુતાબિકત દી જાએ ચુનાન્ચે ઉન્હોંને વો મુતાબિકત બયાન ભી કી હૈ જો યહાં મન્ઝરે ઈખ્તેસાર દર્જ નહીં કી જા સકતી. (૪) હઝરત યા'કૂબ ઈબ્ને ઈસ્હાક ઈબ્ને ઈબ્રાહીમ અલૈહિમુસ્સલામ. (૫) હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને જવાબ દિયા કે આસ્માનસે ગ્યારહ સિતારે ઉતરે ઔર ઉનકે સાથ સૂરજ ઔર ચાંદ ભી હૈં, ઉન સબને આપકો સિજદા કિયા. યે ખ્વાબ શબે જુમ્અહકો દેખા યે રાત શબેકદ્ર થી. સિતારોંકી તાબીર આપકે ગ્યારહ ભાઈ હૈં ઔર સૂરજ આપકે વાલિદ ઔર ચાંદ આપકી વાલિદહ યા ખાલા. આપકી વાલિદહ માજિદહકા નામ રાહીલ હૈ. સદીકા કૌલ હૈ કે ચૂંકે રાહીલકા ઈન્તેકાલ હો ચુકા થા ઈસલિયે કમરસે (ચાંદસે) આપકી ખાલા મુરાદ હૈં ઔર સિજદા કરનેસે તવાઝોઅ કરના ઔર મુતીઅ હોના મુરાદ હૈ ઔર એક કૌલ યે હૈ કે હકીકતન સિજદા

હી મુરાદ હૈ ક્યૂં કે ઉસ ઝમાનેમેં સલામકી તરફ સજદએ તહીયત થા. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી ઉમ્ર શરીફ ઉસ વકત બારહ સાલકી થી ઔર સાત ઔર સત્રહકે કૌલ ભી આયે હૈં. હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામકો હઝરત યુસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે બહુત ઝિયાદા મોહબ્બત થી ઈસલિયે ઉનકે સાથ ઉનકે ભાઈ હસદ કરતે થે ઔર હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામ ઉસ પર મુત્તલેઅ થે. ઈસલિયે જબ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને. (૬) ક્યૂં કે વો ઉસકી તા'બીરકો સમઝ લેંગે હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ જાનતે થે કે અલ્લાહ તઆલા હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો નુબુવ્વતકે લિયે બરગુઝીદા ફરમાએગા ઔર દારૈનકી ને'મતે ઔર શરફ ઈનાયત કરેગા ઈસલિયે આપકો ભાઈયોંકે હસદકા અંદેશા હુવા ઔર આપને ફરમાયા. (૭) ઔર તુમ્હારી હલાકતકી કોઈ તદબીર સોચેંગે. (૮) ઉનકો કૈદો-હસદ પર ઉભારેગા ઉસમેં ઈમા (ઈશારા) હૈ કે બિરાદરાને યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ અગર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે લિયે ઈઝા-વ-ઝરર પર ઈકદામ કરેંગે તો ઉસકા સબબ વસ્વસએ શૈતાની હોગા. (ખાઝિન) બુખારી-વ-મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા, અચ્છા ખ્વાબ અલ્લાહકી તરફસે હૈ ચાહિયે કે ઉસકો મુહિબસે બયાન કિયા જાએ ઔર બુરા ખ્વાબ શૈતાનકી તરફસે હૈ જબ કોઈ દેખનેવાલા વોહ ખ્વાબ દેખે તો ચાહિયે કે અપની બાઈં તરફ તીન મરતબા થુતકારે ઔર યે પઢે "અઊઝુબિલ્લાહિ મિનશ્શૈતાનિર્રજીમ વ મિનશર્રિહાઝિહિર્રુ-યા". (૯) ઈજતેબા યાની અલ્લાહકા કિસી બંદેકો બરગુઝીદા કર લેના, યા'ની ચુન લેના ઉસકે મા'ના યે હૈં કે કિસી બંદેકો ફૈઝે રબ્બાનીકે સાથ મખ્સૂસ કરે જિસસે ઉસકો તરહ તરહ કે કરામાતો કમાલાત બેસઈ વ મહનત હાસિલ હોં, યે મરતબા અંબિયાકે સાથ ખાસ હૈ ઔર ઉનકી બદૌલત ઉનકે મુકર્રિબીન, સિદીકીન વ શોહદા વ સાલેહીન ભી ઈસ ને'મતસે સરફરાઝ કિયે જાતે હૈં. (૧૦) ઈલ્મો હિકમત અતા કરેગા ઔર કુતુબે સાબિકા ઔર અહાદીસે અંબિયાકે ગવામિઝ કશ્ફ ફરમાએગા ઔર મુફસ્સિરીનને ઉસસે તા'બીરે ખ્વાબ ભી મુરાદ લી હૈ. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ તા'બીરે ખ્વાબકે બળે માહિર થે. (૧૧) નુબુવ્વત અતા ફરમાકર જો આ'લા મનાસિબમેંસે હૈ ઔર ખલ્કકે તમામ મન્સબ ઉસસે ફરોતર હૈં ઔર સલ્તનતે દેકર દીન-વ-દુનિયાકી ને'મતોંસે સરફરાઝ કરકે. (૧૨) કે ઉન્હેં નુબુવ્વત અતા ફરમાઈ બાઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા, ઈસ ને'મતસે મુરાદ યે હૈ કે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો નારે નમરૂદસે ખુલાસી દી ઔર અપના ખલીલ બનાયા ઔર ઈસ્હાક અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો હઝરત યા'કૂબ ઔર ઉસ્બાત ઈનાયત કિયે. (૧૩) હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી પહલી બીબી લિયા બિન્તે લિયાન આપકે મામૂં'કી બેટી હૈં, ઉનસે આપકે છે ફરઝંદ હુએ. (૧) રૂબીલ (૨) શમ્ઊન (૩) લાવા (૪) યહૂદા (૫) ઝબૂલૂન (૬) યશજર ઔર ચાર બેટે હરમસે હુએ, (૭) દાન (૮) નફતાલી (૯) જાવા (૧૦) આશર ઉનકી માએં ઝુલ્ફહ ઔર બિલહાલિયા કે ઈંતેકાલકે બાદ હઝરત યાકૂબ અલૈહિસ્સલામને ઉનકી બહન રાહીલસે નિકાહ ફરમાયા ઉનસે દો ફરઝંદ હુએ (૧૧) યૂસુફ (૧૨) બિન્યામીન. યે હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામકે બારહ સાહબઝાદે હૈં. ઉન્હીંકો ઉસ્બાત (આલો ઔલાદ) કહતે હૈં (૧૪) પૂછનેવાલોંસે યહૂદ મુરાદ હૈં જિન્હોંને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકા હાલ ઔર ઔલાદ. હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામકે ખિત્તએ કિન્આનસે સરઝમીને મિસ્રકી તરફ મુન્તકિલ હોનેકા સબબ દરયાફત કિયા થા જબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિવસલ્લમને હઝરત યુસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે હાલાત બયાન ફરમાએ ઔર યહૂદને ઉનકો તૌરેતકે મુતાબિક પાયા તો ઉન્હેં હૈરત હૂઈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને કિતાબેં પઢને ઔર ઉલમા ઔર અહબારકી મજલિસમેં બૈઠને ઔર કિસીસે કુછ સીખનેકે બગૈર ઈસ કદર સહીહ વાકેઆત કૈસે બયાન ફરમાએ ! યે દલીલ હૈ કે આપ ઝુરૂર નબી હૈં ઔર કુર્આને પાક ઝુરૂર વહીએ ઈલાહી હૈ ઔર અલ્લાહ તઆલાને આપકો ઈલ્મે કુદ્સસે મુશર્રફ ફરમાયા ઈલાવા બરી ઈસ વાકિએમેં બહોતસી ઈબ્રતેં ઔર નસીહતેં ઔર હિકમતેં હૈં. (૧૫) બિરાદરાને હઝરત યૂસુફ. (૧૬) હકીકી બિન્યામીન. (૧૭) કવી (મજબૂત) હૈં, ઝિયાદા કામ આ સકતે હૈં, ઝિયાદા ફાઈદા પહુંચા સકતે હૈં. હઝરત યૂસુફ

અલૈહિસ્સલામ છોટે હૈં, ક્યા કામ આ સકતે હૈં. (૧૮) ઔર યે બાત ઉનકે ખયાલમેં ન આઈ કે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી વાલિદાકા ઉનકી સિગ્ર સનીમેં ઈન્તેકાલ હો ગયા. ઈસલિયે વો મઝીદ શફકત-વ-મહબ્બતકે મૂરિદ હૂએ ઔર ઉનમેં રુશ્દો નજાબત કી વો નિશાનિયાં પાઈ જાતી હૈં જો દૂસરે ભાઈયોંમેં નહીં હૈં યે સબબ હૈ કે હઝરત યાકૂબ અલૈહિસ્સલામકો હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકે સાથ ઝયાદા મોહબ્બત હૈ. યે સબ બાતેં ખયાલમેં ન લાકર ઉન્હેં અપને વાલિદે માજિદકા હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે ઝિયાદા મુહબ્બત ફરમાના શાક (ભારી) ગુઝરા ઔર ઉન્હોંને બાહમ મિલકર યે મશ્વરા કિયા કે કોઈ ઐસી તદબીર સોચની ચાહિયે જિસસે હમારે વાલિદ સાહબકો હમારી તરફ ઝિયાદા ઈલ્તેફાત હો. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા હૈ કે શૈતાન ભી ઉસ મજલિસે મશ્વરામેં શરીક હુવા ઔર ઉસને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે કત્લકી રાય દી ઔર ગુફતગૂએ મશ્વરા ઈસ તરહ હૂઈ. (૧૯) આબાદિયોંસે દૂર બસ યહી સૂરતે હૈં જિનસે. (૨૦) ઔર ઉન્હેં ફકત તુમ્હારી હી મોહબ્બત હો ઔર કી નહીં. (૨૧) ઔર તૌબા કર લેના. (૨૨) યા'ની યહૂદા યા રૂબીલ. (૨૩) ક્યૂં કે કત્લ ગુનાહે અઝીમ હૈં. (૨૪) યા'ની કોઈ મુસાફિર વહાં ગુઝરે ઔર કિસી મુલ્કકો ઉન્હેં લે જાએ ઉસસે ભી ગર્ઝ હાસિલ હૈ કે, ન વો યહાં રહેંગે ન વાલિદ સાહબકી નઝરે ઈનાયત ઈસ તરહ ઉન પર હોગી. (૨૫) ઈસમેં ઈશારા હૈ કે, ચાહિયે તો યે કે કુછ ભી ન કરો લેકિન અગર તુમને ઈરાદા હી કર લિયા હૈ તો બસ ઈતને હી પર ઈકતેફા કરો, ચુનાંચે સબ ઉસ પર મુત્તફિક હો ગએ ઔર અપને વાલિદસે. (૨૬) યાની તફરીહ કે હલાલ મશાગિલસે લુત્ફ અંદોઝ હોં મિસ્લ શિકાર ઔર તિરંદાઝી વગૈરહકે. (૨૭) ઉનકી પૂરી નિગેહદાશ્ત રખ્ખેંગે. (૨૮) ક્યૂં કે ઉનકી એક સાઅતકી જુદાઈ ગવારા નહીં હૈ. (૨૯) ક્યૂં કે ઉસ સરઝમીનમેં ભેળિયે ઔર દરિન્દે બહુત હૈં. (૩૦) ઔર અપની સૈરો તફરીહમેં મશ્ગૂલ હો જાવ. (૩૧) લેહાઝા ઉન્હેં હમારે સાથ ભેજ દીજિયે, કે તકદીરે ઈલાહી યૂંહી થી. હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામને ઈજાઝત દી ઔર વક્તે રવાનગી હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી કમીસ જો હરીરે જન્નતકી થી ઔર જિસ વકત હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો કપળે ઉતારકર આગમેં ડાલા ગયા થા, હઝરત જિબ્રઈલ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને વોહ કમીસ આપકો પેહનાઈ થી વોહ કમીસ મુબારક હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામસે હઝરત ઈસ્હાક અલૈહિસ્સલામકો ઔર ઉન્સે ઉનકે ફરઝંદ હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામકો પહૂંચી થી વો કમીસ હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામને તા'વીઝ બનાકર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકે ગલેમેં ડાલ દી. (૩૨) ઈસ તરહ કે જબ તક હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામ ઉન્હેં દેખતે રહે વહાં તક તો વો હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકો અપને કંધોં પર સવાર કિયે હુએ ઈઝઝતો એહતેરામકે સાથ લે ગએ, જબ દૂર નિકલ ગએ ઔર હઝરત યાકૂબ અલૈહિસ્સલામકી નઝરોંસે ગાઈબ હો ગએ તો ઉન્હોંને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકો ઝમીન પર દે પટકા ઔર દિલોંમેં જો અદાવત થી વો ઝાહિર હૂઈ જિસકી તરફ જાતે થે વો મારતા થા ઔર તા'ને દેતા થા ઔર ખ્વાબ જો કિસી તરહ ઉન્હોંને સુન પાયા થા ઉસ પર તશ્નીઅ કરતે થે ઔર કહતે થે અપને ખ્વાબકો બુલા વો અબ તુઝે હમારે હાથોંસે છુળાએ. જબ સખ્તિયાં હદકો પહૂંચી તો હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને યહૂદાસે કહા, ખુદાસે ડર ઔર ઈન લોગોંકો ઈન ઝિયાદતિયોંસે રોક. યહૂદાને અપને ભાઈયોંસે કહા કે, તુમને મુઝસે ક્યા અહદ કિયા થા યાદ કરો, કત્લકી નહીં ઠહરી થી તબ વો ઉન હરકતોંસે બાઝ આએ. (૩૩) ચુનાન્ચે ઉન્હોંને ઐસા કિયા યે કુવાં કિન્આનસે તીન ફર્સંગકે ફાસલા પર હવાલી બૈતુલ મુકદસ યા સરઝમીને અર્દનમેં વાકેઅ થા. ઉપરસે ઉસકા મુંહ તંગ થા ઔર અંદરસે ફરાખ. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે હાથ પાંવ બાંધકર કમીસ, ઉતારકર કુંવેંમેં છોળા જબ વો ઉસકી નિસ્ફ ગહરાઈ તક પહુંચે તો રસ્સી છોળ દી તાકે આપ પાનીમેં ગિરકર હલાક હો જાએં. હઝરત જિબ્રઈલે અમીન બહુકમે ઈલાહી પહુંચે ઔર ઉન્હોંને આપકો એક પથ્થર પર બિઠા દિયા જો કુંવેંમેં થા ઔર આપકે હાથ ખોલ દિયે ઔર રવાનગીકે વકત હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામને હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામકા કમીસ જો તા'વીઝ બનાકર આપકે ગલેમેં ડાલ દિયા થા વો ખોલકર આપકો પહના દિયા ઉસસે અંધેરે કુવેંમેં રોશની હો ગઈ, સુબ્હાનલ્લાહ ! અંબિયા અલૈહિમુસ્સલાતુ વસ્સલામકે મુબારક

અજસાદે શરીફ઼ામેં ક્યા બરકત હૈ કે એક કમીસ જો ઈસ બાબરકત જિસ્મસે મસ હુવા ઉસને અંધેરે કુંવેકો રોશન કર દિયા મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે મલ્બૂસાત ઔર આસારે મકબૂલાને હક (તર્બરૂકાત)સે બરકત હાસિલ કરના શરઅમેં સાબિત ઔર અંબિયાકી સુન્નત હૈ. (૩૪) બવાસ્તહ હઝરત જિબ્રાઈલ અલૈહિસ્સલામકે યા બતરીકે ઈલ્હામકે આપ ગમગીન ન હોં હમ આપકો અમીક ચાહસે (ગહરે કુવેંસે) બુલંદ જાહ પર પહુંચાએંગે ઔર તુમ્હારે ભાઈયોંકો હાજતમંદ બનાકર તુમ્હારે પાસ લાએંગે ઔર ઉન્હેં તુમ્હારે ઝેરે ફરમાન કરેંગે ઔર એૅસા હોગા. (૩૫) જો ઉન્હોંને ઉસ વકત તુમ્હારે સાથ કિયા. (૩૬) કે તુમ યૂસુફ હો ક્યૂં કે ઉસ વકત આપકી શાન એૅસી રફીઅ હોગી આપ ઉસ મસ્નદે સલ્તનતો હુકૂમત પર હોંગે કે વો આપકો ન પહચાનેંગે અલ્હાસિલ બિરાદરાને યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકો કુંવેમેં ડાલકર વાપસ હૂએ ઔર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકા કમીસ જો ઉતાર લિયા થા ઉસકો એક બકરીકે બચ્ચેકે ખૂનમેં રંગકર સાથ લે લિયા. (૩૭) જબ મકાનકે કરીબ પહૂંચે ઔર ઉનકે ચીખનેકી આવાઝ હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામને સુની તો ઘબરાકર બાહર તશરીફ લાએ ઔર ફરમાયા, અય મેરે ફરઝંદ ! ક્યા તુમ્હેં બકરિયોંમેં કુછ નુકસાન હુવા ? ઉન્હોંને કહા, નહીં. ફરમાયા ફિર ક્યા મુસીબત પહૂંચી ? ઔર યૂસુફ કહાં હૈં ? (૩૮) યા'ની હમ આપસમેં એક દૂસરેસે દૌળ કરતે થે કે કૌન આગે નિકલે, ઉસ દોળમેં હમ દૂર નિકલ ગએ. (૩૯) ક્યૂં કે ન હમારે સાથ કોઈ ગવાહ હૈ ન કોઈ એૅસી દલીલો અલામત હૈ જિસસે હમારી રાસ્તગોઈ (સચ્ચાપન) સાબિત હો (૪૦) ઔર કમીસકો ફાળના ભૂલ ગએ. હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ વો કમીસ અપને ચેહરએ મુબારક પર રખકર બહુત રોએ ઔર ફરમાયા અજબ તરહકા હોશયાર ભેળિયા થા જો મેરે બેટેકો તો ખા ગયા ઔર કમીસકો ફાળા તક નહીં ! એક રિવાયતમેં યે ભી હૈ કે વો એક ભેળિયા લાએ ઔર હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામસે કહને લગે કે યે ભેળિયા હૈ જિસને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકો ખાયા હૈ. આપને ઉસ ભેળિયેસે દરયાફત ફરમાયા, વો બહુકમે ઈલાહી ગોયા હોકર કહને લગા કે, હુઝૂર ! ન મૈંને આપકે ફરઝંદકો ખાયા ઔર ન અંબિયાકે સાથ કોઈ ભેળિયા એૅસા કર સકતા હૈં. હઝરતને ઉસ ભેળિયેકો છોળ દિયા ઔર બેટોંસે. (૪૧) ઔર વાકેઆ ઉસકે ખિલાફ હૈ. (૪૨) હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ તીન રોઝ કુંવેમેં રહે, ઉસકે બાદ અલ્લાહને ઉન્હેં ઉસસે નજાત અતા ફરમાઈ. (૪૩) જો મદ્યનસે મિસ્રકી તરફ જા રહા થા. વો રાસ્તા બહક કર ઇસ જંગલમેં આ પળા જહાં આબાદીસે બહુત દૂર યે કુંવા થા ઔર ઉસકા પાની ખારી થા. મગર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકી બરકતસે મીઠા હો ગયા. જબ વો કાફલેવાલે ઉસ કુંવેકી તરફ ઉતરે તો (૪૪) જિસકા નામ માલિક ઈબ્ને ઝઅર ખઝાઈ થા. યે શખ્સ મદ્યનકા રહનેવાલા થા, જબ વો કુંવે પર પહુંચા. (૪૫) હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વતસ્લીમાતને વો ડોલ પકળ લિયા ઔર ઉસમેં લટક ગએ. માલિકને ડોલ ખીંચા. આપ બાહર તશરીફ લાએ. ઉસને આપકા હુસ્ને આલમ અફરોઝ દેખા તો નિહાયત ખુશીમેં આકર અપને યારોંકો મુઝદા દિયા. (૪૬) હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકે ભાઈ હૈં જો ઉસ જંગલમેં અપની બકરિયાં ચરા રહે થે વો દેખભાલ રખતે થે આજ જો ઉન્હોંને યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકો કુંવેમેં ન દેખા તો ઉન્હેં તલાશ હુઈ ઔર કાફલેમેં પહુંચે. વહાં ઉન્હોંને માલિક ઈબ્ને ઝઅરકે પાસ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકો દેખા તો વો ઉસસે કહને લગે કે, યે ગુલામ હૈ, હમારે પાસસે ભાગ આયા હૈં, કિસી કામકા નહી હૈ, નાફરમાન હૈ, અગર ખરીદો તો હમ ઉસે સસ્તા બેચ દેંગે ફિર ઉસે કહી ઈતની દૂર લે જાના કે ઉસકી ખબર ભી હમારે સુનનેમેં ન આએ. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ ઉનકે ખૌફસે ખામોશ ખળે રહે ઔર આપને કુછ ન ફરમાયા (૪૭) જિનકી તાદાદ બકૌલે કતાદા બીસ દિરહમ થી (૪૮) ફિર માલિક ઈબ્ને ઝઅર ઉસકે સાથી હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો મિસ્રમેં લાએ ઉસ ઝમાનામેં મિસ્રકા બાદશાહ રિયાન ઈબ્ને વલીદ ઈબ્ને નઝદાન અમ્લીકી થા ઔર ઉસને અપની ઈનાને સલ્તનત કિત્ફ઼ીરે મિસ્રીકે હાથમેં દે રખ્ખી થી તમામ ખઝાઈન ઉસીકે તહતે તસર્રૂફ થે ઉસકો અઝીઝે મિસ્ર કહતે થે ઔર વો બાદશાહકા વઝીરે આ'ઝમ થા. જબ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ મિસ્રકે બાઝારમેં બેચનેકે લિયે લાએ ગએ તો હર શખ્સકે દિલમેં આપકી તલબ પેદા હૂઈ ઔર ખરીદારોંને કીમત બળ્હાના શુરૂઅ કી, તા આં કે આપકે વઝનકે

બરાબર સોના, ઉત્ની હી ચાંદી, ઉત્ના હી મુશ્ક, ઉત્ના હી હરીર કીમત મુકર્રર હૂઈ ઔર આપકા વઝન ચારસો રતલ થા ઔર ઉમ્ર શરીફ ઉસ વકત તેરહ યા સત્રહ સાલકી થી. અઝીઝે મિસ્રને ઈસ કીમત પર આપકો ખરીદ લિયા ઔર અપને ઘર લે આયા. દૂસરે ખરીદાર ઉસકે મુકાબલામેં ખામોશ હો ગએ. (૪૯) જિસકા નામ ઝુલેખા થા. (૫૦) કિયામગાહ નફીસ હો, લિબાસો ખૌરાક આ'લા કિસ્મકી હો. (૫૧) ઔર વો હમારે કામોંમેં અપને તદબ્બુરો દાનાઈસે હમારે લિયે નાફેઅ ઔર બેહતર મદદગાર હોં ઔર ઉમૂરે સલ્તનત-વ-મુલ્કદારીકે સરઅંજામમેં હમારે કામ આએ, ક્યૂંકે રુશ્દકે આસાર ઉનકે ચેહરેસે નમૂદાર હૈં. (૫૨) યે કિતફીર ને ઈસલિયે કહા કે કોઈ ઔલાદ ન થી. (૫૩) યા'ની ખ્વાબોંકી તાબીર. (૫૪) શબાબ અપની નિહાયત પર આયા ઔર ઉમ્રશરીફ બકૌલે ઝહાક બીસ સાલકી ઔર બકૌલે સદી તીસ સાલકી ઔર બકૌલે કલ્બી અઠારહ ઔર તીસકે દરમિયાન હુઈ. (૫૫) યા'ની ઈલ્મે બાઅમલ ઔર ફકાહત ફિદીન ઈનાયત કી. બા'ઝ ઉલમાને કહા કે હુકમસે કૌલે સવાબ ઔર ઈલ્મસે તાબીરે ખ્વાબ મુરાદ હૈ. બા'ઝને ફરમાયા, ઈલ્મ હકાઈકે અશયાકા જાનના ઔર હિકમતે ઈલ્મકે મુતાબિક અમલ કરના હૈ. (૫૬) યા'ની ઝુલેખા. (૫૭) ઔર ઉસકે સાથ મશ્ગૂલ હોકર ઉસકી નાજાઈઝ ખ્વાહિશકો પૂરા કરેં ઝુલેખાકે મકાનમેં યકે બાદ દીગરે સાત દરવાઝે થે ઉસને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ પર તો યે ખ્વાહિશ પેશ કી. (૫૮) મુકફ્ફલ કર ડાલે (તાલે લગાએ). (૫૯) હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને. (૬૦) વો મુઝે ઉસ કબાહતસે બચાએ જિસકી તૂ તલબગાર હૈ મુદઆ યે થા કે યે ફેઅલ હરામ હૈ, મૈં ઉસકે પાસ જાનેવાલા નહીં. (૬૧) ઉસકા બદલા યે નહીં કે મૈં ઉસકે અહલમેં ખયાનત કરૂં, જો ઐસા કરે વો ઝાલિમ હૈ. (૬૨) મગર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને અપને રબકી બુરહાન દેખી ઔર ઉસ ઈરાદએ ફાસિદહસે મહફૂઝ રહે, વો બુરહાન અસ્મતે નુબુવ્વત હૈ, અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને અંબિયા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે નુફૂસે તાહિરાકો (પાક નફસોંકો) અખ્લાકે ઝમીમહ-વ-અફઆલે રઝીલહસે પાક પૈદા કિયા હૈ ઔર અખ્લાકે શરીફહ તાહિરહ મુકદસહ પર ઉનકી ખિલ્કત ફરમાઈ હૈ, ઈસલિયે વો હર નાકરદની ફે'લસે બાઝ રહતે હૈં, એક રિવાયત યે ભી હૈ કે જિસ વકત ઝુલેખા આપકે દર પૈ હૂઈ ઉસ વકત આપને અપને વાલિદે માજિદ હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામકો દેખા કે અંગુશ્ત મુબારક દન્દાને અકદસકે નીચે દબાકર ઈજતેનાબકા ઈશારા ફરમાતે હૈં. (૬૩) ઔર ખયાનત-વ-ઝિનાસે મહફૂઝ રખ્ખે. (૬૪) જિન્હેં હમને બરગુઝીદા કિયા હૈ ઔર જો હમારી તાઅતમેં ઈખ્લાસ રખતે હૈં. અલ્હાસિલ જબ ઝુલેખા આપકે દરપૈ હૂઈ તો હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ ભાગે ઔર ઝુલેખા ઉનકે પીછે ઉન્હેં પકળને ભાગી. હઝરત જિસ દરવાઝે પર પહુંચતે જાતે થે ઉસકા કુફલ (તાલા) ખુલકર ગિરતા ચલા જાતા થા. (૬૫) આખિરકાર ઝુલેખા હઝરત તક પહુંચી ઔર ઉસને આપકા કુર્તા પીછેસે પકળકર આપકો ખીંચા કે આપ નિકલને ન પાએં મગર આપ ગાલિબ આએ. (૬૬) યા'ની અઝીઝે મિસ્ર. (૬૭) ફૌરન હી ઝુલેખાને અપની બરાઅત ઝાહિર કરને ઔર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો અપને મકરસે ખાઈફ કરને કે લિયે હીલા તરાશા ઔર શોહરસે. (૬૮) ઈતના કહકર ઉસે અંદેશા હુવા કે કહીં અઝીઝ તૈશમેં આકર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે કત્લકે દરપે ન હો જાએ ઔર યે ઝુલેખાકી શિદતે મહબ્બત કબ ગવારા કર સકતી થી ઈસલિયે ઉસને યે કહા. (૬૯) યા'ની ઉસકો કોળે લગાએ જાએં. જબ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને દેખા કે ઝુલેખા ઉલ્ટા આપ પર ઈલ્ઝામ લગાતી હૈ ઔર આપકે લિયે કૈદો સઝાકી સૂરત પૈદા કરતી હૈ તો આપને અપની બરાઅતકા ઈઝહાર ઔર હકીકતે હાલકા બયાન ઝુરૂરી સમઝા ઔર. (૭૦) યા'ની યે મુઝસે ફે'લે કબીહકી તલબગાર હૂઈ, મૈંને ઈસસે ઈન્કાર કિયા ઔર મૈં ભાગા. અઝીઝે મિસ્રને કહા, યે બાત કિસ તરહ બાવર કી જાએ ? હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ફરમાયા કે ઘરમેં એક ચાર મહીનેકા બચ્ચા પાલનેમેં થા જો ઝુલેખાકે મામૂંકા લળકા હૈ ઉસસે દરયાફત કરના ચાહિયે અઝીઝને કહા કે ચાર મહીનેકા બચ્ચા ક્યા જાને ઔર કૈસે બોલે ?! હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ફરમાયા, અલ્લાહ તઆલા ઉસકો ગોયાઈ દેને ઔર ઉસસે મેરી બેગુનાહીકી શહાદત અદા કરવાને પર કાદિર હૈ. અઝીઝને ઉસ બચ્ચેસે દરયાફત કિયા. કુદરતે ઈલાહીસે વો બચ્ચા ગોયા

હુવા ઔર ઉસને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી તસ્દીક કી ઔર ઝુલેખાકે કૌલકો બાતિલ બતાયા ચુનાન્ચે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ. (૭૧) યા'ની ઉસ બચ્ચેને. (૭૨) ક્યૂં કે યે સૂરત બતાઈ હૈ કે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ આગે બઢ્હે ઔર ઝુલેખાને ઉનકો દફે કિયા તો કુર્તા આગેસે ફટા. (૭૩) ઈસલિયે કે યે હાલ સાફ બતાતા હૈ કે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ ઉસસે ભાગતે થે ઔર ઝુલેખા પીછેસે પકળતી થી ઈસલિયે કુર્તા પીછેસે ફટા. (૭૪) જાન લિયા કે હઝરત યુસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ સચ્ચે હૈં ઔર ઝુલેખા ઝૂટી હૈ. (૭૫) હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી તરફ મુતવજ્જેહ હોકર અઝીઝને ઈસ તરહ મા'ઝેરત કી. (૭૬) ઔર ઉસ પર મગમૂમ ન હો, બેશક તુમ પાક હો ઔર ઉસ કલામસે યે ભી મતલબ થા કે ઈસકા કિસીસે ઝિક ન કરો તાકે ચર્ચા ન હો ઔર શોહરા આમ ન હો જાએ ફાઈદા : ઈસકે અલાવા ભી હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી બરાઅતકી બહોતસી અલામતેં મૌજૂદ થી એક તો યે કે કોઈ શરીફ તબીઅત ઈન્સાન અપને મોહસિનકે સાથ ઈસ તરહ કી ખયાનત રવા નહીં રખતા. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ બઈ કરામતે અખ્લાક કિસ તરહ ઐસા કર સકતે થે દોમ, યે કે દેખનેવાલોંને આપકો ભાગતે આતે દેખા ઔર તાલિબકી યે શાન નહીં હોતી, વો દરપૈ હોતા હૈ ભાગતા નહીં, ભાગતા વહી હૈ જો કિસી બાત પર મજબૂર કિયા જાએ ઔર વો ઉસે ગવારા ન કરે. સૌમ, યે કે ઔરતને ઈન્તેહા દર્જેકા સિંગાર કિયા થા ઔર વો ગૈરમામૂલી ઝૈબો ઝીનતકી હાલતમેં થે ઈસસે મા'લૂમ હોતા હૈ કે રગ્બતો એહતેમામ મહઝ ઉસકી તરફસે થા. ચહારુમ, હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વત્તસ્લીમાતકા તકવા-વ-તહારત જો એક દરાઝ મુદ્દત તક દેખા જા ચુકા થા ઉસસે આપકી તરફ ઐસે અમ્રે કબીહકી નિસ્બત કિસી તરહ કાબિલે એતબાર નહીં હો સકતી થી. ફિર અઝીઝે મિસ્ર ઝુલેખાકી તરફ મુતવજ્જેહ હોકર કહને લગા. (૭૭) કે તુને બેગુનાહ પર તોહમત લગાઈ. (૭૮) અઝીઝે મિસ્રને અગરચે ઈસ કિસ્સેકો બહુત દબાયા લેકિન યે ખબર છુપ ન સકી ઔર ઉસકા ચર્ચા ઔર ઉસકા શોહરા હો હી ગયા. (૭૯) યા'ની શુરફાએ મિસ્રકી ઔરતેં. (૮૦) કે ઈસ આશુફ્તગીમેં ઉસકો અપને નંગો નામૂસ ઔર પર્દે-વ-ઈફ્ફતકા લિહાઝ ભી ન રહા. (૮૧) યા'ની જબ ઉસને સુના કે અશરાફે મિસ્રકી ઔરતેં ઉસકો હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી મોહબ્બત પર મલામત કરતી હૈં તો ઉસને ચાહા કે વો અપના ઉઝર ઉન્હેં ઝાહિર કર દે, ઈસ લિયે ઉસને ઉનકી દા'વત કી ઔર અશરાફે મિસ્રકી ચાલીસ ઔરતોંકો મદઊ કર દિયા ઉનમેં વો સબ ભી થી જિન્હોંને ઉસ પર મલામત કી થી ઝુલેખાને ઉન ઔરતોંકો બહુત ઈઝઝતો એહતેરામકે સાથ મહમાન બનાયા. (૮૨) નિહાયત પુર તકલ્લુફ જિન પર વો બહુત ઈઝઝતો આરામસે તકિય્યહ લગાકર બૈઠી ઔર દસ્તરખ્વાન બિછાએ ગએ ઔર કિસ્મ કિસ્મકે ખાને ઔર મેવે ચુને ગએ. (૮૩) તાકે ખાનેકે લિયે ઉસસે ગોશ્ત કાટેં ઔર મેવે તરાશેં. (૮૪) કો ઉમદા લિબાસ પહનાકર ઉન. (૮૫) પહલે તો આપને ઉસસે ઈન્કાર કિયા લેકિન જબ ઈસરાર ઔર તાકીદ ઝિયાદા હુઈ તો ઉસકી મુખાલિફતકે અંદેશેસે આપકો આના હી પળા. (૮૬) ક્યૂં કે ઉન્હોંને ઉસ જમાલે આલમ અફરોઝકે સાથ નુબુવ્વત-વ-રિસાલતકે અન્વાર ઔર તવાઝોઅ-વ-ઈન્કેસારકે આસાર ઔર શાહાના હૈબત-વ-ઈકતેદાર ઔર લઝાઈઝે તમા' ઔર સોવરે જમીલાકી તરફસે બેનિયાઝીકી શાન દેખી, તઅજ્જુબમેં આ ગઈ ઔર આપકી અઝમત-વ-હૈબત દિલોંમેં ભર ગઈ ઔર હુસ્નો જમાલને ઐસા વારફતહ કિયા કે ઉન ઔરતોંકો ખુદ ફરામોશી હો ગઈ. (૮૭) બજાએ લીમૂકે ઔર દિલ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે સાથ ઐસે મશ્ગૂલ હુએ કે હાથ કાટનેકી તકલીફકા અસલન એહસાસ ન હુવા. (૮૮) કે ઐસા હુસ્નો જમાલ બશરમેં દેખા હી નહીં ગયા ઔર ઉસકે સાથ નફસકી યે તહારત કે મિસ્રકી આલી ખાનદાને જમીલા મોહઝરાત તરહ તરહકે નફીસ લિબાસોં ઔર ઝેવરોંસે આરાસ્તા-વ-પેરાસ્તા સામને મૌજૂદ હૈં ઔર આપ કિસીકી તરફ નઝર નહીં ફરમાતે ઔર કત્અન ઈલ્તેફાત નહીં કરતે. (૮૯) અબ તુમને દેખ લિયા ઔર તુમ્હેં માલૂમ હો ગયા કે મેરી શુફ્તગી કુછ કાબિલે તઅજ્જુબ ઔર જાએ મલામત નહીં. (૯૦) ઔર કિસી તરહ મેરી તરફ માઈલ ન હુએ ઈસ પર મિસ્રી ઔરતોંને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે કહા કે આપ ઝુલેખાકા કહા માન લીજિયે, ઝુલેખા બોલી. (૯૧) ઔર ચોરોં ઔર કાતિલોં ઔર

નાફરમાનોકે સાથ જેલમેં રહેંગે ક્યૂં કે ઉન્હોંને મેરા દિલ લિયા ઔર મેરી નાફરમાનીકી ઔર ફિરાકકી તલ્વારસે મેરા ખૂન બહાયા તો યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકો ભી ખુશગવાર ખાના પીના ઔર આરામકી નીંદ સોના મયસ્સર ન હોગા જૈસા મૈં જુદાઈ કી તકલીફોંમેં મુસીબતેં ઝેલતી ઔર સદમોંમેં પરેશાનીકે સાથ વકત કાટતી હૂં યે ભી તો કુછ તકલીફ ઉઠાએં મેરે સાથ હરીરમેં શાહાના સરીર (તખ્ત) પર એશ ગવારા નહીં હૈ તો કૈદખાનેકે ચુભનેવાલે બોરિયે પર નંગે જિસ્મકો દુઃખાના ગવારા કરેં. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ યે સુનકર મજલિસસે ઉઠ ગએ ઔર મિસ્રી ઔરતેં મલામત કરનેકે બહાને બાહર આઈ ઔર એક એકને આપસે અપની તમન્નાઓં ઔર મુરાદોંકા ઇઝહાર કિયા આપકો ઉનકી ગુફતગૂ બહુત નાગવાર હુઈ તો બારગાહે ઇલાહીમેં (ખાઝિન-વ-મદારિક-વ-હુસૈની) (૯૨) ઔર અપની અસ્મતકી પનાહમેં ન લેગા. (૯૩) જબ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે ઉમ્મીદ પૂરી હોનેકી કોઈ શકલ ન દેખી તો મિસ્રી ઔરતોંને ઝુલેખાસે કહા કે અબ મુનાસિબ યે મા'લૂમ હોતા હૈ કે અબ દો-તીન રોઝ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકો કૈદ ખાનેમેં રખ્ખા જાએ તાકે વહાંકી મહનત-વ-મશક્કત દેખ કર ઉન્હેં ને'મત-વ-રાહતકી કદર હો ઔર વો તેરી દરખાસ્ત કુબૂલ કરેં. ઝુલેખાને ઇસ રાયકો માના ઔર અઝીઝે મિસ્રસે કહા કે મૈં ઇસ ઇબરી ગુલામકી વજહસે બદનામ હો ગઈ હૂં ઔર મેરી તબીઅત ઉસસે નફરત કરને લગી હૈ મુનાસિબ યે હૈ કે ઉનકો કૈદ કિયા જાએ તાકે લોગ સમઝ લેં કે વો ખતાવાર હૈં ઔર મૈં મલામતસે બરી હૂં યે બાત અઝીઝકે ખયાલમેં આ ગઈ. (૯૪) ચુનાન્ચે ઉન્હોંને ઐસા કિયા ઔર આપકો કૈદખાનામેં ભેજ દિયા. (૯૫) ઉનમેંસે એક તો મિસ્રકે શાહે આઝ'મ વલીદ ઇબ્ને નઝવાન અમ્લીકીકા મોહતમિમે મત્બખ થા ઔર દૂસરા ઉસકા સાકી, ઉન દોનોં પર ઇલ્ઝામ થા કે ઉન્હોંને બાદશાહકો ઝહર દેના ચાહા ઇસ જુર્મમેં વો કૈદ કિયે ગએ. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ જબ કૈદખાનેમેં દાખિલ હુએ તો આપને અપને ઇલ્મકા ઇઝહાર શુરૂઅ કર દિયા ઔર ફરમાયા કે મૈં ખ્વાબોંકી તાબીરકા ઇલ્મ રખતા હૂં. (૯૬) જો બાદશાહકા સાકી થા. (૯૭) મૈં એક બાગમેં હૂં વહાં એક અંગૂરકે દરખ્તમેં તીન ખોશે રસીદા લગે હૂએ હૈં. બાદશાહકા કાસહ મેરે હાથમેં હૈ, મૈં ઉન ખોશોંસે. (૯૮) યા'ની મોહતમિમે મત્બખ. (૯૯) કે આપ દિનમેં રોઝાદાર રહતે હૈં, રાત તમામ નમાઝમેં ગુઝારતે હૈં, જબ કોઈ જેલમેં બીમાર હોતા હૈ ઉસકી ઇયાદત કરતે હૈં, ઉસકી ખબરગીરી રખતે હૈં. જબ કિસી પર તંગી હોતી હૈ ઉસકે લિયે કુશાઈશકી રાહ નિકાલતે હૈં. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ઉનકે તા'બીર દેનેસે પહલે અપને મો'જિઝેકા ઇઝહાર ઔર તૌહીદકી દા'વત શુરૂઅ કર દી ઔર યે ઝાહિર ફરમા દિયા કે ઇલ્મમેં આપકા દર્જા ઉસસે ઝિયાદા હૈ જિતના વોહ લોગ આપકી નિસ્બત એતકાદ રખતે હૈં ક્યોંકે ઇલ્મે તાબીર ઝન પર મા'ના હૈ ઇસલિયે આપને ચાહા કે ઉન્હેં ઝાહિર ફરમા દેં કે આપ ગૈબકી યકીની ખબરેં દેને પર કુદરત રખતે હૈં ઔર ઇસસે મખ્લૂક આજિઝ હૈં. જિસકો અલ્લાહને ગૈબી ઉલૂમ અતા ફરમાએ હોં ઉસકે નઝદીક ખ્વાબકી તાબીર ક્યા બળી બાત હૈ ઉસ વકત મો'જિઝેકા ઇઝહાર આપને ઇસલિયે ફરમાયા કે આપ જાનતે થે કે ઉન દોનોંમેં એક અન્કરીબ સૂલી દિયા જાએગા તો આપને ચાહા કે ઉસકો કુફ્રસે નિકાલકર ઇસ્લામમેં દાખિલ કરેં ઔર જહન્નમસે બચાવેં મસ્અલા : ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે અગર આલિમ અપની ઇલ્મી મન્ઝેલતકા ઇસલિયે ઇઝહાર કરે કે લોગ ઉસસે નફા ઉઠાએં તો યે જાઇઝ હૈ. (મદારિક-વ-ખાઝિન). (૧૦૦) ઉસકી મિકદાર ઔર ઉસકા રંગ ઔર ઉસકે આનેકા વકત ઔર યે કે તુમને ક્યા ખાયા, કિતના ખાયા, કબ ખાયા. (૧૦૧) હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને અપને મોઅજિઝેકા ઇઝહાર ફરમાનેકે બાદ યે ભી ઝાહિર ફરમા દિયા કે આપ ખાનદાને નુબુવ્વતસે હૈં ઔર આપકે આબા-વ-અજદાદ અંબિયા હૈં જિનકા મરતબએ ઉલિયા એ દુનિયામેં મશહૂર હૈ. ઇસસે આપકા મકસદ યે થા કે સુનનેવાલે આપકી દા'વત કુબૂલ કરેં ઔર આપકી હિદાયતકો માને. (૧૦૨) તૌહીદ ઇખ્તિયાર કરના ઔર શિર્કસે બચના. (૧૦૩) ઉસકી ઇબાદત બજા નહીં લાતે ઔર મખ્લૂક પરસ્તી કરતે હૈં. (૧૦૪) જૈસે કે બુતપરસ્તોંને બના રખ્ખે હૈં, કોઈ સોનેકા, કોઈ ચાંદીકા, કોઈ તાંબેકા, કોઈ લોહેકા, કોઈ લકળીકા, કોઈ પથ્થરકા, કોઈ ઔર કિસી ચીઝકા, કોઈ છોટા, કોઈ બળા મગર સબકે સબ નિકમ્મે બેકાર ન નફા દે સકેં ન ઝરર પહુંચા સકેં ઐસે ઝૂટે મા'બૂદ. (૧૦૫) કે ન

કોઈ ઉસકા મુકાબિલ હો સકતા હૈ ન ઉસકે હુકમમેં દખલ દે સકતા હૈ ન ઉસકા કોઈ શરીક હૈ ન નઝીર, સબ પર ઉસકા હુકમ જારી ઔર સબ ઉસકે મમ્લૂક (૧૦૬) ઔર ઉનકા નામ મા'બૂદ રખ લિયા હૈ, બાવજૂદ યે કે વો બેહકીકત પથ્થર હૈં. (૧૦૭) ક્યૂં કે સિર્ફ વહી મુસ્તહિકે ઇબાદત હૈ. (૧૦૮) જિસ પર દલાઈલો બરાહીન કાઈમ હૈં. (૧૦૯) તૌહીદો ઇબાદતે ઇલાહીકી દા'વત દેનેકે બાદ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને તાબીરે ખ્વાબકી તરફ તવજ્જોહ ફરમાઇ ઔર ઇરશાદ કિયા. (૧૧૦) યા'ની બાદશાહકા સાકી તૂ અપને ઓહદા પર બહાલ કિયા જાએગા ઔર પહલેકી તરહ બાદશાહકો શરાબ પિલાએગા ઔર તીન ખોશે જો ખ્વાબમેં બયાન કિયે ગએ હૈં યે તીન દિન હૈં ઉતને હી એયામ કૈદખાનામેં રહેગા ફિર બાદશાહ ઉસકો બુલાએગા. (૧૧૧) યા'ની મોહતમિમ મત્બખ વ તઆમ. (૧૧૨) હઝરત ઇબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા કે તાબીર સુનકર ઉન દોનોંને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામસે કહા કે ખ્વાબ તો હમને કુછ ભી નહીં દેખા હમ તો હંસી કર રહે થે. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ફરમાયા. (૧૧૩) જો મૈંને કહ દિયા યે ઝુરૂર વાકેઅ હોગા તુમને ખ્વાબ દેખા હો યા ન દેખા હો અબ યે હુકમ ટલ નહીં સકતા. (૧૧૪) યા'ની સાકીકો (૧૧૫) ઔર મેરા હાલ બયાન કરના કે કૈદખાનેમેં એક મઝલૂમ બેગુનાહ કૈદ હૈ ઔર ઉસકી કૈદકો એક ઝમાના ગુઝર ચુકા હૈ. (૧૧૬) અકસર મુફસ્સિરીન ઇસ તરફ હૈં કે ઇસ વાકિએકે બાદ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ સાત બરસ ઔર કૈદમેં રહે ઔર પાંચ બરસ પહલે રહ ચૂકે થે ઇસ મુદતકે ગુઝરનેકે બાદ જબ અલ્લાહ તઆલાકો હઝરત યૂસુફકા કૈદસે નિકાલના મંઝૂર હુવા તો મિસ્રકે શાહે આઝમ રિયાન ઇબ્ને વલીદને એક અજીબ ખ્વાબ દેખા જિસસે ઉસકો બહોત પરેશાની હુઇ ઔર ઉસને મુલ્કકે સાહિરોં ઔર કાહિનોં ઔર તાબીર દેનેવાલોંકો જમા કરકે ઉન્સે અપના ખ્વાબ બયાન કિયા. (૧૧૭) જો હરી પર લપટેં ઔર ઉન્હોંને હરીકો સુખા દિયા. (૧૧૮) યાની સાકી. (૧૧૯) કે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને ઉસસે ફરમાયા થા કે અપને આકાકે સામને મેરા ઝિક કરના, સાકીને કહા કે. (૧૨૦) કૈદખાનામેં વહાં તાબીરે ખ્વાબકે એક આલિમ હૈં. બસ બાદશાહને ઉસકો ભેજ દિયા, યા વો કૈદખાનામેં પહુંચકર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકી ખિદમતમેં અર્ઝ કરને લગા. (૧૨૧) યે ખ્વાબ બાદશાહને દેખા હૈ ઔર મુલ્કકે તમામ ઉલમા-વ-હુકમા ઉસકી તાબીરસે આજિઝ રહે હૈં, હઝરત ઉસકી તાબીર ઇરશાદ ફરમાએ. (૧૨૨) ખ્વાબકી તાબીરસે ઔર આપકે ઇલ્મો ફઝલ ઔર મર્તબતો મંઝિલતકો જાને ઔર આપકો ઉસ મહનતસે રિહા કરકે અપને પાસ બુલાએ. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને તાબીર દી ઔર. (૧૨૩) ઉસ ઝમાનામેં ખૂબ પૈદાવાર હોગી, સાત મોટી ગાયોં ઔર સાત સબ્ઝ બાલોંસે ઉસકી તરફ ઇશારા હૈ. (૧૨૪) તાકે ખરાબ ન હો ઔર આફાતસે મહફૂઝ રહે. (૧૨૫) ઇસ પરસે ભૂસી ઉતાર લો ઔર ઉસે સાફ કરલો બાકી કો ઝખીરા બનાકર મહફૂઝ કર લો. (૧૨૬) જિનકી તરફ દુબલી ગાયોં ઔર સૂખી બાલોંમેં ઇશારા હૈ. (૧૨૭) ઔર ઝખીરા કર લિયા થા. (૧૨૮) બીજકે લિયે તાકે ઉસસે કાશ્ત (ખેતી) કરો. (૧૨૯) અંગૂરકા ઔર તિલ ઝૈતૂનકે તેલ નિકાલેંગે, યે સાલ કસીરુલ ખૈર હોગા, ઝમીન સર સબ્ઝો શાદાબ હોગી, દરખ્ત ખૂબ ફલેંગે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે યે તાબીર સુનકર વાપસ હુવા ઔર બાદશાહકી ખિદમતમેં જાકર તાબીર બયાન કી બાદશાહકો યે તાબીર બહુત પસંદ આઇ ઔર ઉસે યકીન હુવા કે જૈસા હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ફરમાયા હૈ ઝુરૂર વૈસા હી હોગા. બાદશાહકો શૌક પેદા હુવા કે ઇસ ખ્વાબકી તાબીર ખૂદ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી ઝુબાનેમુબારકસે સુને. (૧૩૦) ઔર ઉસને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી ખિદમતમેં બાદશાહકા પૈગામ અર્ઝ કિયા તો આપને. (૧૩૧) યા'ની ઉસસે દરખાસ્ત કર કે વો પૂછે તફતીશ કરે. (૧૩૨) યે આપને ઇસલિયે ફરમાયા તાકે બાદશાહકે સામને અપની બરાઅત ઔર બેગુનાહી મા'લૂમ હો જાએ ઔર યે ઉસકો મા'લૂમ હો કે યે કૈદે તવીલ બેવજહ હૂઇ તા કે આઇન્દા હાસિદોં કો નીશઝનીકા (મલામતકા) મૌકા ન મિલે <u>મસ્અલા :</u> ઇસસે માલૂમ હુવા કે દફએ તોહમતમેં કોશિશ કરના ઝુરૂરી હૈ. અબ કાસિદ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે પાસસે યે પયામ લેકર બાદશાહકી ખિદમતમેં પહુંચા. બાદશાહને સુનકર ઔરતોંકો જમા કિયા ઔર ઉનકે સાથ અઝીઝકી ઔરતકો ભી. (૧૩૩) ઝુલેખા. (૧૩૪) બાદશાહને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે પાસ પયામ ભેજા કે ઔરતોંને આપકી પાકી બયાન કી ઔર અઝીઝકી ઔરતને અપને ગુનાહકા ઇકરાર કર લિયા ઇસ પર હઝરત

(વમા મિન દાબ્બતિન પારહ બારહવાં ખત્મ શુદ)

وَمَا أُبَرِّئُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ
إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ وَقَالَ
الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي فَلَمَّا كَلَّمَهُ
قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ۝ قَالَ
اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ ۝
وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَبَوَّأُ مِنْهَا
حَيْثُ يَشَاءُ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ
أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۝ وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ
آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ۝ وَجَاءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ
فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ۝ وَلَمَّا
جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ قَالَ ائْتُونِي بِأَخٍ لَكُمْ مِنْ
أَبِيكُمْ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّي أُوفِي الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ
الْمُنْزِلِينَ ۝ فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ

વમા ઉબર્રિઉ નફ-સી

ઔર મૈં અપને નફસકો બે-કસૂર નહીં બતાતા (૧૩૫)
ઈન્નન્નફ-સ લ-અમ્મારતુમ બિસ્સૂ-ઈ
બેશક નફસ તો બુરાઈકા બતા હુકમ દેનેવાલા હૈ
ઈલ્લા મા રહિ-મ રબ્બી ۞ ઈન્ન રબ્બી
મગર જિસ પર મેરા રબ રહમ કરે (૧૩૬) બેશક મેરા રબ
ગ઼ફૂરુર્રહીમ (૫૩) વ કાલલ-મલિકુઅ-તૂની
બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ (૧૩૭) ઔર બાદશાહ બોલા ઉન્હેં
બિહી અસ્તખ્લિસ્હુ લિનફસી ۚ ફ-લમ્મા
મેરે પાસ લે આઓ કે મૈં ઉન્હેં અપને લિયે ચુન લૂં (૧૩૮) ફિર
કલ્લ-મહૂ કા-લ ઈન્નકલ-યૌ-મ લદૈના
જબ ઉસસે બાત કી કહા બેશક આજ આપ હમારે યહાં
મકીનુન અમીન (૫૪) કાલજ અલ્ની અલા
મોઅઝઝિઝ મોઅતમિદ હૈં (૧૩૯) યૂસુફને કહા મુઝે
ખ઼ઝાઈનિલ-અર્દ ۚ ઈન્ની હફીઝુન અલીમ (૫૫) વ કઝાલિ-ક મક્કન્ના મ ૩
ઝમીનકે ખઝાનોં પર કર દે બેશક મૈં હિફાઝતવાલા ઇલ્મવાલા હૂં (૧૪૦) ઔર યૂં હી હમને યૂસુફકો
લિયૂસુ-ફ ફિલ્અર્દ ۚ ય-ત-બવ્વઉ મિન્હા હૈસુ યશાઅ ۚ નુસીબુ બિરહ-મતિના
ઉસ મુલ્ક પર કુદરત બખ્શી ઉસમેં જહાં ચાહે રહે (૧૪૧) હમ અપની રહમત (૧૪૨) જિસે
મન નશાઉ વલા નુદીઉ અજ-રલ મુહ-સિનીન (૫૬) વ લ-અજ-રુલ-આખ઼િરતિ
ચાહેં પહુંચાએં ઔર હમ નેકિયોંકા નેગ ઝાએ નહીં કરતે ઔર બેશક આખેરતકા
ખ઼ૈરુલ્લિલ્લઝી-ન આમનૂ વકાનૂ યત્તકૂન ۝ (૫૭) વ જા-અ ઈખ્વતુ ૯
સવાબ ઉનકે લિયે બેહતર જો ઈમાન લાએ ઔર પરહેઝગાર રહે (૧૪૩) ઔર યૂસુફકે ભાઈ આએ તો
યૂસુ-ફ ફદ-ખ઼લૂ અલૈહિ ફ-અ-ર-ફહુમ વહુમ લહૂ મુન્કિરૂન (૫૮) વ
ઉસકે પાસ હાઝિર હુએ તો યૂસુફને (૧૪૪) ઉન્હેં પેહચાન લિયા ઔર વોહ ઉસસે અન્જાન રહે (૧૪૫) ઔર
લમ્મા જહ-હ-ઝ-હુમ બિ-જહાઝિહિમ કાલઅ-તૂની બિ-અખ઼િલ્લકુમ
જબ ઉનકા સામાન મોહય્યા કર દિયા (૧૪૬) કહા અપના સૌતેલા ભાઈ (૧૪૭) મેરે પાસ લે આઓ
મિન અબીકુમ ۚ અલા તરૌ-ન અન્ની ઊફિલ-કૈ-લ વ અ-ન ખ઼ૈરુલ-મુન્ઝિલીન
ક્યા નહીં દેખતે હો કે મૈં પૂરા નાપતા હૂં (૧૪૮) ઔર મૈં સબસે બેહતર મેહમાન નવાઝ હૂં
(૫૯) ફઈલ્લમ તઅ-તૂની બિહી ફલા કૈ-લ લકુમ
ફિર અગર ઉસે લે કર મેરે પાસ ન આઓ તો તુમ્હારે લિયે મેરે યહાં

(૧૩૫) ઝુલેખા કે ઈકરારો એતરાફકે બાદ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને જો યે ફરમાયા થા કે મૈંને અપની બરાઅતકા ઈઝહાર ઈસલિયે ચાહા થા તા કે અઝીઝકો યે મા'લૂમ હો જાએ કે મૈંને ઉસકી ગીબતમેં ઉસકી ખયાનત નહીં કી હૈ ઔર મૈં ઉસકે અહલકી હુર્મત ખરાબ કરનેસે મુજતનિબ રહા હૂં ઔર જો ઈલ્ઝામ મુઝ પર લગાએ ગએ હૈં મૈં ઉનસે પાક હૂં, ઉસકે બાદ આપકા ખયાલ મુબારક ઈસ તરફ ગયા કે ઉસમેં અપની તરફ પાકીકી નિસ્બત ઔર અપની નેકીકા બયાન હૈ ઐસા ન હો કે ઉસમેં શાને ખુદબીની ઔર ખુદ પસંદીકા શાએબા ભી આયે, ઈસી લિયે અલ્લાહ તઆલાકી જનાબમેં તવાઝોઅ-વ-ઈન્કેસારસે અર્ઝ કિયા કે મૈં અપને નફસકો બેકુસૂર નહીં બતાતા, મુઝે અપની બેગુનાહી પર નાઝ નહીં હૈ ઔર

عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِ ۝ قَالُوا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ
أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ ۝ وَقَالَ لِفِتْيَانِهِ اجْعَلُوا
بِضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا
إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝ فَلَمَّا رَجَعُوا
إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ
مَعَنَا أَخَانَا نَكْتَلْ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ۝ قَالَ هَلْ
آمَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمِنْتُكُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ ۖ
فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ۝ وَلَمَّا
فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ ۖ
قَالُوا يَا أَبَانَا مَا نَبْغِي ۖ هَٰذِهِ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا ۖ
وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ۖ
ذَٰلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ۝ قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ
تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلَّا أَنْ

ઈન્દી વલા તક્-રબૂન (૬૦) કાલૂ
નાપ નહી ઔર મેરે પાસ ન ફટકના બોલે
સનુરાવિદુ અન્હુ અબાહુ વ ઈન્ના લફાઈલૂન
હમ ઉસકી ખ્વાહિશ કરેંગે ઉસકે બાપસે ઔર હમેં યે ઝરૂર કરના
(૬૧) વકા-લ લિફિત્યાનિહિજ-અલૂ
ઔર યૂસુફને અપને ગુલામોંસે કહા ઉનકી
બિદા-અ-તહુમ ફી રિહાલિ- હિમ લ-અલ્લહુમ
પૂંજી ઉનકી ખુરજિયોંમેં રખ દો (૧૪૯) શાયદ
યઅ- રિફૂનહા ઈઝ઼ન્-ક઼-લબૂ ઈલા
વોહ ઉસે પેહચાને જબ અપને ઘરકી
અહ-લિહિમ લ-અલ્લહુમ યર્જિઊન (૬૨)
તરફ લૌટકર જાએં (૧૫૦) શાયદ વોહ વાપસ આએં
ફ-લમ્મા ર-જ-ઊ ઈલા અબીહિમ કાલૂ
ફિર જબ અપને બાપકી તરફ લૌટકર ગએ (૧૫૧) બોલે

મં ૩ યા અબાના મુનિ-અ મિન્નલ્કૈલુ ફ-અર્સિલ મ-અના અખ઼ાના નક્તલ વ ઈન્ના
અય હમારે બાપ ! હમસે ગલ્લા રોક દિયા ગયા હય (૧૫૨) તો હમારે ભાઈકો હમારે સાથ ભેજ દીજિયે કે
લહૂ લહાફિઝૂન (૬૩) કા-લ હલ આમનુકુમ અલૈહિ ઈલ્લા કમા અમિન્તુકુમ
ગલ્લા લાએં ઔર હમ ઝરૂર ઉસકી હિફાઝત કરેંગે કહા ક્યા ઉસકે બારેમેં વૈસા હી એતબાર કર લૂં
અલા અખ઼ીહિ મિન કબ્લ ♦ ફલ્લાહુ ખૈરુન હાફિઝંવ-વ હુ-વ
જૈસા પેહલે ઉસકે ભાઈકે બારેમેં કિયા થા (૧૫૩) તો અલ્લાહ સબસે બેહતર નિગેહબાન ઔર વોહ હર મહેરબાનસે
અર્હમુર-રાહિમીન (૬૪) વ લમ્મા ફ-તહૂ મતાઅહુમ વ-જદૂ બિદા-અ-તહુમ
બઢ કર મહેરબાન ઔર જબ ઉન્હોંને અપના અસ્બાબ ખોલા અપની પૂંજી પાઈ કે
રુદ-દત ઈલૈહિમ ♦ કાલૂ યા અબાના મા નબ્ગી ♦ હાઝિહી બિદાઅતુના રુદ-દત
ઉનકો ફેર દી ગઈ હય બોલે અય હમારે બાપ ! અબ હમ ઔર ક્યા ચાહેં યે હૈ હમારી પૂંજી કે હમેં વાપસ
ઈલૈના ♦ વ નમીરુ અહ-લના વ નહ-ફઝુ અખ઼ાના વ નઝ-દાદુ કૈ-લ બઈર
કર દી ગઈ ઔર હમ ઘરકે લિયે ગલ્લા લાએં ઔર અપને ભાઈકી હિફાઝત કરેં ઔર એક ઊંટકા બોઝ ઔર ઝ્યાદા પાએં
ઝાલિ-ક કૈલુંય્યસીર (૬૫) કા-લ લન ઉર્સિ-લહૂ મ-અકુમ હત્તા
યેહ દેના બાદશાહકે સામને કુછ નહી કહા મૈં હરગિઝ ઉસે તુમ્હારે સાથ ન ભેજૂંગા જબ
તુઅ-તૂનિ મૌસિકમ- મિનલ્લાહિ લ-તઅ-તુન્નની બિહી ઈલ્લા અંય-
તક તુમ મુઝે અલ્લાહકા યે અહદ ન દે દો (૧૫૫) કે ઝરૂર ઉસે લે કર આઓગે મગર યે

મૈં ગુનાહસે બચનેકો અપને નફસકી ખૂબી કરાર નહી દેતા નફસકી જિન્સકા યે હાલ હૈ કે. (૧૩૬) યા'ની અપને જિસ મખ્સૂસ બંદેકો અપને કરમસે મા'સૂમ કરે તો ઉસકા બુરાઈયોંસે બચના અલ્લાહકે ફઝલો રહમતસે હૈ ઔર મા'સૂમ કરના ઉસીકા કરમ હૈ. (૧૩૭) જબ બાદશાહકો હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે ઈલ્મ ઔર આપકી અમાનતકા હાલ મા'લૂમ હુવા ઔર વો આપકે હુસ્ને સબ્ર, હુસ્ને અદબ, કૈદખાનેવાલોંકે સાથ એહસાન, મહનતો તકલીફો પર સબાતો ઈસ્તેકલાલ રખને પર મુત્લઅ હુવા તો ઉસકે દિલમેં આપકા બહુત હી અઝીમ એ'તેકાદ પેદા હુવા (૧૩૮) ઔર અપના મખ્સૂસ બના લૂં ચુનાનચે ઉસને મોઅઝઝેઝીનકી એક જમાઅત બેહતરીન સવારિયાં ઔર શાહાના સાઝો સામાન ઔર નફીસ લિબાસ

يُحَاطَ بِكُمْ ۚ فَلَمَّا آتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ
مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يَا بَنِيَّ لَا تَدْخُلُوا
مِن بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ۖ
وَمَا أُغْنِي عَنكُم مِّنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ ۖ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا
لِلَّهِ ۖ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾
وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ
يُغْنِي عَنْهُم مِّنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي
نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا ۚ وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنَاهُ
وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا
عَلَىٰ يُوسُفَ آوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ ۖ قَالَ إِنِّي أَنَا
أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾
فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ فِي
رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ

યુહા-ત બિકુમ ફ-લમ્મા આતૌહુ મૌસિકહુમ
કે તુમ ઘર જાઓ (૧૫૬) ફિર જબ ઉન્હોંને યાકૂબકો વાદા દિયા
કાલલ્લાહુ અલા મા નકૂલુ વકીલ (૬૬) વ
કહા (૧૫૭) અલ્લાહકા ઝિમ્મા હૈ ઉન બાતોં પર જો હમ કેહ રહે હૈં
કા-લ યા બનિય્ય લા તદ-ખુલૂ
ઔર કહા અય મેરે બેટો ! (૧૫૮) એક દરવાઝેસે ન દાખિલ
મિમબાબિંવ- વાહિદિંવ્વદ-ખુલૂ મિન
હોના ઔર જૂદા-જૂદા દરવાઝોંસે જાના (૧૫૯) મૈં તુમ્હેં
અબ્વાબિમ-મુતફર્રિકહ ۖ વમા ઉગ્ની અન્કુમ
અલ્લાહસે બચા નહીં સકતા (૧૬૦) હુકમ તો સબ
મિનલ્લાહિ મિન શૈઅ ۖ ઈનિલ-હુકમુ ઈલ્લા
અલ્લાહ હી કા હૈ મૈંને ઉસી પર ભરોસા
લિલ્લાહ ۖ અલૈહિ તવક્કલ્ત ۖ વ અલૈહિ
કિયા ઔર ભરોસા કરનેવાલોં

ફલ્ય-ત-વક્કલિલ મુ-ત-વક્કિલૂન (૬૭) વ લમ્મા દ-ખ-લૂ મિન હૈસુ
કો ઉસી પર ભરોસા ચાહિયે ઔર જબ વોહ દાખિલ હુએ જહાંસે
અ-મ-રહુમ અબૂહુમ ۖ મા કા-ન યુગ્ની અન્હુમ મિનલ્લાહિ મિન
ઉનકે બાપને હુકમ દિયા થા (૧૬૧) વોહ કુછ ઉન્હેં અલ્લાહસે બચા ન સકતા થાં
શૈઈન ઈલ્લા હાજ-તન ફી નફસિ યઅ-કૂ-બ કદાહા ۖ વ ઈન્નહૂ લઝૂ
યાકૂબકે જીકી એક ખ્વાહિશ થી જો ઉસને પૂરી કરલી ઔર બેશક વોહ સાહિબે
ઈલ્મિલ લિમા અલ્લમ્નાહુ વલા કિન-ન અક-સરન્નાસિ લા યઅ-લમૂન ۖ (૬૮)
ઈલ્મ હૈ હમારે સિખાએસે મગર અકસર લોગ નહીં જાનતે (૧૬૨)
વ લમ્મા દ-ખલૂ અલા યૂસુ-ફ આવા ઈલૈહિ અખાહુ કા-લ ઈન્ની
ઔર જબ વોહ યૂસુફકે પાસ ગએ (૧૬૩) ઉસને અપને ભાઈકો અપને પાસ જગહ દી (૧૬૪)
અ-ન અખૂ-ક ફલા તબ્તઈસ બિમા કાનૂ યઅ-મલૂન (૬૯) ફ-લમ્મા
કહા યકીન જાન મૈં હી તેરા ભાઈ (૧૬૫) હૂં તો યે જો કુછ કરતે હૈં ઉસકા ગમ ન ખા (૧૬૬) ફિર જબ
જહ-હ-ઝ-હુમ બિ-જહાઝિહિમ જ-અ-લસ્સિકાય-ત ફી રહ-લિ
ઉનકા સામાન મોહય્યા કર દિયા (૧૬૭) પ્યાલા અપને ભાઈકે કજાવેમેં રખ દિયા (૧૬૮) ફિર એક
અખીહિ સુમ્મ અઝ-ઝ-ન મુઅઝ-ઝિનુન અય્યતુહલ-ઈરુ ઈન્નકુમ
મુનાદીને નિદાકી અય કાફલેવાલો બેશક

મં 3

૯

લેકર કૈદખાના ભેજા તાકે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો નિહાયત તાઝીમો તકરીમકે સાથ એવાને શાહીમેં લાએ. ઉન લોગોંને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર બાદશાહકા પયામ અર્ઝ કિયા, આપને કુબૂલ ફરમાયા ઔર કૈદખાનેસે નિકલતે વકત કૈદિયોંકે લિયે દુઆ ફરમાઈ. જબ કૈદખાનેસે બાહર તશરીફ લાએ તો ઉસકે દરવાઝે પર લિખ્ખા, યે બલાકા ઘર, ઝિંદોંકી કબ્ર ઔર દુશ્મનોંકી બદગોઈ ઔર સચ્ચોંકે ઈમ્તેહાનકી જગહ હૈ. ફિર ગુસ્લ ફરમાયા ઔર પોશાક પહની એવાને શાહીકી તરફ રવાના હુએ, જબ કિલેકે દરવાઝે પર પહૂંચે તો ફરમાયા મેરા રબ મુઝે કાફી હૈ ઉસકી પનાહ બળી ઔર ઉસકી સના બરતર ઔર ઉસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, ફિર કિલેમેં દાખિલ હુએ. બાદશાહકે

لَسٰرِقُوْنَ ۝ قَالُوْا وَاَقْبَلُوْا عَلَيْهِمْ مَّاذَا تَفْقِدُوْنَ ۝
قَالُوْا نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ وَلِمَنْ جَآءَ بِهٖ حِمْلُ بَعِيْرٍ
وَّاَنَا بِهٖ زَعِيْمٌ ۝ قَالُوْا تَاللّٰهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا
لِنُفْسِدَ فِي الْاَرْضِ وَمَا كُنَّا سٰرِقِيْنَ ۝ قَالُوْا
فَمَا جَزَآؤُهٗۤ اِنْ كُنْتُمْ كٰذِبِيْنَ ۝ قَالُوْا جَزَآؤُهٗ
مَنْ وُّجِدَ فِيْ رَحْلِهٖ فَهُوَ جَزَآؤُهٗ ؕ كَذٰلِكَ
نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ۝ فَبَدَاَ بِاَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَآءِ
اَخِيْهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِّعَآءِ اَخِيْهِ ؕ كَذٰلِكَ
كِدْنَا لِيُوْسُفَ ؕ مَا كَانَ لِيَاْخُذَ اَخَاهُ فِيْ دِيْنِ
الْمَلِكِ اِلَّاۤ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ؕ نَرْفَعُ دَرَجٰتٍ مَّنْ
نَّشَآءُ ؕ وَفَوْقَ كُلِّ ذِيْ عِلْمٍ عَلِيْمٌ ۝ قَالُوْۤا اِنْ يَّسْرِقْ
فَقَدْ سَرَقَ اَخٌ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ ۚ فَاَسَرَّهَا يُوْسُفُ
فِيْ نَفْسِهٖ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ قَالَ اَنْتُمْ شَرٌّ

લસારિકૂન (૭૦) કાલૂ વ અક઼-બલૂ
તુમ ચોર હો બોલે ઓર ઉ-કી તરફ
અ઼લૈહિમ માઝ઼ા તફ-ક઼િદૂન (૭૧) ક઼ાલૂ
મુતવજ્જા હુએ તુમ કયા નહી પાતે બોલે
નફ-ક઼િદુ સુવાઅ઼લ-મલિકિ વલિમન જા-અ
બાદશાહકા પયમાના નહી મિલતા ઓર જો ઉસે લાએગા
બિહી હિમ્લુ બઈરિંવ-વ અ-ન બિહી
ઉસકે લિયે એક ઊંટકા બોઝ હૈ ઓર મૈં ઉસકા
ઝઈમ (૭૨) કાલૂ તલ્લાહિ લ-ક઼દ
ઝામિન હૂં બોલે ખુદાકી કસમ તુમ્હેં
અ઼લિમ્તુમ મા જિઅ-ના લિનુફ-સિ-દ ફિલ્અર્દ઼િ
ખૂબ માલૂમ હૈ કે હમ ઝમીનમેં ફસાદ કરને ન આએ ઓર
વમા કુન્ના સારિક઼ીન (૭૩) ક઼ાલૂ ફમા
ન હમ ચોર હંય બોલે ફિર

મં ૩ જઝ઼ાઉહૂ ઈન કુન્તુમ કાઝ઼િબીન (૭૪) ક઼ાલૂ જઝ઼ાઉહૂ મંવ્વુજિ-દ
કયા સઝા હૈ ઉસકી અગર તુમ ઝૂઠે હો (૧૬૯) બોલે ઉસકી સઝા યેહ હૈ કે
ફી રહ઼-લિહી ફહુ-વ જઝ઼ાઉહ ॰ કઝ઼ાલિ-ક નજ-ઝિઝ઼-ઝ઼ાલિમીન (૭૫)
જિસકે અસ્બાબમેં મિલે વોહી ઉસકે બદલેમેં ગુલામ બને (૧૭૦) હમારે યહાં ઝાલિમોંકી યેહી સઝા હૈ (૧૭૧)
ફ-બ-દ-અ બિઓઈ઼યતિહિમ ક઼બ્લ વિઆ-ઈ અખ઼ીહિ સુમ્મસ્તખ઼-ર-જહા
તો અવ્વલ ઉનકી ખુરજિયોંસે તલાશી શુરૂ કી અપને ભાઈ (૧૭૨) કી ખુરજીસે પેહલે ફિર ઉસે અપને
મિંવ્વિઅ઼ાઇ અખ઼ીહ ॰ કઝ઼ાલિ-ક કિદ-ના લિયૂસુફ ॰ મા કા-ન
ભાઈકી ખુરજીસે નિકાલ લિયા (૧૭૩) હમને યૂસુફકો યેહી તદબીર બતાઈ (૧૭૪)
લિયઅ-ખુ-ઝ઼ અખ઼ાહુ ફી દીનિલ્મલિકિ ઈલ્લા અંય્યશાઅલ્લાહ ॰ નર્ફઉ
બાદશાહી કાનૂનમેં ઉસે નહી પહુંચતા થા કે અપને ભાઈકો લે લે (૧૭૫) મગર યે કે ખુદા ચાહે (૧૭૬) હમ
દ-ર-જાતિમ-મન નશાઅ ॰ વફૌ-ક઼ કુલ્લિ ઝ઼ી ઈ઼લ્મિન અ઼લીમ (૭૬) ક઼ાલૂ
જિસે ચાહેં દરજે બુલંદ કરેં (૧૭૭) ઓર હર ઇલ્મવાલે સે ઉપર એક ઇલ્મવાલા હૈ (૧૭૮) ભાઈ
ઈય્યસ્રિક ફ-ક઼દ સ-ર-ક઼ અખુલ્લહૂ મિન ક઼બ્લ ૮ ફ-અસર્રહા યૂસુફુ
બોલે અગર યે ચોરી કરે (૧૭૯) તો બેશક ઉસસે પેહલે ઉસકા ભાઈ ચોરી કર ચુકા હૈ (૧૮૦) તો યૂસુફને
ફી નફ-સિહી વ લમ યુબ્દિહા લહુમ ૮ ક઼ા-લ અન્તુમ શર્રુમ
યે બાત અપને દિલમેં રખી ઓર ઉન પર ઝાહિર ન કી જીમેં કહા તુમ બદતર

સામને પહુંચે તો યે દુઆ કી કે, યા રબ ! તેરે ફઝલસે ઉસકી ભલાઈ તલબ કરતા હૂં ઓર ઉસકી ઓર દૂસરોંકી બુરાઈસે તેરી પનાહ ચાહતા હૂં, જબ બાદશાહસે નઝર મિલી તો આપને અરબીમેં સલામ ફરમાયા, બાદશાહને દરિયાફત કિયા, યે કયા ઝબાન હૈ? ફરમાયા યે મેરે અમ (ચચા) હઝરત ઇસ્માઇલ અલૈહિસ્સલામકી ઝબાન હૈ, ફિર આપને ઉસકો ઇબરાની ઝબાનમેં દુઆ કી. બાદશાહ યે દોનોં ઝબાને ન સમઝ સકા બાવજૂદ યે કે વો સત્તર (૭૦) ઝબાને જાનતા થા. ફિર ઉસને જિસ ઝબાનમેં હઝરતસે ગુફતગૂ કી આપને ઉસી ઝબાનમેં ઉસકો જવાબ દિયા. ઉસ વકત આપકી ઉમ્ર શરીફ તીસ સાલકી થી ઉસ ઉમ્રમેં યે વુસ્અતે ઉલૂમ દેખકર બાદશાહકો બહુત હૈરત હુઈ ઓર ઉસને આપકો અપને બરાબર જગહ દી. (૧૩૯)

مَّكَانًا ۚ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوا يَا أَيُّهَا
الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا
مَكَانَهُ ۖ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾ قَالَ مَعَاذَ
اللَّهِ أَن نَّأْخُذَ إِلَّا مَن وَجَدْنَا مَتَاعَنَا عِندَهُ
إِنَّا إِذًا لَّظَالِمُونَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا اسْتَيْأَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا
نَجِيًّا ۖ قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ
قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُم مَّوْثِقًا مِّنَ اللَّهِ وَمِن قَبْلُ
مَا فَرَّطتُمْ فِي يُوسُفَ ۖ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ
حَتَّىٰ يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي ۖ وَهُوَ خَيْرُ
الْحَاكِمِينَ ﴿٨٠﴾ ارْجِعُوا إِلَىٰ أَبِيكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا
إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلِمْنَا
وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ﴿٨١﴾ وَاسْأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي
كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا ۖ وَإِنَّا

મકાના ઢ વલ્લાહુ અઅ-લમુ બિમા તસિફૂન (૭૭)
જગહ હો (૧૮૧) ઔર અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈ જો બાતેં
કાલૂ યાઁ અય્યુહલ-અઝીઝુ ઈન્ન
બનાતે હો બોલે અય અઝીઝ ! ઉસકે
લહૂ અ-બન શૈખન કબીરન ફખુઝ
એક બાપ હૈં બૂઢે બળે (૧૮૨) તો હમમેં ઉસકી
અ-હ-દના મકાનહુ ઢ ઈન્ના નરા-ક
જગહ કિસીકો લે લો બેશક હમ
મિનલ-મુહ-સિનીન (૭૮) કા-લ મઆઝલ્લાહિ
તુમ્હારે એહસાન દેખ રહે હૈં કહા (૧૮૩) ખુદાકી પનાહ
અન્નઅ-ખુ-ઝ ઈલ્લા મંવ્વજદ-ના મતા-અના
કે હમ લેં મગર ઉસીકો જિસકે પાસ
ઈન્દહૂ • ઈન્નાઁ ઈઝલ્લ- ઝાલિમૂન (૭૯)
હમારા માલ મિલા (૧૮૪) જબ તો હમ ઝાલિમ હોંગે

ફ-લમ્મસ્તૈ-અસૂ મિન્હુ ખ-લસૂ નજિય્યા • કા-લ કબીરુહુમ અ-લમ
ફિર જબ ઉસસે નાઉમ્મીદ હુએ અલગ જાકર સરગોશી કરને લગે
તઅ-લમૂ અન્ન અબાકુમ કદ અ-ખ-ઝ અલૈકુમ મૌસિકમ-મિનલ્લાહિ
ઉન્કા બળા ભાઈ બોલા ક્યા તુમ્હેં ખબર નહીં કે તુમ્હારે બાપને તુમસે અલ્લાહકા અહદ લે લિયા થા
વ મિન કબ્લુ મા ફર્રતતુમ ફી યૂસુફ ઢ ફ-લન અબ-ર-હલ-અર્દ
ઔર ઉસસે પેહલે યૂસુફ કે હકકમેં તુમને કૈસી તકસીર કી તો મૈં યહાંસે ન ટલૂંગા
હત્તા યઅ-ઝ-ન લી અબી ઔ યહ-કુમલ્લાહુ લી ઢ વ હુ-વ ખૈરુલ
યહાં તક કે મેરે બાપ (૧૮૫) ઈજાઝત દે યા અલ્લાહ મુઝે હુકમ ફરમાએ (૧૮૬) ઔર ઉસકા હુકમ સબસે
હાકિમીન (૮૦) ઈર્જિઊ ઈલાઁ અબીકુમ ફકૂલૂ યાઁ અબાનાઁ ઈન્નબ-ન-ક
બેહતર અપને બાપકે પાસ લૌટ કર જાવ ફિર અર્ઝ કરો કે અય હમારે બાપ ! બેશક આપકે
સ-રક ઢ વમા શહિદ-નાઁ ઈલ્લા બિમા અલિમ્ના વમા કુન્ના
બેટેને ચોરી કી (૧૮૭) ઔર હમ તો ઈન્ની હી બાતકે ગવાહ હુએ થે જિત્ની હમારે ઈલ્મમેં થી (૧૮૮) ઔર હમ
લિલ્ગૈબિ હાફિઝીન (૮૧) વસ-અલિલ - કર્યતલ્લતી કુન્ના
ગૈબકે નિગેહબાન ન થે (૧૮૯) ઔર ઉસ બસ્તીસે પૂછ દેખિયે જિસમેં
ફીહા વલ-ઈરલ્લતી અક-બલ્ના ફીહા • વ ઈન્ના
હમ થે ઔર ઉસ કાફલેસે જિસમેં હમ આએ ઔર હમ બેશક

બાદશાહને દરખ્વાસ્ત કી કે હઝરત ઉસકે ખ્વાબકી તાબીર અપને ઝબાને મુબારકસે સુના દેં. હઝરતને ઉસ ખ્વાબકી પૂરી તફસીલ ભી સુના દી જિસ જિસ શાનસે કે ઉસ્ને દેખા થા. બાવજૂદ યે કે આપસે યે ખ્વાબ પહલે મુજમલન બયાન કિયા ગયા થા ઉસ પર બાદશાહકો બહુત તાઅજ્જુબ હુવા. કહને લગા કે આપને મેરા ખ્વાબ હૂબહૂ બયાન ફરમા દિયા, ખ્વાબ તો અજીબ થા હી મગર આપકા ઉસ તરહ બયાન ફરમા દેના ઉસસે ભી ઝિયાદા અજીબતર હૈ, અબ તાબીર ઈર્શાદ હો જાએ. આપને તાબીર બયાન ફરમાનેકે બાદ ઈર્શાદ ફરમાયા કે અબ લાઝિમ યે હૈ કે ગલ્લા (અનાજ) જમા કિએ જાએં ઔર ઈન ફરાખીકે સાલોંમેં કસરતસે કાશ્ત કરાઈ જાએ ઔર ગલ્લે મએ બાલોંકે મહફૂઝ રખ્ખે જાએં ઔર રિઆયાકી પેદાવારમેંસે

لَصٰدِقُوْنَ ۝ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا ؕ
فَصَبْرٌ جَمِيْلٌ ؕ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّاْتِيَنِيْ بِهِمْ جَمِيْعًا ؕ
اِنَّهٗ هُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ۝ وَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ
يٰاَسَفٰى عَلٰى يُوْسُفَ وَابْيَضَّتْ عَيْنٰهُ مِنَ الْحُزْنِ
فَهُوَ كَظِيْمٌ ۝ قَالُوْا تَاللّٰهِ تَفْتَؤُا تَذْكُرُ يُوْسُفَ
حَتّٰى تَكُوْنَ حَرَضًا اَوْ تَكُوْنَ مِنَ الْهٰلِكِيْنَ ۝
قَالَ اِنَّمَاۤ اَشْكُوْا بَثِّيْ وَحُزْنِيْۤ اِلَى اللّٰهِ وَاَعْلَمُ مِنَ
اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ۝ يٰبَنِيَّ اذْهَبُوْا فَتَحَسَّسُوْا مِنْ
يُّوْسُفَ وَاَخِيْهِ وَلَا تَايْـَٔسُوْا مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ
لَا يَايْـَٔسُ مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْكٰفِرُوْنَ ۝ فَلَمَّا
دَخَلُوْا عَلَيْهِ قَالُوْا يٰۤاَيُّهَا الْعَزِيْزُ مَسَّنَا وَاَهْلَنَا
الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُّزْجٰىةٍ فَاَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَ
تَصَدَّقْ عَلَيْنَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِيْنَ ۝

منزل ٣

લસાદિકૂન (૮૨) કા-લ બલ સવ્વ-લત
સચ્ચે હૈં (૧૯૦) કહા (૧૯૧) તુમ્હારે નફસને
લકુમ અન્ફુસુકુમ અમ્રા • ફ-સબ-રુન
તુમ્હેં કુછ હીલા બના દિયા તો અચ્છા સબ્ર હૈ
જમીલ • અ-સલ્લાહુ અંય્યઅ-તિયની
કરીબ હૈ કે અલ્લાહ ઉન સબકો મુઝસે
બિહિમ જમીઆ • ઈન્નહૂ હુવલ-અલીમુલ-હકીમ
મિલાએ (૧૯૨) બેશક વોહી ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ
(૮૩) વ ત-વલ્લા અન્હુમ વ કા-લ યા
ઔર ઉનસે મુંહ ફેરા (૧૯૩) ઔર કહા હાએ
અ-સફા અલા યૂસુ-ફ વબ્યદ-દત ઐનાહુ
અફસોસ યૂસુફકી જુદાઈ પર ઉસકી આંખેં ગમસે
મિનલ્હુઝ-નિ ફહુ-વ કઝીમ (૮૪) કાલૂ
સફેદ હો ગઈ (૧૯૪) તો વોહ ગુસ્સા ખાતા રહા બોલે (૧૯૫)

મં ૩

તલ્લાહિ તફ-તઉ તઝ-કુરુ યૂસુ-ફ હત્તા તકૂ-ન હ-ર-દન
ખુદાકી કસમ આપ હંમેશા યૂસુફકી યાદ કરતે રહેંગે યહાં તક કે ગોર-કનારે
ઔ તકૂ-ન મિનલ્હાલિકીન (૮૫) કા-લ ઈન્નમા અશ્કૂ બસ્સી વ
જા લગેં યા જાનસે ગુઝર જાએં કહા મૈં તો અપની પરેશાની ઔર
હુઝ-ની ઈલલ્લાહિ વ અઅ-લમુ મિનલ્લાહિ માલા તઅ-લમૂન (૮૬)
ગમકી ફરિયાદ અલ્લાહ હી સે કરતા હૂં (૧૯૬) ઔર મુઝે અલ્લાહકી વોહ શાને માલૂમ હૈ જો તુમ નહી જાન્તે (૧૯૭)
યા બનિય્યઝ-હબૂ ફ ત-હસ્સસૂ મિંય્યૂ-સુ-ફ વ અખીહિ વલા તૈ-અસૂ
અય બેટો ! જાવ યૂસુફ ઔર ઉસકે ભાઈકા સુરાગ લગાઓ ઔર અલ્લાહકી
મિર-રૌહિલ્લાહ • ઈન્નહૂ લા યૈ-અસુ મિર- રૌહિલ્લાહિ ઈલ્લલ-કૌમુલ-
રહમતસે નાઉમ્મીદ ન હો બેશક અલ્લાહકી રહમતસે નાઉમ્મીદ નહીં હોતે મગર
કાફિરૂન (૮૭) ફ-લમ્મા દ-ખલૂ અલૈહિ કાલૂ યા અય્યુહલ-અઝીઝુ મસ્સના
કાફિર લોગ (૧૯૮) ફિર જબ વોહ યૂસુફકે પાસ પહુંચે બોલે અય અઝીઝ હમેં
વ અહ-લ-નદ-દુર્રુ વ જિઅ-ના બિબિદાઅતિમ મુઝ-જાતિન ફ-ઔફિ
ઔર હમારે ઘરવાલોંકો મુસીબત પહુંચી (૧૯૯) ઔર હમ બે-કદ્ર પૂંજી લેકર આએ હંય (૨૦૦) તો આપ
લનલ્કૈ-લ વ ત-સદ-દક અલૈના • ઈન્નલ્લાહ યજઝિલ-મુ-ત-સદ-દિકીન (૮૮)
હમેં પૂરા નાપ દીજિયે (૨૦૧) ઔર હમ પર ખૈરાત કીજિયે (૨૦૩) બેશક અલ્લાહ ખૈરાતવાલોંકો સિલા દેતા હૈ

ખુમ્સ (૧/૫) લિયા જાએગા, ઉસસે જો જમા હોગા વોહ મિસ્ર વ હવાલિયે મિસ્રકે બાશિન્દોંકે લિયે કાફી હોગા ઔર ફિર ખલ્કે ખુદા હર તરફસે તેરે પાસ ગલ્લા ખરીદને આએગી ઔર તેરે યહાં ઈતને ખઝાઈન-વ-અમ્વાલ જમા હોંગે જો તુઝસે પહલોંકે લિયે જમા ન હુવે. બાદશાહને કહા યે ઈંતેઝામ કૌન કરેગા ? (૧૪૦) યા'ની અપને કલમરૌ (હુકૂમત) કે તમામ ખઝાને મેરે સિપુર્દ કર દે. બાદશાહને કહા, આપસે ઝાઈદ ઉસકા મુસ્તહિક ઔર કૌન હો સકતા હૈ ? ઔર ઉસને ઉસકો મંઝૂર કિયા. મસાઈલે અહાદીસમેં તલબે ઈમારતકી મુમાનેઅત આઈ હૈ, ઉસકે યે મા'ના હૈ કે જબ મુલ્કમેં અહલ મૌજૂદ હોં ઔર ઈકામતે અહકામે ઈલાહી કિસી એક શખ્સકે સાથ ખાસ ન હો ઉસ વકત ઈમારત તલબ કરના મકરૂહ હૈ, લેકિન

قَالَ هَلْ عَلِمْتُم مَّا فَعَلْتُم بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ أَنتُمْ
جَاهِلُونَ ﴿٨٩﴾ قَالُوا أَإِنَّكَ لَأَنتَ يُوسُفُ ۖ قَالَ أَنَا
يُوسُفُ وَهَٰذَا أَخِي ۖ قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا ۖ إِنَّهُ مَن
يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾
قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ آثَرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَإِن كُنَّا لَخَاطِئِينَ ﴿٩١﴾
قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ ۖ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ ۖ
وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٩٢﴾ اذْهَبُوا بِقَمِيصِي هَٰذَا
فَأَلْقُوهُ عَلَىٰ وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا وَأْتُونِي بِأَهْلِكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ
إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ ۖ لَوْلَا أَن تُفَنِّدُونِ ﴿٩٤﴾
قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ ﴿٩٥﴾ فَلَمَّا أَن
جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا ۖ
قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا

કા-લ હલ અલિમ્તુમ મા ફ-અલ્તુમ
બોલે કુછ ખબર હૈ તુમને
બિયૂસુ-ફ વ અખીહિ ઈઝ અન્તુમ
યૂસુફ ઔર ઉસકે ભાઈકે સાથ ક્યા કિયા થા જબ તુમ
જાહિલૂન (૮૯) કાલૂ અ-ઈન્ન-ક લ-અન્ત
નાદાન થે (૨૦૪) બોલે ક્યા સચ-મુચ આપ હી
યૂસુફુ ◦ કા-લ અ-ન યૂસુફુ વ હાઝા
યૂસુફ હૈ કહા હાં મૈં યૂસુફ હૂં ! ઔર યે મેરા
અખી ◦ કદ મન્નલ્લાહુ અલૈના ◦ ઈન્નહૂ
ભાઈ બેશક અલ્લાહને હમ પર એહસાન કિયા (૨૦૫) બેશક
મંય્યત્તકિ વ યસ્બિર ફઈન્નલ્લા-હ લા
જો પરહેઝગારી ઔર સબ્ર કરે તો અલ્લાહ નેકિયોંકા
યુદીઉ અજ-રલ-મુહ-સિનીન (૯૦) કાલૂ
નેગ ઝાએ નહી કરતા (૨૦૬) બોલે

તલ્લાહિ લ-કદ આસ-ર-કલ્લાહુ અલૈના વઈન કુન્ના લ-ખાતિઈન (૯૧)
ખુદાકી કસમ બેશક અલ્લાહને આપકો હમ પર ફઝીલત દી ઔર બેશક હમ ખતાવાર થે (૨૦૭)
કા-લ લા તસ્રી-બ અલૈકુમુલ-યૌમ ◦ યગ્ફિરુલ્લાહુ લકુમ ◦ વ હુ-વ
કહા આજ (૨૦૮) તુમ પર કુછ મલામત નહી અલ્લાહ તુમ્હેં મુઆફ કરે ઔર વોહ સબ મહેરબાનોંસે
અર્હમુર-રાહિમીન (૯૨) ઈઝ-હબૂ બિકમીસી હાઝા ફ-અલ્કૂહુ અલા
બઢ કર મહેરબાન હૈ (૨૦૯) મેરા યે કુર્તા લે જાવ (૨૧૦) ઉસે મેરે બાપકે મુંહ પર ડાલો ઉનકી
વજ-હિ અબી યઅ-તિ બસીરા ◦ વઅ-તૂની બિઅહ-લિકુમ અજ-મઈન (૯૩)
આંખેં ખુલ જાએંગી ઔર અપને સબ ઘર-ભરકો મેરે પાસ લે આઓ
વ લમ્મા ફ-સ-લતિલ્ઈરુ કા-લ અબૂહુમ ઈન્ની લ-અજિદુ રી-હ યૂસુ-ફ લૌલા
જબ કાફલા મિસરસે જુદા હુવા (૨૧૧) યહાં ઉનકે બાપને (૨૧૨) કહા બેશક મૈં યૂસુફકી ખુશ્બૂ પાતા હૂં અગર મુઝે યે ન
અન તુફન્નિદૂન (૯૪) કાલૂ તલ્લાહિ ઈન્ન-ક લફી દલાલિકલ-કદીમ ★ (૯૫)
કહો કે સઠિયા ગયા હૈ બેટે બોલે ખુદાકી કસમ આપ અપની ઉસી પુરાની ખુદ રફતગીમેં હૈં (૨૧૩)
ફ-લમ્મા અન જા-અલ-બશીરુ અલ્કાહુ અલા વજ-હિહી ફર્તદ-દ બસીરા
ફિર જબ ખુશી સુનાનેવાલા આયા (૨૧૪) ઉસને વોહ કુર્તા યાકૂબ કે મુંહ પર ડાલા ઉસી વકત :
કા-લ અ-લમ અકુલ્લકુમ ◦ ઈન્ની અઅ-લમુ મિનલ્લાહિ માલા
ઉસકી આંખેં ફિર આઈ કહા મૈં ન કેહતા થા કે મુઝે અલ્લાહકી વોહ શાને માલૂમ હૈં જો તુમ

જબ એક હી શખ્સ અહલ હો તો ઉસકો અહકામે ઈલાહિયહકી ઈકામતકે લિયે ઈમારત તલબ કરના જાઈઝ બલ્કે વાજિબ હૈ ઔર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ ઉસી હાલમેં થે. આપ રસૂલ થે ઉમ્મતકી મસાલેહકે આલિમ થે, વે જાનતે થે કે કેહતે શદીદ (સખત દુકાળ) હોનેવાલા હૈ જિસમેં ખલ્કકો રાહત ઔર આસાઈશ પહુંચાનેકી યહી સબીલ હૈ કે ઈનાને હુકૂમતકો આપ અપને હાથમેં લે લે. ઈસલિયે આપને ઈમારત તલબ ફરમાઈ. મસ્અલા : ઝાલિમ બાદશાહકી તરફસે ઓહદે કુબૂલ કરના બનિય્યતે ઈકામતે અદ્લ જાઈઝ હૈ. મસ્અલા : અગર અહકામે દીનકા ઈજરા કાફિર-વ-ફાસિક બાદશાહકી તમ્કીનકે બગૈર ન હો સકે તો ઉસમેં ઉસસે મદદ લેના જાઈઝ હૈ. મસ્અલા : અપની ખૂબિયોંકા બયાન તફાખુરો તકબ્બુરકે

يوسف   وما ابرئ

تَعْلَمُوْنَ ۝ قَالُوْا يٰٓاَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَآ اِنَّا كُنَّا
خٰطِـِٕيْنَ ۝ قَالَ سَوْفَ اَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّيْ ؕ اِنَّهٗ هُوَ
الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝ فَلَمَّا دَخَلُوْا عَلٰى يُوْسُفَ اٰوٰٓى
اِلَيْهِ اَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوْا مِصْرَ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ
اٰمِنِيْنَ ۝ وَرَفَعَ اَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوْا لَهٗ
سُجَّدًا ۚ وَقَالَ يٰٓاَبَتِ هٰذَا تَاْوِيْلُ رُءْيَايَ مِنْ
قَبْلُ ؗ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّيْ حَقًّا ؕ وَقَدْ اَحْسَنَ بِيْٓ اِذْ
اَخْرَجَنِيْ مِنَ السِّجْنِ وَجَآءَ بِكُمْ مِّنَ الْبَدْوِ مِنْۢ
بَعْدِ اَنْ نَّزَغَ الشَّيْطٰنُ بَيْنِيْ وَبَيْنَ اِخْوَتِيْ ؕ اِنَّ
رَبِّيْ لَطِيْفٌ لِّمَا يَشَآءُ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْعَلِيْمُ الْحَكِيْمُ ۝
رَبِّ قَدْ اٰتَيْتَنِيْ مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِيْ مِنْ
تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ ۚ فَاطِرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۟
اَنْتَ وَلِيّٖ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ تَوَفَّنِيْ مُسْلِمًا

તઅ્-લમૂન (૯૬) કા઼લૂ યા અબાનસ્તગ઼્ફિર
નહીં જાનતે (૨૧૫) બોલે અય હમારે બાપ !
લના ઝુનૂબના ઈન્ના કુન્ના ખાતિ઼ઈ઼ન (૯૭)
હમારે ગુનાહકી માફી માંગિયે બેશક હમ ખતાવાર હૈં
કા઼-લ સૌ-ફ અસ્તગ઼્ફિરુ લકુમ રબ્બી ط ઈન્નહૂ
કહા જલ્દ મૈં તુમ્હારી બખ્શિશ અપને રબસે ચાહૂંગા બેશક વોહી
હુવલ ગ઼ફૂરુર્રહી઼મ (૯૮) ફલમ્મા
બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ (૨૧૬) ફિર જબ
દ-ખલૂ અ઼લા યૂસુ-ફ આવા ઈલૈહિ
વોહ સબ યૂસુફકે પાસ પહુંચે ઉસને અપને
અ-બવૈહિ વ કા઼લદ-ખુલૂ મિસ્ર઼ ઈન્શાઅલ્લાહુ
માં-(૨૧૭) બાપકો અપને પાસ જગહ દી ઔર કહા મિસરમેં (૨૧૮)
આમિનીન ط (૯૯) વ ર-ફ-અ અ-બવૈહિ
દાખલ હો અલ્લાહ ચાહે તો અમાનકે સાથ (૨૧૯) ઔર અપને માં-બાપકો

મં ૩ **અ઼-લલ-અ઼ર્શિ વ ખ઼ર-રૂ લહૂ સુજ-જદા ج વકા઼-લ યા અ-બતિ હાઝ઼ા**
તખ્ત પર બિઠાયા ઔર સબ (૨૨૦) ઉસકે લિયે સજદેમેં ગિરે (૨૨૧) ઔર યુસૂફને કહા અય
તઅ-વીલુ રુઅ-યા-ય મિન કબ્લુ ز કદ જ-અ઼-લહા રબ્બી હ઼ક્કા઼ ط વ
મેરે બાપ ! યે મેરે પહેલે ખ્વાબકી તાબીર હૈ (૨૨૨) બેશક ઉસે મેરે રબને સચ્ચા કિયા ઔર
કદ અહ઼-સ-ન બી ઈઝ઼ અખ઼ર-જની મિનસ્સિજનિ વ જા-અ બિકુમ
બેશક ઉસને મુઝ પર એહસાન કિયા કે મુઝે કૈદસે નિકાલા (૨૨૩) ઔર આપ સબકો
મિનલ્બદ-વિ મિમ્બઅ઼-દિ અન ન-ઝ-ગશ્શૈતા઼નુ બૈની વ બૈ-ન ઈખ્વતી ط
ગાંવસે લે આયા બાદ ઈસકે શૈતાનને મુઝમેં ઔર મેરે ભાઈયોંમેં નાચાકી કરા દી થી
ઈન્ન રબ્બી લતી઼ફુલ્લિમા યશાઅ ط ઈન્નહૂ હુવલ-અ઼લીમુલ-હ઼કીમ (૧૦૦)
બેશક મેરા રબ જિસ બાતકો ચાહે આસાન કર દે બેશક વોહી ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ (૨૨૪)
રબ્બિ કદ આતૈતની મિનલ્મુલ્કિ વ અ઼લ્લમ-તની મિન
અય મેરે રબ ! બેશક તૂને મુઝે એક સલ્તનત દી ઔર મુઝે કુછ બાતોંકા
તઅ-વીલિલ અહ઼ાદીસ઼ ج ફાતિ઼રસ્સમાવાતિ વલ્અર્દિ઼ قف અન્ત
અંજામ નિકાલના સિખાયા અય આસ્માનોં ઔર ઝમીન કે બનાનેવાલે
વલિય્યી ફિદ-દુન્યા વલ્આખિ઼રહ ج ત-વફ-ફની મુસ્લિમંવ
તૂ મેરા કામ બનાને વાલા હૈ દુનિયા ઔર આખેરતમેં મુઝે મુસલમાન ઉઠા

લિયે નાજાઈઝ હૈ લેકિન દૂસરોંકો નફા પહુંચાને યા ખલ્કકે હુકૂકકી હિફાઝત કરનેકે લિયે અગર ઈઝહારકી ઝુરૂરત પેશ આયે તો મમ્નૂઅ નહીં. ઈસીલિયે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને બાદશાહસે ફરમાયા કે, મૈં હિફાઝત-વ-ઈલ્મવાલા હૂં (૧૪૧) સબ ઉનકે તહત-વ-તસર્રૂફ હૈ, ઈમારત તલબ કરનેકે એક સાલ બાદ બાદશાહને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો બુલાકર આપકી તાજપોશી કી, તલ્વાર ઔર મુહર આપકે સામને પેશ કી ઔર આપકો તિલાઈ તખ્ત પર તખ્તનશીન કિયા જો જવાહિરાતસે મુરસ્સા થા ઔર અપના મુલ્ક આપકો તફવીઝ કિયા ઔર કિતફીર (અઝીઝે મિસ્ર)કો મઅઝૂલ કરકે આપકો ઉસકી જગહ વાલી બનાયા ઔર તમામ ખઝાઈન આપકો તફવીઝ કિયે ઔર સલ્તનતકે તમામ ઉમૂર

وَّأَلْحِقْنِيْ بِالصّٰلِحِيْنَ ۝ ذٰلِكَ مِنْ أَنْۢبَآءِ الْغَيْبِ
نُوْحِيْهِ إِلَيْكَ ۚ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوْٓا أَمْرَهُمْ
وَهُمْ يَمْكُرُوْنَ ۝ وَمَآ أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ
بِمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَمَا تَسْـَٔلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ إِنْ
هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ۝ وَكَأَيِّنْ مِّنْ اٰيَةٍ فِي
السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّوْنَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا
مُعْرِضُوْنَ ۝ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللّٰهِ إِلَّا وَهُمْ
مُّشْرِكُوْنَ ۝ أَفَأَمِنُوْٓا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِّنْ
عَذَابِ اللّٰهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَّهُمْ
لَا يَشْعُرُوْنَ ۝ قُلْ هٰذِهٖ سَبِيْلِيْٓ أَدْعُوْٓا إِلَى اللّٰهِ
عَلٰى بَصِيْرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِيْ ۖ وَسُبْحٰنَ اللّٰهِ وَمَآ
أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا
رِجَالًا نُّوْحِيْٓ إِلَيْهِمْ مِّنْ أَهْلِ الْقُرٰى ۗ أَفَلَمْ يَسِيْرُوْا

منزل٣

વ અલ્હિક્-ની બિસ્સાલિહીન (૧૦૧)
ઔર ઉનસે મિલા જો તેરે કુર્બ ખાસકે લાઈક હૈં (૨૨૫)
ઝાલિ-ક મિન અમ્બાઈલ ગૈબિ નૂહીહિ
યે કુછ ગૈબકી ખબરેં હૈં જો હમ તુમ્હારી તરફ "વહી"
ઈલૈક ૮ વમા કુન્ત લદૈહિમ ઈઝ અજ-મઊ
કરતે હૈં ઔર તુમ ઉનકે પાસ ન થે (૨૨૬) જબ ઉન્હોંને અપના
અમ્રહુમ વ હુમ યમ્કુરૂન (૧૦૨)
કામ પક્કા કિયા થા ઔર વોહ દાવ ચલ રહે થે (૨૨૭)
વમાં અક-સરુન્નાસિ વલૌ હ-રસ-ત
ઔર અકસર આદમી તુમ કિતના હી ચાહો
બિમુઅ-મિનીન (૧૦૩) વમા તસ-અલુહુમ
ઈમાન ન લાએંગે ઔર તુમ ઉસ પર ઉનસે
અલૈહિ મિન અજ-ર ૮ ઈન હુ-વ ઈલ્લા
કુછ ઉજરત નહીં માંગતે યેહ (૨૨૮) તો નહીં મગર સારે

ઝિક-રુલ્લિલ-આલમીન ۝ (૧૦૪) વ ક-અય્યિમ્મિન આયતિન ફિસ્સમાવાતિ
જહાનકો નસીહત ઔર કિતની નિશાનિયાં હૈં (૨૨૯) આસ્માનોં
વલઅર્દિ યમુર્રૂ-ન અલૈહા વહુમ અન્હા મુઅ-રિદૂન (૧૦૫)
ઔર ઝમીનમેં કે અકસર લોગ ઉન પર ગુઝરતે હૈં (૨૩૦) ઔર ઉનસે બે-ખબર રેહતે હૈં
વ મા યુઅ-મિનુ અક-સરુહુમ બિલ્લાહિ ઈલ્લા વ હુમ મુશ્રિકૂન (૧૦૬) અ-ફ-અમિનૂ
ઔર ઉનમેં અકસર વોહ હૈં કે અલ્લાહ પર યકીન નહીં લાતે મગર શિર્ક કરતે હુએ (૨૩૧) ક્યા ઈસસે નિડર
અન તઅ-તિ-યહુમ ગાશિ-યતુમ મિન અઝાબિલ્લાહિ ઔ-તઅ-તિ-ય-હુમુસ્સાઅતુ
હો બૈઠે કે અલ્લાહકા અઝાબ ઉન્હેં આકર ઘેર લે યા કયામત ઉન પર અચાનક
બગ્-તંવ-વ હુમ લા યશઉરૂન (૧૦૭) કુલ હાઝિહી સબીલી અદ-ઊ
આ જાએ ઔર ઉન્હેં ખબર ન હો તુમ ફરમાઓ (૨૩૨) યે મેરી રાહ હૈ મૈં અલ્લાહકી તરફ
ઈલલ્લાહિ ۛ અલા બસીરતિન અ-ન વ મનિત્ત-બ-અની વ સુબ્હાનલ્લાહિ
બુલાતા હૂં મૈં ઔર જો મેરે કદમોં પર ચલે દિલકી આંખેં રખતે હૈં (૨૩૩) ઔર અલ્લાહકો પાકી હૈ (૨૩૪)
વ મા અ-ન મિનલ - મુશ્રિકીન (૧૦૮) વમાં અર્સલ્ના મિન કબ્લિ-ક
ઔર મૈં શરીક કરનેવાલા નહીં ઔર હમને તુમસે પેહલે જિતને
ઈલ્લા રિજાલન નૂહી ઈલૈહિમ મિન અહલિલ્કુરા ૮ અ-ફ-લમ યસીરૂ
રસૂલ ભેજે સબ મર્દ હી થે (૨૩૫) જિન્હેં હમ "વહી" કરતે ઔર સબ શહરકે સાકિન થે (૨૩૬) તો ક્યા યે લોગ

આપકે હાથમેં દે દિયે. ઔર ખુદ મિસ્ર તાબેઅકે હો ગયા કે આપકી રાયમેં દખલ ન દેતા ઔર આપકે હર હુકમકો માનતા. ઉસી ઝમાનેમેં અઝીઝે મિસ્રકા ઈન્તેકાલ હો ગયા. બાદશાહને ઉસકે ઈન્તેકાલકે બાદ ઝુલેખાકા નિકાહ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકે સાથ કર દિયા. જબ યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ ઝુલેખાકે પાસ પહુંચે ઔર ઉસસે ફરમાયા, ક્યા યે ઉસસે બેહતર નહીં હૈ જો તૂ ચાહતી થી? ઝુલેખાને અર્ઝ કિયા, અય સિદ્દીક! મુઝે મલામત ન કીજિયે, મૈં ખૂબરૂ થી, નવજવાન થી, એશમેં થી ઔર અઝીઝે મિસ્ર ઔરતોંસે સરોકાર હી નહીં રખતા થા ઔર આપકો અલ્લાહ તઆલાને યે હુસ્નો જમાલ અતા કિયા હૈ, મેરા દિલ ઈખ્તિયારસે બાહર હો ગયા ઔર અલ્લાહ તઆલાને આપકો માસૂમ કિયા હૈ. આપ મહફૂઝ રહે.

فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا ۗ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝ حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْأَسَ الرُّسُلُ وَ
ظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّيَ
مَنْ نَشَاءُ ۖ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ۝
لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۗ
مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَٰكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي
بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَ
رَحْمَةً لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝

سُورَةُ الرَّعْدِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

المر ۚ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ ۗ وَالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ
مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ

ફિલ્અર્દિ ફ-યન્ઝુરૂ કે-ફ કા-ન આકિબતુલ્લઝી-ન
ઝમીન પર ચલે નહીં તો દેખતે ઉનસે પેહલોંકા
મિન કબ્લિહિમ ◦ વ લ-દારુલ આખિરતિ
કયા અન્જામ હુવા (૨૩૭) ઔર બેશક આખેરતકા ઘર
ખૈરુલ-લિલ્લઝી- નત્તકૌ ◦ અ-ફલા તઅ્-કિલૂન
પરહેઝગારોંકે લિયે બેહતર તો કયા તુમ્હેં અકલ નહીં
(૧૦૯) હત્તા ઈઝસ્તૈ-અ-સર- રુસુલુ વ ઝન્નૂ
યહાં તક જબ રસૂલોંકો ઝાહિરી અસ્બાબકી ઉમ્મીદ ન રહી (૨૩૮)
અન્નહુમ કદ કુઝિબૂ જા-અહુમ નસ્રુના
ઔર લોગ સમઝે કે રસૂલોંને ઉનસે ગલત કહા થા (૨૩૯) ઉસ વકત
ફનુજ-જિ-ય મન નશાઅ ◦ વલા યુરદ-દુ
હમારી મદદ આઇ તો જિસે હમને ચાહા બચા લિયા ગયા (૨૪૦)
બઅ-સુના અનિલ્કૌમિલ-મુજ-રિમીન (૧૧૦)
ઔર હમારા અઝાબ મુજરિમ લોગોંસે ફેરા નહીં જાતા

મં ૩

લ-કદ કા-ન ફી કસસિહિમ ઈબ્રતુલ-લિઉલિલ-અલ્બાબ ◦ મા કા-ન
બેશક ઉનકી ખબરોંસે (૨૪૧) અકલમંદોકી આંખેં ખુલતી હંય (૨૪૨) યે કોઇ બનાવટકી બાત
હદીસંય્યુફ-તરા વલા કિન તસ્દીકલ્લઝી બૈ-ન યદૈહિ વ તફ-સી-લ કુલ્લિ
નહીં (૨૪૩) લેકિન અપને-સે અગલે કામોંકી (૨૪૪) તસ્દીક હૈ ઔર હર ચીઝકા
ع શૈઈવ-વ હુદંવ-વ રહ-મ-તલ-લિકૌમિંય્યુઅ-મિનૂન ◦ (૧૧૧)
મુફસ્સલ બયાન ઔર મુસલમાનોંકે લિયે હિદાયત ઔર રહમત

(૧૩) સૂરએ રઅ્-દ

(મદની) ૪૩ આયતેં ઔર ૬ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ◦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)
અલિફ-લૉમ-મીમ-રા ◦ તિલ-ક આયાતુલ કિતાબ ◦ વલ્લઝી ઉન્ઝિ-લ
અલીફ લામ મીમ રા ! યે કિતાબકી આયતેં હૈં (૨) ઔર વોહ જો તુમ્હારી તરફ
ઈલૈ-ક મિર્રબ્બિકલ હક્કુ વ લાકિન્ન અક-સરન્નાસિ લા યુઅ-મિનૂન (૧)
તુમ્હારે રબકે પાસસે ઉતરા (૩) હક્ક હૈ (૪) મગર અકસર આદમી ઈમાન નહીં લાતે (૫)

હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને ઝુલેખાકો બાકિરા પાયા ઔર ઉસસે આપકે દો ફરઝંદ હુએ, ઈફરાસીમ ઔર મયસા, ઔર મિસ્રમેં આપકી હુકૂમત મઝબૂત હૂઇ આપને અદ્લકી બુનિયાદેં કાઇમ કી હર ઝન-વ-મર્દકે દિલમેં આપકી મહબ્બત પૈદા હૂઇ ઔર આપને કહતસાલીકે ઐયામ કે લિયે ગલ્લોંકે ઝખીરે જમા કરનેકી તદબીર ફરમાઇ ઉસકે લિયે બહોત વસીઅ ઔર આલીશાન અંબારખાને તામીર ફરમાએ ઔર બહોત કસીર ઝખાઇર જમા કિયે. જબ ફરાખીકે સાલ ગુઝર ગએ ઔર કહતકા ઝમાના આયા તો આપને બાદશાહ ઔર ઉસકે ખુદામકે લિયે રોઝાના સિર્ફ એક વકતકા ખાના મુકર્રર ફરમા દિયા. એક રોઝ દોપહરકે વકત બાદશાહને હઝરતસે ભૂકકી શિકાયત કી. આપને ફરમાયા યે કેહતકી ઈબતેદાકા વકત હૈ. પહલે

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ
اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى يُدَبِّرُ الْأَمْرَ يُفَصِّلُ
الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ الَّذِي
مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ
كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشِي
اللَّيْلَ النَّهَارَ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣﴾
وَفِي الْأَرْضِ قِطَعٌ مُتَجَاوِرَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِنْ أَعْنَابٍ وَ
زَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقَىٰ بِمَاءٍ
وَاحِدٍ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الْأُكُلِ
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾ وَإِنْ تَعْجَبْ
فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَإِذَا كُنَّا تُرَابًا أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ
جَدِيدٍ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ

અલ્લાહુલ્લઝી ર-ફ-અસ- સમાવાતિ બિગૈરિ
અલ્લાહ હૈ જિસને આસ્માનોંકો બલન્દ કિયા બે
અ-મ-દિન તરૌનહા સુમ્મસ્તવા
સુતૂનોંકે કે તુમ દેખો (૬) ફિર અર્શ પર ઈસ્તિવા ફરમાયા
અ-લલઅર્શિ વ સખ્ખરશ- શમ્સ વલ્ક-મર
જૈસા ઉસકી શાનકે લાઈક હૈ ઔર સૂરજ ઔર ચાંદકો મુસખ્ખર
કુલ્લુંય- યજ-રી લિ-અ-જલિમ મુસમ્મા
કિયા (૭) હર એક એક ઠેહરાએ હુવે વાદે તક ચલતા હૈ (૮) અલ્લાહ
યુદબ્બિરુલ-અમ્ર યુફસ્સિલુલ-આયાતિ
કામકી તદબીર ફરમાતા હૈ ઔર મુફસ્સલ નિશાનિયાં
લ- અલ્લકુમ બિલિકાઈ રબ્બિકુમ તૂકિનૂન (૨)
બતલાતા હૈ (૯) કહી તુમ અપને રબકા મિલના યકીન કરો (૧૦)
વ હુવલ્લઝી મદ-દલ-અર્દ વ જ-અ-લ ફીહા
ઔર વોહી હૈ જિસને ઝમીનકો ફૈલાયા ઔર ઉસમેં

રવાસિ-ય વઅન્હારા ج વ મિન કુલ્લિસ્સમરાતિ જ-અ-લફીહા ઝૌજૈનિસ્નૈનિ
લંગર (૧૧) ઔર નેહરેં બનાઈ ઔર ઝમીનમેં હર કિસ્મકે ફલ દો (૨) દો (૨) તરહકે
યુગ્શિલ-લૈલન્નહાર ج ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લઆયાતિલ-લિકૌમિંય્ય-
બનાએ (૧૨) રાતસે દિનકો છુપા લેતા હૈ બેશક ઉસમેં નિશાનિયાં હૈ ધ્યાન
ત-ફક્કરૂન (૩) વ ફિલઅર્દિ કિ-ત-ઉમ-મુ-તજાવિરાતુંવ-વ જન્નાતુમ
કરનેવાલોંકો (૧૩) ઔર ઝમીનકે મુખ્તલિફ કત્એ હૈં ઔર હૈં પાસ-પાસ (૧૪) ઔર બાગ હૈં
મિન અઅ-નાબિંવ-વ ઝર-ઉંવ-વ નખીલુન સિન્વાનુંવ-વ ગૈરુ
અંગૂરોંકે ઔર ખેતી ઔર ખજૂરકે પેળ એક થાલેસે ઉગે ઔર અલગ-અલગ
સિન્વાનિંય્યુસ્કા બિમાઈવ્વાહિદિન قف વ નુફદ્દિલુ બઅ-દહા અલા બઅ-દિન
સબકો એક હી પાની દિયા જાતા હૈ ઔર ફલોંમેં હમ એક-દૂસરેસે
ફિલઉકુલ ج ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લઆયાતિલ-લિકૌમિંય્યઅ-કિલૂન (૪) વ
બેહતર કરતે હૈં બેશક ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં અકલમન્દોંકે લિયે (૧૫) ઔર
ઈન તઅ-જબ ફ-અ-જબુન કૌલુહુમ અ ઈઝા કુન્ના તુરાબન અ ઈન્ના લફી
અગર તુમ તઅજ્જુ કરો (૧૬) તો અચંભા તો ઉનકે ઉસ કેહનેકા હૈ કે કયા હમ મિટ્ટી હોકર ફિર
ખલ્કિન જદીદ ط ઉલાઈકલ્લઝી-ન ક-ફરૂ બિરબ્બિહિમ ج વ ઉલાઈકલ
નએ બનેંગે (૧૭) વો હૈં જો અપને રબસે મુન્કર હુએ ઔર વોહ હૈં જિનકી

સાલમેં લોગોંકે પાસ જો ઝખીરે થે સબ ખત્મ હો ગએ, બાઝાર ખાલી રહ ગએ. અહલે મિસ્ર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામસે જિન્સ (અનાજ વગૈરા) ખરીદને લગે ઔર ઉનકે તમામ દિરહમ દીનાર આપકે પાસ આ ગયે. દૂસરે સાલ ઝેવર ઔર જવાહિરાતસે ગલ્લે ખરી દે ઔર વો તમામ આપકે પાસ આ ગયે. લોગોંકે પાસ ઝેવરો જવાહિરાતકી કિસ્મસે કોઈ ચીઝ ન રહી. તીસરે સાલ ચૌપાયે ઔર જાનવર દેકર દીગર ગલ્લે ખરીદે ઔર મુલ્કમેં કોઈ કિસી જાનવરકા માલિક ન રહા. ચૌથે સાલમેં ગલ્લેકે લિયે તમામ ગુલામ ઔર બાંદિયા બેચ ડાલી. પાંચવે સાલ તમામ આરાઝી વ અમ્લા-વ-જાગીરેં ફરોખ્ત કરકે હઝરતસે ગલ્લા ખરીદા ઔર યે તમામ ચીઝેં હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકે પાસ પહુંચ ગઈ. છઠે સાલ જબ કુછ

الْأَغْلٰلُ فِيْ أَعْنَاقِهِمْ ۚ وَأُولٰٓئِكَ أَصْحٰبُ النَّارِ ۚ
هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝ وَيَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالسَّيِّئَةِ
قَبْلَ الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثُلٰتُ ۚ
وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ عَلٰى ظُلْمِهِمْ ۚ وَ
إِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا لَوْلَآ أُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ۚ إِنَّمَآ
أَنْتَ مُنْذِرٌ وَّلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ۝ اَللّٰهُ يَعْلَمُ مَا
تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثٰى وَمَا تَغِيْضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ ۚ
وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهٗ بِمِقْدَارٍ ۝ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَ
الشَّهَادَةِ الْكَبِيْرُ الْمُتَعَالِ ۝ سَوَآءٌ مِّنْكُمْ مَّنْ أَسَرَّ
الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ بِهٖ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِالَّيْلِ وَ
سَارِبٌ بِالنَّهَارِ ۝ لَهٗ مُعَقِّبٰتٌ مِّنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ
مِنْ خَلْفِهٖ يَحْفَظُوْنَهٗ مِنْ أَمْرِ اللّٰهِ ۗ إِنَّ اللّٰهَ

અગલાલુ ફી અઅ-નાક઼િહિમ ઠ વ ઉલૉઈ-ક
ગર્દનોંમેં તૌક હોંગે (૧૮) ઔર વોહ
અસ્હાબુન્નાર ઠ હુમ ફીહા ખ઼ાલિદૂન (૫)
દોઝખવાલે હૈં ઉન્હેં ઉસીમેં હંમેશા રેહના
વ યસ્તઅ-જિલૂન-ક બિસ્સય્યિઅતિ ક઼બ-લલ
ઔર તુમસે અઝાબકી જલ્દી કરતે હૈં
હ઼-સ-નતિ વ ક઼દ ખ઼-લત મિન
રહમતસે પેહલે (૧૯) ઔર ઉનસે અગલોંકી
ક઼બ્લિહિમુલ-મસુલાત ૰ વ ઈન્ન રબ્બ-ક
સઝાએં હો ચુકી (૨૦) ઔર બેશક તુમ્હારા રબ
લઝૂ મગ઼્ફિ-રતિલ-લિન્નાસિ અ઼લા
તો લોગોંકે ઝુલ્મ પર ભી ઉન્હેં એક તરહકી
ઝુલ્મિહિમ ઠ વ ઈન્ન રબ્બ-ક લ-શદીદુલ-ઈક઼ાબ
મુંઆફી દેતા હૈ (૨૧) ઔર બેશક તુમ્હારે રબકા અઝાબ સખ્ત હૈ (૨૨)

મં ૩
(૬) વ યક઼ૂલુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ લૌલૉ ઉન્ઝિ-લ અ઼લૈહિ આયતુમ-મિર્રબ્બિહ
ઔર કાફિર કેહતે હૈં ઉન પર ઉનકે રબકી તરફસે કોઈ નિશાની
૯૦
ઈન્નમા અન્ત મુન્ઝિરુંવં-વ લિકુલ્લિ ક઼ૌમિન હાદ ઠ (૭) અલ્લાહુ
ક્યોં નહી ઉતરી (૨૩) તુમ તો ડર સુનાનેવાલે હો ઔર હર કૌમકે હાદી (૨૪) અલ્લાહ
યઅ઼-લમુ મા તહ઼-મિલુ કુલ્લુ ઉન્સા વમા તગ઼ીદુલ-અર્હામુ વમા તઝ-દાદ
જાનતા હૈ જો કુછ કિસી માદહકે પેટમેં હૈ (૨૫) ઔર પેટ જો કુછ ઘટતે
વ કુલ્લુ શૈઈન ઈ઼ન્દહૂ બિમિક઼-દાર (૮) આ઼લિમુલ - ગ઼ૈબિ વશ્શહાદતિલ
ઔર બઢતે હૈં (૨૬) ઔર હર ચીઝ ઉસકે પાસ એક અન્દાઝસે હૈ (૨૭) હર છુપે ઔર ખુલેકા જાનનેવાલા
કબીરુલ મુ-ત-આ઼લ (૯) સવાઉમ મિન્કુમ મન અ-સર્રલ ક઼ૌ-લ
સબસે બળા બલ-દીવાલા (૨૮) બરાબર હૈં જો તુમમેં બાત આહિસ્તા કહે
વ મન જ-હ-ર બિહી વ મન હુ-વ મુસ્તફ઼્ફિમ બિલ્લૈલિ વ
ઔર જો આવાઝસે ઔર જો રાતમેં છુપા હૈ ઔર
સારિબુમ-બિન્નહાર (૧૦) લહૂ મુઅ઼-ક્કિ઼બાતુમ-મિમ્બૈનિ યદૈહિ
જો દિનમેં રાહ ચલતા હૈ (૨૯) આદમીકે લિયે બદલીવાલે ફરિશ્તે હૈં
વ મિન ખલ્ફિહી યહ઼-ફઝૂનહૂ મિન અમ્રિલ્લાહ ૰ ઈન્નલ્લા-હ
ઉસકે આગે ઔર પીછે (૩૦) કે બ-હુકમે ખુદા ઉસકી હિફાઝત કરતે હૈં (૩૧) બેશક અલ્લાહ

ન રહા તો ઉન્હોંને અપની ઔલાદેં બેચી ઈસ તરહ ગલ્લા ખરીદકર વક઼ત ગુઝારા. સાતવેં સાલ વો લોગ ખુદ બિક ગએ ઔર ગુલામ બન ગએ ઔર મિસ્રમેં કોઈ આઝાદ મર્દ વ ઔરત બાકી ન રહા. જો મર્દ થા વો હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકા ગુલામ થા, જો ઔરત થી વો આપકી કનીઝ થી. ઔર લોગોંકી ઝબાં પર થા કે હઝરત યૂસુફ અ઼લૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી અઝમત-વ-જલાલત કભી કિસી બાદશાહકો મયસ્સર ન આઈ. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને બાદશાહસે કહા કે, તૂને દેખા ! અલ્લાહકા મુઝ પર કૈસા કરમ હૈ, ઉસને મુઝ પર ઐસા એહસાને અઝીમ ફરમાયા, અબ ઉનકે હકમેં તેરી ક્યા રાય હૈ ? બાદશાહને કહા, જો હઝરતકી રાય, ઔર હમ આપકે તાબેઅ હૈં આપને ફરમાયા મૈં અલ્લાહકો ગવાહ કરતા

لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا بِاَنْفُسِهِمْ ؕ وَاِذَآ
اَرَادَ اللّٰهُ بِقَوْمٍ سُوْٓءًا فَلَا مَرَدَّ لَهٗ ۚ وَمَا لَهُمْ
مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّالٍ ۞ هُوَ الَّذِيْ يُرِيْكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا
وَّطَمَعًا وَّيُنْشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ۞ وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ
بِحَمْدِهٖ وَالْمَلٰٓئِكَةُ مِنْ خِيْفَتِهٖ ۚ وَيُرْسِلُ
الصَّوَاعِقَ فَيُصِيْبُ بِهَا مَنْ يَّشَآءُ وَهُمْ يُجَادِلُوْنَ
فِي اللّٰهِ ۚ وَهُوَ شَدِيْدُ الْمِحَالِ ۞ لَهٗ دَعْوَةُ الْحَقِّ ؕ
وَالَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَسْتَجِيْبُوْنَ لَهُمْ
بِشَيْءٍ اِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ اِلَى الْمَآءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا
هُوَ بِبَالِغِهٖ ؕ وَمَا دُعَآءُ الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ۞
وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ طَوْعًا وَّ
كَرْهًا وَّظِلٰلُهُمْ بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ ۞ قُلْ مَنْ رَّبُّ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ قُلِ اللّٰهُ ؕ قُلْ اَفَاتَّخَذْتُمْ مِّنْ

سجدة

منزل ٣

લા યુગ઼ય્યિરુ મા બિક઼ૌમિન હ઼ત્તા
કિસી કૌમસે અપની ને'મત નહીં બદલતા જબ તક
યુગ઼ય્યિરૂ મા બિ- અન્ફુસિહિમ • વ ઈઝ઼ા
વોહ ખુદ (૩૨) અપની હાલત ન બદલ દે ઔર જબ
અરાદલ્લાહુ બિક઼ૌમિન સૂ-અન ફલા
અલ્લાહ કિસી કૌમસે બુરાઈ ચાહે (૩૩) તો વોહ
મ-રદ-દ લહુ ૮ વમા લહુમ મિન દૂનિહી
ફિર નહીં સકતી ઔર ઉસકે સિવા ઉનકા કોઈ
મિંવ્વાલ (૧૧) હુવલ્લઝ઼ી યુરીકુમુલ્બર-ક઼
હિમાયતી નહીં (૩૪) વોહી હૈ તુમ્હેં બિજલી
ખ઼ૌફંવ-વ ત઼-મ-અંવ-વ યુન્શિઉસ-સહ઼ાબસ઼-
દિખાતા હૈ ડરકો ઔર ઉમ્મીદકો (૩૫) ઔર ભારી બદલિયાં
સિ઼ક઼ાલ ૮ (૧૨) વ યુસબ્બિહુર્રઅ઼-દુ બિહ઼મ્દિહી
ઉઠાતા હૈ ઔર ગરજ ઉસે સરાહતી હુઈ

વલ્મલાઈકતુ મિન ખ઼ીફતિહ ૮ વ યુર્સિલુસ્સ઼વાઈ઼-ક ફયુસીબુ બિહા મં ૩
ઉસકી પાકી બોલતી હૈ (૩૬) ઔર ફરિશ્તે ઉસકે ડરસે (૩૭) ઔર કળક ભેજતા હૈ (૩૮) તો ઉસે ડાલતા હૈ
મંય્યશાઉ વ હુમ યુજાદિલૂ-ન ફ઼િલ્લાહ ૮ વ હુ-વ શદીદુલ-મિહ઼ાલ • (૧૩)
જિસ પર ચાહે ઔર વોહ અલ્લાહમેં ઝગળતે હોતે હૈં (૩૯) ઔર ઉસકી પકળ સખ્ત હૈ
લહૂ દઅ઼-વતુલ-હ઼ક઼્ક઼ • વલ્લઝ઼ી-ન યદ-ઊ-ન મિન દૂનિહી લા યસ્તજીબૂ-ન
ઉસીકા પુકારના સચ્ચા હૈ (૪૦) ઔર ઉસકે સિવા જિનકો પુકારતે હૈં (૪૧) વોહ ઉનકી કુછ ભી નહીં સુનતે
લહુમ બિશૈઈન ઈલ્લા કબાસિ઼તિ કફ઼્ફૈહિ ઈલલ મૉ-ઈ લિયબ-લુ-ગ઼
મગર ઉસકી તરહ જો પાનીકે સામને અપની હથેલિયાં ફૈલાએ બૈઠા હૈ કે ઉસકે મુંહમેં
ફાહુ વમા હુ-વ બિબાલિગ઼િહ • વમા દુઑઉલ-કાફિરી-ન ઈલ્લા
પહુંચ જાએ (૪૨) ઔર વોહ હરગિઝ ન પહુંચેગા ઔર કાફિરોંકી હર દુઆ ભટકતી
ફી દ઼લાલ (૧૪) વ લિલ્લાહિ યસ્જુદુ મન ફિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼િ તૌઅંવ-વ
ફિરતી હૈ ઔર અલ્લાહ હી કો સજદા કરતે હૈં જિત્ને આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હૈં ખુશીસે (૪૩)
કર-હંવ-વ ઝ઼િલાલુહુમ બિલ્ગુદુવ્વિ વલ્આસાલ ●ﻫ (સજદહ) (૧૫) કુલ ૨
ખ્વાહ મજબૂરીસે (૪૪) ઔર ઉનકી પરછાઈયાં હર સુબ્હ વ શામ (૪૫) તુમ સજદહ
મર્રબ્બુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼ • કુલિલ્લાહુ • કુલ અ-ફત્ત-ખઝ઼-તુમ મિન
ફરમાઓ કૌન રબ હૈ ? આસ્માનોં ઔર ઝમીનકા તુમ ખુદ હી ફરમાઓ અલ્લાહ (૪૬) તુમ ફરમાઓ તો ક્યા ઉસકે

હૂં ઔર તુઝકો ગવાહ કરતા હૂં કે મૈંને તમામ અહલે મિસ્રકો આઝાદ કિયા ઔર ઉનકે તમામ ઈમ્લાક ઔર કુલ જાગીરેં વાપસ કી. ઉસ ઝમાનેમેં હઝરતને કભી શિકમ સૈર હોકર ખાના મુલાહેઝા નહીં ફરમાયા. આપસે અર્ઝ કિયા ગયા કે, ઈતને અઝીમ ખઝાનોંકે માલિક હોકર આપ ભૂકે રહતે હૈં ! ફરમાયા, ઈસ અંદેશેસે કે સૈર હો જાઊઁ તો કહીં ભૂકોંકો ન ભૂલ જાઊઁ ! સુબ્હાનલ્લાહ ! ક્યા પાકીઝા અખ્લાક હૈ. મુફસ્સિરીન ફરમાતે હૈં કે મિસ્રકે તમામ ઝન-વ-મર્દકો હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકે ખરીદે હુએ ગુલામ ઔર કનીઝેં બનાનેમેં અલ્લાહ તઆલાકી યેહ હિકમત થી કે કિસીકો યે કહનેકા મૌકા ન હો કે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ ગુલામકી શાનમેં આએ થે ઔર મિસ્રકે એક શખ્સકે ખરીદે હુએ હૈં બલ્કે સબ મિસ્રી

دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا ۚ
قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي
الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ ۗ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا
كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ ۚ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ
كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ
زَبَدًا رَابِيًا ۚ وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ
ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهُ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ
اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ ۚ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً ۖ
وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ ۚ كَذَٰلِكَ
يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ ۚ لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ
الْحُسْنَىٰ ۚ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا
فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ ۚ

દૂનિહી ઔલિયા-અ લા યમ્લિકૂ-ન
સિવા તુમને વોહ હિમાયતી બના લિયે હૈં
લિઅન્ફુસિહિમ નફ-અંવ વલા દર્રા ▸ કુલ હલ
જો અપના ભલા-બુરા નહીં કર સકતે હૈં (૪૭)
યસ્તવિલ અઅ્-મા વલ્બસીરુ ۞ અમ હલ
તુમ ફરમાઓ ક્યા બરાબર હો જાએંગે અન્ધા ઔર અંખિયારા (૪૮)
તસ્તવિઝ઼ ઝ઼ુલુમાતુ વન્નૂર ۞ અમ જ-અલૂ
યા બરાબર હો જાએંગી અન્ધેરિયાં ઔર ઉજાલા (૪૯) ક્યા
લિલ્લાહિ શુ-રકા-અ ખ઼-લકૂ ક-ખ઼લ્કિહી
અલ્લાહકે લિયે ઐસે શરીક ઠેહરાએ હૈં જિન્હોંને અલ્લાહકી
ફ-તશાબહલ ખ઼લ્કુ અલૈહિમ ▸ કુલિલ્લાહુ
તરહ કુછ બનાયા તો ઉન્હેં ઉનકા ઔર ઉસકા બનાના એક-સા માલૂમ
ખ઼ાલિકુ કુલ્લિ શૈઈંવ વહુવલ વાહિ઼દુલ-ક઼હ-હાર
હુવા (૫૦) તુમ ફરમાઓ અલ્લાહ હર ચીઝકા બનાનેવાલા હૈ (૫૧)

મ ૩

(૧૬) અન્ઝ-લ મિનસ્સમાઈ મા-અન ફસાલત ઔદિ-યતુમ બિ-ક઼-દરિહા
ઔર વોહ અકેલા સબ પર ગાલિબ હૈ (૫૨) ઉસને આસ્માનસે પાની ઉતારા તો નાલે અપને અપને લાઈક બેહ નિકલે
ફહ઼-ત-મ-લસ્સૈલુ ઝ-બ-દર રાબિયા ▸ વ મિમ્મા યૂક઼િદૂ-ન અલૈહિ
તો પાનીકી રૌ ઉસ પર ઉભરે હુએ ઝાગ ઉઠા લાઈ ઔર જિસ પર આગ દેહકાતે હૈં (૫૩)
ફ઼િન્નારિબ્તિગા-અ હિ઼લ્યતિન ઔ મતાઈન ઝ-બ-દુમ મિસ્લુહ ▸ કઝ઼ાલિ-ક
ગેહના યા ઔર અસ્બાબ (૫૪) બનાનેકો ઉસસે ભી વૈસે હી ઝાગ ઉઠતે હૈં અલ્લાહ
યદ્-રિબુલ્લાહુલ હ઼ક઼-ક઼ વલ્બાતિ઼લ ۞ ફ-અમ્મઝ ઝ-બદુ ફ-યઝ઼-હબુ
બતાતા હૈ કે હક્ક ઔર બાતિલકી યેહી મિસાલ હૈ તો ઝાગ તો ફૂંક કર દૂર હો
જુફ઼ા-આ ط વ અમ્મા મા યન્ફઉન્ના-સ ફ-યમ્કુસુ ફ઼િલ્અર્દ઼
જાતા હૈ ઔર વોહ જો લોગોંકે કામ આએ ઝમીનમેં રેહતા હૈ (૫૫)
કઝ઼ાલિ-ક યદ્-રિબુલ્લાહુલ અમ્સ઼ાલ ▸ (૧૭) લિલ્લઝ઼ીનસ્તજાબૂ
અલ્લાહ યૂં હી મિસાલેં બયાન ફરમાતા હૈ જિન લોગોંને અપને
લિરબ્બિહિમુલ હુસ્ના ▸ વલ્લઝ઼ી-ન લમ યસ્તજીબૂલહૂ લૌ અન-ન લહુમ
રબકા હુકમ માના ઉન્હીંકે લિયે ભલાઈ હૈ (૫૬) ઔર જિન્હોંને ઉસકા હુકમ ન માના (૫૭)
મા ફ઼િલ્અર્દ઼િ જમીઅંવ વમિસ્લહૂ મ-અહૂ લફ-તદૌ બિહ઼
અગર ઝમીનમેં જો કુછ હૈ વોહ સબ ઔર ઉસ જૈસા ઔર ઉનકી મિલ્કમેં હોતા તો અપની જાન

ઉનકે ખરીદે ઔર આઝાદ કિએ હૂએ ગુલામ હોં ઔર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને જો ઉસ હાલતમેં સબ્ર કિયા ઉસકી યે જઝા દી ગઈ (૧૪૨) યા'ની મુલ્ક-વ-દૌલત-વ-નુબુવ્વત (૧૪૩) ઈસસે સાબિત હુવા કે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે લિયે આખેરતકા અજરો સવાબ ઉસસે બહોત ઝિયાદા અફઝલો આ'લા હૈ જો અલ્લાહને ઉન્હેં દુનિયામેં અતા ફરમાયા. ઈબ્ને ઐનિયહને કહા કે, મો'મિન અપની નેકિયોંકા સમરા (ફલ) દુનિયા વ આખેરત દોનોંમેં પાતા હૈ ઔર કાફિર જો કુછ પાતા હૈ દુનિયા હી મેં પાતા હૈ, આખેરતમેં ઉસકો કોઈ હિસ્સા નહીં. મુફસ્સિરીનને બયાન કિયા હૈ કે જબ કેહતકી શિદત હુઈ ઔર બલાએ અઝીમ આમ હો ગઈ, તમામ બિલાદ-વ-અમ્સાર (શહેર) કહતકી સખ્તતર મુસીબતમેં મુબ્તિલા

أُولَٰئِكَ لَهُمْ سُوءُ الْحِسَابِ ۙ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَ
بِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٨﴾ ۞ أَفَمَن يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ
مِن رَّبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰ ۚ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ
أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿١٩﴾ الَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا
يَنقُضُونَ الْمِيثَاقَ ﴿٢٠﴾ وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ
بِهِ أَن يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ
الْحِسَابِ ﴿٢١﴾ وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَ
أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً
وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عُقْبَى
الدَّارِ ﴿٢٢﴾ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَن صَلَحَ مِنْ
آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ ۖ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ
عَلَيْهِم مِّن كُلِّ بَابٍ ﴿٢٣﴾ سَلَامٌ عَلَيْكُم بِمَا صَبَرْتُمْ ۚ فَنِعْمَ
عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٤﴾ وَالَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِن بَعْدِ

ઉલાઇ-ક લહુમ સૂઉલ-હિસાબિ ૦ વ મઅ-વાહુમ
ઝુળાનેકો દે દેતે યેહી હૈ જિનકા બુરા હિસાબ હોગા (૫૮) ઔર ઉનકા
જ-હન્નમ ▸ વ બિઅસલ-મિહાદ ★ (૧૮)
ઠિકાના જહન્નમ હૈ ઔર ક્યા હી બુરા બિછોના
અ-ફ-મંય્યઅ-લમુ અન્નમા ઉન્ઝિ-લ ઈલૈ-ક
તો ક્યા વોહ જો જાનતા હૈ જો કુછ તુમ્હારી તરફ તુમ્હારે
મિર્રબ્બિકલ-હક્કુ ક-મન હુ-વ અઅ-મા ▸ ઈન્નમા
રબકે પાસસે ઉતરા હક્ક હૈ (૫૯) વોહ ઉસ જૈસા હોગા જો અંધા હૈ (૬૦)
ય-ત-ઝક્કરુ ઉલુલ-અલ્બાબ ▸ (૧૯) અલ્લઝી-ન
નસીહત વોહી માનતે હૈં જિન્હેં અકલ હૈ વોહ જો અલ્લાહકા
યૂફૂ-ન બિઅહ-દિલ્લાહિ વલા યન્કુદૂનલ-મીસાક
અહદ પૂરા કરતે હૈં (૬૧) ઔર કૌલ બાંધકર ફિરતે નહીં
(૨૦) વલ્લઝી-ન યસિલૂ-ન મા અ-મ-રલ્લાહુ
ઔર વોહ કે જોળતે હૈં ઉસે જિસકે જોળનેકા અલ્લાહને

બિહી અંય્યૂસ-લ વ યખ્શૌ-ન રબ્બહુમ વ યખાફૂ-ન સૂઅલ-હિસાબ ▸ (૨૧)
હુકમ દિયા (૬૨) ઔર અપને રબસે ડરતે હૈં ઔર હિસાબકી બુરાઈસે અન્દેશા રખતે હૈં (૬૩)
વલ્લઝી-ન સ-બરુબ્તિગા-અ વજ-હિ રબ્બિહિમ વ અકામુસ-
ઔર વોહ જિન્હોને સબ્ર કિયા (૬૪) અપને રબકી રઝા ચાહનેકો ઔર નમાઝ કાઈમ
સલા-ત વ અન્ફકૂ મિમ્મા ર-ઝક્-નાહુમ સિર-રંવ-વ અલાનિ-ય-તંવ-વ
રખી ઔર હમારે દિયેસે હમારી રાહમેં છુપે ઔર ઝાહિર કુછ ખર્ચ કિયા (૬૫) ઔર
યદ-રઊ-ન બિલ્હ-સ-નતિસ-સય્યિ-અ-ત ઉલાઇક લહુમ ઉક-બદ-દાર ▸ (૨૨)
બુરાઈકે બદલે ભલાઈ કરકે ટાલતે હૈં (૬૬) ઉન્હીકે લિયે પિછલે ઘરકા નફા હૈ
જન્નાતુ અદનિંય્યદખુલૂનહા વ મન સ-લ-હ મિન આબાઇહિમ વ
બસનેકે બાગ જિનમેં વોહ દાખિલ હોંગે ઔર જો લાઈક હોં (૬૭) ઉનકે બાપ-દાદા ઔર
અઝવાજિહિમ વ ઝુર્રિય્યાતિહિમ વલ્મલાઇકતુ યદખુલૂ-ન અલૈહિમ
બીબિયાં ઔર ઔલાદમેં (૬૮) ઔર ફરિશ્તે (૬૯) હર દરવાઝેસે ઉન પર (૭૦)
મિન કુલ્લિ બાબ ▸ (૨૩) સલામુન અલૈકુમ બિમા સ-બર-તુમ ફનિઅ-મ
યે કેહતે આએંગે સલામતી હો તુમ પર તુમ્હારે સબ્રકા બદલા તો પિછલા ઘર ક્યા હી
ઉક-બદ-દાર ▸ (૨૪) વલ્લઝી-ન યન્કુદૂ-ન અહ-દલ્લાહિ મિમ્બઅ-દિ
ખૂબ મિલા ઔર વોહ જો અલ્લાહકા અહદ ઉસકે પક્કે હોને (૭૧) કે

હૂએ ઔર હર જાનિબસે લોગ ગલ્લા ખરીદનેકે લિયે મિસ્ર પહુંચને લગે. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ કિસીકો એક ઊંટકે બારસે ઝિયાદા ગલ્લા નહીં દેતે તા મુસાવાત રહે ઔર સબકી મુસીબત રફઅ હો. કહતકી જૈસી મુસીબત મિસ્ર ઔર તમામ બિલાદમેં આઈ ઐસી હી કિન્આનમેં ભી આઈ ઉસ વકત હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામને બિન્યામીનકે સિવા અપને દસોં બેટોંકો ગલ્લા ખરીદને મિસ્ર ભેજા (૧૪૪) દેખતે હી (૧૪૫) ક્યૂં કે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકો કુંવેમેં ડાલનેસે અબ તક ચાલીસ સાલકા તવીલ ઝમાના ગુઝર ચુકા થા ઔર ઉનકા ખયાલ યે થા કે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકા ઈન્તેકાલ હો ચુકા હોગા ઔર યહાં આપ તખ્તે સલ્તનત પર શાહાના લિબાસમેં શૌકતો શાનકે સાથ જલ્વા ફરમા થે ઈસલિયે ઉન્હોંને

مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَ
يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ
سُوءُ الدَّارِ ﴿٢٥﴾ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ
يَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
فِي الْآخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ ﴿٢٦﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا
أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ
يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ ﴿٢٧﴾ الَّذِينَ آمَنُوا
وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ
تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَآبٍ ﴿٢٩﴾ كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي
أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ
الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَٰنِ قُلْ
هُوَ رَبِّي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ

મીસાકિહી વ યક્તઊ-ન માઁ અ-મ-રલ્લાહુ
બાદ તોડતે ઔર જિસકે જોડનેકો અલ્લાહને
બિહી અંય્યૂસ-લ વ યુફ-સિદૂ-ન ફિલ્અર્દ્
ફરમાયા ઉસે કતઅ કરતે હૈં ઔર ઝમીનમેં ફસાદ
ઉલાઇ-ક લહુમુલ- લઅ-નતુ વ લહુમ
ફૈલાતે હૈં (૭૨) ઉનકા હિસ્સા લા'નત હી હૈ ઔર ઉનકા નસીબા
સૂઉદ-દાર (૨૫) અલ્લાહુ યબ્સુતુર્રિઝ-ક્
બુરા ઘર (૭૩) અલ્લાહ જિસકે લિયે ચાહે રિઝક
લિમંય્યશાઉ વ યક્-દિર વ ફરિહૂ
કુશાદા ઔર (૭૪) તંગ કરતા હૈ ઔર કાફિર દુનિયાકી
બિલ્હયાતિદ-દુન્યા વ મલ્હયાતુદ-દુન્યા
ઝિન્દગી પર ઈતરા ગએ (૭૫) ઔર દુનિયાકી ઝિન્દગી
ફિલ્આખિરતિ ઈલ્લા મતાઅ (૨૬) વ
આખેરતકે મુકાબિલ નહીં મગર કુછ દિન બરત લેના ઔર

મં 3 યકૂલુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ લૌલા ઉન્ઝિ-લ અલૈહિ આયતુમ-મિર્રબ્બિહી કુલ
કાફિર કેહતે ઉન પર કોઇ નિશાની ઉનકે રબકી તરફસે કયૂં ન ઉતરી તુમ ફરમાઓ
ઈન્નલ્લા-હ યુદિલ્લુ મંય્યશાઉ વ યહ-દી ઈલેહિ મન અનાબ (૨૭)
બેશક અલ્લાહ જિસે ચાહે ગુમરાહ કરતા હૈ (૭૬) ઔર અપની રાહ ઉસે દેતા હૈ જો ઉસકી તરફ રુજૂઅ લાએ
અલ્લઝી-ન આમનૂ વ તત્મઇન્નુ કુલૂબુહુમ બિઝિક-રિલ્લાહ અલા બિઝિક-
વોહ જો ઈમાન લાએ ઔર ઉનકે દિલ અલ્લાહકી યાદસે ચૈન પાતે હંય સુન લો અલ્લાહકી યાદહીમેં દિલોં કા
રિલ્લાહિ તત્મઇન્નુલ-કુલૂબ (૨૮) અલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ
ચૈન હય (૭૭) વોહ જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે ઉનકો ખુશી હૈ ઔર અચ્છા અન્જામ (૭૮) ઈસી
તૂબા લહુમ વ હુસ્નુ મઆબ (૨૯) કઝાલિ-ક અર્સલ્ના-ક ફી
તરહ હમને તુમકો ઉસ ઉમ્મતમેં ભેજા જિસસે પેહલે ઉમ્મતેં હો ગુઝરી (૭૯) કે તુમ ઉન્હેં
ઉમ્મતિન કદ ખ-લત મિન કબ્લિહા ઉ-મમુલ- લિતત-લુ-વ અલૈહિમુલ્લઝી
પઢકર સુનાઓ (૮૦) જો હમને તુમ્હારી તરફ "વહી" કી ઔર વોહ રહમાનકે મુન્કર હો રહે હૈં (૮૧) તુમ
ઔહેના ઈલૈ-ક વ હુમ-યક-ફુરૂ-ન બિર્રહમાન કુલ હુ-વ રબ્બી
ફરમાઓ વોહ મેરા રબ હૈ ઉસકે સિવા કિસીકી બન્દગી
લા ઈલા-હ ઈલ્લા હૂ અલૈહિ તવક્કલ્તુ વ ઈલૈહિ
નહીં મૈંને ઉસી પર ભરોસા કિયા ઔર ઉસીકી તરફ મેરી

આપકો ન પહચાના ઔર આપસે ઈબ્રાની ઝબાનમેં ગુફતગૂ કી. આપને ભી ઉસી ઝબાનમેં જવાબ દિયા. આપને ફરમાયા, તુમ કૌન લોગ હો? ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા, હમ શામકે રહનેવાલે હૈં, જિસ મુસીબતમેં દુનિયા મુબ્તેલા હૈ ઉસમેં હમ ભી હૈં. આપસે ગલ્લા ખરીદને આએ હૈં. આપને ફરમાયા, કહીં તુમ જાસૂસ તો નહીં? ઉન્હોંને કહા, હમ અલ્લાહકી કસમ ખાતે હૈં હમ જાસૂસ નહીં હૈં હમ સબ ભાઇ હૈં એક બાપકી ઔલાદ હૈં હમારે વાલિદ બહોત બુઝુર્ગ મુઅમ્મર સિદીક હૈં ઔર ઉનકા નામેનામી હઝરત યા'કૂબ હૈ, વો અલ્લાહકે નબી હૈં આપને ફરમાયા તુમ કિતને ભાઇ હો? કહને લગે, થે તો હમ બારહ મગર એક ભાઇ હમારા હમારે સાથ જંગલ ગયા થા, હલાક હો ગયા ઔર વો વાલિદ સાહબકો હમ સબસે ઝિયાદા

مَتَابِ ۝ وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ
قُطِّعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتَىٰ ۗ بَل لِّلَّهِ
الْأَمْرُ جَمِيعًا ۗ أَفَلَمْ يَيْأَسِ الَّذِينَ آمَنُوا أَن لَّوْ
يَشَاءُ اللَّهُ لَهَدَى النَّاسَ جَمِيعًا ۗ وَلَا يَزَالُ
الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُم بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ
قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدُ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا
يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ۝ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن
قَبْلِكَ فَأَمْلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ
كَانَ عِقَابِ ۝ أَفَمَنْ هُوَ قَائِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا
كَسَبَتْ ۗ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ ۚ أَمْ
تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَم بِظَاهِرٍ مِّنَ
الْقَوْلِ ۗ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا
عَنِ السَّبِيلِ ۗ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۝

મતાબ (૩૦) વલૌ અન્ન કુરઆનન સુચ્યિરત
રૂજૂઅ હૈ ઔર અગર કોઈ ઐસા કુર્આન
બિહિલ- જિબાલુ ઔ કુત્તિઅત બિહિલ-અર્દુ
આતા જિસસે પહાળ ટલ જાતે (૮૨) યા ઝમીન
ઔ કુલ્લિ-મ બિહિલ-મૌતા ۚ બલ
ફટ જાતી યા મુર્દે બાતેં કરતે જબ ભી યે કાફિર
લિલ્લાહિલ-અમ્રુ જમીઆ ۚ અ-ફ-લમ
ન માનતે (૮૩) બલ્કે સબ કામ અલ્લાહ હી કે અખ્તિયાર મે હૈ (૮૪) તો
યૈ-અસિલ્લઝી-ન આમનૂ અલ્લૌ
ક્યા મુસલમાન ઉસસે નાઉમ્મીદ ન હુએ (૮૫) કે
યશાઉલ્લાહુ લ-હ-દન્ના-સ જમીઆ ۚ વ
અલ્લાહ ચાહતા તો સબ આદમિયોંકો
લા યઝાલુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ તુસીબુહુમ બિમા
હિદાયત કર દેતા (૮૬) ઔર કાફિરોંકો હંમેશા કે લિયે યે સખ્ત ધમક
સ-ન-ઊ કારિઅતુન ઔ તહુલ્લુ કરીબમ્મિન દારિહિમ હત્તા યઅ-તિ-ય م 3
પહોંચતી રહેગી (૮૭) યા ઉનકે ઘરોંકે નઝદીક ઉતરેગી (૮૮) યહાં તક કે અલ્લાહકા
વઅ-દુલ્લાહ ۚ ઈન્નલ્લા-હ લા યુખ્લિફુલ-મીઆદ ۝ (૩૧) વ લ-કદિસ્તુહ-ઝિ-ય ع
વાદા આએ (૮૯) બેશક અલ્લાહ વાદા ખિલાફ નહીં કરતા (૯૦) ઔર બેશક તુમસે
બિરુસુલિમ મિન કબ્લિ-ક ફ અમ્લૈતુ લિલ્લઝી-ન ક-ફરૂ સુમ્મ અ-ખઝ-તુહુમ
અગલે રસૂલોંસે ભી હંસી કી ગઈ તો મૈંને કાફિરોંકો કુછ દિનોં ઢીલ દી ફિર ઉન્હેં પકળા (૯૧) તો
ફકે-ફ કા-ન ઈકાબ (૩૨) અ-ફ-મન હુ-વ કાઈમુન અલા કુલ્લિ
મેરા અઝાબ કૈસા થા તો ક્યા વોહ હર જાન પર
નફ-સિમ્બિમા ક-સ-બત ۚ વ જ-અલૂ લિલ્લાહિ શુ-રકાઅ ۚ કુલ
ઉસકે આ'માલકી નિગેહદાશ્ત રખતા હૈ (૯૨) ઔર વોહ અલ્લાહકે શરીક ઠેહરાતે હૈં
સમ્મૂહુમ ۚ અમ તુનબ્બિઊનહૂ બિમા લા યઅ-લમુ ફિલ્અર્દિ અમ
તુમ ફરમાઓ ઉનકા નામ તો લો (૯૩) યા ઉસે વોહ બતાતે હો જો ઉસકે ઇલ્મમે સારી ઝમીનમે નહીં (૯૪)
બિઝાહિરિમ મિનલ્કૌલ ۚ બલ ઝુય્યિ-ન લિલ્લઝી-ન ક-ફરૂ મક-રુહુમ વ સુદ-દૂ
યા યૂંહી ઉપરી બાત (૯૫) બલ્કે કાફિરોંકી નિગાહમેં ઉનકા ફરેબ અચ્છા ઠેહરા હૈ ઔર રાહસે રોકે
અનિસ્સબીલ ۚ વ મંય્યુદ-લિ લિલ્લાહુ ફમા લહૂ મિન હાદ (૩૩)
ગએ (૯૬) ઔર જિસે અલ્લાહ ગુમરાહ કરે ઉસે કોઈ હિદાયત કરનેવાલા નહીં

પ્યારા થા. ફરમાયા અબ તુમ કિતને હો? અર્ઝ કિયા, દસ. ફરમાયા, ગ્યારહવાં કહાં હૈ? કહા, વો વાલિદ સાહબકે પાસ હૈ. ક્યૂં કે જો હલાક હો ગયા વો ઉસીકા હકીકી ભાઈ થા અબ વાલિદ સાહબકી ઉસીસે કુછ તસલ્લી હોતી હૈ. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને ઉન ભાઈયોંકી બહુત ઇઝઝત કી ઔર બહુત ખાતિરો મદારાતસે ઉનકી મેઝબાની ફરમાઈ (૧૪૬) હર એક કા ઊંટ ભર દિયા ઔર ઝાદે સફર દે દિયા (૧૪૭) યા'ની બિનયામીન (૧૪૮) ઉસકો લે આઓગે તો એક ઊંટ ગલ્લા (અનાજ) ઉસકે હિસ્સેકા ઔર ઝિયાદા દૂંગા (૧૪૯) જો ઉન્હોંને કીમતમેં દી થી તા કે જબ વો અપના સામાન ખોલેં તો અપની પૂંજી ઉન્હેં મિલ જાએ ઔર કહતકે ઝમાનામેં કામ આએ ઔર મખફી તૌર પર ઉનકે પાસ પહુંચે તા કે ઉન્હેં લેનેમેં

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَشَقُّ
وَمَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ وَّاقٍ ۝ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِيْ
وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ۭ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۭ اُكُلُهَا
دَاۗىِٕمٌ وَّظِلُّهَا ۭ تِلْكَ عُقْبَى الَّذِيْنَ اتَّقَوْا ڰ وَّعُقْبَى
الْكٰفِرِيْنَ النَّارُ ۝ وَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَفْرَحُوْنَ
بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمِنَ الْاَحْزَابِ مَنْ يُّنْكِرُ بَعْضَهٗ ۭ
قُلْ اِنَّمَآ اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ وَلَآ اُشْرِكَ بِهٖ ۭ
اِلَيْهِ اَدْعُوْا وَاِلَيْهِ مَاٰبِ ۝ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ
حُكْمًا عَرَبِيًّا ۭ وَلَىِٕنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَاۗءَهُمْ بَعْدَ مَا
جَاۗءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا
وَاقٍ ۝ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا
لَهُمْ اَزْوَاجًا وَّذُرِّيَّةً ۭ وَمَا كَانَ لِرَسُوْلٍ اَنْ
يَّاْتِيَ بِاٰيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ لِكُلِّ اَجَلٍ كِتَابٌ ۝

منزل ٣

લહુમ અઝાબુન ફિલ્હયાતિદ- દુન્યા
ઉન્હેં દુનિયાકે જીતે અઝાબ હોગા (૯૭)
વ લ-અઝાબુલ આખિરતિ અશક્ક દ વમા
ઔર બેશક આખેરતકા અઝાબ સબસે સખ્ત હૈ ઔર
લહુમ મિનલ્લાહિ મિંવ્વાક (૩૪)
ઉન્હેં અલ્લાહસે બચાનેવાલા કોઇ નહી
મ-સલુલ-જન્નતિલ્લતી વુઇદલ-મુત્તકૂન
એહવાલ ઉસ જન્નતકા કે ડરવાલોંકે લિયે
તજ-રી મિન તહ્-તિહલ-અન્હાર ઉકુલુહા
જિસકા વાદા હૈ ઉસકે નીચે નેહરેં બેહતી હૈં ઉસકે મેવે
દાઇમું વ-વ ઝિલ્લુહા તિલ-ક
હમેશા ઔર ઉસકા સાયા (૯૮) ડરવાલોંકા
ઉક-બલ્લઝીનત્તકવ-વ ઉક-બલ-કાફિરીનન્નાર
તો યે અન્જામ હૈ (૯૯) ઔર કાફિરોંકા અન્જામ આગ

મં ૩
(૩૫) વલ્લઝી-ન આતૈના હુમુલ-કિતા-બ યફ-રહૂ-ન બિમાં ઉન્ઝિ-લ
ઔર જિન્કો હમને કિતાબ દી (૧૦૦) વોહ ઉસ પર ખુશ હોતે જો તુમ્હારી તરફ
ઈલૈ-ક વ મિનલ્અહ્-ઝાબિ મંય્યુન્કિરુ બઅ્-દહ કુલ ઈન્નમાં ઉમિર-તુ
ઉતરા ઔર ઉન ગિરોહોંમેં (૧૦૧) કુછ વોહ હૈં કે ઉસકે બા'ઝસે મુન્કર હૈં તુમ ફરમાઓ મુઝે તો
અન અઅ્-બુદલ્લા-હ વલાં ઉશ્રિ-ક બિહ ઈલૈહિ અદ-ઊ વ
યેહી હુકમ હૈ કે અલ્લાહકી બન્દગી કરૂં ઔર ઉસકા શરીક ન ઠેહરાઉં મૈં ઉસીકી તરફ બુલાતા હૂં ઔર
ઈલૈહિ મઆબ (૩૬) વ કઝાલિ-ક અન્ઝલ્નાહુ હુક-મન અ-રબિય્યા વ
ઉસીકી તરફ મુઝે ફિરના (૧૦૨) ઔર ઈસી તરહ હમને ઉસે અરબી ફૈસલા ઉતારા (૧૦૩) ઔર
લ-ઈનિત્તબઅ્-ત અહ-વાઅહુમ બઅ્-દ મા જા-અ-ક મિનલ્ઈલ્મિ મા લ-ક
અય સુનનેવાલે ! અગર તૂ ઉનકી ખ્વાહિશોં પર ચલેગા (૧૦૪) બાદ ઉસકે કે તુઝે ઈલ્મ આ ચુકા તો અલ્લાહકે આગે ન
૯૦ મિનલ્લાહિ મિંવ્વલિય્યિંવ-વ લા વાક (૩૭) વ લ-કદ અર્સલ્ના રુસુલમ્મિન કબ્લિ-ક
તેરા કોઇ હિમાયતી હોગા ન બચાનેવાલા ઔર બેશક હમને તુમસે પેહલે રસૂલ ભેજે
વ જ-અલ્ના લહુમ અઝ-વાજંવ-વ ઝુર્રિય્યહ વમા કા-ન લિરસૂલિન અંય્યઅતિ-ય
ઔર ઉનકે લિયે બીબિયાં (૧૦૫) ઔર બચ્ચે કિયે ઔર કિસી રસૂલકા કામ નહીં કે કોઇ
બિઆયતિન ઈલ્લા બિઇઝનિલ્લાહ લિકુલ્લિ અ-જલિન કિતાબ (૩૮)
નિશાની લે આએ મગર અલ્લાહકે હુકમસે હર વાદાકી એક લિખત હૈ (૧૦૬)

શર્મ ભી ન આએ, ઔર યે કરમ-વ-અહસાન દોબારા આનેકે લિયે ઉનકી રગ્બતકા બાઇસ ભી હો (૧૫૦) ઔર ઉસકા વાપસ કરના ઝુરૂરી સમઝે (૧૫૧) ઔર બાદશાહકે હુસ્ને સુલૂક ઔર ઉસકે અહસાનકા ઝિક્ર કિયા, કહા કે ઉસ્ને હમારી વો ઈઝ્ઝતો તકરીમ કી કે અગર ઔલાદમેંસે ભી કોઇ હોતા તો ભી ઐસા ન કર સકતા. ફરમાયા, અબ અગર તુમ બાદશાહે મિસ્રકે પાસ જાઓ તો મેરી તરફસે સલામ પહુંચાના ઔર કહના કે હમારે વાલિદ તેરે હકમેં તેરે ઈસ સુલૂકકી વજહસે દુઆ કરતે હૈં (૧૫૨) અગર આપ હમારે ભાઇ બિનયામીનકો ન ભેજેંગે તો ગલ્લા ન મિલેગા (૧૫૩) ઉસ વકત ભી તુમને હિફાઝતકા ઝિમ્મા લિયા થા (૧૫૪) ક્યૂં કે ઉસને ઈસસે ઝિયાદા અહસાન કિયે હૈં (૧૫૫) યા'ની અલ્લાહકી કસમ ન ખાઓ. (૧૫૬)

يَمْحُوا اللّٰهُ مَا يَشَآءُ وَيُثْبِتُ ۖ وَعِنْدَهٗۤ اُمُّ
الْكِتٰبِ ﴿۳۹﴾ وَاِنْ مَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ
اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ وَعَلَيْنَا
الْحِسَابُ ﴿۴۰﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَاْتِي الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا
مِنْ اَطْرَافِهَا ۗ وَاللّٰهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهٖ ۗ
وَهُوَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿۴۱﴾ وَقَدْ مَكَرَ الَّذِيْنَ مِنْ
قَبْلِهِمْ فَلِلّٰهِ الْمَكْرُ جَمِيْعًا ۗ يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ
نَفْسٍ ۗ وَسَيَعْلَمُ الْكُفّٰرُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿۴۲﴾ وَيَقُوْلُ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَسْتَ مُرْسَلًا ۗ قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ۢ
بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ۙ وَمَنْ عِنْدَهٗ عِلْمُ الْكِتٰبِ ﴿۴۳﴾

سُوْرَةُ اِبْرٰهِيْمَ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓرٰ ۚ كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ اِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمٰتِ

યમ્હુલ્લાહુ મા યશાઉ વ યુસ્બિતુ ﷻ વ ઈન્દહૂ
અલ્લાહ જો ચાહે મિટાતા ઔર સાબિત કરતા હૈ (૧૦૭) ઔર
ઉમ્મુલ કિતાબ (૩૯) વ ઈમ્મા નુરિયન્ન-ક
અસ્લ લિખા હુવા ઉસીકે પાસ હૈ (૧૦૮) ઔર અગર હમી તુમ્હેં દિખા દે
બઅ્-દલ્લઝી નઈદુહુમ ઔ ન-ત-વફ-ફ- યન્ન-ક
કોઈ વાદા (૧૦૯) જો ઉન્હેં દિયાજાતા હૈ યા પેહલે હી (૧૧૦) અપને પાસ
ફ-ઈન્નમા અલૈકલ બલાગુ વ અલૈનલ-હિસાબ
બુલાએં તો બહર હાલ તુમ પર તો સિર્ફ પહુંચાના હૈ ઔર હિસાબ લેના
(૪૦) અ-વ લમ યરૌ અન્ના નઅ-તિલ-અર્દ
(૧૧૧) હમારા ઝિમ્મા (૧૧૨) કયા ઉન્હેં નહીં સૂઝતા કે હમ હર તરફસે
નન્કુસુહા મિન અત્રાફિહા ▸ વલ્લાહુ યહ્-કુમુ લા
ઉનકી આબાદી ઘટાતે આ રહે હૈં (૧૧૩) ઔર અલ્લાહ હુકમ ફરમાતા
મુઅક્કિ-બ લિહુક-મિહ ▸ વ હુ-વ મં 3
હૈ ઉસકા હુકમ પીછે ડાલનેવાલા કોઈ નહીં (૧૧૪) ઔર ઉસે હિસાબ
સરીઉલ-હિસાબ (૪૧) વ કદ મ-ક-રલ્લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ ફલિલ્લાહિલ-મક-રુ
લેતે દેર નહીં લગતી ઔર ઉનસે અગલે (૧૧૫) ફરેબ કર ચુકે હૈં તો સારી ખુફિયા તદબીરકા
જમીઆ ▸ યઅ-લમુ મા તક-સિબુ કુલ્લુ નફ-સ ▸ વ સ-યઅ-લમુલ કુફ-ફારુ
માલિક તો અલ્લાહ હી હૈ (૧૧૬) જાનતા હૈ જો કુછ કોઈ જાન કમાએ (૧૧૭) ઔર અબ જાના ચાહતે હૈં કાફિર કિસે
લિમન ઉક-બદ-દાર (૪૨) વ યકૂલુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ લસ્ત મુર્સલા ▸ કુલ કફા
મિલતા હૈ પિછલા ઘર (૧૧૮) ઔર કાફિર કેહતે હૈં તુમ રસૂલ નહીં તુમ ફરમાઓ
બિલ્લાહિ શહીદમ બૈની વ બૈનકુમ ▸ વ મન ઈન્દહૂ ઈલ્મુલ્કિતાબ (૪૩)
અલ્લાહ ગવાહ કાફી હૈ મુઝમેં ઓર તુમમેં (૧૧૯) ઔર વોહ જિસે કિતાબકા ઈલ્મ હૈ (૧૨૦)

(૧૪) સૂરએ ઈબ્રાહી-મ

(મક્કી) ૫૨ (બાવન) આયતેં ઔર ૭ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)
અલિફ-લૉમ-રા. કિતાબુન અન્ઝલ્નાહુ ઈલૈ-ક લિતુખ્રિજન્ના-સ મિનઝ્-ઝુલુમાતિ
અલીફ લામ રા એક કિતાબ હૈ (૨) કે હમને તુમ્હારી તરફ ઉતારી કે તુમ લોગોંકો (૩) અન્ધેરીયોંસે (૪)

ઔર ઉસકો લેકરકે આના તુમ્હારી તાકતકે બાહર હો જાએ (૧૫૭) હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામને (૧૫૮) મિસ્રમેં (૧૫૯) તા કે નઝરે બદસે મહફૂઝ રહો. બુખારી-વ-મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ કે, નઝર હક હૈં પહલી મરતબા હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને યે નહીં ફરમાયા થા, ઈસલિયે કે ઉસ વકત તક કોઈ યે ન જાનતા થા કે યે સબ ભાઈ ઔર એક બાપકી ઔલાદ હૈં, લેકિન અબ ચૂંકે જાન ચુકે થે ઈસલિયે નઝર હો જાનેકા એહતેમાલ થા, ઈસલિયે આપને અલાહિદા અલાહિદા હોકર દાખિલ હોનેકા હુકમ દિયા. ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે આફતોં ઔર મુસીબતોંસે બિચાવકી તદબીર ઔર મુનાસિબ એહતિયાતેં અંબિયાકા તરીકા હૈ ઔર ઉસકે સાથ હી આપને અમ્રુલ્લાહકો તફવીઝ કર દિયા કે બાવજૂદ

إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَىٰ صِرَاطِ الْعَزِيزِ
الْحَمِيدِ ۝ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ ۗ وَوَيْلٌ لِلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ۝
الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ
وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ أُولَٰئِكَ
فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۝ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا
بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ۖ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ
وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ وَلَقَدْ
أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِأَيَّامِ اللَّهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۝ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ
اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ
فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ

ઈલન્નૂરિ ۞ બિઇઝ્-નિ રબ્બિહિમ ઈલા
ઉજાલેમેં લાવ (૫) ઉનકે રબકે હુકમસે ઉસકી રાહ (૬) કી
સિરાતિલ અ઼ઝીઝિલ - હ઼મીદ ۝ (૧)
તરફ જો ઈઝઝતવાલા સબ ખૂબિયોંવાલા અલ્લાહ હૈ
અલ્લાહિલ્લઝી લહૂ મા ફિસ્સમાવાતિ
કે ઉસીકા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ
વ મા ફિલ્અર્દ઼ ۖ વ વૈલુલ્લિલ-કાફિરી-ન
ઔર જો કુછ ઝમીનમેં (૭) ઔર કાફિરોંકી ખરાબી હૈ
મિન અ઼ઝાબિન શદીદ ۝ (૨) અલ્લઝી-ન
એક સખ્ત અઝાબસે જિન્હેં આખેરતસે
યસ્તહિ઼બ્બૂનલ હ઼યાતદ-દુન્યા અ઼-લલ-આખ઼િરતિ
દુનિયાકી ઝિન્દગી પ્યારી હૈ
વ યસુદ-દૂ-ન અ઼ન સબીલિલ્લાહિ વ યબ્ગૂનહા
ઔર અલ્લાહકી રાહસે રોકતે (૮) ઔર ઉસમેં કજી

મં 3 **ઈ઼-વ-જા ۖ ઉલાઈ-ક ફી દ઼લાલિમ-બઈદ (૩) વમા અર્સલ્ના મિર્રસૂલિન ઈલ્લા**
ચાહતે હૈં વોહ દૂરકી ગુમરાહીમેં હૈં (૯) ઔર હમને હર રસૂલ ઉસકી
બિલિસાનિ ક઼ૌમિહી લિયુબય્યિ-ન લહુમ ۖ ફયુદ઼િલ્લુલ્લાહુ
કૌમ હી કી ઝુબાનમેં ભેજા (૧૦) કે વોહ ઉન્હેં સાફ બતાએ (૧૧) ફિર અલ્લાહ ગુમરાહ કરતા હૈ
મંય્યશા-ઉ વ યહ-દી મંય્યશાઅ ۖ વ હુવલ-અ઼ઝીઝુલ-હ઼કીમ (૪) વ
જિસે ચાહે ઔર વો રાહ દિખાતા હૈ જિસે ચાહે ઔર વોહી ઈઝઝત હિકમતવાલા હૈ ઔર
લ-ક઼દ અર્સલ્ના મૂસા બિઆયાતિના અન અખ઼્રિજ ક઼ૌમ-ક મિનઝ઼-ઝ઼ુલુમાતિ
બેશક હમને મૂસાકો અપની નિશાનિયાં (૧૨) લેકર ભેજા કે અપની કૌમકો અન્ધેરિયોંસે (૧૩)
ઈલન્નૂરિ ۞ વ ઝ઼ક્કિરહુમ બિઅય્યામિલ્લાહ ۖ ઈન્ન ફી ઝ઼ાલિ-ક
ઉજાલેમેં લા ઔર ઉન્હેં અલ્લાહકે દિન યાદ દિલા (૧૪) બેશક ઉસમેં
લઆયાતિલ-લિકુલ્લિ સ઼બ્બારિન શકૂર (૫) વ ઈઝ઼ કા-લ મૂસા
નિશાનિયાં હૈં હર બળે સબ્રવાલે શુક્ર-ગુઝારકો ઔર જબ મૂસાને અપની
લિક઼ૌમિહિઝ઼-કુરૂ નિઅ઼-મ-તલ્લાહિ અ઼લૈકુમ ઈઝ઼ અન્જાકુમ મિન
કૌમસે કહા (૧૫) યાદ કરો અપને ઉપર અલ્લાહકા એહસાન જબ ઉસને તુમ્હેં
આલિ ફિરઓ-ન યસૂમૂનકુમ સૂઅલ્અઝ઼ાબિ વ યુઝ઼બ્બિહૂ-ન
ફિરઓનવાલોંસે નજાત દી જો તુમકો

એહતિયાતોંકે તવક્કુલ-વ-એ'તેમાદ અલ્લાહ પર હૈ, અપની તદબીર પર ભરોસા નહીં. (૧૬૦) યા'ની જો મુકદ્દર હૈ વો તદબીરસે ટાલા નહીં જા સકતા. (૧૬૧) યા'ની શહરકે મુખ્તલિફ દરવાઝોંસે તો ઉનકા મુતફર્રિક (અલગ અલગ) હોકર દાખિલ હોના. (૧૬૨) જો અલ્લાહ તઆલા અપને અસ્ફિયા (ચુને હુએ બુઝુર્ગ)કો ઈલ્મ દેતા હૈ (૧૬૩) ઔર ઉન્હોંને કહા કે, હમ આપકે પાસ અપને ભાઈ બિનયામીનકો લે આએ. તો હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને ફરમાયા, તુમને બહુત અચ્છા કિયા, ફિર ઉન્હેં ઈઝઝતકે સાથ મેહમાન બનાયા ઔર જા-બજા દસ્તરખાન લગાએ ઔર હર દસ્તરખાન પર દો દો સાહિબોંકો બિઠાયા ગયા. બિનયામીન અકેલે રહ ગએ તો વો રો પળે ઔર કહને લગે કે આજ અગર મેરે ભાઈ યૂસુફ (અલૈહિસ્સલામ)

أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ ۚ وَفِي ذَٰلِكُم بَلَاءٌ مِّن
رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ۝ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ
لَأَزِيدَنَّكُمْ ۖ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ۝ وَ
قَالَ مُوسَىٰ إِن تَكْفُرُوا أَنتُمْ وَمَن فِي الْأَرْضِ
جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ۝ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ
الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ ۛ
وَالَّذِينَ مِن بَعْدِهِمْ ۛ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ ۚ
جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي
أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُم بِهِ وَإِنَّا
لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ۝ قَالَتْ
رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ
يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ
أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ قَالُوا إِنْ أَنتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا

અબ્નાૅ-અકુમ વ યસ્તહ્-યૂ-ન નિસાૅ-અકુમ • વ
બુરી માર દેતે થે ઔર તુમ્હારે બેટોં કો ઝિબ્હ કરતે ઔર
ફી ઝાલિકુમ બલાઉમ-મિર્રબ્બિકુમ
તુમ્હારી બેટિયાં ઝિન્દા રખતે ઔર ઉસમેં (૧૬) તુમ્હારે રબકા બળા
અઝીમ ○ (૬) વ ઈઝ્ ત-અઝ-ઝ-ન રબ્બુકુમ
ફઝલ હુવા ઔર યાદ કરો જબ તુમ્હારે રબને ○
લઈન શ-કર્તુમ લ-અઝીદન્નકુમ વ
સુના દિયા કે અગર એહસાન માનોગે તો મૈં તુમ્હેં ઔર
લઈન ક-ફર્તુમ ઈન્ન અઝાબી લ-શદીદ (૭)
દૂંગા (૧૭) ઔર અગર ના-શુક્રી કરો તો મેરા અઝાબ સખ્ત હૈ
વ કા-લ મૂસાૅ ઈન તક-ફુરૂ અન્તુમ
ઔર મૂસા ને કહા અગર તુમ
વ મન ફિલ્અર્દિ જમીઅન • ફઈન્નલ્લા-હ
ઔર ઝમીનમેં જિતને હૈં સબ કાફિર હો જાઓ (૧૮) તો બેશક અલ્લાહ

લગ઼નિય્યુન હ઼મીદ (૮) અ-લમ યઅ-તિકુમ ન-બઉલ્લઝી-ન મિન ક઼બ્લિકુમ મ
બે પરવાહ સબ ખૂબિયોં વાલા હૈ કયા તુમ્હેં ઉનકી ખબરેં ન આઈ જો તુમસે પેહલે થી ૩
ક઼ૌમિ નૂહિ઼વ-વ આ઼દિવ-વ સ઼મૂ-દ ⁘ વલ્લઝી-ન મિમ બઅ઼-દિહિમ ⁘ લા
નૂહકી કૌમ ઔર આદ ઔર સમૂદ ઔર જો ઉનકે બાદ હુએ ઉન્હેં અલ્લાહ હી જાને (૧૯)
યઅ઼-લમુહુમ ઈલ્લલ્લાહ • જાૅઅત્હુમ રુસુલુહુમ બિલ્બય્યિનાતિ
ઉનકે પાસ ઉનકે રસૂલ રૌશન દલીલેં લે કર આએ (૨૦) તો વોહ અપને હાથ (૨૧) અપને મુંહકી
ફરદ-દૂ ઐદિ-યહુમ ફી અફ-વાહિહિમ વકાલૂ ઈન્ના ક-ફર્ના બિમાૅ
તરફ લે ગએ (૨૨) ઔર બોલે હમ મુન્કર હૈં ઉસકે જો તુમ્હારે હાથ
ઉર્સિલ્તુમ બિહી વ ઈન્ના લફી શક્કિમ મિમ્મા તદ-ઊનનાૅ ઈલૈહિ મુરીબ ★ (૯) પો
ભેજા ગયા ઔર જિસ રાહ (૨૩)કી તરફ હમેં બુલાતે હો ઉસમેં હમેં વોહ શક હૈ કે બાત ખુલને નહી દેતા ના
કાલત રુસુલુહુમ અફિલ્લાહિ શક્કુન ફાતિ઼રિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼ • યદ-ઊકુમ
ઉનકે રસૂલોંને કહા કયા અલ્લાહમેં શક હૈ (૨૪) આસ્માન ઔર ઝમીનકા બનાનેવાલા
લિયગ઼ફિ-ર લકુમ મિન ઝુનૂબિકુમ વ યુ-અખ્ખિ-રકુમ ઈલાૅ અ-જલિમ-
તુમ્હેં બુલાતા હૈ (૨૫) કે તુમ્હારે કુછ ગુનાહ બખ્શે (૨૬) ઔર મૌતકે મુકર્રર વકત તક તુમ્હારી ઝિન્દગી બે-અઝાબ
મુસમ્મા • કાલૂ ઈન અન્તુમ ઈલ્લા બ-શરુમ-મિસ્લુના•
કાટ દે બોલે તુમ તો હમી જૈસે આદમી હો (૨૭) તુમ

ઝિંદા હોતે તો મુઝે અપને સાથ બિઠાતે. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ફરમાયા કે તુમ્હારા એક ભાઈ અકેલા રહ ગયા ઔર આપને બિનયામીનકો અપને દસ્તરખાન પર બિઠાયા. (૧૬૪) ઔર ફરમાયા, તુમ્હારે હલાક શુદા ભાઈકી જગહ મૈં તુમ્હારા ભાઈ હો જાઉં તો કયા તુમ પસંદ કરોગે ? બિનયામીનને કહા કે આપ જૈસા ભાઈ કિસકો મયસ્સર આવે ! લેકિન યા'કૂબ (અલૈહિસ્સલામ)કા ફરઝંદ ઔર રાહીલ (માદરે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ) કા નૂરેનઝર હોના તુમ્હેં કૈસે હાસિલ હો સકતા હૈ ? હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ રો પળે ઔર બિનયામીનકો ગલેસે લગાયા ઔર. (૧૬૫) યૂસુફ (અલૈહિસ્સલામ). (૧૬૬) બેશક ! અલ્લાહને હમ પર એહસાન કિયા ઔર હમેં ખૈરકે સાથ જમા ફરમાયા ઔર

تُرِيْدُوْنَ اَنْ تَصُدُّوْنَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَا
فَاْتُوْنَا بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ۝ قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ اِنْ
نَّحْنُ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَمُنُّ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ
مِنْ عِبَادِهٖ ؕ وَمَا كَانَ لَنَآ اَنْ نَّاْتِيَكُمْ بِسُلْطٰنٍ اِلَّا
بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝
وَمَا لَنَآ اَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰىنَا سُبُلَنَا ؕ
وَلَنَصْبِرَنَّ عَلٰى مَآ اٰذَيْتُمُوْنَا ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُتَوَكِّلُوْنَ ۝ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِرُسُلِهِمْ ع
لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِّنْ اَرْضِنَآ اَوْ لَتَعُوْدُنَّ فِيْ مِلَّتِنَا ؕ فَاَوْحٰٓى
اِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظّٰلِمِيْنَ ۝ وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ
الْاَرْضَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ ؕ ذٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِيْ وَ
خَافَ وَعِيْدِ ۝ وَاسْتَفْتَحُوْا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ
عَنِيْدٍ ۝ مِّنْ وَّرَآئِهٖ جَهَنَّمُ وَيُسْقٰى مِنْ مَّآءٍ

તુરીદૂ-ન અન તસુદ-દૂના અમ્મા કા-ન
ચાહતે હો કે હમેં ઉસસે બાઝ રખો જો
યઅ-બુદુ આબાઉના ફઅ-તૂના
હમારે બાપ-દાદા પૂજતે થે (૨૮) અબ કોઇ રોશન સનદ
બિસુલ્તાનિમ-મુબીન (૧૦) કાલત લહુમ
હમારે પાસ લે આઓ (૨૯) ઉનકે રસૂલોંને
રુસુલુહુમ ઈન નહ-નુ ઈલ્લા બ-શરુમ- મિસ્લુકુમ
ઉનસે કહા (૩૦) હમ હૈં તો તુમ્હારી તરહ ઈન્સાન
વલા કિન્નલ્લા-હ યમુન્નુ અલા મંય્યશાઉ
મગર અલ્લાહ અપને બન્દોંમેં જિસ પર
મિન ઈબાદિહ ॰ વમા કા-ન લનાં
ચાહે એહસાન ફરમાતા હૈ (૩૧) ઔર હમારા કામ નહીં કે
અન-નઅ-તિ-યકુમ બિસુલ્તાનિન ઈલ્લા
હમ તુમ્હારે પાસ કુછ સનદ લે આએં

મં 3 બિઈઝ-નિલ્લાહ ॰ વ અ-લલ્લાહિ ફલ-ય-ત-વક્કલિલ-મુઅ-મિનૂન (૧૧) વમા
મગર અલ્લાહકે હુકમસે ઔર મુસલમાનોંકો અલ્લાહ હી પર ભરોસા ચાહિયે (૩૨) ઔર હમેં
લનાં અલ્લા ન-ત-વક્ક-લ અ-લલ્લાહિ વ કદ હદાના સુબુલના ॰ વ લ-નસ્બિરન્ન
ક્યા હુવા કે અલ્લાહ પર ભરોસા ન કરે (૩૩) ઉસને તો તુમ્હારી રાહેં હમેં દિખા દી (૩૪) ઔર તુમ જો હમેં
ع અલા માં આઝૈતુમૂના ॰ વ અ-લલ્લાહિ ફલ-ય-ત-વક્કલિલ-મુત-વક્કિલૂન ع (૧૨)
સતા રહે હો હમ ઝરૂર ઉસ પર સબ્ર કરેંગે ઔર ભરોસા કરનેવાલોંકો અલ્લાહ હી પર ભરોસા ચાહિયે
વ કાલલ્લઝી-ન ક-ફરૂ લિરુસુલિહિમ લનુખ્રિજન- નકુમ મિન અર્દિનાં ઔ
ઔર કાફિરોંને અપને રસૂલોંસે કહા હમ ઝરૂર તુમ્હેં અપની ઝમીન (૩૫) સે નિકાલ દેંગે યા
લ-તઊદુન્ન ફી મિલ્લતિના ॰ ફઔહાં ઈલૈહિમ રબ્બુહુમ લનુહ-લિકન્નઝ-
તુમ હમારે દીન પર હો જાઓ તો ઉન્હેં ઉનકે રબને "વહી" ભેજી કે હમ ઝુરૂર ઉન ઝાલિમોંકો
ઝાલિમીન ॰ (૧૩) વ લનુસ્કિનન્ન-કુમુલ-અર્દ મિમ્બઅ-દિહિમ ॰ ઝાલિ-ક લિમન
હિલાક કરેંગે ઔર ઝુરૂર હમ તુમકો ઉનકે બાદ ઝમીનમેં બસાએંગે (૩૬) યે ઉસકે લિયે હૈ જો (૩૭) મેરે
ખા-ફ મકામી વ ખા-ફ વઈદ (૧૪) વસ્તફ-તહૂ વ ખા-બ કુલ્લુ જબ્બારિન
હુઝુર ખડે હોનેસે ડરે ઔર મૈંને જો અઝાબકા હુકમ સુનાયા હૈ ઉસસે ખૌફ કરે ઔર ઉન્હોંને (૩૮) ફૈસ્લા માંગા
અનીદિમ ॰ (૧૫) મિંવ્વરાઈહી જહન્નમુ વ યુસ્કા મિમ્માઈન
ઔર હર સર-કશ હટ ધરમ ના મુરાદ હુવા (૩૯) જહન્નમ ઉસકે પીછે લગી ઔર ઉસે પીપ (૫૩)કા પાની પિલાયા

અભી ઈસ રાઝકી ભાઈયોંકો ઈત્તેલાઅ ન દેના. યે સુનકર બનયામીન ફર્તે મસર્રતસે બેખૂદ હો ગએ ઔર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામસે કહને લગે, અબ મૈં આપસે જુદા ન હોઊંગા. આપને ફરમાયા, વાલિદ સાહબકો મેરી જુદાઈકા બહુત ગમ પહુંચ ચુકા હૈ અગર મૈંને તુમ્હેં ભી રોક લિયા તો ઉન્હેં ઔર ઝિયાદા ગમ હોગા. ઈલાવા બરી રોકનેકી બજુઝ ઈસકે કોઈ ઔર સબીલ ભી નહીં હૈ કે તુમ્હારી તરફ કોઈ ગૈર પસંદીદા બાત મન્સૂબ હો. બિનયામીનને કહા, ઈસમેં કોઈ મુઝાએકા નહીં. (૧૬૭) ઔર હર એકકો એક બારે શુતુર (એક ઊંટકા બોઝ) ગલ્લા દે દિયા ઔર એક બારે શુતુર બિનયામીનકે નામકા ખાસ કર દિયા. (૧૬૮) જો બાદશાહકે પાની પીનેકા, સોનેકા જવાહિરાતસે મુરસ્સઅ કિયા હુવા થા ઔર ઉસ વકત

صَدِيدٍ ﴿١٦﴾ يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُ وَيَأْتِيهِ
الْمَوْتُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۖ وَمِن
وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٧﴾ مَّثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِرَبِّهِمْ ۖ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي
يَوْمٍ عَاصِفٍ ۖ لَّا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ۚ
ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٨﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَ
يَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٩﴾ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ
بِعَزِيزٍ ﴿٢٠﴾ وَبَرَزُوا لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ
اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنتُم مُّغْنُونَ
عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِن شَيْءٍ ۚ قَالُوا لَوْ هَدَانَا
اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ ۖ سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَجَزِعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا
لَنَا مِن مَّحِيصٍ ﴿٢١﴾ وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ

સ઼દીદિંય- (૧૬) ય-ત-જર્રઉ્હૂ વલા
જાએગા બ-મુશ્કિલ ઉસકા
યકાદુ યુસીગુહૂ વ યઅ-તીહિલ - મૌતુ મિન
થોળા-થોળા ઘૂંટ લેગા ઔર ગલેસે નીચે ઉતારનેકી ઉમ્મીદ ન
કુલ્લિ મકાનિંવ વમા હુ-વ બિમય્યિતમ
હોગી (૪૦) ઔર ઉસે હર તરફસે મૌત આએગી
વ મિંવ્વરાઈહી અ઼ઝ઼ાબુન ગ઼લીઝ઼ (૧૭)
ઔર મરેગા નહી ઔર ઉસકે પીછે એક ગાઢ્હા અઝાબ (૪૧)
મ-સ઼લુલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ બિરબ્બિહિમ
અપને રબસે મુન્કરોંકા હાલ ઐસા હૈ કે
અઅ્-માલુહુમ ક-રમાદિ-નિશ્તદ-દત
ઉનકે કામ હૈં (૪૨) જૈસે રાખ કે ઉસ પર હવાકા સખ્ત
બિહિર્રીહુ ફી યૌમિન આ઼સિ઼ફ લા યક઼-દિરૂન
ઝોંકા આયાં આંધીકે દિનમેં (૪૩) સારી કમાઈમેંસે
મિમ્મા ક-સબૂ અ઼લા શૈઅ ઝ઼ાલિ-ક હુવદ઼ દ઼લાલુલ બઈદ (૧૮) અ-લમ ત-ર
કુછ હાથ ન લગા યેહી હૈ દૂરકી ગુમરાહી કયા તૂને ન દેખા
અન્નલ્લા-હ ખ઼-લ-ક઼સ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼ બિલ્હ઼ક઼્ક઼ ઈય્યશઅ યુઝ઼-હિબ્કુમ
કે અલ્લાહને આસ્માન વ ઝમીન હક્ક કે સાથ બનાએ (૪૪) અગર ચાહે તો તુમ્હેં લે જાએ (૪૫)
વ યઅ-તિ બિખ઼લ્કિ઼ન જદીદ (૧૯) વમા ઝ઼ાલિ-ક અ઼-લલ્લાહિ
ઔર એક નઈ મખ્લૂક લે આએ (૪૬) ઔર યે (૪૭) અલ્લાહ પર કુછ
બિઅ઼ઝીઝ (૨૦) વ બ-રઝૂ લિલ્લાહિ જમીઅ઼ન ફક઼ાલદ઼-દુઅ઼ફાઉ
દુશ્વાર નહી ઔર સબ અલ્લાહકે હુઝૂર (૪૮) એલાનિયા હાઝિર હોંગે તો
લિલ્લઝ઼ીનસ્તક-બરૂ ઈન્ના કુન્ના લકુમ ત-બ-અ઼ન ફ-હલ અન્તુમ
જો કમઝોર થે (૪૯) બળાઈવાલોંસે કહેંગે (૫૦) હમ તુમ્હારે તાબે' થે કયા તુમસે હો
મુગ઼્નૂ-ન અ઼ન્ના મિન અ઼ઝ઼ાબિલ્લાહિ મિન શૈઅ કાલૂ લૌ હદાનલ્લાહુ લ-હદૈનાકુમ
સકતા હૈ કે અલ્લાહકે અઝાબમેંસે કુછ હમ પરસે ટાલ દો (૫૧) કહેંગે અલ્લાહ
સવાઉન અ઼લૈના અ-જઝિઅ઼-ના અમ સ઼-બર્ના મા
હમેં હિદાયત કરતા તો હમ તુમ્હેં કરતે (૫૨) હમ પર એક-સા હૈ ચાહે બેકરારી કરેં યા સબ્રસે રહેં
લના મિમ્મહ઼ીસ઼ ૯૦ (૨૧) વક઼ાલશ શૈતાનુ લમ્મા કુદ઼િયલ
હમેં કહીં પનાહ નહીં ઔર શૈતાન કહેગા જબ ફૈસ્લા હો

ઉસસે ગલ્લા (અનાજ) નાપનેકા કામ લિયા જાતા થા, યે પ્યાલા બિનયામીનકે કજાવેમેં રખ દિયા ગયા ઔર કાફેલા કિન્આનકે કસ્દસે રવાના હો ગયા. જબ શહરકે બાહર જા ચુકા તો અંબારખાનેકે કારકુનોંકો મા'લૂમ હુવા કે પ્યાલા નહીં હૈ, ઉનકે ખ્યાલમેં વહી આયા કે યે કાફલેવાલે લે ગએ. ઉન્હોંને ઉસકી જુસ્તજૂકે લિયે આદમી ભેજે. (૧૬૯) ઈસ બાતમેં ઔર પ્યાલા તુમ્હારે પાસ નિકલે. (૧૭૦) ઔર શરીઅતે હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામમેં ચોરીકી યહી સઝા મુકર્રર થી, ચુનાન્ચે ઉન્હોંને કહા કે. (૧૭૧) ફિર યે કાફેલા મિસ્ર લાયા ગયા ઔર ઉન સાહિબોંકો હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકે દરબારમેં હાઝિર કિયા ગયા. (૧૭૨) યા'ની બિનયામીન. (૧૭૩) યા'ની બિનયામીનકી ખુરજીસે પિયાલા બરઆમદ કિયા. (૧૭૪) અપને ભાઈકે

الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ
فَأَخْلَفْتُكُمْ ۖ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيْكُم مِّن سُلْطَانٍ إِلَّا
أَن دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي ۖ فَلَا تَلُومُونِي وَلُومُوا
أَنفُسَكُم ۖ مَّا أَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنتُم بِمُصْرِخِيَّ ۖ إِنِّي
كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِن قَبْلُ ۗ إِنَّ الظَّالِمِينَ
لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ وَأُدْخِلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ ۖ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ۝ أَلَمْ تَرَ
كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ
طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ۝
تُؤْتِي أُكُلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا ۗ وَيَضْرِبُ اللَّهُ
الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝ وَمَثَلُ
كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِن

منزل ٣

મં ૩

અમ્રુ ઈન્નલ્લા-હ વ-અ-દકુમ વઅ-દલ-હક્કિ
ચુકેગા (૫૩) બેશક અલ્લાહ ને તુમકો સચ્ચા વાદા દિયા થા (૫૪)
વ વઅત્તુકુમ ફ-અખ્લફ-તુકુમ વમા કાન
ઔર મૈંને તુમકો જો વાદા દિયા થા (૫૫) વોહ મૈંને તુમસે ઝૂટા કિયા ઔર
લિ-ય અલૈકુમ મિન સુલ્તાનિન ઈલ્લા અન
મેરા તુમ પર કુછ કાબૂ ન થા (૫૬) મગર યેહી કે મૈંને તુમકો (૫૭)
દઔતુકુમ ફસ્તજબ્તુમ લી ફલા તલૂમૂની
બુલાયા તુમને મેરી માન લી (૫૮) તો અબ મુઝ પર ઈલ્ઝામ
વ લૂમૂ અન્ફુસકુમ માં અ-ન બિમુસ્રિખિકુમ
ન રખો (૫૯) ખુદ અપને ઉપર ઈલ્ઝામ રખો ન મૈં
વમાં અન્તુમ બિમુસ્રિખિય્ય ઈન્ની
તુમ્હારી ફરિયાદકો પહુંચ સકૂં ન તુમ મેરી ફરિયાદકો
ક-ફરતુ બિમાં અશ-રક્તુમૂનિ મિન
પહુંચ સકો વોહ જો પેહલે તુમને મુઝે શરીક ઠેહરાયા થા (૬૦) મૈં

કબ્લ ઈન્નઝ-ઝાલિમી-ન લહુમ અઝાબુન અલીમ (૨૨) વ ઉદ-ખિલલ્લઝી-ન
ઉસસે સખ્ત બેઝાર હૂં બેશક ઝાલિમોંકે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ ઔર વોહ જો ઈમાન
આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ જન્નાતિન તજ-રી મિન તહ-તિહલ-અન્હારુ
લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે વોહ બાગોંમે દાખિલ કિયે જાએંગે જિનકે નીચે નેહરેં
ખાલિદી-ન ફીહા બિઈ-ઝનિ રબ્બિહિમ તહિય્યતુહુમ ફીહા સલામ (૨૩)
રવાં હમેશા ઉનમેં રહેં અપને રબકે હુકમસે ઉસમેં ઉનકે મિલતે વકતકા ઈકરામ સલામ હૈ (૬૧)
અ-લમ ત-ર કૈ-ફ દ-ર-બલ્લાહુ મ-સ-લન કલિ-મ-તન તય્યિ-બ-તન
કયા તુમને ન દેખા અલ્લાહને કૈસી મિસાલ બયાન ફરમાઈ પાકીઝા બાતકી (૬૨) જૈસે
ક-શ-જ-રતિન તય્યિબતિન અસ્લુહા સાબિતુંવ-વ ફર-ઉહા ફિસ્સમાઈ (૨૪)
પાકીઝા દરખ્ત જિસકી જળ કાઈમ ઔર શાખેં આસ્માનમેં
તુઅ-તી ઉકુ-લહા કુલ્લ હીનિમબિઈ-ઝનિ રબ્બિહા વ યદ-રિબુલ્લાહુલ
હર વકત અપના ફલ દેતા હૈ અપને રબકે હુકમસે (૬૩) ઔર અલ્લાહ
અમ્સા-લ લિન્નાસિ લ-અલ્લહુમ ય-ત-ઝક્કરૂન (૨૫) વ મ-સલુ કલિમતિન
લોગોંકે લિયે મિસાલેં બયાન ફરમાતા હૈ કે કહીં વોહ સમઝેં (૬૪) ઔર ગન્દી
ખબીસતિન ક-શ-જરતિન ખબીસતિ - નિજ-તુસ્સત મિન
બાત (૬૫) કી મિસાલ જૈસે એક ગન્દા પેળ (૬૬) કે ઝમીનકે ઉપરસે

લેનેકી ઈસ મુઆમલામેં અપને ભાઈઓંસે ઈસ્તિફસાર (પૂછપરછ) કરેં તા કે વો શરીઅતે હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામકા હુકમ બતાએં જિસસે ભાઈ મિલ સકે. (૧૭૫) ક્યૂં કે બાદશાહે મિસ્રકે કાનૂનમેં ચોરીકી સઝા મારના ઔર દૂના (દુગના) માલ લે લેના મુકર્રર થી. (૧૭૬) યા'ની યે બાત ખુદાકી મશિય્યતસે હૂઈ કે ઉનકે દિલમેં ડાલ દિયા કે સઝા ભાઈયોંસે દરયાફત કરેં ઔર ઉનકે દિલમેં ડાલ દિયા કે વો અપની સુન્નતકે મુતાબિક જવાબ દેં. (૧૭૭) ઈલ્મમેં જૈસે કે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકે દરજે બલંદ ફરમાએ. (૧૭૮) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે હર આલિમકે ઉપર ઉસસે ઝિયાદા ઈલ્મ રખનેવાલા આલિમ હોતા હૈ, યહાં તક કે યે સિલસિલા અલ્લાહ તઆલા તક પહુંચતા

فَوْقِ الْاَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ۝ يُثَبِّتُ اللّٰهُ
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَفِي
الْاٰخِرَةِ ۚ وَيُضِلُّ اللّٰهُ الظّٰلِمِيْنَ ۙ وَيَفْعَلُ اللّٰهُ مَا
يَشَآءُ ۝ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ بَدَّلُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ كُفْرًا
وَّاَحَلُّوْا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ۝ جَهَنَّمَ ۚ يَصْلَوْنَهَا ۚ
وَبِئْسَ الْقَرَارُ ۝ وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ اَنْدَادًا لِّيُضِلُّوْا عَنْ
سَبِيْلِهٖ ۚ قُلْ تَمَتَّعُوْا فَاِنَّ مَصِيْرَكُمْ اِلَى النَّارِ ۝ قُلْ
لِّعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا يُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَيُنْفِقُوْا
مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ
يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيْهِ وَلَا خِلٰلٌ ۝ اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَخْرَجَ
بِهٖ مِنَ الثَّمَرٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ
لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِاَمْرِهٖ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْاَنْهٰرَ ۝

ફૌકિલ-અર્દિ મા લહા મિન કરાર (૨૬)
કાટ દિયા ગયા અબ ઉસે કોઈ કયામ નહીં (૬૭)
યુસબ્બિતુલ્લાહુલ- લઝી-ન આમનૂ
અલ્લાહ સાબિત રખતા હૈ ઈમાનવાલોંકો
બિલ કૌલિસ્સાબિતિ ફિલ્હયાતિદ- દુન્યા
હક્ક બાત (૬૮) પર દુનિયાકી ઝિન્દગીમેં (૬૯)
વ ફિલ્આખિરહ ૮ વ યુદિલ્લુલ્લાહુઝ -
ઔર આખેરતમેં (૭૦) ઔર અલ્લાહ
ઝાલિમી-નઁવ યફ-અલુલ્લાહુ મા યશાઅ
ઝાલિમોં કો ગુમરાહ કરતા હૈ (૭૧) ઔર અલ્લાહ જો ચાહે
ઽ૮ (૨૭) અ-લમ ત-ર ઈલલ્લઝી-ન ع ٥
કરે કયા તુમને ઉન્હેં ન દેખા જિન્હોંને અલ્લાહકી
બદ-દલૂ નિઅ-મ-તલ્લાહિ કુફ-રંવ-વ
ને'મત નાશુક્રીસે બદલ દી (૭૨) ઔર અપની

અહલ્લૂ કૌમહુમ દારલબવાર (૨૮) જહન્નમ યસ્લૌનહા ૮ વ બિઅ-સલ્કરાર મં ૩
કૌમકો તબાહીકે ઘર લા ઉતારા વોહ જો દોઝખ હૈ ઉસકે અંદર જાએંગે ઔર કયા હી બુરી ઠહરનેકી જગહ
(૨૯) વ જ-અલૂ લિલ્લાહિ અન્દાદલ-લિયુદિલ્લૂ અન સબીલિહ ૮ કુલ
ઔર અલ્લાહકે લિયે બરાબરવાલે ઠેહરાએ (૭૩) કે ઉસકી રાહસે બેહકા દે
ત-મત્તઉ ફ-ઈન્ન મસીરકુમ ઈલન્નાર (૩૦) કુલ લિઈબાદિયલ્લઝી-ન
તુમ ફરમાઓ (૭૪) કુછ બરત લો કે તુમ્હારા અંજામ આગ હૈ (૭૫) મેરે ઉન બન્દોંસે ફરમાઓ જો
આમનૂ યુકીમુસ્સલા-ત વ યુન્ફિકૂ મિમ્મા ર-ઝક-નાહુમ સિર-રંવ-વ
ઈમાન લાએ કે નમાઝ કાઈમ રખેં ઔર હમારે દિયેમેંસે કુછ હમારી રાહમેં છુપે ઔર
અલાનિ-યતમ- મિન કબ્લિ અંય્યઅ-તિ-ય યૌમુલ્લા બૈઉન ફીહિ વલા ખિલાલ
ઝાહિર ખર્ચ કરેં ઉસ દિનકે આનેસે પેહલે જિસમેં ન સોદાગરી હોગી (૭૬) ન યારાના
(૩૧) અલ્લાહુલ્લઝી ખ-લ-કસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ વ અન્ઝ-લ મિનસ્સમાઈ મા-અન
(૭૭) અલ્લાહ હૈ જિસને આસ્માન ઔર ઝમીન બનાએ ઔર આસ્માનસે પાની ઉતારા
ફ-અખ-ર-જ બિહી મિનસ્સ-મરાતિ રિઝ-કલ્લકુમ ૮ વ સખ્ખ-ર લકુમુલ્ફુલ-ક
તો ઉસસે કુછ ફલ તુમ્હારે ખાનેકો પૈદા કિયે ઔર તુમ્હારે લિયે કશ્તીકો મુસખ્ખર કિયા કે
લિતજ-રિ-ય ફિલ્બહ-રિ બિઅમ્રિહ ૮ વ સખ્ખ-ર લકુમુલ-અન્હાર ૮ (૩૨)
ઉસકે હુકમસે દરિયામેં ચલે (૭૮) ઔર તુમ્હારે લિયે નદિયાં મુસખ્ખર કી (૭૯)

હૈ, ઉસકા ઈલ્મ સબકે ઈલ્મોંસે બરતર હૈ મસ્અલા : ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે ભાઈ ઉલમા થે ઔર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ ઉનસે આ'લમ થે જબ પિયાલા બિનયામીનકે સામાનસે નિકલા તો ભાઈ શર્મિંદા હૂએ ઔર ઉન્હોંને સર ઝુકાએ ઔર. (૧૭૯) યા'ની સામાનમેં પિયાલા નિકલનેસે સામાનવાલેકા ચોરી કરના તો યકીની નહીં લેકિન અગર યે ફે'લ ઉસકા હો. (૧૮૦) યા'ની હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ ઔર જિસકો ઉન્હોંને ચોરી કરાર દેકર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકી તરફ નિસ્બત કિયા વો વાકેઆ યે થા કે, હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકે નાનાકા એક બુત થા જિસકો વોહ પૂજતે થે, હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને ચુપકેસે વો બુત લિયા ઔર

૯૦

وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَآئِبَيْنِ ، وَسَخَّرَ لَكُمُ
الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۝ وَاٰتٰىكُمْ مِّنْ كُلِّ مَا سَاَلْتُمُوْهُ ، وَاِنْ
تَعُدُّوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ لَا تُحْصُوْهَا ، اِنَّ الْاِنْسَانَ لَظَلُوْمٌ
كَفَّارٌ ۝ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا الْبَلَدَ
اٰمِنًا وَّاجْنُبْنِيْ وَبَنِيَّ اَنْ نَّعْبُدَ الْاَصْنَامَ ۝ رَبِّ
اِنَّهُنَّ اَضْلَلْنَ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ ، فَمَنْ تَبِعَنِيْ
فَاِنَّهٗ مِنِّيْ ، وَمَنْ عَصَانِيْ فَاِنَّكَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝
رَبَّنَآ اِنِّيْٓ اَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِيْ بِوَادٍ غَيْرِ ذِيْ
زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ ، رَبَّنَا لِيُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ
فَاجْعَلْ اَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِيْٓ اِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ
مِّنَ الثَّمَرٰتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُوْنَ ۝ رَبَّنَآ اِنَّكَ تَعْلَمُ مَا
نُخْفِيْ وَمَا نُعْلِنُ ، وَمَا يَخْفٰى عَلَى اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ
فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ ۝ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ

منزل ٣

વસખ્ખ-ર લકુમુશ્શમ્સ વલ્કુ-મ-ર દાઈબૈન૮
ઔર તુમ્હારે લિયે સૂરજ ઔર ચાંદ મુસખ્ખર કિયે જો બરાબર
વ સખ્ખ-ર લકુમુલ-લૈ-લ વન્નહાર ૮ (૩૩)
ચલ રહે હૈં (૮૦) ઔર તુમ્હારે લિયે રાત ઔર દિન મુસખ્ખર કિયે (૮૧)
વ આતાકુમ મિન કુલ્લિ મા સઅલ્તુમૂહ ॰ વ
ઔર તુમ્હેં બહોત-કુછ મુંહ માંગા દિયા ઔર
ઈન તઉદ-દૂ નિઅ્- મ-તલ્લાહિ લા
અગર અલ્લાહકી ને'મતેં ગિનો તો શુમાર ન
તુહ્-સૂહા ॰ ઈન્નલ-ઈન્સા-ન લ-ઝલૂમુન
કર સકોગે, બેશક આદમી બળા ઝાલિમ બળા
કફ્-ફાર ૦ (૩૪) વ ઈઝ્ કા-લ ઈબરાહીમુ
નાશુક્રા હૈ (૮૨) ઔર યાદ કરો જબ ઈબ્રાહીમને
રબ્બિજ-અલહાઝલ્બ-લ-દ આમિનંવ્વજ-નુબ્ની
અર્ઝ કી અય મેરે રબ ! ઈસ શહર (૮૩) કો અમાનવાલા કર

મં ૩

વ બનિય્ય અન નઅ્-બુદલ-અસ્નામ ॰ (૩૫) રબ્બિ ઈન્નહુન્ન અદ્-લલ-ન
દે (૮૪) ઔર મુઝે ઔર મેરે બેટોંકો બુતોંકે પૂજનેસે બચા (૮૫) અય મેરે રબ બેશક બુતોંને બહોત
કસીરમ - મિનન્નાસ ૮ ફ-મન તબિ-અની ફ-ઈન્નહૂ મિન્ની ૮ વ મન
લોગ બેહકા દિએ (૮૬) તો જિસ્ને મેરા સાથ દિયા (૮૭) વોહ તો મેરા હૈ ઔર જિસ્ને
અસાની ફઈન્ન-ક ગફૂરુર્રહીમ (૩૬) રબ્બના ઈન્ની અસ્કન્તુ મિન
મેરા કહા ન માના તો બેશક તૂ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ (૮૮) અય મેરે રબ મૈંને અપની
ઝુર્રિય્યતી બિવાદિન ગૈરિઝી ઝર-ઈન ઈન્દ બૈતિકલ- મુહર્રમિ ॥ રબ્બના
કુછ ઔલાદ એક નાલેમેં બસાઈ જિસ્મેં ખેતી નહીં હોતી તેરે હુર્મતવાલે
લિયુકીમુસ્સલા-ત ફજ-અલ અફ-ઈ-દ-ત-મ મિનન્નાસિ તહ-વી ઈલૈહિમ
ઘરકે પાસ (૮૯) અય હમારે રબ ઈસ લિએ કે વોહ (૯૦) નમાઝ કાયમ રખ્ખેં તો તૂ લોગોંકે કુછ
વર-ઝુક્-હુમ મિનસ્સ-મરાતિ લ-અલ્લહુમ યશ્કુરૂન (૩૭) રબ્બના ઈન્ન-ક
દિલ ઉન્કી તરફ માઈલ કર દે (૯૧) ઔર ઉન્હેં કુછ ફલ ખાનેકો દે (૯૨) શાયદ વોહ એહસાન
તઅ્-લમુ મા નુખ્ફી વમા નુઅ્-લિન ॰ વમા યખ્ફા અ-લલ્લાહિ મિન
માનેં અય હમારે રબ તૂ જાન્તા હૈ જો હમ છુપાતે હંય ઔર જો ઝાહિર કરતે ઔર અલ્લાહ
શૈઈન ફિલ અર્દિ વલા ફિસ્સમાઈ (૩૮) અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝી
પર કુછ છુપા નહીં ઝમીનમેં ઔર ન આસ્માનમેં (૯૩) સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકો

તોળ કર રાસ્તેમેં નજાસતકે અંદર ડાલ દિયા. યે હકીકતમેં ચોરી ન થી, બુતપરસ્તીકા મિટાના થા. ભાઈયોંકા ઈસ ઝિક્રસે યે મુદઆ થા કે હમ લોગ બિનયામીનકે સોતેલે ભાઈ હૈં. યે ફે'લ હો તો શાયદ બિનયામીનકા હો ન હમારી ઈસમેં શિર્કત ન હમેં ઈસકી ઈત્તેલાઅ. (૧૮૧) ઈસસે જિસકી તરફ ચોરીકી નિસ્બત કરતે હો, ક્યૂં કે ચોરીકી નિસ્બત હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકી તરફ તો ગલત હૈ વો ફે'લ તો શિર્કકા ઈબ્તાલ ઔર ઈબાદત થા ઔર તુમને જો યૂસુફકે સાથ કિયા વો બળી ઝિયાદતિયાં હૈં. (૧૮૨) ઉનસે મહબ્બત રખતે હૈં ઔર ઉન્હીસે ઉનકે દિલકી તસલ્લી હૈ. (૧૮૩) હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને. (૧૮૪) ક્યૂં કે તુમ્હારે ફૈસલેસે હમ ઉસીકો લેનેકે મુસ્તહિક હૈં, જિસકે કજાવેમેં હમારા માલ મિલા, અગર

وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ ۚ إِنَّ رَبِّي
لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٩﴾ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ
ذُرِّيَّتِي ۚ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَ
لِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا
تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ ۚ إِنَّمَا
يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٤٢﴾ مُهْطِعِينَ
مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ ۖ وَ
أَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ ﴿٤٣﴾ وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ
الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَىٰ أَجَلٍ
قَرِيبٍ نُجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ ۗ أَوَلَمْ تَكُونُوا
أَقْسَمْتُمْ مِنْ قَبْلُ مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ ﴿٤٤﴾ وَسَكَنْتُمْ فِي
مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ
فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْأَمْثَالَ ﴿٤٥﴾ وَقَدْ مَكَرُوا

વ-હ-બ લી અ઼-લલ કિ-બરિ ઈસ્માઈ-લ વ
જિસ્ને મુઝે બુઢાપેમેં ઈસ્માઈલ
ઈસ્હાક઼ ∘ ઈન્ન રબ્બી લ-સમીઉ઼દ-દુઆ઼અ (૩૯)
ઈસ્હાક દિયે બેશક મેરા રબ દુઆ સુનનેવાલા હૈ અય મેરે રબ !
રબ્બિજ-અ઼લની મુક઼ીમસ઼- સ઼લાતિ વ મિન
મુઝે નમાઝકા કાઈમ રખનેવાલા રખ ઔર મેરી કુછ ઔલાદકો (૯૪)
ઝુર્રિય્યતી ∘ રબ્બના વ ત-ક઼બ્બલ દુઆ઼અ (૪૦)
અય હમારે રબ ઔર મેરી દુઆ સુન લે અય હમારે રબ !
રબ્બનગ઼ફિર-લી વ લિવાલિદય્ય વ લિલ
મુઝે બખ્શ દે ઔર મેરે માં-બાપકો (૯૫) ઔર સબ
મુઅ-મિની-ન યૌ-મ યકૂમુલ-હિસાબ ∘ (૪૧)
મુસલમાનોંકો જિસ દિન હિસાબ કાઈમ હોગા
વલા તહ઼-સ-બન્નલ્લા-હ ગ઼ાફિલન
ઔર હરગિઝ અલ્લાહકો બેખબર ન

અ઼મ્મા યઅ઼-મલુઝ઼- ઝ઼ાલિમૂન ∘ ઈન્નમા યુઅખ઼-ખ઼િરુહુમ લિયૌમિન
જાનના ઝાલિમોંકે કામસે (૯૬) ઉન્હેં ઢીલ નહીં દે રહા હૈ મગર ઐસે દિનકે લિયે જિસમેં (૯૭)
તશ઼ખ઼સુ ફીહિલ-અબ્સ઼ાર ∘ (૪૨) મુહ-તિ઼ઈ઼-ન મુક઼નિઈ રુઊસિહિમ લા
આંખેં ખુલીકી ખુલી રેહ જાએંગી બે-તહાશા દૌડતે નિકલેંગે (૯૮) અપને સર ઉઠાએ હુએ કે
યર્તદ-દુ ઈલૈહિમ ત઼ર-ફુહુમ વ અફ-ઈદતુહુમ હવા-અ ∘ (૪૩) વ અન્ઝ઼િરિન્ના-સ
ઉનકી પલક ઉનકી તરફ લૌટતી નહીં (૯૯) ઔર ઉનકે દિલોંમેં કુછ સકત ન હોગી (૧૦૦) ઔર લોગોંકો ઉસ દિનસે
યૌ-મ યઅ-તીહિમુલ-અ઼ઝ઼ાબુ ફ-યકૂલુલ્લઝ઼ી-ન ઝ઼-લમૂ રબ્બના અખ઼-ખ઼િર્ના
ડરાઓ (૧૦૧) જબ ઉન પર અઝાબ આએગા તો ઝાલિમ (૧૦૨) કહેંગે અય હમારે રબ ! થોડી દેર
ઈલા અ-જલિન ક઼રીબિન ∘ નુજિબ દઅ઼-વ-ત-ક વ નત્તબિઈર્રુસુલ ∘ અ-વ
હમેં (૧૦૩) મોહલત દે કે હમ તેરા બુલાના માનેં (૧૦૪) ઔર રસૂલોંકી ગુલામી કરે (૧૦૫) તો કયા
લમ તકૂનૂ અક઼-સમ્તુમ મિન ક઼બ્લુ મા લકુમ મિન ઝ઼વાલિંવ- ∘ (૪૪) વ સ-કન્તુમ
તુમ પેહલે (૧૦૬) કસમ ન ખા ચુકે થે કે હમેં દુનિયાસે કહીં હટકર જાના નહીં (૧૦૭) ઔર તુમ ઉનકે
ફી મસાકિનિલ્લઝ઼ી-ન ઝ઼-લમૂ અન્ફુસહુમ વ ત-બય્ય-ન લકુમ કૈ-ફ ફ-અ઼લ્ના
ઘરોંમેં બસે જિન્હોંને અપના બુરા કિયા થા (૧૦૮) ઔર તુમ પર ખૂબ ખુલ ગયા હમને ઉનકે સાથ કૈસા
બિહિમ વ દ઼-રબ્ના લકુમુલ-અમ-સ઼ાલ (૪૫) વ કદ મ-કરૂ
કિયા (૧૦૯) ઔર હમને તુમ્હેં મિસાલેં દેકર બતા દિયા (૧૧૦) ઔર બેશક વોહ (૧૧૧)

હમ બજાએ ઉસકે દૂસરેકો લે. (૧૮૫) મેરે પાસ વાપસ આનેકી. (૧૮૬) મેરે ભાઈકો ખલાસી દેકર યા ઉસકો છોડકર તુમ્હારે સાથ ચલનેકા. (૧૮૭) યા'ની ઉનકી તરફ ચોરીકી નિસ્બત કી ગઈ. (૧૮૮) કે પિયાલા ઉનકે કજાવેમેં નિકલા. (૧૮૯) ઔર હમેં ખબર ન થી કે યે સૂરત પેશ આએગી, હકીકતે હાલ અલ્લાહ હી જાને કે કયા હૈ ઔર પિયાલા કિસ તરહ બિનયામીનકે સામાનસે બરઆમદ હુવા. (૧૯૦) ફિર યે લોગ અપને વાલિદકે પાસ વાપસ આએ ઔર સફરમેં જો કુછ પેશ આયા થા ઉસકી ખબર દી ઔર બડે ભાઈને જો કુછ બતા દિયા થા વો સબ વાલિદસે અર્ઝ કિયા. (૧૯૧) હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામને કે ચોરીકી નિસ્બત બિનયામીનકી તરફ ગલત હૈ ઔર ચોરીકી સઝા ગુલામ બનાના યે ભી કોઈ

مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللّٰهِ مَكْرُهُمْ ۚ وَاِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ
لِتَزُوْلَ مِنْهُ الْجِبَالُ ۝ فَلَا تَحْسَبَنَّ اللّٰهَ مُخْلِفَ
وَعْدِهٖ رُسُلَهٗ ۚ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۝ يَوْمَ
تُبَدَّلُ الْاَرْضُ غَيْرَ الْاَرْضِ وَالسَّمٰوٰتُ وَبَرَزُوْا
لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۝ وَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ يَوْمَئِذٍ
مُّقَرَّنِيْنَ فِي الْاَصْفَادِ ۝ سَرَابِيْلُهُمْ مِّنْ قَطِرَانٍ
وَّتَغْشٰى وُجُوْهَهُمُ النَّارُ ۝ لِيَجْزِيَ اللّٰهُ كُلَّ
نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ ۚ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ۝
هٰذَا بَلٰغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوْا بِهٖ وَلِيَعْلَمُوْا اَنَّمَا
هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ وَّلِيَذَّكَّرَ اُولُوا الْاَلْبَابِ ۝

سُوْرَةُ الْحِجْرِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓرٰ ۚ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ وَقُرْاٰنٍ مُّبِيْنٍ ۝

મક-રહુમ વ ઈન્દલ્લાહિ મક-રુહુમ ॰ વ ઈન
અપના-સા દાંવ ચલે (૧૧૨) ઔર ઉનકા દાંવ અલ્લાહકે કાબૂમેં હૈ ઔર
કા-ન મક-રુહુમ લિ-તઝૂ-લ મિન્હુલ-જિબાલ (૪૬)
ઉનકા દાંવ કુછ ઐસા ન થા જિસસે યે પહાડ ટલ જાએં (૧૧૩)
ફલા તહ્-સબન્નલ્લા-હ મુખ્લિ-ફ વઅ્-દિહી
તો હરગિઝ ખ્યાલ ન કરના કે અલ્લાહ અપને
રુસુલહુ ॰ ઈન્નલ-લા-હ અઝીઝુન ઝુન્તિકામ॰
રસૂલોંસે વા'દા ખિલાફ કરેગા (૧૧૪) બેશક અલ્લાહ ગાલિબ હૈ બદલા
(૪૭) યૌ-મ તુબદ-દલુલ-અર્દુ ગૈરલ્અર્દિ
લેનેવાલા જિસ દિન (૧૧૫) બદલ દી જાએગી ઝમીનં ઉસ ઝમીનકે સિવા
વસ્સમાવાતુ વ બ-રઝૂ લિલ્લાહિલ-વાહિદિલ
ઔર આસ્માન (૧૧૬) ઔર લોગ સબ નિકલ ખડે હોંગે (૧૧૭) એક
કહ્-હાર (૪૮) વ ત-રલ્મુજ-રિમી-ન યૌમઈઝિમ-
અલ્લાહ કે સામને જો સબ પર ગાલિબ હૈ ઔર ઉસ દિન તુમ

મં ૩

મુકર્રની-ન ફિલ્અસ્ફાદ ૮ (૪૯) સરાબીલુહુમ મિન કતિરાનિંવ-વ તગ્શા વુજૂહ-
મુજરિમોં (૧૧૮) કો દેખોગે કે બેળિયોમેં એક દૂસરેસે જળે હોંગે (૧૧૯) ઉનકે કુર્તે રાલકે હોંગે (૧૨૦) ઔર ઉનકે ચેહરે
હુમુન્નાર ॥ (૫૦) લિયજ- ઝિયલ્લાહુ કુલ્લ નફ-સિમ્મા ક-સ-બત ॰ ઈન્નલ્લા-હ
આગ ઢાંપ લેગી ઈસલિયે કે અલ્લાહ હર જાનકો ઉસકી કમાઈકા બદલા દે બેશક અલ્લાહકો હિસાબ કરતે કુછ
સરીઉલ-હિસાબ (૫૧) હાઝા બલાગુલ્લિન્નાસિ વ લિયુન્ઝરૂ બિહી વ લિયઅ્-લમૂ
દેર નહી લગતી યે (૧૨૧) લોગોંકો હુકમ પહુંચાના હૈ ઔર ઈસલિયે કે વોહ ઉસસે ડરાએ જાએં ઔર ઈસલિયે કે
૬ ૦ અન્નમા હુ-વ ઈલાહુંવ વાહિદુંવ-વ લિયઝ-ઝક્ક-ર ઉલુલ્અલ્બાબ ૐ (૫૨)
જાન લેં કે વોહ એક હી મા'બૂદ હૈ (૧૨૨) ઔર ઈસલિયે કે અકલવાલે નસીહત માનેં.

(૧૫) સૂરતુલ હિજ-૨

(મક્કી) ૯૯ આયતેં ઔર ૬ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો રહમવાલા ઔર બરકતવાલા હૈ (૧)

અલિફ -લૉમ-રા ۚ તિલ-ક આયાતુલ-કિતાબિ વ કુરઆનિમ-મુબીન (૧)
અલિફ લામ રા ! યે આયતેં હૈં કિતાબ ઔર રૌશન કુર્આનકી.

ક્યા જાને અગર તુમ ફતવા ન દેતે ઔર તુમ્હી ન બતાતે તો. (૧૯૨) યા'ની હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકો ઔર ઉનકે દોનોં ભાઈયોંકો. (૧૯૩) હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામને બિનયામીનકી ખબર સુનકર ઔર આપકા અન્દોહો ગમ ઈન્તેહા પર પહૂંચ ગયા. (૧૯૪) રોતે રોતે આંખકી સિયાહીકા રંગ જાતા રહા ઔર બીનાઈ ઝઈફ હો ગઈ. હસન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને કહા કે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી જુદાઈમેં હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામ અસ્સી બરસ રોતે રહે, ઔર અહિબ્બાકે ગમમેં રોના જો તકલીફ ઔર નુમાઈશસે ન હો ઔર ઉસકે સાથ અલ્લાહકી શિકાયત-વ-બેસબ્રી ન પાઈ જાએ, રહમત હૈ. ઉન ગમકે ઐયામમેં (દિનોંમેં) હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામકી ઝબાને મુબારક પર કભી કોઈ કલિમા બેસબ્રીકા

ન આયા. (૧૯૫) બિરાદરાને યૂસુફ અપને વાલિદસે. (૧૯૬) તુમસે થા ઔર કિસીસે નહીં. (૧૯૭) ઇસસે મા'લૂમ હોતા હૈ કે હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ જાનતે થે કે યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ ઝિંદા હૈ ઔર ઉનસે મિલનેકી તવક્કો' રખતે થે ઔર યે ભી જાનતે થે કે ઉનકા ખ્વાબ હક હૈ, ઝુરૂર વાકેઅ હોગા. એક રિવાયત યે ભી હૈ કે આપને હઝરત મલિકુલ મૌતસે દરયાફત કિયા કે, ક્યા તુમને મેરે બેટે યૂસુફકી રૂહ કબ્ઝ કી હૈ ? ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા કે, નહીં. ઇસસે ભી આપકો ઉનકી ઝિંદગાનીકા ઇત્મીનાન હુવા ઔર આપને અપને ફરઝંદોંસે ફરમાયા .(૧૯૮) યે સુનકર બિરાદરાને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ ફિરસે મિસ્રકી તરફ રવાના હુએ. (૧૯૯) યા'ની તંગી ઔર ભૂકકી સખ્તી ઔર જિસ્મોંકા દુબ્લા હો જાના. (૨૦૦) રદ્દી ખોટી જિસે કોઇ સૌદાગર માલકી કીમતમેં કુબૂલ ન કરે, વો ચંદ ખોટે દિરહમ થે ઔર અસાસુલબૈતકી ચંદ પુરાની બોસીદા (સડી હૂઇ) ચીઝેં. (૨૦૧) જૈસા ખરે દામોંસે દેતે થે. (૨૦૨) યે નાકિસ પૂંજી કુબૂલ કરકે. (૨૦૩) ઉનકા યે હાલ સુનકર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ પર ગિર્યા તારી હુવા ઔર ચશ્મે ગૌહરફશાંસે અશ્ક રવાં હો ગએ ઔર. (૨૦૪) યા'ની હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકો મારના કુંવેમેં ગિરાના બેચના વાલિદસે જુદા કરના ઔર ઉનકે બાદ ઉનકે ભાઇકો તંગ રખના, પરેશાન કરના તુમ્હેં યાદ હૈ ઔર યે ફરમાતે હુવે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો તબસ્સુમ આ ગયા ઔર ઉન્હોંને આપકે ગૌહરે દન્દાંકા હુસ્ન દેખકર પેહચાના કે યે તો જમાલે યૂસુફીકી શાન હૈ. (૨૦૫) હમેં જુદાઇકે બાદ સલામતીકે સાથ મિલાયા ઔર દુનિયા ઔર દીનકી ને'મતોંસે સરફરાઝ ફરમાયા. (૨૦૬) બિરાદરાને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ બતરીકે ઉઝ્રખ્વાહી. (૨૦૭) ઉસીકા નતીજા હૈ કે અલ્લાહને આપકો ઇઝ્ઝત દી, બાદશાહ બનાયા ઔર હમેં મિસ્કીન બનાકર આપકે સામને લાયા. (૨૦૮) અગરચે મલામત કરનેકા દિન હૈ મગર મેરી જાનિબસે. (૨૦૯) ઉસકે બાદ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને ઉનસે અપને વાલિદે માજિદકા હાલ દરયાફત કિયા, ઉન્હોંને કહા આપકી જુદાઇકે ગમમેં રોતે રોતે ઉનકી બીનાઇ બહાલ નહીં રહી. આપને ફરમાયા. (૨૧૦) જો મેરે વાલિદે માજિદને તા'વીઝ બનાકર મેરે ગલેમેં ડાલ દિયા થા. (૨૧૧) ઔર કિન્આનકી તરફ રવાના હુવા. (૨૧૨) અપને પોતોં ઔર પાસવાલોંસે. (૨૧૩) ક્યૂંકે વો ઇસ ગુમાનમેં થે કે અબ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ કહાં ! ઉનકી વફાત ભી હો ચુકી હોગી. (૨૧૪) લશ્કરકે આગે આગે વો હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકે ભાઇ યહૂદા થે, ઉન્હોંને કહા કે, હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામકે પાસ ખૂન આલૂદા કમીસ ભી મૈં હી લેકર ગયા થા, મૈંને હી કહા થા કે યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકો ભેડ્યા ખા ગયા, મૈંને હી ઉન્હેં ગમગીન કિયા થા, આજ કુર્તા ભી મૈં હી લેકર જાઉંગા ઔર હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકી ઝિંદગીકી ફરહતઅંગેઝ ખબર ભી મૈં હી સુનાઉંગા. તો યહૂદા બરહના સર, બરહના પા, (નંગે સર, નંગે પૈર) કુર્તા લેકર અસ્સી ફરસંગ દૌડતે આએ. રાસ્તેમેં ખાનેકે લિયે સાત રોટિયાં સાથ લાએ થે, ફર્તે શૌકકા યે આલમ થા કે ઉનકો ભી રાસ્તેમેં ખાકર તમામ ન કર સકે. (૨૧૫) હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામને દરયાફત ફરમાયા, યૂસુફ કૈસે હૈં ? યહૂદાને અર્ઝ કિયા, હુઝૂર ! વો મિસ્રકે બાદશાહ હૈં. ફરમાયા, મૈં બાદશાહીકો ક્યા કરૂં ? યેહ બતાઓ કિસ દીન પર હૈ ? અર્ઝ કિયા દીને ઇસ્લામ પર. ફરમાયા, અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ ! અલ્લાહકી ને'મત પૂરી હુઇ. બિરાદરાને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ. (૨૧૬) હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને વકતે સહર બાદ નમાઝ હાથ ઉઠાકર અલ્લાહ તઆલાકે દરબારમેં અપને સાહબઝાદોંકે લિયે દુઆ કી વો કુબૂલ હુઇ ઔર હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામકો વહી ફરમાઇ ગઇ કે સાહબઝાદોંકી ખતા બખ્શ દી ગઇ. હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને અપને વાલિદે માજિદકો મએ ઉનકે અહલો ઔલાદકે બુલાનેકે લિયે અપને ભાઇયોંકે સાથ દોસો સવારિયાં ઔર કસીર સામાન ભેજા થા. હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામને મિસ્રકા ઇરાદા ફરમાયા ઔર અપને અહલકો જમા કિયા, કુલ મર્દો ઝન (સ્ત્રી-પુરૂષ) બહત્તર યા તિહત્તર તન થે. અલ્લાહ તઆલાને ઉનમેં યે બરકત ફરમાઇ કે ઉનકી નસ્લ ઇતની બઢી કે જબ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતો વસ્સલામકે સાથ બની ઇસરાઇલ મિસ્રસે નિકલે તો છે લાખસે ઝિયાદા થે બાવજૂદ યે કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સાલતુ વસ્સલામકા ઝમાના ઉસસે સિર્ફ ચારસો સાલ બાદ હૈ. અલહાસિલ જબ હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામ મિસ્રકે કરીબ પહુંચે તો હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને મિસ્રકે બાદશાહે આ'ઝમકો અપને વાલિદે માજિદકી તશરીફ આવરીકી ઇત્તેલાઅ દી ઔર ચાર હઝાર લશ્કરી ઔર બહુતસે મિસ્રી સવારોંકો

હમરાહ લેકર આપ અપને વાલિદ સાહબકે ઇસ્તિકબાલકે લિયે સદહા (સેંકડો) રેશમી ફરેરે ઉળાતે કતારેં બાંધે રવાના હુએ. હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામ અપને ફરઝંદ યહૂદાકે હાથ પર ટેક લગાએ તશરીફ લા રહે થે. જબ આપકી નઝર લશ્કર પર પળી આપને દેખા કે સહરા ઝર્ક બર્ક સવારોંસે પુર હો રહા હૈ, ફરમાયા, યહૂદા ક્યા યે ફિરઓને મિસ્ર હૈ જિસકા લશ્કર ઇસ શાનો શૌકતસે આ રહા હૈ, અર્ઝ કિયા, નહીં, યે હુઝુરકે ફરઝંદ યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ હૈં હઝરત જિબ્રઇલને આપકો મુતઅજજિબ દેખકર અર્ઝ કિયા, હવાકી તરફ નઝર ફરમાઇયે, આપકે સુરૂરમેં શિર્કતકે લિયે મલાઇકહ હાઝિર હુવે હૈં જો મુદ્દતોં આપકે ગમકે સબબસે રોતે રહે હૈં. મલાઇકહકી તસ્બીહને ઔર ઘોળોંકે હિનહિનાનેને ઔર તબ્લ-વ-બોકકી આવાઝોંને અજીબ કૈફિયત પૈદા કર દી થી. યે મોહર્રમકી દસવી તારીખ થી. જબ દોનોં હઝરાત વાલિદો વલદ પિદરો પિસર કરીબ હુવે, હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામને સલામ અર્ઝ કરનેકા ઇરાદા ઝાહિર કિયા. જિબ્રઇલ અલૈહિસ્સલામને અર્ઝ કિયા કે આપ તવક્કુફ કીજિયે ઔર વાલિદ સાહબકો ઇબ્તેદાએ સલામકા મૌકા દીજિયે ચુનાંચે હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલામને ફર્માયા, અસ્સલામુ અલૈક યા મુઝહિબલ અહઝાને (યા'ની અય ગમો અંદોહકે દૂર કરનેવાલે ! સલામ) ઔર દોનોં સાહિબોંને ઉતરકર મુઆનિકા કિયા ઔર મિલકર ખૂબ રોએ ફિર ઇસ મુઝય્યન ફરોદગાહમેં દાખિલ હુવે જો પેહલેસે આપકે ઇસ્તિકબાલ કે લિયે નફીસ ખૈમે વગૈરા નસબ કરકે આરાસ્તા કી ગઇ થી યે દુખૂલ હુદૂદે મિસ્રમેં થા ઉસકે બાદ દૂસરા દુખૂલ ખાસ શહરમેં હૈ જિસકા બયાન અગલી આયતમેં હૈ. (૨૧૭) માંસે યા ખાસ વાલિદા મુરાદ હૈં અગર ઉસ વકત તક ઝિન્દા હોં યા ખાલા મુફસ્સિરીનકે ઇસ બાબમેં કઇ અકવાલ હૈં. (૨૧૮) યા'ની ખાસ શહરમેં. (૨૧૯) જબ મિસ્રમેં દાખિલ હુવે ઔર હઝરત યૂસુફ અપને તખ્ત પર જલ્વા અફરોઝ હુવે આપને અપને વાલિદૈનકા ઇકરામ ફર્માયા. (૨૨૦) યા'ની વાલિદૈન ઔર સબ ભાઇ (૨૨૧) યે સજદા તહિય્યતો તવાઝોઅકા થા જો ઉનકી શરીઅતમેં જાઇઝ થા જૈસેકે હમારી શરીઅતમેં કિસી મોઅઝઝમકી તાઝીમકે લિયે કિયામ ઔર મુસાફહા ઔર દસ્તબોસી જાઇઝ હૈ, સજદએ ઇબાદત અલ્લાહ તઆલાકે સિવા ઔર કિસીકે લિયે કભી જાઇઝ નહીં હુવા ન હો સકતા હૈ, કયૂં કે યે શિર્ક હૈ, ઔર સજદએ તહિય્યતો તા'ઝીમ ભી હમારી શરીઅતમેં જાઇઝ નહીં, (૨૨૩) જો મૈંને સિગ્રે સિનીની યા'ની બચપનકી હાલતમેં દેખા થા. (૨૨૩) ઇસ મૌકે પર આપને કુંવેકા ઝિક્ર ન કિયા તાકે ભાઇયોંકો શર્મિંદગી ન હો. (૨૨૪) અસ્હાબે તવારીખકા બયાન હૈ કે હઝરત યાકૂબ અલૈહિસ્સલામ અપને ફરઝંદ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકે પાસ મિસ્રમેં ચૌબીસ સાલ બેહતરીન ઐશો આરામમેં ખુશ્હાલીકે સાથ રહે કરીબે વફાત આપને યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકો વસિય્યત કી કે આપકા જનાઝા મુલ્કે શામમેં લે જાકર અર્ઝે મુકદ્દસામેં આપકે વાલિદ હઝરત ઇસ્હાક અલૈહિસ્સલામકી કબ્ર શરીફકે પાસ દફન કિયા જાએ, ઇસ વસિય્યતકી તા'મીલ કી ગઇ ઔર બાદે વફાત સાલકી લકળીકે તાબૂતમેં આપકા જસ્દે અતહર શામમેં લાયા ગયા, ઉસી વકત આપકે ભાઇ અયસકી વફાત હુઇ ઔર આપ દોનોં ભાઇયોંકી વિલાદત ભી સાથ હુઇ થી ઔર દફન ભી એક હી કબ્રમેં કિયે ગએ ઔર દોનોં સાહિબોંકી ઉમ્ર એકસો પૈંતાલીસ સાલકી થી. જબ હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ અપને વાલિદ-વ-ચચા કો દફન કરકે મિસ્રકી તરફ વાપસ હુવે તો આપને યે દુઆ કી જો અગલી આયતમેં મઝકૂર હૈ. (૨૨૫) યા'ની હઝરત ઇબ્રાહીમ-વ-હઝરત ઇસ્હાક-વ-હઝરત યા'કૂબ અલૈહિમુસ્સલામ અંબિયા સબ મા'સૂમ હૈં. હઝરત યુસૂફ અલૈહિસ્સલામકી યે દુઆ તા'લીમે ઉમ્મતકે લિયે હૈ કે વો હુસ્ને ખાતિમહકી દુઆ માંગતે રહેં હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ અપને વાલિદે માજિદકે બાદ તેઇસ (૨૩) સાલ રહે, ઉસકે બાદ આપકી વફાત હુઇ આપકે મકામે દફનમેં અહલે મિસ્રકે અંદર સખ્ત ઇખ્તિલાફ વાકેઅ હુવા, હર મોહલ્લેવાલે હુસૂલે બરકતકે લિયે અપને હી મોહલ્લેમેં દફન કરને પર મુસિર થે આખિર યે રાય કરાર પાઇ કે આપકો દરયાએ નીલમેં દફન કિયા જાએ તાકે પાની આપકી કબ્રસે છૂતા હુવા ગુઝરે ઔર ઉસકી બરકતસે તમામ અહલે મિસ્ર ફૈઝયાબ હોં, ચુનાંચે આપકો સંગે રખામ યા સંગે મરમરકે સંદૂકમેં દરયાએ નીલકે અંદર દફન કિયા ગયા ઔર આપ વહીં રહે, યહાં તક કે ચારસો બરસકે બાદ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને આપકા તાબૂત શરીફ નિકાલા ઔર આપકો આપકે આબાએ કિરામકે પાસ મુલ્કે શામમેં દફન કિયા. (૨૨૬) યા'ની બિરાદરાને યૂસુફ અલૈહિસ્સલામકે. (૨૨૭) બાવજૂદ ઉસકે, અય સૈયદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ! આપકા ઇન તમામ વાકેઆતકો ઇસ તફસીલસે બયાન ફર્માના ગૈબી ખબર ઔર

મો'જિઝા હૈ. (૨૨૮) કુર્આન શરીફ. (૨૨૯) ખાલિક ઔર ઉસકી તૌહીદ-વ-સિફાત પર દલાલત કરનેવાલી ઈન નિશાનિયોંસે હલાક શુદા ઉમ્મતોંકે આસાર મુરાદ હૈં (મદારિક). (૨૩૦) ઔર ઉનકા મુશાહિદા કરતે હૈં લેકિન તફક્કુર નહી કરતે, ઈબ્રત નહી હાસિલ કરતે. (૨૩૧) જમહૂર મુફસ્સિરીનકે નઝદીક યે આયત મુશ્રિકીનકે રદમેં નાઝિલ હુઇ, જો અલ્લાહ તઆલાકી ખાલિકિય્યત-વ-રઝ્ઝાકિય્યતકા ઈકરાર કરનેકે સાથ બુત પરસ્તી કરકે ગૈરોંકો ઈબાદતમેં ઉસકા શરીક કરતે થે (૨૩૨) અય મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ! ઉન મુશ્રિકીનસે કે તૌહીદે ઈલાહી ઔર દીને ઈસ્લામકી દા'વત દેના (૨૩૩) ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વઆલિહી વસલ્લમ ઔર ઉનકે અસ્હાબ અહસન તરીક ઔર અફઝલ હિદાયત પર હૈં, યે ઈલ્મ કે મઅદન, ઈમાન (ઈમાનની ખાણ) કે ખઝાને, રહમાનકે લશ્કર હૈં. ઈબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને ફરમાયા, તરીકા ઈખ્તિયાર કરનેવાલોંકો ચાહિયે કે ગુઝરે હૂવોંકા તરીકા ઈખ્તિયાર કરેં, વો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે અસ્હાબ હૈં જિનકે દિલ ઉમ્મતમેં સબસે ઝિયાદા પાક, ઈલ્મ સબસે ઝિયાદા અમીક, તકલ્લુફમેં સબસે કમ એૈસે હઝરાત હૈં. જિન્હેં અલ્લાહ તઆલાને અપને નબી અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી સોહબત ઔર ઉનકે દીનકી ઈશાઅતકે લિયે બરગુઝીદા કિયા. (૨૩૪) તમામ ઉયૂબ-વ-નકાઈસ ઔર શુરકા-વ-અઝદાદો અન્દાદસે (૨૩૫) ન ફરિશ્તે ન કિસી ઔરતકો નબી બનાયા ગયા, યે અહલે મક્કાકા જવાબ હૈ, જિન્હોંને કહા થા કે અલ્લાહને ફરિશ્તોંકો ક્યૂં ન નબી બનાકર ભેજા ? ઉન્હેં બતાયા ગયા કે, યે ક્યા તઅજ્જુબકી બાત હૈ ?! પહલે હી સે કભી ફરિશ્તે નબી હોકર ન આયે. (૨૩૬) હસન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને ફરમાયા કે અહલે બાદિયહ ઔર જિન્નાત ઔર ઔરતોંમેંસે કભી કોઇ નબી નહી કિયા ગયા .(૨૩૭) અંબિયાકે ઝુટલાનેસે કિસ તરહ હલાક કિયે ગએ. (૨૩૮) યા'ની લોગોંકો ચાહિયે કે અઝાબે ઈલાહીમેં તાખીર હોને ઔર એૈશ-વ-આસાઈશકે દેર તક રહને પર મગરૂર ન હો જાએં, ક્યૂં કે પહલી ઉમ્મતોંકો ભી બહુત મોહલતેં દી જા ચુકી હૈં, યહાં તક કે જબ ઉનકે અઝાબોંમેં બહુત તાખીર હૂઈ ઔર યે અસ્બાબે ઝાહિર રસૂલોંકો કૌમ પર દુનિયામેં ઝાહિર અઝાબ આનેકી ઉમ્મીદ ન રહી. (અબૂ અસ્વદ). (૨૩૯) યા'ની કૌમોંને ગુમાન કિયા કે રસૂલોંને ઉન્હેં જો અઝાબકે વા'દે દિયે થે વો પૂરે હોનેવાલે નહી. (મદારિક વગૈરહ) (૨૪૦) અપને બંદોંમેંસે યા'ની ઈતાઅત કરનેવાલે ઈમાનદારોંકો બચા લિયા. (૨૪૧) યા'ની અંબિયાકી ઔર ઉનકી કૌમોંકી. (૨૪૨) જૈસે કે હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ કે વાકિએસે બળે બળે નતાઈજ નિકલતે હૈં ઔર મા'લૂમ હોતા હૈ કે સબ્રકા નતીજા સલામતો કરામત હૈ ઔર ઈઝારસાની-વ-બદખ્વાહીકા અંજામ નદામત, ઔર અલ્લાહ પર ભરોસા રખનેવાલા કામયાબ હોતા હૈ ઔર બંદેકો સખ્તિયોંકે પેશ આનેસે માયૂસ ન હોના ચાહિયે, રહમતે ઈલાહી દસ્તગીરી કરે તો કિસીકી બદખ્વાહી કુછ નહી કર સકતી, ઉસકે બાદ કુર્આનેપાકકી નિસ્બત ઈર્શાદ હોતા હૈ. (૨૪૩) જિસકો કિસી ઈન્સાનને અપની તરફસે બના લિયા હો, ક્યૂં કે ઉસકા એ'જાઝ ઉસકે મિનલ્લાહ હોનેકો કતઈ તૌર પર સાબિત કરતા હૈ. (૨૪૪) તૌરેત, ઈન્જીલ વગૈરહ કુતુબે ઈલાહિયહકી.

<u>સૂરએ રઅ-દ :</u> (૧) સૂરએ રઅદ મક્કિયહ હૈ, ઔર એક રિવાયત હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાસે યે હૈ કે દો આયતોં લા <u>યઝાલુલ્લઝીન કફરૂ તુસીબુહુમ</u> ઔર <u>યકુલુલ્લઝીન કફરૂ લસ્ત મુરસલન</u> કે સિવા બાકી સબ મક્કી હૈં ઔર દૂસરા કૌલ યે હૈ કે યે સૂરત મદની હૈ. ઈસમેં છે રૂકૂઅ તેંતાલીસ યા પૈંતાલીસ આયતેં ઔર આઠસો પચપન કલમે ઔર તીન હઝાર પાંચસો છે હર્ફ હૈં. (૨) યા'ની કુર્આનશરીફકી. (૩) યા'ની કુર્આન શરીફ. (૪) કે ઉસમેં કુછ શુબહ નહી. (૫) યા'ની મુશ્રિકીને મક્કા જો યે કહતે હૈં કે યે કલામ મુહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા હૈ, ઉન્હોંને ખુદ બનાયા. ઈસ આયતમેં ઉનકા રદ ફરમાયા ઔર ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલાને અપની રુબૂબિય્યતકે દલાઈલ ઔર અપને અજાઈબે કુદરત બયાન ફરમાએ જો ઉસકી વહદાનિયત પર દલાલત કરતે હૈં. (૬) ઉસકે દો મા'ના હો સકતે હૈં, એક યે કે આસ્માનોંકો બગૈર સુતૂનોંકે બલંદ કિયા જૈસા કે તુમ ઉનકો દેખતે હો, યા'ની હકીકતમેં કોઇ સુતૂન હી નહી હૈ, ઔર યે મા'ના ભી હો સકતે હૈં કે તુમ્હારે દેખનેમેં આનેવાલે સુતૂનોંકે બગૈર બલંદ કિયા. ઈસ તકદીર પર મા'ના યે હોંગે કે સુતૂન તો હૈં મગર તુમ્હારે દેખનેમેં નહી આતે ઔર કૌલે અવ્વલ સહીહતર હૈ, ઈસી પર જમહૂર હૈં. (ખાઝિન-વ-જમલ) અપને

બંદોંકે મુનાફેઅ ઔર અપને બિલાદકે મુસાલેહકે લિયે વો હસ્બે હુકમ ગરદિશમેં હૈ. (૮) યા'ની ફનાએ દુનિયાકે વકત તક હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે અજલે મુસમ્માસે ઉનકે દરજાત વ મનાઝિલ મુરાદ હૈ. યાની વો અપને મનાઝિલ-વ-દરજાતમેં એક ગાયત તક ગરદિશ કરતે હૈં, જિસસે તજાવુઝ નહી કર સકતે, શમ્સો કમરમેંસે હર એકકે લિયે સૈરે ખાસ જેહતે ખાસકી તરફ સુરઅત-વ-બતૂએ હરકતકી મિકદારે ખાસસે મુકર્રર ફરમાઈ હૈ. (૯) અપને વહદાનિયત વ કમાલે કુદરતકી. (૧૦) ઔર જાનો કે જો ઈન્સાનકો નેસ્તીકે બાદ હસ્ત કરને પર કાદિર હૈ વો ઉસકો મૌતકે બાદ ભી ઝિંદા કરને પર કાદિર હૈ. (૧૧) યા'ની મઝબૂત પહાળ. (૧૨) સિયાહ વ સુફેદ, તુર્શ વ શીરી, સગીર વ કબીર, બરી વ બુસ્તાની, ગર્મો સર્દ, તરો ખુશ્ક, વગૈરહ. (૧૩) જો સમઝે કે યે તમામ આસાર સાનેએ હકીમકે વજૂદ પર દલાલત કરતે હૈં (૧૪) એક દૂસરેસે મિલે હુવે ઉનમેંસે કોઈ કાબિલે ઝરાઅત હૈ કોઈ નાકાબિલે ઝરાઅત, કોઈ પથરીલા કોઈ રેતીલા. (૧૫) હસન બસરી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને ફરમાયા, ઈસમેં બની આદમકે કુલૂબકી એક તમસીલ હૈ કે જિસ તરહ ઝમીન એક થી ઉસકે મુખ્તલિફ કિત્આત હૂએ, ઉન પર આસમાનસે એક હી પાની બરસા, ઉસસે મુખ્તલિફ કિસ્મકે ફલ, ફૂલ, બેલ બૂટે, અચ્છે, બુરે પૈદા હૂએ. ઈસી તરહ આદમી હઝરત આદમસે પૈદા કિયે ગએ. ઉન પર આસ્માનસે હિદાયત ઉતરી, ઉસસે બાઝ દિલ નર્મ હૂએ ઉનમેં ખુશૂઓ ખુઝૂઅ પૈદા હુવા,. બાઝ સખ્ત હો ગએ વો લહ્વો-લઅબ્મેં મુબ્તિલા હૂવે, તો જિસ તરહ ઝમીનકે કિત્આત અપને ફૂલ ફલમેં મુખ્તલિફ હૈં ઈસી તરહ ઈન્સાની કુલૂબ અપને આસારો અન્વારો અસ્રારમેં મુખ્તલિફ હૈં. (૧૬) અય મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહે વસલ્લમ ! કુફ્ફારકી તકઝીબ કરનેસે, બાવજૂદ યે કે આપ ઉનમેં સાદિક વ અમીન મા'રૂફ થે. (૧૭) ઔર ઉન્હોંને કુછ ન સમઝા કે ઈબ્તિદાઅન બગૈર મિસાલકે પૈદા કર દિયા ઉસકો દોબારા પૈદા કરના ક્યા મુશ્કિલ હૈ. (૧૮) રોઝે કિયામત. (૧૯) મુશ્રિકીને મક્કા, ઔર યે જલ્દી કરના બતરીકે તમસ્ખુર થા ઔર રહમતસે સલામતો આફિયત મુરાદ હૈ. (૨૦) વો ભી રસૂલોંકી તકઝીબ ઔર અઝાબકા તમસ્ખુર કિયા કરતે થે, ઉનકા હાલ દેખકર ઈબ્રત હાસિલ કરના ચાહિયે. (૨૧) કે ઉનકે અઝાબમેં જલ્દી નહી ફરમાતા ઔર ઉન્હેં મોહલત દેતા હૈ. (૨૨) જબ અઝાબ ફરમાએ. (૨૩) કાફિરોંકા યે કૌલ નિહાયત બેઈમાનીકા કૌલ થા. જિત્ની આયાત નાઝિલ હો ચુકી થી ઔર મો'જિઝાત દિખાએ જા ચુકે થે, સબકો ઉન્હોંને કલ-અદમ કરાર દે દિયા, યે ઈન્તેહા દરજેકી નાઈન્સાફી ઔર હક દુશ્મની હૈ. જબ હુજ્જત કાઈમ હો ચુકે ઔર નાકાબિલે ઈન્કાર બરાહીન પેશ કર દિયે જાએં, ઔર ઐસે દલાઈલસે મુદઆ સાબિત કર દિયા જાએ જિસકે જવાબસે મુખાલિફીનકે તમામ એહલે ઈલ્મો હુનર આજિઝો મુતહય્યિર રહેં ઔર ઉન્હેં લબ હિલાના ઔર ઝબાન ખોલના મુહાલ હો જાએ, ઐસી આયાતે બૈયેનહ ઔર બરાહીન વાઝેહાઓ મોઅજિઝાતે ઝાહિરા દેખકર યે કહ દેના કે કોઈ નિશાની ક્યૂં નહી ઉતરતી રોઝે રૌશનમેં દિનકા ઈન્કાર કર દેનેસે ભી ઝિયાદા બદતર ઔર બાતિલતર હૈ, ઔર હકીકતમેં યે હક કો પહચાનકર ઉસસે ઈનાદ વ ફરાર હૈ. કિસી મુદઆ પર જબ બુરહાને કવી કાઈમ હો જાએ ફિર ઉસ પર દોબારા દલીલ કાઈમ કરની ઝુરૂરી નહી રહતી ઔર ઐસી હાલતમેં તલબે દલીલ ઈનાદો મુકાબરા હોતા હૈ જબ કે દલીલકો મજરૂહ ન કર દિયા જાએ, કોઈ શખ્સ દૂસરી દલીલકે તલબ કરનેકા હક નહી રખતા ઔર અગર યે સિલસિલા કાઈમ કર દિયા જાએ કે હર શખ્સકે લિયે નઈ બુરહાન કાઈમ કી જાએ જિસકો વો તલબ કરે ઔર વહી નિશાની લાઈ જાએ જો વો માંગે તો નિશાનિયોંકા સિલસિલા કભી ખત્મ ન હોગા. ઈસલિયે હિકમતે ઈલાહિયા યે હૈ કે અંબિયાકો ઐસે મો'જિઝાત દિયે જાતે હૈં જિનસે હર શખ્સ ઉનકે સિદકો નુબુવ્વતકા યકીન કર સકે ઔર બેશતર વો ઈસ કબીલસે હોતે હૈં જિસમેં ઉનકી ઉમ્મત ઔર ઉનકે અહદકે લોગ ઝિયાદા મશ્ક-વ-મહારત રખતે હૈં, જૈસે કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે ઝમાનેમેં ઈલ્મે સહર (જાદુ) અપને કમાલકો પહુંચા હુવા થા ઔર ઉસ ઝમાનેકે લોગ સહરકે બળે માહિરે કામિલ થે તો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો વો મો'જિઝા અતા હુવા જિસને સહરકો બાતિલ કર દિયા ઔર સાહિરોંકો યકીન દિલા દિયા કે જો કમાલ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને દિખાયા વો રબ્બાની નિશાન હૈ, સહરસે ઉસકા મુકાબલા મુમ્કિન નહી. ઈસી તરહ હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે ઝમાનેમેં તિબ્બ ઈન્તેહાઈ ઉરૂજ પર થી. હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલાતુ વત્તસ્લીમાતકો શિફાએ અમરાઝો અહયાએ-અમ્વાતકા વો મો'જિઝા અતા ફરમાયા ગયા જિસસે તિબ્બકે માહિર આજિઝ

હો ગએ ઔર વો ઈસ યકીન પર મજબૂર થે કે યે કામ તિબ્બસે નામુમ્કિન હૈ, ઝુરૂર યે કુદરતે ઈલાહીકા ઝબરદસ્ત નિશાન હૈ. ઈસી તરહ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે ઝમાનએ મુબારકમેં અરબકી ફસાહતો બલાગત ઔજે કમાલ પર પહુંચી હુઈ થી ઔર વો લોગ ખુશબયાનીમેં આલમ પર ફાઈક થે. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો વો મો'જિઝા અતા ફરમાયા ગયા જિસને ઉન્હેં આજિઝો હૈરાન કર દિયા ઔર ઉનકે બળેસે બળે લોગ ઔર ઉનકે અહલે કમાલકી જમાઅતે કુર્આને કરીમકે મુકાબિલ એક છોટીસી ઈબારત પેશ કરનેસે ભી આજિઝો કાસિર રહી ઔર કુર્આનકે ઈસ કમાલને સાબિત કર દિયા કે બેશક યે રબ્બાની અઝીમ નિશાન હૈ. ઔર ઈસકા મિસ્લ બના લાના બશરી કુવ્વતકે ઈમ્કાનમેં નહી ઈસકે અલાવા ઔર સદહા મો'જિઝાત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને પેશ ફરમાએ, જિન્હોંને હર તબકકેકે ઈન્સાનોંકો આપકે સિદકે રિસાલતકા યકીન દિલા દિયા. ઈન મો'જિઝાત કે હોતે હુએ, યે કહ દેના કે કોઈ નિશાની ક્યૂં નહી ઉતરી, કિસ કદર ઈનાદ ઔર હકસે મુકરના હૈ. (૨૪) અપની નુબુવ્વતકે દલાઈલ પેશ કરને ઔર ઈત્મીનાન બખ્શ મો'જિઝાત દિખાકર અપની રિસાલત સાબિત કર દેનેકે બાદ અહકામે ઈલાહિય્યહ પહુંચાને ઔર ખુદાકા ખૌફ દિલાનેકે સિવા આપ પર કુછ લાઝિમ નહી ઔર હર હર શખ્સકે લિયે ઉસકી તલબીદા જુદા જુદા નિશાનિયાં પેશ કરના આપ પર ઝુરૂરી નહી જૈસા કે આપસે પહલે હાદિયોં (અંબિયા અલૈહિમુસ્સલામ) કા તરીકા રહા હૈ. (૨૫) નર-માદા એક યા ઝિયાદા વગૈરહ ઝાલિક. (૨૬) યા'ની મુદતમેં કિસીકા હમલ જલ્દ વઝઅ હોગા કિસીકા દેરમેં, હમલકી કમસે કમ મુદત જિસમેં બચ્ચા પૈદા હોકર ઝિંદા રહ સકે છે માહ હૈ ઔર ઝિયાદાસે ઝિયાદા દો સાલ. યહી હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હાને ફરમાયા ઔર ઉસીકે હઝરત ઈમામ અબૂ હનીફા રહમતુલ્લાહિ તઆલા અલૈહ કાઈલ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને યે ભી કહા હૈ કે ઘટને બઢને સે બચ્ચેકા કવી તામુલ ખિલ્કત ઔર નાકિસુલ ખિલ્કત હોના મુરાદ હૈ. (૨૭) કે ઈસસે ઘટ બઢ નહી સકતી. (૨૮) હર નુકસ (ખામી) સે મુનઝઝા (૨૯) યા'ની દિલકી છુપી બાતેં ઔર ઝબાનસે બએ'લાન કહી હુઈ ઔર રાતકો છુપકર કિયે હુએ અમલ ઔર દિનકો ઝાહિર તૌર પર કિયે હુએ કામ, સબ અલ્લાહ તઆલા જાનતા હૈ, કોઈ ઉસકે ઈલ્મસે બાહર નહી. (૩૦) બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ કે, તુમમેં ફરિશ્તે નૌબત બ નૌબત આતે હૈં, રાત ઔર દિનમેં ઔર નમાઝે ફજર ઔર નમાઝે અસ્રમેં જમા હોતે હૈં, નયે ફરિશ્તે રહ જાતે હૈં ઔર જો ફરિશ્તે રહ ચુકે હૈં વો ચલે જાતે હૈં. અલ્લાહ તઆલા ઉનસે દરયાફત ફરમાતા હૈ કે તુમને મેરે બંદેકો કિસ હાલમેં છોળા, વો અર્ઝ કરતે હૈં કે નમાઝ પઢતે પાયા ઔર નમાઝ પઢતે છોળા. (૩૧) મુજાહિદને કહા હર બંદે કે સાથ એક ફરિશ્તા હિફાઝત પર મા'મૂર હૈ જો સોતે જાગતે જિન્નો ઈન્સ ઔર મૂઝી જાનવરોંસે ઉસકી હિફાઝત કરતા હૈ ઔર હર સતાનેવાલી ચીઝકો ઉસસે રોક દેતા હૈ, બજુઝ ઉસકે કે જિસકા પહુંચના મશિય્યત (રબકી મરઝી)મેં હો. (૩૨) મઆસીમેં મુબ્તિલા હોકર. (૩૩) ઉસકે અઝાબો હલાકકા ઈરાદા ફરમાએ. (૩૪) જો ઉસકે અઝાબકો રોક સકે. (૩૫) કે ઉસસે ગિરકર નુકસાન પહુંચાનેકા ખૌફ હોતા હૈ ઔર બારિશસે નફા ઉઠાનેકી ઉમ્મીદ યા બા'ઝોંકો ખૌફ હોતા હૈ જૈસે મુસાફિરોંકો જો સફરમેં હોં ઔર બા'ઝોંકો ફાઈદેકી ઉમ્મીદ જૈસે કે કાશ્તકાર વગૈરહ. (૩૬) ગરજ યા'ની બાદલસે જો આવાઝ હોતી હૈ ઉસકે તસ્બીહ કરનેકે મા'ના યે હૈં કે ઉસ આવાઝકા પૈદા હોના ખાલિકે કાદિર હર નુકસસે મુનઝઝા (હર ઐબસે પાક) કે વજૂદકી દલીલ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા કે તસ્બીહ રઅદસે વો મુરાદ હૈ કે ઉસ આવાઝકો સુનકર અલ્લાહકે બંદે ઉસકી તસ્બીહ કરતે હૈં, બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે રઅદ એક ફરિશ્તેકા નામ હૈ જો બાદલ પર મા'મૂર હૈ, ઉસકો ચલાતા હૈ. (૩૭) યા'ની ઉસકી હયબતો જલાલસે ઉસકી તસ્બીહ કરતે હૈં. (૩૮) સાઈકહ વો શદીદ આવાઝ હૈ જો આસ્માનો ઝમીનકે દરમિયાનસે ઉતરતી હૈ ફિર ઉસમેં આગ પૈદા હો જાતી હૈ યા અઝાબ યા મૌત, ઔર વો અપની ઝાતમેં એક હી ચીઝ હૈ, ઔર યે તીનોં ચીઝેં ઉસીસે પૈદા હોતી હૈં (ખાઝિન). (૩૯) શાને નુઝૂલ : હસન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હૈ કે, નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને અરબકે એક નિહાયત સરકશ કાફિરકો ઈસ્લામકી દા'વત દેનેકે લિયે અપને અસ્હાબકી એક જમાઅત ભેજી, ઉન્હોંને ઉસકો દા'વત દી, કહને લગા, મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા રબ કૌન હૈ ? જિસકી તુમ મુઝે દાવત દેતે હો, ક્યા વો સોનેકા હૈ ? યા ચાંદીકા યા લોહેકા યા તાંબેકા ? મુસલમાનોંકો યે બાત બહુત ગિરાં ગુઝરી ઔર ઉન્હોંને વાપસ હોકર સૈયદે

આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે અર્ઝ કિયા કે, ઐસા કુફ્ર સિયાહ, દિલે સરકશ દેખનેમેં નહીં આયા. હુઝૂરને ફરમાયા, ઉસકે પાસ ફિર જાઓ, ઉસને ફિર વહી ગુફતગુ કી ઓર ઇતના ઓર કહા કે, મૈં મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી દા'વત કુબૂલ કરકે ઐસે રબકો માન લૂં જિસે ન મૈંને દેખા ન પહચાના ! યે હઝરાત ફિર વાપસ આએ ઓર ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા કે હુઝૂર ! ઉસકા ખબ્સ તો ઓર તરક્કી પર હૈ. ફરમાયા, ફિર જાઓ ! બતા'મીલે ઇર્શાદ ફિર ગએ, જિસ વક્ત ઉસસે ગુફતગૂ કર રહે થે ઓર વો ઐસી હી સિયાહદિલીકી બાતેં બક રહા થા, એક અબ્ર (બાદલ) આયા, ઉસ્સે બિજલી ચમકી ઓર કળક હુઇ ઓર બિજલી ગિરી ઓર ઉસ કાફિરકો જલા દિયા યે હઝરાત ઉસકે પાસ બૈઠે રહે, જબ વહાંસે વાપસ હૂએ તો રાહમેં ઉન્હેં અસ્હાબે કિરામકી એક ઓર જમાઅત મિલી, વો કહને લગે, કહિયે વો શખ્સ જલ ગયા ? ઉન હઝરાતને કહા, આપ સાહિબોંકો કૈસે મા'લૂમ હો ગયા ? ઉન્હોંને ફરમાયા, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે પાસ વહી આઇ હૈ વયુર્સિલુસ્સવાઇક ફયુસીબુ બિહા મૈંયશાઉ વહુમ યુજાદિલૂન ફિલ્લાહિ બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ઝિક્ર કિયા હૈ કે આમિર ઇબ્ને તુફૈલને અરબદ ઇબ્ને રબિય્યહસે કહા કે, મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે પાસ ચલો, મૈં ઉન્હેં બાતોંમેં લગાઉંગા તૂ પીછેસે તલ્વારસે હમ્લા કરના. યે મશ્વરા કરકે વો હુઝૂરકે પાસ આએ ઓર આમિરને હુઝૂરસે ગૂફતગૂ શુરૂ કી. બહુત તવીલ ગુફતગૂકે બાદ કહને લગા કે અબ હમ જાતે હૈં ઓર એક બળા લશ્કરે જર્રાર આપ પર લાએંગે, યે કહકર ચલા આયા, બાહર આકર અરબદસે કહને લગા કે, તૂને તલ્વાર ક્યૂં નહીં મારી ?! ઉસને કહા, જબ મૈં તલ્વાર મારનેકા ઇરાદા કરતા થા તો તૂ દરમિયાનમેં આ જાતા થા. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ઉન લોગોંકે નિકલતે વક્ત યે દુઆ ફરમાઇ અલ્લાહુમ્મ ઇકફિહિમા બિમા શિઅત. જબ યે દોનોં મદીના શરીફસે બાહર આયે તો ઉન પર બિજલી ગિરી, અરબદ જલ ગયા ઓર આમિર ભી ઉસી રાહમેં બહુત બદતર હાલતમેં મરા. (હુસૈની). (૪૦) યા'ની ઉસકી તૌહીદકી શહાદત દેના ઓર લાઇલાહ ઇલ્લલ્લાહ કહના, યા યે મા'ના હૈં કે વો દુઆ કુબૂલ કરતા હૈ ઓર ઉસીસે દુઆ કરના સઝાવાર હૈ. (૪૧) મા'બૂદ જાનકર યા'ની કુફ્ફાર જો બુતોંકી ઇબાદત કરતે હૈં ઓર ઉનસે મુરાદેં માંગતે હૈં. (૪૨) તો હથેલિયાં ફૈલાને ઓર બુલાનેસે પાની કુએંસે નિકલકર ઉસકે મુંહમેં ન આએગા, ક્યૂં કે પાનીકો ન ઇલ્મ હૈ ન શઊર જો ઉસકી હાજત ઓર પ્યાસકો જાને ઓર ઉસકે બુલાનેકો સમઝે ઓર પહચાને, ન ઉસમેં યે કુદરત હૈ કે અપની જગહસે હરકત કરે, ઓર અપને મુકતઝાએ તબીઅત કે ખિલાફ ઉપર ચળ્હકર બુલાનેવાલેકે મુંહમેં પહૂંચ જાએ. યહી હાલ બુતોંકા હૈ કે ન ઉન્હેં બુતપરસ્તોંકે પુકારનેકી ખબર હૈ ન ઉનકી હાજતકા શઊર, ન વો ઉનકે નફા પર કુછ કુદરત રખતે હૈં. (૪૩) જૈસે કે મોમિન. (૪૪) જૈસે કે મુનાફિક વ કાફિર. (૪૫) ઉનકી તબ્ઇય્યતમેં (પૈરવીમેં) અલ્લાહકો સજદા કરતી હૈં ઝજાજને કહા કે કાફિર ગૈરુલ્લાહકો સજદા કરતા હૈ ઓર ઉસકા સાયા અલ્લાહકો. ઇબ્ને અમ્બારીને કહા કે, કુછ બઇદ નહીં કે અલ્લાહ તઆલા પરછાઇયોંમેં ઐસી ફહમ પેદા કરે કે વો ઉસકો સજદા કરેં, બા'ઝકા કૌલ હૈ, સજદેસે સાયેકા એક તરફસે દૂસરી તરફ માઇલ હોના ઓર આફતાબકે ઇર્તેફાઅ નુઝૂલકે સાથ દરાઝો કૂતાહ હોના મુરાદ હૈ (ખાઝિન). (૪૬) ક્યૂં કે, ઇસ સવાલકા કે ઉસકે સિવા ઓર કોઇ જવાબ હી નહીં ઓર મુશ્રિકીન બાવજૂદે ગૈરુલ્લાહકી ઇબાદત કરનેકે ઉસકે મુકિર (ઇકરાર કરનેવાલે) હૈં કે આસ્માનો ઝમીનકા ખાલિક અલ્લાહ હૈ, જબ યે અમ્ર મુસલ્લમ હૈ તો. (૪૭) યા'ની બુત. જબ ઉનકી યે બેકુદરતી વ બેચારગી હૈ તો વો દૂસરેકો ક્યા નફા વ ઝરર પહૂંચા સકતે હૈં. ઐસોંકો મા'બૂદ બનાના ઓર ખાલિક રાઝિક, કવીઓ કાદિરકો છોળના ઇંતેહાઇ દરજાકી ગુમરાહી હૈ. (૪૮) યા'ની કાફિરો મોમિન. (૪૯) યા'ની કુફ્રો ઇમાન. (૫૦) ઓર ઇસ વજહસે હક ઉન પર મુશ્તબહ હો ગયા ઓર વો બુત પરસ્તી કરને લગે, ઐસા તો નહીં હૈ બલ્કે જિન બુતોંકો વો પૂજતે હૈં, અલ્લાહકી મખ્લૂકકી તરહ કુછ બનાના કુજા (દૂર રહા) વો બંદોંકે મસ્નૂઆતકે મિસ્લ ભી નહીં બના સકતે, આજિઝ મહઝ હૈં, ઐસે પથ્થરોંકા પૂજના અકલો દાનિશકે બિલ્કુલ ખિલાફ હૈ. (૫૧) જો મખ્લૂક હોનેકી સલાહિય્યત રખ્ખે ઉસ સબકા ખાલિક અલ્લાહ હી હૈ ઓર કોઇ નહીં તો દૂસરેકો શરીકે ઇબાદત કરના આકિલ કિસ તરહ ગવારા કર સકતા હૈ. (૫૨) સબ ઉસકે તહતે કુદરતો અખ્તિયાર હૈ. (૫૩) જૈસે કે સોના-ચાંદી તાંબા વગૈરહ. (૫૪) બર્તન વગૈરહ. (૫૫) ઐસે હી બાતિલ અગરચે કિતના હી ઉભર જાએ ઓર બા'ઝ અવકાતો અહવાલમેં ઝાગકી તરહ હદસે ઊંચા હો જાએ મગર અંજામે કાર મિટ

જાતા હૈ ઔર હક, અસ્લ શી ઔર જૌહરે સાફકી તરહ બાકી વ સાબિત રહતા હૈ. (૫૬) યા'ની જન્નત. (૫૭) ઔર કુફ્ર કિયા. (૫૮) કે હર અમ્ર પર મુઆખેઝા કિયા જાએગા ઔર ઉસમેંસે કુછ ન બખ્શા જાએગા. (જલાલૈન વ ખાઝિન). (૫૯) ઔર ઉસ પર ઈમાન લાતા હૈં ઔર ઉસકે મુતાબિક અમલ કરતા હૈં. (૬૦) હક્કો નહી જાનતા, કુર્આન પર ઈમાન નહી લાતા, ઉસકે મુતાબિક અમલ નહી કરતા. યે આયત હઝરત હમ્ઝા ઈબ્ને અબ્દુલ મુત્તલિબ ઔર અબૂ જહલકે હકમેં નાઝિલ હૂઈ. (૬૧) ઉસકી રુબૂબિયતકી શહાદત દેતે હૈં ઔર ઉસકા હુકમ માનતે હૈં. (૬૨) યા'ની અલ્લાહકી તમામ કિતાબોં ઔર ઉસકે કુલ રસૂલોં પર ઈમાન લાતે હૈં ઔર બા'ઝકો માનકર બા'ઝસે મુન્કિર હોકર ઉનમેં તફરીક નહી કરતે યા યે મા'ના હૈં કે હુકૂકે કરાબતકી રિઆયત રખતે હૈં ઔર રિશ્તા કતઅ નહી કરતે. ઈસીમેં રસૂલે કરીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી કરાબતેં ઔર ઈમાની કરાબતેં ભી દાખિલ હૈં, સાદાતે કિરામકા એહતેરામ ઔર મુસલમાનોંકે સાથ મવદ્દત-વ-અહસાન ઔર ઉનકી મદદ ઔર ઉનકી તરફસે મુદાફેઅત ઔર ઉનકે સાથ શફકત ઔર સલામો દુઆ ઔર મુસલમાન મરીઝોંકી ઈયાદત ઔર અપને દોસ્તોં, ખાદિમોં, હમસાયોં, સફરકે સાથિયોંકે હુકૂકકી રિઆયત ભી ઉસમેં દાખિલ હૈં ઔર શરીઅતમેં ઉસકા લેહાઝ રખનેકી બહુત તાકીદેં આઈ હૈં. બકસરત અહાદીસે સહીહા ઈસ બાબમેં વારિદ હૈં. (૬૩) ઔર વકતે હિસાબસે પહલે ખુદ અપને નફસોંસે મુહાસિબા કરતે હૈં. (૬૪) તાઅતોં ઔર મુસીબતોં પર ઔર મા'સિય્યતસે બાઝ રહે. (૬૫) નવાફિલકા છુપાના ઔર ફરાઈઝકા ઝાહિર કરના અફઝલ હૈ. (૬૬) બદકલામીકા જવાબ શીરી સુખનીસે દેતે હૈં, ઔર જો ઉન્હેં મહરૂમ કરતા હૈ ઉસ પર અતા કરતે હૈં, જબ ઉન પર ઝુલ્મ કિયા જાતા હૈ મુઆફ કરતે હૈં જબ ઉન્સે પૈવન્દ કતઅ કિયા જાતા હૈ મિલાતે હૈં, ઔર જબ ગુનાહ કરતે હૈં, તૌબા કરતે હૈં, જબ નાજાઈઝ કામ દેખતે હૈં, ઉસે બદલતે હૈં, જોહલકે બદલે હિલ્મ ઔર ઈઝાકે બદલે સબ્ર કરતે હૈં. (૬૭) યાની મોમિન હોં .(૬૮) અગરચે લોગોંને ઉનકેસે અમલ ન કિયે હોં જબ ભી અલ્લાહ તઆલા ઉનકે ઈકરામકે લિયે ઉનકો ઉનકે દરજેમેં દાખિલ ફરમાએગા. (૬૯) હર એક રોઝો શબમેં હિદાયા ઔર રઝાકી બશારતેં લેકર જન્નતકે. (૭૦) બતરીકે તહિય્યતો તકરીમ. (૭૧) ઔર ઉસકો કુબૂલ કર લેને. (૭૨) કુફ્રો મઆસીકા ઈર્તેકાબ કરકે. (૭૩) યા'ની જહન્નમ. (૭૪) જિસકે લિયે ચાહે. (૭૫) ઔર શુક્રગુઝાર ન હૂએ. <u>મસ્અલા :</u> દૌલતે દુનિયા પર ઈતરાના ઔર મગરૂર હોના હરામ હૈં. (૭૬) કે વો આયાતો મો'જિઝાત નાઝિલ હોનેકે બાદ ભી યે કહતા રહતા હૈ કે કોઈ નિશાની ક્યૂં નહી ઉતરી, કોઈ મો'જિઝા ક્યૂં નહી આયા, મો'જિઝાતે કસીરાકે બાવજૂદ ગુમરાહ રહતા હૈ. (૭૭) ઉસકે રહમતો ફઝલ ઔર ઉસકે અહસાનો કરમકો યાદ કરકે બેકરાર દિલોંકો કરારો ઈત્મીનાન હાસિલ હોતા હૈ, અગરચે ઉસકે અદલો ઈતાબકી યાદ દિલોંકો ખાઈફ (ખૌફઝદા) કર દેતી હૈ. જૈસા કે દૂસરી આયતમેં ફરમાયા "ઈન્નમલ મુ'મિનૂનલ્લઝીન ઈઝા ઝુકિરલ્લાહુ વજેલત કુલૂબુહમ" હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ઈસ આયતકી તફસીરમેં ફરમાયા કે, મુસલમાન જબ અલ્લાહકા નામ લેકર કસમ ખાતા હૈ, દૂસરે મુસલમાન ઉસકા એ'તેબાર કર લેતે હૈં ઔર ઉનકે દિલોંકો ઈત્મીનાન હો જાતા હૈં. (૭૮) 'તૂબા' બશારત હૈ રાહત-વ-ને'મત ઔર ખુર્રમી ઔર ખુશ્હાલીકી. સઈદ ઈબ્ને જુબૈરને કહા કે તૂબા ઝબાને હબ્શીમેં જન્નતકા નામ હૈં. હઝરતે અબૂ હુરૈરહ ઔર દીગર અસ્હાબસે મરવી હૈ કે, 'તૂબા' જન્નતકે એક દરખ્તકા નામ હૈ, જિસકા સાયા હર જન્નતમેં પહુંચેગા, યે દરખ્ત જન્નતે અદનમેં હૈ ઔર ઉસકી અસ્લ (બીખ) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે ઐવાને મુઅલ્લામેં ઔર ઉસકી શાખેં જન્નતકે હર ગુર્ફે ઔર કસ્ર-મેં, ઉસમેં સિવા સિયાહીકે હર કિસ્મકે રંગ ઔર ખુશનુમાઈયાં હૈં, હર તરહકે ફલ ઔર મેવે ઉસમેં ફલે હૈં, ઉસકી બીખ(જડ)સે કાફૂરે સલસબીલકી નેહરેં રવાં હૈં. (૭૯) તો તુમ્હારી ઉમ્મત સબસે પેહલી ઉમ્મત હૈ ઔર તુમ ખાતિમુલ અંબિયા હો, તુમ્હેં બળે શાનો શૌકતસે રિસાલત અતા કી. (૮૦) વો કિતાબે અઝીમ. (૮૧) <u>શાને નુઝૂલ :</u> કતાદા વ મકાતિલ વગૈરહકા કૌલ હૈ કે યે આયત સુલ્હે હુદૈબિયહમેં નાઝિલ હૂઈ, જિસકા મુખ્તસર વાકેઆ યે હૈ કે સુહૈલ ઈબ્ને અમ્રો જબ સુલહકે લિયે આયા ઔર સુલહનામા લિખને પર ઈત્તેફાક હો ગયા તો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને હઝરત અલી મુર્તઝા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે ફરમાયા, લિખ્ખો ! બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહીમ, કુફ્ફારને ઉસમેં ઝગળા કિયા
૩૫ ઔર કહા કે આપ હમારે દસ્તૂરકે મુતાબિક બિસ્મિકલ્લાહુમ્મ લિખવાઈયે. ઈસકે મુતઅલ્લિક આયતમેં ઈર્શાદ હોતા હૈ કે

વો રહમાનકે મુન્કિર હો રહે હૈં. (૮૨) અપની જગહસે. (૮૩) શાને નુઝૂલ : કુફ્ફારે કુરૈશને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે કહા થા કે અગર આપ યે ચાહેં કે હમ આપકી નુબુવ્વત માને ઔર આપકા ઈત્તેબાઅ કરેં તો આપ કુર્આન શરીફ પઢકર ઉસકી તાસીરસે મક્કા મુકર્રમાકે પહાળ હટા દીજિયે તાકે હમેં ખેતિયાં કરનેકે લિયે વસીઅ મૈદાન મિલ જાએ ઔર ઝમીન કાળકર ચશ્મા જારી કીજિયે તા કે હમ ખેતિયોં ઔર બાગોંકો ઉનસે સૈરાબ કરેં, ઔર કુસઈ ઈબ્ને કિલાબ વગૈરહ હમારે મરે હુએ બાપ-દાદાકો ઝિંદા કર દીજિયે, વો હમસે કહ જાએ કે આપ નબી હૈં. ઉસકે જવાબમેં યે આયત નાઝિલ હૂઈ ઔર બતા દિયા ગયા કે યે હીલે હવાલે કરનેવાલે કિસી હાલમેં ભી ઈમાન લાનેવાલે નહીં. (૮૪) તો ઈમાન વહી લાએંગા જિસકો અલ્લાહ ચાહે ઔર તૌફીક દે, ઉસકે સિવા ઔર કોઈ ઈમાન લાનેવાલા નહીં, અગરચે ઉન્હેં વહી શાન દિખા દી જાએ જો વો તલબ કરેં. (૮૫) યા'ની કુફ્ફારકે ઈમાન લાનેસે, ખ્વાહ ઉન્હેં કિતની હી નિશાનિયાં દિખા દી જાએ, ઔર ક્યા મુસલમાનોંકો ઉસકા યકીની ઈલ્મ નહીં ? (૮૬) બગૈર કિસી નિશાનીકે, લેકિન વો જો ચાહતા હૈ કરતા હૈ ઔર વહી હિકમત હૈ, યે જવાબ હૈ ઉન મુસલમાનોંકા જિન્હોંને કુફ્ફારકે નઈ નઈ નિશાનિયાં તલબ કરને પર યે ચાહા થા કે જો કાફિર ભી કોઈ નિશાની તલબ કરે વહી ઉસકો દિખા દી જાએ, ઈસમેં ઉન્હેં બતા દિયા ગયા કે જબ ઝબરદસ્ત નિશાન આ ચુકે ઔર શુકૂકો અવહામકી તમામ રાહેં બંદ કર દી ગઈ, દીનકી હક્કાનિયત રોઝે રૌશનસે ઝિયાદા વાઝેહ હો ચુકી, ઉન જલી બુરહાનોંકે બાવજૂદ જો લોગ મુકર ગએ, હકકે મો'તરિફ ન હુએ, ઝાહિર હો ગયા કે વો મુઆનિદ હૈ ઔર મુઆનિદ કિસી દલીલસે ભી માના નહીં કરતા તો મુસલમાનોંકો અબ ઉનસે કુબૂલે હકકી ક્યા ઉમ્મીદ ? ક્યા અબ તક ઉનકા ઈનાદ દેખકર ઔર આયાતો બૈયેનાતે વાઝેહાસે એ'રાઝ મુશાહેદા કરકે ભી ઉનસે કુબૂલે હક્કકી ઉમ્મીદ રખ્ખી જા સકતી હૈ ? અલબત્તા અબ ઉનકે ઈમાન લાને ઔર માન જાનેકી યહી સૂરત હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં મજબૂર કરે, ઔર ઉનકા ઈખ્તિયાર સલ્બ ફરમા લે. ઈસ તરહકી હિદાયત ચાહતા તો તમામ આદમિયોંકો હિદાયત ફરમા દેતા ઔર કોઈ કાફિર ન રહતા. મગર દારુલ ઈબ્તેલા વાલા ઈમ્તિહાનકી હિકમત ઉસકી મુકતઝા નહીં. (૮૭) યા'ની વો ઈસ તકઝીબો ઈનાદકી વજહસે તરહ તરહકે હવાદિસો મસાઈબ ઔર આફતોં ઔર બલાઓંમેં મુબ્તિલા રહેંગે, કભી કહતમેં, કભી લુટનેમેં, કભી મારે જાનેમેં, કભી કૈદમેં. (૮૮) ઔર ઉનકે ઈઝતેરાબો પરેશાનીકા બાઈસ હોગી, ઔર ઉન તક ઉન મસાઈબકે ઝરર પહુંચેંગે. (૮૯) અલ્લાહકી તરફસે ફતહો નુસ્રત આએ ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ ઔર ઉનકા દીન ગાલિબ હો ઔર મક્કા મુકર્રમા ફતહ કિયા જાએ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા કે ઈસ વા'દેસે રોઝે કિયામત મુરાદ હૈ જિસમેં આ'માલકી જગહ દી જાએગી. (૯૦) ઉસકે બાદ અલ્લાહ તબારક વ તઆલા અપને નબી કરીમ અલૈહિસ્સલાતુ વત્તસ્લીમકી તસ્કીને ખાતિર ફરમાતા હૈ કે ઈસ કિસ્મકે બેહૂદા સવાલ ઔર ઐસે તમસ્ખુર વ ઈસ્તેહઝાસે આપ રંજીદા ન હોં, ક્યૂં કે હાદિયોંકો ઐસે વાકેઆત પેશ આયા હી કરતે હૈં, ચુનાનચે ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ. (૯૧) ઔર દુનિયામેં ઉન્હેં કહતો કત્લો કૈદમેં મુબ્તિલા કિયા ઔર આખેરતમેં ઉનકે લિયે અઝાબે જહન્નમ હૈ. (૯૨) નેક કી ભી બદ કી ભી યા'ની અલ્લાહ તઆલા ક્યા વો ઉન બુતોંકી મિસ્લ હો સકતા હૈ જો ઐસે નહીં ? ન ઉન્હેં ઈલ્મ હૈ ન કુદરત, આજિઝ બેશઊર હૈં. (૯૩) વો હૈ કોન ? (૯૪) ઔર જો ઉસકે ઈલ્મમેં ન હો વો બાતિલ મહઝ હૈ, હો હી નહીં સકતા, ક્યૂં કે ઉસકા ઈલ્મ હરચીઝકો મુહીત હૈ, લેહાઝા ઉસકે લિયે શરીક હોના બાતિલો ગલત (૯૫) કે દરપે હોતે હો જિસકી કુછ અસ્લો હકીકત નહીં. (૯૬) યા'ની રુશ્દો હિદાયત ઔર દીનકી રાહસે. (૯૭) કત્લો કૈદકા. (૯૮) યા'ની ઉસકે મેવે ઔર ઉસકા સાયા દાઈમી હૈ, ઉનમેંસે કોઈ મુન્કતઅ ઔર ઝાઈલ હોનેવાલા નહીં, જન્નતકા હાલ અજીબ હૈ ઉસમેં ન સૂરજ હૈ ન ચાંદ ન તારીકી બાવજૂદ ઉસકે ગૈરમુન્કતઅ દાઈમી સાયા હૈ (૯૯) યા'ની તકવાવાલોંકે લિયે જન્નત હૈ. (૧૦૦) યા'ની વો યહૂદો નસારા જો ઈસ્લામસે મુશર્રફ હૂએ, જૈસે કે અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને સલામ વગૈરહ ઔર હબ્શહ વ નજરાનકે નસ્રાની. (૧૦૧) યહૂદો નસારાઓ મુશ્રિકીનકે જો આપકી અદાવતમેં સરશાર હૈં ઔર આપ પર ઉન્હોંને ચઢાઈયાં કી હૈં. (૧૦૨) ઈસમેં ક્યા બાત કાબિલે ઈન્કાર હૈ, ક્યૂં નહીં માનતે. (૧૦૩) યા'ની જિસ તરહ પહલે અંબિયાકો ઉનકી ઝબાનોંમે અહકામ દિયે થે, ઉસી તરહ હમને યે કુર્આન અય સૈયદુલ અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ! આપકી ઝબાન અરબીમેં નાઝિલ ફરમાયા, કુર્આને કરીમકો હુકમ ઈસલિયે ફરમાયા કે ઉસમેં અલ્લાહકી ઈબાદત

ઔર ઉસકી તૌહીદ ઔર ઉસકે દીન કી તરફ દા'વત ઔર તમામ તકાલીફો અહકામ ઔર હલાલો હરામકા બયાન હૈ. બા'ઝ ઉલમાને ફરમાયા ચૂંકે અલ્લાહ તઆલાને તમામ ખલ્ક પર કુર્આન શરીફકે કુબૂલ કરને ઔર ઉસકે મુતાબિક અમલ કરનેકા હુકમ ફરમાયા ઈસલિયે ઉસકા નામ હુકમ રખ્ખા. (૧૦૪) યા'ની કાફિરોંકો જો અપને દીનકી તરફ બુલાતે હૈં. (૧૦૫) શાને નુઝૂલ : કાફિરોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પર યે એેબ લગાયા થા કે વો નિકાહ કરતે હૈં અગર નબી હોતે તો દુનિયા તર્ક કર દેતે, બીબી બચ્ચેસે કુછ વાસ્તા ન રખતે, ઈસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હુઈ ઔર ઉન્હેં બતાયા ગયા કે, બીબી-બચ્ચે હોના નુબુવ્વતકે મુનાફી નહીં, લેહાઝા યે એ'તરાઝ મહઝ બેજા હૈ, પહલે જો રસૂલ આ ચુકે હૈં વો ભી નિકાહ કરતે થે, ઉનકે ભી બીબિયાં ઔર બચ્ચે થે. (૧૦૬) ઈસસે મુકદમો મુઅખ્ખર નહીં હો સકતા ખ્વાહ વો વાદા અઝાબકા હો યા કોઈ ઔર. (૧૦૭) સઈદ ઈબ્ને જુબૈર ઔર કતાદાને ઈસ આયતકી તફસીરમેં કહા કે અલ્લાહ જિન અહકામકો ચાહતા હૈ, મન્સૂખ ફરમાતા હૈ, જિન્હેં ચાહતા હૈ બાકી રખતા હૈ. ઉન્હીં ઈબ્ને જુબૈરકા એક કોલ યે હૈ કે બંદોંકે ગુનાહોંમેંસે અલ્લાહ જો ચાહતા હૈ, મગફિરત ફરમાકર મિટા દેતા હૈ ઔર જો ચાહતા હૈ સાબિત રખતા હૈ. અકરમહકા કૌલ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા તૌબાસે જિસ ગુનાહકો ચાહતા હૈ, મિટાતા હૈ ઔર ઉસકી જગહ નેકિયાં કાઈમ ફરમાતા હૈ, ઔર ઉસકી તફસીરમેં ઔર ભી બહુત અકવાલ હૈં. (૧૦૮) જિસકો ઉસને અઝલમેં લિખ્ખા. યે ઈલ્મે ઈલાહી હૈ યા ઉમ્મુલ કિતાબસે લૌહે મહફૂઝ મુરાદ હૈ, જિસમેં તમામ કાઈનાત ઔર આલમમેં હોનેવાલે જુમ્લા હવાદિસો વાકેઆત ઔર તમામ અશયા મકતૂબ હૈં ઔર ઉસમેં તગીયુરો તબદ્દુલ નહીં હોતા. (૧૦૯) અઝાબકા. (૧૧૦) હમ તુમ્હેં. (૧૧૧) ઔર આ'માલકી જઝા દેના (૧૧૨) તો આપ કાફિરોંકે એ'રાઝ કરનેસે રંજીદા ન હોં ઔર અઝાબકી જલ્દી ન કરેં (૧૧૩) ઔર ઝમીને શિર્ક કી વુસ્અત દમ બ દમ કમ કર રહે હૈં ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે લિયે કુફ્ફાર કે ગિર્દો પેશકી આરાઝી યકે બાદ દીગરે ફતહ હોતી ચલી જાતી હૈ, ઔર યે સરીહ દલીલ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા અપને હબીબકી મદદ ફર્માતા હૈ ઔર ઉનકે લશ્કરકો ફતહમંદ કરતા હૈ ઔર ઉનકે દીનકો ગલ્બા દેતા હૈ. (૧૧૪) ઉસકા હુકમ નાફિઝ હૈ, કિસીકી મજાલ નહીં કે ઉસમેં ચૂં ચરા યા તગ્યીર વ તબદીલ કર સકે. જબ વો ઈસ્લામકો ગલ્બા દેના ચાહે ઔર કુફ્રકો પસ્ત કરના તો કિસકી તાબો મજાલ કે ઉસકે હુકમમેં દખલ દે સકે ? (૧૧૫) યા'ની ગુઝરી હુઈ ઉમ્મતોંકે કુફ્ફાર અપને અંબિયા કે સાથ. (૧૧૬) ફિર બગૈર ઉસકી મશિય્યતકે કિસીકી કયા ચલ સકતી હૈ ઔર જબ હકીકત યે હૈ તો મખ્લૂકકા કયા અંદેશા ! (૧૧૭) હર એકકા કસબ અલ્લાહ તઆલાકો મા'લૂમ હૈ ઔર ઉસકે નઝદીક ઉનકી જઝા મુકર્રર હૈ. (૧૧૮) યા'ની કાફિર અન્કરીબ જાન લેંગે કે રાહતે આખેરત મોમિનીનકે લિયે હૈ ઔર વહાંકી ઝિલ્લતો ખુવારી કુફ્ફારકે લિયે હૈ. (૧૧૯) જિસને મેરે હાથોં પર મો'જિઝાતે બાહિરાત-વ-આયાતે કાહિરા ઝાહિર ફરમાકર મેરે નબી મુરસલ હોનેકી શહાદત દી. (૧૨૦) ખ્વાહ વો ઉલમાએ યહૂદમેંસે તૌરેતકા જાનનેવાલા હો યા નસારામેં સે ઈન્જીલકા આલિમ, વો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વ આલિહી વસલ્લમકી રિસાલતકો અપની કિતાબોંમેં દેખકર જાનતા હૈ, ઉન ઉલમામેંસે અકસર આપકી રિસાલતકી શહાદત દેતે હૈં.

<u>સૂરએ ઈબ્રાહીમ</u> : (૧) સૂરએ ઈબ્રાહીમ મક્કિયહ હૈ, સિવાએ આયત અલમ ત-ર ઈલલ્લઝીન બદ્દલૂ નિ'મતલ્લાહિ કુફ્રન ઔર ઉસકે બાદવાલી આયતકે. ઈસ સૂરતમેં સાત રુકૂઅ, બાવ્વન આયતેં, આઠસો ઈકસઠ કલિમે, તીન હઝાર ચારસો ચોંતીસ હર્ફ હૈં. (૨) યે કુર્આન શરીફ. (૩) કુફ્રો ઝલાલતકી જેહલો ગવાયતકી. (૪) ઈમાનકે. (૫) ઝુલ્માતકો જમા ઔર નૂરકો વાહિદકે સીગાસે ઝિક્ર ફર્માનેમેં ઈમાઅ હૈ કે દીને હકકી રાહ એક હૈ ઔર કુફ્રો ઝલાલતકે તરીકે કસીર. (૬) યા'ની દીને ઈસ્લામ. (૭) વો સબકા ખાલિકો માલિક હૈ, સબ ઉસકે બંદે ઔર મખ્લૂક તો ઉસકી ઈબાદત સબ પર લાઝિમ ઔર ઉસકે સિવા કિસીકી ઈબાદત રવા નહીં. (૮) ઔર લોગોંકો દીને ઈલાહી કુબૂલ કરનેસે માનેઅ હોતે હૈં. (૯) કે હકસે બહોત દૂર હો ગએ હૈં. (૧૦) જિસમેં વો રસૂલ મબ્ઊસ હુવા. ખ્વાહ ઉસકી દાવત આમ હો ઔર દૂસરી કૌમોં ઔર દૂસરે મુલ્કોં પર ભી ઉસકા ઈત્તેબાઅ લાઝિમ હો, જૈસા કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી રિસાલત તમામ આદમિયોં ઔર જિન્નોં બલ્કે સારી ખલ્કકી તરફ હૈ ઔર આપ સબકે નબી હૈં, જૈસા કે કુર્આને કરીમમેં ફરમાયા ગયા લિયકુન

લિલ્આલમીન નઝીરા. (૧૧) ઔર જબ ઉસકી કૌમ અચ્છી તરહ સમઝ લે તો દૂસરી કૌમોંકો તર્જુમોંકે ઝરીયેસે વો અહકામ પહુંચા દિયે જાએ ઔર ઉનકે માના સમઝા દિયે જાએ બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ઇસ આયતકી તફસીર મેં યે ભી ફરમાયા હૈ કે 'કવમિહી'કી ઝમીર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી તરફ રાજેઅ હૈ ઔર મા'ના યે હૈં કે, હમને હર રસૂલકો સૈયદે અંબિયા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ઝબાન યા'ની અરબીમેં વહી ફરમાઇ ઔર યે મા'ના એક રિવાયતમેં ભી આએ હૈં કે, વહી હમેશા અરબી હીમેં નાઝિલ હુઇ, ફિર અંબિયા અલૈહિમુસ્સલામને અપની કૌમોંકે લિયે ઉનકી ઝબાનોંમેં તર્જુમા ફરમા દિયા (ઇત્તેકાને હુસૈની) મસ્અલા : ઇસસે મા'લૂમ હોતા હૈ કે અરબી તમામ ઝબાનોંમેં સબસે અફઝલ હૈ. (૧૨) મિસ્લ અસા વ બયઝા વગૈરહ મો'જિઝાતે બાહિરાકે. (૧૩) કુફ્રકી નિકાલકર ઇમાનકે. (૧૪) કામૂસ મેં હૈ કે ઐયામે અલ્લાહસે અલ્લાહકી ને'મતે મુરાદ હૈં. હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ-વ-અબી ઇબ્ને કઅબ-વ-મુજાહિદ-વ-કતાદાને ભી ઐયામે અલ્લાહકી તફસીર અલ્લાહકી ને'મતે ફર્માઇ. મુકાતિલકા કૌલ હૈ કે ઐયામે અલ્લાહસે વો બળે બળે દકાઇક મુરાદ હૈં. જો અલ્લાહકે અમ્રસે વાકેઅ હુએ, બા'ઝ મુફસ્સિરીન ને ફરમાયા કે, ઐયામે અલ્લાહસે વો દિન મુરાદ હૈં જિનમેં અલ્લાહને અપને બંદોં પર ઇન્આમ કિયે જૈસે કે, બની ઇસ્રાઇલકે લિયે મન્નો સલવા ઉતારનેકા દિન. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે લિયે દરયામેં રાસ્તા બનાનેકા દિન (ખાઝિન વ મદારિક વ મુફરદાતે રાગિબ) ઇન ઐયામે અલ્લાહમેં સબસે બળી ને'મતકે દિન સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી વિલાદતો મે'રાજકે દિન હૈં, ઉનકી યાદ કાઇમ કરના ભી ઇસ આયતકે હુકમમેં દાખિલ હૈ. ઇસી તરહ ઔર બુઝુર્ગોં પર જો અલ્લાહ તઆલાકી ને'મતે હુઈ યા જિન ઐયામ મેં વાકેઆતે અઝીમા પેશ આયે, જૈસા કે દસવીં મુહર્રમકો કર્બલાકા વાકેઆએ હાએલહ ઉનકી યાદગારેં કાઇમ કરના ભી તઝકીર બઐયા મિલ્લાહમેં દાખિલ હૈ, બા'ઝ લોગ મીલાદ શરીફ, મે'રાજ શરીફ ઔર ઔર ઝિક્રે શહાદતકે ઐયામકી તખ્સીસમેં કલામ કરતે હૈં, ઉન્હેં ઇસ આયતસે નસીહત પઝીર હોના ચાહિયે. (૧૫) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વત્તસ્લીમાતકા અપની કૌમકો યે ઇર્શાદ ફરમાના, તઝકીર બિઐયા મિલ્લાહકી તા'મીલ હૈ. (૧૬) યા'ની નજાત દેનેમેં. (૧૭) ઇસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે શુક્રસે ને'મત ઝિયાદા હોતી હૈ, શુક્રકી અસ્લ યે હૈ કે આદમી ને'મતકા તસવ્વુર ઔર ઉસકા ઇઝ્હાર કરે ઔર હકીકતે શુક્ર યે હૈ કે મુન્ઇમ (ઇમાન દેનેવાલા) કી ને'મતકા ઉસકી તાઝીમકે સાથ એ'તેરાફ કરે ઔર નફસકો ઉસકા ખૂગર બનાએ યહાં એક બારીકી હૈ વો યે કે બંદા જબ અલ્લાહ તઆલાકી ને'મતોં ઔર ઉસકે તરહ તરહ કે ફઝલોકરમો અહસાનકા મુતાલેઆ કરતા હૈ તો ઉસકે શુક્રમેં મશ્ગૂલ હોતા હૈ, ઇસસે ને'મતે ઝિયાદા હોતી હૈં ઔર બંદેકે દિલમેં અલ્લાહ તઆલાકી મહબ્બત બઢતી ચલી જાતી હૈ. યે મકામ બહુત બરતર હૈ ઔર ઇસસે આ'લા મકામ યે હૈ કે મુન્ઇમકી મહબ્બત યહાં તક ગાલિબ હો કે કલ્બકો ને'મતોંકી તરફ ઇલ્તેફાત બાકી ન રહે યે મકામ સિદ્દીકોંકા હૈ. અલ્લાહ તઆલા અપને ફઝલસે હમેં શુક્રકી તૌફીક અતા ફરમાએ. (૧૮) તો તુમ હી ઝરર પાઓગે ઔર તુમહી ને'મતોંસે મહરૂમ રહોગે. (૧૯) કિત્ને થે. (૨૦) ઔર ઉન્હોંને મો'જિઝાત દિખાએ. (૨૧) શિદ્દતે ગૈઝસે. (૨૨) હઝરત ઇબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને ફરમાયા કે વો ગુસ્સામેં આકર અપને હાથ કાટને લગે. હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે ઉન્હોંને કિતાબુલ્લાહ સુનકર તાઅજ્જુબસે અપને મુંહ પર હાથ રખ્ખે, ગર્ઝ યે કોઇ ન કોઇ ઇન્કારકી અદા થી. (૨૩) યા'ની તૌહીદો ઇમાન. (૨૪) ક્યા ઉસકી તૌહીદસે તરદ્દુદ હૈ, યે કૈસે હો સકતા હૈ, ઉસકી દલીલેં તો નિહાયત ઝાહિર હૈ. (૨૫) અપની તાઅતો ઇમાનકી તરફ (૨૬) જબ તુમ ઇમાન લે આઓ, ઇસલિયે કે ઇસ્લામ લાનેકે બાદ પહલેકે ગુનાહ બખ્શ દિયે જાતે હૈં સિવાએ હુકૂકે ઇબાદકે ઔર ઇસીલિયે કુછ ગુનાહ ફરમાયા (૨૭) ઝાહિરમેં હમેં અપને મિસ્લ મા'લૂમ હોતે હો, ફિર કૈસે માના જાએ કે, હમ તો નબી ન હુએ ઔર તુમ્હેં યે ફઝીલત મિલ ગઇ. (૨૮) યા'ની બુતપરસ્તીસે. (૨૯) જિસસે તુમ્હારે દા'વેકી સેહત સાબિત હો યે કલામ ઉનકા ઇનાદો સરકશીસે થા ઔર બાવજૂદ યે કે અંબિયા આયાત લા ચુકે થે, મો'જિઝાત દિખા ચુકે થે, ફિર ભી ઉન્હોંને નઇ સનદ માંગી ઔર પેશ કિયે હુએ મો'જિઝાતકો કલઅદમ કરાર દિયા. (૩૦) અચ્છા યહી માનો. (૩૧) ઔર નુબુવ્વતો રિસાલતકે સાથ બરગુઝીદા કરતા હૈ ઔર ઇસ મન્સબે અઝીમકે સાથ મુશર્રફ ફરમાતા હૈ. (૩૨) વહી અઅદાકા શર્ર (દુશ્મનકી બુરાઇ) દફે કરતા ઔર

ઉસસે મહફૂઝ રખતા હૈ. (૩૩) હમસે ઐસા હો હી નહીં સકતા, ક્યૂં કે હમ જાનતે હૈં કે જો કુછ કઝાએ ઇલાહીમેં હૈ વહી હોગા હમેં ઇસ પર પૂરા ભરોસા ઔર કામિલ એ'તેમાદ હૈ. અબૂ તુરાબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકા કૌલ હૈ કે, તવક્કુલ બદનકો ઉબૂદિય્યતમેં ડાલના, કલ્બકો રુબૂબિયતકે સાથ મુતઅલ્લિક રખના, અતા પર શુક્ર, બલા પર સબ્રકા નામ હૈ (૩૪) ઔર રુશ્દો નજાતકે તરીકે હમ પર વાઝેહ ફરમા દિયે ઔર હમ જાનતે હૈં કે તમામ ઉમૂર ઉસકે કુદરતો ઇખ્તિયારમેં હૈં. (૩૫) યા'ની અપને દયાર. (૩૬) હદીસ શરીફમેં હૈ, જો અપને હમ સાયે (પડોસી) કો ઇઝા દેતા હૈ અલ્લાહ ઉસકે ઘરકા ઉસી હમસાયેકો માલિક બનાતા હૈ. (૩૭) કિયામતકે દિન. (૩૮) યા'ની અંબિયાને અલ્લાહ તઆલાસે મદદ તલબ કી, યા ઉમ્મતોંને અપને રસૂલોંકે દરમિયાન અલ્લાહ તઆલાસે. (૩૯) મા'ના યે હૈં કે અંબિયાકી નુસ્રત ફરમાઇ ગઇ ઔર ઉન્હેં ફતહ દી ગઇ ઔર હક્કે મુઆનિદ સરકશ કાફિર નામુરાદ હુએ ઔર ઉનકે ખલાસ(છુટકારો)કી કોઇ સબીલ ન રહી (૪૦) હદીસ શરીફમેં હૈ કે, જહન્નમીકો પીપ (પરૂ) કા પાની પિલાયા જાએગા, જબ વો મુંહકે પાસ આયેગા તો ઉનકો બહુત નાગવાર મા'લૂમ હોગા, જબ ઔર કરીબ હોગા તો ઉસસે ચેહરા ભુન જાએગા. ઔર સર તકકી ખાલ જલકર ગિર પડેગી, જબ પીએગા તો આંતે કટકર નિકલ જાએગી (અલ્લાહકી પનાહ). (૪૧) યા'ની હર અઝાબકે બાદ ઉસસે શદીદો ગલીઝ અઝાબ હોગા (નઊઝુ બિલ્લાહિ મિન અઝાબિન્નાર વ મિન ગઝબિલ જબ્બાર) (૪૨) જિનકો વો અમલે નેક સમઝતે થે જૈસે કે મોહતાજોંકી ઇમદાદ, મુસાફિરોંકી ઇઆનત (મદદ), બીમારોંકી ખબરગીરી વગૈરહ, ચૂંકે ઇમાન પર મબ્ની નહીં ઇસ લિયે વો સબ બેકાર હૈં ઔર ઉનકી ઐસી મિસાલ હૈ. (૪૩) ઔર વો સબ ઉડ ગઇ ઔર ઉસકે અજઝા (અવયવો) મુન્તશિર હો ગએ ઔર ઉસમેંસે કુછ બાકી ન રહા, યહી હાલ હૈ કુફ્ફારકે આ'માલકા કે ઉનકે શિર્કો કુફ્રકી વજહસે સબ બર્બાદ ઔર બાતિલ હો ગએ. (૪૪) ઉનમેં બડી હિકમતેં હૈં ઔર ઉનકી પેદાઇશ અબસ નહીં હૈ. (૪૫) મા'દૂમ કર દે (૪૬) બજાએ તુમ્હારે જો ફરમાંબરદાર હો ઉસકી કુદરતસે યે ક્યા બઇદ હૈ જો આસ્માનો ઝમીન પૈદા કરને પર કાદિર હૈ (૪૭) મા'દૂમ કરના ઔર મૌજૂદ ફરમાના. (૪૮) રોઝે કિયામત. (૪૯) ઔર દૌલતમંદોં ઔર બાઅસર લોગોંકી ઇત્તેબાઅમેં ઉન્હોંને કુફ્ર અખ્તિયાર કિયા થા. (૫૦) કે દીનો એ'તેકાદમેં (૫૧) યે કલામ ઉનકા તૌબીખો ઇનાદકે તૌર પર હોગા કે દુનિયામેં તુમને ગુમરાહ કિયા થા ઔર રાહે હકસે રોકા થા ઔર બઢ બઢકર બાતેં કિયા કરતે થે, અબ વો દા'વે ક્યા હુએ, અબ ઇસ અઝાબમેંસે ઝરાસા તો ટાલો ! કાફિરોંકે સરદાર ઉસકે જવાબમેં (૫૨) જબ ખુદ હી ગુમરાહ હો રહે થે તો તુમ્હેં ક્યા રાહ દિખાતે ? અબ ખલાસીકી કોઇ રાહ નહીં, ન કાફિરોંકે લિયે શફાઅત. આઓ રોએં ઔર ફરિયાદ કરેં પાંચસો બરસ ફરિયાદો ઝારી કરેંગે ઔર કુછ કામ ન આયેગી, તો કહેંગે કે અબ સબ્ર કરકે દેખો, શાયદ ઉસસે કુછ કામ નિકલે પાંચસો બરસ સબ્ર કરેંગે વો ભી કામ ન આએગા. તો કહેંગે કે (૫૩) ઔર હિસાબસે ફરાગત હો જાએગી જન્નતી જન્નતકા ઔર દોઝખી દોઝખકા હુકમ પાકર જન્નતો દોઝખમેં દાખિલ હો જાએંગે, ઔર દોઝખી શૈતાન પર મલામત કરેંગે ઔર ઉસકો બુરા કહેંગે કે બદનસીબ તૂને હમેં ગુમરાહ કરકે ઇસ મુસીબતમેં ગિરફતાર કિયા, તો વો જવાબ દેગા કે. (૫૪) કે મરનેકે બાદ ફિર ઉઠના હૈ ઔર આખેરતમેં નેકિયોં કા બદલા મિલેગા, અલ્લાહકા વા'દા સચ્ચા થા ઔર સચ્ચા હુવા. (૫૫) કે ન મરનેકે બાદ ઉઠના, ન જઝા ન જન્નત ન દોઝખ. (૫૬) ન મૈંને તુમ્હેં અપની ઇત્તેબાઅ પર મજબૂર કિયા થા યા યે કે મૈંને અપને વા'દે પર તુમ્હારે સામને કોઇ હુજજતો બુરહાન પેશ નહીં કી થી. (૫૭) વસવસે ડાલકર ગુમરાહીકી તરફ. (૫૮) ઔર બગૈર હુજજતો બુરહાનકે તુમ મેરે બહકાએમેં આ ગયે બાવજૂદ યે કે અલ્લાહ તઆલાને તુમસે ફરમા દિયા થા કે શૈતાનકે બહકાએમેં ન આના, ઔર ઉસકે રસૂલ ઉસકી તરફસે દલાઇલ લેકર તુમ્હારે પાસ આયે ઔર ઉન્હોંને હુજજતેં પેશ કી ઔર બુરહાને કાઇમ કી તો તુમ પર ખુદ લાઝિમ થા કે તુમ ઉનકા ઇત્તેબાઅ કરતે ઔર ઉનકે રોશન દલાઇલ ઔર ઝાહિર મો'જિઝાતસે મુંહ ન ફેરતે ઔર મેરી બાત ન માનતે, ઔર મેરી તરફ ઇલ્તેફાત ન કરતે, મગર તુમને ઐસા ન કિયા (૫૯) ક્યૂં કે મૈં દુશ્મન હું ઔર મેરી દુશ્મની ઝાહિર હૈ ઔર દુશ્મનસે ખૈરખ્વાહીકી ઉમ્મીદ રખના હી હિમાકત હૈ તો. (૬૦) અલ્લાહકા ઉસકી ઇબાદતમેં. (ખાઝિન). (૬૧) અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે ઔર ફરિશ્તોંકી તરફસે ઔર આપસમેં એક દૂસરેકી તરફસે. (૬૨) યા'ની કલિમએ તૌહીદકી. (૬૩) ઐસે હી કલિમએ ઇમાન હૈ કે ઉસકી જડ કલ્બે મોમિનકી ઝમીનમેં સાબિત ઔર મઝબૂત હોતી હૈ ઔર ઉસકી શાખેં યા'ની અમલ

આસ્માનમેં પહુંચતે હૈં ઔર ઉસકે સમરાત (ફલોં) બરકતો સવાબ હર વકત હાસિલ હોતે હૈં. હદીસ શરીફમેં હૈ, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને અસ્હાબે કિરામસે ફરમાયા, વો દરખ્ત બતાઓ જો મોમિન કે મિસ્લ હૈ, ઉસકે પત્તે નહી ગિરતે ઔર વો હર વકત ફલ દેતા હૈ (યા'ની જિસ તરહ મોમિનકે અમલ અકારત નહી હોતે ઔર ઉસકી બરકતેં હર વકત હાસિલ રહતી હૈં) સહાબાને ફિક્ર કી કે ઐસા કૌન દરખ્ત હૈ જિસકે પત્તે ન ગિરતે હોં ઔર ઉસકા ફલ હર વકત મૌજૂદ રહતા હો ! ચુનાંચે જંગલકે દરખ્તોંકે નામ લિયે. જબ ઐસા કોઇ દરખ્ત ખયાલમેં ન આયા તો હુઝૂરસે દર્યાફત કિયા. ફરમાયા, વો ખજૂરકા દરખ્ત હૈ. હઝરત ઈબ્ને ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને અપને વાલિદે માજિદ હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે અર્ઝ કિયા કે, જબ હુઝૂરને દર્યાફત ફરમાયા થા તો મેરે દિલમેં આયા થા કે યે ખજૂરકા દરખ્ત હૈ, લેકિન બળે બળે સહાબા તશરીફ ફરમા થે મૈં છોટા થા ઈસલિયે મૈં અદબન ખામોશ રહા. હઝરતઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા, અગર તુમ બતા દેતે તો મુઝે બહુત ખુશી હોતી. (૬૪) ઔર ઈમાન લાએં કયૂં કે મિસાલોંસે મા'ના અચ્છી તરહ ખાતિરનશીં હો જાતે હૈં. (૬૫) યા'ની કુફ્રી કલામ. (૬૬) મિસ્લે ઈન્દરાયન, કે જિસકા મઝા (સ્વાદ) કળવા, બૂ નાગવાર, યા મિસ્લ લહસુનકે બદબૂદાર. (૬૭) કયૂં કે જળ ઉસકી ઝમીનમેં સાબિતો મુસ્તહકમ નહી, શાખેં ઉસકી બલંદ નહી હોતી, યહી હાલ હૈ કુફ્રી કલામકા કે ઉસકી કોઇ અસ્લ સાબિત નહી ઔર કોઇ હુજ્જતો બુરહાન નહી રખતા જિસસે ઈસ્તેહકામ હો, ન ઉસમેં કોઇ ખૈરો બરકત કે વો બલંદી કુબૂલ પર પહુંચ સકે. (૬૮) યા'ની કલિમએ ઈમાન. (૬૯) કે વો ઈબ્તેલા ઔર મુસીબતકે વકતોંમેં ભી સાબિરો કાઇમ રહતે હૈં ઔર રાહે હક વ દીને કદીમસે નહી હટતે, હત્તાકે ઉનકી હયાતકા ખાતિમા ઈમાન પર હોતા હૈ. (૭૦) યા'ની કબ્રમેં કે અવ્વલ મનાઝિલે આખેરત હૈ, જબ મુન્કર નકીર આકર ઉનસે પૂછતે હૈં કે, તુમ્હારા રબ કૌન હૈ ? તુમ્હારા દીન કયા હય ? ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી તરફ ઈશારા કરકે દર્યાફત કરતે હૈં કે, ઉનકી નિસ્બત તૂ કયા કહતા હૈ ? તો મોમિન ઈસ મંઝિલમેં બફઝલે ઈલાહી સાબિત રહતા હૈ ઔર કહ દેતા હૈ કે, મેરા રબ અલ્લાહ હૈ, મેરા દીન ઈસ્લામ ઔર યે મેરે નબી હૈં, મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ અલ્લાહકે બંદે ઔર ઉસકે રસૂલ ફિર ઉસકી કબ્ર વસીઅ કર દી જાતી હૈ ઔર ઉસમેં જન્નતકી હવાએં ઔર ખુશ્બૂએં આતી હૈં ઔર વો મુનવ્વર કર દી જાતી હૈ ઔર આસ્માનસે નિદા હોતી હૈ કે મેરે બંદેને સચ કહા. (૭૧) વો કબ્રમેં મુન્કર નકીર કો જવાબ સહીહ નહીં દે સકતે ઔર હર સવાલકે જવાબમેં, હાય ? મૈં નહી જાનતા ! આસ્માનસે નિદા હોતી હૈ, મેરા બંદા ઝૂટા હૈ, ઉસકે લિયે આગકા ફર્શ બિછાઓ, દોઝખકા લિબાસ પહનાઓ, દોઝખકી તરફ દરવાઝા ખોલ દો, ઉસકો દોઝખકી ગર્મી ઔર દોઝખકી લપટ પહુંચતી હૈ ઔર કબ્ર ઈતની તંગ હો જાતી હૈ કે એક તરફકી પસ્લિયાં દૂસરી તરફ આ જાતી હૈં, અઝાબ કરનેવાલે ફરિશ્તે ઉસ પર મુકર્રર કિયે જાતે હૈં, જો ઉસે લોહેકે ગુર્ઝોંસે મારતે હૈં (અઆઝનલ્લાહુ તઆલા મિન અઝાબ લકબરિ વ સબ્બતના અલલ ઈમાનિ). (૭૨) બુખારી શરીફ કી હદીસમેં હૈ કે, ઉન લોગોંસે મુરાદ કુફ્ફારે મકકા હૈં, ઔર વો ને'મત જિસકી શુક ગુઝારી ઉન્હોંને ન કી વો અલ્લાહકે હબીબ હૈં સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ, કે અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે વજૂદસે ઈસ ઉમ્મતકો નવાઝા ઔર ઉનકી ઝિયારતે સરાપા કરામતકી સઆદતસે મુશર્રફ કિયા લાઝિમ થા કે ઈસ ને'મતે જલીલાકા શુક બજા લાતે હૈં ઔર ઉનકા ઈત્તેબાઅ કરકે મઝીદ કરમકે મૂરિદ હોતે હૈં બજાએ ઉસકે કે ઉન્હોંને નાશુક્રી કી ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા ઈન્કાર કિયા ઔર અપની કૌમકો જો દીનમેં ઉનકે મુવાફિક થે દારુલ હલાકમેં પહુંચાયા (૭૩) યા'ની બુતોંકો ઉસકા શરીક કિયા (૭૪) અય મુસ્તફા(સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ) ! ઈન કુફ્ફારસે થોળે દિન દુનિયાકી ખ્વાહિશાતકો.(૭૫) આખેરતમેં. (૭૬) કે ખરીદો ફરોખ્ત યા'ની માલી મુઆવઝે, ફિદયે હી સે કુછ નફા ઉઠાયા જા સકે. (૭૭) કે ઉસસે નફા ઉઠાયા જાએ, બલ્કે બહુતસે દોસ્ત એક દૂસરેકે દુશ્મન હો જાએંગે, ઈસ આયતમેં નફસાની વ તબઇ દોસ્તીકી નફી હૈ ઔર ઈમાની દોસ્તી જો મહબ્બતે ઈલાહીકે સબબસે હો વો બાકી રહેગી જૈસા કે સૂરએ ઝુખરુફ મેં ફરમાયા, અલ્અખિલ્લાઉ યવમઈઝિન બઅદુહુમ લિબઅદિન અદુવ્વુન ઈલલમુત્તકીન. (૭૮) ઔર ઉસસે તુમ ફાઈદે ઉઠાઓ. (૭૯) કે ઉનસે કામ લો. (૮૦) ન થકે ન રુકે તુમ ઉનસે નફા ઉઠાતે હો. (૮૧) આરામ ઔર કામકે લિયે. (૮૨) કે કુફ્રો મઅસિયતકા ઈર્તેકાબ કરકે અપને ઉપર ઝુલ્મ

કરતા હૈ ઔર અપને રબકી ને'મત ઔર ઉસકે અહસાનકા હક નહી માનતા. હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે, ઇન્સાનસે યહાં અબૂજહલ મુરાદ હૈ, ઝુજાજ કા કૌલ હૈ કે ઇન્સાન ઇસ્મે જિન્સ હૈ ઔર યહાં ઇસસે કાફિર મુરાદ હૈ. (૮૩) મક્કા મુકર્રમા. (૮૪) કે કુર્બે કિયામત દુનિયાકે વીરાન હોનેકે વક્ત તક યે વીરાનીસે મહફૂઝ રહે યા ઇસ શહરવાલે અમ્નમે હો હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી યે દુઆ મુસ્તજાબ હુઇ, અલ્લાહ તઆલાને મક્કા મુકર્રમાકો વીરાન હોનેસે અમાન દી ઔર કોઇ ભી ઉસકે વીરાન કરને પર કાદિર ન હો સકા, ઔર ઉસકા અલ્લાહ તઆલાને હરમ બનાયા કે ઉસમેં ન કિસી ઇન્સાનકા ખૂન બહાયા જાએ, ન કિસી પર ઝુલ્મ કિયા જાએ, ન વહાં શિકાર મારા જાએ, ન સબ્ઝા કાટા જાએ. (૮૫) અંબિયા અલૈહિમુસ્સલામ બુત પરસ્તી ઔર તમામ ગુનાહોસે મા'સૂમ હૈં. હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકા યે દુઆ કરના બારગાહે ઇલાહીમેં તવાઝોઅ વ ઇઝહારે એહતેયાજકે લિયે હૈ કે બાવજૂદ યે કે તૂને અપને કરમસે મા'સૂમ કિયા લેકિન હમ તેરે ફઝલો રહમતકી તરફ દસ્તે એહતિયાજ દરાઝ રખતે હૈં. (૮૬) યા'ની ઉનકી ગુમરાહીકા સબબ હુએ કે વો ઉન્હેં પૂજને લગે. (૮૭) ઔર મેરે અકીદે વ દીન પર રહા. (૮૮) ચાહે તો ઉસે હિદાયત કરે ઔર તૌફીકે તૌબા અતા ફરમાએ (૮૯) યા'ની ઇસ વાદીમે જહાં અબ મક્કા મુકર્રમા હૈ ઔર ઝુર્રિય્યતસે મુરાદ હઝરત ઇસ્માઇલ અલૈહિસ્સલામ હૈં આપ સરઝમીને શામમેં હઝરત હાજેરાકે બતને પાકસે પૈદા હુએ, હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વત્તસ્લીમાતકી બીવી હઝરત સારહકે કોઇ ઔલાદ નથી. ઇસ વજહસે ઉન્હેં રશ્ક પૈદા હુવા ઔર ઉન્હોંને હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે કહા કે, આપ હાજેરા ઔર ઉનકે બેટેકો મેરે પાસસે જુદા કર દીજિયે હિકમતે ઇલાહીને યે એક સબબ પેદા કિયા થા ચુનાંચે વહી આઇ કે આપ હઝરત હાજેરા વ ઇસ્માઇલકો ઇસ સરઝમીનમેં લે જાએ (જહાં અબ મક્કા મુકર્રમા હૈ) આપ ઉન દોનોંકો અપને સાથ બુરાક પર સવાર કરકે શામસે સરઝમીને હરમમેં લાએ ઔર કા'બા મુકદસાકે નઝદીક ઉતારા. યહાં ઉસ વક્ત ન કોઇ આબાદી થી ન કોઇ ચશ્મા ન પાની. એક તોશાદાનમેં ખજૂરે ઔર એક બરતનમેં પાની ઉન્હેં દેકર આપ વાપસ હુએ ઔર મુળકર ઉનકી તરફ ન દેખા. હઝરત હાજેરા વાલિદએ ઇસ્માઇલને અર્ઝ કિયા કે આપ કહાં જાતે હૈં ઔર હમેં ઇસ વાદીમેં બેઅનીસો રફીક છોળે જાતે હૈં, લેકિન આપને ઉસકા કુછ જવાબ ન દિયા ઔર ઉનકી તરફ ઇલ્તેફાત ન ફરમાયા. હઝરત હાજેરાને ચંદ મર્તબા યહી અર્ઝ કિયા ઔર જવાબ ન પાયા તો કહા, કયા અલ્લાહને આપકો ઇસકા હુકમ દિયા હૈ ? આપને ફરમાયા, હાં ઉસ વક્ત ઉન્હેં ઇત્મીનાન હુવા. હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ ચલે ગએ ઔર ઉન્હોંને બારગાહે ઇલાહીમેં હાથ ઉઠાકર યે દુઆ કી જો આયતમેં મઝકૂર હૈ. હઝરત હાજેરા અપને ફરઝંદ હઝરત ઇસ્માઇલ અલૈહિસ્સલામકો દૂધ પિલાને લગી જબ વો પાની ખત્મ હો ગયા ઔર પ્યાસકી શિદ્દત હુઇ ઔર સાહબઝાદેકા હલક શરીફ ભી પ્યાસસે ખુશ્ક હો ગયા તો આપ પાનીકી જુસ્તજૂ યા આબાદીકી તલાશમેં સફા વ મરવાકે દરમિયાન દૌળી, ઐસા સાત મર્તબા હુવા યહાં તકકે ફરિશ્તેકે પર મારનેસે યા હઝરત ઇસ્માઇલ અલૈહિસ્સલામકે કદમ મુબારકસે ઉસ ખુશ્ક ઝમીનમેં એક ચશ્મા (ઝમઝમ) નમૂદાર હુવા. આયતમેં હુર્મતવાલે ઘરસે બૈતુલ્લાહ મુરાદ હૈ જો તૂફાને નૂહ સે પહલે કા'બા મુકદસાકી જગહ થા ઔર તૂફાનકે વક્ત આસ્માન પર ઉઠા લિયા ગયા. હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામકા યે વાકિઆ આપકે આગમેં ડાલે જાનેકે બાદ હુવા આગકે વાકિએમેં આપને દુઆ ન ફરમાઇ થી ઔર ઇસ વાકિએમેં દુઆ કી ઔર તઝર્રોઅ કિયા. અલ્લાહ તઆલાકી કારસાઝી પર એ'તેમાદ કરકે દુઆ ન કરના ભી તો તવક્કુલ ઔર બેહતર હૈ, લેકિન મકામે દુઆ ઇસસે ભી અફઝલ હૈ, તો હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વતસ્લીમાતકા ઇસ આખિર વાકિએમેં દુઆ ફરમાંા ઇસ લિયે હૈ કે આપ મદારિજે કમાલમેં દમ બદમ તરક્કી પર હૈં. (૯૦) યા'ની હઝરત ઇસ્માઇલ ઔર ઉનકી ઔલાદ ઇસ વાદી બેઝરાઅમતમેં તેરે ઝિક્રો ઇબાદતમેં મશ્ગૂલ હો ઔર તેરે બૈતુલ હરામકે પાસ. (૯૧) અતરાફો બિલાદસે યહાં આએ ઔર ઉનકે કુલૂબ ઇસ ઇમ્કાને ઝાહિરકી શૌકે ઝિયારતમેં ખીચે, ઇસમેં ઇમાનદારોંકે લિયે યે દુઆ હૈ કે ઉન્હેં બૈતુલ્લાહકા હજ્જ મયસ્સર આયે ઔર અપની યહાં રહનેવાલી ઝુર્રિયતકે લિયે યે કે વો ઝિયારતકે લિયે આનેવાલોંસે મુન્તફો હોતે રહેં ગર્ઝ યે દુઆ દીની દુનિયાવી બરકાત પર મુશ્તમિલ હૈ. હઝરતકી દુઆ કુબૂલ હુઇ - ઇીર કબલિયે જુરહમને ઇસ તરફસે ગુઝરતે હૂએ એક પરિન્દ દેખા તો ઉન્હેં તઅજ્જુબ હુવા કે બયાનાતમેં પરિન્દકે સાથ શાય' કહી ચશ્મા નમૂદાર

હુવા. જુસ્તજૂ કી તો દેખા કે ઝમઝમ શરીફમેં પાની હૈ. યે દેખકર ઉન લોગોંને હઝરત હાજેરાસે વહાં બસનેકી ઈજાઝત ચાહી, ઉન્હોંને ઈસ શર્તસે ઈજાઝત દી કે પાનીમેં તુમ્હારા હક ન હોગા. વો લોગ વહાં બસે ઔર હઝરત ઈસ્માઈલ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ જવાન હુએ તો ઉન લોગોંને આપકે સલાહો તકવાકો દેખકર અપને ખાનદાનમેં આપકી શાદી કર દી ઔર હઝરત હાજેરાકા વિસાલ હો ગયા ઈસ તરહ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ કી યે દુઆ પૂરી હુઈ ઔર આપને દુઆમેં યે ભી ફરમાયા. (૯૨) ઉસીકા સમરા (ફલ) હૈ કે ફુસુલે મુખ્તલિફા રબીઓ ખરીફો સયફો શતાઅકે મેવે વહાં બયક વકત મૌજૂદ મિલતે હૈં. (૯૩) હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને એક ઔર ફરઝંદકી દુઆ કી થી, અલ્લાહ તઆલાને કુબૂલ ફરમાઈ તો આપને ઉસકા શુક્ર અદા કિયા ઔર બારગાહે ઈલાહીમેં અર્ઝ કિયા. (૯૪) ક્યૂં કે બા'ઝકી નિસ્બત તો આપકો બ એઅલામે ઈલાહી મા'લૂમ થા કે, કાફિર હોંગે, ઈસલિયે બા'ઝ ઝુર્રિયતકે વાસ્તે નમાઝોંકી પાબંદી વ મુહાફિઝતકી દુઆ કી. (૯૫) બશર્તે ઈમાન, યા માં બાપસે હઝરત આદમ વ હવ્વા મુરાદ હૈં. (૯૬) ઈસમેં મઝલૂમકો તસલ્લી દી ગઈ કે અલ્લાહ તઆલા ઝાલિમસે ઉસકા ઈન્તેકામ લેગા. (૯૭) હૌલો દહશતસે. (૯૮) હઝરત ઈસ્રાફીલ અલૈહિસ્સલામકી તરફ જો ઉન્હેં અરસએ મેહશરકી તરફ બુલાએંગે. (૯૯) કે અપને આપકો દેખ સકેંગે. (૧૦૦) શિદતે હૈરતો દેહશતસે કતાદાને કહા કે દિલ સીનોંસે નિકલકર ગલોંમેં આ ફસેંગે, ન બાહર નિકલ સકેંગે, ન અપની જગહ વાપસ જા સકેંગે મા'ના યે હૈં કે ઉસ દિનકી શિદત હૌલો દહશતકા યે આલમ હોગા કે સર ઉપર ઉઠે હોંગે આંખે ખુલીકી ખુલી રહ જાએંગી, દિલ અપની જગહ પર કરાર ન પા સકેંગે. (૧૦૧) યા'ની કુફ્ફારકો કિયામતકે દિનકા ખૌફ દિલાઓ. (૧૦૨) યા'ની કાફિર. (૧૦૩) દુનિયામેં વાપસ ભેજ દે ઔર. (૧૦૪) ઔર તેરી તૌહીદ પર ઈમાન લાએં. (૧૦૫) ઔર હમસે જો કુસૂર હો ચુકે ઉસકી તલાફી કરેં ઈસ પર ઉન્હેં ઝજર તૌબીખ કી જાએગી ઔર ફરમાયા જાએગા. (૧૦૬) દુનિયામેં. (૧૦૭) ઔર કયા તુમને બઅસો આખેરતકા ઈન્કાર ન કિયા થા. (૧૦૮) કુફ્રો મઆસીકા ઈર્તેકાબ કરકે, જૈસે કે કૌમે નૂહ વ આદ વ સમૂદ વગૈરહ. (૧૦૯) ઔર તુમને અપની આંખોંસે ઉનકે મનાઝિલમેં અઝાબકે આસાર ઔર નિશાન દેખે ઔર તુમ્હેં ઉનકી હલાકત વ બર્બાદીકી ખબરેં મિલી, યે સબકુછ દેખકર ઔર જાનકર તુમને ઈબ્રત ન હાસિલ કી ઔર તુમ કુફ્રસે બાઝ ન આયે. (૧૧૦) તા કે તુમ તદબીર કરો ઔર સમઝો ઔર અઝાબો હિલાકસે અપને આપકો બચાઓ. (૧૧૧) ઈસ્લામકે મિટાને ઔર કુફ્રકી તાઈદ કરનેકે લિયે નબી સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે સાથ. (૧૧૨) કે ઉન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે કત્લ કરને યા કૈદ કરને યા નિકાલ દેનેકા ઈરાદા કિયા. (૧૧૩) યા'ની આયાતે ઈલાહી ઔર અહકામે શરએ મુસ્તફાઈ જો અપને કુવ્વતો સબાતમેં બમંઝિલહ મઝબૂત પહાળોંકે હૈં મુહાલ હૈ કે કાફિરોંકે મક ઔર ઉનકી હીલા અંગેઝિયોંસે અપની જગહસે ટલ સકે. (૧૧૪) યે તો મુમ્કિન હી નહી, વો ઝુરૂર વા'દા પૂરા કરેગા ઔર અપને રસૂલકી નુસ્રત ફરમાએગા, ઉનકે દીનકો ગાલિબ કરેગા, ઉનકે દુશ્મનોંકો હલાક કરેગા. (૧૧૫) ઉસ દિનસે રોઝે કિયામત મુરાદ હૈ (૧૧૬) ઝમીનો આસ્માનકી તબદીલીમેં મુફસ્સિરીનકે દો કૌલ હૈં, એક યે કે ઉનકે અવસાફ બદલ દિએ જાએંગે, મસલન ઝમીન એક સતહ હો જાએગી, ન ઉસ પર પહાળ બાકી રહેંગે, ન બલંદ ટીલે, ન ગેહરે ગાર, ન દરખ્ત,ન ઈમારત, ન કિસી બસ્તી, ન ઈકલીમકા નિશાન ઔર આસ્માન પર કોઈ સિતારા ન રહેગા ઔર આફતાબ ઔર માહતાબકી રૌશનિયાં મા'દૂમ હોંગી યે તબદીલી અવસાફકી હૈ ઝાતકી નહી. દૂસરા કૌલ યે હૈ કે આસ્માનો ઝમીનકી ઝાત હી બદલ દી જાએગી, ઉસ ઝમીનકી જગહ દૂસરી ચાંદીકી ઝમીન હોગી સુફૈદો સાફ જિસ પર ન કભી ખૂન બહાયા ગયા હો ન ગુનાહ કિયા ગયા હો, ઔર આસ્માન સોનેકા હોગા. યે દો કૌલ અગર ચે બઝાહિર મુખ્તલિફ મા'લૂમ હોતે હૈં મગર ઉનમેંસે હરએક સહીહ હૈ ઔર વજહે જમઅ યે હૈ કે, અવ્વલ તબદીલે સિફાત હોગી ઔર દૂસરી મર્તબા બાદ હિસાબ તબદીલે સાની હોગી ઉસમેં ઝમીનો આસ્માનકી ઝાતે હી બદલ જાએંગી. (૧૧૭) અપની કબ્રોંસે. (૧૧૮) યા'ની કાફિરોં. (૧૧૯) અપને શયાતીનકે સાથ બંધે હૂએ. (૧૨૦) સિયાહ રંગ, બદબૂદાર જિનસે આગકે શોલે ઔર ઝિયાદા તેઝ હો જાએં (મદારિક વ ખાઝિન) તફસીરે બયઝાવીમેં હૈ કે ઉનકે બદનોં પર રાલ લીપ દી જાએગી, વો મિસ્લે કુર્તેકે હો જાએગી, ઉસકી સોઝિશ ઔર ઉસકે રંગકી વહશતો બદબૂસે તકલીફ પાએંગે. (૧૨૧) કુર્આન શરીફ. (૧૨૨) યા'ની ઈન આયાતસે અલ્લાહ તઆલાકી તૌહીદકી દલીલેં પાએ.

વ મા ઉબર્રિઉ પારહ તેરહવાં ખત્મ શુદ

رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ ۝
ذَرْهُمْ يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ ۝ وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا
كِتَابٌ مَعْلُومٌ ۝ مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا
يَسْتَأْخِرُونَ ۝ وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ
الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ۝ لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَائِكَةِ
إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝ مَا نُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ
إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا إِذًا مُنْظَرِينَ ۝ إِنَّا نَحْنُ
نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
مِنْ قَبْلِكَ فِي شِيَعِ الْأَوَّلِينَ ۝ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ
رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝ كَذَٰلِكَ نَسْلُكُهُ
فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ۝ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ ۖ وَقَدْ خَلَتْ
سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ۝ وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ

منزل ٣

રુ-બમા યવદ-દુલ્લઝ઼ીન

ક-ફરૂ લૌ કાનૂ મુસ્લિમીન (૨) ઝ઼ર-હુમ
બહોત આરઝૂએં કરેંગે કાફિર (૨) કાશ મુસલમાન હોતે ઉન્હેં છોડ

યઅ-કુલૂ વ ય-ત-મત્તઊ વ યુલ્હિ હિમુલ-
દો (૩) કે ખાયેં ઔર બરતેં (૪) ઔર ઉમ્મીદ (૫) ઉન્હેં

અ-મલુ ફસૌ-ફ યઅ્-લમૂન (૩) વમા
ખેલમેં ડાલે તો અબ જાના ચાહતે હૈં (૬) ઔર જો

અહ-લક-ના મિન કર્યતિન ઈલ્લા વ
બસ્તી હમને હિલાક કી ઉસ્કા

લહા કિતાબુમ- મઅ્-લૂમ (૪) મા તસ્બિકુ
એક જાના હુવા નવિશ્તા થા (૭) કોઈ ગિરોહ

મિન ઉમ્મતિન અ-જ-લહા વમા
અપને વાદેસે ન આગે બઢે ન

તસ્તઅ-ખિરૂન (૫) વકાલૂ યા અય્યુહલ્લઝ઼ી નુઝ-ઝિ-લ અલૈહિઝ઼-ઝ઼િક-રુ
પીછે હટે. ઔર બોલે (૮) કે અય વોહ જિન પર કુર્આન ઉતરા

ઈન્ન-ક લ-મજ-નૂન ۚ (૬) લૌ મા તઅ-તીના બિલ્મલાઈકતિ ઈન કુન્ત
બેશક તુમ મજનૂન હો (૯) હમારે પાસ ફરિશ્તે ક્યોં નહીં લાતે (૧૦) અગર

મિનસ્સાદિકીન (૭) મા નુનઝ-ઝિલુલ-મલાઈ-ક-ત ઈલ્લા બિલ્હક્કિ વમા કાનૂ
તુમ સચ્ચે હો (૧૧) હમ ફરિશ્તે બેકાર નહીં ઉતારતે ઔર વોહ ઉતરેં તો ઉન્હેં

ઈઝ઼મ્મુન્ઝ઼રીન (૮) ઈન્ના નહ-નુ નઝ-ઝલ્નઝ઼-ઝ઼િક-ર વઈન્ના લહૂ લહાફિઝ઼ૂન (૯)
મોહલત ન મિલે (૧૨) બેશક હમને ઉતારા હૈ યે કુર્આન ઔર બેશક હમ ખુદ ઉસકે નિગેહબાન હૈં (૧૩)

વ-લ-કદ અર્સલ્ના મિન કબ્લિ-ક ફી શિ-યઈલ અવ્વલીન (૧૦) વમા યઅ-તીહિમ
ઔર બેશક હમને તુમસે પેહલે અગલી ઉમ્મતોંમેં રસૂલ ભેજે ઔર ઉનકે પાસ કોઈ

મિર્રસૂલિન ઈલ્લા કાનૂ બિહી યસ્તહ-ઝિઊન (૧૧) કઝ઼ાલિ-ક નસ્લુકુહૂ ફી
રસૂલ નહીં આતા મગર ઉસસે હંસી કરતે હૈં (૧૪) ઐસે હી હમ ઉસ હંસીકો ઉન

કુલૂબિલ-મુજ-રિમી-ન ۙ (૧૨) લા યુઅ-મિનૂ-ન બિહી વ કદ ખ઼-લત
મુંજરિમોં (૧૫) કે દિલોંમેં રાહ દેતે હૈં વોહ ઉસ પર (૧૬) ઈમાન નહીં લાતે ઔર અગલોંકી રાહ

સુન્નતુલ-અવ્વલીન (૧૩) વલૌ ફ-તહ-ના અલૈહિમ બાબમ-મિનસ્સમાઈ
પડ ચુકી હૈ (૧૭) ઔર અગર હમ ઉનકે લિયે આસ્માનમેં

મ ૩

(૧) સુરએ હજર મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં છે રુકૂઅ નિન્યાનવે આયતેં, છે સો ચૌવન કલિમે, દો હઝાર સાતસો સાઈઠ હર્ફ હૈં. (૨) યે આર્ઝૂએં યા વકતે નઝઅ અઝાબ દેખકર હોંગી જબ કાફિરકો મા'લૂમ હો જાએગા કે વો ગુમરાહીમેં થા યા આખેરતમેં રોઝે કિયામતકે શદાઈદ ઔર અહવાલ ઔર અપના અંજામ વ મઆલ દેખકર. ઝુજાજ કા કૌલ હૈ કે કાફિર જબ કભી અપને અહવાલે અઝાબ ઔર મુસલમાનોં પર અલ્લાહકી રહમત દેખેંગે હર મર્તબા આર્ઝૂએં કરેંગે કે (૩) અય મુસ્તફા (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ) (૪) દુનિયાકી લઝ્ઝતેં (૫) તનઅઉમ વ તલઝ્ઝુઝ વ તૂલે હયાતકી જિસકે સબબ વો ઈમાનસે મહરૂમ હૈં (૬) અપના અંજામે કાર, ઈસમેં તમ્બીહ હૈ કે લંબી ઉમ્મીદોંમેં ગિરફતાર હોના ઔર લઝ્ઝાતે દુનિયાકી તલબમેં

فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ۝ لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ
أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ ۝ وَلَقَدْ
جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ۝ وَ
حَفِظْنَاهَا مِن كُلِّ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ ۝ إِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ
السَّمْعَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ مُّبِينٌ ۝ وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا
وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ شَيْءٍ
مَّوْزُونٍ ۝ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَن
لَّسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ ۝ وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلَّا عِندَنَا
خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ ۝ وَأَرْسَلْنَا
الرِّيَاحَ لَوَاقِحَ فَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ
وَمَا أَنتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ۝ وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَ
نُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ۝ وَلَقَدْ عَلِمْنَا
الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ۝

منزل ٣

ફ-ઝલ્લૂ ફીહિ યઅ-રુજૂન (૧૪) લકાલૂ
કોઈ દરવાઝા ખોલ દેં કે દિનકો ઉસમેં ચઢતે જબભી
ઈન્નમા સુક્કિરત અબ્સારુના બલ
વેહી કેહતે કે હમારી નિગાહ બાંધ દી ગઈ હૈ
નહ્-નુ કૌમુમ-મસ્હૂરૂન (૧૫) વ લ-કદ
બલ્કે હમ પર જાદૂ હુવા હૈ (૧૮) ઔર બેશક
જ-અલ્ના ફિસ્સમાંઈ બુરૂજંવ-વ ઝય્યન્નાહા
હમને આસ્માનમેં બુર્જ બનાએ (૧૯) ઔર ઉસે દેખનેવાલોંકે
લિન્નાઝિરી-ન (૧૬) વ હફિઝ-નાહા મિન
લિયે આરાસ્તા કિયા (૨૦) ઔર ઉસે હમને
કુલ્લિ શૈતાનિર-રજીમ (૧૭) ઈલ્લા
હર શૈતાન મરદૂદસે મેહફૂઝ રખા (૨૧) મગર જો
મનિસ્ત-ર-કસ્સમ-અ ફ-અત-બ-અહૂ
ચોરી-છુપે સુનને જાએ તો ઉસકે પીછે પળતા હૈ

મં ૩

શિહાબુમ-મુબીન (૧૮) વલ્અર્દ્ મ-દદ-નાહા વ અલ્કૈના ફીહા રવાસિ-ય
રૌશન શો'લા (૨૨) ઔર હમને ઝમીન ફૈલાઈ ઔર ઉસમેં લંગર ડાલે (૨૩)
વ અમ્બત્ના ફીહા મિન કુલ્લિ શૈઈમ-મૌઝૂન (૧૯) વ જ-અલ્ના લકુમ ફીહા
ઔર ઉસમેં હર ચીઝ અન્દાઝેસે ઉગાઈ ઔર તુમ્હારે લિયે ઉસમેં રોઝિયાં
મઆયિ-શ વ મલ્લસ્તુમ લહૂ બિરાઝિકીન (૨૦) વ ઈમ્મિન શૈઈન ઈલ્લા
કર દી (૨૪) ઔર વોહ કર દિયે જિન્હેં તુમ રિઝક નહીં દેતે (૨૫) ઔર કોઈ ચીઝ નહીં જિસકે
ઈન્દના ખઝાઈનુહૂ વ મા નુનઝ-ઝિલુહૂ ઈલ્લા બિ ક-દરિમ-મઅ-લૂમ (૨૧)
હમારે પાસ ખઝાને ન હોં (૨૬) ઔર હમ ઉસે નહીં ઉતારતે મગર એક મા'લૂમ અન્દાઝસે
વ અર્સલ્નર્રિયા-હ લ-વાકિ-હ ફ-અન્ઝલ્ના મિનસ્સમાઈ માઅન ફ-અસ્કૈના
ઔર હમને હવાએં ભેજીં બાદલોંકો બારવર કરનેવાલિયાં (૨૭) તો હમને આસ્માનસે પાની
કુમૂહુ વમા અન્તુમ લહૂ બિખાઝિનીન (૨૨) વ ઈન્ના લ-નહ્-નુ નુહ્-યી
ઉતારા ફિર વોહ તુમ્હેં પીનેકો દિયા ઔર તુમ કુછ ઉસકે ખઝાન્ચી નહીં (૨૮) ઔર બેશક હમહી
વ નુમીતુ વ નહ્-નુલ-વારિસૂન (૨૩) વ-લ-કદ અલિમ્નલ-મુસ્તક-દિમી-ન
જિલાએં ઔર હમહી મારેં ઔર હમહી વારિસ હૈં (૨૯) ઔર બેશક હમેં મા'લૂમ હૈં જો તુમમેં આગે
મિન્કુમ વ-લ-કદ અલિમ-નલ - મુસ્તઅ-ખિરીન (૨૪)
બઢે ઔર બેશક હમેં મા'લૂમ હૈં જો તુમમેં પીછે રહે (૩૦)

ગર્ક હો જાના ઈમાનદારકી શાન નહીં. હઝરત અલી મુર્તઝા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને ફરમાયા, લંબી ઉમ્મીદેં આખેરતકો ભુલાતી હૈં ઔર ખ્વાહિશાતકા ઈત્તેબાઅ હકસે રોકતા હૈ. (૭) લોહે મહફૂઝમેં, ઉસી મુઐયન વકત પર વો હલાક હૂઈ. (૮) કુફ્ફારે મક્કા હઝરત નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે. (૯) ઉનકા યે કૌલ તમસ્ખુર ઔર ઈસ્તેહઝાકે તૌર પર થા, જૈસા કે ફિરઔનને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી નિસ્બત કહા થા, "ઈન્નરસૂલકુમુલ્લઝી ઉર્સિલ ઈલૈકુમ લમજનૂન". (૧૦) જો તુમ્હારે રસૂલ હોને ઔર કુર્આનશરીફકે કિતાબે ઈલાહી હોનેકી ગવાહી દે. (૧૧) અલ્લાહ તઆલા ઉસકે જવાબમેં ફરમાતા હૈ. (૧૨) ફિલહાલ અઝાબમેં ગિરફતાર કર દિયે જાએ (૧૩) કે તેહરીફ વ તબદીલ વ ઝિયાદતી

وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ ۚ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ۝ وَلَقَدْ
خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ۝
وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِن قَبْلُ مِن نَّارِ السَّمُومِ ۝ وَإِذْ
قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّن
صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ۝ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ
فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ۝ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ
كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ۝ إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ أَن يَكُونَ مَعَ
السَّاجِدِينَ ۝ قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ
السَّاجِدِينَ ۝ قَالَ لَمْ أَكُن لِّأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ
مِن صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ۝ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا
فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ۝ وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَىٰ يَوْمِ
الدِّينِ ۝ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۝
قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ۝ إِلَىٰ يَوْمِ الْوَقْتِ

વ ઈન્ન રબ્બ-ક હુ-વ યહ્-શુરુહુમ ॰ ઈન્નહૂ
ઔર બેશક તુમ્હારા રબ હી ઉન્હેં કયામતમેં ઉઠાએગા (૩૧) બેશક
હ્કીમુન અ્લીમ ۝ (૨૫) વ-લ-ક્દ ع
વોહી ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ ઔર બેશક
ખ્-લક્-નલ-ઈન્સા-ન મિન સ્લ્સાલિમ્મિન
હમને આદમીકો (૩૨) બજતી હુઈ મિટ્ટીસે બનાયા જો અસ્લમેં એક
હ્-મ-ઈમ- મસ્નૂન ۝ (૨૬) વલ્જાન-ન ખ્-લક્નાહુ
સિયાહ બૂ-દાર ગારા થી (૩૩) ઔર જિનકો ઈસસે પેહલે
મિન ક્બ્લુ મિન્નારિસ્સમૂમ (૨૭) વ
બનાયા બે-ધુએંકી આગસે (૩૪) ઔર
ઈઝ્ કા-લ રબ્બુ-ક લિલ્મલાઈકતિ ઈન્ની
યાદ કરો જબ તુમ્હારે રબને ફરિશ્તોંસે ફરમાયા કે મૈં
ખાલિકુમ બ-શ-રમ્મિન સ્લ્સાલિમ મિન
આદમીકો બનાનેવાલા હૂં બજતી મિટ્ટીસે

હ્-મ-ઈમ-મસ્નૂન (૨૮) ફઈઝા સવ્વૈતુહૂ વ ન-ફખ્તુ ફીહિ મિર્રૂહી
જો બદબૂદાર સિયાહ ગારેસે હૈ તો જબ મૈં ઉસે ઠીક કર લૂં ઔર ઉસમેં અપની તરફકી ખાસ
ફ-કઉ લહૂ સાજિદીન (૨૯) ફ-સ-જ-દલ-મલાઈકતુ કુલ્લુહુમ અજ-મઉન ۝ (૩૦) મ ૩
મોઅઝઝઝ રૂહ ફૂંક દૂં (૩૫) તો ઉસ (૩૬)કે લિયે સજદેમેં ગિર પડના તો જિત્ને ફરિશ્તે થે સબકે સબ
ઈલ્લા ઈબ્લી-સ ॰ અબા અંય્યકૂ-ન મ-અસ્સાજિદીન (૩૧) કા-લ યા
સજદેમેં ગિરે સિવા ઈબ્લીસકે ઉસને સજદાવાલોંકા સાથ ન માના (૩૭) ફરમાયા અય
ઈબ્લીસુ માલ-ક અલ્લા તકૂ-ન મ-અસ-સાજિદીન (૩૨) કા-લ
ઈબ્લીસ ! તુઝે કયા હુવા કે સજદા કરને વાલોંસે અલગ રહા બોલા મુઝે ઝેબા
લમ અ-કુલ્લિ-અસ્જુ-દ લિબ-શરિન ખ્-લક્તહૂ મિન સ્લ્સાલિમ-મિન
નહીં કે બશરકો સજદા કરૂં જિસે તૂને બજતી મિટ્ટીસે બનાયા જો સિયાહ બૂ-
હ્-મ-ઈમ-મસ્નૂન (૩૩) કા-લ ફખ્રુજ મિન્હા ફઈન્ન-ક રજીમુંવ-۝(૩૪) વ ઈન્ન
દાર ગારેસે થી ફરમાયા તૂ જન્નતસે નિકલ જા કે તૂ મરદૂદ હૈ ઔર બેશક
અ્લૈકલ-લઅ્-ન-ત ઈલા યૌમિદ-દીન (૩૫) કા-લ રબ્બિ ફ-અન્ઝિરની ઈલા યૌમિ
કયામત તક તુઝ પર લા'નત હૈ (૩૮) બોલા અય મેરે રબ ! તૂ મુઝે મોહલત દે ઉસ દિન તક કે
યુબ-અસૂન (૩૬) કા-લ ફઈન્ન-ક મિનલ્મુન્ઝરીન ۝(૩૭) ઈલા યૌમિલ-વક્તિલ
વોહ ઉઠાએ જાએં (૩૯) ફરમાયા તૂ ઉનમેં હૈ જિનકો ઉસ મા'લૂમ વકતકે દિન તક

વ કમી સે ઉસકી હિફાઝત ફરમાતે હૈં, તમામ જિન વ ઈન્સ ઔર સારી ખલ્કકે મકદૂરમેં નહીં હૈ કે ઈસમેં એક હર્ફકી કમી બેશી કરે, યા તગ્યીરો તબદીલ કર સકે, ઔર ચૂંકે અલ્લાહ તઆલાને કુર્આને કરીમકી હિફાઝતકા વાદા ફરમાયા હૈ ઈસલિયે યે ખુસૂસિયત સિર્ફ કુર્આન શરીફ હી કી હૈ, દૂસરી કિસી કિતાબકો યે બાત મયસ્સર નહીં. યે હિફાઝત કઈ તરહ પર હૈ, એક યે કે કુર્આને કરીમકો મો'જિઝા બનાયા કે બશરકા કલામ ઉસમેં મિલ હી ન સકે, એક યે કે ઉસકો મુઆરઝે સે ઔર મુકાબલેસે મહફૂઝ કિયા કે કોઈ ઉસકી મિસ્લ કલામ બનાને પર કાદિર ન હો, એક યે કે સારી ખલ્કકો ઉસકે નેસ્તો નાબૂદ ઔર મા'દૂમ કરનેસે આજિઝ કર દિયા કે કુફ્ફાર બાવજૂદ કમાલે અદાવતકે ઈસ કિતાબે મુકદસકો મા'દૂમ કરનેસે આજિઝ હૈં. (૧૪)

الْمَعْلُومِ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ
فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَكَ
مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ قَالَ هَٰذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤١﴾
إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنِ
اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿٤٢﴾ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٤٣﴾ لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ
جُزْءٌ مَقْسُومٌ ﴿٤٤﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾
ادْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِنِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ
مِنْ غِلٍّ إِخْوَانًا عَلَىٰ سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٧﴾ لَا يَمَسُّهُمْ
فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ ﴿٤٨﴾ نَبِّئْ عِبَادِي
أَنِّي أَنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ
الْأَلِيمُ ﴿٥٠﴾ وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ ﴿٥١﴾ إِذْ دَخَلُوا
عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا

મઅ્-લૂમ (૩૮) ક઼ા-લ રબ્બિ બિમાઁ
મોહલત હૈ (૪૦) બોલા અય મેરે રબ ! કસમ
અ઼ગ્વૈતની લઉ-ઝય્યિનન્ન લહુમ ફિલઅર્દ્દિ
ઉસકી કે તૂને મુઝે ગુમરાહ કિયા મૈં ઉન્હેં ઝમીનમેં
વ-લ-ઉગ્વિયન્નહુમ અજ-મઈ઼ન ॰ (૩૯) ઈલ્લા
ભુલાવે દૂંગા (૪૧) ઔર ઝરૂર મૈં ઉન સબકો (૪૨) બે-રાહ કરૂંગા મગર
ઈ઼બાદ-ક મિન્હુમુલ મુખ્લસ઼ીન (૪૦)
જો ઉનમેં તેરે ચુને હુએ બન્દે હૈં (૪૩)
ક઼ા-લ હાઝ઼ા સિ઼રાતુન અ઼લય્ય મુસ્તક઼ીમ (૪૧)
ફરમાયા યે રાસ્તા સીધા મેરી તરફ આતા હૈ
ઈન-ન ઈ઼બાદી લૈ-સ લ-ક અ઼લૈહિમ સુલ્તા઼નુન
બેશક મેરે (૪૪) બન્દોં પર તેરા કુછ કાબૂ
ઈલ્લા મનિત્તબ-અ઼-ક મિનલ ગ઼ાવીન (૪૨)
નહીં સિવા ઉન ગુમરાહોંકે જો તેરા સાથ દેં (૪૫)

મં ૩ વઈન-ન જહન્ન-મ લમૌઈ઼દુહુમ અજ-મઈ઼ન ۝ (૪૩) લહા સબ્અ઼તુ અબ્વાબ॰
૯૦ ઔર બેશક જહન્નમ ઉન સબકા વા'દા હૈ (૪૬) ઉસકે સાત દરવાઝે હૈં (૪૭) હર
લિકુલ્લિ બાબિમ મિન્હુમ જુઝ-ઉમ મક઼-સૂમ ૯૦ (૪૪) ઈન્નલ્મુત્તક઼ી-ન ફી
દરવાઝેકે લિયે ઉનમેંસે એક હિસ્સા બટા હુવા હૈ (૪૮) બેશક ડરવાલે
જન્નાતિંવ વઉ઼યૂન ॰ (૪૫) ઉદખુલૂહા બિ-સલામિન આમિનીન (૪૬) વ-ન-ઝઅ઼-ના
બાગોં ઔર ચશ્મોંમેં હૈં (૪૯) ઉનમેં દાખિલ હો સલામતીકે સાથ અમાનમેં (૫૦) ઔર હમને ઉનકે
મા ફી સુદૂરિહિમ મિન ગ઼િલ્લિન ઈખ્વાનન અ઼લા સુરુરિમ મુ-તક઼ાબિલીન (૪૭)
સીનોંમેં જો કુછ (૫૧) કીને થે સબ ખીંચ લિયે (૫૨) આપસમેં ભાઈ હૈં (૫૩) તખ્તોં પર રૂબરૂ બૈઠે
લા યમસ્સુહુમ ફીહા ન-સ઼બુંવ્વ મા હુમ મિન્હા બિમુખ્રજીન (૪૮) નબ્બિઅ ઈ઼બાદી
ન ઉન્હેં ઉસમેં કુછ તકલીફ પહુંચે ન વોહ ઉસમેંસે નિકાલે જાએં ખબર દો (૫૪)
અન્ની અ-નલ ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ ॥(૪૯) વ અન-ન અ઼ઝ઼ાબી હુવલ અ઼ઝ઼ાબુલ અલીમ (૫૦)
મેરે બન્દોંકો કે બેશક મૈં હી હૂં બખ્શને વાલા મહેરબાન ઔર મેરા હી અઝાબ દર્દનાક અઝાબ હૈ
વ નબ્બિઅ-હુમ અ઼ન દૈ઼ફિ ઈબરાહીમ ॰□ (૫૧) ઈઝ઼ દ-ખ઼લૂ
ઔર ઉન્હેં એહવાલ સુનાઓ ઈબ્રાહીમકે મેહમાનોંકા (૫૫) જબ વોહ ઉસકે
અ઼લૈહિ ફક઼ાલૂ સલામા ॰ ક઼ા-લ ઈન્ના મિન્કુમ વજિલૂન (૫૨) ક઼ાલૂ
પાસ આએ તો બોલે સલામ (૫૬) કહા હમેં તુમસે ડર મા'લૂમ હોતા હૈ (૫૭) ઉન્હોંને

ઈસ આયતમેં બતાયા ગયા કે જિસ તરહ કુફ્ફારે મક્કાને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે જાહિલાના બાતેં કી ઔર બેઅદબીસે આપકો મજનૂન કહા. કદીમ ઝમાનેસે કુફ્ફારકી અંબિયાકે સાથ યહી આદત રહી હૈ ઔર વો રસૂલોંકે સાથ તમસ્ખુર કરતે રહે, ઈસમેં નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી તસ્કીને ખાતિર હૈ. (૧૫) યા'ની મુશરિકીને મક્કા (૧૬) યા'ની સૈયદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ યા કુર્આન પર. (૧૭) કે વો અંબિયાકી તકઝીબ કરકે અઝાબે ઈલાહીસે હલાક હોતે રહે હૈં, યહી હાલ ઉનકા હૈ તો ઉન્હેં અઝાબે ઈલાહીસે ડરતે રહના ચાહિયે. (૧૮) યા'ની ઉન કુફ્ફારકા ઈનાદ ઈસ દરજે પર પહુંચ ગયા હૈ કે અગર ઉનકે લિયે આસ્માનમેં દરવાઝા ખોલ દિયા જાએ ઔર ઉન્હેં ઈસમેં ચઢના મયસ્સર હો ઔર

لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ۝ قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي
عَلَىٰ أَن مَّسَّنِيَ الْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ۝ قَالُوا
بَشَّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ الْقَانِطِينَ ۝ قَالَ وَمَن
يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ۝ قَالَ فَمَا
خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ۝ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا
إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ۝ إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ
أَجْمَعِينَ ۝ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ۝
فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ۝ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ
مُّنكَرُونَ ۝ قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ
يَمْتَرُونَ ۝ وَأَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ۝
فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا
يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ۝
وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَٰؤُلَاءِ

લા તૌજલ ઈન્ના નુબશ્શિરુ-ક બિગુલામિન
કહા ડરિયે નહીં હમ આપકો એક ઈલ્મવાલે લડકેકી
અ઼લીમ (૫૩) કા઼-લ અ-બશ્શરતુમૂની
બશારત દેતે હૈં (૫૮) કહા કયા ઉસ પર મુઝે બશારત
અ઼લા અમ્મસ્સનિયલ કિ-બરુ ફબિ-મ
દેતે હો કે મુઝે બુઢાપા પહુંચ ગયા અબ કાહે પર
તુબશ્શિરૂન (૫૪) કા઼લૂ બશ્શર્ના-ક બિલ્હ઼ક઼્ક઼િ
બશારત દેતે હો (૫૯) કહા હમને આપકો સચ્ચી
ફલા તકુમ્મિનલ-કા઼નિતી઼ન (૫૫) કા઼-લ
બશારત દી હય (૬૦) આપ નાઉમ્મીદ ન હોં કહા
વ મંય્યક઼-નતુ મિર્રહ઼-મતિ રબ્બિહી
અપને રબકી રહમતસે કૌન નાઉમ્મીદ હો મગર વોહી
ઈલ્લદ઼-દ઼ૉલ્લૂન (૫૬) કા઼-લ ફમા ખ઼ત઼્બુકુમ
જો ગુમરાહ હુએ (૬૧) કહા ફિર તુમ્હારા કયા કામ
અય્યુહલ-મુર્સલૂન (૫૭) કા઼લૂ ઈન્ના ઉર્સિલ્ના ઈલા ક઼ૌમિમ-મુજ-રિમીન ॥ (૫૮)
હૈ અય ફરિશ્તો ! (૬૨) બોલે હમ એક મુજરિમ કૌમકી તરફ ભેજે ગએ હૈં (૬૩)
ઈલ્લા આ-લ લૂત઼ ॥ ઈન્ના લમુનજ-જૂહુમ અજ-મઈન ॥ (૫૯) ઈલ્લમ-ર-અ-તહૂ
મગર લૂતકે ઘરવાલે ઉન સબકો હમ બચા લેંગે (૬૪) મગર ઉસકી ઔરત
ક઼દ-દર્ના ॥ ઈન્નહા લમિનલ ગ઼ાબિરીન ૬ (૬૦) ફ-લમ્મા જા-અ આ-લ
હમ ઠેહરા ચુકે હૈં કે વોહ પીછે રેહ જાનેવાલોંમેં હૈ (૬૫) તો જબ લૂતકે ઘર
લૂતિ઼-નિલ મુર્સલૂન ॥ (૬૧) કા઼-લ ઈન્નકુમ ક઼ૌમુમ-મુન્કરૂન (૬૨) કા઼લૂ બલ
ફરિશ્તે આએ (૬૬) કહા તુમતો કુછ બેગાના લોગ હો (૬૭) કહા બલકે હમ તો આપકે પાસ
જિઅ-ના-ક બિમા કાનૂ ફીહિ યમ્તરૂન (૬૩) વ અતૈના-ક બિલ્હ઼ક઼્ક઼િ વ ઈન્ના
વોહ (૬૮) લાએ હૈં જિસમેં યે લોગ શક કરતે થે (૬૯) ઔર હમ આપકે પાસ સચ્ચા હુકમ લાએ હંય
લસા઼દિક઼ૂન (૬૪) ફ અસ્રિ બિઅહ-લિ-ક બિકિ઼ત્ઈમ મિનલ્લૈલિ વત્તબિઅ઼
ઔર હમ બેશક સચ્ચે હંય તૂ અપને ઘરવાલોંકો કુછ રાત રહે લેકર બાહર જાઇયે ઔર આપ ઉનકે
અદ-બારહુમ વલા યલ્તફિત મિન્કુમ અ-હ઼-દુંવ્વમ્દ઼ૂ હૈસુ તુઅ-મરૂન (૬૫) વ
પીછે ચલિયે ઔર તુમમેં કોઈ પીછે ફિરકર ન દેખે (૭૦) ઔર જહાંકો હુકમ હૈ સીધે ચલે જાઇયે (૭૧)
ક઼દ઼ૈના ઈલૈહિ ઝ઼ાલિકલ-અમ્ર અન્ન દાબિ-ર હાઉલાઈ
ઔર હમને ઉસે ઉસ હુકમકા ફૈસલા સુના દિયા કે સુબ્હ હોતે ઉન કાફિરોંકી જડ

દિનમેં ઉસ્સે ગુઝરેં ઔર આંખોસે દેખેં જબ ભી ન માને ઔર યે કહ દેં કે હમારી નઝરબંદી કીગઈ ઔર હમ પર જાદૂ હુવા, તો જબ ખુદ અપને મુઆઇનેસે ઉન્હેં યકીન હાસિલ ન હુવા તો મલાઇકહ કે આને ઔર ગવાહી દેનેસે, જિસકો યે તલબ કરતે હૈં ઉન્હેં કયા ફાએદા હોગા ? (૧૯) કવાકિબે સય્યારા કે મનાઝિલ હૈં, વો બારહ હૈં. હમલ, સૌર, જૌઝા, સરતાન, અસદ, સમ્બલહ, મીઝાન, અકરબ, કૌસ, જદી, દલ્વ, હૂત (૨૦) સિતારોંસે (૨૧) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને ફરમાયા, શયાતીન આસ્માનોંમેં દાખિલ હોતે થે ઔર વહાંકી ખબરેં કાહિનોંકે પાસ લાતે થે, જબ હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામ પૈદા હુએ તો શયાતીન તીન આસ્માનોંસે રોક દિયે ગએ, જબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી વિલાદત

مقطوع مصبحين ۝ وجاء اهل المدينة
يستبشرون ۝ قال ان هؤلاء ضيفي فلا تفضحون ۝
واتقوا الله ولا تخزون ۝ قالوا اولم ننهك
عن العلمين ۝ قال هؤلاء بنتي ان كنتم
فعلين ۝ لعمرك انهم لفي سكرتهم يعمهون ۝
فاخذتهم الصيحة مشرقين ۝ فجعلنا عاليها
سافلها وامطرنا عليهم حجارة من سجيل ۝
ان في ذلك لايت للمتوسمين ۝ وانها
لبسبيل مقيم ۝ ان في ذلك لاية للمؤمنين ۝
وان كان اصحب الايكة لظلمين ۝ فانتقمنا
منهم ۝ وانهما لبامام مبين ۝ ولقد كذب
اصحب الحجر المرسلين ۝ واتينهم ايتنا
فكانوا عنها معرضين ۝ وكانوا ينحتون

મક્તૂઉમ-મુસ્બિહીન (૬૬) વ જા-અ
કટ જાએગી (૭૨) ઔર શહરવાલે (૭૩)
અહ-લુલ-મદીનતિ યસ્તબ્શિરૂન (૬૭)
ખુશિયાં મનાતે આએ લૂતને કહા યે મેરે
કા-લ ઈન્ન હાઉલાઈ દૈફી ફલા તફ-દહૂન (૬૮)
મેહમાન હૈં (૭૪) મુઝે ફઝીહત ન કરો (૭૫)
વત્તકુલ્લા-હ વલા તુખ્ઝૂન (૬૯) કાલૂ
ઔર અલ્લાહસે ડરો ઔર મુઝે રુસ્વા ન કરો (૭૬) બોલે
અ-વ લમ નન-હ-ક અનિલ-આલમીન (૭૦)
ક્યા હમને તુમ્હેં મના ન કિયા થા કે ઔરોંકે મામ્લેમેં દખલ ન દો
કા-લ હાઉલાઈ બનાતી ઈન કુન્તુમ ફાઈલીન (૭૧)
કહા યે કૌમકી ઔરતેં મેરી બેટિયાં હૈં અગર તુમ્હેં કરના હૈ (૭૭)
લ-અમ્રુ-ક ઈન્નહુમ લફી સક-રતિહિમ
અય મહબૂબ ! તુમ્હારી જાનકી કસમ (૭૮) બેશક વોહ અપને નશેમેં

મંઝિલ ૩
યઅ-મહૂન (૭૨) ફ-અ-ખ-ઝત હુમુસ્સૈહતુ મુશ્રિકીન (૭૩) ફ-જ-અલ્ના
ભટક રહે હૈં તો દિન નિકલતે ઉન્હેં ચિન્ધાળને આ લિયા (૭૯) તો હમને ઉસ
આલિયહા સાફિલહા વ અમ્તર્ના અલૈહિમ હિજા-ર-તમ-મિન સિજ-જીલ (૭૪)
બસ્તીકા ઉપરકા હિસ્સા ઉસકે નીચેકા હિસ્સા કર દિયા (૮૦) ઔર ઉન પર કંકરકે પથ્થર બરસાએ
ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લઆયાતિલ લિલ-મુ-ત-વસ્સિમીન (૭૫) વ ઈન્નહા
બેશક ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં ફરાસતવાલોંકે લિયે ઔર બેશક વોહ
લબિ-સબીલિમ-મુકીમ (૭૬) ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લ-આયતલ-લિલ-મુઅ-મિનીન (૭૭)
બસ્તી ઉસ રાહ પર હૈ જો અબ તક ચલતી હૈ (૮૧) બેશક ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં ઈમાનવાલોંકો
વઈન કા-ન અસ્હાબુલ-ઐકતિ લ-ઝાલિમીન (૭૮) ફન-ત-કમ્ના મિન્હુમ
ઔર બેશક ઝાળીવાલે ઝરૂર ઝાલિમ થે (૮૨) તો હમને ઉનસે બદલા લિયા (૮૩)
વ ઈન્નહુમા લબિઈમામિમ મુબીન (૭૯) વ-લ-કદ કઝ-ઝ-બ
ઔર બેશક યે દોનોં બસ્તિયાં (૮૪) ખુલે રાસ્તે પર પળતી હૈં (૮૫) ઔર બેશક
અસ્હાબુલ હિજ-રિલ-મુર્સલીન (૮૦) વ આતૈનાહુમ આયાતિના
હિજવાલોંને રસૂલોંકો ઝુટલાયા (૮૬) ઔર હમને ઉનકો અપની નિશાનિયાં દીં (૮૭)
ફ-કાનૂ અન્હા મુઅ-રિદીન (૮૧) વકાનૂ યન્હિતૂ-ન
તો વોહ ઉનસે મુંહ ફેરે રહે (૮૮) ઔર વોહ પહાળોંમેં

હુઈ તો તમામ આસ્માનોં સે મના કર દિયે ગએ (૨૨) શિહાબ ઉસ સિતારેકો કહતે હૈં જો શો'લે કે મિસ્લ રૌશન હોતા હૈ ઔર ફરિશ્તે ઉससे શયાતીનકો મારતે હૈં. (૨૩) પહાળોંકે તાકે સાબિત વ કાઈમ રહે ઔર જુમ્બિશ ન કરે. (૨૪) ગલ્લે ફલ વગૈરહ. (૨૫) બાંદી, ગુલામ, ચોપાયે ઔર ખુદામ વગૈરહ. (૨૬) ખઝાને હોના ઈબારત હૈ, ઈકિતદાર વ ઈખ્તિયારસે મા'ના યે હૈં, કે હમ હર ચીઝકે પૈદા કરને પર કાદિર હૈં, જિતની ચાહેં ઔર જો અંદાઝા મુકતઝાએ હિકમત હો. (૨૭) જો આબાદિયોંકો પાનીસે ભરતી ઔર સૈરાબ કરતી હૈં. (૨૮) કે પાની તુમ્હારે ઈખ્તિયારમેં હો બાવજૂદ યે કે તુમ્હેં ઉસકી હાજત હૈ, ઈસમેં અલ્લાહ તઆલાકી કુદરત ઔર બંદોંકે ઈજઝ પર દલાલતે અઝીમા હૈ. (૨૯) યા'ની તમામ ખલ્ક ફના હોનેવાલી હૈ ઔર હમી બાકી

مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا اٰمِنِيْنَ ۝ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ
مُصْبِحِيْنَ ۝ فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝
وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا
بِالْحَقِّ ۭ وَاِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ
الْجَمِيْلَ ۝ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلّٰقُ الْعَلِيْمُ ۝ وَلَقَدْ
اٰتَيْنٰكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِيْ وَالْقُرْاٰنَ الْعَظِيْمَ ۝
لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا بِهٖٓ اَزْوَاجًا مِّنْهُمْ
وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِيْنَ ۝
وَقُلْ اِنِّيْٓ اَنَا النَّذِيْرُ الْمُبِيْنُ ۝ كَمَآ اَنْزَلْنَا
عَلَى الْمُقْتَسِمِيْنَ ۝ الَّذِيْنَ جَعَلُوا الْقُرْاٰنَ عِضِيْنَ ۝
فَوَرَبِّكَ لَنَسْــَٔـلَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ۝ عَمَّا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ۝ فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَاَعْرِضْ عَنِ
الْمُشْرِكِيْنَ ۝ اِنَّا كَفَيْنٰكَ الْمُسْتَهْزِءِيْنَ ۝

મિનલ-જિબાલિ બુયૂતન આમિનીન (૮૨)
ઘર તરાશતે થે બે ખૌફ (૮૯)
ફ-અ-ખ-ઝત હુમુસ્સૈહતુ મુસ્બિહી-ન (૮૩)
તો ઉન્હેં સુબ્હ હોતે ચિન્ઘાળને આ લિયા (૯૦)
ફમાં અગ્ના અન્હુમ મા કાનૂ યક-સિબૂન (૮૪)
તો ઉનકી કમાઈ કુછ ઉનકે કામ ન આઈ (૯૧) ઔર હમને
વમા ખ-લક્-નસ્સમાવતિ વલ્અર્દ વમા
આસ્માન ઔર ઝમીન ઔર જો
બૈનહુમાં ઈલ્લા બિલ હક્ક વ ઈન્નસ્સા-અ-ત
કુછ ઉનકે દરમિયાન હૈ અબસ ન બનાયા ઔર બેશક કયામત
લઆતિયતુન ફસ્ફહિસ્સફ-હલ-જમીલ (૮૫)
આનેવાલી હૈ (૯૨) તો તુમ અચ્છી તરહ દરગુઝર કરો (૯૩)
ઈન્ન રબ્બ-ક હુવલ-ખલ્લાકુલ-અલીમ (૮૬)
બેશક તુમ્હારા રબ હી બહોત પૈદા કરનેવાલા જાનનેવાલા હૈ (૯૪)

વ-લ-કદ આતૈના-ક સબ્અમ્મિનલ-મસાની વલ-કુરઆનલ અઝીમ (૮૭) લા મં ૩
ઔર બેશક હમને તુમકો સાત આયતેં દી જો દોહરાઈ જાતી હૈં (૯૫) ઔર અઝમતવાલા કુર્આન અપની
તમુદ-દન્ન ઐનૈ-ક ઈલા મા મત્તઅ-ના બિહી અઝ-વાજમ-મિન્હુમ
આંખ ઉઠાકર ઉસ ચીઝકો ન દેખો જો હમને ઉનકે કુછ જોળોંકો બરતને કો દી (૯૬) ઔર
વલા તહ-ઝન અલૈહિમ વખ-ફિદ જના-હ-ક લિલ મુઅ-મિનીન (૮૮) વ
ઉનકા કુછ ગમ ન ખાઓ (૯૭) ઔર મુસલમાનોંકો અપને રહમતકે પરોંમેં લેલો (૯૮) ઔર
કુલ ઈન્ની અ-નન્નઝીરુલ મુબીન (૮૯) કમાં અન્ઝલ્ના અ-લલ-
ફરમાઓ કે મૈં હી હૂં સાફ ડર સુનાનેવાલા (ઉસ અઝાબસે) જૈસા હમને
મુક્તસિમીન (૯૦) અલ્લઝી-ન જ-અ-લુલ-કુરઆ-ન ઈદી-ન (૯૧) ફ-વ
બાંટનેવાલો પર ઉતારા જિન્હોંને કલામે ઈલાહીકો તિકકે બોટી કર લિયા (૯૯) તો તુમ્હારે
રબ્બિ-ક લ-નસ્અ-લન્નહુમ અજ-મઈન (૯૨) અમ્મા કાનૂ
રબકી કસમ હમ ઝરૂર ઉન સબસે પૂછેંગે (૧૦૦) જો કુછ વોહ કરતે થે (૧૦૧) તો એલાનિયા કેહ
યઅ-મલૂન ★ (૯૩) ફસ્દઅ-બિમા તુઅ-મરુ વ અઅ-રિદ પા ૧
દો જિસ બાતકા તુમ્હેં હુકમ હૈ (૧૦૨) ઔર મુશ્રિકોંસે
અનિલ - મુશ્રિકીન (૯૪) ઈન્ના કફૈનાકલ - મુસ્તહ-ઝિઈન (૯૫)
મુંહ ફેર લો (૧૦૩) બેશક ઉન હંસનેવાલોં પર હમ તુમ્હેં કિફાયત કરતે હૈં (૧૦૪)

રહને વાલે હૈં ઔર મુદઈ મુલકકી મિલ્ક ઝાએઅ હો જાએગી ઔર સબ માલિકોંકા માલિક બાકી રહેગા. (૩૦) યા'ની પહલી ઉમ્મતેં ઔર ઉમ્મતે મુહમ્મદિયહ જો સબ ઉમ્મતોંમેં પિછલી હૈ, યા વો જો તાઅત વ ખૈરમેં સબ્કત કરનેવાલે હૈં ઔર જો સુસ્તીસે પીછે રહ જાનેવાલે હૈં, યા વો જો ફઝીલત હાસિલ કરનેકે લિયે આગે બઢનેવાલે હૈં ઔર જો ઉઝ્રસે પીછે રહ જાનેવાલે હૈં. શાને નુઝૂલ હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાસે મરવી હૈ કે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને જમાઅતે નમાઝકી સફે અવ્વલ કે ફઝાઈલ બયાન ફરમાએ, તો સહાબા સફે અવ્વલ હાસિલ કરનેમેં નિહાયત કોશાં હુએ ઔર ઉનકા ઈઝદેહામ હોને લગા ઔર જિન હઝરાતકે મકાન મસ્જિદ શરીફસે દૂર થે વો અપને મકાન બેચકર કરીબ મકાન ખરીદને

الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾
وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٩٧﴾
فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ ﴿٩٨﴾ وَاعْبُدْ
رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٩٩﴾

سُورَةُ النَّحْلِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

أَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ ۚ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١﴾ يُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ
أَمْرِهِ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنذِرُوا
أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ تَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾ خَلَقَ
الْإِنسَانَ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٤﴾
وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا ۗ لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَافِعُ

મં ૩

અલ્લઝી-ન યજ-અ઼લૂ-ન મ-અ઼લ્લાહિ ઈલાહન
જો અલ્લાહકે સાથ દૂસરા મા'બૂદ
આખ઼ર ૮ ફસૌ-ફ યઅ઼-લમૂન (૯૬) વ લ-ક઼દ
ઠેહરાતે હૈં તો અબ જાન જાએંગે (૧૦૫) ઔર
નઅ઼-લમુ અન્ન-ક યદ઼ીકુ સ઼દરુ-ક બિમા
બેશક હમેં મા'લૂમ હૈ કે ઉનકી બાતોંસે તુમ દિલ
યકૂલૂ-ન ॥ (૯૭) ફ-સબ્બિહ઼ બિહ઼મ્દિ રબ્બિ-ક
તંગ હોતે હો (૧૦૬) તો અપને રબકો સરાહતે હુએ
વ કુમ-મિનસ- સાજિદીન ॥ (૯૮) વઅ઼-બુદ
ઉસકી પાકી બોલો ઔર સજદેવાલોંમેં હો (૧૦૭) ઔર મરતે
રબ્બ-ક હ઼ત્તા યઅ-તિ-ય-કલ-યક઼ીન ઙ (૯૯)
દમ તક અપને રબકી ઈબાદતમેં રહો.

(૧૬) સૂરતુન્નહ઼-લ

(મક્કી) ૧૨૮ આયતે ઔર ૧૬ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો બહોત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અતા અમ્રુલ્લાહિ ફલા તસ્તઅ઼-જિલૂહ ॥ સુબ્હ઼ાનહૂ વ તઅ઼ાલા અ઼મ્મા
અબ આતા હૈ અલ્લાહ કા હુકમ તો ઉસકી જલ્દી ન કરો (૨) પાકી ઔર બરતરી હૈ ઉસે ઉન
યુશ્રિકૂન (૧) યુનઝ઼-ઝિલુલ મલાઈ-ક-ત બિર-રૂહ઼િ મિન અમ્રિહી અ઼લા
શરીકોંસે (૩) મલાએકાકો ઈમાનકી જાન યાની "વહી" લે કર અપને જિન
મંય્યશાઉ મિન ઈ઼બાદિહી અન અન્ઝિરૂ અન્નહૂ લા ઈલા-હ ઈલ્લા અ-ન
બન્દોં પર ચાહે ઉતારતા હૈ (૪) કે ડર સુનાઓ કે મેરે સિવા કિસીકી બન્દગી નહીં તો
ફત્તકૂન (૨) ખ-લ-ક઼સ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼ બિલ્હ઼ક઼્ક઼ ॥ તઅ઼ાલા અ઼મ્મા યુશ્રિકૂન (૩)
મુઝસે ડરો (૫) ઉસને આસમાન ઔર ઝમીન બજા બનાએ (૬) વોહ ઉનકે શિર્કસે બરતર હૈ
ખ-લ-ક઼લ ઈન્સાન મિન નુત઼્ફતિન ફઈઝ઼ા હુ-વ ખ઼સ઼ીમુમ-મુબીન (૪)
(ઉસને) આદમીકો એક નિથરી બૂંદસે બનાયા (૭) તો જભી ખુલા ઝગડાલૂ હૈ
વલ્અન્આ-મ ખ઼-લ-ક઼હા ૮ લકુમ ફીહા દિફ-ઉવ-વ મનાફિઉ઼
ઔર ચૌપાએ પૈદા કિયે ઉનમેં તુમ્હારે લિયે ગર્મ લિબાસ

પર આમાદા હો ગયે, તાકે સફે અવ્વલમેં જગહ મિલનેસે કભી મહરૂમ ન હોં, ઇસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હુઈ ઔર ઉન્હેં તસલ્લી દી ગઈ કે સવાબ નિય્યતોં પર હૈ ઔર અલ્લાહ તઆલા અગલોંકો ભી જાનતા હૈ ઔર જો ઉઝ્રસે પીછે રહ ગએ હૈં ઉનકો ભી જાનતા હૈ ઔર ઉનકી નિય્યતોંસે ભી બાખબર હૈ ઔર ઉસ પર કુછ મખ્ફી નહી. (૩૧) જિસ હાલ પર વો મરે હોંગે. (૩૨) યા'ની હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામકો સૂખી. (૩૩) અલ્લાહ તઆલાને જબ હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામકે પૈદા કરનેકા ઇરાદા ફરમાયા તો ઝમીનસે એક મુશ્ત ખાક લી, ઉસકો પાનીમેં ખમીર કિયા, જબ વો ગારા સિયાહ હો ગયા ઔર ઉસમેં બૂ પૈદા હુઈ તો ઉસમેં સૂરતે ઇન્સાની બનાઈ, ફિર વો સૂખકર ખુશ્ક હો ગયા તો જબ હવા ઉસમેં જાતી તો વો બજતા ઔર

وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ
وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾ وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ
لَّمْ تَكُونُوا بَالِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنفُسِ ۚ إِنَّ رَبَّكُمْ
لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٧﴾ وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ
لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً ۚ وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ وَعَلَى
اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ ۚ وَلَوْ شَاءَ
لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾ هُوَ الَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً ۖ لَّكُم مِّنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾
يُنبِتُ لَكُم بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَ
الْأَعْنَابَ وَمِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً
لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَ
الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ ۗ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ

વ મિન્હા તઅ-કુલૂન (૫) વ લકુમ ફીહા
ઔર મ-ફઅતેં હૈં (૮) ઔર ઉનમેં સે ખાતે હો ઔર તુમ્હારા
જમાલુન હી-ન તુરીહૂ-ન વ હી-ન તસ્રહૂન (૬)
ઉનમેં તજમ્મુલ હૈ જબ ઉન્હેં શામકો વાપસ
વ તહ-મિલુ અસ્કાલકુમ ઈલા બ-લદિલ્લમ
લાતે હો ઔર જબ ચરનેકો છોળતે હો ઔર
તકૂનૂ બાલિગીહિ ઈલ્લા બિશિક્કિલ-અન્ફુસ
વોહ તુમ્હારે બોઝ ઉઠા કર લે જાતે હૈં એસે શહરકી
ઈન્ન રબ્બુકુમ લ-રઊફુર્રહીમ (૭) વલખૈ-લ
તરફ કે તુમ ઉસ તક ન પહુંચતે મગર અધ મરે હો કર
વલ્બિગા-લ વલ્હમી-ર લિતર-કબૂહા વ
બેશક તુમ્હારા રબ નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા હૈ (૯) ઔર
ઝી-નહ વ યખ્લુકુ માલા તઅ-લમૂન (૮) વ
ઘોળે ઔર ખચ્ચર ઔર ગધે કે ઉન પર સવાર હો
અ-લલ્લાહિ કસ્દુસ્સબીલિ વમિન્હા જાઈર વલૌ શા-અ
ઔર ઝીનતકે લિયે ઔર વોહ પૈદા કરેગા (૧૦) જિસકી તુમ્હેં ખબર નહીં (૧૧) ઔર બીચકી
લ-હદાકુમ અજ-મઈન (૯) હુવલ્લઝી અન્ઝ-લ મિનસ્સમાઈ માઅલ્લકુમ
રાહ (૧૨) ઠીક અલ્લાહ તક હૈ ઔર કોઈ રાહ ટેઢી હૈ (૧૩) ઔર ચાહતા તો
મિન્હુ શરાબુંવ-વ મિન્હુ શ-જરુન ફીહિ તુસીમૂન (૧૦) યુમ્બિતુ
તુમ સબકો રાહ પર લાતા (૧૪) વોહી હૈ જિસને આસ્માનસે પાની ઉતારા
લકુમ બિહિઝ-ઝર-અ વઝ-ઝૈતૂ-ન વન્નખી-લ વલઅઅ-ના-બ વમિન
ઉસસે તુમ્હારા પીના હૈ ઔર ઉસસે દરખ્ત હૈં જિનસે ચરાતે હો (૧૫) ઉસ પાનીસે
કુલ્લિસ્સ-મરાત ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લ-આયતલ લિકૌમિંય્ય-ત-ફક્કરૂન (૧૧)
તુમ્હારે લિયે ખેતી ઉગાતા હૈ ઔર ઝૈતૂન ઔર ખજૂર ઔર અંગૂર ઔર હર
વ સખ્ખ-ર લકુમુલ્લૈ-લ વન્નહા-ર વશ્શમ્સ વલ્ક-મર વન્નુજૂમુ
કિસ્મકે ફલ (૧૬) બેશક ઉસમેં નિશાની હૈ (૧૭) ધ્યાન કરનેવાલોંકો
મુસખ- ખરાતુમ-બિઅમરિહ ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લઆયાતિલ
ઔર ઉસને તુમ્હારે લિયે મુસખ્ખર કિયે રાત ઔર દિન ઔર સૂરજ ઔર ચાંદ ઔર સિતારે
લિકૌમિંય્યઅ-કિલૂન (૧૨) વમા ઝ-ર-અ લકુમ
ઉસકે હુકમકે બાંધે હૈં બેશક ઉસ 'આયત'મેં નિશાનિયાં હૈં અકલમન્દોંકો (૧૮) ઔર વોહ જો તુમ્હારે લિયે

મં ૩

ઉસમેં આવાઝ પૈદા હોતી, જબ આફતાબકી તમાઝતસે વો પુખ્તા હો ગયા તો ઉસમેં રૂહ ફૂંકી ઔર વો ઈન્સાન હો ગયા. (૩૪)
જો અપની હરારત વ લતાફતસે મસામોંમેં નુફૂઝ કર જાતી હૈ. (૩૫) ઔર ઉસકો હયાત અતા ફરમા દૂં. (૩૬) કી તહિય્યત
વ તાઝીમ. (૩૭) ઔર હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામકો સજદા ન કિયા તો અલ્લાહ તઆલાને. (૩૮) કે આસ્માન વ
ઝમીનવાલે તુઝ પર લા'નત કરેંગે ઔર જબ કિયામતકા દિન આએગા તો ઉસ લા'નત કે સાથ હમેશગીકે અઝાબમેં ગિરફતાર
કિયા જાએગા, જિસસે કભી રિહાઈ ન હોગી, યે સુનકર શૈતાન. (૩૯) યા'ની કિયામતકે દિન તક, ઈસસે શૈતાન કા મતલબ
૩૬ યે થા કે વો કભી ન મરે, ક્યૂંકે કિયામતકે બાદ કોઈ ન મરેગા ઔર કિયામત તકકી ઉસને મોહલત માંગ લી લી લેકિન ઉસકી

فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً
لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ۝ وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ
لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ
حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا ۖ وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ
وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝ وَأَلْقَىٰ
فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا
لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝ وَعَلَامَاتٍ ۚ وَبِالنَّجْمِ هُمْ
يَهْتَدُونَ ۝ أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَن لَّا يَخْلُقُ ۗ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ۝ وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا ۗ
إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ
وَمَا تُعْلِنُونَ ۝ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ
لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ۝ أَمْوَاتٌ
غَيْرُ أَحْيَاءٍ ۖ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ۝

ફિલ-અર્દિ મુખ્તલિફન અલ્વાનુહ ॰ ઈન્ન
ઝમીનમેં પૈદા કિયા રંગ બિરંગ (૧૯) બેશક
ફી ઝાલિ-ક લ-અયાતલ-લિકૌમિંય્યઝ-
ઉસમેં નિશાની હૈ યાદ કરનેવાલોંકો
ઝક્કરૂન (૧૩) વ હુવલ્લઝી સખ્ખ-રલ-બહ્-ર
ઔર વોહી હૈ જિસને તુમ્હારે લિયે દરિયા
લિ- તઅ-કુલૂ મિન્હુ લહ્-મન તરિય્યંવ-વ
મુસખ્ખર કિયા (૨૦) કે ઉસમેં સે તાઝા ગોશ્ત ખાતે હો (૨૧) ઔર
તસ્તખરિજૂ મિન્હુ હિલ-ય-તન તલ્બસૂનહા ॰ વ
ઉસમેંસે ગેહના નિકાલતે હો જિસે પહનતે હો (૨૨) ઔર
ત-રલ્ફુલ-ક મવાખિ-ર ફીહિ વ લિતબ્તગૂ
તૂ ઉસમેં કશ્તીયાં દેખે કે પાની ચીર કર ચલતી હૈ ઔર ઈસલિયે કે
મિન ફદ્-લિહી વ લ-અલ્લકુમ તશ્કુરૂન (૧૪)
તુમ ઉસકા ફઝલ તલાશ કરો ઔર કહીં એહસાન માનોં

મં ૩ વ અલ્કા ફિલ્અર્દિ રવાસિ-ય અન તમી-દ બિકુમ વ અન્હારંવ-વ
ઔર ઉસને ઝમીનમેં લંગર ડાલે (૨૩) કે કહીં તુમ્હેં લે કર ન કાંપે ઔર નદિયાં ઔર
સુબુલલ્લ-અલ્લકુમ તહ-તદૂન ॰ (૧૫) વ અલામાત ॰ વ બિન્નજ-મિ હુમ
રસ્તે કે તુમ રાહ પાઓ (૨૪) ઔર અલામતેં (૨૫) ઔર સિતારેસે વોહ
યહ-તદૂન (૧૬) અ-ફ-મંય્યખ્લુકુ ક-મલ્લા યખ્લુકુ ॰ અ-ફલા ત-ઝક્કરૂન (૧૭)
રાહ પાતે હૈં (૨૬) તો કયા જો બનાએ (૨૭) વોહ ઐસા હો જાએગા જો ન બનાએ (૨૮)
વઈન તઉદ-દૂ નિઅ-મ-તલ્લાહિ લા તુહ્-સૂહા ॰ ઈન્નલ્લા-હ લ-ગફૂરુર્રહીમ
તો કયા તુમ નસીહત નહી માનતે ઔર અગર અલ્લાહકી ને'મતે ગિનો તો ઉન્હેં શુમાર ન કર સકોગે (૨૯)
(૧૮) વલ્લાહુ યઅ-લમુ મા તુસિર-રૂ-ન વમા તુઅ-લિનૂન (૧૯)
બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ (૩૦) ઔર અલ્લાહ જાનતા હૈ (૩૧) જો છુપાતે ઔર
વલ્લઝી-ન યદ-ઊન મિન દૂનિલ્લાહિ લા યખ્લુકૂ-ન
ઝાહિર કરતે હો ઔર અલ્લાહકે સિવા જિનકો પૂજતે હૈં (૩૨) વોહ કુછ ભી નહી બનાતે ઔર (૩૩)
શૈઅંવ-વ હુમ યુખ્લકૂન ॰ (૨૦) અમ્વાતુન ગૈરુ અહ્-યાઅ
વોહ ખુદ બનાએ હુએ હૈં (૩૪) મુર્દે હૈં (૩૫) ઝિન્દા નહીં ઔર
૯૦ વમા યશઉરૂ-ન ॰ અય્યા-ન યુબ્અસૂન ۝ (૨૧)
ઉન્હેં ખબર નહીં લોગ કબ ઉઠાએ જાએંગે (૩૬)

ઈસ દુઆકો અલ્લાહ તઆલાને ઈસ તરહ કુબૂલ કિયા કે (૪૦) જિસમેં તમામ ખલ્ક મર જાયેગી ઔર વો નફખએ ઊલા હૈ. તો શૈતાનકે મુર્દા રહનેકી મુદત નફખએ ઉલા સે નફખએ સાનિયહ તક ચાલીસ બરસ હૈ ઔર ઉસકો ઈસ કદર મોહલત દેના ઉસકે ઈકરામકે લિયે નહી બલ્કે ઉસકી બલા વ શકાવત ઔર અઝાબકી ઝિયાદતીકે લિયે હૈ, યે સુનકર શૈતાન (૪૧) યા'ની દુનિયામેં ગુનાહોંકી રગબત દિલાઊંગા. (૪૨) દિલોંમેં વસવસા ડાલકર. (૪૩) જિન્હેં તૂને અપની તૌહીદ વ ઈબાદતકે લિયે બરગુઝીદા ફરમા લિયા, ઉન પર શૈતાનકા વસવસા ઔર ઉસકા કૈદ (મકર) ન ચલેગા. (૪૪) ઈમાનદાર. (૪૫) યા'ની જો કાફિર કે તેરે મુતીઓ ફરમાંબરદાર હો જાએ ઔર તેરે ઈત્તેબાઅકા કસ્દ કર લે. (૪૬) ઈબ્લીસકા ભી ઔર ઉસકે ઈત્તેબાઅ

إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ ۚ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
قُلُوبُهُم مُّنكِرَةٌ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٢﴾ لَا جَرَمَ
أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۚ إِنَّهُ لَا
يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُم مَّاذَا
أَنزَلَ رَبُّكُمْ ۙ قَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ لِيَحْمِلُوا
أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۙ وَمِنْ أَوْزَارِ
الَّذِينَ يُضِلُّونَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ أَلَا سَاءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٢٥﴾ ع
قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَى اللَّهُ بُنْيَانَهُم
مِّنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِن فَوْقِهِمْ وَ
أَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ
كُنتُمْ تُشَاقُّونَ فِيهِمْ ۚ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٢٧﴾

ઈલાહુકુમ ઈલાહુંવ્વાહિદ ζ ફલ્લઝી-ન લા
તુમ્હારા મા'બૂદ એક મા'બૂદ હૈ (૩૭) તો વોહ જો
યુઅ-મિનૂ-ન બિલઆખ઼િરતિ કુલૂબુહુમ
આખેરત પર ઈમાન નહીં લાતે ઉનકે
મુન્કિ-રતુંવ-વ હુમ મુસ્તક-બિરૂન (૨૨) લા
દિલ મુન્કર હૈ (૩૮) ઔર વોહ મગરૂર હૈ (૩૯) ફીલ્હકીકત
જ-ર-મ અન્નલ્લા-હ યઅ્-લમુ મા યુસિર-રૂ-ન વ
અલ્લાહ જાનતા હૈ જો છુપાતે ઔર જો
મા યુઅ્-લિનૂન ط ઈન્નહૂ લા-યુહ઼િબ્બુલ-
ઝાહિર કરતે હૈ બેશક વોહ મગરૂરોંકો પસંદ
મુસ્તક-બિરીન (૨૩) વ ઈઝા ક઼ી-લ
નહીં ફરમાતા ઔર જબ ઉનસે કહા
લહુમ માઝા અન્ઝ-લ રબ્બુકુમ ۙ કાલૂ
જાએ (૪૦) તુમ્હારે રબને કયા ઉતારા (૪૧) કહે

અસાત઼ીરુલ અવ્વલીન ۙ (૨૪) લિયહ઼-મિલૂ ઔઝારહુમ કામિ-લ
અગલોંકી કહાનિયાં હૈંય (૪૨) કે કયામતકે દિન અપને (૪૩) બોઝ પૂરે મં ૩
તંય્યૌમલ-ક઼િયામતિ ۙ વમિન ઔઝારિલ્લઝી-ન યુદ઼િલ્લૂનહુમ બિગ઼ૈરિ ઈલ્મ
ઉઠાએં ઔર કુછ બોઝ ઉનકે જિન્હેં અપની જિહાલત સે ગુમરાહ કરતે હૈં સુનલો
અલા સા-અ મા યઝિરૂન ع (૨૫) ક઼દ મ-ક-રલ્લઝી-ન મિન રુ ૦
કયા હી બુરા બોઝ ઉઠાતે હૈં બેશક ઉનસે અગલોંને (૪૪) ફરેબ કિયા થા તો
ક઼બ્લિહિમ ફ-અ-તલ્લાહુ બુન્યાનહુમ મિનલ ક઼વાઈદિ ફ-ખ઼ર-ર
અલ્લાહને ઉનકી ચુનાઈકો નીવસે લિયા તો ઉપરસે ઉન પર છત ગિર
અ઼લૈહિમુસ્સક઼-ફુ મિન ફૌક઼િહિમ વ અતાહુમુલ-અ઼ઝ઼ાબુ મિન હ઼ૈસુ લા
પડી ઔર અઝાબ ઉન પર વહાંસે આયા જહાંકી ઉન્હેં
યશઉ઼રૂન (૨૬) સુમ્મ યૌમલ-ક઼િયામતિ યુખ઼-ઝીહિમ વ યકૂલુ ઐ-ન
ખબર ન થી (૪૫) ફિર કયામતકે દિન ઉન્હેં રુસ્વા કરેગા ઔર ફરમાએગા
શુરકાઈયલ્લઝી-ન કુન્તુમ તુશાક્કૂ-ન ફીહિમ ط કા઼લલ્લઝી-ન ઊતુલ-ઈલ્મ
કહાં હૈં મેરે વોહ શરીક (૪૬) જિનમેં તુમ ઝગળતે થે (૪૭) ઈલ્મ વાલે (૪૮) કહેંગે
ઈન્નલ ખ઼િઝ-યલ-યૌ-મ વસ્સૂ-અ અ઼-લલ-કાફિરીન ۙ (૨૭)
આજ સારી રુસ્વાઈ ઔર બુરાઈ (૪૯) કાફિરોં પર હૈ

કરનેવાલોંકા ભી. (૪૭) યા'ની સાત તબકે. ઈબ્ને જરીહકા કૌલ હૈ કે દોઝખકે સાત દરજાત હૈ, અવ્વલ જહન્નમ, લઝા, હુતમા, સઈર, સકર, જહીમ, હાવિયહ. (૪૮) યા'ની શૈતાનકી પૈરવી કરનેવાલે ભી સાત હિસ્સોંમેં તકસીમ હૈં, ઉનમેંસે હર એક કે લિયે જહન્નમકા એક દરકહ મુઐયન હૈ. (૪૯) ઉનસે કહા જાએગા કે. (૫૦) યા'ની જન્નતમેં દાખિલ હો, અમ્નો સલામતીકે સાથ ન યહાંસે નિકાલે જાઓ ન મૌત આએ ન કોઈ આફત રૂનુમા હો ન કોઈ ખૌફ ન કોઈ પરેશાની. (૫૧) દુનિયામેં. (૫૨) ઔર ઉનકે નુફૂસકો હકદ વ હસદ વ એનાદ વ અદાવત વગૈરહ મઝમૂમ ખસ્લતોંસે પાક કર દિયા વો. (૫૩) એક દૂસરેકે સાથ મોહબ્બત કરનેવાલે, હઝરત અલીએ મુર્તઝા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા કે, મુઝે ઉમ્મીદ હૈ કે મૈં ઔર ઉસમાન ઔર

الَّذِيْنَ تَتَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمِيْٓ اَنْفُسِهِمْ
فَاَلْقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوْٓءٍ ؕ بَلٰٓى
اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۞ فَادْخُلُوْٓا
اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ فَلَبِئْسَ مَثْوَى
الْمُتَكَبِّرِيْنَ ۞ وَقِيْلَ لِلَّذِيْنَ اتَّقَوْا مَاذَآ اَنْزَلَ
رَبُّكُمْ ؕ قَالُوْا خَيْرًا ؕ لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا
حَسَنَةٌ ؕ وَلَدَارُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ ؕ وَلَنِعْمَ دَارُ
الْمُتَّقِيْنَ ۞ جَنّٰتُ عَدْنٍ يَّدْخُلُوْنَهَا تَجْرِيْ مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ لَهُمْ فِيْهَا مَا يَشَآءُوْنَ ؕ كَذٰلِكَ
يَجْزِي اللّٰهُ الْمُتَّقِيْنَ ۞ الَّذِيْنَ تَتَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ
طَيِّبِيْنَ ۙ يَقُوْلُوْنَ سَلٰمٌ عَلَيْكُمُ ۙ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۞ هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ تَاْتِيَهُمُ
الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ يَاْتِيَ اَمْرُ رَبِّكَ ؕ كَذٰلِكَ فَعَلَ

અલ્લઝી-ન ત-ત-વફ-ફા હુમુલ-મલાઇકતુ
વોહ કે ફરિશ્તે ઉનકી જાન નિકાલતે હૈં ઇસ હાલ
ઝાલિમી અન્ફુસિહિમ ۔ ફ-અલ્કવુસ- સ-લ-મ
પર કે વોહ અપના બુરા કર રહે થે (૫૦) અબ સુલ્હ
મા કુન્ના નઅ-મલુ મિન સૂઅ ۔ બલા
ડાલેંગે (૫૧) કે હમ તો કુછ બુરાઇ ન કરતે થે (૫૨) હાં કયોં નહીં
ઇન્નલ્લા-હ અલીમુમ-બિમા કુન્તુમ
બેશક અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈ જો તુમ્હારે
તઅ-મલૂન (૨૮) ફદખુલૂ અબ્વા-બ જ-હન્ન-મ
કૌતક થે (૫૩) અબ જહન્નમકે દરવાઝોંમેં
ખાલિદી-ન ફીહા ۔ ફ-લ-બિઅ-સ મસ્વલ
જાઓ કે હમેશા ઉસમેં રહો તો કયા હી બુરા ઠિકાના
મુ-ત- કબ્બિરીન (૨૯) વ કી-લ લિલ્લઝી-નત્તકૌ
મગરૂરોંકા ઔર ડરવાલોં (૫૪) સે કહા ગયા

મં
૩

માઝા અન્ઝ-લ રબ્બુકુમ ۔ કાલૂ ખૈરા લિલ્લઝી-ન અહ-સનૂ ફી
તુમ્હારે રબને કયા ઉતારા બોલે ખૂબી (૫૫) જિન્હોંને ઇસ દુનિયામેં ભલાઇ કી (૫૬)
હાઝિહિદ-દુન્યા હ-સ-નહ ۔ વ લ-દારુલ-આખિરતિ ખૈર ۔ વ લનિઅ-મ
ઉનકે લિયે ભલાઇ હૈ (૫૭) ઔર બેશક પિછલા ઘર સબસે બેહતર ઔર ઝુરૂર (૫૮) કયા હી અચ્છા
દારુલ મુત્તકીન ۔ (૩૦) જન્નાતુ અદ-નિંય્યદ-ખુલૂનહા તજ-રી મિન
ઘર પરહેઝગારોંકા બસનેકે બાગ જિનમેં જાએંગે ઉનકે નીચે નેહરેં રવાં
તહ-તિહલ-અન્હારુ લહુમ ફીહા મા યશાઊ-ન ۔ કઝાલિ-ક યજઝિલ્લાહુલ-
ઉન્હેં વહાં મિલેગા જો ચાહેં (૫૯) અલ્લાહ ઐસા હી સિલા દેતા હૈ
મુત્તકીન (૩૧) અલ્લઝી-ન ત-ત-વફ-ફા હુમુલ-મલાઇકતુ તય્યિબી-ન ۔ યકૂલૂ-ન
પરહેઝગારોંકો વોહ જિનકી જાન નિકાલતે હૈં ફરિશ્તે સુથરેપનમેં (૬૦) યે કેહતે હુએ કે
સલામુન અલૈકુમુદ-ખુલુલ જન્ન-ત બિમા કુન્તુમ તઅ-મલૂન (૩૨)
સલામતી હો તુમ પર (૬૧) જન્નતમેં જાઓ બદલા અપને કિયેકા
હલ યન્ઝુરૂ-ન ઇલ્લા અન તઅ-તિય હુમુલ-મલાઇકતુ ઔ
કાહેકે ઇન્તઝારમેં હૈ (૬૨) મગર ઉસકે કે ફરિશ્તે ઉન
યઅ-તિ-ય અમ્રુ રબ્બિક ۔ કઝાલિ-ક ફ-અ-લલ
પર આએં (૬૩) યા તુમ્હારે રબકા અઝાબ આએ (૬૪)

તલ્હા ઔર ઝુબૈર ઉન્હીમેસે હૈં, યા'ની હમારે સીનોંસે ઇનાદ વ અદાવત ઔર બુગ્ઝ વ હસદ નિકાલ દિયા ગયા હૈ, હમ આપસમેં ખાલિસ મહબ્બત રખનેવાલે હૈં, ઇસમેં રવાફિઝ કા રદ હૈ. (૫૪) અય મુસ્તફા! સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ. (૫૫) જિન્હેં અલ્લાહ તઆલાને ઇસલિયે ભેજા થા કે હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામકો ફરઝંદકી બશારત દેં ઔર હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામકી કૌમકો હલાક કરેં, વે મહમાન હઝરત જિબ્રાઇલ અલૈહિસ્સલામ થે મઅ કઇ ફરિશ્તોંકે. (૫૬) યા'ની ફરિશ્તોંને હઝરત જિબ્રાઇલ અલૈહિસ્સલામકો સલામ કિયા ઔર આપકી તહિય્યતો તકરીમ બજા લાએ તો હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને ઉનસે. (૫૭) ઇસલિયે કે બેઇઝન ઔર બેવકત આયે ઔર ખાના નહીં ખાયા. (૫૮) યા'ની હઝરત ઇસ્હાક

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَ لٰكِنْ
كَانُوْۤا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ۞ فَاَصَابَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا
عَمِلُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۞ وَ
قَالَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا لَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُوْنِهٖ
مِنْ شَیْءٍ نَّحْنُ وَلَاۤ اٰبَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ دُوْنِهٖ
مِنْ شَیْءٍ ؕ كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ فَهَلْ
عَلَى الرُّسُلِ اِلَّا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ۞ وَلَقَدْ بَعَثْنَا
فِیْ كُلِّ اُمَّةٍ رَّسُوْلًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا
الطَّاغُوْتَ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ هَدَى اللّٰهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ
حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلٰلَةُ ؕ فَسِيْرُوْا فِی الْاَرْضِ
فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ۞ اِنْ
تَحْرِصْ عَلٰی هُدٰىهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِیْ مَنْ يُّضِلُّ
وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ۞ وَ اَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ

લઝ઼ી-ન મિન ક઼બ્લિહિમ ۶ વ મા ઝ઼-લ-મહુમુલ્લાહુ
ઉનસે અગલોંને ભી ઐસા હી કિયા (૬૫) ઔર અલ્લાહને
વલાકિન કાનૂ અન્ફુસહુમ યઝ઼-લિમૂન(૩૩)
ઉન પર કુછ ઝુલ્મ ન કિયા હાં વોહ ખુદ હી (૬૬)
ફ-અસ઼ાબહુમ સય્યિઆતુ મા અ઼મિલૂ
અપની જાનોં પર ઝુલ્મ કરતે થે
વહ઼ા-ક઼ બિહિમ મા કાનૂ બિહી
તો ઉનકી બુરી કમાઇયાં ઉન પર પળીં (૬૭) ع
યસ્તહ-ઝિઊન ○ (૩૪) વ ક઼ાલલ્લઝ઼ી-ન અશ્રકૂ ○
ઔર ઉન્હેં ઘેર લિયા ઉસ (૬૮)ને જિસ પર
લૌ શાઅલ્લાહુ મા અ઼-બદ-ના મિન દૂનિહી
હંસતે થે ઔર મુશ્રિક બોલે અલ્લાહ
મિન શૈઇન નહ-નુ વલા આબાઉના
ચાહતા તો ઉસકે સિવા કુછ ન પૂજતે ન
વલા હ઼ર્રમ્ના મિન દૂનિહી મિન શૈઅ ۶ કઝ઼ાલિ-ક ફ-અ઼-લલ્લઝ઼ી-ન મં
હમ ઔર ન હમારે બાપ દાદા ઔર ન ઉસસે જુદા હો કર હમ કોઇ ચીઝ હરામ ૩
મિન ક઼બ્લિહિમ ج ફ-હલ અ઼-લર્રુસુલિ ઈલ્લલ- બલાગુલ-મુબીન (૩૫)
ઠેહરાતે (૬૯) ઐસા હી ઉનસે અગલોંને કિયા (૭૦) તો રસૂલોં પર ક્યા હૈ મગર સાફ
વ લ-ક઼દ બ-અ઼સ્ના ફી કુલ્લિ ઉમ્મતિર્રસૂલન અનિઅ઼-બુદુલ્લા-હ
પહુંચા દેના (૭૧) ઔર બેશક હર ઉમ્મતમેંસે હમને એક રસૂલ ભેજા (૭૨) કે
વજ-તનિબુત઼ ત઼ાગ઼ૂત ج ફમિન્હુમ મન હ-દલ્લાહુ વ મિન્હુમ મન
અલ્લાહકો પૂજો ઔર શૈતાનસે બચો તો ઉન (૭૩)મેં કિસીકો અલ્લાહને રાહ
હ઼ક્ક઼ત અ઼લૈહિદ઼-દ઼લાલહ ۶ ફસીરૂ ફિલ્અર્દ઼િ ફન્ઝ઼ુરૂ કૈ-ફ કા-ન
દિખાઇ (૭૪) ઔર કિસી પર ગુમરાહી ઠીક ઉતરી (૭૫) તો ઝમીનમેં ચલ
અ઼ાકિ઼બતુલ-મુકઝ઼-ઝ઼િબીન (૩૬) ઈન તહ઼-રિસ઼ અ઼લા હુદાહુમ
-ફિર કર દેખો કૈસા અંજામ હુવા ઝુટલાનેવાલોંકા (૭૬) અગર તુમ ઉનકી હિદાયતકી
ફ-ઈન્નલ્લા-હ લા યહ-દી મંય્યુદ઼િલ્લુ વમા લહુમ મિન્નાસ઼િરીન
હિર્સ કરો (૭૭) તો બેશક અલ્લાહ હિદાયત નહીં દેતા જિસે ગુમરાહ કરે
(૩૭) વ અક઼-સમૂ બિલ્લાહિ જહ-દ
ઔર ઉનકા કોઇ મદદગાર નહીં ઔર ઉન્હોંને અલ્લાહકી કસમ ખાઇ

અલૈહિસ્સલામકી, ઇસ પર હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને. (૫૯) યા'ની ઐસી પીરાના સાલીમેં (બુઝુર્ગ ઉમ્રમેં) ઔલાદ હોના મુહીબ વ ગરીબ (અજીબો ગરીબ) હૈ, કિસ તરહ ઔલાદ હોગી, ક્યા હમેં ફિર જવાન કિયા જાએગા? યા ઇસી હાલતમેં બેટા અતા ફરમાયા જાએગા? ફરિશ્તોંને (૬૦) કઝાએ ઇલાહી ઇસ પર જારી હો ચુકી હૈ કે આપ કે બેટા હો ઔર ઉસકી ઝુર્રિયત બહુત ફૈલે (૬૧) યા'ની મૈં ઉસકી રહમતસે ના ઉમ્મીદ નહીં ક્યૂંકે રહમતસે ના ઉમ્મીદ કાફિર હોતે હૈં, હાં ઉસકી સુન્નત જો આલમમેં જારી હૈ ઉસસે યે બાત અજીબ મા'લૂમ હુઇ ઔર હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને ફરિશ્તોંસે. (૬૨) યા'ની ઇસ બશારતકે સિવા ઔર ક્યા કામ હૈ જિસકે લિયે તુમ ભેજે ગયે હો. (૬૩) યા'ની કૌમે લૂતકી તરફ કે હમ ઉન્હેં હલાક કરે. (૬૪)

أَيْمَانِهِمْ ۙ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ ۚ بَلَىٰ وَعْدًا
عَلَيْهِ حَقًّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝
لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ
كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَاذِبِينَ ۝ إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ
إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۝ وَالَّذِينَ
هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ
فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ ۝ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۝
وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِي إِلَيْهِمْ
فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝
بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ ۗ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ
لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ۝
أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ

ઐમાનિહિમ ॥ લા યબ્અસુલ્લાહુ મંય્યમૂત ॰ બલા
અપને હલફમેં હદકી કોશિશસે કે અલ્લાહ મુર્દે ન
વઅ્-દન અ્લૈહિ હ્ક્કંવ-વ લાકિન્ન
ઉઠાએગા (૭૮) હાં કયોં નહીં (૭૯) સચ્ચા વાદા ઉસકે
અક-સ્રન્નાસિ લા યઅ્- લમૂ-ન ॥ (૩૮)
ઝિમ્મે પર લેકિન અકસર લોગ નહીં જાન્તે (૮૦)
લિયુબય્યિ-ન લહુમુલ્લઝી યખ્તલિફૂ-ન
ઈસલિયે કે ઉન્હેં સાફ બતા દે જિસ બાતમેં
ફીહિ વ લિયઅ્-લ-મલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
ઝગળતે થે (૮૧) ઔર ઈસ લિયે કે કાફિર
અન્નહુમ કાનૂ કાઝિબીન (૩૯) ઈન્નમા
જાન લેં કે વોહ ઝૂટે થે (૮૨) જો ચીઝ હમ
કૌલુના લિશૈઈન ઈઝા અ-રદનાહુ
ચાહેં ઉસસે હમારા ફરમાના યેહી હોતા હૈ કે

૯
અન નકૂ-લ લહૂ કુન ફ-યકૂન ० (૪૦) વલ્લઝી-ન હાજરૂ ફિલ્લાહિ મિમ્બઅ્-દિ
મં હમ કહેં હો જા વોહ ફૌરન હો જાતી હૈ (૮૩) ઔર જિન્હોંને અલ્લાહકી રાહમેં (૮૪) અપને
૩ મા ઝુલિમૂ લનુબવ્વિઅન્નહુમ ફિદ-દુન્યા હ્-સ-નહ ॰ વ લ-અજ-રુલ
ઘરબાર છોળે મઝલૂમ હોકર ઝુરૂર હમ ઉન્હેં દુનિયામેં અચ્છી જગહ દેંગે (૮૫) ઔર બેશક
આખ઼િરતિ અક-બર ॰ લૌ કાનૂ યઅ્-લમૂન ॥ (૪૧) અલ્લઝી-ન સ્-બરૂ વ અ્લા
આખેરતકા સવાબ બહોત બળા હૈ કિસી તરહ લોગ જાન્તે (૮૬) વોહ જિન્હોંને સબ્ર કિયા (૮૭) ઔર અપને
રબ્બિહિમ ય-ત- વક્કલૂન (૪૨) વમા અર્સલ્ના મિન ક્બ્લિ-ક ઈલ્લા રિજાલન્નૂહી
રબ પર ભરોસા કરતે હૈં (૮૮) ઔર હમને તુમસે પેહલે ન ભેજે મગર મર્દ (૮૯) જિન્કી તરફ
ઈલૈહિમ ફસ્અલૂ અહ-લઝ-ઝિક-રિ ઈન કુન્તુમ લા તઅ્-લમૂ-ન ॥ (૪૩)
હમ "વહી" કરતે તો અય લોગો ! ઈલ્મવાલોંસે પૂછો અગર તુમ્હેં ઈલ્મ નહીં (૯૦)
બિલબય્યિનાતિ વઝ-ઝુબુર ॰ વ અન્ઝલ્ના ઈલૈકઝ-ઝિક-ર લિતુબય્યિ-ન
રૌશન દલીલેં ઔર કિતાબેં લે કર (૯૧) ઔર અય મહેબૂબ ! હમને તુમ્હારી તરફ યે
આ લિન્નાસિ મા નુઝ-ઝિ-લ ઈલૈહિમ વ લ-અ્લ્લહુમ ય-ત-ફક્કરૂન ★ (૪૪)
ધા યાદગાર ઉતારી (૯૨) કે તુમ લોગોંસે બયાન કર દો જો (૯૩) ઉન્કી તરફ ઉતરા ઔર કહીં વોહ ધ્યાન કરેં (૯૩)
અ-ફ-અમિનલ- લઝી-ન મ-કરુસ્સય્યિઆતિ અંય્યખ્-સિફલ્લાહુ
તો કયા જો લોગ બુરે મક્ર કરતે હૈં (૯૪) ઉસસે નહીં ડરતે કે અલ્લાહ

કયૂંકે વો ઈમાનદાર હૈં. (૬૫) અપને કુફ્રકે સબબ (૬૬) ખૂબસૂરત નવજવાનોંકી શકલમેં, ઔર હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામકો અંદેશા હુવા કે કૌમ ઉનકે દર પે હોગી, તો આપને ફરિશ્તોંસે. (૬૭) ન તો યહાંકે બાશિન્દે હો, ન કોઈ મુસાફિરતકી અલામત તુમમેં પાઈ જાતી હૈ, કયૂં આયે હો ? ફરિશ્તોંને (૬૮) અઝાબ, જિસકે નાઝિલ હોનેકા આપ અપની કૌમકો ખૌફ દિલાયા કરતે થે. (૬૯) ઔર આપકો ઝુટલાતે થે (૭૦) કૌમ પર કયા બલા નાઝિલ હુઈ ઔર વો કિસ અઝાબમેં મુબ્તિલા કિયે ગએ (૭૧) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે હુકમ મુલ્કે શામકો જાનેકા થા. (૭૨) ઔર તમામ કૌમ અઝાબસે હલાક કર દી જાએગી. (૭૩) યા'ની શહરે સદૂમકે રહનેવાલે, હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી કૌમકે લોગ

بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا
يَشْعُرُونَ ﴿٤٥﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ
بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٦﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَىٰ تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ
لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٤٧﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ
يَتَفَيَّأُ ظِلَالُهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ
وَهُمْ دَاخِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا
فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾
يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٥٠﴾
وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَٰهَيْنِ اثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ
وَاحِدٌ فَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٥١﴾ وَلَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ
الْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾ وَمَا
بِكُمْ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ
فَإِلَيْهِ تَجْأَرُونَ ﴿٥٣﴾ ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ إِذَا

બિહિમુલ-અર્દ઼ ઓ યઅતિ- ય-હુમુલ-અ઼ઝ઼ાબુ
ઉન્હેં ઝમીનમેં ધંસાદે (૯૫) યા ઉન્હેં વહાંસે અઝાબ આએ
મિન હૈસુ લા યશઉ઼રૂન ॥ (૪૫) ઓ યઅ- ખુઝ઼હુમ
જહાંસે ઉન્હેં ખબર ન હો (૯૬) યા ઉન્હેં ચલતે ફિરતે (૯૭)
ફી તક઼લ્લુબિહિમ ફમા હુમ બિમુઅ઼-જિઝીન
પકળ લે કે વોહ થકા નહી સકતે (૯૮) યા ઉન્હેં નુકસાન
(૪૬) ઓ યઅ-ખુઝ઼હુમ અ઼લા તખ઼વ્વુફ ▸ ફ-ઈન્ન
દેતે દેતે ગિરફતાર કર લે કે બેશક તુમ્હારા રબ નિહાયત
રબ્બુકુમ લ-રઊફુર્રહ઼ીમ (૪૭) અ વ
મહેરબાન રહમવાલા હૈ (૯૯) ઔર કયા ઉન્હોંને ન દેખા કે
લમ યરૌ ઈલા મા ખ઼-લ-ક઼લ્લાહુ મિન
જો (૧૦૦) ચીઝ અલ્લાહને બનાઈ હૈ ઉસકી પરછાઈયાં
શૈઈય્ય-ત-ફય્યઉ ઝ઼િલાલુહૂ અ઼નિલ-યમીનિ
દાહિને ઔર બાએં ઝુકતી હૈં (૧૦૧) અલ્લાહ કો સજદા
વશ્શમૉઈલિ સુજ-જદલ લિલ્લાહિ વહુમ દાખ઼િરૂન (૪૮) વ લિલ્લાહિ મં 3
કરતી ઔર વોહ ઉસકે હુઝૂર ઝલીલ હૈં (૧૦૨) ઔર અલ્લાહ હી કો સજદા કરતે હૈં જો કુછ
યસ્જુદુ મા ફિસ્સમાવાતિ વમા ફિલ્અર્દ઼િ મિન દૉબ્બતિંવ્વલ- મલૉકઈતુ વ
આસ્માનોંમેં હૈ ઔર જો કુછ ઝમીનમેં ચલનેવાલા હૈ (૧૦૩) ઔર ફરિશ્તે ઔર વોહ ગુરૂર નહીં
હુમ લા યસ્તક-બિરૂન (૪૯) યખ઼ાફૂ-ન રબ્બહુમ મિન ફૌક઼િહિમ વ
કરતે અપને ઉપર અપને રબકા ખૌફ કરતે હૈં ઔર વોહી કરતે હૈં જો ઉન્હેં હુકમ હો (૧૦૪)
યફ- અ઼લૂ-ન મા યુઅ-મરૂન (સજદહ) **(૫૦) વ ક઼ાલલ્લાહુ લા તત્તખ઼િઝૂ**
ઔર અલ્લાહને ફરમાયા દો ખુદા ન ઠેહરાઓ (૧૦૫) વોહ તો એક હી મા'બૂદ હૈ તો
ઈલાહૈનિસ્નૈન ᓚ ઈન્નમા હુ-વ ઈલાહુંવ્વાહ઼િદ ᓚ ફઈય્યા-ય ફર્હબૂન (૫૧) વ લહૂ
મુઝીસે ડરો (૧૦૬) ઔર ઉસીકા હૈ જો કુછ આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હય ઔર
મા ફિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼િ વ લહુદ-દીનુ વાસ઼િબા ▸ અ-ફ-ગૈરલ્લાહિ તત્તકૂન (૫૨)
ઉસીકી ફરમાંબરદારી લાઝિમ હય તો કયા અલ્લાહકે સિવા કિસી દૂસરેસે ડરોગે (૧૦૭) ઔર તુમ્હારે
વમા બિકુમ મિન નિઅ઼-મતિન ફમિનલ્લાહિ સુમ્મ ઈઝ઼ા મસ્સકુમુદ઼-દુર્રુ
પાસ જો ને'મત હૈ સબ અલ્લાહકી તરફસે હૈ ફિર જબ તુમ્હેં તકલીફ પહુંચતી હૈ (૧૦૮) તો
ફ-ઈલૈહિ તજ-અરૂન ᓚ (૫૩) સુમ્મ ઈઝ઼ા ક-શ-ફદ઼-દુર્રે અ઼ન્કુમ ઈઝ઼ા
ઉસીકી તરફ પનાહ લે જાતે હો (૧૦૯) ફિર જબ વોહ તુમસે બુરાઈ ટાલ દેતા હૈ તો તુમમેં

૯૦ સજદહ (3)

હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલાતો વસ્સલામકે યહાં ખૂબસૂરત નવજવાનોં કે આનેકી ખબર સુનકર બ ઈરાદાએ ફાસિદ વ બનિય્યતે નાપાક (૭૪) ઔર મહમાનકા ઈકરામ લાઝિમ હોતા હૈ તુમ ઉનકી બેહુર્મતીકા કસ્દ કરકે. (૭૫) કે મેહમાનકી રુસ્વાઈ મેઝબાનકે લિયે ખજાલત વ શર્મિંદગીકા સબબ હોતી હૈ (૭૬) ઉનકે સાથ બુરા ઈરાદા કરકે, ઈસ પર કૌમકે લોગ હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામસે (૭૭) તો ઉનસે નિકાહ કરો ઔર હરામસે બાઝ રહો, અબ અલ્લાહ તઆલા અપને હબીબે અકરમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે ખિતાબ ફરમાતા હૈ. (૭૮) ઔર મખ્લૂકે ઈલાહીમેસે કોઈ જાન બારગાહે ઈલાહીમેં આપકી જાને પાકકી તરહ ઈઝઝતો હુર્મત નહી રખતી ઔર અલ્લાહ તઆલાને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી

فَرِيْقٌ مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُوْنَ ۙ لِيَكْفُرُوْا بِمَآ
اٰتَيْنٰهُمْ ۚ فَتَمَتَّعُوْا ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۝ وَيَجْعَلُوْنَ
لِمَا لَا يَعْلَمُوْنَ نَصِيْبًا مِّمَّا رَزَقْنٰهُمْ ۚ تَاللّٰهِ لَتُسْـَٔلُنَّ
عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُوْنَ ۝ وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ الْبَنٰتِ
سُبْحٰنَهٗ ۙ وَلَهُمْ مَّا يَشْتَهُوْنَ ۝ وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ
بِالْاُنْثٰى ظَلَّ وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا وَّهُوَ كَظِيْمٌ ۝
يَتَوَارٰى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوْٓءِ مَا بُشِّرَ بِهٖ ۚ اَيُمْسِكُهٗ
عَلٰى هُوْنٍ اَمْ يَدُسُّهٗ فِى التُّرَابِ ۚ اَلَا سَآءَ مَا
يَحْكُمُوْنَ ۝ لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ
مَثَلُ السَّوْءِ ۚ وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْاَعْلٰى ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ
الْحَكِيْمُ ۝ وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَّا
تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَآبَّةٍ وَّلٰكِنْ يُّؤَخِّرُهُمْ
اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ لَا

ફરીકુમ-મિન્કુમ બિરબ્બિહિમ યુશ્રિકૂન ۙ (૫૪)
એક ગિરોહ અપને રબકા શરીક ઠેહરાને લગતા હૈ (૧૧૦)
લિયક-ફુરૂ બિમા આતૈનાહુમ ۚ ફ-ત-મત્તઊ
કે હમારી દી ને'મતોંકી નાશુક્રી કરેં તો કુછ બરત લો (૧૧૧) કે અન્કરીબ
ફસૌ-ફ તઅ્-લમૂન (૫૫) વ યજ-અ્લૂ-ન લિમા
જાન જાઓગે (૧૧૨) ઔર અન્જાની ચીઝોંકે લિયે (૧૧૩)
લા યઅ્-લમૂ-ન નસીબમ મિમ્મા ર-ઝક્-નાહુમ ۚ
હમારી દી હુઇ રોઝી મેં સે (૧૧૪) હિસ્સા મુકર્રર
તલ્લાહિ લ-તુસ્અલુન્ન અમ્મા કુન્તુમ
કરતે હૈં ખુદાકી કસમ તુમસે ઝુરૂર સવાલ હોના હૈ જો કુછ
તફ-તરૂન (૫૬) વ યજ-અ્લૂ-ન
ઝૂટ બાંધતે થે (૧૧૫) ઔર અલ્લાહકે લિયે
લિલ્લાહિલ-બનાતિ સુબ્હાનહૂ ۙ વ લહુમ મા
બેટિયાં ઠેહરાતે હૈં (૧૧૬) પાકી હૈ ઉસકો (૧૧૭) ઔર અપને લિયે જો

મં ૩

યશ્તહૂન (૫૭) વ ઇઝા બુશ્શિ-ર અ-હદુહુમ બિલઉન્સા ઝલ્લ વજ-હુહૂ
અપના જી ચાહતા હૈ (૧૧૮) ઔર જબ ઉનમેં કિસીકો બેટી હોનેકી ખુશ-ખબરી દી જાતી હૈ તો દિનભર
મુસ્વદ-દંવ-વ હુ-વ કઝીમ (૫૮) ય-ત-વારા મિનલ-કૌમિ મિન સૂઇ મા
ઉસ્કા મુંહ (૧૧૯) કાલા રેહતા હૈ ઔર વોહ ગુસ્સા ખાતા હૈ લોગોંસે (૧૨૦) છુપતા ફિરતા હૈ ઉસ બશારતકી
બુશ્શિ-ર બિહ ۚ અ-યુમ્સિકુહૂ અ્લા હૂનિન અમ યદુસ્સુહૂ ફિત્તુરાબ ۚ
બુરાઇકે સબબ કયા ઉસે ઝિલ્લતકે સાથ રખેગા યા ઉસે મિટ્ટીમેં દબા
અલા સૉ-અ મા યહ્-કુમૂન (૫૯) લિલ્લઝી-ન લા યુઅ-મિનૂ-ન
દેગા (૧૨૧) અરે બહોત હી બુરા હુકમ લગાતે હૈં (૧૨૨) જો આખેરત પર ઇમાન નહીં લાતે
બિલઆખિરતિ મ-સ-લુસ્સૌઅ ۚ વ લિલ્લાહિલ-મ-સલુલ-અઅ્-લા ۚ
ઉન્હીંકા બુરા હાલ હૈ ઔર અલ્લાહકી શાન સબસે બુલન્દ (૧૨૩)
વ હુવલ અઝીઝુલ-હકીમ ۝ (૬૦) વલૌ યુઆખિઝુલ- લાહુન્ના-સ
ઔર વોહી ઇઝઝત વ હિકમતવાલા હય ઔર અગર અલ્લાહ લોગોંકો ઉનકે
બિઝુલ્મિહિમ મા ત-ર-ક અ્લૈહા મિન દૉબ્બતિંવ-વ લાકિંય્યુ-અખ્ખિરુહુમ
ઝુલ્મ પર ગિરિફ્ત કરતા (૧૨૪) તો ઝમીન પર કોઇ ચલનેવાલા નહીં છોળતા (૧૨૫) લેકિન ઉન્હેં એક
ઇલા અ-જલિમ મુસમ્મા ۚ ફ-ઇઝા જા-અ અ-જલુહુમ લા
ઠેહરાએ વાદે તક મોહલત દેતા હૈ (૧૨૬) ફિર જબ ઉનકા વાદા આએગા ન

ઉમ્રકે સિવા કિસીકી ઉમ્ર વ હયાતકી કસમ નહીં ફરમાઇ, યે મર્તબા સિર્ફ હુઝૂરહી કા હૈ, અબ ઇસ કસમકે બાદ ઇર્શાદ ફરમાતા હૈ. (૭૯) યા'ની હૌલનાક આવાઝને. (૮૦) ઇસ તરહ કે હઝરત જિબ્રાઇલ અલૈહિસ્સલામ ઉસ ખિત્તેકો ઉઠાકર આસ્માનકે કરીબ લે ગએ ઔર વહાંસે ઊંધા કરકે ઝમીન પર ડાલ દિયા. (૮૧) ઔર કાફલે ઉસ પરસે ગુઝરતે હૈં ઔર ગઝબે ઇલાહીકે આસાર ઉનકે દેખનેમેં આતે હૈ. (૮૨) યા'ની કાફિર થે, ઐકહ ઝાળીકો કહતે હૈં, ઉન લોગોંકા શહર સર સબ્ઝ જંગલોં ઔર મુર્ગઝારોં કે દરમિયાન થા, અલ્લાહ તઆલાને હઝરત શોએબ અલૈહિસ્સલામકો ઉન પર રસૂલ બનાકર ભેજા, ઉન લોગોંને નાફરમાની કી ઔર હઝરત શોએબ અલૈહિસ્સલામકો ઝુટલાયા. (૮૩) યા'ની અઝાબ ભેજકર હલાક કિયા. (૮૪) યા'ની

النحل ربما

يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ۝ وَيَجْعَلُونَ
لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ
لَهُمُ الْحُسْنَىٰ ۖ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُم
مُّفْرَطُونَ ۝ تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ
مِّن قَبْلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ
وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ وَمَا
أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي
اخْتَلَفُوا فِيهِ ۙ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝
وَاللَّهُ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ
ع يَسْمَعُونَ ۝ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ
نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهِ مِن بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ
لَّبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِّلشَّارِبِينَ ۝ وَمِن ثَمَرَاتِ

منزل

યસ્તઅ-ખ઼િરૂ-ન સા-અ઼તંવ્વલા યસ્તક઼-દિમૂન (૬૧)
એક ઘળી પીછે હટેં ન આગે બઢ્હેં
વ યજ-અ઼લૂ-ન લિલ્લાહિ મા યક-રહૂ-ન
ઔર અલ્લાહ કે લિયે વોહ ઠેહરાતે હૈં
વ તસ઼િફુ અલ્સિનતુ-હુમુલ-કઝ઼િ-બ
જો અપને લિયે નાગવાર હૈ (૧૨૭) ઔર ઉનકી ઝુબાનેં
અન્ન લહુમુલ-હુસ્ના ۶ લા જ-ર-મ અન્ન
ઝૂટ કેહતી હૈં કે ઉનકે લિયે ભલાઈ હૈ (૧૨૮) તો આપ હી હુવા કે
લહુમુન્ના-ર વ અન્નહુમ મુફ-રતૂન (૬૨)
ઉનકે લિયે આગ હૈ ઔર વોહ હદસે ગુઝરે હુવે હૈં (૧૨૯)
તલ્લાહિ લ-ક઼દ અર્સલ્ના ઈલા ઉ-મમિમ-મિન
ખુદાકી કસમ હમને તુમસે પેહલે કિત્ની ઉમ્મતોંકી તરફ
ક઼બ્લિ-ક ફ-ઝય્ય-ન લહુમુશ્શૈતાનુ અઅ઼-માલહુમ મં 3
રસૂલ ભેજે તો શૈતાનને ઉનકે કૌતક ઉનકી

ફહુ-વ વલિય્યુહુમુલ-યૌ-મ વ લહુમ અ઼ઝ઼ાબુન અલીમ (૬૩) વમા
આંખોંમેં ભલે કર દિખાએ (૧૩૦) તો આજ વોહી ઉનકા રફીક હૈ (૧૩૧) ઔર ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબ
અન્ઝલ્ના અ઼લૈકલ-કિતા-બ ઈલ્લા લિતુબય્યિ-ન લહુમુલ્લઝ઼િખ્ત-લફૂ
હૈ (૧૩૨) ઔર હમને તુમ પર યે કિતાબ ન ઉતારી (૧૩૩) મગર ઈસલિયે કે તુમ લોગોં પર રૌશન કર દો જિસ બાતમેં
ફીહિ ۙ વ હુદંવ-વ રહ઼-મ-તલ-લિક઼ૌમિંય્યુઅ-મિનૂન (૬૪) વલ્લાહુ
ઈખ્તિલાફ કરેં (૧૩૪) ઔર હિદાયત ઔર રહમત ઈમાનવાલોંકે લિયે ઔર અલ્લાહને
અન્ઝ-લ મિનસ્સમા-ઈ મા-અન ફ-અહ઼-યા બિહિલઅર્દ઼ બઅ઼-દ
આસ્માનસે પાની ઉતારા તો ઉસસે ઝમીનકો (૧૩૫) ઝિન્દા કર દિયા ઉસકે
મૌતિહા ۶ ઈન્ન ફી ઝ઼ાલિ-ક લઆ-ય-તલ્લિક઼ૌમિંય-યસ્મઊ઼ન ۶ (૬૫) ع
મરે પીછે (૧૩૬) બેશક ઉસમેં નિશાની હૈ ઉનકો જો કાન રખતે હૈં (૧૩૭)
વ ઈન્ન લકુમ ફ઼િલ્અન્આમિ લ-ઈબ-રહ ۶ નુસ્ક઼ીકુમ મિમ્મા ફી
ઔર બેશક તુમ્હારે લિયે ચૌપાયોંમેં નિગાહ હાસિલ હોનેકી જગહ હૈ (૧૩૮) હમ તુમ્હેં પિલાતે હૈં
બુતૂનિહી મિમ-બૈનિ ફરસિંવ-વ દમિલ્લ-બ-નન ખ઼ાલિસ઼ન
ઉસ ચીઝસે જો ઉનકે પેટમેં હૈ ગોબર ઔર ખૂનકે બીચમેંસે ખાલિસ દૂધ ગલેસે સહલ ઉતરતા પીનેવાલોંકે
સૉઈગ઼લ લિશ્શારિબીન (૬૬) વ મિન સ઼-મ-રાતિન
લિયે (૧૩૯) ઔર ખજૂર ઔર અંગૂરકે ફલોંમેંસે (૧૪૦) કે ઉસસે નબીઝ બનાતે હો ઔર અચ્છા રિઝ્ક

કૌમે લૂતકે શહર ઔર અસ્હાબે એકહકે. (૮૫) જહાં આદમી ગુઝરતે હૈં ઔર દેખતે હૈં, તો અય અહલે મક્કા તુમ ઉનકો દેખકર ક્યૂં ઈબ્રત હાસિલ નહી કરતે (૮૬) હિજર એક વાદી હૈ મદીના ઔર શામકે દરમિયાન જિસમેં કૌમે સમૂદ રહતે થે, ઉન્હોંને અપને પયગમ્બર હઝરત સાલેહ અલૈહિસ્સલામકી તકઝીબ કી ઔર એક નબીકી તકઝીબ તમામ અંબિયાકી તકઝીબ હૈ ક્યૂંકે હર રસૂલ તમામ અંબિયા પર ઈમાન લાનેકી દા'વત દેતા હૈ. (૮૭) કે પથ્થરસે નાકહ પૈદા કિયા જો બહુતસે અજાઈબ પર મુશ્તમિલ થા, મસલન ઉસકા અઝીમુલજુસ્સા હોના ઔર પૈદા હોતે હી બચ્ચા જનના ઔર કસરતસે દૂધ દેના કે તમામ કૌમે સમૂદકો કાફી હો વગૈરહ યે સબ હઝરત સાલેહ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે મોઅજિઝાત ઔર કૌમે સમૂદકે લિયે હમારી

النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَ
رِزْقًا حَسَنًا ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝
وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ
الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ۝
ثُمَّ كُلِي مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ
رَبِّكِ ذُلُلًا ۚ يَخْرُجُ مِن بُطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ
أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً
لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ ۚ
وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ
بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ۝
وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ ۚ
فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَادِّي رِزْقِهِمْ عَلَىٰ مَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ ۚ أَفَبِنِعْمَةِ اللَّهِ

નખ઼ીલિ વલ્અઅ્-નાબિ તત્તખિઝૂ-ન મિન્હુ
(૧૪૧) બેશક ઉસમેં નિશાની હૈ અકલવાલોં કો
સ-ક-રંવ્વ રિઝ-કન હ઼-સ-ના ઇન્ન ફી
ઔર તુમ્હારે રબને શહદકી મખ્ખીકો
ઝ઼ાલિ-ક લ-આયતલ- લિક઼ૌમિંય્યઅ્-ક઼િલૂન (૬૭)
ઇલ્હામ કિયા કે પહાડોંમેં ઘર બના ઔર
વ ઔહ઼ા રબ્બુ-ક ઇલન્નહ઼-લિ અનિત્તખિઝ઼ી
દરખ્તોંમેં છતોંમેં ફિર હર કિસ્મકે
મિનલજિબાલિ બુયૂતંવ-વ મિનશ્શજરિ વ
ફલમેંસે ખા ઔર (૧૪૨) અપને રબકી
મિમ્મા યઅ્-રિશૂન (૬૮) સુમ્મ કુલી
રાહેં ચલ કે તેરે લિયે નર્મ વ આસાન
મિન કુલ્લિસ્સ઼-મરાતિ ફસ્લુકી સુબુ-લ
હૈ (૧૪૩) ઉસકે પેટસે એક પીનેકી

મં ૩

રબ્બિકિ ઝુલુલા યખ઼રુજુ મિમ-બુતૂનિહા શરાબુમ-મુખ઼તલિફુન
ચીઝ (૧૪૪) રંગ-બિરંગ નિકલતી હૈ (૧૪૫) જિસમેં
અલ્વાનુહૂ ફીહિ શિફાઉલ્લિન્નાસ ઇન્ન ફી ઝ઼ાલિ-ક
લોગોંકી તંદુરસ્તી હૈ (૧૪૬) બેશક ઉસમેં નિશાની હૈ (૧૪૭) ધ્યાન
લ-આયતલ-લિક઼ૌમિંય્ય-ત-ફક્કરૂન (૬૯) વલ્લાહુ ખ઼-લ-ક઼કુમ સુમ્મ
કરને વાલોંકો (૧૪૮) ઔર અલ્લાહને તુમ્હેં પૈદા
ય-ત-વફ-ફાકુમ વ મિન્કુમ મંય્યુરદ-દુ ઇલા અર્ઝ઼લિલ ઉમુરિ
કિયા (૧૪૯) ફિર તુમ્હારી જાન કબ્ઝ કરેગા(૧૫૦)
લિકૈલા યઅ્-લ-મ બઅ્-દ ઇ઼લ્મિન શૈઆ ઇન્નલ્લા-હ અ઼લીમુન
ઔર તુમમેં કોઇ સબસે નાકિસ ઉમ્રકી તરફ ફેરા જાતા
ع ક઼દીર (૭૦) વલ્લાહુ ફદ્દ-દ્-લ બઅ્-દ઼કુમ અ઼લા બઅ્-દ઼િન ફ઼િર્રિઝ્ક઼ ૯
હૈ (૧૫૧) કે જાનનેકે બાદ કુછ ન જાને (૧૫૨) બેશક અલ્લાહ
ફ-મલ્લઝ઼ી-ન ફુદ્દ-દ઼િલૂ બિરાદ-દી-રિઝ-ક઼િહિમ અ઼લા મા
સબ કુછ જાનના સબ કુછ કર સકતા હૈ ઔર અલ્લાહને તુમમેં એકકો દૂસરે પર રિઝ્કમેં બડાઇ દી (૧૫૩) તો
મ-લ-કત ઐમાનુહુમ ફહુમ ફીહિ સવા-અ અ-ફ-બિનિઅ્-મતિલ્લાહિ
જિન્હેં બડાઇ દી હય વોહ અપના રિઝ્ક અપને બાંદી ગુલામોંકો ન ફેર દેંગે

નિશાનિયાં થી. (૮૮) ઔર ઇમાન ન લાએ. (૮૯) કે ઉન્હેં ઇસકે ગિરને ઔર ઉસમેં નકબ લગાએ જાનેકા અંદેશા ન થા ઔર વો સમઝતે થે કે યે ઘર તબાહ નહીં હો સકતે, ઉન પર કોઇ આફત નહીં આ સકતી. (૯૦) ઔર વો અઝાબમેં ગિરફતાર હુએ. (૯૧) ઔર ઉનકે માલ વ મતાઅ ઔર ઉનકે મઝબૂત મકાન ઉન્હેં અઝાબસે ન બચા સકે. (૯૨) ઔર હર એકકો ઉસકે અમલકી જઝા મિલેગી. (૯૩) અય મુસ્તફા ! સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઔર અપની કૌમકી ઇઝાઓં પર તહમ્મુલ કરો, યે હુકમ આયતે કેતાલસે મન્સૂખ હો ગયા. (૯૪) ઉસીને સબકો પૈદા કિયા ઔર વો અપની મખ્લૂકકે તમામ હાલ જાનતા હૈ (૯૫) નમાઝકી રકઅતોંમેં યા'ની હર રકઅતમેં પઢી જાતી હૈં, ઔર ઇન સાત આયતોંસે સૂરતે ફાતિહા મુરાદ હૈ જૈસાકે

يَجْحَدُوْنَ ۝ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ
اَزْوَاجًا وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ بَنِيْنَ وَ
حَفَدَةً وَّرَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ؕ اَفَبِالْبَاطِلِ
يُؤْمِنُوْنَ وَبِنِعْمَتِ اللّٰهِ هُمْ يَكْفُرُوْنَ ۝ وَ
يَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا
مِّنَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ شَيْـًٔا وَّلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ۝
فَلَا تَضْرِبُوْا لِلّٰهِ الْاَمْثَالَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ وَ
اَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا عَبْدًا
مَّمْلُوْكًا لَّا يَقْدِرُ عَلٰى شَيْءٍ وَّمَنْ رَّزَقْنٰهُ مِنَّا
رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَّجَهْرًا ؕ هَلْ
يَسْتَوٗنَ ؕ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝
وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ اَحَدُهُمَآ اَبْكَمُ لَا
يَقْدِرُ عَلٰى شَيْءٍ وَّهُوَ كَلٌّ عَلٰى مَوْلٰىهُ ۙ اَيْنَمَا

منزل

યજ-હ્દૂન (૭૧) વલ્લાહુ જ-અ્-લ
કે વોહ સબ ઉસમેં બરાબર હો જાએં (૧૫૪) તો ક્યા
લકુમ મિન અન્ફુસિકુમ અઝ-વાજંવ-વ
અલ્લાહકી ને'મતસે મુકરતે હંય (૧૫૫) ઔર
જ-અ્-લ લકુમ મિન અઝ-વાજિકુમ
અલ્લાહને તુમ્હારે લિયે તુમ્હારી જિન્સસે ઔરતેં
બની-ન વ હ-ફ-દ-તંવ-વ ર-ઝ-કકુમ
બનાઈ ઔર તુમ્હારે લિયે તુમ્હારી ઔરતોંસે બેટે
મિનત્તય્યિબાત • અ-ફ-બિલબાતિલિ યુઅમિનૂ-ન
ઔર પોતે-નવાસે પૈદા કિયે ઔર તુમ્હેં સુથરી
વ બિનિઅ્-મતિલ્લાહિ હુમ યક-ફુરૂન • (૭૨)
ચીઝોંસે રોઝી દી (૧૫૬) તો ક્યા ઝૂટી બાત (૧૫૭)
વ યઅ્-બુદૂ-ન મિન દૂનિલ્લાહિ માલા
પર યકીન લાતે હૈં ઔર અલ્લાહકે ફઝલ (૧૫૮) સે

યમ્લિકુ લહુમ રિઝ-કમ-મિનસ્સમાવાતિ વલ્અર્દિ શૈઅંવ-વલા યસ્તતીઊન ૯ (૭૩) મ ૩
મુન્કર હોતે હૈં ઔર અલ્લાહકે સિવા ઐસોંકો પૂજતે હૈં (૧૫૯) જો ઇન્હેં આસ્માન ઔર ઝમીનસે
ફલા તદ્-રિબૂ લિલ્લાહિલ અમ્સાલ • ઈન્નલ્લા-હ યઅ્-લમુ વ
કુછ ભી રોઝી દેનેકા ઇખ્તિયાર નહીં રખતે ન કુછ કર સકતે હૈં તો અલ્લાહકે લિયે માનિન્દ ન
અન્તુમ લા તઅ્-લમૂન (૭૪) દ-ર-બલ્લાહુ મ-સ-લન અબ્દમ મમ્લૂકલ્લા
ઠહરાઓ (૧૬૦) બેશક અલ્લાહ જાન્તા હૈ ઔર તુમ નહીં જાન્તે અલ્લાહને એક કહાવત
યક-દિરૂ અલા શૈઈવ-વ મર-ઝક-નાહુ મિન્ના રિઝ-કન હ-સ-નન
બયાન ફરમાઇ (૧૬૧) એક બન્દા હૈ વોહ દૂસરેકી મિલ્ક આપ કુછ મકદૂર નહીં રખતા
ફહુ-વ યુન્ફિકુ મિન્હુ સિર-રંવ-વ જહ-રા • હલ યસ્તવૂન
ઔર એક વોહ જિસે હમને અપની તરફસે અચ્છી રોઝી અતા ફરમાઇ તો વોહ ઉસમેંસે ખર્ચ
અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ • બલ અક-સરુ-હુમ લા યઅ્-લમૂન (૭૫) વ
કરતા હૈ છુપે ઔર ઝાહિર (૧૬૨) ક્યા વોહ બરાબર હો જાએંગે (૧૬૩) સબ ખૂબિયાં
દ-ર-બલ્લાહુ મ-સ-લર-રજુલૈનિ અ-હદુહુમા અબ્કમુ લા યક-દિરુ
અલ્લાહકો હૈં બલ્કે ઉનમેં અકસરકો ખબર નહીં (૧૬૪) ઔર અલ્લાહને કહાવત બયાન ફરમાઈ
અલા શૈઈવ-વ હુ-વ કલ્લુન અલા મૌલાહુ • ઐનમા
દો મર્દ એક ગૂંગા જો કુછ કામ નહીં કર સકતા (૧૬૫) ઔર વોહ અપને આકા પર

બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસમેં વારિદ હુવા. (૯૬) મા'ના યે હૈ કે, અય સૈયદે અંબિયા ! સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ હમને આપકો ઐસી ને'મતે અતા ફરમાઇ જિનકે સામને દુન્યવી નેઅમતે હકીર હૈં તો આપ મતાએ દુનિયાસે મુસ્તગની રહેં જો યહૂદ વ નસારા વગૈરહ મુખ્તલિફ કિસ્મકે કાફિરોંકો દી ગઇ. હદીસ શરીફ મેં હૈ, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા કે, હમમેંસે નહીં જો કુર્આનકી બદૌલત હર ચીઝસે મુસ્તગની ન હો ગયા, યા'ની કુર્આન ઐસી ને'મત હૈ જિસકે સામને દુન્યવી ને'મતે હેચ હૈં. (૯૭) કે વો ઇમાન ન લાયે. (૯૮) ઔર ઉન્હેં અપને કરમસે નવાઝો. (૯૯) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે બાંટનેવાલોંસે યહૂદો નસારા મુરાદ હૈં, ચૂંકે વો કુર્આને કરીમકે કુછ

يُوَجِّهْهُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ ۖ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ ۙ وَمَنْ
يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ ۙ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾ وَلِلَّهِ
غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا
كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾ وَاللَّهُ أَخْرَجَكُم مِّن بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا
تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ
وَالْأَفْئِدَةَ ۙ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ أَلَمْ يَرَوْا إِلَى
الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا
اللَّهُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾ وَاللَّهُ
جَعَلَ لَكُم مِّن بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم
مِّن جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ
ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ ۙ وَمِنْ أَصْوَافِهَا وَ
أَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثَاثًا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٨٠﴾

મં ૩

યુવજ-જિહ-હુ લા યઅ-તિ બિખ઼ૈર ૮ હલ
બોઝ હૈ જિધર ભેજે કુછ ભલાઈ ન લાએ (૧૬૬) કયા
યસ્તવી હુ-વ ॥ મંય્યઅ-મુરુ બિલ અ઼દલિ ॥
બરાબર હો જાએગા યે ઔર વોહ જો
વ હુ-વ અ઼લા સિ઼રાતિ઼મ-મુસ્તક઼ીમ ○ (૭૬) વ
ઈન્સાફકા હુકમ કરતા હૈ ઔર વોહ સીધી રાહ પર હૈ (૧૬૭) ઔર
લિલ્લાહિ ગ઼ૈબુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼ ૮ વમા
અલ્લાહ હી કે લિયે હૈં આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી
અમ્રુસ્સાઅ઼તિ ઈલ્લા ક-લમ્હિ઼લ-બ-સ઼રિ
છુપી ચીઝેં (૧૬૮) ઔર કયામતકા મામ્લા નહીં મગર જૈસે
ઔ હુ-વ અક઼-રબ ૮ ઈન્નલ્લા-હ
એક પલકકા મારના બલ્કે ઉસસે ભી કરીબ (૧૬૯)
અ઼લા કુલ્લિ શૈઈન ક઼દીર (૭૭)
બેશક અલ્લાહ સબ કુછ કર સકતા હૈ
વલ્લાહુ અખ઼્ર-જકુમ મિમ-બુતૂનિ ઉમ્મહાતિકુમ લા તઅ઼-લ-મૂ-ન
ઔર અલ્લાહને તુમ્હેં તુમ્હારી માઓંકે પેટસે પૈદા કિયા કે કુછ ન
શૈઅંવ્-વ જ-અ઼-લ લકુમુસ્સમ-અ઼ વલ્અબ્સ઼ા-ર વલ્અફ-ઈ-દ-ત ॥ લ-અ઼લ્લકુમ
જાનતે થે (૧૭૦) ઔર તુમ્હેં કાન ઔર આંખ ઔર દિલ દિયે (૧૭૧) કે તુમ એહસાન
તશ્કુરૂન (૭૮) અ-લમ યરૌ ઈલત્ત઼ૈરિ મુસખ્ખરાતિન ફી જવ્વિસ્સમાઅ ૮ મા
માનો (૧૭૨) કયા ઉન્હોંને પરિન્દે ન દેખે હુકમ કે બાંધે આસ્માનકી ફિઝામેં ઉન્હેં કોઈ નહીં
યુમ્સિકુહુન્ન ઈલ્લલ્લાહ ૮ ઈન્ન ફી ઝ઼ાલિ-ક લ-આયાતિલ લિક઼ૌમિંય્યુઅ-મિનૂન
રોકતા (૧૭૩) સિવા અલ્લાહકે બેશક ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં ઈમાનવાલોંકો
(૭૯) વલ્લાહુ જ-અ઼-લ લકુમ મિમ-બુયૂતિકુમ સ-ક-નંવ-વ જ-અ઼-લ
ઔર અલ્લાહને તુમ્હેં ઘર દિયે બસનેકો (૧૭૫) ઔર તુમ્હારે
લકુમ મિન જુલૂદિલ-અન્આ઼મિ બુયૂતન તસ્તખ઼િફ-ફૂનહા યૌ-મ ઝ઼અ-નિકુમ
લિયે ચૌપાયોંકી ખાલોંસે કુછ ઘર બનાએ (૧૭૬) જો તુમ્હેં હલ્કે પળતે હૈં તુમ્હારે સફરકે દિન
વ યૌ-મ ઈક઼ામતિકુમ ॥ વ મિન અસ્વ઼ાફિહા વ ઔબારિહા
ઔર મંઝિલોં પર ઠહરનેકે દિન ઔર ઉનકી ઊન ઔર બેરી (રોંગટે)
વ અશ્આ઼રિહા અસ઼ાસંવ-વ મતાઅ઼ન ઈલાહ઼ીન (૮૦)
ઔર બાલોંસે કુછ ગિરસ્તીકા સામાન (૧૭૭) ઔર બરતનેકી ચીઝેં એક વકત તક

હિસ્સે પર ઈમાન લાયે જો ઉનકે ખયાલમેં ઉનકી કિતાબોંકે મુવાફિક થા ઔર કુછ કે મુન્કિર હો ગયે. કતાદા વ ઈબ્ને સાઈબકા કૌલ હૈ કે, બાંટનેવાલોંસે કુફ્ફારે કુરૈશ મુરાદ હૈં જિનમેં બા'ઝ કુર્આનકો સહર (જાદૂ), બાઝ કહાનત, બાઝ અફસાના કહતે થે, ઈસ તરહ ઉન્હોંને કુર્આને કરીમકે હકમેં અપને અકવાલ તકસીમ કર રખ્ખે થે ઔર એક કૌલ યે હૈ કે બાંટનેવાલોંસે વો બારહ અશ્ખાસ મુરાદ હૈં જિન્હેં કુફ્ફારને મક્કા મુકર્રમાકે રાસ્તોં પર મુકર્રર કિયા થા. હજ્જકે ઝમાનેમેં હર હર રાસ્તા પર ઉનમેં કા એક એક શખ્સ બૈઠ જાતા થા ઔર વો આનેવાલોંકો બહકાને ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ સે મુન્હરિફ કરનેકે લિયે એક એક બાત મુકર્રર કર લેતા થા, કોઈ આને વાલોંસે યે કહતા થા કે ઉનકી બાતોંમેં ન આના કે વો જાદૂગર

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّمَّا خَلَقَ ظِلٰلًا وَّ جَعَلَ لَكُمْ
مِّنَ الْجِبَالِ اَكْنَانًا وَّجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيْلَ تَقِيْكُمُ
الْحَرَّ وَ سَرَابِيْلَ تَقِيْكُمْ بَاْسَكُمْ ؕ كَذٰلِكَ يُتِمُّ
نِعْمَتَهٗ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُوْنَ ۝ فَاِنْ تَوَلَّوْا
فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ۝ يَعْرِفُوْنَ نِعْمَتَ
اللّٰهِ ثُمَّ يُنْكِرُوْنَهَا وَ اَكْثَرُهُمُ الْكٰفِرُوْنَ ۝ وَ يَوْمَ
نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِيْنَ
كَفَرُوْا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ۝ وَاِذَا رَاَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا
الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ۝
وَاِذَا رَاَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا شُرَكَآءَهُمْ قَالُوْا رَبَّنَا
هٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا الَّذِيْنَ كُنَّا نَدْعُوْا مِنْ دُوْنِكَ ۚ
فَاَلْقَوْا اِلَيْهِمُ الْقَوْلَ اِنَّكُمْ لَكٰذِبُوْنَ ۝ وَ اَلْقَوْا
اِلَى اللّٰهِ يَوْمَئِذِ ۣالسَّلَمَ وَ ضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا

વલ્લાહુ જ-અ-લ લકુમ મિમ્મા ખ-લ-ક઼ ઝ઼િલાલંવ-વ
ઔર અલ્લાહને તુમ્હેં અપની બનાઈ હુઈ ચીઝોં (૧૭૮) સે સાએ
જ-અ-લ લકુમ મિનલ જિબાલિ
દિયે (૧૭૯) ઔર તુમ્હારે લિયે પહાડોંમેં છુપનેકી જગહ
અક-નાનંવ-વ જ-અ-લ લકુમ સરાબી-લ
બનાઈ (૧૮૦) ઔર તુમ્હારે લિયે કુછ પેહનાવે બનાએકે તુમ્હેં
તક઼ીકુમુલ હ઼ર-ર વ સરાબી-લ તક઼ીકુમ
ગરમીસે બચાએં ઔર કુછ પેહનાવે (૧૮૧) કે
બઅ-સકુમ ط કઝ઼ાલિ-ક યુતિમ્મુ નિઅ઼-મતહૂ
લડાઈમેં તુમ્હારી હિફાઝત કરેં (૧૮૨) યૂંહી અપની
અ઼લૈકુમ લ-અ઼લ્લકુમ તુસ્લિમૂન (૮૧) ફ-ઈન
ને'મત તુમ પર પૂરી કરતા હૈ (૧૮૩) કે તુમ ફરમાન માનો (૧૮૪) ફિર
ત-વલ્લૌ ફ-ઈન્નમા અ઼લૈકલ-બલાગ઼ુલ-મુબીન મં ૩
અગર વોહ મુંહ ફેરેં (૧૮૫) તો અય મહબૂબ! તુમ પર નહીં મગર સાફ

(૮૨) યઅ઼-રિફૂ-ન નિઅ઼-મ-તલ્લાહિ સુમ્મ યુન્કિરૂનહા વ અક-સ઼રુહુમુલ-કાફિરૂન
પહુંચા દેના (૧૮૬) અલ્લાહ કી ને'મત પહુંચાતે હૈં (૧૮૭) ફિર ઉસસે મુન્કર હોતે હૈં (૧૮૮) ઔર ઉનમેં અકસર કાફિર
ع (૮૩) વ યૌ-મ નબ્અ઼સુ મિન કુલ્લિ ઉમ્મતિન શહીદન સુમ્મ ૯
હૈં (૧૮૯) ઔર જિસ દિન (૧૯૦) હમ ઉઠાએંગે હર ઉમ્મતમેંસે એક ગવાહ (૧૯૧) ફિર
લા યુઅ-ઝ઼નુ લિલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ વલા હુમ યુસ્તઅ઼-તબૂન (૮૪) વ ઈઝ઼ા
કાફિરોંકો ન ઈજાઝત હો (૧૯૨) ન વોહ મનાએ જાએં (૧૯૩) ઔર ઝુલ્મ
ર-અલ્લઝ઼ી-ન ઝ઼-લમુલ-અ઼ઝ઼ા-બ ફલા યુખ઼ફ્-ફફુ અ઼ન્હુમ વલા હુમ યુન્ઝ઼રૂન (૮૫)
કરનેવાલે (૧૯૪) જબ અઝાબ દેખેંગે ઉસી વકત સે ન વોહ ઉન પરસે હલકા હો ન ઉન્હેં મોહલત મિલે
વ ઈઝ઼ા ર-અલ્લઝ઼ી-ન અશ્રકૂ શુ-રકા-અહુમ કાલૂ રબ્બના
ઔર શિર્ક કરનેવાલે જબ અપને શરીકોંકો દેખેંગે (૧૯૫) કહેંગે અય હમારે રબ! યે
હાઉલાઇ શુ-ર-કાઉનલ્લઝ઼ી-ન કુન્ના નદ-ઊ઼ મિન દૂનિ-ક ج ફ-અલ્કૌ
હંય હમારે શરીક કે હમ તેરે સિવા પૂજતે થે તો વોહ ઉન પર
ઈલૈહિમુલ કૌ઼-લ ઈન્નકુમ લ-કાઝ઼િબૂન ج ★ (૮૬) વ અલ્કૌ ઈલલ્લાહિ પો
બાત ફેંકેંગે કે તુમ બેશક ઝૂટે હો (૧૯૬) ઔર ઉસ દિન (૧૯૭) અલ્લાહકી તરફ ના
યૌમ ઈઝ઼િ-નિસ-સ-લ-મ વ દ઼લ્લ અ઼ન્હુમ મા કાનૂ
આજિઝીસે ગિરેંગે (૧૯૮) ઔર ઉનસે ગુમ હો જાએંગી જો બનાવટેં

હૈં, કોઈ કહતા વો કઝ્ઝાબ હૈ, કોઈ કહતા વો મજનૂન હૈ, કોઈ કહતા વો કાહિન હૈ, કોઈ કહતા વો શાઈર હૈ, યે સુનકર લોગ જબ ખાનએ કા'બાકે દરવાઝે પર આતે તો વહાં વલીદ ઈબ્ને મુગીરહ બૈઠા રહતા ઉસસે નબી સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા હાલ દર્યાફત કરતે ઔર કહતે કે હમને મક્કા મુકર્રમા આતે હુએ શહરકે કિનારે ઉનકી નિસ્બત ઐસા સુના, વો કહ દેતા કે ઠીક સુના, ઈસ તરહ ખલકકો બેહકાતે ઔર ગુમરાહ કરતે ઉન લોગોંકો અલ્લાહ તઆલાને હલાક કિયા. (૧૦૦) રોઝે કિયામત. (૧૦૧) ઔર જો કુછ વો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઔર કુર્આનકી નિસ્બત કહતે થે. (૧૦૨) ઈસ આયતમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો રિસાલતકી તબ્લીગ ઔર ઈસ્લામકી દાવતકે

يَفْتَرُوْنَ ۝ اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ زِدْنٰهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوْا
يُفْسِدُوْنَ ۝ وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِيْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا
عَلَيْهِمْ مِّنْ اَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيْدًا عَلٰى
هٰۤؤُلَآءِ ؕ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ
شَيْءٍ وَّهُدًى وَّرَحْمَةً وَّبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِيْنَ ۝
اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَاِيْتَآئِ ذِي
الْقُرْبٰى وَيَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ ۚ
يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ۝ وَاَوْفُوْا بِعَهْدِ اللّٰهِ اِذَا
عٰهَدْتُّمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْاَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيْدِهَا وَ
قَدْ جَعَلْتُمُ اللّٰهَ عَلَيْكُمْ كَفِيْلًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا
تَفْعَلُوْنَ ۝ وَلَا تَكُوْنُوْا كَالَّتِيْ نَقَضَتْ غَزْلَهَا
مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ اَنْكَاثًا ؕ تَتَّخِذُوْنَ اَيْمَانَكُمْ دَخَلًا

યફ-તરૂન (૮૭) અલ્લઝી-ન ક-ફરૂ વ
કરતે થે (૧૯૯) જિન્હોંને કુફ્ર કિયા ઔર
સદ-દૂ અ઼ન સબિલિલ્લાહિ ઝિદનાહુમ
અલ્લાહકી રાહસે રોકા હમને અઝાબ પર અઝાબ બઢાયા (૨૦૦)
અ઼ઝાબન ફૌકલ-અ઼ઝાબિ બિમા કાનૂ યુફ-સિદૂન
બદલા ઉનકે ફસાદકા ઔર જિસ દિન હમ હર
(૮૮) વ યૌ-મ નબઅસુ ફી કુલ્લિ
ગિરોહમેં એક ગવાહ ઉન્હીમેંસે ઉઠાએંગે કે
ઉમ્મતિન શહીદન અ઼લૈહિમ મિન અન્ફુસિહિમ
ઉન પર ગવાહી દે (૨૦૧) ઔર અય મહબૂબ !
વ જિઅ-ના બિ-ક શહીદન અ઼લા હાઉલાઅ ˎ વ
તુમ્હેં ઉન સબ પર (૨૦૨) શાહિદ બનાકર લાએંગે ઔર
નઝ-ઝલ્ના અ઼લૈકલ-કિતા-બ તિબ્યાનલ-લિકુલ્લિ
હમને તુમ પર યે કુર્આન ઉતારા કે હર ચીઝકા

શૈઈવ-વ હુદંવ-વ રહ્-મતંવ-વ બુશ્રા લિલ મુસ્લિમીન ع (૮૯) ઈન્નલ્લા-હ
રૌશન બયાન હૈ (૨૦૩) ઔર હિદાયત ઔર રહમત ઔર બશારત મુસલમાનોંકો બેશક અલ્લાહ
યઅ-મુરુ બિલ્અ઼દલિ વલ્ઈહ્-સાનિ વ ઈતાઈ ઝિલ્કુર્બા વ યન્હા
હુકમ ફરમાતા હૈ ઈન્સાફ ઔર નેકી (૨૦૪) ઔર રિશ્તાદારોંકે દેનેકા (૨૦૫) ઔર મના
અ઼નિલ-ફહ્-શાઈ વલ્મુન્કરિ વલ્બ ગ્ય ટ યઈઝુકુમ લ-અ઼લ્લકુમ
ફરમાતા હૈ બે-હયાઈ (૨૦૬) ઔર બુરી બાત (૨૦૭) ઔર સર-કશીસે (૨૦૮) તુમ્હેં નસીહત ફરમાતા હૈ કે
ત-ઝક્કરૂન (૯૦) વ ઔફૂ બિઅ઼હ્- દિલ્લાહિ ઈઝા આ઼હત્તુમ
તુમ ધ્યાન કરો ઔર અલ્લાહકા અહદ પૂરા કરો (૨૦૯) જબ કૌલ બાંધો
વ લા તન્કુદુલ-ઐમા-ન બઅ઼-દ તૌકીદિહા વ કદ જ-અ઼લ્તુમુલ્લા-હ
ઔર કસ્મેં મઝબૂત કરકે ન તોડો ઔર તુમ અલ્લાહકો (૨૧૦) અપને ઉપર
અ઼લૈકુમ કફીલા ˎ ઈન્નલ્લા-હ યઅ઼-લમુ મા તફ-અ઼લૂન (૯૧)
ઝામિન કર ચુકે હો બેશક અલ્લાહ તુમ્હારે કામ જાનતા હૈ
વલા તકૂનૂ કલ્લતી ન-ક઼્-દ઼ત ગઝ-લહા મિમ્બઅ઼-દિ
ઔર (૨૧૧) ઉસ ઔરતકી તરહ ન હો જિસને અપના સૂત મઝબૂતીકે
કુવ્વતિન અન્-કાસા ˎ તત્તખિઝૂ-ન ઐમાનકુમ દ-ખ-લમ
બાદ રેઝા-રેઝા કરકે તોડ દિયા (૨૧૨) અપની કસ્મેં

ઈઝહારકા હુકમ દિયા ગયા, અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉબૈદકા કૌલ હૈ કે, ઈસ આયતકે નુઝૂલકે વકત તક દા'વતે ઈસ્લામ એલાનકે સાથ નહી કી જાતી થી. (૧૦૩) યા'ની અપના દીન ઝાહિર કરને પર મુશ્રિકોંકે મલામત કરનેકી પરવાહ ન કરો, ઉનકી તરફ મુલ્તફિત ન હો ઔર ઉનકે તમસ્ખુર-વ ઈસ્તિહઝાકા ગમ ન કરો. (૧૦૪) કુફ્ફારે કુરૈશકે પાંચ સરદાર આસ ઈબ્ને વાઈલ સહમી ઔર અસ્વદ ઈબ્ને મુત્તલિબ ઔર અસ્વદ ઈબ્ને અબ્દે યગૂસ ઔર હારિસ ઈબ્ને કૈસ, ઔર ઉન સબકા અફસર વલીદ ઈબ્ને મુગીરહ મખ્ઝૂમી, યે લોગ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો બહુત ઈઝા દેતે ઔર આપકે સાથ તમસ્ખુર વ ઈસ્તિહઝા કરતે થે. અસ્વદ ઈબ્ને મુત્તલિબકે લિયે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને દુઆ કી થી કે યા રબ

بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ ۚ
إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ ۚ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَ
يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۚ وَلَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾
وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ
بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ
سَبِيلِ اللَّهِ ۖ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَشْتَرُوا
بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۚ إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ
لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾ مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ
وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ ۗ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا
أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ مَنْ عَمِلَ
صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ

منزل ٣

બૈનકુમ અન તકૂ-ન ઉમ્મતુન હિ-ય
આપસમેં એક બે-અસ્લ બહાના બનાતે
અર્બા મિન ઉમ્મહ ▸ ઈન્નમા યબ્લૂકુમુલ્લાહુ
હો કે કહીં એક ગિરોહ દૂસરે ગિરોહસે ઝિયાદા ન હો (૨૧૩)
બિહ ▸ લ-યુબય્યિનન્ન લકુમ યૌમલ-ક઼િયામતિ
અલ્લાહ તો ઉસસે તુમ્હેં આઝમાતા હૈ (૨૧૪) ઓર ઝુરૂર તુમ
મા કુન્તુમ ફીહિ તખ્ત઼લિફૂન (૯૨) વ લૌ
પર સાફ ઝાહિર કર દેગા કયામતકે દિન (૨૧૫) જિસ
શા-અલ્લાહુ લ-જ-અ઼- લકુમ
બાતમેં ઝગળતે થે (૨૧૬) ઔર અલ્લાહ ચાહતા તો
ઉમ્મતંવ્વાહિ઼-દ-તંવ-વ લાકિંય્યુદ઼િલ્લુ
તુમકો એક હી ઉમ્મત કરતા (૨૧૭) લેકિન અલ્લાહ ગુમરાહ
મંય્યશાઉ વ યહ-દી મંય્યશાઅ ▸ વ લ-તુસ્અલુન્ન
કરતા હૈ (૨૧૮) જિસે ચાહે ઔર રાહ દેતા હૈ (૨૧૯) જિસે ચાહે ઔર

અ઼મ્મા કુન્તુમ તઅ઼-મલૂન (૯૩) વલા તત્તખ઼િઝૂ઼ ઐમાનકુમ
ઝુરૂર તુમસે (૨૨૦) તુમ્હારે કામ પૂછે જાએંગે (૨૨૧) ઔર અપની કસમેં આપસમેં બે-અસ્લ બહાના ન બના
દ-ખ઼-લમ-બૈનકુમ ફ-તઝિલ્લ ક઼-દમુમ-બઅ઼-દ સુબૂતિહા વ તઝૂ઼કૂસ્સૂ-અ
લો કે કહીં કોઈ પાંવ (૨૨૨) જમનેકે બાદ લગ્ઝિશ ન કરે ઔર તુમ્હેં બુરાઈ ચખની
બિમા સ઼-દત્તુમ અ઼ન સબીલિલ્લાહ ▸ વ લકુમ અ઼ઝ઼ાબુન અ઼ઝ઼ીમ (૯૪)
હો (૨૨૩) બદલા ઉસકા કે અલ્લાહ કી રાહસે રોકતે થે ઔર તુમ્હેં બળા અઝાબ હો (૨૨૪)
વલા તશતરૂ બિ-અ઼હ-દિલ્લાહિ સ઼-મ-નન ક઼લીલા ▸ ઈન્નમા ઈ઼ન્દલ્લાહિ હુ-વ
ઔર અલ્લાહકે અહદ પર થોળે દામ મોલ ન લો (૨૨૫) બેશક વોહ (૨૨૬) જો અલ્લાહકે
ખ઼ૈરુલ્લકુમ ઈન કુન્તુમ તઅ઼-લમૂન (૯૫) મા ઈ઼ન્દકુમ યન્ફદુ વમા
પાસ હૈ તુમ્હારે લિયે બેહતર હૈ અગર તુમ જાન્તે હો જો તુમ્હારે પાસ હૈ (૨૨૭) હો ચુકેગા ઔર જો
ઈ઼ન્દલ્લાહિ બાકા ▸ વ લ-નજ-ઝિયન્નલ્લઝ઼ી-ન સ઼-બરૂ અજ-રહુમ બિ-અહ઼-સનિ
અલ્લાહકે પાસ હૈ (૨૨૮) હમેશા રેહનેવાલા હૈ ઔર ઝુરૂર હમ સબ્ર કરને વાલોંકો ઉનકા વોહ સિલા દેંગે
મા કાનૂ યઅ઼-મલુન (૯૬) મન અ઼મિ-લ સ઼ાલિહ઼મ-મિન ઝ઼-કરિન ઔ
જો ઉનકે સબસે અચ્છે કામકે કાબિલ હો (૨૨૯) જો અચ્છા કામ કરે મર્દ હો યા
ઉન્સ઼ા વ હુ-વ મુઅ-મિનુન ફ-લનુહ઼-યિયન્નહૂ
ઔરત ઔર હો મુસલમાન (૨૩૦) તો ઝુરૂર હમ ઉસે અચ્છી ઝિન્દગી

ઈસકો અંધા કર દે. એક રોઝ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ મસ્જિદે હરામમેં તશરીફ ફરમા થે, યે પાંચોં આએ ઔર ઉન્હોંને હસ્બે દસ્તૂર તા'ન વ તમસ્ખુરકે કલિમાત કહે ઔર તવાફમેં મશગૂલ હો ગએ, ઉસી હાલતમેં હઝરત જિબ્રઈલે અમીન હઝરતકી ખિદમતમેં પહુંચે ઔર ઉન્હોંને વલીદ ઈબ્ને મુગીરહકી પિંડલીકી તરફ ઔર આસકે કફે-પા કી તરફ ઔર અસ્વદ ઈબ્ને મુત્તલિબકી આંખોંકી તરફ ઔર અસ્વદ ઈબ્ને અબ્દે યગૂસ કે પેટકી તરફ ઔર હારિસ ઈબ્ને કૈસકે સરકી તરફ ઈશારા કિયા ઔર કહા મૈં ઉનકા શર દફે કર દૂંગા, ચુનાંચે થોળે અરસેમેં યે હલાક હો ગએ. વલીદ ઈબ્ને મુગીરહ તીર ફરોશકી દુકાનકે પાससે ગુઝરા, ઉસકે તેહબંદમેં એક પૈકાન ચુભા મગર ઉસને તકબ્બુરસે ઉસકો નિકાલનેકે લિયે સર નીચા ન કિયા

حَيٰوةً طَيِّبَةً ۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ
مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝ فَاِذَا قَرَاْتَ الْقُرْاٰنَ فَاسْتَعِذْ
بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ۝ اِنَّهٗ لَيْسَ لَهٗ
سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ۝
اِنَّمَا سُلْطٰنُهٗ عَلَى الَّذِيْنَ يَتَوَلَّوْنَهٗ وَالَّذِيْنَ هُمْ
بِهٖ مُشْرِكُوْنَ ۝ وَاِذَا بَدَّلْنَاۤ اٰيَةً مَّكَانَ اٰيَةٍ ۙ
وَّاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوْۤا اِنَّمَاۤ اَنْتَ مُفْتَرٍ ۚ
بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ قُلْ نَزَّلَهٗ رُوْحُ
الْقُدُسِ مِنْ رَّبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
وَهُدًى وَّبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِيْنَ ۝ وَلَقَدْ نَعْلَمُ
اَنَّهُمْ يَقُوْلُوْنَ اِنَّمَا يُعَلِّمُهٗ بَشَرٌ ۚ لِسَانُ الَّذِيْ
يُلْحِدُوْنَ اِلَيْهِ اَعْجَمِيٌّ وَّهٰذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ
مُّبِيْنٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۙ

હ઼યાતન તૂય્યિ-બહ઼ ૮ વ-લ-નજ-ઝિયન્નહુમ
જિલાએંગે (૨૩૧) ઔર ઝૂરૂર ઉન્હેં ઉનકા નેગ દેંગે
અજ- રહુમ બિઅહ઼-સનિ મા કાનૂ
જો ઉનકે સબસે બેહતર કામકે
યઅ્-મલૂન (૯૭) ફઈઝ઼ા ક઼-રઅ-તલ -
લાઈક હો તો જબ તુમ કુર્આન
કુરઆ-ન ફસ્તઈ઼ઝ઼ બિલ્લાહિ મિનશ-
પઢો તો અલ્લાહકી પનાહ માંગો
શૈત઼ાનિર-રજીમ (૯૮) ઈન્નહૂ લૈ-સ લહૂ
શૈતાન મરદૂદસે (૨૩૨) બેશક ઉસકા કોઈ
સુલ્ત઼ાનુન અ઼-લલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વ
કાબૂ ઉન પર નહીં જો ઈમાન લાએ ઔર
અ઼લા રબ્બિહિમ ય-ત-વક્કલૂન (૯૯)
અપને રબ હી પર ભરોસા રખતે હૈં (૨૩૩)

ઈન્નમા સુલ્ત઼ાનુહૂ અ઼-લલ્લઝ઼ી-ન ય-ત-વલ્લૌનહૂ વલ્લઝ઼ી-ન હુમ બિહી
ઉસકા કાબૂ તો ઉન્હી પર હૈ જો ઉસસે દોસ્તી કરતે હૈં ઔર ઉસે શરીક
મુશ્રિકૂન ० (૧૦૦) વ ઈઝ઼ા બદ-દલ્નાં આ-ય-તમ-મકા-ન આયતિંવ- ॥ વલ્લાહુ
ઠેહરાતે હૈં ઔર જબ હમ એક આયતકી જગહ દૂસરી આયત બદલેં (૨૩૪) ઔર અલ્લાહ
અઅ્-લમુ બિમા યુનઝ-ઝિલુ ક઼ાલૂ ઈન્નમાં અન્ત મુફ-તર ॥ બલ
ખૂબ જાન્તા હૈ જો ઉતારતા હૈ (૨૩૫) કાફિર કહેં તુમતો દિલસે બના લાતે હો (૨૩૬) બલ્કે ઉનમેં
અક-સ઼રુહુમ લા યઅ્-લમૂન (૧૦૧) કુલ નઝ-ઝલહૂ રૂહુલ-કુદુસિ મિર્રબ્બિ-ક
અકસરકો ઈલ્મ નહીં (૨૩૭) તુમ ફરમાઓ ઉસે પાંકીઝગીકી રૂહ (૩૩૮) નેં ઉતારા તુમ્હારે રબકી તરફસે
બિલ્હ઼ક઼્ક઼િ લિયુસ઼બ્બિ-તલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વ હુદંવ-વ બુશ્રા લિલ-મુસ્લિમીન
ઠીક-ઠીક કે ઉસસે ઈમાનવાલોંકો સાબિત કદમ કરે ઔર હિદાયત ઔર બશારત મુસલમાનોંકો
(૧૦૨) વ લ-ક઼દ નઅ્-લમુ અન્નહુમ યકૂલૂ-ન ઈન્નમા યુઅ઼લ્લિમુહૂ બ-શરૂ ॥
ઔર બેશક હમ જાનતે હૈં કે વોહ કેહતે હૈં યે તો કોઈ આદમી સિખાતા હૈ
લિસાનુલ્લઝ઼ી યુલ્હ઼િદૂ-ન ઈલૈહિ અઅ્-જમિય્યુંવ-વ હાઝા લિસાનુન
જિસકી તરફ ઢાલતે હૈં ઉસકી ઝુબાન અજમી હૈ ઔર યે રૌશન અરબી ઝુબાન (૨૩૯) બેશક વોહ જો
અ઼-રબિય્યુમ-મુબીન (૧૦૩) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન લા યુઅ-મિનૂ-ન બિઆયાતિલ્લાહિ॥
અલ્લાહકી આયતોં પર ઈમાન નહીં લાતે (૨૪૦) અલ્લાહ ઉન્હેં રાહ

ઈસ્સે ઉસકી પિંડલીમેં ઝખ્મ આયા ઔર ઉસીમેં મર ગયા, આસ ઈબ્ને વાઈલકે પાંવમેં કાંટા લગા ઔર નઝર ન આયા, ઉસસે પાંવ વરમ કર ગયા ઔર યે શખ્સ ભી મર ગયા, અસ્વદ ઈબ્ને મુત્તલિબ કી આંખોંમે એસા દર્દ હુવા કે દીવારમેં સર મારતા થા, ઉસીમેં મર ગયા, ઔર યે કહતા મરા કે મુઝકો મુહમ્મદને કત્લ કિયા (સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) ઔર અસ્વદ ઈબ્ને અબ્દે યગૂસ કો ઈસ્તિસ્કા હુવા, ઔર કલબીકી રિવાયતમેં હૈ કે ઉસકો લૂ લગી ઔર ઉસકા મુંહ ઈસ કદ્ર કાલા હો ગયા કે ઘરવાલોંને ન પહચાના ઔર નિકાલ દિયા, ઈસી હાલમેં યે કહતા મરા કે મુઝકો મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) કે રબને કત્લ કિયા, ઔર હારિસ ઈબ્ને કૈસકી નાકસે ખૂન ઔર પીપ જારી હુવા, ઉસીમેં હલાક હો ગયા, ઉન્હીકે હકમેં યે આયત

لَا يَهْدِيهِمُ اللّٰهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝
إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِآيَاتِ اللّٰهِ ۚ وَأُولٰئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ ۝ مَنْ
كَفَرَ بِاللّٰهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَ
قَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلٰكِنْ مَنْ شَرَحَ
بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللّٰهِ ۚ وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمُ اسْتَحَبُّوا الْحَيٰوةَ
الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ ۚ وَأَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْكٰفِرِينَ ۝ أُولٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى
قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ ۚ وَأُولٰئِكَ هُمُ
الْغٰفِلُونَ ۝ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ
الْخٰسِرُونَ ۝ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ
مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَصَبَرُوا ۙ إِنَّ رَبَّكَ مِنْ

લા યહ-દીહિમુલ્લાહુ વ લહુમ અ઼ઝ઼ાબુન
નહીં દેતા ઔર ઉનકે લિયે દર્દનાક
અલીમ (૧૦૪) ઈન્નમા યફ-તરિલ કઝ઼િબલ્લઝ઼ી-ન
અઝાબ હૈ (૨૪૧) ઝૂટ બોહતાન વોહી બાંધતે હૈં જો અલ્લાહકી
લા યુઅ-મિનૂ-ન બિઆયાતિલ્લાહ૦વ
આયતોં પર ઈમાન નહીં રખતે (૨૪૨) ઔર
ઉલાઈ-ક હુમુલ-કાઝ઼િબૂન (૧૦૫) મન
વોહી ઝૂટે હૈં જો ઈમાન લાકર
ક-ફર બિલ્લાહિ મિમ્બઅ઼-દિ ઈમાનિહી
અલ્લાહકા મુન્કર હો (૨૪૩) સિવા ઉસકે
ઈલ્લા મન ઉક-રિ-હ વ ક઼લ્બુહૂ
જો મજબૂર કિયા જાએ ઔર ઉસકા દિલ
મુત઼્મઈન્નુમ-બિલ્ઈમાનિ વ લાકિમ્મન શ-ર-હ
ઈમાન પર જમા હુઆ હો (૨૪૪) હાં વોહ જો દિલ

બિલ્કુફ-રિ સ઼દ-રન ફ-અ઼લૈહિમ ગ઼-દ઼બુમ-મિનલ્લાહ ૮ વ લહુમ અ઼ઝ઼ાબુન મં 3
ખોલકર (૨૪૫) કાફિર હો ઉન પર અલ્લાહકા ગઝબ હૈ ઔર ઉનકો બળા
અ઼ઝ઼ીમ (૧૦૬) ઝ઼ાલિ-ક બિ-અન્નહુમુસ્ત-હ઼બ્બુલ હ઼યાતદ-દુન્યા
અઝાબ હૈ યે ઈસ લિયે કે ઉન્હોંને દુનિયાકી ઝિન્દગી આખેરતસે
અ઼-લલ-આખ઼િરતિ ॥ વ અન્નલ્લા-હ લા યહ-દિલ-ક઼ૌમલ-કાફિરીન
પ્યારી જાની (૨૪૬) ઔર ઈસ લિયે કે અલ્લાહ (ઐસે) કાફિરોંકો રાહ નહીં દેતા
(૧૦૭) ઉલા-ઈકલ્લઝ઼ી-ન ત઼-બ-અ઼લ્લાહુ અ઼લા કુલૂબિહિમ વ
યે હૈં વોહ જિનકે દિલ ઔર કાન ઔર આંખોં
સમ્ઈહિમ વ અબ્સ઼ારિહિમ ૮ વ ઉલાઈ-ક હુમુલ ગ઼ાફિલૂન (૧૦૮) લા
પર અલ્લાહને મોહર કર દી હૈ (૨૪૭) ઔર વોહી ગફલતમેં પળે હૈં (૨૪૮) આપ હી
જ-ર-મ અન્નહુમ ફિલ આખ઼િરતિ હુમુલ્ખાસિરૂન (૧૦૯) સુમ્મ
હુવા કે આખેરતમેં વોહી ખરાબ હૈં (૨૪૯) ફિર બેશક
ઈન્ન રબ્બ-ક લિલ્લઝ઼ી-ન હાજરૂ મિમ્બઅ઼-દિ મા ફુતિનૂ
તુમ્હારા રબ ઉનકે લિયે જિન્હોંને અપને ઘર છોળે (૨૫૦) બાદ ઉસકે કે સતાએ ગએ (૨૫૧)
સુમ્મ જાહદૂ વ સ઼-બરૂ ॥ ઈન્ન રબ્બ-ક મિમ-
ફિર ઉન્હોંને (૨૫૨) જિહાદ કિયા ઔર સાબિર રહે બેશક તુમ્હારા રબ ઉસ (૨૫૩)કે બાદ ઝુરૂર

નાઝિલ હુઈ (ખાઝિન). (૧૦૫) અપના અંજામે કાર. (૧૦૬) ઔર ઉનકે તા'ન વ ઈસ્તેહઝા ઔર શિર્ક વ કુફ્રકી બાતોંસે આપકો મલાલ હોતા હૈ. (૧૦૭) કે ખુદા પરસ્તોંકે લિયે તસ્બીહ વ ઈબાદતમેં મશ્ગૂલ હોના ગમકા બેહતરીન ઈલાજ હૈ. હદીસ શરીફમેં હૈ કે જબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો કોઈ અહમ વાકેઆ પેશ આતા તો નમાઝમેં મશ્ગૂલ હો જાતે.

(૧) સૂરએ નહલ : મક્કિયહ હૈ મગર આયત "ફઆકિબૂ બિમિષ્લિ માઊકિબ્તુમ બિહી" સે આખિર સૂરત તક જો આયાત હૈં વો મદીના તૈયેબહમેં નાઝિલ હુઈ, ઔર ઈસમેં ઔર અકવાલ ભી હૈં. ઈસ સૂરતમેં સોલહ રુકૂઅ ઔર એકસો

بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ۞ يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ
نَفْسٍ تُجَادِلُ عَن نَّفْسِهَا وَتُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ
مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۞ وَضَرَبَ اللَّهُ
مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا
رِزْقُهَا رَغَدًا مِّن كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ
اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا
كَانُوا يَصْنَعُونَ ۞ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْهُمْ
فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ۞
فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا
نِعْمَتَ اللَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ۞ إِنَّمَا
حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا
أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۖ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا
عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۞ وَلَا تَقُولُوا

યૌ-મ
બઅ-દિહા લ-ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૧૧૦)
બખ્શનેવાલા હૈ મહેરબાન જિસ દિન
તઅ-તી કુલ્લુ નફ-સિન તુજાદિલુ
હર જાન અપની હી તરફ ઝગળતી
અ઼ન્નફ-સિહા વ તુવફ-ફા કુલ્લુ નફ-સિમ્મા
આએગી (૨૫૪) ઔર હર જાનકો ઉસકા કિયા પૂરા ભર
અ઼મિલત વ હુમ લા યુઝ઼-લમૂન (૧૧૧)
દિયા જાએગા ઔર ઉન પર ઝુલ્મ ન હોગા (૨૫૫)
વ દ઼-ર-બલ્લાહુ મ-સ઼-લન કર-ય-તન
ઔર અલ્લાહને કહાવત બયાન ફરમાઈ (૨૫૬)
કાનત આમિ-ન-તમ મુત઼્મઈન્નતંય-યઅ-તીહા
એક બસ્તી (૨૫૭) કે અમાન વ ઈત્મીનાનસે થી (૨૫૮) હર
રિઝ-કુહા ર-ગ-દમ્મિન કુલ્લિ મકાનિન
તરફસે ઉસકી રોઝી કસરતસે આતી તો વોહ

મં ૩

ફ-ક-ફ-રત બિ-અન્ઉ઼મિલ્લાહિ ફ-અઝ઼ા-ક઼-હલ્લાહુ લિબાસલ્જૂઈ઼
અલ્લાહકી નેમતોંકી નાશુક્રી કરને લગી (૨૫૯) તો અલ્લાહને ઉસે યે સઝા ચખાઈ કે ઉસે ભૂખ ઔર ડરકા
વલ્ખૌફિ બિમા કાનૂ યસ઼-નઉ઼ન (૧૧૨) વ લ-ક઼દ જાઅહુમ
પેહનાવા પેહનાયા (૨૬૦) બદલા ઉનકે કિયેકા ઔર બેશક ઉનકે પાસ
રસૂલુમ-મિન્હુમ ફ-કઝ઼-ઝ઼બૂહુ ફ અ-ખ-ઝ઼-હુમુલ-અ઼ઝાબુ વ હુમ
ઉન્હીમેંસે એક રસૂલ તશરીફ લાયા (૨૬૧) તો ઉન્હોંને ઉસે ઝુટલાયા તો ઉન્હેં અઝાબને પકળા (૨૬૨) ઔર વોહ
ઝ઼ાલિમૂન (૧૧૩) ફકુલૂ મિમ્મા ર-ઝ-ક઼કુમુલ્લાહુ હ઼લાલન ત઼ય્યિબંવ- વશ્કુરૂ
બે ઈન્સાફ થે તો અલ્લાહકી દી હુઈ રોઝી (૨૬૩) હલાલ પાકીઝા ખાવ (૨૬૪) ઔર અલ્લાહકી
નિઅ઼-મ-તલ્લાહિ ઈન કુન્તુમ ઈય્યાહુ તઅ઼-બુદૂન (૧૧૪) ઈન્નમા
નેમતકા શુક્ર કરો અગર તુમ ઉસે પૂજતે હો તુમ પર
હ઼ર્-મ અ઼લૈકુમુલ્મૈત-ત વદ-દ-મ વ લહ઼-મલ- ખિન્ઝ઼ીરિ વમા ઉહિલ્લ
યુંહી હરામ કિયા હૈ મુરદાર ઔર ખૂન ઔર સુવ્વરકા ગોશ્ત ઔર વોહ જિસકે
લિગૈરિલ્લાહિ બિહ ફ-મનિદ઼-તુર-ર ગૈ-ર બાગિંવવલા આ઼દિન
ઝિબ્હ કરતે વકત ગૈરેખુદાકા નામ પુકારા ગયા (૨૬૫) ફિર જો લાચાર હો (૨૬૬) ન ખ્વાહિશ
ફ-ઈન્નલ્લાહ- ગફૂરુર્રહ઼ીમ (૧૧૫) વલા તકૂલૂ
કરતા ઔર ન હદસે બળ્હતા (૨૬૭) તો બેશક અલ્લાહ બખ્શને વાલા મહેરબાન હૈ ઔર ન કહો ઉસે

અઠ્ઠાઈસ આયતેં ઔર દો હઝાર આઠસો ચાલીસ કલિમે ઔર સાત હઝાર સાતસો સાત હુરૂફ હૈં (૨) શાને નુઝૂલ: જબ કુફ્ફારને અઝાબે મૌઊદકે નુઝૂલ ઔર કિયામતકે કાઈમ હોનેકી બ તરીકે તકઝીબ વ ઈસ્તેહઝા જલ્દી કી, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર બતા દિયા ગયા કે જિસકી તુમ જલ્દી કરતે હો વો કુછ દૂર નહી બહુત હી કરીબ હૈ ઔર અપને વકત પર બિલ્યકીન વાકેઅ હોગા, ઔર જબ વાકેઅ હોગા તો તુમ્હેં ઈસસે ખલાસીકી કોઈ રાહ ન મિલેગી, ઔર વો બુત જિન્હેં તુમ પૂજતે હો, તુમ્હારે કુછ કામ ન આયેંગે. (૩) વો વાહિદ લાશરીક લહૂ હૈ, ઉસકા કોઈ શરીક નહી. (૪) ઔર ઉન્હેં નુબુવ્વત વ રિસાલતકે સાથ બરગુઝીદઃ કરતઃ હૈ. (૫) ઔર મેરી હી ઈબાદત કરો ઔર મેરે સિવા કિસીકો ન પૂજો કયૂંકે મૈં વો હૂં કે (૬) જિસમેં ઉસકી

لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَٰذَا حَلَالٌ وَ
هَٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ۚ
إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾ مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا
قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِن قَبْلُ ۖ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِن
كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ
لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِن
بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِن بَعْدِهَا
لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٩﴾ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا
لِّلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾ شَاكِرًا
لِّأَنْعُمِهِ ۚ اجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٢١﴾
وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ

લિમા તસિફુ અલ- સિ-નતુકુમુલ-કઝિ-બ
જો તુમ્હારી ઝુબાનેં ઝૂટ બયાન કરતી હૈં
હાઝા હલાલુંવ-વ હાઝા હરામુલ
યે હલાલ હૈ ઔર યે હરામ હૈ કે અલ્લાહ
લિતફ-તરૂ અ-લલ્લાહિલ કઝિબ ॰ ઈન્નલ્લઝી-ન
પર ઝૂટ બાંધો (૨૬૮) બેશક જો અલ્લાહ પર
યફ-તરૂ-ન અ-લલ્લાહિલ કઝિ-બ લા
ઝૂટ બાંધતે હૈં ઉનકા ભલા ન
યુફલિહૂન (૧૧૬) મતાઉન કલીલુંવ્-વ
હોગા થોડા બરતના હૈ (૨૬૯) ઔર
લહુમ અઝાબુન અલીમ (૧૧૭) વ
ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબ ઔર
અ-લલ્લઝી-ન હાદૂ હર્રમ્ના મા
ખાસ યહૂદિયોં પર હમને હરામ ફરમાઈ
ક-સસ્ના અલૈ-ક મિન કબ્લ ॰ વમા ઝ-લમ્નાહુમ વ લાકિન કાનૂ મં ૩
વોહ ચીઝેં જો પેહલે તુમ્હેં હમને સુનાઈ (૨૭૧) ઔર હમને ઉન પર ઝુલ્મ ન કિયા હાં વોહી અપની
અન્ફુસહુમ યઝ-લિમૂન (૧૧૮) સુમ્મ ઈન્ન રબ્બ-ક લિલ્લઝી-ન
જાન પર ઝુલ્મ કરતે થે (૨૭૨) ફિર બેશક તુમ્હારા રબ ઉનકે લિયે
અમિલુસ્સૂ-અ બિજહાલતિન સુમ્મ તાબૂમિમ્બઅ-દિ ઝાલિ-ક વ અસ્લહૂ ॰ ઈન્ન
જો નાદાનીસે (૨૭૩) બુરાઈ કર બૈઠેં ફિર ઉસકે બાદ તૌબા કરેં ઔર સંવર જાએં બેશક
રબ્બ-ક મિમ્બઅ-દિહા લ-ગફૂરુર્રહીમ ॰ (૧૧૯) ઈન્ન ઈબરાહી-મ
તુમ્હારા રબ ઉસકે બાદ (૨૭૪) ઝુરૂર બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ બેશક ઈબ્રાહીમ
કા-ન ઉમ્મ-તન કાનિતલ-લિલ્લાહિ હનીફા ॰ વ-લમ યકુ
એક ઈમામ થા (૨૭૫) અલ્લાહકા ફરમાંબરદાર ઔર સબસે જુદા (૨૭૬) ઔર
મિનલ-મુશ્રિકીન ॰ (૧૨૦) શાકિરલ-લિ-અન-ઉમિહિ ॰ ઈજ-તબાહુ વ
મુશ્રિક ન થા (૨૭૭) ઉસકે એહસાનોં પર શુક્ર કરનેવાલા અલ્લાહને ઉસે ચુન
હદાહુ ઈલા સિરાતિમ-મુસ્તકીમ (૧૨૧) વ આતૈનાહુ
લિયા (૨૭૮) ઔર ઉસે સીધી રાહ દિખાઈ ઔર હમને ઉસે
ફિદ-દુન્યા હ-સ-નહ ॰ વ ઈન્નહૂ ફિલ્આખિરતિ
દુનિયામેં ભલાઈ દી (૨૭૯) ઔર બેશક વોહ આખેરતમેં

તૌહીદકે બેશુમાર દલાઈલ હૈં. (૭) યા'ની મનીસે જિસમેં ન હિસ હૈ ન હરકત, ફિર ઉસકો અપની કુદરતે કામિલહસે ઈન્સાન બનાયા કુવ્વત વ તાકત અતા કી. શાને નુઝૂલ : યે આયત ઉબૈ ઈબ્ને ખલફકે હકમેં નાઝિલ હૂઈ જો મરનેકે બાદ ઝિંદા હોનેકા ઈન્કાર કરતા થા, એક મર્તબા વો કિસી મર્દકી ગલી હૂઈ હડ્ડી ઉઠા લાયા ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે કહને લગા કે આપકા યે ખયાલ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ઈસ હડ્ડીકો ઝિંદગી દેગા ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર નિહાયત નફીસ જવાબ દિયા ગયા કે, હડ્ડી તો કુછ ન કુછ ઉઝવી શકલ રખતી ભી હૈ, અલ્લાહ તઆલા તો મનીકે એક છોટેસે બેહિસ-વ-હરકત કતરેસે તુઝ જૈસા ઝગળાલૂ ઈન્સાન પૈદા કર દેતા હે, યે દેખકર ભી તૂ ઉસકી કુદરત પર ઈમાન

لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ ثُمَّ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ اَنِ اتَّبِعْ
مِلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝
اِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ؕ
وَاِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا
كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ۝ اُدْعُ اِلٰى سَبِيْلِ رَبِّكَ
بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِيْ
هِيَ اَحْسَنُ ؕ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ
سَبِيْلِهٖ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ۝ وَاِنْ عَاقَبْتُمْ
فَعَاقِبُوْا بِمِثْلِ مَا عُوْقِبْتُمْ بِهٖ ؕ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ
لَهُوَ خَيْرٌ لِّلصّٰبِرِيْنَ ۝ وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ اِلَّا
بِاللّٰهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِيْ ضَيْقٍ
مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ ۝ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا
وَّالَّذِيْنَ هُمْ مُّحْسِنُوْنَ ۝

منزل ٣

મં ૩

લમિનસ્સાલિહીન (૧૨૨) સુમ્મ ઔહૈના
શાયાને કુર્બ હૈ ફિર હમને તુમ્હેં
ઈલૈ-ક અનિત્તબિઅ્ - મિલ્લ-ત ઈબરાહી-મ
''વહી'' ભેજી કે દીને ઈબ્રાહીમકી પૈરવી
હ્નીફા ◦ વ મા કા-ન મિનલ-મુશ્રિકીન (૧૨૩)
કરો જો હર બાતિલસે અલગ થા ઔર મુશ્રિક ન થા
ઈન્નમા જુઈલસ્સબ્તુ અ્-લલ-લઝીનખ્-ત-લફૂ
(૨૮૦) હફતા તો ઉન્હીં પર રખા ગયા થા
ફી હ ◦ વ ઈન્ન રબ્બ-ક લ-યહ્-કુમુ બૈનહુમ
જો ઉસમેં મુખ્તલિફ હો ગએ (૨૮૧) ઔર બેશક તુમ્હારા રબ
યૌમલ-ક્યિામતિ ફીમા કાનૂ ફીહિ
કયામતકે દિન ઉનમેં ફૈસલા કર દેગા
યખ્તલિફૂન (૧૨૪) ઉદ-ઉ ઈલા સબીલિ
જિસ બાતમેં ઈખ્તિલાફ કરતે થે (૨૮૨) અપને રબકી

રબ્બિ-ક બિલહિક-મતિ વલ્મૌઈઝતિલ-હ-સ-નતિ વજાદિલ્હુમ
રાહકી તરફ બુલાઓ (૨૮૩) પક્કી તદબીર ઔર અચ્છી નસીહતસે (૨૮૪) ઔર ઉનસે ઉસ
બિલ્લતી હિ-ય અહ્-સન ◦ ઈન્ન રબ્બ-ક હુ-વ અઅ્-લમુ બિમન
તરીકે પર બહસ કરો જો સબસે બેહતર હો (૨૮૫) બેશક તુમ્હારા રબ ખૂબ જાનતા હૈ
દલ્લ અન સબીલિહી વ હુ-વ અઅ્-લમુ બિલ્મુહ-તદીન (૧૨૫)
જો ઉસકી રાહસે બેહકા ઔર વોહ ખૂબ જાનતા હૈ રાહવાલોંકો
વ ઈન આકબ્તુમ ફ-આકિબૂ બિમિસ્લિ મા ઊકિબ્તુમ બિહ ◦ વ
ઔર અગર તુમ સઝા દો તો વૈસી હી સઝા દો જૈસી તુમ્હેં તકલીફ પહુંચાઈ થી (૨૮૬) ઔર
લઈન સ્-બર-તુમ લહુ-વ ખ઼ૈરુલ્લિસ્- સાબિરીન (૧૨૬) વસ્બિર
અગર તુમ સબ્ર કરો (૨૮૭) તો બેશક સબ્રવાલોંકો સબ્ર સબસે અચ્છા ઔર અય
વમા સબ્રુ-ક ઈલ્લા બિલ્લાહિ વ લા તહ્-ઝન અ્લૈહિમ
મહબૂબ ! તુમ સબ્ર કરો ઔર તુમ્હારા સબ્ર અલ્લાહ હી કી તૌફીકસે હૈ
૯૦ વલા તકુ ફી દૈકિમ-મિમ્મા યમ-કુરૂન (૧૨૭) ઈન્નલ્લા-હ
ઔર ઉનકા ગમ ન ખાઓ (૨૮૮) ઔર ઉનકે ફરેબીયોંસે દિલ તંગ ન હો (૨૮૯) બેશક અલ્લાહ
મ-અ્લ- લઝીનત-ત-કવ્વલ્લઝી-ન હુમ મુહ્-સિનૂન ૯ ○ (૧૨૮)
ઉનકે સાથ હૈ જો ડરતે હૈં ઔર જો નેકિયાં કરતે હૈં.

નહીં લાતા. (૮) કે ઉનકી નસ્લસે દૌલત બઢાતે હો, ઉનકે દૂધ પીતે હો, ઉન પર સવારી કરતે હો. (૯) કે ઉસને તુમ્હારે નફા ઔર આરામકે લિયે યે ચીઝેં પૈદા કી. (૧૦) ઐસી અજીબો ગરીબ ચીઝેં. (૧૧) ઈસમેં વો તમામ ચીઝેં આ ગઈ જો આદમીકે નફા વ રાહત વ આસાઈશકે કામ આતી હૈં ઔર ઉસ વકત તક મૌજૂદ નહીં હુઈ થી, અલ્લાહ તઆલાકો ઉનકા આઈન્દા પૈદા કરના મંઝૂર થા જૈસે કે દુખાની જહાઝ, રેલેં, મોટર, હવાઈ જહાઝ, બર્કી કુવ્વતોંસે કામ કરનેવાલે આલાત, દુખાની ઔર બર્કી મશીનેં, ખબર રસાની વ નશ્રે સૌતકે સામાન ઔર ખુદા જાને ઉસકે ઈલાવા ઉસકો કયા કયા પેદા કરના મંઝૂર હૈ. (૧૨) યા'ની સિરાતે મુસ્તકીમ ઔર દીને ઈસ્લામ, કયૂંકે દો મકામોંકે દરમિયાન જિતની રાહેં નિકાલી જાએં ઉનમેંસે જો બીચકી રાહ

હોગી વહી સીધી હોગી. (૧૩) જિસ પર ચલનેવાલા મંઝિલે મકસૂદકો નહી પહુંચ સકતા, કુફ્રકી તમામ રાહેં ઐસી હી હૈં. (૧૪) રાહે રાસ્ત પર. (૧૫) અપને જાનવરોંકો ઔર અલ્લાહ તઆલા. (૧૬) મુખ્તલિફ સૂરત વ રંગ, મઝે, બૂ ખાસિયતવાલે કે સબ એક હી પાનીસે પૈદા હોતે હૈં ઔર હર એકકે અવસાફ દૂસરેસે જુદા હૈં. યે સબ અલ્લાહ કી ને'મતે હૈં (૧૭) ઉસકી કુદરત વ હિકમત ઔર વહદાનિયતકી (૧૮) જો ઈન ચીઝોંમેં ગૌર કરકે સમઝે કે અલ્લાહ તઆલા ફાઈલે મુખ્તાર હૈ ઔર ઉલુવિયાત વ સિફલિયાત સબ ઉસકે તહતે કુદરત વ ઈખ્તિયાર. (૧૯) ખ્વાહ હૈવાનોંકી કિસ્મસે હો યા દરખ્તોંકી યા ફૂલોંકી. (૨૦) કે ઉસમેં કશ્તિયોં પર સવાર હોકર સફર કરો યા ગોતા લગાકર ઉસકી તહ તક પહુંચો યા ઉસસે શિકાર કરો. (૨૧) યા'ની મછલી. (૨૨) યા'ની ગૌહર વ મરજાન (૨૩) ભારી પહાળોંકે. (૨૪) અપને મકાસિદકી તરફ. (૨૫) બનાએ જિસસે તુમ્હેં રસ્તેકા પતા ચલે. (૨૬) ખુશ્કી ઔર તરીમેં ઔર ઉસસે ઉન્હેં રાસ્તે ઔર કિબ્લાકી પેહચાન હોતી હૈ. (૨૭) ઈન તમામ ચીઝોંકો અપની કુદરત વ હિકમતસે, યા'ની અલ્લાહ તઆલા (૨૮) કિસી ચીઝકો ઔર આજિઝ વ બેકુદરત હો જૈસે કે બુત, તો આકિલકો કબ સઝાવાર હૈ કે ઐસે ખાલિક વ માલિકકી ઈબાદત છોળકર આજિઝ વ બેઈખ્તિયાર બુતોંકી પરસ્તિશ કરે, યા ઉન્હેં ઈબાદતમેં ઉસકા શરીક ઠહરાએ. (૨૯) ચેહ-જાઈ-કે ઉનકે શુક્રસે ઓહદાબર આ હો સકો. (૩૦) કે તુમ્હારે ઈરાદે શુક્રસે કાસિર હોનેકે બાવજૂદ અપની ને'મતોંસે તુમ્હેં મહરૂમ નહી ફરમાયા (૩૧) તુમ્હારે તમામ અકવાલ વ અફઆલ. (૩૨) યા'ની બુતોંકો. (૩૩) બનાએ કયા કે. (૩૪) ઔર અપને વજૂદમેં બનાનેવાલેકે મોહતાજ ઔર વો. (૩૫) બેજાન. (૩૬) તો ઐસે મજબૂર, બેજાન, બેઈલ્મ મા'બૂદ કૈસે હો સકતે હૈં, ઈન દલાઈલે કાતિઅહસે સાબિત હો ગયા કે. (૩૭) અલ્લાહ અઝઝો જલ્લ જો અપની ઝાતો સિફાતમેં નઝીરો શરીક સે પાક હૈ (૩૮) વહદાનિયતકે. (૩૯) કે હક ઝાહિર હો જાનેકે બાવજૂદ ઉસકા ઈત્તેબાઅ નહી કરતે. (૪૦) યા'ની લોગ ઉનસે દરયાફત કરે કે. (૪૧) મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પર તો. (૪૨) યા'ની ઝૂટે અફસાને કોઈ માનનેકી બાત નહી. શાને નુઝૂલ : યે આયત નઝર ઈબ્ને હારિસકી શાનમેં નાઝિલ હુઈ, ઉસને બહુતસી કહાનિયાં યાદ કર લી થી, ઉસસે જબ કોઈ કુર્આને કરીમકી નિસ્બત દર્યાફત કરતા તો, વો યે જાનનેકે બાવજૂદ કે કુર્આન શરીફ કિતાબે મોઅજઝ ઔર હક્ક વ હિદાયતસે મમ્લૂ હૈ, લોગોંકો ગુમરાહ કરનેકે લિયે યે કહ દેતા કે યે પહલે લોગોંકી કહાનિયાં હૈં, ઐસી કહાનિયાં મુઝે બહુત યાદ હૈં. અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ કે, લોગોંકો ઈસ તરહ ગુમરાહ કરનેકા અંજામ યે હૈ. (૪૩) ગુનાહોં ઔર ગુમરાહી વ ગુમરાહગરી કે. (૪૪) યા'ની પહલી ઉમ્મતોંને અપને અંબિયાકે સાથ. (૪૫) યે એક તમસીલ હૈ કે પિછલી ઉમ્મતોંને અપને રસૂલોંકે સાથ મકર કરનેકે લિયે કુછ મન્સૂબે બનાયે થે, અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં ખૂબ ઉન્હીંકે મન્સૂબોંમેં હલાક કિયા ઔર ઉનકા હાલ ઐસા હુવા જૈસે કિસી કૌમને કોઈ બલંદ ઈમારત બનાઈ ફિર વો ઈમારત ઉન પર ગિર પળી ઔર વો હલાક હો ગયે, ઈસી તરહ કુફ્ફાર અપની મક્કારિયોંસે ખુદ બર્બાદ હુએ. મુફસ્સિરીનને યે ભી ઝિક્ર કિયા હૈ કે, ઈસ આયતમેં અગલે મકર કરનેવાલોંસે નમરૂદ ઈબ્ને કિન્આન મુરાદ હૈ. જો ઝમાનએ ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામમેં રૂએ ઝમીનકા સબસે બળા બાદશાહ થા, ઉસને બાબુલમેં બહુત ઊંચી એક ઈમારત બનાઈ થી, જિસકી બલંદી પાંચ હઝાર ગઝ થી, ઔર ઉસકા મકર યે થા કે ઉસને યે બલંદ ઈમારત અપને ખયાલમેં આસ્માન પર પહુંચને ઔર આસ્માનવાલોંસે લળનેકે લિયે બનાઈ થી, અલ્લાહ તઆલાને હવા ચલાઈ ઔર વો ઈમારત ઉન પર ગિર પળી ઔર વો લોગ હલાક હો ગયે. (૪૬) જો તુમને ઘળ લિયે થે ઔર (૪૭) મુસલમાનોંસે. (૪૮) યા'ની ઉન ઉમ્મતોંકે અંબિયા વ ઉલમા જો ઉન્હેં દુનિયામેં ઈમાનકી દાવત દેતે ઔર નસીહત કરતે થે, ઔર યે લોગ ઉનકી બાત ન માનતે થે. (૪૯) યા'ની અઝાબ. (૫૦) યા'ની કુફ્રમેં મુબ્તિલા થે. (૫૧) ઔર વકતે મૌત અપને કુફ્રસે મુકર જાએંગે ઔર કહેંગે (૫૨) ઈસ પર ફરિશ્તે કહેંગે. (૫૩) લેહાઝા યે ઈન્કાર તુમ્હેં મુફીદ નહી. (૫૪) યા'ની ઈમાનદારોં. (૫૫) યા'ની કુર્આન શરીફ જો તમામ ખૂબિયોંકા જામેઅ ઔર હસનાત વ બરકાતકા મમ્બઅ ઔર દીની વ દુન્યવી ઔર ઝાહિરી વ બાતિની કમાલાતકા સરચશ્મા હૈ શાને નુઝૂલ : કબાઈલે અરબ ઐયામે હજ્જમેં હઝરત નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ કે તહકીકે હાલકે લિયે મક્કા મુકર્રમાકો કાસિદ ભેજતે થે, યે કાસિદ જબ મક્કા મુકર્રમા પહુંચતે ઔર શહરકે કિનારે રાસ્તોં પર ઉન્હેં કુફ્ફારકે કારિન્દે મિલતે (જૈસાકે સાબિકમેં ઝિક્ર હો ચુકા હૈ) ઉસસે યે કાસિદ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા હાલ દર્યાફત કરતે તો વો બહકાને પર મામૂર હી હોતે

થે, ઉનમેંસે કોઈ હઝરતકો સાહિર કહતા, કોઈ કાહિન, કોઈ શાઈર, કોઈ કઝઝાબ, કોઈ મજનૂં, ઔર ઉસકે સાથ યે ભી કહ દેતે કે તુમ ઉનસે ન મિલના, યહી તુમ્હારે હક્કમેં બેહતર હૈ. ઈસ પર કાસિદ કહતે કે અગર હમ મક્કા મુકર્રમા પહુંચકર બગૈર ઉન્સે મિલે અપની કૌમકી તરફ વાપસ હોં તો હમ બુરે કાસિદ હોંગે ઔર ઐસા કરના કાસિદકે મન્સબી ફરાઈઝકા તર્ક ઔર કૌમકી ખયાનત હોગી, હમેં તહકીક કે લિયે ભેજા ગયા હૈ, હમારા ફર્ઝ હૈ કે હમ ઉનકે, અપને ઔર બેગાનોં સબસે ઉનકે હાલકી તહકીક કરેં ઔર જો કુછ મા'લૂમ હો ઉસસે બેકમ વ કાસ્ત કૌમકો મુત્તલા કરેં. ઈસ ખ્યાલસે વો લોગ મક્કા મુકર્રમામેં દાખિલ હોકર અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે ભી મિલતે થે ઔર ઉનસે આપકે હાલકી તહકીક કરતે થે. અસ્હાબે કિરામ ઉન્હેં તમામ હાલ બતાતે થે ઔર નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે હાલાત વ કમાલાત ઔર કુર્આને કરીમકે મઝામીનસે મુત્તલા કરતે થે. ઉનકા ઝિક્ર ઈસ આયતમેં ફરમાયા ગયા (૫૬) યા'ની ઈમાન લાએ ઔર નેક અમલ કિયે (૫૭) યા'ની હયાતે તૈયબહ હૈ ઔર ફતહ વ ઝફર વ રિઝ્કે વસીઅ વગૈરા ને'મતેં. (૫૮) દારે આખેરત. (૫૯) ઔર યે બાત જન્નતકે સિવા કિસીકો કહીં ભી હાસિલ નહીં (૬૦) કે વો શિર્ક વ કુફ્રસે પાક હોતે હૈં ઔર ઉનકે અકવાલ વ અફઆલ ઔર અખ્લાક વ ખિસાલ પાકીઝા હોતે હૈં, તાઅતે સાથ હોતી હૈં, મુહર્રમાત વ મમ્નૂઆત કે દાગોંસે ઉનકા દામને અમલ મૈલા નહીં હોતા, કબ્ઝે રૂહકે વકત ઉનકો જન્નત વ રિદવાન વ રહમત વ કરામતકી બશારતેં દી જાતી હૈં, ઈસ હાલતમેં મૌત ઉનકો ખુશગવાર મા'લૂમ હોતી હૈ, ઔર જાન ફરહત વ સુરૂરકે સાથ જિસ્મસે નિકલતી હૈ ઔર મલાઈકહ ઈઝઝતકે સાથ ઉસકો કબ્ઝ કરતે હૈં (ખાઝિન) (૬૧) મરવી હૈ કે કરીબે મૌત બંદએ મોમિનકે પાસ ફરિશ્તા આકર કહતા હૈ, અય અલ્લાહકે દોસ્ત ! તુઝ પર સલામ ઔર અલ્લાહ તઆલા તુઝે સલામ ફરમાતા હૈ, ઔર આખેરતમેં ઉનસે કહા જાએગા. (૬૨) કુફ્ફાર ક્યૂં ઈમાન નહીં લાતે, કિસ ચીઝકે ઈંતેઝારમેં હૈં. (૬૩) ઉનકી અરવાહ કબ્ઝ કરને. (૬૪) દુનિયામેં યા રોઝે કિયામત. (૬૫) યા'ની પહલી ઉમ્મતોંકે કુફ્ફારને ભી કે કુફ્ર વ તકઝીબ પર કાઈમ રહે. (૬૬) કુફ્ર ઈખ્તિયાર કરકે. (૬૭) ઔર ઉન્હોંને અપને આમાલે ખબીસહકી સઝા પાઈ. (૬૮) અઝાબ. (૬૯) મિસ્લ બહીરા વ સાએબહ વગૈરહકે, ઈસસે ઉનકી મુરાદ યે થી કે ઉનકા શિર્ક કરના ઔર ઈન ચીઝોંકો હરામ કરાર દે લેના અલ્લાહકી મશિય્યત વ મરઝીસે હૈ, ઈસ પર અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા. (૭૦) કે રસૂલોંકી તકઝીબ કી ઔર હલાલકો હરામ કિયા ઔર ઐસે હી તમસ્ખુરકી બાતેં કહીં (૭૧) હક્કા ઝાહિર કર દેના ઔર શિર્કકે બાતિલ વ કબીહ હોને પર મુત્તલે કર દેના (૭૨) ઔર હર રસૂલકો હુકમ દિયા કે વો અપની કૌમસે ફરમાએં. (૭૩) ઉમ્મતોં. (૭૪) વો ઈમાનસે મુશર્રફ હુએ. (૭૫) વો અપની અઝલી શકાવતસે કુફ્ર પર મરે ઔર ઈમાનસે મહરૂમ રહે. (૭૬) જિન્હેં અલ્લાહ તઆલાને હલાક કિયા ઔર ઉનકે શહર વીરાન કિયે, ઉજળી હુઈ બસ્તિયાં ઉનકે હલાકકી ખબર દેતી હૈં, ઉસકો દેખકર સમઝો કે અગર તુમ ભી ઉનકી તરહ કુફ્ર વ તકઝીબ પર મુસિર રહે તો તુમ્હારા ભી ઐસા હી અંજામ હોના હૈ. (૭૭) અય મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ! બહાલે કે યે લોગ ઉનમેંસે હૈં જિનકી ગુમરાહી સાબિત હો ચુકી ઔર ઉનકી શકાવત અઝલી હૈ. (૭૮) શાને નુઝૂલ : એક મુશ્રિક એક મુસલમાન કા મકરૂઝ થા, મુસલમાનને મુશ્રિક પર તકાઝા કિયા, દૌરાને ગુફ્તગૂમેં ઉસને ઈસ તરહ અલ્લાહકી કસમ ખાઈ કે, ઉસકી કસમ જિસસે મૈં મરનેકે બાદ મિલનેકી તમન્ના રખતા હૂં, ઈસ પર મુશ્રિકને યે કહા કે, કયા તેરા યે ખયાલ હૈ કે તૂ મરને કે બાદ ઉઠેગા ? ઔર મુશ્રિકને કસમ ખાકર કહા કે, અલ્લાહ મુર્દે ન ઉઠાએગા, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ફરમાયા ગયા. (૭૯) યા'ની ઝુરૂર ઉઠાએગા. (૮૦) ઈસ ઉઠાનેકી હિકમત ઔર ઉસકી કુદરત બેશક વો મુર્દોકો ઉઠાએગા. (૮૧) યા'ની મુરદોંકો ઉઠાનેમેં કે વો હક્ક હૈ. (૮૨) ઔર મુર્દોકો ઝિંદા કિયે જાનેકા ઈન્કાર ગલત (૮૩) તો હમેં મુર્દોકા ઝિંદા કર દેના કયા દુશ્વાર ! (૮૪) ઉસકે દીનકી ખાતિર હિજરત કી. શાને નુઝૂલ : કતાદાને કહા કે, યે આયત અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જિન પર અહલે મક્કાને બહુત ઝુલ્મ કિયે ઔર ઉન્હેં દીનકી ખાતિર વતન છોળના હી પળા. બા'ઝ ઉનમેંસે હબ્શા ચલે ગયે ફિર વહાંસે મદીના તૈયબહ આયે ઔર બાઝ મદીના શરીફ હી કો હિજરત કર ગયે ઉન્હોંને. (૮૫) વો મદીના તૈયબહ હૈ જિસકો અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે લિયે દારુલ હિજરત બનાયા (૮૬) યા'ની કુફ્ફાર યા વો લોગ જો હિજરત કરનેસે રહ ગયે કે ઉસકા અજર કિતના અઝીમ હૈ. (૮૭) વતનકી મુફારેકત ઔર કુફ્ફારકી ઈઝા ઔર જાન વ માલકે ખર્ચ કરને પર. (૮૮)

ઔર ઉસકે દીનકી વજહસે જો પેશ આયે ઉસ પર રાઝી હૈં ઔર ખલ્કસે ઈન્કેતાઅ કરકે બિલ્કુલ હક્કકી તરફ મુતવજ્જેહ હૈં ઔર સાલિકકે લિયે યે ઈન્તેહાએ સુલૂકકા મકામ હૈ. (૮૯) શાને નુઝૂલ : યે આયત મુશ્રિકીને મક્કાકે જવાબમેં નાઝિલ હુઈ જિન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી નુબુવ્વતકા ઈસ તરહ ઈન્કાર કિયા થા કે અલ્લાહ તઆલાકી શાન ઈસસે બરતર હૈ કે વો કિસી બશર કો રસૂલ બનાએ. ઉન્હેં બતાયા ગયા કે સુન્નતે ઈલાહી ઈસી તરહ જારી હૈ, હમેશા ઉસને ઈન્સાનોંમેંસે મર્દોંહી કો રસૂલ બનાકર ભેજા (૯૦) હદીસ શરીફમેં હૈ બીમારી જેહલકી શિફા ઉલમાસે દર્યાફત કરના હૈ, લેહાઝા ઉલમાસે દર્યાફત કરો વો તુમ્હેં બતા દેંગે કે સુન્નતે ઈલાહિયા યૂં હી જારી રહી હૈ કે ઉસને મર્દોંકો રસૂલ બનાકર ભેજા. (૯૧) મુફસ્સિરીનકા એક કૌલ યે હૈ કે, મા'ના યે હૈં કે રોશન દલીલોં ઔર કિતાબોં કે જાનનેવાલોંસે પૂછો અગર તુમકો દલીલ વ કિતાબકા ઈલ્મ ન હો. મસ્અલા : ઈસ આયતસે તકલીદે અઈમ્માકા વુજૂબ સાબિત હોતા હૈ. (૯૨) યા'ની કુર્આન શરીફ. (૯૩) હુકમ. (૯૪) રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઔર આપકે અસ્હાબકે સાથ ઔર ઉનકી ઈઝાકે દરપૈ રહતે હૈં ઔર છુપ છુપકર ફસાદ અંગેઝી કી તદબીર કિયા કરતે હૈં જૈસે કે કુફ્ફારે મક્કા. (૯૫) જૈસે કારૂનકો ધંસા દિયા થા. (૯૬) ચુનાંચે ઐસા હી હુવા કે બદરમેં હલાક કિયે ગએ બાવજૂદ યે કે વો યે નહી સમઝતે થે. (૯૭) સફર વ હઝરમેં હર એક હાલમેં. (૯૮) ખુદાકો અઝાબ કરનેસે. (૯૯) કે હિલ્મ કરતા હૈ ઔર અઝાબમેં જલ્દી નહી ફરમાતા. (૧૦૦) સાયાદાર. (૧૦૧) સુબ્હ વ શામ. (૧૦૨) ખુવાર વ આજિઝ વ મુતીઅ વ મુસખ્ખર. (૧૦૩) સજદા દો તરહ પર હૈ, એક સજદએ તાઅત વ ઈબાદત જૈસાકે મુસલમાનોંકા સજદા અલ્લાહકે લિયે, દૂસરા સજદા ઈન્કેયાદ વ ખુઝૂઅ, જૈસા કે સાયા વગૈરહકા સજદા હર ચીઝકા સજદા ઉસકે હસ્બે હૈસિયત હૈ, મુસલમાનોં ઔર ફરિશ્તોંકા સજદા સજદએ તાઅત વ ઈબાદત હૈ ઔર ઉનકે માસિવાકા સજદા સજદએ ઈન્કિયાદ વ ખુઝૂઅ. (૧૦૪) ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે ફરિશ્તે મુકલ્લફ હૈં, ઔર જબ સાબિત કર દિયા ગયા કે તમામ આસ્માન વ ઝમીનકી કાઈનાત અલ્લાહકે હુઝૂર ખાઝેઅ વ મુતવાઝેઅ ઔર આબિદ વ મુતીઅ હૈ ઔર સબ ઉસકે મખ્લૂક ઔર ઉસીકે તહતે કુદરત વ તસર્રુફ હૈં તો શિર્કસે મુમાનઅત ફરમાઈ. (૧૦૫) ક્યૂંકે દો તો ખુદા હો હી નહી સકતે. (૧૦૬) મૈં હી વો મ'બૂદે બરહક હૂં જિસકા કોઈ શરીક નહી હૈ. (૧૦૭) બાવજૂદ યે કે મા'બૂદે બરહક સિર્ફ વહી હૈ. (૧૦૮) ખ્વાહ ફક્ કી યા મર્ઝકી યા ઔર કોઈ. (૧૦૯) ઉસીસે દુઆ માંગતે હો ઉસીસે ફરિયાદ કરતે હો. (૧૧૦) ઔર ઉન લોગોંકા અંજામ યે હોતા હૈ. (૧૧૧) ઔર ચંદ રોઝ ઈસ હાલતમેં ઝિંદગી ગુઝાર લો. (૧૧૨) કે ઉસકા ક્યા નતીજા હુવા. (૧૧૩) યા'ની બુતોંકે લિયે જિનકા ઈલાહ ઔર મુસ્તહિક ઔર નાફેઅ વ ઝાર હોના ઉન્હેં મા'લૂમ નહી. (૧૧૪) યા'ની ખેતિયોં ઔર ચોપાયોં વગૈરહમેંસે. (૧૧૫) બુતોંકો મા'બૂદ ઔર એહલે તકર્રુબ ઔર બુતપરસ્તીકો ખુદાકા હુકમ બતાકર. (૧૧૬) જૈસેકે ખુઝાઅહ વ કિનાનહ કહતે થે કે ફરિશ્તે અલ્લાહકી બેટિયાં હૈં (મઆઝલ્લાહ). (૧૧૭) વો બરતર હૈ ઔલાદસે ઔર ઉસકી શાનમેં ઐસા કહના નિહાયત બેઅદબી વ કુફ્ર હૈ. (૧૧૮) યા'ની કુફ્રકે સાથ યે કમાલે બદતમીઝી ભી હૈ કે અપને લિયે બેટે પસંદ કરતે હૈં, બેટિયાં નાપસંદ કરતે હૈં ઔર અલ્લાહ તઆલાકે લિયે જો મુત્લકન ઔલાદસે મુનઝ્ઝા ઔર પાક હૈ ઔર ઉસકે લિયે ઔલાદ હી કા સાબિત કરના, ઐબ લગાના હૈ, ઉસકે લિયે ઔલાદમેં ભી વો સાબિત કરતે હૈં જિસકો અપને લિયે હકીર ઔર સબબે આર જાનતે હૈં ! (૧૧૯) ગમસે. (૧૨૦) શર્મકે મારે. (૧૨૧) જૈસાકે કુફ્ફારે મુઝર વ ખેઝાઆ વ તમીમ લળકિયોંકો ઝિંદા ગાળ દેતે થે. (૧૨૨) કે અલ્લાહ તઆલાકે લિયે બેટિયાં સાબિત કરતે હૈં જો અપને લિયે ઉન્હેં ઈસ કદર નાગવાર હૈં. (૧૨૩) કે વો વાલિદ વ વલદ સબસે પાક ઔર મુનઝ્ઝા, કોઈ ઉસકા શરીક નહી, તમામ સિફાતે જલાલો કમાલસે મુત્તસિફ. (૧૨૪) યા'ની મઆસી પર પકળતા ઔર અઝાબમેં જલ્દી ફરમાતા. (૧૨૫) સબકો હલાક કર દેતા, ઝમીન પર ચલનેવાલેસે યા કાફિર મુરાદ હૈં જૈસાકે દૂસરી આયતમેં વારિદ હૈ "ઈન્નશર્રદવાબ્બિ ઈન્દલ્લાહિલ્લઝીન કફરૂ" યા યે, મા'ના હૈં કે, રૂએ ઝમીન પર કિસી ચલનેવાલેકો બાકી નહી છોળતા જૈસા કે નૂહ અલૈહિસ્સલામકે ઝમાનેમેં જો કોઈ ઝમીન પર થા ઉન સબકો હલાક કર દિયા, સિર્ફ વહી બાકી રહે જો ઝમીન પર ન થે. હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામકે સાથ કશ્તીમેં થે, ઔર એક કૌલ યે ભી હૈ કે, મા'ના યે હૈં કે ઝાલિમોંકો હલાક કર દેતા ઔર ઉનકી નસ્લેં મુન્કતેઅ હો જાતી, ફિર ઝમીનમેં કોઈ બાકી નહી રહતા. (૧૨૬) અપને ફઝ્લો કરમ ઔર હિલ્મસે ઠહરાએ, વાદેસે યા ઈખ્તિતામે ઉમ્ર મુરાદ હૈ યા કયામત. (૧૨૭) યા'ની બેટિયાં ઔર શરીક. (૧૨૮)

યા'ની જન્નત, કુફ્ફાર બાવજૂદ અપને કુફ્ર વ બોહતાન કે ઔર ખુદાકે લિયે બેટિયાં બતાને કે ભી અપને આપકો હક પર ગુમાન કરને થે ઔર કહતે થે કે અગર મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ) સચ્ચે હોં ઔર ખલ્કત મરનેકે બાદ ફિર ઉઠાઈ જાએ તો જન્નત હમીકો મિલેગી કયૂં કે હમ હક પર હૈં, ઉનકે હકમેં અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈં. (૧૨૯) જહન્નમ હીમેં છોળ દિયે જાએંગે (૧૩૦) ઔર ઉન્હોંને અપની બદિયોંકો નેકિયાં સમઝા. (૧૩૧) દુનિયામેં ઉસીકે કહે પર ચલતે હૈં ઔર જો શૈતાનકો અપના રફીક ઔર મુખ્તારે કાર બનાએ વો ઝુરૂર ઝલીલોખ્વાર હો, યા યે મા'ના હૈં કે રોઝે આખેરત શૈતાનકે સિવા ઉન્હેં કોઈ રફીક ન મિલેગા ઔર શૈતાન ખુદ હી ગિરફતારે અઝાબ હોગા, ઉનકી કયા મદદ કર સકેગા. (૧૩૨) આખેરતમેં. (૧૩૩) યા'ની કુર્આન શરીફ. (૧૩૪) ઉમૂરે દીનસે. (૧૩૫) રૂઈદગીસે સરસબ્ઝી વ શાદાબી બખ્શકર. (૧૩૬) યા'ની ખુશ્ક ઔર બેસબ્ઝા વ બેગિયાહ હોનેકે બાદ. (૧૩૭) ઔર સુનકર સમઝતે ઔર ગૌર કરતે હૈં, વો ઈસ નતીજા પર પહુંચતે હૈં, જો કાદિરે બરહક ઝમીનકો ઉસકી મૌત યા'ની કુવ્વતે નામિયહ ફના હો જાનેકે બાદ ફિર ઝિંદગી દેતા હૈ વો ઈન્સાનકો ઉસકે મરનેકે બાદ બેશક ઝિંદા કરને પર કાદિર હૈ. (૧૩૮) અગર તુમ ઈસમેં ગૌર કરો તો બેહતર નતાઈજ હાસિલ કર સકતે હો ઔર હિકમતે ઈલાહિયા કે અજાઈબ પર તુમ્હેં આગાહી હાસિલ હો સકતી હૈ. (૧૩૯) જિસમેં કોઈ શાએબહ કિસી ચીઝકી આમેઝિશકા નહી બાવજૂદ યે કે હૈવાન કે જિસ્મમેં ગિઝાકા એક હી મકામ હૈ, જહાં ચારા, ઘાસ, ભૂસા વગૈરહ પહુંચતા હૈ ઔર દૂધ, ખૂન, ગોબર સબ ઉસી ગિઝાસે પેદા હોતે હૈં , ઉનમેંસે એક દૂસરેસે મિલને નહી પાતા, દૂધમેં ન ખૂનકી રંગતકા શાએબહ હોતા હૈ ન ગોબરકી બૂકા, નિહાયત સાફ, લતીફ બરઆમદ હોતા હૈ, ઈસસે હિકમતે ઈલાહિયહ કી અજીબકારી ઝાહિર હૈ, ઉપર મસ્અલએ બઅસકા બયાન હો ચુકા હૈ, યા'ની મુર્દોકોં ઝિંદા કિયે જાનેકા, કુફ્ફાર ઉસકે મુન્કિર થે ઔર ઉન્હેં ઉસમેં દો શુબ્હે દરપેશ થે, એક તો યે કે જો ચીઝ ફાસિદ હો ગઈ ઔર ઉસકી હયાત જાતી રહી ઉસમેં દોબારા ફિર ઝિંદગી કિસ તરહ લૌટેગી ? ઈસ શુબ્હેકા ઈઝાલા તો ઈસસે પહલી આયતમેં ફરમા દિયા ગયા કે તુમ દેખતે રહતે હો કે, હમ મુર્દા ઝમીનકો ખુશ્ક હોનેકે બાદ આસ્માનસે પાની બરસાકર હયાત અતા ફરમા દિયા કરતે હૈં, તો કુદરતકા યે ફૈઝ દેખનેકે બાદ મખ્લૂકકા મરનેકે બાદ ઝિંદા હોના ઐસે કાદિરે મુત્લકકી કુદરતસે બઈદ નહી. દૂસરા શુબ્હા કુફ્ફારકા યે થા કે જબ આદમી મર ગયા ઔર ઉસકે જિસ્મકે અજઝા મુન્તશિર હો ગએ ઔર ખાકમેં મિલ ગએ, વો અજઝા કિસ તરહ જમા કિયે જાએંગે ? ઔર ખાકકે ઝર્રોંસે ઉનકો કિસ તરહ મુમ્તાઝ કિયા જાએગા ? ઈસ આયતે કરીમામેં જો સાફ દૂધકા બયાન ફરમાયા ઉસમેં ગૌર કરનેસે વો શુબ્હા બિલ્કુલ નેસ્તો નાબૂદ હો જાતા હૈ, કે કુદરતે ઈલાહીકી યે શાન તો રોઝાના દેખનેમેં આતી હૈ કે વો ગિઝાકે મખ્લૂત અજઝામેંસે ખાલિસ દૂધ નિકાલતા હૈ ઔર ઉસકે કુર્બ વ જવારકી ચીઝોંકી આમેઝિશકા શાએબા ભી ઉસમેં નહી આતા, ઈસ હકીમે બરહકકી કુદરતસે કયા બઈદ કે ઈન્સાની જિસ્મકે અજઝાકો મુન્તશિર હોનેકે બાદ ફિર મુજતમા ફરમા દે. શકીક બલ્ખી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા કે, ને'મતકા ઈત્મામ યહી હૈ કે દૂધ સાફ ખાલિસ આએ ઔર ઉસમેં ખૂન ઔર ગોબરકે રંગ ઔર બૂકા નામો નિશાન ન હો વરના ને'મતે તામ ન હોગી ઔર તબ્એ સલીમ ઈસકો કુબૂલ ન કરેગી, જૈસી સાફ ને'મત પરવરદિગારકી તરફસે પહુંચતી હૈ, બંદેકો લાઝિમ હૈ કે વો ભી પરવરદિગારકે સાથ ઈખ્લાસસે મુઆમલા કરે ઔર ઉસકે અમલ રિયા વ હવાએ નફસકી આમેઝિશોંસે પાક વ સાફ હોં તાકે શરફે કુબૂલસે મુશર્રફ હો. (૧૪૦) હમ તુમ્હેં રસ પિલાતે હૈં. (૧૪૧) યા'ની સિરકા ઔર રુબ ઔર ખુરમા ઔર મવૈઝ મસ્અલા : મવૈઝ ઔર અંગૂર વગૈરાકા રસ જબ ઈસ કદર પકા લિયા જાએ કે દો તિહાઈ જલ જાએ ઔર એક તિહાઈ બાકી રહે ઔર તેઝ હો જાએ ઉસકો નબીઝ કહતે હૈં યે હદે સુકર તક ન પહુંચે ઔર નશા ન લાએ તો શૈખૈન (અબૂહનીફા ઔર ઈમામ મુહંમદ) કે નઝદીક હલાલ હૈ ઔર યહી આયત ઔર બહુતસી અહાદીસ ઉનકી દલીલ હૈ. (૧૪૨) ફલોંકી તલાશમેં. (૧૪૩) ફઝલે ઈલાહીસે જિનકા તુઝે ઈલ્હામ કિયા ગયા હૈ, હત્તા કે તુઝે ચલના ફિરના દુશ્વાર નહી ઔર તૂ કિતની હી દૂર નિકલ જાએ રાહ નહી બહકતી ઔર અપને મકામ પર વાપસ આ જાતી હૈ. (૧૪૪) યા'ની શહદ. (૧૪૫) સુફૈદ ઔર ઝર્દ ઔર સુર્ખ. (૧૪૬) ઔર નાફેઅ તરીન દવાઓંમેંસે હૈ ઔર બકસરત મઆજીનમેં શામેલ કિયા જાતા હૈ. (૧૪૭) અલ્લાહ તઆલાકી કુદરત વ હિકમત પર. (૧૪૮) કે ઉસને એક કમઝોર નાતવાં મખ્ખીકો ઐસી ઝીરકી વ દાનાઈ અતા ફરમાઈ ઔર ઐસી દકીક સન્અતે મરહમત કી, પાક હૈ વો ઔર અપની ઝાત વ સિફાતમેં

શરીક સે મુનઝઝા ઈસસે ફિક કરનેવાલોંકો ઈસ પર ભી તમ્બીહ હો જાતી હૈ કે વો અપની કુદરતે કામિલહસે એક અદના ઝઈફસી મખ્ખીકો યે સિફત અતા ફરમાતા હૈ કે વો મુખ્તલિફ કિસ્મોંકે ફૂલોં ઔર ફલોંસે ઐસે લતીફ અજઝા હાસિલ કરે જિનસે નફીસ શહદ બને જો નિહાયત ખુશગવાર હો, તાહિર વ પાકીઝા હો, ફાસિદ હોને ઔર સળનેકી ઉસમેં કાબેલિયત ન હો, તો જો કાદિરે હકીમ એક મખ્ખીકો ઈસ માદ્દેકે જમા કરનેકી કુદરત દેતા હૈ વો અગર મરે હૂએ ઈન્સાનકે મુન્તશિર અજઝાકો જમા કરદે તો ઉસકી કુદરતસે ક્યા બઈદ હૈ કે મરનેકે બાદ ઝિંદા કિયે જાનેકો મુહાલ સમઝનેવાલે કિસ કદર અહમક (મૂર્ખ) હૈં. ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલા અપને બંદોં પર અપની કુદરતકે વો આસાર ઝાહિર ફરમાતા હૈ જો ખુદ ઉનમેં ઔર ઉનકે અહવાલમેં નુમાયાં હૈં. (૧૪૯) અદમસે ઔર નેસ્તીકે બાદ હસ્તી અતા ફરમાઈ, કૈસી અજીબ કુદરત હૈ. (૧૫૦) ઔર તુમ્હેં ઝિંદગીકે બાદ મૌત દેગા જબ તુમ્હારી અજલ પૂરી હો જો ઉસને મુકર્રર ફરમાઈ હૈ, ખ્વાહ બચપનમેં યા જવાનીમેં યા બુળ્હાપેમેં (૧૫૧) જિસકા ઝમાના ઉમ્રે ઈન્સાનીકે મરાતિબમેં સાઠ સાલકે બાદ આતા હૈ કે કવા ઔર હવાસ સબ નાકારા હો જાતે હૈં ઔર ઈન્સાનકી યે હાલત હો જાતી હૈ. (૧૫૨) ઔર નાદાનીમેં બચ્ચોંસે ઝિયાદા બદતર હો જાએ ઈન તગૈયુરાતમેં કુદરતે ઈલાહીકે કૈસે અજાઈબ મુશાહિદેમેં આતે હૈં. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે, મુસલમાન બફઝલે ઈલાહી ઈસસે મહફૂઝ હૈ, તૂલે ઉમ્ર વ બકાસે ઉન્હેં અલ્લાહ તઆલાકે હુઝૂરમેં કરામત ઔર અકલ વ મ'રેફતકી ઝિયાદતી હાસિલ હોતી હૈ ઔર હો સકતા હૈ કે તવજ્જોહ ઈલલ્લાહકા ઐસા ગલ્બા હો કે ઈસ આલમસે ઈન્કેતાઅ હો જાએ ઔર બંદાએ મકબૂલ દુનિયાકી તરફ ઈલ્તેફાત સે મુજતનિબ હો. અકરમહ કા કૌલ યે હૈ કે, જિસને કુર્આનેપાક પળ્હા વો ઈસ અરઝલ ઉમ્રકી હાલતકો ન પહુંચેગા કે ઈલ્મકે બાદ મહઝ બે ઈલ્મ હો જાએ (૧૫૩) તો કિસીકો ગની કિયા કિસીકો ફકીર, કિસીકો માલદાર કિસીકો નાદાર, કિસીકો માલિક કિસીકો મમ્લૂક (૧૫૪) ઔર બાંદી-ગુલામ, આકાઓંકે શરીક હો જાએ, જબ તુમ અપને ગુલામોંકો અપના શરીક બનાના ગવારા નહી કરતે તો અલ્લાહકે બંદોં ઔર ઉસકે મમ્લૂકોંકો ઉસકા શરીક ઠહરાના કિસ તરહ ગવારા કરતે હો ? ! સુબ્હાનલ્લાહ ! યે બુત પરસ્તીકા કૈસા નફીસ, દિલનશીન ઔર ખાતિરગુઝીન રદ હૈ ! (૧૫૫) કે ઉસકો છોળકર મખ્લૂકકો પૂજતે હૈં (૧૫૬) કિસ્મ કિસ્મકે ગલ્લોં (અનાજ), ફલોં, મેવોં, ખાનેપીનેકી ચીઝોંસે. (૧૫૭) યા'ની શિર્ક વ બુત પરસ્તી (૧૫૮) અલ્લાહકે ફઝલો ને'મતસે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ઝાતે ગિરામી યા ઈસ્લામ મુરાદ હૈ (મદારિક). (૧૫૯) યા'ની બુતોંકો (૧૬૦) ઉસકા કિસીકો શરીક ન કરો. (૧૬૧) યે કે. (૧૬૨) જૈસે ચાહતા હૈ તસર્રુફ કરતા હૈ, તો વો આજિઝ, મમ્લૂક, ગુલામ ઔર યે આઝાદ, માલિક, સાહિબે માલ જો બફઝલે ઈલાહી કુદરત વ ઈખ્તિયાર રખતા હૈ. (૧૬૩) હરગિઝ નહી, તો જબ ગુલામ વ આઝાદ બરાબર નહી હો સકતે બાવજૂદ યે કે દોનોં અલ્લાહકે બંદે હૈં, તો ખાલિક, માલિક, કાદિરકે સાથ બેકુદરત વ ઈખ્તિયાર બુત કૈસે શરીક હો સકતે હૈં ? ઔર ઉનકો ઉસકે મિસ્લ કરાર દેના કૈસા બળા ઝુલ્મ વ જોહલ હૈ ! (૧૬૪) કે ઐસે બરાહીને બૈયેનહ ઔર હુજ્જતે વાઝેહાકે હોતે હુએ શિર્ક કરના કિત્ને બળે વબાલ વ અઝાબકા સબબ હૈ. (૧૬૫) ન અપની કિસીસે કહ સકે ન દૂસરેકી સમઝ સકે. (૧૬૬) ઔર કિસી કામ ન આએ, યે મિસાલ-કાફિર કી હૈ. (૧૬૭) યે મિસાલ મોમિનકી હૈ, મા'ના યે હૈં કે, કાફિર નાકારા ગૂંગે ગુલામકી તરહ હૈ વો કિસી તરહ મુસલમાનકી મિસ્લ નહી હો સકતા, જો અદ્લકા હુકમ કરતા હૈ ઔર સિરાતે મુસ્તકીમ પર કાઈમ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે, ગૂંગે નાકારા ગુલામસે બુતોંકો તમ્સીલ દી ગઈ ઔર ઈન્સાફકા હુકમ દેના શાને ઈલાહીકા બયાન હુવા, ઈસ સૂરતમેં મા'ના યે હૈં કે, અલ્લાહ તઆલાકે સાથ બુતોંકો શરીક કરના બાતિલ હૈ, ક્યૂંકે ઈન્સાફ કાઈમ કરનેવાલે બાદશાહકે સાથ ગૂંગે ઔર નાકારા ગુલામકો ક્યા નિસ્બત ! (૧૬૮) ઈસમેં અલ્લાહ તઆલાકે કમાલે ઈલ્મકા બયાન હૈ કે વો જમીએ ગુયૂબકા જાનનેવાલા હૈ, ઉસ પર કોઈ છુપનેવાલી ચીઝ પોશીદા નહી રહ સકતી. બાઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે ઈસસે મુરાદ ઈલ્મે કયામત હૈ (૧૬૯) ક્યૂંકે પલક મારના ભી ઝમાના ચાહતા હૈ જિસમેં પલકકી હરકત હાસિલ હો, ઔર અલ્લાહ તઆલા જિસ ચીઝકા હોના ચાહે વો કુન ફરમાતે હી હો જાતી હૈ. (૧૭૦) ઔર અપની પેદાઈશકી ઈબ્તેદા ઔર અવ્વલ ફિતરતમેં ઈલ્મો મ'રેફતસે ખાલી થે. (૧૭૧) કે ઉનસે અપના પૈદાઈશી જોહલ દૂર કરો. (૧૭૨) ઔર ઈલ્મો અમલસે ફૈઝયાબ હોકર મુન્ઈમકા શુક્ર બજા લાઓ ઔર ઉસકી ઈબાદતમેં મશગૂલ હો ઔર ઉસકે હુકૂકે ને'મત અદા કર. (૧૭૩) ગિરનેસે, બાવજૂદ યે કે જિસ્મ

સકીલ બિત્તબઅ ગિરના ચાહતા હૈં. (૧૭૪) કે ઉસને ઉન્હેં ઐસા પૈદા કિયા કે વો હવામેં પરવાઝ કર સકતે હૈં, ઔર અપને જિસ્મે સકીલકી તબીઅતકે બિલાફ હવામેં ઠહરે રહતે હૈં, ગિરતે નહી ઔર હવાકો ઐસા પૈદા કિયા કે ઉસમેં ઉનકી પરવાઝ મુમ્કિન હૈ. ઈમાનદાર ઈસમેં ગૌર કરકે કુદરતે ઈલાહી કા એ'તરાફ કરતે હૈં. (૧૭૫) જિનમેં તુમ આરામ કરતે હો. (૧૭૬) મિસ્લ ખૈમા વગૈરહકે. (૧૭૭) બિછાને ઓઢનેકી ચીઝેં. મસ્અલા : યે આયત અલ્લાહકી ને'મતોંકે બયાનમેં હૈ મગર ઈસસે ઈશારતન ઊન ઔર પશ્મીને ઔર બાલોંકી તહારત ઔર ઉનસે નફા ઉઠાનેકી હિલ્લત સાબિત હોતી હૈ. (૧૭૮) મકાનોં, દીવારોં, છતોં, દરખ્તોં ઔર અબ્ર વગૈરહ. (૧૭૯) જિસમેં તુમ આરામ કરતે હો. (૧૮૦) ગારા વગૈરહ કે અમીર વ ગરીબ સબ આરામ કર સકેં. (૧૮૧) ઝિરહ વ જોશન વગૈરહ. (૧૮૨) તીર, તલ્વાર, નેઝે વગૈરહસે બચાવકા સામાન હો. (૧૮૩) દુનિયામેં તુમ્હારે હવાઈજ વ ઝુરૂરિયાતકા સામાન પૈદા ફરમાકર. (૧૮૪) ઔર ઉસકી ને'મતોંકા એ'તરાફ કરકે ઈસ્લામ લાઓ ઔર દીને બરહક કુબૂલ કરો. (૧૮૫) ઔર એ સૈયદે આલમ ! સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ વો આપ પર ઈમાન લાને ઔર આપકી તસ્દીક કરનેસે એ'રાઝ કરેં ઔર અપને કુફ્ર પર જમે રહેં. (૧૮૬) ઔર જબ આપને પયામે ઈલાહી પહુંચા દિયા તો આપકા કામ પૂરા હો ચુકા ઔર ન માનનેકા વબાલ ઉનકી ગરદન પર રહા. (૧૮૭) યા'ની જો ને'મતેં કે ઝિક્ર કી ગઈ ઉન સબકો પહચાનતે હૈં ઔર જાનતે હૈં કે યે સબ અલ્લાહકી તરફસે હૈં, ફિર ભી ઉસકા શુક્ર બજા નહી લાતે. સદીકા કૌલ હૈ કે, અલ્લાહકી ને'મતસે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ મુરાદ હૈ ઈસ તકદીર પર મા'ના યે હૈં કે વો હુઝૂરકો પહચાનતે હૈં ઔર સમઝતે હૈં કે આપકા વજૂદ અલ્લાહ તઆલાકી બળી ને'મત હૈ ઔર બાવજૂદ ઉસકે (૧૮૮) ઔર દીને ઈસ્લામ કુબૂલ નહી કરતે. (૧૮૯) મુઆનિદ કે હસદ વ ઈનાદસે કુફ્ર પર કાઈમ રહતે હૈં. (૧૯૦) યા'ની રોઝે કિયામત (૧૯૧) જો ઉનકી તસ્દીક વ તકઝીબ ઔર ઈમાન વ કુફ્રકી ગવાહી દે ઔર યે ગવાહ અંબિયા હૈં, અલૈહિમુસ્સલામ (૧૯૨) મા'ઝેરત કી યા કિસી કલામકી યા દુનિયાકી તરફ લૌટનેકી (૧૯૩) યા'ની ન ઉનસે ઈતાબ વ મલામત દૂર કી જાએ (૧૯૪) યા'ની કુફ્ફાર. (૧૯૫) બુતોં વગૈરહકો જિન્હેં પૂજતે થે. (૧૯૬) જો હમેં મા'બૂદ બતાતે હો હમને/તુમ્હેં અપની ઈબાદતકી દાવત નહી દી (૧૯૮) મુશ્રિકીન (૧૯૮) ઔર ઉસકે ફરમાંબરદાર હોના ચાહેંગે (૧૯૯) દુનિયામેં બુતોંકો ખુદાકા શરીક બતાકર (૨૦૦) ઉનકે કુફ્રકા અઝાબ દૂસરોંકો ખુદાકી રાહસે રોકને ઔર ગુમરાહ કરનેકા અઝાબ. (૨૦૧) યે ગવાહ અંબિયા હોંગે જો અપની અપની ઉમ્મતોં પર ગવાહી દેંગે. (૨૦૨) ઉમ્મતોં ઔર ઉનકે શાહિદોં પર જો અંબિયા હોંગે, જૈસા કે દૂસરી આયતમેં વારિદ હુવા, "ફકૈ-ફ ઈઝા જિઅના મિન કુલ્લિ ઉમ્મતિન બિશહીદિંવ વ જિઅના બિ ક અલા હાઉલાઈ શહીદા" (અબૂ અસ્વદ વગૈરહ) (૨૦૩) જૈસા કે દૂસરી આયતમેં ઈર્શાદ ફરમાયા, "માફર્રત્ના ફિલ કિતાબિ મિન શૈ," ઔર તિર્મિઝીકી હદીસમેં હૈ, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને પેશ આનેવાલે ફિત્નોંકી ખબર દી, સહાબાને ઉનસે ખલાસકા તરીકા દર્યાફ્ત કિયા, ફરમાયા, કિતાબુલ્લાહમેં તુમસે પહલે વાકેઆતકી ભી ખબર હૈ, તુમસે બાદકે વાકેઆતકી ભી ઔર તુમ્હારે માબૈનકા ઈલ્મ ભી. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હૈ ફરમાયા, જો ઈલ્મ ચાહે વો કુર્આનકો લાઝિમ કર લે, ઈસમેં અવ્વલીન વ આખરીનકી ખબરેં હૈં. ઈમામ શાફઈ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા કે ઉમ્મતકે સારે ઉલૂમ હદીસકી શરહ હૈં ઔર હદીસ કુર્આનકી ઔર યે ભી ફરમાયા કે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને જો કોઈ હુકમ ભી ફરમાયા વો વહી થા જો આપકો કુર્આને પાકસે મફહૂમ હુવા. અબૂબક ઈબ્ને મુજાહિદસે મન્કૂલ હૈ, ઉન્હોંને એક રોઝ ફરમાયા કે, આલમમેં કોઈ ચીઝ ઐસી નહી જો કિતાબુલ્લાહ યા'ની કુર્આનશરીફમેં મઝકૂર ન હો, ઈસ પર કિસીને ઉનસે કહા સરાઉંકા ઝિક્ર કહાં હૈ ? ફરમાયા, ઈસ આયતમેં "લૈસ અલૈકુમ જુનાહુન અન્તદખુલુ બુયૂતન ગૈર મસ્કૂન તિન ફીહા મતાઉલ્લકુમ" ઈબ્ને અબુલ ફઝલ મરસીને કહાકે અવ્વલીન વ આખરીનકે તમામ ઉલૂમ કુર્આનેપાકમેં હૈં, ગર્ઝ યે કિતાબ જામેઅ હૈ જમીએ ઉલૂમકી જિસ કિસીકો ઉસકા જિત્ના ઈલ્મ મિલા હૈ ઉત્ના હી જાનતા હૈ. (૨૦૪) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે ઈન્સાફ તો યે હૈ કે આદમી લાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ કી ગવાહી દે ઔર નેકી ઔર ફરાઈઝકા અદા કરના, ઔર આપ હી સે એક ઔર રિવાયત હૈ કે ઈન્સાફ શિર્કકા તર્ક કરના ઔર નેકી અલ્લાહકી ઈસ તરહ ઈબાદત કરના ગોયા વો તુમ્હેં દેખ રહા હૈ, ઔર દૂસરોંકે લિયે વહી પસંદ કરના જો અપને લિયે પસંદ કરતે હો, અગર વો મોમિન હો તો ઉસકે બરકાતે ઈમાનકી

તરક્કી તુમ્હેં પસંદ હો ઔર અગર કાફિર હો તો તુમ્હેં યે પસંદ આયે કે વો તુમ્હારા ઇસ્લામી ભાઇ હો જાએ. ઉન્હીંસે એક ઔર રિવાયત હૈ ઉસમેં હૈ કે, ઇન્સાફ તૌહીદ હૈ ઔર નેકી ઇખ્લાસ ઔર ઇન તમામ રિવાયતોંકા તર્ઝે બયાન અગર ચે જુદા જુદા હૈ લેકિન મઆલ વ મુદઆ એક હી હૈ. (૨૦૫) ઔર ઉનકે સાથ સિલએ રહમી ઔર નેક સુલૂક કરનેકા. (૨૦૬) યા'ની હર શર્મનાક મઝમૂમ કૌલ વ ફે'લ (૨૦૭) યા'ની શિર્ક વ કુફ્ર વ મઆસી તમામ મમ્નૂઆતે શરઇય્યહ. (૨૦૮) યા'ની ઝુલ્મ વ તકબ્બુરસે. ઇબ્ને ઐનિયહને ઇસ આયતકી તફસીરમેં કહા કે અદ્લ ઝાહિર વ બાતિન દોનોંમેં બરાબર હક વ તાઅત બજા લાનેકો કહતે હૈં, ઔર એહસાન યે હૈ કે બાતિનકા હાલ ઝાહિરસે બેહતર હો ઔર ફહશા વ મુન્કર વ બગી યે હૈ કે ઝાહિર અચ્છા ઔર બાતિન ઐસા ન હો, બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા, ઇસ આયતમેં અલ્લાહ તઆલાને તીન ચીઝોંકા હુકમ દિયા ઔર તીનસે મના ફરમાયા, અદલકા હુકમ દિયા ઔર વો ઇન્સાફ વ મુસાવાત હૈ, અકવાલ વ અફઆલમેં ઉસકે મુકાબિલ ફહશા યા'ની બેહયાઇ હૈ વો કબીહ અકવાલ વ અફઆલ હૈં. ઔર એહસાનકા હુકમ ફરમાયા, વો યે હૈ કે જિસને ઝુલ્મ કિયા ઉસકો મુઆફ કરો ઔર જિસને બુરાઇ કી ઉસકે સાથ ભલાઇ કરો, ઉસકે મુકાબિલ મુન્કર હૈ યા'ની મોહસિનકે એહસાનકા ઇન્કાર કરના, ઔર તીસરા હુકમ ઇસ આયતમેં રિશ્તેદારોંકો દેને ઔર ઉનકે સાથ સિલા રહમી ઔર શફકત વ મહબ્બતકા ફરમાયા, ઉસકે મુકાબિલ બગી હૈ ઔર વો અપને આપકો ઊંચા ખીચના ઔર અપને ઇલાકાવારોંકે હુકૂક તલ્ફ કરના હૈ. ઇબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા, કે યહ આયત તમામ ખૈર વ શરકે બયાનકો જામેઅ હૈ, યહી આયત હઝરત ઉસમાન ઇબ્ને મઝઊનકે ઇસ્લામકા સબબ હુઇ, જો ફરમાતે હૈં કે ઇસ આયતકે નુઝૂલ સે ઇમાન મેરે દિલમેં જગહ પકડ ગયા, ઇસ આયતકા અસર ઇતના ઝબરદસ્ત હુવા કે વલીદ ઇબ્ને મુગીરહ ઔર અબૂજહલ જૈસે સખ્ત દિલ કુફ્ફારકી ઝબાનોં પર ભી ઉસકી તા'રીફ આ હી ગઇ, ઇસલિયે યે આયત હર ખુત્બાકે આખિરમેં પઢ્હી જાતી હૈ. (૨૦૯) યે આયત ઉન લોગોંકે હકમેં નાઝિલ હુઇ જિન્હોંને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે ઇસ્લામ પર બૈઅત કી થી, ઉન્હેં અપને અહદકે વફા કરનેકા હુકમ દિયા ગયા, ઔર યે હુકમ ઇન્સાનકે હર અહદે નેક ઔર વા'દેકો શામિલ હૈ (૨૧૦) ઉસકે નામકી કસમ ખાકર (૨૧૧) તુમ અહદ ઔર કસ્મેં તોળકર. (૨૧૨) મક્કા મુકર્રમામેં રીતહ બિન્તે અમ્ર એક ઔરત થી જિસકી તબીઅતમેં બહુત વહમ થા ઔર અકલમેં કુતૂર, વો દોપહર તક મહનત કરકે સૂત કાતા કરતી ઔર અપની બાંદિયોંસે ભી કતવાતી ઔર દોપહર કે વક્ત ઉસ કાતે હુએ કો તોળકર રેઝા રેઝા કર ડાલતી ઔર બાંદિયોંસે ભી તુળવાતી, યહી ઉસકા મામૂલ થા. મા'ના યે હૈં કે અપને અહદ કો તોળકર ઉસ ઔરતકી તરહ બેવકૂફ ન બનો. (૨૧૩) મુજાહિદકા કૌલ હૈ કે લોગોંકા તરીકા યે થા કે એક કૌમસે હલફ કરતે ઔર જબ દૂસરી કૌમકો ઉસસે ઝયાદા તાદાદ માલ યા કુવ્વતમેં પાતે તો પહલોંસે જો હલફ કિયે થે તોળ દેતે ઔર અબ દૂસરેસે હલફ કરતે, અલ્લાહ તઆલાને ઉસકો મના ફરમાયા ઔર અહદકે વફા કરનેકા હુકમ દિયા. (૨૧૪) કે મુતીઅ ઔર આસી ઝાહિર હો જાએ. (૨૧૫) આમાલકી જઝા દેકર. (૨૧૬) દુનિયાકે અંદર. (૨૧૭) કે તુમ સબ એક દીન પર હોતે. (૨૧૮) અપને અદલસે. (૨૧૯) અપને ફઝલસે. (૨૨૦) રોઝે કયામત. (૨૨૧) જો તુમને દુનિયામેં કિયે. (૨૨૨) રાહે હક વ તરીકએ ઇસ્લામસે (૨૨૩) યા'ની અઝાબ. (૨૨૪) આખેરતમેં. (૨૨૫) ઇસ તરહ કે દુનિયાએ નાપાએદારકે કલીલ નફા પર ઉસકો તોળ દો (૨૨૬) જઝા વ સવાબ. (૨૨૭) સામાને દુનિયા યે સબ ફના હો જાએગા ઔર ખત્મ. (૨૨૮) ઉસકા ખઝાનએ રહમત વ સવાબે આખેરત (૨૨૯) યા'ની ઉનકી અદનાસે અદના નેકી પર ભી વો અજર વ સવાબ દિયા જાએગા, જો વો અપની આ'લા નેકી પર પાતે (અબૂ અસ્વદ). (૨૩૦) યે ઝરૂર શર્ત હૈ ક્યૂં કે કુફ્ફાર કે આ'માલ બેકાર હૈં, અમલે સાલેહકે મુજિબે સવાબ હોનેકે લિયે ઇમાન શર્ત હૈ. (૨૩૧) દુનિયામેં રિઝ્કે હલાલ ઔર કનાઅત અતા ફરમાકર ઔર આખેરતમેં જન્નતકી ને'મતે દેકર બા'ઝ ઉલમાને ફરમાયા કે, અચ્છી ઝિંદગીસે લઝ્ઝતે ઇબાદત મુરાદ હૈ, હિકમત, મોમિન અગર ચે ફકીર ભી હો ઉસકી ઝિંદગાની દૌલતમંદ કાફિર કે ઐશસે બેહતર ઔર પાકીઝા હૈ, ક્યૂંકે મોમિન જાનતા હૈ કે ઉસકી રોઝી અલ્લાહકી તરફસે હૈ, જો ઉસને મુકદર કિયા ઉસ પર રાઝી હોતા હૈ, ઔર મોમિનકા દિલ હિર્સકી પરેશાનિયોંસે મહફૂઝ ઔર આરામમેં રહતા હૈ ઔર કાફિર જો અલ્લાહ પર નઝર નહીં રખતા, વો હરીસ (લાલચી) રહતા હૈ ઔર હમેશા રંજ વ તઅબ ઔર તહસીલે માલકી ફિક્રમેં પરેશાન રહતા હૈ (૨૩૨) યા'ની કુર્આને કરીમકી તિલાવત શુરૂ કરતે

વકત અઊઝુ બિલ્લાહિ મિનશ્શૈતાનિર્રજીમ પઢો, યે મુસ્તહબ હૈ અઊઝુ... એલા આખરેહી કે મસાઇલ સૂરએ ફાતિહાકી તફસીરમેં મઝકૂર હો ચુકે હૈં. (૨૩૩) વો શૈતાની વસ્વસે કુબૂલ નહીં કરતે. (૨૩૪) ઔર અપની હિકમતસે એક હુકમકો મન્સૂખ કરકે દૂસરા હુકમ દે. શાને નુઝૂલ : મુશ્રિકીને મક્કા અપની જેહાલતસે નસ્ખ પર એતરાઝ કરતે થે ઔર ઉસકી હિકમતોંસે નાવાકિફ હોનેકે બાઇસ ઉસકો તમસ્ખુર બનાતે થે કે, મુહમ્મદ મુસ્તફા (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ) એક રોઝ એક હુકમ દેતે હૈં, દૂસરે રોઝ ઔર દૂસરા હી હુકમ દેતે હૈં, વો અપને દિલસે બાતેં બનાતે હૈં, ઇસ પર યે આયત નાઝિલ હૂઇ. (૨૩૫) કે ઇસમેં કયા હિકમત ઔર ઉસકે બંદોકે લિયે ઉસમેં કયા મસ્લેહત હૈ. (૨૩૬) અલ્લાહ તઆલાને ઇસ પર કુફ્ફારકી તજહીલ ફરમાઇ ઔર ઇર્શાદ કિયા (૨૩૬) ઔર વો નસ્ખ વ તબ્દીલકી હિકમત વ ફવાઇદસે ખબરદાર નહીં ઔર યે ભી નહીં જાનતે કે કુર્આને કરીમકી તરફ ઇફતેરાકી નિસ્બત હો હી નહીં સકતી, કયૂં કે જિસ કલામકે મિસ્લ બનાના કુદરતે બશરીસે બાહર હૈ, વો કિસી ઇન્સાનકા બનાયા હુવા કૈસે હો સકતા હૈ ?! લેહાઝા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો ખિતાબ હુવા. (૨૩૮) યા'ની હઝરત જિબ્રાઇલ અલૈહિસ્સલામ. (૨૩૯) કુર્આને કરીમકી હલાવત ઔર ઉસકે ઉલૂમકી નૂરાનિયત જબ કુલૂબકી તસ્ખીર કરને લગી ઔર કુફ્ફારને દેખા કે દુનિયા ઉસકી ગરવીદા હોતી ચલી જાતી હૈ ઔર કોઇ તદબીર ઇસ્લામકી મુખાલિફતમેં કામયાબ નહીં હોતી તો ઉન્હોંને તરહ તરહકે ઇફતેરા ઉઠાને શુરૂ કિયે, કભી ઉસકો સહર બતાયા, કભી પહલોંકે કિસ્સે ઔર કહાનિયાં કહા, કભી યે કહા કે, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને યે ખુદ બના લિયા હૈ, ઔર હર તરહ કોશિશ કી કે કિસી તરહ લોગ ઇસ કિતાબે મુકદસકી તરફસે બદ ગુમાન હો. ઇન્હી મક્કારિયોંમેંસે એક મકર યે ભી થા કે ઉન્હોંને એક અજમી ગુલામકી નિસ્બત યે કહા કે વો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ કો સિખાતા હૈ, ઉસકે રદમેં યે આયતે કરીમા નાઝિલ હૂઇ ઔર ઇર્શાદ ફરમાયા ગયા કે, ઐસી બાતિલ બાતેં દુનિયામેં કૌન કુબૂલ કર સકતા હૈ ? જિસ ગુલામકી તરફ કુફ્ફાર નિસ્બત કરતે હૈં વો અજમી હૈ ઐસા કલામ બનાના ઉસકે તો કયા ઇમ્કાનમેં હોતા ! તુમ્હારે ફુસહા વ બુલગા જિનકી ઝબાનદાની પર એહલે અરબકો ફખ્રો નાઝ હૈ વો સબકે સબ હૈરાન હૈં, ઔર ચંદ જુમ્લે કુર્આનકે મિસ્લ બનાના ઉન્હેં મુહાલ ઔર ઉનકી કુદરતસે બાહર હૈ. તો એક અજમીકી તરફ ઐસી નિસ્બત કિસ કદર બાતિલ ઔર બેશર્મીકા ફે'લ હૈ. ખુદાકી શાન જિસ ગુલામકી તરફ કુફ્ફાર યે નિસ્બત કરતે થે ઉસકો ભી ઇસ કલામકે એ'જાઝને તસ્ખીર કિયા ઔર વો ભી સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા હલકા બગોશ તાઅત હુવા ઔર સિદકો ઇખ્લાસકે સાથ ઇમાન લાયા. (૨૪૦) ઔર ઉસકી તસ્દીક નહીં કરતે. (૨૪૧) બસબબે ઇન્કારે કુર્આન વ તકઝીબે રસૂલ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે (૨૪૨) યા'ની ઝૂટ બોલના ઔર ઇફતેરા કરના બેઇમાનોં હી કા કામ હૈ. મસ્અલા : ઇસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે ઝૂટ કબીરા ગુનાહોંમેંસે બદતરીન ગુનાહ હૈ. (૨૪૩) ઉસ પર અલ્લાહકા ગઝબ. (૨૪૪) વો મગ્ઝૂબ (ગઝબ કિયા હુવા) નહીં. શાને નુઝૂલ : યે આયત અમ્માર ઇબ્ને યાસરકે હકમેં નાઝિલ હુઇ, ઉન્હેં ઔર ઉનકે વાલિદ યાસર ઔર ઉનકી વાલિદહ સુમૈયા ઔર સુહેબ ઔર બિલાલ ઔર ખબ્બાબ ઔર સાલિમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમકો પકળકર કુફ્ફારને સખ્ત સખ્ત ઇઝાએં દી તા કે વો ઇસ્લામસે ફિર જાએ, લેકિન યે હઝરાત ન ફિરે તો કુફ્ફારને હઝરત અમ્મારકે વાલિદકો બહુત બેરહમિયોં સે કત્લ કિયા ઔર અમ્માર ઝઇફ થે ભાગ નહીં સકતે થે, ઉન્હોંને મજબૂર હોકર જબ દેખા કે જાન પર બન ગઇ તો બાદિલે નખ્વાસ્તહ કલ્મએ કુફ્રકા તલફ્ફુઝ કર દિયા. રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો ખબર દી ગઇ કે અમ્માર કાફિર હો ગએ, ફરમાયા, હરગિઝ નહીં ! અમ્માર સરસે પાંવ તક ઇમાનસે પુર હૈં, ઉસકે ગોશ્ત ઔર ખૂનમેં ઝૌકે ઇમાની સરાયત કર ગયા હૈ. ફિર હઝરત અમ્માર રોતે હૂએ ખિદમતે અકદસમેં હાઝિર હુવે હુઝૂરને ફરમાયા કયા હુવા ? અમ્મારને અર્ઝ કિયા, ઐ ખુદાકે રસૂલ ! બહુત હી બુરા હુવા ! ઔર બહુત હી બુરે કલ્મે મેરી ઝબાન પર જારી હુએ. ઇર્શાદ ફરમાયા, ઉસ વકત તેરે દિલકા કયા હાલ થા ? અર્ઝ કિયા, દિલ ઇમાન પર ખૂબ જમા હુવા થા. નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને શફકત વ રહમત ફરમાઇ ઔર ફરમાયા કે અગર ફિર ઐસા ઇત્તેફાક હો તો યહી કરના ચાહિયે, ઇસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હૂઇ (ખાઝિન) મસ્અલા : આયતસે મા'લૂમ હુવા કે હાલાતે ઇકરાહમેં અગર દિલ ઇમાન પર જમા હુવા હો તો કલ્મએ કુફ્રકા ઇજરા જાઇઝ હૈ. જબકે આદમીકો અપની જાન યા કિસી ઉઝ્વકે તલ્ફ હોનેકા ખૌફ હો. મસ્અલા : અગર ઇસ હાલતમેં

ભી સબ્ર કરે ઔર કત્લ કર ડાલા જાએ તો વો માજૂર (અજર દિયા હુવા) ઔર શહીદ હોગા, જૈસાકે હઝરત ખબીબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને સબ્ર કિયા ઔર વો સૂલી પર ચઢાકર શહીદ કર ડાલે ગયે. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ઉન્હેં 'સૈયદુશ્શોહદા' ફરમાયા. મસ્અલા : જિસ શખ્સકો મજબૂર કિયા જાએ અગર ઉસકા દિલ ઈમાન પર જમા હુવા ન હો, વો કલ્મએ કુફ્ર ઝબાન પર લાનેસે કાફિર હો જાએગા. મસ્અલા : અગર કોઈ શખ્સ બગૈર મજબૂરીકે તમસ્ખુર (મઝાકમેં) યા જોહલસે કલ્મએ કુફ્ર ઝબાન પર જારી કરે, કાફિર હો જાએગા (તફસીરે અહમદી). (૨૪૫) રઝામંદી ઔર એતેકાદકે સાથ. (૨૪૬) ઔર જબ યે દુનિયા ઈર્તેદાદ પર ઈકદામ કરનેકા સબબ હૈ. (૨૪૭) ન વો તદબ્બુર કરતે હૈં ન મવાઇઝ વ નસાએહ પર કાન રખતે હૈં, ન તરીકે રુશ્દ વ સવાબકો દેખતે હૈં. (૨૪૮) કે અપની આકેબત વ અંજામે કારકો નહીં સોચતે (૨૪૯) કે ઉનકે લિયે દાએમી અઝાબ હૈ. (૨૫૦) ઔર મક્કા મુકર્રમાસે મદીના તૈયેબહકો હિજરતકી. (૨૫૧) કુફ્ફારને ઉન પર સખ્તિયાં કી ઔર ઉન્હેં કુફ્ર પર મજબૂર કિયા. (૨૫૨) હિજરતકે બાદ. (૨૫૩) હિજરત વ જેહાદ વ સબ્ર (૨૫૪) વો રોઝે કયામત હૈ, જબ હર એક નફસી નફસી કહતા હોગા ઔર સબકો અપની અપની પડી હોગી. (૨૫૫) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ઈસ આયતકી તફસીરમેં ફરમાયા કે, રોઝે કયામત લોગોંમેં ખુસૂમત યહાં તક બઢેગી કે રૂહ ઔર જિસ્મમેં ઝગડા હોગા, રૂહ કહેગી, યા રબ! ન મેરે હાથ થા કે મૈં કિસીકો પકડતી, ન પાંવ થા કે ચલતી, ન આંખ કે દેખતી જિસ્મ કહેગા, યા રબ! મૈં તો લકડી કી તરહ થા, ન મેરા હાથ પકડ સકતા થા, ન પાઉં ચલ સકતા થા, ન આંખ દેખ સકતી થી. જબ યે રૂહ નૂરી શુઆઅ કી તરહ આઈ તો ઉસ્સે મેરી ઝબાન બોલને લગી, આંખ બીના હો ગઈ, પાંવ ચલને લગે, જો કુછ કિયા ઉસને કિયા, અલ્લાહ તઆલા એક મિસાલ બયાન ફરમાએગા કે એક અંધા ઔર એક લૂલા દોનોં એક બાગમેં ગયે, અંધેકો તો ફલ નઝર નહીં આતે થે ઔર લૂલેકા હાથ ઉન તક નહીં પહુંચતા થા તો અંધેને લૂલેકો અપને ઉપર સવાર કર લિયા, ઈસ તરહ ઉન્હોંને ફલ તોડે, તો સઝાકે વો દોનોં મુસ્તહિક હુએ. ઈસલિયે રૂહ ઔર જિસ્મ દોનોં મુલ્ઝિમ હૈં (૨૫૬) એસે લોગોંકે લિયે જિન પર અલ્લાહ તઆલાને ઈન્આમ કિયા ઔર વો ઈસ ને'મત પર મગરૂર હોકર નાશુકી કરને લગે, કાફિર હો ગએ, યે સબબ અલ્લાહ તઆલાકી નારાઝીકા હુવા, ઉનકી મિસાલ ઐસી સમઝો જૈસે કે. (૨૫૭) મિસ્લ મક્કાકે. (૨૫૮) ન ઉસ પર ગનીમ ચઢતા, ન વહાં કે લોગ કત્લ વ કૈદ કી મુસીબતોંમેં ગિરફતાર કિયે જાતે. (૨૫૯) ઔર ઉસને અલ્લાહકે નબી સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી તકઝીબ કી. (૨૬૦) કે સાત બરસ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી બદદુઆસે કહત ઔર ખુશ્કસાલીકી મુસીબતમેં ગિરફતાર રહે, યહાં તકકે મુરદાર ખાતે થે, ફિર અમ્ન વ ઈત્મીનાનકે બજાએ ખૌફ વ હિરાસ ઉન પર મુસલ્લત હુવા ઔર હર વકત મુસલમાનોંકે હમ્લે ઔર લશ્કરકશીકા અંદેશા રહને લગા (૨૬૧) યા'ની સૈયદે અંબિયા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ. (૨૬૨) ભૂક ઔર ખૌફકે. (૨૬૩) જો ઉસને સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે દસ્તે મુબારકસે અતા ફરમાઈ. (૨૬૪) બજાએ ઈન હરામ ઔર ખબીસ અમ્વાલકે જો ખાયા કરતે થે, લૂટ, ગસબ ઔર ખબીસ મુકાસબ (કમાયા હુવા) સબસે હાસિલ કિયે હુવે. જમહૂર મુફસ્સિરીનકે નઝદીક ઈસ આયતમે મુખાતબ મુસલમાન હૈં, ઔર એક કૌલ મુફસ્સિરીનકા યે ભી હૈ કે, મુખાતબ મુશ્રિકીને મક્કા હૈં. કલબીને કહા કે જબ એહલે મક્કા કહતકે સબબ ભૂકસે પરેશાન હુએ ઔર તકલીફકી બર્દાશ્ત ન રહી તો ઉનકે સરદારોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે અર્ઝ કિયા કે આપસે દુશ્મની તો મર્દ કરતે હૈં, ઔરતોં ઔર બચ્ચોંકો જો તકલીફ પહુંચ રહી હૈ ઉસકા ખયાલ ફરમાઈએ. ઈસ પર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ઈજાઝત દી કે ઉનકે લિયે તઆમ લે જાયા જાએ, ઈસ આયતમેં ઉસકા બયાન હુવા ઈન દોનોં કૌલોંમેં અવ્વલ સહીહતર હૈ (ખાઝિન). (૨૬૫) યા'ની ઉસકો બુતોંકે નામ પર ઝબહ કિયા ગયા હો. (૨૬૬) ઔર ઈન હરામ ચીઝોંમેસે કુછ ખાને પર મજબૂર હો. (૨૬૭) યા'ની કદરે ઝુરૂરત પર સબ્ર કરકે. (૨૬૮) ઝમાનએ જાહિલિય્યતકે લોગ અપની તરફસે બા'ઝ ચીઝોંકો હલાલ, બા'ઝકો હરામ કર લિયા કરતે થે ઔર ઉસકી નિસ્બત અલ્લાહ તઆલાકી તરફ કર દિયા કરતે થે, ઉસકી મુમાનઅત ફરમાઈ ગઈ ઔર ઉસકો અલ્લાહ પર ઈફતેરા ફરમાયા ગયા. આજકલ ભી જો લોગ અપની તરફસે હલાલ ચીઝોંકો હરામ બતા દેતે હૈં, જૈસે મીલાદકી શીરીની, ફાતિહા ગ્યારહવીં, ઉર્સ વગૈરહ ઈસાલે સવાબકી ચીઝેં જિનકી હુર્મત શરીઅતમેં વારિદ

નહી હુઇ ઇન્હેં ઇસ આયતકે હુકમસે ડરના ચાહિયે કે, ઐસી ચીઝોંકી નિસ્બત યે કહ દેના કે યે શરઅન હરામ હૈં, અલ્લાહ તઆલા પર ઇફતેરા કરના હૈ. (૨૬૯) ઔર દુનિયાકી ચંદરોઝા આસાઇશ હૈ જો બાકી રહનેવાલી નહી. (૨૭૦) હૈ આખેરતમેં. (૨૭૧) સૂરએ અન્આમમેં આયત "વ અલલ્લઝીન હાદૂ હર્રમ્ના કુલ્લઝી ઝુફુરિન" અલ્આયહમેં. (૨૭૨) બગાવત વ મા'સિયતકા ઇર્તકાબ કરકે જિસકી સઝામેં વો ચીઝેં ઉન પર હરામ હુઇ, જૈસાકે આયત "ફબિઝુલ્મિમ મિનલ્લઝીન હાદૂ હર્રમ્ના અલૈહિમ તૈયિબાતિન ઉહિલ્લત લહુમ" મેં ઇર્શાદ ફરમાયા ગયા. (૨૭૩) બગૈર અંજામ સોચે. (૨૭૪) યા'ની તૌબાકે. (૨૭૫) નેક ખસાઇલ ઔર પસંદીદા અખ્લાક ઔર હમીદા સિફાતકા જામેઅ. (૨૭૬) દીને ઇસ્લામ પર કાઇમ (૨૭૭) ઇસમેં કુફ્ફારે કુરૈશકી તકઝીબ હૈ જો અપને આપકો દીને ઇબ્રાહીમી પર ખયાલ કરતે થે. (૨૭૮) અપની નુબુવ્વત વ ખિલ્લત કે લિયે (૨૭૯) રિસાલત વ અમ્વાલ વ ઔલાદ વ સનાએ હુસ્ન વ કુબૂલે આમકે તમામ અદયાનવાલે મુસલમાન ઔર યહૂદ ઔર નસારા ઔર અરબકે મુશ્રિકીન સબ ઉનકી અઝમત કરતે ઔર ઉનસે મહબ્બત રખતે હૈં. (૨૮૦) ઇત્તેબાઅસે મુરાદ યહાં અકાઇદ વ ઉસૂલે દીનમેં મુવાફેકત કરના હૈ. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો ઇસ ઇત્તેબાઅકા હુકમ દિયા ગયા, ઇસમેં આપકી અઝમત મંઝિલત ઔર રિફઅતે દરજાતકા ઇઝહાર હૈ કે આપકા દીને ઇબ્રાહીમીકી મુવાફેકત ફરમાના હઝરતે ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે લિયે ઉનકે તમામ ફઝાઇલ વ કમાલાતમેં સબસે આ'લા ફઝલ વ શરફ હૈ, કયૂંકે આપ અકરમુલ અવ્વલીન વ આખરીન હૈં, જૈસાકે સહીહ હદીસમેં વારિદ હુવા, ઔર તમામ અંબિયા ઔર કુલ ખલ્કસે આપકા મર્તબા અફઝલ વ આ'લા હૈ. શે'ર : તૂ અસ્લી વ બાકી તુફૈલે તવાનદ તૂ શાહી વ મજમૂઅ ખૈલે તવાનદ. (૨૮૧) યા'ની શમ્બહકી તા'ઝીમ ઔર ઉસ રોઝ શિકાર તર્ક કરના ઔર વકતકો ઇબાદત કે લિયે ફારિગ કરના યહૂદ પર ફર્ઝ કિયા ગયા થા, ઔર ઉસકા વાકેઆ ઇસ તરહ હુવા થા કે, હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ઉન્હેં રોઝે જુમ્અહકી તા'ઝીમકા હુકમ ફરમાયા થા, ઔર ઇર્શાદ કિયા થા કે હફતેમેં એક દિન અલ્લાહ તઆલાકી ઇબાદતકે લિયે ખાસ કરો, ઉસ દિનમેં કુછ કામ ન કરો, ઇસમેં ઉન્હોંને ઇખ્તેલાફ કિયા ઔર કહા વો દિન જુમ્અહ નહી બલ્કે સનીચર હોના ચાહિયે, બજુઝ એક છોટીસી જમાઅતકે જો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે હુકમકી તા'મીલમેં જુમ્અહ પર હી રાઝી હો ગઇ થી. અલ્લાહ તઆલાને યહૂદકો સનીચર કી ઇજાઝત દે દી ઔર શિકાર હરામ ફરમાકર ઇબ્તિલા મેં ડાલ દિયા, તો જો લોગ જુમ્અહ પર રાઝી હો ગયે થે વો મુતીઅ રહે ઓર ઉન્હોંને ઇસ હુકમકી ફરમાંબરદારી કી, બાકી લોગ સબ્ર ન કર સકે, ઉન્હોંને શિકાર કિયે ઔર નતીજા યે હુવા કે મસ્ખ કિયે ગયે, યે વાકેઆ તફસીલકે સાથ સૂરએ અ'રાફમેં બયાન હો ચુકા હૈ. (૨૮૨) ઇસ તરહ કે મુતીઅકો સવાબ દેગા ઔર આસીકો એકાબ ફરમાએગા, ઉસકે બાદ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો ખિતાબ ફરમાયા જાતા હૈ. (૨૮૩) યા'ની ખલ્કકો દીને ઇસ્લામકી દા'વત દો. (૨૮૪) પક્કી તદબીરસે વો દલીલે મોહકમ મુરાદ હૈ જો હક્કો વાઝેહ ઔર શુબહાતકો ઝાઇલ કર દે, ઔર અચ્છી નસીહતસે તરગીબાત વ તરહીબાત મુરાદ હૈં. (૨૮૫) બેહતર તરીકસે મુરાદ યે હૈ કે અલ્લાહ તઆલાકી તરફ ઉસકી આયાત ઔર દલાઇલસે બુલાએ મસ્અલા : ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે દા'વતે હક ઔર ઇઝહારે હક્કાનિયતે દીનકે લિયે મુનાઝરા જાઇઝ હૈ. (૨૮૬) યા'ની સઝા બકદરે ખબાયત હો, ઇસસે ઝાઇદ ન હો, શાને નુઝૂલ : જંગે ઓહદમેં કુફ્ફારને મુસલમાનોંકે શોહદાકે ચેહરોંકો ઝખ્મી કરકે ઉનકી શકલોંકો તબદીલ કિયા થા, ઔર ઉનકે પેટ ચાક કિયે થે, ઉનકે અ'ઝા કાટે થે, ઉન શોહદામેં હઝરત હમ્ઝા ભી થે, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને જબ ઉન્હેં દેખા તો બહુત સદમા હુવા ઔર હુઝૂરને કસમ ખાઇ કે, એક હઝરત હમ્ઝા રદિયલ્લાહુ અન્હૂકા બદલા સત્તર કાફિરોંસે લિયા જાએગા ઔર સત્તરકા યહી હાલ કિયા જાએગા, ઇસ પર યે આતયે કરીમા નાઝિલ હુઇ તો હુઝૂરને વો ઇરાદા તર્ક ફરમાયા ઔર અપની કસમકા કફ્ફારા દિયા. મસ્અલા : મુસ્લહ યા'ની નાક, કાન વગૈરહ કાટ કર કિસીકી હૈઅતકો તબદીલ કરના શરઅમેં હરામ હૈ (મદારિક) (૨૮૭) ઔર ઇન્તેકામ ન લો (૨૮૮) અગર વો ઇમાન ન લાયે. (૨૮૯) કયૂંકે હમ તુમ્હારે મુઇન વ નાસિર હૈં.

(રુ-બ-મા પારાહ ચૌદહવાં ખત્મ શુદ)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سُبْحٰنَ الَّذِيْٓ اَسْرٰى بِعَبْدِهٖ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
اِلَى الْمَسْجِدِ الْاَقْصَا الَّذِيْ بٰرَكْنَا حَوْلَهٗ لِنُرِيَهٗ مِنْ
اٰيٰتِنَا ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ۝ وَاٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ
وَجَعَلْنٰهُ هُدًى لِّبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اَلَّا تَتَّخِذُوْا مِنْ
دُوْنِيْ وَكِيْلًا ۝ ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ ؕ اِنَّهٗ كَانَ
عَبْدًا شَكُوْرًا ۝ وَقَضَيْنَآ اِلٰى بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ فِي
الْكِتٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِي الْاَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ
عُلُوًّا كَبِيْرًا ۝ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ اُوْلٰىهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ
عِبَادًا لَّنَآ اُولِيْ بَاْسٍ شَدِيْدٍ فَجَاسُوْا خِلٰلَ الدِّيَارِ ؕ
وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُوْلًا ۝ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ
وَاَمْدَدْنٰكُمْ بِاَمْوَالٍ وَّبَنِيْنَ وَجَعَلْنٰكُمْ اَكْثَرَ نَفِيْرًا ۝

(૧૭) સૂરએ બની ઈસ્રાઈલ

(મક્કી) ૧૧૧ આયતેં ઔર ૧૨ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

સુબ્હાનલ્લઝી અસ્રા

પાકી હૈ ઉસે (૨) જો અપને

બિઅબ્દિહી લૈલમ્મિનલ મસ્જિદિલ-હરામિ ઈલલ
બન્દે (૩) કો રાતોંરાત લે ગયા (૪) મસ્જિદે હરામસે
મસ્જિદિલ-અક-સલ્લઝી બારક-ના હૌલહૂ
મસ્જિદે અકસા તક (૫) જિસકે ગિર્દાગિર્દ હમને બરકત રખી (૬) કે

લિનુરિયહૂ મિન આયાતિના ૭ ઈન્નહૂ હુવસ્સમીઉલ-બસીર (૧) વ આતૈના
હમ ઉસે અપની અઝીમ નિશાનિયાં દિખાએં બેશક વોહ સુનતા દેખતા હૈ ઔર હમને
મૂસલ-કિતા-બ વ જ-અલ્નાહુ હુદલ્લિબની ઈસ્રાઈ-લ અલ્લા તત્તખિઝૂ મિન દૂની મં ૪
મૂસાકો કિતાબ (૭) અતા ફરમાઈ ઔર ઉસે બની ઈસરાઈલકે લિયે હિદાયત કિયા કે મેરે સિવા કિસીકો કારસાઝ
વકીલા (૨) ઝુર્રિય્ય-ત મન હ-મલ્ના મ-અ નૂહ ૭ ઈન્નહૂ કા-ન અબ્દન શકૂરા
ન ઠેહરાઓ અય ઉનકી ઔલાદ જિનકો હમને નૂહકે સાથ (૮) સવાર કિયા બેશક વોહ બળા શુક્રગુઝાર બન્દા થા
(૩) વ કદૈના ઈલા બની ઈસ્રાઈ-લ ફિલ-કિતાબિ લતુફ-સિદુન્ન ફિલ્અર્દિ મર્રતૈનિ
(૯) ઔર હમને બની ઈસરાઈલકો કિતાબ (૧૦) મેં "વહી" ભેજી કે ઝુરૂર તુમ ઝમીનમેં દોબારા ફસાદ મચાઓગે (૧૧)
વ લ-તઅ-લુન્ન ઉલુવ્વન કબીરા (૪) ફ-ઈઝા જા-અ વઅ-દુ ઊલાહુમા
ઔર ઝુરૂર બળા ગુરૂર કરોગે (૧૨) ફિર જબ ઉનમેં પેહલી બાર (૧૩) કા વા'દા આયા (૧૪) હમને
બ-અસ્ના અલૈકુમ ઈબાદલ્લના ઉલી બઅ-સિન શદીદિન ફ જાસૂ ખિલાલદ-દિયા ર
તુમ પર અપને બન્દે ભેજે સખ્ત લળાઈવાલે (૧૫) તો વોહ શહરોંકે અંદર તુમ્હારી તલાશકો ઘુસે (૧૬)
વ કા-ન વઅ-દમ-મફ-ઊલા (૫) સુમ્મ ર-દદ-ના લકુમુલ્કર્રત અલૈહિમ વ
ઔર યે એક વા'દા થા (૧૭) જિસે પૂરા હોના થા ફિર હમને ઉન પર ઉલટ કર તુમ્હારા હમ્લા કર દિયા (૧૮) ઔર
અમ્દદ-નાકુમ બિ-અમ્વાલિંવ્વ બની-ન વ જ-અલ્નાકુમ અક-સ-ર નફીરા (૬)
તુમકો માલોં ઔર બેટોંસે મદદ દી ઔર તુમ્હારા જથ્થા બળ્હા દિયા

(૧) સૂરએ બની ઈસ્રાઈલ. ઉસકા નામ 'સૂરએ અસ્રા' ઔર સૂરએ સુબ્હાન ભી હૈ, યે સૂરત મક્કિયા હૈ મગર આઠ આયતે "વઈન્કાદૂ લેયફતિનૂ નક" સે "નસીરન" તક, યે કૌલ કતાદાકા હૈ, બયઝાવીને જઝમ કિયા હૈ કે યે સૂરત તમામકી તમામ મક્કિયહ હૈ, ઈસ સૂરતમેં બારહ રુકૂઅ ઔર એકસૌ દસ આયતે બસરી હૈ ઔર કૂફી એકસો ગ્યારહ, ઔર પાંચસો તેતીસ કલ્મે ઔર તીન હઝાર ચારસો સાઠ હર્ફ હૈં. (૨) મુનઝઝા હૈ ઉસકી ઝાત હર ઐબ વ નુકસસે. (૩) મહબૂબ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ. (૪) શબે મેઅરાજ (૫) જિસકા ફાસલા ચાલીસ મંઝિલ યા'ની સવા મહીનેસે ઝિયાદાકી રાહ હૈ. શાને નુઝૂલ : જબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ શબે મે'રાજ દરજાતે આલિયહ વ

إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ ۖ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا ۚ
فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءُوا وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا
الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا
تَتْبِيرًا ۝٧ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمْ ۚ وَإِنْ عُدْتُمْ
عُدْنَا ۘ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ۝٨ إِنَّ هَٰذَا
الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ
الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ۝٩
وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا ۝١٠ وَيَدْعُ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ ۖ وَ
كَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ۝١١ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَتَيْنِ ۖ
فَمَحَوْنَا آيَةَ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً
لِتَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَ
الْحِسَابَ ۚ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا ۝١٢ وَكُلَّ

منزل ٤

ઈન અહ્-સન્તુમ અહ્-સન્તુમ લિઅન્ફુસિકુમ ☐ વ
અગર તુમ ભલાઈ કરોગે અપના ભલા કરોગે (૧૯) ઔર
ઈન અ-સઅ-તુમ ફ-લહા ▸ ફ-ઈઝ़ા જા-અ
અગર બુરા કરોગે તો અપના ફિર જબ દૂસરી
વઅ્-દુલ આખિરતિ લિયસૂઉ વુજૂહકુમ વ
બારકા વા'દા આયા (૨૦) કે દુશ્મન તુમ્હારા મુંહ બિગાળ દે (૨૧) ઔર
લિયદખુલુલ-મસ્જિ-દ કમા દ-ખલૂહુ
મસ્જિદમેં દાખિલ હોં (૨૨) જૈસે પેહલી બાર દાખિલ
અવ્વ-લ મર્રતિંવ-વ લિયુતબ્બિરૂ મા અલૌ
હૂએ થે (૨૩) ઔર જિસ ચીઝ પર કાબૂ પાએં (૨૪) તબાહ કરકે
તત્બીરા (૭) અસા રબ્બુકુમ અંય્યર-હ્-મકુમ☐
બરબાદ કર દે કરીબ હૈ કે તુમ્હારા રબ તુમ પર રહમ કરે (૨૫)
વ ઈન ઉ્ત્તુમ ઉદના☐ વ જ-અલ્ના
ઔર અગર તુમ ફિર શરારત કરો (૨૬) તો હમ ફિર અઝાબ કરેંગે

મં ૪

જહન્ન-મ લિલ્કાફિરી-ન હસીરા (૮) ઈન્ન હાઝ़લ્કુરઆ-ન યહ્-દી
(૨૭) ઔર હમને જહન્નમકો કાફિરોંકા કૈદખાના બનાયા હૈ બેશક યે કુર્આન વોહ રાહ દિખાતા હૈ
લિલ્લતી હિ-ય અક્-વમુ વ યુબશ્શિરુલ મુઅ-મિનીનલ્લઝી-ન યઅ્-મલૂનસ્-
જો સબસે સીધી હૈ (૨૮) ઔર ખુશી સુનાતા હૈ ઈમાનવાલોંકો જો
સાલિહાતિ અન્ન લહુમ અજ-રન કબીરા ▸ (૯) વ અન્નલ્લઝી-ન લા યુઅ-મિનૂ-ન
અચ્છે કામ કરેં કે ઉનકે લિયે બળા સવાબ હય ઔર યે કે જો આખેરત પર ઈમાન નહીં લાતે
બિલ્આખિરતિ અઅ્-તદના લહુમ અઝ़ાબન અલીમા ○ (૧૦) વ યદઉલ ઈન્સાનુ
હમને ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબ તૈયાર કર રખા હૈ ઔર આદમી બુરાઈકી
બિશ્શર્રિ દુઆ-અહૂ બિલ્ખૈર ▸ વ કાનલ્ઈન્સાનુ અજૂલા (૧૧) વ જ-અલ્નલ્લૈ-લ
દુઆ કરતા હૈ (૨૯) જૈસે ભલાઈ માંગતા હૈ (૩૦) ઔર આદમી બળા જલ્દબાઝ હૈ (૩૧) ઔર હમને રાત
વન્નહા-ર આયતૈનિ ફ-મહોના આયતલ્લૈલિ વ જ-અલ્ના આયતન્નહારિ
ઔર દિનકો દો નિશાનિયાં બનાયા (૩૨) તો રાતકી નિશાની મિટી હુઈ રખી (૩૩) ઔર દિનકી નિશાનિયાં
મુબ્સિ-ર-તલ-લિ-તબ્તગૂ ફદ્-લમ મિર્રબ્બિકુમ વ લિતઅ્-લમૂ અ્-દ-દસ્સિની-ન
દિખાનેવાલી (૩૪) કે અપને રબકા ફઝલ તલાશ કરો (૩૫) ઔર (૩૬) બરસોંકી ગિન્તી
વલ હિસા-બ ▸ વ કુલ્લ શૈઈન ફસ્સલ્નાહુ તફ-સીલા (૧૨) વ કુલ્લ
ઔર હિસાબ જાનો (૩૭) ઔર હમને હર ચીઝ ખૂબ જુદા-જુદા ઝાહિર ફરમા દી (૩૮) ઔર હર

૯૦

મરાતિબે રફીઅહ પર ફાઈઝ હુએ તો રબ અઝઝો જલ્લને ખિતાબ ફરમાયા, અય મુહમ્મદ મુસ્તફા ! (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ) યે ફઝીલત વ શરફ મૈંને તુમ્હેં ક્યૂં અતા ફરમાયા ? હુઝૂરને અર્ઝ કિયા, ઈસલિયે કે તૂને મુઝે અબ્દિયતકે સાથ અપની તરફ મન્સૂબ ફરમાયા, ઈસ પર યે આયતે મુબારકહ નાઝિલ હુઈ. (ખાઝિન) (૬) દીની ભી દુન્યવી ભી કે વો સરઝમીને પાક વહીકી જાએ. નુઝૂલ ઔર અંબિયાકી ઈબાદતગાહ ઔર ઉનકા જાએ કિયામ વ કિબ્લએ ઈબાદત હૈ ઔર કસરતે અન્હાર વ અશ્જારસે વો ઝમીન સરસબ્ઝ વ શાદાબ ઔર મેવોં ઔર ફલોંકી કસરતસે બેહતરીન ઐશો રાહતકા મકામ હૈ. મે'રાજ શરીફ : નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા એક જલીલ મો'જિઝા ઔર અલ્લાહ તઆલાકી

إِنسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ ۖ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا ﴿١٣﴾ اقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ
بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿١٤﴾ مَّنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا
يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ
وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ
حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ وَإِذَا أَرَدْنَا أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً
أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ
فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ
مِن بَعْدِ نُوحٍ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا
بَصِيرًا ﴿١٧﴾ مَّن كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ
فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَن نُّرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ
يَصْلَاهَا مَذْمُومًا مَّدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَ
سَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُم

ઈન્સાનિન અલ્ઝમ્નાહુ તૉઈ- રહૂ ફી
ઈન્સાનકી કિસ્મત હમને ઉસકે ગલેમેં
ઉનુકિહ ▸ વ નુખ઼્રિજુ લહૂ યૌમલ-ક઼િયામતિ
લગા દી (૩૯) ઔર ઉસકે લિયે કયામતકે દિન એક
કિતાબંય્યલ્કાહુ મન્શૂરા (૧૩) ઈક઼-રઅ
નવિશ્તા નિકાલેંગે જિસે ખુલા હુવા પાએગા (૪૦) ફરમાયા
કિતા-બ ક ▸ કફા બિનફ-સિકલ-યૌ-મ અલૈ-ક
જાએગા કે અપના નામા પઢ આજ તૂ ખુદ હી અપના હિસાબ કરનેકો
હ઼સીબા ▸ (૧૪) મનિહ-તદા ફઈન્નમા યહ-તદી
બહોત હૈ જો રાહ પર આયા વોહ અપને હી
લિનફ- સિહ ट· વ મન દ઼લ્લ ફ-ઈન્નમા
ભલેકો રાહ પર આયા (૪૧) ઔર જો બેહકા તો અપને હી
યદિ઼લ્લુ અ઼લૈહા ▸ વલા તઝિરૂ વાઝિરતુંવ-વિઝ-ર
બુરેકો બેહકા (૪૨) ઔર કોઈ બોઝ ઉઠાનેવાલી જાન દૂસરેકા
ઉખ઼્રા ▸ વમા કુન્ના મુઅ઼ઝ઼-ઝ઼િબી-ન હ઼ત્તા નબ-અ઼-સ રસૂલા (૧૫) વ
બોઝ ન ઉઠાએગી (૪૩) ઔર હમ અઝાબ કરનેવાલે નહીં જબ તક રસૂલ ન ભેજ લેં (૪૪) ઔર
ઈઝ઼ા અ-રદના અન્નુહ-લિ-ક ક઼ર્ય-તન અ-મર્ના મુત-રફીહા ફ-ફ-સક઼ૂ
જબ હમ કિસી બસ્તીકો હલાક કરના ચાહતે હૈં ઉસકે ખુશ-હાલોં (૪૫) પર એહકામ ભેજતે હૈં ફિર વોહ ઉસમેં બે-હુકમી કરતે
ફીહા ફ-હ઼ક઼્ક઼ અ઼લૈહલ્ક઼ૌલુ ફ-દમ્મર્નાહા તદ-મીરા (૧૬) વ કમ અહ-લક-ના
હૈં તો ઉસ પર બાત પૂરી હો જાતી હૈ તો હમ ઉસે તબાહ કરકે બરબાદ કર દેતે હૈં ઔર હમને કિત્ની હી
મિનલ્કુરૂનિ મિમ્બઅ઼-દિ નૂહ઼ ▸ વ કફા બિરબ્બિ-ક બિઝુનૂબિ ઈબાદિહી
સંગતેં (૪૬) નૂહકે બાદ હલાક કર દીં (૪૭) ઔર તુમ્હારા રબ કાફી હૈ અપને બન્દોંકે ગુનાહોંસે
ખબીરમ-બસ઼ીરા (૧૭) મન કા-ન યુરીદુલ-આ઼જિ-લ-ત અ઼જ-જલ્ના લહૂ ફીહા
ખબરદાર દેખનેવાલા (૪૮) જો યે જલ્દીવાલી ચાહે (૪૯) હમ ઉસે ઉસમેં જલ્દી દે દેં
મા નશાઉ લિમન નુરીદુ સુમ્મ જ-અ઼લ્ના લહૂ જહન્ન-મ ट યસ્લાહા
જો ચાહેં જિસે ચાહેં (૫૦) ફિર ઉસકે લિયે જહન્નમ કર દેં કે ઉસમેં જાએં મઝમ્મત કિયા હુવા
મઝ઼મૂમમ-મદહ઼ૂરા (૧૮) વ મન અરાદલ-આખ઼િ-ર-ત વ સઆ઼ લહા
ધકકે ખાતા ઔર જો આખેરત ચાહે ઔર ઉસકી સી
સઅ઼-યહા વ હુ-વ મુઅ-મિનુન ફઉલૉઈ-ક કા-ન સઅ઼-યુહુમ
કોશિશ કરે (૫૧) ઔર હો ઈમાનવાલા તો ઉન્હીકી કોશિશ

અઝીમ ને'મત હૈ, ઔર ઉસસે હુઝૂરકા વો કમાલે કુર્બ ઝાહિર હોતા હૈ જો મખ્લૂકે ઈલાહીમેં આપકે સિવા કિસીકો મયસ્સર નહીં, નુબુવ્વત કે બારહવેં સાલ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ મે'રાજસે નવાઝે ગયે, મહીનેમેં ઈખ્તેલાફ હૈ મગર અશ્હર યે હૈ કે સત્તાઈસ્વી રજબકો મે'રાજ હુઈ. મક્કા મુકર્રમાસે હુઝૂર પુરનૂરકા બૈતુલ મુકદસ તક શબકે છોટે હિસ્સેમેં તશરીફ લે જાના નસ્સે કુર્આનીસે સાબિત હૈ, ઉસકા મુન્કિર 'કાફિર' હૈ. ઔર આસ્માનોંકી સૈર ઔર મનાઝિલે કુર્બમેં પહુંચના અહાદીસે સહીહ મો'તમિદહ, મશ્હૂરહસે સાબિત હૈ, જો હદ્દે તવાતુરકે કરીબ પહુંચ ગઈ હૈ, ઉસકા મુન્કિર 'ગુમરાહ' હૈ. મે'રાજ શરીફ બહાલતે બેદારી જિસ્મ વ રૂહ દોનોકે સાથ વાકેઅ હુઈ. યહી જમ્હૂરે અહલે ઈસ્લામકા અકીદા હૈ ઔર

مَشْكُورًا ﴿١٩﴾ كُلًّا نُّمِدُّ هَٰؤُلَاءِ وَهَٰؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ
وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾ انظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا
بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَلَلْآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ
تَفْضِيلًا ﴿٢١﴾ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا
مَّخْذُولًا ﴿٢٢﴾ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ
إِحْسَانًا إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِندَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا
فَلَا تَقُل لَّهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُل لَّهُمَا قَوْلًا
كَرِيمًا ﴿٢٣﴾ وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ
وَقُل رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ﴿٢٤﴾ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ
بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِن تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ
لِلْأَوَّابِينَ غَفُورًا ﴿٢٥﴾ وَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ
وَابْنَ السَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ
كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا

મશ્કૂરા (૧૯) કુલ્લન નુમિદ-દુ હાઉલાઈ
ઠિકાને લગી (૫૨) હમ સબકો મદદ દેતે હૈં ઉનકો ભી (૫૩)
વહાઉલાઈ મિન અતા-ઈ રબ્બિક ۚ વમા
ઔર ઉનકો ભી (૫૪) તુમ્હારે રબકી અતાસે (૫૫) ઔર તુમ્હારે
કા-ન અતાઉ રબ્બિ-ક મહ-ઝૂરા (૨૦) ઉન્ઝુર
રબકી અતા પર રોક નહીં (૫૬) દેખો
કૈ-ફ ફદ-દલ્ના બઅ-દહુમ અલા બઅ-દ ۚ વ
હમને ઉનમેં એકકો એક પર કૈસી
લલ આખિ-રતુ અક-બરુ દ-ર-જાતિંવ વઅક-બરુ
બળાઈ દી (૫૭) ઔર બેશક આખેરત
તફ-દીલા (૨૧) લા તજ-અલ મ-અલ્લાહિ ઈલાહન
દરજોંમેં સબસે બળી ઔર ફઝલમેં સબસે આ'લા હૈ (૨૧) અય
૯૦ આખ-ર ફ-તક-ઉ-દ મઝમૂમમ-મખ્ઝૂલા (૨૨)
સુનનેવાલે ! અલ્લાહકે સાથ દૂસરા ખુદા

મં ૪ વ કદા રબ્બુ-ક અલ્લા તઅ-બુદૂ ઈલ્લા ઈય્યાહુ વબિલ વાલિદૈનિ ઈહ-સાના
ન ઠેહરા કે તૂ બૈઠ રહેગા મઝમ્મત કિયા જાતા બેકસ (૫૮) ઔર તુમ્હારે રબને હુકમ ફરમાયા
ઈમ્મા યબ્લુગન-ન ઈન્દકલ કિ-બ-ર અ-હદુહુમા ઔ કિલાહુમા ફલા તકુલ લહુમા
કે ઉસકે સિવા કિસીકો ન પૂજો ઔર માં-બાપકે સાથ અચ્છા સુલૂક કરો અગર તેરે સામને
ઉફ-ફિંવ વલા તન્હર-હુમા વકુલ્લહુમા કૌલન કરીમા (૨૩) વખ્ફિદ લહુમા
ઉનમેં એક યા દોનોં બુળ્હાપેકો પહુંચ જાએ (૫૯) તો ઉન્સે હૂં ન કેહના (૬૦) ઔર ઉન્હેં ન ઝિળકના ઔર ઉનસે તા'ઝીમકી
જનાહઝ ઝુલ્લિ મિનર્રહ-મતિ વકુર્રબ્બિર-હમ્હુમા કમા રબ્બયાની સગીરા ۚ (૨૪)
બાત કેહના (૬૧) ઔર ઉનકે લિયે આજિઝીકા બાઝૂ બિછા (૬૨) નર્મ દિલીસે ઔર અર્ઝ કર કે અય મેરે રબ તૂ ઉન દોનોં
રબ્બુકુમ અઅ-લમુ બિમા ફી નુફૂસિકુમ ۚ ઈન તકૂનૂ સાલિહી-ન ફઈન્નહૂ કા-ન
પર રહમ કર જૈસા કે ઉન દોનોંને મુઝે છુટપનમેં પાલા (૬૩) તુમ્હારા રબ ખૂબ જાનતા હૈ જો તુમ્હારે દિલોંમેં હૈ (૬૪) અગર
લિલ અવ્વાબી-ન ગફૂરા (૨૫) વઆતિ ઝલ્કુર્બા હક્કહૂ વલ્મિસ્કી-ન વબ્નસ્સબીલિ
તુમ લાઈક હુએ (૬૫) તો બેશક વોહ તૌબા કરનેવાલોંકો બખ્શનેવાલા હૈ ઔર રિશ્તેદારોંકો ઉનકા હકક દે (૬૬)
વલા તુબઝ-ઝિર તબ્ઝીરા (૨૬) ઈન્નલ મુબઝ-ઝિરી-ન કાનૂ
ઔર મિસ્કીન ઔર મુસાફિરકો (૬૭) ઔર ફુઝૂલ ન ઉળા (૬૮) બેશક ઉળાનેવાલે
ઈખ્વાનશ શયાતીન ۚ વકાનશ શૈતાનુ લિ-રબ્બિહી કફૂરા (૨૭)
શૈતાનોંકે ભાઈ હૈં (૬૯) ઔર શૈતાન અપને રબકા બળા નાશુક્રા હૈ (૭૦)

અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી કસીર જમાઅતે ઔર હુઝૂરકે અજલ્લહ અસ્હાબ ઉસીકે મો'તકિદ હૈં, નુસૂસે આયાત વ અહાદીસસે ભી યેહી મુસ્તફાદ હોતા હૈ. તીરહ વ માગાન ફલસફાકે અવહામે ફાસિદા મહઝ બાતિલ હૈં, કુદરતે ઈલાહીકે મો'તકિદકે સામને વો તમામ શુબ્હાત મહઝ બેહકીકત હૈં, હઝરત જિબ્રાઈલકા બુરાક લેકર હાઝિર હોના સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો ગાયતે ઈકરામ વ એહતેરામકે સાથ સવાર કરકે લે જાના, બૈતુલ મુકદસમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા અંબિયાકી ઈમામત ફરમાના, ફિર વહાંસે સૈરે સમાવાતકી તરફ મુતવજ્જેહ હોના, જિબ્રાઈલે અમીનકા હર હર આસ્માનકે દરવાઝે ખુલવાના, હર હર આસ્માન પર વહાંકે સાહિબે મકામ અંબિયા

وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِّن رَّبِّكَ تَرْجُوهَا
فَقُل لَّهُمْ قَوْلًا مَّيْسُورًا ۝ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً
إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا
مَّحْسُورًا ۝ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ
إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ۝ وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ
خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ
كَانَ خِطْئًا كَبِيرًا ۝ وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَىٰ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً
وَسَاءَ سَبِيلًا ۝ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ
إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِ
سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِف فِّي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنصُورًا ۝
وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ
يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ
مَسْئُولًا ۝ وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ

વ ઈમ્મા તુઅ-રિદ્દન-ન અન્હુમુબ તિગ઼ા-અ
ઔર અગર તૂ ઉનસે (૭૧) મુંહ ફેરે અપને
રહ઼-મતિમ મિર્રબ્બિ-ક તર્જૂહા ફકુલ્લહુમ
રબકી રહમત કે ઈન્તઝારમેં જિસકી તુઝે ઉમ્મીદ હૈ તો ઉનસે
ક઼ૌલમ મૈસૂરા (૨૮) વલા તજ-અ઼લ ય-દ-ક
આસાન બાત કેહ (૭૨) ઔર અપના હાથ અપની
મગ઼્લૂલ-તન ઈલા ઉ઼નુક઼િ-ક વલા તબ્સુત઼્હા
ગરદનસે બંધા હુવા ન રખ ઔર ન પૂરા ખોલ દે
કુલ્લલ્બસ્તિ ફ-તક્-ઉ઼-દ મલૂમમ મહ઼-સૂરા (૨૯)
કે તૂ બૈઠ રહે મલામત કિયા હુવા થકા હુવા (૭૩)
ઈન-ન રબ્બ-ક યબ્સુતુર્રિઝ-ક઼ લિમંય્યશાઉ વ
બેશક તુમ્હારા રબ જિસે ચાહે રિઝક કુશાદા દેતા ઔર (૭૪)
યક઼્-દિર ▸ ઈન્નહૂ કા-ન બિઈ઼બાદિહી
કરતા હૈ બેશક વોહ અપને બન્દોંકો ખૂબ

ખ઼બીરમ બસીરા ۝ (૩૦) વલા તક઼્તુલૂ ઔલાદકુમ ખ઼શ્ય-ત ઈમ્લાક઼ ▸ નહ઼-નુ ع મં ૪
જાનતા (૭૫) દેખતા હય ઔર અપની ઔલાદકો કત્લ ન કરો મુફલિસીકે ડરસે (૭૬)
નરઝુ઼કુહુમ વ ઈય્યાકુમ ▸ ઈન-ન ક઼ત-લહુમ કા-ન ખ઼િત-અન કબીરા (૩૧) વલા
હમ ઉન્હેં ભી રોઝી દેંગે ઔર તુમ્હેં ભી બેશક ઉનકા કત્લ બળી ખતા હૈ ઔર બદકારીકે
તક઼્-રબુઝ઼ ઝ઼િના ઈન્નહૂ કા-ન ફાહ઼િ-શહ ▸ વસા-અ સબીલા (૩૨) વલા
પાસ ન જાવ બેશક વોહ બે-હયાઈ હૈ ઔર બહોતહી બુરી રાહ ઔર કોઈ
તક઼્તુલુન નફ-સલ્લતી હ઼ર્-મલ્લાહુ ઈલ્લા બિલ્હ઼ક઼્ક઼ ▸ વ મન કુતિ-લ મઝ઼-લૂમન
જાન જિસકી હુર્મત અલ્લાહને રખી હૈ નાહક્ક ન મારો ઔર જો નાહક્ક મારા
ફ-ક઼દ જ-અ઼લ્ના લિવલિય્યિહી સુલ્તાનન ફલા યુસ્રિફ ફિલ્ક઼ત્લ ▸ ઈન્નહૂ
જાએ તો બેશક હમને ઉસકે વારિસકો કાબૂ દિયા હૈ (૭૭) તો વોહ કત્લમેં હદસે ન બઢે (૭૮) ઝરૂર
કા-ન મન્સૂરા (૩૩) વલા તક઼્-રબૂ માલલ-યતીમિ ઈલ્લા બિલ્લતી હિ-ય
ઉસકી મદદ હોની હૈ (૭૯) ઔર યતીમકે માલકે પાસ ન જાઓ મગર ઉસ રાહસે જો
અહ઼-સનુ હ઼ત્તા યબ્લુ-ગ઼ અશુદ-દહૂ ▸ વ ઔફૂ બિલ્અ઼હ-દ ▸ ઈન્ન લઅ઼હ-દ કા-ન
સબસે ભલી હૈ (૮૦) યહાં તક કે વોહ અપની જવાનીકો પહુંચે (૮૧) ઔર અહદ પૂરા કરો (૮૨) બેશક અહદસે
મસ્ઊલા (૩૪) વઔફુલ કૈ-લ ઈઝ઼ા કિલ્તુમ વઝિનૂ બિલ્કિ઼સ્ત઼ાસિલ
સવાલ હોના હૈ ઔર નાપો તો પૂરા નાપો ઔર બરાબર તરાઝૂસે

અલૈહિમુસ્સલામકા શરફે ઝિયારતસે મુશર્રફ હોના ઔર હુઝૂરકી તકરીમ કરના, એહતેરામ બજા લાના, તશરીફ આવરીકી મુબારકબાદ દેના, હુઝૂરકા એક આસ્માનસે દૂસરે આસ્માનકી તરફ સૈર ફરમાના, વહાંકે અજાઈબ દેખના ઔર તમામ મુકર્રબીનકી નિહાયત મનાઝિલ સિદરતુલ મુન્તહાકો પહુંચના. જહાંસે આગે બઢ્નેકી કિસી મલિકે મુકર્રબકો ભી મજાલ નહી હૈ. જિબ્રઈલે અમીનકા વહાં મા'ઝેરત કરકે રહ જાના, ફિર મકામે કુર્બે ખાસમેં હુઝૂરકા તરક્કિયાં ફરમાના ઔર ઉસ કુર્બે આ'લામેં પહુંચના કે જિસકે તસવ્વુર તક ખલ્કકે અવહામ વ અફકાર ભી પરવાઝસે આજિઝ હૈ, વહાં મૌરિદે રહમત વ કરમ હોના ઔર ઈન્આમાતે ઈલાહિયહ ઔર ખસાઈસે ને'મસે સરફરાઝ ફરમાયા જાના ઔર મલકૂતે સમાવાત વ અર્ઝ ઔર ઉનસે

سُبْحٰنَ الَّذِيْ بَنِيْ اِسْرَآءِيْل

الْمُسْتَقِيمِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ۝ وَلَا تَقْفُ
مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ۚ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ
كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ۝ وَلَا تَمْشِ فِي
الْأَرْضِ مَرَحًا ۖ إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ
الْجِبَالَ طُولًا ۝ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ
مَكْرُوهًا ۝ ذَٰلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ ۗ
وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَتُلْقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا
مَدْحُورًا ۝ أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ
الْمَلَائِكَةِ إِنَاثًا ۚ إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا ۝ وَلَقَدْ
صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا
نُفُورًا ۝ قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا
لَابْتَغَوْا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ۝ سُبْحَانَهُ وَ
تَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ۝ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ

منزل ٤

મુસ્તકીમ ઝાલિ-ક ખૈરુંવ-વ અહ્-સનુ
તોલો યે બેહતર હૈ ઔર ઉસકા અંજામ
તઅ-વીલા (૩૫) વલા તક્ફુ મા લૈ-સ લ-ક
અચ્છા ઔર ઉસ બાતકે પીછે ન પળ
બિહી ઈલ્મ ઈન્નસ્સમ્અ વલ્બ-સ-ર
જિસકા તુઝે ઈલ્મ નહીં (૮૩) બેશક કાન ઔર આંખ
વલ્ફુઆ-દ કુલ્લુ ઉલાઈ-ક કા-ન અન્હુ
ઔર દિલ ઉન સબસે સવાલ
મસ્ઉલા (૩૬) વલા તમ્શિ ફિલ્અર્દિ
હોના હૈ (૮૪) ઔર ઝમીનમેં ઈત્રાતા ન
મ-ર-હા ટ ઈન્ન-ક લન તખ્રિકલ-અર્દ વ
ચલ (૮૫) બેશક તૂ હરગિઝ ઝમીન ન ચીર ડાલેગા ઔર
લન તબ્લુગલ-જિબા-લ તૂલા (૩૭) કુલ્લુ
હરગિઝ બલન્દીમેં પહાળોંકો ન પહુંચેગા (૮૬) યે જો

મં ૪ ઝાલિ-ક કા-ન સય્યિઉહૂ ઈન્દ રબ્બિ-ક મક-રૂહા (૩૮) ઝાલિ-ક મિમ્મા
કુછ ગુઝરા ઉનમેંકી બુરી બાત તેરે રબકો નાપસંદ હૈ યે ઉન "વહીયોં" મેંસે
ઔહા ઈલૈ-ક રબ્બુ-ક મિનલ હિક-મહ વલા તજ-અલ મ-અલ્લાહિ
હૈ જો તુમ્હારે રબને તુમ્હારી તરફ ભેજી હિકમતકી બાતેં (૮૭) ઔર અય સુન્નેવાલે અલ્લાહકે સાથ
ઈલાહન આખ-ર ફતુલ્કા ફી જ-હન્ન-મ મલૂમમ-મદહૂરા (૩૯) અ-ફ-અસ્ફાકુમ
દૂસરા ખુદા ન ઠેહરા કે તૂ જહન્નમમેં ફેંકા જાએગા તાના પાતા ધક્કે ખાતા ક્યા તુમ્હારે
રબ્બુકુમ બિલ્બની-ન વત્ત-ખ-ઝ મિનલ્મલાઈકતિ ઈનાસા ઈન્નકુમ લ-તકૂલૂ-ન
રબને તુમકો બેટે ચુન દિયે ઔર અપને લિયે ફરિશ્તોંસે બેટિયાં બનાઈ (૮૮) બેશક તુમ બળા
૯૦ કૌલન અઝીમા (૪૦) વ લ-કદ સર્રફ-ના ફી હાઝલ-કુરઆનિ લિ-યઝ-ઝક્કરૂ
બોલ બોલતે હો (૮૯) ઔર બેશક હમને ઈસ કુર્આનમેં તરહ-તરહસે બયાન ફરમાયા (૯૦) કે વોહ સમઝેં (૯૧) ઔર
વમા યઝીદુહુમ ઈલ્લા નુફૂરા (૪૧) કુલ લૌ કા-ન મ-અહૂ આલિહતુન કમા
ઉસસે ઉન્હેં નહીં બળ્હતી મગર નફરત (૯૨) તુમ ફરમાઓ અગર ઉસકે સાથ ઔર ખુદા હોતે જૈસા યે બકતે હૈં જબ તો વોહ
યકૂલૂ-ન ઈઝલ્લબ્તગૌ ઈલા ઝિલ-અર્શિ સબીલા (૪૨) સુબ્હાનહૂ વ તઆલા
અર્શકે માલિકકી તરફ કોઈ રાહ ઢૂંઢ નિકાલતે (૯૩) ઉસે પાકી ઔર બરતરી ઉનકી
અમ્મા યકૂલૂ-ન ઉલુવ્વન કબીરા (૪૩) તુસબ્બિહુ લહુસ્સમાવાતુસ-
બાતોંસે બળી બરતરી ઉસકી પાકી બોલતે હૈં સાતોં આસ્માન

અફઝલ વ બરતર ઉલૂમ પાના ઔર ઉમ્મતકે લિયે નમાઝે ફર્ઝ હોના, હુઝૂરકા શફાઅત ફરમાના, જન્નતો દોઝખકી સૈરેં ઔર ફિર અપની જગહ વાપસ તશરીફ લાના ઔર ઈસ વાકિએકી ખબરેં દેના, કુફ્ફારકા ઈસ પર શોરિશેં મચાના ઔર બૈતુલ મુકદસકી ઈમારતકા હાલ ઔર મુલ્કે શામ જાનેવાલે કાફલોંકી કૈફિયતેં હુઝૂર અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે દર્યાફ્ત કરના, હુઝૂરકા સબકુછ બતાના ઔર કાફલોંકે જો અહવાલ હુઝૂરને બતાયે. કાફલોંકે આને પર ઉનકી તસ્દીક હોના, યે તમામ સિહાહ કી મો'તબર અહાદીસસે સાબિત હૈ ઔર બકસરતે અહાદીસ ઈન તમામ ઉમૂરકે બયાન ઔર ઉનકી તફાસીલસે મમ્લૂ હૈં. (૭) યા'ની તૌરેત. (૮) કશ્તીમેં. (૯) યા'ની હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામ કસીરુશ્શુક થે, જબ કુછ ખાતે પીતે પહનતે તો અલ્લાહ

السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ۚ وَإِنْ مِّنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ
بِحَمْدِهٖ وَلٰكِنْ لَّا تَفْقَهُوْنَ تَسْبِيْحَهُمْ ۗ إِنَّهٗ كَانَ
حَلِيْمًا غَفُوْرًا ۝ وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْاٰنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ
وَبَيْنَ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ حِجَابًا مَّسْتُوْرًا ۝ وَّ
جَعَلْنَا عَلٰى قُلُوْبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَّفْقَهُوْهُ وَفِيْٓ اٰذَانِهِمْ
وَقْرًا ۚ وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْاٰنِ وَحْدَهٗ وَلَّوْا عَلٰٓى
أَدْبَارِهِمْ نُفُوْرًا ۝ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُوْنَ بِهٖٓ إِذْ
يَسْتَمِعُوْنَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوٰٓى إِذْ يَقُوْلُ الظّٰلِمُوْنَ
إِنْ تَتَّبِعُوْنَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُوْرًا ۝ اُنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوْا
لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوْا فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَبِيْلًا ۝ وَ
قَالُوْٓا ءَإِذَا كُنَّا عِظَامًا وَّرُفَاتًا ءَإِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ
خَلْقًا جَدِيْدًا ۝ قُلْ كُوْنُوْا حِجَارَةً أَوْ حَدِيْدًا ۝ أَوْ
خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِيْ صُدُوْرِكُمْ ۚ فَسَيَقُوْلُوْنَ مَنْ يُّعِيْدُنَا ۚ

منزل

સબ્ઉ વલ્અર્દુ વ મન ફીહિન્ન ؕ વ ઈમ્મિન
ઔર ઝમીન ઔર જો કોઈ ઉનમેં હૈં (૯૪) ઔર કોઈ
શૈઈન ઈલ્લા યુસબ્બિહુ બિહ્મ્દિહી વ
ચીઝ નહીં (૯૫) જો ઉસે સરાહતી હુઈ ઉસકી પાકી
લાકિલ્લા તફ-કહૂ-ન તસ્બીહહુમ ؕ ઈન્નહૂ
ન બોલે (૯૬) હાં તુમ ઉનકી તસ્બીહ નહીં સમઝતે (૯૭) બેશક
કા-ન હલીમન ગફૂરા (૪૪) વ ઈઝા
વોહ હિલ્મવાલા બખ્શનેવાલા હૈ (૯૮) ઔર અય
ક-રઅ-તલ-કુરઆ-ન જ-અલ્ના બૈ-ન-ક વ
મહબૂબ ! તુમને કુર્આન પઢા હમને તુમ પર ઔર
બૈનલ્લઝી-ન લા યુઅ-મિનૂ-ન બિલ-આખિરતિ
ઉન્મેં કે આખેરત પર ઈમાન નહીં લાતે એક છુપા હુવા
હિજાબમ-મસ્તૂરા ۙ (૪૫) વ જ-અલ્ના અલા
પર્દા કર દિયા (૯૯) ઔર હમને ઉનકે દિલોં

કુલૂબિહિમ અકિન્નતન અંય્યફકહૂહુ વ ફી આઝાનિહિમ વક-રા ؕ વ મં
પર ગિલાફ ડાલ દિયે હૈં કે ઉસે ન સમઝેં ઔર ઉનકે કાનોંમેં ટેંટ (૧૦૦) ઔર ૪
ઈઝા ઝ-કર-ત રબ્બ-ક ફિલ્કુરઆનિ વહ-દહૂ વલ્લૌ અલા અદબારિહિમ
જબ તુમ કુર્આનમેં અપને અકેલે રબકી યાદ કરતે હો વોહ પીઠ ફેર કર ભાગતે હૈં
નુફૂરા (૪૬) નહનુ અઅ-લમુ બિમા યસ્તમિઊ-ન બિહી ઈઝ યસ્તમિઊ-ન
નફરત કરતે હમ ખૂબ જાનતે હૈં જિસ લિયે વોહ સુનતે હૈં (૧૦૧) જબ તુમ્હારી તરફ
ઈલૈ-ક વ ઈઝ હુમ નજ-વા ઈઝ યકૂલુઝ-ઝાલિમૂ-ન ઈન તત્તબિઊ-ન ઈલ્લા
કાન લગાતે હૈં ઔર જબ આપસમેં મશ્વરા કરતે હૈં જબ કે ઝાલિમ કેહતે હૈં તુમ પીછે નહીં ચલે મગર એક એસે મર્દકે
રજુલમ-મસ્હૂરા (૪૭) ઉન્ઝુર કૈ-ફ દ-રબૂ લ-કલ-અમ્સા-લ ફ-દલ્લૂ ફલા
જિસ પર જાદૂ હુવા (૧૦૨) દેખો ઉન્હોંને તુમ્હેં કૈસી તશ્બીહેં દી તો ગુમરાહ હુએ કે
યસ્તતીઊ-ન સબીલા ★ (૪૮) વ કાલૂ અ ઈઝા કુન્ના ઈઝામંવ-વ રુફાતન અ પા
રાહ નહીં પા સકતે ઔર બોલે કયા જબ હમ હડ્ડીયાં ઔર રેઝા રેઝા હો જાએંગે કયા ૧
ઈન્ના લ-મબ્ઊસૂ-ન ખલ્કન જદીદા (૪૯) કુલ કૂનૂ હિજા-ર-તન ઔ હદીદા ۙ (૫૦)
સચમુચ નએ બન કર ઉઠેંગે (૧૦૩) તુમ ફરમાઓ કે પથ્થર યા લોહા હો જાઓ
ઔ ખલ્કમ-મિમ્મા યક-બુરુ ફી સુદૂરિકુમ ج ફ-સ-યકૂલૂ-ન મંય્યુઈદુના
યા ઔર કોઈ મખ્લૂક જો તુમ્હારે ખયાલમેં બડી હો (૧૦૪) તો અબ કહેંગે હમેં કૌન ફિર પૈદા કરેગા

તઆલાકી હમ્દ કરતે ઔર ઉસકા શુક્ર બજા લાતે, ઉનકી ઝુર્રિયત પર લાઝિમ હૈ કે વો અપને જદ્દે મોહતરમકે તરીકે પર કાઈમ રહેં. (૧૦) તૌરેત. (૧૧) ઈસસે ઝમાને શામ વ બૈતુલ મુકદસ મુરાદ હૈ ઔર દો મર્તબા કે ફસાદકા બયાન અગલી આયતમેં આતા હૈ. (૧૨) ઔર ઝુલ્મ વ બગાવતમેં મુબ્તિલા હો ગયે. (૧૩) કે ફસાદકે અઝાબ. (૧૪) ઔર ઉન્હોંને અહકામે તૌરેતકી મુખાલિફત કી ઔર મહારિમો મઆસીકા ઈર્તેકાબ કિયા ઔર હઝરત શોઅયા પયગંબર અલૈહિસ્સલામ (વબકૌલે) હઝરત અરમિયાકો કત્લ કિયા (બયઝાવી વગૈરહ) (૧૫) બહુત ઝોર વ કુવ્વતવાલે, ઉનકો તુમ પર મુસલ્લત કિયા ઔર વો સન્જારીબ ઔર ઉસકે અફવાજ હૈં યા બખ્તે નસર યા જાલૂત જિન્હોંને બની ઈસ્રાઈલકે ઉલમાકો કત્લ કિયા, તૌરેતકો જલાયા, મસ્જિદકો

قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ
رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ ۖ قُلْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ
قَرِيبًا ﴿٥١﴾ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ
إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٢﴾ وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي
هِيَ أَحْسَنُ ۚ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ الشَّيْطَانَ
كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿٥٣﴾ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ ۖ
إِنْ يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ إِنْ يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ ۚ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ
عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٤﴾ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ
الْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَىٰ بَعْضٍ ۖ وَ
آتَيْنَا دَاوُودَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ
دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ
الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ

૬૦

કુલિલ્લઝી ફ-ત-રકુમ અવ્વ-લ મર્રહ ઼ ફ
તુમ ફરમાઓ વોહી જિસને તુમ્હેં પેહલી
સયુન્ગિદૂ-ન ઈલૈ-ક રુઊસહુમ વ
બાર પૈદાં કિયા તો અબ તુમ્હારી તરફ
યકૂલૂ-ન મતા હુ ૦ કુલ અસા અંય્યકૂ-ન
મસ્ખરીસે સિર હિલા કર કહેંગે યે કબ હૈ (૧૦૫) તુમ ફરમાઓ શાયદ
કરીબા (૫૧) યૌ-મ યદ-ઊકુમ ફ-તસ્તજીબૂ-ન
નઝદીક હી હો જિસ દિન વોહ તુમ્હેં બુલાએગા (૧૦૬) તો તુમ
બિહમ્દિહી વ તઝુન્નૂ-ન ઈલ્લબિસ્તુમ
ઉસકી હમ્દ કરતે ચલે આઓગે ઔર (૧૦૭) સંમઝોગે કે ન રહે થે
ઈલ્લા કલીલા ૦ (૫૨) વ કુલ્લિ ઈબાદી
(૧૦૮) મગર થોડા ઔર મેરે (૧૦૯) બન્દોંસે ફરમાઓ (૧૧૦)
યકૂલુલ્લતી હિ-ય અહ-સન ૦ ઈન્નશ્શૈતા-ન
વોહ બાત કહેં જો સબસે અચ્છી હો (૧૧૧) બેશક શૈતાન

મં ૪

યન્ઝગુ બૈનહુમ ૦ ઈન્નશ્શૈતા-ન કા-ન લિલ્ઈન્સાનિ અદુવ્વમ-મુબીના (૫૩)
ઉનકે આપસમેં ફસાદ ડાલ દેતા હૈ બેશક શૈતાન આદમીકા ખુલા દુશ્મન હૈ
રબ્બુકુમ અઅ-લમુ બિકુમ ૦ ઈંય્યશઅ યરહમ્કુમ ઓ ઈંય્યશઅ
તુમ્હારા રબ તુમ્હેં ખૂબ જાનતા હૈ વોહ ચાહે તો તુમ પર રહમ કરે (૧૧૨) ચાહે તો
યુઅઝ-ઝિબ્કુમ ૦ વ મા અર્સલ્ના-ક અલૈહિમ વકીલા (૫૪) વ રબ્બુ-ક
તુમ્હેં અઝાબ કરે ઔર હમને તુમકો ઉન પર કડુળા બના કર ન ભેજા (૧૧૩) ઔર તુમ્હારા રબ
અઅ-લમુ બિમન ફિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ ૦ વ લ-કદ ફદ-દલ્ના બઅ-દન્નબિય્યી-ન
ખૂબ જાનતા હૈ જો કોઈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હૈ (૧૧૪) ઔર બેશક હમને નબીયોં મેં
અલા બઅ-દિંવ-વ આતૈના દાવૂ-દ ઝબૂરા (૫૫) કુલિદ-ઉલ્લઝી-ન ઝ-અમ્તુમ
એકકો એક પર બળાઈ દી (૧૧૫) ઔર દાઊદકો ઝબૂર અતા ફરમાઈ (૧૧૬) તુમ ફરમાઓ પુકારો
મિન દૂનિહી ફલા યમ્લિકૂ-ન કશ-ફદ-દુર્રિ અન્કુમ વ લા તહ-વીલા (૫૬)
ઉન્હેં જિનકો અલ્લાહકે સિવા ગુમાન કરતે હો તો વોહ ઈખ્તિયાર નહીં રખતે તકલીફ દૂર કરને ઔર ન ફેર દેનેકા (૧૧૭)
ઉલાઈકલ્લઝી-ન યદ-ઊ-ન યબ્તગૂ-ન ઈલા રબ્બિહિમુલ-વસી-લ-ત
વોહ મકબૂલ બન્દે જિન્હેં યે કાફિર પૂજતે હૈં (૧૧૮) વોહ આપ હી અપને રબકી તરફ વસીલા ઢૂંઢતે હૈં કે
અય્યુહુમ અક-રબુ વ યર-જૂ-ન રહ-મતહૂ વ યખાફૂ-ન
ઉનમેં કૌન ઝયાદા મુકર્રબ હૈ (૧૧૯) ઉસકી રહમતકી ઉમ્મીદ રખતે ઔર ઉસકે

ખરાબ કિયા ઔર સત્તર હઝારકો ઉનમેંસે ગિરફતાર કિયા. (૧૬) કે તુમ્હેં લૂટેં ઔર કત્લ વ કૈદ કરે. (૧૭) અઝાબકા કે લાઝિમ થા. (૧૮) જબ તુમને તૌબા કી ઔર તકબ્બુર વ ફસાદસે બાઝ આયે તો હમને તુમકો દૌલત દી ઔર ઉન પર ગલ્બા ઈનાયત ફરમાયા જો તુમ પર મુસલ્લત હો ચુકે થે. (૧૯) તુમ્હેં ઈસ ભલાઈકી જઝા મિલેગી. (૨૦) ઔર તુમને ફિર ફસાદ બરપા કિયા, હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામકે કત્લકે દરપૈ હુએ, અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં બચાયા ઔર અપની તરફ ઉઠા લિયા, ઔર તુમને હઝરત ઝકરિયા ઔર હઝરત યહયા અલૈહિમુસ્સલામકો કત્લ કિયા, તો અલ્લાહ તઆલાને તુમ પર અહલે ફારસ ઔર રૂમકો મુસલ્લત કિયા કે તુમ્હારે વો દુશ્મન તુમ્હેં કત્લ કરેં, કૈદ કરેં ઔર તુમ્હેં ઈતના પરેશાન કરે. (૨૧) કે રંજો પરેશાની

عَذَابَهٗ ۚ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾ وَإِنْ مِّنْ
قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا
عَذَابًا شَدِيدًا ۚ كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتٰبِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾
وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُّرْسِلَ بِالْاٰيٰتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ بِهَا
الْأَوَّلُونَ ۚ وَاٰتَيْنَا ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا ۚ
وَمَا نُرْسِلُ بِالْاٰيٰتِ إِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ
رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ ۚ وَمَا جَعَلْنَا الرُّءْيَا الَّتِي أَرَيْنٰكَ
إِلَّا فِتْنَةً لِّلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْاٰنِ ۚ
وَنُخَوِّفُهُمْ ۙ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا ﴿٦٠﴾ وَإِذْ قُلْنَا
لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ ۗ قَالَ
ءَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ﴿٦١﴾ قَالَ أَرَءَيْتَكَ هٰذَا الَّذِي
كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ أَخَّرْتَنِ إِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ
ذُرِّيَّتَهٗ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٢﴾ قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ

અ઼ઝ઼ાબહૂ ૭ ઈન્ન અ઼ઝ઼ા-બ રબ્બિ-ક કા-ન
અઝાબસે ડરતે હૈં (૧૨૦) બેશક તુમ્હારે રબકા અઝાબ ડરકી
મહ્-ઝૂરા (૫૭) વ ઈમ્મિન ક઼ર્યતિન
ચીઝ હૈ ઔર કોઈ બસ્તી નહી મગર યે કે
ઈલ્લા નહ્-નુ મુહ-લિકૂહા ક઼બ્લ યૌમિલ
હમ ઉસે રોઝે કયામત સે પેહલે નેસ્ત
ક઼િયામતિ ઔ મુઅ઼ઝ઼- ઝ઼િબૂહા અ઼ઝ઼ાબન
કર દેંગે યા ઉસે સખ્ત અઝાબ
શદીદા ૭ કા-ન ઝ઼ાલિ-ક ફ઼િલ્કિતાબિ મસ્તૂરા (૫૮)
દેંગે (૧૨૧) યે કિતાબમેં (૧૨૨) લિખા હુવા હૈ ઔર હમ ઐસી
વમા મ-ન-અ઼ર્ના અન્નુર્સિ-લ બિલ્આયાતિ
નિશાનિયાં ભેજનેસે યૂં હી બાઝ રહે કે ઉન્હેં અગલોંને
ઈલ્લા અન કઝ઼્-ઝ઼-બ બિહલ અવ્વલૂન ૭ વ
ઝુટલાયા (૧૨૩) ઔર હમને સમૂદકો (૧૨૪)

આતૈના સ઼મૂદન્ના-ક઼-ત મુબ્સિ઼-ર-તન ફ-ઝ઼-લમૂ બિહા ૭ વમા નુર્સિલુ બિલ આયાતિ મં ૪
નાકા દિયા આંખેં ખોલનેકો (૧૨૫) તો ઉન્હોંને ઉસ પર ઝુલ્મ કિયા (૧૨૬) ઔર હમ ઐસી નિશાનિયાં નહી
ઈલ્લા તખ્વીફ઼ા (૫૯) વ ઈઝ઼ ક઼ુલ્ના લ-ક ઈન્ન રબ્બ-ક અહ઼ા-ત઼ બિન્નાસ ૭ વમા
ભેજતે મગર ડરાનેકો (૧૨૭) ઔર જબ હમને તુમસે ફરમાયા કે સબ લોગ તુમ્હારે રબકે કાબૂમેં હૈં (૧૨૮) ઔર હમને
જ-અ઼લ્નર્રુઅ-યલ્લતી અરૈના-ક ઈલ્લા ફ઼િત્-તલ લિન્નાસિ વશ્શ-જ-રતલ મલ્ઊન-ત
ન કિયા વોહ દિખાવા (૧૨૯) જો તુમ્હેં દિખાયા થા (૧૩૦) મગર લોગોંકી આઝમાઈશકો (૧૩૧) ઔર વોહ પેળ
ફ઼િલ્કુરઆન ૭ વ નુખ઼વ્વિફુહુમ ॥ ફમા યઝીદુહુમ ઈલ્લા તુગ્યાનન કબીરા
જિસ પર કુર્આનમેં લાનત હૈ (૧૩૨) ઔર હમ ઉન્હેં ડરાતે હૈં (૧૩૩) તો ઉન્હેં નહી બળ્હતી મગર બળી સર-કશી
(૬૦) વ ઈઝ઼ ક઼ુલ્ના લિલ્મલાઈકતિસ્જુદૂ લિઆદ-મ ફ-સ-જદૂ ઈલ્લા ઈબ્લીસ ૭ ક઼ા-લ
ઔર યાદ કરો જબ હમને ફરિશ્તોંકો હુકમ દિયા કે આદમકો સજદા કરો (૧૩૪) તો ઉન સબને સજદા કિયા સિવા ઈબ્લીસકે
અ અસ્જુદુ લિમન ખ઼-લક઼્-ત તીના ૮ (૬૧) ક઼ા-લ અ-રએ- ત-ક હાઝ઼લ્લઝ઼ી કર્રમ-ત
બોલા કયા મૈં ઉસે સજદા કરૂં જિસે તૂને મિટટીસે બનાયા બોલા (૧૩૫) દેખ જો યે તૂને મુઝસે મોઅઝઝિઝ
અ-લય્ય ૮ લઈન અખ઼્ખ઼ર્તનિ ઈલા યૌમિલક઼િયામતિ લ-અહ્-તનિકન્ન ઝુર્રિય્ય-તહૂ
રખા (૧૩૬) અગર તૂને મુઝે કયામત તક મોહલત દી તો ઝુરૂર મૈં ઉસકી ઔલાદ કો
ઈલ્લા ક઼લીલા (૬૨) ક઼ાલઝ઼હબ ફ-મન તબિ-અ઼-ક મિન્હુમ
પીસ ડાલૂંગા (૧૩૭) મગર થોળા (૧૩૮) ફરમાયા દૂર હો (૧૩૯) તો ઉનમેં જો તેરી પૈરવી કરેગા

કે આસાર તુમ્હારે ચેહરોંસે ઝાહિર હોં. (૨૨) યા'ની બૈતુલ મુકદસમેં, ઔર ઉસકો વીરાન કરેં. (૨૩) ઔર ઉસકો વીરાન કિયા થા તુમ્હારે પહલે ફસાદકે વકત. (૨૪) બિલાદે બની ઈસ્રાઈલસે ઉસકો. (૨૫) દૂસરી મર્તબાકે બાદ ભી અગર તુમ દોબારા તૌબા કરો ઔર મઆસીસે બાઝ આઓ. (૨૬) તીસરી મર્તબા (૨૭) ચુનાંચે ઐસા હુવા ઔર ઉન્હોંને ફિર અપની શરારતકી તરફ ઊદ કિયા ઔર ઝમાના પાકે મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ મેં હુઝૂરે અકદસ અલૈહિસ્સલાતુ વત્તસ્લીમાતકી તકઝીબ કી તો કિયામત તક કે લિયે ઉન પર ઝિલ્લત લાઝિમ કર દી ગઈ ઔર મુસલમાન ઉન પર મુસલ્લત ફરમા દિયે ગયે, જૈસા કે કુર્આને કરીમમેં યહૂદકી નિસ્બત વારિદ હુવા, "દુરિબત અલૈહિમુઝઝિલ્લતુ" (૨૮) વો અલ્લાહ

وَاِنَّ جَهَنَّمَ جَزَآؤُكُمْ جَزَآءً مَّوْفُوْرًا ۝ وَاسْتَفْزِزْ مَنِ
اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَاَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَ
رَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ وَعِدْهُمْ ۚ وَمَا
يَعِدُهُمُ الشَّيْطٰنُ اِلَّا غُرُوْرًا ۝ اِنَّ عِبَادِيْ لَيْسَ لَكَ
عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ ۚ وَكَفٰى بِرَبِّكَ وَكِيْلًا ۝ رَبُّكُمُ الَّذِيْ يُزْجِيْ
لَكُمُ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ ۚ اِنَّهٗ كَانَ
بِكُمْ رَحِيْمًا ۝ وَاِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ
تَدْعُوْنَ اِلَّآ اِيَّاهُ ۚ فَلَمَّا نَجّٰىكُمْ اِلَى الْبَرِّ اَعْرَضْتُمْ ۚ وَ
كَانَ الْاِنْسَانُ كَفُوْرًا ۝ اَفَاَمِنْتُمْ اَنْ يَّخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ
الْبَرِّ اَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوْا لَكُمْ
وَكِيْلًا ۝ اَمْ اَمِنْتُمْ اَنْ يُّعِيْدَكُمْ فِيْهِ تَارَةً اُخْرٰى
فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ الرِّيْحِ فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ۙ
ثُمَّ لَا تَجِدُوْا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهٖ تَبِيْعًا ۝ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا

منزل٤

ફ-ઈન્ન જ-હન્નમ જઝાઉકુમ જઝાઅમ-મૌફૂરા
તો બેશક સબકા બદલા જહન્નમ હૈ ભરપૂર સઝા
(૬૩) વસ્તફ્ર્-ઝિઝ મનિસ્ત-તઅ-ત મિન્હુમ
ઔર ડગા દે ઉનમેંસે જિસ પર કુદરત પાએ અપની
બિસૌતિ-ક વ અજ-લિબ અલૈહિમ
આવાઝસે (૧૪૦) ઔર ઉન પર લામ બાંધ લા અપને
બિખૈલિ-ક વ રજિલિ-ક વ શારિક-હુમ
સવારોં ઔર અપને પ્યાદોંકા (૧૪૧) ઔર ઉનકા સાઝી
ફિલ્અમ્વાલિ વલ્ઔલાદિ વ ઈદ-હુમ ۚ વમા
હો માલોં ઔર બચ્ચોંમેં (૧૪૨) ઔર ઉન્હેં વા'દા દે (૧૪૩) ઔર શૈતાન
યઈદુહુમુશ- શૈતાનુ ઈલ્લા ગુરૂરા (૬૪) ઈન્ન
ઉન્હેં વાદા નહીં દેતા મગર ફરેબસે બેશક
ઈબાદી લૈ-સ લ-ક અલૈહિમ સુલ્તાન ۚ વ કફા
જો મેરે બન્દે હૈં (૧૪૪) ઉન પર તેરા કુછ કાબૂ નહીં ઔર તેરા

મં ૪

બિરબ્બિ-ક વકીલા (૬૫) રબ્બુકુમુલ્લઝી યુઝજી લકુમુલ્ફુલ્ક ફિલ્બહ્-રિ
રબ કાફી હૈ કામ બનાનેકો (૧૪૫) તુમ્હારા રબ વોહ હૈ કે તુમ્હારે લિયે દરિયામેં કશ્તી
લિતબ્તગૂ મિન ફદ્-લિહ ۚ ઈન્નહૂ કા-ન બિકુમ રહીમા (૬૬) વ ઈઝા
રવાં કરતા હૈ કે (૧૪૬) તુમ ઉસકા ફઝલ તલાશ કરો બેશક વોહ તુમ પર મહેરબાન હૈ ઔર જબ તુમ્હેં
મસ્સકુમુદ્-દુર્રુ ફિલ્બહ્-રિ દલ્લ મન તદઊ-ન ઈલ્લા ઈય્યાહુ ۚ ફ-લમ્મા
દરિયામેં મુસીબત પહુંચતી હૈ (૧૪૭) તો ઉસકે સિવા જિન્હેં પૂજતે હૈં સબ ગુમ હો જાતે હૈં (૧૪૮) ફિર જબ
નજ-જાકુમ ઈલલ્બર્રિ અઅ્-રદ્તુમ ۚ વ કાનલ-ઈન્સાનુ કફૂરા (૬૭) અ-ફ-અમિન્તુમ
વોહ તુમ્હેં ખુશ્કીકી તરફ નજાત દેતા હૈ તો મુંહ ફેર લેતે હો (૧૪૯) ઔર આદમી બડા નાશુક્રા હૈ ક્યા તુમ (૧૫૦) ઉસસે
અંય્યખ્સિ-ફ બિકુમ જાનિબલ-બર્રિ ઔ યુર્સિ-લ અલૈકુમ હાસિબન સુમ્મ લા
નિડર હુએ કે વોહ ખુશ્કીકાહી કોઈ કિનારા તુમ્હારે સાથ ધંસા દે (૧૫૧) યા ફિર તુમ પર પથરાવ ભેજે (૧૫૨)
તજિદૂ લકુમ વકીલા ۚ (૬૮) અમ અમિન્તુમ અંય્યુઈ-દકુમ ફીહિ તા-ર-તન
ફિર અપના કોઈ હિમાયતી ન પાઓ (૧૫૩) યા ઉસસે નિડર હુએ કે તુમ્હેં દોબારા
ઉખ્રા ફયુર્સિ-લ અલૈકુમ કાસિફમ-મિનર્રીહી ફ-યુગ્રિક્-કુમ બિમા ક-ફર-તુમ ۙ
દરિયામેં લે જાએ ફિર તુમ પર જહાઝ તોડનેવાલી આંધી ભેજે તો તુમકો તુમ્હારે કુફ્રકે
સુમ્મ લા તજિદૂ લકુમ અલૈના બિહી તબીઆ (૬૯) વ લ-કદ કર્રમ્ના
સબબ ડુબો દે ફિર અપને લિયે કોઈ ઐસા ન પાઓ કે ઉસ પર હમારા પીછા કરે (૧૫૪) ઔર બેશક હમને

તઆલાકી તૌહીદ ઔર ઉસકે રસૂલોં પર ઈમાન લાના ઔર ઉનકી ઈતાઅત કરના હૈ. (૨૯) અપને લિયે ઔર અપને ઘરવાલોંકે લિયે ઔર અપને માલકે લિયે ઔર અપની ઔલાદકે લિયે ઔર ગુસ્સેમેં આકર ઉન સબકો કોસતા હૈ ઔર ઉનકે લિયે યે બદદુઆએં કરતા હૈ (૩૦) અગર અલ્લાહ તઆલા ઉસકી યે બદદુઆ કુબૂલ કરલે તો વો શખ્સ યા ઉસકે અહલ વ માલ હલાક હો જાએ લેકિન અલ્લાહ તઆલા અપને ફઝલો કરમસે ઉસકો કુબૂલ નહીં ફરમાતા. (૩૧) બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા કે ઈસ આયતમેં ઈન્સાનસે કાફિર મુરાદ હૈ ઔર બુરાઈકી દુઆસે ઉસકા અઝાબકી જલ્દી કરના, ઔર હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા સે મરવી હૈ કે નઝર ઈબ્ને હારિસ કાફિરને કહા, યા રબ! અગર યે દીને ઈસ્લામ તેરે નઝદીક

بَنِيْٓ اٰدَمَ وَحَمَلْنٰهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ
الطَّيِّبٰتِ وَفَضَّلْنٰهُمْ عَلٰى كَثِيْرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا
تَفْضِيْلًا ۝ يَوْمَ نَدْعُوْا كُلَّ اُنَاسٍۭ بِاِمَامِهِمْ ۚ فَمَنْ
اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِيَمِيْنِهٖ فَاُولٰٓئِكَ يَقْرَءُوْنَ كِتٰبَهُمْ وَلَا
يُظْلَمُوْنَ فَتِيْلًا ۝ وَمَنْ كَانَ فِيْ هٰذِهٖٓ اَعْمٰى فَهُوَ فِي
الْاٰخِرَةِ اَعْمٰى وَاَضَلُّ سَبِيْلًا ۝ وَاِنْ كَادُوْا لَيَفْتِنُوْنَكَ
عَنِ الَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهٗ ۖ
وَاِذًا لَّاتَّخَذُوْكَ خَلِيْلًا ۝ وَلَوْلَآ اَنْ ثَبَّتْنٰكَ لَقَدْ
كِدْتَّ تَرْكَنُ اِلَيْهِمْ شَيْـًٔا قَلِيْلًا ۝ اِذًا لَّاَذَقْنٰكَ ضِعْفَ
الْحَيٰوةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيْرًا ۝
وَاِنْ كَادُوْا لَيَسْتَفِزُّوْنَكَ مِنَ الْاَرْضِ لِيُخْرِجُوْكَ
مِنْهَا وَاِذًا لَّا يَلْبَثُوْنَ خِلٰفَكَ اِلَّا قَلِيْلًا ۝ سُنَّةَ
مَنْ قَدْ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُّسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا

બની આદ-મ વ હ-મલ્નાહુમ ફિલ્બર્રિ
ઔલાદે આદમકો ઈઝઝત દી (૧૫૫) ઔર ઉનકો ખુશ્કી
વલ્બહ્-રિ વ ર-ઝક્- નાહુમ મિનત્-ત્યિબાતિ
ઔર તરીમેં (૧૫૬) સવાર કિયા ઔર ઉનકો સુથરી ચીઝેં
વ ફદ્-દ્લ્નાહુમ અ્લા કસીરિમ મિમ્મન
રોઝી દી (૧૫૭) ઔર ઉ-કો અપની બહોત મખ્લૂકસે
ખ-લક્-ના તફદ્ીલા ۝ (૭૦) યૌ-મ નદ-ઉ્ ૯૦
અફઝલ કિયા (૧૫૮) જિસ દિન હમ
કુલ્લ ઉનાસિમ-બિઈમામિહિમ ج ફ-મન ઊતિ-ય
હર જમાઅતકો ઉસકે ઈમામકે સાથ બુલાએંગે (૧૫૯) તો જો
કિતાબહૂ બિયમીનિહી ફઉલાઈ-ક યક્-રઊ-ન
અપના નામા દાહિને હાથમેં દિયા ગયા યે લોગ અપના
કિતાબહુમ વલા યુઝ્-લમૂ-ન ફતીલા (૭૧)
નામા પઢેંગે (૧૬૦) ઔર તાગે ભર ઉનકા હક્ક ન દબાયા

વ મન કા-ન ફી હાઝિહી અઅ્-મા ફહુ-વ ફિલ્આખિરતિ અઅ્-મા વ મં ૪
જાએગા (૧૬૧) ઔર જો ઈસ ઝિંદગીમેં (૧૬૨) અન્ધા હો વોહ આખેરતમેં અન્ધા હૈ (૧૬૩) ઔરભી
અદ્લ્લુ સબીલા (૭૨) વ ઈન કાદૂ લ-યફ-તિનૂ-ન-ક અ્નિલ્લઝી ઔહૈ્ના
ઝયાદા ગુમરાહ ઔર વોહ તો કરીબ થા કે તુમ્હેં કુછ લગ્ઝિશ દેતે હમારી "વહી" સે જો હમને તુમકો ભેજી કે
ઈલૈ-ક લિતફ-તરિ-ય અ્લૈના ગ઼ૈરહૂ ۖ વ ઈઝ્લ્લત્તખ-ઝૂ-ક ખ઼લીલા (૭૩) વ
તુમ હમારી તરફ કુછ ઔર નિસ્બત કર દો ઔર ઐસા હોતા તો વોહ તુમકો અપના ગેહરા દોસ્ત બના લેતે (૧૬૪) ઔર
લૌલા અન સ્બ્બત્ના-ક લ-ક્દ કિત્ત તર્કનુ ઈલૈહિમ શૈઅન ક્લીલા ۝ (૭૪)
અગર હમ તુમ્હેં (૧૬૫) સાબિત કદમ ન રખતે તો કરીબ થા કે તુમ ઉનકી તરફ કુછ થોળા-સા ઝુકતે
ઈઝ્લ્લ અ-ઝક્ના-ક દિ્અ્-ફલ-હ્યાતિ વ દિ્અ્-ફલ-મમાતિ સુમ્મ લા તજિદુ
ઔર ઐસા હોતા તો હમ તુમકો દૂની ઉમ્ર ઔર દો ચન્દ મૌત (૧૬૬) કા મઝા દેતે ફિર તુમકો હમારે મુકાબિલ અપના
લ-ક અ્લૈના નસ્ીરા (૭૫) વ ઈન કાદૂ લ-યસ્તફિઝઝૂ-ન-ક મિનલ અર્દ્િ
કોઈ મદદગાર ન પાતે ઔર બેશક કરીબ થા કે વોહ તુમ્હેં ઈસ ઝમીનસે (૧૬૭)
લિયુખ઼રિજૂ-ક મિન્હા વ ઈઝ્લ્લા યલ્બસૂ-ન ખ઼િલાફ-ક ઈલ્લા ક્લીલા (૭૬) સુન્ન-ત
ડગા દેં કે તુમ્હેં ઉસસે બાહર કર દેં ઔર ઐસા હોતા તો વોહ તુમ્હારે પીછે ન ઠહરતે મગર થોળા (૧૬૮) દસ્તૂર
મન ક્દ અર્સલ્ના ક્બ્લ-ક મિર્રુસુલિના વલા તજિદુ લિસુન્નતિના
ઉનકા જો હમને તુમસે પેહલે રસૂલ ભેજે (૧૬૯) ઔર તુમ હમારા કાનૂન બદલતા ન

હક હૈ તો હમ પર આસ્માનસે પથ્થર બરસા યા દર્દનાક અઝાબ ભેજ ! અલ્લાહ તઆલાને ઉસકી યે દુઆ કુબૂલ કર લી ઔર ઉસકી ગરદન મારી ગઈ. (૩૨) અપની વહદાનિયત વ કુદરત પર દલાલત કરને વાલી. (૩૩) યા'ની શબકો તારીક કિયા તાકે ઈસમેં આરામ કિયા જાએ. (૩૪) રૌશન કે ઉસમેં સબ ચીઝેં નઝર આએ. (૩૫) ઔર કસબ વ મઆશકે કામ બઆસાની અંજામ દે સકો. (૩૬) રાત દિનકે દૌરસે. (૩૭) દીની વ દુન્યવી કામોંકે અવકાતકા (૩૮) ખ્વાહ ઉસકી હાજત દીનમેં હો યા દુનિયામેં, મુદઆ યે હૈ કે હર એક ચીઝકી તફસીલ ફરમા દી, જૈસાકે દૂસરી આયતમેં ઈર્શાદ ફરમાયા, "મા ફર્રત્ના ફિલ કિતાબિ મિન શૈઈન" 'હમને કિતાબમેં કુછ છોળ ન દિયા' ઔર એક ઔર આયતમેં ઈર્શાદ કિયા, "વનઝઝલ્ના અલૈકલકિતાબ

تَحْوِيلًا ۝ أَقِمِ الصَّلٰوةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلٰى غَسَقِ الَّيْلِ
وَقُرْاٰنَ الْفَجْرِ ۖ إِنَّ قُرْاٰنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ۝ وَ
مِنَ الَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهٖ نَافِلَةً لَّكَ ۖ عَسٰى أَنْ يَّبْعَثَكَ
رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا ۝ وَقُلْ رَّبِّ أَدْخِلْنِيْ مُدْخَلَ
صِدْقٍ وَّأَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ صِدْقٍ وَّاجْعَلْ لِّيْ مِنْ
لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيْرًا ۝ وَقُلْ جَآءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ
الْبَاطِلُ ۖ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوْقًا ۝ وَنُنَزِّلُ مِنَ
الْقُرْاٰنِ مَا هُوَ شِفَآءٌ وَّرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ۙ وَلَا يَزِيْدُ
الظّٰلِمِيْنَ إِلَّا خَسَارًا ۝ وَإِذَآ أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ
أَعْرَضَ وَنَاٰ بِجَانِبِهٖ ۚ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَئُوْسًا ۝
قُلْ كُلٌّ يَّعْمَلُ عَلٰى شَاكِلَتِهٖ ۖ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ
هُوَ أَهْدٰى سَبِيْلًا ۝ وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الرُّوْحِ ۖ قُلِ
الرُّوْحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّيْ وَمَآ أُوْتِيْتُمْ مِّنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيْلًا ۝

તહ્-વીલા (૭૭) અકિમિસ્- સલા-ત
પાબોગે નમાઝ કાઈમ રખો
લિદુલૂકિશ-શમ્સિ ઈલા ગ-સકિલ્લૈલિ વ
સૂરજ ઢલનેસે રાતકી અંધેરી તક (૧૭૦) ઔર
કુરઆનલ-ફજ-૨ ઈન્ન કુરઆનલ-ફજ-રિ
સુબ્હકા કુર્આન (૧૭૧) બેશક સુબ્હકે કુર્આન મેં ફરિશ્તે
કા-ન મ-શહૂદા (૭૮) વ મિનલ્લૈલિ ફ-ત-હજ-જદ
હાઝિર હોતે હૈં (૧૭૨) ઔર રાતકે કુછ હિસ્સામેં તહજ્જુદ કરો
બિહી નાફિ- લ-તલ્લક અસા અંય્યબ- અ-સ-ક
યે ખાસ તુમ્હારે લિયે ઝયાદા હૈ (૧૭૩) કરીબ હૈ કે તુમ્હેં
રબ્બુ-ક મકામમ મહ્-મૂદા (૭૯) વ કુર્રબ્બિ
તુમ્હારા રબ ઐસી જગહ ખડા કરે જહાં સબ તુમ્હારી હમ્દ કરે (૧૭૪)
અદખિલ્ની મુદ-ખ-લ સિદકિંવ-વ અખ્રિજ-ની
ઔર યૂં અર્ઝ કરો કે અય મેરે રબ! મુઝે સચ્ચી તરહ દાખિલ કર ઔર

મં ૪

મુખ-ર-જ સિદકિંવ્વજ-અલ લી મિલ્લદુન-ક સુલ્તાનન નસીરા (૮૦) વ કુલ
સચ્ચી તરહ બાહર લે જા (૧૭૫) ઔર મુઝે અપની તરફસે મદદગાર ગલ્બા દે (૧૭૬) ઔર ફરમાઓ કે
જા-અલ-હક્કુ વ ઝ-હ-કલ-બાતિલ ઈન્નલબાતિ-લ કા-ન ઝહૂકા (૮૧) વ નુનઝ-ઝિલુ
હક્ક આયા ઔર બાતિલ મિટ ગયા (૧૭૭) બેશક બાતિલકો મિટના હી થા (૧૭૮) ઔર હમ
મિનલ્કુરઆનિ મા હુ-વ શિફાઉંવ-વ રહ્-મતુલ્લિલ મુઅ-મિની-ન વલા
કુર્આનમેં ઉતારતે હૈં વોહ ચીઝ (૧૭૯) જો ઈમાનવાલોંકે લિયે શિફા ઔર રહમત હૈ (૧૮૦) ઔર ઉસસે
યઝીદુઝ-ઝાલિમીન- ઈલ્લા ખસારા (૮૨) વ ઈઝા અન-અમ્ના અ-લલ્ઈન્સાનિ
ઝાલિમોંકો (૧૮૧) નુકસાન હી બઢતા હૈ ઔર જબ હમ આદમી પર એહસાન કરતે હૈં (૧૮૨)
અઅ- ર-દ વ નઆ બિજાનિબિહ વ ઈઝા મસ્સહુશ્શર્રુ કા-ન યઊસા (૮૩)
મુંહ ફેર લેતા હૈ ઔર અપની તરફ દૂર હટ જાતા હૈ (૧૮૩) ઔર જબ ઉસે બુરાઈ પહુંચે (૧૮૪) તો નાઉમ્મીદ
કુલ કુલ્લુંય્યઅ-મલુ અલા શાકિલતિહ ફ-રબ્બુકુમ અઅ-લમુ બિમન હુ-વ
હો જાતા હૈ (૧૮૫) તુમ ફરમાઓ સબ અપને કેંડે પર કામ કરતે હૈં (૧૮૬) તો તુમ્હારા રબ ખૂબ જાનતા હૈ કોન
અહ-દા સબીલા (૮૪) વ યસ-અલૂન-ક અનિર્રૂહ્ કુલિર્રૂહુ મિન અમ્રિ
ઝયાદા રાહ પર હૈ ઔર તુમસે રૂહકો પૂછતે હૈં તુમ ફરમાઓ રૂહ મેરે
રબ્બી વમા ઊતીતુમ મિનલ્ઈલ્મિ ઈલ્લા કલીલા (૮૫)
રબકે હુકમસે એક ચીઝ હૈ ઔર તુમ્હેં ઈલ્મ ન મિલા મગર થોડા (૧૮૭)

તિબ્યાનલ લિકુલ્લિ શૈઈન" ગર્ઝ ઈન આયાતસે સાબિત હૈ કે કુર્આને કરીમમેં જમીઅ અશ્યાકા બયાન હૈ, સુબ્હાનલ્લાહ ! કયા કિતાબ હૈ ! કૈસી ઉસકી જામેઈય્યત (જમલ, ખાઝિન, મદારિક વગૈરહ). (૩૯) યા'ની જો કુછ ઉસકે લિયે મુકદ્દર કિયા ગયા હૈ ખૈર યા શર, સઆદત યા શકાવત વો ઉસકો ઈસ તરહ લાઝિમ હૈ જૈસે ગલેકા હાર, જહાં જાએ સાથ રહે, કભી જુદા ન હો. મુજાહિદને કહા કે હર ઈન્સાનકે ગલેમેં ઉસકી સઆદત યા શકાવતકા નવિશ્તહ ડાલ દિયા જાતા હૈ. (૪૦) વો ઉસકા આમાલનામા હોગા. (૪૧) ઉસકા સવાબ વહી પાએગા. (૪૨) ઉસકે બહકનેકા ગુનાહ ઔર વબાલ ઉસ પર. (૪૩) હર એકકે ગુનાહોંકા બાર ઉસી પર હોગા (૪૪) જો ઉમ્મતકો ઉસકે ફરાઈઝસે આગાહ ફરમાએ ઔર રાહે હક ઉનપર વાઝેહ કરે ઔર

وَلَئِن شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا
تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ۝ إِلَّا رَحْمَةً مِّن
رَّبِّكَ ۚ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ۝ قُل لَّئِنِ
اجْتَمَعَتِ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَن يَأْتُوا بِمِثْلِ هَٰذَا
الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ
ظَهِيرًا ۝ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ
مِن كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ۝
وَقَالُوا لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ
يَنبُوعًا ۝ أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَعِنَبٍ
فَتُفَجِّرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ۝ أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ
كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفًا أَوْ تَأْتِيَ بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ
قَبِيلًا ۝ أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّن زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَىٰ
فِي السَّمَاءِ وَلَن نُّؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيْنَا

વ લઈન શિઅના લ-નઝ-હ-બન્ન બિલ્લઝી
ઔર અગર હમ ચાહતે તો વે "વહી" જો હમને તુમ્હારી
ઔહૅના ઈલૈ-ક સુમ્મ લા તજિદુ લ-ક બિહી
તરફ કી ઉસે લે જાતે (૧૮૮) ફિર તુમ કોઈ ન પાતે કે તુમ્હારે
અલૈના વકીલા ॥(૮૬) ઈલ્લા રહ્-મ-તમ
લિયે હમારે હુઝૂર ઉસ પર વકાલત કરતા મગર તુમ્હારે
મિર્રબ્બિક ▸ ઈન્ન ફદ્-લહૂ કા-ન અલૈ-ક
રબકી રહમત (૧૮૯) બેશક તુમ પર ઉસકા બળા
કબીરા (૮૭) કુલ્લ ઈનિજ-ત-મ-અતિલ-ઈન્સુ
ફઝલ હૈ (૧૯૦) તુમ ફરમાઓ અગર આદમી
વલ જિન્નુ અલા અંય્યઅ-તૂ બિમિસ્લિ
ઔર જિન્ન સબ ઈસ બાત પર મુત્તફિક
હાઝલ-કુરઆનિ લા યઅ-તૂ-ન બિમિસ્લિહી
હો જાએં કે (૧૯૧) ઈસ કુર્આન કી માનિન્દ લે આએં તો

વલૌ કા-ન બઅ્-દુહુમ લિબઅ્-દિન ઝહીરા (૮૮) વ લ-કદ સર્રફ-ના
ઉસકા મિસ્લ ન લા સકેંગે અગર-ચે ઉનમેં એક-દૂસરેકા મદદગાર હો (૧૯૨) ઔર બેશક હમને
લિન્નાસિ ફી હાઝલ-કુરઆનિ મિન કુલ્લિ મ-સલિન ⌐ ફ-અબા અક-સરુન્નાસિ
લોગોંકે લિયે ઈસ કુર્આનમેં હર કિસ્મકી મિસ્લ તરહ તરહ બયાન ફરમાઈ તો અકસર આદમિયોંને ન માના
ઈલ્લા કુફૂરા (૮૯) વ કાલૂ લન નુઅ-મિ-ન લ-ક હત્તા તફજુ-ર લના
મગર નાશુક્રી કરના (૧૯૩) ઔર બોલે કે હમ તુમ પર હરગિઝ ઈમાન ન લાએંગે યહાં તકકે તુમ
મિનલ્અર્દિ યમ્બૂઆ ॥ (૯૦) ઔતકૂ-ન લ-ક જન્નતુમ્મિન નખીલિંવ-વ
હમારે લિયે ઝમીનમેં કોઈ ચશ્મા બહા દો (૧૯૪) યા તુમ્હારે લિયે ખજૂરોં ઔર
ઈ-નબિન ફતુફજ-જિરલ-અન્હા-ર ખિલાલહા તફજીરા ॥(૯૧) ઔ તુસ્કિતસ્સમા-અ
અંગૂરોંકા કોઈ બાગ હો ફિર તુમ ઉસકે અંદર બેહતી નેહરેં રવાં કરો યા તુમ હમ પર આસ્માન
કમા ઝ-અમ-ત અલૈના કિ-સ-ફન ઔ તઅ-તિ-ય બિલ્લાહિ વલ્મલાઈકતિ
ગિરા દો જૈસા તુમને કહા હૈ ટુકળે ટુકળે યા અલ્લાહ ઔર ફરિશ્તોંકો ઝામિન
કબીલા ॥(૯૨) ઔ યકૂ-ન લ-ક બૈતુમ્મિન ઝુખરુફિન ઔ તર્કા ફિસ્સમાઅ ▸ વ
લે આઓ (૧૯૫) યા તુમ્હારે લિયે તિલાઈ ઘર હો યા તુમ આસમાન પર ચળ્હ જાવ ઔર હમ તુમ્હારે ચળ્હ જાને પર ભી
લન નુઅ-મિ-ન લિરુકિય્યિ-ક હત્તા તુનઝ-ઝિ-લ અલૈના
હરગિઝ ઈમાન ન લાએંગે જબ તક હમ પર એક કિતાબ ન ઉતારો જો હમ પળ્હેં તુમ

હુજ્જત કાઈમ ફરમાએ. (૪૫) ઔર સરદારો. (૪૬) યા'ની તકઝીબ કરનેવાલી ઉમ્મતે. (૪૭) મિસ્લે આદ વ સમૂદ વગૈરહકે. (૪૮) ઝાહિર વ બાતિનકા આલમ ઈસસે કુછ છુપાયા નહીં જા સકતા. (૪૯) યા'ની દુનિયાકા તલબગાર હો. (૫૦) યે ઝુરૂરી નહીં કે તાલિબે દુનિયાકી હર ખ્વાહિશ પૂરી કી જાએ ઔર ઉસે દિયા હી જાએ, ઔર જો વો માંગે વહી દિયા જાએ ઐસા નહીં હૈ બલ્કે ઉનમેંસે જિસે ચાહતે હૈં દેતે હૈં ઔર જો ચાહતે હૈં દેતે હૈં, કભી ઐસા હોતા હૈ કે મહરૂમ કર દેતે હૈં ઔર કભી ઐસા હોતા હૈ કે વો બહોત ચાહતા હૈ ઔર થોળા દેતે હૈં, કભી ઐસા કે ઐશ ચાહતા હૈ તકલીફ દેતે હૈં, ઈન હાલતોંમેં કાફિર દુનિયા વ આખેરત દોનોંકે ટોટેમેં રહા, ઔર અગર દુનિયામેં ઉસકો ઉસકી પૂરી મુરાદ દે દી ગઈ તો આખેરત કી બદનસીબી વ શકાવત

كِتٰبًا نَّقْرَؤُهٗ ۭ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّيْ هَلْ كُنْتُ اِلَّا بَشَرًا
رَّسُوْلًا ۝ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُّؤْمِنُوْٓا اِذْ جَاۗءَهُمُ
الْهُدٰٓى اِلَّآ اَنْ قَالُوْٓا اَبَعَثَ اللّٰهُ بَشَرًا رَّسُوْلًا ۝ قُلْ
لَّوْ كَانَ فِي الْاَرْضِ مَلٰۗىِٕكَةٌ يَّمْشُوْنَ مُطْمَىِٕنِّيْنَ
لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَاۗءِ مَلَكًا رَّسُوْلًا ۝ قُلْ كَفٰى
بِاللّٰهِ شَهِيْدًۢا بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ۭ اِنَّهٗ كَانَ بِعِبَادِهٖ
خَبِيْرًۢا بَصِيْرًا ۝ وَمَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ وَمَنْ
يُّضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ اَوْلِيَاۗءَ مِنْ دُوْنِهٖ ۭ وَنَحْشُرُهُمْ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَلٰي وُجُوْهِهِمْ عُمْيًا وَّبُكْمًا وَّصُمًّا ۭ مَاْوٰىهُمْ
جَهَنَّمُ ۭ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنٰهُمْ سَعِيْرًا ۝ ذٰلِكَ جَزَاۗؤُهُمْ
بِاَنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِنَا وَقَالُوْٓا ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا وَّرُفَاتًا
ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ خَلْقًا جَدِيْدًا ۝ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ
الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ قَادِرٌ عَلٰٓي اَنْ يَّخْلُقَ

કિતાબન નક્રઉહ ॰ કુલ સુબ્હા-ન રબ્બી
ફરમાઓ પાકી હૈ મેરે રબકો મૈં કૌન હૂં
હલ કુન્તુ ઈલ્લા બ-શ-રર્રસૂલા ۝ (૯૩) વમા
મગર આદમી અલ્લાહકા ભેજા હુવા (૧૯૬) ઔર
મ-ન-અન્ના-સ અંય્યુઅ-મિનૂ ઈઝ
કિસ બાતને લોગોંકો ઈમાન લાનેસે રોકા જબ
જા-અ હુમુલ-હુદા ઈલ્લા અન કાલૂ
ઉનકે પાસ હિદાયત આઈ મગર ઉસીને કે બોલે કયા અલ્લાહને
અ-બ-અ-સલ્લાહુ બ-શ-રર રસૂલા (૯૪)
આદમીકો રસૂલ બના કર ભેજા (૧૯૭)
કુલ લૌ કા-ન ફિલ્અર્દિ મલાઈ-કતુંય યમ્શૂ-ન
તુમ ફરમાઓ અગર ઝમીનમેં ફરિશ્તે હોતે (૧૯૮) ચૈનસે ચલતે તો ઉન
મુત્મઈન્ની-ન લ-નઝ-ઝલ્ના અલૈહિમ
પર હમ રસૂલ ભી ફરિશ્તા ઉતારતે (૧૯૯) તુમ ફરમાઓ અલ્લાહ બસ

મં ૪ મિનસ્સમાઈ મ-લ-કર્રસૂલા (૯૫) કુલ કફા બિલ્લાહિ શહીદમ બૈની
હૈ ગવાહ મેરે તુમ્હારે દરમિયાન (૨૦૦) બેશક વોહ અપને બન્દોંકો જાનતા દેખતા હૈ ઔર જિસે
વ બૈનકુમ ॰ ઈન્નહૂ કા-ન બિઈબાદિહી ખ઼બીરમ-બસીરા (૯૬) વ મંય્યહ-દિલ્લાહુ
અલ્લાહ રાહ દે વોહી રાહ પર હૈ ઔર જિસે ગુમરાહ કરે (૨૦૧) તો ઉનકે લિયે ઉસકે સિવા કોઈ
ફહુવલ્મુહ-તદ ج વ મંય્યુદ્-લિલ ફ-લન તજિ-દ લહુમ ઔલિયા-અ મિન દૂનિહ॰
હિમાયત વાલે ન પાઓગે (૨૦૨) ઔર હમ ઉન્હેં કયામતકે દિન ઉનકે મુંહ કે બલ (૨૦૩) ઉઠાએંગે અન્ધે
વ નહ્-શુરુહુમ યૌમલ કિયામતિ અલા વુજૂહિહિમ ઉમ્યંવ વબુક-મંવ વસુમ્મા॰
ઔર ગૂંગે ઔર બેહરે (૨૦૪) ઉનકા ઠિકાના જહન્નમ હૈ જબ કભી
આધા મઅ-વાહુમ જહન્નમ ॰ કુલ્લમા ખ઼-બત ઝિદનાહુમ સઈરા ★ (૯૭) ઝાલિ-ક જઝાઉ
બુઝને પર આએગી હમ ઉસે ઔર ભળકા દેંગે યે ઉનકી સઝા હૈ
હુમ બિઅન્નહુમ ક-ફરૂ બિઆયાતિના વકાલૂ અઈઝા કુન્ના ઈઝામંવ વરુફાતન અ
ઉસ પર કે ઉન્હોંને હમારી આયતોંસે ઈન્કાર કિયા ઔર બોલે કયા જબ હમ હડડીયાં ઔર રેઝા-રેઝા
ઈન્ના લ-મબઊસૂ-ન ખ઼લ્કન જદીદા (૯૮) અ-વ-લમ યરૌ અન્નલ્લાહલ્લઝી
હો જાએંગે તો કયા સચ-મુચ હમ નએ બનકર ઉઠાએ જાએંગે ઔર કયા વોહ નહી દેખતે કે વોહ અલ્લાહ
ખ઼-લ-ક઼સ્સમાવાતિ વલ્અર-દ કાદિરુન અલા અંય્યખલુ-ક
જિસને આસ્માન ઔર ઝમીન બનાએ (૨૦૫) ઉન લોગોંકી

જબ ભી હૈ, બખિલાફે 'મોમિન' કે જો 'આખેરતકા તલબગાર' હૈ, અગર વો દુનિયામેં ફકસે ભી બસર કર ગયા તો આખેરતકી દાએમી ને'મત ઉસકે લિયે હૈ, ઔર અગર દુનિયામેંભી ફઝલે ઈલાહીસે ઉસકો એશ મિલા તો દોનોં જહાનમેં કામયાબ. ગર્ઝ મોમિન હર હાલમેં કામયાબ હૈ, ઔર કાફિર અગર દુનિયામેં આરામ પા ભી લે તો ભી કયા! કયૂંકે (૫૧) ઔર અમલે સાલેહ બજા લાએ. (૫૨) ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે, અમલકી મકબૂલિયતકે લિયે તીન ચીઝેં દરકાર હૈં, એક તો તાલિબે આખેરત હોના યા'ની નિય્યતે નેક, દૂસરે સઈ યા'ની અમલકો બએહતેમામ ઉસકે હુકૂકકે સાથ અદા કરના, તીસરે 'ઈમાન' જો સબસે ઝિયાદા ઝુરૂરી હૈ. (૫૩) જો દુનિયા ચાહતે હૈં. (૫૪) જો તાલિબે આખેરત હૈં. (૫૫) દુનિયામેં સબકો રોઝી દેતે હૈં ઔર અંજામ

وِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَّا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى الظَّالِمُونَ
إِلَّا كُفُورًا ۝ قُل لَّوْ أَنتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي
إِذًا لَّأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْإِنفَاقِ ۚ وَكَانَ الْإِنسَانُ قَتُورًا ۝
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ ۖ فَاسْأَلْ بَنِي إِسْرَائِيلَ
إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا مُوسَىٰ
مَسْحُورًا ۝ قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنزَلَ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا فِرْعَوْنُ
مَثْبُورًا ۝ فَأَرَادَ أَن يَسْتَفِزَّهُم مِّنَ الْأَرْضِ فَأَغْرَقْنَاهُ وَ
مَن مَّعَهُ جَمِيعًا ۝ وَقُلْنَا مِن بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ
اسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ۝
وَبِالْحَقِّ أَنزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ ۗ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا
وَنَذِيرًا ۝ وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَىٰ
مُكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنزِيلًا ۝ قُلْ آمِنُوا بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا ۚ

મિસ્લહુમ વ જ-અ-લ લહુમ અ-જ-લલ્લા રૈ-બ
મિસ્લ બના સકતા હૈ (૨૦૬) ઔર ઉસને ઉનકે લિયે (૨૦૭) એક
ફીહ ફ-અ-બઝ્-ઝાલિમૂ-ન ઈલ્લા કુફૂરા (૯૯)
મીઆદ ઠેહરા રખી હૈ જિસમેં કુછ શુબ્હા નહીં તો ઝાલિમ નહીં માનતે
કુલ લૌ અન્તુમ તમ્લિકૂ-ન ખઝાઇ-ન રહ્-મતિ
બે-નાશુક્રી કિયે (૨૦૮) તુમ ફરમાઓ અગર તુમ લોગ મેરે રબકી
રબ્બી ઈઝલ્લ અમ-સક્તુમ ખશ-ય-તલ-ઈન્ફાક્
રહમતકે ખઝાનોંકે માલિક હોતે (૨૦૯) તો ઉન્હેં ભી રોક રખતે ઈસ
વ કાનલ-ઈન્સાનુ કતૂરા (૧૦૦) વ લ-કદ આતૈના
ડરસે કે ખર્ચ ન હો જાએ ઔર આદમી બળા કન્જૂસ હૈ ઔર બેશક હમને
મૂસા તિસ્અ આયાતિમ-બય્યિનાતિન ફસ્અલ બની
મૂસાકો નૌ રૌશન નિશાનિયાં દી (૨૧૦) તો બની
ઈસ્રાઈ-લ ઈઝ જાઅહુમ ફકા-લ લહૂ ફિરઔનુ
ઈસ્રાઈલ સે પૂછો જબ વોહ (૨૧૧) ઉન્કે પાસ આયા તો ઉસસે

ઈન્ની લ-અઝુન્નુ-ક યા મૂસા મસ્હૂરા (૧૦૧) કા-લ લ-કદ અલિમ-ત મા અન્ઝ-લ
ફિરઔનને કહા અય મૂસા ! મેરે ખયાલમેં તો તુમ પર જાદૂ હુવા (૨૧૨) કહા યકીનન તૂ ખૂબ જાનતા હૈ (૨૧૩) કે ઉન્હેં
હાઉલાઈ ઈલ્લા રબ્બુસ- સમાવાતિ વલ્અર્દિ બસાઈર વ ઈન્ની લ-અઝુન્નુ-ક યા
ન ઉતારા મગર આસ્માનોં ઔર ઝમીનકે માલિકને દિલકી આંખેં ખોલનેવાલિયાં (૨૧૪) ઔર મેરે ગુમાનમેં તો અય ફિરઔન
ફિરઔનુ મસ્બૂરા (૧૦૨) ફ-અરા-દ અંય્યસ્તફિઝ્ઝહુમ મિનલ્અર્દિ ફ-અગ્રક્-નાહુ
! તૂ ઝુરૂર હિલાક હોનેવાલા હૈ (૨૧૫) તો ઉસને ચાહા કે ઉનકો (૨૧૬) ઝમીનસે નિકાલ દે તો હમને ઉસે ઔર ઉસકે
વ મમ્-મ-અહૂ જમીઅંવ-(૧૦૩) વ કુલ્ના મિમ્બઅ-દિહી લિબની ઈસ્રાઈલસ્કુનુલ-અર્દ
સાથિયોંકો સબકો ડુબો દિયા (૨૧૭) ઔર ઉસકે બાદ હમને બની ઈસ્રાઈલસે ફરમાયા ઈસ ઝમીનમેં બસો (૨૧૮) ફિર
ફઈઝા જા-અ વઅ-દુલ આખિરતિ જિઅ-ના બિકુમ લફીફા (૧૦૪) વ બિલ્હક્કિ
જબ આખેરતકા વા'દા આએગા (૨૧૯) હમ તુમ સબકો ઘાલમેલ લે આએંગે (૨૨૦) ઔર હમને કુર્આનકો હક્ક હી કે સાથ
અન્ઝલ્નાહુ વ બિલ્હક્કિ ન-ઝલ વમા અર્સલ્ના-ક ઈલ્લા મુબશ્શિરંવ-વ
ઉતારા ઔર હક્ક હી કે લિએ ઉતરા (૨૨૧) ઔર હમને તુમ્હેં ન ભેજા મગર ખુશી ઔર ડર સુનાતા ઔર કુર્આન હમને
નઝીરા (૧૦૫) વ કુરઆનન ફ-રક્નાહુ લિ-તક્-ર-અહૂ અલન્નાસિ અલા
જુદા-જુદા કરકે (૨૨૨) ઉતારા કે તુમ ઉસે લોગોં પર ઠહેર ઠહેર કર પળ્હો (૨૨૩) ઔર હમને ઉસે બ-તદરીજ રેહ-રેહ
મુકસિંવ-વ નઝ-ઝલ્નાહુ તન્ઝીલા (૧૦૬) કુલ આમિનૂ બિહી ઔ લા તુઅ-મિનૂ
કર ઉતારા (૨૨૪) તુમ ફરમાઓ કે તુમ લોગ ઉસે પર ઈમાન લાઓ યા ન લાઓ (૨૨૫)

હર એકકા ઉસકે હસ્બે હાલ. (૫૬) દુનિયામેં સબ ઉસ્સે ફૈઝ ઉઠાતે હૈં, નેક હોં યા બદ. (૫૭) માલ વ કમાલ વ જાહ વ સરવતમેં. (૫૮) બેયાર-વ-મદદગાર. (૫૯) ઝોઅફકા ગલ્બા હો, આઅઝામેં કુવ્વત ન રહે ઔર જૈસા તૂ બચપનમેં ઉનકે પાસ બે તાકત થા એસે હી વો આખિર ઉમ્રમેં તેરે પાસ નાતવાં રહ જાએ. (૬૦) યા'ની ઐસા કોઈ કલ્મા ઝબાનસે ન નિકાલના જિસસે વે સમઝ જાએ કે ઉનકી તરફસે તબીઅત પર કુછ ગિરાની હૈ (૬૧) ઔર હુસ્ને અદબકે સાથ ઉનસે ખિતાબ કરના. મસ્અલા : માંબાપકો ઉનકા નામ લેકર ન પુકારે યે ખિલાફે અદબ હૈ ઔર ઈસમેં ઉનકી દિલ આઝારી હૈ લેકિન વો સામને ન હોં તો ઉનકા ઝિક નામ લેકર કરના જાઈઝ હૈ. મસ્અલા : માંબાપસે ઈસ તરહ કલામ કરે જૈસે ગુલામ વ ખાદિમ આકાસે કરતા હૈ (૬૨) યા'ની બનમી

إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِن قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ
يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ۩ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا
إِن كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ۝ وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ
يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ۩ قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ
ادْعُوا الرَّحْمَٰنَ ۖ أَيًّا مَّا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ ۚ
وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ
ذَٰلِكَ سَبِيلًا ۝ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ
وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن
لَّهُ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلِّ ۖ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا ۝ ع

سُورَةُ الْكَهْفِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ
يَجْعَل لَّهُ عِوَجًا ۜ ۝ قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن

(૪) સજદહ

મં ૪

ع

ઈન્નલ્લઝી-ન ઊતુલઈલ્મ મિન કબ્લિહી ઈઝા
બેશક વોહ જિન્હેં ઉસકે ઉતરનેસે પેહલે ઈલ્મ મિલા (૨૨૬) જબ
યુત્લા અલૈહિમ યખિર-રૂ-ન લિલઅઝ્કાનિ
ઉન પર પઢ્હા જાતા હૈ ઠોળીકે બલ સજદામેં ગિર
સુજ-જદંવ ॥ (૧૦૭) વ યકૂલૂ-ન સુબ્હા-ન
પળતે હૈં ઔર કેહતે હૈં પાકી હૈ
રબ્બિના ઈન કા-ન વઅ-દુ રબ્બિના લ-મફઊલા
હમારે રબકો બેશક હમારે રબકા વા'દા પૂરા હોના થા
(૧૦૮) વ યખિર-રૂ-ન લિલ અઝ્કાનિ
(૨૨૭) ઔર ઠોળીકે બલ ગિરતે હૈં (૨૨૮)
યબ્કૂ-ન વ યઝીદુહુમ ખુશૂઆ (સજદહ) (૧૦૯)
રોતે હુએ ઔર યે કુર્આન ઉન્કે દિલકા ઝુકના બળ્હાતા હૈ (૨૨૯)
કુલિદ-ઉલ્લા-હ અવિદ-ઉર્રહ્-માન અય્યમ-મા
તુમ ફરમાઓ અલ્લાહ કેહ કર પુકારો યા રહમાન કેહ કર જો
તદ-ઊ ફ-લહુલ અસ્મોઉલ હુસ્ના ط વલા તજ-હર બિસલાતિ-ક વલા
કેહ કર પુકારો સબ ઉસીકે અચ્છે નામ હૈં (૨૩૦) ઔર અપની નમાઝ ન બહોત આવાઝસે પળ્હો ન બિલ્કુલ
તુખાફિત બિહા વબ્તગિ બૈ-ન ઝાલિ-ક સબીલા (૧૧૦) વકુલિલ હમ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝી
આહિસ્તા ઔર ઉન દોનોંકે બીચમેં રાસ્તા ચાહો (૨૩૧) ઔર યૂં કહો સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકો
લમ યત્તખિઝ વ-લ-દંવવ-લમ યકુલ્લહૂ શરીકુન ફિલ્મુલ્કિ વ-લમ
જિસને અપને લિયે બચ્ચા ઈખ્તિયાર ન ફરમાયા (૨૩૨) ઔર બાદશાહીમેં કોઈ ઉસકા શરીક નહીં (૨૩૩)
યકુલ્લહૂ વલિય્યુમ-મિનઝ-ઝુલ્લિ વ કબ્બિર-હુ તક-બીરા ع (૧૧૧)
ઔર કમઝોરીસે કોઈ ઉસકા હિમાયતી નહીં (૨૩૪) ઔર ઉસકી બળાઈ બોલનેકો તકબીર કહો (૨૩૫)

(૧૮) સૂરતુલ કહ્-ફ

(મક્કી) ૧૧૦ આયતેં ઔર ૧૨ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ○

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો બહોત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અલહમ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝી અન્ઝ-લ અ્લા અબ્દિહિલ-કિતા-બ વ-લમ
સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકો જિસને અપને બન્દે (૨) પર કિતાબ ઉતારી (૩) ઔર ઉસમેં
યજ-અલ્લહૂ ઈ-વ-જા (સકતહ) ﻁ (૧) કય્યિમલ-લિયુન્ઝિ-ર બઅ-સન શદીદમ-મિલ-
અસ્લન કજી ન રખી (૪) અદલવાલી કિતાબ કે (૫) અલ્લાહકે સખ્ત અઝાબસે

વ તવાઝોઅ પેશ આ ઔર ઉનકે સાથ વકતમેં શફકત વ મહબ્બતકા બર્તાવ કર કે ઉન્હોંને તેરી મજબૂરીકે વકત તુઝે મહબ્બતસે પરવરિશ કિયા થા ઔર જો ચીઝ ઉન્હેં દરકાર હો વો ઉન પર ખર્ચ કરનેમેં દરેગ ન કર. (૬૩) મુદઆ યે હૈ કે દુનિયામેં બેહતર સુલૂક ઔર ખિદમતમેં કિત્ના ભી મુબાલેગા કિયા જાએ લેકિન વાલિદૈનકે એહસાનકા હક અદા નહીં હોતા ઈસલિયે બંદેકો ચાહિયે કે બારગાહે ઈલાહીમેં ઉન પર ફઝલ વ રહમત ફરમાનેકી દુઆ કરે ઔર અર્ઝ કરે કે, યા રબ ! મેરી ખિદમતેં ઉનકે એહસાનકી જઝા નહીં હો સકતી, તૂ ઉન પર કરમ કર કે ઉનકે એહસાનકા બદલા હો. મસ્અલા : ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે મુસલમાનકે લિયે રહમત વ મગફિરતકી દુઆ જાઈઝ ઔર ઉસે ફાઈદા પહુંચાનેવાલી હૈ, મુર્દોકે ઈસાલે સવાબમેં યહી ઉનકે

لَدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِيْنَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ الصّٰلِحٰتِ
اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا حَسَنًا ۝ مَّاكِثِيْنَ فِيْهِ اَبَدًا ۝ وَّ
يُنْذِرَ الَّذِيْنَ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۝ مَا لَهُمْ بِهٖ
مِنْ عِلْمٍ وَّلَا لِاٰبَآئِهِمْ ؕ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ
اَفْوَاهِهِمْ ؕ اِنْ يَّقُوْلُوْنَ اِلَّا كَذِبًا ۝ فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ
نَّفْسَكَ عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ اِنْ لَّمْ يُؤْمِنُوْا بِهٰذَا الْحَدِيْثِ
اَسَفًا ۝ اِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْاَرْضِ زِيْنَةً لَّهَا
لِنَبْلُوَهُمْ اَيُّهُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ۝ وَاِنَّا لَجٰعِلُوْنَ مَا
عَلَيْهَا صَعِيْدًا جُرُزًا ۝ اَمْ حَسِبْتَ اَنَّ اَصْحٰبَ
الْكَهْفِ وَالرَّقِيْمِ كَانُوْا مِنْ اٰيٰتِنَا عَجَبًا ۝ اِذْ اَوَى
الْفِتْيَةُ اِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوْا رَبَّنَآ اٰتِنَا مِنْ لَّدُنْكَ
رَحْمَةً وَّهَيِّئْ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًا ۝ فَضَرَبْنَا
عَلٰٓى اٰذَانِهِمْ فِى الْكَهْفِ سِنِيْنَ عَدَدًا ۝ ثُمَّ

منزل

લદુન્હુ વ યુબશ્શિરલ મુઅ-મિનીનલ્લઝી-ન
કરાએ ઔર ઈમાનવાલોંકો જો નેક કામ કરેં
યઅ- મલૂનસ્-સ્વાલિહ઼ાતિ અન્ન લહુમ
બશારત હૈ કે ઉનકે લિયે અચ્છા
અજ-રન હ઼-સ-નમ (૨) માકિસી-ન ફીહિ
સવાબ હૈ જિસમેં હમેશા
અ-બ-દંવ- (૩) વ યુન્ઝિરલ્લઝી-ન
રહેંગે ઔર ઉન (૬)કો ડરાએ જો કેહતે હૈં અલ્લાહને
કાલુત્ત-ખ-ઝલ્લાહુ વ-લ-દા (૪) મા લહુમ બિહી
અપના કોઈ બચ્ચા બનાયા ઉસ બારેમેં ન
મિન ઈલ્મિંવ-વ લા લિ-આબાઈહિમ કબુરત
વોહ કુછ ઈલ્મ રખતે હૈં ન ઉનકે બાપ-
કલિ-મ- તન તખરુજુ મિન અફવાહિહિમ
દાદા (૭) કિત્ના બળા બોલ હૈ કે ઉનકે મુંહસે નિકલતા હૈ
ઈય્યકૂલૂ-ન ઈલ્લા કઝિબા (૫) ફ-લ-અલ્લ-ક બાખિઉન નફ-સ-ક અલા
નિરા જૂટ કેહ રહે હૈં તો કહીં તુમ અપની જાન પર ખેલ જાઓગે ઉનકે
આસારિહિમ ઈલ્લમ યુઅ-મિનૂ બિહાઝલ હ઼દીસિ અ-સ-ફા (૬) ઈન્ના
પીછે અગર વોહ ઈસ બાત પર (૮) ઈમાન ન લાએં ગમસે (૯) બેશક
જ-અલ્ના મા અ-લલઅર્દિ ઝી-નતલ્લહા લિનબ્લુ-વહુમ અય્યુહુમ અહ઼-સનુ
હમને ઝમીનકા સિંગાર કિયા જો કુછ ઉસ પર હૈ (૧૦) કે ઉન્હેં આઝમાએં ઉનમેં કિસકે કામ
અ-મલા (૭) વ ઈન્ના લ-જાઈલૂ-ન મા અલૈહા સઈદન જુરુઝા (૮) અમ
બેહતર હૈં (૧૧) ઔર બેશક જો કુછ ઉસ પર હૈ એક દિન હમ ઉસે પટ પર મૈદાન કર છોળેંગે (૧૨) કયા
હ઼સિબ-ત અન્ન અસ્હ઼ાબલ કહ-ફિ વર્રકીમિ કાનૂ મિન આયાતિના અ-જ-બા
તુમ્હેં માલૂમ હુઆ કે પહાળકી ખોહ ઔર જંગલકે કનારે વાલે (૧૩) હમારી એક અજીબ નિશાની થે
(૯) ઈઝ અવલફિત્યતુ ઈલલ-કહ-ફિ ફ-કાલુ રબ્બના આતિના મિલ્લદુન-ક
જબ ઉન જવાનોંને (૧૪) ગારમેં પનાહ લી ફિર બોલે અય હમારે રબ હમેં અપને પાસસે
રહ઼-મ-તંવ-વ હય્યિઅ લના મિન અમ્રિના ર-શદા (૧૦) ફ-દ઼રબ્ના
રહમત દે (૧૫) ઔર હમારે કામમેં હમારે લિયે રાહ-યાબીકે સામાન કર તો હમને
અલા આઝાનિહિમ ફિલકહ-ફિ સિની-ન અ-દ-દા (૧૧) સુમ્મ
ઉસ ગારમેં ઉનકે કાનોં પર ગિન્તીકે કઈ બરસ થપકા (૧૬) ફિર

મ જ

લિયે દુઆએ રહમત હોતી હૈ, લેહાઝા ઉસકે લિયે યે આયત અસ્લ હૈ. મસ્અલા : વાલિદૈન કાફિર હોં તો ઉનકે લિયે હિદાયત વ ઈમાનકી દુઆ કરે કે યહી ઉનકે હકમેં રહમત હૈ. હદીસ શરીફમેં હૈ, વાલિદૈનકી રઝામેં અલ્લાહ તઆલાકી રઝા ઔર ઉનકી નારાઝગીમેં અલ્લાહ તઆલાકી નારાઝગી હૈ. દૂસરી હદીસમેં હૈ, વાલિદૈનકા ફરમાબરદાર જહન્નમી ન હોગા ઓર ઉનકા નાફરમાન કુછ ભી અમલ કરે ગિરફતારે અઝાબ હોગા. એક ઔર હદીસમેં હૈ, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા, વાલિદૈનકી નાફરમાનીસે બચો ! ઈસ લિયે કે જન્નતકી ખુશ્બૂ હઝાર બરસકી રાહ તક આતી હૈ, ઔર નાફરમાન વો ખુશ્બૂ ન પાએગા, ન કાતેએ રહમ, ન બુળ્હા ઝિનાકાર, ન તકબ્બુર સે અપની ઈઝાર ટખ્નોંસે નીચે લટકાનેવાલા.

بَعَثْنٰهُمْ لِنَعْلَمَ اَیُّ الْحِزْبَیْنِ اَحْصٰى لِمَا لَبِثُوْۤا
اَمَدًا ۠ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَیْكَ نَبَاَهُمْ بِالْحَقِّ ؕ اِنَّهُمْ
فِتْیَةٌ اٰمَنُوْا بِرَبِّهِمْ وَ زِدْنٰهُمْ هُدًى ۠ وَّ رَبَطْنَا
عَلٰى قُلُوْبِهِمْ اِذْ قَامُوْا فَقَالُوْا رَبُّنَا رَبُّ السَّمٰوٰتِ
وَ الْاَرْضِ لَنْ نَّدْعُوَاۡ مِنْ دُوْنِهٖۤ اِلٰهًا لَّقَدْ قُلْنَاۤ
اِذًا شَطَطًا ۝ هٰۤؤُلَآءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖۤ
اٰلِهَةً ؕ لَوْ لَا یَاْتُوْنَ عَلَیْهِمْ بِسُلْطٰنٍۭ بَیِّنٍ ؕ فَمَنْ
اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ۝ وَ اِذِ
اعْتَزَلْتُمُوْهُمْ وَ مَا یَعْبُدُوْنَ اِلَّا اللّٰهَ فَاْوٗۤا اِلَى الْكَهْفِ
یَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِّنْ رَّحْمَتِهٖ وَ یُهَیِّئْ لَكُمْ مِّنْ
اَمْرِكُمْ مِّرْفَقًا ۝ وَ تَرَى الشَّمْسَ اِذَا طَلَعَتْ تَّزٰوَرُ
عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْیَمِیْنِ وَ اِذَا غَرَبَتْ تَّقْرِضُهُمْ
ذَاتَ الشِّمَالِ وَ هُمْ فِیْ فَجْوَةٍ مِّنْهُ ؕ ذٰلِكَ مِنْ

મં ૪

બ-અસ્નાહુમ લિનઅ-લ-મ અય્યુલ હિઝ-બૈનિ
હમને ઉન્હેં જગાયા કે દેખેં (૧૭) દો ગિરોહોંમેં કૌન ઉનકે
અહ-સા લિમા લબિસૂ અ-મદા (૧૨) નહ્-નુ
ઠહરનેકી મુદ્દત ઝયાદા ઠીક બતાતા હૈ હમ ઉનકા
નકુસ્સુ અલૈ-ક ન-બ-અહુમ બિલ-હક્કિ ઈન્નહુમ
ઠીક-ઠીક હાલ તુમ્હેં સુનાએં વોહ કુછ જવાન થે કે અપને
ફિત્યતુન આમનૂ બિરબ્બિહિમ વ ઝિદ-નાહુમ
રબ પર ઈમાન લાએ ઔર હમને ઉનકો હિદાયત
હુદંવ- (૧૩) વ ર-બત્ના અલા કુલૂબિહિમ
બઢાઈ ઔર હમને ઉનકી ઢારસ બન્ધાઈ
ઈઝ્ કામૂ ફ-કાલૂ રબ્બુના રબ્બુસ્સમાવાતિ
જબ (૧૮) ખડે હોકર બોલે કે હમારા રબ વોહ હૈ જો આસ્માન
વલ્અર્દિ લન્નદઉ-વ મિનદૂનિહી ઈલાહલ્લકદ
ઔર ઝમીનકા રબ હૈ હમ ઉસકે સિવા કિસી માબૂદકો ન પૂજેંગે ઐસા
કુલ્ના ઈઝન શ-તતા (૧૪) હાઉલાઈ કૌમુનત્ત-ખઝૂ મિન દૂનિહી આલિહહ
હો તો ઝરૂર હમને હદસે ગુઝરી હુઈ બાત કહી યે જો હમારી કૌમ હૈ ઉસને અલ્લાહકે
લૌલા યઅ-તૂ-ન અલૈહિમ બિસુલ્તાનિમબય્યિન ફ-મન અઝ-લમુ મિમ
સિવા ખુદા બના રખે હૈં ક્યોં નહીં લાતે ઉન પર કોઈ રૌશન સનદ તો ઉસસે બઢ કર ઝાલિમ
મનિફ-તરા અ-લલ્લાહિ કઝિબા (૧૫) વ ઈઝિઅ-ત-ઝલ્તુમૂહુમ વમા
કૌન જો અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધે (૧૯) ઔર જબ તુમ ઉનસે ઔર જો કુછ
યઅ-બુદૂ-ન ઈલ્લલ્લા-હ ફઅ-વુ ઈલલ્કહ-ફિ યન્શુર લકુમ
વોહ અલ્લાહકે સિવા પૂજતે હૈં સબસે અલગ હો જાવ તો ગારમેં પનાહ લો તુમ્હારા
રબ્બુકુમ મિર્રહ-મતિહી વ યુહય્યિઅ લકુમ મિન અમ્રિકુમ
રબ તુમ્હારે લિયે અપની રહમત ફૈલા દેગા ઔર તુમ્હારે કામમેં આસાનીકે સામાન
મિરફકા (૧૬) વ-ત-રશ-શમ્સ ઈઝા ત-લ-અત-તઝાવરુ અન
બના દેગા ઔર અય મહબૂબ ! તુમ સૂરજકો દેખોગે કે જબ નિકલતા હૈ
કહ-ફિહિમ ઝાતલ યમીનિ વઈઝા ગ-ર-બત-તક્-રિદુહુમ
તો ઉનકે ગારસે દાહિની તરફ બચ જાતા હૈ ઔર જબ ડૂબતા હૈ તો ઉનસે બાયેં
ઝાતશ શિમાલિ વહુમ ફી ફજ-વતિમ-મિન્હુ ઝાલિ-ક મિન
તરફ કત્રા જાતા હૈ (૨૦) હાલાંકે વોહ ઉસ ગારકે ખુલે મૈદાન મેં હૈં (૨૧) યે અલ્લાહકી

(૬૪) વાલિદૈનકી ઈતાઅતકા ઈરાદા ઔર ઉનકી ખિદમતકા ઝૌક. (૬૫) ઔર તુમસે વાલિદૈનકી ખિદમતમેં તકસીર વાકેઅ હુઈ તો તુમને તૌબા કી. (૬૬) ઉનકે સાથ સિલહ રહમી કર ઔર મહબ્બત ઔર મેલ જોલ ઔર ખબરગીરી ઔર મૌકા પર મદદ ઔર હુસ્ને મઆશેરત મસ્અલા : ઔર અગર મહારિમમેંસે હોં ઔર મોહતાજ હો જાએં તો ઉનકા ખર્ચ ઉઠાના યે ભી ઉનકા હક્ક હૈ ઔર સાહિબે ઈસ્તેતાઅત રિશ્તાદાર પર લાઝિમ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ઈસ આયતકી તફસીરમેં યે ભી કહા હૈ કે રિશ્તાદારોંસે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે સાથ કરાબત રખનેવાલે મુરાદ હૈં ઔર ઉનકા હક ખુમ્સ દેના ઔર ઉનકી તાઝીમ વ તૌકીર બજા લાના હૈ. (૬૭) ઉનકા હક દો યા'ની ઝકાત (૬૮) યા'ની નાજાઈઝ કામમેં ખર્ચ ન

آيٰتِ اللّٰهِ ۗ مَن يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ وَمَن يُّضْلِلْ
فَلَن تَجِدَ لَهٗ وَلِيًّا مُّرْشِدًا ﴿١٧﴾ وَتَحْسَبُهُمْ اَيْقَاظًا
وَّهُمْ رُقُودٌ ۖ وَّنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِيْنِ وَذَاتَ
الشِّمَالِ ۖ وَكَلْبُهُم بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيْدِ ۚ لَوِ اطَّلَعْتَ
عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَّلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ﴿١٨﴾
وَكَذٰلِكَ بَعَثْنٰهُمْ لِيَتَسَآءَلُوْا بَيْنَهُمْ ۚ قَالَ قَآئِلٌ
مِّنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ ۚ قَالُوْا لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۚ
قَالُوْا رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ ۚ فَابْعَثُوْا اَحَدَكُمْ
بِوَرِقِكُمْ هٰذِهٖ اِلَى الْمَدِيْنَةِ فَلْيَنظُرْ اَيُّهَا اَزْكٰى
طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا
يُشْعِرَنَّ بِكُمْ اَحَدًا ﴿١٩﴾ اِنَّهُمْ اِنْ يَّظْهَرُوْا عَلَيْكُمْ
يَرْجُمُوْكُمْ اَوْ يُعِيْدُوْكُمْ فِيْ مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوْا اِذًا
اَبَدًا ﴿٢٠﴾ وَكَذٰلِكَ اَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوْا اَنَّ وَعْدَ

آيٰتِ اللّٰهِ (box footer)

આયાતિલ્લાહ ▸ મંય્યહ-દિલ્લાહુ ફહુવલ્મુહ-તદ
નિશાનિયોંમેંસે હૈ જિસે અલ્લાહ રાહ દે તો
વ મંય્યુદ્-લિલ ફ-લન તજિ-દ લહૂ
વોહી રાહ પર હૈ ઔર જિસે ગુમરાહ કરે તો હરગિઝ ઉસકા કોઈ
વલિય્યમ-મુર્શિદા ○ (૧૭) વ તહ્-સબુહુમ ع
હિમાયતી રાહ દિખાનેવાલા ન પાઓગે ઔર તુમ ઉન્હેં
ઐકાઝંવ્વહુમ રુકૂદુંવ- ﮩ વ નુકલ્લિબુહુમ
જાગતા સમઝો (૨૨) ઔર વોહ સોતે હૈં ઔર હમ ઉનકી દાહિની
ઝાતલ-યમીનિ વ ઝાતશ-શિમાલિ ﮩ વ કલ્બુહુમ
બાઈ કરવટેં બદલતે હૈં (૨૩) ઔર ઉનકા કુત્તા અપની કલાઈયાં
બાસિતુન ઝિરાઐહિ બિલ્વસીદ ▸ લવિત્તલઅ્-ત
ફૈલાએ હુએ હૈં ગારકી ચૌખટ પર (૨૪) અય સુનનેવાલે
અ્લૈહિમ લ-વલ્લૈ-ત મિન્હુમ ફિરારંવ-વ
અગર તૂ ઉન્હેં ઝાંક કર દેખે તો ઉનસે પીઠ ફેરકર ભાગે ઔર
લમુલિઅ-ત મિન્હુમ રુઅ-બા (૧૮) વ કઝાલિ-ક બ-અસ્નાહુમ મં
ઉનસે હૈબતમેં ભર જાએ (૨૫) ઔર યૂંહી હમને ઉનકો જગાયા (૨૬) કે આપસમેં ૪
લિ-ય-ત-સાઅલૂ બૈનહુમ ▸ કા-લ કાઈલુમ-મિન્હુમ કમ લબિસ્તુમ ▸ કાલૂ
એક દૂસરેસે એહવાલ પૂછેં (૨૭) ઉનમેં એક કેહનેવાલા બોલા (૨૮) તુમ યહાં કિત્ની દેર રહે
લબિસ્ના યૌમન ઔ બઅ-દ યૌમ ▸ કાલૂ રબ્બુકુમ અઅ્-લમુ બિમા
કુછ બોલે એક દિન રહે યા દિનસે કમ (૨૯) દૂસરે બોલે તુમ્હારા રબ ખૂબ જાનતા હૈ જિત્ના
લબિસ્તુમ ▸ ફબ-અસૂ અ-હ-દકુમ બિવરિકિકુમ હાઝિહી ઈલલ મદીનતિ
તુમ ઠેહરે (૩૦) તો અપનેમેં એકકો યે ચાંદી લે કર (૩૧) શહરમેં ભેજો ફિર વોહ ગૌર કરે કે
ફલ્યન્ઝુર અય્યુહા અઝ-કા તઆમન ફલ યઅ-તિકુમ બિરિઝ-કિમ-મિન્હુ
વહાં કૌન-સા ખાના ઝયાદા સુથરા હૈ (૩૨) કે તુમ્હારે લિયે ઉસમેંસે ખાનેકો લાએ ઔર ચાહિયે કે નરમી કરે
વલ-ય-ત ✱ લત્તફ વલા યુશઈરન્ન બિકુમ અ-હ-દા (૧૯) ઈન્નહુમ ઈય્યઝહરૂ આ
ઔર હરગિઝ કિસીકો તુમ્હારી ઈત્તલા ન દે બેશક અગર વોહ તુમ્હેં ધા
અલૈકુમ યરજમૂકુમ ઔ યુઈદૂકુમ ફી મિલ્લતિ હિમ વ-લન તુફલિહૂ ઈઝન કુ
જાન લેંગે તો તુમ્હેં પથરાવ કરેંગે (૩૩) યા અપને દીન (૩૪) મેં ફેર લેંગે ઔર ઐસા હો તો તુમ્હારા કભી ભલા ર
અ-બ-દા (૨૦) વ કઝાલિ-ક અઅ-સર્ના અલૈહિમ લિયઅ-લમૂ અન્ન વઅ-દલ આ
ન હોગા ઔર ઈસી તરહ હમને ઉનકી ઈત્તલા કર દી (૩૫) કે લોગ જાન લેં (૩૬) કે અલ્લાહકા વાદા ન

કર. હઝરત ઈબ્ને મસઊદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને ફરમાયા કે, તબઝીર માલકા નાહકમેં ખર્ચ કરના હૈ. (૬૯) કે ઉનકી રાહ ચલતે હૈં. (૭૦) તો ઉસકી રાહ ઈખ્તિયાર કરના ન ચાહિયે. (૭૧) યા'ની રિશ્તાદારોં ઔર મિસ્કીનોં ઔર મુસાફિરોંસે. શાને નુઝૂલ : યે આયત મહજઅ વ બિલાલ વ સુહૈબ વ સાલિમ વ ખબ્બાબ અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી શાનમેં નાઝિલ હુઈ જો વકતન ફ વકતન સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે અપને હવાઈજ વ ઝુરૂરિયાતકે લિયે સવાલ કરતે રહતે થે, અગર કિસી વકત હુઝૂરકે પાસ કુછ ન હોતા તો આપ હયાઅન ઉનસે એ'રાઝ કરતે ઔર ખામોશ હો જાતે બઈ ઈન્તઝાર કે અલ્લાહ તઆલા કુછ ભેજે તો ઉન્હેં અતા ફરમાએ (૭૨) યા'ની ઉનકી ખુશદિલીકે લિયે

اللّٰهِ حَقٌّ وَّاَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيْهَا ۚ اِذْ يَتَنَازَعُوْنَ
بَيْنَهُمْ اَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوْا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا ؕ رَبُّهُمْ
اَعْلَمُ بِهِمْ ؕ قَالَ الَّذِيْنَ غَلَبُوْا عَلٰٓى اَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ
عَلَيْهِمْ مَّسْجِدًا ﴿۲۱﴾ سَيَقُوْلُوْنَ ثَلٰثَةٌ رَّابِعُهُمْ
كَلْبُهُمْ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ
رَجْمًا بِالْغَيْبِ ۚ وَيَقُوْلُوْنَ سَبْعَةٌ وَّثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ ؕ
قُلْ رَّبِّىْٓ اَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَّا يَعْلَمُهُمْ اِلَّا قَلِيْلٌ ۬ۙ
فَلَا تُمَارِ فِيْهِمْ اِلَّا مِرَآءً ظَاهِرًا ۪ وَّلَا تَسْتَفْتِ فِيْهِمْ
مِّنْهُمْ اَحَدًا ﴿۲۲﴾ وَلَا تَقُوْلَنَّ لِشَایْءٍ اِنِّىْ فَاعِلٌ
ذٰلِكَ غَدًا ﴿۲۳﴾ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ۫ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ
اِذَا نَسِيْتَ وَقُلْ عَسٰٓى اَنْ يَّهْدِيَنِ رَبِّىْ لِاَقْرَبَ
مِنْ هٰذَا رَشَدًا ﴿۲۴﴾ وَلَبِثُوْا فِىْ كَهْفِهِمْ ثَلٰثَ مِائَةٍ
سِنِيْنَ وَازْدَادُوْا تِسْعًا ﴿۲۵﴾ قُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا

લાહિ હક્કુંવ-વ અન્નસ- સા-અ-ત લા રૈ-બ
સચ્ચા હૈ ઔર કયામતમેં કુછ શુબ્હા નહીં જબ
ફીહા ۚ ઈઝ્ ય-ત-નાઝઉ-ન બૈનહુમ
વોહ લોગ ઉનકે મામ્લામેં બાહમ ઝગડને લગે (૩૭)
અમ-રહુમ ફ-કાલુબ્નૂ અલૈહિમ બુન-યાના ۚ
તો બોલે ઉનકે ગાર પર કોઈ ઈમારત બનાઓ ઉનકા
રબ્બુહુમ અઅ્-લમુ બિહિમ ۚ કાલલ્લઝી-ન
રબ ઉન્હેં ખૂબ જાનતા હૈ વોહ બોલે જો ઉસ કામમેં
ગ-લબૂ અલા અમ્રિહિમ લ-નત્તખિઝન્-ન
ગાલિબ રહે થે (૩૮) કસમ હૈ કે હમ તો ઉન પર
અલૈહિમ મસ્જિદા (૨૧) સ-યકૂલૂ-ન
મસ્જિદ બનાએંગે (૩૯) અબ કહેંગે (૪૦) કે વોહ
સલા-સતુર-રાબિઉહુમ કલ્બુહુમ ۚ વ યકૂલૂ-ન
તીન હૈં ચૌથા ઉનકા કુત્તા ઔર કુછ કહેંગે

મ/૪

ખમ્સતુન સાદિસુહુમ કલ્બુહુમ રજ-મમ-બિલ્ગૈબ ۚ વ યકૂલૂ-ન
પાંચ હૈં છટા ઉનકા કુત્તા બે-દેખે અલાઉતકા બાત (૪૧) ઔર કુછ કહેંગે
સબ-અતુંવ-વ સામિનુહુમ કલ્બુહુમ ۚ કુર્રબ્બી અઅ્-લમુ બિઈદ-
સાત હૈં (૪૨) આઠવાં ઉનકા કુત્તા તુમ ફરમાઓ મેરા રબ ઉનકી ગિન્તી ખૂબ
દતિહિમ મા યઅ્-લમુહુમ ઈલ્લા કલીલુન ۬ ફલા તુમારિ ફીહિમ ઈલ્લા
જાનતા હૈ (૪૩) ઉન્હેં નહીં જાનતે મગર થોડે (૪૪) તો ઉનકે બારેમેં (૪૫) બહસ ન કરો મગર ઈતની હી બહસ જો
૯૦ મિરાઅન ઝાહિરંવ-۪ વલા તસ્તફતિ ફીહિમ મિન્હુમ અ-હ-દા ۶ (૨૨) વલા
ઝાહિર હો ચુકી (૪૬) ઔર ઉનકે (૪૭) બારેમેં કિસી કિતાબીસે કુછ ન પૂછો ઔર હરગિઝ
તકૂલન્ન લિશૈઈન ઈન્ની ફાઈલુન ઝાલિ-ક ગદા ۙ (૨૩) ઈલ્લા અંય્યશાઅલ્લાહુ
કિસી બાતકો ન કેહના કે મૈં કલ યે કર દૂંગા મગર યે કે અલ્લાહ ચાહે (૪૮)
વઝ-કુર્રબ્બ-ક ઈઝા નસી-ત વકુલ અસા અંય્યહ-દિયનિ રબ્બી લિ-અક્-ર-બ
ઔર અપને રબકી યાદ કર જબ તૂ ભૂલ જાએ (૪૯) ઔર યૂં કહ કે કરીબ હૈ કે મેરા રબ મુઝે ઉસ (૫૦)સે નઝદીક તર
મિન હાઝા ર-શ-દા (૨૪) વ લબિસૂ ફી કહ-ફિહિમ સલા-સ મિઅતિન
રાસ્તીકી રાહ દિખાએ (૫૧) ઔર વોહ અપને ગારમેં તીન સૌ બરસ
સિની-ન વઝ-દાદૂ તિસ્આ (૨૫) કુલિલ્લાહુ અઅ્-લમુ બિમા
ઠેહરે નૌ (૯) ઉપર (૫૨) તુમ ફરમાઓ અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈ

ઉનસે વા'દા કીજિયે યા ઉનકે હકમેં દુઆ ફરમાઈયે. (૭૩) યે તમસીલ હૈ જિસસે ઈન્ફાક યા'ની ખર્ચ કરનેમેં એ'તેદાલ મલ્હૂઝ રખનેકી હિદાયત મંઝૂર હૈ ઔર યે બતાયા જાતા હૈ કે, ન તો ઈસ તરહ હાથ રોકો કે બિલકુલ ખર્ચ હી ન કરો, ઔર યે મા'લૂમ હો ગોયાકે હાથ ગલેસે બાંધ દિયા ગયા હૈ, દેનેકે લિયે હિલ હી નહીં સકતા, ઐસા કરના તો સબબે મલામત હોતા હૈ કે, કંજૂસકો સબ બુરા કહતે હૈં. ઔર ન ઐસા હાથ ખોલો કે અપની ઝુરૂરત કે લિયે ભી કુછ બાકી ન રહે. શાને નુઝૂલ : એક મુસલમાન બીબીકે સામને એક યહૂદિયહને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી સખાવતકા બયાન કિયા ઔર ઉસમેં ઈસ હદ તક મુબાલગા કિયા કે, હઝરત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પર તર્જીહ દે દી ઔર કહા કે, હઝરત મૂસા

لَبِثُوا ۚ لَهُ غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ اَبْصِرْ بِهٖ وَ
اَسْمِعْ ۭ مَا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّلِيٍّ ۡ وَّلَا يُشْرِكُ
فِيْ حُكْمِهٖٓ اَحَدًا ﴿۲۶﴾ وَاتْلُ مَآ اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنْ
كِتَابِ رَبِّكَ ۚ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ڗ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ
دُوْنِهٖ مُلْتَحَدًا ﴿۲۷﴾ وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِيْنَ
يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيْدُوْنَ
وَجْهَهٗ وَلَا تَعْدُ عَيْنٰكَ عَنْهُمْ ۚ تُرِيْدُ زِيْنَةَ الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا ۚ وَلَا تُطِعْ مَنْ اَغْفَلْنَا قَلْبَهٗ عَنْ ذِكْرِنَا
وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ وَكَانَ اَمْرُهٗ فُرُطًا ﴿۲۸﴾ وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ
رَّبِّكُمْ ۣ فَمَنْ شَاۗءَ فَلْيُؤْمِنْ وَّمَنْ شَاۗءَ فَلْيَكْفُرْ ۙ
اِنَّآ اَعْتَدْنَا لِلظّٰلِمِيْنَ نَارًا ۙ اَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ۭ
وَاِنْ يَّسْتَغِيْثُوْا يُغَاثُوْا بِمَاۗءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوْهَ ۭ
بِئْسَ الشَّرَابُ ۭ وَسَاۗءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿۲۹﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

منزل ٤

લબિસૂ લહૂ ગૈબુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ અબ્સિર
વોહ જિતના ઠેહરે (૫૩) ઉસીકે લિયે હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનોંકે સબ
બિહી વ અસ્મિઅ મા લહુમ મિનદૂનિહી
ગૈબ વોહ કયા હી દેખતા ઔર કયા હી સુનતા હૈ (૫૪)
મિંવ્વલિયંવ- વલા યુશ્રિકુ ફી હુક-મિહી
ઉસકે સિવા ઉન્કા (૫૫) કોઇ વાલી નહીં ઔર વોહ અપને હુકમમેં
અ-હ-દા (૨૬) વત્લુ મા ઊહિ-ય ઇલૈ-ક
કિસીકો શરીક નહીં કરતા ઔર તિલાવત કરો જો
મિન કિતાબિ રબ્બિક લ મુબદ-દિ-લ
તુમ્હારે રબકી કિતાબ (૫૬) તુમ્હેં "વહી" હુઇ ઉસકી બાતોંકા
લિકલિમાતિહી વ લન તજિ-દ મિન દૂનિહી
કોઇ બદલનેવાલા નહીં (૫૭) ઔર હરગિઝ તુમ ઉસકે સિવા
મુલ્તહ-દા (૨૭) વસ્બિર નફ-સ-ક મ-અલ્લઝી-ન મં ૪
પનાહ ન પાઓગે ઔર અપની જાન ઉનસે માનૂસ

યદઊ-ન રબ્બહુમ બિલ્ગદાવતિ વલ્અશિય્યિ યુરીદૂ-ન વજ-હહૂ વલા
રખો જો સુબ્હ વ શામ અપને રબકો પુકારતે હૈં ઉસકી રઝા ચાહતે હંય (૫૮) ઔર તુમ્હારી આંખે ઉન્હેં છોડકર ઔર પર
તઅ-દુ ઐના-ક અન્હુમ તુરીદુ ઝીનતલ-હયાતિદ-દુન્યા વલા તુતિઅ મન
ન પડેં કયા તુમ દુનિયાકી ઝિંદગીકા સિંગાર ચાહોગે ઔર ઉસકા કહા ન માનો જિસકા દિલ હમને
અગ-ફલ્ના કલ્બહૂ અન ઝિક-રિના વત્ત-બ-અ હવાહુ વ કા-ન અમ્રુહૂ
અપની યાદસે ગાફિલ કર દિયા ઔર વોહ અપની ખ્વાહિશકે પીછે ચલા ઔર ઉસકા કામ હદસે
ફુરુતા ★ (૨૮) વ કુલિલહક્કુ મિર-રબ્બિકુમ ફ-મન શા-અ પો ના
ગુઝર ગયા ઔર ફરમા દો કે હક્ક તુમ્હારે રબકી તરફસે હૈ (૫૯)
ફલ-યુઅમિંવ-વ મન્શાઅ ફલ-યક-ફુર ઇન્ના અઅ-તદના લિઝ-ઝાલિમી-ન
તો જો ચાહે ઇમાન લાએ ઔર જો ચાહે કુફ્ર કરે (૬૦) બેશક હમને ઝાલિમોં (૬૧) કે લિયે વોહ આગ તૈયાર કર રખી હૈ
નારન અહા-ત બિહિમ સુરાદિકુહા વ ઇંય્યસ્તગીસૂ યુગાસૂ
જિસકી દીવારેં ઉન્હેં ઘેર લેંગી ઔર અગર (૬૨) પાનીકે લિયે ફરિયાદ કરેં તો
બિમાઇન કલ્મુહ-લિ યશ્વિલ-વુજૂ-હ બિઅ-સશ- શરાબ
ઉનકી ફરિયાદ-રસી હોગી ઉસ પાનીસે કે ચર્ખ દિયે હુવે ધાત કી તરહ હૈ કે
વ સાઅત મુર-તફ-કા (૨૯) ઇન્નલ્લઝી-ન
ઉનકે મુંહ ભૂન દેગા કયા હી બુરા પીના હૈ (૬૩) ઔર દોઝખ કયા હી

અલૈહિસ્સલાતુ વતસ્લીમાતકી સખાવત ઇસ ઇન્તેહા પર પહુંચી હુઇ થી કે અપની ઝુરૂરત કે ઇલાવા જો કુછ ભી ઉનકે પાસ હોતા સાઇલકો દે દેનેસે દરેગ ન ફરમાતે. યે બાત મુસલમાન બીબીકો નાગવાર ગુઝરી ઔર ઉન્હોંને કહા કે, અંબિયા અલૈહિમુસ્સલામ સબ સાહિબે ફઝલો કમાલ હૈં, હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વતસ્લીમાતકે જૂદ-વ-નવાલમેં કુછ શુબ્હા નહીં લેકિન સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા મર્તબા સબસે આ'લા હૈ, ઔર યે કહકર ઉન્હોંને ચાહા કે યહૂદિયહકો હઝરત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે જૂદો કરમકી આઝમાઇશ કરા દી જાએ. ચુનાંચે ઉન્હોંને અપની છોટી બચ્ચીકો હુઝૂર અલૈહિસ્સલાતુ વતસ્લીમાતકી ખિદમતમેં ભેજા કે હુઝૂરસે કમીસ માંગ લાએ. ઉસ વક્ત

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اِنَّا لَا نُضِيْعُ اَجْرَ مَنْ اَحْسَنَ
عَمَلًا ۝ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِيْ مِنْ
تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ يُحَلَّوْنَ فِيْهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ
وَّيَلْبَسُوْنَ ثِيَابًا خُضْرًا مِّنْ سُنْدُسٍ وَّاِسْتَبْرَقٍ
مُّتَّكِـِٕيْنَ فِيْهَا عَلَى الْاَرَآئِكِ ؕ نِعْمَ الثَّوَابُ ؕ وَحَسُنَتْ
مُرْتَفَقًا ۝ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا
لِاَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ اَعْنَابٍ وَّحَفَفْنٰهُمَا بِنَخْلٍ وَّ
جَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا ۝ كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ اٰتَتْ
اُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِمْ مِّنْهُ شَيْـًٔا ۙ وَّفَجَّرْنَا خِلٰلَهُمَا
نَهَرًا ۝ وَّكَانَ لَهٗ ثَمَرٌ ۚ فَقَالَ لِصَاحِبِهٖ وَهُوَ يُحَاوِرُهٗۤ
اَنَا اَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَّاَعَزُّ نَفَرًا ۝ وَدَخَلَ جَنَّتَهٗ
وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهٖ ۚ قَالَ مَاۤ اَظُنُّ اَنْ تَبِيْدَ هٰذِهٖۤ
اَبَدًا ۝ وَّمَاۤ اَظُنُّ السَّاعَةَ قَآئِمَةً ۙ وَّلَئِنْ رُّدِدْتُّ

આમનૂ વ અ઼મિલુસ્સ઼ાલિહ઼ાતિ ઈન્ના લા
બુરી ઠહરનેકી જગહ બેશક જો ઈમાન લાએ ઔર નેક
નુદીઉ અજ-ર મન અહ઼-સ-ન અ઼-મ-લા ૮ (૩૦)
કામ કિયે હમ ઉનકે નેગ ઝાએ નહીં કરતે જિનકે કામ અચ્છે હોં (૬૪)
ઉલાઈ-ક લહુમ જન્નાતુ અ઼દનિન તજ-રી
ઉનકે લિયે બસનેકે બાગ હૈં ઉનકે નીચે નદિયાં બહેં વોહ
મિન તહ઼-તિહિમુલ - અન્હારુ યુહ઼લ્લૌ-ન
ઉસમેં સોનેકે કંગન પેહનાએ જાએંગે (૬૫) ઔર સબ્ઝ કપડે
ફીહા મિન અસાવિ-ર મિન ઝ઼-હબિંવ-વ
કરીબ ઔર કનાદીઝકે પેહનેંગે વહાં
યલબસૂ-ન સિયાબન ખુદ઼્રમ-મિન સુન્દુસિંવ-વ
તખ્તોં પર તકિયા લગાએ (૬૬) ક્યા હી અચ્છા સવાબ ઔર
ઈસ્તબરક઼િમ-મુત્તકિઈ-ન ફીહા અ઼લલ્અરાઈક઼
જન્નત ક્યા હી અચ્છી આરામકી

૬ નિઅ઼- મસ્સ઼વાબ ⌐ વ હ઼સુનત મુર-ત-ફ-ક઼ા ○ (૩૧) વદ઼રિબ લહુમ
જગહ ઔર ઉનકે સામને દો મર્દોકા હાલ બયાન કર (૬૭) કે
મ-સ઼-લર્રજુલૈનિ જ-અ઼લ્ના લિઅહ઼દિહિમા જન્નતૈનિ મિન અઅ઼-નાબિંવ-વ
ઉનમેં એકકો (૬૮) હમને અન્ગૂરોંકે દો બાગ દિયે ઔર ઉનકો ખજૂરોંસે ઢાંપ લિયા ઔર
હ-ફફ-નાહુમા બિનખ઼્લિંવ્વ જ-અ઼લ્ના બૈનહુમા ઝરઆ઼ ⌐ (૩૨) કિલ્તલ જન્નતૈનિ
ઉનકે બીચ-બીચમેં ખેતી રખી (૬૯) દોનોં બાગ અપને
આતત ઉકુલહા વ-લમ તઝ઼લિમ મિન્હુ શૈઅંવ્વ ફજ-જર્ના ખિ઼લાલહુમા
ફલ લાએ ઔર ઉસમેં કુછ કમી ન દી (૭૦) ઔર દોનોંકે બીચમેં હમને નહર
ન-હ-રા ॥ (૩૩) વ કા-ન લહૂ સ઼-મર ૮ ફક઼ા-લ લિસ઼ાહ઼િબિહી વ હુ-વ
બનાઈ ઔર વોહ (૭૧) ફલ રખતા થા (૭૨) તો અપના સાથી (૭૩) સે બોલા ઔર વોહ ઉસસે રદો બદલ કરતા
યુહ઼ાવિરુહૂ અ-ના અક-સ઼રુ મિન્ક માલંવ્વ અ-અ઼ઝઝુ ન-ફ-રા(૩૪) વ દ-ખ઼-લ
થા (૭૪) મૈં તુઝસે માલમેં ઝ્યાદા હૂં ઔર આદીમયોંકા ઝ્યાદા ઝોર રખતા હૂં (૭૫) અપને બાગમેં
જન્નતહૂ વ હુ-વ ઝ઼ાલિમુલ-લિનફસિહ ૮ ક઼ા-લ મા અઝુ઼ન્નુ અન તબી-દ
ગયા (૭૬) ઔર અપની જાન પર ઝુલ્મ કરતા હુઆ (૭૭) બોલા મુઝે ગુમાન નહીં કે યે
હાઝ઼િહી અ-બ-દા ॥ (૩૫) વમા અઝુ઼ન્નુસ્સા-અ-ત ક઼ાઈ-મ-તંવ-વ ॥ લઈર્રુદિત્તુ
કભી ફના હો ઔર મૈં ગુમાન નહીં કરતા કે કયામત કાઈમ હો ઔર અગર મૈં (૭૮)

હુઝૂરકે પાસ એક હી કમીસ થી. વહી ઉતારકર અતા ફરમા દી. ઔર અપને આપ દૌલત સરાયેમેં તશરીફ રખ્ખી, શર્મસે બાહર તશરીફ ન લાયે યહાં તક કે અઝાનકા વકત આયા, અઝાન હુઈ. સહાબાને ઈંતેઝાર કિયા, હુઝૂર તશરીફ ન લાયે તો સબકો ફિક હૂઈ, હાલ મા'લૂમ કરનેકે લિયે દૌલત સરાએ અકદસમેં હાઝિર હુએ તો દેખા કે જિસ્મ મુબારક પર કમીસ નહીં હૈ, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. (૭૪) જિસે ચાહે ઉસકે લિયે તંગી કરતા ઔર ઉસકો (૭૫) ઔર ઉનકે અહવાલ વ મસાલેહકો (૭૬) ઝમાનએ જાહિલિયતમેં લોગ અપની લડકિયોંકો ઝિંદા ગાળ દિયા કરતે થે (દાટ દેતે થે) ઔર ઉસકે કઈ સબબ થે, નાદારી વ મુફલિસીકા ખૌફ, લૂટકા ખૌફ, અલ્લાહતઆલાને ઉસકી મુમાનઅત ફરમાઈ. (૭૭) કેસાસ લેનેકા મસ્અલા :

إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنقَلَبًا ﴿٣٦﴾ قَالَ
لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي
خَلَقَكَ مِن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّاكَ
رَجُلًا ﴿٣٧﴾ لَّٰكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي
أَحَدًا ﴿٣٨﴾ وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا
شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ۚ إِن تَرَنِ أَنَا أَقَلَّ
مِنكَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٣٩﴾ فَعَسَىٰ رَبِّي أَن يُؤْتِيَنِ
خَيْرًا مِّن جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ
السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا ﴿٤٠﴾ أَوْ يُصْبِحَ مَاؤُهَا
غَوْرًا فَلَن تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا ﴿٤١﴾ وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ
فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَا أَنفَقَ فِيهَا وَهِيَ
خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ
بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٤٢﴾ وَلَمْ تَكُن لَّهُ فِئَةٌ يَنصُرُونَهُ

مِن

ઈલા રબ્બી લ-અજિદન્ન ખૈરમ-મિન્હા
અપને રબકી તરફ ફિર ગયા ભી તો ઝરૂર ઉસ બાગસે બેહતર પલટનેકી
મુન્ક-લબા(૩૬) કા-લ લહૂ સાહિબુહૂ વ હુ-વ
જગહ પાઊંગાં (૭૯) ઉસકે સાથી (૮૦) ને ઉસસે ઉલટ ફેર કરતે
યુહાવિરુહૂ અ-ક-ફર-ત બિલ્લઝી ખ-લ-ક-ક
હુએ જવાબ દિયા કયા તૂ ઉસકે સાથ કુફ્ર કરતા હૈ જિસને
મિન તુરાબિન સુમ્મ મિન નુત્ફતિન સુમ્મ
તુઝે મિટ્ટીસે બનાયા ફિર નિથરે પાનીકી બૂંદસે ફિર તુઝે ઠીક મર્દ
સવ્વા-ક રજુલા ۵ (૩૭) લાકિન્ન હુવલ્લાહુ
કિયા (૮૧) લેકિન મૈં તો યેહી કેહતા હૂં કે વોહ અલ્લાહ હી
રબ્બી વલા ઉશ્રિકુ બિરબ્બી અ-હ-દા (૩૮)
મેરા રબ હૈ ઔર મૈં કિસીકો અપને રબકા શરીક નહીં કરતા હૂં
વ લૌલા ઈઝ દ-ખલ-ત જન્ન-ત-ક કુલ-ત મા
ઔર કયોં ન હુવા કે જબ તૂ અપને બાગમેં ગયા તો

શા-અલ્લાહુ ۷ લા કુવ્વ-ત ઈલ્લા બિલ્લાહ ج ઈન તરનિ અ-ન અ-કલ્લ
કહા હોતા જો ચાહે અલ્લાહ હમેં કુછ ઝોર નહીં મગર અલ્લાહકી મદદકા (૮૨) અગર તૂ મુઝે અપનેસે માલ વ
મિન્ક માલંવ-વ વ-લ-દા ج (૩૯) ફ-અસા રબ્બી અંય્યુઅ-તિયનિ ખૈરમ્મિન
ઔલાદમેં કમ દેખતા થા (૮૩) તો કરીબ હૈ કે મેરા રબ મુઝે તેરે બાગસે અચ્છા દે (૮૪) ઔર તેરે
જન્નતિ-ક વ યુર્સિ-લ અલૈહા હુસ્બાનમ-મિનસ્સમાઈ ફતુસ્બિ-હ સઈદન
બાગ પર આસ્માનસે બીજલિયાં ઉતારે તો વોહ પટ પર મૈદાન હો કર
ઝ-લ-કા ۷ (૪૦) ઔ યુસ્બિ-હ માઉહા ગૌરન ફ-લન તસ્તતી-અ લહૂ
રેહ જાએ (૮૫) યા ઉસકા પાની ઝમીનમેં ધંસ જાએ (૮૬) ફિર તૂ ઉસે હરગિઝ તલાશ ન
ત-લ-બા (૪૧) વ ઉહી-ત બિ-સ-મરિહી ફ-અસ્બ-હ યુકલ્લિબુ
કર સકે (૮૭) ઔર ઉસકે ફલ ઘેર લિયે ગએ (૮૮) તો અપને હાથ મલતા રેહ ગયા (૮૯) ઉસ લાગત
કફ્ફૈહિ અલા મા અન્ફ-ક ફીહા વ હિ-ય ખાવિ-યતુન
પર જો ઉસ બાગમેં ખર્ચ કી થી ઔર વોહ અપની ટટ્ટિયોં પર ગિરા
અલા ઉરૂશિહા વ યકૂલુ યાલૈતની લમ ઉશ્રિક બિરબ્બી
હુવા થા (૯૦) ઔર કેહ રહાં હૈ અય કાશ મૈંને અપને રબકા કિસીકો શરીક ન
અ-હ-દા (૪૨) વ લમ તકુલ્લહૂ ફિ-અતુંય્યન્સુરૂનહૂ
કિયા હોતા ઔર ઉસકે પાસ કોઈ જમાઅત ન થી કે

આયતસે સાબિત હુવાકે કેસાસ લેનેકા હક વલીકો હૈ ઔર વો બતરતીબ અસ્બાત હૈ મસ્અલા : ઔર જિસકા વલી ન હો ઉસકા વલી સુલ્તાન હૈ. (૭૮) ઔર ઝમાનએ જાહિલિયતકી તરહ એક મકતૂલકે ઈવઝમેં કઈ કઈકો યા બજાએ કાતિલકે ઉસકી કૌમ વ જમાઅતકે ઔર કિસી શખ્સકો કત્લ ન કરે (૭૯) યા'ની વલીકી યા મકતૂલ મઝલૂમકી યા ઉસ શખ્સકી જિસકો વલી નાહક કત્લ કરે. (૮૦) વો યે હૈ કે ઉસકી હિફાઝત કરો ઔર ઉસકો બળ્હાઓ. (૮૧) ઔર વો અઠારહ સાલકી ઉમ્ર હૈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાકે નઝદીક યહી મુખ્તાર હૈ ઔર હઝરત ઈમામે આ'ઝમ અબૂહનીફા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને અલામત ઝાહિર ન હોનેકી હાલતમેં ઈન્તેહાએ મુદતે બુલૂગ ઉસીસે તમસ્સુક કરકે અઠારહ સાલ કરાર દી

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ
الْوَلَايَةُ لِلّٰهِ الْحَقِّ ۚ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾
وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ اَنْزَلْنٰهُ
مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتُ الْاَرْضِ فَاَصْبَحَ
هَشِيْمًا تَذْرُوْهُ الرِّيٰحُ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
مُّقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾ اَلْمَالُ وَالْبَنُوْنَ زِيْنَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ
وَالْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ
اَمَلًا ﴿٤٦﴾ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْاَرْضَ بَارِزَةً ۙ
وَّحَشَرْنٰهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ اَحَدًا ﴿٤٧﴾ وَعُرِضُوْا
عَلٰى رَبِّكَ صَفًّا ۗ لَقَدْ جِئْتُمُوْنَا كَمَا خَلَقْنٰكُمْ
اَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ بَلْ زَعَمْتُمْ اَلَّنْ نَّجْعَلَ لَكُمْ مَّوْعِدًا ﴿٤٨﴾
وَوُضِعَ الْكِتٰبُ فَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ
مِمَّا فِيْهِ وَيَقُوْلُوْنَ يٰوَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتٰبِ

૯૦

મં ૪

મિન દૂનિલ્લાહિ વ મા કા-ન મુન્તસિ઼રા (૪૩)
અલ્લાહકે સામને ઉસકી મદદ કરતી ન વોહ બદલા લેનેકે કાબિલ થા (૯૧)
હુનાલિકલ વલાયતુ લિલ્લાહિલ-હ઼ક્ક઼ે હુ-વ
યહાં ખુલતા હૈ (૯૨) કે અખ્તિયાર સચ્ચે અલ્લાહકા હૈ ઉસકા
ખૈરુન સ઼વાબંવ-વ ખૈરુન ઉક઼્-બા (૪૪)
સવાબ સબસે બેહતર ઔર ઉસે માનનેકા અંજામ સબસે ભલા
વદ઼્રિબ લહુમ મ-સ-લલ-હ઼યાતિદ- દુન્યા
ઔર ઉનકે સામને (૯૩) ઝિંદગાની દુનિયાકી કહાવત બયાન કરો (૯૪)
કમાઇન અન્ઝલ્નાહુ મિનસ્સમાઇ ફખ઼્ત-લ-ત઼
જૈસે એક પાની હમને આસ્માનસે ઉતારા તો ઉસકે સબબ
બિહી નબાતુલ્અર્દ઼િ ફ-અસ્બ-હ઼ હશીમન
ઝમીનકા સબ્ઝા ઘના હોકર નિકલા (૯૫) કે સૂખી ઘાસ હો
તઝ઼-રૂહુર્રિયાહ વ કાનલ્લાહુ અ઼લા કુલ્લિ
ગયા જિસે હવાએં ઉડાએં (૯૬) ઔર અલ્લાહ હર ચીઝ

શૈઇમ મુક઼્તદિરા (૪૫) અલ્માલુ વલ્બનૂ-ન ઝીનતુલ હ઼યાતિદ-દુન્યા
પર કાબૂવાલા હૈ (૯૭) માલ ઔર બેટે યે જીતી દુનિયાકા સિંગાર હૈ (૯૮) ઔર બાકી
વલ્બાકિ઼યાતુસ-સાલિહ઼ાતુ ખૈરુન ઇન્દ રબ્બિ-ક સવાબંવ-વ ખૈરુન
રેહનેવાલી અચ્છી બાતેં (૯૯) ઉનકા સવાબ તુમ્હારે રબકે યહાં બેહતર ઔર વોહ ઉમ્મીદમેં
અ-મ-લા (૪૬) વ યૌ-મ નુસય્યિરુલ-જિબા-લ વ ત-રલ-અર્દ઼
સબસે ભલી ઔર જિસ દિન હમ પહાડોંકો ચલાએંગે (૧૦૦) ઔર તુમ ઝમીનકો સાફ
બારિઝ-તંવ-વ હ઼-શર-નાહુમ ફ-લમ નુગ઼ાદિર મિન્હુમ અ-હ઼-દા (૪૭)
ખુલી હુઇ દેખોગે (૧૦૧) ઔર હમ ઉન્હેં ઉઠાએંગે (૧૦૨) તો ઉનમેંસે કિસીકો ન છોડેંગે
વ ઉરિદ઼ૂ અ઼લા રબ્બિ-ક સ઼ફ-ફા લ-કદ જિઅ-તુમૂના કમા ખલક઼્-નાકુમ
ઔર સબ તુમ્હારે રબકે હુઝૂર પરા બાંધે પેશ હોંગે (૧૦૩) બેશક તુમ હમારે પાસ વૈસે હી આએ જૈસા
અવ્વ-લ મર્રતિમ બલ ઝ-અ઼મ્તુમ અલ્લન નજ-અ઼-લ લકુમ
હમને તુમ્હેં પેહલી બાર બનાયા થા (૧૦૪) બલ્કે તુમ્હારા ગુમાન થા કે હમ હરગિઝ તુમ્હારે લિયે કોઇ વાદાકા
મૌઇ઼દા (૪૮) વ વુદ઼િઅ઼લ-કિતાબુ ફ-ત-રલ-મુજ-રિમી-ન મુશ્ફિક઼ી-ન
વક઼્ત ન રખેંગે (૧૦૫) ઔર નામએ આ'માલ રખા જાએગા (૧૦૬) તો તુમ મુજરિમોંકો દેખોગે કે
મિમ્મા ફીહિ વ યકૂલૂ-ન યાવૈ-લ-તના માલિ હાઝ઼લ-કિતાબિ
ઉસકે લિખેસે ડરતે હોંગે ઔર (૧૦૭) કહેંગે હાએ ખરાબી હમારી ઉસ નવિશ્તાકો કયા હુવા

(અહમદી). (૮૨) અલ્લાહકા ભી બંદોં કા ભી. (૮૩) યા'ની જિસ ચીઝકો દેખા ન હો ઉસે યે ન કહો કે મૈંને દેખા, જિસકો સુના ન હો ઉસકી નિસ્બત યે ન કહો કે મૈંને સુના. ઇબ્ને હનફિયહસે મન્કૂલ હૈ કે ઝૂટી ગવાહી ન દો. ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, કિસી પર વો ઇલ્ઝામ ન લગાઓ જો તુમ ન જાનતે હો. (૮૪) કે તુમને ઉનસે કયા કામ લિયા. (૮૫) તકબ્બુર વ ખુદનુમાઇસે. (૮૬) મા'ના યે હૈં કે તકબ્બુર વ ખુદનુમાઇસે કુછ ફાઇદા નહીં (૮૭) જિનકી સોહબત પર અકલ ગવાહી દે ઔર ઉનસે નફસકી ઇસ્લાહ હો, ઉનકી રિઆયત લાઝિમ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા કે ઇન આયાતકા હાસિલ તૌહીદ ઔર નેકિયોં ઔર તાઅતોંકા હુકમ દેના ઔર દુનિયાસે બેરગબતી ઔર આખેરતકી તરફ રગબત દિલાના હૈ.

لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَّلَا كَبِيرَةً إِلَّآ أَحْصٰهَا ۚ وَ
وَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا ۗ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ
أَحَدًا ۝ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ
فَسَجَدُوٓا إِلَّآ إِبْلِيسَ ۗ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ
عَنْ أَمْرِ رَبِّهٖ ۗ أَفَتَتَّخِذُونَهٗ وَذُرِّيَّتَهٗٓ أَوْلِيَآءَ
مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ ۚ بِئْسَ لِلظّٰلِمِينَ
بَدَلًا ۝ مَآ أَشْهَدْتُّهُمْ خَلْقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ
وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ ۖ وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ
عَضُدًا ۝ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَآءِيَ
الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَّوْبِقًا ۝ وَرَاَ الْمُجْرِمُونَ النَّارَ
فَظَنُّوٓا أَنَّهُمْ مُّوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا
مَصْرِفًا ۝ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِلنَّاسِ

લા યુગ઼ાદિરુ સ઼ગ઼ી-ર-તંવ વલા
ન ઉસને કોઈ છોટા ગુનાહ છોડા ન બડા જિસે ઘેર ન
કબીરતન ઈલ્લા અહ઼-સ઼ાહા ૮ વ વ-જદૂ મા
લિયા હો ઔર અપના સબ કિયા ઉન્હોંને સામને
અ઼મિલૂ હ઼ાદ઼િરા ٭ વલા યઝ઼લિમુ
પાયા ઔર તુમ્હારા રબ કિસી પર ૬
રબ્બુ-ક અ-હ઼-દા (૪૯) વ ઈઝ઼ ૦
ઝુલ્મ નહીં કરતા (૧૦૮) ઔર યાદ કરો જબ
કુલ્ના લિલ મલાઈ-કતિસ્જુદૂ લિ-આદ-મ
હમને ફરિશ્તોંકો ફરમાયા કે આદમકો
ફ-સ-જદૂ ઈલ્લા ઈબ્લીસ ٭ કા-ન મિનલ-જિન્નિ
સજદા કરો (૧૦૯) તો સબને સજદા કિયા સિવા ઈબ્લીસકે
ફ-ફ-સ-ક઼ અ઼ન અમ્રિ રબ્બિહ٭
કે કૌમે જિન્નસે થા તો અપને રબકે હુકમ સે

અ-ફ-તત્તખિઝ઼ૂનહૂ વ ઝુર્રિય્યતહૂ ઔલિયા-અ મિન દૂની વહુમ મં ૪
નિકલ ગયા (૧૧૦) ભલા કયા ઉસે ઔર ઉસકી ઔલાદ કો મેરે સિવા દોસ્ત બનાતે હો (૧૧૧) ઔર વોહ
લકુમ અ઼દુવ્વ ٭ બિઅ-સ લિઝ઼-ઝ઼ાલિમીન-ન બ-દ-લા (૫૦) મા
હમારે દુશ્મન હૈં ઝાલિમોંકો કયા હી બુરા બદલ મિલા (૧૧૨) ન મૈંને
અશ્હત્તુહુમ ખ઼લ્ક઼સ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼િ વલા ખ઼લ્ક઼ અન્ફુસિહિમ٭
આસ્માનોં ઔર ઝમીનકો બનાતે વકત ઉન્હેં સામને બિઠા લિયા થા ન ખુદ ઉનકે બનાતે વકત ઔર ન મેરી
વમા કુન્તુ મુત્તખિઝ઼લ-મુદ઼િલ્લી-ન અ઼દુદા (૫૧) વયૌ-મ
શાન કે ગુમરાહ કરનેવાલોંકો બાઝૂ બનાઊં (૧૧૩) ઔર જિસ
યકૂલુ નાદૂ શુરકાઈ-યલ્લઝ઼ી-ન ઝ-અ઼મ્તુમ ફ-દઔહુમ ફ-લમ
દિન ફરમાએગા (૧૧૪) કે પુકારો મેરે શરીકોંકો જો તુમ ગુમાન કરતે થે તો ઉન્હેં પુકારેંગે વોહ ઉન્હેં
યસ્તજીબૂ લહુમ વ જ-અ઼લ્ના બૈનહુમ મૌબિક઼ા (૫૨) વ ર-અલ-મુજ-રિ
જવાબ ન દેંગે ઔર હમ ઉનકે (૧૧૫) દરમિયાન એક હિલાકતકા મૈદાન કર દેંગે (૧૧૬) ઔર મુજરિમ
મૂનન્ના-ર ફ-ઝ઼ન્નૂ અન્નહુમ મુવાકિ઼ઊહા વ લમ યજિદૂ અ઼ન્હા ૬
દોઝખકો દેખેંગે તો યકીન કરેંગે કે ઉન્હેં ઉસમેં ગિરના હૈ ઔર ઉસસે ફિરનેકી કોઈ જગહ ન ૦
મસ્રિફ઼ા ૯૦ (૫૩) વ લ-ક઼દ સર્રફ઼-ના ફી હાઝ઼લ-કુરઆનિ લિન્નાસિ
પાએંગે ઔર બેશક હમને લોગોંકે લિયે ઈસ કુર્આનમેં હર કિસ્મકી મિસ્લ

હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, યે અઠારહ આયતેં "લાતજઅલ મઅલ્લાહિ ઈલાહન આખર" સે "મદહૂરન" તક હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે અલ્વાહ મેં થી, ઉનકી ઈબ્તેદા તૌહીદકે હુકમસે હુઈ ઔર ઈન્તેહા શિર્ક કી મુમાનિઅત પર, ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે હર હિકમતકી અસ્લ તૌહીદ વ ઈમાન હૈ, ઔર કોઈ કૌલ વ અમલ બગૈર ઉસકે કાબિલે પઝીરાઈ નહીં (૮૮) યે ખિલાફે હિકમત બાત કિસ તરહ કહતે હો (૮૯) કે અલ્લાહ તઆલાકે લિયે ઔલાદ સાબિત કરતે હો જો ખવાસ અજસામસે હૈ, ઔર અલ્લાહ તઆલા ઈસસે પાક, ફિર ઈસમેં ભી અપની બડાઈ રખતે હો કે અપને લિયે તો બેટે પસંદ કરતે હો ઔર ઉસકે લિયે બેટિયાં તજવીઝ કરતે હો. કિત્ની બેઅદબી ઔર ગુસ્તાખી હૈ. (૯૦)

مِن كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَكَانَ الْإِنسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ
جَدَلًا ﴿٥٤﴾ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَن يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ
الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَن تَأْتِيَهُمْ
سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٥﴾
وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۚ
وَيُجَادِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا
بِهِ الْحَقَّ ۖ وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا ﴿٥٦﴾
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ
عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ ۚ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ
قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۖ
وَإِن تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَن يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا
وَرَبُّكَ الْغَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ ۖ لَوْ يُؤَاخِذُهُم بِمَا
كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَ ۚ بَل لَّهُم مَّوْعِدٌ

મિન કુલ્લિ મ-સલિન વ કાનલ-ઈન્સાનુ
તરહ-તરહ બયાન ફરમાઈ (૧૧૭) ઔર આદમી
અક-સ-ર શૈઈન જ-દ-લા (૫૪) વમા
હર ચીઝસે બઢ કર ઝગડાલૂ હૈ (૧૧૮) ઔર આદમિયોંકો
મ-ન-અન્ના-સ અંય્યુઅ-મિનૂ ઈઝ
કિસ ચીઝને ઉસસે રોકા કે ઈમાન લાતે જબ
જાઅ હુમુલ-હુદા વ યસ્તગ઼્ફિરૂ રબ્બહુમ
હિદાયત (૧૧૯) ઉનકે પાસ આઈ ઔર અપને રબસે
ઈલ્લા અન તઅ-તિ-યહુમ સુન્નતુલ
માફી માંગતે (૧૨૦) મગર યે કે ઉન પર અગલોંકા
અવ્વલી-ન ઓ યઅ-તિયહુમુલ-અઝ઼ાબુ
દસ્તૂર આએ (૧૨૧) યા ઉન પર કિસ્મ કિસ્મકા અઝાબ
કુબુલા (૫૫) વમા નુર્સિલુલ-મુર્સલી-ન
આએ ઔર હમ રસૂલોંકો નહીં ભેજતે

મં ૪

ઈલ્લા મુબશ્શિરી-ન વ મુન્ઝિરીન વ યુજાદિલુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
મગર (૧૨૨) ખુશી ઔર (૧૨૩) ડર સુનાનેવાલે ઔર જો કાફિર હૈં વોહ બાતિલકે
બિલ્બાતિલિ લિયુદ-હિદૂ બિહિલહક્ક વત્તખ઼ઝૂ આયાતી વમા ઉન્ઝિરૂ
સાથ ઝગડતે હૈં (૧૨૪) કે ઉસસે હક્કકો હટા દેં ઔર ઉન્હોંને મેરી આયતોંકી ઔર જો ડર ઉન્હેં
હુઝુવા (૫૬) વ મન અઝ઼-લમુ મિમ્મન ઝુક્કિ-ર બિઆયાતિ
સુનાએ ગએ થે (૧૨૫) ઉનકી હંસી બનાલી ઔર ઉસસે બઢ કર ઝાલિમ કૌન જિસે ઉસકે
રબ્બિહી ફ-અઅ-૨-દ અન્હા વ નસિ-ય મા કદ-દ-મત યદાહ
રબકી આયતેં યાદ દિલાઈ જાએ તો વોહ ઉનસે મુંહ ફેર લે (૧૨૬) ઔર ઉસકે હાથ જો આગે ભેજ ચુકે (૧૨૭) ઉસે
ઈન્ના જ-અલ્ના અલા કુલૂબિહિમ અકિન્નતન અંય્યફ-કહૂહુ વફી
ભૂલ જાએ હમને ઉનકે દિલોં પર ગિલાફ કર દિયે હંય કે કુર્આન ન સમઝેં ઔર ઉનકે
આઝ઼ાનિહિમ વક્-રા વ ઈન તદ-ઉહુમ ઈલલ-હુદા ફલંય્યહ-તદૂ
કાનોંમેં ગિરાની (૧૨૮) ઔર અગર તુમ ઉન્હેં હિદાયતકી તરફ બુલાઓ તો જબ ભી હરગિઝ કભી
ઈઝ઼ન અ-બ-દા (૫૭) વ રબ્બુકલ-ગ઼ફૂરુ ઝુર્રહ-મહ લૌ યુઆખિ઼ઝુહુમ
રાહ ન પાએંગે (૧૨૯) ઔર તુમ્હારા રબ બખ્શનેવાલા મહેરવાલા હૈ અગર વોહ ઉન્હેં (૧૩૦)
બિમા ક-સબૂ લ- અજ-જ-લ લહુમુલ-અઝ઼ાબ બલ્લહુમ મૌઈદુલ
ઉનકે કિયે પર પકડતા તો જલ્દ ઉન પર અઝાબ ભેજતા (૧૩૧) બલ્કે ઉનકે લિયે એક વાદાકા વક્ત હૈ (૧૩૨)

દલીલોંસે ભી, મિસાલોં સે ભી, હિકમતોંસે ભી, ઈબ્રતોંસે ભી, ઔર જાબજા ઈસ મઝમૂનકો કિસ્મ કિસ્મકે પૈરાયોંમેં બયાન ફરમાયા. (૯૧) ઔર પંદપઝીર હોં. (૯૨) ઔર હકસે દૂરી. (૯૩) ઔર ઈસસે બરસરે મુકાબલા હોતે જૈસા બાદશાહોંકા તરીકા હૈ. (૯૪) ઝબાને હાલસે ઈસ તરહ કે ઉનકે વજૂદે સાનેઅકે કુદરત વ હિકમત પર દલાલત કરતે હૈં યા ઝબાને કાલસે, ઔર યહી સહીહ હૈં અહાદીસે કસીરા ઈસ પર દલાલત કરતી હૈ ઔર સલફસે યહી મન્કૂલ હૈ. (૯૫) જમાદ વ નબાત વ હૈવાનસે ઝિંદા. (૯૬) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, હર ઝિંદા ચીઝ અલ્લાહ તઆલાકી તસ્બીહ કરતી હૈ ઔર હર ચીઝકી ઝિંદગી ઉસકે હસ્બે હૈસિયત હૈ. મુફસ્સિરીનને કહા કે, દરવાઝા ખોલનેકી આવાઝ ઔર

لَّن يَجِدُوا مِن دُونِهِ مَوْئِلًا ۝ وَتِلْكَ الْقُرَىٰٓ
أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِم
مَّوْعِدًا ۝ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَاهُ لَآ أَبْرَحُ حَتَّىٰٓ
أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ۝ فَلَمَّا بَلَغَا
مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ
فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ۝ فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ آتِنَا
غَدَآءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِن سَفَرِنَا هَٰذَا نَصَبًا ۝
قَالَ أَرَءَيْتَ إِذْ أَوَيْنَآ إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ
الْحُوتَ وَمَآ أَنسَانِيهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ
وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ۝ قَالَ ذَٰلِكَ
مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا عَلَىٰٓ ءَاثَارِهِمَا قَصَصًا ۝
فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَآ ءَاتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِّنْ
عِندِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِن لَّدُنَّا عِلْمًا ۝ قَالَ لَهُ

લંય્યજિદૂ મિન દૂનિહી મૌઈલા (૫૮) વ
જિસકે સામને કોઈ પનાહ ન પાએંગે ઔર
તિલ્કલ-કુરા અહ-લક-નાહુમ લમ્મા
યે બસ્તિયાં હમને તબાહ કર દી (૧૩૩) જબ ઉન્હોંને
ઝ-લમૂ વ જ-અલ્ના લિમહ-લિકિહિમ
ઝુલ્મ કિયા (૧૩૪) ઔર હમને ઉનકી બરબાદીકા એક વાદા
મૌઈદા ૐ (૫૯) વઈઝ કા-લ મૂસા ع
રખા થા ઔર યાદ કરો જબ મૂસા (૧૩૫) ને અપને
લિફતાહુ લા અબ્રહુ હત્તા અબ્લુ-ગ
ખાદિમસે કહા (૧૩૬) મૈં બાઝ ન રહૂંગા જબ તક વહાં ન
મજ-મ-અલ બહ-રૈનિ ઔ અમ્દિ-ય
પહુંચૂં જહાં દો સમન્દર મિલે હૈં (૧૩૭) યા કરનૂં ચલા
હુકુબા (૬૦) ફ-લમ્મા બ-લગા મજ-મ-અ
જાઉં (૧૩૮) ફિર જબ વોહ દોનોં ઉન દરિયાઓંકે

બૈનિહિમા નસિયા હૂતહુમા ફત્ત-ખ-ઝ સબીલહૂ ફિલ્બહ-રિ સ-ર-બા (૬૧) મં ૪
મિલનેકી જગહ પહુંચે (૧૩૯) અપની મછલી ભૂલ ગએ ઔર ઉસને સમન્દરમેં અપની રાહ લી સુરંગ બનાતી
ફ-લમ્મા જાવઝા કા-લ લિફતાહુ આતિના ગદા-અના ~ લ-કદ લકીના
ફિર જબ વહાંસે ગુઝર ગએ (૧૪૦) મૂસાને ખાદિમસે કહા હમારા સુબ્હકા ખાના લાઓ બેશક હમેં
મિન સ-ફરિના હાઝા ન-સ-બા (૬૨) કા-લ અ-રએ-ત ઈઝ અવૈના
અપને ઈસ સફરમેં બળી મશકકતકા સામના હુવા (૧૪૧) બોલા ભલા દેખિયે તો જબ હમને
ઈલસ-સખ-રતિ ફ-ઈન્ની નસીતુલહૂ-ત ~ વમા અન્સાનીહુ ઈલ્લશ્શૈતાનુ
ઈસ ચટ્ટાનકે પાસ જગહ લી થી તો બેશક મૈં મછલીકો ભૂલ ગયા ઔર મુઝે શૈતાન હી ને ભુલા દિયા કે મૈં
અન અઝ-કુરહ ૮ વત્ત-ખ-ઝ સબીલહૂ ફિલ્બ-હરિ ~ અ-જ-બા (૬૩)
ઉસકા મઝકૂર કરૂં ઔર ઉસને (૧૪૨) તો સમન્દરમેં અપની રાહ લી અચમ્બા હૈ
કા-લ ઝાલિ-ક મા કુન્ના નબ્ગિ ~ ફર્તદ-દા અલા આસારિહિમા ક-સ-સા ॥ (૬૪)
મૂસાને કહા યેહી તો હમ ચાહતે થે (૧૪૩) તો પીછે પલટે અપને કદમોંકે નિશાન દેખતે
ફ-વ-જદા અબ્દમ મિન ઈબાદિના આતૈનાહુ રહ-મ-તમ્મિન ઈન્દિના
તો હમારે બન્દોંમેસે એક બન્દા પાયા (૧૪૪) જિસે હમને અપને પાસસે રહમત દી (૧૪૫)
વ અલ્લમ્નાહુ મિલ્લદુન્ના ઈલ્મા (૬૫) કા-લ લહૂ
ઔર ઉસે અપના ઈલ્મે લદુન્ની અતા કિયા (૧૪૬) ઉસસે મૂસાને

છતકા ચટખના, યે ભી તસ્બીહ કરના હૈ ઔર ઉન સબકી તસ્બીહ "સુબ્હાનલ્લાહિ વબિહમ્દિહી" હૈ. હઝરત ઈબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મન્કૂલ હૈ કે, રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી અંગુશ્ત મુબારકસે પાનીકે ચશ્મે જારી હોતે હમને દેખે ઔર યે ભી હમને દેખા કે ખાતે વકતમેં ખાના તસ્બીહ કરતા થા (બુખારી શરીફ) હદીસ શરીફમેં હૈ, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા કે, મૈં ઉસ પથ્થરકો પહચાનતા હૂં જો મેરી બે'સતકે ઝમાનેમેં મુઝે સલામ કિયા કરતા થા (મુસ્લિમ શરીફ) ઈબ્ને ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હૈ, રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ લકળીકે એક સુતૂનસે તકિયહ ફરમાકર ખુત્બા ફરમાયા કરતે થે, જબ મિમ્બર બનાયા ગયા ઔર હુઝૂર

مُوسٰى هَلْ اَتَّبِعُكَ عَلٰى اَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا
عُلِّمْتَ رُشْدًا ۝ قَالَ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيْعَ
مَعِيَ صَبْرًا ۝ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلٰى مَا لَمْ تُحِطْ
بِهٖ خُبْرًا ۝ قَالَ سَتَجِدُنِيْٓ اِنْ شَآءَ اللّٰهُ صَابِرًا
وَّلَآ اَعْصِيْ لَكَ اَمْرًا ۝ قَالَ فَاِنِ اتَّبَعْتَنِيْ
فَلَا تَسْـَٔلْنِيْ عَنْ شَيْءٍ حَتّٰٓى اُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ
ذِكْرًا ۝ فَانْطَلَقَا حَتّٰٓى اِذَا رَكِبَا فِي السَّفِيْنَةِ
خَرَقَهَا ؕ قَالَ اَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ اَهْلَهَا ۚ لَقَدْ
جِئْتَ شَيْـًٔا اِمْرًا ۝ قَالَ اَلَمْ اَقُلْ اِنَّكَ لَنْ
تَسْتَطِيْعَ مَعِيَ صَبْرًا ۝ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِيْ بِمَا
نَسِيْتُ وَلَا تُرْهِقْنِيْ مِنْ اَمْرِيْ عُسْرًا ۝
فَانْطَلَقَا ۥ حَتّٰٓى اِذَا لَقِيَا غُلٰمًا فَقَتَلَهٗ ۙ قَالَ اَقَتَلْتَ
نَفْسًا زَكِيَّةً ۢ بِغَيْرِ نَفْسٍ ؕ لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا نُّكْرًا ۝

મૂસા હલ અત્તબિઉ-ક અલા અન
કહા કયા મૈં તુમ્હારે સાથ રહૂં ઈસ શર્ત પર કે
તુઅલ્લિમનિ મિમ્મા ઉલ્લિમ-ત રુશ્દા (૬૬)
તુમ મુઝે સિખા દોગે નેક બાત જો તુમ્હેં તાલીમ હુઈ (૧૪૭)
કા-લ ઈન્ન-ક લન તસ્તતી-અ મઈ-ય
કહા આપ મેરે સાથ હરગિઝ ન ઠહેર
સબ્રા (૬૭) વ કૈ-ફ તસ્બિરુ અલા મા
સકેંગે (૧૪૮) ઔર ઈસ બાત પર કયૂં કર સબ્ર કરેંગે
લમ તુહિત બિહી ખુબ્રા (૬૮) કા-લ
જિસે આપકા ઈલ્મ મુહીત નહીં (૧૪૯) કહા
સ-તજિદુની ઈન્શા-અલ્લાહુ સાબિરંવ વલા
અન-કરીબ અલ્લાહ ચાહે તો તુમ મુઝે સાબિર પાઓગે ઔર મૈં
અઅ-સી લ-ક અમ્રા (૬૯) કા-લ
તુમ્હારે કિસી હુકમકે ખિલાફ ન કરૂંગા કહા તો

ફ-ઈનિત્તબઅ-તની ફલા તસ્અલ્ની અન શૈઈન હત્તા ઉહ-દિ-સ
અગર આપ મેરે સાથ રેહતે હૈં તો મુઝસે કિસી બાતકો ન પૂછના જબ તક મૈં
લ-ક મિન્હુ ઝિક-રા (૭૦) ફન્ત-લ-કા (વક્ફહ) હત્તા ઈઝા રકિબા
ખુદ ઉસકા ઝિક્ર ન કરૂં (૧૫૦) અબ દોનોં ચલે યહાં તક કે જબ કશ્તીમેં
ફિસ્સફીનતિ ખ-ર-કહા ۰ કા-લ અ-ખ-રક-તહા લિતુગ્રિ-ક અહ-લહા ۶ લ-કદ
સવાર હુએ (૧૫૧) ઉસ બન્દેને ઉસે ચીર ડાલા (૧૫૨) મૂસાને કહા કયા તુમને ઉસે
જિઅ-ત શૈઅન ઈમ્રા (૭૧) કા-લ અ-લમ અકુલ ઈન્ન-ક લન
ઈસલિયે ચીરા કે ઉસકે સવારોંકો ડુબા દો બેશક યે તુમને બુરી બાત કી (૧૫૩) કહા મૈં ન કેહતા
તસ્તતી-અ મઈ-ય સબ્રા (૭૨) કા-લ લા તુઆખિઝ-ની બિમા
થા કે આપ મેરે સાથ હરગિઝ ન ઠહેર સકેંગે (૧૫૪) કહા મુઝસે મેરી ભૂલ પર ગિરફત
નસીતુ વલા તુર્હિક-ની મિન અમ્રી ઉસ્રા (૭૩) ફન્ત-લકા (વક્ફહ)
ન કરો (૧૫૫) ઔર મુઝ પર મેરે કામમેં મુશ્કિલ ન ડાલો ફિર દોનોં ચલે (૧૫૬)
હત્તા ઈઝા લકિયા ગુલામન ફ-ક-ત-લહૂ ۙ કા-લ અ-ક-તલ-ત નફ-સન
યહાં તક કે જબ એક લડકા મિલા (૧૫૭) ઉસ બન્દેને ઉસે કત્લ કર દિયા મૂસાને કહા કયા તુમને
ઝકિય્યતમ-બિગૈરિ નફસ ۶ લ-કદ જિઅ-ત શૈઅન નુક-રા (૭૪)
એક સુથરી જાન (૧૫૮) બે કિસી જાનકે બદલે કત્લ કર દી બેશક તુમને બહોત બુરી બાત કી કહા (૧૫૯)

મિમ્બર પર જલ્વા અફરોઝ હુએ તો વો સુતૂન રોયા, હુઝૂર અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ઉસ પર દસ્તે કરમ ફેરા ઔર શફકત ફરમાઈ ઔર તસ્કીન દી (બુખારી શરીફ) તમામ અહાદીસસે જમાદકા કલામ ઔર તસ્બીહ કરના સાબિત હુવા. (૯૭) ઈખ્તેલાફે લુગાતકે બાઈસ યા દુશ્વારિયે ઈદરાકકે સબબ. (૯૮) કે બંદોંકી ગફલત પર અઝાબમેં જલ્દ નહીં ફરમાતા. (૯૯) કે વો આપકો દેખ ન સકે શાને નુઝૂલ : જબ આયત "તબ્બતયદા" નાઝિલ હુઈ તો અબૂ લહબકી ઔરત પથ્થર લેકર આઈ. હુઝૂર મએ હઝરત અબૂબક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકે તશરીફ રખતે થે, ઉસને હુઝૂરકો ન દેખા ઔર હઝરત સિદ્દીકે અકબર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે કહને લગી, તુમ્હારે આકા કહાં હૈ? મુઝે મા'લૂમ હુવા હૈ ઉન્હોંને મેરી હિજ્વકી હૈ, હઝરત સિદ્દીકે

અકબર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને ફરમાયા, વો શે'રગોઈ નહી કરતે હૈં, તો વો યહ કહતી હુઈ વાપસ હુઈ કે, મૈં ઉનકા સર કુચલને કે લિયે યે પત્થર લાઈ થી. હઝરત સિદીકે અકબર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે અર્ઝ કિયા કે, ઉસને હુઝૂરકો દેખા નહી ફરમાયા, મેરે ઔર ઉસકે દરમિયાન એક ફરિશ્તા હાઈલ રહા. ઈસ વાકિએકે મુતઅલ્લિક યે આયત નાઝિલ હુઈ. (૧૦૦) ગિરાની જિસકે બાઈસ વો કુર્આન શરીફ નહી સુનતે. (૧૦૧) યા'ની સુનતે ભી હૈં તો તમસ્ખુર ઔર તકઝીબકે લિયે. (૧૦૨) તો બા'ઝ ઉનમેંસે આપકો મજનૂન કહતે હૈં, બા'ઝ સાહિર, બા'ઝ કાહિન, બા'ઝ શાઈર. (૧૦૩) યે બાત ઉન્હોંને તઅજ્જુબસે કહી ઔર મરને ઔર ખાકમેં મિલ જાનેકે બાદ ઝિંદા કિયે જાનેકો ઉન્હોંને બહુત બઈદ સમઝા, અલ્લાહ તઆલાને ઉનકા રદ કિયા ઔર અપને હબીબ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો ઈર્શાદ ફરમાયા (૧૦૪) ઔર હયાતસે દૂર હો, જાન કભી ઉસસે મુતઅલ્લિક નહી હુઈ હો તો ભી અલ્લાહ તબારક વ તઆલા તુમ્હેં ઝિંદા કરેગા ઔર પહલી હાલતકી તરફ વાપસ ફરમાએગા, ચેહ જાઈ કે હડ્ડિયાં ઔર ઉસ જિસ્મકે ઝર્રે ઉન્હેં ઝિંદા કરના ઉસકી કુદરતસે કયા બઈદ હૈ, ઉનસે તો જાન પહલે મુતઅલ્લિક રહ ચુકી હૈ (૧૦૫) યા'ની કિયામત કબ કાઈમ હોગી ઔર મુર્દે કબ ઉઠાએ જાએંગે (૧૦૬) કબ્રોંસે મૌકૂફે કિયામતકી તરફ. (૧૦૭) અપને સરોંસે ખાક ઝાળતે ઔર "સુબ્હાનકલ્લાહુમ્મા વ બિહમ્દિક" કહતે ઔર યે ઈકરાર કરતે કે અલ્લાહ હી પૈદા કરનેવાલા ઔર મરનેકે બાદ ઉઠાનેવાલા હૈ. (૧૦૮) દુનિયામેં યા કબ્રોંમેં. (૧૦૯) ઈમાનદાર. (૧૧૦) કે વો કાફિરોંસે. (૧૧૧) નર્મ હો યા પાકીઝા હો, અદબ ઔર તેહઝીબકી હો, ઈર્શાદ વ હિદાયતકી હો, કુફ્ફાર અગર બેહૂદગી કરેં તો ઉનકા જવાબ ઉન્હીકે અંદાઝમેં ન દિયા જાએ . શાને નુઝૂલ : મુશ્રિકીન મુસલમાનોંકે સાથ બદકલામિયાં કરતે ઔર ઉન્હેં ઈઝાએં દેતે થે, ઉન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે ઉસકી શિકાયત કી, ઉસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર મુસલમાનોં કો બતાયા ગયા કે વો કુફ્ફારકી જાહિલાના બાતોંકા વૈસાહી જવાબ ન દેં, સબ્ર કરેં ઔર "યહદીકુમુલ્લાહ" કહ દેં, યે હુકમ કિતાલ વ જેહાદકે હુકમસે પહલે થા બાદકો મન્સૂખ હો ગયા ઔર ઈર્શાદ ફરમાયા ગયા, "યા ઐયુહન્નબિય્યુ જાહિદિલ કુફ્ફાર વલ્મુનાફિકીન વગ્લુઝ અલૈહિમ". ઔર એક કૌલ યે હૈ કે યે આયત હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂકે હકમેં નાઝિલ હુઈ, એક કાફિરને ઉનકી શાનમેં બેહૂદા કલ્મા ઝબાનસે નિકાલા થા, અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં સબ્ર કરને ઔર મુઆફ ફરમાનેકા હુકમ દિયા. (૧૧૨) ઔર તુમ્હેં તૌબા ઔર ઈમાનકી તૌફીક અતા ફરમાએ (૧૧૩) કે તુમ ઉનકે આ'માલકે ઝિમ્મેદાર હોતે. (૧૧૪) સબકે અહવાલકો ઔર ઉસકો કે કૌન કિસ લાઈક હૈ. (૧૧૫) મખ્સૂસ ફઝાઈલ કે સાથ જૈસે કે હઝરત ઈબ્રાહીમકો ખલીલ કિયા ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો કલીમ ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો હબીબ. (૧૧૬) ઝબૂર કિતાબે ઈલાહી હૈ. જો હઝરત દાઊદ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ પર નાઝિલ હુઈ, ઈસમેં એકસો પચાસ સૂરતે હૈં, સબમેં દુઆ ઔર અલ્લાહકી સના ઔર ઉસકી તમ્હીદ વ તમ્જીદ હૈ, ન ઉસમેં હલાલો હરામકા બયાન, ન ફરાઈઝ, ન હુદૂદ વ અહકામ, ઈસ આયતમેં ખુસૂસિયતકે સાથ હઝરત દાઊદ અલૈહિસ્સલામકા નામ લેકર ઝિક ફરમાયા ગયા. મુફસ્સિરીનને ઉસકે ચંદ વજૂહ બયાન કિયે હૈં, એક યે કે ઈસ આયતમેં બયાન ફરમાયા ગયા કે અંબિયામેં અલ્લાહ તઆલાને બા'ઝકો બા'ઝ પર ફઝીલત દી, ફિર ઈર્શાદ કિયા કે હઝરત દાઊદ કો ઝબૂર અતા કી બાવજૂદ યે કે હઝરત દાઊદ અલૈહિસ્સલામકો નુબુવ્વતકે સાથ મુલ્ક ભી અતા કિયા થા, લેકિન ઉસકા ઝિક ન ફરમાયા, ઈસમેં તમ્બીહ હૈ કે, આયતમેં જિસ ફઝીલતકા ઝિક હૈ વો ફઝીલતે ઈલ્મ હૈ, ન કે ફઝીલતે મુલ્કો માલ. દૂસરી વજહ યે હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને ઝબૂરમેં ફરમાયા હૈ કે મુહમ્મદ ખાતિમુલ અંબિયા હૈં ઔર ઉનકી ઉમ્મત ખૈરુલ ઉમમ, ઈસી સબબસે આયતમેં હઝરત દાઊદ ઔર ઝબૂરકા ઝિક ખુસૂસિયતસે ફરમાયા ગયા, તીસરી વજહ યે હૈ કે યહૂદકા ગુમાન થા કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે બાદ કોઈ નબી નહી ઔર તૌરાતકે બાદ કોઈ કિતાબ નહી, ઈસ આયતમેં હઝરત દાઊદ અલૈહિસ્સલામકો ઝબૂર અતા ફરમાનેકા ઝિક કરકે યહૂદકી તકઝીબ કર દી ગઈ ઔર ઉનકે દા'વેકા બુત્લાન ઝાહિર ફરમા દિયા ગયા, ગર્ઝ કે યે આયત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ફઝીલતે કુબરા પર દલાલત કરતી હૈ. કત્અહ : ઐ વસ્ફે તૂ દર કિતાબે મૂસા વય ના'તે તૂ દર ઝબૂરે દાઊદ મકસૂદ તૂઈ ઝે આફરીનશ બાકી બતુફૈલે તુસ્ત મૌજૂદ (૧૧૭) શાને નુઝૂલ : કુફ્ફાર જબ કેહતે શદીદમેં મુબ્તિલા હુએ ઔર નૌબત યહાં તક પહુંચી કે કુત્તે ઔર મુરદાર ખા ગયે ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે હુઝૂરમેં ફરિયાદ લાયે ઔર આપસે દુઆ કી ઈલ્તેજા કી, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ, ઔર ફરમાયા ગયા કે જબ બુતોંકો ખુદા માનતે હો તો ઈસ વકત ઉન્હેં પુકારો વો તુમ્હારી મદદ કરે ! ઔર જબ તુમ જાનતે હો કે વો તુમ્હારી મદદ નહી કર સકતે તો કયૂં ઉન્હેં મા'બૂદ બનાતે હો? (૧૧૮) જૈસે કે હઝરત ઈસા ઔર હઝરત

ઉઝૈર ઔર મલાઇકહ. શાને નુઝૂલ : ઇબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા, યે આયત એક જમાઅતે અરબકે હકમેં નાઝિલ હુઇ જો જિન્નાતકે એક ગિરોહકો પૂજતે થે, વો જિન્નાત ઇસ્લામ લે આયે ઔર ઉનકે પૂજનેવાલોંકો ખબર ન હુઇ, અલ્લાહ તઆલાને યે આયત નાઝિલ ફરમાઇ ઔર ઉન્હેં આર દિલાઇ. (૧૧૯) તા કે જો સબસે ઝિયાદા મુકર્રબ હો ઉસકો વસીલા બનાએં. મસ્અલા : ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે મુકર્રબ બંદોંકો બારગાહે ઇલાહીમેં વસીલા બનાના જાઇઝ ઔર અલ્લાહકે મકબૂલ બંદોંકા યહી તરીકા હૈ. (૧૨૦) કાફિર ઉન્હેં કિસ તરહ મા'બૂદ સમઝતે હૈં. (૧૨૧) કત્લ વગૈરહ કે સાથ જબ વો કુફ્ર કરેં ઔર મઆસીમેં મુબ્તિલા હોં, હઝરત ઇબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા, જબ કિસી બસ્તીમેં ઝિના ઔર સૂદકી કસરત હોતી હૈ તો અલ્લાહ તઆલા ઉસકે હલાકકા હુકમ દેતા હૈ. (૧૨૨) લૌહે મહફૂઝમેં. (૧૨૩) ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે, અહલે મક્કાને નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે કહા થા કે, સફા પહાળકો સોના કર દેં ઔર પહાળોંકો સરઝમીને મક્કાસે હટા દેં, ઇસ પર અલ્લાહ તઆલાને અપને રસૂલ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો વહી ફરમાઇ કે આપ ફરમાએં તો આપકી ઉમ્મતકો મોહલત દી જાએ, ઔર અગર આપ ફરમાએં તો જો ઉન્હોંને તલબ કિયા હૈ વો પૂરા કિયા જાએ, લેકિન અગર ફિર ભી વો ઇમાન ન લાએ તો ઉનકો હલાક કરકે નેસ્તો નાબૂદ કર દિયા જાએગા, ઇસલિયે કે હમારી સુન્નત યહી હૈ કે, જબ કોઇ કૌમ નિશાની તલબ કરકે ઇમાન નહીં લાતી તો હમ ઉસે હલાક કર દેતે હૈં ઔર મોહલત નહીં દેતે, ઐસા હી હમને પહલોંકે સાથ કિયા હૈ. ઇસી બયાનમેં યે આયત નાઝિલ હુઇ. (૧૨૪) ઉનકે હસ્બે તલબ (૧૨૫) યા'ની હુજ્જતે વાઝેહા. (૧૨૬) ઔર કુફ્ર કિયા કે ઉસકે મિનલ્લાહ હોનેસે મુન્કિર હો ગએ. (૧૨૭) જલ્દ આનેવાલે અઝાબસે. (૧૨૮) ઉસકે કબ્ઝએ કુદરતમેં, તો આપ તબ્લીગ ફરમાઇયે ઔર કિસીકા ખૌફ ન કીજિયે, અલ્લાહ આપકા નિગેહબાન હૈ. (૧૨૯) યા'ની મુઆઇનએ અજાઇબે આયાતે ઇલાહિયાકા. (૧૩૦) શબે મેઅરાજ બહાલતે બેદારી (૧૩૧) યા'ની અહલે મક્કાકી, ચુનાંચે જબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ઉન્હેં વાકિઅએ મે'રાજકી ખબર દી તો ઉન્હોંને ઉસકી તકઝીબ કી ઔર બા'ઝ મુર્તદ હો ગયે ઔર તમસ્ખુર સે ઇમારતે બૈતુલ મુકદસકા નકશા દર્યાફ્ત કરને લગે, હુઝૂરને સારા નકશા બતા દિયા ઇસ પર કુફ્ફાર આપકો સાહિર કહને લગે (૧૩૨) યા'ની દરખ્તે ઝક્કૂમ જો જહન્નમમેં પૈદા હોતા હૈ ઉસકો સબબે આઝમાઇશ બના દિયા, યહાં તક કે અબૂજહલને કહા કે, મુહમ્મદ (મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ) તુમકો જહન્નમકી આગસે ડરાતે હૈં કે વો પથ્થરોંકો જલા દેગી, ફિર યે ભી ફરમાતે હૈં કે ઉસમેં દરખ્ત ઉગેંગે ! આગમેં દરખ્ત કહાં રહ સકતા હૈ ? યે એતરાઝ ઉન્હોંને કિયા, ઔર કુદરતે ઇલાહીસે ગાફિલ રહે, ન સમઝે કે ઉસ કાદિરે મુખ્તારકી કુદરતસે આગમેં દરખ્ત પૈદા કરના કુછ બઇદ નહીં, સમંદલ એક કીળા હોતા હૈ જો આગમેં પૈદા હોતા હૈ, આગ હી મેં રહતા હૈ, બિલાદે તુર્કમેં ઉસકે ઊનકી તૌલિયાં બનાઇ જાતી થી જો મૈલી હો જાને પર આગમેં ડાલકર સાફ કર લી જાતી ઔર જલતી ન થી. શુતુરમુર્ગ અંગારે ખા જાતા હૈ, અલ્લાહકી કુદરતસે આગમેં દરખ્ત પૈદા કરના કયા બઇદ હૈ ? (૧૩૩) દીની ઔર દુન્યવી ખૌફનાક ઉમૂરસે. (૧૩૪) તહિય્યતકા. (૧૩૫) શૈતાન. (૧૩૬) ઔર ઉસકો મુઝ પર ફઝીલત દી ઔર ઉસકો સજદા કરાયા તો મૈં કસમ ખાતા હૂં કે. (૧૩૭) ગુમરાહ કરકે. (૧૩૮) જિન્હેં અલ્લાહ બચાએ ઔર મહફૂઝ રખ્ખે વો ઉસકે મુખ્લિસ બંદે હૈં. શૈતાનકે ઇસ કલામ પર અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને ઇસસે. (૧૩૯) તુઝે નફખએ ઊલા તક મોહલત દી ગઇ (૧૪૦) વસ્વસે ડાલકર ઔર મા'સિયતકી તરફ બુલાકર, બા'ઝ ઉલમાને ફરમાયા કે, મુરાદ ઇસસે ગાને, બાજે લહ્વો લઅબ (ખેલકૂદ) કી આવાઝેં હૈં. ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાસે મન્કૂલ હૈ કે, જો આવાઝ અલ્લાહકી મરઝીકે ખિલાફ મુંહસે નિકલે વો શૈતાની આવાઝ હૈ. (૧૪૧) યા'ની અપને સબ મક તમામ કર લે ઔર અપને તમામ લશ્કરોંસે મદદ લે (૧૪૨) ઝુજાજ ને કહા કે જો ગુનાહ માલમેં હો યા ઔલાદમેં હો, ઇબ્લીસ ઉસમેં શરીક હૈ, જૈસે કે સૂદ ઔર માલ હાસિલ કરનેકે દૂસરે હરામ તરીકે ઔર ફિસ્ક ઔર મમ્નૂઆતમેં ખર્ચ કરના ઔર ઝકાત ન દેના યે માલી ઉમૂર હૈં જિનમેં શૈતાનકી શિર્કત હૈ ઔર ઝિના વ નાજાઇઝ તરીકેસે ઔલાદ હાસિલ કરના, યહ ઔલાદમેં શૈતાનકી શિર્કત હૈ. (૧૪૩) અપની ઇતાઅત પર. (૧૪૪) નેક મુખ્લિસ, અંબિયા ઔર અસ્હાબે ફઝલ વ સલાહ (૧૪૫) ઉન્હેં તુઝસે મહફૂઝ રખ્ખેગા ઔર શૈતાની મકાઇદ ઓર વસાવિસકો દફા' ફરમાએગા (૧૪૬) ઉનમેં તિજારતોંકે લિયે સફર કરકે (૧૪૭) ઔર ડૂબનેકા અંદેશા કરતે હૈં (૧૪૮) ઔર ઉન ઝૂટે મા'બૂદોંમેંસે કિસીકા નામ ઝબાન પર નહીં આતા ઉસ વકત અલ્લાહ તઆલાસે હાજત રવાઇ ચાહતે હૈં. (૧૪૯) ઉસકી તૌહીદસે ઔર ફિર ઉન્હી નાકારા બુતોંકી પરસ્તિશ શુરૂ કર દેતે હો. (૧૫૦) દરયાસે નજાત પાકર. (૧૫૧) જૈસાકે કારૂનકો ધંસા દિયા થા, મકસદ યે હૈ કે ખુશ્કી વ તરી સબ ઉસકે તેહતે કુદરત હૈં, જૈસા વો સમંદરમેં

ગર્ક કરને ઔર બચાને દોનોં પર કાદિર હૈ, ઐસા હી ખુશ્કીમેં ભી ઝમીન કે અંદર ધંસા દેને ઔર મહફૂઝ રખને દોનોં પર કાદિર હૈ, ખુશ્કી હો યા તરી હર કહીં બંદા ઉસકી રહમતકા મોહતાજ હૈ, વો ઝમીનમેં ધંસાને પર ભી કાદિર હૈ ઔર યે ભી કુદરત રખતા હૈ કે. (૧૫૨) જૈસા કૌમે લુત પર ભેજા થા. (૧૫૩) જો તુમ્હેં બચા સકે. (૧૫૪) ઔર હમસે દર્યાફ્ત કર સકે કે હમને ઐસા ક્યૂં કિયા, ક્યૂંકે હમ કાદિરે મુખ્તાર હૈં, જો ચાહતે હૈં કરતે હૈં, હમારે કામમેં કોઈ દખલ દેનેવાલા ઔર દમ મારનેવાલા નહીં. (૧૫૫) અકલો ઈલ્મ વ ગોયાઈ પાકીઝા સૂરત, મો'તદિલ કામત (મધ્યમ કદ) ઔર મઆશ વ મઆદકી તદાબીર ઔર તમામ ચીઝોં પર ઈસ્તીલા વ તસ્ખીર અતા ફરમાકર ઔર ઉસકે ઈલાવા ઔર બહુતસી ફઝીલતેં દેકર. (૧૫૬) જાનવરોં ઔર દૂસરી સવારિયોં ઔર કશ્તિયોં ઔર જહાઝોં વગૈરહમેં. (૧૫૭) લતીફ ખુશ ઝાઈકા હૈવાની ઔર નબાતી હર તરહકી ગિઝાએં ખૂબ અચ્છી તરહ પકી હુઈ ક્યૂંકે ઈન્સાનકે સિવા હૈવાનાતમેં પકી હુઈ ગિઝા ઔર કિસીકા ખૂરાક નહીં. (૧૫૮) હસનકા કૌલ હૈ કે અકસરસે કુલ મુરાદ હૈ ઔર અકસરકા લફ્ઝ કુલ કે મા'નામેં બોલા જાતા હૈ, કુર્આને કરીમમેં ભી ઈર્શાદ હુવા "વ અકસરુહુમ કાઝિબૂન" ઔર "માયત્તબિઉ અકસરહુમ ઈલ્લા ઝન્નન" મેં અકસર બમા'ના કુલ હૈ, લેહાઝા મલાઈકહ ભી ઈસમેં દાખિલ હૈં ઔર ખવાસે બશર યા'ની અંબિયા અલૈહિમુસ્સલામ ખવાસે મલાઈકહસે અફઝલ હૈં ઔર સુલહાએ બશર અવામે મલાઈકહસે હદીસ શરીફમેં હૈ કે, મોમિન અલ્લાહકે નઝદીક મલાઈકહસે ઝિયાદા કરામત રખતા હૈ, વજહ યે હૈ કે ફરિશ્તે તાઅત પર મજબૂર હૈં યહી ઉનકી સરિશ્ત હૈ ઉનમેં અકલ હૈ શોહવત નહીં ઔર બહાઈમ (ચોપાયોં) મેં શોહવત હૈ અકલ નહીં ઔર આદમી શોહવત વ અકલ દોનોંકા જામે' હૈ, તો જિસને અકલકો શોહવત પર ગાલિબ કિયા વો મલાઈકહસે અફઝલ હૈ ઔર જિસને શોહવતકો અકલ પર ગાલિબ કિયા વો બહાઈમ (ચોપગાં પ્રાણી) સે બદતર હૈ. (૧૫૯) જિસકા વો દુનિયામેં ઈત્તેબાઅ કરતા થા, હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, ઈસસે વો ઈમામે ઝમાં મુરાદ હૈ જિસકી દા'વત પર દુનિયામેં લોગ ચલે ખ્વાહ ઉસને હકકી દા'વત કી હો યા બાતિલકી, હાસિલ યે હૈ કે હર કૌમ અપને સરદારકે પાસ જમા' હોગી, જિસકે હુકમ પર દુનિયામેં ચલતી રહી ઔર ઉન્હેં ઉસીકે નામસે પુકારા જાએગા કે, અય ફુલાં કે મુતબેઈન! (૧૬૦) નેક લોગ જો દુનિયામેં સાહિબે બસીરત થે ઔર રાહે રાસ્ત પર રહે ઉનકો ઉનકા નામએ આ'માલ દાહિને હાથમેં દિયા જાએગા, વો ઉસમેં નેકિયાં ઔર તાઅતેં દેખેંગે તો ઉસકો ઝૌક વ શૌકસે પઢેંગે, ઔર જો બદબખ્ત હૈં, કુફ્ફાર હૈં ઉનકે નામએ આ'માલ બાએં હાથમેં દિયે જાએંગે, વો ઉન્હેં દેખકર શર્મિંદા હોંગે ઔર વહશતસે પૂરી તરહ પઢને પર કાદિર ન હોંગે. (૧૬૧) યા'ની સવાબે આ'માલમેં ઉનસે અદના ભી કમી ન કી જાએગી. (૧૬૨) દુનિયાકી હક કે દેખનેસે. (૧૬૩) નજાતકી રાહસે મા'ના યે હૈં કે, જો દુનિયામેં કાફિર ગુમરાહ હૈ વો આખેરતમેં અંધા હોગા, ક્યૂંકે દુનિયામેં તૌબા મકબૂલ હૈ ઔર આખેરતમેં તૌબા મકબૂલ નહીં. (૧૬૪) શાને નુઝૂલ : સકીફકા એક વફદ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે પાસ આકર કહને લગા કે અગર આપ તીન બાતેં મંઝૂર કર લેં તો હમ આપકી બૈઅત કર લેં, એક તો યે કે નમાઝમેં ઝુકેંગે નહીં, યા'ની રુકૂઅ સજદા ન કરેંગે, દૂસરી યે કે, હમ અપને બુત અપને હાથોંસે ન તોડેંગે, તીસરે યે કે લાતકો પૂજેંગે તો નહીં મગર એક સાલ ઉસસે નફા ઉઠાલેં કે ઉસકે પૂજનેવાલે જો નઝરેં, ચઢાવે લાએં ઉસકો વસૂલ કર લેં. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા, ઉસ દીનમેં કુછ ભી ભલાઈ નહીં જિસમેં રુકૂઅ સજદા ન હો, ઔર બુતોંકે તોડનેકી બાત તુમ્હારી મરઝી, ઔર લાત વ ઉઝ્ઝાસે ફાઈદા ઉઠાનેકી ઈજાઝત મેં હરગિઝ નહીં દૂંગા, વો કહને લગે, યા રસૂલલ્લાહ! (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ) હમ ચાહતે યે હૈં કે આપકી તરફસે હમેં ઐસા એ'જાઝ મિલે જો દૂસરોંકો ન મિલા હો તા કે હમ ફખ્ર કર સકેં, ઈસમેં અગર આપકો અંદેશા હો કે અરબ શિકાયત કરેંગે તો આપ ઉનસે કહ દીજિયેગા કે, અલ્લાહકા હુકમ હી ઐસા થા, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. (૧૬૫) મા'સૂમ કરકે. (૧૬૬) કે અઝાબ. (૧૬૭) યા'ની અરબસે. શાને નુઝૂલ : મુશ્રિકીનને ઈત્તેફાક કરકે ચાહા કે સબ મિલકર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો સરઝમીને અરબસે બાહર કર દેં, લેકિન અલ્લાહ તઆલાને ઉનકા યે ઈરાદા પૂરા ન હોને દિયા ઔર ઉનકી યે મુરાદ બર ન આઈ, ઈસ વાકિએકે મુતઅલ્લિક યે આયત નાઝિલ હુઈ. (ખાઝિન). (૧૬૮) ઔર જલ્દ હલાક કર દિયે જાતે. (૧૬૯) યા'ની જિસ કૌમને અપને દરમિયાનસે અપને રસૂલકો નિકાલા ઉનકે લિયે સુન્નતે ઈલાહી યહી રહી કે ઉન્હેં હલાક કર દિયા. (૧૭૦) ઈસમેં ઝોહરસે ઈશાઅ તકકી ચાર નમાઝેં આ ગઈ. (૧૭૧) ઈસસે નમાઝે ફજર મુરાદ હૈ, ઔર ઉસકો કુર્આન ઈસલિયે ફરમાયા ગયા કે કિર્અત એક રુકન હૈ ઔર જુઝસે કુલ તાબીર કિયા જાતા હૈ. જૈસાકે કુર્આને કરીમમેં નમાઝકો રુકૂઅ વ સુજૂદ સે ભી તાબીર કિયા ગયા હૈ. મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવાકે કિર્અત નમાઝકા રુકન હૈ. (૧૭૨) યા'ની નમાઝે ફજરમેં

રાતકે ફરિશ્તે ભી મૌજૂદ હોતે હૈં ઔર દિનકે ફરિશ્તે ભી આ જાતે હૈં. (૧૭૩) 'તહજ્જુદ'નમાઝકે લિયે નીંદકો છોળને યા બાદ ઈશા સોનેકે બાદ જો નમાઝ પળ્હી જાએ ઉસકો કહતે હૈં, નમાઝે તહજ્જુદકી હદીસ શરીફમેં બહુત ફઝીલતેં આઈ હૈં. નમાઝે તહજ્જુદ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પર ફર્ઝ થી, જમ્હૂરકા યહી કૌલ હૈ, હુઝૂરકી ઉમ્મતકે લિયે યે નમાઝ સુન્નત હૈ. મસ્અલા : તહજ્જુદકી કમસે કમ દો રકઅતેં ઔર મુતવસ્સિત ચાર ઔર ઝિયાદા આઠ હૈં, ઔર સુન્નત યે હૈ કે દો દો રકઅતકી નિય્યતસે પળ્હી જાએ. મસ્અલા : અગર આદમી શબકી એક તિહાઈ ઈબાદત કરના ચાહે ઔર દો તિહાઈ સોના તો શબકે તીન હિસ્સે કર લે, દરમિયા'ની તિહાઈમેં તહજ્જુદ પળ્હના અફઝલ હૈ ઔર અગર ચાહે કે આધી રાત સોએ, આધી રાત ઈબાદત કરે તો નિસ્ફ અખીર અફઝલ હૈ મસ્અલા : જો શખ્સ નમાઝે તહજ્જુદકા આદી હો ઉસકે લિયે તહજ્જુદ તર્ક કરના મકરૂહ હૈ, જૈસાકે બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસ શરીફમેં હૈ. (રદ્દુલ મુહતાર). (૧૭૪) ઔર મકામે મહમૂદ વ મકામે શફાઅત હૈ કે ઉસમેં અવ્વલીન વ આખરીન હુઝૂરકી હમ્દ કરેંગે, ઈસી પર જમ્હૂર હૈ. (૧૭૫) જહાં ભી મૈં દાખિલ હોઊં ઔર જહાંસે ભી મૈં બાહર આઊં ખ્વાહ વો કોઈ મકાન હો યા મન્સબ હો યા કામ, બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા, મુરાદ યે હૈ કે, મુઝે કબ્રમેં અપની રઝા ઔર તહારતકે સાથ દાખિલ કર ઔર વકતે બઅસ ઈઝઝત વ કરામત કે સાથ બાહર લા, બા'ઝને કહા મા'ના યે હૈં કે મુઝે અપની તાઅતમેં સિદ્કકે સાથ દાખિલ કર ઔર અપની મનાહીસે સિદ્કકે સાથ ખારિજ ફરમા ઔર ઉસકે મા'નામેં એક કૌલ યે ભી હૈ કે મન્સબે નુબુવ્વતમેં મુઝે સિદકકે સાથ દાખિલ કર ઔર સિદ્કકે સાથ દુનિયાસે રુખસતકે વકત નુબુવ્વતકે હુકૂકે વાજિબહસે ઓહદા બરઆ ફરમા. એક કૌલ યે ભી હૈ કે, મુઝે મદીના તૈયેબહમેં પસંદીદા દાખિલા ઈનાયત કર ઔર મક્કા મુકર્રમાસે મેરા ખુરૂજ સિદ્કકે સાથ કર કે ઈસસે મેરા દિલ ગમગીન ન હો મગર યે તવજ્જોહ ઈસ સૂરતમેં સહીહ હો સકતી હૈ જબ કે યે આયત મદની ન હો, જૈસા કે અલ્લામહ સુયૂતીને કૌલ ફરમાકર ઈસ આયતકે મદની હોનેકા કૌલ ઝઈફ હોનેકી તરફ ઈશારા કિયા. (૧૭૬) વો કુવ્વત અતા ફરમા જિસસે મૈં તેરે દુશ્મનોં પર ગાલિબ હોઊં ઔર વો હુજ્જત જિસસે મૈં હર મુખાલિફ પર ફતહ પાઊં, ઔર વો ગલ્બએ ઝાહિરા જિસસે મૈં તેરે દીનકો તકિવયત દૂં. યે દુઆ કુબૂલ હૂઈ ઔર અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબસે ઉનકે દીનકો ગાલિબ કરને ઔર ઉન્હેં દુશ્મનોંસે મહફૂઝ રખનેકા વા'દા ફરમાયા. (૧૭૭) યા'ની ઈસ્લામ આયા ઔર કુફ્ર મિટ ગયા, યા કુર્આન આયા ઔર શૈતાન હલાક હુવા (૧૭૮) કયૂંકે અગર ચે બાતિલકો કિસી વકતમેં દૌલત વ સૌલત હાસિલ હો મગર ઉસકો પાયદારી નહીં, ઉસકા અંજામ બરબાદી વ ખુવારી હૈ. હઝરત ઈબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હૈ કે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ રોઝે ફત્હે મક્કા મુકર્રમામેં દાખિલ હુવે તો કા'બા મુકદસાકે ગિર્દ તીન સો સાઠ બુત નસબ કિયે હુએ થે જિનકો લોહે ઔર રાંગેસે જોળ કર મઝબૂત કિયા ગયા થા. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે દસ્તે મુબારકમેં એક લકળી થી, હુઝૂર યે આયત પળ્હકર ઉસ લકળીસે જિસ બુતકી તરફ ઈશારા ફરમાતે જાતે થે વો ગિરતા જાતા થા. (૧૭૯) સૂરતેં ઔર આયતેં. (૧૮૦) કે ઈસસે અમરાઝે ઝાહિરા ઔર બાતિનહ (બાહરી ઔર અંદરૂની બીમારીયાં), ઝલાલત વ જેહાલત વગૈરહ દૂર હોતે હૈં ઔર ઝાહિરી વ બાતિની સહત હાસિલ હોતી હૈ. એ'તેકાદે બાતિલા વ અખ્લાકે રઝીલા દફા' હોતે હૈં ઔર અકાઈદે હક્કહ વ મઆરિફે ઈલાહિયહ વ સિફાતે હમીદહ વ અખ્લાકે ફાઝિલહ હાસિલ હોતે હૈં, કયૂંકે યે કિતાબે મજીદ ઐસે ઉલૂમ વ દલાઈલ પર મુશ્તમિલ હૈ જો વહમાની વ શૈતાની ઝુલ્મતોં (ગુમરાહિયોં-અંધેરોં) કો અપને અન્વારસે નેસ્તો નાબૂદ કર દેતે હૈં, ઔર ઈસકા એક એક હર્ફ બરકાતકા ગંજીના હૈ, જિસસે જિસ્માની અમરાઝ (બીમારિયાં) ઔર આસેબ દૂર હોતે હૈં. (૧૮૧) યા'ની કાફિરોંકો જો ઉસકી તકઝીબ કરતે હૈં. (૧૮૨) યા'ની કાફિર પર કે ઉસકો સેહત ઔર વુસ્અત અતા ફરમાતે હૈં તો વો હમારે ઝિક્ર વ દુઆ ઔર તાઅત વ અદાએ શુકસે. (૧૮૩) યા'ની તકબ્બુર કરતા હૈ. (૧૮૪) કોઈ શિદત વ ઝરર ઔર કોઈ ફક વ હાદસહ તો તઝર્રોઅ, વ ઝારીસે દુઆ કરતા હૈ ઔર ઈન દુઆઓંકે કુબૂલકા અસર ઝાહિર નહીં હોતા. (૧૮૫) મોમિનકો ઐસા ન ચાહિયે અગર ઈજાબતે દુઆમેં તાખીર હો તો વોહ માયૂસ ન હો. અલ્લાહ તઆલાકી રહમતકા ઉમ્મીદવાર રહે. (૧૮૬) હમ અપને તરીકે પર તુમ અપને તરીકે પર, જિસકા જૌહરે ઝાત શરીફ વ તાહિર હૈ ઉસસે અફઆલે જમીલા વ અખ્લાકે પાકીઝા સાદિર હોતે હૈં, ઔર જિસકા નફસ ખબીસ હૈ ઉસસે અફઆલે ખબીસહ રદિયહ સરઝદ હોતે હૈં. (૧૮૭) કુરૈશ મશ્વરેકે લિયે જમા હુએ ઔર ઉનમેં બાહમ ગુફતગૂ યે હૂઈ કે, મુહમ્મદ મુસ્તફા (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ) હમમેં રહે ઔર કભી હમને ઉનકો સિદ્ક વ અમાનતમેં કમઝોર ન પાયા, કભી ઉન પર તોહમત લગાનેકા મૌકા હાથ ન આયા, અબ ઉન્હોંને નુબુવ્વતકા દા'વા કર દિયા તો ઉનકી સીરત ઔર ઉનકે ચાલ ચલન પર કોઈ ઐબ લગાના તો મુમ્કિન નહીં હૈ, યહૂદસે

પૂછના ચાહિયે કે એસી હાલતમેં કયા કિયા જાએ, ઈસ મતલબકે લિયે એક જમાઅત યહૂદકે પાસ ભેજી ગઈ. યહૂદને કહા કે, ઉનસે તીન સવાલ કરો અગર તીનોં કે જવાબ ન દે તો વો નબી નહીં, ઔર અગર તીનોંકા જવાબ દે દે જબ ભી નબી નહીં, ઔર અગર દો કા જવાબ દે દે એક કા જવાબ ન દે તો વો સચ્ચે નબી હૈં, વો તીન સવાલ યે હૈં, અસ્હાબે કહ્ફકા વાકેઆ, ઝુલ્કરનૈનકા વાકેઆ ઔર રૂહકા હાલ. ચુનાંચે કુરૈશને હુઝૂરસે યે સવાલ કિયે, આપને અસ્હાબે કહ્ફ ઔર ઝુલ્કરનેનકે વાકેઆત તો મુફસ્સલ બયાન કર દિયે ઔર રૂહકા મામલા ઈબ્હામ મેં રખ્ખા જૈસા કે તૌરાતમેં મુબ્હમ રખ્ખા ગયા થા. કુરૈશ યે સવાલ કરકે નાદિમ હુવે. ઈસમેં ઈખ્તેલાફ હૈ કે સવાલ હકીકતે રૂહસે થા યા ઉસકી મખ્લૂકિયતસે, જવાબ દોનોંકા હો ગયા ઔર આયતમેં યે ભી બતા દિયા ગયા કે મખ્લૂકકા ઈલ્મ ઈલ્મે ઈલાહીકે સામને કલીલ હૈ અગર ચેહ "માઊતીતુમ" કા ખિતાબ યહૂદકે સાથ ખાસ હો. (૧૮૮) યા'ની કુર્આને કરીમકો સીનોં ઔર સહીફોંસે મહવ કર દેતે ઔર ઉસકા કોઈ અસર બાકી ન છોળતે. (૧૮૯) કે કિયામત તક ઉસકો બાકી રખ્ખા ઔર હર તગૈયુર વ તબદ્દુલસે મહફૂઝ ફરમાયા. હઝરત ઈબ્ને મસઊદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને ફરમાયા કે કુર્આન પાક ખૂબ પળ્હો ઈસ્સે પહલે કે કુર્આને પાક ઉઠા લિયા જાએ, કયૂંકે કિયામત કાઈમ ન હોગી જબ તક કે કુર્આને પાક ન ઉઠાયા જાએ. (૧૯૦) કે ઉસને આપ પર કુર્આને કરીમ નાઝિલ ફરમાયા ઔર ઉસકો બાકી વ મહફૂઝ રખ્ખા ઔર આપકો તમામ બની આદમકા સરદાર ઔર ખાતિમુન્નબિય્યિન કિયા ઔર મકામે મહમૂદ અતા ફરમાયા (૧૯૧) બલાગત ઔર હુસ્ને નઝમ વ તરતીબ ઔર ઉલૂમે ગૈબિયહ વ મઆરિફે ઈલાહિયહમેંસે કિસી કમાલમેં. (૧૯૨) શાને નુઝૂલ : મુશ્રિકીનને કહા થા કે, હમ ચાહેં તો ઈસ કુર્આનકી મિસ્લ બના લેં, ઈસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હૂઈ ઔર અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને ઉનકી તકઝીબ કી કે ખાલિકકે કલામકે મિસ્લ મખ્લૂકકા કલામ હો હી નહીં સકતા, અગર વો સબ બાહમ મિલકર કોશિશ કરેં જબ ભી મુમ્કિન નહીં કે ઈસ કલામકે મિસ્લ લા સકે. ચુનાંચે એસા હી હુવા, તમામ કુફ્ફાર આજિઝ હુએ ઔર ઉન્હેં રૂસ્વાઈ ઉઠાના પળી ઔર વો એક સતર ભી કુર્આને કરીમકે મુકાબિલ બનાકર પેશ ન કર સકે (૧૯૩) ઔર હકસે મુન્કિર હોના ઈખ્તિયાર કિયા. (૧૯૪) શાને નુઝૂલ : જબ કુર્આને કરીમકા એ'જાઝ ખૂબ ઝાહિર હો ચુકા ઔર મો'જિઝાતે વાઝેહાતને હુજ્જત કાઈમ કર દી ઔર કુફ્ફારકે લિયે કોઈ જાએ ઉઝર બાકી ન રહી, તો વો લોગોંકો મુગાલ્તેમેં ડાલનેકે લિયે તરહ તરહકી નિશાનિયાં તલબ કરને લગે ઔર ઉન્હોંને કહ દિયા કે હમ હરગિઝ આપ પર ઈમાન ન લાએંગે, મરવી હૈ કે કુફ્ફારે કુરૈશકે સરદાર કા'બા મુઅઝઝમામેં જમા હુએ ઔર ઉન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો બુલવાયા, હુઝૂર તશરીફ લાએ તો ઉન્હોંને કહા કે હમને આપકો ઈસલિયે બુલાયા હૈ કે આજ ગુફતગૂ કરકે આપસે મુઆમલા તય કર લેં, તાકે હમ ફિર આપકે હકમેં મા'ઝૂર સમઝે જાએં, અરબમેં કોઈ એસા આદમી નહીં હુવા જિસને અપની કૌમ પર વો શદાઈદ કિયે હોં જો આપને કિયે હૈં, આપને હમારે બાપદાદાકો બુરા કહા, હમારે દીનકો એબ લગાએ, હમારે દાનિશમંદોંકો કમ અકલ ઠહરાયા યા મા'બૂદોંકી તૌહીન કી, જમાઅત મુતફર્રિક કર દી, કોઈ બુરાઈ ઉઠા ન રખ્ખી, ઈસસે તુમ્હારી ગર્ઝ કયા હૈ ? અગર તુમ માલ ચાહતે હો તો હમ તુમ્હારે લિયે ઈત્ના માલ જમા કર દેં કે હમારી કૌમમેં તુમ સબસે ઝિયાદા માલદાર હો જાઓ, અગર એજાઝ ચાહતે હો તો હમ તુમ્હેં અપના સરદાર બના લેં, અગર મુલ્ક વ સલ્તનત ચાહતે હો તો હમ તુમ્હેં બાદશાહ તસ્લીમ કર લેં, યે સબ બાતેં કરનેકે લિયે હમ તૈયાર હૈં ઔર અગર તુમ્હેં કોઈ દિમાગી બીમારી હો ગઈ હૈ યા કોઈ ખલિશ હો ગયા હૈ તો હમ તુમ્હારા ઈલાજ કરેં ઔર ઉસમેં જિસ કદર ખર્ચ હો ઉઠાએં. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા. ઈનમેંસે કોઈ બાત નહીં ઔર મૈં માલ વ સલ્તનત વ સરદારી કિસી ચીઝકા તલબગાર નહિં, વાકેઆ સિર્ફ ઈત્ના હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને મુઝે રસૂલ બનાકર ભેજા ઔર મુઝ પર અપની કિતાબ નાઝિલ ફરમાઈ ઔર હુકમ દિયા કે મૈં તુમ્હેં ઉસકે માનને પર અલ્લાહકી રઝા ઔર ને'મતે આખિરતકી બશારત દૂં ઔર ઈન્કાર કરને પર અઝાબે ઈલાહીકા ખૌફ દિલાઊં. મૈંને તુમ્હેં અપને રબકા પયામ પહુંચાયા અગર તુમ ઈસે કુબૂલ કરો તો યે તુમ્હારે લિયે દુનિયા વ આખેરતકી ખુશનસીબી હૈ ઔર ન માનો તો મૈં સબ્ર કરૂંગા ઔર અલ્લાહકે ફૈસલેકા ઈન્તેઝાર કરૂંગા, ઈસ પર ઉન લોગોંને કહા કે, અય મુહમ્મદ ! (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ) અગર આપ હમારે મા'રૂઝાતકો કુબૂલ નહીં કરતે હૈં તો ઈન પહાળોંકો હટા દીજિયે ઔર મૈદાન સાફ નિકાલ દીજિયે ઔર નહરેં જારી કર દીજિયે ઔર હમારે મરે હૂએ બાપદાદાકો ઝિંદા કર દીજિયે, હમ ઉનસે પૂછ દેખેં કે આપ જો ફરમાતે હૈં કયા યે સચ હૈ ? અગર વો કહ દેંગે તો હમ માન લેંગે. હુઝૂરને ફરમાયા, મૈં ઈન બાતોંકે લિયે નહીં ભેજા ગયા, જો પહુંચાનેકે લિયે મૈં ભેજા ગયા હૂં વો મૈંને પહુંચા દિયા ,અગર તુમ માનો તુમ્હારા નસીબ, ન માનો તો મેં ખુદાઈ ફૈસલેકા ઈન્તેઝાર કરૂંગા. કુફ્ફારને કહા ફિર આપ અપને રબસે અર્ઝ કરકે એક ફરિશ્તા બુલવા લીજિયે

જો આપકી તસ્દીક કરે, ઔર અપને લિયે બાગ ઔર મહલ ઔર સોને ચાંદીકે ખઝાને તલબ કીજિયે, ફરમાયા, મૈં ઈસલિયે નહી ભેજા ગયા, મૈં બશીર નઝીર બનાકર ભેજા ગયા હૂં. ઈસ પર કહને લગે, તો હમ પર આસ્માન ગિરવા દીજિયે ઔર બા'ઝે ઉનમેંસે યે બોલે કે હમ હરગિઝ ઈમાન ન લાએંગે જબ તક આપ અલ્લાહકો ઔર ફરિશ્તોંકો હમારે સામને ન લાએ. ઈસ પર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઉસ મજલિસસે ઉઠ આએ ઔર અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમૈયા આપકે સાથ ઉઠા ઔર આપસે કહને લગા, ખુદાકી કસમ ! મૈં કભી આપ પર ઈમાન ન લાઊંગા જબ તક તુમ સીઢી લગાકર આસ્માન પર ન ચઢો ઔર મેરી નઝરોંકે સામને વહાંસે એક કિતાબ ઔર ફરિશ્તોંકી એક જમાઅત લેકર ન આઓ, ઔર ખુદાકી કસમ ! અગર યે ભી કરો તો મૈં સમઝતા હૂં કે મૈં ફિર ભી ન માનૂંગા. રસૂલે કરીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને જબ દેખા કે યે લોગ ઈસ કદર ઝિદ ઔર ઈનાદમેં હૈં ઔર ઉનકી હકદુશ્મની હદસે ગુઝર ગઈ હૈ તો આપકો ઉનકી હાલત પર રંજ હુવા, ઈસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હૂઈ. (૧૯૫) જો હમારે સામને તુમ્હારે સિદકકી ગવાહી દે. (૧૯૬) મેરા કામ અલ્લાહકા પયામ પહુંચા દેના હૈ વો મૈંને પહુંચા દિયા, અબ જિસ કદર મો'જિઝાત વ આયાત યકીન વ ઈત્મીનાન કે લિયે દરકાર હૈં ઉનસે બહુત ઝિયાદા મેરા પરવરદિગાર ઝાહિર ફરમા ચુકા, હુજ્જત ખત્મ હો ગઈ, અબ યે સમઝ લો કે રસૂલકે ઈન્કાર કરને ઔર આયાતે ઈલાહિયહસે મુકરનેકા કયા અંજામ હોતા હૈ. (૧૯૭) રસૂલોંકો બશર હી જાનતે રહે ઔર ઉનકે મન્સબે નુબુવ્વત ઔર અલ્લાહ તઆલાકે અતા ફરમાએ હુએ કમાલાત કે મુકિર ઔર મોઅતરિફ ન હુએ, યહી ઉનકે કુફ્રકી અસ્લ થી, ઔર ઈસી લિયે વો કહા કરતે થે કે કોઈ ફરિશ્તા કયોં નહી ભેજા ગયા, ઈસ પર અલ્લાહ તઆલા અપને હબીબ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે ફરમાતા હૈ કે, અય હબીબ ! ઉનસે (૧૯૮) વહી ઉસમેં બસતે. (૧૯૯) કયૂં કે વો ઉનકી જિન્સસે હોતા, લેકિન જબ ઝમીનમેં આદમી બસતે હૈં તો ઉનકા મલાઈકહમેં સે રસૂલ તલબ કરના નિહાયત હી બેજા હૈ. (૨૦૦) મેરે સિદ્દક વ અદાએ ફર્ઝે રિસાલત ઔર તુમ્હારે કિઝ્બ વ અદાવત પર. (૨૦૧) ઔર તૌફીક ન દે. (૨૦૨) જો ઉન્હે હિદાયત કરે. (૨૦૩) ઘસિટતા. (૨૦૪) જૈસે વો દુનિયામેં હક કે દેખને, બોલને ઔર સુનનેસે અંધે, ગૂંગે, બહરે બને રહે, એસે હી ઉઠાએ જાએંગે. (૨૦૫) ઐસે અઝીમ વ વસીઅ વો (૨૦૬) યે ઉસકી કુદરતસે કુછ અજીબ નહી. (૨૦૭) અઝાબકી યા મૌત વ બઅસકી. (૨૦૮) બાવજૂદ દલીલે વાઝેહ ઔર હુજ્જત કાઈમ હોનેકે. (૨૦૯) જિનકી કુછ ઈન્તેહા નહી. (૨૧૦) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, વો નવ નિશાનિયાં યે હૈં. (૧) અસા. (૨) યદે બૈઝા. (૩) વો ઉકદહ જો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકી ઝબાને મુબારકમેં થા ફિર અલ્લાહ તઆલાને ઉસકો હલ ફરમાયા. (૪) દરિયાકા ફટના ઔર ઉસમેં રાસ્તે બનના. (૫) તૂફાન. (૬) ટિડ્ડી (૭) ઘુન. (૮) મેંડક. (૯) ખૂન, ઉનમેંસે છે આખિરકા મુફસ્સલ બયાન નવેં પારે કે છટે રુકૂઅમેં ગુઝર ચુકા. (૨૧૧) યા'ની હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સાલમ (૨૧૨) યા'ની મઆઝલ્લાહ જાદૂકે અસરસે તુમ્હારી અકલ બજા ન રહી યા મસ્હૂર સાહિર (જાદૂ કરનેવાલા) કે મા'નામેં હૈ, ઔર મતલબ યે હૈ કે યે અજાઈબ જો આપ દિખલાતે હૈં યે જાદૂકે કરિશ્મા હૈં, ઈસ પર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને. (૨૧૩) અય ફિરઔન મુઆનિદ. (૨૧૪) કે ઈન આયાતસે મેરા સિદ્દક ઔર મેરા ગૈર મસ્હૂર હોના ઔર ઈન આયાતકા ખુદાકી તરફસે હોના ઝાહિર હૈ. (૨૧૫) યે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકી તરફસે ફિરઔનકે ઉસ કૌલ કા જવાબ હૈ કે, ઉસને આપકો મસ્હૂર કહા થા મગર ઉસકા કૌલ કિઝ્બ વ બાતિલ થા, જિસે વો ખૂદ ભી જાનતા થા, મગર ઉસકે ઈનાદને ઉસસે કહલાયા, ઔર આપકા ઈર્શાદ હક વ સહીહ, ચુનાંચે વૈસા હી વાકેઅ હુવા (૨૧૬) યા'ની હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો ઔર ઉનકી કૌમકો મિસ્રકી. (૨૧૭) ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો ઔર ઉનકી કૌમકો હમને સલામતી અતા ફરમાઈ (૨૧૮) યા'ની ઝમીને મિસ્ર વ શામમેં (ખાઝિન વ કુર્તબી). (૨૧૯) યા'ની કિયામત. (૨૨૦) મૌકફે કિયામતમેં ફિર સઅદા ઔર અશ્કિયાકો (નેક ઔર આશિક લોગ) એક દૂસરેસે મુમ્તાઝ કર દેંગે (૨૨૧) શયાતીનકે ખલ્તસે મહફૂઝ રહા ઔર કિસી તગૈયુરને ઉસમેં રાહ ન પાઈ, તિબ્યાન મેં હૈ કે હકસે મુરાદ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ઝાતે મુબારક હૈ. ફાઈદા આયતે શરીફાકા યે જુમ્લા હર એક બીમારી કે લિયે અમલે મુજર્રબ હૈ, મવઝએ મરઝ પર હાથ રખકર પઢકર દમ કર દિયા જાએ તો બિઈઝનિલ્લાહ બીમારી દૂર હો જાતી હૈ. મુહમ્મદ ઈબ્ને સિમાક બીમાર હુએ તો મુતવસ્સેલીન કારૂરા લેકર એક નસ્રાની તબીબકે પાસ બગર્ઝે ઈલાજ ગયે, રાહમેં એક સાહિબ મિલે, નિહાયત ખુશરૂ ઔર ખુશ લિબાસ ઉનકે જિસ્મે મુબારકસે નિહાયત પાકીઝા ખુશ્બૂ આ રહી થી, ઉન્હોંને ફરમાયા, કહાં જાતે હો ? ઉન લોગોંને કહા, ઈબ્ને સિમાકકા કારૂરા દિખાનેકે લિયે ફુલાં તબીબકે પાસ જાતે હૈં, ઉન્હોંને ફરમાયા, સુબ્હાનલ્લાહ ! અલ્લાહકે વલીકે લિયે ખુદાકે દુશ્મનસે મદદ ચાહતે હો ! કારૂરા ફેંકો ઔર વાપસ જાઓ ! ઔર ઉનસે કહો

કે મકામે દર્દ પર હાથ રખકર પઢો "બિલ્હક્કિ અન્ઝલ્નાહુ વબિલ્હક્કિ નઝલ" યે ફરમાકર વો બુઝુર્ગ ગાઈબ હો ગએ, ઉન સાહિબોંને વાપસ હોકર ઇબ્ને સિમાકસે વાકેઆ બયાન કિયા, ઉન્હોંને મકામે દર્દ પર હાથ રખકર કલ્મે પઢે, ફૌરન આરામ હો ગયા, ઔર ઇબ્ને સિમાકને ફરમાયા કે, વો હઝરત ખિઝર થે અલા નબિય્યિના વ અલૈહિસ્સલામ. (૨૨૨) તેઇસ સાલકે અરસેમેં (૨૨૩) તા કે ઉસકે મઝામીન બઆસાની સુનનેવાલોંકે ઝહનનશી હોતે રહેં. (૨૨૪) હસ્બે ઇકતેઝાએ મસાલેહ વ હવાદિસ. (૨૨૫) ઔર અપને લિયે ને'મતે આખેરત ઇખ્તિયાર કરો યા અઝાબે જહન્નમ. (૨૨૬) યા'ની મોમિનીન અહલે કિતાબ જો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી બઅસતસે પહલે ઇંતેઝાર વ જુસ્તજૂમેં થે, હુઝૂર અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી બઅસતકે બાદ શરફે ઇસ્લામસે મુશર્રફ હુવે, જૈસે કે ઝૈદ ઇબ્ને અમ્રૂ ઇબ્ને નુફૈલ ઔર સલ્માન ફારસી ઔર અબૂઝર વ ગૈરહુમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ. (૨૨૭) જો ઉસને અપની પહલી કિતાબોંમેં ફરમાયા થા કે નબી આખરુઝઝમાં મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો મબ્ઊસ ફરમાએગે. (૨૨૮) અપને રબકે હુઝૂર ઇજઝ વ નિયાઝસે, નર્મ દિલીસે. (૨૨૯) મસ્અલા : કુર્આને કરીમકી તિલાવતકે વકત રોના મુસ્તહબ હૈ, તિર્મિઝી વ નિસાઇ કી હદીસમેં હૈ કે, વો શખ્સ જહન્નમમેં ન જાએગા જો ખૌફે ઇલાહીસે રોએ. (૨૩૦) શાને નુઝૂલ : હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, એક શબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને તવીલ સજદા કિયા ઔર અપને સજદેમેં યા અલ્લાહ, યા રહમાન ફરમાતે રહે, અબૂ જહલને સુના તો કહને લગા કે (હઝરત) મુહમ્મદ મુસ્તફા (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ) હમેં તો કઇ મા'બૂદોંકે પૂજનેસે મના કરતે હૈં ઔર અપને આપ દો કો પુકારતે હૈં, અલ્લાહકો ઔર રહમાનકો (મઆઝલ્લાહ) ઉસકે જવાબમેં યે આયત નાઝિલ હુઇ ઔર બતાયા ગયા, અલ્લાહ ઔર રહમાન દો નામ એક હી મા'બૂદે બરહક્કે હૈં, ખ્વાહ કિસી નામસે પુકારો (૨૩૧) યા'ની મુતવસ્સિત આવાઝસે પઢો, જિસસે મુકતદી બ આસાની સુન લેં. શાને નુઝૂલ : રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ મક્કા મુકર્રમામેં જબ અપને અસ્હાબકી ઇમામત ફરમાતે, મુશ્રિકીન સુનતે તો કુર્આનેપાકકો ઔર ઉસકે નાઝિલ ફરમાનેવાલે કો ઔર જિન પર નાઝિલ હુવા ઉન સબકો ગાલિયાં દેતે, ઇસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ (૨૩૨) જૈસા કે યહૂદ વ નસારાકા ગુમાન હૈ. (૨૩૩) જૈસા કે મુશ્રિકીન કહતે હૈં. (૨૩૪) યા'ની વો કમઝોર નહી કે ઉસકો કિસી હિમાયતી ઔર મદદગારકી હાજત હો. (૨૩૫) હદીસ શરીફમેં હૈ, રોઝે કિયામત જન્નતકી તરફ સબસે પહલે વહી લોગ બુલાએ જાએંગે, જો હર હાલમેં અલ્લાહકી હમ્દ કરતે હૈં. એક ઔર હદીસ મેં હૈ કે બેહતરીન દુઆ અલ્હમ્દુલિલ્લાહ હૈ ઔર બેહતરીન ઝિક્ર લાઇલાહ ઇલ્લલ્લાહ (તિર્મિઝી). મુસ્લિમ શરીફ કી હદીસમેં હૈ, અલ્લાહ તઆલાકે નઝદીક ચાર કલ્મે બહુત પ્યારે હૈં, "લાઇલાહ ઇલ્લલ્લાહુ, અલ્લાહુ અકબર, સુબ્હાનલ્લાહિ, વલ્હમ્દુલિલ્લાહિ". ફાઇદા : ઇસ આયતકા નામ આયતુલ ઇઝઝ હૈ, બની અબ્દુલ મુત્તલિબ કે બચ્ચે જબ બોલના શુરૂઅ કરતે થે તો ઉનકો સબસે પહલે યહી આયત "કુલિલ્હમ્દુલિલ્લાહિલ્લઝી" સિખાઇ જાતી થી. સૂરએ કહફ : (૧) ઇસ સૂરતકા નામ સૂરએ કહફ હૈ, યે સૂરત મક્કિયહ હૈ, ઇસમેં એકસો ગ્યારહ આયતે ઔર એક હઝાર પાંચસો સતત્તર કલ્મે ઔર છે હઝાર તીનસો સાઠ હર્ફ હૈં. (૨) મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ. (૩) યા'ની કુર્આનેપાક જો ઉસકી બેહતરીન ને'મત ઔર બંદોંકે લિયે નજાત વ ફલાહકા સબબ હૈ (૪) ન લફઝી ન મા'નવી ન ઇસમેં ઇખ્તિલાફ ન તનાકુઝ. (૫) કુફ્ફારકો. (૬) કુફ્ફાર. (૭) ખાલિસ જેહાલતસે યે બોહતાન ઉઠાતે ઔર ઐસી બાતિલ બાત બકતે હૈં. (૮) યા'ની કુર્આન શરીફ પર. (૯) ઇસમેં નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી તસલ્લીયે કલ્બ ફરમાઇ ગઇ કે આપ ઉન બેઇમાનોં કે ઇમાનસે મહરૂમ રહને પર ઇસ કદર રંજો ગમ ન કીજિયે ઔર અપની જાનેપાક કો ઇસ ગમસે હલાકતમેં ન ડાલિયે (૧૦) વો ખ્વાહ હૈવાન હો યા નબાત યા મુઆદિન યા અન્હાર (૧૧) ઔર કૌન ઝોહદ ઇખ્તિયાર કરતા ઔર મુહર્રમાત વ મમ્નૂઆતસે બચતા હૈ (૧૨) ઔર આબાદ હોનેકે બાદ વીરાન કર દેંગે ઔર નબાત વ અશ્જાર વગૈરહ જો ચીઝેં ઝીનતકી થી ઉનમેંસે કુછ ભી બાકી ન રહેગા તો દુનિયાકી નાપાયદાર ઝીનત પર ફુરતહ ન હો (૧૩) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે, રકીમ ઇસ વાદીકા નામ હૈ, જિસમેં અસ્હાબે કહફ હૈં, આયતમેં ઉન અસ્હાબકી નિસ્બત ફરમાયા કે વો. (૧૪) અપની કાફિર કૌમસે અપના ઇમાન બચાને કે લિયે (૧૫) ઔર હિદાયત વ નુસરત ઔર રિઝક વ મગફિરત ઔર દુશ્મનોંસે અમ્ન અતા ફરમા, અસ્હાબે કહફ : કવી તરીન અકવાલ યે હૈ કે, સાત હઝરાત થે અગર ચે ઉનકે નામોંમેં કિસી કદર ઇખ્તેલાફ હૈ, લેકિન હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાકી રિવાયત પર જો ખાઝિનમેં હૈ, ઉનકે નામ યે હૈં (૧)
૪૦ મકસલ્મીના (૨) યમ્લીખા (૩) મર્તૂનસ (૪) બિનૂનસ (૫) સારીનૂનસ (૬) ઝૂનવાનસ (૭) કુશેફીત (૮) તુનૂનસ ઔર ઉનકે

કુત્તેકા નામ 'કિત્મીર' હૈ ખવાસ : યે અસ્મા લિખકર દરવાઝે પર લગા દિયે જાએ તો મકાન જલનેસે મહફૂઝ રહતા હૈ, સરમાયા પર રખ દિએ જાએ તો વોહ ચોરી નહી જાતા, કશ્તી યા જહાઝ ઉનકી બરકતસે ગર્ક નહી હોતા, ભાગા હુવા શખ્સ ઉનકી બરકતસે વાપસ આ જાતા હૈ, કહી આગ લગી હો ઔર યે અસ્મા કપળેમેં લિખકર ડાલ દિએ જાએ તો વો બુઝ જાતી હૈ, બચ્ચેકે રોને, બારીકે બુખાર, દર્દે સર, ઉમ્મુસ સિબ્યાન ખુશ્કી વ તરી કે સફરમેં જાનોમાલકી હિફાઝત અકલકી તેઝી, કૈદિયોંકી આઝાદીકે લિયે યે અસ્મા લિખકર બતરીકે તા'વીઝ બાઝૂમેં બાંધે જાએ (જમલ). વાકેઆ : હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામકે બાદ અહલે ઈન્જીલકી હાલત અબતર હો ગઈ, વો બુતપરસ્તીમેં મુબ્તિલા હો ગએ ઔર દૂસરોંકો બુતપરસ્તી પર મજબૂર કરને લગે. ઉનમેં દકિયાનૂસ બાદશાહ બળા જાબિર થા, જો બુતપરસ્તી પર રાઝી ન હોતા ઉસકો કત્લ કર ડાલતા, અસ્હાબે કહફ શહરે અફસૂસકે શોરફા ઔર મોઅઝઝેઝીનમેંસે ઈમાનદાર લોગ થે. દકિયાનૂસ કે જબ્ર વ ઝુલ્મસે અપના ઈમાન બચાનેકે લિયે ભાગે ઔર કરીબ કે પહાળમેં એક ગારમેં પનાહગુઝી હુએ, વહાં સો ગએ, તીનસો બરસસે ઝિયાદા અરસે તક ઉસી હાલમેં રહે, બાદશાહકો જુસ્તજૂસે મા'લૂમ હુવા કે વો ગારકે અંદર હૈં તો ઉસને હુકમ દિયા કે ગારકો એક સંગીન દીવાર ખીંચકર બંદ કર દિયા જાએ તાકે વો ઉસમેં મરકર રહ જાએ ઔર વો ઉનકી કબ્ર હો જાએ, યહી ઉનકી સઝા હૈ. અમ્માલે હુકૂમતમેંસે યે કામ જિસકો સુપુર્દ કિયા ગયા વો નેક આદમી થા, ઉસને ઉન અસ્હાબકે નામ, તા'દાદ, પૂરા વાકેઆ રાંગકી તખ્તી પર કન્દહકર તાંબેકે સંદૂકમેં દીવારકી બુનિયાદકે અંદર મહફૂઝ કર દિયા યે ભી બયાન કિયા ગયા હૈ કે ઈસી તરહ એક તખ્તી શાહી ખઝાનેમેં ભી મહફૂઝ કરા દી ગઈ. કુછ અરસે બાદ દકિયાનૂસ હલાક હુવા, ઝમાને ગુઝરે સલ્તનતેં બદલી, તા આંકે એક નેક બાદશાહ ફરમાંરવા હુવા ઉસકા નામ બેદરૂસ થા, જિસ ને અળસઠ સાલ હુકૂમતકી, ફિર મુલ્કમેં ફિર્કાબંદી પૈદા હૂઈ ઔર બા'ઝ લોગ મરનેકે બાદ ઉઠને ઔર કિયામત આનેકે મુન્કિર હો ગએ. બાદશાહ એક તન્હા મકાનમેં બંદ હો ગયા ઔર ઉસને ગિર્યા વ ઝારીસે બારગાહે ઈલાહીમેં દુઆ કી, યા રબ! કોઈ ઐસી નિશાની ઝાહિર ફરમા જિસ્સે ખલ્કકો મુર્દોકે ઉઠને ઔર કિયામત આનેકા યકીન હ સિલ હો. ઉસી ઝમાનેમેં એક શખ્સને અપની બકરિયોંકે લિયે આરામકી જગહ હાસિલ કરનેકે વાસ્તે ઉસી ગારકો તજવીઝ કિયા ઔર દીવાર ગિરા દી, દીવાર ગિરનેકે બાદ કુછ ઐસી હૈબત તારી હૂઈ કે ગિરાનેવાલે ભાગ ગએ. અસ્હાબે કહફ બહુકમે ઈલાહી ફરહાં વ શાદાં ઉઠે, ચેહરા શગુફતહ, તબીઅતેં ખુશ, ઝિંદગીકી તરોતાઝગી મૌજૂદ. એકને દૂસરેકો સલામ કિયા, નમાઝકે લિયે ખળે હો ગએ, ફારિગ હોકર યમીલખા સે કહા કે આપ જાઈયે ઔર બાઝારસે કુછ ખાનેકો ભી લાઈએ, ઔર યે ખબર ભી લાઈયે કે દકિયાનૂસકા હમ લોગોંકી નિસ્બત કયા ઈરાદા હૈ, વો બાઝાર ગએ ઔર શહર પનાહ દરવાઝે પર ઈસ્લામી અલામત દેખી, નયે નયે લોગ પાએ, ઉન્હેં હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામકે નામકી કસમ ખાતે સુના, તઅજ્જુબ હુવા, યે કયા મુઆમલા હૈ! કલ તો કોઈ શખ્સ અપના ઈમાન ઝાહિર ન કર સકતા થા, હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામકા નામ લેનેસે કત્લ કર દિયા જાતા થા, આજ ઈસ્લામી અલામતેં શહરપનાહ પર ઝાહિર હૈં, લોગ બેખૌફો ખતર હઝરતકે નામ કસ્મેં ખાતે હૈં, ફિર આપ નાન કી દુકાન પર ગએ, ખાના ખરીદનેકે લિયે ઉસકો દકિયાનૂસી સિક્કેકા રૂપિયા દિયા જિસકા ચલન સદિયોંસે મૌકૂફ હો ગયા થા ઔર ઉસકા દેખનેવાલા ભી કોઈ બાકી ન રહા થા, બાઝારવાલોંને ખયાલ કિયા કે કોઈ પુરાના ખઝાના ઉનકે હાથ આ ગયા હૈ, ઉન્હેં પકળ કર હાકિમકે પાસ લે ગયે, વો નેક શખ્સ થા, ઉસને ભી ઉનસે દર્યાફત કિયા કે ખઝાના કહાં હૈ ? ઉન્હોંને કહા, ખઝાના કહી નહી હૈ, યે રૂપિયા હમારા અપના હૈ, હાકિમને કહા, યે બાત કિસી તરહ કાબિલે યકીન નહી, ઉસમેં જો સનહ મૌજૂદ હૈ વો તીનસો બરસસે ઝિયાદાકા હૈ, ઔર આપ નવજવાન હૈં હમ લોગ બૂળ્હે હૈં, હમને તો કભી યે સિક્કા દેખા હી નહી. આપને ફરમાયા, મૈં જો દર્યાફત કરૂં વો ઠીક ઠીક બતાઓ તો ઉકદહ હલ હો જાએગા, યે બતાઓ કે દકયાનૂસ બાદશાહ કિસ હાલ વ ખયાલમેં હૈ, હાકિમને કહા કે આજ રૂએ ઝમીન પર ઈસ નામ કા કોઈ બાદશાહ નહી સૈંકળોં બરસ હુએ જબ એક બેઈમાન બાદશાહ ઈસ નામકા ગુઝરા હૈ. આપને ફરમાયા, કલ હી તો હમ ઉસકે ખૌફસે જાન બચાકર ભાગે હૈં, મેરે સાથી કરીબકે પહાળમેં એક ગારકે અંદર પનાહગુઝી હૈં, ચલો મૈં તુમ્હેં ઉનસે મિલા દૂં. હાકિમ ઔર શહરકે અમાઈદ ઔર એક ખલ્કે કસીર ઉનકે હમરાહ સરેગાર પહુંચે, અસ્હાબે કહફ યમીલ્ખાકે ઈંતેઝારમેં થે, કસીર લોગોંકે આનેકી આવાઝ ઔર ખટકે સુનકર સમઝે કે યમીલ્ખા પકળે ગયે ઔર દકિયાનૂસી ફૌજ હમારી જુસ્તજૂમેં આ રહી હૈ, અલ્લાહકી હમ્દ ઔર શુક્ર બજા લાને લગે. ઈત્નેમેં યે લોગ પહુંચે. યમીલ્ખા ને તમામ કિસ્સા સુનાયા, ઉન હઝરાતને સમઝ લિયા કે હમ બહુકમે ઈલાહી ઈતના તવીલ ઝમાના સોએ ઔર અબ ઈસલિયે ઉઠાએ ગએ હૈં કે લોગોંકે લિયે બા'દે મૌત ઝિંદા કિએ જાનેકી દલીલ ઔર નિશાની હો, હાકિમ સરેગાર પહુંચા તો ઉસને તાંબેકા સંદૂક દેખા, ઉસકો ખોલા તો તખ્તી બરઆમદ હુઈ, ઉસ તખ્તીમેં ઉન અસ્હાબકે અસ્મા ઔર ઉનકે કુત્તેકા નામ

લિખ્ખા થા, યે ભી લિખ્ખા થા કે યે જમાઅત અપને દીનકી હિફાઝત કે લિયે દકિયાનૂસ કે ડરસે ઇસ ગારમેં પનાહગુઝી હૂઇ. દકયાનૂસ ને ખબર પાકર એક દીવારસે ઉન્હેં ગારમેં બંદ કર દેનેકા હુકમ દિયા, હમ યહ હાલ ઇસલિયે લિખતે હૈં કે જબ કભી ગાર ખુલે તો હાલ પર મુત્તલઅ હો જાએ. યે લોહ પઢકર સબકો તઅજ્જુબ હુવા ઔર લોગ અલ્લાહકી હમ્દ વ સના બજા લાએ કે ઉસને ઐસી નિશાની ઝાહિર ફરમા દી જિસસે મૌતકે બાદ ઉઠનેકા યકીન હાસિલ હોતા હૈ. હાકિમને અપને બાદશાહ બેદરૂસ કો વાકિએકી ઇત્તેલાઅ દી, વો ઉમરા વ અમાઇદ કો લેકર હાઝિર હુવા ઔર સજદએ શુક્રે ઇલાહી બજા લાયા કે અલ્લાહ તઆલાને ઉસકી દુઆ કુબૂલ કી, અસ્હાબે કહફને બાદશાહસે મુઆનેકા કિયા ઔર ફરમાયા, હમ તુમ્હેં અલ્લાહકે સુપુર્દ કરતે હૈં, વસ્સલામુ અલૈક વ રહમતુલ્લાહિ વ બરકાતુહૂ, અલ્લાહ તેરી ઔર તેરે મુલ્કકી હિફાઝત ફરમાએ ઔર જિન વ ઇન્સકે શરસે બચાએ. બાદશાહ ખળા હી થા કે વો હઝરાત અપની ખ્વાબગાહોંકી તરફ વાપસ હોકર મસ્રૂફે ખ્વાબ હૂએ ઔર અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં વફાત દી. બાદશાહને સાલકે સંદૂકમેં ઉનકે અજસાદકો મહફૂઝ કિયા ઔર અલ્લાહ તઆલાને રોઅબસે ઉનકી હિફાઝત ફરમાઇ કે કિસીકી મજાલ નહી કે વહાં પહુંચ સકે, બાદશાહને સરેગાર મસ્જિદ બનાનેકા હુકમ દિયા ઔર એક સુરૂરકા દિન મોઐયન કિયા કે, હર સાલ લોગ ઇદકી તરહ વહાં આયા કરેં (ખાઝિન વગૈરહ) મસ્અલા : ઇસસે મા'લૂમ હુવાકે, સાલેહીનમેં ઉર્સકા મા'મૂલ કદીમસે હૈ (૧૬) યા'ની ઉન્હેં ઐસી નીંદ સુલા દિયા કે કોઇ આવાઝ બેદાર ન કર સકે. (૧૭) કે અસ્હાબે કહફકે. (૧૮) દકિયાનૂસ બાદશાહકે સામને. (૧૯) ઔર ઉસકે લિયે શરીક ઔર ઔલાદ ઠહરાએ, ફિર ઉન્હોંને આપસમેં એક દૂસરેસે કહા. (૨૦) યા'ની ઉન પર તમામ દિન સાયા રહતા હૈ ઔર તુલૂઅસે ગુરૂબ તક કિસી વકત ભી ધૂપકી ગર્મી ઉન્હેં નહી પહુંચતી. (૨૧) ઔર તાઝા હવાએં ઉનકો પહુંચતી હૈં. (૨૨) કયૂંકે ઉનકી આંખે ખુલી હૈં. (૨૩) સાલમેં એક મર્તબા દસવી મુહર્રમકો. (૨૪) જબ વો કરવટ લેતે હૈં, વો ભી કરવટ બદલતા હૈ. ફાઇદા : તફસીરે સઅલબીમેં હૈ કે જો કોઇ ઇન કલેમાત "વકલ્બુહુમ બાસિતુન ઝિરાઐહિ બિલ વસીદ" કો લિખકર અપને સાથ રખ્ખે કુત્તેકે ઝરરસે અમ્નમેં રહે (૨૫) અલ્લાહ તઆલાને ઐસી હૈબતસે ઉનકી હિફાઝત ફરમાઇ હૈ કે ઉન તક કોઇ જા નહી સકતા. હઝરત મુઆવિયહ જંગે રૂમકે વકત કહફકી તરફ ગુઝરે તો ઉન્હોંને અસ્હાબે કહફ પર દાખિલ હોના ચાહા, હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ઉન્હેં મના કિયા ઔર યે આયત પઢી, ફિર એક જમાઅત હઝરત મુઆવિયહકે હુકમસે દાખિલ હૂઇ તો અલ્લાહ તઆલાને એક ઐસી હવા ચલાઇ કે સબ જલ ગએ (૨૬) એક મુદતે દરાઝકે બાદ. (૨૭) ઔર અલ્લાહ તઆલાકી કુદરતે અઝીમા દેખકર ઉનકા યકીન ઝિયાદા હો ઔર વો ઉસકી ને'મતોંકા શુક્ર અદા કરેં. (૨૮) યા'ની મુકસલ્મીના જો ઉનમેં સબસે બળે ઔર ઉનકે સરદાર હંય. (૨૯) કયૂંકે વો ગાર મેં તુલૂએ આફતાબ કે વકત દાખિલ હૂએ થે ઔર જબ ઉઠે તો આફતાબ કરીબે ગુરૂબ થા, ઇસસે ઉન્હોંને યે ગુમાન કિયા કે વહી દિન હૈ. મસ્અલા : ઇસસે સાબિત હુવાકે ઇજતેહાદ જાઇઝ ઔર ઝન્ને ગાલિબ કી બિના પર કૌલ કરના દુરુસ્ત હૈ (૩૦) ઉન્હેં યા તો ઇલ્હામસે મા'લૂમ હુવા કે મુદતે દરાઝ ગુઝર ચુકી યા ઉન્હેં કુછ ઐસે દલાઇલ વ કરાઇન મિલે, જૈસે કે બાલોં ઔર નાખૂનોંકા બળ્હ જાના જિસ્સે ઉન્હોંને યે ખયાલ કિયા કે અરસા બહુત ગુઝર ચુકા. (૩૧)યા'ની દકિયાનૂસી સિક્કાકે રૂપિયે જો ઘરસે લેકર આએ થે ઔર સોતે વકત અપને સિરહાને રખ લિયે થે. મસ્અલા : ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે મુસાફિર કો ખર્ચ સાથમેં રખના તરીકએ તવક્કુલકે ખિલાફ નહી હૈ, ચાહિયે કે ભરોસા અલ્લાહ પર રખ્ખે. (૩૨) ઔર ઉસમેં કોઇ શુબ્હએ હુર્મત નહી. (૩૩) ઔર બુરી તરહ કત્લ કરેંગે. (૩૪) યા'ની જબ્રો સિતમસે કુફ્રી મિલ્લત. (૩૫) લોગોંકો દકિયાનૂસ-કે મરને ઔર મુદત ગુઝર જાનેકે બાદ. (૩૬) ઔર બેદરૂસકી કૌમમેં જો લોગ મરનેકે બાદ ઝિંદા હોનેકા ઇન્કાર કરતે હૈં ઉન્હેં મા'લૂમ હો જાએ. (૩૭) યા'ની ઉનકી વફાત કે બાદ ઉનકે ગિર્દ ઇમારત બનાનેમેં. (૩૮) યા'ની બેદરૂસ બાદશાહ ઔર ઉસકે સાથી (૩૯) જિસમેં મુસલમાન નમાઝ પઢેં ઔર ઉનકે કુર્બસે બરકત હાસિલ કરેં (મદારિક). મસ્અલા : ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે બુઝુર્ગોંકે મઝારાત કે કરીબ મસ્જિદેં બનાના અહલે ઇમાનકા કદીમ તરીકા હૈ ઔર કુર્આને કરીમમેં ઉસકા ઝિક્ર ફરમાના ઔર ઉસકો મના ન કરના, ઇસ ફે'લકે દુરુસ્ત હોનેકી કવી તરીન દલીલ હૈ. મસ્અલા : ઇસસે યે ભી મા'લૂમ હુવા કે બુઝુર્ગોંકે જવારમેં બરકત હાસિલ હોતી હૈ, ઇસી લિયે અહલુલ્લાહકે મઝારાત પર લોગ હુસૂલે બરકતકે લિયે જાયા કરતે હૈં ઔર ઇસી લિયે કબ્રોંકી ઝિયારત સુન્નત ઔર મૂજિબે સવાબ હૈ. (૪૦) નસ્રાની જૈસા કે ઉનમેંસે સૈયિદ ઔર આકિબને કહા. (૪૧) જો બેજાને કહ દી કિસી તરહ સહીહ નહી હો સકતી. (૪૨) ઔર યે કહનેવાલે મુસલમાન હૈં, અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકે કૌલકો સાબિત રખ્ખા કયૂંકે ઉન્હોંને જો કુછ કહા વો નબી અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે ઇલ્મ હાસિલ કરકે કહા. (૪૩) કયૂંકે જહાનોંકી તફાસીલ ઔર કાએનાતે માઝિયહ વ મુસ્તકબિલહ કા ઇલ્મ અલ્લાહ હી કો

હૈ યા જિસકો વો અતા ફરમાએ (૪૪) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે, મેં ઉન્હી કલીલમેંસે હૂં જિનકા આયતમેં ઇસ્તિસ્ના ફરમાયા. (૪૫) અહલે કિતાબસે. (૪૬) ઔર કુર્આનમેં નાઝિલ ફરમા દી ગઇ, આપ ઇસીપર ઇકતેફા કરેં ઔર ઇસ મુઆમલેમેં યહૂદકે જોહલકા ઇઝહાર કરનેકે દરપે ન હોં (૪૭) યા'ની અસ્હાબે કહફકે. (૪૮) યા'ની જબ કિસી કામકા ઇરાદા હો તો યે કહના ચાહિયે કે ઇન્શાઅલ્લાહ ! ઐસા કરૂંગા, બગૈર ઇન્શાઅલ્લાહકે ન કહે. શાને નુઝૂલ : અહલે મક્કાને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે જબ અસ્હાબે કહફકા હાલ દર્યાફત કિયા થા તો હુઝૂરને ફરમાયા, કલ બતાઊંગા ઔર 'ઇન્શાઅલ્લાહ' નહી ફરમાયા થા તો કઇ રોઝ વહી નહી આઇ, ફિર યે આયત નાઝિલ હુઇ (૪૯) યા'ની ઇન્શાઅલ્લાહ તઆલા કહના યાદ ન રહે તો જબ યાદ આયે કહલે, હસન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા, જબ તક ઉસ મજલિસમેં રહે. ઇસ આયતકી તફસીરોંમેં કઇ કૌલ હૈં. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા, મા'ના યે હૈં કે અગર કિસી નમાઝકો ભૂલ ગયા તો યાદ આતે હી અદા કરે (બુખારી વ મુસ્લિમ) બા'ઝ આરિફીનને ફરમાયા, મા'ના યે હૈં કે અપને રબકો યાદ કર, જબ તૂ અપને આપકો ભૂલ જાએ, કયૂંકે ઝિક્રકા કમાલ યહી હૈ કે ઝાકિર મઝકૂરમેં ફના હો. (શેઅર) : ઝિક્ર વ ઝાકિર મહવ ગરદદ બિત્તમામ જુમ્લગી મઝકૂર માનદ વસ્સલામ. (૫૦) વાકેઅએ અસ્હાબે કહફકે બયાન ઔર ઉસકી ખબર દેને. (૫૧) યા'ની ઐસે મો'જિઝાત અતા ફરમાએ જો મેરી નુબુવ્વત પર ઇસસે ભી ઝિયાદહ ઝાહિર દલાલત કરેં, જૈસે કે અંબિયાએ સાબેકીનકે અહવાલકા બયાન ઔર ગુયૂબકા ઇલ્મ ઔર કિયામત તક પેશ આનેવાલે હવાદિસ વ વકાયેઅકા બયાન ઔર શક્કુલ કમર ઔર હૈવાનાતસે અપની શહાદતે દિલવાના વગૈરહા (ખાઝિન વ જમલ). (૫૨) ઔર અગર વો ઇસ મુદતમેં ઝગળા કરેં તો. (૫૩) ઉસીકા ફરમાના હક હૈ. શાને નુઝૂલ : નજરાન કે નસ્રાનિયોંને કહા થા, તીનસો બરસ તો ઠીક હૈં ઔર નવકી ઝિયાદતી કૈસી હૈ, ઉસકા હમેં ઇલ્મ નહી, ઇસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હુઇ. (૫૪) કોઇ ઝાહિર ઔર કોઇ બાતિન ઉસસે છુપા નહી (૫૫) આસ્માન ઔર ઝમીનવાલોંકા (૫૬) યા'ની કુર્આનશરીફ. (૫૭) ઔર કિસીકો ઉસકે તબ્દીલ વ તગૈયુર કી કુદરત નહી. (૫૮) યા'ની ઇખ્લાસકે સાથ હર વક્ત અલ્લાહકી તાઅતમેં મશ્ગૂલ રહતે હૈં. શાને નુઝૂલ : સરદારાને કુફ્ફારકી એક જમાઅતને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે અર્ઝ કિયા કે, હમેં ગુરબા ઔર શિકસ્તા હાલોં કે સાથ બૈઠતે શર્મ આતી હૈ અગર આપ ઉન્હેં અપની સોહબતસે જુદા કર દેં તો હમ ઇસ્લામ લે આએં, ઔર હમારે ઇસ્લામ લે આનેસે ખલ્કે કસીર ઇસ્લામ લે આએગી, ઇસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હુઇ. (૫૯) યા'ની ઉસકી તૌફીકસે, ઔર હક્કો બાતિલ ઝાહિર હો ચુકા, મૈં તો મુસલમાનોંકો ઉનકી ગુર્બતકે બાઇસ તુમ્હારી દિલજૂઇકે લિયે અપની મજલિસે મુબારકસે જુદા નહી કરૂંગા. (૬૦) અપને અંજામ વ મઆલકો સોચ ઔર સમઝ લે કે. (૬૧) યા'ની કાફિરો. (૬૨) પ્યાસકી શિદતસે. (૬૩) અલ્લાહકી પનાહ, હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, વો ગલીઝ પાની હૈ, રોગને ઝૈતુનકી તલછટકી તરહ. તિર્મિઝીકી હદીસમેં હૈ, કે જબ વો મુંહકે કરીબ કિયા જાએગા તો મુંહકી ખાલ ઉસ્સે જલકર ગિર પળેગી. બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ યે હૈ કે વો પિઘલાયા હુવા રાંગા ઔર પીતલ હૈ. (૬૪) બલ્કે ઉન્હેં ઉનકી નેકિયોંકી જઝા દેતે હૈં. (૬૫) હર જન્નતીકો તીન તીન કંગન પહનાએ જાએંગે સોને ઔર ચાંદી ઔર મોતિયોંકે, હદીસે સહીહમેં હૈ કે વુઝૂકા પાની જહાં જહાં પહુંચતા હૈ વો તમામ અઅઝા બહિશ્તી ઝેવરોંસે આરાસ્તા કિયે જાએંગે. (૬૬) શાહાના શાનો શૌકતકે સાથ હોંગે. (૬૭) કે કાફિર વ મોમિન ઉસમેં ગૌર કરકે અપના અપના અંજામ વ મઆલ સમઝેં ઔર ઉન દો મર્દોકા હાલ યે હૈ. (૬૮) યા'ની કાફિરકો. (૬૯) યા'ની ઉન્હેં નિહાયત બેહતરીન તરતીબકે સાથ મુરત્તબ કિયા. (૭૦) બહાર ખૂબ આઇ. (૭૧) બાગવાલા ઉસકે ઇલાવા ઔર ભી. (૭૨) યા'ની અમ્વાલે કસીરા સોના, ચાંદી વગૈરહ હર કિસ્મકી ચીઝેં. (૭૩) ઇમાનદાર. (૭૪) ઔર ઇતરાકર ઔર અપને માલ પર ફખ્ર કરકે કહને લગા કે. (૭૫) મેરા કુંબા કબીલા બળા હૈ, મુલાઝિમ, ખિદમતગાર, નૌકર, ચાકર બહુત હૈં. (૭૬) ઔર મુસલમાનકા હાથ પકળકર ઉસકો સાથ લે ગયા, વહાં ઉસકો ઇફતિખારન હર તરફ લિયે ફિરા ઔર હર હર ચીઝ દિખાઇ. (૭૭) કુફ્રકે સાથ, ઔર બાગકી ઝીનત વ ઝૈબાઇશ ઔર રોનક વ બહાર દેખકર મગરૂર હો ગયા ઔર. (૭૮) જૈસા કે તેરા ગુમાન હૈ બિલ્ફર્ઝ. (૭૯) કયૂંકે દુનિયામેં ભી મૈંને બેહતરીન જગહ પાઇ હૈ. (૮૦) મુસલમાન. (૮૧) અકલ વ બુલૂગ, કુવ્વત વ તાકત અતા કી ઔર તૂ સબકુછ પાકર કાફિર હો ગયા.(૮૨) અગર તૂ બાગ દેખકર માશાઅલ્લાહ કહતા ઔર એતરાફ કરતા કે યે બાગ ઔર ઉસકે તમામ મહાસિલ વ મનાફેઅ અલ્લાહ તઆલાકી મશિય્યત ઔર ઉસકે ફઝ્લો કરમસે હૈં, ઔર સબકુછ ઉસકે ઇખ્તિયારમેં હૈ, ચાહે ઉસકો આબાદ રખ્ખે ચાહે વીરાન કરે, ઐસા કહતા તો યે તેરે હકમેં બેહતર હોતા, તૂને ઐસા કયૂં નહી કહા ? (૮૩) ઇસ વજહસે તકબ્બુરમેં મુબ્તિલા થા ઔર

અપને આપકો બળા સમઝતા થા. (૮૪) દુનિયામેં યા ઉકબામેં. (૮૫) કે ઉસમેં સબ્ઝેકા નામોનિશાન બાકી ન રહે. (૮૬) નીચે ચલા જાએ કે કિસી તરહ નિકાલા ન જા સકે. (૮૭) ચુનાંચે ઐસા હી હુવા, અઝાબ આયા. (૮૮) ઔર બાગ બિલ્કુલ વીરાન હો ગયા. (૮૯) પશેમાની ઔર હસરત સે (૯૦) ઇસ હાલકો પહુંચકર ઉસકો મો'મિનકી નસીહત યાદ આતી હૈ ઔર અબ વો સમઝતા હૈ કે યે ઉસકે કુફ્રો સરકશીકા નતીજા હૈ. (૯૧) કે ઝાએઅ શુદા ચીઝ કો વાપસ કર સકતા. (૯૨) ઔર ઐસે હાલાતમેં મા'લૂમ હોતા હૈ. (૯૩) અય સૈયદે આલમ ! સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ. (૯૪) કે ઉસકી હાલત ઐસી હૈ. (૯૫) ઝમીન તરો તાઝા હુઈ ફિર કરીબ હી ઐસા હુવા. (૯૬) ઔર પરાગન્દા કર દે. (૯૭) પૈદા કરને પર ભી ઔર ફના કરને પર ભી, ઇસ આયતમેં દુનિયાકી તરી વ તાઝગી ઔર બેહજત વ શાદમાની ઔર ઉસકે ફના વ હલાક હોનેકી સબ્ઝેસે તમ્સીલ ફરમાઇ ગઇ હૈ, જિસ તરહ સબ્ઝા શાદાબ હોકર ફના હો જાતા હૈ ઔર ઉસકા નામો નિશાન બાકી નહીં રહતા, યહી હાલત દુનિયાકી હયાતે બેએ'તબારકી હૈ, ઇસ પર મગરૂર વ શયદા હોના અકલકા કામ નહીં. (૯૮) રાહે કબ્ર વ આખેરતકે લિયે તોશા નહીં, હઝરત અલી મુર્તઝા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને ફરમાયા કે માલ વ ઔલાદ દુનિયાકી ખેતી હૈ ઔર આમાલે સાલેહા આખેરતકી ઔર અલ્લાહતઆલા અપને બહુતસે બંદેકો યે સબ અતા ફરમાતા હૈ. (૯૯) બાકિયાતુસ્સાલિહાત સે આમાલે ખૈર મુરાદ હૈં, જિનકે સમરે ઇન્સાનકે લિયે બાકી રહતે હૈં, જૈસે કે પંજગાના નમાઝેં ઔર તસ્બીહ વ તહમીદ હદીસ શરીફ મેં હૈ, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને બાકિયાત સાલિહાત કી કસરતકા હુકમ ફરમાયા, સહાબાને અર્ઝ કિયા કે, વો કયા હૈ ? ફરમાયા, "અલ્લાહુ અકબર, લાઇલાહ ઇલ્લલ્લાહુ સુબ્હાનલ્લાહિ વલ્હમ્દુલિલ્લાહિ વલા હીલ વલા કુવ્વત ઇલ્લા બિલ્લાહ" પઢના. (૧૦૦) કે અપની જગહસે ઉખળકર અબ્રકી તરહ રવાના હોંગે. (૧૦૧) ન ઉસ પર કોઇ પહાળ હોગા ન ઇમારત ન દરખ્ત. (૧૦૨) કબ્રોંસે ઔર મૌકફે હિસાબમેં હાઝિર કરેંગે. (૧૦૩) હર હર ઉમ્મતકી જમાઅતકી કતારેં અલાહિદા અલાહિદા, અલ્લાહ તઆલા ઉનસે ફરમાએગા. (૧૦૪) ઝિંદા, બરહના તન વ બરહના પા, બેઝરો માલ. (૧૦૫) જો વા'દા કે હમને ઝબાને અંબિયા પર ફરમાયા થા, યે ઉનસે ફરમાયા જાએગા, જો લોગ મરનેકે બાદ ઝિંદા કિયે જાને ઔર કિયામત કાઇમ હોનેકે મુન્કિર થે. (૧૦૬) હર શખ્સકા ઉસકે હાથમેં મોમિનકા દાહિને હાથમેં કાફિરકા બાએં હાથમેં. (૧૦૭) ઉસમેં અપની બદિયાં લિખ્ખી દેખકર. (૧૦૮) ન કિસી પર બેજુર્મ અઝાબ કરે ન કિસીકી નેકિયાં ઘટાએ. (૧૦૯) તહિય્યતકા. (૧૧૦) ઔર બાવજૂદ મામૂર હોનેકે ઉસને સજદા ન કિયા તો અય બની આદમ. (૧૧૧) ઔર ઉનકી ઇતાઅત ઇખ્તિયાર કરતે હો. (૧૧૨) કે બજાએ તાઅતે ઇલાહી બજા લાનેકે તાઅતે શૈતાનમેં મુબ્તિલા હુવે (૧૧૩) મા'ના યે હૈં કે, અશયાકે પૈદા કરનેમેં મુતફર્રિદ ઔર યગાના હૂં, ન મેરા કોઇ શરીકે અમલ, ન કોઇ મુશીરે કાર, ફિર મેરે સિવા ઔર કિસીકી ઇબાદત કિસ તરહ દુરુસ્ત હો સકતી હૈ. (૧૧૪) અલ્લાહ તઆલા કુફ્ફારસે. (૧૧૫) યા'ની બુતોં ઔર બુત પરસ્તોંકે યા અહલે હુદા ઔર એહલે ઝલાલકે. (૧૧૬) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે 'મવબિક' જહન્નમકી એક વાદીકા નામ હૈ. (૧૧૭) તા કે સમઝેં ઔર પંદ પઝીર હોં. (૧૧૮) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે યહાં આદમીસે મુરાદ નઝર ઇબ્ને હારિસ હૈ ઔર ઝગળેસે ઉસકા કુર્આનેપાકમેં ઝગળા કરના બા'ઝને કહા, ઉબય ઇબ્ને ખલફ મુરાદ હૈ, બા'ઝ મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે, તમામ કુફ્ફાર મુરાદ હૈં, બા'ઝકે નઝદીક આયત ઉમૂમ પર હૈ ઔર યહી અસેહ્હ હૈ (૧૧૯) યા'ની કુર્આન કરીમ યા રસૂલે મુકર્રમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ઝાતે મુબારક. (૧૨૦) મા'ના યે હૈં કે ઉનકે લિયે જાએ ઉઝ્ર નહીં હૈ, કયૂંકે ઉન્હેં ઇમાન વ ઇસ્તિગફાર સે કોઇ માનેઅ નહીં. (૧૨૧) યા'ની વો હલાક જો મુકદ્દર હૈ, ઉસકે બાદ. (૧૨૨) ઇમાનદારોં ઇતાઅત શિઆરોં કે લિયે સવાબકી. (૧૨૩) બેઇમાનોં નાફરમાનોંકે લિયે અઝાબકા. (૧૨૪) ઔર રસૂલોંકો અપની મિસ્લ બશર કહતે હૈં. (૧૨૫) અઝાબકે. (૧૨૬) ઔર પંદપઝીર ન હો ઔર ઉન પર ઇમાન ન લાએ (૧૨૭) યા'ની મા'સિયત ઔર ગુનાહ ઔર નાફરમાની જો કુછ ઉસને કિયા. (૧૨૮) કે હક બાત નહીં સુનતે. (૧૨૯) યે ઉનકે હકમેં હૈ જો ઇલ્મે ઇલાહીમેં ઇમાનસે મહરૂમ હૈં. (૧૩૦) દુનિયાહી મેં. (૧૩૧) લેકિન ઉસકી રહમત હૈ કે ઉસને મોહલત દી ઔર અઝાબમેં જલ્દી ન ફરમાઇ. (૧૩૨) યા'ની રોઝે કિયામત બઅસ વ હિસાબ કા દિન. (૧૩૩) વહાંકે રહનેવાલોંકો હલાક કર દિયા ઔર વો બસ્તિયાં વીરાન હો ગઇ ઇન બસ્તિયોંસે કૌમે લૂત વ આદ વ સમૂદ વગૈરહ કી બસ્તિયાં મુરાદ હૈં. (૧૩૪) હકકો ન માના ઔર કુફ્ર ઇખ્તિયાર કિયા. (૧૩૫) ઇબ્ને ઇમરાન, નબી મોહતરમ સાહિબે તૌરાત વ મો'જિઝાતે ઝાહિરા. (૧૩૬) જિનકા નામ યૂશઅ ઇબ્ને નૂન હૈ, જો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સાલમકી ખિદમત વ સોહબતમેં રહતે થે ઔર આપસે ઇલ્મ અખ્ઝ કરતે થે ઔર આપકે બાદ આપકે વલી અહદ હૈં.

(૧૩૭) બહરે ફારસ વ બહરે રૂમ જાનિબે મશ્રિકમેં ઔર મજમઉલ બહરૈન વો મકામ હૈ જહાં હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો હઝરત ખિઝર અલૈહિસ્સલામકી મુલાકાતકા વા'દા દિયા ગયા થા, ઈસલિયે આપને વહાં પહુંચનેકા અઝમે મુસમ્મમ કિયા ઔર ફરમાયા કે, મૈં અપની સઈ જારી રખ્ખુંગા જબ તક કે વહાં પહુંચું. (૧૩૮) અગર વો જગહ દૂર હો ફિર યે હઝરાત રોટી ઔર નમકીન ભુની મછલી ઝંબીલમેં તોશે કે તૌર પર લેકર રવાના હુવે (૧૩૯) જહાં એક પથ્થરકી ચટ્ટાન થી ઔર ચશ્મએ હયાત થા, તો વહાં દોનોં હઝરાતને ઈસ્તેરાહત કી ઔર મસ્રૂફે ખ્વાબ હો ગએ, ભુની હુઈ મછલી ઝંબીલ મેં ઝિંદા હો ગઈ ઔર તળપકર દરિયામેં ગિરી ઔર ઉસ પરસે પાનીકા બહાવ રુક ગયા ઔર એક મેહરાબસી બન ગઈ. હઝરત યુશઅ-કો બેદાર હોનેકે બાદ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે ઉસકા ઝિક્ર કરના યાદ ન રહા, ચુનાંચે ઈર્શાદ હોતા હૈ. (૧૪૦) ઔર ચલતે રહે વહાં તકકે દૂસરે રોઝ ખાનેકા વક્ત આયા, તો હઝરત. (૧૪૧) થકાન ભી હૈ ભૂકકી શિદ્દત ભી હૈ, ઔર યે બાત જબ તક મજમઉલ બહરૈન પહુંચે થે પેશ ન આઈ થી. મંઝિલે મકસૂદસે આગે બળ્હકર થકાન ઔર ભૂક મા'લૂમ હુઈ, ઈસમેં અલ્લાહ તઆલાકી હિકમત થી કે મછલી યાદ કરેં ઔર ઉસકી તલબમેં મંઝિલે મકસૂદકી તરફ વાપસ હોં. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે યે ફરમાને પર ખાદિમને મઅઝેરત કી ઔર. (૧૪૨) યા'ની મછલીને. (૧૪૩) મછલીકા જાના હી તો હમારે હુસૂલે મકસદકી અલામત હૈ ઔર જિનકી તલબમેં હમ ચલે હૈં ઉનકી મુલાકાત વહીં હોગી (૧૪૪) જો ચાદર ઓળ્હે આરામ ફરમા રહા થા, યે હઝરત ખિઝર થે અલા નબિય્યિના અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ, લફઝે ખિઝર લુગતમેં તીન તરહ આયા હૈ, બ કસ્રે ખા, વ સુકૂને ઝાદ, ઔર બફત્હે ખા વ સુકૂને ઝાદ વ બફત્હે ખા વ કસ્રે ઝાદ યે લકબ હૈ ઔર વજહ ઈસ લકબકી યે હૈ કે જહાં બેઠતે યા નમાઝ પળ્હતે હૈં વહાં અગર ઘાસ ખુશ્ક હો તો સરસબ્ઝ હો જાતી હૈ, નામ આપકા બલ્યાબીને મલકાન ઔર કુન્નિયત અબુલ અબ્બાસ હૈ. એક કૌલ યે હૈ કે આપ બની ઈસ્રાઈલમેંસે હૈં, એક કૌલ યે હૈ કે, આપ શાહઝાદે હૈં, આપને દુનિયા તર્ક કરકે ઝોહદ ઈખ્તિયાર ફરમાયા. (૧૪૫) ઈસ રહમતસે યા નુબુવ્વત મુરાદ હૈ યા વિલાયત યા ઈલ્મ યા તૂલે હયાત, આપ વલી તો બિલ્યકીન હૈં આપકી નુબુવ્વતમેં ઈખ્તિલાફ હૈ. (૧૪૬) યા'ની ગુયૂબકા ઈલ્મ, મુફસ્સિરીનને ફરમાયા, ઈલ્મે લદુન્ની વો હૈ જો બંદોંકો બતરીકે ઈલ્હામ હાસિલ હો. હદીસ શરીફ મેં હૈ, જબ હઝરત મૂસા અલૈહિસસ્લામને હઝરત ખિઝર અલા નબિય્યિના વ અલૈહિસ્સલામકો દેખા કે સુફેદ ચાદરમેં લિપટે હુવે હૈં, તો આપને ઉન્હેં સલામ કિયા, ઉન્હોંને દર્યાફત કિયા કે તુમ્હારી સરઝમીનમેં સલામ કહાં, ફરમાયા કે મૈં મૂસા અલૈહિસ્સલામ હું, ઉન્હોંને કહા કે બની ઈસ્રાઈલકે મૂસા ? ફરમાયા કે, જી હાં, ફિર (૧૪૭) મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે આદમીકો ઈલ્મકી તલબમેં રહના ચાહિયે, ખ્વાહ વો કિત્ના હી બળા આલિમ હો. મસ્અલા : યે ભી મા'લૂમ હુવા કે જિસસે ઈલ્મ સીખે ઉસકે સાથ તવાઝોઅ વ અદબ સે પેશ આએ (મદારિક) ખિઝરને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે ખ્વાબમેં. (૧૪૮) હઝરત ખિઝરને યે ઈસ લિયે ફરમાયા કે વો જાનતે થે કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ ઉમૂરે મુન્કિરા વ મમ્નૂઆ દેખેંગે ઔર અંબિયા અલૈહિસ્સલામસે મુમ્કિન હી નહીં કે વો મુન્કિરાત દેખકર સબ્ર કર સકેં, ફિર હઝરત ખિઝર અલૈહિસ્સલામને ઈસ તર્કે સબ્રકા કા ઉઝ્ર ભી ખુદ હી બયાન ફરમા દિયા ઔર ફરમાયા (૧૪૯) ઔર ઝાહિરમેં વો મુન્કિર હૈં, હદીસશરીફમેં હૈ કે હઝરત ખિઝર અલૈહિસ્સલામને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે ફરમાયા કે, એક ઈલ્મ અલ્લાહને મુઝકો ઐસા અતા ફરમાયા જો આપ નહીં જાનતે ઔર એક ઈલ્મ આપકો ઐસા અતા ફરમાયા જો મૈં નહીં જાનતા. મુફસ્સિરીન વ મુહદ્દિસીન કહતે હૈં કે જો ઈલ્મ હઝરત ખિઝર અલૈહિસ્સલામ ને અપને લિયે ખાસ ફરમાયા વો ઈલ્મે બાતિન વ મુકાશિફહ હૈ ઔર યે અહલે કમાલકે લિયે બાઈસે ફઝલ હૈ. ચુનાંચે વારિદ હુવા હૈ કે, સિદીકકો નમાઝ વગૈરહ આમાલકી બિના પર સહાબા પર ફઝીલત નહીં બલ્કે ઉનકી ફઝીલત ઉસ ચીઝસે હૈ જો ઉનકે સીનામેં હૈ, યા'ની ઈલ્મે બાતિન વ ઈલ્મે અસ્રાર, કયૂંકે જો અફઆલ સાદિર હોંગે વો હિકમતસે હોંગે, અગર ચે બઝાહિર ખિલાફ મા'લૂમ હોં (૧૫૦) મસ્અલા : ઈસ્સે મા'લૂમ હુવાકે શાગિર્દ ઔર મુસ્તરશિદકે આદાબમેંસે હૈ કે વો શૈખ વ ઉસ્તાદકે અફઆલ પર ઝબાને એતરાઝ ન ખોલે ઔર મુન્તઝિર રહે કે વો ખુદ હી ઉસકી હિકમત ઝાહિર ફરમાએ (મદારિક વ અબુસ્સઊદ) (૧૫૧) ઔર કશ્તીવાલોંને હઝરત ખિઝર અલૈહિસ્સલામકો પહચાન કર બગૈર મુઆવેઝાકે સવાર કર લિયા. (૧૫૨) ઔર બસોલે યા કુલ્હાળીસે ઉસકા એક તખ્તા યા દો તખ્તે ઉખાળ ડાલે, લેકિન બાવજૂદ ઉસકે પાની કશ્તીમેં ન આયા. (૧૫૩) હઝરત ખિઝરને. (૧૫૪) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને. (૧૫૫) કયૂંકે ભૂલ પર શરીઅતમેં ગિરફ્ત નહીં. (૧૫૬) યા'ની કશ્તીસે ઉતરકર એક મકામ પર ગુઝરે જહાં લળકે ખેલ રહે થે. (૧૫૭) જો ઉનમેં ખૂબસૂરત થા ઔર હદ્દે બુલૂગકો ન પહુંચા થા, બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા, જવાન થા ઔર રહઝની કિયા કરતા થા. (૧૫૮) જિસકા કોઈ ગુનાહ સાબિત ન થા.

સુબ્હાનલ્લઝી પારહ પંદરહવા ખત્મ શુદ

صَبْرًا ۝ قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا
تُصَاحِبْنِي ۖ قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا ۝ فَانْطَلَقَا
حَتَّىٰ إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا
أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ
يَنْقَضَّ فَأَقَامَهُ ۖ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ
أَجْرًا ۝ قَالَ هَٰذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ ۚ سَأُنَبِّئُكَ
بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ۝ أَمَّا السَّفِينَةُ
فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ
أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ
غَصْبًا ۝ وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ
فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۝ فَأَرَدْنَا
أَنْ يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا

કા-લ અ-લમ અકુલ્લ-ક

કહા (૧૫૯) મૈંને આપસે ન કહા થા કે આપ
ઈન્-ક લન તસ્તતી-અ મઈ-ય સબ્રા (૭૫)
હરગિઝ મેરે સાથ ન ઠહેર સકેંગે (૧૬૦)
કા-લ ઈન સ-અલ્તુ-ક અન શૈઈમ બઅ્-દહા
કહા ઉસકે બાદ મૈં તુમસે કુછ પૂછૂં તો
ફલા તુસાહિબ્ની ۚ કદ બ-લગ-ત મિલ્લદુન્ની
ફિર મેરે સાથ ન રેહના બેશક મેરી તરફસે તુમ્હારા ઉઝર
ઉઝરા (૭૬) ફન્ત-લકા (વક્ફહ) ۖ હત્તા ઈઝા
પૂરા હો ચુકા ફિર દોનોં ચલે યહાં તક કે જબ એક
અ-તયા અહ-લ કર્યતિ નિસ્તત્અમા
ગાંવવાલોંકે પાસ આએ (૧૬૧) ઉન દહકાનોંસે ખાના માંગા. ઉન્હોંને
અહ-લહા ફ અબૌ અંય્યુદય્યિફૂ હુમા
ઉન્હેં દાવત દેની કુબૂલ ન કી (૧૬૨) ફિર દોનોંને ઉસ ગાંવમેં એક દીવાર
ફ-વ-જદા ફીહા જિદારંય્યુરીદુ અંય્યન્કદ્-દ ફ-અકામહ ۖ કા-લ લૌ
પાઈ કે ગિરા ચાહતી હૈ ઉસ બન્દેને (૧૬૩) ઉસે સીધા કર દિયા મૂસાને કહા તુમ ચાહતે તો
શિઅ-ત લત્ત-ખઝ-ત અલૈહિ અજ-રા (૭૭) કા-લ હાઝા ફિરાકુ બૈની
ઉસ પર કુછ મઝદૂરી લે લેતે (૧૬૪) કહા યે મેરી (૧૬૫) ઔર આપકી જુદાઈ હૈ
વ બૈનિક ۚ સઉનબ્બિઉ-ક બિતઅ-વીલિ મા લમ તસ્તતિઅ અલૈહિ
અબ મૈં આપકો ઉન બાતોંકા ફેર બતાઊંગા જિન પર આપસે સબ્ર ન
સબ્રા (૭૮) અમ્મસ્સફીનતુ ફકાનત લિમસાકી-ન યઅ-મલૂ-ન ફિલ્બહ-રિ
હો સકા (૧૬૬) વોહ જો કશ્તી થી વોહ કુછ મોહતાજોંકી થી (૧૬૭) કે દરિયામેં કામ કરતે થે
ફ-અરત્તુ અન અ-ઈબ-હા વકા-ન વરા-અહુમ મલિકુંય્યઅ-ખુઝુ કુલ્લ
તો મૈંને ચાહા કે ઉસે ઐબદાર કરૂં ઔર ઉનકે પીછે એક બાદશાહ થા (૧૬૮) કે હર સાબિત કશ્તી
સફીનતિન ગસ્બા (૭૯) વ અમ્મલ્ગુલામુ ફકા-ન અ-બવાહુ મુઅ-મિનૈનિ
ઝબરદસ્તી છીન લેતા (૧૬૯) ઔર વોહ જો લળકા થા ઉસકે માં-બાપ મુસલમાન થે
ફ-ખશીના અંય્યુર્હિ-કહુમા તુગ્યાનંવ-વ કુફ-રા (૮૦) ફ-અ-રદના
તો હમેં ડર હુવા કે વોહ ઉનકો સર-કશી ઔર કુફ્ર પર ચળહાવે (૧૭૦) તો હમને ચાહા કે
અંય્યુબ્દિ-લહુમા રબ્બુહુમા ખૈરમ-મિન્હુ ઝકાતંવ-વ અક્-રબ રુહ્-મા (૮૧)
ઉન દોનોંકા રબ ઉસસે બેહતર (૧૭૧) સુથરા ઔર ઉસસે ઝયાદા મેહરબાનીમેં કરીબ અતા કરે (૧૭૨)

મં ૪

(૧૫૯) હઝરત ખિઝરને કે અય મૂસા ! (૧૬૦) ઉસકે જવાબમેં હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ) ને. (૧૬૧) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમા ને ફરમાયા કે ઈસ ગાંવસે મુરાદ અનતાકિયહ હૈ. વહાં ઉન હઝરાતને. (૧૬૨) ઔર મેઝબાની પર આમાદા ન હુએ. હઝરત કતાદહસે મરવી હૈ કે વોહ બસ્તી બહોત બદતર હૈ જહાં મેહમાનોંકી મેઝબાની ન કી જાએ. (૧૬૩) યા'ની હઝરત ખિઝર (અલયહિસ્સલામ)ને અપના દસ્તે મુબારક લગાકર અપની કરામતસે. (૧૬૪) કયૂંકે યેહ હમારી તો હાજતકા વકત હૈ ઔર બસ્તીવાલોંને હમારી કુછ મદારાત નહી કી ઐસી હાલતમેં ઉનકા કામ બનાને પર ઉજરત લેના મુનાસિબ થા, ઈસ પર હઝરત ખિઝરને. (૧૬૫) વકત યા ઉસ મરતબેકા ઈન્કાર. (૧૬૬) ઔર ઉનકે અંદર જો રાઝ

وَاَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلٰمَيْنِ يَتِيْمَيْنِ فِي الْمَدِيْنَةِ وَكَانَ
تَحْتَهٗ كَنْزٌ لَّهُمَا وَكَانَ اَبُوْهُمَا صَالِحًا ۚ فَاَرَادَ رَبُّكَ
اَنْ يَّبْلُغَآ اَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا ۖ رَحْمَةً مِّنْ
رَّبِّكَ ۚ وَمَا فَعَلْتُهٗ عَنْ اَمْرِيْ ۭ ذٰلِكَ تَاْوِيْلُ مَا لَمْ
تَسْطِعْ عَّلَيْهِ صَبْرًا ۝ وَيَسْــَٔلُوْنَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ ۭ
قُلْ سَاَتْلُوْا عَلَيْكُمْ مِّنْهُ ذِكْرًا ۝ اِنَّا مَكَّنَّا لَهٗ فِي
الْاَرْضِ وَاٰتَيْنٰهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ۝ فَاَتْبَعَ
سَبَبًا ۝ حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ
فِيْ عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَّوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا ڛ قُلْنَا يٰذَا
الْقَرْنَيْنِ اِمَّآ اَنْ تُعَذِّبَ وَاِمَّآ اَنْ تَتَّخِذَ فِيْهِمْ
حُسْنًا ۝ قَالَ اَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهٗ ثُمَّ يُرَدُّ
اِلٰى رَبِّهٖ فَيُعَذِّبُهٗ عَذَابًا نُّكْرًا ۝ وَاَمَّا مَنْ اٰمَنَ وَ
عَمِلَ صَالِحًا فَلَهٗ جَزَاۗءَ ۨ الْحُسْنٰى ۚ وَسَنَقُوْلُ لَهٗ مِنْ

વ અમ્મલ-જિદારુ ફકા-ન લિગુલામૈનિ
રહી વોહ દીવાર વોહ શહરકે દો યતીમ
યતીમૈનિ ફિલ-મદીનતિ વકા-ન તહ્-તહૂ
લળકોંકી થી (૧૭૩) ઔર ઉસકે નીચે ઉનકા ખઝાના થા (૧૭૪) ઔર
કન્ઝુલ્લહુમા વકા-ન અબૂહુમા સાલિહ઼ન્
ઉનકા બાપ નેક આદમી થા (૧૭૫) તો આપકે રબને ચાહા
ફ-અરા-દ રબ્બુ-ક અંય્યબ્લુગા અશુદ્દહુમા
કે વોહ દોનોં અપની જવાનીકો પહુંચે (૧૭૬) ઔર અપના
વ યસ્તખ઼્રિજા કન્ઝહુમા ۖ રહ્-મતમ્-
ખઝાના નિકાલેં આપકે રબકી રહમતસે
મિર્રબ્બિક ۚ વમા ફ-અલ્તુહૂ અન અમ્રી
ઔર યે કુછ મૈંને અપને હુકમસે ન કિયા (૧૭૭) યે ફેર હૈ ઉન
ઝ઼ાલિ-ક તઅવીલુ મા લમ તસ્તિઅ઼ અલૈહિ
બાતોંકા જિસ પર આપસે સબ્ર ન હો

ع સબ્રા ۝ (૮૨) વ યસ્અલૂન-ક અન ઝ઼િલ્કરનૈન ۭ કુલ સ-અત્લૂ અલૈકુમ
સકા (૧૭૮) ઔર તુમસે (૧૭૯) ઝુલકરનૈનકો પૂછતે હૈં (૧૮૦) તુમ ફરમાંઓ મૈં તુમ્હેં ઉસકા મઝકૂર
મં ૪ મિન્હુ ઝ઼િક-રા ۝ (૮૩) ઈન્ના મક્કન્ના લહૂ ફિલ્અર્દ઼િ વ આતૈનાહુ મિન કુલ્લિ
પઢ઼ કર સુનાતા હૂં બેશક હમને ઉસે ઝમીનમેં કાબૂ દિયા ઔર હર ચીઝકા એક સામાન
શૈઈન સ-બબા ۝ (૮૪) ફ-અત્બ-અ સ-બબા (૮૫) હ઼ત્તા ઈઝ઼ા બ-લ-ગ
અતા ફરમાયા (૧૮૧) તો વોહ એક સામાનકે પીછે ચલા (૧૮૨) યહાં તકકે જબ સૂરજ
મગ઼્રિબશ-શમ્સિ વ-જ-દહા તગ઼્રુબુ ફી ઐનિન હ઼મિ-અતિંવ-વ વ-જ-દ
ડૂબનેકી જગહ પહોંચા ઉસે એક સિયાહ કીચળકે ચશ્મેમેં ડૂબતા પાયા (૧૮૩) ઔર વહાં
ઈન્દહા કૌમા ڛ કુલ્ના યાઝ઼લ-કરનૈનિ ઈમ્મા અન તુઅઝ઼-ઝ઼િ-બ વ ઈમ્મા અન
એક કૌમ મિલી (૧૮૫) હમને ફરમાયા અય ઝુલકરનૈન યા તો તૂ ઉન્હેં અઝાબ દે (૧૮૬) યા ઉનકે સાથ
તત્તખ઼િ-ઝ઼ ફીહિમ હુસ્ના (૮૬) કા-લ અમ્મા મન ઝ઼-લ-મ ફસૌ-ફ નુઅ-ઝ઼-ઝ઼િબુહૂ
ભલાઈ ઇખ્તિયાર કરે અર્ઝ કી કે (૧૮૭) જિસને ઝુલ્મ કિયા (૧૮૮) ઉસે તો હમ અન્કરીબ સઝા દેંગે (૧૮૯)
સુમ્મ યુરદ્દુ ઈલા રબ્બિહી ફયુઅઝ઼-ઝ઼િબુહૂ અઝ઼ાબન નુકરા (૮૭) વ અમ્મા મન
ફિરે અપને રબકી તરફ ફેરા જાએગા (૧૯૦) વોહ ઉસે બુરી માર દેગા ઔર જો
આમ-ન વ અ઼મિ-લ સાલિહ઼ન ફ-લહૂ જઝ઼ા-અ-નિલ-હુસ્ના ۚ વ સ-નકૂલુ લહૂ મિન
ઈમાન લાયા ઔર નેક કામ કિયા તો ઉસકા બદલા ભલાઈ હૈ (૧૯૧) ઔર અન્કરીબ હમ ઉસે

થે ઉનકા ઈઝહાર કર દૂંગા (૧૬૭) જો દસ ભાઈ થે ઉનમે પાંચ તો અપાહિજ થે જો કુછ નહી કર સકતે થે ઔર પાંચ તંદુરસ્ત થે જો (૧૬૮) કે ઉન્હેં વાપસીમેં ઉસકી તરફ ગુઝરના હોતા. ઉસ બાદશાહકા નામ જલન્દી થા. કશ્તીવાલોંકો ઉસકા હાલ મા'લૂમ ન થા ઔર ઉસકા તરીકા યે થા. (૧૬૯) ઔર અગર ઐબદાર હોતી છોળ દેતા ઈસલિયે મૈંને ઉસ કશ્તીકો ઐબદાર કર દિયા કે વોહ ઉન ગરીબોંકે લિયે બચ રહે. (૧૭૦) ઔર વોહ ઉસકી મોહબ્બતમેં દીનસે ફિર જાએ ઔર ગુમરાહ હો જાએ ઔર હઝરત ખિઝરકા યે અંદેશા ઈસ સબબસે થા કે વોહ બએઅલામે ઈલાહી ઉસકે હાલે બાતિનકો જાનતે થે. હદીસે મુસ્લિમમેં હૈ કે યેહ લળકા કાફિર હી પૈદા હુવા થા. ઈમામ સુબ્કીને ફરમાયા કે હાલે બાતિન જાનકર બચ્ચેકો કત્લ કર દેના. હઝરત ખિઝર

أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ
الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَّمْ نَجْعَل لَّهُم مِّن
دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾ كَذَٰلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾
ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِن
دُونِهِمَا قَوْمًا لَّا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوا يَا ذَا
الْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَن تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ
سَدًّا ﴿٩٤﴾ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي
بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ
حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انفُخُوا
حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ آتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٩٦﴾
فَمَا اسْطَاعُوا أَن يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ﴿٩٧﴾
قَالَ هَٰذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ

અમ્રિના યુસ્રા (૮૮) સુમ્મ અત્બ-અ
આસાન કામ કહેંગે (૧૯૨) ફિર એક સામાનકે
સ-બબા (૮૯) હત્તા ઈઝા બ-લ-ગ
પીછે ચલા (૧૯૩) યહાં તક કે જબ સૂરજ
મત્-લિઅશ-શમ્સિ વ-જ-દહા તત્લુઉ અલા
નિકલનેકી જગહ પહુંચા ઉસે એસી
કૌમિલ્લમ નજ-અલ્લહુમ મિન દૂનિહા સિત્રા
કૌમ પર નિકલતા પાયા જિનકે લિયે હમને સૂરજસે કોઈ આળ નહી રખી
(૯૦) કઝાલિક ઌ વ કદ અહત્-ના બિમા લદૈહિ
(૧૯૪) બાત યેહી હૈ ઔર જો કુછ ઉસકે પાસ થા (૧૯૫) સબકો હમારા
ખુબ્રા (૯૧) સુમ્મા અત્બ-અ સ-બબા (૯૨)
ઈલ્મ મુહીત હૈ (૧૯૬) ફિર એક સામાનકે પીછે ચલા (૧૯૭)
હત્તા ઈઝા બ-લ-ગ બૈનસ્સદદૈનિ વ-જ-દ
યહાં તક કે જબ દો પહાળોંકે બીચ પહુંચા ઉનસે ઉધર કુછ
મિન દૂનિહિમા કૌમલ્લા યકાદૂ-ન યફ-કહૂ-ન કૌલા (૯૩) કાલૂ યાઝલ-કરનૈનિ
એસે લોગ પાએ કે કોઈ બાત સમઝતે માલૂમ ન હોતે થે (૧૯૮) ઉન્હોંને કહા અય ઝૂલકરનૈન !
ઈન્ન યઅજૂ-જ વ મઅ-જૂ-જ મુફસિદૂ-ન ફિલઅર્દિ ફ-હલ નજ-અલુ લ-ક
બેશક યાજૂજ માજૂજ (૧૯૯) ઝમીનમેં ફસાદ મચાતે હૈં તો કયા હમ આપકે લિયે કુછ માલ મુકરૅર કર દેં
ખર્જન અલા અન તજ-અ-લ બૈનના વ બૈનહુમ સદદા (૯૪) કા-લ મા મક્કન્ની
ઈસ પર કે આપ હમમેં ઔર ઉનમેં એક દીવાર બના દે (૨૦૦) કહા વોહ જિસ પર મુઝે
ફીહિ રબ્બી ખૈરુન ફ-અઈનૂની બિકુવ્વતિન અજ-અલ બૈનકુમ વ બૈનહુમ
મેરે રબને કાબૂ દિયા હૈ બેહતર હૈ (૨૦૧) તો મેરી મદદ તાકતસે કરો (૨૦૨) મૈં તુમમેં ઔર ઉનમેં એક મઝબૂત
રદમા ઌ (૯૫) આતૂની ઝુ-બ-રલ-હદીદ ઌ હત્તા ઈઝા સાવા બૈનસ્સ-દ-ફૈનિ
આળ બના દૂં (૨૦૩) મેરે પાસ લોહેકે તખ્તે લાઓ (૨૦૪) યહાં તક કે જબ વોહ દીવાર દોનોં પહાળોંકે કનારોંસે
કાલન્ફુખૂ હત્તા ઈઝા જ-અ-લહૂ નારન ઌ કા-લ આતૂની ઉફ-રિગ અલૈહિ
બરાબર કર દી કહા ફૂંકો યહાં તક કે જબ ઉસે આગ કર દિયા કહા લાઓ મૈં ઈસ પર ગલા હુવા તાંબા
કિત્રા ઌ (૯૬) ફ-મસ્તાઊ અંય્યઝ-હરૂહુ વ મસ્તતાઊ લહૂ નક-બા (૯૭) કા-લ
ઉંડેલ દૂં તો યાજૂજ વ માજૂજ ઉસ પર ન ચઢ સકે ઔર ન ઉસમેં સૂરાખ કર સકે કહા (૨૦૫)
હાઝા રહ-મતુમ મિર્રબ્બી ૮ ફ-ઈઝા જા-અ વઅ-દુ રબ્બી જ-અ-લહૂ
યે મેરે રબકી રહમત હૈ ફિર જબ મેરે રબકા વા'દા આએગા (૨૦૬)

મં ૪

(અલયહિસ્સલામ) કે સાથ ખાસ હૈ ઉન્હેં ઉસકી ઈજાઝત થી, અગર કોઈ વલી કિસી બચ્ચેકે એસે હાલ પર મુત્તલઅ હો તો ઉસકો કત્લ જાઈઝ નહીં હૈ. કિતાબે અરાઈસ મેં હૈ કે જબ હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામને હઝરત ખિઝરસે ફરમાયા કે તુમને સુથરી જાનકો કત્લ કર દિયા તો યેહ ઉન્હેં ગિરાંગુઝરા ઔર ઉન્હોંને ઉસ લળકેકા કંધા તોળ કર ઉસકા ગોશ્ત ચીરા તો ઉસકે અંદર લિખા હુવા થા કાફિર હૈ. કભી અલ્લાહ પર ઈમાન ન લાએગા. (જમલ). (૧૭૧) બચ્ચા ગુનાહોં ઔર નજાસતોંસે પાક ઔર. (૧૭૨) જો વાલિદૈનકે સાથ તરીકે અદબો હુસ્ન વ સુલૂક ઔર મુવદદતો મોહબ્બત રખતા હો. મરવી હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં એક બેટી અતા કી જો એક નબી કે નિકાહમેં આઈ ઔર ઉસસે નબી પૈદા હુએ જિનકે હાથ પર અલ્લાહ તઆલાને

دَكَّآءَۚ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّيْ حَقًّا ۞ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ
يَوْمَئِذٍ يَّمُوْجُ فِيْ بَعْضٍ وَّنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَجَمَعْنٰهُمْ
جَمْعًا ۞ وَّعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكٰفِرِيْنَ عَرْضًا ۞
الَّذِيْنَ كَانَتْ اَعْيُنُهُمْ فِيْ غِطَآءٍ عَنْ ذِكْرِيْ وَكَانُوْا
لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَمْعًا ۞ اَفَحَسِبَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنْ
يَّتَّخِذُوْا عِبَادِيْ مِنْ دُوْنِيْٓ اَوْلِيَآءَ ۭ اِنَّآ اَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ
لِلْكٰفِرِيْنَ نُزُلًا ۞ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْاَخْسَرِيْنَ
اَعْمَالًا ۞ اَلَّذِيْنَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَهُمْ
يَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ يُحْسِنُوْنَ صُنْعًا ۞ اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ وَلِقَاۗىِٕهٖ فَحَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَلَا
نُقِيْمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَزْنًا ۞ ذٰلِكَ جَزَاۗؤُهُمْ
جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوْا وَاتَّخَذُوْٓا اٰيٰتِيْ وَرُسُلِيْ هُزُوًا ۞
اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنّٰتُ

منزل

ع

દક્કા-અ ૮ વ કા-ન વઅ-દુ રબ્બી હક્કા ۞ (૯૮)
ઉસે પાશ-પાશ કર દેગા ઔર મેરે રબકા વા'દા સચ્ચા હૈ (૨૦૭)
વ-ત-રક-ના બઅ-દહુમ યૌમઈઝિંય્યમૂજુ ફી
ઔર ઉસ દિન હમ ઉન્હેં છોળ દેંગે. કે ઉનકા એક
બઅ-દિંવ-વ નુફિ-ખ ફિસ્સૂરિ ફ-જ-મઅ-નાહુમ
ગિરોહ દૂસરે પર રેલા આવેગા ઔર સૂર ફૂંકા જાએગા (૨૦૮) તો હમ
જમ્અંવ- ۞ (૯૯) વ અ-રદના જહન્ન-મ
સબકો (૨૦૯) ઈકટઠા કર લાએંગે ઔર હમે ઉસ દિન જહન્નમ
યૌમઈઝિલ્લિલ- કાફિરી-ન અર્દા (૧૦૦)
કાફિરોંકે સામને લાએંગે (૨૧૦)
અલ્લઝી-ન કાનત અઅ-યુનુહુમ ફી ગિતાઈન અન
વોહ જિનકી આંખો પર મેરી યાદસે પર્દા
ઝિક-રી વકાનૂ લા યસ્તતીઊ-ન સમ્આ ۞ (૧૦૧)
પળા થા (૨૧૧) ઔર હક્ક બાત સુન ન સકતે થે (૨૧૨)

અ-ફ-હસિબલ્લઝી-ન ક-ફરૂ અંય્યત્તખિઝૂ ઈબાદી મિન દૂની ઔલિયાઅ ۞ ઈન્ના
તો કયા કાફિર યે સમઝતે હૈં કે મેરે બન્દોંકો (૨૧૩) મેરે સિવા-હિમાયતી બનાલેંગે (૨૧૪) બેશક

મં ૪

અઅ-તદના જહન્ન-મ લિલ્લકાફિરી-ન નુઝુલા (૧૦૨) કુલ હલ નુનબ્બિઉકુમ
હમને કાફિરોંકી મેહમાનીકો જહન્નમ તૈયાર કર રખી હૈ તુમ ફરમાઓ કયા હમ
બિલ-અખ્સરી-ન અઅ-માલા ۞ (૧૦૩) અલ્લઝી-ન દલ્લ સઅ-યુહુમ
તુમ્હેં બતા દેં કે સબસે બળ્હ કર નાકિસ અમલ કિનકે હૈં (૨૧૫) ઉનકે જિનકી સારી કોશિશ
ફિલ-હયાતિદ-દુન્યા વહુમ યહ-સબૂ-ન અન્નહુમ યુહ-સિનૂ-ન સુન્આ (૧૦૪)
દુનિયાકી ઝિંદગી મેં ગુમ ગઈ (૨૧૬) ઔર વોહ ઈસ ખયાલમેં હૈં કે હમ અચ્છા કામ કર રહે હૈં
ઉલા-ઈકલ્લઝી-ન ક-ફરૂ બિઆયાતિ રબ્બિહિમ વ લિકાઈહી ફ-હબિતત
યે લોગ જિન્હોંને અપને રબકી આયતેં ઔર ઉસકા મિલના ન માના (૨૧૭) તો ઉનકા કિયા-ધરા સબ
અઅ-માલુહુમ ફલા નુકીમુ લહુમ યૌમલ-કિયામતિ વઝ-ના (૧૦૫) ઝાલિ-ક
અકારત હૈં. તો હમ ઉનકે લિયે કયામત કે દિન કોઈ તૂલ ન કાઈમ કરેંગે (૨૧૮) યે ઉનકા
જઝાઉહુમ જહન્નમુ બિમા ક-ફરૂ વત્ત-ખઝૂ આયાતી વ રુસુલી હુઝુવા (૧૦૬)
બદલા હૈ જહન્નમ ઉસ પર કે ઉન્હોંને કુફ્ર કિયા ઔર મેરી આયતો ઔર મેરે રસૂલોંકી હંસી બનાઈ
ઈન્નલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ કાનત લહુમ જન્નાતુલ-
બેશક જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિએ

એક ઉમ્મતકો હિદાયત દી. બંદેકો ચાહિયે કે અલ્લાહકી કઝા પર રાઝી રહે ઈસીમેં બેહતરી હોતી હૈ. (૧૭૩) જિનકે નામ અસ્રમ ઔર સરીમ થે (૧૭૪) તિરમીઝી કી હદીસ મેં હૈ કે ઉસ દીવાર કે નીચે સોના, ચાંદી મદફૂન થા. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા) ને ફરમાયા કે ઉસમેં સોનેકી એક તખ્તી થી. ઉસ પર એક તરફ લિખા થા ઉસકા હાલ અજીબ હૈ જિસે મૌતકા યકીન હો ઉસકો ખુશી કિસ તરહ હોતી હૈ. ઉસકા હાલ અજીબ હૈ. જો કઝા ઓ કદર કા યકીન રખે, ઉસકો ગુસ્સા કૈસે આતા હૈ, ઉસકા હાલ અજીબ હૈ જિસે રિઝકકા યકીન હો વોહ કયૂં તઅબ મે પળતા હૈ. ઉસકા હાલ અજીબ હૈ જિસે હિસાબકા યકીન હો વોહ કૈસે ગાફિલ રેહતા હૈ. ઉસકા હાલ અજીબ હય જિસકો દુનિયાકે ઝવાલ વ તગૈયુરકા યકીન હો વોહ કૈસે મુત્મઈન

الفردوس نزلا ۝ خالدين فيها لا يبغون عنها
حولا ۝ قل لو كان البحر مدادا لكلمات ربي لنفد
البحر قبل أن تنفد كلمات ربي ولو جئنا بمثله
مددا ۝ قل إنما أنا بشر مثلكم يوحى إلي أنما
إلهكم إله واحد فمن كان يرجو لقاء ربه فليعمل
عملا صالحا ولا يشرك بعبادة ربه أحدا ۝
بسم الله الرحمن الرحيم
كهيعص ۝ ذكر رحمت ربك عبده زكريا ۝
إذ نادى ربه نداء خفيا ۝ قال رب إني وهن
العظم مني واشتعل الرأس شيبا ولم أكن
بدعائك رب شقيا ۝ وإني خفت الموالي من
ورائي وكانت امرأتي عاقرا فهب لي من لدنك

ફિર-દૌસિ નુઝુલા (૧૦૭) ખ઼ાલિદી-ન ફીહા
ફિરદૌસકે બાગ ઉનકી મેહમાની હૈ (૨૧૯) વોહ હમેશા ઉન્હીમેં
લા યબ્ગૂ-ન અ઼ન્હા હિ઼-વલા (૧૦૮) કુ઼લ લૌ
રહેંગે ઉનસે જગહ બદલના ન ચાહેંગે (૨૨૦) તુમ ફરમા
કાનલ-બહ઼્-રુ મિદાદલ્લિકલિમાતિ રબ્બી
દો અગર સમન્દર મેરે રબકી
લ-નફિદલ-બહ઼્-રુ ક઼બ્લ અન તન્ફ-દ કલિમાતુ
બાતોંકે લિયે સિયાહી હો તો ઝરૂર સમન્દર ખત્મ હો જાએગા ઔર મેરે
રબ્બી વલૌ જિઅના બિમિસ્લિહી
રબકી બાતેં ખત્મ ન હોંગી અગર હમ વૈસા હી ઔર ઉસકી
મ-દદા (૧૦૯) કુ઼લ ઈન્નમા અ-ન
મદદકો લે આએં (૨૨૧) તુમ ફરમાઓ ઝાહિર સૂરતે
બ-શ-રુમ-મિસ્લુકુમ યૂહ઼ા ઈલય-ય અન્નમા
બશરીમેં તો મૈં તુમ જૈસા હૂં (૨૨૨) મુઝે "વહી" આતી હૈ

ઈલાહુકુમ ઈલાહુંવ્વાહ઼િદ ૮ ફ-મન કા-ન યરજૂલિક઼ા-અ રબ્બિહી ફલ્યઅ઼-મલ ૬
કે તુમ્હારા મા'બૂદ એક હી મા'બૂદ હૈ (૨૨૩) તો જિસે અપને રબસે મિલનેકી ઉમ્મીદ હો ઉસે ચાહિયે કે
અ઼-મ-લન સ઼ાલિહ઼ંવ-વલા યુશ્રિક બિઈબાદતિ રબ્બિહી અ-હ઼દા (૧૧૦) મં ૪
નેક કામ કરે ઔર અપને રબકી બંદગીમેં કિસીકો શરીક ન કરે (૨૨૪)

(૧૯) સૂરએ મર-ય-મ

(મક્કી) ૯૮ આયતેં ઔર ૬ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો બહોત મહેરબાન નિહાયત રહમવાલા (૧)

કાફ-હા-યા-ઐન-સ઼ાદ (૧) ઝિક્-રુ રહ઼-મતિ રબ્બિ-ક અ઼બ્દહૂ ઝ-કરિય્યા (૨)
કાફ હા યા એન સ્વાદ (૧) યે મઝકૂર હૈ તેરે રબકી ઉસ રહમતકા જો ઉસને અપને બન્દે ઝકરિયા પર કી
ઈઝ઼ નાદા રબ્બહૂ નિદાઅન ખ઼ફિય્યા (૩) ક઼ા-લ રબ્બિ ઈન્ની વ-હ-નલ-અ઼ઝ઼મુ મિન્ની
જબ ઉસ્ને અપને રબકો આહિસ્તા પુકારા (૨) અર્ઝ કી અય મેરે રબ મેરી હડ્ડી કમઝોર હો ગઈ (૩)
વશતઅ઼લરઈઅસુ શૈબંવ-વલમ અકુમ-બિદુઆઈ-ક રબ્બિ શક઼િય્યા (૪) વ ઈન્ની
ઔર સરસે બુઢાપેકા ભભૂકા ફૂટા (૪) ઔર અય મેરે રબ મૈં તુઝે પુકાર કર કભી નામુરાદ ન રહા (૫) ઔર મુઝે
ખિફ-તુલ- મવાલિ-ય મિંવ્વરાઈ વકાનતિમ-ર-અતી આક઼િરન ફ-હબ-લી મિલ્લદુન-ક
અપને બાદ અપને કરાબતવાલોંકા ડર હૈ (૬) ઔર મેરી ઔરત બાંઝ હૈ તો મુઝે અપને પાસસે કોઈ ઐસા દે ડાલ જો મેરા

હોતા હૈ ઔર ઉસકે સાથ લિખા થા "લા-ઈલાહ-ઈલ્લલ્લાહુ મુહમ્મદુર-રસુલુલ્લાહ" ઔર દૂસરી જાનિબ ઉસ લૌહ પર લિખા થા મૈં અલ્લાહ હૂં મેરે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં મૈં યકતા હૂં મેરા કોઈ શરીક નહીં. મૈંને ખૈરો-શર પયદા કી ઉસકે લિયે ખુશી. જિસે મૈંને ખયરકે લિયે પયદા કિયા ઔર ઉસકે હાથોં પર ખૈર જારી કી. ઉસકે લિયે તબાહી જિસકો શરકે લિયે પૈદા કિયા ઔર ઉસકે હાથોં પર શર જારી કી .(૧૭૫) ઉસકા નામ કાશેહ થા ઔર યેહ શખ્સ પરહેઝગાર થા. હઝરત મોહમ્મદ ઈબ્ને મુકન્દરને ફરમાયા અલ્લાહ તઆલા બંદેકી નેકીસે ઉસકી ઔલાદકો ઔર ઉસકી ઔલાદકી ઔલાદકો ઉસકે કુમ્બેવાલોંકો ઔર ઉસકે મોહલ્લાદારોંકો અપની હિફાઝતમેં રખતા હૈ. (સુબ્હાનલ્લાહ) (૧૭૬) ઔર ઉનકી અકલ કામિલ હો જાએ ઔર વોહ

وَلِيًّا ۝ يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ ۖ وَاجْعَلْهُ رَبِّ
رَضِيًّا ۝ يَا زَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَحْيَىٰ لَمْ
نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ۝ قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ
لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ
الْكِبَرِ عِتِيًّا ۝ قَالَ كَذَٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ
هَيِّنٌ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ۝ قَالَ
رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۚ قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ
ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ۝ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ
فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۝ يَا يَحْيَىٰ خُذِ
الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ ۖ وَآتَيْنَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًّا ۝ وَحَنَانًا مِنْ لَدُنَّا
وَزَكَاةً ۖ وَكَانَ تَقِيًّا ۝ وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا
عَصِيًّا ۝ وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ
يُبْعَثُ حَيًّا ۝ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ

વલિય્યા (૫) યરિસુની વ યરિસુ મિન-આલિ
કામ ઉઠાએ (૭) વોહ મેરા જાનશીન હો ઔર ઔલાદે
યઅ્-કૂ-બ ۖ વજ-અલ્હુ રબ્બિ રદિય્યા (૬) યા
યા'કૂબકા વારિસ હો ઔર અય મેરે રબ ! સબ ઉસે પસન્દીદા કર (૮)
ઝકરિય્યા ઈન્ના નુબશ્શિરુ-ક બિગુલામિનિસ્મુહૂ
અય ઝકરિયા ! હમ તુઝે ખુશી સુનાતે હૈં એક લડકે કી જિનકા નામ
યહ્-યા લમ નજ-અલ લહૂ મિન કબ્લુ સમિય્યા (૭)
યહ્યા હૈ ઉસકે પેહલે હમને ઉસ નામ કા કોઈ ન કિયા
કા-લ રબ્બિ અન્ના યકૂનુ લી ગુલામુંવ-વ
અર્ઝ કી અય મેરે રબ ! મેરે લડકા કહાંસે હોગા
કાનતિમ-ર-અતી આકિરંવ્વ કદ બ-લગ્તુ
મેરી ઔરત તો બાંઝ હૈ ઔર મૈં બુઢાપેસે સૂખ જાનેકી
મિનલ્કિ-બરિ ઈતિય્યા (૮) કા-લ કઝાલિ ક
હાલતકો પહુંચ ગયા (૯) ફરમાયા ઐસા હી હૈ (૧૦)

કા-લ રબ્બુ-ક હુ- વ અ-લય્ય હય્યિનુંવ્વ- કદ ખ-લકતુ-ક મિન કબ્લુ વ લમ તકુ
તેરે રબને ફરમાયા વોહ મુઝે આસાન હૈ ઔર મૈંને તો ઈસસે પેહલે તુઝે ઉસ વકત બનાયા જબ તૂ કુછ ભી ન થા
મં ૪ **શૈઆ (૯) કા-લ રબ્બિજ-અલ્લી આ-યહ ۚ કા-લ આયતુ-ક અલ્લા તુકલ્લિમન્ના-સ**
અર્ઝ કી અય મેરે રબ ! મુઝે કોઈ નિશાની દે (૧૨) ફરમાયા તેરી નિશાની યે હૈ કે તૂ તીન રાત દિન લોગોંસે કલામ ન કરે
સલા-સ લયાલિન સવિય્યા (૧૦) ફ-ખ-ર-જ અલા કૌમિહી મિનલ્મિહ્રાબિ ફઔહા
ભલા ચંગા હોકર (૧૩) તૂ અપની કૌમ પર મસ્જિદસે બાહર આયા (૧૪) તો ઉન્હેં ઈશારેસે
ઈલૈહિમ અન સબ્બિહૂ બુક-ર-તંવ વઅશિય્યા (૧૧) યા યહ્-યા ખુઝિલકિતા-બ
કહા કે સુબ્હ વ શામ તસ્બીહ કરતે રહો (૧૫) અય યહ્યા કિતાબ (૧૬) મઝબૂત
બિકુવ્વહ ۖ વ આતૈનાહુલ્હુક-મ સબિય્યા ۝ (૧૨) વ હનાનમ- મિલ્લદુન્ના વ
થામ ઔર હમને ઉસે બચપન હી મેં નબુવ્વત દી (૧૭) ઔર અપની તરફસે મહેરબાની (૧૮) ઔર
ઝકાહ ۖ વ કા-ન તકિય્યા ۝ (૧૩) વ બર્રમ-બિવાલિદૈહિ વ લમ યકુન જબ્બારન
સુથરાઈ (૧૯) ઔર કમાલ ડરવાલા થા (૨૦) ઔર અપને માં-બાપસે અચ્છા સુલૂક કરનેવાલા થા ઝબરદસ્ત
અસિય્યા (૧૪) વ સલામુન અલૈહિ યૌ-મ વુલિ-દ વયૌ-મ યમૂતુ વયૌ મ યુબ્અસુ
વ નાફરમાન ન થા (૧૪) ઔર સલામતી હૈ ઉસ પર જિસ દિન પૈદા હુવા ઔર જિસ દિન મરેગા ઔર જિસ દિન મુર્દા
૯ **હય્યા ૯૦ (૧૫) વઝ-કુર ફિલ્કિતાબિ મરયમ ۘ ◻ ઈઝિન-ત-બ-ઝત**
ઉઠાયા જાએગા (૨૨) ઔર કિતાબમેં મરિયમકો યાદ કરો (૨૩) જબ અપને ઘરવાલોં સે

કવીઓ-તવાના હો જાએ. (૧૭૭) બલ્કે બ અમ્રે ઈલાહી ઓ ઈલ્હામે ખુદાવંદી કિયા. (૧૭૮) બા'ઝ લોગ વલીકો નબી પર ફઝીલત દેકર ગુમરાહ હો ગએ ઔર ઉન્હોંને યહ ખ્યાલ કિયા કે હઝરત મૂસા કો હઝરત ખિઝર સે ઈલ્મ હાસિલ કરનેકા હુકમ દિયા ગયા બાવજૂદેકે હઝરત ખિઝર વલી હૈં ઔર દર હકીકત વલીકો નબીપર ફઝીલત દેના કુફ્રે જલી હૈ ઔર હઝરત ખિઝર નબી હે ઔર અગર ઐસા ન હો જૈસા બા'ઝકા ગુમાન હૈ તો યે અલ્લાહ તઆલા કી તરફસે હઝરત મૂસા (અલયહિસ્સલામ) કે હકમેં ઈબતિલા હે. અલાવા બરી યેહ કે અહલે કિતાબ ઈસકે કાઈલ હંય કે યેહ હઝરત મૂસા બિન પયગમ્બર બની ઈસ્રાઈલકા વાકેઆ હી નહી બલ્કે મૂસા માસાન કા વાકેઆ હૈ ઔર વલી તો નબી પર ઈમાન લાનેસે મરતબએ વિલાયત પર પહુંચતા હૈ

مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٦﴾ فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ
حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا
سَوِيًّا ﴿١٧﴾ قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَٰنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ
تَقِيًّا ﴿١٨﴾ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا
زَكِيًّا ﴿١٩﴾ قَالَتْ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ
أَكُ بَغِيًّا ﴿٢٠﴾ قَالَ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ
وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا
مَقْضِيًّا ﴿٢١﴾ فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٢﴾
فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي
مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنْتُ نَسْيًا مَنْسِيًّا ﴿٢٣﴾ فَنَادَاهَا مِنْ
تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٤﴾ وَ
هُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا
جَنِيًّا ﴿٢٥﴾ فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ

મિન અહ-લિહા મકાનન શર્કિય્યા (૧૬)
પૂરબકી તરફ એક જગહ અલગ ગઈ (૨૪)
ફત્ત-ખ-ઝત મિન દૂનિહિમ હિજાબન ફ-અર-
તો ઉનસે ઉધર (૨૫) એક પર્દા કર લિયા તો ઉસકી તરફ હમને
સલ્ના ઈલૈહા રૂહના ફ-ત-મસ્સ-લ લહા
અપના રૂહાની ભેજા (૨૬) વોહ ઉસકે સામને એક તંદુરસ્ત આદમીકે
બ-શ-રન સવિય્યા (૧૭) કાલત ઈન્ની અઊઝુ
રૂપમેં ઝાહિર હુવા બોલી મૈં તુઝસે રહમાનકી પનાહ માંગતી હૂં
બિર્રહ-માનિ મિન્ક ઈન કુન્ત તકિય્યા (૧૮) કા-લ
અગર તુઝે ખુદાકા ડર હૈ, બોલા મૈં તેરે
ઈન્નમા અ-ન રસૂલુ રબ્બિકિ લિ-અ-હ-બ લકિ
રબકા ભેજા હુવા હૂં કે મૈં તુઝે એક સુથરા
ગુલામન ઝકિય્યા (૧૯) કાલત અન્ના યકૂનુ લી
બેટા દૂં બોલી મેરે લળકા કહાંસે હોગા મુઝે તો
ગુલામુંવ- વ-લમ યમ્સસ્ની બ-શરુંવ-વ-લમ અકુ બગિય્યા ★ (૨૦) કા-લ કઝાલિ-કિ
કિસી આદમીને હાથ ન લગાયા ન મૈં બદકાર હૂં કહા યૂંહી હૈ (૨૭) તેરે
કા-લ રબ્બુકિ હુ-વ અ-લય્ય હય્યિન વ લિનજ-અ-લહૂ આયતલ્લિન્નાસિ વ
રબને ફરમાયા હૈ કે યે (૨૮) મુઝે આસાન હૈ ઔર ઈસલિયે કે હમ ઉસે લોગોંકે વાસ્તે નિશાની (૨૯) કરેં ઔર
રહ-મ-તમ્મિન્ના વકા-ન અમ્રમ-મક-દિય્યા (૨૧) ફ-હ-મ-લતહુ ફન્ત-બ-ઝત
અપની તરફસે એક રહમત (૩૦) ઔર યે કામ ઠહર ચુકા હૈ (૩૧) અબ મરિયમને ઉસે પેટમેં લિયા
બિહી મકાનન કસિય્યા (૨૨) ફ-અજા-અહલ્મખાદુ ઈલા જિઝ-ઈન-નખ્લહ કાલત
ફિર ઉસે લિયે હુએ એક દૂર જગહ ચલી ગઈ (૩૨) ફિર ઉસે જનનેકા દર્દ એક ખજૂરકી જળમેં લે
યાલૈ-તની મિત્તુ કબ્લ હાઝા વકુન્તુ નસ્યમ-મન્સિય્યા (૨૩) ફનાદાહા
આયા (૩૩) બોલી હાએ કિસી તરહ મૈં ઈસસે પેહલે મર ગઈ હોતી ઔર ભૂલી બિસ્રી હો જાતી (૩૪) તો ઉસે ઉસકે તલેસે
મિન તહ-તિહા અલ્લા તહ-ઝની કદ જ-અ-લ રબ્બુકિ તહ-તકિ સરિય્યા (૨૪)
પુકારા કે ગમ ન ખા (૩૫) બેશક તેરે રબને તેરે નીચે એક નહર બહા દી હૈ (૩૬)
વ હુઝ-ઝી ઈલૈકિ બિજિઝ-ઈન-નખ્લતિ તુસાકિત અલૈકિ રુ-ત-બન જનિય્યા
ઔર ખજૂરકી જળ પકળ કર અપની તરફ હિલા તુઝ પર તાઝી પકકી ખજૂરેં ગિરેંગી (૩૭)
(૨૫) ફકુલી વશ-રબી વ કર્રી ઐના ફઈમ્મા ત-ર-યિન્ન મિનલ-
તો ખા ઔર પી ઔર આંખ ઠન્ડી રખ (૩૮) ફિર અગર

પાવ
મંજ

તો યેહ ના મુમ્કિન હૈ કે વોહ નબીસે બળ્હ જાએ (મદારિક) અકસર ઉલમા ઈસ પર હૈં કે મશાઈખે સૂફિયા વ અસ્હાબે ઈર્ફાનકા ઈસ પર ઈત્તેફાક હૈ કે હઝરત ખિઝર ઔર ઈલ્યાસ (અલયહિસ્સલામ) દોનોં ઝિન્દા હૈં. શૈખ અબૂ ઉમરી બિન સલાહને અપને ફતાવામેં ફરમાયા કે હઝરત ખિઝર જમ્હૂર ઉલ્માઓ સાલિહીન કે નઝદીક ઝિંદા હૈં. યેહ ભી કહા ગયા હે કે હઝરત ખિઝરો ઈલ્યાસ અલૈહિસ્સલામ દોનોં ઝિન્દા હૈં ઔર હર સાલ ઝમાનએ હજ્જમેં મિલતે હૈં. યેહ ભી મન્કૂલ હૈ કે હઝરત ખિઝરને ચશ્મએ હયાતમેં ગુસ્લ ફરમાયા ઔર ઉસકા પાની પિયા. વલ્લાહો તઆલા આ'લમ. (ખાઝિન) (૧૭૯) અબૂજહલ વગૈરહ કુફ્ફારે મક્કા યા યહૂદ બતરીકએ ઈમ્તેહાન (૧૮૦) ઝુલ કરનયનકા નામ સિકંદર હૈ. યેહ હઝરત ખિઝર (અલયહિસ્સલામ)

قال ألم ١٦ — مريم

الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ صَوْمًا فَلَنْ
أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا
يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا يَا أُخْتَ هَارُونَ مَا كَانَ
أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا فَأَشَارَتْ
إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا قَالَ
إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا وَجَعَلَنِي
مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ
مَا دُمْتُ حَيًّا وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا
شَقِيًّا وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَ
يَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ
الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ
وَلَدٍ سُبْحَانَهُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَٰذَا

منزل ٤

બ-શરિ અ-હ-દન ફકૂલી ઈન્ની ન-ઝ઼ર્તુ
તૂ કિસી આદમીકો દેખે (૩૯) તો કેહ દેના મૈંને આજ
લિર્રહ્-માનિ સૌમન ફ-લન ઉકલ્લિમલ-યૌ-મ
રહમાનકા રોઝા માના હૈ તો આજ હરગિઝ કિસી આદમીસે બાત
ઈન્સિય્યા (૨૬) ફ-અ-તત બિહી ક઼ૌમહા
ન કરુંગી (૪૦) તો ઉસે ગોદમેં લે અપની કૌમકે
તહ્-મિલુહ કાલૂ યા મર-યમુ લ-ક઼દ જિઅતિ
પાસ આઈ (૪૧) બોલે અય મરિયમ ! બેશક તૂને બહોત
શૈઅન ફરિય્યા (૨૭) યાઉખ્ત હારૂ-ન મા કા-ન
બુરી બાત કી અય હારૂનકી બહન (૪૨) તેરા બાપ (૪૩)
અબૂકિમ્ર-અ સૌઈવવમા કાનત ઉમ્મુકિ
બુરા આદમી ન થા ઔર ન તેરી માં (૪૪)
બગ઼િય્યા (૨૮) ફ-અશારત ઈલૈ હ્કાલૂ કૈ-ફ
બદકાર ઉસ પર મરિયમને બચ્ચેકી તરફ

નુકલ્લિમુ મન કા-ન ફિલ્મહ-દિ સ઼બિય્યા (૨૯) કા-લ ઈન્ની અબ્દુલ્લાહિ
ઈશારા કિયા (૪૫) વોહ બોલે હમ કૈસે બાત કરેં ઉસસે જો પાલનમેં બચ્ચા હૈ (૪૬) બચ્ચેને ફરમાયા મૈં હૂં અલ્લાહકા
મં ૪ **આતાનિયલ-કિતા-બ વ જ-અ-લની નબિય્યા (૩૦) વ જ-અ-લની મુબારકન**
બન્દા (૪૭) ઉસને મુઝે કિતાબ દી ઔર મુઝે ગૈબકી ખબરેં બતાનેવાલા (નબી) કિયા (૪૮) ઔર ઉસને મુઝે મુબારક
ઐ-નમા કુન્તુ વ ઔસાની બિસ્સ઼લાતિ વઝ-ઝકાતિ માદુમ્તુ હ઼ય્યા (૩૧) વ
કિયા (૪૯) મૈં કહીં હૂં ઔર મુઝે નમાઝ વ ઝકાતકી તાકીદ ફરમાઈ મૈં જબ તક જિયૂં ઔર
બર્રમ-બિવાલિદતી વ લમ યજ-અલ્ની જબ્બારન શકિય્યા (૩૨) વસ્સલામુ
અપની માંસે અચ્છા સૂલૂક કરનેવાલા (૫૦) ઔર મુઝે ઝબરદસ્ત બદ-બખ્ત ન કિયા ઔર વોહી સલામતી
અ-લય-ય યૌ-મ વુલિત્તુ વ યૌ-મ અમૂતુ વ યૌ-મ ઉબ્અસુ હ઼ય્યા (૩૩) ઝ઼ાલિ-ક
મુઝ પર (૫૧) જિસ દિન મૈં પૈદા હુવા ઔર જિસ દિન મરૂં ઔર જિસ દિન ઝિન્દા ઉઠાયા જાઊં (૫૨) યે હૈ ઈસા
ઈસબ્નુ મરય મ૮કૌલલ-હક્કિલ્લઝી ફીહિ યમ્તરૂન (૩૪) મા કા-ન લિલ્લાહિ
મરિયમકા બેટા સચ્ચી બાત જિસમેં શક કરતે હૈં (૫૩) અલ્લાહકો લાઈક નહીં કે કિસીકો અપના
અંય્યત્તખિ઼-ઝ઼ મિંવ્વ-લદિન સુબ્હાનહ ઈઝા કદા અમ્રન ફ-ઈન્નમા યકૂલુ
બચ્ચા ઠેહરાએ પાકી હૈ ઉસકો (૫૪) જબ કિસી કામકા હુકમ ફરમાતા હૈ તો યૂં હી કે ઉસસે ફરમાતા હૈ હો જાઓ
લહૂ કુન ફ-યકૂન (૩૫) વ ઈન્નલ્લાહ રબ્બી વ રબ્બુકુમ ફઅ-બુદૂહ હાઝ઼ા
વોહ ફૌરન હો જાતા હૈ ઔર ઈસાને કહા બેશક અલ્લાહ રબ હૈ મેરા ઔર તુમ્હારા (૫૫) તો ઉસકી બંદગી કરો

કે ખાલાઝાદ ભાઈ હૈં. ઉન્હોંને ઈસ્કન્દરિયા બનાયા ઔર ઉસકા નામ અપને નામ પર રખ્ખા. હઝરતખિઝર (અલયહિસ્સલામ) ઉનકે વઝીર ઔર સાહિબે લિવા થે. દુનિયામેં ઐસે ચાર બાદશાહ હુએ હૈં જો તમામ દુનિયા પર હુકમરાન થે. દો મો'મિન હઝરત ઝુલકરનયન ઔર હઝરત સુલયમાન (અલા નબીયેના વ અલયહિસ્સલામ) ઔર દો કાફિર નમરૂદ ઔર બખ્તેનસર ઔર અન્કરીબ એક પાંચવેં બાદશાહ ઔર ઈસ ઉમ્મતસે હોનેવાલે હૈં જિનકા નામ મુબારક હઝરત ઈમામ મેહદી હૈ. ઉનકી હકૂમત તમામ રૂએ ઝમીન પર હોગી. ઝુલકરનયન કી નબુવ્વતમેં ઈખ્તિલાફ હૈ. હઝરત અલી (રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ) ને ફરમાયા કે વોહ ન નબી થે ન ફરિશ્તે. અલ્લાહ સે મોહબ્બત કરનેવાલે બંદે થે. અલ્લાહને ઉન્હેં મહેબૂબ

صراط مستقيم ﴿٣٦﴾ فاختلف الأحزاب من بينهم
فويل للذين كفروا من مشهد يوم عظيم ﴿٣٧﴾ أسمع
بهم وأبصر يوم يأتوننا لكن الظالمون اليوم في
ضلال مبين ﴿٣٨﴾ وأنذرهم يوم الحسرة إذ قضي
الأمر وهم في غفلة وهم لا يؤمنون ﴿٣٩﴾ إنا نحن
نرث الأرض ومن عليها وإلينا يرجعون ﴿٤٠﴾ واذكر
في الكتاب إبراهيم إنه كان صديقا نبيا ﴿٤١﴾ إذ
قال لأبيه يا أبت لم تعبد ما لا يسمع ولا يبصر
ولا يغني عنك شيئا ﴿٤٢﴾ يا أبت إني قد جاءني من
العلم ما لم يأتك فاتبعني أهدك صراطا سويا ﴿٤٣﴾
يا أبت لا تعبد الشيطان إن الشيطان كان للرحمن
عصيا ﴿٤٤﴾ يا أبت إني أخاف أن يمسك عذاب من
الرحمن فتكون للشيطان وليا ﴿٤٥﴾ قال أراغب أنت

સિરાતુમ-મુસ્તકીમ (૩૬) ફખ્ત-લ-ફલ-અહ્-ઝાબુ
યે રાહ સીધી હૈ ફિર જમાઅતેં આપસમેં
મિમ-બૈનિહિમ ૮ ફ-વૈલુલ-લિલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
મુખ્તલિફ હો ગઈ (૫૬) તો ખરાબી હૈ કાફિરોંકે લિયે
મિમ્મશ્હદિ યૌમિન અઝીમ (૩૭) અસ્મિઅ્
એક બળે દિનકી હાઝરીસે (૫૭) કિતના
બિહિમ વ અબ્સિર ॥ યૌ-મ યઅતૂનના
સુનેંગે ઔર કિતના દેખેંગે જિસ દિન હમારે
લાકિનિઝ-ઝાલિમૂનલ-યૌ-મ ફી દ્લાલિમ
પાસ હાઝિર હોંગે (૫૮) મગર આજ ઝાલિમ ખુલી ગુમરાહીમેં હૈં (૫૯)
મુબીન (૩૮) વ અન-ઝિર્હુમ યૌમલ-હસ-રતિ
ઔર ઉન્હેં ડર સુનાઓ પછતાવેકે દિનકા (૬૦) જબ
ઈઝ્ કુદિયલ-અમ્ર ◻ વહુમ ફી ગફ-લતિંવ્વહુમ લા
કામ હો ચુકેગા (૬૧) ઔર વોહ ગફલતમેં હૈં (૬૨) ઔર નહીં
યુઅ-મિનૂન (૩૯) ઈન્ના નહ્-નુ નરિસુલઅર્દ વ-મન અલૈહા વ ઈલૈના ع
માનતે બેશક ઝમીન ઔર જો કુછ ઉસ પર હૈ સબકે વારિસ હમ હોંગે (૬૩) ઔર વોહ હમારી હી તરફ
યુર્જઊન ઁ (૪૦) વઝ્-કુર ફિલકિતાબિ ઈબ્રાહીમ ઁ ઈન્નહૂ કા-ન સિદ દીક્ન મં ૪
ફેરેંગે (૬૪) ઔર કિતાબમેં (૬૫) ઈબ્રાહીમકો યાદ કરો બેશક વોહ સિદ્દીક (૬૬) થા (નબી) ગૈબકી ખબરેં
નબિય્યા (૪૧) ઈઝ્ કા-લ લિઅબીહિ યા-અ-બતિ લિ-મ તઅ્-બુદુ મા લા
બતાતા જબ અપને બાપસે બોલા (૬૭) અય મેરે બાપ ! ક્યોં ઐસેકો પૂજતા હૈ ? જો ન
યસ્મઉ વલા યુબ્સિરુ વલા યુગ્ની અન્ક શૈઆ (૪૨) યા-અ-બતિ ઈન્ની
સુને ન દેખે ઔર ન કુછ તેરે કામ આએ અય મેરે બાપ ! બેશક
કદ્ જા-અની મિનલ્-ઈલ્મિ માલમ યઅ-તિ-ક ફત્તબિઅ્-ની અહ-દિ-ક સિરાતન
મેરે પાસ (૬૯) વોહ ઈલ્મ આયા જો તુઝે ન આયા તો તૂ મેરે પીછે ચલા આ (૭૦) મૈં તુઝે સીધી
સવિય્યા (૪૩) યાઅ-બતિ લા તઅ્-બુદિશ્શૈતા ન ॥ ઈન્નશ્શૈતા-ન કાન લિર્રહ્માનિ
રાહ દિખાઉં (૭૧) અય મેરે બાપ ! શૈતાનકા બન્દા ન બન (૭૨) બેશક શૈતાન
અસિય્યા (૪૪) યાઅ-બતિ ઈન્ની અખાફુ અંય્ય-મસ્સ-ક અઝાબુમ-મિનર્રહ્માનિ
રહમાનકા નાફરમાન હૈ અય મેરે બાપ ! મૈં ડરતા હૂં કે તુઝે રહમાનકા
ફ-તકૂ-ન લિશ્શૈતાનિ વલિય્યા (૪૫) કા-લ અ-રાગિબુન અન્ત
કોઈ અઝાબ પહુંચે તો તૂ શૈતાનકા રફીક હો જાઓ (૭૩) બોલા કયા તૂ મેરે ખુદાઓંસે

બનાયા. (૧૮૧) જિસ ચીઝકી મખ્લૂકકો હાજત હોતી હૈ ઔર જો કુછ બાદશાહોંકો દિયારો અમસાર ફતેહ કરને ઔર દુશ્મનોંકે મહારિબામેં દરકાર હોતા હૈ વોહ સબ ઈનાયત કિયા (૧૮૨) સબબ વોહ ચીઝ હૈ જો મકસૂદ તક પહોંચને કા ઝરીઆ હો. ખ્વાહ વોહ ઈલ્મ હો યા કુદરત તો ઝુલ કરનયનને જિસ મકસદકા ઈરાદા કિયા ઉસીકા સબબ ઈખ્તિયાર કિયા. (૧૮૩) ઝુલ કરનયનને કિતાબોંમેં દેખા થા કે ઔલાદે સામમેંસે એક શખ્સ ચશ્મએ હયાત સે પાની પિયેગા ઉસકો મૌત ન આએગી. યે દેખકર વોહ ચશ્મએ હયાતકી તલબમેં મગ્રિબો-મશ્રિક કી તરફ રવાના હુએ ઔર આપકે સાથ હઝરત ખિઝર ભી થે, વોહ તો ચશ્મએ હયાત તક પહોંચ ગયે ઔર ઉન્હોંને પી ભી લિયા મગર ઝુલકરનયન કે મુકદરમેં ન થા ઉન્હોંને ન પાયા. ઈસ સફરમેં જાનિબે મગ્રિબ

عَنْ اٰلِهَتِيْ يٰۤاِبْرٰهِيْمُ ۚ لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهِ لَاَرْجُمَنَّكَ
وَاهْجُرْنِيْ مَلِيًّا ۝ قَالَ سَلٰمٌ عَلَيْكَ ۚ سَاَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّيْ ؕ
اِنَّهٗ كَانَ بِيْ حَفِيًّا ۝ وَاَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ
اللّٰهِ وَاَدْعُوْا رَبِّيْ ۖ عَسٰۤى اَلَّاۤ اَكُوْنَ بِدُعَآءِ رَبِّيْ
شَقِيًّا ۝ فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ
اللّٰهِ ۙ وَهَبْنَا لَهٗۤ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ ؕ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ۝
وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِّنْ رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ
صِدْقٍ عَلِيًّا ۝ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ مُوْسٰۤى ۚ اِنَّهٗ كَانَ
مُخْلَصًا وَّكَانَ رَسُوْلًا نَّبِيًّا ۝ وَنَادَيْنٰهُ مِنْ جَانِبِ
الطُّوْرِ الْاَيْمَنِ وَقَرَّبْنٰهُ نَجِيًّا ۝ وَوَهَبْنَا لَهٗ مِنْ
رَّحْمَتِنَاۤ اَخَاهُ هٰرُوْنَ نَبِيًّا ۝ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ اِسْمٰعِيْلَ ؗ
اِنَّهٗ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُوْلًا نَّبِيًّا ۝ وَكَانَ
يَاْمُرُ اَهْلَهٗ بِالصَّلٰوةِ وَالزَّكٰوةِ ۪ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهٖ

અન આલિહતી યાઈબરાહીમ ج લઈલ્લમ
મુંહ ફેરતા હૈ અય ઈબ્રાહીમ બેશક અગર તૂ (૭૨) બાઝ ન
તન્તહિ લ-અર્જુમન્ન-ક વહ-જુરની
આયા તો મૈં તુઝે પથરાવ કરૂંગા ઔર મુઝસે ઝમાનાએ દરાઝ તક બે-
મલિય્યા (૪૬) કા-લ સલામુન અલૈક
ઈલાકા હો જા (૭૫) કહા બસ તુઝે સલામ હૈ (૭૬) કરીબ હૈ કે મૈં તેરે
સ-અસ્તગ઼્ફિરૂ લ-ક રબ્બી ط ઈન્નહૂ કા-ન બી
લિયે અપને રબસે માફી માંગૂંગા (૭૭) બેશક વોહ મુઝ પર મહેરબાન
હ઼ફિય્યા (૪૭) વ અઅ઼-તઝિલુકુમ વમા
હૈ ઔર મૈં એક કનારે હો જાઊંગા (૭૮) તુમસે ઔર ઉન સબસે જિનકો
તદઊ઼-ન મિન દૂનિલ્લાહિ વ અદઊ઼ રબ્બી ز અ઼સા
અલ્લાહકે સિવા પૂજતે હો ઔર અપને રબકો પૂજૂંગા (૭૯)
અલ્લા અકૂ-ન બિદુઆ-ઈ રબ્બી શક઼િય્યા (૪૮)
કરીબ હૈ કે મૈં અપને રબકી બન્દગીસે બદ-બખ્ત ન હોઊં (૮૦)

ફ-લમ્મઅ઼-ત-ઝ-લહુમ વમા યઅ઼-બુદૂ-ન મિન દૂનિલ્લાહિ ۙ વ-હબ્ના લહૂ
ફિર જબ ઉનસે ઔર અલ્લાહકે સિવા ઉનકે મા'બૂદોંસે કનારા કર ગયા (૮૧) હમને ઉસે
મં. ૪ **ઈસ્હા-ક઼ વ યઅ઼-કૂબؕ વ કુલ્લન જ-અ઼લ્ના નબિય્યા (૪૯) વ-વ-હબ્ના**
ઈસ્હાક (૮૨) ઔર યા'કૂબ (૮૩) અતા કિયે ઔર હર એકકો ગૈબકી ખબરેં બતાનેવાલા (નબી) કિયા ઔર હમને
લહુમ મિર્રહ઼-મતિના વ જ-અ઼લ્ના લહુમ લિસા-ન સિદ્કિન અ઼લિય્યા ع (૫૦)
ઉન્હેં અપની રહમત અતા કી (૮૪) ઔર ઉનકે લિયે સચ્ચી બલન્દી નામવરી રખી (૮૫)
વઝ-કુર ફિલકિતાબિ મૂસા ۡ ઈન્નહૂ કા-ન મુખ-લ-સંવ-વ કા-ન રસૂલન
ઔર કિતાબમેં મૂસાકો યાદ કરો બેશક વોહ ચુના હુવા થા ઔર રસૂલ થા ગૈબકી ખબરેં
નબિય્યા (૫૧) વ નાદૈનાહુ મિન જાનિબિત્તૂરિલ-ઐ-મનિ વ કર્રબ્નાહુ નજિય્યા (૫૨)
બતાનેવાલા ઔર ઉસે હમને તૂરકી દાહિની જનિબસે નિદા ફરમાઈ (૮૬) ઔર ઉસે અપના રાઝ કેહનેકો કરીબ કિયા (૮૭)
વ વ-હબ્ના લહૂ મિર્રહ઼-મતિના અખ઼ાહુ હારૂ-ન નબિય્યા (૫૩) વઝ-કુર ફિલ્કિતાબિ
ઔર અપની રહમતસે ઉસકા ભાઈ હારૂન અતા કિયા ઔર (ગૈબકી ખબરેં બતાનેવાલા) નબી (૮૮) ઔર કિતાબમેં
ઈસ્માઈ-લ ۡ ઈન્નહૂ કા-ન સાદિકલ્વઅ઼-દિ વકા-ન રસૂલન નબિય્યા(૫૪) વ
ઈસ્માઈલકો યાદ કરો (૮૯) બેશક વોહ વા'દેકા સચ્ચા થા (૯૦) ઔર રસૂલ થા ગૈબકી ખબરેં બતાતા ઔર
કા-ન યઅમુરુ અહ-લહૂ બિસ્સલાતિ વઝ-ઝકાતિ ۖ વ કા-ન ઈન્દ રબ્બિહી
અપને ઘરવાલોંકો (૯૧) નમાઝ ઔર ઝકાતકા હુકમ દેતા ઔર અપને રબકો

રવાના હુએ તો જહાં તક આબાદી હૈ વોહ સબ મનાઝિલ કતઅ કર ડાલે ઔર સમ્તે મગરિબમેં વહાં પહોંચે જહાં આબાદીકા નામો-નિશાન બાકી ન રહા. વહાં ઉન્હેં આફતાબ વકતે ગુરૂબ ઐસા નઝર આયા ગોયા કે વોહ સિયાહ ચશ્મે મેં ડૂબતા હૈ જૈસાકે દરિયાઈ સફર કરનેવાલોંકો પાનીમેં ડૂબતા મા'લૂમ હોતા હૈ. (૧૮૪) ઉસ ચશ્મેકે પાસ (૧૮૫) જો શિકાર કિયે હુએ જાનવરોંકે ચમડે પહેનતે થે ઈસકે સિવા ઉનકે બદન પર ઔર કોઈ લિબાસ ન થા ઔર દરિયાઈ મુર્દા જાનવર ઉનકી ગિઝા થે. યેહ લોક કાફિર થે. (૧૮૬) ઔર ઉનમેંસે જો ઈસ્લામ મેં દાખિલ ન હો ઉસકો કત્લ કર દે. (૧૮૭) ઔર ઉન્હેં અહકામે શરઅકી તા'લીમ દે અગર વોહ ઈમાન લાએં.

مَرْضِيًّا ۝ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ اِدْرِيْسَ ۔ اِنَّهٗ كَانَ
صِدِّيْقًا نَّبِيًّا ۝ وَّرَفَعْنٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ۝ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ
اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيّٖنَ مِنْ ذُرِّيَّةِ اٰدَمَ ۔ وَ
مِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ ۔ وَّمِنْ ذُرِّيَّةِ اِبْرٰهِيْمَ وَ
اِسْرَآءِيْلَ ۔ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا ۔ اِذَا تُتْلٰى
عَلَيْهِمْ اٰيٰتُ الرَّحْمٰنِ خَرُّوْا سُجَّدًا وَّبُكِيًّا ۝ فَخَلَفَ
مِنْۢ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ اَضَاعُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّبَعُوا
الشَّهَوٰتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ۝ اِلَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ
وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُوْنَ
شَيْـًٔا ۝ جَنّٰتِ عَدْنِ ۨالَّتِيْ وَعَدَ الرَّحْمٰنُ عِبَادَهٗ بِالْغَيْبِ ۔
اِنَّهٗ كَانَ وَعْدُهٗ مَاْتِيًّا ۝ لَا يَسْمَعُوْنَ فِيْهَا لَغْوًا اِلَّا
سَلٰمًا ۔ وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيْهَا بُكْرَةً وَّعَشِيًّا ۝ تِلْكَ
الْجَنَّةُ الَّتِيْ نُوْرِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ۝

મર-દિય્યા (૫૫) વઝ્-કુર ફિલ કિતાબિ ઈદરી-સન
પસંદ થા ઔર કિતાબમેં ઈદરીસકો યા કરો (૯૩)
ઈન્નહૂ કા-ન સિદ-દીકન નબિય્યા (૫૬) વ
બેશક વોહ સિદીક થા ગૈબકી ખબરેં દેતા ઔર
ર-ફઅ-નાહુ મકાનન અલિય્યા (૫૭) ઉલા-ઈકલ-
હમને ઉસે બુલન્દ મકાન પર ઉઠા લિયા (૯૪) યે હૈં જિન
લઝી-ન અન-અ-મલ્લાહુ અલૈહિમ
પર અલ્લાહને એહસાન કિયા ગૈબકી
મિનન્નબિય્યી-ન મિન ઝુર્રિય્યતિ આદ-મ વ
ખબરેં બતાનેવાલોંમેંસે આદમકી ઔલાદસે (૯૫) ઔર
મિમ્મન હ-મલ્ના મ-અ નૂહિન વ મિન ઝુર્રિય્યતિ
ઉનમેં જિનકો હમને નૂહકે સાથ સવાર કિયા થા (૯૬) ઔર
ઈબરાહી-મ વ ઈસ્રાઈ-લ વ મિમ્મન હદૈના
ઈબ્રાહીમ (૯૭) ઔર યા'કૂબકી ઔલાદ સે (૯૮)
વજ- તબૈના ઈઝા તુત્લા અલૈહિમ આયતુર્રહમાનિ ખર-રૂ સુજ-જદંવ-વ
ઔર ઉનમેંસે જિન્હેં હમને રાહ દિખાઈ ઔર ચુન લિયા (૯૯) જબ રહમાનકી આયતેં પઢ્હી જાએ ગિર પળતે સજદા કરતે
બુકિય્યા(સજદહ)(૫૮) ફ-ખ-લ-ફ મિમ્બઅ્- દિહિમ ખલ્ફુન અદાઉસ્સલા-ત
ઔર રોતે (૧૦૦) તો ઉનકે બાદ ઉનકી જગહ વોહ નાખલફ આએ (૧૦૧) જિન્હોંને નમાઝેં ગંવાઈ
વત્તબઉશ્શ-હ-વાતિ ફસૌ-ફ યલ્કૌ-ન ગય્યા (૫૯) ઈલ્લા મન તા-બ વ
ઔર અપની ખ્વાહીશોંકે પીછે હુએ (૧૦૨) તો અન્કરીબ વોહ દોઝખમેં ગય્યકા જંગલ પાએંગે
આમ-ન વ અમિ-લ સાલિહન ફઉલાઈ-ક યદખુલૂનલ જન્ન-ત વલા
(૧૦૩) મગર જો તાઈબ હુએ ઔર ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે તો યે લોગ જન્નતમેં જાએંગે ઔર ઉન્હેં કુછ
યુઝ-લમૂ-ન શૈઆ (૬૦) જન્નાતિ અદનિ-નિલ્લતી વ-અ-દર્રહ-માનુ ઈબાદહૂ
નુકસાન ન દિયા જાએગા (૧૦૪) બસનેકે બાગ જિનકા વા'દા રહમાનને અપને (૧૦૫) બન્દોંસે
બિલ્ગૈબ ઈન્નહૂ કા-ન વઅ-દુહૂ મઅ-તિય્યા (૬૧) લા યસ્મઊ-ન ફીહા લગ-વન
ગૈબમેં કિયા (૧૦૬) બેશક ઉસકા વા'દા આનેવાલા હૈ વોહ ઉસ્મેં કોઈ બેકાર બાત ન
ઈલ્લા સલામ । વ લહુમ રિઝ-કુહુમ ફીહા બુક-ર-તંવ-વ અશિય્યા (૬૨)
સુનેંગે મગર સલામ (૧૦૭) ઔર ઉન્હેં ઉસમેં ઉનકા રિઝક હૈ સુબ્હ વ શામ (૧૦૮)
તિલ્કલ્જન્નતુલ્લતી નૂરિસુ મિન ઈબાદિના મન કા-ન તકિય્યા (૬૩)
યે વોહ બાગ હૈ જિસકા વારિસ હમ અપને બન્દોંમેંસે ઉસે કરેંગે જો પરહેઝગાર હૈ

મંઝિલ ૪

સજદહ

(૧૮૮) યા'ની કુફ્રો-શિર્ક ઈખ્તિયાર કિયા ઈમાન ન લાયા. (૧૮૯) કત્લ કરેંગે યેહ તો ઉસકી દુન્યવી સઝા હૈ. (૧૯૦ કયામતમેં. (૧૯૧) યા'ની જન્નત. (૧૯૨) ઔર ઉસકો અપની ચીઝોંકા હુકમ દેંગે જો ઉસ પર સહલ હોં. દુશ્વાર ન હોં. અબ ઝુલકરનયનકી નિસ્બત ઈર્શાદ ફરમાયા જાતા હૈ કે વોહ (૧૯૩) જાનિબે મશ્રિકમેં. (૧૯૪) ઉસ મુકામ પર જિસકે ઔર આફતાબ કે દરમિયાન કોઈ ચીઝ પહાળ દરખ્ત વગૈરહ હાઈલ ન થી ન વહાં કોઈ ઈમારત કાયમ હો સકતી થી ઔર વહાં કે લોગોંકા યેહ હાલ થા કે તુલૂએ આફતાબ કે વકત ગારોંમેં ઘુસ જાતે થે ઔર ઝવાલકે બા'દ નિકલકર અપના કામકાજ કરતે થે (૧૯૫) ફૌજ, લશ્કર, આલાતે હર્બ, સામાને સલ્તનત ઔર બા'ઝ મુફસ્સરીન ને ફરમાયા સલ્તનતો મુલ્કદારી કી કાબિલિયત

وَمَا نَتَنَزَّلُ اِلَّا بِاَمْرِ رَبِّكَ ۚ لَهٗ مَا بَيْنَ اَيْدِيْنَا وَمَا
خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذٰلِكَ ۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۚ رَبُّ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ
لِعِبَادَتِهٖ ۗ هَلْ تَعْلَمُ لَهٗ سَمِيًّا ۚ وَيَقُوْلُ الْاِنْسَانُ
ءَاِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ اُخْرَجُ حَيًّا ۚ اَوَلَا يَذْكُرُ الْاِنْسَانُ
اَنَّا خَلَقْنٰهُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْـًٔا ۚ فَوَرَبِّكَ
لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيٰطِيْنَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ
جِثِيًّا ۚ ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيْعَةٍ اَيُّهُمْ اَشَدُّ عَلَى
الرَّحْمٰنِ عِتِيًّا ۚ ثُمَّ لَنَحْنُ اَعْلَمُ بِالَّذِيْنَ هُمْ اَوْلٰى بِهَا
صِلِيًّا ۚ وَاِنْ مِّنْكُمْ اِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلٰى رَبِّكَ حَتْمًا
مَّقْضِيًّا ۚ ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَّنَذَرُ الظّٰلِمِيْنَ
فِيْهَا جِثِيًّا ۚ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا ۙ اَيُّ الْفَرِيْقَيْنِ خَيْرٌ

૬૦

વમા ન-ત-નઝ-ઝલુ ઈલ્લા બિઅમ્રિ રબ્બિક
(ઔર જિબ્રાઈલને મહબૂબસે અર્ઝ કી) (૧૦૯) હમ ફરિશ્તે નહીં ઉતરતે
લહૂ મા બૈ-ન ઐદીના વમા ખ઼લ્ફના વમા બૈ-ન
મગર હુઝૂર કે રબકે હુકમસે ઉસીકા હૈ જો હમારે આગે હૈ ઔર જો
ઝાલિક ૮ વમા કા-ન રબ્બુ-ક નસિય્યા ૮ (૬૪)
હમારે પીછે ઔર જો ઉસકે દરમિયાન હૈ (૧૧૦) ઔર હુઝૂરકા રબ
રબ્બુસ્સમાવાતિ વલઅર્દિ વમા બૈનહુમા
ભૂલનેવાલા નહીં (૧૧૧) આસ્માનોં ઔર ઝમીન ઔર જો કુછ ઉનકે
ફઅ-બુદહુ વસ્તબિર લિઈબાદતિહ ૮ હલ
બીચમેં હૈ સબકા માલિક તો ઉસે પૂજો ઔર ઉસકી બન્દગી પર સાબિત
તઅ-લમુ લહૂ સમિય્યા ૮ (૬૫) વ યકૂલુલ-ઈન્સાનુ
રહો ક્યા ઉસકે નામકા દૂસરા જાનતે હો (૧૧૨) ઔર આદમી કેહતા હૈ
અ-ઈઝ઼ા મા મિત્તુ લ-સૌ-ફ ઉખ઼રજુ હય્યા (૬૬)
ક્યા જબ મૈં મર જાઊંગા તો અન્કરીબ જલાકર નિકાલા જાઊંગા (૧૧૩)

અ-વ લા યઝ઼કુરુલ ઈન્સાનુ અન્ના ખ઼-લક઼્-નાહુ મિન ક઼બ્લુ વ-લમ
ઔર ક્યા આદમીકો યાદ નહીં કે હમને ઉસસે પેહલે ઉસે બનાયા ઔર વોહ
મં ૪ **યકુ શૈઆ (૬૭) ફ-વ રબ્બિ-ક લ-નહ-શુરન્નહુમ વશ્શયાતી-ન સુમ્મ**
કુછ ન થા (૧૧૪) તો તુમ્હારે રબકી કસમ હમ ઉન્હેં (૧૧૫) ઔર શૈતાનોં સબકો ઘેર લાએંગે (૧૧૬) ઔર ઉન્હેં દોઝખકે
લ-નુહ-દ્દિરન્નહુમ હૌ-લ જહન્ન-મ જિસિય્યા ૮ (૬૮) સુમ્મ લ-નન્ઝિઅન્ન મિન
આસપાસ હાઝિર કરેંગે ઘુટનોંકે બલ ગિરે ફિર હમ (૧૧૭) હર ગિરોહસે નિકાલેંગે
કુલ્લિ શીઅતિન અય્યુહુમ અશદદુ અલર્રહ-માનિ ઈતિય્યા ૮ (૬૯) સુમ્મ લ-નહ-નુ
જો ઉન્મેં રહમાન પર સબસે ઝયાદા બેબાક હોગા (૧૧૮) ફિર હમ ખૂબ જાન્તે હૈં જો
અઅ-લમુ બિલ્લઝ઼ી-ન હુમ ઔલા બિહા સિલિય્યા (૭૦) વ ઈમ-મિન્કુમ ઈલ્લા
ઉસ આગમેં ભૂનનેકે ઝયાદા લાઈક હૈં (૭૦) ઔર તુમમેં કોઈ ઐસા નહીં જિસકા ગુઝર
વારિદુહા૮કા-ન અલા રબ્બિ-ક હત્મમ્મક-દિય્યા૮(૭૧) સુમ્મ નુનજ-જિલ્લઝ઼ીનત્તકવ-
દોઝખ પર ન હો (૧૧૯) તુમ્હારે રબકે ઝિમ્મે પર યે ઝરૂર ઠેહરી હુઈ બાત હૈ (૧૨૦) ફિર હમ ડરવાલોંકો બચા લેંગે
વ-ન-ઝ઼-રુઝ઼-ઝ઼ાલિમી-ન ફીહા જિસિય્યા (૭૨) વ ઈઝ઼ા તુત્લા અલૈહિમ આયાતુના
(૧૨૧) ઔર ઝાલિમોંકો ઉસમેં છોડ દેંગે ઘુટનોંકે બલ ગિરે ઔર જબ ઉન પર હમારી રોશન આયતેં
બય્યિનાતિન ક઼ાલલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ લિલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ॥ અય્યુલ્ફરીકૈનિ ખ઼ૈરુમ
પઢી જાતી હૈં (૧૨૨) કાફિર મુસલમાનોંસે કેહતે હૈં કૌનસે ગિરોહકા

ઔર ઉમૂરે મમલકત કે સર અંજામ કી લિયાકત (૧૯૬) મુફસ્સિરીનને કઝાલિક કે મા'નીમેં યેહ ભી કહા હૈ કે મુરાદ યે હૈ કે ઝુલકરનયન ને જૈસા મગિરબી કવ્મકે સાથ સુલૂક કિયા થા ઐસા હી અહલે મશ્રિક કે સાથ ભી કિયા ક્યૂં કે યેહ લોગ ભી ઉનકી તરહ કાફિર થે તો જો ઉનમેં સે ઈમાન લાયે ઉનકે સાથ એહસાન કિયા ઔર જો કુફ્ર પર મુસિર રહે ઉનકો તા'ઝીબ કી. (૧૯૭) જાનિબે શિમાલમેં (ખાઝિન). (૧૯૮) ક્યૂંકે ઉનકી ઝબાન અજીબો-ગરીબ થી ઉનકે સાથ ઈશારા વગૈરહકી મદદસે બ મુશક્કત બાત કી જા સકતી થી. (૧૯૯) યેહ યાફિસ બિન નૂહ અલયહિસ્સલામકી ઔલાદસે ફસાદી ગિરોહ હૈં. ઉનકી તા'દાદ બહોત ઝયાદા હૈ. ઝમીનમેં ફસાદ કરતે થે. રબીઅકે ઝમાને મેં નિકલતે થે તો ખેતિયાં ઔર સબ્ઝે

مَقَامًا وَّاَحْسَنُ نَدِيًّا ۝ وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ
هُمْ اَحْسَنُ اَثَاثًا وَّرِءْيًا ۝ قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلٰلَةِ
فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمٰنُ مَدًّا ۚ حَتّٰٓى اِذَا رَاَوْا مَا يُوْعَدُوْنَ
اِمَّا الْعَذَابَ وَاِمَّا السَّاعَةَ ۭ فَسَيَعْلَمُوْنَ مَنْ هُوَ
شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضْعَفُ جُنْدًا ۝ وَيَزِيْدُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ
اهْتَدَوْا هُدًى ۭ وَالْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ عِنْدَ
رَبِّكَ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ مَّرَدًّا ۝ اَفَرَءَيْتَ الَّذِيْ كَفَرَ
بِاٰيٰتِنَا وَقَالَ لَاُوْتَيَنَّ مَالًا وَّوَلَدًا ۝ اَطَّلَعَ الْغَيْبَ
اَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ۝ كَلَّا ۭ سَنَكْتُبُ مَا
يَقُوْلُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ۝ وَّنَرِثُهُ مَا
يَقُوْلُ وَيَاْتِيْنَا فَرْدًا ۝ وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اٰلِهَةً
لِّيَكُوْنُوْا لَهُمْ عِزًّا ۝ كَلَّا ۭ سَيَكْفُرُوْنَ بِعِبَادَتِهِمْ
وَيَكُوْنُوْنَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ۝ اَلَمْ تَرَ اَنَّآ اَرْسَلْنَا

મકામંવ-વ અહ્-સનુ નદિય્યા (૭૩) વ કમ
મકાન અચ્છા ઔર મજલિસ બેહતર હૈ (૧૨૩) ઔર હમને
અહ-લક-ના કબ-લહુમ મિન કર્નિન હુમ
ઉનસે પેહલે કિત્ની સંગતેં ખપા દીં (૧૨૪) કે
અહ્-સનુ અસાસંવ-વ રિઅયા (૭૪) કુલ મન
વોહ ઉનસે ભી સામાન ઔર નમૂદમેં બેહતર થે તુમ ફરમાઓ
કા-ન ફિદ્- દ્લાલતિ ફલ્યમ્દુદ લહુર્રહ્-માનુ
જો ગુમરાહીમેં હો તો ઉસે રહમાન ખૂબ
મદ-દા ؕ હત્તા ઈઝા રઓ મા યૂઅદૂ-ન
ઢીલ દે (૧૨૫) યહાં તક કે જબ વોહ દેખે વોહ ચીઝ જિસકા ઉન્હેં
ઈમ્મલ-અઝા-બ વ ઈમ્મસ્સા-અહ
વા'દા દિયા જાતા હૈ યા તો અઝાબ (૧૨૬) યા કયામત (૧૨૭) તો અબ
ફ-સ-યઅ્-લમૂ-ન મન હુ-વ શર્રુમ-મકાનંવ-વ
જાનલેંગે કે કિસ્કા બુરા દર્જા હૈ ઔર

અદ્-અફુ જુન્દા (૭૫) વ યઝીદુલ- લાહુલ્લઝીનહ-તદૌ હુદા
કિસકી ફૌજ કમઝોર (૧૨૮) ઔર જિન્હોંને હિદાયત પાઈ (૧૨૯) અલ્લાહ ઉન્હેં ઔર હિદાયત બખ્શેગા (૧૩૦)
વલ્બાકિયાતુસ-સાલિહાતુ ખૈરુન ઈન્દ રબ્બિ-ક સવાબંવ-વ ખૈરુમ મ-રદ-દા (૭૬) મં ૪
ઔર બાકી રેહનેવાલી નેક બાતોંકા (૧૩૧) તેરે રબકે યહાં સબસે બેહતર સવાબ ઔર સબસે ભલા અંજામ (૧૩૨)
અ-ફ-રએ-તલ્લઝી ક-ફ-ર બિઆયાતિના વ કા-લ લ-ઊ-ત-યન્ન માલંવ-વ
તો કયા તુમને ઉસે દેખા જો હમારી આયતોંસે મુન્કર હુવા ઔર કેહતા હૈ મુઝે ઝરૂર માલ વ ઔલાદ
વ-લ-દા (૭૭) અત્ત્-લ-અલ્ગૈ-બ અમિત્ત-ખ-ઝ ઈન્દર્રહ્-માનિ અહ-દન (૭૮)
મિલેંગે (૧૩૩) કયા ગૈબકો ઝાંક આયા હૈ (૧૩૪) યા રહમાન કે પાસ કોઈ કરાર રખા હૈ
કલ્લા સ-નક્તુબુ મા યકૂલુ વ નમુદદુ લહૂ મિનલ્અઝાબિ મદ-દા (૭૯) વ
હરગિઝ નહીં (૧૩૫) અબ હમ લિખ રખેંગે જો વોહ કેહતા હૈ ઔર ઉસે ખૂબ લમ્બા અઝાબ દેંગે ઔર
નરિસુહૂ મા યકૂલુ વ યઅ-તીના ફર્દા (૮૦) વત્ત-ખઝૂ મિન દૂનિલ્લાહિ
જો ચીઝેં કેહ રહા હૈ (૧૩૬) ઉનકે હમી વારિસ હોંગે ઔર હમારે પાસ અકેલા આએગા (૧૩૭) ઔર અલ્લાહકે સિવા
આલિ-હ-તલ-લિ-યકૂનૂલહુમ ઈઝ-ઝન (૮૧) કલ્લા સ-યક-ફુરૂ-નબિઈબાદતિહિમ
ઔર ખુદા બના લિયે (૧૩૮) કે વોહ ઉન્હેં ઝોર દે (૧૩૯) હરગિઝ નહીં (૧૪૦) કોઈ દમ જાતા હૈ કે વોહ (૧૪૧) ઉનકી ૬
વ યકૂનૂ-ન અલૈહિમ દિદ્-દા ؏ (૮૨) અ-લમ ત-ર અન્ના અર્સલ્નશ- ૦
બંદગીસે મુન્કર હોંગે ઔર ઉનકે મુખાલિફ હો જાએંગે (૧૪૨) કયા તુમને ન દેખા કે હમને

સબ ખા જાતે થે કુછ ન છોળતે થે ઔર ખુશ્ક ચીઝેં લાદકર લે જાતે થે. થે.આદમીયોં કો ખા લેતે થે. દરિન્દોં વહશી જાનવરોં, સાંપોં, બિચ્છુઓં તકકો ખા જાતે થે. હઝરત ઝુલકરનયન સે લોગોંને ઉનકી શિકાયતકી કે વોહ (૨૦૦) તાકે વોહ હમતક ન પહોંચ સકે ઔર હમ ઉનકે શરો-ઈઝાસે મહફૂઝ રહેં. (૨૦૧) યા'ની અલ્લાહકે ફઝલસે મેરે પાસ માલ કસીર ઔર હર કિસ્મકા સામાન મૌજૂદ હૈ. તુમસે કુછ લેનેકી હાજત નહીં (૨૦૨) ઔર જો કામ મેં બતાઊં વોહ અંજામ દો (૨૦૩) ઉન લોગોંને અર્ઝ કિયા ફિર હમારે મુતઅલ્લિક કયા ખિદમત હૈ ફરમાયા. (૨૦૪) ઔર બુનિયાદ ખુદવાઈ, જબ પાની તક પહોંચી તો ઉસમેં પથ્થર પિઘલાએ હુએ તાંબે સે જમાએ ગએ ઔર લોહેકે તખ્તે ઉપર નીચે ચુનકર દરમિયાન લકળી ઔર કોયલા ભરવા દિયા ઔર

الشيطين على الكفرين تؤزهم ازا ۙ فلا تعجل
عليهم ۖ انما نعد لهم عدا ۚ يوم نحشر المتقين الى
الرحمن وفدا ۙ ونسوق المجرمين الى جهنم وردا ۘ
لا يملكون الشفاعة الا من اتخذ عند الرحمن
عهدا ۘ وقالوا اتخذ الرحمن ولدا ۗ لقد جئتم
شيئا ادا ۙ تكاد السموت يتفطرن منه و تنشق
الارض وتخر الجبال هدا ۙ ان دعوا للرحمن ولدا ۚ
وما ينبغي للرحمن ان يتخذ ولدا ۗ ان كل من في
السموت والارض الا اتي الرحمن عبدا ۗ لقد احصىهم
وعدهم عدا ۗ وكلهم اتيه يوم القيمة فردا ۗ ان
الذين امنوا وعملوا الصلحت سيجعل لهم الرحمن
ودا ۗ فانما يسرنه بلسانك لتبشر به المتقين و
تنذر به قوما لدا ۗ وكم اهلكنا قبلهم من قرن ۗ

શયાતી-ન અ-લલ-કાફિરી-ન તઉઝ-ઝુહુમ
કાફિરો પર શૈતાન ભેજે (૧૪૩) કે વોહ ઉન્હે ખૂબ ઉકસાવતે હૈં (૧૪૪)
અઝ-ઝા (૮૩) ફલા તઅ-જલ અલૈહિમ ઈન્નમા
તો તુમ ઉન પર જલ્દી ન કરો હમ તો ઉનકી ગિન્તી
નઉદ-દુ લહુમ અદ-દા (૮૪) યૌ-મ નહ-શુરુલ-
પૂરી કરતે હૈં (૧૪૫) જિસ દિન હમ પરહેઝગારોંકો
મુત્તકી-ન ઈલર્રહ-માનિ વફ-દા (૮૫) વ નસૂકુલ
રહમાનકી તરફ લે જાએંગે મહેમાન બના કર (૧૪૬) ઔર મુજરિમોંકો
મુજ-રિમી-ન ઈલા જહન્ન-મ વિર્દા (૮૬) લા
જહન્નમકી તરફ હાંકેંગે પ્યાસે (૧૪૭) લોગ શફાઅતકે
યમ્લિકૂનશ્શફા-અ-ત ઈલ્લા મનિત્ત-ખ-ઝ
માલિક નહીં મગર વોહી જિન્હોંને
ઈન્દર્રહ-માનિ અહ-દા (૮૭) વ કાલુત્ત-ખ-
રહમાનકે પાસ કરાર રખા હૈ (૧૪૮) ઔર કાફિર બોલે (૧૪૯)

ઝર્રહ્માનુ વ-લ-દા (૮૮) લ-કદ જિઅ-તુમ શૈઅન ઈદ-દા (૮૯) તકાદુસ્સમાવાતુ
રહમાનને ઔલાદ ઈખ્તિયાર કી બેશક તુમ હદકી ભારી બાત લાએ (૧૫૦) કરીબ હૈ કે આસ્માન
મંજ ૪ ય-ત-ફત્તર-ન મિન્હુ વ-તન-શક્કુલઅર્દુ વ તખિર્રુલ-જિબાલુ હદ-દા (૯૦) અન દઔ
ઉસસે ફટ પળેં ઔર ઝમીન શક હો જાએ ઔર પહાળ ગિર જાએં ઢહ કર (૧૫૧) ઉસ પર
લિર્રહ-માનિ વ-લ-દા (૯૧) વ મા યમ્બગી લિર્રહ-માનિ અંય્યત્તખિ-ઝ વ-લ-દા
કે ઉન્હોંને રહમાનકે લિયે ઔલાદ બતાઈ ઔર રહમાનકે લાઈક નહીં કે ઔલાદ ઈખ્તિયાર કરે (૧૫૨)
(૯૨) ઈન કુલ્લુ મન ફિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દિ ઈલ્લા આતિર્રહ- માનિ અબ્દા (૯૩)
આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં જિત્ને હૈં સબ ઉસકે હુઝૂર બન્દે હોકર હાઝિર હોંગે (૧૫૩) બેશક વોહ ઉનકા
લ-કદ અહ-સાહુમ વ અદદહુમ અદ-દા (૯૪) વ કુલ્લુહુમ આતીહિ યૌમલ્કિયામતિ
શુમાર જાન્તા હૈ ઔર ઉનકો એક એક કરકે ગિન રખા હૈ (૧૫૪) ઔર ઉનમેં હર એક રોઝે કયામત ઉસકે હુઝૂર
ફર્દા (૯૫) ઈન્નલ લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ સ-યજ-અલુ લહુમુર્રહમાનુ
અકેલા હાઝિર હોગા (૧૫૫) બેશક વોહ જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે અનકરીબ ઉનકે લિયે રહમાન મોહબ્બત
વુદદા (૯૬) ફઈન્નમા યસ્સર્નાહુ બિલિસાનિક લિતુબશ્શિ-ર બિહિલ્મુત્તકી-ન વ
કર દેગા (૧૫૬) તો હમને યે કુર્આન તુમ્હારી ઝુબાનમેં યૂંહી આસાન ફરમાયા કે તુમ ઉસસે ડરવાલોંકો ખુશખબરી દો ઔર
તુન્ઝિ-ર બિહી કૌમલ લુદ-દા (૯૭) વ કમ અહ-લક-ના કબ્લહુમ મિન કર્ન
ઝગળાલૂ લોગોંકો ઉસસે ડર સુનાઓ ઔર હમને ઈનસે પેહલે કિત્ની

આગ દે દી. ઈસ તરહ યેહ દીવાર પહાળકી બુલંદી તક ઊંચી કર દી ગઈ ઔર દોનોં પહાળોં કે દરમિયાન કોઈ જગહ ન છોળી ગઈ. ઉપરસે પિઘલાયા હુવા તાંબા દીવાર મેં પિલા દીયાગયા. યેહ સબ મિલકર એક સખ્ત જિસ્મ બન ગયા. (૨૦૫) ઝુલ કરનયનને કહા. (૨૦૬) ઔર યાજૂજ-માજૂજકે ખુરૂજકા વકત આ પહોંચેગા કરીબ કયામત કે (૨૦૭) હદીસ શરીફમેં હૈ કે યાજૂજ-માજૂજ રોઝાના ઉસ દીવારકો તોળતે હૈં ઔર દિન ભર મેહનત કરતે કરતે જબ ઉસકે તોળનેકે કરીબ હોતે હૈં તો ઉનમેં કોઈ કેહતા હૈ અબ ચલો બાકી કલ તોળ લેંગે, દૂસરે રોઝ જબ આતે હૈં તો વોહ બહુકમે ઈલાહી પેહલેસે ઝયાદા મજબૂત હો જાતી હૈ. જબ ઉનકે ખુરૂજકા વકત આએગા તો ઉનમેં કેહનેવાલા કહેગા કે અબ ચલો બાકી દીવાર કલ તોળ લેંગે

هَلْ تُحِسُّ مِنْهُمْ مِّنْ اَحَدٍ اَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ۝
سُوْرَةُ طٰهٰ مَكِّيَّةٌ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
طٰهٰ ۝ مَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لِتَشْقٰٓى ۝ اِلَّا تَذْكِرَةً
لِّمَنْ يَّخْشٰى ۝ تَنْزِيْلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْاَرْضَ وَالسَّمٰوٰتِ
الْعُلٰى ۝ اَلرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى ۝ لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ
وَمَا فِى الْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرٰى ۝ وَاِنْ
تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ فَاِنَّهٗ يَعْلَمُ السِّرَّ وَاَخْفٰى ۝ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ
اِلَّا هُوَ ۗ لَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ۝ وَهَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ۝
اِذْ رَاٰ نَارًا فَقَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُوْٓا اِنِّىْٓ اٰنَسْتُ نَارًا
لَّعَلِّىْٓ اٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِقَبَسٍ اَوْ اَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ۝
فَلَمَّآ اَتٰىهَا نُوْدِىَ يٰمُوْسٰى ۝ اِنِّىْٓ اَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ
نَعْلَيْكَ ۚ اِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۝ وَاَنَا اخْتَرْتُكَ

હલ તુહિસ્સુ મિન્હુમ મિન અ-હદિન
સંગતેં ખપાઈ (૧૫૭) કયા તુમ ઉનમેં કિસીકો દેખતે હો
ઔ તસ્મઉ લહુમ રિક-ઝા ★ (૯૮)
યા ઉનકી ભનક સુનતે હો (૧૫૮)

(૨૦) સૂરએ તાહા

(મક્કી) ૧૩૫ આયતે ઓર ૮ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહ કે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

તા-હા ૯ (૧) મા અન્ઝલ્ના અલૈકલ-કુરઆ-ન
અય મહબૂબ! હમને તુમ પર કુર્આન ઈસલિયે ન ઉતારા કે તુમ મશક્કતમેં
લિતશ્કા (૨) ઈલ્લા તઝ-કિ-ર-તલ-લિમંય્યખ્શા (૩)
પળો (૨) હાં ઉસકો નસીહત જો ડર રખતા હો

તન્ઝીલમ મિમ્મન ખ-લ-કલ્અર્દ વસ્સમાવાતિલ-ઉલા (૪) અર્રહ-માનુ અ-લલ-
(૩) ઉસકા ઉતારા હુવા જિસને ઝમીન ઔર ઊંચે આસ્માન બનાએ વોહ બળી મહેરવાલા ઉસને અર્શ પર
અર્શિસ્તવા (૫) લહૂ મા ફિસ્સમાવાતિ વમા ફિલ્અર્દિ વમા બૈનહુમા વમા
ઈસ્તિવા ફરમાયા જૈસા ઉસકી શાનકે લાઈક હૈ ઉસકા હૈ જો કુછ આસ્માનોમેં હૈ ઔર જો કુછ ઝમીન મેં ઔર જો કુછ
તહ-તસ્સરા (૬) વ ઈન તજ-હર બિલ્કૌલિ ફ-ઈન્નહૂ યઅ-લમુસ્સિર-ર વ
ઉનકે બીચમેં ઔર જો કુછ ઉસ ગીલી મિટ્ટીકે નીચે હૈ (૪) ઔર અગર તૂ બાત પુકારકર કહે તો વોહ
અખ્ફા (૭) અલ્લાહુ લા ઈલા-હ ઈલ્લા હૂ લહુલ -અસ્મા-ઉલ-હુસ્ના (૮) વ-હલ
ભેદકો જાનતા હૈ ઔર ઉસે જો ઉસસે ભી ઝયાદા છુપા હૈ (૫) અલ્લાહ કે ઉસકે સિવા કિસીકી બન્દગી નહી
અતા-ક હદીસુ મૂસા (૯) ઈઝ રઆ નારન ફ-કા-લ લિઅહ-લિહિમ્કુસૂ ઈન્ની
ઉસીકે હૈં સબ અચ્છે નામ ઔર કુછ તુમ્હેં મૂસાકી ખબર આઈ (૬) જબ ઉસને એક આગ દેખી તો
આનસ્તુ નારલ્લ-અલ્લી આતીકુમ મિન્હા બિ-ક-બસિન ઔ અજિદુ અ-લન્નારિ
અપની બીબીસે કહા ઠેહરો મુઝે એક આગ નઝર પળી હૈ શાયદ મૈં તુમ્હારે લિયે ઉસમેંસે કોઈ ચિન્ગારી લાઊં યા
હુદા (૧૦) ફ-લમ્મા અતાહા નૂદિ-ય યા મૂસા (૧૧) ઈન્ની અ-ન રબ્બુ-ક ફખ્લઅ
આગ પર રાસ્તા પાઊં ફિર જબ આગકે પાસ આયા (૮) નિદા ફરમાઈ ગઈ કે અય મૂસા ! બેશક મૈં તેરા રબ હૂં તો તૂ અપને
નઅ-લૈ ક ૯ ઈન્ન-ક બિલ્વાદિલ-મુકદ-દસિ તુવા (૧૨) વ અનખ્તર-તુ-ક
જૂતે ઉતાર ડાલ (૯) બેશક તૂ પાક જંગલ તુવા મેં હૈ (૧૦) ઔર મૈંને તુઝે પસંદ કિયા (૧૧) અબ કાન લગાકર

ઈન્શાઅલ્લાહ: ઈન્શાઅલ્લાહ કેહને કા યેહ સમરહ હોગા કે ઉસ દિનકી મેહનત રાએગાં ન જાએગી ઔર અગલે દિન ઉન્હેં દીવાર ઈત્ની ટૂટી મિલેગી જિતની પેહલે રોઝ તોળ ગએ થે. અબ વોહ નિકલ આએંગે ઔર ઝમીનમેં ફસાદ ઉઠાએંગે. કત્લોગારત કરેંગે ઔર ચશ્મોંકા પાની પી જાએંગે. જાનવરોં દરખ્તોંકો ઔર જો આદમી હાથ આએંગે ઉનકો ખા જાએંગે. મક્કા મુકર્રમા, મદીના તય્યેબહ ઔર બયતુલ મુકદદસમેં દાખિલ ન હો સકેંગે. અલ્લાહ તઆલા બદ્દુઆએ હઝરત ઈસા (અલયહિસ્સલામ) ઉન્હેં હલાક કરેગા. ઈસ તરહકે ઉનકી ગરદનોં મેં કીળે પયદા હોંગે જો ઉનકી હલાકતકા સબબ હોંગે. (૨૦૮) ઈસસે સાબિત હોતા હૈ કે યાજૂજ-માજૂજ કા નિકલના કુર્બે કયામત કી અલામાત મેં સે હૈ. (૨૦૯) યા'ની તમામ ખલ્કકો

فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ ۝ إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا
فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ۝ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ
أَكَادُ أُخْفِيهَا لِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ ۝ فَلَا
يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَىٰ ۝
وَمَا تِلْكَ بِيَمِينِكَ يَا مُوسَىٰ ۝ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ
عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ
أُخْرَىٰ ۝ قَالَ أَلْقِهَا يَا مُوسَىٰ ۝ فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ
تَسْعَىٰ ۝ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا
الْأُولَىٰ ۝ وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ مِنْ
غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَىٰ ۝ لِنُرِيَكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى ۝
اذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ۝ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي
صَدْرِي ۝ وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ۝ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي ۝
يَفْقَهُوا قَوْلِي ۝ وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي ۝

ફસ્તમિઅ લિમા યૂહા (૧૩) ઈન્નની અનલ્લાહુ
સુન જો તુઝે "વહી" હોતી હૈ બેશક મૈં હી હૂં અલ્લાહ
લા ઈલા-હ ઈલ્લા અ-ન ફઅ-બુદની ۝ વ
કે મેરે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહી તૂ મેરી બંદગી કર ઔર
અકિમિસ્સલા-ત લિઝિક-રી (૧૪) ઈન્નસ્સા-અ-ત
મેરી યાદકે લિયે નમાઝ કાઈમ રખ (૧૨) બેશક કયામત
આતિયતુન અકાદુ ઉખ્ફીહા લિતુજઝા કુલ્લુ
આનેવાલી હૈ કરીબ થા મૈં ઉસે સબસે છુપાઊઁ (૧૩) કે હર જાન અપની
નફ-સિમ બિમા તસ્આ (૧૫) ફલા યસુદ્દન્ન-ક
કોશિશકા બદલા પાએ (૧૪) તો હરગિઝ તુઝે (૧૫) ઉસ કે માનનેસે વોહ
અન્હા મલ્લા યુઅ-મિનુ બિહા વત્તબ-અ હવાહુ
બાઝ ન રખે જો ઉસ પર ઈમાન નહી લાતા ઔર અપની ખ્વાહિશકે પીછે
ફ-તર્દા (૧૬) વમા તિલ્ક બિયમીનિ-ક યા મૂસા
ચલા (૧૬) ફિર તો હિલાક હો જાએ ઔર યે તેરે દાહિને હાથમેં કયા હૈ ?

(૧૭) કા-લ હિ-ય અસાય ۝ અ-ત-વક્કઉ અલૈહા વ અહુશ્શુ બિહા અલા
અય મૂસા (૧૭) અર્ઝ કી યે મેરા અસા હૈ મૈં ઉસ પર તકિયા લગાતા હૂં ઔર (૧૮) ઉસસે અપની
મં ૪ **ગ-નમી વલિ-ય ફીહા મઆરિબુ ઉખ્રા (૧૮) કા-લ અલ્કિહા યા મૂસા (૧૯)**
બકરિયોં પર પત્તે ઝાળતા હૂં ઔર મેરે ઉસમેં ઔર કામ હૈં (૧૯) ફરમાયા ઉસે ડાલ દે અય મૂસા !
ફ-અલ્કાહા ફ-ઈઝા હિ-ય હય્યતુન તસ્આ (૨૦) કા-લ ખુઝ-હા વલા ત-ખફ (વકફહ)
તો મૂસાને ડાલ દિયા તો જભી વો દૌળતા હુવા સાંપ હો ગયા (૨૦) ફરમાયા ઉસે ઉઠા લે ઔર ડર નહી અબ હમ ઉસે ફિર
સનુઈદુહા સી-ર-ત-હલ્ઊલા (૨૧) વદ્-મુમ ય-દ-ક ઈલા જનાહિ-ક તખ્રુજ
પેહલી તરહ કર દેંગે (૨૧) ઔર અપના હાથ અપને બાઝૂસે મિલા (૨૨) ખૂબ સુફેદ નિકલેગા
બૈદા-અ મિન ગૈરિ સૂઈન આ-ય-તન ઉખ્રા ۝ (૨૨) લિનુરિ-ય-ક મિન આયાતિનલ
બે-કિસી મર્ઝકે (૨૩) એક ઔર નિશાની (૨૪) કે હમ તુઝે અપની બળી-બળી નિશાનિયાં
૯ **કુબ્રા ۝ (૨૩) ઈઝ-હબ ઈલા ફિરઔ-ન ઈન્નહૂ તગા ۝ (૨૪) કા-લ રબ્બિશરહ-લી**
દિખાએં ફિરઔન કે પાસ જા (૨૫) ઉસને સર ઉઠાયા (૨૬) અર્ઝ કી અય મેરે રબ ! મેરે લિયે મેરા
સદરી ۝ (૨૫) વ યસ્સિર લી અમ્રી ۝ (૨૬) વહ-લુલ-ઉક-દ-તમ-મિલ્લિસાની ۝ (૨૭)
સીના ખોલ દે (૨૭) ઔર મેરે લિયે મેરા કામ આસાન કર ઔર મેરી ઝુબાનકી ગિરહ ખોલ દે (૨૮)
યફ-કહૂ કૌલી ۝ (૨૮) વજ-અલ્લી વઝીરમ્મિન અહ-લી ۝ (૨૯)
કે વોહ મેરી બાત સમઝેં ઔર મેરે લિયે મેરે ઘરવાલોંમેંસે એક વઝીર કર દે (૨૯)

અઝાબો-સવાબકે લિયે રોઝે કયામત. (૨૧૦) કે ઉસકો સાફ દેખે. (૨૧૧) ઔર વોહ આયાતે ઈલાહિયા ઔર કુર્આનો, હિદાયતો, બયાન ઔર દલાઈલે કુદરતો ઈમાનસે અંધે બને રહે ઔર ઈનમેંસે કિસી ચીઝકો વોહ ન દેખ સકે. (૨૧૨) અપની બદબખ્તીસે રસૂલે કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કે સાથ અદાવત રખનેકે બાઈસ (૨૧૩) મિસ્લ હઝરત ઈસા વ ઉઝૈરો મલાઈકાકે. (૨૧૪) ઔર ઉસસે કુછ નફા પાએંગે યેહ ગુમાન ફાસિદ હૈ બલ્કે વોહ બંદે ઉનસે બેઝાર હૈં ઔર બેશક હમ ઉનકે ઈસ શિર્ક પર અઝાબ કરેંગે. (૨૧૫) યા'ની વોહ કૌન લોગ હૈં જો અમલ કરકે થકે ઔર મુશક્કતે ઉઠાઈ ઔર યેહ ઉમ્મીદ કરતે રહે કે ઈન આ'માલ પર ફઝલો નવાલ સે નવાઝે જાએંગે મગર બજાએ ઉસકે હલાકતો બરબાદી મેં પળે. હઝરત

هٰرُوْنَ اَخِي ۙ اشْدُدْ بِهٖٓ اَزْرِيْ ۙ وَاَشْرِكْهُ فِيْٓ
اَمْرِيْ ۙ كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيْرًا ۙ وَّنَذْكُرَكَ كَثِيْرًا ۭ اِنَّكَ
كُنْتَ بِنَا بَصِيْرًا ۝ قَالَ قَدْ اُوْتِيْتَ سُؤْلَكَ يٰمُوْسٰى ۝
وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً اُخْرٰٓى ۙ اِذْ اَوْحَيْنَآ اِلٰٓى اُمِّكَ
مَا يُوْحٰٓى ۙ اَنِ اقْذِفِيْهِ فِي التَّابُوْتِ فَاقْذِفِيْهِ فِي
الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَاْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّيْ وَ
عَدُوٌّ لَّهٗ ۭ وَاَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّنِّيْ ڬ وَلِتُصْنَعَ عَلٰي
عَيْنِيْ ۝ اِذْ تَمْشِيْٓ اُخْتُكَ فَتَقُوْلُ هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰي مَنْ
يَّكْفُلُهٗ ۭ فَرَجَعْنٰكَ اِلٰٓى اُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا
تَحْزَنَ ڛ وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنٰكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنّٰكَ
فُتُوْنًا ڣ فَلَبِثْتَ سِنِيْنَ فِيْٓ اَهْلِ مَدْيَنَ ڏ ثُمَّ جِئْتَ
عَلٰي قَدَرٍ يّٰمُوْسٰى ۝ وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِيْ ۝ اِذْهَبْ
اَنْتَ وَاَخُوْكَ بِاٰيٰتِيْ وَلَا تَنِيَا فِيْ ذِكْرِيْ ۝ اِذْهَبَآ

منزل ٤

હારૂ-ન અખિ- ॥ (૩૦) શ્દુદ બિહી અઝ-રી ॥ (૩૧)
વોહ કૌન મેરા ભાઈ હારૂન ઉસસે મેરી કમર મઝબૂત
વ અશિરક-હુ ફી અમ્રી ॥ (૩૨) કૈ નુસબ્બિ-હ-ક
ઔર ઉસે મેરે કામમેં શરીક કર (૩૦) કે હમ બ-
કસીરંવ ॥ (૩૩) વ નઝ્-કુ-ર-ક કસીરા ॥ (૩૪)
કસરત તેરી પાકી બોલે ઔર બકસરત તેરી યાદ કરેં (૩૧) બેશક તૂ હમેં
ઈન્ન-ક કુન્ત બિના બસીરા (૩૫) કા-લ કદ ઊતી-ત
દેખ રહા હૈ (૩૨) ફરમાયા, અય મૂસા ! તેરી
સુઅ-લ-ક યા મૂસા (૩૬) વ-લ-કદ મનન્ના
માંગ તુઝે અતા હૂઈ ઔર બેશક હમને (૩૩) તુઝ પર
અલૈ-ક મર્રતન ઉખ્રા ॥ (૩૭) ઈઝ ઔહૈના
એક બાર ઔર એહસાન ફરમાયા જબ હમને તેરી માંકો
ઈલા ઉમ્મિ-ક મા યૂહા ॥ (૩૮) અનિક-ઝિ ફીહિ
ઈલ્હામ કિયા જો ઈલ્હામ કરના થા (૩૪) કે ઉસ બચ્ચેકો
ફિત્તાબૂતિ ફક-ઝિ ફીહિ ફિલ્યમ્મિ ફલ-યુલ્કિહિલ-યમ્મુ બિસ્સાહિલિ
સંદૂકમેં રખકર દરિયામેં (૩૫) ડાલ દે તો દરિયા ઉસે કિનારે પર ડાલે કે ઉસે વોહ ઉઠા લે
યઅ-ખુઝ-હુ અદુવ્વુલ્લી વ અદુવ્વુલ્લહ ॥ વ અલ્કૈતુ અલૈ-ક મહબ્બતમ્મિન્ની ॥ વ
જો મેરા દુશ્મન ઔર ઉસકા દુશ્મન (૩૬) ઔર મૈંને તુઝ પર અપની તરફકી મોહબ્બત ડાલી (૩૭) ઔર મં ૪
લિતુસ-ન-અ અલા ઐની ◦□ (૩૯) ઈઝ તમ્શી ઉખ્તુ-ક ફ-તકૂલુ હલ અદુલ્લુકુમ
ઈસલિયે કે તૂ મેરી નિગાહકે સામને તૈયાર હો (૩૮) તેરી બહન ચલી (૩૯) ફિર કહા ક્યા મેં તુમ્હેં
અલા મય્યક-ફુલુહ ॥ ફ-ર-જઅ-ના-ક ઈલા ઉમ્મિ-ક કૈ ત-કર્ર- ઐનુહા
વોહ લોગ બતા દૂં જો ઉસ બચ્ચેકી પરવરિશ કરેં (૪૦) તો હમ તુઝે તેરી માંકે પાસ ફેર લાએ કે
વલા તહ-ઝન ॥ વ ક-તલ-ત નફ-સન ફ-નજ-જૈના-ક મિનલ્ગમ્મિ વ
ઉસકી આંખ (૪૧) ઠંડી હો ઔર ગમ ન કરે (૪૨) ઔર તૂને એક જાનકો કત્લ કિયા (૪૩) તો હમને તુઝે ગમસે નજાત દી
ફ-તન્ના-ક ફુતૂનન ॥ ફ-લબિસ્ત સિની-ન ફી અહ-લિ મદ-ય-ન ॥ સુમ્મ જિઅ-ત અલા
ઔર તુઝે ખૂબ જાંચ લિયા (૪૪) તો તૂ કઈ બરસ મદિયનવાલોં મેં રહા (૪૫) ફિર તૂ એક
ક-દરિંય્યા મૂસા (૪૦) વસ્તનઅ- તુ-ક લિનફ-સી ॥ (૪૧) ઈઝ-હબ અન્ત
ઠેહરાએ વા'દે પર હાઝિર હુવા અય મૂસા ! (૪૬) ઔર મૈંને તુઝે ખાસ અપને લિયે બનાયા (૪૭) તૂ ઔર તેરા ભાઈ
વ અખૂ-ક બિઆયાતિ વલા તનિયા ફી ઝિક-રી ॥ (૪૨) ઈઝ-હબા
દોનોં મેરી નિશાનિયાં (૪૮) લેકર જાઓ ઔર મેરી યાદમેં સુસ્તી ન કરના દોનોં ફિરઔનકે

ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા) ને ફરમાયા, વોહ યહૂદો-નસારા હૈં. બા'ઝ મુફસ્સિરીન ને કહા કે વોહ રાહિબ લોગ હૈં જો સવામિઅમેં ઉઝલતગુઝી રહેતે થે. હઝરત અલી મુર્તુઝા (રદિયલ્લાહુતઆલા અન્હુ) ને ફરમાયા કે યેહ લોગ અહલે હરૂરા યા'ની ખવારિજ હૈં. (૨૧૬) ઔર અમલ બાતિલ હો ગયે. (૨૧૭) રસૂલો, કુર્આન પર ઈમાન ન લાએ ઔર બઅસો, હિસાબ, સવાબ વ અઝાબકે મુન્કિર રહે. (૨૧૮) હઝરત અબૂ સઈદ ખુદરી (રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ) ને ફરમાયા કે રોઝે કયામત બા'ઝે લોગ ઐસે આ'માલ લાએંગે જો ઉનકે ખયાલોંમેં મક્કા મુકર્રમા કે પહાળોંસે બળે હોંગે લેકિન જબ વોહ તોલે જાએંગે તો ઉનમેં વઝન કુછ ન હોગા. (૨૧૯) હઝરત અબૂહુરયરહ (રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ) સે મરવી હૈ કે સૈયદે દો

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ۝ فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ
يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ۝ قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفْرُطَ
عَلَيْنَا أَوْ أَن يَطْغَىٰ ۝ قَالَ لَا تَخَافَا إِنَّنِي مَعَكُمَا
أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ۝ فَأْتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ
مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ ۖ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ
مِّن رَّبِّكَ ۖ وَالسَّلَامُ عَلَىٰ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَىٰ ۝ إِنَّا قَدْ
أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۝ قَالَ
فَمَن رَّبُّكُمَا يَا مُوسَىٰ ۝ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ
خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ ۝ قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ۝
قَالَ عِلْمُهَا عِندَ رَبِّي فِي كِتَابٍ ۖ لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى ۝
الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا
سُبُلًا وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا
مِّن نَّبَاتٍ شَتَّىٰ ۝ كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ ۗ إِنَّ فِي

ઈલા ફિરઔ-ન ઈન્નહૂ તગા (૪૩) ફકૂલા લહૂ
પાસ જાવ બેશક ઉસને સર ઉઠાયા તો ઉસસે નર્મ બાત કેહના
કૌલલ્લયિયનલ લ-અલ્લહૂ ય-ત-ઝક્કરુ
(૪૯) ઈસ ઉમ્મીદ પર કે વોહ ધ્યાન કરે યા કુછ ડરે
ઔ યખ્શા (૪૪) કાલા રબ્બનાં ઈન્નના નખાફુ
(૫૦) દોનોંને અર્ઝ કિયા અય હમારે રબ ! બેશક હમ ડરતે હૈં
અંય્યફ-રુ-ત અલૈનાં ઔ અંય્યત્ગા (૪૫) કા-લ
કે વોહ હમ પર ઝિયાદતી કરે યા શરારતસે પેશ આએ ફરમાયા,
લા તખાફા ઈન્નની મ-અકુમાં અસ્મઉ વ
ડરો નહીં મૈં તુમ્હારે સાથ હૂં (૫૧) સુનતા ઔર
અરા (૪૬) ફઅ-તિયાહુ ફકૂલાં ઈન્ના રસૂલા
દેખતા (૫૨) તો ઉસકે પાસ જાઓ ઔર કહો કે હમ તેરે
રબ્બિ-ક ફ-અર્સિલ મ-અના બની ઈસ્રાઈ-લ વ
રબકે ભેજે હુએ હૈં તો ઔલાદે યા'કૂબકો હમારે સાથ છોળ દે (૫૩) ઔર

લા તુઅઝ-ઝિબ્હુમ કદ જિઅ-ના-ક બિ-આયતિમ મિર્રબ્બિક વસ્સલામુ અલા
ઉન્હેં તકલીફ ન દે (૫૪) બેશક હમ તેરે રબકી તરફ સે નિશાનિયાં લાએ હૈં (૫૫) ઔર સલામતી ઉસે
મં ૪ મનિત્ત-બ-અલ-હુદા (૪૭) ઈન્ના કદ ઊહિ-ય ઈલૈનાં અન્નલ અઝા-બ
જો હિદાયતકી પૈરવી કરે (૫૬) બેશક હમારી તરફ "વહી" હુઈ હૈ કે અઝાબ ઉસ પર હૈ
અલા મન કઝ-ઝ-બ વ-ત-વલ્લા (૪૮) કા-લ ફ-મર્રબ્બુકુમા યા મૂસા (૪૯) કા-લ
જો ઝુટલાએ (૫૭) ઔર મુંહ ફેરે (૫૮) બોલા તો તુમ દોનોંકા ખુદા કૌન હૈ ? અય મૂસા ! કહા
રબ્બુનલ્લઝી અઅ-તા કુલ્લ શૈઈન ખલ્કહૂ સુમ્મ હદા (૫૦) કા-લ
હમારા રબ વો હૈ જિસને હર ચીઝકો ઉસકે લાઈક સૂરત દી (૫૯) ફિર રાહ દિખાઈ (૬૦) બોલા (૬૧)
ફ મા બાલુલ-કુરૂનિલ-ઊલા (૫૧) કા-લ ઈલ્મુહા ઈન્દ રબ્બી ફી કિતાબ લા
અગલી સંગતોંકા કંયા હાલ હૈ ? (૬૨) કહા ઉનકા ઈલ્મ મેરે રબકે પાસ એક કિતાબમેં હૈ (૬૩)
યદિલ્લુ રબ્બી વલા યન્સલ (૫૨) લઝી જ-અ-લ લકુમુલ્અર્દ મહ-દંવ્વ સ-લ-ક
મેરા રબ ન બેહકે, ન ભૂલે, વોહ જિસને તુમ્હારે લિયે ઝમીનકો બિછૌના કિયા ઔર તુમ્હારે લિયે
લકુમ ફીહા સુબુલંવ-વ અન્ઝ-લ મિનસ્સમાઈ માઆ-ફ-અખ્રજના બિહી
ઉસમેં ચલતી રાહેં રખી ઔર આસ્માનસે પાની ઉતારા (૬૪) તો હમને ઉસસે તરહ-તરહ કે
અઝ-વાજમ્મિન નબાતિન શત્તા (૫૩) કુલૂ વરઔ અન્આ-મકુમ ઈન-ન ફી
સબ્ઝેકે જોળે નિકાલે (૬૫) તુમ ખાઓ ઔર અપને મવેશિયોંકો ચરાઓ (૬૬) બેશક ઉસમેં

આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે જબ અલ્લાહસે માંગો તો ફિરદૌસ માંગો કયૂં કે વોહ જન્નતોંમેં સબ કે દરમિયાન ઔર સબસે બુલંદ હૈ ઔર ઉસ પર અર્શ રહમાન હૈ ઔર ઉસી સે જન્નત કી નેહરેં જારી હોતી હૈં. હઝરત કઅબને ફરમાયા કે ફિરદૌસ જન્નતોંમેં સબસે આ'લા હૈ ઉસમેં નેકીયોંકા હુકમ કરનેવાલે ઔર બદીયોંસે રોકનેવાલે ઐશ કરેંગે. (૨૨૦) જિસ તરહ દુનિયામેં ઈન્સાન કૈસી હી બેહતર જગા હો, ઉસસે ઔર આ'લાઓ અર્ફા'કી તલબ રખતા હૈ. યેહ બાત વહાં ન હોગી કયૂં કે વોહ જાનતે હોંગે કે ફઝલે ઈલાહીસે ઉન્હેં બહોત આ'લાઓ અર્ફા' મકાનો-મકાનત હાસિલ હૈ. (૨૨૧) યા'ની અગર અલ્લાહ તઆલાકે ઈલ્મો-હિકમતકે કલેમાત લિખ્ખે જાએ ઔર ઉનકે લિયે તમામ સમન્દરોંકા પાની સિયાહી બના દિયા જાએ

ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي النُّهَىٰ ۝ مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَ
فِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ ۝
وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ ۝ قَالَ
أَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَىٰ ۝
فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِثْلِهِ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ
مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سُوًى ۝
قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّينَةِ وَأَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ
ضُحًى ۝ فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَىٰ ۝
قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَىٰ ۝
فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسَرُّوا النَّجْوَىٰ ۝
قَالُوا إِنْ هَٰذَانِ لَسَاحِرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُمْ
مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ

ઝાલિ-ક લ-આયાતિલ- લિ-ઉલિન્નુહા (૫૪) ૬
નિશાનિયાં હૈં અકલવાલોંકો હમને ઝમીન હી સે તુમ્હેં બનાયા
મિન્હા ખ-લક્-નાકુમ વફીહા નુઈદુકુમ
(૬૭) ઔર ઉસીમેં તુમ્હેં ફિર લે જાએંગે (૬૮) ઔર ઉસીસે દોબારા
વ મિન્હા નુખ્રિજુકુમ તાર-તન ઉખ્રા (૫૫)
નિકાલેંગે (૬૯) ઔર બેશક હમને ઉસે
વ-લ-કદ અરૈનાહુ આયાતિના કુલ્લહા
(૭૦) અપની સબ નિશાનિયાં (૭૧) દિખાઇ તો ઉસને
ફ-કઝ્-ઝ-બ વ અબા (૫૬) કા-લ અજિઅ-તના
ઝુટલાયા ઔર ન માના (૭૨) બોલા ક્યા તુમ હમારે પાસ ઈસ લિયે
લિતુખ્રિ-જના મિન અર્દિના બિસિહ્-રિ-ક
આએ હો કે હમેં અપને જાદૂકે સબબ હમારી ઝમીનસે નિકાલ દો
યા મૂસા (૫૭) ફ-લ-નઅ-તિયન્ન-ક
અય મૂસા ! (૭૩) તો ઝરૂર હમ ભી તુમ્હારે આગે
બિસિહ્-રિમ-મિસ્લિહી ફજ-અલ બૈનના વ બૈન-ક મૌઈદલ્લા
વૈસા હી જાદૂ લાએંગે (૭૪) તો હમમેં ઔર અપનેમેં એક વા'દા ઠેહરા દો જિસસે
નુખ્લિફુહૂ નહ્-નુ વલા અન્ત મકાનન સુવા (૫૮) કા-લ મૌઈદુકુમ મંં ૪
ન હમ બદલેં ન તુમ હમવાર જગહ હો મૂસાને કહા તુમ્હારા
યૌમુઝ-ઝીનતિ વ અંય્યુહ્-શ-રન્નાસુ દુહા (૫૯) ફ-ત-વલ્લા ફિરઔનુ
વા'દા મેલેકા દિન હૈ (૭૫) ઔર યે કે લોગ દિન ચઢે જમા કિયે જાએ (૭૬) તો ફિરઔન ફિરા ઔર અપને
ફ-જ-મ-અ કૈદહૂ સુમ્મ અતા (૬૦) કા-લ લહુમ મૂસા વૈલકુમ લા તફ-તરૂ
દાંવ ઇકઠ્ઠે કિયે (૭૭) ફિર આયા (૭૮) ઉનસે મૂસાને કહા તુમ્હેં ખરાબી હો અલ્લાહ પર ઝૂટ ન
અ-લલ્લાહિ કઝિબન ફ-યુસ્હિતકુમ બિઅઝાબ વ કદ ખા-બ
બાંધો (૭૯) કે વોહ તુમ્હેં અઝાબસે હિલાક કર દે ઔર બેશક નામુરાદ રહા જિસને
મનિફ-તરા (૬૧) ફ-તનાઝઊ અમ્રહુમ બૈનહુમ વ અ-સરુન્નજ-વા (૬૨)
ઝૂટ બાંધા (૮૦) તો અપને મામ્લેમેં બાહમ મુખ્તલિફ હો ગએ (૮૧) ઔર છુપકર મશ્વરત કી
કાલૂ ઈન હાઝાનિ લસાહિરાનિ યુરીદાનિ અંય્યુખ્રિજાકુમ મિન
બોલે બેશક યે દોનોં (૮૨) ઝરૂર જાદૂગર હૈં ચાહતે હૈં કે તુમ્હેં તુમ્હારી ઝમીનસે
અર્દિકુમ બિસિહ્-રિહિમા વ યઝ્-હબા બિ-તરીકતિ - કુમુલ
અપને જાદૂકે ઝોરસે નિકાલ દે ઔર તુમ્હારા અચ્છા દીન

ઔર તમામ ખલ્ક લિખે તો વોહ કલેમાત ખત્મ ન હોં ઔર યેહ તમામ પાની ખત્મ હો જાએ ઔર ઈત્ના હી ઔર ભી ખત્મ હો જાએ, મુદ્દુઆ યેહ હૈ કે ઉસકે ઈલ્મો હિકમત કી નિહાયત નહી. શાને નુઝૂલ : હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા) ને ફરમાયા કે યહૂદને કહા કે અય મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) આપકા ખ્યાલ હૈ કે હમેં હિકમત દી ગઈ ઔર આપકી કિતાબમેં હૈ કે જિસે હિકમત દી ગઈ ઉસે ખૈરે કસીર દી ગઈ, ફિર આપ કૈસે ફરમાતે હૈં કે તુમ્હેં નહી દિયા ગયા મગર થોડા ઈલ્મ. ઈસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. એક કૌલ યેહ હૈ કે જબ આયએ "વમા-ઊતી-તુમ-મિનલ-ઈલ્મે-ઈલ્લા-કલીલા" નાઝિલ હુઈ તો યહૂદને કહા. હમેં તો તૌરાતકા ઈલ્મ દિયા ગયા ઔર ઉસમેં

الْمُثْلٰى ۝ فَاَجْمِعُوْا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوْا صَفًّا ۚ وَقَدْ
اَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلٰى ۝ قَالُوْا يٰمُوْسٰۤى اِمَّاۤ اَنْ
تُلْقِيَ وَاِمَّاۤ اَنْ نَّكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ اَلْقٰى ۝ قَالَ
بَلْ اَلْقُوْا ۚ فَاِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ اِلَيْهِ
مِنْ سِحْرِهِمْ اَنَّهَا تَسْعٰى ۝ فَاَوْجَسَ فِيْ نَفْسِهٖ
خِيْفَةً مُّوْسٰى ۝ قُلْنَا لَا تَخَفْ اِنَّكَ اَنْتَ
الْاَعْلٰى ۝ وَاَلْقِ مَا فِيْ يَمِيْنِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوْا ۚ
اِنَّمَا صَنَعُوْا كَيْدُ سٰحِرٍ ۚ وَلَا يُفْلِحُ السّٰحِرُ حَيْثُ اَتٰى ۝
فَاُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوْۤا اٰمَنَّا بِرَبِّ هٰرُوْنَ
وَمُوْسٰى ۝ قَالَ اٰمَنْتُمْ لَهٗ قَبْلَ اَنْ اٰذَنَ لَكُمْ ۚ اِنَّهٗ
لَكَبِيْرُكُمُ الَّذِيْ عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ ۚ فَلَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ
وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ وَّلَاُصَلِّبَنَّكُمْ فِيْ جُذُوْعِ
النَّخْلِ ۫ وَلَتَعْلَمُنَّ اَيُّنَاۤ اَشَدُّ عَذَابًا وَّاَبْقٰى ۝ قَالُوْا

મુસ્લા (૬૩) ફ-અજ-મિઊ કૈદકુમ સુમ્મઅ-તૂ
લે જાએં તો અપના દાંવ પક્કા કર લો ફિર
સફ્ફા ટ વ કદ અફ-લ-હલ-યૌ-મ મનિસ્તઅ-લા
પરાં બાંધકર આઓ ઔર આજ મુરાદકો પહુંચા જો ગાલિબ રહા
(૬૪) કાલૂ યા મૂસા ઈમ્મા અન તુલ્કિ-ય વ
બોલે (૮૩) અય મૂસા ! યા તો તુમ ડાલો (૮૪)
ઈમ્મા અન નકૂ-ન અવ્વ-લ મન અલ્કા (૬૫)
યા હમ પેહલે ડાલેં (૮૫)
કા-લ બલ અલ્કૂ ટ ફ-ઈઝા હિબાલુહુમ વ
મૂસાને કહા બલ્કે તુમ્હી ડાલો (૮૬) જભી ઉનકી રસ્સિયાં ઔર
ઈસિય્યુહુમ યુખય્યલુ ઈલૈહિ મિન સિહ-રિહિમ
લાઠિયાં ઉનકે જાદૂકે ઝોરસે ઉનકે ખયાલમેં
અન્નહા તસ્આ (૬૬) ફ-ઔ-જ-સ ફી નફ-સિહી
દૌડતી માલૂમ હુઈ (૮૭) તો અપને જીમેં મૂસાને
ખીફતમ-મૂસા (૬૭) કુલ્ના લા ત-ખફ ઈન્ન-ક અન્તલ- અઅ-લા (૬૮) વ
ખૌફ પાયા હમને ફરમાયા ડર નહીં બેશક તૂ હી ગાલિબ હૈ ઔર
મં ૪ અલ્કિ મા ફી યમીનિ-ક તલ્કફ મા સ-નઊ ⁄ ઈન્નમા સ-નઊ કૈદુ સાહિર ⁄ વ
ડાલ તો દે જો તેરે દાહિને હાથમેં હૈ (૮૮) ઔર ઉનકી બનાવટોંકો નિગલ જાએગા વોહ જો બનાકર લાએ હૈં વોહ તો જાદૂગરકા
લા યુફ-લિહુસ્સાહિરુ હૈસુ અતા(૬૯) ફ-ઉલ્કિયસ સ-હ-રતુ સુજ-જ-દન
ફરેબ હૈ ઔર જાદૂગરકા ભલા નહીં હોતા કહીં આવે (૮૯) તો સબ જાદૂગર સજદેમેં ગિરા લિયે ગએ
કાલૂ આમન્ના બિરબ્બિ હારૂ-ન વમૂસા (૭૦) કા-લ આમન્તુમ
બોલે હમ ઉસ પર ઈમાન લાએ જો હારૂન ઔર મૂસાકા રબ હૈ (૯૦) ફિરઔન બોલા
લહૂ કબ્લ અન આ-ઝ-ન લકુમ ⁄ ઈન્નહૂ લ-કબીરુકુમુલ્લઝી
કયા તુમ ઉસ પર ઈમાન લાએ કબ્લ ઉસકે કે મૈં તુમ્હેં ઈજાઝત દૂં બેશક વોહ તુમ્હારા બડા હૈ
અલ્લ-મ-કુમુસ-સિહ-ર ટ ફ-લઉ-કત્તિઅન્ન ઐદિ-યકુમ વ અર-જુ-લકુમ
જિસને તુમ સબકો જાદૂ સિખાયા (૯૧) તો મુઝે કસમ હૈ ઝરૂર મૈં તુમ્હારે એક તરફકે હાથ ઔર દૂસરી તરફકે
મિન ખિલાફિંવ-વ લઉ-સલ્લિબન્નકુમ ફી જુઝૂઈન્નખ્લિ ⁄ વ લ-તઅ-લમુન્ન
પાંવ કાટૂંગા (૯૨) ઔર તુમ્હેં ખજૂરકે ઠુંડ પર સૂલી ચઢાઊંગા ઔર ઝરૂર તુમ જાન જાઓગે કે
અય્યુના અ-શદ-દુ અઝાબંવ વઅબ્કા (૭૧) કાલૂ
હમમેં કિસકા અઝાબ સખ્ત ઔર દેરપા હૈ (૯૩) બોલે

હર શયકા ઈલ્મ હૈ. ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. મુદદુઆ યેહ હૈ કે કુલ શયકા ઈલ્મ ભી ઈલ્મે ઈલાહી કે હુઝૂર કલીલ હૈ ઔર ઈત્ની ભી નિસ્બત નહીં રખતા જિત્ની એક કત્રેકો સમન્દરસે હો. (૨૨૨) કે મુઝ પર બશરી એ'રાઝો અમ્રાઝ તારી હોતે હૈં ઔર સૂરતે ખાસ્સહમેં કોઈ ભી આપકે મિસ્લ નહીં કે અલ્લાહ તઆલાને આપકો હુસ્નો સૂરત મેં ભી સબસે આ'લાઓ-બાલા કિયા ઔર હકીકતો રૂહો બાતિન કે એ'તે બારસે તો તમામ અંબિયા અવસાફે બશરસે આ'લા હૈં જૈસા કે શિફાએ કાઝી અયાઝમેં હૈ ઔર શયખ અબ્દુલહક મુહદિસ દહેલ્વી (રહમતુલ્લાહે અલયહે)ને શર્હે મિશ્કાત મેં ફરમાયા કે અંબિયા (અલયહિમુસ્સલામ) કે અજસામો ઝવાહિર તો હદદે બશરિય્યત પર છોડે ગએ ઔર ઉનકે અર્વાહો બવાતિન

لَنْ نُّؤْثِرَكَ عَلٰى مَا جَآءَنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ وَالَّذِيْ
فَطَرَنَا فَاقْضِ مَآ اَنْتَ قَاضٍ ؕ اِنَّمَا تَقْضِيْ هٰذِهِ
الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ؕ اِنَّآ اٰمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطٰيٰنَا
وَمَآ اَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ ؕ وَاللّٰهُ خَيْرٌ وَّ
اَبْقٰى ۝ اِنَّهٗ مَنْ يَّاْتِ رَبَّهٗ مُجْرِمًا فَاِنَّ لَهٗ
جَهَنَّمَ ؕ لَا يَمُوْتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ۝ وَمَنْ يَّاْتِهٖ
مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصّٰلِحٰتِ فَاُولٰٓئِكَ لَهُمُ الدَّرَجٰتُ
الْعُلٰى ۙ جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ
خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا مَنْ تَزَكّٰى ۝
وَلَقَدْ اَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى ۙ اَنْ اَسْرِ بِعِبَادِيْ
فَاضْرِبْ لَهُمْ طَرِيْقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا ۙ لَّا تَخٰفُ
دَرَكًا وَّلَا تَخْشٰى ۝ فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُوْدِهٖ
فَغَشِيَهُمْ مِّنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ۝ وَاَضَلَّ فِرْعَوْنُ

લન નુઅ-સિ-ર-ક અલા મા જા-અના
હમ હરગિઝ તુઝે તર્જીહ ન દેંગે ઉન રૌશન
મિનલ્બય્યિનાતિ વલ્લઝી ફ-ત-રના ફક્-દિ
દલીલોં પર જો હમારે પાસ આઈ (૯૪) હમેં અપને
મા અન્ત કાદ ઈન્નમા તક્-દી
પૈદા કરનેવાલેકી કસમ તો તૂ કર ચુક જો તુઝે કરના હૈ (૯૫) તૂ ઈસ
હાઝિહિલ-હયાતદ-દુન્યા (૭૨) ઈન્ના આમન્ના
દુનિયા હી કી ઝિંદગીમેં તો કરેગા (૯૬) બેશક હમ
બિરબ્બિના લિયગ્-ફિ-ર લના ખતાયાના
અપને રબ પર ઈમાન લાએ કે વોહ હમારી ખતાએં બખ્શ દે
વમા અક-રહ-તના અલૈહિ મિનસ્સિ-હ્ર
ઔર વોહ જો તૂને હમેં મજબૂર કિયા જાદૂ પર (૯૭) ઔર અલ્લાહ બેહતર
વલ્લાહુ ખૈરુંવ-વ અબ્કા ★ (૭૩) ઈન્નહૂ — પોના
હૈ (૯૮) ઔર સબસે ઝિયાદા બાકી રેહનેવાલા (૯૯) બેશક જો

મંય્યઅતિ રબ્બહૂ મુજરિ-મન ફ-ઈન્ન લહૂ જહન્નમ લા યમૂતુ ફીહા
અપને રબકે હુઝૂર મુજરિમ (૧૦૦) હોકર આએ તો ઝરૂર ઉસકે લિયે જહન્નમ હૈ જિસમેં
વલા યહ્-યા (૭૪) વ મંય્યઅ-તિહી મુઅ-મિનન કદ અમિલસ્સાલિહાતિ — મંજ
ન મરે (૧૦૧) ન જિયે (૧૦૨) ઔર જો ઉસકે હુઝૂર ઈમાનકે સાથ આએ કે અચ્છે
ફ-ઉલૉઈ-ક લહુમુદ- દ-ર-જાતુલ-ઉલા (૭૫) જન્નાતુ અદનિન તજ-રી
કામ કિયે હોં (૧૦૩) તો ઉન્હીંકે દરજે ઊંચે બસનેકે બાગ જિનકે
મિન તહ્-તિહલ-અન્હારુ ખાલિદી-ન ફીહા વ ઝાલિ-ક જ-ઝાઉ મન
નીચે નેહરેં બહેં હમેશા ઉનમેં રહેં ઔર યે સિલા હૈ ઉસકા જો — ૯
ત-ઝક્કા (૭૬) વ લ-કદ ઔહૈના ઈલા મૂસા અન અસ્રિ બિઈબાદી — ૦
પાક હુવા (૧૦૪) ઔર બેશક હમને મૂસાકો "વહી" કી (૧૦૫) કે રાતોંરાત મેરે
ફદ્-રિબ લહુમ તરીકન ફિલ્બહ્-રિ ય-બ-સલ્-લા યખાફુ દ-ર-કંવ-વલા
બન્દોંકો લે ચલ (૧૦૬) ઔર ઉનકે લિયે દરિયામેં સૂખા રાસ્તા નિકાલ દે (૧૦૭) તુઝે ડર ન હોગા કે ફિરઔન આલે ઔર
તખ્-શા (૭૭) ફ-અત્બ-અહુમ ફિરઔનુ બિજુનૂદિહી ફ-ગશિયહુમ
ન ખતરા (૧૦૮) તો ઉનકે પીછે ફિરઔન પડા અપને લશ્કર લે કર (૧૦૯) તો ઉન્હેં દરિયાને
મિનલ યમ્મિ મા ગશિ-યહુમ (૭૮) વ અ-દલ્લ ફિરઔનુ
ઢાંપ લિયા જૈસા ઢાંપ લિયા (૧૧૦) ઔર ફિરઔનને અપની

બશરિયતસે બાલા ઔર મલાએ આ'લાસે મુતઅલ્લિક હૈં. શાહ અબ્દુલ અઝીઝ સાહબ મુહદ્દિસ દહેલ્વી (રહમતુલ્લાહે અલયહ) ને સૂરએ વદ્દુહાકી તફસીરમેં ફરમાયા કે આપકી બશરિય્યતકા વુજૂદ અસ્લન ન રહે ઔર ગલ્બએ અન્વારે હક આપ પર અલદદવામ હાસિલ હો. બહર હાલ આપકી ઝાતો કમાલાતમેં આપકા કોઈભી મિસ્લ નહીં. ઈસ આયતે કરીમામેં આપકો અપની ઝાહેરી સૂરતે બશરિય્યાકે બયાનકા ઈઝહાર તવાઝોઅકે લિયે હુકમ ફરમાયા ગયા. યેહી ફરમાયા હૈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિયલ્લહુ અન્હુમા)ને (ખાઝિન) મસ્અલા : કિસીકો જાઈઝ નહીં કે હુઝૂરકો અપને મિસ્લ બશર કહે, ક્યૂંકે જો કલિમાત અસ્હાબે ઈઝઝતો અઝમત બતરીકે તવાઝોઅ ફરમાતે હૈં ઉનકા કેહના દૂસરોંકે લિયે રવા નહીં હોતા. દોયમ યે કે

قَوْمَهُ وَمَا هَدَىٰ ۞ يَٰبَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ قَدْ أَنجَيْنَٰكُم
مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوَٰعَدْنَٰكُمْ جَانِبَ ٱلطُّورِ ٱلْأَيْمَنَ
وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ ٱلْمَنَّ وَٱلسَّلْوَىٰ ۞ كُلُوا۟ مِن
طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ وَلَا تَطْغَوْا۟ فِيهِ فَيَحِلَّ
عَلَيْكُمْ غَضَبِى ۖ وَمَن يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِى فَقَدْ
هَوَىٰ ۞ وَإِنِّى لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ
صَٰلِحًا ثُمَّ ٱهْتَدَىٰ ۞ وَمَآ أَعْجَلَكَ عَن قَوْمِكَ
يَٰمُوسَىٰ ۞ قَالَ هُمْ أُو۟لَآءِ عَلَىٰٓ أَثَرِى وَعَجِلْتُ
إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَىٰ ۞ قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ
مِنۢ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ ٱلسَّامِرِىُّ ۞ فَرَجَعَ
مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوْمِهِۦ غَضْبَٰنَ أَسِفًا ۚ قَالَ يَٰقَوْمِ
أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا ۚ أَفَطَالَ
عَلَيْكُمُ ٱلْعَهْدُ أَمْ أَرَدتُّمْ أَن يَحِلَّ عَلَيْكُمْ

منزل ٤

કૌમહૂ વમા હદા (૭૯) યાબની ઈસ્રાઈ-લ કદ્
કૌમકો ગુમરાહ કિયા ઔર રાહ ન દિખાઈ (૧૧૧) અય બની ઈસ્રાઈલ!
અન્-જૈનાકુમ મિન અદુવ્વિકુમ વ
બેશક હમને તુમકો તુમ્હારે દુશ્મન (૧૧૨) સે નજાત દી ઔર
વાઅદ-નાકુમ જાનિબત્ તૂરિલ-ઐમ-ન વ
તુમ્હેં તૂરકી દાહિની તરફકા વા'દા દિયા (૧૧૩) ઔર
નઝ-ઝલ્ના અલૈકુમુલ-મન્ન વસ્સલ્વા (૮૦)
તુમ પર મન્ન ઔર સલવા ઉતારા (૧૧૪)
કુલૂ મિન તય્યિબાતિ મા ર-ઝક્-નાકુમ વ
ખાઓ જો પાક ચીઝેં હમને તુમ્હેં રોઝી દી ઔર
લા તત્ગૌ ફીહિ ફ-યહિલ્-લ અલૈકુમ ગ-દબી ~ વ
ઉસમેં ઝ્યાદતી ન કરો (૧૧૫) કે તુમ પર મેરા ગઝબ ઉતરે ઔર
મંય્યહ્-લિલ અલૈહિ ગ-દબી ફ-કદ હવા (૮૧)
જિસ પર મેરા ગઝબ ઉતરા બેશક વોહ ગિરા

વ ઈન્ની લ-ગફ-ફારુલ-લિમન તા-બ વ આમ-ન વ અમિ-લ
(૧૧૬) ઔર બેશક મૈં બહોત બખ્શનેવાલા હૂં ઉસે જિસને તૌબા કી (૧૧૭) ઔર ઈમાન લાયા ઔર અચ્છા
મં ૪ **સાલિહન સુમ્મહ-તદા (૮૨) વમા અઅ્-જ-લ-ક અન કૌમિ-ક**
કામ કિયા ફિર હિદાયત પર રહા (૧૧૮) ઔર તૂને અપની કૌમસે ક્યોં જલ્દીકી
યા મૂસા (૮૩) કા-લ હુમ ઉલાઈ અલા અ-સરી વ અજિ-લ્તુ
અય મૂસા ! (૧૧૯) અર્ઝ કી કે વોહ યે હૈં મેરે પીછે ઔર અય મેરે રબ ! તેરી તરફ મૈં જલ્દી કરકે
ઈલૈ-ક રબ્બિ લિતર્દા (૮૪) કા-લ ફઈન્ના કદ ફ-તન્ના કૌમ-ક
હાઝિર હુવા કે તૂ રાઝી હો (૧૨૦) ફરમાયા તો હમને તેરે આનેકે બાદ તેરી કૌમકો (૧૨૧)
મિમ્બઅ્-દિ-ક વ અ-દલ્લ-હુમુસ્સામિરિય્ય (૮૫) ફ-ર-જ-અ
બલામેં ડાલા ઔર સામિરીને ગુમરાહ કર દિયા (૧૨૨) તો મૂસા
મૂસા ઈલા કૌમિહી ગદ્-બા-ન અસિફા ~ કા-લ યા કૌમિ
અપની કૌમકી તરફ પલ્ટા (૧૨૩) ગુસ્સેમેં ભરા અફસોસ કરતા (૧૨૪) કહા અય મેરી કૌમ ! ક્યા તુમસે
અ-લમ યઈદ-કુમ રબ્બુકુમ વઅ્-દન હ-સના ~ અ-ફ-તા-લ
તુમ્હારે રબને અચ્છા વા'દા ન કિયા થા (૧૨૫) તુમ પર મુદ્દત લમ્બી ગુઝરી યા
અલૈકુમુલઅહ-દુ અમ અ-રત્તુમ અંય્યહિલ્લ અલૈકુમ
તુમને ચાહા કે તુમ પર તુમ્હારે રબકા ગઝબ

જિસકો અલ્લાહ તઆલાને ફઝાઈલે જલીલાઓ મરાતિબે રફીઆ અતા ફરમાએ હોં. ઉસકે ઈન ફઝાઈલો-મરાતિબ કા ઝિક્ર છોડકર ઐસે વસ્ફે આમસે ઝિક્ર કરના જો હર કહો-મહ મેં પાયા જાએ ઉન કમાલાત કે ન માનને કા મશઅર હૈ. સોયમ યે કે કુર્આને કરીમમેં જા-બજા કુફ્ફારકા તરીકા બતાયા ગયા કે વોહ અંબિયા કો અપને મિસ્લ બશર કેહતે થે ઔર ઈસીસે ગુમરાહીમેં મુબ્તિલા હુએ, ફિર ઉસકે બા'દ આયત 'યૂહા-ઈલય્યા, મેં હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) કે મખ્સૂસ બિલઈલ્મ ઔર મુકર્રમ ઈન્દલ્લાહ હોનેકા બયાન હૈ. (૨૨૩) ઉસકા કોઈ શરીક નહીં. (૨૨૪) શિર્કે અકબર સે ભી બચે ઔર રિયાસેભી, જિસકો શિર્કે અસ્ગર કેહતે હૈં મુસ્લિમ શરીફ મેં હૈ કે જો શખ્સ સૂરએ કહફકી પેહલી દસ આયતેં હિફ્ઝ કરે અલ્લાહ

غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوْعِدِي ۝ قَالُوا مَا
أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا وَلَٰكِنَّا حُمِّلْنَا أَوْزَارًا
مِّن زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنَاهَا فَكَذَٰلِكَ أَلْقَى
السَّامِرِيُّ ۝ فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُ خُوَارٌ
فَقَالُوا هَٰذَا إِلَٰهُكُمْ وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ ۝
أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ
لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۝ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِن
قَبْلُ يَا قَوْمِ إِنَّمَا فُتِنتُم بِهِ ۖ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَٰنُ
فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي ۝ قَالُوا لَن نَّبْرَحَ عَلَيْهِ
عَاكِفِينَ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ ۝ قَالَ يَا هَارُونُ مَا
مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ۝ أَلَّا تَتَّبِعَنِ ۖ أَفَعَصَيْتَ
أَمْرِي ۝ قَالَ يَا ابْنَ أُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي ۖ
إِنِّي خَشِيتُ أَن تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ

ગ-દ્-બુમ-મિર્રબ્બિકુમ ફ- અખલફ-તુમ
ઉતરે તો તુમને મેરા વા'દા ખિલાફ
મૌઈદી (૮૬) કાલૂ મા-અખ-લફના
કિયા (૧૨૬) બોલે હમને આપકા વા'દા અપને
મૌઈ-દ-ક બિમલ્કિના વલાકિન્ના હુમ્મિલ્ના
ઈખ્તિયારસે ખિલાફ ન કિયા લેકિન હમસે કુછ બોઝ
ઔઝારમ્મિન ઝીનતિલ્કૌમિ ફ-ક-ઝફ-નાહા
ઉઠવાએ ગએ ઉસ કૌમકે ગેહનેકે (૧૨૭) તો હમને ઉન્હેં (૧૨૮)
ફ-કઝાલિ-ક અલ્કસ્સામિરિય્યુ (૮૭)
ડાલ દિયા ફિર ઈસી તરહ સામરીને ડાલા (૧૨૯)
ફ-અખ-ર-જ લહુમ ઈજ-લન જ-સ-દલ્લહૂ
તો ઉસને ઉનકે લિયે એક બછળા નિકાલા બેજાનકા ધળ ગાયકી તરહ
ખુવારુન ફ-કાલૂ હાઝા ઈલાહુકુમ વ ઈલાહુ
બોલતા (૧૩૦) તો બોલે (૧૩૧) યે હૈ તુમ્હારા મા'બૂદ ઔર

મૂસા ૦ ફ-નસી (૮૮) અ-ફલા યરૌ-ન અલ્લા યર્જિઉ ઈલૈહિમ કૌલંવ-વ
મૂસાકા તો મા'બૂદ ભૂલ ગએ (૧૩૨) તો કહા નહીં દેખતે કે વોહ (૧૩૩) ઉન્હેં કિસી બાતકા જવાબ નહીં દેતા
વલા યમ્લિકુ લહુમ દ્-ર-રંવ-વલા નફ-આ (૮૯) વ લ-કદ કા-લ
ઔર ઉનકે કિસી બુરે ભલેકા ઈખ્તિયાર નહીં રખતા (૧૩૪) ઔર બેશક
લહુમ હારૂનુ મિન કબ્લુ યા કૌમિ ઈન્નમા ફુતિન્તુમ બિહ વ ઈન્ન
ઉનસે હારૂનને ઉસસે પેહલે કહા થા કે અય મેરી કૌમ યૂંહી હૈ કે તુમ ઉસકે સબબ ફિત્નામેં પળે (૧૩૫) ઔર બેશક
રબ્બકુમુર-રહ-માનુ ફત્તબિઊની વ અતીઊ અમ્રી (૯૦) કાલૂ લન નબ-ર-હ
તુમ્હારા રબ રહમાન હૈ તો મેરી પૈરવી કરો ઔર મેરા હુકમ માનો બોલે હમ
અલૈહિ આકિફી-ન હત્તા યર્જિ-અ ઈલૈના મૂસા (૯૧) કા-લ યા હારૂનુ મા
તો ઉસ પર આસન મારે જમે રહેંગે (૧૩૬) જબતક હમારે પાસ મૂસા લૌટકે આએ (૧૩૭) મૂસાને કહા અય હારૂન
મ-ન-અ-ક ઈઝ રઐતહુમ દલ્લૂ (૯૨) અલ્લા તત્તબિઅ ન અ-ફ-અસૈ-ત અમ્રી
તુમ્હેં કિસ બાતને રોકા થા જબ તુમને ઉન્હેં ગુમરાહ હોતે દેખા થા કે મેરે પીછે આતે તો (૧૩૮) ક્યા તુમને મેરા
(૯૩) કા-લ યબ્નઉમ્મ લા તઅ-ખુઝ બિલિહ-યતી વલા બિરઅ-સી
હુકમ ન માના કહા અય મેરે માંજાએ ન મેરી ડાળ્હી પકળો ઔર ન મેરે સરકે
ઈન્ની ખશીતુ અન તકૂ-લ ફર્રક્ત બૈ-ન બની ઈસ્રાઈ-લ
બાલ મુઝે યે ડર હુવા કે તુમ કહોગે તુમને બની ઈસ્રાઈલમેં

તઆલા ઉસકો ફિત્નએ દજ્જાલ સે મહેફૂઝ રખેગા. યે ભી હદીસ શરીફમેં હૈ કે જો શખ્સ સૂરએ કહફકો પળ્હે વોહ આઠ રોઝ તક હર ફિત્નાસે મેહફૂઝ રહેગા. ..સૂરએ મરયમ : બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા-નિર્રહીમ (૧) સૂરએ મરયમ મક્કિયહ હૈ ઈસમેં છે, રૂકૂઅ, અઠ્ઠાનવે(૯૮), આયતેં, સાતસો અસ્સી કલિમે હૈ. (૨) ક્યૂંકે ઈખ્ફા રિયાસે દૂર ઔર ઈખ્લાસ (નિખાલસતા) સે મામૂર હોતા હૈ. નીઝ યે ભી ફાએદા થા કે પીરાના સાલીકી ઉમ્રમેં જબકે સન શરીફ પછત્તર યા અસ્સી બરસકા થા ઔલાદ કા તલબ કરના એહતેમાલ રખતા થા કે અવામ ઉસ પર મલામત કરે. ઈસ લિયેભી ઈસ દુઆકા ઈખ્ફા મુનાસિબ થા. એક કૌલ યેભી હૈ કે ઝો'ફે પીરી કે બાઈસ હઝરતકી આવાઝ ભી ઝઈફ હો ગઈ થી. (મદારિક ખાઝિન) (૩) યા'ની પીરાના સાલીકા

وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ۝ قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ
قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً
مِنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَٰلِكَ سَوَّلَتْ لِي
نَفْسِي ۝ قَالَ فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ
تَقُولَ لَا مِسَاسَ ۖ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَنْ تُخْلَفَهُ ۖ
وَانْظُرْ إِلَىٰ إِلَٰهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا ۖ
لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ۝ إِنَّمَا إِلَٰهُكُمُ
اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۝
كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۚ وَقَدْ
آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ۝ مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ
يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْرًا ۝ خَالِدِينَ فِيهِ ۖ وَسَاءَ لَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِمْلًا ۝ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ ۚ وَنَحْشُرُ
الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ۝ يَتَخَافَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ

વ લમ તર્કુબ કૌલી (૯૪) કા-લ ફમા
તફરકા ડાલ દિયા ઔર તુમને મેરી બાતકા ઈન્તેઝાર ન કિયા (૧૩૯)
ખત્બુ-ક યા સામિરિય્ય (૯૫) કા-લ બસુરતુ
મૂસાને કહા અબ તેરા કયા હાલ હૈ અય સામરી ! (૧૪૦) બોલા
બિમા લમ યબ્સુરૂ બિહી ફ-ક-બદ્-તુ
મૈંને વોહ દેખા જો લોગોંને ન દેખા (૧૪૧) તો એક મુઠ્ઠી ભરલી
કબ્દ-તમ મિન અ-સ-રિર્રસૂલિ ફ-ન-બઝ્-
ફરિશ્તોંકે નિશાનસે ફિર ઉસે ડાલ દિયા (૧૪૨) ઔર
તુહા વ કઝાલિ-ક સવ્વ-લત લી નફ-સી (૯૬)
મેરે જીકો યેહી ભલા લગા (૧૪૩) કહા
કા-લ ફઝ-હબ ફઈન્ન લ-ક ફિલ્હયાતિ અન
તૂ ચલતા બન (૧૪૪) કે દુનિયાકી ઝિન્દગીમેં તેરી સઝા યે
તકૂ-લ લા મિસા-સ ૦ વઈન્ન લ-ક મૌઈદલ્લન
હૈ કે (૧૪૫) તૂ કહે છૂ ન જા (૧૪૬) ઔર બેશક તેરે લિયે એક વા'દેકા
તુખ્લ-ફહ દવન્ઝુર ઈલા ઈલાહિકલ્લઝી ઝલ-ત અલૈહિ આકિફા
વકત હૈ (૧૪૭) જો તુઝસે ખિલાફ ન હોગા ઔર અપને ઉસ મા'બૂદ કો દેખ જિસકે સામને તૂ દિનભર

મં ૪ લનુહર્રિકન્નહૂ સુમ-મ લ-નન્સિફન્નહૂ ફિલ્યમ્મિ નસ્ફા (૯૭) ઈન્નમા
આસન મારે (૧૪૮) રહા કસમ હૈ હમ ઝરૂર ઉસે જલાએંગે ફિર રેઝા-રેઝા કરકે દરિયામેં બહાએંગે (૧૪૯) તુમ્હારા
ઈલાહુ-કુમુલ્લાહુલ્લઝી લા ઈલા-હ ઈલ્લા હૂ ૦ વસિ-અ કુલ્લ શૈઈન ઈલ્મા (૯૮)
મા'બૂદ તો વોહી અલ્લાહ, હૈ જિસકે સિવા કિસીકી બન્દગી નહીં હર ચીઝકો ઉસકા ઈલ્મ મુહીત હૈ
કઝાલિ-ક નકુસ્સુ અલૈ-ક મિન અમ્બાઈ મા કદ સ-બક ૦ વ-કદ આતૈના-ક
(૧૫૦) હમ ઐસા હી તુમ્હારે સામને અભી ખબરેં બયાન ફરમાતે હૈં ઔર હમને તુમકો અપને
મિલ્લદુન્ના ઝિક-રા ૦ (૯૯) મન અઅ-ર-દ અન્હુ ફ-ઈન્નહૂ યહ્-મિલુ
પાસસે એક ઝિક્ર અતા ફરમાયા જો ઉસમેં મુંહ ફેરે (૧૫૧) તો બેશક વોહ કયામતકે દિન
યૌમલ-કિયામતિ વિઝ-રા ૦ (૧૦૦) ખાલિદી-ન ફીહ ૦ વસા-અ લહુમ
એક બોઝ ઉઠાએગા (૧૫૨) વોહ હમેશા ઉસમેં રહેંગે (૧૫૩) ઔર વોહ કયામતકે
યૌમલ-કિયામતિ હિમ્લા ૦ (૧૦૧) યૌ-મ યુન્ફખુ ફિસ્સૂરિ વ નહ્-શુરુલ્મુજ-રિમી-ન
દિન ઉનકે હક્કમેં કયા હી બુરા બોઝ હોગા જિસ દિન સૂર ફૂંકા જાએગા (૧૫૪) ઔર હમ ઉસ દિન
યૌમ ઈઝિન ઝુર્કય- ૦ (૧૦૨) ય-તખાફતૂ-ન બૈ-નહુમ ઈલ-
મુજરિમોંકો (૧૫૫) ઉઠાએંગે નીલી આંખેં (૧૫૬) આપસમેં ચુપકે-ચુપકે કેહતે હોંગે કે તુમ દુનિયામેં

ઝો'ફ ગાયતકો પહુંચ ગયા કે હડ્ડી જો નિહાયત મઝબૂત ઉઝ્વ હૈ ઉસમેં કમઝોરી આ ગઈ તો બાકી આ'ઝા ઓ કવા કા હાલ મોહતાજે બયાન હી નહીં. (૪) કે તમામ સર સફેદ હો ગયા. (૫) હમેશા તૂને મેરી દુઆ કુબૂલ કી ઔર મુઝે મુસ્તજાબુદઅવાત કિયા. (૬) ચચાઝાદ વગેરાકા કે વો શરીર (શરારતી-ખરાબ લોગ) હૈં, કહીં મેરે બાદ દીનમેં રખ્નહ્ અંદાઝી ન કરે. (વિઘ્નરૂપ ન બને) જૈસા કે બની ઈસ્રાઈલસે મુશાહિદામેં આ ચુકા હૈ. (૭) ઔર મેરે ઈલ્મ કા હામિલ હો. (૮) કે તૂ અપને ફઝ્લસે ઉસકો નુબુવ્વત અતા ફરમાએ. અલ્લાહ તઆલાને હઝરત ઝકરિયા અલૈહિસ્સલામકી યે દુઆ કુબૂલ ફરમાઈ ઔર ઈર્શાદ ફરમાયા (૯) યે સવાલ ઈસ્તિબ્આદ (વિરોધી ભાવ) નહીં બલ્કે મકસૂદ યે દર્યાફત કરના. હૈ કે અતાએ ફરઝંદ કિસ તરીકે પર હોગા.

لَّبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٣﴾ نَّحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ
أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٤﴾ وَيَسْأَلُونَكَ ع
عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ﴿١٠٥﴾ فَيَذَرُهَا
قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾ لَّا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ﴿١٠٧﴾
يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ ۖ وَخَشَعَتِ
الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَٰنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٨﴾
يَوْمَئِذٍ لَّا تَنفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ
وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ﴿١٠٩﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا
خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ﴿١١٠﴾ وَعَنَتِ الْوُجُوهُ
لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١١﴾ وَمَن
يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ
ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ﴿١١٢﴾ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا
وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ

લબિસ્તુમ ઈલ્લા અશરા (૧૦૩) નહ્‌-નુ અઅ-લમુ
ન રહે મગર દસ રાત (૧૫૭) હમ ખૂબ
બિમા યકૂલૂ-ન ઈઝ યકૂલુ અમ્સલુહુમ તરીક-તન
જાનતે હૈં જો વોહ (૧૫૮) કહેંગે જબકે ઉનમેં સબસે બેહતરા
ઈલ્લબિસ્તુમ ઈલ્લા યૌમા ઠે (૧૦૪) વ ૬૦
રાયવાલા કહેગા કે તુમ સિર્ફ એક હી દિન રહે થે (૧૫૯)
યસ્અલૂ-ન-ક અનિલ-જિબાલિ ફકુલ
ઔર તુમસે પહાળોંકો પૂછતે હૈં (૧૬૦) તુમ ફરમાઓ ઉન્હેં
યન્સિફુહા રબ્બી નસ્ફા (૧૦૫) ફ-ય-ઝરુહા
મેરા રબ રેઝા કરકે ઉળા દેગા તો ઝમીનકો
કા-અન સફ-સ-ફ- (૧૦૬) લ્લા તરા
પટ પર હમવાર કર છોળેગા કે તૂ ઉસમેં
ફીહા ઈવજંવ્વલા અમ્તા (૧૦૭)
નીચા-ઊંચા કુછ ન દેખે ઉસ દિન

યૌમઈઝિંય-યત્તબિઊનદ-દાઈ-ય લા ઈ-વ-જ લહ ૮ વ ખ-શ-અતિલ અસ્વાતુ
પુકારનેવાલેકે પીછે દૌળેંગે (૧૬૧) ઉસમેં કજી ન હોગી (૧૬૨) ઔર સબ આવાઝે રહમાનકે હુઝૂર (૧૬૩)
લિર્રહ્‌-માનિ ફલા તસ્મઉ ઈલ્લા હમ્સા (૧૦૮) યૌમઈઝિલ્લા મં ૪
પસ્ત હોકર રેહ જાએંગી તો તૂ ન સુનેગા મગર બહોત આહિસ્તા આવાઝ (૧૬૪) ઉસ દિન
તન્ફઉશ-શફાઅતુ ઈલ્લા મન અઝિ-ન લહુર્રહ-માનુ વ રદિ-ય લહૂ કૌલા (૧૦૯)
કિસીકી શફાઅત કામ ન દેગી મગર ઉસ કી જિસે રહમાનને (૧૬૫) ઈઝન દે દિયા હૈ ઔર ઉસકી બાત પસંદ ફરમાઈ
યઅ-લમુ મા બે-ન ઐદીહિમ વમા ખલ્ફહુમ વલા યુહીતૂ-ન બિહી ઈલ્મા (૧૧૦) વ
વોહ જાનતા હૈ જો કુછ ઉનકે આગે હૈ ઔર જો કુછ ઉનકે પીછે (૧૬૬) ઔર ઉનકા ઈલ્મ ઉસે નહી ઘેર સકતા (૧૬૭)
અ-નતિલ-વુજૂહુ લિલ્હય્યિલ-કય્યૂમ ૮ વ કદ ખા-બ મન હ-મ-લ ઝુલ્મા (૧૧૧)
ઔર સબ મુંહ ઝુક જાએંગે ઉસ ઝિન્દા કાઈમ રખને વાલેકે હુઝૂર (૧૬૮) ઔર બેશક નામુરાદ રહા જિસને ઝુલ્મકા બોઝ
વ મંય્યઅ-મલ મિનસ્સાલિહાતિ વ હુ-વ મુઅ-મિનુન ફલા યખાફુ ઝુલ્મંવ-વલા
લિયા (૧૬૯) ઔર જો કુછ નેક કામ કરે ઔર હો મુસલમાન તો ઉસે ન ઝયાદતીકા ખૌફ હોગા ન
હદ-મા (૧૧૨) વ કઝાલિ-ક અન્ઝલ્નાહુ કુરઆનન અ-ર-
નુકસાનકા (૧૭૦) ઔર યૂંહી હમને ઉસે અરબી કુર્આન ઉતારા ઔર
બિય્યંવ-વ સર્રફ-ના ફીહિ મિનલ્વઈદિ લ-અલ્લહુમ યત્તકૂ-ન
ઉસમેં તરહ -તરહસે અઝાબકે વાદે દિયે (૧૭૧) કે કહીં ઉન્હેં ડર હો

કયા દોબારા જવાની મર્હમત હોગી યા ઉસી હાલમેં ફરઝંદ અતા કિયા જાએગા? (૧૦) તુમ્હી દોનો સે લળકા પેદા ફરમાના મંઝૂર હૈ. (૧૧) તો જો મા'દૂમ (જિસકા અસ્તિત્વ ન હો) કે મૌજૂદ કરને પર કાદિર હૈ ઉસસે બુળ્હાપેમેં ઔલાદ અતા ફરમાના કયા અજબ. (૧૨) જિસસે મુઝે અપની બીબીકે હામેલા હોનેકી મા'રેફત હો. (૧૩) સહીહ સાલિમ હોકર બગૈર કિસી બીમારીકે ઔર બગૈર ગૂંગા હોને કે ચુનાંચે ઐસાહી હુવા કે ઈન ઐયામમેં આપ લોગોં સે કલામ કરને પર કાદિર ન હુએ. જબ અલ્લાહકા ઝિક કરના ચાહતે ઝબાન ખુલ જાતી (૧૪) જો ઉસકી નમાઝકી જગહ થી ઔર લોગ પસે મહરાબ ઈંતેઝારમેં થે કે આપ ઉનકે લિયે દરવાઝા ખોલેં તો વો દાખિલ હોં ઔર નમાઝ પળ્હેં. જબ હઝરત ઝકરિયા અલૈહિસ્સલામ બાહર આએ

أو يحدث لهم ذكرا ۝ فتعالى الله الملك الحق ۚ
ولا تعجل بالقرآن من قبل أن يقضى إليك
وحيه ۖ وقل رب زدني علما ۝ ولقد عهدنا إلى
آدم من قبل فنسي ولم نجد له عزما ۝ و
إذ قلنا للملائكة اسجدوا لآدم فسجدوا إلا
إبليس أبى ۝ فقلنا يا آدم إن هذا عدو لك
ولزوجك فلا يخرجنكما من الجنة فتشقى ۝
إن لك ألا تجوع فيها ولا تعرى ۝ وأنك
لا تظمأ فيها ولا تضحى ۝ فوسوس إليه
الشيطان قال يا آدم هل أدلك على شجرة
الخلد وملك لا يبلى ۝ فأكلا منها فبدت
لهما سوآتهما وطفقا يخصفان عليهما من
ورق الجنة ۚ وعصى آدم ربه فغوى ۝ ثم

ઔ યુહ્-દિસુ લહુમ ઝિક-રા (૧૧૩)
યા ઉનકે દિલમેં કુછ સોચ પૈદા કરે (૧૭૨) તો સબસે
ફ-ત-આલલ્લાહુલ મલિકુલ-હક્ક઼ ૮ વલા
બલન્દ હૈ અલ્લાહ સચ્ચા બાદશાહ (૧૭૩) ઔર
તઅ્-જલ બિલ કુરઆનિ મિન ક઼બ્લિ
કુર્આનમેં જલ્દી ન કરો જબ તક ઉસકી
અંય્યુક઼્-દા ઈલૈ-ક વહ઼્-યુહૂ ~ વ કુર્રબ્બિ
"વહી" તુમ્હેં પૂરી ન હો લે (૧૭૪) ઔર અર્ઝ કરો કે અય મેરે
ઝિદની ઈલ્મા (૧૧૪) વ લ-ક઼દ અ઼હિદના
રબ મુઝે ઈલ્મ ઝયાદા દે ઔર બેશક હમને
ઈલા આદ-મ મિન ક઼બ્લુ ફ-નસિ-ય વ લમ
આદમકો ઉસસે પેહલે એક તાકીદી હુકમ દિયા થા (૧૭૫) તો વોહ
નજિદ લહૂ અ઼ઝ-મા ○ (૧૧૫) વ ઈઝ઼ કુલ્ના
ભૂલ ગયા ઔર હમને ઉસકા કસ્દ ન પાયા ઔર જબ હમને ફરિશ્તોંસે

૬૦

લિલ-મલાઈક તિસ્જુદૂ લિઆદ-મ ફ-સ-જદૂ ઈલ્લા ઈબ્લીસ ~ અબા (૧૧૬)
ફરમાયાકે આદમકો સજદા કરો તો સબ સજદેમેં ગિરે મગર ઈબ્લીસ ઉસને ન માના તો
મં ૪ ફકુલ્ના યા આદમુ ઈન્ન હાઝ઼ા અ઼દુવ્વુલ્લ-ક વ લિઝૌજિ-ક ફલા
હમને ફરમાયા અય આદમ ! બેશક યે તેરા ઔર તેરી બીબીકા દુશ્મન હૈ (૧૭૬) તો ઐસા ન હો કે વોહ
યુખ઼-રિજન્નકુમા મિનલ-જન્નતિ ફ-તશક઼ા (૧૧૭) ઈન્ન લ-ક અલ્લા તજૂ-અ઼
તુમ દોનોંકો જન્નતસે નિકાલ દે ફિર તૂ મશક્કતમેં પળે બેશક તેરે લિયે જન્નતમેં
ફીહા વલા તઅ્-રા ॥ (૧૧૮) વ અન્ન-ક લા તઝ઼-મઉ ફીહા વલા તદ્-હ઼ા
યે હૈ કે ન તૂ ભૂકા હો ન નંગા હો ઔર યે કે તુઝે ન ઉસમેં પ્યાસ લગે ન ધૂપ (૧૭૮)
(૧૧૯) ફ-વસ્વ-સ ઈલૈહિશ્શૈતાનુ ક઼ા-લ યા આદમુ હલ
તો શૈતાનને ઉસે વસ્વસા દિયા બોલા અય આદમ ! કયા મૈં તુમ્હેં બતાદૂં હમેશા
અદુલ્લુ-ક અ઼લા શ-જ-રતિલ-ખુલ્દિ વ મુલ્કિલ-લા યબ્લા (૧૨૦) ફ-અ-કલા
જીનેકા પેળ (૧૭૯) ઔર વોહ બાદશાહી કે પુરાની ન પળે (૧૮૦) તો ઉન દોનોંને ઉસમેંસે
મિન્હા ફ-બ-દત લહુમા સૌઆતુહુમા વ ત઼ફિક઼ા યખ્સિફ઼ાનિ અ઼લૈહિમા
ખા લિયા અબ ઉન પર ઉનકી શર્મકી ચીઝેં ઝાહિર હુઈ (૧૮૧) ઔર જન્નતકે પત્તે અપને ઉપર ચિપકાને લગે (૧૮૨) ઔર
મિંવ્વ-રકિલ-જન્નતિ ~ વ અ઼સા આદમુ રબ્બહૂ ફ-ગ઼વા ~ (૧૨૧) સુમ્મ
આદમસે અપને રબકે હુકમમેં લગ્ઝિશ વાકેઅ હુઈ તો જો મતલબ ચાહા થા ઉસકી રાહ ન પાઈ (૧૮૩) ફિર ઉસે ઉસકે રબને

તો આપકા રંગ બદલા હુવા થા, ગુફતગૂ નહીં ફરમા સકતે થે. યે હાલ દેખકર લોગોંને દર્યાફત કિયા, કયા હાલ હૈ ? (૧૫) ઔર હસ્બે આદત ફજ્રો અસ્રકી નમાઝેં અદા કરતે રહો. અબ હઝરત ઝકરિયા અલૈહિસ્સલામને અપને કલામ ન કર સકનેસે જાન લિયા કે આપકી બીવી સાહેબા હામેલા હો ગઈ ઔર હઝરત યહયા અલૈહિસ્સલામકી વિલાદતસે દો સાલ બાદ અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને ફરમાયા. (૧૬) યા'ની તૌરેતકો. (૧૭) જબ કે આપકી ઉમ્ર શરીફ તીન સાલકી થી ઉસ વકતમેં અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને આપકો અકલે કામિલ અતા ફરમાઈ ઔર આપકી તરફ વહી કી. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાકા યહી કૌલ હૈ ઔર ઈતનીસી ઉમ્રમેં ફહમો ફરાસત ઔર કમાલે અકલો દાનિશ ખવારિકે આદાતમેંસે હૈ ઔર જબ

اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ ﴿١٢٢﴾ قَالَ اهْبِطَا
مِنْهَا جَمِيعًا ۖ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ
مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ ﴿١٢٣﴾
وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً
ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَىٰ ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ
حَشَرْتَنِي أَعْمَىٰ وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾ قَالَ كَذَٰلِكَ
أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا ۖ وَكَذَٰلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَىٰ ﴿١٢٦﴾
وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ ۚ
وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَىٰ ﴿١٢٧﴾ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ
كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي
مَسَاكِنِهِمْ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي النُّهَىٰ ﴿١٢٨﴾
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَ
أَجَلٌ مُسَمًّى ﴿١٢٩﴾ فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ

منزل ٤

તબાહુ રબ્બુહૂ ફતા-બ અલૈહિ વ હદા (૧૨૨)
ચુન લિયા તો ઉસ પર અપની રહમતસે રુજૂઅ ફરમાઈ ઔર અપને
કાલહ-બિતા મિન્હા જમીઅમ-બઅ-દુકુમ
કુર્બે ખાસકી રાહ દિખાઈ ફરમાયા તુમ દોનોં મિલકર જન્નતસે
લિબઅ-દિન અદુવ્વુન ૦ ફઈમ્મા યઅ-તિયન્નકુમ
ઉતરો તુમમેં એક દૂસરેકા દુશ્મન હૈ ફિર અગર તુમ સબકો
મિન્ની હુદન ૦ ફ-મનિત્ત-બ-અ હુદા-ય ફલા
મેરી તરફસે હિદાયત આએ (૧૮૫) તો જો મેરી હિદાયતકા પૈર વ
યદિલ્લુ વલા યશ્કા (૧૨૩) વ મન અઅ-ર-દ અન
હુવા વોહ ન બેહકે (૧૮૬) ન બદ-બખ્ત હો (૧૮૭) ઔર જિસને મેરી
ઝિક-રી ફઈન્ન લહૂ મઈ-શ-તન દ્-ન્કંવ-વ
યાદસે મુંહ ફેરા તો બેશક ઉસકે લિયે તંગ ઝિંદગાની હૈ ઔર
નહ-શુરુહૂ યૌમલ-કિયામતિ અઅ-મા (૧૨૪)
હમ ઉસે કયામતકે દિન અંધા ઉઠાએંગે (૧૮૮)

કા-લ રબ્બિ લિ-મ હ-શર્તની અઅ-મા વ કદ કુન્તુ બસીરા (૧૨૫)
કહેગા અય મેરે રબ ! મુઝે તૂને કયોં અંધા ઉઠાયા મૈં તો આંખિયારા થા (૧૮૯)
કા-લ કઝાલિ-ક અ-તત-ક આયાતુના ફ-નસીતહા૦ વ કઝાલિકલ-યૌ-મ તુન્સા (૧૨૬)
ફરમાએગા યૂં હી તેરે પાસ હમારી આયતેં આઈ થી (૧૯૦) તૂને ઉન્હેં ભૂલા દિયા ઔર ઐસે હી આજ તેરી કોઈ ખબર
વ કઝાલિ-ક નજઝી મન અસ-ર-ફ વ લમ યુઅ-મિન બિઆયાતિ
ન લેગા (૧૯૧) ઔર હમ ઐસા હી બદલા દેતે હૈં જો હદસે બઢે ઔર અપને રબકી આયતોં પર
રબ્બિહ ૦ વ લ-અઝાબુલ-આખિરતિ અ-શદદુ વ અબ્કા (૧૨૭) અ-ફ લમ
ઈમાન ન લાએ ઔર બેશક આખેરતકા અઝાબ સબસે સખ્ત-તર ઔર સબસે દેરપા હૈ તો કયા
યહ-દિ લહુમ કમ અહ-લક-ના કબ-લહુમ મિનલ્કુરૂનિ યમ્શૂ-ન
ઉન્હેં ઉસસે રાહ ન મિલી કે હમને ઉનસે પેહલે કિત્ની સંગતેં હિલાક કર દીં (૧૯૨) કે યે ઉનકે
ફી મસાકિનિહિમ ૦ ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લઆયાતિલ લિ-ઉલિન્નુહા (૧૨૮)
બસનેકી જગહ ચલતે ફિરતે હૈં (૧૯૩) બેશક ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં અકલવાલોંકો (૧૯૪)
વ લૌલા કલિમતુન સ-બ-કત મિર્રબ્બિ-ક લ-કા-ન લિઝામંવ-વ અ-જ-લુમ
ઔર અગર તુમ્હારે રબકી એક બાત ન ગુઝર ચુકી હોતી (૧૯૫) તો ઝરૂર અઝાબ ઉન્હેં (૧૯૬) લિપટ
મુસમ્મા (૧૨૯) ફસ્બિર અલા મા યકૂલૂ-ન વ સબ્બિહ
જાતા ઔર અગર ન હોતા એક વા'દા ઠેહરાયા (૧૯૭) હુવા તો ઉનકી બાતોં પર સબ્ર કરો

રુકૂ ૪

બેકરમેહી તઆલા યે હાસિલ હો તો ઈસ હાલમેં નબુવ્વત મિલના કુછ ભી બઈદ નહીં લેહાઝા ઈસ આયતમેં હુકમે નબુવ્વત મુરાદ હૈ. યહી કૌલ સહીહ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ઈસસે હિકમત યા'ને ફહમે તૌરેત ઔર ફિકહ ફિદીન ભી મુરાદ લી હૈ. (ખાઝિન વ મદારિક, કબીર) મન્કૂલ હૈ કે ઈસ કમસિની કે ઝમાનેમેં બચ્ચોંને આપકો ખેલકે લિયે બુલાયા તો આપને ફરમાયા "માલિલુઅિબન ખુલિકના" હમ ખેલકે લિયે પૈદા નહીં કિયે ગએ. (૧૮) અતા કી ઔર ઉનકે દિલમેં રિક્કતો રહમત રખ્ખી કે લોગોં પર મહરબાની કરેં (૧૯) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે ઝકાતસે યહાં તાઅતો ઈખલાસ મુરાદ હૈ. (૨૦) ઔર આપ ખૌફે ઈલાહીસે બહોત ગિર્યા વ ઝારી કરતે થે. યહાં તક કે આપકે રૂખ્સાર મુબારક પર

بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا ۚ
وَمِنْ آنَاءِ اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ
تَرْضَىٰ ﴿١٣٠﴾ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ
أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ
فِيهِ ۚ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿١٣١﴾ وَأْمُرْ أَهْلَكَ
بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا ۖ نَّحْنُ
نَرْزُقُكَ ۗ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ ﴿١٣٢﴾ وَقَالُوا لَوْلَا
يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ ۚ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةُ مَا فِي
الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ﴿١٣٣﴾ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُم بِعَذَابٍ مِّن
قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا
فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِن قَبْلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخْزَىٰ ﴿١٣٤﴾
قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ
أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ ﴿١٣٥﴾

બિહમ્દિ રબ્બિ-ક કબ્લ તુલૂઇશ-શમ્સિ વ
ઔર અપને રબકો સરાહતે હુએ ઉસકી પાકી બોલો સૂરજ
કબ્લ ગુરૂબિહા વમિન આનાઇલ્લૈલિ ફ-સબ્બિહ
ચમકનેસે પેહલે (૧૯૮) ઔર ઉસકે ડૂબનેસે પેહલે (૧૯૯) ઔર
વ અત્-રાફન્નહારિ લ-અલ્લ-ક તર્દા (૧૩૦)
રાતકી ઘડિયોંમેં ઉસકી પાકી બોલો (૨૦૦) ઔર દિન કે કનારોં
વલા તમુદ-દન્ન ઐનૈ-ક ઈલા મા મત્તઅ્-ના
પર(૨૦૧)ઈસ ઉમ્મીદ પર કે તુમ રાઝી હો (૨૦૨) ઔર અય
બિહી અઝ-વાજમ-મિન્હુમ ઝહ-ર-તલ-હયાતિદ-
સુનેવાલે અપની આંખેં ન ફૈલા ઉસકી તરફ જો હમને કાફિરોંકે જોડોંકો
દુન્યા ۵ લિનફ-તિનહુમ ફીહ ط વ રિઝ-કુ
બરતને કે લિયે દી હૈ જીતી દુનિયાકી તાઝગી (૨૦૩) કે હમ ઉન્હેં ઉસકે
રબ્બિ-ક ખૈરુંવ-વ અબ્કા (૧૩૧) વઅ-મુર
સબબ ફિત્નેમેં ડાલેં (૨૦૪) ઔર તેરે રબકા રિઝ્ક (૨૦૫) સબબ

અહ-લ-ક બિસ્સલાતિ વસ્તબિર અલૈહા ط લા નસ-અલુ-ક રિઝ-ક ط
અચ્છા ઔર સબસે દેર હૈ ઔર અપને ઘરવાલોંકો નમાઝકા હુકમ દે ઔર ખુદ ઉસ પર સાબિત રેહ કુછ હમ તુઝસે રોઝી
મંઝિલ ૪
નહ-નુ નર-ઝુકુ-ક ط વલ આકિબતુ લિત્તક-વા (૧૩૨) વ કાલૂ લૌલા
નહીં માંગતે (૨૦૬) હમ તુઝે રોઝી દેંગે (૨૦૭) ઔર અંજામકા ભલા પરહેઝગારીકે લિયે ઔર કાફિર બોલે
યઅ-તીના બિઆયતિમ-મિર્રબ્બિહી ط અ-વ લમ તઅ-તિહિમ બય્યિનતુ મા
યે (૨૦૮) અપને રબકે પાસસે કોઈ નિશાની કયોં નહીં લાતે (૨૦૯) ઔર કયા ઉન્હેં ઈસકા બયાન ન આયા
ફિસ્સુહુફિલ-ઊલા (૧૩૩) વ લૌ અન્ના અહ-લક-નાહુમ બિઅઝાબિમ-
જો અગલે સહીફોંમેં હૈ (૨૧૦) ઔર અગર હમ ઉન્હેં કિસી અઝાબસે
મિન કબ્લિહી લ-કાલૂ રબ્બના લૌલા અર્સલ-ત ઈલૈના રસૂલન
હિલાક કર દેતે રસૂલ કે આનેસે પેહલે તો (૨૧૧) ઝરૂર કેહતે અય હમારે રબ ! તૂને હમારી તરફ
ફ-નત્તબિ-અ આયાતિ-ક મિન કબ્લિ અન નઝિલ્લ વ નખ્ઝા (૧૩૪)
કોઈ રસૂલ કયોં ન ભેજા કે હમ તેરી આયતોં પર ચલતે કબ્લ ઈસકે કે ઝલીલ વ રુસ્વા હોતે
કુલ કુલ્લુમ-મુ-ત-રબ્બિસુન ફ-ત-રબ્બસૂ ج ફ-સ- તઅ-લમૂ-ન મન
૯૦ તુમ ફરમાઓ સબ રાહ દેખ રહે હૈં તો તુમ ભી રાહ દેખો તો અબ જાન જાઓગે
અસ્હાબુસ-સિરાતિસ્સવિય્યિ વ મનિહ-તદા ع (૧૩૫)
કે કૌન હૈં સીધી રાહવાલે ઔર કિસને હિદાયત પાઈ.

આંસુઓંસે નિશાન બન ગએ થે. (૨૧) યા'ની આપ નિહાયત મુતવાઝેઅ ઔર ખલીક થે ઔર અલ્લાહ તઆલાકે હુકમકે મુતીઅ. (૨૨) કે યે તીનોં દિન બહોત અંદેશનાક હૈં. કયું કે ઉનમેં આદમી વો દેખતા હૈ જો ઈસસે પહલે ઉસને નહીં દેખા ઈસલિયે ઈન તીનોં મોકોં પર અમ્નો સલામતી અતા કી. (૨૩) યા'ની એ સૈયદે અંબિયા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ કુર્આને કરીમમેં હઝરતે મરયમકા વાકેઆ પઢ કર ઉન લોગોંકો સુનાઈયે તા કે ઉન્હેં ઉનકા હાલ મા'લૂમ હો. (૨૪) અપને મકાનમેં યા બૈતુલ મુકદસકી મશરકી જાનિબમેં લોગોંસે જુદા હોકર ઈબાદત કે લિયે ખિલ્વતમેં બૈઠે. (૨૫) યા'ની અપને ઔર ઘરવાલોંકે દરમિયાન. (૨૬) જિબ્રાઈલ અલૈહિસ્સલામ (૨૭) વહી મંઝૂરે ઈલાહી હૈ કે તુમ્હેં બગૈર મર્દકે છૂએ હી લડકા ઈનાયત ફરમાએ. (૨૮)

યા'ની બગૈર બાપકે બેટા દેના. (૨૯) ઔર અપની કુદરતકી બુરહાન (૩૦) ઉનકે લિયે, જો ઉસકે દીનકા ઇત્તેબાઅ કરે, ઉસ પર ઇમાન લાએ (૩૧) ઇલ્મે ઇલાહીમેં અબ ન રદ હો સકતા હૈ ન બદલ સકતા હૈ. જબ હઝરત મરયમકો ઇત્મીનાન હો ગયા ઔર ઉનકી પરેશાની જાતી રહી તો હઝરત જિબ્રઇલને ઉનકે ગિરેબાનમેં યા આસ્તીનમેં યા દામનમેં યા મુંહમે દમ કિયા ઔર વો બકુદરતે ઇલાહી ફિલ્હાલ હામેલા હો ગઇ. ઉસ વકત હઝરત મરયમકી ઉમ્ર તેરહ સાલ યા દસ સાલકી થી. (૩૨) અપને ઘરવાલોંસે ઔર વો જગહ બયતુલ્લહમ થી. વહબકા કૌલ હૈ કે સબસે પહલે જિસ શખ્સકો મરયમકે હમલકા ઇલ્મ હુવા વો ઉનકા ચચાઝાદ ભાઇ યૂસુફ નજ્જાર હૈ જો મસ્જિદે બૈતુલ મુકદસકા ખાદિમ થા ઔર બહોત બળા આબિદ શખ્સ થા. ઉસકો જબ મા'લૂમ હુવા કે મરયમ હામેલા હૈ તો નિહાયત હૈરત હુઇ. જબ ચાહતા થા કે ઉન પર તોહમત લગાએ તો ઉનકી ઇબાદતો તકવા ઔર હર વકતકા હાઝિર રહના, કિસી વકત ગાઇબ ન હોના યાદ કરકે ખામોશ હો જાતા થા. ઔર જબ હમલકા ખયાલ કરતા થા તો ઉનકો બુરી સમઝના મુશ્કિલ મા'લૂમ હોતા થા. બિલ્આખિર ઉસને હઝરત મરયમસે કહા કે મેરે દિલમેં એક બાત આઇ હૈ. હરચંદ ચાહતા હૂં કે ઝબાન પર ન લાઉં મગર અબ સબ્ર નહીં હોતા. આપ ઇજાઝત દીજિયે કે મૈં કહ ગુઝરું તા કે મેરે દિલકી પરેશાની રફઅ હો. હઝરત મરયમને કહા કે અચ્છી બાત, કહો. તો ઉસને કહા કે, એ મરયમ મુઝે બતાઓ કે કયા ખેતી બગૈર તુખ્મ, ઔર દરખ્ત બગૈર બારિશ કે ઔર બચ્ચા બગૈર બાપકે હો સકતા હય? હઝરત મરયમને ફરમાયા કે હાં તુઝે માલૂમ નહીં કે અલ્લાહ તઆલાને જો સબસે પહલે ખેતી પૈદા કી બગૈર તુખ્મ હી પૈદા કી ઔર દરખ્ત અપની કુદરતસે બગૈર બારિશકે ઉગાએ. કયા તૂ યે કહ સકતા હૈ કે અલ્લાહતઆલા પાનીકી મદદકે બગૈર દરખ્ત પૈદા કરને પર કાદિર નહીં? યૂસુફને કહા મૈં યે તો નહીં કહતા બેશક મૈં ઇસકા કાઇલ હૂં કે અલ્લાહ હર શય પર કાદિર હૈ, જિસે 'કુન' ફરમાએ વો હો જાતી હૈ. હઝરત મરયમને કહા કે કયા તુઝે મા'લૂમ નહીં કે અલ્લાહ તઆલાને હઝરત આદમ ઔર ઉનકી બીબીકો બગૈર માંબાપ કે પૈદા કિયા. હઝરત મરયમકે ઇસ કલામસે યૂસુફકા શુબ્હા રફઅ હો ગયા ઔર હઝરત મરયમ હમલકે સબબ ઝઇફ હો ગઇ ઇસલિયે વો ખિદમત મસ્જિદમેં ઉનકી નિયાબત અંજામ દેને લગા. અલ્લાહતઆલાને હઝરત મરયમકો ઇલ્હામ કિયા કે વો અપની કૌમસે અલાહિદા ચલી જાએ. ઇસલિયે વો બૈતુલ્લહમ મેં ચલી ગઇ. (૩૩) જિસકા દરખ્ત જંગલમેં ખુશ્ક હો ગયા થા, વકત તેઝ સરદીકા થા, આપ ઉસ દરખ્તકી જળમેં આઇ તા કે ઉસસે ટેક લગાએ ઔર ફઝીહતકે અંદેશે (બેઇઝઝતીકે ડર) સે બચે. (૩૪) જિબ્રઇલને વાદી કે નશેબ (ગહરાઇ)સે. (૩૫) અપની તન્હાઇકા ઔર ખાને પીનેકી કોઇ ચીઝ મૌજૂદ ન હોનેકા ઔર લોગોંકી બદગોઇ કરને. (૩૬) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે હઝરત ઇસા અલૈહિસ્સલામને યા હઝરત જિબ્રઇલને અપની એળી મારીતો આબે શીરીંકા એક ચશ્મા જારી હો ગયા ઔર ખજૂરકા દરખ્ત સરસબ્ઝ હો ગયા, ફલ લાયા, વો ફલ પુખ્તા ઔર સૈયદા હો ગએ ઔર હઝરતે મરયમસે કહા ગયા. (૩૭) જો ઝચ્ચા કે લિયે બેહતરીન ગિઝા હૈ (૩૮) અપને ફરઝંદ ઇસાસે. (૩૯) કે તુઝસે બચ્ચેકો દર્યાફત કરતા હૈ. (૪૦) પહલે ઝમાનેમેં બોલને ઔર કલામ કરનેકા ભી રોઝા હોતા થા. જૈસા કે હમારી શરીઅતમેં ખાને ઔર પીનેકા રોઝા હોતા હૈ. હમારી શરીઅત મેં ચુપ રહનેકા રોઝા મન્સૂખ હો ગયા. હઝરત મરયમકો સુકૂતકી નઝર માનનેકા ઇસલિયે હુકમ દિયા ગયા તા કે કલામ હઝરત ઇસા ફરમાએં ઔર ઉનકા કલામ હુજ્જતે કવિય્યા હો જિસસે તોહમત ઝાઇલ હો જાએ. ઇસસે ચંદ મસ્અલે મા'લૂમ હુએ કે, મસ્અલા સફિય્યહ કે જવાબમેં સુકૂત વ એ'રાઝ ચાહિયે. જવાબે જાહિલાં બાશદ ખમોશી. મસ્અલા : કલામકો અફઝલ શખ્સકી તરફ તફવીઝ કરના ઊલા હૈ. હઝરત મરયમને યે ભી ઇશારેસે કહા કે મૈં કિસી આદમીસે બાત ન કરૂંગી. (૪૧) જબ લોગોંને હઝરત મરયમકો દેખા કે ઉનકી ગોદમેં બચ્ચા હૈ તો રોએ ઔર ગમમીન હુએ, કયૂં કે વો સાલેહીનકે ઘરાનેકે લોગ થે ઔર. (૪૨) ઔર હારૂન યા તો હઝરત મરયમકે ભાઇકા નામ થા યા બની ઇસ્રાઇલમેં ઔર નિહાયત બુઝુર્ગ ઔર સાલેહ શખ્સકા નામ થા જિનકે તકવા ઔર પરહેઝગારીસે તશ્બીહ દેનેકે લિયે ઉન લોગોંને હઝરત મરયમકો હારૂનકી બહન કહા યા હઝરત હારૂન બિરાદરે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ હી કી તરફ નિસ્બત કી. બાવજૂદ યે કે ઉનકા ઝમાના બહોત બઇદ થા ઔર હઝાર બરસકા અરસા હો ચૂકા થા મગર ચૂં કે યે ઉનકી નસ્લસે થીં ઇસલિયે હારૂનકી બહન કહ દિયા, જૈસા કે અરબોંકા મુહાવરા હૈ કે વો તમીમી કો યા અખા તમીમ કહતે હૈં (૪૩) યા'ની ઇમરાન. (૪૪) હન્નહ. (૪૫) કે જો કુછ કહના હૈ ખુદ ઉનસે કહો, ઇસ પર કૌમકે લોગોકો ગુસ્સા આયા ઔર. (૪૬) યે ગુફ્તુગૂ સુનકર હઝરત ઇસા અલૈહિસ્સલામને દૂધ પીના છોળ દિયા ઔર અપને બાએં હાથ પર ટેક લગાકર કૌમકી તરફ મુતવજ્જેહ હુએ ઔર દાહિને દસ્તે મુબારકસે ઇશારા કરકે કલામ શુરૂ કિયા. (૪૭) પહલે અપને બંદા હોનેકા ઇકરાર ફરમાયા, તા કે કોઇ ઉન્હેં ખુદા ઔર ખુદાકા બેટા ન કહે, કયૂં કે આપકી નિસ્બત યે તોહમત લગાઇ જાનેવાલી થી, ઔર યે તોહમત અલ્લાહ તબારક વ તઆલા પર લગતી થી ઇસલિયે મન્સબે રિસાલતકા ઇકતેઝા યહી થા કે વાલિદાકી બરાઅત બયાન કરનેસે પહલે ઇસ તોહમત કો રફઅ ફરમા દેં જો અલ્લાહ તઆલાકે જનાબ પાકમેં લગાઇ જાએગી

ઔર ઇસીસે વો તોહમત ભી રફઅ હો ગઇ જો વાલિદા પર લગાઇ જાતી, કયૂં કે અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ઇસ મર્તબએ અઝીમાસે જિસ બંદેકો નવાઝતા હૈ બિલ્યકીન ઉસકી ઔલાદ ઔર ઉસકી સરશત નિહાયત પાક વ તાહિર હૈ. (૪૮) કિતાબસે ઇન્જીલ મુરાદ હૈ. હસનકા કૌલ હૈ કે આપ બતને વાલિદા હી મેં થે કે આપકો તૌરૈતકા ઇલ્હામ ફરમા દિયા ગયા થા ઔર પાલનેમેં થે જબ આપકો નબુવ્વત અતા કર દી ગઇ ઔર ઇસ હાલતમેં આપકા કલામ ફરમાના આપકા મો'જિઝા હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને આયત કે મા'નામેં યે ભી બયાન કિયા હૈ કે યે નબુવ્વત ઔર કિતાબકી મિલનેકી ખબર થી જો અન્કરીબ આપકો મિલનેવાલી થી. (૪૯) યા'ની લોગોં કે લિયે નફા' પહોંચાનોવાલા ઔર ખૈરકી તા'લીમ દેનેવાલા ઔર અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકી તૌહીદકી દા'વત દેનેવાલા. (૫૦) બનાયા. (૫૧) જો હઝરત યહયા પર હુઇ (૫૨) જબ હઝરત ઇસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને યે કલામ ફરમાયા તો લોગોંકો હઝરત મરયમકી બરાઅત વ તહારતકા યકીન હો ગયા ઔર હઝરત ઇસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ ઇતના ફરમાકર ખામોશ હો ગએ ઔર ઉસકે બા'દ કલામ ન કિયા જબ તકકે ઉસ ઉમ્રકો પહુંચે જિસમેં બચ્ચે બોલને લગતે હૈં (ખાઝિન). (૫૩) કે યહૂદ તો ઉન્હેં સાહિર કઝઝાબ કેહતે હૈં (મઆઝલ્લાહ) ઔર નસારા ઉન્હેં ખુદા ઔર ખુદા કા બેટા ઔર તીનમેં કા તીસરા કહતે હૈં "તઆલલ્લાહુ અમ્મા યકુલૂન ઉલુવ્વન કબીરા". ઉસકે બા'દ અલ્લાહ તબારક વ તઆલા અપની તન્ઝીહ બયાન ફરમાતા હૈ. (૫૪) ઉસસે. (૫૫) ઔર ઉસકે સિવા કોઇ રબ નહી. (૫૬) ઔર હઝરત ઇસા કે બાબમેં નસારા કે કઇ ફિર્કે હો ગએ, એક યાકૂબિયહ, એક નસ્તૂરિયહ, એક મલ્કાનિયહ, યાકૂબિયહ કહતા થા કે વો અલ્લાહ હૈ, ઝમીન પર ઉતર આયા થા. ફિર આસ્માન પર ચઢ ગયા. નસ્તૂરિયહ કા કૌલ હૈ કે વો ખુદા કા બેટા હૈ, જબતક ચાહા ઉસે ઝમીન પર રખ્ખા ફિર ઉઠા લિયા ઔર તીસરા ફિર્કા યે કહતા થા કે વો અલ્લાહ કે બંદે હૈં, મખ્લૂક હૈં, નબી હૈં, યે મોમિન થા (મદારિક). (૫૭) બળે દિનસે રોઝે કયામત મુરાદ હૈ. (૫૮) ઔર ઉસ દિનકા દેખના સુનના કુછ નફા ન દેગા જબ ઉન્હોને દુનિયામેં દલાઇલે હકકો નહી દેખા ઔર અલ્લાહકે મવાઇદ (દાવે) કો નહી સુના. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા હૈ કે યે કલામ બતરીકે તહદીદ (પાબંદી) હૈ કે ઉસ રોઝ ઐસી હૌલનાક બાતેં સુનેં ઔર દેખેંગે જિનસે દિલ ફટ જાએ (૫૯) ન હક દેખે ન હક સુને. બહરે અંધે બને હુએ હૈં, હઝરત ઇસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો ઇલાહ ઔર મા'બૂદ ઠહરાતે હૈં કે બાવજૂદ યે કે ઉન્હોને બસરાહત અપને બંદા હોનેકા એલાન ફરમાયા (૬૦) હદીસ શરીફમેં હૈ કે જબ કાફિર મનાઝિલે જન્નત દેખેંગે જિનસે વો મહરૂમ કિયે ગએ તો ઉન્હેં નદામત વ હસરત હોગી કે કાશ વો દુનિયામેં ઇમાન લે આએ હોતે. (૬૧) ઔર જન્નતવાલે જન્નતમેં ઔર દોઝખવાલે દોઝખમેં પહોંચેગે ઐસા સખ્તદિન દરપેશ હૈ. (૬૨) ઔર ઉસ દિનકે લિયે કુછ ફિક નહી કરતે. (૬૩) યા'ની સબ ફના હો જાએંગે, હમ હી બાકી રહેંગે. (૬૪) હમ ઉન્હેં ઉનકે આમાલકી જઝા (બદલા) દેંગે. (૬૫) યા'ની કુર્આનમેં (૬૬) યા'ની કસીરુસ્સિદક બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા કે સિદીક કે મા'ના હૈં કસીરુસ્સિદક. જો અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકી વહદાનિયત ઔર ઉસકે અંબિયા ઔર ઉસકે રસૂલોંકી ઔર મરનેકે બાદ ઉઠનેકી તસ્દીક કરે ઔર અહકામે ઇલાહિયહ બજા લાએ. (૬૭) યા'ની આઝર બુત પરસ્ત હૈ. (૬૮) યાઠની ઇબાદત મા'બૂદ કી ગાયત (મુન્તહા) તાઝીમ હૈ. ઉસકા વોહી મુસ્તહિક હો સકતા હૈ જો સાહિબે અવસાફ, કમાલ ઔર વલી-નેઅમ હો, ન કે બુત જૈસી નાકારા મખ્લૂક. મુદઆ યે હૈ કે અલ્લાહ વાહિદ, લા શરીક લહૂ કે સિવા કોઇ મુસ્તહિકે ઇબાદત નહી. (૬૯) મેરે રબકી તરફસે મા'રેફતે ઇલાહીકા. (૭૦) મેરા દીન કુબૂલ કર. (૭૧) જિસસે તૂ કુર્બે ઇલાહીકી મંઝિલે મકસૂદ તક પહોંચ સકે (૭૨) ઔર ઉસકી ફરમાબરદારી કરકે કુફ્રો શિર્કમેં મુબ્તેલા ન હો. (૭૩) ઔર લા'નતો અઝાબમેં ઉસકા સાથી હો, ઇસ નસીહત લુત્ફ આમેઝ ઔર હિદાયત દિલ પઝીરસે આઝરને નફા' ન ઉઠાયા ઔર ઉસકે જવાબમેં. (૭૪) બુતોંકી મુખાલિફત ઔર ઉનકો બુરા કેહને ઔર ઉનકે ઉયૂબ બયાન કરનેસે. (૭૫) તા કે મેરે હાથ ઔર ઝબાનસે અમ્નમેં રહે. હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને. (૭૬) યે સલામે મુતારિકત થા. (૭૭) કે વો તુઝે તોફીકે તૌબા વ ઇમાન દેકર તેરી મગફિરત કરે. (૭૮) શહર બાબુલસે શામકી તરફ હિજરત કરકે. (૭૯) જિસને મુઝે પૈદા કિયા ઔર મુઝ પર અહસાન ફરમાએ (૮૦) ઇસમે તા'રીઝ હૈ કે જૈસે તુમ બુતોંકી પૂજા કરકે બદનસીબ હુએ, ખુદાકે પરસ્તારકે લિયે યે બાત નહી, ઉસકી બંદગી કરનેવાલા શકકી ઔર મહરૂમ નહી હોતા. (૮૧) અર્ઝે મુકદસકી તરફ હિજરત કરકે. (૮૨) ફરઝંદ. (૮૩) ફરઝંદ કે ફરઝંદ યા'ની પોતે. ફાએદા : ઇસમેં ઇશારા હૈ કે ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી ઉમ્ર શરીફ ઇતની દરાઝ હુઇકે આપને અપને પોતે હઝરત યા'કૂબ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ કો દેખા. ઇસ આયતમેં યે બતાયા ગયા કે અલ્લાહકે લિયે હિજરત કરને ઔર અપને ઘરબારકો છોળનેકી યે જઝા મિલી કે અલ્લાહ તઆલાને બેટે ઔર પોતે અતા ફરમાએ. (૮૪) કે અમવાલ વ ઔલાદ બકસરત ઇનાયત કિયે. (૮૫) કે હર દીનવાલે મુસલમાન હોં. ઉનકી આલ પર દરૂદ પળ્હા જાતા હૈ. (૮૬) તૂર એક પહાળકા નામ હૈ જો મિસ્ર વ મદ્યનકે દરમ્યાન હૈ. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકો મદ્યનસે આતે હુએ તૂરકી ઉસ જાનિબસે જો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ

વસ્સલામ કી દાહિની તરફ થી, એક દરખ્તસે નિદા દી ગઇ, "ઇન્ની અનલ્લાહુ રબ્બુલ આલમીન" 'અય મૂસા મૈં હી અલ્લાહ હૂં તમામ જહાનોંકા પાલનેવાલા'. (૮૭) મર્તબએ કુર્બ અતા ફરમાયા. હિજાબ મુરતફા' કિયે યહાં તક કે આપને સરીરે અકલામ (કલમ ચલનેકી આવાઝ) સુની ઔર આપકી કદરો મંઝિલત બુલંદ કી ગઇ ઔર આપસે અલ્લાહ તઆલાને કલામ ફરમાયા. (૮૮) જબ કે મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને દુઆ કી કે યા રબ ! મેરે ઘરવાલોંમેસે મેરે ભાઇ હારૂનકો મેરા વઝીર બના. અલ્લાહ તઆલાને અપને કરમસે યે દુઆ કુબૂલ ફરમાઇ ઔર હારૂન અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે બળે થે. (૮૯) જો હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે ફરઝંદ ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વ સલ્લમકે જદ હૈં. (૯૦) અંબિયા સબહી સચ્ચે હોતે હૈં લેકિન આપ ઇસ વસ્ફ (ગુના) મેં ખાસ શોહરત રખતે થે. એક મર્તબા કિસી મકામ પર આપસે કોઇ શખ્સ કહ ગયા થા કે આપ યહી ઠહરે રહિયે જબતક મૈં વાપસ આઊં, આપ ઉસ જગહ ઉસકે ઇંતેઝારમેં તીન રોઝ ઠહરે રહે. આપને સબ્રકા વા'દા કિયા, ઝબહકે મૌકે પર ઉસ શાનસે ઉસકો વફા ફરમાયા કે સુબ્હાનલ્લાહ. (૯૧) ઔર અપની કૌમે જુર જિનકી તરફ આપ મબઊસ થે (૯૨) બસબબ અપને તાઅત વ આમાલ વ સબ્ર વ ઇસ્તિકલાલ વ અહવાલ વ ખિસાલકે. (૯૩) આપકા નામ અખ્નૂખ હૈં. આપ હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામકે વાલિદ કે દાદા હૈં. હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામકે બાદ આપહી પહલે રસૂલ હૈં. આપકે વાલિદ હઝરત શીસ બિન આદમ અલયહિસ્સલામ હૈં. સબસે પહલે જિસ શખ્સને કલમસે લિખ્ખા વો આપ હી હૈં. કપળોંકે સીને ઔર સિલે કપળે પહનનેકી ઇબ્તેદા ભી આપહીસે હુઇ. આપસે પહલે લોગ ખાલેં પહનતે થે. સબસે પહલે હથિયાર બનાનેવાલે, તરાઝૂ ઔર પૈમાને કાઇમ કરનેવાલે ઔર ઇલ્મે નુજૂમ વ હિસાબમેં નઝર ફરમાનેવાલે ભી આપહી હૈં. યે સબ કામ આપહીસે શુરૂ હુએ. અલ્લાહ તઆલાને આપ પર તીસ સહીફે નાઝિલ કિયે ઔર કુતુબે ઇલાહિયા કે દર્સકી કસરતકે બાઇસ આપકા નામ ઇદરીસ હુવા. (૯૪) દુનિયામેં ઉન્હે ઉલૂ (બલંદ) મર્તબત અતા કિયા યા યે મા'ના હૈં કે આસ્માન પર ઉઠા લિયા ઔર યહી સહીહતર હૈં. બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈં કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને શબે મે'રાજ હઝરત ઇદરીસ અલૈહિસ્સલામકો આસ્માને ચહારુમ પર દેખા. હઝરત કઅબ અહબાર વગૈરાસે મરવી હૈં કે હઝરત ઇદરીસ અલૈહિસ્સલામને મલિકુલ મૌતસે ફરમાયા કે મૈં મૌત કા મઝા ચખના ચાહતા હૂં. કૈસા હોતા હૈ ? તુમ મેરી રૂહ કબ્ઝ કરકે દિખાઓ. ઉન્હોંને ઉસ હુકમ કી તા'મીલ કી ઔર રૂહ કબ્ઝ કરકે ઉસી વકત આપકી તરફ લૌટા દી, આપ ઝિંદા હો ગએ. ફરમાયા કે અબ મુઝે જહન્નમ દિખાઓ તાકે ખૌફે ઇલાહી ઝિયાદા હો, ચુનાંચે યે ભી કિયા ગયા. જહન્નમ દેખકર આપને માલિક દારોગએ જહન્નમસે ફરમાયા કે દરવાઝા ખોલો મૈં ઉસ પર ગુઝરના ચાહતા હું, ચુનાંચે ઐસા હી કિયા ગયા ઔર આપ ઉસ પરસે ગુઝરે. ફિર આપને મલિકુલ મૌતસે ફરમાયા કે મુઝે જન્નત દિખાઓ વો આપકો જન્નતમેં લે ગએ. આપ દરવાઝે ખુલ્વાકર જન્નતમે દાખિલ હુએ. થોળી દેર ઇંતેઝાર કરકે મલિકુલ મૌતને કહા કે, આપ અબ અપને મકામ પર તશરીફ લે ચલિયે. ફરમાયા, અબ મૈં યહાંસે કહીં ન જાઊંગા અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા હૈં "કુલ્લુ નફસિન ઝાઇકતુલ્મૌત" વો મૈં ચખ ચુકા હૂં ઔર યે ફરમાયા હૈં "વઇમમિન્કુમ ઇલ્લા વારિદુહા" કે હર શખ્સકો જહન્નમ પર ગુઝરના હૈં તો મૈં ગુઝર ચુકા, અબ મૈં જન્નતમેં પહુંચ ગયા ઔર જન્નતમેં પહુંચનેવાલોં કે લિયે અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા હૈ "વમા હુમ્મિન્હા બિમુખ્રજીન" કે વો જન્નતસે નિકાલે ન જાયેંગે. અબ મુઝે જન્નતસે ચલને કે લિયે ક્યૂં કહતે હો ? અલ્લાહ તઆલા ને મલિકુલ મૌતકો વહી ફરમાઇ કે, હઝરત ઇદરીસ અલૈહિસ્સલામને જો કુછ કિયા, મેરે ઇઝ્નસે કિયા ઔર વો મેરે ઇઝ્નસે જન્નતમેં દાખિલ હુએ, ઉન્હે છોળદો વો જન્નતમેં હી રહેંગે ચુનાંચે આપ વહાં ઝિંદા હૈં. (૯૫) યા'ની હઝરત ઇદરીસ વ હઝરત નૂહ (૯૬) યા'ની ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ જો હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામકે પોતે ઔર આપકે ફરઝંદ સામકે ફરઝંદ હૈં. (૯૭) કી ઔલાદસે હઝરત ઇસ્માઇલ વ હઝરત ઇસ્હાક ઔર યા'કૂબ (૯૮) હઝરત મૂસા ઔર હઝરત હારૂન ઔર હઝરત ઝકરિયા ઔર હઝરત યહ્યા ઔર હઝરત ઇસા સલવાતુલ્લાહિ અલૈહિસ્સલામ. (૯૯) શરહ શરીઅત-વ-કશ્ફે હકીકત કે લિયે. (૧૦૦) અલ્લાહ તઆલાને ઇન આયાતમેં ખબર દી કે અંબિયા અલૈહિમુસ્સલાતુ વસ્સલામ અલ્લાહ તઆલાકી આયતોંકો સુનકર ખુઝૂઓ ખુશૂઅ ઔર ખૌફસે રોતે ઔર સિજદે કરતે થે. મસ્અલાઃ ઇસ આયતસે સાબિત હુવા કે કુર્આને પાક બખુશૂઅ કલ્બ સુનના ઔર રોના મુસ્તહબ હૈ. (૧૦૧) મિસ્લ યહૂદ વ નસારા વગૈરાકે. (૧૦૨) ઔર બજાએ તાઅતે ઇલાહીકે મઆસીકો ઇખ્તિયાર કિયા. (૧૦૩) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા 'ગય્ય' જહન્નમમેં એક વાદી હૈ. જિસકી ગર્મીસે જહન્નમકી વાદી ભી પનાહ માંગતે હૈં. યે ઉન લોગોંકે લિયે હૈં જો ઝિના કે આદી ઓર ઇસ પર મુસિર હોં ઔર જુવા, શરાબ કે આદી હોં ઔર જો સૂદખ્વાર સૂદકે ખૂગર હોં ઔર જો વાલિદૈનકી નાફરમાની કરનેવાલે હોં ઔર જો ઝૂટી ગવાહી દેનેવાલે હોં. (૧૦૪) ઔર ઉનકે આ'માલકી જઝામેં કુછ ભી કમી ન કી જાએગી. (૧૦૫) ઇમાનદાર, સાલેહ

વ તાઈબ. (૧૦૬) યા'ની ઈસ હાલમેં કે જન્નત ઉનસે ગાઈબ હૈ, ઉનકી નઝરકે સામને નહી યા ઈસ હાલમેં કે વો જન્નતસે ગાઈબ હૈં, ઉસકા મુશાહિદા નહી કરતે. (૧૦૭) મલાઈકા યા આપસમેં એક દૂસરેકા (૧૦૮) યા'ની અલદદવામ (હંમેશગી કે તરીકે પર) કયૂંકે જન્નતમેં રાત ઔર દિન નહી હંય. અહલે જન્નત હમેશાં નૂર હી મેં રહેંગે. યા મુરાદ યે હૈ કે દુનિયાકે દિનકી મિકદારમેં દો મર્તબા બહિશ્તી ને'મતે ઉનકે સામને પેશ કી જાએંગી. (૧૦૯) શાને નુઝૂલ : બુખારી શરીફમેં હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાસે મરવી હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને જિબ્રાઈલસે ફરમાયા, અય જિબ્રાઈલ ! તુમ જિતના હમારે પાસ આયા કરતે હો ઉસસે ઝિયાદા કયૂં નહી આતે ? ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. (૧૧૦) યા'ની તમામ અમાકિન કા વોહી માલિક હૈ. હમ એક મકાનસે દૂસરે મકાનકી તરફ નકલ વ હરકત કરનેમેં ઉસકે હુકમ વ મશિય્યતકે તાબેઅ હૈં. વો હરકત વ સુકૂનકા જાનનેવાલા ઔર ગફલત વ નિસ્યાનસે પાક હૈ. (૧૧૧) જબ ચાહે હમેં આપકી ખિદમત મેં ભેજે. (૧૧૨) યા'ની કિસીકો ઉસકે સાથ ઈસ્મી શિર્કત ભી નહી ઔર ઉસકી વહદાનિયત ઈન્ની ઝાહિર હૈ કે મુશ્રિકીનને ભી અપને કિસી મા'બૂદે બાતિલ કા નામ અલ્લાહ નહી રખ્ખા. (૧૧૩) ઈન્સાનસે યહાં મુરાદ વો કુફ્ફાર હૈં જો મૌતકે બાદ ઝિંદા કિયે જાનેકે મુન્કિર થે, જૈસે કે ઉબૈ ઈબ્ને ખલફ ઔર વલીદ ઈબ્ને મુગીરહ, ઈન્હી લોગોં કે હકમેં યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર યહી ઉસકા શાને નુઝૂલ હૈ. (૧૧૪) તો જિસને મા'દૂમ (અસ્તિત્વ ન હો) કો મૌજૂદ ફરમાયા ઉસકી કુદરતસે મુર્દેકો ઝિંદા કર દેના કયા તઅજ્જુબ (૧૧૫) યા'ની મુન્કિરીને બઅસ કો. (૧૧૬) યાની કુફ્ફારકો ઉનકે ગુમરાહ કરનેવાલે શયાતીનકે સાથ, ઈસ તરહકે હર કાફિર શૈતાનકે સાથ એક ઝંજીરમેં જકડા હોગા. (૧૧૭) કુફ્ફારકે. (૧૧૮) યા'ની દુખૂલે નારમેં જો સબસે ઝિયાદા સરકશ ઔર કુફ્રમેં અશદ હોગા વો મુકદમ કિયા જાએગા. બા'ઝ રિવાયાતમેં હૈ કે કુફ્ફાર સબકે સબ જહન્નમકે ગિર્દ ઝંજીરોંમેં જકડે તૌક ડાલે હુએ હાઝિર કિએ જાએંગે, ફિર જો કુફ્રો સરકશીમેં અશદ હોંગે વો પેહલે જહન્નમમેં દાખિલ કિયે જાએંગે. (૧૧૯) નેક હોં યા બદ મગર નેક સલામત રહેંગે ઔર જબ ઉનકા ગુઝર દોઝખ પર હોગા તો દોઝખસે સદા ઉઠેગી કે અય મોમિન ગુઝર જા કે તેરે નૂરને મેરી લપટ સર્દ કર દી. હસન વ કતાદાસે મરવી હૈ કે દોઝખ પર ગુઝરનેસે પુલસિરાત પર ગુઝરના મુરાદ હૈ જો દોઝખ પર હૈ. (૧૨૦) યા'ની વુરૂદે જહન્નમ કઝાએ લાઝિમ હૈ જો અલ્લાહ તઆલાને અપને બંદો પર લાઝિમ કિયા હૈ. (૧૨૧) યા'ની ઈમાનદારોંકો. (૧૨૨) મિસ્લ નઝર બિન હારિસ વગૈરા કુફ્ફારે કુરૈશ બનાવ સિંગાર કરકે બાલોંમેં તેલ ડાલકર કંઘિયાં કરકે ઉમદા લિબાસ પહનકર ફખ્રો તકબ્બુરકે સાથ ગરીબ ફકીર. (૧૨૩) મુદઆ યે હૈ કે જબ આયાત નાઝિલ કી જાતી હૈં ઔર દલાઈલો બુરહાન પેશ કિયે જાતે હૈં તો કુફ્ફાર ઉનમેં તો ફિક્ર નહી કરતે ઔર ઉનસે ફાએદા નહી ઉઠાતે ઔર બજાએ ઉસકે દૌલત વ માલ ઔર લિબાસ વ મકાન પર ફખ્ર વ તકબ્બુર કરતે હૈં. (૧૨૪) ઉમ્મતે હલાક કર દી. (૧૨૫) દુનિયામેં ઉસકી ઉમ્ર દરાઝ કરકે ઔર ઉસકો ઉસકી ગુમરાહી વ તુગિયાનમેં છોડકર. (૧૨૬) દુનિયાકા કત્લ વ ગિરફ્તારી. (૧૨૭) જો તરહ તરહકી રૂસ્વાઈ ઔર અઝાબ પર મુશ્તમિલ હૈ. (૧૨૮) કુફ્ફારકી શૈતાની ફૌજ યા મુસલમાનોંકા મુલ્કી લશ્કર, ઈસમેં મુશ્રિકીનકે ઉસ કૌલકા રદ હૈ જો ઉન્હોંને કહા થા કે કૌનસે ગિરોહકા મકાન અચ્છા ઔર મજલિસ બેહતર હૈ. (૧૨૯) ઔર ઈમાનસે મુશર્રફ હુએ. (૧૩૦) ઉસ પર ઈસ્તેકામત અતા ફરમાકર ઔર મઝીદ બસીરત વ તૌફીક દેકર. (૧૩૧) તાઅતે ઔર આખેરતકે તમામ આમાલ ઔર પંજગાના નમાઝે ઔર અલ્લાહ તઆલાકી તસ્બીહ વ તહમીદ ઔર ઉસકા ઝિક્ર ઔર તમામ આ'માલે સાલેહ. યે સબ બાકિયાતે સાલેહાત હૈં કે મોમિનકે લિયે બાકી રહતે હૈં ઔર કામ આતે હૈં. (૧૩૨) બખિલાફ આ'માલે કુફ્ફારકે વો સબ નિકમ્મે ઔર બાતિલ હૈં. (૧૩૩) શાને નુઝૂલ : બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસમેં હૈ કે હઝરત ખબ્બાબ ઈબ્ને અર્તકા ઝમાનાએ જાહિલિયતમેં આસ બિન વાઈલ સહમી પર કર્ઝ થા. વો ઉસકે પાસ તકાઝેકો ગએ તો આસને કહા કે મૈં તુમ્હારા કર્ઝ ન અદા કરૂંગા જબ તકકે તુમ સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમસે ફિર ન જાઓ ઔર કુફ્ર અખ્તિયાર ન કરો. હઝરત ખબ્બાબને ફરમાયા, ઐસા હરગિઝ નહી હો સકતા યહાં તક કે તૂ મરે ઔર મરનેકે બાદ ઝિંદા હોકર ઉઠે. વો કહનેલગા કે કયા મૈં મરનેકે બાદ ફિર ઉઠુંગા ? હઝરત ખબ્બાબને કહા, હાં. આસને કહા, તો ફિર મુઝે છોડિએ. યહાં તકકે મૈં મર જાઊં ઔર મરનેકે બાદ ફિર ઝિંદા હોઊં ઔર મુઝે માલ વ ઔલાદ મિલે જભી આપકા કર્ઝ અદા કરુંગા. ઈસ પર યે આયતે કરીમહ નાઝિલ હુંઈ. (૧૩૪) ઔર ઉસને લૌહે મહફૂઝમેં દેખ લિયા હૈ કે આખેરતમેં ઉસકો માલો ઔલાદ મિલેગી. (૧૩૫) ઐસા નહી હૈ તો. (૧૩૬) યા'ની માલો ઔલાદ ઉન સબસે ઉસકી મિલ્ક ઔર ઉસકા તસર્રુફ ઉસકે હલાક હોનેસે ઉઠ જાએગા, ઔર. (૧૩૭) કે ન ઉસકે પાસ માલ હોગા ન ઔલાદ ઔર ઉસકા યે દા'વા કરના ઝૂટા હો જાએગા. (૧૩૮) યા'ની મુશ્રિકોંને બુતોંકો મા'બૂદ બનાયા ઔર ઉનકી ઈબાદત કરને લગે ઈસ ઉમ્મીદ પર. (૧૩૯) ઔર ઉનકી મદદ કરે ઔર ઉન્હેં અઝાબસે બચાએ. (૧૪૦) ઐસા હો હી નહી સકતા. (૧૪૧) બુત જિન્હેં

યે પૂજતે થે. (૧૪૨) ઉન્હેં ઝુટલાએંગે ઔર ઉન પર લા'નત કરેંગે, અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં ઝબાન દેગા ઔર વો કહેંગે, યા રબ! ઈન્હેં અઝાબ કર (૧૪૩) યા'ની શયાતીનકો ઉન પર છોળ દિયા ઔર મુસલ્લત કર દિયા. (૧૪૪) ઔર મઆસી પર ઉભારતે હૈં. (૧૪૫) આ'માલકી જઝાકે લિયે યા સાંસોકી ફનાકે લિયે યા દિનોં, મહીનોં ઔર બરસોંકી મીઆદકે લિયે જો ઉનકે અઝાબકે વાસ્તે મુકર્રર હૈ (૧૪૬) હઝરત અલી મુર્તઝા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હૈ મોમિનીન મુત્તકીન હશ્રમેં અપની કબ્રોંસે સવાર કરકે ઉઠાએ જાએંગે ઔર ઉનકી સવારિયોં પર તિલાઈ મુરસ્સા (સુવર્ણ જડિત) ઝીનેં ઔર પાલાન હોંગે. (૧૪૭) ઝિલ્લતો એહાનતકે સાથ બસબબ ઉનકે કુફ્રકે. (૧૪૮) યા'ની જિન્હેં શફાઅતકા ઈઝ્ન મિલ ચુકા હૈ વોહી શફાઅત કરેંગે, યા યે મા'ના હૈ કે શફાઅત સિર્ફ મોમિનીનકી હોગી ઔર વોહી ઉસસે ફાએદા ઉઠાએંગે. હદીસ શરીફમેં હૈ, જો ઈમાન લાયા, જિસને "લાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ" કહા, ઉસકે લિયે અલ્લાહકે નઝદીક અહદ હૈ. (૧૪૯) યા'ની યહૂદી વ નસ્રાની વ મુશ્રિકીન જો ફરિશ્તોંકો અલ્લાહકી બેટિયાં કહતે થે કે. (૧૫૦) ઔર ઈન્તેહા દરજેકા બાતિલ ઔર નિહાયત સખ્ત વ શનીઅ કલિમા તુમને મુંહસે નિકાલા. (૧૫૧) યા'ની યે કલિમા ઐસી બેઅદબીઓ ગુસ્તાખીકા હૈ કે અગર અલ્લાહ તઆલા ગઝબ ફરમાએ તો ઉસ પર તમામ જહાનકા નિઝામ દરહમો બરહમ કર દે. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને ફરમાયા કે કુફ્ફારને જબ યે ગુસ્તાખી કી ઔર ઐસા બેબાકાના કલિમા મુંહસે નિકાલા તો જિન્નો ઈન્સકે સિવા આસ્માનો ઝમીન, પહાળ વગૈરા તમામ ખલ્ક પરેશાની સે બેચૈન હો ગઈ ઔર કરીબ હલાકતકે પહુંચ ગઈ, મલાઈકાકો ગઝબ હુવા ઔર જહન્નમકો જોશ આયા. ફિર અલ્લાહ તઆલાને અપની તન્ઝીહ (સફાઈ) બયાન ફરમાઈ (૧૫૨) વો ઉસસે પાક હૈ ઔર ઉસકે લિયે ઔલાદ હોના મુહાલ હૈ, મુમકિન નહીં. (૧૫૩) બંદા હોનેકા ઈકરાર કરતે હુએ, ઔર બંદા હોના ઔર ઔલાદ હોના જમા હો હી નહીં સકતા ઔર ઔલાદ મમ્લૂક નહીં હોતી. તો જો મમ્લૂક હૈ હરગિઝ ઔલાદ નહીં. (૧૫૪) સબ ઉસકે ઈલ્મમેં મહસૂર વ મુહાત (સમાયા હૂઆ) હૈં ઔર હરએકકે અન્ફાસ ઐયામે આસાર ઔર તમામ અહવાલ ઔર જુમ્લા ઉમૂર ઉસકે શુમારમેં હૈં. ઉસ પર કુછ મખ્ફી નહીં, સબ ઉસકી તદબીરો કુદરતકે તહતમેં હૈ. (૧૫૫) બગૈર માલો ઔલાદ ઔર મુઈનો નાસિરકે. (૧૫૬) યા'ની અપના મહબૂબ બનાએગા ઔર અપને બંદોંકે દિલમેં ઉનકી મોહબ્બત ડાલ દેગા. બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસમેં હૈ કે, જબ અલ્લાહ તઆલા કિસી બંદેકો મહબૂબ કરતા હૈ તો જિબ્રઈલ સે ફરમાતા હૈ કે, ફલાં મેરા મહબૂબ હૈ, જિબ્રઈલ ઉસસે મોહબ્બત કરને લગતે હૈં. ફિર હઝરત જિબ્રઈલ આસ્માનોંમેં નિદા (પોકાર) કરતે હૈં કે, અલ્લાહ તઆલા ફલાંકો મહબૂબ રખતા હૈ સબ ઉસકો મહબૂબ રખ્ખેં, તો આસમાનવાલે ઉસકો મહબૂબ રખતે હૈં. ફિર ઝમીનમેં ઉસકી મકબૂલિયત આમ કર દી જાતી હૈ. મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવાકે, મોમિનીન, સાલેહીન વ ઔલિયાએ કામિલીનકી મકબૂલિયતે આમ્મહ ઉનકી મહબૂબિયતકી દલીલ હૈ. જૈસે કે હુઝૂર ગૌસે આઝમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ઔર (હઝરત ખ્વાજા ગરીબ નવાઝ) હઝરત સુલ્તાન નિઝામુદીન દહેલ્વી ઔર હઝરત સુલ્તાન સૈયદ અશરફ જહાંગીર સિમ્નાની રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ ઔર દીગર હઝરત ઔલિયાએ કામિલીનકી આમ મકબૂલિયતેં ઉનકી મહબૂબિયતકી દલીલ હૈ. (૧૫૭) તકઝીબે (ઝુટલાના) અંબિયાકી વજહસે કિતની બહોતસી ઉમ્મતેં હલાક કી. (૧૫૮) વો સબ નેસ્તોનાબૂદ કર દિયે ગએ ઈસી તરહ યે લોગ અગર વહી તરીકા ઈખ્તિયાર કરેંગે તો ઉનકા ભી વહી અંજામ હોગા. (૧) સૂરએ તાહા મક્કિયહ હૈ, ઈસમેં આઠ (૮) રૂકૂઅ ઔર એકસો પૈંતીસ (૧૩૫) આયતેં ઔર એક હઝાર છેસો ઈકતાલીસ (૧૬૪૧) કલિમે ઔર પાંચ હઝાર દોસો બયાલીસ (૫૨૪૨) હુરૂફ હૈં. (૨) ઔર તમામ શબકે કૃયામકી તકલીફ ઉઠાઓ. શાને નુઝૂલ : સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિવસલ્લમ ઈબાદતમેં બહૂત જોહદ ફરમાતે થે ઔર તમામ શબ કયામમેં ગુઝારતે, યહાં તકકે કદમે મુબારક વરમ કર આતે, ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. ઔર હઝરત જિબ્રઈલ અલૈહિસ્સલામને હાઝિર હોકર બહુકમે ઈલાહી અર્ઝ કિયા કે, અપને નફસે પાકકો કુછ રાહત દીજિયે, ઉસકા ભી હક હૈ. એક કૌલ યે ભી હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહી વસલ્લમ લોગોંકો કુફ્ર ઔર ઉનકે ઈમાનસે મહરૂમ રહને પર બહૂત ઝયાદા મુતઅસ્સિફ (અફસોસ કરનેવાલા) વ મુતહસ્સિર રહતે થે, ઔર ખાતિર મુબારક પર ઈસ સબબસે રંજોમલાલ રહા કરતા થા. ઈસ આયતમેં ફરમાયા ગયા કે આપ રંજો મલાલકી કોફ્ત (સદમા) ન ઉઠાએ. કુર્આનેપાક આપકી મશક્કતકે લિયે નાઝિલ નહીં કિયા ગયા હૈ. (૩) વો ઈસસે નફા ઉઠાએગા ઔર હિદાયત પાએગા. (૪) જો સાતોં ઝમીનોંકે નીચે હૈ. મુરાદ યે હૈ કે કાએનાતમેં જો કુછ હૈ અર્શો સમાવાત, ઝમીનો તહતુસ્સરા કુછ હો, કહીં હો. સબકા માલિક અલ્લાહ હૈ. (૫) યા'ની ભેદ વો હૈ જિસકો આદમી રખતા ઔર છુપાતા હૈ ઔર ઉસસેઝયાદા પોશીદા વો હૈ જિસકો ઈન્સાન કરનેવાલા હૈ મગર અભી જાનતા ભી નહીં, ન ઉસસે ઉસકા ઈરાદા મુતઅલ્લિક હુવા, ન ઉસ તક ખયાલ પહુંચા. એક કૌલ યે હૈ કે, ભેદસે મુરાદવો હૈ જિસકો ઈન્સાનોં સે છુપાતા હૈ ઔર ઉસસે

ઝ્યાદા છુપી હુઇ ચીઝ વસ્વસા હૈ. એક કોલ યે હૈ કે ભેદ બંદેકા વો હૈ જિસે બંદા ખુદ જાનતા હૈ ઔર અલ્લાહ તઆલા જાનતા હૈ. ઉસસે ઝ્યાદા પોશીદા રબ્બાની અસ્રાર (રહસ્યો) હૈં જિનકો અલ્લાહ જાનતા હૈ બંદા નહીં જાનતા. આયતમેં તમ્બીહ હૈ કે આદમી કો કબાઇહ (બુરે) અફઆલસે પરહેઝ કરના ચાહિયે, વો ઝાહિરા હો યા બાતિના, કયૂંકે અલ્લાહ તઆલાસે કુછ છુપા નહીં, ઔર ઇસમેં નેક આ'માલ પર તરગીબ ભી હૈ કે તાઅત ઝાહિર હો યા બાતિન અલ્લાહસે છુપી નહીં, વો જઝા અતા ફરમાએગા. તફસીરે બૈઝાવીમેં કૌલસે ઝિકે ઇલાહી ઔર દુઆ મુરાદ લી હૈ, ઔર ફરમાયા હૈ કે, ઇસ આયતમેં ઇસ પર તમ્બીહ કી ગઇ હૈ કે ઝિકો દુઆમેં જહર (બડે આવાઝસે બોલના) અલ્લાહ તઆલાકો સુનાને કે લિયે નહીં હૈ બલ્કે ઝિકકો નફસમેં રાસિખ કરને (ઉતારને) ઔર નફસકો ગેરકે સાથ મશગૂલીસે રોકને ઔર બા'ઝ રખનેકે લિયે હૈ. (૬) વો વાહિદ બિઝઝાત હૈ ઔર અસ્મા વ સિફાત ઇબારાત હૈં ઔર ઝાહિર હૈ કે તઅદુદ ઇબારાત તઅદુદ મા'ના કો મુકતદા નહીં (યાની નિર્દેશન કરનેવાલી ચીઝેં એકસે અધિક હોતો નિર્દેશિત ચીઝ ભી એક સે ઝ્યાદા હો ઐસા ઝુરૂરી નહીં). (૭) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે અહવાલકા બયાન ફરમાયા ગયા તા કે મા'લૂમ હો કે અંબિયા અલૈહિમુસ્સલામ જો દરજએ ઉલ્યા (આ'લા) પાતે હૈં વો અદાએ ફરાઇઝે નુબુવ્વતો રિસાલતમેં કિસ કદર મુશક્કતેં બર્દાશ્ત કરતે ઔર કૈસે કૈસે શદાઇદ (સખ્તિયાં-તકલીફે) પર સબ્ર ફરમાતે હૈં. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે ઉસ સફરકા વાકેઆ બયાન ફરમાયા જાતા હૈ જિસમેં આપ મદયનસે મિસ્ર કી તરફ હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે ઇજાઝત લેકર અપની વાલિદા વાજિદાસે મિલનેકે લિયે રવાના હુએ થે. આપકે અહલે બૈત હમરાહ થે ઔર આપને બાદશાહાને શામ કે અંદેશેસે સળક છોળકર જંગલમેં કત્એ મુસાફત ઇખ્તિયાર ફરમાઇ. બીબી સાહેબા હામેલા થી. ચલતે ચલતે તૂરકે ગરબી જાનિબ પહુંચે. યહાં રાતકે વકત બીબી સાહેબાકો દર્દેઝેહ (પ્રસૂતિ પીડા) શુરૂ હુવા, યે રાત અંધેરી થી. બર્ફ પળ રહા થા, સર્દી શિદ્દતકી થી, આપકો દૂરસે આગ માલૂમ હુઇ. (૮) વહાં એક દરખ્ત સરસબ્ઝો શાદાબ દેખા જો ઉપરસે નીચે તક નિહાયત રૌશન થા, જિતના ઉસકે કરીબ જાતે હૈં, દૂર હોતા હૈ. જબ ઠહર જાતે હૈં કરીબ હોતા હૈં, ઉસ વકત આપકો. (૯) કે ઉસમે તવાઝોઅ ઔર બુકઅહ (સ્થલ) મોઅઝઝમાકા એહતેરામ ઔર વાદી મુકદસકી ખાકસે હુસૂલે બરકતકા મૌકા હૈ. (૧૦) તુવા વાદિયે મુકદસકા નામ હૈ જહાં યે વાકેઆ પેશ આયા. (૧૧) તેરી કૌમમેંસે નબુવ્વત વ રિસાલત વ શરફે કલામકે સાથ મુશર્રફ ફરમાયા, યે નિદા હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને અપને હર જુઝ્વે બદનસે સુની ઔર કુવ્વતે સામેઅહ (યાદ શકિત) ઐસી આમ હૂઇકે તમામ જિસ્મે અકદસ કાન બન ગયા, સુબ્હાનલ્લાહ. (૧૨) તાકે તૂ ઉસમેં મુઝે યાદ કરે ઔર મેરી યાદમેં ઇખ્લાસ ઔર મેરી રઝા મકસૂદ હો, કોઇ દૂસરી ગરઝ ન હો, ઇસી તરહ રિયાકા દખલ ન હો. યા યે મા'ના હૈં કે તૂ મેરી નમાઝ કાઇમ રખ તાકે મૈં તુઝે અપની રહમતસે યાદ ફરમાઊં ફાએદા : ઇસસે મા'લૂમ હુવાકે ઇમાનકે બાદ આ'ઝમ ફરાઇઝ નમાઝ હૈ. (૧૩) ઔર બંદોંકો ઉસકે આનેકી ખબર ન દૂં ઔર ઉસકે આનેકી ખબર ન દી જાતી અગર ઇસ ખબર દેનેમેં યે હિકમત ન હોતી. (૧૪) ઔર ઉસકે ખૌફસે મઆસી (ગુનાહ) તર્ક કરે, નેકિયાં ઝ્યાદા કરે ઔર હર વકત તૌબા કરતા રહે. (૧૫) અય ઉમ્મતે મૂસા ખિતાબ બઝાહિર હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામ કો હૈ. ઔર ઉસસે આપકી ઉમ્મત હૈ (મદારિક). (૧૬) અગર તૂ ઉસકા કહના માને ઔર કિયામત પર ઇમાન ન લાએ તો. (૧૭) ઇસ સવાલકી હિકમત યે હૈ કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ અપને અસાકો દેખ લે ઔર યે બાત કલ્બમેં ખૂબ રાસિખ હો જાએ કે યે અસા હૈ તાકે જિસ વકત વો સાંપકી શકલમેં હો તો આપકી ખાતિર મુબારક પર કોઇ પરેશાની ન હો, યા યે હિકમત હૈ કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસલ્લામકો માનૂસ કિયા જાએ તા કે હૈબતે મુકાલેમતકા અસર કમ હો. (મદારિક વગૈરા). (૧૮) ઉસ અસામેં ઉપરકી જાનિબ દો શાખેં થીં ઔર ઉસકા નામ નબઅહ થા (૧૯) મિસ્લ તૌશા ઔર પાની ઉઠાને ઔર મુઝી જાનવરોંકો દફઅ કરને ઔર અઅદા (દુશ્મનોં)સે મુહારબા (લડાઇ) મેં કામ લેને વગૈરાકે ઉન ફવાઇદકા ઝિક કરના બતરીકે શુક્રે નેઅમે ઇલાહિયહ થા. અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે (૨૦) ઔર કુદરતે ઇલાહી દિખાઇ ગઇ કે જો અસા હાથમેં રહતા થા ઔર ઇતને કામોંમે આતા થા, અબ અચાનક વો ઐસા હૈબતનાક અઝદહા (અજગર) બન ગયા. યે હાલ દેખકર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સાલતુ વસ્સલામકો ખૌફ હુવા તો અલ્લાહ તઆલાને ઉનસે. (૨૧) યે ફરમાતે હી ખૌફ જાતા રહા હત્તાકે આપને અપના દસ્તે મુબારક ઉસકે મુંહમેં ડાલ દિયા ઔર વો આપકે હાથ લગાતે હી મિસ્લે સાબિક અસા બન ગયા. અબ ઉસકે બાદ એક ઔર મોજિઝા અતા ફરમાયા જિસકી નિસ્બત ઇર્શાદ ફરમાયા (૨૨) યા'ની કફે દસ્ત રાસ્ત બાએં બાઝૂસે બગલકે નીચે મિલાકર નિકાલિયે તો આફતાબકી તરહ ચમકતા, નિગાહોંકો ખૈરા કરતા ઔર. (૨૩) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે દસ્તેમુબારક સે રાતો દિનમેં આફતાબકી તરહ નૂર ઝાહિર હોતા થા ઔર યે મો'જિઝા આપકે આ'ઝમ મો'જિઝાત મેંસે હૈ.

જબ આપ દોબારા અપના દસ્તે મુબારક બગલ કે નીચે રખકર બાઝૂસે મિલાતે તો વો દસ્તે અકદસ હાલતે સાબિકહ પર આ જાતા. (૨૪) આપકે સિદકે નબુવ્વતકી અસાકે બાદ ઈસ નિશાનીકો ભી લીજિએ. (૨૫) રસૂલ હોકર. (૨૬) ઔર કુફ્રમેં હદસે ગુઝર ગયા ઔર ઉલૂહિયત (ખુદાઈ) કા દાવા કરને લગા. (૨૭) ઔર ઈસે તહમ્મુલે રિસાલતકે લિયે વસીઅ ફરમા દે. (૨૮) જો ખુર્દસાલીમેં આગકા અંગારા મુંહમેં રખ લેનેસે પળ ગઈ હૈ ઔર ઉસકા વાકેઆ યે થા કે બચપનમેં આપ એક રોઝ ફિરઔનકી ગોદમેં થે, આપને ઉસકી દાઢી પકળકર ઉસકે મુંહ પર ઝોરસે તમાંચા મારા, ઉસ પર ઉસે ગુસ્સા આયા ઔર ઉસને આપકે કત્લકા ઈરાદા કિયા. આસિયહને કહા કે, અય બાદશાહ યે નાદાન બચ્ચા હૈ, કયા સમઝે, તુ ચાહે તો તજર્બા કરલે. ઈસ તર્ઝેકે લિયે એક તશ્તમેં આગ ઔર એક તશ્તમેં યાકૂતે સુર્ખ આપકે સામને પેશ કિયે ગએ. આપને યાકૂત લેના ચાહા મગર ફરિશ્તેને આપકા હાથ અંગારે પર રખ દિયા ઔર ઔર વો અંગારા આપકે મુંહમેં દે દિયા, ઉસસે ઝબાને મુબારક જલ ગઈ ઔર લુકનત (રૂક રૂક કર બોલનેકી આદત) પેદા હો ગઈ. ઉસકે લિયે આપને યે દુઆ કી. (૨૯) જો મેરા મુઆવિન ઔર મો'તમિદ હો. (૩૦) યા'ની નબુવ્વત ઔર તબલીગે રિયાસત મેં (૩૧) નમાઝોંમેં ભી ઔર ખારિજે નમાઝ ભી. (૩૨) હમારે અહવાલકા આલિમ હૈ, હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકી ઈસ દરખાસ્ત પર અલ્લાહતઆલાને. (૩૩) ઈસસે કબ્લ. (૩૪) દિલમેં ડાલકર યા ખ્વાબકે ઝરીએસે જબ કે ઉન્હેં આપકી વિલાદતકે વકત ફિરઔનકી તરફસે આપકો કત્લ કર ડાલનેકા અંદેશા હુવા. (૩૫) યાની નીલમેં. (૩૬) યાની ફિરઔન, ચુનાંચે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્લામકી વાલિદાને એક સંદૂક બનાયા ઔર ઉસમેં રૂઈ બિછાઈ ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો ઉસમેં રખકર સંદૂક બંધ કર દિયા, ઔર ઉસકી દરઝે (દશળો) રોગન કી (એક કિસ્મકા સિયાહ રોગન) સે બંદ કર દી. આપ ઉસ સંદૂકકે અંદર પાનીમેં પહૂંચે. ફિર ઉસ સંદૂકકો દરિયાએ નીલ (નાઈલ નદી)મેં બહા દિયા. ઉસ દરિયાસે એક બળી નહર નિકલકર ફિરઔનકે મહલમેં ગુઝરતી થી. ફિરઔન મએ અપની બીબી આસિયહકે નહરકે કિનારે બૈઠા થા. નહરમેં સંદૂક આતા દેખકર ઉસને ગુલામોં ઔર કનીઝોંકો ઉસકે નિકાલનેકા હુકમ દિયા. વો સંદૂક નિકાલકર સામને લાયા ગયા. ખોલા તો ઉસમેં એક નૂરાની શકલ ફરઝંદ જિસકી પેશાનીસે વજાહતો ઈકબાલ કે આસાર નમૂદાર થે નઝર આયા, દેખતે હી ફિરઔનકે દિલમેં ઐસી મહબ્બત પૈદા હૂઈ કે વો વારફતા (આશિક) હો ગયા ઔર અકલો હવાસ બજા ન રહે. અપને ઈખ્તેયારસે બાહર હો ગયા. ઉસકી નિસ્બત અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ફરમાતા હૈ. (૩૭) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઅલા અન્હુમાને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં મહબૂબ બનાયા ઔર ખલ્કકા મહબૂબ કર દિયા ઔર જિસકો અલ્લાહ તબારક વ તઆલા અપની મહબૂબિયતસે નવાઝતા હૈ, કુલૂબમેં ઉસકી મહબ્બત પેદા હો જાતી હૈ. જૈસાકે હદીસ શરીફ મેં વારિદ હુવા. યહી હાલ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકા થા, જોઆપકો દેખતા થા ઉસીકે દિલમેં આપકી મહબ્બત પૈદા હો જાતી થી. કતાદાને કહા કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકી આંખોમેં ઐસી મલાહત થી જિસે દેખકર હર દેખનેવાલેકે દિલમેં મહબ્બત જોશ મારને લગતી થી. (૩૮) યા'ની મેરી હિફાઝત વ નિગેહબાની મેં પરવરિશ પાએ. (૩૯) જિસકા નામ મરયમ થા, તાકે વો આપકે હાલકા તજસ્સુસ (તલાશ) કરે ઔર માલૂમ કરે કે સંદૂક કહાં પહુંચા, આપ કિસકે હાથ આએ, જબ ઉસને દેખા કે સંદૂક ફિરઔન કે પાસ પહોંચા. ઔર વહાં દૂધ પિલાને કે લિયે દાઈયાં હાઝિર કી ગઈ. ઔર આપને કિસીકી છાતીકો મુંહ ન લગાયા તો આપકી બહનને. (૪૦) ઉન લોંગોને ઉસકો મંઝૂર કિયા, વો અપની વાલિદાકો લે ગઈ. આપને ઉનકા દૂધ કુબૂલ ફરમાયા. (૪૧) આપકે દીદારસે. (૪૨) યા'ની ગમે ફિરાક દૂર હુવા, ઉસકે બાદ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતો વસ્સલામકે એક ઔર વાકિએ કા ઝિક ફરમાયા જાતા હૈ. (૪૩) હઝરતઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ફિરઔનકી કૌમકે એક કાફિરકો મારા થા, વો મર ગયા. કહા ગયા હૈ કે ઉસ વકત આપકી ઉમ્ર શરીફ બારહ સાલકી થી. ઈસ વાકિએ પર આપકો ફિરઔનકી તરફસે અંદેશા હુવા. (૪૪) મહનતોંમેં ડાલકર ઔર ઉનસે ખલાસી અતા ફરમાકર. (૪૫) મદયન એક શહર હૈ. મિસ્રસે આઠ મંઝિલા ફાસલે પર યહાં હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ રહતે થે. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ મિસ્ર સે મદયન આએ ઔર કઈ બરસ તક હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકે પાસ ઈકામત ફરમાઈ ઔર ઉનકી સાહબઝાદી સફૂરાઅ કે સાથ આપકા નિકાહ હુવા (૪૬) યા'ની અપની ઉમ્રકે ચાલીસવેં સાલ, ઔર યે વો સન હૈ કે અંબિયાકી તરફ ઈસ સનમેં વહી કી જાતી હૈ. (૪૭) અપની વહી ઔર રિસાલતકે લિયે, તા કે તૂ મેરે ઈરાદે ઔર મેરી મહબ્બત પર તસર્રુફ કરે ઔર મેરી હુજ્જત પર કાઈમ રહે ઔર મેરે ઔર મેરી ખલ્કકે દરમ્યાન ખિતાબ પહુંચાનેવાલા હો. (૪૮) યા'ની મો'જિઝાત (૪૯) યા'ની ઉસકો બનર્મી નસીહત ફરમાના. ઔર નર્મીકા હુકમ ઈસલિયે થા કે ઉસને બચપનમેં આપકી ખિદમત કી થી. ઔર બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયાકે નરમીસે મુરાદ યે હૈ કે, આપ ઉસસે વા'દા કરે કે અગર વો ઈમાન કુબૂલ કરેગા તો તમામ ઉમ્ર જવાન રહેગા. કભી

ઔર નિકાહકી લઝઝતે તાદમે મર્ગ બુઢાપા ન આએગા. ઔર મરતે દમ તક ઉસકી સલ્તનત બાકી રહેગી ઔર ખાને-પીને ઔર નિકાહકી લઝઝતે તાદમે મર્ગ બાકી રહેંગી -ઔર બાદ મૌત દુખૂલે જન્નત મયસ્સર આએગા. જબ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ફિરઔનસે યે વા'દે કિયે તો ઉસકો યે બાત બહુત પસંદ આઇ લેકિન વો કિસી કામ પર બગૈર મશ્વરાએ હામાનકે કતઈ ફૈસલા નહીં કરતા થા. હામાન મૌજૂદ ન થા. જબ વો આયા તો ફિરઔનને ઉસકો યે ખબર દી ઔર કહા કે, મૈં ચાહતા હૂં કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકી હિદાયત પર ઈમાન કુબૂલ કરલૂં. હામાન કહને લગા, મૈં તો તુઝકો આકિલ વ દાના સમઝતા થા, તૂ રબ હૈ, બંદા બનના ચાહતા હૈ, તૂ મા'બૂદ હૈ, આબિદ બનનેકી ખ્વાહિશ કરતા હૈ. ફિરઔનને કહા, તૂને ઠીક કહા ઔર હઝરત હારૂન અલૈહિસ્સલામ મિસ્રમેં થે. અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો હુકમ કિયા કે વો હઝરત હારૂનકે પાસ આએં. ઔર હઝરત હારૂન અલૈહિસ્સાલમકો વહી કી કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે મિલેં. ચુનાંચે વો એક મંઝિલ ચલકર આપસે મિલે ઔર જો વહી ઉન્હેં હુઇ થી ઉસકી હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો ઈત્તેલાઅ દી. (૫૦) યા'ની આપકી તાલીમો નસીહત ઉસ ઉમ્મીદકે સાથ હોની ચાહિયે તાકે આપકે લિયે અજર ઔર ઉસ પર ઈલ્ઝામે હુજ્જત ઔર કત્એ ઉઝર હો જાએ ઔર હકીકતમેં હોના તો વહી હૈ જો તકદીરે ઈલાહી હૈ. (૫૧) અપની મદદસે. (૫૨) ઉસકે કૌલ વ ફે'લકો (૫૩) ઔર ઉન્હેં બંદગી વ અસીરીસે રિહા કર દે. (૫૪) મહનત વ મુશક્કતકે સખ્ત કામ લેકર. (૫૫) યા'ની મો'જિઝે જો હમારે સિદકે નુબુવ્વત કી દલીલ હૈં, ફિરઔનને કહા વો કયા હૈ ? તો આપને મો'જિઝા યદે બયઝા દિખાયા. (૫૬) યા'ની દોનોં જહાનમેં ઉસકે લિયે સલામતી હૈ, વો અઝાબસે મહફૂઝ રહેગા. (૫૭) હમારી નબુવ્વતકો ઔર ઉન અહકામકો જો હમ લાએ. (૫૮) હમારી હિદાયતસે હઝરત મૂસા વ હઝરત હારૂન અલૈહિમુસ્સલામને ફિરઔનકો યે પૈગામ પહુંચા દિયા તો વો. (૫૯) હાથકો ઉસકે લાઇક ઐસી કે કિસી ચીઝકો પકળ સકે, પાંવકો ઉસકે કાબિલ કે ચલ સકે, ઝબાનકો ઉસકે મુનાસિબ કે બોલ સકે, આંખકો ઉસકે મુવાફિક કે દેખ સકે, કાનકો ઐસી કે સુન સકે. (૬૦) ઔર ઉસકી મા'રેફત દી કે દુનિયાકી ઝિંદગાની ઔર આખેરતકી સઆદતકે લિયે અલ્લાહકી અતા કી હુઇ ને'મતોંકો કિસ તરહ કામમેં લાયા જાએ. (૬૧) ફિરઔન. (૬૨) યા'ની જો ઉમ્મતેં ગુઝર ચુકી હૈં મિસ્લ કૌમે નૂહ વ આદ વ સમૂદકે જો બુતોંકો પૂજતે થે ઔર બઅસ બઅદલ મૌત યા'ની મરનેકે બાદ ઝિંદા કરકે ઉઠાએ જાનેકે મુન્કિર થે ઈસ પર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને. (૬૩) યા'ની લૌહે મહફૂઝમેં ઉનકે તમામ અહવાલ મકતૂબ હૈં, રોઝે કિયામત ઉન્હેં ઉન આ'માલ પર જઝા દી જાએગી. (૬૪) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકા કલામ તો યહાં તમામ હો ગયા અબ અલ્લાહ તઆલા અહલે મક્કાકો ખિતાબ કરકે ઉસકી તત્મીમ (પૂરા કરના) ફરમાતા હૈ. (૬૫) યા'ની કિસ્મ કિસ્મકે સબ્ઝે, મુખ્તલિફ રંગતોં, ખુશબુઓં, શકલોંકે બા'ઝ આદમિયોંકે લિયે બાઝ જાનવરોંકે લિયે. (૬૬) યે અમરે ઈબાહત (જાઈઝ કરના) ઔર તઝકીરે ને'મતકે લિયે હૈ યા'ની હમને સબ્ઝે નિકાલે, તુમ્હારે લિયે ઉનકા ખાના ઔર અપને જાનવરોંકો ચરાના મુબાહ કરકે. (૬૭) તુમ્હારે જદ્દે આ'લા હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામકો ઉસસે પૈદા કરકે. (૬૮) તુમ્હારી મૌત વ દફન કે વકત. (૬૯) રોઝે કિયામત. (૭૦) યા'ની ફિરઔનકો. (૭૧) યા'ની કુલ આયાતે તિસ્અહ (નિશાનિયાં) જો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો અતા ફરમાઇ થી. (૭૨) ઔર ઉન આયાતકો સહર (જાદૂ) બતાયા ઔર કુબૂલે હકસે ઈન્કાર કિયા ઔર. (૭૩) યા'ની હમેં મિસ્રસે નિકાલકર ખુદ ઉસ પર કબ્ઝા કરો ઔર બાદશાહ બન જાઓ. (૭૪) ઔર જાદૂમેં હમારા તુમ્હારા મુકાબલા હોગા. (૭૫) ઈસ મેલાસે ફિરઔનિયોંકા મેલા મુરાદ હૈ જો ઉનકી ઈદથી ઔર ઉસમેં વો ઝીનતેં કરકે જમા હોતે થે. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે યે દિન આશૂરા યા'ની દસવી મુહર્રમકા થા ઔર ઉસ સાલ યે તારીખ સનીચરકો વાકેઅ હૂઇ થી. ઉસ રોઝકો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને ઈસ લિયે મોઅય્યન ફરમાયા કે યે રોઝ ઉનકી ગાયત (એકદમ) શૌકતકા દિન થા, ઉસકો મુકર્રર કરના અપને કમાલે કુવ્વતકા ઈઝહાર હૈ, નીઝ ઉસમેં યે ભી હિકમત થી કે હક્કા ઝહૂર ઔર બાતિનકી રૂસ્વાઇકે લિયે ઐસા હી વકત મુનાસિબ હૈ, જબ કે અતરાફો જવાનિબકે તમામ લોગ મુજતમે' હોં. (૭૬) તા કે ખૂબ રૌશની ફૈલ જાએ ઔર દેખનેવાલે બઈત્મીનાન દેખ સકેં ઔર હર ચીઝ સાફ સાફ નઝર આએ. (૭૭) કસીરૂત્તાદાદ જાદૂગરોંકો જમા' કિયા. (૭૮) વા'દેકે દિન ઉન સબકો લેકર. (૭૯) કિસીકો ઉસકા શરીક કરકે (૮૦) અલ્લાહ તઆલા પર. (૮૧) યા'ની જાદૂગર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકા યે કલામ સુનકર આપસમેં મુખ્તલિફ હો ગએ, બા'ઝ કહને લગે કે યે ભી હમારી તરહ જાદૂગર હૈં, બા'ઝને કહાકે યે બાતેં હી જાદૂગરોં કી નહીં, વો અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધનેકો મના' કરતે હૈં. (૮૨) યા'ની હઝરત મૂસા વ હઝરત હારૂન. (૮૩) જાદૂગર. (૮૪) પહલે અપના અસા. (૮૫) અપને સામાન ઈબ્તેદા કરના જાદૂગરોંને અદબન હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકી રાય મુબારક પર છોળા ઔર ઉસકી બરકતસે આખિરકાર અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં દૌલતે ઈમાનસે મુશર્રફ ફરમાયા. (૮૬) યે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને ઈસલિયે ફરમાયા કે જો કુછ જાદૂકે મકર હૈં પહલે વો સબ ઝાહિર કર ચુકેં ઉસકે બાદ આપ મો'જિઝા દિખાએં ઔર હક, બાતિલકો મિટાએ ઔર મો'જિઝા સહરકો

(જાદૂકો) બાતિલ કરે તો દેખનેવાલોંકો બસીરત વ ઈબ્રત હાસિલ હો. ચુનાંચે જાદૂગરોંને રસ્સિયાં--લાઠિયાં વગૈરા જો સામાન લાએ થે સબ ડાલ દિયા ઔર લોગોંકી નઝરબંદી કર દી. (૮૭) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને દેખા કે ઝમીન સાંપોસે ભર ગઇ ઔર મેલોંકે મેદાનમેં સાંપ હી સાંપ દૌળ રહે હૈં ઔર દેખનેવાલે ઈસ બાતિલ નઝરબંદીસે મહસૂર હો ગએ, કહીં ઐસા ન હોકે બા'ઝ મો'જિઝા દેખનેસે પહલે હી ઉસકે ગર્વીદા (આશિક) હો જાએં ઔર મો'જિઝા ન દેખેં. (૮૮) યા'ની અપના અસા. (૮૯) ફિર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વલત્તસ્લીમાતને અપના અસા ડાલા, વો જાદૂગરોંકે તમામ અઝદહોં ઔર સાંપોંકો નિગલ ગયા ઔર આદમી ઉસકે ખૌફસે ગભરા ગએ. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુવસ્સલામને ઉસે અપને દસ્તે મુબારકમેં લિયા તો મિસ્લે સાબિક અસા હો ગયા. યે દેખકર જાદૂગરોંકો યકીન હુવા કે યે મો'જિઝા હૈ જિસસે સહર મુકાબલા નહીં કર સકતા ઔર જાદૂકી ફરેબકારી ઉસકે સામને કાઇમ નહીં રહ સકતી. (૯૦) સુબ્હાનલ્લાહ ! કયા અજીબ હાલ થા, જિન લોગોંને અભી કુફ્ર વ જહૂદ (જાનબૂઝ કર ઈન્કાર) કે લિયે રસ્સિયાં ઔર અસા ડાલે થે અભી મો'જિઝા દેખકર ઉન્હોંને શુક્રો સજૂદકે લિયે સર ઝુકા દિયે ઔર ગરદને ડાલ દી. મન્કૂલ હૈ કે ઉસ સજદેમેં ઉન્હેં જન્નત ઔર દોઝખ દિખાઇ ગઇ ઔર ઉન્હોંને જન્નતમેં અપને મનાઝિલ દેખ લિયે. (૯૧) યા'ની જાદૂમેં વો ઉસ્તાદે કામિલ ઔર તુમ સબ સેકન્ડ હૈ (મઆઝલ્લાહ) (૯૨) યા'ની દાહિને હાથ ઔર બાયેં પાઊં. (૯૩) ઈસસે ફિરઔન મલઊનકી મુરાદ યે થી કે ઉસકા અઝાબ સખ્તતર હૈ યા રબ્બુલ આલમીનકા, ફિરઔનકા યે મુતકબ્બેરાના કલિમા સુનકર વો જાદૂગર. (૯૪) યદે બયઝા ઔર અસાએ મૂસા બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા હૈ કે ઉનકા ઈસ્તિદલાલ યે થા કે અગર તૂ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે મો'જિઝાકોભી સહર કહતા હૈ તો બતા વો રસ્સે ઔર લાઠિયાં કહાં ગઈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીન કહતે હૈં કે, બૈયિનાત સે મુરાદ જન્નત ઔર ઉસમેં અપને મનાઝિલકા દેખના હૈ. (૯૫) હમેં ઉસકી કુછ પરવાહ નહીં (૯૬) આગે તો તેરી કુછ મજાલ નહીં, ઔર દુનિયા ઝાઇલ ઔર યહાં કી હર ચીઝ ફના હોનેવાલી હૈ. તૂ મહરબાન ભી હો તો બકાએ દવામ નહીં દે સકતા ફિર ઝિંદગાની દેના ઔર ઉસકી રાહતોંકે ઝવાલકા કયા ગમ, બિલ્ખુસૂસ ઉસકો જો જાનતા હૈ કે આખેરતમેં આ'માલે દુનિયાકી જઝા મિલેગી (૯૭) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે મુકાબલેમેં બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયાકે ફિરઔનને જબ જાદૂગરોંકો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે મુકાબલે કે લિયે બુલાયા થા તો જાદૂગરોંને ફિરઔનસે કહા થા કે હમ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો સોતા હુવા દેખના ચાહતે હૈં. ચુનાંચે ઉસકી કોશિશ કી ગઇ ઔર ઉન્હેં ઐસા મોકા બહમ પહુંચા દિયા ગયા. ઉન્હોંને દેખા કે હઝરત ખ્વાબ (નીંદ) મેં હૈં ઔર અસા શરીફ પહરા દે રહા હૈ. યે દેખકર જાદૂગરોંને ફિરઔનસે કહા કે મૂસા જાદૂગર નહીં હૈં કયું કે જાદૂગર જબ સોતા હૈ તો ઉસ વકત ઉસકા જાદૂ કામ નહીં કરતા. મગર ફિરઔનને ઉન્હેં જાદૂ કરને પર મજબૂર કિયા. ઉસકી મગફિરત કે વો અલ્લાહ તઆલાસે તાલિબ ઔર ઉમ્મીદવાર હૈ. (૯૮) ફરમાંબરદારોંકો સવાબ દેનેમેં. (૯૯) બલિહાઝે અઝાબ કરને કે નાફરમાનોં પર. (૧૦૦) યા'ની કાફિર મિસ્લે ફિરઔનકે. (૧૦૧) કે મરકરહી ઉસસે છૂટ સકે. (૧૦૨) ઐસા જીના જિસસે કુછ નફા ઉઠા સકે. (૧૦૩) યા'ની જિનકા ઈમાન પર ખાતેમા હુવા હો ઔર ઉન્હોંને અપની ઝિંદગીમેં નેક અમલ કિયે હોં, ફરાઇઝ ઔર નવાફિલ બજા લાએ હોં. (૧૦૪) કુફ્ર કી નજાસત ઔર મઆસીકી ગંદગીસે. (૧૦૫) જબકે ફિરઔન મોઅજિઝાત દેખકર રાહ પર ન આયા ઔર પંદપઝીર ન હુવા ઔર બની ઈસ્રાઇલ પર ઝુલ્મો સિતમ ઔર ઝયાદા કરને લગા. (૧૦૬) મિસ્રસે ઔર જબ દરયાકે કિનારે પહોંચે ઔર ફિરઔની લશ્કર પીછેસે આએ તો અંદેશા ન કર. (૧૦૭) અપના અસા મારકર. (૧૦૮) દરયામેં ગર્ક હોનેકા, મૂસા અલૈહિસ્સલામ હુકમે ઈલાહી પાકર શબકે અવ્વલ વકત સત્તર હઝાર બની ઈસ્રાઇલકો હમરાહ લેકર મિસ્રસે રવાના હુએ. (૧૦૯) જિનમેં છે લાખ કિબ્તી થે. (૧૧૦) વો ગર્ક હો ગએ ઔર પાની ઉનકે સરોંસે ઊંચા હો ગયા. (૧૧૧) ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલાને અપને ઔર એહસાનકા ઝિક્ર કિયા (૧૧૨) યા'ની ફિરઔન ઔર ઉસકી કૌમ. (૧૧૩) કે હમ મૂસા અલૈહિસ્સલામકો વહાં તૌરાત અતા ફરમાએંગે જિસ પર અમલ કિયા જાએ. (૧૧૪) તીહમેં ઔર ફરમાયા. (૧૧૫) નાશુક્રી ઔર કુફ્રાને ને'મત કરકે ઔર ઉન ને'મતોંકો મઆસી ઔર ગુનાહોંમેં ખર્ચ કરકે યા એક દૂસરે પર ઝુલ્મ કરકે. (૧૧૬) જહન્નમેં ઔર હલાક હુવા. (૧૧૭) શિર્કસે. (૧૧૮) તા દમે આખિર. (૧૧૯) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ જબ અપની કૌમમેંસે સત્તર આદમીયોંકો મુન્તખબ કરકે તૌરાત લેને તૂર પર તશરીફ લે ગએ ફિર કલામે પરવરદિગારકે શૌકમેં ઉનસે આગે બઢ ગએ. ઉન્હેં પીછે છોળ દિયા ઔર ફરમા દિયા કે મેરે પીછે પીછે ચલે આઓ. ઈસ પર અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને ફરમાયા "વમા અઅ-જ-લ-ક" તો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને. (૧૨૦) યા'ની તેરી રઝા ઔર ઝયાદા હો મસ્અલા : ઈસ આયતસે ઈજતેહાદકા જવાઝ સાબિત હુવા. (મદારિક) (૧૨૧) જિન્હેં આપને હઝરત હારૂન અલૈહિસ્સલામકે સાથ છોળા હૈ. (૧૨૨) ગૌસાલા પરસ્તીકી દાવત દેકર. મસ્અલા : ઈસ આયતમેં ઈઝલાલ યા'ની

ગુમરાહ કરનેકી નિસ્બત સામરીકી તરફ ફરમાઇ ગઇ કયુંકે વો ઉસકા સબબ વ બાઇસ હુવા. ઇસસે સાબિત હુવા કે કિસી ચીઝકો સબબકી તરફ નિસ્બત કરના જાઇઝ હૈ, ઇસી તરહ કહ સકતે હૈ કે માંબાપને પરવરિશ કી, દીની પેશ્વાઓંને હિદાયત કી, ઔલિયાને હાજત રવાઇ ફરમાઇ, બુઝુર્ગોંને બલા દફેઅ કી. મુફસ્સિરીનને ફરમાયા હૈ કે ઉમૂરે ઝાહિરમેં મન્શા વ સબબકી તરફ મન્સૂબ કર દિયે જાતે હૈં. અગર ચે હકીકતમેં ઉનકા મૂજિદ (સર્જક) અલ્લાહ તઆલા હૈ ઔર કુર્આને કરીમમેં ઐસી નિસ્બતેં બકસરત વારિદ હૈં. (ખાઝિન). (૧૨૩) ચાલીસ દિન પૂરે કરકે તૌરાત લેકર. (૧૨૪) ઉનકે હાલ પર. (૧૨૫) કે વો તુમ્હેં તૌરાત અતા ફરમાએગા જિસમેં હિદાયત હૈ, નૂર હૈ, હઝાર સૂરતેં હૈં, હર સૂરતમેં હઝાર આયતેં હૈં. (૧૨૬) ઔર ઐસા નાકિસ કામ કિયા કે ગૌસાલાકો પૂજને લગે. તુમ્હારા વા'દા તો મુઝસે યે થા કે મેરે હુકમકી ઇતાઅત કરોગે જો બની ઇસ્રાઇલને ઉન લોગોંસે આરિયતકે તૌર પર માંગ લિયે થે. (૧૨૮) સામરી કે હુકમસે આગમેં. (૧૨૯) ઉન ઝેવરોંકો જો ઉસકે પાસ થે ઔર ઉસ ખાકકો જો હઝરત જિબ્રાઇલ અલૈહિસ્સલામકે ઘોળેકે કદમ કે નીચેસે ઉસને હાસિલ કી થી. (૧૩૦) યે બછળા સામરીને બનાયા ઔર ઉસમેં કુછ સુરાખ ઇસ તરહ રખ્ખે કે જબ ઉનમેં હવા દાખિલ હો તો ઉસસે બછળેકી આવાઝ કી તરહ આવાઝ પેદા હો. એક કૌલ યે ભી હૈ કે વો અસ્પે જિબ્રાઇલકી ખાક ઝેરે કદમ ડાલનેસે ઝિન્દા હોકર બછળેકી તરહ બોલતા થા. (૧૩૧) સામરી ઔર ઉસકે મુત્તબેઇન. (૧૩૨) યા'ની મૂસા મા'બૂદકો ભૂલગએ ઔર ઉસકો યહાં છોળકર ઉસકી જુસ્તજૂમેં તૂર પર ચલે ગએ. (મઆઝલ્લાહ) બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા કે નસીકા ફાઇલ સામરી હૈ ઔર મઅના યે હૈં કે સામરીને જો બછળેકો મા'બૂદ બનાયા વો અપને રબકો ભૂલ ગયા યા વો હુદૂસે અજસામ(વિનાશિત શરીરો) સે ઇસ્તેદલાલ કરના ભૂલ ગયા. (૧૩૩) બછળા (૧૩૪) ખિતાબસે ભી આજિઝ ઔર નફા વ ઝરરસે ભી, વો કિસ તરહ મા'બૂદ હો સકતા હૈ. (૧૩૫) તો ઉસે ન પૂજો (૧૩૬) ગૌસાલા પરસ્તી પર કાઇમ રહેંગે ઔર તુમ્હારી બાત ન માનેંગે(૧૩૭) ઇસ પર હઝરત હારૂન અલૈહિસ્સલામ ઉનસે અલાહિદા હો ગએ. ઔર ઉનકે સાથ બારહ હઝાર વો લોગ જિન્હોંને બછળેકી પરસ્તિશ ન કી થી. જબ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ વાપસ તશરીફ લાએ તો આપને ઉનકે શોર મચાને ઔર બાજે બજાનેકી આવાઝેં સુની જો બછળેકે ગિર્દ નાચતે થે. તબ આપને અપને સત્તર હમરાહિયોંસે ફરમાયા, યે ફિત્નેકી આવાઝ હૈ. જબ કરીબ પહુંચે ઔર હઝરત હારૂનકો દેખા તો ગૈરતે દીનીસે જો આપકી સરશ્ત થી જોશમેં આકર ઉનકે સરકે બાલ દાહિને હાથમેં ઔર દાઢી બાએંમેં પકળી ઔર. (૧૩૮) ઔર મુઝે ખબર દેતે યા'ની જબ ઉન્હોંને તુમ્હારી બાત ન માની થી તો તુમ મુઝસે કયૂં નહીં મિલે કે તુમ્હારા ઉનસે જુદા હોના ભી ઉનકે હકમેં એક ઝજર (તમ્બીહ) હોતા. (૧૩૯) યે સુનકર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ સામરીકી તરફ મુતવજ્જેહ હુએ ચુનાંચે. (૧૪૦) તૂને ઐસા કયૂં કિયા ઉસકી વજહ બતા. (૧૪૧) યા'ની મૈંને હઝરત જિબ્રાઇલ અલૈહિસ્સલામકો દેખા ઔર ઉનકો પહચાન લિયા વો અસ્પે હયાત પર સવાર થે. મેરે દિલમેં યે બાત આઇ કે મૈં ઉનકે ઘોળે નિશાને કદમકી ખાક લેલૂં (૧૪૨) ઇસ બછળેમેં જિસકો બનાયા થા. (૧૪૩) ઔર યે ફે'લ મૈંને અપની હી હવાએ નફસસે કિયા, કોઇ દૂસરા ઇસકા બાઇસ વ મુહર્રિક ન થા. ઇસ પર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને (૧૪૪) દૂર હો જા. (૧૪૫) જબ તુઝસે કોઇ મિલના ચાહે જો તેરે હાલસે વાકિફ ન હો તો ઉસસે. (૧૪૬) યા'ની સબસે અલાહિદા રહના ન તુઝસે કોઇ છૂએ ન તૂ કિસીસે છૂએ. લોગોંસે મિલના, ઉસકે લિયે કુલ્લી તૌર પર મમ્નૂઅ કરાર દિયા ગયા ઔર મુલાકાત, મુકાલેમાત, ખરીદો ફરોખ્ત હર એકકે સાથ હરામ કર દી ગઇ. ઔર અગર ઇત્તેફાકન કોઇ ઉસસે છૂ જાતા તો વો ઔર છૂનેવાલા દોનોં શદીદ બુખારમેં મુબ્તેલા હોતે. વો જંગલમેં યહી શોર મચાતા ફિરતા થા કે કોઇ છૂ ન જાના ઔર વહશીયોં ઔર દરિન્દોંમેં ઝિંદગીકે દિન નિહાયત તલ્ખી વ દહશતમેં ગુઝારતા થા. (૧૪૭) યા'ની અઝાબકે વા'દેકા આખેરતમેં બાદ ઇસ અઝાબે દુનિયાકે તેરે શિર્કો ફસાદ અંગેઝી પર. (૧૪૮) ઔર ઉસકી ઇબાદત પર કાઇમ રહા (૧૪૯) ચુનાંચે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્લાતુ વસ્સ્લામને ઐસા કિયા ઔર જબ આપ સામરીકે ઉસ ફસાદકો મિટા ચુકે તો બની ઇસ્રાઇલસે મુખાતબા ફરમાકર દીને હક્કા બયાન ફરમાયા ઔર ઇર્શાદ કિયા. (૧૫૦) યા'ની કુર્આને પાક કે વો ઝિક્રે અઝીમ હૈ ઔર જો ઉસકી તરફ મુતવજ્જેહ હુવા ઉસકે લિયે ઇસ કિતાબે કરીમમેં નજાત ઔર બરકતેં હૈં. ઔર ઇસ કિતાબે મુકદસમેં ઉમમે માઝિયહ (પિછલી ઉમ્મતોં) કે ઐસે હાલાતકા ઝિક્ર બયાન હૈ જો ફિક્ર કરને ઔર ઇબ્રત હાસિલ કરને કે લાઇક હૈં. (૧૫૧) યા'ની કુર્આનસે, ઔર ઇસ પર ઇમાન ન લાએ ઔર ઉસકી હિદાયતોંસે ફાએદા ન ઉઠાએ (૧૫૨) ગુનાહોંકા બારેગિરાં. (ભારી બોજ). (૧૫૩) યા'ની ઉસ ગુનાહકે અઝાબમેં. (૧૫૪) લોગોંકો મહશરમેં હાઝિર કરનેકે લિયે, મુરાદ ઇસસે નફખએ સાનિયહ (બીજીવારનું સુર ફૂંકાવું) હૈ. (૧૫૫) યા'ની કાફિરોંકો ઇસ હાલમેં. (૧૫૬) ઔર કાલે મુંહ. (૧૫૭) આખેરતકે અહવાલ ઔર વહાંકે ખૌફનાક મનાઝિલ દેખકર ઉન્હેં ઝિન્દગાનીએ દુનિયાકી મુદત બહોત કલીલ મા'લૂમ હોગી. (૧૫૮) આપસમેં એક દૂસરેસે. (૧૫૯) બા'ઝ

મુફસ્સિરીનને કહા હૈ કે વો ઉસ દિનકે શદાઈદકો દેખકર અપની દુનિયામેં રહનેકી મિકદાર ભૂલજાએંગે. (૧૬૦) શાને નુઝૂલ : હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે, કબલિયે સકીફકે એક આદમીને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે દર્યાફત કિયાકે કયામત કે દિન પહાળોંકા કયા હાલ હોગા, ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. (૧૬૧) જો ઉન્હેં રોઝે કિયામત મૌકફકી તરફ બુલાએગા ઔર નિદા કરેગાકે, ચલો રહમાનકે હુઝૂર પેશ હોનેકો ઔર યે પુકારનેવાલે હઝરત ઈસ્રાફીલ હોંગે. (૧૬૨) ઔર ઈસ દા'વતસે કોઈ ઈન્હેરાફ ન કર સકેગા. (૧૬૩) હૈબતો જલાલસે. (૧૬૪) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા એસી કે ઉસમેં સિર્ફ લબોંકી જુમ્બિશ હોગી. (૧૬૫) શફાઅત કરનેકા. (૧૬૬) યા'ની તમામ માઝિયાત વ મુસ્તકબિલાત ઔર જુમ્લા ઉમૂરે દુનિયા વ આખેરત યા'ની અલ્લાહ તઆલાકા ઈલ્મ બંદોકે ઝાતો સિફાત ઔર જુમ્લા હાલાતકા મુહીત હૈ. (૧૬૭) યા'ની તમામ કાએનાતકા ઈલ્મ ઝાતે ઈલાહીકા ઈહાતા નહી કર સકતા, ઉસકી ઝાતકા ઈદરાક ઉલૂમે કાએનાતકી રસાઈસે બરતર હૈ. વો અપને અસ્મા વ સિફાત ઔર આસારે કુદરત વ શુયૂને હિકમત (હિકમતકી નિશાની) સે પહચાના જાતા હૈ. શે'ર : કુજા દર યાબદ ઊિરા અકલે ચાલાક + કે ઊ બાલા તર અસ્ત અઝ હદ્દે ઈદ્રાક + નઝર કુન અંદર અસ્માઓ સિફાતશ + કે વાકિફ નીસ્ત કસ અઝ કુન્હે ઝાતશ. મુફસ્સિરીનને ઈસ આયતકે મા'ના યે બયાન કિયે હૈં કે, ઉલૂમે ખલ્ક મા'લૂમાતે ઈલાહિયાકા ઈહાતા નહી કર સકતે. બઝાહિર યે ઈબારતેં દો હૈં મગર માલ પર નઝર રખનેવાલે બઆસાની સમઝ લેતે હૈં કે ફર્ક સિર્ફ તા'બીરકા હૈ. (૧૬૮) ઔર હર એક શાને ઈજઝો નિયાઝકે સાથ હાઝિર હોગા, કિસીમેં સરકશી ન રહેગી. અલ્લાહ તઆલાકે કહરો હુકૂમતકા ઝહૂરે તામ હોગા. (૧૬૯) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ઉસકી તફસીરમેં ફરમાયા, જિસને શિર્ક કિયા, ટોટેમેં રહા ઔર બેશક શિર્ક શદીદતરીન ઝુલ્મ હૈ ઔર જો ઈસ ઝુલ્મકા ઝેરેબાર હોકર મૌકૂફે કિયામતમેં આએ ઉસસે બઢ કર નામુરાદ કૌન? (૧૭૦) મસ્અલા : ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે તાઅત ઔર નેક આ'માલ સબકી કુબૂલિયત ઈમાનકે સાથ મશરૂત હૈ કે ઈમાન હો તો સબ નેકિયાં કારઆમદ હૈં ઔર ઈમાન ન હો તો સબ અમલ બેકાર. (૧૭૧) ફરાઈઝકે છોળને ઔર મમ્નૂઆતકા ઈર્તેકાબ કરને પર. (૧૭૨) જિસસે ઉન્હેં નેકીયોંકી રગબત ઔર બદીયોંસે નફરત હો ઔર વો પંદો નસીહત હાસિલ કરેં (૧૭૩) જો અસ્લ માલિક હૈ ઔર તમામ બાદશાહ ઉસકે મોહતાજ (૧૭૪) શાને નુઝૂલ : જબ હઝરત જિબ્રઈલ કુર્આનેકરીમ લેકર નાઝિલ હોતે થે તો હઝરત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઉનકે સાથ સાથ પઢતે ઔર....જલ્દી કરતે થે તાકે ખૂબ યાદ હો જાએ, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. ફરમાયા ગયા કે આપ મુશક્કત ન ઉઠાએં ઔર સૂરએ કિયામતમેં અલ્લાહ તઆલાને ખુદ ઝિમ્મા લેકર આપકી ઔર ઝયાદહ તસલ્લી ફરમા દી. (૧૭૫) કે શજરએ મમ્નૂઅહ કે પાસ ન જાએ. (૧૭૬) ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે સાહિબે ફઝલો શરફકી ફઝીલતકો તસ્લીમ ન કરના ઔર ઉસકી તાઝીમો એહતેરામ બજા લાનેસે એ'રાઝ કરના દલીલે હસદો અદાવત હૈ. ઈસ આયતમેં શૈતાનકા હઝરત આદમકો સજદા ન કરના આપકે સાથ ઉસકી દુશ્મનીકી દલીલ કરાર દિયા ગયા. (૧૭૭) ઔર અપની ગિઝા ઔર ખુરાકકે લિયે ઝમીન જોતને, ખેતી કરને, દાના નિકાલને, પીસને, પકાને કી મેહનતમેં મુબ્તેલા હો ઔર ચૂંકે ઔરતકા નફકા મર્દકે ઝિમ્મે હૈ ઈસલિયે ઈસ તમામ મેહનતકી નિસ્બત સિર્ફ હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામકી તરફ ફરમાઈ ગઈ. (૧૭૮) હર તરહકા એશો રાહત જન્નતમેં મૌજૂદ હૈ. કસબ વ મેહનતસે બિલ્કુલ અમ્ન હૈ. (૧૭૯) જિસકો ખાકર ખાનેવાલેકો દાએમી ઝિંદગી હાસિલ હો જાતી હૈ. (૧૮૦) ઔર ઉસમેં ઝવાલ ન આએ. (૧૮૧) યા'ની બહિશ્તી લિબાસ ઉનકે જિસ્મસે ઉતર ગએ. (૧૮૨) સતર છુપાને ઔર જિસ્મ ઢકનેકે લિયે. (૧૮૩) ઔર ઉસ દરખ્તકે ખાનેસે દાએમી હયાત ન મિલી. ફિર હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામ તૌબા વ ઈસ્તિગફારમેં મશ્ગૂલ હુવે ઔર બારગાહે ઈલાહીમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે વસીલેસે દુઆ કી. (૧૮૪) યા'ની કિતાબ ઔર રસૂલ' (૧૮૫) યા'ની દુનિયામેં (૧૮૬) આખિરત મેં કયૂં કે આખિરતકી બદબખ્તી દુનિયામેં તરીકે હકસે બહકનેકા નતીજા હૈ, તો જો કોઈ કિતાબે ઈલાહી ઔર સૂલે બરહકકા ઈત્તેબાઅ કરે ઔર ઉનકે હુકમકે મુતાબિક ચલે વો દુનિયામેં બહકનેસે ઔર આખેરતમેં ઉસકે અઝાબો વબાલસે નજાત પાએગા. (૧૮૭) ઔર મેરી હિદાયતસે રૂદ ગર્દાની કી (મુંહ ફેરા). (૧૮૮) દુનિયામેં યા કબ્રમેં યા આખેરતમેં યા દીનમેં યા ઉન સબમેં, દુનિયાકી તંગ ઝિંદગાની યે હૈ કે હિદાયતકા ઈત્તેબાઅ ન કરનેસે અમલે બદ ઔર હરામમેં મુબ્તેલા હો યા કનાઅત (થોળેમેં રાઝી) મહરૂમ હોકર ગિરફતારે હિર્સ (લાલચ) હો જાએ ઔર કસરતે માલો અસ્બાબસે ભી ઉસકો ફરાગે ખાતિર ઔર સુકૂને કલ્બ મયસ્સર ન હો, દિલ હર ચીઝકી તલબમેં આવારા હો, ઔર હિર્સકે ગમોંસે કે યે નહી વો નહી, હાલ તારીક ઔર વકત ખરાબ રહે ઔર મોમિને મુતવક્કલ કી તરહ ઉસકો સુકૂનો ફરાગ (સંતોશ-ચૈન) હાસિલ હી ન હો, જિસકો હયાતે

તૈયબહ કહતે હૈં "કાલ તઆલા ફલનુહયિ યન્નહૂ હયાતન તૈયેબહ" ઔર કબ્રકી તંગ ઝિંદગાની યે હૈ કે હદીસ શરીફમેં વારિદ હુવા કે, કાફિર પર નિન્યાન્વે અઝદહે (અજગરો) ઉસકી કબ્રમેં મુસલ્લત કિયે જાતે હૈં. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા. (શાને નુઝૂલ) : યે આયત અસ્વદ ઈબ્ને અબ્દુલ ઉઝઝા મખ્ઝૂમી કે હકમેં નાઝિલ હૂઈ. ઔર કબ્રકી ઝિંદગાનીસે મુરાદ કબ્રકા ઉસ સખ્તીસે દબાના હૈ જિસસે એક તરફકી પસ્લિયાં દૂસરી તરફ આ જાતી હૈ, ઔર આખેરતકી તંગ ઝિંદગાની જહન્નમકે અઝાબ હૈ જહાં ઝક્કૂમ (થોળ) ઔર ખૌલતા (ઉકલતા) પાની ઔર જહન્નમિયોંકે ખૂન ઔર ઉનકે પીપ (પરૂ) ખાને પીનેકો દી જાએગી. ઔર દીનમેં તંગ ઝિંદગાની યે હૈ કે નેકીકી રાહેં તંગ હો જાએં ઔર આદમી કસ્બે હરામમેં મુબ્તેલા હો. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે, બંદેકો થોળા મિલે યા બહુત અગર ખૌફે ખુદા નહી તો ઉસમેં કુછ ભલાઈ નહી, ઔર યે તંગ ઝિંદગાની હૈ. (તફસીરે કબીર વ ખાઝિન વ મદારિક વગૈરા) (૧૮૯) દુનિયામેં (૧૯૦) તૂ ઉન પર ઈમાન ન લાયા ઔર. (૧૯૧) જહન્નમકી આગમેં જલા કરેગા. (૧૯૨) જો રસૂલોંકો નહી માનતી થી. (૧૯૩) યા'ની કુરૈશ અપને સફરોંમેં ઉનકે દયાર પર ગુઝરતે હૈં ઔર ઉનકી હલાકતકે નિશાન દેખતે હૈં. (૧૯૪) જો ઈબ્રત હાસિલ કરે ઔર સમઝે કે અંબિયાકી તકઝીબ ઔર ઉનકી મુખાલિફતકા અંજામ બુરા હૈ. (૧૯૫) યા'ની યે કે ઉમ્મતે મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે અઝાબમેં તાખીર કી જાએગી. (૧૯૬) દુનિયાહી મેં. (૧૯૭) યા'ની રોઝે કિયામત. (૧૯૮) ઈસસે નમાઝે ફજર મુરાદ હૈ. (૧૯૯) ઈસસે ઝોહરો અસ્રકી નમાઝેં મુરાદ હૈં જો દિનકે નિસ્ફ આખિરમેં આફતાબકે ઝવાલો ગુરૂબ કે દરમિયાન વાકેઅ હૈં. (૨૦૦) યા'ની મગરિબો ઈશાકી નમાઝેં પળ્હો. (૨૦૧) ફજરો મગરિબકી નમાઝેં, ઉનકી તાકીદન તકરાર ફરમાઈ ગઈ ઔર બા'ઝ મુફસ્સિરીન કબ્લ ગુરૂબસે નમાઝે અસ્ર ઔર અતરાફે નિહારસે ઝોહર મુરાદ લેતે હૈં , ઉનકી તવજ્જોહ (સબબ) યે હૈ કે નમાઝે ઝોહર ઝવાલકે બા'દ હૈ ઔર ઉસ વક્ત દિનકી નિસ્ફ અવ્વલ ઔર નિસ્ફ આખિર કે અતરાફ મિલતે હૈં, નિસ્ફ અવ્વલકી ઈન્તેહાઈ ઔર નિસ્ફ આખિરકી ઈબ્તેદા (મદારિક વ ખાઝિન). (૨૦૨) અલ્લાહકે ફઝલો અતા ઔર ઉસકે ઈનામો ઈકરામસે કે તુમ્હેં ઉમ્મતકે હકમેં શફીઅ બનાકર તુમ્હારી શફાઅત કુબૂલ ફરમાએ ઔર તુમ્હેં રાઝી કરે, જૈસાકે ઉસને ફરમાયા હૈ "વ-લ-સૌફ યુઅતીક રબ્બુક ફતર્દા". (૨૦૩) યા'ની અસ્નાફો ઈકસામે કુફ્ફાર યહૂદો નસારા વગૈરાકો જો દુન્યવી સાઝો સામાન દિયા હૈ, મોમિનકો ચાહિયેકે ઉસકો ઈસ્તેહસાન વ એઅજાબકી નઝરસે ન દેખે. હસન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા કે નાફરમાનોંકે તુમ્તરાક (શાનો શૌકત) ન દેખો લેકિન યે દેખો કે ગુનાહ ઔર મા'સિયતકી ઝિલ્લત કિસ તરહ ઉનકી ગરદનોંસે નમૂદાર હૈ. (૨૦૪) ઈસ તરહકે જિત્ની ઉન પર લા'નત ઝયાદા હો ઉત્ની હી ઉન પર સરકશી ઔર ઉનકા તુગ્યાન બળ્હે ઔર વો સઝાએ આખેરતકે સઝાવાર હોં. (૨૦૫) યાની જન્નત ઔર ઉસકી ને'મતે (૨૦૬) ઔર ઉસકા મુકલ્લફ નહી કરતે (તકલીફ નહી દેતે) કે હમારી ખલ્કકો રોઝી દે યા અપને નફસ ઔર અપને અહલકી રોઝીકા ઝિમ્મેદાર હો બલ્કે. (૨૦૭) ઔર ઉન્હેં ભી તૂ રોઝીકે ગમમેં ન પળ, અપને દિલકો અમ્રે આખેરતકે લિયે ફારિગ રખ કે જો અલ્લાહ કે કામમેં હોતા હૈ અલ્લાહ ઉસકી કારસાઝી કરતા હૈ. (૨૦૮) યા'ની સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ. (૨૦૯) જો ઉનકી સેહતે નબુવ્વત પર દલાલત કરે. બાવજૂદ યે કે આયાતે કસીરા આ ચુકી થી ઔર મો'જિઝાતકા મુતવાતિર ઝહૂર હો રહા થા, ફિર કુફ્ફાર ઉન સબસે અંધે બને ઔર ઉન્હોંને હુઝૂરકી નિસ્બત યે કહ દિયા કે આપ અપને રબકે પાસસે કોઈ નિશાની કયૂં નહી લાતે ? ઉસકે જવાબમેં અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ફરમાતા હૈ. (૨૧૦) યા'ની કુર્આન ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી બશારત ઔર આપકી નુબુવ્વત વ બઅસતકા ઝિક, યે કૈસે આ'ઝમ આયાત (નિશાનિયાં) હૈં, ઉનકે હોતે હુવે ઔર કિસી નિશાનીકી તલબ કરનેકા કયા મૌકા હૈ. (૨૧૧) રોઝે કિયામત. (૨૧૨) હમભી ઔ રતુમભી. શાને નુઝૂલ : મુશ્રેકીનને કહા થા કે હમ ઝમાનેકે હવાદિસ ઔર ઈન્કેલાબકા ઈંતેઝાર કરતે હૈં કે કબ મુસલમાનોં પર આએં ઔર ઉનકા કિસ્સા તમામ હો, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હૂઈ ઔર બતાયા ગયા કે તુમ મુસલમાનોંકી તબાહીઓ બર્બાદીકા ઈંતેઝાર કર રહે હો ઔર મુસલમાન તુમ્હારે ઉકૂબત વ અઝાબકા ઈંતેઝાર કર રહે હૈં (૨૧૩) જબ ખુદાકા હુકમ આએગા ઔર કિયામત કાઈમ હોગી.

(પારહ સોલ્હવાં કા-લ અ-લમ ખત્મ શુદ)

سُوْرَةُ الْاَنْبِيَآءِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِيْ غَفْلَةٍ مُّعْرِضُوْنَ ۝
مَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنْ رَّبِّهِمْ مُّحْدَثٍ اِلَّا اسْتَمَعُوْهُ
وَهُمْ يَلْعَبُوْنَ ۙ لَاهِيَةً قُلُوْبُهُمْ ؕ وَاَسَرُّوا النَّجْوَى ۖ
الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۖ هَلْ هٰذَآ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۚ اَفَتَاْتُوْنَ
السِّحْرَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ۝ قٰلَ رَبِّيْ يَعْلَمُ الْقَوْلَ
فِى السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ۫ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝ بَلْ
قَالُوْٓا اَضْغَاثُ اَحْلَامٍۢ بَلِ افْتَرٰىهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ ۚ
فَلْيَاْتِنَا بِاٰيَةٍ كَمَآ اُرْسِلَ الْاَوَّلُوْنَ ۝ مَآ اٰمَنَتْ
قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا ۚ اَفَهُمْ يُؤْمِنُوْنَ ۝
وَمَآ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِيْٓ اِلَيْهِمْ
فَسْـَٔلُوْٓا اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝

(૨૧) સૂરએ અંબિયા

(મક્કી) ૧૧૨ આયતેં ઔર ૭ રૂકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

ઈક્-ત-ર-બ લિન્નાસિ

લોગોંકા હિસાબ
હિ઼સાબુહુમ વહુમ ફી ગ઼ફ-લતિમ મુઅ્-રિદૂન
નઝદીક ઔર વોહ ગફલતમેં મુંહ ફેરે હૈં
(૧) મા યઅ-તીહિમ મિન ઝ઼િક-રિમ-
(૨) જબ ઉનકે રબકે પાસસે ઉન્હેં કોઈ
મિર-રબ્બિહિમ મુહ્-દસિન ઈલ્લસ્ત-મ-ઊહુ વહુમ યલ-અ્બૂન (૨) લાહિ-ય-તન
નઈ નસીહત આતી હૈ તો ઉસે નહીં સુનતે મગર ખેલતે હુએ (૩) ઉનકે દિલ ખેલમેં
કુલૂબુહુમ વ અ-સર્રુન-નજવલ- લઝ઼ી-ન ઝ઼-લમૂ હલ હાઝ઼ા ઈલ્લા બ-શ-રુમ-
પડે હૈં (૪) ઔર ઝાલિમોંને આપસમેં ખુફિયા મશ્વરત કી (૫) કે યે કૌન હૈં ? એક તુમ્હીં
મિસ્લુકુમ અ-ફ-તઅતૂનસ-સિહ્-ર વ અન્તુમ તુબ-સ્રિૂન (૩) કા-લ રબ્બી યઅ્-
જૈસે આદમી તો હૈં (૬) કયા જાદૂકે પાસ જાતે હો ઔર દેખ-ભાલકર નબીને ફરમાયા મેરા રબ
લમુલ્કૌ-લ ફિસ્સમાઈ વલઅર્દિ વહુવસ- સમીઉ઼લ-અ઼લીમ (૪) બલ કાલૂ અદ્ગ઼ાસુ
જાનતા હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હર બાતકો ઔર વોહી હૈ સુનતા જાનતા (૭) બલ્કે બોલે પરેશાન
અહ્-લામિમ-બલિફ-તરાહુ બલ હુ-વ શાઈ઼રુન ફલ-યઅ-તિના બિઆયાતિન કમા
ખ્વાબેં હૈં (૮) બલ્કે ઉનકી ગઢ઼ન્ત હૈં (૯) બલ્કે યે શાઈર હૈં (૧૦) તો હમારે પાસ કોઈ નિશાની લાએ જૈસે અગલે
ઉર્સિલલ-અવ્વલૂન (૫) મા આ-મ-નત ક઼બ્લહુમ મિન ક઼ર-યતિન અહ-લક-નાહા
ભેજે ગએ થે (૧૧) ઉનસે પેહલે કોઈ બસ્તી ઈમાન ન લાઈ જિસે હમને હિલાક કિયા તો કયા
અ-ફહુમ યુઅ-મિનૂન (૬) વમા અર્સલ્ના ક઼બ-લ-ક ઈલ્લા રિજાલન નૂહી ઈલૈહિમ
યે ઈમાન લાએંગે (૧૨) ઔર હમને તુમસે પેહલે ન ભેજે મગર મર્દ જિન્હેં હમ ''વહી'' કરતે (૧૩)
ફસ્અલૂ અહ-લઝ઼-ઝ઼િકરિ ઈન કુન્તુમ લા તઅ્-લમૂન (૭)
તો અય લોગો ! ઈલ્મવાલોંસે પૂછો અગર તુમ્હેં ઈલ્મ ન હો (૧૪)

સૂરતે અંબિયા : (૧) સૂરતે અંબિયા મક્કિયહ હૈ, ઈસમેં સાત રૂકૂઅ ઔર એકસો બારહ આયતેં ઔર એક હઝાર એકસો છયાસી કલિમે ઔર ચાર હઝાર આઠસો નવ્વે હુરૂફ હૈં. (૨) યા'ની હિસાબે આ'માલકા વક્ત રોઝે કિયામત કરીબ આ ગયા ઔર લોગ અભી તક ગફલતમેં હૈં. શાને નુઝૂલ : યે આયત મુન્કિરીને બઅસકે હકમેં નાઝિલ હૂઈ જો મરનેકે બાદ ઝિંદા કિયે જાનેકો નહીં માનતે થે ઔર રોઝે કિયામતકો ગુઝરે હૂએ ઝમાનેકે એ'તબારસે કરીબ બતાયા ગયા કયૂંકે જિતને દિન ગુઝરતે જાતે હૈં, આને વાલા દિન કરીબ હોતા જાતા હૈ. (૩) ન ઉસસે પંદપઝીર હોં, ન ઈબ્રત હાસિલ કરેં, ન આનેવાલે વક્તકે લિયે કુછ તૈયારી કરેં. (૪) અલ્લાહકી યાદસે ગાફિલ હૈં. (૫) ઔર ઉસકે ઈખ્ફામેં બહોત મુબાલેગા કિયા મગર અલ્લાહ તઆલાને ઉનકા રાઝ ફાશ

وَمَا جَعَلْنٰهُمْ جَسَدًا لَّا يَأْكُلُوْنَ الطَّعَامَ وَمَا
كَانُوْا خٰلِدِيْنَ ۝ ثُمَّ صَدَقْنٰهُمُ الْوَعْدَ فَاَنْجَيْنٰهُمْ
وَمَنْ نَّشَآءُ وَاَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِيْنَ ۝ لَقَدْ اَنْزَلْنَآ
اِلَيْكُمْ كِتٰبًا فِيْهِ ذِكْرُكُمْ ۚ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝ وَكَمْ
قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَّاَنْشَاْنَا
بَعْدَهَا قَوْمًا اٰخَرِيْنَ ۝ فَلَمَّآ اَحَسُّوْا بَاْسَنَآ اِذَا
هُمْ مِّنْهَا يَرْكُضُوْنَ ۝ لَا تَرْكُضُوْا وَارْجِعُوْآ اِلٰى مَآ
اُتْرِفْتُمْ فِيْهِ وَمَسٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُوْنَ ۝ قَالُوْا
يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ۝ فَمَا زَالَتْ تِّلْكَ
دَعْوٰىهُمْ حَتّٰى جَعَلْنٰهُمْ حَصِيْدًا خٰمِدِيْنَ ۝ وَمَا
خَلَقْنَا السَّمَآءَ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لٰعِبِيْنَ ۝ لَوْ
اَرَدْنَآ اَنْ نَّتَّخِذَ لَهْوًا لَّاتَّخَذْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّآ
اِنْ كُنَّا فٰعِلِيْنَ ۝ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى

منزل ٤

વમા જ-અલ્નાહુમ જ-સ-દલ્લા યઅ-કુલૂનત્-
ઔર હમને ઉન્હેં (૧૫) ખાલી બદન ન બનાયા કે
તઆ-મ વમા કાનૂ ખ઼ાલિદીન (૮)
ખાના ન ખાએં (૧૬) ઔર ન વોહ દુનિયામેં હમેશા રહેં
સુમ્મ સ-દક-નાહુમુલ વઅ-દ ફ-અન્જૈનાહુમ
ફિર હમને અપના વાદા ઉન્હેં સચ્ચા કર દિખાયા (૧૭) તો ઉન્હેં નજાત દી
વ મન નશાઉ વ અહલક-નલ મુસ્રિફીન (૯)
ઔર જિનકો ચાહી (૧૮) ઔર હદસે બઢનેવાલોંકો (૧૯) હિલાક કર
લ-કદ અન્ઝલ્ના ઈલૈકુમ કિતાબન ફીહિ
દિયા બેશક હમને તુમ્હારી તરફ (૨૦) એક કિતાબ ઉતારી
ઝિક-રુકુમ ✓ અ-ફલા તઅ-કિલૂન (૧૦)
જિસમેં તુમ્હારી નામવરી હૈ (૨૧) તો કયા તુમ્હેં અકલ નહીં (૨૨)
વ કમ ક-સમ્ના મિનકર-યતિન કાનત
ઔર કિતની હી બસ્તિયાં હમને તબાહ
ઝ઼ાલિ-મ-તંવ-વ અન્શઅના બઅ-દહા કૌમન આખ઼રીન (૧૧) ફ-લમ્મા
કર દીં કે વોહ સિતમગાર થીં ઔર ઉનકે બાદ ઔર કૌમ પૈદાકી (૨૩) તો જબ ઉન્હોંને (૨૪)
મં ૪ **અ-હસ્સૂ બઅ-સના ઈઝ઼ા હુમ મિન્હા યરકુદૂન ✓ (૧૨) લા તરકુદૂ વર્જિઊ**
હમારા અઝાબ પાયા જભી વોહ ઉસસે ભાગને લગે (૨૫) ન ભાગો ઔર લૌટકે જાવ
ઈલા મા ઉત્રિફતુમ ફીહિ વ મસાકિનિકુમ લ-અલ્લકુમ તુસ્અલૂન (૧૩) કાલૂ
ઉન આસાઈશોંકી તરફ જો તુમકો દી ગઈ થી ઔર અપને મકાનોંકી તરફ શાયદ તુમસે પૂછના હો (૨૬) બોલે
યાવૈલના ઈન્ના કુન્ના ઝ઼ાલિમીન (૧૪) ફ-મા ઝ઼ાલત તિલ્ક દઅ-વાહુમ
હાએ ખરાબી હમારી બેશક હમ ઝાલિમ થે (૨૭) તો વોહ યેહી પુકારતે રહે યહાં તક કે હમને
હત્તા જ-અલ્નાહુમ હસીદન ખ઼ામિદીન (૧૫) વમા ખ઼-લક઼નસ્સમા-અ
ઉન્હેં કર દિયા કાટે હુવે (૨૮) બુઝે હુવે ઔર હમને આસ્માન ઔર
વલ્અર્દ વમા બૈનહુમા લાઈબીન (૧૬) લૌ અ-રદના અન
ઝમીન ઔર જો કુછ ઉનકે દરમિયાન હૈ અબસ ન બનાએ (૨૯) અગર હમ કોઈ બેહલાવા
નત્તખ઼િ-ઝ઼ લહવલ-લત્ત-ખઝ઼નાહુ મિલ્લદુન્ના ✓ ઈન કુન્ના
ઈખ્તિયાર કરના ચાહતે (૩૦) તો અપને પાસસે ઈખ્તિયાર કરતે અગર હમેં
ફાઈલીન (૧૭) બલ નક-ઝ઼િફુ બિલ્હક્કિ અ-લલ
કરના હોતા (૩૧) બલકે હમ હક્ક કો બાતિલ પર

કર દિયા ઔર બયાન ફરમા દિયા કે, વો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી નિસ્બત યે કહતે હૈં (૬) યે કુફ્ફાર એક ઉસૂલ થા કે જબ યે બાત લોગોંકે ઝહનનશીન કર દી જાએગી કે વો તુમ જૈસે બશર હૈં તો ફિર કોઈ ઉન પર ઈમાન નહીં લાએગા. હુઝૂરકે ઝમાનેકે કુફ્ફાર ને યે બાત કહી ઔર ઉસકો છુપાયા લેકિન આજકલકે બા'ઝ બેબાક યે કલિમા (બોલ) એલાનકે સાથ કહતે હૈં ઔર નહીં શરમાતે. કુફ્ફાર યે મકૌલા કહતે વકત જાનતે થે કે ઉનકી બાત કિસીકે દિલમેં જમેગી નહીં કયૂંકે લોગ રાતદિન મો'જિઝાત દેખતે હૈં વો કિસ તરહ બાવર કર સકેંગે કે, હુઝૂર હમારી તરહ બશર હૈં! ઈસલિયે ઉન્હોંને મો'જિઝાતકો જાદૂ બતા દિયા ઔર કહા. (૭) ઉસસે કોઈ ચીઝ છૂપ નહીં સકતી ખ્વાહ કિતને હી પર્દે ઔર રાઝમેં રખ્ખી ગઈ હો. ઉનકા રાઝ

الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ ۚ وَلَكُمُ الْوَيْلُ
مِمَّا تَصِفُونَ ۝ وَلَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ
وَمَنْ عِندَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ
وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ۝ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
لَا يَفْتُرُونَ ۝ أَمِ اتَّخَذُوا آلِهَةً مِّنَ الْأَرْضِ
هُمْ يُنشِرُونَ ۝ لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ
لَفَسَدَتَا ۚ فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا
يَصِفُونَ ۝ لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ۝
أَمِ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ آلِهَةً ۖ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ ۖ
هَٰذَا ذِكْرُ مَن مَّعِيَ وَذِكْرُ مَن قَبْلِي ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ ۖ فَهُم مُّعْرِضُونَ ۝ وَمَا أَرْسَلْنَا
مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا
إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ۝ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَٰنُ

બાતિલિ ફ-યદ-મગુહૂ ફઈઝા હુ-વ ઝાહિક઼ ◆ વ
ફેંક મારતે હૈં તો વોહ ઉસકા ભેજા નિકાલ દેતા હૈ તો જભી વોહ મિટકર રેહ

લકુમુલવૈલુ મિમ્મા તસિ઼ફૂન (૧૮) વ
જાતા હૈ (૩૨) ઔર તુમ્હારી ખરાબી હૈ (૩૩) ઉન બાતોંસે જો બનાતે હો

લહૂ મન ફિસ્સમાવાતિ વલઅર્દ઼ ◆ વ મન
(૩૪) ઔર ઉસીકે હૈં જિતને આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હૈં

ઈન્દહૂ લા યસ્તક-બિરૂ-ન અ઼ન ઈ઼બાદતિહી
(૩૫) ઔર ઉસકે પાસવાલે (૩૬) ઉસકી ઈબાદતસે

વલા યસ્તહ઼-સિરૂન ટ (૧૯) યુસબ-
તકબ્બુર નહીં કરતે ઔર ન થકેં રાત-દિન

બિહૂનલ્લૈ-લ વન્નહા-ર લા યફતુરૂન (૨૦)
ઉસકી પાકી બોલતે હૈં ઔર સુસ્તી નહીં કરતે (૩૭)

અમિત્ત-ખ઼ઝૂ આલિહતમ-મિનલ-અર્દ઼િ હુમ
કયા ઉન્હોંને ઝમીનમેં કુછ ઐસે ખુદા બના લિયે હૈં (૩૮) કે વોહ કુછ

યુન્શિરૂન (૨૧) લૌ કા-ન ફીહિમા આલિહતુન ઈલ્લલ્લાહુ લ-ફ-સ-દતા
પૈદા કરતે હૈં (૩૯) અગર આસ્માન ઔર ઝમીનમેં અલ્લાહકે સિવા ઔર ખુદા હોતે તો ઝરૂર

ફ-સુબ્હ઼ાનલ્લાહિ રબ્બિલ-અ઼ર્શિ અ઼મ્મા યસિ઼ફૂન (૨૨) લા યુસ્અલુ મં ૪
વોહ (૪૦) તબાહ હો જાતે (૪૧) તો પાકી હૈ અલ્લાહ અર્શકે માલિકકો ઉન બાતોંસે જો યે બનાતે હૈં (૪૨) ઉસસે નહીં

અ઼મ્મા યફ-અ઼લુ વહુમ યુસ્અલૂન (૨૩) અમિત્ત- ખ઼ઝૂ મિન દૂનિહી
પૂછા જાતા જો વોહ કરે (૪૩) ઔર ઉન સબસે સવાલ હોગા (૪૪) કયા અલ્લાહકે સિવા ઔર ખુદા બના

આલિ-હહ ◆ કુલ હાતૂ બુર્હાનકુમ ટ હાઝ઼ા ઝ઼િક-રુ મમ્મઈ-ય વ
રખે હૈં તુમ ફરમાઓ (૪૫) અપની દલીલ લાઓ (૪૬) યે કુર્આન મેરે સાથ વાલોં કા ઝિક્ર હૈ (૪૭) ઔર

ઝ઼િક-રુ મન ક઼બ્લી ◆ બલ અક-સ઼રુ-હુમ લા યઅ઼- લમૂ-નલ ∥ હ઼ક઼્ક઼
મુઝસે અગલોકા તઝકેરા (૪૮) બલ્કે ઉનમેં અકસર હક્ક કો નહીં જાનતે તો

ફહુમ મુઅ઼-રિદૂ઼ન (૨૪) વમા અર્સલ્ના મિન ક઼બ્લિ-ક મિર્રસૂલિન
વોહ રૂ-ગરદાં હૈં (૪૯) ઔર હમને તુમસે પેહલે કોઈ રસૂલ ન ભેજા મગર યે કે

ઈલ્લા નૂહ઼ી ઈલૈહિ અન્નહૂ લા ઈલા-હ ઈલ્લા
હમ ઉસકી તરફ "વહી" ફરમાતે કે મેરે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં

અ-ન ફઅ઼-બુદૂન (૨૫) વ ક઼ાલુત્ત-ખ઼-ઝ઼ર-રહ઼માનુ
તો મુઝીકો પૂજો ઔર બોલે રહમાનને

ભી ઈસમેં ઝાહિર ફરમા દિયા ઈસકે બાદ કુર્આનેકરીમસે ઉન્હેં સખ્ત પરેશાની વ હૈરાની લાહિક થી કે ઉસકા કિસ તરહ ઈન્કાર કરે. વો ઐસા મો'જિઝા હૈ જિસને તમામ મુલ્કકે માયએ નાઝ માહિરોંકો આજિઝ વ મુતહૈય્યર કર દિયા ઔર વો ઉસકી દો ચાર આયતોંકી મિસ્લ કલામ બનાકર નહીં લા સકે. ઈસ પરેશાનીમેં ઉન્હોંને કુર્આને કરીમકી નિસ્બત મુખ્તલિફ કિસ્મકી બાતેં કહીં જિનકા બયાન અગલી આયતમેં હૈ. (૮) ઉનકો નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ વહી એ ઈલાહી સમઝ ગએ હૈં કુફ્ફારને યે કહકર સોચા કે બાત ચસ્પાં નહીં હો સકેગી તો અબ ઉસકો છોળકર કહને લગે. (૯) યે કહકર ખયાલ હુવા કે લોગ કહેંગે કે અગર યે કલામ હઝરતકા બનાયા હુવા હૈ ઔર તુમ ઉન્હેં અપને મિસ્લ બશર ભી કહતે હો તો તુમ ઐસા કલામ કયૂં નહીં

وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ ۭ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُوْنَ ۙ لَا يَسْبِقُوْنَهٗ
بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِاَمْرِهٖ يَعْمَلُوْنَ ۝ يَعْلَمُ مَا
بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُوْنَ ۙ اِلَّا لِمَنِ
ارْتَضٰى وَهُمْ مِّنْ خَشْيَتِهٖ مُشْفِقُوْنَ ۝ وَمَنْ
يَّقُلْ مِنْهُمْ اِنِّىْٓ اِلٰهٌ مِّنْ دُوْنِهٖ فَذٰلِكَ نَجْزِيْهِ
جَهَنَّمَ ۭ كَذٰلِكَ نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ۝ اَوَلَمْ يَرَ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ كَانَتَا
رَتْقًا فَفَتَقْنٰهُمَا ۭ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاۗءِ كُلَّ شَيْءٍ
حَيٍّ ۭ اَفَلَا يُؤْمِنُوْنَ ۝ وَجَعَلْنَا فِي الْاَرْضِ رَوَاسِيَ
اَنْ تَمِيْدَ بِهِمْ ۠ وَجَعَلْنَا فِيْهَا فِجَاجًا سُبُلًا
لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُوْنَ ۝ وَجَعَلْنَا السَّمَاۗءَ سَقْفًا
مَّحْفُوْظًا ښ وَّهُمْ عَنْ اٰيٰتِهَا مُعْرِضُوْنَ ۝ وَهُوَ
الَّذِيْ خَلَقَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۭ

વ-લ-દન સુબ્હાનહુ ॰ બલ ઈબાદુમ-મુક-રમૂ-ન॰
બેટા ઈખ્તિયાર કિયા (૫૦) પાક હૈ વોહ (૫૧) બલ્કે બન્દે હૈં ઈઝઝતવાલે
(૨૬) લા યસ્બિકૂનહૂ બિલ્કૌલિ વહુમ
(૫૨) બાતમેં ઉસસે સબ્કત નહીં કરતે ઔર વોહ ઉસીકે
બિઅમ્રિહી યઅ્-મલૂન (૨૭) યઅ્-લમુ
હુકમ પર કારબન્દ હોતે હૈં વોહ જાનતા હૈ
મા બૈ-ન ઐદીહિમ વમા ખ઼લ્ફહુમ વલા
જો ઉનકે આગે હૈ ઔર જો ઉનકે પીછે હૈ (૫૩) ઔર શફાઅત નહીં
યશ્ફઉ઼-ન ॰ ઈલ્લા લિ-મનિર-તદ઼ા વ
કરતે મગર ઉસકે લિયે જિસે વોહ પસંદ ફરમાએ (૫૪) ઔર
હુમ મિન ખ઼શ્યતિહી મુશ્ફિક઼ૂન (૨૮) વ
વોહ ઉસકે ખૌફસે ડર રહે હૈં ઔર
મંય્યકુલ મિન્હુમ ઈન્ની ઈલાહુમ-મિન
ઉનમેં જો કોઈ કહે કે મૈં અલ્લાહકે સિવા મા'બૂદ હૂં (૫૫) તો ઉસે

૬ દૂનિહી ફઝ઼ાલિ-ક નજ-ઝીહિ જહન્નમ ॰ કઝ઼ાલિ-ક નજ-ઝિઝ઼-ઝ઼ાલિમીન ૬ (૨૯)
હમ જહન્નમકી જઝા દેંગે હમ ઐસી હી સઝા દેતે હૈં સિતમગારોંકો
મં ૪ અ-વ લમ ય-રલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ અન્નસ- સમાવાતિ વલઅર્દ઼
કયા કાફિરોંને યે ખયાલ ન કિયા કે આસ્માન ઔર ઝમીન
કાનતા રત્ક઼ન ફ-ફ-તક઼-નાહુમા ॰ વ જ-અલ્ના મિનલ્માઈ કુલ્લ
બન્દ થે તો હમને ઉન્હેં ખોલા (૫૬) ઔર હમને હર જાનદાર ચીઝ પાનીસે
શૈઈન હ઼ય્ય ॰ અ-ફલા યુઅ-મિનૂન (૩૦) વ જ-અલ્ના ફ઼િલઅર્દ઼િ
બનાઈ (૫૭) તો કયા વોહ ઈમાન લાએંગે ઔર ઝમીનમેં હમને
રવાસિ-ય અન તમી-દ બિહિમ ॰ વ જ-અલ્ના ફીહા ફ઼િજાજન
લંગર ડાલે (૫૮) કે ઉન્હેં લેકર ન કાંપે ઔર હમને ઉસમેં કુશાદા રાહેં રખી કે
સુબુલલ-લ-અ઼લ્લહુમ યહ-તદૂન (૩૧) વ જઅ઼લનસ્સમા-અ
કહીં વોહ રાહ પાએં (૫૯) ઔર હમને આસ્માનોંકો
સક઼-ફમ-મહ઼ફૂઝ઼ંવ ॰ વહુમ અ઼ન આયાતિહા મુઅ્-રિદૂન (૩૨) વ
છત બનાયા નિગાહ રખી ગઈ (૬૦) ઔર વોહ (૬૧) ઉસકી નિશાનિયોંસે રૂ-ગરદાં હૈં (૬૨) ઔર
હુવલ્લઝ઼ી ખ઼-લ-ક઼લ્લૈ-લ વન્નહા-ર વશ્શમ-સ વલ્ક઼-મર॰
વોહી હૈ જિસને બનાએ રાત (૬૩) ઔર દિન (૬૪) ઔર સૂરજ ઔર ચાંદ

બના સકતે, યે ખયાલ કરકે ઈસ બાતકો ભી છોળા ઔર કેહને લગે. (૧૦) ઔર યે કલામ શે'ર હૈ, ઈસી તરહકી બાતેં બનાતે રહે, કિસી એક બાત પર કાઈમ ન રહ સકે, ઔર અહલે બાતિલ કઝઝાબોંકા યહી હાલ હોતા હૈ. અબ ઉન્હોંને સમઝાકે ઈન બાતોંમેંસે કોઈ બાત ભી ચલનેવાલી નહીં તો કહને લગે. (૧૧) ઉસકે રદ વ જવાબમેં અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ફરમાતા હૈ (૧૨) મા'ના યે હૈં કે ઉનસે પહલે લોગોંકે પાસ જો નિશાનિયાં આઈ તો વો ઉન પર ઈમાન ન લાએ ઔર ઉનકી તકઝીબ કરને (ઝુટલાને) લગે ઔર ઈસ સબબસે હિલાક કર દિયે ગએ તો કયા યે લોગ નિશાની દેખકર ઈમાન લે આએંગે ? બાવજૂદ યે કે ઉનકી સરકશી ઉનસે બઢી હુઈ હૈ. (૧૩) યે ઉનકે કલામે સાબિકકા રદ હૈ કે અંબિયાકા સૂરતે બશરીમેં ઝુહૂર ફરમાના નુબુવ્વતકે

كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن
قَبْلِكَ الْخُلْدَ ۖ أَفَإِن مِّتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ ﴿٣٤﴾
كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ۗ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ
وَالْخَيْرِ فِتْنَةً ۖ وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَا
رَآكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا
أَهَٰذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ وَهُم بِذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ
هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٦﴾ خُلِقَ الْإِنسَانُ مِنْ عَجَلٍ ۚ سَأُرِيكُمْ
آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا
الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾ لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ
كَفَرُوا حِينَ لَا يَكُفُّونَ عَن وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا
عَن ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلْ تَأْتِيهِم
بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ
يُنظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن

કુલ્લુન ફી ફ-લકિંય્યસબહૂન (૩૩) વ
હર એક એક ઘેરેમેં પૈર રહા હૈ (૬૫) ઔર
મા જ-અ़લ્ના લિબ-શ-રિમ મિન
હમને તુમસે પેહલે કિસી આદમીકે લિયે
ક़બ્લિકલ ખુલ્દ ط અ-ફઈમ-મિત્ત
દુનિયામે હમેશગી ન બનાઈ (૬૬) તો ક્યા અગર તુમ ઈન્તકાલ
ફહુમુલ-ખ़ાલિદૂન (૩૪) કુલ્લુ નફ-સિન
ફરમાઓ તો વે હમેશા રહેંગે (૬૭) હર જાનકો
ઝ़ાઈક़-તુલ-મૌત ط વ નબ્લૂકુમ બિશ્શર્રિ
મૌતકા મઝા ચખના હૈ ઔર હમ તુમ્હારી આઝમાઈશ કરતે હૈં બુરાઈ
વલ્ખ़ૈરિ ફિત્નહ ط વઈલૈના
ઔર ભલાઈસે (૬૮) જાંચનેકો (૬૯) ઔર હમારી તરફ તુમ્હેં
તુર્જઊ़ન (૩૫) વઈઝ़ા રઆકલ્લઝ़ી-ન
લૌટ કર આના હૈ (૭૦) ઔર જબ કાફિર તુમ્હેં
ક-ફરૂ ઈંય્યત્તખિ़ઝૂ़ન-ક ઈલ્લા હુઝુવા ط અહાઝ़લ્લઝ़ી યઝ़-કુરુ
દેખતે હૈં તો તુમ્હેં નહીં ઠેહરાતે મગર ઠઠ્ઠા (૭૧) ક્યા યે હૈં જો તુમ્હારે ખુદાઓંકો
આલિ-હ-તકુમ ج વહુમ બિઝિ़ક-રિર્રહ़માનિ હુમ કાફિરૂન (૩૬)
બુરા કેહતે હૈં ઔર વોહ (૭૨) રહમાન હી કી યાદસે મુન્કિર હૈં (૭૩)
ખુલિક़લ-ઈન્સાનુ મિન અ़-જલ ط સઉરીકુમ આયાતી ફલા
આદમી જલ્દબાઝ બનાયા ગયા અબ તુમ્હેં અપની નિશાનિયાં દિખાઊંગા
તસ્તઅ़-જિલૂન (૩૭) વ યકૂલૂ-ન મતા હાઝ़લ વઅ़-દુ ઈન કુન્તુમ
મુઝસે જલ્દી ન કરો (૭૪) ઔર કેહતે હૈં કબ હોગા યે વાદા (૭૫) અગર તુમ
સ़ાદિક़ીન (૩૮) લૌ યઅ़-લમુલ્લઝ़ી-ન ક-ફરૂ હી़-ન લા યકુફ્-ફૂ-ન
સચ્ચે હો કિસી તરહ જાન્તે કાફિર ઉસ વકતકો જબ ન રોક સકેંગે અપને
અ़ંવ્વુજૂહિ-હિમુન્ના-ર વલા અ़ન ઝુહૂરિહિમ વલા હુમ યુન્સ़રૂન (૩૯)
મુંહોસે આગ (૭૬) ઔર ન અપની પીઠોંસે ઔર ન ઉન્કી મદદ હો (૭૭)
બલ તઅ-તીહિમ બગ़્ત-તન ફ તબ-હતુહુમ ફલા યસ્તતી़ઊ़-ન રદ-દહા
બલ્કે વો ઉન પર અચાનક આ પળેગી (૭૮) તો ઉન્હેં બેહવાસ કર દેગી ફિર ન વોહ ઉસે ફેર સકેંગે ઔર
વલા હુમ યુન્ઝ़રૂન (૪૦) વ લ-ક़દિસ્તુહ-ઝિ-અ બિરુસુલિમ - મિન
ન ઉન્હેં મોહલત દી જાએગી (૭૯) ઔર બેશક તુમસે અગલે રસૂલોંકે સાથ

મં ૪

મનાફી નહીં, હમેશા ઐસા હી હોતા રહા હૈ (૧૪) ક્યૂંકે નાવાકિફકો ઉસસે ચારા હી નહીં કે વાકિફસે દર્યાફત કરે ઔર મરઝ़े જેહલકા ઈલાજ યહી હૈ કે, આલિમસે સવાલ કરે ઔર ઉસકે હુકમ પર આમિલ હો. મસ્અલા : ઈસ આયતસે તકલીદકા વુજૂબ સાબિત હોતા હૈ. યહાં ઉન્હેં ઈલ્મવાલોંસે પૂછનેકા હુકમ દિયા ગયા કે ઉનસે દર્યાફત કરો કે અલ્લાહકે રસૂલ સૂરતે બશરીમેં ઝહૂર ફરમા હૂએ થે યા નહીં? ઈસસે તુમ્હારે તરદ્દુદકા ખાત્મા હો જાએગા. (૧૫) યા'ની અંબિયાકો. (૧૬) તો ઉન પર ખાને પીનેકા એ'તરાઝ કરના ઔર યે કહના કે "માલિ-હાઝર્રસૂલિ યઅકુલુત્તઆમ" મહઝ બેજા હૈ. તમામ અંબિયાકા યહી હાલ થા વો સબ ખાતે ભી થે, પીતે ભી થે. (૧૭) ઉનકે દુશ્મનોંકો હલાક કરને ઔર ઉન્હેં નજાત દેનેકા (૧૮) યા'ની ઈમાનદારોંકો

૪૦

قَبْلِكَ فَحَاقَ بِالَّذِيْنَ سَخِرُوْا مِنْهُمْ مَّا كَانُوْا
بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝ قُلْ مَنْ يَّكْلَؤُكُمْ بِالَّيْلِ وَ
النَّهَارِ مِنَ الرَّحْمٰنِ ۭ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ
مُّعْرِضُوْنَ ۝ اَمْ لَهُمْ اٰلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِّنْ دُوْنِنَا ۭ
لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَ اَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِّنَّا يُصْحَبُوْنَ ۝
بَلْ مَتَّعْنَا هٰٓؤُلَاۗءِ وَاٰبَاۗءَهُمْ حَتّٰى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۭ
اَفَلَا يَرَوْنَ اَنَّا نَاْتِي الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ اَطْرَافِهَا ۭ
اَفَهُمُ الْغٰلِبُوْنَ ۝ قُلْ اِنَّمَآ اُنْذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ ڮ
وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاۗءَ اِذَا مَا يُنْذَرُوْنَ ۝
وَلَىِٕنْ مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُوْلُنَّ
يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ۝ وَنَضَعُ الْمَوَازِيْنَ
الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـــًٔا ۭ وَاِنْ
كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ اَتَيْنَا بِهَا ۭ وَكَفٰى

કબ્લિ-ક ફહા-ક બિલ્લઝી-ન સખિરૂ
ઠઠ્ઠા કિયા ગયા (૮૦) તો મસ્ખરી
મિન્હુમ મા કાનૂ બિહી યસ્તહ-ઝિઊન ૬ (૪૧)
કરનેવાલોંકા ઠઠ્ઠા ઉન્હીકો લે બેઠા (૮૧)
કુલ મંય્યક-લઉકુમ બિલ્લૈલિ વન્નહારિ
તુમ ફરમાઓ શબાના રોઝ કૌન તુમ્હારી નિગેહબાની
મિનર્રહમા ન ۭ બલ હુમ અન ઝિક-રિ
કરતા હૈ રહમાનસે (૮૨) બલ્કે વોહ અપને
રબ્બિહિમ મુઅ-રિદૂન (૪૨) અમ લહુમ
રબકી યાદસે મુંહ ફેરે હૈં (૮૩) કયા ઉનકે કુછ ખુદા
આલિહતુન તમ્નઉહુમ મિન દૂનિના ۭ લા
હૈં (૮૪) જો ઉનકો હમસે બચાતે હૈં (૮૫) વોહ અપની હી જાનોંકો નહી
યસ્તતીઊ-ન નસ્-ર અન્ફુસિહિમ
બચા સકતે (૮૬) ઔર ન હમારી

વલા હુમ મિન્ના યુસ્હબૂન (૪૩) બલ મત્તઅ-ના હૉઉલા-ઇ વ આબા-અહુમ
તરફસે ઉનકી યારી હો બલ્કે હમને ઉનકો (૮૭) ઔર ઉનકે બાપ-દાદાકો
મં ૪ હત્તા તા-લ અલૈહિમુલ ઉમુર ۭ અ-ફલા યરૌ-ન અન્ના નઅ-તિલઅર-દ્
બરતાવા દિયા (૮૮) યહાં તક કે ઝિંદગી ઉન પર દરાઝ હુઇ (૮૯) તો કયા નહી દેખતે કે હમ (૯૦) ઝમીનકો
નન્કુસુહા મિન અત્રાફિહા ۭ અ-ફહુમુલ-ગાલિબૂન (૪૪) કુલ ઈન્નમા
ઉસકે કંનારોંસે ઘટાતે આ રહે હૈં (૯૧) તો કયા યે ગાલિબ હોંગે (૯૨) તુમ ફરમાઓ કે
ઉન્ઝિરુકુમ બિલવહ્-યિ ڮ વલા યસ્મઉસ્-સુમ્મુદદુઆ-અ ઈઝા મા
મૈં તુમકો સિર્ફ "વહી" સે ડરાતા હૂં (૯૩) ઔર બેહરે પુકારના નહીં સુનતે જબ
યુન્ઝરૂન (૪૫) વ લઈમ-મસ્સત્હુમ નફ-હતુમ-મિન અઝાબિ રબ્બિ-ક
ડરાએ જાએં (૯૪) ઔર અગર ઉન્હેં તુમ્હારે રબકે અઝાબકી હવા છૂ જાએ
લ-યકૂલુન્ન યાવૈલના ઈન્ના કુન્ના ઝાલિમીન (૪૬) વ ન-દ્-ઉલ-મવાઝીનલ
તો ઝરૂર કહેંગે હાય ખરાબી હમારી બેશક હમ ઝાલિમ થે (૯૫) ઔર હમ અદ્લકી તરાઝૂમેં
કિસ-ત્ લિયૌમિલ-કિયામતિ ફલા તુઝલમુ નફ-સુન શૈઅ ا ۭ વઈન
રખેંગે કયામતકે દિન તો કિસી જાન પર કુછ ઝુલ્મ ન હોગા ઔર અગર
કા-ન મિસ્કા-લ હબ્બતિમ-મિન ખર-દલિન અતૈના બિહા ۭ વ કફા
કોઇ ચીઝ (૯૬) રાઇકે દાનેકે બરાબર હો તો હમ ઉસે લે આએંગે ઔર હમ કાફી

જિન્હોંને અંબિયાકી તસ્દીક કી. (૧૯) જો અંબિયાકી તકઝીબ કરતે થે (૨૦) અય ગિરોહે કુરૈશ. (૨૧) અગર તુમ ઇસ પર અમલ કરો, યા યે મા'ના હૈં કે વો કિતાબ તુમ્હારી ઝબાનમેં હૈ યા યે કે ઇસમેં તુમ્હારે લિયે નસીહત હૈ યા યે કે ઇસમેં તુમ્હારે દીની ઔર દુન્યવી ઉમૂર ઔર હવાઇજ (ઝુરૂરતોં) કા બયાન હૈ. (૨૨) કે ઇમાન લાકર ઇસ ઇઝઝતો કરામત ઔર સઆદતકો હાસિલ કરો. (૨૩) યા'ની કાફિર થી. (૨૪) યા'ની ઇન ઝાલિમોંને. (૨૫) શાને નુઝૂલઃ મુફસ્સિરીનને ઝિક્ર કિયા હૈ કે સરઝમીને યમનમેં એક બસ્તી હૈ જિસકા નામ હસૂર હૈ, વહાં કે રહનેવાલે અરબ થે, ઉન્હોંને અપને નબીકી તકઝીબ કી (ઝૂટલાયા) ઔર ઉનકો કત્લ કિયા તો અલ્લાહ તઆલાને ઉન પર બખ્ત નસ્ર (બાદશાહ) કો મુસલ્લત કિયા, ઉસને ઉન્હેં કત્લ કિયા ઔર ગિરફતાર કિયા ઔર

بِنَا حٰسِبِيْنَ ۝ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسٰى وَ هٰرُوْنَ
الْفُرْقَانَ وَضِيَآءً وَّ ذِكْرًا لِّلْمُتَّقِيْنَ ۝ الَّذِيْنَ
يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُوْنَ ۝
وَهٰذَا ذِكْرٌ مُّبٰرَكٌ اَنْزَلْنٰهُ ؕ اَفَاَنْتُمْ لَهٗ مُنْكِرُوْنَ ۝
وَلَقَدْ اٰتَيْنَآ اِبْرٰهِيْمَ رُشْدَهٗ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهٖ
عٰلِمِيْنَ ۝ اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖ مَا هٰذِهِ التَّمَاثِيْلُ
الَّتِيْٓ اَنْتُمْ لَهَا عٰكِفُوْنَ ۝ قَالُوْا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا
لَهَا عٰبِدِيْنَ ۝ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ اَنْتُمْ وَ اٰبَآؤُكُمْ
فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝ قَالُوْٓا اَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ اَمْ
اَنْتَ مِنَ اللّٰعِبِيْنَ ۝ قَالَ بَلْ رَّبُّكُمْ رَبُّ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ الَّذِيْ فَطَرَهُنَّ ۖ وَاَنَا عَلٰى
ذٰلِكُمْ مِّنَ الشّٰهِدِيْنَ ۝ وَ تَاللّٰهِ لَاَكِيْدَنَّ
اَصْنَامَكُمْ بَعْدَ اَنْ تُوَلُّوْا مُدْبِرِيْنَ ۝ فَجَعَلَهُمْ

બિના હાસિબીન (૪૭) વ લ-કદ આતૈના
હૈ હિસાબકો ઔર બેશક હમને
મૂસા વ હારૂનલ- ફુરકા-ન વ
મૂસા ઔર હારૂનકો ફૈસલા દિયા (૯૭) ઔર ઉજાલા (૯૮) ઔર
દિયાઅંવ-વ ઝિક-રલ-લિલ્મુત્તકીન ◦ (૪૮)
પરહેઝગારોંકો નસીહત (૯૯)
અલ્લઝી-ન યખ્શૌ-ન રબ્બહુમ બિલગૈબિ
વોહ જો બે-દેખે અપને રબસે કરતે હૈં
વહુમ મિનસ્સાઅતિ મુશ્ફિકૂન (૪૯) વહાઝા
ઔર ઉન્હેં કયામતકા અન્દેશા લગા હુવા હૈ ઔર યે
ઝિક-રુમ મુબા-રકુન અન્ઝલ્નાહુ ⌐ અ-ફ-અન્તુમ
હૈ બરકતવાલા ઝિક્ર કે હમને ઉતારા (૧૦૦) તો કયા તુમ
લહૂ મુન્કિરૂન ૦ ★ (૫૦) વ લ-કદ આતૈના
ઉસકે મુન્કર હો ઔર બેશક હમને

ع ૦ પા ૧૭ ૦ મં ૪

ઈબ્રાહી-મ રુશ્દહૂ મિન કબ્લુ વ કુન્ના બિહી આલિમીન ૮ (૫૧) ઈઝ
ઈબ્રાહીમકો (૧૦૧) પેહલે હી સે ઉસકી નેક રાહ બતા કર દી ઔર હમ ઉસસે ખબરદાર થે (૧૦૨) જબ
કા-લ લિઅબીહિ વ કૌમિહી મા હાઝિહિત-તમાસીલુલ્લતી અન્તુમ
ઉસને અપને બાપ ઔર કૌમસે કહા યે મૂરતેં કયા હૈ (૧૦૩) જિનકે આગે તુમ
લહા આકિફૂન (૫૨) કાલૂ વ-જદ-ના આબા-અના લહા આબિદીન (૫૩)
આસન મારે હો (૧૦૪) બોલે હમને અપને બાપ-દાદા કો ઉનકી પૂજા કરતે પાયા (૧૦૫)
કા-લ લ-કદ કુન્તુમ અન્તુમ વ આબાઉકુમ ફી દલાલિમ-મુબીન (૫૪)
કહા બેશક તુમ ઔર તુમ્હારે બાપ-દાદા સબ ખુલી ગુમરાહીમેં હો
કાલૂ અજિઅ-તના બિલ્હક્કિ અમ અન્ત મિનલ્લાઈબીન (૫૫) કા-લ
બોલે કયા તુમ હમારે પાસ હક્ક લાએ હો યા યૂંહી ખેલતે હો (૧૦૬) કહા
બર્રબ્બુકુમ રબ્બુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દિલ્લઝી ફ-ત-રહુન્ન ⌐ વ અ-ન અલા
બલ્કે તુમ્હારા રબ વોહ હૈ જો રબ હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનકા જિસને ઉન્હેં પૈદા કિયા ઔર મૈં
ઝાલિકુમ મિનશ- શાહિદીન (૫૬) વ તલ્લાહિ લ-અકીદન્ન અસ્નામકુમ
ઈસ પર ગવાહોંમેંસે હૂં. ઔર મુઝે અલ્લાહકી કસમ હૈ મૈં તુમ્હારે
બઅ-દ અન તુવલ્લૂ મુદ-બિરીન (૫૭) ફ-જ-અ-લહુમ
બુતોંકા બુરા ચાહૂંગા બાદ ઈસકે કે તુમ ફિર જાવ પીઠ દે કર (૧૦૭) તો ઉન સબકો (૧૦૮)

ઉસકા યે અમલ જારી રહા તો યે લોગ બસ્તી છોડકર ભાગે તો મલાએકાને ઉનસે બતરીકે તન્ઝ કહા (જો અગલી આયતમેં હૈ). (૨૬) કે તુમ પર કયા ગુઝરી ઔર તુમ્હારે અહ્વાલ કયા હુએ તો તુમ દર્યાફ્ત કરનેવાલેકો અપને ઈલ્મો મુશાહિદેસે જવાબ દે સકો. (૨૭) અઝાબ દેખનેકે બાદ ઉન્હોંને ગુનાહકા ઈકરાર કિયા ઔર નાદિમ હુએ, ઈસલિયે યે એ'તરાફ ઉન્હેં કામ ન આયા (૨૮) ખેતકી તરહ કે તલ્વારોંસે ટુકડે ટુકડે કર દિયે ગએ ઔર બુઝી હુઈ આગકી તરહ હો ગએ. (૨૯) કે ઉનસે કોઈ ફાએદા ન હો બલ્કે ઉસમેં હમારી હિકમતેં હૈં મિનજુમ્લા ઉનકે યે હૈ કે હમારે બંદે ઈનસે હમારી કુદરત વ હિકમત પર ઈસ્તેદલાલ કરે ઔર ઉન્હેં હમારે અવસાફો કમાલકી મા'રેફત હો (૩૦) મિસ્લ ઝન (ઔરત) વ ફરઝંદ કે જૈસા કે નસારા કહતે હૈં ઔર હમારે

جذاذا الا كبيرا لهم لعلهم اليه يرجعون ۝
قالوا من فعل هذا بالهتنا انه لمن الظلمين ۝
قالوا سمعنا فتى يذكرهم يقال له ابرهيم ۝ قالوا
فاتوا به على اعين الناس لعلهم يشهدون ۝
قالوا ءانت فعلت هذا بالهتنا يابرهيم ۝
قال بل فعله كبيرهم هذا فسـٔلوهم ان كانوا
ينطقون ۝ فرجعوا الى انفسهم فقالوا انكم
انتم الظلمون ۝ ثم نكسوا على رءوسهم لقد
علمت ما هؤلاء ينطقون ۝ قال افتعبدون
من دون الله ما لا ينفعكم شيـٔا ولا يضركم ۝
اف لكم ولما تعبدون من دون الله افلا
تعقلون ۝ قالوا حرقوه وانصروا الهتكم
ان كنتم فعلين ۝ قلنا ينار كوني بردا

જુઝાઝન ઈલ્લા કબીરલ્લહુમ લ-અલ્લહુમ
ચૂરા કર દિયા મગર એકકો જો ઉન સબકા બળા થા (૧૦૯) કે શાયદ
ઈલૈહિ યર્જિઊન (૫૮) કાલૂ મન
વોહ ઉસસે કુછ પૂછેં (૧૧૦) બોલે કિસને હમારે
ફ-અ-લ હાઝા બિઆલિહતિના ઈન્નહૂ
ખુદાઓંકે સાથ યે કામ કિયા બેશક
લમિનઝ-ઝાલિમીન (૫૯) કાલૂ સમિઅ-ના
વોહ 'ઝાલિમ હૈ ઉનમેંકે કુછ બોલે હમને
ફ-તંય્યઝ-કુરુહુમ યુકાલુ લહૂ ઈબરાહીમ (૬૦)
એક જવાનકો ઉન્હેં બુરા કેહતે સુના જિસે ઈબ્રાહીમ કેહતે હૈં (૧૧૧)
કાલૂ ફઅ-તૂ બિહી અલા અઅ-યુનિન્નાસિ
બોલે તો ઉસે લોગોંકે સામને લાઓ
લ-અલ્લહુમ યશહદૂન (૬૧) કાલૂ
શાયદ વોહ ગવાહી દેં (૧૧૨) બોલે કયા

અ-અન્ત ફ-અલ-ત હાઝા બિઆલિહતિના યા ઈબરાહીમ (૬૨) કા-લ બલ
તુમને હમારે ખુદાઓંકે સાથ યે કામ કિયા અય ઈબ્રાહીમ ! (૧૧૩) ફરમાયા બલ્કે
મં ૪ ફ-અ-લહૂ કબીરુહુમ હાઝા ફસ્અલૂહુમ ઈન કાનૂ યન્તિકૂન (૬૩) ફ-ર-જઊ
ઉનકે ઉસ બળેને કિયા હોગા (૧૧૪) તો ઉન્સે પૂછો અગર બોલતે હોં (૧૧૫) તો અપને
ઈલા અન્ફુસિહિમ ફ-કાલુ ઈન્નકુમ અન્તુમુઝ-ઝાલિમૂ-ન (૬૪) સુમ્મ નુકિસૂ
જીકી તરફ પલટે (૧૧૬) ઔર બોલે બેશક તુમ્હી સિતમગાર હો (૧૧૭) ફિર અપને
અલા રુઊસિહિમ લ-કદ અલિમ-ત મા હાઉલાઇ યન્તિકૂન (૬૫)
સરોંકે બલ ઔંધાએ ગએ (૧૧૮) કે તુમ્હેં ખૂબ મા'લૂમ હૈ યે બોલતે નહીં (૧૧૯)
કા-લ અ-ફ-તઅ-બુદૂ-ન મિન દૂનિલ્લાહિ મા લા યન્ફઉકુમ શૈઅંવ વલા
કહા તો કયા અલ્લાહકે સિવા ઐસેકો પૂજતે હો જો ન તુમ્હેં નફા' દે (૧૨૦) ઔર ન નુકસાન
યદુર્રુકુમ (૬૬) ઉફ-ફિલ્લકુમ વલિમા તઅ-બુદૂ-ન મિન દૂનિલ્લા હિ
પહુંચાએ (૧૨૧) તુફ હૈ તુમ પર ઔર ઉન બુતોં પર જિનકો અલ્લાહકે સિવા પૂજતે હો તો કયા
અ-ફલા તઅ-કિલૂન (૬૭) કાલૂ હર્રિકૂહુ વન્સુરૂ આલિ-હ-તકુમ
તુમ્હેં અકલ નહીં (૧૨૨) બોલે. ઉનકો જલા દો ઔર અપને ખુદાઓંકી મદદ કરો
ઈન કુન્તુમ ફાઈલીન (૬૮) કુલ્ના યા નારુ કૂની બર-દંવ
અગર તુમ્હેં કરના હૈ (૧૨૩) હમને ફરમાયા અય આગ હો જા ઠન્ડી

લિયે બીબી ઔર બેટિયાં બનાતે હૈં, અગર યે હમારે હકમેં મુમકિન હોતા. (૩૧) કયૂંકે ઝનો ફરઝંદવાલે ઝનો ફરઝંદ અપને પાસ રખતે હૈં મગર હમ ઉસસે પાક હૈં, હમારે લિયે યે મુમકિન હી નહી. (૩૨) મા'ના યે હૈ કે હમ અહલે બાતિલ કિઝબ (ઝૂટ) કો બયાને હકસે મિટા દેતે હૈં. (૩૩) અય કુફફાર નાબકાર. (૩૪) શાને ઈલાહીમેં કે ઉસકે લિયે બીવી વ બચ્ચા ઠહરાતે હો. (૩૫) વો સબકા માલિક હૈ ઔર સબ ઉસકે મખ્લૂક તો કોઈ ઉસકી ઔલાદ કૈસે હો સકતા હૈ, મખ્લૂક હોને ઔર ઔલાદ હોનેમેં મુનાફાત હૈ. (૩૬) ઉસકે મુકર્રબીન જિન્હેં ઉસકે કરમસે ઉસકે હુઝૂર કુર્બ વ મન્ઝિલત હાસિલ હૈ. (૩૭) હર વકત ઉસકી તસ્બીહમેં રહતે હૈં. હઝરત કઅબ અહબારને ફરમાયા કે મલાઇકાકે લિયે તસ્બીહ ઐસી હૈ જૈસી કે બની આદમકે લિયે સાંસ લેના. (૩૮)

وَسَلٰمًا عَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ ۝ وَاَرَادُوْا بِهٖ كَيْدًا
فَجَعَلْنٰهُمُ الْاَخْسَرِيْنَ ۝ وَنَجَّيْنٰهُ وَلُوْطًا اِلَى
الْاَرْضِ الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا لِلْعٰلَمِيْنَ ۝ وَوَهَبْنَا
لَهٗٓ اِسْحٰقَ ؕ وَيَعْقُوْبَ نَافِلَةً ؕ وَكُلًّا جَعَلْنَا
صٰلِحِيْنَ ۝ وَجَعَلْنٰهُمْ اَئِمَّةً يَّهْدُوْنَ بِاَمْرِنَا
وَاَوْحَيْنَآ اِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرٰتِ وَاِقَامَ الصَّلٰوةِ وَ
اِيْتَآءَ الزَّكٰوةِ ۚ وَكَانُوْا لَنَا عٰبِدِيْنَ ۝ وَلُوْطًا
اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّعِلْمًا وَّنَجَّيْنٰهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِيْ
كَانَتْ تَّعْمَلُ الْخَبٰٓئِثَ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمَ سَوْءٍ
فٰسِقِيْنَ ۝ وَاَدْخَلْنٰهُ فِيْ رَحْمَتِنَا ؕ اِنَّهٗ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝
وَنُوْحًا اِذْ نَادٰى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَنَجَّيْنٰهُ
وَاَهْلَهٗ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ۝ وَنَصَرْنٰهُ
مِنَ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا

વ સલામન અલા ઈબરાહીમ (૬૯) વ
ઔર સલામતી ઈબ્રાહીમ પર (૧૨૪) ઔર
અરાદૂ બિહી કૈદન ફ-જ-અલ્નાહુમુલ-
ઉન્હોંને ઉસકા બુરા ચાહા તો હમને ઉન્હેં સબસે બળ્હ કર ઝિયાંકાર
અખ્સરીન (૭૦) વ નજ-જૈનાહુ વ લૂતન
કર દિયા (૧૨૫) ઔર હમને ઉસે ઔર લૂતકો (૧૨૬)
ઈલલઅર્દિલ-લતી બારક-ના ફીહા
નજાત બખ્શી (૧૨૭) ઉસ ઝમીનકી તરફ (૧૨૮) જિસમેં હમને
લિલ-આલમીન (૭૧) વ વ-હબ્ના લહૂ
જહાંવાલોંકે લિયે બરકત રખી (૧૨૯) ઔર હમને ઉસે
ઈસ્હાક વ યઅ-કૂ-બ નાફિલહ વ કુલ્લન
ઈસ્હાક અતા ફરમાયા (૧૩૦) ઔર યા'કૂબ પોતા ઔર હમને ઉન સબકો
જ-અલ્ના સાલિહીન (૭૨) વ જ-અલ્નાહુમ
અપને કુર્બે ખાસકા સઝાવાર કિયા ઔર હમને ઉન્હેં

અઈમ્મતંય્યહ-દૂ-ન બિઅમ્રિના વ ઔહૈના ઈલૈહિમ ફિઅ-લલ-ખૈરાતિ
ઈમામ કિયા કે (૧૩૧) હમારે હુકમસે બુલાતે હૈં ઔર હમને ઉન્હેં "વહી" ભેજી અચ્છે કામ કરને
વ ઈકામસ્સલાતિ વ ઈતાઅઝ-ઝકાહ વકાનૂ લના આબિદીન (૭૩) વ મંજ
ઔર નમાઝ બરપા રખને ઔર ઝકાત દેનેકી ઔર વોહ હમારી બન્દગી કરતે થે ઔર
લૂતન આતૈનાહુ હુક-મંવ-વ ઈલ્મંવ-વ નજ-જૈનાહુ મિનલ-કર્યતિલ્લતી
લૂતકો હમને હુકૂમત ઔર ઈલ્મ દિયા ઔર ઉસે ઉસ બસ્તીસે નજાત
કાનત તઅ-મલુલ-ખબાઈ સ ઈન્નહુમ કાનૂ કૌ-મ સૌઈન ફાસિકી-ન (૭૪)
બખ્શી જો ગંદે કામ કરતી થી (૧૩૨) બેશક વોહ બુરે લોગ બે હુકમ થે
વ અદ-ખલ્નાહુ ફી રહ-મતિના ઈન્નહૂ મિનસ સાલિહીન (૭૫) વ ૬
ઔર હમને ઉસે (૧૩૩) અપની રહમતમેં દાખિલ કિયા બેશક વોહ હમારે કુર્બે ખાસકે સઝાવારોંમેં હૈ ઔર
નૂહન ઈઝ નાદા મિન કબ્લુ ફસ્ત-જબ્ના લહૂ ફ-નજ-જૈનાહુ વ
નૂહકો જબ ઉસસે પેહલે ઉસને હમેં પુકારા તો હમને ઉસકી દુઆ કુબૂલ કી ઔર ઉસે ઔર
અહલહૂ મિનલ કર્બિલ-અઝીમ (૭૬) વ ન-સર્નાહુ મિનલ-
ઉસકે ઘરવાલોં કો બળી સખ્તીસે નજાત દી (૧૩૪) ઔર હમને ઉન લોગોં પર ઉસકો
કૌમિલ-લઝી-ન કઝ-ઝબૂ બિઆયાતિના ઈન્નહુમ કાનૂ
મદદ દી જિન્હોંને હમારી આયતેં ઝુટલાઈ બેશક વોહ

જવાહિરે અર્ઝિયહ (જમીનના અંગ) સે મિસ્લ સોને, ચાંદી, પથ્થર વગૈરા કે. (૩૯) ઐસા તો નહીં હૈ ઔર ન યે હો સકતા હૈ કે ખુદ બે જાન હો વો કિસીકો જાન દે સકે તો ફિર ઉસકો મા'બૂદ ઠહરાના ઔર ઈલાહ (ખુદા) કરાર દેના કિત્ના ખુલા બાતિલ હૈ, ઈલાહ વહી હૈ જો હર મુમકિન પર કાદિર હો જો કાદિર નહીં વો ઈલાહ કૈસા. (૪૦) આસમાનો ઝમીન. (૪૧) કયૂંકે અગર ખુદાસે વો ખુદા મુરાદ લિયે જાએ જિનકી ખુદાઈકે બુતપરસ્ત મો'તકિદ હૈં તો ફસાદે આલમકા લુઝૂમ ઝાહિર હૈ, કયૂંકે વો જમાદાત હૈં તદબીરે આલમ પર અસલન કુદરત નહીં રખતે ઔર અગર તરમીમ કી જાએ તો ભી લુઝૂમે ફસાદ (જો સમાન્ય અર્થમાં લેવામાં આવે તો પણ તબાહી) યકીની હૈ કયૂંકે અગર દો ખુદા ફર્ઝ કિયે જાએ તો વો હાલસે ખાલી નહીં યા વો દોનોં મુત્તફિક

قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنٰهُمْ أَجْمَعِيْنَ ۝ وَدَاوٗدَ وَ
سُلَيْمٰنَ إِذْ يَحْكُمٰنِ فِى الْحَرْثِ إِذْ نَفَشَتْ فِيْهِ
غَنَمُ الْقَوْمِ ۚ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شٰهِدِيْنَ ۝ فَفَهَّمْنٰهَا
سُلَيْمٰنَ ۚ وَكُلًّا اٰتَيْنَا حُكْمًا وَّعِلْمًا ۚ وَّسَخَّرْنَا
مَعَ دَاوٗدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ ۚ وَكُنَّا فٰعِلِيْنَ ۝
وَعَلَّمْنٰهُ صَنْعَةَ لَبُوْسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُمْ مِّنْ
بَأْسِكُمْ ۚ فَهَلْ أَنْتُمْ شٰكِرُوْنَ ۝ وَلِسُلَيْمٰنَ
الرِّيْحَ عَاصِفَةً تَجْرِيْ بِأَمْرِهٖٓ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِيْ
بٰرَكْنَا فِيْهَا ۚ وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عٰلِمِيْنَ ۝ وَمِنَ
الشَّيٰطِيْنِ مَنْ يَّغُوْصُوْنَ لَهٗ وَيَعْمَلُوْنَ عَمَلًا دُوْنَ
ذٰلِكَ ۚ وَكُنَّا لَهُمْ حٰفِظِيْنَ ۝ وَأَيُّوْبَ إِذْ
نَادٰى رَبَّهٗٓ أَنِّيْ مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ
الرّٰحِمِيْنَ ۝ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَكَشَفْنَا مَا بِهٖ مِنْ

ક઼ૌ-મ સૌઈન ફ-અ઼ર઼ક઼-નાહુમ
બુરે લોગ થે તો હમને ઉન સબકો
અજ-મઈન (૭૭) વ દાવૂ-દ વ સુલૈમા-ન
ડુબો દિયા ઔર દાઊદ ઔર સુલૈમાનકો
ઈઝ યહ઼-કુમાનિ ફિલ-હ઼ર્સિ઼ ઈઝ઼
યાદ કરો જબ ખેતીકા એક ઝગડા ચુકાતે થે જબ
ન-ફ-શત ફીહિ ગ઼-નમુલ-ક઼ૌમ ج વ કુન્ના
રાતકો ઉસમેં કુછ લોગોંકી બકરિયાં છૂટી (૧૩૫) ઔર હમ
લિહુક-મિહિમ શાહિદીન ۝ (૭૮) ફ-ફહ-હમ્નાહા
ઉનકે હુકમકે વકત હાઝિર થે હમને વોહ મામ્લા
સુલૈમા ન ج વ કુલ્લન આતૈના હુક-મંવ-વ
સુલૈમાનકો સમઝા દિયા (૧૩૬) ઔર દોનોંકો હકૂમત ઔર
ઈલ્મંવ- ز વ સખ઼્ખ઼ર્ના મ-અ઼ દાવૂ-દલ જિબા-લ
ઈલ્મ અતા કિયા (૧૩૭) ઔર દાઊદકે સાથ પહાળ મુસખ્ખર કરમા દિયે

યુસબ્બિહ઼-ન વત્તૈ઼ર ط વ કુન્ના ફાઈ઼લીન (૭૯) વ અ઼લ્લમ્નાહુ સ઼ન્અ઼-ત
કે તસ્બીહ કરતે ઔર પરિન્દે (૧૩૮) ઔર યે હમારે કામ થે ઔર હમને ઉસે તુમ્હારા
મં ૪ લબૂસિલ્લકુમ લિતુહ઼-સિ-નકુમ મિમ-બઅ-સિકુમ ج ફ-હલ અન્તુમ
એક પેહનાવા બનાના સિખાયા કે તુમ્હેં તુમ્હારી આંચસે બચાએ (૧૩૯) તો કયા તુમ
શાકિરૂન (૮૦) વલિ સુલૈમાનર રી-હ઼ આ઼સિ઼-ફ-તન તજ-રી
શુક્ર કરોગે ઔર સુલૈમાનકે લિયે તેઝ હવા મુસખ્ખર કર દી કે
બિઅમ્રિહી ઈલલ-અર્દિ઼લ્લતી બારક-ના ફીહા ط વ કુન્ના બિકુલ્લિ
ઉસકે હુકમસે ચલતી ઉસ ઝમીનકી તરફ જિસમેં હમને બરકત રખી (૧૪૦) ઔર હમકો
શૈઈન આ઼લિમીન (૮૧) વ મિનશ-શયાતી઼નિ મંય્યગ઼ૂસૂ઼-ન લહૂ વ
હર ચીઝ મા'લૂમ હૈ ઔર શૈતાનોંમેંસે વોહ જો ઉસકે લિયે ગોતા લગાતે (૧૪૧) ઔર
યઅ઼-મલૂ-ન અ઼-મ-લન દૂ-ન ઝ઼ાલિ ક ج વ કુન્ના લહુમ હ઼ાફિઝ઼ી-ન ۙ (૮૨)
ઉસકે સિવા ઔર કામ કરતે (૧૪૨) ઔર હમ ઉન્હેં રોકે હુએ થે (૧૪૩)
વ અય્યૂ-બ ઈઝ઼ નાદા રબ્બહૂ અન્ની મસ્સનિયદ-દુર્રુ વ અન્ત
ઔર ઐયૂબકો (યાદ કરો) જબ ઉસને અપને રબકો પુકારા (૧૪૪) કે મુઝે તકલીફ પહુંચી ઔર તૂ સબ મહેરવાલોંસે
અર-હ઼મુર્રાહિ઼મીન ۚ (૮૩) ફસ્ત-જબ્ના લહૂ ફ-ક-શફ-ના મા બિહી મિન
બઢ કર મહેર વાલા હૈ તો હમને ઉસકી દુઆ સુનલી તો હમને દૂર કર દી જો

હોંગે યા મુખ્તલિફ. અગર શયએ વાહિદ પર મુત્તફિક હુવે તો લાઝિમ આએગા કે એક ચીઝ દોનોંકી મકદૂર હો ઔર દોનોંકી કુદરતસે વાકેઅ હો, યે મુહાલ હૈ. ઔર અગર મુખ્તલિફ હુએ તો એક શયકે મુતઅલ્લિક દોનોંકે ઈરાદે વાકેઅ હોંગે ઔર એક હી વકતમેં વો મૌજૂદ વ મા'દૂમ દોનોં હો જાએગી, યા દોનોંકે ઈરાદે વાકેઅ ન હોં ઔર શય ન મૌજૂદ હો ન મા'દૂમ, યા એક કા ઈરાદા વાકેઅ હો દૂસરેકા વાકેઅ ન હો, યે તમામ સૂરતેં મુહાલ હૈં. તો સાબિત હુવા કે ફસાદ હર તકદીર પર લાઝિમ હૈ. તૌહીદકી યે નિહાયત કવી બુરહાન હૈ ઔર ઉસકી તકરીરેં બહોત બસ્તકે સાથ અઈમ્મએ કલામકી કિતાબોંમેં મઝકૂર હૈં. યહાં ઈખ્તેસારન ઈસી કદર પર ઈખ્તેફા કિયા ગયા હૈ (તફસીરે કબીર વગૈરા). (૪૨) કે ઉસકે લિયે ઔલાદો શરીક ઠહરાતે હૈં.

ضُرٍّ وَّاٰتَيْنٰهُ اَهْلَهٗ وَمِثْلَهُمْ مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ
عِنْدِنَا وَذِكْرٰى لِلْعٰبِدِيْنَ ۝ وَاِسْمٰعِيْلَ وَ
اِدْرِيْسَ وَذَا الْكِفْلِ ؕ كُلٌّ مِّنَ الصّٰبِرِيْنَ ۝
وَاَدْخَلْنٰهُمْ فِيْ رَحْمَتِنَا ؕ اِنَّهُمْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝
وَذَا النُّوْنِ اِذْ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ اَنْ لَّنْ
نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادٰى فِي الظُّلُمٰتِ اَنْ لَّآ اِلٰهَ
اِلَّآ اَنْتَ سُبْحٰنَكَ ۖ اِنِّيْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ۝
فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۙ وَنَجَّيْنٰهُ مِنَ الْغَمِّ ؕ وَكَذٰلِكَ
نُـْۨجِي الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَزَكَرِيَّآ اِذْ نَادٰى رَبَّهٗ
رَبِّ لَا تَذَرْنِيْ فَرْدًا وَّاَنْتَ خَيْرُ الْوٰرِثِيْنَ ۝
فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۫ وَوَهَبْنَا لَهٗ يَحْيٰى وَاَصْلَحْنَا لَهٗ
زَوْجَهٗ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا يُسٰرِعُوْنَ فِي الْخَيْرٰتِ وَ
يَدْعُوْنَنَا رَغَبًا وَّرَهَبًا ؕ وَكَانُوْا لَنَا خٰشِعِيْنَ ۝

દુર્રિંવ-વ આતૈનાહુ અહ-લહૂ વ
તકલીફ ઉસે થી (૧૪૫) ઔર હમને ઉસે ઉસકે ઘરવાલે ઔર
મિસ્લહુમ મ-અહુમ રહ઼-મ-તમ મિન
ઉનકે સાથ ઈતને હી ઔર અતા કિયે (૧૪૬) અપને પાસસે રહમત
ઈન્દિના વ ઝિ઼ક-રા લિલઆ઼બિદીન (૮૪)
ફરમા કર ઔર બન્દગીવાલોંકે લિયે નસીહત (૧૪૭)
વ ઈસ્માઈ-લ વ ઈદરી-સ વ
ઔર ઈસ્માઈલ ઔર ઈદરીસ ઔર
ઝ઼લ-કિફ-લ કુલ્લુમ મિનસ્સ઼ાબિરીન (૮૫)
ઝ઼ુલિકફલકો (યાદ કરો) વોહ સબ સબ્રવાલે થે (૧૪૮)
વ અદ-ખ઼લ્નાહુમ ફી રહ઼-મતિના ઈન્નહુમ
ઔર ઉન્હેં હમને અપની રહમતમેં દાખિલ કિયા બેશક વોહ
મિનસ્સ઼ાલિહ઼ીન (૮૬) વ ઝ઼ન્નૂનિ ઈઝ઼
હમારી કુર્બે ખાસકે સઝાવારોંમેં હૈં ઔર ઝ઼ુન્નૂનકો

ઝ઼-હ-બ મુગાદિ઼બન ફ-ઝ઼ન-ન અલ્લન નક્-દિ-ર અ઼લૈહિ ફનાદા
(યાદ કરો) (૧૪૯) જબ ચલા ગુસ્સેમેં ભરા (૧૫૦) તો ગુમાન કિયા હમને ઉસ પર તંગી ન કરેંગે (૧૫૧)
ફિઝ઼-ઝ઼ુલુમાતિ અલ્લા ઈલા-હ ઈલ્લા અન્ત સુબ્હ઼ા-ન-ક ઈન્ની મં ૪
તો અંધેરિયોંમેં પુકારા (૧૫૨) કોઇ મા'બૂદ નહીં સિવા તેરે પાકી હૈ તુઝકો બેશક
કુન્તુ મિનઝ઼-ઝ઼ાલિમીન (૮૭) ફસ્ત-જબ્ના લહૂ વ નજ-જૈનાહુ
મુઝસે બેજા હુવા (૧૫૩) તો હમને ઉસકી પુકાર સુનલી ઔર ઉસે ગમસે
મિનલગ઼મ્મ વ કઝ઼ાલિ-ક નુન્જિલ-મુઅ-મિનીન (૮૮) વ ઝ-કરિય્યા
નજાત બખ્શી (૧૫૪) ઔર ઐસી હી નજાત દેંગે મુસલમાનોંકો (૧૫૫) ઔર ઝકરિયાકો
ઈઝ઼ નાદા રબ્બહૂ રબ્બિ લા ત-ઝ઼ર્ની ફર-દંવ-વ અન્ત ખૈરુલ- વારિસ઼ીન (૮૯)
જબ ઉસને અપને રબકો પુકારા અય મેરે રબ મુઝે અકેલા ન છોડ (૧૫૬) ઔર તૂ સબસે બેહતર ઔર વારિસ (૧૫૭)
ફસ્ત-જબ્ના લહૂ વ વ-હબ્ના લહૂ યહ઼-યા વ અસ્લહ઼-ના લહૂ
તો હમને ઉસકી દુઆ કુબૂલ કી ઔર ઉસે (૧૫૮) યહયા અતા ફરમાયા ઔર ઉસકે લિયે
ઝૌજહૂ ઈન્નહુમ કાનૂ યુસારિઊ-ન ફિલ્ખૈરાતિ વ યદઊનના
ઉસકી બીબી સંવારી (૧૫૯) બેશક વોહ (૧૬૦) ભલે કામોંમેં જલ્દી કરતે થે ઔર હમેં પુકારતે થે
ર-ગ઼- બંવ-વ ર-હ-બન વકાનૂ લના ખ઼ાશિઈ઼ન (૯૦)
ઉમ્મીદ ઔર ખૌફસે ઔર હમારે હુઝૂર ગિડગિડાતે હૈં

(૪૩) ક્યૂંકે વો માલિકે હકીકી હૈ જો ચાહે કરે, જિસે ચાહે ઈઝઝત દે જિસે ચાહે ઝિલ્લત દે, જિસે ચાહે સઆદત દે જિસે ચાહે શકી કરે, વો સબકા હાકિમ હૈ. કોઇ ઉસકા હાકિમ નહીં જો ઉસસે પૂછ સકે. (૪૪) ક્યૂંકે સબ ઉસકે બંદે હૈં, મમ્લૂક હૈં, સબ પર ઉસકી ફરમાંબરદારી ઔર ઈતાઅત લાઝિમ હૈ. ઈસસે તૌહીદકી એક દલીલ મુસ્તફાદ હોતી હૈ. જબ સબ મમ્લૂક હૈં તો ઉનમેંસે કોઇ ખુદા કૈસે હો સકતા હૈ. ઉસકે બાદ બ-તરીકએ ઈસ્તિફહામ તવબીખન (ધમકીના અંદાઝમાં) ફરમાયા. (૪૫) અય હબીબ (સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ) ઉન મુશ્રિકીનસે કેહુમ અપને ઈસ બાતિલ દાવા પર. (૪૬) ઔર હુજ્જત કાઈમ કરો ખ્વાહ અકલી હો યા નકલી, મગર ન કોઇ દલીલ અકલી લા સકતે હો જૈસાકે બરાહીને મઝકૂરા સે ઝાહિર હો ચુકા

وَالَّتِيْٓ اَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيْهَا مِنْ رُّوْحِنَا
وَجَعَلْنٰهَا وَابْنَهَآ اٰيَةً لِّلْعٰلَمِيْنَ ۝ اِنَّ هٰذِهٖٓ
اُمَّتُكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً ۖ وَّاَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْنِ ۝
وَتَقَطَّعُوْٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ ۭ كُلٌّ اِلَيْنَا رٰجِعُوْنَ ۝
فَمَنْ يَّعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ
لِسَعْيِهٖ ۚ وَاِنَّا لَهٗ كٰتِبُوْنَ ۝ وَحَرٰمٌ عَلٰي قَرْيَةٍ
اَهْلَكْنٰهَآ اَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُوْنَ ۝ حَتّٰٓي اِذَا فُتِحَتْ
يَاْجُوْجُ وَمَاْجُوْجُ وَهُمْ مِّنْ كُلِّ حَدَبٍ يَّنْسِلُوْنَ ۝
وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَاِذَا هِىَ شَاخِصَةٌ
اَبْصَارُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۭ يٰوَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِيْ
غَفْلَةٍ مِّنْ هٰذَا بَلْ كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ۝ اِنَّكُمْ وَمَا
تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ ۭ اَنْتُمْ لَهَا
وٰرِدُوْنَ ۝ لَوْ كَانَ هٰٓؤُلَاۗءِ اٰلِهَةً مَّا وَرَدُوْهَا ۭ

વલ્લતી અહ-સ-નત ફર્જહા ફ-ન-ફખ્ના ફીહા
ઔર ઉસ ઔરતકો જિસને અપની પારસાઈ નિગાહ રખી
મિરરૂહિના વ જ-અલ્નાહા વબ્નહા
(૧૬૧) તો હમને ઉસમેં અપની રૂહ ફૂંકી (૧૬૨) ઔર ઉસે ઔર ઉસકે
આયતલ-લિલ્આલમીન (૯૧) ઈન્ન હાઝિહી
બેટેકો સારે જહાંકે લિયે નિશાની બનાયા (૧૬૩) બેશક તુમ્હારા
ઉમ્મતુકુમ ઉમ્મતંવ્વાહિ-દ તંવ- વ અ-ન
યે દીન એક હી દીન હૈ (૧૬૪) ઔર મૈં તુમ્હારા રબ હૂં (૧૬૫) તો
રબ્બુકુમ ફઅ-બુદૂન (૯૨) વ ત-કત્તઉ
મેરી ઈબાદત કરો ઔર ઔરોંને અપને
અમ્રહુમ બૈનહુમ ॰ કુલ્લુન ઈલૈના
કામ આપસમેં ટુકળે-ટુકળે કર લિયે (૧૬૬) સબકો હમારી તરફ
રાજિઊન ૯૦ (૯૩) ફ-મંય્યઅ-મલ
ફિરના હૈ (૧૬૭) તો જો કુછ ભલે કામ

૯૦

મિનસ્સાલિહાતિ વ હુ-વ મુઅ-મિનુન ફલા કુફ-રા-ન લિસઅ-યિહ ॰ વ ઈન્ના
કરે ઔર હો ઈમાનવાલા તો ઉસકી કોશિશકી બે-કદ્રી નહીં ઔર હમ
લહૂ કાતિબૂન (૯૪) વ હરામુન અલા કર્યતિન અહ-લક-નાહા અન્નહુમ લા
ઉસે લિખ રહે હૈં ઔર હરામ હૈ ઉસ બસ્તી પર જિસે હમને. હલાક કર દિયા ફિર
યર્જિઊન (૯૫) હત્તા ઈઝા ફુતિહત યઅ-જૂજુ વ મઅ-જૂજુ વહુમ
લૌટકર આએં (૧૬૮) યહાં તક કે જબ ખોલે જાએંગે યાજૂજ ઔર માજૂજ (૧૬૯) ઔર વોહ
મિન કુલ્લિ હ-દબિંય્યન સિલૂન (૯૬) વક્ત-ર-બલ વઅ-દુલ-હક્કુ ફ-ઈઝા
હર બુલન્દીસે ઢલકતે હોંગે ઔર કરીબ આયા સચ્ચા વા'દા (૧૭૦) તો જભી
હિ-ય શાખિ-સતુન અબ્સારુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ॰ યાવૈલના કદ કુન્ના ફી
આંખેં ફટકર રેહ જાએંગી કાફિરોંકી (૧૭૧) કે હાય હમારી ખરાબી બેશક
ગફ-લતિમ-મિન હાઝા બલ કુન્ના ઝાલિમીન (૯૭) ઈન્નકુમ
હમ (૧૭૨) ઉસસે ગફલતમેં થે બલ્કે હમ ઝાલિમ થે (૧૭૩) બેશક તુમ (૧૭૪) ઔર
વમા તઅ-બુદૂ-ન મિન દૂનિલ્લાહિ હ-સબુ જહન્નમ ॰ અન્તુમ લહા
જો કુછ અલ્લાહકે સિવા તુમ પૂજતે હો (૧૭૫) સબ જહન્નમકે ઈંધન હો તુમ્હેં
વારિદૂન (૯૮) લૌ કા-ન હા-ઉલા-ઈ આલિ-હ-તમ-મા વ-રદૂહા
ઉસમેં જાના અગર યે (૧૭૬) ખુદા હોતે જહન્નમમેં ન જાતે ઔર ઉન

મં ૪

ઔર ન કોઈ દલીલ નકલી પેશ કર સકતે હો કયૂંકે તમામ કુતુબે સમાવિયહમેં અલ્લાહ તઆલાકી તૌહીદકા બયાન હૈ ઔર સબમેં શિર્કકા ઈબ્તાલ કિયા ગયા હૈ. (૪૭) સાથવાલોંસે મુરાદ આપકી ઉમ્મત હૈ. કુર્આને કરીમમેં ઉસકા ઝિક્ર હૈ કે ઉસ કો તાઅત પર કયા સવાબ મિલેગા ઔર મા'સિયત પર કયા અઝાબ કિયા જાએગા. (૪૮) યા'ની પહલે અંબિયાકી ઉમ્મતોંકા ઔર ઉસકા કે દુનિયામેં ઉનકે સાથ કયા કિયા ગયા ઔર આખેરતમેં કયા કિયા જાએગા. (૪૯) ઔર ગૌર વ તઅમ્મુલ નહીં કરતે ઔર નહીં સોચતે કે તૌહીદ પર ઈમાન લાના ઉનકે લિયે ઝુરૂરી હૈ (૫૦) શાને નુઝૂલ : યે આયત ખવાઅહ (કબીલે) કે હકમેં નાઝિલ હુઈ જિન્હોંને ફરિશ્તોંકો ખુદાકી બેટિયાં કહા થા. (૫૧) ઉસકી ઝાત ઈससે મુનઝઝા હૈ કે ઉસકે ઔલાદ હો. (૫૨) યા'ની ફરિશ્તે ઉસકે

وَكُلٌّ فِيهَا خٰلِدُونَ ۝ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَّهُمْ
فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِّنَّا
الْحُسْنٰىٓ ۙ أُولٰٓئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ۝ لَا يَسْمَعُونَ
حَسِيسَهَا ۚ وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ
خٰلِدُونَ ۝ لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقّٰهُمُ
الْمَلٰٓئِكَةُ ۖ هٰذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ۝
يَوْمَ نَطْوِي السَّمَآءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ۚ كَمَا
بَدَأْنَآ أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُ ۚ وَعْدًا عَلَيْنَا ۚ إِنَّا
كُنَّا فٰعِلِينَ ۝ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنۢ
بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصّٰلِحُونَ ۝
إِنَّ فِي هٰذَا لَبَلٰغًا لِّقَوْمٍ عٰبِدِينَ ۝ وَمَآ أَرْسَلْنٰكَ إِلَّا
رَحْمَةً لِّلْعٰلَمِينَ ۝ قُلْ إِنَّمَا يُوحٰىٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ
إِلٰهُكُمْ إِلٰهٌ وّٰحِدٌ ۖ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ۝

વ કુલ્લુન ફીહા ખ઼ાલિદૂન (૯૯) લહુમ
સબકો હમેશા ઉસમેં રેહના (૧૭૭) વોહ
ફીહા ઝફીરુંવ વહુમ ફીહા લા
ઉસમેં રહેંગે (૧૭૮) ઔર વોહ ઉસમેં કુછ ન
યસ્મઊ઼ન (૧૦૦) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન સ-બ-ક઼ત
સુનેંગે (૧૭૯) બેશક વોહ જિનકે લિયે
લહુમ મિન્નલ - હુસ્ના ઉલાઈ-ક અ઼ન્હા
હમારા વા'દા ભલાઈકા હો ચુકા વોહ જહન્નમસે દૂર
મુબ્અ઼દૂ-ન (૧૦૧) લા યસ્મઊ઼-ન હ઼સીસહા ૮ વ
રખે ગએ હૈં (૧૮૦) ઔર ઉસકી ભનક ન સુનેંગે (૧૮૧) ઔર
હુમ ફી મશ્ત-હત અન્ફુસુહુમ ખ઼ાલિદૂન ૮ (૧૦૨)
વોહ અપની મન માનતી ખ્વાહિશોંમેં (૧૮૨) હમેશા રહેંગે
લા યહ઼-ઝુનુહુમુલ ફ-ઝ-ઉ઼લ અક-બરુ વ
ઉન્હેં ગમમે ન ડાલેગી વોહ સબસે બળી ઘબરાહટ (૧૮૩) ઔર
ત-ત-લક્કાહુમુલ મલાઈકહ ૮ હાઝ઼ા યૌમુકુમુલ્લઝ઼ી કુન્તુમ તૂ-અ઼દૂન (૧૦૩)
ફરિશ્તે ઉનકી પેશવાઈકો આએંગે (૧૮૪) કે યે હૈ તુમ્હારા વોહ દિન જિસ્કા તુમસે વાદા થા
યૌ-મ નત્વિસ્સમા-અ ક-ત઼ય્યિસ સિજિલ્લિ લિલકુતુબ ૮ કમા બ-દઅ-ના મં ૪
જિસ દિન હમ આસ્માનકો લપેટેંગે જૈસે સિજિલ્લ ફરિશ્તા (૧૮૫) નામએ આ'માલકો લપેટતા હૈ
અવ્વ-લ ખ઼લ્કિ઼ન નુઈ઼દુહ ૮ વઅ઼-દન અ઼લૈના ૮ ઈન્ના કુન્ના ફાઈ઼લીન (૧૦૪)
જૈસે પેહલે ઉસે બનાયા થા વૈસે હી ફિર કર દેંગે (૧૮૬) વા'દા હૈ હમારે ઝિમ્મા હમકો ઉસકા જરૂર કરના
વ લ-ક઼દ ક-તબ્ના ફિઝ્-ઝબૂરિ મિમ્બઅ઼-દિઝ઼- ઝ઼િક-રિ અન્નલઅર્દ
ઔર બેશક હમને ઝબૂરમેં નસીહતકે બાદ લિખ દિયા કે ઈસ ઝમીનકે વારિસ
યરિસુહા ઈ઼બાદિયસ્સાલિહૂન (૧૦૫) ઈન્ન ફી હાઝ઼ા લ-બ-લાગ઼લ -
મેરે નેક બન્દે હોંગે (૧૮૭) બેશક યે કુર્આન કાફી હૈ
લિકૌમિન આ઼બિદીન ૮ (૧૦૬) વમા અર્સલ્ના-ક ઈલ્લા રહ-મ-તલ
ઈબાદતવાલોંકો (૧૮૮) ઔર હમને તુમ્હેં ન ભેજા મગર રહમત સારે
લિલઆ઼લમીન (૧૦૭) કુલ ઈન્નમા યૂહા ઈલય્ય અન્નમા ઈલાહુકુમ
જહાંકે લિયે (૧૮૯) તુમ ફરમાઓ મુઝે તો યેહી "વહી" હોતી હૈ કે તુમ્હારા
ઈલાહુંવ- વાહિ઼દ ૮ ફ-હલ અન્તુમ મુસ્લિમૂન (૧૦૮)
ખુદા નહીં મગર એક અલ્લાહ તો કયા તુમ મુસલમાન હોતે હો

બરગુઝ઼ીદા ઔર મુકર્રમ બંદે હૈં. (૫૩) યા'ની જો કુછ ઉન્હોંને કિયા ઔર જો કુછ વો આઈન્દા કરેંગે. (૫૪) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, યા'ની જો તૌહીદકા કાઈલ હો. (૫૫) યે કહનેવાલા ઈબ્લીસ હૈ જો અપની ઈબાદતકી દા'વત દેતા હૈ, ફરિશ્તોંમેં ઔર કોઈ ઐસા નહીં જો યે કલિમા કહે. (૫૬) બંદ હોના યા તો યે હૈ કે એક દૂસરેસે મિલા હુવા થા ઉનમેં ફસ્લ પેદા કરકે ઉન્હેં ખોલા. યા યે મા'ના હૈં કે આસ્માન બંદ થા બઈ મા'ના કે ઉસસે બારિશ નહીં હોતી થી. ઝમીન બંદ થી બઈ મા'ના કે ઉસસે રૂઈદગી પેદા નહીં હોતી થી. (કાંઈ ઉગતું ન હતું) તો આસમાનકા ખુલના યે હૈ કે ઉસસે બારિશ હોને લગી ઔર ઝમીનકા ખુલના યે હૈ કે ઉસસે સબ્ઝા પેદા હોને લગા. (૫૭) યા'ની પાનીકો જાનદારોંકી હયાતકા

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ ۖ وَإِنْ
أَدْرِي أَقَرِيبٌ أَمْ بَعِيدٌ مَا تُوعَدُونَ ۝ إِنَّهُ
يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ۝
وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ
حِينٍ ۝ قَالَ رَبِّ احْكُمْ بِالْحَقِّ ۗ وَرَبُّنَا الرَّحْمَٰنُ
الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ۝

سُورَةُ الْحَجِّ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ ۚ إِنَّ زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ
شَيْءٌ عَظِيمٌ ۝ يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ
عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا
وَتَرَى النَّاسَ سُكَارَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَارَىٰ وَلَٰكِنَّ
عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ

ફ-ઈન ત-વલ્લૌ ફકુલ આઝન્તુકુમ અ઼લા
ફિર અગર વોહ મુંહ ફેરેં (૧૯૦) તો ફરમા દો મૈંને
સવાઅ ॰ વઈન અદરી અ-ક઼રીબુન
તુમ્હેં લળાઈકા એલાન કર દિયા બરાબરી પર ઔર મૈં ક્યા જાનૂં (૧૯૧)
અમ બઈદુમ્મા તૂ-અ઼દૂન (૧૦૯) ઈન્નહૂ
કે પાસ હૈ યા દૂર હૈ વોહ જો તુમ્હેં વા'દા દિયા જાતા હૈ (૧૯૨) બેશક
યઅ઼-લમુલ્જહ-ર મિનલ્કૌલિ વ યઅ઼-લમુ
અલ્લાહ જાનતા હૈ આવાઝકી બાત (૧૯૩) ઔર જાનતા હૈ જો
મા તક્તુમૂન (૧૧૦) વઈન અદરી
તુમ છૂપાતે હો (૧૯૪) ઔર મૈં ક્યા જાનૂં
લ-અ઼લ્લહૂ ફિત-નતુલ્લકુમ વ મતાઉ઼ન
શાયદ વોહ (૧૯૫) તુમ્હારી જાંચ હો (૧૯૬) ઔર એક વકત તક
ઈલાહ઼ીન (૧૧૧) ક઼ા-લ રબ્બિહ઼-કુમ
બર્તવાના (૧૯૭) નબીને અર્ઝ કી કે અય મેરે રબ !
ઠ બિલહ઼ક્ક઼ ॰ વ રબ્બુ નર્રહ઼માનુલ-મુસ્તઅ઼ાનુ અ઼લા મા તસિ઼ફૂન ૬ (૧૧૨)
હક્ક ફૈસલા ફરમા દે (૧૯૮) ઔર હમારે રબ રહમાન હી કી મદદ દરકાર હૈ ઉન બાતોં પર જો તુમ બતાતે હો (૧૯૯)

મં ૪

(૨૨) સૂરતુલ હજ્જ

(મદની) ૭૮ આયતે ઔર ૧૦ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

યા અય્યુહન્નાસુત્તકૂ રબ્બકુમ ૮ ઈન્ન ઝલ-ઝ-લ-તસ સાઅ઼તિ શૈઉન
અય લોગો ! અપને રબસે ડરો (૨) બેશક કયામતકા ઝલ્ઝલા (૩) બળી સખ્ત ચીઝ હૈ
અઝ઼ીમ (૧) યૌ-મ તરૌનહા તઝ઼-હલુ કુલ્લુ મુર્દ઼િ-અ઼તિન અ઼મ્મા અર્દ઼-અ઼ત
જિસ દિન ઉસે દેખોગે હર દૂધ પિલાનેવાલી (૪) અપને દૂધ પીતેકો ભૂલ જાએગી ઔર હર ગાભિની (૫)
વ ત-દ઼-ઉ઼ કુલ્લુ ઝ઼ાતિ-હ઼મ્લિન હ઼મ-લહા વ ત-રન્ના-સ સુકારા વમા હુમ
અપના ગાભ ડાલ દેગી (૬) ઔર તૂ લોગોંકો દેખેગા જૈસે નશેમેં હૈં ઔર વોહ નશેમેં ન હોંગે (૭)
બિસુકારા વલાકિન્ન અ઼ઝ઼ાબલ્લાહિ શદીદ (૨) વ મિનન્નાસિ મંય્યુજાદિલુ
મગર હૈ યે કે અલ્લાહકી માર કળી હૈ ઔર કુછ લોગ વોહ હૈં કે

સબબ કિયા. બાઝ મુફસ્સિરીનને કહા મા'ના યે હૈં કે હર જાનદાર પાનીસે પૈદા કિયા હુવા હૈ, ઔર બાઝોંને કહા ઇસસે નુત્ફા મુરાદ હૈ. (૫૮) મઝબૂત પહાળોંકે. (૫૯) અપને સફરોંમેં ઔર જિન મકામાતકા કસ્દ કરે વહાં તક પહુંચ સકે. (૬૦) ગિરનેસે. (૬૧) યા'ની કુફ્ફાર. (૬૨) યા'ની આસ્માની કાઇનાત સૂરજ, ચાંદ સિતારે ઔર અપને અપને અફલાકમેં ઉનકી હરકતોંકી કૈફિયત ઔર અપને અપને મુતાલેઅસે ઉનકે તુલૂઅ ઔર ગુરૂબ ઔર ઉનકે અજાઇબે અહવાલ જો સાનેએ આલમ (દુનિયાકે સર્જનહાર) વજૂદ ઔર ઉસકી વહદત ઔર ઉસકે કમાલે કુદરત વ હિકમત પર દલાલત કરતે હૈં કુફ્ફાર ઇન સબસે એઅરાઝ કરતે હૈં ઔર ઇન દલાઇલસે ફાએદા નહીં ઉઠાતે. (૬૩) તારીક કે ઉસમેં આરામ કરે. (૬૪) રૌશન કે ઉસમેં મઆશ વગૈરાકે

فِي اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطٰنٍ مَّرِيْدٍ ۙ
كُتِبَ عَلَيْهِ اَنَّهٗ مَنْ تَوَلَّاهُ فَاَنَّهٗ يُضِلُّهٗ وَ
يَهْدِيْهِ اِلٰى عَذَابِ السَّعِيْرِ ۞ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ
اِنْ كُنْتُمْ فِيْ رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَاِنَّا خَلَقْنٰكُمْ
مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ
مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَّغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ؕ
وَنُقِرُّ فِي الْاَرْحَامِ مَا نَشَآءُ اِلٰۤى اَجَلٍ مُّسَمًّى
ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوْۤا اَشُدَّكُمْ ۚ
وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّتَوَفّٰى وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرَدُّ اِلٰۤى
اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْۢ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْـًٔا ؕ
وَتَرَى الْاَرْضَ هَامِدَةً فَاِذَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا
الْمَآءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَاَنْۢبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ
بَهِيْجٍ ۞ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّهٗ يُحْيِ

ફિલ્લાહિ બિગૈરિ ઈલ્મિંવ-વ યત્તબિઉ કુલ્લ
અલ્લાહકે મામલેમેં ઝગળતે હૈં બેજાને-બુઝે ઔર હર સરકશ શૈતાનકે
શૈતાનિમ-મરીદિન (૩) કુતિ-બ અલૈહિ અન્નહૂ
પીછે હો લેતે હૈં (૮) જિસ પર લિખ દિયા ગયા હૈ કે જો
મન ત-વલ્લાહુ ફ-અન્નહૂ યુદિલ્લુહૂ વ
ઉસકી દોસ્તી કરેગા તો યે ઝરૂર ઉસે ગુમરાહ કર દેગા ઔર
યહ-દીહિ ઈલા અઝાબિસ્સઈર (૪) યા
ઉસે અઝાબે દોઝખ કી રાહ બતાએગા (૯) અય
અય્યુહન્નાસુ ઈન કુન્તુમ ફી રૈબિમ-મિનલ
લોગો ! અગર તુમ્હેં કયામતકે દિન જીનેમેં કુછ શક
બઅ-સિ ફ-ઈન્ના ખ-લક-નાકુમ મિન
હો તો યે ગૌર કરો કે હમને તુમ્હે પૈદા કિયા મિટટીસે (૧૦) ફિર
તુરાબિન સુમ્મ મિન નુત-ફતિન સુમ્મ
પાનીકી બૂંદસે (૧૧) ફિર ખૂનકી ફટકસે (૧૨) ફિર

મિન અ-લ-કતિન સુમ્મ મિમ્મુદ-ગતિમ મુખલ્લકતિંવ-વ ગૈરિ મુખલ્લકતિલ
ગૌશ્તકી બોટીસે નકશા બની ઔર બે-બની (૧૩) તાકે તુમ્હારે લિયે અપની નિશાનિયાં
લિનુબય્યિ-ન લકુમ વ નુકિર્રુ ફિલઅર્હામિ મા નશાઉ ઈલા અ-જલિમ-મુસમ્મન મં ૪
ઝાહિર ફરમાએ (૧૪) ઔર હમ ઠેહરાએ રખતે હૈં માઓંકે પેટમેં જિસે ચાહેં એક મુકર્રર મીઆદ તક (૧૫)
સુમ્મ નુખ્રિજુકુમ તિફ-લન સુમ્મ લિતબ્લુગૂ અશુદ-દકુમ વ મિન્કુમ
ફિર તુમ્હેં નિકાલતે હૈં બચ્ચા ફિર (૧૬) ઈસલિયે કે તુમ અપની જવાનીકો પહુંચો (૧૭) ઔર તુમમેં
મંય્યુ-ત-વફ-ફા વ મિન્કુમ મંય્યુરદ-દુ ઈલા અર્ઝલિલ-ઉમુરિ
કોઈ પેહલે હી મર જાતા હૈ ઔર કોઈ સબમેં નિકમ્મી ઉમ્ર તક ડાલા જાતા હૈ (૧૮) કે જાનનેકે
લિકૈલા યઅ-લ-મ મિમ્બઅ-દિ ઈલ્મિન શૈઅા વ ત-રલ-અર્દ
બાદ કુછ ન જાને (૧૯) ઔર તૂ ઝમીનકો દેખે મુરઝાઈ હુઈ (૨૦) ફિર
હામિ-દ-તન ફઈઝા અન-ઝલ્ના અલૈહલ-મા-અહ-તઝ-ઝત વ ર-બત
જબ હમને ઉસ પર પાની ઉતારા તરોતાઝા હુઈ ઔર ઉભર આઈ ઔર હર
વ અમ્બ-તત મિન કુલ્લિ ઝૌજિમ-બહીજ (૫) ઝાલિ-ક
રૌનકદાર જોળા (૨૧) ઉગા લાઈ (૨૨) યે ઈસ લિયે
બિઅન્નલ્લા-હ હુવલ-હક્કુ વ અન્નહૂ યુહ-યિલ
હૈ કે અલ્લાહ હી હક્ક હૈ (૨૩) ઔર યે કે વોહ મુર્દે

કામ અંજામ દે (૬૫) જિસ તરહકે તૈરાક (તરનાર) પાનીમેં. (૬૬) શાને નુઝૂલ: રસૂલેકરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે દુશ્મન અપને ઝલાલો ઈનાદ (ગુમરાહી તથા દુશ્મની) સે કહતે થે કે હમ હવાદિસે ઝમાના (સમયની કાંતિ) કા ઈંતેઝાર કર રહે હૈં. અનકરીબ ઐસા વક્ત આનેવાલા હૈ કે હઝરત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી વફાત હો જાએગી, ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ફરમાયા ગયા કે દુશ્મનાને રસૂલકે લિયે યે કોઈ ખૂશીકી બાત નહી. હમને દુનિયામેં કિસી આદમીકે લિયે હમેશગી નહી રખ્ખી. (૬૭) ઔર ઉન્હેં મૌતકે પંજેસે રિહાઈ મિલ જાએગી. જબ ઐસા નહી હૈ તો ફિર ખુશ કિસ બાત પર હોતે હૈં હકીકત યે હૈ કે. (૬૮) યા'ની રાહતો તકલીફ, તંદુરસ્તીઓ બીમારી, દૌલતમંદીઓ

الْمَوْتٰى وَاَنَّهٗ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ وَّاَنَّ السَّاعَةَ
اٰتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيْهَا ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي
الْقُبُوْرِ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ فِي اللّٰهِ
بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّلَا هُدًى وَّلَا كِتٰبٍ مُّنِيْرٍ ۝ ثَانِيَ
عِطْفِهٖ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۭ لَهٗ فِي الدُّنْيَا
خِزْيٌ وَّنُذِيْقُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَذَابَ الْحَرِيْقِ
ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدٰكَ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ
لِّلْعَبِيْدِ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّعْبُدُ اللّٰهَ عَلٰى
حَرْفٍ ۚ فَاِنْ اَصَابَهٗ خَيْرُ ۨ اطْمَاَنَّ بِهٖ ۚ وَاِنْ
اَصَابَتْهُ فِتْنَةُ ۨ انْقَلَبَ عَلٰى وَجْهِهٖ ڗ خَسِرَ الدُّنْيَا
وَالْاٰخِرَةَ ۭ ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِيْنُ ۝ يَدْعُوْا
مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهٗ وَمَا لَا يَنْفَعُهٗ ۭ ذٰلِكَ
هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيْدُ ۝ يَدْعُوْا لَمَنْ ضَرُّهٗٓ اَقْرَبُ

મૌતા વ અન્નહૂ અલા કુલ્લિ શૈઈન કદીર॰
જિલાએગા ઔર યે કે વોહ સબ-કુછ કર સકતા હૈ
(૬) વ અન્નસ્સા-અ-ત આતિયતુલ્લા રૈ-બ
ઔર ઈસલિયે કે કયામત આનેવાલી હૈ
ફીહા ॥ વ અન્નલ્લા-હ યબ્અસુ મન
ઉસમેં કુછ શક નહી ઔર યે કે અલ્લાહ ઉઠાએગા ઉન્હેં જો
ફિલ્કુબૂર (૭) વ મિનન્નાસિ મંય્યુજાદિલુ
કબ્રોમેં હૈં ઔર કોઈ આદમી વહ હૈ કે
ફિલ્લાહિ બિગૈરિ ઈલ્મિંવ વલા હુદંવ
અલ્લાહકે બારેમે યૂં ઝગળતા હૈ કે ન તો ઈલ્મ ન કોઈ દલીલ ઔર
વલા કિતાબિમ-મુનીર ॥ (૮) સાનિ-ય ઈત્ફિહી
ન કોઈ રૌશન નવિશ્તા (૨૪) હક્કસે અપની
લિયુદિલ્લ અન સબીલિલ્લાહ ⱶ લહૂ ફિદ-દુન્યા
ગરદન મોળે હુએ તાકે અલ્લાહકી રાહસે બેહકા દે (૨૫)

ખિઝ-યુંવ વનુઝીકુહૂ યૌમલ કિયામતિ અઝાબલ હરીક (૯) ઝાલિ-ક
ઉસકે લિયે દુનિયામેં રુસ્વાઈ હૈ (૨૬) ઔર કયામતકે દિન હમ ઉસે આગ કા અઝાબ ચખાએંગે (૨૭) યે ઉસકા
મં ૪ બિમા કદ-દ-મત યદા-ક વ અન્નલ્લા-હ લૈ-સ બિઝલ્લામિલ લિલ-
બદલા હૈ જો તેરે હાથોંને આગે ભેજા (૨૮) ઔર અલ્લાહ બન્દોં પર ઝુલ્મ
અબીદ ૯ ○ (૧૦) વમિનન્નાસિ મંય્યઅ-બુદુલ્લા-હ અલા હર્ફિન
નહી કરતા (૨૯) ઔર બુછ આદમી અલ્લાહકી બંદગી એક કનારે પર કરતે હૈં (૩૦)
ફઈન અસાબહૂ ખૈરુનિત્મ-અન્ન બિહ ૯ વઈન અસાબત્હુ
ફિર અગર ઉન્હેં કોઈ ભલાઈ પહોંચ ગઈ જબ તો ચૈનસે હૈં ઔર જબ કોઈ જાંચ
ફિત-નતુનિન ક-લ-બ અલા વજ-હિહી ⱶ ખસિરદ દુન્યા વલ-આખિર હ
આ કર પળી (૩૧) મુંહકે બલ પલટ ગએ (૩૨) દુનિયા ઔર આખેરત દોનોંકા
ઝાલિ-ક હુવલ ખુસ્રાનુલ- મુબીન (૧૧) યદઊ મિન દૂનિલ્લાહિ
ઘાટા (૩૩) યેહી હૈ સરીહ નુકસાન (૩૪) અલ્લાહકે સિવા ઐસેકો પૂજતે હૈં
મા લા યદુર્રુહૂ વમાલા યન્ફઉહ ⱶ ઝાલિ-ક હુવદ-
જો ઉનકા બુરા ભલા કુછ ન કરે (૩૫) યેહી હૈ દૂરકી
દલાલુલ બઈદ ૯ (૧૨) યદ-ઊ લ-મન દર્રુહૂ અક-રબુ
ગુમરાહી ઐસેકો પૂજતે હૈં જિસકે નફાસે (૩૬)

નાદારી, નફા ઔર નુકસાનસે. (૬૯) તા કે ઝાહિર હો જાએ કે સબ્રો શુકમેં તુમ્હારા કયા દરજા હૈ. (૭૦) હમ તુમ્હેં તુમ્હારે આ'માલ કી જઝા દેંગે. (૭૧) શાને નુઝૂલ : યે આયત અબૂ જહલકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. હુઝૂર તશરીફ લે જાતે થે, વો આપકો દેખકર હંસા ઔર કહને લગા કે યે નબી અબ્દે મુનાફકે નબી હૈં ઔર આપસમેં એક દૂસરેસે કહને લગે. (૭૨) કુફ્ફાર. (૭૩) કહતે હૈં કે હમ રહમાનકો જાનતે હી નહી ઈસ જોહ્લ (અજ્ઞાનતા) વ ઝલાલ (ગુમરાહી) મેં મુબ્તેલા હોનેકે બાવજૂદ આપકે સાથ તમસ્ખુર (હંસીમઝાક) કરતે હૈં ઔર નહી દેખતે કે હંસીકે કાબિલ ખુદ ઉનકા અપના હાલ હૈ. (૭૪) શાને નુઝૂલ : યે આયત નઝર ઈબ્ને હારિસકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો કહતા થા કે જલ્દ અઝાબ નાઝિલ કરાઈયે. ઈસ આયતમેં

مِنْ نَفْعِهٖ ۭ لَبِئْسَ الْمَوْلٰى وَلَبِئْسَ الْعَشِيْرُ ۝ اِنَّ
اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ
تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا
يُرِيْدُ ۝ مَنْ كَانَ يَظُنُّ اَنْ لَّنْ يَّنْصُرَهُ اللّٰهُ فِي
الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ اِلَى السَّمَاۗءِ
ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهٗ مَا يَغِيْظُ ۝
وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ يَهْدِيْ
مَنْ يُّرِيْدُ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا
وَالصّٰبِـِٕيْنَ وَالنَّصٰرٰى وَالْمَجُوْسَ وَالَّذِيْنَ اَشْرَكُوْٓا
اِنَّ اللّٰهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰي
كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ۝ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَسْجُدُ لَهٗ
مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ وَالشَّمْسُ وَ
الْقَمَرُ وَالنُّجُوْمُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَاۗبُّ

મિન નફ-ઈહ ► લબિઅ-સલ મૌલા વ
નુકસાનકી તૌકીક ઝ્યાદા હૈ (૩૭) બેશક (૩૮) કયા હી બુરા મૌલા ઔર
લબિઅ-સલ-અ્શીર (૧૩) ઈન્નલ્લા-હ
બેશક કયા હી બુરા રફીક બેશક અલ્લાહ
યુદ-ખિલુલ્લઝી-ન આમનૂવઅમિલુસ્સાલિહાતિ
દાખિલ કરેગા ઉન્હેં જો ઈમાન લાએ ઔર ભલે કામ કિયે
જન્નાતિન તજ-રી મિન તહ-તિહલ-અન્હારુ
બાગોંમેં જિનકે નીચે નેહરેં રવાં
ઈન્નલ્લા-હ યફ-અલુ મા યુરીદ (૧૪)
બેશક અલ્લાહ કરતા હૈ જો ચાહે (૩૯)
મન કા-ન યઝુન્નુ અલ્લંય-યન્સુ-રહુલ્લાહુ
જો યે ખયાલ કરતા હો કે અલ્લાહ અપને નબી (૪૦) કી
ફિદ-દુન્યા વલઆખિ-રતિ ફલયમ્દુદ
મદદ ન ફરમાએગા દુનિયા (૪૧) ઔર આખેરતમેં (૪૨) તો ઉસે
બિ-સ-બબિન ઈલસ્સમાઈ સુમ્મલ-યક્તઅ ફલ-યન્ઝુર હલ યુઝહિબન-ન
ચાહિયે ઉપરકો એક રસ્સી તાને ફિર અપને આપકો ફાંસી દે લે ફિર દેખે કે ઉસકા યે દાંવ કુછ લે ગયા ઉસ બાતકો
કૈદુહૂ મા યગીઝ (૧૫) વ ક-ઝાલિ-ક અન્ઝલ્નાહુ આયાતિમ બય્યિનાતિંવ-
જિસકી ઉસે જલન હૈ (૪૩) ઔર બાત યેહી હૈ કે હમને યે કુર્આન ઉતારા રૌશન આયતેં
વ અન્નલ્લા-હ યહ-દી મંય્યુરીદ (૧૬) ઈન્નલ્લઝી-ન આ-મનૂ
ઔર યે કે અલ્લાહ રાહ દેતા હૈ જિસે ચાહે બેશક મુસલમાન
વલ્લઝી-ન હાદૂ વસ્સાબિઈ-ન વન્નસારા વલ-મજૂ-સ વલ્લઝી-ન
ઔર યહૂદી ઔર સિતારા પરસ્ત ઔર નસરાની ઔર આતશ પરસ્ત ઔર મુશ્રિક
અશરકૂ ઈન્નલ્લા-હ યફ-સિલુ બૈ-નહુમ યૌમલ કિયામહ ► ઈન્નલ્લા-હ
બેશક અલ્લાહ ઉન સબમેં કયામતકે દિન ફૈસલા કર દેગા (૪૪) બેશક હર
અલા કુલ્લિ શૈઈન શહીદ (૧૭) અ-લમ ત-ર અન્નલ્લા-હ
ચીઝ અલ્લાહકે સામને હૈ કયા તુમને ન દેખા (૪૫) કે અલ્લાહ કે લિયે
યસ્જુદુ લહૂ મન ફિસ્સમાવાતિ વ-મન ફિલ્અર્દિ વશશમ્સુ
સજદા કરતે હૈં વોહ જો આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હૈં ઔર સૂરજ
વલ-ક્-મરુ વન્નુજૂમુ વલ જિબાલુ વશ્શ-જરુ વદ-દવાબ્બુ
ઔર ચાંદ ઔર તારે ઔર પહાડ ઔર દરખ્ત ઔર ચૌપાએ (૪૬)

ફરમાયા ગયા કે અબ મૈં તુમ્હેં અપની નિશાનિયાં દિખાઊંગા યા'ની જો વા'દે અઝાબકે દિયે ગએ હૈં ઉનકા વકત કરીબ આ ગયા હૈ. ચુનાંચે રોઝે બદર વો મન્ઝર ઉનકે સામને આ ગયા. (૭૫) અઝાબકા યા કિયામતકા યે ઉનકે ઈસ્તે'જાલકા (ઉતાવળ) બયાન હૈ. (૭૬) દોઝખકી (૭૭) અગર વો યે જાનતે હોતે તો કુફ્ર પર કાઈમ ન રહતે ઔર અઝાબમેં જલ્દી ન કરતે. (૭૮) કિયામત. (૭૯) તૌબા વ મા'ઝેરતકી. (૮૦) અય સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ. (૮૧) ઔર વો અપને ઈસ્તેહઝા ઔર મુસખ્ખરગી (ઠઠ્ઠામશ્કરી) કે વબાલો અઝાબમેં ગિરફતાર હુએ. ઈસમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી તસલ્લી ફરમાઈ ગઈ કે આપકે સાથ ઈસ્તેહઝા કરનેવાલોંકા ભી યહી અંજામ હોના હૈ. (૮૨) યા'ની ઉસકે

وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ ۖ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ۗ وَ
مَن يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن مُّكْرِمٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ
مَا يَشَاءُ ۩ هَٰذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ ۖ
فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن نَّارٍ
يُصَبُّ مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ۞ يُصْهَرُ
بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ۞ وَلَهُم مَّقَامِعُ
مِنْ حَدِيدٍ ۞ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ
غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ۞
إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا
مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا ۖ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا
حَرِيرٌ ۞ وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا
إِلَىٰ صِرَاطِ الْحَمِيدِ ۞ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا

વ કસીરુમ-મિન્નાસ ۚ વ કસીરુન હક્-ક્
ઔર બહોત આદમી (૪૭) ઔર બહોત વોહ હૈં
અલૈહિલ અઝાબ ۚ વ મંય્યુહિ- નિલ્લાહુ
જિન પર અઝાબ મુકર્રર હો ચુકા (૪૮) ઔર જિસે અલ્લાહ
ફમા લહૂ મિમ મુક-રિમ ۚ ઈન્નલ્લા-હ
ઝલીલ કરે (૪૯) ઉસે કોઈ ઈઝઝત દેનેવાલા નહીં બેશક
યફઅલુ મા યશાઅ ● (સજદહ) (૧૮) હાઝાનિ
અલ્લાહ જો ચાહે કરે યે દો ફરીક
ખસ-માનિખ- ત-સમૂ ફી રબ્બિહિમઃ
હૈં (૫૦) કે અપને રબમેં ઝગળે (૫૧) તો જો
ફલ્લઝી-ન ક-ફરૂ કુત્તિઅત લહુમ
કાફિર હુએ ઉનકે લિયે આગકે કપળે બ્યોંતે
સિયાબુમ-મિન નાર ۚ યુસબ્બુ મિન
ગએ હૈં (૫૨) ઔર ઉનકે સરોં પર
ફૌકિ રુઊસિહિમુલ- હમીમ ۚ (૧૯) યુસ્હરુ બિહી મા ફી બુતૂનિહિમ
ખૌલતા પાની ડાલા જાએગા (૫૩) જિસસે ગલ જાએગા જો કુછ ઉનકે પેટોંમેં હૈ
મં ૪ વલ-જુલૂદ ۚ (૨૦) વ લહુમ મકામિઉ મિન હદીદ (૨૧) કુલ્લમા અરાદૂ
ઔર ઉનકી ખાલેં (૫૪) ઔર ઉનકે લિયે લોહેકે ગુર્ઝ હૈં (૫૫) જબ ઘુટનકે સબબ
ع અંય્યખ્રુજૂ મિન્હા મિન ગમ્મિન ઉઈદૂ ફીહા ۗ વ ઝૂકૂ અઝાબલ હરીક ع (૨૨)
ઉસમેંસે નિકલના ચાહેંગે (૫૬) ફિર ઉસમેં લૌટા દિયે જાએંગે ઔર હુકમ હોગા કે ચખો આગકા અઝાબ
ઈન્નલ્લા-હ યુદ-ખિલુલ્લઝી-ન આ-મનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ
બેશક અલ્લાહ દાખિલ કરેગા ઉન્હેં જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે બહિશ્તોંમેં
જન્નાતિન તજ-રી મિન તહ-તિહલ - અન્હારુ યુહલ્લૌ-ન ફીહા
જિનકે નીચે નેહરેં બહેં ઉસમેં પેહનાએ જાએંગે સોનેકે
મિન અસાવિ-ર મિન ઝ-હબિંવ-વ લુઅ-લુઆ ۚ વ લિબાસુહુમ ફીહા
કંગન ઔર મોતી (૫૭) ઔર વહાં ઉનકી પોશાક
હરીર (૨૩) વ હુદૂ ઈલત્તય્યિબિ મિનલ-કૌલિ ۚ વ હુદૂ
રેશમ હૈ (૫૮) ઔર ઉન્હેં પાકીઝા બાતકી હિદાયત કી ગઈ (૫૯) ઔર સબ
ઈલા સિરાતિલ - હમીદ (૨૪) ઈન્નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
ખૂબિયોં સરાહે કી રાહ બતાઈ ગઈ (૬૦) બેશક જિન્હોંને કુફ્ર કિયા

અઝાબસે. (૮૩) જબ ઐસા હૈ તો ઉન્હેં અઝાબે ઈલાહી કા કયા ખૌફ હો. ઔર વો અપની હિફાઝત કરનેવાલે કો કયા પહચાને. (૮૪) હમારે સિવા ઉનકે ખયાલમેં. (૮૫) ઔર હમારે અઝાબસે મહફૂઝ રખતે હૈં ઐસા તો નહીં હૈ ઔર અગર વો અપને બુતોંકી નિસ્બત યે એ'તેકાદ રખતે હૈં તો ઉનકા હાલ યે હૈ કે. (૮૬) અપને પૂજનેવાલોંકો કયાં બચા સકેંગે ? (૮૭) યા'ની કુફ્ફારકો. (૮૮) ઔર દુનિયામેં ઉન્હેં ને'મતો મોહલત દી. (૮૯) ઔર વો ઉસસે ઔર મગરૂર હુએ ઔર ઉન્હોંને ગુમાન કિયા કે વો હમેશા ઐસે હી રહેંગે. (૯૦) કુફ્રસ્તાનકી. (૯૧) રોઝબરોઝ મુસલમાનોંકો ઈસ પર તસલ્લુત (કાબૂ) દે રહે હૈં ઔર એક શહરકે બાદ દૂસરા શહર ફતહ હોતા ચલા આ રહા હૈ, હુદૂદે ઈસ્લામ બઢ રહી હૈં ઔર સરઝમીને કુફ્ર ઘટતી ચલી આતી

وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفُ فِيهِ وَ
الْبَادِ ۚ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍ بِظُلْمٍ نُذِقْهُ
مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ۞ وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ
الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ
لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ۞
وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَىٰ
كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ۞
لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي
أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ
الْأَنْعَامِ ۖ فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ ۞
ثُمَّ لْيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا
بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ۞ ذَٰلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ

منزل ۴

વ ય-સુદ-દૂ-ન અ઼ન સબી- લિલ્લાહિ
ઓર રોકતે હૈં અલ્લાહકી રાહ (૬૧)
વલમસ-જિદિલ- હ઼રામિલ્લઝી જ-અ઼લ્નાહુ
ઓર ઉસ અદબવાલી મસ્જિદસે (૬૨) જિસે હમને સબ
લિન્નાસિ સવા-અ-નિલ આ઼કિફુ ફીહિ
લોગોંકે લિયે મુકર્રર કિયા કે ઉસમેં એક-સા હક્ક હૈ
વલ્બા દ ॰ વ મંય્યુરિદ ફીહિ બિ-ઈલ્હ઼ાદિમ
વહાંકે રેહનેવાલે ઓર પરદેસીકા ઓર જો ઉસમેં કિસી
બિઝ઼ુલ્મિન નુઝ઼િક઼-હુ મિન અ઼ઝ઼ાબિન
ઝયાદતીકા નાહક્ક ઈરાદા કરે હમ ઉસે દર્દનાક અઝાબ
અલીમ ॰ (૨૫) વ ઈઝ઼ બવ્વઅ-ના
ચખાએંગે (૬૩) ઓર જબ કે હમને
લિઈબરાહી-મ મકાનલ-બૈતિ અલ્લા તુશ્રિક
ઈબ્રાહીમ કો ઉસ ઘરકા ઠિકાના ઠીક બતા
બી શૈઅંવ-વ ત઼હ-હિર બૈતિ-ય લિત્ત઼ાઈફી-ન વલ્ક઼ાઈમી-ન
દિયા (૬૪) ઓર હુકમ દિયા કે મેરા કોઈ શરીક ન કર ઓર મેરા ઘર સુથરા રખ (૬૫) તવાફવાલોં ઓર એ'તિકાફવાલોં
વર્રુક્કઈસ્સુજૂદ (૨૬) વ અઝ઼-ઝ઼િન ફ઼િન્નાસિ બિલ હ઼જ-જિ યઅ-તૂ-ક
ઓર રુકૂઅ-સજદેવાલોંકે લિયે (૬૬) ઓર લોગોંમેં હજજકી આમ નિદા કર દે (૬૭) મં ૪
રિજાલંવ-વ અ઼લા કુલ્લિ દ઼ામિરિંય્યઅ-તી-ન મિન કુલ્લિ
વોહ તેરે પાસ હાઝિર હોંગે પ્યાદા ઓર હર દુબ્લી ઊંટની પર કે હર
ફજ-જિન અ઼મીક઼િલ- ॰ (૨૭) લિયશહદૂ મનાફ઼િ-અ઼ લહુમ વ યઝ઼-
દૂરકી રાહસે આતી હૈં (૬૮) તાકે વોહ અપના ફાઈદા પાએં (૬૯) ઓર
કુરુસ્મલ્લાહિ ફી અય્યામિમ-મઅ઼-લૂમાતિન અ઼લા મા ર-ઝ-ક઼હુમ
અલ્લાહકા નામ લેં (૭૦) જાને હુએ દિનોંમેં (૭૧) ઉસ પર કે ઉન્હેં રોઝી દી
મિમ-બહીમતિલ- અન્આ મ ॰ ફકુલૂ મિન્હા વ અત઼ઈમુલ-બાઈસલ-
બે-ઝુબાન ચૌપાએ (૭૨) તો ઉનમેંસે ખુદ ખાઓ ઓર મુસીબત-ઝદા મોહતાજ
ફક઼ીર ॰ (૨૮) સુમ્મલ-યક઼-દૂ ત-ફ-સ઼હુમ વલ્યૂફૂ નુઝ઼ૂરહુમ વલ-યત્ત઼વ્વફૂ
કો ખિલાઓ (૭૩) ફિર અપના મેલ-કુચેલ ઉતારેં (૭૪) ઓર અપની મન્નતેં પૂરી કરેં (૭૫) ઓર ઉસ
બિલ-બૈતિલ અ઼તીક઼ (૨૯) ઝ઼ાલિ-ક ॰ વ મંય્યુઅઝ઼-ઝ઼િમ હુ઼રુમાતિલ
આઝાદ ઘરકા તવાફ કરેં (૭૬) બાત યે હૈ ઓર જો અલ્લાહકી હુર્મતોંકી

હૈ ઓર હવાલીએ મક્કા મુકર્રમા (મક્કાકે આસપાસ) પર મુસલમાનોં કા તસલ્લુત હોતા જાતા હૈ. કયા મુશ્રિકીન જો અઝાબ તલબ કરનેમેં જલ્દી કરતે હૈં, ઈસકો નહીં દેખતે? ઓર ઈબ્રત હાસિલ નહીં કરતે? (૯૨) જિનકે કબ્ઝેસે ઝમીન દમબદમ નિકલતી જા રહી હૈ, યા રસૂલેકરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિવસલ્લમ ઓર ઉનકે અસ્હાબ જો બફઝલે ઈલાહી ફતહ પર ફતહ પા રહે હૈં ઓર ઉનકે મકબૂઝાત દમબદમ બઢતે ચલે જાતે હૈં. (૯૩) ઓર અઝાબે ઈલાહીકા ઉસીકી તરફસે ખોફ દિલાતા હૂં. (૯૪) યા'ની કાફિર હિદાયત કરનેવાલે ઓર ખોફ દિલાનેવાલેકે કલામસે નફા' ન ઉઠાનેમેં બેહરેકી તરહ હૈં. (૯૫) નબીકી બાત પર કાન ન રખ્ખા ઓર ઉન પર ઈમાન ન લાએ. (૯૬) આ'માલમેંસે (૯૭) યા'ની તૌરાત અતા કી જો હક્કો બાતિલમેં

اقترب الحج

اللّٰهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَّهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ ؕ وَ اُحِلَّتْ لَكُمُ
الْاَنْعَامُ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ
مِنَ الْاَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوْا قَوْلَ الزُّوْرِ ۙ حُنَفَآءَ
لِلّٰهِ غَيْرَ مُشْرِكِيْنَ بِهٖ ؕ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ
فَكَاَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ اَوْ
تَهْوِيْ بِهِ الرِّيْحُ فِيْ مَكَانٍ سَحِيْقٍ ۝ ذٰلِكَ ۗ
وَمَنْ يُّعَظِّمْ شَعَآئِرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوْبِ ۝
لَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ اِلٰۤى اَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَاۤ
اِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيْقِ ۝ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا
لِّيَذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِّنْۢ بَهِيْمَةِ
الْاَنْعَامِ ؕ فَاِلٰـهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ فَلَهٗۤ اَسْلِمُوْا ؕ
وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِيْنَ ۝ الَّذِيْنَ اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ
وَجِلَتْ قُلُوْبُهُمْ وَالصّٰبِرِيْنَ عَلٰى مَاۤ اَصَابَهُمْ

منزل ٤

લાહિ ફહુ-વ ખૈરુલ્લહૂ ઈન્દ રબ્બિહ વ
તા'ઝીમ કરે (૭૭) તો વોહ ઉસકે લિયે ઉસકે રબકે યહાં ભલા હૈ ઔર
ઉહિલ્લત લકુમુલ-અન્આમુ ઈલ્લા મા
તુમ્હારે લિયે હલાલ કિયે ગએ બે-ઝુબાન ચૌપાએ (૭૮) સિવા ઉનકે
યુત્લા અલૈકુમ ફજ- તનિબુર્રિજ-સ મિનલ
જિનકી મુમાનેઅત તુમ પર પઢી જાતી હૈ (૭૯) તો
ઔસાનિ વજ-તનિબૂ કૌલઝ- ઝૂરિ (૩૦)
દૂર હો બુતોંકી ગંદગી સે (૮૦) ઔર બચો ઝૂટી બાતસે
હુ-ન-ફા-અ લિલ્લાહિ ગૈ-ર મુશ્રિકી-ન
એક અલ્લાહકે હો કર કે ઉસકા સાઝી કિસીકો ન
બિહ વ મંય્યુશ્રિક બિલ્લાહિ ફ-ક-અન્નમા
કરો ઔર જો અલ્લાહકા શરીક કરે વોહ ગોયા
ખ઼ર-ર મિનસ્સમા-ઇ ફ-તખ્તફુહુત-તૈરુ
ગિરા આસ્માનસે કે પરિન્દે ઉસે ઊચક લે જાતે હૈં (૮૧)
ઔ તહ-વી બિહિર્રીહુ ફી મકાનિન સહીક (૩૧) ઝાલિ-ક વ
યા હવા ઉસે કિસી ઔર જગહ ફેંકતી હૈ (૮૨) બાત યે હૈ ઔર જો
મં ૪ મંય્યુઅઝ઼-ઝિ઼મ શઆઇરલ્લાહિ ફ-ઈન્નહા મિન તક઼-વલ્કુલૂબ (૩૨) લકુમ
અલ્લાહકે નિશાનોંકી તા'ઝીમ કરે તો યે દિલોંકી પરહેઝગારીસે હૈ (૮૩) તુમ્હારે
ફીહા મનાફિઉ ઈલા અ-જલિમ - મુસમ્મન સુમ્મ મહિલ્લુહા
૯૦ લિયે ચૌપાયોંમેં ફાઇદે હૈં (૮૪) એક મુકર્રરા મીઆદ તક (૮૫) ફિર ઉનકા પહુંચના હૈ
ઈલલ બૈતિલ-અતીક઼ (૩૩) વ લિકુલ્લિ ઉમ્મતિન જ-અલ્ના
ઉસ આઝાદ ઘર તક (૮૬) ઔર હર ઉમ્મતકે લિયે (૮૭) હમને એક
મન્સ-કલ લિ-યઝ઼-કુરુસ્મલ્લાહિ અલા મા ર-ઝ-કહુમ મિમ બહીમતિલ-
કુર્બાની મુકર્રર ફરમાઇ કે અલ્લાહકા નામ લેં ઉસકે દિયે હુએ બે-ઝુબાન ચૌપાયોં પર (૮૮) તો
અન્આમ ફઈલાહુકુમ ઈલાહુંવ- વાહિદુન ફ-લહૂ અસ્લિમૂ વ
તુમ્હારા મા'બૂદ એક મા'બૂદ હૈ (૮૯) તો ઉસીકે હુઝૂર ગરદન રખો (૯૦) ઔર
બશ્શિરિલ-મુખ્બિતીન (૩૪) અલ્લઝી-ન ઈઝ઼ા ઝુકિ-રલ્લાહુ વજિલત
અય મહબૂબ ! ખુશી સુના દો ઉન તવાઝો'વાલોંકો કે જબ અલ્લાહકા ઝિક્ર હોતા હૈ ઉન્કે દિલ
કુલૂબુહુમ વસ્સાબિરી-ન અલા મા અસા-બહુમ
ડરને લગતે હૈં (૯૧) ઔર જો ઉફતાદ પડે ઉસકે સહનેવાલે

તફરિકા કરનેવાલી હૈ. (૯૮) યા'ની રૌશની હૈ કે ઉસસે નજાતકી રાહ માલૂમ હોતી હૈ. (૯૯) જિસસે વો પંદપઝીર હોતે હૈં ઔર દીની ઉમૂરકા ઇલ્મ હાસિલ કરતે હૈં. (૧૦૦) અપને હબીબ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પર, યા'ની કુર્આને પાક યે કસીરુલખૈર હૈ ઔર ઇમાન લાનેવાલોંકે લિયે ઇસમેં બડી બરકતે હૈ. (૧૦૧) ઉનકી ઇબ્તેદાઇ ઉમ્રમેં બાલિગ હોનેકે. (૧૦૨) કે વો હિદાયતો નબુવ્વતકે અહલ હૈં. (૧૦૩) યા'ની બુત જો દરિન્દો પરિન્દો ઔર ઇન્સાનોંકી સૂરતોંકે બને હુએ હૈં. (૧૦૪) ઔર ઉનકી ઇબાદતમેં મશ્ગૂલ હો. (૧૦૫) તો હમ ઉનકી ઇકતેદામેં વૈસા હી કરને લગે (૧૦૬) ચૂંકે ઉન્હેં અપને તરીકેકા ગુમરાહી હોના બહોત બઇદ મા'લૂમ હોતા થા ઔર ઉસકા ઇન્કાર કરના વો બહોત બડી બાત જાન્તે

وَالْمُقِيْمِي الصَّلٰوةِ ۙ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۔
وَالْبُدْنَ جَعَلْنٰهَا لَكُمْ مِّنْ شَعَآئِرِ اللّٰهِ لَكُمْ
فِيْهَا خَيْرٌ ۖ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا صَوَآفَّ ۚ
فَاِذَا وَجَبَتْ جُنُوْبُهَا فَكُلُوْا مِنْهَا وَاَطْعِمُوا
الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ۚ كَذٰلِكَ سَخَّرْنٰهَا لَكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝ لَنْ يَّنَالَ اللّٰهَ لُحُوْمُهَا
وَلَا دِمَآؤُهَا وَلٰكِنْ يَّنَالُهُ التَّقْوٰى مِنْكُمْ ۚ
كَذٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا
هَدٰىكُمْ ۚ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِيْنَ ۝ اِنَّ اللّٰهَ يُدٰفِعُ
عَنِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۚ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ
كَفُوْرٍ ۝ اُذِنَ لِلَّذِيْنَ يُقٰتَلُوْنَ بِاَنَّهُمْ ظُلِمُوْا ۚ
وَاِنَّ اللّٰهَ عَلٰى نَصْرِهِمْ لَقَدِيْرُ ۙ الَّذِيْنَ
اُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ اِلَّآ اَنْ يَّقُوْلُوْا

વલ્મુકી મિસ્સલાતિ ۙ વ મિમ્મા ર-ઝક્-નાહુમ
ઔર નમાઝ બરપા રખનેવાલે ઔર હમારે દિયેસે ખર્ચ
યુન્ફિકૂન (૩૫) વલ્બુદ-ન જ-અલ્નાહા
કરતે હૈં (૯૨) ઔર કુર્બાનીકે ડીલદાર જાનવર ઊંટ ઔર ગાય
લકુમ મિન શઆઈરિલ્લાહિ લકુમ
હમને તુમ્હારે લિયે અલ્લાહકી નિશાનિયોંસે કિયે (૯૩)
ફીહા ખૈરુન ۖ ફઝ્-કુરુસ- મલ્લાહિ અલૈહા
તુમ્હારે લિએ ઈનમેં ભલાઈ હૈ (૯૪) તો ઉન પર અલ્લાહકા
સવાફ-ફ ۚ ફ-ઈઝા વ-જ-બત જુનૂબુહા
નામ લો (૯૫) એક પાંવ બન્ધે તીન પાંવસે ખળે (૯૬)
ફકુલૂ મિન્હા વ અત્ઈમુલ કાનિ-અ
ફિર જબ ઉનકી કરવટેં ગિર જાએ (૯૭) તો ઉનમેંસે ખુદ ખાઓ (૯૮)
વલમુઅ્-તર્ર ۚ કઝાલિ-ક સખ્ખર્નાહા લકુમ
ઔર સબ્રસે બૈઠનેવાલે ઔર ભીક માંગનેવાલેકો ખિલાઓ

લ-અલ્લકુમ તશ્કુરૂન (૩૬) લંય્યનાલલ્લા-હ લુહૂમુહા વલા
હમને યૂંહી ઉનકો તુમ્હારે બસમેં દે દિયા કે તુમ એહસાન માનો અલ્લાહકો હરગિઝ ન ઉનકે
દિમાઉહા વલા કિંય્યનાલુહુત-તક્-વા મિન્કુમ ۚ કઝાલિ-ક મં
ગોશ્ત પહુંચતે હૈં ન ઉનકે ખૂન હાં તુમ્હારી પરહેઝગારી ઉસ તક ૪
સખ્ખ-રહા લકુમ લિતુકબ્બિરુલ્લા-હ અલા મા હદાકુમ ۚ વ બશ્શિરિલ-
બારયાબ હોતી હૈ (૯૯) યૂંહી ઉનકો તુમ્હારે બસમેં કર દિયા કે તુમ અલ્લાહકી
મુહ્-સિનીન (૩૭) ઈન્નલ્લા-હ યુદાફિઉ અનિલ્લઝી-ન આમનૂ ۚ
બળાઈ બોલો ઉસ પર કે તુમકો હિદાયત ફરમાઈ ઔર અય મહબૂબ ! ખુશખબરી સુનાઓ નેકીવાલોંકો (૧૦૦) ૯
ઈન્નલ્લા-હ લા યુહિબ્બુ કુલ્લ ખવ્વાનિન કફૂર ۝ ★ (૩૮) ૦
બેશક અલ્લાહ બલાએં ટાલતા હૈ મુસલમાનોંકી (૧૦૧) બેશક અલ્લાહ પો
ઉઝિ-ન લિલ્લઝી-ન યુકાતલૂ-ન બિ-અન્નહુમ ઝુલિમૂ ۚ વ ના
દોસ્ત નહી રખતા હર બળે દગાબાઝ નાશુક્રેકો (૧૦૨) પરવાન્ગી અતા હૂઈ ઉન્હેં જિનસે કાફિર લળતે હૈં (૧૦૩)
ઈન્નલ્લા-હ અલા નસ્રિહિમ લ-કદીર ۙ (૩૯) અલ્લઝી-ન ઉખ્રિજૂ
ઈસ બિના પર કે ઉન પર ઝુલ્મ હુવા (૧૦૪) ઔર બેશક અલ્લાહ ઉનકી મદદ કરને પર ઝરૂર કાદિર હૈ
મિન દિયારિહિમ બિગૈરિ હક્કિન ઈલ્લા અંય્યકૂલૂ
વોહ જો અપને ઘરોંસે નાહક નિકાલે ગએ (૧૦૫) સિર્ફ ઈતની બાત પર કે ઉન્હોંને કહા હમારા

થે. ઈસ લિયે ઉન્હોંને હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામસે યે કહા કે કયા આપ યે બાત વાકઈ તૌર પર હમેં બતા રહે હૈં યા બતરીકે ખેલકે ફરમાતે હૈં ? ઉસકે જવાબમેં આપને હઝરત માલિકે અલ્લામકી રબૂબિયતકા અસ્બાત ફરમાકર ઝાહિર ફરમા દિયા કે આપ ખેલકે તરીકે પર કલામ ફરમાનેવાલેનહી હૈં. બલ્કે હકકા ઈઝહાર ફરમાતે હૈં, ચુનાંચે આપને. (૧૦૭) અપને મેલેકો, વાકેઆ યે હૈ કે ઉસ કૌમકા સાલાના એક મેલા લગતા થા, જંગલમેં જાતે થે ઔર શામ તક વહાં લહવોલઅબ (ખેલકૂદ)મેં મશ્ગૂલ રહતે થે. વાપસીકે વકત બુતખાનેમેં આતે થે ઔર બુતોંકી પૂજા કરતે થે, ઉસકે બાદ અપને મકાનોંકો વાપસ જાતે થે. જબ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને ઉનકી એક જમાઅતસે બુતોંકે મુતઅલ્લિક મુનાઝેરા કિયા તો ઉન લોગોંને કહા કે કલકો હમારી ઈદ

رَبُّنَا اللّٰهُ ۚ وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ
بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَّصَلَوٰتٌ وَّ
مَسٰجِدُ يُذْكَرُ فِيْهَا اسْمُ اللّٰهِ كَثِيْرًا ۚ
وَلَيَنْصُرَنَّ اللّٰهُ مَنْ يَّنْصُرُهٗ ۚ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ
عَزِيْزٌ ۝ اَلَّذِيْنَ اِنْ مَّكَّنّٰهُمْ فِي الْاَرْضِ
اَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ وَاَمَرُوْا
بِالْمَعْرُوْفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَلِلّٰهِ عَاقِبَةُ
الْاُمُوْرِ ۝ وَاِنْ يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَّعَادٌ وَّثَمُوْدُ ۝ وَقَوْمُ
اِبْرٰهِيْمَ وَقَوْمُ لُوْطٍ ۝ وَّاَصْحٰبُ مَدْيَنَ ۚ وَكُذِّبَ
مُوْسٰى فَاَمْلَيْتُ لِلْكٰفِرِيْنَ ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ ۚ
فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ ۝ فَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ
اَهْلَكْنٰهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى

રબ્બુનલ્લાહ ط વ લૌલા
રબ અલ્લાહ હૈ (૧૦૬) ઔર અલ્લાહ
દફ-ઉલ્લાહિન્ના-સ બઅ- દ-હુમ
અગર આદમિયોંમેં એકકો દૂસરેસે દફા'
બિબઅ-દિલ લહુદ-દિમત સવામિઉ
ન ફરમાતા (૧૦૭) તો ઝરૂર ઢા દી જાતી ખાન્કાહેં (૧૦૮)
વબિ-યઉવ-વ સ-લ-વાતુંવ-વ
ઔર ગિરજા (૧૦૯) ઔર કલીસે (૧૧૦) ઔર
મસાજિદુ યુઝ-કરુ ફીહસ- મુલ્લાહિ
મસ્જિદેં (૧૧૧) જિનમેં અલ્લાહકા બકસરત નામ લિયા જાતા હૈ
કસીરા ط વ-લ-યન્સુરન્નલ્લાહુ મંય્યન્સુરુહ ط
ઔર બેશક અલ્લાહ ઝરૂર મદદ ફરમાએગા ઉસકી જો ઉસકે દીન કી
ઈન્નલ્લા-હ લ-કવિય્યુન અઝીઝ (૪૦)
મદદ કરેગા બેશક ઝરૂર અલ્લાહ કુવ્વતવાલા ગાલિબ હૈ

અલ્લઝી-ન ઈમ્મક-કન્નાહુમ ફિલઅર્દિ અકામુસ્સલા-ત
વોહ લોગ કે અગર હમ ઉન્હેં ઝમીનમેં કાબૂ દેં (૧૧૨) તો નમાઝ બરપા રખેં
મં ૪ વ-આ-તવુઝ-ઝકા-ત વ અ-મરૂ બિલ્મઅ-રૂફિ વ નહૌ અનિલ્મુન્કર ط વ
ઔર ઝકાત દેં ઔર ભલાઈકા હુકમ કરેં ઔર બુરાઈસે રોકેં (૧૧૩) ઔર
લિલ્લાહિ આકિ-બતુલ ઉમૂર (૪૧) વ ઈંય્યુકઝ-ઝિબૂ-ક ફ-કદ
અલ્લાહ હી કે લિયે સબ કામોં કા અન્જામ ઔર અગર યે તુમ્હારી તકઝીબ
કઝ-ઝ-બત કબ્લહુમ કૌમુ નૂહિંવ-વ આદુંવ-વ સમૂદુ ۙ (૪૨) વ કૌમુ
કરતે હૈં (૧૧૪) તો બેશક ઉનસે પેહલે ઝુટલા ચુકી હૈ નૂહકી કૌમ ઔર આદ (૧૧૫) ઔર સમૂદ (૧૧૬) ઔર ઈબ્રાહીમ
ઈબરાહી-મ વ કૌમુ લૂતિંવ ۙ (૪૩) વ અસ્હાબુ મદ-ય ન ج વ કુઝ-ઝિ-બ
કી કૌમ ઔર લૂતકી કૌમ ઔર મદિયનવાલે (૧૧૭) ઔર મૂસાકી તકઝીબ
મૂસા ફ-અમ્લૈતુ લિલ-કાફિરી-ન સુમ્મ અ-ખઝ-તુહુમ ج ફ કૈ-ફ
હુઈ (૧૧૮) તો મૈંને કાફિરોંકો ઢીલ દી (૧૧૯) ફિર ઉન્હેં પકડા (૧૨૦) તો કૈસા હુવા
કા-ન નકીર (૪૪) ફ-ક- અય્યિમ-મિન કર-યતિન અહ-લક-નાહા
મેરા અઝાબ (૧૨૧) ઔર કિત્ની હી બસ્તિયાં હમને ખપા દીં (૧૨૨) કે
વ હિ-ય ઝાલિ-મતુન ફહિ-ય ખાવિ-યતુન અલા
વોહ સિતમગાર થીં (૧૨૩) તો વો અબ અપની છતોં પર

હૈ, આપ વહાં ચલેં, દેખેં કે હમારે દીન ઔર તરીકેમેં કયા બહાર હૈ ઔર કૈસે લુત્ફ આતે હૈં. જબ વો મેલેકા દિન આયા ઔર આપસે મેલેમેં ચલનેકો કહા ગયા તો આપ ઉઝ્ર કરકે રહ ગએ. વો લોગ રવાના હો ગએ. જબ ઉનકે બાકી માંદા ઔર કમઝોર લોગ આહિસ્તા આહિસ્તા જા રહે થે, ગુઝરે તો આપને ફરમાયા કે મૈં તુમ્હારે બુતોંકા બુરા ચાહૂંગા ઉસકો બા'ઝ લોગોંને સુના ઔર હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ બુતખાનેકી તરફ લૌટે. (૧૦૮) યા'ની બુતોંકો તોળકર. (૧૦૯) છોળ દિયા ઔર બસોલા (કુહાડા) ઉસકે કાંધે પર રખ દિયા. (૧૧૦) યા'ની બળે બુતસે કે ઈન છોટે બુતોંકા કયા હાલ હૈ, યે કયૂં ટૂટે ઔર બસોલા તેરી ગરદન પર કૈસા રખ્ખા હૈ. ઔર ઉન્હેં ઉસકા ઈજ્ઝ (લાચારી) ઝાહિર હો ઔર ઉન્હેં હોશ આએ કે ઐસે આજિઝ ખુદા

عُرُوْشِهَا وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَّقَصْرٍ مَّشِيْدٍ ۝
اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَتَكُوْنَ لَهُمْ قُلُوْبٌ
يَّعْقِلُوْنَ بِهَآ اَوْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا ۚ فَاِنَّهَا لَا
تَعْمَى الْاَبْصَارُ وَلٰكِنْ تَعْمَى الْقُلُوْبُ الَّتِيْ
فِي الصُّدُوْرِ ۝ وَيَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ وَ
لَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ وَعْدَهٗ ۚ وَاِنَّ يَوْمًا عِنْدَ
رَبِّكَ كَاَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ ۝ وَكَاَيِّنْ
مِّنْ قَرْيَةٍ اَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ
اَخَذْتُهَا ۚ وَاِلَيَّ الْمَصِيْرُ ۝ قُلْ يٰٓاَيُّهَا
النَّاسُ اِنَّمَآ اَنَا لَكُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ۝ فَالَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ
كَرِيْمٌ ۝ وَالَّذِيْنَ سَعَوْا فِيْٓ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ
اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ۝ وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ

ઉ઼રૂશિહા વ બિઅ-રિમ-
ઢહી પળી હૈં ઔર કિત્ને કૂવેં બેકાર પળે
મુ-અત્-ત઼લતિંવ-વ ક઼સ્રિમ- મશીદ (૪૫)
(૧૨૪) ઔર કિત્ને મહલ ગચ કિએ હુએ (૧૨૫) તો કયા
અ-ફ-લમ યસીરૂ ફિલઅર્દિ ફ-તકૂ-ન
ઝમીન મેં ન ચલે (૧૨૬) કે ઉનકે દિલ હોં જિનસે સમઝેં
લહુમ કુલૂબું્યઅ્-ક઼િલૂ-ન બિહા ઔ
(૧૨૭) યા કાન હોં જિનસે સુનેં (૧૨૮) તો યે કે
આઝાનુંય્યસ- મઊ-ન બિહા ૮ ફ-ઈન્નહા
આંખેં અંધી નહીં હોતીં (૧૨૯) બલ્કે વોહ
લા તઅ્-મલ-અબ્સારુ વલાકિન
દિલ અન્ધે હોતે હૈં જો સીનોંમેં હૈં
તઅ્-મલ-કુલૂબુલ્લતી ફિસ્સુદૂર (૪૬)
(૧૩૦) ઔર યે તુમસે અઝાબ માંગનેમેં જલ્દી કરતે હૈં

વ યસ્તઅ્-જિલૂ-ન-ક બિલઅ઼ઝ઼ાબિ વ લંય્યુખ઼- લિફલ્લાહુ વઅ્-દહ઼
(૧૩૧) ઔર અલ્લાહ હરગિઝ અપના વા'દા ઝૂટા ન કરેગા (૧૩૨) ઔર બેશક
વઈન્ન યૌમન ઈન્દ રબ્બિ-ક ક-અલ્ફિ સ-નતિમ્મિમ્મા મંઝ ૪
તુમ્હારે રબ કે યહાં (૧૩૩) એક દિન ઐસા હૈ જૈસા તુમ લોગોંકી ગિન્તીમેં
ત-ઉ઼દ-દૂન (૪૭) વ-ક-અય્યિમ-મિન ક઼ર-યતિન અમ્લૈતુ લહા વ
હઝાર બરસ (૧૩૪) ઔર કિતની બસ્તિયાં કે હમને ઉનકો ઢીલ દી ઈસ હાલ
હિ-ય ઝ઼ાલિ-મતુન સુમ્મ અ-ખઝ-તુહા ૮ વ ઈલય્યલ-મસ઼ીર ع (૪૮) ૭
પર કે વો સિતમ ગાર થી ફિર મૈંને ઉન્હેં પકળા (૧૩૫) ઔર મેરીહી
કુલ યાઅય્યુહન્નાસુ ઈન્નમા અ-ન લકુમ નઝ઼ીરુમ મુબીન ૮ (૪૯)
તરફ પલટકર આના હૈ (૧૩૬) તુમ ફરમા દો અય લોગો ! મૈં તો યેહી તુમ્હારે લિયે
ફલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વ અ઼મિલુસ્સ઼ાલિહ઼ાતિ લહુમ મગ઼્ફિ-રતુંવ-વ રિઝ-કુન
સરીહ ડર સુનાનેવાલા હૂં તો જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે ઉનકે
કરીમ (૫૦) વલ્લઝ઼ી-ન સઔ ફી આયાતિના મુઅ઼ાજિઝ઼ી-ન
લિયે બખ્શિશ હૈ ઔર ઈઝઝત કી રોઝી (૧૩૭) ઔર વોહ જો કોશિશ કરતે હૈં
ઉલાઈ-ક અસ્હ઼ાબુલ - જહ઼ીમ (૫૧) વમા અર્સલ્ના મિન
હમારી આયતોં મેં હાર જીત કે ઈરાદોંસે (૧૩૮) વોહ જહન્નમી હૈં ઔર હમને તુમસે પેહલે જિતને

નહી હો સકતે. યા યે મા'ના હૈં કે વો હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સ્લામસે દર્યાફત કરે ઔર આપકો હુજ્જત કાઈમ કરનેકા મૌકા મિલે. ચુનાંચે જબ કૌમકે લોગ શામકો વાપસ હુએ ઔર બુતખાનેમેં પહોંચે ઔર ઉન્હોંને દેખા કે બુત ટૂટે પળે હૈં તો (૧૧૧) યે ખબર નમરૂદ જબ્બાર ઔર ઉસકે ઉમરાકો પહુંચી તો (૧૧૨) કે યે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામહીકા ફે'લ હૈ યા ઉનસે બુતોંકી નિસ્બત ઐસા કલામ સુના ગયા હૈ. મુદઆ યે થા કે શહાદત કાઈમ હો તો વો આપકે દરપૈ હોં. ચુનાંચે હઝરત બુલાએ ગએ ઔર વો લોગ (૧૧૩) આપને ઉસકા તો કુછ જવાબ ન દિયા ઔર શાને મુનાઝેરાના સે તા'રીઝ કે તૌર પર એક અજીબોગરીબ હુજ્જત કાઈમ કી. (૧૧૪) ઈસ ગુસ્સેસે કે ઉસકે હોતે તુમ..... ઉસકે છોટોંકો પૂજતે હો. ઉસકે કંધે પર બસોલા

اقترب الحج

قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ وَّلَا نَبِيٍّ اِلَّآ اِذَا تَمَنّٰٓى اَلْقَى
الشَّيْطٰنُ فِيْٓ اُمْنِيَّتِهٖ ۚ فَيَنْسَخُ اللّٰهُ مَا يُلْقِى
الشَّيْطٰنُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللّٰهُ اٰيٰتِهٖ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ
حَكِيْمٌ ۙ لِّيَجْعَلَ مَا يُلْقِى الشَّيْطٰنُ فِتْنَةً
لِّلَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ وَّالْقَاسِيَةِ قُلُوْبُهُمْ ۭ
وَاِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَفِيْ شِقَاقٍۢ بَعِيْدٍ ۙ وَّلِيَعْلَمَ
الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ
فَيُؤْمِنُوْا بِهٖ فَتُخْبِتَ لَهٗ قُلُوْبُهُمْ ۭ وَاِنَّ اللّٰهَ
لَهَادِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝
وَلَا يَزَالُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْهُ
حَتّٰى تَاْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً اَوْ يَاْتِيَهُمْ عَذَابُ
يَوْمٍ عَقِيْمٍ ۝ اَلْمُلْكُ يَوْمَىِٕذٍ لِّلّٰهِ ۭ يَحْكُمُ
بَيْنَهُمْ ۭ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فِيْ

ક઼બ્લિ-ક મિર્રસૂલિંવ વલા નબિય્યિન
રસૂલ યા નબી ભેજે (૧૩૯) સબ પરભી યે બાકેઆ
ઈલ્લા ઈઝ઼ા ત-મન્ના અલ્ક઼શ્શૈતાનુ
ગુઝરા હૈ કે જબ ઉન્હોંને પઢ્હા તો શૈતાનને
ફ઼ી ઉમ્નિય્યતિહ ૮ ફ-યન-સખુલ્લાહુ મા
ઉન્કે પઢ્હનેમેં લોગોં પર કુછ અપની તરફસે મિલા દિયા તો
યુલ્ક઼િશ્શૈતાનુ સુમ્મ યુહ઼-કિમુલ્લાહુ
મિટા દેતા હૈ અલ્લાહ ઉસ શૈતાનકે ડાલે હુએકો ફિર અલ્લાહ અપની
આયાતિહ ૮ વલ્લાહુ અ઼લીમુન હ઼કીમ ۝ (૫૨)
આયતેં પક્કી કર દેતા હૈ (૧૪૦) ઔર અલ્લાહ
લિ-યજ-અ઼-લ મા યુલ્ક઼િશ્શૈતાનુ
ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ તાકે શૈતાનકે ડાલે
ફિત-ન-તલ લિલ્લઝ઼ી-ન ફી
હુએ કો ફિત્ના કરદે (૧૪૧) ઉનકે લિયે જિનકે દિલોંમેં

કુલૂબિહિમ મ-રદુંવ્વલ-ક઼ાસિયતિ કુલૂબુહુમ ૮ વ ઈન્નઝ઼-ઝ઼ાલિમી-ન લફ઼ી
બીમારી હૈ (૧૪૨) ઔર જિનકે દિલ સખ્ત હૈં (૧૪૩) ઔર બેશક સિતમગાર હૈં (૧૪૪)
મં ૪ શિક઼ાક઼િમ બઈદ ۝ (૫૩) વ લિયઅ઼-લ-મલ્લઝ઼ી-ન ઊતુલ ઈલ્મ
દુરકે ઝગળાલૂ હૈં ઔર ઈસલિયે કે જાન લેં વોહ જિન્કો ઈલ્મ મિલા હૈ (૧૪૫) કે વોહ
અન્નહુલ-હ઼ક્કુ મિર્રબ્બિ-ક ફ-યુઅ-મિનૂ બિહી ફ-તુખ઼-બિ-ત લહૂ
(૧૪૬) તુમ્હારે રબકે પાસસે હક્ક હૈ તો ઉસ પર ઈમાન લાએં તો ઝુક જાએં
કુલૂબુહુમ ૮ વ ઈન્નલ્લા-હ લહાદિલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ઈલા સિ઼રાતિ઼મ-
ઉસકે લિયે ઉનકે દિલ ઔર બેશક અલ્લાહ ઈમાનવાલોંકો સીધી રાહ
મુસ્તક઼ીમ (૫૪) વલા યઝાલુલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ ફી મિર-યતિમ્મિન્હુ
ચલાનેવાલા હૈ ઔર કાફિર ઉસસે (૧૪૭) હમેશા શકમેં રહેંગે યહાં તક કે ઉન પર
હ઼ત્તા તઅ- તિયહુમુસ્સા-અ઼તુ બગ઼-ત-તન ઔ યઅ-તિ- યહુમ
કયામત આ જાએ અચાનક (૧૪૮) યા ઉન પર ઐસે દિનકા
અ઼ઝ઼ાબુ યૌમિન અ઼ક઼ીમ (૫૫) અલ્મુલ્કુ યૌમઈઝ઼િલ-લિલ્લાહ ૮ યહ઼-કુમુ
અઝાબ આએ જિસકા ફલ ઉનકે લિયે કુછ અચ્છા ન હો (૧૪૯) બાદશાહી ઉસ દિન (૧૫૦) અલ્લાહ હી
બૈનહુમ ૮ ફલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વ અ઼મિલુસ્સ઼ાલિહ઼ાતિ ફી
કી હૈ વો ઉનમેં ફૈસલા કરેગા તો જો ઈમાન લાએ ઔર (૧૫૧) અચ્છે કામ કિયે વો

હોનેસે ઐસા હી કિયાસ કિયા જા સકતા હૈ. મુઝસે કયા પૂછના, પૂછના હો (૧૧૫) વો ખૂદ બતાએ કે ઉનકે સાથ યે કિસને કિયા ? મુદઆ યે થા કે કૌમ ગૌર કરે કે જો બોલ નહી સકતા, જો કુછ કર નહી સકતા વો ખુદા હો નહી સકતા ઉસકી ખુદાઈકા એતેકાદ બાતિલ હૈ, ચુનાંચે આપને યે ફરમાયા. (૧૧૬) ઔર સમઝે કે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ હક પર હૈં. (૧૧૭) જો ઐસે મજબૂરોં ઔર બેઈખ્તિયારોંકો પૂજતે હો જો અપને કાંધેસે બસોલા ન હટા સકે વો અપને પૂજારીકો મુસીબતસે કયા બચા સકે ઔર ઉસકે કયા કામ આ સકે. (૧૧૮) ઔર કલિમએ હક કહનેકે બાદ ફિર ઉનકી બદબખ્તી ઉનકે સરોં પર સવાર હુઈ ઔર વો કુફ્રકી તરફ પલ્ટે ઔર બાતિલ મુજાદેલા વ મુકાબેરહ (વાદવિવાદ) શુરૂ કિયા ઔર હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામસે

الحج ٢٢ | اقترب

جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ۞ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا
فَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ۞ وَالَّذِيْنَ
هَاجَرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ قُتِلُوْٓا اَوْ مَاتُوْا
لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللّٰهُ رِزْقًا حَسَنًا ۚ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ
خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ۞ لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُّدْخَلًا يَّرْضَوْنَهٗ ۚ
وَاِنَّ اللّٰهَ لَعَلِيْمٌ حَلِيْمٌ ۞ ذٰلِكَ ۚ وَمَنْ
عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوْقِبَ بِهٖ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ
لَيَنْصُرَنَّهُ اللّٰهُ ۚ اِنَّ اللّٰهَ لَعَفُوٌّ غَفُوْرٌ ۞ ذٰلِكَ
بِاَنَّ اللّٰهَ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ
فِي الَّيْلِ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ بَصِيْرٌ ۞ ذٰلِكَ بِاَنَّ
اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ هُوَ
الْبَاطِلُ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ۞ اَلَمْ
تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَتُصْبِحُ

منزل ٤

જન્નાતિન્નઈમ (૫૬) વલ્લઝી-ન
ચૈનકે બાગોમેં હૈં ઔર જિન્હોંને
ક-ફરૂ વ કઝ-ઝબૂ બિઆયાતિના
કુફ્ર કિયા ઔર હમારી ع આયતેં
ફ-ઉલાઈ-ક લહુમ અઝાબુમ-મુહીન ○ (૫૭)
ઝુટલાઈ ઉનકે લિયે ઝિલ્લતકા અઝાબ હૈ
વલ્લઝી-ન હાજરૂ ફી સબીલિલ્લાહિ
ઔર વોહ જિન્હોંને અલ્લાહકી રાહમેં
સુમ્મ કુતિલૂ ઔ માતૂ લ-યર-
અપને ઘરબાર છોળે (૧૫૨) ફિર મારે ગએ યા મર
ઝુકન્નહુમુલ્લાહુ રિઝ-કન હ-સના ⸗ વ
ગએ તો અલ્લાહ ઝરૂર ઉન્હેં અચ્છી રોઝી દેગા (૧૫૩) ઔર
ઈન્નલ્લા-હ લહુ-વ ખૈરુર્રાઝિકીન (૫૮)
બેશક અલ્લાહકી રોઝી સબસે બેહતર હૈ

લયુદ-ખિલન્નહુમ મુદ-ખ-લંય્યર-દૌનહ ⸗ વ ઈન્નલ્લા-હ લ-અલીમુન
ઝરૂર ઉન્હેં ઐસી જગહ લે જાએગા જિસે વોહ પસંદ કરેંગે (૧૫૪) ઔર બેશક અલ્લાહ ઈલ્મ
હલીમ (૫૯) ઝાલિક ⸗ વ મન આક-બ બિમિસ્લિ મા ઊકિ-બ
વ હિલ્મવાલા હૈ બાત યે હૈ ઔર જો બદલા લે (૧૫૫) જૈસી તકલીફ પહુંચાઈ ગઈ થી ફિર
બિહી સુમ્મ બુગિ-ય અલૈહિ લ-યન્સુરન્નહુલ્લાહ ⸗ ઈન્નલ્લા-હ
ઉસ પર ઝિયાદતી કી જાએ (૧૫૬) તો બેશક અલ્લાહ ઉસકી મદદ ફરમાએગા (૧૫૭) બેશક અલ્લાહ
લ-અફુવ્વન ગફૂર (૬૦) ઝાલિ-ક બિ-અન્નલ્લા-હ યૂલિજુલ્લૈ-લ ફિન્નહારિ
મુઆફ કરનેવાલા બખ્શનેવાલા હૈ (૧૫૮) યે ઈસલિયે કે અલ્લાહ તઆલા રાતકો ડાલતા હૈ દિનકે હિસ્સેમેં
વ યૂલિજુન્નહા-ર ફિલ્લૈલિ વ અન્નલ્લા-હ સમીઉમ-બસીર (૬૧)
ઔર દિનકો લાતા હૈ રાતકે હિસ્સેમેં (૧૫૯) ઔર ઈસલિયે કે અલ્લાહ સુનતા દેખતા હૈ
ઝાલિ-ક બિ-અન્નલ્લા-હ હુવલ-હક્કુ વ અન્ન મા યદઊ-ન મિન્દૂ નિહી
યે ઈસ લિયે (૧૬૦) કે અલ્લાહ હી હક્ક હૈ ઔર ઉસકે સિવા જિસે પૂજતે હૈં (૧૬૧) વોહી
હુવલ્બાતિલુ વ અન્નલ્લા-હ હુવલઅલિય્યુલ-કબીર (૬૨) અ-લમ ત-ર
બાતિલ હૈ ઔર ઈસલિયે કે અલ્લાહ હી બુલન્દી બળાઈવાલા હૈ કયા તૂને ન દેખા કે
અન્નલ્લા-હ અન્ઝ-લ મિનસ્સમા-ઈ મા-અન ⸗ ફ તુસ્બિહુલ
અલ્લાહને આસમાનસે પાની ઉતારા તો સુબહકો ઝમીન (૧૬૨) હરિયાલી હો ગઈ

કહને લગે (૧૧૯) તો હમ ઉનસે કૈસે પૂછેં ઔર અય ઈબ્રાહીમ તુમ હમેં ઉનસે પૂછનેકા કૈસે હુકમ દેતે હો. (૧૨૦) અગર ઉસે પૂજો. (૧૨૧) અગર ઉસકા પૂજના મૌકૂફ કર દો. (૧૨૨) કે ઈતના ભી સમઝ સકો કે યે બુત પૂજનેકે કાબિલ નહી જબ હુજ્જત તમામ હો ગઈ ઔર વો લોગ જવાબસે આજિઝ આએ તો. (૧૨૩) નમરૂદ ઔર ઉસકી કૌમ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામકો જલા ડાલને પર મુત્તફિક હો ગઈ ઔર ઉન્હોંને આપકો એક મકાનમેં કૈદ કર દિયા ઔર કરિયા (ગામ) કવસામેં એક ઈમારત બનાઈ ઔર એક મહીના તક બજોશે તમામ કિસ્મ કિસ્મકી લકળિયાં જમા કી ઔર એક અઝીમ આગ જલાઈ જિસકી તપિશસે હવામેં પરવાઝ કરનેવાલે પરિન્દે જલ જાતે થે ઔર એક મિન્જનીક (ગોફણ) ખળી કી ઔર આપકો બાંધકર ઉસમેં રખકર આગમેં

الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً ۗ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ۝ لَهُ مَا
فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ
الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا
فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ ۗ
وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا
بِإِذْنِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ۝ وَ
هُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ۗ
إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ۝ لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا
مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنَازِعُنَّكَ فِي الْأَمْرِ
وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۗ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُسْتَقِيمٍ ۝
وَإِنْ جَادَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝
اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ
تَخْتَلِفُونَ ۝ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي

અર્દુ મુખ઼્દર્રહ ઈન્નલ્લા-હ
બેશક અલ્લાહ પાક
લતીફુન ખ઼બીર (૬૩) લહૂ મા
ખબરદાર હૈ ઉસીકા માલ હૈ
ફિસ્સમાવાતિ વમા ફિલઅર્દ઼ વ
જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ ઔર જો કુછ ઝમીનમેં હૈ ઔર
ઈન્નલ્લા-હ લહુવલ- ગ઼નિય્યુલ
બેશક અલ્લાહ હી બે-નિયાઝ સબ ખૂબિયોં
-હ઼મીદ (૬૪) અ-લમ ત-ર અન્નલ્લા-હ
સરાહા હૈ ક્યા તૂને ન દેખા કે અલ્લાહને
સખ઼્ખ઼-ર લકુમ મા ફિલઅર્દ઼િ
તુમ્હારે બસમેં કર દિયા જો કુછ ઝમીનમેં હૈ (૧૬૩)
વલ્ફુલ-ક તજ-રી ફિલ્બહ઼-રિ બિઅમ્રિહ
ઔર કશ્તી કે દરિયામેં ઉસકે હુકમસે

૯૦ વ યુમ્સિકુસ્સમૉ-અ અન ત-ક઼-અ઼ અ઼-લલઅર્દ઼િ ઈલ્લા બિઈ-ઝ઼નિહ
ચલતી હૈ (૧૬૪) ઔર વોહ રોકે હુએ હૈ આસ્માનકો કે ઝમીન પર ન ગિર પળે મગર ઉસકે હુકમસે
મં ૪ ઈન્નલ્લા-હ બિન્નાસિ લ-રઊફુર્રહીમ (૬૫) વહુવલ્લઝી અહ઼-યાકુમ
બેશક અલ્લાહ આદમિયોં પર બળી મહેરવાલા મહેરબાન હૈ (૧૬૫) ઔર વોહી હૈ જિસને તુમ્હેં
સુમ-મ યુમીતુકુમ સુમ-મ યુહ઼-યીકુમ ઈન્નલ-ઈન્સા-ન લ-કફૂર (૬૬)
ઝિંદા કિયા (૧૬૬) ફિર તુમ્હેં મારેગા (૧૬૭) ફિર તુમ્હેં જિલાએગા (૧૬૮) બેશક આદમી બળા નાશુક્રા હૈ (૧૬૯)
લિકુલ્લિ ઉમ્મતિન જ-અ઼લના મન-સ-કન હુમ નાસિકૂહુ ફલા
હર ઉમ્મતકે (૧૭૦) લિયે હમને ઈબાદતકે કાઈદે બના દિયે કે વોહ ઉન પર ચલે (૧૭૧) તો હરગિઝ
યુનાઝિઉન્ન-ક ફિલ-અમ્રિ વદ-ઉ ઈલા રબ્બિક ઈન્ન-ક લ-અ઼લા
વોહ તુમસે ઈસ મામલેમેં ઝગળા ન કરેં (૧૭૨) ઔર અપને રબકી તરફ બુલાઓ (૧૭૩) બેશક તુમ
હુદમ-મુસ્તકીમ (૬૭) વઈન જાદલૂ-ક ફકુલિલ્લાહુ અઅ઼-લમુ બિમા તઅ઼-
સીધી રાહ પર હો ઔર અગર વોહ (૧૭૪) તુમસે ઝગળે તો ફરમા દો કે અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈ તુમ્હારે
મલૂન (૬૮) અલ્લાહુ યહ઼-કુમુ બૈ-નકુમ યૌમલ કિ઼યામતિ ફીમા કુન્તુમ ફીહિ
કૌતક અલ્લાહ તુમમેં ફૈસલા કર દેગા કયામતકે દિન જિસ બાતમેં ઈખ્તિલાફ
તખ઼્તલિફૂન (૬૯) અ-લમ તઅ઼-લમ અન્નલ્લા-હ યઅ઼-લમુ મા ફિસ
કર રહે હો (૧૭૫) ક્યા તૂને ન જાના કે અલ્લાહ જાનતા હૈ જો કુછ

ફેંકા, ઉસ વકત ઝબાને મુબારક પર થા "હસ્બિયલ્લા હુ વને'અમલ વકીલ" જિબ્રાઈલે અમીનને આપસે અર્ઝ કિયા કે, ક્યા કુછ કામ હૈ? આપને ફરમાયા, તુમસે નહી. જિબ્રાઈલને અર્ઝ કિયા, તો અપને રબસે સવાલ કીજિયે, ફરમાયા સવાલ કરનેસે ઉસકો મેરે હાલકો જાનના મેરે લિયે કિફાયત કરતા હૈ. (૧૨૪) તો આગને સિવા આપકી બંદિશકે ઔર કુછ ન જલાયા ઔર આગકી ગર્મી ઝાઈલ હો ગઈ ઔર રોશની બાકી રહી. (૧૨૫) કે ઉનકી મુરાદ પૂરી ન હૂઈ ઔર સઈ નાકામ રહી ઔર અલ્લાહ તઆલાને ઉસ કૌમ પર મચ્છર ભેજે જો ઉનકે ગોશ્ત ખા ગએ ઔર ખૂન પી ગએ ઔર એક મચ્છર નમરૂદકે દિમાગમેં ઘુસ ગયા ઔર ઉસકી હલાકતકાસબબ હુવા. (૧૨૬) જો ઉનકે ભતીજે ઉનકે ભાઈ હારૂનકે ફરઝંદ થે નમરૂદ ઔર ઉસકી કૌમ સે. (૧૨૭)

السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ ۭ اِنَّ ذٰلِكَ فِيْ كِتٰبٍ ۭ اِنَّ
ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ۝ وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ
اللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا وَّمَا لَيْسَ لَهُمْ
بِهٖ عِلْمٌ ۭ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ نَّصِيْرٍ ۝ وَاِذَا تُتْلٰى
عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ تَعْرِفُ فِيْ وُجُوْهِ الَّذِيْنَ
كَفَرُوا الْمُنْكَرَ ۭ يَكَادُوْنَ يَسْطُوْنَ بِالَّذِيْنَ
يَتْلُوْنَ عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ۭ قُلْ اَفَاُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ
مِّنْ ذٰلِكُمْ ۭ اَلنَّارُ ۭ وَعَدَهَا اللّٰهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۭ
وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ
فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ ۭ اِنَّ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ
اللّٰهِ لَنْ يَّخْلُقُوْا ذُبَابًا وَّلَوِ اجْتَمَعُوْا لَهٗ ۭ وَ
اِنْ يَّسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْـــًٔا لَّا يَسْتَنْقِذُوْهُ
مِنْهُ ۭ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوْبُ ۝ مَا قَدَرُوا

સમાઈ વલઅર્દ • ઈન્ન ઝાલિ-ક ફી
આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હૈ બેશક યે સબ
કિતાબ • ઈન્ન ઝાલિ-ક અ-લલ્લાહિ
એક કિતાબમેં હૈ (૧૭૬) બેશક યે (૧૭૭) અલ્લાહ પર
યસીર (૭૦) વ યઅ્-બુદૂ-ન મિન
આસાન હૈ (૧૭૮) ઔર અલ્લાહકે સિવા
દૂનિલ્લાહિ મા લમ યુનઝ-ઝિલ બિહી
ઐસોંકો પૂજતે હૈં (૧૭૯) જિનકી કોઈ સનદ ઉસને ન
સુલ્તાનંવ વમા લૈ-સ લહુમ બિહી
ઉતારી ઔર ઐસોંકો જિનકા ખુદ ઉન્હેં કુછ
ઈલ્મ • વ મા લિઝ-ઝાલિમી-ન મિન
ઈલ્મ નહીં (૧૮૦) ઔર સિતમગારોંકા (૧૮૧) કોઈ
નસીર (૭૧) વ ઈઝા તુત્લા અલૈહિમ
મદદગાર નહીં (૧૮૨) ઔર જબ ઉન પર હમારી રોશન

આયાતુના બય્યિનાતિન તઅ્-રિફુ ફી વુજૂહિલ્લઝી-ન ક-ફરુલ્મુન્કર•
આયતેં પઢી જાએં (૧૮૩) તો તુમ ઉનકે ચેહરોં પર બિગળનેકે આસાર દેખોગે જિન્હોંને કુફ્ર કિયા કરીબ હૈ કે
યકાદૂ-ન યસ્તૂ-ન બિલ્લઝી-ન યત્લૂ-ન અલૈહિમ આયાતિના • કુલ
લપટ પડેં ઉનકો જો હમારી આયતેં ઉન પર પઢતે હૈં તુમ ફરમાદો કયા મૈં
અ-ફઉનબ્બિઉકુમ બિશર્રિમ- મિન ઝાલિકુમ • અન્નાર•
તુમ્હેં બતા દૂં જો તુમ્હારે ઈસ હાલસે ભી (૧૮૪) બદતર હૈ વોહ આગ હૈ
વ-અ-દ-હલ્લાહુલ- લઝી-ન ક-ફરૂ • વ બિઅ-સલ-મસીર ૯૦ (૭૨)
અલ્લાહને ઉસકા વા'દા દિયા હૈ કાફિરોંકો ઔર કયા હી બુરી પલટનેકી જગહ
યા-અય્યુહન્નાસુ દુરિ-બ મ-સલુન ફસ્તમિઊ લહૂ • ઈન્નલ્લઝી-ન
અય લોગો ! એક કહાવત ફરમાઈ જાતી હૈ ઉસે કાન લગાકર સુનો (૧૮૫) વોહ જિન્હેં અલ્લાહકે સિવા
તદઊ-ન મિન દૂનિલ્લાહિ લંય્યખ્લુકૂ ઝુબાબંવ-વ લવિજ-ત-મઊ•
તુમ પૂજતે હો (૧૮૬) એક મખ્ખી ન બંના સકેંગે અગર યે સબ ઈકઠ્ઠે હો
લહૂ વ ઈય્યસ્લુબ - હુમુઝ - ઝુબાબુ શૈઅલ્લા યસ્તન્કિઝૂહુ
જાએં (૧૮૭) ઔર અગર મખ્ખી ઉનસે કુછ છીન કર લે જાએ (૧૮૮) તો ઉસસે
મિન્હ • દઉફત્તાલિબુ વલ્મત્લૂબ (૭૩) મા ક-દરુલ
છુળા ન સકેં (૧૮૯) કિત્ના કમઝોર ચાહનેવાલા ઔર વોહ જિસકો ચાહા (૧૯૦) અલ્લાહકી

ઔર ઈરાકસે. (૧૨૮) રવાના કિયા. (૧૨૯) ઈસ ઝમીનસે ઝમીને શામ મુરાદ હૈ, ઉસકી બરકત યે હૈ કે યહાં કસરતસે અંબિયા હુએ ઔર તમામ જહાનમેં ઉનકે દીની બરકાત પહોંચે ઔર સરસબ્ઝી વ શાદાબી કે એ'તિબારસે ભી યે ખિત્તા દૂસરે ખિત્તોં પર ફાઈક હૈ. યહાં કસરતસે નહરેં હૈ. પાની પાકીઝા ઔર ખુશગવાર હૈ. અશ્જાર વ સેમાર (ઝાડ તથા ફળોં) કી કસરત હૈ. હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને મકામે ફિલિસ્તીનમેં નુઝૂલ ફરમાયા ઔર હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામને મૌત ફકહ મેં. (૧૩૦) ઔર હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને અલ્લાહ તઆલાસે બેટેકી દુઆ કી થી (૧૩૧) લોગોં કો હમારે દીનકી તરફ. (૧૩૨) ઉસ બસ્તીકા નામ સદૂમ થા. (૧૩૩) યા'ની હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામકો (૧૩૪) યા'ની તૂફાનસે ઔર તકઝીબે

اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَقَوِیٌّ عَزِیْزٌ ۝ اَللّٰهُ
یَصْطَفِیْ مِنَ الْمَلٰٓئِکَةِ رُسُلًا وَّ مِنَ النَّاسِ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ سَمِیْعٌۢ بَصِیْرٌ ۚ یَعْلَمُ مَا بَیْنَ اَیْدِیْهِمْ
وَمَا خَلْفَهُمْ ؕ وَ اِلَی اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ۝
یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا ارْکَعُوْا وَ اسْجُدُوْا وَ اعْبُدُوْا
رَبَّکُمْ وَ افْعَلُوا الْخَیْرَ لَعَلَّکُمْ تُفْلِحُوْنَ ۩ وَ جَاهِدُوْا
فِی اللّٰهِ حَقَّ جِهَادِهٖ ؕ هُوَ اجْتَبٰىکُمْ وَ مَا جَعَلَ
عَلَیْکُمْ فِی الدِّیْنِ مِنْ حَرَجٍ ؕ مِلَّةَ اَبِیْکُمْ
اِبْرٰهِیْمَ ؕ هُوَ سَمّٰىکُمُ الْمُسْلِمِیْنَ ۬ۙ مِنْ قَبْلُ
وَ فِیْ هٰذَا لِیَکُوْنَ الرَّسُوْلُ شَهِیْدًا عَلَیْکُمْ
وَ تَکُوْنُوْا شُهَدَآءَ عَلَی النَّاسِ ۚۖ فَاَقِیْمُوا
الصَّلٰوةَ وَ اٰتُوا الزَّکٰوةَ وَ اعْتَصِمُوْا بِاللّٰهِ ؕ هُوَ
مَوْلٰىکُمْ ۚ فَنِعْمَ الْمَوْلٰی وَ نِعْمَ النَّصِیْرُ ۝

લા-હ હક્-ક્ ક્દ-રિહ ⸗ ઈન્નલ્લા-હ
કદ્ર ન જાની જૈસી ચાહિયે થી (૧૯૧) બેશક અલ્લાહ
લ-ક્વિય્યુન અઝીઝ (૭૪) અલ્લાહુ યસ્તફી
કુવ્વતવાલા ગાલિબ હૈ અલ્લાહ ચુન લેતા હૈ
મિનલ્મલાઈકતિ રુસુલંવ-વ મિનન્નાસ⸗
ફરિશ્તોંમેંસે રસૂલ (૧૯૨) ઔર આદમિયોંમેંસે (૧૯૩)
ઈન્નલ્લા-હ સમીઉમ્-બસીર ⸗ (૭૫)
જાનતા હૈ જો ઉનકે આગે હૈ ઔર જો ઉનકે પીછે હૈ (૧૯૪)
યઅ્-લમુ મા બૈ-ન એદીહિમ વમા
ઔર સબ કામોંકો રુજૂઅ અલ્લાહકી તરફ હૈ
ખ઼લ્ફહુમ ⸗ વ ઈલલ્લાહિ તુર્જઉલ-
અય ઈમાનવાલો રુકૂઅ ઔર સજદા
ઉમૂર (૭૬) યા અય્યુહલ્લઝી-ન
કરો (૧૯૫) ઔર અપને રબકી

મં ૪ આમનુર-કઊ વસ્જુદૂ વઅ્-બુદૂ રબ્બકુમ વફ- અલુલ-ખૈ-ર
બન્દગી કરો (૧૯૬) ઔર ભલે કામ કરો (૧૯૭) ઈસ ઉમ્મીદ પર
સજદહ શાફઈ લ-અલ્લકુમ તુફ-લિહૂન ● સજદહ (૭૭) વ જાહિદૂ ફિલ્લાહિ હક્-ક્ જિહાદિહ⸗
કે તુમ્હેં છુટકારા હો ઔર અલ્લાહકી રાહમેં જિહાદ કરો
હુવજ- તબાકુમ વમા જ-અ-લ અલૈકુમ ફિદ-દીનિ મિન હ-રજ⸗
જૈસા હક્ક હૈ જિહાદ કરનેકા (૧૯૮) ઉસને તુમ્હેં પસંદ કિયા (૧૯૯) ઔર તુમ પર દીનમેં
મિલ્લ-ત અબીકુમ ઈબરાહીમ ⸗ હુ-વ સમ્માકુમુલ - મુસ્લિમી-ન
કુછ તંગી ન રખી (૨૦૦) તુમ્હારે બાપ ઈબ્રાહીમકા દીન (૨૦૧) અલ્લાહને તુમ્હારા નામ મુસલમાન
મિન કબ્લુ વફી હાઝા લિ-યકૂનર્રસૂલુ શહીદન અલૈકુમ વ
રખા હૈ અગલી કિતાબોંમેં ઔર ઈસ કુર્આન મેં તાકે રસૂલ તુમ્હારા નિગેહબાન વ ગવાહ હો (૨૦૨) ઔર
તકૂનૂ શુ-હદા-અ અ-લન્નાસિ ⸗ ફ-અકીમુસ્સલા-ત વ
તુમ ઔર લોગોં પર ગવાહી દો (૨૦૩) તો નમાઝ બરપા રખો (૨૦૪) ઔર
આતુઝ ઝકા-ત વઅ્-તસિમૂ બિલ્લાહ ⸗ હુ-વ મૌલાકુમ ફ-નિઅ્-મલ -
ઝકાત દો ઔર અલ્લાહકી રસ્સી મઝબૂત થામ લો (૨૦૫) વોહ તુમ્હારા
મૌલા વ નિઅ્- મન્નસીર ⸗ (૭૮) ૯૦
મૌલા હૈ તો ક્યા હી અચ્છા મૌલા ઔર ક્યા હી અચ્છા મદદગાર

અહલે તુગ્યાનસે. (૧૩૫) ઉનકે સાથ કોઈ ચરાનેવાલા ન થા, વો ખેતી ખા ગઈ, યે મુકદમા હઝરત દાઊદ અલૈહિસ્સલામકે સામને પેશ હુવા, આપને તજવીઝ કિયા કે બકરિયાં ખેતીવાલેકો દે દી જાએ, બકરિયોંકી કિમત ખેતીકે નુકસાન કે બરાબર થી. (૧૩૬) હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકે સામને જબ યે મુઆમલા પેશ હુવા તો આપને ફરમાયા કે, ફરીકૈનકે લિયે ઈસસે ઝયાદા આસાનીકી શકલભી હો સકતી હૈ. ઉસ વકત હઝરતકી ઉમ્રશરીફ ગ્યારહ સાલકી થી. હઝરત દાઊદ અલૈહિસ્સલામને આપ પર લાઝિમ કિયા કે વો સૂરત બયાન ફરમાએ. હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામને યે તજવીઝ પેશ કી કે, બકરી વાલા કાશ્ત કરે ઔર જબ તક ખેતી ઉસ હાલતકો પહુંચે જિસ હાલતમેં બકરિયોંને ખાઈ હૈ ઉસ વકત તક ખેતીવાલા બકરિયોંકે દૂધ વગૈરાસે

નકા ઉઠાએ ઔર ખેતી ઈસ હાલત પર પહુંચ જાનેકે બાદ ખેતીવાલેકો ખેતી દે દી જાએ. બકરીવાલેકો ઉસકી બકરિયાં વાપસ કર દી જાએં. યે તજવીઝ હઝરત દાઊદ અલૈહિસ્સલામને પસંદ ફરમાઈ. ઈસ મુઆમલેમેં યે દોનોં હુકમ ઈજતેહાદી થે ઔર ઉસ શરીઅતકે મુતાબિક થે. હમારી શરીઅતમેં હુકમ યે હૈ કે અગર ચરાનેવાલા સાથ ન હોતો જાનવર જો નુકસાન કરે ઉસકા ઝમાન (ભરપાઈ કરના) લાઝિમ નહીં. મુજાહિદકા કૌલ હૈ કે હઝરત દાઊદ અલૈહિસ્સલામને જો ફૈસલા કિયા થા વો ઈસ મસ્અલેકા હુકમ થા ઔર હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામને જો તજવીઝ ફરમાઈ યે સુરતે સુલહ થી. (૧૩૭) વજૂહે ઈજતેહાદો તરીકે અહકામ વગૈરાકા. મસ્અલા : જિન ઉલમાકો ઈજતેહાદકી અહલિયત (લાયકાત) હાસિલ હો ઉન્હેં ઉન ઉમૂરમેં ઈજતેહાદકા હક હૈ. જિસમેં વો કિતાબો સુન્નતકા હુકમ ન પાએં ઔર અગર ઈજતેહાદમેં ખતા ભી હો જાએ તો ભી ઉન પર મુવાખેઝા (પકડ હોના) નહીં. બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા, જબ હુકમ કરનેવાલા ઈજતેહાદકે સાથ હુકમ કરે ઔર ઉસ હુકમમેં મુસૈયબ (ખરા) હો તો ઉસકે લિયે દો અજર હૈં ઔર અગર ઈજતેહાદમેં ખતા વાકેઅ હો જાએ તો એક અજર. (૧૩૮) પથ્થર ઔર પરિન્દે આપકે સાથ આપકી મુવાફિકતમેં તસ્બીહ કરતે થે. (૧૩૯) યા'ની જંગમેં દુશ્મનકે મુકાબિલ કામ આએ ઔર વો ઝિરહ (બખ્તર) હૈ. સબસે પહલે ઝિરહ બનાનેવાલે હઝરત દાઊદ અલૈહિસ્સલામ હૈં. (૧૪૦) ઈસ ઝમીનસે મુરાદ શામ હૈ જો આપકા મસ્કન થા. (૧૪૧) દરયાકી ગેહરાઈમેં દાખિલ હો કર સમંદરકી તેહસે આપકે લિયે જવાહિર નિકાલકર લાતે. (૧૪૨) અજીબ અજીબ સન્અતેં (બનાવટેં) ઈમારતેં, મહલ, બરતન, શીશેકી ચીઝેં, સાબુન વગૈરા બનાના (૧૪૩) કે આપકે હુકમસે બાહર ન હોં (૧૪૪) યા'ની અપને રબસે દુઆ કી. હઝરત ઐયૂબ અલૈહિસ્સાલમ, હઝરત ઈસ્હાક અલૈહિસ્સલામકી ઔલાદમેંસે હૈં. અલ્લાહ તઆલાને આપકો હર તરહકી ને'મતેં અતા ફરમાઈ હૈં, હુસ્ને સૂરતભી, કસરતે ઔલાદભી, કસરતે અમવાલ ભી અલ્લાહ તઆલાને આપકો ઈબ્તિલા (અજમાઈશ)મેં ડાલા ઔર આપકો ફરઝંદ, ઔલાદ, મકાનકે ગિરનેસે દબકર મર ગએ, તમામ જાનવર ભી જિસમેં હઝારહા ઊંટ, હઝારહા બકરિયાં થી સબ મર ગએ, તમામ ખેતિયાં ઔર બાગાત બર્બાદ હો ગએ, કુછ ભી બાકી ન રહા. ઔર જબ આપકો ઈન ચીઝોંકે હલાક હોને ઔર ઝાએઅ હોનેકી ખબર દી જાતી થી તો આપ હમ્દે ઈલાહી બજા લાતે થે ઔર ફરમાતે થે, મેરા કયા હય જિસકા થા ઉસને લિયા, જબ તક મુઝે દિયા મેરે પાસ રખ્ખા ઉસકા શુક્ર હી અદા નહીં હો સકતા, મૈં ઉસકી મરઝી પર રાઝી હૂં. ફિર આપ બીમાર હુએ. તમામ જિસ્મ શરીફમેં આબલે (ફોલ્લે) પડે, બદન મુબારક સબકા સબ ઝખ્મોંસે ભર ગયા, સબ લોગોંને છોડ દિયા બજુઝ આપકી બીબી સાહેબાકે, કે વો આપકી ખિદમત કરતી રહી ઔર યે હાલત સાલહા સાલ રહી આખિરકાર કોઈ ઐસા સબબ પેશ આયા કે આપને બારગાહે ઈલાહીમેં દુઆ કી. (૧૪૫) ઈસ તરહકે હઝરત ઐયૂબ અલૈહિસ્સલામસે ફરમાયા કે આપ ઝમીનમેં પાંવ મારિયે, ઉન્હોંને પાંવ મારા, એક ચશ્મા ઝાહિર હુવા, હુકમ દિયા ગયા, ઈસસે ગુસ્લ કીજિયે, ગુસ્લ કિયા તો ઝાહિર બદનકી તમામ બીમારિયાં દૂર હો ગઈ. ફિર આપ ચાલીસ કદમ ચલે. ફિર દોબારા ઝમીનમેં પાંવ મારનેકા હુકમ હુવા, ફિર આપને પાંવ મારા, ઉસસે ભી એક ચશ્મા જારી હૂવા. જિસકા પાની નિહાયત સર્દ થા આપને બહુકમે ઈલાહી પિયા ઉસસે બાતિનકી તમામ બીમારિયાં દૂર હો ગઈ ઔર આપકો આ'લા દરજેકી સેહત હાસિલ હૂઈ (૧૪૬) હઝરત ઈબ્ને મસ્ઊદ ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ ઔર અકસર મુફસ્સિરીનને ફરમાયા કે, અલ્લાહ તઆલાને આપકી તમમ ઔલાદકો ઝિંદા ફરમા દિયા ઔર આપકો ઉત્ની હી ઔલાદ ઔર ઈનાયત કી. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાકી દૂસરી રિવાયતમેં હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને આપકી બીબી સાહેબાકો દોબારા જવાની ઈનાયત કી ઔર ઉનકો કસીર ઔલાદેં હૂઈ. (૧૪૭) કે વો ઈસ વાકિએસે બલાઓં પર સબ્ર કરને ઔર ઉસકે સવાબે અઝીમસે બાખબર હોં ઔર સબ્ર કરેં ઔર સવાબ પાએં. (૧૪૮) કે ઉન્હોંને મહનતોં ઔર બલાઓં ઔર ઈબાદતોંકી મુશક્કતોં પર સબ્ર કિયા. (૧૪૯) યા'ની હઝરત યુનૂસ ઈબ્ને મતાકો (૧૫૦) અપની કૌમસે જિસને ઉનકી દા'વત કુબૂલ ન કી થી ઔર નસીહત ન માની થી ઔર કુફ્ર પર કાઈમ રહી થી. આપને ગુમાન કિયા કે યે હિજરત આપકે લિયે જાઈઝ હૈ ક્યોં કે ઉસકા સબબ સિર્ફ કુફ્ર ઔર અહલે કુફ્રકે સાથ બુગ્ઝ ઔર અલ્લાહકે લિયે ગઝબ (ગુસ્સા) કરના હૈ. લેકિન આપને ઈસ હિજરતમેં હુકમે ઈલાહીકા ઈંતેઝાર ન કિયા. (૧૫૧) તો અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં મછલી કે પેટમેં ડાલા. (૧૫૨) કઈ કિસ્મકી અંધેરિયાં થી. દરયાકી અંધેરી, રાતકી અંધેરી, મછલીકે પેટકી અંધેરી, ઉન અંધેરિયોંમેં હઝરત યુનૂસ અલૈહિસસ્લામને અપને પરવરદિગારસે ઈસ તરહ દુઆ કી કે. (૧૫૩) મૈં અપની કૌમસે કબ્લ તેરા ઈઝન પાનેકે જુદા હુવા. હદીસ શરીફ મેં હૈ કે, જો કોઈ મુસીબતઝદા બારગાહે ઈલાહીમેં ઈન કલિમાતસે દુઆ કરે તો અલ્લાહ તઆલા ઉસકી દુઆ કુબૂલ ફરમાતા હૈ (૧૫૪) ઔર મછલીકો હુકમ દિયા તો ઉસને હઝરત યૂનુસ અલૈહિસ્સલામકો દરિયાકે

કિનારે પર પહુંચા દિયા (૧૫૫) મુસીબતોં ઔર તકલીફોંસે જબ વો હમસે ફરિયાદ કરેં ઔર દુઆ કરેં. (૧૫૬) યા'ની બે ઔલાદ બલ્કે વારિસ અતા ફરમા (૧૫૭) ખલ્કકી ફનાકે બાદ બાકી રહનેવાલા, મુદ્દઆ યે હૈ કે અગર તૂ મુઝે વારિસ ન દે તો ભી કુછ ગમ નહીં, કયૂંકે તૂ બેહતર વારિસ હૈ. (૧૫૮) ફરઝંદે સઈદ. (૧૫૯) જો બાંઝ થી ઉસકો કાબિલે વિલાદત કિયા. (૧૬૦) યા'ની અંબિયા મઝકૂરૈન (૧૬૧) પૂરે તૌર પર કે કિસી તરહ કોઈ બશર ઉસકી પારસાઈકો છૂ ન સકા, મુરાદ ઉસસે હઝરત મરયમ હૈં. (૧૬૨) ઔર ઉસકે પેટમેં હઝરત ઈસાકો પૈદા કિયા. (૧૬૩) અપને કમાલે કુદરતકી કે હઝરત ઈસાકો ઉસકે બતનસે બગૈર બાપકે પૈદા કિયા. (૧૬૪) દીને ઈસ્લામ યહી તમામ અંબિયાકા દીન હૈ, ઉસકે સિવા જિતને અદયાન હૈં સબ બાતિલ, સબકો અપને દીન પર કાઈમ રહના લાઝિમ હૈ. (૧૬૫) ન મેરે સિવા કોઈ દૂસરા રબ, ન મેરે દીનકે સિવા કોઈ દીન. (૧૬૬) યા'ની દીનમેં ઈખ્તેલાફ કિયા ઔર ફિર્કે ફિર્કે હો ગએ. (૧૬૭) હમ ઉન્હેં ઉનકે આ'માલકી જઝા દેંગે. (૧૬૮) દુનિયાકી તરફ તલાફીએ આમાલ વ તદારિકે અહવાલકે લિયે (દુનિયામાં કર્મોનું ભરણું અને પરિસ્થિતિની કાયાપલટ માટે) યા'ની ઈસલિયે કે ઉનકા વાપસ આના નામુમ્કિન હૈ. મુફસ્સિરનને ઉસકે યે મા'ના ભી બયાન કિયે હૈં કે જિસ બસ્તીવાલોંકો હમને હલાક કિયા ઉનકા શિર્ક વ કુફ્ર સે વાપસ આના મુહાલ (અશક્ય) હૈ. યે મા'ના ઉસ તકદીર પર હૈં જબકે લાકો ઝાએદહ કરાર દિયા જાએ. ઔર અગર લા ઝાએદહ ન હો તો મા'ની યે હોંગે કે દારે આખેરતમેં ઉનકા હયાતકી તરફ ન લૌટના નામુમ્કિન હૈ. ઈસમેં મુન્કિરીને બઅસકા ઈબ્તાલ (આખેરતના જીવનનો ઈન્કાર કરનારાઓનીરદ) હૈ ઔર ઉપર જો કુલ્લુન ઈલૈના રાજિઊન ઔર લાકુફરાન લિસઅિયહી ફરમાયા ગયા ઉસકી તાકીદ હૈ. (તફસીરે કબીર) વગૈરા. (૧૬૯) કરીબ કિયામત ઔર યાજૂજ માજૂજ દો કબીલોંકે નામ હૈં. (૧૭૦) યા'ની કિયામત (૧૭૧) ઉસ દિનકે હૌલ ઔર વહશત (ભય ઔર ડર) સે. ઔર કહેંગે. (૧૭૨) દુનિયાકે અંદર. (૧૭૩) કે રસૂલોંકી બાત ન માનતે થે ઔર ઉન્હેં ઝુટલાતે થે (૧૭૪) અય મુશ્રિકો. (૧૭૫) યા'ની તુમ્હારે બુત (૧૭૬) બુત જૈસા કે તુમ્હારા ગુમાન હૈ. (૧૭૭) બુતોંકો ભી ઔર ઉનકે પૂજનેવાલોંકો ભી (૧૭૮) ઔર અઝાબકી શિદતસે ચીખેંગે ઔર દહાળેંગે.(૧૭૯) જહન્નમકી શિદતે જોશકી વજહસે હઝરત ઈબને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને ફરમાયા, જબ જહન્નમમેં વો લોગ રહ જાએંગે જિન્હેં ઉસમેં હમેશા રહના હૈ તો વો આગકે તાબૂતોંમેં બંદ કિયે જાએંગે, વો તાબૂત ઔર તાબૂતોંમેં, ફિર વો તાબૂત ઔર તાબૂતોંમેં, ઔર ઉન તાબૂતોં પર આગકી મેખેં (ખીલીઆં) જળ દી જાએંગી તો વો કુછ ન સુનેંગે ઔર ન કોઈ ઉનમેં કિસીકો દેખેગા. (૧૮૦) ઈસમેં ઈમાનવાલોંકે લિયે બશારત હૈ. હઝરત અલી મુર્તઝા કર્રમલ્લાહુ તઆલા વજહહુલ કરીમને યે આયત પઢકર ફરમાયા કે, મૈં ઉન્હીમેંસે હૂં ઔર અબૂબક ઔર ઉમર ઔર ઉસ્માન ઔર તલ્હા ઔર ઝૂબૈર ઔર સઅદ ઔર અબ્દુર્રહમાન ઈબ્ને ઔફ. શાને નુઝૂલ : રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ એક રોઝ કા'બા મોઅઝઝમામેં દાખિલ હુએ ઉસ વકત કુરૈશકે સરદાર હતીમમેં મૌજૂદ થે ઔર કા'બા શરીફકે ગિર્દ તીનસો સાઠ બુત થે. નઝર બિન હારિસ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકે સામને આયા ઔર આપસે કલામ કરને લગા, હુઝૂરને ઉસકો જવાબ દેકર સાકિત (ચૂપ) કર દિયા ઔર યે આયત તિલાવત ફરમાઈ ઈન્નકુમ વમા તઅબુદૂન મિન્દુનિલ્લાહિ હ-સ-બુ જહન્નમ કે, તુમ ઔર જો કુછ અલ્લાહકે સિવા પૂજતે હો સબ જહન્નમકે ઈંધન હૈં, યે ફરમાકર હુઝૂર તશરીફ લે આએ. ફિર અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઝબઅરી સહમી આયા ઔર ઉસકો વલીદ ઈબ્ને મુગીરહને ઈસ ગુફતગૂકી ખબર દી, કહને લગા ખુદાકી કસમ ! મૈં હોતા તો ઉનસે મુબાહેસા કરતા ઈસ પર લોગોંને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો બુલાયા. ઈબ્ને ઝબઅરીને યે કહા કે આપને યે ફરમાયા હૈ કે, તુમ ઔર જો કુછ અલ્લાહકે સિવા તેમ પૂજતે હો સબ જહન્નમકે ઈંધન હૈં ? હુઝૂરને ફરમાયા કે, હાં. કહને લગા કે યહૂદ તો હઝરત ઉઝૈરકો પૂજતે હૈં ઔર નસારા હઝરત મસીહકો પૂજતે હૈં ઔર બનીમલીહ ફરિશ્તોંકો પૂજતે હૈં. ઈસ પર અલ્લાહ તઆલાને યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ ઔર બયાન ફરમા દિયા કે, હઝરત ઉઝૈર ઔર મસીહ ઔર ફરિશ્તે વો હૈં જિનકે લિયે ભલાઈકા વા'દા હો ચુકા ઔર વો જહન્નમસે દૂર રખ્ખે ગએ હૈં. ઔર હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયાકે દર હકીકત યહૂદો નસારા વગૈરા શૈતાનકી પરસ્તિશ કરતે હૈં. ઈન જવાબોંકે બાદ ઉસકો, મજાલે દમ ઝદન ન રહી ઔર વો સાકિત રહ ગયા. ઔર દર હકીકત ઉસકા એ'તેરાઝ કમાલે ઈનાદસે થા કયૂંકે જિસ આયત પર ઉસને એ'તેરાઝ કિયા ઉસમેં "મા તઅબુદૂન" હૈ ઔર "મા" ઝુબાને અરબીમેં ગૈર ઝવિલ ઉકૂલકે લિયે બોલા જાતા હૈ. યે જાનતે હુએ ઉસને અંધા બનકર એ'તરાઝ કિયા, યે એ'તરાઝતો અહલે ઝબાનકી નિગાહોંમેં ખુલા હુવા બાતિલ થા મગર મઝીદ બયાનકે લિયે ઈસ આયતમેં તવઝીહ ફરમા દી ગઈ. (૧૮૧) ઔર ઉસકે જોશકી આવાઝ ભી ઉન તક ન પહુંચેગી વો મનાઝિલે જન્નતમેં આરામ ફરમા હોંગે. (૧૮૨) ખુદાવંદી ને'મતોં ઔર

કરામતોમેં. (૧૮૩) યા'ની નફખએ અખીરહ. (૧૮૪) કબ્રોંસે નિકલતે વકત મુબારક બાદ દેતે તેહનિયત પેશ કરતે ઔર યે કહતે. (૧૮૫) જો કાતિબે આમાલ હૈં આદમીકી મૌતકે વકત ઉસકે. (૧૮૬) યા'ની હમને જૈસે પહલે અદમસે બનાયા થા વૈસે હી ફિર મા'દુમ કરનેકે બાદ પૈદા કર દેંગે. યા યે મા'ની હૈં કે જૈસા માંકે પેટસે બરહના ગૈર મહનતોં પૈદા કિયા થા ઐસા હી મરનેકે બાદ ઉઠાએંગે. (૧૮૭) ઈસ ઝમીનસે મુરાદ ઝમીને જન્નત હૈ ઔર હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે કુફફારકી ઝમીને મુરાદ હૈ જિનકો મુસલમાન ફતહ કરેંગે ઔર કૌલ યે હય કે ઝમીને શામ મુરાદ હૈ. (૧૮૮) કે જો ઉસકા ઈત્તેબાઅ કરે ઔર ઉસકે મુતાબિક અમલ કરે, જન્નત પાએ ઔર મુરાદકો પહુંચે ઔર ઈબાદતવાલોંસે મોમિનીન મુરાદ હૈં ઔર એક કૌલ યે હૈ કે ઉમ્મતે મુહમ્મદિયહ મુરાદ હૈ જો પાંચો નમાઝે પઢતે હૈં, રમઝાનકે રોઝે રખતે હૈં ઔર હજ કરતે હૈં. (૧૮૯) કોઈ હો જિન હો યા ઈન્સ, મો'મિન હો યા કાફિર હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઅલા અન્હુમાને ફરમાયા કે હુઝૂરકા રહમત હોના આમ હૈ ઈમાનવાલે કે લિયે ભી ઔર ઉસકે લિયે ભી જો ઈમાન ન લાયા. મોમિનકે લિયે તો આપ દુનિયા વ આખેરત દોનોંમેં રહમત હૈં ઔર જો ઈમાન ન લાયા ઉસકે લિયે આપ દુનિયામેં રહમત હૈં કે આપકી બદૌલત તાખીરે અઝાબ (અઝાબમેં દેરી) હુઈ ઔર ખસફો મસ્ખ ઔર ઈસ્તીસાલકે (ધરતીમાં ધસવું, ચહેરા બગડવા અને સર્વનાશના) અઝાબ ઉઠા દિયે ગએ. તફસીરે રૂહુલ બયાનમેં ઈસ આયતકી તફસીરમેં અકાબિરકા યે કૌલ નકલ કિયા હૈ કે આયતકે મા'ના યે હૈં કે, હમને આપકો નહીં ભેજા મગર રહમતે મુત્લકા તામ્મહ, કામિલહ આમ્મહ શામિલહ જામેઅહ મુહીત બર જમીઅ મુકૈયિદાતે રહમતે ગૈબિયહ વ શહાદતે ઈલ્મિયહ વ ઐનિયહ વજૂદિયહ વ શહૂદિયહ વ સાબિકહ વ લાહિકહ વગૈરા ઝાલિક તમામ જહાનોંકે લિયે આલમે અરવાહ હોં યા આલમે અજસામ, વ લાહિકહ વગૈરઝાલિક તમામ જહાનોંકે લિયે આલમે અરવાહ હોં યા આલમે અજસામ, ઝવિલ ઉકૂલ ઔર જો તમામ આલમોંકે લિયે રહમત હો (તો) લાઝિમ હૈ કે વો તમામ જહાનોંસે અફઝલ હો. (૧૯૦) ઔર ઈસ્લામ ન લાએં (૧૯૧) બે ખુદાકે બતાએ યા'ની યે બાત અકલ વ કયાસસે જાનનેકી નહીં હૈ યહાં દિરાયત (અકલ) કી નફી ફરમાઈ ગઈ. દિરાયત કહતે હૈં અંદાઝે ઔર કયાસસે જાનનેકો જૈસા કે મુફર્રિદાતે રાગિબ ઔર રદદુલ મુખ્તારમેં હૈ. ઈસી લિયે અલ્લાહ તઆલાકે વાસ્તે લફઝ દિરાયત ઈસ્તે'માલ નહીં કિયા જાતા ઔર કુર્આનેકરીમકે ઈત્લાકાત ઈસ પર દલાલત કરતે હૈં. જૈસાકે ફરમાયા મા કુન્તુ તદરી મલકિતાબુ વલલ ઈમાન (કિતાબ અને ઈમાન શું છે તે હું આપમેળે જાણતો નથી) લેહાઝા યહાં હૈ તાલીમે ઈલાહી મહઝ અપને અકલો કયાસસે જાનનેકી નફી હૈ ન કે મુત્લક ઈલ્મકી ઔર મુત્લક ઈલ્મકી નફી કૈસે હો સકતી હૈ જબ કે ઉસી રૂકૂઅકે અવ્વલ મેં આ ચુકા હૈ. વક-ત-ર-બલ વઅદુલ હક્ક યઅની કરીબ આયા સચ્ચા વાદા, તો કૈસે કહા જા સકતા હૈ કે વા'દેકા કુર્બો બો'દ (દૂરી) કિસી તરહ મા'લૂમ નહીં. ખુલાસા યે હૈ કે અપને અકલો કયાસસે જાનનેકી નફી હૈ, ન કે તાલીમે ઈલાહીસે જાનને કી. (૧૯૨) અઝાબકા યા કિયામતકા. (૧૯૩) જો અય કુફફાર તુમ એલાનકે સાથ ઈસ્લામ પર તબરીકે તા'ન કહતે હો. (૧૯૪) અપને દિલોંમેં યા'ની નબીકી અદાવત ઔર મુસમલનોં સે હસદ જો તુમ્હારે દિલોંમેં પોશીદા હૈ અલ્લાહ ઉસકો ભી જાનતા હૈં સબકા બદલા દેગા (૧૯૫) યા'ની દુનિયામેં અઝાબકો મોઅખ્ખર (પાછો ઠેલવો) કરના. (૧૯૬) જિસસે તુમ્હારા હાલ ઝાહિર હો જાએ. (૧૯૭) યા'ની વકતે મૌત તક (૧૯૮) મેરે ઔર ઉનકે દરમ્યાન જો મુઝે ઝૂટલાતે હૈં ઈસ તરહ કે મેરી મદદ કર ઔર ઉન પર અઝાબ નાઝિલ ફરમા યે દુઆ મુસ્તજાબ હૂઈ ઔર કુફફાર બદર વ અહઝાબ વ હુનૈન વગૈરામેં મુબ્તિલાએ અઝાબ હુએ (૧૯૯) શિર્કવ કુફ ઔર બેઈમાનીકી. (૧) સૂરજે હજજ બકૌલે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઅલા અન્હુમા વ મુજાહિદ મક્કિયા હૈ સિવાએ છે આયતોંકે જો હાઝાને ખસ્માને સે શુરૂ હોતી હૈં. ઈસ સૂરતમેં દસ રૂકૂઅ ઔર અઠત્તર આયતેં ઔર એક હઝાર દોસો ઈકયાનવે કલેમાત ઔર પાંચ હઝાર પછત્તર હર્ફ હૈં. (૨) ઉસકે અઝાબકા ખૌફ કરો ઔર ઉસકી તાઅતમેં મશગૂલ હો. (૩) જો અલામાતે કિયામતમેંસે હૈ ઔર કરીબે કિયામત યે આફતાબકે મગરિબસે તુલૂઅ હોનેકે નઝદીક વાકેઅ હોગા (૪) ઉસકી હયબતસે (૫) યા'ની હમલવાલી ઉસ દિનકે હોલસે (૬) હમલ સાકિત હો જાએંગે (૭) બલ્કે અઝાબે ઈલાહીકે ખૌફસે લોગોંકે હોશ જાતે રહેંગે (૮) શાને નુઝૂલ : યે આયત નઝર ઈબ્ને હારિસકે બારેમેં નાઝિલ હૂઈ જો બળા હી ઝઘળાલૂ થા ઔર ફરિશ્તોંકો ખુદાકી બેટિયાં ઔર કુર્આનકો પહલોંકે કિસ્સે બતાતા થા ઔર મૌતકે બાદ ઉઠાએ જાનેકા મુન્કિર થા. (૯) શૈતાનકે ઈત્તેબાઅસે ઝજર (તમ્બીહ) ફરમાનેકે બાદ મુન્કિરીને બઅસ પર હુજજત કાઈમ ફરમાઈ જાતી હૈ. (૧૦) તુમ્હારી નસ્લકી અસ્લ યા'ની તુમ્હારે જદ્દે આ'લા હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામકો ઉસસે પૈદા કરકે. (૧૧) યા'ની કતરએ મનીસે ઉનકી તમામ ઝુર્રિયતકો. (૧૨) કે નુત્ફા ખૂને ગલીઝ હોજાતા હૈ. (૧૩) યા'ની મુસવ્વિર ઔર ગૈર મુસવ્વિર, બુખારી ઔર મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા, તુમ લોગોંકા માદએ પૈદાઈશ માંકે શિકમ મેં ચાલીસ રોઝ તક નુત્ફા રહતા હૈ ફિર ઉતની હી મુદત ખૂને બસ્તહ હો જાતા હૈ ફિર ઉતની હી મુદત ગોશ્તકી બોટીકી

તરહ રહતા હૈ ફિર અલ્લાહ તઆલા ફરિશ્તેકો ભેજતા હૈ જો ઉસકા રિઝક, ઉસકી ઉમ્ર, ઉસકે અમલ, ઉસકા શકી યા સઈદ હોના લિખતા હૈ, ફિર ઉસમેં રૂહ ફૂંકતા હૈ (અલ્હદીસ) અલ્લાહ તઆલા ઈન્સાનકી પેદાઈશ ઈસ તરહ ફરમાતા હૈ ઔર ઉસકો એક હાલસે દૂસરેકે હાલકી તરફ મુન્તકિલ કરતા હૈ યે ઈસલિયે બયાન ફરમાયા ગયા. (૧૪) ઔર તુમ અલ્લાહ તઆલાકે કમાલે કુદરતો હિકમતકો જાનો ઔર ઈબ્તેદાઈ પેદાઈશકે હાલાત પર નઝર કરકે સમઝ લો કે જો કાદિરે બરહક બેજાન મિટ્ટીમેં ઈતને ઈન્કેલાબ કરકે જાનદાર આદમી બના દેતા હૈ વો મરે હુએ ઈન્સાનકો ઝિંદા કરે તો ઉસકી કુદરતસે કયા બઈદ. (૧૫) યા'ની વકતે વિલાદત તક. (૧૬) તુમ્હેં ઉમ્ર દેતે હૈં. (૧૭) ઔર તુમ્હારી અકલો કુવ્વત કામિલ હો. (૧૮) ઔર ઉસકો ઈતના બુઢાપા આ જાતા હૈ કે અકલો હવાસ બજા નહી રહતે ઔર ઐસા હો જાતા હૈ. (૧૯) ઔર જો જાનતા હો વો ભૂલ જાએ, અકરમાને કહા જો કુર્આનકી મુદાવેમત રખ્ખેગા (કાયમ કુર્આન પઢતે રહેગા) ઈસ હાલતકો ન પહોંચેગા ઉસકે અલ્લાહ તઆલા બઅસ યા'ની મરનેકે બાદ ઉઠને પર દૂસરી દલીલ બયાન ફરમાતા હૈ. (૨૦) ખુશ્ક બેગિયાહ. (૨૧) યા'ની હર કિસ્મકા ખુશ્નુમા સબ્ઝા. (૨૨) યે દલીલેં બયાન ફરમાનેકે બાદ નતીજા મુરત્તબ ફરમાયા જાતા હૈ (૨૩) ઔર યે જો કુછ ઝિક્ર કિયા ગયા આદમીકી પેદાઈશ ઔર ખુશ્ક બેગિયાહ ઝમીનકો સરસબ્ઝો શાદાબ કર દેના ઉસકે વજૂદો હિકમતકી દલીલેં હૈં, ઉનસે ઉસકા વજૂદભી સાબિત હોતા હૈ. (૨૪) શાને નુઝૂલ : યે આયત અબૂજહલ વગૈરા એક જમાઅતે કુફ્ફારકે હકમેં નાઝિલ હૂઈ જો અલ્લાહ તઆલાકી સિફાતમેં ઝગળા કરતે થે ઔર ઉસકી તરફ ઐસે અવસાફકી નિસ્બત કરતે થે જો ઉસકી શાનકે લાઈક નહી. ઈસ આયતમેં બતાયા ગયા કે આદમીકો કોઈ બાત બગૈર ઈલ્મ ઔર બેસનદ વ દલીલ કે કહની ન ચાહિએ, ખાસકર શાને ઈલાહીમેં જો બાત ઈલ્મવાલેકે ખિલાફ બેઈલ્મી સે કહી જાએગી વો બાતિલ હોગી. ફિર ઈસ પર યે અંદાઝ કે ઈસરાર કરે ઔર બરાહે તકબ્બુર (૨૫) ઔર ઉસકે દીનસે મુન્હરિફ કર દે. (૨૬) ચુનાંચે બદરમેં વો ઝિલ્લતો ખુવારીકે સાથ કત્લ હુવા. (૨૭) ઔર ઉસસે કહા જાએગા. (૨૮) યા'ની જો તૂને દુનિયામેં કિયા કુફ વ તકઝીબ (૨૯) ઔર કિસીકો બેજુર્મ નહી પકળતા (૩૦) ઈસમેં ઈત્મીનાનસે દાખિલ નહી હોતે ઔર ઉન્હેં સવાબ વ કરાર (અટલપણું અને અડગતા) હાસિલ નહી હોતા, શક વ તરદ્દુદમેં (શંકા કુશંકા). રહતે હૈં જિસ તરહ પહાળકે કિનારે ખળા હુવા શખ્સ તઝલ્ઝુલકી હાલતમેં હોતા હૈ. શાને નુઝૂલ : યે આયત આ'રાબીયોંકી એક જમાઅતકે હકમેં નાઝિલ હૂઈ જો અતરાફસે આકર મદીનામેં દાખિલ હોતે ઔર ઈસ્લામ લાતે થે. ઉનકી હાલત યે થી કે અગર વો ખૂબ તંદુરૂસ્ત રહે ઔર ઉનકી દૌલત બઢી ઔર ઉનકે બેટા હુવા, તબ તો કહતે થે ઈસ્લામ અચ્છા દીન હૈ ઈસમેં આકર હમેં ફાએદા હુવા. ઔર અગર કોઈ બાત અપની ઉમ્મીદકે ખિલાફ પેશ આતી, મસલન બીમાર હો ગએ યા લળકી હો ગઈ યા માલ કી કમી હૂઈ તો કહતે થે, જબસે હમ ઈસ દીનમેં દાખિલ હુવે હૈં હમેં નુકસાન હી હુવા ઔર દીનસે ફિર જાતે થે. યે આયત ઉનકે હકમેં નાઝિલ હુઈ ઔર બતાયા ગયા કે, ઉન્હેં અભી દીનમેં સિબાત (અડગતા) હી હાસિલ નહી હુવા, ઉનકા હાલ યે હૈ. (૩૧) કિસી કિસ્મકી સખ્તી પેશ આઈ. (૩૨) મુર્તદ હો ગએ ઔર કુફ્રકી તરફ લૌટ ગએ. (૩૩) દુનિયાકા ઘાટા તો યે કે જો ઉનકી ઉમ્મીદેં થી વો પૂરી ન હુઈ ઔર ઈર્તેદાદકી વજહસે ઉનકા ખૂન મુબાહ હુવા ઔર આખેરતકા ઘાટા હમેશાકા અઝાબ. (૩૪) વો લોગ મુર્તદ હોનેકે બાદ બુતપરસ્તી કરતે હૈં ઔર. (૩૫) કયૂંકે વો બેજાન હૈ. (૩૬) યા'ની જિસકી પરસ્તિશકે ખયાલી નફેસે ઉસકો પૂજનેકે. (૩૭) યા'ની અઝાબે દુનિયા વ આખેરતકી. (૩૮) વો બુત (૩૯) ફરમાંબરદારોં પર ઈમાન ઔર નાફરમાનોં પર અઝાબ. (૪૦) હઝરત મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિસ્સલામ. (૪૧) મૈં ઉનકે દીનકો ગલ્બા અતા ફરમાકર. (૪૨) ઉનકે દરજે બુલંદ કરકે. (૪૩) યા'ની અલ્લાહ તઆલા અપને નબીકી મદદ ઝુરૂર ફરમાએગા, જિસે જલન હો વો અપની ઈન્તેહાઈ સઈ ખત્મ કર દે ઔર જલનમેં મર ભી જાએ તો ભી કુછ નહી કર સકતા. (૪૪) મોમિનીનકો જન્નત અતા ફરમાએગા ઔર કુફ્ફારકો કિસી કિસ્મકે ભી હોં જહન્નમમેં દાખિલ કરેગા (૪૫) અય હબીબે અકરમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ. (૪૬) સજદએ ખુઝૂઅ જૈસા અલ્લાહ ચાહે. (૪૭) યા'ની મો'મિનીન મઝીદ બરઆં સિજદા, તાઅતો ઈબાદત ભી. (૪૮) યા'ની કુફ્ફાર. (૪૯) ઉસકી શકાઅતકે સબબ. (૫૦) યા'ની મોમિનીન ઔર પાંચો કિસ્મકે કુફ્ફાર જિનકા ઉપર ઝિક્ર કિયા ગયા. (૫૧) યા'ની ઉસકે દીનકે બારેમેં ઔર ઉસકી સિફાતમેં (૫૨) યા'ની આગ ઉન્હેં હર તરફસે ઘેર લેગી. (૫૩) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, ઐસા તેઝ ગર્મ કે અગર ઉસકા એક કતરા દુન્યાકે પહાળોં પર ડાલ દિયા જાએ તો ઉનકો ગલા ડાલે. (૫૪) હદીસ શરીફ મેં હૈ, ફિર ઉન્હેં વૈસા હી કર દિયા જાએગા (તિર્મિઝી). (૫૫) જિનસે ઉનકો મારા જાએગા. (૫૬) યા'ની દોઝખમેં તો ગુર્ઝોંસે મારકર. (૫૭) ઐસે જિનકી ચમક મશ્રિક સે મગરિબ તક રૌશન કર ડાલે (તિર્મિઝી). (૫૮) જિસકા પહનના દુનિયામેં મર્દોંકો હરામ હૈ. બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા જિસને દુનિયામેં

રેશમ પહના આખેરતમેં ન પહનેગા. (૫૯) યા'ની દુનિયામેં ઔર પાકીઝા બાતસે કલિમએ તૌહીદ મુરાદ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા કુર્આન મુરાદ હૈ (૬૦) યા'ની અલ્લાહકા દીન ઈસ્લામ. (૬૧) યા'ની ઉસકે દીન ઔર ઉસકી તાઅતસે. (૬૨) યા'ની ઉસમેં દાખિલ હોનેસે, શાને નુઝૂલ : યે આયત સુફિયાન ઈબ્ને હર્બ વગેરાકે હકમેં નાઝિલ હૂઈ જિન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો મક્કા મુકર્રમામેં દાખિલ હોનેસે રોકા થા, મસ્જિદે હરામસે યા ખાસ કા'બા મોઅઝઝમા મુરાદ હૈ, જૈસાકે ઈમામ શાફઈ રહમતુલ્લાહ તઆલા અલૈહિ ફરમાતે હૈં ઈસ તકદીર પર મા'ના યે હોંગે કે વો તમામ લોગોંકા કિબ્લા હૈ વહાંકે રહનેવાલે ઔર પરદેસી સબ બરાબર હૈં. સબકે લિયે ઉસકી તા'ઝીમો હુર્મત ઔર ઉસમેં અદાએ મનાસિકે હજ્જ યકસાં હૈ ઔર તવાફો નમાઝકી ફઝીલતમેં શહરી ઔર પરદેસીકે દરમ્યાન કોઈ ફર્ક નહીં. ઔર ઈમામે આ'ઝમ અબૂહનીફા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકે નઝદીક યહાં મસ્જિદે હરામસે મક્કા મુકર્રમા યા'ની જમીએ હરમ મુરાદ હૈ. ઈસ તકદીર પર મા'ના યે હોંગે કે હરમ શરીફ શહરી ઔર પરદેસી સબકે લિયે યકસાં હૈ, ઉસેં રહને ઔર ઠહરનેકા સબ કિસીકો હક હૈ બજુઝ ઈસકે કે કોઈ કિસીકો નિકાલે નહીં. ઈસી લિયે ઈમામ સાહબ મક્કા મુકર્રમાકી અરાઝીકી બયઅ (જમીન બેચનેકી) ઔર ઉસકે કિરાયાકો મના ફરમાતે હૈં. જૈસાકે હદીસ શરીફમેં હૈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિવસલ્લમને ફરમાયા, મક્કા મુકર્રમા હરામ હૈ ઉસકી અરાઝી (જમીનો) ફરોખ્ત ન કી જાએ (તફસીરે અહમદી). (૬૩) ઈલ્હાદ બિઝુલ્મી યા'ની નાહક ઝિયાદતીસે યા શિર્ક વ બુતપરસ્તી મુરાદ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા કે હર મમ્નૂઅ કૌલો ફે'લ મુરાદ હૈ હત્તાકે ખાદિમકો ગાલી દેના ભી. બા'ઝને કહા ઈસસે મુરાદ હૈ હરમમેં બગૈર એહરામકે દાખિલ હોના યા મમ્નૂઆતે હરમકા ઈર્તેકાબ કરના, મિસ્લ શિકાર મારને ઔર દરખ્ત કાટનેકે હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઅલા અન્હુમાને ફરમાયા, મુરાદ યે હૈ કે જો તુઝે ન કત્લ કરે તૂ ઉસે કત્લ કરે યા જો તુઝ પર ઝુલ્મ ન કરે તૂ ઉસ પર ઝુલ્મ કરે. શાને નુઝૂલ : હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાસે મરવી હૈ કે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઅલા અલૈહિ વસલ્લમને અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અનીસકો દો આદમિયોંકે સાથ ભેજા થા જિનમેં એકમુહાજિર થા દૂસરા અન્સારી ઉન દોનોંને અપને અપને મફાખિરે નસબ (વંશ પર ફખ્રકી બાતેં) બયાન કિયે તો અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અનીસકો ગુસ્સા આયા ઔર ઉસને અન્સારીકો કત્લ કર દિયા ઔર ખૂદ મુર્તદ હોકર મક્કા મુકર્રમાકી તરફ ભાગ ગયા. ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હૂઈ. (૬૪) તા'મીરે કા'બા શરીફકે વકત પહલે ઈમારતે કા'બા હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને બનાઈ થી ઔર તુફાને નૂહકે વકત તો આસ્માન પર ઉઠાઈ ગઈ. અલ્લાહ તઅલાને એક હવા મુકર્રર કી જિસને ઉસકી જગહકો સાફ કર દિયા. ઔર એક કૌલ યે હૈ કે અલ્લાહ તઅલાને એક અબ્ર ભેજા જો ખાસ ઉસ બુકઅહ કે મુકાબિલ થા જહાં કા'બા મોઅઝ્ઝમાકી ઈમારત થી. ઈસ તરહ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામકો કા'બા શરીફકી જગહ બતાઈ ગઈ ઔર આપને ઉસકી કદીમ બુનિયાદ પર ઈમારતે કા'બા તામીર કી ઔર અલ્લાહ તઆલા ને આપકો વહી ફરમાઈ. (૬૫) શિર્કસે ઔર બુતોંસે ઔર હર કિસ્મકી નજાસતોંસે. (૬૬) યા'ની નમાઝીયોં કે. (૬૭) ચુનાંચે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને અબૂ કબીસ પહાડ પર ચઢકર જહાનકે લોગોંકો નિદા કર દી કે બૈતુલ્લાહકા હજ્જ કરો. જિનકે નસીબમેં હજ્જ હૈ ઉન્હોંને બાપોંકી પુશ્તોં ઔર માઓંકે પેટોંસે જવાબ દિયા લબ્બૈક અલ્લાહુમ્મ લબ્બૈક. હસન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકા કૌલ હૈ કે ઈસ આયતમેં "ઈઝ્ન"કા ખિતાબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો હૈ. ચુનાંચે હજ્જતુલ વિદાઅમેં એ'લાન ફરમા દિયા ઔર ઈર્શાદ કિયા કે અય લોગો. અલ્લાહને તુમ પર હજ્જ ફર્ઝ કિયા તો હજ્જ કરો. (૬૮) ઔર કસરતે સૈરો સફરસે દુબલી હો જાતી હૈં. (૬૯) દીની ભી દુન્યવી ભી જો ઈસ ઈબાદતકે સાથ ખાસ હૈં. દૂસરી ઈબાદતમેં નહીં પાએ જાતે (૭૦) વકતે ઝબહ (૭૧) જાને હુએ દિનોંસે ઝીલહજ્જકા અશરા મુરાદ હૈ, જૈસાકે હઝરત અલી ઔર ઈબ્ને અબ્બાસ વ હસન વ કતાદા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમકા કૌલ હૈ ઔર યહી મઝહબ હૈ. હમારે ઈમામે આઝમ હઝરત અબૂહનીફા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકા ઔર સાહબૈન કે નઝદીક જાને હુએ દિનોંસે અૈયામે નહર મુરાદ હૈં. યે કૌલ હૈ હઝરત ઈબ્ને ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાકા ઔર હર તકદીર પર યહાં ઉન દિનોંસે ખાસ રોઝે ઈદ મુરાદ હૈ (તફસીરે અહમદી). (૭૨) ઊંટ, ગાય, બકરી, ભેડ. (૭૩) તતવ્વુઅ ઔર મુતઆ વ કિરાન વ હરએક હુદી (કુર્બાનીકા જાનવર)સે જિનકા ઈસ આયતમેં બયાન હૈ ખાના જાઈઝ હૈ. બાકી હિદાયાસે જાઈઝ નહીં (તફસીરે અહમદી વ મદારિક). (૭૪) મૂંછે કતરવાએ, નાખુન તરાશેં, બગલોં ઔર ઝેરે નાફ કે બાલ દૂર કરે. (૭૫) જો ઉન્હોંને માની હો. (૭૬) ઈસસે તવાફે ઝિયારત મુરાદ હૈ મસાઈલે હજ્જ : બિત્તફસીલ સૂરએ બકર પારા દોમેં ઝિક્ર હો ચુકે (૭૭) યા'ની ઉસકે અહકામકી ખ્વાહ વો મનાસિકે હજ્જ હોં યા ઉનકે સિવા ઔર અહકામ. બા'ઝને બૈતે હરામ વ મશ્અરે હરામ વ શહરે હરામ

વ બલદે હરામ વ મસ્જિદે હરામ મુરાદ લિયે હૈ. (૭૮) કે ઉન્હેં ઝિબહ કરકે ખાઓ (૭૯) કુર્આનેપાકમેં જૈસે કે સૂરએ માએદહકી આયતે "હુર્મત અલૈકુમ"મેં બયાન ફરમાઈ ગઈ (૮૦) જિનકી પરસ્તિશ કરના બદતરીન ગંદગીસે આલૂદા હોના હૈ. (૮૧) ઔર બોટી બોટી કરકે ખા જાતે હૈં. (૮૨) મુરાદ યે હૈ કે શિર્ક કરનેવાલા અપની જાનકો બદતરીન હલાકતમેં ડાલતા હૈ. ઈમાન કો બલંદીમેં આસ્માનસે તશબીહ દી ગઈ ઔર ઈમાન તર્ક કરનેવાલેકો આસ્માનસે તશબીહ દી ગઈ ઔર ઈમાન તર્ક કરનેવાલેકો આસ્માન સે ગિરનેવાલેકે સાથ ઔર ઉસકી ખ્વાહિશાતે નફસાનિયહકો જો ઉસકી ફિક્રોંકો મુન્તશિર કરતી હૈં. બોટી બોટી લે જાનેવાલે પરિન્દેકે સાથ ઔર શયાતીનકો જો ઉસકો વાદિયે ઝલાલતમેં ફેંકતે હૈં હવાકે સાથ તશબીહ દી ગઈ. ઔર ઈસ નફીસ તશબીહસે શિર્કકા અંજામ બદ સમઝા ગયા (૮૩) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે શઆઈરુલ્લાહસે મુરાદ બુદને (ઊંટ ઔર દૂસરે જાનવર) હૈં ઔર ઉનકી તા'ઝીમ યે હૈ કે ફર્બા, ખુબ સૂરત કીમતી લિયા જાએ (૮૪) વકતે ઝરૂરત ઉન પર સવાર હોને ઔર વકતે હાજત ઉનકે દૂધ પીનેકે (૮૫) યા'ની ઉનકે ઝિબહકે વકત તક. (૮૬) યા'ની હરમ શરીફ તક જહાં વો ઝિબહ કિએ જાએ. (૮૭) પિછલી ઈમાનદાર ઉમ્મતોંમે સે. (૮૮) ઉનકે ઝિબહકે વકત. (૮૯) તો ઝિબહકે વકત સિર્ફ ઉસીકા નામ લો. ઈસ આયતમેં દલીલ હૈ. ઈસ પર કે નામસે ખુદા કા ઝિક્ર કરના ઝિબહકે લિયે શર્ત હૈ. અલ્લાહ તઆલા ને હર એક ઉમ્મત કે લિયે મુકર્રર ફરમા દિયા થા કે ઉસકે લિયે બતરીકે તકર્રુબ કુર્બાની કરે. ઔર તમામ કુર્બાનિયોં પર ઉસીકા નામ લિયા જાએ. (૯૦) ઔર ઈખલાસકે સાથ ઉસકી ઈતાઅત કરો. (૯૧) ઉસકે હયબતો જલાલસે. (૯૨) ઔર યા'ની સદકા દેતે હૈં. (૯૩) યા'ની ઉસકે અહલામે દીનસે (૯૪) દુનિયામેં નફા ઔર આખેરતમેં અજ્રો સવાબ. (૯૫) ઉનકે ઝિબહકે વકત જિસ હાલમેં કે વો હોં. (૯૬) ઊંટકે ઝિબહકા યહી મસ્નૂન તરીકા હૈ (૯૭) યા'ની બાદ ઝિબહ ઉનકે પેહલૂ જબ ઝમીન પર ગિરેં ઔર ઉનકી હરકત સાકિન હો જાએ. (૯૮) અગર તુમ ચાહો. (૯૯) યા'ની કુર્બાની કરનેવાલે સિર્ફ નિયત કે ઈખ્લાસ ઔર સર્વતે તકવાકી રિઆયતસે અલ્લાહ તઆલા કો રાઝી કર સકતે હૈં. <u>શાને નુઝૂલ</u> : ઝમાનએ જાહિલિયતકે કુફ્ફાર અપની કુર્બાનિયોંકે ખૂનસે કા'બા મોઅઝઝ્માકી દીવારોંકો આલૂદા કરતે થે. ઔર ઉસકો સબબે તકર્રુબ જાનતે થે. ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ.(૧૦૦) સવાબકી (૧૦૧) ઔર ઉનકી મદદ ફરમાતા હૈ (૧૦૨) યા'ની કુફ્ફારકો જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકી ખયાનત ઔર ખુદાકી નેઅમતોંકી નાશુક્રી કરતે હૈં. (૧૦૩) જેહાદકી (૧૦૪) <u>શાને નુઝૂલ</u> : કુફ્ફારે મક્કા અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ કો રોઝ મર્રા હાથ ઔર ઝુબાનસે શદીદ ઈઝાએં દેતે ઔર આઝાર પહોંચાતે રહતે થે ઔર સહાબા હુઝૂરકે પાસ ઈસ હાલમેં પહોંચતે થે કે કિસી કા સર ફટા હૈ, કિસીકા હાથ ટૂટા હૈ, કિસીકા પાંવ બંધા હુવા હૈ, રોઝમર્રા ઈસ કિસ્મકી શિકાયતેં બારગાહે અકદસમેં પહોંચતી થી ઔર અસ્હાબે કિરામ કુફ્ફારકે મઝાલિમકી હુઝૂરકે દરબારમેં ફરિયાદેં કરતે હુઝૂર યે ફરમા દિયા કરતે કે સબ્ર કરો. મુઝે અભી જેહાદકા હુકમ નહીં દિયા ગયા હૈ. જબ હુઝૂરને મદીના તૈયબહ કો હિજરત ફરમાઈ તબ યે આયત નાઝિલ હૂઈ ઔર યે વો પહલી આયત હૈ જિસમેં કુફ્ફારકે સાથ જંગ કરને કી ઈજાઝત દી ગઈ હૈ. (૧૦૫) ઔર બે વતન કિયે ગએ (૧૦૬) ઔર યે કલામ હક હૈ ઔર હક પર ઘરોંસે નિકાલના ઔર બેવતન કરના કત્અન નાહક (૧૦૭) જેહાદકી ઈજાઝત દેકર ઔર હુદૂદ કાઈમ ફરમાકર તો નતીજા યે હોતા કે મુશ્રિકીનકા ઈસ્તીલા હો જાતા ઔર કોઈ દીનો મિલ્લતવાલા ઉનકે દસ્તે તઅદીસે (અત્યાચારી હાથોંસે) ન બચતા. (૧૦૮) રાહિબોંકી. (૧૦૯) નસ્રાનિયોંકે. (૧૧૦) યહૂદિયોંકે. (૧૧૧) મુસલમાનોંકી. (૧૧૨) ઔર ઉનકે દુશ્મનકે મુકાબિલ ઉનકી મદદ ફરમાએ. (૧૧૩) ઈસમેં ખબર દી ગઈ હૈ કે આઈન્દા મુહાજિરીન કો ઝમીનમેં તસર્રુફ અતા ફરમાને કે બાદ ઉનકી સીરતેં ઐસી પાકીઝા રહેંગી ઔર વો દીનકે કામોંમેં ઈખ્લાસકે સાથ મશ્ગૂલ રહેંગે, ઈસમેં ખુલફાએ રાશિદીન મહદિય્યીનકે અદ્લ ઔર ઉનકે તકવા વ પરહેઝગારી કી દલીલ હૈ જિન્હેં અલ્લાહ તઆલા ને તમકીન વ હુકૂમત અતા ફરમાઈ ઔર સીરતે આદિલા અતા કી. (૧૧૪) અય હબીબે અકરમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ. (૧૧૫) હઝરત હૂદકી કૌમ. (૧૧૬) હઝરત સાલેહકી કૌમ. (૧૧૭) યા'ની હઝરત શોએબકી કૌમ. (૧૧૮) યહાં મૂસાકી કૌમ ન ફરમાયા ક્યૂં કે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસલ્લમ કી કૌમ બની ઈસ્રાઈલને આપકી તકઝીબ ન કી થી બલ્કે ફિરઔનકી કૌમ કિબ્તીયોંને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકી તકઝીબ કી થી ઉન કૌમોં કા તઝકેરા ઔર હર ઈકકે અપને રસૂલકી તકઝીબ કરનેકા બયાન સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે તસ્કીને ખાતિરકે લિયે હૈ કે કુફ્ફારકા યે કદીમી તરીકા હૈ, પિછલે અંબિયાકે સાથ ભી યહી દસ્તૂર રહા હૈ. (૧૧૯) ઔર ઉનકે અઝાબમેં તાખીર કી ઔર ઉન્હેં મોહલત દી. (૧૨૦) ઔર ઉનકે કુફ્રો સરકશીકી સઝા દી. (૧૨૧) આપકી તકઝીબ કરને વાલોં કો ચાહિયે કે અપને અંજામકો સોચેં ઔર

ઈબ્રત હાસિલ કરે. (૧૨૨) ઔર વહાંકે રહનેવાલોકો હલાક કર દિયા. (૧૨૩) યા'ની વહાંકે રહનેવાલે કાફિર થે. (૧૨૪) કે ઉનસે કોઈ પાની ભરનેવાલા નહી. (૧૨૫) વીરાન પળે હૈં. (૧૨૬) કુફ્ફાર કે ઈન હાલાતકા મુશાહિદા કરેં. (૧૨૭) કે અંબિયાકી તકઝીબકા કયા અંજામ હુવા ઔર ઈબ્રત હાસિલ કરેં (૧૨૮) પિછલી ઉમ્મતોંકે હાલાત ઔર ઉનકા હલાક હોના ઔર ઉનકી બસ્તીયોંકી વીરાની, કે ઈસસે ઈબ્રત હાસિલ હો. (૧૨૯) યા'ની કુફ્ફારકી ઝાહેરી હિસ્સ (સાંભળવા-જોવાની વગેરે શકિત) બાતિલ નહી હૂઈ હૈ વો ઈન આંખોસે દેખને કી ચીઝેં દેખતે હૈં. (૧૩૦) ઔર દિલોં હી કા અંધા હોના ગઝબ હૈ, ઈસીસે આદમી દીનકી રાહ પાનેસે મહરૂમ રહતા હૈ. (૧૩૧) યા'ની કુફ્ફારે મક્કા મિસ્લે નઝર બિન હારિસ વગૈરા કે ઔર યે જલ્દી કરના ઉનકા ઈસ્તેહઝા કે તરીકે પર થા. (૧૩૨) ઝુરૂર હસ્બે વા'દા અઝાબ નાઝિલ ફરમાએગા ચુનાંચે યે વા'દા બદર મેં પૂરા હુવા. (૧૩૩) ઔર આખેરતમેં અઝાબકા. (૧૩૪) તો યે કુફ્ફાર કયા સમઝકર અઝાબકી જલ્દી કરતે હૈં. (૧૩૫) ઔર દુનિયામેં ઉનપર અઝાબ નાઝિલ કિયા. (૧૩૬) આખિરતમેં. (૧૩૭) જો કભી મુન્કતા' ન હો વો જન્નત હૈ. (૧૩૮) કે કભી ઈન આયાતકો સહર (જાદૂ) કહતે હૈં. કભી શે'ર, કભી પિછલોંકે કિસ્સે ઔર વો યે ખયાલ કરતે હૈં કે ઈસ્લામકે સાથ ઉનકા યે મકર (પ્રપંચ) ચલ જાએગા. (૧૩૯) નબી ઔર રસૂલમેં ફર્ક હૈ. નબી આમ હૈ ઔર રસૂલ ખાસ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા કે, રસૂલ શરએકે વાઝેઅ (વઝાહત કરનેવાલે) હોતે હૈં. ઔર નબી ઉસકે હાફિઝ ઔર નિગેહબાન. શાને નુઝૂલ : જબ સૂરએ વન્નજમ નાઝિલ હુઈ તો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને મસ્જિદે હરામમેં ઉસકી તિલાવત ફરમાઈ ઔર બહોત આહિસ્તા આહિસ્તા આયતોંકે દરમ્યાન વકફા ફરમાતે હુએ જિસસે સુનનેવાલે ગૌર ભી કર સકેં ઔર યાદ કરનેવાલોં કો યાદ કરનેમેં મદદ ભી મિલે. જબ આપને આયત "વમનાતસ્ સાલિસતલ્ ઉખરા" પળ્હકર હસ્બે દસ્તૂર વકફા ફરમાયા તો શૈતાનને મુશ્રિકીનકે કાનમેં ઈસસે મિલાકર દો કલિમે ઐસે કહ દિએ જિનસે બુતોંકી તારીફ નિકલતી થી. જિબ્રઈલ અમીનને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર યે હાલ અર્ઝ કિયા ઉસસે કુફ્ફારોકો રંજ હુવા. અલ્લાહ તઆલાને આપકી તસલ્લીકે લિયે યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ. (૧૪૦) જો પૈગમ્બર પળ્હતે હૈં. ઔર ઉન્હેં શૈતાની કલમાતકે ખલત સે મહફૂઝ ફરમાતા હૈ. (૧૪૧) ઔર ઈબ્તેલા વ આઝમાઈશ બના દે. (૧૪૨) શક ઔર નિફાકકી. (૧૪૩) હકકો કુબૂલ નહી કરતે ઔર યે મુશ્રિકીન હૈં. (૧૪૪) યા'ની મુશ્રિકીન મુનાફિકીન (૧૪૫) અલ્લાહ કે દીનકા ઔર ઉસકી આયાતકા. (૧૪૬) યા'ની કુર્આન શરીફ. (૧૪૭) યા'ની કુર્આનસે યા દીને ઈસ્લામસે (૧૪૮) યા મૌતકે વો ભી કયામતે સુગરા હૈ (૧૪૯) ઈસસે બદરકા દિન મુરાદ હૈ જિસમેં કાફિરોંકે લિયે કુછ કશાઈશ વ રાહત (મોકળાશ તથા રાહત) ન થી, ઔર બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા કે ઈસસે રોઝે કયામત મુરાદ હૈ. (૧૫૦) યા'ની કયામતકે દિન (૧૫૧) ઉન્હોંને. (૧૫૨) ઔર ઉસકી રઝાકે લિયે અઝીઝો અકારિબકો છોળકર વતનસે નિકલે ઔર મક્કા મુકર્રમાસે મદીના તૈયબહકી તરફ હિજરત કી. (૧૫૩) યા'ની રિઝકે જન્નત જો કભી મુન્કતઅ ન હો. (૧૫૪) વહાં ઉનકી હર મુરાદ પૂરી હોગી ઔર કોઈ નાગવાર બાત પેશ ન આએગી. શાને નુઝૂલ : નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે આપકે બા'ઝ અસ્હાબને અર્ઝ કિયા, યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ! હમારે જો અસ્હાબ શહીદ હો ગએ, હમ જાનતે હૈં કે બારગાહે ઈલાહીમેં ઉનકે બળે દરજે હૈં ઔર હમ જેહાદોંમેં હુઝૂરકે સાથ રહેંગે લેકિન અગર હમ આપકે સાથ રહે ઔર બેશહાદતકે મૌત આઈ તો આખેરતમેં હમારે લિયે કયા હય? ઈસ પર યે આયતેં નાઝિલ હૂઈ "વલ્લઝીન હાજરૂ ફી સબીલિલ્લાહ". (૧૫૫) કોઈ મોમિન ઝુલ્મકા મુશ્રિકસે. (૧૫૬) ઝાલિમકી તરફસે ઉસકો બેવતન કરકે. (૧૫૭) શાને નુઝૂલ : યે આયત મુશ્રિકીનકે હકમેં નાઝિલ હૂઈ જો માહે મુહર્રમકી આખિર તારીખોંમેં મુસલમાનોં પર હમ્લાઆવર હૂએ ઔર મુસલમાનોંને માહે મુહર્રમકી હુર્મતકે ખયાલસે લળના ન ચાહા મગર મુશ્રિક ન માને ઔર ઉન્હોંને કેતાલ શુરૂ કર દિયા, મુસલમાન ઉનકે મુકાબિલ સાબિત રહે, અલ્લાહ તઆલાને ઉનકી મદદ ફરમાઈ. (૧૫૮) યા'ની મઝલૂમકી મદદ ફરમાના ઈસલિયે હૈ કે અલ્લાહ જો ચાહે ઉસ પર કાદિર હૈ ઔર ઉસકી કુદરતકી નિશાનિયાં ઝાહિર હૈં. (૧૫૯) યા'ની કભી દિનકો બળ્હાતા રાતકો ઘટાતા હૈ ઔર કભી રાતકો બળ્હાતા દિનકો ઘટાતા હૈ. ઉસકે સિવા કોઈ ઉસ પર કુદરત નહી રખતા જો ઐસા કુદરતવાલા હૈ. વો જિસકી ચાહે મદદ ફરમાએ ઔર જિસે ચાહે ગાલિબ કરે. (૧૬૦) યા'ની ઔર યે મદદ ઈસલિયે ભી હૈ. (૧૬૧) યા'ની બુત. (૧૬૨) સબ્ઝેસે. (૧૬૩) જાનવર વગૈરા જિન પર તુમ સવાર હોતે હો ઔર જિનસે તુમ કામ લેતે હો. (૧૬૪) તુમ્હારે લિયે ઉસકે ચલાનેકે વાસ્તે હવા

ઔર પાનીકો મુસખ્ખર (તાબે) કિયા. (૧૬૫) કે ઉસને ઉનકે લિયે મુન્ફઅતોંકે દરવાઝે ખોલે ઔર તરહ તરહકી મુઝર્રતોંસે (નુકસાનોસે) ઉનકો મહફૂઝ કિયા. (૧૬૬) બેજાન નુત્ફેસે પૈદા ફરમાકર. (૧૬૭) તુમ્હારી ઉમ્રેં પૂરી હોને પર. (૧૬૮) રોઝે બઅસ સવાબો-અઝાબ કે લિયે. (૧૬૯) કે બાવજૂદ ઈતની ને'મતોંકે ઉસકી ઈબાદતસે મુંહ ફેરતા હૈ ઔર બેજાન મખ્લૂકકી પરસ્તિશ કરતા હૈ. (૧૭૦) અહલે દીન વ મિલલ મેંસે. (૧૭૧) ઔર આમિલ હો. (૧૭૨) યા'ની અમ્રે દીનમેં યા ઝબીહાકે અમ્રમેં. શાને નુઝૂલ : યે આયત બદીલ બિન ઈબ્ને વરકાઅ ઔર બશર બિન સુફયાન ઔર યઝીદ બિન ખનીસ કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. ઉન લોગોંને અસ્હાબે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે કહા થા, કયા સબબ હૈ જિસ જાનવરકો તુમ ખુદ કત્લ કરતે હો ઉસે તો ખાતે હો ઔર જિસકો અલ્લાહ મારતા હૈ ઉસકો નહી ખાતે, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. (૧૭૩) ઔર લોગોંકો ઉસ પર ઈમાન લાને ઔર ઉસકા દીન કુબૂલ કરને ઔર ઉસકી ઈબાદતમેં મશ્ગૂલ હોનેકી દાવત દો. (૧૭૪) બાવજૂદ તુમ્હારે તરહ દેનેકે ભી. (૧૭૫) ઔર તુમ પર હકીકતે હાલ ઝાહિર હો જાએગી. (૧૭૬) યા'ની લોહે મહફૂઝમેં. (૧૭૭) યા'ની ઉન સબકા ઈલ્મ યા તમામ હવાદિસકા લોહે મહફૂઝ મેં સિબ્ત ફરમાના (૧૭૮) ઉસકે બાદ કુફ્ફારકી જેહાલતોંકા બયાન ફરમાયા જાતા હૈ કે વો ઐસોંકી ઈબાદત કરતે હૈં જો ઈબાદતકે મુસ્તહિક નહી. (૧૭૯) યા'ની બુતોં કો. (૧૮૦) યા'ની ઉનકે પાસ અપને ઈસ ફે'લકી ન કોઈ દલીલે અકલી હૈ ન નકલી, મહઝ જેહલ વ નાદાનીસે ગુમરાહીમેં પળે હુએ હૈં ઔર જો કિસી તરહ પૂજે જાનેકે મુસ્તહિક નહી ઉનકો પૂજતે હૈ. યે શદીદ ઝુલ્મ હૈ. (૧૮૧) યા'ની મુશ્રિકીનકા. (૧૮૨) જો ઉન્હેં અઝાબે ઈલાહીસે બચા સકે. (૧૮૩) ઔર કુર્આને કરીમ ઉન્હેં સુનાયા જાએ જિસમેં બયાને એહકામ ઔર તફસીલે હરામ વ હલાલ હૈ. (૧૮૪) યા'ની તુમ્હારે ઈસ ગૈઝ વ નાગવારીસે ભી જો કુર્આનેપાક સુનકર તુમમેં પૈદા હોતી હૈ. (૧૮૫) ઔર ઉસમેં ખૂબ ગૌર કરો વો કહાવત યે હૈ કે તુમ્હારે બુત. (૧૮૬) ઉનકી આજિઝી ઔર બે કુદરતીકા યે હાલ હૈ કે વો નિહાયત છોટીસી ચીઝ. (૧૮૭) તો આકિલકો કબ શાયાં હૈ કે ઐસેકો મા'બૂદ ઠહરાએ ઐસેકો પૂજના ઔર ઈલાહ કરાર દેના કિતના ઈન્તેહા દરજેકા જેહલ હૈ. (૧૮૮) વો શહદ વ ઝાફરાન વગૈરા જો મુશ્રિકીન બુતોંકે મુંહ ઔર સરોં પર મલતે હૈં જિસ પર મખ્ખિયાં ભનકતી હૈં. (૧૮૯) ઐસેકો ખુદા બનાના ઔર મા'બૂદ ઠહરાના કિતના અજીબ ઔર અકલસે દૂર હૈ. (૧૯૦) ચાહનેવાલેસે બુત પરસ્ત ઔર ચાહે હુએસે બુત મુરાદ હૈ. યા ચાહનેવાલેસે મખ્ખી મુરાદ હૈ જો બુત પરસે શહદ વ ઝાફરાન કી તાલિબ હૈ ઔર મતલૂબસે બુત ઓ બાઝને કહા કે તાલિબસે બુત મુરાદ હૈ ઔર મતલૂબસે મખ્ખી (૧૯૧) ઔર ઉસકી અઝમત ન પહચાની જિન્હોંને ઐસોંકો ખુદાકા શરીક કિયા જો મખ્ખીસેભી કમઝોર હૈ. મા'બૂદ વહી હૈ જો કુદરતે કામેલા રખ્ખે. (૧૯૨) મિસ્લે જિબ્રાઈલ વ મીકાઈલ વગૈરાકે. (૧૯૩) મિસ્લે હઝરત ઈબ્રાહીમ વ હઝરત મૂસા વ હઝરત ઈસા વ હઝરત સૈયદે આલમ સલવાતુલ્લાહિ તઆલા અલૈહિમ વ સલામુહૂ કે શાને નુઝૂલ : યે આયત ઉન કુફ્ફારકે રદમેં નાઝિલ હુઈ જિન્હોંને બશરકે રસૂલ હોનેકા ઈન્કાર કિયા થા ઔર કહા થા કે બશર કૈસે રસૂલ હો સકતા હૈ ? ઈસ પર અલ્લાહ તઆલાને યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ ઔર ઈર્શાદ ફરમાયા કે અલ્લાહ માલિક હૈ જિસે ચાહે અપના રસૂલ બનાએ, વો ઈન્સાનોમેંસે ભી રસૂલ બનાતા હૈ ઔર મલાઈકામેંસે ભી જિન્હેં ચાહે. (૧૯૪) યા'ની ઉમૂરે દુનિયાકો ભી ઔર ઉમૂરે આખેરતકો ભી યા ઉનકે ગુઝરે હુએ આ'માલકો ભી (૧૯૫) અપની નમાઝોંમેં ઈસ્લામકે અવ્વલ અહદમેં નમાઝ બગૈર રૂકૂઓ સુજૂદકે થી ફિર નમાઝમેં રૂકૂઓ સુજૂદ કા હુકમ ફરમાયા ગયા. (૧૯૬) યા'ની રૂકૂઅ વ સુજૂદ ખાસ અલ્લાહકે લિયે હોં ઔર ઈબાદતમેં ઈખ્લાસ અખ્તેયાર કરો. (૧૯૭) સિલએ રહમી વ મકારિમે અખલાક વગૈરા નેકિયાં. (૧૯૮) યા'ની નિય્યતે સાદિકા ખાલિસાકે સાથ આ'લાએ દીનકે લિયે. (૧૯૯) અપને દીન વ ઈબાદતકે લિયે. (૨૦૦) બલ્કે ઝુરૂરતકે મૌકોં પર તુમ્હારે લિયે સહૂલત કર દી જૈસેકે સફરમેં નમાઝકા કસર એર રોઝે ઈફ્તારકી ઈજાઝત ઔર પાની ન પાને યા પાનીકે ઝરર કરનેકી હાલતમેં ગુસ્લ કઔર વઝૂકી જગ તયમ્મુમ તો તુમ દીનકી પૈરવી કરો. (૨૦૧) જો દીને મુહમ્મદીમેં દાખિલ હૈ. (૨૦૨) રોઝે કયામત કે તુમ્હારે પાસ ખુદાકા પયામ પહુંચા દિયે. (૨૦૩) કે ઉન્હેં ઉન રસૂલોંને અહકામે ખુદાવંદી પહુંચા દિયે. અલ્લાહ તઆલાને તુમ્હેં યે ઈઝ્ઝત વ કરામત અતા ફરમાઈ (૨૦૪) ઈસ પર મુદાવેમત (કાયમ) કરો. (૨૦૫) ઔર ઉસકે દીન પર કાઈમ રહો.

(ઈક-ત-ર-બ લિન્નાસ પારા સત્તર હવાં ખત્મ શુદ)

سُوْرَةُ الْمُؤْمِنُوْنَ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُوْنَ ۙ الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ صَلَاتِهِمْ
خٰشِعُوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُوْنَ ۙ وَ
الَّذِيْنَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ فٰعِلُوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ
حٰفِظُوْنَ ۙ اِلَّا عَلٰٓى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ
فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُوْمِيْنَ ۚ فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَآءَ ذٰلِكَ
فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْعٰدُوْنَ ۚ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِاَمٰنٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ
رٰعُوْنَ ۙ وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلَوٰتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ۘ
اُولٰٓئِكَ هُمُ الْوٰرِثُوْنَ ۙ الَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْفِرْدَوْسَ ۭ
هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ
سُلٰلَةٍ مِّنْ طِيْنٍ ۚ ثُمَّ جَعَلْنٰهُ نُطْفَةً فِيْ قَرَارٍ
مَّكِيْنٍ ۠ ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا

(૨૩) સૂરએ મુઅ-મિનૂન

(મક્કી) ૧૧૮ આયતે ઓર ૬ રૂકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહ્‌ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

કદ અફ-લ-હ઼લ

બેશક મુરાદકો પહોંચે

મુઅમિનૂન ॥(૧) અલ્લઝ઼ી-ન હુમ ફી સ઼લાતિહિમ
ઈમાનવાલે જો અપની નમાઝમેં
ખાશિઊ઼-ન ॥ (૨) વલ્લઝ઼ી-ન હુમ અ઼નિલ્લગ઼્વિ
ગિળગિળાતે હૈં (૨) ઔર વોહ જો કિસી બેહૂદા બાતકી તરફ ઈલ્તિફાત નહીં
મુઅ્‌-રિદૂ઼-ન ॥ (૩) વલ્લઝ઼ી-ન હુમ લિઝ઼-ઝકાતિ
કરતે (૩) ઔર વોહ કે ઝકાત દેનેકા કામ
ફાઈલૂ-ન ॥(૪) વલ્લઝ઼ી-ન હુમ લિફુરૂજિહિમ હ઼ાફિઝૂ઼-ન ॥ (૫) ઈલ્લા અ઼લા
કરતે હૈં (૪) ઔર વોહ જો અપની શર્મગાહોંકી હિફાઝત કરતે હૈં મગર અપની
અઝવાજિહિમ ઔ મા મ-લ-કત ઐમાનુહુમ ફ-ઈન્નહુમ ગ઼ૈરુ મલૂમીન ૮ (૬)
બીબીયોં યા શરઈ બાંદિયોં પર જો ઉનકે હાથકી મિલ્ક હૈં કે ઉન પર કોઈ મલામત નહીં (૫)
ફ-મનિબ્તગ઼ા વરા-અ ઝ઼ાલિ-ક ફ-ઉલાઈ-ક હુમુલઆ઼દૂન ૮ (૭) વલ્લઝ઼ી-ન હુમ
તો જો ઈન દો કે સિવા કુછ ઔર ચાહે વોહી હદસે બઢનેવાલે હૈં (૬) ઔર વોહ જો અપની
લિ-અમાનાતિ-હિમ વ અ઼હ્‌-દિહિમ રાઊ઼-ન ॥ (૮) વલ્લઝ઼ી-ન હુમ અ઼લા
અમાનતોં ઔર અપને અહદકી રિઆયત કરતે હૈં (૭) ઔર વોહ જો અપની
સ઼-લ-વાતિહિમ યુહ઼ાફિઝૂ઼ન ॥ □ (૯) ઉલાઈ-ક હુમુલ વારિસૂન ॥(૧૦) અલ્લઝ઼ી-ન
નમાઝોંકી નિગહબાની કરતે હૈં (૮) યેહી લોગ વારિસ હૈં કે ફિરદોસકી
યરિસૂનલ-ફિરદૌસ ॥ હુમ ફીહા ખ઼ાલિદૂન (૧૧) વ લ-કદ ખ઼-લક઼-નલ-ઈન્સા-ન
મીરાસ પાએંગે વોહ ઉસમેં હમેશા રહેંગે ઔર બેશક હમને આદમીકો ચુની
મિન સુલાલતિમ-મિન તી઼ન ૮ (૧૨) સુમ-મ જ-અ઼લ્નાહુ નુત઼્-ફ-તન ફી ક઼રારિમ-મકીન ॥
હુઈ મિટ્ટીસે બનાયા (૯) ફિર ઉસે (૧૦) પાનીકી બૂંદ કિયા એક મઝબૂત ઠેહરાવમેં
(૧૩) સુમ્મ ખ-લક઼્-નન્નુત઼્-ફ-ત અ઼-લ-ક઼-તન ફ-ખ-લક઼્-નલ
(૧૧) ફિર હમને ઉસ પાનીકી બૂંદકો ખૂનકી ફટક કિયા ફિર

મં ૪

(૧) સૂરએ મો'મિનૂન મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં છે રૂકૂઅ ઔર એકસો અઠારહ આયતેં ઔર એક હઝાર આઠસો ચાલીસ કલિમે ઔર ચાર હઝાર આઠસો દો હર્ફ હૈં. (૨) ઉનકે દિલોંમે ખુદાકા ખૌફ હોતા હૈ ઔર ઉનકે આ'ઝા સાકિન હોતે હૈં. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયાકે નમાઝમેં ખુશૂઅ યે હૈ કે ઉસમેં દિલ લગા હો ઔર દુનિયાસે તવજ્જોહ હટી હુઈ હો ઔર નઝર જાએ નમાઝસે બાહર ન જાએ ઔર ગોશએ ચશમસે કિસી તરફ ન દેખે ઔર કોઈ અબસ (અર્થહીન) કામ ન કરે ઔર કોઈ કપળા શાનોં પર ન લટકાએ ઈસ તરહ કે ઉસકે દોનોં કિનારે લટકતે હોં ઔર આપસમેં મિલે ન હોં ઓર ઉંગલિયાં ન ચટખાએ ઔર ઈસ કિસ્મકી હરકાતસે બાઝ રહે. બા'ઝને ફરમાયાકે ખુશૂઅ યે હૈ કે આસમાનકી તરફ નઝર ન ઉઠાએ. (૩) હર લહ્‌વો

الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظٰمًا فَكَسَوْنَا الْعِظٰمَ
لَحْمًا ثُمَّ اَنْشَاْنٰهُ خَلْقًا اٰخَرَ فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ اَحْسَنُ
الْخٰلِقِيْنَ ۝ ثُمَّ اِنَّكُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ لَمَيِّتُوْنَ ۝ ثُمَّ اِنَّكُمْ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تُبْعَثُوْنَ ۝ وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَآئِقَ
وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غٰفِلِيْنَ ۝ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً
بِقَدَرٍ فَاَسْكَنّٰهُ فِى الْاَرْضِ وَاِنَّا عَلٰى ذَهَابٍ بِهٖ
لَقٰدِرُوْنَ ۝ فَاَنْشَاْنَا لَكُمْ بِهٖ جَنّٰتٍ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّ
اَعْنَابٍ لَكُمْ فِيْهَا فَوَاكِهُ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ۝ وَ
شَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُوْرِ سَيْنَآءَ تَنْبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ
لِّلْاٰكِلِيْنَ ۝ وَاِنَّ لَكُمْ فِى الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۚ نُسْقِيْكُمْ مِّمَّا
فِىْ بُطُوْنِهَا وَلَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا
تَاْكُلُوْنَ ۝ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُوْنَ ۝ وَلَقَدْ
اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَقَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا

અ-લ-ક-ત મુદ-ગ-તન ફ- ખ-લક-નલમુદ-ગ-ત
ખૂનકી કટકકો ગોશ્તકી બોટી ફિર ગોશ્તકી બોટીકો
ઈઝામન ફ-કસૌનલ-ઈઝા-મ લહ-મન ‹ સુમ્મ
હડડિયાં ફિર ઉન હડડિયોં પર ગોશ્ત પેહનાયા ફિર
અન્શઅ-નાહુ ખલ્કન આખર ‹ ફ-તબા-ર-
ઉસે ઔર સૂરતમેં ઉઠાન દી (૧૨) તો બળી બરકતવાલા હૈ
કલ્લાહુ અહ-સનુલ ખાલિકીન ‹ (૧૪) સુમ્મ
અલ્લાહ સબસે બેહતર બનાનેવાલા ફિર
ઈન્નકુમ બઅ-દ ઝાલિ-ક લ-મય્યિતૂન (૧૫) સુમ્મ
ઉસકે બાદ તુમ સબ ઝરૂર (૧૩) મરનેવાલે હો
ઈન્નકુમ યૌમલ્કિયામતિ તુબ્અસૂન (૧૬) વ લ-કદ
ફિર તુમ સબ કયામતકે દિન (૧૪) ઉઠાએ જાઓગે ઔર
ખ-લક-ના ફૌકકુમ સબ્અ તરાઈ-ક ‹ વ
બેશક હમને તુમ્હારે ઉપર સાત રાહેં બનાઈ (૧૫) ઔર
મા કુન્ના અનિલ ખલ્કિ ગાફિલીન (૧૭) વ અન્ઝલ્ના મિનસ્સમાઈ મા-અમ
હમ ખલ્કસે બેખબર નહીં (૧૬) ઔર હમને આસ્માનસે પાની ઉતારા (૧૭)
બિ-ક-દરિન ફ-અસ્કન્નાહુ ફિલ્અર્દિ ‹ વ ઈન્ના અલા ઝહાબિમ બિહી લકાદિરૂન
એક અન્દાઝે (૧૮) પર ફિર ઉસે ઝમીનમેં ઠેહરાયા ઔર બેશક હમ ઉસકે લે જાને પર કાદિર હૈં (૧૯)
(૧૮) ફ-અન્શઅ-ના લકુમ બિહી જન્નાતિમ્મિન નખીલિંવ-વ અઅ-નાબ □ લકુમ
તો ઉસસે હમને તુમ્હારે બાગ પૈદા કિયે ખજૂરોં ઔર અંગૂરોંકે તુમ્હારે લિયે ઉનમેં
ફીહા ફવાકિહુ કસીરતુંવવ મિન્હા તઅ-કુલૂન (૧૯) વ-શ-જ- ર-તન તખ્રુજુ મિન્તૂરિ
બહોતસે મેવે હૈં (૨૦) ઔર ઉનમેંસે ખાતે હો (૨૧) ઔર વોહ પેળ પૈદા કિયા કે તૂરે સીનાસે
સૈના-અ તમ્બુતુ બિદ-દુહ-નિ વ સિબગિલ્લિલ-આકિલીન (૨૦) વ ઈન્ન લકુમ
નિકલતા હૈ (૨૨) લેકર ઊગતા હૈ તેલ ઔર ખાનેવાલોકે લિયે સાલન (૨૩) ઔર બેશક તુમ્હારે લિયે
ફિલ્અન્આમિ લ-ઈબ-રહ ‹ નુસ્કીકુમ મિમ્મા ફી બુતૂનિહા વ લકુમ ફીહા મનાફિઉ
ع ચોપાયોમેં સમઝનેકા મકામ હૈ હમ તુમ્હેં પિલાતે હૈં ઉસમેંસે જો ઉસકે પેટમેં હૈ (૨૪) ઔર તુમ્હારે લિયે ઉનમેં બહોત
કસી-રતુંવ-વ મિન્હા તઅ-કુલૂન (૨૧) વ અલૈહા વ અ-લલફુલ્કિ તુહ-મલૂન ‹ (૨૨)
ફાઈદે હૈં (૨૫) ઔર ઉનસે તુમ્હારી ખોરાક હૈ (૨૬) ઔર ઉન પર (૨૭) ઔર કશ્તી પર (૨૮) સવાર કિયે જાતે હો
વ લ-કદ અર્સલ્ના નૂહન ઈલા કૌમિહી ફ-કા-લ યા કૌમિઅ-બુદુલ્લા-હ મા
ઔર બેશક હમને નૂહકો ઉસકી કૌમકી તરફ ભેજા તો ઉસને કહા અય મેરી કૌમ ! અલ્લાહકો

બાતિલસે મુજતનબ (દૂર) રહતે હૈં (૪) યા'ની ઉસકે પાબંદ હૈં ઔર મુદાવેમત કરતે હૈં. (૫) અપની બીબીયોં ઔર બાંદિયોંકે સાથ જાઇઝ તરીકે પર કુર્બત કરતે હૈં (૬) કે હલાલસે હરામ તરફ તજાવુઝ કરતે હૈં. મસ્અલા : ઈસસે માલૂમ હુવાકે હાથસે કઝાએ શહવત કરના હરામ હૈ. સઈદ ઈબ્ને જુબૈર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા, અલ્લાહ તઆલાને એક ઉમ્મતકો અઝાબ કિયા જો અપની શર્મગાહોંસે ખેલ કરતે થે (૭) ખ્વાહ વો અમાનતે અલ્લાહકી હોં યા ખલ્કકી ઔર ઈસી તરહ અહદે ખુદાકે સાથ હોં યા મખ્લૂકકે સાથ સબકી વફા લાઝિમ હૈ. (૮) ઔર ઉન્હેં ઉનકે વક્તોંમેં ઉનકે શરાઈતો આદાબકે સાથ અદા કરતે હૈં ઔર ફરાઈઝો વાજિબાત ઔર સુનનો નવાફિલ સબકી નિગેહબાની રખતે હૈં. (૯) મુફસ્સિરીનને ફરમાયા કે ઈન્સાનસે

لكم من إله غيره أفلا تتقون ۞ فقال الملؤا الذين
كفروا من قومه ما هذا إلا بشر مثلكم يريد
أن يتفضل عليكم ولو شاء الله لأنزل ملئكة ما
سمعنا بهذا في آبائنا الأولين ۞ إن هو إلا رجل
به جنة فتربصوا به حتى حين ۞ قال رب انصرني
بما كذبون ۞ فأوحينا إليه أن اصنع الفلك
بأعيننا ووحينا فإذا جاء أمرنا وفار التنور فاسلك
فيها من كل زوجين اثنين وأهلك إلا من سبق
عليه القول منهم ولا تخاطبني في الذين ظلموا
إنهم مغرقون ۞ فإذا استويت أنت ومن معك
على الفلك فقل الحمد لله الذي نجىنا من القوم
الظلمين ۞ وقل رب أنزلني منزلا مبركا وأنت
خير المنزلين ۞ إن في ذلك لآيت وإن كنا

લકુમ મિન ઈલાહિન ગૈ઼રુહ ॰ અ-ફલા
પૂજો ઉસકે સિવા તુમ્હારા કોઈ ખુદા નહી તો કયા તુમ્હેં
તત્તકૂન (૨૩) ફ-કાલલ-મ-લ-ઉલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
ડર નહીં (૨૯) તો ઉસકી કૌમકે જિન સરદારોંને કુફ્ર કિયા
મિન કૌ઼મિહી મા હાઝા ઈલ્લા બ-શ-રુમ-
બોલે (૩૦) યે તો નહીં મગર તુમ જૈસા આદમી
મિસ્લુકુમ ॰ યુરીદુ અંય્ય-ત-ફદ્-દ-લ અ઼લૈકુમ॰
ચાહતા હૈ કે તુમ્હારા બડા બને (૩૧)
વલૌ શા-અલ્લાહુ લ-અન્ઝ-લ મલાઈક-તમ્મ્‌મા
ઔર અલ્લાહ ચાહતા (૩૨) તો ફરિશ્તે ઉતારતા હમને તો યે
સમિઅ઼-ના બિહાઝા ફી આબાઈનલ
અપને અગલે બાપ-દાદાઓંમેં ન સુના
અવ્વલીન ૮(૨૪) ઈન હુ-વ ઈલ્લા રજુલુમ-બિહી
(૩૩) વોહ તો નહીં મગર એક દીવાના મર્દ તો કુછ
જિન્નતુન ફ-ત- રબ્બસૂ બિહી હ઼ત્તા હ઼ીન (૨૫) કા-લ રબ્બિન્-સુર-ની બિમા
ઝમાને તક ઉસકા ઈન્તિઝાર કિયે રહો (૩૪) નૂહને અર્ઝકી અય મેરે રબ ! મેરી મદદ
કઝ઼-ઝ઼બૂન (૨૬) ફ-ઔહૈના ઈલૈહિ અનિસ્નઈ઼લ-ફુલ્ક બિ-અઅ઼-યુનિના વ
ફરમા (૩૫) ઈસ પર કે ઉન્હોંને મુઝે ઝુટલાયા તો હમને ઉસે "વહી" ભેજી કે હમારી નિગાહકે સામને (૩૬) ઔર
વહ-યિના ફ-ઈઝ઼ા જા-અ અમ્રુના વ ફારત્તન્નૂરુ ॥ ફસ્લુક ફીહા મિન કુલ્લિન
હમારે હુકમસે કશ્તી બના ફિર જબ હમારા હુકમ આએ (૩૭) ઔર તનૂર ઉબલે (૩૮) તો ઉસમેં બિઠા લે (૩૯) હર
ઝૌજૈનિસ્નૈનિ વ અહ-લ-ક ઈલ્લા મન સ-બ-ક઼ અ઼લૈહિલ્કૌલુ મિન્હુમ઼વલા
જોડેમેંસે દો (૪૦) ઔર અપને ઘરવાલે (૪૧) મગર ઉનમેંસે વોહ જિન પર બાત પેહલે પડ ચુકી (૪૨) ઔર
તુખ઼ાતિ઼બ્ની ફિલ્લઝી-ન ઝ઼-લમૂ ૮ ઈન્નહુમ મુગ઼રકૂન (૨૭) ફ-ઈઝસ્તવૈ-ત અન્ત વ
ઉન ઝાલિમોંકે મામ્લેમેં મુઝસે બાત ન કરના (૪૩) યે ઝરૂર ડુબોએ જાએંગે ફિર જબ ઠીક બૈઠ લે કશ્તી પર તૂ ઔર
મમ-મ-અ઼-ક અ઼-લલફુલ્કિ ફકુલિલ-હ઼મ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝી નજ-જાના
તેરે સાથ વાલે તો કેહ કે સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકો જિસને હમેં ઉન
મિનલ-કૌ઼મિઝ઼-ઝ઼ાલિમીન (૨૮) વ કુર્રબ્બિ અન્ઝિલ્ની મુન-ઝ-લમ-મુબારકંવ-વ
ઝાલિમોંસે નજાત દી ઔર અર્ઝ કર (૪૪) કે અય મેરે રબ મુઝે બરકતવાલી જગહ ઉતાર ઔર
અન્ત ખૈ઼રુલ-મુન્ઝિલીન (૨૯) ઈન્ન ફી ઝ઼ાલિ-ક લઆયાતિંવ-વ ઈન કુન્ના
તૂ સબસે બેહતર ઉતારનેવાલા હૈ બેશક ઈસમેં (૪૫) ઝરૂર નિશાનિયાં હૈં (૪૬) ઔર બેશક ઝરૂર

મં ૪

મુરાદ યહાં હઝરત આદમ હૈ (૧૦) યા'ની ઉસકી નસ્લકો (૧૧) યા'ની રહમમેં (૧૨) યા'ની ઉસમેં રૂહ ડાલી ઉસ બેજાનકો જાનદાર કિયા નુત્ક (ગોયાઈ) ઔર સમઅ (શ્રવણ શકિત) ઔર બસર (દષ્ટિ શકિત) ઈનાયત કી. (૧૩) અપની ઉમ્રે પૂરી હોને પર (૧૪) હિસાબ વ જઝાકે લિયે (૧૫) ઈનસે મુરાદ સાત આસ્માન હૈં જો મલાઈકાકે ચઢને ઉતરનેકે રસ્તે હૈં (૧૬) સબકે આ'માલ, અકવાલ, ઝમાઈરકો જાનતે હૈં. કોઈ ચીઝ હમસે છુપી નહી (૧૭) યા'ની મેંહ બરસાયા (૧૮) જિતના હમારે ઈલ્મો હિકમતમેં ખલ્કકી હાજતોંકે લિયે ચાહિયે. (૧૯) જૈસા અપની કુરદતસે નાઝિલ ફરમાયા ઐસા હી ઉસ પર ભી કાદિર હૈં કે ઉસકો ઝાઈલ કર દેં તો બંદોકો ચાહિયે કે ઈસ ને'મતકી શુકગુઝારીસે હિફાઝત કરેં. (૨૦) તરહ તરહકે (૨૧) જાળે ઔર ગર્મી વગૈર

لمبتلين ۝ ثم انشأنا من بعدهم قرنا اخرين ۝
فارسلنا فيهم رسولا منهم ان اعبدوا الله ما لكم
من اله غيره افلا تتقون ۝ وقال الملأ من
قومه الذين كفروا وكذبوا بلقاء الاخرة واترفنهم
في الحيوة الدنيا ما هذا الا بشر مثلكم يأكل
مما تأكلون منه ويشرب مما تشربون ۝ ولئن
اطعتم بشرا مثلكم انكم اذا لخسرون ۝ ايعدكم
انكم اذا متم وكنتم ترابا وعظاما انكم مخرجون ۝
هيهات هيهات لما توعدون ۝ ان هي الا حياتنا
الدنيا نموت ونحيا وما نحن بمبعوثين ۝ ان هو الا
رجل افترى على الله كذبا وما نحن له بمؤمنين ۝
قال رب انصرني بما كذبون ۝ قال عما قليل
ليصبحن ندمين ۝ فاخذتهم الصيحة بالحق فجعلنهم

લમુબ્તલીન(૩૦) સુમ્મ અન્શઅ- ના
હમ જાંચનેવાલે થે (૪૭) ફિર ઉનકે (૪૮) બાદ
મિમ્બઅ્-દિહિમ ક઼ર-નન આખરીન ૮ (૩૧) ફ-
હમને ઔર સંગત પૈદા કી (૪૯) તો ઉનમેં
અર્સલ્ના ફીહિમ રસૂલમ મિન્હુમ અનિઅ્
એક રસૂલ ઉન્હીમેંસે ભેજા (૫૦) કે અલ્લાહકી
બુદુલ્લા-હ મા લકુમ મિન ઈલાહિન ગ઼ૈરુહ
બંદગી કરો ઉસકે સિવા તુમ્હારા કોઈ ખુદા નહી તો ક્યા
અ-ફલા તત્તકૂન ૬ (૩૨) વ કા઼લલ્મલ-ઉ મિન
તુમ્હે ડર નહી (૫૧) ઔર બોલે ઉસકી
ક઼ૌમિહિલ્લઝી-ન ક-ફરૂ વ કઝ઼-ઝ઼બૂ બિલિક઼ાઈલ
કૌમકે સરદાર જિન્હોને કુફ્ર કિયા ઔર
આખિરતિ વ અત-રફ-નાહુમ ફિલ્હ઼યાતિદ-દુન્યા
આખેરતકી હાઝરી (૫૨) કો ઝુટલાયા ઔર હમને ઉન્હે દુનિયાકી

મા હાઝા઼ ઈલ્લા બ-શ-રુમ્મિસ્લુકુમ યઅ-કુલુ મિમ્મા તઅ-કુલૂ-ન મિન્હુ વ યશ્રબુ
ઝિંદગીમે ચૈન દિયા (૫૩) કે યે તો નહી મગર તુમ જૈસા આદમી જો તુમ ખાતે હો ઉસીમેંસે ખાતા હૈ ઔર જો તુમ પીતે હો
મં ૪ **મિમ્મા તશ્રબૂ-ન૭(૩૩) વ લ-ઈન અ-તઅ્-તુમ બ-શ-રમ્મિસ્લકુમ ઈન્નકુમ**
ઉસીમેંસે પીતા હૈ (૫૪) ઔર અગર તુમ કિસી અપને જૈસે આદમીકી ઈતાઅત કરો જબ તો તુમ
ઈઝ઼લ્લખ઼ાસિરૂન (૩૪) અ-યઈદુકુમ અન્નકુમ ઈઝ઼ા મિત્તુમ વ કુન્તુમ તુરાબંવ્વ
ઝરૂર ઘાટેમે હો ક્યા તુમ્હે યે વાદા દેતા હૈ કે જબ તુમ મર જાઓગે ઔર મિટ્ટી ઔર હડડિયાં હો જાઓગે ઉસકે
ઈઝ઼ામન અન્નકુમ મુખ઼્રજૂન૭(૩૫) હૈહા-ત હૈહા-ત લિમા તૂઅ્દૂ-ન૭(૩૬) ઈન હિ-ય
બાદ ફિર (૫૫) નિકાલે જાઓગે કિત્ની દૂર હૈ કિત્ની દૂર હૈ જો તુમ્હે વાદા દિયા જાતા હૈ (૫૬) વોહ તો નહી મગર
ઈલ્લા હ઼યાતુનદ-દુન્યા નમૂતુ વ નહ઼-યા વમા નહ઼-નુ બિમબ્ઊ઼સીન૭(૩૭) ઈન હુ-વ
હમારી દુનિયાકી ઝિંદગી (૫૭) કે હમ મરતે જાતે હૈ (૫૮) ઔર હમે ઉઠના નહી (૫૯) વોહ તો નહી મગર
ઈલ્લા રજુલુ-નિફતરા અ્-લલ્લાહિ કઝ઼િબંવ વમા નહ઼-નુ લહૂ બિમુઅ-મિનીન (૩૮)
એક મર્દ જિસને અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધા (૬૦) ઔર હમ ઉસે માનનેકે નહી (૬૧)
ક઼ા-લ રબ્બિન્સુરની બિમા કઝ઼-ઝ઼બૂન (૩૯) કા઼-લ અ઼મ્મા ક઼લીલિલ-લયુસ્બિહુન્ન
અર્ઝ કી કે અય મેરે રબ ! મેરી મદદ ફરમા ઈસ પર કે ઉન્હોંને મુઝે ઝુટલાયા અલ્લાહને ફરમાયા કુછ દેર
નાદિમીન૮(૪૦) ફ-અ-ખ઼-ઝ઼ત-હુમુસ્સૈહ઼તુ બિલ્હ઼ક઼્ક઼િ ફ જ-અ઼લ્નાહુમ
જાતી હૈ કે યે સુબ્હ કરેંગે પછતાતે હુએ (૬૨) તો ઉન્હે આ લિયા સચ્ચી ચિંઘાળને (૬૩) તો હમને ઉન્હે

મૌસમોંમે ઔર ઐશ કરતે હો (૨૨) ઈસ દરખ્તસે મુરાદ ઝૈતૂન હૈ (૨૩) યે ઉસમે અજીબ સિફત હૈ કે વો તેલ ભી હૈ કે મુનાફા ઔર ફવાઈદ તેલકે ઉસસે હાસિલ કિયે જાતે હૈ, જલાયા ભી જાતા હૈ, દવાકે તરીકે પર ભી કામ મે લાયા જાતા હૈ ઔર સાલનકા ભી કામ દેતા હૈ કે તન્હા ઉસસે રોટી ખાઈ જા સકતી હૈ (૨૪) ચા'ની દૂધ ખુશગવાર મુવાફિકે તબઅ જો લતીફ ગિઝા હોતા હૈ (૨૫) કે ઊનકે બાલ, ખાલ, ઊન વગૈરાસે કામ લેતે હો (૨૬) કે ઉન્હે ઝિબહ કરકે ખા લેતે હો (૨૭) ખુશ્કીમે (૨૮) દરિયાઓમે (૨૯) ઉસકે અઝાબકા જો ઉસકે સિવા ઔરોંકો પૂજતે હો (૩૦) અપની કોમકે લોગોંસે કે (૩૧) ઔર તુમ્હે અપના તાબેઅ બનાએ (૩૨) કે રસૂલકો ભેજે ઔર મખ્લૂક પરસ્તીકી મુમાનિઅત ફરમાએ (૩૩) કે બશર ભી રસૂલ હોતા હૈ, યે ઉનકી કમાલે

غُثَآءً ۚ فَبُعْدًا لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْۢ
بَعْدِهِمْ قُرُوْنًا اٰخَرِيْنَ ﴿٤٢﴾ مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ اَجَلَهَا
وَمَا يَسْتَاْخِرُوْنَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا ؕ كُلَّمَا
جَآءَ اُمَّةً رَّسُوْلُهَا كَذَّبُوْهُ فَاَتْبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا
وَّجَعَلْنٰهُمْ اَحَادِيْثَ ۚ فَبُعْدًا لِّقَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ
اَرْسَلْنَا مُوْسٰى وَاَخَاهُ هٰرُوْنَ ۙ بِاٰيٰتِنَا وَسُلْطٰنٍ
مُّبِيْنٍ ﴿٤٥﴾ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ىِٕهٖ فَاسْتَكْبَرُوْا وَكَانُوْا قَوْمًا
عَالِيْنَ ﴿٤٦﴾ فَقَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا
عٰبِدُوْنَ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوْهُمَا فَكَانُوْا مِنَ الْمُهْلَكِيْنَ ﴿٤٨﴾
وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَ
جَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَاُمَّهٗٓ اٰيَةً وَّاٰوَيْنٰهُمَآ اِلٰى رَبْوَةٍ
ذَاتِ قَرَارٍ وَّمَعِيْنٍ ﴿٥٠﴾ يٰٓاَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوْا مِنَ
الطَّيِّبٰتِ وَاعْمَلُوْا صَالِحًا ؕ اِنِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿٥١﴾

منزل ٤

ગુસૉ-આ ε ફબુઅ-દલ્લિલ- કૌમિઝ-
ઘાસ-ફૂસ કર દિયા (૬૪) તો દૂર હોં (૬૫) ઝાલિમ લોગ
ઝાલિમીન (૪૧) સુમ્મ અન્શઅ-ના
ફિર ઉનકે બાદ હમને ઔર સંગતે
મિમ્બઅ-દિહિમ કુરૂનન આખરીન • (૪૨) મા
પૈદા કી (૬૬) કોઈ ઉમ્મત અપની મીઆદસે ન
તસ્બિકુ મિન ઉમ્મતિન અ-જ-લહા વમા યસ્તઅ-
પેહલે જાએ ન પીછે રહે (૬૭) ફિર હમને
ખિરૂન • (૪૩) સુમ્મ અર્સલ્ના રુસુ-લના તત્રા
અપને રસૂલ ભેજે એક પીછે દૂસરા જબ કિસી
કુલ્લમા જૉ-અ ઉમ્મ-તર્રસૂલુહા કઝ્-ઝબૂહુ
ઉમ્મતકે પાસ રસૂલ આયા ઉન્હોંને ઉસે ઝુટલાયા (૬૮) તો હમને
ફ-અત્બઅ્-ના બઅ્-દહુમ બઅ્-દવ-વ
અગલોંસે પીછે મિલા દિયે (૬૯) ઔર ઉન્હેં કહાનિયાં કર
જ-અલ્નાહુમ અહાદી-સ ε ફ-બુઅ-દલ્લિકૌમિલ્લા યુઅ-મિનૂન (૪૪) સુમ્મ
ડાલા (૭૦) તો દૂર હોં વોહ લોગ કે ઈમાન નહીં લાતે ફિર હમને મૂસા ઔર ઉસકે ભાઈ
અર્સલ્ના મૂસા વ અખાહુ હારૂ-ન ۙ બિઆયાતિના વ સુલ્તાનિમ-મુબીન ۙ (૪૫)
હારૂનકો અપની આયતોં ઔર રૌશન સનદ (૭૧) કે સાથ ભેજા ફિરઔન ઔર ઉસકે દરબારિયોંકી
ઈલા ફિરઔ-ન વ મ-લ-ઈહી ફસ્તક-બરૂ વકાનૂ કૌમન આલીન ε(૪૬) ફ-કાલૂ
તરફ તો ઉન્હોંને ગુરૂર કિયા (૭૨) ઔર વોહ લોગ ગલ્બા પાએ હુએ થે (૭૩) તો બોલે કે ક્યા હમ ઈમાન લે આએં
અનુઅ- મિનુ લિ-બ-શરૈનિ મિસ્લિના વ કૌમુહુમા લના આબિદૂન ε (૪૭)
અપને જૈસે દો આદમિયોં પર (૭૪) ઔર ઉનકી કૌમ હમારી બંદગી કર રહી હૈ (૭૫) તો ઉન્હોંને ઉન દોનોંકો
ફ-કઝ્-ઝબૂ-હુમા ફકાનૂ મિનલ્મુહ-લકીન (૪૮) વ લ-કદ આતૈના મૂસલકિતા-બ
ઝુટલાયા તો હિલાક કિયે હુઓંમેં હો ગએ (૭૬) ઔર બેશક હમને મૂસાકો કિતાબ અતા ફરમાઈ
લ-અલ્લહુમ યહ-તદૂન (૪૯) વ જ-અલ-નબ્ન મર-ય-મ વ ઉમ્મહૂ આ-ય-તંવ્વ
(૭૭) કે ઉનકો (૭૮) હિદાયત હો ઔર હમને મરિયમ ઔર ઉસકે બેટેકો (૭૯) નિશાની કિયા ઔર
આવૈનાહુમૉ ઈલા રબ્વતિન ઝાતિ કરારિંવ્વ મઈન ۵ (૫૦) યૉ અય્યુહર્રુસુલુ
ઉન્હેં ઠિકાના દિયા એક બલન્દ ઝમીન (૮૦) જહાં બસનેકા મકામ (૮૧) ઔર નિગાહકે સામને બેહતા પાની અય
કુલૂ મિનત્તય્યિબાતિ વઅ-મલૂ સાલિહ ؕ ઈન્ની બિમા તઅ-મલૂ-ન અલીમ • (૫૧)
પૈગમ્બરો ! પાકીઝા ચીઝેં ખાવ (૮૨) ઔર અચ્છા કામ કરો મૈં તુમ્હારે કામોંકો જાનતા હૂં (૮૩)

હિમાકત (મૂર્ખામી) થી કે બશરકા રસૂલ હોના તો તસ્લીમ ન કિયા, પથ્થરોંકો ખુદા માન લિયા ઔર ઉન્હોંને હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામકી નિસ્બત યે ભી કહા (૩૪) તા આંકે ઉસકા જુનૂન દૂર હો, ઐસા હુવા તો ખૈર વરના ઉસકો કત્લ કર ડાલના. જબ હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામ ઉન લોગોંકે ઈમાન લાનેસે માયૂસ હુએ ઔર ઉનકે હિદાયત પાનેકી ઉમ્મીદ ન રહી તો હઝરત (૩૫) ઔર ઉસ કૌમકો હલાક કર (૩૬) યા'ની હમારી હિમાયત વ હિફાઝત મેં (૩૭) ઉનકી હલાકતકા ઔર આસારે અઝાબ નમૂદાર હોં (૩૮) ઔર ઉસમેંસે પાની બર આમદ હો તો યે અલામત હૈ અઝાબકે શુરૂ હોનેકી (૩૯) યા'ની કશ્તીમેં હૈવાનાતકે (૪૦) નર ઔર માદા (૪૧) યા'ની અપની મોમિના બીબી ઔર ઈમાનદાર ઔલાદ યા તમામ મોમિનીન (૪૨) ઔર કલામે

وَإِنَّ هَٰذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ﴿٥٢﴾
فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا ۖ كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ
فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرْهُمْ فِي غَمْرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٥٤﴾ أَيَحْسَبُونَ
أَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهِ مِنْ مَالٍ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ فِي
الْخَيْرَاتِ ۚ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ
رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾
وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾ وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا
آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦٠﴾
أُولَٰئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا
نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۖ وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ
بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِنْ
هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا عَامِلُونَ ﴿٦٣﴾
حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْأَرُونَ ﴿٦٤﴾

વ ઈન્ન હાઝિહી ઉમ્મતુકુમ ઉમ્મતંવ્વાહિ-દ-
ઔર બેશક યે તુમ્હારા દીન એક હી
તંવ-વ અ-ન રબ્બુકુમ ફત્તકૂન (૫૨) ફ-ત- કત્તઉ
દીન હૈ (૮૪) ઔર મૈં તુમ્હારા રબ હૂં તો મુઝસે ડરો તો ઉનકી ઉમ્મતોંને
અમ્રહુમ બૈનહુમ ઝુબુર। ▸ કુલ્લુ હિઝ-બિમ-
અપના કામ આપસમેં ટુકડે-ટુકડે કર લિયા (૮૫) હર ગિરોહ જો
બિમા લદૈહિમ ફરિહૂન (૫૩) ફ-ઝ઼ર્હુમ ફી
ઉસકે પાસ હૈ ઉસ પર ખુશ હૈ (૮૬) તો તુમ ઉનકો છોડ દો
ગમ-રતિહિમ હત્તા હીન (૫૪) અ-યહ્-સબૂ-ન
ઉનકે નશેમેં (૮૭) એક વકત તક (૮૮) કયા યે ખયાલ કર
અન્નમા નુમિદ-દુહુમ બિહી મિમ્માલિંવ વ
રહે હૈં કે વોહ જો હમ ઉનકી મદદ કર રહે હૈં માલ ઔર બેટોંસે
બનીન॥(૫૫) નુસારિઉ લહુમ ફિલ્ખૈરા ત ▸ બલ
(૮૯) યે જલ્દ જલ્દ ઉનકો ભલાઈયાં દેતે હૈં (૯૦) બલ્કે ઉન્હેં

લા યશઉરૂન (૫૬) ઈન્નલ્લઝી-ન હુમ મિન ખશ્યતિ રબ્બિહિમ મુશ્ફિકૂન ॥ (૫૭)
ખબર નહીં (૯૧) બેશક વોહ જો અપને રબકે ડરસે સેહમે હુએ હૈં (૯૨)
મં ૪ વલ્લઝી-ન હુમ બિઆયાતિ રબ્બિહિમ યુઅ-મિનૂ-ન॥(૫૮) વલ્લઝી-ન હુમ
ઔર જો અપને રબકી આયતોં પર ઈમાન લાતે હૈં (૯૩) ઔર વોહ જો અપને
બિરબ્બિહિમ લા યુશ્રિકૂ-ન॥(૫૯) વલ્લઝી-ન યુઅ- તૂ-ન માં આતવ-વ કુલૂબુહુમ
રબકા કોઈ શરીક નહીં કરતે ઔર વોહ જો દેતે હૈં જો કુછ દેં (૯૪) ઔર ઉનકે
વજિ- લતુન અન્નહુમ ઈલા રબ્બિહિમ રાજિઊન॥(૬૦) ઉલૉઈ-ક યુસારિઊ-ન ફિલ
દિલ ડર રહે હૈં યૂં કે ઉન્કો અપને રબકી તરફ ફિરના હૈ (૯૫) યે લોગ ભલાઈયોંમેં જલ્દી કરતે હૈં
ખૈરાતિ વહુમ લહા સાબિકૂન (૬૧) વલા નુકલ્લિફુ નફ- સન ઈલ્લા વુસ્અહાં॥વ-લદૈના
ઔર યેહી સબસે પેહલે ઉન્હેં પહોંચે (૯૬) ઔર હમ કિસી જાન પર બોઝ નહીં રખતે મગર ઉસકી તાકત-ભર ઔર હમારે પાસ
કિતાબુંય્યન્તિકુ બિલ્હકૃકિ વહુમ લા યુઝ-લમૂન (૬૨) બલ કુલૂબુહુમ ફી ગમ-રતિમ
એક કિતાબ હૈ કે હક્ક બોલતી હૈ (૯૭) ઔર ઉન પર ઝુલ્મ ન હોગા (૯૮) બલ્કે ઉનકે દિલ ઉસસે (૯૯)
મિન હાઝા વ લહુમ અઅ-માલુમ-મિન દૂનિ ઝાલિ-ક હુમ લહા આમિલૂન (૬૩) હત્તા
ગફલતમેં હૈં ઔર ઉનકે કામ ઉન કામોંસે જુદા હૈં (૧૦૦) જિન્હેં વોહ કર રહે હૈં યહાં તક કે
ઈઝા અ-ખઝના મુત- ર-ફીહિમ બિલઅઝાબિ ઈઝા હુમ યજ-અરૂન ▸ (૬૪)
જબ હમને ઉનકે અમીરોંકો અઝાબમેં પકડા (૧૦૧) તો જભી વોહ ફરિયાદ કરને લગે (૧૦૨)

અઝલીમેં ઉનકા અઝાબ વ હલાક મોઅૈયન હો ચુકા, વો આપકા એક બેટા થા કિન્આન નામ ઔર એક ઔરત કે યે દોનોં કાફિર થે. આપને અપને તીન ફરઝંદો સામ, હામ યાફિસ ઔર ઉનકી બીબીયોંકો ઔર દૂસરે મોમિનીન કો સવાર કિયા, કુલ લોગ જો કશ્તીમેં સવાર થે ઉનકી તાદાદ અઠહત્તર થી નિસ્ફ મર્દ ઔર નિસ્ફ ઔરતે (૪૩) ઔર ઉનકે લિયે નજાત ન તલબ કરના દુઆ ન ફરમાના (૪૪) કશ્તીસે ઉતરતે વકત યા ઉસમેં સવાર હોતે વકત (૪૫) યા'ની હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામકે વાકેઆમેં ઔર ઈસમેં જો દુશ્મનાને હકકે સાથ કિયા ગયા (૪૬) ઔર ઈબ્રતે ઔર નસીહતે ઔર કુદરતે ઈલાહીકે દલાઈલ હૈં (૪૭) ઉસ કૌમકે, હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામકો ઉસમેં ભેજકર ઔર ઉનકો વા'ઝો નસીહત પર મામૂર ફરમાકર તાકે ઝાહિર હો જાએ કે નુઝૂલે

لَا تَجْـَٔرُوا الْيَوْمَ ۖ إِنَّكُمْ مِّنَّا لَا تُنْصَرُوْنَ ۝ قَدْ كَانَتْ
اٰيٰتِيْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ تَنْكِصُوْنَ ۝
مُسْتَكْبِرِيْنَ ۖ بِهٖ سٰمِرًا تَهْجُرُوْنَ ۝ اَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا
الْقَوْلَ اَمْ جَآءَهُمْ مَّا لَمْ يَأْتِ اٰبَآءَهُمُ الْاَوَّلِيْنَ ۝
اَمْ لَمْ يَعْرِفُوْا رَسُوْلَهُمْ فَهُمْ لَهٗ مُنْكِرُوْنَ ۝ اَمْ
يَقُوْلُوْنَ بِهٖ جِنَّةٌ ۗ بَلْ جَآءَهُمْ بِالْحَقِّ وَاَكْثَرُهُمْ
لِلْحَقِّ كٰرِهُوْنَ ۝ وَلَوِ اتَّبَعَ الْحَقُّ اَهْوَآءَهُمْ لَفَسَدَتِ
السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ وَمَنْ فِيْهِنَّ ۗ بَلْ اَتَيْنٰهُمْ بِذِكْرِهِمْ
فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُّعْرِضُوْنَ ۝ اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ خَرْجًا
فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ ۖ وَّهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ۝ وَاِنَّكَ
ع لَتَدْعُوْهُمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝ وَاِنَّ الَّذِيْنَ
لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنٰكِبُوْنَ ۝ وَلَوْ
رَحِمْنٰهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِّنْ ضُرٍّ لَّلَجُّوْا فِيْ طُغْيَانِهِمْ

منزل ٤

લા તજ-અરુલ યૌ-મ ﻗﻒ ઈન્નકુમ મિન્ના લા
આજ ફરિયાદ ન કરો હમારી તરફસે તુમ્હારી
તુન્સ઼રૂન (૬૫) ક઼દ કાનત આયાતી તુત્લા
મદદ ન હોગી બેશક મેરી આયતેં (૧૦૩) તુમ પર
અ઼લૈકુમ ફકુન્તુમ અ઼લા અઅ઼-ક઼ાબિકુમ
પળ્હી જાતી થી તો તુમ અપની એળિયોંકે બલ ઉલ્ટે પલટતે થે
તન્કિસૂન ॰(૬૬) મુસ્તક-બિરી-ન ﻁ બિહી સામિરન
(૧૦૪) ખિદમતે હરમ પર બળાઈ મારતે (૧૦૫) હો રાતકો વહાં બેહૂદા
તહ-જુરૂન (૬૭) અ-ફ-લમ યદ-દબ્બરુલ-ક઼ૌ-લ
કહાનિયાં બકતે (૧૦૬) હક્કકો છોળે હુએ (૧૦૭) ક્યા ઉન્હોંને
અમ જા-અહુમ મા લમ યઅ-તિ આબા-અ-હુમુલ
બાતકો સોચા નહી (૧૦૮) યા ઉનકે પાસ વોહ આયા જો ઉનકે બાપ-દાદાકે
અવ્વલીન ॰(૬૮) અમ લમ યઅ-રિફૂ રસૂલહુમ
પાસ ન આયા થા (૧૦૯) યા ઉન્હોંને અપને રસૂલકો ન પેહચાના (૧૧૦)

ફહુમ લહૂ મુન્કિરૂન ॰(૬૯) અમ યકૂલૂ-ન બિહી જિન્નહ ﻁ બલ જા-અહુમ બિલ્હ઼ક઼્ક઼િ
તો વોહ ઉસે બેગાના સમઝ રહે હૈં (૧૧૧) યા કેહતે હૈં ઉસે સૌદા હૈ (૧૧૨) બલ્કે વોહ તો ઉનકે પાસ હક્ક લાએ (૧૧૩)
વ અક-સ઼રુહુમ લિલ્હ઼ક઼્ક઼િ કારિહૂન (૭૦) વ લવિત્ત-બ-અ઼લ-હ઼ક઼્ક઼ુ મં ૪
ઔર ઉનમેં અકસરકો હક્ક બુરા લગતા હૈ (૧૧૪) ઔર અગર હક્ક (૧૧૫) ઉનકી
અહ-વા-અહુમ લ-ફ-સ-દતિસ્સમાવાતુ વલ્અર્દુ વ મન ફીહિન્ન ﻁ બલ આતૈનાહુમ
ખ્વાહિશોંકી પૈરવી કરતા (૧૧૬) તો ઝરૂર આસ્માન ઔર ઝમીન ઔર જો કોઈ ઉનમેં હૈ સબ તબાહ હો જાતે (૧૧૭) બલ્કે
બિઝ઼િક-રિહિમ ફહુમ અ઼ન ઝ઼િક-રિહિમ મુઅ઼-રિદૂ-ન ﻁ (૭૧) અમ તસ્અલુહુમ
હમ તો ઉનકે પાસ વોહ ચીઝ લાએ (૧૧૮) જિસ્મેં ઉનકી નામવરી થી તો વોહ અપની ઇઝઝતસે હી મુંહ ફેરે હુએ હૈં ક્યા તુમ
ખર્જન ફ-ખ઼રાજુ રબ્બિ-ક ખ઼ૈરુંવ-ﻗﻠﮯવ હુ-વ ખ઼ૈરુર રાઝિક઼ીન (૭૨) વ ઈન્ન-ક
ઉનસે કુછ ઉજરત માંગતે (૧૧૯) હો તો તુમ્હારે રબકા અજ સબસે ભલા ઔર વોહ સબસે બેહતર રોઝી દેનેવાલા (૧૨૦)
લ-તદઊ઼હુમ ઈલા સિ઼રાતિમ-મુસ્તક઼ીમ ★ (૭૩) વઈન નલ્લઝ઼ી-ન લા યુઅ-મિનૂ-ન પા ૧
ઔર બેશક તુમ ઉન્હેં સીધી રાહકી તરફ બુલાતે હો (૧૨૧) ઔર બેશક જો આખેરત પર ઇમાન નહી લાતે
બિલ્આખ઼િરતિ અ઼નિસ઼- સિ઼રાતિ઼ લનાકિબૂન (૭૪) વલૌ રહિ઼મ્નાહુમ વ
ઝરૂર સીધી રાહસે (૧૨૨) કતરાએ હુએ હૈં ઔર અગર હમ ઉન પર રહમ કરેં ઔર
ક-શફના મા બિહિમ મિન દુર્રિલ્લ-લજજૂ ફી તુ઼ગ઼્યાનિહિમ
જો મુસીબત (૧૨૩) ઉન પર પળી હૈ ટાલ દેં તો ઝરૂર ભટપના કરેંગે અપની સર-કશીમેં

અઝાબસે પહલે કૌન નસીહત કુબૂલ કરતા ઔર તસ્દીક વ ઇતાઅત કરતા હૈ ઔર કૌન નાફરમાન તકઝીબ વ મુખાલિફત પર મુસિર રહતા હૈ (૪૮) યા'ની કૌમે નૂહકે અઝાબ વ હલાકકી (૪૯) યા'ની આદ, કૌમે હૂદ(૫૦) યા'ની હૂદ અલૈહિસ્સલામ ઔર ઉનકી મા'રેફત ઉસ કૌમકો હુકમ દિયા (૫૧) ઉસકે અઝાબકા કે શિર્ક છોળો ઔર ઇમાન લાઓ (૫૨) ઔર વહાંકે સવાબ વ અઝાબ વગૈરા (૫૩) યા'ની બા'ઝ કુફ્ફાર જિન્હેં અલ્લાહ તઆલાને ફર્રાખીએ ઐશ ઔર ને'મતે દુનિયા અતા ફરમાઈ થી અપને નબી સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી નિસ્બત અપની કૌમકે લોગોંસે કહને લગે (૫૪) યા'ની યે અગર નબી હોતે તો મલાઇકાકી તરહ ખાનેપીનેસે પાક હોતે ઉન બાતિનકે અંધોને કમાલાતે નુબુવ્વતકો ન દેખા ઔર ખાને પીનેકે અવસાફ દેખકર

يَعْمَهُونَ ۝ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُم بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا
لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ۝ حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا
عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ۝ وَهُوَ
الَّذِي أَنشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۚ قَلِيلًا
مَّا تَشْكُرُونَ ۝ وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَ
إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۝ وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ
اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝ بَلْ قَالُوا
مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ۝ قَالُوا أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا
وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ۝ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا
هَٰذَا مِن قَبْلُ إِنْ هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝ قُل
لِّمَنِ الْأَرْضُ وَمَن فِيهَا إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ سَيَقُولُونَ
لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۝ قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ
وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۝ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا

યઅ-મહૂન (૭૫) વ-લ-કદ અ-ખ઼ઝ઼નાહુમ
બહકતે હુએ (૧૨૪) ઔર બેશક હમને ઉન્હેં અઝાબમેં
બિલ-અ઼ઝ઼ાબિ ફ-મસ્તકાનૂ લિરબ્બિહિમ
પકળા (૧૨૫) તો ન વોહ અપને રબકે હુઝૂરમેં ઝુકે
વમા ય-ત-દ઼ર્રઉ઼ન (૭૬) હ઼ત્તી ઈઝ઼ા
ઔર ન ગિળગિળાતે હૈં (૧૨૬) યહાં તક કે જબ
ફ-તહ઼ના અ઼લૈહિમ બાબન ઝ઼ા અ઼ઝ઼ાબિન
હમને ઉન પર ખોલા કિસી સખ્ત અઝાબકા
૬૦ શદીદિન ઈઝ઼ા હુમ ફીહિ મુબ્લિસૂન ૦ (૭૭)
દરવાઝા (૧૨૭) તો વોહ અબ ઉસમેં નાઉમ્મીદ પળે હૈં
વ હુવલ્લઝ઼ી અન-શ-અ લકુમુસ્સમ્અ઼
ઔર વોહી હૈ જિસને બનાએ તુમ્હારે લિયે કાન
વલ-અબ્સા-ર વલ-અફઈ-દહ ⁂ કલીલમ્મા
ઔર આંખેં ઔર દિલ (૧૨૮) તુમ બહોત હી કમ હક્ક

તશ્કુરૂન (૭૮) વ હુવલ્લઝ઼ી ઝ઼-ર-અકુમ ફ઼િલ્અર્દ઼િ વ ઈલૈહિ તુહ઼-શરૂન (૭૯)
માનતે હો (૧૨૯) ઔર વોહી હૈ જિસને તુમ્હેં ઝમીનમેં ફૈલાયા ઔર ઉસીકી તરફ ઉઠના હૈ (૧૩૦)
મં ૪ વ હુવલ્લઝ઼ી યુહ઼યી વ યુમીતુ લહુખ઼્તિલાફુલ-લૈલિ વન્નહા ર ⁂ અ-ફલા
ઔર વોહી જિલાએ ઔર મારે ઔર ઉસીકે લિયે હૈં રાત ઔર દિનકી તબ્દીલિયાં (૧૩૧) તો કયા તુમ્હેં
તઅ઼-કિ઼લૂન (૮૦) બલ ક઼ાલૂ મિસ્લ મા ક઼ાલલ-અવ્વલૂન (૮૧) ક઼ાલૂ અ-ઈઝ઼ા
સમઝ નહીં (૧૩૨) બલ્કે ઉન્હોંને વોહી કહી જો અગલે (૧૩૩) કેહતે થે બોલે કયા જબ
મિત્ના વ કુન્ના તુરાબંવ-વ ઈ઼ઝ઼ામન અ ઈન્ના લ-મબ્ઊ઼સૂન (૮૨) લ-કદ
હમ મર જાએં ઔર મિટ્ટી ઔર હડડિયાં હો જાએં કયા ફિર નિકાલે જાએંગે બેશક યે
વુઈ઼દના નહ઼-નુ વ આબાઉના હાઝ઼ા મિન ક઼બ્લુ ઈન હાઝ઼ા ઈલ્લા અસાતી઼રુલ-
વાદા હમકો ઔર હમસે પેહલે હમારે બાપ-દાદાકો દિયા ગયા યે તો નહીં મગર વોહી અગલી
અવ્વલીન (૮૩) કુલ લિમનિલ-અર્દ઼ુ વ મન ફીહા ઈન કુન્તુમ તઅ઼-લમૂન (૮૪)
દાસ્તાને (૧૩૪) તુમ ફરમાઓ કિસકા માલ હૈ ઝમીન ઔર જો કુછ ઉસમેં હૈ અગર તુમ જાન્તે હો (૧૩૫)
સ-યકૂલૂ-ન લિલ્લાહિ ⁂ કુલ અ-ફલા ત-ઝ઼ક્કરૂન (૮૫) કુલ મર્રબ્બુસ-સમાવાતિસ-સબ્ઈ઼
અબ કહેંગે કે અલ્લાહકા (૧૩૬) તુમ ફરમાઓ ફિર કયોં નહી સોચતે (૧૩૭) તુમ ફરમાઓ કૌન હૈ માલિક સાતોં આસ્માનોંકા
વ રબ્બુલ-અ઼ર્શિલ- અ઼ઝ઼ીમ (૮૬) સ-યકૂલૂ-ન લિલ્લાહ ⁂ કુલ અ-ફલા
ઔર માલિક બળે અર્શકા અબ કહેંગે યે અલ્લાહ હી કી શાન હૈ તુમ ફરમાઓ ફિર કયોં

નબીકો અપની તરહ બશર કહને લગે યે બુનિયાદ ઉનકી ગુમરાહીકી હૂઈ ચુનાંચે ઉસીસે ઉન્હોંને નતીજા નિકાલા કે આપસમેં કહને લગે (૫૫) કબ્રોંસે ઝિંદા (૫૬) યા'ની ઉન્હોંને મરનેકે બાદ ઝિંદા હોને કો બહુત બઈદ જાના ઔર સમઝાકે ઐસા કભી હોનેવાલા હી નહી ઔર ઈસી ખયાલે બાતિલકી બુનિયાદ પર કહને લગે (૫૭) ઈસસે ઉનકા મતલબ યે થા કે ઈસ દુન્યવી ઝિંદગીકે સિવા ઔર કોઈ ઝિંદગી નહી સિર્ફ ઈતના હી હૈ (૫૮) કે હમમેં કોઈ મરતા હૈ કોઈ પૈદા હોતા હૈ (૫૯) મરનેકે બાદ ઔર અપને રસૂલ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી નિસ્બત ઉન્હોંને યે કહા (૬૦) કે અપને આપકો ઉસકા નબી બતાયા ઔર મરનેકે બાદ ઝિંદા કિયે જાનેકી ખબર દી (૬૧) પૈગમ્બર અલૈહિસ્સલામ જબ ઉનકે ઈમાનસે માયૂસ હૂએ ઔર ઉન્હોંને દેખા કે કૌમ ઈન્તેહાઈ

تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ
وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ
قُلْ فَأَنَّىٰ تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ
لَكَاذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ
مِنْ إِلَٰهٍ إِذًا لَذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ
عَلَىٰ بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٩١﴾ عَالِمِ الْغَيْبِ وَ
الشَّهَادَةِ فَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُلْ رَبِّ إِمَّا تُرِيَنِّي
مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾
وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ نُرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَادِرُونَ ﴿٩٥﴾ ادْفَعْ بِالَّتِي
هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةَ ۚ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾ وَ
قُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ
بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ
قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ

તત્તકૂન (૮૭) કુલ મમ- બિયદિહી મ-લકૂતુ કુલ્લિ
નહીં ડરતે (૧૩૮) તુમ ફરમાઓ કિસકે હાથ હૈ હર
શૈઈવ-વ હુ-વ યુજીરુ વલા યુજારુ અ઼લૈહિ ઈન
ચીઝકા કાબૂ (૧૩૯) ઔર વોહ પનાહ દેતા હૈ ઔર ઉસકે ખિલાફ કોઈ
કુન્તુમ તઅ઼-લમૂન (૮૮) સ-યકૂલૂ-ન લિલ્લા હ
પનાહ નહીં દે સકતા અગર તુમ્હેં ઈલ્મ હો (૧૪૦) અબ કહેંગે યે અલ્લાહ
કુલ ફ-અન્ના તુસ્હ઼રૂન (૮૯) બલ અતૈનાહુમ
હીકીશાનહૈ તુમ ફરમાઓ ફિર કિસ જાદૂકે ફરેબમેં પળે હો
બિલ્હ઼ક્કિ઼ વ ઈન્નહુમ લ- કાઝિ઼બૂન (૯૦)
(૧૪૧) બલ્કે હમ ઉનકે પાસ હક્ક લાએ (૧૪૨) ઔર વોહ બેશક ઝૂટે
મત્ત-ખ઼-ઝ઼લ્લાહુ મિંવ્વ-લદિંવ વમા કા-ન મ-અ઼હૂ
હૈ (૧૪૩) અલ્લાહને કોઈ બચ્ચા ઈખ્તિયાર ન કિયા (૧૪૪) ઔર ન ઉસકે
મિન ઈલાહિન ઈઝ઼લ્લ-ઝ઼-હ-બ કુલ્લુ ઈલાહિમ
સાથ કોઈ દૂસરા ખુદા (૧૪૫) યૂં હોતા તો હર ખુદા અપની
બિમા ખ઼-લ-ક઼ વ-લ-અ઼લા બઅ઼-દુહુમ અ઼લા બઅ઼-દ઼ ۘ સુબ્હ઼ાનલ્લાહિ અ઼મ્મા
મખ્લૂક લે જાતા (૧૪૬) ઔર ઝરૂર એક દૂસરે પર અપની તઅલ્લી ચાહતા (૧૪૭) પાકી હૈ અલ્લાહકો ઉન બાતોંસે જો
યસિ઼ફૂ-ન ۙ(૯૧) આ઼લિમિલ-ગૈ઼બિ વશ્શહાદતિ ફ-તઆ઼લા અ઼મ્મા યુશિરકૂન ع (૯૨)
યે બનાતે હૈં (૧૪૮) જાનનેવાલા હર નિહાં ઔર અયાંકા તો ઉસે બલન્દી હૈ ઉનકે શિર્કસે
કુર્રબ્બિ ઈમ્મા તુરિયન્ની મા યૂઅ઼દૂ-ન ۙ (૯૩) રબ્બિ ફલા તજ-અ઼લ્ની
તુમ અર્ઝ કરો કે અય મેરે રબ જબ અગર તૂ મુઝે દિખાએ (૧૪૯) જો ઉન્હેં વાદા દિયા જાતા હૈ તો અય મેરે રબ મુઝે ઉન
ફિલ્કૌ઼મિઝ઼-ઝ઼ાલિમીન (૯૪) વ ઈન્ના અ઼લા અન નુરિય-ક મા નઈ઼દુહુમ
ઝાલિમોંકે સાથ ન કરના (૧૫૦) ઔર બેશક હમ કાદિર હૈં કે તુમ્હેં દિખા દે જો ઉન્હેં વાદા દે રહે હૈં
લ-કા઼દિરૂન (૯૫) ઈદ-ફઅ઼ બિલ્લતી હિ-ય અહ઼સનુસ્સય્યિ-અહ઼'નહ઼નુ અઅ઼-લમુ
(૧૫૧) સબસે અચ્છી ભલાઈસે બુરાઈકો દફા કરો (૧૫૨) હમ ખૂબ જાનતે હૈં જો બાત
બિમા યસિ઼ફૂન (૯૬) વ કુર્રબ્બિ અઊ઼ઝુ બિ-ક મિન હ-મ-ઝાતિશ્શયાતી઼ન ۙ (૯૭)
યે બનાતે હૈં (૧૫૩) ઔર તુમ અર્ઝ કરો કે અય મેરે રબ ! તેરી પનાહ શયાતીનકે વસ્વસોંસે
વ અઊ઼ઝુ બિ-ક રબ્બિ અંય્યહ઼દુરૂન (૯૮) હ઼ત્તા ઈઝ઼ા જા-અ અ-હ઼-દહુમુલ-મૌતુ
(૧૫૪) ઔર અય મેરે રબ ! તેરી પનાહ કે વોહ મેરે પાસ આએ યહાં તક કે જબ ઉનમેં કિસીકો મૌત આએ (૧૫૫) તો
કા઼-લ રબ્બિર્જિઊ઼ન ۙ (૯૯) લ-અ઼લ્લી અઅ઼-મલુ સા઼લિહ઼ન ફીમા ત-રકતુ
કેહતા હૈ કે અય મેરે રબ ! મુઝે વાપસ ફેર દીજિયે (૧૫૬) શાયદ અબ મૈં કુછ ભલાઈ કમાઊં ઉસમેં જો

ع
મં ૪

સરકશી પર હૈ તો ઉનકે હકમેં બદદુઆ કી ઔર બારગાહે ઈલાહી મેં (૬૨) અપને કુફ્રો તકઝીબ પર જબ કે અઝાબે ઈલાહી દેખેંગે (૬૩) યા'ની વો અઝાબ વ હલાકમેં ગિરફતાર કિયે ગએ (૬૪) યા'ની વો હલાક હોકર ઘાસ ફૂસ (કચરા પુંજ) કી તરહ હો ગએ (૬૫) યા'ની ખુદાકી રહમતસે દૂર હો અંબિયાકી તકઝીબ કરનેવાલે (ઝુટલાનેવાલે) (૬૬) મિસ્લ કૌમે સાલેહ ઔર કૌમે લૂત ઔર કૌમે શોએબ વગૈરાકે (૬૭) જિસકે લિયે હલાકકા જો વકત મુકર્રર હૈ વો ઠીક ઉસી વકત હલાક હોગી, ઉસમેં કુછભી તકદીમ વ તાખીર નહીં હો સકતી (૬૮) ઔર ઉસકી હિદાયતકો ન માના ઔર ઉસ પર ઈમાન ન લાએ (૬૯) ઔર બાદ વાલોંકો પહલોંકી તરહ હલાક કર દિયા (૭૦) કે બાદવાલે અફસાનેકી તરહ ઉનકા હાલ બયાન કિયા કરેં ઔર ઉનકે અઝાબ વ હલાકકા

كَلَّا ۚ إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا ۖ وَمِن وَرَائِهِم
بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۝ فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ
فَلَا أَنسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ۝ فَمَن
ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ وَمَنْ
خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا
أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ۝ تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ
النَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ۝ أَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَىٰ
عَلَيْكُمْ فَكُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ۝ قَالُوا رَبَّنَا غَلَبَتْ
عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ ۝ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا
مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ۝ قَالَ اخْسَئُوا فِيهَا
وَلَا تُكَلِّمُونِ ۝ إِنَّهُ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي
يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنتَ خَيْرُ
الرَّاحِمِينَ ۝ فَاتَّخَذْتُمُوهُمْ سِخْرِيًّا حَتَّىٰ أَنسَوْكُمْ

કલ્લા ૮ ઈન્નહા કલિમતુન હુ-વ કાઈલુહા ૦ વ
છોળ આયા હૂં (૧૫૭) હરગિઝ નહીં યે તો એક બાત હૈ જો
મિંવ્વરા- ઈહિમ બર્ઝખુન ઈલા યૌમિ
વોહ અપને મુંહસે કેહતા હૈ (૧૫૮) ઔર ઉનકે આગે એક આડ હૈ
યુબ્અસૂન (૧૦૦) ફ-ઈઝા નુફિ-ખ ફિસ્સૂરિ
(૧૫૯) ઉસ દિન તક જિસમેં ઉઠાએ જાએંગે તો જબ
ફલા અન્સા-બ બૈનહુમ યૌમ ઈઝિંવ-વલા
સૂર ફૂંકા જાએગા (૧૬૦) તો ન ઉનમેં રિશ્તે રહેંગે
ય-ત-સા- અલૂન (૧૦૧) ફ-મન સકુલત
(૧૬૧) ઔર ન એક દૂસરેકી બાત પૂછે
મવાઝીનુહૂ ફ-ઉલાઈ-ક હુમુલ-મુફ-લિહૂન
(૧૬૨) તો જિનકી તોલેં (૧૬૩) ભારી હુઈ વોહી
(૧૦૨) વ મન ખફ-ફત મવાઝીનુહૂ
મુરાદકો પહોંચે ઔર જિનકી તોલેં હલકી પડી (૧૬૪)

ફ-ઉલાઈ-કલ્લઝી-ન ખસિરૂ અન્ફુસહુમ ફી જહન્ન-મ ખાલિદૂન ૯ (૧૦૩)
વોહી હૈં જિન્હોંને અપની જાનેં ઘાટેમેં ડાલી હમેશા દોઝખમેં રહેંગે

મં ૪

તલ્ફહુ વુજૂહ-હુમુન્નારુ વહુમ ફીહા કાલિહૂન (૧૦૪) અ-લમ તકુન
ઉનકે મુંહ પર આગ લપટ મારેગી ઔર વોહ ઉસમેં મુંહ ચિડાએ હોંગે (૧૬૫) ક્યા તુમ પર
આયાતી તુત્લા અલૈકુમ ફકુન્તુમ બિહા તુકઝ-ઝિબૂન (૧૦૫) કાલૂ રબ્બના
મેરી આયતેં ન પઢી જાતી થીં (૧૬૬) તો તુમ ઉન્હેં ઝુટલાતે થે કહેંગે અય હમારે રબ !
ગ-લ-બત અલૈના શિક-વતુના વ કુન્ના કૌમન દાલ્લીન (૧૦૬) રબ્બના
હમ પર હમારી બદ-બખ્તી ગાલિબ આઈ ઔર હમ ગુમરાહ લોગ થે અય રબ !
અખ્રિજ-ના મિન્હા ફ-ઈન ઉદના ફઈન્ના ઝાલિમૂન (૧૦૭) કાલખ્સઊ
હમારે હમકો દોઝખસે નિકાલ દે ફિર અગર હમ વૈસેહી કરેં તો હમ ઝાલિમ હૈં (૧૬૭) રબ ફરમાએગા
ફીહા વલા તુકલ્લિમૂન (૧૦૮) ઈન્નહૂ કા-ન ફરીકુમ્મિન ઈબાદી યકૂલૂ-ન
ધુત્કારે. પડે રહો ઉસમેં ઔર મુઝસે બાત ન કરો (૧૬૮) બેશક મેરે બન્દોંકા એક ગિરોહ કેહતા થા અય
રબ્બના આમન્ના ફગ઼ફિર-લના વર્હમ્ના વ અન્ત ખૈરુર-રાહિમીન ۞ (૧૦૯)
હમારે રબ ! હમ ઈમાન લાએ તો હમેં બખ્શ દે ઔર હમ પર રહમકર ઔર તૂ સબસે બેહતર રહમ કરનેવાલા હૈ
ફત્ત-ખઝ-તુમૂ-હુમ સિખરિય્યન હત્તા અન્સૌકુમ
તો તુમને ઉન્હેં ઠઠ્ઠા બના લિયા (૧૬૯) યહાં તક કે ઉન્હેં બનાનેકે શુગ્લમેં (૧૭૦) મેરી યાદ

બયાન સબબે ઈબ્રત હો. (૭૧) મિસ્લ અસા વ યદેબૈઝા વગૈરા મો'જિઝાત કે (૭૨) ઔર અપને તકબ્બૂરકે બાઈસ ઈમાન ન લાએ (૭૩) બની ઈસ્રાઈલ પર અપને ઝુલ્મો સિતમસે, જબ હઝરત મૂસા વ હઝરત હારૂન અલૈહિમુસ્સલામને ઉન્હેં ઈમાનકી દાવત દી (૭૪) યા'ની હઝરત મૂસા ઔર હઝરત હારૂન પર (૭૫) યા'ની બની ઈસ્રાઈલ હમારે ઝેરે ફરમાન હૈં તો યે કૈસે ગવારા હો કે ઉસી કૌમકે દો આદમિયોં પર ઈમાન લાકર ઉનકે મુતીઅ 'તાબેદાર' બન જાએં (૭૬) ઔર ગર્ક કર ડાલે ગએ (૭૭) યા'ની તૌરાત શરીફ ફિરઔન ઔર ઉસકી હલાકતકે બાદ (૭૮) યા'ની હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકી કૌમ બની ઈસ્રાઈલકો (૭૯) યા'ની હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામકો બગૈર બાપકે પૈદા ફરમાકર અપની કુદરતકી (૮૦) ઈસસે મુરાદ યા બૈતુલ મુકદ્દસ

ذِكْرِيْ وَكُنْتُمْ مِّنْهُمْ تَضْحَكُوْنَ ۝ اِنِّيْ جَزَيْتُهُمُ
الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوْٓا ۙ اَنَّهُمْ هُمُ الْفَآئِزُوْنَ ۝ قٰلَ كَمْ
لَبِثْتُمْ فِي الْاَرْضِ عَدَدَ سِنِيْنَ ۝ قَالُوْا لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ
بَعْضَ يَوْمٍ فَسْـَٔلِ الْعَآدِّيْنَ ۝ قٰلَ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا قَلِيْلًا
لَّوْ اَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ اَفَحَسِبْتُمْ اَنَّمَا خَلَقْنٰكُمْ
عَبَثًا وَّاَنَّكُمْ اِلَيْنَا لَا تُرْجَعُوْنَ ۝ فَتَعٰلَى اللّٰهُ الْمَلِكُ
الْحَقُّ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيْمِ ۝ وَمَنْ
يَّدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ ۙ لَا بُرْهَانَ لَهٗ بِهٖ ۙ فَاِنَّمَا
حِسَابُهٗ عِنْدَ رَبِّهٖ ۭ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الْكٰفِرُوْنَ ۝ وَقُلْ
رَّبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاَنْتَ خَيْرُ الرّٰحِمِيْنَ ۝

سُوْرَةُ النُّوْرِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سُوْرَةٌ اَنْزَلْنٰهَا وَفَرَضْنٰهَا وَاَنْزَلْنَا فِيْهَآ اٰيٰتٍ بَيِّنٰتٍ

ઝિકરી વ કુન્તુમ મિન્હુમ તદ્-હકૂન (૧૧૦) ઈન્ની
ભૂલ ગએ ઔર તુમ ઉનસે હંસા કરતે બેશક
જઝૈતુ હુમુલ-યૌમ બિમા સ-બરૂ ॥ અન્નહુમ
આજ મૈંને ઉનકે સબ્રકા ઉન્હેં યે બદલા દિયા કે
હુમુલ-ફાઈઝૂન (૧૧૧) કા-લ કમ લબિસ્તુમ
વોહી કામિયાબ હૈં ફરમાયા (૧૭૧) તુમ
ફિલ્અર્દિ અ-દ-દ સિનીન (૧૧૨) કાલૂ લબિસ્ના
ઝમીનમેં કિત્ના ઠેહરે (૧૭૨) બરસોકી ગિન્તીસે બોલે હમ એક
યૌમન ઔ બઅ-દ યૌમિન ફસ-અલિલ-
દિન રહે યા દિનકા હિસ્સા (૧૭૩) તો ગિનનેવાલોંસે દરયાફત ફરમા
આદદીન (૧૧૩) કા-લ ઈલ્લબિસ્તુમ ઈલ્લા
(૧૭૪) ફરમાયા તુમ ન ઠેહરે
કલીલલ્લૌ અન્નકુમ કુન્તુમ તઅ-લમૂન (૧૧૪)
મગર થોડા (૧૭૫) અગર તુમ્હેં ઈલ્મ હોતા

અ-ફ-હસિબ્તુમ અન્નમા ખ-લક્-નાકુમ અ-બ-સંવ-વ અન્નકુમ ઈલૈના લા
તો ક્યા યે સમઝતે હો કે હમને તુમ્હેં બેકાર બનાયા ઔર તુમ્હેં હમારી તરફ ફિરના નહીં
તુર્જઊન (૧૧૫) ફ-ત-આલલ-લાહુલ-મલિકુલ-હક્ક ૯ લા ઈલા-હ ઈલ્લા હુ. મં ૪
(૧૭૬) તો બહુત બલન્દીવાલા હૈ અલ્લાહ સચ્ચા બાદશાહ કોઈ માબૂદ નહીં સિવા ઉસકે ઈઝ્ઝતવાલે.
રબ્બુલ-અર્શિલ-કરીમ (૧૧૬) વ મંય્યદ-ઉ મ-અલ્લાહિ ઈલાહન આખ-ર ॥ લા
અર્શકા માલિક ઔર જો અલ્લાહકે સાથ કિસી દૂસરે ખુદાકો પૂજે જિસકી ઉસકે પાસ
બુર્હા-ન લહૂ બિહી ॥ ફ-ઈન્નમા હિસાબુહૂ ઈન્દ રબ્બિહ ॥ ઈન્નહૂ લા યુફ-લિહુલ-
કોઈ સનદ નહીં (૧૭૭) તો ઉસકા હિસાબ ઉસકે રબકે યહાં હૈ બેશક કાફિરોંકો છુટકારા નહીં
કાફિરૂન (૧૧૭) વ કુર્રબ્બિગ-ફિર વર-હમ વ અન્ત ખૈરુ-રાહિમીન ઠ (૧૧૮)
ઔર તુમ અર્ઝ કરો અય મેરે રબ ! બખ્શ દે (૧૭૮) ઔર રહમ ફરમા ઔર તૂ સબસે બરતર રહમ કરનેવાલા

(૨૪) સૂરતુન-નૂર (મદની) ૬૪ આયતે ઔર ૯ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦ સૂરતુન અન્ઝલ્નાહા વ
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) યે એક સૂરત હૈ કે હમને ઉતારી ઔર
ફ-રદ્-નાહા વ અન્ઝલ્ના ફીહા આયાતિમ બય્યિનાતિલ
હમને ઉસકે એહકામ ફર્ઝ કિયે (૨) ઔર હમને ઈસમેં રૌશન આયતેં નાઝિલ

હૈં યા દમિશ્ક યા ફિલિસ્તીન કઈ કૌલ હૈં. (૮૧) યા'ની ઝમીન હમવાર ફરાંખ ફૂલોંવાલી જિસમેં રહને વાલે બઆસાઈશ બસર કરતે હૈં (૮૨) યહાં પૈગમ્બરોંસે મુરાદ યા તમામ રસૂલ હૈં ઔર હર ઈક રસૂલકો ઉનકે ઝમાનામેં યે નિદા ફરમાઈ ગઈ, યા રસૂલોંસે મુરાદ ખાસ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ હૈ યા હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામ, કઈ કૌલ હૈં (૮૩) ઉનકી જઝા અતા ફરમાઊંગા (૮૪) યા'ની ઈસ્લામ (૮૫) ઔર ફિરકે ફિરકે હો ગએ, યહૂદી-નસારા-મજૂસી વગૈરા (૮૬) ઔર અપને હી આપકો હક પર જાનતા હૈ ઔર દૂસરોંકો બાતિલ પર સમઝતા રહે ઈસ તરહ ઉનકે દરમ્યાન દીની ઈખ્તેલાફાત હૈં, અબ સૈયદે આલમ સલ્લલલાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો ખિતાબ હોતા હૈ (૮૭) યા'ની ઉનકે કુફ્રો ઝલાલ ઔર ઉનકી જેહાલત વ ગફલત

لعلكم تذكرون ۝ الزانية والزاني فاجلدوا كل
واحد منهما مائة جلدة ولا تأخذكم بهما رأفة
في دين الله إن كنتم تؤمنون بالله واليوم الآخر
وليشهد عذابهما طائفة من المؤمنين ۝ الزاني
لا ينكح إلا زانية أو مشركة والزانية لا ينكحها
إلا زان أو مشرك وحرم ذلك على المؤمنين ۝
والذين يرمون المحصنات ثم لم يأتوا بأربعة
شهداء فاجلدوهم ثمانين جلدة ولا تقبلوا لهم
شهادة أبدا وأولئك هم الفاسقون ۝ إلا الذين
تابوا من بعد ذلك وأصلحوا فإن الله غفور
رحيم ۝ والذين يرمون أزواجهم ولم يكن لهم
شهداء إلا أنفسهم فشهادة أحدهم أربع شهادات
بالله إنه لمن الصادقين ۝ والخامسة أن لعنت

લ-અ઼લ્લકુમ ત-ઝ઼ક્કરૂન (૧) અઝ-ઝાનિયતુ
ફરમાઈ કે તુમ ધ્યાન કરો જો ઔરત બદ-
વઝ-ઝાની ફજ-લિદૂ કુલ્લ વાહિ઼દિમ મિન્હુમા
કાર હો ઔર જો મર્દ તો ઉનમેં હર એકકો સો કોળે
મિ-અ-ત જલ્દતિંવ- ૦ વલા તઅ-ખુઝ઼-કુમ
લગાઓ (૩) ઔર તુમ્હેં ઉન પર તરસ ન આએ
બિહિમા રઅ-ફતુન ફી દીનિલ્લાહિ ઈન કુન્તુમ
અલ્લાહકે દીનમેં (૪) અગર તુમ ઈમાન લાતે
તુઅ-મિનૂ-ન બિલ્લાહિ વલ-યૌમિલ-
હો અલ્લાહ ઔર પિછલે દિન પર
આખિ઼ ર ૮ વલ યશહદ અ઼ઝ઼ાબહુમા
ઔર ચાહિયેકે ઉનકી સઝાકે વકત
તા઼ઈ-ફતુમ-મિનલ્મુઅ-મિનીન (૨) અઝ-ઝાની
મુસલમાનોંકા એક ગિરોહ હાઝિર હો (૫) બદકાર મર્દ

લા યન્કિહુ ઈલ્લા ઝાનિ-ય-તન ઓ મુશ્રિક-તંવ૦વ વઝ-ઝાનિયતુ લા યન્કિહુહા ઈલ્લા
નિકાહ ન કરે મગર બદકાર ઔરત યા શિર્કવાલીસે ઔર બદકાર ઔરતસે નિકાહ ન કરે
મં ૪ ઝાનિન ઓ મુશ્રિક ૮ વ હુર્રિ-મ ઝ઼ાલિ-ક અ઼-લલ્મુઅ-મિનીન (૩) વલ્લઝ઼ી-ન
મગર બદકાર મર્દ યા મુશ્રિક (૬) ઔર યે કામ (૭) ઈમાનવાલોં પર હરામ હૈ (૮) ઔર જો
યર-મૂનલ-મુહ઼-સ઼નાતિ સુમ્મ લમ યઅ-તૂબિ-અર-બ-અ઼તિ શુ-હદા-અ ફજ-લિદૂહુમ
પારસા ઔરતોંકો ઐબ લગાએં ફિર ચાર ગવાહ મુઆઈનેકે ન લાએં તો ઉન્હેં અસ્સી (૮૦)
સ઼માની-ન જલ્દતંવ વલા તક઼-બલૂ લહુમ શહાદ-તન અ-બ-દા ૮ વ ઉલાઈ-ક
કોળે લગાઓ ઔર ઉનકી કોઈ ગવાહી કભી ન માનો (૯) ઔર
હુમુલ્ફાસિકૂન(૪) ઈલ્લલ્લઝ઼ી-ન તાબૂ મિમ્બઅ઼-દિ ઝ઼ાલિ-ક વ અસ઼્લહૂ ૮ ફઈન્નલ્લા-હ
વોહી ફાસિક હૈં મગર જો ઉસકે બાદ તૌબા કર લેં ઔર સંવર જાએં (૧૦) તો બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા
ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૫) વલ્લઝ઼ી-ન યરમૂ-ન અઝ-વાજહુમ વ લમ યકુલ્લહુમ શુહદાઉ
મહેરબાન હૈ ઔર વોહ જો અપની ઔરતોંકો ઐબ લગાએં (૧૧) ઔર ઉનકે પાસ અપને બયાનકે
ઈલ્લા અન્ફુસુહુમ ફ-શહાદતુ અ-હ઼દિહિમ અર્બઉ઼ શહાદાતિમ
સિવા ગવાહ ન હોં તો ઐસે કિસીકી ગવાહી યે હૈ કે ચાર બાર ગવાહી દે અલ્લાહકે
બિલ્લાહિ ᐟ ઈન્નહૂ લમિનસ઼્સ઼ાદિકીન (૬) વલ્ખ઼ામિસતુ અન્ન લઅ઼-ન-તલ
નામસે કે વોહ સચ્ચા હૈ (૧૨) ઔર પાંચવી યે કે અલ્લાહકી લા'નત

મે (૮૮) યા'ની ઉનકી મૌતકે વકત તક. (૮૯) દુનિયામેં (૯૦) ઔર હમારી યે ને'મતે ઉનકે અમાલકી જઝા હૈ યા હમારે રાઝી હોનેકી દલીલ હૈ ઐસા ખયાલ કરના ગલત હૈ વાકેઆ યે નહી હૈ. (૯૧) કે હમ ઉન્હેં ઢીલ દે રહે હૈં. (૯૨) ઉન્હેં ઉસકે અઝાબકા ખૌફ હૈ હઝરત હસન બસરી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને ફરમાયા કે મોમિન નેકી કરતા હૈ ઔર ખુદાસે ડરતા હૈ ઔર કાફિર બદી કરતા હૈ ઔર નિડર રહતા હૈ. (૯૩) ઔર ઉસકી કિતાબોંકો માનતે હૈં. (૯૪) ઝકાતો સદકાત યા યે મા'ના હૈ કે આ'માલે સાલેહા બજા લાતે હૈં (૯૫) તિર્મિઝીકી હદીસમેં હૈ કે હઝરત ઉમ્મુલ મોમિનીન આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હાને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે દર્યાફત કિયા કે, કિયા ઈસ આયતમેં ઉન લોગોંકા બયાન હૈ જો શરાબે

اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كَانَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ۞ وَيَدْرَؤُا عَنْهَا
الْعَذَابَ اَنْ تَشْهَدَ اَرْبَعَ شَهٰدٰتٍ بِاللّٰهِ اِنَّهٗ لَمِنَ
الْكٰذِبِيْنَ ۞ وَالْخَامِسَةَ اَنَّ غَضَبَ اللّٰهِ عَلَيْهَاۤ اِنْ
كَانَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۞ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَ
رَحْمَتُهٗ وَاَنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ حَكِيْمٌ ۞ اِنَّ الَّذِيْنَ جَآءُوْ
بِالْاِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ ؕ لَا تَحْسَبُوْهُ شَرًّا لَّكُمْ ؕ بَلْ هُوَ
خَيْرٌ لَّكُمْ ؕ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَّا اكْتَسَبَ مِنَ الْاِثْمِ ۚ
وَالَّذِيْ تَوَلّٰى كِبْرَهٗ مِنْهُمْ لَهٗ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۞
لَوْلَاۤ اِذْ سَمِعْتُمُوْهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُوْنَ وَالْمُؤْمِنٰتُ بِاَنْفُسِهِمْ
خَيْرًا ۙ وَّقَالُوْا هٰذَاۤ اِفْكٌ مُّبِيْنٌ ۞ لَوْلَا جَآءُوْ
عَلَيْهِ بِاَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ ۚ فَاِذْ لَمْ يَاْتُوْا بِالشُّهَدَآءِ
فَاُولٰٓئِكَ عِنْدَ اللّٰهِ هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ۞ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِيْ مَاۤ

લાહિ અ઼લૈહિ ઇન કા-ન મિનલ-કાઝ઼િબીન (૭)
હો ઉસ પર અગર ઝૂટા હો
વ યદ-રઉ અ઼ન્હલ-અ઼ઝ઼ાબ અન તશહ-દ
ઔર ઔરતસે યૂં સઝા ટલ જાએગી કે
અર્બ-અ઼ શહાદાતિમ બિલ્લાહિ ॰ ઇન્નહૂ
વોહ અલ્લાહકા નામ લેકર ચાર બાર ગવાહી દે કે મર્દ
લમિનલ કાઝ઼િબી-ન ॰ (૮) વલ્ખ઼ામિ-સ-ત
ઝૂટા હૈ (૧૩) ઔર પાંચવી યૂં કે ઔરત
અન્ન ગ઼-દ઼-બલ્લાહિ અ઼લૈહા ઇન કા-ન
પર ગઝબ અલ્લાહકા અગર
મિનસ઼-સ઼ાદિક઼ીન (૯) વ લૌલા ફદ઼-લુલ્લાહિ
મર્દ સચ્ચા હો (૧૪) ઔર અગર અલ્લાહકા ફઝલ
અ઼લૈકુમ વ રહ઼-મતુહૂ વ અન્નલ્લા-હ તવ્વાબુન
ઔર ઉસકી રહમત તુમ પર ન હોતી ઔર યે કે અલ્લાહ તૌબા

હ઼કીમ ع (૧૦) ઇન્નલ્લઝ઼ી-ન જાઊ બિલ્ઇફ-કિ ઉ઼સ્બતુમ-મિન્કુમ ॰ લા ૯ ૦
કુબૂલ ફરમાતા હિકમતવાલા હૈ તો તુમ્હારા પરવરદિગાર ખોલ દેતા બેશક વોહ કે યે
તહ઼-સબૂહુ શર્રલ્લકુમ ॰ બલ હુ-વ ખ઼ૈરુલ્લકુમ ॰ લિકુલ્લિમ-રિઇમ મિન્હુમ મં ૪
બળા બોહતાન લાએ હૈં તુમ્હીમેંકી એક જમાઅત હૈ (૧૫) ઉસે અપને લિયે બુરા ન સમઝો બલકે વોહ
મક-ત-સ-બ મિનલ-ઇ સ્મ ॰ વલ્લઝ઼ી ત-વલ્લા કિબ્રહૂ મિન્હુમ લહૂ
તુમ્હારે લિયે બેહતર હૈ (૧૬) ઉનમેં હર શખ્સકે લિયે વોહ ગુનાહ હૈ જો ઉસને કમાયા (૧૭) ઔર ઉનમેં વોહ જિસને સબસે
અ઼ઝ઼ાબુન અ઼ઝ઼ીમ (૧૧) લૌલા ઇઝ઼ સમિઅ઼-તુમૂહુ ઝ઼ન્નલ-મુઅ-મિનૂ-ન
બાળા હિસ્સા લિયા (૧૮) ઉસકે લિયે બળા અઝાબ હૈ (૧૯) કયોં ન હો જબ તુમને ઉસે સુના થા કે મુસલમાન
વલ-મુઅ-મિનાતુ બિઅન્ફુસિહિમ ખ઼ૈરંવ-॰ વ ક઼ાલૂ હાઝ઼ા ઇફ-કુમ-મુબીન (૧૨)
મર્દો ઔર મુસલમાન ઔરતોંને અપનોં પર નેક ગુમાન કિયા હોતા (૨૦) ઔર કેહતે યે ખુલા બોહતાન હૈ (૨૧)
લૌલા જાઊ અ઼લૈહિ બિ-અર-બ-અ઼તિ શુહદાઅ ॰ ફઇઝ઼ લમ યઅ-તૂ બિશ્શુ-હ-દાઇ
ઉસ પર ચાર ગવાહ કયોં ન લાએ તો જબ ગવાહ ન લાએ
ફઉલાઇ-ક ઇ઼ન્દલ્લાહિ હુમુલ-કાઝ઼િબૂન (૧૩) વ લૌલા ફદ઼-લુલ્લાહિ અ઼લૈકુમ વ
તો વોહી અલ્લાહકે નઝદીક ઝૂટે હૈં ઔર અગર અલ્લાહકા ફઝલ ઔર
રહ઼-મતુહૂ ફિદ-દુન્યા વલ-આખિરતિ લ-મસ્સકુમ ફી માઁ
ઉસકી રહમત તુમ પર દુનિયા ઔર અખિરતમેં ન હોતી (૨૨) તો જિસ અર્સેમેં તુમ

પીતે હૈં ઔર ચોરી કરતે હૈ ફરમાયા, એ સિદીકકી નૂર દીદા એસા નહીં, યે ઉન લોગોકા બયાન હૈ જો રોઝે રખતે હૈં, સદકે દેતે હૈં ઔર ડરતે રહતે હૈં કે કહીં યે આ'માલ નામકબૂલ ન હો જાએ. (૯૬) યા'ની નેકીયોંકો, મા'ના યે હૈ કે વો નેકિયોંમેં ઔર ઉમ્મતોં પર સબકત કરતે હૈં. (૯૭) ઉસમેં હર શખ્સકા અમલ મકતૂબ હૈ (લિખ્ખા હૈ) ઔર વો લૌહે મહફૂઝ હૈ. (૯૮) ન કિસીકી નેકી ઘટાઇ જાએગી ન બદી બળ્હાઇ જાએગી ઉસકે બાદ કુફ્ફારકા ઝિક ફરમાયા જાતા હૈ. (૯૯) યા'ની કુર્આન શરીફસે. (૧૦૦) જો ઇમાનદારોંકે ઝિક કિયે ગએ. (૧૦૧) ઔર વો રોઝબરોઝ તહેતેગ કિયે ગએ. ઔર એક કૌલ યે હૈ કે ઇસ અઝાબસે મુરાદ ફાકો ઔર ભૂકકી વો મુસીબત હૈ જો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી દુઆસે ઉન પર મુસલ્લત કી ગઈ

أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَ
تَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُم مَّا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ
هَيِّنًا ۖ وَهُوَ عِندَ اللَّهِ عَظِيمٌ ۝ وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ
قُلْتُم مَّا يَكُونُ لَنَا أَن نَّتَكَلَّمَ بِهَٰذَا سُبْحَانَكَ هَٰذَا
بُهْتَانٌ عَظِيمٌ ۝ يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَن تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا
إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ۝ وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ ۚ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَن تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ
فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ وَمَن يَتَّبِعْ
خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنكَرِ ۚ
وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَىٰ مِنكُم مِّنْ

અ-ફદ્-તુમ ફીહિ અઝાબુન અઝીમ (૧૪) ઈઝ
પળે ઉસ પર તુમ્હેં બળા અઝાબ પહુંચતા જબ
ત-લક્કૌનહૂ બિઅલ્સિનતિકુમ વ તકૂલૂ-ન
તુમ ઐસી બાત અપની ઝુબાનોં પર એક દૂસરેસે
બિઅફ-વાહિકુમ મા લૈ-સ લકુમ બિહી ઈલ્મુંવ-વ
સુનકર લાતે થે ઔર અપને મુંહસે વો નિકાલતે થે જિસકા તુમ્હેં
તહ્-સબૂનહૂ હય્યિનંવ વહુ-વ ઈન્દલ્લાહિ
ઈલ્મ નહી ઔર ઉસે સહલ સમઝતે થે (૨૩) ઔર વોહ અલ્લાહકે નઝદીક
અઝીમ (૧૫) વ લૌલા ઈઝ સમિઅ-તુમૂહુ કુલ્તુમ
બળી બાત હૈ (૨૪) ઔર ક્યોં ન હુવા જબ તુમને સુના થા કહા હોતા કે
મા યકૂનુ લના અન ન-ત-કલ્લ-મ બિહાઝા
હમેં નહી પહુંચતા કે ઐસી બાત કહેં (૨૫) ઈલાહી પાકી હૈ
સુબ્હા-ન-કહાઝા બુહ-તાનુન અઝીમ (૧૬) યઈઝુ-
તુઝે (૨૬) યે બળા બોહતાન હૈ અલ્લાહ
કુમુલ્લાહુ અન તઊદૂ લિમિસ્લિહી અ-બ-દન ઈન કુન્તુમ મુઅ-મિનીન (૧૭) વ
તુમ્હેં નસીહત ફરમાતા હૈ કે અબ કભી ઐસા ન કેહના મગર ઈમાન રખતે હો ઔર
મં ૪ યુબય્યિનુલ્લાહુ લકુમુલ આયા ત વલ્લાહુ અલીમુન હકીમ (૧૮) ઈન્નલ્લઝી-ન
અલ્લાહ તુમ્હારે લિયે આયતેં સાફ બયાન ફરમાતા હૈ ઔર અલ્લાહ ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ વોહ લોગ જો
યુહિબ્બૂ-ન અન તશીઅલ-ફાહિશતુ ફિલ્લઝી-ન આમનૂ લહુમ અઝાબુન અલીમુન
ચાહતે હૈં કે મુસલમાનોંમેં બુરા ચર્ચા ફૈલે ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ
ફિદ-દુન્યા વલ્આખિરહ વલ્લાહુ યઅ-લમુ વ અન્તુમ લા તઅ-લમૂન (૧૯) વલૌ
દુનિયા (૨૭) ઔર આખેરતમેં (૨૮) ઔર અલ્લાહ જાનતા હૈ (૨૯) ઔર તુમ નહી જાનતે ઔર અગર
આધા લા ફદ્- લુલ્લાહિ અલૈકુમ વ રહ-મતુહૂ વ અન્નલ્લા-હ રઊફુર- રહીમ ★ (૨૦)
અલ્લાહકા ફઝલ ઔર ઉસકી રહમત તુમ પર ન હોતી ઔર યે કે અલ્લાહ તુમ પર નિહાયત મહેરબાન મહેરવાલા હૈ તો તુમ
યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ લા તત્તબિઊ ખુતુવાતિશ્શૈતા ન વ મંય્યતત્તબિઅ
ઉસકા મઝા ચખતે (૩૦) અય ઈમાનવાલો શૈતાનકે કદમોં પર ન ચલો ઔર જો શૈતાનકે કદમોં પર ચલે
ખુતુવાતિશ્શૈતાનિ ફઈન્નહૂ યઅ-મુરુ બિલ્ફહ-શા-ઈ વલ્મુન્કર વલૌ લા
તો વોહ બેહયાઈ ઔર બુરી હી બાત બતાએગા (૩૧) ઔર અગર
ફદ્-લુલ્લાહિ અલૈકુમ વ રહ-મતુહૂ મા ઝકા મિન્કુમ મિન
અલ્લાહકા ફઝલ ઔર ઉસકી રહમત તુમ પર ન હોતી તો તુમમેં

થી ઔર ઈસ કહત (દુકાળ) સે ઉનકી હાલત યહાં તક પહૂંચ ગઈ થી કે વો કુત્તે ઔર મુરદાર તક ખા ગએ થે. (૧૦૨) અબ ઉનકા જવાબ યે હૈ કે. (૧૦૩) યા'ની આયાતે કુર્આન મજીદ. (૧૦૪) ઔર ઉન આયાતકો ન માનતે થે ઔર ઉન પર ઈમાન ન લાતે થે (૧૦૫) ઔર યે કહતે હૂએ કે હમ અહલે હરમ હૈં ઔર બૈતુલ્લાહકે હમસાયા હૈં હમ પર કોઈ ગાલિબ ન હોગા હમેં કિસીકા ખૌફ નહી. (૧૦૬) કા'બા મોઅઝ્ઝમાકે ગિર્દ જમા હોકર, ઔર ઉન કહાનિયોંમેં અકસર કુર્આને પાક પર તા'ન ઔર ઉસકે સહર ઔર શે'ર કહના ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી શાનમેં બેજા બાતેં કહના હોતા થા. (૧૦૭) યા'ની નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો ઔર આપ પર ઈમાનલાનેકો ઔર કુર્આને કરીમકો.

أَحَدٍ أَبَدًا ۙ وَّلٰكِنَّ اللّٰهَ يُزَكِّيْ مَنْ يَّشَآءُ ۗ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ
عَلِيْمٌ ۝ وَلَا يَأْتَلِ أُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ
يُّؤْتُوْٓا أُولِي الْقُرْبٰى وَالْمَسٰكِيْنَ وَالْمُهٰجِرِيْنَ فِيْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ ۖ وَلْيَعْفُوْا وَلْيَصْفَحُوْا ۗ أَلَا تُحِبُّوْنَ أَنْ يَّغْفِرَ
اللّٰهُ لَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ إِنَّ الَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ
الْمُحْصَنٰتِ الْغٰفِلٰتِ الْمُؤْمِنٰتِ لُعِنُوْا فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ
وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ۝ يَّوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ
وَأَيْدِيْهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝ يَوْمَئِذٍ
يُّوَفِّيْهِمُ اللّٰهُ دِيْنَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُوْنَ أَنَّ اللّٰهَ هُوَ
الْحَقُّ الْمُبِيْنُ ۝ اَلْخَبِيْثٰتُ لِلْخَبِيْثِيْنَ وَالْخَبِيْثُوْنَ
لِلْخَبِيْثٰتِ ۚ وَالطَّيِّبٰتُ لِلطَّيِّبِيْنَ وَالطَّيِّبُوْنَ لِلطَّيِّبٰتِ ۚ
أُولٰٓئِكَ مُبَرَّءُوْنَ مِمَّا يَقُوْلُوْنَ ۗ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ
كَرِيْمٌ ۝ يٰٓأَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَدْخُلُوْا بُيُوْتًا غَيْرَ

અ-હદિન અ-બ-દંવ- વલા કિન્નલ્લા-હ
કોઈ ભી કભી સુથરા ન હો સકતા (૩૨) હાં અલ્લાહ
યુઝક્કી મંય્યશાઅ વલ્લાહુ સમીઉન અલીમ
સુથરા કર દેતા હૈ જિસે ચાહે (૩૩) ઔર અલ્લાહ સુનતા જાનતા હૈ
(૨૧) વલા યઅ-તલિ ઉલુલ-ફદ્-લિ મિન્કુમ
ઔર કસમ ન ખાએં વોહ જો તુમમેં ફઝીલત
વસ્સ-અતિ અંય્યઅ-તૂ ઉલિલકુર્બા
વાલે (૩૪) ઔર ગુન્જાઈશવાલે હૈં (૩૫) કરાબતવાલોં
વલ્મસાકી-ન વલ મુહાજિરી-ન ફી
ઔર મિસ્કીનોં ઔર અલ્લાહ કી રાહમેં હિજરત
સબીલિલ્લાહિ વલ્યઅ-ફૂ વલ્યસ્ફહૂ અલા
કરનેવાલોંકો દેનેકી ઔર ચાહે કે મુઆફ કરેં ઔર દરગુઝર
તુહિબ્બૂ-ન અંય્યગ઼્ફિરલ્લાહુ લકુમ વલ્લાહુ
કયા તુમ ઉસે દોસ્ત નહી રખતે કે અલ્લાહ તુમ્હારી બખ્શિશ કરે ઔર
ગ઼ફૂરર રહીમ (૨૨) ઈન્નલ્લઝી-ન યર્મૂનલ મુહ્-સનાતિલ ગ઼ાફિલાતિલ મુઅ-મિનાતિ
અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ (૩૬) બેશક વોહ જો ઐબ લગાતે હૈં અન્જાન (૩૭)
લુઈનૂ ફિદ-દુન્યા વલ્આખ઼િરતિ વ લહુમ અઝાબુન અઝીમ (૨૩) યૌ-મ મં ૪
પારસા ઈમાનવાલિયોંકો (૩૮) ઉન પર લા'નત હૈ દુનિયા ઔર આખેરતમેં ઔર ઉનકે લિયે બડા
તશ્હદુ અલૈહિમ અલ્સિ-ન-તુહુમ વ ઐદીહિમ વ-અર-જુલુહુમ બિમા કાનૂ યઅ-મલૂન
અઝાબ હૈ (૩૯) જિસ દિન (૪૦) ઉન પર ગવાહી દેંગી ઉનકી ઝુબાનેં (૪૧) ઔર ઉનકે હાથ ઔર ઉનકે
(૨૪) યૌમઈઝિંય્યુવફ્-ફી હિમુલ-લાહુ દીનહુમુલ-હક્ક વ યઅ-લમૂ-ન અન્નલ્લા-હ
પાંવ જો કુછ કરતે થે ઉસ દિન અલ્લાહ ઉન્હેં ઉનકી સચ્ચી સઝા પૂરી દેગા (૪૨) ઔર
હુવલ-હક્કુલ-મુબીન (૨૫) અલ્ખ઼બીસાતુ લિલ્લખ઼બીસી-ન વલ્ખ઼બીસૂ-ન લિલ
જાન લેંગે કે અલ્લાહ હી સરીહ હક્ક હૈ (૪૩) ગન્દિયાં ગન્દોંકે લિયે ઔર ગન્દે ગન્દિયોંકે લિયે (૪૪)
ખ઼બીસાત વત્તય્યિબાતુ લિત્તય્યિબી-ન વત્તય્યિબૂન લિત્તય્યિબાત ઉલાઈ-ક
ઔર સુથરિયાં સુથરોંકે લિયે ઔર સથરે સુથરિયોંકે લિયે વોહ (૪૫) પાક હૈં
મુબર્રઊ-ન મિમ્મા યકૂલૂન લહુમ મગ઼્ફિ-રતુંવ-વ રિઝ-કુન કરીમ (૨૬) યા
ઉન બાતોંસે જો યે (૪૬) કેહ રહે હૈં ઉનકે લિયે બખ્શિશ ઔર
અય્યુહલ્લઝી-ન આ-મનૂ લા તદ-ખુલૂ બુયૂતન ગ઼ૈ-ર
ઈઝઝતકી રોઝી હૈ (૪૭) અય ઈમાનવાલો અપને ઘરોંમે સિવા ઔર ઘરોંકે ન જાવ જબ તક ઈજાઝત

(૧૦૮) યા'ની કુર્આને પાકમેં ગૌર નહી કિયા ઔર ઉસકે એઅજાઝ પર નઝર નહી ડાલી જિસસે ઉન્હેં માલૂમ હોતા કે યે કલામે હક હૈ ઉસકી તસ્દીક લાઝિમ હૈ ઔર જો કુછ ઉસમેં ઈર્શાદ ફરમાયા ગયા વો સબ હક ઔર વાજિબુત્તસ્લીમ હૈં ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે સિદક વ હક્કાનિયત પર ઉસમેં દલાલતે વાઝેહા (સ્પષ્ટ દલીલો) મૌજૂદ હૈં. (૧૦૯) યા'ની રસૂલકા તશરીફ લાના ઐસી નિરાલી બાત નહી હૈ જો કભી પહલે અહદમેં હૂઈ હી ન હો ઔર વો યે કેહ સકેં કે હમેં ખબર હી ન થી કે ખુદાકી તરફસે રસૂલ આયા ભી કરતે હૈં, કભી પહલે રસૂલ આયા હોતા ઔર હમને ઉસકા તઝકેરા સુના હોતા તો હમ કયું... ઈસ રસૂલ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો ન માનતે યે ઉઝર કરનેકા મૌકા ભી નહી હૈ કયૂંકે પહલી ઉમ્મતોંમે

بُيُوْتِكُمْ حَتّٰى تَسْتَاْنِسُوْا وَتُسَلِّمُوْا عَلٰۤى اَهْلِهَا ؕ ذٰلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ۞ فَاِنْ لَّمْ تَجِدُوْا فِيْهَاۤ
اَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوْهَا حَتّٰى يُؤْذَنَ لَكُمْ ۚ وَاِنْ قِيْلَ
لَكُمُ ارْجِعُوْا فَارْجِعُوْا هُوَ اَزْكٰى لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا
تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ۞ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَدْخُلُوْا
بُيُوْتًا غَيْرَ مَسْكُوْنَةٍ فِيْهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا
تُبْدُوْنَ وَمَا تَكْتُمُوْنَ ۞ قُلْ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ يَغُضُّوْا
مِنْ اَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوْا فُرُوْجَهُمْ ؕ ذٰلِكَ اَزْكٰى
لَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا يَصْنَعُوْنَ ۞ وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنٰتِ
يَغْضُضْنَ مِنْ اَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوْجَهُنَّ
وَلَا يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ اِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ
بِخُمُرِهِنَّ عَلٰى جُيُوْبِهِنَّ ۪ وَلَا يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ
اِلَّا لِبُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ اٰبَآئِهِنَّ اَوْ اٰبَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ اَوْ

બુયૂતિકુમ હ઼ત્તા તસ્તઅ-નિસૂ વ તુસલ્લિમૂ
ન લે લો (૪૮) ઔર ઉનકે સાકિનોં પર સલામ
અ઼લા અહ-લિહા ۶ ઝ઼ાલિકુમ ખ઼ૈરુલ્લકુમ
ન કર લો (૪૯) યે તુમ્હારે લિયે બેહતર હૈ
લ-અ઼લ્લકુમ ત-ઝ઼ક્કરૂન (૨૭) ફ-ઈલ્લમ
કે તુમ ધ્યાન કરો ફિર અગર
તજિદૂ ફીહા અ-હ઼-દન ફલા તદ-ખ઼ુલૂહા
ઉ-મેં કિસીકો ન પાઓ (૫૦) જબ ભી બે-માલિકોંકી
હ઼ત્તા યુઅ-ઝ઼-ન લકુમ ج વ ઈન કી઼-લ
ઈજાઝતકે ઉનમેં ન જાઓ (૫૧) ઔર અગર તુમસે કહા જાએ વાપસ
લકુમુર્જિઊ઼ ફર્જિઊ઼ હુ-વ અઝકા લકુમ ۶ વલ્લાહુ
જાવ તો વાપસ (૫૨) હો યે તુમ્હારે લિયે બહોત સુથરા હૈ
બિમા તઅ઼-મલૂ-ન અ઼લીમ (૨૮) લૈ-સ અ઼લૈકુમ
અલ્લાહ તુમ્હારે કામોંકો જાનતા હૈ ઉસમેં તુમ પર કુછ

જુનાહુન અન તદ-ખ઼ુલુ બુયૂતન ગ઼ૈ-ર મસ્કૂનતિન ફીહા મતાઉ઼લ્લકુમ ۶ વલ્લાહુ
ગુનાહ નહી કે ઉન ઘરોંમે જાઓ જો ખાસ કિસીકી સકૂનતકે નહી (૫૩) ઔર ઉનકે બરતનેકા તુમ્હેં ઈખ્તિયાર હૈ
મં ૪ યઅ઼-લમુ મા તુબ્દૂ-ન વમા તક્તમૂન (૨૯) કુલ લિલ-મુઅ-મિની-ન
ઔર અલ્લાહ જાનતા હૈ જો તુમ ઝાહિર કરતે હો ઔર જો તુમ છુપાતે હો મુસલમાન મર્દોંકો હુકમ દો
યગુદ઼-દુ મિન અબ્સ઼ારિહિમ વ યહ઼-ફ઼ઝ઼ૂ ફુરૂ-જહુમ ۶ ઝ઼ાલિ-ક અઝ-કા લહુમ ۶
અપની નિગાહેં કુછ નીચી રખેં (૫૪) ઔર અપની શર્મગાહોંકી હિફાઝત કરેં (૫૫) યે ઉનકે લિયે
ઈન્નલ્લાહ ખ઼બીરુમ-બિમા યસ઼-નઊ઼ન (૩૦) વ કુલ્લિલ-મુઅ-મિનાતિ યગ્દુદ઼-ન
બહોત સુથરા હૈ બેશક અલ્લાહકો ઉનકે કામોંકી ખબર હૈ ઔર મુસલમાન ઔરતોંકો હુકમ દો
મિન અબ્સ઼ારિહિન્ન વ યહ઼-ફ઼ઝ઼-ન ફુરૂજહુન્ન વલા યુબ્દી-ન
અપની નિગાહેં કુછ નીચી રખેં (૫૬) ઔર અપની પારસાઈકી હિફાઝત કરેં ઔર અપના બનાવ ન
ઝી-ન-તહુન્ન ઈલ્લા મા ઝ઼-હ-ર મિન્હા વલ-યદ઼-રિબ-ન બિખ઼ુમુરિ-હિન્ન
દિખાએં (૫૭) મગર જિત્ના ખુદ હી ઝાહિર હૈ ઔર દુપટ્ટે અપને ગિરેબાનોં પર ડાલે રહેં ઔર અપના
અ઼લા જુયૂબિહિન્ન ص વલા યુબ્દી-ન ઝી-ન-તહુન્ન ઈલ્લા લિબુઊ઼લતિ-હિન્ન
સિંગાર ઝાહિર ન કરેં મગર અપને શૌહરોં પર યા અપને બાપ (૫૮)
ઔ આબાઁઈહિન્ન ઔ આબાઁઈ બુઊ઼લતિ-હિન્ન ઔ
યા શૌહરોંકે બાપ (૫૯) યા અપને બેટે (૬૦) યા શૌહરોંકે બેટે (૬૧) યા

રસૂલ આ ચુકે હૈં ઔર ખુદાકી કિતાબે નાઝિલ હો ચુકી હૈં. (૧૧૦) ઔર હુઝૂરકી ઉમ્ર શરીફકે જુમ્લા અહવાલકો ન દેખા ઔર આપકે નસબે આલી ઔર સિદકો અમાનત ઔર વફૂરે અકલ વ હુસ્ને અખ્લાક ઔર કમાલે હિલમ ઔર વફાઓ કરમો મુરવ્વત વગૈરા પાકીઝા અખ્લાક વ મુહાસિને સિફાત ઔર બગૈર કિસીસે સીખે આપકે ઈલ્મમેં કામિલ ઔર તમામ જહાનસે આ'લમ ઔર ફાઈક હોનેકો ન જાના, કયા ઐસા હૈ? (૧૧૧) હકીકતમેં યે બાતતો નહી બલ્કે વો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઅલા અલૈહિ વસલ્લમકો ઔર આપકે અવસાફ વ કમાલાતકો ખૂબ જાનતે હૈં ઔર આપકી બરગુઝીદા સિફાત શોહરાએ આફાક હૈં (૧૧૨) યે ભી સરાસર ગલત ઔર બાતિલ હૈ કયુંકે વો જાનતે હૈં કે આપ જૈસા દાના ઔર કામિલુલ અકલ શખ્સ ઉનકે દેખનેમેં નહી આયા

أَبْنَآئِهِنَّ أَوْ أَبْنَآءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ
بَنِىٓ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِىٓ أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَآئِهِنَّ أَوْ مَا
مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِى الْإِرْبَةِ
مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ
النِّسَآءِ ۖ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن
زِينَتِهِنَّ ۚ وَتُوبُوٓا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُونَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝ وَأَنكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنكُمْ وَالصَّالِحِينَ
مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَآئِكُمْ ۚ إِن يَكُونُوا فُقَرَآءَ يُغْنِهِمُ
اللَّهُ مِن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝ وَلْيَسْتَعْفِفِ
الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِن
فَضْلِهِ ۗ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ
أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا ۖ وَآتُوهُم
مِّن مَّالِ اللَّهِ الَّذِىٓ آتَاكُمْ ۚ وَلَا تُكْرِهُوا فَتَيَاتِكُمْ

منزل ٤

અબ્નાઈ-હિન્ન ઓ અબ્નાઈ બુઊલતિ-હિન્ન
અપને ભાઈ યા અપને ભતીજે યા અપને ભાન્જે (૬૨)
ઔ ઈખ્વાનિ હિન્ન ઔ બની ઈખ્વાનિહિન્ન
યા અપને દીનકી ઔરતે યા અપની કનીઝે જો અપને હાથકી મિલ્ક હોં
ઔ બની અ-ખ-વાતિહિન્ન ઔ નિસાઈહિન્ન
(૬૩) યા નૌકર બશર્તે કેયા શેહવતવાલે મર્દ ન હોં (૬૪)
ઔ મા મ-લ-કત ઐમાનુ-હુન્ન અવિત્તાબિઈ-ન
યા વોહ બચ્ચે જિન્હેં ઔરતોંકી શર્મકી ચીઝોંકી
ગૈ-રિ ઉલિલઈર્બતિ મિનર્રિજાલિ
ખબર નહીં (૬૫) ઔર ઝમીન પર પાંવ ઝોરસે ન
અવિત્-તિ્ફ-લિલ્લઝી-ન લમ યઝ્-હરૂ
રખેં કે જાના જાએ ઉનકા
અલા ઔરાતિન્નિસાઈ ~ વલા યદ્-રિબ-ન
છુપા હુવા સિંગાર (૬૬) ઔર અલ્લાહકી તરફ તૌબા કરો

બિ-અર્જુલિ-હિન્ન લિયુઅ-લ-મ મા યુખ્ફી-ન મિન ઝીનતિહિન્ન ~ વ
અય મુસલમાનો સબકે સબ ઈસ ઉમ્મીદ પર કે તુમ ફલાહ પાઓ ઔર
તૂબૂ ઈલલ્લાહિ જમીઅન અય્યુહલ-મુઅ-મિનૂ-ન લ-અલ્લકુમ તુફ-લિહૂન (૩૧) મં ૪
નિકાહ કરો અપનોંમેં ઉનકા જો બે-નિકાહ હોં (૬૭) ઔર અપને લાઈક બંદોં
વ અન્કિહુલ-અયામા મિન્કુમ વસ્સાલિહી-ન મિન ઈબાદિકુમ વ ઈમાઈકુમ
ઔર કનીઝોંકા અગર વોહ ફકીર હોં તો અલ્લાહ ઉન્હેં ગની કર દેગા અપને ફઝલકે
ઈય્યકૂનૂ ફુ-ક-રા-અ યુગ્નિહિમુલ્લાહુ મિન ફદ્-લિહ ~ વલ્લાહુ વાસિઉન
સબબ (૬૮) ઔર અલ્લાહ વુસ્અતવાલા ઈલ્મવાલા હૈ ઔર ચાહિયે કે બચે
અલીમ (૩૨) વલ્યસ્તઅ-ફિ ફિલ્લઝી-ન લા યજિદૂ-ન નિકાહન હત્તા યુગ્નિ-ય-
રહેં (૬૯) વોહ જો નિકાહકા મકદૂર નહીં રખતે (૭૦) યહાં તક કે અલ્લાહ મકદૂરવાલા કર દે
હુમુલ્લાહુ મિન ફદ્-લિહ ~ વલ્લઝી-ન યબ્તગૂનલ કિતા-બ મિમ્મા
અપને ફઝલસે (૭૧) ઔર તુમ્હારે હાથકી મિલ્ક બાંદી ગુલામોં મેંસે જો યે ચાહેં કે કુછ
મ-લ-કત ઐમાનુકુમ ફકાતિબૂહુમ ઈન અલિમ્તુમ ફીહિમ ખૈરંવ- ~ વ આતૂહુમ
માલ કમાનેકી શર્ત પર ઉન્હેં આઝાદી લિખ દો તો લિખ દો (૭૨) અગર ઉનમેં કુછ ભલાઈ જાનો (૭૩) ઔર ઈસ
મિમ્માલિલ્લા- હિલ્લઝી- આતાકુમ ~ વલા તુક-રિહૂ ફ-ત-યાતિકુમ
પર ઉનકી મદદ કરો અલ્લાહકે માલસે જો તુમકો દિયા (૭૪) ઔર મજબૂર ન કરો અપની કનીઝોંકો

(૧૧૩) યા'ની કુર્આનેકરીમ જો તૌહીદે ઈલાહી વ અહકામે દીન પર મુશ્તમિલ હૈ. (૧૧૪) કયૂંકે ઈસમેં ઉનકેખ્વાહિશાતે નફસાનિયહકી મુખાલિફત હૈ ઈસલિયે વો રસૂલ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઔર ઉનકે સિફાતો કમાલાતકો જાનનેકે બાવજૂદ હકકી મુખાલિફત કરતે હૈં, અકસર કી કૈદસે સાબિત હોતા હૈ કે યે હાલ ઉમેં બેશતર લોગોંકા હૈ. ચુનાંચે બાઝ ઉનમેં એસે ભી થે જો આપકો હક પર જાનતે થે ઔર હક ઉન્હેં બુરા ભી નહીં લગતા થા, લેકિન વો અપની કૌમકી મુવાફિકત યા ઉનકે તઅન વ તશનીઅકે ખૌફસે ઈમા ન લાએ જૈસાકે અબૂ તાલિબ. (૧૧૫) યા'ની કુર્આન શરીફ. (૧૧૬) ઈસ તરહ કે ઉસમેં વો મઝામીન મઝકૂર હોતે જિનકી કુફ્ફાર ખ્વાહિશ કરતે હૈં, જૈસે કે ચંદ ખુદા હોના ઔર ખુદાકે બેટે ઔર બેટિયાં હોના વગૈરા

عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِّتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيٰوةِ
الدُّنْيَا ۚ وَمَن يُكْرِههُّنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِن بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ وَلَقَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُّبَيِّنَاتٍ
وَمَثَلًا مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً
لِّلْمُتَّقِينَ ۝ اللَّهُ نُورُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ مَثَلُ
نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۖ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ ۖ
الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ
زَيْتُونَةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ
لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۚ نُّورٌ عَلَىٰ نُورٍ ۗ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن
يَشَاءُ ۚ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝ فِي بُيُوتٍ أَذِنَ اللَّهُ أَن تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ
فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ
رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ اللَّهِ

અ-લલબિગ઼ા-ઈ ઈન અ-રદ-ન ત-હ઼સ્સુનલ
બદકારી પર જબકે વોહ બચના ચાહેં તાકે
લિ-તબ્તગૂ અ-ર-દ઼લ હ઼યાતિદ-દુન્યા ૭ વ
તુમ દુન્યવી જિંદગીકા કુછ માલ ચાહો (૭૫) ઔર જો ઉન્હેં મજબૂર
મંય્યુક-રિહ હુન્ન ફ-ઈન્નલ્લા-હ મિમ- બઅ-દિ
કરેગા તો બેશક અલ્લાહ બાદ ઉસકે કે વોહ મજબૂરી કી
ઈક-રાહિહિન્ન ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૩૩) વ લ-ક઼દ
કી હાલતમેં રહેં બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ (૭૬) ઔર બેશક
અન્ઝલ્ના ઈલૈકુમ આયાતિમ મુબય્યિનાતિંવ્વ
હમને ઉતારી તુમ્હારી તરફ રૌશન આયતેં (૭૭) ઔર
મ-સ઼-લમ-મિનલ્લઝ઼ી-ન ખ઼લૌ મિન ક઼બ્લિકુમ
કુછ ઉન લોગોંકા બયાન જો તુમસે પેહલે હો ગુઝરે
વ મૌઈ઼-ઝ઼-તલ-લિલ્મુત્તક઼ીન૯૦ (૩૪) અલ્લાહુ
ઔર ડરવાલોંકે લિયે નસીહત અલ્લાહ
નૂરુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼ ૭ મ-સ઼લુ નૂરિહી કમિશ્કાતિન ફીહા મિસ્બાહ઼
નૂર હૈ (૮૭) આસ્માનોં ઔર ઝમીનકા ઉસકે નૂરકી (૭૯) મિસાલ ઐસી જૈસે એક તાક કે ઉસમેં ચરાગ હૈ
અલ્મિસ્બાહુ ફી ઝુજાજહ અઝ-ઝુજાજતુ ક-અન્નહા કૌકબુન દુર્રિય્યુંય્યૂક઼દુ
વોહ ચરાગ એક ફાનૂસમેં હૈ વોહ ફાનૂસ ગોયા એક સિતારા હૈ મોતી-સા ચમકતા
મિન શ-જ-રતિમ-મુબા-ર-કતિન ઝૈતૂનતિલ્લા શર્ક઼િય્યતિંવ વલા ગ઼ર્બિય્યતિંય્-યકાદુ
રૌશન હોતા હૈ બરકતવાલે પેળ ઝૈતૂનસે (૮૦) જો ન પૂરબકા ન પચ્છિમકા (૮૧) કરીબ હૈ કે
ઝૈતુહા યુદ઼ીઉ વલૌ લમ તમ્સસ્હુ નાર ૭ નૂરુન અ઼લા નૂર ૭ યહ-દિલ્લાહુ
ઉસકા તેલ (૮૨) ભળક ઉઠ્ઠે અગર-ચે ઉસે આગ ન છૂએ નૂર પર નૂર હૈ (૮૩) અલ્લાહ અપને
લિનૂરિહી મંય્યશાઅ ૭ વ યદ઼-રિબુલ્લાહુલ-અમ્સા-લ લિન્નાસ ૭ વલ્લાહુ બિકુલ્લિ
નૂરકી રાહ બતાતા હૈ જિસે ચાહતા હૈ ઔર અલ્લાહ મિસાલેં બયાન ફરમાતા હૈ લોગોંકે લિયે ઔર અલ્લાહ
શૈઈન અ઼લીમ ૭ (૩૫) ફી બુયૂતિન અઝ઼િનલ્લાહુ અન્તુર્ફ-અ વ યુઝ઼ક-ર
સબ-કુછ જાનતા હૈ ઉન ઘરોંમેં જિન્હેં બુલન્દ કરનેકા અલ્લાહને હુકમ દિયા હૈ (૮૪) ઔર ઉનમેં
ફીહસ્મુહૂ યુસબ્બિહુ લહૂ ફીહા બિલ્ગુદુવ્વિ વલ્આસ઼ાલ(૩૬) રિજાલુંલ્લા
ઉસકા નામ લિયા જાતા હૈં અલ્લાહ કી તસ્બીહ કરતે હૈં ઉનમેં સુબ્હો-શામ (૮૫) વોહ મર્દ જિન્હેં
તુલ્હી હિમ તિજા-ર-તુંવ વલા બૈઉ઼ન અ઼ન ઝિ઼ક-રિલ્લાહિ વ
ગાફિલ નહીં કરતા કોઈ સૌદા ઔર ન ખરીદો-ફરોખ્ત અલ્લાહકી યાદ (૮૬) ઔર

૯૦

મં ૪

કુફિયાત (૧૧૭) ઔર તમામ આલમકા નિઝામ દરહમ બરહમ હો જાતા. (૧૧૮) યા'ની કુર્આનેપાક. (૧૧૯) ઉન્હેં હિદાયત કરને ઔર હક બતાને પર ઐસા તો નહી ઔર વો કયા હૈં ઔર આપકો કયા દે સકતે હૈં તુમ અગર અજર ચાહો (૧૨૦) ઔર ઉસકા ફઝલ આપ પર અઝીમ ઔર જો જો ને'મતે ઉસને આપકો અતા ફરમાઈ વો બહુત કસીર ઔર આ'લા તો આપકો ઉનકી કયા પરવાહ, ફિર જબ વો આપકે કમાલાતો અવસાફસે વાકિફ ભી હૈં કુર્આનેપાકકા એ'જાઝ ભી ઉનકી નિગાહોંકે સામને હૈ ઔર આપ ઉનસે હિદાયત વ ઈર્શાદકા કોઈ અજર વ એવઝ ભી તલબ નહી ફરમાતે તો અબ ઉન્હેં ઈમાન લાનેમેં કયા ઉઝર રહા (૧૨૧) તો ઉન પર લાઝિમ હૈ કે આપકી દા'વત કુબૂલ કરેં ઔર ઈસ્લામમેં દાખિલ હોં (૧૨૨) યા'ની દીને હકસે (૧૨૩) ફકત

وَإِقَامِ الصَّلٰوةِ وَإِيْتَآءِ الزَّكٰوةِ يَخَافُوْنَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ
فِيْهِ الْقُلُوْبُ وَالْأَبْصَارُ ۝ لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ أَحْسَنَ مَا
عَمِلُوْا وَيَزِيْدَهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ۗ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ
يَّشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا أَعْمَالُهُمْ
كَسَرَابٍ بِقِيْعَةٍ يَّحْسَبُهُ الظَّمْاٰنُ مَآءً ۗ حَتّٰٓى إِذَا جَآءَهٗ
لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَّوَجَدَ اللّٰهَ عِنْدَهٗ فَوَفّٰىهُ حِسَابَهٗ ۗ
وَاللّٰهُ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ۝ أَوْ كَظُلُمٰتٍ فِيْ بَحْرٍ لُّجِّيٍّ
يَّغْشٰىهُ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهٖ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهٖ سَحَابٌ ۗ
ظُلُمٰتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ ۗ إِذَآ أَخْرَجَ يَدَهٗ لَمْ
يَكَدْ يَرٰىهَا ۗ وَمَنْ لَّمْ يَجْعَلِ اللّٰهُ لَهٗ نُوْرًا فَمَا لَهٗ
مِنْ نُّوْرٍ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ يُسَبِّحُ لَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ
وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صٰٓفّٰتٍ ۗ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهٗ وَ
تَسْبِيْحَهٗ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَفْعَلُوْنَ ۝ وَلِلّٰهِ مُلْكُ

ઈક઼ામિસ્સ઼લાતિ વ ઈતાઈઝ- ઝકાતિ ૐ યખ઼ાફૂ-ન
નમાઝ બરપા રખને (૮૭) ઔર ઝકાત દેનેસે (૮૮) ડરતે હૈં ઉસ
યૌમન ત-ત-ક઼લ્લબુ ફીહિલ્કુલૂબુ વલ્અબ્સ઼ારુ
દિનસે જિસમેં ઉલટ જાએંગે દિલ ઔર આંખેં (૮૯)
(૩૭) લિયજ્- ઝિ-ય-હુમુલ્લાહુ અહ્-સ-ન મા
તાકે અલ્લાહ ઉન્હેં બદલા દે ઉનકે સબસે
અ઼મિલૂ વ યઝીદહુમ મિન ફ઼દ્-લિહ ॰ વલ્લાહુ
બેહતર કામ કા ઔર અપને ફઝલસે ઉન્હેં ઈન્આમ
યર-ઝુક઼ુ મંય્યશાઉ બિગ઼ૈરિ હ઼િસાબ (૩૮)
ઝયાદા દે ઔર અલ્લાહ રોઝી દેતા હૈ જિસે ચાહે બેગિન્તી
વલ્લઝી-ન ક-ફરૂ અઅ્-માલુહુમ ક-સરાબિમ
ઔર જો કાફિર હુએ ઉનકે કામ ઐસે હૈં
બિક઼ીઅ઼તિંય યહ્-સબુહુઝ઼ ઝ઼મ-આનુ માઆ
જૈસે ધૂપમેં ચમકતા રેતા કિસી જંગલમેં કે પ્યાસા
હ઼ત્તા ઈઝ઼ા જા-અહૂ લમ યજિદહુ શૈઅંવ-વ વ-જ-દલ્લા-હ ઈ઼ન્દહૂ ફ-વફ-ફાહુ
ઉસે પાની સમઝે યહાં તક કે જબ ઉસકે પાસ આયા તો ઉસે કુછ ન પાયા (૯૦) ઔર અલ્લાહકો અપને કરીબ પાયા તો ઉસને
હ઼િસાબહ ॰ વલ્લાહુ સરીઉ઼લ હ઼િસાબ ॰ (૩૯) ઔ ક-ઝુલુમાતિન ફી
ઉસકા હિસાબ પૂરા ભર દિયા ઔર અલ્લાહ જલ્દ હિસાબ કર લેતા હૈ (૯૧) યા જૈસે અન્ધેરિયાં કિસી
બહ્-રિલ- લુજ-જિય્યિંય્યગ઼શાહુ મૌજુમ-મિન ફૌક઼િહી મૌજુમ્મિન
કુન્ડે દરિયામેં (૯૨) ઉસકે ઉપર મૌજ મૌજકે ઉપર ઔર મૌજ ઉસકે
ફૌક઼િહી સહ઼ાબ ॰ ઝ઼ુલુમાતુમ બઅ઼્-દુહા ફૌ-ક઼ બઅ઼્-દ઼ ॰ ઈઝ઼ા અખ઼્ર-જ ય-દહૂ
ઉપર બાદલ અન્ધેરે હૈં એક પર એક (૯૩) જબ અપના હાથ નિકાલે
લમ ય-કદ યરાહા ॰ વ મલ્લમ યજ-અ઼લિલ્લાહુ લહૂ નૂરન ફમા
તો સૂઝાઈ દેતા માલૂમ ન હો (૯૪) ઔર જિસે અલ્લાહ નૂર ન દે ઉસકે લિયે
લહૂ મિન્નૂર ૐ (૪૦) અ-લમ ત-ર અન્નલ્લા-હ યુસબ્બિહુ લહૂ મન
કહીં નૂર નહીં (૯૫) કયા તુમને ન દેખા કે અલ્લાહકી તસ્બીહ કરતે હૈં જો
ફ઼િસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼િ વત્તૈરુ સ઼ૉફ-ફાત ॰ કુલ્લુન ક઼દ અ઼લિ-મ સ઼લાતહૂ વ
કોઈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હૈં ઔર પરિન્દે (૯૬) પર ફૈલાએ સબને જાન રખી હૈ અપની નમાઝ ઔર
તસ્બી-હહૂ ॰ વલ્લાહુ અ઼લીમુમ-બિમા યફ-અ઼લૂન (૪૧) વ લિલ્લાહિ મુલ્કુસ
અપની તસ્બીહ ઔર અલ્લાહ ઉનકે કામોંકો જાન્તા હૈ ઔર અલ્લાહ હી કે લિયે હૈ સલ્તનત

સાલા કહતસાલીકી. (૧૨૪) યા'ની અપને કુફ્રો ઈનાદ ઔર સરકશીકી તરફ લૌટ જાએંગે ઔર યે તમલ્લુક (ખુશામદ) વ ચાપલૂસી જાતી રહેગી ઔર સૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઔર મોમિનીનકી અદાવત ઔર તકબ્બુર જો ઉનકા પહેલા તરીકા થા વહી ઈખ્તિયાર કરેંગે. શાને નુઝૂલ : જબ કુરૈશ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી દુઆસે સાત બરસકે કેહતમેં મુબ્તિલા હુએ ઔર હાલત બહોત અબ્તર હો ગઈ તો અબૂ સુફિયાન ઉનકી તરફસે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ ઔર અર્ઝ કિયાકે, કયા આપ અપને ખયાલમેં રહમતુલલિલ આલમીન બનાકર નહીં ભેજે ગએ ? સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા, બેશક અબૂસુફિયાનને

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ۝ اَلَمْ تَرَ
اَنَّ اللّٰهَ يُزْجِيْ سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهٗ ثُمَّ يَجْعَلُهٗ
رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلٰلِهٖ ۚ وَيُنَزِّلُ مِنَ
السَّمَآءِ مِنْ جِبَالٍ فِيْهَا مِنْۢ بَرَدٍ فَيُصِيْبُ بِهٖ
مَنْ يَّشَآءُ وَيَصْرِفُهٗ عَنْ مَّنْ يَّشَآءُ ۗ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهٖ
يَذْهَبُ بِالْاَبْصَارِ ۝ يُقَلِّبُ اللّٰهُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ۗ
اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّاُولِى الْاَبْصَارِ ۝ وَاللّٰهُ
خَلَقَ كُلَّ دَآبَّةٍ مِّنْ مَّآءٍ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِيْ عَلٰى
بَطْنِهٖ ۚ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِيْ عَلٰى رِجْلَيْنِ ۚ وَمِنْهُمْ
مَّنْ يَّمْشِيْ عَلٰٓى اَرْبَعٍ ۗ يَخْلُقُ اللّٰهُ مَا يَشَآءُ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ لَقَدْ اَنْزَلْنَآ اٰيٰتٍ مُّبَيِّنٰتٍ ۗ وَاللّٰهُ
يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝ وَيَقُوْلُوْنَ
اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُوْلِ وَاَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَرِيْقٌ

સમાવાતિ વલઅર્દ ج વ ઈલલ્લાહિલ-મસીર
આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી ઔર અલ્લાહ હી કી તરફ ફિર જાના
(૪૨) અ-લમ ત-ર અન્નલ્લા-હ યુઝ-જી
કયા તૂને ન દેખા કે અલ્લાહ નર્મ-નર્મ ચલાતા હૈ
સહાબન સુમ્મ યુઅલ્લિફુ બૈનહૂ સુમ્મ
બાદલકો (૯૭) ફિર ઉન્હેં આપસમેં મિલાતા હૈ (૯૮) ફિર
યજ-અલુહૂ રુકામન ફ-ત-રલ વદ-ક્
ઉન્હેં તહ પર તહ દેતા હૈ તો તૂ દેખે કે ઉસકે
યખ્-રુજુ મિન ખિલાલિહ ج વયુનઝ-ઝિલુ
બીચમેંસે મેંહ નિકલતા હૈ ઔર ઉતારતા હૈ
મિનસ્સમાઈ મિન જિબાલિન ફીહા મિમ-બ-રદિન
આસ્માનસે ઉસમેં જો બર્ફકે પહાળ હૈં ઉનમેંસે કુછ ઓલે (૯૯) ફિર
ફયુસીબુ બિહી મંય્યશાઉ વ યસ્રિફુહૂ
ડાલતા હૈ ઉન્હેં જિસ પર ચાહે (૧૦૦) ઔર ફેર દેતા હૈ

અમ-મંય્યશાઅ ط યકાદુ સના બર્કિહી યઝ્-હબુ બિલ્અબ્સાર ط (૪૩)
ઉન્હેં જિસસે ચાહે (૧૦૧) કરીબ હૈ કે ઉસકી બિજલીકી ચમક આંખ લે જાએ (૧૦૨)
મં ૪ યુકલ્લિબુલ્લાહુલ્લૈ-લ વન્નહાર ط ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લ-ઈબ-ર-તલ લિઉલિલ-અબ્સાર
અલ્લાહ બદલી કરતા હૈ રાત ઔર દિનકી (૧૦૩) બેશક ઉસમેં સમઝનેકા મકામ હૈ નિગાહવાલોંકો
(૪૪) વલ્લાહુ ખ-લ-ક કુલ્લ દાબ્બતિમ-મિમ્માઈઅ ج ફમિન્હુમ મંય્યમ્શી
ઔર અલ્લાહને ઝમીન પર હર ચલનેવાલા પાનીસે બનાયા (૧૦૪) તો ઉનમેં કોઈ અપને પેટ
અલા બત્નિહ ج વમિન્હુમ મંય્યમ્શી અલા રિજ-લૈન ج વમિન્હુમ મંય્યમ્શી
પર ચલતા હૈ (૧૦૫) ઔર ઉનમેં કોઈ દો પાંવ પર ચલતા હૈ (૧૦૬) ઔર ઉનમેં કોઈ ચાર પાંવ પર
અલા અર-બઅ ط યખ્-લુકુલ્લા-હુ મા યશાઅ ط ઈન્નલ્લા-હ અલા
ચલતા હૈ (૧૦૭) અલ્લાહ બનાતા હૈ જો ચાહે બેશક અલ્લાહ
કુલ્લિ શૈઈન કદીર (૪૫) લ-કદ અન્ઝલ્નાઁ આયાતિમ મુબય્યિનાત ط વલ્લાહુ યહદી
સબ કુછ કર સકતા હૈ બેશક હમને ઉતારી સાફ બયાન કરનેવાલી આયતેં (૧૦૮) ઔર અલ્લાહ જિસે
મંય્યશાઉ ઈલા સિરાતિમ મુસ્તકીમ (૪૬) વ-યકૂલૂ-ન આમન્ના
ચાહે સીધી રાહ દિખાએ (૧૦૯) ઔર કેહતે હૈં હમ ઈમાન લાએ
બિલ્લાહિ વબિર્રસૂલિ વ અ-તઅ-ના સુમ્મ ય-ત-વલ્લા ફરીકુમ
અલ્લાહ ઔર રસૂલ પર ઔર હુકમ માના ફિર કુછ ઉનમેંકે

કહા કે, બળોંકો તો આપને બદરમેં તહેતેગ કર દિયા, ઔલાદ જો રહી વો આપકી બદદુઆ સે ઈસ હાલતકો પહૂંચી કે મુસીબતો કેહતમેં મુબ્તેલા હૂઈ, ફાકોંસે તંગ આ ગઈ, લોગ ભૂકકી બેતાબીસે હડ્ડિયાં ચાબ ગએ, મુરદાર તક ખા ગએ, મૈં આપકો અલ્લાહકી કસમ દેતા હૂં ઔર કરાબતકી, આપ અલ્લાહસે દુઆ કીજિયે કે હમસે ઈસ કેહતકો દૂર ફરમાએ, હુઝુરને દુઆ કી ઉન્હોંને ઈસ બલાસે રિહાઈ પાઈ. ઈસ વાકેઆકે મુતઅલ્લિક યે આયતેં નાઝિલ હૂઈ. (૧૨૫) કેહતસાલીકે યા કત્લકે. (૧૨૬) બલ્કે અપને તમર્રુદ વ સરકશી પર હૈં. (૧૨૭) ઈસ અઝાબસે યા કેહતસાલી મુરાદ હૈ. જૈસેકે રિવાયત મઝકૂર શાને નુઝૂલકા મુકતઝા હૈ યા રોઝે બદરકા કત્લ યે ઉસ કૌલકી બિના પર હૈ કે વાકેઅએ કેહત વાકેઅએ બદરસે પહલે હુવા ઔર બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા

مِنْهُم مِّنۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ۚ وَمَآ أُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ۝ وَ
إِذَا دُعُوٓا إِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا
فَرِيقٌ مِّنْهُم مُّعْرِضُونَ ۝ وَإِن يَكُن لَّهُمُ الْحَقُّ
يَأْتُوٓا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ۝ أَفِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمِ
ارْتَابُوٓا أَمْ يَخَافُونَ أَن يَحِيفَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ ۚ
بَلْ أُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُونَ ۝ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ
الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوٓا إِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن
يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ وَأُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝
وَمَن يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللّٰهَ وَيَتَّقْهِ فَأُولٰٓئِكَ
هُمُ الْفَآئِزُونَ ۝ وَأَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ
لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ ۖ قُل لَّا تُقْسِمُوا ۖ طَاعَةٌ
مَّعْرُوفَةٌ ۚ إِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝ قُلْ
أَطِيعُوا اللّٰهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا

منزل ٤

મિન્હુમ મિમ્બઅ્-દિ ઝ઼ાલિક ᵇ વમા ઉલાૅઇ-ક
ઉસકે બાદ ફિર જાતે હૈં (૧૧૦) ઔર વોહ
બિલ- મુઅ-મિનીન (૪૭) વ ઈઝ઼ા દુઊ઼
મુસલમાન નહીં (૧૧૧) ઔર જબ બુલાએ જાએં
ઈલલ્લાહિ વ રસૂલિહી લિ-યહ્-કુ-મ બૈનહુમ
અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકી તરફ કે રસૂલ ઉનમેં ફૈસલા
ઈઝ઼ા ફરીકુમ-મિન્હુમ મુઅ્-રિદ્દૂન (૪૮)
ફરમાએ તો જભી ઉનકા એક ફરીક મુંહ ફેર જાતા હૈ
વ ઈય્યકુલ-લહુમુલ-હક્કુ યઅ-તૂ ઈલૈહિ
ઔર અગર ઉનકી ડિગ્રી હો તો ઉસકી તરફ આએં
મુઝ઼ઈ્નીન (૪૯) અફી કુલૂબિહિમ મ-ર-દ્દુન
માનતે હુએ (૧૧૨) કયા ઉનકે દિલોંમેં બીમારી હૈ (૧૧૩) યા
અમિર્તાબૂ અમ યખ઼ાફૂ-ન અંય્યહીફલ્લાહુ
શક રખતે હૈં (૧૧૪) યા યે ડરતે હૈં કે અલ્લાહ

અ્લૈહિમ વ રસૂલુહ ᵇ બલ ઉલાૅઇ-ક હુમુઝ઼-ઝ઼ાલિમૂન ع ★ (૫૦)
વ રસૂલ ઉન પર ઝુલમ કરેંગે (૧૧૫) બલ્કે વોહ ખુદહી ઝાલિમ હૈં
ઈન્નમા કા-ન કૌલલ-મુઅ-મિની-ન ઈઝ઼ા દુઊ઼ ઈલલ્લાહિ વ રસૂલિહી
મુસલમાનોંકી બાત તો યેહી હૈ (૧૧૬) જબ અલ્લાહ ઔર રસૂલકી તરફ
લિ-યહ્-કુ-મ બૈનહુમ અંય્યકૂલૂ સમિઅ્-ના વ અ-તઅ્-ના ᵇ વ ઉલાૅઇ-ક હુમુલ
બુલાએ જાએં કે રસૂલ ઉનમેં ફૈસ્લા ફરમાએ તો અર્ઝ કરેં હમને સુના ઔર હુકમ માના ઔર યેહી લોગ
મુફ-લિહૂન (૫૧) વ મંય્યુતિઈલ્લા-હ વ રસૂ-લહૂ વ યખ્શલ્લા-હ વ
મુરાદકો પહુંચે ઔર જો હુકમ માને અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકા ઔર અલ્લાહસે ડરે ઔર
યત્તક્-હિ ફઉલાૅઇ-ક હુમુલ ફાઇઝૂન (૫૨) વ અક્-સમૂ બિલ્લાહિ
પરહેઝગારી કરે તો યેહી લોગ કામયાબ હૈં ઔર ઉન્હોંને (૧૧૭) અલ્લાહકી કસમ
જહ-દ ઐમાનિહિમ લ-ઈન અ-મર્તહુમ લ-યખ઼્રુજુન્ન ᵇ કુલ લા તુક્-સિમૂ
ખાઇ અપને હલ્કમેં હદકી કોશિશસે કે અગર તુમ ઉન્હેં હુકમ દોગે તો વોહ ઝરૂર જિહાદ કો નિકલેંગે
તા-અ્તુમ મઅ્-રૂફહ ᵇ ઈન્નલ્લા-હ ખ઼બીરુમ-બિમા તઅ્-મલૂન (૫૩)
તુમ ફરમા ઓ કસમેં ન ખાવ (૧૧૮) મુવાફિકે શરઅ હુકમ બરદારી ચાહિયે અલ્લાહ જાનતા હૈ જો તુમ કરતે હો (૧૧૯)
કુલ અતીઉ઼લ્લા-હ વ અતીઉ઼ર્રસૂ-લ ᵇ ફ-ઈન ત-વલ્લૌ ફ-ઈન્નમા
તુમ ફરમાઓ હુકમ માનો અલ્લાહકા ઔર હુકમ માનો રસૂલકા (૧૨૦) ફિર અગર તુમ

પોના મંઝિલ ૪

કે ઈસ સખ્ત અઝાબસે મૌત મુરાદ હૈ. બા'ઝને કહા કે કયામત. (૧૨૮) તાકે સુનો ઔર દેખો ઔર સમઝો ઔર દીની ઔર દુન્યવી મુનાફેઅ હાસિલ કરો. (૧૨૯) કે તુમને ઉન ને'મતોંકી કદર ન જાની ઔર ઉનસે ફાએદા ન ઉઠાયા ઔર કાનોં, આંખો ઔર દિલોંસે આયાતે ઈલાહિયાકે સુનને, દેખને, સમઝને ઔર મા'રેફતે ઈલાહી હાસિલ કરને ઔર મુન્ઈમે (ને'મત દેનેવાલા) હકીકીકા હક પહચાનકર શુક્ર ગુઝાર બનનેકા નફા ન ઉઠાયા. (૧૩૦) રોઝે કયામત. (૧૩૧) ઉનમેંસે હરએકકા દૂસરેકે બાદ આના ઔર તારીકી વ રૌશની ઔર ઝિયાદતી વ કમીમેં હરએકકા દૂસરેસે મુખ્તાલિફ હોના યે સબ ઉસકી કુદરતકે નિશાન હૈં. (૧૩૨) કે ઉનસે ઈબ્રત હાસિલ કરો ઔર ઉનમેં ખુદાકી કુદરતકા મુશાહેદા કરકે મરનેકે બાદ ઝિંદા કિયે જાનેકો તસ્લીમ કરો

عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَّا حُمِّلْتُمْ ۖ وَإِنْ تُطِيعُوهُ
تَهْتَدُوا ۚ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۝
وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ
وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا ۚ يَعْبُدُونَنِي لَا
يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا ۚ وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ
هُمُ الْفَاسِقُونَ ۝ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۝ لَا تَحْسَبَنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۚ وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ ۖ
وَلَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنْكُمُ
الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ
ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ۚ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ

અલૈહિ મા હુમ્મિ-લ વ અલૈકુમ મા હુમ્મિલ્તુમ.
મુંહ ફેરો (૧૨૧) તો રસૂલકે ઝિમ્મા વોહી હૈ જો ઉસ પર લાઝિમ કિયા ગયા
વ ઈન તુતીઊહુ તહ-તદૂ ۚ વમા અ-લર્રસૂલિ
(૧૨૨) ઔર તુમ પર વોહ હૈ જિસકા બોઝ તુમ પર રખા ગયા
ઈલ્લલ બલાગુલ - મુબીન (૫૪)
(૧૨૩) ઔર અગર રસૂલકી ફરમાં બરદારી કરોગે રાહ પાઓગે ઔર
વ-અ-દલ્લાહુલ્લઝી-ન આ-મનૂ મિન્કુમ વ
રસૂલકે ઝિમ્મા નહી મગર સાફ પહૂંચા દેના (૧૨૪) અલ્લાહને વાદા દિયા
અમિલુસ્સાલિહાતિ લ- યસ્તખ-લિફન્ન-હુમ
ઉનકો જો તુમમેંસે ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે (૧૨૫) કે ઝરૂર ઉન્હેં
ફિલ્અર્દિ ક-મસ્તખ-લ-ફલ- લઝી-ન મિન
ઝમીનમેં ખિલાફત દેગા (૧૨૬) જૈસી ઉનસે
કબ્લિહિમ ۖ વ લયુમક્કિનન્ન લહુમ
પેહલોંકો દી (૧૨૭) ઔર ઝરૂર ઉનકે લિયે જમા દેગા
દી-નહુમુલ્લઝિર-તદા લહુમ વ લયુબદ-દિલન્નહુમ મિમ્બઅ-દિ
ઉનકા વોહ દીન જો ઉનકે લિયે પસંદ ફરમાયા હૈ (૧૨૮) ઔર ઝરૂર ઉનકે અગલે
મં ૪ ખૌફિહિમ અમ્ના ۚ યઅ-બુદૂનની લા યુશ્રિકૂ-ન બી શૈઆ ۚ વ મન ક-ફ-ર
ખૌફકો અમનસે બદલ દેગા (૧૨૯) મેરી ઈબાદત કરેં મેરા શરીક કિસીકો ન ઠેહરાએં ઔર જો ઉસકે બાદ
બઅ-દ ઝાલિ-ક ફઉલાઈ-ક હુમુલ-ફાસિકૂન (૫૫) વ અકીમુસ્સલા-ત વ
નાશુક્રી કરે તો વોહી લોગ બેહુકમ હૈં ઔર નમાઝ બરપા રખો ઔર
આતુઝ-ઝકા-ત વ અતીઉર્રસૂ-લ લ-અલ્લકુમ તુર્હમૂન (૫૬) લા
ઝકાત દો ઔર રસૂલકી ફરમાં-બરદારી કરો ઈસ ઉમ્મીદ પર કે તુમ પર રહમ હો હરગિઝ
તહ-સબન્નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ મુઅ-જિઝી-ન ફિલ્અર્દ ۚ વ મઅ-વા-હુમુન્નારુ ۖ વ
૯ કાફિરોંકો ખયાલ ન કરના કે વોહ કહીં હમારે કાબૂસે નિકલ જાએં ઝમીનમેં ઔર
લ-બિઅ-સલ મસીર૨૯૦ (૫૭) યા અય્યુહલ્લઝી-ન આ-મનૂ લિ-યસ્તઅ-
ઉનકા ઠિકાના આગ હૈ ઔર ઝરૂર કયા હી બુરા અન્જામ અય ઈમાનવાલો ચાહિયે કે તુમસે
ઝિન કુમુલ્લઝી-ન મ-લ-કત્ત ઐમાનુકુમ વલ્લઝી-ન લમ યબ્લુગુલ હુલુ-મ મિન્કુમ
ઈઝન લેં તુમ્હારે હાથકે માલ ગુલામ (૧૩૦) ઔર વોહ જો તુમમેં અભી જવાનીકો ન પહૂંચે (૧૩૧)
સલા-સ મર્રાત ۚ મિન કબ્લિ સલાતિલ ફજ-રિ વહી-ન ત-દઊન
તીન વકત (૧૩૨) નમાઝે સુબ્હસે પેહલે (૧૩૩) ઔર જબ તુમ અપને કપળે

ઔર ઈમાન લાઓ. (૧૩૩) યા'ની ઉનસે પહલે કાફિર. (૧૩૪) જિનકી કુછ ભી હકીકત નહી, કુફ્ફારકે ઈસ મકોલેકા રદ ફરમાને ઔર ઉન પર હુજ્જત કાઈમ ફરમાનેકે લિયે અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે ઈર્શાદ ફરમાયા. (૧૩૫) ઉસકે ખાલિક વ માલિકકો તો બતાઓ. (૧૩૬) કયૂંકે બજુઝ ઉસકે કોઈ જવાબ હી નહી ઔર મુશ્રિકીન અલ્લાહ તઆલાકી ખાલિકિયતકે મુકર (ઈકરાર કરનેવાલે) ભી હૈં, જબ વો યે જવાબ દેં. (૧૩૭) કે જિસને ઝમીનકો ઔર ઉસકી કાએનાતકો ઈબ્તેદાઅન પૈદા કિયા વો ઝુરૂર મુર્દોકો ઝિંદા કરને પર કાદિર હૈ. (૧૩૮) ઉસકે ગૈરકો પૂજને ઔર શિર્ક કરનેસે ઔર ઉસકે મુર્દોકો ઝિંદા કરને પર કાદિર હોનેકા ઈન્કાર કરનેસે. (૧૩૯) ઔર હર ચીઝ પર હકીકી કુદરત

النور — قد افلح

ثِيَابَكُمْ مِّنَ الظَّهِيْرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلٰوةِ الْعِشَآءِ ثَلٰثُ
عَوْرٰتٍ لَّكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ
طَوّٰفُوْنَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلٰى بَعْضٍ كَذٰلِكَ
يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝
وَاِذَا بَلَغَ الْاَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَاْذِنُوْا
كَمَا اسْتَاْذَنَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ
اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ وَالْقَوَاعِدُ
مِنَ النِّسَآءِ الّٰتِيْ لَا يَرْجُوْنَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ
جُنَاحٌ اَنْ يَّضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجٰتٍ بِزِيْنَةٍ
وَاَنْ يَّسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَّهُنَّ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۝
لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ
وَّلَا عَلَى الْمَرِيْضِ حَرَجٌ وَّلَا عَلٰۤى اَنْفُسِكُمْ اَنْ
تَاْكُلُوْا مِنْ بُيُوْتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اٰبَآئِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ

منزل

સિયાબકુમ મિનઝ-ઝહીરતિ વ મિમ્બઅ-દિ
ઉતાર રખતે હો દોપહરકો (૧૩૪) ઔર નમાઝે
સલાતિલ ઈશાઈ ۛ સલાસુ ઔરાતિલ્લકુમ ۰
ઈશાકે બાદ (૧૩૫) યે તીન વકત તુમ્હારી શર્મકે હૈં (૧૩૬)
લૈ-સ અલૈકુમ વલા અલૈહિમ જુનાહુમ-બઅ-દ
ઉન તીનકે બાદ કુછ ગુનાહ નહી તુમ પર ન
હુન્ન ۰ તવ્વાફૂ-ન અલૈકુમ બઅ-દુકુમ અલા
ઉન પર (૧૩૭) આમદ વ રફત રખતે હૈં તુમ્હારે યહાં
બઅ-દ ۰ કઝાલિ-ક યુબય્યિનુલ્લાહુ
એક દૂસરેકે પાસ (૧૩૮) અલ્લાહ યૂં હી બયાન કરતા હૈ
લકુમુલ - આયાત ۰ વલ્લાહુ અલીમુન
તુમ્હારે લિયે આયતેં ઔર અલ્લાહ ઈલ્મ વ હિકમતવાલા
હકીમ (૫૮) વઈઝા બ-લ-ગલ અત્ફાલુ
હૈ ઔર જબ તુમમે લળકે (૧૩૯) જવાનીકો પહુંચ

મિન્કુમુલ હુલુ-મ ફલ-યસ્તઅ-ઝિનૂ ક-મસ-તઅ-ઝ-નલ્લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ ۰
જાએં તો વોહ ભી ઈઝન માંગે (૧૪૦) જૈસે ઉનકે અગલોં (૧૪૧) ને ઈઝન માંગા
કઝાલિ-ક યુબય્યિનુલ્લાહુ લકુમ આયાતિહ ۰ વલ્લાહુ અલીમુન હકીમ (૫૯) મં ૪
અલ્લાહ યૂં હી બયાન ફરમાતા હૈ તુમસે અપની આયતેં ઔર અલ્લાહ ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ
વલ કવાઈદુ મિનન્નિસાઈલ્લાતી લા યરજૂ-ન નિકાહન ફલૈ-સ અલૈહિન્ન
બૂળ્હી ખાના-નશીન ઔરતેં (૧૪૨) જિન્હેં નિકાહકી આરઝૂ નહી ઉન પર કુછ
જુનાહુન અંય્ય-દઅ-ન સિયાબહુન્ન ગૈ-ર મુતબર્રિજાતિમ-બિઝીનહ ۰ વ
ગુનાહ નહી કે અપને બાલાઈ કપળે ઉતાર રખેં જબકે સિંગાર ન ચમકાએં (૧૪૩) ઔર
અંય્યસ્તઅ- ફિફ-ન ખૈરુલ્લહુન્ન ۰ વલ્લાહુ સમીઉન અલીમ (૬૦) લૈ-સ
ઉસસે ભી બચના (૧૪૪) ઉનકે લિયે ઔર બેહતર હૈ ઔર અલ્લાહ સુનતા-જાનતા હૈ ન અંધે
અલલ-અઅ-મા હ-ર-જુંવ વલા અલલ-અઅ-રજિ હ-ર-જુંવ
પર તનગી (૧૪૫) ન લંગળે પર મુઝાયકા ઔર ન બીમાર પર રોક ઔર
વલા અલલ-મરીદિ હ-ર-જુંવ વલા અલૉ અન્ફુસિકુમ અન તઅ-કુલૂ
ન તુમમેં કિસી પર કે ખાઓ અપની ઔલાદકે
મિમ-બુયૂતિકુમ ઔ બુયૂતિ આબા-ઈકુમ ઔ બુયૂતિ
ઘર (૧૪૬) યા અપને બાપકે ઘર યા અપની માંકે ઘર

વ ઈખ્તિયાર કિસકા હૈ. (૧૪૦) તો જવાબ દો. (૧૪૧) યા'ની કિસ શૈતાની ધોકેમેં હો કે તૌહીદ વ તાઅતે ઈલાહીકો છોળકર હક્કો બાતિલ સમઝ રહે હો. જબ તુમ ઈકરાર કરતે હો કે કુદરતે હકીકી ઉસીકી હૈ ઔર ઉસકે ખિલાફ કોઈ કિસીકો પનાહ નહી દે સકતા તો દૂસરે કી ઈબાદત કત્અન બાતિલ હૈ. (૧૪૨) કે અલ્લાહકે ન ઔલાદ હો સકતી હૈ ન ઉસકા શરીક, યે દોનોં બાતેં મુહાલ હૈં. (૧૪૩) જો ઉસકે લિયે શરીક ઔર ઔલાદ ઠહરાતે હૈં. (૧૪૪) વો ઉસસેમુનઝઝા હૈ, કયૂંકે નૌઅ ઔર જિન્સસે પાક હૈ કયૂંકે ઔલાદ વહી હો સકતી હૈ જો હમજિન્સ હો. (૧૪૫) જો ઉલૂહિયત મેં શરીક હો. (૧૪૬) ઔર ઉસકો દૂસરેકે તેહત તસર્રુફ ન છોળતા. (૧૪૭) ઔર દૂસરે પર અપની બરતરી ઔર અપના ગલ્બા પસંદ કરતા કયૂંકે મુતકાબિલ હુકૂમતે ઉસીકી

اُمَّهٰتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اِخْوَانِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اَخَوٰتِكُمْ
اَوْ بُيُوْتِ اَعْمَامِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ عَمّٰتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ
اَخْوَالِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ خٰلٰتِكُمْ اَوْ مَا مَلَكْتُمْ مَّفَاتِحَهٗ
اَوْ صَدِيْقِكُمْ ؕ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَاْكُلُوْا
جَمِيْعًا اَوْ اَشْتَاتًا ؕ فَاِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوْتًا فَسَلِّمُوْا
عَلٰۤى اَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُبٰرَكَةً
طَيِّبَةً ؕ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُوْنَ ۝ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ
وَرَسُوْلِهٖ وَاِذَا كَانُوْا مَعَهٗ عَلٰۤى اَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ
يَذْهَبُوْا حَتّٰى يَسْتَاْذِنُوْهُ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ يَسْتَاْذِنُوْنَكَ
اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۚ فَاِذَا
اسْتَاْذَنُوْكَ لِبَعْضِ شَاْنِهِمْ فَاْذَنْ لِّمَنْ شِئْتَ
مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمُ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝

ઉમ્મહાતિકુમ઼ ઔ બુયૂતિ ઈખ઼્વાનિકુમ
યા અપને ભાઈયોંકે યહાં અપની બહનોંકે ઘર
ઔ બુયૂતિ અ-ખ઼-વાતિકુમ ઔ બુયૂતિ
યા અપની ચચાઓંકે યહાં યા અપની
અઅ઼-મામિકુમ ઔ બુયૂતિ અ઼મ્માતિકુમ ઔ
ફુફિયોંકે ઘર યા અપને મામુઓંકે યહાં યા
બુયૂતિ અખ઼-વાલિકુમ ઔ બુયૂતિ
અપની ખાલાઓં કે ઘર યા જહાંકી
ખ઼ાલાતિકુમ ઔ મા મ-લક્તુમ મફાતિ-હ઼હૂ
કુન્જિયાં તુમ્હારે કબ્જેમેં હૈં (૧૪૭) યા અપને દોસ્તકે
ઔ સ઼દીક઼િકુમ ⁌ લૈ-સ અ઼લૈકુમ જુનાહ઼ુન અન
યહાં (૧૪૮) તુમ પર કોઈ ઈલ્ઝામ નહીં કે મિલકર
તઅ-કુલૂ જમીઅ઼ન ઔ અશ્તાતા ⁌ ફ-ઈઝ઼ા
ખાઓ યા અલગ-અલગ (૧૪૯) ફિર જબ કિસી
દ-ખ઼લ્તુમ બુયૂતન ફ-સલ્લિમૂ અ઼લા અન્ફુસિકુમ તહ઼િય્ય-તમ મિન
ઘરમેં જાવ તો અપનોંકો સલામ કરો (૧૫૦) મિલતે વકત કી અચ્છી દુઆ
મં ૪
ઈન્દિલ્લાહિ મુબા-ર-ક-તન ત઼ય્યિબહ ⁌ કઝ઼ાલિ-ક યુબય્યિનુલ્લાહુ
અલ્લાહકે પાસસે મુબારક પાકીઝા અલ્લાહ યૂં હી બયાન ફરમાતા હૈ
લકુમુલ-આયાતિ લ-અ઼લ્લકુમ તઅ઼-ક઼િલૂન૯૦ (૬૧) ઈન્નમલ-મુઅ-મિનૂનલ્લઝ઼ી-ન
તુમસે આયતેં કે તુમ્હેં સમઝ હો ઈમાનવાલે તો વોહી હૈં જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે
આમનૂ બિલ્લાહિ વ રસૂલિહી વઈઝ઼ા કાનૂ મ-અ઼હૂ અ઼લા
રસૂલ પર યકીન લાએ ઔર જબ રસૂલકે પાસ કિસી ઐસે કામમેં હાઝિર હુએ
અમ્રિન જામિઈ઼લ્લમ યઝ઼-હબૂ હ઼ત્તા યસ્તઅ-ઝ઼િનૂહ ⁌ ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન
હોં જિસકે લિયે જમા કિયે ગએ હોં (૧૫૧) તો ન જાએં જબ તક ઉનસે ઈજાઝત ન લે લેં વોહ જો તુમસે ઈજાઝત માંગતે હૈં
યસ્તઅ- ઝ઼િનૂ-ન-ક ઉલાઈકલ્લઝ઼ી-ન યુઅ-મિનૂ-ન બિલ્લાહિ વ રસૂલિહ઼
વોહી હૈં જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ પર ઈમાન લાતે હૈં (૧૫૨)
ફઈઝ઼સ્તઅ-ઝ઼-નૂ-ક લિબઅ઼-દ઼િ શઅ-નિહિમ ફઅ-ઝ઼લ્લિમન શિઅ-ત
ફિર જબ વોહ તુમસે ઈજાઝત માંગેં અપને કિસી કામકે લિયે તો ઉનમેં જિસે તુમ ચાહો
મિન્હુમ વસ્તગ઼્ફિર લહુમુલ્લાહ ⁌ ઈન્નલ્લા-હ ગ઼ફૂરર રહ઼ીમ (૬૨)
ઈજાઝત દે દો ઔર ઉનકે લિયે અલ્લાહસે માફી માંગો (૧૫૩) બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ

મુકતઝા હૈ. ઈસસે માલૂમ હુવા કે દો ખુદા હોના બાતિલ હૈ, ખુદા એક હી હૈ ઔર હરચીઝ ઉસીકે તેહતે તસર્રુફ હૈ. (૧૪૮) કે ઉસકે લિયે શરીક ઔર અવલાદ ઠહરાતે હૈં. (૧૪૯) વો અઝાબ. (૧૫૦) ઔર ઉનકા કરીન ઔર સાથી ન બનાના યે દુઆ બતરીકે તવાઝોઅ વ ઈઝહારે અબ્દિયત હૈ બાવજૂદ યે કે મા'લૂમ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા આપકો ઉનકા કરીન વ સાથી ન કર લેગા. ઈસી તરહ અંબિયા મા'સૂમીન ઈસ્તિગફાર કિયા કરતે હૈં. બાવજૂદ યે કે ઉન્હેં અપની મગફિરત ઔર ઈકરામે ખુદાવંદીકા ઈલ્મ યકીની હોતા હૈ, યે સબ બતરીકે તવાઝોઅ વ ઈઝહારે બંદગી હૈ. (૧૫૧) યે જવાબ હૈ ઉન કુફ્ફારકા જો અઝાબે મવઊદ કા ઈન્કાર કરતે ઔર ઉસકી હંસી ઉડાતે થે. ઉન્હેં બતાયા ગયા કે અગર તુમ ગૌર કરો તો સમઝ લોગે કે અલ્લાહ તઆલા ઈસ

لَا تَجْعَلُوْا دُعَآءَ الرَّسُوْلِ بَيْنَكُمْ كَدُعَآءِ بَعْضِكُمْ
بَعْضًا ؕ قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ يَتَسَلَّلُوْنَ مِنْكُمْ
لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ الَّذِيْنَ يُخَالِفُوْنَ عَنْ اَمْرِهٖۤ اَنْ
تُصِيْبَهُمْ فِتْنَةٌ اَوْ يُصِيْبَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ اَلَاۤ
اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ قَدْ يَعْلَمُ مَاۤ
اَنْتُمْ عَلَيْهِ ؕ وَيَوْمَ يُرْجَعُوْنَ اِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا
عَمِلُوْا ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيْمٌ ۝

(٢٥) سُوْرَةُ الْفُرْقَانِ مَكِّيَّةٌ (٤٢)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تَبٰرَكَ الَّذِىْ نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰى عَبْدِهٖ لِيَكُوْنَ
لِلْعٰلَمِيْنَ نَذِيْرًا ۝ الَّذِىْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَّهٗ شَرِيْكٌ
فِى الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَىْءٍ فَقَدَّرَهٗ تَقْدِيْرًا ۝

منزل ٤

લા તજ-અલૂ દુઆઅર્રસૂલિ બૈનકુમ
રસૂલકે પુકારનેકો આપસમેં ઐસા ન
કદુઆઈ બઅ-દિકુમ બઅ-દા ⁄ કદ યઅ-લમુલ્લા-
ઠેહરા લો જૈસા તુમ મેં એક-દૂસરેકો
હુલ્લઝી-ન ય-ત-સલ્લલૂ-ન
પુકારતા હૈ (૧૫૪) બેશક અલ્લાહ જાનતા હૈ જો
મિન્કુમ લિવાઝા ૮ ફલ-યહ્- ઝરિલ્લઝી-ન
તુમમેં ચુપકે નિકલ જાતે હૈં કિસી ચીઝકી આળ લેકર (૧૫૫) તો ડરેં
યુખાલિફૂ-ન અન અમ્રિહી અન તુસીબહુમ
વોહ જો રસૂલકે હુકમ કે ખિલાફ કરતે હૈં કે
ફિત-નતુન ઔ યુસીબહુમ અઝાબુન
ઉન્હેં કોઈ ફિત્ના પહુંચે (૧૫૬) યા ઉન પર દર્દનાક
અલીમ (૬૩) અલા ઈન્ન લિલ્લાહિ મા
અઝાબ પળે (૧૫૭) સુન લો બેશક અલ્લાહ હી

ફિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ ⁄ કદ યઅ-લમુ માઁ અન્તુમ અલૈહ ⁄ વ યૌ-મ યુર્જઊ-ન મં ૪
કા હૈ જો કુછ આસ્માન ઔર ઝમીનમેં હૈ બેશક વોહ જાન્તા હૈ જિસ હાલ પર તુમ હો (૧૫૮) ઔર ઉસ દિનકો જિસમેં
ઈલૈહિ ફયુનબ્બિઉહુમ બિમા અમિલૂ ⁄ વલ્લાહુ બિકુલ્લિ શૈઈન અલીમ૯ ○ (૬૪)
ઉસકી તરફ ફેરે જાએંગે (૧૫૯) તો વોહ ઉન્હેં બતા દેગા જો કુછ ઉન્હોં કિયા ઔર અલ્લાહ સબ-કુછ જાન્તા હૈ (૧૬૦)

(૨૫) સૂરતુલ ફુર-કાન

(મક્કી) ૭૭ આયતેં ઔર ૬ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્માનિર્રહીમ ○ તબાર-કલ્લઝી નઝ-ઝ-લલ ફુર-કા-ન
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) બળી બરકતવાલા હૈ વોહ
અલા અબ્દિહી લિ-યકૂ-ન લિલ આલમી-ન નઝીરા ⁄ (૧) અલ્લઝી
જિસને ઉતારા કુર્આન અપને બન્દે પર (૨) જો સારે જહાનકો ડર સુનાનેવાલા હો (૩) વોહ જિસકે
લહૂ મુલ્કુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દિ વ લમ યત્તખિઝ વ-લ-દંવ વલમ યકુલ્લહૂ
લિયે હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી બાદશાહત ઔર ઉસને ન ઈખ્તિયાર ફરમાયા બચ્ચા (૪) ઔર ઉસકી સલ્તનતમેં
શરીકુન ફિલ્મુલ્કિ વ ખ-લ-ક કુલ્લ શૈઈન ફ-કદ-દ-રહૂ તક-દીરા (૨)
કોઈ સાઝી નહીં (૫) ઉસને હર ચીઝ પૈદા કરકે ઠીક અન્દાઝે પર રખી

વા'દેકે પૂરા કરને પર કાદિર હૈ, ફિર વજહે ઈન્કાર ઔર સબબે ઈસ્તેહઝા કયા ? ઔર અઝાબમેં જો તાખીર હો રહી હૈ ઉસમેં અલ્લાહકી હિકમતે હૈં કે ઉનમેંસે જો ઈમાન લાનેવાલે હૈં વો ઈમાન લે આએ ઔર જિનકી નસ્લેં ઈમાનલાનેવાલી હૈ વો નસ્લેં પૈદા હો લીં. (૧૫૨) ઈસ જુમ્લએ જમીલાકે મા'ના બહુત વસીઅ હૈં, ઉસકે યે મા'ના ભી હૈં કે તૌહીદ જો આ'લા બેહતરી હૈ ઉસસે શિર્ક બુરાઈકો દફા' ફરમાએ. ઔર યે ભી કે તાઅત વ તકવાકો રિવાજ દેકર મા'સિયત ઔર ગુનાહકી બુરાઈ દફઅ કીજિયે, ઔર યે ભી હૈં કે અપને મકારિમે અખ્લાકસે ખતાકારોં પર ઈસ તરહ અફવો રહમત ફરમાએ જિસસે દીનમેં કોઈ સુસ્તી ન હો (૧૫૩) અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકી શાનમેં તો હમ ઉસકા બદલા દેંગે (૧૫૪) જિનસે વો લોગોંકો ફરેબ દેકર મઆસી ઔ

وَاتَّخَذُوا مِن دُونِهِ آلِهَةً لَّا يَخْلُقُونَ شَيْئًا
وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ ضَرًّا
وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا
نُشُورًا ۝ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا
إِفْكٌ افْتَرَاهُ وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ
فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا ۝ وَقَالُوا أَسَاطِيرُ
الْأَوَّلِينَ اكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمْلَىٰ عَلَيْهِ بُكْرَةً
وَأَصِيلًا ۝ قُلْ أَنزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ
فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا
رَّحِيمًا ۝ وَقَالُوا مَالِ هَٰذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ
الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أُنزِلَ
إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُ نَذِيرًا ۝ أَوْ يُلْقَىٰ
إِلَيْهِ كَنزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا

વત્તખ઼ઝ઼ૂ મિન દૂનિહી આલિહતલ્લા
ઔર લોગોંને ઉસકે સિવા
યખ઼્લુકૂ-ન શૈઅંવ-વ હુમ યુખ઼્લકૂ-ન વ
ઔર ખુદા ઠેહરા લિયે (૬) કે વોહ કુછ નહીં બનાતે ઔર
લા યમ્લિકૂ-ન લિઅન્ફુસિહિમ દ઼ર-રંવ-વ
ખુદ પૈદા કિયે ગએ હૈં ઔર
લા નફ-અંવ વલા યમ્લિકૂ-ન
ખુદ અપની જાનોંકે બુરે-ભલેકે માલિક નહીં ઔર
મૌતંવ વલા હ઼યાતંવ વલા નુશૂરા (૩)
ન મરનેકા ઈખ્તિયાર ન જીનેકા ન ઉઠનેકા
વ કાલલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ ઈન
ઔર કાફિર બોલે (૭) યે તો નહીં
હાઝ઼ા ઈલ્લા ઈફ-કુનિફ-તરાહુ
મગર એક બોહતાન જો ઉન્હોંને બના લિયા હૈ (૮)

વ અ-આનહૂ અલૈહિ ક઼ૌમુન આખ઼રૂ-ન ૮ ફ-કદ જાઊ ઝુલ્મંવ્વઝૂરા ં (૪)
ઔર ઉસ પર ઔર લોગોંને (૯) ઉન્હેં મદદ દી હૈ બેશક વોહ (૧૦) ઝુલ્મ ઔર ઝૂટ પર આએ
મં ૪ વ કાલૂ અસાતીરુલ - અંવ્વલીનક-ત-ત-બહા ફહિ-ય
ઔર બોલે (૧૧) અગલોંકી કહાનિયાં હૈં જો ઉન્હોંને (૧૨) લિખલી હૈં તો
તુમ્લા અલૈહિ બુક-ર-તંવ-વ અસીલા (૫) કુલ અન-ઝ-લહુલ્લઝ઼ી
વોહ ઉન પર સુબ્હ-શામ પઢી જાતી હૈં તુમ ફરમાઓ ઈસે તો ઉસને
યઅ-લમુસ્સિર-ર ફિસ્સમાવાતિ વલઅર્દ઼ ॰ ઈન્નહૂ કા-ન
ઉતારા હૈ જો આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી હર બાત જાનતા હૈ (૧૩) બેશક વોહ
ગ઼ફૂરર રહ઼ીમા (૬) વકાલૂ માલિ હાઝ઼ર્રસૂલિ યઅ-કુલુત્તઆ-મ વ
બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ (૧૪) ઔર બોલે (૧૫)ઉસ રસૂલકો કયા હુવા ખાના ખાતા હૈ ઔર
યમ્શી ફિલ-અસ્વાક ॰ લૌલા ઉન્ઝિ-લ ઈલૈહિ મ-લ-કુન
બાઝારોંમેં ચલતા હૈ (૧૬) કયોં ન ઉતારા ગયા ઉનકે સાથ કોઈ ફરિશ્તા
ફ-યકૂ-ન મ-અહૂ નઝ઼ીરા ॰ (૭) ઔ યુલ્કા ઈલૈહિ
કે ઉનકે સાથ ડર સુનાતા (૧૭) યા ગૈબસે ઉન્હેં ખઝાના મિલ જાતા
કન્ઝુન ઔ તકૂનુ લહૂ જન્નતુંય્યઅ-કુલુ મિન્હા॰
યા ઉનકા કોઈ બાગ હોતા જિસમેંસે ખાતે (૧૮)

રગુનાહોંમે મુબ્તેલા કરતે હૈં. (૧૫૫) યા'ની કાફિર વકતે મૌત તક તો અપને કુફ્રો સરકશી ઔર ખુદા ઔર રસૂલકી તકઝીબ ઔર મરનેકે બાદ ઝિંદા કિયે જાનેકે ઈન્કાર પર મસરૂર રહતા હૈ ઔર જબ મૌતકા વકત આતા હૈ ઔર ઉસકો જહન્નમમેં ઉસકા જો મકામ હૈ દિખાયા જાતા હૈ ઔર જન્નતકા વો મકામ ભી દિખાયા જાતા હૈ કે અગર વો ઈમાન લાતા તો યે મકામ ઉસે દિયા જાતા. (૧૫૬) દુનિયાકી તરફ. (૧૫૭) ઔર આ'માલે નેક બજા લાકર અપની તકસીરાતકા તદાર્રુક (ઉણપોનો બદલો) કરૂં. ઈસ પર ઉસકો ફરમાયા જાએગા (૧૫૮) હસરત વ નદામતસે યે હોનેવાલી નહીં ઔર ઉસકા કુછ ફાએદા નહીં. (૧૫૯) જો ઉન્હેં દુનિયાકી તરફ વાપસ હોનેસે માનેઅ હૈ ઔર વો મૌત હૈ (ખાઝિન) બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા કે બરઝખ વકતે મૌતસે વકતે

وَقَالَ الظّٰلِمُوْنَ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا رَجُلًا مَّسْحُوْرًا
اُنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوْا لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوْا
فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَبِيْلًا ۠ تَبٰرَكَ الَّذِيْٓ
اِنْ شَآءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّنْ ذٰلِكَ جَنّٰتٍ
تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۙ وَيَجْعَلْ لَّكَ
قُصُوْرًا ۝ بَلْ كَذَّبُوْا بِالسَّاعَةِ ۣ وَاَعْتَدْنَا
لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيْرًا ۝ اِذَا رَاَتْهُمْ
مِّنْ مَّكَانٍۭ بَعِيْدٍ سَمِعُوْا لَهَا تَغَيُّظًا وَّ
زَفِيْرًا ۝ وَاِذَآ اُلْقُوْا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقَرَّنِيْنَ
دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُوْرًا ۝ لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُوْرًا
وَّاحِدًا وَّادْعُوْا ثُبُوْرًا كَثِيْرًا ۝ قُلْ اَذٰلِكَ خَيْرٌ
اَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِيْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ۭ كَانَتْ
لَهُمْ جَزَآءً وَّمَصِيْرًا ۝ لَهُمْ فِيْهَا مَا يَشَآءُوْنَ

منزل ٤

વ કાલઝ-ઝાલિમૂ-ન ઈન તત્તબિઊ-ન
ઓર ઝાલિમ બોલે (૧૯) તુમ તો પૈરવી નહીં કરતે
ઈલ્લા રજુલમ મસ્હૂરા (૮) ઉન્ઝુર કૈ-ફ
મગર એક ઐસે મર્દકી જિસ પર જાદૂ હો (૨૦) અય મહબૂબ !
દ-રબૂ લ-કલ-અમ્સા-લ ફદલ્લૂ ફલા
દેખો કૈસી કહાવતે તુમ્હારે લિયે બના રહે હૈં તો ગુમરાહ હુએ કે
યસ્તતીઊ-ન સબીલા ૦ (૯) તબારકલ્લઝી
અબ કોઈ રાહ નહીં પાતે બળી બરકતવાલા હૈ
ઈન શા-અ જ-અ-લ લ-ક ખૈરમ્મિન
વોહ કે અગર ચાહે તો તુમ્હારે લિયે બહોત બેહતર
ઝાલિ-ક જન્નાતિન તજ-રી મિન
ઉસસે કર દે (૨૧) જન્નતેં જિન્કે નીચે નેહરેં
તહ્-તિહલ-અન્હારુ ॥ વ યજ-અલ લ-ક
બહેં ઔર કરેગા તુમ્હારેં લિયે ઊંચે -ઊંચે
કુસૂરા (૧૦) બલ કઝ-ઝબૂ બિસ્સાઅતિ ٯ વ અઅ-તદ-ના લિમન
મેહલ બલ્કે યે તો કયામતકો ઝુટલાતે હૈં ઔર જો કયામતકો
કઝ-ઝબ બિસ્સાઅતિ સઈરા ૮ (૧૧) ઈઝા ર-અતહુમ મિમ-મકાનિમ- મં ૪
ઝુટલાએ હમને ઉસકે લિયે તૈયાર કર રખી હૈ ભળકતી હૂઈ આગ જબ વોહ
બઈદિન સમિઊ લહા ત-ગય્યુઝંવ-વ ઝફીરા (૧૨) વ
ઉન્હેં દૂર જગહસે દેખેંગી (૨૨) તો સુનેંગે ઉસકા જોશ મારના ઔર ચિંઘાળના ઔર
ઈઝા ઉલ્કૂ મિન્હા મકાનન દયિકમ- મુકર્રની-ન દઔ
જબ ઉસકી કિસી તંગ જગહમેં ડાલે જાએંગે (૨૩) ઝંજીરોંમેં જકળે હુએ (૨૪) તો
હુનાલિ-ક સુબૂરા ۶ (૧૩) લા તદ-ઉલ-યૌ-મ સુબૂરંવ-વાહિદંવ-વદ-ઊ
વહાં મૌત માંગેંગે (૨૫) ફરમાયા જાએગા આજ એક મૌત ન માંગો ઔર બહોતસી
સુબૂરન કસીરા (૧૪) કુલ અ ઝાલિ-ક ખૈરુન અમ
મૌતેં માંગો (૨૬) તુમ ફરમાઓ કયા યે (૨૭) ભલા યા વોહ હમેશગીકે
જન્નતુલ ખુલ્દિલ્લતી વુઈદલ-મુત્તકૂ-ન ۶ કાનત લહુમ
બાગ જિસકા વા'દા ડરવાલોંકો હૈ વોહ
જઝાઅંવ-વ મસીરા (૧૫) લહુમ ફીહા મા યશાઊ-ન
ઉનકા સિલા ઔર અન્જામ હૈ ઉનકે લિયે વહાં મન-માની

બઅસ તકકી મુદતકો કહતે હૈં. (૧૬૦) પહલી મર્તબા જિસકો નફખએ ઊલા કહતે હૈં જૈસાકે હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઅલા અન્હુમાસે મરવી હૈ. (૧૬૧) જિન પર દુનિયામેં ફખ્ર કિયા કરતે થે ઔર આપસકે નસબી તઅલ્લુકાત મુન્કતઅ હો જાએંગે ઔર કરાબતકી (સગાઈકી) મહબ્બતે બાકી ન રહેંગી ઔર યે હાલ હોગા કે આદમી અપને ભાઈ ઔર માં ઔર બાપ ઔર બીબી ઔર બેટોંસે ભાગેગા. (૧૬૨) જૈસેકે દુનિયામેં પૂજતે થે કયૂંકે હર એક અપને હી હાલમેં મુબ્તેલા હોગા, ફિર દૂસરી બાર સૂર ફૂંકા જાએગા ઔર બાદ હિસાબ લોગ એક દૂસરેકા હાલ દર્યાફ્ત કરેંગે. (૧૬૩) આ'માલે સાલેહા ઔર નેકિયોંસે. (૧૬૪) નેકિયાં ન હોનેકે બાઈસ ઔર વો કુફ્ફાર હૈં. (૧૬૫) તિર્મિઝીકી હદીસમેં હૈ કે, આગ ઉનકો ભૂન ડાલેગી ઔર ઉપરકા

خٰلِدِيْنَ ؕ كَانَ عَلٰى رَبِّكَ وَعْدًا مَّسْـُٔوْلًا ۝ وَ
يَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
فَيَقُوْلُ ءَاَنْتُمْ اَضْلَلْتُمْ عِبَادِيْ هٰٓؤُلَآءِ اَمْ
هُمْ ضَلُّوا السَّبِيْلَ ۝ قَالُوْا سُبْحٰنَكَ مَا كَانَ
يَنْۢبَغِيْ لَنَآ اَنْ نَّتَّخِذَ مِنْ دُوْنِكَ مِنْ
اَوْلِيَآءَ وَلٰكِنْ مَّتَّعْتَهُمْ وَاٰبَآءَهُمْ حَتّٰى نَسُوا
الذِّكْرَ ۚ وَكَانُوْا قَوْمًۢا بُوْرًا ۝ فَقَدْ كَذَّبُوْكُمْ
بِمَا تَقُوْلُوْنَ ۙ فَمَا تَسْتَطِيْعُوْنَ صَرْفًا وَّلَا نَصْرًا ۚ
وَمَنْ يَّظْلِمْ مِّنْكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيْرًا ۝
وَمَآ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ اِلَّآ
اِنَّهُمْ لَيَاْكُلُوْنَ الطَّعَامَ وَيَمْشُوْنَ فِى
الْاَسْوَاقِ ؕ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً ؕ
اَتَصْبِرُوْنَ ۚ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيْرًا ۝

ખ઼ાલિદીન ▸ કા-ન અલા રબ્બિ-ક
મુરાદેં હૈં જિ-મેં હમેશા રહેંગે તુમ્હારે રબકે
વઅ્-દમ-મસ્ઊલા (૧૬) વયૌ-મ યહ્-શુરુહુમ
ઝિમ્મે વાદા હૈ માંગા હુવા (૨૮) ઔર જિસ દિન ઈકઠ્ઠા
વમા યઅ્-બુદૂ-ન મિન દૂનિલ્લાહિ ફ-યકૂલુ
કરેગા ઉન્હેં ઔર (૨૯) જિ-કો અલ્લાહકે સિવા પૂજતે હૈં
અ અન્તુમ અદ્-લલ્તુમ ઈ઼બાદી
(૩૦) ફિર ઉન મા'બૂદોંસે ફરમાએગા કયા તુમને ગુમરાહ
હૉઉલૉ-ઈ અમ હુમ દ્લ્લુસ્સબીલ ▸ (૧૭)
કર દિયે મેરે બન્દે યા યે ખુદ હી રાહ ભૂલે
કા઼લૂ સુબ્હા઼ન-ક મા કા-ન યમ્બગ઼ી લનૉ
(૩૧) વોહ અર્ઝ઼ કરેંગે પાકી હૈ તુઝકો (૩૨) હમેં સઝાવાર ન થા
અન નત્તખિ઼-ઝ઼ મિન દૂનિ-ક મિન
કે તેરે સિવા કિસી ઔરકો મૌલા બનાએં (૩૩) લેકિન તૂને
ઔલિયૉ-અ વલાકિમ-મત્તઅ્-તહુમ વઆબૉ-અહુમ હ઼ત્તા
ઉન્હેં ઔર ઉનકે બાપ-દાદાઓંકો બરતને દિયા (૩૪) યહાં તક કે વોહ તેરી
મં ૪ નસુઝ઼-ઝ઼િક ꞉ વકા-નૂ કૌમમ્બૂરા (૧૮) ફ-ક઼દ કઝ઼-ઝ઼બૂકુમ
યાદ ભૂલ ગએ ઔર યે લોગ થે હી હિલાક હોનેવાલે (૩૫) તો અબ મા'બૂદોંને તુમ્હારી બાત ઝુટલા દી
બિમા તકૂલૂ-ન ▸ ફમા તસ્તતીઊ-ન સ઼ર્ફવ વલા નસ઼્રા ꞉ વ
તો અબ તુમ ન અઝાબ ફેર સકો ન અપની મદદ કર સકો ઔર
મંય્યઝ઼-લિમ મિન્કુમ નુઝ઼િક઼-હુ અ઼ઝ઼ાબન કબીરા (૧૯)
તુમમેં જો ઝાલિમ હૈ હમ ઉસે બળા અઝાબ ચખાએંગે
વમૉ અર-સલ્ના ક઼બ્લ-ક મિનલ- મુર-સલી-ન
ઔર હમને તુમસે પેહલે જિત્ને રસૂલ ભેજે સબ ઐસે હી થે
ઈલ્લૉ ઈન્નહુમ લ-યઅ-કુલૂનત્ ત઼આ઼-મ વ-યમ્શૂ-ન
ખાના ખાતે ઔર બાઝારોંમે ચલતે (૩૬) ઔર હમને તુમમેં
ફ઼િલઅસ્વાક઼ ▸ વ-જ-અ઼લ્ના બઅ્-દ઼કુમ લિબઅ્-દ઼િન
એકકો દૂસરેકી જાંચ કિયા હૈ (૩૭) ઔર અય લોગો કયા
ફ઼િત-નહ ▸ અ-તસ્બિરૂ-ન ꞉ વ કા-ન રબ્બુ-ક બસ઼ીરા ૯૦ (૨૦)
તુમ સબ્ર કરોગે (૩૮) ઔર અય મહબૂબ ! તુમ્હારા રબ દેખતા હૈ (૩૯)

હોંટ સિકુળકર નિસ્ફ સર તક પહોંચેગા ઔર નીચેકા નાક઼ તક લટક જાએગા, દાંત ખુલે રહ જાએંગે (ખુદાકી પનાહ) ઔર ઉનસે ફરમાયા જાએગા. (૧૬૬) દુનિયામેં (૧૬૭) તિર્મિઝીકી હદીસમેં હૈ કે દોઝખી લોગ જહન્નમકે દારોગા માલિકકો ચાલીસ બરસ તક પુકારતે રહેંગે. ઈસકે બાદ વો કહેગા કે તુમ જહન્નમહીમેં પળે રહોગે. ફિર વો પરવરદિગારકો પુકારેંગે ઔર કહેંગે અય હમારે રબ હમેં દોઝખસે નિકાલ, ઔર યે પુકાર ઉનકી દુનિયાસે દૂની ઉમ્રકી મુદ્દત તક જારી રહેગી. ઉસકે બાદ ઉન્હેં યે જવાબ દિયા જાએગા જો અગલી આયતમેં હૈ (ખાઝિન) ઔર ઉમ્ર કિતની હૈ, ઈસમેં કઈ કૌલ હૈં. બા'ઝને કહા કે દુનિયાકી ઉમ્ર સાત હઝાર બરસ હૈ બા'ઝને કહા બારહ હઝાર બરસ, બા'ઝને કહા તીન લાખ સાઠ બરસ વલ્લાહુ તઆલા આ'લમ (તઝકેરએ

કુર્તબી) (૧૬૮) અબ ઉનકી ઉમ્મીદેં મુન્કતઅ હો જાએગી ઔર યે અહલે જહન્નમકા આખિર કલામ હોગા, ફિર ઉસકે બાદ ઉન્હેં કલામ કરના નસીબ ન હોગા, રોતે, ચીખતે, ડકરાતે, ભૂંકતે રહેંગે. (૧૬૯) શાને નુઝૂલ : યે આયતે કુફ્ફારે કુરૈશકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો હઝરત બિલાલ વ હઝરત અમ્માર વ હઝરત સોહેબ વ હઝરત હબ્બાબ વગૈરા રદિયલ્લાહુ અન્હુમ ફુકરાએ અસ્હાબે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે તમસ્ખુર (હસીમઝાક) કરતે થે. (૧૭૦) યા'ની ઉનકે સાથ તમસ્ખુર કરનેમેં ઈતને મશ્ગૂલ હુએ કે. (૧૭૧) અલ્લાહ તઆલાને કુફ્ફારસે (૧૭૨) યા'ની દુનિયામેં ઔર કબ્રમેં. (૧૭૩) યે જવાબ ઈસ વજહસે દેંગે કે ઉસ દિનકી દહશત ઔર અઝાબકી હૈબતસે ઉન્હેં શક હો જાએગા ઈસી લિયે કહેંગે. (૧૭૪) યા'ની ઉન મલાઈકાસે જિનકો તૂને બંદોંકી ઉમ્રેં ઔર ઉનકે આ'માલ લિખને પર મામૂર કિયા, ઈસ પર અલ્લાહ તઆલાને. (૧૭૫) બનિસ્બતે આખેરતકે. (૧૭૬) ઔર આખેરતમેં જઝાકે લિયે ઉઠના નહીં બલ્કે તુમ્હેં ઈબાદતકે લિયે પૈદા કિયા કે તુમ પર ઈબાદત લાઝિમ કરેં, ઔર આખેરતમેં તુમ હમારી તરફ લૌટકર આઓ તો તુમ્હેં તુમ્હારે આ'માલકી જઝા દેં. (૧૭૭) યા'ની ગૈરુલ્લાહકી પરસ્તિશ મહઝ બાતિલ બેસનદ હૈ. (૧૭૮) ઈમાન વાલોંકો. (૧) સૂરએ નૂર મદનિય્યહ હૈ. ઈસમેં નવ રૂકૂઅ, ચૌસઠ આયતે હૈં (૨) ઔર ઉન પર અમલ કરના બંદોં પર લાઝિમ કિયા. (૩) યે ખિતાબ હુક્કામ (હાકિમોં) કો હૈ કે, જિસ મર્દ યા ઔરતસે ઝિના સરઝદ હો ઉસકી હદ યે હૈ કે ઉસકે સો કોળે લગાઓ, યે હદ હુર્રં (આઝાદ) ગૈર 'મુહસન' કી હૈ ક્યૂંકે હુર્રં મુહસનકા હુકમ યે હૈ કે ઉસકો રજમ (સંગસાર કિયા જાએ. જૈસાકે હદીસ શરીફમેં વારિદ હૈ કે માઈઝ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકો બહુકમે નબીકરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ રજમ કિયા ગયા ઔર 'મુહસન' વો આઝાદ મુસલમાન હૈ જો મુકલ્લફ હો ઔર નિકાહે સહીહ કે સાથ સોહબત કર ચુકા હો, ખ્વાહ એક હી મર્તબા એેસે શખ્સસે ઝિના સાબિત હો તો રજમ કિયા જાએગા. ઔર અગર ઉનમેંસે એક બાત ભી ન હો. મસલન હુર્રં (સ્વતંત્ર) ન હો યા મુસલમાન ન હો યા આકિલ બાલિગ ન હો, યા ઉસને કભી અપની બીબીકે સાથ સોહબત ન કી હો, યા જિસકે સાથ કી હો ઉસકે સાથ નિકાહ ફાસિદ હુવા હો તો યે સબ ગૈર મુહસનમેં દાખિલ હૈ. ઔર સબકા હુકમ કોળે મારના હૈ. મસાઈલ : મર્દકો કોળે લગાનેકે વકત ખળા કિયા જાએ ઔર ઉસકે તમામ કપળે ઉતાર દિયે જાએં સિવા તેહબંદકે, ઔર ઉસકે તમામ બદન પર કોળે લગાએ જાએ સિવાએ સર, ચેહરા ઔર શર્મગાહકે. કોળે ઈસ તરહ લગાએ જાએંગે અલમ ગોશ્ત તક ન પહુંચે ઔર કોળા મુવસ્સત (મધ્યમ) દરજેકા હો. ઔર ઔરતકો કોળે લગાનેકે વકત ખળા ન કિયા જાએ ન ઉસકે કપળે ઉતારે જાએં અલબત્તા અગર વો પોસ્તીન યા રૂઈદાર કપળે પહને હુએ હો તો ઉતાર દિયે જાએં.યે હુકમ હુર્રં ઔર હુર્રાંકા હૈ, યા'ની આઝાદ મર્દ ઔર ઔરતકા ઔર બાંદી ઔર ગુલામકી હદ ઈસસે નિસ્ફ યા'ની પચાસ કોળે હૈં. જૈસા કે સૂરએ નિસાઅ મેં મઝકૂર હો ચુકા. સબૂતે ઝિના યા તો ચાર મર્દોંકી ગવાહીયોંસે હોતા હૈ યા ઝિના કરનેવાલે કે ચાર મર્તબા ઈકરાર કર લેનેસે ફિર ભી ઈમામ બાર બાર સવાલ કરેગા ઔર દર્યાફ્ત કરેગા કે ઝિનાસે કયા મુરાદ હૈ ? કહાં કિયા ? કિસસે કિયા ? કબ કિયા ? અગર ઉન સબકો બયાન કર દિયા તો ઝિના સાબિત હોગા વરના નહીં ઔર ગવાહોંકો સરાહતન અપના મુઆએના બયાન કરના હોગા, બગૈર ઉસકે સબૂત ન હોગા. લવાતત ઝિનામેં દાખિલ નહીં, લેહાઝા ઈસ ફે'લસે હદ વાજિબ નહીં હોતી લેકિન તાઝીર વાજિબ હોતી હૈ ઔર ઈસ તાઝીરમેં સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમકે ચંદ કૌલ મરવી હૈં. આગમેં જલા દેના, ગર્ક કર દેના, બુલંદીસે ગિરાના ઔર ઉપરસે પથ્થર બરસાના ફાઈલ મફઊલ દોનોંકા એક હી હુકમ હૈ. (તફસીરે અહમદી) (૪) યા'ની હુદૂદકે પૂરા કરનેમેં કમી ન કરો ઔર દીનમેં મઝબૂત ઔર મુતસલ્લિબ (કટ્ટર) રહો. (૫) તા કે ઈબરત હાસિલ હો. (૬) ક્યૂંકે ખબીસકા મૈલાન ખબીસ હી કી તરફ હોતા હૈ, નેકોંકો ખબીસોંકી તરફ રગબત નહીં હોતી. શાને નુઝૂલ : મુહાજિરીનમેં બાઝે બિલ્કુલ નાદાર થે. ન ઉનકે પાસ કુછ માલ થા ન ઉનકા કોઈ અઝીઝ કરીબ થા ઔર બદકાર મુશ્રિકા ઔરતેં દૌલતમંદ ઔર માલદાર થી. યે દેખકર કિસી મુહાજિરકો ખયાલ આયા કે અગર ઉનસે નિકાહ કર લિયા જાએ તો ઉનકી દૌલત કામમેં આએગી. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે ઉન્હોંને ઉસકી ઈજાઝત ચાહી. ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ઉન્હેં ઈસસે રોક દિયા ગયા (૭) યા'ની બદકારોંસે નિકાહ કરના (૮) ઈબ્તેદાએ ઈસ્લામમેં ઝાનિયહસે નિકાહ કરના હરામ થા બાદમેં આયત વન્કહુલ અયામા મિન્કુમ સે મન્સૂખ હો ગયા. (૯) ઈસ આયતસે ચંદ મસાઈલ સાબિત હુએ. મસ્અલા : (૧) જો શખ્સ કિસી

પારસા મર્દ યા ઔરતકો ઝિનાકી તોહમત લગાએ ઔર ઉસ પર ચાર મુઆએના કે ગવાહ પેશ ન કર સકે તો ઉસ પર હદ વાજિબ હો જાતી હૈ. અસ્સી (૮૦) કોળે. આયતમેં મુહસનાતકા લફઝ ખુસૂસ વાકેઆકે સબબ સે વારિદ હુવા યા ઈસલિયે કે ઔરતોંકો તોહમત લગાના કસીરૂલ વુકૂઅ હૈ. મસ્અલા : (૨) ઔર ઐસે લોગ જો ઝિનાકી તોહમતમેં સઝાયાબ હોં ઔર ઉનપર હદ જારી હો ચૂકી હો મરદૂદુ શ્શહાદહ હોજાતે હૈં. કભી ઉનકી ગવાહી મકબૂલ નહી હોતી. પારસાસે વો મુરાદ હૈ જો મુસલમાન મુકલ્લફ આઝાદ ઔર ઝિનાસે પાક હો. મસ્અલા : (૩) ઝિનાકી શહાદતકા નિસાબ ચાર ગવાહ હૈં. મસ્અલા: (૪) હદ્દે કઝફ મુતાલેબા પર મશરૂત હૈ. જિસ પર તોહમત લગાઈ ગઈ હૈ અગર વો મુતાલેબા ન કરે તો કાઝી પર હદ કાઈમ કરના લાઝિમ નહી. મસ્અલા : (૫) મુતાલેબાકા હક ઉસીકો હૈ જિસ પર તોહમત લગાઈ ગઈ હૈ. અગર વો ઝિંદા હો. ઔર અગર મર ગયા હો તો ઉસકે બેટે પોતે કો ભી હૈ. મસ્અલા : (૬) ગુલામ અપને મૌલા પર ઔર બેટા બાપ પર કઝફ યા'ની અપની માં પર ઝિનાકી તોહમતે લગાનેકા દાવા નહી કર સકતા મસ્અલા : (૭) કઝફકે અલ્ફાઝ યે હૈં કે વો સરાહતન કિસીકો યા ઝાની કહે યા યે કહે કે તૂ અપને બાપસે નહી હૈ યાં ઉસકે બાપકા નામ લેકર કહે કે તૂ ફલાંકા બેટાનહી હૈ યા ઉસકો ઝાનિયહકા બેટા કેહકર પુકારે ઔર હો ઉસકી માં પારસા તો ઐસા શખ્સ કાઝિફ હો જાએગા ઔર ઉસ પર તોહમતકી હદ આએગી. મસ્અલા : (૮) અગર ગૈર મુહસન કો ઝિનાકી તોહમત લગાઈ. મસલન કિસી ગુલામકો યા કાફિરકો યા ઐસે શખ્સકો જિસકા કભી ઝિના કરના સાબિત હો તો ઉસ પર હદ્દે કઝફ કાઈમ ન હોગી બલ્કે ઉસ પર તાઝીર વાજિબ હોગી ઔર યે તાઝીર તીનસે ઉન્તાલીસ તક હસ્બે તજવીઝ હાકિમે શરઅ કોળે લગાના હૈ. ઈસી તરહ અગર કિસી શખ્સને ઝિનાકે સિવા ઔર કિસી ફુજૂરકી તોહમત લગાઈ ઔર પારસા મુસલમાનકો અય ફાસિક, અય કાફિર, અય ખબીષ, અય ચોર, અય બદકાર, અય મુખન્નસ, અય બદ દયાનત, અય લૂતી, અય ઝન્દીક, અય દેવસ, અય શરાબી, અય સૂદખોર, અય બદકાર ઔરતકે બેટે, અય હરામઝાદે ઈસ કિસ્મકે અલ્ફાઝ કહે તો ભી ઉસ પર તાઝીર વાજિબ હોગી. મસ્અલા : (૯) ઈમામ યા'ની હાકિમે શરઅકો ઔર ઉસ શખ્સકો જિસે તોહમત લગાઈ ગઈ હો સબૂતસે કબ્લ માફ કરનેકા હક હૈ. મસ્અલા : (૧૦) અગર તોહમત લગાનેવાલા આઝાદ ન હો બલ્કે ગુલામ હો તો ઉસકે ચાલીસ ચાલીસ કોળે લગાએ જાએંગે. મસ્અલા : (૧૧) તોહમત લગાનેકે જુર્મમેં જિસકો હદ લગાઈ ગઈ હો ઉસકી ગવાહી કિસી મુઆમલેમેં મો'તબર નહી, ચાહે વો તૌબા કરે. લેકિન રમઝાનકા ચાંદ દેખનેકે બાબમેં તૌબા કરને ઔર આદિલ હોનેકી સૂરતમેં ઉસકા કૌલ કુબૂલ કર લિયા જાએગા, કયૂંકે યે દર હકીકત શહાદત નહી હૈ. ઈસલિયે ઈસમેં લફઝે શહાદત ઔર નિસાબ ભી શર્ત નહી. (૧૦) અપને અહવાલ વ અફઆલકો દુરૂસ્ત કર લેં. (૧૧) ઝિનાકા. (૧૨) ઔરત પર ઝિનાકા ઈલ્ઝામ લગાનેમેં. (૧૩) ઈસ પર ઝિનાકી તોહમત લગાનેમેં. (૧૪) ઉસકો લુઆન કહતે હૈં. મસ્અલા : જબ મર્દ અપની બીબી પર ઝિનાકી તોહમત લગાએ તો અગર મર્દ ઔરત દોનોં શહાદતકે અહલ હોં ઔર ઔરત ઉસ પર મુતાલેબા કરે તો મર્દ પર લિઆન વાજિબ હો જાતા હૈ. અગર વો લિઆન સે ઈન્કાર કરે તો ઉસકો ઉસ વકત તક કૈદ રખ્ખા જાએગા જબ તક વો લિઆન કરે યા અપને ઝૂટકા મુકિર્ર (ઈકરાર કરનાર) હો. અગર ઝૂટકા ઈકરાર કરે તો ઉસકો હદ્દે કઝફ લગાઈ જાએગી. જિસકા બયાન ઉપર ગુઝર ચુકા હૈ ઔર અગર લિઆન કરના ચાહે તો ઉસકો ચાર મર્તબા અલ્લાહકી કસમકે સાથ કેહના હોગા કે, વો ઈસ ઔરત પર ઝિનાકા ઈલ્ઝામ લગાનેમેં સચ્ચા હૈં ઔર પાંચવી મર્તબા યે કહના હોગા કે, અલ્લાહકી લા'નત મુઝ પર અગર મૈં યે ઈલ્ઝામ લગાનમેં ઝૂટા હૂં. ઈતના કરનેકે બાદ મર્દ પરસે હદ્દે કઝફ સાકિત હો જાએગી. ઔરત પર લિઆન વાજિબ હોગા. ઈન્કાર કરેગી તો કૈદ કી જાએગી યહાં તકકે લિઆન મંઝૂર કરે યા શૌહર કે ઈલ્ઝામ લગાનેકી તસ્દીક કરે. અગર તસ્દીક કી તો ઔરત પર ઝિનાકી હદ લગાઈ જાએગી ઔર અગર લિઆન કરના ચાહે તો ઉસકો ચાર મર્તબા અલ્લાહકી કસમકે સાથ કહના હોગા કે, મર્દ ઉસ પર ઝિનાકી તોહમત લગાનેમેં ઝૂટા હૈ ઔર પાંચવી મર્તબા કહના હોગા, અગર મર્દ ઈસ ઈલ્ઝામ લગાનેમેં સચ્ચા હૈ તો મુઝ પર ખુદા કા ગઝબ હો. ઈતના કહનેકે બાદ ઔરતસે ઝિનાકી હદ સાકિત હો જાએગી ઔર લિઆન કે બાદ કાઝીકે તફરીક કરનેસે ફુર્કત વાકેઅ હોગી બગૈર ઉસકે નહી. ઔર યે તફરીક તલાકે બાઈના હોગી. ઔર અગર મર્દ અહલે શહાદતમેંસે ન હો, મસલન ગુલામ હો યા કાફિર હો યા ઉસ પર કઝફકી હદ લગ ચુકી હો તો લિઆન ન હોગા ઔર તોહમત લગાનેસે મર્દ પર હદ્દે કઝફ લગાઈ જાએગી. ઔર અગર મર્દ અહલે શહાદતમેંસે હો ઔર ઔરતમેં યે અહલિયત ન

હો ઈસ તરહ કે વો બાંદી હો યા કાફિરા હો યા ઉસ પર હદ્દે કઝફકી હદ લગ ચુકી હો યા બચ્ચી હો યા મજનૂના હો યા ઝાનિયહ હો ઈસ સૂરતમેં ન મર્દ પર હદ હોગી ઔર ન લિઆન. શાને નુઝૂલ : યે આયત એક સહાબીકે હકમેં નાઝિલ હૂઈ જિન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે દર્યાફત કિયા થા કે અગર આદમી અપની ઔરતકો ઝિનામેં મુબ્તેલા દેખે તો ક્યા કરે ? ન ઉસ વકત ગવાહોંકે તલાશ કરનેકી ફુરસત હૈ ઔર ન બગૈર ગવાહીકે વો યે બાત કહ સકતા હૈ ક્યૂંકે ઉસે હદ્દે કઝફકા અંદેશા હૈ. ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હૂઈ. ઔર લિઆન કા હુકમ દિયાગયા (૧૫) બળે બોહતાનસે મુરાદ હઝરત ઉમ્મુલ મોમિનીન આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઅલા અન્હા પર તોહમત લગાના હૈ. સન-૬ હિજરીમેં ગઝવએ બની મુસ્તલકસે વાપસીકે વકત કાફલા કરીબે મદીના એક પળાવ પર ઠહરા તો ઉમ્મુલ મોમિનીન હઝરત આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઝુરૂરતકે લિયે કિસી ગોશેમેં તશરીફ લે ગઈ. વહાં હાર આપકા ટૂટ ગયા. ઉસકી તલાશમેં મસરૂફ હો ગઈ. ઉધર કાફલેને કૂચ કિયા ઔર આપકા મહમિલ શરીફ ઊંટ પર કસ દિયા ઔર ઉન્હેં યહી ખ્યાલ રહા કે ઉમ્મુલ મોમિનીન ઉસમેં હૈ. કાફલા ચલ દિયા. આપ આકર કાફલેકી જગહ બૈઠ ગઈ ઔર આપને ખયાલ કિયા કે મેરી તલાશમેં કાફલા ઝુરૂર વાપસ હોગા. કાફલેકે પીછે ગિરી પળી ચીઝ ઉઠાનેકે લિયે એક સાહબ રહા કરતે થે. ઈસ મૌકે પર હઝરત સફવાન ઈસ કામ પર થે. જબ વો આએ ઔર ઉન્હોંને આપકો દેખા તો બલંદ આવાઝસે ઈન્ના લિલ્લાહિ વઈન્ના ઈલૈહિ રાજિઊન પુકારા આપને કપળેસે પર્દા કર લિયા. ઉન્હોંને અપની ઊંટની બિઠાઈ આપ ઉસ પર સવાર હોકર લશકરમેં પહૂંચી. મુનાફિકીને સિયાહ બાતિનને અવહામે ફાસેદા ફૈલાએ ઔર આપકી શાનમેં બદગોઈ શુરૂ કી. બાઝ મુસલમાન ભી ઉનકે ફરેબમેં આ ગએ ઔર ઉનકી ઝબાનસે ભી કોઈ કલમા બેજા સરઝદ હુવા. ઉમ્મુલ મોમિનીન બીમાર હો ગઈ ઔર એક માહ તક બીમાર રહી. ઈસ ઝમાનેમેં ઉન્હેં ઈત્તેલા ન હૂઈ કે ઉનકી નિસ્બત મુનાફિકીન ક્યા બક રહે હૈં. એક રોઝ ઉમ્મે મસ્તહસે ઉન્હેં યે ખબર માલૂમ હૂઈ ઔર ઈસસે આપકા મર્ઝ ઔર બળ્હ ગયા ઔર ઈસ સદમેમેં ઈસ તરહ રોઈં કે આપકા આંસૂ ન થમતા થા ઔર ન એક લમ્હાકે લિયે નીંદ આતી થી. ઈસ હાલમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પર વહી નાઝિલ હૂઈ ઔર હઝરત ઉમ્મુલ મોમિનીનકી તહારતમેં યે આયતેં ઉતરી ઔર આપકા શરફ વ મર્તબા અલ્લાહ તઆલાને ઈતના બળ્હાયા કે કુર્આને કરીમકી બહુતસી આયાતમેં આપકી તહારત વ ફઝીલત બયાન ફરમાઈ ગઈ. ઈસ દૌરાનમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને બર સરે મિમ્બર બકસમ ફરમા દિયા થા કે મુઝે અપની અહલકી પાકી વ ખૂબી બિલ્યકીન માલૂમ હૈ, તો જિસ શખ્સને ઉનકે હકમેં બદગોઈ કી હૈ ઉસકી તરફસે મેરે પાસ કૌન મા'ઝેરત પેશ કર સકતા હૈ. હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા કે, મુનાફિકીન બિલ્યકીન ઝૂટે હૈં. ઉમ્મુલ મોમિનીન પાક હૈં. અલ્લાહ તઆલાને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે જિસ્મે પાકકો મખ્ખી કે બૈઠનેસે મહફૂઝ રખ્ખા હૈ કે વો નજાસતોં પર ભી બૈઠતી હૈ. કૈસે હો સકતા હૈ કે વો આપકો બદઔરતકી સોહબતસે મહફૂઝ ન રખ્ખે. હઝરત ઉસ્માન ગની રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને ભી ઈસ તરહ આપકી તહારત બયાન કી ઔર ફરમાયા કે, અલ્લાહ તઆલાને આપકા સાયા ઝમીન પર ન પળને દિયા તાકે ઉસ સાએ પર કિસીકા કદમ ન પળે. તો જો પરવરદિગાર આપકે સાયાકો મહફૂઝ રખતા હૈ, કિસ તરહ મુમકિન હૈ કે વો આપકે અહલકો મહફૂઝ ન ફરમાએ. હઝરત અલી મુર્તઝા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂને ફરમાયા કે એક જૂંકા ખૂન લગનેસે પરવરદિગારે આલમને આપકો નાલૈન ઉતાર દેનેકા હુકમ દિયા. જો પરવારદિગાર આપકી નઅલ શરીફકી ઈતની સી આલૂદગીકો ગવારા ન ફરમાએ, મુમકિન નહી કે વો આપકે અહલકી આલૂદગી ગવારા કર લે. ઈસ તરહ બહોતસે સહાબા ઔર બહુતસી સહાબિયાતને કસ્મેં ખાઈ. આયત નાઝિલ હોનેસે કબ્લ હી હઝરત ઉમ્મુલ મોમિનીન કી તરફસે કુલૂબ મુતમઈન થે. આયાતકે નુઝૂલને ઉનકા ઈઝઝો શરફ ઔર ઝયાદા કર દિયા તો બદગોયોંકી બદગોઈ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ ઔર સહાબાએ કિબાર કે નઝદીક બાતિલ હૈ ઔર બદગોઈ કરનેવાલોંકે લિયે સખ્તતરીન મુસીબત હૈ (૧૬) કે અલ્લાહ તબારક વ તઆલા તુમ્હેં ઈસ પર જઝા દેગા ઔર હઝરત ઉમ્મુલ મોમિનીનકી શાન ઔર ઉનકી બરાઅત (પવિત્રતા) ઝાહિર ફરમાએગા. ચુનાંચે ઈસ બરાઅત મેં ઉસને અઠારહ આયતેં નાઝિલ ફરમાઈ (૧૭) યા'ની બકદરે ઉસકે અમલકે કે કિસીને
૪૭ તૂફાન ઉઠાયા, કિસીને બોહતાન ઉઠાનેવાલેકી ઝબાની મુવાફેકત કી, કોઈ હંસ દિયા, કિસીને ખામોશી કેસાથ સુન હી લિયા,

જિસને જો કિયા ઉસકા બદલા પાએગા. (૧૮) કે અપને દિલસે યે તૂફાન ગળ્હા ઔર ઉસકો મશ્હૂર કરતા ફિરા ઔર વો અબ્દુલ્લા ઇબ્ને ઉબય ઇબ્ને સલૂલ મુનાફિક હૈ. (૧૯) આખેરતમેં મરવી હૈ કે ઉન બોહતાન લગાનેવાલોંકો બહુકમે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ હદ કાઇમ કી ગઈ ઔર અસ્સી અસ્સી કોળે લગાએ ગએ. (૨૦) કયૂંકે મુસલમાનોંકો યહી હુકમ હૈ કે મુસલમાનકે સાથ નેક ગુમાન કરે ઔર બદગુમાની મમ્નૂઅ હૈ. બા'ઝે ગુમરાહ બેબાક યે કહ ગુઝરતે હૈં કે, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો મઆઝલ્લાહ ઇસ મામલેમેં બદગુમાની હો ગઇ થી, વો મુફતરી કઝ્ઝાબ હૈં ઔર શાને રિસાલતમેં ઐસા કલેમા કહતે હૈં જો મોમિનીનકે હકમેં કિસી તરહ લાઇક નહીં હૈ. અલ્લાહ તઆલા મોમિનીન સે ફરમાતા હૈ કે તુમને નેક ગુમાન કયૂં ન કિયા ? તો કૈસે મુમકિન થા કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ બદગુમાની કરતે ઔર હુઝૂરકી નિસ્બત બદગુમાનીકા લફઝ કહના બળી સિયાહ બાતિની હૈ. ખાસકર ઐસી હાલતમેં જબકે બુખારી શરીફકી હદીસમેં હૈ કે, હુઝૂરને બકસમ ફરમાયાકે, મૈં જાનતા હૂં કે મેરી અહલ પાક હૈં જૈસાકે ઉપર મઝકૂર હો ચુકા. મસ્અલા : ઇસસે માલૂમ હુવાકે મુસલામન પર બદગુમાની કરના નાજાઇઝ હૈ ઔર જબ કિસી નેક શખ્સ પર તોહમત લગાઇ જાએ તો બગૈર સબૂત મુસલમાનકો ઉસકી મુવાફેકત ઔર તસદીક કરના રવા નહીં. (૨૧) બિલકુલ ઝૂટ હૈ બે હકીકત હૈ. (૨૨) ઔર તુમ પર ફઝલો કરમ મંઝૂર ન હોતા જિસમેં સે તૌબાકે લિયે મોહલત દેના ભી હૈ ઔ આખેરતમેં અફવો મગફિરત ફરમાના ભી. (૨૩) ઔર ખયાલ કરતે થે કે ઇસમેં બળા ગુના નહીં. (૨૪) જુર્મે અઝીમ હૈ. (૨૫) યે હમારે લિયે રવા નહીં કયૂંકે ઐસા હો હી નહીં સકતા. (૨૬) ઉસસે કે તેરે નબીકી હરમકો ફુજૂરકી આલૂદગી પહુંચે. મસ્અલા : યે મુમકિન હી નહીં કે કિસી નબીકી બીબી બદકાર હો સકે અગર ચે ઉસકા મુબ્તેલાએ કુફ્ર હોના મુમકિન હૈ. કયૂંકે અંબિયા કુફ્ફારકી તરફ મબ્ઊસ હોતે હૈં તો ઝુરૂરી હૈ કે જો ચીઝ કુફ્ફારકે નઝદીક ભી કાબિલે નફરત હો ઉસસે વો પાક હોં ઔર ઝાહિર હૈ કે ઔરતકી બદકારી ઉનકે નઝદીક કાબિલે નફરત હૈ (કબીર વગૈરા) (૨૭) યા'ની ઇસ જહાનમેં ઔર દો હદ કાઇમ કરના હૈ ચુનાંચે ઇબ્ને ઉબૈ ઔર હસ્સાન ઔર મુસ્તલહ કે હદ લગાઇ ગઇ (મદારિક) (૨૮) દોઝખ અગર બેતૌબા મર જાએં (૨૯) દિલોંકે રાઝ ઔર બાતિનકે અહવાલ. (૩૦) ઔર અઝાબે ઇલાહી તુમ્હેં મોહલત ન દેતા. (૩૧) ઉસકે વસ્વસોંમેં ન પળો ઔર બોહતાન ઉઠાનેવાલોંકી બાતોં પર કાન ન લગાઓ. (૩૨) ઔર અલ્લાહ તઆલા ઉસકો તૌબા વ હુસ્ને અમલકી તૌફીક ન દેતા ઔર અફવો મગફિરત ન ફરમાતા. (૩૩) તૌબા કુબૂલ ફરમાકર. (૩૪) ઔર મંઝિલત વાલે હૈં દીનમેં. (૩૫) સરવત વ માલમેં શાને નુઝૂલ : યે આયત હઝરત અબૂબક સિદીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકે હકમેં નાઝિલ હુઇ. આપને કસમ ખાઇ થી કે મુસ્તલહકે સાથ સુલૂક ન કરેંગે ઔર વો આપકી ખાલાકે બેટે થે, નાદાર થે, મુહાજિર થે, બદરી થે. આપ હી ઉનકા ખર્ચ ઉઠાતે થે મગર ચૂંકે ઉમ્મુલ મોમિનીન પર તોહમત લગાનેવાલોંકે સાથ ઉન્હોંને મુવાફિકત કી થી ઇસલિયે આપને યે કસમ ખાઇ. ઇસ પર યે આયત નાઝિલ હુઇ. (૩૬) જબ યે આયત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને પળ્હી તો હઝરત અબૂબક સિદીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને કહા બેશક મેરી આરઝૂ હૈ કે અલ્લાહ મેરી મગફિરત કરે ઔર મૈં મુસ્તલહકે સાથ જો સલૂક કરતા થા ઉસકો કભી મૌકૂફ ન કરૂંગા. ચુનાંચે આપને ઉસકો જારી ફરમા દિયા. મસ્અલા : ઇસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે જો શખ્સ કિસી કામ પર કસમ ખાએ ફિર મા'લૂમ હો કે ઉસકા કરના હી બેહતર હૈ તો ચાહિયે કે ઉસ કામકો કરે ઔર કસમકા કફ્ફારા દે. હદીસે સહીહમેં યહી વારિદ હૈ. મસ્અલા : ઇસ આયતસે હઝરત સિદીકે અકબર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂકી ફઝીલત સાબિત હુઇ. ઇસસે આપકી ઉલુએ શાન વ મર્તબત ઝાહિર હોતી હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને આપકો અવ્વલો અફઝલ ફરમાયા. (૩૭) ઔરતોંકો જો બદકારી ઔર ફુજૂરકો જાનતી ભી નહીં ઔર બુરા ખયાલ ઉનકે દિલમેં ભી નહીં ગુઝરતા. (૩૮) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે યે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી અજવાઝે મોતહહરાતકે અવાસાફ હૈં. એક કૌલ યે હૈ કે ઇસસે તમામ ઇમાનદાર પારસા ઔરતેં મુરાદ હૈં, ઉનકે ઐબ લગાનેવાલોં પર અલ્લાહ તઆલા લા'નત ફરમાતા હૈ. (૩૯) યે અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબય બિન સલૂલ મુનાફિકકે હકમેં હૈ (ખાઝિન) (૪૦) યા'ની રોઝે કયામત. (૪૧) ઝબાનોંકા ગવાહી દેના તો ઉનકે મૂહોં પર મોહરેં લગાએ જાનેસે કબ્લ હોગા ઔર ઉસકે બાદ મૂંહો પર મોહરેં લગા દી જાએંગી જિસસે ઝબાને બંદ હો જાએંગી. (૪૨) જિસકે વો મુસ્તહિક હૈં. (૪૩)

યા'ની મૌજૂદ ઝાહિર હૈ ઉસી કી કુદરતસે હરચીઝકા વજૂદ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયાકે મા'નાયે હૈં કે કુફફાર દુનિયામેં અલ્લાહ તઆલાકે વા'દોમેં શક કરતે થે, અલ્લાહ તઆલા આખેરતમેં ઉન્હેં ઉનકે આ'માલકી જઝા દેકર ઉન વા'દોંકા હક હોના ઝાહિર ફરમા દેગા. ફાએદા: કુર્આનેકરીમમેં કિસી ગુનાહ પર ઐસી તગ્લીઝ વ તશ્દીદ ઔર તકરાર વ તાકીદ નહીં ફરમાઈ ગઈ જૈસીકે હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હાકે ઉપર બોહતાન બાંધને પર ફરમાઈ ગઈ. ઈસસે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી રિફઅત વ મંઝિલત ઝાહિર હોતી હૈ. (૪૪) યા'ની ખબીસકે લિયે ખબીસ લાઈક હૈ. ખબીસા ઔરત ખબીસ મર્દ કે લિયે ઔર ખબીસ મર્દ ખબીસા ઔરત કે લિયે ઔર આદમી ખબીસ બાતોં કે દરપૈ હોતા હૈ ઔર ખબીસ બાતેં ખબીસ આદમીકા વતીરા (આદત) હોતી હૈ. (૪૫) યા'ની પાક મર્દ ઔર ઔરતેં જિનમેંસે હઝરત આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઔર સફવાન હૈં. (૪૬) તોહમત લગાનેવાલે ખબીસ. (૪૭) યા'ની સુથરોં ઔર સુથરિયોંકે લિયે જન્નતમેં. ઈસ આયતસે હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હાકા કમાલે ફઝલો શરફ સાબિત હુવાકે વો તૈયબહ ઔર પાક પૈદા કી ગઈ ઔર કુર્આને કરીમમેં ઉનકી પાકીકા બયાન ફરમાયા ગયા ઔર ઉન્હેં મગફિરત ઔર રિઝકે કરીમ<u>કા વા'દા દિ</u>યા ગયા. હઝરત ઉમ્મુલ મોમિનીન આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હાકો અલ્લાહ તઆલા ને બહુત ખસાઈસ અતા ફરમાએ. જો આપકે લિયે કાબિલે ફખ્ર હૈં. ઉનમેંસે બા'ઝ યે હૈં કે જિબ્રઈલે અમીન સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે હુઝૂરમેં એક હરીર (રેશમી કપડા) પર આપકી તસ્વીર લાએ ઔર અર્ઝ કિયા, યે આપકી જવઝહ હૈં ઔર યે કે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને આપકે સિવા કિસી કુંવારી (બાકિરહ) સે નિકાહ ન ફરમાયા, ઔર યે કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી વફાત આપ કી ગોદમેં ઔર આપકી નૌબતકે દિન હુઈ ઔર આપહીકા હુજરા શરીફ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા આરામગાહ ઔર આપકા રૌઝએ તાહિરા હુવા ઔર યે બા'ઝ અવકાત ઐસી હાલતમેં હુઝૂર પર વહી નાઝિલ હુઈ કે હઝરત સિદ્દીકા આપકે સાથ આપકે લિહાફમેં હોતી ઔર યે કે આપ હઝરત સિદ્દીકે અકબર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ખલીફએ રસૂલ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી દુખ્તર હૈં ઔર યે કે આપ પાક પૈદા કી ગઈ ઔર આપસે મગફિરત વ રિઝકે કરીમકા વઅદા ફરમાયા ગયા (૪૮) મસ્અલા: ઈસ આયતસે સાબિત હુવાકે ગૈરકે ઘરમેં બેઈજાઝત દાખિલ ન હો ઔર ઈજાઝત લેનેકા તરીકા યે ભી હૈ કે બલંદ આવાઝસે સુબ્હાનલ્લાહ યા અલ્હમ્દુલિલ્લાહ યા અલ્લાહુ અકબર કહે યા ખખારે જિસસે મકાનવાલોંકો માલૂમ હોકે કોઈ આના ચાહતા હૈ, યા યે કહે કે કયા મુઝે અંદર આનેકી ઈજાઝત હૈ? ગૈરકે ઘરસે વો ઘર મુરાદ હૈ જિસમેં ગૈર સુકૂનત રખતા હો ખ્વાહ ઉસકા માલિક હો યા ન હો. (૪૯) <u>મસ્અલા</u>: ગૈરકે ઘર જાનેવાલેકી અગર સાહિબે મકાનસે પહલેહી મુલાકાત હો જાએ તો અવ્વલ સલામ કરે ફિર ઈજાઝત ચાહે ઔર અગર વો મકાનકે અંદર હો તો સલામકે સાથ ઈજાઝત ચાહે, ઈસ તરહકે કહે અસ્સલામુ અલયકુમ! કયા મુઝે અંદરઆનેકી ઈજાઝત હૈ? હદીસ શરીફ મેં હૈ કે સલામકો કલામ પર મુકદ્દમ કરો. હઝરત અબ્દુલ્લાહકી કિર્અત ભી ઈસી પર દલાલત કરતી હૈ. ઉનકી કિર્અત યૂં હૈ, "હત્તા તુસલ્લિમૂ અલાઅહલિહા વ તસ્તઅઝિનૂ" ઔર યે ભી કહા ગયા હૈ કે પહલે ઈજાઝત ચાહે ફિર સલામ કરે (મદારિક, કશ્શાફ, અહમદી). <u>મસ્અલા</u>: અગર દરવાઝે કેસામને ખડે હોનેમેં બેપર્દગીકા અંદેશા હો તો દાઈં યા બાઈં જાનિબ ખડે હોકર ઈજાઝત તલબ કરે. <u>મસ્અલા</u>: હદીસ શરીફમેં હૈ, અગર ઘરમેં માં હો જબ ભી ઈજાઝત તલબ કરે (મોત્તા ઈમામ માલિક). (૫૦) યા'ની મકાનમેં ઈજાઝત દેનેવાલા મૌજૂદ ન હો. (૫૧) કયૂંકે મુલ્કે ગૈરમેં તસર્રુફ કરનેકે લિયે ઉસકી રઝા ઝુરૂરી હૈ. (૫૨) ઔર ઈજાઝત તલબ કરનેમેં ઈસ્રાર ન કરો. <u>મસ્અલા</u>: કિસીકા દરવાઝા બહોત ઝોરસે ખટખટાના ઔર શદીદ આવાઝસે ચીખના ખાસકર ઉલમા ઔર બુઝુર્ગોંકે દરવાઝોં પર ઐસા કરના, ઉનકો ઝોરસે પુકારના મકરૂહ વ ખિલાફે અદબ હૈ. (૫૩) મિસ્લ સરાએ ઔર મુસાફિરખાને વગૈરા કે, કે ઉસમેં જાનેકે લિયે ઈજાઝત હાસિલ કરનેકી હાજત નહીં. <u>શાને નુઝૂલ</u>: યે આયત ઉન અસ્હાબકે જવાબમેં નાઝિલ હુઈ જિન્હોંને આયતે ઈસ્તીઝાન યા'ની ઉપરવાલી આયત નાઝિલ હોનેકે બાદ દર્યાફત કિયા થા કે મક્કા મુકર્રમા ઔર મદીના તૈયબહકે દરમ્યાન ઔર શામકી રાહમેં જો મુસાફિરખાને બને હૂએ હૈં કયા ઉનમેં દાખિલ હોનેકે લિયે ભી ઈજાઝત લેના ઝુરૂરી હૈ? (૫૪) ઔર જિસ ચીઝકા દેખના જાઈઝ નહીં ઉસ પર નઝર ન ડાલેં. <u>મસાઈલ</u>: મર્દકા બદન ઝેરે નાફસે ઘુટનેકે નીચે તક ઔરત હૈ, ઉસકા દેખના જાઈઝ

નહી ઔર ઔરતોંમેં સે અપને મહારિમ (જિનકે સાથ નિકાહ હો હી ન સકે) ઔર ગૈરકી બાંદીકા ભી યહી હુકમ હૈ મગર ઈતના ઔર હૈ કે ઉનકે પેટ ઔર પીઠકા દેખના જાઈઝ નહી ઔર હુર્રા અજનબિયહકે તમામ બદનકા દેખના મમનૂઅ હૈ. ઈલ્લમ યા'મમ મિનશશવહ-વતિ વઈન અમિ-ન મિન્હા ફલ મમ્નૂઉન ન-ઝ-રુ ઈલા મા સિવલ વજહિ વલ કફિફ વલ-ક-દમિ વવૈ યા'મનુ ફઈન્નઝ ઝમા-ન ઝમાનુલ ફસાદિ ફલા યહિલ્લુન ન-ઝ-રુ ઈલલ હુર્રતિલ અજ્-નબિય્યતિ મુતલકમ મિનગૈરિ ઝુરૂરતિન. મગર બહાલતે ઝુરૂરત કાઝી વ ગવાહકો ઔર ઉસ ઔરતસે નિકાહકી ખ્વાહિશ રખનેવાલેકો ચેહરા દેખના જાઈઝ હૈ ઔર અગર કિસી ઔરતકે ઝરીએસે હાલ મા'લૂમ કર સકતા હો તો ન દેખે. ઔર તબીબકો મવઝએ મર્ઝ (બીમારીકી જગા) કા બકદરે ઝુરૂરત દેખના જાઈઝ હૈ. મસ્અલા : અમરદ લળકેકી તરફ ભી શોહવતસે દેખના હરામ હૈ (મદારિક વ અહમદી). (૫૫) ઔર ઝિના વ હરામસે બચેં યા યે મા'ના હૈ કે અપની શર્મગાહોં ઔર ઉનકે લવાહિક યા'ની તમામ બદન ઔરતકો છુપાએ ઔર પર્દેકા એહતેમામ રખ્ખે. (૫૬) ઔર ગૈરમર્દોંકો ન દેખે. હદીસ શરીફ મેં હૈ કે અઝવાજે મુતહહરાતમેંસે બા'ઝ ઉમ્મહાતુલ મોમિનીન સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ખિદમતમેં થીં. ઉસી વકત ઈબ્ને ઉમ્મે મકતૂમ આએ, હુઝૂરને અઝવાજકો પર્દેકા હુકમ ફરમાયા, ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા કે વો તો નાબીના હૈં. ફરમાયા, તુમ તો નાબીના નહી હો. (તિર્મિઝી વ અબૂ દાઊદ) ઈસ હદીસસે મા'લૂમ હુવાકે ઔરતોંકા ભી નામેહરમકા દેખના ઔર ઉસકે સામને હોના જાઈઝ નહી. (૫૭) અઝહર યે હૈ કે યે હુકમ નમાઝકા હૈ ન નઝરકા, કયૂંકે હુર્રા કા તમામ બદન ઔરત હૈ, શોહર ઔર મેહરમકે સિવા ઔર કિસીકે લિયે ઉસકે કિસી હિસ્સેકા દેખના બેઝુરૂરત જાઈઝ નહી ઔર મુઆલેજહ વગૈરાકી ઝુરૂરતસે બકદરે ઝુરૂરત જાઈઝ હૈ (તફસીરે અહમદી). (૫૮) ઔર ઉન્હીકે હુકમ હૈં દાદા, પરદાદા વગૈરા તમામ ઉસૂલ. (૫૯) કે વો ભી મેહરમ હો જાતે હૈં (૬૦) ઔર ઉન્હીકે હુકમમેં હૈ ઉનકી ઔલાદ. (૬૧) કે વો ભી મહરમ હો ગએ. (૬૨) ઔર ઉન્હીકે હુકમમેં હૈં ચચા, મામૂં વગૈરા તમામ મુહારિમ હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને અબૂ ઉબૈદા જર્રાહકો લિખા થા કે કુફ્ફાર અહલે કિતાબકી ઔરતોંકો મુસલમાન ઔરતોંકે સાથ હમામમેં દાખિલ હોનેસે મના કરેં. ઈસસે માલૂમ હુવા કે મુસ્લિમહ ઔરતકો કાફિરા ઔરતકે સામને અપના બદન ખોલના જાઈઝ નહી. મસ્અલા : ઔરત અપને ગુલામસે ભી મિસ્લે અજનબીકે પર્દા કરે (મદારિક વગૈરા). (૬૩) ઉન પર અપના સિંગાર ઝાહિર કરના મમનૂઅ નહી ઔર ગુલામ ઉનકે હુકમમેં નહી ઉસકો અપની માલિકાકે મવાઝેએ ઝીનતકા દેખના જાઈઝ નહી. (૬૪) મસલન ઐસે બૂઢે હોં જિન્હેં અસલન શોહવત બાકી નહી રહી હો ઔર હોં સાલેહ મસ્અલા : અઈમ્મએ હનફિયાકે નઝદીક ખસ્સી ઔર ઈન્નીન (નપુંસક) હુર્મતે નઝરમેં અજનબીકા હુકમ રખતે હૈં. મસ્અલા : ઈસી તરહ કબીહુલ અફઆલ મુખન્નસ (કુકર્મી હિજડા) સે ભી પર્દા કિયા જાએ. જૈસાકે હદીસે મુસ્લિમસે સાબિત હૈ. (૬૫) વો અભી નાદાન નાબાલિગ હૈં. (૬૬) યા'ની ઔરતેં ઘરકે અંદર ચલને ફિરનેમેં ભી પાંવ ઈસ કદર આહિસ્તા રખ્ખેંકે ઉનકે ઝેવરકી ઝન્કાર ન સુની જાએ. મસ્અલા : ઈસી લિયે ચાહિયેકે ઔરતેં બાજેદાર ઝાંઝન ન પહને. હદીસ શરીફમેં હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ઉસ કૌમકી દુઆ કુબૂલ નહી ફરમાતા જિનકી ઔરતેં ઝાંઝન પહનતી હોં. ઈસસે સમઝના ચાહિયે કે જબ ઝેવરકી આવાઝ અદમે કુબૂલે દુઆકા સબબ હૈ તો ખાસ ઔરતકી આવાઝ ઔર ઉસકી બેપર્દગી કૈસી મૂજિબે ગઝબે ઈલાહી હોગી ? પર્દેકી તરફસે બેપરવાઈ તબાહીકા સબબ હૈ (અલ્લાહકી પનાહ) તફસીરે અહમદી વગૈરા. (૬૭) ખ્વાહ મર્દ યા ઔરત, કુંવારે યા ગૈર કુંવારે. (૬૮) ઈસ ગિનાસે મુરાદ યા કનાઅત હૈ કે વો બેહતરીન ગિના હૈ જો કાનેઅકો તરદ્દુદસે બેનિયાઝ કર દેતા હૈ, યા કિફાયત કે એકકા ખાના દોકે લિયે કાફી હો જાએ. જૈસાકે હદીસ શરીફમેં વારિદ હુવા હૈ, યા ઝવજ વ ઝવજહકે દો રિઝકોંકા જમા હો જાના યા ફરાખી બ બરકતે નિકાહ જૈસાકે અમીરૂલ મોમિનીન હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હૈ. (૬૯) હરામકારીસે. (૭૦) જિન્હેં મહર વ નફકા મયસ્સર નહી. (૭૧) ઔર વો મહર વ નફકા અદા કરનેકે કાબિલ હો જાએ. હદીસ શરીફમેં હૈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહી વસલ્લમને ફરમાયા, જો નિકાહકી કુદરત રખ્ખે વો નિકાહ કરે કે નિકાહ પારસાઈ વ પાકબાઝીકા મુઈન હૈ. ઔર જિસે નિકાહકી કુદરત ન હો વો રોઝે રખ્ખે કે યે શોહવતોંકે તોળનેવાલે હૈં. (૭૨) કે વો ઈસકદર માલ અદા કરકે આઝાદ હો જાએ ઔર ઈસ તરહકી આઝાદીકો કિતાબત કહતે હૈં ઔર આયતમેં ઉસકા અમ્ર ઈસ્તિહબાબકે લિયે હૈ. ઔર યે ઈસ્તિહબાબ ઈસ શર્તકે સાથ મશરૂત હૈ જો ઉસકે બાદ હી આયતમેં મઝકૂર હૈ.

શાને નુઝૂલ : હુવૈતબ ઈબ્ને અબ્દુલ ઉઝ્ઝા કે ગુલામ સબીહ ને અપને મૌલાસે કિતાબતકી દરખાસ્ત કી. મૌલાને ઈન્કાર કિયા, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હૂઈ તો હુવૈતબને ઉસકો સૌ દીનાર પર મુકાતિબ કર દિયા ઔર ઉનમેંસે બીસ ઉસકો બખ્શ દિયે બાકી ઉસને અદા કર દિયે. (૭૩) ભલાઈસે મુરાદ આમનત વ દયાનત ઔર કમાઈ પર કુદરત રખના હૈ કે વો હલાલ રોઝીસે માલ હાસિલ કરકે આઝાદ હો સકે ઔર મૌલાકો માલ દેકર આઝાદી હાસિલ કરનેકે લિયે ભીક ન માંગતા ફિરે. ઈસીલિયે હઝરત સલ્માન ફારસી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને અપને ગુલામકો મકાતિબ કરનેસે ઈન્કાર ફરમા દિયા જો સિવાએ ભીકકે કોઈ ઝરીઆ કસબકા ન રખતા થા. (૭૪) મુસલમાનકો ઈર્શાદ હૈ કે વો મકાતિબ ગુલામોંકો ઝકાત વગૈરા દેકર મદદ કરેં, જિસસે વો બદલે કિતાબત દેકર અપની ગરદન છુળા સકે ઔર આઝાદ હો સકે. (૭૫) યા'ની તમએ માલમેં અંધે હોકર કનીઝોંકો બદકારી પર મજબૂર ન કરેં. શાને નુઝૂલ : યે આયત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉબય ઈબ્ને સલૂલ મુનાફિકકે હકમેં નાઝિલ હૂઈ. જો માલ હાસિલ કરનેકે લિયે અપની કનીઝોંકો બદકારી પર મજબૂર કરતા થા. ઉન કનીઝોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે શિકાયત કી, ઈસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હૂઈ. (૭૬) ઔર વબાલે ગુનાહ મજબૂર કરનેવાલે પર. (૭૭) જિન્હોંને હલાલો હરામ હુદૂદ વ અહકામ સબકો વાઝેહ કર દિયા. (૭૮) નૂર અલ્લાહ તઆલાકે નામોંમેંસે એક નામ હૈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, મા'ના યે હૈં કે અલ્લાહ આસ્માન વ ઝમીનકા હાદી હૈ તો અહલે સમાવાત વ અર્ઝ ઉસકે નૂરસે હકકી રાહ પાતે હૈં ઔર ઉસકી હિદાયતસે ગુમરાહીકી હયરત સે નજાત હાસિલ કરતે હૈં. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા, મા'ના યે હૈં કે અલ્લાહ તઆલા આસ્માન વ ઝમીનકા મુનવ્વર ફરમાનેવાલા હૈ, ઉસને આસ્માનોંકો મલાઈકાસે ઔર ઝમીનકો અંબિયાસે મુનવ્વર કિયા. (૭૯) અલ્લાહકે નૂરસે યા તો કલ્બે મોમિનકી વો નૂરાનિયત મુરાદ હૈ જિસસે વો હિદાયત પાતા ઔર રાહયાબ હોતા હૈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે અલ્લાહકે ઉસ નૂરકી મિસાલ જો ઉસને મોમિનકો અતા ફરમાયા બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ઈસ નૂરસે કુર્આન મુરાદ લિયા ઔર એક તફસીર યે હૈ કે ઈસ નૂરસે મુરાદ સૈયદે કાએનાત અફઝલે મૌજૂદાત હઝરત રહમતે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ હૈ. (૮૦) યે દરખ્ત નિહાયત કસીરૂલ બરકત હૈ, કયૂંકે ઉસકા રોગન જિસકો ઝયત કહતે હૈં નિહાયત સાફ વ પાકીઝા રોશની દેતા હૈ, સરસે ભી લગાયા જાતા હૈ, સાલન ઔર નાનખૂરિશ કી જગહ રોટી સે ભી ખાયા જાતા હૈ. દુનિયાકે ઔર કિસી તેલમેં યે વસ્ફ નહી ઔર દરખ્તે ઝૈતૂનકે પત્તે નહી ગિરતે (ખાઝિન). (૮૧) બલ્કે વસ્તકા હૈ કે ન ઉસે ગરમીસે ઝરર પહુંચે ન સરદીસે, ઔર વો નિહાયત અજૂદ વ આ'લા હૈ ઔર ઉસકે ફલ ગાયત એઅતેદાલમેં (૮૨) અપની શિફા વ લતાફતકે બાઈસ ખુદ. (૮૩) ઈસ તમસીલકે મા'ના મેં અહલે ઈલ્મકે કઈ કૌલ હૈં, એક યે કે નૂરસે મુરાદ હિદાયત હૈ ઔર મા'ના યે હૈં કે અલ્લાહ તઆલાકી હિદાયત ગાયત ઝુહૂરમેં હૈ કે આલમે મહસૂસાતમેં ઉસકી તશ્બીહ ઐસે રોશનદાનસે હો સકતી હૈ જિસમેં સાફ શફ્ફાફ ફાનૂસ હો, ઉસ ફાનૂસમેં ઐસા ચિરાગ હો જો નિહાયત હી બેહતર ઔર મુસફ્ફા ઝૈતૂનસે રૌશન હો કે ઉસકી રૌશની નિહાયત આ'લા ઔર સાફ હો. ઔર એક કૌલ યે હૈ કે તમસીલે નૂર સૈયદે અંબિયા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી હૈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ અન્હુમાને કઅબ અહબારસે ફરમાયા કે ઈસ આયતકે મા'ના બયાન કરો, ઉન્હોંને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલાને અપને નબી સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી મિસાલ બયાન ફરમાઈ રૌશનદાન (તાક) તો હુઝૂરકા સીના શરીફ હૈ ઔર ફાનૂસ કલ્બે મુબારક ઔર ચિરાગે નુબુવ્વત કે શજરે નુબુવ્વત સે રૌશન હૈ ઔર ઈસ નૂરે મુહમ્મદીકી રૌશની વ અઝઅત (અજવાળું) ઈસ મર્તબા કમાલે ઝુહૂર પર હૈ કે અગર આપ અપને નબી હોનેકા બયાન ભી ન ફરમાંએ. જબ ભી ખલ્ક પર ઝાહિર હો જાએ ઔર હઝરત ઈબ્ને ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાસે મરવી હૈ કે રૌશનદાન તો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા સીના મુબારક હૈ ઔર ફાનૂસ કલ્બે અતહર ઔર ચિરાગ વો નૂર જો અલ્લાહ તઆલાને ઉસમેં રખ્ખા કે શર્કી હૈ ન ગરબી, ન યહૂદી ન નસ્રાની, એક શજરએ મુબારકસે રૌશન હૈ, વો શજરે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ હૈં, નૂર કલ્બે ઈબ્રાહીમ પર નૂરે મુહમ્મદી નૂર પર નૂર હૈ ઔર મુહમ્મદ ઈબ્ને કઅબ કુરઝીને કહા કે રૌશનદાન વ ફાનૂસ તો હઝરત ઈસ્માઈલ અલૈહિસ્સલામ હૈં ઔર ચિરાગ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઔર શજર મુબારકા હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ કે અકસર અંબિયા આપકી નસ્લસે હૈં ઔર શર્કી

વ ગરબી ન હોનેકે મા'ના હૈં કે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ ન યહૂદી થે, ન નસરાની. ક્યૂં કે યહૂદ મગરિબકી તરફ નમાઝ પઢતે હૈં ઔર નસારા મશ્રિકકી તરફ. કરીબ હૈ કે મોહમ્મદ મુસ્તુફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમ કે મુહાસિનો કમાલાતે નુઝૂલે વહીસે કબ્લ હી ખલ્ક પર ઝાહિર હો જાએં. નૂર પર નૂર યે કે નબી હૈં, નસ્લે નબીસે નૂરે મુહમ્મદી હૈં, નૂરે ઈબ્રાહીમી પર ઉસકે અલાવા ઔર ભી બહોત અકવાલ હૈં (ખાઝિન). (૮૪) ઔર ઉનકી તાઝીમ વ તત્હીર લાઝિમ કી. મુરાદ ઉન ઘરોંસે મસ્જિદેં હૈં. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા, મસ્જિદેં બૈતુલ્લાહ હૈં ઝમીનમેં. (૮૫) તસ્બીહસે મુરાદ નમાઝેં હૈં. સુબ્હકી તસ્બીહ ફજર ઔર શામસે ઝોહર વ અસ્ર વ મગરિબ વ ઈશા મુરાદ હૈં. (૮૬) ઔર ઉસકે ઝિક્રે કલ્બી વ લિસાની ઔર અવકાતે નમાઝ પર મસ્જિદોંકી હાઝરીસે. (૮૭) ઔર ઉન્હેં વક્ત પર અદા કરનેસે હઝરત ઈબ્ને ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમા બાઝારમેં થે, મસ્જિદમેં નમાઝકે લિયે ઈકામત કહી ગઈ. આપને દેખા કે બાઝારવાલે ઉઠે ઔર દુકાને બંદ કરકે મસ્જિદમેં દાખિલ હો ગએ, તો ફરમાયાકે આયત રિજાલુલ્લા તુલહીહિમ ઐસે હી લોગોંકે હકમેં હૈ. (૮૮) ઉસકે વક્ત પર. (૮૯) દિલોંકા ઉલટ જાના યે હૈ કે શિદતે ખૌફ વ ઈઝતેરાબસે ઉલટ કર ગલે તક ચઢ જાએંગે ન બાહર નિકલેં, ન નીચે ઉતરે ઔર આંખેં ઉપર ચઢ જાએંગી. યા યે મા'ના હૈં કુફ્ફારકે દિલ કુફ્રો શકસે ઈમાનો યકીનકી તરફ પલટ જાએંગે ઔર આંખોસે પર્દે ઉઠ જાએંગે. યે તો ઉસ દિનકા બયાન હૈ. આયતમેં યે ઈર્શાદ ફરમાયા ગયા કે વો ફરમાંબરદાર બંદે જો ઝિક્રો તાઅતમેં નિહાયત મુસ્તઈદ રહતે હૈં ઔર ઈબાદતકી અદામેં સરગર્મ રહતે હૈં, બાવજૂદ ઈસ હુસ્ને અમલકે ઉસ રોઝસે ખાઈફ રહતે હૈં ઔર સમઝતે હૈં કે અલ્લાહ તઆલાકી ઈબાદતકા હક અદા ન હો સકા. (૯૦) યા'ની પાની સમઝકર ઉસકી તલાશમેં ચલા, જબ વહાં પહૂંચા તોપાનીકા નામો નિશાન ન થા, ઐસેહી કાફિર અપને ખયાલમેં નેકિયાં કરતા હૈ ઔર સમઝતા હૈ કે અલ્લાહ તઆલાસે ઉસકા સવાબ પાએગા. જબ અરસાતે કિયામતમેં પહૂંચેગા તો સવાબ ન પાએગા બલ્કે અઝાબે અઝીમ મેં ગિરફતાર હોગા ઔર ઉસ વક્ત ઉસકી હસરત ઔર ઉસકા અન્દોહો ગમ (રંજોગમ) ઈસપ્યાસસે બદરજહા ઝયાદા હોગા. (૯૧) આ'માલે કુફ્ફારકી મિસાલ ઐસી હૈ. (૯૨) સમંદરોંકી ગહરાઈમેં. (૯૩) એક અંધેરા દરિયાકી ગહરાઈકા, ઉસ પર એક અંધેરા મૌજોંકે તરાકુમકા, ઉસ પર ઔર અંધેરા બાદલોંકી ઘિરી હૂઈ ઘટાકા, ઉન અંધેરિયોંકી શિદતકા યે આલમ કે જો ઉસમેં હો વો. (૯૪) બાવજૂદ યે કે અપના હાથ નિહાયત હી કરીબ ઔર અપને જિસ્મકા જુઝવ હૈ. જબ વો ભી નઝર ન આએ તો ઔર દૂસરી ચીઝ કયા નઝર આએગી. ઐસા હી હાલ હૈ કાફિરકા કે વો એતેકાદે બાતિલ ઔર કૌલે નાહક ઔર અમલે કબીહ કી તારીકિયોંમેં ગિરફતાર હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયા કે, દરિયાકે કુન્ડે (ગાર) ઔર ઉસકી ગહરાઈસે કાફિરકે દિલકો ઔર મૌજોંસે જોહલ વ શક વ હયરત કો જો કાફિરકે દિલ પર છાએ હુએ હૈં ઔર બાદલોંસે મોહરકો જો ઉનકે દિલોં પર હે, તશબીહ દી ગઈ. (૯૫) રાહયાબ વહી હોતા હૈ. (૯૬) જો આસ્માનો ઝમીનકે દરમ્યાનમેં હૈં. (૯૭) જિસ સરઝમીન ઔર જિન બિલાંદકી તરફ ચાહે. (૯૮) ઔર ઉનકે મુતફર્રિક ટૂકડોંકો યકજા કર દેતા. (૯૯) ઉસકે મા'ના યા તો યે હૈં કે જિસ તરહ ઝમીનમેં પથ્થર કે પહાળ હૈં ઐસે હી આસ્માનમેં બરફકે પહાળ અલ્લાહ તઆલાને પૈદા કિયે હૈં ઔર યે ઉસકી કુદરતસે કુછ બઈદ નહી ઉન પહાળોંસે ઓલે (કરા) બરસાતા હૈ. યા યે મા'ના હૈં કે આસ્માનસે ઓલોં કે પહાળકે પહાળ બરસાતા હૈ યા'ની બકસરત ઓલે બરસાતા હૈ (મદારિક વગૈરા). (૧૦૦) ઔર જિસકે જાનો માલકો ચાહતા હૈ ઉનસે હલાકો તબાહ કરતા હૈ. (૧૦૧) ઉસકે જાનો માલકો મહફૂઝ રખતા હૈ. (૧૦૨) ઔર રોશનીકી તેઝીસે આંખોકો બેકાર કર દે. (૧૦૩) કે રાતકે બાદ દિન લાતા હૈં ઔર દિનકે બાદ રાત. (૧૦૪) યા'ની તમામ અજનાસે હૈવાનકો પાનીકી જિન્સસે પૈદા કિયા ઔર પાની ઉન સબકી અસ્લ હૈ ઔર યે સબ બાવજૂદ મુત્તહિદુલ અસ્લ હોનેકે બાહમ કિસ કદર મુખ્તલિફુલ હાલ હૈં. યે ખાલિકે આલમકે ઈલ્મો હિકમત ઔર ઉસકે કમાલે કુદરતકી દલીલે રોશન હૈ. (૧૦૫) જૈસેકે સાંપ ઔર મછલી ઔર બહૂતસે કીળે. (૧૦૬) જૈસેકે આદમી ઔર પરિન્દ. (૧૦૭) મિસ્લ બહાઈમ ઔર દરિન્દોંકે. (૧૦૮) યા'ની કુર્આને કરીમ જિસમેં હિદાયત વ અહકામ ઔર હલાલો હરામકા વાઝેહ બયાન હૈ. (૧૦૯) ઔર સીધી રાહ જિસ પર ચલનેસે રઝાએ ઈલાહી વ ને'મતે આખેરત મયસ્સર હોં દીને ઈસ્લામ હૈ, આયતકા ઝિક્ર ફરમાનેકે બાદ યે બતાયા જાતા હૈ કે ઈન્સાન તીન ફરીકોંમેં મુન્કસિમ હો ગએ, એક વો જિન્હોંને ઝાહિરમેં તસ્દીકે હકકી ઔર બાતિનમેં તકઝીબ કરતે રહે વો મુનાફિક હૈં. દૂસરે વો જિન્હોંને ઝાહિરમેં

ભી તકઝીબ કી ઔર બાતિનમેં ભી વો કુફ્ફાર હૈં ઉનકા ઝિક્ર બિત્તરતીબ ફરમાયા જાતા હૈ. (૧૧૦) ઔર અપને કૌલકી પાબંદી નહીં કરતે. (૧૧૧) મુનાફિક હૈં ક્યૂંકે ઉનકે દિલ ઉનકી ઝબાનોકે મુવાફિક નહીં. (૧૧૨) કુફ્ફાર વ મુનાફિકીન બારહા તજરુબા કર ચુકે થે ઔર ઉન્હેં કામિલ યકીન થા કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા ફૈસલા સરાસર હક વ અદ્લ હોતા હૈ ઈસલિયે ઉનમેં જો સચ્ચા હોતા વો તો ખ્વાહિશ કરતા થાકે હુઝૂર ઈસકા ફૈસલા ફરમાએં ઔર જો નાહક પર હોતા વો જાનતા થા કે રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી સચ્ચી અદાલતસે વો અપની નાજાઈઝ મુરાદ નહીં પા સકતા ઈસલિયે વો હુઝૂરકે ફૈસલેસે ડરતા ઔર ઘબરાતા થા. શાને નુઝૂલ : બિશ્ર નામી એક મુનાફિક થા. એક ઝમીનકે મામલેમેં ઉસકા એક યહૂદીસે ઝગળા થા. યહૂદી જાનતા થા કે ઈસ મામલેમેં વો સચ્ચા હૈ ઔર ઉસકો યકીન થા કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ હક્કો અદ્લકા ફૈસલા ફરમાતે હૈં ઈસલિયે ઉસને ખ્વાહિશ કી કે યે મુકદમા હુઝૂર અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામસે ફૈસલ કરાયા જાએ. લેકિન મુનાફિક ભી જાનતા થા કે વો બાતિલ પર હૈ ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ અદલો ઈન્સાફમેં કિસીકી રૂ રિઆયત નહીં ફરમાતે, ઈસલિયે વો હુઝૂરકે ફૈસલે પર તો રાઝી ન હુવા ઔર કઅબ ઈબ્ને અશરફ યહૂદીસે ફૈસલા કરાને પર મુસિર (ઈસરાર કરનેવાલા) હુવા ઔર હુઝૂરકી નિસ્બત કહને લગા કે વો હમ પર ઝુલ્મ કરેંગે, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હૂઈ. (૧૧૩) કુફ્ર યા નિફાકકી. (૧૧૪) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી નુબુવ્વતમેં. (૧૧૫) ઐસા તો હૈ નહીં ક્યૂંકે યે વો ખૂબ જાનતે હૈં કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિવસલ્લમકા ફૈસલા હકસે મુતજાવિઝ હો હી નહીં સકતા ઔર કોઈ બદ દયાનત આપકી અદાલતસે પરાયા હક મારનેમેં કામિયાબ નહીં હો સકતા ઈસી વજહસે વો આપકે ફૈસલેસે એઅરાઝ કરતે હૈં. (૧૧૬) ઔર ઉનકો યે તરીકે અદબ લાઝિમ હૈ કે. (૧૧૭) યા'ની મુનાફિકીનને (મદારિક). (૧૧૮) કે ઝૂટી કસમ ગુનાહ હૈ. (૧૧૯) ઝબાની ઈતાઅત ઔર અમલી મુખાલિફત ઉસસે કુછ છુપા નહીં. (૧૨૦) સચ્ચે દિલ ઔર સચ્ચી નિય્યતસે. (૧૨૧) રસૂલ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી ફરમાંબરદારીસે તો ઉસમેં ઉનકા કુછ ઝરર નહીં. (૧૨૨) યા'ની દીનકી તબ્લીગ ઔર અહકામે ઈલાહીકા પહોંચા દેના ઉસકો રસૂલ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને અચ્છી તરહ અદા કર દિયા ઔર વો અપને ફર્ઝસે ઓહદા બરઆ હો ચુકે. (૧૨૩) યા'ની રસૂલ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી ઈતાઅત વ ફરમાંબરદારી (૧૨૪) ચુનાંચે રસૂલે અકરમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમને બહોત વાઝેહ તૌર પર પહોંચા દિયા. (૧૨૫) શાને નુઝૂલ : સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને વહી નાઝિલ હોનેસે દસ સાલ તક મક્કા મુકર્રમામેં મઅ અસ્હાબકે કયામ ફરમાયા ઔર કુફ્ફારકી ઈઝાઓં પર જો શબો રોઝ હોતી રહતી થી સબ્ર કિયા. ફિર બહુક્મે ઈલાહી મદીના તૈયબહ કો હિજરત ફરમાઈ ઔર અન્સારકે મનાઝિલકો અપની સુકૂનતસે સરફરાઝ કિયા. મગર કુરૈશ ઈસ પર ભી બાઝ ન આએ. રોઝ મર્રા ઉનકી તરફસે જંગકે એલાન હોતે ઔર તરહ તરહકી ધમકિયાં દી જાતી. અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ હર વકત ખતરેમેં રહતે ઔર હથિયાર સાથ રખતે. એક રોઝ એક સહાબીને ફરમાયા, કભી ઐસા ભી ઝમાના આએગા કે હમેં અમ્ન મયસ્સર હો ઔર હથિયારોંકે બારસે હમ સુબુકદોશ હોં, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હૂઈ. (૧૨૬) ઔર બજાએ કુફ્ફારકે તુમ્હારી ફરમાંબરદારી હોગી. હદીસ શરીફ મેં હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલલમને ફરમાયા કે જિસ જિસ ચીઝ પર શબો રોઝ ગુઝરે હૈં ઉન સબ પર દીને ઈસ્લામ દાખિલ હોગા. (૧૨૭) હઝરત દાઊદ વ સુલૈમાન વગૈરા અંબિયા અલૈહિમુસ્સલાતુ વસ્સલામકો ઔર જૈસી કે જબાબેરાએ (જાલિમ બાદશાહો) મિસ્રો શામકો હલાક કરકે બની ઈસ્રાઈલકો ખિલાફત દી ઔર ઉન મમાલિક પર ઉનકો મુસલ્લત કિયા. (૧૨૮) યા'ની દીને ઈસ્લામકો તમામ અદ્યાન પર ગાલિબ ફરમાએગા. (૧૨૯) ચુનાંચે યે વા'દા પૂરા હુવા ઔર સરઝમીને અરબસે કુફ્ફાર મિટા દિયે ગએ. મુસલમાનોંકા તસલ્લુત હુવા. મશ્રિકો મગરિબકે મુમાલિક અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે લિયે ફતહ ફરમાએ. અકાસેરા (ઈરાની બાદશાહોં) કે મમાલિક વ ખઝાઈન ઉનકે કબ્ઝેમેં આએ. દીન પર ઉનકા રો'બ છા ગયા. ફાએદા : ઈસ આયતમેં હઝરત અબૂબક સિદીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ઔર આપકે બાદ હોનેવાલે ખુલફાએ રાશેદીનકી ખિલાફતકી દલીલ હૈ. ક્યૂંકે ઉનકે ઝમાનેમેં ફુતૂહાતે અઝીમા હૂઈ ઔર કિસરા વગૈરા મલૂક કે ખઝાઈન મુસલમાનોંકે કબ્ઝેમેં આએ ઔર અમ્ન વ તમકીન ઔર દીનકા ગલ્બા હાસિલ હુવા. તિર્મિઝી વ અબૂદાઊદકી હદીસમેં હૈ કે

સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા, ખિલાફત મેરે બાદ તીસ સાલ હૈ, ફિર મલિક હોગા, ઉસકી તફસીલ યે હૈ કે, હઝરત અબૂબક સિદ્દીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકી ખિલાફત દો બરસ તીન માહ ઔર હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકી ખિલાફત દસ સાલ, છ માહ ઔર હઝરત ઉસ્માન ગની રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકી ખિલાફત બારહ સાલ ઔર હઝરત અલી મુર્તઝા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકી ખિલાફત ચાર સાલ નવ માહ ઔર હઝરત ઈમામ હસન રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકી ખિલાફત છે માહ હુઈ (ખાઝિન). (૧૩૦) ઔર બાંદિયાં શાને નુઝૂલ : હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાસે મરવી હૈ કે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને એક અન્સારી ગુલામ મદલજ ઈબ્ને અમ્રકો દોપહરકે વકત હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકે બુલાનેકે લિયે ભેજા. વો ગુલામ વૈસેહી હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકે મકાનમેં ચલા ગયા. જબકે હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ બેતકલ્લુફ અપને દૌલત સરાએમેં તશરીફ રખતે થે. ગુલામકે અચાનક ચલે આનેસે આપકે દિલમેં ખયાલ હુવા કે, કાશ ગુલામોંકો ઈજાઝત લેકર મકાનોંમેં દાખિલ હોનેકા હુકમ હોતા, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. (૧૩૧) બલ્કે અભી કરીબે બુલૂગ હૈં સન્ને બલૂગ : હઝરત ઈમામ અબૂહનીફા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકે નઝદીક લળકેકે લિયે અઠારહ સાલ ઔર લળકીકે લિયે સત્તરહ સાલ ઔર આમ્મહ ઉલમાકે નઝદીક લળકે ઔર લળકી દોનોંકે લિયે પંદરહ સાલ હૈ (તફસીરે અહમદી). (૧૩૨) યા'ની ઈન તીન વકતોંમેં ઈજાઝત હાસિલ કરેં જિનકા બયાન ઈસી આયતમેં ફરમાયા જાતા હૈ. (૧૩૩) કે વો વકત હૈ ખ્વાબગાહોંસે ઉઠને ઔર શબ ખ્વાબીકા લિબાસ ઉતાર કર બેદારીકે કપળે પહનનેકા. (૧૩૪) કૈલૂલા કરનેકે લિયે ઔર તેહબંદ બાંધ લેતે હોં. (૧૩૫) કે વો વકત હૈ બેદારીકા લિબાસ ઉતારને ઔર ખ્વાબકા લિબાસ પહનનેકા. (૧૩૬) કે ઉન અવકાતમેં ખિલ્વત વ તન્હાઈ હોતી હૈ. બદન છુપાનેકા બહોત એહતેમામ નહીં હોતા, મુમકિન હૈ કે બદનકા કોઈ હિસ્સા ખુલ જાએ જિસકે ઝાહિર હોનેસે શર્મઆતી હૈ, લેહાઝા ઉન અવકાતમેં ગુલામ ઔર બચ્ચે ભી બેઈજાઝત દાખિલ ન હોં ઔર ઉનકે અલાવા જવાન લોગ તમામ અવકાતમેં ઈજાઝત હાસિલ કરેં, કિસી વકત ભી બેઈજાઝત દાખિલ ન હોં. (ખાઝિન વગૈરા) (૧૩૭) મસ્અલા : યા'ની ઈન તીનોં વકતોંકે સિવા બાકી અવકાત મેં ગુલામ ઔર બચ્ચે બેઈજાઝત દાખિલ હો સકતે હૈં કયૂંકે વો. (૧૩૮) કામ વ ખિદમતકે લિયે તો ઉન પર હર વકત ઈસ્તીઝાનકા લાઝિમ હોના સબબે હર્જ હોગા ઔર શરઅમેં હર્જ મદફૂઅ હૈ (મદારિક). (૧૩૯) યા'ની આઝાદ. (૧૪૦) તમામ અવકાતમેં. (૧૪૧) ઉનસે બળે મર્દોં (૧૪૨) જિનકા સિન ઝયાદા હો ચુકા ઔર ઔલાદ હોનેકી ઉમ્ર ન રહી ઔર પીરાના સાલી કે બાઈસ. (૧૪૩) ઔર બાલ, સીના, પિંડલી વગૈરા ન ખોલેં. (૧૪૪) બાલાઈ કપળોંકો પહને રહના. (૧૪૫) શાને નુઝૂલ : સઈદ ઈબ્ને મુસૈયબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હૈ કે સહાબાએ કિરામ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે સાથ જેહાદકો જાતે તો અપને મકાનોંકી ચાબિયાં નાબીના ઔર બીમારોં ઔર અપાહિજોંકો દે જાતે જોઉન એઅઝાર (મજબુરીયાં) કે બાઈસ જેહાદમેં ન જા સકતે ઔર ઉન્હેં ઈજાઝત દેતે કે ઉનકે મકાનોંમેંસે ખાનેકી ચીઝેં લેકર ખાએં, મગર વો લોગ ઉસકો ગવારા ન કરતે બઈ ખયાલ કે શાયદ યે ઉનકો દિલસે પસંદ ન હો. ઈસ પર યેઆયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઉન્હેં ઈસકી ઈજાઝત દી ગઈ, ઔર એક કૌલ યે હૈ કે, અંધે, અપાહિજ ઔર બીમાર લોગ તંદુરૂસ્તોંકે સાથ ખાનેસે બચતે કે કહીં કિસીકો નફરત ન હો. ઈસ આયતમેં ઉન્હે ઈજાઝત દી ગઈ ઔર એક કૌલ યે હૈ કે, જબ અંધે, નાબીના, અપાહિજ કિસી મુસલમાનકે પાસ જાતે ઓર ઉસકે પાસ ઉનકે ખિલાનેકે લિયે કુછ ન હોતા તો વો ઉન્હેં કિસી રિશ્તેદારકે યહાં ખિલાનેકે લિયે લે જાતે, યે બાત ઉન લોગોં કો ગવારા ન હોતી, ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. ઔર ઉન્હેં બતાયા ગયા કે ઈસમેં કોઈ હર્જ નહીં હૈ. (૧૪૬) કે ઔલાદકા ઘર અપના હી ઘર હૈ. હદીસ શરીફમેં હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા, તૂ ઔર તેરા માલ, તેરે બાપકા હૈ. ઈસી તરહ શૌહર કે લિયે બીવીકા ઔર બીવીકે લિયે શોહરકા ઘર ભી અપના હી ઘર હૈ. (૧૪૭) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે ઈસસે મુરાદ આદમીકા વકીલ ઔર ઉસકા કાર પરદાઝ હૈ. (૧૪૮) મા'ના યે હૈં કે ઉન સબ લોગોંકે ઘર ખાના જાઈઝ હૈ ખ્વાહ વો મૌજૂદ હોં યા ન હોં. જબ કે માલૂમ હો કે વો ઈસસે રાઝી હૈં. સલફકા તો યે હાલ થા કે આદમી અપને દોસ્તકે ઘર ગૈબતમેં પહુંચતા તો ઉસકી બાંદીસે ઉસકા કીસા (જેબ) તલબ કરતા ઔર જો ચાહતા ઉસમેંસે લે લેતા. જબ

વો દોસ્ત ઘર આતા ઔર બાંદી ઉસકો ખબર દેતી તો ઉસ ખુશીમેં વો બાંદીકો આઝાદ કર દેતા. મગર ઈસ ઝમાનેમેં યે ફૈયાઝી કહાં! લેહાઝા બેઈજાઝત ન ખાના ચાહિયે. (મદારિક વ જલાલૈન) (૧૪૯) શાને નુઝૂલ : કબીલા બની લૈસ ઈબ્ને અમ્રકે લોગ તન્હા બગૈર મહમાનકે ખાના ન ખાતે થે. કભી કભી મહમાન ન મિલતા તો સુબ્હસે શામ તક ખાના લિયે બૈઠે રહતે. ઉનકે હકમેં યે આયત નાઝિલ હૂઈ. (૧૫૦) મસ્અલા : જબ આદમી અપને ઘરમેં દાખિલ હો તો અપને અહલકો સલામ ઔર ઉન લોગોંકો જો મકાનમેં હોં બશર્તે યે કે ઉનકે દીનમેં ખલલ ન હો. (ખાઝિન) મસ્અલા : અગર ખાલી મકાનમેં દાખિલ હો જહાં કોઈ નહીં હૈ તો કહે, અસ્સલામુ અલન્નબિય્યિ વરહમતુલ્લાહિ તઆલા વબરકાતુહૂ અસ્સલામુ અલૈના વઅલા ઈબાદિલ્લાહિસ્સાલલિહીન. અસ્સલામુ અલા અહલિલબૈતિ વરહમતુલ્લાહિ તઆલા વ બરકાતુહૂ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે મકાનસે યહાં મસ્જિદેં મુરાદ હૈં. નખઈને કહા કે જબ મસ્જિદમેં કોઈ ન હો તો કહે, અસ્સલામુ અલા રસૂલિલ્લાહિ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ (શિફા શરીફ) મુલ્લા અલી કારીને શર્હે શિફામેં લિખ્ખા કે ખાલી મકાનમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પર સલામ અર્ઝ કરનેકી વજહ યે હૈ કે અહલે ઈસ્લામકે ઘરોંમેં રૂહે અકદસ જલ્વા ફરમા હોતી હૈ. (૧૫૧) જૈસેકે જેહાદ ઔર તદબીરે જંગ ઔર જુમ્આ વ ઈદૈન ઔર મશ્વરા ઔર હર ઈજતેમાઅ જો અલ્લાહકે લિયે હો. (૧૫૨) ઉનકા ઈજાઝત ચાહના નિશાને ફરમાંબરદારી ઔર દલીલે સેહતે ઈમાન હૈ. (૧૫૩) ઈસસે માલૂમ હુવા કે અફઝલ યહી હય કે હાઝિર રહેં ઔર ઈજાઝત તલબ ન કરેં. મસ્અલા : ઈમામોં ઔર દીની પેશ્વાઓંકી મજલિસસે ભી બેઈજાઝત ન જાના ચાહીયે. (મદારિક) (૧૫૪) કયૂંકે જિસકો રસૂલ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પુકારેં ઉસ પર ઈજાઝત વ તા'મીલ વાજિબ હો જાતી હૈ ઔર અદબસે હાઝિર હોના લાઝિમ હો જાતા હૈ. ઔર કરીબ હાઝિર હોનેકે લિયે ઈજાઝત તલબ કરે ઔર ઈજાઝતસે હી વાપસ હો. ઔર એક મા'ના મુફસ્સિરીનને યે ભી બયાન ફરમાએ હૈં કે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો નિદા કરે તો અદબો તકરીમ ઔર તૌકીરો તા'ઝીમકે સાથ આપકે મોઅઝઝમ અલ્કાબસે નરમ આવાઝકે સાથ મુતવાઝેઆના વ મુન્કસિરાના લેહજેમેં યા નબિય્યલ્લાહિ યા રસૂલલ્લાહિ યા હબીબલ્લાહિ કહકર. (૧૫૫) શાને નુઝૂલ : મુનાફિકીન પર રોઝે જુમ્અહ મસ્જિદમેં ઠહરકર નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે ખુત્બેકા સુનના ગિરાં (ભારી) હોતા થા તો વો ચુપકે ચુપકે આહિસ્તા આહિસ્તા સહાબાકી આળ લેકર સરકતે સરકતે મસ્જિદસે નિકલ જાતે થે ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હૂઈ. (૧૫૬) દુનિયામેં તકલીફ યા કત્લ યા ઝલઝલે યા ઔર હૌલનાક હવાદિસ યા ઝાલિમ બાદશાહકા મુસલ્લત હોના યા દિલકા સખ્ત હોકર મા'રેફતે ઈલાહીસે મહરૂમ રહના. (૧૫૭) આખેરતમેં. (૧૫૮) ઈમાન પર યા નિફાક પર. (૧૫૯) જઝાકે લિયે, ઔર વો દીન રોઝે કિયામત હૈ. (૧૬૦) ઉસસે કુછ છુપા નહીં. (૧) સૂરએ કુર્આન મક્કિયહ હૈ, ઈસમેં છે રૂકૂઅ ઔર સતત્તર (૭૭) આયતેં ઔર આઠસો બાનવે કલિમે ઔર તીન હઝાર સાતસો હુરૂફ હૈં. (૨) યા'ની સૈયદે અંબિયા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પર. (૩) ઈસમેં હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે ઉમૂમે રિસાલતકા બયાન હૈ કે આપ તમામ ખલ્કકી તરફ રસૂલ બનાકર ભેજે ગએ, જિન હો યા બશર યા ફરિશ્તે યા દીગર મખ્લૂકાત સબ આપકે ઉમ્મતી હૈં. કયૂંકે આલમ માસિવલ્લાહ (અલ્લાહકે સિવા) કો કહતે હૈં. ઈસમેં યે સબ દાખિલ હૈં. મલાઈકાકો ઈસસે ખારિજ કરના જૈસાકે જલાલૈન મેં શૈખ મહલ્લી સે ઔર કબીરમેં ઈમામ રાઝીસે ઔર શોઅબુલ ઈમાનમેં બયહકીસે સાદિર હુવા બેદલીલ હૈ ઔર દાવાએ ઈજમાઅ ગૈર સાબિત ચુનાંચે ઈમામ સુબકી વ બારઝી વ ઈબ્ને હઝમ વ સિયૂતીને ઉસકા તઆકુબ કિયા ઔર ખુદ ઈમામ રાઝીકો તસ્લીમ હૈ કે આલમ, માસિવા અલ્લાહ કો કહતે હૈં. પસ વો તમામ ખલ્કકો શામિલ હૈ, મલાઈકાકો ઉસસે ખારિજ કરને પર કોઈ દલીલ નહીં. અલાવા બરીં મુસ્લિમ શરીફકી હદીસમેં હૈ ઉર્સિલ્તુ ઈલલ ખલ્કિ કાફફતન યા'ની મૈં તમામ ખલ્કકી તરફ રસૂલ બનાકર ભેજા ગયા. અલ્લામા અલી કારીને મિર્કાતમેં ઉસકી શરહમેં ફરમાયા, યા'ની તમામ મૌજૂદાતકી તરફ જિન હોં યા ઈન્સાન યા ફરિશ્તે યા હૈવાનાત યા જમાદાત. ઈસ મસ્અલેકી કામિલ તન્કીહ વ તહકીક શર્હો બસ્ત કે સાથ ઈમામ કસ્તલાનીકી મવાહિબે લદુન્નિયહ મેં હૈ. (૪) ઈસમેં યહૂદો નસારાકા રદ હૈ જો હઝરત ઉઝૈર વ મસીહ અલૈહિસ્સલામકો ખુદાકા બેટા કહતે હૈં. મઆઝલ્લાહ. (૫) ઈસમેં બુત પરસ્તોંકા રદ હૈ જો બુતોંકો ખુદાકા શરીક ઠહરાતે હૈં. (૬) યા'ની બુતપરસ્તોંને બુતોંકો ખુદા

ઠહરાયા જો એસે આજિઝ વ બેકુદરત હૈં. (૭) નઝર ઈબ્ને હારિસ ઔર ઉસકે સાથી કુર્આનકરીમ કી નિસ્બત કે. (૮) યા'ની સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને. (૯) ઔર લોગોંસે નઝર ઈબ્ને હારિસકી મુરાદ યહૂદી થે ઔર અદાસ વ યસાર વગૈરા અહલે કિતાબ. (૧૦) નઝર ઈબ્ને હારિસ વગૈરા મુશ્રેકીન જો બેહૂદા બાત કહનેવાલે થે. (૧૧) વહી મુશ્રેકીન કુર્આનેકરીમકી નિસ્બત યે કે રુસ્તમ વ ઈસ્ફન્દયાર વગૈરાકે કિસ્સોંકી તરહ. (૧૨) યા'ની સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને. (૧૩) યા'ની કુર્આનેકરીમ ઉલૂમે ગૈબી પર મુશ્તમિલ હૈ. યે દલીલે સરીહ હૈ ઉસકી કે વો અલ્લામુલ ગુયૂબકી તરફસે હૈ. (૧૪) ઈસીલિયે કુફ્ફારકો મોહલત દેતા હૈ ઔર અઝાબમેં જલ્દી નહીં ફરમાયા. (૧૫) કુફ્ફારે કુરૈશ. (૧૬) ઈસસે ઉનકી મુરાદ યે થી કે આપ નબી હોતે તો ન ખાતે, ન બાઝારોંમેં ચલતે ઔર યે ભી ન હોતા હો. (૧૭) ઔર ઉનકી તસ્દીક કરતા ઔર ઉનકી નુબુવ્વતકી શહાદત દેતા. (૧૮) માલદારોંકી તરહ. (૧૯) મુસલમાનોંસે. (૨૦) ઔર મઆઝલ્લાહ ઉસકી અકલ બેજા ન રહી, ઐસી તરહ તરહકી બેહૂદા બાતેં ઉન્હોંને બકી. (૨૧) યા'ની જલ્દ આપકો ઈસ ખઝાને ઔર બાગસે બેહતર અતા ફરમા દેગા, જો યે કાફિર કહતે હૈં. (૨૨) એક બરસકી રાહસે દોનોં કીમ હૈં ઔર આગકા દેખના કુછ બઈદ નહીં, અલ્લાહ તઆલા ચાહે તો ઉસકો હયાત વ અકલ ઔર રૂયત અતા ફરમાએ. ઔર બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા કે મુરાદ મલાઈકાએ જહન્નમકા દેખના હૈ (૨૩) જો નિહાયત કુર્બ વ બેચૈની પૈદા કરનેવાલે હો. (૨૪) ઈસ તરહ કે ઉનકે હાથ ગરદનોંસે મિલાકર બાંધ દિયે ગએ હોં યા ઈસ તરહ કે હર કાફિર અપને અપને શૈતાનકે સાથ ઝંજીરોંમેં જકળા હુવા હો. (૨૫) ઔર વા સબૂરા-વાસબૂરા કા શોર મચાએંગે, બઈ મા'ના કે હાય મૌત આજા. હદીસ શરીફ મેં હૈ કે પહલે જિસ શખ્સકો આતિશી લિબાસ પહનાયા જાએગા વો ઈબ્લીસ હૈ ઔર ઉસકી ઝુર્રિયત (તાબેદારો) ઉસકે પીછે હોગી ઔર યે સબ મૌત મૌત પુકારતે હોંગે ઉનસે. (૨૬) ક્યૂંકે તુમ તરહ તરહકે અઝાબોંમેં મુબ્તિલા કિએ જાઓગે. (૨૭) અઝાબ ઔર અહવાલે જહન્નમ (જહન્નમકી ભયાનકતા) જિસકા ઝિક કિયા ગયા. (૨૮) યા'ની માંગનેકે લાઈક યા વો જો મોમિનને દુનિયામેં યે અર્ઝ કરકે માંગા, રબ્બના આતિના ફિ-દ-દુનિયા હસનતંવ વ ફિલ્આખિરતિ હસનતંવ, યા યે અર્ઝ કરકે રબ્બના વ આતિના માવઅત્તના અલા રુસુલિક. (૨૯) યા'ની મુશ્રિકીનકો. (૩૦) યા'ની ઉનકે બાતિલ મા'બૂદોંકો ખ્વાહ ઝવિલ ઉકૂલ (બુધ્ધિશાળી) હોં યા ગૈરઝવિલ ઉકૂલ. કલબીને કહા કે ઈન મા'બૂદોંસે બુત મુરાદ હૈં. ઉન્હેં અલ્લાહ તઆલા ગોયાઈ દેગા (૩૧) અલ્લાહ તઆલા હકીકતે હાલકા જાનનેવાલા હૈ, ઉસસે કુછ ભી મુખફી નહીં, યે સવાલ મુશરિકીનકો ઝલીલ કરનેકે લિયે હૈ કે ઉનકે મા'બૂદ ઉન્હેં ઝુટલાએં તો હસરત વ ઝિલ્લત ઔર ઝયાદા હો. (૩૨) ઈસસે કે કોઈ તેરા શરીક હો. (૩૩) તો હમ દૂસરેકો કયા તેરે ગૈરકે મા'બૂદ બનાનેકા હુકમ દે સકતે થે, હમ તેરે બંદે હૈં. (૩૪) ઔર ઉન્હેં અમ્વાલ વ ઔલાદ વ તૂલે ઉમ્ર વ સોહબત વ સલામત ઈનાયત કી. (૩૫) શક્કી બાદ અઝી કુફ્ફારસે ફરમાયા જાએગા (૩૬) કુફ્ફારકે ઉસ તા'નકા જવાબ હૈ જો ઉન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પર કિયા થા કે વો બાઝારોંમેં ચલતે હૈં, ખાના ખાતે હૈં, યહાં બતાયા ગયા કે યે ઉમૂર મનાફીએ નુબુવ્વત નહીં બલ્કે યે તમામ અંબિયા કી આદતે મુસ્તમેરા (કાયમની) થી, લેહાઝા યે તા'ન મહઝ જોહલો ઈનાદ હૈ. (૩૭) <u>શાને નુઝૂલ :</u> શોરફા (આગેવાનો) જબ ઈસ્લામ લાનેકા કસ્દ કરતે થે, તો ગુરબા (ગરીબોં) કો દેખકર યે ખયાલ કરતે કે યે હમસે પહલે ઈસ્લામ લા ચુકે, ઉનકો હમ પર એક ફઝીલત રહેગી, બઈ ખયાલ વો ઈસ્લામસે બાઝ રહતે ઔર શોરફા કે લિયે ગુરબા આઝમાઈશ બન જાતે. ઔર એક કૌલ યે હૈ કે, યે આયત અબૂ જહલ વ વલીદ ઈબ્ને ઉકબા ઔર આસ ઈબ્ને વાઈલ સહમી ઔર નઝર ઈબ્ને હારિસકે હકમેં નાઝિલ હૂઈ. ઉન લોગોંને હઝરત અબૂઝર વ ઈબ્ને મસ્ઊદ વ અમ્માર ઈબ્ને યાસર વ બિલાલ વ સોહૈબ વ આમિર ઈબ્ને ફહીરા કો દેખા કે પહલેસે ઈસ્લામ લાએ હૈં તો ગુરૂરસે કહા કે હમ ભી ઈસ્લામ લે આએં તો ઉન્હી જૈસે હો જાએંગે તો હમમેં ઔર ઉનમેં ફર્ક કયા રહ જાએગા? ઔર એક કૌલ યે હૈ કે, યે આયત ફુકરાએ મુસ્લિમીનકી આઝમાઈશમેં નાઝિલ હૂઈ જિનકા કુફ્ફારે કુરૈશ ઈસ્તેહઝા કરતે થે (હંસી ઉડાતે થે) ઔર કહતે થે કે સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા ઈત્તેબાઅ કરનેવાલે યે લોગ હૈં જો હમારે ગુલામ ઔર અર્ઝલ (પછાત) હૈં. અલ્લાહ તઆલાને આયત નાઝિલ કી ઔર મોમિનીનસે ફરમાયા (ખાઝિન). (૩૮) ઈસ ફકવ શિદ્દત પર ઔર કુફ્ફાર કી ઈસ બદગોઈ પર. (૩૯) ઉસકો જો સબ્ર કરે ઔર ઉસકો જો બેસબ્ર કરે.

(કદ અફ-લ-હ પારહ અઠારહવાં ખત્મ શુદ)

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا
الْمَلَائِكَةُ أَوْ نَرَىٰ رَبَّنَا ۗ لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنفُسِهِمْ
وَعَتَوْ عُتُوًّا كَبِيرًا ۝ يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَىٰ
يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حِجْرًا مَّحْجُورًا ۝ وَقَدِمْنَا
إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّنثُورًا ۝ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ۝ وَيَوْمَ
تَشَقَّقُ السَّمَاءُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ الْمَلَائِكَةُ تَنزِيلًا ۝
الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَٰنِ ۚ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى
الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ۝ وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيْهِ
يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ۝ يَا وَيْلَتَىٰ
لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا ۝ لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ
الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي ۗ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنسَانِ
خَذُولًا ۝ وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا

વ કાલલ્લઝી-ન

ઔર બોલે વોહ
લા-યરજૂ-ન લિકા-અના લૌ લૉ ઉન્ઝિ-લ
જો (૪૦) હમારે મિલનેકી ઉમ્મીદ નહી રખતે હમ પર
અલૈનલ-મલૉઇકતુ ઔ નરા રબ્બના ◦ લ-
ફરિશ્તે ક્યોં ન ઉતારે (૪૧) યા હમ અપને રબકો દેખતે (૪૨)
કદિસ્તક-બરૂ ફી અન્ફુસિહિમ વ અતૌ ઉતુવ્વન
બેશક અપને જીમેં બહોત હી ઊંચી ખીંચી ઔર બળી સર-
કબીરા (૨૧) યૌ-મ યરૌનલ-મલૉઇ-ક-ત લા
કશી પર આએ (૪૩) જિસ દિન ફરિશ્તોંકો દેખેંગે (૪૪)
બુશરા યૌમઇઝિલ-લિલ મુજ-રિમી-ન વ
વોહ દિન મુજરિમોંકી કોઇ ખુશીકા ન હોગા (૪૫) ઔર
યકૂલૂ-ન હિજ-રમ-મહ-જૂરા (૨૨) વ
કહેંગે ઇલાહી હમમેં ઉન્મેં કોઇ આળ કર દે રુકી હુઇ (૪૬) ઔર
કદિમ્ના ઇલા મા અમિલૂ મિન અ-મલિન ફ-જ- અલ્નાહુ હબૉ-અમ-મન્સૂરા (૨૩)
જો કુછ ઉન્હોંને કામ કિયે થે (૪૭) હમને કસ્દ ફરમાકર ઉન્હેં બારીક બારીક ગુબારકે બિખરે હુએ ઝર્રે કર દિયા કે રોઝનકી
અસ્હાબુલ-જન્નતિ યૌમઇઝિન ખૈરુમ-મુસ્ત-કર-રંવ-વ અહ-સનુ મં ૪
ધૂપમેં નઝર આતે હૈં (૪૮) જન્નતવાલોંકા ઉસ દિન અચ્છા ઠિકાના (૪૯) ઔર હિસાબકે દોપહરકે બાદ અચ્છી આરામકી
મકીલા (૨૪) વયૌ-મ ત-શક્કકુસ્સમૉઉ બિલ્ગમામિ વ નુઝ- ઝિલલ-મલૉઇકતુ
જગહ ઔર જિસ દિન ફટ જાએંગા આસ્માન બાદલોંસે ઔર ફરિશ્તે ઉતારે જાએંગે
તન્ઝીલા (૨૫) અલ્મુલ્કુ યૌમઇઝિ- નિલ-હક્કુ લિર્રહ-મા ન ◦ વકા-ન યૌમન
પૂરી તરહ (૫૦) ઉસ દિન સચ્ચી બાદશાહી રહમાનકી હૈ ઔર વોહ દિન
અ-લલ કાફિરી-ન અસીરા (૨૬) વયૌ-મ ય-અદ-દુઝ-ઝાલિમુ અલા યદૈહિ યકૂલુ
કાફિરોં પર સખ્ત હૈ (૫૧) ઔર જિસ દિન ઝાલિમ અપને હાથ ચબા ચબા લેગા (૫૨) કે હાએ
યાલૈ-ત નિત્તખઝ-તુ મ-અર્રસૂલિ સબીલા (૨૭) યા વૈલતા લૈ-તની લમ અત્તખિઝ
કિસી તરહસે મૈંને રસૂલકે સાથ રાહ લી હોતી (૫૩) વાએ ખરાબી મેરી હાએ કિસી તરહ મૈંને ફલાનેકો દોસ્ત ન
ફુલાનન ખલીલા (૨૮) લ-કદ અ-દલ્લની અનિઝ-ઝિક-રિ બઅ-દ ઇઝ જૉ-અની ◦ વ
બનાયા હોતા બેશક ઉસને મુઝે બહકા દિયા મેરે પાસ આઇ હુઇ નસીહતસે (૫૪) ઔર
કાનશ્શૈતાનુ લિલ્ઇન્સાનિ ખઝૂલા (૨૯) વ કાલર્રસૂલુ યા રબ્બિ ઇન્ન કૌમિત્ત-ખઝૂ
શૈતાન આદમીકો બે-મદદ છોળ દેતા હૈ (૫૫) ઔર રસૂલને અર્ઝ કી કે અય મેરે રબ ! મેરી કૌમને

(૪૦) કાફિર હૈં હશ્ર વ બઅસકે મો'તકિદ નહી ઇસીલિયે. (૪૧) હમારે લિયે રસૂલ બનાકર યા સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ કી નુબુવ્વત વ રિસાલતકે ગવાહ બનાકર. (૪૨) વો ખુદ હમેં ખબર દે દેતા કે સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઉસકે રસૂલ હૈં. (૪૩) ઔર ઉનકા તકબ્બુર ઇન્તેહાકો પહોંચ ગયા ઔર સરકશી હદસે ગુઝર ગઇ કે મો'જિઝાતકા મુશાહિદા કરનેકે બાદ મલાઇકાકે અપને ઉપર ઉતરને ઔર અલ્લાહ તઆલાકો દેખનેકા સવાલ કિયા. (૪૪) યા'ની મૌતકે દિન યા કયામતકે દિન (૪૫) રોઝે કયામત ફરિશ્તે મોમિનીનકો બશારત સુનાએંગે ઔર કુફ્ફારસે કહેંગે, તુમ્હારે લિયે કોઇ ખુશ ખબરી નહી. હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા

هٰذَا الْقُرْاٰنَ مَهْجُوْرًا ۝ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ
عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِيْنَ ۭ وَكَفٰى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَّنَصِيْرًا ۝
وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْاٰنُ جُمْلَةً
وَّاحِدَةً ۚ كَذٰلِكَ ۚ لِنُثَبِّتَ بِهٖ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنٰهُ
تَرْتِيْلًا ۝ وَلَا يَاْتُوْنَكَ بِمَثَلٍ اِلَّا جِئْنٰكَ بِالْحَقِّ وَاَحْسَنَ
تَفْسِيْرًا ۝ اَلَّذِيْنَ يُحْشَرُوْنَ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ اِلٰى
جَهَنَّمَ ۙ اُولٰۗىِٕكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضَلُّ سَبِيْلًا ۝ وَلَقَدْ
اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَجَعَلْنَا مَعَهٗٓ اَخَاهُ هٰرُوْنَ
وَزِيْرًا ۝ فَقُلْنَا اذْهَبَآ اِلَى الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا
بِاٰيٰتِنَا ۭ فَدَمَّرْنٰهُمْ تَدْمِيْرًا ۝ وَقَوْمَ نُوْحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا
الرُّسُلَ اَغْرَقْنٰهُمْ وَجَعَلْنٰهُمْ لِلنَّاسِ اٰيَةً ۭ وَاَعْتَدْنَا
لِلظّٰلِمِيْنَ عَذَابًا اَلِيْمًا ۝ وَّعَادًا وَّثَمُوْدَا۟ وَاَصْحٰبَ
الرَّسِّ وَقُرُوْنًۢا بَيْنَ ذٰلِكَ كَثِيْرًا ۝ وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ

હાઝલ-કુરઆ-ન મહ-જૂરા (૩૦) વ કઝાલિ-ક
ઇસ કુર્આનકો છોળનેકે કાબિલ ઠેહરા લિયા (૫૬) ઔર ઇસી તરહ
જ-અલ્ના લિકુલ્લિ નબિય્યિન અદુવ્વમ
હમને હર નબીકે લિયે દુશ્મન બના દિયે થે
મિનલ્મુજ-રિમીન વ કફા બિરબ્બિ-ક હાદિયંવ્વ
મુજરિમ લોગ (૫૭) ઔર તુમ્હારા રબ કાફી હૈ હિદાયત કરને ઔર
નસીરા (૩૧) વ કાલલ્લઝી-ન ક-ફરૂ લૌ લા
મદદ દેનેકો ઔર કાફિર બોલે કુર્આન ઉન પર
નુઝ-ઝિ-લ અલૈહિલ કુરઆનુ જુમ-લ-તંવ્વાહિ-
એક સાથ કયોં ન ઉતારા દિયા (૫૮) હમને યૂંહી બ-
દહ કઝાલિ-ક લિનુસબ્બિ-ત બિહી ફુઆદ-ક
તદરીજ ઉસે ઉતારા હૈ કે ઉસસે તુમ્હારા દિલ મઝબૂત કરેં (૫૯)
વ રત્તલ્નાહુ તર્તીલા (૩૨) વલા યઅ-તૂન-ક
ઔર હમને ઉસે ઠહેર-ઠહેર કર પઢા (૬૦) ઔર વોહ કોઇ કહાવત
બિ-મ-સલિન ઇલ્લા જિઅ-ના-ક બિલ્હક્કિ વ અહ-સ-ન તફ-સીરા (૩૩)
તુમ્હારે પાસ ન લાએંગે (૬૧) મગર હમ હક્ક ઔર ઉસસે બેહતર બયાન લે આએંગે
અલ્લઝી-ન યુહ-શરૂ-ન અલા વુજૂહિહિમ ઇલા જહન્ન-મ ઉલાઇ-ક
વોહ જો જહન્નમકી તરફ હાંકે જાએંગે અપને મુંહકે બલ ઉનકા ઠિકાના
શર્રુમ્મકાનંવ-વ અ-દલ્લુ સબીલા (૩૪) વ લ-કદ આતૈના મૂસલ કિતા-બ
સબસે બુરા (૬૨) ઔર વોહ સબસે ગુમરાહ ઔર બેશક હમને મૂસાકો કિતાબ
વ-જ-અલ્ના મ-અહૂ અખાહુ હારૂ-ન વઝીરા (૩૫) ફકુલ નઝ-હબા
અતા ફરમાઇ ઔર ઉસકે ભાઇ હારૂનકો વઝીર કિયા તો હમને ફરમાયા કે તુમ દોનોં જાઓ ઉસ કૌમકી તરફ
ઇલલ્કૌમિલ્લઝી-ન કઝ-ઝબૂ બિઆયાતિના ફ-દમ્મર્નાહુમ તદમીરા (૩૬) વ કૌ-મ
જિસને હમારી આયતેં ઝુટલાઇ (૬૩) ફિર હમને ઉન્હેં તબાહ કરકે હલાક કર દિયા ઔર નૂહકી કૌમકો (૬૪) જબ
નૂહિલ્લમ્મા કઝ-ઝબુર્રુસુ-લ અગ્રક-નાહુમ વ જ-અલ્નાહુમ લિન્નાસિ આ-યહંવ
ઉન્હોંને રસૂલોંકો ઝુટલાયા (૬૫) હમને ઉનકો ડુબો દિયા ઔર ઉન્હેં લોગોંકે લિયે નિશાની કર દિયા (૬૬) ઔર
અઅ-તદના લિઝ-ઝાલિમી-ન અઝાબન અલીમંવ (૩૭) વ આદંવ-વ સમૂ-દ વ
હમને ઝાલિમોંકે લિયે દર્દનાક અઝાબ તૈયાર કર રખા હૈ ઔર આદ ઔર સમૂદ (૬૭) ઔર
અસ્હાબર્રસ્સિ વ કુરૂનમ્બૈ-ન ઝાલિ-ક કસીરા (૩૮) વ કુલ્લન દ-રબ્ના લહુલ
કુએંવાલોંકો (૬૮) ઔર ઉનકે બીચમેં બહોત-સી સંગતેં (૬૯) ઔર હમને સબસે મિસાલેં બયાન

કે ફરિશ્તે કહેંગે કે, મોમિનકે સિવા કિસીકે લિયે જન્નતમેં દાખિલ હોના હલાલ નહી, ઇસલિયે વો દિન કુફ્ફારકે વાસ્તે નિહાયત હસરત વ અંદોહ ઔર રંજોગમકા દિન હોગા. (૪૬) ઇસ કલિમેસે વો મલાઇકાસે પનાહ ચાહેંગે. (૪૭) હાલતે કુફ્રમેં મિસ્લ સિલએ રહમી વ મહમાનદારી વ યતીમનવાઝી વગૈરાકે. (૪૮) ન હાથસે છૂએ જાએ ન ઉનકા સાયા હો, મુરાદ યે હૈ કે વો આમાલ બાતિલ કર દિયે ગએ. ઉનકા કુછ સમરા (ફલ) ઔર કોઇ ફાએદા નહી કયૂંકે આ'માલકી મકબૂલિયતકે લિયે ઇમાન શર્ત હૈ ઔર વો ઉન્હેં મયસ્સર ન થા. ઉસકે બાદ અહલે જન્નતકી ફઝીલત ઇર્શાદ હોતી હૈ. (૪૯) ઔર ઉનકી કરારગાહ ઉન મગરૂર મુતકબ્બિર મુશ્રિકોંસે બલંદો બાલાઓ આ'લા. (૫૦) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા,

الْأَمْثَالَ ۖ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ۝ وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ
الَّتِي أُمْطِرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ ۚ أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا ۚ بَلْ
كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ۝ وَإِذَا رَأَوْكَ إِنْ يَتَّخِذُونَكَ
إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ۝ إِنْ كَادَ
لَيُضِلُّنَا عَنْ آلِهَتِنَا لَوْلَا أَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۚ وَسَوْفَ
يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ۝
أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ
وَكِيلًا ۝ أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ
ع إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ ۖ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ۝ أَلَمْ تَرَ
إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ۚ
ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا ۝ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا
قَبْضًا يَسِيرًا ۝ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا
وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ۝ وَهُوَ الَّذِي

અમ્સા-લ ׳ વ કુલ્લન તબ્બર્ના તત્તબીરા (૩૯)
ફરમાઈ (૭૦) ઔર સબકો તબાહ કરકે મિટા દિયા
વ લ-કદ અતૌ અ-લલ્કરયતિલ્લતી
ઔર ઝરૂર યે (૭૧) હો આએ હૈં ઉસ બસ્તી પર
ઉમ્તિ-રત મ-ત-રસ્સૌઅ ׳ અ-ફ-લમ યકૂનૂ
જિસ પર બુરા બરસાવ બરસા થા (૭૨) તો ક્યા યે ઉસે
યરૌનહા ؕ બલ કાનૂ લા યર્જૂ-ન નુશૂરા (૪૦)
દેખતે ન થે (૭૩) બલ્કે ઉન્હેં જી ઉઠનેકી ઉમ્મીદ થી હી નહીં (૭૪)
વઈઝા રઔ-ક ઈય્યત્તખિઝૂ-ન-ક ઈલ્લા
ઔર જબ તુમ્હેં દેખતે હૈં તો તુમ્હેં નહીં ઠહરાતે મગર
હુઝુવા ׳ અહાઝલ્લઝી બ-અ-સલ્લાહુ રસૂલા (૪૧)
ઠઠ્ઠા (૭૫) ક્યા યે હૈં જિનકો અલ્લાહને રસૂલ બનાકર ભેજા
ઈન કા-દ લયુદિલ્લુના અન આલિહતિના લૌલા
કરીબ થા કે યે હમેં હમારે ખુદાઓંસે બેહકા દે

અન સ-બર્ના અલૈહા ׳ વ સૌ-ફ યઅ-લમૂ-ન હી-ન યરૌનલ અઝા-બ
અગર હમ ઉન પર સબ્ર ન કરતે (૭૬) ઔર અબ જાના ચાહતે હૈં જિસ દિન અઝાબ દેખેંગે (૭૭) કે
મન અ-દલ્લુ સબીલા (૪૨) અ-રઐ-ત મનિત્ત-ખ-ઝ ઈલાહહૂ હવાહ ׳ અ-ફ-અન્ત મં ૪
કૌન ગુમરાહ થા (૭૮) ક્યા તુમને ઉસે દેખા જિસને અપની જીકી ખ્વાહિશકો અપના ખુદા બના લિયા (૭૯) તો ક્યા તુમ
તકૂનુ અલૈહિ વકીલા ׳ (૪૩) અમ તહ-સબુ અન્ન અક-સ-રહુમ યસ્મઊ-ન
ઉસકી નિગેહબાનીકા ઝિમ્મા લોગે (૮૦) યા યે સમઝતે હો કે ઉનમેં બહોત કુછ સુન્તે
ઔ યઅ-કિલૂ ન ׳ ઈન હુમ ઈલ્લા કલ-અન્આમિ બલ હુમ અ-દલ્લુ
યા સમઝતે હૈં (૮૧) વોહ તો નહીં મગર જૈસે ચૌપાએ બલ્કે ઉનસે ભી બદ-તર ع
સબીલા ؐ (૪૪) અ-લમ ત-ર ઈલા રબ્બિ-ક કૈ-ફ મદ-દઝ ઝિલ્લ ؕ વલૌ શા-અ ٥
ગુમરાહ (૮૨) અય મહબૂબ ! ક્યા તુમને અપને રબકો ન દેખા (૮૩) કે કૈસા ફૈલાયા સાયા (૮૪) ઔર અગર ચાહતા
લ-જ-અ-લહૂ સાકિના ؕ સુમ્મ જ-અલ્નશશમ્સ અલૈહિ દલીલા ׳ (૪૫) સુમ્મ
તો ઉસે ઠેહરાયા હુઆ કર દેતાં (૮૫) ફિર હમને સૂરજકો ઉસ પર દલીલ કિયા ફિર
ક-બદ-નાહુ ઈલૈના કબ્દૈં-યસીરા (૪૬) વ હુવલ્લઝી જ-અ-લ લકુમુલ્લૈ-લ
હમને આહિસ્તા-આહિસ્તા ઉસે અપની તરફ સમેટા (૮૬) ઔર વોહી હૈ જિસને રાતકો તુમ્હારે
લિબાસંવ્વન્નૌ-મ સુબાતંવ-વ જ-અ-લન નહાર નુશૂરા (૪૭) વ હુવલ્લઝી
લિયે પર્દા કિયા ઔર નીંદકો આરામ ઔર દિન બનાયા ઉઠનેકે લિયે (૮૭) ઔર વોહી હૈ

આસ્માને દુનિયા ફટેગા ઔર વહાંકે રહનેવાલે (ફરિશ્તે) ઉતરેંગે ઔર વો તમામ અહલે ઝમીંસે ઝયાદા હૈં જિન્નો ઈન્સ સબસે, ફિર દૂસરા આસમાન ફટેગા. વહાંકે રહનેવાલે ઉતરેંગે, વો આસ્માને દુનિયાકે રહનેવાલોંસે ઔર જિન્નો ઈન્સ સબસે ઝયાદા હૈં ઈસી તરહ આસામન ફટતે જાએંગે ઔર હર આસમાનવાલોંકી તાદાદ અપને માતેહતોં સે ઝયાદા હૈ. યહાં તકકે સાતવાં આસમાન ફટેગા, ફિર કર્રોબીન ઉતરેંગે ફિર હામિલીને અર્શ ઔર યે રોઝે કયામત હોગા. (૫૧) ઔર અલ્લાહકે ફઝલસે મુસલમાનોં પર સહલ હદીસ શરીફમેં હૈ કે કયામતકા દિન મુસલમાનોં પર આસાન કિયા જાએગા યહાં તકકે વો ઉનકે લિયે એક ફર્ઝ નમાઝસે હલકા હોગા જો દુનિયામેં પઢી થી. (૫૨) હસરત વ નદામત સે યે હાલ અગર ચે કુફફારકે લિયે આમ હૈ મગર

أَرْسَلَ الرِّيٰحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۚ وَأَنْزَلْنَا مِنَ
السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ۝ لِنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا وَنُسْقِيَهُ
مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا ۝ وَلَقَدْ صَرَّفْنٰهُ
بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا ۖ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ۝ وَلَوْ
شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ۝ فَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِينَ
وَجٰهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ۝ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ
هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ ۚ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا
بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا ۝ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ
بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ۝ وَ
يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ
الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا ۝ وَمَا أَرْسَلْنٰكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَ
نَذِيرًا ۝ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ
أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۝ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي

અર્સ-લર્રિયા-હ બુશ્રમ-બૈ-ન યદૈ રહ્-મતિહ્ વ
જિસને હવાએં ભેજીં અપની રહમત કે આગે મુઝદા સુનાતી હુઈ (૮૮)
વ અન્-ઝલ્ના મિનસ્સમાઈ માઅન તહૂરલ- ॥ (૪૮)
ઔર હમને આસ્માનસે પાની ઉતારા પાક કરનેવાલા
લિનુહ્-યિ-ય બિહી બલ્દ-તમ-મૈતંવ્વ નુસ્કિ-યહૂ
તાકે હમ ઉસસે ઝિન્દા કરેં કિસી મુર્દા શહરકો (૮૯) ઔર ઉસે પિલાએં
મિમ્મા ખ઼-લક઼ના અન્-આમંવ્વ અનાસિય્ય
અપને બનાએ હુએ બહોત-સે ચૌપાએ ઔર
કસીરા (૪૯) વ લ-ક઼દ સ઼ર્રફનાહુ બૈનહુમ
આદમિયોંકો ઔર બેશક હમને ઉનમેં પાનીકે ફેરે
લિયઝ્-ઝક્કરૂ ⁂ ફ-અબા અક-સ઼રુન્નાસિ ઈલ્લા
રખે (૯૦) કે વોહ ધ્યાન કરેં (૯૧) તો બહોત લોગોંને ન માના મગર
કુફૂરા (૫૦) વ લૌ શિઅના લ-બ-અ઼સ્ના ફી કુલ્લિ
નાશુક્રી કરના ઔર હમ ચાહતે તો હર બસ્તીમેં ડર
ક઼ર-યતિન નઝ઼ીરા ⁂ (૫૧) ફલા તુતિ઼ઈલ-કાફિરી-ન વ જાહિદ-હુમ બિહી જિહાદન
સુનાનેવાલા ભેજતે (૯૨) તો કાફિરોંકા કહા ન માન ઔર ઈસ કુર્આનસે ઉન પર
મં ૪ કબીરા (૫૨) વ હુવલ્લઝ઼ી મ-ર-જલ-બહ્-રૈનિ હાઝ઼ા અ઼ઝ઼-બુન ફુરાતુંવ-વ હાઝ઼ા
કર બળા જિહાદ ઔર વોહી હૈ જિસને મિલે હુએ રવાં કિએ દો સમન્દર યે મીઠા હૈ નિહાયત શીરીં ઔર યે ખારી હૈ
મિલ્હુન ઉજાજ ⁂ વ-જ-અ-લ બૈનહુમા બર્ઝખંવ-વ હિ઼જ-રમ્મહ્-જૂરા (૫૩) વ
નિહાયત તલ્ખ ઔર ઉનકે બીચમેં પરદા રખા ઔર રોકી હુઈ આળ (૯૩) ઔર
હુવલ્લઝ઼ી ખ઼-લ-ક઼ મિનલ્માઈ બ-શ-રન ફ-જ-અ઼-લહૂ ન-સ-બંવ્વસિ઼હરા ⁂ વ કા-ન
વોહી હૈ જિસને પાનીસે (૯૪) બનાયા આદમી ફિર ઉસકે રિશ્તે ઔર સસુરાલ મુકર્રર કી (૯૫) ઔર તુમ્હારા
રબ્બુ-ક ક઼દીરા (૫૪) વ યઅ઼-બુદૂ-ન મિન દૂનિલ્લાહિ માલા યન્ફઉ઼હુમ વલા
રબ કુદરતવાલા હૈ (૯૬) ઔર અલ્લાહકે સિવા ઐસોંકો પૂજતે હૈં (૯૭) જો ઉનકા ભલા બુરા કુછ ન
યદુર્રુહુમ ⁂ વકાનલ કાફિરુ અ઼લા રબ્બિહી ઝ઼હીરા (૫૫) વમા અર્સલ્ના-ક ઈલ્લા
કરેં ઔર કાફિર અપને રબકે મુકાબિલ શૈતાનકો મદદ દેતા હૈ (૯૮) ઔર હમને તુમ્હેં ન ભેજા મગર (૯૯)
મુબશ્શિરંવ-વ નઝ઼ીરા (૫૬) કુલ મા અસ્અલુકુમ અ઼લૈહિ મિન અજ-રિન ઈલ્લા મન
ખુશી ઔર (૧૦૦) ડર સુનાતા તુમ ફરમાઓ મૈં ઈસ (૧૦૧) પર તુમસે કુછ ઉજરત નહીં માંગતા મગર
શા-અ અંય્યત્તખિ઼-ઝ઼ ઈલા રબ્બિહી સબીલા (૫૭) વ ત-વક્કલ અ઼-લલ-હ઼ય્યિલ્લઝ઼ી
જો ચાહે કે અપને રબકી તરફ રાહ લે (૧૦૨) ઔર ભરોસા કરો ઉસ ઝિંદા પર જો કભી

ઉકબા ઈબ્ને ઉબય મુઈત સે ઈસકા ખાસ તઅલ્લુક હૈ. શાને નુઝૂલ : ઉકબા ઈબ્ને ઉબય મુઈત, ઉબય ઈબ્ને ખલફકા ગેહરા દોસ્ત થા. હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે ફરમાનેસે ઉસને લાઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ મુહમ્મદર્રસૂલુલ્લાહ કી શહાદત દી ઔર ઉસકે બાદ ઉબય ઈબ્ને ખલફકે ઝોર ડાલનેસે ફિર મુર્તદ હો ગયા ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ઉસકો મકતૂલ હોનેકી ખબર દી, ચુનાંચે બદરમેં મારા ગયા. યે આયત ઉસકે હકમેં નાઝિલ હુઈ કે રોઝે કયામત ઉસકો ઈન્તેહા દરજેકી હસરત વ નદામત હોગી, ઉસ હસરતમેં વો અપને હાથ ચાબ ચાબ લેગા. (૫૩) જન્નત વ નજાતકી, ઔર ઉનકા ઈત્તેબાઅ કિયા હોતા ઔર ઉનકી હિદાયત કુબૂલ કી હોતી. (૫૪) યા'ની કુર્આન વ ઈમાનસે. (૫૫) ઔર બલા વ અઝાબ

لَا يَمُوْتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهٖ ۚ وَكَفٰى بِهٖ بِذُنُوْبِ عِبَادِهٖ خَبِيْرًا ۝
الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِيْ سِتَّةِ
اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۚ اَلرَّحْمٰنُ فَسْـَٔلْ بِهٖ
خَبِيْرًا ۝ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ اسْجُدُوْا لِلرَّحْمٰنِ قَالُوْا وَمَا
الرَّحْمٰنُ ۗ اَنَسْجُدُ لِمَا تَاْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُوْرًا ۩ تَبٰرَكَ
الَّذِيْ جَعَلَ فِي السَّمَآءِ بُرُوْجًا وَّجَعَلَ فِيْهَا سِرٰجًا وَّ
قَمَرًا مُّنِيْرًا ۝ وَهُوَ الَّذِيْ جَعَلَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً
لِّمَنْ اَرَادَ اَنْ يَّذَّكَّرَ اَوْ اَرَادَ شُكُوْرًا ۝ وَعِبَادُ الرَّحْمٰنِ
الَّذِيْنَ يَمْشُوْنَ عَلَى الْاَرْضِ هَوْنًا وَّاِذَا خَاطَبَهُمُ
الْجٰهِلُوْنَ قَالُوْا سَلٰمًا ۝ وَالَّذِيْنَ يَبِيْتُوْنَ لِرَبِّهِمْ
سُجَّدًا وَّقِيَامًا ۝ وَالَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا
عَذَابَ جَهَنَّمَ ۖ اِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ۝ اِنَّهَا سَآءَتْ
مُسْتَقَرًّا وَّمُقَامًا ۝ وَالَّذِيْنَ اِذَآ اَنْفَقُوْا لَمْ يُسْرِفُوْا

લા યમૂતુ વ સબ્બિહ્ બિહ્મ્દિહ • વ કફા બિહી
ન મરેગા (૧૦૩) ઔર ઉસે સરાહતે હુએ ઉસકી પાકી બોલો (૧૦૪) ઔર
બિઝુનૂબિ ઈબાદિહી ખ઼બીરા ૦ (૫૮) અલ્લઝી
વોહી કાફી હૈ અપને બન્દોંકે ગુનાહોં પર ખબરદાર (૧૦૫) જિસને
ખ઼-લ-ક઼સ- સમાવાતિ વલ્અર્દ વમા બૈનહુમા ફી
આસ્માન ઔર ઝમીન ઔર જો કુછ ઉનકે દરમિયાન હૈ
સિત્તતિ અય્યામિન સુમ્મસ્તવા અ઼-લલ-અ઼ર્શિ
છે દિનમેં બનાએ (૧૦૬) ફિર અર્શ પર ઈસ્તિવા ફરમાયા જૈસા ઉસકી
અર્રહ઼-માનુ ફસ્અલ બિહી ખ઼બીરા (૫૯) વ
શાનકે લાઈક હૈ (૧૦૭) વોહ બળી મહરવાલા તો કિસી જાનનેવાલેસે
ઈઝ઼ા કી઼-લ લહુમુસ્જુદૂ લિર્રહ઼-માનિ ક઼ાલૂ
ઉસકી શાનકે લાઈક હૈ વોહ બળી મહરવાલા તો કિસી જાનનેવાલેસે ઉસકી
વ મર્રહ઼-માનુ ૦ અ-નસ્જુદુ લિમા તઅ-મુરુના
તારીફ પૂછ (૧૦૮) ઔર જબ ઉનસે કહા જાએ (૧૦૯) રહમાનકો સજદા
વઝાદ-હુમ નુફૂરા ૦ (સજદહ) (૬૦) તબાર-કલ્લઝ઼ી જ-અ઼-લ ફિસ્સમાઈ
કરો કેહતે હૈં રહમાન ક્યા હૈ ક્યા હમ સજદા કરેં જિસે તુમ કહો (૧૧૦) ઔર ઈસ હુકમને ઉન્હેં ઔર બિદકના બઢાયા
બુરૂજંવ-વ જ-અ઼-લ ફીહા સિરાજંવ-વ ક઼-મ-રમ-મુનીરા (૬૧) વ હુવલ્લઝ઼ી
(૧૧૧) બળી બરકતવાલા હૈ વોહ જિસને આસ્માનમેં બુર્જ બનાએ (૧૧૨) ઔર ઉનમેં ચરાગ રખા (૧૧૩) ઔર ચમકતા
જ-અ઼-લલ્લૈ-લ વન્નહા-ર ખ઼િલ્ફતલ્લિમન અરા-દ અંય્યઝ઼-ઝક્ક-ર ઔ અરા-દ
ચાંદ ઔર વોહી હૈ જિસને રાત ઔર દિનકી બદલી રખી (૧૧૪) ઉસકે લિયે જો ધ્યાન કરના ચાહે યા
શુકૂરા (૬૨) વ ઈ઼બાદુર્રહ-માનિલ્લઝ઼ી-ન યમ્શૂ-ન અ઼લલ્અર્દિ હૌનંવ-વ ઈઝ઼ા
શુક્રકા ઈરાદા કરે ઔર રહમાનકે વોહ બન્દે કે ઝમીન પર આહિસ્તા ચલતે હૈં (૧૧૫) ઔર જબ જાહિલ ઉનસે
ખ઼ા-ત઼-બહુમુલ-જાહિલૂ-ન ક઼ાલૂ સલામા (૬૩) વલ્લઝ઼ી-ન યબીતૂ-ન લિરબ્બિહિમ
બાત કરતે હૈં (૧૧૬) તો કહતે હૈં બસ સલામ (૧૧૭) ઔર વોહ જો રાત કાટતે હૈં અપને રબકે લિયે
સુજ-જદંવ-વ કિ઼યામા (૬૪) વલ્લઝ઼ી-ન યકૂલૂ-ન રબ્બ- નસ્રિ઼ફ અ઼ન્ના અ઼ઝ઼ા-બ
સજદે ઔર કયામમેં (૧૧૮) ઔર વોહ જો અર્ઝ કરતે હૈં અય હમારે રબ ! હમસે ફેર દે જહન્નમકા અઝાબ
જહન્ન-મ ૦ ઈન્ન અ઼ઝ઼ાબહા કા-ન ગ઼રામા ૦ (૬૫) ઈન્નહા સાૅ-અત મુસ્તકર-રંવ-
બેશક ઉસકા અઝાબ ગલેકા ગિલ હૈ (૧૧૯) બેશક વોહ બહોત -હી બુરી ઠહેરનેકી
વ મુક઼ામા (૬૬) વલ્લઝ઼ી-ન ઈઝ઼ા અન્ફક઼ૂ લમ યુસ્રિ઼ફૂ
જગહ હૈ ઔર વોહ કે જબ ખર્ચ કરતે હૈં ન હદસે બઢેં

મંઝિલ ૪
સજદહ

નાઝિલ હોનેકે વકત ઉસસે અલાહિદગી કરતા હૈ. હઝરત અબૂ હુરૈરહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે અબૂદાઊદ વ તિર્મિઝીમેં એક હદીસ મરવી હૈ કે, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા, આદમી અપને દોસ્તકે દીન પર હોતા હૈ તો દેખના ચાહિયે કે કિસકો દોસ્ત બનાતા હૈ. ઔર હઝરત અબૂસઈદ ખુદરી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા, હમનશીની ન કરો મગર ઈમાનદારકે સાથ ઔર ખાના ખિલાવ મગર પરહેઝ ગારકો. મસ્અલા : બેદીન ઔર બદમઝહબકી દોસ્તી ઔર ઉસકે સાથ સોહબત વ ઈખ્તેલાત (મેલજોલ) ઔર ઉલ્ફત વ એહતેરામ મમ્નૂઅ હૈ (૫૬) કિસીને ઉસકો સહર કહા. કિસીને શે'ર ઔર વો લોગ ઈમાન લાનેસે મહરૂમ રહે, ઈસ પર

وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَٰلِكَ قَوَامًا ۝ وَالَّذِينَ لَا
يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي
حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ يَلْقَ
أَثَامًا ۝ يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ
فِيهِ مُهَانًا ۝ إِلَّا مَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا
فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ۗ وَكَانَ اللَّهُ
غَفُورًا رَّحِيمًا ۝ وَمَن تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ
إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ۝ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا
بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ۝ وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ
لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ۝ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ
رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَ
اجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ۝ أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ
بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ۝ خَالِدِينَ

منزل ٤

વ લમ યક્તુરૂ વ કા-ન બૈ-ન ઝાલિ-ક કવામા
ઔર ન તંગી કરે (૧૨૦) ઔર ઉન દોનોંકે બીચ એ'તેદાલ પર રહે
(૬૭) વલ્લઝી-ન લા યદઊ-ન મ- અલ્લાહિ
(૧૨૧) ઔર વોહ જો અલ્લાહકે સાથ કિસી દૂસરે
ઈલાહન આખ-ર વલા યક્તુલૂનન-નફ-સલ્લતી
મા'બૂદકો નહીં પૂજતે (૧૨૨) ઔર ઉસ જાનકો જિસકી
હર્રમલ્લાહુ ઈલ્લા બિલ્હક્કિ વલા યઝ-નૂ ન ૮ વ
અલ્લાહને હુર્મત રખી (૧૨૩) નાહક નહીં મારતે ઔર બદકારી નહીં કરતે
મંય્યફ-અલ ઝાલિ-ક યલ્ક અસામંય‶(૬૮) યુદાઅફ
(૧૨૪) ઔર જો યે કામ કરે વોહ સઝા પાએગા બઢાયા
લહુલ-અઝાબુ યૌમલ્કિયામતિ વ યખ્લુદ ફીહિ
જાએગા ઉસ પર અઝાબ કયામતકે દિન (૧૨૫) ઔર હમેશા ઉસમેં
મુહાના ‶(૬૯) ઈલ્લા મન તા-બ વ આમ-ન વ
ઝિલ્લતસે રહેગા મગર જો તૌબા કરે (૧૨૬) ઔર

અમિ-લ અ-મ-લન સાલિહન ફ-ઉલાઈ-ક યુબદ-દિલુલ્લાહુ સય્યિઆતિહિમ
ઈમાન લાએ (૧૨૭) ઔર અચ્છા કામ કરે (૧૨૮) તો ઐસોંકી બુરાઈયોંકો અલ્લાહ ભલાઈયોંસે
મં ૪ હ-સ-ના ત ૮ વ કાનલ્લાહુ ગફૂરર- રહીમા (૭૦) વ મન તા-બ વ અમિ-લ સાલિહન
બદલ દેગા (૧૨૯) ઔર અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ ઔર જો તૌબા કરે ઔર અચ્છા કામ
ફ-ઈન્નહૂ યતૂબુ ઈલલ્લાહિ મતાબા (૭૧) વલ્લઝી-ન લા યશહદૂ- નઝ-ઝૂ-ર‶ વ ઈઝા
કરે તો વોહ અલ્લાહકી તરફ રુજૂઅ લાયા જૈસી ચાહિયે થી ઔર જો ઝૂટી ગવાહી નહીં દેતે (૧૩૦)
મર-રૂ બિલ્લગ્વિ મર-રૂ કિરામા (૭૨) વલ્લઝી-ન ઈઝા
ઔર જબ બેહૂદા પર ગુઝરતે હૈં અપની ઈઝઝત સંભાલે ગુઝર જાતે હૈં (૧૩૧) ઔર વોહ કે જબ
ઝુક્કિરૂ બિઆયાતિ રબ્બિહિમ લમ યખિર્રૂ અલૈહા સુમ્મંવ્વ ઉમ્યાના (૭૩) વલ્લઝી-ન
કે ઉન્હેં રબકી આયતે યાદ દિલાઈ જાએ તો ઉન પર (૧૩૨) બેહરે અન્ધે હોકર નહીં ગિરતે (૧૩૩) ઔર વોહ જો
યકૂલૂ-ન રબ્બના હબ્લના મિન અઝવાજિના વ ઝુર્રિય્યાતિના કુર્ર-ત
અર્ઝ કરતે હૈં અય હમારે રબ ! હમેં દે હમારી બીબિયોં ઔર હમારી ઔલાદસે આંખોંકી
અઅ-યુનિંવ્વજ-અલ્ના લિલ મુત્તકી-ન ઈમામા (૭૪) ઉલાઈ-ક યુજ-ઝૌનલ-ગુર-ફ-ત
ઠન્ડક (૧૩૪) ઔર હમેં પરહેઝગારોંકા પેશવા બના (૧૩૫) ઉનકો જન્નતકા સબસે ઊંચા બાલા-ખાના ઈન્આમ મિલેગા
બિમા સ-બરૂ વ યુલક્કૌ-ન ફીહા તહિય્યતંવ્વ સલામા ‶(૭૫) ખાલિદી-ન
બદલા ઉનકે સબ્રકા ઔર વહાં મુજરે ઔર સલામકે સાથ ઉનકી પેશવાઈ હોગી (૧૩૬) હમેશા ઉસમેં

અલ્લાહ તઆલાને હુઝૂરકો તસલ્લી દી ઔર આપસે મદદકા વા'દા ફરમાયા જૈસા કે આગે ઈર્શાદ હોતા હૈ. (૫૭) યા'ની અંબિયાકે સાથ બદનસીબોંકા યહી મા'મૂલ રહા હૈ (૫૮) જૈસાકે તૌરેત વ ઈન્જીલ વ ઝબૂરમેંસે હર એક કિતાબ એક સાથ ઉતરી થી. કુફ્ફારકા યે એતરાઝ બિલ્કુલ ફુઝૂલ વ મોહમલ હૈ ક્યૂંકે કુર્આનેકરીમકા મો'જિઝા વ મુહતજ બેહ (દલીલપૂર્ણ) હોના હર હાલમેં યકસાં હૈ, ચાહે યકબારગી નાઝિલ હો યા બતદરીજ બલ્કે બતદરીજ નાઝિલ ફરમાનેમેં ઉસકે એ'જાઝકા ઔર ભી કામિલ ઈઝહાર હૈ કે જબ એક આયત નાઝિલ હુઈ ઔર તહદી (લાજવાબ) કી ગઈ ઔર ખલ્કકા ઉસકે મિસ્લ બનાનેસે આજિઝ હોના ઝાહિર હુવા. ફિર દૂસરી ઉતરી. ઈસી તરહ ઉસકે એ'જાઝ હુવા. ઈસ તરહ બરાબર આયત, આયત હોકર કુર્આનેપાક નાઝિલ

فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ○ قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ ۚ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ○

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

طٰسٓمٓ ○ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ○ لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ اَلَّا يَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ○ اِنْ نَّشَاْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَآءِ اٰيَةً فَظَلَّتْ اَعْنَاقُهُمْ لَهَا خٰضِعِيْنَ ○ وَمَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمٰنِ مُحْدَثٍ اِلَّا كَانُوْا عَنْهُ مُعْرِضِيْنَ ○ فَقَدْ كَذَّبُوْا فَسَيَاْتِيْهِمْ اَنْبٰٓؤُا مَا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ○ اَوَلَمْ يَرَوْا اِلَى الْاَرْضِ كَمْ اَنْبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيْمٍ ○ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ۚ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ○ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ○ وَاِذْ نَادٰى رَبُّكَ مُوْسٰٓى اَنِ ائْتِ الْقَوْمَ

ફીહા ⁂ હસુનત મુસ્તકર્રરંવ વમુકામા (૭૬)
રહેંગે કયા હી અચ્છી ઠહેરને ઔર બસનેકી જગહ
કુલ મા યઅ-બઉ બિકુમ રબ્બી
તુમ ફરમાઓ (૧૩૭) તુમ્હારી કુછ કદ્ર નહીં મેરે રબકે
લૌલા દુઆઉકુમ ج ફ-કદ કઝ્-ઝબ્તુમ
યહાં અગર તુમ ઉસે ન પૂજો તો તુમને તો ઝુટલાયા (૧૩૮) તો અબ
ફસૌ-ફ યકૂનુ લિઝામા ૬૦ ★ (૭૭) ૫/૧
હોગા વોહ અઝાબ કે લપટ રહેગા (૧૩૯)

(૨૬) સૂરતુશ-શુ-અરા

(મક્કી) ૨૨૭ આયતેં ઔર ૧૧ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ○

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

તા-સીમ-મીમ (૧) તિલ-ક આયાતુલ કિતાબિલ મુબીન (૨) લ-અલ્લ-ક બાખિઉન
તાસીન મીમ યે આયતેં હૈં રૌશન કિતાબકી (૨) કહીં તુમ અપની
નફ-સ-ક અલ્લા યકૂનૂ મુઅ-મિનીન (૩) ઈન ન-શઅ નુનઝ-ઝિલ અલૈહિમ મં/૫
જાન પર ખેલ જાઓગે ઉનકે ગમમેં કે વોહ ઈમાન નહીં લાએ (૩) અગર હમ ચાહેં તો
મિનસ્સમાઈ આ-ય-તન ફ-ઝલ્લત અઅ-નાકુહુમ લહા ખાદિઈન (૪) વમા
આસ્માનસે ઉન પર કોઇ નિશાની ઉતારેં કે ઉનકે ઊંચે ઊંચે ઉસકે હુઝૂર ઝુકે રેહ જાએં (૪) ઔર નહીં
યઅ-તીહિમ મિન ઝિક-રિમ મિનર્રહ-માનિ મુહ-દસિન ઈલ્લા કાનૂ અન્હુ મુઅ-રિદીન(૫)
આતી ઉનકે પાસ રહમાનકી તરફસે કોઇ નઇ નસીહત મગર ઉસસે મુંહ ફેર લેતે હૈં
ફ-કદ કઝ્-ઝબૂ ફ-સ-યઅ-તીહિમ અમ્બાઉ મા કાનૂ બિહી યસ્તહ-ઝિઊન (૬)
(૫) તો બેશક ઉન્હોંને ઝુટલાયા તો અબ ઉન પર આયા ચાહતી હૈં ખબરેં ઉનકે ઠટ્ઠે કી (૬)
અ-વ-લમ યરૌ ઈલલ્અર્દિ કમ અમ્બત્ના ફીહા મિન કુલ્લિ ઝૌજિન કરીમ (૭) ઈન-ન
કયા ઉન્હોંને ઝમીનકો ન દેખા હમને ઉસમેં કિત્ને ઈઝઝતવાલે જોળે ઉગાએ (૭) બેશક
ફી ઝાલિ-ક લઆયહ⁂ વમા કા-ન અક-સરુહુમ મુઅ-મિનીન (૮) વઈન-ન રબ્બ-ક
ઉસમેં ઝરૂર નિશાની હૈ (૮) ઔર ઉનકે અકસર ઈમાન લાનેવાલે નહીં ઔર બેશક તુમ્હારા રબ
લહુવલ અઝીઝુર રહીમ ع (૯) વઈઝ નાદા રબ્બુ-ક મૂસા અનિઅ-તિલ કૌમઝ-
ઝરૂર હી ઈઝઝતવાલા મહેરબાન હૈ (૯) ઔર યાદ કરો જબ તુમ્હારે રબને મૂસાકો નિદા ફરમાઈ કે ઝાલિમ

હોતા રહા ઔર હર હર દમ ઉસકી બેમિસાલી ઔર ખલકકી આજિઝી ઝાહિર હોતી રહી. ગર્ઝ કુફફારકા એતરાઝ મહઝ લગૂ વ બેમા'ના હૈ. આયતમેં અલ્લાહ તઆલા બતદરીજ નાઝિલ ફરમાનેકી હિકમત ઝાહિર ફરમાતા હૈ. (૫૯) ઔર પયામકા સિલસિલા જારી રહનસે આપકે કલ્બે મુબારકકો તસ્કીન હોતી રહે ઔર કુફફારકો હર હર મૌકા પર જવાબ મિલતે રહે. અલાવા બરીં યે ભી ફાએદા હૈ કે ઉસકા હિફ્ઝ સહલ ઔર આસાન હો. (૬૦) બઝબાને જિબ્રઈલ થોળા થોળા બીસ યા તેઈસ બરસકી મુદતમેં યા યે મા'ના હૈં કે હમને આયતકે બાદ આયત બતદરીજ નાઝિલ ફરમાઈ. ઔર બા'ઝને કહા કે અલ્લાહ તઆલાને હમેં કિર્અતમેં તરતીલ કરને યા'ની ઠહર ઠહર કર બઈ ઈત્મીનાન પઢને ઔર કુર્આન શરીફકો અચ્છી તરહ અદા કરનેકા હુકમ

الظّٰلِمِيْنَ ۝ قَوْمَ فِرْعَوْنَ ؕ اَلَا يَتَّقُوْنَ ۝ قَالَ رَبِّ
اِنِّيْٓ اَخَافُ اَنْ يُّكَذِّبُوْنِ ۝ وَيَضِيْقُ صَدْرِيْ وَلَا
يَنْطَلِقُ لِسَانِيْ فَاَرْسِلْ اِلٰى هٰرُوْنَ ۝ وَلَهُمْ عَلَيَّ
ذَنْۢبٌ فَاَخَافُ اَنْ يَّقْتُلُوْنِ ۝ قَالَ كَلَّا ۚ فَاذْهَبَا
بِاٰيٰتِنَآ اِنَّا مَعَكُمْ مُّسْتَمِعُوْنَ ۝ فَاْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُوْلَآ
اِنَّا رَسُوْلُ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اَنْ اَرْسِلْ مَعَنَا بَنِيْٓ
اِسْرَآءِيْلَ ۝ قَالَ اَلَمْ نُرَبِّكَ فِيْنَا وَلِيْدًا وَّلَبِثْتَ
فِيْنَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِيْنَ ۝ وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ الَّتِيْ
فَعَلْتَ وَاَنْتَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ۝ قَالَ فَعَلْتُهَآ اِذًا وَّاَنَا
مِنَ الضَّآلِّيْنَ ۝ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ
لِيْ رَبِّيْ حُكْمًا وَّجَعَلَنِيْ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ۝ وَتِلْكَ
نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ اَنْ عَبَّدْتَّ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۝ قَالَ
فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ قَالَ رَبُّ السَّمٰوٰتِ

ઝ઼ાલિમીન (૧૦) કૌ-મ ફિરઔ-ન અલા
લોગોંકે પાસ જા જો ફિરઔનકી કૌમ હૈ (૧૦) કયા વોહ
યત્તકૂ-ન (૧૧) ક઼ા-લ રબ્બિ ઈન્ની અખ઼ાફુ
ન ડરેંગે (૧૧) અર્ઝ કી અય મેરે રબ ! મૈં ડરતા હૂં કે વોહ
અંય્યુકઝ઼-ઝ઼િબૂન (૧૨) વ યદ઼ીકુ સ઼દરી
મુઝે ઝુટલાએંગે ઔર મેરા સીના તંગી કરતા હૈ (૧૨)
વલા યન્તલિકુ લિસાની ફ-અર્સિલ ઈલા
ઔર મેરી ઝુબાન નહીં ચલતી (૧૩) તો તૂ હારૂનકો ભી
હારૂન (૧૩) વ-લહુમ અ઼-લય-ય ઝ઼મ્બુન
રસૂલ કર (૧૪) ઔર ઉનકા મુઝ પર એક ઈલ્ઝામ હૈ (૧૫) તો મૈં
ફ-અખ઼ાફુ અંય્યક઼તુલૂન (૧૪) ક઼ા-લ કલ્લા
ડરતા હૂં કહીં મુઝે (૧૬) કત્લ કર દે ફરમાયા યૂં નહીં (૧૭) તુમ
ફઝ઼-હબા બિઆયાતિના ઈન્ના મ-અ઼કુમ
દોનોં મેરી આયતેં લે કર જાઓ હમ તુમ્હારે સાથ
મુસ્તમિઊન (૧૫) ફઅ-તિયા ફિરઔ-ન ફકૂલા ઈન્ના રસૂલુ રબ્બિલ-
સુનતે હૈં (૧૮) તો ફિરઔનકે પાસ જાઓ ફિર ઉસસે કહો હમ દોનોં ઉસકે રસૂલ હૈં જો રબ હૈ સારે જહાનકા
મં ૫ આ઼લમીન (૧૬) અન અર્સિલ મ-અ઼ના બની ઈસ્રાઈલ (૧૭) ક઼ા-લ અ-લમ નુ
કે તૂ હમારે સાથ બની ઈસ્રાઈલકો છોળ દે (૧૯) બોલા કયા હમને
રબ્બિ-ક ફીના વલીદંવ-વ લબિસ્ત ફીના મિન ઉ઼મુરિ-ક સિનીન (૧૮) વ
તુમ્હેં અપને યહાં બચપનમેં ન પાલા ઔર તુમને હમારે યહાં અપની ઉમ્રકે કઈ બરસ ગુઝારે (૨૦) ઔર
ફ-અ઼લ્ત ફઅ઼-લ-ત-કલ્લતી ફ-અ઼લ્ત વ અન્ત મિનલ્કાફિરીન (૧૯) ક઼ા-લ
તુમને કિયા અપના વોહ કામ જો તુમને કિયા (૨૧) ઔર તુમ નાશુક્રે થે (૨૨) મૂસાને
ફ-અ઼લ્તુહા ઈઝંવ્વ અ-ન મિનદ઼-દાલ્લીન (૨૦) ફ-ફરર-તુ મિન્કુમ લમ્મા
ફરમાયા મૈંને વોહ કામ કિયા જબ કે મુઝે રાહકી ખબર ન થી (૨૩) તો મૈં તુમ્હારે યહાંસે
ખ઼િફ-તુકુમ ફ-વ-હ-બ લી રબ્બી હુક-મંવ-વ જ-અ઼-લની મિનલ્મુર્સલીન (૨૧)
નિકલ ગયા જબકે તુમસે ડરા (૨૪) લો મેરે રબને મુઝે હુકમ અતા ફરમાયા (૨૫) ઔર મુઝે પૈગમ્બરોંસે કિયા
વ તિલ્ક નિઅ઼-મતુન તમુન્નુહા અ઼-લય-ય અન અ઼બ્બત-ત બની ઈસ્રાઈલ (૨૨)
ઔર યે કોઈ ને'મત હૈ જિસકા તૂ મુઝ પર એહસાન જતાતા હૈ કે તૂને ગુલામ બનાકર રખે બની ઈસ્રાઈલ (૨૬)
ક઼ા-લ ફિરઔ઼નુ વમા રબ્બુલ-આ઼લમીન (૨૩) ક઼ા-લ રબ્બુસ્સમાવાતિ
ફિરઔન બોલા ઔર સારે જહાંકા રબ કયા હૈ (૨૭) મૂસાને ફરમાયા રબ આસ્માનોં

ફરમાયા, જૈસાકે દૂસરી આયતમેં ઈર્શાદ હુવા "વરત્તિલિલ્કુર્આન તરતીલા."(૬૧) યા'ની મુશ્રિકીન આપકે દીનકે ખિલાફ યા આપકી નુબુવ્વતમેં કદહ (વાંધો) કરનેવાલા કોઈ સવાલ પેશ ન કર સકેંગે. (૬૨) હદીસ શરીફ મેં હૈ કે, આદમી રોઝે કયામતમેં તીન તરીકે પર ઉઠાએ જાએંગે, એક ગિરોહ સવારીયોં પર, એક ગિરોહ પયાદા પા ઔર એક જમાઅત મુંહકે બલ ઘસિટતી. અર્ઝ કિયા ગયા, યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ વો મુંહકે બલ કૈસે ચલેંગે ? ફરમાયા, જિસને પાંવ પર ચલાયા હૈ વહી મુંહકે બલ ચલાએગા. (૬૩) યા'ની કૌમે ફિરઔનકી તરફ, ચુનાંચે વો દોનોં હઝરાત ઉનકી તરફ ગએ ઔર ઉન્હેં ખુદાકા ખૌફ દિલાયા ઔર અપની રિસાલતકી તબ્લીગ કી, લેકિન ઉન બદબખ્તોંને ઉન હઝરાતકો ઝુટલાયા. (૬૪) ભી હલાક

وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ
حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ
الْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ
لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾ قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ
إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ إِلَٰهًا غَيْرِي
لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ
مُبِينٍ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣١﴾
فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ
فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ إِنَّ
هَٰذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ
بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ
فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٣٦﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾
فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ

વલ-અર્દિ વ મા બૈનહુમા ⁄ ઈન કુન્તુમ
ઔર ઝમીનકા ઔર જો કુછ ઉનકે દરમિયાન મેં હૈ અગર તુમ્હેં
મૂકિનીન (૨૪) કા-લ લિમન હૌલહૂ અલા
યકીન હો (૨૮) અપને આસપાસવાલોંસે બોલા કયા તુમ ગૌરસે
તસ્તમિઊન (૨૫) કા-લ રબ્બુકુમ વ રબ્બુ
સુન્તે નહી (૨૯) મૂસાને ફરમાયા રબ તુમ્હારા ઔર તુમ્હારે
આબાઈકુમુલ અવ્વલીન (૨૬) કા-લ ઈન્ન
અગલે બાપ-દાદાઓંકા (૩૦) બોલા તુમ્હારે યે
રસૂલકુમુલ્લઝી ઉર્સિ-લ ઈલૈકુમ લ-મજ-નૂન (૨૭)
રસૂલ જો તુમ્હારી તરફ ભેજે ગએ હૈં ઝરૂર અકલ નહી રખતે (૩૧) મૂસાને
કા-લ રબ્બુલ-મશ્રિકિ વલ-મગ્રિબિ વમા
ફરમાયા રબ પૂરબ ઔર પચ્છિમકા ઔર જો
બૈનહુમા ⁄ ઈન કુન્તુમ તઅ-કિલૂન (૨૮) કા-લ
કુછ ઉનકે દરમિયાન હૈ (૩૨) અગર તુમ્હેં અકલ હો (૩૩) બોલા

લ-ઈનિત્ત-ખઝ-ત ઈલાહન ગૈરી લ-અજ-અલન્ન-ક મિનલ્મસ્જૂનીન (૨૯)
અગર તુમને મેરે સિવા કિસી ઔરકો ખુદા ઠેહરાયા તો મૈં ઝરૂર તુમ્હેં કૈદ કરૂંગા (૩૪)
કા-લ અ-વલૌ જિઅ-તુ-ક બિશૈઈમ્મુબીન ⁄ (૩૦) કા-લ ફઅ-તિ બિહી ઈન કુન્ત મં ૫
ફરમાયા કયા અગર યે મૈં તેરે પાસ કોઈ રૌશન ચીઝ લાઉં (૩૫) કહા તો લાવ અગર
મિનસ્સાદિકીન (૩૧) ફ-અલ્કા અસાહુ ફ-ઈઝા હિ-ય સુઅ-બાનુમ્મુબીનુંવ- (૩૨)
સચ્ચે હો તો મૂસાને અપના અસા ડાલ દિયા જભી વોહ સરીહ અઝદહા હો ગયા (૩૬)
વ ન-ઝ-અ ય-દહૂ ફઈઝા હિ-ય બૈદાઉ લિન્નાઝિરીન ⁄ (૩૩) કા-લ લિલ્મ-લઈ
ઔર અપના હાથ (૩૭) નિકાલા તો જભી વોહ દેખનેવાલોં કી નિગાહમેં જગમગાને લગા (૩૮) બોલા અપને ગિર્દકે
હૌલહૂ ઈન્ન હાઝા લ-સાહિરુન અલીમ ⁄ (૩૪) યુરીદુ અંય્યુખ્રિ-જકુમ મિન અર્દિકુમ
સરદારોંસે કે બેશક યે દાના જાદૂગર હૈ ચાહતે હૈં કે તુમ્હારે મુલ્કસે નિકાલ દેં અપને
બિસિહ-રિહી ⁄ ફ- માઝા તઅ-મુરૂન (૩૫) કાલૂ અર્જિહ વ અખાહુ વબ્અસ
જાદૂકે ઝોરસે તબ તુમ્હારા કયા મશ્વરા હૈ ? (૩૫) વોહ બોલે ઉન્હેં ઔર ઉનકે ભાઈકો ઠેહરાએ રહો ઔર શહરોંમેં
ફિલ્મદાઈનિ હાશિરીન ⁄ (૩૬) યઅ- તૂ-ક બિકુલ્લિ સહ-હારિન અલીમ (૩૭)
જમા કરનેવાલે ભેજો કે વોહ તેરે પાસ લે આએં હર બળે જાદૂગર દાનાકો (૪૦)
ફજુમિંઅસ સ-હ-રતુ લિમીકાતિ યૌમિમ્મઅ-લૂમ ⁄ (૩૮) વકી-લ
તો જમા કિયે ગએ જાદૂગર એક મુકર્રર દિનકે વા'દા પર (૪૧) ઔર લોગોંસે

કર દિયા. (૬૫) યા'ની હઝરત નૂહ ઔર હઝરત ઈદરીસકો ઔર હઝરત શીશકો. યા યે બાત હૈ કે એક રસૂલકી તકઝીબ તમામ રસૂલોંકી તકઝીબ હૈ તો જબ ઉન્હોંને હઝરત નૂહકો ઝુટલાયા તો સબ રસૂલોંકો ઝુટલાયા. (૬૬) કે બા'દવાલોંકે લિયે ઈબ્રત હો. (૬૭) ઔર આદ હઝરત હૂદ અલૈહિસ્સલામકી કૌમ ઔર સમૂદ હઝરત સાલેહ અલૈહિસ્સલામકી કૌમ ઉન દોનોં કૌમોંકો ભી હલાક કર દિયા. (૬૮) યે હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલામકી કૌમ થી જો બુત પરસ્તી કરતે થે. અલ્લાહ તઆલાને ઉનકી તરફ હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલામકો ભેજા. આપને ઉન્હેં ઈસ્લામકી દાવત દી, ઉન્હોંને સરકશી કી. હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલામકી તકઝીબ કી ઔર આપકો ઈઝા દી. ઉન લોગોકે મકાન કુએં કે ગિર્દ થે. અલ્લાહ તઆલને ઉન્હેં હલાક

لِلنَّاسِ هَلْ اَنْتُمْ مُّجْتَمِعُوْنَ ۙ لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ
اِنْ كَانُوْا هُمُ الْغٰلِبِيْنَ ۔ فَلَمَّا جَآءَ السَّحَرَةُ قَالُوْا
لِفِرْعَوْنَ اَئِنَّ لَنَا لَاَجْرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغٰلِبِيْنَ ۔
قَالَ نَعَمْ وَاِنَّكُمْ اِذًا لَّمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ۔ قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰۤى
اَلْقُوْا مَآ اَنْتُمْ مُّلْقُوْنَ ۔ فَاَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ
وَقَالُوْا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ اِنَّا لَنَحْنُ الْغٰلِبُوْنَ ۔ فَاَلْقٰى
مُوْسٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِىَ تَلْقَفُ مَا يَاْفِكُوْنَ ۔ فَاُلْقِىَ
السَّحَرَةُ سٰجِدِيْنَ ۔ قَالُوْا اٰمَنَّا بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۔
رَبِّ مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ۔ قَالَ اٰمَنْتُمْ لَهٗ قَبْلَ اَنْ
اٰذَنَ لَكُمْ ۚ اِنَّهٗ لَكَبِيْرُكُمُ الَّذِىْ عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ ۚ
فَلَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۚ لَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ
خِلَافٍ وَّلَاُصَلِّبَنَّكُمْ اَجْمَعِيْنَ ۔ قَالُوْا لَا ضَيْرَ ۫
اِنَّاۤ اِلٰى رَبِّنَا مُنْقَلِبُوْنَ ۔ اِنَّا نَطْمَعُ اَنْ يَّغْفِرَ لَنَا

લિન્નાસિ હલ અન્તુમ મુજ- તમિઊન (૩૯)
કહા ગયા કયા તુમ જમા હોગે (૪૨)
લ-અલ્લના નત્તબિઉસ્સ-હ-ર-ત ઈન કાનૂ હુમુલ
શાયદ હમ ઉન જાદૂગરોં હી કી પૈરવી કરેં અગર વે
ગ઼ાલિબીન (૪૦) ફ-લમ્મા જાઅસ્સ-હ-રતુ કાલૂ
ગાલિબ આએં (૪૩) ફિર જબ જાદૂગર આએ
લિફિરઓ-ન અ-ઈન્ન લના લ-અજ-રન ઈન
ફિરઓનસે બોલે કયા હમેં કુછ મઝદૂરી મિલેગી અગર
કુન્ના નહનુલ ગ઼ાલિબીન (૪૧) કા-લ ન-અમ વ
હમ ગાલિબ આએ બોલા હાં ઔર
ઈન્નકુમ ઈઝલ્લમિનલ-મુકર્રબીન (૪૨) કા-લ
ઉસ વકત તુમ મેરે મુકર્રબ હો જાઓગે (૪૪) મૂસાને
લહુમ મૂસા અલ્કૂ મા અન્તુમ મુલ્કૂન (૪૩)
ઉનસે ફરમાયા ડાલો જો તુમ્હેં ડાલના હૈ (૪૫)

ફ-અલ્કૌ હિબાલહુમ વ ઈસિય્યહુમ વ કાલૂ બિઈઝ-ઝતિ ફિરઓ-ન ઈન્ના
તો ઉન્હોંને અપની રસ્સિયાં ઔર લાઠિયાં ડાલીં ઔર બોલે ફિરઓનકી ઈઝઝતકી કસમ બેશક
મંઝિલ ૫ લ-નહનુલ-ગ઼ાલિબૂન (૪૪) ફ-અલ્કા મૂસા અસાહુ ફ-ઈઝા હિ-ય તલ્કફુ મા
હમારી હી જીત હૈ (૪૬) તો મૂસાને અપના અસા ડાલા જભી વોહ ઉનકી બનાવટોંકો
યઅ-ફિકૂન (૪૫) ફ-ઉલ્કિયસ્સ-હ-રતુ સાજિદીન (૪૬) કાલૂ આમન્ના
નિગલને લગા (૪૭) અબ સજદેમેં ગિરે જાદૂગર બોલે હમ ઈમાન લાએ
બિરબ્બિલ-આલમીન (૪૭) રબ્બિ મૂસા વ હારૂન (૪૮) કા-લ આમન્તુમ
ઉસ પર જો સારે જહાનકા રબ હૈ જો મૂસા ઔર હારૂનકા રબ હૈ ફિરઓન બોલા કયા
લહૂ કબ્લ અન આ-ઝ-ન લકુમ ઈન્નહૂ લકબીરુકુમુલ્લઝી અલ્લ-મકુમુસ્સિહ-રઁ
તુમ ઉસ પર ઈમાન લાએ કબ્લ ઉસકે કે મૈં તુમ્હેં ઈજાઝત દૂં બેશક વોહ તુમ્હારા બળા હૈ જિસને તુમ્હેં
ફ- લ-સૌ-ફ તઅ-લમૂ-ન લઉકત્તિઅન્ન ઐદિ-યકુમ વ અર્જુ-લકુમ
જાદૂ સિખાયા (૪૮) તો અબ જાના ચાહતે હો (૪૯) મુઝે કસમ હૈ બેશક મૈં તુમ્હારે હાથ ઔર દૂસરી તરફકે
મિન ખિલાફિંવ્વ લઉસલ્લિબન્ન-કુમ અજ-મઈન (૪૯) કાલૂ લા દૈ-ર ઈન્ના
પાંવ કાટૂંગા ઔર તુમ સબકો સૂલી દૂંગા (૫૦) વોહ બોલે કુછ નુકસાન
ઈલા રબ્બિના મુન્કલિબૂન (૫૦) ઈન્ના નત્મઉ અંય્યગ઼િફ-ર લના
નહીં (૫૧) હમ અપને રબકી તરફ પલટનેવાલે હૈં (૫૨) હમેં તમઅ હૈ કે હમારા

કિયા ઔર યે તમામ કૌમ મએ અપને મકાનોંકે ઉસ કુંએ કે સાથ ઝમીનમેં ધંસ ગઈ. ઈસકે ઈલાવા ઔર અકવાલ ભી હૈં. (૬૯) યા'ની કૌમે આદ વ સમૂદ ઔર કુંએવાલોંકે દરમ્યાનમેં બહોતસી ઉમ્મતેં હૈં. જિનકો અંબિયાકી તકઝીબ કરનેકે સબબસે અલ્લાહ તઆલાને હલાક કિયા. (૭૦) ઔર હુજ્જતે કાઈમ કી ઔર ઉનમેંસે કિસીકો બગૈર અન્ઝાર (ડર સંભળાવ્યા વિના) હલાક ન કિયા. (૭૧) યા'ની કુફ્ફારે મક્કા અપની તિજારતોંમેં શામકે સફર કરતે હૂએ બાર બાર. (૭૨) ઈસ બસ્તીસે મુરાદ સદૂમ હૈ જો કૌમે લૂતકી પાંચ બસ્તીયોંમેં સબસે બળી બસ્તી થી ઈન બસ્તીયોંમે એક સબસે છોટી બસ્તીકે લોગ તો ઈસ ખબીસ બદકારીકે આમિલ ન થે જિસમેં બાકી ચાર બસ્તીયોંકે લોગ મુબ્તિલા થે. ઈસીલિયે ઉન્હોંને નજાત પાઈ ઔર વો ચાર બસ્તીયાં

رَبُّنَا خَطٰيٰنَآ اَنْ كُنَّآ اَوَّلَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَاَوْحَيْنَآ
اِلٰى مُوْسٰٓى اَنْ اَسْرِ بِعِبَادِيْٓ اِنَّكُمْ مُّتَّبَعُوْنَ ۝
فَاَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِى الْمَدَآئِنِ حٰشِرِيْنَ ۝ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ
لَشِرْذِمَةٌ قَلِيْلُوْنَ ۝ وَاِنَّهُمْ لَنَا لَغَآئِظُوْنَ ۝ وَ
اِنَّا لَجَمِيْعٌ حٰذِرُوْنَ ۝ فَاَخْرَجْنٰهُمْ مِّنْ جَنّٰتٍ وَّ
عُيُوْنٍ ۝ وَّكُنُوْزٍ وَّمَقَامٍ كَرِيْمٍ ۝ كَذٰلِكَ ۚ وَ
اَوْرَثْنٰهَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۝ فَاَتْبَعُوْهُمْ مُّشْرِقِيْنَ ۝
فَلَمَّا تَرَآءَ الْجَمْعٰنِ قَالَ اَصْحٰبُ مُوْسٰٓى اِنَّا لَمُدْرَكُوْنَ ۝
قَالَ كَلَّا ۚ اِنَّ مَعِىَ رَبِّىْ سَيَهْدِيْنِ ۝ فَاَوْحَيْنَآ اِلٰى
مُوْسٰٓى اَنِ اضْرِبْ بِّعَصَاكَ الْبَحْرَ ۚ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ
فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيْمِ ۝ وَاَزْلَفْنَا ثَمَّ الْاٰخَرِيْنَ ۝ وَ
اَنْجَيْنَا مُوْسٰى وَمَنْ مَّعَهٗٓ اَجْمَعِيْنَ ۝ ثُمَّ اَغْرَقْنَا
الْاٰخَرِيْنَ ۝ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ۚ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ

રબ્બુના ખ़તાયાના અન કુન્ના
રબ હમારી ખતાએં બખ્શ દે ઉસ પર કે હમ
અવ્વલલ-મુઅ-મિનીન (૫૧) વ ઔહૈના ઈલા
સબસે પેહલે ઈમાન લાએ (૫૩) ઔર હમને
મૂસા અન અસ્રિ બિઈબાદી ઈન્નકુમ
મૂસાકો "વહી" ભેજી કે રાતોરાત મેરે બન્દોંકો (૫૪) લે નિકલ બેશક
મુત્તબઊન (૫૨) ફ-અર્સ-લ ફિરઔનુ
તુમ્હારા પીછા હોના હૈ (૫૫) અબ ફિરઔનને શહરોમેં
ફિલ્મદાઈનિ હાશિરીન (૫૩) ઈન્ન હાઉલાઈ
જમા કરનેવાલે ભેજે (૫૬) કે યે લોગ એક થોળી
લ-શિર્ઝિ-મ-તુન કલીલૂન (૫૪) વ ઈન્નહુમ
જમાઅત હૈં ઔર બેશક હમ સબકા દિલ
લના લગાઈઝૂન (૫૫) વ ઈન્ના લ-જમીઉન
જલાતે હૈં (૫૭) ઔર બેશક હમ સબ ચૌકન્ને હૈં (૫૮)

હાઝિરૂન (૫૬) ફ-અખ્રજ-નાહુમ મિન જન્નાતિંવ-વ ઉયૂનિંવ (૫૭) વ કુનૂઝિંવ-વ
તો હમને ઉન્હેં (૫૯) બાહર નિકાલા બાગોં ઔર ચશ્મોં ઔર ખઝાનોં ઔર
મકામિન કરીમ (૫૮) કઝાલિક વ ઔરસ્નાહા બની ઈસ્રાઈલ (૫૯)
ઉમ્દા મકાનોંસે હમને ઐસા હી કિયા ઔર ઉનકા વારિસ કર દિયા બની ઈસ્રાઈલકો (૬૦)
ફ-અત્બઊહુમ મુશ્રિકીન (૬૦) ફ-લમ્મા તરા-અલ જમ્આનિ કા-લ અસ્હાબુ મૂસા
તો ફિરઔનને ઉનકા તઆકુબ કિયા દિન નિકલે ફિર જબ આમના-સામના હુવા દોનોં ગિરોહોંકા (૬૧) મૂસાવાલોંને
ઈન્ના લ-મુદ-રકૂન (૬૧) કા-લ કલ્લા ઈન્ન મઈ-ય રબ્બી સ-યહ-દીન (૬૨)
કહા હમકો ઉન્હોંને આ લિયા (૬૨) મૂસાને ફરમાયા યૂં નહીં (૬૩) બેશક મેરા રબ મેરે સાથ હૈ
ફ-ઔહૈના ઈલા મૂસા અનિદ્-રિબ બિઅસાકલ બહ-ર ફન્ફ-લ-ક ફ-કા-ન
વોહ મુઝે અબ રાહ દેતા હૈ તો હમને મૂસાકો "વહી" ફરમાઈ કે દરિયા પર અપના અસા માર (૬૪)
કુલ્લુ ફિર્કિન કત્તૌદિલ અઝીમ (૬૩) વ અઝ-લફ-ના સમ્મલ-આખરીન (૬૪)
તો જભી દરિયા ફટ ગયા (૬૫) તો હર હિસ્સા હો ગયા જૈસે બળા પહાળ (૬૬) ઔર વહાં કરીબ લાએ હમ દૂસરોંકો (૬૭)
વ અન્જૈના મૂસા વ મમ્મ-અહૂ અજ-મઈન (૬૫) સુમ્મ અગ-રક-નલ-
ઔર હમને બચા લિયા મૂસા ઔર ઉસકે સબ સાથવાલોંકો (૬૮) ફિર દૂસરોંકો
આખરીન (૬૬) ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લઆ-યહ વમા કા-ન અક-સરુહુમ
ડુબો દિયા (૬૯) બેશક ઉસમેં ઝરૂર નિશાની હૈ (૭૦) ઔર ઉનમેં અકસર

અપની બદઅમલીકે બાઈસ આસમાનસે પથ્થર બરસાકર હલાક કર દી ગઈ. (૭૩) કે ઈબ્રત પકળતે ઔર ઈમાન લાતે. (૭૪) યા'ની મરનેકે બાદ ઝિંદા કિયે જાનેકે કાઈલ ન થે કે ઉન્હેં આખેરતકે સવાબો અઝાબકી પરવાહ હોતી. (૭૫) ઔર કહતે હૈં. (૭૬) ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી દા'વત ઔર આપકે ઈઝહારે મો'જિઝાતનેકુફ્ફાર પર ઈતના અસર કિયા થા ઔર દીને હક્કો ઈસ કદર વાઝેહ કર દિયા થા કે ખુદ કુફ્ફારકો ઈકરાર હૈ કે અગર વો અપની હટ પર જમે ન રહતે તો કરીબ થા કે બુતપરસ્તી છોળ દે ઔર દીને ઈસ્લામ ઈખ્તિયાર કરે યા'ની ઈસ્લામકી હક્કાનિયત ઉન પર ખૂબ વાઝેહ હો ચૂકી થી ઔર શકૂક વ શુબ્હાત મિટા ડાલે ગએ થે, લેકિન વો અપની હટ ઔર ઝિદકી વજહસે

مُؤْمِنِينَ ۝ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ وَاتْلُ
عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ ۝ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ۝
قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِفِينَ ۝ قَالَ هَلْ
يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ ۝ أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ ۝
قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ۝ قَالَ
أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ۝ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمُ
الْأَقْدَمُونَ ۝ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ۝
الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ۝ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَ
يَسْقِينِ ۝ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ۝ وَالَّذِي
يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ۝ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي
خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ۝ رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي
بِالصَّالِحِينَ ۝ وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي
الْآخِرِينَ ۝ وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ۝

મુઅ-મિનીન (૬૭) વ ઈન્ન રબ્બ-ક
મુસલમાન ન થે (૭૧) ઔર બેશક તુમ્હારા રબ
લહુવલ-અઝીઝુર-રહીમ (૬૮) વત્લુ અલૈહિમ
વોહી ઈજ્ઝતવાલા (૭૨) મહેરબાન હૈ (૭૩) ઔર ઉન પર
ન-બ-અ ઈબરાહીમ (૬૯) ઈઝ કા-લ
પઢો ખબર ઈબ્રાહીમકી (૭૪) જબ ઉસને અપને
લિઅબીહિ વ કૌમિહી મા તઅ-બુદૂન (૭૦)
બાપ ઔર અપની કૌમસે ફરમાયા તુમ કયા પૂજતે હો (૭૫)
કાલૂ નઅ-બુદુ અસ્નામન ફ-ન-ઝલ્લુ લહા
બોલે હમ બુતોંકો પૂજતે હૈં ફિર ઉનકે સામને આસન મારે
આકિફીન (૭૧) કા-લ હલ યસ્મઊનકુમ
રેહતે હૈં ફરમાયા કયા વોહ તુમ્હારી સુનતે હૈં
ઈઝ તદઊન (૭૨) ઔ યન્ફઊ-ન કુમ ઔ
જબ તુમ પુકારો યા તુમ્હારા કુછ ભલા-બુરા

યદુર-રૂન (૭૩) કાલૂ બલ વ-જદના આબા-અના કઝાલિ-ક યફ-અલૂન (૭૪)
કરતે હૈં (૭૬) બોલે હમને અપને બાપ-દાદાકો ઐસા હી કરતે પાયા
મં ૫ કા-લ અ-ફ-રઐતુમ મા કુન્તુમ તઅ-બુદૂન (૭૫) અન્તુમ વ આબાઉકુમુલ-અક-
ફરમાયા કયા તુમ દેખતે હો યે જિન્હેં પૂજ રહે હો તુમ ઔર તુમ્હારે અગલે
દમૂન (૭૬) ફઈન્નહુમ અદુવુલ્લી ઈલ્લા રબ્બલ-આલમીન (૭૭) અલ્લઝી
બાપ-દાદા (૭૭) બેશક વોહ સબ મેરે દુશ્મન હૈં (૭૮) મગર પરવરદિગારે આલમ (૭૯) વોહ જિસને
ખ-લ-કની ફહુ-વ યહદીન (૭૮) વલ્લઝી હુ-વ યુત્ઈમુની વ યસ્કીન (૭૯)
મુઝે પૈદા કિયા (૮૦) વોહ મુઝે રાહ દેગા (૮૧) ઔર વોહ જો મુઝે ખિલાતા
વ ઈઝા મરિદ્-તુ ફહુ-વ યશ્ફીન (૮૦) વલ્લઝી યુમીતુની સુમ્મ યુહ્-યીન (૮૧)
ઔર પિલાતા હૈ (૮૨) ઔર જબ મૈં બીમાર હૂં તો વોહી મુઝે શિફા દેતા હૈ (૮૩) ઔર વોહ મુઝે વફાત દેગા ફિર મુઝે
વલ્લઝી અત્મઉ અંય્યગ્ફિ-ર લી ખતીઅતી યૌમદ-દીન (૮૨) રબ્બિ હબ લી
ઝિંદા કરેગા (૮૪) ઔર વોહ જિસકી મુઝે આસ લગી હૈ કે મેરી ખતાએં કયામતકે દિન બખ્શેગા (૮૫)
હુક-મંવ-વ અલ્હિક્-ની બિસ્સાલિહીન (૮૩) વજ-અલ્લી લિસા-ન સિદ-કિન
ઔર મેરે રબ મુઝે હુકમ અતા કર (૮૬) ઔર મુઝે ઉનસે મિલા દે જો તેરે કુર્બે ખાસકે સઝાવાર હૈં (૮૭) ઔર મેરી સચ્ચી
ફિલ્આખિરીન (૮૪) વજ-અલ્ની મિંવ્વ-ર-સતિ જન્નતિન્નઈમ (૮૫)
નામવરી રખ પિછલોંમેં (૮૮) ઔર મુઝે ઉનમેં કર જો ચૈનકે બાગોંકે વારિસ હૈં (૮૯)

મહરૂમ રહે. (૭૭) આખેરતમેં. (૭૮) યે ઉસકા જવાબ હૈ કે કુફફારને યે કહા થા કે કરીબ હૈ કે યે હમેં હમારે ખુદાઓંસે બહકા દે. યહાં બતાયા ગયા કે, બહકે હૂએ તુમ ખુદ હો ઔર આખેરતમેં યે તુમકો ખુદ મા'લૂમ હો જાએગા ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી તરફ બહકાનેકી નિસ્બત મહઝ બેજા હૈ. (૭૯) ઔર અપની ખ્વાહિશે નફસકો પૂજને લગા ઉસીકા મુતીઅ હો ગયા, વો હિદાયત કિસ તરહ કુબૂલ કરેગા. મરવી હૈ કે ઝમાનાએ જાહિલિયતકે લોગ એક પથ્થરકો પૂજતે થે ઔર જબ કહી ઉન્હેં કોઇ દૂસરા પથ્થર ઉસસે અચ્છા નઝર આતા તો પહલે કો ફેંક દેતે ઔર દૂસરેકો પૂજને લગતે. (૮૦) કે ખ્વાહિશ પરસ્તીસે રોક દો. (૮૧) યા'ની વો અપને શિદ્દતે ઈનાદસે ન આપકી બાત સુનતે હૈં ન દલાઈલો બરાહીનકો

وَاغْفِرْ لِأَبِيٓ إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ الضَّآلِّينَ ۝ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ
يُبْعَثُونَ ۝ يَوْمَ لَا يَنفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ۝ إِلَّا
مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ۝ وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ
لِلْمُتَّقِينَ ۝ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ۝ وَقِيلَ لَهُمْ
أَيْنَمَا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ۝ مِن دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنصُرُونَكُمْ
أَوْ يَنتَصِرُونَ ۝ فَكُبْكِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُۥنَ ۝ وَجُنُودُ
إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ۝ قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ۝
تَاللَّهِ إِن كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝ إِذْ نُسَوِّيكُم بِرَبِّ
الْعَالَمِينَ ۝ وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ۝ فَمَا لَنَا
مِن شَافِعِينَ ۝ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ۝ فَلَوْ أَنَّ لَنَا
كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً
وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ۝ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ
الرَّحِيمُ ۝ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ۝ إِذْ قَالَ

વગ઼્ફિર લિઅબી ઈન્નહૂ કા-ન મિનદ઼-
ઔર મેરે બાપકો બખ્શ દે (૯૦) બેશક વોહ
દ઼ાલ્લીન (૮૬) વલા તુખ઼્ઝિની યૌ-મ
ગુમરાહ હૈ ઔર મુઝે રુસ્વા ન કરના જિસ દિન સબ
યુબ્અ઼સૂન (૮૭) યૌ-મ લા યન્ફઉ઼ માલુંવ વલા
ઉઠાએ જાએંગે (૯૧) જિસ દિન ન માલ કામ આએગા ન
બનૂન (૮૮) ઈલ્લા મન અ-તલ્લા-હ બિક઼લ્બિન
બેટે મગર વોહ જો અલ્લાહકે હુઝૂર હાઝિર હુવા
સલીમ (૮૯) વઉઝલિ-ફતિલ જન્નતુ
સલામત દિલ લે કર (૯૨) ઔર કરીબ લાઈ જાએંગી જન્નત
લિલ મુત્તક઼ીન (૯૦) વબુર્રિઝતિલ જહ઼ીમુ
પરહેઝગારોં કે લિયે (૯૩) ઔર ઝાહિર કી જાએંગી દોઝખ
લિલ્ગ઼ાવીન (૯૧) વક઼ી-લ લહુમ ઐનમા કુન્તુમ
ગુમરાહોંકે લિયે ઔર ઉનસે કહા જાએગા (૯૪) કહાં હૈં

તઅ્-બુદૂન (૯૨) મિન દૂનિલ્લાહ હલ યન્સુરૂનકુમ ઔ યન્તસિ઼રૂન (૯૩)
વોહ જિનકો તુમ પૂજતે થે અલ્લાહકે સિવા કયા વોહ તુમ્હારી મદદ કરેંગે (૯૫) યા બદલા
ફકુબ્કિબૂ ફીહા હુમ વલ્ગ઼ાવૂન (૯૪) વ જુનૂદુ ઈબ્લી-સ અજ-મઉ઼ન (૯૫) કા઼લૂ વ
લેંગે તો ઔંધા દિયે ગએ જહન્નમમેં વોહ ઔર સબ ગુમરાહ (૯૬) ઔર ઈબ્લીસકે લશ્કર સારે (૯૭) કહેંગે ઔર
હુમ ફીહા યખ્તસિ઼મૂન (૯૬) તલ્લાહિ ઈન કુન્ના લફી દ઼લાલિમ મુબીન (૯૭) ઈઝ઼
વોહ ઉસમેં બાહમ ઝગળતે હોંગે ખુદાકી કસમ બેશક હમ ખુલી ગુમરાહીમેં થે જબકે તુમ્હેં
નુસવ્વીકુમ બિરબ્બિલ-આ઼લમીન (૯૮) વમા અદ઼લ્લના ઈલ્લલ મુજ-રિમૂન (૯૯)
રબ્બુલ આલમીનકે બરાબર ઠેહરાતે થે ઔર હમેં ન બેહકાયા મગર મુજરિમોંને (૯૮) તો અબ
ફમા લના મિન શાફિઈ઼ન (૧૦૦) વલા સ઼દીકિ઼ન હ઼મીમ (૧૦૧) ફલૌ અન-ન લના
હમારા કોઈ સિફારશી નહીં (૯૯) ઔર ન કોઈ ગમખ્વાર દોસ્ત (૧૦૦) તો કિસી તરહ હમેં
કર્રતન ફ-નકૂ-ન મિનલ્મુઅ-મિનીન (૧૦૨) ઈન-ન ફી ઝ઼ાલિ-ક લ-આ-યહ વ
ફિર જાના હોતા કે મુસલમાન હો જાતે (૧૦૧) બેશક ઉસમેં ઝરૂર નિશાની હૈ ઔર
મા કા-ન અક-સ઼રુહુમ મુઅ-મિનીન (૧૦૩) વઈન-ન રબ્બ-ક લહુવલ-
ઉનમેં બહોત ઈમાનવાલે ન થે ઔર બેશક તુમ્હારા રબ વોહી ઈઝ્ઝતવાલા
અ઼ઝીઝુર રહ઼ીમ (૧૦૪) કઝ઼-ઝ઼બત ક઼ૌમુ નૂહિ઼-નિલ મુર્સલીન (૧૦૫) ઈઝ઼ કા઼-લ
મહેરબાન હૈ નૂહકી કૌમને પૈગમ્બરોંકો ઝુટલાયા (૧૦૨) જબકે ઉનસે

સમઝતે હૈં, બેહરે ઔર ના સમઝ બને હુએ હૈં. (૮૨) કયૂંકે ચોપાએ ભી અપને રબકી તસ્બીહ કરતે હૈં ઔર જો ઉન્હેં ખાનેકો દે ઉસકે મુતીઅ રહતે હૈં ઔર એહસાન કરનેવાલેકો પહચાનતે હૈં ઔર તકલીફ દેનેવાલેસે ગભરાતે હૈં, નાફેઅકી તલબ કરતે હૈં, મુઝિરસે બચતે હૈં, ચરાગાહોંકી રાહેં જાનતે હૈં, યે કુફ્ફાર ઉનસે ભી બદતરીન હૈં કે ન રબકી ઈતાઅત કરતે હૈં ન ઉસકે એહસાનકો પેહચાનતે હૈં ન શૈતાન જૈસે દુશ્મનકી ઝરર રસાઈકો સમઝતે હૈં, ન સવાબ જૈસી અઝીમુલ મુન્ફઅત (મહાન નફાકારક) ચીઝ કે તાલિબ હૈં ન અઝાબ જૈસે સખ્ત મુઝર મહલકહ (નુકશાન) સે બચતે હૈં (૮૩) કે ઉસકી સન્અતો કુદરત કૈસી અજીબ હૈ. (૮૪) સુબ્હ સાદિક કે તુલૂઅકે બાદસે આફતાબકે તુલૂઅ તક, કે ઉસ વકત તમામ ઝમીનમેં સાયા હી સાયા

لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ۞ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ
أَمِينٌ ۞ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ۞ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞ فَاتَّقُوا
اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ۞ قَالُوا أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ
الْأَرْذَلُونَ ۞ قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۞
إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي لَوْ تَشْعُرُونَ ۞ وَمَا أَنَا
بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ۞ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ۞ قَالُوا
لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ۞
قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ ۞ فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ
فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۞ فَأَنْجَيْنَاهُ
وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ۞ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ
الْبَاقِينَ ۞ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنِينَ ۞ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۞ كَذَّبَتْ

લહુમ અખૂહુમ નૂહુન અલા તત્તકૂન ૮ (૧૦૬)
ઉનકે હમ-કૌમ નૂહને કહા ક્યા તુમ ડરતે નહીં (૧૦૩)
ઈન્ની લકુમ રસૂલુન અમીન ૮(૧૦૭) ફત્તકુલ-
બેશક મૈં તુમ્હારે લિયે અલ્લાહકા ભેજા હુવા અમીન હૂં (૧૦૪) તો
લા-હ વ-અતીઊન ૮ (૧૦૮) વમા અસ્અલુકુમ
અલ્લાહસે ડરો ઔર મેરા હુકમ માનો (૧૦૫) ઔર મૈં ઈસ પર
અલૈહિ મિન અજ-રૂ ૮ ઈન અજ-રિ-ય ઈલ્લા
તુમસે કુછ ઉજરત નહીં માંગતા મેરા અજ્ર તો ઉસી
અલા રબ્બિલ આલમીન ૮ (૧૦૯) ફત્તકુલ્લા-હ
પર હૈ જો સારે જહાનકા રબ હૈ તો અલ્લાહસે ડરો
વ-અતીઊન ૮ (૧૧૦) કાલૂ અ-નુઅ-મિનુ
ઔર મેરા હુકમ માનો બોલે
લ-ક વત્તબ-અ-કલ-અર્ઝલૂન ૮ (૧૧૧) કા-લ
ક્યા હમ તુમ પર ઈમાન લે આએં ઔર તુમ્હારે સાથ
વમા ઈલ્મી બિમા કાનૂ યઅ-મલૂન ૮ (૧૧૨) ઈન હિસાબુહુમ ઈલ્લા અલા રબ્બી
કમીને હુએ હૈં (૧૦૬) ફરમાયા મુઝે ક્યા ખબર ઉનકે કામ ક્યા હૈં (૧૦૭) ઉનકા હિસાબ તો મેરે
મં લૌ તશ્ઉરૂન ૮ (૧૧૩) વમા અ-ન બિતારિદિલ મુઅ-મિનીન ૮ (૧૧૪) ઈન અ-ન
૫ રબ હી પર હૈ (૧૦૮) અગર તુમ્હેં હિસ હો (૧૦૯) ઔર મૈં મુસલમાનોંકો દૂર કરનેવાલા નહીં (૧૧૦)
ઈલ્લા નઝીરુમ-મુબીન ૮ (૧૧૫) કાલૂ લ-ઈલ્લમ તન્તહિ યાનૂહુ લ-તકૂનન્ન
મૈં તો નહીં મગર સાફ ડર સુનાનેવાલા (૧૧૧) બોલે અય નૂહ ! અગર તુમ બાઝ ન આએ (૧૧૨) તો ઝરૂર
આ મિનલ મર-જૂમીન ૮ (૧૧૬) કા-લ રબ્બિ ઈન્ન કૌમી કઝ્-ઝબૂન ★ (૧૧૭) ફફ-તહ
ધા સંગસાર કિયે જાઓગે (૧૧૩) અર્ઝ કી અય મેરે રબ ! મેરી કૌમને મુઝે ઝુટલાયા (૧૧૪) તો મુઝમેં ઔર
બૈની વ બૈનહુમ ફત્હંવ્વ નજ-જિની વ મમ્મઈ-ય મિનલ્મુઅ-મિનીન (૧૧૮)
ઉનમેં પૂરા ફૈસલા કર દે ઔર મુઝે ઔર મેરે સાથવાલે મુસલમાનોંકો નજાત દે (૧૧૫) તો હમને બચા
ફ-અન્જૈનાહુ વ મમ્મ-અહૂ ફિલ્ફુલ્કિલ મશ્હૂન ૮ (૧૧૯) સુમ્મ અગ્રક-ના
લિયા ઉસે ઔર ઉસકે સાથવાલોંકો ભરી હુઈ કશ્તીમેં (૧૧૬) ફિર ઉસકે બાદ (૧૧૭) હમને બાકિયોંકા ડુબો દિયા
બઅ-દુલ્બાકીન ૮ (૧૨૦) ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લ-આ-યહ ૮ વમા કા-ન અક-સરુહુમ-
બેશક ઈસમેં ઝરૂર નિશાની હૈ ઔર ઉનમેં અકસર મુસલમાન ન થે
o મુઅ-મિનીન (૧૨૧) વ ઈન્ન રબ્બ-ક લહુવલ-અઝીઝુર રહીમ ○ (૧૨૨) કઝ્-ઝ-બત
ઔર બેશક તુમ્હારા રબ હી ઈઝઝતવાલા મહેરબાન હૈ આદને

હોતા હૈ ન ધૂપ હૈ ન અંધેરા હૈ. (૮૫) કે આફતાબકે તુલૂઅસે ભી ઝાઈલ ન હોતા. (૮૬) કે તુલૂઅકે બાદ આફતાબ જિતના ઊંચા હોતા ગયા સાયા સિમટતા ગયા. (૮૭) કે ઉસમેં રોઝી તલાશ કરો ઔર કામોંમેં મશગૂલ હો. હઝરત લુકમાનને અપને અપને ફરઝંદસે ફરમાયા, જૈસે સોતે હો ફિર ઉઠતે હો ઐસે હી મરોગે ઔર મોતકે બાદ ફિર ઉઠોગે. (૮૮) યહાં રહમતસે મુરાદ બારિશ હૈ. (૮૯) જહાંકી ઝમીન ખુશ્કીસે બેજાન હો ગઈ. (૯૦) કે કભી કિસી શહરમેં બારિશ હો કભી કિસીમેં, કભી કહીં ઝ્યાદા હો કભી કહીં મુખ્તલિફ તૌર પર હસ્બે ઈકતેઝાએ હિકમત. એક હદીસ હૈ કે આસ્માનસે રોઝો શબકી તમામ સાઅતોંમેં બારિશ હોતી રહતી હૈ. અલ્લાહ તઆલા ઉસે જિસ ખિત્તેકી જાનિબ ચાહતા હૈ ફેરતા હૈ ઔર જિસ ઝમીનકો ચાહતા હૈ સૈરાબ

عَادُ ۨ الْمُرْسَلِيْنَ ۚۖ اِذْ قَالَ لَهُمْ اَخُوْهُمْ هُوْدٌ اَلَا
تَتَّقُوْنَ ۚ اِنِّيْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ۙ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَ
اَطِيْعُوْنِ ۚ وَمَآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِيَ
اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۭ اَتَبْنُوْنَ بِكُلِّ رِيْعٍ اٰيَةً
تَعْبَثُوْنَ ۙ وَتَتَّخِذُوْنَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُوْنَ ۚ
وَاِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِيْنَ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَ
اَطِيْعُوْنِ ۚ وَاتَّقُوا الَّذِيْٓ اَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُوْنَ ۚ
اَمَدَّكُمْ بِاَنْعَامٍ وَّبَنِيْنَ ۙ وَجَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ۚ اِنِّيْٓ
اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ۭ قَالُوْا سَوَاۗءٌ
عَلَيْنَآ اَوَعَظْتَ اَمْ لَمْ تَكُنْ مِّنَ الْوٰعِظِيْنَ ۙ اِنْ هٰذَآ
اِلَّا خُلُقُ الْاَوَّلِيْنَ ۙ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِيْنَ ۚ فَكَذَّبُوْهُ
فَاَهْلَكْنٰهُمْ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ۭ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ۙ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ۧ كَذَّبَتْ

અ઼ાદુ-નિલ-મુર્સલીન ૄ (૧૨૩) ઈઝ઼ કા઼-લ લહુમ
રસૂલોંકો ઝુટલાયા (૧૧૮) જબ કે ઉનસે ઉનકે હમ-કીમ
અખૂહુમ હૂદુન અલા તત્તકૂન ૮ (૧૨૪) ઈન્ની
હૂદને ફરમાયા ક્યા તુમ ડરતે નહીં બેશક મૈં તુમ્હારે લિયે
લકુમ રસૂલુન અમીન ॥ (૧૨૫) ફત્તકુલ્લા-હ વ
અમાનતદાર રસૂલ હૂં તો અલ્લાહસે ડરો (૧૧૯) ઔર મેરા
અતીઊ઼ન ૮ (૧૨૬) વમા અસ્અલુકુમ અ઼લૈહિ
હુકમ માનો ઔર મૈં તુમસે ઉસ પર કુછ ઉજરત નહીં
મિન અજ-ર ૮ ઈન અજ-રિ-ય ઈલ્લા અ઼લા
માંગતા મેરા અજ તો ઉસી પર હૈ જો સારે જહાંકા રબ
રબ્બિલ-અ઼ાલમીન ॥ (૧૨૭) અ-તબ્નૂ-ન બિકુલ્લિ
ક્યા હર બુલન્દી પર એક નિશાન બનાતે હો રાહગીરોંસે
રીઈ઼ન આ-ય-તન તઅ઼-બસૂન ॥ (૧૨૮) વ
હંસનેકો (૧૨૦) ઔર મઝબૂત મહલ ચુનતે હો ઈસ

તત્તખ઼િઝ઼ૂ-ન મસા઼નિ-અ઼ લ-અ઼લ્લકુમ તખ઼્લુદૂન ૮ (૧૨૯) વ ઈઝ઼ા બ-ત઼શ્તુમ બ-ત઼શ્તુમ
ઉમ્મીદ પર કે તુમ હમેશા રહોગે (૧૨૧) ઔર જબ કિસી પર ગિરિફ્ત કરતે હો તો બળી બેદર્દી સે ગિરિફ્ત કરતે હો (૧૨૨)
જબ્બારીન ૮ (૧૩૦) ફત્તકુલ્લા-હ વ અતીઊ઼ન ૮ (૧૩૧) વત્તકુલ્લઝ઼ી અ-મદ-દકુમ મં ૫
તો અલ્લાહસે ડરો ઔર મેરા હુકમ માનો ઔર ઉસસે ડરો જિસને તુમ્હારી મદદકી ઉન ચીઝોંસે કે તુમ્હેં મા'લૂમ હૈ
બિમા તઅ઼-લમૂન (૧૩૨) અ-મદ-દકુમ બિ-અન્અ઼ામિંવ્વ બનીન ॥ (૧૩૩) વ જન્નાતિંવ્વ
(૧૨૩) તુમ્હારી મદદ કી ચૌપાયોં ઔર બેટોં ઔર બાગોં ઔર ચશ્મોંસે
ઉ઼યૂન ॥ (૧૩૪) ઈન્ની અખા઼ફુ અ઼લૈકુમ અ઼ઝા-બ યૌમિન અ઼ઝ઼ીમ ॥ (૧૩૫) કા઼લૂ સવાઉન
બેશક મુઝે તુમ પર ડર હૈ એક બળે દિનકે અઝાબકા (૧૨૪) બોલે હમેં બરાબર હૈ
અ઼લૈના અ-વ-અ઼ઝ઼-ત અમ લમ તકુમ-મિનલ્વાઈ઼ઝ઼ીન ॥ (૧૩૬) ઈન હાઝા઼ ઈલ્લા
ચાહે તુમ નસીહત કરો યા નાસેહોંમેં ન હો (૧૨૫) યે તો નહીં મગર વોહી અગલોંકી
ખુલુકુલ અવ્વલીન ॥ (૧૩૭) વમા નહ઼નુ બિમુઅ઼ઝ઼-ઝ઼બીન ॥ (૧૩૮) ફકઝ઼-ઝ઼બૂહુ
રીત (૧૨૬) ઔર હમેં અઝાબ હોના નહીં (૧૨૭) તો ઉન્હોંને ઉસે ઝુટલાયા (૧૨૮) તો હમને
ફઅહ-લક-નાહુમ ॥ ઈન્ન ફી ઝ઼ાલિ-ક લઆ-યહ ॥ વમા કા-ન અક-સ઼રુહુમ
ઉન્હેં હિલાક કિયા (૧૨૯) બેશક ઝરૂર નિશાની હૈ ઔર ઉનમેં બહોત ૯
મુઅ-મિનીન (૧૩૯) વ ઈન્ન રબ્બ-ક લહુવલ-અ઼ઝ઼ીઝ઼ુર રહ઼ીમ ૄ (૧૪૦) કઝ઼-ઝ઼-બત
મુસલમાન ન થે ઔર બેશક તુમ્હારા રબ હી ઈઝઝતવાલા મહેરબાન હૈ સમૂદને

કરતા હૈ. (૯૧) ઔર અલ્લાહકી કુદરત વ નેઅમતોમેં ગૌર કરે. (૯૨) ઔર આપ પરસે અન્ઝાર કા બાર કમ કર દેતે લેકિન
હમને તમામ બસ્તીયોંકે અન્ઝાર કા બાર આપ હી પર રખ્ખા તાકે આપ તમામ જહાનકે રસૂલ હોકર કુલ રસૂલોંકી ફઝીલતોંકે
જામેઅ હોં ઔર નુબુવ્વત આપ પર ખત્મ હો કે આપકે બાદ ફિર કોઈ નબી ન હો. (૯૩) કે ન મીઠાખારી હો ન ખારી મીઠા,
ન કોઈ કિસીકે ઝાએકેકો બદલ સકે જૈસેકે દજલા દરયાએ શોરમેં મીલોં તક ચલા જાતા હૈ ઔર ઉસકે ઝાએકે (સ્વા'દામેં કોઈ
તગય્યુર નહીં આતા, અજબ શાને ઈલાહી હૈ. (૯૪) યા'ની નુત્ફાસે. (૯૫) કે નસ્લ ચલે. (૯૬) કે ઉસને એક નુત્ફેસે દો કિસ્મકે
ઈન્સાન પૈદા કિયે, મુઝક્કર ઔર મુઅન્નસ (નર અને નારી). ફિરભી કાફિરોંકા યે હાલ હૈ કે ઉસ પર ઈમાન નહીં લાતે. (૯૭)

ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ۝ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَلَا
تَتَّقُونَ ۝ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۝ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَ
أَطِيعُونِ ۝ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۚ إِنْ
أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ أَتُتْرَكُونَ فِي مَا
هَاهُنَا آمِنِينَ ۝ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۝ وَزُرُوعٍ وَ
نَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ۝ وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا
فَارِهِينَ ۝ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ۝ وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ
الْمُسْرِفِينَ ۝ الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا
يُصْلِحُونَ ۝ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ۝ مَا أَنْتَ
إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا فَأْتِ بِآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝
قَالَ هَٰذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَعْلُومٍ ۝
وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝
فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا نَادِمِينَ ۝ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ ۚ

સ઼મૂદુલ-મુર્સલીન ع (૧૪૧) ઈઝ઼ કા-લ લહુમ
રસૂલોંકો ઝુટલાયા જબકે ઉનસે ઉનકે
અખૂહુમ સા઼લિહુન અલા તત્તકૂન ط (૧૪૨) ઈન્ની
હમ-કૌમ સાલેહને ફરમાયા કયા
લકુમ રસૂલુન અમીન ۙ (૧૪૩) ફત્તકુલ્લા-હ વ
ડરતે નહી બેશક મૈં તુમ્હારે લિયે અલ્લાહકા અમાનતદાર રસૂલ હૂં તો
અતીઊ઼ન ط (૧૪૪) વમા અસ્અલુકુમ અ઼લૈહિ
અલ્લાહસે ડરો ઔર મેરા હુકમ માનો ઔર મૈં તુમસે
મિન અજ્-ર ط ઈન અજ્-રિ-ય ઈલ્લા
કુછ ઈસ પર ઉજરત નહી માંગતા મેરા અજ્ર તો ઉસી પર હૈ જો સારે જહાં
અ઼લા રબ્બિલ-આ઼લમીન ۙ (૧૪૫) અતુત્રકૂ-ન
કા રબ હૈ કયા તુમ યહાંકી (૧૩૦) ને'મતોંમેં
ફી મા હાહુના આમિનીન ۙ (૧૪૬) ફી જન્નાતિંવ્વ
ચૈનસે છોળ દિયે જાઓગે (૧૩૧) બાગોં ઔર

ઉયૂનિંવ-ۙ (૧૪૭) વ ઝુરૂઈંવ-વ નખ઼્લિન તલ્ઉ઼હા હદ઼ીમ ط (૧૪૮) વ તન્હિ઼તૂ-ન
ચશ્મોં ઔર ખેતોં ઔર ખજૂરોંમેં જિનકા શગૂફા નર્મ વ નાઝુક ઔર પહાળોંમેંસે
મં ૫ મિનલ-જિબાલિ બુયૂતન ફારિહીન ط (૧૪૯) ફત્તકુલ્લા-હ વ અતીઊ઼ન ط (૧૫૦) વ
ઘર તરાશતે હો ઉસ્તાદીસે (૧૩૨) તો અલ્લાહસે ડરો ઔર મેરા હુકમ માનો ઔર
લા તુતીઊ઼ અમ્રલ-મુસ્રિફીન ۙ (૧૫૧) અલ્લઝ઼ી-ન યુફસિદૂ-ન ફિલ્અર્દ઼િ વલા
હદસે બળ્હનેવાલોંકે કેહને પર ન ચલો (૧૩૩) વોહ જો ઝમીનમેં ફસાદ ફૈલાતે હૈં (૧૩૪) ઔર બનાવ
યુસ્લિહૂન (૧૫૨) કા઼લૂ ઈન્નમા અન્ત મિનલ્મુસહ઼્-હ઼રીન ط (૧૫૩) મા અન્ત ઈલ્લા
નહીં કરતે (૧૩૫) બોલે તુમ પર તો જાદૂ હુવા હૈ (૧૩૬) તુમ તો હમીં જૈસે
બ-શ-રુમ્મિસ્લુના ج ફઅ-તિ બિઆ-યતિન ઈન કુન્ત મિનસ્સાદિકી઼ન (૧૫૪) કા઼-લ
આદમી હો તો કોઈ નિશાની લાઓ (૧૩૭) અગર સચ્ચે હો (૧૩૮) ફરમાયા યે
હાઝ઼િહી ના-કતુલ્લહા શિરબુંવ્વ લકુમ શિરબુ યૌમિમ્મઅ઼-લૂમ ط (૧૫૫) વલા
નાકા હૈ એક દિન ઉસકે પીનેકી બારી (૧૩૯) ઔર એક મોઅય્યન દિન તુમ્હારી બારી ઔર ઉસે
તમસ્સૂહા બિસૂઈન ફ-યઅખુ-ઝકુમ અ઼ઝ઼ાબુ યૌમિન અ઼ઝ઼ીમ (૧૫૬)
બુરાઈકે સાથ ન છૂઓ (૧૪૦) કે તુમ્હેં બુરે દિનકા અઝાબ આએગા (૧૪૧)
ફ-અ઼-કરૂહા ફ-અસ્બહૂ નાદિમીન ۙ (૧૫૭) ફ-અ-ખ઼-ઝ઼-હુમુલ અ઼ઝ઼ાબ
ઈસ પર ઉન્હોંને ઉસકી કૌંચે કાટ દી (૧૪૨) ફિર સુબ્હકો પછતાતે રેહ ગએ (૧૪૩) તો ઉન્હેં અઝાબને આ લિયા (૧૪૪)

યા'ની બુતોંકો. (૯૮) કયૂંકે બુતપરસ્તી કરના શૈતાનકો મદદ દેના હે. (૯૯) ઈમાન તાઅત પર જન્નતકી. (૧૦૦) કુફ્રો મઅસિયત પર અઝાબે જહન્નમકા. (૧૦૧) તબ્લીગ વ ઈર્શાદ. (૧૦૨) ઔર ઉસકા કુર્બ ઔર ઉસકી રઝા હાસિલ કરે મુરાદ યે હૈ કે ઈમાનદારોં કા ઈમાન લાના ઔર ઉનકા તાઅતે ઈલાહીમેં મશગૂલ હોના હી મેરા અજર હૈ, કયૂંકે અલ્લાહ તબારક વ તઆલા મુઝે ઈસ પર જઝા અતા ફરમાએગા, ઈસલિયે કે સુલહાએ ઉમ્મતકે ઈમાન ઔર ઉનકી નેકિયોંકે સવાબ ઉન્હેં ભી મિલતે હૈં ઔર ઉનકે અંબિયાકો, જિનકી હિદાયતસે વો ઈસ રુત્બે પર પહૂંચે. (૧૦૩) ઉસી પર ભરોસા કરના ચાહીયે કયૂંકે મરનેવાલે પર ભરોસા કરના આકિલકી શાન નહીં. (૧૦૪) ઉસકી તસ્બીહ વ હમીદ કરો, ઉસકી ઈતાઅત ઔર ઉસકા શુક્ર બજા લાઓ.

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ وَ
إِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ
الْمُرْسَلِينَ ۝ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ ۝
إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۝ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ۝
وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ۝ أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ۝ وَ
تَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ ۚ بَلْ أَنْتُمْ
قَوْمٌ عَادُونَ ۝ قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَا لُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ
الْمُخْرَجِينَ ۝ قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَالِينَ ۝ رَبِّ
نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ۝ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ۝
إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ۝ ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ ۝ وَ
أَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا ۖ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ۝ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ وَإِنَّ

ઈન્ન ફી ઝ઼ાલિ-ક લ-આ-યહ વમા કા-ન
બેશક ઉસમેં ઝરૂર નિશાની હૈ ઔર ઉનમેં
અક-સ઼રુહુમ મુઅ-મિનીન (૧૫૮) વઈન-ન રબ્બ-ક
બહોત મુસલમાન ન થે ઔર બેશક તુમ્હારા રબ
લહુવલ અ઼ઝીઝુર્રહ઼ીમ (૧૫૯) કઝ઼-ઝ઼બત ક઼ૌમુ
હી ઈઝઝતવાલા મહેરબાન હૈ લૂતકી કૌમને
લૂતિ઼નિલ- મુર્સલીન (૧૬૦) ઈઝ઼ ક઼ા-લ લહુમ
રસૂલોંકો ઝુટલાયા જબકે ઉનસે ઉનકે હમકૌમ લૂતને ફરમાયા
અખૂહુમ લૂતુન અલા તત્તકૂન (૧૬૧) ઈન્ની લકુમ
કયા તુમ ડરતે નહીં બેશક મૈં તુમ્હારે લિયે અલ્લાહકા
રસૂલુન અમીન (૧૬૨) ફત્તકુલ્લા-હ વ અતી઼ઊ઼ન
અનામત દાર રસૂલ હૂં તો અલ્લાહસે ડરો ઔર
(૧૬૩) વમા અસ- અલુકુમ અ઼લૈહિ મિન અજ-રિ
મેરા હુકમ માનો ઔર મૈં ઈસ પર તુમસે કુછ ઉજરત નહીં માંગતા
ઈન અજ-રિ-ય ઈલ્લા અ઼લા રબ્બિલ આ઼લમીન (૧૬૪) અ-તઅ-તૂનઝ઼ ઝુ઼ક-રા-ન
મેરા અજ તો ઉસી પર હૈ જો સારે જહાંકા રબ હૈ કયા મખ્લૂકમેં મર્દોંસે બદ-
મિનલ્આ઼લમીન (૧૬૫) વ ત-ઝ઼રૂ-ન મા ખ઼-લ-ક઼ લકુમ રબ્બુકુમ મિન અઝ઼વાજિકુમ મં ૫
ફે'લી કરતે હો (૧૪૫) ઔર છોળતે હો વોહ જો તુમ્હારે લિયે તુમ્હારે રબને જોરૂએં બનાઈ બલ્કે તુમ
બલ અન્તુમ ક઼ૌમુન આ઼દૂન (૧૬૬) ક઼ાલૂ લઈલ્લમ તન્તહિ યાલૂતુ લ-તકૂનન્ન મિનલ
લોગ હદસે બળહનેવાલે હો (૧૪૬) બોલે અય લૂત અગર તુમ બાઝ ન આએ (૧૪૭) તો ઝરૂર નિકાલ
મુખ઼રજીન (૧૬૭) ક઼ા-લ ઈન્ની લિ-અ઼-મલિકુમ મિનલ્ક઼ાલીન (૧૬૮) રબ્બિ નજ્જિની
દિયે જાઓગે (૧૪૮) ફરમાયા મૈં તુમ્હારે કામસે બેઝાર હૂં (૧૪૯) અય મેરે રબ ! મુઝે
વ અહ-લી મિમ્મા યઅ઼-મલૂન (૧૬૯) ફ-નજ્જૈનાહુ વ અહ-લહૂ અજ-મઈન (૧૭૦)
ઔર મેરે ઘરવાલોંકો ઉનકે કામસે બચા (૧૫૦) તો હમને ઉસે ઔર ઉસકે ઘરવાલોંકો નજાત બખ્શી (૧૫૧)
ઈલ્લા અ઼જૂઝન ફિલ્ગ઼ાબિરીન (૧૭૧) સુમ્મ દમ્મરનલ આખ઼રીન (૧૭૨) વ અમ્ત઼ર્ના
મગર એક બુઢિયા કે પીછે રેહ ગઈ (૧૫૨) ફિર હમને દૂસરોંકો હિલાક કર દિયા ઔર
અ઼લૈહિમ મ-ત઼રા ફસા-અ મ-ત઼રુલ મુન્ઝ઼રીન (૧૭૩) ઈન-ન ફી ઝ઼ાલિ-ક
હમને ઉન પર એક બરસાવ બરસાયા (૧૫૩) તો કયા હી બુરા બરસાવ થા ડરાએ ગયોંકા બેશક ઈસમેં
લ-આ-યહ વમા કા-ન અક-સ઼રુહુમ મુઅ-મિનીન (૧૭૪) વ ઈન-ન
ઝરૂર નિશાની હૈ ઔર ઉનમેં બહોત મુસલમાન ન થે ઔર બેશક તુમ્હારા

(૧૦૫) ન ઉસસે કિસીકા ગુનાહ છુપે ન કોઈ ઉસકી ગિરફતસે અપને કો બચા સકે. (૧૦૬) યા'ની ઈતની મિકદારમેં કયૂં કે લૈલો નહાર ઔર આફતાબ તો થે હી નહીં ઔર ઈતની મિકદારમેં પૈદા કરના અપની મખ્લૂકકો આહિસ્તગી ઔર ઈત્મીનાનકી તાલીમકે લિયે હૈ વરના વો એક લમ્હામેં સબકુછ પૈદા કર દેને પર કાદિર હૈ. (૧૦૭) સલફકા મઝહબ યે હૈ કે ઈસ્તિવા ઔર ઉસકે ઈમ્સાલ (એના જેવા બીજા શબ્દો) જોવારિદ હુએ હમ ઉસ પર ઈમાન રખતે હૈં ઔર ઉસકી કૈફિયતકે દરપૈ નહીં હોતે, ઉસકો અલ્લાહ જાને. બા'ઝ મુફસ્સિરીન ઈસ્તિવાકો બલંદી ઔર બરતરીકે મા'નામેં લેતે હૈં ઔર બા'ઝ ઈસ્તિબલાકે મા'ના મેં, લેકિન કૌલે અવ્વલહી અસ્લમ વ અકવા હૈ. (૧૦૮) ઈસમેં ઈન્સાનકો ખિતાબ હૈ કે હઝરત રહમાનકે સિફાત મર્દ આરિફસે

رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ كَذَّبَ أَصْحَابُ لْئَيْكَةِ
الْمُرْسَلِينَ ۝ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ۝
إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۝ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ۝
وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ۝ أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ۝
وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ۝ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ
أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝ وَ
اتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ ۝ قَالُوا
إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ۝ وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا
وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ۝ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا
مِنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝ قَالَ رَبِّي
أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ
يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝ إِنَّ

રબ્બ-ક લહુવલ અઝીઝુર રહીમ (૧૭૫)
રબ હી ઈઝઝતવાલા મહેરબાન હૈ
કઝ-ઝ-બ અસ્હાબુલ-ઐકતિલ-મુર્સલીન (૧૭૬)
બન-વાલોંને રસૂલોંકો ઝુટલાયા
ઈઝ કા-લ લહુમ શુઐબુન અલા તત્તકૂન (૧૭૭)
જબ ઉન્સે શુઐબને ફરમાયા કયા ડરતે નહી
ઈન્ની લકુમ રસૂલુન અમીન (૧૭૮) ફત્તકુલ્લા-હ
બેશક મૈં તુમ્હારે લિયે અલ્લાહકા અમાનતદાર રસૂલ હૂં
વ અતીઊનિ (૧૭૯) વમા અસ્અલુકુમ
તો અલ્લાહસે ડરો ઔર મેરા હુકમ માનો ઔર મૈં
અલૈહિ મિન અજ-ર ઈન અજ-રિ-ય ઈલ્લા
ઈસ પર કુછ તુમસે ઉજરત નહી માંગતા મેરા અજ્ર તો
અલા રબ્બિલ-આલમીન (૧૮૦) ઔફુલ્કૈ-લ
ઉસી પર હૈ જો સારે જહાનકા રબ હૈ

વલા તકૂનૂ મિનલ મુખ્સિરીન (૧૮૧) વઝિનૂ બિલ-કિસ્તાસિલ મુસ્તકીમ (૧૮૨)
(૧૫૫) નાપ પૂરા કરો ઔર ઘટાનેવાલોંમેં ન હો (૧૫૬) ઔર સીધી
મં ૫ વલા તબ્ખસુન્ના-સ અશ્યા અહુમ વલા તઅ-સૌ ફિલ્અર્દિ મુફસિદીન (૧૮૩)
તરાઝૂસે તોલો ઔર લોગોંકી ચીઝેં કમ કરકે ન દો ઔર
વત્તકુલ્લઝી ખ-લ-કકુમ વલ-જિબિલ્લ-તલ અવ્વલીન (૧૮૪) કાલૂ ઈન્નમા
ઝમીન મેં ફસાદ ફૈલાતે ન ફિરો (૧૫૭) ઔર ઉસસે ડરો જિસને તુમ્હેં પૈદા કિયા
અન્ત મિનલ-મુસહ-હરીન (૧૮૫) વમા અન્ત ઈલ્લા બ-શ-રુમ મિસ્લુના
ઔર અગલી મખ્લૂકકો બોલે તુમ પર જાદૂ હુવા હૈ
વ ઈન નઝુન્નુ-ક લમિનલ કાઝિબીન (૧૮૬) ફ-અસ્કિત અલૈના
તુમ તો નહી મગર હમ જૈસે આદમી (૧૫૮) ઔર બેશક હમ તુમ્હેં ઝૂટા સમઝતે હૈં
કિ-સ- ફમ-મિનસ્સમાઇ ઈન કુન્ત મિનસ્સાદિકીન (૧૮૭) કા-લ રબ્બી
તો હમ પર આસ્માનકા કોઈ ટુકળા ગિરા દો અગર તુમ સચ્ચે હો
અઅ-લમુ બિમા તઅ-મલૂન (૧૮૮) ફ-કઝ- ઝબૂહુ ફ-અ-ખ-ઝહુમ અઝાબુ
(૧૫૯) ફરમાયા મેરા રબ ખૂબ જાન્તા હૈ જો તુમ્હારે કૌતક હૈં (૧૬૦) તો ઉન્હોંને ઉસે ઝુટલાયા તો ઉન્હેં
યૌમિઝ-ઝુલ્લહ ઈન્નહૂ કા-ન અઝા-બ યૌમિન અઝીમ (૧૮૯) ઈન્ન
શામિયાનેવાલે દિનકે અઝાબને આ લિયા બેશક વોહ બળે દિનકા અઝાબ થા (૧૬૧) બેશક

દર્યાફત કરે (૧૦૯) યા'ની જબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ મુશ્રિકીનસે ફરમાતે હૈં કે. (૧૧૦) ઈસસે ઉનકા મકસદ યે હૈ કે રહમાનકો જાનતે નહી ઔર યે બાતિલ હૈ જો ઉન્હોંને બરાહે ઈનાદ કહા, કયૂંકે લુગતે અરબકા જાનનેવાલા ખૂબ જાનતા હૈ કે રહમાનકે મા'ના નિહાયત રહમવાલા હૈ ઔર યે અલ્લાહ તઆલાહીકી સિફત હૈ (૧૧૧) યા'ની સજ્દેકા હુકમ ઉનકે લિયે ઔર ઝયાદા ઈમાનસે દૂરીકા બાઈસ હુવા (૧૧૨) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે બુરજસે કવાકબ સબઅહ સૈયારાકે મનાઝિલ (સપ્તર્ષિના બારનક્ષત્રો) મુરાદ હૈં, જિનકી તા'દાદ બારહ (૧૨) હૈ (૧) હમલ (૨) સૌર (૩) જૌઝા (૪) સરતાન (૫) અસદ (૬) સમ્બલા (૭) મીઝાન (૮) અકરબ (૯) કૌસ (૧૦) જદી (૧૧) દલ્વ

فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ۝
وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ وَإِنَّهُ لَتَنزِيلُ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ۝ عَلَىٰ
قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ۝ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ
مُّبِينٍ ۝ وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ ۝ أَوَلَمْ يَكُن
لَّهُمْ آيَةً أَن يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ ۝ وَلَوْ
نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ۝ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِم مَّا
كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ۝ كَذَٰلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ
الْمُجْرِمِينَ ۝ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ
الْأَلِيمَ ۝ فَيَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝
فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ ۝ أَفَبِعَذَابِنَا
يَسْتَعْجِلُونَ ۝ أَفَرَأَيْتَ إِن مَّتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ۝ ثُمَّ
جَاءَهُم مَّا كَانُوا يُوعَدُونَ ۝ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا

ફી ઝ઼ાલિ-ક લ-આયહ ॰ વમા કા-ન
ઉસમેં ઝરૂર નિશાની હૈ ઔર ઉનમેં
અક-સ઼રુહુમ મુઅ-મિનીન (૧૯૦) વ ઈન્ન
બહોત મુસલમાન ન થે ઔર બેશક
રબ્બ-ક લહુવલ અ઼ઝીઝુર રહ઼ીમ (૧૯૧)
તુમ્હારા રબ હી ઈઝઝતવાલા મહેરબાન હૈ
વ ઈન્નહૂ લ-તન્ઝીલુ રબ્બિલ-આલમીન ॰ (૧૯૨)
ઔર બેશક યે કુર્આન રબ્બુલ આલમીનકા ઉતારા હુવા હૈ
ન-ઝ-લ બિહિર-રૂહુલ અમીન ॰ (૧૯૩) અ઼લા
ઉસે રૂહુલ અમીન લેકર ઉતરા (૧૬૨) તુમ્હારે
કલ્બિ-ક લિતકૂ-ન મિનલ-મુન્ઝ઼િરીન ॰ (૧૯૪)
દિલ પર (૧૬૩) કે તુમ ડર સુનાઓ
બિલિસાનિન અ઼-રબિય્યિમ મુબીન ॰ (૧૯૫) વ
રૌશન અરબી ઝુબાનમેં ઔર

ઈન્નહૂ લફી ઝુબુરિલ અવ્વલીન (૧૯૬) અ-વ-લમ યકુલ્લહુમ આય-તન
બેશક ઉસકા ચર્ચા અગલી કિતાબોંમેં હૈ (૧૬૪) ઔર કયા યે ઉનકે લિયે નિશાની
અંય્યઅ઼-લ-મહૂ ઉ઼લમાઉ બની ઈસ્રાઈ-લ ॰ (૧૯૭) વલૌ નઝ-ઝલ્નાહુ અ઼લા મં ૫
ન થી (૧૬૫) કે નબીકો જાનતે હૈં બની ઈસ્રાઈલકે આલિમ (૧૬૬) ઔર અગર હમ ઉસે કિસી ગૈર-
બઅ઼-દ઼િલ અઅ઼-જમીન ॰ (૧૯૮) ફ-ક઼-ર-અહૂ અ઼લૈહિમ મા કાનૂ બિહી મુઅ-મિનીન ॰
અરબી શખ્સ પર ઉતારતે કે વોહ ઉન્હેં પઢ઼ સુનાતા જબ ભી ઉસ પર ઈમાન ન લાતે
(૧૯૯) કઝ઼ાલિ-ક સ-લક-નાહુ ફી કુલૂબિલ મુજ-રિમીન ॰ (૨૦૦) લા યુઅ-મિનૂ-ન
(૧૬૭) હમને યૂંહી ઝુટલાના પૈરા દિયા હૈ મુજરિમોંકે દિલોંમેં (૧૬૮) વોહ ઈસ પર ઈમાન ન
બિહી હ઼ત્તા ય-ર-વુલ-અ઼ઝ઼ાબલ અલીમ ॰ (૨૦૧) ફ-યઅતિ-યહુમ બગ઼-ત-તંવ-વ
લાએંગે યહાં તક કે દેખેં દર્દનાક અઝાબ તો વોહ અચાનક ઉન પર આ જાએગા ઔર
હુમ લા યશ-ઉ઼રૂન ॰ (૨૦૨) ફ-યકૂલૂ હલ નહનુ મુન્ઝ઼રૂન ॰ (૨૦૩) અ-ફ-બિઅ઼ઝ઼ાબિના
ઉન્હેં ખબર ન હોગી તો કહેંગે કયા હમેં કુછ મોહલત મિલેગી (૧૬૯) તો કયા હમારે અઝાબકી
યસ્તઅ઼-જિલૂન (૨૦૪) અ-ફ- રઐ-ત ઈમ-મત્તઅ઼-નાહુમ સિનીન ॰ (૨૦૫) સુમ્મ
જલ્દી કરતે હૈં ભલા દેખો તો અગર કુછ બરસ હમ ઉન્હેં બરતને દેં (૧૭૦) ફિર
જા- અહુમ મા કાનૂ યૂઅ઼દૂન ॰ (૨૦૬) મા અગ઼ના અ઼ન્હુમ મા કાનૂ
આએ ઉન પર જિસકા વોહ વાદા દિયે જાતે હૈં (૧૭૧) તો કયા કામ આએગા ઉનકે વોહ જો

(૧૨) હૂત. (૧૧૩) ચિરાગસે યહાં આફતાબ મુરાદ હૈ. (૧૧૪) કે ઉનમેં એક કે બાદ દૂસરા આતા હૈ ઔર ઉસકા કાઈમ મુકામ હોતા હૈ કે જિસકા અમલ રાત યા દિનમેંસે કિસી એકમેં કઝા હો જાએ તો દૂસરેમેં અદા કરે. ઐસા હી ફરમાયા હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ઔર રાત ઔર દિનકા એક દૂસરેકે બાદ આના ઔર કાઈમ મુકામ હોના અલ્લાહ તઆલાકી કુદરત વ હિકમતકી દલીલ હય (૧૧૫) ઈત્મીનાનો વકારકે સાથ મુતવાઝેઆના શાનસે ન કે મુતકબ્બિરાના તરીકે પર જૂતે ખટખટાતે, પાંવ ઝોરસે મારતે, ઈતરાતે કે યે મુતકબ્બિરીનકી શાન હૈ ઔર શરા'ને ઈસકો મના ફરમાયા (૧૧૬) ઔર કોઈ નાગવાર કલિમા યા બેહૂદાયા ખિલાફે અદબો તેહઝીબ બાત કહતે હૈં. (૧૧૭) યે સલામે મુતારિકત (ત્યજવા માટેની

يُمَتَّعُونَ ۝ وَمَآ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنذِرُونَ ۝
ذِكْرَىٰ ۛ وَمَا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ۝ وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ ٱلشَّيَٰطِينُ ۝
وَمَا يَنۢبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ۝ إِنَّهُمْ عَنِ ٱلسَّمْعِ
لَمَعْزُولُونَ ۝ فَلَا تَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتَكُونَ
مِنَ ٱلْمُعَذَّبِينَ ۝ وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ ٱلْأَقْرَبِينَ ۝
وَٱخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۝
فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ۝ وَتَوَكَّلْ
عَلَى ٱلْعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ۝ ٱلَّذِي يَرَىٰكَ حِينَ تَقُومُ ۝ وَ
تَقَلُّبَكَ فِي ٱلسَّٰجِدِينَ ۝ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ۝ هَلْ
أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ ٱلشَّيَٰطِينُ ۝ تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ
أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ۝ يُلْقُونَ ٱلسَّمْعَ وَأَكْثَرُهُمْ كَٰذِبُونَ ۝
وَٱلشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ ٱلْغَاوُۥنَ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ
وَادٍ يَهِيمُونَ ۝ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ۝

યુમત્તઊન (૨૦૭) વમા અહ-લક-ના મિન કર-
બરતતે થે (૧૭૨) ઔર હમને કોઇ બસ્તી
યતિન ઈલ્લા લહા મુન્ઝિરૂન (૨૦૮) ઝિક-રા
હલાક ન કી જિસે ડર સુનાનેવાલે ન હોં નસીહતકે લિયે
વ મા કુન્ના ઝાલિમીન (૨૦૯) વ મા ત-નઝ-ઝ-લત
ઔર હમ ઝુલ્મ નહી કરતે (૧૭૩) ઔર ઇસ કુર્આનકો લે કર
બિહિશ-શયાતીન (૨૧૦) વ મા યમ્બગી લહુમ વ
શૈતાન ન ઉતરે (૧૭૪) ઔર વોહ ઇસ કાબિલ નહી (૧૭૫) ઔર ન
મા યસ્તતીઊન (૨૧૧) ઈન્નહુમ અનિસ્સમ્ઈ
વોહ ઐસા કર સકતે હૈં (૧૭૬) વોહ તો સુનનેકી જગહસે દૂર
લ-મઅ-ઝૂલૂન (૨૧૨) ફલા તદઉ મ-અલ્લાહિ
કર દિયે ગએ હૈં (૧૭૭) તો તૂ અલ્લાહકે સિવા
ઈલાહન આખ-ર ફ-તકૂ-ન મિનલ્મુઅઝ-
દૂસરા ખુદા ન પૂજ કે તુઝ પર અઝાબ હોગા

ઝબીન (૨૧૩) વ અન્ઝિર અશી-ર-ત-કલ-અક-રબીન (૨૧૪) વખફિદ જના-હ-ક
ઔર અય મહબૂબ ! અપને કરીબતર રિશ્તાદારોંકો ડરાઓ (૧૭૮) ઔર અપની રહમતકા
મં ૫ લિમનિત્ત-બ-અ-ક મિનલ્મુઅ-મિનીન (૨૧૫) ફ-ઈન અસૌ-ક ફકુલ ઈન્ની બરીઉમ-
બાઝૂ બિછાઓ (૧૭૯) અપને પૈરવ મુસલમાનોંકે લિયે (૧૮૦) તો અગર વોહ તુમ્હારા હુકમ ન માને તો ફરમા દો મૈં તુમ્હારે
મિમ્મા તઅ-મલૂન (૨૧૬) વ ત-વક્કલ અલલ-અઝીઝિર્રહીમ (૨૧૭) અલ્લઝી યરા-ક
કામોંસે બે-ઇલાકા હૂં ઔર ઉસ પર ભરોસા કરો જો ઈઝઝતવાલા મહેરવાલા હૈ (૧૮૧) જો તુમ્હેં દેખતા હૈ
હી-ન તકૂમ (૨૧૮) વ તકલ્લુ-બ-ક ફિસ્સાજિદીન (૨૧૯) ઈન્નહૂ હુવસ્સમીઉલ-
જબ તુમ ખડે હોતે હો (૧૮૨) ઔર નમાઝિયોં તુમ્હારે દૌરેકો (૧૮૩) બેશક વોહી સુન્તા જાન્તા હૈ
અલીમ (૨૨૦) હલ ઉનબ્બિઉકુમ અલા મન ત-નઝ-ઝલુશ્શયાતીન (૨૨૧) ત-નઝ-ઝલુ
(૧૮૪) કયા મૈં તુમ્હેં બતા દૂં કે કિસ પર ઉતરતે હૈં શૈતાન ઉતરતે હૈં હર બડે
અલા કુલ્લિ અફ-ફાકિન અસીમિંય-(૨૨૨) યુલ્કૂનસ્સમ-અ વ અક-સરુ હુમ
બોહતાનવાલે ગુનાહગાર પર (૧૮૫) શૈતાન અપની સુની હુઇ (૧૮૬) ઉન પર ડાલતે હૈં ઔર ઉનમેં અકસર ઝૂટે હૈં
કાઝિબૂન (૨૨૩) વશ્શુ-અરાઉ યત્તબિઉહુમુલ ગાવૂન (૨૨૪) અ-લમ ત-ર અન્નહુમ
(૧૮૭) ઔર શાઇરોંકી પૈરવી ગુમરાહ કરતે હૈં (૧૮૮) કયા તુમને ન દેખા કે વોહ હર નાલેમેં સર
ફી કુલ્લિ વાદિય્યહીમૂન (૨૨૫) વ અન્નહુમ યકૂલૂ-ન મા લા યફ-અલૂન (૨૨૬)
ગર્દાં ફિરતે હૈં (૧૮૯) ઔર વોહ કેહતે હૈં જો નહીં કરતે (૧૯૦)

સલામ) હૈ યા'ની જાહિલોંકે સાથ મુજાદેલા કરનેસે એ'રાઝ (ચર્ચામાં ઉતરવાથી દૂર) કરતે હૈં યા યે મા'ના હૈં કે ઐસી બાત કહતે હૈં જો દુરૂસ્ત હો ઔર ઉસમેં ઇઝા ઔર ગુનાહસે સાલીમ રહે. હસન બસરીને ફરમાયા કે યે તો ઉન બંદોંકે દિનકા હાલ હૈ ઔર ઉનકી રાતકા બયાન આગે આતા હૈ. મુરાદ યે હૈ કે ઉનકી મજલિસી ઝિંદગી ઔર ખલ્ક કે સાથ મુઆમલા ઐસા પાકીઝા હૈ ઔર ઉનકી ખિલ્વતકી ઝિંદગાની ઔર હક્કે સાથ રાબતા યે હૈ જો આગે બયાન ફરમાયા જાતા હૈ. (૧૧૮) યા'ની નમાઝ ઔર ઇબાદતમેં શબબેદારી કરતે હૈં ઔર રાત અપને રબકી ઇબાદતમેં ગુઝારતે હૈં ઔર અલ્લાહ તબારક વ તઆલા અપને કરમસે થોડી ઇબાદતવાલોંકો ભી શબબેદારીકા સવાબ અતા ફરમાતા હૈ. હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ
كَثِيرًا وَانتَصَرُوا مِن بَعْدِ مَا ظُلِمُوا ۗ وَسَيَعْلَمُ
الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنقَلَبٍ يَنقَلِبُونَ

سُورَةُ النَّمْلِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

طس ۚ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ
هُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ
وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ إِنَّ
الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ
يَعْمَهُونَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ
فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ وَإِنَّكَ لَتُلَقَّى الْقُرْآنَ
مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهْلِهِ
إِنِّي آنَسْتُ نَارًا سَآتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ آتِيكُم

ઈલ્લલ્લઝી-ન આમનૂ વ-અ઼મિલુસ઼ સ઼ાલિહ઼ાતિ
મગર વોહ જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે (૧૯૧)
વ ઝ઼-ક-રુલ્લા-હ કસ઼ીરંવ વન્ત-સ઼રૂ
ઔર બ-કસરત અલ્લાહકી યાદ કી (૧૯૨) ઔર બદલા લિયા (૧૯૩)
મિમ્બઅ઼-દિ મા ઝ઼ુલિમૂ વ
બાદ ઉસકે કે ઉન પર ઝુલ્મ હુવા (૧૯૪) ઔર
સ-યઅ઼-લમુલ્લઝ઼ી-ન ઝ઼-લમૂ અય-ય
અબ જાના ચાહતે હૈં ઝાલિમ (૧૯૫) કે કિસ
મુન્ક઼લબિંય- યન્ક઼લિબૂન ૯ ૦ (૨૨૭) ૯ ૦
કર્વટ પર પલ્ટા ખાએંગે (૧૯૬)

(૨૭) સૂરતુન-નમ્લ

(મક્કી) ૯૩ આયતેં ઔર ૭ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼્મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

તા-સીન તિલ્ક આયાતુલ કુ઼રઆનિ વકિતાબિમ મુબીન (૧) હુદંવ વબુશરા મં ૫
હૈં યે આયતે હૈં કુર્આન ઔર રૌશન કિતાબકી (૨) હિદાયત ઔર ખુશ-
લિલ-મુઅ-મિનીન (૨) અલ્લઝ઼ી-ન યુક઼ીમુનસ્સ઼લા-ત વ યુઅ-તૂનઝ ઝકા-ત વહુમ
ખબરી ઈમાનવાલોંકો વોહ જો નમાઝ બરપા રખતે હૈં (૩) ઔર ઝકાત દેતે હૈં (૪) ઔર
બિલ-આખ઼િ-રતિહુમ યૂક઼િનૂન (૩) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન લા યુઅ-મિનૂ-ન બિલ-આખ઼િ-રતિ
વોહ આખેરત પર યકીન રખતે હૈં વોહ જો આખેરત પર ઈમાન નહીં લાતે
ઝય્યન્ના લહુમ અઅ઼-માલહુમ ફહુમ યઅ઼-મહૂન (૪) ઉલાઈ-કલ્લઝ઼ી-ન લહુમ
હમને ઉનકે કૌતક ઉનકી નિગાહમેં ભલે કર દિખાએ હૈં (૫) તો વોહ ભટક રહે હૈં
સૂઉલ-અ઼ઝ઼ાબિ વહુમ ફિલઆખ઼િ-રતિ હુમુલ અખ઼સરૂન (૫) વઈન્ન-ક
યે વોહ હૈં જિનકે લિયે બળા અઝાબ હૈ (૬) ઔર યેહી આખેરતમેં સબસે બળ્હ કર નુકસાનમેં (૭) પે ના
લતુલક્કલ કુ઼રઆ-ન મિલ્લદુન હ઼કીમિન અ઼લીમ ★ (૬) ઈઝ઼ કા-લ મૂસા લિઅહ-લિહી
ઔર બેશક તુમ કુર્આન સિખાએ જાતે હો હિકમતવાલે ઈલ્મવાલેકી તરફસે (૮) જબ કે મૂસાને
ઈન્ની આનસ્તુ નારા સઆતીકુમ મિન્હા બિ-ખ઼-બરિન ઔ આતીકુમ
અપની ઘરવાલીસે કહા (૯) મુઝે એક આગ નઝર પળી હૈ અન્કરીબ મૈં તુમ્હારે પાસ ઉસકી કોઈ ખબર લાતા હૂં

ફરમાયાકે જિસ કિસીને બાદ ઈશા દો. (૨) રકાત યા ઝયાદા નફિલ પળ્હે વો શબબેદારી કરનેવાલોંમે દાખિલ હૈ. મુસ્લિમ શરીફ મે હઝરત ઉસ્માનગની રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હૈ, જિસને ઈશાકી નમાઝ બાજમાઅત અદા કી ઉસને નિસ્ફ શબકે કયામતકા સવાબ પાયા ઔર જિસને ફજર ભી બાજમાઅત અદા કી વો તમામ શબકે ઈબાદત કરનેવાલોંકી મિસ્લ હૈ. (૧૧૯) યા'ની લાઝિમ જુદા ન હોનેવાલા ઈસ આયતમેં ઉન બંદોંકી શબબેદારી ઔર ઈબાદતકા ઝિક ફરમાનેકે બાદ ઉનકી ઈસ દુઆકા બયાન કિયા, ઈસસે યે ઈઝહાર મકસૂદ હૈ કે વો બાવજૂદ કસરતે ઈબાદતકે અલ્લાહ તઆલાકા ખોફ રખતે હૈં ઔર ઉસકે હુઝૂર તઝરોઅ(રૂદન) કરતે હૈં. (૧૨૦) ઈસરાફ મા'સિયતમેં ખર્ચ કરનેકો કહતે હૈં, એક બુઝુર્ગને કહા કે ઈસરાફમેં ભલાઈ નહીં, દૂસરે

بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ۝ فَلَمَّا جَآءَهَا
نُودِيَ أَنۢ بُورِكَ مَن فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا ۚ وَ
سُبْحَٰنَ اللَّهِ رَبِّ الْعَٰلَمِينَ ۝ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّهُۥٓ أَنَا اللَّهُ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ وَأَلْقِ عَصَاكَ ۚ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ
كَأَنَّهَا جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ ۚ يَٰمُوسَىٰ
لَا تَخَفْ إِنِّي لَا يَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُونَ ۝ إِلَّا
مَن ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًۢا بَعْدَ سُوٓءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ۝ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ
مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ ۖ فِي تِسْعِ ءَايَٰتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِۦٓ ۚ
إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَٰسِقِينَ ۝ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ ءَايَٰتُنَا
مُبْصِرَةً قَالُوا هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ۝ وَجَحَدُوا بِهَا
وَاسْتَيْقَنَتْهَآ أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا ۚ فَانظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ۝ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ

બિશિહાબિન ક઼-બ-સિલ લ-અ઼લ્લકુમ
ઉસમેંસે કોઇ ચમકતી ચિન્ગારી લાઓગા કે તુમ તાપો
તસ્તલૂન (૭) ફ-લમ્મા જા-અહા નૂદિ-ય
(૧૦) ફિર જબ આગકે પાસ આયા નિદા કી ગઇ કે બરકત દિયા ગયા વોહ
અમ્બૂરિ-ક મન ફિન્નારિ વ-મન હ઼ૌલહા ط વ
જો આગકી જલ્વા-ગાહમેં હૈ યા'ની મૂસા ઔર જો ઉસકે આસ-પાસ હૈ યાની
સુબ્હ઼ાનલ્લાહિ રબ્બિલ-આ઼લમીન (૮) યા મૂસા
ફરિશ્તે (૧૧) ઔર પાકી હૈ અલ્લાહકો જો રબ હૈ સારે જહાનકા અય
ઈન્નહૂ અનલ્લાહુલ- અ઼ઝીઝુલ-હ઼કીમ ۙ (૯) વ
મૂસા ! બાત યે હૈ કે મૈં હી હૂં અલ્લાહ ઇઝ્ઝતવાલા હિકમતવાલા ઔર
અલ્કિ઼ અ઼સાક ط ફ-લમ્મા રઆહા તહતઝ-ઝુ
અપના અસા ડાલ દે (૧૨) ફિર મૂસાને ઉસે દેખા લેહરતા હુવા
ક-અન્નહા જાન્નુંવ્વલ્લા મુદબિરંવ-વ લમ
ગોયા સાંપ હૈ પીઠ ફેરકર ચલા ઔર મુળકર ન દેખા હમને

યુઅ઼ક્કિ઼બ ط યા મૂસા લા ત-ખ઼ફ وقف ઈન્ની લા યખ઼ાફુ લ-દય્યલ-મુર્સલૂન ۝ (૧૦) ઈલ્લા
ફરમાયા અય મૂસા ! ડર નહી બેશક મેરે હુઝૂર રસૂલોંકો ખૌફ નહીં હોતા (૧૩) હાં જો કોઇ
મં ૫ મન ઝ઼-લ-મ સુમ્મ બદ-દ-લ હુસ-નમ-બઅ-દ સૂઇન ફઇન્ની ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૧૧)
ઝિયાદતી કરે (૧૪) ફિર બુરાઇકે બાદ ભલાઇસે બદલે તો બેશક મૈં બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૂં (૧૫)
વ અદખ઼િલ ય-દ-ક ફી જૈબિ-ક તખ઼્રુજ બૈદ઼ા-અ મિન ગ઼ૈરિ સૂઇન وقف ફી
ઔર અપના હાથ અપને ગિરેબાનમેં ડાલ નિકલેગા સુફેદ ચમકતા બે-
તિસ્ઈ આયાતિન ઈલા ફિરઔ-ન વ કૌમિહ ط ઈન્નહુમ કાનૂ
ઐબ (૧૬) નવ નિશાનિયોંમેં (૧૭) ફિરઔન ઔર ઉસકી કૌમકી તરફ બેશક વોહ
કૌમન ફાસિક઼ીન (૧૨) ફ-લમ્મા જાઅત્હુમ આયાતુના મુબ્સિ઼-ર-તન
બે-હુકમ લોગ હૈં ફિર જબ હમારી નિશાનિયાં આંખેં ખોલતી ઉનકે પાસ આઈ (૧૮)
કા઼લૂ હાઝ઼ા સિહ઼રુમ-મુબીન ۚ (૧૩) વ જ-હ઼દૂ બિહા વસ્તૈ-ક઼-નત્હા
બોલે યે તો સરીહ જાદૂ હૈ ઔર ઉનકે મુન્કર હુવે ઔર ઉનકે દિલોંમેં ઉનકા
અન્ફુસુહુમ ઝુલમંવ-વ ઉ઼લુવ્વા ط ફન્ઝુર કૈ-ફ કા-ન
યકીન થા (૧૯) ઝુલ્મ ઔર તકબ્બુરસે તો દેખો કૈસા અન્જામ હુવા
૯૦ આ઼કિ઼બતુલ- મુફ-સિદીન ۝ (૧૪) વ લ-ક઼દ આતૈના દાવૂ-દ
ફસાદિયોંકા (૨૦) ઔર બેશક હમને દાઊદ

બુઝુર્ગને કહા નેકીમેં ઇસરાફ હી નહી ઔર તંગી કરના યે હૈ કે અલ્લાહ તઆલાકે મુકર્રર કિયે હુએ હુકૂકકે અદા કરનેમેં કમી કરે, યહી હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા. હદીસ શરીફમેં હૈ, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા, જિસને કિસી હક્કો મના કિયા ઉસને ઇકતાર કિયા યા'ની તંગી કી ઔર જિસને નાહકમેં ખર્ચ કિયા ઉસને ઇસરાફ કિયા યહાં ઉન બંદોકે ખર્ચ કરનેકા હાલ ઝિક ફરમાયા જાતાહૈ કે વો ઇસરાફ વ ઇકતાર કે દોનોં મઝમૂમ તરીકોસે બચતે હૈં (૧૨૧) અબ્દુલ મલિક ઇબ્ને મરવાનને હઝરત ઉમર ઇબ્ને અબ્દુલ અઝીઝ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે અપની બેટી બ્યાહતે વકત ખર્ચકા હાલ દર્યાફત કિયા તો હઝરત ઉમર ઇબ્ને અબ્દુલ અઝીઝ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા કે, નેકી

وَسُلَيْمٰنَ عِلْمًا ۚ وَقَالَا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ فَضَّلَنَا
عَلٰى كَثِيْرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَوَرِثَ
سُلَيْمٰنُ دَاوٗدَ وَقَالَ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنْطِقَ
الطَّيْرِ وَاُوْتِيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ ۗ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَضْلُ
الْمُبِيْنُ ۝ وَحُشِرَ لِسُلَيْمٰنَ جُنُوْدُهٗ مِنَ الْجِنِّ وَ
الْاِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ۝ حَتّٰۤى اِذَاۤ اَتَوْا
عَلٰى وَادِ النَّمْلِ ۙ قَالَتْ نَمْلَةٌ يّٰۤاَيُّهَا النَّمْلُ
ادْخُلُوْا مَسٰكِنَكُمْ ۚ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمٰنُ وَجُنُوْدُهٗ ۙ
وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّنْ قَوْلِهَا وَ
قَالَ رَبِّ اَوْزِعْنِيْۤ اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِيْۤ اَنْعَمْتَ
عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ وَاَنْ اَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضٰىهُ
وَاَدْخِلْنِيْ بِرَحْمَتِكَ فِيْ عِبَادِكَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ وَ
تَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَاۤ اَرَى الْهُدْهُدَ ۖ اَمْ كَانَ

منزل ٥

વ-સુલૈમા-ન ઇલ્મા ٥ વ-કાલલ-હમ્દુ
ઔર સુલેમાનકો બળા ઇલ્મ અતા ફરમાયા (૨૧) ઔર દોનોંને કહા
લિલ્લાહિલ્લઝી ફદ્-દ્-લના અ઼લા
સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકો જિસને હમેં અપને
કસીરિમ્મિન ઇબાદિહિલ - મુઅ-મિનીન (૧૫)
બહોત-સે ઇમાનવાલે બન્દોં પર ફઝીલત બખ્શી (૨૨)
વ વરિ-સ સુલૈમાનુ દાવૂ-દ વ ક઼ા-લ યા
ઔર સુલેમાન દાઊદકા જાનશીન હુવા (૨૩) ઔર કહા અય
અય્યુહન્નાસુ ઉ઼લ્લિમ્ના મન્તિ઼ક઼ત઼્ત઼ૈરિ વ
લોગો ! હમેં પરિન્દોંકી બોલી સિખાઇ ગઇ ઔર
ઊતીના મિન કુલ્લિ શૈઅ ٭ ઇન-ન હાઝ઼ા
હર ચીઝમેંસે હમકો અતા હુવા (૨૪) બેશક યેહી
લહુવલ ફદ્લુલ મુબીન (૧૬) વહુશિ-ર
ઝાહિર ફઝલ હૈ (૨૫) ઔર જમા કિયે

લિસુલૈમા-ન જુનૂદુહૂ મિનલ-જિન્ન વલ-ઇન્સિ વત્ત઼ૈરિ ફહુમ યૂ-ઝ-ઊ઼ન (૧૭)
ગએ સુલેમાનકે લિયે ઉસકે લશ્કર જિનોં ઔર આદમિયોં ઔર પરિન્દોંસે તો વોહ રોકે જાતે થે (૨૬)
હ઼ત્તા ઇઝ઼ા અતૌ અ઼લા વાદિન્નમ્લિ ٭ ક઼ાલત નમ્લતુંય્યા અય્યુહન-નમ્લુદખુલૂ
યહાં તક કે જબ ચ્યૂંટિયોંકે નાલે પર આએ (૨૭) એક ચ્યૂંટી બોલી (૨૮) અય ચ્યૂંટિયો અપને
મસાકિ-નકુમ ٥ લા યહ઼-તિ઼મન્નકુમ સુલૈમાનુ વ જુનૂદુહૂ ٭ વહુમ લા
ઘરોંમેં ચલી જાવ તુમ્હેં કુચલ ન ડાલેં સુલેમાન ઔર ઉનકે લશ્કર બે-
યશ્ઊ઼રૂન (૧૮) ફ-ત-બસ્સ-મ દ઼ાહિકમ મિન ક઼ૌલિહા વક઼ા-લ રબ્બિ
ખબરીમેં (૨૯) તો ઉસકી બાતસે મુસ્કુરા કર હંસા (૩૦) ઔર અર્ઝ કી અય મેરે રબ !
ઔઝિઅ્-ની અન અશ્કુ-ર નિઅ્-મ-ત-કલ્લતી અન્અ઼મ્ત અ઼લય-ય
મુઝે તૌફીક દે કે મૈં શુક્ર કરૂં તેરે એહસાનકા જો તૂને (૩૧) મુઝ પર ઔર મેરે માં-બાપ પર કિયે
વ-અ઼લા વાલિદય-ય વ-અન અઅ્-મ-લ સ઼ાલિહ઼ન તર્દ઼ાહુ વ
ઔર યે કે મૈં વોહ ભલા કામ કરૂં જો તુઝે પસંદ આએ ઔર
અદખિ઼લ્ની બિરહ઼્મતિ-ક ફી ઇ઼બાદિકસ઼્ સ઼ાલિહ઼ીન (૧૯) વ
મુઝે અપની રહમતસે અપને ઉન બન્દોંમેં શામિલ કર જો તેરે કુર્બે ખાસકે સઝાવાર હૈં (૩૨) ઔર
ત-ફક્ક઼-દત્ત઼ૈ-ર ફક઼ા-લ મા લિ-ય લા અરલ્હુદહુ-દ ❀ અમ કા-ન
પરિન્દોંકા જાએઝા લિયા તો બોલા મુઝે કયા હુવા કે મૈં હુદ-હુદકો નહીં દેખતા યા વોહ

દો બદીયોંકે દરમ્યાન હૈ. ઇસસે મુરાદ યે થી કે ખર્ચમેં એ'તેદાલ નેકી હૈ ઔર ઇસરાફ વ ઇકતાર કે દરમિયાન હૈ જો દોનોં બદીયાં હૈં. ઇસસે અબ્દુલમાલિકને પહચાન લિયા કે વો ઇસ આયતકે મઝમૂનકી તરફ ઇશારા કરતે હૈં. મુફસ્સિરીનકા કૌલ હૈ કે, ઇસ આયતમેં જિન હઝરાતકા ઝિક હૈ વો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે અસ્હાબે કિબાર હૈં જો ન લઝ્ઝતો તનઇમ કે લિયે ખાતે ન ખૂબસૂરતી ઔર ઝીનતકે લિયે પહનતે, ભૂક રોકના, સતર છુપાના, સર્દી ગર્મીકી તકલીફસે બચના, ઇન્ના ઉનકા મકસદ થા. (૧૨૨) શિર્ક સે બરી ઔર બેઝાર હૈ. (૧૨૩) ઔર ઉસકા ખૂન મુબાહ ન કિયા જૈસેકે મોમિન વ મુઆહિદ ઉસકો. (૧૨૪) સાલેહીનસે ઉન કબાઇરકી નફી ફરમાનેમેં કુફફાર પર તા'રીઝ (વાંધો) હૈ જો ઉન બદીયોંમેં ગિરફતાર થે.

مِنَ الْغَآئِبِيْنَ ۝ لَاُعَذِّبَنَّهٗ عَذَابًا شَدِيْدًا اَوْ لَاَاذْبَحَنَّهٗٓ
اَوْ لَيَاْتِيَنِّيْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ۝ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيْدٍ
فَقَالَ اَحَطْتُّ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهٖ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَاٍ بِنَبَاٍ
يَّقِيْنٍ ۝ اِنِّيْ وَجَدْتُّ امْرَاَةً تَمْلِكُهُمْ وَاُوْتِيَتْ
مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَّلَهَا عَرْشٌ عَظِيْمٌ ۝ وَجَدْتُّهَا وَقَوْمَهَا
يَسْجُدُوْنَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ
اَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُوْنَ ۝
اَلَّا يَسْجُدُوْا لِلّٰهِ الَّذِيْ يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ ۝ اَللّٰهُ
لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ۝ قَالَ سَنَنْظُرُ
اَصَدَقْتَ اَمْ كُنْتَ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ۝ اِذْهَبْ بِّكِتٰبِيْ
هٰذَا فَاَلْقِهْ اِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا
يَرْجِعُوْنَ ۝ قَالَتْ يٰٓاَيُّهَا الْمَلَؤُا اِنِّيْ اُلْقِيَ اِلَيَّ كِتٰبٌ

મિનલ - ગ઼ાઈબીન (૨૦) લ-ઉઅઝ઼-ઝ઼િબન્નહૂ
વાકઈ હાઝિર નહીં ઝરૂર મૈં ઉસે સખ્ત
અઝ઼ાબન શદીદન઼ ઓ લ-અઝ઼-બહ઼ન્નહૂ ઓ
અઝાબ કરૂંગા (૩૩) યા ઝિબ્હ કર દૂંગા યા
લ-યઅ-તિય્યન્ની બિસુલ્તાનિમ-મુબીન (૨૧)
કોઈ રૌશન સનદ મેરે પાસ લાએ (૩૪)
ફ-મ-ક-સ઼ ગ઼ૈ-ર બઈદીન ફક઼ા-લ અહ઼ત્તુ બિમા
તો હુદહુદ કુછ ઝયાદા દેર ન ઠેહરા ઔર આ કર (૩૫)
લમ તુહ઼િત઼ બિહી વ જિઅ-તુ-ક મિન
અર્ઝકી મૈં વોહ બાત દેખ આયા હૂં જો હુઝૂર ને ન દેખી ઔર મૈં શહરે
સ-બ-ઈમ-બિન-બઈય્યક઼ીન (૨૨) ઈન્ની
સબાસે હુઝૂરકે પાસ એક યકીની ખબર લાયા હૂં
વ-જત્તુમ ર-અ-તન તમ્લિકુહુમ વ ઊતિયત મિન
મૈંને એક ઔરત દેખી (૩૬) કે ઉન પર બાદશાહી

કુલ્લિ શૈઈંવ-વ લહા અર્શુન અઝ઼ીમ (૨૩) વ-જત્તુહા વ ક઼ૌમહા યસ્જુદૂ-ન લિશ્શમ્સિ
કર રહી હૈ ઔર ઉસે હર ચીઝમેંસે મિલા હૈ (૩૭) ઔર ઉસકા બળા તખ્ત હૈ (૩૮) મૈં ને ઉસે ઔર
મં ૫ **મિન દૂનિલ્લાહિ વ ઝય્ય-ન લહુમશ્શૈત઼ાનુ અઅ઼-માલહુમ ફ-સ઼દ-દહુમ અ઼નિસ્સબીલિ**
ઉસકી કૌમકો પાયા કે અલ્લાહકો છોળ કર સૂરજકો સજદા કરતે હૈં (૩૯) ઔર શૈતાનને ઉનકે
ફહુમ લા યહ-તદૂન॰(૨૪) અલ્લા યસ્જુદૂ લિલ્લાહિલ્લઝ઼ી યુખ઼્રિજુલ-ખ઼બ્અ
આમાલ ઉનકી નિગાહમેં સંવાર કર ઉનકો સીધી રાહસે રોક દિયા (૪૦) તો વોહ રાહ નહીં પાએ ક્યોં નહીં સજદા કરતે
ફિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼િ વ યઅ઼-લમુ મા તુખ઼ફૂ-ન વ મા તુઅ઼-લિનૂન(૨૫)
અલ્લાહકો જો નિકાલતા હૈ આસ્માન ઔર ઝમીનકી છુપી ચીઝેં (૪૧) ઔર જાન્તા હૈ જો કુછ તુમ છુપાતે હો ઔર
સજદહ **અલ્લાહુ લા ઈલા-હ ઈલ્લા હુ-વ રબ્બુલ-અ઼ર્શિલ અઝ઼ીમ**(સજદહ) (૨૬) **ક઼ા-લ**
ઝાહિર કરતે હો (૪૨) અલ્લાહ હૈ કે ઉસકે સિવા કોઈ સચ્ચા મા'બૂદ નહીં વોહ બળે અર્શકા માલિક હૈ
સનન્ઝુરુ અ-સ઼-દક઼્-ત અમ કુન્ત મિનલ-કાઝ઼િબીન (૨૭) ઈઝ઼હબ બિકિતાબી
સુલૈમાનને ફરમાયા અબ હમ દેખેંગે કે તૂને સચ કહા યા તૂ ઝૂટોંમેં હૈ (૪૩) મેરા યે
હાઝ઼ા ફ-અલ્કિહ઼ ઈલૈહિમ સુમ્મ તવલ્લ અ઼ન્હુમ ફન્ઝુર મા ઝ઼ા યર્જિઊ઼ન (૨૮)
ફરમાન લે જા કર ઉન પર ડાલ ફિર ઉનસે અલગ હટ કર દેખ કે વોહ ક્યા જવાબ દેતે હૈં
ક઼ાલત યા અય્યુહલ્મ-લઉ ઈન્ની ઉલ્કિ-ય ઈલય-ય કિતાબુન
(૪૪) વોહ ઔરત બોલી અય સરદારો ! બેશક મેરી તરફ એક ઈઝઝતવાલા ખત

(૧૨૫) યા'ની વો શિર્કકે અઝાબ મેં ભી ગિરફતાર હોગા ઔર ઉન મઆસીકા અઝાબ ઈસ અઝાબ પર ઔર ઝિયાદા કિયા જાએગા. (૧૨૬) શિર્ક વ કબાઈરસે. (૧૨૭) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પર. (૧૨૮) યા'ની બા'દ તૌબા નેકી અખ્તિયાર કરે. (૧૨૯) યા'ની બદી કરનેકે બાદ નેકીકી તૌફીક દેકર યા યે મા'ના કે બદીયોંકો તૌબાસે મિટા દેગા ઔર ઉનકી જગહ ઈમાન વ તાઅત વગૈરા નેકિયાં સિબ્ત ફરમાએગા (મદારિક) મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ કે રોઝે કયામત એક શખ્સ હાઝિર કિયા જાએગા, મલાઈકા બહુકમે ઈલાહી ઉસકે સગીરા ગુનાહ એક એક કરકે ઉસકો યાદ દિલાતે જાએંગે, વો ઈકરાર કરતા જાએગા ઔર અપને બળે ગુનાહોંકે પેશ હોનેસે ડરતા હોગા. ઉસકે બાદ કહા જાએગાકે હર એક બદીકે ઈવઝ

كَرِيْمٌ ۝ اِنَّهٗ مِنْ سُلَيْمٰنَ وَاِنَّهٗ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ
الرَّحِيْمِ ۝ اَلَّا تَعْلُوْا عَلَيَّ وَاْتُوْنِيْ مُسْلِمِيْنَ ۝ قَالَتْ
يٰۤاَيُّهَا الْمَلَؤُا اَفْتُوْنِيْ فِيْۤ اَمْرِيْ ۚ مَا كُنْتُ قَاطِعَةً
اَمْرًا حَتّٰى تَشْهَدُوْنِ ۝ قَالُوْا نَحْنُ اُولُوْا قُوَّةٍ وَّاُولُوْا
بَاْسٍ شَدِيْدٍ ۙ وَّالْاَمْرُ اِلَيْكِ فَانْظُرِيْ مَاذَا تَاْمُرِيْنَ
قَالَتْ اِنَّ الْمُلُوْكَ اِذَا دَخَلُوْا قَرْيَةً اَفْسَدُوْهَا وَ
جَعَلُوْۤا اَعِزَّةَ اَهْلِهَاۤ اَذِلَّةً ۚ وَكَذٰلِكَ يَفْعَلُوْنَ ۝
وَاِنِّيْ مُرْسِلَةٌ اِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنٰظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ
الْمُرْسَلُوْنَ ۝ فَلَمَّا جَآءَ سُلَيْمٰنَ قَالَ اَتُمِدُّوْنَنِ
بِمَالٍ فَمَاۤ اٰتٰىنِۦَ اللّٰهُ خَيْرٌ مِّمَّاۤ اٰتٰىكُمْ ۚ بَلْ اَنْتُمْ
بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُوْنَ ۝ اِرْجِعْ اِلَيْهِمْ فَلَنَاْتِيَنَّهُمْ
بِجُنُوْدٍ لَّا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِّنْهَاۤ اَذِلَّةً
وَّهُمْ صٰغِرُوْنَ ۝ قَالَ يٰۤاَيُّهَا الْمَلَؤُا اَيُّكُمْ

કરીમ (૨૯) ઈન્નહૂ મિન સુલૈમા-ન વ
ડાલા ગયા (૪૫) બેશક વોહ સુલૈમાનકી તરફસે હૈ ઔર
ઈન્નહૂ બિસ્મિલ્લાહિર્રહ્‌માનિર્રહીમ ॥ (૩૦)
બેશક વોહ અલ્લાહકે નામસે હૈ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા
અલ્લા તઅ્‌-લૂ અ્‌લય-ય વઅ-તૂની
યે કે મુઝ પર બુલન્દી ન ચાહો (૪૬) ઔર ગરદન રખતે મેરે
મુસ્લિમીન ૦ (૩૧) કા્‌લત યા અય્યુહલ-મ-લઉ ع ०
હુઝૂર હાઝિર હો (૪૭) બોલી અય સરદારો ! મેરે ઈસ
અફ-તૂની ફી અમ્રી ૮ મા કુન્તુ કા્‌તિ-અ્‌-તન
માઅ્‌લેમેં મુઝે રાય દો મૈં કિસી માઅ્‌લેમેં કોઈ કતઈ ફૈસલા નહી કરતી
અમ્રન હ્‌ત્તા તશ્હદૂન (૩૨) કા્‌લૂ
જબ તક કે તુમ મેરે પાસ હાઝિર ન હો વોહ
નહ્‌નુ ઉલૂ કુવ્વતિંવ-વ ઉલૂ બઅ-સિન
બોલે હમ ઝોરવાલે ઔર બળી સખ્ત
શદીદિંવ- ٭ વલ-અમ્રુ ઈલૈકિ ફન્ઝુરી માઝ્‌ા તઅ-મુરીન (૩૩) કા્‌લત
લળાઈવાલે હૈ (૪૮) ઔર અખ્તિયાર તેરા હૈ તો નઝર કર કે કયા હુકમ દેતી હૈ (૪૯) બોલી
ઈન્નલ્મુલૂ-ક ઈઝા્‌ દ-ખ્‌લૂ ક્‌ર-ય-તન અફ-સદૂહા વ જ-અ્‌લૂ અઈ્‌ઝ-ઝ-ત અહ-લિહા મં ૫
બેશક બાદશાહ જબ કિસી બસ્તીમેં (૫૦) દાખિલ હોતે હૈં ઉસે તબાહ કર દેતે હૈં ઔર ઉસકે
અઝિ્‌લ્લહ ૮ વ કઝા્‌લિ-ક યફ-અ્‌લૂન (૩૪) વ ઈન્ની મુર્સિ-લતુન ઈલૈહિમ
ઈઝઝતવાલોંકો (૫૧) ઝલીલ ઔર ઐસા હી કરતે હૈં (૫૨) ઔર મૈં ઉનકી તરફ એક તોહફા
બિહદિય્યતિન ફનાઝિ્‌-રતુમ બિ-મ યર્જિઉ્‌લ-મુર્સલૂન (૩૫) ફ-લમ્મા જા-અ
ભેજનેવાલી હૂં ફિર દેખૂંગી કે એલચી કયા જવાબ લેકર પલટે (૫૩) ફિર જબ વોહ (૫૪) સુલૈમાનકે પાસ
સુલૈમા-ન કા્‌-લ અતુમિદ-દૂનનિ બિમાલિન ٭ ફમા આતાનિ-યલ્લાહુ ખૈ્‌રુમ્મિમ્મા
આયા ફરમાયા કયા માલસે મેરી મદદ કરતે હો જો મુઝે અલ્લાહને દિયા (૫૫) વોહ બેહતર હૈ
આતાકુમ ૮ બલ અન્તુમ બિહદિય્યતિકુમ તફ-રહૂન (૩૬) ઈર્જિઅ્‌ ઈલૈહિમ
ઉસસે જો તુમ્હેં દિયા (૫૬) બલ્કે તુમ્હી અપને તોહફે પર ખુશ હોતે હો (૫૭) પલટ જા ઉનકી તરફ તો ઝરૂર હમ
ફ-લ-નઅ-તિયન્નહુમ બિજુનૂદિલ્લા કિ્‌-બ-લ લહુમ બિહા વ લનુખ્‌રિજન્નહુમ
ઉન પર વો લશ્કર લાએંગે જિનકી ઉન્હેં તાકત ન હોગી ઔર ઝરૂર હમ ઉનકો ઉસ શહરસે ઝલીલ કરકે નિકાલ
મિન્હા અઝિ્‌લ્લ-તંવ-વ હુમ સા્‌ગિ્‌રૂન (૩૭) કા્‌-લ યા અય્યુહલ્મ-લઉ અય્યુકુમ
દેંગે યૂં કે વોહ પસ્ત હોંગે (૫૮) સુલૈમાનને ફરમાયા અય દરબારિયો ! તુમમેં

તુઝકો નેકી દી ગઈ. યે બયાન ફરમાતે હુએ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો અલ્લાહ તઆલાકી બંદાનવાઝી ઔર ઉસકી શાને કરમ પર ખુશી હૂઈ ઔર ચેહરએ અકદસ પર સુરૂર સે તબસ્સુમકે આસાર નુમાયાં હુવે. (૧૩૦) ઔર ઝૂટોંકી મજલિસસે અલાહિદા રહતે હૈં ઔર ઉનકે સાથ મુખાલેતત (મેલજોલ) નહી કરતે. (૧૩૧) ઔર અપને આપકો લહ્‌વો બાતિલસે મુલવ્વસ નહી હોને દેતે, ઐસી મજાલિસસે એઅરાઝ કરતે હૈં. (૧૩૨) બતરીકે તગાફુલ (જાનબુઝ કર ગફલત). (૧૩૩) કે ન સોચેં ન સમઝેં બલ્કે બગોશે હોશ સુનતે હૈં ઔર બચશમે બસીરત દેખતે હૈં ઔર ઈસ નસીહતસે પંદપઝીર હોતે હૈં, નફા ઉઠાતે હૈં ઔર ઈન આયતોં પર ફરમાંબરદારાના ગિરતે હૈં. (૧૩૪) પા'ની ફરહત વ સુરૂર મુરાદ યે

يَأْتِيْنِيْ بِعَرْشِهَا قَبْلَ اَنْ يَّاْتُوْنِيْ مُسْلِمِيْنَ ۝ قَالَ
عِفْرِيْتٌ مِّنَ الْجِنِّ اَنَا اٰتِيْكَ بِهٖ قَبْلَ اَنْ تَقُوْمَ
مِنْ مَّقَامِكَ ۚ وَاِنِّيْ عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ اَمِيْنٌ ۝ قَالَ
الَّذِيْ عِنْدَهٗ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتٰبِ اَنَا اٰتِيْكَ بِهٖ قَبْلَ
اَنْ يَّرْتَدَّ اِلَيْكَ طَرْفُكَ ۚ فَلَمَّا رَاٰهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهٗ
قَالَ هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّيْ ۫ لِيَبْلُوَنِيْۤ ءَاَشْكُرُ اَمْ
اَكْفُرُ ۚ وَمَنْ شَكَرَ فَاِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ كَفَرَ
فَاِنَّ رَبِّيْ غَنِيٌّ كَرِيْمٌ ۝ قَالَ نَكِّرُوْا لَهَا عَرْشَهَا نَنْظُرْ
اَتَهْتَدِيْۤ اَمْ تَكُوْنُ مِنَ الَّذِيْنَ لَا يَهْتَدُوْنَ ۝ فَلَمَّا
جَآءَتْ قِيْلَ اَهٰكَذَا عَرْشُكِ ۚ قَالَتْ كَاَنَّهٗ هُوَ ۚ وَ
اُوْتِيْنَا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِيْنَ ۝ وَصَدَّهَا
مَا كَانَتْ تَّعْبُدُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۚ اِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ
كٰفِرِيْنَ ۝ قِيْلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ ۚ فَلَمَّا رَاَتْهُ

યઅ-તીની બિઅ્ર્શિહા ક઼બ્લ અંય્યઅ-તૂની
કૌન હૈ કે વોહ ઉસકા તખ્ત મેરે પાસ લે આએ કબ્લ ઉસકે કે વોહ મેરે હુઝૂર
મુસ્લિમી-ન (૩૮) કા઼-લ ઈ઼ફ-રીતુમ
મુતીઅ હો કર હાઝિર હોં (૫૯) એક બળા ખબીસ
મિનલ-જિન્નિ અ-ન આતી-ક બિહી
જિન્ન બોલા કે મૈં વોહ તખ્ત હુઝૂરમેં હાઝિર
ક઼બ્લ અન તકૂ-મ મિમ્મકા઼મિ ક ૮ વ ઈન્ની
કરૂંગા કબ્લ ઉસકે કે હુઝૂર ઈજલાસ બરખાસ્ત કરે (૬૦) ઔર મૈં બેશક
અ઼લૈહિ લક઼વિય્યુન અમીન (૩૯) કા઼લલ્લઝી઼
ઈસ પર કુવ્વતવાલા અમાનતદાર હૂં (૬૧) ઉસને અર્ઝ કી
ઈન્દહૂ ઈલ્મુમ્મિનલ-કિતાબિ અ-ન આતી-ક
જિસકે પાસ કિતાબકા ઈલ્મ થા (૬૨) કે મૈં ઉસે હુઝૂરમેં
બિહી ક઼બ્લ અંય્યર-તદ-દ ઈલૈ-ક ત઼રફુક
હાઝિર કર દૂંગા એક પલ મારનેસે પેહલે (૬૩) ફિર

ફ-લમ્મા રઆહુ મુસ્તક઼િર્રન ઈ઼ન્દહૂ કા઼-લ હાઝા઼ મિન ફદ઼-લિ રબ્બી ۛ લિયબ્લુ-વની
જબ સુલૈમાનને તખ્તકો અપને પાસ રખા દેખા કહા યે મેરે રબકે ફઝલસે હૈ તાકે મુઝે આઝમાએ કે
મં **અ-અશ્કુરુ અમ અક-ફુર ۚ વ મન શ-ક-ર ફ-ઈન્નમા યશ્કુરુ લિનફ-સિહ**
૫ મૈં શુક્ર કરતા હૂં યા નાશુક્રી ઔર જો શુક્ર કરે વોહ અપને ભલેકો શુક્ર કરતા હૈ (૬૪) ઔર
વ મન ક-ફ-ર ફ-ઈન્ન રબ્બી ગ઼નિય્યુન કરીમ (૪૦) કા઼-લ નક્કિરૂ
જો નાશુક્રી કરે તો મેરા રબ બેપરવાહ હૈ સબ ખૂબિયોંવાલા સુલૈમાનને હુકમ
લહા અ઼ર્શહા નન્ઝુ઼ર અ-તહ-તદી અમ તકૂનુ મિનલ્લઝી઼-ન લા
દિયા ઔરતકા તખ્ત ઉસકે સામને વઝઅ બદલ કર બેગાના કર દો કે હમ દેખેં કે વોહ રાહ પાતી હૈ યા ઉનમેં હોતી હૈ જો
યહ-તદૂન (૪૧) ફ-લમ્મા જા-અત કી઼-લ અહાકઝા઼ અ઼ર-શુ ક ۚ કા઼લત
નાવાકિફ રહે ફિર જબ વોહ આઈ ઉસસે કહા ગયા તેરા તખ્ત ઐસા હી હૈ બોલી ગોયા
ક-અન્નહૂ હુ-વ ۚ વ ઊતીનલ-ઈલ્મ મિન ક઼બ્લિહા વ કુન્ના મુસ્લિમીન (૪૨) વ
યે વોહીહૈ (૬૫) ઔર હમકો ઉસ વાકેઆસે પેહલે ખબર મિલ ચુકી (૬૬) ઔર હમ ફરમાંબરદાર હુએ (૬૭) ઔર
સ઼દ-દહા મા કાનત તઅ઼-બુદુ મિન્દૂનિલ્લાહ ۚ ઈન્નહા કાનત મિન ક઼ૌમિન
ઉસે રોકા (૬૮) ઉસ ચીઝને જિસે વોહ અલ્લાહકે સિવા પૂજતી થી બેશક વોહ કાફિર
કાફિરીન (૪૩) કી઼-લ લ-હદ-ખુલિસ્સ઼ર-હ઼ ۚ ફ-લમ્મા ર-અત્હુ
લોગોમેંસે થી ઉસસે કહા ગયા સહનમેં આ (૬૯) ફિર જબ ઉસને ઉસે દેખા ઉસે

હૈ કે હમેં બીબિયાં ઔર ઔલાદ નેક, સાલેહ, મુત્તકી અતા ફરમાકે, ઉનકે હુસ્ને અમલ ઔર ઉનકી ઈતાઅતે ખુદા વ રસૂલ દેખકર હમારી આંખે ઠંડી ઔર દિલ ખુશ હોં. (૧૩૫) યા'ની હમેં ઐસા પરહેઝગાર ઔર ઐસા આબિદ વ ખુદાપરસ્ત બના કે હમ પરહેઝગારોંકી પેશ્વાઈકે કાબિલ હોં ઔર વો દીની ઉમૂરમેં હમારી ઈકતેદા કરે. મસ્અલા : બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયાકે ઈસમેં દલીલ હૈ કે આદમીકો દીની પેશ્વાઈ ઔર સરદારીકી રગ્બત વ તલબ ચાહિયે. ઈન આયાતમેં અલ્લાહ તઆલાને અપને સાલેહીન બંદોકે અવસાફ ઝિક્ર ફરમાએ, ઉસકે બાદ ઉનકી જઝા ઝિક્ર ફરમાઈ જાતી હૈ. (૧૩૬) મલાઈકા તહિય્યત વ તસ્લીમકે સાથ ઉનકી તકરીમ કરેંગે યા અલ્લાહ અઝઝો જલ્લ ઉનકી તરફ સલામ ભેજેગા. (૧૩૭) અય સૈયદે

حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَّكَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَا ۚ قَالَ اِنَّهٗ
صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّنْ قَوَارِيْرَ ۬ؕ قَالَتْ رَبِّ اِنِّيْ ظَلَمْتُ
نَفْسِيْ وَاَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمٰنَ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ ع
وَلَقَدْ اَرْسَلْنَاۤ اِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا اَنِ
اعْبُدُوا اللّٰهَ فَاِذَا هُمْ فَرِيْقٰنِ يَخْتَصِمُوْنَ ۝
قَالَ يٰقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُوْنَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ
الْحَسَنَةِ ۚ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُوْنَ اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ۝
قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَّعَكَ ۚ قَالَ طٰٓئِرُكُمْ
عِنْدَ اللّٰهِ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُوْنَ ۝ وَكَانَ فِي
الْمَدِيْنَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُّفْسِدُوْنَ فِي الْاَرْضِ وَلَا
يُصْلِحُوْنَ ۝ قَالُوْا تَقَاسَمُوْا بِاللّٰهِ لَنُبَيِّتَنَّهٗ وَ
اَهْلَهٗ ثُمَّ لَنَقُوْلَنَّ لِوَلِيِّهٖ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ
اَهْلِهٖ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ۝ وَمَكَرُوْا مَكْرًا وَّمَكَرْنَا

હસિ-બત્હુ લુજ્જતંવ-વ ક-શ-ફત અન
ગેહરા પાની સમઝી ઔર અપની સાકેં ખોલી (૭૦)
સાકૈહા ⁃ કા-લ ઈન્નહૂ સર્હુમ-મુમર્રદુમ મિન
સુલૈમાનને ફરમાયા યે તો એક ચિકના સહન હૈ
કવારીર ⁃ કાલત રબ્બિ ઈન્ની
શીશોં જળા (૭૧) ઔરત ને અર્ઝ કિ અય મેરે રબ ! મૈંને અપની
ઝ-લમ્તુ નફ-સી વ અસ્લમ્તુ મ-અ
જાન પર ઝુલ્મ કિયા (૭૨) ઔર અબ સુલૈમાનકે સાથ અલ્લાહકે
સુલૈમા-ન લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન૦ (૪૪) ૯૦
હુઝૂર ગરદન રખતી હૂં જો રબ સારે જહાનકા (૭૩)
વ લ-કદ અર્સલ્ના ઈલા સમૂ-દ અખાહુમ
ઔર બેશક હમને સમૂદકી તરફ ઉનકે હમ-કીમ
સાલિહન અનિઅ બુદુલ્લા-હ ફઈઝા-હુમ
સાલેહકો બેજા કે અલ્લાહકો પૂજો (૭૪) તો જભી

ફરીકાનિ યખ્તસિમૂન (૪૫) કા-લ યા કૌમિ લિ-મ તસ્તઅ-જિલૂ-ન
વોહ દો ગિરોહ હો ગએ (૭૫) ઝગળા કરતે (૭૬) સાલેહને ફરમાયા અય મેરી કીમ ! ક્યોં બુરાઈકી
બિસ્સય્યિઅતિ કબ્લલ હ-સ-નહ ⁃ લૌલા તસ્તગ-ફિરૂનલ્લા-હ મં ૫
જલ્દી કરતે હો (૭૭) ભલાઈસે પેહલે (૭૮) અલ્લાહસે બખ્શિશ કર્યો નહીં માંગતે (૭૯) શાયદ
લ-અલ્લકુમ તુર-હમૂન (૪૬) કાલુત્તય્યર્ના બિ-ક વ બિમમ્મ-અક ⁃ કા-લ
તુમ પર રહમ હો (૮૦) બોલે હમને બુરા શગૂન લિયા તુમસે ઔર તુમ્હારે
તાઈરુકુમ ઈ-ન્દલ્લાહિ બલ અન્તુમ કૌમુન તુફ-તનૂન (૪૭) વ
સાથિયોંસે (૮૧) ફરમાયા તુમ્હારી બદ-શગૂની અલ્લાહકે પાસ હૈ (૮૨) બલ્કે તુમ લોગ ફિત્નેમેં પળે હો (૮૩) ઔર
કા-ન ફિલ્મદીનતિ તિસ્અતુ રહ-તિંય્યુફ-સિદૂ-ન ફિલ્અર્દિ વ
શહરમેં નૌ શખ્સ થે (૮૪) કે ઝમીનમેં ફસાદ કરતે ઔર સંવાર
લા યુસ્લિહૂન (૪૮) કાલૂ તકાસમૂ બિલ્લાહિ લનુબય્યિતન્નહૂ વ
ન ચાહતે આપસમેં અલ્લાહકી કસ્મેં ખા કર બોલે હમ ઝરૂર રાતકો છાપા મારેંગે સાલેહ ઔર
અહ-લહૂ સુમ્મ લ-નકૂલન્ન લિવલિય્યિહી મા શહિદ-ના મહ-લિ-ક
ઉસકે ઘરવાલોં પર (૮૫) ફિર ઉસકે વારિસસે (૮૬) કહેંગે ઉસ ઘરવાલોં કે કત્લકે વકત હમ
અહ-લિહી વઈન્ના લસાદિકૂન (૪૯) વ-મ-કરૂ મક-રંવ-વ મ-કર્ના
હાઝિર ન થે ઔર બેશક હમ સચ્ચે હૈં ઔર ઉન્હોંને અપના-સા મક્ર કિયા ઔર હમને અપની ખુફિયા

અંબિયા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ અહલે મક્કાસે કે. (૧૩૮) મેરે રસૂલ ઔર મેરી કિતાબકો. (૧૩૯) યા'ની અઝાબે દાઈમ વ હલાક લાઝિમ. (૧) સૂરએ શુઅરા મક્કિયહ હૈ. સિવાએ આખિરકી ચાર આયતોંકે જો વશ્શુરઆઉ યત્તબિઉહુમ સે શુરૂઅ હોતી હૈં ઈસ સૂરતમેં (૧૧ ગ્યારહ)રૂકૂઅ ઔર દો સો સત્તાઈસ. (૨૨૭) આયતેં ઔર એક હઝાર દો સો ઉન્નાસી (૧૨૭૯) કલિમે ઔર પાંચ હઝાર પાંચસો સો ચાલીસ (૫૫૪૦) હર્ફ હૈં. (૨)યા'ની કુર્આને પાકકી જિસકા એ'જાઝ ઝાહિર હૈ ઔર જો હકકો બાતિલસે મુમતાઝ કરનેવાલા હૈ. ઉસકે બાદ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે બરાહે રહમતો કરમ ખિતાબ હોતા હૈ જબ એહલે મક્કા ઈમાન ન લાએ ઔર ઉન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ

مَكْرًا وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ ۙ اَنَّا دَمَّرْنٰهُمْ وَقَوْمَهُمْ اَجْمَعِيْنَ ۝
فَتِلْكَ بُيُوْتُهُمْ خَاوِيَةًۢ بِمَا ظَلَمُوْا ۗ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ
لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ۝ وَاَنْجَيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ
كَانُوْا يَتَّقُوْنَ ۝ وَلُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖۤ اَتَاْتُوْنَ
الْفَاحِشَةَ وَاَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ۝ اَئِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ الرِّجَالَ
شَهْوَةً مِّنْ دُوْنِ النِّسَآءِ ۭ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُوْنَ ۝
فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖۤ اِلَّاۤ اَنْ قَالُوْۤا اَخْرِجُوْۤا اٰلَ لُوْطٍ
مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۚ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُوْنَ ۝ فَاَنْجَيْنٰهُ
وَاَهْلَهٗۤ اِلَّا امْرَاَتَهٗ ۡ قَدَّرْنٰهَا مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ۝ وَ
اَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا ۚ فَسَآءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِيْنَ ۝
قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلٰمٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ
اصْطَفٰى ؕ آٰللّٰهُ خَيْرٌ اَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝

મક-રંવ્વહુમ લા યશઉ઼રૂન (૫૦) ફ-ન્ઝુર
તદબીર ફરમાઇ (૮૭) ઔર વોહ ગાફિલ રહે તો દેખો
કૈ-ફ કા-ન આ઼કિ઼બતુ મક-રિહિમ અન્ના
કૈસા અન્જામ હુવા ઉનકે મક્કા હમને હલાક કર
દમ્મર્નાહુમ વકૌમહુમ અજ-મઈ઼ન (૫૧)
દિયા ઉન્હેં (૮૮) ઔર ઉનકી સારી કૌમકો (૮૯)
ફ-તિલ-ક બુયૂતુહુમ ખ઼ાવિ-ય-તમ બિમા
તો યે હૈં ઉનકે ઘર ઢહે પળે બદલા ઉનકે
ઝ઼-લમૂ ઈન-ન ફી ઝ઼ાલિ-ક લઆયતલ
ઝુલ્મકા બેશક ઈસમેં નિશાની હૈ
લિકૌમિંય્યઅ઼-લમૂન (૫૨) વ અન્જૈનલ્લઝ઼ી-ન
જાન્નેવાલોંકે લિયે ઔર હમને ઉનકો બચા લિયા
આ-મનૂ વકાનૂ યત્તકૂન (૫૩) વલૂત઼ન
જો ઈમાન લાએ (૯૦) ઔર ડરતે થે (૯૧) ઔર લૂતકો

ઈઝ઼ કા-લ લિકૌમિહી અ-તઅ-તૂનલ-ફાહિ઼-શ-ત વ અન્તુમ તુબ્સિ઼રૂન (૫૪)
જબ ઉસને અપની કૌમસે કહા કયા બેહયાઈ પર આતે હો (૯૨) ઔર તુમ સૂઝ રહે હો (૯૩)
મં ૫ અ-ઈન્નકુમ લ-તઅ-તૂનર- રિજા-લ શહ-વ-તમ મિન દૂનિન્નિસાઅ
કયા તુમ મર્દોંકે પાસ મસ્તીસે જાતે હો ઔરતેં છોળ કર (૯૪)
બલ અન્તુમ કૌમુન તજ-હલૂન (૫૫) ફમા કા-ન જવા-બ કૌમિહી ઈલ્લા
બલ્કે તુમ જાહિલ લોગ હો (૯૫) તો ઉસકી કૌમકા કુછ જવાબ ન થા
અન કાલૂ અખ઼્રિજૂ આ-લ લૂતિ઼મ મિન કર્યતિકુમ ઈન્નહુમ
મગર યે કે બોલે લૂતકે ઘરાનેકો અપની બસ્તીસે નિકાલ દો યે લોગ તો
ઉનાસુંય્ય-ત-તહ઼-હરૂન (૫૬) ફ-અન્જૈનાહુ વ અહ-લહૂ ઈલ્લમ્ર-અ-તહૂ કદ઼-દર્નાહા
સુથરાપન ચાહતે હૈં (૯૬) તો હમને ઉસે ઔર ઉસકે ઘરવાલોંકો નજાત દી મગર ઉસકી ઔરતકો હમને ઠેહરા દિયા થા કે
મિનલ-ગ઼ાબિરીન (૫૭) વ અમ્ત઼ર્ના અ઼લૈહિમ મ-ત઼રા ફસા-અ મ-ત઼રુલ-
વોહ રેહ જાનેવાલોંમેં હૈ (૯૭) ઔર હમને ઉન પર એક બરસાવ બરસાયા (૯૮) તો કયા હી બુરા બરસાવ થા
૯૦ મુન્ઝ઼રીન૯૦ (૫૮) કુલિલ-હ઼મ્દુ લિલ્લાહિ વ સલામુન અ઼લા ઈ઼બાદિહિલ-
ડરાએ હુઓંકા તુમ કહો સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકો (૯૯) ઔર સલામ ઉસકે ચુને હુએ
લઝ઼ીનસ્ત઼ફા આ઼લ્લાહુ ખૈ઼રુન અમ્મા યુશ્રિકુન (૫૯)
બન્દોં પર (૧૦૦) કયા અલ્લાહ બેહતર (૧૦૧) યા ઉનકે સાખ્તા શરીક (૧૦૨)

તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી તકઝીબ કી તો હુઝૂર પર ઉનકી મહરૂમી બહુત શાક હૂઈ. ઈસ પર અલ્લાહ તઆલાને યે આયતે કરીમા નાઝિલ ફરમાઈ કે આપ ઈસ કદર ગમ ન કરે. (૪) ઔર કોઈ મઅસિયત ઔર નાફરમાનીકે સાથ ગરદન ન ઉઠા સકે (૫) યા'ની દમ બ દમ ઉનકા કુફ્ર બઢ્હતા જાતા હૈ કે જો મવએઝત વ તઝકીર (નસીહતો) ઔર જો વહી નાઝિલ હોતી હૈ. વો ઉસકા ઈન્કાર કરતે ચલે જાતે હૈં. (૬) યે વઈદ હૈ ઔર ઈસમે અન્ઝાર (ડર સંભળાવવું) હૈ કે રોઝે બદર યા રોઝે કયામત જબ ઉન્હેં અઝાબ પહૂંચેગા તબ ઉન્હેં ખબર હોગી કે કુર્આન ઔર રસૂલકી તકઝીબકા યે અંજામ હૈ. (૭) યા'ની કિસ્મ કિસ્મ કે બેહતરીન ઔર નાફેઅ નબાતાત પૈદા કિયે. ઔર શઅબીને કહા કે આદમી ઝમીનકી પૈદાવાર હૈ, જો જન્નતી હૈ વો ઈઝઝતવાલા

ઔર કરીમ, ઔર જો જહન્નમી હૈ વો બદબખ્ત લઈન (કમીના) હૈ. (૮) અલ્લાહ તઆલાકે કમાલે કુદરત પર. (૯) કાફિરોંસે ઈન્તેકામ લેતા ઔર મોમિનીન પર રહમત ફરમાતા હૈ. (૧૦) જિન્હોંને કુફ્રો મઆસીસે અપની જાનોં પર ઝુલ્મ કિયા ઔર બની ઈસ્રાઈલકો ગુલામ બનાકર ઔર ઉન્હેં તરહ તરહકી ઈઝાએ પહૂંચાકર ઉન પર ઝુલ્મ કિયા. ઉસ કૌમકા નામ કિબ્ત હૈ. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો ઉનકી તરફ રસૂલ બનાકર ભેજા ગયા કે ઉન્હેં ઉનકી બદકિરદારી પર જઝર (ધમકી) ફરમાએ. (૧૧) અલ્લાહસે ઔર અપની જાનોંકો અલ્લાહ પર ઈમાન લાકર ઔર ઉસકી ફરમાંબરદારી કરકે ઉસકે અઝાબસે ન બચાએંગે. ઈસ પર હઝરત મૂસા અલૈહિસલામને બારગાહે ઈલાહીમેં. (૧૨) ઉનકે ઝૂટલાનેસે (૧૩) યા'ની ગુફતગૂ કરનેમેં કિસી કદર તકલ્લુફ હોતા હૈ ઈસ ઉકદેકી વજહસે જો ઝબાનમેં બચૈયામે સિગર સની (બાળપણમાં) મુંહમેં આગકા અંગારા રખ લેનેસે હો ગયા હૈ. (૧૪) તા કે વો તબ્લીગે રિસાલતમેં મેરી મદદ કરેં. જિસ વકત હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો શામમેં નુબુવ્વત અતા કી ગઈ ઉસ વકત હઝરત હારૂન અલૈહિસ્સલામ મિસ્રમેં થે. (૧૫) કે મૈંને કિબ્તીકો મારા થા. (૧૬) ઉસકે બદલેમેં. (૧૭) તુમ્હેં કત્લ નહીં કર સકતે ઔર અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી દરખાસ્ત મંઝૂર ફરમાકર હઝરત હારૂન અલૈહિસ્સ્લામકો ભી નબી કર દિયા ઔર દોનોંકો હુકમ દિયા. (૧૮) જો તુમ કહો ઔર જો તુમ્હેં દિયા જાએ. (૧૯) તાકે હમ ઉન્હેં સરઝમીને શામમેં લે જાએ. ફિરઔનને ચારસો બરસ તક બની ઈસ્રાઈલકો ગુલામ બનાએ રખ્ખા થા ઔર ઉસ વકત બની ઈસ્રાઈલકી તા'દાદ છે લાખ તીસ હઝાર (૬,૩૦,૦૦૦) થી. અલ્લાહ તઆલાકા યે હુકમ પાકર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ મિસ્રકી તરફ રવાના હુએ. આપ પશ્મીના કા જબ્બા પહને હુએ થે, દસ્તે મુબારકમેં અસા થા. અસાકે સિરેમેં ઝંબીલ લટકી થી જિસમેં સફરકા તોશા થા. ઈસ શાનસે આપ મિસ્રમેં પહૂંચકર અપને મકાનમેં દાખિલ હુએ. હઝરત હારૂન અલૈહિસ્સલામ વહીં થે. આપને ઉન્હેં ખબર દી કે અલ્લાહ તઆલાને મુઝે રસૂલ બનાકર ફિરઔનકી તરફ ભેજા હૈ ઔર આપકો ભી રસૂલ બનાયા હૈ કે ફિરઔનકો ખુદાકી તરફ દા'વત દો. યે સુનકર આપકી વાલિદા સાહેબા ઘબરાઈ ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે કહને લગી કે ફિરઔન તુમ્હેં કત્લ કરનેકે લિયે તુમ્હારી તલાશમે હૈ. જબ તુમ ઉસકે પાસ જાઓગે તો તુમ્હેં કત્લ કરેગા. લેકિન હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સ્લામ ઉનકે યે ફરમાને સે ન રૂકે ઔર હઝરત હારૂનકો સાથ લેકર શબકે વકત ફિરઔનકે દરવાઝે પર પહુંચે, દરવાઝા ખટખટાયા. પૂછા આપ કૌન હૈં ? હઝરતને ફરમાયા. મૈં હૂં મૂસા રબ્બુલ આલમીનકા રસૂલ. ફિરઔનકો ખબર દી ગઈ ઔર સુબ્હકે વકત આપ બુલાએ ગએ. આપને પહોંચકર અલ્લાહ તઆલાકી રિસાલત અદા કી ઔર ફિરઔનકે પાસ જો હુકમ પહોંચાને પર આપ મામૂર કિએ ગએ થે વો પહોંચાયા. ફિરઔનને આપકો પેહચાના. (૨૦) મુફસ્સિરીનને કહા તીસ બરસ, ઈસ ઝમાનેમેં હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ ફિરઔનકે લિબાસ પહનતે થે ઔર ઉસકી સવારિયોંમેં સવાર હોતે થે ઔર ઉસકે ફરઝંદ મશ્હૂર થે. (૨૧) કિબ્તી કો કત્લ કિયા. (૨૨) કે તુમને હમારી ને'મતકી સિપાસગુઝારી (શુક ગુઝારી) ન કી ઔર હમારે નેક આદમીકો કત્લ કર દિયા. (૨૩) મૈં ન જાનતા થા કે ઘોંસા મારનેસે વો શખ્સ મર જાએગા, મેરા મારના તાદીબ (ધમકી) કે લિયે થા ન કે કત્લકે લિયે (૨૪) કે તુમ મુઝે કત્લ કરોગે ઔર શહરે મદયનકો ચલા ગયા. (૨૫) મદયનસે વાપસીકે વકત હુકમસે યહાં યા નુબુવ્વત મુરાદ હૈ. યા ઈલ્મ. (૨૬) યા'ની ઉસમેં તેરા કયા એહસાન હૈ કે તૂને મેરી તબિયતકી ઔર બચપનમેં મુઝે રખ્ખા, ખિલાયા-પહનાયા, કયૂંકે મેરે તુઝ તક પહોંચનેકા સબબ તો યહી હુવાકે તૂને બની ઈસ્રાઈલકો ગુલામ બનાયા, ઉનકી ઔલાદોંકો કત્લ કિયા યે તેરા ઝુલ્મે અઝીમ ઈસકા બાઈસ હુવાકે મેરે વાલિદૈન મુઝે પરવરિશ ન કર સકે ઔર મેરે દરિયામેં ડાલનેપર મજબૂર હુએ. તૂ ઐસા ન કરતા તો મૈં અપને વાલિદૈનકે પાસ રહતા, ઈસલિયે યે બાત કયા ઈસ કાબિલ હૈ કે ઉસકા એહસાન જતાયા જાએ. ફિરઔન મૂસા અલૈહિસ્સલામકી ઈસ તકરીરસે લાજવાબ હુવા ઔર ઉસને અસ્લૂબે કમાલ બદલા ઔર યે ગુફતગૂ છોળકર દૂસરી બાત શુરૂ કી. (૨૭) જિસકે તુમ અપને આપકો રસૂલ બતાતે હો. (૨૮) યા'ની અગર તુમ અશ્યાકો દલીલસે જાનનેકી સલાહિયત રખતે હો તો ઈન ચીઝોંકી પૈદાઈશ ઉસકે વજૂદકી કાફી દલીલ હૈ. ઈકાન ઉસ ઈલ્મકો કહતે હૈં જો ઈસ્તેદલાલસે હાસિલ હો. ઈસીલિયે અલ્લાહ તઆલાકી શાનમેં મુકિન નહીં કહા જાતા. (૨૯) ઉસ વકત ઉસકે ગિર્દ ઉસકી કૌમકે અશરાફમેં સે પાંચસો શખ્સ ઝેવરોંસે આરાસ્તા ઝરીં કુર્સીયોં પર બૈઠે થે. ઉનસે ફિરઔનકા યે કેહના, કયા તુમ ગૌરસે નહીં સુનતે ? બઈ મા'ના થા કે વો ઝમીન ઔર આસમાનકો કદીમ સમઝતે થે ઔર ઉનકે હુદૂસ (અસ્તિત્વ પામવું) કે મુન્કિર થે. મતલબ યે થા કે, જબ યે ચીઝેં કદીમ હૈં તો ઈનકે લિયે રબકી કયા હાજત ? અબ હઝરત મૂસા અલા નબિય્યિના વ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ઈન ચીઝોંસે ઈસ્તિદલાલ પેશ કરના ચાહા જિન્કા હુદૂસ ઔર જિનકી ફના મુશાહિદેમેં આ ચુકી હૈ. (૩૦) યા'ની અગર તુમ દૂસરી ચીઝોંસે ઈસ્તિદલાલ નહીં કર સકતે

તો ખુદ તુમ્હારે નુફૂસસે ઈસ્તિદલાલ પેશ કિયા જાતા હૈ અપને આપકો જાનતે હો, પૈદા હુએ હો, અપને બાપદાદાકો જાનતે હો કે વો ફના હો ગએ તો અપની પૈદાઈશસે ઔર ઉનકી ફનાસે પેદા કરને ઔર ફના કર દેનેવાલેકે વજૂદકા સબૂત મિલતા હૈ. (૩૧) ફિરઔનને યે ઈસલિયે કહા કે વો અપને સિવા કિસી મા'બૂદકે વજૂદકા કાઈલ ન થા ઔર જો ઉસકે મા'બૂદ હોનેકા એતેકાદ ન રખ્ખે ઉસકો ખારિજ અઝ અકલ કેહતા થા ઔર હકીકતન ઈસ તરહકી ગુફતગૂ ઈજઝ (આજિઝી)કે વકત આદમીકી ઝબાન પર આતી હૈ લેકિન હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને ફર્ઝે હિદાયત વ ઈર્શાદકો અલા વજહુલ કમાલ અદા કિયા ઔર ઉસકી તમામ લાયા'ની ગુફતગૂકે બાવજૂદ ફિર મઝીદ બયાનકી તરફ મુતવજ્જેહ હૂએ. (૩૨) કયૂંકે પૂરબસે આફતાબકા તુલૂઅ કરના ઔર પચ્છિમમેં ગુરૂબ હો જાના ઔર સાલકી ફસલોંમેં એક હિસાબે મુઅૈયન પર ચલના ઔર હવાઓં ઔર બારિશોં વગૈરાકે નિઝામ યે સબ ઉસકે વજૂદ વ કુદરત પર દલાલત કરતે હૈં. (૩૩) અબ ફિરઔન મુતહૈયર (હૈરતઝદા) હો ગયા ઔર આસારે કુદરતે ઈલાહીકે ઈન્કારકી સૂરત બાકી ન રહી ઔર કોઈ જવાબ ઉસસે બન ન આયા તો. (૩૪) ફિરઔનકી કૈદ કત્લસે બદતર થી, ઉસકા જૈલખાના તંગ વ તારીક વ અમીક ગઢા (અંધારિયો ખાડો) થા. ઉસમેં અકેલા ડાલ દેતા થા, ન વહાં કોઈ આવાઝ સુનાઈ દેતીથી ન કુછ નઝર આતા થા. (૩૫) જો મેરી રિસાલાતકી બુરહાન હો. મુરાદ ઈસસે મો'જિઝા હૈ, ઈસ પર ફિરઔનને. (૩૬) અસા અઝદહા બનકર આસ્માનકી તરફ બકદરે એક મીલકે ઉંચા ફિર ઉતરકર ફિરઔનકી તરફ મુતવજ્જેહ હુવા ઔર કહને લગા, અય મૂસા! મુઝે જો ચાહિયે હુકમ દીજિયે. ફિરઔનને ઘબરાકર કહા, ઉસકી કસમ જિસને તુમ્હેં રસૂલ બનાયા ઈસકો પકડો. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સાલતુ વસ્સલામને ઉસકો દસ્તે મુબારકમેં લિયા તો મિસ્લે સાબિક (પહલેકી તરહ) અસા હો ગયા. ફિરઔન કહને લગા, ઈસકે સિવા ઔર ભી કોઈ મો'જિઝા હૈ ? આપને ફરમાયા હાં. ઔર ઉસકો યદેબયઝા દિખાયા. (૩૭) ગરીબાનમેં ડાલકર. (૩૮) ઉસસે આફતાબકી સી શુઆઅ (કિરન) ઝાહિર હૂઈ. (૩૯) કયૂંકે ઉસ ઝમાનેમેં જાદૂકા બહોત રિવાજ થા ઈસલિયે ફિરઔનને ખયાલ કિયા કે યે બાત ચલ જાએગી ઔર ઉસકી કૌમકે લોગ ઈસ ધોકેમેં આકર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે મુતનફફિર હો જાએંગે ઔર ઉનકી બાત કુબૂલ ન કરેંગે. (૪૦) જો ઈલ્મે સહરમેં બકૌલ ઉનકે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે બઢકર હુવા ઔર વો લોગ અપને જાદૂસે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે મો'જિઝાતકા મુકાબલા કરેં તાકે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે લિયે હુજ્જત બાકી ન રહે ઔર ફિરઔનિયોંકો યે કહનેકા મૌકા મિલ જાએ કે યે કામ જાદૂસે હો જાતે હૈં, લેહાઝા નુબુવ્વતકી દલીલ નહીં. (૪૧) વો દિન ફિરઔનિયોંકી ઈદકા થા ઈસ મુકાબલેકે લિયે વકતે ચાશત મુકર્રર કિયા ગયા થા. (૪૨) તાકે દેખો કે દોનોં ફરીક કયા કરતે હૈં ઔર ઉનમેં કૌન ગાલિબ આતા હૈ. (૪૩) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ પર, ઈસસે મકસૂદ ઉનકા જાદૂગરોંકા ઈત્તેબાઅ કરના ન થા બલ્કે ગર્ઝ યે થી કે ઈસ હીલેસે લોગોંકો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે ઈત્તેબાઅસે રોકે (૪૪) તુમ્હેં દરબારી બનાયા જાએગા તુમ્હેં ખાસ અઝા દિએ જાએંગે. સબસે પહલે દાખિલ હોનેકી ઈજાઝત દી જાએગી. સબસે બાદ તક દરબારમેં રહોગે. ઉસકે બાદ જાદૂગરોંને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે અર્ઝ કિયા કે, કયા હઝરત પેહલે અપના અસા ડાલેંગે યા હમેં ઈજાઝત હૈ કે હમ અપના સામાને સહર (જાદૂ) ડાલેં? (૪૫) તાકે તુમ ઉસકા અંજામ દેખલો. (૪૬) ઉન્હેં અપને ગલ્બેકા ઈત્મીનાન થા કયૂંકે સહરકે આ'માલમેં જો ઈન્તેહાકે અમલ થે યે ઉનકો કામમેં લાએ થે. ઔર યકીને કામિલ રખતે થે કે અબ કોઈ સહર ઉસકા મુકાબલા નહીં કર સકતા. (૪૭) જો ઉન્હોંને જાદૂકે ઝરીએસે બનાઈ થી યા'ની ઉનકી રસ્સીયાં ઔર લાઠિયાં જો જાદૂસે અઝદહે બનકર દૌડતે નઝર આ રહે થે. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકા અસા અઝદહા બનકર ઉન સબકો નિગલ ગયા. ફિર ઉસકો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને અપને દસ્તે મુબારકમેં લિયા તો વો મિસ્લે સાબિક અસા થા. જબ જાદૂગરોંને યે દેખા તો ઉન્હેં યકીન હો ગયા કે યે જાદૂ નહીં હૈ. (૪૮) યા'ની હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ તુમ્હારે ઉસ્તાદ હૈં ઈસીલિયે વો તુમસે બઢ ગએ. (૪૯) કે તુમ્હારે સાથ કયા કિયા જાએ.(૫૦) ઈસસે મકસૂદ યે થા કે આમ ખલ્ક ડર જાએ ઔર જાદૂગરોંકો દેખકર લોગ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ પર ઈમાન ન લે આએં. (૫૧) ખ્વાહ દુનિયામેં કુછ ભી પેશ આએ કયુંકે. (૫૨) ઈમાનકે સાથ ઔર હમેં અલ્લાહ તઆલાસે રહમતકી ઉમ્મીદ હૈ. (૫૩) રઈય્યતે ફિરઔનમેં સે યા ઉસ મજમેકે હાઝિરીનમેંસે ઈસ વાકેઆકે બાદ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને કઈ સાલ વહાં ઈકામત ફરમાઈ (રૂકે) ઔર ઉન લોગોંકો હક કી દા'વત દેતે રહે લેકિન ઉનકી સરકશી બઢતી ગઈ. (૫૪) યા'ની બની ઈસ્રાઈલકો મિસ્રસે. (૫૫) ફિરઔન ઔર ઉનકે લશ્કર પીછા કરેંગે ઔર તુમ્હારે પીછે પીછે દરિયામેં દાખિલ હોંગે. હમ તુમ્હેં નજાત દેંગે ઔર ઉન્હેં ગર્ક કરેંગે. (૫૬) લશ્કરોંકો જમા' કરનેકે લિયે જબ લશ્કરજમા હો ગએ તો ઉનકી કસરતકે મુકાબિલ બની ઈસ્રાઈલકી તા'દાદ થોડી મા'લૂમ હોને લગી. ચુનાંચે ફિરઔનને બની ઈસ્રાઈલકી નિસ્બત

કહા. (૫૭) હમારી હિફાઝત કરકે ઔર બેહમારી ઇજાઝતકે હમારી સરઝમીનસે નિકલકર. (૫૮) મુસ્તઇદ હૈં હથયારબંદ હૈં. (૫૯) યા'ની ફિરઔનીયોંકો. (૬૦) ફિરઔન ઔર ઉસકી કૌમકે ગર્ક કે બાદ. (૬૧) ઔર ઉનમેંસે હર એકને દૂસરેકો દેખા. (૬૨) અબ તો હમ પર કાબૂ પા લેંગે, ન હમ ઉનસે મુકાબેલેકી તાકત રખતે હૈં ન ભાગનેકી જગહ હૈ કયૂંકે આગે દરિયા હૈ. (૬૩) વાદએ ઇલાહી પર કામિલ ભરોસા હૈ. (૬૪) ચુનાંચે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને દરિયા પર અસા મારા (૬૫) ઔર ઉસકે બારા હિસ્સે નમૂદાર હૂએ. (૬૬) ઔર ઉનકે દરમિયાન ખુશ્ક રાહેં (૬૭) યા'ની ફિરઔન ઔર ફિરઔનિયોંકો, તા આંકે વો બની ઇસ્રાઇલકે રાસ્તોંમેં ચલ પળે જો ઉનકે લિયે દરિયામેં બકુદરતે ઇલાહી પૈદા હૂએ થે. (૬૮) દરિયાસે સલામત નિકાલકર. (૬૯) યા'ની ફિરઔન ઔર ઉસકી કૌમકો ઇસ તરહ કે જબ બની ઇસ્રાઇલ કુલ કે કુલ દરિયાસે બાહર હો ગએ ઔર તમામ ફિરઔની દરિયાકે અંદર આ ગએ તો દરિયા બહુકમે ઇલાહી મિલ ગયા ઔર મિસ્લે સાબિક હો ગયા ઔર ફિરઔન મએ અપની કૌમકે ડૂબ ગયા. (૭૦) અલ્લાહ તઆલાકી કુદરત પર ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સ્લામતુ વસ્સલામકા મો'જિઝા હૈ. (૭૧) યા'ની અહલે મિસ્રમેં સિર્ફ આસિયહ ફિરઔનકી બીબી ઔર ખરકીલ જિનકો મોમિન આલે ફિરઔન કહતે હૈં વો અપના ઇમાન છુપાએ રહતે થે ઔર ફિરઔનકે ચચાઝાદ થે ઔર મરયમ જિસને હઝરત યૂસુફ અલૈહિસસ્લાતુ વસ્સલામકી કબ્રકા નિશાન બતાયા, જબકે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને ઉનકે તાબૂતકો દરિયાસે નિકાલા. (૭૨) કે ઉસને કાફિરોંકો ગર્ક કરકે ઉનસે ઇન્તેકામ લિયા. (૭૩) મોમિનીન પર જિન્હેં ગર્કસે નજાત દી. (૭૪) યા'ની મુશ્રિકીન પર. (૭૫) હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ જાનતે થે કે વો લોગ બુતપરસ્ત હૈં બાવજૂદ ઉસકે આપકા સવાલ ફરમાના ઇસલિયે થા કે ઉન્હેં દિખાએં કે જિન ચીઝોંકો વો લોગ પૂજતે હૈં વો કિસી તરહ ઉસકે મુસ્તહિક નહીં (૭૬) જબ યે કુછ નહીં તો ઉન્હેં તુમને મા'બૂદ કિસ તરહ કરાર દિયા. (૭૭) કે ન યે ઇલ્મ રખતે હૈં ન કુદરત ન કુછ સુનતે હૈં ન કોઇ નફા યા ઝરર પહૂંચા સકતે હૈં. (૭૮) મૈં ઉનકા પૂજા જાના ગવારા નહીં કર સકતા. (૭૯) મેરા રબ હૈ મેરા કારસાઝ હૈ, મૈં ઉસકી ઇબાદત કરતા હૂં, વો મુસ્તહિકે ઇબાદત હૈ. ઉસકે અવસાફ યે હૈં. (૮૦) નેસ્ત સે હસ્ત ફરમાયા ઔર અપની તાઅત કે લિયે બનાયા. (૮૧) આદાબે ખુલ્લત કી જૈસીકે સાબિકમેં હિદાયત ફરમા ચુકા હૈ મસાલેહ. દુનિયા વ દીનકી. (૮૨) ઔર મેરા રોઝી દેનેવાલા હૈ. (૮૩) મેરે અમરાઝ દૂર કરતા હૈ. ઇબ્ને અતાને કહા મા'ના યે હૈં કે જબ મૈં ખલ્ક કી દીદસે બીમાર હોતા હૂં તો મુશાહિદએ હકસે મુઝે શિફા અતા ફરમાતા હૈ. (૮૪) મૌત ઔર હયાત ઉસકે કબ્ઝએ કુદરતમેં હૈ. (૮૫) અંબિયા મા'સૂમ હૈં. ગુનાહ ઉનસે સાદિર નહીં હોતે, ઉનકા ઇસ્તિગફાર અપને રબકે હુઝૂર તવાઝોઅ હૈ ઔર ઉમ્મતકે લિયે તલબે મગફિરતકી તા'લીમ હૈ. હઝરત ઇબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકા ઇન સિફાતે ઇલાહિયહકો બયાન કરના અપની કૌમ પર ઇકામતે હુજ્જત હૈ કે મા'બૂદ વહી હો સકતા હૈ જિસકે યે સિફાત હોં. (૮૬) હુકમસે યા ઇલ્મ મુરાદ હૈ યા હિકમત યા નુબુવ્વત. (૮૭) યા'ની અંબિયા અલૈહિમુસ્સલામ ઔર આપકી યે દુઆ મુસ્તજાબ હુઇ, ચુનાંચે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ "વઇન્નહૂ ફિલ્આખિરતિ લમિનસ્સાલિહીન" (૮૮) યા'ની ઉન ઉમ્મતોંમેં જો મેરે બાદ આઇં. ચુનાંચે અલ્લાહ તઆલાને ઉનકો યે અતા ફરમાયા કે તમામ અહલે અદયાન ઉનસે મહબ્બત કરતે હૈં ઔર ઉનકી સના કરતે હૈં. (૮૯) જિન્હેં તૂ જન્નત અતા ફરમાએગા. (૯૦) તૌબા વ ઇમાન અતા ફરમાકર ઔર યે દુઆ આપને ઇસલિયે ફરમાઇ કે વકતે મુફારેકત આપકે વાલિદને આપસે ઇમાન લાનેકા વા'દા કિયા થા. જબ ઝાહિર હો ગયા કે વો ખુદાકા દુશ્મન હૈ, ઉસકા વા'દા ઝૂટા થા તો આપ ઉસસે બેઝાર હો ગએ જૈસાકે સૂરએ બરાઅતમેં હૈ "માકાનસ્તિગફાર ઇબ્રરાહીમ લિઅબીહિ ઇલ્લા અમ્મવ ઇદતિંવ વઅદહા ઇય્યાહુ ફલમ્મા તબૈયન લહૂ અન્નહૂ અદુવ્વુલ્લિલ્લાહિ તબર્રઅમિન્હુ". (૯૧) યા'ની રોઝે કયામત. (૯૨) જો શિર્ક કુફ્ર નિફાકસે પાક હો ઉસકો ઉસકા માલ ભી નફા દેગા જો રાહે ખુદામેં ખર્ચ કિયા હો ઔર ઔલાદભી જો સાલેહ હો. જૈસાકે હદીસ શરીફમેં હૈ કે, જબ આદમી મરતા હૈ ઉસકે અમલ મુન્કતઅ હો જાતે હૈં સિવા ય એક સદકએ જારિયહ દૂસરા વો માલ જિસસે વો લોગ નફા ઉઠાએં, તીસરી નેક ઔલાદ જો ઉસકે લિયે દુઆ કરે. (૯૩) કે ઉસકો દેખેંગે. (૯૪) બતરીકે ઝજર વ તૌબીખ (ધમકી) ઉનકે શિર્ક વ કુફ્ર કપર. (૯૫) અઝાબે ઇલાહીસે બચાકર. (૯૬) યા'ની બુત ઔર ઉનકે પુજારી સબ અંધે કરકે જહન્નમમેં ડાલ દિયે જાએંગે (૯૭) યા'ની ઉસકે ઇત્તેબાઅ કરનેવાલે જિન હોં યા ઇન્સાન. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા કે ઇબ્લીસકે લશ્કરોંસે ઉનકી ઝુર્રિય્યત મુરાદ હૈ. (૯૮) જિન્હોંને બુત પરસ્તીકી દાવત દી યા વો પહલે લોગ જિનકા હમને ઇત્તેબાઅ કિયા યા ઇબ્લીસ ઔર ઉસકી ઝુર્રિય્યતને. (૯૯) જૈસેકે મોમિનીનકે લિયે અંબિયા ઔર અવલિયા ઔર મલાઇક ઔર મોમિનીન શફાઅત કરને વાલે હૈં. (૧૦૦) જો કામ આયે, યે બાત કુફ્ફાર ઉસ વકત કહેંગે જબ દેખેંગે કે અંબિયા ઔર અવલિયા ઔર મલાઇકહ ઔર સાલેહીન

ઈમાનદારોકી શફાઅત કર રહે હૈં ઔર ઉનકી દોસ્તીયાં કામ આ રહી હૈ. હદીસ શરીફ મેં હૈ કે, જન્નતી કહેગા મેરે ફલાં દોસ્તકા ક્યા હાલ હૈ? ઔર વો દોસ્ત ગુનાહોંકી વજહસે જહન્નમમેં હોગા. અલ્લાહ તઆલા ફરમાએગા કે ઉસકે દોસ્તકો નિકાલો ઔર જન્નતમેં દાખિલ કરો તો લોગ જહન્નમમેં બાકી રહ જાએંગે વો યે કહેંગે કે હમારા કોઈ સિફારશી નહીં હૈ ઔર ન કોઈ ગમખ્વાર દોસ્ત. હસન રહમતુલ્લાહિ તઆલાને ફરમાયા ઈમાનદાર દોસ્ત બઢાઓ ક્યૂંકે વો રોઝે કિયામત શફાઅત કરેંગે. (૧૦૧) દુનિયામેં (૧૦૨) યા'ની નૂહ અલૈહિસ્સલામકી તકઝીબ તમામ પયગમ્બરોંકી તકઝીબ હૈ ક્યૂંકે કે દીન તમામ રસૂલોંકા એક હૈ ઔર હર એક નબી લોગોંકો તમામ અંબિયા પર ઈમાન લાનેકી દા'વત દેતે હૈં (૧૦૩) અલ્લાહ તઆલાસે, કે કુફ્ર વ મઆસી તર્ક કરો. (૧૦૪) ઉસકી વહી વ રિસાલતકી તબ્લીગ પર ઔર આપકી અમાનત આપકી કૌમકો મુસલ્લમ થી જૈસેકે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિવઆલિહી વસલ્લમકી અમાનત પર અરબકો ઈત્તેફાક થા. (૧૦૫) જો મૈં તોહીદો ઈમાનો ઈતાઅતે ઈલાહીકે મુતઅલ્લિક દેતા હૂં (૧૦૬) યે બાત ઉન્હોંનેગુરૂરસે કહી, ગુરબાકે પાસ બૈઠના ઉન્હેં ગવારા ન થા, ઈસમેં વો અપની કસરે શાન સમઝતે થે ઈસલિયે ઈમાન જૈસી ને'મતસે મહરૂમ રહે. કમીનેસે મુરાદ ઉનકે ગુરબા ઔર પેશાવર લોગ થે ઔર ઉનકો ઝલીલ ઔર કમીન કહના યે કુફ્ફારકા મુતકબ્બિરાના ફે'લ થા, વરના દર હકીકત સન્અત ઔર પેશા હૈસિયતે દીનસે આદમીકો ઝલીલ નહીં કરતા. ગિના અસ્લમેં દીની ગિના હૈ ઔર નસબ તકવાકા નસબ. મસ્અલા : મોમિનકો રઝીલ કહના જાઈઝ નહીં ખ્વાહવો કિતના હી મોહતાજ વ નાદાર હો યા વો કિસી નસબકા હો. (મદારિક). (૧૦૭) વો ક્યા પેશે કરતે હૈં મુઝે ઉસસે ક્યા મતલબ મૈં ઉન્હેં અલ્લાહકી તરફ દા'વત દેતા હૂં. (૧૦૮) વહી ઉન્હેં જઝા દેગા. (૧૦૯) તો ન તુમ ઉન્હેં ઐબ લગાઓ ન પેશોંકે બાઈસ ઉનસે આર કરો. ફિર કૌમને કહા કેઆપ કમીનોંકો અપની મજલિસસે નિકાલ દીજિયે તાકે હમ આપકે પાસઆએં ઔર આપકી બાત માને. ઉસકે જવાબ મેં ફરમાયા. (૧૧૦) યે મેરી શાન નહીં કે મૈં તુમ્હારી ઐસી ખ્વાહિશોંકો પૂરા કરૂં ઔર તુમ્હારે ઈમાનકે લાલચમેં મુસલમાનોંકો અપને પાસસે નિકાલ દૂં. (૧૧૧) બુરહાને સહીહકે સાથ હક્કો બાતિલમેં ઈમ્તિયાઝ હો જાએ તો જો ઈમાન લાએ વહી મેરા મુકર્રબ હૈ ઔર જો ઈમાન ન લાએ તો વોહી દૂર. (૧૧૨) દા'વત વ અન્ઝાર સે. (૧૧૩) હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામને બારગાહે ઈલાહીમેં. (૧૧૪) તેરી વહી વ રિસાલત મેં. મુરાદ આપકી યે થી કે મૈં જો ઈનકે હકમેં બદદુઆ કરતા હૂં ઉસકા સબબ યે નહીં હૈ કે ઉન્હોંને મુઝે સંગસાર કરનેકી ધમકી દી નયે કે ઉન્હોંને મેરે મુતબેઈનકો રઝીલ કહા બલ્કે મેરી દુઆકા સબબ યે હૈ કે ઉન્હોંને તેરે કલામકો ઝુટલાયા ઔર તેરી રિસાલતકો કુબૂલ કરનેસે ઈન્કાર કિયા. (૧૧૫) ઉન લોગોંકી શામતે આમાલસે. (૧૧૬) જો આદમિયોં, પરિન્દોં ઔર હૈવાનોંસે ભરી હુઈ થી. (૧૧૭) યા'ની હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામ ઔર ઉનકે સાથિયોંકો નજાત દેનેકે બાદ. (૧૧૮) આદ એક કબીલા હૈ ઔર દરઅસ્લ યે એક શખ્સકા નામ હૈ જિસકી ઔલાદસે યે કબીલા હૈ. (૧૧૯) ઔર મેરી તકઝીબ ન કરો. (૧૨૦) કે ઈસ પર ચઢકર ગુઝરનેવાલોંસે તમસ્ખુર કરો ઔર યે ઉસ કૌમકા મા'મૂલ થા ઉન્હોંને સરેરાહ બલંદ બિનાએં બના લી થી વહાં બૈઠકર રાહ ચલનેવાલોંકો પરેશાન કરતે ઔર ખેલ કરતે. (૧૨૧) ઔર કભી ન મરોગે. (૧૨૨) તલ્વારસે કતલ કરકે દુર્રે મારકર નિહાયત બેરહમીસે. (૧૨૩) યા'ની વો ને'મતે જિન્હેં તુમ જાનતે હો આગે ઉનકા બયાન ફરમાયા જાતા હૈ. (૧૨૪) અગર તુમ મેરી ના ફરમાની કર લો, ઉસકા જવાબ ઉનકી તરફસે યે હુવા કે. (૧૨૫) હમ કિસી તરહ તુમ્હારી બાત ન માનેંગે. ઔર તુમ્હારી દા'વત કુબૂલ ન કરેંગે. (૧૨૬) યા'ની જિન ચીઝોંકા આપને ખૌફ દિલાયા યે પહલોંકા દસ્તૂર હૈ, વો ભી ઐસી હી બાતેં કહા કરતે થે, ઈસસે ઉનકી મુરાદ યે થી કે હમ ઈન બાતોંકા એતબાર નહીં કરતે, ઈન્હેં ઝૂટ જાનતે હૈં. યા આયતકે મા'ના યે હૈં કે યે મૌત વ હયાત ઔર ઈમારતેં બનાના પહલોંકા તરીકા હૈ. (૧૨૭) દુનિયામેં ન મરનેકે બાદ ઉઠના ન આખેરતમેં હિસાબ. (૧૨૮) યા'ની હૂદ અલૈહિસ્સલામકો. (૧૨૯) હવાકે અઝાબસે. (૧૩૦) યા'ની દુનિયાકી. (૧૩૧) કે યે ને'મતે કભી ઝાઈલ ન હોં ઔર કભી અઝાબ ન આએ. કભી મૌત ન આએ, આગે ઉન ને'મતોંકા બયાન હૈ. (૧૩૨) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે ફરિહ બમા'ના ફખ્રો ગુરૂરસે હૈ, મા'ના યે હુવે કે અપની સન્અત પર ગુરૂર કરતે ઈતરાતે. (૧૩૩) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે મુશ્રિકીનસે મુરાદ મુશ્રિકીન. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા કે મુશ્રિકીનસે મુરાદ વો શખ્સ હૈં જિન્હોંને નાકહ (ઊંટ) કો કત્લ કિયા થા. (૧૩૪) કુફ્રો ઝુલ્મ ઔર મઆસીકે સાથ. (૧૩૫) ઈમાન લાકર ઓર અદ્લ કાઈમ કરકે ઔર અલ્લાહકે મુતીઅ હોકર. મા'ના યે હૈં કે ઉનકા ફસાદ ઠોસ હૈ જિસમેં કિસી તરહ નેકીકા શાએબા ભી નહીં ઔર બા'ઝ મુફસિદીન ઐસે ભી હોતે હૈં કે કુછ ફસાદ ભી કરતે હૈં કુછ નેકી ભી ઉનમેં હોતી હૈ, મગર યે ઐસે નહીં. (૧૩૬) યા'ની બાર બાર બકસરત જાદૂ હુવા હૈ. જિસકી વજહસે અકલ બજા

નહી રહી (મઆઝલ્લાહ). (૧૩૭) અપનીસચ્ચાઈકી. (૧૩૮) રિસાલતકે દા'વામેં. (૧૩૯) ઈસમેં ઉસસે મુઝાહમત ન કરો, યે એક ઊંટની થી જો ઈનકે મો'જિઝા તલબ કરને પર ઉનકે હસ્બે ખ્વાહિશ બદુઆએ હઝરત સાલેહ અલૈહિસ્સલામ પથ્થરસે નિકલી થી, ઉસકા સીના સાઠ ગઝકા થા. જબ ઉસકે પીને કા દિન હોતા તો વહાંકા તમામ પાની પી જાતી ઔર જબ લોગોંકે પીનેકા દિન હોતા તો ઉસ દિન ન પીતી (મદારિક). (૧૪૦) ન ઉસકો મારો ન ઉસકી કીંચેં કાટો. (૧૪૧) નુઝૂલે અઝાબકી વજહસે ઉસ દિનકો બળા ફરમાયા ગયા તાકે મા'લૂમ હો કે વો અઝાબ ઈસ કદર અઝીમ ઔર સખ્ત થા કે જિસ દિનમેં વો વાકેઅ હુવા ઉસકો ઉસકી વજહસે બળા ફરમાયા ગયા. (૧૪૨) કીંચેં કાટનેવાલે શખ્સકા નામ કદાર થા, ઔર વો લોગ ઉસકે ઈસ ફે'લસે રાઝી થે. ઈસલિયે કીંચેં કાટનેકી નિસ્બત ઉન સબકી તરફ કી ગઈ. (૧૪૩) કીંચેં કાટને પર નુઝૂલે અઝાબકે ખૌફસે, ન કે મા'સિયત પર તાએબાના નાદિમ હુવે હોં યા યે બાત કે આસારે અઝાબ દેખકર નાદિમ હૂએ એૈસે વકતકી નદામત નાફેઅ નહી. (૧૪૪) જિસકી ઉન્હેં ખબર દી ગઈ થી તો હલાક હો ગએ. (૧૪૫) ઈસકે યે મા'ના ભી હો સકતે હૈં કે કયા મખ્લૂકમેં એૈસે કબીહ ઔર ઝલીલ ફે'લકે લિયે તુમહી રહ ગએ હો જહાનકે ઔર લોગ ભી તો હૈં, ઉન્હેં દેખકર તુમ્હેં શરમાના ચાહિયે. ઔર યે મા'ના ભી હો સકતે હૈં કે બસરત ઔરતેં હોતે હૂએ ઈસ ફે'લે કબીહકા મુર્તકિબ હોના ઈન્તેહા દરજાકી ખબાસત હૈ. (૧૪૬) કે હલાલ તૈયબકો છોળકર હરામ કબીહમેં મુબ્તિલા હોતે હો. (૧૪૭) નસીહત કરને ઔર ઈસ ફે'લકો બુરા કહનેસે (૧૪૮) શહરસે ઔર તુમ્હેં યહાં ન રહને દિયા જાએગા. (૧૪૯) ઔર મુઝે ઈસસે નિહાયત દુશ્મની હૈ, ફિર આપને બારગાહે ઈલાહીમેં દુ આકી. (૧૫૦) ઉનકી શામતે આ'માલસે મહફૂઝ રખ. (૧૫૧) યા'ની આપકી બેટિયોંકો ઔર ઉન તમામ લોગોંકો જો આપ પર ઈમાન લાએ. (૧૫૨) જો આપકી બીબી થી ઔર વો અપની કૌમકે ફે'લ પર રાઝી થી, ઔર જો મા'સિયત પર રાઝી હો વો આસી (ગુનેહગાર) કે હુકમમેં હોતા હૈ ઈસીલિયે વો બુઢીયા (બૂઢી) ગિરફતારે અઝાબ હૂઈ ઔર ઉસને નજાત ન પાઈ. (૧૫૩) પથ્થરોંકા યા ગંધક ઔર આગકા. (૧૫૪) યે બન મદયનકે કરીબ થા, ઉસમેં બહોત દરખ્ત ઔર ઝાળિયાં થી, અલ્લાહ તઆલને હઝરત શોએૈબ અલૈહિસ્સલામકો ઉનકી તરફ મબ્ઊસ ફરમાયા થા જૈસાકે અહલે મદયન કી તરફ મબ્ઊસ કિયા થા ઔર યે લોગ હઝરત શોએૈબ અલૈહિસ્સલામકી કૌમકે ન થે. (૧૫૫) ઉન તમામ અંબિયા અલૈહિમુસ્સલામકી દા'વતકા યહી ઉન્વાન રહા કયૂંકે વો સબ હઝરાત અલ્લાહ તઆલાકે ખૌફ ઔર ઉસકી ઈતાઅત ઔર ઈખ્લાસ ફિલ ઈબાદહકા હુકમ દેતે ઔર તબ્લીગે રિસાલત પર કોઈ અજર નહી લેતે થે લેહાઝા સબને યહી ફરમાયા. (૧૫૬) લોગોંકે હુકૂક કમ ન કરો નાપ ઔર તોલમેં. (૧૫૭) રહઝની ઔર લૂટમાર કરકે ઔર ખેતિયાં તબાહ કરકે, યહી ઉનલોગોંકી આદતેં થી, હઝરત શોએૈબ અલૈહિસ્સલામને ઉન્હેં ઈનસે મના ફરમાયા. (૧૫૮) નુબુવ્વતકા ઈન્કાર કરનેવાલે અંબિયાકી નિસ્બત બિલ્ઉમૂમ યહી કહા કરતે થે જૈસાકે આજકલ કે બા'ઝ ફાસિદુલ અકીદા કહતે હૈં. (૧૫૯) નુબુવ્વતકે દાવેમેં. (૧૬૦) ઔર જિસ અઝાબકે તુમ મુસ્તહિક હો વો અઝાબ ચાહેગા તુમ પર નાઝિલ ફરમાએગા. (૧૬૧) જો કે ઈસ તરહ હુવાકે ઉન્હેં શદીદ ગર્મી પહોંચી, હવા બંદ હૂઈ ઔર સાત રોઝ ગર્મીકે અઝાબમેં ગિરફતાર રહે, તહખાનોંમેં જાતે. વહાં ઔર ઝિયાદા ગર્મી પાતે. ઉસકે બાદ એક અબ્ર (બાદલ) આયા ઉસકે નીચે આકે જમા હો ગએ, ઉસસે આગ બરસી ઔર સબ જલ ગએ (ઈસ વાકિએકા બયાન સૂરએ અઅરાફ ઔર સૂરએ હૂદમેં ગુઝર ચુકા). (૧૬૨) રૂહુલ અમીનસે હઝરત જિબ્રઈલ મુરાદ હૈં જો વહીકે અમીન હૈં. (૧૬૩) તા કે આપ ઉસે મહફૂઝ રખ્ખેં ઔર સમઝેં ઔર ન ભૂલેં, દિલકી તખ્સીસ ઈસલિયે હૈ કે દર હકીકત વહી મુખાતબ હૈ ઔર તમીઝો અકલો ઈખ્તિયારકા મકામ ભી વહી હૈ. તમામ આ'ઝા ઉસકે મુસખ્ખરો મુતીઅ હૈં. હદીસ શરીફમેં હૈ કે દિલકે દુરુસ્ત હોનેસે તમામ બદન દુરુસ્ત હો જાતા હૈ ઔર ઉસકે ખરાબ હોનેસે સબ જિસ્મ ખરાબ ઔર ફરહો સુરૂરો રંજોગમકા મકામ દિલ હી હૈ, જબ દિલકો ખુશી હોતી હૈ, તમામ આ'ઝા પર ઉસકા અસર પળતા હૈ તો મિસ્લ રઈસકે હૈ, વહી મવઝઅ હૈ અકલકા તો અમીરે મુત્લક હુવા ઔર તકલીફ જો અકલો ફહમકે સાથ મશરૂત હૈ ઉસીકી તરફ રાજેઅ હૂઈ. (૧૬૪) ઈન્નહૂ કી ઝમીરકા મરજઅ અગર કુર્આન હો તો ઉસકે મા'ના યે હોંગે કે ઉસકા ઝિક તમામ કુતુબે સમાવિયહમેં હૈ ઔરઅગર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી તરફ ઝમીરકા રાજેઅ હો તો મા'ના યે હોંગે કે અગલી કિતાબોંમેં આપકી ના'ત વ સિફત મઝકૂર હૈં. (૧૬૫) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે સિદકે નબુવ્વતો રિસાલત પર. (૧૬૬) અપની કિતાબોંસે ઔર લોગોંકો ખબરેં દેતે હૈં. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે અહલે મક્કાને યહૂદે મદીના કે પાસ અપને મો'તમેદીનકો (વિશ્વાસુ લોગોં) કો યે દર્યાફત કરને ભેજા કે કયા નબીયે આખિરુઝઝમાં સૈયદે કાએનાત મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી નિસ્બત ઉનકી કિતાબોંમેં કોઈ ખબર

હૈ ? ઉસકા જવાબ ઉલમાએ યહૂદને યે દિયાકે, યહી ઉનકા ઝમાના હૈ ઔર ઉનકી ના'તો સિફત તૌરેતમેં મૌજૂદ હૈ. ઉલમાએ યહૂદમેંસે હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને સલામ ઔર ઈબ્ને યામીન ઔર શઅબહ ઔર અસદ ઔર ઉસૈદ હઝરાત જિન્હોંને તૌરેતમેં હુઝૂરકે અવાસાફ પઢે થે. હુઝૂર પર ઈમાન લાએ. (૧૯૭) મા'ના યે હૈં કે હમને યે કુર્આને કરીમ એક ફસીહ બલીગ અરબી નબી પર ઉતારા જિસકી ફસાહત અહલે અરબકો મુસલ્લમ હૈ ઔર વો જાનતે હૈં કે કુર્આને કરીમ મો'જિઝા હૈ આર ઉસકી મિસ્લ એક સૂરત બનાનેસે ભી તમામ દુનિયા આજિઝ હૈ, અલાવા બરી ઉલમાએ અહલે કિતાબકા ઈત્તેફાક હૈ કે ઉસકે નુઝૂલસે કબ્લ ઉસકેનાઝિલ હોનેકી બશારત ઔર ઉસ નબીકી સિફત ઉનકી કિતાબોંમેં ઉન્હેં મિલ ચુકી હૈ. ઈસસે કતઈ તૌર પર સાબિત હોતા હૈ કે યે નબી અલ્લાહકે ભેજે હુએ હૈં ઔર યે કિતાબ ઉસકી નાઝિલ ફરમાઈ હુઈ હૈ. ઔર કુફ્ફાર જો તરહ તરહકી બેહૂદા બાતેં ઈસ કિતાબકે મુતઅલ્લિક કહતે હૈં સબ બાતિલ હૈં ઔર ખુદ કુફ્ફારભી મુતહય્યિર હૈં કે ઈસકે ખિલાફ ક્યા બાત કહેં. ઈસલિયે કભી ઈસકો પેહલોંકી દાસ્તાનેં કહતે હૈં. કભી શે'ર કભી સહર (જાદુ) ઔર કભી યે કે મઆઝલ્લાહ ઈસકો ખુદ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહને બના લિયા હૈ ઔર અલ્લાહ તઅલાકી તરફ ઉસકી ગલત નિસ્બત કર દી હૈ. ઈસ તરહકે બેહૂદા એ'તેરાઝ મુઆનિદ (દુશ્મન) હર હાલમેં કર સકતા હૈ. હત્તા કે અગર બિલફર્ઝ યે કુર્આન કિસી ગૈર અરબી શખ્સ પર નાઝિલ કિયા જાતા જો અરબીકી મહારત ન રખતા ઔર બાવજૂદ ઉસકે વો એસા મો'જિઝ (આજિઝકરનેવાલ) કુર્આન પઢકર સુનાતા જબ ભી યે લોગ ઈસી તરહ કુફ્ર કરતે જિસ તરહ ઉન્હોંને અબ કુફ્રો ઈન્કાર કિયા ક્યૂંકે ઉનકે કુફ્રો ઈન્કાર કા બાઈસ ઈનાદ હૈ. (૧૯૮) યા'ની ઉન કાફિરોંકે જિનકા કુફ્ર અખ્તિયાર કરના ઔર ઈસ પર મુસિર (અડગ) રહના હમારે ઈલ્મમેં હૈ તો ઉનકે લિયે હિદાયતકા કોઈ ભી તરીકા ઈખ્તિયાર કિયા જાએ કિસી હાલમેં વો કુફ્રસે પલટનેવાલે નહીં. (૧૯૯) તાકે હમ ઈમાન લાએં ઔર તસ્દીક કરેં લેકિન ઉસ વકત મોહલત ન મિલેગી. જબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને કુફ્ફારકો ઈસ અઝાબકી ખબર દીતો વો બરાહે તમસ્ખુર વ ઈસ્તેહઝા (ઠઠા મઝાક) કહને લગે કે યે અઝાબ કબ આએગા, ઈસ પર અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ. (૧૭૦) ઔર ફીરન હલાક ન કરદે. (૧૭૧) યા'ની અઝાબે ઈલાહી. (૧૭૨) યા'ની દુનિયાકી ઝિંદગાની ઔર ઉસકા ઐશ ખ્વાહ તવીલ ભી હો લેકિન ન વો અઝાબકો દફઅ કર સકેગા ન ઉસકી શિદત કમ કરેગા. (૧૭૩) પહલે હુજજત કાઈમ કર દેતે હૈ, ડર સુનાનેવાલોંકો ભેજ દેતે હૈં, ઉસકે બાદ ભી જો લોગ રાહ પર નહી આતે ઔર હક્કો કુબૂલ નહી કરતે ઉન પર અઝાબ કરતે હૈં. (૧૭૪) ઈસમેં કુફ્ફારકા રદ હૈ જો કહતે થે કે જિસ તરહ શયાતીન કાહિનોં કે પાસ આસ્માની ખબરેં લાતે હૈં ઈસી તરહ મઆઝલ્લાહ હઝરત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે પાસ કુર્આન લાતે હૈં. ઈસ આયતમેં ઉનકે ઈસ ખયાલકો બાતિલ કર દિયા કે યે ગલત હૈ. (૧૭૫) કે કુર્આન લાએં. (૧૭૬) ક્યૂંકે યે ઉનકે મકદૂરસે બાહર હૈ. (૧૭૭) યા'ની અંબિયા અલૈહિમુસ્સલાતુ વત્તસ્લીમાત કી તરફ જો વહી હોતી હૈ ઉસકો અલ્લાહ તઆલાને મહફૂઝ કર દિયા જબ તકકે ફરિશ્તા ઉસકો બારગાહે રિસાલતમેં પહોંચાએ ઉસસે પહલે શયાતીન ઉસકો નહી સુન સકતે. ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલા અપને બંદોસે ફરમાતા હૈ. (૧૭૮) હુઝૂરકે કરીબકે રિશ્તાદાર બની હાશિમ ઔર બની મુત્તલિબ હૈં. હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ઉન્હેં એલાન કે સાથ અન્ઝાર ફરમાયા ઔર ખુદાકા ખૌફ દિલાયા જૈસાકે અહાદીસે સહીહામેં વારિદ હૈ. (૧૭૯) યા'ની લુત્ફો કરમ ફરમાઓ. (૧૮૦) જો સિદકો ઈખ્લાસસે આપ પર ઈમાન લાએં ખ્વાહ વો આપસે કરાબત રખતે હોં યા ન રખતે હોં. (૧૮૧) યા'ની અલ્લાહ તઆલા, તુમ અપને તમામ કામ ઉસકો તફવીઝ કરો (૧૮૨) નમાઝકે લિયે યા દુઆકે લિયે યા હર ઉસ મકામ પર જહાં તુમ હો. (૧૮૩) જબ તુમ અપને તહજ્જુદ પઢનેવાલે અસ્હાબકે અહવાલ મુલાહેઝા ફરમાનેકે લિયે શબકો દૌરા કરતે હો. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા, મા'ના યે હૈં જબ તુમ ઈમામ હોકર નમાઝ પઢાતે હો ઔર કિયામ વ રૂકૂઅ વ સુજૂદ મેં ગુઝરતે હો. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા, મા'ના યે હૈં કે વો આપકી ગરદિશે ચશ્મ કો દેખતા હૈ નમાઝોંમે ક્યૂંકે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પસોપેશ (આગે પીછે) યકસાં મુલાહેઝા ફરમાતે (દેખતે)થે આં હઝરત અબૂહુરૈરહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકી હદીસમેં હૈ, બખુદા મુઝ પર તુમ્હારા ખુશૂઅ વ રૂકૂઅ મુખ્ફી (છુપા) નહી, મૈં તુમ્હેં અપને પસેપુશ્ત દેખતા હૂં બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયાકે ઈસ આયતમેં સાજિદીનસે મોમિનીન મુરાદ હૈં ઔર મા'ના યે હૈં કે ઝમાનએ હઝરત આદમ વ હવ્વા અલૈહિમુસ્સલામસે લેકર હઝરત અબ્દુલ્લાહ વ આમેના ખાતૂન તક મોમિનીનકી અસ્લાબો અરહામ (પીઠો અને પેટો) મેં આપકે દૌરેકો મુલાહેઝા ફરમાતા હૈ. ઈસસે સબકે સબ મોમિન હૈં (મદારિક વ જુમલ વગૈરા) (૧૮૪) તુમ્હારે કૌલો અમલ ઔર તુમ્હારી નિય્યતકો, ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલા ઉન મુશ્રિકોંકે જવાબમેં જો કહતે થે કે મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ તઆલા

અલૈહિ વસલ્લમ પર શૈતાન ઉતરતે હૈં, યે ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ. (૧૮૫) મિસ્લે મુસ્લિમહ વગૈરા કાહિનોંકે (૧૮૬) જો ઉન્હોંને મલાઈકહસે સુની હોતી હૈ (૧૮૭) ક્યૂંકે વો ફરિશ્તોંસે સુની હુઈ બાતોંમેં અપની તરફસે બહુત ઝૂટ મિલા દેતે હૈં. હદીસ શરીફમેં હૈ કે એક બાત સુનતે હૈં તો સૌ ઝૂટ ઉસકે સાથ મિલાતે હૈં, ઔર યે ભી ઉસ વકત તક થા જબ તકકે વો આસમાન પર પહુંચનેસે રોકે ન ગએ થે. (૧૮૮) ઉનકે અશ્આરમેં કે ઉનકો પઢતે હૈં, રિવાજ દેતે હૈં બાવજૂદ યે કે વો અશ્આર કિઝ્બ વ બાતિલ હોતે હૈં. શાને નુઝૂલ : યે આયત શોઅરાએ કુફ્ફારકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી હિજ્વ (બદગોઈ) મેં શે'ર કહતે થે ઔર કહતે થે કે જૈસા મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ કહતે હૈં એસા હમ ભી કહ લેતે હૈં, ઔર ઉનકી કૌમકે ગુમરાહ લોગ ઉનસે ઉન અશ્આરકો નકલ કરતે થે, ઉન લોગોંકી આયતમેં મુઝમ્મત ફરમાઈ ગઈ. (૧૮૯) ઔર હર તરહકી ઝૂટી બાતે બનાતે હૈં ઔર હર લગ્વો બાતિલમેં સુખન આરાઈ કરતે હૈં. ઝૂટી મદહ કરતે હૈં, ઝૂટી હિજ્વ કરતે હૈં. (૧૯૦) બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ કે અગર કિસીકા જિસ્મ પીપસે ભર જાએ તો યે ઉસકે લિયે ઉસસે બેહતર હૈ કે શે'રસે પુર હો. મુસલમાન શોઅરા (શાયરો) જો ઈસ તરીકેસે ઈજતેનાબ કરતે (બચતે) હૈં ઈસ હુકમસે મુસ્તસ્ના (અલિપ્ત) કિયે ગએ. (૧૯૧) ઈસમેં શોઅરાએ ઈસ્લામકા ઈસ્તિસ્ના ફરમાયા ગયા. વો હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ના'ત લિખતે હૈં, અલ્લાહ તઆલાકી હમ્દ લિખતે હૈં, ઈસ્લામકી મદહ લિખતે હૈં. પંદો નસાએહ (નસીહતેં) લિખતે હૈં ઈસ પર અજરો સવાબ પાતે હૈં. બુખારી શરીફ મેં હૈ કે મસ્જિદે નબવીમેં હઝરત હસ્સાનકે લિયે મિમ્બર બિછાયા જાતા થા વો ઉસ પર ખડે હોકર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે મફાખિર પઢતે થે ઔર કુફ્ફારકી બદગોઈયોંકા જવાબ દેતે થે. ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઉનકે હકમેં દુઆ ફરમાતે જાતે થે. બુખારીકી હદીસમેં હૈ, હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા, બા'ઝ શે'ર હિકમત હોતે હૈં. રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઅલા અલૈહિ વસલ્લમકી મજલિસે મુબારકામેં અકસર શે'ર પઢે જાતે થે જૈસાકે તિર્મિઝીમેં જાબિર ઈબ્ને સમરહ સે મરવી હૈ. હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હાને ફરમાયાકે શે'ર કલામ હૈ, બા'ઝ અચ્છા હોતા હૈ બા'ઝ બુરા. અચ્છેકો લો બુરેકો છોડ દો. શઅબીને કહા, હઝરત અબૂબક સિદ્દીક શે'ર કહતે થે. હઝરત અલી ઉન સબસે ઝિયાદા શે'ર ફરમાનેવાલે થે. રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ. (૧૯૨) ઔર શે'ર ઉનકે લિયે ઝિક્રે ઈલાહી સે ગફલતકા સબબ ન હો સકા બલ્કે ઉન લોગોંને જબ શે'ર કહા ભી તો અલ્લાહ તઆલા કી હમ્દો સના ઔર ઉસકી તૌહીદ ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ના'ત ઔર અસ્હાબે કિરામ વ સુલહાએ ઉમ્મતકી મદહ ઔર હિકમત વ મૌઈઝત ઔર ઝોહદો અદબમેં. (૧૯૩) કુફ્ફારસે ઉનકી હિજ્વકા. (૧૯૪) કુફ્ફારકી તરફસે કે ઉન્હોંને મુસલમાનોંકી ઔર ઉનકે પેશ્વાઓંકી હિજ્વકી, ઉન હઝરાતને ઉસકો દફઅ કિયા ઔર ઉસકે જવાબ દિયે, યે મઝમૂમ નહીં હૈ બલકે મુસ્તહિકે અજરો સવાબ હૈં. હદીસ શરીફમેં હૈ કે મોમિન અપની તલ્વારસે ભી જેહાદ કરતા હૈ ઔર અપની ઝબાનસે ભી. યે ઉન હઝરાતકા જેહાદ હૈ. (૧૯૫) યા'ની મુશ્રિકીન જિન્હોંને સૈયદુત્તાહિરીન, અફઝલુલ ખલ્ક રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી હિજ્વ કી. (૧૯૬) મૌતકે બાદ, હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયા, જહન્નમકી તરફ ઔર વો બુરા હી ઠિકાના હૈ. (૧) સૂરએ નમલ મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં સાત રૂકૂઅ ઔર તિરાનવે આયતેં ઔર એક હઝાર તીન સો સત્તરહ કલમે ઔર ચારહઝાર સાતસો નિન્નવાન્વે હુરૂફ હૈં. (૨) જો હક્કો બાતિલમેં ઈમ્તિયાઝ (તફાવત) કરતી હૈ ઔર જિસમેં ઉલૂમો હુકમ વદીઅત રખ્ખે ગએ હૈં (૩) ઔર ઈસ પર મુદાવેમત કરતે હૈં ઔર ઉસકે શરાઈતો આદાબો જુમ્લા હુકૂકકી હિફાઝત કરતે હૈં. (૪) ખુશ દિલીસે. (૫) કે વો અપની બુરાઈયોંકો શહવાતકે સબબસે ભલાઈ જાનતે હૈં. (૬) દુનિયામેં કત્લ ઔર ગિરફતારી. (૭) કે ઉનકા અંજામ દાએમી અઝાબ હૈ, ઉસકે બાદ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો ખિતાબ હોતા હૈ. (૮) ઉસકે બાદ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકા એક વાકેઆ બયાન ફરમાયા જાતા હૈ જો દકાઈકે ઈલ્મો લતાઈફે હિકમત પર મુશ્તમિલ હૈ. (૯) મદયનસે મિસ્રકો સફર કરતે હુએ તારીક રાતમેં જબકે બર્ફબારીસે નિહાયત સર્દી હો રહી થી ઔર રાસ્તા ગુમ હો ગયા થા ઔર બીબી સાહેબાકો દર્દે ઝેહ (પ્રસૂતિપીડા) શુરૂ હો ગયા થા. (૧૦) ઔર દૂસરીકી તકલીફસે અમ્ન પાઓ. (૧૧) યે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામકી તહિય્યત હૈ, અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે બરકતકે સાથ. (૧૨) ચુનાંચે હઝરત મૂસા અલૈહસ્સલામને બહુકમે ઈલાહી અસા ડાલ દિયા ઔર વો સાંપ હો ગયા. (૧૩) ન સાંપકા ન કિસી ઔર ચીઝકા યા'ની જબ મૈં ઉન્હેં અમ્ન દૂં તો ફિર કયા અંદેશા. (૧૪) ઉસકો ડર હોગા ઔર વો ભી જબ તૌબા કરે. (૧૫) તૌબા કુબૂલ ફરમાતા હૂં ઔર બખ્શ દેતા હૂં ઉસકે બાદ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વત્તસ્લીમાતકો દૂસરી નિશાની દિખાઈ ગઈ ઔર

ફરમાયા ગયા. (૧૬) યે નિશાની હૈ ઉન. (૧૭) જિનકે સાથ રસૂલ બનાકર ભેજે ગએ હોં. (૧૮) યા'ની ઉન્હેં મોઅજિઝે દિખાએ ગએ. (૧૯) ઔર વો જાનતે થે કે બેશક યે નિશાનિયાં અલ્લાહકી તરફસે હૈં લેકિન બાવજૂદ ઉસકે અપની ઝબાનોંસે ઈન્કાર કરતે રહે. (૨૦) કે ગર્ક કરકે હલાક કિયે ગએ (૨૧) યા'ની ઈલ્મે કઝા વ સિયાસત ઔર હઝરત દાઊદકો પહાડોં ઔર પરિન્દોંકી તસ્બીહ કા ઈલ્મ દિયા ઔર હઝરત સુલૈમાનકો ચોપાયોં ઔર પરિન્દોંકી બોલીકા (ખાઝિન). (૨૨) નબુવ્વત વ મુલ્ક અતા ફરમાકર ઔર જિન્નો ઈન્સ ઔર શયાતીનકો મુસખ્ખર કરકે. (૨૩) નુબુવ્વત વ ઈલ્મ વ મિલ્કમેં. (૨૪) યા'ની બકસરત ને'મતે દુનિયા વ આખેરતકી હમકો અતા ફરમાઈ ગઈ. (૨૫) મરવી હૈ કે હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલાતુ વત્તસ્લીમકો અલ્લાહ તઆલાને મશારિકો મગારિબ અર્ઝ કા મુલ્ક અતા ફરમાયા ચાલીસ સાલ આપ ઉસકે માલિક રહે ફિર તમામ દુન્યાકી મમ્લેકત અતા ફરમાઈ, જિન્નો ઈન્સ, શૈતાન, પરિન્દે, ચોપાએ, દરિન્દે, સબ પર આપકી હુકૂમત થી ઔર હરએકશી કી ઝબાન આપકો અતા ફરમાઈ ગઈ ઔર અજીબો ગરીબ સન્અતે આપકે ઝમાનેમેં બરૂએ કાર આઈ. (૨૬) આગે બઢનેસે, તાકે સબ મુજતમઅ હો જાએ ફિર ચલાએ જાતે થે. (૨૭) યા'ની તાઈફ યા શામમેં ઉસ વાદી પરગુઝરે જહાં ચ્યૂંટિયાં બકસરત થી. (૨૮) જો ચ્યૂંટિયોંકી મલિકહ થી વો લન્ગળી થી (લતીફા) જબ હઝરત કતાદા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હૂ કૂફામેં દાખિલ હૂએ ઔર વહાંકી ખલ્ક આપકી ગુરવીદા હૂઈ તો આપને લોગોંસે કહા, જો ચાહો દર્યાફત કરો. હઝરત ઈમામ અબૂહનીફા ઉસ વકત નવજવાનથે આપને ફરમાયા કે હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકી ચ્યૂંટી માદા થી યા નર ? હઝરત કતાદા સાકિત (મૌન) હો ગએ તો ઈમામ સાહબને ફરમાયાકે વો માદા થી. આપસે દર્યાફત કિયા ગયા કે યે આપકો કિસ તરહ મા'લૂમ હુવા ? આપને ફરમાયા, કુર્આન કરીમમેં ઈર્શાદ હુવા "કાલત નમ્લતુન" અગર નર હોતી તો કુર્આન શરીફમેં કાલત નમ્લુન ઈર્શાદ હોતા સુબ્હાનલ્લાહ ! ઈસસે હઝરત ઈમામકી શાને ઈલ્મ મા'લૂમ હોતી હૈ ગરઝ જબ ઉસ ચ્યૂંટીકી મલિકહને હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકે લશ્કરકો દેખા તો કહને લગી (૨૯) યે ઉસને ઈસલિયે કહા કે વો જાનતી થી કે હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામ નબી હૈં, સાહિબે અદલ હૈં. જબ્ર ઔર ઝિયાદતી આપકી શાન નહીં હૈ. ઈસલિયે અગર આપકે લશ્કરસે ચ્યૂંટિયાં કુચલ જાએંગી તો બેખબરી હી મેં કુચલ જાએંગી કે વો ગુઝરતે હોં ઔર ઈસ તરફ ઈલ્તેફાત ન કરે. ચ્યૂંટીકી યે બાત હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામને તીન મીલસે સુન લી ઔર હવા હર શખ્સકા કલામ આપકે સમએ મુબારક તક પહૂંચાતી થી. જબ આપ ચ્યૂંટિયોંકી વાદી પર પહૂંચે તો આપનેઅપને લશ્કરોંકો ઠહરનેકા હુકમ દિયા. યહાં તકકે ચ્યૂંટિયાં અપને ઘરોંમેં દાખિલ હો ગઈ સૈર હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકી અગરચે હવા પર થી મગર બઈદ નહીં હૈ કે યે મકામ આપકા જાએ નુઝૂલ (ઉતરનેકા) હો. (૩૦) અંબિયાકા હંસના તબસ્સુમ હી હોતા હૈ જૈસાકે અહાદીસમેં વારિદ હુવા હૈ વો હઝરાત કહકહા મારકર (અટ્ટહાસ્ય) નહીં હંસતે. (૩૧) નુબુવ્વત વ મુલ્ક વ ઈલ્મ અતા ફરમાકર. (૩૨) હઝરાતે અંબિયા વ અવલિયા (૩૩) ઉસકે પર ઉખાળકર યા ઉસકો ઉસકે પ્યારોંસે જુદા કરકે યા ઉસકો ઉસકે ઈકરાન (જ્ઞાતિ) કા ખાદિમ બનાકર યા ઉસકો ગૈર જાનવરોંકે સાથ કૈદ કરકે ઔર હુદહુદકો હસ્બે મસ્લેહત અઝાબ કરના આપકે લિયે હલાલ થા ઔર જબ આપકે લિયે મુસખ્ખર કિયે ગએ થે તો તાદીબો સિયાસત મુકતઝાએ તસ્ખીર હૈ. (શિક્ષા અને પાઠ શીખવવો એનો તકાદો છે.) (૩૪) જિસસે ઉસકી મા'ઝૂરી ઝાહિર હો (૩૫) નિહાયત ઈજઝો ઈન્કેસાર ઔર અદબો તવાઝોઅકે સાથ માફી ચાહકર. (૩૬) જિસકા નામ બિલ્કીસ હૈ. (૩૭) જો બાદશાહોંકે લિયે શાયાન હોતા હૈ (૩૮) જિસકા તૂલ અસ્સી ગઝ અર્ઝ ચાલીસ સોને ચાંદીકા જવાહિરાતકે સાથ મુરસ્સઅ (૩૯) ક્યૂંકે વો લોગ આફતાબ પરસ્ત મજૂસી થે. (૪૦) સીધી રાહસે મુરાદ તરીકે હક્કો દીને ઈસ્લામ હૈ. (૪૧) આસમાનકી છુપી ચીઝોંસે મેહ ઔર ઝમીનકી છુપી ચીઝોંસે નબાતાત મુરાદ હૈં. (૪૨) ઈસમેં આફતાબ પરસ્તોં બલ્કે તમામ બાતિલ પરસ્તોંકા રદ હૈ જો અલ્લાહ તઆલાકે સિવા કિસીકો ભી પૂજે. મકસૂદ યે હૈ કે ઈબાદતકા મુસ્તહિક સિર્ફ વહી હૈ જો કાઈનાતે અર્ઝી પર કુદરત રખતા હો ઔર જમીએ મામૂલાતકા આલિમ હો. જો ઐસા નહીં વો કિસી તરહ મુસ્તહિકે ઈબાદત નહીં (૪૩) ફિર હઝરત સુલેમાન અલૈહિસ્સલામને એક મકતૂબ લિખ્ખા જિસકા મઝમૂન યે થા કે અર્ઝ જાનિબે બંદએ ખુદા સુલૈમાન બિન દાઊદ બસૂએ બિલ્કીસ મલિકહ શહરે સબા બિસ્મિલ્લાહિર્રહમા નિર્રહીમ ઉસ પર સલામ જો હિદાયત કુબૂલ કરે ઉસકે બાદ મુદઆ યે કે તુમ મુઝ પર બલંદી ન ચાહો ઔર મેરે હુઝૂર મુતીઅ હોકર હાઝિર હો. ઈસ પર આપને અપની મોહર લગા દી ઔર હુદહુદસે ફરમાયા. (૪૪) ચુનાંચે હુદ હુદ વો મકતૂબે ગિરામી લેકર બિલ્કીસકે પાસ પહોંચા ઉસ વકત બિલ્કીસકે ગિર્દ ઉસકે અઅયાનો (ઉમરાવ) વુઝરાકા મજમા થા. હુદ હુદને વો મકતૂબ બિલ્કીસકી ગોદમેં ડાલ દિયા ઔર વો ઉસકો દેખકર ખૌફસે લરઝ ગઈ ઔર ફિર ઉસ પર મોહર દેખકર. (૪૫) ઉસને ઈસ ખતકો ઈઝઝતવાલા

યા ઈસલિયે કહા કે ઉસ પર મોહર લગી હૂઈ થી. ઈસસે ઉસને જાના કે કિતાબકા ભેજનેવાલા જલીલુલ મંઝિલત બાદશાહ હૈ યા ઈસલિયે કે ઈસ મકતૂબકી ઈબ્તેદા અલ્લાહ તઆલાકે નામેપાકસે થી. ફિર ઉસને બતાયા કે વો મકતૂબ કિસકી તરફસે આયા હૈ ચુનાંચે કહા. (૪૬) યા'ની મેરી તામીલે ઈર્શાદ કરો ઔર તકબ્બુર ન કરો જૈસા કે બા'ઝ બાદશાહ કિયા કરતે થે. (૪૭) ફરમાંબરદારાના શાનસે મકતૂબકા યે મઝમૂન સુનાકર બિલ્કીસ અપની દૌલતકી તરફ મુતવજ્જેહ હુઈ. (૪૮) ઈસસે ઉનકી મુરાદ યે થી કે અગર તેરી રાય જંગકી હો તો હમ લોગ ઉસકે લિયે તૈયાર હૈં, બહાદુર ઔર શુજાઅ હૈં, સાહિબે કુવ્વત વ તવાનાઈ હૈં, કસીર ફૌજેં રખતે હૈં, જંગઆઝમાં હૈ (૪૯) એ મલિકહ હમ તેરી ઈતાઅત કરેંગે, તેરે હુકમકે મુન્તઝિર હૈં. ઈસ જવાબમેં ઉન્હોંને યે ઈર્શાદ કિયા કે, ઉનકી રાય જંગકી હૈ યા ઉનકા મુદઆ યે હોકે હમ જંગી લોગ હૈં, રાય ઔર મશ્વરા હમારા કામ નહીં, તૂ ખુદ સાહિબે અકલો તદબીર હૈ. હમ બહરહાલ તેરા ઈત્તેબાઅ કરેંગે. જબ બિલ્કીસને દેખાકે યે લોગ જંગકી તરફ માઈલ હૈં તો ઉસને ઉન્હેં ઉનકી રાયકી ખતા પર આગાહ કિયા ઔર જંગકે નતાઈજ સામને કિયે (૫૦) અપને ઝોરો કુવ્વતસે. (૫૧) કત્લ ઔર કૈદ ઔર ઈહાનતકે સાથ. (૫૨) યહી બાદશાહોં કા તરીકા હૈ. બાદશાહોંકી આદતકા જો ઉસકો ઈલ્મ થા ઉસકી બિના પર ઉસને યે કહા ઔર મુરાદ ઉસકી યે થી કે જંગ મુનાસિબ નહીં હૈ. ઉસમેં મુલ્ક ઔર અહલે મુલ્કકી તબાહી વ બરબાદીકા ખતરા હૈ. ઉસકે બાદ ઉસને અપની રાયકા ઈઝહાર કિયા ઔર કહા. (૫૩) ઈસસે મા'લૂમ હો જાએગા કે વો બાદશાહ હૈં તો હદિયા કુબૂલ કર લેંગે ઔર અગર નબી હૈં તો હદિયા કુબૂલ ન કરેંગે ઔર સિવા ઉસકે હમ ઉનકે દીનકા ઈત્તેબાઅ કરેં વો ઔર કિસી બાતસે રાઝી ન હોંગે તો ઉસને પાંચસો ગુલામ ઔર પાંચસો બાંદિયાં બેહતરીન લિબાસ ઔર ઝેવરોંકે સાથ આરાસ્તા કરકે ઝર નિગાર ઝીનોં પર સવાર કરકે ભેજે ઔર પાંચસો ઈંટેં સોનેકી ઔર જવાહિરો તાજ ઔર મુશ્કો અંબર વગૈરા વગૈરા મઅ એક ખતકે અપને કાસિદકે સાથ રવાના કિયે. હુદ હુદ યે દેખકર ચલ દિયા ઔર ઉસને હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકે પાસ સબ ખબર પહોંચાઈ. આપને હુકમ દિયાકે સોને ચાંદીકી ઈંટે બનાકર કે મૈદાનમેં બિછા દી જાએં ઔર ઉસકે ગિર્દ સોનેચાંદી સે એહાતા કી બુલંદ દીવાર બના દી જાએ ઔર બહરો બર કે ખૂબસૂરત જાનવર ઔર જિન્નાત કે બચ્ચે મૈદાનકે દાએં બાએં હાઝિર કિએ જાએં. (૫૪) યા'ની બિલ્કીસકા પયામી મઅ અપની જમાઅતકે હદિયા લેકર. (૫૫) યા'ની દીન ઔર નુબુવ્વત ઔર હિકમતો વ મુલ્ક. (૫૬) માલ વ અસ્બાબે દુનિયા. (૫૭) યા'ની તુમ અહલે મફાખિરહો દુનિયા પર ફખ્ર કરતે હો ઔર એક દૂસરેકે હદિયે પર ખુશ હોતે હો મુઝે ન દુનિયાસે ખુશી હોતી હૈ ન ઉસકી હાજત. અલ્લાહ તઆલાને મુઝે ઈતના કસીર અતા ફરમાયા કે ઔરોંકો ન દિયા, બાવજૂદ ઉસકે દીન ઔર નુબુવ્વતસે મુઝકો મુશર્રફ કિયા ઉસકે બાદ સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામને વફદ કે અમીર ઈબ્ને અમ્રસે ફરમાયા કે યે હદિયે લેકર. (૫૮) યા'ની અગર વો મેરે પાસ મુસલમાન હોકર હાઝિર ન હુએ તો યે અંજામ હોગા જબ કાસિદ હદિયે લેકર બિલ્કીસ કે પાસ વાપસ ગએ ઔર તમામ વાકિઆત સુનાએ તો ઉસને કહા, બેશક વો નબી હૈં ઔર હમેં ઉનસે મુકાબલેકી તાકત નહીં ઔર ઉસને અપના તખ્ત અપને સાત મહલોંમેંસે સબસે પિછલે મહલમેં મહફૂઝ કરકે તમામ દરવાઝે મુકફ્ફલ કર દિયે ઔર ઉન પર પેહરેદાર મુકર્રર કર દિયે ઔર હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકી ખિદમતમેં હાઝિર હોનેકા ઈન્તેઝામ કિયા તા કે દેખે કે આપ ઉસકો કયા હુકમ ફરમાતે હૈં ઔર વો એક લશ્કરે ગિરાં લેકર આપકી તરફ રવાના હૂઈ જિસમેં બારા હઝાર નવાબ થે ઔર હર નવાબકે સાથ હઝારોં લશ્કરી. જબ ઈત્ને કરીબ પહૂંચ ગઈ કે હઝરતસે સિર્ફ એક ફરસંગ કા ફાસલા રહ ગયા. (૫૯) ઈસસે આપકા મુદઆ યે થા કે ઉસકા તખ્ત હાઝિર કરકે ઉસકો અલ્લાહ તઆલાકી કુદરત ઔર અપની નુબુવ્વત પર દલાલત કરનેવાલા મો'જિઝા દિખાવેં. બા'ઝોંને કહા હૈ કે, આપને ચાહા કે ઉસકે આનેસે કબ્લ ઉસકી વઝઅ બદલ દેં ઔર ઉસસે ઉસકી અકલકા ઈમ્તેહાન ફરમાએં કે પહચાન સકતી હૈ યા નહીં. (૬૦) ઔર આપકા ઈજલાસ સુબ્હસે દોપહર તક હોતા થા. (૬૧) હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામને ફરમાયા, મૈં ઉસસે જલ્દ ચાહતા હૂં. (૬૨) યા'ની આપકે વઝીર આસિફ બિન બરખ્યા જો અલ્લાહ તઆલકા ઈસ્મે આ'ઝમ જાનતે થે. (૬૩) હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામને ફરમાયા, લાઓ હાઝિર કરો. આસિફને અર્ઝ કિયા, આપ નબી ઈબ્ને નબી હૈં ઔર જો રુત્બા બારગાહે ઈલાહીમેં આપકો હાસિલ હૈ યહાં કિસકો મયસ્સર હૈ, આપ દુઆ કરેં તો વો આપકે પાસ હી હોગા. આપને ફરમાયા તુમ સચ કહતે હો ઔર દુઆ કી. ઉસી વકત તખ્ત ઝમીનકે નીચે નીચે ચલકર હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકી કુર્સીકે કરીબ નમૂદાર હુવા. (૬૪) કે ઈસ શુક્રકા નફા ખુદ ઉસ શુક્રગુઝારકી તરફ આઈદ હોતા હૈ. (૬૫) ઈસ જવાબસે ઉસકા કમાલે અકલ મા'લૂમ હુવા અબ ઈસસે કહા ગયા કે યે તેરા હી તખ્ત હૈ, દરવાઝા બંદ કરને, કુફલ લગાને, પેહરેદાર મુકર્રર કરનેસે કયા ફાએદા હુવા? ઈસ પર ઉસને કહા. (૬૬) અલ્લાહ તઆલાકી કુદરત ઔર આપકી સેહતે નુબુવ્વતકી હુદહુદકે વાકિએસે ઔર

અમીરે વક્દસે. (૬૭) હમને આપકી ઇતાઅત ઔર આપકી ફરમાંબરદારી ઇખ્તિયાર કી. (૬૮) અલ્લાહકી ઇબાદત વ તૌહીદસે યા ઇસ્લામકી તરફ તકદુમસે (૬૯) વો સહન શફ્ફાફ આબગીનેકા થા, ઉસકે નીચે આબ જારી થા, ઉસમેં મછલિયાં થી ઓર ઉસકે વસ્તમેં હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકા તખ્ત થા જિસ પર આપ જલ્વા અફરોઝ થે. (૭૦) તાકે પાનીમેં ચલકર હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકી ખિદમતમેં હાઝિર હો. (૭૧) યે પાની નહી હૈ, યે સુનકર બિલ્કીસને અપની સાકે છુપાલી ઔર ઇસસે ઇસકો બહૂત તઅજ્જુબ હુવા ઓર ઉસને યકીન કિયા કે હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકા મુલ્ક વ હુકૂમત અલ્લાહકી તરફસે હૈ ઔર ઇન અજાઇબાતસે ઉસને અલ્લાહ તઆલાકી તૌહીદ ઔર આપકી નુબુવ્વત પર ઇસ્તિદલાલ કિયા. અબ હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામને ઉસકો ઇસ્લામકી દાવત દી. (૭૨) કે તેરે ગૈરકો પૂજા આફતાબકી પરસ્તિશ કી. (૭૩) ચુનાંચે ઉસને ઇખ્લાસકે સાથ તૌહીદ વ ઇસ્લામ કો કુબૂલ કિયા ઔર ખાલિસ અલ્લાહ તઆલાકી ઇબાદત ઇખ્તિયાર કી. (૭૪) ઔર કિસીકો ઉસકા શરીક ન કરો. (૭૫) એક મોમિન ઔર એક કાફિર. (૭૬) હર ફરીક અપનેહી કો હક પર કહતા ઔર દોનોં બાહમ ઝઘળતે, કાફિર ગિરોહને કહા, અય સાલેહ ! જિસ અઝાબકા તુમ વા'દા દેતે હો ઉસકો લાઓ અગર રસૂલોંમેંસે હો. (૭૭) યા'ની બલા વ અઝાબકી. (૭૮) ભલાઇસે મુરાદ આફિયતો રહમત હૈ. (૭૯) અઝાબ નાઝિલ હોનેસે પહલે કુફ્રસે તૌબા કરકે ઇમાન લાકર. (૮૦) ઔર દુનિયામેં અઝાબ ન કિયા જાએ. (૮૧) હઝરત સાલેહ અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ જબ મબ્ઊસ હૂએ ઔર કૌમને તકઝીબ કી ઉસકે બાઇસ બારિશ રૂક ગઇ, કેહત હો ગયા, લોગ ભૂકે મરને લગે, ઉસકો ઉન્હોંને હઝરત સાલેહ અલૈહિસ્સલામકી તશરીફ આવરીકી તરફ નિસ્બત કિયા ઔર આપકી આમદકો બદશુગૂની સમઝા. (૮૨) હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઅલા અન્હુમાને ફરમાયાકે બદશુગૂની જો તુમ્હારે પાસ આઇ યે તુમ્હારે કુફ્રકે સબબ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે આઇ. (૮૩) આઝમાઇશમેં ડાલે ગએ યા અપને દીનકે બાઇસ અઝાબમેં મુબ્તેલા હો. (૮૪) યા'ની સમૂદકે શહરમેં જિસકા નામ હજર હૈ ઉનકે શરીફ ઝાદોંમેંસે નવ શખ્સ થે જિનકા સરદાર કદાર ઇબ્ને સાલિફ થા યહી લોગ હૈ જિન્હોંને નાકહ (ઊંટની)કી કૂંચે કાટનેમેં સઇ કી થી. (૮૫) યા'ની રાતકે વકત ઉનકો ઔર ઉનકી ઔલાદકો ઔર ઉનકે મુત્તબેઇનકો જો ઉનપર ઇમાન લાએ હૈં, કત્લ કર દેંગે. (૮૬) જિસકો ઉનકે ખૂનકા બદલા તલબ કરનેકા હક હોગા. (૮૭) યા'ની ઉનકે મકરકી જઝા યે દી કે ઉનકે અઝાબમેં જલ્દીફરમાઇ. (૮૮) યા'ની ઉન નવ શખ્સોંકો, હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને ફરમાયાકે અલ્લાહ તઆલાને ઉસ શબ હઝરત સાલેહ અલૈહિસ્સલામકે મકાનકી હિફાઝતકે લિયે ફરિશ્તે ભેજે તો વો નવ શખ્સ હથિયાર બાંધકર, તલ્વારેં ખીચકર હઝરત સાલેહ અલૈહિસ્સલામકે દરવાઝે પર આએ. ફરિશ્તોંને ઉનકે પથ્થર મારે, વો પથ્થર લગતે થે ઔર મારનેવાલે નઝર ન આતે થે, ઇસ તરહ ઉન નવકો હલાક કિયા. (૮૯) હૌલનાક આવાઝસે. (૯૦) હઝરત સાલેહ અલૈહિસ્સલામ પર. (૯૧) ઉનકી નાફરમાનીસે, ઉન લોગોંકી તાદાદ ચાર હઝાર થી. (૯૨) ઇસ બેહયાઇસે મુરાદ ઉનકી બદકારી હૈ. (૯૩) યા'ની ઇસ ફે'લકી કબાહત જાનતે હો યા યે મઅના હૈં કે એક દૂસરેકે સામને બેપર્દા બિલઐલાન બદફે'લીકા ઇર્તેકાબ કરતે હો યા યે કે તુમ અપનેસે પહલે નાફરમાની કરનેવલોંકી તબાહી ઔર ઉનકે અઝાબકે આસાર દેખતે હો, ફિર ભી ઇસ બદઆમાલીમેં મુબ્તિલા હો. (૯૪) બાવજૂદ યે કે મર્દોં કે લિયે ઔરતેં બનાઇ ગઇ હૈં, મર્દોંકે લિયે મર્દ ઔર ઔરતોંકે લિયે ઔરતેં નહી બનાઇ ગઇ લેહાઝા યે ફે'લ હિકમતે ઇલાહીકી મુખાલિફત હૈ. (૯૫) જો ઐસા ફેઅલ કરતે હો. (૯૬) ઔર ઇસ ગંદે કામકો મના કરતે હૈં. (૯૭) અઝાબમેં. (૯૮) પથ્થરોંકા (૯૯) યે ખિતાબ હૈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો કે પિછલી ઉમ્મતોંકે કે હલાક પર અલ્લાહ તઆલકી હમ્દ બજા લાએં. (૧૦૦) યા'ની અંબિયા વ મુરસલીન પર હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે ચુને હુએ બંદો.સે, હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકે અસ્હાબ મુરાદ હૈ. (૧૦૧) ખુદા પરસ્તોંકે લિયે જો ખાસ ઉસકી ઇબાદત કરેં ઔર ઉસ પર ઇમાન લાએં ઔર વો ઉન્હેં અઝાબ વ હલાક સે બચાએ. (૧૦૨) યા'ની બુત જો અપને પરસ્તારોંકે કુછ કામ ન આ સકે તો જબ ઉનમેં કોઇ ભલાઇ નહી, વો કોઇ નફા નહી પહુંચા સકતે તો ઉનકો પૂજના ઔર મા'બૂદ માનના નિહાયત બેજા હૈ. ઉસકે બાદ ચંદ અન્વાઅ ઝિક ફરમાએ જાતે હૈં જો અલ્લાહ તઆલાકી વહદાનિયત ઔર ઉસકે કમાલે કુદરત પર દલાલત કરતે હૈં.

(વ કાલલ્લઝી-ન પારહ ઉન્નીસવાં ખત્મ શુદ)

أَمَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ
السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَأَنْۢبَتْنَا بِهٖ حَدَآئِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ ۚ مَّا كَانَ
لَكُمْ أَنْ تُنْۢبِتُوْا شَجَرَهَا ۗ ءَإِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ
يَّعْدِلُوْنَ ﴿٦٠﴾ أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَّجَعَلَ خِلٰلَهَآ
أَنْهٰرًا وَّجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ
حَاجِزًا ۗ ءَإِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٦١﴾ أَمَّنْ
يُّجِيْبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوْٓءَ وَيَجْعَلُكُمْ
خُلَفَآءَ الْأَرْضِ ۗ ءَإِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ۚ قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٦٢﴾
أَمَّنْ يَّهْدِيْكُمْ فِيْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ
يُّرْسِلُ الرِّيٰحَ بُشْرًاۢ بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهٖ ۗ ءَإِلٰهٌ مَّعَ
اللّٰهِ ۚ تَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٣﴾ أَمَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ
ثُمَّ يُعِيْدُهٗ وَمَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ ۗ ءَإِلٰهٌ
مَّعَ اللّٰهِ ۚ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٦٤﴾

અમ્મન ખ-લ-ક઼સ-

યા વોહ જિસને

સમાવાતિ વલ્અર-દ઼ વ અન્ઝ-લ લકુમ મિનસ્સમૉઇ
આસ્માન ઔર ઝમીન બનાએ (૧૦૩) ઔર તુમ્હારે લિયે આસ્માનસે
મૉઆ૰ ફ-અમ્બત્ના બિહી હ઼દૉઇ-ક઼ ઝ઼ા-ત
પાની ઉતારા તો હમને ઉસસે બાગ ઉગાએ
બહ-જહ ૰ મા કા-ન લકુમ અન તુમ્બિતૂ
રૌનકવાલે તુમ્હારી તાકત ન થી કે ઉનકે પેળ
શ-જ-રહા ▸ અઈલાહુમ મ-અ઼લ્લાહ ▸ બલ હુમ
ઉગાતે (૧૦૪) કયા અલ્લાહકે સાથ કોઈ ઔર ખુદા હૈ (૧૦૫) બલ્કે વોહ
કૌમું્યઅ઼-દિલૂન▸(૬૦) અમ્મન જ-અ઼-લલઅર-દ઼
લોગ રાહસે કતરાતે હૈં (૧૦૬) યા વોહ જિસને ઝમીન
ક઼રારંવ-વ જ-અ઼-લ ખિ઼લાલહૉ અન્હારંવ-વ
બસનેકો બનાઇ ઔર ઉસકે બીચમેં નેહરેં નિકાલી ઔર
જ-અ઼-લ લહા રવાસિ-ય વ-જ-અ઼-લ બૈનલ-બહ઼-રૈનિ હ઼ાજિઝા ▸ અ ઈલાહુમ-
ઉસકે લિયે લંગર બનાએ (૧૦૭) ઔર દોનોં સમન્દરોંમેં આળ રખી (૧૦૮) કયા
મ-અ઼લ્લાહ▸બલ અક-સ઼રુહુમ લા યઅ઼-લમૂન ▸(૬૧) અમ્મંય્યુજીબુલ
અલ્લાહકે સાથ ઔર ખુદા હૈ બલ્કે ઉનમેં અકસર જાહિલ હૈં (૧૦૯) યા વોહ જો લાચારકી સુનતા હૈ (૧૧૦) જબ ઉસે
મુદ઼-ત઼ર-ર ઈઝ઼ા દઆ઼હુ વ યક-શિફુસ્સૂ-અ વ યજ-અ઼લુકુમ ખુ-લ-ફાઅલ અર્દ઼▸
પુકારે ઔર દૂર કર દેતા હૈ બુરાઈ ઔર તુમ્હેં ઝમીનકા વારિસ કરતા હૈ (૧૧૧) કયા અલ્લાહકે સાથ ઔર ખુદા હૈ
અઈલાહુમ મ-અ઼લ્લાહ ▸ ક઼લીલમ્મા ત-ઝ઼ક્કરૂન ▸ (૬૨) અમ્મંય્યહ-દીકુમ ફી
બહોત હી કમ ધ્યાન કરતે હો યા વોહ જો તુમ્હેં રાહ દિખાતા હૈ (૧૧૨) અન્ધેરિયોંમેં
ઝુ઼લુમાતિલ બર્રિ વલ્બહ઼-રિ વ મંય્યુર્સિલુર-રિયા-હ઼ બુશ્રમ્બૈ-ન યદૈ રહ઼-મતિહ▸
ખુશ્કી ઔર તરીકી (૧૧૩) ઔર વોહ કે હવાએ ભેજતા હૈ અપની રહમત કે આગે ખુશ-ખબરી સુનાતી (૧૧૪) કયા અલ્લાહકે
અઈલાહુમ મ-અ઼લ્લાહ▸તઆ઼લલ્લાહુ અ઼મ્મા યુશ્રિકૂન▸(૬૩) અમ્મંય્યબ્દઉલ-ખ઼લ-ક઼
સાથ કોઈ ઔર ખુદા હૈ બરતર હૈ અલ્લાહ ઉનકે શિર્કસે યા વોહ જો ખલ્કકી ઈબ્તિદા ફરમાતા હૈ ફિર
સુમ્મ યુઈ઼દુહૂ વ મંય્યર-ઝુ઼કુકુમ મિનસ્સમૉઇ વલ્અર્દ઼ ▸ અઈલાહુમ
ઉસે દુબારા બનાએગા (૧૧૫) ઔર વોહ જો તુમ્હેં આસ્માનોં ઔર ઝમીનસે રોઝી દેતા હૈ
મ-અ઼લ્લાહ▸કુલ હાતૂ બુર્હા-નકુમ ઈન કુન્તુમ સ઼ાદિક઼ીન (૬૪)
કયા અલ્લાહકે સાથ કોઈ ઔર ખુદા હૈ તુમ ફરમાઓ કે અપની દલીલ લાઓ અગર તુમ સચ્ચે હો (૧૧૭)

(૧૦૩) અઝીમતરીન અશ્યા જો મુશાહિદેમેં આતી હૈં ઔર અલ્લાહતઆલાકી કુદરતે અઝીમા પર દલાલત કરતી હૈં ઉનકા ઝિક્ર ફરમાયા. મા'ના યે હૈં કે કયા બુત બેહતર હૈ યા વો જિસને આસ્માન ઔર ઝમીન જૈસી અઝીમ ઔર અઝીમ મખ્લૂક બનાઈ. (૧૦૪) યે તુમ્હારી કુદરતમેં ન થા. (૧૦૫) કયા યે દલાઈલેકુદરત દેખકર ઐસા કહા જા સકતા હૈ? હરગિઝ નહીં, વો વાહિદ હૈ ઉસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં. (૧૦૬) જો ઉસકે લિયે શરીક ઠહરાતે હૈં. (૧૦૭) વઝની પહાળ જો ઉસે જુંબિશસે રોકતે હૈં (૧૦૮) કે ખારી મીઠે મિલને ન પાએ. (૧૦૯) જો અપને રબકી તૌહીદ ઔર ઉસકી કુદરત વ ઈખ્તિયારકો નહીં જાનતે ઔર ઉસ પર ઈમાન નહીં લાતે. (૧૧૦) ઔર હાજત રવાઈ ફરમાતા હૈ. (૧૧૧) કે તુમ ઇસમેં સુકૂનત કરો ઔર કર્નન બા'દ કર્નિન

મં ૫

قُلْ لَّا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ الْغَيْبَ اِلَّا
اللّٰهُ ؕ وَمَا يَشْعُرُوْنَ اَيَّانَ يُبْعَثُوْنَ ۞ بَلِ ادّٰرَكَ عِلْمُهُمْ
فِي الْاٰخِرَةِ ۫ بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ مِّنْهَا ۫ بَلْ هُمْ مِّنْهَا عَمُوْنَ ۞
وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا ءَاِذَا كُنَّا تُرٰبًا وَّاٰبَآؤُنَآ اَئِنَّا
لَمُخْرَجُوْنَ ۞ لَقَدْ وُعِدْنَا هٰذَا نَحْنُ وَاٰبَآؤُنَا مِنْ قَبْلُ ۙ
اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ۞ قُلْ سِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ
فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِيْنَ ۞ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ
وَلَا تَكُنْ فِيْ ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُوْنَ ۞ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا
الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۞ قُلْ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ رَدِفَ
لَكُمْ بَعْضُ الَّذِيْ تَسْتَعْجِلُوْنَ ۞ وَاِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ فَضْلٍ
عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُوْنَ ۞ وَاِنَّ رَبَّكَ
لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُوْرُهُمْ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۞ وَمَا مِنْ غَآئِبَةٍ
فِي السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مُّبِيْنٍ ۞ اِنَّ هٰذَا

૮૦

કુલ લા યઅ્-લમુ મન ફિસ્સમાવાતિ
તુમ ફરમાઓ ગૈબ નહીં જાનતે જો કોઈ આસ્માનોં
વલ્અર્દિલ ગૈ-બ ઈલ્લલ્લાહ ॰ વમા યશ્ઉરૂ-ન
ઔર ઝમીનમેં હૈં મગર અલ્લાહ (૧૧૮) ઔર ઉન્હેં ખબર નહીં કે
અય્યા-ન યુબ-અસૂ-ન (૬૫) બલિદ-દા-ર-ક
કબ ઉઠાએ જાએંગે ક્યા ઉનકે ઈલ્મકા
ઈલ્મુહુમ ફિલ્આખિરતિ ॰ બલ હુમ ફી
સિલસિલા આખેરત કે જાનને તક પહુંચ ગયા (૧૧૯) કોઈ નહીં
શક્કિમ-મિન્હા ॰ બલ હુમ મિન્હા અમૂન (૬૬)
વોહ ઉસકી તરફસે શકમેં હૈં (૧૨૦) બલ્કે વોહ ઉસસે અન્ધે હૈં
વ કાલલ્લઝી-ન ક-ફરૂ અ ઈઝા કુન્ના
ઔર કાફિર બોલે ક્યા જબ હમ ઔર હમારે
તુરાબંવ્વ આબાઉના અ-ઈન્ના લ-મુખ્રજૂન (૬૭)
બાપ-દાદા મિટ્ટી હો જાએંગે ક્યા હમ ફિર નિકાલે જાએંગે (૧૨૧)

લ-કદ વુઈદના હાઝા નહ્નુ વ આબાઉના મિન કબ્લુ ॰ ઈન હાઝા ઈલ્લા
મં ૫ બેશક ઉસકા વા'દા દિયા ગયા હમકો ઔર હમસે પહલે હમારે બાપ-દાદાઓંકો યે તો નહીં મગર
અસાતીરુલ અવ્વલીન (૬૮) કુલ સીરૂ ફિલ્અર્દિ ફન્ઝુરૂ કૈ-ફ કા-ન આકિબતુલ-
અગલોંકી કહાનિયાં (૧૨૨) તુમ ફરમાઓ ઝમીનમેં ચલકર દેખો કૈસા હુવા અંજામ
મુજ-રિમીન (૬૯) વલા તહ્-ઝન અલૈહિમ વલા તકુન ફી દૈકિમ-મિમ્મા
મુજરિમોંકા (૧૨૩) ઔર તુમ ઉન પર ગમ ન ખાઓ (૧૨૪) ઔર ઉનકે મક્રસે દિલ
યમ્કુરૂન(૭૦) વ યકૂલૂ-ન મતા હાઝલ્વઅ્-દુ ઈન કુન્તુમ સાદિકીન (૭૧) કુલ અસા
તંગ ન હો (૧૨૫) ઔર કેહતે હૈં કબ આએગા યે વા'દા (૧૨૬) અગર તુમ સચ્ચે હો તુમ ફરમાઓ
અંય્યકૂ-ન રદિ-ફ લકુમ બઅ્-દુલ્લઝી તસ્તઅ્-જિલૂન (૭૨) વ ઈન્ન રબ્બ-ક લઝૂ
કરીબ હૈ કે તુમ્હારે પીછે આ લગી હો બાઝ વોહ ચીઝ જિસકી તુમ જલ્દી મચા રહે હો (૧૨૭) ઔર બેશક તેરા રબ
ફદ્-લિન અલન્નાસિ વલાકિન્ન અક-સ-રહુમ લા યશ્કુરૂન (૭૩) વ ઈન્ન રબ્બ-ક
ફઝલવાલા હૈ આદમિયોં પર (૧૨૮) લેકિન અકસર આદમી હક્ક નહીં માનતે (૧૨૯) ઔર બેશક તુમ્હારા રબ
લ-યઅ્-લમુ મા તુકિન્નુ સુદૂરુહુમ વમા યુઅ્-લિનૂન (૭૪) વમા મિન ગાઈબતિન
જાનતા હૈ જો ઉનકે સીનોંમેં છુપી હૈ ઔર જો ઝાહિર કરતે હૈં (૧૩૦) ઔર જિતને ગૈબ હૈં
ફિસ્સમાઈ વલ્અર્દિ ઈલ્લા ફી કિતાબિમ-મુબીન (૭૫) ઈન્ન હાઝલ-
આસ્માનોં ઔર ઝમીનકે સબ એક બતાનેવાલી કિતાબમેં હૈં (૧૩૧) બેશક યે

(ઝમાનેકે બા'દ દૂસરા ઝમાના) ઈસમેં મુતસર્રિફ રહો (પોતાનો અધિકાર સ્થાપિત કરો.) (૧૧૨) તુમ્હારે મનાઝિલ વ મકાસિદકી (૧૧૩) સિતારોંસે ઔર અલામતોંસે. (૧૧૪) રહમતસે મુરાદ યહાં બારિશ હૈ. (૧૧૫) ઉસકી મૌતકે બાદ અગર યે મૌતકે બાદ ઝિંદા કિયે જાનેકે કુફ્ફાર મુકિર્ર વ મો'તરિફ ન થે લેકિન જબ કે ઈસ પર બરાહીન (દલીલે) કાઈમ હૈં તો ઉનકા ઈકરાર ન કરના કુછ કાબિલે લિહાઝ નહીં બલ્કે જબ વો ઈબ્તેદાઈ પૈદાઈશકે કાઈલ હૈં તો ઉન્હેં ઈઆદેકા કાઈલ હોના પડેગા ક્યૂંકે ઈબ્તેદા ઈઆદે પર દલાલતે કવિય્યહ કરતી હૈ તો અબ ઉનકે લિયે કોઈ જાએ ઉઝર વ ઈન્કાર બાકી નહીં રહી. (૧૧૬) આસ્માનસે બારિશ ઔર ઝમીનસે નબાતાત. (૧૧૭) અપને ઈસ દાવેમેંકે અલ્લાહકે સિવા ઔર ભી મા'બૂદ હૈં તો

الْقُرْاٰنَ يَقُصُّ عَلٰى بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ اَكْثَرَ الَّذِيْ هُمْ فِيْهِ
يَخْتَلِفُوْنَ ۝ وَاِنَّهٗ لَهُدًى وَّرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ۝ اِنَّ
رَبَّكَ يَقْضِيْ بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهٖ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْعَلِيْمُ ۝
فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِيْنِ ۝ اِنَّكَ لَا تُسْمِعُ
الْمَوْتٰى وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَآءَ اِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِيْنَ ۝
وَمَاۤ اَنْتَ بِهٰدِي الْعُمْيِ عَنْ ضَلٰلَتِهِمْ ؕ اِنْ تُسْمِعُ اِلَّا
مَنْ يُّؤْمِنُ بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۝ وَاِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ
عَلَيْهِمْ اَخْرَجْنَا لَهُمْ دَآبَّةً مِّنَ الْاَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ ۙ اَنَّ
النَّاسَ كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا لَا يُوْقِنُوْنَ ۝ وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ
اُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّنْ يُّكَذِّبُ بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ۝ حَتّٰۤى
اِذَا جَآءُوْ قَالَ اَكَذَّبْتُمْ بِاٰيٰتِيْ وَلَمْ تُحِيْطُوْا بِهَا عِلْمًا
اَمَّاذَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا
ظَلَمُوْا فَهُمْ لَا يَنْطِقُوْنَ ۝ اَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا الَّيْلَ

કુરઆ-ન યકુસ્સુ અલા બની ઈસ્રાઈ-લ
કુર્આન ઝિક્ર ફરમાતા હૈ બની ઈસ્રાઈલસે
અક-સ-રલ્લઝી હુમ ફીહિ યખ્તલિફૂન (૭૬) વ
અકસર વોહ બાતેં જિસમેં વોહ ઈખ્તિલાફ કરતે હૈં (૧૩૨) ઔર
ઈન્નહૂ લ-હુદંવ-વ રહ-મતુલ લિલ મુઅ-મિનીન
બેશક વોહ હિદાયત ઔર રહમત હૈ મુસલમાનોંકે લિયે
(૭૭) ઈન્ન રબ્બ-ક યક-દ્દી બૈ-નહુમ બિહુક-મિહ
બેશક તુમ્હારા રબ ઉનકે આપસમેં ફૈસલા ફરમાતા હૈ અપને હુકમસે ઔર
વ હુવલ અઝીઝુલ-અલીમ (૭૮) ફ-ત-વક્કલ
વોહી હૈ ઈઝઝતવાલા ઈલ્મવાલા તો અલ્લાહ પર
અ-લલ્લાહ ઈન્ન-ક અલલ-હક્કિલ-મુબીન (૭૯)
ભરોસા કરો બેશક તુમ રૌશન હક્ક પર હો
ઈન્ન-ક લા તુસ્મિઉલ્મૌતા વલા તુસ્મિઉસ્
બેશક તુમ્હારે સુનાએ નહીં સુનતે મુર્દે (૧૩૩) ઔર ન
સુમ્મદ-દુઆ-અ ઈઝા વલ્લૌ મુદ-બિરીન (૮૦) વમા અન્ત બિહાદિલ-ઉમ્યિ મં ૫
તુમ્હારે સુનાએ બેહરે પુકાર સુને જબ ફિરેં પીઠ દે કર (૧૩૪) ઔર અન્ધોંકો (૧૩૫) ગુમરાહીસે હિદાયત કરનેવાલે
અન દલા-લતિહિમ ઈન તુસ્મિઉ ઈલ્લા મંય્યુઅ-મિનુ બિઆયાતિના ફહુમ
નહીં તુમ્હારે સુનાએ તો વોહી સુનતે હૈં જો હમારી આયતોં પર ઈમાન લાતે હૈં (૧૩૬) ઔર વોહ
મુસ્લિમૂન (૮૧) વ ઈઝા વ-ક-અલ કૌલુ અલૈહિમ અખ-રજ-ના લહુમ દાબ્બતમ
મુસલમાન હૈં ઔર જબ બાત ઉન પર આ પળેગી (૧૩૭) હમ ઝમીનસે ઉનકે લિયે એક ચૌપાયા
મિનલ અર્દિ તુકલ્લિમુહુમ અન્નન્ના-સ કાનૂ બિઆયાતિના લા યૂકિનૂન (૮૨)
નિકાલેંગે (૧૩૮) જો લોગોંસે કલામ કરેગા (૧૩૯) ઈસલિયે કે લોગ હમારી આયતોં પર ઈમાન ન લાતે થે (૧૪૦)
વ યૌ-મ નહશુરુ મિન કુલ્લિ ઉમ્મતિન ફૌજમ્મિમ-મંય્યુકઝ-ઝિબુ બિઆયાતિના
ઔર જિસ દિન ઉઠાએંગે હમ હર ગિરોહમેંસે એક ફૌજ જો હમારી આયતોંકો ઝુટલાતી હૈ (૧૪૧) તો ઉનકે અગલે રોકે જાએંગે
ફહુમ યૂઝઉન (૮૩) હત્તા ઈઝા જાઉ કા-લ અ-કઝ-ઝબ્તુમ બિઆયાતી વ લમ તુહીતૂ
કે પિછલે ઉનસે આ મિલેં યહાં તક કે જબ સબ હાઝિર હો લેંગે (૧૪૨) ફરમાએગા કયા તુમને મેરી આયતેં ઝુટલાઈં હાલાંકે
બિહા ઈલ્મન અમ્મા ઝા કુન્તુમ તઅ-મલૂન (૮૪) વ વ-ક-અલ્કૌલુ અલૈહિમ બિમા
તુમ્હારા ઈલ્મ ઉન તક ન પહોંચા થા (૧૪૩) યા કયા કામ કરતે થે (૧૪૪) ઔર બાત પળ ચુકી ઉન પર (૧૪૫) ઉનકે
ઝ-લમૂ ફહુમ લા યન્તિકૂન (૮૫) અ-લમ યરૌ અન્ના જ-અલ-નલ્લૈ-લ
ઝુલ્મકે સબબ તો વોહ અબ કુછ નહીં બોલતે (૧૪૬) કયા ઉન્હોંને ન દેખા કે હમને રાત બનાઈ કે

બતાઓ જો જો સિફાત વ કમાલાત ઉપર ઝિક્ર કિયે ગએ વો કિસમેં હૈં ઔર જબ અલ્લાહકે સિવા ઐસા કોઈ નહીં તો ફિર કિસી દૂસરેકો કિસ તરહ મા'બૂદ ઠહરાતે હો યહાં "હાતૂ બુરહાનકુમ" ફરમાકર ઉનકે ઈજ્ઝ (નાતવાની) વ બુત્લાન (બાતિલપણું) કા ઈઝહાર મંઝૂર હૈ. (૧૧૮) વહી જાનનેવાલા હૈ ગૈબકા, ઉસકો ઈખ્તિયાર હૈ જિસે ચાહે બતાએ ચુનાંચે અપને પ્યારે અંબિયાકો બતાતા હૈ જૈસાકે સૂરએઆલે ઈમ્રાનમેં હૈ, "વમા કાનલ્લાહુ લિયુત્લિઅકુમ અલલ ગૈબિ વલાકિન્નલ્લાહ યજતબી મિર્રુસુલિહી મૈંયશાઉ" યા'ની અલ્લાહકી શાન નહીં કે તુમ્હેં ગૈબકા ઈલ્મ દે, હાં અલ્લાહ ચુન લેતા હૈ અપને રસૂલોંમેંસે જિસે ચાહે ઔર બકસરત આયાતમેં અપને પ્યારે રસૂલોંકો ગૈબી ઉલૂમ અતા ફરમાનેકા ઝિક્ર ફરમાયા ગયા ઔર ખુદ ઈસી પારેમેં ઈસસે અગલે

لِيَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ
لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝ وَيَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَن
فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ ۚ
وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَاخِرِينَ ۝ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا
جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ ۚ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتْقَنَ
كُلَّ شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ۝ مَن جَاءَ بِالْحَسَنَةِ
فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُم مِّن فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ ۝
وَمَن جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ
تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ
رَبَّ هَٰذِهِ الْبَلْدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ ۖ
وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۝ وَأَنْ أَتْلُوَ الْقُرْآنَ ۖ
فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۖ وَمَن ضَلَّ فَقُلْ
إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ ۝ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ

લિયસ્કુનૂ ફીહિ વન્નહા-ર મુબ્સિરા ઈન્ન ફી
ઉસમેં આરામ કરેં ઔર દિન કો બનાયા સુઝાનેવાલા બેશક ઉસમેં
ઝ઼ાલિ-ક લઆયતિલ-લિક઼ૌમિંય્યુઅ-મિનૂન (૮૬)
ઝરૂર નિશાનિયાં હૈં ઉન લોગોંકે લિયે કે ઈમાન રખતે હૈં (૧૪૭)
વયૌ-મ યુન્ફખુ ફિસ્સૂરિ ફ-ફઝિ-અ મન
ઔર જિસ દિન ફૂંકા જાએગા સૂર (૧૪૮) તો ઘબરાએ જાએંગે જિત્ને
ફિસ્સમાવાતિ વ-મન ફિલ્અર્દિ ઈલ્લા મન
આસ્માનોંમેં હૈં ઔર જિત્ને ઝમીનમેં હૈં (૧૪૯) મગર
શા-અલ્લાહ વ કુલ્લુન અતૌહુ દાખિરીન (૮૭)
જિસે ખુદા ચાહે (૧૫૦) ઔર સબ ઉસકે હુઝૂર હાઝિર હુએ આજિઝી કરતે
વ ત-રલજિબા-લ તહ઼-સબુહા જામિ-દ-તંવ-વ
(૧૫૧) ઔર તૂ દેખેગા પહાડોંકો ખયાલ કરેગા કે વોહ
હિ-ય તમુર્રુ મર્રસ્સહ઼ાબ સુન-અલ્લાહિલ્લઝ઼ી
જમે હુએ હૈં ઔર વોહ ચલતે હોંગે બાદલકી ચાલ

અત્ક઼-ન કુલ-લ શૈઅ ઈન્નહૂ ખ઼બીરુમ બિમા તફ-અ઼લૂન (૮૮) મન
મં ૫ યે કામ હૈ અલ્લાહકા જિસને હિકમતસે બનાઈ હર ચીઝ બેશક ઉસે ખબર હૈ તુમ્હારે
જા-અ બિલ્હ઼-સ-નતિ ફ-લહૂ ખ઼ૈરુમ-મિન્હા વહુમ મિન ફ-ઝઈંય યૌ-મઈઝ઼િન
કામોંકી જો નેકી લાએ (૧૫૩) ઉસકે લિયે ઉસસે બેહતર સિલા હૈ (૧૫૪) ઔર ઉનકો
આમિનૂન (૮૯) વ મન જા-અ બિસ્સય્યિ-અતિ ફ-કુબ્બત વુજૂહુહુમ
ઉસ દિનકી ઘબરાહટસે અમાન હૈ (૧૫૫) ઔર જો બદી લાએ (૧૫૬) તો ઉનકે
ફિન્નાર હલ તુજ-ઝૌ-ન ઈલ્લા મા કુન્તુમ તઅ઼-મલૂન (૯૦) ઈન્નમા ઉમિર્તુ
મુંહ ઔંધાએ ગએ આગમેં (૧૫૭) તુમ્હેં કયા બદલા મિલેગા મગર ઉસીકા જો કરતે થે (૧૫૮)
અન અઅ઼-બુ-દ રબ્બ હાઝ઼િહિલ-બલ્દતિલ્લઝ઼ી હર્ર-મહા વ-લહૂ કુલ્લુ શૈઈવં
મુઝે તો યેહી હુકમ હુવા કે પૂજૂં ઈસ શહરકે રબકો (૧૫૯) જિસને ઈસે હુર્મતવાલા કિયા હૈ (૧૬૦)
વઉમિર્તુ અન અકૂ-ન મિનલ મુસ્લિમીન (૯૧) વ-અન અત-લુવલ કુરઆન
ઔર સબ-કુછ ઉસીકા હૈ ઔર મુઝે હુકમ હુવા હૈ કે ફરમાં-બરદારોંમેં હૂં ઔર યે કે કુર્આનકી તિલાવત કરૂં
ફ-મનિહ્-તદા ફ-ઈન્નમા યહ-તદી લિનફ-સિહ વ-મન દ઼લ-લ ફ કુલ
(૧૬૧) તો જિસને રાહ પાઈ ઉસને અપને ભલેકો રાહ પાઈ (૧૬૨) ઔર જો બેહકે (૧૬૩) તો ફરમા દો કે મૈં તો યહી ડર
ઈન્નમા અ-ન મિનલ મુન્ઝ઼િરીન (૯૨) વકુલિલ હ઼મ્દુ લિલ્લાહિ સયુરીકુમ
સુનાનેવાલા હૂં (૧૬૪) ઔર ફરમાઓ કે સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકે લિયે હૈં અન્કરીબ વોહ તુમ્હેં અપની

રુકૂઅમેં વારિદ હૈ વમામિન ગાઈબતિન ફિસ્સમાઈ વલ્અર્દિ ઈલ્લા ફિ કિતાબિમ્મુબીન યા'ની જિતને ગૈબ હૈં આસ્માન ઔર ઝમીનકે સબ એક બતાનેવાલી કિતાબમેં હૈં. શાને નુઝુલ : યે આયત મુશ્રિકીનકે હકમેં નાઝિલ હૂઈ. જિન્હોંને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે કયામતકે આનેકા વકત દર્યાફત કિયા થા. (૧૧૯) ઔર ઉન્હેં કયામત કાઈમ હોનેકા ઈલ્મ વ યકીન હાસિલ હો ગયા જો વો ઉસકા વકત દર્યાફત કરતે હૈં. (૧૨૦) ઉન્હેં અભીતક કયામતકે આનેકા યકીન નહીં હૈ. (૧૨૧) અપની કબરોંસે ઝિંદા. (૧૨૨) યા'ની (મઆઝલ્લાહ) ઝૂટી બાતેં. (૧૨૩) કે વો ઈન્કાર કે સબબ અઝાબસે હિલાક કિયે ગએ. (૧૨૪) ઉનકે એ'રાઝ વ તકઝીબ કરને ઔર ઈસ્લામસે મહરૂમ રહનેકે સબબ. (૧૨૫) કયૂંકે અલ્લાહ આપકા

૪૦

سَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَتَعْرِفُونَهَا ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝

سُورَةُ الْقَصَصِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

طسم ۝ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۝ نَتْلُو عَلَيْكَ
مِنْ نَبَإِ مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝
إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا
يَسْتَضْعِفُ طَائِفَةً مِنْهُمْ يُذَبِّحُ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ ۚ
إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ۝ وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى
الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ
الْوَارِثِينَ ۝ وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ
وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ۝ وَ
أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فَإِذَا خِفْتِ
عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي ۖ إِنَّا

આયાતિહી ફ-તઅ્-રિફૂનહા ॰ વમા રબ્બુ-ક
નિશાનિયાં દિખાએગા તો ઉન્હેં પેહચાન લોગે (૧૬૫) ઔર અય
બિગ઼ાફિલિન અમ્મા તઅ્-મલૂન ○ (૯૩)
મહબૂબ ! તુમ્હારા રબ ગાફિલ નહીં અય લોગો ! તુમ્હારે આમાલસે

(૨૮) સૂરતુલ ક઼-સ઼સ઼

(મક્કી) ૮૮ આયતેં ઔર ૯ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

તા-સીમ-મીમ (૧) તિલ્ક આયાતુલ-
તા સીમ મીમ યે આયતેં હૈં
કિતાબિલ-મુબીન (૨) નત્લૂ અ઼લૈ-ક મિન ન-બઈ
રૌશન કિતાબકી (૨) હમ તુમ પર પઢેં

મૂસા વ ફિરઔ-ન બિલ્હક઼્ક઼િ લિક઼ૌમિંય્યુઅ-મિનૂન (૩) ઈન્ન ફિરઔ-ન મં ૫
મૂસા ઔર ફિરઔનકી સચ્ચી ખબર ઉન લોગોંકે લિયે જો ઈમાન રખતે હૈં (૨) બેશક ફિરઔનને
અ઼લા ફિલ્અર્દ઼િ વ જ-અ઼-લ અહ-લહા શિ-ય-અંય્યસ્તદ઼્ઈફુ તાઈ-ફ-તમ મિન્હુમ
ઝમીન પર ગલ્બા પાયા થા (૩) ઔર ઉસકે લોગોંકો અપના તાબેઅ બનાયા ઉન મેં
યુઝ઼બ્બિહુ અબ-ના-અહુમ વ યસ્તહ્-યી નિસા-અહુમ ॰ ઈન્નહૂ કા-ન
એક ગિરોહકો (૪) કમઝોર દેખતા ઉનકે બેટોંકો ઝિબ્હ કરતા ઔર ઉનકી ઔરતોંકો ઝિંદા રખતા (૫)
મિનલ મુફ-સિદીન (૪) વ નુરીદુ અન નમુન્ન અ઼-લલ્લઝ઼ીનસ તુદ્-ઈફૂ ફિલ્અર્દ઼િ
બેશક વોહ ફસાદી થા ઔર હમ ચાહતે થે કે ઉન કમઝોરોં પર એહસાન ફરમાએં
વ નજ-અ઼-લહુમ અ-ઈમ્મતંવ-વ નજ-અ઼-લ-હુમુલ-વારિસીન ॰ (૫) વ નુમક્કિ-ન
ઔર ઉનકો પેશવા બનાએં (૬) ઔર ઉનકે મિલ્ક વ માલકા ઉન્હીંકો વારિસ બનાએં (૭) ઔર ઉન્હેં (૮)
લહુમ ફિલ્અર્દ઼િ વ નુરિ-ય ફિરઔ-ન વ હામા-ન વ જુનૂદહુમા મિન્હુમ મા
ઝમીનમેં કબ્ઝા દેં ઔર ફિરઔન ઔર હામાન ઔર ઉનકે લશ્કરોંકો વોહી દિખા દેં જિસકા ઉન્હેં. ઉનકી
કાનૂ યહ્-ઝ઼રૂન (૬) વ ઔહૈના ઈલા ઉમ્મિ મૂસા અન અર્દ઼િઈહ ૮ ફ-ઈઝ઼ા ખ઼િફતિ
તરફસે ખતરા હૈ (૯) ઔર હમને મૂસાકી માંકો ઈલ્હામ ફરમાયા (૧૦) કે ઉસે દૂધ પિલા (૧૧) ફિર જબ તુઝે ઉસસે
અ઼લૈહિ ફઅલ્ક઼ીહિ ફિલ્યમ્મિ વલા તખ઼ાફી વલા તહ્-ઝની ૮ ઈન્ના
અંદેશા હો (૧૨) તો ઉસે દરિયામેં ડાલ દે ઔર ન ડર (૧૩) ઔર ન ગમ કર (૧૪) બેશક

હાફિઝ વ નાસિર હૈ. (૧૨૬) યા'ની યે વા'દા અઝાબકા કબ પૂરા હોગા. (૧૨૭) યા'ની અઝાબે ઈલાહી, સુનાંચે વો અઝાબ રોઝે બદર ઉન પર આ હી ગયા ઔર બાકી કો વો બાદ મૌત પાએંગે. (૧૨૮) ઈસીલિયે અઝાબમેં તાખીર ફરમાતા હૈ. (૧૨૯) ઔર શુકગુઝારી નહીં કરતે ઔર અપની જેહાલતસે અઝાબકી જલ્દી કરતે હૈં. (૧૩૦) યા'ની રસૂલેકરીમ સલ્લલ્લાહુ તઅલા અલૈહિવસલ્લમકે સાથ અદાવત રખના ઔર આપકી મુખાલિફતમેં મક્કારિયાં કરના સબકુછ અલ્લાહ તાઅલાકો માલૂમ હૈ. વો ઉસકી સઝા દેગા. (૧૩૧) યા'ની લોહે મહફૂઝમેં સબ્ત હૈ ઔર જિન્હેં ઉનકા દેખના બફઝલે ઈલાહી મયસ્સર હૈ ઉનકે લિયે ઝાહિર હૈ (૧૩૨) દીની ઉમૂરમેં એહલે કિતાબને આપસમેં ઈખ્તેલાફ કિયા ઉનકે બહોત ફિર્કે હો ગએ ઔર આપસમેં

رَآدُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝ فَالْتَقَطَهُ
آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ۗ إِنَّ فِرْعَوْنَ وَ
هَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ۝ وَقَالَتِ امْرَأَتُ
فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِّي وَلَكَ ۖ لَا تَقْتُلُوهُ ۖ عَسَىٰ أَن
يَنفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝ وَأَصْبَحَ
فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَارِغًا ۖ إِن كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا
أَن رَّبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ وَ
قَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ ۖ فَبَصُرَتْ بِهِ عَن جُنُبٍ وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ۝ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِن قَبْلُ
فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ
وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ۝ فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ
عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ

રૉદ-દૂહુ ઈલૈકિ વજાઈલૂહુ મિનલ મુર્સલીન (૭)
હમ ઉસે તેરી તરફ ફેર લાએંગે ઔર ઉસે રસૂલ બનાએંગે (૧૫)
ફલ-ત-ક-તહૂ આલુ ફિરઔ-ન લિ-યકૂ-ન
તો ઉસે ઉઠા લિયા ફિરઔન કે ઘરવાલોંને (૧૬) કે વોહ
લહુમ અદુવ્વંવ વ-હ-ઝના ॰ ઈન્ન ફિર
ઉનકા દુશ્મન ઔર ઉન પર ગમ હો (૧૭) બેશક ફિરઔન
ઔ-ન વહામા-ન વજુનૂ-દહુમા કાનૂ
ઔર હામાન (૧૮) ઔર ઉનકે લશ્કર
ખાતિઈન (૮) વકાલતિમ- ર-અતુ ફિરઔ-ન
ખતાકાર થે (૧૯) ઔર ફિરઔનકી બીબીને
કુર્રતુ ઐનિલ્લી વ-લક ॰ લા તક્તુલૂહુ ❁ અસા
કહા (૨૦) યે બચ્ચા મેરી ઔર તેરી આંખોંકી ઠંડક હૈ
અંય્યન-ફ-અના ઔ નત્તખિ-ઝહૂ વ-લ-દંવ
ઈસે કત્લ ન કરો શાયદ યે હમેં નફા' દે યા હમ ઉસે બેટા બના લેં (૨૧) ઔર

મં ૫ વહુમ લા યશઉરૂન (૯) વ અસ્બ-હ ફુઆદુ ઉમ્મિ મૂસા ફારિગા॰ઈન
વોહ બે-ખબર થે (૨૨) ઔર સુબ્હકો મૂસાકી માંકા દિલ બે-સબ્ર હો ગયા (૨૩) ઝરૂર કરીબ થા કે વોહ
કાદત લતુબ્દી બિહી લૌલા અર્-બત્ના અલા કલ્બિહા લિતકૂ-ન
ઉસકા હાલ ખોલ દેતી (૨૪) અગર હમ ન ઢારસ બંધાતે ઉસકે દિલ પર કે ઉસે હમારે વા'દે
મિનલ્મુઅ-મિનીન (૧૦) વકાલત લિઉખ્તિહી કુસ્સીહિ ؛ ફ-બસુરત બિહી
પર યકીન રહે (૨૫) ઔર ઉસકી માંને ઉસકી બહનસે કહા (૨૬) ઉસકે પીછે ચલી જા તો વોહ ઉસે
અન જુનુબિંવ વહુમ લા યશ-ઉરૂન ॰ (૧૧) વ-હર્રમ્ના અલૈહિલ મરાદિ-અ મિન
દૂરસે દેખતી રહી ઔર ઉનકો ખબર ન થી (૨૭) ઔર હમને પેહલે હી સબ દાઈયાં ઉસ
કબ્લુ ફકાલત હલ અદુલ્લુકુમ અલા અહ-લિ બૈતિંય્યક-ફુલૂનહૂ લકુમ વહુમ
પર હરામ કર દી થી (૨૮) તો બોલી ક્યા મૈં તુમ્હેં બતા દૂં ઐસે ઘરવાલે કે તુમ્હારે ઈસ બચ્ચેકો પાલ દે ઔર વો
લહૂ નાસિહૂન (૧૨) ફ-ર-દદ-નાહુ ઈલા ઉમ્મિહી કૈ ત-કર્-ર ઐનુહા
ઉસકે ખૈરખ્વાહ હૈં (૨૯) તો હમને ઉસે ઉસકી માંકી તરફ ફેરા કે માંકી આંખ ઠંડી હો ઔર
૯૦ વલા તહ-ઝ-ન વલિ-તઅ-લ-મ અન-ન વઅ-દલ્લાહિ હક્કુંવ-વ લાકિન-ન
ગમ ન ખાએ ઔર જાન લે કે અલ્લાહકા વા'દા સચ્ચા હૈ લેકિન
પા ૧ અક-સ-રહુમ લા યઅ-લમૂન ۝ ★ (૧૩) વ-લમ્મા બ-લ-ગ અશુદ-દહૂ વસ્તવા
અકસર લોગ નહીં જાન્તે (૩૦) ઔર જબ અપની જવાનીકો પહુંચા ઔર પૂરે ઝોર પર

લા'ન તા'ન કરને લગે તો કુર્આનેકરીમને ઉસકા બયાન ફરમાયા, ઐસા બયાન કિયાકે અગર વો ઈન્સાફ કરે ઔર ઉસકો કુબૂલ કરે ઔર ઈસ્લામ લાએ તો ઉનમેં યે બાહમી ઈખ્તેલાફ બાકી ન રહે. (૧૩૩) મુર્દોસે મુરાદ યહાં કુફ્ફાર હૈં જિનકે દિલ મુર્દા હૈં. ચુનાંચે ઉસી આયતમેં ઉનકે મુકાબિલ અહલે ઈમાનકા ઝિક ફરમાયા, "ઈન્તુસ્મિ ઊ ઈલ્લા મૈંયુઅમિનુ બિઆયાતિના" જો લોગ ઈસ આયતસે મુર્દોકે ન સુનને પર ઈસ્તિદલાલ કરતે હૈં ઉનકા ઈસ્તિદલાલ ગલત હૈ ચૂંકે યહાં મુર્દા, કાફિરકો ફરમાયા ગયા ઔર ઉનસે ભી મુતલકન હર કલામકે સુનનેકી નફી મુરાદ નહીં હૈ બલ્કે પંદ વ મવએઝત ઔર કલામે હિદાયતકે બસમએ કુબૂલ સુનનેકી નફી હૈ ઔર મુરાદ યે હૈ કાફિર મુર્દા દિલ હૈં કે નસીહતસે મુતનફ્ફેઅ નહીં હોતે. ઈસ આયતકે મા'ના યે બતાના કે મુર્દે

اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّعِلْمًا ؕ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۴﴾ وَ
دَخَلَ الْمَدِيْنَةَ عَلٰى حِيْنِ غَفْلَةٍ مِّنْ اَهْلِهَا فَوَجَدَ
فِيْهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلٰنِ ۫ هٰذَا مِنْ شِيْعَتِهٖ وَهٰذَا مِنْ
عَدُوِّهٖ ۚ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِيْ مِنْ شِيْعَتِهٖ عَلَى الَّذِيْ مِنْ
عَدُوِّهٖ ۙ فَوَكَزَهٗ مُوْسٰى فَقَضٰى عَلَيْهِ ۖ قَالَ هٰذَا مِنْ
عَمَلِ الشَّيْطٰنِ ؕ اِنَّهٗ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِيْنٌ ﴿۱۵﴾ قَالَ رَبِّ
اِنِّيْ ظَلَمْتُ نَفْسِيْ فَاغْفِرْ لِيْ فَغَفَرَ لَهٗ ؕ اِنَّهٗ هُوَ
الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿۱۶﴾ قَالَ رَبِّ بِمَاۤ اَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ
اَكُوْنَ ظَهِيْرًا لِّلْمُجْرِمِيْنَ ﴿۱۷﴾ فَاَصْبَحَ فِي الْمَدِيْنَةِ
خَآئِفًا يَّتَرَقَّبُ فَاِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهٗ بِالْاَمْسِ
يَسْتَصْرِخُهٗ ؕ قَالَ لَهٗ مُوْسٰۤى اِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُّبِيْنٌ ﴿۱۸﴾
فَلَمَّاۤ اَنْ اَرَادَ اَنْ يَّبْطِشَ بِالَّذِيْ هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا ۙ
قَالَ يٰمُوْسٰۤى اَتُرِيْدُ اَنْ تَقْتُلَنِيْ كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا

منزل ٥

આતૈનાહુ હુક-મંવ-વ ઈલ્મ ા ط વ કઝાલિ-ક
આયા હમને ઉસે હુકમ ઔર ઈલ્મ અતા ફરમાયા ઔર હમ
નજ્ઝિલ-મુહ્- સિનીન (૧૪) વ દ-ખ-લલ
ઐસા હી સિલા દેતે હૈં નેકોંકો ઔર ઉસ શહરમેં
મદી-ન-ત અલા હીનિ ગફ-લતિમ-મિન
દાખિલ હુવા (૩૩) જિસ વકત શહરવાલે દોપહરકે
અહ-લિહા ફ-વ-જ-દ ફીહા રજુલૈનિ યક્તતિલાનિ
ખ્વાબમેં બેખબર થે (૩૪) તો ઉસમેં દો મર્દ લડતે પાએ
હાઝા મિન શીઅતિહી વ હાઝા મિન
એક મૂસાકે ગિરોહસે થા (૩૫) ઔર દૂસરા ઉસકે દુશ્મનોંસે (૩૬) તો વોહ
અદુવ્વિહ ج ફસ્તગા-સહુલ્લઝી મિન શીઅતિહી
જો ઉસકે ગિરોહસે થા (૩૭) ઉસને મૂસાસે મદદ માંગી
અલલ્લઝી મિન અદુવ્વિહી ز ફ-વ-ક-ઝહૂ
ઉસ પર જો ઉસકે દુશ્મનો સે થા તો મૂસાને ઉસે ઘૂંસા મારા (૩૮)

મૂસા ફ-કદા અલૈહિ ق કા-લ હાઝા મિન અ-મલિશ્શૈતાન ط ઈન્નહૂ મં
તો ઉસકા કામ તમામ કર દિયા (૩૯) હા યે કામ શૈતાનકી તરફસે હુવા (૪૦) બેશક વોહ દુશ્મન હૈ ૫
અદુવ્વુમ-મુદિલ્લુમ-મુબીન (૧૫) કા-લ રબ્બિ ઈન્ની ઝ-લમ્તુ નફ-સી
ખુલા ગુમરાહ કરનેવાલા અર્ઝ કી અય મેરે રબ ! મૈંને અપની જાન પર ઝિયાદતી કી (૪૧) તૂ મુઝે
ફગ-ફિર લી ફ-ગ-ફ-ર લહ ط ઈન્નહૂ હુવલ-ગફૂરુર્રહીમ (૧૬) કા-લ રબ્બિ
બખ્શ દે તો રબને ઉસે બખ્શ દિયા બેશક વોહી બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ અર્ઝ કી અય મેરે રબ !
બિમા અન-અમ્ત અ-લય-ય ફ-લન અકૂ-ન ઝહીરલ-લિલ મુજ-રિમીન (૧૭)
જૈસા તૂને મુઝ પર એહસાન કિયા તો અબ (૪૨) હરગિઝ મૈં મુજરિમોંકા મદદગાર ન હોઉં
ફ-અસ્બ-હ ફિલ્મદીનતિ ખાઈફંય- ય-ત-રક્કબુ ફ-ઈઝલ્લઝિસ-તન્સરહૂ
તો સુબહ કી ઉસ શહરમેં ડરતે હુએ ઈસ ઈન્તિઝારમેં કે કયા હોતા હૈ (૪૩) જભી દેખા કે વોહ જિસને
બિલ-અમ્સિ યસ્તસ્રિખુહ ط કા-લ લહૂ મૂસા ઈન્ન-ક લ-ગવિય્યુમ મુબીન (૧૮)
કલ ઉનસે મદદ ચાહી થી ફરિયાદ કર રહા હૈ (૪૪) મૂસાને ઉસસે ફરમાયા બેશક તૂ ખુલા ગુમરાહ હૈ (૪૫)
ફ-લમ્મા અન અરા-દ અંય્યબ્તિ-શ બિલ્લઝી હુ-વ અદુવ્વુલ-લહુમા ز કા-લ
તો જબ મૂસાને ચાહા કે ઈસ પર ગિરિફત કરે જો ઉન દોનોંકા દુશ્મન હૈ (૪૬) વોહ બોલા
યા મૂસા અતુરીદુ અન તક્તુ-લની કમા ક-તલ-ત નફ-સમ
અય મૂસા ! કયા તુમ મુઝે વૈસા હી કત્લ કરના ચાહતે હો

નહી સુનતે બિલ્કુલ ગલત હૈ. સહીહ અહાદીસસે મુર્દોંકા સુનના સાબિત હૈ. (૧૩૪) મા'ના યે હૈં કે કુફફાર ગાયત એ'રાઝ વ રૂગર્દાનીસે મુર્દે ઔર બેહરેકે મિસ્લ હો ગએ હૈં કે ઉન્હેં પુકારના ઔર હક્કી દા'વત દેના કિસી તરહ નાફેઅ નહી હોતા. (૧૩૫) જિનકી બસીરત જાતી રહી ઔર દિલ અંધે હો ગએ. (૧૩૬) જિનકે પાસ સમઝનેવાલે દિલ હૈ. ઔર જો ઈલ્મે ઈલાહીમેં સઆદતે ઈમાનસે બહરાઅંદોઝ હોનેવાલે હૈ (બયઝાવી વ કબીર વ અબૂસ્સઊદ વ મદારિક) (૧૩૭) યા'ની ઉન પર ગઝબે ઈલાહી હોગા ઔર અઝાબ વાજિબ હો જાએગા ઔર હુજ્જત પૂરી હો ચુકેગી ઈસ તરહ કે લોગ અમ્રબિલ્મા'રૂફ ઔર નહી મુ-કર તર્ક કર દેંગે ઔર ઉનકી દુરુસતીકી કોઈ ઉમ્મીદ બાકી ન રહેગી, યા'ની કયામત કરીબ હો જાએગી ઔર ઉસકી અલામતેં ઝાહિર

بِالْأَمْسِ إِن تُرِيدُ إِلَّا أَن تَكُونَ جَبَّارًا فِي
الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَن تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ۝ وَجَاءَ
رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَا مُوسَىٰ إِنَّ
الْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ
النَّاصِحِينَ ۝ فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي
مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝ وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ
عَسَىٰ رَبِّي أَن يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ ۝ وَلَمَّا وَرَدَ
مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَ
وَجَدَ مِن دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا
قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصْدِرَ الرِّعَاءُ وَأَبُونَا شَيْخٌ
كَبِيرٌ ۝ فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰ إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ
إِنِّي لِمَا أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ۝ فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا
تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ

બિલઅમ્સિ ઈન તુરીદુ ઈલ્લૉ અન
જૈસા તુમને કલ એક શખ્સકો કત્લ કર દિયા તો
તકૂ-ન જબ્બારન ફિલ્અર્દિ વમા તુરીદુ અન
તુમ યેહી ચાહતે હો કે ઝમીનમેં સખ્ત-ગીર બનો ઔર ઈસ્લાહ
તકૂ-ન મિનલ-મુસ્લિહીન(૧૯) વ જા-અ
કરના નહીં ચાહતે (૪૭) ઔર શહરકે
રજુલુમ-મિન અક્-સલ-મદીનતિ યસ-અ
પરલે કિનારેસે એક શખ્સ (૪૮) દૌડતા આયા કહા
કા-લ યા મૂસા ઈન્નલમ-લ-અ
અય મૂસા ! બેશક દરબારવાલે (૪૯)
યઅ-તમિરૂ-ન બિ-ક લિ-યક્તુલૂ-ક ફખ્રુજ
આપકે કત્લકા મશ્વરા કર રહે હૈં તો નિકલ જાઈયે (૫૦)
ઈન્ની લ-ક મિનન્નાસિહીન (૨૦) ફ-ખ-ર-જ
મૈં આપકા ખૈર-ખ્વાહ હૂં (૫૧) તો ઉસ શહરસે
મિન્હા ખાઈફંય્ય-ત-રક્કબુ કા-લ રબ્બિ નજ-જિની મિનલ્કૌમિઝ-ઝાલિમીન (૨૧)
નિકલા ડરતા હુવા ઈસ ઈન્તિઝારમેં કે અબ કયા હોતા હૈ અર્ઝ કી અય મેરે રબ ! મુઝે સિતમગારોંસે બચા લે (૫૨)
વ લમ્મા ત-વજ્જ-હ તિલ્કા-અ મદ-ય-ન કા-લ અસા રબ્બી અંય્યહ-દિ-યની
ઔર જબ મદિયનકી તરફ મુતવજ્જે હુવા (૫૩) કહા કરીબ હૈ કે મેરા રબ મુઝે સીધી
સવા-અસ્સબીલ (૨૨) વ લમ્મા વ-ર-દ મા-અ મદ-ય-ન વ-જ-દ અલૈહિ
રાહ બતાએ (૫૪) ઔર જબ મદિયનકે પાની પર આયા વહાં (૫૫) લોગોંકેએક ગિરોહકો દેખા કે અપને
ઉમ્મ-તમ-મિનન-નાસિ યસ્કૂ-ન વ વ-જ-દ મિન દૂનિહિમુમ-ર-અતૈનિ તઝૂદા ન
જાનવરોંકો પાની પિલા રહે હૈં ઔર ઉનસે ઉસ તરફ (૫૬) દો ઔરતેં દેખીં કે અપને જાનવરોંકો રોક રહી હૈં (૫૭)
કા-લ મા ખત્બુકુમા કાલતા લા નસ્કી હત્તા યુસ્દિરર-રિઆઉ (સકતહ) વ અબૂના
મૂસાને ફરમાયા તુમ દોનોંકા ક્યા હાલ હૈ (૫૮) વોહ બોલી હમ પાની નહીં પિલાતે જબ તક સબ ચરવાહે પિલાકર ફેર ન લે
શૈખુન કબીર (૨૩) ફ-સકા લહુમા સુમ્મ ત-વલ્લા ઈલઝ-ઝિલ્લિ ફ-કા-લ રબ્બિ
જાએં (૫૯) ઔર હમારે બાપ બહોત બૂઢે હૈં (૬૦) તો મૂસાને ઉન દોનોંકે જાનવરોંકો પાની પિલા દિયા ફિર સાયેકી તરફ
ઈન્ની લિમા અન્ઝલ-ત ઈલય-ય મિન ખૈરિન ફકીર (૨૪) ફજા-અત્હુ ઈહદાહુમા
ફિરા (૬૧) અર્ઝ કી અય મેરે રબ ! મૈં ઉસ ખાનેકા જો તૂ મેરે લિયે ઉતારે મોહતાજ હૂં (૬૨) તો ઉન દોનોંમેંસે એક ઉસકે
તમ્શી અ-લસ- તિહયાઈન કાલત ઈન્ન અબી યદઊ-ક લિયજઝિ-ય-ક
પાસ આઈ શર્મસે ચલતી હુઈ (૬૩) બોલી મેરા બાપ તુમ્હેં બુલાતા હૈ કે તુમ્હેં મઝદૂરી દે ઉસકી જો તુમને

હોને લગેગી ઔર ઉસ વકત તૌબા નફા' ન દેગી. (૧૩૮) ઈસ ચોપાએકો દાબ્બતુલ અર્દ કહતે હૈં, યે અજીબ શકલકા જાનવર હોગા જો કોહે સફાસે બરઆમદ હોકર તમામ શહરોંમેં બહોત જલ્દ ફિરેગા, ફસાહતકે સાથ કલામ કરેગા, હર શખ્સકી પેશાની પર એક નિશાન લગાએગા, ઈમાનદારોંકી પેશાની પર અસાએ મૂસા અલૈહિસ્સલામસે નૂરાની ખત ખીંચેગા, કાફિરકી પેશાની પર હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામકી અંગુશ્તરીસે સિયાહ મોહર લગાએગા. (૧૩૯) બ-ઝબાને ફસીહ ઔર કહેગા હાઝા મોમિન વ હાઝા કાફિર, યે મોમિન હૈ ઔર યે કાફિર હૈ. (૧૪૦) યા'ની કુર્આને પાક પર ઈમાન ન લાતે થે જિસમેં બઅસ વ હિસાબ વ અઝાબ વ ખુરૂજે દાબ્બતુલ અર્દકા બયાન હૈ. ઉસકે બાદકી આયતમેં કયામતકા બયાન ફરમાયા જાતા હૈ. (૧૪૧)

أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا ۚ فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ
الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ ۖ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥﴾
قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ ۖ إِنَّ خَيْرَ مَنِ
اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنْكِحَكَ
إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلَىٰ أَنْ تَأْجُرَنِي ثَمَانِيَ حِجَجٍ ۖ
فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ ۖ وَمَا أُرِيدُ أَنْ
أَشُقَّ عَلَيْكَ ۚ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٧﴾
قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ ۖ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ
ربع فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ ۖ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾
فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ
مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا ۖ قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي
آنَسْتُ نَارًا لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ
مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ

منزل ٥

અજ-ર મા સકૈ-ત લના ط ફ-લમ્મા જા-અહૂ વ
હમારે જાનવરોંકો પાની પિલાયા હૈ (૬૪) જબ મૂસા
કસ્સ અલૈહિલ ક-સ-સ ط કા-લ લા ત-ખફ (વકફહ)
ઉસકે પાસ આયા ઔર ઉસે બાતેં કેહ સુનાઈ (૬૫)
નજૌ-ત મિનલ-કૌમિઝ-ઝાલિમીન (૨૫)
ઉસને કહા ડરિયે નહીં આપ બચ ગએ ઝાલિમોંસે (૬૬)
કાલત ઈહદા-હુમા યા અ-બતિસ્તઅ-જિર્હુ ط ઈન્ન
ઉનમેંકી એક બોલી (૬૭) અય મેરે બાપ! ઉનકો નૌકર રખ લો (૬૮) બેશક
ખૈ-ર મનિસ્તઅ-જર્તલ કવિય્યુલ અમીન (૨૬)
બેહતર નૌકર વોહ જો તાકતવર અમાનતદાર હો (૬૯)
કા-લ ઈન્ની ઉરીદુ અન ઉન્કિ-હ-ક
કહા મૈં ચાહતા હૂં કે અપની ઈન દોનોં બેટિયોંમેસે
ઈહ-દબ-ન-તય-ય હાતૈનિ અલા અન
એક તુમ્હેં બ્યાહ દૂં (૭૦) ઈસ મહેર પર કે તુમ આઠ

તઅ-જુ-રની સમાનિ-ય હિજ જ ط ફ-ઈન અત્મમ-ત અશ-રન ફમિન ઈન્દિક ط વ મં ૫
બરસ મેરી મુલાઝિમત કરો (૭૧) ફિર અગર પૂરે દસ બરસ કર લો તો તુમ્હારી તરફસે હૈ (૭૨) ઔર
મા ઉરીદુ અન અશુક-ક અલૈક ط સ-તજિદુની ઈન્શાઅલ્લાહુ મિનસ્સાલિહીન (૨૭)
મૈં તુમ્હેં મશક્કતમેં ડાલના નહીં ચાહતા (૭૩) કરીબ હૈ ઈન્શા અલ્લાહ તુમ મુઝે નેકોંમેં પાઓગે
કા-લ ઝાલિ-ક બૈની વ બૈ-ન ક ط અય્ય-મલ- અ-જલૈનિ કદૈતુ ફલા
(૭૪) મૂસાને કહા યે મેરે ઔર આપકે દરમિયાન ઈકરાર હો ચુકા મૈં ઈન દોનોંમે જો મીઆદ પૂરી કર દૂં (૭૫) તો
ઉદવા-ન અ-લય્ય ط વલ્લાહુ અલા મા નકૂલુ વકીલ ع (૨૮) ફ-લમ્મા ૯
મુઝ પર કોઈ મુતાલિબા નહીં ઔર હમારે ઈસ કહે પર અલ્લાહકા ઝિમ્મા હૈ (૭૬) ફિર જબ
કદા મૂસલ અ-જ-લ વ સા-ર બિ-અહ-લિહી આ-ન-સ મિન જાનિબિત્તૂરિ
મૂસાને અપની મીઆદ પૂરી કર દી (૭૭) ઔર અપની બીબીકો લેકર ચલા (૭૮) તૂરકી તરફસે
નારા ط કા-લ લિ-અહ-લિહિમ્કુસૂ ઈન્ની આનસ્તુ ના-રલ્લ-અલ્લી
એક આગ દેખી (૭૯) અપની ઘરવાલીસે કહા તુમ ઠેહરો મુઝે તૂરકી તરફસે એક આગ નઝર
આતીકુમ મિન્હા બિ- ખ-બરિન ઔ જઝ-વતિમ-મિનન્નારિ લ-અલ્લકુમ
પડી હૈ શાયદ મૈં વહાંસે કુછ ખબર લાઉં (૮૦) યા તુમ્હારે લિયે કોઈ આગકી ચિન્ગારી
તસ્તલૂન (૨૯) ફ-લમ્મા અતાહા નૂદિ-ય મિન
લાઉં કે તુમ તાપો ફિર જબ આગકે પાસ હાઝિર હુવા

જો કે હમને અપને અંબિયા પર નાઝિલ ફરમાઈ ફીજસે મુરાદ જમાઅતે કસીરા હૈ. (૧૪૨) રોઝે કિયામત મૌકૂફે હિસાબમેં. (૧૪૩) ઔર તુમને ઉનકી મા'રેફત હાસિલ ન કીથી, બગૈર સોચે સમઝેહી ઈન આયતોંકા ઈન્કાર કર દિયા. (૧૪૪) જબ તુમને ઉન આયતોંકો ભી નહી સોચા, તુમ બેકાર તો નહી પેદા કિએ ગએ થે. (૧૪૫) અઝાબ સાબિત હો ચુકા. (૧૪૬) કે ઉનકે લિયે કોઈ હુજ્જત ઔર કોઈ ગુફતગૂ બાકી નહી હૈ. એક કૌલ યે ભી હૈ કે અઝાબ ઉન પર ઈસ તરહ છા જાએગા કે વો બોલ ન સકેંગે. (૧૪૭) ઔર આયતમેં બઅસ બા'દલ્મૌત પર દલીલ હૈ. ઈસલિયે કે જો દિનકી રૌશનીકો શબકી તારીકીસે ઔર શબકી તારીકીકો દિનકી રોશનીસે બદલને પર કાદિર હૈ. વો મુર્દેકો ઝિંદા કરને પર ભી કાદિર હૈ. નીઝ ઈન્કિલાબે લૈલો નહારસે યે

شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ
الشَّجَرَةِ أَنْ يَا مُوسَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝ وَ
أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّىٰ
مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ ۚ يَا مُوسَىٰ أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ ۖ
إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ ۝ اسْلُكْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ
بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ وَاضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ
الرَّهْبِ فَذَانِكَ بُرْهَانَانِ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَ
مَلَئِهِ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ۝ قَالَ رَبِّ إِنِّي
قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ۝ وَأَخِي
هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْءًا
يُصَدِّقُنِي ۖ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ۝ قَالَ سَنَشُدُّ
عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَانًا فَلَا
يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا ۚ بِآيَاتِنَا ۚ أَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا

શાતિ-ઈલ-વાદિલ-ઐમનિ ફિલ્બુક્-અતિલ-
નિદા કી ગઇ મૈદાનકે દાહિને કનારેસે (૮૧)
મુબા-ર-કતિ મિનશ્શ-જ-રતિ અંય્યામૂસા ઈન્ની
બરકતવાલે મકામમેં પેળસે (૮૨) કે અય મૂસા ! બેશક
અનલ્લાહુ રબ્બુલ આલમીન (૩૦) વ અન
મૈં હી હૂં રબ સારે જહાનકા (૮૩) ઔર યે કે
અલ્કિ અસા ક ફ-લમ્મા ર-આહા તહ-તઝ-ઝુ
ડાલ દે અપના અસા (૮૪) ફિર જબ મૂસાને ઉસે દેખા લેહરાતા
ક-અન્નહા જાન્નુંવ્વલ્લા મુદ-બિરંવ-વ લમ
હુવા ગોયા સાંપ હૈ પીઠ ફેરકર ચલા ઔર મુળકર ન
યુ-અક્કિબ યા મૂસા અક્-બિલ વલા
દેખા (૮૫) અય મૂસા ! સામને આ ઔર ડર
ત-ખફ ઈન્ન-ક મિનલ-આમિનીન (૩૧)
નહીં બેશક તુઝે અમાન હૈ (૮૬)
ઉસ-લુક ય-દ-ક ફી જૈબિ-ક તખ્-રુજ બૈદા-અ મિન ગૈરિ સૂઈવ્વદ્-મુમ
અપના હાથ (૮૭) ગિરેબાનમેં ડાલ નિકલેગા સુફેદ ચમકતા બેઐબ (૮૮) ઔર અપના હાથ
ઈલૈ-ક જના-હ-ક મિનર્રહ-બિ ફ-ઝાનિક બુર્હાનાનિ મિર્રબ્બિ-ક ઈલા
અપને સીને પર રખ લે ખૌફ દૂર કરનેકો (૮૯) તો યે દો હુજ્જતેં હૈં તેરે રબકી (૯૦)
ફિરઔ-ન વ મ-લ-ઇહ ઈન્નહુમ કાનૂ કૌમન ફાસિકીન (૩૨) કા-લ રબ્બિ
ફિરઔન ઔર ઉસકે દરબારિયોંકી તરફ બેશક વોહ બેહુકમ લોગ હૈં અર્ઝ કી અય મેરે રબ !
ઈન્ની ક્-તલ્તુ મિન્હુમ નફ-સન ફ-અખાફુ અંય્યક્તુલૂન (૩૩) વ
મૈંને ઉનમેં એક જાન માર ડાલી હૈ (૯૧) તો ડરતા હૂં કે મુઝે કત્લ કર દેં ઔર
અખી હારૂનુ હુ-વ અફ-સહુ મિન્ની લિસાનન ફ-અર્સિલ્હુ મઈ-ય
મેરા ભાઇ હારૂન ઉસકી ઝુબાન મુઝસે ઝયાદા સાફ હૈ તૂ ઉસે મેરી મદદકે લિયે રસૂલ બનાકર
રિદ-અંય્યુસદ-દિકુની ઈન્ની અખાફુ અંય્યુકઝ-ઝિબૂન (૩૪) કા-લ સ-નશુદ્દુ
મેરી તસ્દીક કરે મુઝે ડર હૈ કે વોહ (૯૨) મુઝે ઝુટલાએંગે ફરમાયા કરીબ હૈ કે
અદુ-દ-ક બિ-અખી-ક વ નજ-અલુ લકુમા સુલ્તાનન ફલા
હમ તેરે બાઝૂકો તેરે ભાઇસે કુવ્વત દેંગે ઔર તુમ દોનોંકો ગલબા અતા ફરમાએંગે તો વોહ તુમ દોનોંકા કુછ
યસિલૂ-ન ઈલૈકુમા બિઆયાતિના અન્તુમા વ મનિત્ત-બ-અ-કુમલ
નુકસાન ન કર સકેંગે હમારી નિશાનિયોંકે સબબ તુમ દોનોં ઔર જો તુમ્હારી પૈરવી કરેંગે

મં ૫

ભી મા'લૂમ હોતા હૈ કે ઇસમેં ઉનકી દુન્યવી ઝિંદગીકા ઇન્તેઝામ હૈ તો યે અબસ નહીં કિયા ગયા બલ્કે ઇસ ઝિંદગાનીકે આમાલ પર અઝાબો સવાબકા તરત્તુબ મુકતદાએ હિકમત હૈ (આ જિંદગીના કર્મો બદલ અઝાબ તથા સવાબ મળવો એ બુધ્ધિમાં આવી શકે તેમ છે) ઔર જબ દુનિયા દારુલ અમલ હૈ તો ઝુરૂરી હૈ કે એક દારે આખિરત ભી હો. વહાંકી ઝિંદગાનીમેં યહાંકે આ'માલકી જઝા મિલે. (૧૪૮) ઔર ઇસમેં ફૂંકનેવાલે હઝરત ઇસ્રાફીલ હોંગે, અલૈહિસ્સલામ. (૧૪૯) ઐસા ઘબરાના જો સબબે મૌત હોગા. (૧૫૦) ઔર જિસકે કલ્બકો અલ્લાહ તઆલા સુકૂન અતા ફરમાએ. હઝરત અબૂ હુરૈરહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હૈ કે, યે શોહદા હૈં જો અપની તલ્વારેં ગલોંમેં હમાઇલ કિએ અર્શકે ગિર્દ હાઝિર હોંગે. હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ

الظّٰلِمُوْنَ ۝ فَلَمَّا جَآءَهُمْ مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَا بَيِّنٰتٍ
قَالُوْا مَا هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى وَّمَا سَمِعْنَا بِهٰذَا
فِيْٓ اٰبَآئِنَا الْاَوَّلِيْنَ ۝ وَقَالَ مُوْسٰى رَبِّيْٓ اَعْلَمُ
بِمَنْ جَآءَ بِالْهُدٰى مِنْ عِنْدِهٖ وَمَنْ تَكُوْنُ لَهٗ
عَاقِبَةُ الدَّارِ ۭ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ۝ وَقَالَ
فِرْعَوْنُ يٰٓاَيُّهَا الْمَلَاُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرِيْ ۚ
فَاَوْقِدْ لِيْ يٰهَامٰنُ عَلَى الطِّيْنِ فَاجْعَلْ لِّيْ صَرْحًا
لَّعَلِّيْٓ اَطَّلِعُ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوْسٰى ۙ وَاِنِّيْ لَاَظُنُّهٗ مِنَ
الْكٰذِبِيْنَ ۝ وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُوْدُهٗ فِي الْاَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ اِلَيْنَا لَا يُرْجَعُوْنَ ۝
فَاَخَذْنٰهُ وَجُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنٰهُمْ فِي الْيَمِّ ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الظّٰلِمِيْنَ ۝ وَجَعَلْنٰهُمْ اَىِٕمَّةً يَّدْعُوْنَ
اِلَى النَّارِ ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ لَا يُنْصَرُوْنَ ۝ وَاَتْبَعْنٰهُمْ

ગ઼ાલિબૂન (૩૫) ફ-લમ્મા જા- અહુમ મૂસા
ગાલિબ આઓગે (૯૩) ફિર જબ મૂસા
બિઆયાતિના બય્યિનાતિન ક઼ાલૂ મા હાઝ઼ા
ઉનકે પાસ હમારી રૌશન નિશાનિયાં લાયા બોલે યે
ઈલ્લા સિહ઼-રુમ મુફ-તરંવ વમા સમિઅ઼-ના
તો નહીં મગર બનાવટકા જાદૂ (૯૪) ઔર હમને
બિહાઝ઼ા ફી આબાઈનલ અવ્વલીન (૩૬)
અપને અગલે બાપ-દાદાઓંમેં ઐસા ન સુના (૯૫)
વ ક઼ા-લ મૂસા રબ્બી અઅ઼-લમુ બિમન
ઔર મૂસાને ફરમાયા મેરા રબ ! ખૂબ
જા-અ બિલ્હુદા મિન ઈ઼ન્દિહી વ મન તકૂનુ
જાનતા હૈ જો ઉસકે પાસસે હિદાયત લાયા (૯૬) ઔર જિસકે લિયે
લહૂ આ઼ક઼િબતુદ-દાર ۭ ઈન્નહૂ લા યુફ-લિહુઝ઼-
આખેરતકા ઘર હોગા (૯૭) બેશક ઝાલિમ
ઝ઼ાલિમૂન (૩૭) વક઼ા-લ ફિરઔનુ યા અય્યુહલ-મ-લ-ઉ
મુરાદકો નહીં પહુંચતે (૯૮) ઔર ફિરઔન બોલા અય દરબારિયો ! મૈં તુમ્હારે લિયે
મા અ઼લિમ્તુ લકુમ મિન ઈલાહિન ગ઼ૈરી ۚ ફ ઔક઼િદ લી યા હામાનુ
અપને સિવા કોઈ ખુદા નહીં જાનતા તો અય હામાન મેરે લિયે ગારા
અ઼લત્તીનિ ફજ-અ઼લ્લી સ઼ર-હ઼લ-લ-અ઼લ્લી અત્ત઼લિઉ઼ ઈલા ઈલાહિ મૂસા ۙ
પકા કર (૯૯) એક મહલ બના (૧૦૦) કે શાયદ મૈં મૂસાકે ખુદાકો ઝાંક આઉં (૧૦૧)
વ ઈન્ની લ-અઝુન્નુહૂ મિનલ્કાઝ઼િબીન (૩૮) વસ્તક-બ-ર હુ-વ વ જુનૂદુહૂ
ઔર બેશક મેરે ગુમાનમેં તો વોહ (૧૦૨) ઝૂટા હૈ (૧૦૩) ઔર ઉસને ઔર ઉસકે લશકરિયોંને
ફિલ્અર્દ઼િ બિગ઼ૈરિલ હ઼ક્ક઼િ વ ઝ઼ન્નૂ અન્નહુમ ઈલૈના લા યુર-જઊ઼ન (૩૯)
ઝમીનમેં બેજા બળાઈ ચાહી (૧૦૪) ઔર સમઝે કે ઉન્હેં હમારી તરફ ફિરના નહીં
ફ-અ-ખ઼ઝ઼-નાહુ વ જુનૂદહૂ ફ-ન-બઝ઼-નાહુમ ફિલ યમ્મ ۚ ફન્ઝ઼ુરુ કૈ-ફ
તો હમને ઉસે ઔર ઉસકે લશકરકો પકળ કર દરિયામેં ફેંક દિયા (૧૦૫) તો દેખો કૈસા અંજામ
કા-ન આ઼કિબતુઝ઼ ઝ઼ાલિમીન (૪૦) વ જ-અ઼લ્નાહુમ અ-ઈમ્મતંય્યદ-ઊ઼-ન
હુવા સિતમગારોંકા ઔર ઉન્હેં હમને (૧૦૬) દોઝખિયોંકા પેશવા બનાયા કે આગકી
ઈલન્નાર ۚ વ યૌમલ-ક઼િયામતિ લા યુન્સ઼રૂન (૪૧) વ અત્બઅ઼-નાહુમ
તરફ બુલાતે હૈં (૧૦૭) ઔર કયામતકે દિન ઉનકી મદદ ન હોગી ઔર ઈસ દુનિયામેં

મં ૫

તઅલા અન્હુમાને ફરમાયા, વો શોહદા હૈં ઈસલિયે કે વો અપને રબકે નઝદીક ઝિંદા હૈં ફઝઅ ઉનકો ન પહુંચેગા. કીલ યે હૈ કે નફખહકે બાદ હઝરત જિબ્રઈલ વ મીકાઈલ વ ઈસ્રાફીલ વ ઈઝરાઈલ હી બાકી રહેંગે. (૧૫૧) યા'ની રોઝે કયામત સબ લોગ બાદ મૌત ઝિંદા કિયે જાએંગે. ઔર મૌકિફમેં અલ્લાહ તઆલાકે હુઝૂર આજિઝી કરતે હાઝિર હોંગે. સેગએ માઝીસે તાબીર ફરમાના તહક્કુક વુકૂઅકે લિયે હૈ (ભૂતકાળનો શબ્દ નિશ્ચિત અને ચોક્કસપણા માટે વપરાયો છે) (૧૫૨) મા'ના યે હૈં કે, નફખહકે વકત પહાળ દેખનેમેં તો અપની જગહ સાબિત વ કાઈમ મા'લૂમ હોંગે ઔર હકીકતમેં વો મિસ્લે બાદલોંકે નિહાયત તેઝ ચલતે હોંગે. જૈસેકે બાદલ વગૈરહ બળે જિસ્મ ચલતે હૈં મુતહર્રિક નહીં મા'લૂમ હોતે યહાં તકકે વો પહાળ ઝમીન પર ગિરકર

فِي هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ هُمْ مِّنَ
الْمَقْبُوحِيْنَ ۝ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ مِنْۢ بَعْدِ
مَآ اَهْلَكْنَا الْقُرُوْنَ الْاُوْلٰى بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى
وَّرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ۝ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ
الْغَرْبِيِّ اِذْ قَضَيْنَآ اِلٰى مُوْسَى الْاَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ
الشّٰهِدِيْنَ ۝ وَلٰكِنَّآ اَنْشَاْنَا قُرُوْنًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ
الْعُمُرُ ۚ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِيْٓ اَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوْا
عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ۙ وَلٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِيْنَ ۝ وَمَا كُنْتَ
بِجَانِبِ الطُّوْرِ اِذْ نَادَيْنَا وَلٰكِنْ رَّحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ
لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ اَتٰىهُمْ مِّنْ نَّذِيْرٍ مِّنْ قَبْلِكَ
لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ۝ وَلَوْلَآ اَنْ تُصِيْبَهُمْ مُّصِيْبَةٌۢ
بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ فَيَقُوْلُوْا رَبَّنَا لَوْلَآ اَرْسَلْتَ
اِلَيْنَا رَسُوْلًا فَنَتَّبِعَ اٰيٰتِكَ وَنَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝

ફી હાઝિહિદ-દુન્યા લઅ્-નહ ૮ વ
હમને ઉનકે પીછે લાનત લગાઈ (૧૦૮) ઔર
યૌમલ-ક઼િયામતિ હુમ મિનલ-મક઼-બૂહ઼ીન ૪૨ (૪૨)
કયામતકે દિન ઉનકા બુરા હૈ
વ લ-ક઼દ આતૈના મૂસલ કિતા-બ
ઔર બેશક હમને મૂસાકો કિતાબ
મિમ્બઅ્-દિ માઁ અહ-લક-નલ-ક઼ુરૂનલ-ઊલા
અતા ફરમાઈ (૧૦૯) બાદ ઈસકે કે અગલી સંગતેં (૧૧૦) હિલાક
બસ઼ાઈ-ર લિન્નાસિ વ હુદંવ્વ રહ઼્-મ-તલ
ફરમા દી જિસમેં લોગોંકે દિલકી આંખે ખોલનેવાલી બાતેં ઔર હિદાયત
લ-અ઼લ્લહુમ ય-ત-ઝ઼ક્કરૂન (૪૩) વમા
ઔર રહમત તાકે વોહ નસીહત માનેં ઔર તુમ
કુન્ત બિજાનિબિલ-ગ઼ર્બિય્યિ ઈઝ઼ ક઼દૈનાઁ
(૧૧૧) તૂરકી જાનિબ મગરિબમેં ન થે (૧૧૨) જબકે હમને મૂસા કો
ઈલા મૂસલ-અમ્ર વમા કુન્ત મિનશ્શાહિદીન ૪ (૪૪) વલાકિન્નાઁ અન્શઅ્-ના
રિ઼સાલતકા હુકમ ભેજા (૧૧૩) ઔર ઉસ વકત તુમ હાઝિર ન થે મગર હુવા યે કે હમને
ક઼ુરૂનન ફ-ત-ત઼ાવ-લ અ઼લૈહિમુલ-ઉ઼મુર ૮ વમા કુન્ત સ઼ાવિયન ફ઼ી અહ-લિ
સંગતેં પૈદા કીં (૧૧૪) કે ઉન પર ઝમાના દરાઝ ગુઝરા (૧૧૫) ઔર ન તુમ એહલે
મદ-ય-ન તત્લૂ અ઼લૈહિમ આયાતિના ૪ વલાકિન્ના કુન્ના મુર્સિલીન (૪૫)
મદિયનમેં મુકીમ થે ઉન પર હમારી આયતેં પઢતે હુએ હાં હમ રસૂલ બનાનેવાલે હુએ (૧૧૬)
વમા કુન્ત બિજાનિબિત્તૂરિ ઈઝ઼ નાદૈના વલાકિર્રહ઼્-મ-તમ-મિર્રબ્બિ-ક
ઔર ન તુમ તૂરકે કિનારે થે જબ હમને નિદા ફરમાઈ (૧૧૭) હાં તુમ્હારે રબકી મહેર હૈ
લિતુન્ઝિ઼-ર ક઼ૌમમ્માઁ અતાહુમ મિન નઝ઼ીરિમ મિન ક઼બ્લિ-ક લ-
(કે તુમ્હેં ગૈબકે ઈલ્મ દિયે) (૧૧૮) કે તુમ ઐસી કૌમકો ડર સુનાઓ જિસકે પાસ તુમસે પેહલે કોઈ ડર સુનાનેવાલા ન આયા
અ઼લ્લહુમ ય-ત-ઝ઼ક્કરૂન (૪૬) વલૌ લાઁ અન તુસ઼ીબહુમ મુસ઼ીબતુમ-બિમા
(૧૧૯) યે ઉમ્મીદ કરતે હુએ કે ઉનકો નસીહત હો ઔર અગર ન હોતા કે કભી પહુંચતી ઉન્હેં કોઈ મુસીબત (૧૨૦) ઉસકે
ક઼દ્-દ-મત ઐદીહિમ ફ-યકૂલૂ રબ્બના લૌલાઁ અર્સલ-ત ઈલૈના રસૂલન
સબબ જો ઉનકે હાથોંને આગે ભેજા (૧૨૧) તો કેહતે અય હમારે રબ ! તૂને ક્યોં ન ભેજા હમારી તરફ કોઈ રસૂલ કે
ફ-નત્તબિ-અ઼ આયાતિ-ક વ નકૂ-ન મિનલ - મુઅ્-મિનીન (૪૭)
હમ તેરી આયતોંકી પૈરવી કરતે ઔર ઈમાન લાતે (૧૨૨)

ઉસકે બરાબર હો જાએંગે ફિર રેઝા રેઝા હોકર બિખર જાએંગે. (૧૫૩) નેકીસે મુરાદ કલિમએ તૌહીદકી શહાદત હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયાકે ઈખ્લાસે અમલ, ઔર બા'ઝને કહાકે, હર તાઅત જો અલ્લાહકે લિયે કી હો. (૧૫૪) જન્નત ઔર સવાબ. (૧૫૫) જો ખૌફ, અઝાબસે હોગી પહલી ઘબરાહટ જિસકી ઉપરકી આયતમેં ઝિક હુવા હૈ વો ઈસકે એલાવા હૈ. (૧૫૬) યા'ની શિર્ક. (૧૫૭) યા'ની વો ઊંધેમુંહ આગમેં ડાલે જાએંગે ઔર જહન્નમકે ખાઝિન ઉનસે કહેંગે. (૧૫૮) યા'ની શિર્ક ઔર મઆસી ઔર અલ્લાહ તઆલા અપને રસૂલસે ફરમાએગા કે આપ ફરમા દીજિયે કે (૧૫૯) યા'ની મક્કા મુકર્રમાકે ઔર અપની ઈબાદત ઈસ રબકે સાથ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા વતન ઔર વહીકા જાએ નુઝૂલ હૈ. (૧૬૦) કે વહાં નકિસી

فَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوْا لَوْلَآ اُوْتِىَ
مِثْلَ مَآ اُوْتِىَ مُوْسٰى ؕ اَوَلَمْ يَكْفُرُوْا بِمَآ اُوْتِىَ مُوْسٰى
مِنْ قَبْلُ ۚ قَالُوْا سِحْرٰنِ تَظٰهَرَا ٝ وَقَالُوْٓا اِنَّا بِكُلٍّ
كٰفِرُوْنَ ۝ قُلْ فَاْتُوْا بِكِتٰبٍ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ هُوَ
اَهْدٰى مِنْهُمَآ اَتَّبِعْهُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ فَاِنْ لَّمْ
يَسْتَجِيْبُوْا لَكَ فَاعْلَمْ اَنَّمَا يَتَّبِعُوْنَ اَهْوَآءَهُمْ ؕ وَمَنْ
اَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوٰىهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ اللّٰهِ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝ وَلَقَدْ
وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ۝ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ
الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِهٖ هُمْ بِهٖ يُؤْمِنُوْنَ ۝ وَاِذَا يُتْلٰى
عَلَيْهِمْ قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِهٖٓ اِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّنَآ اِنَّا كُنَّا
مِنْ قَبْلِهٖ مُسْلِمِيْنَ ۝ اُولٰٓئِكَ يُؤْتَوْنَ اَجْرَهُمْ مَّرَّتَيْنِ
بِمَا صَبَرُوْا وَيَدْرَءُوْنَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا

ફ-લમ્મા જા-અ-હુમુલહક્કુ મિન ઈન-દિના
ફિર જબ ઉનકે પાસ હક્ક આયા (૧૨૩) હમારી તરફસે
કાલૂ લૌ લા ઊતિ-ય મિસ્લ મા ઊતિ-ય
બોલે (૧૨૪) ઉન્હેં ક્યોં ન દિયા ગયા જો
મૂસા ॰ અવ-લમ યક-ફુરૂ બિમા ઊતિ-ય
મૂસાકો દિયા ગયા (૧૨૫) ક્યા ઉસકે મુન્કર ન હુએ થે
મૂસા મિન કબ્લ ૮ કાલૂ સિહ-રાનિ તઝાહરા
જો પેહલે મૂસાકો દિયા ગયા (૧૨૬) બોલે દો જાદૂ હૈં એક
(વકફહ) વ કાલૂ ઈન્ના બિકુલ્લિન કાફિરૂન (૪૮)
દૂસરેકી પુશ્તી પર ઔર બોલે હમ ઉન દોનોંકે મુન્કર હૈં (૧૨૭)
કુલ ફઅ-તૂ બિકિતાબિમ-મિન ઈન્દિલ્લાહિ
તુમ ફરમાઓ તો અલ્લાહકે પાસસે કોઈ કિતાબ લે
હુ-વ અહ-દા મિન્હુમા અત્તબિઅ-હુ
આઓ જો ઈન દોનોં કિતાબોંસે ઝ્યાદા હિદાયતકી હો (૧૨૮) મૈં

ઈન કુન્તુમ સાદિકીન (૪૯) ફ-ઈલ્લમ યસ્તજીબૂ લ-ક ફઅ-લમ અન્નમા મં ૫
ઉસકી પૈરવી કરૂંગા અગર તુમ સચ્ચે હો (૧૨૯) ફિર અગર વોહ યે તુમ્હારા ફરમાના કુબૂલ ન કરેં (૧૩૦) તો
યત્તબિઊ-ન અહ-વા-અહુમ ॰ વ મન અદલ્લુ મિમ મનિત્ત-બ-અ હવાહુ
જાન લો કે (૧૩૧) બસ વોહ અપની ખ્વાહિશોં હી કે પીછે હૈં ઔર ઉસસે બઢકર ગુમરાહ કૌન જો અપની ખ્વાહિશકી ૯
બિગૈરિ હુદમ્મિનલ્લાહ ॰ ઈન્નલ્લા-હ લા યહ-દિલ-કૌમઝ-ઝાલિમીન ૦ (૫૦) ૦
પૈરવી કરે અલ્લાહકી હિદાયતસે જુદા બેશક અલ્લાહ હિદાયત નહીં ફરમાતા ઝાલિમ લોગોંકો
વ લ-કદ વસ્સલના લહુમુલકૌ-લ લ-અલ્લહુમ ય-ત-ઝક્કરૂન ॰ (૫૧)
ઔર બેશક હમને ઉનકે લિયે બાત મુસલસલ ઉતારી (૧૩૨) કે વોહ ધ્યાન કરેં
અલ્લઝી-ન આતૈનાહુમુલ-કિતા-બ મિન કબ્લિહી હુમ બિહી યુઅ-મિનૂન ★ (૫૨) આધા
જિનકો હમને ઈસસે પેહલે (૧૩૩) કિતાબ દી વોહ ઈસ પર ઈમાન લાતે હૈં
વ ઈઝા યુત્લા અલૈહિમ કાલૂ આમન્ના બિહી ઈન્નહુલ-હક્કુ મિર્રબ્બિના ઈન્ના
ઔર જબ ઉન પર યે આયતેં પઢી જાતી હૈં કેહતે હૈં હમ ઈસ પર ઈમાન લાએ બેશક
કુન્ના મિન કબ્લિહી મુસ્લિમીન (૫૩) ઉલાઈ-ક યુઅ-તૌ-ન અજ-રહુમ મર્રતૈનિ
યેહી હક્ક હૈ હમારે રબકે પાસસે હમ ઈસસે પેહલે હી ગરદન રખ ચૂકે થે (૧૩૪) ઉનકો ઉનકા અજર દોબાલા દિયા જાએગા
બિમા સ-બરૂ વ યદ-રઊ-ન બિલ્હ-સ-નતિસ-સય્યિ-અ-ત વ મિમ્મા
(૧૩૫) બદલા ઉનકે સબ્રકા (૧૩૬) ઔર વોહ ભલાઈસે બુરાઈકો ટાલતે હૈં (૧૩૭) ઔર હમારે દિએસે કુછ હમારી

ઈન્સાનકા ખૂન બહાયા જાએ ન કોઈ શિકાર મારા જાએ ન વહાંકી ઘાંસ કાટી જાએ. (૧૬૧) મખ્લૂકે ખુદાકો ઈમાનકી દા'વત દેનેકે લિયે. (૧૬૨) ઉસકા નફા વ સવાબ વો પાએગા. (૧૬૩) ઔર રસૂલે ખુદાકી ઈતાઅત ન કરે ઔર ઈમાન ન લાએ (૧૬૪) મેરે ઝિમ્મહ પહુંચા દેના થા વો મૈંને અંજામ દિયા (હાઝિહી આયતુન નુસ્ખતુહા આયતુલ કિતાલ) (૧૬૫) ઈન નિશાનિયોંસે મુરાદ શક્કે કમર વગૈરા મો'જિઝાત હૈં ઔર વો ઉકૂબતે જો દુનિયામેં આઈ, જૈસેકે બદરમેં કુફ્ફારકા કત્લ હોના, કૈદ હોના, મલાઈકાકા ઉન્હેં મારના

(૧) સૂરએ કસસ મક્કિયહ હૈ. સિવાએ ચાર આયતોંકે જો "વલ્લઝીન આતૈના હુમુલ્કિતાબ" સે શુરૂ હોકર "લાનબ્ગિલ

رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۝ وَاِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ اَعْرَضُوْا
عَنْهُ وَقَالُوْا لَنَآ اَعْمَالُنَا وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ۡ سَلٰمٌ
عَلَيْكُمْ ۡ لَا نَبْتَغِى الْجٰهِلِيْنَ ۝ اِنَّكَ لَا تَهْدِىْ مَنْ
اَحْبَبْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِىْ مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَهُوَ
اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ۝ وَقَالُوْٓا اِنْ نَّتَّبِعِ الْهُدٰى مَعَكَ
نُتَخَطَّفْ مِنْ اَرْضِنَا ۭ اَوَلَمْ نُمَكِّنْ لَّهُمْ حَرَمًا اٰمِنًا
يُّجْبٰٓى اِلَيْهِ ثَمَرٰتُ كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا مِّنْ لَّدُنَّا وَ
لٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ وَكَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ
قَرْيَةٍۢ بَطِرَتْ مَعِيْشَتَهَا ۚ فَتِلْكَ مَسٰكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ
مِّنْۢ بَعْدِهِمْ اِلَّا قَلِيْلًا ۭ وَكُنَّا نَحْنُ الْوٰرِثِيْنَ ۝
وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى حَتّٰى يَبْعَثَ فِيْٓ
اُمِّهَا رَسُوْلًا يَّتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ۚ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي
الْقُرٰٓى اِلَّا وَاَهْلُهَا ظٰلِمُوْنَ ۝ وَمَآ اُوْتِيْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ

منزل

ર-ઝક઼-નાહુમ યુન્ફિકૂન (૫૪) વ ઈઝ઼ા
રાહમેં ખર્ચ કરતે હૈં (૧૩૮) ઔર જબ
સમિઉ઼લ-લગ઼-વ અઅ઼-રદૂ અ઼ન્હુ વ
બેહૂદા બાત સુન્તે હૈં ઉસસે તગાફુલ કરતે હૈં (૧૩૯) ઔર
કા઼લૂ લના અઅ઼-માલુના વ લકુમ અઅ઼-માલુકુમ
કેહતે હૈં હમારે લિયે હમારે અમલ ઔર તુમ્હારે લિયે
સલામુન અ઼લૈકુમ લા નબ્તગ઼િલ-જાહિલીન (૫૫)
તુમ્હારે અમલ બસ તુમ પર સલામ (૧૪૦) હમ જાહિલોંકે ગર્ઝી નહીં
ઈન્ન-ક લા તહદી મન અહ઼-બબ-ત
(૧૪૧) બેશક યે નહીં કે તુમ જિસે અપની તરફસે ચાહો હિદાયત કર દો
વ લાકિન્નલ્લા-હ યહદી મંય્યશાઅ ૮ વ હુ-વ
હાં અલ્લાહ હિદાયત ફરમાતા હૈ જિસે ચાહે ઔર વોહ
અઅ઼-લમુ બિલ-મુહ-તદીન (૫૬) વકા઼લૂ
ખૂબ જાન્તા હૈ હિદાયતવાલોંકો (૧૪૨) ઔર કેહતે હૈં

મં ૫ ઈન નત્તબિઈ઼લ-હુદા મ-અ઼-ક નુ-ત-ખ઼ત્ત઼ફ મિન અર્દ઼િના ૮ અ-વ
અગર હમ તુમ્હારે સાથ હિદાયતકી પૈરવી કરેં તો લોગ મુલ્કસે હમેં ઊચક લે જાએંગે (૧૪૩)
લમ નુમક્કિલ-લહુમ હ઼-ર-મન આમિનંય્યુજ-બા ઈલૈહિ સ઼-મરાતુ
ક્યા હમને ઉન્હેં જગહ ન દી અમાનવાલી હરમમેં (૧૪૪) જિસકી તરફ હર
કુલ્લિ શૈઈર્રિઝ-ક઼મ-મિલ્લદુન્ના વલાકિન્ન અક-સ઼રહુમ લા યઅ઼-લમૂન (૫૭)
ચીઝકે ફલ લાએ જાતે હૈં હમારે પાસકી રોઝી લેકિન ઉન્મેં અકસરકો ઈલ્મ નહીં (૧૪૫)
વ કમ અહ-લક-ના મિન ક઼ર્યતિમ-બતિ઼-રત મઈ઼-શ-તહા૮ફતિલ-ક મસાકિનુહુમ
ઔર કિત્ને શહર હમને હિલાક કર દિયે જો અપને ઐશ પર ઈતરા ગએ થે (૧૪૬) તો યે હૈં
લમ તુસ્કમ-મિમ્બઅ઼-દિહિમ ઈલ્લા ક઼લીલા ૮ વ કુન્ના નહ઼-નુલ-વારિસીન (૫૮)
ઉનકે મકાન (૧૪૭) કે ઉનકે બાદ ઉનમેં સુકૂનત ન હુઈ મગર કમ (૧૪૮) ઔર હમીં વારિસ હૈં
વમા કા-ન રબ્બુ-ક મુહ-લિકલ-કુરા હ઼ત્તા યબ્અ઼-સ઼ ફી ઉમ્મિહા
(૧૪૯) ઔર તુમ્હારા રબ શહરવાલોંકો હિલાક નહીં કરતા જબ તક ઉનકી અસ્લ મર્જઅમેં
રસૂલંય્યત્લૂ અ઼લૈહિમ આયાતિના ૮ વમા કુન્ના મુહ-લિકિલ-કુરા ઈલ્લા
રસૂલ ન ભેજે (૧૫૦) જો ઉન પર હમારી આયતેં પઢેં (૧૫૧) ઔર હમ શહરોંકો હિલાક નહીં કરતે
વ અહ-લુહા ઝ઼ાલિમૂન (૫૯) વમા ઊતીતુમ મિન શૈઈન
મગર જબ કે ઉનકે સાકિન સિતમગાર હોં (૧૫૨) ઔર જો કુછ ચીઝ તુમ્હેં દી ગઈ હૈ

જાહિલીન" પર ખત્મ હોતી હૈ ઔર ઈસ સૂરતમેં એક આયત "ઈન્નલ્લઝીન ફરદ" ઐસી હૈ જો મક્કા મુકર્રમા ઔર મદીના તૈયેબહકે દરમ્યાન નાઝિલ હૂઈ. ઈસ સૂરતમેં નવ રૂકૂઅ, અઠ્ઠાસી આયતેં, ચારસો ઈકતાલીસ કલિમે ઔર પાંચ હઝાર આઠસો હર્ફ હૈં. (૨) જો હક કો બાતિલસે મુમતાઝ કરતી હૈ. (૩) યા'ની સરઝમીને મિસ્રમે ઈસકા તસલ્લુત થા ઔર વો ઝુલ્મો તકબ્બુરમેં ઈન્તેહાકો પહુંચ ગયા થા. હત્તાકે ઉસને અપની અબ્દિય્યત ઔર બંદા હોના ભી ભુલા દિયા થા. (૪) યા'ની બની ઈસ્રાઈલકો. (૫) યા'ની લળકોંકો ખિદમતગારીકે લિયે ઝિંદા છોળ દેતા ઔર બેટોંકો ઝુબહ કરનેકા સબબ યે થા કે કાહિનોંને ઉસસે કહ દિયા થા કે બની ઈસ્રાઈલમેં એક બચ્ચા પૈદા હોગા જો તેરે મુલ્કકે ઝવાલકા બાઈસ હોગા. ઈસલિયે વો ઐસા કરતા થા ઔર યે ઉસકી

فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَزِيْنَتُهَا ۚ وَمَا عِنْدَ اللهِ
خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ۚ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝ اَفَمَنْ وَّعَدْنٰهُ
وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيْهِ كَمَنْ مَّتَّعْنٰهُ مَتَاعَ
الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِيْنَ ۝
وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ
تَزْعُمُوْنَ ۝ قَالَ الَّذِيْنَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا
هٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ اَغْوَيْنَا ۚ اَغْوَيْنٰهُمْ كَمَا غَوَيْنَا ۚ تَبَرَّاْنَآ
اِلَيْكَ ۖ مَا كَانُوْٓا اِيَّانَا يَعْبُدُوْنَ ۝ وَقِيْلَ ادْعُوْا
شُرَكَآءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهُمْ وَرَاَوُا الْعَذَابَ ۚ
لَوْ اَنَّهُمْ كَانُوْا يَهْتَدُوْنَ ۝ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ
مَاذَآ اَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِيْنَ ۝ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْاَنْۢبَآءُ
يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَآءَلُوْنَ ۝ فَاَمَّا مَنْ تَابَ وَ
اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ مِنَ الْمُفْلِحِيْنَ ۝

ફ-મતાઉલ-હયાતિદ-દુન્યા વ ઝીનતુહા ૮ વમા
વોહ દુન્યવી ઝિંદગીકા બરતાવ ઔર ઉસકા
ઈન્દલ્લાહિ ખૈરુંવ-વ અબ્કા ۶ અ-ફલા
સિંગાર હૈ (૧૫૩) ઔર જો અલ્લાહકે પાસ હૈ (૧૫૪) વોહ બેહતર ઔર ૬૦
તઅ-કિલૂન ۝ (૬૦) અ-ફ- મંવ્વ-અદનાહુ
ઝયાદા બાકી રેહનેવાલા (૧૫૫) તો ક્યા તુમ્હેં અકલ નહીં (૧૫૬) તો ક્યા
વઅ-દન હ-સ-નન ફહુ-વ લાકીહિ
વોહ જિસે હમને અચ્છા વાદા દિયા (૧૫૭) તો વોહ ઉસસે મિલેગા ઉસ
ક-મમ્મત્તઅ-નાહુ મતાઅલ હયાતિદ-દુન્યા
જૈસા હૈ જિસે હમને દુન્યવી ઝિંદગીકા બરતાવ બરતને દિયા ફિર
સુમ્મ હુ-વ યૌમલ કિયામતિ મિનલ્મુહ-દરીન
વોહ કયામતકે દિન ગિરફતાર કરકે હાઝિર લાયા જાએગા
(૬૧) વ-યૌ-મ યુનાદીહિમ ફ-યકૂલુ ઐ-ન
(૧૫૮) ઔર જિસ દિન ઉન્હેં નિદા કરેગા (૧૫૯) તો ફરમાએગા

શુ-રકા-ઈયલ્લઝી-ન કુન્તુમ તઝ-ઉમૂન (૬૨) કાલલ્લઝી-ન હક્ક અલૈહિમુલ-કૌલુ
કહાં હૈ મેરે વોહ શરીક જિન્હેં તુમ (૧૬૦) ગુમાન કરતે થે કહેંગે વોહ જિન પર બાત સાબિત હો ચૂકી (૧૬૧) અય મં ૫
રબ્બના હા-ઉલાઈલ્લઝી-ન અગ્વૈના ૮ અગ્વૈનાહુમ કમા ગવૈના ۶ તબર્રઅ-ના
હમારે રબ ! યે હૈ વોહ જિન્હેં હમને ગુમરાહ કિયા હમને ઉન્હેં ગુમરાહ કિયા જૈસે ખુદ ગુમરાહ હુએ થે (૧૬૨) હમ ઉન્સે
ઈલૈ-ક ۶ મા કાનૂ ઈય્યાના યઅ-બુદૂન (૬૩) વ-કીલદ-ઊ શુ-ર-કા-અકુમ
બેઝાર હો કર તેરી તરફ રુજૂઅ લાતે હૈં વોહ હમકો ન પૂજતે થે (૧૬૩) ઔર ઉનસે ફરમાયા જાએગા
ફ-દઔહુમ ફ-લમ યસ્તજીબૂ લહુમ વ ર-અ-વુલ-અઝા બ ૮ લૌ અન્નહુમ
અપને શરીકોંકો પુકારો (૧૬૪) તો વોહ પુકારેંગે તો વોહ ઉનકી ન સુનેંગે ઔર દેખેંગે અઝાબ ક્યા અચ્છા હોતા
કાનૂ યહ-તદૂન (૬૪) વ-યૌ-મ યુનાદીહિમ ફ યકૂલુ માઝા અ-જબ્તુમુલ-મુર્સલીન
અગર વોહ રાહ પાતે (૧૬૫) ઔર જિસ દિન ઉન્હેં નિદા કરેગા તો ફરમાએગા (૧૬૬) તુમને રસૂલોંકો ક્યા જવાબ દિયા
(૬૫) ફ-અમિ-યત અલૈહિમુલ-અમ્બાઉ યૌમ- ઈઝિન ફહુમ લા
(૧૬૭) તો ઉસ દિન ઉન પર ખબરેં અન્ધી હો જાએંગી (૧૬૮) તો વોહ કુછ પૂછ-
ય-ત-સાઅલૂન (૬૬) ફ-અમ્મા મન તા-બ વ આ-મ-ન વ અમિ-લ
ગછ ન કરેંગે (૧૬૯) તો વોહ જિસને તૌબા કી (૧૭૦) ઔર ઈમાન લાયા (૧૭૧) ઔર અચ્છા
સાલિહન ફ-અસા અંય્યકૂ-ન મિનલ - મુફ-લિહીન (૬૭)
કામ કિયા કરીબ હૈ કે વોહ રાહ-યાબ હો

નિહાયત હિમાકત થી કયૂંકે વો અગર અપને ખયાલમેં કાહિનોંકો સચ્ચા સમઝતા થા તો યે બાત હોની હી થી. લડકોંકો કત્લ કરનેસે કયા નતીજા થા ઔર અગર સચ્ચા નહીં જાનતા થા તો ઐસી લગ્વ બાતકા કયા લેહાઝ થા ઔર કત્લ કરના કયા મા'ની રખતા થા. (૬) કે વો લોગોંકો નેકીકી રાહ બતાએં ઔર લોગ નેકીમેં ઉનકી ઈકતેદા કરે. (૭) યા'ની ફિરઔન ઔર ઉસકી કોમકે ઈમ્લાક વ અમ્વાલ ઉન ઝઈફ બની ઈસ્રાઈલકો દે દે. (૮) મિસ્ર ઔર શામકી. (૯) કે બની ઈસ્રાઈલકે એક ફરઝંદકે હાથસે ઉનકે મુલકકા ઝવાલ ઔર ઉનકા હલાક હો. (૧૦) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકી વાલિદહકા નામ 'યુહાનિઝ' હૈ. આપ લાવા ઈબ્ને યાકૂબકી નસ્લસે હૈં. અલ્લાહ તઆલાને ઉનકો ખ્વાબકે યા ફરિશ્તેકે ઝરિયે ઉનકે દિલમેં ડાલકર ઈલ્હામ ફરમાયા.

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخْتَارُ ۗ مَا كَانَ لَهُمُ
الْخِيَرَةُ ۗ سُبْحٰنَ اللّٰهِ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝
وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُوْرُهُمْ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ۝
وَهُوَ اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۗ لَهُ الْحَمْدُ فِى الْاُوْلٰى وَ
الْاٰخِرَةِ ۖ وَلَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ۝ قُلْ
اَرَءَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ الَّيْلَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ
الْقِيٰمَةِ مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيْكُمْ بِضِيَآءٍ ۗ اَفَلَا
تَسْمَعُوْنَ ۝ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ
النَّهَارَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ
يَاْتِيْكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُوْنَ فِيْهِ ۗ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ۝
وَمِنْ رَّحْمَتِهٖ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوْا
فِيْهِ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝
وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآءِىَ الَّذِيْنَ

વ રબ્બુ-ક યખ઼-લુક઼ુ મા યશાઉ વ
ઔર તુમ્હારા રબ પૈદા કરતા હૈ જો ચાહે ઔર
યખ઼્તારᵒમા કા-ન લહુમુલ-ખ઼િ-ય-રહ ᵒ સુબ્હ઼ા-
પસંદ ફરમાતા હૈ (૧૭૨) ઉનકા (૧૭૩) કુછ અખ્તિયાર
નલ્લાહિ વ તઅ઼ાલા અ઼મ્મા યુશ્‍રિકૂન (૬૮)
નહીં પાકી ઔર બરતરી હૈ અલ્લાહકો ઉનકે શિર્કસે
વ રબ્બુ-ક યઅ઼-લમુ મા તુકિન્નુ
ઔર તુમ્હારા રબ જાનતા હૈ જો ઉનકે સીનોંમેં
સુદૂરુહુમ વમા યુઅ઼-લિનૂન (૬૯) વહુવલ્લાહુ
છુપા હૈ (૧૭૪) ઔર જો ઝાહિર કરતે હૈં (૧૭૫) ઔર વોહી હૈ અલ્લાહ
લા ઈલા-હ ઈલ્લા હૂ ᵒ લહુલ-હ઼મ્દુ
કે કોઈ ખુદા નહીં ઉસકે સિવા ઉસીકી તારીફ હૈ
ફ઼િલ ઊલા વલ-આખ઼િરતિᵒવ લહુલ-હ઼ુક-મુ વ
દુનિયા (૧૭૬) ઔર આખેરતમેં ઔર ઉસીકા હુકમ હૈ (૧૭૭) ઔર

મં ૫ ઈલેહિ તુર્જઊન (૭૦) કુ઼લ અ-રઐતુમ ઈન જ-અ઼-લલ્લાહુ અ઼લૈકુમુલ્લૈ-લ
ઉસીકી તરફ ફિર જાઓગે તુમ ફરમાઓ (૧૭૮) ભલા દેખો તો અગર અલ્લાહ હમેશા
સર્મદન ઈલા યૌમિલ - ક઼િયામતિ મન ઈલાહુન ગ઼ૈરુલ્લાહિ
તુમ પર કયામત તક રાત રખે (૧૭૯) તો અલ્લાહકે સિવા કૌન ખુદા હૈ ? જો તુમ્હેં
યઅ-તીકુમ બિદ઼િયાઅ ᵒ અ-ફલા તસ્મઊન (૭૧) કુ઼લ અ-રઐતુમ
રોશની લા દે (૧૮૦) તો ક્યા તુમ સુન્તે નહીં (૧૮૧) તુમ ફરમાઓ ભલા દેખો તો
ઈન જ-અ઼-લલ્લાહુ અ઼લૈકુમુન્નહા-ર સર્મદન ઈલા યૌમિલ ક઼િયામતિ
અગર અલ્લાહ કયામત તક હમેશા દિન રખે (૧૮૨) તો અલ્લાહકે સિવા
મન ઈલાહુન ગ઼ૈરુલ્લાહિ યઅ-તીકુમ બિલૈલિન તસ્કુનૂ-ન ફીહ ᵒ અ-ફ લા
કૌન ખુદા હૈ જો તુમ્હેં રાત લા દે જિસમેં આરામ કરો (૧૮૩) તો ક્યા તુમ્હેં
તુબ્સ઼િરૂન (૭૨) વ મિર્રહ઼-મતિહી જ-અ઼-લ લકુમુલ્લૈ-લ વન્નહા-ર લિતસ્કૂનૂ
સૂઝતા નહીં (૧૮૪) ઔર ઉસ્ને અપની મહેરસે તુમ્હારે લિયે રાત ઔર દિન બનાએ કે રાતમેં આરામ
ફીહિ વલિ-તબ્તગ઼ૂ મિન ફદ઼્-લિહી વ લ-અ઼લ્લકુમ તશ્કુરૂન (૭૩) વ
કરો ઔર દિનમેં ઉસકા ફઝલ ઢૂંઢો (૧૮૫) ઔર ઈસલિયે કે તુમ હક્ક માનો (૧૮૬) ઔર
યૌ-મ યુનાદીહિમ ફ-યકૂલુ ઐ-ન શુ-રકાઈ-યલ્લઝ઼ી-ન
જિસ દિન ઉન્હેં નિદા કરેગાં તો ફરમાએગા કહાં હૈં મેરે વોહ

(૧૧) ચુનાંચે વો ચંદ રોઝ આપકો દૂધ પિલાતી રહી. ઈસ અર્સેમે ન આપ રોતે થે ન ઉનકી ગોદમે કોઈ હરકત કરતે થે ન આપકી હમશીર કે સિવા ઔર કિસીકો આપકી વિલાદતકી ઈત્તેલાઅ થી (૧૨) કે હમસાયા વાકિફ હો ગએ હૈં વો ગમ્માઝી ઔર ચુગલખોરી કરેંગે ઔર ફિરઔન ઈસ ફરઝંદે અર્જુમંદકે કત્લકે દરપે હો જાએગા. (૧૩) યા'ની નીલ મિસ્રમે બે ખૌફ઼ો ખતર ડાલ દેગા ઔર ઉસકે ગર્ક વ હલાકકા અંદેશા ન કર. (૧૪) ઉસકી જુદાઈકા. (૧૫) તો ઉન્હોંને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો તીન માહ દૂધ પિલાયા ઔર જબ આપકો ફિરઔનકી તરફસે અંદેશા હુવા તો એક સંદૂકમે રખકર જો ખાસ તૌર પર ઈસ મકસદકે લિયે બનાયા ગયા થા. શબકે વકત દરયાએ નીલમે બહા દિયા. (૧૬) ઉસ શબકી સુબ્હકો સંદૂકકો ફિરઔનકે સામને રખ્ખા

كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ۝ وَنَزَعْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا
فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَ
ضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝ إِنَّ قَارُونَ
كَانَ مِن قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ عَلَيْهِمْ ۖ وَآتَيْنَاهُ
مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوأُ بِالْعُصْبَةِ
أُولِي الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ ۖ إِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ۝ وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ
الدَّارَ الْآخِرَةَ ۖ وَلَا تَنسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا ۖ
وَأَحْسِن كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۖ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ
فِي الْأَرْضِ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ۝ قَالَ
إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِندِي ۚ أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ
اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِن قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ
أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا ۚ وَلَا يُسْأَلُ

કુન્તુમ તઝ-ઉમૂન (૭૪) વ ન-ઝઅ-ના
શરીક જો તુમ બકતે થે ઔર હર ગિરોહમેંસે
મિન કુલ્લિ ઉમ્મતિન શહીદન ફ-કુલ્ના
હમ એક ગવાહ નિકાલ કર (૧૮૭) કરમાએંગે
હાતૂ બુર્હાનકુમ ફ-અલિમૂ અન્નલહક્-ક
અપની દલીલ લાઓ (૧૮૮) તો જાન લેંગે કે (૧૮૯) હક્ક
લિલ્લાહિ વ દલ્લ અન્હુમ મા કાનૂ
અલ્લાહકા હૈ ઔર ઉનસે ખોઈ જાએંગી જો બનાવટેં
યફ-તરૂન ⁸ (૭૫) ઈન્ન કારૂ-ન કા-ન મિન ع
કરતે થે (૧૯૦) બેશક કારૂન મૂસાકી
કૌમિ મૂસા ફ-બગા અલૈહિમ ص વ આતૈનાહુ
કૌમસે થા (૧૯૧) ફિર ઉસને ઉન પર ઝિયાદતી કી ઔર હમને
મિનલ-કુનૂઝિ મા ઈન્ન મફાતિ-હહૂ લ-તનૂઉ
ઉસકો ઈત્ને ખઝાને દિયે જિનકી કુન્જિયાં
બિલ-ઉસ્બતિ ઉલિલ- કુવ્વતિ ઙ ઈઝ કા-લ લહૂ કૌમુહૂ લા
એક ઝોર-આવર જમાઅત પર ભારી થી જબ ઉસસે ઉસકી કૌમ (૧૯૨) ને કહા ઈતરા નહીં મ ૫
તફ-રહ ઈન્નલ્લા-હ લા યુહિબ્બુલ-ફરિહીન (૭૬) વબ્તગિ ફીમા આતા
(૧૯૩) બેશક અલ્લાહ ઈતરાનેવાલોંકો દોસ્ત નહીં રખતા ઔર જો માલ
કલ્લાહુદ-દારલ-આખિ-ર-ત વલા તન-સ નસી-બ-ક મિનદ-દુન્યા વ
તુઝે અલ્લાહને દિયા હૈ ઉસસે આખેરતકા ઘર તલબ કર (૧૯૪) ઔર દુનિયામેં
અહ-સિન કમા અહ-સ-નલ્લાહુ ઈલૈ-ક વલા તબ્ગિલ-ફસા-દ
અપના હિસ્સા ન ભૂલ (૧૯૫) ઔર એહસાન કર (૧૯૬) જૈસા અલ્લાહને તુઝ પર એહસાન કિયા ઔર
ફિલ્અર્દ ۶ ઈન્નલ્લા-હ લા યુહિબ્બુલ-મુફ-સિદીન (૭૭) કા-લ ઈન્નમા
(૧૯૭) ઝમીનમેં ફસાદ ન ચાહ બેશક અલ્લાહ ફસાદિયોંકો દોસ્ત નહીં રખતા બોલા યે (૧૯૮)
ઊતીતુહૂ અલા ઈલ્મિન ઈન્દી ۶ અ-વ લમ યઅ-લમ અન્નલ્લા-હ
તો મુઝે એક ઈલ્મસે મિલા હૈ જો મેરે પાસ હૈ (૧૯૯) ઔર ક્યા ઉસે યે નહીં મા'લૂમ કે અલ્લાહને
કદ અહ-લ-ક મિન કબ્લિહી મિનલ-કુરૂનિ મન હુ-વ અશદ-દુ
ઉસસે પેહલે વોહ સંગતેં હિલાક ફરમા દી જિનકી કૌમેં
મિન્હુ કુવ્વતંવ-વ અક-સરુ જમ-આ ۶ વલા યુસ્અલુ
ઉસસે સખ્ત થીં ઔર જમા ઉસસે ઝયાદા (૨૦૦) ઔર મુજરિમોંસે

ઔર વો ખોલા ગયા ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ બરઆમદ હૂએ જો અપને અંગૂઠેસે દૂધ ચૂસતે થે. (૧૭) આખિર કાર. (૧૮) જો ઉસકા વઝીર થા. (૧૯) યા'ની નાફરમાન, તો અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં યે સઝા દી કે ઉનકે હલાક કરનેવાલે દુશ્મનકી ઉન્હીસે પરવરિશ કરાઈ. (૨૦) જબકે ફિરઔનને અપની કૌમકે લોગોંકે વરગલાનેસે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે કત્લકા ઈરાદા કિયા. (૨૧) ક્યૂંકે યે ઉસી કાબિલ હૈ. ફિરઔનકી બીબી આસિયહ બહોત નેક બીબી થી, અંબિયા કી નસ્લસે થી, ગરીબોં ઔર મિસ્કીનોં પર રહમો કરમ કરતી થી. ઉન્હોંને ફિરઔનસે કહા કે યે બચ્ચા સાલ ભરસે ઝિયાદા ઉમ્રકા મા'લૂમ હોતા હૈ ઔર તૂને ઈસ સાલકે અંદર પેદા હોનેવાલે બચ્ચોંકે કત્લકા હુકમ દિયા ગયા હૈ, એલાવાબરી માલૂમ નહીં યે બચ્ચા દરયામેં કિસ

عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ۝ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ
فِي زِينَتِهِ ۖ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ
عَظِيمٍ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ
ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ۚ وَلَا
يُلَقَّاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ۝ فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ
الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ
مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِينَ
وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ
وَيْكَأَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ ۖ لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ
بِنَا ۖ وَيْكَأَنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ۝ تِلْكَ الدَّارُ
الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي

અન ઝુનૂબિહિમુલ-મુજ-રિમૂન (૭૮)
ઉ-કે ગુનાહોંકી પૂછ નહીં (૨૦૧)
ફ-ખ-ર-જ અલા કૌમિહી ફી ઝીનતિહ
તો અપની કૌમ પર નિકલા અપની
કાલલ્લઝી-ન યુરીદૂનલ - હયાતદ-દુન્યા
આરાઇશમેં (૨૦૨) બોલે વોહ જો દુનિયાકી
યાલૈ-ત લના મિસ્લ માઁ ઊતિય કારૂનુ
ઝિંદગી ચાહતે હૈં કિસી તરહ હમકો ભી ઐસા મિલતા
ઈન્નહૂ લ-ઝુ હઝ-ઝિન અઝીમ (૭૯)
જૈસા કારૂનકો મિલા બેશક ઉસકા બળા નસીબ હૈ
વ કાલલ્લઝી-ન ઊતુલઈલ્મ વૈલકુમ
ઔર બોલે વોહ જિન્હેં ઈલ્મ દિયા ગયા (૨૦૩) ખરાબી હો તુમ્હારી
સવાબુલ્લાહિ ખૈરુલ્લિમન આમ-ન વ
અલ્લાહકા સવાબ બેહતર હૈ ઉસકે લિયે જો ઈમાન લાએ ઔર

અમિ-લ સાલિહા ઽ વલા યુલક્કાહાઁ ઈલ્લસ- સાબિરૂન (૮૦) ફ
મં ૫ અચ્છે કામ કરે (૨૦૪) ઔર યે ઉન્હીંકો મિલતા હૈ જો સબ્રવાલે હૈં (૨૦૫) તો
ખ-સફના બિહી વ બિદારિહિલ અર્દ ڡ ફમા કા-ન લહૂ મિન
હમને ઉસે (૨૦૬) ઔર ઉસકે ઘરકો ઝમીનમેં ધંસા દિયા તો ઉસકે પાસ કોઇ
ફિ-અતિંય્યન-સુરૂનહૂ મિન દૂનિલ્લાહિ ઌ વમા કા-ન મિનલ-મુન્તસિરીન (૮૧)
જમાઅત ન થી કે અલ્લાહસે બચાનેમેં ઉસકી મદદ કરતી (૨૦૭) ઔર ન વોહ બદલા લે સકા (૨૦૮)
વ અસ્બહલ્લઝી-ન તમન્નૌ મકાનહૂ બિલઅમ્સિ યકૂલૂ-ન વૈ-ક-અન્નલ્લા-હ
ઔર કલ જિસને ઉસકે મર્તબેકી આરઝૂ કી થી સુબ્હ (૨૦૯) કેહને લગે અજબ બાત હૈ અલ્લાહ
યબ્સુતુર્રિઝ-ક લિમંય્યશાઉ મિન ઈબાદિહી વ યક-દિર ઽ લૌલાઁ
રિઝક વસીઅ કરતા હૈ અપને બન્દોંમેં જિસકે લિયે ચાહે ઔર તંગી ફરમાતા હૈ (૨૧૦)
અમ્મન-નલ્લાહુ અલૈના લ-ખસફ બિના ◦ વૈ-ક-અન્નહુ લા
૯ અગર અલ્લાહ હમ પર એહસાન ન ફરમાતા તો હમેં ભી ધંસા દેતા અય અજબ
યુફ-લિહુલ-કાફિરૂન ۝ (૮૨) તિલ્કદ-દારુલ-આખિરતુ નજ-અલુહા
કાફિરોંકા ભલા નહીં યે આખેરતકા ઘર (૨૧૧) હમ ઉનકે લિયે
લિલ્લઝી-ન લા યુરીદૂ-ન ઉલુવ્વન ફિલ
કરતે હૈં જો ઝમીનમેં તકબ્બુર નહીં

સરઝમીનસે આયા. તુઝે જિસ બચ્ચેકા અંદેશા હૈ વો ઈસી મુલ્કકે બની ઈસ્રાઈલસે બતાયા ગયા હૈ. આસિયહકી યે બાત ઉનલોગોંને માન લી. (૨૨) ઈસસે જો અંજામ હોનેવાલા થા. (૨૩) જબ ઉન્હોંને સુના કે ઉનકે ફરઝંદ ફિરઔનકે હાથમેં પહોંચ ગએ (૨૪) ઔર જોશે મહબ્બતે માદરીમેં વાઈમ્બાહ વાઈમ્બાહ (હાય બેટે હાય બેટે) પુકાર ઉઠતી. (૨૫) જો વાદા હમ કર ચુકે હૈં કે તેરે ઈસ ફરઝંદકો તેરી તરફ ફિર લાએંગે. (૨૬) જિનકા નામ મરયમ થા કે હાલ માલૂમ કરનેકે લિયે. (૨૭) કે યે ઈસ બચ્ચેકી બહન હૈ ઔર ઉસકી નિગરાની કરતી હૈ. (૨૮) ચુનાંચે જિસ કદર દાઈયાં હાઝિર કી ગઈ ઉનમેંસે કિસીકી છાતી આપને મુંહમેં ન લી. ઈસસે ઉન લોગોંકો બહુત ફિક હૂઈ કે કહીંસે કોઇ ઐસી દાઈ મયસ્સર આયે જિસકા દૂધ આપ પી લેં. દાઈયોંકે

الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ۚ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ۝
مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا ۖ وَمَنْ
جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ
إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ إِنَّ الَّذِي فَرَضَ
عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَادُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ ۚ قُل رَّبِّي
أَعْلَمُ مَن جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ ۝ وَمَا كُنتَ تَرْجُو أَن يُلْقَىٰ إِلَيْكَ
الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا
لِّلْكَافِرِينَ ۝ وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ
إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَ ۖ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ وَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ ۘ
لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ ۚ
لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝

અર્દ્ વલા ફસાદા • વલ-આકિ઼બતુ લિલ
ચાહતે ઔર ન ફસાદ ઔર આકેબત પરહેઝગારોં
મુત્તકી઼ન (૮૩) મન જા-અ બિલ હ઼-સ-નતિ ફ-લહૂ
હી કી (૨૧૨) હૈ જો નેકી લાએ ઉસકે લિયે
ખ઼ૈરુમ મિન્હા૮ વમન જા-અ બિસ-સય્યિઅતિ ફલા
ઉસસે બેહતર હૈ (૨૧૩) ઔર જો બદી લાએ તો
યુજ-ઝલ્લઝી-ન અ઼મિલુસ સય્યિઆતિ
બદકામવાલોંકો બદલા ન મિલેગા
ઈલ્લા મા કાનૂ યઅ઼-મલૂન (૮૪)
મગર જિતના કિયા થા
ઈન્નલ્લઝી ફ-ર-દ઼ અ઼લૈકલ કુ઼રઆ-ન
બેશક જિસને તુમ પર કુ઼ર્આન ફર્ઝ કિયાં (૨૧૪)
લ-રાદ-દુ-ક ઈલા મઆ઼દ • કુ઼રબ્બી
વોહ તુમ્હેં ફિર લે જાએગા જહાં ફિરના

અઅ઼-લમુ મન જા-અ બિલ-હુદા વ-મન હુ-વ ફી
ચાહતે હો (૨૧૫) તુમ ફરમાઓ મેરા રબ ખૂબ જાનતા હૈ ઉસે જો
દ઼લાલિમ-મુબીન (૮૫) વમા કુન-ત તરજૂ અંય્યુલ્કા઼ ઈલૈકલ કિતાબુ
હિદાયત લાયા ઔર જો ખુલી ગુમરાહીમેં હૈ (૨૧૬) ઔર તુમ ઉમ્મીદ ન રખતે થે કે કિતાબ તુમ પર ભેજી
ઈલ્લા રહ઼-મ-તમ મિર્રબ્બિ-ક ફલા તકુનન-ન ઝ઼હીરલ લિલ્કાફિરીન ∴ (૮૬)
જાએગી (૨૧૭) હાં તુમ્હારે રબને રહમત ફરમાઈ તો તુમ હરગિઝ કાફિરોંકી પુશ્તી ન કરના (૨૧૮)
વલા યસુદ-દુન્ન-ક અ઼ન આયાતિલ્લાહિ બઅ઼-દ ઈઝ઼ ઉન્ઝિલત ઈલૈ-ક
ઔર હરગિઝ વોહ તુમ્હેં અલ્લાહકી આયતોંસે ન રોકેં બાદ ઉસકે કે વોહ
વદ-ઉ઼ ઈલા રબ્બિ-ક વલા તકૂનન-ન મિનલ-મુશ્રિકીન (૮૭)
તુમ્હારી તરફ ઉતારી ગઈ (૨૧૯) ઔર અપને રબકી તરફ બુલાઓ (૨૨૦)
વલા તદ-ઉ઼ મ-અ઼લ્લાહિ ઈલાહન આખ઼ર • □ લા ઈલા-હ
ઔર હરગિઝ શિર્કવાલોંમેંસે ન હોના (૨૨૧) ઔર અલ્લાહકે સાથ
ઈલ્લા હુ-વ ∴ કુલ્લુ શૈઈન હાલિકુન ઈલ્લા વજ-હહૂ
દૂસરે ખુદાકો ન પૂજ ઉસકે સિવા કોઈ ખુદા નહીં હર ચીઝ ફાની હૈ સિવા
લહુલ હુક-મુ વઈલૈહિ તુર્જઊ઼ન ૯૦ ★ (૮૮)
ઉસકી ઝાતકે ઉસીકા હુકમ હૈ ઔર ઉસીકી તરફ ફિર જાઓગે (૨૨૨)

મં ૫

૯ ૦

પે ના

સાથ આપકી હમશીર ભી યે હાલ દેખને ચલી ગઈ થી, અબ ઉન્હોંને મૌકા પાયા. (૨૯) ચુનાંચે વો ઉનકી ખ્વાહિશ પર અપની વાલિદાકો બુલા લાઈ. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ ફિરઔનકી ગોદમેં થે ઔર દૂધકે લિયે રોતે થે. ફિરઔન આપકો શફકતકે સાથ આપકી વાલિદા આઈ ઔર આપને ઉનકી ખૂશબૂ પાઈ તો આપકો કરાર આયા ઔર આપને ઉનકા દૂધ મુંહમે લિયા. ફિરઔનને કહા, તૂ ઈસ બચ્ચેકી કૌન હૈ કે ઈસને તેરે સિવા કિસી કે દૂધકો મુંહ ભી ન લગાયા ? ઉન્હોંને કહા, મૈં એક ઔરત હૂં ઔર પાક સાફ રહતી હૂં. મેરા દૂધ ખુશગવાર હૈ, જિસ્મ ખુશબૂદાર હૈ ઈસલિયે જિન બચ્ચોંકે મિઝાજમેં નફાસત હોતી હૈ વો ઔર ઔરતોંકા દૂધ નહીં પીતે હૈં મેરા દૂધ પી લેતે હૈં. ફિરઔનને બચ્ચા ઉન્હેં દિયા ઔર દૂધ પિલાને પર ઉન્હેં મુકર્રર કરકે

سورة العنكبوت مكية ٦٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
الم ۝ أَحَسِبَ النَّاسُ أَن يُتْرَكُوا أَن يَقُولُوا
آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ۝ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِن
قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ
الْكَاذِبِينَ ۝ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَن
يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۝ مَن كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ
اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝
وَمَن جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ
عَنِ الْعَالَمِينَ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي
كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ وَوَصَّيْنَا الْإِنسَانَ بِوَالِدَيْهِ
حُسْنًا وَإِن جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ

(૨૯) સૂરતુલ અ઼ન્કબૂત

(મક્કી) ૬૯ આયતેં ઔર ૭ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અલિફ-લામ-મીમ ૦ (૧) અ-હ઼સિબન્નાસુ
અલિફ લામ મીમ ક્યા લોગ ઈસ ઘમન્ડમેં હૈં કે ઈન્ની
અંય્યુત્રકૂ અંય્યકૂલૂ આમન્ના વહુમ
બાત પર છોડ દિયે જાએંગે કે કહીં હમ ઈમાન લાએ
લા યુફ-તનૂન (૨) વ લ-ક઼દ ફ-ત-ન્નલ્લઝ઼ી-ન
ઔર ઉનકી આઝમાઈશ ન હોગી (૨) ઔર બેશક હમને
મિન ક઼બ્લિહિમ ફ લ-યઅ઼-લ-
ઉનસે અગલોંકો જાંચા (૩) તો ઝરૂર અલ્લાહ

મં ૫ મન્નલ્લાહુલ-લઝ઼ી-ન સ઼-દક઼ૂ વ લ-યઅ઼-લ-મન્નલ કાઝ઼િબીન (૩)
સચ્ચોંકો દેખેગા ઔર ઝરૂર ઝૂંટોંકો દેખેગા (૪) યા યે સમઝે હુએ હૈં વોહ જો બુરે કામ
અમ હ઼સિબલ- લઝ઼ી-ન યઅ઼-મલૂનસ-સય્યિઆતિ અંય્યસ્બિકૂના ۶ સા-અ મા
કરતે હૈં (૫) કે હમસે કહીં નિકલ જાએંગે (૬) ક્યા હી બુરા હુકમ લગાતે હૈં
યહ઼-કુમૂન (૪) મન કા-ન યર-જૂ લિક઼ાઅલ્લાહિ ફઈન્ન અ-જ-લલ્લાહિ લઆત ۶ વ
જિસે અલ્લાહસે મિલનેકી ઉમ્મીદ હો (૭) તો બેશક અલ્લાહકી મીઆદ ઝરૂર આનેવાલી હૈ (૮) ઔર
હુવસ્સમીઉ઼લ-અ઼લીમ (૫) વ મન જાહ-દ ફ-ઈન્નમા યુજાહિદુ લિનફ-સિહ
વોહી સુન્તા-જાન્તા હૈ (૯) ઔર જો અલ્લાહકી રાહમેં કોશિશ કરે (૧૦) તો અપને હી
ઈન્નલ્લા-હ લગ઼નિય્યુન અ઼નિલ-આ઼લમીન (૬) વલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વ
ભલેકો કોશિશ કરતા હૈ (૧૧) બેશક અલ્લાહ બેપરવાહ હૈ સારે જહાનસે (૧૨) ઔર જો ઈમાન લાએ ઔર
અ઼મિલુસ઼- સ઼ાલિહ઼ાતિ લ-નુકફ્-ફિરન્ન અ઼ન્હુમ સય્યિઆતિહિમ વ
અચ્છે કામ કિયે હમ ઝરૂર ઉનકી બુરાઈયાં ઉતાર દેંગે (૧૩) ઔર
લ-નજ-ઝિયન્નહુમ અહ઼-સ-નલ્લઝ઼ી કાનૂ યઅ઼-મલૂન (૭) વ વસ્સૈનલ-ઈન્સા-ન
ઝરૂર ઉન્હેં ઉસ કામ પર બદલા દેંગે જો ઉનકે સબ કામોંમે અચ્છા થા (૧૪) ઔર હમને આદમીકો તાકીદકી અપને માં-બાપકે
બિવાલિદૈહિ હુસ્ના ۱ ۶ વ ઈન જાહદા-ક લિતુશ્રિ-ક બી મા લૈ-સ લ-ક
સાથ ભલાઈ કી (૧૫) ઔર અગર વોહ તુઝસે કોશિશ કરેં કે તૂ મેરા શરીક ઠેહરાએ ઉસે જિસકા

ફરઝંદકો અપને ઘર લે જાનેકી ઈજાઝત દી. ચુનાંચે આપ અપને મકાન પર લે આઈં. ઔર અલ્લાહ તઆલાકા વાદા પૂરા હુવા. ઉસ વક્ત ઉન્હેં ઈત્મીનાને કામિલ હો ગયા કે યે ફરઝંદે અર્જમંદ ઝુરૂર નબી હોંગે. અલ્લાહ તઆલા ઈસ વાદેકા ઝિક્ર ફરમાતા હૈ. (૩૦) ઔર શકમેં રહતે હૈં. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ અપની વાલિદાકે પાસ દૂધ પીનેકે ઝમાને તક રહે ઔર ઉસ ઝમાનેમેં ફિરઓન ઉન્હેં એક અશરફી રોઝ દેતા રહા. દૂધ છૂટનેકે બાદ આપ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો ફિરઓનકે પાસ લે આઈં ઔર આપ વહાં પરવરિશ પાતે રહે. (૩૧) ઉમ્ર શરીફ તીસ સાલસે ઝયાદા હો ગઈ (૩૨) યા'ની મસાલેહે દીન વ દુનિયાકા ઈલ્મ. (૩૩) વો શહર યા તો મનફ થા જો હુદૂદે મિસ્રમેં હૈ અસ્લ ઉસકી માફહ હૈ, ઝબાન કિબ્તીમેં ઈસ લફ્ઝકે

بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۚ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا
كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ ﴿٩﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ
آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ
كَعَذَابِ اللَّهِ ۖ وَلَئِن جَاءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ
إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ ۚ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ
الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ
الْمُنَافِقِينَ ﴿١١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا
اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَاكُمْ وَمَا هُم بِحَامِلِينَ
مِنْ خَطَايَاهُم مِّن شَيْءٍ ۖ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ
أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ ۖ وَلَيُسْأَلُنَّ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا
إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا

બિહી ઈલ્મુન ફલા તુતિઅ્-હુમા ⊳ ઈલય-ય
તુઝે ઈલ્મ નહીં તો ઉનકા કહા ન માન (૧૬)
મર્જિઉકુમ ફ-ઉનબ્બિઉકુમ બિમા કુન્તુમ
મેરી હી તરફ તુમ્હારા ફિરના હૈ તો મૈં બતા દૂંગા તુમ્હેં જો
તઅ્-મલૂન (૮) વલ્લઝી-ન આમનૂ વ
તુમ કરતે થે (૧૭) ઔર જો ઈમાન લાએ ઔર
અમિલુસ્સાલિહાતિ લ-નુદ-ખિલન્નહુમ ફિસ્-
અચ્છે કામ કિયે ઝરૂર હમ ઉન્હેં નેકોંમેં શામિલ
સાલિહીન (૯) વ મિનન્નાસિ મંય્યકૂલુ
કરેંગે (૧૮) ઔર બાઝ આદમી કેહતે હૈં હમ
આમન્ના બિલ્લાહિ ફઈઝા ઊઝિ-ય ફિલ્લાહિ
અલ્લાહ પર ઈમાન લાએ ફિર જબ અલ્લાહકી
જ-અ-લ ફિત્નતન્નાસિ ક- અઝાબિલ્લાહ ⊳ વ
રાહમેં ઉન્હેં કોઈ તકલીફ દી જાતી હૈ (૧૯) તો
લઈન જા-અ નસ્રુમ-મિર્રબ્બિ-ક લ-યકુલુન્ન ઈન્ના કુન્ના મ-અકુમ ⊳ અ-વ
લોગોંકે ફિત્નેકો અલ્લાહકે અઝાબકે બરાબર સમઝતે હૈં (૨૦) ઔર અગર તુમ્હારે રબકે પાસસે મદદ આએ (૨૧) તો ઝરૂર મં ૫
લૈસલ્લાહુ બિઅઅ્-લમ બિમા ફી સુદૂરિલ-આલમીન (૧૦) વ લ-યઅ્-લમન્નલ
કહેંગે હમ તો તુમ્હારે હી સાથ થે (૨૨) ક્યા અલ્લાહ ખૂબ નહીં જાનતા જો કુછ જહાં ભરકે દિલોંમે હૈ (૨૩) ઔર ઝરૂર અલ્લાહ
લાહુલ્લઝી-ન આમનૂ વ લ-યઅ્- લ-મન્નલ-મુનાફિકીન (૧૧) વ કાલલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
ઝાહિર કર દેગા ઈમાનવાલોંકો (૨૪) ઔર ઝરૂર ઝાહિર કર દેગા મુનાફિકોંકો (૨૫) ઔર કાફિર મુસલમાનોંસે
લિલ્લઝી-ન આમનુત્તબિઊ સબીલના વલ-નહ્-મિલ ખતાયાકુમ ⊳ વમા
બોલે હમારી રાહ પર ચલો ઔર હમ તુમ્હારે ગુનાહ ઉઠા લેંગે (૨૬) હાલાંકે
હુમ બિહામિલી-ન મિન ખતાયાહુમ મિન શૈઅ-ઈન્નહુમ લ-કાઝિબૂન (૧૨) વ
વોહ ઉનકે ગુનાહોંમેંસે કુછ ન ઉઠાએંગે બેશક વોહ ઝૂટે હૈં ઔર
લ-યહ્મિલુન્ન અસ્કાલહુમ વ અસ્કાલમ-મ-અ અસ્કાલિહિમ ⊳ વ લ-યુસ્અલુન્ન
બેશક ઝરૂર અપને (૨૭) બોઝ ઉઠાએંગે ઔર અપને બોઝોંકે સાથ ઔર બોઝ (૨૮) ઔર ઝરૂર
યૌમલ્કિયામતિ અમ્મા કાનૂ યફ્-તરૂન (૧૩) વ લ-કદ અર્સલ્ના નૂહન ઈલા
કયામતકે દિન પૂછે જાએંગે જો કુછ બોહતાન ઉઠાતે થે (૨૯) ઔર બેશક હમને નૂહકો
કૌમિહી ફ-લબિ-સ ફીહિમ અલ-ફ સ-નતિન ઈલ્લા ખમ્સી-ન આમા ⊳
ઉસકી કૌમકી તરફ ભેજા તો વોહ ઉનમેં પચાસ બરસ કમ હઝાર બરસ રહા (૩૦) તો ઉન્હેં

મા'ના હૈં તીસ, યે પહલા શહર હૈ જો તૂફાને હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામકે બા'દ આબાદ હુવા. ઈસ સરઝમીનમેં મિસર ઈબ્ને હામને ઈકામત કી, યે ઈકામત કરનેવાલે કુલ તીસ થે ઈસલિયે ઉસકા નામ માફહ હુવા. ફિર ઉસકી અરબી મનફ હૂઈ. યા વો શહર હાબીન થા જો મિસ્રસે દો ફરસંગકે ફાસલે પર થા. એક કૌલ યે ભી હૈ કે વો શહર ઐન શમ્સ થા (જમલ વ ખાઝિન) (૩૪) ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે પોશીદા તૌર પર દાખિલ હોનેકા સબબ યે થા કે જબ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ જવાન હુએ તો આપને હક્કા બયાન ઔર ફિરઔન ઔર ફિરઔનિયોંકી ગુમરાહીકા રદ શુરૂ કિયા. બની ઈસ્રાઈલકે લોગ આપકી બાત સુનતે ઔર આપકા ઈત્તેબાઅ કરતે ઔર આપ ફિરઔનિયોંકે દીનકી મુમાનેઅત ફરમાતે. શુદા શુદા ઉસકા ચર્ચા હુવા ઔર

فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظٰلِمُونَ ۝ فَأَنجَيْنٰهُ وَ
أَصْحٰبَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنٰهَا آيَةً لِّلْعٰلَمِينَ ۝ وَإِبْرٰهِيمَ
إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ۚ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ
إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ
أَوْثٰنًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا ۚ إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن
دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِندَ اللَّهِ
الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ ۖ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝
وَإِن تُكَذِّبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ۖ وَمَا عَلَى
الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلٰغُ الْمُبِينُ ۝ أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ
يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ إِنَّ ذٰلِكَ عَلَى
اللَّهِ يَسِيرٌ ۝ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ
بَدَأَ الْخَلْقَ ۚ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ ۚ إِنَّ
اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ

ફ-અ-ખ-ઝ હુમુત્તૂફાનુ વ હુમ
તૂફાનને આ લિયા ઔર વોહ
ઝ઼લિમૂન (૧૪) ફ-અન્જૈનાહુ વ
ઝાલિમ થે (૩૧) તો હમને ઉસે (૩૨) ઔર
અસ્હાબસ-સફીનતિ વ જ-અલ્નાહા
કશ્તીવાલોંકો (૩૩) બચા લિયા ઔર ઉસ કશ્તીકો
આયતલ-લિલ આલમીન (૧૫) વ ઈબરાહી-મ
સારે જહાનકે લિયે નિશાની કિયા (૩૪) ઔર ઈબ્રાહીમકો (૩૫)
ઈઝ઼ કા-લ લિકૌમિહિઅ- બુદુલ્લા-હ
જબ ઉસને અપની કૌમસે ફરમાયા કે અલ્લાહકો પૂજો
વત્તકૂહ ॰ ઝ઼ાલિકુમ ખૈરુલ્લકુમ ઈન
ઔર ઉસસે ડરો ઉસમેં તુમ્હારા ભલા હૈ
કુન્તુમ તઅ-લમૂન (૧૬) ઈન્નમા તઅ-બુદૂ-ન
અગર તુમ જાનતે તુમ તો અલ્લાહકે સિવા

મિન દૂનિલ્લાહિ ઔસાનંવ-વ તખ્લુકૂ-ન ઈફ-કા ॰ ઈન્નલ્લઝી-ન તઅ-બુદૂ-ન
મં ૫ બુતોંકો પૂજતે હો ઔર નિરા ઝૂટ ગળહતે હો (૩૬) બેશક વોહ જિન્હેં તુમ અલ્લાહકે સિવા પૂજતે
મિન દૂનિલ્લાહિ લા યમ્લિકૂ-ન લકુમ રિઝ-કન ફબ્તગૂ ઈન્દલ્લાહિર-રિઝ-ક
હો તુમ્હારી રોઝી કે કુછ માલિક નહીં તો અલ્લાહકે પાસ રિઝક ઢૂંઢો (૩૭)
વઅ-બુદૂહુ વશ્કુરૂ લહ ॰ ઈલૈહિ તુર્જઊન (૧૭) વઈન તુકઝ઼-ઝ઼િબૂ
ઔર ઉસકી બંદગી કરો ઔર ઉસકા એહસાન માનો તુમ્હેં ઉસીકી તરફ ફિરના હૈ (૩૮) ઔર અગર તુમ ઝુટલાઓ (૩૯)
ફ-કદ કઝ઼-ઝ઼-બ ઉ-મમુમ્મિન કબ્લિકુમ ॰ વમા અલર્રસૂલિ ઈલ્લલ-બલાગુલ-
તો તુમસે પહલે કિત્ને હી ગિરોહ ઝુટલા ચુકે હૈં (૪૦) ઔર રસૂલ કે ઝિમ્મેં નહીં મગર સાફ
મુબીન (૧૮) અ-વલમ યરૌ કૈ-ફ યુબ્દિઉલ્લાહુલ-ખ઼લ્ક સુમ્મ યુઈદુહ ॰ ઈન્ન
પહુંચા દેના ઔર ક્યા ઉન્હોંને ન દેખા અલ્લાહ ક્યોંકર ખલ્કકી ઇબતિદા ફરમાતા હૈ (૪૧) ફિર ઉસે
ઝ઼ાલિ-ક અલલ્લાહિ યસીર (૧૯) કુલ સીરૂ ફિલ્અર્દિ ફન્ઝુરૂ કૈ-ફ
દોબારા બનાએગા (૪૨) બેશક યે અલ્લાહકો આસાન હૈ (૪૩) તુમ ફરમાઓ ઝમીનમેં સફર કરકે
બ-દ-અલ-ખ઼લ્ક સુમ્મલ્લાહુ યુન્શિઉન્નશ-અ-તલ-આખિ઼-રહ ॰ ઈન્નલ્લા-હ
દેખો (૪૪) અલ્લાહ ક્યોંકર પેહલે બનાતા હૈ (૪૫) ફિર અલ્લાહ દૂસરી ઉઠાન ઉઠાતા હૈ (૪૬) બેશક અલ્લાહ
અલા કુલ્લિ શૈઈન કદીર ૮ (૨૦) યુઅઝ઼-ઝ઼િબુ મંય્યશાઉ
સબ કુછ કર સકતા હૈ અઝાબ દેતા હૈ જિસે ચાહે (૪૭)

ફિરઔની જુસ્તજૂમેં હુએ ઈસલિયે આપ જિસ બસ્તીમેં દાખિલ હોતે ઐસે વકત દાખિલ હોતે જબ વહાંકે લોગ ગફલતમેં હોં. હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ તઅલા અન્હૂસે મરવી હૈ કે વો દિન ઈદકા થા. લોગ અપને લહ્‌વો લઅબમેં મશ્ગૂલ થે. (મદારિક વ ખાઝિન). (૩૫) બની ઈસ્રાઈલમેંસે. (૩૬) યા'ની કિબ્તી કૌમે ફિરઔનસે યે ઈસ્રાઈલી પર જબ્ર કર રહા થા તાકે ઉસ પર લકળિયોંકા અંબાર લાદકર ફિરઔનકે મત્બખ (રસોડુ) મેં લે જાએ. (૩૭) યા'ની હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ (૩૮) પહલે આપને કિબ્તીસે કહા કે ઈસ્રાઈલી પર ઝુલ્મ ન કર ઉસકો છોળ દે, લેકિન વો બાઝ ન આયા ઔર બદઝબાની કરને લગા તો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને ઉસકો ઉસ ઝુલ્મસે રોકનેકે લિયે ઘોંસા મારા. (૩૯) યા'ની વો મર ગયા ઔર આપને ઉસકો

وَيَرْحَمُ مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَاِلَيْهِ تُقْلَبُوْنَ ۞ وَمَآ اَنْتُمْ
بِمُعْجِزِيْنَ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ ۫ وَمَا لَكُمْ مِّنْ
دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ۞ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا
بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَلِقَآئِهٖۤ اُولٰٓئِكَ يَئِسُوْا مِنْ رَّحْمَتِيْ وَ
اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۞ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖۤ
اِلَّآ اَنْ قَالُوا اقْتُلُوْهُ اَوْ حَرِّقُوْهُ فَاَنْجٰىهُ اللّٰهُ مِنَ
النَّارِ ۗ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ۞ وَقَالَ
اِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْثَانًا ۙ مَّوَدَّةَ
بَيْنِكُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُ
بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَّيَلْعَنُ بَعْضُكُمْ بَعْضًا ۫ وَّمَاْوٰىكُمُ
النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ۞ فَاٰمَنَ لَهٗ لُوْطٌ ۘ
وَقَالَ اِنِّيْ مُهَاجِرٌ اِلٰى رَبِّيْ ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْعَزِيْزُ
الْحَكِيْمُ ۞ وَوَهَبْنَا لَهٗۤ اِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَجَعَلْنَا

વ યર્હમુ મંય્યશાઅ વ ઈલૈહિ તુક્-લબૂન (૨૧)
ઔર રહમ ફરમાતા હૈ જિસ પર ચાહે (૪૮) ઔર તુમ્હેં
વમા અન્તુમ બિમુઅ્જિઝી-ન ફિલ્અર્દિ
ઉસીકી તરફ ફિરના હૈ ઔર ન તુમ ઝમીનમેં (૪૯) કાબૂસે
વલા ફિસ્સમાઈ વમા લકુમ
નિકલ સકો ઔર ન આસ્માનમેં (૫૦) ઔર તુમ્હારે લિયે
મિન દૂનિલ્લાહિ મિંવ્વલિય્યિંવ્વલા
અલ્લાહકે સિવા ન કોઈ કામ બનાનેવાલા ઔર ન
નસ્રીર ૯૦ (૨૨) વલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
મદદગાર ઔર વોહ જિન્હોંને મેરી
બિઆયાતિલ્લાહિ વ લિકાઈહી ઉલાઈ-ક
આયતોં ઔર મેરે મિલનેકો ન માના
યઈસૂ મિર્રહ્મતી વ ઉલાઈ-ક લહુમ
(૫૧) વોહ હૈં જિન્હેં મેરી રહમતકી આસ નહીં ઔર ઉનકે લિયે

અઝાબુન અલીમ (૨૩) ફ-મા કા-ન જવા-બ કૌમિહી ઈલ્લા અન કાલુક્તુ
દર્દનાક અઝાબ હૈ (૫૨) તો ઉસકી કૌમકો કુછ જવાબ બન ન આયા મગર યે કે બોલે મ ૫
લૂહુ ઔ હર્રિકૂહુ ફ-અન્જાહુલ્લાહુ મિનન્નાર ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક
ઉન્હેં કત્લ કર દો યાં જલા દો (૫૩) તો અલ્લાહને ઉસે (૫૪) આગસે બચા લિયા (૫૫) બેશક ઈસમેં
લઆયાતિલ-લિકૌમિંય્યુઅ-મિનૂન (૨૪) વકા-લ ઈન્નમત્તખઝ-તુમ મિન
ઝરૂર નિશાનિયાં હૈં ઈમાનવાલોંકે લિયે (૫૬) ઔર ઈબ્રાહીમને (૫૭) ફરમાયા તુમને
દૂનિલ્લાહિ ઔસાનમ મ-વદ-દ-ત બૈનિકુમ ફિલ-હયાતિદ-દુન્યા સુમ્મ
તો અલ્લાહકે સિવા યે બુત બના લિયે હૈ જિનસે તુમ્હારી દોસ્તી યેહી દુનિયાકી ઝિંદગી તક હૈ (૫૮) ફિર
યૌમલ્કિયામતિ યક-ફુરુ બઅ-દુકુમ બિબઅ-દિંવ-વ યલ્અનુ બઅ-દુકુમ
કયામતકે દિન તુમમેં એક દૂસરેકે સાથ કુફ્ર કરેગા ઔર એક દૂસરે પર લા'નત ડાલેગા (૫૯) ઔર
બઅ-દંવ્-વ મઅ-વાકુમુન્નારુ વમા લકુમ મિન નાસિરીન (૨૫) ફઆ-મ-ન
તુમ સબકા ઠિકાના જહન્નમ હૈ (૬૦) ઔર તુમ્હારા કોઈ મદદગાર નહીં (૬૧) તો લૂત ઉસ પર
લહૂ લૂત વ કા-લ ઈન્ની મુહાજિરુન ઈલા રબ્બી ઈન્નહૂ હુવલ-
ઈમાન લાયા (૬૨) ઔર ઈબ્રાહીમને કહા મૈં (૬૩) અપને રબકી તરફ હિજરત કરતા હૂં (૬૪) બેશક વોહી ઈઝઝત વ
અઝીઝુલ-હકીમ (૨૬) વ વ-હબના લહૂ ઈસ્હા-ક વ યઅ-કૂ-બ વ જ-અલના
હિકમતવાલા હૈ ઔર હમને ઉસે (૬૫) ઈસ્હાક ઔર યા'કૂબ અતા ફરમાએ ઔર હમને

રેતમેં દફન કર દિયા, આપકા ઈરાદા કતલ કરનેકા ન થા. (૪૦) યા'ની ઉસ કિબ્તીકા ઈસ્રાઈલી પર ઝુલ્મ જો ઉસકી હલાકતકા બાઈસ હુવા (ખાઝિન). (૪૧) યે કલામ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ કા બતરીકે તવાઝોઅ હૈ કયૂંકે આપસે કોઈ મા'સિયત સરઝદ નહીં હુઈ ઔર અંબિયા માસૂમ હૈં. ઉનસે ગુનાહ નહીં હોતે. કિબ્તીકા મારના આપકા દફએ ઝુલ્મ ઔર ઈમદાદે મઝલૂમ થી યે કિસી મિલ્લતમેં ભી ગુના નહીં, ફિર ભી અપની તરફ તકસીરકી નિસ્બત કરના ઔર ઈસ્તિગફાર ચાહના યે મુકર્રિબીનકા દસ્તૂર હી હૈ. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને ફરમાયાકે, ઈસમેં તાખીરે ઊલા થી ઈસલિયે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને તર્કે ઊલાકો ઝિયાદતી ફરમાયા ઔર ઈસ પર હકતઆલાસે મગફિરત (માફી) તલબ કી. (૪૨) યે કરમ ભી કર કે મુઝે ફિરઔનકી સોહબત

فِيْ ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتٰبَ وَاٰتَيْنٰهُ اَجْرَهٗ فِي
الدُّنْيَا ۚ وَاِنَّهٗ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝ وَ
لُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖۤ اِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ
مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ۝ اَئِنَّكُمْ
لَتَاْتُوْنَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُوْنَ السَّبِيْلَ ۙ وَتَاْتُوْنَ
فِيْ نَادِيْكُمُ الْمُنْكَرَ ؕ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖۤ
اِلَّاۤ اَنْ قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتَ مِنَ
الصّٰدِقِيْنَ ۝ قَالَ رَبِّ انْصُرْنِيْ عَلَى الْقَوْمِ
الْمُفْسِدِيْنَ ۝ وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَاۤ اِبْرٰهِيْمَ
بِالْبُشْرٰى ۙ قَالُوْۤا اِنَّا مُهْلِكُوْۤا اَهْلِ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ ۚ
اِنَّ اَهْلَهَا كَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ۝ قَالَ اِنَّ فِيْهَا لُوْطًا ؕ
قَالُوْا نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَنْ فِيْهَا ٝ لَنُنَجِّيَنَّهٗ وَاَهْلَهٗۤ
اِلَّا امْرَاَتَهٗ ۫ كَانَتْ مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ۝ وَلَمَّاۤ اَنْ

ફી ઝુર્રિય્યતિહિન-નુબુવ્વ-ત વલ-કિતા-બ
ઉસકી ઔલાદમેં નુબુવ્વત (૬૬) ઔર કિતાબ રખી (૬૭)
વ આતૈનાહુ અજ-રહૂ ફિદ-દુન્યા ج વ
ઔર હમને દુનિયામેં ઉસકા સવાબ ઉસે અતા ફરમાયા (૬૮) ઔર
ઈન્નહૂ ફિલ-આખિરતિ લમિનસ્સાલિહીન (૨૭)
બેશક આખેરતમેં વોહ હમારે કુર્બે ખાસકે સઝાવારોંમેં હૈ (૬૯)
વ લૂતન ઈઝ કા-લ લિકૌમિહી
ઔર લૂતકો નજાત દી જબ ઉસને અપની કૌમસે
ઈન્નકુમ લ-તઅ-તૂનલ- ફાહિ-શ-ત ز મા
ફરમાયા તુમ બેશક બેહયાઈકા કામ
સ-બ-કકુમ બિહા મિન અ-હદિમ-
કરતે હો કે તુમસે પેહલે દુનિયાભરમેં
મિનલ-આલમીન (૨૮) અ-ઈન્નકુમ
કિસીને ન કિયા (૭૦) કયા તુમ મર્દોસે

મં ૫

લ-તઅ-તૂનર-રિજા-લ વ તક-તઊનસ- સબી-લ ق વ તઅ-તૂ-ન ફી
બદફે'લી કરતે હો ઔર રાહ મારતે હો (૭૧) ઔર અપની મજલિસમેં બુરી બાત
નાદીકુમુલ-મુન્કર ط ફમા કા-ન જવા-બ કૌમિહી ઈલ્લા અન
કરતે હો (૭૨) તો ઉસકી કૌમકા કુછ જવાબ ન હુવા મગર યે કે બોલે હમ પર
કાલુઅ-તિના બિઅઝાબિલ્લાહિ ઈન કુન્ત મિનસ્સાદિકીન (૨૯) કા-લ
અલ્લાહકા અઝાબ લાઓ અગર તુમ સચ્ચે હો (૭૩)
૯૦ રબ્બિન્સુરની અ-લલકૌમિલ-મુફ-સિદીન ع (૩૦) વ લમ્મા જા-અત રુસુલુના
અર્ઝકી અય મેરે રબ ! મેરી મદદ કર (૭૪) ઈન ફસાદી લોગોં પર (૭૫) ઔર જબ હમારે ફરિશ્તે
ઈબરાહી-મ બિલ બુશરા ۷ કાલૂ ઈન્ના મુહલિકૂ અહલિ હાઝિહિલ-કરયહ
ઈબ્રાહીમકે પાસ મુઝદા લે કર આએ (૭૬) બોલે હમ ઝરૂર ઈસ શહરવાલોંકો હલાક કરેંગે
ઈન્ન અહ-લહા કાનૂ ઝાલિમીન ج (૩૧) કા-લ ઈન્ન ફીહા લૂતા ط કાલૂ
(૭૭) બેશક ઉસકે બસનેવાલે સિતમગાર હૈ કહા (૭૮) ઉસમેં તો લૂત હૈ (૭૯) ફરિશ્તે
નહનુ અઅ-લમુ બિમન ફીહા(વક્ફહ) લ-નુનજ-જિયન્નહૂ વ અહ-લહૂ
બોલે હમેં ખૂબ માલૂમ હૈ જો કોઈ ઉસમેં હૈ ઝરૂર હમ ઉસે (૮૦) ઔર ઉસકે ઘરવાલોંકો
ઈલ્લમ-ર-અ-તહૂ ق કાનત મિનલ-ગાબિરીન (૩૨) વ લમ્મા અન
નજાત દેંગે મગર ઉસકી ઔરતકો વોહ રેહ જાનેવાલોંમેં હૈ (૮૧) ઔર જબ હમારે

ઔર ઉસકે વહાં રહનેસે ભી બચા કે ઈસ ઝુમરેમેં શુમાર કિયા જાના યે ભી એક તરહકા મદદગાર હોના હૈ. (૪૩) કે ખુદા જાને ઉસ કિબ્તીકે મારે જાનેકા કયા નતીજા નિકલે ઔર ઉસકી કૌમકે લોગ કયા કરે. (૪૪) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે ફિરઔનકી કૌમકે લોગોંને ફિરઓનકો ઈત્તેલાઅ દી કે કિસી બની ઈસ્રાઈલને હમારે એક આદમી કો માર ડાલા હૈ. ઈસ પર ફિરઔનને કહા કે કાતિલ ઔર ગવાહોંકો તલાશ કરો. ફિરઔની ગશ્ત કરતે ફિરતે થે ઔર ઉન્હેં કોઈ સબૂત નહી મિલતા થા. દૂસરે રોઝ જબ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો ફિર ઐસા ઈત્તેફાક પેશ આયા કે વહી બની ઈસ્રાઈલ જિસને એક રોઝ પહલે મદદ ચાહીથી આજ ફિર એક ફિરઔનીસે લળ રહા હૈ ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો

جَاۤءَتۡ رُسُلُنَا لُوۡطًا سِیۡٓءَ بِهِمۡ وَضَاقَ بِهِمۡ ذَرۡعًا وَّ
قَالُوۡا لَا تَخَفۡ وَلَا تَحۡزَنۡ اِنَّا مُنَجُّوۡكَ وَ اَهۡلَكَ
اِلَّا امۡرَاَتَكَ كَانَتۡ مِنَ الۡغٰبِرِیۡنَ ۝ اِنَّا مُنۡزِلُوۡنَ عَلٰۤی
اَهۡلِ هٰذِهِ الۡقَرۡيَةِ رِجۡزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوۡا
يَفۡسُقُوۡنَ ۝ وَلَقَدۡ تَّرَكۡنَا مِنۡهَاۤ اٰيَةًۢ بَيِّنَةً لِّقَوۡمٍ
يَّعۡقِلُوۡنَ ۝ وَاِلٰى مَدۡيَنَ اَخَاهُمۡ شُعَيۡبًا ۙ
فَقَالَ يٰقَوۡمِ اعۡبُدُوا اللّٰهَ وَارۡجُوا الۡيَوۡمَ الۡاٰخِرَ وَلَا
تَعۡثَوۡا فِى الۡاَرۡضِ مُفۡسِدِيۡنَ ۝ فَكَذَّبُوۡهُ فَاَخَذَتۡهُمُ
الرَّجۡفَةُ فَاَصۡبَحُوۡا فِىۡ دَارِهِمۡ جٰثِمِيۡنَ ۝ وَعَادًا وَّثَمُوۡدَا۟
وَقَدۡ تَّبَيَّنَ لَكُمۡ مِّنۡ مَّسٰكِنِهِمۡ ۚ وَزَيَّنَ لَهُمُ
الشَّيۡطٰنُ اَعۡمَالَهُمۡ فَصَدَّهُمۡ عَنِ السَّبِيۡلِ وَ
كَانُوۡا مُسۡتَبۡصِرِيۡنَ ۝ وَقَارُوۡنَ وَفِرۡعَوۡنَ وَ
هَامٰنَ ۚ وَلَقَدۡ جَآءَهُمۡ مُّوۡسٰى بِالۡبَيِّنٰتِ

જા-અત રુસુલના લૂતન સી-અ બિહિમ
ફરિશ્તે લૂતકે પાસ (૮૨) આએ ઉનકા આના ઉસે નાગવાર હુવા
વ દા-ક બિહિમ ઝરઅંવ-વ કાલૂ લા ત-ખફ
ઔર ઉનકે સબબ દિલ તંગ હુવા (૮૩) ઔર ઉન્હોંને કહા ન ડરિયે (૮૪)
વલા તહ્-ઝન ۝ ઈન્ના મુનજ-જૂ-ક વ
ઔર ન ગમ કીજિયે (૮૫) બેશક હમ આપકો ઔર
અહ-લ-ક ઈલ્લમ-રઅ-ત-ક કાનત
આપકે ઘરવાલોંકો નજાત દેંગે મગર આપકી ઔરત
મિનલ્ગાબિરીન (૩૩) ઈન્ના મુન્ઝિલૂ-ન
વોહ રેહ જાનેવાલોંમેં હૈ બેશક હમ ઉસ શહરવાલોં પર આસમાનસે અઝાબ
અલા અહ-લિ હાઝિહિલ-કરયતિ
ઉતારને વાલે હૈં બદલા ઉનકી નાફરમાનિયોંકા ઔર
રિજ-ઝમ-મિનસ્સમાઈ બિમા કાનૂ
બેશક હમને ઉસસે રૌશન નિશાની બાકી રખી અકલવાલોંકે લિયે (૮૬)

યફ-સુકૂન (૩૪) વ લ-કત્ત-રક-ના મિન્હા આય-તમ બય્યિનતલ-
મદિયનકી તરફ ઉનકે હમ-કૌમ શુઐબકો ભેજા તો ઉસને ફરમાયા અય મેરી કૌમ ! મં ૫
લિકૌમિંય્યઅ-કિલૂન (૩૫) વ ઈલા મદ-ય-ન અખાહુમ શુઐબન ۝ ફકા-લ
અલ્લાહકી બંદગી કરો ઔર પિછલે દિનકી ઉમ્મીદ રખો (૮૭) ઔર
યા કૌમિઅ-બુદુલ્લા-હ વરજુલ-યૌમલ-આખિ-ર વલા તઅ-સૌ ફિલ્અર્દિ
ઝમીનમેં ફસાદ ફૈલાતે ન ફિરો તો ઉન્હોંને ઉસે ઝુટલાયા તો ઉન્હેં ઝલઝલાને
મુફ-સિદીન (૩૬) ફ-કઝ-ઝબૂહુ ફ-અ-ખ-ઝત-હુમુર-રજ-ફતુ ફ-અસ્બહૂ
આ લિયા તો સુબ્હ અપને ઘરોંમેં ઘુટનોંકે બલ પળે રેહ
ફી દારિહિમ જાસિમીન ۝ (૩૭) વ આદંવ-વ સમૂ-દ વ કત્તબય્ય-ન
ગએ (૮૮) ઔર આદ ઔર સમૂદકો હિલાક ફરમાયા ઔર તુમ્હેં (૮૯) ઉનકી બસ્તિયાં મા'લૂમ
લકુમ મિમ-મસાકિનિહિમ ۝ વ ઝય્ય-ન લહુમુશ્શૈતાનુ અઅ-માલહુમ
હો ચુકી હૈ (૯૦) ઔર શૈતાનને ઉનકે કૌતક (૯૧) ઉનકી નિગાહમેં ભલે કર દિખાએ ઔર
ફ-સદ-દહુમ અનિસ્સબીલિ વ કાનૂ મુસ્તબ્સિરીન ۝ (૩૮) વ કારૂ-ન વ
ઉન્હેં રાહસે રોકા ઔર ઉન્હેં સૂઝતા થા (૯૨) ઔર કારૂન ઔર
ફિરઔ-ન વ હામા-ન ۝ વ લ-કદ જા-અહુમ મૂસા બિલ્બય્યિનાતિ
ફિરઔન ઔર હામાનકો (૯૩) ઔર બેશક ઉનકે પાસ મૂસા રૌશન નિશાનિયાં

દેખકર ઉનસે ફર્યાદ કરને લગા તબ હઝરત. (૪૫) મુરાદ યે થી કે રોઝ લોગોંસે લળતા હૈ. અપને આપકો ભી મુસીબતો પરેશાનીમેં ડાલતા હૈ ઔર અપને મદદગારોંકો ભી, ક્યૂં ઐસે મૌકોસે નહી બચતા ઓર ક્યૂં એહતેયાત નહી કરતા? ફિર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ કો રહમ આયા ઔર આપને ચાહાકે ઉસકો ફિરઔનીકે પંજએ ઝુલ્મસે રિહાઈ દિલાએ. (૪૬) યા'ની ફિરઔની પર તો ઈસ્રાઈલી ગલતીસે યે સમઝાકે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ મુઝસે ખફા હૈં. મુઝે પકળના ચાહતે હૈં યે સમઝકર. (૪૭) ફિરઔનીને યે બાત સુની ઔર જાકર ફિરઔનકો ઈત્તેલાઅ દી કે કલકે ફિરઔની મકતૂલકે કાતિલ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ હૈં. ફિરઔનને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે કત્લકા હુકમ દિયા ઔર લોગ હઝરત મૂસા

فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ ﴿٣٩﴾
فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنبِهِ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ
حَاصِبًا وَمِنْهُم مَّنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُم مَّنْ
خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ وَمِنْهُم مَّنْ أَغْرَقْنَا ۚ وَمَا
كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ
اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا ۖ
وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنكَبُوتِ ۖ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِن
دُونِهِ مِن شَيْءٍ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾
وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۖ وَمَا يَعْقِلُهَا
إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾

ફસ્તક-બરૂ ફિલઅર્દિ વમા
લેકર આયા તો ઉન્હોંને ઝમીનમેં તકબ્બુર કિયા ઔર વોહ હમસે
કાનૂ સાબિકીન ﴿૩૯﴾ ફ કુલ્લન
નિકલકર જાનેવાલે ન થે (૯૪) તો ઉનમેં હર એકકો
અ-ખઝ્-ના બિઝમ્બિહ ط ફ મિન્હુમ મન
હમને ઉસકે ગુનાહ પર પકડા તો ઉનમેં
અર્સલ્ના અલૈહિ હાસિબા ط વમિન્હુમ
કિસી પર હમને પથરાવ ભેજા (૯૫) ઔર ઉનમેં
મન અ-ખ-ઝતહુસ-સૈહહ ط વમિન્હુમ મન
કિસીકો ચિન્ઘાળને આ લિયા (૯૬) ઔર ઉનમેં કિસીકો
ખ-સફના બિહિલ-અર્દ ط વમિન્હુમ મન
ઝમીનમેં ધંસા દિયા (૯૭) ઔર ઉનમેં કિસીકો
અગ-રક્-ના ط વમા કાનલ્લાહુ
ડુબો દિયા (૯૮) ઔર અલ્લાહકી શાન ન થી કે

મં ૫

લિ-યઝ્-લિમહુમ વલાકિન કાનૂ અન્ફુસહુમ યઝ્-લિમૂન (૪૦)
ઉન પર ઝુલ્મ કરે (૯૯) હાં વોહ ખુદ હી (૧૦૦) અપની જાનોં પર ઝુલ્મક કરતે થે
મ-સ-લુલ્લઝી નત્ત-ખ-ઝુ મિન દૂનિલ્લાહિ ઔલિયા-અ ક-મ-સલિલ-
ઉનકી મિસાલ જિન્હોંને અલ્લાહકે સિવા ઔર માલિક બના લિયે હૈં (૧૦૧)
અન્કબૂતિ ط ઈત્ત-ખ-ઝત બૈતા ۚ વ ઈન્ન ઔહનલ બુયૂતિ લબૈતુલ
મકડીકી તરહ હૈ ઉસને જાલેકા ઘર બનાયા (૧૦૨) ઔર બેશક સબ ઘરોંમેં કમઝોર ઘર
અન્કબૂત ۘ□ લૌ કાનૂ યઅ્-લમૂન (૪૧) ઈન્નલ્લા-હ યઅ્-લમુ મા
મકડીકા ઘર (૧૦૩) ક્યા અચ્છા હોતા અગર જાન્તે (૧૦૪) અલ્લાહ જાન્તા હૈ જિસ ચીઝકી ઉસકે
યદઊ-ન મિન દૂનિહી મિન શૈઅ ۚ વહુવલ અઝીઝુલ હકીમ (૪૨)
સિવા પૂજા કરતે હૈં (૧૦૫) ઔર વોહી ઈઝઝત વ હિકમતવાલા હૈ (૧૦૬)
વતિલ્કલ અમ્સાલુ નદ્-રિબુહા લિન્નાસ ط વમા યઅ્-કિલુહા
ઔર યે મિસાલેં હમ લોગોંકે લિયે બયાન ફરમાતે હૈં ઔર ઉન્હેં નહી સમઝતે
ઈલ્લલ આલિમૂન (૪૩) ખ-લ-કલ્લાહુસ સમાવાતિ વલઅર-દ
૯૦ મગર ઈલ્મવાલે (૧૦૭) અલ્લાહને આસ્માન ઔર ઝમીન
બિલ્હક્ક ۚ ઈન-ન ફી ઝાલિ-ક લઆ-ય-તલ લિલ- મુઅ-મિનીન۝ (૪૪)
હક્ક બનાએ બેશક ઉસમેં નિશાની હૈ (૧૦૮) મુસલમાનોંકે લિયે

અલૈહિસ્સલામકો ઢૂંઢને નિકલે. (૪૮) જિસકો મોમિને આલે ફિરઔન કહતે હૈ યે ખબર સુનકર કરીબકી રાહસે. (૪૯) ફિરઔનકે. (૫૦) શહરસે. (૫૧) યે બાત ખેર ખ્વાહી ઔર મસ્લેહત અંદેશીસે કહતા હૂં. (૫૨) યા'ની કૌમે ફિરઔનસે. (૫૩) મદિયન વો મકામ હૈ જહાં હઝરત શોએબ અલૈહિસ્સલામ તશરીફ રખતે થે. ઉસકો મદિયન ઇબ્ને ઈબ્રાહીમ કહતે હૈં. મિસ્રસે યહાં તક આઠ રોઝકી મુસાફત હૈ, યે શહર ફિરઔનકે હુદૂદે કલમ રવસે (રાજ્યસત્તાથી) બાહર થા . હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને ઉસકા રસ્તા ભી ન દેખા થા ન કોઈ સવારી સાથ થી ન તોશા ન કોઈ હમરાહી, રાહમેં દરખ્તોંકે પત્તોં ઔર ઝમીનકે સબ્ઝેકે સિવા ખુરાકકી ઔર કોઈ ચીઝ ન મિલતી થી. (૫૪) ચુનાંચે અલ્લાહ તઆલાને એક ફરિશ્તા ભેજા જો આપકો

મદિયન તક લે ગયા. (૫૫) યા'ની કુંએ પર જિસસે વહાંકે લોગ પાની લેતે ઔર અપને જાનવરોંકો સૈરાબ કરતે થે. યે કુવાં શહર કે કિનારે થા. (૫૬) યા'ની મર્દોસે અલાહિદા. (૫૭) ઈસ ઈંતેઝારમેં કે લોગ ફારિગ હોં ઔર કુવાં ખાલી હો કયુંકે કુવે કો કવી ઔર ઝોરાવર લોગોંને ઘેર રખ્ખા થા, ઉનકે હુજૂમમેં ઔરતોંસે મુમ્કિન ન થા કે અપને જાનવરોંકો પાની પિલા સકે. (૫૮) યા'ની અપને જાનવરોંકો પાની કયૂં નહી પિલાતી. (૫૯) કયૂંકે ન હમ મર્દોકે અંબોહમેં જા સકતે હૈં ન પાની ખીચ સકતે હૈ. જબયે લોગ અપને જાનવરોંકો પાની પિલાકર વાપસ હો જાતે હૈં તો હૌઝમેં જો પાની બચ રહતા હૈ વો હમ અપને જાનવરોંકો પિલાતે હૈ. (૬૦) ઝઈફ હૈં ખૂદ યે કામ નહી કર સકતે ઈસલિયે જાનવરોંકો પાની પિલાને કી ઝુરૂરત હમેં પેશ આઇ. જબ મૂસા અલૈહિસ્સલામને ઉનકી બાતેં સુની તો આપકો રિક્કત આઇ ઔર રહમ આયા ઔર વહી દૂસરા કુંવા જો ઉસકે કરીબ થા ઔર એક બહોત ભારી પથ્થર ઉસ પર ઢકા હુવા થા જિસકો બહોતસે આદમી મિલકર હટા સકતે થે આપને તન્હા ઉસકો હટા દિયા. (૬૧) ધૂપ ઔર ગર્મીકી શિદત થી. ઔર આપને કઇ રોઝસે ખાના નહી ખાયા થા. ભૂકકા ગલ્બા થા. ઈસલિયે આરામ હાસિલ કરનેકી ગર્ઝસે એક દરખ્તકે સાયેમેં બૈઠ ગએ ઔર બારગાહે ઈલાહીમે. (૬૨) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો ખાના મુલાહિઝા ફરમાએ પૂરા હફતા ગુઝર ચુકા થા. ઈસ દરમ્યાનમેં એક લુકમા ન ખાયા થા, શિકમ મુબારક પુશ્તે અકદસસે મિલ ગયા થા. ઈસ હાલતમેં અપને રબસે ગિઝા તલબ કી ઔર બાવજૂદ યે કે બારગાહે ઈલાહીમેં નિહાયત કુર્બો મંઝિલત રખતે હૈં. ઈસ ઈજઝો ઈન્કેસારકે સાથ રોટીકા એક ટુકળા તલબ કિયા ઔર જબ વો દોનો સાહબઝાદિયાં ઉસ રોઝ બહુત જલ્દ અપને મકાન વાપસ હો ગઈ તો ઉનકે વાલિદે માજિદને ફરમાયા કે આજ ઈસ કદર જલ્દ વાપસ આ જાનેકા કયા સબબ હુવા અર્ઝ કિયા કે હમને એક નેક મર્દ પાયા, ઉસને હમ પર રહમ કિયા ઔર હમારે જાનવરોંકો સૈરાબ કર દિયા. ઈસ પર ઉનકે વાલિદ સાહબને એક સાહબઝાદીસે ફરમાયાકે જાઓ ઔર ઉસ મર્દે સાલેહકો મેરે પાસ બુલા લાઓ. (૬૩) ચેહરા આસ્તીનસે ઢકે, જિસ્મ છુપાએ યે બળી સાહબઝાદી થી. ઉનકા નામ 'સફૂરા' હૈ. ઔર એક કૌલ યે હૈ કે વો છોટી સાહબઝાદી થી (૬૪) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સ્લાતુ વસ્સલામ ઉજરત લેને પર તો રાઝી ન હુએ લેકિન હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલામકી ઝિયારત ઔર ઉનકી મુલાકાતકે કસ્દસે ચલે ઔર ઉન સાહબઝાદી સાહેબાસે ફરમાયા કે આપ મેરે પીછે રહકર રસ્તા બતાતી જાએ, યે આપને પર્દેકે એહતેમામકે લિયે ફરમાયા ઔર ઈસ તરહ તશરીફ લાએ. જબ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલામકે પાસ પહૂંચે તો ખાના હાઝિર થા. હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલામને ફરમાયા, બૈઠિએ ખાના ખાઈયે. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને મંઝૂર ન કિયા ઔર અઊઝુબિલ્લાહ ફરમાયા. હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલામને ફરમાયા, કયા સબબ ખાનેમે કયું ઉઝર હૈં? કયા આપકો ભૂક નહી હૈ? ફરમાયા કે મુઝે યેઅંદેશા હૈ કે યે ખાના મેરે ઉસ અમલકા ઈવઝ ન હો જાએ જો મૈંને આપકે જાનવરોંકો પાની પિલાકર અંજામ દિયા કયુંકે હમ વો લોગ હૈં કે અમલે ખૈર પર ઈવઝ લેના કુબૂલ નહી કરતે. હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલામને ફરમાયા, અય જવાન! ઐસા નહી હૈ, યે ખાના આપકે અમલકે ઈવઝમેં નહી બલ્કે મેરી ઔર મેરે આબા વ અજદાદકી આદત હૈ કે હમ મહમાનનવાઝી કિયા કરતે હૈં ઔર ખાના ખિલાતે હૈં, તો આપ બૈઠે ઔર આપને ખાના તનાવુલ ફરમાયા. (૬૫) ઔર તમામ વાકેઆત વ અહવાલ જો ફિરઔનકે સાથ ગુઝરે થે અપની વિલાદત શરીફસે લેકર કિબ્તીકે કત્લ ઔર ફિરઔનિયોંકે આપકે દરપૈ જાન હોને તકકે સબ હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલામસે બયાન કર દિયે. (૬૬) યા'ની ફિરઔન ઔર ફિરઓનિયોંસે કયૂંકે યહાં મદિયનમે ફિરઔનકી હુકૂમત વ સલ્તનત નહી. મસાઈલ : ઈસસે સાબિત હુવાકે એક શખ્સકી ખબર પર અમલ કરના જાઈઝ હૈ ખ્વાહ વો ગુલામ હો યા ઔરત હો ઔર યે ભી સાબિત હુવાકે અજનબિયહકે સાથ વરઅ વ એહતેયાત કે સાથ ચલના જાઈઝ હૈ. (મદારિક). (૬૭) જો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો બુલાનેકે વાસ્તે ભેજી ગઇ થી બળી યા છોટી. (૬૮) કે યે હમારી બકરિયાં ચરાયા કરે ઔર યે કામ હમે ન કરના પળે (૬૯) હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સ્લામને સાહબઝાદીસે દર્યાફત કિયા કે તુમ્હેં ઉનકીકુવ્વત વ અમાનતકા કયા ઈલ્મ ? ઉન્હોંને અર્ઝ કિયાકે, કુવ્વતતો ઈસસે ઝાહિર હૈ કે ઉન્હોંને તન્હા કુંવે પરસે વો પથ્થર ઉઠા લિયા જિસકો દસસે કમ આદમી નહી ઉઠા સકતે ઔર અમાનત ઉસસે ઝાહિર હૈ કે ઉન્હોંને હમે દેખકર સર ઝુકા લિયા ઔર નઝર ન ઉઠાઇ ઔર હમસે કહા કે તુમ પીછે ચલો ઐસા ન હો કે હવાસે તુમ્હારા કપળા ઉળે ઔર બદનકા કોઇ હિસ્સા નમૂદાર હો. યે સુનકર હઝરત શોઐબ અલૈહિસ્સલામને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે. (૭૦) યે વાદાએ નિકાહ થા, અલ્ફાઝે અકદ ન થે કયૂંકે મસ્અલા : અકદકે લિયે સિગાએ માઝી (ભૂતકાળ દર્શાવતા શબ્દો) ઝુરૂરી હૈ. મસ્અલા : ઔર ઐસે હી મનકૂહાકી તઐયન (જેની સાથે નિકાહ થવાના હોય તે વ્યકિત

કોણ છે તેની ચોખવટ) ભી ઝુરૂરી હૈ. (૭૧) મસ્અલા : આઝાદ મર્દ કા આઝાદ ઔરતસે નિકાહ કિસી દૂસરે આઝાદ શખ્સકી ખિદમત કરને યા બકરિયાં ચરાનેકો મહર કરાર દેકર જાઈઝ હૈ. મસ્અલા : ઔર અગર આઝાદ મર્દને કિસી મુદત તક ઔરતકી ખિદમત કરનેકો યા કુર્આનકી તાલીમ કો મહર કરાર દેકર નિકાહ કિયા તો નિકાહ જાઈઝ હૈ ઔર યે ચીઝેં મહર ન હો સકેંગી બલ્કે ઈસ સૂરતમેં મહર મિસ્લે લાઝિમ હોગા (હિદાયહ વ અહમદી). (૭૨) યા'ની યે તુમ્હારી મહરબાની હોગી ઔર તુમ પર વાજિબ ન હોગા. (૭૩) કે તુમ પર પૂરે દસ સાલ લાઝિમ કર દૂં. (૭૪) તો મેરી તરફસે હુસ્ને મઆમલાત ઔર વફાએ અહદહી હોગી ઔર ઈન્શાઅલ્લાહ તઆલા આપને અલ્લાહ તઆલાકી તૌફીક વ મદદ પર ભરોસા કરનેકે લિયે ફરમાયા. (૭૫) ખ્વાહ દસ સાલકી યા આઠ સાલકી. (૭૬) ફિર જબ આપકા અકદ હો ચુકા તો હઝરત શોએબ અલૈહિસ્સલામને અપની સાહબઝાદીકો હુકમ દિયા કે વો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો એક અસા દે જિસસે વો બકરિયોંકી નિગેહબાની કરેં ઔર દરિન્દોંકો દફા' કરેં. હઝરત શોએબ અલૈહિસ્સલામકે પાસ અંબિયા અલૈહિમુસ્સલામકે કઈ અસા થે. સાહબઝાદી સાહેબાકા હાથ હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામકે અસા પર પળા જો આપ જન્નતસે લાએ થે ઔર અંબિયા ઉસકે વારિસ હોતે ચલે આએ થે ઔર વો હઝરત શોએબ અલૈહિસ્સલામકો પહોંચા થા. હઝરત શોએબ અલૈહિસ્સલામને યે અસા હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો દિયા. (૭૭) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાસે મરવી હૈ કે આપને બળી મીઆદ યા'ની દસ સાલ પૂરે કિયે ફિર હઝરત શોએબ અલૈહિસ્સલામસે મિસ્રકી તરફ વાપસ જાનેકી ઈજાઝત ચાહી, આપને ઈજાઝત દી. (૭૮) ઉનકે વાલિદકી ઈજાઝતસે મિસ્રકી તરફ. (૭૯) જબકે આપ જંગલમેં થે, અંધેરી રાત થી, સર્દી શિદતકી પળ રહી થી, રાસ્તા ગુમ હો ગયા થા, ઉસ વકત આપને આગ દેખકર. (૮૦) રાહકી કે કિસ તરહ હૈ. (૮૧) જો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે દસ્તેરાસ્તકી તરફ થા. (૮૨) વો દરખ્ત ઉન્નાબ (દ્રાક્ષ) કા થા યા ઉસજકા (ઉસજ એક ખારદાર દરખ્ત હૈ જો જંગલોંમેં હોતા હૈ). (૮૩) જબ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને સરસબ્ઝ દરખ્તમેં આગ દેખી તો જાન લિયાકે અલ્લાહ તઆલાકે સિવા યે કિસીકી કુદરત નહીં ઔર બેશક ઈસ કલામકા અલ્લાહ તઆલાહી મુતકલ્લિમ હૈ. યે ભી મન્કૂલ હૈ કે યે કલામ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને સિર્ફ ગોશે મુબારક હી સે નહીં બલ્કે અપને જિસ્મે અકદસકે હર હર જુઝવસે સુના. (૮૪) ચુનાંચે આપને અસા ડાલ દિયા, વો સાંપ બન ગયા. (૮૫) તબ નિદા કી ગઈ. (૮૬) કોઈ ખતરા નહીં. (૮૭) અપની કમીસકે. (૮૮) શુઆએ આફતાબ (સૂર્ય કિરણ) કી તરહ તો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને અપના દસ્તે મુબારક ગિરેબાનમેં ડાલકર નિકાલા તો ઉસમેં ઐસી તેઝ ચમક થી જિસસે નિગાહેં છપકેં (ઝંખવાઈ). (૮૯) તાકે હાથ અપની અસલી હાલત પર આએ ઔર ખૌફ રફઅ હો જાએ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો સીને પર હાથ રખનેકા હુકમ દિયા તાકે જો ખૌફ સાંપ દેખનેકે વકત પૈદા હો ગયા થા રફઅ હો જાએ ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે બાદ જો ખૌફઝદા અપના હાથ સીના પર રખ્ખેગા ઉસકા ખૌફ રફા' હો જાએગા (૯૦) યા'ની અસા ઓર યદે બૈઝા તુમ્હારી રિસાલતકી બુરહાનેં હૈ. (૯૧) યા'ની કિબ્તી મેરે હાથસે મારા ગયા હૈ. (૯૨) યા'ની ફિરઔન ઔર ઉસકી કૌમ. (૯૩) ફિરઔન ઔર ઉસકી કૌમ પર. (૯૪) ઉન બદનસીબોંને મો'જિઝાતકા ઈન્કાર કર દિયા ઔર ઉનકો જાદૂ બતા દિયા મતલબયે થા કે જિસ તરહ તમામ અન્વાએ સહર (જાદુના બધાજ પ્રકારો)બાતિલ હોતે હૈં ઈસી તરહ મઆઝલ્લાહ યે ભી હૈં. (૯૫) યા'ની આપસે પહલે ઐસા કભી નહીં કિયા ગયા યા યે મા'ના હૈં કે જો દા'વત આપ હમેં દેતે હૈં વો ઐસી નઈ હૈ કે હમારે આબાઓ અજદાદમેં ભી ઐસી નહીં સુની ગઈ થી. (૯૬) યા'ની જો હક પર હૈ ઔર જિસકો અલ્લાહ તઆલાને નુબુવ્વતકે સાથ સરફરાઝ ફરમાયા. (૯૭) ઔર વો વહાંકી ને'મતોં ઔર રહમતોં કે સાથ નવાઝા જાએગા. (૯૮) યા'ની કાફિરોંકો આખેરતકી ફલાહ મયસ્સર નહીં. (૯૯) ઈંટ તૈયાર કર કહતે હૈં કે યહી દુનિયામેં સબસે પહલે ઈંટ બનાનેવાલા હૈ, યે સન્અત ઉસસે પહલે ન થી. (૧૦૦) નિહાયત બલંદ. (૧૦૧) ચુનાંચે હામાન ને હઝારહા કારીગર ઔર મઝદૂર જમા કિયે, ઈંટે બનવાઈ ઔર ઈમારતી સામાન જમા કરકે ઈતની બલંદ ઈમારત બનવાઈ કે દુનિયામેં ઉસકે બરાબર કોઈ ઈમારત બુલંદ નથી. ફિરઔનને યે ગુમાન કિયા કે (મઆઝલલાહ) અલ્લાહ તઆલાકે લિયે ભી મકાન હૈ ઔર વો જિસ્મ હૈ કે ઉસ તક પહોંચના ઉસકે લિયે મુમ્કિન હોગા. (૧૦૨) યા'ની મૂસા અલૈહિસ્સલામ. (૧૦૩) અપને ઈસ દા'વેમેં કે ઉસકા એક મા'બૂદ હૈ જિસને ઉસકો અપના રસૂલ બનાકર હમારી તરફ ભેજા હૈ. (૧૦૪) ઔર હક્કો ન માના ઔર બાતિલ પર રહે. (૧૦૫) ઔરસબ ગર્ક હો ગએ. (૧૦૬) દુનિયામેં (૧૦૭) યા'ની કુફ્રો મઆસીકી દાવત દેતે હૈં જિસસે અઝાબે જહન્નમકે

મુસ્તહિક હોં ઔર જો ઉનકી ઈતાઅત કરે વો ભી જહન્નમી હો જાએ. (૧૦૮) યા'ની રૂસ્વાઈ ઔર રહમતસે દૂરી (૧૦૯) યા'ની તૌરાત (૧૧૦) મિસ્લે કૌમે નૂહ વ આદ વ સમૂદ વગૈરાકે. (૧૧૧) અય સૈયદે અંબિયા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ! (૧૧૨) વો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકા મીકાત થા. (૧૧૩) ઔર ઉનસે કલામ ફરમાયા ઔર ઉન્હેં મુકર્રબ કિયા. (૧૧૪) યા'ની બહુતસી ઉમ્મતેં બાદ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે. (૧૧૫) તો વો અલ્લાહકા અહદ ભૂલ ગએ ઔર ઉન્હોંને ઉસકી ફરમાંબરદારી તર્કકી ઔર ઉસકી હકીકત યે હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ ઔર ઉનકી કૌમસે સૈયદે આલમ હબીબે ખુદા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વઆલિહી વસલ્લકે હકમેં ઔર આપ પર ઈમાન લાનેકે મુતઅલ્લિક અહદ લિયે થે. જબ દરાઝ ઝમાના ગુઝરા ઔર ઉમ્મતોં કે બાદ ઉમ્મતેં ગુઝરતી ચલી ગઈ તો વો લોગ ઈન અહદોંકો ભૂલ ગએ ઔર ઉસકી વફા તર્ક કર દી. (૧૧૬) તો હમને આપકો ઈલ્મ દિયા ઔર પહલોંકે હાલાત પર મુત્તલા' કિયા. (૧૧૭) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો તૌરાત અતા ફરમાનેકે વકત. (૧૧૮) જિનસે તુમ ઉનકે અહવાલ બયાન ફરમાતે હો આપકા ઉન ઉમૂરકી ખબર દેના આપકી નુબુવ્વતકી ઝાહિરી દલીલ હૈ. (૧૧૯) ઈસ કૌમસે મુરાદ એહલે મક્કા હૈં જો ઝમાનએ ફતરહમેં થે જો હઝરત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ વ હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામકે દરમ્યાન પાંચસો પચાસ બરસ કી મુદતકા હૈ. (૧૨૦) અઝાબ વ સઝા. (૧૨૧) યા'ની જો કુફ્ર વ ઈસ્યાન ઉન્હોંને કિયા. (૧૨૨) મા'ની આયતકે યે હૈં કે રસૂલોંકા ભેજના હી ઈલ્ઝામે હુજ્જતકે લિયે હૈં કે ઉન્હેં યે ઉઝર કરનેકી ગુંજાઈશ ન મિલે કે હમારે પાસ રસૂલ નહી ભેજે ગએ. ઈસલિયે ગુમરાહ હો ગએ. અગર રસૂલ આતે તો હમ ઝુરૂર મુતીઅ હોતે ઔર ઈમાન લાતે. (૧૨૩) યા'ની સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસતફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ. (૧૨૪) મક્કાકે કુફફાર (૧૨૫) યા'ની ઉન્હેં કુર્આનેકરીમ યકબારગી કયૂં નહી દિયા ગયા જૈસાકે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ કો પૂરી તોરાત એક હી બારમેં અતા કીગઇ થી યા યે મા'ની હૈં કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો અસા ઓર યદે બૈઝા જૈસે મો'જિઝાત કયું ન દિયે ગએ, અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ફરમાતા હૈ. (૧૨૬) યહૂદને કુરૈશકો પૈગામ ભેજા કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઅલા અલૈહિ વસલ્લમસે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે સે મો'જિઝાત તલબ કરે ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ફરમાયા ગયા કે જબ યહૂદને યે સવાલ કિયા હૈ કયા વો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે ઔર જો ઉન્હેં અલ્લાહકી તરફસે દિયા ગયા હૈ ઉસકે મુન્કિર ન હુએ. (૧૨૭) યા'ની તોરાતકે ભી ઓર કુર્આનકે ભી ઈન દોનોંકો ઉન્હોંને જાદૂ કહા ઔર એક કિર્અતમેં (આયતમાં સિહરાને શબ્દને બદલે) સાહીરાન હૈ ઈસ તકદીર પર મા'ની (એ મુજબ અર્થ એવો થશે કે) યે હોંગે કે દોનોં જાદૂગર હૈં યા'ની સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ. શાને નુઝૂલઃ મુશ્રિકીને મક્કાને યહૂદે મદીનાકે સરદારોંકે પાસ કાસિદ ભેજકર દર્યાફત કિયા કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી નિસ્બત કુતુબે સાબિકામેં કોઇ ખબર હૈ ? ઉન્હોંને જવાબ દિયા કે, હાં હુઝૂરકી ના'ત વ સિફત ઉનકી કિતાબ તૌરેતમેં મૌજૂદ હૈ. જબ યે ખબર કુરૈશકો પહુંચી તો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ વ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી નિસ્બત કહને લગે કે વો દોનોં જાદૂગર હૈં, ઉનમેં એક દૂસરેકા મોઈન વ મદદગાર હૈ, ઈસ પર અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા. (૧૨૮) યા'ની તૌરાત વ કુર્આનસે. (૧૨૯) અપને ઈસ કૌલમેં કે યે દોનોં જાદૂ યા જાદૂગર હૈં ઈસમેં તમ્બીહ હૈ કે વો ઈસકે મિસ્લ કિતાબ લાનેમેં આજિઝ મહઝ હૈં ચુનાંચે આગે ઈર્શાદ ફરમાયા જાતા હૈ. (૧૩૦) ઔર ઐસી કિતાબ ન લા સકે. (૧૩૧) ઉનકે પાસ કોઈ હુજ્જત નહી હૈ. (૧૩૨) યા'ની કુર્આનેકરીમ ઉનકે પાસ પયાપે ઔર મુસલસલ આયા વઅદ ઔર વઈદ ઔર કસસ ઔર ઈબરતેં ઔર મવએઝતેં, તા કે સમઝેં ઔર ઈમાન લાએં. (૧૩૩) કુર્આન શરીફસે યા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે પહલે. શાને નુઝૂલ : યે આયત મોમિનીને અહલે કિતાબ હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને સલામ ઔર ઉનકે અસ્હાબકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. ઔર એક કૌલ યે હૈ કે યે ઉન અહલે ઈન્જીલ કે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો હબ્શાસે આકર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પર ઈમાન લાએ. યે ચાલીસ હઝરાત થે જો હઝરત જાફર ઈબ્ને અબી તાલિબકે સાથ આયે. જબ ઉન્હોંને મુસલમાનોંકી હાજત ઔર તંગીએ મઆશ દેખી તો બારગાહે રિસાલતમેં અર્ઝ કિયા કે હમારે પાસ માલ હૈ હુઝૂર ઈજાઝત દેં તો હમ વાપસ જાકર અપને માલ લે આએં ઔર ઉનસે મુસલામનોંકી ખિદમત કરેં હુઝૂરને ઈજાઝત દી, ઔર વો જાકર અપને માલ લે આએ, ઔર ઉનસે મુસલમાનોંકી ખિદમતકી, ઉનકે હકમેં યે આયત "રઝકનાહુમ યુન્ફિકૂન" તક નાઝિલ હુઈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે, યે આયતેં અસ્સી અહલે કિતાબકે હકમેં

નાઝિલ હૂઇ જિનમેં ચાલીસ નજરાનકે ઔર બત્તીસ હબ્શાકે ઔર આઠ શામકે થે. (૧૩૪) યા'ની નુઝૂલે કુર્આનસે કબ્લ હી હબીબે ખુદા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પર ઇમાન રખતે થે કે નબિય્યે બરહક હૈં કયૂંકે તૌરાત વ ઇન્જીલમેં ઉનકા ઝિક હૈ. (૧૩૫) કયૂંકે વો પહલી કિતાબ પર ભી ઇમાન લાએ ઔર કુર્આને પાક પર ભી. (૧૩૬) કે ઉન્હોંને અપને દીન પર ભી સબ્ર કિયા ઔર મુશ્રિકીનકી ઇઝા પર ભી. બુખારી વ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ, સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ફરમાયા કે તીન કિસ્મકે લોગ ઐસે હૈં જિન્હેં દો અજર મિલેંગે, એક અહલે કિતાબકા વો શખસ જો અપને નબી પરભી ઇમાન લાયા ઔર સૈયદે અંબિયા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પર ભી, દૂસરા વો ગુલામ જિસને અલ્લાહકા હક ભી અદા કિયા ઔર મૌલાકા ભી, તીસરા વો જિસકે પાસ બાંદી થી જિસસે કુર્બત કરતા થા, ફિર ઉસકો અચ્છી તરહ અદબ સિખાયા, અચ્છી તાલીમ દી ઔર આઝાદ કરકે ઉસસે નિકાહ કર લિયા ઉસકે લિયે ભી દો અજર હૈં. (૧૩૭) તાઅતસે મા'સિયતકો ઔર ઇલ્મસે ઇઝાકો હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે તૌહીદકી શહાદત યા'ની અશહદુ અલ્લાઇલાહ ઇલ્લલ્લાહ સે શિર્કકો. (૧૩૮) તાઅતમેં યા'ની સદકા કરતે હૈં. (૧૩૯) મુશ્રિકીનને મક્કા મુકર્રમાકે ઇમાનદારોંકો ઉનકા દીન તર્ક કરને ઔર ઇસ્લામ કુબૂલ કરને પર ગાલિયાં દેતે ઔર બુરા કહતે, યે હઝરાત ઉનકી બેહૂદા બાતેં સુનકર એ'રાઝ ફરમાતે. (૧૪૦) યા'ની હમ તુમ્હારી બેહૂદા બાતોં ઔર ગાલિયોંકે જવાબમેં ગાલિયાં ન દેંગે. (૧૪૧) ઉનકે સાથ મેલજોલ, નશિસ્તો બરખાસ્ત (ઉઠક-બેઠક) નહીં ચાહતે, હમેં જાહિલાના હરકાત ગવારા નહીં (નુસ્ખિ ઝાલિક બિલકિતાલ). (૧૪૨) જિનકે લિયે ઉસને હિદાયત મુકદ્દર ફરમાઇ જો દલાઇલસે પંદપઝીર હોને ઔર હક બાત માનનેવાલે હૈં. શાને નુઝૂલ : મુસ્લિમ શરીફમેં હઝરત અબુહુરૈરહ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હૈ કે યે આયત અબૂતાલિબકે હકમેં નાઝિલ હૂઇ. નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ને ઉનસે ઉનકી મૌતકે વકત ફરમાયા, અય ચચા! કહો, લાઇલાહ ઇલ્લલ્લાહ મૈં તુમ્હારે લિયે રોઝે કિયામત શાહિદ હોંગા, ઉન્હોંને કહા, કે અગર મુઝે કુરૈશકે આર દેનેકા અંદેશા ન હોતા તો મૈં ઝુરૂર ઇમાન લાકર તુમ્હારી આંખ ઠંડી કરતા ઉસકે બાદ ઉન્હોંને યે શે'ર પઢે, "વલકદ અલિમ્તુ બિઅન્ન દીન મુહમ્મદિન મિન ખૈરિઅદયાનિલ બરિય્યતિ દીનન લવલલ મલામતુ અવહિઝારુ મુસબ્બતિન લવજદત્તની સમુહમ બિઝાક મુબીના" યા'ની મૈં યકીનસે જાનતા હૂં કે મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકા દીન તમામ જહાનો કે દીનોંસે બેહતર હૈ, અગર મલામત વ બદગોઇકા અંદેશા ન હોતા તો મૈં નિહાયત સફાઇકે સાથ ઇસ દીનકો કુબૂલ કરતા. ઉસકે બાદ અબૂતાલિબકા ઇંતેકાલ હો ગયા. ઇસ પર યે આયતે કરીમા નાઝિલ હૂઇ. (૧૪૩) યા'ની સર ઝમીને અરબસે એકદમ નિકાલ દેંગે. શાને નુઝૂલ : યે આયત હારિસ ઇબ્ને ઉસ્માન ઇબ્ને નવફલ ઇબ્ને અબ્દે મુનાફકે હકમેં નાઝિલ હૂઇ. ઉસને નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમસે કહા થા કે, યે તો યકીનસે જાનતે હૈં કે જો આપ ફરમાતે હૈં વો હક હૈ લેકિન અગર હમ આપકે દીનકા ઇત્તેબાઅ કરેં તો હમેં ડર હૈ કે અરબ કે લોગ હમેં શહરબદર કર દેંગે ઔર હમારે વતનમેં ન રહને દેંગે, ઇસ આયતમેં ઉસકા જવાબ દિયા ગયા. (૧૪૪) જહાંકે રહનેવાલે કત્લો ગારતસે અમ્નમેં હૈં. ઔર જહાં જાનવરોં ઔર સબ્ઝોં તકકો અમ્ન હૈ. (૧૪૫) ઔર વો અપની જેહાલતસે નહીં જાનતે કે યે રોઝી અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે હૈ, અગર યે સમઝ હોતી તો જાનતે કે ખૌફ વ અમ્ન ભી ઉસીકી તરફસે હૈ ઔર ઇમાનલાનેમેં શહરબદર કિયે જાનેકા ખૌફ ન કરતે. (૧૪૬) ઔર ઉન્હોંને તુગ્યાન ઇખ્તિયાર કિયા થાકે અલ્લાહ તઆલાકી દી હૂઇ રોઝી ખાતે ઔર પૂજતે બુતોંકો, અહલે મક્કાકો ઐસી કૌમકે ખરાબ અંજામસે ખૌફ દિલાયા જાતા હૈ જિનકા હાલ ઉનકી તરહ થા કે અલ્લાહ તઆલાકી ને'મતેં પાતે ઔર શુક ન કરતે, ઇન ને'મતોં પર ઇતરાતે, વો હલાક કર દિયે ગએ. (૧૪૭) જિનકે આસાર બાકી હૈં વો અરબકે લોગ અપને સફરોંમેં ઉન્હેં દેખતે હૈં. (૧૪૮) કે કોઇ મુસાફિર યા રહરવ ઉનમેં થોળી દેરકે લિયે ઠહર જાતા હૈ ફિર ખાલી પળે રહતે હૈં. (૧૪૯) ઉન મકાનોંકે યા'ની વહાંકે રહનેવાલે ઐસે હલાક હૂએ કે ઉનકે બાદ ઉનકા કોઇ જાનશીન બાકી ન રહા. અબ અલ્લાહકે સિવા ઉન મકાનોંકા કોઇ વારિસ નહીં ખલ્કકી ફનાકે બાદ વહી સબકા વારિસ હૈ. (૧૫૦) યા'ની મર્કઝી મકામમેં બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા કે ઉમ્મુલકુર્રાસે મુરાદ મક્કા મુકર્રમા હૈ ઔર રસૂલસે મુરાદ ખાતિમે અંબિયા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વઆલિહી વસલ્લમ. (૧૫૧) ઔર ઉન્હેં તબ્લીગ કરે ઔર ખબર દે કે અગર વો ઇમાન ન લાએંગે તો ઉન પર અઝાબ કિયા જાએગા તા કે ઉન પર હુજ્જત લાઝિમ હો ઔર ઉનકે લિયે ઉઝર કી ગુંજાઇશ બાકી ન રહે. (૧૫૨) રસૂલકી તકઝીબ કરતે હો અપને કુફ્ર પર મુસિર (અટલ) હો ઔર ઇસ સબબસે અઝાબકે મુસ્તહિક હો. (૧૫૩) જિસકી બકા બહૂત થોળી ઔર

જિસકા અંજામ ફના. (૧૫૪) યા'ની આખેરતકે મનાફેઅ. (૧૫૫) તમામ કદૂરતોંસે ખાલી ઔર દાઈમ ગૈર મુન્કતઅ. (૧૫૬) કે ઈત્ના સમઝ સકો કે બાકી, ફાનીસે બેહતર હૈ. ઈસી લિયે કહા ગયા હૈ કે જો શખ્સ આખેરતકો દુનિયા પર તરજીહ (પસંદગી) ન દે વો નાદાન હૈ. (૧૫૭) સવાબ જન્નતકા. (૧૫૮) યે દોનોં હરગિઝ બરાબર નહીં હો સકતે ઉનમેં પહલા જિસે અચ્છા વાદા દિયા ગયા મોમિન હૈ ઔર દૂસરા કાફિર. (૧૫૯-) અલ્લાહ તઆલા બતરીકે તવબીખ (ધમકી રૂપે). (૧૬૦) દુનિયામેં મેરા શરીક. (૧૬૧) યા'ની અઝાબો સવાબ હો ચુકા ઔર વો લોગ અહલે ઝલાલત (ગુમરાહી) કે સરદાર ઔર અઈમ્માએ (ઈમામો) કુફ્ર હૈં. (૧૬૨) યા'ની વો લોગ હમારે બહકાનેસે બાઈખ્તિયાર ખુદ ગુમરાહ હુએ હમારી ઉનકી ગુમરાહીમેં કોઈ ફર્ક નહીં. હમને ઉન્હેં મજબૂર ન કિયા થા. (૧૬૩) બલ્કે વો અપની ખ્વાહિશોંકે પરસ્તાર ઔર અપની શોહવાતકે મુતીઅ થે. (૧૬૪) યા'ની કુફ્ફારસે ફરમાયા જાએગા કે અપને બુતોંકો પુકારો વો તુમ્હેં અઝાબસે બચાએં. (૧૬૫) દુનિયામેં તાકે આખેરતમેં અઝાબ ન દેખતે. (૧૬૬) યા'ની કુફ્ફારસે દર્યાફ્ત ફરમાએગા. (૧૬૭) જો તુમ્હારી તરફસે ભેજે ગએ થે ઔર હકકી દા'વત દેતે થે (૧૬૮) ઔર કોઈ ઉઝર ઔર હુજ્જત ઉન્હેં નઝર ન આએગી. (૧૬૯) ઔર ગાયતે દહશતસે સાકિત રહ જાએંગે યા કોઈ કિસીસે ઈસલિયે ન પૂછેગા કે જવાબસે આજિઝ હોનેમેં સબકે સબ બરાબર હૈં તાબેઅ હોં યા મત્બૂઅ, કાફિર હોં યા કાફિરગર. (૧૭૦) શિર્કસે. (૧૭૧) અપને રબ પર ઔર ઉસ તમામ પર જો રબકી તરફસે આયા. (૧૭૨) શાને નુઝૂલ : યે આયત મુશ્રિકીનકે જવાબમેં નાઝિલ હૂઈ જિન્હોંને કહા થા કે અલ્લાહ તઆલાને હઝરત મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વઆલિહી વસલ્લમકો નુબુવ્વતકે લિયે ક્યૂં બરગુઝીદા કિયા, યે કુર્આન મક્કા વ તાઈફકે કિસી બળે શખ્સ પર ક્યૂં ન ઉતારા ? ઈસ કલામકા કાઈલ વલીદ ઈબ્ને મુગીરહ થા ઔર બળે આદમીસે વો અપને આપકો ઔર ઉરવહ ઈબ્ને મસઊદ સકફીકો મુરાદ લેતા થા ઉસકે જવાબમેં યે આયતે કરીમા નાઝિલ હૂઈ ઔર ફરમાયા ગયા કે રસૂલોંકા ભેજના ઉન લોગોંકે ઈખ્તિયારસે નહીંહૈ. અલ્લાહ તઆલાકી મરઝી હૈ અપની હિકમત વહી જાનતા હૈ ઉન્હેં ઉસકી મરઝીમેં દખલકી કયા મજાલ. (૧૭૩) યા'ની મુશ્રિકીનકા. (૧૭૪) યા'ની કુફ્ર ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ કી અદાવત જિસકો યે લોગ છુપાતે હૈં. (૧૭૫) અપની ઝબાનોંસે ખિલાફ વાકેઅ જૈસેકે નુબુવ્વત મેં તા'ન કરના ઔર કુર્આનેપાકકી તકઝીબ. (૧૭૬) ઉસકે ઔલિયા દુનિયામેં ભી ઉસકી હમ્દ કરતે હૈં ઔર આખેરતમેં ભી ઉસકી હમ્દસે લઝ્ઝત ઉઠાતે હૈં. (૧૭૭) ઉસકી કઝા હર ચીઝમેં નાફિઝ વ જારી હૈ. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે અપને ફરમાંબરદારોંકે લિયે મગફિરતકા ઔર નાફરમાનોકે લિયે શફાઅતકા હુકમ ફરમાતા હૈ. (૧૭૮) અય હબીબ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ! અહલે મક્કાસે. (૧૭૯) ઔર દિન નિકાલે હી નહીં. (૧૮૦) જિસમેં તુમ અપની મઆશકે કામ કર સકો. (૧૮૧) ગોશ હોશસે કે શિર્કસે બાઝ આઓ. (૧૮૨) રાત હોને હી ન દે. (૧૮૩) ઔર દિનમેં જો કામ ઔર મેહનત કી થી ઉસકી થકાન દૂર કરો. (૧૮૪) કે તુમ કિતની બળી ગલતીમેં હો જો ઉસકે સાથ ઔર કો શરીક કરતે હો. (૧૮૫) કસ્બે મઆશ કરો. (૧૮૬) ઔર ઉસકી ને'મતોંકા શુક્ર બજા લાઓ. (૧૮૭) યહાં ગવાહસે રસૂલ મુરાદ હૈ જો અપની અપની ઉમ્મતોં પર શહાદત દેંગે કે ઉન્હોંને ઉન્હેં રબકે પયામ પહોંચાએ ઔર નસીહતેં કી. (૧૮૮) યા'ની શિર્ક ઔર રસૂલોંકી મુખાલિફત જો તુમ્હારા શેવા (પ્રવૃતિ) થા ઉસ પર કયા દલીલ હૈ પેશ કરો. (૧૮૯) ઉલાહિયત વ મા'બૂદિયત ખાસ. (૧૯૦) દુનિયામેં કે અલ્લાહ તઆલાકે સાથ શરીક ઠહરાતે થે. (૧૯૧) કારૂન હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે ચચા યસહરકા બેટા થા. નિહાયત ખૂબસૂરત શકીલ આદમી થા ઈસીલિયે ઉસકો મુનવ્વર કહતે થે ઔર બની ઈસ્રાઈલમેં તૌરાતકા સબસે બેહતર કારી થા, નાદારીકે ઝમાનામેં નિહાયત મુતવાઝેઅ વ બાઅખ્લાક થા. દૌલત હાથ આતે હી ઉસકા હાલ મુતગૈયિર હુવા ઔર સામરીકી તરહ મુનાફિક હો ગયા કહા ગયા હૈ કે ફિરઔનને ઉસકો બની ઈસ્રાઈલ પર હાકિમ બના દિયા થા. (૧૯૨) યા'ની મોમિનીને બની ઈસ્રાઈલ. (૧૯૩) કસરતે માલ પર. (૧૯૪) અલ્લાહકી ને'મતોંકા શુક્ર કરકે ઔર માલકો ખુદાકી રાહમેં ખર્ચ કરકે. (૧૯૫) યા'ની દુનિયામેં આખેરતકે લિયે અમલ કરકે અઝાબસે નજાત પાએ ઈસલિયે કે દુનિયામેં ઈન્સાનકા હકીકી હિસ્સા યે હૈ કે આખેરતકે લિયે અમલ કરે, સદકા દેકર સિલએ રહમી કરકે ઓર આ'માલે ખૈરકે સાથ ઔર ઉસકી તફસીરમેં યે ભી કહા ગયા હૈ કે અપની સેહત વ કુવ્વત વ જવાનીકો ન ભૂલ ઈસસે કે ઉનકે સાથ આખેરત તલબ કરે. હદીસમેં હૈ કે પાંચ ચીઝોંકો પાંચસે પહલે ગનીમત સમઝો, જવાનીકો બુળહાપેસે પહલે, તંદુરસ્તીકો બીમારીસે પહલે, સર્વતકો નાદારીસે પહલે, ફરાગતકો શુગ્લસે પહલે, ઝિંદગીકો મૌતસે પહલે, (૧૯૬) અલ્લાહકે બંદોકે સાથ. (૧૯૭) મઆસી ઔર ગુનાહોંકા

ઈર્તેકાબ કરકે ઔર ઝુલ્મ વ બગાવત કરકે. (૧૯૮) યા'ની કારૂનને કહા કે યે માલ. (૧૯૯) ઈસ ઈલ્મસે મુરાદ યા ઈલ્મે તૌરાત હૈ યા ઈલ્મે કીમિયા જો ઉસને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે હાસિલ કિયા થા ઔર ઉસકે ઝરીએસે રાંગેકો ચાંદી ઔર તાંબેકો સોના બના લેતા થા યા ઈલ્મે તિજારત યા ઈલ્મે ઝરાઅત યા ઔર પેશોંકા ઈલ્મ સહલ ને ફરમાયા જિસને ખુદબીનીકી ફલાહ ન પાઈ. (૨૦૦) યા'ની કુવ્વત વ માલમેં ઈસસે ઝયાદા થે ઔર બળી જમાઅતે રખતે થે ઉન્હેં અલ્લાહ તઆલાને હલાક કર દિયા ફિર યે કયૂં કુવ્વત વ માલકી કસરત પર ગુરૂર કરતા હૈ ? વો જાનતા હૈ કે ઐસે લોગોંકા અંજામ હલાક હૈ. (૨૦૧) ઉનસે દર્યાફ્ત કરનેકી હાજત નહી કયૂંકે અલ્લાહ તઆલા ઉનકા હાલ જાનનેવાલા હૈ લેહાઝા ઈસ્તેઅલામ (હાલ જાણવા) કે લિયે સવાલ ન હોગા તવબીખ વ ઝજર (ધમકી) કે લિયે હોગા. (૨૦૨) બહોતસે સવાર જિલૂમેં લિયે હૂએ ઝેવરોંસે આરાસ્તા, હરીરી લિબાસ પહને, આરાસ્તા ઘોળોં પર સવાર. (૨૦૩) યા'ની બની ઈસ્રાઈલકે ઉલમા. (૨૦૪) ઉસ દૌલતસે જો દુનિયામેં કારૂનકો મિલી. (૨૦૫) અમલે સાલેહ સાબિરીન હી કા હિસ્સેમેં ઔર ઉસકે સવાબ વહી પાતે હૈં. (૨૦૬) યા'ની કારૂનકો. (૨૦૭) કારૂન ઔર ઉસકે ઘરકે ધંસાનેકા વાકેઆ, ઉલમાએ સિયર વ અખ્બિયારને યે ઝિક્ર કિયા હૈ કે, હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામને બની ઈસ્રાઈલકો દરયાકે પાર લે જાનેકે બાદ મઝબહ કી રિયાસત હઝરત હારૂન અલૈહિસ્સલામકો તફવીઝ કી. બની ઈસ્રાઈલ અપની કુર્બાનિયાં હઝરત હારૂન અલૈહિસ્સલામકે પાસ લાતે ઔર વો મઝબહ મેં રખતે. આગ આસ્માનસે ઉતરકર ઉનકો ખા લેતી. કારૂનકો હઝરત હારૂનકે ઈસ મન્સબ પર રશ્ક હુવા. ઉસને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે કહાકે રિસાલતતો આપકી હુઈ ઔર કુર્બાનીકી સરદારી હઝરત હારૂનકી, મૈં કુછ ભી ન રહા બાવજૂદ યે કે મૈં તૌરાતકા બેહતરીન કારી હૂં, મૈં ઈસ પર સબ્ર નહી કર સકતા. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને ફરમાયાકે યે મન્સબ હઝરત હારૂનકો મૈંને નહી દિયા અલ્લાહને દિયા હૈ. કારૂનને કહા ખુદાકી કસમ મૈં આપકી તસ્દીક ન કરૂંગા જબતક આપ ઉસકા સબૂત મુઝે દિખા ન દેં. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને રૂઅસાએ બની ઈસ્રાઈલ (બની ઈસ્રાઈલના આગેવાનો) કો જમા કરકે ફરમાયા કે અપની લાઠિયાં લે આઓ, ઉન્હી સબકો અપને કુબ્બામેં જમા કિયા, રાતભર બની ઈસ્રાઈલ ઉન લાઠિયોંકા પેહરા દેતે રહે, સુબ્હકો હઝરત હારૂન અલૈહિસસ્લામકા અસા સરસબ્ઝો શાદાબ હો ગયા. ઉસમેં પત્તે નિકલ આએ. હઝરત મૂસા અલૈહિસસ્લામને ફરમાયા, અય કારૂન તૂને યે દેખા ? કારૂનને કહા કે યે આપકે જાદૂસે કુછ અજીબ નહી. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સામ ઉસકી મદારત કરતે થે ઔર વો આપકો હર વકત ઈઝા દેતા થા ઔર ઉસકી સરકશી ઔર તકબ્બુર ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે સાથ અદાવત દમબદમ તરક્કી પર થી. ઉસને એક મકાન બનાયા. જિસકા દરવાઝા સોનેકા થા ઔર ઉસકી દીવારોં પર સોનેકે તખ્ને નસબ કિયે. બની ઈસ્રાઈલ સુબ્હો શામ ઉસકે પાસ આતે, ખાનેખાતે, બાતેં બનાતે, ઉસે હંસાતે. જબ ઝકાતકા હુકમ નાઝિલ હુવા તો કારૂન મૂસા અલૈહિસ્સલામકે પાસ આયા તો ઉસને આપસે તૈ કિયા કે દિરહમ વ દીનાર વ મવેશી વગૈરામેંસે હઝારવાં હિસ્સા ઝકાત દેગા, લેકિન ઘર જાકર હિસાબ કિયા તો ઉસકે માલમેંસે ઈતના ભી બહૂત કસીર હોતા થા ઉસકે નફસને ઈતની ભી હિંમત ન કી ઔર ઉસને બની ઈસ્રાઈલકો જમા કરકે કહા કે તુમને મૂસા અલૈહિસ્સલામકી હર બાતમેં ઈતાઅતકી અબ વો તુમ્હારે માલ લેના ચાહતે હૈં, કયા કહતે હો ? ઉન્હોંને કહા, આપ હમારે બળે હૈં જો આપ ચાહેં હુકમ દીજિયે. કહને લગાકે ફુલાની બદચલન ઔરતકે પાસ જાઓ ઔર ઉસસે એક મુઆવેઝા મુકર્રર કરો કે વો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ પર તોહમત લગાએ ઐસા હુવા તો બની ઈસ્રાઈલ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકો છોળ દેંગે. ચુનાંચે કારૂનને ઉસ ઔરતકો હઝાર અશરફી ઔર હઝાર રૂપિયા ઔર બહૂતસે મવાઈદ કરકે યે તોહમત લગાને પર તય કિયા ઔર દૂસરે રોઝ બની ઈસ્રાઈલકો જમા કરકે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામકે પાસ આયા ઔર કહને લગાકે બની ઈસ્રાઈલ આપકા ઈંતેઝાર કર રહે હૈં કે આપ ઉન્હેં વા'ઝો નસીહત ફરમાએં. હઝરત તશરીફ લાએ ઔર બની ઈસ્રાઈલમેં ખળે હોકર આપને ફરમાયા કે, અય બની ઈસ્રાઈલ જો ચોરી કરેગા ઉસકે હાથ કાટે જાએંગે, જો બોહતાન લગાએગા ઉસકે અસ્સી કોળે લગાએ જાએંગે ઔર જો ઝિના કરેગા ઉસકે અગર બીબી નહી હૈ તો સો કોળે મારે જાએંગે ઔર અગર બીબી હૈ તો ઉસકો સંગસાર કિયા જાએગા યહાં તકકે મર જાએ. કારૂન કહને લગાકે, યે હુકમ સબકે લિયે હૈ ખ્વાહ આપ હી હોં ? ફરમાયા, ખ્વાહ મૈં હી કયૂં ન હોઉં. કહને લગાકે બની ઈસ્રાઈલકા ખયાલ હૈ કે આપને ફુલાં બદકાર ઔરતકે સાથ બદકારી કી હૈ. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને ફરમાયા, ઉસે બુલાઓ. વો આઈ તો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને ફરમાયા, ઉસકી કસમ જિસને બની ઈસ્રાઈલકે લિયે દરયા ફાળા ઔર ઉસમેં રસ્તે બનાએ ઓર તૌરાત નાઝિલ કી, સચ કહ દો. વો ઔરત ડર ગઈ ઔર અલ્લાહકે

રસૂલ પર બોહતાન લગાકર ઉન્હેં ઈઝા દેનેકી જુર્અત ઉસે ન હુઈ ઔર ઉસને અપને દિલમેં કહા કે, ઈસસે તૌબા કરના બેહતર હૈ ઔર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે અર્ઝ કિયા કે, જો કુછ કારૂન કહલાના ચાહતા હૈ ઔર અલ્લાહ અઝઝ વ જલ્લકી કસમ યે ઝૂટ હૈ, ઔર ઉસને આપ પર તોહમત લગાનેકે ઈવઝ મેં મેરે લિયે બહુત માલે કસીર મુકર્રર કિયા હૈ. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ અપને રબકે હુઝૂર રોતે હૂએ સજદામેં ગિરે ઔર યે અર્ઝ કરને લગે, યા રબ ! અગર મૈં તેરા રસૂલ હૂં તો મેરી વજહસે કારૂન પર ગઝબ ફરમા. અલ્લાહ તઆલાને આપકો વહી ફરમાઈ કે, મૈંને ઝમીનકો આપકી ફરમાંબરદારી કરનેકા હુકમ દિયા હૈ આપ ઉસકો જો ચાહેં હુકમ દેં. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને બની ઈસ્રાઈલસે ફમાયા, અય બની ઈસ્રાઈલ ! અલ્લાહ તઆલાને મુઝે કારૂનકી તરફ ભેજા હૈ જૈસાકે ફિરઔનકી તરફ ભેજા થા જો કારૂનકા સાથી હો ઉસકે સાથ ઉસકી જગહ ઠહરા રહે, જો મેરા સાથી હો જુદા હો જાએ. સબ લોગ કારૂનસે જુદા હો ગએ ઔર સિવા દો શખસોંકે કોઈ ઉસકે સાથ ન રહા. ફિર હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને ઝમીનકો હુકમ દિયાકે ઉન્હેં પકળે. તો વો ઘૂંટનોં તક ધંસ ગએ ફિર આપને યહી ફરમાયા તો કમર તક ધંસ ગએ. આપ યહી ફરમાતે રહે હત્તા કે વો લોગ ગરદનોં તક ધંસ ગએ અબ વો બહોત મન્નતો લજાજત (આજિઝી) કરતે થે ઔર કારૂન આપકો અલ્લાહકી કસ્મેં ઔર રિશ્તા વ કરાબત કે વાસ્તે દેતા થા મગર આપને ઈલ્તેફાત ન ફરમાયા યહાં તકકે વો બિલ્કુલ ધંસ ગએ ઔર ઝમીન બરાબર હો ગઈ. કતાદાને કહાકે, વો કિયામત તક ધંસતે હી ચલે જાએંગે. બની ઈસ્રાઈલને કહા કે, હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને કારૂનકે મકાન ઔર ઉસકે ખઝાઈનો અમવાલકી વજહસે ઉસકે લિયે બદદુઆ કી, યે સુનકર આપને અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કી તો ઉસકા મકાન ઔર ઉસકે ખઝાને વ અમ્વાલ સબ ઝમીનમેં ધંસ ગએ. (૨૦૮) હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામસે. (૨૦૯) અપની ઉસ આરઝૂ પર નાદિમ હોકર. (૨૧૦) જિસકે લિયે ચાહે. (૨૧૧) યા'ની જન્નત. (૨૧૨) મહમૂદ. (૨૧૩) દસ ગુના સવાબ. (૨૧૪) યા'ની ઉસકી તિલાવતો તબ્લીગ ઔર ઉસકે અહકામ પર અમલ લાઝિમ કિયા. (૨૧૫) યા'ની મક્કા મુકર્રમામેં મુરાદ યે હૈ કે અલ્લાહ તઆલા આપકો ફત્હે મક્કાકે દિન મક્કા મુકર્રમામેં બળે શાનો શિકોહ ઔર ઈઝઝતો વકાર ઔર ગલ્બા વ ઈકતેદારકે સાથ દાખિલ કરેગા વહાંકે રહનેવાલે સબ આપકે ઝેરે ફરમાન હોંગે, શિર્ક ઔર ઉસકે હામી ઝલીલો રૂસ્વા હોંગે. શાને નુઝૂલ : યે આયતે કરીમા જહફહમેં નાઝિલ હુઈ. જબ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ મદીનાકી તરફ હિજરત કરતે હૂએ વહાં પહુંચે ઔર આપકો અપને આબાકે જાએ વિલાદત મક્કા મુકર્રમાકા શૌક હુવા તો જિબ્રીલે અમીન આએ ઔર ઉન્હોંને અર્ઝ કિયાકે, કયા હુઝૂરકો અપને શહર મક્કાના મુકર્રમાકા શોક હૈ ? ફરમાયા, હાં ઉન્હોંને અર્ઝ કિયાકે, અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ ઔર યે આયતે કરીમા પળ્હી. મઆદકી તફસીર મૌત વ કિયામત વ જન્નતસે ભી કી ગઈ હૈ. (૨૧૬) યા'ની મેરા રબ જાનતા હૈ કે મૈં હિદાયત લાયા ઔર મેરે લિયે ઉસકા અજરોસવાબ હૈ ઔર મુશ્રિકીન ગુમરાહીમેં હૈં ઔર સખ્ત અઝાબકે મુસ્તહિક. શાને નુઝૂલ : યે આયત કુફ્ફારે મક્કાકે જવાબમેં નાઝિલ હૂઈ જિન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી નિસ્બત કહા, "ઈન્નક લફી દલાલિમ્મુબીન" યા'ની આપ ઝુરૂર ખુલી ગુમરાહીમેં હૈં (મઆઝલ્લાહ). (૨૧૭) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે યે ખિતાબ ઝાહિરમેં નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો હૈ ઔર મુરાદ ઉસસે મોમિનીન હૈં. (૨૧૮) ઉનકે મુઈન વ મદદગાર ન હોના. (૨૧૯) યા'ની કુફ્ફારકી ગુમરાહકુન બાતોંકી તરફ ઈલ્તેફાત ન કરના ઔર ઉન્હેં ઠુકરા દેના. (૨૨૦) ખલ્કકો ખુદા તઆલાકી તૌહીદ ઔર ઉસકી ઈબાદતકી દા'વત દો. (૨૨૧) ઉનકી ઈઆનતો મુવાફિકત ન કરના. (૨૨૨) આખેરતમેં ઔર વોહી આ'માલકી જઝા દેગા. (૧) સૂરએ અન્કબૂત : મક્કિયહ હૈ ઉસમેં સાત રૂકૂઅ ઉનહત્તર આયતેં નવસો અસ્સી કલિમે ચાર હઝાર એકસો પૈંસઠ હર્ફ હૈં. (૨) શદાઈદે તકાલીફ ઔર અન્વાએ મસાઈબ ઔર ઝૌકે તાઆત વ તર્કે શહવાત વ બદલે જાનોમાલસે કે ઉનકી હકીકતે ઈમાન ખૂબ ઝાહિર હો જાએ ઔર મોમિને મુખ્લિસ ઔર મુનાફિકમેં ઈમ્તિયાઝ ઝાહિર હો જાએ. શાને નુઝૂલ : યે આયત ઉન હઝરાતકે હકમેં નાઝિલ હૂઈ જો મક્કા મુકર્રમા મેં થે ઔર ઉન્હોંને ઈસ્લામકા ઈકરાર કિયા તો અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ઉન્હેં લિખ્ખા હૈ મહઝ ઈકરાર કાફી નહી જબ તકકે હિજરત ન કરો, ઉન સાહિબોંને હિજરત કી ઔર બકસ્દે મદીના રવાના હૂએ. મુશ્રિકીન ઉનકે દરપૈ હૂએ ઔર ઉનસે કિતાલ કિયા. બા'ઝ હઝરાત ઉનમેંસે શહીદ હો ગએ. બા'ઝ બચ આએ, ઉનકે હકમેં યે દો આયતેં નાઝિલ હૂઈ ઔર હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે, મુરાદ ઉન લોગોંસે સલમહ ઈબ્ને હિશામ ઔર અયાશ ઈબ્ને અબી રબીઅહ ઔર વલીદ ઈબ્ને વલીદ ઔર અમ્માર ઈબ્ને યાસર વગૈરા

હૈં. જો મક્કા મુકર્રમામેં ઈમાન લાએ. ઔર એક કૌલ યે હૈ કે યે આયત હઝરત અમ્માર કે હક્કમેં નાઝિલ હુઈ. જો ખુદા પરસ્તીકી વજહસે સતાએ જાતે થે ઔર કુફ્ફાર ઉન્હેં સખ્ત ઈઝાએં પહોંચાતે થે. ઔર એક કૌલ યે હય કે યે આયતેં હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકે ગુલામ હઝરત મિહજઅ ઈબ્ને અબ્દુલ્લાહ કે હકમેં નાઝિલ હુઈ, જો બદરમેં સબસે પહલે શહીદ હોનેવાલોંમે હૈં. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને ઉનકી નિસ્બત ફરમાયાકે મિહજઅ સૈયદુશશોહદા હૈં ઔર ઈસ ઉમ્મતમેં બાબે જન્નતકી તરફ પહલે વો પુકારે જાએંગે, ઉનકે વાલિદૈન ઔર ઉનકી બીબીકો ઉનકા બહોત સદમા હુવા તો અલ્લાહ તઆલાને યે આયત નાઝિલ કી ફિર ઉનકી તસલ્લી ફરમાઈ. (૩) તરહ તરહકી આઝમાઈશોંમેં ડાલા બા'ઝ ઉનમેંસે વો હૈં જો આરેસે ચીર ડાલે ગએ, બાઝ લોહેકી કંઘિયોંસે પુર્ઝે પુર્ઝે કિયે ગએ ઔર મકામે સિદ્કો વફામેં સાબિત વ કાઈમ રહે. (૪) હર એકકા હાલ ઝાહિર ફરમા દેગા. (૫) શિર્ક વ મઆસીમેં મુબ્તિલા હૈં. (૬) ઔર હમ ઉનસે ઈન્તેકામ ન લેંગે. (૭) બઅસો હિસાબસે ડરે યા સવાબકી ઉમ્મીદ રખ્ખે. (૮) ઉસને સવાબ વ અઝાબકા જો વાદા ફરમાયા હૈ. ઝુરૂર પૂરા હોનેવાલા હૈ ચાહિયેકે ઉસકે લિયે તૈયાર રહે ઔર અમલે સાલેહમેં જલ્દી કરે. (૯) બંદોકે અકવાલો અફઆલકો. (૧૦) ખ્વાહ આ'દાએ દીનસે મુહારિબા કરકે યા નફસ વ શૈતાનકી મુખાલિફત કરકે ઔર તાઅતે ઈલાહી પર સાબિત વ કાઈમ રહકર. (૧૧) ઉસકા નફા વ સવાબ પાએગા. (૧૨) ઈન્સો જિન્નો મલાઈકા ઔર ઉનકે આમાલો ઈબાદાતસે ઉસકા અમ્રો નહ્ય ફરમાના બંદો પર રહમો કરમકે લિયે હૈ (૧૩) નેકિયોંકે સબબ. (૧૪) યા'ની અમલે નેક પર (૧૫) એહસાન ઔર નેક સુલૂકકી.

શાને નુઝૂલ : યે આયત ઔર સૂરએ લુકમાન ઔર સૂરએ અહકાફકી આયતેં સઅદ ઈબ્ને અબી વકાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુકે હકમેં વ બકૌલે ઈબ્ને ઈસ્હાક સઅદ ઈબ્ને માલિક ઝહરીકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. ઉનકી માં હમતહ બિન્તે અબી સુફયાન ઈબ્ને ઉમૈયા ઈબ્ને અબદુશશમ્સ થી. હઝરત સઅદ સાબિકીન અવ્વલીનમેંસે થે ઔર અપને વાલિદાકે સાથ અચ્છા સુલૂક કરતે થે. જબ આપ ઈસ્લામ લાએ તો આપકી વાલિદાને કહાકે, તૂને યે કયા નયા કામ કિયા, ખુદાકી કસમ અગર તૂ ઈસસે બાઝ ન આયા તો મૈં ખાઊં ન પીઊં યહાં તકકે મર જાઊં ઔર તેરી હમેશાકે લિયે બદનામી હો ઔર તુઝે માંકા કાતિલ કહા જાએ. ફિર ઉસ બુઢિયાને ફાકા કિયા. એક શબાના રોઝ ન ખાયા ન પિયા, ન સાએમેં બૈઠી. ઈસસે ઝઈફ હો ગઈ. ફિર એક રાતદિન ઔર ઈસી તરહ રહી તબ હઝરત સઅદ ઉસકે પાસ આએ ઔર આપને ઉસસે ફરમાયા, અય માં ! અગર તેરી સો જાનેં હોં ઔર એક એક કરકે સબ હી નિકલ જાએં તો ભી મૈં અપના દીન છોળનેવાલા નહીં, તૂ ચાહે ખા ચાહે મત ખા. જબ વો હઝરત સઅદકી તરફસે માયૂસ હો ગઈ કે યે અપના દીન છોળનેવાલે નહીં તો ખાનેપીને લગી, ઈસ પર અલ્લાહ તઆલાને યે આયત નાઝિલ ફરમાઈ, ઔર હુકમ દિયા કે વાલિદૈનકે સાથ નેક સુલૂક કિયા જાએ ઔર અગર વો કુફ્ર વ શિર્કકા હુકમ દેં તો ન માના જાએ. (૧૬) કયૂંકે જિસ ચીઝકા ઈલ્મ ન હો ઉસકો કિસીકે કહનેસે માન લેના તકલીદ હૈ. મા'ની યે હુએ કે વાકિએમેં મેરા કોઈ શરીક નહીં. તો ઈલ્મ વ તહકીકસે તો કોઈ ભી કિસીકો મેરા શરીક માન હી નહીં સકતા, મુહાલ હૈ, રહા તકલીદન બગૈર ઈલ્મકે મેરે લિયે શરીક માન લેના યે નિહાયત કબીહ હૈ, ઈસમેં વાલિદૈનકી હરગિઝ ઈતાઅત ન કર. મસ્અલા : ઐસી ઈતાઅત કિસી મખ્લૂકકી જાઈઝ નહીં જિસમેં ખુદાકી નાફરમાની હો. (૧૭) તુમ્હારે કિરદારકી જઝા દેકર. (૧૮) કે ઉનકે સાથ હશ્ર ફરમાએંગે ઔર સાલેહીનસે મુરાદ અંબિયા ઔર ઔલિયા હૈ. (૧૯) યા'ની દીનકે સબબસે કોઈ તકલીફ પહોંચતી હૈ જૈસે કુફ્ફારકા ઈઝા પહોંચાના. (૨૦) ઔર જૈસા અલ્લાહકે અઝાબસે ડરના ચાહિયે થા ઐસા ખલ્કકી ઈઝાસે ડરતે હૈં હત્તાકે ઈમાન તર્ક કર દેતે હૈં ઔર કુફ્ર ઈખ્તિયાર કર દેતે હૈં. યે હાલ મુનાફિકીનકા હૈ. (૨૧) મસલન મુસલમાનોંકી યા ઉન્હેં દૌલત મિલે. (૨૨) ઈમાન વ ઈસ્લામમેં ઔર તુમ્હારી તરહ દીન પર સાબિત થે તો હમેં ઈસમેં શરીક કરો. (૨૩) કુફ્ર યા ઈમાન. (૨૪) જો સિદ્ક વ ઈખ્લાસકે સાથ ઈમાન લાએ ઔર બલા વ મુસીબતમેં અપને ઈમાન વ ઈસ્લામ પર સાબિત કદમ રહે. (૨૫) ઔર દોનોં ફરીકોંકો જઝા દેગા. (૨૬) કુફ્ફારે મક્કાને મોમિનીને કુરૈશસે કહા થા કે તુમ હમારા ઔર હમારે બાપદાદાકા દીન ઈખ્તિયાર કરો. તુમ્હેં અલ્લાહકી તરફસે જો મુસીબત પહોંચેગી ઉસકે હમ કફીલ હૈં ઔર તુમ્હારે ગુનાહ હમારી ગરદન પર, યા'ની અગર હમારે તરીકે પર રહનેસે અલ્લાહ તઆલાને તુમકો પકળા ઔર અઝાબ કિયા તો તુમ્હારા અઝાબ હમ અપને ઉપર લે લેંગે. અલ્લાહ તઆલાને ઉનકી તકઝીબ ફરમાઈ (૨૭) કુફ્ર વ મઆસીકે. (૨૮) ઉનકે ગુનાહોંકે જિન્હેં ઉન્હોંને ગુમરાહ કિયા ઔર રાહે હકસે રોકા. હદીસ શરીફ મેં હૈ, જિસને ઈસ્લામમેં કોઈ બુરા તરીકા નિકાલા ઉસ પર ઉસ તરીકા નિકાલનેકા ગુનાહ ભી હૈ ઔર કયામત તક જો લોગ ઉસ પર અમલ કરેં ઉનકે ગુનાહ ભી, બગૈર ઈસકે કે ઉન પરસે ઉનકે બારે ગુનાહમેં

કુછ ભી કમી હો (મુસ્લિમ શરીફ). (૨૯) અલ્લાહ તઆલા ઉનકે આમાલ વ ઈફતેરા સબકા જાનનેવાલા હૈ લેકિન યે સવાલ તો બીચકે લિયે હૈ. (૩૦) ઈસ તમામ મુદતમેં કૌમકો તૌહીદો ઈમાનકી દાવત જારી રખ્ખી ઔર ઉનકી ઈઝાઓં પર સબ્ર કિયા, ઈસ પર ભી વો કૌમ બાઝ ન આઈ ઔર તકઝીબ કરતી રહી. (૩૧) તૂફાનમેં ગર્ક હો ગએ. ઈસમેં નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો તસલ્લી દી ગઈ હૈ કે આપસે પહલે અંબિયાકે સાથ ઉનકી કૌમોંને બહુત સખ્તિયાં કી હૈં. હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામ પચાસ કમ હઝાર બરસ દા'વત ફરમાતે રહે ઔર ઈસ તવીલ મુદતમેં ઉનકી કૌમકે બહુત કલીલ લોગ ઈમાન લાએ તો આપ કુછ ગમ ન કરેં કયૂંકે બફઝલેહી તઆલા આપકી કલીલ મુદતકી દા'વતસે ખલ્કે કસીર મુશર્રફ બઈમાન હો ચુકી હૈ. (૩૨) યા'ની હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામકો. (૩૩) જો આપકે સાથ થે ઉનકી તા'દાદ અઠત્તર થી, નિસ્ફ મર્દ નિસ્ફ ઔરત, ઉનમેં હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામકે ફરઝંદ સામ વ હામ વ યાફિસ ઔર ઉનકી બીબીયાં ભી શામિલ હૈં (૩૪) કહા ગયા હૈ કે વો કશ્તી જૂદી પહાળ પર મુદતે દરાઝ તક બાકી રહી. (૩૫) યાદ કરો. (૩૬) કે બુતોંકો ખુદાકા શરીક કહતે હો. (૩૭) વહી રઝઝાક હૈ. (૩૮) આખેરતમેં. (૩૯) ઔર મુઝે ન માનો તો ઉસસે મેરા કોઈ ઝરર (નુકસાન) નહીં, મૈંને રાહ દિખા દી, મો'જિઝાત પેશ કર દિયે, મેરા ફર્ઝ અદા હો ગયા, ઈસ પર ભી અગર તુમ ન માનો. (૪૦) અપને અંબિયાકો જૈસેકે કૌમે નૂહ વ આદ વસમૂદ વગૈરા ઉનકે ઝુટલાનેકા અંજામ યહી હુવા કે અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં હલાક કિયા. (૪૧) કે પહલે ઉન્હેં નુત્ફા બનાતા હૈ. ફિર ખૂન બસ્તહકી સૂરત દેતા હૈ. ફિર ગોશ્ત પારહ બનાતા હૈ. ઈસ તરહ તદરીજન (કમેકમે) ઉનકી ખલ્કતકો મુકમ્મલ કરતા હૈ. (૪૨) આખેરતમેં બઅસકે વકત. (૪૩) યા'ની પહલીબાર પૈદા કરના ઔર મરનેકે બાદ ફિર દોબારા બનાના. (૪૪) ગુઝિશ્તા કૌમોંકે દયાર વ આસારકો કે. (૪૫) મખ્લૂકકો ફિર ઉસે મૌત દેતા હૈ. (૪૬) યા'ની જબ યે યકીનસે જાન લિયા કે પહલી મર્તબા અલ્લાહ હીને પૈદા કિયા તો માલૂમ હો ગયા કે ઉસ ખાલિકકા મખ્લૂકકો મૌત દેનેકે બાદ દોબારા પેદા કરના કુછ ભી મુતઅઝઝિર નહીં. (૪૭) અપને અદલસે. (૪૮) અપને ફઝલસે. (૪૯) અપને રબકે. (૫૦) ઈસસે બચને ઔર ભાગને કી કહીં મજાલ નહીં યા યે મા'ના હૈં કે ન ઝમીનવાલે ઉસકે હુકમ વ કઝાસે કહીં ભાગ સકતે હૈં ન આસમાનવાલે. (૫૧) યા'ની કુર્આન શરીફ ઔર બઅસ પર ઈમાન ન લાએ. (૫૨) ઈસ પંદ વ મવઈઝતકે બાદ ફિર હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામકે વાકિએકા ઝિક્ર ફરમાયા જાતા હૈ કે જબ આપને અપની કૌમકો ઈમાનકી દા'વત દી ઔર દલાઈલ કાઈમ કિયે ઔર નસીહતેં ફરમાઈ (૫૩) યે ઉન્હોંને આપસમેં એક દૂસરેસે કહા યા સરદારોંને અપને મુત્તબેઈનસે બહરહાલ કુછ કહનેવાલે થે કુછ કુછ ઈસ પર રાઝી હોનેવાલે થે સબ મુત્તફિક ઈસલિયે વો સબ કાઈલીનકે હુકમમેં હૈં. (૫૪) યા'ની હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામકો જબ કે ઉનકી કૌમને આગમેં ડાલા. (૫૫) ઈસ આગકો ઠંડા કરકે ઔર હઝરત ઈબ્રાહીમકે લિયે સલામતી બનાકર (૫૬) અજીબ અજીબ નિશાનિયાં આગકા ઈસ કસરતકે બાવજૂદ અસર ન કરના ઔર સર્દ હો જાના ઔર ઉસકી જગહ ગુલશન પૈદા હો જાના ઔર યે સબ પલભરસે ભી કમમેં હોના. (૫૭) અપની કૌમસે. (૫૮) ફિર મુન્કતા' હો જાએગી ઔર આખેરતમેં કુછ કામ ન આએગી. (૫૯) બુત અપને પુજારિયોંસે બેઝાર હોંગે ઔર સરદાર અપને માનનેવાલોંસે ઔર માનનેવાલે સરદારોં પર લા'નત કરેંગે. (૬૦) બુતોંકા ભી ઔર પુજારિયોંકા ભી ઉનમેં સરદારોંકા ભી ઔર ઉનકે ફરમાંબરદારોંકા ભી. (૬૧) જો તુમ્હેં અઝાબસે બચાએ ઔર હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલાતુ વત્તસ્લીમાત આગસે સલામત નિકલે ઔર ઉસને આપકો કોઈ ઝરર નહીં પહૂંચાયા. (૬૨) યા'ની હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામ ને યે મો'જિઝા દેખકર હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામકી રિસાલતકી તસ્દીક કી. આપ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામકે સબસે પહલે તસ્દીક કરનેવાલે હૈં, ઈમાનસે તસ્દીકે રિસાલત હી મુરાદ હૈ કયૂંકે અસ્લ તૌહીદકા એતેકાદ તો ઉનકો હમેશા સે હાસિલ હૈ ઈસલિયે કે અંબિયા હમેશા હી મોમિન હોતે હૈં ઔર કુફ્ર ઉનસે કિસીહાલમેં મુતસવ્વિર નહીં. (૬૩) અપની કૌમકો છોળકર. (૬૪) જહાં ઉસકા હુકમ હો, ચુનાંચે આપને સવાદે ઈરાક સે સરઝમીને શામકી તરફ હિજરત ફરમાઈ, ઈસ હિજરતમેંઆપકે સાથ આપકી બીબી સારહ ઔર હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામ થે. (૬૫) બાદ હઝરત ઈસ્માઈલ અલૈહિસ્સલામકે. (૬૬) કે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામકે બાદ જિત્ને અંબિયા હૂએ સબ આપકી નસ્લસે હુવે. (૬૭) કિતાબસે તૌરાત, ઈન્જીલ, ઝબૂર, કુર્આન શરીફ મુરાદ હૈ. (૬૮) કે પાક ઝુરિય્યત (વંશ) અતા ફરમાઈ, પૈગમ્બરી ઉનકી નસ્લમેં રખ્ખી, કિતાબેં ઉન પૈગમ્બરોંકો અતા કી જો ઉનકી ઔલાદમેં હૈ ઔર ઉનકો ખલ્કમેં મહબૂબ વ મકબૂલ કિયા કે તમામ અહલે મિલલ વ અદયાન ઉનસે મહબ્બત રખતે હૈં ઔર ઉનકી તરફ નિસ્બત ફખ્ર જાનતે હૈં ઔર ઉનકે લિયે ઈખ્તેતામેં દુનિયા તક દુરૂદ મુકર્રર કર દિયા, યે તો વો હૈ જો દુનિયામેં

અતા ફરમાયા. (૬૯) જિનકે લિયે બળે બલંદ દરજે હૈં. (૭૦) ઈસ બેહયાઈકી તફસીર ઈસસે અગલી આયતમેં બયાન હોતી હૈ. (૭૧) રાહગીરોંકો કત્લ કરકે ઉનકે માલ લૂટ કર, ઔર યે ભી કહા ગયા હૈ કે વો લોગ મુસાફિરોંકે સાથ બદફે'લી કરતે થે હત્તા કે લોગોંને ઈસ તરફ ગુઝરના મૌકૂફ કર દિયા. (૭૨) જો અકલન વ ઉરફન કબીહ વ મમ્નૂઅ હૈ જૈસે ગાલી દેના, ફહશ બકના, તાલી ઔર સીટી બજાના, એકદૂસરેકે કંકરિયાં મારના, રસ્તા ચલનેવાલોં પર કંકરી વગૈરા ફેકના, શરાબ પીના, તમસ્ખુર ઔર ગંદી બાતેં કરના, એકદૂસરે પર થૂકના વગૈરહ ઝલીલ અફઆલ વ હરકાત જિનકી કૌમે લૂત આદી થી, હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામને ઈસ પર ઉન્હેં મલામત કી. (૭૩) ઈસ બાતમેં કે યે અફઆલ કબીહ હૈં ઔર ઐસા કરનેવાલે પર અઝાબ નાઝિલ હોગા. યે ઉન્હોંને બરાહે ઈસ્તેહઝા કહા, જબ હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામકો ઉસ કૌમકે રાહે રાસ્ત પર આનેકી કુછ ઉમ્મીદ ન રહી તો આપને બારગાહે ઈલાહીમેં. (૭૪) નુઝૂલે અઝાબકે બારેમેં મેરી બાત પૂરી કરકે. (૭૫) અલ્લાહ તઆલાને આપકી દુઆ કુબૂલ ફરમાઈ. (૭૬) ઉનકે બેટે ઔર પોતે હઝરત ઈસ્હાક વ હઝરત યાકૂબ અલૈહિમુસ્સલામકા. (૭૭) ઈસ શહરકા નામ સદૂમ થા. (૭૮) હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને. (૭૯) ઔર લૂત અલૈહિસ્સલામ તો અલ્લાહકે નબી ઔર ઉસકે બરગુઝીદા બંદે હૈં. (૮૦) યા'ની લૂત અલૈહિસ્સલામકો. (૮૧) અઝાબમેં. (૮૨) ખૂબસૂરત મહમાનોંકી શકલમેં. (૮૩) કૌમકે અફઆલ વ હરકાત ઔર ઉનકી નાલાઈકીકા ખયાલ કરકે ઉસ વકત ફરિશ્તોંને ઝાહિર કિયા કે વો અલ્લાહકે ભેજે હુએ હૈં. (૮૪) કૌમસે. (૮૫) હમારા કે કૌમકે લોગ હમારે સાથ કોઈ બેઅદબી યા ગુસ્તાખી કરેં, હમ ફરિશ્તે હૈં, હમ લોગોંકો હલાક કરેંગે ઔર (૮૬) હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે વો રોશન નિશાની કૌમે લૂતકે વીરાન મકાન હૈં. (૮૭) યા'ની રોઝે કિયામતકી ઐસે અફઆલ બજા લાકર જો સવાબે આખેરતકા બાઈસ હોં. (૮૮) મુર્દે બેજાન. (૮૯) અય અહલે મક્કા! (૯૦) હજર ઔર યમનમેં જબ તુમ અપને સફરોંમેં વહાં ગુઝરતે હો. (૯૧) કુફ્ર વ મઆસી. (૯૨) સાહિબે અકલ થે, હક વ બાતિલમેં તમીઝ કર સકતે થે લેકિન ઉન્હોંને અકલ વ ઈન્સાફસે કામ ન લિયા. (૯૩) અલ્લાહ તઆલને હલાક ફરમાયા. (૯૪) કે હમારે અઝાબસે બચ સકતે. (૯૫) ઔર વો કૌમે લૂતથી જિનકો છોટે છોટે સંગરેઝોં સે હલાક કિયા ગયા જો તેઝ હવાસે ઉન પર લગતે થે. (૯૬) યા'ની કૌમે સમૂદ કે હોલનાક આવાઝકે અઝાબસે હલાક કી ગઈ. (૯૭) યા'ની કારૂન ઔર ઉસકે સાથિયોંકો. (૯૮) જૈસે કૌમે નૂહકો ઔર ફિરઔનકો ઔર ઉસકી કોમ કો. (૯૯) વો કિસીકો બગૈર ગુનાહકે અઝાબમેં ગિરફતાર નહીં કરતા. (૧૦૦) નાફરમાનિયાં કરકે ઓ કુફ્ર વ તુગ્યાન ઈખ્તિયાર કરકે. (૧૦૧) યા'ની બુતોંકો મા'બૂદ ઠહરાયા હૈ ઉનકે સાથ ઉમ્મીદેં વાબસ્તા કર રખ્ખી હૈં ઔર વાકેઅમેં ઉનકે ઈજઝ વ બેઈખ્તિયારીકી મિસાલ યે હૈ જો આગે ઝિક્ર ફરમાઈ જાતી હૈ. (૧૦૨) અપને રહનેકે લિયે ન ઉસસે ગર્મી દૂર હો ન સર્દી ન ગર્દો ગુબાર વ બારિશ કિસી ચીઝસે હિફાઝત, ઐસે હી બુત હૈં કે અપને પુજારિયોંકો ન દુનિયામેં નફા' પહોંચા સકે ન આખેરતમેં કોઈ ઝરર (નુકશાન) પહોંચા સકે. (૧૦૩) ઐસે હી સબ દીનોંમેં કમઝોર ઔર નિકમ્મા દીન બુતપરસ્તોંકા દીન હૈ. ફાએદા : હઝરત અલી મુર્તઝા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હૈ, આપને ફરમાયા અપને ઘરોંસે મકળિયોંકે જાલે દૂર કરો યે નાદારીકા બાઈસ હોતે હૈં. (૧૦૪) કે ઉનકા દીન ઈસ કદર નિકમ્મા હૈ. (૧૦૫) કે વો કુછ હકીકત નહીં રખતી. (૧૦૬) તો આકિલકો કબ શાયાન હૈ કે ઈઝઝત વ હિકમતવાલે કાદિર મુખ્તારકી ઈબાદત છોળકર બેઈલ્મ બેઈખ્તિયાર પથ્થરોંકી પૂજા કરે. (૧૦૭) યા'ની ઉનકે હુસ્ન વ ખૂબી ઔર ઉનકે નફા ઔર ફાઈદે ઔર ઉનકી હિકમતકો ઈલ્મવાલે સમઝતે હૈં જૈસાકે ઈસ મિસાલને મુશ્રિક ઔર મુવહહિદકા હાલ ખૂબ અચ્છી તરહ ઝાહિર કર દિયા ઔર ફર્ક વાઝેહ ફરમા દિયા, કુરૈશકે કુફ્ફારને તન્ઝકે તોર પર કહા થા કે અલ્લાહ તઆલા મખ્ખી ઔર મકળીકી મિસાલેં બયાન ફરમાતા હૈ ઔર ઈસ પર ઉન્હોંને હંસી બનાઈ થી. ઈસઆયતમેં ઉનકા રદ કર દિયા ગયા કે વો જાહિલ હૈં, તમ્સીલકી હિકમતકો નહીં જાનતે, મિસાલસે મકસૂદે તફહીમ હોતી હૈ, ઔર જૈસી ચીઝ હો ઉસકી શાન ઝાહિર કરનેકે લિયે વૈસી હી મિસાલ મુકતદાએ હિકમત હૈ તો બાતિલ ઔર કમઝોર દીનકે ઝો'ફ વ બુતલાન કે ઈઝહાર કે લિયે યે મિસાલ નિહાયત હી નાફેઅ હૈ જિન્હેં અલ્લાહ તઆલાને અકલ વ ઈલ્મ અતા ફરમાયા વો સમઝતે હૈં. (૧૦૮) ઉસકી કુદરતવ હિકમત ઔર ઉસકી તૌહીદ વ યકતાઈ પર દલાલત કરનેવાલી.

(અમ્મન ખ-લ-ક પારહ બીસવાં ખત્મ શુદ)

اُتْلُ مَآ اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتٰبِ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ ؕ اِنَّ
الصَّلٰوةَ تَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ ؕ وَلَذِكْرُ اللّٰهِ
اَكْبَرُ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُوْنَ ﴿۴۵﴾ وَلَا تُجَادِلُوْٓا اَهْلَ
الْكِتٰبِ اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ ۖ اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا
مِنْهُمْ وَقُوْلُوْٓا اٰمَنَّا بِالَّذِيْٓ اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَاُنْزِلَ اِلَيْكُمْ
وَاِلٰهُنَا وَاِلٰهُكُمْ وَاحِدٌ وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿۴۶﴾ وَ
كَذٰلِكَ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ ؕ فَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ
يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ۚ وَمِنْ هٰٓؤُلَآءِ مَنْ يُّؤْمِنُ بِهٖ ؕ وَمَا يَجْحَدُ
بِاٰيٰتِنَآ اِلَّا الْكٰفِرُوْنَ ﴿۴۷﴾ وَمَا كُنْتَ تَتْلُوْا مِنْ قَبْلِهٖ
مِنْ كِتٰبٍ وَّلَا تَخُطُّهٗ بِيَمِيْنِكَ اِذًا لَّارْتَابَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿۴۸﴾
بَلْ هُوَ اٰيٰتٌۢ بَيِّنٰتٌ فِيْ صُدُوْرِ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ ؕ
وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيٰتِنَآ اِلَّا الظّٰلِمُوْنَ ﴿۴۹﴾ وَقَالُوْا لَوْلَآ
اُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيٰتٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ قُلْ اِنَّمَا الْاٰيٰتُ

عند

ઉત્લુ મૉ ઊહિ-ય

ઈલૈ-ક મિનલ-કિતાબિ વ અકિ઼મિસ્સ઼લાહ઼
અય મહબૂબ ! પળ્હો જો કિતાબ તુમ્હારી તરફ
ઈન્નસ઼- સલા-ત તન્હા અનિલ્ફહ઼શા-ઈ વલ્મુન્ક ર॰
"વહી"કી ગઈ (૧૦૯) ઔર નમાઝ કાઈમ ફરમાઓ બેશક
વ-લ-ઝ઼િક-રુલ્લાહિ અક-બર ॰ વલ્લાહુ યઅ઼-લમુ
નમાઝ મના કરતી હૈ બે-હયાઈ ઔર બુરી બાતસે (૧૧૦) ઔર બેશક
મા તસ્નઊન (૪૫) વલા તુજાદિલૂ
અલ્લાહકા ઝિક સબસે બળા (૧૧૧) ઔર અલ્લાહ જાનતા હૈ જો તુમ કરતે
અહ-લલ-કિતાબિ ઈલ્લા બિલ્લતી હિ-ય
હો ઔર અય મુસલમાનોં ! કિતાબિયોંસે ન ઝગળો મગર બેહતર તરીકે પર
અહ઼-સનુ ॐઈલ્લલ્લઝ઼ી-ન ઝ઼-લમૂ મિન્હુમ વ કૂલૂ
(૧૧૨) મગર વોહ જિન્હોંને ઉનમેંસે ઝુલ્મ કિયા (૧૧૩)
આમન્ના બિલ્લઝ઼ી ઉન્ઝિ-લ ઈલૈના વઉન્ઝિ-લ ઈલૈકુમ વઈલાહુના વઈલાહુકુમ
ઔર કહો (૧૧૪) હમ ઈમાન લાએ ઉસ પર જો હમારી તરફ ઉતરા ઔર જો તુમ્હારી તરફ ઉતરા ઔર હમારા
વાહિ઼દુંવ-વ નહ઼-નુ લહૂ મુસ્લિમૂન (૪૬) વ કઝ઼ાલિ-ક અન્ઝલ્ના ઈલૈકલ-કિતા બ॰ મં ૫
તુમ્હારા એક મા'બૂદ હૈ ઔર હમ ઉસકે હુઝૂર ગરદન રખે હૈં (૧૧૫) ઔર અય મહબૂબ ! યૂંહી તુમ્હારી તરફ
ફલ્લઝ઼ી-ન આતૈનાહુમુલ-કિતાબ યુઅ-મિનૂ-ન બિહ ॰ વમિન હાઉલાઈ
કિતાબ ઉતારી (૧૧૬) તો વોહ જિન્હેં હમને કિતાબ અતા ફરમાઈ (૧૧૭) ઉસ પર ઈમાન લાતે હૈં ઔર
મંય્યુઅ-મિનુ બિહ ॰ વમા યજહ઼દુ બિઆયાતિના ઈલ્લલ-કાફિરૂન (૪૭) વમા
કુછ ઉનમેંસે હૈં (૧૧૮) જો ઉસ પર ઈમાન લાતે હૈં ઔર હમારી આયતોંસે મુન્કર નહી હોતે મગર કાફિર (૧૧૯)
કુન-ત તત્લૂ મિન કબ્લિહી મિન કિતાબિંવ-વલા તખુત્તુહૂ બિયમીનિ-ક ઈઝ઼લ્લર-
ઔર ઈસ (૧૨૦) સે પેહલે તુમ કોઈ કિતાબ ન પળ્હતે થે ઔર ન અપને હાંથસે કુછ લિખતે થે યૂં હોતા (૧૨૧)
તાબલ-મુબ્તિ઼લૂન (૪૮) બલ હુ-વ આયાતુમ-બય્યિનાતુન ફી સુદૂરિલ્લઝ઼ી-ન
તો બાતિલવાલે ઝરૂર શક લાતે (૧૨૨) બલ્કે વોહ રૌશન આયતેં હૈં ઉનકે સીનોંમેં જિનકો ઈલ્મ દિયા ગયા (૧૨૩)
ઊતુલઈલ્મ ॰ વમા યજ-હ઼દુ બિઆયાતિના ઈલ્લઝ઼-ઝ઼ાલિમૂન (૪૯) વકા઼લૂ
ઔર હમારી આયતોંકા ઈન્કાર નહીં કરતે મગર ઝાલિમ (૧૨૪) ઔર બોલે (૧૨૫) કયોં
લૌલા ઉન્ઝિ-લ અ઼લૈહિ આયાતુમ - મિર્રબ્બિહ ॰ કુલ ઈન્નમલ - આયાતુ
ન ઉતરીં કુછ નિશાનિયાં ઉન પર ઉનકે રબકી તરફસે (૧૨૬) તુ

(૧૦૯) યા'ની કુર્આન શરીફ કે ઉસકી તિલાવત ઈબાદત ભી હય ઔર ઉસમેં લોગોં કે લિયે પંદોનસીહત ભી ઔર અહકામો આદાબો મકારિમે અખ્લાકકી તાલીમ ભી. (૧૧૦) યા'ની મમ્નૂઆતે શરઈય્યાસે લિહાઝા જો શખ્સ નમાઝ કા પાબંદ હોતા હય ઔર ઉસકો અચ્છી તરહ અદા કરતા હય નતીજા યહ હોતા હય કે એક ન એક દિન વોહ ઉન બુરાઈયોંકો તર્ક કર દેતા હય જિનમેં મુબતિલા થા. હઝરતે અનસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો સે મર્વી હય કે એક અન્સારી જવાન જો સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે સાથ નમાઝ પળ્હા કરતા થા ઔર બહોત સે કબીરા ગુનાહોંકા ઈરતેકાબ કરતા થા. હુઝૂર સે ઉસકી શિકાયત કી ગઈ. ફરમાયા ઉસકી નમાઝ કિસી રોઝ ઉસકો ઈન બાતોંસે રોક દેગી ચુનાંચે બહોત હી કરીબ ઝમાનેમેં ઉસને તૌબા

عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَاِنَّمَآ اَنَا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ۝ اَوَلَمْ يَكْفِهِمْ اَنَّآ
اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ يُتْلٰى عَلَيْهِمْ ۚ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ
لَرَحْمَةً وَّذِكْرٰى لِقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ۝ قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ
بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ شَهِيْدًا ۚ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ
وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوْا بِاللّٰهِ ۙ اُولٰٓئِكَ هُمُ
الْخٰسِرُوْنَ ۝ وَيَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ ۚ وَلَوْلَآ
اَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَآءَهُمُ الْعَذَابُ ۚ وَلَيَاْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً
وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۝ يَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ ۚ وَاِنَّ
جَهَنَّمَ لَمُحِيْطَةٌ ۢ بِالْكٰفِرِيْنَ ۝ يَوْمَ يَغْشٰىهُمُ الْعَذَابُ
مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ وَيَقُوْلُ ذُوْقُوْا
مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ
اَرْضِيْ وَاسِعَةٌ فَاِيَّايَ فَاعْبُدُوْنِ ۝ كُلُّ نَفْسٍ
ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ ۟ ثُمَّ اِلَيْنَا تُرْجَعُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

ઈન્દલ્લાહ ॰ વ ઈન્નમા અ-ન નઝ઼ીરુમ-
અલ્લાહ હી કે પાસ હૈ (૧૨૭) ઔર મૈં તો યહી સાફ
મુબીન (૫૦) અ-વ લમ યક-ફિહિમ અન્ના
ડર સુનાનેવાલા હૂં (૧૨૮) ઔર ક્યા યે ઉન્હેં
અન્ઝલ્ના અલૈકલ-કિતાબ યુત્લા અલૈહિમ॰
બસ નહીં કે હમને તુમ પર કિતાબ ઉતારી જો
ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લ-રહ્-મ-તંવ-વ
ઉન પર પઢી જાતી હૈ (૧૨૯) બેશક ઈસમેં
ઝિક-રા લિકૌમિંય્યુઅ-મિનૂન ० (૫૧) કુલ
રહમત ઔર નસીહત હૈ ઈમાનવાલોંકે લિયે તુમ ફરમાઓ
કફા બિલ્લાહિ બૈની વ બૈનકુમ શહીદા
અલ્લાહ બસ હૈ મેરે ઔર તુમ્હારે દરમિયાન
યઅ્-લમુ મા ફિસ્સમાવાતિ વલ અર્દ॰
ગવાહ (૧૩૦) જાનતા હૈ જો કુછ આસ્માનોં ઔર
વલ્લલઝ઼ી-ન આમનૂ બિલ્બાતિલિ વ ક-ફરૂ બિલ્લાહિ॰ ઉલાઈ-ક હુમુલ્ખાસિરૂન
ઝમીનમેં હૈ ઔર વોહ જો બાતિલ પર યકીન લાએ ઔર અલ્લાહકે મુન્કિર હુએ વોહી
મં ૫ (૫૨) વ યસ્તઅ્- જિલૂન-ક બિલ-અઝ઼ા બ ॰ વલૌલા અ-જ-લુમ-
ઘાટેમેં હૈં ઔર તુમસે અઝાબકી જલ્દી કરતે હૈં (૧૩૧) ઔર અગર એક ઠેહરાઈ મુદ્દત
મુસમ્મલ-લજા-અ-હુમુલ-અઝ઼ાબ ॰ વ લ-યઅ-તિ-યન્નહુમ બગ઼્ત-તંવ-વહુમ લા
ન હોતી (૧૩૨) તો ઝરૂર ઉન પર અઝાબ આ જાતા (૧૩૩) ઔર ઝરૂર ઉન પર અચાનક આએગા
યશ્ઉ઼રૂન (૫૩) યસ્તઅ્-જિલૂન-ક બિલ્અઝ઼ાબ ॰ વ ઈન્ન જ-હન્ન-મ
જબ વોહ બેખબર હોંગે તુમસે અઝાબકી જલ્દી મચાતે હૈં
લમુહી઼-ત-તુમ-બિલ્કાફિરીન ॰ (૫૪) યૌ-મ યગ઼શાહુમુલ અઝ઼ાબુ મિન ફૌકિ઼હિમ વ
ઔર બેશક જહન્નમ ઘેરે હુએ હૈ કાફિરોંકો (૧૩૪) જિસ દિન ઉન્હેં ઢાંપેગા અઝાબ
મિન તહ્-તિ અરજુલિહિમ વ યકૂલુ ઝૂકૂ મા કુન્તુમ તઅ્-મલૂન (૫૫) યાઈબાદિ-
ઉનકે ઉપર ઔર ઉનકે પાંવકે નીચેસે ઔર ફરમાએગા ચખો અપને કિયેકા મઝા (૧૩૫) અય મેરે
યલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ઈન્ન અર-દ઼ી વાસિ-અ-તુન ફઈય્યા-ય ફઅ્-બુદૂન (૫૬) કુલ્લુ
બન્દો ! જો ઈમાન લાએ બેશક મેરી ઝમીન વસીઅ હૈ, તો મેરી હી બન્દગી કરો (૧૩૬) હર જાનકો મૌતકા
નફ-સિન ઝ઼ાઈક઼તુલ મૌતિ ॰ સુમ્મ ઈલૈના તુર્જઊન (૫૭) વલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ
મઝા ચખના હૈ (૧૩૭) ફિર હમારી હી તરફ ફિરોગે (૧૩૮) ઔર બેશક જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે

કી ઓર ઉસકા હાલ બહેતર હો ગયા. હઝરતે હસન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ને ફરમાયા જિસકી નમાઝ ઉસકો બેહયાઈ ઔર મમ્નૂઆત સે ન રોકે વોહ નમાઝ હી નહી. (૧૧૧) કે વોહ અફઝલ તાઆત હય. તિરમિઝીકી હદીસમેં હય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ ને ફરમાયા કયા મૈં તુમ્હેં ન બતાઊં વોહ અમલ જો તુમ્હારે આ'માલમેં બહેતર ઔર રબકે નઝદીક પાકીઝાતર નિહાયત બુલંદ રુત્બા ઔર તુમ્હારે લિયે સોને ચાંદી દેને સે બહેતર ઔર જિહાદમેં લડને ઔર મારે જાનેસે બહેતર હય. સહાબાને અર્ઝ કિયા. બેશક યા રસૂલલ્લાહ. ફરમાયા વોહ અલ્લાહ તઆલા કા ઝિક હય. તિરમિઝી હી કી દૂસરી હદીસ મેં હય કે સહાબાને હુઝૂરસે દર્યાફત કિયા થા કે રોઝે કયામત અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક કિન બંદોં કા દરજહ અફઝલ હય.

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِّنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِيْ مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ نِعْمَ اَجْرُ الْعٰمِلِيْنَ ﴿۵۸﴾
الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿۵۹﴾ وَكَاَيِّنْ
مِّنْ دَآبَّةٍ لَّا تَحْمِلُ رِزْقَهَا ۖ اَللّٰهُ يَرْزُقُهَا وَاِيَّاكُمْ ۖ
وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۶۰﴾ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُوْلُنَّ
اللّٰهُ ۚ فَاَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿۶۱﴾ اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ
يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ لَهٗ ۚ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيْمٌ ﴿۶۲﴾ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ نَّزَّلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً
فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ۚ
قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ۚ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿۶۳﴾ وَمَا
هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا لَهْوٌ وَّلَعِبٌ ۚ وَاِنَّ الدَّارَ
الْاٰخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿۶۴﴾

વ અ઼મિલુસ્સ઼ાલિહ઼ાતિ લનુબવ્વિ-અન્નહુમ
કામ કિયે ઝરૂર હમ ઉન્હેં
મિનલ-જન્નતિ ગ઼ુ-ર-ફન તજ-રી મિન
જન્નતકે બાલા ખાનોં પર જગહ દેંગે જિનકે
તહ઼-તિહલ્અન્હારુ ખ઼ાલિદી-ન ફીહા • નિઅ઼-મ
નીચે નેહરેં બેહતી હોંગી હંમેશા ઉનમેં રહેંગે કયા હી
અજ-રુલ- અ઼ામિલીન (૫૮) અલ્લઝ઼ી-ન
અચ્છા અજર કામવાલોંકા (૧૩૯) વોહ જિન્હોંને
સ઼-બરૂ વ અ઼લા રબ્બિહિમ ય-ત-વક્કલૂન (૫૯)
સબ્ર કિયા (૧૪૦) ઔર અપને રબ હી પર ભરોસા રખતે હૈં (૧૪૧)
વ-ક-અય્યિમ-મિન દાબ્બતિલ્લા તહ઼-મિલુ
ઔર ઝમીન પર કિત્ને હી ચલનેવાલે હૈં કે અપની રોઝી સાથ
રિઝ-ક઼હા અલ્લાહુ યર-ઝુક઼ુહા વ
નહીં રખતે (૧૪૨) અલ્લાહ રોઝી દેતા હૈ ઉન્હેં ઔર તુમ્હેં (૧૪૩) ઔર
ઈય્યાકુમ વ હુવસ્સમીઉ઼લ અ઼લીમ (૬૦) વ-લ-ઈન સ-અલ્તહુમ મન ખ઼-લ-ક઼સ-
વહી સુનતા જાનતા હૈ (૧૪૪) ઔર અગર તુમ ઉનસે પૂછો (૧૪૫) કિસને બનાએ
સમાવાતિ વલ-અર્દ઼ વ સખ઼્ખ઼-રશ્શમ્સ વલ-ક઼-મ-ર લ-યકૂલુન્નલ્લાહ ફ-અન્ના
આસ્માન ઔર ઝમીન ઔર કામમેં લગાએ સૂરજ ઔર ચાંદ તો ઝરૂર કહેંગે અલ્લાહને તો કહાં
યુઅ-ફકૂન (૬૧) અલ્લાહુ યબ્સુતુર્રિઝ-ક઼ લિમંય્યશાઉ મિન ઈ઼બાદિહી વ યક઼-દિરુ મં ૫
ઔંધે જાતે હૈં (૧૪૬) અલ્લાહ કુશાદા કરતા હૈ રિઝક અપને બન્દોંમેં, જિસકે લિયે ચાહે ઔર તંગી
લહ • ઈન્નલ્લા-હ બિકુલ્લિ શૈઈન અ઼લીમ (૬૨) વ લ-ઈન સ-અલ્તહુમ મન
ફરમાતા હૈ જિસકે લિયે ચાહે, બેશક અલ્લાહ સબ-કુછ જાનતા હૈ ઔર જો તુમ ઉનસે
નઝ-ઝ-લ મિનસ્સમાઈ મા-અન ફ-અહ઼યા બિહિલ્અર્દ઼ મિમ્બઅ઼-દિ મૌતિહા
પૂછો કિસને ઉતારા આસ્માનસે પાની તો ઉસકે સબબ ઝમીન ઝિન્દા કર દી મેરે પીછે ઝરૂર
લ-યકૂલુન- નલ્લાહ • કુલિલ-હ઼મ્દુ લિલ્લાહિ • બલ અક-સ઼રુહુમ લા
કહેંગે અલ્લાહને (૧૪૭) તુમ ફરમાઓ સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકો બલ્કે ઉનમેં અકસર બે-અકલ
યઅ઼-કિ઼લૂન (૬૩) વમા હાઝ઼િહિલ-હ઼યાતુદ-દુન્યા ઈલ્લા લહ-વુંવ્વ લઈબન્વ ૯ ૦
હૈં (૧૪૮) ઔર યે દુનિયાકી ઝિંદગી તો નહીં મગર ખેલ-કૂદ (૧૪૯) ઔર
ઈન્નદ-દારલ-આખ઼િ-ર-ત લહિ-યલ-હ઼-ય-વાન □ લૌ કાનૂ યઅ઼-લમૂન (૬૪)
બેશક આખેરતકા ઘર ઝરૂર વહી સચ્ચી ઝિંદગી હૈ (૧૫૦) કયા અચ્છા થા અગર જાનતે (૧૫૧)

ફરમાયા બકસરત ઝિક કરનેવાલોંકા. સહાબાને અર્ઝ કિયા ઔર ખુદાકી રાહમેં જિહાદ કરનેવાલા. ફરમાયા વોહ અપની તલ્વારસે કુફ્ફારો મુશ્રેકીનકો યહાં તક મારે કે તલ્વાર ટૂટ જાએ ઔર વોહ ખૂનમેં રંગ જાએ જબભી ઝાકેરીન હી કા દરજહ ઉસસે બુલંદ હય. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ઈસ આયતકી તફસીર યહ ફરમાઈ હય કે અલ્લાહકા અપને બંદોંકો યાદ કરના બહોત બળા હય ઔર એક કૌલ ઉસકી તફસીરમેં યહ હય કે અલ્લાહ તઆલાકા ઝિક બળા હય બેહયાઈ ઔર બુરી બાતોંસે રોકને ઔર મનઅ કરનેમેં. (૧૧૨) અલ્લાહ તઆલાકી તરફ ઉસકી આયાત સે દા'વત દેકર ઔર હુજ્જતોં પર આગાહ કરકે. (૧૧૩) ઝયાદતીમેં હદ સે ગુઝર ગયે ઈનાદ ઈખ્તિયાર કિયા. નસીહત ન માની. નર્મી સે નફા ન ઉઠાયા ઉનકે

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ
الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾
لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾
أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا وَيُتَخَطَّفُ النَّاسُ
مِنْ حَوْلِهِمْ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ
يَكْفُرُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ
كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي
جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا
لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

سورة الروم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
الم ﴿١﴾ غُلِبَتِ الرُّومُ ﴿٢﴾ فِي أَدْنَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ
بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ﴿٣﴾ فِي بِضْعِ سِنِينَ ۗ لِلَّهِ

ફઈઝા રકિબૂ ફિલફુલ્કિ દ-અ-વુલ્લા-હ
ફિર જબ કશ્તીમેં સવાર હોતે હૈં (૧૫૨) અલ્લાહકો પુકારતે હૈં
મુખ્લિસી-ન લહુદ-દીન ۚ ફ-લમ્મા નજ-જાહુમ
એક ઉસી પર અકીદા લા કર (૧૫૩) ફિર જબ વોહ ઉન્હેં ખુશ્કીકી
ઈલલ-બર્રિ ઈઝા હુમ યુશ્રિકૂન ۙ (૬૫)
તરફ બચા લાતા હૈ (૧૫૪) જભી શિર્ક કરને લગતે હૈં (૧૫૫)
લિ-યક-ફુરૂ બિમા આતૈનાહુમ ۚ વ
કે નાશુકી કરેં હમારી દી હુઈ ને'મતકી (૧૫૬) ઔર
લિ-ય-ત-મત્તઊ (વકફહ) ફસૌ-ફ યઅ-લમૂન (૬૬)
બરતેં (૧૫૭) તો અબ જાનના ચાહતે હૈં (૧૫૮)
અ-વ લમ યરૌ અન્ના જ-અલ્ના હ-ર-મન
ઔર કયા ઉન્હોંને (૧૫૯) યે ન દેખા કે હમને (૧૬૦) હુર્મતવાલી
આમિનંવ-વ યુ-ત-ખત્તફુન્નાસુ મિન હૌલિહિમ ۭ
ઝમીન, પનાહ બનાઈ (૧૬૧) ઔર ઉનકે આસપાસ વાલે લોગ
અ-ફ બિલ બાતિલિ યુઅ-મિનૂ-ન વ બિનિઅ-મતિલ્લાહિ યક-ફુરૂન (૬૭) વ મન
ઉચક લિયે જાતે હૈં (૧૬૨) તો કયા બાતિલ પર યકીન લાતે હૈં (૧૬૩) ઔર અલ્લાહકી દી હુઈ ને'મતસે (૧૬૪)
મં ૫ **અઝ-લમુ મિમ્મનિફ-તરા અ-લલ્લાહિ કઝિબન ઔ કઝ-ઝ-બ બિલ્હક્કિ લમ્મા**
નાશુકી કરતે હૈં ઔર ઉસસે બઢ કર ઝાલિમ કૌન, જો અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધે (૧૬૫) યા હક્ક કો ઝુટલાએ (૧૬૬) જબ
જા-અહ ۭ અલૈ-સ ફી જહન્ન-મ મસ-વલ-લિલ કાફિરીન (૬૮) વલ્લઝી-ન જાહદૂ
વોહ ઉસકે પાસ આએ, કયા જહન્નમમેં કાફિરોંકા ઠિકાના નહીં. (૧૬૭) ઔર જિન્હોંને હમારી રાહમેં
ع **ફીના લ-નહ-દિયન્નહુમ સુબુલના ۭ વ ઈન્નલ્લા-હ લ-મઅલ્મુહ-સિનીન ۧ (૬૯)**
કોશિશ કી, ઝરૂર હમ ઉન્હેં અપને રાસ્તે દિખા દેંગે (૧૬૮) ઔર બેશક અલ્લાહ નેકોંકે સાથ હૈ (૧૬૯)

(૩૦) સૂરતુર-રૂમ (મક્કી) ૬૦ આયતેં ઔર ૬ રૂકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ۝

અલ્લાહકે નામસે શુરૂઅ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અલિફ-લૉમ-મીમ ۚ (૧) ગુલિબતિર-રૂમુ ۙ (૨) ફી અદ-નલઅર્દિ વ હુમ મિમ્બઅ-દિ
અલિફ લામ મીમ (૨) રૂમી મગલૂબ હુએ પાસકી ઝમીનમેં (૩) ઔર અપની મગલૂબીકે બાદ
ગ-લબિહિમ સ-યગ્લિબૂન ۙ (૩) ફી બિદ-ઈ સિનીન ۚ લિલ્લાહિલ
અનકરીબ ગાલિબ હોંગે (૪) ચન્દ બરસમેં (૫) હુકમ અલ્લાહ હી કા હૈ આગે

સાથ ગિલઝત ઔર સખ્તી ઈખ્તિયાર કરો ઔર એક કૌલ યહ હય કે મા'ના યહ હંય કે જિન લોગોંને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો ઈઝા દી યા જિન્હોં ને અલ્લાહ તઆલાકે લિયે બેટા ઔર શરીક બતાયા ઉનકે સાથ સખ્તી કરો યા યહ મા'ના હંય કે ઝિમ્મી જિઝયા અદા કરનેવાલોં કે સાથ અહસન તરીકે પર મુજાદલા કરો મગર જિન્હોંને ઝુલ્મ કિયા ઔર ઝિમ્મેસે નિકલ ગયે ઔર જિઝયા સે મના' કિયા ઉનસે મુજાદલા તલ્વારકે સાથ હય-મસઅલા- ઈસ આયત સે કુફ્ફારકે સાથ દીની ઉમૂરમેં મુનાઝરા કરનેકા જવાઝ સાબિત હુઆ હય ઔર ઐસે હી ઈલ્મે કલામ સીખને કા જવાઝ ભી. (૧૧૪) અહલે કિતાબ સે જબ વોહ તુમ્સે અપની કિતાબોં કા કોઈ મઝમૂન બયાન કરે. (૧૧૫) હદીસ શરીફમેં હય જબ અહલે કિતાબ તુમ્સે

الامر من قبل ومن بعد ۚ ويومئذ يفرح
المؤمنون ۝ بنصر الله ۚ ينصر من يشاء ۖ وهو العزيز
الرحيم ۝ وعد الله ۖ لا يخلف الله وعده ولكن
اكثر الناس لا يعلمون ۝ يعلمون ظاهرا من
الحيوة الدنيا ۚ وهم عن الاخرة هم غفلون ۝ اولم
يتفكروا في انفسهم ۗ ما خلق الله السموت و
الارض وما بينهما الا بالحق واجل مسمى ۗ و
ان كثيرا من الناس بلقاى ربهم لكفرون ۝
اولم يسيروا في الارض فينظروا كيف كان
عاقبة الذين من قبلهم ۚ كانوا اشد منهم قوة
واثاروا الارض وعمروها اكثر مما عمروها و
جاءتهم رسلهم بالبينت ۖ فما كان الله ليظلمهم
ولكن كانوا انفسهم يظلمون ۝ ثم كان عاقبة

અમ્રુ મિન કબ્લુ વ મિમ બઅ-દ વ
ઔર પીછે (૬) ઔર ઉસ દિન
યૌમઇઝિંય- યફ-રહુલ મુઅ-મિનૂન (૪)
ઇમાનવાલે ખુશ હોંગે
બિનસ-રિલ્લાહ યન્સુરુ મંય્યશાઅ વ
અલ્લાહકી મદદસે (૭) મદદ કરતા હૈ જિસકી ચાહે ઔર
હુવલ-અઝીઝુર રહીમ (૫) વઅ-દલ્લાહ લા
વહી હૈ ઇઝઝતવાલા મહેરબાન અલ્લાહકા વાદા (૮)
યુખ્લિફુલ્લાહુ વઅ-દહૂ વ લાકિન્ન
અલ્લાહ અપના વાદા ખિલાફ
અક-સ-રન્નાસિ લા યઅ-લમૂન (૬) યઅ-લમૂ-ન
નહી કરતા લેકિન બહોત લોગ નહી જાન્તે (૯) જાન્તે હૈ
ઝાહિરમ- મિનલ્હયાતિદ- દુન્યા વહુમ
આંખોંકે સામનેકી દુન્યવી ઝિંદગી (૧૦) ઔર વોહ
અનિલ-આખિરતિ હુમ ગાફિલૂન (૭) અ-વ લમ ય-ત-ફક્કરૂ ફી
આખેરતસે પૂરે બેખબર હૈ કયા ઉન્હોંને અપને જીમેં ન સોચા કે
અન્ફુસિહિમ મા ખ-લ-કલ્લાહુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ વમા બૈનહુમા ઇલ્લા મં ૫
અલ્લાહને પૈદા કિયે આસ્માન ઔર ઝમીન ઔર જો કુછ ઉન્કે દરમિયાન હૈ મગર
બિલ્હક્કિ વ અ-જલિમ-મુસમ્મા વ ઇન્ન કસીરમ મિનન્નાસિ બિલિકાઇ
હક્ક (૧૧) ઔર એક મુકર્રર મીઆદસે (૧૨) ઔર બેશક બહોતસે લોગ અપને
રબ્બિહિમ લકાફિરૂન (૮) અ-વ લમ યસીરૂ ફિલ્અર્દિ ફ-યન્ઝુરૂ કૈ-ફ કા-ન
રબસે મિલનેકા ઇન્કાર રખતે હૈં (૧૩) ઔર કયા ઉન્હોંને ઝમીનમેં સફર ન કિયા કે
આકિબતુલ- લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ કાનૂ અશદ-દ મિન્હુમ કુવ્વતંવ્વ
દેખતે કે ઉનસે અગલોંકા અંજામ કૈસા હુવા (૧૪) વોહ ઉનસે ઝયાદા ઝોર-આવર
અ-સારુલઅર્દ વ અ-મ-રૂહા અક-સર મિમ્મા અ-મ-રૂહા વ
થે ઔર ઝમીન જોતી ઓર આબાદ કી ઉન (૧૫) કી આબાદીસે ઝયાદા ઔર
જા-અત-હુમ રુસુલુહુમ બિલ્બય્યિનાત ફમા કાનલ્લાહુ લિ-યઝ-લિમહુમ વ લાકિન
ઉનકે રસૂલ ઉનકે પાસ રૌશન નિશાનિયાં લાએ (૧૬) તો અલ્લાહકી શાન ન થી કે ઉન
કાનૂ અન્ફુસહુમ યઝલિમૂન (૯) સુમ્મ કા-ન આકિબતલ-
પર ઝુલ્મ કરતા (૧૭) હાં વોહ ખુદ હી અપની જાનોં પર ઝુલ્મ કરતે થે (૧૮) ફિર જિન્હોંને હદ-ભરકી

કોઇ મઝમૂન બયાન કરે તો તુમ ન ઉનકી તસદીક કરો ન તકઝીબ કરો યહ કહદો કે હમ અલ્લાહ તઆલા પર ઔર ઉસકી કિતાબોં પર ઔર ઉસકે રસૂલોં પર ઇમાન લાએ તો અગર વોહ મઝમૂન ઉન્હોંને ગલત બયાન કિયા હય તો ઉસકી તસ્દીક કે ગુનાહ સે તુમ બચે રહોગે ઔર અગર મઝમૂન સહીહ થા તો તુમ ઉસકી તકઝીબ સે મહફૂઝ રહોગે. (૧૧૬) કુર્આને પાક જૈસે ઉનકી તરફ તવરૈત વગૈરહ ઉતારી થી. (૧૧૭) યા'ની જિન્હેં તવરૈત દી જૈસે કે અબ્દુલ્લાહ બિન સલામ ઔર ઉનકે અસ્હાબ-ફાએદા: યહ સૂરત મક્કિયહ હય ઔર હઝરતે અબ્દુલ્લાહ બિન સલામ ઔર ઉનકે અસ્હાબ મદીનામેં ઇમાન લાએ અલ્લાહ તઆલાને ઉસસે પહેલે ઇસકી ખબર દી યહ ગૈબી ખબરોંમેં સે હય (જામેલ). (૧૧૮) યા'ની અહલે મક્કામેંસે. (૧૧૯) જો કુફ્રમેં નિહાયત સખ્ત

الَّذِينَ أَسَاءُوا السُّوأَىٰ أَن كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَ
كَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِئُونَ ۝ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ
ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ
الْمُجْرِمُونَ ۝ وَلَمْ يَكُن لَّهُم مِّن شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءُ
وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ۝ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ
يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ ۝ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ۝ وَأَمَّا الَّذِينَ
كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَٰئِكَ فِي
الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ۝ فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَ
حِينَ تُصْبِحُونَ ۝ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَ
الْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ۝ يُخْرِجُ الْحَيَّ
مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي
الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ۝ وَمِنْ آيَاتِهِ

લઝી-ન અસાઉસ્સૂ-આ અન કઝ-ઝબૂ
બુરાઇ કી ઉન્કા અંજામ યે હુવા કે અલ્લાહકી
બિઆયાતિલ્લાહિ વકાનૂ બિહા યસ્તહ-
આયતેં ઝુટલાને લગે ઔર ઉનકે સાથ તમસ્ખુર
ઝિઊન૮૦ (૧૦) અલ્લાહુ યબ્દઉલખ઼લ-ક઼ સુમ્મ
૯૦ કરતે અલ્લાહ પેહલે બનાતા હૈ ફિર દુબારા બનાએગા (૧૯)
યુઈદુહૂ સુમ્મ ઈલૈહિ તુર્જઊન (૧૧) વયૌ-મ
ફિર ઉસકી તરફ ફિરોગે (૨૦) ઔર જિસ દિન કયામત
તકૂમુસ્સાઅતુ યુબ્લિસુલ-મુજ-રિમૂન (૧૨)
કાઇમ હોગી મુજરિમોંકી આસ ટૂટ જાએગી (૨૧)
વ લમ યકુલ્લહુમ મિન શુરકા-ઈહિમ શુ-ફઆઉ
ઔર ઉનકે શરીક (૨૨) ઉનકે સિફારશી ન હોંગે ઔર
વકાનૂ બિશુ-ર-કાઈહિમ કાફિરીન (૧૩)
વોહ અપને શરીકોંસે મુન્કર હો જાએંગે
વયૌ-મ તકૂમુસ્સાઅતુ યૌમઈઝિંય્ય-ત-ફર્રકૂન (૧૪) ફ-અમ્મલ્લઝી-ન
ઔર જિસ દિન કયામત કાઇમ હોગી ઉસ દિન અલગ હો જાએંગે (૨૩) તો વોહ જો ઈમાન
મં ૫ આમનૂ વ અ઼મિલુસ્સાલિહાતિ ફહુમ ફી રૌદ઼તિંય્યુહ઼-બરૂન (૧૫)
લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે બાગકી ક્યારીમેં ઉનકી ખાતિરદારી હોગી (૨૪)
વ અમ્મલ્લઝી-ન ક-ફરૂ વ કઝ-ઝબૂ બિઆયાતિના વ લિકા-ઈલ-
ઔર જો કાફિર હુએ ઔર હમારી આયતેં ઔર આખેરતકા મિલના
આખ઼િરતિ ફ-ઉલાઈ-ક ફિલઅ઼ઝાબિ મુહ઼-દ઼રૂન (૧૬) ફ-સુબ્હ઼ાનલ્લાહિ
ઝુટલાયા (૨૫) વોહ અઝાબમેં લા ધરે જાએંગે (૨૬) તો અલ્લાહકી પાકી બોલો (૨૭)
હ઼ી-ન તુમ્સૂ-ન વ હ઼ી-ન તુસ્બિહૂન (૧૭) વ લહુલહ઼મ્દુ ફિસ્સમાવાતિ
જબ શામ કરો (૨૮) ઔર જબ સુબ્હ હો (૨૯) ઔર ઉસીકી તારીફ હૈ આસ્માનોં
વલઅર્દ઼િ વ અ઼શિય્યંવ-વ હ઼ી-ન તુઝ઼હિ-રૂન (૧૮) યુખ઼્રિજુલ-હ઼ય-ય મિનલ્મય્યિતિ વ
ઔર ઝમીનમેં (૩૦) ઔર કુછ દિન રહે (૩૧) ઔર જબ તુમ્હેં દોપહર હો (૩૨) વોહ ઝિન્દાકો નિકાલતા
૯૦ યુખ઼્રિજુલ- મય્યિ-ત મિનલ્હ઼ય્યિ વ યુહ઼-યિલ્અર્દ઼
હૈ મુર્દેસે (૩૩) ઔર મુર્દેકો નિકાલતા હૈ ઝિન્દાસે (૩૪) ઔર ઝમીનકો જિલાતા હૈ ઉસકે
બઅ્-દ મૌતિહા ◆ વ કઝ઼ાલિ-ક તુખ઼-રજૂન ૦ (૧૯) વમિન આયાતિહી
મરે પીછે (૩૫) ઔર યૂંહી તુમ નિકાલે જાઓગે (૩૬) ઔર ઉસકી નિશાનિયોંસે

હંય. જહૂદ ઉસ ઈન્કાર કો કહતે હંય જો મા'રેફત કે બાદ હો યા'ની જાન બૂઝકર મુકરના ઔર વાકેઆ ભી યહી થા કે યહૂદ ખૂબ પહેચાન તે થે કે રસૂલે કરીમ સલ્લલલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ અલ્લાહ તઆલાકે સચ્ચે નબી હંય ઔર કુર્આન હક હય યહ સબ કુછ જાનતે હુએ ઉન્હોંને ઈનાદન ઈન્કાર કિયા. (૧૨૦) કુર્આન કે નાઝિલ હોને. (૧૨૧) યા'ની આપ લિખતે પઢ઼તે હોતે. (૧૨૨) યા'ની અહલે કિતાબ કહતે કે હમારી કિતાબોંમેં નબી આખેરુઝઝમાંકી સિફત યહ મઝકૂર હય કે વોહ ઉમ્મી હોંગે ન લિખેંગે ન પઢ઼ેંગે મગર ઉન્હેં ઈસ શકકા મૌકા હી ન મિલા. (૧૨૩) ઝમીરે હોવ કા મરજઅ કુર્આન હય. ઈસ સૂરતમેં મા'ના યહ હંય કે કુર્આને કરીમ રૌશન આયતેં હંય જો ઉલ્મા ઔર હુફફાઝ કે સીનોંમેં મહફૂઝ હંય. રૌશન આયત હોને કે યહ

أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ۝
وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً ۚ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ ۚ
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالِمِينَ ۝ وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ
بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّ فِي
ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ۝ وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ
الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي
بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ
لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَ
الْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ۚ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً ۖ مِنَ
الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ۝ وَلَهُ مَنْ فِي

منزل ٥

અન ખ઼-લ-ક઼કુમ મિન તુરાબિન સુમ-મ ઈઝ઼ા
હૈ યે કે તુમ્હેં પૈદા કિયા મિટ્ટીસે (૩૭) ફિર જભી તુમ
અન્તુમ બ-શરુન તન્તશિરૂન (૨૦) વમિન
ઈન્સાન હો દુનિયામેં ફૈલે હુએ ઔર ઉસકી
આયાતિહી અન ખ઼-લ-ક઼ લકુમ મિન અન્ફુસિકુમ
નિશાનિયોંસે હૈ કે તુમ્હારે લિયે તુમ્હારી
અઝ-વાજલ લિતસ્કુનૂ ઈલૈહા વ-જ-અ઼-લ
હી જિન્સ સે જોળે બનાએ કે ઉનસે આરામ પાઓ ઔર તુમ્હારે
બૈનકુમ મ-વદ-દ-તંવ-વ રહ઼-મહ ॰ ઈન-ન ફી
આપસમેં મોહબ્બત ઔર રહમત રખી (૩૮) બેશક
ઝ઼ાલિ-ક લઆયાતિલ લિક઼ૌમિંય ય-ત-ફક્કરૂન
ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં ધ્યાન કરનેવાલોંકે લિયે
(૨૧) વમિન આયાતિહી ખ઼લ્ક઼ુસ સમાવાતિ
ઔર ઉસકી નિશાનિયોંસે હૈ આસમાનોં ઔર

વલ્અર્દિ વખ઼્તિલાફુ અલ-સિનતિકુમ વ-અલ્વાનિકુમ ॰ ઈન-ન ફી ઝ઼ાલિ-ક
ઝમીનકી પૈદાઈશ ઔર તુમ્હારી ઝબાનોં ઔર રંગતોંકા ઈખ્તિલાફ (૩૯) બેશક ઉસમેં
લઆયાતિલ-લિલઆ઼લમીન (૨૨) વમિન આયાતિહી મનામુકુમ બિલ્લૈલિ મં
નિશાનિયાં હૈં જાનનેવાલોંકે લિયે ઔર ઉસકી નિશાનિયોંમેંસે હૈ રાત ઔર દિનમેં તુમ્હારા ૫
વન્નહારિ વબ-તિગ઼ાઉકુમ મિન ફદ્-લિહ ॰ ઈન-ન ફી ઝ઼ાલિ-ક લઆયાતિલ-
સોના (૪૦) ઔર ઉસકા ફઝલ તલાશ કરના (૪૧) બેશક ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં
લિક઼ૌમિંય- યસ્મઊ઼ન (૨૩) વમિન આયાતિહી યુરીકુમુલ્બર-ક઼ ખ઼ૌફંવ-વ
સુનનેવાલોંકે લિયે (૪૨) ઔર ઉસકી નિશાનિયોંસે હૈ કે તુમ્હેં બિજલી દિખાતા હૈ ડરાતી (૪૩) ઔર
ત઼-મ-અ઼ંવ-વ યુનઝ-ઝિલુ મિનસ્સમા-ઈ મા-અન ફ-યુહ઼યી બિહિલ અર-દ઼ બઅ઼-દ
ઉમ્મીદ દિલાતી (૪૪) ઔર આસમાનસે પાની ઉતારતા હૈ તો ઉસસે ઝમીનકો ઝિન્દા
મૌતિહા ॰ ઈન્ન ફી ઝ઼ાલિ-ક લઆયાતિલ લિક઼ૌમિંય યઅ઼-ક઼િલૂન (૨૪) વમિન
કરતા હૈ ઉસકે મરે પીછે બેશક ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં અકલવાલોંકે લિયે (૪૫) ઔર ઉસકી
આયાતિહી અન તક઼ૂમસ્સમાઉ વલઅર્દુ બિઅમ્રિહ ॰ સુમ-મ ઈઝ઼ા દઆ઼કુમ
નિશાનિયોંસે હૈ કે ઉસકે હુકમસે આસ્માન ઔર ઝમીન કાઈમ હૈં (૪૬) ફિર જબ તુમ્હેં ઝમીનસે એક નિદા
દઅ઼-વ-તમ-ઙ્મિનલ અર્દિ ઙ્ઈઝ઼ા અન્તુમ તખ઼-રુજૂન (૨૫) વ-લહૂ મન ફિસ-
ફરમાએગા (૪૭) જભી તુમ નિકલ પળોગે (૪૮) ઔર ઉસીકે હૈં જો કોઈ આસ્માનોં

મા'ના કે વોહ ઝાહિરૂલ એજાઝ હંય ઔર યહ દોનોં બાતેં કુર્આને પાકકે સાથ ખાસ હંય ઔર કોઈ કિતાબ ઐસી નહીં જો મોઅજેઝા
હો ઔર ન ઐસી કે હર ઝમાનેમેં સીનોંમેં મહફૂઝ રહી હો ઔર હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને હોવ
કી ઝમીરકા મરજઅ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો કરાર દેકર આયતકે યહ મા'ના બયાન ફરમાએ
કે સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તુફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સાહિબ હંય ઉન આયાતે બય્યેનાત કે જો ઉનકે
સીનોંમેં મહફૂઝ હંય જિન્હેં અહલે કિતાબમેંસે ઈલ્મ દિયા ગયા ક્યોં કે વોહ અપની કિતાબોંમેં આપકી ના'તો સિફત પાતે હંય
(ખાઝિન) (૧૨૪) યા'ની યહૂદે અનૂદ કે બાદ ઝહૂરે મો'જેઝાત કે જાન પહચાન કર ઈનાદન મુન્કિર હોતે હંય (૧૨૫) કુફ્ફારે

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُوْنَ ۝ وَهُوَ الَّذِيْ
يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ وَهُوَ اَهْوَنُ عَلَيْهِ ؕ وَلَهُ
الْمَثَلُ الْاَعْلٰى فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ
الْحَكِيْمُ ۝ ضَرَبَ لَكُمْ مَّثَلًا مِّنْ اَنْفُسِكُمْ ؕ هَلْ لَّكُمْ
مِّنْ مَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَآءَ فِيْ مَا رَزَقْنٰكُمْ
فَاَنْتُمْ فِيْهِ سَوَآءٌ تَخَافُوْنَهُمْ كَخِيْفَتِكُمْ اَنْفُسَكُمْ ؕ
كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ۝ بَلِ اتَّبَعَ
الَّذِيْنَ ظَلَمُوْۤا اَهْوَآءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ فَمَنْ يَّهْدِيْ مَنْ
اَضَلَّ اللّٰهُ ؕ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ۝ فَاَقِمْ وَجْهَكَ
لِلدِّيْنِ حَنِيْفًا ؕ فِطْرَتَ اللّٰهِ الَّتِيْ فَطَرَ النَّاسَ
عَلَيْهَا ؕ لَا تَبْدِيْلَ لِخَلْقِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ الدِّيْنُ الْقَيِّمُ ۙ
وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ مُنِيْبِيْنَ اِلَيْهِ
وَاتَّقُوْهُ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَلَا تَكُوْنُوْا مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝

منزل ٥

૯ ૦ ૫ ૧

સમાવાતિ વલ્અ ર્દ્ ॰ કુલ્લુલ્લહૂ કાનિતૂન (૨૬)
ઔર ઝમીનમેં હૈ સબ ઉસકે ઝેરે હુકમ હૈં
વ હુ-વલ્લઝી યબ્દઉલ-ખ્લ્ક સુમ્મ યુઈદુહૂ
ઔર વોહી હૈ કે અવ્વલ બનાતા હૈ ફિર ઉસે દોબારા બનાએગા
વ હુ-વ અહ-વનુ અ્લૈહ ॰ વલહુલ-
(૪૯) ઔર યે તુમ્હારી સમઝમેં ઉસ પર ઝયાદા આસાન
મ-સ-લુલ-અઅ-લા ફિસ્સમાવાતિ વલઅર્દ્ ૮ વ
હોના ચાહિયે (૫૦) ઔર ઉસીકે લિયે હૈ સબસે બરતર શાન
હુવલ-અઝીઝુલ-હકીમ ૮૦ ★ (૨૭)
આસમાનોં ઔર ઝમીનમેં (૫૧) ઔર વહી ઈઝઝત વ હિકમતવાલા
દ-ર-બ લકુમ મ-સ-લમ મિન અન્ફુસિકુમ
હૈ તુમ્હારે લિયે (૫૨) એક કહાવત બયાન ફરમાતા હૈ
હલ્લકુમ મિમ્મા મ-લ-કત ઐમાનુકુમ મિન
ખુદ તુમ્હારે અપને હાલસે (૫૩) કયા તુમ્હારે લિયે તુમ્હારે હાથકે
શુરકા-અ ફી મા ર-ઝક્-નાકુમ ફ-અન્તુમ ફીહિ સવાઉન તખાફૂનહુમ
ગુલામોંમેંસે કુછ શરીક હૈં (૫૪) ઉસમેં જો હમને તુમ્હેં રોઝી દી (૫૫) તો તુમ સબ ઉસમેં બરાબર હો (૫૬)
મં ૫ ક-ખીફતિકુમ અન્ફુસકુમ ॰ કઝાલિ-ક નુફસ્સિલુલ-આયાતિ લિકૌમિંય્યઅ-
તુમ ઉન્સે ડરો (૫૭) જૈસે આપસમેં એક દૂસરેસે ડરતે હો (૫૮) હમ ઐસી મુફસ્સલ નિશાનિયાં બયાન ફરમાતે
કિલૂન (૨૮) બલિત્ત-બ-અલ્લઝી-ન ઝ-લમૂ અહ-વા-અહુમ બિગૈરિ ઈલ્મ
હૈં અકલવાલોંકે લિયે બલ્કે ઝાલિમ (૫૯) અપની ખ્વાહિશોંકે પીછે હો લિયે બે-જાને (૬૦) તો ઉસે કૌન હિદાયત કરે
ફ-મંય્યહદી મન અ-દલ્લલ્લાહ ॰ વમા લહુમ મિન નાસિરીન (૨૯) ફ-અકિમ
જિસે ખુદાને ગુમરાહ કિયા (૬૧) ઔર ઉનકા કોઈ મદદગાર નહીં (૬૨) તો અપના મુંહ
વજ-હ-ક લિદ-દીનિ હનીફા ॰ ફિત્-ર-તલ્લાહિલ્લતી ફ-ત-રન્ના-સ
સીધા કરો અલ્લાહકી ઈતાઅતકે લિયે એક અકેલે ઉસીકે હો કર (૬૩) અલ્લાહકી ડાલી હુઈ
અલૈહા ॰ લા તબ્દી-લ લિખલ-કિલ્લાહ ॰ ઝાલિકદ-દીનુલ-કય્યિમુ ॰ વલા કિન્ન
બિના જિસ પર લોગોંકો પૈદા કિયા (૬૪) અલ્લાહકી બનાઈ ચીઝ ન બદલના (૬૫) યહી
અક-સરન્નાસિ લા યઅ-લમૂન ॰ (૩૦) મુનીબી-ન ઈલૈહિ વત્તકૂહુ વ
સીધા દીન હૈ મગર બહોત લોગ નહીં જાનતે (૬૬) ઉસકી તરફ રજૂઅ લાતે હુએ (૬૭)
અકીમુસ્સલા-ત વલા તકૂનૂ મિનલમુશ્રિકીન ॰ (૩૧)
ઔર ઉસસે ડરો ઔર નમાઝ કાઈમ રખો ઔર મુશ્રિકોંસે ન હો

મક્કા (૧૨૬) મિસ્લે નાકએ હઝરતે સાલહ વ અસાએ હઝરતે મૂસા ઔર માએદા હઝરતે ઈસાકે અલયહેમુસ્સલાતો વસ્સલામ (૧૨૭) હસ્બે હિકમત જો ચાહતા હય નાઝિલ ફરમાતા હય (૧૨૮) નાફર્માની કરનેવાલોંકો અઝાબકા ઔર ઉસીકા મુકલ્લફ હોં ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલા કુફ્ફારે મક્કાકે ઈસ કૌલકા જવાબ ઈર્શાદ ફરમાતા હય (૧૨૯) મા'ના યહ હંય કે કુર્આને કરીમ મો'જેઝા હય અંબિયાએ મો'તકદેમીનકે મો'જેઝાતસે અતમ્મ વ અકમલ ઔર તમામ નિશાનિયોંસે તાલિબે હકકો બેનિયાઝ કરનેવાલા કયોંકે જબ તક ઝમાના હય કુર્આને હકીમ બાકી વ સાબિત રહેગા ઔર દૂસરે મો'જેઝાતકી તરહ ખત્મ ન હોગા. (૧૩૦) મેરે સિદકે રિસાલત ઔર તુમ્હારી તકઝીબકા મો'જેઝાતસે મેરી તાઈદ ફરમાકર. (૧૩૧) યહ આયત નઝર બિન

مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا ۖ كُلُّ حِزْبٍ
بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾ وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا
رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَذَاقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً
إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ لِيَكْفُرُوا بِمَا
آتَيْنَاهُمْ ۚ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ أَنْزَلْنَا
عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٣٥﴾
وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا ۖ وَإِنْ تُصِبْهُمْ
سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿٣٦﴾
أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾ فَآتِ
ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ۚ ذَٰلِكَ
خَيْرٌ لِلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَا آتَيْتُمْ مِنْ رِبًا لِيَرْبُوَ فِي أَمْوَالِ

منزل

મિનલ્લઝી-ન ફર્રકૂ દીનહુમ વ કાનૂ
ઉનમેંસે જિન્હોંને અપને દીનકો ટુકળે-ટુકળે કર દિયા (૬૮) ઔર
શિ-ય-આ ॰ કુલ્લુ હિઝ-બિમ-બિમા લદૈહિમ
હો ગએ ગિરોહ-ગિરોહ હર ગિરોહ જો ઉસકે પાસ હૈ ઉસી પર
ફરિહૂન (૩૨) વ ઈઝા મસ્સન્ના-સ દુર્રુન દઔ
ખુશ હૈ (૬૯) ઔર જબ લોગોંકો તકલીફ પહુંચતી હૈ (૭૦) તો
રબ્બહુમ મુનીબી-ન ઈલૈહિ સુમ્મ ઈઝા
અપને રબકો પુકારતે હૈં ઉસકી તરફ રજૂઅ લાતે હુએ ફિર
અ-ઝાકહુમ મિન્હુ રહ્-મ-તન ઈઝા ફરીકુમ
જબ વોહ ઉન્હેં અપને પાસસે રહમતકા મઝા દેતા હૈ (૭૧) જભી
મિન્હુમ બિરબ્બિહિમ યુશ્રિકૂન ॰ (૩૩)
ઉનમેંસે એક ગિરોહ અપને રબકા શરીક ઠેહરાને લગતા હૈ કે
લિયક-ફુરૂ બિમા આતૈનાહુમ ॰ ફ-ત-મત્તઊ
હમારે દિયેકી નાશુકી કરેં તો બરત લો (૭૨) અબ
(વક્ફહ) ફ-સૌ-ફ તઅ્-લમૂન (૩૪) અમ અન્ઝલ્ના અલૈહિમ સુલ્તાનન
કરીબ જાનના ચાહતે હો (૭૩) યા હમને ઉન પર કોઈ સનદ ઉતારી (૭૪) કે વોહ
ફ-હુ-વ ય-ત-કલ્લમુ બિમા કાનૂ બિહી યુશ્રિકૂન (૩૫) વ ઈઝા અ-ઝક્નન્ના-સ મં
ઉન્હેં હમારે શરીક બતા રહી હૈ (૭૫) ઔર જબ હમ લોગોંકો ૫
રહ્-મ-તન ફરિહૂ બિહા॰વ ઈન તુસિબ્હુમ સય્યિ-અતુમ-બિમા કદ્-દ-મત ઐદીહિમ
રહમતકા મઝા દેતે હૈં (૭૬) ઉસ પર ખુશ હો જાતે હૈં (૭૭) ઔર અગર ઉન્હેં કોઈ બુરાઈ પહોંચે (૭૮)
ઈઝા હુમ યક્-નતૂન (૩૬) અ-વ લમ યરૌ અન્નલ્લા-હ યબ્સુતુર્રિઝ-ક
બદલા ઉસકા જો ઉનકે હાથોંને ભેજા (૭૯) જભી વોહ નાઉમ્મીદ હો જાતે હૈં (૮૦) ઔર ક્યા ઉન્હોંને ન
લિમંય્યશાઉ વ યક્-દિર ॰ ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લ-આયાતિલ-લિકૌમિંય્યુઅ-
દેખા કે અલ્લાહ રિઝક વસીઅ ફરમાતા હૈ જિસકે લિયે ચાહે ઔર તંગી ફરમાતા હય જિસકે લિયે ચાહે
મિનૂન (૩૭) ફ-આતિ ઝલ્કુર્બા હક્કહૂ વલમિસ્કી-ન વબ્નસ્સબીલ ॰ ઝાલિ-ક
બેશક ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં ઈમાનવાલોંકે લિયે તો રિશ્તાદારકો ઉસકા હક્ક દો (૮૧) ઔર મિસ્કીન ઔર
ખૈરુલ- લિલ્લઝી-ન યુરીદૂ-ન વજ-હલ્લાહિ ॰ વ ઉલાઈ-ક હુમુલ -
મુસાફિરકો (૮૨) યે બેહતર હૈ ઉનકે લિયે જો અલ્લાહકી રઝા ચાહતે હૈં (૮૩) ઔર ઉન્હીકા કામ બના
મુફ-લિહૂન (૩૮) વમા આતૈતુમ મિર્રિબલ - લિ-યરબુ-વ ફી અમ્વાલિન-
ઔર તુમ જો ચીઝ ઝયાદા લેને કો દો કે દેનેવાલેકે માલ બઢે તો વોહ અલ્લાહકે યહાં ન બઢેગી (૮૪)

હારિસ કે હકમેં નાઝિલ હુઈ જિસને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે કહા થા કે હમારે ઉપર આસ્માનસે પથ્થરોંકી બારિશ કરાઈયે. (૧૩૨) જો અલ્લાહ તઆલાને મોઅય્યન કી હય ઔર ઉસ મુદત તક અઝાબકા મોઅખ્ખર કરના મુકતઝાએ હિકમત હય. (૧૩૩) ઔર તાખીર ન હોતી. (૧૩૪) ઉસમેં ઉનમેંકા કોઈ ભી ન બચેગા. (૧૩૫) યા'ની અપને આ'માલકી જઝા. (૧૩૬) જિસ ઝમીનમેં બસહૂલત ઈબાદત કર સકો મા'ના યહ હંય કે જબ મો'મિનકો કિસી સરઝમીનમેં અપને દીન પર કાઈમ રહના ઔર ઈબાદત કરના દુશ્વાર હો તો ચાહિયે વોહ ઐસી સરઝમીનકી તરફ હિજરત કરે જહાં આસાનીસે ઈબાદત કર સકે ઔર દીનકી પાબંદીમેં દુશ્વારીયાં દરપેશ ન હોં-શાને નુઝૂલ યહ આયત ઝો'ફાએ મુસ્લેમીને મક્કાકે

النَّاسِ فَلَا يَرْبُوا عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَمَا اٰتَيْتُمْ مِّنْ زَكٰوةٍ
تُرِيْدُوْنَ وَجْهَ اللّٰهِ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُوْنَ ۝ اَللّٰهُ
الَّذِيْ خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ۚ
هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ يَّفْعَلُ مِنْ ذٰلِكُمْ مِّنْ
شَيْءٍ ۚ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝ ظَهَرَ الْفَسَادُ
فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ اَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيْقَهُمْ
بَعْضَ الَّذِيْ عَمِلُوْا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ۝ قُلْ سِيْرُوْا
فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ
مِنْ قَبْلُ ۚ كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّشْرِكِيْنَ ۝ فَاَقِمْ وَجْهَكَ
لِلدِّيْنِ الْقَيِّمِ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهٗ
مِنَ اللّٰهِ يَوْمَئِذٍ يَّصَّدَّعُوْنَ ۝ مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ
كُفْرُهٗ ۚ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِاَنْفُسِهِمْ يَمْهَدُوْنَ ۝
لِيَجْزِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ مِنْ فَضْلِهٖ ۚ

નાસિ ફલા યરબૂ ઈન્દલ્લાહ ૮ વમાઁ
ઔર જો તુમ ખૈરાત દો
આતૈતુમ મિન ઝકાતિન તુરીદૂ-ન વજ-હલ્લાહિ
અલ્લાહકી રઝા ચાહતે હુએ (૮૫)
ફઉલાઈ-ક હુમુલ મુદ્‌ઈફૂન (૩૯)
તો ઉન્હીંકે દૂને હૈં (૮૬) અલ્લાહ
અલ્લાહુલ્લઝી ખ-લ-ક઼કુમ સુમ્મ ર-ઝ-ક઼કુમ
હૈ જિસને તુમ્હેં પૈદા કિયા ફિર તુમ્હેં રોઝી દી
સુમ્મ યુમીતુકુમ સુમ્મ યુહ્‌-યીકુમ ▸ હલ મિન
ફિર તુમ્હેં મારેગા ફિર તુમ્હેં જિલાએગા (૮૭) કયા તુમ્હારે
શુ-રકાઈકુમ મંય્યફ-અલુ મિન ઝ઼ાલિકુમ
શરીકોંમેં (૮૮) ભી કોઈ ઐસા હૈ જો ઈન કામોંમેંસે
મિન શૈઅ સુબ્હાનહૂ વ તઆલા અમ્મા
કુછ કરે (૮૯) પાકી ઔર બરતરી હૈ ઉસે ઉનકે

૯૦
મં ૫

યુશ્રિરકૂન ૯૦ (૪૦) ઝ઼-હ-રલ્ફસાદુ ફિલ્બર્રિ વલબહ્‌રિ બિમા ક-સ-બત
શિર્કસે ચમકી ખરાબી ખુશ્કી ઔર તરીમેં (૯૦) ઉન બુરાઈયોંસે જો લોગોંકે
ઐદિન્નાસિ લિયુઝીક઼હુમ બઅ્-દ઼લ્લઝ઼ી અ઼મિલૂ લ-અ઼લ્લહુમ યર્જિઊન (૪૧)
હાથોંને કમાઈ તાકે ઉન્હેં ઉનકે બા'ઝ કૌતકોંકા મઝા ચખાએ કહીં વોહ બાઝ આએં (૯૧)
કુલ સીરૂ ફિલ્અર્દ઼િ ફન્ઝુરૂ કૈ-ફ કા-ન આ઼કિબતુલ્લઝ઼ી-ન મિન ક઼બ્લ ▸ કા-ન
તુમ ફરમાઓ ઝમીનમેં ચલ કર દેખો કૈસા અંજામ હુવા અગલોંકા ઉનમેં
અક-સ઼રુહુમ મુશ્રિરકીન (૪૨) ફ-અક઼િમ વજ-હ-ક લિદ-દીનિલ
બહોત મુશ્રિરક થે (૯૨) તો અપના મુંહ સીધા કર ઈબાદતકે લિયે (૯૩)
ક઼ય્યિમિ મિન ક઼બ્લિ અંય્યઅ-તિ-ય યૌમુલ્લા મ-રદ-દ લહૂ મિનલ્લાહિ
કબ્લ ઈસકે કે વોહ દિન આએ જિસે અલ્લાહકી તરફસે ટલના નહીં (૯૪) ઉસ દિન
યૌમઈઝ઼િંય્યસ઼્સદ-દઊન (૪૩) મન ક-ફ-ર ફ-અ઼લૈહિ કુફ-રુહ ૮ વ
અલગ ફટ જાએંગે (૯૫) જો કુફ કરે ઉસકે કુફકા વબાલ ઉસી પર ઔર
મન અ઼મિ-લ સ઼ાલિહ઼ન ફલિઅન્ફુસિ-હિમ યમ્હદૂ-ન ▸ (૪૪) લિ-યજ-ઝિયલ-
જો અચ્છા કામ કરેં વોહ અપને હી લિયે તૈયારી કર રહે હૈં (૯૬) તાકે સિલા દે (૯૭)
લઝ઼ી-ન આ-મનૂ વ-અ઼મિલુસ઼ સ઼ાલિહ઼ાતિ મિન ફદ઼્-લિહ
ઉન્હેં જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે અપને ફઝલસે

હકમેં નાઝિલ હુઈ જિન્હેં વહાં રહકર ઈસ્લામકે ઈઝહારમેં ખતરે ઔર તકલીફેં થી ઔર નિહાયત ઝૈકમેં થે ઉન્હેં હુકમ દિયા ગયા કે મેરી બંદગી તો ઝરૂર હય યહાં રહકર ન કર સકો તો મદીનાશરીફકો હિજરત કર જાઓ વોહ વસીઅ હય વહાં અમ્ન હય. (૧૩૭) ઔર ઈસ દારે ફાનીકો છોળના હી હય. (૧૩૮) સવાબો અઝાબ ઔર જઝાએ આ'માલ કે લિયે તો લાઝિમ હય કે હમારે દીન પર કાઈમ રહો ઔર અપને દીનકી હિફાઝત કે લિયે હિજરત કરો. (૧૩૯) જો અલ્લાહ તઆલાકી ઈતાઅત બજા લાવે. (૧૪૦) સખ્તિયોં પર ઔર કિસી શિદતમેં અપને દીનકો ન છોળા મુશ્રેકીન કી ઈઝા સહી હિજરત ઈખ્તિયાર કરકે દીન કે ખાતિર વતનકો છોળના ગવારા કિયા. (૧૪૧) તમામ ઉમૂરમેં (૧૪૨) શાને નુઝૂલ : મક્કા મુકર્રમા મેં મો'મેનીનકો મુશ્રેકીન

اتل ما اوحي الروم

إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِينَ ۞ وَمِنْ اٰيٰتِهِ أَنْ يُرْسِلَ
الرِّيَاحَ مُبَشِّرٰتٍ وَلِيُذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ
الْفُلْكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ۞ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلٰى قَوْمِهِمْ
فَجَاءُوهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرَمُوا ۚ
وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ۞ اَللّٰهُ الَّذِي
يُرْسِلُ الرِّيٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ
يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ
خِلٰلِهِ ۚ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ۞ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ
أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ ۞ فَانْظُرْ
إِلٰى اٰثٰرِ رَحْمَتِ اللّٰهِ كَيْفَ يُحْيِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ
إِنَّ ذٰلِكَ لَمُحْيِ الْمَوْتٰى ۚ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

ઈન્નહૂ લા યુહિ઼બ્બુલ-કાફિરીન (૪૫) વ
બેશક વોહ કાફિરોંકો દોસ્ત નહીં રખતા ઔર
મિન આયાતિહી અંય્યુર્સિલર-રિયા-હ઼
ઉસકી નિશાનિયોંસે હૈ કે હવાએં ભેજતા હૈ મુઝદહ
મુબશ-શિરાતિંવ-વ લિયુઝ઼ી-ક઼કુમ મિર્રહ઼-
સુનાતી (૯૮) ઔર ઇસલિયે કે તુમ્હેં અપની રહમતકા ઝાયકા દે
મતિહી વ લિ-તજ-રિ-યલ-ફુલ્કુ બિઅમ્રિહી વ
ઔર ઇસલિયે કે કશ્તી (૯૯) ઉસકે હુકમસે ચલે ઔર ઇસલિયે
લિતબ્તગ઼ૂ મિન ફદ઼-લિહી વ-લ-અ઼લ્લકુમ
કે ઉસકા ફઝલ તલાશ કરો (૧૦૦) ઔર ઇસલિયે કે તુમ
તશ્કુરૂન (૪૬) વ-લ-ક઼દ અર્સલ્ના મિન
હક્ક માનો. (૧૦૧) ઔર બેશક હમને તુમસે
ક઼બ્લિ-ક રુસુલન ઈલા ક઼ૌમિહિમ ફજાઊહુમ
પેહલે કિત્ને રસૂલ ઉનકી કૌમકી તરફ ભેજે તો વોહ

બિલબય્યિનાતિ ફન્ત-ક઼મ્ના મિનલ્લઝ઼ી-ન અજ-રમૂ ۚ વકા-ન હ઼ક઼્ક઼ન
ઉનકે પાસ ખુલી નિશાનિયાં લાએ (૧૦૨) ફિર હમને મુજરિમોંસે બદલા લિયા (૧૦૩) ઔર હમારે ઝિમ્મા
અ઼લૈના નસ્રુલ-મુઅ-મિનીન (૪૭) અલ્લાહુલ્લઝ઼ી યુર્સિલુર-રિયા-હ઼ મં ૫
કરમ પર હૈ મુસલમાનોંકી મદદ ફરમાના (૧૦૪) અલ્લાહ હૈ કે ભેજતા હૈ હવાએં કે
ફ-તુસીરુ સ-હ઼ાબન ફ-યબ્સુતુહૂ ફિસ્સમાઇ કૈ-ફ યશાઉ વ યજ-અ઼લુહૂ
ઉભારતી હૈ બાદલ ફિર ઉસે ફૈલા દેતા હૈ આસ્માનમેં જૈસા ચાહે (૧૦૫) ઔર ઉસે પારહ
કિ-સ-ફન ફ-ત-રલ-વદ-ક઼ યખ઼રુજુ મિન ખ઼િલાલિહ ۚ ફઇઝ઼ા અસા-બ
પારહ કરતા હૈ (૧૦૬) તો તૂ દેખે કે ઉસકે બીચમેંસે મેહ નિકલ રહા હૈ ફિર જબ ઉસે
બિહી મંય્યશાઉ મિન ઈબાદિહી ઇઝ઼ા હુમ યસ્તબ્શિરૂન ۚ (૪૮) વઈન કાનૂ
પહુંચાતા હૈ (૧૦૭) અપને બન્દોંમેં જિસકી તરફ ચાહે જભી વોહ ખુશીયાં મનાતે હૈં
મિન ક઼બ્લિ અંય્યુનઝ઼-ઝ઼-લ અ઼લૈહિમ મિન ક઼બ્લિહી લ- મુબ્લિસીન (૪૯)
અગર ચે ઉસકે ઉતારનેસે પેહલે આસ તોડે હુએ થે તો અલ્લાહકી રહમતકે અસર
ફન્ઝ઼ુર ઈલા આસારિ રહ઼-મતિલ્લા-હિ કૈ-ફ યુહ઼-યિલ- અર્દ઼ બઅ઼-દ મૌતિહા
દેખો (૧૦૮) ક્યોં કર ઝમીનકો જિલાતા હૈ ઉસકે મરે પીછે (૧૦૯) બેશક વે
ઈન્ન ઝ઼ાલિ-ક લમુહ઼-યિલ્મૌતા ۚ વહુ-વ અ઼લા કુલ્લિ શૈઈન ક઼દીર (૫૦)
મુર્દોંકો ઝિન્દા કરેગા ઔર વોહ સબ કુછ કર સકતા હૈ

શબોરોઝ તરહ તરહ કી ઈઝાએં દેતે રહતે થે. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉનસે મદીના તય્યેબાકી તરફ હિજરત કરનેકો ફરમાયા તો ઉનમેં બાઝ ને કહા કે હમ મદીના શરીફ કો કૈસે ચલે જાએં ન વહાં હમારા ઘર ન માલ કૌન હમેં ખિલાએગા કૌન પિલાએગા ઉસ પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ફરમાયા ગયા બહોત સે જાનદાર ઐસે હંય જો અપની રોઝી સાથ નહીં રખતે ઉસકી ઉન્હેં કુવ્વત નહીં ઔર ન વોહ અગલે દિન કે લિયે કોઈ ઝખીરા જમા કરતે હંય જૈસે કે બહાઇમ હંય તયૂર હંય (૧૪૩) તો જહાં હોંગે વોહી રોઝી દેગા તો યહ કયા પૂછના કે કૌન ખિલાએગા કૌન પિલાએગા. સારી ખલ્ક કા અલ્લાહ રઝઝાક હય ઝઈફ ઔર કવી મુકીમ ઔર મુસાફિરકો વોહી રોઝી દેતા હય. (૧૪૪) તુમ્હારે અકવાલ ઔર

الروم اتل ما اوحي ٢١

وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا مِن بَعْدِهِ
يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾ فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ
الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾ وَمَا أَنتَ بِهَادِ الْعُمْيِ
عَن ضَلَالَتِهِمْ ۖ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا
فَهُم مُّسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن ضَعْفٍ
ثُمَّ جَعَلَ مِن بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِن
بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۖ وَهُوَ
الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ
الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ ۚ كَذَٰلِكَ كَانُوا
يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ
لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَىٰ يَوْمِ الْبَعْثِ ۖ فَهَٰذَا يَوْمُ
الْبَعْثِ وَلَٰكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ
لَّا يَنفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾

منزل ٥

વ લઇન અર્સલ્ના રીહન ફ-રઔહુ
ઔર અગર હમ કોઇ હવા ભેજેં (૧૧૦) જિસસે વોહ ખેતીકો
મુસ્-ફર્રલ-લ-ઝલ્લૂ મિમ્બઅ્-દિહી યક-ફુરૂન
ઝર્દ દેખેં (૧૧૧) તો ઝરૂર ઉસકે બાદ નાશુકી કરને લગેં
(૫૧) ફ-ઈન્ન-ક લા તુસ્મિઉલ- મૌતા વલા
(૧૧૨) ઈસલિયે કે તુમ મુર્દોંકો નહીં સુનાતે (૧૧૩) ઔર ન
તુસ્મિઉસ્-સુમ્મદ- દુઆ-અ ઈઝા વલ્લૌ
બેહરોંકો પુકારના સુનાઓ જબ વોહ પીઠ
મુદબિરીન (૫૨) વમા અન્ત બિહાદિલ
દેકર ફિરેં (૧૧૪) ઔર ન તુમ અન્ધોંકો (૧૧૫) ઉનકી
ઉમ્યિ અન દલાલતિહિમ ઈન તુસ્મિઉ
ગુમરાહીસે રાહ પર લાઓ તો તુમ ઉસીકો સુનાતે હો
ઈલ્લા મંય્યુઅ-મિનુ બિઆયાતિના ફહુમ
જો હમારી આયતોં પર ઈમાન લાએ તો વોહ ગરદન

૯૦ મુસ્લિમૂન ૯૦ (૫૩) અલ્લાહુલ્લઝી ખ-લ-કકુમ મિન દુઅ્-ફિન સુમ્મ જ-અ-લ
રખે હુએ હૈં અલ્લાહ હૈ જિસને તુમ્હેં ઈબ્તિદામેં કમઝોર બનાયા (૧૧૬) ફિર તુમ્હેં
મં ૫ મિમ્બઅ્-દિ દુઅ્-ફિન કુવ્વતન સુમ્મ જ-અ-લ મિમ્બઅ્-દિ કુવ્વતિન
નાતવાનીસે તાકત બખ્શી (૧૧૭) ફિર કુવ્વતકે બાદ (૧૧૮) કમઝોરી ઔર બુઢાપા દિયા
દુઅ્-ફંવ-વ શૈબહ યખ્લુકુ મા યશાઅ વ હુવલ અલીમુલ-કદીર (૫૪) વ
બનાતા હૈ જો ચાહે (૧૧૯) ઔર વહી ઈલ્મ વ કુદરતવાલા હૈ ઔર
યૌ-મ તકૂમુસ્સાઅતુ યુક્- સિમુલ-મુજ- રિમૂ-ન મા લબિસૂ ગૈ-ર સાઅહ
જિસદિન કયામત કાઇમ હોગી મુજરિમ કસમ ખાએંગે કે ન રહે થે મગર એક
કઝાલિ-ક કાનૂ યુઅ-ફકૂન (૫૫) વ કાલલ્લઝી-ન ઊતુલ-ઈલ્મ વલ-ઈમા-ન
ઘડી (૧૨૦) વોહ ઐસે હી ઔંધે જાતે થે (૧૨૧) ઔર બોલે વોહ જિનકો ઈલ્મ ઔર ઈમાન
લ-કદ લબિસ્તુમ ફી કિતાબિલ્લાહિ ઈલા યૌમિલ-બઅ્-સિ ફહાઝા
મિલા (૧૨૨) બેશક તુમ રહે અલ્લાહકે લિખે હુએ મેં (૧૨૩) ઉઠનેકે દિન તક તો યે હૈ વોહ દિન
યૌમુલ-બઅ્-સિ વલા કિન્નકુમ કુન્તુમ લા તઅ્-લમૂન (૫૬) ફ-યૌમઈઝિલ-લા
ઉઠનેકા (૧૨૪) લેકિન તુમ ન જાનતે થે (૧૨૫) તો ઉસ દિન ઝાલિમોંકો
યન્ફ-ઉલ્લઝી-ન ઝ-લમૂ મઅ્-ઝિ-ર-તુહુમ વલા હુમ યુસ્તઅ-તબૂન (૫૭)
નફા ન દેગી ઉનકી મા'ઝેરત ઔર ન ઉનસે કોઇ રાઝી કરના માંગે (૧૨૬)

તુમ્હારે દિલકી બાતોંકો હદીસ શરીફમેં હય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા અગર તુમ અલ્લાહ તઆલા પર તવક્કલ કરો જૈસા ચાહિયે તો વોહ તુમ્હેં ઐસી રોઝી દે જૈસા પરિન્દોંકો દેતા હય કે સુબહ ભૂકે ખાલી પેટ ઉઠતે હંય શામકો સૈર વાપસ હોતે હંય (તિરમિઝી) (૧૪૫) યા'ની કુફફારે મક્કાસે. (૧૪૬) ઔર બાવજૂદ ઈસ ઈકરાર કે કિસ તરહ અલ્લાહ તઆલાકી તવહીદ સે મુન્હરિફ હોતે હંય. (૧૪૭) ઉસકે મુકિર હંય (૧૪૮) કે બાવજૂદ ઈસ ઈકરારકે તવહીદકે મુન્કિર હંય. (૧૪૯) કે જૈસે બચ્ચે ઘડીભર ખેલતે હંય ખેલમેં દિલ લગાતે હંય. ફિર ઉસ સબકો છોડ કર ચલ દેતે હંય. યહી હાલ દુનિયા કા હય નિહાયત સરીઉઝ-ઝવાલ હય ઔર મૌત યહાંસે ઐસાહી જુદા કર દેતી હય જૈસે ખેલ વાલે બચ્ચે મુન્તશિર હો જાતે હંય.

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ
وَلَئِن جِئْتَهُم بِآيَةٍ لَّيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ
أَنتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ۝ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ
قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۝ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ
اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ۝

سُورَةُ لُقْمَانَ مَكِّيَّةٌ (٣١)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الم ۝ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ۝ هُدًى وَ
رَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ۝ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ
وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝
أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ
الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ

વ લ-કદ્ દ્-રબ્ના લિન્નાસિ ફી હાઝ઼લ-
ઔર બેશક હમને લોગોંકે લિયે ઈસ
કુરઆનિ મિન કુલ્લિ મ-સ઼લ ૰ વ લઈન
કુર્આનમેં હર કિસ્મકી મિસાલ બયાન
જિઅ-તહુમ બિઆયતિલ- લ-યકૂલન્નલ્લઝ઼ી-ન
ફરમાઇ (૧૨૭) ઔર અગર તુમ ઉનકે પાસ કોઇ નિશાની
ક-ફરૂ ઈન અન્તુમ ઈલ્લા
લાઓ તો ઝરૂર કાફિર કહેંગે તુમ તો નહી મગર
મુબ્તિ઼લૂન (૫૮) કઝ઼ાલિ-ક યત-બઉ઼લ્લાહુ અ઼લા
બાતિલ પર યોં હી મોહર કર
કુલૂબિલ્લઝ઼ી-ન લા યઅ્-લમૂન (૫૯) ફસ્બિર
દેતા હૈ અલ્લાહ જાહિલોંકે દિલોં પર (૧૨૮) તો સબ્ર
ઈન્ન વઅ્-દલ્લાહિ હ઼ક્કુંવ
કરો (૧૨૯) બેશક અલ્લાહકા વા'દા સચ્ચા હૈ (૧૩૦) ઔર
વલા યસ્તખિ઼ફ઼- ફન્નકલ્લઝ઼ી-ન લા યુકિ઼નૂન ع (૬૦) ૬
તુમ્હેં સુબુક ન કર દેં વોહ જો યકીન નહી રખતે (૧૩૧)

(૩૧) સૂરએ લુક઼-માન (મક્કી) ૩૪ આયતે ઔર ૪ રુકૂઅ હૈં.

મં ૫

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂઅ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અલિફ-લૉમ-મીમ ૮ (૧) તિલ્ક આયાતુલ-કિતાબિલ હ઼કીમ ॥ (૨) હુદંવ-વ
અલિફ લામ મીમ. યે હિકમતવાલી કિતાબકી આયતેં હૈં હિદાયત ઔર
રહ઼-મતલ-લિલમુહ઼-સિનીન઼ ॥ (૩) અલ્લઝ઼ી-ન યુકીમૂનસ્સ઼લા-ત વ યુઅ-
રહમત હૈં નેકોં કે લિયે વોહ જો નમાઝ કાઈમ રખેં ઔર
તૂનઝ-ઝકા-ત વહુમ બિલ-આખિ઼રતિ હુમ યૂકિ઼નૂન ॰ (૪) ઉલૉઈ-ક અ઼લા
ઝકાત દેં ઔર આખેરત પર યકીન લાએં વહી અપને રબકી
હુદમ-મિર્રબ્બિહિમ વ ઉલૉઈ-ક હુમુલ-મુફ઼લિહૂન (૫) વ મિનન્નાસિ મંય્યશતરી
હિદાયત પર હૈં ઔર ઉન્હીંકા કામ બના ઔર કુછ લોગ ખેલકી
લહ-વલ-હ઼દીસિ લિયુદ઼િલ્લ અ઼ન સબીલિલ્લાહિ બિગ઼ૈરિ ઈ઼લ્મિંવ-
બાતેં ખરીદતે હૈં (૨) કે અલ્લાહકી રાહસે બેહકા દેં બે-સમઝે (૩) ઔર ઉસે

(૧૫૦) કે વોહ ઝિંદગી પાયદાર હય. દાએમી હય. ઉસ મેં મૌત નહી. ઝિંદગાની કહલાને કે લાઇક વહી હય. (૧૫૧) દુનિયા ઔર આખેરત કી હકીકત તો દુનિયાએ ફાની કો આખેરત કી જાવેદાની ઝિંદગી પર તરજીહ ન દેતે. (૧૫૨) ઔર ડૂબને કા અંદેશા હોતા હય તો બાવજૂદ અપને શિર્કો ઇનાદ કે બુતોં કો નહી પુકારતે બલ્કે. (૧૫૩) કે ઇસ મુસીબત સે નજાત વહી દેગા. (૧૫૪) ઔર ડૂબને કા અંદેશા ઔર પરેશાની જાતી રહેતી હય. ઇત્મીનાન હાસિલ હોતા હય. (૧૫૫) ઝમાનએ જાહિલીયત કે લોગ બહરી સફર કરતે વકત બુતોં કો સાથ લે જાતે થે. જબ હવા મુખાલિફ ચલતી ઔર કશ્તી ખતરે મેં આતી તો બુતોં કો દરિયામેં ફેંક દેતે ઔર યારબ યારબ પુકારને લગતે ઔર અમ્ન પાને કે બાદ ફિર ઉસી શિર્ક કે તરફ લૌટ જાતે. (૧૫૬) યાં'ની ઇસ

وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ۝
وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَلَّىٰ مُسْتَكْبِرًا كَأَنْ لَمْ
يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا ۖ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ
أَلِيمٍ ۝ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
جَنَّاتُ النَّعِيمِ ۝ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا ۚ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ
تَرَوْنَهَا ۖ وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ
وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ ۚ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ۝ هَٰذَا خَلْقُ
اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۚ بَلِ
الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝ وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ
الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ لِلَّهِ ۚ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ
لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ۝ وَإِذْ

વ યત્તખિ-ઝહા હુઝુવા ઉલાઇ-ક લહુમ
હંસી બના લેં ઉનકે લિયે ઝિલ્લતકા અઝાબ હૈ
અઝાબુમ મુહીન (૬) વઇઝા તુત્લા અલૈહિ
ઔર જબ ઉસ પર હમારી આયતેં પઢી જાએં તો તકબ્બુર
આયાતુના વલ્લા મુસ્તક-બિરન ક-અલ્લમ
કરતા હુવા ફિરે (૪) જૈસે ઉન્હેં સુના હી નહીં જૈસે ઉસકે
યસ્મઅ-હા ક-અન્ન ફી ઉઝુનૈહિ વક-રન
કાનોંમેં ટેટ હૈ (૫) તો ઉસે દર્દનાક અઝાબકા મુઝદા દો
ફ-બશ્શિરહુ બિ-અઝાબિન અલીમ (૭)
બેશક જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે ઉનકે લિયે
ઈન્નલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ
ચૈનકે બાગ હૈં હમેશા ઉનમેં રહેંગે
લહુમ જન્નાતુન્નઈમ (૮) ખાલિદી-ન ફીહા
અલ્લાહકા વા'દા હૈ સચ્ચા ઔર વહી ઈઝઝત

વઅ-દલ્લાહિ હક્કા વ હુવલ-અઝીઝુલ-હકીમ (૯) ખ-લ-કસ સમાવાતિ
વ હિકમતવાલા હૈ ઉસને આસ્માન બનાએ બે ઐસે સુતૂનોંકે જો તુમ્હેં નઝર આએં (૬)
મં ૫ બિગૈરિ અ-મદિન તરૌનહા વ અલ્કા ફિલ અર્દિ ર-વાસિ-ય અન
ઔર ઝમીનમેં ડાલે લંગર (૭) કે તુમ્હેં લેકર ન કાંપે ઔર ઉસમેં હર કિસ્મકે જાનવર ફૈલાએ ઔર હમને
તમી-દ બિકુમ વ બસ્સ ફીહા મિન કુલ્લિ દાબ્બહ વ અન્ઝલ્ના
આસ્માનસે પાની ઉતારા (૮) તો ઝમીનમેં હર નફીસ જોડા ઊગાયા (૯)
મિનસ્સમાઇ મા-અન ફ-અમ્બત્ના ફીહા મિન કુલ્લિ ઝૌજિન કરીમ (૧૦)
યે તો અલ્લાહકા બનાયા હુવા હૈ (૧૦) મુઝે વોહ દિખાઓ (૧૧) જો ઉસકે સિવા
હાઝા ખલ-કુલ્લાહિ ફ-અરૂની માઝા ખ-લ-કલ્લઝી-ન મિન દૂનિહ
ઔરોંને બનાયા (૧૨) બલ્કે ઝાલિમ ખુલી ગુમરાહીમેં હૈં ઔર બેશક હમને
૯ બલિઝ-ઝાલિમૂ-ન ફી દલાલિમ-મુબીન (૧૧) વ-લ-કદ આતૈના
લુકમાનકો હિકમત અતા ફરમાઇ (૧૩) કે અલ્લાહકા શુક્ર કર (૧૪)
લુક-માનલહિક-મ-ત અનિશ્કુર લિલ્લાહ વ મંય્યશ્કુર ફ-ઈન્નમા યશ્કુરુ
ઔર જો શુક્ર કરે વોહ અપને ભલેકો શુક્ર કરતા હૈ (૧૫) ઔર જો નાશુક્રી
લિનફ-સિહ વ મન ક-ફ-ર ફ-ઈન્નલ્લા-હ ગનિય્યુન હમીદ (૧૨) વ ઈઝ
કરે તો બેશક અલ્લાહ બેપરવા હે સબ ખૂબિયોં સરાહા ઔર યાદ

મુસીબતસે નજાત કી. (૧૫૭) ઔર ઉસ સે ફાયદા ઉઠાએં બખિલાફ મો'મેનીને મુખ્લેસીન કે કે વોહ અલ્લાહ તઆલા કી ને'મતોં કે ઈખ્લાસ કે સાથ શુક્ર ગુઝાર રહતે હંય ઔર જબ ઐસી સૂરત પેશ આતી હય ઔર અલ્લાહ તઆલા ઉસ સે રેહાઈ દેતા હય તો ઉસકી ઈબાદત મેં ઔર ઝયાદા સરગર્મ હો જાતે હંય. મગર કાફિરોં કા હાલ ઈસકે બિલકૂલ બરખિલાફ હય (૧૫૮) નતીજા અપને કિરદાર કા (૧૫૯) યા'ની અહલે મક્કા ને. (૧૬૦) ઉનકે શહર મક્કા મુકર્રમા કી. (૧૬૧) ઉનકે લિયે જો ઉસમેં હો. (૧૬૨) કત્લ કિયે જાતે હંય. ગિરફ્તાર કિયે જાતે હંય. (૧૬૩) યા'ની બુતોં પર. (૧૬૪) યા'ની સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે ઔર ઈસ્લામ સે કુફ્ર કરકે. (૧૬૫) ઉસકે લિયે શરીક ઠેહરાએ. (૧૬૬)

قَالَ لُقْمٰنُ لِابْنِهٖ وَهُوَ يَعِظُهٗ يٰبُنَيَّ لَا تُشْرِكْ
بِاللّٰهِ ؕ اِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيْمٌ ۝ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ
بِوَالِدَيْهِ ۚ حَمَلَتْهُ اُمُّهٗ وَهْنًا عَلٰى وَهْنٍ وَّفِصٰلُهٗ
فِيْ عَامَيْنِ اَنِ اشْكُرْ لِيْ وَلِوَالِدَيْكَ ؕ اِلَيَّ الْمَصِيْرُ ۝
وَاِنْ جَاهَدٰكَ عَلٰۤى اَنْ تُشْرِكَ بِيْ مَا لَيْسَ لَكَ
بِهٖ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوْفًا ؗ
وَّاتَّبِعْ سَبِيْلَ مَنْ اَنَابَ اِلَيَّ ۚ ثُمَّ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ
فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝ يٰبُنَيَّ اِنَّهَاۤ اِنْ تَكُ
مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِيْ صَخْرَةٍ اَوْ
فِي السَّمٰوٰتِ اَوْ فِي الْاَرْضِ يَاْتِ بِهَا اللّٰهُ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ لَطِيْفٌ خَبِيْرٌ ۝ يٰبُنَيَّ اَقِمِ الصَّلٰوةَ وَاْمُرْ
بِالْمَعْرُوْفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ عَلٰى مَاۤ
اَصَابَكَ ؕ اِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ۝ وَلَا تُصَعِّرْ

કા-લ લુક-માનુ લિબ્નિહી વ હુ-વ યઈઝુહૂ
કરો જબ લુકમાનને અપને બેટેસે કહા ઔર વોહ નસીહત
યાબુનય-ય લા તુશ્રિક બિલ્લાહ ▫ ઈન્નશ-
કરતા થા (૧૬) અય મેરે બેટે ! અલ્લાહકા કિસીકો શરીક ન
શિર-ક લ-ઝુલ્મુન અઝીમ (૧૩) વ
કરના બેશક શિર્ક બળા ઝુલ્મ હૈ (૧૭) ઔર હમને આદમીકો
વસ્સૈનલ-ઈન્સા-ન બિવાલિદૈહ ઃ હ-મ-લત્હૂ
ઉસકે માં-બાપકે બારેમેં તાકીદ ફરમાઈ (૧૮) ઉસકી માંને ઉસે
ઉમ્મુહૂ વહ-નન અલા વહ-નિંવ-વ ફિસાલુહૂ ફી
પેટમેં રખા કમઝોરી પર કમઝોરી ઝેલતી હુઈ (૧૯) ઔર
આમૈનિ અનિશ્કુર લી વ લિવાલિદૈક-
ઉસકા દૂધ છૂટના દો બરસમેં હૈ , યે કે હક્ક માન મેરા ઔર
ઈલય્યલ મસીર ★ (૧૪) વ ઈન જાહદા-ક
અપને માં બાપકા (૨૦) આખિર મુઝી તક આના હૈ ઔર અગર વોહ
અલા અન તુશ્રિ-ક બી મા લૈ-સ લ-ક બિહી ઈલ્મુન ▫ ફલા તુતિઅ-હુમા
દોનોં તુઝસે કોશિશ કરેં કે મેરા શરીક ઠેહરાએ ઐસી ચીઝકો જિસકા તુઝે ઈલ્મ નહીં (૨૧) તો ઉનકા
વ સાહિબ્હુમા ફિદ-દુન્યા મઅ-રૂફંવ- વત્તબિઅ સબી-લ મન અના-બ
કેહના ન માન (૨૨) ઔર દુનિયામેં અચ્છી તરહ ઉનકા સાથ દે (૨૩) ઔર ઉસકી રાહ ચલ જો મેરી તરફ
ઈલય-ય ઃ સુમ્મ ઈલય-ય મર્જિઉકુમ ફ-ઉનબ્બિઉકુમ બિમા કુન્તુમ
રજૂઅ લાયા (૨૪) ફિર મેરી હી તરફ તુમ્હેં ફિર આના હૈ તો મૈં બતા દૂંગા જો
તઅ-મલૂન (૧૫) યા બુનય-ય ઈન્નહા ઈન તકુ મિસ્કા-લ હબ્બતિમ્મિન
તુમ કરતે થે (૨૫) અય મેરે બેટે ! બુરાઈ અગર રાઈકે દાના બરાબર હો ફિર વોહ
ખર્દલિન ફ-તકુન ફી સખ-રતિન ઔ ફિસ્સમાવાતિ ઔ ફિલઅર્દિ
પથ્થરકી ચટ્ટાનમેં યા આસમાનોંમેં યા ઝમીનમેં કહીં હો (૨૬) અલ્લાહ ઉસે લે આએગા (૨૭)
યઅ-તિ બિહલ્લાહ ▫ ઈન્નલ્લા-હ લતીફુન ખબીર (૧૬) યા બુનય-ય
બેશક અલ્લાહ હર બારીકીકા જાન્નેવાલા ખબરદાર હૈ (૨૮) અય મેરે બેટે ! નમાઝ
અકિમિસ્સલા-ત વઅ-મુર બિલ્મઅ-રૂફિ વન-હ અનિલ્મુન્કરિ વસ્બિર અલા
બરપા રખ ઔર અચ્છી બાતકા હુકમ દે ઔર બુરી બાતસે મના કર ઔર જો ઉફતાદ તુઝ પર પળે (૨૯)
મા અસાબક ▫ ઈન્ન ઝાલિ-ક મિન અઝ-મિલઉમૂર (૧૭) વલા તુસઅ-ઈર
ઉસ પર સબ્ર કર બેશક યે હિમ્મત કે કામ હૈં (૩૦) ઔર કિસીસે બાત કરનેમેં (૩૧)

સય્યદે આલમ મોહંમદ મુસ્તુફા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કી નબુવ્વત ઔર કુર્આન કો ન માને. (૧૬૭) બેશક તમામ કાફિરોંકા ઠિકાના જહન્નમ હી હય. (૧૬૮) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા ને ફરમાયા કે માં'ના યહ હંય કે જિન્હોંને હમારી રાહ મેં કોશિશ કી હમ ઉન્હેં સવાબ કી રાહ દેંગે. હઝરતે જુનૈદને ફરમાયા જો તૌબામેં કોશિશ કરેંગે ઉન્હેં ઈખ્લાસકી રાહ દેંગે. હઝરતે ફુઝૈલ બિન અયાઝ ને ફરમાયા જો તલબે ઈલ્મ મેં કોશિશ કરેંગે ઉન્હેં હમ અમલ કી રાહ દેંગે. હઝરતે સઅદ બિન અબ્દુલ્લાહને ફરમાયા જો ઈકામતે સુન્નત મેં કોશિશ કરેંગે હમ ઉન્હેં જન્નત કી રાહ દિખાએંગે (૧૬૯) ઉનકી મદદ ઔર નુસરત ફરમાતા હય.

خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ۝ وَاقْصِدْ
فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ ۚ إِنَّ أَنْكَرَ
الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ۝ أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ
سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً ۗ وَمِنَ
النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى
وَلَا كِتَابٍ مُنِيرٍ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا
أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ
آبَاءَنَا ۚ أَوَلَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ
السَّعِيرِ ۝ وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ
مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ ۗ وَإِلَى
اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ۝ وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنْكَ

ખ઼દ-દ-ક લિન્નાસિ વલા તમ્શિ ફ઼િલઅર્દ઼િ
અપના રુખ્સારહ કજ ન કર (૩૨) ઔર ઝમીનમેં
મ-રહ઼ા ط ઈન્નલ્લા-હ લા યુહ઼િબ્બુ
ઈતરાતા ન ચલ બેશક અલ્લાહકો નહીં ભાતા
કુલ્લ મુખ઼્તાલિન ફ઼ખ઼ૂર ઠ (૧૮) વક઼-સિ઼દ ફી
કોઈ ઈતરાતા ફખ્ર કરતા ઔર મિયાના ચાલ
મશ્ય-ક વગ઼્દુદ઼ મિન સૌ઼તિક ط ઈન-ન અન્કરલ
ચલ (૩૩) ઔર અપની આવાઝ કુછ પસ્ત કર (૩૪) બેશક
અસ઼્વાતિ લસૌ઼તુલ હ઼મીર ૯ ૦ (૧૯)
સબ આવાઝોંમેં બુરી આવાઝ ગધેકી (૩૫)
અ-લમ તરૌ અન્નલ્લા-હ સખ઼્ખ઼-ર
કયા તુમને ન દેખા કે અલ્લાહને તુમ્હારે લિયે કામમેં લગાએ
લકુમ મા ફ઼િસ્સમાવાતિ વમા
જો કુછ આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હૈ (૩૬) ઔર
ફ઼િલઅર્દ઼િ વ અસ્બ-ગ઼ અ઼લૈકુમ નિ-અ઼-મહૂ ઝ઼ાહિ-ર-તંવ-વ
તુમ્હેં ભરપૂર દી અપની ને'મતેં ઝાહિર ઔર છિપી (૩૭) ઔર
મં ૫ બાતિ઼-નહ ط વમિનન્નાસિ મંય્યુજાદિલુ ફ઼િલ્લાહિ બિગ઼ૈરિ ઇ઼લ્મિંવ વલા
બા'ઝે આદમી અલ્લાહકે બારેમેં ઝગળતે હૈં યૂં કે ન ઈલ્મ ન અકલ ઔર ન કોઈ રૌશન
હુદંવ વલા કિતાબિમ મુનીર (૨૦) વઈઝ઼ા કી઼-લ લહુમુત્તબિઊ઼
કિતાબ (૩૮) ઔર જબ ઉનસે કહા જાએ ઉસકી પૈરવી કરો
માં અન્ઝ-લલ્લાહુ ક઼ાલૂ બલ નત્તબિઉ઼ મા વ-જદના અ઼લૈહિ
જો અલ્લાહને ઉતારા તો કેહતે હૈં બલ્કે હમ તો ઉસકી પૈરવી કરેંગે જિસ પર હમને અપને
આબા-અના ط અ-વલૌ કાનશ્શૈતા઼નુ યદઊ઼હુમ ઈલા અ઼ઝ઼ાબિસ્સઈ઼ર (૨૧)
બાપ-દાદાકો પાયા (૩૯) કયા અગર ચે શૈતાન ઉનકો અઝાબે દોઝખકી તરફ બુલાતા હો (૪૦)
વ મંય્યુસ્લિમ વજ-હહૂ ઈલલ્લાહિ વહુ-વ મુહ઼-સિનુન
તો જો અપના મુંહ અલ્લાહકી તરફ ઝુકા દે (૪૧) ઔર હો નેકૂકાર
ફ-ક઼દિસ્તમ-સ-ક બિલ્ઉ઼ર્વતિલ વુસ્ક઼ા ط વ-ઈલલ્લાહિ
તો બેશક ઉસને મઝબૂત ગિરહ થામી ઔર અલ્લાહ હી કી
આકિ઼બતુલ ઉમૂર (૨૨) વ-મન ક-ફ-ર ફલા યહ઼-ઝુન-ક
તરફ હૈ સબ કામોંકી ઈન્તેહા ઔર જો કુફ્ર કરે તો તુમ (૪૨) ઉસકે

(૧) સૂરએ રૂમ મક્કિયા હય. ઈસમેં છે (૬) રુકૂઅ સાઠ (૬૦) આયતેં આઠસો ઉન્નીસ (૮૧૯) કલિમે તીન હઝાર પાંચસો ચૌતીસ હર્ફ હંય (૨) શાને નુઝૂલ :-ફારસ ઔર રૂમ કે દરમિયાનજંગ થી ઔર ચૂંકે એહલે ફારસ મજૂસી થે ઈસ લિયે મુશ્રેકીને અરબ ઉનકા ગલ્બા પસંદ કરતે થે. રૂમી એહલે કિતાબ થે ઈસ લિયે મુસલમાનોં કો ઉનકા ગલ્બા અચ્છા માલૂમ હોતા થા. ખુસરૂપરવૈઝબાદશાહે ફારસ ને રૂમિયોં પર લશ્કર ભેજા ઔર કૈસરે રૂમને ભી લશ્કર ભેજા. યહ લશ્કર સરઝમીને શામ કે કરીબ મુકાબિલ હુએ. અહલે ફારસ ગાલિબ હુએ. મુસલમાનોં કો યહ ખબર ગિરાં ગુઝરી. કુફફારે મક્કા ઈસ સે ખુશ હોકર મુસલમાનોંસે કહને લગે કે તુમભી એહલે કિતાબ ઔર નસારા ભી એહલે કિતાબ ઔર હમભી ઉમ્મી ઔર એહલે ફારસ ભી

كُفْرُهٗ ؕ اِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ
عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝ نُمَتِّعُهُمْ قَلِيْلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ
اِلٰى عَذَابٍ غَلِيْظٍ ۝ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ؕ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ؕ
بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِىُّ الْحَمِيْدُ ۝ وَلَوْ اَنَّ مَا
فِى الْاَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ اَقْلَامٌ وَّالْبَحْرُ يَمُدُّهٗ مِنْۢ
بَعْدِهٖ سَبْعَةُ اَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمٰتُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ
اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝ مَا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ اِلَّا
كَنَفْسٍ وَّاحِدَةٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ۝ اَلَمْ تَرَ اَنَّ
اللّٰهَ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِى النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِى الَّيْلِ وَ
سَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَّجْرِىْٓ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى
وَّاَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ

منزل

કુફ-રુહ ▸ ઈલૈના મર્જિઉ઼હુમ ફનુનબ્બિઉહુમ
કુફસે ગમ ન ખાવ ઉન્હેં હમારી હી તરફ ફિરના હૈ
બિમા અ઼મિલૂ ▸ ઈન્નલ્લા-હ અ઼લીમુમ
હમ ઉન્હેં બતા દેંગે જો કરતે થે (૪૩) બેશક અલ્લાહ દિલોંકી
બિઝ઼ાતિસ્સુદૂર (૨૩) નુમત્તિઉ઼- હુમ ક઼લીલન
બાત જાનતા હૈ હમ ઉન્હેં કુછ બરતને દેંગે (૪૪) ફિર ઉન્હેં
સુમ્મ નદ઼-તર્રુહુમ ઈલા અ઼ઝ઼ાબિન ગ઼લીઝ઼ (૨૪)
બેબસ કરકે સખ્ત અઝાબકી તરફ લે જાએંગે (૪૫)
વ-લ-ઈન સ-અલ્તહુમ મન ખ઼-લ-ક઼સ્સમાવાતિ
ઔર અગર તુમ ઉનસે પૂછો કિસને બનાએ આસ્માન
વલઅર્દ઼ લ-યકૂલુન્નલ્લાહ ▸ કુલિલહ઼મ્દુ લિલ્લાહ ▸
ઔર ઝમીન તો ઝરૂર કહેંગે અલ્લાહને તુમ ફરમાઓ
બલ અક-સ઼રુહુમ લા યઅ઼-લમૂન (૨૫)
સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકો (૪૬) બલ્કે ઉનમેં અકસર જાનતે નહી

લિલ્લાહિ મા ફિસ્સમાવાતિ વલઅર્દ઼ ▸ ઈન્નલ્લા-હ હુવલ-ગ઼નિય્યુલ હ઼મીદ (૨૬)
અલ્લાહ હી કા હૈ જો કુછ આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હૈ (૪૭) બેશક અલ્લાહ હી બેનિયાઝ હૈ સબ
વલૌ અન્ન મા ફિલઅર્દ઼િ મિન શ-જ-રતિન અક઼-લામુંવ્વલબહ઼રુ મં ૫
ખૂબિયોં સરાહા ઔર અગર ઝમીનમે જિત્ને પેડ હૈ સબ કલમે હો જાએ ઔર સમન્દર ઉસકી સ્યાહી
યમુદ-દુહૂ મિમ બઅ઼-દિહી સબ્અ઼તુ અબ્હુરિમ્મા નફિદત કલિમાતુલ્લાહ ▸
હો ઉસકે પીછે સાત સમન્દર ઔર (૪૮) તો અલ્લાહકી બાતેં ખત્મ ન હોંગી (૪૯) બેશક અલ્લાહ
ઈન્નલ્લા-હ અ઼ઝ઼ીઝ઼ુન-હ઼કીમ (૨૭) મા ખ઼લ્કુકુમ વલા બઅ઼-સુકુમ ઈલ્લા
ઈઝઝત વ હિકમતવાલા હૈ તુમ સબકા પૈદા કરના ઔર કયામત મેં ઉઠાના એૈસા હી હૈ
ક-નફસિંવ-વાહિ઼દહ ▸ ઈન્નલ્લા-હ સમીઉ઼મ-બસ઼ીર (૨૮) અ-લમ ત-ર
જૈસા એક જાનકા (૫૦) બેશક અલ્લાહ સુનતા દેખ્તા હૈ અય સુનનેવાલે !
અન્નલ્લા-હ યૂલિજુલ્લૈ-લ ફિન્નહારિ વ યૂલિજુન્નહા-ર ફિલ્લૈલિ વ
કયા તૂને ન દેખા કે અલ્લાહ રાત લાતા હૈ દિનકે હિસ્સેમેં ઔર દિન કરતા હૈ રાત કે હિસ્સે મે (૫૧)
સખ઼ખરશ્શમ્સ વલક઼-મ-ર ▸ કુલ્લુંય્યજ-રી ઈલા અ-જ-લિમ-મુસમ્મંવ-વ
ઔર ઉસને સૂરજ ઔર ચાંદ કામમેં લગાએ (૫૨) હર-એક એક મુકર્રર મીઆદ
અન્નલ્લા-હ બિમા તઅ઼-મલૂ-ન ખ઼બીર (૨૯) ઝ઼ાલિ-ક બિ-અન્નલ્લા-હ
તક ચલતા હૈ (૫૩) ઔર યે કે અલ્લાહ તુમ્હારે કામોં સે ખબરદાર હૈ, યે ઈસ લિયે કે અલ્લાહ હી

ઉમ્મી હમારે ભાઈ અહલે ફારસ તુમ્હારે ભાઈઓં રૂમિયોં પર ગાલિબ હુએ હમારી તુમ્હારી જંગ હુઈ તો હમ ભી તુમ પર ગાલિબ હોંગે ઈસ પર યહ આયતેં નાઝિલ હુઈ ઔર ઉન્હેં ખબર દી ગઈ કે ચંદ સાલ મેં ફિર રૂમી અહલે ફારસ પર ગાલિબ આ જાએંગે. યહ આયતેં સુનકર હઝરતે અબૂબકર સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ને કુફ્ફારે મક્કા મે જાકર એલાન કર દિયા કે ખુદા કી કસમ રૂમી ઝરૂર અહલે ફારસ પર ગલ્બા પાએંગે. અય અહલે મક્કા ! તુમ ઈસ વકત કે નતીજએ જંગ સે ખુશ મત હો હમેં હમારે નબી સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ખબર દી હય ઉબય બિન ખલફ કાફિર આપકે મુકાબિલ ખડા હો ગયા ઔર આપકે ઔર ઉસકે દરમિયાન સૌ સૌ ઊંટ કી શર્ત હો ગઈ અગર નવ સાલમેં અહલે ફારસ ગાલિબ આ જાએં તો હઝરતે

૪૦

هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ الْبَاطِلُ وَ
أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۞ أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ
تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُم مِّنْ آيَاتِهِ
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۞ وَإِذَا
غَشِيَهُم مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ
لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ
وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ۞ يَا أَيُّهَا
النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ وَاخْشَوْا يَوْمًا لَّا يَجْزِي
وَالِدٌ عَن وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَن
وَالِدِهِ شَيْئًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغَرُورُ ۞
إِنَّ اللَّهَ عِندَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ
وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّا

હુવલ-હક્કુ વ અન-ન મા યદઊ-ન મિનદૂનિહિલ-
હક્ક હૈ (૫૪) ઔર ઉસકે સિવા જિ-કો પૂજતે હૈં સબ
બાતિલુ વ અન્નલ્લા-હ હુવલ -
બાતિલ હૈં (૫૫) ઔર ઇસલિયે કે અલ્લાહ હી બુલન્દ
અલિય્યુલકબીર ૬ ૦ (૩૦) અ-લમ ત-ર
બળાઇવાલા હૈ કયા તૂને ન દેખા કે
અન્નલ- ફુલ-ક તજ-રી ફિલબહ્-રિ
કશ્તી દરિયામેં ચલતી હૈ અલ્લાહકે ફઝલસે (૫૬)
બિનિઅ્-મતિલ્લાહિ લિયુરિ- યકુમ મિન
તાકે તુમ્હેં વોહ અપની (૫૭) કુછ નિશાનિયાં દિખાએ
આયાતિહ ઈન-ન ફી ઝ઼ાલિ-ક
બેશક ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં હર બળે
લઆયાતિલ-લિકુલ્લિ સ્બ્બારિન શકૂર (૩૧) વ
સબ્ર કરનેવાલે શુક્ર ગુઝારકો (૫૮) ઔર જબ ઉન પર (૫૯)

ઈઝ઼ા ગ઼શિ-યહુમ મૌજુન કઝ઼-ઝ઼ુ-લલિ દ-અ્વુલ્લા-હ મુખ્લિસી-ન લહુદ-દીન
આ પળતી હૈ કોઇ મૌજ પહાળોંકી તરહ તો અલ્લાહકો પુકારતે હૈં નિરે ઉસી પર
મં ૫ ફ-લમ્મા નજ-જાહુમ ઈલલ્બર્રિ ફમિન્હુમ મુક્તસિદ વમા યજ-હદુ
અકીદહ રખતે હુએ (૬૦) ફિર જબ ઉન્હેં ખુશ્કીકી તરફ બચા લાતા હૈ તો ઉન્મેં કોઇ એઅતેદાલ
બિઆયાતિના ઈલ્લા કુલ્લુ ખ઼ત્તારિન કફૂર (૩૨) યા અય્યુહન્નાસુત્તકૂ
પર રેહતા હૈ (૬૧) ઔર હમારી આયતોંકા ઇન્કાર ન કરેગા મગર હર બળા બેવફા નાશુક્રા અય લોગો (૬૨)
રબ્બકુમ વખ઼્શૌ યૌમલ્લા યજ-ઝી વાલિદુન અંવ્વલ-દિહી વલા મૌલૂદુન
અપને રબસે ડરો ઔર ઉસ દિનકા ખૌફ કરો જિસ્મેં કોઇ બાપ અપને બચ્ચેકે કામ ન આએગા
હુ-વ જાઝિન અંવ્વાલિદિહી શૈઆ ઈન-ન વઅ્-દલ્લાહિ હક્કુન ફલા
ઔર ન કોઇ કામી બચ્ચા અપને બાપકો કુછ નફા દે (૬૩) બેશક અલ્લાહકા વાદા સચ્ચા હૈ (૬૪)
તગુર્રન્નકુમુલ હ્યાતદ-દુન્યા (વકફહ) વલા યગુર્રન્નકુમ બિલ્લાહિલ ગ઼રૂર
તો હરગિઝ તુમ્હેં ધોકા ન દે દુનિયાકી ઝિંદગી (૬૫) ઔર હરગિઝ તુમ્હેં અલ્લાહકે ઇલ્મ પર ધોકા ન દે
(૩૩) ઈન્નલ્લા-હ ઈન્દહૂ ઈલ્મુસ્સાઅ્હ ૮ વ યુનઝ઼-ઝિલુલ ગ઼ૈસ્
વોહ બળા ફરેબી (૬૬) બેશક અલ્લાહકે પાસ હૈ કયામતકા ઇલ્મ (૬૭) ઔર ઉતારતા હૈ મેંહ
વ યઅ્-લમુ મા ફિલ - અર્હામ વમા તદ-રી નફ-સુમ-મા-ઝ઼ા
ઔર જાનતા હૈ જો કુછ માઓંકે પેટમેં હૈ

સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ઉબય કો સૌ ઊંટ દેંગે ઔર અગર રૂમી ગાલિબ આ જાએ તો ઉબય હઝરતે સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો કો સૌ ઊંટ દેગા. ઉસ વકત તક કિમાર કી હુરમત નાઝિલ ન હુઇ થી. મસ્અલા :-ઔર હઝરતે ઇમામ અબૂહનીફા વ ઇમામ મોહંમદ રહમતુલ્લાહે તઆલા અલયહેમા કે નઝદીક હર્બી કુફ્ફાર કે સાથ ઉકૂદે ફાસેદા રિબા વગૈરા જાઇઝ હય ઔર યહી વાકેઆ ઉનકી દલીલ હય અલબત્તા સાત સાલ કે બાદ ઉસ ખબર કા સિદક ઝાહિર હુવા ઔર જંગે હુદયબિયા યાબદ્રકે દિન રૂમી અહલે ફારસ પર ગાલિબ આએ ઔર રૂમિયોંને મદાઇન મેં અપને ઘોળે બાંધે ઔર ઇરાક મેં રૂમિયા નામી એક શહરકી બિના રખ્ખી ઔર હઝરતે અબૂબકર સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને શર્ત કે ઊંટ ઉબયકી અવલાદ સે વસૂલ

ذَا تَكْسِبُ غَدًا ۚ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ
ع تَمُوتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

سُورَةُ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الٓمٓ ۚ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ۝ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۚ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ
رَبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَا أَتَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ
لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ۝ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ
عَلَى الْعَرْشِ ۖ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا
شَفِيعٍ ۚ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۝ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ
السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ
كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ۝ ذَٰلِكَ

તક-સિબુ ગ઼દા ▸ વમા તદરી
ઔર કોઈ જાન નહી જાનતી કે કલ કયા
નફ઼-સુમ-બિ-અય્યિ અર્દિ઼ન તમૂત▸
કમાએગી ઔર કોઈ જાન નહી જાનતી કે કિસ ઝમીનમેં મરેગી
ઈન્નલ્લા-હ અ઼લીમુન ખ઼બીર ૯૦ (૩૪) ૬
બેશક અલ્લાહ જાનનેવાલા બતાનેવાલા હૈ (૬૮)

(૩૨) સૂરતુસ-સજ-દહ

(મક્કી) ૩૦ આયતેં ઔર ૩ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂઅ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)
અલિફ઼-લામ-મીમ ૮ (૧) તન્ઝીલુલ-કિતાબિ લા
અલિફ઼ લામ મીમ. કિતાબકા ઉતારના (૨) બેશક
રૈ-બ ફ઼ીહિ મિર્રબ્બિલ-આ઼લમીન ▸ (૨) અમ યકૂલૂનફ઼-તરાહ ૮ બલ
પરવરદિગારે આલમકી તરફ઼સે હૈ કયા કેહતે હૈં (૩) ઉનકી બનાઈ હૂઈ હૈ (૪) બલ્કે
હુવલહ઼ક્કુ મિર્રબ્બિ-ક લિતુન્ઝિ઼-ર ક઼ૌમમ-મા અતાહુમ મિન નઝ઼ીરિમ-મિન મં ૫
વહી હક્ક હૈં તુમ્હારે રબકી તરફ઼સે કે તુમ ડરાઓ ઐસે લોગોંકો જિનકે પાસ તુમસે પહેલે કોઈ ડર
ક઼બ્લિ-ક લ-અ઼લ્લહુમ યહ-તદૂન (૩) અલ્લાહુલ્લઝ઼ી ખ઼-લ-ક઼સ્સમાવાતિ
સુનાનેવાલા ન આયા (૫) ઈસ ઉમ્મીદ પર કે વોહ રાહ પાએં અલ્લાહ હૈ જિસને આસમાન
વલઅર્દ઼ વમા બૈનહુમા ફ઼ી સિત્તતિ અય્યામિન સુમ્મસ્તવા અ઼લલઅ઼ર્શ ▸ મા લકુમ
ઔર ઝમીન ઔર જો કુછ બીચમેં હૈ છે દિનમેં બનાએ ફિર અર્શ પર ઈસ્તિવા ફ઼રમાયા (૬)
મિન દૂનિહી મિંવ્વલિય્યિંવ્વલા શફ઼ીઅ઼ ▸ અ-ફ઼-લા ત-ત-ઝ઼ક્કરૂન (૪)
ઉસસે છૂટકર તુમ્હારા કોઈ હિમાયતી ઔર ન સિફ઼ારશી (૭) તો કયા તુમ ધ્યાન નહીં કરતે
યુદબ્બિરુલ અમ-ર મિનસ્સમાઈ ઈલલઅર્દિ઼ સુમ્મ યઅ઼-રુજુ ઈલૈહિ ફ઼ી
કામકી તદબીર ફ઼રમાતા હૈ આસ્માનસે ઝમીન તક (૮) ફિર ઉસીકી તરફ઼ રજૂઅ કરેગા (૯) ઉસદિન
યૌમિન કા-ન મિક઼-દારુહૂ અલ-ફ઼ સ-નતિમ્મિમ્મા ત-ઉ઼દ-દૂન (૫) ઝ઼ાલિ-ક
કે જિસ્કી મિકદાર હજ઼ાર બરસ હૈ તુમ્હારી ગિન્તીમેં (૧૦) યે (૧૧) હૈ

કર લિયે. કયોંકે વોહ ઈસ દરમિયાન મેં મર ચુકા થા. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને હઝરતે સિદ્દીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકો હુકમ દિયા કે શર્ત કે માલ કો સદકા કર દે-યહ ગયબી ખબર હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી સિહહતે નબુવ્વત ઔર કુર્આને કરીમ કે કલામે ઈલાહી હોને કી રૌશન દલીલ હય (ખાઝિનો મદારિક) (૩) યા'ની શામ કી ઉસ સરઝમીનમેં જો ફારસ સે કરીબતર હય. (૪) અહલે ફારસ પર. (૫) જિનકી હદ નવ બરસ હય. (૬) યા'ની રૂમિયોં કે ગલ્બે સે પહલે ભી ઔર ઉસકે બાદ ભી મુરાદ યહ હય કે પહલે અહલે ફારસ કા ગલ્બા હોના ઔર દુબારા અહલે રૂમકા યહ સબ અલ્લાહકે અમ્ર ઔર ઈરાદે ઔર ઉસકે કઝા વ કદ્રસે હય. (૭) કે ઉસને કિતાબિયોં કો ગૈર

عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ۙ الَّذِىْٓ
اَحْسَنَ كُلَّ شَىْءٍ خَلَقَهٗ وَبَدَاَ خَلْقَ الْاِنْسَانِ
مِنْ طِيْنٍ ۚ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهٗ مِنْ سُلٰلَةٍ مِّنْ مَّآءٍ
مَّهِيْنٍ ۚ ثُمَّ سَوّٰىهُ وَنَفَخَ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِهٖ وَجَعَلَ
لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ۚ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ
وَقَالُوْٓا ءَاِذَا ضَلَلْنَا فِى الْاَرْضِ ءَاِنَّا لَفِىْ خَلْقٍ
جَدِيْدٍ ۚ بَلْ هُمْ بِلِقَآئِ رَبِّهِمْ كٰفِرُوْنَ ۞ قُلْ
يَتَوَفّٰىكُمْ مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِىْ وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ
اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُوْنَ ۚ وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ الْمُجْرِمُوْنَ
نَاكِسُوْا رُءُوْسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ رَبَّنَآ اَبْصَرْنَا
وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا اِنَّا مُوْقِنُوْنَ ۚ وَلَوْ
شِئْنَا لَاٰتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدٰىهَا وَلٰكِنْ حَقَّ
الْقَوْلُ مِنِّىْ لَاَمْلَئَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

منزل ٥

આલિમુલ- ગૈબિ વશ્શહાદતિલ
હર નિહાં ઔર અયાં કા જાન્નેવાલા ઈઝઝત વ
અઝીઝુર્રહીમ (૬) અલ્લઝી અહ્-સ-ન
રહમતવાલા વોહ જિસને જો ચીઝ
કુલ્લ શૈઈન ખ-લ-કહૂ વ બ-દ-અ
બનાઈ ખૂબ બનાઈ (૧૨) ઔર પૈદાઈશ ઈન્સાનકી
ખલ્કલ-ઈન્સાનિ મિન તીન ૮ (૭) સુમ્મ
ઈબ્તિદા મિટ્ટીસે ફરમાઈ (૧૩) ફિર ઉસકી
જ-અ-લ નસ્લહૂ મિન સુલાલતિમ-મિમ-મા-
નસ્લ રખી એક બે કદ્ર પાનીકે
ઈમ-મહીન ૮ (૮) સુમ્મ સવ્વાહુ વ ન-ફ-ખ
ખુલાસેસે (૧૪) ફિર ઉસે ઠીક કિયા ઔર ઉસમેં
ફીહિ મિર-રૂહિહી વ જ-અ-લ લકુમુસ્સમ-અ
અપની તરફકી રૂહ ફૂંકી (૧૫) ઔર તુમ્હેં
વલ-અબ્સા-ર વલ-અફ-ઈ-દહ ૮ કલીલમ-મા તશ્કુરૂન (૯) વ કાલૂ
કાન ઔર આંખે ઔર દિલ અતા ફરમાએ (૧૬) કયા હી થોળા હક્ક માનતે હો ઔર બોલે (૧૭)
મં ૫ અ-ઈઝા દ-લલ્ના ફિલઅર્દિ અ ઈન્ના લફી ખલ્કિન જદીદ ૦ બલ હુમ
કયા જબ હમ મિટ્ટીમેં મિલ જાએંગે (૧૮) કયા ફિર નએ બનેંગે બલ્કે વોહ અપને રબકે હુઝૂર
બિલિકાઈ રબ્બિહિમ કાફિરૂન (૧૦) કુલ ય-ત-વફ-ફાકુમ મ-લકુલ-મૌતિલ્લઝી
હાઝિરીસે મુન્કર હૈં (૧૯) તુમ ફરમાઓ તુમ્હેં વફાત દેતા હૈ મૌતકા ફરિશ્તા
૯૦ વુક્કિ-લ બિકુમ સુમ્મ ઈલા રબ્બિકુમ તુર્જઊન ૯૦ (૧૧) વલૌ તરા
જો તુમ પર મુકર્રર હૈ (૨૦) ફિર અપને રબકી તરફ વાપસ જાઓગે (૨૧) ઔર કહીં તુમ
ઈઝિલ-મુજ-રિમૂ-ન નાકિસૂ રુઊસિહિમ ઈન્દ રબ્બિહિમ ૮ રબ્બનાં અબ-સર્ના
દેખો મુજરિમ (૨૨) અપને રબકે પાસ સર નીચે ડાલે હોંગે (૨૩) અય હમારે રબ ! અબ
વ સમિઅ-ના ફર્જિઅ-ના નઅ-મલ સાલિહન ઈન્ના મૂકિનૂન (૧૨)
હમને દેખા (૨૪) ઔર સુના (૨૫) હમેં ફિર ભેજ કે નેક કામ કરેં હમકો યકીન આ ગયા (૨૬)
વલૌ શિઅ-ના લઆતૈના કુલ્લ નફ-સિન હુદાહા વ લાકિન હક્કલ-કૌલુ
ઔર અગર હમ ચાહતે હર જાનકો ઉસકી હિદાયત ફરમાતે (૨૭) મગર
મિન્ની લ-અમ લ-અન્ન જ-હન્ન-મ મિનલ - જિન્નતિ વન્નાસિ
મેરી બાત કરાર પા ચુકી કે ઝરૂર જહન્નમકો ભર દૂંગા ઉન જિનોં ઔર આદમિયોં

કિતાબિયોં પર ગલ્બા દિયા ઔર ઉસી રોઝ બદ્રમેં મુસલમાનોં કો મુશ્રિકોં પર ઔર મુસલમાનોં કા સિદક ઔર નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઔર કુર્આને કરીમ કી તસ્દીક ઝાહિર ફરમાઈ. (૮) જો ઉસને ફરમાયા થા કે રૂમી ચંદ બરસમેં ફિર ગાલિબ હોંગે. (૯) યા'ની બે ઈલ્મ હંય. (૧૦) તિજારત-ઝરાઅત-તા'મીર વગૈરા દુન્યવી ધંધે ઈસ્મેં ઈશારા હય કે દુનિયા કી ભી હકીકત નહીં જાનતે ઈસકા ભી ઝાહિર હી જાનતે હંય. (૧૧) યા'ની આસ્માનો-ઝમીન ઔર જો કુછ ઉસકે દરમિયાન હય અલ્લાહ તઆલાને ઉનકો અબસ ઔર બાતિલ નહીં બનાયા ઉનકી પૈદાઈશ મેં બેશુમાર હિકમતે હંય. (૧૨) યા'ની હમેશા કે લિયે નહીં બનાયા બલ્કે એક મુદત મોઅય્યન કર દી હય જબ વોહ મુદત પૂરી હો જાએગી તો યેહ ફના હો જાએંગે

أَجْمَعِيْنَ ۝ فَذُوْقُوْا بِمَا نَسِيْتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا ۚ
إِنَّا نَسِيْنٰكُمْ وَذُوْقُوْا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُوْنَ ۝ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِاٰيٰتِنَا الَّذِيْنَ إِذَا ذُكِّرُوْا
بِهَا خَرُّوْا سُجَّدًا وَّسَبَّحُوْا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا
يَسْتَكْبِرُوْنَ ۝ تَتَجَافٰى جُنُوْبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ
يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَّطَمَعًا ۫ وَّمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۝
فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّآ أُخْفِيَ لَهُمْ مِّنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ ۚ
جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝ أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا
كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا ۚ لَا يَسْتَوٗنَ ۝ أَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَلَهُمْ جَنّٰتُ الْمَاْوٰى ۫ نُزُلًا بِمَا
كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝ وَأَمَّا الَّذِيْنَ فَسَقُوْا فَمَاْوٰىهُمُ
النَّارُ ۚ كُلَّمَآ أَرَادُوْٓا أَنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَآ أُعِيْدُوْا فِيْهَا
وَقِيْلَ لَهُمْ ذُوْقُوْا عَذَابَ النَّارِ الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ

અજમઈન (૧૩) ફઝૂકૂ બિમા નસીતુમ
સબસે (૨૮) અબ ચખો બદલા ઉસકા કે તુમ
લિકા-અ યૌમિકુમ હાઝા ૯ ઈન્ના નસીનાકુમ
અપને ઉસ દિનકી હાઝરી ભૂલે થે (૨૯) હમને તુમ્હેં
વ ઝૂકૂ અઝાબલ-ખુલ્દિ બિમા કુન્તુમ
છોડ દિયા (૩૦) અબ હમેશાકા અઝાબ ચખો અપને
તઅ-મલૂન (૧૪) ઈન્નમા યુઅ-મિનુ
કિયેકા બદલા હમારી આયતોં પર વહી ઈમાન
બિઆયાતિનલ- લઝી-ન ઈઝા ઝુક્કિરૂ બિહા
લાતે હૈં કે જબ વોહ ઉન્હેં યાદ દિલાઈ જાતી હૈં
ખર-રૂ સુજ-જદંવ-વ સબ્બહૂ બિહમ્દિ
સજદહમેં ગિર જાતે હૈં (૩૧) ઔર અપને રબકી
રબ્બિહિમ વહુમ લા યસ્તક-બિરૂન (સજદહ) (૧૫) સજદહ
તા'રીફ કરતે હુએ ઉસકી પાકી બોલતે હૈં ઔર તકબ્બુર નહીં કરતે

ત-ત-જાફા જુનૂબુહુમ અનિલ મદાજિઈ યદઊ-ન રબ્બહુમ ખૌફંવ-વ
ઉનકી કરવટેં જુદા હોતી હૈં ખ્વાબગાહોંસે (૩૨) ઔર અપને રબકો પુકારતે હૈં
ત-મ-અંવ- વ મિમ્મા ર-ઝક- નાહુમ યુન્ફિકુન (૧૬) ફલા તઅ-લમુ મં ૫
ડરતે ઔર ઉમ્મીદ કરતે (૩૩) ઔર હમારે દિયે હુએ સે કુછ ખૈરાત કરતે હૈં તો કિસી
નફસુમ્મા ઉખ્ફિ-ય લહુમ મિન કુર્રતિ અઅ-યુન ૯ જઝા-અમ બિમા
જી કો નહીં માલૂમ જો આંખકી ઠન્ડક ઉનકે લિયે છુપા રખ્ખી હૈં (૩૪) સિલા
કાનૂ યઅ-મલૂન (૧૭) અ-ફ-મન કા-ન મુઅ-મિનન ક-મન કા-ન ફાસિકા □
ઉનકે કામોંકા (૩૫) તો કયા જો ઈમાનવાલા હૈ વોહ ઉસ જૈસા હો જાએગા જો
લા યસ્તવૂન □ (૧૮) અમ્મલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ ફ-લહુમ
બેહુકમ હૈ (૩૬) યે બરાબર નહીં જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે ઉનકે
જન્નાતુલ-મઅ-વા નુઝુલમ બિમા કાનૂ યઅ-મલૂન (૧૯) વ અમ્મલ્લઝી-ન
લિયે બસનેકે બાગ હૈં ઉનકે કામોંકે સિલામેં મેહમાનદારી (૩૭) રહે વોહ જો બેહુકમ હૈં (૩૮)
ફ-સકૂ ફ-મઅ- વાહુમુન્નાર ૯ કુલ્લમા અરાદૂ અંય્યખરુજૂ મિન્હા ઉઈદૂ
ઉનકા ઠિકાના આગ હૈ જબ કભી ઉસમેંસે નિકલના ચાહેંગે ફિર ઉસીમેં ફેર
ફીહા વકી-લ લહુમ ઝૂકૂ અઝાબન્નારિલ્લઝી કુન્તુમ બિહી
દિયે જાએંગે ઔર ઉનસે ફરમાયા જાએગા ચખો ઈસ આગકા અઝાબ જિસે તુમ

ઔર વોહ મુદત કિયામત કાઈમ હોને કા વકત હય. (૧૩) યા'ની બઅસ બા'દલ મૌત પર ઈમાન નહીં લાતે (૧૪) કે રસૂલોંકી તકઝીબ કે બાઈસ હલાક કિયે ગયે ઉનકે ઉજળે હુએ દયાર ઔર ઉનકી બરબાદી કે આસાર દેખનેવાલોંકે લિયે મૂજિબે ઈબ્રત હંય (૧૫) અહલે મક્કા (૧૬) તો વોહ ઉન પર ઈમાન ન લાએ પસ અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં હલાક કિયા. (૧૭) ઉનકે હુક્કક કમ કરકે ઔર ઉન્હેં બગૈર જુર્મ કે હલાક કરકે. (૧૮) રસૂલોંકી તકઝીબ કરકે અપને આપકો મુસ્તહિકકે અઝાબ બના કર. (૧૯) યા'ની બાદે મૌત ઝિંદા કરકે. (૨૦) તો આ'માલ કી જઝા દેગા. (૨૧) ઔર કિસી નફા ઔર ભલાઈ કી ઉમ્મીદ બાકી ન રહેગી બાઝ મુફસ્સેરીન ને યેહ મા'ના બયાન કિયે હંય કે ઉનકા કલામ મુન્કતેઅ હો જાયેગા. વોહ સાકિત રહ જાએંગે કયોં કે ઉનકે પાસ

تُكَذِّبُوْنَ ۝ وَلَنُذِيْقَنَّهُمْ مِّنَ الْعَذَابِ الْاَدْنٰى
دُوْنَ الْعَذَابِ الْاَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ۝ وَمَنْ
اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ ثُمَّ اَعْرَضَ عَنْهَا ؕ
اِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِيْنَ مُنْتَقِمُوْنَ ۝ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى
الْكِتٰبَ فَلَا تَكُنْ فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَآئِهٖ وَجَعَلْنٰهُ
هُدًى لِّبَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ ۝ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ اَئِمَّةً
يَّهْدُوْنَ بِاَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوْا ؕ وَكَانُوْا بِاٰيٰتِنَا
يُوْقِنُوْنَ ۝ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ۝ اَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ
اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنَ الْقُرُوْنِ يَمْشُوْنَ فِيْ
مَسٰكِنِهِمْ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ ؕ اَفَلَا يَسْمَعُوْنَ ۝
اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا نَسُوْقُ الْمَآءَ اِلَى الْاَرْضِ الْجُرُزِ
فَنُخْرِجُ بِهٖ زَرْعًا تَاْكُلُ مِنْهُ اَنْعَامُهُمْ وَاَنْفُسُهُمْ

૯૦

તુકઝ-ઝિબૂન (૨૦) વ લ-નુઝીક઼ન્નહુમ
ઝુટલાતે થે ઔર ઝરૂર હમ ઉન્હેં ચખાએંગે
મિનલ અઝાબિલ-અદના દૂનલ-
કુછ નઝદીક કા અઝાબ (૩૯) ઉસ બળે અઝાબસે
અઝાબિલ-અક-બરિ લ-અલ્લહુમ
પેહલે (૪૦) જિસે દેખનેવાલા ઉમ્મીદ કરે કે અભી બાઝ
યર્જિઊન (૨૧) વ મન અઝ-લમુ
આએંગે ઔર ઉસસે બળહ કર ઝાલિમ
મિમ્મન ઝુક્કિ-ર બિઆયાતિ રબ્બિહી
કૌન જિસે ઉસકે રબકી આયતોંસે નસીહત કી
સુમ્મ અઅ-ર-દ અન્હા ◦ ઈન્ના
ગઈ ફિર ઉસને ઉનસે મુંહ ફેર લિયા (૪૧) બેશક
મિનલ-મુજ-રિમી-ન મુન્તક઼િમૂન ۝ (૨૨) વ
હમ મુજરિમોંસે બદલા લેનેવાલે હૈં ઔર

લ-ક઼દ આતૈના મૂસલકિતા-બ ફલા તકુન ફી મિર-યતિમ
બેશક હમને મૂસાકો કિતાબ (૪૨) અતા ફરમાઇ તો તુમ ઉસકે મિલનેમેં શક ન કરો (૪૩) ઔર હમને
મિલ-લિકા-ઈહી વ જ-અલ્નાહુ હુદલ્લિ બની ઈસ્રાઈલ ۝ (૨૩) વ જ-અલ્ના મિન્હુમ
મં ૫ ઉસે (૪૪) બની ઈસ્રાઈલકે લિયે હિદાયત કિયા ઔર હમને ઉનમેંસે (૪૫) કુછ ઇમામ બનાએ કે
અઈમ્મતંય્યહદૂ-ન બિઅમ્રિના લમ્મા સ-બરૂ ◦ વ કાનૂ બિ-આયાતિના યૂક઼િનૂન
હમારે હુકમસે બતાતે (૪૬) જબકે ઉન્હોંને સબ્ર કિયા (૪૭) ઔર વોહ હમારી આયતોં પર યકીન લાતે થે
(૨૪) ઈન્ન રબ્બ-ક હુ-વ યફ-સિલુ બૈનહુમ યૌમલ-ક઼િયામતિ ફીમા કાનૂ ફીહિ
બેશક તુમ્હારા રબ ઉનમેં ફૈસ્લા કર દેગા (૪૮) કયામતકે દિન જિસ બાતમેં ઈખ્તિલાફ
યખ્તલિફૂન (૨૫) અ-વ લમ યહ-દિ લહુમ કમ અહ-લક-ના મિન ક઼બ્લિહિમ
કરતે થે (૪૯) ઔર કયા ઉન્હેં (૫૦) ઇસ પર હિદાયત ન હૂઈ કે હમને ઉનસે પેહલે કિત્ની
મિનલ્કુરૂનિ યમ્શૂ-ન ફી મસાકિનિહિમ ◦ ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લઆયાત ◦ અ-ફલા
સંગતે (૫૧) હલાક કર દી કે આજ યે ઉનકે ઘરોંમેં ચલ-ફિર રહે હૈં (૫૨) બેશક ઉસમેં ઝરૂર નિશાનિયાં હૈં તો
યસ્મઊન (૨૬) અ-વ લમ યરૌ અન્ના નસૂકુલ્મા-અ ઈલલ-અર્દિલ-જુરુઝિ
કયા સુન્તે નહી (૫૩) ઔર કયા નહી દેખતે કે હમ પાની ભેજતે હૈં ખુશ્ક ઝમીનકી તરફ (૫૪) ફિર ઉસસે
ફ-નુખ-રિજુ બિહી ઝર-અન તઅ-કુલુ મિન્હુ અન્આમુહુમ વ અન્ફુસુહુમ
ખેતી નિકાલતે હૈં કે ઉસમેંસે ઉનકે ચોપાએ ઔર વોહ ખુદ ખાતે હૈં (૫૫) તો

પેશ કરને કે કાબિલ કોઇ હુજ્જત ન હોગી. બા'ઝ મુફસ્સેરીન ને યેહ મા'ના બયાન કિયે હંય કે વોહ રુસ્વા હોંગે. (૨૨) યા'ની બુત જિન્હેં વોહ પૂજતે થે. (૨૩) મો'મિન ઔર કાફિર ફિર કભી જમા ન હોંગે. (૨૪) યા'ની બુસ્તાને જન્નતમેં ઉનકા ઈકરામ કિયા જાએગા જિસસેવોહ ખુશ હોંગે યેહ ખાતિરદારી જન્નતી ને'મતોં કે સાથ હોગી. એક કૌલ યેહ ભી હય કે ઇસસે મુરાદ સિમાઅ હય કે ઉન્હેં નગ્માત તરબ અંગેઝ સુનાએ જાએંગે. અલ્લાહ તબારક વ તઆલાકી તસ્બીહ પર મુશ્તમિલ હોંગે. (૨૫) બઅસો હશ્રકે મુન્કિર હુએ. (૨૬) ન ઉસ અઝાબમેં તખફીફ હો ન ઉસસે કભી નિકલે. (૨૭) પાકી બોલને સે યા તો અલ્લાહ તઆલા કી તસ્બીહો સના મુરાદ હય ઔર ઉસકી અહાદીસમેં બહોત ફઝીલતેં વારિદ હંય યા ઉસસે નમાઝ મુરાદ હય. હઝરતે

أَفَلَا يُبْصِرُونَ ۝ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْفَتْحُ إِن
كُنتُمْ صَادِقِينَ ۝ قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنفَعُ الَّذِينَ
كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ۝ فَأَعْرِضْ
عَنْهُمْ وَانتَظِرْ إِنَّهُم مُّنتَظِرُونَ ۝

سُورَةُ الأَحْزَابِ مَدَنِيَّةٌ (٩٠)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ ۗ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ
مِن رَّبِّكَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝
وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝ مَّا جَعَلَ
اللَّهُ لِرَجُلٍ مِّن قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ ۚ وَمَا جَعَلَ
أَزْوَاجَكُمُ اللَّائِي تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ ۚ وَمَا
جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُم

منزل ٥

અ-ફ લા યુબ્સિરૂન ★ (૨૭) વ યકૂલૂ-ન પોના
ક્યા ઉન્હેં સૂઝતા નહીં (૫૬) ઔર કેહતે હૈં
મતા હાઝલ્ફત્હુ ઈન કુન્તુમ સાદિકીન (૨૮)
યે ફૈસ્લા કબ હોગા અગર તુમ સચ્ચે હો (૫૭)
કુલ યૌમલફત્હિ લા યન્ફઉલ્લઝી-ન
તુમ ફરમાઓ ફૈસ્લેકે દિન (૫૮) કાફિરોં કો ઉનકા ઈમાન લાના
ક-ફરૂ ઈમાનુહુમ વલા હુમ યુન્ઝરૂન (૨૯)
નફા ન દેગા ઔર ન ઉન્હેં મોહલત મિલે (૫૯)
ફ-અઅ્-રિદ્ અન્હુમ વન્તઝિર ઈન્નહુમ
તો ઉનસેં મુંહ ફેર લો ઔર ઈન્તિઝાર કરો (૬૦) બેશક
મુન્તઝિરૂન ૬૦ (૩૦) ع
ઉન્હેં ઈન્તિઝાર કરના હૈ (૬૧)

(૩૩) સૂરતુલ અહ્-ઝાબ

(મદની) ૭૩ આયતેં ઔર ૯ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦ મં ૫

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

યાં અય્યુહન-નબિય્યુત-તકિલ્લા-હ વલા તુતિઈલ કાફિરી-ન વલ્મુનાફિકી ન
અય ગૈબકી ખબરેં બતાનેવાલે (નબી) ! (૨) અલ્લાહકા યૂંહી ખૌફ રખના ઔર કાફિરોં ઔર મુનાફિકોં કો ન
ઈન્નલ્લા-હ કા-ન અલીમન-હકીમા (૧) વત્તબિઅ્ મા યૂહાં ઈલૈ-ક મિર્રબ્બિક
સુનના (૩) બેશક અલ્લાહ ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ ઔર ઉસકી પૈરવી રખના જો તુમ્હારે રબકી તરફસે તુમ્હે "વહી"
ઈન્નલ્લા-હ કા-ન બિમા તઅ્-મલૂ-ન ખબીરા (૨) વ ત-વક્કલ અ-લલ્લા હ
હોતી હૈ અય લોગો ! અલ્લાહ તુમ્હારે કામ દેખ રહા હૈ ઔર અય મહબૂબ ! તુમ અલ્લાહ પર ભરોસા રખો
વ કફા બિલ્લાહિ વકીલા (૩) મા જ-અ-લલ્લાહુ લિ-રજુલિમ મિન કલ્બૈનિ ફી
ઔર અલ્લાહ બસ હૈ કામ બનાનેવાલા અલ્લાહને કિસી આદમીકે અંદર દો દિલ ન રખે (૪) ઔર
જૌફિહ વમા જ-અ-લ અઝવા-જ-કુમુલ્લાઈ તુઝાહિરૂ-ન મિન્હુન્ન ઉમ્મહાતિકુમ
તુમ્હારી ઉન ઔરતોંકો જિન્હેં તુમ માંકે બરાબર કેહ દો તુમ્હારી માં ન બનાયા (૫)
વમા જ-અ-લ અદ-ઈયા-અ-કુમ અબ-ના-અકુમ ઝાલિકુમ કૌલુકુમ
ઔર ન તુમ્હારે લિયે પાલકોં કો તુમ્હારા બેટા બનાયા (૬) યે તુમ્હારે અપને મુંહકા

ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા સે દર્યાફત કિયા ગયા કે કયા યહ પંજગાના નમાઝોંકા બયાન કુર્આનેપાક મેં હય. ફરમાયા હાં ઔર યહ આયતેં તિલાવત ફરમાઈ ઔર ફરમાયા કે ઈનમેં પાંચોં નમાઝે ઔર ઉનકે અવકાત મઝકૂર હય. (૨૮) યહ નમાઝ ફર્ઝ હુઈ. (૩૦) યા'ની આસ્માન ઔર ઝમીન વાલોં પર ઉસકી હમ્દ લાઝિમ હય. (૩૧) યા'ની તસ્બીહ કરો કુછ દિન રહે ઔર યહ નમાઝે અસ્ર હુઈ. (૩૨) યહ નમાઝે ઝોહર હુઈ હિકમત નમાઝકે લિયે યહ પંજગાના અવકાત મુકર્રર ફરમાયે ગયે ઈસલિયે કે અફઝલ વોહ હય જો મુદામ હો ઔર ઈન્સાન યહ કુદરત નહી રખતા કે અપને તમામ અવકાત નમાઝમેં સર્ફ કરે કયોંકે ઉસકે સાથ ખાનેપીને વગૈરાકે હવાઈજો ઝરૂરીયાત હંય તો અલ્લાહ તઆલાને બંદે પર ઈબાદતમેં તખફીફ ફરમાઈ

بِأَفْوَاهِكُمْ ۖ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ﴿٤﴾
ادْعُوهُمْ لِآبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ فَإِنْ
لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ ۚ
وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَٰكِنْ
مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿٥﴾ النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ ۖ
وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ ۗ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ
بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ
إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ
فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٦﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ
مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ
وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۖ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٧﴾
لِيَسْأَلَ الصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ ۚ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ

બિ-અફ-વાહિકુમ ॰ વલ્લાહુ યકૂલુલ હક-ક
કેહના હૈ (૭) ઔર અલ્લાહ હક્ક ફરમાતા હૈ
વ હુ-વ યહ-દિસ્સબીલ (૪) ઉદઊહુમ
ઔર વહી રાહ દિખાતા હૈ (૮) ઉન્હેં ઉનકે
લિઆબાઈહિમ હુ-વ અક-સતુ ઈન્દલ્લાહ
બાપ હી કા કેહકર પુકારો (૯) યે અલ્લાહકે નઝદીક ઝયાદા
ફ-ઈલ્લમ તઅ-લમૂ આબા-અહુમ
ઠીક હૈ ફિર અગર તુમ્હેં ઉનકે બાપ માલૂમ ન હોં (૧૦)
ફ-ઈખ઼વાનુકુમ ફિદ-દીનિ વ મવાલીકુમ ॰ વ
તો દીનમેં તુમ્હારે ભાઈ હૈં ઔર બશરિતમેં તુમ્હારે
લૈ-સ અલૈકુમ જુનાહુન ફીમા અખ઼-તઅ-તુમ
ચચાઝાદ (૧૧) ઔર તુમ પર કુછ ગુનાહ નહીં જો નાદાનિસ્તા
બિહી ॰ વલા કિમ્મા ત-અમ્મ-દત કુલૂબુકુમ ॰ વ
તુમસે સાદિર હુવા (૧૨) હાં વોહ ગુનાહ હૈ જો દિલકે કસ્દસે
કાનલ્લાહુ ગ઼ફૂરર્રહીમા (૫) અન્નબિય્યુ ઔલા બિલ્મુઅ-મિની-ન
કરો (૧૩) ઔર અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ યે નબી મુસલમાનોંકા ઉનકી જાનસે
મં ૫ મિન અન્ફુસિહિમ વ અઝ-વાજુહૂ ઉમ્મહાતુહુમ ॰ વ ઉલુલ અર્હામિ
ઝયાદા માલિક હૈ (૧૪) ઔર ઉસકી બીબિયાં ઉનકી માએં હૈં (૧૫) ઔર રિશ્તેવાલે
બઅ-દુહુમ ઔલા બિબઅ-દિન ફી કિતાબિલ્લાહિ મિનલ્મુઅ-મિની-ન
અલ્લાહકી કિતાબમેં એક-દૂસરેસે ઝયાદા કરીબ હૈં (૧૬) બ-નિસ્બત ઔર મુસલમાનોં
વલ્મુહાજિરી-ન ઈલ્લા અન તફ-અલૂ ઈલા ઔલિયા-ઈકુમ મઅ-રૂફ઼ા ॰ કા-ન
ઔર મુહાજિરોં કે (૧૭) મગર યે કે તુમ અપને દોસ્તોં પર કોઈ એહસાન કરો (૧૮)
ઝ઼ાલિ-ક ફિલ-કિતાબિ મસ્તૂરા (૬) વ ઈઝ઼ અ-ખ઼ઝ઼-ના મિનન્નબિય્યી-ન
યે કિતાબમેં લિખા હૈ (૧૯) ઔર અય મહબૂબ ! યાદ કરો જબ હમને નબિયોંસે
મીસાક઼હુમ વ મિન-ક વ મિન નૂહિંવ-વ ઈબરાહી-મ વ મૂસા વ ઈસબ્નિ
અહદ લિયા (૨૦) ઔર તુમસે (૨૧) ઔર નૂહ ઔર ઈબ્રાહીમ ઔર મૂસા ઔર ઈસા બિન
મર-ય-મ ॰ વ અ-ખ઼ઝ઼-ના મિન્હુમ મીસાક઼ન ગ઼લીઝ઼લ- ॰ (૭)
મરિયમસે ઔર હમને ઉનસે ગાળ્હા અહદ લિયા
લિયસ-અલસ્સાદિકી-ન અન સિદકિહિમ ॰ વ અ-અદ-દ લિલ કાફિરી-ન
તાકે સચ્ચોંસે (૨૨) ઉનકે સચ કા સવાલ કરે (૨૩) ઔર ઉસને કાફિરોંકે લિયે દર્દનાક

ઔર દિન કે અવ્વલો અવસતો આખિરમેં ઔર રાતકે અવ્વલો આખિરમેં નમાઝેં મુકર્રર કી તાકે ઈન અવકાતમેં મશગૂલે નમાઝ રહના દાએમી ઈબાદત કે હુકમ મેં હો (મદારિકો ખાઝિન). (૩૩) જૈસે કે પરિંદ કો અંડેસે ઔર ઈન્સાનકો નુત્ફે સે ઔર મો'મિન કો કાફિરસે. (૩૪) જૈસે કે અંડે કો પરિંદસે નુત્ફે કે ઈન્સાનસે કાફિર કો મો'મિન સે (૩૫) યા'ની ખુશ્ક હો જાને કે બાદ મેંહ બરસાકર સબ્ઝા ઉગા કર (૩૬) કબ્રોંસે બઅસો હિસાબ કે લિયે. (૩૭) તુમ્હારા જદ્દે આલા ઔર તુમ્હારી અસ્લ હઝરતે આદમ અલૈહિસ-સલામ કો ઈસસે પૈદા કરકે. (૩૮) કે બગૈર કિસી પહેલી મા'રેફત ઔર બગૈર કિસી કરાબત કે એક કો દૂસરે કે સાથ મહબ્બતો હમદર્દી હય. (૩૯) ઝબાનોંકા ઈખ્તેલાફ તો યહ હય કે કોઈ અરબી બોલતા હય કોઈ અજમી કોઈ ઔર કુછ

عَذَابًا أَلِيمًا ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا
وَجُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا
إِذْ جَاءُوكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَإِذْ
زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ
بِاللَّهِ الظُّنُونَا ۝ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا
زِلْزَالًا شَدِيدًا ۝ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ
فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ
إِلَّا غُرُورًا ۝ وَإِذْ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ
يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا ۚ وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ
مِنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ ۖ وَمَا هِيَ
بِعَوْرَةٍ ۖ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ۝ وَلَوْ دُخِلَتْ
عَلَيْهِمْ مِنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا

અ઼ઝ઼ાબન અલીમા ૦ (૮) યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન ૬
અઝાબ તૈયાર કર રખા હૈ અય ઈમાનવાલો !
આમનુઝ઼-કુરૂ નિઅ઼-મ-તલ્લાહિ અ઼લૈકુમ
અલ્લાહકા એહસાન અપને ઉપર યાદ કરો (૨૪)
ઈઝ઼ જાઅત્કુમ જુનૂદુન ફ-અર્સલ્ના
જબ તુમ પર કુછ લશ્કર આએ (૨૫) તો હમને
અ઼લૈહિમ રીહંવ જુનૂદલ્લમ તરૌહા ૦ વ
ઉન પર આંધી ઔર વોહ લશ્કર ભેજે જો તુમ્હેં
કાનલ્લાહુ બિમા તઅ઼-મલૂ-ન બસીરા ૦ (૯)
નઝર ન આએ (૨૬) ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે કામ દેખતા હૈ (૨૭)
ઈઝ઼ જાઊકુમ મિન ફૌક઼િકુમ વ મિન
જબ કાફિર તુમ પર આએ તુમ્હારે ઉપરસે ઔર તુમ્હારે
અસ-ફ-લ મિન્કુમ વ ઈઝ઼ ઝાગ઼તિલ-અબ્સારુ
નીચેસે (૨૮) ઔર જબકે ઠિઠક કર રેહ ગઈ નિગાહેં (૨૯)
વ બ-લ-ગ઼તિલ-કુલૂબુલ- હ઼નાજિ-ર વ તઝ઼ુન્નૂ-ન બિલ્લાહિઝ઼-ઝ઼ુનૂના (૧૦)
ઔર દિલ ગલોંકે પાસ આ ગએ (૩૦) ઔર તુમ અલ્લાહ પર તરહ-તરહકે ગુમાન કરને લગે (ઉમ્મીદ વ યાસકે) (૩૧)
હુનાલિ-કબ્તુલિયલ-મુઅ-મિનૂ-ન વ ઝુલઝિલૂ ઝિલઝાલન શદીદા (૧૧)
વોહ જગહ થી કે મુસલમાનોંકી જાંચ હૂઈ (૩૨) ઔર ખૂબ સખ્તીસે ઝિંઝોળે ગએ
વ ઈઝ઼ યકૂલુલ-મુનાફિકૂ-ન વલ્લઝ઼ી-ન ફી કુલૂબિહિમ મ-રદુમ્મા
ઔર જબ કેહને લગે મુનાફિક ઔર જિનકે દિલોંમેં રોગ થા (૩૩) હમેં
વ-અ઼-દ-નલ્લાહુ વ રસૂલુહુ ઈલ્લા ગ઼ુરૂરા (૧૨) વ ઈઝ઼ કાલત્તાઈ-ફ-તુમ
અલ્લાહ વ રસૂલને વા'દહ ન દિયા થા મગર ફરેબકા (૩૪) ઔર જબ ઉનમેંસે એક ગિરોહને
મિન્હુમ યા અહ-લ યસ્રિ-બ લા મુક઼ા-મ લકુમ ફર્જિઊ ૦ વ યસ્તઅ-ઝ઼િનુ
કહા (૩૫) અય મદીનાવાલો ! (૩૬) યહાં તુમ્હારે ઠહરનેકી જગહ નહીં (૩૭) તુમ ઘરોંકો વાપાસ ચલો
ફરીકુમ મિન્હુમુન્નબિય-ય યકૂલૂ-ન ઈન્ન બુયૂતના ઔરહ ૦ વમા હિ-ય
ઔર ઉનમેંસે એક ગિરોહ (૩૮) નબીસે ઈઝ્ન માંગતા થા યે કેહકર કે હમારે ઘર બે હિફાઝત હૈં ઔર વોહ
બિઔરતિન ૦ ઈય્યુરીદૂ-ન ઈલ્લા ફિરારા (૧૩) વલૌ દુખ઼િલત
બે હિફાઝત ન થે વોહ તો ન ચાહતે થે મગર ભાગના ઔર અગર ઉન પર ફૌજેં
અ઼લૈહિમ મિન અક઼્તારિહા સુમ્મ સુઈલુલ-ફિત્ન-ત લઆતૌહા
મદીના કે અતરાફસે આતીં ફિર ઉનસે કુફ્ર ચાહતીં તો ઝરૂર ઉનકા માંગા દે બૈઠતે (૩૯)

મં ૫

ઔર રંગતોંકા ઈખ્તેલાફ યહ હય કે કોઈ ગોરા હય કોઈ કાલા કોઈ ગંદુમી ઔર યહ ઈખ્તેલાફ નિહાયત અજીબ હય ક્યોં કે સબ એક અસ્લ સે હંય ઔર સબ હઝરતે આદમ અલૈહિસ-સલામકી ઔલાદ હંય. (૪૦) જિસસે થકાન દૂર હોતી હય ઔર રાહત હાસિલ હોતી હય. (૪૧) ફઝલ તલાશ કરને સે કસબે મઆશ મુરાદ હય. (૪૨) જો ગોશ હોશ સે સુનેં. (૪૩) ગિર્ને ઔર નુકસાન પહોંચાને સે. (૪૪) બારિશ કી. (૪૫) જો સોચેં ઔર કુદરતે ઈલાહી પર ગૌર કરેં. (૪૬) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ ઔર હઝરતે ઈબ્ને મસઊદ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમ ને ફરમાયા કે વોહ દોનોં બગૈર કિસી સહારા કે કાઈમ હંય. (૪૭) યા'ની તુમ્હેં કબ્રોંસે બુલાએગા ઈસ તરહ કે હઝરતે ઈસરાફીલ અલૈહિસ-સલામ કબ્રવાલોંકે ઉઠાને કે લિયે સૂર ફૂંકેંગે તો અવ્વલીનો આખેરીન મેં

الأحزاب اتل ما اوحي

وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا
اللَّهَ مِن قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ الْأَدْبَارَ ۚ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ
مَسْئُولًا ﴿١٥﴾ قُل لَّن يَنفَعَكُمُ الْفِرَارُ إِن فَرَرْتُم مِّنَ
الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذًا لَّا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾
قُلْ مَن ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُم مِّنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ
سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۚ وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن
دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ
الْمُعَوِّقِينَ مِنكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا ۖ
وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٨﴾ أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۖ
فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ
أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۖ فَإِذَا
ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُم بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى
الْخَيْرِ ۚ أُولَٰئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ ۚ

વમા ત-લબ્બસૂ બિહાઁ ઈલ્લા
ઔર ઉસમેં દેર ન કરતે મગર
યસીરા (૧૪) વ લ-ક઼દ કાનૂ આ઼હદુલ્લા-હ
થોળી ઔર બેશક ઈસસે પેહલે વોહ અલ્લાહ સે
મિન ક઼બ્લુ લા યુવલ્લૂનલ-અદ્બાર ◆ વ
અહદ કર ચુકે થે પીઠ ન ફેરેગેં ઔર
કા-ન અ઼હ-દુલ્લાહિ મસ્ઊલા (૧૫)
અલ્લાહકા અહદ પૂછા જાએગા (૪૦)
કુલ્લંય્યન્ફ-અ઼-કુમુલ- ફિરારુ ઈન
તુમ ફરમાઓ હરગિઝ તુમ્હેં ભાગના નફા ન
ફરર-તુમ મિનલ મૌતિ અવિલક઼ત્લિ
દેગા અગર મૌત યા ક઼ત્લ સે ભાગો (૪૧)
વ ઈઝ઼લ્લા તુમત્તઊ઼-ન ઈલ્લા ક઼લીલા (૧૬)
ઔર જબ ભી દુનિયા ન બરતને દિયે જાઓગે મગર થોળી (૪૨)

કુલ મન ઝ઼લ્લઝ઼ી યઅ઼-સિમુકુમ મિનલ્લાહિ ઈન અરા-દ બિકુમ
તુમ ફરમાઓ વોહ કૌન હૈ જો અલ્લાહકા હુકમ તુમ પરસે ટાલ દે અગર વોહ તુમ્હારા
મં ૫ સૂઅન ઓ અરા-દ બિકુમ રહ઼-મહ ◆ વલા યજિદૂ-ન લહુમ મિન
બુરા ચાહે (૪૩) યા તુમપર મહેર ફરમાના ચાહે (૪૪) ઔર વોહ અલ્લાહકે સિવા કોઈ
દૂનિલ્લાહિ વલિય્યંવ વલા નસ઼ીરા (૧૭) ક઼દ યઅ઼-લમુલ્લાહુલ-મુઅ઼વ્વિક઼ી-ન
હામી ન પાએંગે ન મદદગાર બેશક અલ્લાહ જાનતા હૈ તુમ્હારે
મિન્કુમ વલ્કા઼ઈલી-ન લિ ઈખ્વાનિહિમ હલુમ્મ ઈલૈના ◆ વલા યઅ-તૂનલ બઅ-સ
ઉનકો જો ઔરોંકો જિહાદસે રોકતે હૈં ઔર અપને ભાઈયોંસે કેહતે હૈં હમારી તરફ ચલે આઓ (૪૫) ઔર લળાઈમેં
ઈલ્લા ક઼લીલા ◆(૧૮) અશિહ઼-હ઼-તન અ઼લૈકુમ ◆ ફ-ઈઝ઼ા જા-અલ્ખ઼ૌફુ રઐ-તહુમ
નહીં આતે મગર થોળે (૪૬) તુમ્હારી મદદમેં ગઈ કરતે હૈં ફિર જબ ડરકા વકત આએ
યન્ઝુરૂ-ન ઈલૈ-ક તદૂરુ અઅ઼-યુનુહુમ કલ્લઝ઼ી યુગ઼શા અ઼લૈહિ મિનલ્મૌત◆
તુમ ઉન્હેં દેખોગે તુમ્હારી તરફ યૂં નઝર કરતે હૈં કે ઉનકી આંખે ઘૂમ રહી હૈ જૈસે કિસી પર મૌત છાઈ હો
ફ-ઈઝ઼ા ઝ઼-હ-બલ્ખ઼ૌફુ સ-લક઼ૂકુમ બિ-અલ્સિનતિન હિ઼દાદિન અશિહ઼-હ઼-તન
ફિર જબ ડરકા વકત નિકલ જાએ (૪૭) તુમ્હેં તા'ને દેને લગે તેઝ ઝબાનોંસે માલે ગનીમતકે લાલચમેં (૪૮)
અ઼લલ-ખ઼ૈર ◆ ઉલાઈ-ક લમ યુઅ-મિનૂ ફ-અહ઼-બ-ત઼લ્લાહુ અઅ઼-માલહુમ◆
યે લોગ ઈમાન લાએ હી નહીં (૪૯) તો અલ્લાહને ઉનકે અમલ અકારત કર દિયે (૫૦)

સે કોઈ ઐસા ન હોગા જો ન ઉઠે ચુનાંચે ઉસકે બાદ હી ઈર્શાદ ફરમાતા હય. (૪૮) યા'ની કબ્રોંસે ઝિંદા હોકર. (૪૯) હલાક હોને કે બાદ. (૫૦) કયોંકે ઈન્સાનોં કો તજરબા ઔર ઉનકી રાય યહી બતાતી હય કે શય કા ઈરાદા ઉસકી ઈબ્તેદા સે સહલ હોતા હય ઔર અલ્લાહ તઆલાકે લિયે કુછ ભી દુશ્વાર નહીં. (૫૧) કે ઉસ જૈસા કોઈ નહીં વોહ મા'બૂદે બરહક હય ઉસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં. (૫૨) અય મુશ્રિકો. (૫૩) વોહ મિસ્લ (કહાવત) યહ હય. (૫૪) યા'ની કયા તુમ્હારે ગુલામ તુમ્હારે સાઝી હય. (૫૫) માલો મતાઅ વગૈરા (૫૬) યા'ની આકા ઔર ગુલામ કો ઉસ માલો મતાઅ મે યકસાં ઈસ્તેહકાક હો ઐસા કે. (૫૭) અપને માલો મતાઅ મેં બગૈર ઉન ગુલામોં કી ઈજાઝત કે તસર્રુફ કરને સે. (૫૮) મુદઆ યહ હય કે તુમ કિસી તરહ અપને મમ્લૂકોં

الاحزاب اتل ما اوحي

وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ۝ يَحْسَبُوْنَ الْاَحْزَابَ لَمْ
يَذْهَبُوْا ۚ وَاِنْ يَّاْتِ الْاَحْزَابُ يَوَدُّوْا لَوْ اَنَّهُمْ
بَادُوْنَ فِى الْاَعْرَابِ يَسْاَلُوْنَ عَنْ اَنْۢبَآئِكُمْ ۗ وَلَوْ
كَانُوْا فِيْكُمْ مَّا قٰتَلُوْٓا اِلَّا قَلِيْلًا ۝ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ ع
فِىْ رَسُوْلِ اللّٰهِ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَ
الْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيْرًا ۝ وَلَمَّا رَاَ الْمُؤْمِنُوْنَ
الْاَحْزَابَ ۙ قَالُوْا هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَ
صَدَقَ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ ۫ وَمَا زَادَهُمْ اِلَّآ اِيْمَانًا
وَّتَسْلِيْمًا ۝ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ رِجَالٌ صَدَقُوْا مَا
عَاهَدُوا اللّٰهَ عَلَيْهِ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضٰى نَحْبَهٗ وَمِنْهُمْ
مَّنْ يَّنْتَظِرُ ۖ وَمَا بَدَّلُوْا تَبْدِيْلًا ۝ لِّيَجْزِىَ اللّٰهُ
الصّٰدِقِيْنَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنٰفِقِيْنَ اِنْ شَآءَ
اَوْ يَتُوْبَ عَلَيْهِمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝

منزل ٥

વ કા-ન ઝ઼ાલિ-ક અ઼લલ્લાહિ યસીરા (૧૯)
ઔર યે અલ્લાહકો આસાન હૈ વોહ સમઝ
યહ્-સબૂનલ અહ્ઝા-બ લમ યઝ્-હબૂ ૮ વ
રહે હૈં કે કાફિરોંકે લશ્કર અભી ન ગએ (૫૧) ઔર
ઈંય્યઅ્-તિલ-અહ્ઝાબુ યવદ્દૂ લૌ
અગર લશ્કર દોબારા આએં તો ઉનકી (૫૨)
અન્નહુમ બાદૂ-ન ફિલ અઅ્-રાબિ
ખ્વાહિશ હોગી કે કિસી તરહ ગાંવમેં નિકલકર (૫૩)
યસ્અલૂ-ન અ઼ન અમ્બા-ઈકુમ ۚ વલૌ કાનૂ
તુમ્હારી ખબરેં પૂછતે (૫૪) ઔર અગર વોહ તુમમેં રેહતે
ફીકુમ મા ક઼ાતલૂ ઈલ્લા ક઼લીલા૦ (૨૦) ع
જબ ભી ન લળતે મગર થોળે (૫૫)
લ-ક઼દ કા-ન લકુમ ફી રસૂલિલ્લાહિ ઉસ્વતુન
બેશક તુમ્હેં રસૂલુલ્લાહકી પૈરવી બેહતર હૈ (૫૬) ઉસકે લિયે

હ઼-સ-નતુલ-લિમન કા-ન યર-જુલ્લા-હ વલ્યૌમલ-આખ઼િ-ર વ ઝ઼-ક-રલ્લા-હ
કે અલ્લાહ ઔર પિછલે દિનકી ઉમ્મીદ રખતા હો ઔર અલ્લાહકો બહોત
કસ઼ીરા ۭ (૨૧) વ લમ્મા ર-અલ-મુઅ-મિનૂનલ-અહ઼ઝા-બ ۙ કા઼લૂ હાઝ઼ા મં ૫
યાદ કરે (૫૭) ઔર જબ મુસલમાનોંને કાફિરોંકે લશ્કર દેખે બોલે યે હૈ વોહ જો હમેં વા'દહ દિયા થા
મા વ-અ઼-દ-નલ્લાહુ વ રસૂલુહૂ વ-સ઼-દ-ક઼લ્લાહુ વ-રસૂલુહૂ ۫ વમા ઝાદહુમ
અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલને (૫૮) ઔર સચ ફરમાયા અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલને (૫૯) ઔર ઉસસે ઉન્હેં ન બઢ્હા
ઈલ્લા ઈમાનંવ-વ તસ્લીમા ۭ (૨૨) મિનલ-મુઅ-મિની-ન રિજાલુન
મગર ઈમાન ઔર અલ્લાહકી રઝાપર રાઝી હોના મુસલમાનોંમેં કુછ વોહ મર્દ હૈં જિન્હોંને સચ્ચા કર દિયા જો અહદ
સ઼-દક઼ૂ મા આ઼હદુલ્લા-હ અ઼લૈહ ۚ ફમિન્હુમ મન ક઼દ઼ા નહ઼-બહૂ વ મિન્હુમ
અલ્લાહસે કિયા થા (૬૦) તો ઉનમેં કોઈ અપની મિન્નત પૂરી કર ચુકા (૬૧) ઔર કોઈ રાહ
મંય્યન્તઝ઼િરુ ۖ વમા બદ-દલૂ તબ્દીલલ- ۙ (૨૩) લિયજઝિ-યલ્લાહુસ઼-
દેખ રહા હૈ (૬૨) ઔર વોહ ઝરા ન બદલે (૬૩) તાકે અલ્લાહ સચ્ચોંકો ઉનકે
સ઼ાદિકી઼-ન બિસિ઼દક઼િહિમ વ યુઅ઼ઝ઼-ઝ઼િબલ-મુનાફિકી઼-ન ઈન શા-અ
સચકા સિલા દે ઔર મુનાફિકોંકો અઝાબ કરે અગર ચાહે યા ઉન્હેં
ઔ યતૂ-બ અ઼લૈહિમ ۭ ઈન્નલ્લા-હ કા-ન ગ઼ફૂરર્રહ઼ીમા ۚ (૨૪)
તૌબા દે બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ

કો અપના શરીક બનાના ગવારા નહીં કર સકતે તો કિત્ના ઝુલ્મ હય કે અલ્લાહ તઆલા કે મમ્લૂકોં કો ઉસકા શરીક કરાર દો અય મુશ્રેકીન! તુમ અલ્લાહ તઆલા કે સિવા જિન્હેં અપના મા'બૂદ કરાર દેતે હો વોહ ઉસકે બંદે ઔર મમ્લૂક હંય (૫૯) જિન્હોંને શિર્ક કરકે અપની જાનોં પર ઝુલ્મે અઝીમ કિયા હય. (૬૦) જહાલત સે. (૬૧) યા'ની કોઈ ઉસકા હિદાયત કરનેવાલા નહીં. (૬૨) જો ઉન્હેં અઝાબે ઈલાહીસે બચા સકે. (૬૩) યા'ની ખુલૂસ કે સાથ દીને ઈલાહી પર બઈસ્તેકામતો ઈસ્તિકલાલ કાઈમ રહો. (૬૪) ફિતરત સે મુરાદ દીને ઈસ્લામ હય મા'ના યહ હંય કે અલ્લાહ તઆલા ને ખલ્ક કો ઈમાન પર પૈદા કિયા જૈસા કે બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસમેં હય કે હર બચ્ચા ફિતરત પર પૈદા કિયા જાતા હય યા'ની ઉસી અહદ પર જો "અલસ્તુ

وَرَدَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوْا خَيْرًا ؕ وَ
كَفَى اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ الْقِتَالَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ قَوِيًّا عَزِيْزًا ۚ
وَاَنْزَلَ الَّذِيْنَ ظَاهَرُوْهُمْ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ مِنْ
صَيَاصِيْهِمْ وَقَذَفَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ فَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ
وَتَاْسِرُوْنَ فَرِيْقًا ۚ وَاَوْرَثَكُمْ اَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ
وَاَمْوَالَهُمْ وَاَرْضًا لَّمْ تَطَـُٔوْهَا ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيْرًا ۠ يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّاَزْوَاجِكَ اِنْ
كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَزِيْنَتَهَا فَتَعَالَيْنَ
اُمَتِّعْكُنَّ وَاُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيْلًا ۚ وَاِنْ كُنْتُنَّ
تُرِدْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَالدَّارَ الْاٰخِرَةَ فَاِنَّ اللّٰهَ
اَعَدَّ لِلْمُحْسِنٰتِ مِنْكُنَّ اَجْرًا عَظِيْمًا ۚ يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ
مَنْ يَّاْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ يُّضٰعَفْ لَهَا
الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ؕ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ۚ

વ રદ-દલ્લાહુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ બિગૈઝિહિમ
ઔર અલ્લાહ ને કાફિરોં કો (૬૪) ઉનકે દિલોંકી
લમ યનાલૂ ખૈરા ◦ વ-ક-ફલ્લાહુલ
જલન કે સાથ પલટાયા કે કુછ ભલા ન પાયા (૬૫) ઔર અલ્લાહને
મુઅ-મિનીનલ કિતાલ ◦ વકા-નલ્લાહુ
મુસલમાનોં કો લડાઈકી કિફાયત ફરમાદી (૬૬) ઔર અલ્લાહ
કવિય્યન અઝીઝા ૮ (૨૫) વ અન્ઝ-લલ્લઝી-ન
ઝબર દસ્ત ઈઝઝતવાલા હૈ ઔર જિન અહલે
ઝા-હરૂહુમ મિન અહ-લિલ કિતાબિ મિન
કિતાબને ઉનકી મદદ કી થી (૬૭) ઉન્હેં ઉનકે કિલોંસે
સયાસીહિમ વ-ક-ઝ-ફ ફી કુલૂબિહિમુર્રુઅ-બ
ઉતારા (૬૮) ઔર ઉનકે દિલોંમેં રોબ ડાલા ઉનમેં એક
ફરીકન તક્તુલૂ-ન વ તઅ-સિરૂ-ન
ગિરોહકો કત્લ કરતે હો (૬૯) ઔર એક ગિરોહકો
ફરીકા ૮ (૨૬) વઔ-ર-સકુમ અર્દહુમ વદિયારહુમ વ-અમ્વા-લહુમ
કૈદ (૭૦) ઔર હમને તુમ્હારે હાથ લગાએ ઉનકી ઝમીન ઔર ઉનકે મકાન ઔર ઉનકે માલ (૭૧)
વ-અર્દલ્લમ ત-તઊહા ◦ વકાનલ્લાહુ અલા કુલ્લિ શૈઈન કદીરા૮૦ (૨૭)
ઔર વોહ ઝમીન જિસ પર તુમને અભી કદમ નહી રખા હૈ (૭૨) ઔર અલ્લાહ હર ચીઝ પર કાદિર હૈ
યા અય્યુહન્નબિય્યુ કુલ લિઅઝ-વાજિ-ક ઈન કુનતુન-ન તુરિદનલ હયાતદ-દુન્યા વ
અય ગૈબ બતાનેવાલે (નબી) ! અપની બીબિયોંસે ફરમા દે અગર તુમ દુનિયાકી ઝિંદગી ઔર ઉસકી
ઝી-ન-તહા ફ-તઆલૈ-ન ઉમત્તિઅ-કુન-ન વ-ઉસર્રિહ- કુન-ન સરાહન જમીલા (૨૮)
આરાઈશ ચાહતી હો (૭૩) તો આઓ મૈં તુમ્હેં માલ દૂં (૭૪) ઔર અચ્છી તરહ છોડ દૂં (૭૫)
વ-ઈન કુન્તુન-ન તુરિદ-નલ્લા-હ વ રસૂલહૂ વદ-દારલ આખિ-ર-ત
ઔર અગર તુમ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ ઔર આખેરતકા ઘર ચાહતી હો તો બેશક અલ્લાહને
ફ-ઈન્નલ્લા-હ અ-અદ-દ લિલ્મુહસિનાતિ મિન્કુન્ન અજ-રન અઝીમા (૨૯) યા
તુમ્હારી નેકીવાલિયોંકે લિયે બળા અજર તૈયાર કર રખા હૈ અય નબીકી
નિસાઅન્નબિય્યિ મંય્યઅ-તિ મિન્કુન્ન બિફાહિશતિમ મુબય્યિનતિંય યુદાઅફ
બીબિયો ! જો તુમમેં સરીહ હયાકે ખિલાફ કોઈ જુર્અત કરે (૭૬)
લ-હલ-અઝાબુ દિઅ-ફૈન◦વકા-ન ઝાલિ-ક અ-લલ્લાહિ યસીરા (૩૦)
ઉસ પર ઔરોંસે દૂના અઝાબ હોગા (૭૭) ઔર યે અલ્લાહકો આસાન હૈ

૯૦ મં ૫

બિરબ્બિકુમ" ફરમા કર લિયા ગયા હય. બુખારી શરીફકી હદીસમેં હય ફિર ઉસકે માં-બાપ ઉસકો યહૂદી યા નસ્રાની યા મજૂસી બના લેતે હંય. ઈસ આયતમેં હુકમ દિયા ગયા કે દીને ઈલાહી પર કાઈમ રહો જિસ પર અલ્લાહ તઆલા ને ખલ્કકો પૈદા કિયા હય. (૬૫) યા'ની દીને ઈલાહી પર કાઈમ રહના. (૬૬) ઉસકી હકીકત કો તો ઈસ દીન પર કાઈમ રહો. (૬૭) યા'ની અલ્લાહ તઆલાકી તરફ તૌબા ઔર ઈતાઅત કે સાથ. (૬૮) મા'બૂદકે બાબ મેં ઈખ્તેલાફ કરકે. (૬૯) ઔર અપને બાતિલકો હક ગુમાન કરતા હય. (૭૦) મર્ઝ કી યા કહત કી યા ઈસકે સિવા ઔર કોઈ. (૭૧) ઈસ તકલીફ સે ખુલાસી ઈનાયત કરતા હય ઔર રાહત અતા ફરમાતા હય. (૭૨) દુન્યવી ને'મતોંકો ચંદ રોઝ. (૭૩) કે આખેરતમેં તુમ્હારા કયા હાલ હોતા હય ઔર ઈસ દુનિયા

તલબીકા કયા નતીજા નિકલને વાલા હય. (૭૪) કોઈ હુજ્જત યા કોઈ કિતાબ. (૭૫) ઔર શિર્ક કરનેકા હુકમ દેતી હય એૈસા નહી હય ન કોઈ હુજ્જત હય ન કોઈ સનદ. (૭૬) યા'ની તંદુરસ્તી ઔર વુસ્અતે રિઝક કા. (૭૭) ઔર ઈતરાતે હંય. (૭૮) કહત યા ખૌફ યા ઔર કોઈ બલા. (૭૯) યા'ની ઉનકી મા'સિયતોં ઔર ઉનકે ગુનાહોંકા. (૮૦) અલ્લાહ તઆલાકી રહમતસે ઔર યેહ બાત મોમિન કી શાન કે ખિલાફ હય કયોં કે મો'મિન કા હાલ યેહ હય કે જબ ઉસે ને'મત મિલતી હય તો શુક ગુઝારી કરતા હય ઔર જબ સખ્તી હોતી હય તો અલ્લાહ તઆલા કી રેહમત કા ઉમ્મીદવાર રહતા હય. (૮૧) ઉસકે સાથ સુલૂક ઔર એહસાન કરો. (૮૨) ઉનકે હક દો સદકા દેકર ઔર મહમાન નવાઝી કરકે. મસ્અલાઃ- ઈસ આયતસે મહારિમ કે નફકે કા વુજૂબ સાબિત હોતા હય (મદારિક) (૮૩) ઔર અલ્લાહ તઆલાસે સવાબ કે તાલિબ હંય (૮૪) લોગોંકા દસ્તૂર થા કે વોહ દોસ્તો અહબાબ ઔર આશનાઓંકો યા ઔર કિસી શખ્સકો ઈસ નિય્યત સે હદિયા દેતે થે કે વોહ ઉન્હેં ઉસસે ઝયાદા દેગા યેહ જાઈઝ તો હય લેકિન ઈસ પર સવાબ ન મિલેગા ઔર ઈસમેં બરકત ન હોગી કયોંકે યહ અમલ ખાલેસન લિલ્લાહે તઆલા નહી હુવા. (૮૫) ન ઈસસે બદલા લેના મકસૂદ હો ન નામો નમૂદ. (૮૬) ઉનકા અજ્રો સવાબ ઝયાદા હોગા એક નેકી કા દસ ગુના દિયા જાયેગા. (૮૭) પૈદા કરના રોઝી દેના મારના જિલાના યેહ સબ કામ અલ્લાહહી કે હંય (૮૮) યા'ની બુતોંમે જિન્હેં તુમ અલ્લાહ તઆલા કા શરીક ઠેહરાતે હો ઉનમેં. (૮૯) ઉસકે જવાબસે મુશ્રેકીન આજિઝ હુએ ઔર ઉન્હેં દમ મારનેકી મજાલ ન હુઈ તો ફરમાતા હય. (૯૦) શિર્કો મઆસી કે સબબ સે કહત ઔર ઈમસાકે બારાં ઔર કિલ્લતે પૈદાવાર ઔર ખેતોંકી ખરાબી ઔર તિજારતોં કે નુકસાન ઔર આદમિયોં ઔર જાનવરોંમેં મૌત ઔર કસરતે આતિશ ઝદગી ઔર ગર્ક ઔર હર શયમેં બે બરકતી. (૯૧) કૂફો મઆસી સે ઔર તાઈબ હોં. (૯૨) અપને શિર્ક કે બાઈસ હલાક કિયે ગયે ઉનકે મનાઝિલ ઔર મસાકિન વીરાન પળે હંય ઉન્હેં દેખકર ઈબ્રત હાસિલ કરો. (૯૩) યા'ની દીને ઈસ્લામ પર મઝબૂતી કે સાથ કાઈમ રહો. (૯૪) યા'ની રોઝે કિયામત. (૯૫) યા'ની હિસાબ કે બાદ મુતફર્રિક હો જાએંગે જન્નતી જન્નતકી તરફ જાએંગે ઔર દોઝખી દોઝખ કી તરફ. (૯૬) કે મનાઝિલે જન્નત મેં રાહતો આરામ પાએં. (૯૭) ઔર સવાબ અતા ફરમાએ અલ્લાહ તઆલા. (૯૮) બારિશ ઔર કસરતે પૈદાવાર કા. (૯૯) દરિયામેં ઉન હવાઓંસે. (૧૦૦) યા'ની દરિયાઈ તિજારતોંસે કસબે મઆશ કરો. (૧૦૧) ઉન ને'મતોં કા ઔર અલ્લાહકી તવહીદ કબૂલ કરો. (૧૦૨) જો ઈન રસૂલોંકે સિદકે રિસાલત પર દલીલ વાઝેહ થી તો ઉસ કૌમમેંસે બા'ઝ ઈમાન લાએ ઔર બાઝ ને કુફ્ર કિયા. (૧૦૩) કે દુનિયામેં ઉન્હેં અઝાબ કરકે હલાક કર દિયા. (૧૦૪) યા'ની ઉન્હેં નજાત દેના ઔર કાફિરોં કો હલાક કરના ઉસમેં નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો આખિરતકી કામયાબી ઔર આ'દા પર ફત્હો નુસરત બશારત દી ગઈ. તિરમિઝી કી હદીસમેં હય જો મુસલમાન અપને ભાઈકી આબરૂ બચાએગા અલ્લાહ તઆલા ઉસે રોઝે કિયામત જહન્નમ કી આગસે બચાએગા. યહ ફરમાકર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને યહ આયત તિલાવત ફરમાઈ "કાન હક્કન અલયના નસરુલ મો'મેનીન". (૧૦૫) કલીલ યા કસીર. (૧૦૬) યા'ની કભી તો અલ્લાહ તઆલા અબ્રે મુહીત ભેજ દેતા હય જિસસે આસ્માન ઘેરા મા'લૂમ હોતા હય ઔર કભી મુતફર્રિક ટુકળે અલાહેદા અલાહેદા. (૧૦૭) યા'ની મેંહકો. (૧૦૮)યા'ની બારિશ કે અસર જો ઉસ પર મુરત્તબ હોતે હંય. બારિશ ઝમીનકો સૈરાબ કરતી હય ઉસસે સબ્ઝા નિકલતા હય. સબ્ઝે સે ફલ પૈદા હોતે હંય ફલોંમે ગિઝાઈય્યત હોતી હય ઔર ઉસસે જાનદારોં કે અજસામકે કેવામ કો મદદ પહોંચતી હય ઔર યેહ દેખો કે અલ્લાહ તઆલા યેહ સબ્ઝે ઔર ફલ પૈદા કરકે. (૧૦૯) ઔર ખુશ્ક મેદાન કો સબ્ઝાઝાર બના દેતા હય જિસકી યેહ કુદરત હય. (૧૧૦) એૈસી જો ખેતી ઓર સબ્ઝે કે લિયે મુઝિર હો. (૧૧૧) બાદ ઈસકે કે વોહ સબ્ઝો શાદાબ થી. (૧૧૨) યા'ની ખેતી ઝર્દ હોને કે બાદ નાશુકી કરને લગેં ઔર પહેલી ને'મત સે ભી મુકર જાએં મા'ના યેહ હંય કે ઉન લોગોંકી હાલત યેહે કે જબ ઉન્હેં રહમત પહોંચતી હૈ રિઝક મિલતા હૈ ખુશ હો જાતે હંય ઔર જબ કોઈ સખ્તી આતી હૈ ખેતી ખરાબ હોતી હૈ તો પેહલી ને'મતોંસે ભી મુકર જાતે હૈં ચાહિયે તો યે થા કે અલ્લાહ તઆલા પર તવકકુલ કરતે ઔર જબ ને'મત પહોંચતી શુક બજા લાતે એૈર જબ બલા આતી સબ્ર કરતે ઔર દુઆ વ ઈસ્તિગફારમેં મશ્ગૂલ હોતે ઉસકે બાદ અલ્લાહ તબારક વ તઆલા અપને હબીબે અકરમ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કી તસલ્લી ફરમાતા હય કે આપ ઉન લોગોંકી મહરૂમી ઔર ઉનકે ઈમાન ન લાને પર રન્જીદા ન હોં. (૧૧૩) યા'ની જિન કે દિલ મર ચુકે ઔર ઉન સે કિસી તરહ કુબૂલે હકકી તવક્કો નહી રહી. (૧૧૪) યા'ની હકકે સુનને સે બેહરે હોં ઔર બેહરે ભી એૈસે કે પીઠ દેકર ફિર ગયે ઉનસે કિસી તરહ સમઝનેકી ઉમ્મીદ નહી. (૧૧૫) યહાં

4

અંધોં સે ભી દિલ કે અંધે મુરાદ હંય ઈસ આયત સે બાઝ લોગોંને મુર્દોંકે ન સુનને પર ઈસ્તિદલાલ કિયા હય મગર યહ ઈસ્તિદલાલ સહીહ નહી ક્યોંકે યહાં મુર્દોં સે મુરાદ કુફ્ફાર હંય જો દુન્યવી ઝિંદગી તો રખતે હંય મગર પંદો મવએઝતસે મુનતફા નહી હોતે ઈસ લિયે ઉન્હેં અમ્વાત સે તશ્બીહ દી ગઈ જો દારુલ અમલ સે ગુઝર ગયે ઔર વોહ પંદો નસીહત સે મુનતફા નહી હો સકતે લેહાઝા આયત સે મુર્દો કે ન સુનને પર સનદ લાના દુરુસ્ત નહી ઔર બકસરત અહાદી સે મુર્દોંકા સુનના ઔર અપની કબ્રોં પર ઝિયારત કે લિયે આનેવાલોંકો પહચાનના સાબિત હય. (૧૧૬) ઈસમેં ઈન્સાનકે અહવાલકી તરફ ઈશારા હય કે પહેલે વોહ માં કે પેટમેં જનીન થા ફિર બચ્ચા હોકર પૈદા હુવા શીરખાર રહા યેહ અહવાલ નિહાયત ઝો'ફ કે હંય. (૧૧૭) યા'ની બચપન કે ઝો'ફ કે બાદ જવાનીકી કુવ્વત અતા ફરમાઈ. (૧૧૮) યા'ની જવાનીકી કુવ્વતકે બાદ. (૧૧૯) ઝો'ફ ઔર કુવ્વત ઔર જવાની ઔર બુઢાપા યહ સબ અલ્લાહકે પૈદા કિયે સે હંય. (૧૨૦) યા'ની આખિરત કો દેખકર ઉસકો દુનિયા યા કબ્રમેં રહનેકી મુદત બહોત થોળી મા'લૂમ હોગી ઈસ લિયે વોહ ઉસ મુદત કો એક ઘળીસે તાબીર કરેંગે. (૧૨૧) યા'ની ઐસેહી દુનિયામેં ગલત ઔર બાતિલ બાતોં પર જમતે ઔર હકસે ફિરતે થે ઔર બઅસકા ઈન્કાર કરતે થે જૈસે કે અબ કબ્ર યા દુનિયામેં ઠહરનકી મુદત કો કસમ ખાકર એક ઘળી બતા રહે હંય ઉનકી ઈસ કસ્મસે અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં તમામ મેહશર કે સામને રૂસ્વા કરેગા ઔર સબ દેખેંગે કે ઐસે મજમએ આમમેં કસમ ખાકર ઐસા સરીહ ઝૂટ બોલ રહે હંય. (૧૨૨) યા'ની અંબિયા ઔર મલાએકા ઔર મો'મેનીન ઉનકા રદ કરેંગે ઔર ફરમાએંગે કે તુમ ઝૂટ કહતે હો. (૧૨૩) યા'ની જો અલ્લાહ તઆલાને અપને સાબિક ઈલ્મ મેં લૌહે મહફૂઝ મેં લિખા ઉસીકે મુતાબિક તુમ કબ્રોંમેં રહે. (૧૨૪) જિસ કે તુમ દુનિયામેં મુન્કિર થે. (૧૨૫) દુનિયા મેં કે વોહ હક હય ઝરૂર વાકેઅ હોગા અબ તુમને જાના કે વોહ દિન આ ગયા ઔર ઉસ કા આના હક થા તો ઉસ વકત કા જાનના તુમ્હેં નફા ન દેગા જૈસા કે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હય. (૧૨૬) યા'ની ન ઉનસે યહ કહા જાયે કે તૌબા કરકે અપને રબકો રાઝી કરો જૈસા કે દુનિયામેં ઉનસે તૌબા તલબ કી જાતી હય. (૧૨૭) તાકે ઉન્હેં તંબીહ હો ઔર ઈન્ઝાર અપને કમાલ કો પહોંચે લેકિન ઉન્હોંને અપની સિયાહ બાતિની ઔર સખ્ત દિલી કે બાઈસ કુછ ભી ફાયદા ન ઉઠાયા બલકે જબ કોઈ આયતે કુર્આન આઈ ઉસકો ઝૂટલા દિયા ઔર ઉસકા ઈન્કાર કિયા. (૧૨૮) જિન્હેં જાનતા હય કે વોહ ગુમરાહી ઈખ્તિયાર કરેંગે ઔર હક વાલોંકો બાતિલ પર બતાએંગે. (૧૨૯) ઉનકી ઈઝા વ અદાવત પર. (૧૩૦) આપકી મદદ ફરમાનેકા ઔર દીને ઈસ્લામકો તમામ દીનોં પર ગાલિબ કરનેકા. (૧૩૧) યા'ની યેહ લોગ જિન્હેં આખિરતકા યકીન નહી હય ઔર બઅસો હિસાબ કે મુન્કિર હંય ઉનકી શિદતેં ઔર ઉનકે ઈન્કાર ઔર ઉનકે ના લાઈક હરકાત આપકે તૈશ ઔર કલક કા બાઈસ ન હોં ઔર ઐસા ન હો કે આપ ઉન કે હકમેં અઝાબકી દુઆ કરનેમેં જલ્દી ફરમાએં.

(૧) સૂરએ લુકમાન : મક્કિયા સિવાય દો આયતોંકે જો "વલવ અન્ના મા ફિલ અર્દ" સે શુરૂઅ હોતી હંય. ઈસ સૂરતમેં ચાર રુકૂઅ, ચૌંતીસ આયતેં, પાંચસૌ અળતાલીસ કલિમે, દોહઝાર એક સૌ દસ હુરૂફ હંય. (૨) લહ્વ યા'ની ખેલ હર ઉસ બાતિલ કો કહતે હંય જો આદમી કો નેકી સે ઔર કામકી બાતોંસે ગફલત મેં ડાલે કહાનિયાં ઔર અફસાને ઈસી મેં દાખિલ હંય. શાને નુઝૂલ : યેહ આયત નઝર બિન હારિસ બિન કિલદાકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો તિજારતકે સિલસિલેમેં દૂસરે મુલ્કોં મેં સફર કિયા કરતા થા. ઉસને અજમિયોં કી કિતાબેં ખરીદી જિનમેં કિસ્સે કહાનિયાં થીં. વોહ કુરૈશકો સુનાતા ઔર કહેતા સરવરે કાએનાત (મોહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) તુમ્હેં આદો સમૂદકે વાકેઆત સુનાતે હંય ઔર મૈં રુસ્તમો ઈસ્ફન્દયાર ઔર શાહાને ફારસ કી કહાનિયાં સુનાતા હું. કુછ લોગ ઉન કહાનિયોં મેં મશ્ગૂલ હો ગયે ઔર કુર્આને પાક સુનને સે રહ ગયે. ઉસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ. (૩) યા'ની બરાહે જહાલત લોગોંકો ઈસ્લામમેં દાખિલ હોને ઔર કુર્આનેકરીમ સુનને સે રોકેં ઔર આયાતે ઈલાહીયા કે સાથ તમસ્ખુર કરે. (૪) ઔર ઉનકી તરફ ઈલ્તેફાત ન કરે. (૫) ઔર વોહ બહેરા હય. (૬) યા'ની કોઈ સુતૂન નહી હય. તુમ્હારી નઝર ખુદ ઉસકી શાહિદ હય. (૭) બલંદ પહાળોં કે. (૮) અપને ફઝલ સે બારિશકી. (૯) ઉમદા અકસામ કે નબાતાત પેદા કિયે. (૧૦) જો તુમ દેખ રહે હો. (૧૧) અય મુશ્રિકો. (૧૨) યા'ની બુતોંને જિન્હેં તુમ મુસ્તહિકે ઈબાદત કરાર દેતે હો. (૧૩) મોહમ્મદ બિન ઈસ્હાકને કહા લુકમાનકા નસબ યહ હય લુકમાન બિન બાઊર બિન નાહૂર બિન તારિખ-વહબ કા કૌલ હય કે હઝરતે લુકમાન હઝરતે અય્યૂબ અલૈહિસ-સલામ કે ભાન્જે થે-મુકાતિલને કહા કે હઝરતે અય્યૂબ અલૈહિસ-સલામ કી ખાલા કે ફરઝંદ થે-વાકેદી ને કહા કે બની ઈસ્રાઈલ મેં ગાઝી થે ઔર યહ ભી કહા ગયા કે આપ હઝાર સાલ ઝિંદા રહે ઔર હઝરતે દાવૂદ અલૈહિસ-સલામ કા ઝમાના પાયા ઔર ઉનસે ઈલ્મ અખઝ

કિયા ઔર ઉનકે ઝમાનેમેં ફત્વા દેના તર્ક કરદિયા અગર ચે પહેલે સે ફત્વા દેતે થે. આપકી નબુવ્વતમેં ઇખતિલાફ હય અકસર ઉલ્મા ઇસી તરફ હંય કે આપ હકીમ થે, નબી ન થે.-હિકમત અકલો ફહમ કો કહતે હંય ઔર કહા ગયા હય કે હિકમત વોહ ઇલ્મ હય જિસ કે મુતાબિક અમલ કિયા જાયે. બા'ઝને કહા કે હિકમત મા'રેફત ઔર ઇસાબત ફિલ ઉમૂર કો કેહતે હંય ઔર યહ ભી કહા ગયા હય કે હિકમત ઐસી શય હય કે અલ્લાહ તઆલા ઉસકો જિસકે દિલમેં રખતા હય ઉસકે દિલકો રૌશન કર દેતી હય. (૧૪) ઇસ ને'મત પર કે અલ્લાહ તઆલાને હિકમત અતા કી. (૧૫) ક્યોંકે શુક્ર સે ને'મત ઝયાદા હોતી હય ઔર સવાબ મિલતા હય. (૧૬) હઝરતે લુકમાન અલા નબિય્યેના વ અલયહિસ-સલામ કે ઉન સાહબ ઝાદે કા નામ અન્અમ યા અશ્કમ થા ઔર ઇન્સાનકા આલા મરતબા યહ હય કે વો ખુદ કામિલ હો ઔર દૂસરે કી તકમીલ કરે તો હઝરતે લુકમાન અલા નબિય્યેના વ અલયહિસ-સલામકા કામિલ હોના તો આતયના લુકમાનલ હિકમ-ત-મેં બયાન ફરમા દિયા ઔર દૂસરે કી તકમીલ કરના વઇઝ કાલ લુકમાનુ લિઇબ્નિહી વહોવ યઅેઝોહુ-સે ઝાહિર ફરમાયા ઔર નસીહત બેટેકો કી. ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે નસીહત મેં ઘરવાલોં ઔર કરીબતર લોગોંકો મુકદમ કરના ચાહિયે ઔર નસીહત કી ઇબ્તેદા મનએ શિર્ક સે ફરમાઇ. ઇસસે માલૂમ હુવા કે યેહ નિહાયત અહમ હય. (૧૭) ક્યોંકે ઉસમેં ગૈર મુસ્તહિક્કે ઇબાદત કો મુસ્તહિક્કે ઇબાદત કે બરાબર કરાર દેના હય ઔર ઇબાદત કો ઉસકે મહલ કે ખિલાફ રખના યહ દોનોં બાતેં ઝુલ્મે અઝીમ હંય. (૧૮) કે ઉનકા ફરમાંબરદાર રહે ઔર ઉનકે સાથ નેક સુલૂક કરે (જૈસાકે ઇસી આયતમેં આગે ઇર્શાદ હય). (૧૯) યા'ની ઉસકા ઝો'ફ દિન બ દિન તરક્કી પર હોતા હય. જિતના હમલ બઢતા જાતા હય બાર ઝયાદા હોતા હય ઔર ઝો'ફ તરક્કી કરતા હય ઔરત કે હામેલા હાનેકે બાદ ઝો'ફ ઔર તઅબ ઔર મશક્કતેં પહોંચતી રહતી હંય. હમલ ખુદ ઝઇફ કરને વાલા હય. દર્દેઝેહ ઝો'ફ પર ઝો'ફ હય ઔર વઝઅ ઉસ પર ઔર મઝીદ શિદ્દત હય. દૂધ પિલાના ઉન સબ પર મઝીદબરાં હય. (૨૦) યહ વોહ તાકીદ હય જિસકા ઝિક્ર ઉપર ફરમાયા થા. સુફયાન બિન-ઐનિયાને ઇસ આયતકી તફસીરમેં ફરમાયા કે જિસને પંજગાના નમાઝે અદા કી. વોહ અલ્લાહ તઆલા કા શુક્ર બજા લાયા ઔર જિસને પંજગાના નમાઝોંકે બાદ વાલિદૈન કે લિયે દુઆએં કી ઉસને વાલિદૈન કી શુક્ર ગુઝારી કી. (૨૧) યા'ની ઇલ્મ સે તો કિસી કો મેરા શરીક ઠહેરા હી નહી સકતે ક્યોં કે મેરા શરીક મુહાલ હય હો હી નહી સકતા. અબ જો કોઇ ભી કહેગા તો બે ઇલ્મી હી સે કિસી ચીઝ કે શરીક ઠહરાને કો કહેગા ઐસા અગર માં-બાપ ભી કહેં. (૨૨) નખઇને કહા કે વાલિદૈનકી તાઅત વાજિબ હય લેકિન અગર વોહ શિર્ક કા હુકમ કરેં તો ઉનકી ઇતાઅત ન કર ક્યોં કે ખાલિક કી નાફરમાની કરનેમેં કિસી મખ્લૂક કી ઇતાઅત રવા નહી. (૨૩) હુસ્ને અખ્લાક ઔર હુસ્ને સુલૂક ઔર એહસાનો તહમ્મુલ કે સાથ. (૨૪) યા'ની નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ ઔર આપકે અસ્હાબકી રાહ ઉસીકો મઝહબે સુન્નતો જમાઅત કહેતે હંય. (૨૫) તુમ્હારે આમાલકી જઝા દેકર=વસ્સયનલ ઇન્સાન=સે યહાં તક જો મઝમૂન હય યેહ હઝરતે લુકમાન અલા નબિય્યેના વ અલૈહિસ-સલામકા નહી હય બલ્કે ઉન્હોંને અપને સાહબઝાદેકો અલ્લાહ તઆલાકે શુક્રે ને'મતકા હુકમ દિયા થા ઐર શિર્કકી મુમાનેઅત કી થી તો અલ્લાહ- તઆલાને વાલિદૈનકી તાઅત ઐર ઉસકા મહલ ઇર્શાદ ફરમાયા. ઉસકે બાદ ફિર હઝરતે લુકમાન અલા નબિય્યેના વ અલૈહિસ્સલામ કા મકૌલા ઝિક્ર કિયા જાતા હય કે ઉન્હોંને અપને ફરઝંદ સે ફરમાયા. (૨૬) કૈસી હી પોશીદા જગહ હો અલ્લાહ તઆલાસે નહી છુપ સકતી. (૨૭) રોઝે કિયામત ઔર ઉસકા હિસાબ ફરમાયેગા. (૨૮) યા'ની હર સગીરો કબીર ઉસકે એહાતએ ઇલ્મીમેં હય.-(૨૯) અમ્ર મા'રૂફ વ નહ્ય અનિલ મુન્કર કરનેસે. (૩૦) ઉનકા કરના લાઝિમ હય ઇસ આયત સે માલૂમ હુવા કે નમાઝ ઔર અમ્ર બિલ મા'રૂફ ઔર નહી અનિલ મુન્કર ઔર સબ્ર બર ઇઝા યેહ ઐસી તાઅતે હંય જિનકા તમામ ઉમ્મતોંમેં હુકમ થા. (૩૧) બરાહે તકબ્બુર. (૩૨) યા'ની જબ આદમી બાત કરે તો ઉન્હેં હકીર જાન કર ઉનકી તરફ સે રૂખ ફેરના. જૈસા મુતકબ્બેરીનકા તરીકા હય ઇખતિયાર ન કરના. ગની વ ફકીર સબકે સાથ બતવાઝો પેશ આના. (૩૩) ન બહોત તેઝ ન બહોત સુસ્ત કે યેહ દોનોં બાતેં મઝમૂમ હંય એક મેં શાને તકબ્બુર હય ઔર એકમેં છિછોરાપન-હદીસ શરીફમેં હય કે બહોત તેઝ ચલના મો'મિનકા વકાર ખોતા હય. (૩૪) યા'ની શોરો શગફ ઔર ચીખને ચિલ્લાને સે એહતરાઝ કર. (૩૫) મુદઆ યેહ હય કે શોર મચાના ઔર આવાઝ બલંદ કરના મકરૂહ વ નાપસંદીદા હય ઔર ઉસમેં કુછ ફઝીલત નહી હય. ગધે કી આવાઝ બાવજૂદ બલંદ હોનેકે મકરૂહ ઔર વહશત અંગેઝ હય. નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કો નર્મ આવાઝ સે કલામ કરના પસંદ થા ઔર સખ્ત આવાઝ સે બોલનેકો નાપસંદ કરતે થે. (૩૬) આસ્માનોં મેં મિસ્લે સૂરજ ચાંદ તારોંકે જિનસે તુમ નફા ઉઠાતે હો ઔર ઝમીનોં મેં દરિયા, નહરેં, કાનેં, પહાડ, દરખ્ત ફલ, ચૌપાયે વગૈરા જિન સે ફાયદા

હાસિલ કરતે હો. (૩૭) ઝાહેરી ને'મતોંસે દુરુસ્તી એ આઝાઅ વ હવાસે ખમસા ઝાહેરા ઔર હુસ્નો શકલો સૂરત મુરાદ હંય ઔર બાતિની: ને'મતોંસે ઈલ્મે માઅરેફત વ મલકાતે ફાઝેલા વગૈરા. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા ને ફરમાયા કે ને'મતે ઝાહેરા તો ઈસ્લામોકુર્આન હય ઔર ને'મતે બાતિના યહ હય કે તુમ્હારે ગુનાહોં પર પર્દ ડાલ દિયે તુમ્હારા ઈફશાએ હાલ ન કિયા. સઝામેં જલ્દી ન ફરમાઈ. બા'ઝ મુફસ્સેરીનને ફરમાયા કે ને'મતે ઝાહેરા દુરુસ્તીએ આ'ઝાઅ ઔર હુસ્ને સૂરત હય ઔર ને'મતે બાતિના એતેકાદે કલ્બી, એક કૌલ યહ ભી હય કે ને'મતે ઝાહેરા રિઝક હય ઔર બાતિના હુસ્ને ખુલ્ક, એક કૌલ યહ હય કે ને'મતે ઝાહેરા અહકામે શરઈય્યાકા હલ્કા હોના હય ઔર ને'મતે બાતિના શફાઅત, એક કૌલ યહ હય કે ને'મતે ઝાહેરા ઈસ્લામકા ગલ્બા ઔર ને'મતે બાતિના મલાએકા કા ઈમદાદ કે લિયે આના, એક કૌલ યહ હય કે ને'મતે ઝાહેરા રસૂલકા ઈત્તેબા ઔર ને'મતે બાતિના ઉનકી મહબ્બત રઝકનલ્લાહો તઆલા ઈત્તેબાઅહુ વ મહબ્બતહુ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૩૮) તો જો કહેંગે જોહલો નાદાની હોગા ઔર શાને ઈલાહીમેં ઈસ તરહ કી જુરઅતો લબકુશાઈ નિહાયત બેજા ઔર ગુમરાહી હય. શાને નુઝૂલ: યેહ આયત નઝર બિન હારિસ વ ઉબે બિન ખલફ વગૈરા કુફફાર કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. જો બાવજૂદ બે ઈલ્મો જાહિલ હોનેકે નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે અલ્લાહ તઆલાકી ઝાતો સિફાતમેં ઝગળે કિયા કરતે થે. (૩૯) યા'ની અપને બાપ દાદાકે તરીકે હી પર રહેંગે ઉસ પર અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ફરમાતા હય. (૪૦) જબભી વોહ અપને દાદા હી કી પૈરવી કિયે જાયેંગે. (૪૧) દીને ખાલિસ ઉસકે લિયે કબૂલ કરે ઉસકી ઈબાદત મેં મશ્ગૂલ હો અપને કામ ઉસ પર તફવીઝ કરે ઉસી પર ભરોસા રખ્ખે. (૪૨) અય સય્યદે અંબિયા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૪૩) યા'ની હમ ઉન્હેં ઉનકે આમાલકી સઝા દેંગે. (૪૪) યા'ની થોળી મહોલત દેંગે કે વોહ દુનિયાકે મઝે ઉઠાએં. (૪૫) આખિરતમેં ઔર વોહ દોઝખકા અઝાબ હય જિસસે વોહ રિહાઈ ન પાયેંગે. (૪૬) યહ ઉનકે ઈકરાર પર ઉન્હેં ઈલ્ઝામ દેના હય કે જિસને આસ્માનો ઝમીન પૈદા કિયે વોહ અલ્લાહ વાહિદ લા શરીક લહુ હય તો વાજિબ હુવા કે ઉસકી હમ્દ કી જાએ ઔર ઉસકે સિવા કિસી ઔર કી ઈબાદત ન કી જાયે. (૪૭)સબ ઉસકે મમ્લૂક મખ્લૂક ઔર બંદે હંય તો ઉસકે સિવા કોઈ મુસ્તહિક્કે ઈબાદત નહીં. (૪૮) ઔર સારી ખલ્ક અલ્લાહ તઆલા કે કલિમાત કો લિખે ઔર વોહ તમામ કલમ ઔર ઉન તમામ સમન્દરોંકી સિયાહી ખત્મ હો જાયે. (૪૯) કયોંકે માલૂમાતે ઈલાહીયા ગૈરમુતનાહી હંય. શાને નુઝૂલ :-જબ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ હિજરત કરકે મદીના તય્યેબા તશરીફ લાએ યહૂદ કે ઉલ્માઓ-અહબારને આપકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર કહા કે હમને સુના હય કે આપ ફરમાતે હંય વમા ઊતીતુમ મિનલ ઈલ્મે ઈલ્લા કલીલા-યા'ની તુમ્હેં થોળા ઈલ્મ દિયા ગયા તો ઉસસે આપકી મુરાદ હમ લોગ હંય યા સિર્ફ અપની કૌમ. ફરમાયા સબ મુરાદ હંય. ઉન્હોંને કહા કયા આપકી કિતાબ મેં યહ નહીં હય હમેં તવરેત દી ગઈ હય ઉસમેં હર શયકા ઈલ્મ હય. હુઝૂરને ફરમાયા કે હર શય કા ઈલ્મ ભી ઈલ્મે ઈલાહીકે હુઝૂર કલીલ હય ઔર તુમ્હેં તો અલ્લાહ તઆલાને ઈત્ના ઈલ્મ દિયા હય કે ઉસ પર અમલ કરો તો નફા પાઓ. ઉન્હોંને કહા આપ કૈસે યહ ખયાલ ફરમાતે હંય આપકા કૌલ તો યહ હય કે જિસે હિકમત દી ગઈ ઉસે ખૈરે કસીર દી ગઈ તો ઈલ્મે કલીલ ઔર ખૈરે કસીર કૈસે જમા હો ઉસ પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. ઈસ તકદીર પર યહ આયત મદની હોગી. એક કૌલ યહ ભી હય કે યહૂદને કુરૈશ સે કહા થા કે મક્કા મેં જાકર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ સે ઈસ તરહ કા કલામ કરેં. એક કૌલ યહ હય કે મુશ્રેકીન ને યહ કહા થા કે કુર્આને કરીમ ઔર જો કુછ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ લાતે હંય યેહ અન્કરીબ તમામ હો જાએગા. ફિર કિસ્સા ખત્મ ઉસ પર અલ્લાહ તઆલાને યહ આયત નાઝિલ ફરમાઈ. (૫૦) અલ્લાહ પર કુછ દુશ્વાર નહીં ઉસકી કુદરત યહ હય કે એક કુન સે સબકો પૈદા કરદે. (૫૧) યા'ની એક કો ઘટાકર દૂસરે કો બળ્હાકર ઔર જો વકત એકમેંસે ઘટાતા હય દૂસરે મેં બળ્હા દેતા હય. (૫૨) બંદોં કે નફે કે લિયે. (૫૩) યા'ની રોઝે કિયામત તક યા અપને અપને અવકાતે મુઅય્યના તક. સૂરજ આખિર સાલ તક ઔર ચાંદ આખિર માહ તક. (૫૪) વહી ઉન અશ્યાએ મઝકૂરા પર કાદિર હય તો વહી મુસ્તહિકે ઈબાદત હય. (૫૫) ફના હોનેવાલે ઉનમેં સે કોઈ મુસ્તહિકે ઈબાદત નહીં હો સકતા. (૫૬) ઉસકી રહમત ઔર ઉસકે અહેસાનસે. (૫૭) અજાઈબે કુદરતકી. (૫૮) જો બલાઓં પર સબ્ર કરે ઔર અલ્લાહ તઆલાકી ને'મતોંકા શુક્ર ગુઝાર હો સબ્રો શુક્ર યહ દોનોં સિફતે મો'મિન કી હંય. (૫૯)યા'ની કુફફાર પર (૬૦) ઔર ઉસકે હુઝૂર તઝર્રો ઔર ઝારી કરતે હંય ઔર ઉસીસે દુઆઓ-ઈલ્તેજા ઉસ વકત માસિવા કો ભૂલ જાતે હંય. (૬૧) અપને ઈમાનો ઈખ્લાસ પર કાઈમ રેહતા કુફ્રકી તરફ નહીં લૌટતા.

શાને નુઝૂલ : કહા ગયા હય કે યહ આયત અકૂરમા બિન અબી જહલ કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. જિસ સાલ મક્કા મુકર્રમા કી ફત્હ હુઈ તો વોહ સમન્દર કી તરફ ભાગ ગએ. વહાં બાદે મુખાલિફને ઘેરા ઔર ખતરેમેં પડ ગયે તો અકૂરમાને કહા કે અગર અલ્લાહ તઆલા હમેં ઈસ ખતરે સે નજાત દે તો મૈં ઝરૂર સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર હાથમેં હાથ દે દૂંગા યા'ની ઈતાઅત કરૂંગા. અલ્લાહ તઆલાને કરમ કિયા. હવા ઠહેર ગઈ, ઔર અકૂરમા મક્કા મુકર્રમાકી તરફ આ ગએ ઔર ઈસ્લામ લાએ ઔર બળા મુખ્લેસાના ઈસ્લામ લાએ ઔર બાઝ ઉનમેં ઐસે થે જિન્હોંને અહદ વફા ન કિયા ઉનકી નિસ્બત અગલે જુમ્લેમેં ઈર્શાદ હોતા હય. (૬૨) યા'ની અય અહલે મક્કા. (૬૩) રોઝે કિયામત હરઈન્સાન નફસી નફસી કહેતા હોગા ઔર બાપ બેટેકે ઔર બેટા બાપકે કામ ન આ સકેગા. ન કાફિરોંકી મુસલમાન ઔલાદ ઉન્હેં ફાયદા પહોંચા સકેગી ન મુસલમાન માં-બાપ કાફિર ઔલાદ કો. (૬૪) ઐસા દિન ઝરૂર આના ઔર બઅસો હિસાબો જઝા કા વા'દા ઝરૂર પૂરા હોના હય. (૬૫) જિસકી તમામ ને'મતેં ઔર લઝઝતેં ફાની કે ઉનકે શયુફતા હોકર ને'મતે ઈમાન સે મહરૂમ હો જાઓ. (૬૬) યા'ની શયતાન દૂરોદરાઝ કી ઉમ્મીદોં મેં ડાલ કર મા'સીયતોંમેં મુબ્તેલા ન કરદે. (૬૭) શાને નુઝૂલ : યહ આયત હારિસ બિન ઉમરવ કે હકમે નાઝિલ હુઈ જિસને નબીયેકરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર કિયામત કા વકત દરયાફત કિયા થા ઔર યહ કહા થા કે મંયને ખેતી બોઈ હય ખબર દીજિયે મેંહ કબ આએગા ઔર મેરી ઔરત હામિલા હય બતાઈયે કે ઉસકે પેટમેં કયા હય લળકા યા લળકી. યહ તો મુઝે માલૂમ હય કલ મંયને કયા કિયા યહ મુઝે બતાઈએ કે આઈન્દા કલકો કયા કરૂંગા યહ ભી જાનતા હૂં કે મંય કહાં પૈદા હુવા મુઝે યહ બતાઈએ કે કહાં મરૂંગા ઉસકે જવાબમેં યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. (૬૮) જિસકો ચાહે અપને અવલિયા ઔર મહબૂબોંમેં સે ઉન્હેં ખબરદાર કરે ઈસ આયતમેં જિન પાંચ ચીઝોંકે ઈલ્મ કી ખુસૂસીયત અલ્લાહ તબારક વ તઆલા કે સાથ બયાન ફરમાઈ ગઈ ઉન્હીકી નિસ્બત સૂરએ જિનમેં ઈર્શાદ હુવા "આલેમુલ ગયબિ ફલા યુઝહિરુ અલા ગૈબિહી અ-હ-દા ઈલ્લા મનિરતદા મિન રસૂલિન" ગર્ઝ યહ કે બગૈર અલ્લાહ તઆલા કે બતાએ ઉન ચીઝોંકા ઈલ્મ કિસી કો નહી ઔર અલ્લાહ તઆલા અપને મહબૂબોંમેં સે જિસે ચાહે બતાએ ઔર અપને પસંદીદા રસૂલોંકો બતાનેકી ખબર ખુદ ઉસને સૂરએ જિનમેં દી હય. ખુલાસા યહ કે ઈલ્મે ગૈબ અલ્લાહ તઆલા કે સાથ ખાસ હય ઔર અંબિયાઓ અવલિયા કો ગૈબ કા ઈલ્મ અલ્લાહ તઆલા કી તાલીમસે બતરીકે મો'જેઝાઓ કરામત અતા હોતા હય. યહ ઈસ ઈખ્તેસાસ કે મુનાફી નહી ઔર કસીર આયતેં ઔર હદીસેં ઉસ પર દલાલત કરતી હંય. બારિશ કા વકત ઔર હમલમેં કયા હય ઔર કલકો કયા કરે ઔર કહાં મરેગા ઈન ઉમૂરકી ખબરેં બકસરત અવલિયાઓ અંબિયાને દી હંય ઔર કુર્આનો હદીસસે સાબિત હંય. હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ-સલામ કો ફરિશ્તોંને હઝરતે ઈસ્હાક અલૈયહિસ-સલામ કે પૈદા હોનેકી ઔર હઝરતે ઝકરિયા અલૈયહિસ-સલામકો હઝરતે યહ્યા અલૈયહિસ-સલામ કે પૈદા હોનેકી ઔર હઝરતે મરયમ કો હઝરતે ઈસા અલૈયહિસ-સલામ કે પૈદા હોનેકી ખબરેં દી તો ઈન ફરિશ્તોંકો ભી પહેલે સે મા'લૂમ થા કે ઈન હ-મલોં મેં કયા હય ઔર ઉન હઝરાત કો ભી જિન્હેં ફરિશ્તોંને ઈત્તેલાએ દી થી ઔર ઉન સબકા જાનના કુર્આને હકીમ સે સાબિત હય તો આયત કે મા'ના કત્અન યહી હંય કે બગૈર અલ્લાહ તઆલા કે બતાએ કોઈ નહી જાનતા. ઉસકે યહ મા'ના લેના કે અલ્લાહ તઆલાકે બતાનેસે ભી કોઈ નહી જાનતા મહઝ બાતિલ ઔર સદહા આયાતો અહાદીસકે ખિલાફ હય (ખાઝિન-બયઝાવી-અહમદી-રુહૂલ બયાન વગૈરા) (૧) સૂરએ સજદહ મક્કીયા હય સિવા તીન આયતોં કે જો-અ-ફમન કાન મુઅમિનન સે શુરૂઅ હોતી હંય. ઈસ સૂરતમેં તીસ આયતેં ઔર તીનસો અસ્સી કલિમે ઔર એક હઝાર પાંચસો અઠઠારા હરૂફ હંય (૨) યા'ની કુર્આને કરીમ કા મો'જેઝા કરકે ઈસ તરહ કે ઉસકે મિસ્લ એક સૂરત યા છોટીસી ઈબારત બનાનેસે તમામ ફુસહાઓ બુલગા આજિઝ રહ ગએ. (૩) મુશ્રેકીન કે યહ કિતાબે મુકદસ. (૪) યા'ની સય્યદે અંબિયા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી. (૫) ઐસે લોગોં સે મુરાદ ઝમાનએ ફિતરત કે લોગ હંય વોહ ઝમાના કે હઝરતે ઈસા અલયહિસ-સલામકે બાદસે સય્યદે અંબિયા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી બઅસત તક થા કે ઉસ ઝમાનેમેં અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે કોઈ રસૂલ નહી આયા. (૬) જૈસા ઈસ્તેવા કે ઉસકી શાનકે લાઈક હય. (૭) યા'ની અય ગિરોહે કુફ્ફાર ! જબ તુમ અલ્લાહ તઆલાકી રાહે રઝા ઈખતિયાર ન કરો ઔર ઈમાન ન લાઓ તો ન તુમ્હેં કોઈ મદદગાર મિલેગા જો તુમ્હારીમદદ કર સકે ન કોઈ શફીઅ જો તુમ્હારી શફાઅત કરે. (૮) યા'ની દુનિયાકે કયામત તક હોનેવાલે કામોંકી અપને હુકમો અમ્ર ઔર કઝાઓ કદ્રસે. (૯) અમ્રો તદબીર ફનાએ દુનિયાકે બાદ. (૧૦) યા'ની ઐમે દુનિયા

કે હિસાબસે ઔર વોહ દિન રોઝે કિયામત હય. રોઝે કિયામત કી દરાઝી બાઝ કાફિરોંકે લિયે હઝાર બરસ કે બરાબર હોગી ઔર બાઝકે લિયે પચાસ હઝાર બરસ કે બરાબર. જૈસેકે સૂરએ મઆરિજમેં હય "તઅરુજુલ મલાઇકતો વર-રૂહુ ઇલયહિ ફી યવમિન કાના મિકદારુહુ ખમસીના અલ્ફા સનતિન"-ઔર મો'મિન પર યહ દિન એક નમાઝે ફર્ઝ કે વકત સે ભી હલકા હોગા જો દુનિયા મેં પઢતા થા જૈસાકે હદીસ શરીફમેં વારિદ હુવા (૧૧) ખાલિકે મુદબ્બિર જલ્લ જલાલોહુ. (૧૨) હસ્બે ઇકતેઝાએ હિકમત બનાઇ હર જાનદાર કો વોહ સૂરત દી જો ઉસકે લિયે બેહતર હય ઔર ઉસકો ઐસે આ'ઝા અતા ફરમાએ જો ઉસકે મઆશ કે લિયે મુનાસિબ હય. (૧૩) હઝરતે આદમ અલયહિસ-સલામકો ઉસ સે બના કર. (૧૪) યા'ની નુત્ફેસે. (૧૫) ઔર ઉસકો બેહિસ ઔર બેજાન હોનેકે બાદ હસ્સાસ ઔર જાનદાર કિયા. (૧૬) તાકે તુમ સુનો ઔર દેખો ઔર સમઝો. (૧૭) મુન્કેરીને બઅસ. (૧૮) ઔર મિટ્ટી હો જાએંગે ઔર હમારે અજઝા મિટ્ટી સે મુમતાઝ ન રહેંગે. (૧૯) યા'ની મૌત કે બાદ ઉઠને ઔર ઝિંદા કિયે જાનેકા ઇન્કાર કરકે વોહ ઇસ ઇન્તેહા તક પહોંચે હંય કે આકેબત કે તમામ ઉમૂરકે મુન્કિર હંય હત્તાકે રબકે હુઝૂર હાઝિર હોનકે ભી. (૨૦) ઉસ ફરિશ્તે કા નામ ઇઝરાઇલ અલયહિસ-સલામ હય ઔર વોહ અલ્લાહ તઆલાકી તરફ સે રૂહેં કબ્ઝ કરને પર મુકર્રર હંય. અપને કામ મેં કુછ ગફલત નહીં કરતે જિસકા વકત આ જાતા હય બેદરંગ ઉસકી રૂહ કબ્ઝ કર લેતે હંય. મરવી હય કે મલકુલ મૌત કે લિયે દુનિયા મિસ્લે કફે દસ્ત કરદી ગઇ હય તો મશારિકો મગારિબકી મખ્લૂક કી રૂહેં બે મશકકત ઉઠા લેતે હંય ઔર રહેમતો અઝાબ કે બહોત ફરિશ્તે ઉનકે માતેહત હંય. (૨૧) ઔર હિસાબો જઝાકે લિયે ઝિન્દા કરકે ઉઠાયે જાવોગે. (૨૨) યા'ની કુફફારો મુશ્રેકીન. (૨૩) અપને અફઆલો કિરદારસે શરમિન્દા વ નાદિમ હોકર ઔર અર્ઝ કરતે હોંગે. (૨૪) મરનેકે બાદ ઉઠને કો ઔર તેરે વા'દે વઇદ કે સિદ્ક કો જિનકે હમ દુનિયામેં મુન્કિર થે. (૨૫) તુઝસે તેરે રસૂલોંકી સચ્ચાઇકો તો અબ દુનિયામેં. (૨૬) ઔર અબ હમ ઇમાન લે આએ લેકિન ઉસ વકત કા ઇમાન લાના ઉન્હેં કુછ કામ ન દેગા. (૨૭) ઔર ઉસ પર ઐસા લુત્ફ કરતે કે અગર વોહ ઉસકો ઇખ્તિયાર કરતા તો રાહયાબ હોતા લેકિન હમને ઐસા ન કિયા કયોં કે હમ કાફિરોંકો જાનતે થે વોહ કુફ્ર હી ઇખતિયાર કરેંગે. (૨૮) જિન્હોંને કુફ્ર ઇખતિયાર કિયા ઔર જબ વોહ જહન્નમમેં દાખિલ હોંગે તો જહન્નમકે ખાઝિન ઉનસે કહેંગે. (૨૯) ઔર દુનિયામેં ઇમાન ન લાયે થે. (૩૦) અઝાબમેં અબ તુમ્હારી તરફ ઇલ્તેફાત ન હોગા. (૩૧) તવાઝોઅ ઔર ખુશૂઅસે ઔર ને'મતે ઇસ્લામ પર શુક્ર ગુઝારી કે લિયે. (૩૨) યા'ની ખ્વાબે ઇસ્તેરાહત કે બિસ્તરોં સે ઉઠતે હંય ઔર અપને રાહતો આરામકો સોચતે હંય. (૩૩) યા'ની ઉસકે અઝાબસે ડરતે હંય ઔર ઉસકી રહેમત કી ઉમ્મીદ કરતે હંય યહ તહજ્જુદ અદા કરનેવાલોંકી હાલત કા બયાન હય. શાને નુઝૂલ : હઝરતે અનસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે યેહ આયત હમ અન્સારિયોં કે હકમેં નાઝિલ હુઇ કે હમ મગરિબ પઢકર અપની કિયામગાહોં કો વાપસ ન આતે થે જબતક કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમકે સાથ નમાઝે ઇશા ન પઢ લેતે (૩૪) જિસસે વોહ રાહતેં પાએંગે ઔર ઉનકી આંખેં ઠંડી હોંગી. (૩૫) યા'ની ઉન તાઅતોંકા જો ઉન્હોંને દુનિયામેં અદા કીં. (૩૬) યા'ની કાફિર હય. શાને નુઝૂલ : હઝરતે અલી મુરતઝા કર્રમલ્લાહો તઆલા વજહહુલ કરીમસે વલીદ બિન ઉકબા બિન અબીમોઇત કિસી બાત મેં ઝગળ રહા થા. દૌરાને ગુફતગૂમેં કહને લગા ખામોશ હો જાઓ. તુમ લડકે હો મંય બૂઢ્ઢા હૂં. મંય બહોત ઝબાન દરાઝ હૂં. મેરી નોકે સિનાંન તુમ સે ઝયાદા તેઝ હય મંય તુમસે ઝયાદા બહાદુર હૂં. મંય બળા જથ્થેદાર હૂં. હઝરતે અલી મુરતઝા કર્રમલ્લાહો તઆલા વજહહુલ કરીમને ફરમાયા. ચુપ તૂ ફાસિક હય. મુરાદ યહ થી કે જિન બાતોં પર તૂ નાઝ કરતા હય ઇન્સાનકે લિયે ઉનમેં સે કોઇ કાબિલે મદહ નહીં. ઇન્સાનકા ફઝલો શરફ ઇમાનો તકવામેં હય જિસે યહ દૌલત નસીબ નહીં વોહ ઇન્તેહાકા રઝીલ હય. કાફિર મો'મિન કે બરાબર નહીં હો સકતા. અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને હઝરતે અલી મુરતઝા કર્રમલ્લાહો તઆલા વજહહુલ કરીમકી તસ્દીકમેં યહ આયત નાઝિલ ફરમાઇ. (૩૭) યા'ની મો'મેનીને સાલેહીનકી જન્નતે માવામેં ઇઝઝતો ઇકરામ કે સાથ મેહમાનદારી કી જાએગી. (૩૮) ના ફરમાન કાફિર હંય. (૩૯) દુનિયા હી મેં કત્લ ઔર ગિરફતારી ઔર કહતો અમરાઝ વગૈરા મેં મુબ્તેલા કરકે ચુનાંચે ઐસા હી પેશ આયા કે હુઝૂર કી હિજરત સે કબ્લ કુરૈશ અમરાઝો મસાઇબમેં ગિરફતાર હુએ ઔર બાદે હિજરત બદ્રમેં મકતૂલ હુએ. ગિરફતાર હુએ ઔર સાત બરસ કહતકી ઐસી સખ્ત મુસીબત મેં મુબ્તેલા રહે કે હડડિયાં ઔર મુરદાર ઔર કુત્તે તક ખા ગએ. (૪૦) યા'ની અઝાબે આખિરતસે. (૪૧) ઔર આયાતમેં ગૌર ન કિયા ઔર ઉનકે વુઝૂહો ઇર્શાદ સે ફાયદા ન ઉઠાયા ઔર ઇમાનસે બહરા અંદોઝ ન હુવા. (૪૨) યા'ની તૌરેત. (૪૩) યા'ની હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલામકો કિતાબ કે મિલનેમેં યા યેહ મા'ના હંય કે હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલામકે

મિલને ઔર ઉનસે મુલાકાત હોનેમેં શક ન કરો ચુનાંચે શબે મે'રાજ હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલામ સે મુલાકાત હુઇ જૈસાકે અહાદીસમેં વારિદ હય. (૪૪) યા'ની હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલામ કો યા તૌરેતકો. (૪૫) યા'ની બની ઇસરાઇલ મેં સે. (૪૬) લોગોંકો ખુદાકી તાઅત ઔર ઉસકી ફરમાં બરદારી ઔર અલ્લાહ તઆલા કે દીન ઔર ઉસકી શરીઅતકા ઇત્તેબા તૌરેતકે એહકામકી તા'મીલ ઔર યહ ઇમામે અંબિયાએ બની ઇસરાઇલ થે યા અંબિયાકે મુત્તબેઇન (૪૭) અપને દીન પર ઔર દુશ્મનોં કી તરફસે પહોંચને વાલી મુસીબતોં પર -ફાયદા-ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે સબ્રકા સમરા ઇમામત ઔર પેશવાઇ હય. (૪૮) યા'ની અંબિયામેં ઔર ઉનકી ઉમ્મતોંમેં યા મો'મેનીનો મુશ્રેકીન મેં (૪૯) ઉમૂરેદીન મેં સે ઔર હક્કો બાતિલવાલોં કો જુદા જુદા મુમ્તાઝ કર દેગા. (૫૦) યા'ની અહલે મક્કાકો. (૫૧) કિતની ઉમ્મતે મિસ્લે આદો સમૂદો કૌમે લૂતકે. (૫૨) યા'ની અહલે મક્કા જબ બ-સિલસિલએ તિજારત શામ કે સફર કરતે હંય તો ઉન લોગોંકે મનાઝિલો બેલાદ મેં ગુઝરતે હંય ઔર ઉનકી હલાકત કે આસાર દેખતે હંય. (૫૩) જો ઇબ્રત હાસિલ કરેં ઔર પંદપઝીર હો. (૫૪) જિસમેં સબ્ઝે કા નામો નિશાન નહીં. (૫૫) ચૌપાએ ભૂસા ઔર વોહ ખુદ ગલ્લા. (૫૬) કે વોહ યહ દેખકર અલ્લાહ તઆલા કે કમાલે કુદરત પર ઇસ્તિદલાલ કરેં ઔર સમઝેં કે જો કાદિરે બરહક ખુશ્ક ઝમીનસે ખેતી નિકાલને પર કાદિર હય. મુર્દોં કા ઝિન્દા કરના ઉસકી કુદરત સે કયા બઇદ. (૫૭) મુસલમાન કહા કરતે થે કે અલ્લાહ તઆલા હમારે ઔર મુશ્રેકીન કે દરમિયાન ફૈસલા ફરમાએગા ઔર ફરમાંબરદાર ઔર નાફરમાન કો હસ્બે અમલ જઝા દેગા. ઇસસે ઉનકી મુરાદ યહ થી કે હમ પર રહમતો કરમ કરેગા ઔર કુફ્ફારો મુશ્રેકીનકો અઝાબ મેં મુબ્તેલા કરેગા ઉસ પર કાફિર બતૌરે તમસ્ખુરો ઇસ્તેહઝા કહતે થે કે યહ ફૈસલા કબ હોગા ઉસકા વકત કબ આએગા. અલ્લાહ તઆલા અપને હબીબ સે ઇર્શાદ ફરમાતા હય. (૫૮) જબ અઝાબે ઇલાહી નાઝિલ હોગા. (૫૯) તૌબાઓ મા'ઝરત કી ફૈસલાકે દિન સે યા રોઝે કિયામત મુરાદ હય યા રોઝે ફત્હે મક્કા યા રોઝે બદ્ર બર તકદીરે અવ્વલ અગર રોઝે કિયામત મુરાદ હો તો ઇમાનકા નાફેઅ ન હોના ઝાહિર હય કયોંકે ઇમાન વહી મકબૂલ હય જો દુનિયામેં હો ઔર દુનિયા સે નિકલનેકે બાદ ન ઇમાન મકબૂલ હોગા ન ઇમાન લાનેકે લિયે દુનિયામેં વાપસ આના મયસ્સર આયેગા ઔર અગર ફૈસલે કે દિન રોઝે બદ્ર યા રોઝે ફત્હે મક્કા મુરાદ હો તો મા'ના યહ હંય કે જબકે અઝાબ આએ ઔરવોહ લોગ કત્લ હોને લગેં તો હાલતે કત્લમેં ઉનકા ઇમાન કબૂલ ન કિયા જાયેગા ઔર ન અઝાબ મોઅખ્ખર કરકે ઉન્હેં મોહલત દી જાએ ચુનાંચે જબકે મક્કા મુકર્રમા ફત્હ હુવા તો કૌમે બની કેનાના ભાગી. હઝરતે ખાલિદ બિન વલીદને જબ ઉન્હેં ઘેરા ઔર ઉન્હોં ને દેખા કે અબ કત્લ સર પર આ ગયા કોઇ ઉમ્મીદ જાંબરી કી નહીં તો ઉન્હોંને ઇસ્લામકા ઇઝહાર કિયા. હઝરતે ખાલિદને કબૂલ ન ફરમાયા ઔર ઉન્હેં કત્લ કર દિયા (જમલ વગૈરા). (૬૦) ઉન પર અઝાબ નાઝિલ હોનેકા. (૬૧) બુખારીઓ મુસ્લિમ શરીફ કી હદીસમેં હય કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ રોઝે જુમ્આ નમાઝે ફજર મેં યહ સૂરત યા'ની સૂરએ સજદહ ઔર સૂરએ દહર પઢતે થે. તિરમિઝી કી હદીસમેં હય કે જબ તક હુઝુર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ યહ સૂરત ઔર સૂરએ તબારકલ-લઝી બિયદિહિલ મુલ્ક-પઢ ન લેતે ખ્વાબ ન ફરમાતે. હઝરતે ઇબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે સૂરએ સજદહ અઝાબે કબ્રસે મહફૂઝ રખતી હય (ખાઝિનો મદારિક) (૧) સૂરએ અહઝાબ મદનિય્યહ હય. ઇસમેં નવ રુકૂઅ તિહત્તર આયતેં ઔર એક હઝાર દોસૌ અસ્સી કલિમે ઔર પાંચ હઝાર સાતસૌ નવ્વે હર્ફ હંય. (૨) યા'ની હમારી તરફસે ખબરેં દેનેવાલે હમારે અસરાર કે અમીન હમારા ખિતાબ હમારે પ્યારે બંદોંકો પહોંચાનેવાલે. અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો યા અય્યુહન નબીકે સાથ ખિતાબ ફરમાયા જિસકે યહ માં'ના હંય કે જો ઝિક્ર કિયે ગયે નામે પાકકે સાથ યા મોહમ્મદ ફરમાકર ખિતાબ ન કિયા જૈસાકે દૂસરે અંબિયા અલૈહમુસ-સલામ કો ખિતાબ ફરમાયા હય. ઇસસે મકસૂદ આપકી તકરીમ ઔર આપકા એહતેરામ ઔર આપકી ફઝીલત કા ઝાહિર કરના હય (મદારિક). (૩) શાને નુઝૂલ: અબૂસુફયાન બિન હર્બ ઔર અકરમા બિન અબી જહલ ઔર અબુલ-અઅવર સલમી જંગે ઓહદ કે બાદ મદીના તય્યેબા મેં આયે ઔર મુનાફેકીન કે સરદાર અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈ બિન સલૂલ કે યહાં મુકીમ હુવે. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે ગુફતગૂકે લિયે અમાન હાસિલ કરકે ઉન્હોંને યહ કહા કે આપ લાત ઉઝ્ઝા મનાત વગૈરા બુતોં કો જિન્હેં મુશ્રેકીન અપના મા'બૂદ સમઝતે હંય કુછ ન ફરમાઇયે ઔર યહ ફરમા દીજિયે કે ઉનકી શફાઅત ઉનકે પુજારિયોં કે લિયે હય ઔર હમલોગ આપકો ઔર આપકે રબકો કુછ ન કહેંગે. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો

ઉનકી યહ ગુફતગૂ બહોત નાગવાર હુઇ ઔર મુસલમાનોંને ઉનકે કત્લ કા ઇરાદા કિયા. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને કત્લકી ઇજાઝત ન દી ઔર ફરમાયા કે મંય ઉનકો અમાન દે ચુકા હૂં ઇસ લિયે કત્લ ન કરો. મદીના શરીફસે નિકાલ દો ચુનાંચે હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને નિકાલ દિયા ઉસ પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ. ઉસમેં ખિતાબ તો સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમકે સાથ હય ઔર મકસૂદ હય આપકી ઉમ્મતસે ફરમાના કે જબ નબિય્યે કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને અમાન દી તો તુમ ઉસકે પાબંદ રહો ઔર નકઝે અહદ કા ઇરાદા ન કરો ઔર કુફફારો મુનાફેકીનકી ખિલાફે શરઅ બાત ન માનો. (૪) કે એક મેં અલ્લાહ કા ખૌફ હો દૂસરે મેં કિસી ઔર કા. જબ એક હી દિલ હય તો અલ્લાહ હી સે ડરે.-શાને નુઝૂલ : અબૂ મોઅમ્મર હમીદ ફહરી કી યાદ દાશ્ત અચ્છી થી. જો સુનતા થા યાદ કર લેતા થા. કુરૈશ ને કહા ઉસકે દો દિલ હંય ઔર હર એક મેં સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે ઝયાદા દાનિશ હય જબ બદ્રમેં મુશ્રિક ભાગે તો અબૂ મોઅમ્મર ઇસ શાનસે ભાગા કે એક જૂતી હાથમેં એક પાંવમેં. અબૂ સુફયાન સે મુલાકાત હુઇ તો અબૂ સુફયાનને પૂછા કયા હાલ હય. કહા લોગ ભાગ ગએ તો અબૂ સુફયાન ને કહા એક જૂતી હાથમેં ઔર એક પાંવમેં કયોં હય. કહા ઉસકી મુઝે ખબર નહી મંય તો યહી સમઝ રહા હૂં કે દોનોં જૂતિયાં પાંવમેં હંય. ઉસ વકત કુરૈશકો મા'લૂમ હુવા કે દો દિલ હોતે તો જો જૂતી હાથમેં લિયે હુવે થા ભૂલ નજાતા ઔર એક કૌલ યહ ભી હય કે મુનાફેકીન સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે લિયે દો દિલ બતાતે થે ઔર કહતે થે કે ઉનકા એક દિલ હમારે સાથ હય ઔર એક અપને અસ્હાબ કે સાથ નીઝ ઝમાનએ જાહિલિય્યતમેં જબ કોઇ અપની ઔરતસે ઝેહાર કરતા થા તો વોહ લોગ ઉસ ઝેહાર કો તલાક કહતે ઔર ઉસ ઔરત કો ઉસકી માં કરાર દેતે થે ઔર જબ કોઇ શખ્સ કિસી કો બેટા કહ દેતા થા તો ઉસકો હકીકી બેટા કરાર દેકર શરીકે મીરાસ ઠેહરાતે ઔર ઉસકે ઝવજા કો બેટા કહનેવાલેકે લિયે સુલ્બી બેટેકી બીબી કી તરહ હરામ જાનતે ઉન સબકી રદમેં યહ આયત નાઝિલ હુઇ. (૫) યા'ની ઝેહાર સે ઔરત માંકે મિસ્લ હરામ નહી હો જાતી ઝેહાર મન્કુહા કો ઐસી ઔરત સે તશ્બીહ દેના જો હમેશા કે લિયે હરામ હો ઔર યહ તશ્બીહ ઐસે અઝવ મેં હો જિસકો દેખના ઔર છૂના જાઇઝ નહી હય મસલન કિસીને અપની બીબી સે યહ કહા કે તૂ મુઝ પર મેરી માંકી પીઠ યા પેટકે મિસ્લ હય તો વોહ મુઝાહિર હો ગયા-મસ્અલા : ઝેહાર સે નિકાહ બાતિલ નહી હોતા લેકિન કફફારા અદા કરના લાઝિમ હો જાતા હય ઔર કફફારા અદા કરનેસે પહેલે ઔરત સે અલાહેદા રહના ઔર ઉસસે તમત્તોઅ ન કરના લાઝિમ હય-મસ્અલા : ઝેહારકા કફફારા એક ગુલામકા આઝાદ કરના ઔર મયસ્સર ન હો તો મુતવાતિર દો મહીનેકે રોઝે ઔર યહ ભી ન હો સકે તો સાઠ મિસ્કીનોં કો ખિલાના હય-મસ્અલા કફફારા અદા કરનેકે બાદ ઔરતસે કુરબત ઔર તમત્તોઅ હલાલ હો જાતા હય (હિદાયા) (૬) ખ્વાહ ઉન્હેં લોગ તુમ્હારા બેટા કહતે હોં. (૭) યા'ની બીબી કો માંકે મિસ્લ કહના ઔર લેપાલક કો બેટા કહના બેહકીકત બાત હય. ન બીબી માં હો સકતી હય ન દૂસરે કા ફરઝંદ અપના બેટા. નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને જબ હઝરતે ઝૈનબ બિન્તે જહશ સે નિકાહ કિયા તો યહૂદો મુનાફેકીન ને ઝબાને તઅન ખોલી ઔર કહા કે (હઝરતે) મોહમ્મદ (મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) ને અપને બેટે ઝૈદકી બીબી સે શાદી કરલી કયોંકે પહેલે હઝરતે ઝૈનબ ઝૈદકી બીબી થી ઔર હઝરતે ઝૈદ ઉમ્મુલ મોમેનીન હઝરતે ખદીજા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાકે ઝરખરીદ થે. ઉન્હોંને હઝરતે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ખિદમત મેં ઉન્હેં હિબા કર દિયા. હુઝૂરને ઉન્હેં આઝાદ કર દિયા તબ ભી વોહ અપને બાપ કે પાસ ન ગએ. હુઝૂર કી ખિદમત હી મેં રહે હુઝૂર ઉન પર શફકતો કરમ ફરમાતે થે ઇસ લિયે લોગ ઉન્હેં હુઝૂર કા ફરઝંદ કહને લગે ઇસસે વોહ હકીકતન હુઝૂરકે બેટે ન હો ગયે ઔર યહૂદો મુનાફેકીન કા તઅના મહઝ ગલત ઔર બેજા હુવા. અલ્લાહ તઆલાને યહાં ઉન તાએનીન કી તકઝીબ ફરમાઇ ઔર ઉન્હેં ઝૂટા કરાર દિયા. (૮) હકકી લેહાઝા લેપાલકોં કો ઉનકે પાલનેવાલોંકા બેટા ન ઠેહરાઓ બલ્કે. (૯) જિનસે વોહ પૈદા હુએ. (૧૦) ઔર ઇસ વજહસે તુમ ઉન્હેં ઉનકે બાપોંકી તરફ નિસ્બત ન કર સકો. (૧૧) તો તુમ ઉન્હેં ભાઇ કહો ઓર જિસકે લેપાલક હંય ઉસકા બેટા ન કહો. (૧૨) મુમાનેઅત સે પહેલે યા યેહ મા'ના હંય કે અગર તુમને લેપાલકોંકો ખતાઅન બેઇરાદા ઉનકે પરવરિશ કરનેવાલોંકા બેટા કહ દિયા યા કિસી ગૈરકી અવલાદકો મહઝ ઝબાનકી સબકત સે બેટા કહા તો ઉન સૂરતોંમેં ગુનાહ નહી. (૧૩) મુમાનેઅત કે બાદ. (૧૪) દુનિયાઓ દીનકે તમામ ઉમૂરમેં ઔર નબીકા હુકમ ઉન પર નાફિઝ ઔર નબી કી તાઅત વાજિબ ઔર નબી કે હુકમ કે મુકાબિલ નફસકી ખ્વાહિશ વાજિબુત-તર્ક યા યહ મા'ના હંય કે નબી મો'મેનીન પર ઉનકી જાનોં સે ઝયાદા રાફતો રહેમત

ઔર લુત્ફો કરમ ફરમાતે હંય ઔર નાફેઅ તર હંય. બુખારીઓ મુસ્લિમ કી હદીસ હય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા મૈં હર મો'મિન કે લિયે દુનિયાઓ આખિરતમેં સબસે ઝયાદા અવલા હૂં અગર ચાહો તો યહ આયત પળ્હો અન-નબિય્યો અવલા બિલ મુઅમેનીન-હઝરતે ઇબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકી કિરાઅત મેં મિન અન્ફુસેહિમ કે બાદ વહોવા અબુલ-લહૂમ ભી હય મુજાહિદને કહા કે તમામ અંબિયા અપની ઉમ્મત કે બાપ હોતે હંય ઔર ઇસી રિશ્તેસે મુસલમાન આપસમેં ભાઇ કહલાતે હંય કે વોહ અપને નબીકી દીની ઔલાદ હંય. (૧૫) તઅઝીમો હુરમતમેં ઔર નિકાહ કે હમેશા કે લિયે હરામ હોનેમેં ઔર ઉસકે અલાવા દૂસરે અહકામમેં મિસ્લે વિરાસત ઔર પર્દા વગૈરા કે ઉનકા વહી હુકમ હય જો અજનબી ઔરતોંકા ઔર ઉનકી બેટિયોંકો મોઅમેનીન કી બહનેં ઔર ઉનકે ભાઇયોં ઔર બેહનોં કો મો'મેનીન કે મામૂં ખાલા ન કહા જાયેગા. (૧૬) તવારુસમેં. (૧૭) મસ્અલાઃ ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે ઊલુલ અરહામ એક દૂસરે કે વારિસ હોતે હંય કોઇ અજનબી દીની બિરાદરીકે ઝરીએ સે વારિસ નહીં હોતા. (૧૮) ઇસ તરહ કે જિસકે લિયે ચાહો કુછ વસિય્યત કરો તો વસિય્યત સુલ્સે માલકે કદ્રમેં તવારૂસ પર મુકદમ કી જાયેગી. ખુલાસા યહ હય કેઅવ્વલ માલ ઝવિલ ફુરૂઝ કો દિયા જાયેગા. ફિર ઉસ્બાતકો ફિર નસબી ઝવિલ ફુરૂઝ પર રદ કિયા જાએગા ફિર ઝવિલ અરહામકો દિયા જાએગા ફિર મવલૂલ મવાલાત કો (તફસીરે અહમદી). (૧૯) યા'ની લૌહે મહફૂઝમેં. (૨૦) રિસાલત કી તબ્લીગ ઔર દીનેહકકી દઅવત દેનેકા. (૨૧) ખુસૂસિયતકે સાથ-મસ્અલાઃ સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકા ઝિક દૂસરે અંબિયા પર મુકદમ કરના ઉન સબ પર આપકી ફઝીલત કે ઇઝહારકે લિયે હય. (૨૨) યા'ની અંબિયાસે યા ઉનકી તસ્દીક કરનેવાલોંસે. (૨૩) યા'ની જો ઉન્હોંને અપની કૌમસે ફરમાયા ઔર ઉન્હેં તબ્લીગ કી વોહ દરયાફત ફરમાએ યા મો'મેનીન સે ઉનકી તસ્દીક કા સવાલ કરે યા યેહ મા'ના હંય કે અંબિયા કો જો ઉનકી ઉમ્મતોં ને જવાબ દિયે વોહ દરયાફત ફરમાએ ઔર ઇસ સવાલ સે મકસૂદ કુફ્ફાર કી તઝલીલો તબકીત હય. (૨૪) જો ઉસને જંગે અહઝાબકે દિન ફરમાયા જિસકો ગઝવએ ખંદક કહતે હંય જો જંગે ઓહદ સે એક દિન બાદ થા જબકે મુસલમાનોંકા નબિય્યે કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કે સાથ મદીના તય્યેબામેં મુહાસરા કર લિયા ગયા થા. (૨૫) કુરૈશ ઔર ગતફાન ઔર યહૂદ કોરૈઝાઓ નુઝૈર કે. (૨૬) યા'ની મલાએકા કે લશ્કર-ગઝવએ અહ્ઝાબકા મુખ્તસર બયાન : યહ ગઝવા શવ્વાલ ૪. યા ૫. હિજરી મેં પેશ આયા જબ યહૂદે બની નુઝૈર કો જિલા વતન કિયા ગયા તો ઉનકે અકાબિર મક્કા મુકર્રમામેં કુરૈશ કે પાસ પહોંચે ઔર ઉન્હેં સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે સાથ જંગકી તરગીબ દિલાઇ ઔર વા'દા કિયા કે હમ તુમ્હારા સાથ દેંગે યહાં તક કે મુસલમાન નીસ્તો નાબૂદ હો જાએં. અબૂ સુફયાનને ઇસ તહરીક કી બહોત કદ્રકી ઔર કહા કે હમેં દુનિયામેં વોહ સબસે પ્યારા હય જો (મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) કી અદાવત મેં હમારા સાથ દે. ફિર કુરૈશને ઉન યહૂદિયોંસે કહાકે તૂમ પહેલી કિતાબવાલે હો બતાઓ તો હમ હક પર હંય યા મોહમ્મદ (મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) યહૂદને કહા તુમ્હી હક પર હો ઉસ પર કુરૈશ ખુશ હુએ. ઉસી પર આયત અલમ તર-ઇલલ-લઝી-ન ઊતુ નસીબમ-મિનલ કિતાબિ યુઅમેનૂન બિલ જિબ્તે વત્તાગૂત નાઝિલ હુઇ. ફિર યહૂદી કબાઇલ ગતફાનો કૈસો ગીલાન વગૈરા મેં ગએ વહાં ભી યહી તહરીક કી વોહ સબ ઉનકે મુવાફિક હો ગએ ઔર અરબ કે કબીલા કબીલા કો મુસલમાનોં કે ખિલાફ તૈયાર કર લિયા. જબ સબ લોગ તૈયાર હો ગએ તો કબીલાએ ખેઝાઆકે ચંદ લોગોંને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કો કુફ્ફાર કી ઉન ઝબરદસ્ત તૈયારિયોંકી ઇત્તેલાઅ દી. યહ ઇત્તેલાઅ પાતે હી હુઝૂરને બમશ્વરાએ હઝરતે સલમાને ફારસી રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ખંદક ખોદની શુરૂ કરદી. ઉસ ખંદકમેં મુસલમાનોં કે સાથ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને ખુદ ભી કામ કિયા. મુસલમાન ખંદક તૈયાર કરકે ફારિગ હી હુએ થે કે મુશ્રેકીન બારા હઝારકા લશ્કરે ગિરાં લેકર ઉનપર ટૂટ પળે ઔર મદીના તય્યેબા કા મુહાસરા કર લિયા. ખંદક મુસલમાનોંકે ઔર ઉસકે દરમિયાન હાઇલ થી ઉસકો દેખકર મુતહય્યર હુએ ઔર કહને લગે કે યહ ઐસી તદબીર હય જિસસે અરબ લોગ અબ તક વાકિફ ન થે અબ ઉન્હોંને મુસલમાનોં પર તીરઅંદાઝી શુરૂ કી ઔર ઉસ મુહાસિરે કો પંદરા રોઝ યા ચૌબીસ રોઝ ગુઝરે મુસલમાનોં પર ખૌફ ગાલિબ હુવા ઔર વોહ બહોત ઘબરાએ ઔર પરેશાન હુએ તો અલ્લાહ તઆલાને મદદ ફરમાઇ ઔર ઉન પર તેઝ હવા ભેજી નિહાયત સર્દ ઔર અંધેરી રાતમેં ઉસ હવાને ઉનકે ખેમે ગિરા દિયે તનાબેં તોળ દી ખૂંટે ઉલટ દી આદમી ઝમીન પર ગિરને લગે ઔર અલ્લાહ તઆલાને ફરિશ્તે ભેજ દિયે જિન્હોંને કુફ્ફાર કો લરઝા દિયા ઉનકે દિલોંમેં દેહશત ડાલદી મગર ઉસ જંગમેં મલાએકાને કેતાલ

નહી કિયા ફિર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને હોઝૈફા બિન યમાનકો ખબર લેને કે લિયે ભેજા. વકત નિહાયત સર્દ થા યહ હથિયાર લગાકર રવાના હુએ. હુઝૂર સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને રવાના હોતે વકત ઉનકે ચહરે ઔર બદન પર દસ્તે મુબારક ફેરા જિસસે ઉન પર સર્દી અસર ન કર સકી ઔર યહ દુશ્મનકે લશ્કર મેં પહોંચ ગએ વહાં તેઝ હવા ચલ રહીથી ઔર સંગરેઝે ઉળઉળ કર લોગોંકો લગ રહે થે. આંખોંમેં ગર્દ પળ રહીથી. અજબ પરેશાની કા આલમ થા. લશ્કરે કુફફાર કે સરદાર અબૂ સુફયાન હવા કા યહ આલમ દેખકર ઉઠે ઔર ઉન્હોંને કુરૈશકો પુકાર કર કહા કે જાસૂસોંસે હોશિયાર રેહના હર શખ્સ અપને બરાબરવાલેકો દેખલે યહ એ'લાન હોનેકે બાદ હર એક શખ્સને અપને બરાબરવાલેકો ટટોલના શુરૂ કિયા. હઝરતે હોઝૈફાને દાનાઈસે અપને દાહિને શખ્સકા હાથ પકળકર પૂછા તૂ કૌન હય ઉસને કહા મૈં ફલાં બિન ફલાં હું ઉસકે બાદ અબૂ સુફયાન ને કહા અય ગિરોહે કુરૈશ ! તુમ ઠહરનેકે મુકામ પર નહી હો. ઘોળે ઔર ઊંટ હલાક હો ચુકે. બની કુરૈઝા અપને અહદસે ફિર ગએ ઔર હમેં ઉનકી તરફસે અંદેશનાક ખબરેં પહોંચી હંય. હવા ને જો હાલ કિયા હય વોહ તુમ દેખ હી રહે હો બસ અબ યહાંસે કૂચ કરદો. મંય કૂચ કરતા હું. અબૂ સુફયાન યહ કહકર અપની ઊંટની પર સવાર હો ગએ ઔર લશ્કર મેં અર-રહીલ અર-રહીલ યા'ની કૂચ કૂચ કા શોરમચ ગયા. હવા હર ચીઝ કો ઉલટ ડાલતી થી મગર યહ હવા ઉસ લશ્કર કે બાહર ન થી અબ યહ લશ્કર ભાગ નિકલા ઔર સામાન કા બાર કરકે લે જાના ઉસકો શાક હો ગયા ઈસ લિયે કસીર સામાન છોળ ગયા (જમલ) (૨૭)યા'ની તુમ્હારા ખંદક ખોદના ઔર નબિય્યે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ફરમાંબરદારી મેં સાબિત કદમ રહના. (૨૮) યા'ની વાદી કી બાલાઈ જાનિબ મશ્રિક સે કબીલાએ અસદો ગતફાન કે લોગ માલિક બિન ઔફ નસરી વ એનિયા બિન હિસ્ન ફઝારીકી સરકરદગી મેં એક હઝાર કી જમઈય્યત લેકર ઔર ઉનકે સાથ તબીહા બિન ખોવયલિદ અસદી બની અસદકી જમઈય્યત લેકર ઔર હયઈ બિન ખતબ યહૂદ બની કરીઝાકી જમઈયત લેકર ઔર વાદી કી ઝેરી જાનિબ મગરિબ સે કુરૈશ ઔર કેનાના બસરકરદગીએ અબૂ સુફયાન બિન હરબ. (૨૯) ઔર શિદતે રોઅબો હૈબત સે હૈરત મેં આ ગઈ. (૩૦) ખૌફો ઈઝતેરાબ ઈન્તેહાકો પહોંચ ગયા. (૩૧) મુનાફિક તો યહ ગુમાન કરને લગે કે મુસલમાનોંકા નામો નિશાન બાકી ન રહેગા કુફફાર કી ઈતની બળી જમઈય્યત સબકો ફના કર ડાલેગી ઔર મુસલમાનોંકો અલ્લાહ તઆલા કી તરફસે મદદ આને ઔર ફતહયાબ હોનેકી ઉમ્મીદ થી. (૩૨) ઔર ઉનકા સબ્રો ઈખ્લાસ મહકે ઈમ્તેહાન પર લાયા ગયા. (૩૩) યા'ની ઝો'ફે એ'તિકાદ. (૩૪) યેહ બાત મઅતબ બિન કોશૈર ને કુફફાર કે લશ્કર દેખકર કહી થી કે મોહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ તો હમેં ફારસો રૂમકી ફત્હકા વા'દા દેતે હંય ઔર હાલ યહ હય કે હમમેંસે કિસી કી યહ મજાલ ભી નહી કે અપને ડેરે સે બાહર નિકલ સકે તો યહ વા'દા નિરા ધોકા હય (૩૫) યા'ની મુનાફેકીન કે એક ગિરોહને. (૩૬) યહ મકોલા મુનાફેકીનકા હય ઉન્હોંને મદીના તય્યેબાકો યસરબ કહા-.મસ્અલાઃ મુસલમાનોં કો યસરબ ન કહેના ચાહિયે. હદીસ શરીફમેં મદીના તય્યેબાકો યસરબ કહનેકી મુમાનેઅત આઈ હય. હુઝૂર સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો ગવારા ન થા કે મદીના પાકકો યસરબ કહા જાએ કયોંકે યસરબ કે મા'ના અચ્છા નહી હંય. (૩૭) યા'ની રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે લશ્કરમેં. (૩૮) યા'ની બની હારેસા વ બની સલ્મા. (૩૯) યા'ની ઈસ્લામ સે મુનહરિફ હો જાતે. (૪૦) યા'ની આખિરતમેં અલ્લાહ તઆલા ઉસકો દરયાફત ફરમાએગા કે કયોં વફા નહી કિયા ગયા. (૪૧) કયોં કે જો મુકદર હય વોહ ઝરૂર હોકર રહેગા. (૪૨) યા'ની અગર વકત નહી આયા હય તો ભી ભાગ કર થોળે હી દિન જિતની ઉમ્ર બાકી હય ઉતને હી દુનિયા કો બરતોગે ઔર યહ એક કલીલ મુદત હય. (૪૩) યા'ની ઉસકો તુમ્હારા કત્લો હલાક મન્ઝૂર હો તો ઉસકો કોઈ દફા નહી કર સકતા. (૪૪) અમ્નો આફિયત અતા ફરમા કર. (૪૫) ઔર સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો છોળ દો ઉનકે સાથ જિહાદ મેં ન રહો ઉસમેં જાનકા ખતરા હય. શાને નુઝૂલ : યહ આયત મુનાફેકીન કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. ઉનકે પાસ યહૂદને પયામ ભેજા થા કે તુમ કયોં અપની જાને અબૂસુફયાન કે હાથોંસે હલાક કરાના ચાહતે હો ઉસકે લશ્કરી ઉસ મરતબા અગર તુમ્હેં પા ગએ તો તુમમેંસે કિસીકો બાકી ન છોળેંગે. હમેં તુમ્હારા અંદેશા હય તુમ હમારે ભાઈ ઔર હમ સાયા હો. હમારે પાસ આ જાઓ. યહ ખબર પાકર અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈ બિન સલુલ મુનાફિક ઔર ઉસકે સાથી મો'મેનીન કો અબૂ સુફયાન ઔર ઉસકે સાથિયોંસે ડરાકર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કા સાથ દેનેસે રોકને લગે ઔર ઉસમેં ઉન્હોંને બહોત કોશિશ કી લેકિન જિસ કદ્ર ઉન્હોંને કોશિશ કી મો'મેનીનકા ઈસ્બાતો ઈસ્તિકલાલ ઔર બઢતા ગયા.

(૪૬) રિયાકારી ઔર દિખાવટ કે લિયે. (૪૭) ઔર અમ્નો ગનીમત હાસિલ કરો. (૪૮) ઔર યહ કહેં હમેં ઝયાદા હિસ્સા દો હમારી હી વજહસે તુમ ગાલિબ હુએ હો. (૪૯) હકીકતમેં અગર યે ઉન્હોં ને ઝબાનોં સે ઈમાન કા ઈઝહાર કિયા. (૫૦) યા'ની ચૂંકે હકીકતમેં વોહ મો'મિન નહીં થે. ઈસલિયે ઉનકે તમામ ઝાહિરી અમલ જિહાદ વગૈરા સબ બાતિલ કર દિયે. (૫૧) યા'ની મુનાફેકીન અપની બુઝદિલી ઔર નામર્દી સે અભી તક યહ સમઝ રહે હંય કે કુફ્ફારે કુરૈશો ગતફાનો યહૂદ વગૈરા અભી તક મેદાન છોળ કર ભાગે નહીં હંય અગરચે હકીકતે હાલ યહ હય કે વોહ ભાગ ચુકે. (૫૨) યા'ની મુનાફેકીન કી અપની નામર્દી કી બાઈસ યહી આરઝૂ ઔર. (૫૩)મદીના તય્યેબા કે આને જાનેવાલોંસે. (૫૪) કે મુસલમાનોં કા કયા અંજામ હુવા કુફ્ફાર કે મુકાબલે મેં ઉનકી કયા હાલત રહી. (૫૫) રિયાકારી ઔર ઉઝર રખને કે લિયે તાકે યહ કહને કા મૌકા મિલ જાએ કે હમ ભી તો તુમ્હારે સાથ જંગમેં શરીક થે. (૫૬) ઉનકા અચ્છી તરહ ઈત્તેબાઅ કરો ઔર દીને ઈલાહીકી મદદ કરો ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકા સાથ ન છોળો ઔર મસાઈબ પર સબ્ર કરો ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી સુન્નતોં પર ચલો યહ બહેતર હય. (૫૭) હર મૌકે પર ઉસકા ઝિક્ર કરે ખુશીમેં ભી રંજ મેં ભી તંગી. મેં ભી ફરાખીમે ભી. (૫૮) કે તુમ્હેં શિદતોબલા પહોંચેગી ઔર તુમ આઝમાઈશ મેં ડાલે જાઓગે ઔર પહેલોં કી રહ તુમ પર સખ્તિયાં આયેંગી ઔર લશ્કર જમા હો હોકર તુમ પર ટૂટેંગે ઔર અંજામેકાર તુમ ગાલિબ હોગે ઔર તુમ્હારી મદદ ફરમાઈ જાએગી જૈસા કે અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા હય-"અમ હસિબ તુમ અન તદખુલુલ જન્ન-ત વ લમ્મા યઅતિકુમ મસલુલ-લઝીન ખલવ મિન કબ્લિકુમ-અલ-આયહ" ઔર હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા સે મરવી હય કે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને અપને અસ્હાબસે ફરમાયા કે પિછલી નવ યા દસ રાતોં મેં લશ્કર તુમ્હારી તરફ આનેવાલે હય. જબ ઉન્હોંને દેખા કે ઈસ મીઆદ પર લશ્કર આ ગએ તો કહા યહ હય વોહ જો હમેં અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલને વા'દા દિયા થા. (૫૯) યા'ની જો ઉસકે વાઅદે હંય સબ સચ્ચે હંય સબ યકીનન વાકેઅ હોંગે હમારી મદદ ભી હોગી હમેં ગલ્બા ભી દિયા જાએગા ઔર મક્કા મુકર્રમા ઔર રૂમો ફારસ ભી ફત્હ હોંગે. (૬૦) હઝરતે ઉસ્માને ગની ઔર હઝરતે તલ્હા ઔર હઝરતે સઈદ બિન ઝૈદ ઔર હઝરતે હમઝહ ઔર હઝરતે મુસૈયબ વગયરહુમ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમ ને નઝર કી થી કે વોહ જબ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે સાથ જિહાદ કા મૌકા પાએંગે તો સાબિત રહેંગે. યહાં તક કે શહીદ હો જાએ ઉનકી નિસ્બત ઈસ આયતમેં ઈર્શાદ હુવા કે ઉન્હોંને અપના વા'દા સચ્ચા કર દિયા. (૬૧) જિહાદ પર સાબિત રહા યહાં તક કે શહીદ હો ગયા જૈસે કે હઝરતે ઝમઝહ વ મુસૈયબ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા. (૬૨) ઔર શહાદત કા ઈન્તેઝાર કર રહા હય જૈસે કે હઝરતે ઉસ્માન ઔર હઝરતે તલ્હા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા. (૬૩) અપને અહદ પર વૈસેહી સાબિત કદમ રહે. શહીદ હો જાનેવાલે ભી ઔર શહાદત કા ઈન્તેઝાર કરનેવાલે ભી. ઈસમેં ઉન મુનાફેકીન ઔર મરીઝુલ કલ્બ લોગોં પર તા'રીઝ હય જો અપને અહદ પર કાઈમ ન રહે. (૬૪) યા'ની કુરૈશો ગતફાન વગૈરા કે લશ્કરોંકો જિનકા ઉપર ઝિક્ર હો ચૂકા હય. (૬૫) નાકામો નામુરાદ વાપસ હુએ. (૬૬) દુશ્મન ફરિશ્તોં કી તકબીરોં ઔર હવાકી સખ્તિયોંસે ભાગ નિકલે. (૬૭) યા'ની બની કુરૈઝાને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે મુકાબિલ કુરૈશો ગતફાન વગૈરા અહઝાબ કી મદદ કી થી. (૬૮) ઈસમેં ગઝવએ બની કુરૈઝા કા બયાન હય. યહ આખરી ઝીકાઅદહ સન હિજરી ચાર યા પાંચ મેં હુવા. જબ ગઝવએ ખંદક મેં શબકો મુખાલેફીન કે લશ્કર ભાગ ગયે જિસકા ઉપર કી આયતમેં ઝિક્ર હો ચુકા હય ઉસ શબ કી સુબ્હ કો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઔર સહાબાએ કિરામ મદીના તય્યેબા મેં તશરીફ લાયે ઔર હથિયાર ઉતાર દિયે ઉસ રોઝ ઝોહર કે વકત જબ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કા સરે મુબારક ધોયા જા રહા થા. જિબ્રાઈલે અમીન હાઝિર હુએ ઔર ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા કે હુઝૂરને હથિયાર રખ દિયે ફરિશ્તોંને ચાલીસ રોઝસે હથિયાર નહીં રખ્ખે હંય અલ્લાહ તઆલા આપકો બની કુરૈઝાકી તરફ જાનેકા હુકમ ફરમાતા હય હુઝૂર ને હુકમ ફરમાયા કે નિદા કર દી જાએ જો ફરમાં બરદાર હો વોહ અસર કી નમાઝ ન પળ્હે મગર બની કુરૈઝામેં જાકર હુઝૂર યહ ફરમાકર રવાના હો ગએ ઔર મુસલમાન ચલને શુરૂ હુએ ઔર યકે બાદ દીગરે હુઝૂરકી ખિદમતમેં પહોંચતે રહે યહાં તક કે બાઝે હઝરાત નમાઝે ઈશાકે બાદ પહોંચે લેકિન ઉન્હોંને ઉસ વકત તક અસર કી નમાઝ નહીં પળ્હી થી કયોંકે હુઝૂર ને બની કુરૈઝામેં પહોંચકર અસરકી નમાઝ પળ્હનેકા હુકમ દિયા થા ઈસ લિયે ઉસ રોઝ ઉન્હોંને અસર બાદે ઈશા પળ્હી ઔર ઈસ પર અલ્લાહ તઆલાને ન ઉનકી ગિરફ્ત ફરમાઈ ન રસૂલે કરીમ

સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને લશ્કરે ઈસ્લામને પચીસ રોઝ તક બની કુરૈઝાકા મુહાસરા રખ્ખા. ઈસસે વોહ તંગ આ ગએ ઔર અલ્લાહ તઆલાને ઈનકે દિલોંમેં રોઅબ ડાલા. રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉનસે ફરમાયા કે તુમ મેરે કહને સે કિલ્અોસે ઉતરોગે ઉન્હોંને ઈન્કાર કિયા તો ફરમાયા કયા કબીલાએ ઔસ કે સરદાર સઅદ બિન મોઆઝ કે કહને પર ઉતરોગે ઉસ પર વોહ રાઝી હુએ ઔર સઅદ બિન મોઆઝ કો ઉનકે બારેમેં હુકમ દેને પર મામૂર ફરમાયા. હઝરતે સઅદ ને હુકમ દિયા કે મર્દ કત્લ કર દિયે જાએં ઔરતેં ઔર બચ્ચે કેદ કિયે જાયેં ફિર બાઝારે મદીનામેં ખંદક ખોદી ગઈ ઔર વહાં લાકર ઉન સબકી ગર્દનેં મારી ગઈ. ઉન લોગોંમેં કબલિયે બની નુઝેરકા સરદાર હઈ બિન અખતબ ઔર બની કુરૈઝાકા સરદાર કઅબ બિન અસદ ભી થા ઔર યહ લોગ છેસો યા સાતસો જવાન થે જો ગર્દનેં કાટકર ખંદકમેં ડાલ દિયે ગએ (મદારિકો જમલ) (૬૯) યા'ની મુકાતેલીન કો. (૭૦) ઔરતોં ઔર બચ્ચોંકો. (૭૧) નકદ ઔર સામાન ઔર મવેશી સબ મુસલમાનોંકે કબ્ઝેમેં આએ. (૭૨) ઉસ ઝમીન સે મુરાદ ખયબર હય જો ફત્હે કુરૈઝા કે બાદ મુસલમાનોં કે કબ્ઝે મેં આયા યા વોહ હર ઝમીન મુરાદ હય જો કિયામત તક ફત્હ હોકર મુસલમાનોં કે કબ્ઝેમેં આને વાલી હય. (૭૩) યા'ની અગર તુમ્હેં માલે કસીર ઔર અસ્બાબે ઐશ દરકાર હય. શાને નુઝૂલ : સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી અઝવાજે મોતહહરાત ને આપસે દુન્યવી સામાન તલબ કિયે ઔર નફકા મેં ઝયાદતીકી દરખાસ્ત કી યહાં તો કમાલે ઝોહદ થા સામાને દુનિયા ઔર ઉસકા જમા કરના ગવારા હી ન થા ઈસલિયે યહ ખાતિરે અકદસ પર ગિરાં હુવા ઔર યહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર અઝવાજે મોતહહરાત કો તખયીર દી ગઈ ઉસ વકત હુઝૂર કી નવ બીબિયાં થીં. પાંચ કોરૈશિયા હઝરતે આઈશા બિન્તે અબી બક સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો, હફસા બિન્તે ફારૂક, ઉમ્મેહબીબા બિન્તે અબી સૂફયાન, ઉમ્મે સલ્મા બિન્તે અબી ઉમય્યા, સવદા બિન્તે ઝમઆ ઔર ચાર ગૈર કુરૈશિયા ઝૈનબ બિન્તે જહશ, અસદીયા મૈમૂના બિન્તે હારિસ, હિલાલિયા શકીય્યા બિન્તે હઈ બિન અખતબ, ખૈ-બરીયા જુવેરીયા બિન્તે હારિસ મુસતલકિયા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુન્ન સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને સબસે પહેલે હઝરતે આઈશા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાકો યહ આયત સુનાકર ઈખ્તિયાર દિયા ઔર ફરમાયા કે જલ્દી ન કરો અપને વાલેદૈન સે મશ્વરા કરકે જો રાય હો ઉસ પર અમલ કરો. ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા હુઝૂર કે મુઅમલામેં મશ્વરા કૈસા મંય અલ્લાહ કો ઔર ઉસકે રસૂલકો ઔર દારેઆખિરત કો ચાહતી હૂં ઔર બાકી અઝવાજ ને ભી યહી જવાબ દિયા. મસ્અલા : જિસ ઔરતકો ઈખ્તિયાર દિયા જાએ વોહ અગર અપને ઝવજકો ઈખ્તિયાર કરે તો તલાક વાકેઅ નહીં હોતી ઔર અગર અપને નફસ કો ઈખ્તિયાર કરે તો હમારે નઝદીક તલાકે બાઈન વાકેઅ હોતી હય. (૭૪) જિસ ઔરત કે સાથ બાદે નિકાહ દુખૂલ યા ખિલ્વતે સહીહા હુઈ હો ઉસકો તલાક દી જાએ તો કુછ સામાન દેના મુસ્તહબ હય ઔરવોહ સામાન તીન કપડોંકા જોળા હોતા હય યહાં માલસે વહી મુરાદ હય મસ્અલા: જિસ ઔરતકા મહર મુકર્રર ન કિયા ગયા હો ઉસકો કબ્લે દુખૂલ તલાક દી તો યહ જોળા દેના વાજિબ હય. (૭૫) બગૈર કિસી ઝરરકે. (૭૬) જૈસે કે શૌહરકી ઈતાઅતમેં કોતાહી કરના ઔર ઉસકે સાથ કજખુલ્કી સે પેશ આના કયોંકે બદકારી સે તો અલ્લાહ તઆલા અંબિયા કી બીબિયોં કો પાક રખતા હય. (૭૭) કયોં કે જિસ શખ્સકી ફઝીલત ઝયાદા હોતી હય ઉસસે અગર કુસૂર વાકેઅ હો તો વોહ કુસૂર ભી દૂસરોકે કુસૂર વે ઝ્યાદા સખ્ત કરાર દિયા જાત હય મસ્અલા-ઈસલિયે આલિમ કા ગુનાહ હિલકે ગુનાહસે ઝયાદા કબીહ હોતા હય ઔર ઈસીલિયે આઝાદોંકી સઝા શરીઅત મે ગુલામોંસે ઝયાદા મુકર્રર હય ઔર નબી અલૈહિસ-સલાતો વસ્સલામ કી બીબિયાં તમામ જહાંકી ઔરતોં સે ઝયાદા ફીલત રખતી હંય ઈસલિયે ઉનકી અદના બાત સખ્ત ગિરફત કે કાબિલ હય ફાયદા-લફઝે ફાહેશા બ મારેફા હોકર વારિદ હો તો ઉસસે ઝિના ઔર લિવાતત મુરાદ હોતી હય ઔર અગર નકેરા ગેરમૌસૂફા હોકર લાયા જાએ તો ઉસસે તમામ ગુનાહ મુરાદ હોતે હંય ઔર જબ મૌસૂફ હોક વારિદ હો તો ઉસસે શૌહરકી નાફરમાની ઔર ફસાદે મા'શેરત મુરાદ હોતા હય ઈસ આયત મે નકેરા મૌસૂફા હય ઈસલિયે ઉસસે શોહરકી ઈતાઅતમેં કોતાહી ઔર કજખુલ્કી મુરાદ હય જૈસે કે હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમા સે મન્કૂલ હય (જુમલ વગૈરા) (૭૮)

(ઉત્લુમા ઊહિ-ય પારહ ઈક્કીસવાં ખત્મ સુદ)

نُّؤْتِهَآ أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ۝
يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ النِّسَآءِ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ
فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ
مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ۝ وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ
وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَوٰةَ
وَآتِينَ الزَّكَوٰةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ إِنَّمَا يُرِيدُ
اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ
تَطْهِيرًا ۝ وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ
آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ۝
إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَ
الصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَ

વ મંય્યક્-નુત મિન્કુન્ન

ઔર (૭૮) જો તુમમેં ફરમાંબરદાર રહે
લિલ્લાહિ વ રસૂલિહી વ તઅ્-મલ સ્વાલિહન
અલ્લાહ ઔર રસૂલકી ઔર અચ્છા કામ કરે હમ ઉસે ઔરોંસે દૂના સવાબ
નુઅ-તિહા અજ-રહા મર્રતૈનિ ॥ વ અઅ્-
દેંગે (૭૯) ઔર હમને
તદના લહા રિઝ-કન કરીમા (૩૧)
ઉસકે લિયે ઈઝઝતકી રોઝી તૈયાર કર રખી હૈ (૮૦)
યાનિસા-અન્નબિય્યિ લસ્તુન્ન ક-અ-હદિમ-
અય નબીકી બીબિયો ! તુમ ઔર ઔરતોંકી તરહ
મિનન્નિસાઈ ઈનિત્તકૈતુન્ન ફલા તખ્દઅ્-ન
નહીં હો (૮૧) અગર અલ્લાહસે ડરો તો બાતમેં ઐસી નર્મી
બિલ્કૌલિ ફ-યત્મ-અ્લ્લઝી ફી કલ્બિહી
ન કરો કે દિલકા રોગી કુછ લાલચ કરે (૮૨) હાં
મ-ર-દુંવ-વ કુલ-ન કૌલમ મઅ્-રૂફા ટ (૩૨) વ-કર-ન ફી બુયૂતિકુન્ન વલા
અચ્છી બાત કહો (૮૩) ઔર અપને ઘરોંમેં ઠેહરી રહો ઔર બે-
ત-બર્રજ-ન ત-બર્રુજલ-જાહિલિય્યતિલ-ઊલા વ અકિમ-નસ્સલા-ત વ
પરદા ન રહો જૈસે અગલી જાહિલીયતકી બે-પર્દગી (૮૪) ઔર નમાઝ કાઈમ રખો ઔર
આતીનઝ-ઝકા-ત વ અતિઅ્-નલ્લા-હ વ રસૂલહ • ઈન્નમા યુરીદુલ્લાહુ
ઝકાત દો ઔર અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકા હુકમ માનો અલ્લાહ તો યહી ચાહતા હૈ
લિયુઝ-હિ-બ અ્ન્કુમુર્રિજ-સ અહ-લલ-બૈતિ વ યુતહ-હિ-રકુમ તત્હીરા ટ (૩૩)
અય નબીકે ઘરવાલો ! કે તુમસે હર નાપાકી દૂર ફરમા દે ઔર તુમ્હેં પાક કરકે ખૂબ સુથરા કર દે (૮૫)
વઝ-કુર-ન મા યુત્લા ફી બુયૂતિકુન્ન મિન આયાતિલ્લાહિ વલ-હિક-મહ•
ઔર યાદ કરો જો તુમ્હારે ઘરોંમેં પઢી જાતી હૈં અલ્લાહકી આયતેં ઔર હિકમત (૮૬)
ઈન્નલ્લા-હ કા-ન લતી-ફન ખબીરા ૦ (૩૪) ઈન્નલ મુસ્લિમી-ન વલ મુસ્લિમાતિ
બેશક અલ્લાહ હર બારીકી જાનતા ખબરદાર હૈ બેશક મુસલમાન મર્દ ઔર મુસલમાન ઔરતેં (૮૭) ઔર
વલ મુઅ-મિની-ન વલ મુઅ-મિનાતિ વલ કાનિતી-ન વલ કાનિતાતિ વસ્સાદિકી-ન
ઈમાનવાલે ઔર ઈમાનવાલિયાં ઔર ફરમાં બરદાર ઔર ફરમાં બરદારેં ઔર સચ્ચે ઔર
વસ્સાદિકાતિ વસ્સાબિરી-ન વસ્સાબિરાતિ વલ ખાશિઈ-ન વલ ખાશિઆતિ વલ
સચ્ચિયાં (૮૮) ઔર સબ્રવાલે ઔર સબ્ર વાલિયાં ઔર આજિઝી કરનેવાલે ઔર આજિઝી કરનેવાલિયાં ઔર

અય નબી અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામકી બીબિયો. (૭૯) યા'ની અગર ઔર દિનકો એક નેકી પર દસ ગુના સવાબ દેંગે તો તુમ્હેં બીસ ગુના ક્યોં કે તમામ જહાંકી ઔરતોંમેં તુમ્હેં શર્ફો ફઝીલત હય ઔર તુમ્હારે અમલ મેં ભી દો જેહતેં હય એક અદાએ ઈતાઅત દૂસરે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી રેઝાજૂઈ ઔર કિનાઅતો હુસ્ને મોઆશરત કે સાથ હુઝૂર કો ખુશનુદ કરના. (૮૦) જન્નતમેં (૮૧) તુમ્હારા મરતબા સબસે ઝયાદા હય. ઔર તુમ્હારા અજ્ર સબસે બઢ કર જહાંકી ઔરતોંમેં કોઈ તુમ્હારી હમસર નહીં. (૮૨) ઈસમેં તાલીમે આદાબ હય કે અગર બજરૂરત ગૈરમરદ સે પસે પરદા ગુફતગુ કરની પડે તો કસ્દ કરો કે લેહજેમેં નઝાકત ન આને પાએ ઔર બાતમેં લોચ ન હો બાત નિહાયત સાદગી

الْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقٰتِ وَالصَّٰٓئِمِينَ وَالصَّٰٓئِمٰتِ وَ
الْحٰفِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحٰفِظٰتِ وَالذّٰكِرِينَ اللّٰهَ كَثِيرًا
وَّالذّٰكِرٰتِ أَعَدَّ اللّٰهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَّأَجْرًا عَظِيمًا
وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَّلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللّٰهُ وَرَسُولُهُ
أَمْرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَن يَعْصِ
اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا مُّبِينًا وَإِذْ
تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ
عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللّٰهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللّٰهُ
مُبْدِيهِ وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللّٰهُ أَحَقُّ أَن تَخْشٰهُ
فَلَمَّا قَضٰى زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنٰكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوٰجِ أَدْعِيَآئِهِمْ إِذَا قَضَوْا
مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُولًا مَا كَانَ عَلَى
النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللّٰهُ لَهُ سُنَّةَ اللّٰهِ

મુ-ત-સ્દ-દિકી-ન વલ મુ-ત-સ્દ-દિકાતિ
ઓર ખૈરાત કરનવાલે ઓર ખૈરાત કરનેવાલિયાં
વસ્સા-ઈમી-ન વસ્સા-ઈમાતિ વલ હાફિઝી-ન
ઓર રોઝેવાલે ઓર રોઝેવાલિયાં ઓર અપની પારસાઈ
ફુરૂ-જહુમ વલ હાફિઝાતિ વઝ-ઝાકિરી- નલ્લા-હ
નિગાહ રખનેવાલે ઓર નિગાહ રખનેવાલિયાં ઓર અલ્લાહકો
કસીરંવ્વઝ-ઝાકિરાતિ ॥ અ-અદ-દલ્લાહુ લહુમ
બહોત યાદ કરનેવાલે ઓર યાદ કરનેવાલિયાં ઉન સબકે લિયે અલ્લાહને
મગ-ફિ-ર-તંવ-વ અજ-રન અઝીમા (૩૫)
બખ્શિશ ઓર બળા સવાબ તૈયાર કર રખા હૈ
વમા કા-ન લિમુઅ-મિનિંવ-વલા મુઅ-મિનતિન
ઓર ન કિસી મુસલમાન મર્દ ન મુસલમાન ઓરતકો
ઈઝા ક-દલ્લાહુ વ રસૂલુહૂ અમ્રન અંય્યકૂ-ન
પહોંચતા હૈ કે જબ અલ્લાહ વ રસૂલ કુછ હુકમ ફરમાદેં
લહુમુલ-ખિ-ય-રતુ મિન અમ્રિહિમ ॥ વ મંય્યઅ-સિલ્લા-હ વ રસૂલહૂ
તો ઉન્હેં અપને મુઆમ્લે કા સબ કુછ ઈખ્તિયાર રહે (૮૯) ઓર જો હુકમ ન માને અલ્લાહ ઓર ઉસકે રસૂલકા
મં ૫ **ફ-કદ દલ્લ દલાલમ મુબીના ॥ (૩૬) વ ઈઝ તકૂલુ લિલ્લઝી અન-અ-મલ્લાહુ**
વોહ બેશક સરીહ ગુમરાહી, બેહકા ઓર અય મહબૂબ ! યાદ કરો જબ તુમ ફરમાતે થે ઉસસે જિસે
અલૈહિ વ અન્અમ્ત અલૈહિ અમ્સિક અલૈ-ક ઝૌજ-ક વત્તકિલ્લા-હ વ
અલ્લાહને ને'મત દી (૯૦) ઓર તુમને ઉસે ને'મત દી (૯૧) કે અપની બીબી અપને પાસ રેહને દે (૯૨) ઓર
તુખ્ફી ફી નફસિ-ક મલ્લાહુ મુબ્દીહિ વ તખ્શન્નાસ ॥ વલ્લાહુ અ-હક્કુ અન
અલ્લાહસે ડર (૯૩) ઓર તુમ અપને દિલમેં રખતે થે વોહ જિસે અલ્લાહકો ઝાહિર કરના મન્ઝૂર થા (૯૪) ઓર
તખ્શાહ ॥ ફ-લમ્મા કદા ઝૈદુમ-મિન્હા વ-ત-રન ઝવ્વજ-ના-કહા લિકૈલા
તુમ્હેં લોગોંકે તાનેકા અંદેશા થા (૯૫) ઓર અલ્લાહ ઝયાદા સઝાવાર હૈ કે ઉસકા ખોફ રખો (૯૬) ફિર જબ ઝૈદકી
યકૂ-ન અલલ-મુઅ-મિની-ન હ-ર-જુન ફી અઝ-વાજિ અદઈયાઈહિમ
અર્ઝ ઉસસે નિકલ ગઈ (૯૭) તો હમને વોહ તુમ્હારે નિકાહમેં દે દી (૯૮) કે મુસલમાનોં પર
ઈઝા કદૌ મિન્હુન્ન વ-ત-રા'વકા-ન અમ્રુલ્લાહિ મફઊલા (૩૭) મા કા-ન
કુછ હર્જ ન રહે ઉનકે લે પાલકોંકી બીબિયોંમેં જબ ઉનસે ઉનકા કામ ખત્મ હો જાએ (૯૯) ઓર અલ્લાહકા
અ-લન્નબિય્યિ મિન હ-રજિન ફીમા ફ-ર-દલ્લાહુ લહ ॥ સુન્નતલ્લાહિ
હુકમ હોકર રેહના નબી પર કોઈ હર્જ નહી ઉસ બાતમેં જો અલ્લાહને ઉસકે લિયે મુકર્રર ફરમાઈ (૧૦૦)

સે કી જાએ ઈફફતમઆબ ખવાતીન કે લિયે યહી શાયાં હય. (૮૩) દીનો ઈસ્લામકી ઓર નેકી કી તાલીમ ઓર પંદો નસીહતકી અગર ઝરૂરત પેશ આએ મગર બેલોચ લેહજસે (૮૪) અગલી જાહેલિયત સે મુરાદ કબ્લે ઈસ્લામકા માના હય ઉસ માનેમેં ઓરતેં ઈતરાતી નિકલતી થી અપની ઝીનતો મહાસિનકા ઈઝહાર કરતી થી કે ગૈર મર્દ દેખે લિબાસ એસે પહેનતી થી જિન્સે જિસ્મકે આ'ઝા અચ્છી તરહ ન ઢકે. ઓર પિછલી જાહેલિયત સે અખીર ઝમાના મુરાદ હય જિસમેં લોગોંકે અફઆલ પહેલોંકી મિસ્લ હો જાએંગે (૮૫) યા'ની ગુનાહોંકી નજાસત સે તુમ આલૂદા ન હો ઈસ આયત સે અહલે બૈતકી ફઝીલત સાબિત હોતી હય ઓર અહલેબૈતમેં નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી અઝવાજે મોતહહરાત ઓર હઝરત

فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلُ ۚ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا
مَّقْدُورًا ﴿٣٨﴾ الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَ
يَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ ۗ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ
حَسِيبًا ﴿٣٩﴾ مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن
رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمًا ﴿٤٠﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا
كَثِيرًا ﴿٤١﴾ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ الَّذِي
يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ ۚ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾ تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ
يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ ۚ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾ يَا أَيُّهَا
النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَ
دَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُّنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ
الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم مِّنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا

ફિલ્લઝી-ન ખલૌ મિન કબ્લ • વકા-ન
અલ્લાહકા દસ્તૂર ચલા આ રહા હૈ ઉનમેં જો
અમ્રુલ્લાહિ ક-દ-રમ મક-દૂ-ર (૩૮)
પેહલે ગુઝર ચુકે (૧૦૧) ઔર અલ્લાહકા કામ મુકર્રર
નિલલઝી-ન યુબલ્લિગૂ-ન રિસાલા-તિલ્લાહિ વ
તકદીર હૈ વોહ જો અલ્લાહકે પયામ પહુંચાતે ઔર
યખ્શૌનહૂ વ લા યખ્શૌ-ન અ-હ-દન ઈલ્લલ્લાહ•
ઉસસે ડરતે ઔર અલ્લાહ કે સિવા કિસીકા ખૌફ ન કરતે
વ કફા બિલ્લાહિ હસીબા (૩૯) મા કા-ન
ઔર અલ્લાહ બસ હૈ હિસાબ લેનેવાલા (૧૦૨)
મુહમ્મદુન અબા અ-હદિમ-મિરિજાલિકુમ વ
મોહમ્મદ તુમ્હારે મર્દોમેં કિસીકે બાપ નહીં (૧૦૩) હાં
લાકિર- રસૂલલ્લાહિ વ ખાત-મન-નબિય્યીન•
અલ્લાહ કે રસૂલ હૈં (૧૦૪) ઔર સબ નબિયોંમેં પિછલે (૧૦૫)

વ કાનલ્લાહુ બિકુલ્લિ શૈઈન અલીમા (૪૦) યા અય્યુહલ્લઝી-ન ૬૦
ઔર અલ્લાહ સબકુછ જાનતા હૈ અય ઈમાનવાલો ! અલ્લાહકો બહોત યાદ કરો ઔર સુબ્હ વ
આમનુઝ-કુરુલ્લા-હ ઝિક-રન કસીરંવ(૪૧) વ સબ્બિહૂહુ બુક-રતંવ-વ
શામ ઉસકી પાકી બોલો (૧૦૬) વહી હૈ કે દુરૂદ ભેજતા હૈ તુમ પર વોહ ઔર ઉસકે ફરિશ્તે (૧૦૭)
અસીલા (૪૨) હુવલ્લઝી યુસલ્લી અલૈકુમ વ મલાઈકતુહૂ લિયુખરિ-જકુમ
કે તુમ્હેં અન્ધેરિયોંસે ઉજાલેકી તરફ નિકાલે (૧૦૮) ઔર વોહ મુસલમાનોં પર મહેરબાન હૈ
મિનઝ- ઝુલુમાતિ ઈલન્નૂર • વ કા-ન બિલ્મુઅ-મિની-ન રહીમા (૪૩)
ઉનકે લિયે મિલતે વકત કી દુઆ સલામ હૈ (૧૦૯) ઔર ઉનકે લિયે ઈઝઝતકા સવાબ તૈયાર કર રખા હૈ
તહિય્યતુહુમ યૌ-મ યલ્કૌનહૂ સલામુંવ અ-અદ-દ લહુમ અજ-રન કરીમા (૪૪)
અય ગૈબકી ખબરેં બતાનેવાલે (નબી) ! બેશક હમને તુમ્હેં ભેજા હાઝિર-નાઝિર (૧૧૦)
યા અય્યુહન્નબિય્યુ ઈન્ના અર્સલ્ના-ક શાહિદંવ-વ મુબશ્શિરંવ-વ નઝી-રા(૪૫)
ઔર ખુશ-ખબરી દેતા ઔર ડર સુનાતા (૧૧૧) ઔર અલ્લાહકી
વ દાઈયન ઈલલ્લાહિ બિઈઝ-નિહી વ સિરાજમ- મુનીરા (૪૬) વ બશ્શિરિલ-
તરફ સે ઉસકે હુકમસે બુલાતા (૧૧૨) ઔર ચમકા દેનેવાલા આફતાબ (૧૧૩) ઔર
મુઅ-મિની-ન બિઅન્ન લહુમ મિનલ્લાહિ ફદ-લન કબીરા (૪૭) વલા
ઈમાનવાલોંકો ખુશ-ખબરી દો કે ઉનકે લિયે અલ્લાહકા બળા ફઝલ હૈ ઔર

ખાતુને જન્નત ફાતેમા ઝોહરા ઔર અલી મુરતઝા ઔર હસનૈને કરીમૈન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમ સબ દાખિલ હય આયાતો અહાદીસકો જમા કરનેસે યહી નતીજા નિકલતા હય ઔર યહી હઝરતે ઈમામ મન્સૂર માતુરીદી રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોસે મનકૂલ હય ઈન આયાતમેં અહલેબૈત રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો નસીહત ફરમાઈ ગઈ હય તાકે વોહ ગુનાહોંસે બચેં ઔર તકવાઓ પરહેઝગારી કે પાબંદ રહેં ગુનાહોંકો નાપાકી સે ઔર પરહેઝગારીકો પાકીસે ઈસ્તેઆરા ફરમાયા ગયા ક્યોં કે ગુનાહોંકા મુરતકિબ ઉનસે એસા હી મુલવ્વિસ હોતા હય જૈસા જિસ્મ નજાસતોંસે ઈસ તર્ઝે કલામ સે મકસૂદ યહ હય કે અરબાબે ઉકૂલ કો ગુનાહોંસે નફરત દિલાઈ જાયે ઔર તકવાઓ પરહેઝગારકી તરગીબ દીજાએ.

تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَدَعْ اَذٰىهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى
اللّٰهِ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا
نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ
تَمَسُّوْهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّوْنَهَا ۚ
فَمَتِّعُوْهُنَّ وَسَرِّحُوْهُنَّ سَرَاحًا جَمِيْلًا ۝ يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّاۤ
اَحْلَلْنَا لَكَ اَزْوَاجَكَ الّٰتِيْۤ اٰتَيْتَ اُجُوْرَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ
يَمِيْنُكَ مِمَّاۤ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلَيْكَ وَبَنٰتِ عَمِّكَ وَبَنٰتِ عَمّٰتِكَ
وَبَنٰتِ خَالِكَ وَبَنٰتِ خٰلٰتِكَ الّٰتِيْ هَاجَرْنَ مَعَكَ ۫ وَ
امْرَاَةً مُّؤْمِنَةً اِنْ وَّهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ اِنْ اَرَادَ النَّبِيُّ
اَنْ يَّسْتَنْكِحَهَا ۗ خَالِصَةً لَّكَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ؕ
قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِيْۤ اَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ
اَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُوْنَ عَلَيْكَ حَرَجٌ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا
رَّحِيْمًا ۝ تُرْجِيْ مَنْ تَشَآءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِيْۤ اِلَيْكَ مَنْ

منزل ٥

તુતિઈલ-કાફિરી-ન વલ- મુનાફિકી-ન વ દઅ
કાફિરોં ઓર મુનાફિકોંકી ખુશી ન કરો ઔર ઉનકી
અઝાહુમ વ ત-વક્કલ અલલ્લાહ • વ કફા
ઈઝા પર દરગુઝર ફરમાઓ (૧૧૪) ઔર અલ્લાહ પર ભરોસા
બિલ્લાહિ વકીલા (૪૮) યા અય્યુહલ્લઝી-ન
રખો ઔર અલ્લાહ બસ હૈ કારસાઝ અય ઈમાનવાલોં !
આમનૂ ઈઝા ન-કહ્-તુમુલ-મુઅ-મિનાતિ સુમ્મ
જબ તુમ મુસલમાન ઔરતોંસે નિકાહ કરો ફિર ઉન્હેં
તલ્લકતુમૂ-હુન્ન મિન કબ્લિ અન તમસ્સૂહુન્ન
બે-હાથ લગાએ છોળ દો તો તુમ્હારે લિયે કુછ
ફમા લકુમ અલૈહિન્ન મિન ઈદ-દતિન
ઈદ્દત નહીં જિસે ગિનો (૧૧૫) તો ઉન્હેં કુછ ફાઈદા
તઅ-તદદૂનહા• ફમત્તિઊ હુન્ન વ સર્રિહૂહુન્ન
દો (૧૧૬) ઔર અચ્છી તરહસે છોળ દો (૧૧૭)
સરાહન જમીલા (૪૯) યા અય્યુહન- નબિય્યુ ઈન્ના અહલલ્ના લ-ક
અય ગૈબ બતાનેવાલે (નબી) ! હમને તુમ્હારે લિયે હલાલ ફરમાઈ તુમ્હારી વોહ બીબિયાં જિનકો તુમ મહેર

મં ૫

અઝ-વા-જ-કલ્લાતી આતૈ-ત ઉજૂરહુન્ન વમા મ-લ-કત યમીનુ-ક મિમ્મા
દો (૧૧૮) ઔર તુમ્હારે હાથ કા માલ કનીઝે જો અલ્લાહને તુમ્હેં ગનીમત મેં દી (૧૧૯) ઔર તુમ્હારે ચચાકી
અફા-અલ્લાહુ અલૈ-ક વ બનાતિ અમ્મિ-ક વ બનાતિ અમ્માતિ-ક વ બનાતિ
બેટિયાં ઔર ફૂફિયોંકી બેટિયાં ઔર મામૂંકી બેટિયાં ઔર ખાલાઓંકી બેટિયાં જિન્હોંને
ખાલિ-ક વ બનાતિ ખાલાતિ- કલ્લાતી હાજર-ન મ-અ-ક • વમ-ર-અતમ મુઅ-મિ-
તુમ્હારે સાથ હિજરત કી (૧૨૦) ઔર ઈમાનવાલી ઔરત અગર વોહ અપની જાન
નતન ઈવ્વ-હ-બત નફ-સહા લિન્નબિય્યિ ઈન અરાદન- નબિય્યુ અંય્યસ્તન્કિ-હહા•
નબીકી નઝર કરે અગર નબી ઉસે નિકાહમેં લાના ચાહે (૧૨૧) યે ખાસ તુમ્હારે લિયે હૈ
ખાલિ-સ-તલ્લ-ક મિન દૂનિલ્મુઅ-મિનીન• કદ અલિમ્ના મા ફ-રદ-ના અલૈહિમ ફી
ઉમ્મતકે લિયે નહીં (૧૨૨) હમેં માલૂમ હૈ જો હમને મુસલમાનોં પર મુકર્રર કિયા હૈ ઉનકી બીબિયોં ઔર ઉનકે
અઝ-વાજિહિમ વમા મ-લ-કત ઐમાનુહુમ લિકૈલા યકૂ-ન અલૈ-ક હ-ર જ • વ
હાથકે માલ કનીઝોંમેં (૧૨૩) યે ખુસૂસિયત તુમ્હારી (૧૨૪) ઈસલિયે કે તુમ પર કોઈ તંગી ન હો ઔર
કાનલ્લાહુ ગફૂરરહીમા (૫૦) તુર્જી મન તશાઉ મિન્હુન્ન વ તુઅ-વી ઈલૈ-ક મન
અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન પીછે હટાઓ ઉનમેં સે જિસે ચાહો ઔર અપને પાસ જગહ દો જિસે ચાહો (૧૨૫)

(૮૬) યા'ની સુન્નત. (૮૭) શાને નુઝૂલ-અસ્મા બિન્તે અમીસ જબ અપને શૌહર જા'ફર બિન અબી તાલિબ કે સાથ હબ્શાસે વાપસ આંઈ તો અઝવાજે નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે મિલકર ઉન્હોંને દરયાફત કિયા કે ક્યા ઔરતોં કે બાબમેં ભી કોઈ આયત નાઝિલ હુઈ હય ઉન્હોંને ફરમાયા નહીં તો અસ્માને હુઝૂર સય્યેદે આલમ આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે અર્ઝ કિયા કે હુઝૂર ઔરતે બડે ટોટેમેં હય ફરમાયા ક્યોં અર્ઝ કિયા કે ઉનકા ઝિક ખૈર કે સાથ હોતા હી નહીં જૈસા કે મરદોંકા હોતા હય ઉસ પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ઉનકે દસ મરાતિબ મરદોંકે સાથ ઝિક કિયે ગએ ઔર ઉનકે સાથ ઉનકી મદહ ફરમાઈ ગઈ ઔર મરાતિબમેંસે પહેલા મરતબા ઈસ્લામ હય જો ખુદા ઔર

تَشَآءُ ؕ وَمَنِ ابْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ؕ
ذٰلِكَ اَدْنٰۤى اَنْ تَقَرَّ اَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ
بِمَاۤ اٰتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا فِىْ قُلُوْبِكُمْ ؕ
وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَلِيْمًا ۝ لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَآءُ مِنْۢ
بَعْدُ وَلَاۤ اَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ اَزْوَاجٍ وَّلَوْ اَعْجَبَكَ
حُسْنُهُنَّ اِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِيْنُكَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ
شَىْءٍ رَّقِيْبًا ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَدْخُلُوْا بُيُوْتَ
النَّبِىِّ اِلَّاۤ اَنْ يُّؤْذَنَ لَكُمْ اِلٰى طَعَامٍ غَيْرَ نٰظِرِيْنَ
اِنٰىهُ وَلٰكِنْ اِذَا دُعِيْتُمْ فَادْخُلُوْا فَاِذَا طَعِمْتُمْ
فَانْتَشِرُوْا وَلَا مُسْتَاْنِسِيْنَ لِحَدِيْثٍ ؕ اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ
يُؤْذِى النَّبِىَّ فَيَسْتَحْىٖ مِنْكُمْ ؗ وَاللّٰهُ لَا يَسْتَحْىٖ مِنَ
الْحَقِّ ؕ وَاِذَا سَاَلْتُمُوْهُنَّ مَتَاعًا فَسْــَٔلُوْهُنَّ مِنْ وَّرَآءِ
حِجَابٍ ؕ ذٰلِكُمْ اَطْهَرُ لِقُلُوْبِكُمْ وَقُلُوْبِهِنَّ ؕ وَمَا كَانَ

તશાઅ • વ મનિબ્તગ઼ી-ત મિમ્મન અ઼-ઝલ-ત
ઓર જિસે તુમને કિનારે કર દિયા થા ઉસે તુમ્હારા જી
ફલા જુના-હ઼ અ઼લૈ ક • ઝ઼ાલિ-ક અદના
ચાહે તો ઉસમેં ભી તુમ પર કુછ ગુનાહ નહીં (૧૨૬) યે
અન-ત-ક઼ર-ર અઅ઼-યુનુહુન્ન વલા યહ઼ઝન્ન વ
અમર ઉસસે નઝદીક-તર હૈ કે ઉનકી આંખે ઠંડી હોં ઔર ગમ
યરદ઼ૈ-ન બિમા આતૈતહુન્ન કુલ્લુહુન્ન • વલ્લાહુ
ન કરે ઔર તુમ ઉન્હેં જો કુછ અતા ફરમાઓ ઉસ પર વોહ સબ કી સબ
યઅ઼-લમુ મા ફ઼ી કુલૂબિકુમ • વ કાનલ્લાહુ
રાઝી રહેં (૧૨૭) ઔર અલ્લાહ જાનતા હૈ જો તુમ સબકે
અ઼લીમન હ઼લીમા (૫૧) લા યહ઼િલ્લુ
દિલોંમેં હૈ ઔર અલ્લાહ ઇલ્મ ઔર હિલ્મવાલા હૈ ઉનકે બાદ(૧૨૮)
લ-કન્નિસાઉ મિમ્બઅ઼-દુ વલા અન
ઔર ઔરતેં તુમ્હેં હલાલ નહીં (૧૨૯) ઔર ન યે કે ઉનકે
ત-બદ-દ-લ બિહિન્ન મિન અઝ-વાજિંવવલૌ અઅ઼-જ-બ-ક હુસ્નુહુન્ન
ઇવઝ ઔર બીબિયાં બદલો (૧૩૦) અગર-ચે તુમ્હેં ઉનકા હુસ્ન ભાએ
ઈલ્લા મા મ-લ-કત યમીનુ ક • વ કાનલ્લાહુ અ઼લા કુલ્લિ શૈઈર-રક઼ીબા ۝ (૫૨)
મગર કનીઝ તુમ્હારે હાથકા માલ (૧૩૧) ઔર અલ્લાહ હર ચીઝ પર નિગેહબાન હૈ
યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ લા તદખુલૂ બુયૂતન્નબિય્યિ ઈલ્લા અંય્યુઅ-ઝ઼-ન
અય ઇમાનવાલો ! નબીકે ઘરોંમેં (૧૩૨) ન હાઝિર હો જબ તક ઇઝ્ન ન પાઓ (૧૩૩)
લકુમ ઈલા ત઼આમિન ગ઼ૈ-ર નાઝ઼િરી-ન ઈનાહુ • વલાકિન ઈઝ઼ા દુઈ઼તુમ
મસ્લન ખાનેકે લિયે બુલાએ જાઓ ન યૂં કે ખુદ ઉસકે પકનેકી રાહ તકો (૧૩૪)
ફદ-ખુલૂ ફઈઝ઼ા તઇ઼મ્તુમ ફન્તશિરૂ વલા મુસ્તઅ-નિસી-ન લિ-હ઼દીસ઼ • ઈન્ન
હાં જબ બુલાએ જાઓ તો હાઝિર હો ઔર જબ ખા ચુકો તો મુતફર્રિક હો જાઓ ન યે કે બેઠે
ઝ઼ાલિકુમ કા-ન યુઅ-ઝ઼િન્નબિય્ય ફ-યસ્તહ઼યી મિન્કુમ વલ્લાહુ લા યસ્તહ઼યી
બાતોંસે દિલ બેહલાઓ (૧૩૫) બેશક ઉસમેં નબીકો ઇઝા હોતી થી તો વોહ તુમ્હારા લિહાઝ ફરમાતે થે (૧૩૬)
મિનલ-હ઼ક્ક઼ • વ ઈઝ઼ા સ-અલ્તુમૂહુન્ન મતાઅ઼ન ફસ્અલૂ-હુન્ન મિંવ્વરાઈ
ઔર અલ્લાહ હક્ક ફરમાનેમેં નહીં શરમાતા ઔર જબ તુમ ઉનસે (૧૩૭) બરતનેકી કોઈ ચીઝ માંગો તો
હ઼િજાબ • ઝ઼ાલિકુમ અત઼્હરુ લિકુલૂબિ-કુમ વ કુલૂબિહિન્ન • વમા કા-ન
પરદેકે બાહર માંગો ઉસમેં ઝયાદા સુથરાઇ હૈ તુમ્હારે દિલોં ઔર ઉનકે દિલોંકી (૧૩૮) ઔર તુમ્હેં નહીં

રસૂલકી ફરમાંબરદારી હય દૂસરા ઇમાન કે વોહ એ'તેકાદે સહીહ ઔર ઝાહિરો બાતિનકા મુવાફિક હોના હય તીસરા મરતબા કુનૂત યા'ની તાઅત હય. (૮૮) ઇસમેં ચૌથે મરતબે કા બયાન હય કે વોહ સિદક નિય્યતો સિદક અકવાલો અફઆલ હય ઉસકે બાદ પાંચવે મરતબે સબ્રકા બયાન હય કે તાઅતોંકી પાબંદી કરના ઔર મમનૂઆત સે એહતરાઝ રખના ખ્વાહ નફસ પર કિત્ના હી શાક ઔર ગિરાંહો રઝાએ ઇલાહીકે લિયે ઇખતિયાર કિયા જાએ ઉસકે બાદ છઠ્ઠા મરતબા ખુશૂઅ બયાન હય જો તાઅતોં ઔર ઇબાદતોંમેં કુલૂબો જવારેહ કે સાથ મુતવાઝેઅ હોના હય ઉસકે બાદ સાતવીં મરતબા સિદકકા બયાન હય જો અલ્લાહ તઆલાકે અતા કિયે હુએ માલમેંસે ઉસકી રાહમેં બતરીકે ફર્ઝો નફ્લ દેના હય ફિર આઠવાં મરતબા સૌમકા

لَكُمْ اَنْ تُؤْذُوْا رَسُوْلَ اللّٰهِ وَلَاۤ اَنْ تَنْكِحُوْۤا اَزْوَاجَهٗ
مِنْۢ بَعْدِهٖۤ اَبَدًا ؕ اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظِيْمًا ۝
اِنْ تُبْدُوْا شَيْـًٔا اَوْ تُخْفُوْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيْمًا ۝ لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِيْۤ اٰبَآئِهِنَّ وَلَاۤ اَبْنَآئِهِنَّ
وَلَاۤ اِخْوَانِهِنَّ وَلَاۤ اَبْنَآءِ اِخْوَانِهِنَّ وَلَاۤ اَبْنَآءِ
اَخَوٰتِهِنَّ وَلَا نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُنَّ ۚ
وَاتَّقِيْنَ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدًا ۝
اِنَّ اللّٰهَ وَمَلٰٓئِكَتَهٗ يُصَلُّوْنَ عَلَى النَّبِيِّ ؕ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا صَلُّوْا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ
يُؤْذُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَ
الْاٰخِرَةِ وَاَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِيْنًا ۝ وَالَّذِيْنَ
يُؤْذُوْنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوْا
فَقَدِ احْتَمَلُوْا بُهْتَانًا وَّاِثْمًا مُّبِيْنًا ۝ يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ

લકુમ અન તુઅ-ઝૂ રસૂલલ્લાહિ વલા અન તન્કિહૂ
પહુંચતા કે રસૂલુલ્લાહકો ઈઝા દો (૧૩૯) ઔર ન યે કે ઉનકે બાદ
અઝ-વાજહૂ મિમ્બઅ-દિહી અ-બદા ⁂ ઈન્ન
કભી ઉનકી બીબિયોંસે નિકાહ કરો (૧૪૦) બેશક યે
ઝાલિકુમ કા-ન ઈન્દલ્લાહિ અઝીમા (૫૩) ઈન
અલ્લાહ કે નઝદીક બળી સખ્ત બાત હૈ (૧૪૧) અગર
તુબ્દૂ શૈઅન ઔ તુખ્ફૂહુ ફ-ઈન્નલ્લા-હ કા-ન
તુમ કોઈ બાત ઝાહિર કરો યા છુપાઓ તો બેશક
બિકુલ્લિ શૈઈન અલીમા (૫૪) લા જુના-હ
અલ્લાહ સબ-કુછ જાનતા હૈ ઉન પર મુઝાયકા
અલૈહિન્ન ફી આબાઈહિન્ન વલા અબ્નાઈહિન્ન
નહી (૧૪૨) ઉનકે બાપ ઔર બેટોં ઔર ભાઈયોં
વલા ઈખ્વાનિહિન્ન વલા અબ્નાઈ
ઔર ભતીજોં ઔર ભાંજોં (૧૪૩) ઔર અપને

ઈખ-વાનિહિન્ન વલા અબ્નાઈ અ-ખ-વાતિહિન્ન વલા નિસાઈહિન્ન વલા મા
દીનકી ઔરતોં (૧૪૪) ઔર અપની કનીઝોંમેં (૧૪૫) ઔર અલ્લાહસે
મં ૫ મ-લ-કત ઐમાનુહુન્ન ૮ વત્તકીનલ્લાહ ⁂ ઈન્નલ્લા-હ કા-ન અલા કુલ્લિ શૈઈન
ડરતી રહો બેશક હર ચીઝ અલ્લાહકે સામને હૈ
શહીદા (૫૫) ઈન્નલ્લા-હ વ મલાઈ-ક-તહૂ યુસલ્લૂ-ન અલન્નબિય્ય ⁂ યા
બેશક અલ્લાહ ઔર ઉસકે ફરિશ્તે દુરૂદ ભેજતે હૈં ઉસ ગૈબ
અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ સલ્લૂ અલૈહિ વ સલ્લિમૂ તસ્લીમા (૫૬) ઈન્નલ્લઝી-ન
બતાનેવાલે (નબી) પર, અય ઈમાનવાલો. ઉન પર દુરૂદ ઔર ખૂબ સલામ ભેજો (૧૪૬) બેશક જો
યુઅ-ઝૂનલ્લા-હ વ રસૂલહૂ લ-અ-ન હુમુલ્લાહુ ફિદ-દુન્યા વલ આખિરતિ
ઈઝા દેતે હૈં અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકો ઉન પર અલ્લાહકી લા'નત હૈ દુનિયા ઔર
વ અ-અદ-દ લહુમ અઝાબમ-મુહીના (૫૭) વલ્લઝી-ન યુઅ-ઝૂનલ -
આખેરતમેં (૧૪૭) ઔર અલ્લાહને ઉનકે લિયે ઝિલ્લતકા અઝાબ તૈયાર કર રખા હૈ (૧૪૮)
મુઅ-મિની-ન વલ મુઅ-મિનાતિ બિગૈરિ મક્ત-સબૂ ફ-કદિહ-ત-મલૂ
૯ ઔર જો ઈમાનવાલે મર્દોં ઔર ઔરતોંકો બે-કિયે સતાતે હૈં ઉન્હોંને બોહતાન
૦ બુહ-તાનંવ-વ ઈસ્મમ-મુબીના ૬ (૫૮) યા અય્યુહન્નબિય્યુ કુલ
ઔર ખુલા ગુનાહ અપને સર લિયા (૧૪૯) અય નબી ! અપની

બયાન હય યહ ભી ફર્ઝો નફિલ દોનોંકો શામિલ હય મન્કૂલ હ્યકે જિસને હર મહિને ઐયામે બૈઝકે તીન રોઝે રખ્ખે વોહ સાએમીન મેં શુમાર કિયા જાતા હય ઉસકે બાદ નવી મરતબા ઈફ્ફતકા બયાન હય ઔર વોહ યહ હય કે અપની પારસાઈ કો મહફૂઝ રખ્ખે ઔર જો હલાલ નહી હય ઉસ સે બચે સબસે આખિરમેં દસ્વી મરતબા કસરતે ઝિકકા બયાન હય ઝિકમેં તસબીહ તમહીદ તહલીલ તકબીર કિર્અત ઈલ્મેદીનકા પળહના પળ્હાના-નમાઝ વા'ઝ નસીહત મીલાદશરીફ ના'ત શરીફ પળ્હના સબ દાખિલ હંય કહા ગયા હય કે બંદા ઝાકેરીનમેં જબ શુમાર હોતા હય કે જબકે વોહ ખડે બૈઠે લેટે હર હાલમેં અલ્લાહકા ઝિક કરે. (૮૯) શાનેનુઝૂલ યહ આયત ઝૈનબ બિન્તે જહશ અસદિયા ઔર ઉનકે ભાઈ અબ્દુલ્લાહ બિન જહશ

لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ
مِن جَلَابِيبِهِنَّ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰ أَن يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ
وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٥٩﴾ لَّئِن لَّمْ يَنتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَ
الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ
لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٠﴾
مَّلْعُونِينَ أَيْنَمَا ثُقِفُوا أُخِذُوا وَقُتِّلُوا تَقْتِيلًا ﴿٦١﴾
سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلُ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ
اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٦٢﴾ يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا
عِلْمُهَا عِندَ اللَّهِ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ
قَرِيبًا ﴿٦٣﴾ إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَّا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٦٥﴾ يَوْمَ
تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ
وَأَطَعْنَا الرَّسُولَا ﴿٦٦﴾ وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا

લિ-અઝવાજિ-ક વ બનાતિ-ક વ નિસાઈલ
બિબિયોં ઔર સાહબઝાદિયોં ઔર મુસલમાનોંકી
મુઅ-મિની-ન યુદની-ન અલૈહિન્ન મિન
ઔરતોંસે ફરમાદો કે અપની ચાદરોંકા એક હિસ્સા
જલાબીબિહિન્ન ॰ ઝાલિ-ક અદના અંય્યુઅ-રફ-ન
અપને મુંહ પર ડાલે રહેં (૧૫૦) યે ઈસસે નઝદીક-તર હૈ
ફલા યુઅ-ઝૈ-ન ॰ વ કાનલ્લાહુ ગફૂરર્રહીમા
કે ઉનકી પેહચાન હો (૧૫૧) તો સતાઈ ન જાએં (૧૫૨) ઔર અલ્લાહ
(૫૯) લઈલ્લમ યન્તહિલ - મુનાફિકૂ-ન
બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ અગર બાઝ ન આએ મુનાફિક (૧૫૩)
વલ્લઝી-ન ફી કુલૂબિહિમ મ-ર-દુંવ્વલ-મુર્જિફૂ-ન
ઔર જિનકે દિલોંમે રોગ હૈ (૧૫૪) ઔર મદીનેમેં ઝૂટ ઉડાનેવાલે
ફિલ મદીનતિ લ-નુગ્રિયન્ન-ક બિહિમ સુમ્મ
(૧૫૫) તો ઝરૂર હમ તુમ્હેં ઉન પર શેહ દેંગે (૧૫૬) ફિર વોહ
લા યુજાવિરૂ- ન-ક ફીહા ઈલ્લા કલીલમ-ॐ(૬૦) મલઊનીન ॰ ઐનમા સુકિફૂ
મદીનેમેં તુમ્હારે પાસ ન રહેંગે મગર થોડે દિન (૧૫૭) ફટકારે હુએ જહાં કહીં મિલેં પકડે જાએં ઔર ગિન
ઉખિઝૂ વ કુત્તિલૂ તક્તીલા (૬૧) સુન્નતલ્લાહિ ફિલ્લઝી-ન ખલૌ મિન કબ્લ ૮ વ
ગિનકર કત્લ કિયે જાએં અલ્લાહકા દસ્તૂર ચલા આતા હૈ ઉન લોગોંમેં જો પેહલે ગુઝર ગએ (૧૫૮) ઔર
લન તજિ-દ લિસુન્નતિલ્લાહિ તબ્દીલા ★ (૬૨) યસ્અલુકન્નાસુ અનિસ્સાઅહ॰
તુમ અલ્લાહકા દસ્તૂર હરગિઝ બદલતા ન પાઓગે લોગ તુમસે કયામતકો પૂછતે હૈં (૧૫૯) તુમ
કુલ ઈન્નમા ઈલ્મુહા ઈન્દલ્લાહ ॰ વમા યુદરી-ક લ-અલ્લસ્સાઅ-ત તકૂનુ કરીબા
ફરમાઓ ઉસકા ઈલ્મ તો અલ્લાહ હી કે પાસ હૈ ઔર તુમ કયા જાનો શાયદ કયામત પાસ હી હો (૧૬૦)
(૬૩) ઈન્નલ્લા-હ લ-અ-નલ્કાફિરી-ન વ અ-અદ-દ લહુમ સઈરા ॰(૬૪)
બેશક અલ્લાહને કાફિરોં પર લા'નત ફરમાઈ ઔર ઉનકે લિયે ભડકતી આગ તૈયાર કર રખી હૈ ઉસમેં હમેશા
ખાલિદી-ન ફીહા અ-બ દા ૮ લા યજિદૂ-ન વલિય- યંવ્વ લા નસીરા ૮ (૬૫)
રહેંગે ઉસમેં ન કોઈ હિમાયતી પાએંગે ન મદદગાર (૧૬૧) જિસ દિન ઉનકે મુંહ ઉલટ-ઉલટકર આગમેં તલે
યૌ-મ તુકલ્લબુ વુજૂહુહુમ ફિન્નારિ યકૂલૂ-ન યાલૈતના અતઅ-નલ્લા-હ વ
જાએંગે કેહતે હોંગે હાએ કિસી તરહ હમને અલ્લાહકા હુકમ માના હોતા ઔર રસૂલકા હુકમ માના હોતા (૧૬૨)
અતઅ-નર્રસૂલા (૬૬) વકાલૂ રબ્બના ઈન્ના અ-તઅ-ના સા-દ-તના
ઔર કહેંગે અય હમારે રબ ! હમ અપને સરદારોં ઔર અપને બડોંકે કેહને પર ચલે (૧૬૩) તો

મં ૫

પા ૧

કે ઔર ઉનકી વાલેદા ઓમયમા બિન્તે અબ્દુલ મુત્તલિબ કે હકમેં નાઝિલ હુઈ ઓમયમા હુઝૂર સય્યેદે આલમ સલલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ફૂફીથીં વાકેઆ યહ થા કે ઝૈદ બિન હારેસા જિનકો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને આઝાદ કિયા થા ઔર વોહ હુઝૂર હી કી ખિદમતમેં રહતે થે હુઝૂરને ઝૈનબકે લિયે ઉનકા પયામ દિયા ઉસકો ઝૈનબને ઔર ઉનકે ભાઈને મન્ઝૂર નહીં કિયા ઉસ પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર હઝરતે ઝૈનબ ઔર ઉનકે ભાઈ ઈસ હુકમકો સુનકર રાઝી હો ગએ ઔર હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને હઝરતે ઝૈદકા નિકાહ ઉનકે સાથ કર દિયા ઔર હુઝૂરને ઉનકા મહર દસ દીનાર સાઠ દિરમ એક જોડા કપડા પચાસ મુદ (એક પયમાના હય)

وَكُبَرَآءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا ۝ رَبَّنَآ اٰتِهِمْ ضِعْفَيْنِ
مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ۝ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ
اٰمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ اٰذَوْا مُوسٰى فَبَرَّأَهُ اللّٰهُ
مِمَّا قَالُوا ۚ وَكَانَ عِنْدَ اللّٰهِ وَجِيهًا ۝ يٰٓأَيُّهَا
الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ۝
يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ
وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ۝
إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَ
الْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا
وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ ۖ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ۝
لِيُعَذِّبَ اللّٰهُ الْمُنٰفِقِينَ وَالْمُنٰفِقٰتِ وَالْمُشْرِكِينَ
وَالْمُشْرِكٰتِ وَيَتُوبَ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ۗ
وَكَانَ اللّٰهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

વકુ-બરૉ-અના ફ-અ-દ્લ્લૂનસ સબીલા (૬૭)
ઉન્હોંને હમેં રાહસે બેહકા દિયા
રબ્બના આતિહિમ દ્અ-ફૈનિ મિનલ અઝાબિ
અય હમારે રબ ! ઉન્હેં આગકા દૂના અઝાબ
૯૦ વલ - અ્નહુમ લઅ્-નન કબીરા૯૦ (૬૮)
દે (૧૬૪) ઔર ઉન પર બળી લા'નત કર અય ઈમાનવાલો !
યૉ અય્યુહલ્લઝી-ન આ-મનૂ લા તકૂનૂ કલ્લઝી-ન
(૧૬૫) ઉન જૈસે ન હોના જિન્હોંને મૂસાકો
આઝૌ મૂસા ફ-બર્-અ-હુલ્લાહુ મિમ્મા
સતાયા (૧૬૬) તો અલ્લાહને ઉસે બરી ફરમા દિયા ઉસ બાતસે જો
ક઼ાલૂ ▸ વકા-ન ઈન્દલ્લાહિ વજીહા ▸ (૬૯) યૉ
ઉન્હોંને કહી (૧૬૭) ઔર મૂસા અલ્લાહકે યહાં આબરૂવાલા હૈ (૧૬૯)
અય્યુહલ્લઝી-ન આમનુત્તકુલ્લા-હ વ઼કૂલૂ
અય ઈમાનવાલો ! અલ્લાહસે ડરો ઔર સીધી
ક઼ૌલન સદીદા ▸ (૭૦) યુસ્લિહ્ લકુમ અઅ્-મા-લકુમ વ-યગ્ફિર લકુમ
બાત કહો (૧૬૯) તુમ્હારે આ'માલ તુમ્હારે લિયે સંવાર દેગા (૧૭૦) ઔર તુમ્હારે
મં ૫ ઝુનૂ-બકુમ ▸ વ-મંય્યુતિઈલ્લા-હ વ-રસૂલહૂ ફ-ક઼દ ફા-ઝ ફૌઝન
ગુનાહ બખ્શ દેગા ઔર જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકી ફરમાં બરદારી કરે
અઝીમા (૭૧) ઈન્ના અ્-રદ્-નલ અમા-ન-ત અ્લસ્સમાવાતિ વલઅર્દિ
ઉસને બળી કામયાબી પાઈ બેશક હમને અમાનત પેશ ફરમાઈ (૧૭૧) આસ્માનોં ઔર ઝમીન
વલ જિબાલિ ફ-અબૈ-ન અંય્યહ્-મિલ્નહા વ અશ્ફક્-ન મિન્હા
ઔર પહાળોં પર તો ઉન્હોંને ઉસકે ઉઠાનેસે ઈન્કાર કિયા ઔર ઉસસે ડર ગએ (૧૭૨)
વ-હ્-મ-લ-હલ ઈન્સાનુ ▸ ઈન્નહૂ કા-ન ઝ઼લૂમન જહૂલલ ▸ (૭૨)
ઔર આદમીને ઉઠાલી બેશક વોહ અપની જાનકો મશક્કતમેં ડાલનેવાલા બળા નાદાન હૈ
લિયુઅઝ઼-ઝિબલ્લાહુલ મુનાફિક઼ી-ન વલ-મુનાફિક઼ાતિ વલ મુશ્રિકી-ન
તાકે અલ્લાહ અઝાબ દે મુનાફિક મર્દોં ઔર મુનાફિક ઔરતોં ઔર મુશ્રિક મર્દોં
વલ મુશ્રિકાતિ વ યતૂબલ્લાહુ અ્લલ- મુઅ-મિની-ન
ઔર મુશ્રિક ઔરતોંકો (૧૭૩) ઔર અલ્લાહ તૌબા કુબૂલ ફરમાએ મુસલમાન મર્દોં
૦ વ઼લ મુઅ-મિનાત ▸ વકાનલ્લાહુ ગ઼ફૂરર્રહીમા ૯૦ (૭૩)
ઔર મુસલમાન ઔરતોંકી ઔર અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ

ખાના તીસ સાઅ ખજૂરેં દી મસ્અલા : ઈસસે માલૂમ હુવા કે આદમી કો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી તાઅત હર અમ્રમેં વાજિબ હય ઔર નબી અલયહિસ-સલામકે મુકાબલેમેં કોઈ અપને નફસ કા ભી ખુદ મુખ્તાર નહી મસ્અલા-ઈસ આયતસે યહ ભી સાબિત હુવા કે અમ્ર વુજૂદ કે લિયે હોતા હય ફાયદા-બાઝ તફાસીરમેં હઝરતે ઝૈદ કો ગુલામ કહા ગયા હય મગર યહ ખાલી અઝ તસામોહ નહી કયોં કે વોહ હુર થે ગિરફતારીસે બિલખુસૂસ કબ્લે બેઅસત શરઅન કોઈ શખ્સ મરકૂક યા'ની મમલૂક નહી હો જાતા ઔર વોહ ઝમાના ફતરત કા થા ઔર અહલે ફતરત કો હબીં નહી કહા જાતા (કઝા ફિલ જોમલ) (૯૦) ઈસ્લામકી જો બડી જલીલ ને'મત હય (૯૧) આઝાદ ફરમાકર મુરાદ ઈસસે હઝરતે ઝૈદ બિન

سورة سبأ

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي له ما في السموت وما في الارض وله
الحمد في الاخرة وهو الحكيم الخبير ۝ يعلم ما يلج
في الارض وما يخرج منها وما ينزل من السماء وما
يعرج فيها وهو الرحيم الغفور ۝ وقال الذين
كفروا لا تأتينا الساعة قل بلى وربي لتأتينكم
علم الغيب لا يعزب عنه مثقال ذرة في السموت
ولا في الارض ولا اصغر من ذلك ولا اكبر الا في
كتب مبين ۝ ليجزي الذين امنوا وعملوا الصلحت
اولئك لهم مغفرة ورزق كريم ۝ والذين سعو في
ايتنا معجزين اولئك لهم عذاب من رجز اليم ۝
ويرى الذين اوتوا العلم الذي انزل اليك

(૩૪) સૂરહ સબા

(મક્કી) ૫૪ આયતેં ઔર ૬ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)
અલ-હ઼મ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝ઼ી લહૂ મા
સબ ખૂબિયાં અલ્લાહ કો કે ઉસીકા માલ હૈ જો કુછ
ફ઼િસ્સમાવાતિ વમા ફ઼િલઅર્દ઼િ વ લહુલહ઼મ્દુ
આસ્માનોંમેં હૈ ઔર જો કુછ ઝમીનમેં (૨) ઔર આખેરતમેં
ફ઼િલ આખ઼િરહ ۚ વહુવલ હ઼કીમુલ ખ઼બીર
ઉસીકી તા'રીફ હૈ (૩) ઔર વહી હિકમતવાલા ખબરદાર
(૧) યઅ્-લમુ મા યલિજુ ફ઼િલઅર્દ઼િ વમા
જાનતા હૈ જો કુછ ઝમીનમેં જાતા હૈ (૪) ઔર જો ઝમીનસે
યખ્‌રુજુ મિન્હા વમા યન્ઝ઼િલુ મિનસ્સમાઇ વમા યઅ્-રુજુ ફીહા ۚ વ હુવર્રહ઼ીમુલ-
નિકલતા હૈ (૫) ઓર જો આસમાન સે ઉતરતા હૈ (૬) ઔર જો ઉસમેં ચઢતા હૈ (૭) ઔર વહી હૈ મહેરબાન
ગ઼ફૂર (૨) વ ક઼ાલલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ લા તઅ-તીનસ્સાઅ઼તુ ۚ કુલ બલા વ રબ્બી
બખ્શનેવાલા ઔર કાફિર બોલે હમ પર કયામત ન આએગી (૮) તુમ ફરમાઓ કયોં નહી મેરે રબકી
લ-તઅ-તિયન્નકુમ ۙ આ઼લિમિલ ગ઼ૈબ ۚ લા યઅ્-ઝુબુ અ઼ન્હુ મિસ્ક઼ાલુ ઝ઼ર્રતિન
કસમ બેશક ઝરૂર તુમ પર આએગી ગૈબ જાનનેવાલા (૯) ઉસસે ગાઇબ નહી ઝર્રાભર કોઇ ચીઝ
ફ઼િસ્સમાવતિ વલા ફ઼િલઅર્દ઼િ વલૉ અસ્ગ઼રુ મિન ઝ઼ાલિ-ક વલૉ અક-બરુ
આસ્માનોંમેં ઔર ન ઝમીનમેં ઔર ન ઉસસે છોટી ઔર ન બળી મગર એક સાફ
ઇલ્લા ફી કિતાબિમ મુબીનિલ- ۙ(૩) લિ-યજ-ઝ઼િયલ્લઝ઼ી-ન આ-મનૂ વ
બતાનેવાલી કિતાબ મેં હૈ (૧૦) તાકે સિલા દે ઉન્હેં જો ઇમાન લાએ ઔર
અ઼મિલુસ઼ સ઼ાલિહ઼ાત ۚ ઉલૉઇ-ક લહુમ મગ઼ફિ-રતુંવ-વ રિઝ઼-કુન કરીમ (૪)
અચ્છે કામ કિયે યે હૈં જિનકે લિયે બખ્શિશ હૈ ઓર ઇઝઝતકી રોઝી (૧૧)
વલ્લઝ઼ી-ન સઔ઼ ફી આયાતિના મુઆ઼જિઝ઼ી-ન ઉલૉઇ-ક લહુમ અ઼ઝ઼ાબુમ-
ઔર જિન્હોં ને હમારી આયતોં મેં હરાને કી કોશિશ કી(૧૨) ઉનકે લિયે સખ્ત અઝાબ દર્દનાક મેં સે
મિર્રિજઝ઼િન અલીમ (૫) વ-ય-રલ્લઝ઼ી-ન ઊતુલ-ઇ઼લ્મલ્લઝ઼ી ઉન્ઝ઼િ-લ ઇલૈ-ક
અઝાબ હૈ ઔર જિન્હેં ઇલ્મ મિલા (૧૩) વોહ જાનતે હૈં કે જો કુછ તુમ્હારી તરફ

મં ૫

હારેસા હંય કે હુઝૂરને ઉન્હેં આઝાદ કિયા ઔર ઉનકી પરવરિશ ફરમાઇ. (૯૨) શાને નુઝૂલ જબ હઝરતે ઝૈદકા નિકાહ હઝરતે ઝૈનબ સે હો ચૂકા તો હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસ્સલમકે પાસ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે વહી આઇકે ઝૈનબ આપકી અઝવાજે તાહેરાતમેં દાખિલ હોંગી અલ્લાહ તઆલાકો યહી મન્ઝૂર હય ઉસકી સુરત યહ હુઇ કે હઝરતે ઝૈદ ઔર ઝૈનબકે દરમિયાન મુવાફિકત ન હુઇ ઔર હઝરતે ઝૈદને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમસે હઝરતે ઝૈનબકી સખ્ત ગુફતારી તેઝઝબાની અદમે તાઅત ઔર અપને આપકો બડા સમઝનેકી શિકાયત કી ઐસા બરાબર ઇત્તેફાક હુવા હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા વસલ્લમ હઝરતે ઝૈદકો સમઝા દેતે ઉસ પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ. (૯૩)

مِنْ رَّبِّكَ هُوَ الْحَقَّ ۙ وَيَهْدِيْٓ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزِيْزِ
الْحَمِيْدِ ۝ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلٰى
رَجُلٍ يُّنَبِّئُكُمْ اِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ ۙ اِنَّكُمْ لَفِيْ
خَلْقٍ جَدِيْدٍ ۝ اَفْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَمْ بِهٖ جِنَّةٌ ؕ
بَلِ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلٰلِ
الْبَعِيْدِ ۝ اَفَلَمْ يَرَوْا اِلٰى مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ؕ اِنْ نَّشَاْ نَخْسِفْ بِهِمُ الْاَرْضَ
اَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ السَّمَآءِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ
لَاٰيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيْبٍ ۝ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا دَاوٗدَ مِنَّا
فَضْلًا ؕ يٰجِبَالُ اَوِّبِيْ مَعَهٗ وَالطَّيْرَ ۚ وَاَلَنَّا لَهُ
الْحَدِيْدَ ۝ اَنِ اعْمَلْ سٰبِغٰتٍ وَّقَدِّرْ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوْا
صَالِحًا ؕ اِنِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ وَلِسُلَيْمٰنَ الرِّيْحَ
غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَّرَوَاحُهَا شَهْرٌ ۚ وَاَسَلْنَا لَهٗ عَيْنَ

મિર્રબ્બિ-ક હુવલ-હક્ક ॥ વ યહદી ઈલા
તુમ્હારે રબકે પાસસે ઉતરા (૧૪) વહી હક્ક હૈ ઔર
સિરાતિલ- અઝીઝિલ-હમીદ (૬) વ
ઈઝઝતવાલે સબ ખૂબિયોં સરાહેકી રાહ બતાતા હૈ
કાલલ્લઝી-ન ક-ફરૂ હલ નદુલ્લુકુમ અલા
ઔર કાફિર બોલે (૧૫) ક્યા હમ તુમ્હેં ઐસા
રજુલિંય- યુનબ્બિઉકુમ ઈઝા મુઝ-ઝિક્તુમ
મર્દ બતા દેં (૧૬) જો તુમ્હેં ખબર દે કે જબ પુરઝા હોકર
કુલ્લ મુમઝ-ઝકિન ॥ ઈન્નકુમ લફી ખલ-કિન
બિલકુલ રેઝા રેઝા હો જાવ તો ફિર તુમ્હેં નયા
જદીદ ૮ (૭) અફ-તરા અલલ્લાહિ કઝિ-બન
બનના હૈ ક્યા અલ્લાહ પર ઉસને ઝૂટ બાંધા યા ઉસે સૌદા હૈ (૧૭)
અમ બિહી જિન્નહ ॥ બલિલ્લઝી-ન લા યુઅ-
બલ્કે વોહ જો આખેરત પર ઈમાન નહીં
મિનૂ-ન બિલ-આખિરતિ ફિલ-અઝાબિ વદ્-દલાલિલ-બઈદ (૮) અ-ફ-લમ
લાતે (૧૮) અઝાબ ઔર દૂરકી ગુમરાહીમેં હૈં તો ક્યા ઉન્હોંને ન દેખા
મં ૫ યરૌ ઈલા મા બૈ-ન ઐદીહિમ વમા ખલ્ફહુમ મિનસ્સમાઇ વલઅર્દ ॥ ઈન
જો ઉનકે આગે ઔર પીછે હૈ આસ્માન ઔર ઝમીન (૧૯) હમ ચાહેં તો ઉન્હેં (૨૦) ઝમીનમેં ધંસા દેં
ન-શઅ નખ્સિફ બિહિમુલઅર્દ ઔ નુસ્કિત અલૈહિમ કિ-સ-ફમ-મિનસ્સમાઅ
યા ઉન પર આસ્માન કા ટુકડા ગિરા દેં બેશક ઉસમેં (૨૧) નિશાની હૈ
૯ ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લઆયતલ લિકુલ્લિ અબ્દિમ-મુનીબ ૮ (૯) વ લ-કદ
હર રજૂઅ લાનેવાલે બન્દેકે લિયે (૨૨) ઔર બેશક હમને દાઊદકો અપના બડા ફઝલ દિયા (૨૩)
આતૈના દાવૂ-દ મિન્ના ફદ્-લા ॥ યા જિબાલુ અવ્વિબી મ-અહૂ વત્તૈરઙવ અલન્ના
અય પહાડો ! ઉસકે સાથ અલ્લાહકી તરફ રજૂઅ કરો ઔર અય પરિન્દો (૨૪) ઔર હમને ઉસકે લિયે
લહુલ-હદીદ ॥ (૧૦) અનિઅ-મલ સાબિગાતિંવ-વ કદ-દિર ફિસ્સર્દિ વઅ- મલૂ
લોહા નરમ કિયા (૨૫) કે વસીઅ ઝિરહેં બના ઔર બનાનેમેં અંદાઝેકા લિહાઝ રખ (૨૬)
સાલિહા ॥ ઈન્ની બિમા તઅ-મલૂ-ન બસીર (૧૧) વ લિ-સુલૈમાનર-રી-હ
ઔર તુમ સબ નેકી કરો બેશક મૈં તુમ્હારે કામ દેખ રહા હૂં ઔર સુલૈમાનકે બસમેં હવા
ગુદુવ્વુહા શહ-રુંવ-વ રવાહુહા શહ-ર ૮ વ અ-સલ્ના લહૂ ઐનલ-
કર દી ઉસકી સુબ્હ કી મંઝિલ એક મહીને કી રાહ ઔર શામકી મંઝિલ એક

ઝૈનબ પર કિબ્રો ઈઝાએ શૌહર કા ઈલ્ઝામ લગાનેમેં. (૯૪) યા'ની આપ યહ ઝાહિર નહીં ફરમાતે થે કે ઝૈનબસે તુમ્હારા નિબાહ ન હો સકેગા ઔર તલાક ઝરૂર વાકેઅ હોગી ઔર અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં અઝવાજે મોતહ્હરાત મેં દાખિલ કરેગા ઔર અલ્લાહ તઆલાકો ઈસકા ઝાહિર કરના મન્ઝૂર થા. (૯૫) યા'ની હઝરતે ઝૈદને ઝૈનબકો તલાક દે દી તો આપકો લોગોંકે તા'નકા અંદેશા હુવા કે અલ્લાહ તઆલાકા હુકમ તો હય હઝરતે ઝૈનબકે સાથ નિકાહ કરનેકા ઔર ઐસા કરનેસે લોગ તા'ના દેંગે કે સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઐસી ઔરતકે સાથ નિકાહ કર લિયા જો ઉનકે મુંહ બોલે બેટેકે નિકાહમેં રહી થી મકસૂદ યહ હય કે અમ્રે મુબાહમેં બેજા તા'ન કરને વાલોંકા કુછ અંદેશા ન કરના ચાહિયે (૯૬)

الْقِطْرِ ؕ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَّعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِاِذْنِ رَبِّهٖ ؕ
وَمَنْ يَّزِغْ مِنْهُمْ عَنْ اَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيْرِ
يَعْمَلُوْنَ لَهٗ مَا يَشَآءُ مِنْ مَّحَارِيْبَ وَتَمَاثِيْلَ وَجِفَانٍ
كَالْجَوَابِ وَقُدُوْرٍ رّٰسِيٰتٍ ؕ اِعْمَلُوْٓا اٰلَ دَاوٗدَ شُكْرًا ؕ
وَقَلِيْلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُوْرُ ۝ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ
الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلٰى مَوْتِهٖۤ اِلَّا دَآبَّةُ الْاَرْضِ تَاْكُلُ
مِنْسَاَتَهٗ ۚ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ اَنْ لَّوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ
الْغَيْبَ مَا لَبِثُوْا فِي الْعَذَابِ الْمُهِيْنِ ۝ لَقَدْ كَانَ
لِسَبَاٍ فِيْ مَسْكَنِهِمْ اٰيَةٌ ۚ جَنَّتٰنِ عَنْ يَّمِيْنٍ وَّشِمَالٍ ؕ
كُلُوْا مِنْ رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوْا لَهٗ ؕ بَلْدَةٌ طَيِّبَةٌ وَّ
رَبٌّ غَفُوْرٌ ۝ فَاَعْرَضُوْا فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ
وَبَدَّلْنٰهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ اُكُلٍ خَمْطٍ وَّ
اَثْلٍ وَّشَيْءٍ مِّنْ سِدْرٍ قَلِيْلٍ ۝ ذٰلِكَ جَزَيْنٰهُمْ بِمَا كَفَرُوْا ؕ

ક્ત્રિ ▸ વ મિનલ-જિન્નિ મંય્યઅ્-મલુ બૈ-ન
મહીનેકીરાહ (૨૭) ઔર હમને ઉસકે લિયે પિઘલે હુએ
યદૈહિ બિઈઝ્-નિ રબ્બિહ ▸ વ મંય્યઝિગ્
તાંબેકા ચશ્મા બહાયા (૨૮) ઔર જિન્નોંમેંસે વોહ જો ઉસકે આગે કામ
મિન્હુમ અ્ન અમરિના નુઝિક્-હુ મિન
કરતે ઉસકે રબકે હુકમસે (૨૯) ઔર જો ઉનમેં હમારે હુકમસે ફિરે (૩૦)
અ્ઝાબિસ્સઈર (૧૨) યઅ્-મલૂ-ન લહૂ મા
હમ ઉસે ભળકતી આગકા અઝાબ ચખાએંગે ઉસકે લિયે બનાતે જો
યશાઉ મિમ-મહારી-બ વ-તમાસી-લ વ જિફાનિન
વોહ ચાહતા ઊંચે ઊંચે મહલ (૩૧) ઔર તસ્વીરેં (૩૨) ઔર બળે
કલ્જવાબિ વ કુદૂરિર-રાસિયાત ▸ ઈઅ્-મલૂ
હૌઝોંકે બરાબર લગંન (૩૩) ઔર લંગરદાર દેગેં (૩૪) અય
આ-લ દાવૂ-દ શુક રા ▸ વ-ક્લીલુમ મિન
દાઊદવાલો ! શુકર કરો (૩૫) ઔર મેરે બન્દોંમેં કમ હૈં
ઈબાદિ-યશ્શકૂર (૧૩) ફ-લમ્મા ક્દૈના અ્લૈહિલ મૌ-ત મા દલ્લહુમ અ્લા
શુકરવાલે ફિર જબ હમને ઉસ પર મૌતકા હુકમ ભેજા (૩૬) જિન્નોંકો ઉસકી મૌત ન બતાઈ મગર મં
મૌતિહી ઈલ્લા દાબ્બતુલ-અર્દિ તઅ-કુલુ મિન્સ-અ- તહૂ ▸ ફ-લમ્મા ખ્ર-ર ૫
ઝમીનકી દીમકને કે ઉસકા અસા ખાતી થી ફિર જબ સુલૈમાન ઝમીન પર આયા જિન્નોંકી
ત-બય્ય-નતિલ જિન્નુ અલ્લૌ કાનૂ યઅ્-લમૂનલ ગ્રૈ-બ મા લબિસૂ ફિલ અ્ઝાબિલ
હકીકત ખુલ ગઈ (૩૭) અગર ગૈબ જાનતે હોતે (૩૮) તો ઈસ ખુવારીકે અઝાબમેં ન
મુહીન ▸ (૧૪) લ-ક્દ કા-ન લિ-સ-બઈન ફી મસ્કનિહિમ આયહ ▸ જન્નાતિન
હોતે (૩૯) બેશક સબા (૪૦) કે લિયે ઉનકી આબાદીમેં (૪૧) નિશાની થી (૪૨) દો બાગ દાહિને ઔર
અ્ંય યમીનિંવ વશિમાલ ▸ કુલૂ મિર્રિઝ-કિ રબ્બિકુમ વશ્કુરૂ લહ ▸ બલ્દતુન
બાએં (૪૩) અપને રબકા રિઝક ખાઓ (૪૪) ઔર ઉસકા શુકર અદા કરો (૪૫) પાકીઝા શહર (૪૬)
ત્ય્યિ-બતુંવ વ-રબ્બુન ગ્રફૂર (૧૫) ફ-અ્અ્-રદૂ ફ અર્સલ્ના અ્લૈહિમ સૈલલ અ્રિમિ
ઓર બખ્શનેવાલા રબ (૪૭) તો ઉન્હોંને મુંહ ફેરા (૪૮) તો હમને ઉન પર ઝોરકા અહલા ભેજા (૪૯)
વ બદ-દલ્નાહુમ બિજન્નતૈહિમ જન્નતૈનિ ઝ્વાતૈ ઉકુલિન ખ્મતિંવ વ-અસ્લિંવ
ઔર ઉનકે બાગોંકે ઈવઝ દો બાગ ઉન્હેં બદલ દિયે જિનમેં બકટા મેવા (૫૦) ઔર ઝાવ ઔર
વ-શૈઈમ્મિન સિદરિન ક્લીલ (૧૬) ઝ્ાલિ-ક જઝૈનાહુમ બિમા ક-ફરૂ
કુછ થોળી-સી બેરિયાં (૫૧) હમને ઉન્હેં યે બદલા દિયા ઉનકી નાશુકરી (૫૨) કી સઝા

ઔર સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સબસે ઝયાદા અલ્લાહકા ખૌફ રખનેવાલે ઔર સબસે ઝયાદા તકવા વાલે હંય જૈસાકે હદીસ શરીફમેં હય. (૯૭) ઔર હઝરતે ઝૈદને હઝરતે ઝૈનબકો તલાક દે દી ઔર ઈદ્દત ગુઝર ગઈ. (૯૮) હઝરતે ઝૈનબકી ઈદ્દત ગુઝરનેકે બાદ ઉનકે પાસ હઝરતે ઝૈદ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકા પયામ લેકર ગએ ઔર ઉન્હોંને સર ઝુકા કર કમાલે શર્મો અદબસે ઉન્હેં યહ પયામ પહોંચાયા ઉન્હોંને કહા કે ઈસ મોઆમલેમેં મૈં અપની રાયકો કુછ ભી દખલ હી દેતી જો મેરે રબકો મન્ઝૂર હો ઉસ પર રાઝી હોં યહ કરકર વોહ બારગાહે ઈલાહીમેં મોતવજ્જે હુંઈ ઔર ઉન્હોંને નમાઝ શુરૂ કર દી ઔર યહ આયત નાઝિલ હુંઈ હઝરતે ઝૈનબકો ઈસ નિકાહસે બહોત ખુશી

وَهَلْ نُجٰزِيْٓ اِلَّا الْكَفُوْرَ ۝ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ
الْقُرَى الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَّقَدَّرْنَا فِيْهَا
السَّيْرَ ۭ سِيْرُوْا فِيْهَا لَيَالِيَ وَاَيَّامًا اٰمِنِيْنَ ۝ فَقَالُوْا
رَبَّنَا بٰعِدْ بَيْنَ اَسْفَارِنَا وَظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنٰهُمْ
اَحَادِيْثَ وَمَزَّقْنٰهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ
لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ۝ وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ اِبْلِيْسُ
ظَنَّهٗ فَاتَّبَعُوْهُ اِلَّا فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَمَا كَانَ
لَهٗ عَلَيْهِمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يُّؤْمِنُ بِالْاٰخِرَةِ
مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِيْ شَكٍّ ۭ وَرَبُّكَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ حَفِيْظٌ ۝
قُلِ ادْعُوا الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۚ لَا يَمْلِكُوْنَ
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ وَمَا لَهُمْ
فِيْهِمَا مِنْ شِرْكٍ وَّمَا لَهٗ مِنْهُمْ مِّنْ ظَهِيْرٍ ۝ وَلَا تَنْفَعُ
الشَّفَاعَةُ عِنْدَهٗٓ اِلَّا لِمَنْ اَذِنَ لَهٗ ۭ حَتّٰٓي اِذَا فُزِّعَ عَنْ

વ હલ નુજાઝી ઈલ્લલ-કફૂર (૧૭) વ જ-અલ્ના
ઔર હમ કિસે સઝા દેતે હૈં ઉસીકો જો નાશુકરા હૈ ઔર હમને
બૈનહુમ વ બૈનલ-કુરલ્લતી બારક-ના ફીહા કુરન
કિયે થે ઉનમેં (૫૩) ઔર ઉન શહરોંમેં જિનમેં હમને બરકત
ઝાહિરતંવ-વ કદદર્ના ફીહસ્સૈ ર ॰ સીરૂ ફીહા
રખી (૫૪)સરે રાહ કિત્ને શહર (૫૫) ઔર ઉન્હેં મંઝિલકે
લયાલિ-ય વ અય્યામન આમિનીન (૧૮) ફ કાલૂ
અંદાઝે પર રખા (૫૬) ઉનમેં ચલો રાતોં ઔર દિનોં આમાન સે (૫૭)
રબ્બના બાઈદ બૈ-ન અસ્ફારિના વ ઝ-લમૂ
તો બોલે અય હમારે રબ ! હમારે સફરમેં દૂરી ડાલ (૫૮) ઔર ઉન્હોંને
અન્ફુ સહુમ ફ-જ-અલ્નાહુમ અહાદી-સ વ
ખુદ અપના હી નુકસાન કિયા તો હમને ઉન્હેં કહાનિયાં કર દિયા
મઝ-ઝક-ના-હુમ કુલ્લ મુમઝ-ઝક ॰ ઈન્ન ફી
(૫૯) ઔર ઉન્હેં પૂરી પરેશાની સે પરાગન્દહ કર દિયા (૬૦)
ઝાલિ-ક લઆયાતિલ-લિકુલ્લિ સબ્બારિન શકૂર (૧૯) વ લ-કદ સદ-દ-ક અલૈહિમ
બેશક ઉસમેં ઝરૂર નિશાનિયાં હૈં હર બળે સબરવાલે હર બળે શુકરવાલેકે લિયે (૬૧) ઔર બેશક ઈબ્લીસને ઉન્હેં
મં ૫ **ઈબ્લીસુ ઝન્નહૂ ફત્ત-બ-ઊહૂ ઈલ્લા ફરીકમ-મિનલ-મુઅ-મિની-ન (૨૦) વમા કા-ન**
અપના ગુમાન સચ્ચા કર દિખાયા (૬૨) તો વોહ ઉસકે પીછે હો લિયે મગર એક ગિરોહ કે મુસલમાન થા (૬૩)
લહૂ અલૈહિમ મિન સુલ્તાનિન ઈલ્લા લિનઅ-લ-મ મંય્યુઅ-મિનુ બિલઆખિરતિ
ઔર શૈતાનકા ઉન પર (૬૪) કુછ કાબૂ ન થા મગર ઈસલિયે કે હમ દિખા દેં કે કૌન આખેરત
મિમ્મન હુ-વ મિન્હા ફી શક્ક ॰ વ રબ્બુ-ક અલા કુલ્લિ
પર ઈમાન લાતા હૈ ઔર કૌન ઉસસે શકમેં હૈ ઔર તુમ્હારા રબ હર ચીઝ પર
૯ **શૈઈન હફીઝ ૦ (૨૧) કુલિદ-ઉલ્લઝી-ન ઝ-અમ્તુમ મિન દૂનિલ્લાહ ૮ લા**
નિગેહબાન હૈ તુમ ફરમાઓ (૬૫) પુકારો ઉન્હેં જિન્હેં અલ્લાહકે સિવા (૬૬) સમઝ બૈઠે હો (૬૭) વોહ
યમ્લિકૂ-ન મિસ્કા-લ ઝર્રતિન ફિસ્સમાવાતિ વલા ફિલ્અર્દિ વમા લહુમ ફીહિમા
ઝર્રા-ભરકે માલિક નહીં આસ્માનોંમેં ઔર ન ઝમીનમેં ઔર ન ઉનકા ઉન દોનોંમેં કુછ
મિન શિરકિંવ વમા લહૂ મિન્હુમ મિન ઝહીર (૨૨) વલા તન્ફઉશ-શફાઅતુ
હિસ્સા ઔર ન અલ્લાહકા ઉનમેંસે કોઈ મદદગાર ઔર ઉસકે પાસ શફાઅત કામ નહીં દેતી મગર જિસકે
ઈન્દહૂ ઈલ્લા લિમન અઝિ-ન લહ ॰ હત્તા ઈઝા ફુઝ-ઝિ-અ અન
લિયે વોહ ઈઝ્ન ફરમાએ યહાં તક કે જબ ઈઝ્ન દેકર ઉનકે દિલોંકી ઘબરાહટ દૂર ફરમાદી જાતી હૈ

ઔર ફખ્ર હુવા સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઈસ શાદીકા વલીમા બડી વુસ્અતકે સાથ કિયા. (૯૯) યા'ની તાકે યહ માલૂમ હો જાયે કે લેપાલક કી બીબીસે નિકાહ જાઈઝ હય. (૧૦૦) યા'ની અલ્લાહ તઆલાને જો ઉનકે લિયે મુબાહ કિયા ઔર બાબે નિકાહમેં જો વુસ્અત ઉન્હેં અતા ફરમાઈ ઈસ પર ઈકદામ કરનેમેં કુછ હર્જ નહીં. (૧૦૧) યા'ની અંબિયા અલયહિમુસ્સલામ કો બાબે નિકાહમેં વુસ્અતેં દી ગઈં કે દૂસરોંસે ઝયાદા ઔરતેં ઉનકે લિયે હલાલ ફરમાઈ જૈસા કે હઝરતે દાઊદ અલયહિસ-સલામકી સૌ બીબિયાં ઔર હઝરતે સુલેમાન અલયહિસ-સલામકી તીનસૌ બીબિયાં થીં યહ ઉનકે ખાસ અહકામ હંય ઉનકે સિવા દૂસરોંકો રવા નહીં ઈસ પર મો'તરિઝ હો સકતા હય અલ્લાહ તઆલા અપને બંદોંમેં જિસકે

قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا ۙ قَالَ رَبُّكُمْ ۖ قَالُوا الْحَقَّ ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْكَبِيرُ ۝ قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ قُلِ
اللّٰهُ ۙ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلٰى هُدًى أَوْ فِي ضَلٰلٍ مُبِينٍ ۝
قُلْ لَا تُسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نُسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝
قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ ۚ وَهُوَ الْفَتَّاحُ
الْعَلِيمُ ۝ قُلْ أَرُونِيَ الَّذِينَ أَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ ۖ كَلَّا ۚ
بَلْ هُوَ اللّٰهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ وَمَا أَرْسَلْنٰكَ إِلَّا كَافَّةً
لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝
وَيَقُولُونَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ۝
قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا
تَسْتَقْدِمُونَ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهٰذَا
الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ وَلَوْ تَرٰى إِذِ الظّٰلِمُونَ
مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلٰى بَعْضٍ

કુલૂબિહિમ કાલૂ માઝા ॰ કા-લ રબ્બુકુમ॰
એક-દૂસરેસે (૬૮) કેહતે હૈં તુમ્હારે રબને કયા હી બાત ફરમાઈ
કાલુલ્હક્ક઼ ॰ વ હુવલ અલિય્યુલ-કબીર (૨૩)
વોહ કેહતે હૈં જો ફરમાયા હક્ક ફરમાયા (૬૯) ઔર વોહી હૈ
કુલ મંય્યર્ઝુકુકુમ મિનસ્સમાવાતિ વલઅર્દ॰
બુલન્દ બળાઈવાલા તુમ ફરમાઓ કૌન જો તુમ્હેં રોઝી દેતા હૈ આસ્માનોં
કુલિલ્લાહુ ॰ વ ઈન્ના ઔ ઈય્યાકુમ લ-અલા
ઔર ઝમીનસે (૭૦) તુમ ખુદહી ફરમાઓ અલ્લાહ (૭૧) ઔર બેશક
હુદન ઔ ફી દલાલિમ-મુબીન (૨૪) કુલ લા
હમ યા તુમ (૭૨) યા તો ઝરૂર હિદાયત પર હૈં યા ખુલી ગુમરાહીમેં (૭૩)
તુસ્અલૂ-ન અમ્મા અજ-રમ્ના વલા નુસ્અલુ
તુમ ફરમાઓ હમને તુમ્હારે ગુમાનમેં અગર કોઈ જુર્મ કિયા તો ઉસકી
અમ્મા તઅ-મલૂન (૨૫) કુલ યજ-મઉ બૈનના
તુમસે પૂછ નહીં ન તુમ્હારે કૌતકોંકા હમસે સવાલ (૭૪) તુમ ફરમાઓ

રબ્બુના સુમ્મ યફ-તહુ બૈનના બિલ હક્ક઼ ॰ વ હુવલ-ફત્તાહુલ અલીમ (૨૬) કુલ
હમારા રબ હમ સબકો જમા કરેગા (૭૫) ફિર હમમેં સચ્ચા ફૈસલા ફરમાદેગા (૭૬) ઔર વહી હૈ બળા ન્યાય ચુકાનેવાલા
અરૂનિ-યલ્લઝી-ન અલ્હક઼્તુમ બિહી શુરકા-અ કલ્લા ॰ બલ હુવલ્લાહુલ અઝીઝુલ- મં ૫
સબ-કુછ જાનતા તુમ ફરમાઓ મુઝે દિખાઓ તો વોહ શરીક જો તુમને ઉસસે મિલાએ હૈં (૭૭) હિશ્ત બલ્કે વહી હૈ અલ્લાહ
હકીમ (૨૭) વમા અર્સલ્ના-ક ઈલ્લા કાફ્-ફતલ-લિન્નાસિ બશીરંવ-વ નઝીરંવ્વ
ઈઝઝતવાલા હિકમતવાલા ઔર અય મહબૂબ ! હમને તુમકો ન ભેજા મગર ઐસી રિસાલતસે જો તમામ આદમિયોંકો
લાકિન્ન અક-સરન્નાસિ લા યઅ-લમૂન (૨૮) વ યકૂલૂ-ન મતા હાઝલ્વઅ-દુ ઈન
ઘેરનેવાલી હૈ (૭૮) ખુશખબરી દેતા (૭૯) ઔર ડર સુનાતા (૮૦) લેકિન બહોત લોગ નહીં જાનતે (૮૧) ઔર કેહતે હૈં
કુન્તુમ સાદિકીન(૨૯) કુલ લકુમ મીઆદુ યૌમિલ્લા તસ્તઅ-ખિરૂ-ન અન્હુ ૯
યે વા'દા કબ આએગા (૮૨) અગર તુમ સચ્ચે હો તુમ ફરમાઓ તુમ્હારે લિયે એક ઐસે દિનકા વાદા જિસસે તુમ ન એક ૦
સાઅ-તંવ્વ લા તસ્તક઼દિમૂન૯૦ ★(૩૦) વ કાલલ્લઝી-ન ક-ફરૂ લન્નુઅ-મિ-ન આ ધા
ઘળી પીછે હટ સકો ન આગે બઢ સકો (૮૩) ઔર કાફિર બોલે હમ હરગિઝ ન ઈમાન લાએંગે
બિહાઝલ-કુરઆનિ વલા બિલ્લઝી બૈ-ન યદૈહ ॰ વલૌ તરા ઈઝિઝ્-ઝાલિમૂ-ન
ઈસ કુર્આન પર ઔર ન ઉન કિતાબોં પર જો ઈસસે આગે થીં (૮૪) ઔર કિસી તરહ તૂ દેખે જબ
મૌકૂફૂ-ન ઈન્દ રબ્બિહિમ ۖ યર્જિઉ બઅ-દુહુમ ઈલા બઅ-દિ-નિલ
ઝાલિમ અપને રબકે પાસ ખળે કિએ જાએંગે ઉનમેં એક-દૂસરે પર બાત

લિયે જો હુકમ ફરમાએ ઉસ પર કિસીકો એ'રાઝકી કયા મજાલ ઈસમેં યહૂદ કા રદ હય જિન્હોંને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ પર ચાર સે ઝયાદા નિકાહ કરને પર તા'ન કિયા થા ઈસમેં ઉન્હે બતાયા ગયા કે યહ હુઝૂર સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે લિયે ખાસ હય જૈસા કે પહેલે અંબિયા કે લિયે તઅદાદે અઝવાજમેં ખાસ અહકામ થે. (૧૦૨) તો ઉસીસે ડરના ચાહિયે. (૧૦૩) તો હઝરતે ઝૈદકે ભી આપ હકીકતમેં બાપ નહીં કે ઉનકી મન્કૂહા આપકે લિયે હલાલ ન હોતી કાસિમો-તય્યેબો-તાહિરો-ઈબ્રાહીમ હુઝૂર કે ફરઝંદ થે મગર વોહ ઉસ ઉમ્રકો ન પહોંચે કે ઉન્હેં મર્દ કહા જાએ. ઉન્હોંને બચપનમેં વફાત પાઈ. (૧૦૪) ઔર સબ રસૂલ નાસિહ-શફીક ઔર વાજિબુત-તવકીરો

القول يقول الذين استضعفوا للذين استكبروا
لولا انتم لكنا مؤمنين ۝ قال الذين استكبروا
للذين استضعفوا انحن صددنكم عن الهدى
بعد اذ جاءكم بل كنتم مجرمين ۝ وقال الذين
استضعفوا للذين استكبروا بل مكر اليل والنهار
اذ تامروننا ان نكفر بالله ونجعل له اندادا و
اسروا الندامة لما راوا العذاب وجعلنا الاغلل
في اعناق الذين كفروا هل يجزون الا ما كانوا
يعملون ۝ وما ارسلنا في قرية من نذير الا قال
مترفوها انا بما ارسلتم به كفرون ۝ وقالوا نحن
اكثر اموالا واولادا وما نحن بمعذبين ۝ قل ان ربي
يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر ولكن اكثر الناس
لا يعلمون ۝ وما اموالكم ولا اولادكم بالتي ع

ક઼ૌ લ દ યક઼ૂલુલ્લઝ઼ી-નસ્તુદ઼- ઈફૂ
ડાલેગા વોહ જો દબે થે (૮૫) ઉનસે કહેંગે જો
લિલ્લઝ઼ીનસ્તક-બરૂ લૌલા અન્તુમ લકુન્ના
ઊંચે ખિંચતે થે (૮૬) અગર તુમ ન હોતે (૮૭) તો હમ ઝરૂર
મુઅ-મિનીન (૩૧) ક઼ાલલ્લઝ઼ીનસ-તક-બરૂ
ઈમાન લે આતે વોહ જો ઊંચે ખિંચતે થે ઉનસે
લિલ્લઝ઼ીનસ - તુદ઼-ઈફૂ અ-નહ઼નુ સ઼-દદ-નાકુમ
કહેંગે જો દબે હુએથે કયા હમને તુમ્હેં રોક દિયા
અ઼નિલ્હુદા બઅ઼-દ ઈઝ઼ જા-અકુમ બલ કુન્તુમ
હિદાયતસે બાદ ઈસકે કે તુમ્હારે પાસ આઈ બલ્કે તુમ ખુદ
મુજ- રિમીન (૩૨) વ ક઼ાલલ્લઝ઼ીનસ-તુદ઼-ઈફૂ
મુજરિમ થે ઔર કહેંગે વોહ જો દબે હુએ થે
લિલ્લઝ઼ીનસ- તક-બરૂ બલ મક-રુલ્લૈલિ
ઉનસે જો ઊંચે ખિંચતે થે બલ્કે રાત-દિનકા
વન્નહારિ ઈઝ઼ તઅ-મુરૂનના અન નક-ફુ-ર બિલ્લાહિ વ નજ-અ઼-લ લહૂ અન્દાદા
મં દાંવ થા (૮૮) જબકે તુમ હમેં હુકમ દેતે થે કે અલ્લાહકા ઈન્કાર કરેં ઔર ઉસકે બરાબરવાલે ઠેહરાએં
૫ વ અસર્રુન્નદામ-ત લમ્મા ર-અવુલ-અ઼ઝ઼ાબ વ જ-અ઼લ-નલ-અગ઼લા-લ ફી
ઔર દિલ હી દિલમેં પછતાને લગે (૮૯) જબ અઝાબ દેખા (૯૦) ઔર હમને તૌક ડાલે ઉનકી ગરદનોંમેં
અઅ઼-નાક઼િલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ હલ યુજ-ઝ઼ૌ-ન ઈલ્લા મા કાનૂ યઅ઼-મલૂન (૩૩)
જો મુન્કિર થે (૯૧) વોહ કયા બદલા પાએંગે મગર વોહી જો કુછ કરતે થે
વ મા અર્સલ્ના ફી ક઼ર્યતિમ-મિન નઝ઼ીરિન ઈલ્લા ક઼ા-લ મુત-રફૂહા ઈન્ના
ઔર હમને જબ કભી કિસી શહરમેં કોઈ ડર સુનાનેવાલા ભેજા વહાંકે આસૂદોંને યેહી કહા કે તુમ જો
બિમા ઉર્સિલ્તુમ બિહી કાફિરૂન (૩૪) વક઼ાલૂ નહ઼નુ અક-સ઼રુ અમ-વાલંવ-વ
લેકર ભેજે ગએ હમ ઉસકે મુન્કિર હૈં (૯૩) ઔર બોલે હમ માલ ઔર
ઔલાદંવ વમા નહ઼નુ બિમુ-અ઼ઝ઼-ઝ઼બીન (૩૫) કુલ ઈન્ન રબ્બી
ઔલાદમેં બઢ કર હૈં ઔર હમ પર અઝાબ હોના નહીં (૯૪) તુમ ફરમાઓ બેશક મેરા રબ
યબ્સુતુર-રિઝ઼-ક઼ લિમંય્યશાઉ વ યક઼-દિરુ વલા કિન્ન અક-સ઼રન્નાસિ લા
૯ રિઝ્ક વસીઅ કરતા હૈ જિસકે લિયે ચાહે ઔર તન્ગી ફરમાતા હૈ (૯૫) લેકિન બહોત લોગ
૦ યઅ઼-લમૂન ૬૦ (૩૬) વમા અમ્વાલુકુમ વલા ઔલાદુકુમ બિલ્લતી
નહીં જાનતે ઔર તુમ્હારે માલ ઔર તુમ્હારી ઔલાદ ઈસ કાબિલ નહીં કે તુમ્હેં

લાઝિમુત્તાઅત હોનેકે લિહાઝસે અપની ઉમ્મતકે બાપ કેહલાતે હંય બલ્કે ઉનકે હુકૂક હકીકી બાપકે હુકૂકસે બહોત ઝયાદા હંય લેકીન ઉસસે ઉમ્મત હકીકી અવલાદ નહી હો જાતી. (૧૦૫) યા'ની આખિરુલ અંબિયા કે નબુવ્વત આપ પર ખત્મ હો ગઈ આપકી નબુવ્વત કે બાદ કિસીકો નબુવ્વત નહી મિલ સકતી હત્તા કે જબ હઝરતે ઈસા અલયહિસ-સલામ નાઝિલ હોંગે તો અગર યે નબુવ્વત પેહલે પા ચુકે હંય મગર નુઝૂલકે બાદ શરીઅતે મોહંમદિયા પર આમિલ હોંગે ઔર ઉસી શરીઅત પર હુકમ કરેંગે ઔર આપહીકે કિબ્લા યા'ની કા'બા મોઅઝઝમાકી તરફ નમાઝ પઢેંગે હુઝૂરકા આખિરુલ અંબિયા હોના કતઈ હય નસ્સે કુર્આની ભી ઈસમેં વારિદ હય ઔર સેહાહ કી બકસરત અહાદીસ જો હદે તવાતુર તક પહોંચતી હંય ઉન સબસે સાબિત

تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفٰىٓ اِلَّا مَنْ اٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ۡ فَاُولٰٓئِكَ
لَهُمْ جَزَآءُ الضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوْا وَهُمْ فِى الْغُرُفٰتِ اٰمِنُوْنَ ﴿۳۷﴾
وَالَّذِيْنَ يَسْعَوْنَ فِىْٓ اٰيٰتِنَا مُعٰجِزِيْنَ اُولٰٓئِكَ فِى الْعَذَابِ
مُحْضَرُوْنَ ﴿۳۸﴾ قُلْ اِنَّ رَبِّىْ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ
مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ لَهٗ ؕ وَمَآ اَنْفَقْتُمْ مِّنْ شَىْءٍ فَهُوَ
يُخْلِفُهٗ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ﴿۳۹﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا
ثُمَّ يَقُوْلُ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اَهٰٓؤُلَآءِ اِيَّاكُمْ كَانُوْا يَعْبُدُوْنَ ﴿۴۰﴾
قَالُوْا سُبْحٰنَكَ اَنْتَ وَلِيُّنَا مِنْ دُوْنِهِمْ ۚ بَلْ كَانُوْا
يَعْبُدُوْنَ الْجِنَّ ۚ اَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُّؤْمِنُوْنَ ﴿۴۱﴾ فَالْيَوْمَ لَا
يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَّفْعًا وَّلَا ضَرًّا ؕ وَنَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ
ظَلَمُوْا ذُوْقُوْا عَذَابَ النَّارِ الَّتِىْ كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُوْنَ ﴿۴۲﴾
وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالُوْا مَا هٰذَآ اِلَّا رَجُلٌ
يُّرِيْدُ اَنْ يَّصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَآؤُكُمْ ۚ وَقَالُوْا

તુકર્રિબુકુમ ઈન્દના ઝુલ્ફા ઈલ્લા મન આમ-ન વ
હમારે કરીબ તક પહુંચાએ મગર વોહ જો ઈમાન લાએ ઔર
અમિ-લ સાલિહન ۡ ફ-ઉલાઈ-ક લહુમ
નેકીકી (૯૬) ઉનકે લિયે દૂના-દૂં સિલા (૯૭) ઉનકે અમલકા
જઝાઉદ્-દિઅ-ફિ બિમા અમિલૂ વહુમ
બદલા ઔર વોહ બાલાખાનોંમેં
ફિલ્ગુરુફાતિ આમિનૂન (૩૭) વલ્લઝી-ન
અમનો-અમાનસે હૈં (૯૮) ઔર વોહ જો હમારી
યસ્ઑ-ન ફી આયાતિના મુઆજિઝી-ન ઉલાઈ-ક
આયતોંમેં હરાનેકી કોશિશ કરતે હૈં (૯૯) વોહ
ફિલ અઝાબિ મુહ્-દરૂન (૩૮) કુલ ઈન્ન રબ્બી
અઝાબમેં લા ધરે જાએંગે (૧૦૦) તુમ ફરમાઓ બેશક મેરા રબ
યબ્સુતુર્રિઝ-ક લિ-મંય્યશાઉ મિન ઈબાદિહી વ
રિઝ્ક વસીઅ ફરમાતા હૈ અપને બન્દોંમેં જિસકે લિયે ચાહે ઔર
યક્-દિરુ લહ ؕ વમા અન્ફક્તુમ મિન શૈઈન ફહુ-વ યુખ્લિફુહ ۚ વ હુ-વ
તંગી ફરમાતા હૈ જિસકે લિયે ચાહે (૧૦૧) ઔર જો ચીઝ તુમ અલ્લાહકી રાહમેં ખર્ચ કરો વોહ ઉસકે બદલે
ખૈરુર-રાઝિકીન (૩૯) વ યૌ-મ યહ્-શુરુહુમ જમીઅન સુમ્મ યકૂલુ લિલ્મલાઈકતિ મં ૫
ઔર દેગા (૧૦૨)ઔર વોહ સબસે બેહતર રિઝ્ક દેનેવાલા (૧૦૩) ઔર જિસ દિન ઉન સબકો ઉઠાએગા (૧૦૪)
અ-હાઉલાઈ ઈય્યાકુમ કાનૂ યઅ-બુદૂન (૪૦) કાલૂ સુબ્હાન-ક અન્ત વલિય્યુના મિન
ફિર ફરિશ્તોંસે ફરમાએગા કયા યૂં તુમ્હેં પૂજતે થે (૧૦૫) વોહ અર્ઝ કરેંગે પાકી હૈ તુઝકો તૂ હમારા
દૂનિહિમ ۚ બલ કાનૂ યઅ-બુદૂનલ-જિન્ન ۚ અક-સરુહુમ બિહિમ મુઅ-મિનૂન (૪૧)
દોસ્ત હૈ ન વોહ (૧૦૬) બલ્કે જિન્નોંકો પૂજતે થે (૧૦૭) ઉનમેં અકસર ઉન્હી પર યકીન લાતે થે (૧૦૮)
ફલ્યૌ-મ લા યમ્લિકુ બઅ-દુકુમ લિબઅ-દિન નફ-અંવ્વ લા દર્રા ؕ વ નકૂલુ
તો આજ તુમમેં એક-દૂસરેકે ભલે-બુરેકા કુછ ઈખ્તિયાર ન રખેગા (૧૦૯) ઔર હમ
લિલ્લઝી-ન ઝ-લમૂ ઝૂકૂ અઝાબન નારિલ્લતી કુન્તુમ બિહા તુકઝ્-ઝિબૂન (૪૨) વ
ફરમાએંગે ઝાલિમોંસે ઉસ આગકા અઝાબ ચખો જિસે તુમ ઝુટલાતે થે (૧૧૦) ઔર
ઈઝા તુત્લા અલૈહિમ આયાતુના બય્યિનાતિન કાલૂ મા હાઝા ઈલ્લા રજુલુંય્યુરીદુ
જબ ઉન પર હમારી રૌશન આયતેં (૧૧૧) પઢી જાએં તો કેહતે હૈં (૧૧૨) યે તો નહી મગર
અંય્યસુદ-દકુમ અમ્મા કાન-યઅ-બુદુ આબાઉકુમ ۚ વકાલૂ
એક મર્દ કે તુમ્હેં રોકના ચાહતે હૈં તુમ્હારે બાપ-દાદાકે મા'બૂદોંસે (૧૧૩) ઔર કેહતે

હય કે હુઝૂર સબસે પિછલે નબી હય આપકે બાદ કોઈ નબી હોનેવાલા નહી જો હુઝૂરકી નબુવ્વતકે બાદ કિસી ઔરકો નબુવ્વત મિલના મુમકિન જાને વોહ ખત્મે નબુવ્વતકા મુન્કિર ઔર કાફિર ખારિજ ઔર ઈસ્લામ હય. (૧૦૬) કયોં કે સુબ્હો-શામકે અવકાત-મલાએકાએ રોઝો શબકે જમા' હોને કે વકત હય ઔર યહ ભી કહા ગયા હય કે અતરાફે લયલો નહારકા ઝિકકી મુદાવેમતકી તરફ ઈશારા ફરમાયા ગયા હય. (૧૦૭) શાને નુઝૂલ : હઝરતે અનસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુને ફરમાયા કે જબ આયત 'ઈન્નલ્લા-હ વ-મલાઈ-ક-તહૂ યુસલ્લૂ-ન અલન્નબિય્યિ' નાઝિલ હુઈ તો હઝરત સિદ્દીકે અકબર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ જબ આપકો અલ્લાહ તઆલા કોઈ ફઝ્લો

مَا هٰذَآ اِلَّآ اِفْكٌ مُّفْتَرًى ۭ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلْحَقِّ
لَمَّا جَاۗءَهُمْ ۙ اِنْ هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝ وَمَآ اٰتَيْنٰهُمْ
مِّنْ كُتُبٍ يَّدْرُسُوْنَهَا وَمَآ اَرْسَلْنَآ اِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ
نَّذِيْرٍ ۝ وَكَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۙ وَمَا بَلَغُوْا مِعْشَارَ
مَآ اٰتَيْنٰهُمْ فَكَذَّبُوْا رُسُلِيْ ۣ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ ۝ قُلْ اِنَّمَآ ع
اَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ ۚ اَنْ تَقُوْمُوْا لِلّٰهِ مَثْنٰى وَفُرَادٰى ثُمَّ
تَتَفَكَّرُوْا ۣ مَا بِصَاحِبِكُمْ مِّنْ جِنَّةٍ ۭ اِنْ هُوَ اِلَّا نَذِيْرٌ لَّكُمْ
بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيْدٍ ۝ قُلْ مَا سَاَلْتُكُمْ مِّنْ اَجْرٍ
فَهُوَ لَكُمْ ۭ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَي اللّٰهِ ۚ وَهُوَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيْدٌ ۝ قُلْ اِنَّ رَبِّيْ يَقْذِفُ بِالْحَقِّ ۚ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ۝
قُلْ جَاۗءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيْدُ ۝ قُلْ اِنْ
ضَلَلْتُ فَاِنَّمَآ اَضِلُّ عَلٰي نَفْسِيْ ۚ وَاِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا
يُوْحِيْٓ اِلَيَّ رَبِّيْ ۭ اِنَّهٗ سَمِيْعٌ قَرِيْبٌ ۝ وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ فَزِعُوْا

મા હાઝા ઈલ્લા ઈફ-કુમ- મુફ-તરા ૮ વ
હૈ (૧૧૪) યે તો નહીં મગર બોહતાન જોડા હુવા ઔર
કાલલ્લઝી-ન ક-ફરૂ લિલહક્કિ લમ્મા જા-અહુમ૮
કાફિરોંને હક્ક કો કહા (૧૧૫) જબ ઉનકે પાસ આયા યે તો નહી
ઈન હાઝા ઈલ્લા સિહ-રુમ-મુબીન (૪૩) વમા
મગર ખુલા જાદૂ ઔર હમને ઉન્હેં કુછ કિતાબેં ન દી જિન્હેં
આતૈનાહુમ મિન કુતુબિંય્યદ- રુસૂનહા વમા
પઢતે હોં ન તુમસે પેહલે ઉનકે પાસ કોઈ ડર સુનાનેવાલા
અર્સલ્ના ઈલૈહિમ કબ્લ-ક મિન નઝીર ૮ (૪૪)
આયા (૧૧૬) ઔર ઉનસે અગલોંને (૧૧૭) ઝુટલાયા ઔર યે
વ કઝ-ઝબલ્લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ૮વમા બ-લગૂ
ઉસકે દસવેંકો ભી ન પહુંચે જો હમને ઉન્હેં દિયા થા (૧૧૮) ફિર
મિઅ-શા-ર મા આતૈનાહુમ ફ-કઝ-ઝબૂ રુસુલી
ઉન્હોંને મેરે રસૂલોંકો ઝુટલાયા તો કૈસા હુવા મેરા ઈન્કાર

૯૦ મં ૫ ફકે-ફ કા-ન નકીર ૦ (૪૫) કુલ ઈન્નમા અ-ઈઝુકુમ બિવાહિદહ ૮ અન તકૂમૂ
કરના (૧૧૯) તુમ ફરમાઓ મૈં તુમ્હેં એક નસીહત કરતા હૂં (૧૨૦) કે અલ્લાહકે લિયે ખડે રહો (૧૨૧)
લિલ્લાહિ મસ્ના વ ફુરાદા સુમ્મ ત-ત-ફક્કરૂ ؔ મા બિસાહિબિકુમ મિન જિન્નહ૮
દો-દો (૧૨૨) ઔર અકેલે-અકેલે (૧૨૩) ફિર સોચો (૧૨૪) કે તુમ્હારે ઉન સાહબમેં જિન્નોંકી કોઈ બાત નહી વોહ
ઈન હુ-વ ઈલ્લા નઝીરુલ્લકુમ બૈ-ન યદૈ અઝાબિન શદીદ (૪૬) કુલ મા સ-અલ્તુકુમ
તો નહી મગર તુમ્હેં ડર સુનાનેવાલે (૧૨૫) એક સખ્ત અઝાબકે આગે(૧૨૬) તુમ ફરમાઓ મૈંને તુમસે ઈસ પર
મિન અજ-રિન ફહુ-વ લકુમ૮ઈન અજ- રિ-ય ઈલ્લા અલલ્લાહ૮ વ હુ-વ અલા કુલ્લિ
કુછ અજર માંગા હો તો વોહ તુમ્હીકો (૧૨૭) મેરા અજર તો અલ્લાહ હી પર હૈ ઔર વોહ હર ચીઝ પર ગવાહ હૈ તુમ ફરમાઓ
શૈઈન શહીદ (૪૭) કુલ ઈન્ન રબ્બી યક-ઝિફુ બિલહક્કિ ૮ અલ્લામુલ ગુયૂબ (૪૮)
બેશક મેરા રબ હક્ક કા ઈલ્કા ફરમાતા હૈ (૧૨૮) બહોત જાનનેવાલા સબ ગૈબોંકા તુમ ફરમાઓ હક્ક આયા (૧૨૯) ઔર
કુલ જા-અલહક્કુ વમા યુબ્દિઉલ-બાતિલુ વમા યુઈદ (૪૯) કુલ ઈન
બાતિલ ન પહલ કરે ઔર ન ફિર કર આએ (૧૩૦) તુમ ફરમાઓ અગર મૈં બેહકા તો અપને હી બુરેકો
દ-લલ્તુ ફ-ઈન્નમા અદિલ્લુ અલા નફ-સી ૮ વ ઈનિહ-તદૈતુ ફબિમા યૂહી ઈલય્ય
બેહકા (૧૩૧) ઔર અગર મૈંને રાહ પાઈ તો ઉસકે સબબ જો મેરા રબ મેરી તરફ "વહી" ફરમાતા હૈ (૧૩૨) બેશક વોહ
રબ્બી ૮ ઈન્નહૂ સમીઉન કરીબ (૫૦) વલૌ તરા ઈઝ ફઝિઊ
સુનનેવાલા નઝદીક હૈ (૧૩૩) ઔર કિસી તરહ તુમ દેખે (૧૩૪) જબ વોહ ઘબરાહટમેં ડાલે જાએંગે

શઈ અતા ફરમાતા હય તો હમ નિયાઝમન્દોંકો ભી આપકે તુફૈલમેં નવાઝતા હય. ઈસ પર અલ્લાહ તઆલાને યેહ આયત નાઝિલ ફરમાઈ. (૧૦૮) યા'ની કુફ્ો મા'સિયત ઔર નાખુદા શનાસીકી અંધેરિયોંસે હક્કો હિદાયત ઔર મા'રેફતો ખુદા શનાસીકી રૌશનીકી તરફ હિદાયત ફરમાએ. (૧૦૯) મિલ્ને વકતસે મુરાદ યા મૌતકા વકત હય યા કબ્રોંસે નિકલનેકા યા જન્નતમેં દાખિલ હોનેકા મરવી હય કે હઝરત મલકુલ-મૌત કિસી મો'મિનકી રૂહ ઉસકો સલામ કિયે બગૈર કબ્ઝ નહી ફરમાતે હઝરત ઈબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુસે મરવી હય કે જબ મલકુલ મૌત મો'મિનકી રૂહ કબ્ઝ કરને આતે હૈં તો કેહતે હૈં કે તેરા રબ તુઝે સલામ ફરમાતા હૈં ઔર યેહ ભી વારિદ હુવા હય કે મો'મિનીન જબ કબ્રોંસે નિકલેંગે તો મલાઈકહ

فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ ۝ وَقَالُوا آمَنَّا
بِهِ وَأَنَّىٰ لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِن مَّكَانٍ بَعِيدٍ ۝ وَقَدْ
كَفَرُوا بِهِ مِن قَبْلُ ۖ وَيَقْذِفُونَ بِالْغَيْبِ مِن مَّكَانٍ
بَعِيدٍ ۝ وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ
بِأَشْيَاعِهِم مِّن قَبْلُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مُّرِيبٍ ۝

سُورَةُ فَاطِرٍ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ
رُسُلًا أُولِي أَجْنِحَةٍ مَّثْنَىٰ وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ ۚ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ
مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ مَّا يَفْتَحِ اللَّهُ
لِلنَّاسِ مِن رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۖ وَمَا يُمْسِكْ
فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِن بَعْدِهِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ ۚ هَلْ مِنْ

ફલા ફૌ-ત વઉખિઝૂ મિમ મકાનિન કરીબ ૦ (૫૧)
ફિર બચકર ન નિકલ સકેંગે (૧૩૫) ઔર એક કરીબ
વકાલૂ આમન્ના બિહી ૮ વ અન્ના
જગહસે પકળલિયે જાએંગે (૧૩૬) ઔર કહેંગે હમ ઉસ પર
લહુમુત્તનાવુશુ મિમ મકાનિમ-બઈદિવ
ઈમાન લાએ (૧૩૭) ઔર અબ વોહ ઉસે કર્યો કર પાએં ઈની દૂર
(૫૨) વ-કદ ક-ફરૂ બિહી મિન કબ્લ ૮ વ
જગહસે (૧૩૮) કે પેહલે (૧૩૯) તો ઉસસે કુફ્ર કર ચુકે થે ઔર
યક્-ઝિફૂ-ન બિલ્ગૈબિ મિમ- મકાનિમ-બઈદ
બે-દેખે ફેંક મારતે હૈં (૧૪૦) દૂર મકાનસે (૧૪૧)
(૫૩) વહી-લ બૈનહુમ વબૈ-ન મા
ઔર રોક કર દી ગઈ ઉનમેં ઔર ઉસમેં જિસે
યશ્તહૂ-ન કમા ફુઈ-લ બિ-અશ્યાઈહિમ
ચાહતે હૈં (૧૪૨) જૈસે ઉનકે પેહલે ગિરોહોંસે કિયા
મિન કબ્લ ૮ ઈન્નહુમ કાનૂ ફી શક્કિમ મુરીબ ૦ (૫૪) ૬
ગયા થા (૧૪૩) બેશક વોહ ધોકા ડાલનેવાલે શકમેં થે (૧૪૪)

(૩૫) સૂરએ ફાતિર (મક્કી) ૪૫ આયતે ઔર ૫ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અલ-હમ્દુ લિલ્લાહિ ફાતિરિસ્સમાવાતિ વલઅર્દિ જાઈલિલ મલા-ઈકતિ રુસુલન ઉલી
સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકો જો આસ્માનોં ઔર ઝમીનકા બનાનેવાલા ફરિશ્તોંકો રસૂલ કરનેવાલા (૨)
અજ-નિ-હતિમ મસ્ના વસુલા-સ વરુબાઅ ૮ યઝીદુ ફિલખલ્કિ મા યશાઅ
જિનકે દો-દો તીન-તીન ચાર-ચાર પર હૈં બળ્હાતા હૈ આફરીનશમેં જો ચાહે (૩) બેશક અલ્લાહ
ઈન્નલ્લા-હ અલા કુલ્લિ શૈઈન કદીર (૧) મા યફ-તહિલ્લાહુ લિન્નાસિ મિર્રહ-મતિન
હર ચીઝ પર કાદિર હૈ અલ્લાહ જો રહમત લોગોંકે લિયે ખોલે (૪) ઉસકા કોઈ રોકનેવાલા નહીં ઔર જો કુછ
ફલા મુમ્સિ-ક લહા ૮ વ મા યુમ્સિક ૦ ફલા મુર્સિ-લ લહૂ મિમ્બઅ-દિહ ૮ વ હુવલ-
રોક લે તો ઉસકી રોક કે બાદ ઉસકા કોઈ છોળનેવાલા નહીં ઔર વહી ઈઝઝત વ હિકમતવાલા હૈ અય
અઝીઝુલ હકીમ (૨) યા અય્યુહન નાસુઝ્કુરૂ નિઅ-મ-તલ્લાહિ અલૈકુમ ૮ હલ મિન
લોગો! અપને ઉપર અલ્લાહકા એહસાન યાદ કરો (૫) ક્યા અલ્લાહકે સિવા ઔર ભી કોઈ

સલામતીકી બશારતકે તૌર પર ઉન્હેં સલામ કરેંગે. (જુમલો ખાઝિન). (૧૧૦) 'શાહિદ'કા તર્જુમા હાઝિરો નાઝિર બહોત બેહતરીન તર્જુમા હૈ. મુફ્રિદાતે રાગિબમેં હૈ : 'અશ્શુહૂદુ વશ્શહાદતુલ હુઝૂરુ મ-અલ-મુશા-હ-દતિ ઈમ્મા બિલ બ-સરિ અવ બિલ બસીરતિ' યા'ની શુહૂદ ઔર શહાદતકે મા'ના હૈં હાઝિર હોના મઅ નાઝિર હોનેકે બસર કે સાથ હો યા બસીરતકે સાથ ઔર ગવાહકો ભી ઈસી લિયે શાહિદ કેહતે હૈં કે વોહ મુશાહિદેકે સાથ જો ઈલ્મ રખતા હૈ ઉસકો બયાન કરતા હય સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ તમામ આલમકી તરફ મબઉસ હૈં. આપકી રિસાલત આમ્મહ હૈ જૈસા કે સૂરએ ફુર્કાનકી પેહલી આયતમેં બયાન હુવા તો હુઝૂરે પુરનૂર સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ કયામત તક હોનેવાલી સારી ખલ્કકે શાહિદ

خَالِقٍ غَيْرُ اللّٰهِ يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَآءِ وَالْأَرْضِ ۚ لَآ إِلٰهَ
إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنّٰى تُؤْفَكُونَ ۝ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ
كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ ۚ وَإِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۝
يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ ۖ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ
الدُّنْيَا ۖ وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللّٰهِ الْغَرُورُ ۝ إِنَّ الشَّيْطٰنَ
لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا ۚ إِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا
مِنْ أَصْحٰبِ السَّعِيرِ ۝ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيدٌ ۖ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَّ
أَجْرٌ كَبِيرٌ ۝ أَفَمَن زُيِّنَ لَهُ سُوٓءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا ۖ
فَإِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِي مَن يَشَآءُ ۖ
فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسَرٰتٍ ۚ إِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ
بِمَا يَصْنَعُونَ ۝ وَاللّٰهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيٰحَ فَتُثِيرُ
سَحَابًا فَسُقْنٰهُ إِلٰى بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ

ખ઼ાલિક઼િન ગ઼ૈરુલ્લાહિ યર્ઝુકુકુમ મિનસ્સમાઇ
ખાલિક હૈ કે આસ્માન ઔર ઝમીનસે (૬) તુમ્હેં રોઝી દે
વલઅર્દ઼ ▸ લા ઈલા-હ ઈલ્લા હુ-વ ❀ ફ-અન્ના
ઉસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહી તો તુમ કહાં ઔંધે જાતે હો (૭)
તુઅ-ફકૂન (૩) વ ઈય્યુકઝ઼-ઝ઼િબૂ-ક ફ-ક઼દ કુઝ઼-
ઔર અગર યે તુમ્હેં ઝુટલાએં (૮) તો બેશક તુમસે પહેલે કિતને હી
ઝ઼િબત રુસુલુમ-મિન ક઼બ્લિક ▸ વ ઈલલ્લાહિ
રસૂલ ઝુટલાએ ગએ (૯) ઔર સબ કામ અલ્લાહ હી કી તરફ
તુર્જઉ઼લ-ઉમૂર (૪) યા અય્યુહન નાસુ ઈન્ન
ફિરતે હૈં (૧૦) અય લોગો ! બેશક અલ્લાહકા વા'દા સચ હૈ (૧૧)
વઅ઼-દલ્લાહિ હ઼ક઼્કુન ફલા તગ઼ુર્રન-
તો હરગિઝ તુમ્હેં ધોકા ન દે દુનિયાકી ઝિંદગી (૧૨) ઔર
નકુમુલ-હ઼યાતુદ-દુન્યા (વકફહ) વલા યગ઼ુર્રન્નકુમ
હરગિઝ તુમ્હેં અલ્લાહકે હુકમ પર ફરેબ ન દે વોહ બળા
બિલ્લાહિલ ગ઼રૂર (૫) ઈન્નશ્શૈત઼ા-ન લકુમ અ઼દુવ્વુન ફત્તખ઼િઝ઼ૂહુ અ઼દુવ્વા ▸
ફરેબી (૧૩) બેશક શૈતાન તુમ્હારા દુશ્મન હૈ તો તુમ ભી ઉસે દુશ્મન સમઝો (૧૪) વોહ તો અપને

મં ૫

ઈન્નમા યદઊ઼ હિ઼ઝબહૂ લિયકૂનૂ મિન અસ્હ઼ાબિસ્સઈ઼ર (૬) અલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ
ગિરોહકો (૧૫) ઐસી લિયે બુલાતા હૈ કે દોઝખિયોંમેં હોં. (૧૬) કાફિરોંકે લિયે. (૧૭) સખ્ત અઝાબ હૈ
લહુમ અ઼ઝ઼ાબુન શદીદ ❀ વલ્લઝ઼ી-ન આ-મનૂ વ અ઼મિલુસ઼્સ઼ાલિહ઼ાતિ લહુમ
ઔર જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે (૧૮) ઉનકે લિયે બખ્શિશ ઔર બળા સવાબ હૈ
મગ઼્ફિ-ર-તુંવ વ-અજ-રુન કબીર૯૦ (૭) અ-ફ-મન ઝુય્યિ-ન લહૂ સૂઉ અ઼-મલિહી
તો કયા વોહ જિસકી નિગાહમેં ઉસકા બુરા કામ આરાસ્તા કિયા ગયા કે ઉસને ઉસે ભલા સમઝા
ફ-રઆહુ હ઼-સના ▸ ફ-ઈન્નલ્લા-હ યુદ઼િલ્લુ મંય્યશાઉ વ યહદી મંય્યશાઉ
હિદાયતવાલે કી તરહ હો જાએગા (૧૯) ઈસલિયે અલ્લાહ ગુમરાહ કરતા હૈ જિસે ચાહે ઔર રાહ દેતા હૈ
ફલા તઝ઼-હબ નફ-સુ-ક અ઼લૈહિમ હ઼-સરાત ▸ ઈન્નલ્લા-હ અ઼લીમુમ
જિસે ચાહે તો તુમ્હારી જાન ઉન પર હસ્રતોં મેં ન રેહ જાએ (૨૦) અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈ જો કુછ વોહ
બિમા યસ્નઊ઼ન (૮) વલ્લાહુલ્લઝ઼ી અર્સલર-રિયા-હ઼ ફ-તુસીરુ સહ઼ાબન
કરતે હૈં ઔર અલ્લાહ હૈ જિસને ભેજીં હવાએં કે બાદલ ઉભારતી હૈં ફિર હમ ઉસે કિસી મુર્દા
ફ-સુક઼-નાહુ ઈલા બ-લદિમ-મય્યિતિન ફ-અહ઼યૈના બિહિલઅર્દ઼
શહરકી તરફ રવાં કરતે હૈં (૨૧) તો ઉસકે સબબ હમ ઝમીનકો ઝિન્દા ફરમાતે હૈં ઉસકે

(ગવાહ) હૈં ઔર ઉનકે આ'માલો અફઆલો એહવાલ તસ્દીક, તકઝીબ, હિદાયત ઝલાલ સબકા મુશાહિદા ફરમાતે હૈં. (અબુસ્સઊદ વ-જમલ) (૧૧૧) યા'ની ઈમાનદારોંકો જન્નતકી ખુશખબરી ઔર કાફિરોંકો અઝાબે જહન્નમકા ડર સુનાતા. (૧૧૨) યા'ની ખલ્કકો તાકતે ઈલાહીકી દા'વત દેતા. (૧૧૩) 'સિરાજ'કા તર્જુમા આફતાબ (યા'ની સૂરજ) કુર્આને કરીમકે બિલ્કુલ મુતાબિક હૈ કે ઈસમેં આફતાબ (સૂરજ)કો સિરાજ ફરમાયા ગયા હૈ. જૈસા કે સૂરએ નૂહમેં 'વ-જ-અલશ્શમ્સ સિરાજન' ઔર આખિરી પારેકી પેહલી સૂરતમેં 'વ-જ-અલ-ના સિરાજંવ વહ્હાજૌં" ઔર દર હકીકત હઝારોં આફતાબોંસે ઝિયાદા રોશની આપકે નૂરે નબુવ્વતને પહોંચાઈ ઔર કુફ્રો શિર્ક કે કલિમાતે શદીદાકો અપને નૂરે હકીકત અફોઝસે દૂર કર દિયા ઔર ખલ્કકે

بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ كَذٰلِكَ النُّشُوْرُ ۝ مَنْ كَانَ يُرِيْدُ
الْعِزَّةَ فَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ جَمِيْعًا ۚ إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ
الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ ۚ وَالَّذِيْنَ يَمْكُرُوْنَ
السَّيِّاٰتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۚ وَمَكْرُ أُولٰٓئِكَ هُوَ
يَبُوْرُ ۝ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ
جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا ۚ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثٰى وَلَا تَضَعُ إِلَّا
بِعِلْمِهٖ ۚ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُّعَمَّرٍ وَّلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهٖٓ
إِلَّا فِيْ كِتٰبٍ ۚ إِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ۝ وَمَا
يَسْتَوِى الْبَحْرٰنِ ۖ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَآئِغٌ شَرَابُهٗ
وَهٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ ۚ وَمِنْ كُلٍّ تَأْكُلُوْنَ لَحْمًا طَرِيًّا وَّ
تَسْتَخْرِجُوْنَ حِلْيَةً تَلْبَسُوْنَهَا ۚ وَتَرَى الْفُلْكَ فِيْهِ
مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝
يُوْلِجُ الَّيْلَ فِى النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِى الَّيْلِ ۙ وَ

બઅ્-દ મૌતિહા ▸ કઝાલિકન-નુશૂર (૯) મન
મરે પીછે (૨૨) યુંહી હશર મેં ઉઠના હૈ (૨૩) જિસે
કા-ન યુરીદુલ ઈઝ-ઝ-ત ફલિલ્લાહિલ ઈઝ-ઝતુ
ઈઝઝતકી ચાહ હો તો ઈઝઝત તો સબ અલ્લાહકે
જમીઆ ▸ ઈલૈહિ યસ્અદુલ-કલિમુત્તય્યિબુ
હાથ હૈ (૨૪) ઉસીકી તરફ ચઢતા હૈ પાકીઝા કલામ (૨૫)
વલ અ્-મ-લુસ્સાલિહુ યર્ફઉહૂ ▸ વલ્લઝી-ન
ઔર જો નેક કામ હૈ વોહ ઉસે બુલન્દ કરતા હૈ (૨૬) ઔર વોહ
યમ્કુરૂનસ-સય્યિઆતિ લહુમ અઝાબુન
જો બુરે દાવ કરતે હૈં ઉનકે લિયે સખ્ત અઝાબ હૈ (૨૭)
શદીદ ▸ વ મક-રુ ઉલૉઈ-ક હુ-વ યબૂર (૧૦)
ઔર ઉન્હીંકા મકર બરબાદ હોગા (૨૮)
વલ્લાહુ ખ઼-લ-ક઼કુમ મિન તુરાબિન સુમ્મ
ઔર અલ્લાહને તુમ્હેં બનાયા (૨૯) મિટ્ટીસે ફિર (૩૦)
મિન નુત્ફ-તિન સુમ્મ જ-અ્-લકુમ અઝવાજ ▸ વમા તહ્-મિલુ મિન ઉન્સા વ
પાનીકી બુંદસે ફિર તુમ્હેં કિયા જોડે જોડે (૩૧) ઔર કિસી માદહકો પેટ નહીં રેહતા ઔર ન વોહ
લા ત-દ્-ઉ ઈલ્લા બિઈલ્મિહી ▸ વમા યુ-અ્મ્મરુ મિમ-મુ-અ્મ્મરિંવ-વ
જનતી હૈ મગર ઉસકે ઈલ્મસે ઔર જિસ બળી ઉમ્રવાલેકો ઉમર દી જાએ યા જિસ
લા યુન્કસુ મિન ઉમુરિહી ઈલ્લા ફી કિતાબ ▸ ઈન્ન ઝાલિ-ક અ્લલ્લાહિ મં ૫
કિસીકી ઉમ્ર કમ રખી જાએ યે સબ એક કિતાબમેં હૈ (૩૨) બેશક યે અલ્લાહકો
યસીર (૧૧) વમા યસ્તવિલ- બહ્રાનિ ▸ હાઝા અ્ઝબુન ફુરાતુન
આસાન હૈ (૩૩) ઔર દોનોં સમન્દર એક-સે નહીં (૩૪) યે મીઠા હૈ ખૂબ મીઠા પાની ખુશ-
સૉ-ઈગુન શરાબુહૂ વ હાઝા મિલ્હુન ઉજાજ ▸ વ મિન કુલ્લિન તઅ્-કુલૂ-ન
ગવાર ઔર યે ખારી હૈ તલ્ખ ઔર હર-એકમેંસે તુમ ખાતે હો તાઝા ગોશ્ત (૩૫) ઔર નિકાલતે હો
લહ્-મન ત઼રિય્યંવ-વ તસ્તખ઼્રિજૂ-ન હિ઼લ-ય-તન તલ્બસૂનહા ▸ વ તરલ્ફુલ્ક
પહનનેકા એક ગેહના (૩૬) ઔર તૂ કશ્તીયોંકો ઉસ્મેં દેખે કે પાની ચીરતી હૈં (૩૭) તાકે તુમ
ફીહિ મવાખ઼િ-ર લિતબ્તગ઼ૂ મિન ફદ્-લિહી વ લ-અ્લ્લકુમ તશ્કુરૂન (૧૨)
ઉસકા ફઝ્લ તલાશ કરો (૩૮) ઔર કિસી તરહ હક્ક માનો (૩૯)
યૂલિજુલ લૈ-લ ફિન્નહારિ વ યૂલિજુન્નહા-ર ફિલ્લૈલિ ▸ વ
રાત લાતા હૈ દિનકે હિસ્સે મેં (૪૦) ઔર દિન લાતા હૈ રાતકે હિસ્સે મેં (૪૧) ઔર

લિયે મા'રેફતો તૌહીદે ઈલાહી તક પહોંચનેકી રાહેં રૌશન ઔર વોહ કર દી ઔર ઝલાલત (ગુમરાહી)કી વાદિયે તારીકમેં રાહ ગુમ કરને વાલોંકો અપને અન્વારો હિદાયતસે રાહયાબ ફરમાયા. ઔર અપને નૂરે નબુવ્વતસે ઝમાઈરો બસાઈર ઔર કુલૂબો અરવાહકો મુનવ્વર કિયા હકીકતમેં આપકા મુબારક વુજૂદ ઐસા આફતાબે આલમતાબ હૈ જિસને હઝારોં આફતાબ બના દિયે ઈસી લિયે ઉસકી સિફતમેં મુનીર ઈર્શાદ ફરમાયા ગયા. (૧૧૪) જબ તક કે ઈસ બારેમેં અલ્લાહ તઆલાકી તરફ સે કોઈ હુકમ દિયા જાએ. (૧૧૫) મસ્અલા : ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે અગર ઔરતકો કબ્લે કુર્બત તલાક દી તો આમ હૈ. લેકિન આયતમેં મો'મિનાતકા ઝિક્ર ફરમાના ઈસ તરફ મુશીર હૈ કે નિકાહ કરના મો'મિના સે ઊલા હૈ. (૧૧૬)

سَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَّجْرِيْ لِاَجَلٍ مُّسَمًّى
ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ
مِنْ دُوْنِهٖ مَا يَمْلِكُوْنَ مِنْ قِطْمِيْرٍ اِنْ تَدْعُوْهُمْ
لَا يَسْمَعُوْا دُعَآءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوْا مَا اسْتَجَابُوْا لَكُمْ
وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُوْنَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكَ
مِثْلُ خَبِيْرٍ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اَنْتُمُ الْفُقَرَآءُ اِلَى
اللّٰهِ وَاللّٰهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ وَ
يَاْتِ بِخَلْقٍ جَدِيْدٍ وَمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيْزٍ
وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى وَاِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ
اِلٰى حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَّلَوْ كَانَ ذَا قُرْبٰى
اِنَّمَا تُنْذِرُ الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَاَقَامُوا
الصَّلٰوةَ وَمَنْ تَزَكّٰى فَاِنَّمَا يَتَزَكّٰى لِنَفْسِهٖ وَاِلَى
اللّٰهِ الْمَصِيْرُ وَمَا يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ

સખ્ખરશ્શમ-સ વલ્ક઼-મ-ર ✓ કુલ્લુંય્યજ-રી
ઉસને કામમેં લગાએ સૂરજ ઔર ચાંદ હર-એક એક
લિ-અ-જલિમ મુસમ્મા ✓ ઝ઼ાલિકુમુલ્લાહુ
મુકર્રર મીઆદ તક ચલતા હૈ (૪૨) યે હૈ અલ્લાહ તુમ્હારા
રબ્બુકુમ લહુલ-મુલ્ક ✓ વલ્લઝ઼ી-ન તદઊ઼-ન
રબ ઉસી કી બાદશાહી હૈ ઔર ઉસકે સિવા જિન્હેં
મિન દૂનિહી મા યમ્લિકૂ-ન મિન ક઼િત્મીર ✓ (૧૩)
તુમ પૂજતે હો (૪૩) દાના ખુરમાકે છિલકે તકકે માલિક નહીં
ઈન તદઊ઼હુમ લા યસ્મઊ઼ દુઆ-અકુમ ૮ વલૌ
તુમ ઉન્હેં પુકારો તો તુમ્હારી પુકાર ન સુનેં (૪૪) ઔર
સમિઊ઼ મસ્તજાબૂ લકુમ ✓ વ યૌમલ-ક઼િયામતિ
બિલ્ફર્ઝ સુનભી લેં તો તુમ્હારી હાજત રવા ન કર સકેં (૪૫) ઔર કયામતકે
યક-ફુરૂ-ન બિશિર્કિકુમ ✓ વલા યુનબ્બિઉ-ક
દિન વોહ, તુમ્હારે શિર્કસે મુન્કર હોંગે (૪૬) ઔર તુઝે
મિસ્લુ ખ઼બીર ૯૦ ★ (૧૪) યા અય્યુહન્નાસુ અન્તુમુલ ફુ-ક઼રાઉ
કોઈ ન બતાએગા ઉસ બતાનેવાલેકી તરહ (૪૭) અય લોગો ! તુમ સબ અલ્લાહકે મોહતાજ (૪૮) ઔર
ઈલલ્લાહ ૮ વલ્લાહુ હુવલ ગ઼નિય્યુલ હ઼મીદ (૧૫) ઈય્યશઅ યુઝ઼-હિબ્કુમ
અલ્લાહ હી બેનિયાઝ હૈ સબ ખૂબિયોં સરાહા વોહ ચાહે તો તુમ્હેં લે જાએ (૪૯)
વ યઅ-તિ બિખ઼લ્કિન જદીદ ૮ (૧૬) વમા ઝ઼ાલિ-ક અ-લલ્લાહિ
ઔર નઈ મખ્લૂક લે આએ (૫૦) ઔર યે અલ્લાહ પર કુછ દુશ્વાર નહીં ઔર કોઈ બોઝ
બિઅ઼ઝીઝ (૧૭) વલા તઝિરુ વાઝિ-રતુંવ્વિઝ-ર ઉખ઼રા ✓ વઈન તદ્દઉ
ઉઠાનેવાલી જાન દૂસરેકા બોઝ ન ઉઠાએગી (૫૧) ઔર અગર કોઈ બોઝવાલી અપના બોઝ બટાનેકો
મુસ્ક઼-લતુન ઈલા હ઼િમ્લિહા લા યુહ઼મલ મિન્હુ શૈઉંવ વલૌ કા-ન ઝ઼ાકુર્બા
કિસીકો બુલાએ તો ઉસકે બોઝમેંસે કોઈ કુછ ન ઉઠાએગા અગરચે કરીબ રિશ્તેદાર હો (૫૨) અય
ઈન્નમા તુન્ઝ઼િરુલ્લઝ઼ી-ન યખ઼્શૌ-ન રબ્બહુમ બિલ્ગ઼ૈબિ વ અક઼ામુસ્સ઼લાહ
મહબૂબ ! તુમ્હારા ડર સુનાના ઉન્હીંકો કામ દેતા હૈ જો બેદેખે અપને રબસે ડરતે હૈં ઔર નમાઝ કાઈમ
વ મન ત-ઝક્કા ફ-ઈન્નમા ય-ત-ઝક્કા લિ-નફસિહ ✓ વ ઈલલ્લાહિલ
રખતે હૈં ઔર જો સુથરા હુવા (૫૩) તો અપને હી ભલેકો સુથરા હુવા (૫૪) ઔર અલ્લાહ
મસ઼ીર (૧૮) વમા યસ્તવિલ અઅ઼-મા વલ્બસ઼ીર ✓ (૧૯)
હી કી તરફ ફિરના હૈ ઔર બરાબર નહીં અન્ધા ઔર અંખિયારા (૫૫)

૮૭૦ પારા મં ૫

મસ્અલા : યા'ની અગર ઉનકા મેહર મુકર્રર હો ચુકા થા તો કબ્લે ખિલ્વત તલાક દેનેસે શૌહર પર નિસ્ફ (આધા) મેહર વાજિબ હોગા ઔર અગર મેહર હૈ જિસમેં તીન કપડે હોતે હૈં. (૧૧૭) અચ્છી તરહ છોડના યેહ હૈ કે ઉનકે હુકૂક અદા કર દિયે જાએ ઔર ઉનકો કોઈ ઝિરર ન દિયા જાએ ઔર ઉન્હેં રોકા ન જાએ. ક્યૂં કે ઉન પર ઈદત નહીં હૈ. (૧૧૮) મેહરકી તા'જીલ (જલ્દી) ઔર અકદમેં તઐયુન અફઝલ હૈ. શર્તે હિલ્લત નહીં. ક્યૂં કે મેહરકો મોઅજ્જલ તરીકે પર દેના યા ઉસકો મુકર્રક કરના ઊલા ઔર બેહતર હૈ. વાજિબ નહીં હઝરત સુફયા ઔર હઝરત જુવૈરિયા કે જિનકો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને આઝાદ ફરમાયા ઔર ઉનસે નિકાહ કિયા. મસ્અલા : ગનીમતમેં મિલનેકા ઝિક ભી ફઝીલતકે લિયે હૈ ક્યૂં કે

وَلَا الظُّلُمٰتُ وَلَا النُّوْرُ ۝ وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُوْرُ ۝
وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَآءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ ۚ إِنَّ اللّٰهَ يُسْمِعُ
مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَمَآ أَنْتَ بِمُسْمِعٍ مَّنْ فِي الْقُبُوْرِ ۝ إِنْ أَنْتَ
إِلَّا نَذِيْرٌ ۝ إِنَّآ أَرْسَلْنٰكَ بِالْحَقِّ بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۚ وَإِنْ
مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيْهَا نَذِيْرٌ ۝ وَإِنْ يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ
كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ
وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتٰبِ الْمُنِيْرِ ۝ ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ أَنْزَلَ
مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَأَخْرَجْنَا بِهٖ ثَمَرٰتٍ مُّخْتَلِفًا
أَلْوَانُهَا ۚ وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌۢ بِيْضٌ وَّحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ
أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيْبُ سُوْدٌ ۝ وَمِنَ النَّاسِ وَالدَّوَآبِّ
وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهٗ كَذٰلِكَ ۗ إِنَّمَا يَخْشَى اللّٰهَ
مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا ۗ إِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ غَفُوْرٌ ۝ إِنَّ

વ લઝ-ઝુલુમાતુ વ લન્નૂર ॥ (૨૦) વ લઝ-ઝિલ્લુ
ઔર ન અંધેરિયાં (૫૬) ઔર ઉજાલા (૫૭) ઔર ન
વ લલહ઼રૂર ૮ (૨૧) વમા યસ્તવિલ-
સાયા (૫૮) ઔર ન તેઝ ધૂપ (૫૯) ઔર બરાબર નહીં
અહ઼યાઉ વ લલ-અમ્વાત ॥ ઈન્નલ્લા-હ યુસ્મિઉ
ઝિન્દે ઔર મુર્દે (૬૦) બેશક અલ્લાહ સુનાતા હૈ જિસે
મંય્યશાઅ ૮ વમા અન્ત બિમુસ્મિઈમ મન
ચાહે (૬૧) ઔર તુમ નહીં સુનાનેવાલે ઉન્હેં જો કબ્રોંમેં પળે હૈં (૬૨)
ફિલ્કુબૂર (૨૨) ઈન અન્ત ઈલ્લા નઝ઼ીર (૨૩)
તુમ તો યહી ડર સુનાનેવાલે હો (૬૩) અય મહબૂબ !
ઈન્ના અર્સલ્ના-ક બિલહ઼ક્કિ઼ બશીરંવ-વ
બેશક હમને તુમ્હેં હક્ક કે સાથ ભેજા ખુશ-ખબરી દેતા (૬૪)
નઝ઼ીરા ॥ વ ઈમ્મિન ઉમ્મતિન ઈલ્લા ખ઼લા ફીહા
ઔર ડર સુનાતા (૬૫) ઔર જો કોઈ ગિરોહ થા સબમેં
નઝ઼ીર (૨૪) વ ઈય્યુકઝ઼-ઝ઼િબૂ-ક ફ-ક઼દ કઝ઼-ઝ઼બલ્લઝ઼ી-ન મિન ક઼બ્લિહિમ
એક ડર સુનાનેવાલા ગુઝર ચુકા (૬૬) ઔર અગર યે (૬૭) તુમ્હેં ઝુટલાએં તો ઈન્સે અગલે ભી ઝુટલા
જાઅતહુમ રુસુલુહુમ બિલ્બય્યિનાતિ વ બિઝ-ઝુબુરિ વ બિલ કિતાબિલ-
ચુકે હૈં (૬૮) ઉનકે પાસ ઉનકે રસૂલ આએ રૌશન દલીલેં (૬૯) ઔર સહીફે ઔર ચમકતી કિતાબ (૭૦)
મુનીર (૨૫) સુમ્મ અ-ખ઼ઝ઼તુલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ ફ-કૈ-ફ કા-ન નકીર૮૦ (૨૬) અ-લમ
લે કર ફિર મૈંને કાફિરોં કો પકળા (૭૧) તો કૈસા હુવા મેરા ઈન્કાર (૭૨) ક્યા તૂને ન
ત-૨ અન્નલ્લા-હ અન્ઝ-લ મિનસ્સમાઈ મા-આ ૮ ફ-અખ઼-રજ-ના બિહી
દેખા કે અલ્લાહને આસ્માન સે પાની ઉતારા (૭૩) તો હમને ઉસસે ફલ નિકાલે
સ઼-મરાતિમ મુખ઼્તલિફન અલ્વાનુહા ॥ વમિનલ જિબાલિ જુ-દદુમ-બીદુંવ-વ
રંગબિરંગ (૭૪) ઔર પહાળોંમેં રાસ્તે હૈં સફેદ ઔર સુર્ખ રંગ-રંગકે ઔર
હુમ્રુમ-મુખ઼તલિફુન અલ્વાનુહા વ ગ઼રાબીબુ સૂદ (૨૭) વ મિનન્નાસિ વદ-દવાબ્બિ
કુછ કાલે ભુજંગ ઔર આદમિયોં ઔર જાનવરોં ઔર ચૌપાયોં કે
વલ-અન્આમિ મુખ઼્તલિફુન અલ્વાનુહૂ કઝ઼ાલિક ॥ ઈન્નમા યખ઼શલ્લા-હ મિન
રંગ યૂંહી તરહ-તરહ કે હૈં (૭૫) અલ્લાહસે ઉસકે બન્દોંમેં વહી ડરતે હૈં જો ઈલ્મવાલે હૈં (૭૬)
ઈબાદિહિલ ઉલમાઅ ॥ ઈન્નલ્લા-હ અઝીઝુન ગ઼ફૂર (૨૮) ઈન્નલ-
બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા ઈઝઝતવાલા હૈં બેશક

મં
પ

૬

મમ્લૂકાત બમિલ્કે યમીન ખ્વાહ ખરીદસે મિલ્કમેં આઈ હો યા હિબાસે યા વિરાસતસે યા વસિય્યતસે વોહ સબ હલાલ હૈં. (૧૨૦) સાથ હિજરત કરનેકી કૈદ ભી અફઝલકા બયાન હૈ. ક્યૂં કે બગૈર સાથ હિજરત કરને કે ભી ઉનમેંસે હર એક હલાલ હૈ ઔર યેહ ભી હો સકતા હૈ કે ખાસ હુઝૂરકે હકમેં ઉન ઔરતોંકી હિલ્લત ઈસ કૈદ કે સાથ મુકૈયદ હો જૈસા કે ઉમ્મે હાની બિન્તે અબી તાલિબકી રિવાયત ઈસ તરફ મુશીર હૈ. (૧૨૧) મા'ના યેહ કે હમને આપકે લિયે ઈસ મો'મિના ઔરતકો હલાલ કિયા જો બગૈર મેહર ઔર બગૈર શુરૂતે નિકાહ અપની જાન આપકો હિબા કરે બશર્તેકે આપ ઉસકો નિકાહમેં લાનેકા ઈરાદા ફરમાએં હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે ઈસમેં આઈન્દા કે હુકમકા બયાન હૈ. ક્યૂં કે વકતે

الَّذِيْنَ يَتْلُوْنَ كِتٰبَ اللّٰهِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْفَقُوْا
مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً يَّرْجُوْنَ تِجَارَةً لَّنْ
تَبُوْرَ ﴿٢٩﴾ لِيُوَفِّيَهُمْ اُجُوْرَهُمْ وَيَزِيْدَهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ؕ
اِنَّهٗ غَفُوْرٌ شَكُوْرٌ ﴿٣٠﴾ وَالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ مِنَ
الْكِتٰبِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ
بِعِبَادِهٖ لَخَبِيْرٌۢ بَصِيْرٌ ﴿٣١﴾ ثُمَّ اَوْرَثْنَا الْكِتٰبَ الَّذِيْنَ
اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ۚ فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهٖ ۚ وَمِنْهُمْ
مُّقْتَصِدٌ ۚ وَمِنْهُمْ سَابِقٌۢ بِالْخَيْرٰتِ بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ
هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيْرُ ﴿٣٢﴾ جَنّٰتُ عَدْنٍ يَّدْخُلُوْنَهَا
يُحَلَّوْنَ فِيْهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَّلُؤْلُؤًا ۚ وَلِبَاسُهُمْ
فِيْهَا حَرِيْرٌ ﴿٣٣﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْٓ اَذْهَبَ عَنَّا
الْحَزَنَ ؕ اِنَّ رَبَّنَا لَغَفُوْرٌ شَكُوْرُ ﴿٣٤﴾ الَّذِيْٓ اَحَلَّنَا
دَارَ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِهٖ ۚ لَا يَمَسُّنَا فِيْهَا نَصَبٌ وَّلَا

લઝ઼ી-ન યત્લૂ-ન કિતાબલ- લાહિ વ
વોહ જો અલ્લાહકી કિતાબ પઢહતે હૈં ઔર
અક઼ામુસ્સ઼લા-ત વ અન્ફક઼ૂ મિમ્મા ર-ઝક઼્-નાહુમ
નમાઝ કાઈમ રખતેહૈં ઔર હમારે દિયેસે કુછ હમારી રાહમેં
સિર્રંવ-વ અ઼લાનિ-ય- તંય્યરજૂ-ન
ખર્ચ કરતે હૈં પોશીદા ઔર ઝાહિર વોહ ઐસી તિજારતકે
તિજારતલ્લન તબૂર ॥ (૨૯) લિયુવફ્-ફિ-યહુમ
ઉમ્મીદવાર હૈં (૭૭) જિસમેં હરગિઝ ટોટા નહીં તાકે ઉનકે સવાબ
ઉજૂરહુમ વ યઝીદહુમ મિન ફદ્ઌલિહ ﴾ ઈન્નહૂ
ઉન્હેં ભરપૂર દે ઔર અપને ફઝલસે ઔર ઝ્યાદા અતા કરે બેશક વોહ
ગ઼ફૂરુન શકૂર (૩૦) વલ્લઝ઼ી ઔહૈના ઈલૈ-ક
બખ્શનેવાલા કદર ફરમાનેવાલા હૈ ઔર વોહ કિતાબ જો હમને
મિનલ-કિતાબિ હુવલ હ઼ક઼્ક઼ુ મુસ઼દ-દિક઼લ્લિમા
તુમ્હારી તરફ "વહી" ભેજી (૭૮) વોહી હક્ક હૈ અપને સે અગલી કિતાબોંકી

બૈ-ન યદૈ હ ﴾ ઈન્નલ્લા-હ બિઈ઼બાદિહી લ-ખ઼બીરુમ-બસ઼ીર (૩૧) સુમ્મ ઔરસ઼્નલ
તસ્દીક ફરમાઈ હુઈ બેશક અલ્લાહ અપને બન્દોંસે ખબરદાર દેખનેવાલા હૈ (૭૯) ફિર હમને
મં ૫ કિતાબલ્લઝ઼ી નસ્તફૈના મિન ઈ઼બાદિના ૮ ફમિન્હુમ ઝ઼ાલિમુલ-લિનફ-સિહ ૮ વ
કિતાબકા વારિસ કિયા અપને ચુને હુએ બન્દોંકો (૮૦) તો ઉનમેં કોઈ અપની જાન પર ઝુલ્મ કરતા હૈ
મિન્હુમ મુક઼તસ઼િદ ૮ વ મિન્હુમ સાબિક઼ુમ-બિલ-ખ઼ૈરાતિ બિઈઝ઼-
ઔર ઉનમેં કોઈ મ્યાના ચાલ પર હૈ ઔર ઉનમેં કોઈ વોહ હૈ જો અલ્લાહકે હુકમસે
નિલ્લા હ ﴾ ઝ઼ાલિ-ક હુવલ-ફદ્ઌલુલ-કબીર ﴾(૩૨) જન્નાતુ અ઼દ- નિંય્યદખુલૂનહા
ભલાઈયોંમેં સબ્કત લે ગયા (૮૧) યહી બડા ફઝલ હૈ બસનેકે બાગોંમેં દાખિલ હોંગે
યુહ઼લ-લૌ-ન ફીહા મિન અસાવિ-ર મિન ઝ઼-હ-બિંવ-વ લુઅ-લુઆ ૮ વ
વોહ (૮૨) ઉનમેં સોનેકે કંગન ઔર મોતી પેહનાએ જાએંગે ઔર વહાં ઉનકી પોશાક
લિબાસુહુમ ફીહા હ઼રીર (૩૩) વ ક઼ાલુલ-હ઼મ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝ઼ી અઝ઼-હ-બ
રેશમી હૈ ઔર કહેંગે સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકો જિસને હમારા ગમ દૂર કિયા (૮૩)
અ઼ન્નલ-હ઼-ઝ ન ﴾ ઈન્ન રબ્બના લ-ગ઼ફૂરુન શકૂરુ઼ન્નિ- (૩૪) લ્લઝ઼ી અ-હ઼લ્લના
બેશક હમારા રબ બખ્શનેવાલા કદર ફરમાનેવાલા હૈ (૮૪) વોહ જિસને હમેં આરામકી
દારલ-મુક઼ામતિ મિન ફદ્ઌલિહ ૮ લા યમસ્સુના ફીહા ન-સ઼-બુંવ વલા
જગહ ઉતારા અપને ફઝલસે હમેં ઉસમેં ન કોઈ તકલીફ પહુંચે ન હમેં ઉસમેં કોઈ

નુઝૂલે આયત હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકી અઝ્વાજમેં સે કોઈ ભી ઐસી ન થી. જો હિબા કે ઝરીએસે મુશર્રફ બઝૌજિયત હુઈ હોં ઔર જિન મો'મિના બીબિયોંને અપની જાને હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમકો નઝર કર દી વોહ મૈમૂના બિન્તે હારિસ ઔર ખૌલા બિન્તે હકીમ ઔર ઉમ્મે શરીક ઔર ઝૈનબ બિન્તે ખોઝૈમા હય (તફસીરે અહમદી) (૧૨૨) યા'ની નિકાહ બેમહેર ખાસ આપકે લિયે જાઈઝ હય ઉમ્મતકે લિયે નહીં ઉમ્મત પર બહેર હાલ મહેર વાજિબ હય ખ્વાહ વોહ મહેર મોત ઐય્યન ન કરેં યા કસદન મહેરકી નફી કરે-મસ્અલા : નિકાહ બલફઝે હેબા જાઈઝ હય. (૧૨૩) યા'ના બીબિયોંકે હકમેં જો કુચ્છ મુકર્રર ફરમાયા હય મહેર ઔર ગવાહ ઔર બારી કા વાજિબ હોના ઔર ચાર હુર્રા ઔરતોં

يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ ۚ
لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِنْ
عَذَابِهَا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ
فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا
نَعْمَلُ ۚ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُمْ مَا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَنْ تَذَكَّرَ وَ
جَاءَكُمُ النَّذِيرُ ۖ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ نَصِيرٍ ﴿٣٧﴾ ع
إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٨﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي
الْأَرْضِ ۚ فَمَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ ۖ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ
كُفْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا ۖ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ
كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ الَّذِينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ
الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا

યમસ્સુના ફીહા લુગૂબ (૩૫) વલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
તકાન લાહક હો ઔર જિન્હોંને કુફ્ર કિયા
લહુમ નારુ જ-હન્નમ ૮ લા યુક્-દા અ્લૈહિમ
ઉનકે લિયે જહન્નમકી આગ હૈ ન ઉનકી કઝા આએ
ફ-યમૂતૂ વલા યુખફ્-ફફુ અ્ન્હુમ મિન
કે મર જાએ (૮૫) ઔર ન ઉન પર ઉસકા (૮૬) અઝાબ કુછ
અ્ઝાબિહા ૮ કઝાલિ-ક નજ્-ઝી કુલ્લ કફૂર
હલકા કિયા જાએ હમ ઐસી હી સઝા દેતે હૈં હર બડે નાશુક્રેકો
(૩૬) વ હુમ યસ્તરિખૂ-ન ફીહા ૮ રબ્બના
ઔર વોહ ઉસમેં ચિલ્લાતે હોંગે (૮૭) અય હમારે રબ !
અખ્-રિજ-ના નઅ્-મલ સાલિહન ગૈરલ્લઝી
હમેં નિકાલ (૮૮) કે હમ અચ્છા કામ કરેં ઉસકે ખિલાફ જો
કુન્ના નઅ્-મલ ૮ અ-વ લમ નુઅ્-મ્મિર-કુમ
પેહલે કરતે થે (૮૯) ઔર ક્યા હમને તુમ્હેં વોહ ઉમ્ર ન દી થી
મા ય-ત-ઝક્કરુ ફીહિ મન ત-ઝક્ક-ર વ જાઅ-કુમુન્નઝીર ૮ ફ-ઝૂકૂ ફમા ઈ ૦
જિસમેં સમઝ લેતા જિસે સમઝના હોતા ઔર ડર સુનાનેવાલા (૯૦) તુમ્હારે પાસ તશરીફ લાયા થા (૯૧)
લિઝ-ઝાલિમી-ન મિન નસીર ૦ (૩૭) ઈન્નલ્લા-હ આ્લિમુ ગૈબિસ્સમાવાતિ મં ૫
તો અબ ચખો (૯૨) કે ઝાલિમોંકા કોઈ મદદગાર નહીં બેશક અલ્લાહ જાનનેવાલા હૈ આસ્માન ઔર
વલ્અર્દ ૮ ઈન્નહૂ અ્લીમુમ-બિઝાતિસ્સુદૂર (૩૮) હુવલ્લઝી જ-અ-લકુમ
ઝમીનકી હર છુપી બાત કા બેશક વોહ દિલોં કી બાત જાનતા હૈ વહી હૈ જિસને તુમ્હેં ઝમીન મેં
ખલાઈ-ફ ફિલઅર્દ ૮ ફ-મન ક-ફ-ર ફ-અ્લૈહિ કુફ્-રુહ ૮ વલા
અગલોંકા જા નશીન કિયા (૯૩) તો જો કુફ્ર કરે (૯૪) ઉસકા કુફ્ર ઉસી પર પડે (૯૫) ઔર કાફિરોંકો
યઝીદુલ-કાફિરીન-ન કુફ્-રુહુમ ઈન્દ રબ્બિહિમ ઈલ્લા મક્તા ૮ વલા
ઉનકા કુફ્ર ઉનકે રબકે યહાં નહીં બઢાએગા મગર બેઝારી (૯૬) ઔર કાફિરોંકો ઉનકા
યઝીદુલ-કાફિરી-ન કુફ્-રુહુમ ઈલ્લા ખસારા (૩૯) કુલ અ-ર-એ-તુમ
કુફ્ર ન બઢાએગા મગર નુકસાન (૯૭) તુમ ફરમાઓ ભલા બતાઓ તો અપને વોહ
શુ-ર-કા-અ-કુમુલ્લઝી-ન તદઊ-ન મિન દૂનિલ્લાહ ૮ અરૂની માઝા ખ-લકૂ
શરીક (૯૮) જિન્હેં અલ્લાહકે સિવા પૂજતે હો મુઝે દિખાઓ ઉન્હોંને ઝમીનમેંસે કૌન-સા હિસ્સા
મિનલ-અર્દિ અમ લહુમ શિરકુન ફિસ્સમાવાત ૮ અમ આતૈનાહુમ કિતાબન
બનાયા યા આસ્માનોંમેં કુછ ઉનકા સાઝા હૈ (૯૯) યા હમને ઉન્હેં કોઈ કિતાબ દી હૈ

તક કો નિકાહમેં લાના-મસ્અલા : ઈસસે માલૂમ હુવા કે શરઅન મહેરકી મિકદાર અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક મુકર્રર હય ઔર વોહ દસ દિરહમ હય જિસસે કમ કરના મમ્નૂઅ હય જૈસા કે હદીસ શરીફમેં હય. (૧૨૪) જો ઉપર ઝિક્રહુઈ કે ઔરતેં આપકે લિયે મહઝ હેબા કે બગૈર મહેર કે હલાલ કી ગઈ. (૧૨૫) યા'ની આપકો ઈખ્તિયાર દિયા ગયા હય કે જિસ બીબી કો ચાહેં પાસ રખ્ખેં ઔર બીબિયોંમેં બારી મોકર્રર કરેં યા ન કરેં લેકિન બાવજૂદ ઈસ ઈખ્તિયારકે સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ તમામ અઝવાજે મોતહહેરાત કે સાથ અદલ ફરમાતે ઔર ઉનકી બારિયાં બરાબર રખતે બજુઝ હઝરતે સૌદા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાકે જિન્હોંને અપની બારી કા દિન હઝરતે ઉમ્મુલ મો'મિનીન આઈશા રદિયલ્લાહો

فَهُمْ عَلٰى بَيِّنَتٍ مِّنْهُ ۚ بَلْ اِنْ يَّعِدُ الظّٰلِمُوْنَ بَعْضُهُمْ
بَعْضًا اِلَّا غُرُوْرًا ۝ اِنَّ اللّٰهَ يُمْسِكُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضَ
اَنْ تَزُوْلَا ۚ وَلَئِنْ زَالَتَاۤ اِنْ اَمْسَكَهُمَا مِنْ اَحَدٍ مِّنْۢ
بَعْدِهٖ ۗ اِنَّهٗ كَانَ حَلِيْمًا غَفُوْرًا ۝ وَاَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ
اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَآءَهُمْ نَذِيْرٌ لَّيَكُوْنُنَّ اَهْدٰى مِنْ اِحْدَى
الْاُمَمِ ۚ فَلَمَّا جَآءَهُمْ نَذِيْرٌ مَّا زَادَهُمْ اِلَّا نُفُوْرَا ۙ
اسْتِكْبَارًا فِى الْاَرْضِ وَمَكْرَ السَّيِّئِ ۗ وَلَا يَحِيْقُ الْمَكْرُ
السَّيِّئُ اِلَّا بِاَهْلِهٖ ۗ فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا سُنَّتَ الْاَوَّلِيْنَ ۚ
فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ
تَحْوِيْلًا ۝ اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوْۤا اَشَدَّ مِنْهُمْ
قُوَّةً ۗ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعْجِزَهٗ مِنْ شَيْءٍ فِى السَّمٰوٰتِ وَلَا
فِى الْاَرْضِ ۗ اِنَّهٗ كَانَ عَلِيْمًا قَدِيْرًا ۝ وَلَوْ يُؤَاخِذُ

ફહુમ અલા બય્યિનતિમ-મિન્હ ૮ બલ
કે વોહ ઉસકી રોશન દલીલોં પર હૈં (૧૦૦) બલ્કે ઝાલિમ
ઈય્યઈદુઝ-ઝાલિમૂ-ન બઅ-દુહુમ બઅ-દન
આપસમેં એક-દૂસરેકો વા'દા નહીં દેતે મગર ફરેબકા (૧૦૧)
ઈલ્લા ગુરૂરા (૪૦) ઈન્નલ્લા-હ યુમ્સિકુસ-
બેશક અલ્લાહ રોકે હુએ હૈ આસ્માનોં ઓર ઝમીનકો કે
સમાવાતિ વલઅર્દ અન તઝૂલા ૮ વ લઈન ઝાલતા
જૂંબિશ ન કરેં (૧૦૨) ઓર અગર વોહ હટ જાએં તો ઉન્હેં
ઈન અમ-સ-કહુમા મિન અ-હદિમ મિમ્બઅ-
કૌન રોકે અલ્લાહકે સિવા બેશક વોહ હિલ્મવાલા બખ્શનેવાલા હૈ
દિહ ૮ ઈન્નહૂ કા-ન હલીમન ગફૂરા (૪૧)
ઔર ઉન્હોંને અલ્લાહકી કસમ ખાસ અપની કસમોંમેં હદકી
વ અક-સમૂ બિલ્લાહિ જહ-દ ઐમાનિહિમ લઈન
કોશિશસે કે અગર ઉનકે પાસ કોઈ ડર સુનાનેવાલા આયા તો વોહ
જા-અહુમ નઝીરુલ- લ-યકૂનન્ન અહદા મિન ઈહ-દલ-ઉમમ ૮ ફ-લમ્મા જા-અહુમ
ઝરૂર કિસી ન કિસી ગિરોહસે ઝયાદા રાહ પર હોંગે (૧૦૩) ફિર જબ ઉનકે પાસ ડર સુનાનેવાલા તશરીફ
મં ૫ નઝીરુમ્મા ઝાદહુમ ઈલ્લા નુફૂ-ર-૮(૪૨) નિસ્તિક-બારન ફિલઅર્દિ વ
લાયા (૧૦૪) તો ઉસને ઉન્હેં ન બઢાયા મગર નફરત કરના (૧૦૫) અપની જાનકો ઝમીનમેં ઊંચા ખીંચના
મક-રસ્સય્યિઅ ૮ વલા યહીકુલ-મક-રુસ્સય્યિઉ ઈલ્લા બિઅહ-લિહ ૮ ફ-હલ
ઔર બુરા દાંવ (૧૦૬) ઔર બુરા દાંવ અપને ચલનેવાલે હી પર પડતા હૈ (૧૦૭) તો કાહેકે ઈન્તઝાર મેં હૈં
યન્ઝુરૂ-ન ઈલ્લા સુન્નતલ-અવ્વલીન ૮ ફ-લન તજિ-દ લિસુન્નતિલ્લાહિ તબ્દીલા૮
મગર ઉસીકે જો અગલોંકા દસ્તૂર હુવા (૧૦૮) તો તુમ હરગિઝ અલ્લાહકે દસ્તૂરકો બદલતા ન
વ-લન તજિ-દ લિસુન- નતિલ્લાહિ તહવીલા (૪૩) અ-વ લમ યસીરૂ ફિલઅર્દિ
પાઓગે ઔર હરગિઝ અલ્લાહકે કાનૂનકો ટલતા ન પાઓગે ઔર કયા ઉન્હોંને ઝમીનમેં
ફયન્ઝુરૂ કૈ-ફ કા-ન આકિબતુલ્લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ વ કાનૂ અશદ-દ મિન્હુમ
સફર ન કિયા કે દેખતે ઉનસે અગલોંકા કૈસા અન્જામ હુવા (૧૦૯) ઔર વોહ ઉનસે ઝોરમેં
કુવ્વહ ૮ વમા કાનલ્લાહુ લિયુઅ-જિઝહૂ મિન શૈઈન ફિસ્સમાવાતિ વલા
સખ્ત થે (૧૧૦) ઔર અલ્લાહ વોહ નહીં જિસકે કાબૂસે નિકલ સકે કોઈ શી આસ્માનોં ઔર
ફિલઅર્દ ૮ ઈન્નહૂ કા-ન અલીમન કદીરા (૪૪) વલૌ યુઆખિઝુલ
ન ઝમીનમેં બેશક વોહ ઈલ્મ વ કુદરતવાલા હૈ ઔર અગર અલ્લાહ લોગોંકો

તઆલા અન્હાકો દે દિયા થા ઔર બારગાહે રિસાલતમેં અર્ઝ કિયા થા કે મેરે લિયે યેહ કાફી હય કે મેરા હશ્ર આપકી અઝવાજમેં હો હઝરતે આઈશા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાસે મરવી હય કે યહ આયત ઉન ઔરતોં કે હકમેં નાઝિલ હુઈ જિન્હોંને અપની જાને હુઝૂરકો નઝર કી ઔર હુઝૂર કો ઈખતિયાર દિયા કે ઉનમેં સે જિસકો ચાહેં કબૂલ કરેં ઉસકે સાથ તઝવ્વુજ ફરમાયેં ઔર જિસકો ચાહેં ઈન્કાર ફરમા દેં. (૧૨૬) યા'ની અઝવાજમેંસે આપને જિસકો મા'ઝૂલ યા સાકિતુલ કિસ્મત કર દિયા હો આપ જબ ચાહેં ઉસકી તરફ ઈલ્તેફાત ફરમાએં ઔર ઉસકો નવાઝેં ઉસકા આપકો ઈખતિયાર દિયા ગયા હય. (૧૨૭) કયોં કે જબ વોહ યહ જાનેંગે કે યહ તફવીઝ ઔર યહ ઈખતિયાર આપકો અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે અતા હુવા હય તો ઉનકે કુલૂબ મુત્મઈન

اللّٰهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوْا مَا تَرَكَ عَلٰى ظَهْرِهَا مِنْ
دَآبَّةٍ وَّلٰكِنْ يُّؤَخِّرُهُمْ اِلٰۤى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَاِذَا
جَآءَ اَجَلُهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِعِبَادِهٖ بَصِيْرًا ۝

سُوْرَةُ يٰسۤ مَكِّيَّةٌ (٣٦)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰسۤ ۝ وَالْقُرْاٰنِ الْحَكِيْمِ ۝ اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ۝ عَلٰى
صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝ تَنْزِيْلَ الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ ۝ لِتُنْذِرَ قَوْمًا
مَّاۤ اُنْذِرَ اٰبَآؤُهُمْ فَهُمْ غٰفِلُوْنَ ۝ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰۤى
اَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝ اِنَّا جَعَلْنَا فِيْۤ اَعْنَاقِهِمْ اَغْلٰلًا
فَهِيَ اِلَى الْاَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُوْنَ ۝ وَجَعَلْنَا مِنْۢ بَيْنِ
اَيْدِيْهِمْ سَدًّا وَّمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَاَغْشَيْنٰهُمْ فَهُمْ
لَا يُبْصِرُوْنَ ۝ وَسَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ
لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝ اِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ

લાહુન્ના-સ બિમા ક-સબૂ મા ત-ર-ક
ઉનકે કિયે પર પકળતા (૧૧૧) તો ઝમીનકી પીઠ
અ઼લા ઝ઼હ-રિહા મિન દાબ્બતિંવ્વ લાકિંય-
પર કોઈ ચલનેવાલા ન છોળતા લેકિન એક
યુઅખ્ખિ઼-રુહુમ ઈલા અ-જલિમ- મુસમ્મ
મુકર્રર મીઆદ (૧૧૨) તક ઉન્હેં ઢીલ દેતા હૈ
ફ-ઈઝ઼ા જા-અ અ-જ-લુહુમ ફ-ઈન્નલ્લા-હ
ફિર જબ ઉનકા વાદા આએગા તો બેશક
કા-ન બિઈ઼બાદિહી બસી઼રા ૦ (૪૫)
અલ્લાહ કે સબ બન્દે ઉસકી નિગાહ મેં હૈં (૧૧૩)

(૩૬) સૂરએ યાસીન

(મક્કી) ૮૩ આયતેં ઔર ૫ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

યાસીન ૦ (૧) વલ્કુરઆનિલ-હ઼કીમ (૨) ઈન્ન-ક લમિનલ મુર્સલીન (૩) અ઼લા
યાસીન. હિકમતવાલે કુર્આનકી કસમ બેશક તુમ (૨) સીધી રાહ પર ભેજે ગએ હો (૩)
સિ઼રાતિ઼મ-મુસ્તક઼ીમ (૪) તન્ઝીલલ અ઼ઝીઝિ઼ર-રહ઼ીમ (૫) લિતુન્ઝિ઼-ર ક઼ૌમમ્મા મં ૫
ઈઝઝતવાલે મહેરબાનકા ઉતારા હુવા તાકે તુમ ઉસ કૌમકો ડર સુનાઓ જિસકે બાપ-
ઉન્ઝિ઼-ર આબાઉહુમ ફહુમ ગ઼ાફિલૂન (૬) લ-ક઼દ હ઼ક્ક઼લ-ક઼ૌલુ અ઼લા અક-સ઼રિહિમ
દાદા ન ડરાએ ગએ (૪) તો વોહ બેખબર હૈં બેશક ઉનમેં અકસર પર બાત સાબિત હો
ફહુમ લા યુઅ-મિનૂન (૭) ઈન્ના જ-અ઼લ્ના ફી અઅ઼-નાક઼િહિમ અગ઼લાલન
ચુકી હૈ (૫) તો વોહ ઈમાન ન લાએંગે (૬) હમને ઉનકી ગરદનોંમેં તૌક કર દિયે હૈં કે વોહ ઠોળિયોં
ફહિ-ય ઈલલ-અઝ઼-ક઼ાનિ ફહુમ મુક઼-મહૂન (૮) વ જ-અ઼લ્ના મિમ્બૈનિ ઐદીહિમ
તક હૈં તો યે ઉપર કો મુંહ ઉઠાએ રેહ ગએ (૭) ઔર હમને ઉન કે આગે દીવાર બનાદી ઔર ઉનકે
સદદંવ-વ મિન ખ઼લ્ફિહિમ સદદન ફ-અગ઼શૈનાહુમ ફહુમ લા યૂબ્સિ઼રૂન (૯)
પીછે એક દીવાર ઔર ઉન્હેં ઉપરસે ઢાંક દિયા તો ઉન્હેં કુછ નહીં સૂઝતા (૮)
વ સવાઉન અ઼લૈહિમ અ-અન્ઝ઼ર્તહુમ અમ લમ તુન્ઝિ઼ર-હુમ લા
ઔર ઉન્હેં એક-સા હૈ તુમ ઉન્હેં ડરાઓ યા ન ડરાઓ વોહ ઈમાન લાનેકે નહીં
યુઅ-મિનૂન (૧૦) ઈન્નમા તુન્ઝિ઼રુ મનિત્ત-બ-અ઼ઝ઼ઝિ઼ક-ર વ ખ઼શિ-યર્રહ઼મા-ન
તુમ તો ઉસીકો ડર સુનાતે હો (૯) જો નસીહત પર ચલે ઔર રહમાનસે

હો જાએંગે. (૧૨૮) યા'ની ઉન નવ બીબિયોંકે બાદ જો આપકે નિકાહમેં હંય જિન્હેં આપને ઈખ્તિયાર દિયા તો ઉન્હોંને અલ્લાહ તઆલા ઓર રસૂલ કો ઈખ્તિયાર કિયા. (૧૨૯) કયોં કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે લિયે અઝવાજકા નિસાબ નવ હય જૈસે કે ઉમ્મત કે લિયે ચાર. (૧૩૦) યા'ની ઉન્હેં તલાક દેકર ઉનકી જગહ દૂસરી ઔરતોંસે નિકાહ કર લો ઐસા ભી ન કરો યહ એહતેરામ ઉન અઝવાજકા ઈસલિયે હય કે જબ હુઝૂર સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને ઉન્હેં ઈખ્તિયાર દિયા થા તો ઉન્હોંને અલ્લાહો રસૂલકો ઈખ્તિયાર કિયા ઔર આસાઈશે દુનિયા કો ઠુકરા દિયા ચુનાંચે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉન્હી પર ઈકતેફા ફરમાયા ઔર આખીર તક યહી બીબિયાં

بِالْغَيْبِ ۚ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ۝ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِ
الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ ۚ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ
فِي إِمَامٍ مُبِينٍ ۝ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ
إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ۝ إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ
فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُرْسَلُونَ ۝
قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَٰنُ مِنْ
شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ۝ قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ
إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ۝ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۝
قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ ۖ لَئِنْ لَمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَ
لَيَمَسَّنَّكُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ ۚ
أَئِنْ ذُكِّرْتُمْ ۚ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُسْرِفُونَ ۝ وَجَاءَ مِنْ
أَقْصَى الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَىٰ قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ۝
اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ۝

૪

બિલગૈબ ૮ ફબશ્શિરહુ બિમગ઼્ફિ-ર-તિંવ-વ
બેદેખે ડરે તો ઉસે બખ્શિશ ઔર ઈઝઝતકે સવાબકી
અજ-રિન કરીમ(૧૧) ઈન્ના નહ઼્નુ નુહ઼્-યિલ
બશારત દો (૧૦) બેશક હમ મુર્દોંકો જિલાએંગે ઔર હમ
મૌતા વ નક્તુબુ મા ક઼દ્-દમૂ વ આસા઼રહુમ ☐
લિખ રહે હૈં જો ઉન્હોંને આગે ભેજા (૧૧) ઔર જો નિશાનિયાં
વ કુલ્લ શૈઈન અહ઼્-સૈનાહુ ફી ઈમામિમ-મુબીન૦
પીછે છોળ ગએ (૧૨) ઔર હર ચીઝ હમને ગિન રખી હૈ એક
(૧૨) વદ્-રિબ લહુમ મ-સ઼-લન અસ્હ઼ાબલ
બતાનેવાલી કિતાબમેં (૧૩) ઔર ઉનસે નિશાનિયાં બયાન કરો ઉસ
કર્યહ ☐ ઈઝ઼ જા-અ-હલ-મુર્સલૂન૦(૧૩) ઈઝ઼
શહરવાલોંકી (૧૪) જબ ઉન કે પાસ ફરિશ્તા દે આએ (૧૫) જબ
અર્સલ્ના ઈલૈહિમુસ્નૈનિ ફ-કઝ઼-ઝ઼બૂ-હુમા
હમને ઉનકી તરફ દો ભેજે (૧૬) ફિર ઉન્હોંને ઉનકો ઝુટલાયા
ફ-અઝ઼-ઝ઼ઝના બિસા઼લિસિ઼ન ફક઼ાલૂ ઈન્ના ઈલૈકુમ મુર્સલૂન (૧૪) ક઼ાલૂ મા અન્તુમ
તો હમને તીસરેસે ઝોર દિયા (૧૭) અબ ઉન સબને કહા (૧૮) કે બેશક હમ તુમ્હારી તરફ ભેજે ગએ હૈં
મં ૫ ઈલ્લા બ-શરુમ-મિસ્લુના વમા અન્ઝલર-રહ઼માનુ મિન શૈઈન ઈન અન્તુમ
બોલે તુમ તો નહીં મગર હમ જૈસે આદમી ઔર રહમાનને કુછ નહીં ઉતારા તુમ નિરે ઝૂટે હો
ઈલ્લા તક-ઝ઼િબૂન (૧૫) ક઼ાલૂ રબ્બુના યઅ-લમુ ઈન્ના ઈલૈકુમ લમુર્સલૂન (૧૬) વ
વોહ બોલે હમારા રબ જાનતા હૈ કે બેશક ઝરૂર હમ તુમ્હારી તરફ ભેજે ગએ હૈં ઔર હમારે ઝિમ્મે
મા અલૈના ઈલ્લલ બલાગુલ મુબીન (૧૭) ક઼ાલૂ ઈન્ના ત-તય્યર્ના બિકુમ ૮ લ-ઈલ્લમ
નહીં મગર સાફ પહોંચા દેના (૧૯) બોલે હમ તુમ્હેં મન્હૂસ સમઝતે હૈં (૨૦) બેશક અગર તુમ બાઝ ન આએ (૨૧)
તન્તહૂ લ-નરજુમન્નકુમ વ લ-યમસ્સન્નકુમ મિન્ના અઝ઼ાબુન અલીમ (૧૮) ક઼ાલૂ
તો ઝરૂર હમ તુમ્હેં સંગસાર કરેંગે ઔર બેશક હમારે હાથોં તુમ પર દુઃખકી માર પળેગી ઉન્હોંને ફરમાયા
તાઈરુકુમ મ-અકુમ ૮ અઈન ઝુક્કિરતુમ ૮ બલ અન્તુમ ક઼ૌમુમ- મુસ્રિફૂન (૧૯)
તુમ્હારી નહૂસત તો તુમ્હારે સાથ હૈ (૨૨) કયા ઈસ પર બિદકતે હો કે તુમ સમઝાએ ગએ (૨૩) બલ્ક તુમ
વજા-અ મિન અક઼્-સ઼લ-મદીનતિ રજુલુંય્યસ્આ કા઼-લ યા ક઼ૌમિત્તબિઉ઼લ-
હદસે બળહનેવાલે લોગ હો (૨૪) ઔર શહરકે પરલે કિનારેસે એક મર્દ દૌળતા આયા (૨૫) બોલા અય મેરી કૌમ ! ભેજે
મુર્સલીન ૮ (૨૦) ઈત્તબિઉ઼ મલ્લા યસ્અલુકુમ અજ-રંવ વહુમ મુહતદૂન (૨૧)
હુઓંકી પૈરવી કરો ઐસોંકી પૈરવી કરો જો તુમસે કુછ નેગ નહીં માંગતે ઔર વોહ રાહ પર હૈં (૨૬)

હુઝૂરકી ખિદમતમેં રહીં. હઝરતે આઈશા વ ઉમ્મેસલ્મા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા સે મરવી હય કે આખિરમેં હુઝૂરકે લિયે હલાલ કર દિયા ગયા થા કે જિતની ઔરતોંસે ચાહેં નિકાહ ફરમાએં ઈસ તકદીર પર આયત મન્સૂખ હય ઔર ઉસકા નાસિખ આયત ઈન્ના અહલલના લકા અઝવાજકા (અલઆયહ) હય. (૧૩૧) કે વોહ તુમ્હારે લિયે હલાલ હય ઔર ઉસકે બાદ હઝરતે મારિયા કિબ્તિયા હુઝૂર સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમકી મિલ્કમેં આઈ ઔર ઉનસે હુઝૂરકે ફરઝંદ હઝરતે ઈબ્રાહીમ પૈદા હુયે-જિન્હોંને છોટી ઉમ્રમેં વફાત પાઈ. (૧૩૨) મસ્અલા : ઈસ આયતસે માલૂમ હુવા કે ઘર મર્દકા હોતા હય ઔર ઈસીલિયે ઉસસે ઈજાઝત હાસિલ કરના મુનાસિબ હય શોહરકે ઘરકો ઔરતકા ઘર ભી કહા જાતા હય ઈસ

લેહાઝસે કે વોહ ઉસમેં સુકૂનતકા હક રખતી હય ઈસી વજહસે આયત વઝૂ કરના મા યુત્લાકી બુયૂતેકુન્ના મેં ઘરોંકી નિસ્બત ઔરતોંકી તરફ કી ગઈ હય નબિય્યે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે મકાનાત જિનમેં હુઝૂરકી અઝવાજે મોતહહરાતકી સુકૂનત થી ઔર હુઝૂરકે મિલ્ક થે ઔર હુઝૂર અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામને અઝવાજે તાહિરાતકો હેબા ન ફરમાએ થે બલ્કે સુકૂનતકી ઈજાઝત દી થી ઈસીલિયે અઝવાજે મોતહહરાતકી વફાતકે બાદ ઉનકે વારિસોંકો ન મિલે બલ્કે મસ્જિદ શરીફમેં દાખિલ કર દિયે ગયે વકફ હય ઔર જિસકા નફા તમામ મુસલમાનોંકે લિયે આમ હય. (૧૩૩) ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે ઔરતોં પર પરદા લાઝિમ હય ઔર ગૈર મરદોંકો કિસી ઘરમેં બેઈજાઝત દાખિલ હોના જાઈઝ નહી આયત અગરચે અઝવાજે રસૂલ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે હકમેં વારિદ હય લેકિન ખાસ હુકમ ઉસકા તમામ મુસલમાન ઔરતોંકે લિયે આમ હય શાનેનુઝૂલ : જબ સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને હઝરતે ઝૈનબસે નિકાહ કિયા ઔર વલીમાકી આમ દા'વત ફરમાઈ તો જમાઅતેકી જમાઅતે આતી થી ઔર ખાનેસે ફારિગ હોકર ચલી જાતી થી આખિરમેં તીન સાહબ ઐસે થે જો ખાનેસે ફારિગ હોકર બૈઠે રહ ગયે ઔર ઉન્હોંને ગુફતગૂકા તવીલ સિલસિલા શૂરૂ કર દિયા ઔર બહોત દેર તક ઠેહરે રહે મકાન તંગ થા ઈસલિયે ઘરવાલોંકો તકલીફ હુઈ ઔર હર્જ હુવા કે વોહ ઉનકી વજહસે અપના કામકાજ કુછ ન કર સકે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઉઠે ઔર અઝવાજે મોતહહરાતકે હુઝરોંમેં તશરીફ લે ગએ ઔર દૌરા ફરમાકર તશરીફ લાએ ઉસ વકત તક યહ લોગ અપની બાતોંમેં લગે હુએ થે હુઝૂર ફિર વાપસ હો ગએ યહ દેખકર વોહ લોગ રવાના હુયે તબ હુઝૂર અકદસ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ દૌલત સરાયેમેં દાખિલ હુએ ઔર દરવાઝે પર પરદા ડાલ દિયા ઉપર પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઈસસે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી કમાલે હયા ઔર શાનેકરમ વ હુસ્ને અખ્લાક માલૂમ હોતી હય કે બાવજૂદ ઝરૂરત કે અસ્હાબસે યહ ન ફરમાયા કે આપ ચલે જાઈએ બલ્કે જો તરીકા ઈખતિયાર ફરમાયા વોહ હુસ્ને આદાબકા આ'લા તરીન મોઅલ્લિમ હય. (૧૩૪) મસ્અલા : ઈસસે માલૂમ હુવા કે બગૈર દા'વત કિસીકે યહાં ખાને ન જાએ. (૧૩૫) કે યહ અહલે ખાનાકી તકલીફ ઔર ઉનકે હર્જકા બાઈસ હય. (૧૩૬) ઔર ઉનસે ચલે જાનેકે લિયે નહી ફરમાતે થે. (૧૩૭) યા'ની અઝવાજે મોતહહરાતસે. (૧૩૮) કે વસાવિસ ઔર ખતરાતસે અમન રહતી હય. (૧૩૯) ઔર કોઈ કામ ઐસા કરો જો ખાતિરે અકદસ પર ગેરાં હો. (૧૪૦) કયોં કે જિસ ઔરતસે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને અકદ ફરમાયા વોહ હુઝૂરકે સિવા હર શખ્સ પર હંમેશાકે લિયે હરામ હો ગઈ. ઈસી તરહ વોહ કનીઝેં જો બારયાબે ખિદમત હુઈ ઔર કુરબતસે ફરફરાઝ ફરમાઈ ગઈ વોહ ભી ઈસી તરહ સબકે લિયે હરામ હંય. (૧૪૧) ઈસમેં એ'લામ હય કે અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો બહોત બડી અઝમત અતા ફરમાઈ ઔર આપકી હુરમત હરહાલમેં વાજિબ કી. (૧૪૨) યા'ની ઉન બીબિયોં પર કુછ ગુનાહ નહી ઈસમેં કે વોહ ઉન લોગોંસે પરદા ન કરેં જિનકા આયતમેં આગે ઝિક્ર ફરમાયા જાતા હય . શાને નુઝૂલ : બ પરદા કા હુકમ નાઝિલ હુવા તો ઔરતોંકે બાપ બેટિયોં ઔર કરીબ કે રિશ્તેદારોંને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ખિદમતમેં અર્ઝ કિયા કે યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કયા હમ અપની માઓં બેટિયોં કે સાથ પરદે કે બાહરસે ગુફતગૂ કરેં. ઉસ પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. (૧૪૩) યા'ની ઉન અકારિબ કે સામને આને ઔર ઉનસે કલામ કરનેમેં કોઈ હર્જ નહી. (૧૪૪) યા'ની મુસલમાન બીબિયોંકે સામને આના જાઈઝ હય ઔર કાફેરા ઔરતોંસે પરદા કરના ઔર અપને જિસ્મ છુપાના લાઝિમ હય સિવાય જિસ્મકે ઉન હિસ્સોંકે જો ઘરકે કામકાજ કે લિયે ખોલને જરૂરી હોતે હંય. (જુમલ) (૧૪૫) યહાં ચચા ઔર મામૂકા સરાહતન ઝિક્ર નહી કિયા ગયા કયોં કે વોહ વાલેદૈન કે હુકમમેં હંય. (૧૪૬) સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ પર દરૂદો સલામ ભેજના વાજિબ હય હરએક મજલિસમેં આપકા ઝિક્ર કરનેવાલે પરભી ઔર સુનનેવાલે પર ભી એક મરતબા ઔર ઉસસે ઝયાદા મુસ્તહબ હય યહી કૌલ મોઅતમિદ હય ઔર ઈસ પર જમ્હૂર હંય ઔર નમાઝ કે કાએદાએ આખીરામેં બાદે તશહહુદ દરૂદ શરીફ પઢના સુન્નત હય ઔર આપકે તાબેઅ કરકે આપકે આલો અસ્હાબ વ દૂસરે મો'મેનીન પર ભી દુરૂદ ભેજા જા સકતા હય યા'ની દુરૂદ શરીફમેં આપકે નામે અકદસ કે બાદ ઉનકો શામિલ કિયા જા સકતા હય ઔર મુસ્તકિલ તૌર પર હુઝૂર કે સિવા ઉનમેં સે કિસી પર દુરૂદ ભેજના મકરૂહ હય મસ્અલા : દરૂદશરીફમેં આલો અસ્હાબ કા ઝિક્ર મુતવારિસ હય ઔર યહ ભી કહા ગયા હય કે આલકે ઝિક્ર કે બગૈર મકબૂલ નહી-દરૂદ શરીફ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી તકરીમ હય ઓલમાને અલ્લાહુમ્મા સલ્લે અલા

મોહમ્મદ કે મઅના યહ બયાન કિયે હંય કે યા રબ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમકો અઝમત અતા ફરમા દુનિયામેં ઉનકા દીન બુલંદ ઔર ઉનકી દા'વત ગાલિબ ફરમા કર ઔર ઉનકી શરીઅતકો બકા ઈનાયત કરકે ઔર આખિરતમેં ઉનકી શફાઅત કુબૂલ ફરમાકર ઔર ઉનકા સવાબ ઝયાદા કરકે ઔર અવ્વલીનો આખેરીન પર ઉનકી ફઝીલતકા ઈઝ્હાર ફરમાકર ઔર અંબિયાઓ મુરસલીનો મલાએકા ઔર તમામ ખલ્ક પર ઉન્હી શાન બુલંદ કરકે મસ્અલા :-દુરૂદ શરીફકી બહોત બરકતેં ઔર ફઝીલતેં હંય હદીસ શરીફમેં હય સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે જબ દુરૂદ ભેજનેવાલા મુઝ પર દુરૂદ ભેજતા હય તો ફરિશ્તે ઉસકે લિયે દુઆએ મગફેરત કરતે હંય-મુસ્લિમકી હદીસમેં હય જો મુઝ પર એકબાર દરૂદ ભેજતા હય અલ્લાહ તઆલા ઉસ પર દસ બાર ભેજતા હય-તિરમીઝીકી હદીસ શરીફમેં હય બખીલ વોહ હય જિસકે સામને મેરા ઝિક કિયા જાયે ઔર વોહ દુરૂદ ન ભેજે (૧૪૭) વોહ ઈઝા દેને વાલે કુફ્ફાર હંય જો શાને ઈલાહીમેં ઐસી બાતેં કહતે હંય જિનસે વોહ મુનઝ્ઝહ ઔર પાક હય ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી તકઝીબ કરતે હંય ઉન પર દારૈનમેં લા'નત. (૧૪૮) આખિરતમેં. (૧૪૯) શાને-નુઝૂલ : યહ આયત ઉન મુનાફેકીન કે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો હઝરતે અલી મુરતઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો કો ઈઝા દેતે થે ઔર ઉનકે હકમેં બદગોઈ કરતે થે. હઝરત ફુઝૈલને ફરમાયા કે કુત્તે ઔર સુવ્વર કો ભી નાહક ઈઝા દેના હલાલ નહી તો મો'મેનીનો મો'મેનાત કો ઈઝા દેના કિસ કદ્ર બદતરીન જુર્મહય. (૧૫૦) ઔર સર ઔર ચહરેકો છુપાએં જબ કિસી હાજતકે લિયે ઉનકો નિકલના હો. (૧૫૧) કે યહ હુર્રહ હંય. (૧૫૨) ઔર મુનાફેકીન ઉનકે દરપૈ નહોં મુનાફેકીનકી આદતથી કે વોહ બાંદિયોંકો છેડા કરતે થે ઈસલિયે હુર્રહ ઔરતોંકો હુકમ દિયા કે વોહ ચાદરસે જિસ્મ ઢક કર સર ઔર મૂંહ છૂપા કર બાંદિયોંસે અપની વઝ્અ' મુમતાઝ કર દેં. (૧૫૩) અપને નિફાકસે (૧૫૪) ઔર જો બુરે ખયાલ રખતે હંય યા'ની ફાજિર બદકાર હંય વોહ અગર અપની બદકારીસે બાઝ ન આએં. (૧૫૫) જો ઈસ્લામી લશ્કરોંકે મુતઅલ્લિક ઝૂટી ખબરેં ઉડાયા કરતે થે ઔર યહ મશ્હૂર કિયા કરતે થે કે મુસલમાનોંકો હઝીમત હો ગઈ વોહ કત્લ કર ડાલે ગએ દુશ્મન ચઢા ચલા આ રહા હય ઔર ઈસસે ઉનકા મકસદ મુસલમાનોકી દિલ શિકની ઔર ઉનકા પરેશાનીમેં ડાલના હોતા થા ઉન લાગોંકે મુતઅલ્લિક ઈર્શાદ ફરમાયા જાતા હય કે અગર વોહ ઉન હરકાત સે બાઝ ન આએં. (૧૫૬) ઔર તુમ્હેં ઉન પર મુસલ્લત કરેંગે .(૧૫૭) ફિર મદીના તય્યેબા ઉનસે ખાલી કરા લિયા જાએગા ઔર વોહ વહાંસે નિકાલ દિયે જાએંગે. (૧૫૮) યા'ની પહેલી ઉમ્મતોંકે મુનાફેકીન જો ઐસે હરકાત કરતે થે ઉનકે લિયે ભી સુન્નતે ઈલાહિયા યહી રહી કે જહાં પાએ જાએં માર ડાલે જાએં. (૧૫૯) કે કબ કાઈમ હોગી શાને નુઝૂલ : મુશ્રેકીન તો તમસ્ખુરો ઈસ્તેહઝાઅ કે તૌર પર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે કિયામતકા વકત દરયાફત કિયા કરતે થે ગોયા કે ઉનકે બહોત જલ્દી હય ઔર યહૂદ ઉસકો ઈમ્તેહાનન પૂછતે થે કયોંકે તૌરેતમેં ઉસકા ઈલ્મ મખ્ફી રખ્ખા ગયા થા તો અલ્લાહ તઆલાને અપને નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો હુકમ ફરમાયા. (૧૬૦) ઈસમેં જલ્દી કરનેવાલોંકો તહદીદ ઔર ઈમ્તેહાનન સવાલ કરનેવાલોં કા ઈસ્કાત ઔર ઉનકી દહનદોઝી હય. (૧૬૧) જો ઉન્હેં અઝાબસે બચા સકે. (૧૬૨) દુનિયામેં તો હમ આજ ઉસ અઝાબમેં ગિરફતાર ન હોતે. (૧૬૩) યા'ની કૌમકે સરદારોંમેં ઔર બડી ઉમ્ર કે લોગોં ઔર અપની જમાઅતકે આલિમોંકે ઉન્હોંને હમેં કુફ્રકી તલ્કીન કી. (૧૬૪) કયૂંકે વોહ ખુદ ભી ગુમરાહ હુએ ઔર ઉન્હોંને દૂસરોંકો ભી ગુમરાહ કિયા. (૧૬૫) નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકા અદબો અહતેરામ બજા લાઓ ઔર કોઈ કામ ઐસા ન કરના જો ઉનકે રંજો મલાલકા બાઈસ હો ઔર (૧૬૬) યા'ની ઉન બની ઈસરાઈલ કી તરહ ન હોના જો નંગે નહાતે થે ઔર હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલામ પર તા'ન કરતે થે કે હઝરત હમારે સાથ કયૂં નહી નહાતે ઉન્હેં બર્સ (કોઢ) વગૈરાકી કોઈ બીમારી હય. (૧૬૭) ઈસ તરહ કે જબ એક રોઝ હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામને ગુસ્લ કે લિયે એક તન્હાઈકી જગહમેં પથ્થર પર કપડે ઉતાર કર રખ્ખે ઔર ગુસ્લ શુરૂ કિયા તો પથ્થર આપકે કપડે લેકર ભાગા. આપ કપડે લેને કે લિયે ઉસકી તરફ બઢે તો બની ઈસરાઈલને દેખ લિયા કે જિસ્મે મુબારક પર કોઈ દાગ ઔર કોઈ ઐબ નહી હય (૧૬૮) સાહેબે જાહ ઔર સાહેબે મંઝેલત ઔર મુસતજાબુદ-દઅવાત. (૧૬૯) યા'ની સચ્ચી ઔર દુરુસ્ત હકકો ઈન્સાફ કી ઔર અપની ઝબાન ઔર કલામકી હિફાઝત રખ્ખો યેહ ભલાઈયોંકી અસ્લ હૈ ઐસા કરોગે તો અલ્લાહ તઆલા તુમ પર કરમ ફરમાએગા ઔર. (૧૭૦) તુમ્હેં નેકિયોંકી તૌફીક દેગા ઔર તુમ્હારી તાઅતેં કુબૂલ ફરમાએગા. (૧૭૧) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે અમાનસે મુરાદ તાઅતો ફરાઈઝ હંય જિન્હેં અલ્લાહ તઆલાને અપને બંદો પર પેશ કિયા ઉન્હી કો આસ્માનોં

ઝમીનોં પહાડોં પર પેશ કિયા થા કે અગર વોહ ઉન્હેં અદા કરેંગે તો સવાબ દિયે જાએંગે ન અદા કરેંગે તો અઝાબ કિયે જાએંગે હઝરતે ઈબ્ને મસઊદ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુને ફરમાયા કે અમાનત નમાઝેં અદા કરના, ઝકાત દેના, રમઝાન કે રોઝે રખના, ખાનએ કા'બાકા હજ કરના, સચ બોલના, નાપ ઔર તોલમેં ઔર લોગોંકી વદીઅતોંમેં અદ્લ કરના હૈ બાઝોંને કહા હય કે અમાનતસે મુરાદ વોહ તમામ ચીઝેં હંય જિનકા હુકમ દિયા ગયા ઔર જિનકી મુમાનેઅત કી ગઈ. હઝરતે અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમ્ર વ બિન આસને ફરમાયા કે તમામ આ'ઝા કાન હાથ પાંવ વગૈરા સબ અમાનત હંય ઉસકા ઈમાનહી કયા જો અમાનતદાર નહો હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે અમાનતસે મુરાદ લોગોંકી વદીઅતે ઔર એહદોંકા પૂરા કરના હય તો હર મો'મીન પર ફર્ઝ હય કે ન કિસી મો'મીન કી ખયાનત કરે ન કાફિર મોઆહિદકી ન કલીલ મેં નકસીરમેં અલ્લાહ તઆલાને યેહ અમાનત આ'યાને સમાવાતો અર્ઝો જિબાલ પર પેશ ફરમાઈ ફિર ઉનસે ફરમાયા કયા તુમ ઈન અમાનતોંકો મઅ ઉસકી ઝિમ્મેદારીકે ઉઠાઓગે ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા ઝિમ્મેદારી કયા હય ? ફરમાયા યેહ કે અગર તુમ ઉન્હેં અચ્છી તરહ અદા કરો તો તુમ્હેં જઝા દી જાએગી ઔર અગર નાફરમાની કરો તો તુમ્હેં અઝાબ કિયા જાએગા ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા નહી અય રબ ! હમ તેરે હુકમકે મુતીઅ હંય ન સવાબ ચાહેં ન અઝાબ ઔર ઉનકા યહ અર્ઝ કરના બરાહે ખૌફો ખશિય્યત થા ઔર અમાનત બતૌરે તખયીર પેશ કી ગઈ થી યા'ની ઉન્હેં ઈખતિયાર દિયા ગયા થા કે અપનેમેં કુવ્વતો હિમ્મત પાએં તો ઉઠાએં વરના મા'ઝેરત કર દેં ઉસકા ઠિકાના લાઝિમ નહી કિયા ગયા થા ઔર અગર લાઝિમ કિયા જાતા તો વોહ ઈન્કાર ન કરતે (૧૭૨) કે અગર અદા ન કરેંગે તો અઝાબ કિયે જાએંગે તો અલ્લાહ અઝઝ વ જલ્લને વોહ અમાનત આદમ અલયહિસ-સલામકે સામને પેશ કી ઔર ફરમાયા કે મૈંને આસ્માનોં ઔર ઝમીનોં ઔર પહાડોં પર પેશ કી થી. વોહ ન ઉઠા સકે. કયા તૂ મઅ ઉસકી ઝિમ્મેદારી કે ઉઠા સકેગા હઝરતે આદમને ઈકરાર કિયા. (૧૭૩) કહા ગયા હય કે મા'ના યહ હંય કે હમને અમાનત પેશ કી તાકે મુનાફેકીન કા નિફાક ઔર મુશરેકીનકા શિર્ક ઝાહિર હો ઔર અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં અઝાબ ફરમાએ ઔર મો'મેનીન જો અમાનતકે અદા કરનેવાલે હંય ઉનકે ઈમાનકા ઈઝહાર હો ઔર અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ઉનકી તૌબા કુબૂલ ફરમાએ ઔર ઉન પર રેહમતો મગફેરત કરે અગરચે ઉનસે બાઝ તાઆત મેં કુછ તકસીર ભી હુઈ હો (ખાઝિન) સૂરએ સબા : (૧) સૂરએ સબા મક્કિયાહય સિવાય આયત "વ યરલ લઝની ઊતુલ ઉલ્મ" ઈસમેં છે રૂકૂઅ ચવ્વન(૫૪) આયતેં આઠસૌ તૈંતીસ કલિમે એક હઝાર પાંચસો બારહ હર્ફ હંય (૨) યા'ની હર ચીઝ કા માલિક ખાલિક ઔર હાકિમ અલ્લાહ તઆલા હય ઔર હર ને'મત ઉસીકી તરફ હય તો વહી હમ્દો સનાકા મુસ્તહિક ઔર સઝાવાર હય. (૩) યા'ની જબ દુનિયામેં હમ્દ કા મુસ્તહિક અલ્લાહ તઆલા હય વૈસે હી આખિરત મેં ભી હમ્દ કા મુસ્તહિક વહી હય કયોં કે દોનોં જહાં ઉસીકી ને'મતોં સે ભરે હુએ હંય. દુનિયામેં તો બંદો પર ઉસકી હમ્દો સના વાજિબ હય કયોં કે યહ દારુત્તકલીફ હય ઔર આખિરત મેં અહલે જન્નત ને'મતોં કે સુરૂર ઔર રાહતોંકી ખુશી મેં ઉસકી હમ્દ કરેંગે. (૪) યા'ની ઝમીન કે અંદર દાખિલ હોતા હય જૈસે કે બારિશ કા પાની ઔર મુર્દે ઔર દફીને. (૫) જૈસે કે સબઝા ઔર દરખ્ત ઔર ચશ્મે ઔર કાનેં ઔર બવકતે હશ્ર મુર્દે. (૬) જૈસે કે બારિશ બર્ફ ઓલે ઔર તરહ તરહ કી બરકતેં ઔર ફરિશ્તે. (૭) જૈસે કે ફરિશ્તે ઔર દુઆએં ઔર બંદોંકે અમલ. (૮) યા'ની ઉન્હોંને કયામત કે આનેકા ઈન્કાર કિયા. (૯) યા'ની મેરા રબ ગૈબ કા જાનને વાલા હય ઉસ સે કોઈ ચીઝ મુખ્ફી નહી તો કયામત કા આના ઔર ઉસકે કાઈમ હોને કા વકત ભી ઉસકે ઈલ્મ મેં હય. (૧૦) યા'ની લૌહે મહફૂઝ મેં. (૧૧) જન્નત મેં. (૧૨) ઔર ઉનમેં તા'ન કરકે ઔર ઉનકો શે'રો સહર વગૈરા બતાકર લોગોંકો ઉનસે રોકના ચાહા (ઈસકા મઝીદ બયાન ઈસી સૂરત કે આખિર રૂકૂઅ પાંચ મેં આએગા) (૧૩) યા'ની અસ્હાલે રસૂલ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ યા મો'મેનીને એહલે કિતાબ મિસ્લ અબ્દુલ્લાહ બિન સલામ ઔર ઉનકે સાથિયોં કે. (૧૪) યા'ની કુર્આન મજીદ. (૧૫) યા'ની કાફિરોંને આપસ મેં મુતઅજ્જિબ હોકર કહા. (૧૬) યા'ની સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૧૭)જો વોહ ઐસી અજીબો ગરીબ બાતેં કહ તે હંય. અલ્લાહ તઆલાને કુફફાર કે ઈસ મકૌલે કા રદ ફરમાયા કે યહ દોનોં બાતે નહી. હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઉન દોનોં સે મુબર્રા હંય. (૧૮) યા'ની કાફિર બઅસો હિસાબ કા ઈન્કાર કરને વાલે. (૧૯) યા'ની કયા વોહ અંધે હંય કે ઉન્હોંને આસ્માનો ઝમીન કી તરફ નઝર હી નહી ડાલી ઔર અપને આગે પીછે દેખા હી નહી. જો ઉન્હેં મા'લૂમ હોતા કે વોહ હર તરફ સે એહાતે મેં હંય ઔર ઝમીનો આસ્માન કે અકતાર સે બાહર નહી જા સકતે ઔર

મુલ્કે ખુદા સે નિકલ નહી સકતે ઔર ઉન્હેં ભાગને કી કોઇ જગહ નહી. ઉન્હોંને આયાત ઔર રસૂલ કી તકઝીબો ઇન્કાર કે દેહશત અંગેઝ જુર્મ કા ઇર્તેકાબ કરતે હુએ ખોફ ન ખાયા ઔર અપની ઉસી હાલત કા ખયાલ કરકે ન ડરે. (૨૦) ઉનકી તકઝીબો ઇન્કાર કી સઝાએ કારૂન કી તરહ. (૨૧) નઝરો ફિકર. (૨૨) જો દલાલત કરતી હય કે અલ્લાહ તઆલા બઅસ પર ઔર ઉસકે મુન્કિર કે અઝાબ પર ઔર હર શય પર કાદિર હય. (૨૩) યા'ની નબુવ્વત ઔર કિતાબ ઔર કહા ગયા હય મુલ્ક ઔર એક કૌલ યહ હય કે હુસ્ને સૌત વગૈરા તમામ ચીઝેં જો આપકો ખુસૂસિય્યત કે સાથ અતા ફરમાઇ ગઈ ઔર અલ્લાહ તઆલાને પહાડોં ઔર પરિન્દોં કો હુકમ દિયા. (૨૪) જબ વોહ તસ્બીહ કરે ઉનકે સાથ તસ્બીહ કરો ચુનાંચે જબ હઝરતે દાવૂદ અલયહિસ - સલામ તસ્બીહ કરતે તો પહાડોં સે ભી તસ્બીહ સુની જાતી ઔર પરિન્દ ઝુક આતે યહ આપ કા મો'જેઝા થા. (૨૫) કે આપકે દસ્તે મુબારક મેં આકર મિસ્લે મોમ યા ગૂંધે હુએ આટે કે નર્મ હોજાતા ઔર આપ ઉસસે જો ચાહતે બગૈર આગ કે ઔર બગૈર ઠોંકે પીટે બના લેતે. ઉસકા સબબ યહ બયાન કિયા ગયા હૈ કે જબ આપ બની ઇસરાઇલ કે બાદશાહ હુએ તો આપકા તરીકા યહ થા કે આપ લોગોં કે હાલાત કી જુસ્તુજૂ કે લિયે ઇસ તરહ નિકલતે કે લોગ આપકો ન પહચાનેં ઔર જબ કોઇ મિલા ઔર આપકો ન પહચાના તો ઉસસે આપ દરયાફત કરતે કે દાવૂદ કૈસા શખ્સ હય. સબ લોગ તા'રીફ કરતે. અલ્લાહ તઆલાને એક ફરિશ્તા બસૂરતે ઇન્સાન ભેજા. હઝરતે દાવૂદ અલયહિસ-સલામને ઉસ સે ભી હસ્બે આદત યહી સવાલ કિયા તો ફરિશ્તેને કહા કે દાવૂદ હંયતો બહોત હી અચ્છે આદમી કાશ ઉનમેં એક ખસ્લત ન હોતી ઉસ પર આપ મુતવજ્જેહ હુવે ઔર ફરમાયા કે બંદ એ ખુદા કૌનસી ખસ્લત. ઉસને કહા કે વોહ અપના ઔર અપને અહલો અયાલ કા ખર્ચ બયતુલ માલ સે લેતે હંય યહ સુનકર આપકે ખયાલ મેં આયા કે અગર આપ બયતુલ માલ સે વઝીફા ન લેતે તો ઝયાદા બેહતર હોતા ઇસ લિયે આપને બરગાહે ઇલાહી મેં દુઆ કી કે ઉનકે લિયે કોઇ ઐસા સબબ કરદે જિસસે આપ અપને એહલો અયાલકા ગુઝાર કરેં ઔર બયતુલ માલ (ખઝાનએ શાહી) સે આપકો બેનિયાઝી હો જાએ. આપકી યહ દુઆ મુસ્તજાબ હુઇ ઔર અલ્લાહ તઆલાને આપકે લિયે લોહે કો નર્મ કિયા ઔર આપકો સન્અતે ઝિરહ સાઝી કા ઇલ્મ દિયા. સબસે પેહલે ઝિરહ બનાનેવાલે આપહી હંય. આપ રોઝાના એક ઝિરહ બનાતે થે વોહ ચાર હઝાર કો બિકતી થી ઉસમેં સે અપને ઔર અપને અહલો અયાલ પરભી ખર્ચ ફરમાતે ઔર ફુકરા ઓ મસાકીન પર ભી સદકા કરતે. ઇસકા બયાન આયત મેં હય. અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હય કે હમને દાવૂદ અલયહિસ સલામ કે લિયે લોહા નર્મ કરકે ઉનસે ફરમાયા. (૨૬) કે ઉસકે હલકે યકસાં ઔર મુતવસ્સિત હોં ન બહોત તંગ ન ફરાખ. (૨૭) ચુનાં ચે આપ સુબ્હ કો દમિશ્ક સે રવાના હોતે તો દોપરહ કો કયલૂલા ઉસ્તખુરમેં ફરમાતે જો મુલ્કે ફારસ મેં હય ઔર દમિશ્ક સે એક મહીને કી રાહ પર ઔર શામ કો ઉસ્તખુર સે રવાના હોતે તો શબ કો કાબુલ મેં આરામ ફરમાતે. યહ ભી તેઝ સવાર કે લિયે એક મહીને કા રાસ્તા હય (૨૮) જો તીનરોઝ સરઝમીને યમન મેં પાની કી તરહ જારી રહા ઔર એક કૌલ યહ હય કે હર મહીને મેં તીન રોઝ જારી રહતા થા ઔર એક કૌલ યહ હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને હઝરતે સુલેમાન અલયહિસ-સલામ કે લિયે તાંબે કો પિઘલા દિયા જૈસા કે હઝરતે દાવૂદ અલયહિસ-સલામ કે લિયે લોહે કો નર્મ કિયા થા. (૨૯) હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલાને હઝરતે સુલેમાન અલયહિસ-સલામ કે લિયે જિન્નાત કો મુતીઅ કિયા. (૩૦) ઔર હઝરતે સુલેમાન અલયહિસ-સલામ કી ફર્માં બરદારી ન કરે (૩૧) ઔર આલીશાન ઇમારતેં ઔર મસ્જિદેં ઔર ઉન્હી મેં સે બયતુલ મુકદસ ભી હય. (૩૨) દરિન્દોં ઔર પરિન્દોં વગૈરા કી તાંબે ઔર બિલ્લોર ઔર પથ્થર વગૈરા સે ઔર ઉસ શરીઅત મેં તસ્વીર બનાના હરામ નથા. (૩૩) ઇતને બડે કે એક લગન હઝાર હઝાર આદમી ખાતે. (૩૪) જો અપને પાયોં પર કાઇમ થી ઔર બહોત બડીથી હત્તાકે અપની જગહ સે હટાઇ નહી જા સકતી થી. સીઢિયાં લગાકર ઉન પર ચડતે થે. યહ યમન મેંથી અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હય કે હમને ફરમાયા કે. (૩૫) અલ્લાહ તઆલાકા ઉન ને'મતોં પર જો ઉસને તુમ્હેં અતા ફરમાંઇ ઉસકી ઇતાઅત બજાલા કર. (૩૬) હઝરતે સુલેમાન અલયહિસ-સલામને બારગાહે ઇલાહી મેં દુઆકી થી કે ઉનકી વફાત કા હાલ જિન્નાત પર ઝાહિર ન હો તાકે ઇન્સાનોં કો મા'લૂમ હો જાએ કે જિન ગૈબ નહીં જાનતે. ફિર આપ મેહરાબ મેં દાખિલ હુવે ઔર હસ્બે આદત નમાઝ કે લિયે અપને અસા પર તકયા લગા કર ખડે હો ગયે. જિન્નાત હસ્બે દસ્તૂર અપની ખિદમતોં મેં મશ્ગૂલ રહે ઔર યહ સમઝતે રહે કે હઝરત ઝિંદા હંય ઔર હઝરતે સુલૈમાન અલયહિસ સલામ કા અર્સએ દરાઝ તક ઉસી હાલ પર રહના ઉનકે લિયે કુછ હૈરત કા બાઇસ નહી હુવા

કયૂં કે વો બારહા દેખતે થે કે આપ એક માહ દો માહ ઔર ઉસ સે ઝયાદા અર્સે તક ઈબાદત મેં મશ્ગૂલ રેહતે હંય ઔર આપકી નમાઝ બહોત દરાઝ હોતી હય હત્તા કે આપકી વફાત કે પૂરે એક સાલ બાદ તક જિન્નાત આપકી વફાત પર મુત્તલઅ ન હુએ ઔર અપની ખિદમતોં મેં મશ્ગૂલ રહે યહાં તક કે બહુકમે ઈલાહી દીમક ને આપકા અસા ખાલિયા ઔર આપકા જિસ્મે મુબારક જો લાઠી કે સહારે સે કાઈમ થા ઝમીન પર આરહા ઉસ વકત જિન્નાત કો આપકી વફાત કા ઈલ્મ હુવા. (૩૭) કે વોહ ગૈબ નહી જાનતે. (૩ ૮) તો હઝરતે સુલેમાન અલયહિસ-સલામ કી વફાત સે મુત્તલઅ હોતે. (૩૯) ઔર એક સાલ તક ઈમારત કે કામોં મેં તકલીફે શાક્કહ ઉઠાતે ન રહતે. મરવી હય કે હઝરતે દાવૂદ અલયહિસ-સલામને બયતુલ મુકદસકી બિના ઉસ મકામ પર રખ્ખી થી જહાં હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલામ કા ખૈમા નસબ કિયા ગયા થા. ઈસ ઈમારત કે પૂરા હોને સે કબ્લ હઝરતે દાવૂદ અલયહિસ-સલામ કી વફાત કા વકત આ ગયા તો આપને અપને ફરઝંદે અર્જુમંદ હઝરતે સુલૈમાન અલયહિસ-સલામ કો ઉસકી તકમીલ કી વસિય્યત ફરમાઇ ચુનાંચે આપને શયાતીન કો ઉસકી તકમીલ કા હુકમ દિયા. જબ આપકી વફાત કા વકત કરીબ પહોચા તો આપને દુઆ કી કે આપકી વફાત શયાતીન પર ઝાહિર ન હો તાકે વોહ ઈમારત કી તકમીલ તક મસરૂફે અમલ રહેં ઔર ઉન્હેં જો ઈલ્મે ગૈબ કા દા'વા હય વોહ બાતિલ હો જાએ. હઝરતે સુલૈમાન અલયહિસ-સલામ કી ઉમ્ર શરીફ તિરપન(૫૩) સાલ કી હુઇ. તેરહ સાલ કી ઉમ્ર શરીફ મેં આપ સરીરઆરાએ સલ્તનત હુવે. ચાલીસ સાલ હુકમરાની ફરમાઇ. (૪૦) સબા અરબ કા એક કબીલા હય જો અપને જદ કે નામ સે મશ્હૂરહય ઔર વોહ જદ સબાબિન યશ્જબ બિન યા'રબ બિન કહતાન હય. (૪૧) જોહુદૂદે યમન મેં વાકેઅ થી. (૪૨) અલ્લાહ તઆલા કી વહદાનિય્યતો કુદરત પર દલાલત કરનેવાલી ઔર વોહ નિશાની કયાથી ઉસકા આગે બયાન હોતા હય. (૪૩) યા'ની ઉનકી વાદીકે દાહિને ઔર બાયેં દૂર તક ચલે ગએ ઔર ઉનસે કહા ગયા થા. (૪૪) બાગ ઐસે કસીરુસ-સમર થે કે જબ કોઇ શખ્સ સર પર ટોકરા લિયે ગુઝરતા તો બગૈર હાથ લગાએ કિસ્મ કિસ્મકે મેવોંસે ઉસકા ટોકરા ભરજાતા. (૪૫) યા'ની ઈસ ને'મત પર ઉસકી તાઅત બજાલાઓ. (૪૬) લતીફ આબોહવા. સાફ સુથરી ઝમીન ન ઉસમેં મચ્છર, ન મખ્ખી, ન ખટમલ, ન સાંપ, ન બિચ્છુ. હવા કી પાકીઝગી કા યહ આલમ કે અગર કહીં ઔર કોઇ શખ્સ ઉસ શહર મેં ગુઝર જાએ ઔર ઉસકે કપડોં મેં જુએંહોં તો સબ મરજાએં. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હોમાને ફરમાયા કે શહરે સબા સુન્આ સે તીન ફરસંગ કે ફાસલા પર થા (૪૭) યા'ની અગર તુમ રબ કી રોઝી પર શુક કરો ઔર તાઅત બજાલાઓ તો વોહ બખ્શિશ ફરમાને વાલા હય. (૪૮) ઉસકી શુક ગુઝારી સે ઔર અંબયિા અલય હિમુસ-સલામ કી તકઝીબ કી. વહબ કા કૌલ હય કે અલ્લાહ તઆલાને ઉનકી તરફ તેરહ નબી ભેજે જિન્હોં ને ઉનકો હક કી દા'વતેં દીં ઔર અલ્લાહ તઆલાકી ને'મતેં યાદ દિલાઈં ઔર ઉસકે અઝાબ સે ડરાયા મગર વોહ ઈમાન ન લાએ ઔર ઉન્હોંને અંબિયા કો ઝુટલા દિયા ઔર કહા કે હમ નહી જાનતે કે હમ પર ખુદા કી કોઇ ભી ને'મત હો તુમ અપને રબસે કહ દો કે ઉસ સે હો સકે તો વોહ ઉન ને'મતોં કો રોક લે. (૪૯) અઝીમ સૈલાબ જિસસે ઉનકે બાગ અમવાલ સબ ડૂબ ગએ ઔર ઉનકે મકાનાત રેત મેં દફન હો ગએ ઔર ઈસ તરહ તબાહ હુવેકે ઉનકી તબાહી અરબ કે લિયે મિસાલ બન ગઇ. (૫૦) નિહાયત બદમઝા. (૫૧) જૈસી વીરાનોં મે જમ આતી હંય ઈસ તરહ કી ઝાડિયોં ઔર વહશત નાક જંગલ કો જો ઉનકે ખુશનુમા બાગોં કી જગહ પૈદા હો ગયા થા બતરીકે મુશાકિલત બાગ ફરમાયા. (૫૨) ઔર ઉનકે કુફ્ર. (૫૩) યા'ની શહેરે સબામેં. (૫૪) કે વહાં કે રહનેવાલોં કો વસીઅ ને'મતેં ઔર પાની ઔર દરખ્ત ઔર ચશ્મે ઈનાયત કિયે. મુરાદ ઉનસે શામ કે શહર હંય. (૫૫) કરીબ કરીબ સબા સે શામ તક કે સફર કરને વાલોંકો ઈસરાહ મેં તોશા ઔર પાની સાથ લે જાને કી ઝરૂરત નહોતી. (૫૬) કે ચલને વાલા એક મકામ સે સુબ્હ ચલે તો દોપહર કો એક આબાદી મેં પહોંચ જાએ. જહાં ઝરૂરિયાત કે માલ સામાન હોં ઔર જબ દોપહર કો ચલે તો શામ કો એક શહરમેં પહોંચ જાએ. યમન સે શામ તકકા તમામ સફર ઉસી આસાઇશ કે સાથ તય હોસકે ઔર હમને ઉન સે કહા કે. (૫૭) ન રાતોં મેં કોઇ ખટકા ન દિનોં મેં કોઇ તકલીફ ન દુશ્મન કા અંદેશા ન ભૂક પ્યાસ કા ગમ. માલદારોં મેં હસદ પૈદા હુવા કે હમારે ઔર ગરીબોં કે દરમિયાન કોઇ ફર્ક હી નહી રહા કરીબ કરીબ કી મંઝિલેં હંય લોગ ખરામાં ખરામાં હવાખોરી કરતે ચલે આતે હંય. થોડી દેર કે બાદ દૂસરી આબાદી આજાતી હય. વહાં આરામ કરતે હંય. ન સફર મેં થકાન હય ન કોફત અગર મંઝીલેં દૂર હોતી સફર કી મુદત દરાઝ હોતી રાહમેં પાની ન મિલતા જંગલોં ઔર બયાબાનોં મેં ગુઝર હોતા તો હમ તોશા સાથ લેતે. પાની કે ઈન્તેઝામ કરતે. સવારિયાં ઔર ખુદામ સાથ રખતે. સફર કા લુત્ફ આતા

ઔર અમીરો ગરીબ કા ફર્ક ઝાહિર હોતા. યહ ખયાલ કરકે ઉન્હોં ને કહા. (૫૮) યા'ની હમારે ઔર શામ કે દરમિયાન જંગલ ઔર બયાબાન કરદે કે બગૈર તોશા ઔર સવાર કે સફર ન હો સકે. (૫૯) બાદ વાલોં કી લિયે કે ઉનકે અહવાલ સે ઈબ્રત હાસિલ કરે. (૬૦) કબીલા કબીલા મુન્તશર હો ગયા. વોહ બસ્તિયાં ગર્ક હો ગઈ ઔર લોગ બે ખાનુમાં હોકર જુદા જુદા બિલાદ મે પહોંચે. ગસ્સાન શામ મેં ઔર અઝલ અમ્માન મેં ઔર ખઝાઆ તિહામા મેં ઔર આલે ખઝીમા ઈરાક મેં ઔર અવસો ખઝરજ કા જદ અમ્ર વ બિન આમિર મદીના મે. (૬૧) ઔર સબ્રો શુક મો'મિન કી સિફત હય કે જબવોહ બલામેં મુબતિલા હોતા હય સબ્ર કરતા હય ઔર જબ ને'મત પાતા હય શુક બજાલાતા હય (૬૨) યા'ની ઈબલીસ જો ગુમાન રખતા થાકે બની આદમ કો વોહ શહવતો હિર્સ ઔર ગઝબ કે ઝરીએ ગુમરાહ કર દેગા વે ગુમાન ઉસને અહલે સબા પર બલ્કે તમામ કાફિરોં પર સચ્ચા કર દિખાયા કે વોહ ઉસકે મૂત્તબેઅ હો ગએ ઔર ઉસકી ઈતાઅત કરને લગે. હસન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે શયતાન ને ન કિસી પર તલ્વાર ખીંચી ન કિસી પર કોડે મારે. ઝૂટે વા'દોં ઔર બાતિલ ઉમ્મીદોં સે અહલે બાતિલ કો ગુમરાહ કર દિયા. (૬૩) ઉન્હોં ને ઉસકા ઈત્તેબાઅ ન કિયા. (૬૪) જિનકે હકમેં ઉસકા ગુમાન પૂરા હુવા. (૬૫) અય મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ! મક્કા મુકર્રમા કે કાફિરોં સે. (૬૬) અપના મા'બૂદ. (૬૭) કે વોહ તુમ્હારી મુસીબતેં દૂર કરે લેકિન ઐસા નહી હો સકતા ક્યોં કે કિસી નફઓ ઝરર મે. (૬૮) બતરીકે ઈસ્તિબશાર (૬૯) યા'ની શફાઅત કરને વાલોં કો ઈમાનદારોં કી શફાઅત કા ઈઝન દિયા. (૭૦) યા'ની આસ્માન સે મેંહ બરસા કર ઔર ઝમીન સે સબઝા ઉગાકર. (૭૧) ક્યોં કે ઈસ સવાલ કા બજુઝ ઉસકે ઔર કોઈ જવાબ હી નહી (૭૨) યા'ની દોનોં ફરીકોં મેંસે હર એક કે લિયે ઉન દોનોંહાલોં મે સે એક હાલ ઝરૂરી હય. (૭૩) ઔર યહ ઝાહિર હય કે જો શખ્સ સિર્ફ અલ્લાહ તઆલા કો રોઝી દેનેવાલા, પાની બરસાને વાલા, સબ્ઝા ઉગાને વાલા જાનતે હુએ ભી બુતોં કો પૂજે જો કિસી એક ઝર્રહી ભર ચીઝ કે માલિક નહી. (જૈસા કે ઉપર આયાત મેં બયાન હો ચુકા) વોહ યકીનન ખુલી ગુમરાહી મેં હય. (૭૪) બલ્કે હર શખ્સ સે ઉસકે અમલ કા સવાલ હોગા ઔર હરએક અપને અમલ કી જઝા પાએગા. (૭૫) રોઝે કિયામત (૭૬) તો અહલે હક કો જન્નત મેં ઔર અહલે બાતિલ કો દોઝખ મેં દાખિલ કરેગા. (૭૭) યા'ની જિન બુતોં કો તુમને ઈબાદત મેં શરીક કિયા હય મુઝે દિખાઓ તો કિસ કાબિલ હંય કયા વો કુછ પૈદા કરતે હૈં. રોઝી દેતે હંય. ઔર જબ યહ કુછ નહી તો ઉનકો ખુદા કા શરીક બનાના ઔર ઉનકી ઈબાદત કરના કૈસી અઝીમ ખતા હય ઉસ સે બાઝ આઓ. (૭૮) ઈસઆયત સે મા'લૂમ હુવા કે હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી રિસાલત આમ્મા હય. તમામ ઈન્સાન ઉસકે ઈહાતે મેં હંય. ગોરે હોં યા કાલે, અરબી હોં યા અજમી, પેહલે હોં યા પિછલે સબકે લિયે આપ રસૂલ હૈં. ઔર વો સબ આપકે ઉમ્મતી બૂખારીઓ મુસ્લિમકી હદીસમેં હૈ સૈયદે આલમ અલયહિસ્સલાત વસ્સલામ ફરમાતે હંય મુઝે પાંચ ચીઝેં ઐસી અતા ફરમાઈ ગઈ જો મુઝસે પહેલે કિસી નબીકો નહી દી ગઈ એક માહ કી મુસાફત કે રો'બ સે મેરી મદદ કી ગઈ. તમામ ઝમીન મેરે લિયે મસ્જિદ ઔર પાક કી ગઈ કે જહાં મેરે ઉમ્મતી કો નમાઝ કા વકત હો નમાઝ પઢે ઔર મેરે લિયે ગનીમતેં હલાલ કી ગઈ જો મુઝસે પેહલે કિસી કે લિયે હલાલ નથી ઔર મુઝે મર્તબએ શફાઅત અતા કિયા ગયા ઔર અંબિયા ખાસ અપની કૌમ કી તરફ મબઊસ હોતે થે ઔર મેં તમામ ઈન્સાનોં કી તરફ મબઊસ ફરમાયા ગયા. હદીસ મેં સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે ફઝાઈલે મખસૂસા કા બયાન હય જિનમેં સે એક આપકી રિસાલતે આમ્મા હય જો તમામ જિન્નો ઈન્સ કો શામિલ હય. ખુલાસા યેહ કે હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહે વસલ્લમ તમામ ખલ્ક કે રસૂલ હંય ઔર યહ મરતબા ખાસ આપકા હય જો કુર્આને કરીમ કી આયાતે કસીરા સે સાબિત હય. સૂરએ ફુર્કાન કી ઈબ્તેદા મેં ભી ઉસકા બયાન ગુઝર ચુકા હય (ખાઝિન) (૭૯) ઈમાનવાલોં કો અલ્લાહ તઆલા કે ફઝલ કી. (૮૦) કાફિરોં કો ઉસકે અદલ કા. (૮૧) ઔર અપને જોહલ કી વજહ સે આપકી મુખાલિફત કરતે હંય. (૮૨) યા'ની કયામત કા વા'દા. (૮૩) યા'ની અગર તુમ મોહલત ચાહો તો તાખીર મુમકિન નહી ઔર અગર જલ્દી ચાહો તો તક દુમ મુમકિન નહી. બહર તકદીર ઉસ વા'દા કા અપને વકત પર પૂરા હોના. (૮૪) તૌરેત ઈન્જીલ વગૈરા (૮૫) યા'ની તાબેઅ ઔર પૈરવ થે. (૮૬) યા'ની અપને સરદારોંસે. (૮૭) ઔર હમેં ઈમાન લાને સે ન રોકતે. (૮૮) યા'ની તુમ શબોરોઝ હમારે લિયે મકર કરતે થે ઔર હમેં હર વકત શિર્ક પર ઉભારતે થે. (૮૯) દોનોં ફરીક તાબેઅ ભી ઔર મત્બૂઅ ભી પૈરવ ભી ઔર ઉનકે બેહકાને વાલે ભી ઈમાન ન લાને પર. (૯૦) જહન્નમ કા. (૯૧) ખ્વાહ બહકાને વાલે હોં યા ઉનકે કહને મેં આનેવાલે તમામ

કુફ્ફાર કી યહી સઝા હય. (૯૨) દુનિયામેં કુફ્ર ઔર મઅસિય્યત (૯૩) ઈસમેં સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલય હે વસલ્લમ કી તસ્કીને ખાતિર ફરમાઈ ગઈ કે આપ ઉન કુફ્ફાર કી તકઝીબો ઈન્કાર સે રંજીદા નહોં. કુફ્ફારકા અંબિયા અલય હિમુસ-સલામ કે સાથ યહી દસ્તૂર રહા હય ઔર માલદાર લોગ ઈસી તરફ અપને માલો અવલાદ કે ગુરૂર મેં અંબિયા કી તકઝીબ કરતે રહે હંય. શાને નુઝૂલઃ-દો શખ્સ શરીકે તિજારત થે. ઉન મેં સે એક મુલ્કે શામ કો ગયા ઔર એક મક્કા મુકર્રમા મેં રહા. જબ નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ મબઊસ હુએ ઔર ઉસને મુલ્કે શામ મેં હુઝૂર કી ખબર સુની તો અપને શરીકકો ખત લિખા ઔર ઉસસે હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમકા મુફસ્સિલ હાલ દરયાફ્ત કિયા ઉસ શરીક ને જવાબ મેં લિખ્ખા કે મોહંમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને અપની નબુવ્વત કા એ'લાન તો કિયા હય લેકિન સિવાય છોટે દરજે કે ફકીરો ગરીબ લોગાં કે ઔર કિસીને ઉનકા ઈત્તેબાઅ નહી કિયા. જબ યહ ખત ઉસકે પાસ પહોંચા તો વોહ અપને તિજારતી કામ છોડકર મક્કા મુકર્રમા આયા ઔર આતે હી અપને શરીક સે કહા કે મુઝે સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કા પતા બતાઓ ઔર મા'લૂમ કરકે હુઝૂર કી ખિદમત મેં હાઝિર હુવા ઔર અર્ઝ કિયા કે આપ દુનિયાકો કયા દા'વત દેતે હંય ઔર હમસે કયા ચાહતે હંય. ફરમાયા બુત પરસ્તી છોડ કર એક અલ્લાહ તઆલા કી ઈબાદત કરના ઔર આપને એહકામે ઈસ્લામ બતાયે. યહ બાતેં ઉસકે દિલ મેં અસર કર ગઈ ઔર વોહ શખ્સ પિછલી કિતાબોં કા આલિમ થા. કેહને લગા કે મંય ગવાહી દેતા હું કે આપ બેશક અલ્લાહ તઆલા કે રસૂલ હંય. હુઝૂર ને ફરમાયા તુમ ને યહ કૈસે જાના. ઉસને કહા કે જબ કભી કોઈ નબી ભેજા ગયા પહેલે છોટે દરજે કે ગરીબ લોગ હી ઉસકે તાબેઅ હુયે યહ સુન્નતે ઈલાહિયા હમેશા જારી રહી ઉસ પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. (૯૪) યા'ની જબ દુનિયા મેં હમ ખુશ હાલ હંય તો હમારે આ'માલો અફઆલ અલ્લાહ તઆલા કો પસંદ હોંગે ઔર ઐસા હુવા તો આખિરત મેં અઝાબ નહી હોગા. અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે ઈસ ખયાલે બાતિલ કા ઈન્કાર ફરમા દિયા કે સવાબે આખિરત કો મઈશતે દુનિયા પર કયાસ કરના ગલત હય. (૯૫) બતરીકે ઈબ્તેલાઓ ઈમ્તેહાન તો દુનિયામેં રોઝી કી કશાઈશ રઝાએ ઈલાહી કી દલીલ નહી ઔર ઐસે હી ઉસકી તંગી અલ્લાહ તઆલા કી નારાઝી કી દલીલ નહી. કભી ગુનાહગર પર વુસ્અત કરતા હય કભી ફરમાંબરદાર પર તંગી યહ ઉસકી હિકમત હય. સવાબે આખિરત કો ઉસ પર કયાસ કરના ગલતો બેજા હય. (૯૬) યા'ની માલ કિસીકે લિયે સબબે કુર્બ નહી સિવાય મો'મીને સાલેહ કે જો ઉસકો રાહે ખુદા મેં ખર્ચ કરે ઔર અવલાદ કિસી કે લિયે સબબે કુર્બ નહી સિવાય ઉસ મો'મીન કે જો ઉન્હેં નેક અમલ સિખાએ. દીન કી તાલીમ દે. ઔર સાલેહ વ મુત્તકી બનાએ (૯૭) એક નેકી કે બદલે ઉસકે લેકર સાત સૌ ગુને તક ઔર ઉસસે ભી ઝયાદા જિતના ખુદા ચાહે. (૯૮) યા'ની જન્નત કે મનાઝિલે બાલા મેં. (૯૯) યા'ની કુર્આને કરીમ પર ઝબાને તા'ન ખોલતે હંય ઔર યહ ગુમાન કરતે હંય કે અપની ઉન બાતિલ કારિયોં સે વોહ લોગોં કો ઈમાન લાને સે રોક દેગેં ઔર ઉનકા યહ મક ઈસ્લામ કે હક મેં ચલ જાએગા ઔર વોહ હમારે અઝાબ સે બચ રહેંગે કયૂં કે ઉનકા એ'તેકાદ યહ કે મરને કે બાદ ઉઠના હી નહી હય તો અઝાબ સવાબ કૈસા. (૧૦૦) ઔર ઉનકી મક્કારિયાં ઉન્હેં કુચ્છ કામ ન આએંગી. (૧૦૧) અપને હસ્બે હિકમત. (૧૦૨) દુનિયામેં યા આખિરત મેં બુખારીઓ મુસ્લિમ કી હદીસ મેં હય કે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હય ખર્ચ કરો તુમ પર કર ખર્ચ કિયા જાએગા. દૂસરી હદીસ મેં હય સદકે સે માલ કમ નહી હોતા મુઆફ કરને સે ઈઝઝત બઢ્હતી હય તવાઝોઅ સે મરતબે બુલંદ હોતે હંય. (૧૦૩) કયૂં કે ઉસકે સિવા કોઈ કિસી કો દેતા હય ખ્વાહ બાદશાહ લશ્કર કો યા આકા ગુલામ કો યા સાહેબેખાના અપને અયાલ કો વોહ અલ્લાહ તઆલાકી પૈદા કી હુઈ ઔર ઉસકી અતા ફરમાઈ હુઈ રોઝી મેંસે દેતા હય. રિઝ્ક ઔર ઉસસે મુન્તફે હોને કે અસ્બાબ કા ખાલિક સિવાય અલ્લાહ તઆલા કે કોઈ નહી. વોહી રઝઝાકે હકીકી હય. (૧૦૪) યા'ની ઉન મુશ્રિકીનકો. (૧૦૫) દુનિયામેં. (૧૦૬) યા'ની હમારી ઉનસે કોઈ દોસ્તી નહી. તો હમ કિસ તરહ ઉનકે પૂજનેસે રાઝી હો સકતે થે. હમ ઉસસે બરી હૈં. (૧૦૭) યા'ની શયાતીન કો કે ઉનકી ઈતાઅત કે લિયે ગૈરેખુદા કો પૂજતે થે. (૧૦૮) યા'ની શયાતીન પર. (૧૦૯) ઔર વોહ ઝૂટે મા'બૂદ અપને પુજારિયોં કો કુછ નફા નુકસાન ન પહોંચા સકેંગે. (૧૧૦) દુનિયામેં. (૧૧૧) યા'ની આયાતે કુર્આન ઝબાને સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે. (૧૧૨) હઝરતે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી નિસ્બત. (૧૧૩) યા'ની બુતોં સે. (૧૧૪) કુર્આન શરીફ કી નિસ્બત. (૧૧૫) યા'ની કુર્આન શરીફ કો. (૧૧૬) યા'ની આપસે પહેલે મુશ્રેકીને અરબ કે પાસ ન કોઈ કિતાબ આઈ ન

કોઇ રસૂલ જિસકી તરફ અપને દીન કી નિસ્બત કર સકે તો યહ જિસ ખયાલ પર હંય ઉનકે પાસ ઉસકી કોઇ સનદ નહી. વોહ ઉનકે નફસ કા ફરેબ હય. (૧૧૭) યા'ની પહેલી ઉમ્મતોંને મિસ્લે કુરૈશ કે રસૂલોં કી તકઝીબ કી ઔર ઉનકો. (૧૧૮) યા'ની જો કુવ્વતો કસરતે માલો અવલાદ વ તૂલે ઉમ્ર પહેલોંકો દી ગઇ થી મુશ્રેકીને કુરૈશ કે પાસ તો ઉસકા દસ્વાં હિસ્સા ભી નહી ઉનકે પહેલે તો ઉનસે તાકતો કુવ્વત માલો દૌલત મેં દસ ગુને સે ઝયાદા થે. (૧૧૯) યા'ની ઉનકો નાપસંદ રખના ઔર અપીલ દેના ઔર હલાક ફરમાના યા'ની પહેલે મુકઝ્ઝેબીન ને જબ મેરે રસૂલોં કો ઝુટલાયા તો મૈંને અઝાબ સે ઉન્હેં હલાક કિયા ઔર ઉનકી તાકતો કુવ્વત ઔર માલો દૌલત કોઇ ચીઝ ભી કામ ન આઇ. ઉન લોગોં કી કયા હકીકત હય ઉન્હેં ડરના ચાહિએ. (૧૨૦) અગર તુમને ઉસ પર અમલ કિયા તો તુમ પર હક વાઝેહ હો જાએગા ઔર તુમ વસ્વસોં શુબ્હાત ઔર ગુમરાહી કી મુસીબત સે નજાત પાઓગે. વોહ નસીહત યહ હય. (૧૨૧) મહઝ તલબે હક કી નિય્યત સે અપને આપ કો તરફદારી ઔર તઅસ્સુબ સે ખાલી કરકે. (૧૨૨) તાકે બાહમ મશ્વરા કર સકો ઔર હર એક દૂસરે સે અપની ફિકકા નતીજા બયાન કર સકે ઔર દોનોં ઇન્સાફ કે સાથ ગૌર કર સકેં. (૧૨૩) તાકે મજમઅ ઔર ઇઝદેહામ સે તબીઅત મુતવહ્હિશ નહો ઔર તઅસ્સુબ ઔર તરફદારીઓ મુકાબલાઓ લેહાઝ વગૈરા સે તબીઅતેં પાક રહેં ઔર અપને દિલ મેં ઇન્સાફ કરને કા મૌકા મિલે. (૧૨૪) ઔર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમકી નિસ્બત ગૌર કરો કે કયા જૈસા કે કુફ્ફાર આપકી તરફ જુનૂન કિસ નિસ્બત કરતે હંય ઉસ મેં સચ્ચાઇ કા કુછ શાએબા ભી હૈ ? તુમ્હારે અપને તજુર્બે મેં કુરૈશ મેં યા નવએ ઇન્સાન મેં કોઇ શખ્સ ભી ઉસ મર્તબે કા આકિલ નઝર આયા હય. કયા ઐસા ઝહીન ઐસા સાએબુરરાય દેખા હય ? ઐસા સચ્ચા ઐસા પાક નફસ કોઇ ઔર ભી પાયા હય ? જબ તુમ્હારા નફસ હુકમ કરદે ઔર તુમ્હારા ઝમીર માનલે કે હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઇન અવસાફ મેં યકતા હંય તો તુમ યકીન જાનો. (૧૨૫) અલ્લાહ તઆલા કે નબી. (૧૨૬) ઔર વોહ અઝાબે આખિરત હય. (૧૨૭) યા'ની મૈં નસીહતો હિદાયત ઔર તબ્લીગે રિસાલત પર તુમ સે કોઇ અજ્ર નહી તલબ કરતા. (૧૨૮) અપને અંબિયા કી તરફ. (૧૨૯) યા'ની કુર્આનો ઇસ્લામ (૧૩૦) યા'ની શિર્કો કુફ્ર મિટ ગયા ન ઉસકી ઇબ્તેદા રહી ન ઉસકા એઆદા. મુરાદ યહ હય કે વોહ હલાક હો ગયા. (૧૩૧) કુફ્ફારે મક્કા હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે કહતે થે કે આપ ગુમરાહ હો ગએ (મઆઝલ્લાહ તઆલા) અલ્લાહ તઆલાને અપને નબી સલ્લલ્લાહો તઆલા અલય હે વસલ્લમ કો હુકમ દિયા કે આપ ઉન સે ફરમાદેં કે અગર યહ ફર્ઝ કિયા જાએ કે મૈં બહકા તો ઉસકા વબાલ મેરે નફસ પર હય. (૧૩૨) હિકમતો બયાન કી કયૂં કે રાહયાબ હોના ઉસી કી તૌફીકો હિદાયત પર હય. અંબિયા સબ મા'સૂમ હોતે હંય. ગુનાહ ઉનસે નહી હો સકતા ઔર હુઝૂરતો સૈયિદુલ અંબિયા હંય સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ખલ્ક કો નેકિયોં કી રાહેં આપ કે ઇત્તબાઅ સે મિલતી હંય બાવજૂદ જલાલતે મંઝેલત વરિફઅતે મર્તબત કે આપકો હુકમ દિયા ગયા કે ઝલાલત કી નિસ્બત અલાસબીલિલ ફર્ઝ અપને નફસ કી તરફ ફરમાએં તાકે ખલ્ક કો મા'લૂમ હોકે ઝલાલત કા મન્શા ઇન્સાનકા નફસ હય. જબ ઉસકો ઉસ પર છોડ દિયા જાતા હય ઉસસે ઝલાલત પૈદા હોતી હય ઔર હિદાયત હઝરતે હક અઝ્ઝો ઉલા કી રહમતો મવહેબત સે હાસિલ હોતી હય. નફસ ઉસકા મન્શા નહી. (૧૩૩) હર રાહયાબ ગુમરાહ કો જાનતા હય ઔર ઉનકે અમલો કિરદાર સે બાખબર હય કોઇ કિતના હી છૂપાયે કિસી કા હાલ ઉસ સે છુપ નહી સકતા-અરબ કે એક માયએનાઝ શાઇર ઇસ્લામ લાએ તો કુફ્ફારને ઉનસે કહાકે કયા તુમ અપને દીન સે ફિર ગએ ઔર ઇતને બળે શાઇર ઔર ઝબાન કે માહિર હોકર મોહમ્મદ મુસ્તુફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ પર ઇમાન લાએ. ઉન્હોં ને કહા હાં વોહ મુઝ પર ગાલિબ આ ગયે કુર્આને કરીમ કી તીન આયતેં મંય ને સુની ઔર ચાહા કે ઉનકે કાફિયે પર તીન શે'ર કહૂં હરચંદ કોશિશ કી મહેનત ઉઠાઇ અપની તમામ કુવ્વત સર્ફ કરદી મગર યહ મુમકિન ન હો સકા તબ મુઝે યકીન હો ગયા કે યહ બશર કા કલામ નહી વોહ આયતેં કુલ ઇન્ના રબ્બી યકઝેફો બિલ હક્કે સે સમીઉન કરીબ તક હંય (રૂહુલબયાન). (૧૩૪) કુફ્ફાર કો મરને યા કબ્ર સે ઉઠને કે વકત યા બદ્ર કે દિન. (૧૩૫) ઔર કોઇ જગહ ભાગને ઔર પનાહ લેને કી ન પા સકેંગે. (૧૩૬) જહાં ભી હોંગે કયૂં કે કહી ભી હોં અલ્લાહ તઆલા કી પકડ સે દૂર નહી હો સકતે. ઉસ વકત હક કી મા'રેફત કે લિયે મુઝતર હોંગે. (૧૩૭) યા'ની સૈયિદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલયહિ વસલ્લમ પર. (૧૩૮) યા'ની અબ મુકલ્લિફ હોને કે મહલ સે દૂર હોકર તૌબાઓ ઇમાન કૈસે પા સકેંગે. (૧૩૯) યા'ની અઝાબ દેખને સે પહેલે. (૧૪૦)

યા'ની બે જાને કહ ગુઝરતે હંય જૈસા કે ઉન્હોં ને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલય હે વસલ્લમ કી શાન મેં કહા થા કે વોહ શાઇર હંય. સાહિર હંય. કાહિન હંય ઔર ઉન્હોંને કભી હુઝૂર સે શે'રો સહરો કહાનત કા સુદૂર ન દેખા થા (૧૪૧) યા'ની સિદકો વાકેઇય્યત સે દૂર કે ઉનકે ઇન મતાઇન કો સિદક સે કુર્બો નઝદીકી ભી નહી (૧૪૨) યા'ની તૌબા વ ઇમાન મેં. (૧૪૩) કે ઉનકી તૌબાઓ ઇમાન વકતે યાસ કુબૂલ ન ફરમાઇ ગઇ. (૧૪૪) ઇમાનિય્યાત કે મુતઅલ્લીક. સૂરએ ફાતિર : (૧) સૂરએ ફાતિર મક્કિયા હય. ઉસ મેં પાંચ રૂકૂઅ, પૈંતાલીસ આયતેં, નવ સૌ સત્તર (૯૭૦) કલિમે, તીન હઝાર એકસૌ તીસ હુરૂફ હંય. (૨) અપને અંબિયા કી તરફ. (૩) ફરિશ્તોં મેં ઔર ઉનકે સિવા ઔર મખલૂક મેં. (૪) મિસ્લે બારિશો રિઝ્કો સેહત વગૈરા કે. (૫) કે ઉસને તુમ્હારે લિયે ઝમીન કો ફર્શ બનાયા. આસ્માનકો બગૈર કિસી સુતૂન કે કાઇમ કિયા અપની રાહ બરીને ઔર હક કી દા'વત દેને કે લિયે રસૂલોંકો ભેજા. રિઝ્ક કે દરવાઝે ખોલે. (૬) મેંહ બરસા કર ઔર તરહ તરહ કે નબાતાત પૈદા કરકે. (૭) ઔર યહ જાનતે હુએ કે વહી ખાલિકો રઝ્ઝાક હય. ઇમાનો તૌહીદ સે કયૂં ફિરતે હો. ઉસકે બાદ નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઔર તુમ્હારી નબુવ્વતો રિસાલત કો ન માને ઔર તૌહીદો બઅસો હિસાબ ઔર અઝાબ કા ઇન્કાર કરેં. (૯) ઉન્હોંને સબ્ર કિયા. આપ ભી સબ્ર ફરમાઇયે કુફ્ફાર કા અંબિયા કે સાથ કદીમ સે યહ દસ્તૂર ચલા આતા હય. (૧૦) વોહ ઝુટલાનેવાલોં કો સઝા દેગા ઔર રસૂલોં કી મદદ ફરમાએગા. (૧૧) કયામત ઝરૂર આની હય. મરને કે બાદ ઉઠના હય. આ'માલ કા હિસાબ યકીનન હોગા. હર એક કો ઉસકે કિયે કી સઝા બેશક મિલેગી. (૧૨) કે ઉસકી લઝ્ઝતોં મેં મશ્ગૂલ હોકર આખિરત કો ભૂલ જાઓ. (૧૩) યા'ની શયાતીન તુમ્હારે દિલોં મેં યહ વસ્વસા ડાલકર કે ગુનાહોં સે મઝા ઉઠાઓ. અલ્લાહ તઆલા હિલ્મ ફરમાને વાલા હય. વોહ દરગુઝર કરેગા. અલ્લાહ તઆલા બેશક હિલ્મ વાલા હય લેકિન શયતાન કી ફરેબકારી યહ હય કે વોહ બંદોં કો ઇસ તરહ તૌબહ વ અમલે સાલેહ સે રોકતા હય ઔર ગુનાહો મા'સિયત પર જરી કરતા હય. ઉસકે ફરેબસે હોંશિયાર રહો. (૧૪) ઔર ઉસકી ઇતાઅત ન કરો ઔર અલ્લાહ તઆલા કી તાઅત મેં મશ્ગૂલ રહો. (૧૫) યા'ની અપને મુત્તબેઇનકો કુફ્ર કી તરફ. (૧૬) અબ શયતાન કે મુત્તબેઇન ઔર ઉસકે મુખાલેફીન કા હાલ તફસીલ કે સાથ બયાન ફરમાયા જાતા હય. (૧૭) જો શયતાન કે ગિરોહ મેંસે હંય. (૧૮) ઔર શયતાન કે ફરેબ મેં ન આએ ઔર ઉસકી રાહ પર ન ચલે. (૧૯) હરગિઝ નહી બુરે કામ કો અચ્છા સમઝને વાલા. રાહયાબ કી તરહ કયા હો સકતા હય વોહ ઉસ બદકાર સે બદર્જહા બેહતર હય જો અપને ખરાબ અમલ કો બુરાજાનતા હો ઔર હક કો હક ઔર બાતિલકો કો બાતિલ સમઝતા હો શાને નુઝૂલઃ યહ આયત અબૂ જહલ વગૈરા મુશ્રેકીને મક્કા કે હક મેં નાઝિલ હુઇ જો અપને શિર્કો કુફ્ર જૈસે કબીહ અફઆલ કો શયતાન કે બેહકાને ઔર ભલા સમઝાને સે અચ્છા સમઝતે થે ઔર એક કૌલ યહ હય કે યે આયત અસ્હાબે બિદઅતો હવા કે હક મેં નાઝિલ હુઇ જિનમેં રવાફિઝો ખવારિજ વગૈરા દાખિલ હંય જો અપની બદમઝહબિયોં કો અચ્છા જાનતે હંય ઔર ઉન્હી કે ઝુમરે મેં દાખિલ હંય તમામ બદમઝહબ ખવાહ વહાબી હોં યા ગૈરમુકલ્લિદ યા મિરઝાઇ યા ચકળાલી ઔર કબીરા ગુનાહ વાલે જો અપને ગુનાહોં કો બુરા જાનતે હંય ઔર હલાલ નહી સમઝતે ઇસ મેં દાખિલ નહી. (૨૦) કે અફસોસ વોહ ઇમાન ન લાએ ઔર હક કો કબૂલ કરને સે મહરૂમ રહે. મુરાદ યહ હય કે આપ ઉનકે કુફ્રો હલાકત કા ગમ ન ફરમાએ (૨૧) જિસ મેં સબઝા ઔર ખેતી નહી ઔર ખુશ્કસાલી સે વહાંકી ઝમીન બેજાન હો ગઇ હય. (૨૨) ઔર ઉસકો સર સબઝો શાદાબ કર દેતે હંય ઇસસે હમારી કુદરત ઝાહિર હય. (૨૩) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે એક સહાબીને અર્ઝ કિયા કે અલ્લાહ તઆલા મુર્દે કિસ તરહ ઝિંદા ફરમાએગા ખલ્ક મેં ઉસકી કોઇ નિશાની હોતો ઇર્શાદ ફરમાઇયે. ફરમાયા કે કયા તેરા કિસી એૈસે જંગલ મેં ગુઝર હુવા હય જો ખુશ્ક સાલી સે બેજાન હો ગયા હો ઔર વહાં સબ્ઝે કા નામો નિશાન ન રહા હો ફિર કભી ઉસી જંગલ મેં ગુઝર હુવાહો ઔર ઉસકો હરાભરા લેહલહાતા પાયા હો. ઉન સહાબીને અર્ઝ કિયા બેશક એૈસા દેખા હય. હુઝૂર ને ફરમાયા એૈસે હી અલ્લાહ મુર્દો કો ઝિંદા કરેગા ઔર ખલ્ક મેં યહ ઉસકી નિશાની હય. (૨૪) દુનિયાઓ આખિરત મેંવહી ઇઝ્ઝત કા માલિક હય જિસે ચાહે ઇઝ્ઝત દે તો જો ઇઝ્ઝત કા તલબગાર હો વોહ અલ્લાહ તઆલા સે ઇઝ્ઝત તલબ કરે કયૂં કે હર ચીઝ ઉસકે માલિક હી સે તલબ કી જાતી હય. હદીસ શરીફ મેં હય કે રબ તબારકો તઆલા હરરોઝ ફરમાતા હય જિસે ઇઝ્ઝતે દારૈન કી ખવાહિશ હો ચાહિયે કે વોહ હઝરત અઝીઝે જલ્લત ઇઝ્ઝતહૂકી ઇતાઅત કરે ઔર ઝરીઆ તલબે ઇઝ્ઝત કા ઇમાન ઔર આ'માલે સાલિહા હંય (૨૫) યા'ની ઉસકે મહલે કબૂલો રઝા તક પહોંચતા હય ઔર પાકીઝા કલામ સે મુરાદ કલિમએ

તવહીદો તસ્બીહો તમ્હીદો તકબીર વગૈરા હય. જૈસા કે હાકિમો બયહકી ને રિવાયત કિયા ઔર હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને કલેમે તય્યિબ કી તફસીર ઝિક સે ફરમાઈ ઔર બા'ઝ મુફસ્સેરીન ને કુર્આનો દુઆ ભી મુરાદ લી હૈ. (૨૬) નેક કામ સે મુરાદ વોહ અમલો ઈબાદત હય જો ઈખ્લાસ સે હો ઔર મા'ના યહ હંય કે કલિમએ તય્યેબા અમલ કો બલંદ કરતા હય ક્યૂં કે અમલ બેતૌહીદો ઈમાન મકબૂલ નહી યા યહ મા'ના હંય કે અમલે સાલેહ કો ખુદા રિફઅતે કબૂલ અતા ફરમાતા હય યા યે મા'ના હંય કે નેક અમલ કરનેવાલોં કા મર્તબા બલંદ કરતે હંય તો જો ઈઝઝત ચાહે ઉસકો લાઝિમ હય કે નેક અમલ કરે. (૨૭) મુરાદ ઉન મક કરનેવાલોં સે વોહ કુરૈશ હંય જિન્હોંને દારુન-નદવા મેં જમા' હોકર નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલય હે વસલ્લમ કી નિસ્બત કૈદ કરને ઔર કત્લ કરને ઔર જિલા વતન કરને કે મશ્વરે કિયે થે જિસકા તફસીલી બયાન સૂરએ અન્ફાલ મેં હો ચુકા હય. (૨૮) ઔર વોહ અપને દાંવ ઔર ફરેબ મેં કામયાબ નહોંગે ચૂનાંચે ઐસા હી હુવા. હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઉનકે શર્ર સે મહફૂઝ રહે ઔર ઉન્હોંને અપની મક્કારિયોં કી સઝાએં પાઈ કે બદ્રમેં કૈદ ભી હુએ કત્લ ભી કિયે ગએ ઔર મક્કા મુકર્રમા સે નિકાલે ભી ગએ. (૨૯) યા'ની તુમ્હારી અસ્લ હઝરતે આદમ અલયહિસ -સલામ કો. (૩૦) ઉનકી નસ્લ કો. (૩૧) મરદો ઔરત. (૩૨) યા'ની લૌહે મહફૂઝ મેં હઝરતે કતાદા સે મરવી હય કે મુઅમ્મર વોહ હય જિસકી ઉમ્ર સાઠ સાલ પહોંચે ઔર કમ ઉમ્રવાલા વોહ જો ઈસ સે કબ્લ મર જાએ (૩૩) યા'ની અમલો અજલ કા મકતૂબ ફરમાના. (૩૪) બલ્કે દોનોં મેં ફર્ક હય. (૩૫) યા'ની મછલી (૩૬) ગૌહરો મરજાન. (૩૭) દરિયા મેં ચલતે હુએ ઔર એક હી હવામેં આતી ભી હંય જાતી ભી હંય. (૩૮) તિજારતોં મેં નફા હાસિલ કરકે. (૩૯) ઔર અલ્લાહ તઆલા કી નેઅમતોં કી શુક ગુઝારી કરો. (૪૦) તો દિન બળ્હ જાતા હય. (૪૧) તો રાત બળ્હ જાતી હય યહાં તક કે બળ્હને વાલી દિન યા રાત કી મિકદાર પંદરા ઘંટે તક પહોંચતી હય ઔર ઘટનેવાલા તો ઘંટે કા રહ જાતા હય. (૪૨) યા'ની રોઝે કયામત તક કે જબ કયામત આ જાએગી તો ઉનકા ચલના મૌકૂફ હો જાએગા ઔર યહ નિઝામ બાકી ન રહેગા. (૪૩) યા'ની બુત (૪૪) ક્યૂં કે જમાદ બેજાન હંય. (૪૫) ક્યૂં કે અસ્લન કુદરતો ઈખ્તિયાર નહી રખતે. (૪૬) ઔર બેઝારી કા ઈઝહાર કરેંગે ઔર કહેંગે તુમ હમેં ન પૂજતે થે. (૪૭) યા'ની દારૈન કે અહવાલ ઔર બુત પરસ્તી કે મઆલ કી જૈસી ખબર અલ્લાહ તઆલા દેતા હય ઔર કોઈ નહી દે સકતા. (૪૮) યા'ની ઉસકે ફઝલો એહસાન કે હાજતમંદ હો ઔર તમામ ખલ્ક ઉસકી મોહતાજ હય. હઝરતે ઝુન-નૂનને ફરમાયા કે ખલ્ક હર દમ ઔર હર લેહઝા અલ્લાહ તઆલા કી મોહતાજ હય ઔર કર્યો નહોગી ઉનકી હસ્તી ઔર ઉનકી બકા સભી ઉસકે કરમ સે હય. (૪૯) યા'ની તુમ્હેં મા'દૂમ કરદે ક્યૂં કે વોહ બે નિયાઝ ઔર ગની બિઝ-ઝાત હય. (૫૦) બજાએ તુમ્હારે જો મુતીઓ ફરમાંબરદાર હો (૫૧) મા'ના યહ હંય કે જો રોઝે કયામત હર એક જાન પર ઉસી કે ગુનાહોં કા બાર હોગા જો ઉસને કિયે હંય ઔર કોઈ જાન કિસી દૂસરે કે ઈવઝ ન પકડી જાએગી અલબત્તા જો ગુમરાહ કરનેવાલે હંય ઉનકે ગુમરાહ હુએ ઉનકી તમામ ગુમરાહિયોં કા બાર ઉન ગુમરાહોં પર ભી હોગા ઔર ઉન ગુમરાહ કરનેવાલોં પર ભી જૈસા કે કલામે કરીમ મેં ઈર્શાદ હુવા. "વ-લ-યહ-મિલુન-ન અસ્કાલહુમ વ અસ્કાલમ મ-અ અસ્કાલિહિમ" ઔર દર હકીકત યહ ઉનકી અપની કમાઈ હય દૂસરે કી નહી. (૫૨) બાપ યા માં બેટા યા ભાઈ કોઈ કિસીકા બોઝ ન ઉઠાએગા. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે માં બાપ બેટે કો લિપ્ટેંગે ઔર કહેંગે અય હમારે બેટે હમારે કુછ ગુનાહ ઉઠા લે. વોહ કહેગા મેરે ઈમ્કાન મેં નહી, મેરા અપના બાર કયા કમ હય. (૫૩) યા'ની બદિયોંસે બચા ઔર નેક અમલ કિયે. (૫૪) ઉસ નેકી કા નફા વહી પાએગા. (૫૫) યા'ની જાહિલ ઔર આલિમ યા કાફિર ઔર મો'મિન. (૫૬) યા'ની કુફ્ર.(૫૭) યા'ની ઈમાન. (૫૮) યા'ની હક યા જન્નત. (૫૯) યા'ની બાતિલ યા દોઝખ. (૬૦)યા'ની મો'મિન ઔર કુફ્ફાર યા ઉલમા ઔર જુહહાલ. (૬૧) યા'ની જિસકી હિદાયત મન્ઝૂર હો ઉસકો તૌફીકે કબૂલ અતા ફરમાતા હય. (૬૨) યા'ની કુફ્ફાર કો ઈસ આયત મેં કુફ્ફાર કો મુર્દો સે તશ્બીહ દી ગઈ કે જિસ તરહ મુર્દે સુની હુઈ બાત સે નફા નહી ઊઠા સકતે ઔર પંદ પઝીર નહી હોતે બદ અંજામ કુફ્ફાર કા ભી યહી હાલ હય કે વોહ હિદાયતો નસીહત સે મુન્તફે' નહી હોતે ઈસ આયત સે મુર્દો કે ન સુનને પર ઈસતિદલાલ કરના સહીહ નહી હય ક્યૂં કે આયત મેં કબ્રવાલોંસે મુરાદ કુફ્ફાર હંય ન કે મુર્દે ઔર સુનને સે મુરાદ વોહ સુનના હય જિસ પર રાહયાબી કા નફા મુરત્તબ હો રહા મુર્દો કા સુનના વોહ અહાદીસે કસીરા સે સાબિત હય ઈસ મસ્અલે કા બયાન બીસ્વેં પારે કે દૂસરે રૂકૂઅ મેં ગુઝરા (૬૩) તો અગર સુનનેવાલા આપકે અન્ઝાર પર કાન રખ્ખે

ઔર બગોશે કબૂલ સુને તો નફા પાએ ઔર અગર મુસિરરીને મુન્કેરીન મેંસે હો ઔર આપકી નસીહત સે પંદપઝીર ન હો તો આપકા કુછ હર્જ નહી વોહી મેહરૂમ હય. (૬૪) ઈમાનદારોં કો જન્નત કી. (૬૫) કાફિરોં કો અઝાબ કા. (૬૬) ખ્વાહ વોહ નબીહો યા આલિમેદીન જો નબી કી તરફ સે ખલ્કે ખુદા કો અલ્લાહ તઆલા કા ખૌફ દિલાએ. (૬૭) કુફ્ફારે મક્કા. (૬૮) અપને રસૂલોં કો કુફ્ફાર કા કદીમ સે અંબિયા અલય હિમુસ્સલામ કે સાથ યહી બરતાવ રહા હય. (૬૯) યા'ની નબુવ્વત પર દલાલત કરનેવાલે મો'જિઝાત (૭૦) તૌરેતો ઈન્જીલો ઝબૂર. (૭૧) તરહ તરહ કે અઝાબોં સે બસબબ ઉનકી તકઝીબોં કે. (૭૨) મેરા અઝાબ દેના. (૭૩) બારિશ નાઝિલ કી. (૭૪) સબ્ઝ-સુર્ખ-ઝર્દ વગૈરા તરહ તરહ કે અનાર સેબ-ઈન્જીર-અંગૂર-ખજૂર વગૈરા બેશુમાર. (૭૫) જૈસે ફલોં ઔર પહાડોં મેં યહાં અલ્લાહ તઆલાને અપની આયતેં ઔર અપને નિશાન હાયે કુદરત ઔર આસારે સન્અત જિન સે ઉસકી ઝાતો સિફાત પર ઈસતિદલાલ કિયા જાએ ઝિક્ર કી ઉસકે બાદ ફરમાયા. (૭૬) ઔર ઉસકી સિફાત કો જાનતે ઔર ઉસકી અઝમત કો પહેચાન તે હંય જિતના ઈલ્મ ઝયાદા ઈતના ખૌફ ઝયાદા. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે મુરાદ યહ હય કે મખ્લૂક મેં અલ્લાહ તઆલા કા ખૌફ ઉસકો હય જો અલ્લાહ તઆલા કે જબઝરૂત ઔર ઉસકી ઈઝઝતો શાન સે બાખબર હય. બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસ મેં હય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલય હે વસલ્લમને ફરમાયા કસમ અલ્લાહ અઝઝ વ જલ્લ કી કે મૈં અલ્લાહ તઆલા કો સબસે ઝયાદા જાનનેવાલા હૂં ઔર સબસે ઝયાદા ઉસકા ખૌફ રખનેવાલા હું. (૭૭) યા'ની સવાબ કે .(૭૮) યા'ની કુર્આન મજીદ. (૭૯) ઔર ઉનકે ઝાહિરો બાતિન કા જાનનેવાલા. (૮૦) યા'ની સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ઉમ્મત કો યહ કિતાબ અતા ફરમાઈ. જિન્હેં તમામ ઉમ્મતોં પર ફઝીલત દી ઔર સય્યદે રસૂલ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ગુલામી વ નિયાઝ મંદી કી કરામતો શરાફત સે મુશર્રફ ફરમાયા. ઈસ ઉમ્મત કે લોગ મુખ્તલિફ મદારિજો મરાતિબ રખતે હંય. (૮૧) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે સબ્કત લે જાનેવાલા મો'મિન મુખલિસ હય ઔર મુકતસિદ યા'ની મિયાના રવી કરનેવાલા વોહ જિસકે અમલ રિયાસે હોં ઔર ઝાલિમ સે મુરાદ યહાં વોહ હય જો ને'મતે ઈલાહી કા મુન્કિર તો નહો લેકિન શુક્ર બજા ન લાએ. હદસ શરીફ મેં હય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલય હે વસલ્લમ ને ફરમાયા કે હમારા સાબિક તો સાબિક હી હય ઔર મુકતસિદ નાજી ઔર ઝાલિમ મગ્ફૂર. એક ઔર હદીસ મેં હય હુઝૂર અકદસ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલય હે વસલ્લમ ને ફરમાયા નેકિયોંમેં સબ્કત લેજાનેવાલા જન્નત મેં બેહિસાબ દાખિલ હોગા ઔર મુકતસિદ સે હિસાબ મેં આસાની કી જાએગી ઔર ઝાલિમ મકામે હિસાબ મેં રોકા જાએગા ઉસકો પરેશાની પેશ આએગી ફિર જન્નત મેં દાખિલ હોગા. ઉમ્મુલ મો'મેનીન હઝરતે આઈશા સિદીકા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હા ને ફરમાયા કે સાબિક અહદે રિસાલત કે વોહ મુખ્લેસીન હંય જિનકે લિયે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને જન્નત કી બશારત દી ઔર મુકતસિદ વોહ અસ્હાબ હંય જો આપ કે તરીકે પર આમિલ રહે ઔર ઝાલિમ લેનફસે હી હમ તુમ જૈસે લોગ હંય યહ કમાલે ઈન્કેસાર થા હઝરતે ઉમ્મુલ મો'મેનીન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હા કા કે અપને આપ કો ઈસ તીસરે તબ્કે મેં શુમાર ફરમાયા બાવજૂદ ઈસ જલાલતે મનઝેલતો રિફઅતે દરજાત કે જો અલ્લાહ તઆલાને આપકો અતા ફરમાઈ થી ઔર ભી ઈસકી તફસીર મેં બહોત અકવાલ હંય જો તફસીર મેં મુફસ્સલન મઝકૂર હંય. (૮૨) તીનોં ગિરોહ. (૮૩) ઈસ ગમ સે મુરાદ યા દોઝખ કા ગમ હય યા મૌત કા યા ગુનાહોં કા યા તાઅતોં કે ગૈર મકબૂલ હોનેકા યા અહવાલે કયામત કા ગર્ઝ ઉન્હેં કોઈ ગમ ન હોગા ઔર વોહ ઈસ પર અલ્લાહ કી હમ્દ કરેંગે. (૮૪) કે ગુનાહોં કો બખ્શતા હય ઔર તાઅતેં કબૂલ ફરમાતા હય. (૮૫) ઔર મર કર અઝાબ સે છૂટ સકે. (૮૬) યા'ની જહન્નમ કા. (૮૭) યા'ની જહન્નમ મેં ચીખતે ઔર ફરિયાદ કરતે હોંગે કે. (૮૮) યા'ની દોઝખ સે નિકાલ ઔર દુનિયામેં ભેજ. (૮૯) યા'ની હમ બજાએ કુફ્ર કે ઈમાન લાએ ઔર બજાએ મા'સિય્યતો નાફરમાની કે તેરી ઈતાઅત ઔર ફરમાંબરદારી કરેં ઈસ પર ઉન્હેં જવાબ દિયા જાએગા. (૯૦) યા'ની રસૂલે અકરમ સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લાલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૯૧) તુમને ઉસ રસૂલે મોહતરમ કી દા'વત કબૂલ ન કી ઔર ઉનકી ઈતાઅતો ફરમાંબરદારી બજા ન લાએ. (૯૨) અઝાબ કા મઝા. (૯૩) ઔર ઉનકે ઈમલાકો મકબૂઝાત કા માલિકો મુતસર્રિફ બનાયા ઔર ઉનકે મનાફેઅ તુમ્હારે લિયે મુબાહ કિયે તાકે તુમ ઈમાનો ઈતાઅત ઈખતિયાર કરકે શુક્ર ગુઝારી કરો. (૯૪) ઔર ઉન ને'મતોં પર શુક્રે ઈલાહી બજા ન લાયે (૯૫) યા'ની અપને કુફ્ર કા વબાલ ઉસી કો બરદાશ્ત કરના પડેગા. (૯૬)

યા'ની ગઝબે ઈલાહી. (૯૭) આખિરત મે. (૯૮) યા'ની બૂત (૯૯) કે આસ્માનોં કે બનાને મેં ઉન્હેં કુછ દખલ હો કિસ સબબસે ઉન્હેં મુસ્તહિકે ઈબાદત કરાર દેતે હો. (૧૦૦) ઈન મેં સે કોઈ ભી બાત નહી. (૧૦૧) કે ઉનમેં જો બેહકાને વાલે હંય વોહ અપને મુત્તબેઈન કો ધોકા દેતે હંય ઔર બુતોં કી તરફ સે ઉન્હેં બાતિલ ઉમ્મીદેં દિલાતે હંય. (૧૦૨) વરના આસ્માનોં ઝમીન કે દરમિયાન શિર્ક જૈસી મા'સિય્યત હો તો આસ્માનો ઝમીન કૈસે કાઈમ રહેં. (૧૦૩) નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલય હે વસલ્લમ કી બેઅસત સે પહેલે કુરૈશ ને યહૂદો નસારા કે અપને રસૂલોં કો ન માનને ઔર ઉનકો ઝુટલાને કે નિસ્બત કહા થા કે અલ્લાહ તઆલા ઉન પર લા'નત કરે કે ઉનકે પાસ અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે રસૂલ આએ ઔર ઉન્હોંને ઉન્હેં ઝુટલાયા ઔર ન માના. ખુદા કી કસમ અગર હમારે પાસ કોઈ રસૂલ આએ તો હમ ઉનસે ઝયાદા રાહ પર હોંગે ઔર ઉસ રસૂલકો માનને મેં ઉનકે બહેતર ગિરોહ પર સબ્કત લે જાયઅંગે (૧૦૪) યા'ની સય્યેદુલ મુરસલીન ખાતિમુન-નબીય્યીન હબીબે ખુદા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી રૌનક અફરોઝી વ જલ્વા આરાઈ હુઈ. (૧૦૫) હક કો હિકાયત સે ઔર. (૧૦૬) બુરે દાવોં સે મુરાદ યા તો શિર્કો કુફ્ર હય ઔર યા રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અયહે વસલ્લમ કે સાથ મકરો ફરેબ કરના. (૧૦૭) યા'ની મક્કાર પર ચુનાંચે ફરેબકારી કરનેવાલે બદ્રમેં મારે ગયે. (૧૦૮) કે ઉન્હોં ને તકઝીબ કી ઔર ઉન પર અઝાબ નાઝિલ હુએ. (૧૦૯) યા'ની કયા ઉન્હોં ને શામ ઔર ઈરાક ઔર યમન કે સફરોમેં અંબિયા અલયહિમુસ-સલામ કી તકઝીબ કરનેવાલોં કી હલાકતો બરબાદી ઔર ઉનકે અઝાબો તબાહી કે નિશાનાત નહી દેખે કે ઉનસે ઈબ્રત હાસિલ કરતે. (૧૧૦) યા'ની વોહ તબાહ શુદા કૌમેં ઈન અહલે મક્કા સે ઝોરો કુવ્વત મેં ઝયાદા થી બાવજૂદ ઈસકે ઈત્ના ભી તો ન હોસકા કે વોહ અઝાબ સે ભાગ કર કહીં પનાહ લે સકતી. (૧૧૧) યા'ની ઉનકે મઆસી પર. (૧૧૨) યા'ની રોઝે કયામત. (૧૧૩) ઉન્હેં ઉનકે આ'માલ કી જઝા દેગા જો અઝાબ કે મુસ્તહિક્ક હંય ઉન્હેં અઝાબ ફરમાએગા ઔર જો લાઈકે કરમ હંય ઉન પર રહમો કરમ કરેગા. સૂરએ યાસીન : (૧) સૂરએ યાસીન મકિકયા હય. ઈસ મેં પાંચ રૂકૂઅ, તિરાસી આયતેં, સાતસો ઉનતીસ કલિમે, તીન હઝાર હુરૂફ હંય. તિરમિઝી કી હદીસ શરીફ મેં હય કે હર ચીઝ કે લિયે કલ્બ હય ઔર કુર્આન કા કલ્બ યાસીન હય ઔર જિસને યાસીન પઢી અલ્લાહ તઆલા ઉસકે લિયે દસ બાર કુર્આન પઢને કા સવાબ લિખતા હય. યહ હદીસ ગરીબ હય ઔર ઉસકી અસ્નાદ મેં એક રાવી મજહૂલ હય અબૂદાવુદ કી હદીસ મેં હય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને ફરમાયા અપને અમવાત પર યાસીન પઢો. ઈસી લિયે કુર્બે મૌત હાલતે નઝઅ મેં મરનેવાલે કે પાસ યાસીન પઢી જાતી હય. (૨) અય સય્યદે અંબિયા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ! (૩) જો મંઝિલે મકસૂદ કો પહોંચાને વાલી હય. યહ રાહ તૌહીદો હિદાયતકી રાહ હૈ. તમામ અંબિયા અલયહિસ્સલામ ઈસી રાહ પર રહે હંય. ઈસ આયત મેં કુફફારકા રદ હય જો હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે કેહતે થે લસ્ત મુર્સલન તૂમ રસૂલ નહી હો. ઈસકે બાદ કુર્આન કરીમ કી નિસ્બત ઈર્શાદ ફરમાયા. (૪) યા'ની ઉનકે પાસ કોઈ નબી ન પહોંચે ઔર કૌમ કુરૈશ કા યહી હાલ હય કે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે પહેલે ઉનમેં કોઈ રસૂલ નહી આયા. (૫) યા'ની હુકમે ઈલાહી વકઝા અઝલી ઉનકે અઝાબ પર ઝારી હો ચુકી હય ઔર અલ્લાહ તઆલા કા ઈર્શાદ હય વ-લ-અમ્લ-અન-ન જ-હન્ન-મ મિનલ જિન્નતિ વન્નાસિ અજ-મઈન-ઉનકે હકમેં સાબિત હો ચુકા હય ઔર અઝાબ કા ઉનકે લિયે મુકર્રર હો જાના ઈસ સબબ સે હય કે વોહ કુફ્રો ઈન્કાર પર અપને ઈખતિયાર સે મુસિર રહને વાલે હંય. (૬) ઉસકે બાદ ઉનકે કુફ્ર મેં પુખ્તા હોને કી એક તમસીલ ઈર્શાદ ફરમાઈ. (૭) યહ તમસીલ હય ઉનકે કુફ્ર મેં ઐસે રાસિખ હોને કી કે આયાતો નુઝૂર પિંદો હિદાયત કિસીસે વોહ મૂન્તફે' નહી હો સકતે જૈસે કે વોહ શખ્સ જિનકી ગર્દનોં મેં ગલ્લ કી કિસ્મ કા તૌક પડા હો જો થોળી તક પહોંચતા હય ઔર ઉસકી વજહ સે વોહ સરનહી ઝુકા સકતે. યહી હાલ ઉનકા હય કે કિસી તરહ ઉનકો હક કી તરફ ઈલ્તેફાત નહી હોતા ઔર ઉસકે હુઝૂર સર નહી ઝુકાતે ઔર બાઝ મુફસ્સેરીનને ફરમાયા હય કે યહ ઉનકી હકીકતે હાલ હય. જહન્નમ મેં ઉન્હેં ઉસી તરહ કા અઝાબ કિયા જાયેગા જૈસા કે દૂસરી આયત મેં અલ્લાહ તઆલાને ઈર્શાદ ફરમાયા ઈઝિલ અગલાલુ ફી અઅનાકિહિમ શાનેનુઝુલ:-યહ આયત અબૂ જહલ ઔર ઉસકે દો મખઝૂમી દોસ્તોં કે હક મેં નાઝિલ હુઈ. અબૂ જહલ ને કસમ ખાઈથી કે અગર વોહ સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો નમાઝ પઢતે દેખેગા તો પથ્થર સે સર કુચલ ડાલેગા. જબ ઉસને હુઝૂર કો નમાઝ પઢતે દેખા તો વોહ ઉસી ઈરાદએ ફાસેદાસે એક ભારી પથ્થર લેકર આયા

જબ ઉસ પથ્થર કો ઉઠાયા તો ઉસકે હાથ ગર્દન મેં ચિપકે રહ ગયે ઔર પથ્થર હાથ કો લિપટ ગયા. યહ હાલ દેખકર અપને દોસ્તોં કી તરફ વાપસ હુવા ઔર ઉનસે વાકેઆ બયાન કિયા તો ઉસકે દોસ્ત વલીદ બિન મુગીરહને કહા કે યહ કામ મૈં કરૂંગા ઔર મૈં ઉનકા સર કુચલ કરહી આઊંગા ચુનાંચે વોહ પથ્થર લેકર આયા. હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ અભી નમાઝ હી પઢ રહેથે જબ યહ કરીબ પહોંચા અલ્લાહ તઆલાને ઉસકી બીનાઈ સલ્બ કરલી. હુઝૂર કી આવાઝ સુનતા થા. આંખોં સે નહી દેખ સકતા થા. યહ ભી પરેશાન હોકર અપને યારોં કી તરફ લૌટા વોહ ભી નઝર ન આયે ઉન્હોં ને હી ઉસે પુકારા ઔર ઉસ સે કહા તૂને કયા કિયા કેહને લગા મંયને ઉનકી આવાઝ તો સુની મગર વોહ મુઝે નઝર હી નહી આયે. અબૂ જહલ કે તીસરે દોસ્તને દા'વા કિયા કે વોહ ઈસ કામ કો અંજામ દેગા ઔર બડે દા'વે કે સાથ વોહ હુઝૂર સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી તરફ ચલા થા કે ઉલ્ટે પાંવ એસા બદહવાસ હોકર ભાગા કે ઊંધે મુંહ ગિર ગયા. ઉસકે દોસ્તોંને હાલ પૂછા તો કેહને લગા કે મેરા હાલ બહોત સખ્ત હય મંયને એક બહોત બડા સાંડ દેખા જો મેરે ઔર હુઝૂર સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે દરમિયાન હાઈલ હો ગયા. લાતો ઉઝ્ઝા કી કસમ અગર મૈં ઝરા ભી આગે બઢ્હતા તો મુઝે ખાહી જાતા ઉસ પર યહ આયત નાઝિલ હુઈ. (ખાઝિનો જમલ) (૮) યહ ભી તમસીલ હય કે જૈસે કિસી શખ્સ કે લિયે દોનોં તરફ દીવારેં હોં ઔર હર તરફ સે રાસ્તા બંધ કર દિયા ગયા હો વો કિસી તરહ મંઝિલે મકસૂદ તક નહી પહોંચ સકતા. યહી હાલ ઉન કુફ્ફાર કા હય કે ઉન પર હર તરફ સે ઈમાન કી રાહ બંદ હય સામને ઉનકે ગુરૂરે દુનિયા કી દીવાર હય ઔર ઉનકે પીછે તકઝીબે આખિરત કી ઔર વોહ જેહાલત કે કૈદ ખાને મેં મહબૂસ હંય. આયાતો દલાઈલ મેં નઝર કરના ઉન્હેં મયસ્સર નહી. (૯) યા'ની આપકે ડર સુનાને ઔર ખોફ દિલાને સે વહી નફા ઊઠાતા હય. (૧૦) યા'ની જન્નત કી. (૧૧) યા'ની દુનિયાકી ઝિંદગાની મેં જો નેકી યા બદી કી તાકે ઉસ પર જઝા દી જાએ. (૧૨) યા'ની ઔર હમ ઉનકી વોહ નિશાનિયાં વોહ તરીકે ભી લિખતે હંય જો વોહ અપને બાદ છોડ ગએ ખ્વાહ વોહ તરીકે નેક હોંયા બદ જો નેક તરીકે ઉમ્મતી નિકાલતે હંય. ઉનકો બિદઅતે હસના કહતે હંય ઔર ઉસ તરીકે કે નિકાલને વાલોં ઔર અમલ કરને વાલોં દોનોં કો સવાબ મિલતા હય ઔર જો બુરે તરીકે નિકાલતે હંય ઉનકો બિદઅતે સય્યેઆ કહતે હંય. ઈસ તરીકે કે નિકાલને વાલે ઔર અમલ કરને વાલે દોનોં ગુનાહગાર હોતે હંય. મુસ્લિમ શરીફ કી હદીસ મેં હય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા. જિસ શખ્સને ઈસ્લામ મેં નેક તરીકા નિકાલા ઉસકો તરીકા નિકાલને કા ભી સવાબ મિલેગા ઔર ઉસ પર અમલ કરને વાલોં કો ભી સવાબ બગૈર ઈસકે કે અમલ કરને વાલોં કે સવાબ મેં કુછ કમી કી જાએ ઔર જિસને ઈસ્લામ મેં બુરા તરીકા નિકાલા તો ઉસ પર વોહ તરીકા નિકાલને કા ભી ગુનાહ ઔર ઉસ તરીકે પર અમલ કરનેવાલોં કે ભી ગુનાહ બગૈર ઈસકે કે ઉન અમલ કરનેવાલોં કે ગુનાહોં મેં કુછ કમી કી જાએ ઈસ સે મા'લૂમ હુવા કે સદહા ઉમૂરે ખૈર મિસ્લે ફાતેહા ગ્યારહવી વ તીજા વ ચાલીસવાં વ ઉર્સો તોશા વ ખત્મો મહાફિલે ઝિક્ર મીલાદો શહાદત જિનકો બદ મઝહબ લોગ બિદઅત કહ કર મના કરતે હંય ઔર લોગોં કો ઉન નેકીયોં સે રોકતે હંય. યહ સબ દુરુસ્ત ઔર બાઈસે અજ્રો સવાબ હંય ઔર ઉનકો બિદઅતે સય્યેઅહ બતાના બાતિલો ગલત હય. યહ તાઆતો આ'માલે સાલિહા જો ઝિક્રો તિલાવત ઔર સદકાઓ ખૈરાત પર મુશ્તમિલ હંય બિદઅતે સય્યેઅહ નહી. બિદઅતે સય્યેઅહ વોહ બુરે તરીકે હંય. જિનસે દીનકો નુકસાન પહોંચતા હય ઔર જો સુન્નત કે મુખાલિફ હંય જૈસા કે હદીસ શરીફ મેં આયા કે જો કૌમ બિદઅત નિકાલતી હય ઉસસે એક સુન્નત ઉઠ જાતી હય તો બિદઅતે સય્યેઆ વહી હય જિસસે સુન્નત ઉઠતી હો. જૈસે કે રફઝ-ખુરૂજે વહાબીય્યત યહ સબ ઈન્તેહા કિસ્મ કી ખરાબ સય્યેઅહ બિદઅતેં હંય. રફઝો ખુરૂજ જો અસ્હાબો અહલે બયતે રસૂલ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી અદાવત પર મબની હંય ઉનસે અસ્હાબો અહલે બયત કે સાથ મહબ્બતો નિયાઝ મંદી રખને કી સુન્નત ઉઠ જાતી હય. જિસકે શરીઅત મેં તાકીદી હુકમ હંય.વહાબિય્યત કી અસ્લ મકબૂલાને હક હઝરાત અંબિયાઓ અવલિયા કી જનાબ મેં બેઅદબી વ ગુસ્તાખી ઔર તમામ મુસલમાનોં કો મુશ્રિક કરાર દેના ઈસ સે બુઝુરગાને દીન કી હુરમતો ઈઝ્ઝત ઔર અદબો તકરીમ ઔર મુસલમાનોં કે સાથ ઉખુવ્વતો મહબ્બત કી સુન્નતેં ઉઠ જાતી હંય. જિનકી બહોત શદીદ તાકીદેં હંય ઔર જો દીન મેં બહોત ઝરૂરી ચીઝ હંય ઔર ઈસ આયત કી તફસીર મેં યહ ભી કહા ગયા હય કે આસાર સે મુરાદ વોહ કદમ હંય જો નમાઝી મસ્જિદ કી તરફ ચલને મેં રખતા હય ઔર ઈસ મા'ને પર આયત કી શાને નુઝૂલઃ યહ બયાન કી ગઈ હય કે બની સલ્મા મદીના તય્યેબા કે કિનારે પર રહ.તે થે. ઉન્હોંને ચાહા કે મસ્જિદ શરીફ કે કરીબ આ બસેં ઉસ પર યહ આયત

નાઝિલ હુઇ ઔર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલય હે વસલ્લમ ને ફરમાયા કે તુમ્હારે કદમ લિખ્ખે જાતે હંય તુમ મકાન તબદીલ ન કરો યા'ની જિતની દૂર સે આઓગે ઉતને હી કદમ ઝયાદા પડેગે ઔર અજ્રો સવાબ ઝયાદા હોગા. (૧૩) યા'ની લૌહે મહફૂઝ મેં. (૧૪) ઈસ શહર સે મુરાદ ઈન્તાકિયા હય. યહ એક બડા શહર હય. ઉસમેં ચશ્મેં હંય કંઇ પહાડ હંય. એક સંગીન શહર પનાહ હય બારહ મીલ કે દૂર મેં બસતા હય (૧૫) હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલામ કે વાકિએકા મુખ્તસર બયાન યહ હય કે હઝરતે ઈસા અલયહિસ સલાતો વસ્સલામ ને અપને દો હવારિયોં સાદિકો સદૂક કો ઈન્તાકિયા ભેજા કે વહાં કે લોગોં કો જો બુત પરસ્ત થે દીને હક કી દા'વત દેં. જબ યહ દોનોં શહર કે કરીબ પહોંચે તો ઉન્હોંને એક બૂઢ્ઢે શખ્સ કો દેખા કે બકરિયાં ચરા રહા હય. ઉસ શખ્સ કા નામ હબીબ નજ્જાર થા. ઉસને ઉનકા હાલ દરયાફત કિયા. ઉન દોનોં ને કહા કે હમ હઝરતે ઈસા અલય હિસ્સલામ કે ભેજે હુવે હંય. તુમ્હેં દીને હકકી દા'વત દેને આએ હંય કે બુત પરસ્તી છોડકર ખુદા પરસ્તી ઈખ્તિયાર કરો હબીબે નજ્જાર ને નિશાની દરયાફત કી. ઉન્હોંને કહા કે નિશાની યહ હય કે હમ બીમારોં કો અચ્છા કરતે હંય. અંધો કો બીના કરતે હંય. બર્સ વાલે કા બર્સ દૂર કરતે હંય. હબીબે નજ્જાર કા એક બેટા દોસાલ સે બીમાર થા. ઉન્હોંને ઉસ પર હાથ ફેરા વો તંદુરસ્ત હો ગયા. હબીબ ઈમાન લાએ ઔર ઈસ વાકિએકી ખબર મશ્હૂર હો ગઇ તાઆંકે એક ખલ્કે કસીર ને ઉનકે હાથોં અપને અમરાઝ સે શિફા પાઇ યહ. ખબર પહોંચને પર બાદશાહને ઉન્હેં બુલાકર કહા. કયા હમારે મા'બૂદોં કે સિવા ઔર કોઇ મા'બૂદ ભી હય. ઈન દોનોં ને કહા હાં વહી જિસને તુઝે ઔર તેરે મા'બૂદોં કો પૈદા કિયા. ફિર લોગ ઉનકે દરપૈ હુવે. ઔર ઉન્હેં મારા ઔર યહ દોનોં કૈદ કર લિયે ગયે. ફિર હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલામને હમઊન કો ભેજા. વોહ અજનબી બનકર શહર મેં દાખિલ હુવે ઔર બાદશાહ કે મુસાહબીનો મુકર્રબીન સે રસ્મો રાહ પૈદા કરકે બાદશાહ તક પહોંચે ઔર ઉસ પર અપના અસર પૈદા કર લિયા. જબ દેખા કે બાદશાહ ઉનસે ખૂબ માનૂસ હો ગયા હય તો એક રોઝ બાદશાહ સે ઝિક્ર કિયા કે દો આદમી જો કૈદ કિયે ગએ હંય કયા ઉનકી બાત સુની ગઇ થી વોહ કયા કેહતે થે. બાદશાહ ને કહા કે નહી. જબ ઉન્હોંને નયે દીન કા નામ લિયા ફૌરન હી મુઝે ગુસ્સા આ ગયા. શમઊન ને કહા કે અગર બાદશાહ કી રાય હો તો ઉન્હેં બુલાયા જાયે દેખેં ઉનકે પાસ કયા હય ચુનાંચે વોહ દોનોં બુલાએ ગએ. શમઊન ને ઉનસે દરયાફત કિયા કયા તુમ્હેં કિસીને ભેજા હય ઉન્હોં ને કહા ઉસ અલ્લાહને જિસને હર ચીઝ કો પૈદા કિયા ઔર હર જાનદાર કો રોઝી દી ઔર જિસકા કોઇ શરીક નહીં. શમઊન ને કહા ઉસકી મુખ્તસર સિફત બયાન કરો ઉન્હોં ને કહા વોહ જો ચાહતા હય કરતા હય જો ચાહતા હય હુકમ દેતા હય. શમઊનને કહા તુમ્હારી નિશાની કયા હય ઉન્હોંને કહા જો બાદશાહ ચાહે. તો બાદશાહ ને એક અંધે લડકે કો બુલાયા ઉન્હોં ને દુઆકી. વોહ ફૌરન બીના હો ગયા. શમઊન ને બાદશાહ સે કહા કે અબ મુનાસિબ યહ હય કે તૂ અપને મા'બૂદોં સે કહ કે વોહ ઐસા હી કરકે દિખાએ તાકે તેરી ઔર ઉનકી ઈઝઝત ઝાહિર હો. બાદશાહ ને શમઊન સે કહા કે તુમ સે કુછ છુપાને કી બાત નહી હય હમારા મા'બૂદ ન દેખે ન સુને ન કુછ બિગાડ સકે ન બના સકે ફિર બાદશાહ ને ઉન દોનોં હવારિયોં સે કહા કે અગર તુમ્હારે મા'બૂદ કો મુર્દેકે ઝિંદા કર દેને કી તાકત હો તો હમ ઉસ પર ઈમાન લે આએં. ઉન્હોંને કહા હમારા મા'બૂદ હર શય પર કાદિર હય. બાદશાહ ને એક દહકાન કે લડકે કો મંગાયા જિસકો મરે હુવે સાત દિન હો ગયે થે ઔર જિસ્મ ખરાબ હો ચુકા થા બદબૂ ફૈલ રહીથી ઉનકી દુઆસે અલ્લાહ તઆલાને ઉસકો ઝિંદા કિયા ઔર વોહ ઉઠ ખડા હુવા ઔર કહને લગા કે મંય મુશ્રિક મરા થા. મુઝકો જહન્નમકે સાત વાદિયોં મેં દાખિલ કિયા ગયા. મૈં તુમ્હેં આગાહ કરતા હું કે જિસ દીન પર તુમ હો બહોત નુકસાન દેહ હય ઈમાન લાવો ફિર કહને લગા કે આસ્માન કે દરવાઝે ખુલે ઔર એક હસીન જવાન મુઝે નઝર આયા જો ઉન તીનોં શખ્સો કી સિફારિશ કરતા હય. બાદશાહ ને કહા કૌન તીન ઉસને કહા એક શમઊન ઔર દો યહ. બાદશાહ કો તઅજ્જુબ હુવા. શમઊન ને દેખા કે ઈસકી બાત બાદશાહ પર અસર કર ગઇ તો ઉસને બાદશાહ કો નસીહત કી વોહ ઈમાન લાયા ઔર ઉસકી કૌમ કે કુછ લોગ ઈમાન લાયે ઔર કુછ ઈમાન ન લાયે ઔર અઝાબે ઈલાહી સે હલાક કિયે ગયે. (૧૬) યા'ની દો હવારી વહબને કહા કે ઉનકે નામ યૂહન્ના ઔર બૌલિસ થે ઔર કઅબ કા કૌલ હય કે સાદિકો સદૂક (૧૭) યા'ની શમઊન સે તકવીય્યત ઔર તાઇદ પહોંચાઇ. (૧૮) યા'ની તીનોં ફરિસ્તાદોં ને. (૧૯) અદિલ્લાહે વાઝિહા કે સાથ ઔર અંધો ઔર બીમારોં કો અચ્છા કરતા ઔર મુર્દો કો ઝિંદા કરતા હય. (૨૦)જબસે તુમ આએ હો બારિશ હી નહી હુઇ (૨૧) અપને દીન કી તબ્લીગસે. (૨૨) યા'ની તુમ્હારા કુફ્ર (૨૩) ઔર તુમ્હેં ઈસ્લામ કી દઅવત દી ગઇ. (૨૪) ઝલાલો તુગ્યાન મેં ઔર યહી બડી નહૂસત હય. (૨૫)યા'ની હબીબે નજ્જાર જો પહાડ કે ગારમેં મસ્રૂફે ઈબાદતે ઈલાહી થા. જબ ઉસને સુના કે કૌમ ને ઉન ફરિસ્તાદોં કી તકઝીબ કી. (૨૬) હબીબે નજ્જાર કી યહ ગુફતેગૂ સૂનકર કૌમને કહા કે કયા તૂ ઉનકે દીન પર હય ઔર તૂ ઉનકે મા'બૂદોં પર ઈમાન લે આયા ઉસકે જવાબ મેં હબીબે નજ્જાર ને કહા.

વ મંય્યક-નુત પારહ બાવીસવાં ખત્મ શુદ

وَمَا لِيَ لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۞
ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِ آلِهَةً إِن يُرِدْنِ الرَّحْمَٰنُ بِضُرٍّ لَّا
تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا يُنقِذُونِ ۞ إِنِّي إِذًا
لَّفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۞ إِنِّي آمَنتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ۞
قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ ۞ بِمَا
غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ۞ وَمَا أَنزَلْنَا
عَلَىٰ قَوْمِهِ مِن بَعْدِهِ مِن جُندٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا
مُنزِلِينَ ۞ إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ
خَامِدُونَ ۞ يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِم مِّن
رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۞ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا
قَبْلَهُم مِّنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ۞ وَإِن
كُلٌّ لَّمَّا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ۞ وَآيَةٌ لَّهُمُ الْأَرْضُ
الْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ

વ મા લિ-ય લા

અઅ્-બુદુલ્લઝી ફ-ત્-રની વ ઈલૈહિ તુર્જઊન(૨૨)
ઔર મુઝે કયા હૈ કે ઉસકી બંદગી ન કરૂં જિસને મુઝે પૈદા કિયા ઔર
અ અત્તખિઝુ મિન દૂનિહી આલિ-હ-તન
ઉસીકી તરફ તુમ્હેં પલટના હૈ (૨૭) કયા અલ્લાહકે સિવા ઔર ખુદા
ઈય્યુરિદ-નિર-રહ્‌માનુ બિદુર્રિલ-લા તુગ્નિ
ઠેહરાઊં (૨૮) કે અગર રહમાન મેરા કુછ બુરા ચાહે તો ઉનકી
અન્ની શફાઅતુહુમ શૈઅંવ-વલા યુન્કિઝૂન ૮(૨૩)
સિફારિશ મેરે કુછ કામ ન આએ ઔર ન વોહ મુઝે બચા સકે
ઈન્ની ઈઝલ્લફી દલાલિમ-મુબીન (૨૪) ઈન્ની
બેશક જબ તો મૈં ખુલી ગુમરાહીમેં હૂં (૨૯) મુકર્રર
આમન્તુ બિરબ્બિકુમ ફસ્મઊન ⌐ (૨૫) કીલદ
મૈં તુમ્હારે રબ પર ઈમાન લાયા તો મેરી સુનો (૩૦)

ખુલિલ્જન્નહ ⌐ કા-લ યાલૈ-ત કૌમી યઅ્-લમૂન ⌐ (૨૬) બિમા ગ-ફ-ર લી રબ્બી
ઉસસે ફરમાયા ગયા કે જન્નતમેં દાખિલ હો (૩૧) કહા કિસી તરહ મેરી કૌમ જાનતી જૈસી મેરે રબને
વ-જ-અ-લની મિનલ-મુક-રમીન (૨૭) વમા અન્ઝલ્ના અલા કૌમિહી મિમ્બઅ્- મં ૫
મેરી મગફિરતકી ઔર મુઝે ઈઝઝતવાલોંમેં કિયા (૩૨) ઔર હમને ઉસકે બાદ ઉસકી કૌમ પર
દિહી મિન જુન્દિમ મિનસ્સમાઈ વમા કુન્ના મુન્ઝિલીન (૨૮) ઈન કાનત ઈલ્લા
આસ્માનસે કોઈ લશ્કર ન ઉતારા (૩૩) ઔર ન હમેં વહાં કોઈ લશ્કર ઉતારના થા વોહ તો બસ એક હી
સૈહતંવ્વાહિ-દ-તન ફ-ઈઝા હુમ ખામિદૂન (૨૯) યા હસ-ર-તન અલલ-ઈબાદ૮
ચીખ થી જભી વોહ બુઝ કર રેહ ગએ (૩૪) ઔર કહા ગયા કે હાએ અફસોસ ઉન બન્દોં પર (૩૫) જબ
મા યઅ-તીહિમ મિર-રસૂલિન ઈલ્લા કાનૂ બિહી યસ્તહ-ઝિઊન (૩૦) અ-લમ
ઉનકે પાસ કોઈ રસૂલ આતા હૈ તો ઉસસે ઠઠ્ઠા હી કરતેહૈં કયા ઉન્હોંને ન દેખા (૩૬) હમને ઉનસે પેહલે
યરૌ કમ અહ-લક-ના કબ્લહુમ મિનલકુરૂનિ અન્નહુમ ઈલૈહિમ લા યર્જિઊન ⌐(૩૧)
કિત્ની સંગતેં હલાક ફરમાઈ કે વોહ અબ ઉનકી તરફ પલટનેવાલે નહીં (૩૭) ઔર
વ ઈન કુલ્લુલ્લમ્મા જમીઉલ-લદૈના મુહ્‌દ્દરૂન ૮૦ (૩૨) વ આયતુલ- ૯
જિત્ને ભી હૈં સબ કે સબ હમારે હુઝૂર હાઝિર લાએ જાએંગે (૩૮) ઔર ઉનકે લિયે એક નિશાની
લહુમુલ-અરદુલ્મૈતતુ (ع) અહ્-યૈનાહા વ અખ્-રજ-ના મિન્હા હબ્બન ફમિન્હુ
મુર્દા ઝમીન હૈ (૩૯) હમને ઉસે ઝિન્દા કિયા (૪૦) ઔર ફિર ઉસસે અનાજ નિકાલા તો ઉસમેંસે

(૨૭) યા'ની ઈબ્તેદાએ હસ્તીસે જિસકી હમ પર ને'મતે હંય ઔર આખિર કાર ભી ઉસી કી તરફ રુજૂઅ કરના હય ઉસ માલિકે હકીકી કી ઈબાદત ન કરના કયા મા'ના ઔર ઉસકી નિસ્બત એ'તરાઝ કૈસા. હર શખ્સ અપને વજૂદ પર નઝર કરકે ઉસકે હક્કે ને'મતો એહસાન કો પહેચાન સકતા હય. (૨૮) યા'ની કયા બુતોં કો મા'બૂદ બનાઊં (૨૯) જબ હબીબે નજ્જાર ને અપની કૌમ સે ઐસા નસીહત આમેઝ કલામ કિયા તો વોહ લોગ ઉન પર યકબારગી ટૂટ પડે ઔર ઉન પર પથરાવ શુરૂ કિયા ઔર પાઓં સે કુચલા યહાં તક કે કત્લ કર ડાલા. કબ્ર ઉનકી ઈન્તાકિયા મેં હય. જબ કૌમને ઉન પર હમલા શુરૂ કિયા તો ઉન્હોંને હઝરતે ઈસા અલય હિસ-સલાતો વસ-સલામ કે ફિરસ્તાદોં સે બહોત જલ્દી કરકે યહ કહા. (૩૦) યા'ની મેરે ઈમાન કે શાહિદ રહો.

يَأْكُلُونَ ۝ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنّٰتٍ مِّن نَّخِيلٍ وَّأَعْنَابٍ
وَّفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ۝ لِيَأْكُلُوا مِن ثَمَرِهٖ ۙ
وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ ۖ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ۝ سُبْحٰنَ الَّذِي
خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنۢبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنفُسِهِمْ
وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَآيَةٌ لَّهُمُ الَّيْلُ ۖ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ
فَإِذَا هُم مُّظْلِمُونَ ۝ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ۚ
ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۝ وَالْقَمَرَ قَدَّرْنٰهُ مَنَازِلَ
حَتّٰى عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ۝ لَا الشَّمْسُ يَنۢبَغِي لَهَا
أَن تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا الَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ۚ وَكُلٌّ
فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ۝ وَآيَةٌ لَّهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ
فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ۝ وَخَلَقْنَا لَهُم مِّن مِّثْلِهِ مَا
يَرْكَبُونَ ۝ وَإِن نَّشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ وَلَا
هُمْ يُنقَذُونَ ۝ إِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا وَمَتَاعًا إِلٰى حِينٍ ۝

યઅ-કુલૂન (૩૩) વ જ-અલ્ના ફીહા
ખાતે હૈં ઔર હમને ઉસમેં (૪૧) બાગ બનાએ
જન્નાતિમ્મિન નખ઼ીલિંવ વ-અઅ-નાબિંવ્વ
ખજૂરોં ઔર અંગૂરોંકે ઔર હમને ઉસમેં
ફજ-જર્ના ફીહા મિનલ-ઉયૂન (૩૪) લિ-યઅ-કુલૂ
કુછ ચશ્મે બહાએ કે ઉસકે ફલોંમેં સે
મિન સ-મરિહી વમા અમિ-લત્હુ ઐદીહિમ
ખાએં ઔર યે ઉનકે હાથ કે બનાએ નહીં તો ક્યા
અ-ફ-લા યશ્કુરૂન (૩૫) સુબ્હાનલ્લઝી
હક્ક ન માનેંગે (૪૨) પાકી હૈ ઉસે જિસને સબ જોડે
ખ-લ-ક઼લ- અઝવા-જ કુલ્લહા મિમ્મા
બનાએ (૪૩) ઉન ચીઝોંસે જિન્હેં ઝમીન ઉગાતી હૈ (૪૪)
તુમ્બિતુલ-અર્દુ વ મિન અન્ફુસિહિમ વ મિમ્મા લા
ઔર ખુદ ઉનસે (૪૫) ઔર ઉન ચીઝોંસે જિનકી ઉન્હેં

યઅ-લમૂન (૩૬) વ આયતુલ લહુમુલ્લૈલુ નસ્લખુ મિન્હુન્નહા-ર ફ-ઈઝા
ખબર નહીં (૪૬) ઔર ઉનકે લિયે એક નિશાની (૪૭) રાત હૈ હમ ઉસ પરસે દિન ખીંચ લેતે હૈં (૪૮)
મં ૫ હુમ મુઝ઼લિમૂન (૩૭) વશ્શમ્સુ તજ-રી લિમુસ્તક઼રિલ્લહા ઝ઼ાલિ-ક
જભી વોહ અન્ધેરોંમેં હૈં ઔર સૂરજ ચલતા હૈ અપને એક ઠેહરાવકે લિયે (૪૯) યે હુકમ હૈ
તક઼-દીરુલ-અઝીઝિલ-અલીમ (૩૮) વલ ક઼-મ-ર ક઼દ્દરનાહુ મનાઝિ-લ હ઼ત્તા
ઝબરદસ્ત ઈલ્મવાલે કા (૫૦) ઔર ચાંદકે લિયે હમને મંઝિલેં મુકર્રર કીં (૫૧) યહાં તક કે ફિર હો ગયા
આ-દ કલ-ઉ઼રજૂનિલ ક઼દીમ (૩૯) લશ્શમ્સુ યમ્બગ઼ી લહા અન તુદ-રિકલ ક઼-મ-ર
જૈસે ખજૂરકી પુરાની ડાલ (૫૨) સૂરજકો નહીં પહુંચતા કે ચાંદકો પકડ લે (૫૩) ઔર ન રાત દિન
વ લલ્લૈલુ સાબિકુન્નહાર વ કુલ્લુન ફી ફ-લકિંય્યસ્બહૂન (૪૦) વ આયતુલ્લહુમ
પર સબ્કત લે જાએ (૫૪) ઔર હર-એક એક ઘેરેમેં પૈર રહા હૈ ઔર ઉનકે લિયે એક નિશાની યે હૈ કે
અન્ના હ઼-મલ્ના ઝુર્રિય્ય-ત-હુમ ફિલ-ફુલ્કિલ-મશ્હૂન (૪૧) વ-ખ઼-લક઼્ના લહુમ
ઉન્હેં ઉનકે બુઝુર્ગોંકી પીઠમેં હમને ભરી કશ્તીમેં સવાર કિયા (૫૫) ઔર ઉનકે લિયે વૈસી હી કશ્તિયાં બના દી
મિમ-મિસ્લિહી મા યર્કબૂન (૪૨) વ ઈન્ન-શઅ નુગ઼્રિક઼-હુમ ફલા સ઼રી-ખ઼ લહુમ વ
જિન પર સવાર હોતે હૈં ઔર હમ ચાહેં તો ઉન્હેં ડુબો દેં (૫૬) તો ન કોઈ ઉનકી ફરિયાદકો પહુંચનેવાલા હો
લા હુમ યુન્ક઼ઝ઼ૂન (૪૩) ઈલ્લા રહ઼-મ-તમ-મિન્ના વ મતાઅન ઈલા હી ન (૪૪)
ઔર ન વોહ બચાએ જાએં મગર હમારી તરફકી રહમત ઔર એક વકત તક બરતને દેના (૫૭)

જબ વોહ કત્લ હો ચુકે તો બતરીકે ઈકરામ (૩૧) જબવોહ જન્નત મેં દાખિલ હુવે ઔર વહાં કી નેઅ્મતે દેખી. (૩૨) હબીબે નજ્જાર ને યહ તમન્ના કી કે ઉનકી કૌમ કો માલૂમ હોજાએ કે અલ્લાહ તઆલાને હબીબ કી મગફેરત કી ઔર ઈકરામ ફરમાયા તાકે કૌમ કો મુર્સલીન કે દીન કી તરફ રગબત હો. જબ હબીબ કત્લ કર દિયે ગએ તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત કા ઈસ કૌમ પર ગઝબ હુવા ઔર ઉનકી એક હી હોલનાક આવાઝ સે સબકે સબમર ગયે ચુનાંચે ઈર્શાદ ફરમાયા જાતા હય. (૩૩) ઉસ કૌમકી હલાકત કે લિયે. (૩૪) ફના હો ગયે જૈસે આગ બુઝ જાતી હય. (૩૫) ઉન પર ઔર ઉનકે મિસ્લ ઔર સબ પર જો રસૂલોંકી તકઝીબ કરકે હલાક હુએ. (૩૬) યા'ની અહલે મક્કાને જો નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી તકઝીબ

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۝ وَمَا تَأْتِيهِم مِّنْ آيَةٍ مِّنْ آيَاتِ
رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ
أَنفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا
أَنُطْعِمُ مَن لَّوْ يَشَاءُ اللَّهُ أَطْعَمَهُ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِي
ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۝ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن
كُنتُمْ صَادِقِينَ ۝ مَا يَنظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً
تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ۝ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً
وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ۝ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا
هُم مِّنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنسِلُونَ ۝ قَالُوا
يَا وَيْلَنَا مَن بَعَثَنَا مِن مَّرْقَدِنَا ۜ هَٰذَا مَا وَعَدَ
الرَّحْمَٰنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ۝ إِن كَانَتْ إِلَّا
صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ۝

વ ઈઝ઼ા ક઼ી-લ લહુમુત્તક઼ૂ મા બૈ-ન
ઔર જબ ઉનસે ફરમાયા જાતા હૈ ડરો તુમ ઉસસે જો તુમ્હારે
ઐદીકુમ વમા ખ઼લ્ફકુમ લ-અ઼લ્લકુમ
સામને હૈ (૫૮) ઔર જો તુમ્હારે પીછે આનેવાલા હૈ (૫૯)
તુર્હ઼મૂન (૪૫) વમા તઅ-તીહિમ મિન
ઈસ ઉમ્મીદ પર કે તુમ પર મહેર હો તો મુંહ ફેર લેતે હૈં ઔર જબ કભી
આયતિમ મિન આયાતિ રબ્બિહિમ ઈલ્લા કાનૂ
ઉનકે રબ કી નિશાનીયોં મેં સે કોઈ નિશાની ઉનકે પાસ આતી હૈ
અ઼ન્હા મુઅ઼-રિદ઼ીન (૪૬) વ ઈઝ઼ા ક઼ી-લ લહુમ
તો ઉસસે મુંહ હી ફેર લેતે હૈં (૬૦) ઔર જબ ઉનસે ફરમાયા જાએ
અન્ફિક઼ૂ મિમ્મા ર-ઝ-ક઼કુમુલ્લાહુ ॥ ક઼ાલલ્લઝ઼ી-ન
અલ્લાહકે દિયેમેંસે કુછ ઉસકી રાહમેં ખર્ચ કરો તો કાફિર
ક-ફરૂ લિલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ અ-નુત઼્ઈમુ મલ્લૌ
મુસલમાનોંકે લિયે કેહતે હૈં કે કયા હમ ઉસે ખિલાએં
યશાઉલ્લાહુ અત઼-અ઼-મહૂ ط ઈન અન્તુમ ઈલ્લા ફી દ઼લાલિમ-મુબીન (૪૭)
જિસે અલ્લાહ ચાહતા તો ખિલા દેતા (૬૧) તુમ તો નહીં મગર ખુલી ગુમરાહીમેં
વ યક઼ૂલૂ-ન મતા હાઝ઼લવઅ઼-દુ ઈન કુન્તુમ સ઼ાદિક઼ીન (૪૮) મા યન્ઝ઼ુરૂ-ન
ઔર કેહતે હૈં કબ આએગા યે વા'દા (૬૨) અગર તુમ સચ્ચે હો (૬૩) રાહ નહીં દેખતે મગર
ઈલ્લા સૈહ઼તંવ્વાહિ઼-દ-તન તઅ-ખુઝ઼ુહુમ વ હુમ યખિસ઼્સ઼િમૂન (૪૯)
એક ચીખકી (૬૪) કે ઉન્હેં આએગી જબ વોહ દુનિયાકે ઝગડેમેં ફંસે હોંગે (૬૫)
ફલા યસ્તતી઼ઊ઼-ન તૌસિ઼-ય-તંવ્વ લા઼ ઈલા઼ અહ-લિહિમ યર્જિઊ઼ન ૯૦ (૫૦)
તો ન વસીયત કર સકેંગે ઔર ન અપને ઘર પલટ કર જાએં (૬૬)
વ નુફિ-ખ઼ ફિસ઼્સૂરિ ફ-ઈઝ઼ા હુમ મિનલ-અજદાસિ઼ ઈલા રબ્બિહિમ યન્સિલૂન (૫૧)
ઔર ફૂંકા જાએગા સૂર (૬૭) જભી વોહ કબ્રોંસે (૬૮) અપને રબકી તરફ દૌડતે ચલેંગે
ક઼ાલૂ યાવૈલના મમ્બ-અ઼-સ઼ના મિમ-મર્ક઼દિના (સકતહ) ᴗ□ હાઝ઼ા મા
કહેંગે હાએ હમારી ખરાબી કિસને હમેં સોતેસે જગા દિયા (૬૯) યે હૈ વોહ જિસકા રહમાનને
વ-અ઼-દર્રહ઼માનુ વ સ઼-દ-ક઼લ-મુર્સલૂન (૫૨) ઈન કાનત ઈલ્લા સૈહ઼તંવ-
વા'દા દિયા થા ઔર રસૂલોંને હક્ક ફરમાયા (૭૦) વોહ તો ન હોગી મગર એક ચિંઘાળ (૭૧)
વાહિ઼-દ-તન ફઈઝ઼ા હુમ જમીઉ઼લ્લદૈના મુહ઼દ઼રૂન (૫૩)
જભી વોહ સબકે સબ હમારે હુઝૂર હાઝિર હો જાએંગે (૭૨)

કરતે હય કે. (૩૭) યા'ની દુનિયા કી તરફ લૌટને વાલે નહી. કયા યહ લોગ ઉનકે હાલ સે ઈબ્રત હાસિલ નહી કરતે. (૩૮) યા'ની તમામ ઉમ્મતેં રોઝે કિયામત હમારે હુઝૂર હિસાબ કે લિયે મવકિફ મેં હાઝિર કી જાયેગી. (૩૯) જો ઈસ પર દલાલત કરતી હય કે અલ્લાહ તઆલા મુર્દોં કો ઝિંદા ફરમાયેગા. (૪૦) પાની બરસાકર. (૪૧) યા'ની ઝમીન મેં. (૪૨) ઔર અલ્લાહ તઆલા કી ને'મતોં કા શુક બજા ન લાયેંગે. (૪૩) યા'ની અસ્નાફો અકસામ. (૪૪) ગલ્લે ફલ વગૈરા. (૪૫) ઔલાદે ઝુકૂરો ઉનાસ. (૪૬) બરોં બહર કી અજીબો ગરીબ મખ્લૂકાત મેં સે જિસકી ઈન્સાનોં કો ખબર ભી નહી હય. (૪૭) હમારી કુદરતે અમીમા પર દલાલત કરનેવાલી. (૪૮) તો બિલકુલ તારીક રહજાતી હય જિસ તરહ કાલે ભુજંગે હબ્શી કા સફેદ લિબાસ ઉતાર લિયા જાયે તો ફિર

فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ إِنَّ أَصْحٰبَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي
شُغُلٍ فٰكِهُونَ ۝ هُمْ وَأَزْوٰجُهُمْ فِي ظِلٰلٍ عَلَى
الْأَرَآئِكِ مُتَّكِـُٔونَ ۝ لَهُمْ فِيهَا فٰكِهَةٌ وَلَهُمْ
مَا يَدَّعُونَ ۝ سَلٰمٌ قَوْلًا مِنْ رَبٍّ رَحِيمٍ ۝ وَامْتَازُوا
الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ۝ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ
يٰبَنِيٓ اٰدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطٰنَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُبِينٌ ۝ وَأَنِ اعْبُدُونِي هٰذَا صِرٰطٌ مُسْتَقِيمٌ ۝
وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا
تَعْقِلُونَ ۝ هٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۝
اِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۝ الْيَوْمَ نَخْتِمُ
عَلٰى أَفْوٰهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝ وَلَوْ نَشَآءُ لَطَمَسْنَا عَلٰى

ફલ્યૌ-મ લા તુઝ્લમુ નફ્-સુન શૈઅંવ-વ
તો આજ કિસી જાન પર કુછ ઝુલ્મ ન હોગા ઔર
લા તુજ-ઝૌ-ન ઈલ્લા મા કુન્તુમ
તુમ્હેં બદલા ન મિલેગા મગર અપને કિયેકા
તઅ્-મલૂન (૫૪) ઈન્ન અસ્હાબલ-જન્નતિલ
બેશક જન્નતવાલે આજ દિલકે બહેલાવોમેં
યૌ-મ ફી શુગુલિન ફાકિહૂન (૫૫) હુમ વ
ચૈન કરતે હૈં (૭૩) વોહ ઔર ઉનકી બીબિયાં
અઝ-વાજુહુમ ફી ઝિલાલિન અ-લલ-અરાઈકિ
સાયોંમેં હૈં તખ્તોં પર તકિયા લગાએ
મુત્તકિઊન (૫૬) લહુમ ફીહા ફાકિહતુંવ-વ
ઉનકે લિયે ઉસમેં મેવા હૈ ઔર ઉનકે લિયે હૈ ઉસમેં
લહુમ મા યદ-દઊન (૫૭) સલામુન કૌલમ-
જો માંગેં ઉન પર સલામ હોગા મહેરબાન
મિર્રબ્બિર-રહીમ (૫૮) વમ્તાઝુલ યૌ-મ અય્યુહલ-મુજ-રિમૂન (૫૯) અ-લમ
રબકા ફરમાયા હુવા (૭૪) ઔર આજ અલગ ફટ જાવ અય મુજરિમો ! (૭૫) અય ઔલાદે
મં ૫ અઅ્-હદ ઈલૈકુમ યા બની આદ-મ અલ્લા તઅ્-બુદુશ્શૈતા-ન ઈન્નહૂ લકુમ
આદમ કયા મૈંને તુમસે અહદ ન લિયા થા ? (૭૬) કે શૈતાનકો ન પૂજના (૭૭) બેશક વોહ તુમ્હારા
અદુવ્વુમ મુબીનુંવ- (૬૦) વ અનિઅ્-બુદૂની ☐ હાઝા સિરાતુમ-
ખુલા દુશ્મન હૈ ઔર મેરી બન્દગી કરના (૭૮) યે સીધી રાહ હૈ
મુસ્તકીમ (૬૧) વ લ-કદ અદલ્લ મિન્કુમ જિબિલ્લન કસીર અ-ફ-લમ તકૂનૂ
ઔર બેશક ઉસને તુમમેંસે બહોત-સી ખિલ્કતકો બેહકા દિયા તો કયા તુમ્હેં
તઅ્-કિલૂન (૬૨) હાઝિહી જહન્નમુલ્લતી કુન્તુમ તૂઅદૂન (૬૩)
અકલ ન થી (૭૯) યે હૈ વોહ જહન્નમ જિસકા તુમસે વાદા થા
ઈસ્લૌહલ-યૌ-મ બિમા કુન્તુમ તક-ફુરૂન (૬૪) અલ્યૌ-મ નખ્તિમુ
આજ ઉસીમેં જાવ બદલા અપને કુફ્રકા આજ હમ ઉનકે મુંહોં
અલા અફ-વાહિહિમ વ તુકલ્લિમુના ઐદીહિમ વ તશ્હદુ અરજુલુહુમ
પર મોહર કર દેંગે (૮૦) ઔર ઉનકે હાથ હમસે બાત કરેંગે ઔર ઉનકે પાંવ ઉનકે
બિમા કાનૂ યક-સિબૂન (૬૫) વલૌ નશાઉ લ-ત-મસ્ના અલા
કિયેકી ગવાહી દેંગે (૮૧) ઔર અગર હમ ચાહતે તો ઉનકી આંખે મિટા દેતે (૮૨) ફિર લપક કર

વોહ સિયાહ હી સિયાહ રહ જાતા હય ઉસસે માલૂમ હુવા કે આસ્માનોં ઝમીન કે દરમિયાન કી ફિઝા અસ્લમેં તારીક હય. આફતાબ કી રૌશની ઉસકે લિયે એક સફેદ લિબાસ કી તરહ હય. જબ આફતાબ ગુરૂબ હો જાતા હય તો યહ લિબાસ ઉતર જાતા હય ઔર ફિઝા અપની અસલી હાલત મેં તારીક રહ જાતી હય. (૪૯) યા'ની જહાં તક ઉસકી સૈર કી નિહાયત મુકર્રર ફરમાઇ ગઈ હય ઔર વોહ રોઝે કિયામત હય ઉસ વકત તક વોહ ચલતા હી રહેગા યા યહ મા'ના હંય કે વોહ અપની મંઝિલોં મેં ચલતા હય ઔર જબ સબસે દૂર વાલે મગરિબ મેં પહોંચતા હય તો ફિર લૌટ પડતા હય કયોંકે યહી ઉસકા મુસતકર્ર હય. (૫૦) ઔર યહ નિશાની હય જો ઉસકી કુદરતે કામિલા ઔર હિકમતે બાલેગા પર દલાલત કરતી હય. (૫૧) ચાંદકી અઠાઈસ મંઝિલેં હંય. હર શબ એક

أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّىٰ يُبْصِرُونَ ۝ وَلَوْ
نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا
مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ۝ وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي
الْخَلْقِ ۖ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ۝ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي
لَهُ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ ۝ لِيُنْذِرَ
مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ۝ أَوَلَمْ
يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا
فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ۝ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ
وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ۝ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ ۖ
أَفَلَا يَشْكُرُونَ ۝ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً
لَعَلَّهُمْ يُنْصَرُونَ ۝ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ
لَهُمْ جُنْدٌ مُحْضَرُونَ ۝ فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ ۘ إِنَّا
نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۝ أَوَلَمْ يَرَ

અઅ-યુનિહિમ ફસ્ત-બકુસ- સિરા-ત ફ-અન્ના
રસ્તેકી તરફ જાતે તો ઉન્હેં કુછ ન
યુબ્સિરૂન (૬૬) વલૌ નશાઉ લ-મ-સખ્નાહુમ
સૂઝતા (૮૩) ઔર અગર હમ ચાહતે તો ઉનકે
અલા મકાનતિહિમ ફમસ્તતાઊ મુદિય્યંવ-વ
પર બૈઠે ઉનકી સૂરતેં બદલ દેતે (૮૪) ન આગે બઢ ૬૦
લા યર્જિઊન ૮૦ (૬૭) વ મન નુઅ-મ્મિરહુ
સકતે ન પીછે લૌટતે (૮૫) ઔર જિસે હમ બળી ઉમ્રકા કરે ઉસે
નુનક્કિસહુ ફિલ ખલ્ક ॰ અ-ફલા યઅ-કિલૂન (૬૮)
પૈદાઈશ મેં ઉલ્ટા ફેરે (૮૬) તો કયા સમઝતે નહી (૮૭)
વમા અલ્લમ્ના-હુશ-શિઅ-ર વમા
ઔર હમને ઉનકો શે'ર કેહના ન સિખાયા (૮૮) ઔર ન
યમ્બગી લહુ ॰ ઈન હુ-વ ઈલ્લા ઝિકરુંવ-વ
વોહ ઉનકી શાનકે લાયક હૈ વોહ તો નહી મગર નસીહત ઔર
કુરઆનુમ-મુબીનુલ ॰(૬૯) લિયુન્ઝિ-ર મન કા-ન હય્યંવ-વ યહિક્કલ-કૌલુ
રૌશન કુર્આન (૮૯) કે ઉસે ડરાએ જો ઝિન્દા હો (૯૦) ઔર કાફિરોં પર બાત
અલલ-કાફિરીન (૭૦) અ-વ લમ યરૌ અન્ના ખ-લક્-ના લહુમ મિમ્મા મં ૫
સાબિત હો જાએ (૯૧) કયા ઉન્હોંને ન દેખા કે હમને અપને હાથકે બનાએ હુએ
અમિલત ઐદીના અન્આમન ફહુમ લહા માલિકૂન (૭૧) વ ઝલ્લલ્નાહા લહુમ
ચૌપાયે ઉનકે લિયે પૈદા કિયે તો યે ઉનકે માલિક હૈં ઔર ઉન્હેં ઉનકે લિયે નર્મ કર દિયા (૯૨)
ફમિન્હા રકૂબુહુમ વ મિન્હા યઅ-કુલૂન (૭૨) વ લહુમ ફીહા મનાફિઉ
તો કિસી પર સવાર હોતે હૈં ઔર કિસી કો ખાતે હૈં ઔર ઉનકે લિયે ઉનમેં કઈ તરહકે નફે (૯૩)
વ મશારિબ ॰ અ-ફલા યશ્કુરૂન (૭૩) વત્તખઝૂ મિન દૂનિલ્લાહિ
ઔર પીનેકી ચીઝેં હૈં (૯૪) તો કયા શુક્ર ન કરેંગે (૯૫) ઔર ઉન્હોંને અલ્લાહકે સિવા ઔર
આલિ-હ-તલ-લઅલ્લહુમ યુન્સરૂન ॰ (૭૪) લા યસ્તતીઊ-ન નસ્રહુમ ॰ વહુમ
ખુદા ઠેહરા લિયે (૯૬) કે શાયદ ઉનકી મદદ હો (૯૭) ઔર વોહ ઉનકી મદદ નહી કર સકતે (૯૮) ઔર વોહ
લહુમ જુન્દુમ-મુહ-દ્રૂન (૭૫) ફલા યહ્ઝુન્ક કૌલુ-હુમ ઈન્ના નઅ-લમુ
ઉનકે લશ્કર સબ ગિરફતાર હાઝિર આએંગે (૯૯) તો તુમ ઉનકી બાતકા ન ગમ ન કરો (૧૦૦) બેશક
મા યુસિરરૂન વમા યુઅ-લિનૂન (૭૬) અ-વ લમ યરલ
હમ જાનતે હૈં જો વોહ છુપાતે હૈં ઔર ઝાહિર કરતે હૈં (૧૦૧) ઔર કયા આદમીને ન દેખા કે

મંઝિલમેં હોતા હય ઔર પૂરી મંઝિલ તય કરલેતા હય ન કમ ચલે ન ઝયાદા. તુલૂઅ કી તારીખ સે અઠાઈસવી તારીખ તક તમામ મંઝિલેં તય કર લેતા હય ઔર અગર મહીના તીસ કા હો તો દો શબ ઔર ઉન્તીસ હો તો એક શબ છુપતા હય ઔર જબ અપની આખિરી મનાઝિલ મેં પહોંચતા હય તો બારીક ઔર કમાન કી તરહ ખમીદા ઔર ઝર્દ હો જાતા હય. (૫૨) જો સૂખ કર પતલી ઔર ખમીદા ઔર ઝર્દ હો ગઈ હો. (૫૩) યા'ની શબમેં જો ઉસકી ઝુહૂરે શૌકત કા વકત હય ઉસકે સાથ જમા હોકર ઉસકે નૂર કો મગલૂબ કરકે કયોંકે સૂરજ ઔર ચાંદ મેં સે હર એક ઝુહૂરે શૌકત કે લિયે એક વકત મુકર્રર હય. સૂરજ કે લિયે દિન ઔર ચાંદ કે લિયે રાત (૫૪) કે દિન કા વકત પૂરા હોને સે પહલે આ જાયે. ઐસા ભી નહી બલકે રાત ઔર દિન દોનોં મુઐયન હિસાબ

الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَٰهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ
مُبِينٌ ۝ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُۥ ۖ قَالَ مَنْ يُحْيِ
الْعِظَٰمَ وَهِيَ رَمِيمٌ ۝ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِيٓ أَنْشَأَهَآ
أَوَّلَ مَرَّةٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ۝ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ
مِنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَآ أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقِدُونَ ۝
أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَٰوَٰتِ وَالْأَرْضَ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ
أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ ۚ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّٰقُ الْعَلِيمُ ۝ إِنَّمَآ أَمْرُهُۥٓ
إِذَآ أَرَادَ شَيْـًٔا أَنْ يَقُولَ لَهُۥ كُنْ فَيَكُونُ ۝ فَسُبْحَٰنَ
الَّذِي بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝

سُورَةُ الصَّٰفَّٰتِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالصَّٰٓفَّٰتِ صَفًّا ۝ فَالزَّٰجِرَٰتِ زَجْرًا ۝ فَالتَّٰلِيَٰتِ
ذِكْرًا ۝ إِنَّ إِلَٰهَكُمْ لَوَٰحِدٌ ۝ رَبُّ السَّمَٰوَٰتِ وَالْأَرْضِ

ઈન્સાનુ અન્ના ખ઼-લક઼-નાહુ મિન નુત઼્ફ઼તિન ફઈઝ઼ા
હમને ઉસે પાનીકી બૂંદસે બનાયા જભી વોહ
હુ-વ ખ઼સીમુમ-મુબીન (૭૭) વ-દ઼-ર-બ લના
સરીહ ઝગળાલૂ હૈ (૧૦૨) ઔર હમારે લિયે કહાવત કેહતા હૈ (૧૦૩)
મ-સ઼-લંવ-વ નસિ-ય ખ઼લ્ક઼હુ ⸙ ક઼ા-લ
ઔર અપની પૈદાઈશ ભૂલ ગયા (૧૦૪) બોલા ઐસા કૌન
મંય્યુહ઼-યિલ-ઈઝ઼ા-મ વહિ-ય રમીમ (૭૮) કુ઼લ
હૈ કે હડ્ડીયોંકો ઝિન્દા કરે જબ વોહ બિલ્કુલ ગલ ગઈ તુમ
યુહ઼-યી હલ્લઝ઼ી અન્શ-અહૉ અવ્વ-લ મરહ઼
ફરમાઓ ઉન્હેં વોહ ઝિન્દા કરેગા જિસને પહેલી બાર
વહુ-વ બિકુલ્લિ ખ઼લ્કિ઼ન અ઼લીમુ-ᐟ(૭૯) નિલ્લઝ઼ી
ઉન્હેં બનાયા ઔર ઉસે હર પૈદાઈશકા ઈલ્મ હૈ (૧૦૫) જિસને
જ-અ઼-લ લકુમ મિ-નશ શ-જરિલ અખ઼-દ઼રિ
તુમ્હારે લિયે હરે પેળમેંસે આગ પૈદા કી જભી તુમ
નારન ફઈઝ઼ૉ અન્તુમ મિન્હુ તૂકિ઼દૂન (૮૦) અ-વ લૈસલ્લઝ઼ી ખ઼-લ-ક઼સ્સમાવાતિ
ઉસસે સુલગાતે હો (૧૦૬) ઔર કયા વોહ જિસને આસ્માન ઔર ઝમીન બનાએ ઉન જૈસ
વલઅર્દ઼ બિક઼ાદિરિન અ઼લૉ અંય્યખ઼્લુ-ક઼ મિસ્લહુમ ᐟ☐ બલા ⸙ વહુવલ ખ઼લ્લાકુ઼લ-
મં ૬ ઔર નહીં બના સકતા ? (૧૦૭) ક્યોં નહીં (૧૦૮) ઔર વહી હૈ પૈદા કરનેવાલા સબ કુછ જાનતા
અ઼લીમ (૮૧) ઈન્નમૉ અમ્રુહૂ ઈઝ઼ૉ અરા-દ શૈઅન અંય્યકૂ-લ લહૂ કુન ફ-યકૂન (૮૨)
ઉસકા કામ તો યેહી હૈ કે જબ કિસી ચીઝકો ચાહે (૧૦૯) તો ઉસસે ફરમાએ હો જા વોહ ફૌરન હો જાતી હૈ (૧૧૦)
૬ **ફ-સુબ્હ઼ાનલ્લઝ઼ી બિ-યદિહી મ-લકૂતુ કુલ્લિ શૈઈવ વઈલૈહિ તુર્જઊ઼નꝰ૦ (૮૩)**
તો પાકી હૈ ઉસે જિસકે હાથ હર ચીઝકા કબ્ઝા હૈ ઔર ઉસીકી તરફ ફેરે જાઓગે (૧૧૧)

(૩૭) સૂરતુસ્સૉફ્ફાત (મક્કી) ૧૮૨ આયતે ઔર ૫ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

વસ્સૉફ઼-ફ઼ાતિ સફ઼-ફ઼ન ᐟ (૧) ફઝ઼-ઝ઼ાજિરાતિ ઝ઼જ-રન ᐟ (૨) ફત્તાલિયાતિ
કસમ ઉનકી કે બાકાએદા સફ બાંધે (૨) ફિર ઉનકી કે ઝિળક-કર ચલાએ (૩) ફિર ઉન જમાઅતોંકી કે
ઝ઼િક-રન ᐟ(૩) ઈન્ન ઈલાહકુમ લ-વાહ઼િદ ⸙ (૪) રબ્બુસ્સમાવાતિ વલઅર્દ઼િ
કુઆંન પળ્હેં બેશક તુમ્હારા મા'બૂદ ઝરૂર એક હૈ માલિક આસ્માનોં ઔર ઝમીન કા

કે સાથ આતે જાતે હંય કોઈ ઉનમેં સે અપને વકત સે કબ્લ નાહી આતા ઔર નય્યરૈન યા'ની આફતાબો માહતાબ મેં સે કોઈ દૂસરે કે હુદૂદો શૌકત મેં દાખિલ નહી હોતા ન આફતાબ રાત મેં ચમકે ન માહતાબ દિન મેં. (૫૫) જો સામાન અસ્બાબ વગૈરા સે ભરી હુઈ થી મુરાદ ઈસસે કશ્તિયે નૂહ હય જિસમેં ઉનકે પહેલે અજદાદ સવાર કિયે ગએ થે ઔર યહ ઔર ઉનકી ઝુર્રિયત ઉનકી પૂશ્ત મેં થી. (૫૬) બાવજૂદ કશ્તિયોં કે. (૫૭) જો ઉનકી ઝિંદગાની કે લિયે મુકર્રર ફરમાયા હય. (૫૮) યા'ની અઝાબે દુનિયા. (૫૯) યા'ની અઝાબે આખિરત. (૬૦) યા'ની ઉનકા દસ્તૂર ઔર તરીકએ કાર હી યહ હય કે વોહ હર આયતો મૌઈઝત સે રુગર્દાની કિયા કરતે હંય. (૬૧) શાને નુઝૂલઃ- યહ આયત કુફ્ફારે કુરૈશ કે હક મેં નાઝિલ હુઈ જિનસે મુસલમાનોંને કહા થા

وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ ۝ إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا
بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ ۝ وَحِفْظًا مِّن كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ ۝
لَا يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلَإِ الْأَعْلَىٰ وَيُقْذَفُونَ مِن كُلِّ
جَانِبٍ ۝ دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ۝ إِلَّا مَنْ
خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ۝ فَاسْتَفْتِهِمْ
أَهُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَم مَّنْ خَلَقْنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُم مِّن طِينٍ
لَّازِبٍ ۝ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ۝ وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا
يَذْكُرُونَ ۝ وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ ۝ وَقَالُوا إِنْ
هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ۝ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا
أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ۝ أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ۝ قُلْ نَعَمْ وَأَنتُمْ
دَاخِرُونَ ۝ فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنظُرُونَ ۝
وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هَٰذَا يَوْمُ الدِّينِ ۝ هَٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ
الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝ احْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا

વમા બૈનહુમા વ રબ્બુલ મશારિક઼ (૫) ઈન્ના
ઔર જો કુછ ઉનકે દરમિયાન હૈ ઔર માલિક મશ્રિકોંકા ઔર (૪)
ઝય્યન્નસ- સમા-અદ-દુન્યા બિઝીનતિ-
બેશક હમને નીચેકે આસ્માનકો (૫) તારોંકે સિંગારસે
નિલ-કવાકિબ (૬) વ હિ઼ફ્ઝમ મિન કુલ્લિ
આરાસ્તા કિયા ઔર નિગાહ રખનેકો હર શૈતાન
શૈત઼ાનિમ-મારિદ (૭) લા યસ્સમ્મઊ-ન ઈલલ
સરકશસે (૬) આલમે બાલાકી તરફ કાન નહીં લગા સકતે (૭)
મ-લ-ઈલ-અઅ઼-લા વ યુક઼-ઝ઼ફૂ-ન મિન કુલ્લિ
ઔર ઉન પર હર તરફસે માર-ફેંક હોતી હૈ (૮) ઉન્હેં
જાનિબ (૮) દુહૂ઼રંવ-વ લહુમ અ઼ઝ઼ાબુંવ્વાસિ઼બ (૯)
ભગાનેકો ઔર ઉનકે લિયે (૯) હમેશાકા અઝાબ
ઈલ્લા મન ખ઼તિ઼ફલ-ખ઼ત઼્ફ-ત ફ-અત્બ-અ઼હૂ
મગર જો એક-આધ બાર ઉચક લે ચલા (૧૦) તો રૌશન
શિહાબુન સા઼કિ઼બ (૧૦) ફસ્તફ તિહિમ અહુમ અશદદુ ખ઼લ્ક઼ન અમ્મન ખ઼-લક઼-ના
અંગારા ઉસકે પીછે લગા (૧૧) તો ઉનસે પૂછો (૧૨) કયા ઉનકી પૈદાઇશ ઝયાદા મઝબૂત હૈ યા હમારી ઔર મખ્લૂક આસ્માનોં
ઈન્ના ખ઼-લક઼-નાહુમ મિન તી઼નિલ-લાઝિબ (૧૧) બલ અ઼જિબ-ત વ યસ્ખ઼રૂન (૧૨) મં ૬
ઔર ફરિશ્તોં વગૈરાકી (૧૩) બેશક હમને ઉનકો ચિપકતી મિટ્ટીસે બનાયા (૧૪) બલ્કે તુમ્હેં અચંબા આયા (૧૫)
વ ઈઝ઼ા ઝુક્કિરૂ લા યઝ઼-કુરૂન (૧૩) વ ઈઝ઼ા રઓ આયતંય્યસ્તસ્ખ઼િરૂન (૧૪)
ઔર વોહ હંસી કરતે હૈં (૧૬) ઔર સમઝાએ નહીં સમઝતે ઔર જબ કોઈ નિશાની દેખતે હૈં (૧૭) ઠઠ્ઠા
વ ક઼ાલૂ ઈન હાઝ઼ા ઈલ્લા સિહ઼રુમ-મુબીન (૧૫) અ-ઈઝ઼ા મિત્ના વ કુન્ના તુરાબંવ-વ
કરતે હૈં ઔર કેહતે હૈં યે તો નહીં મગર ખુલા જાદૂ કયા જબ હમ મર કર મિટ્ટી ઔર હડ્ડિયાં હો જાએંગે
ઈ઼ઝ઼ામન અ ઈન્ના લ-મબઊ઼સૂન (૧૬) અ-વ આબાઉનલ-અવ્વલૂન (૧૭) કુલ
કયા હમ ઝરૂર ઉઠાએ જાએંગે ઔર કયા હમારે અગલે બાપ દાદા ભી (૧૮) તુમ
ન-અ઼મ વ અન્તુમ દાખ઼િરૂન (૧૮) ફ-ઈન્નમા હિ-ય ઝજ-રતુંવ્વાહિ઼-દ-તુન ફઈઝ઼ા
ફરમાઓ હાં યૂં કે ઝલીલ હોકે તો વોહ (૧૯) તો એક હી ઝિડક હૈ (૨૦) જભી વોહ (૨૧)
હુમ યન્ઝુરૂન (૧૯) વ ક઼ાલૂ યા વૈલના હાઝ઼ા યૌમુદ-દીન (૨૦) હાઝ઼ા
દેખને લગેંગે ઔર કહેંગે હાએ હમારી ખરાબી ઉનસે કહા જાએગા યે ઈન્સાફકા દિન હૈ (૨૨)
યૌમુલ-ફસ્લિલ્લઝ઼ી કુન્તુમ બિહી તુકઝ઼-ઝ઼િબૂન (૨૧) ઉહ઼-શુરુલ્લઝ઼ી-ન ઝ઼લમૂ
યે હૈ ફૈસલેકા દિન જિસે તુમ ઝુટલાતે થે (૨૩) હાંકો ઝાલિમોં

કે તુમ અપને માલોં કા વોહ હિસ્સા મિસ્કીનોં પર ખર્ચ કરો જો તુમને બઝો'મે ખુદ અલ્લાહ તઆલા કે લિયે નિકાલા હય. ઉસ પર ઉન્હોં ને કહા કે કયા હમ ઉનકો ખિલાયેં જિન્હેં અલ્લાહ તઆલા ખિલાના ચાહતા તો ખિલા દેતા મતલબ યહ થા કે ખુદા હી કો મિસ્કીનોં કા મોહતાજ રખના મંઝૂર હય તો ઉન્હેં ખાને કો દેના ઉસકી મશિય્યત કે ખિલાફ હોગા. યહ બાત ઉન્હોંને બખીલી ઔર કંજૂસી સે બતૌરે તમસ્ખુરકે કહી થી ઔર નિહાયત બાતિલ થી કયોં કે દુનિયા દારુલ ઈમ્તેહાન હય ફકીરી ઔર અમીરી દોનોં આઝમાઈશે હંય. ફકીરી કી આઝમાઈશ સબ્રસે ઔર ગનીકી ઈન્ફાક ફી સબીલિલ્લાહ સે. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાસે મરવી હય કે મક્કા મુકર્રરમા મેં ઝિંદીક લોગ થે. જબ ઉનસે કહા જાતા થા કે મિસ્કીનોંકો સદકા

૫૫
૧

وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ۝ مِنْ دُونِ اللّٰهِ
فَاهْدُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطِ الْجَحِيمِ ۝ وَقِفُوهُمْ إِنَّهُمْ
مَسْئُولُونَ ۝ مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ۝ بَلْ هُمُ الْيَوْمَ
مُسْتَسْلِمُونَ ۝ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ۝
قَالُوا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ۝ قَالُوا بَلْ
لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۝ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ
سُلْطَانٍ ۚ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَاغِينَ ۝ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ
رَبِّنَا ۖ إِنَّا لَذَائِقُونَ ۝ فَأَغْوَيْنَاكُمْ إِنَّا كُنَّا غَاوِينَ ۝
فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ۝ إِنَّا كَذَٰلِكَ
نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ۝ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَٰهَ
إِلَّا اللّٰهُ يَسْتَكْبِرُونَ ۝ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُو آلِهَتِنَا
لِشَاعِرٍ مَجْنُونٍ ۝ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ۝
إِنَّكُمْ لَذَائِقُو الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ۝ وَمَا تُجْزَوْنَ

વ અઝ-વાજહુમ વમા કાનૂ યઅ-બુદૂન ॥ (૨૨)
ઔર ઉનકે જોળોંકો (૨૪) ઔર જો કુછ વોહ પૂજતે થે
મિન દૂનિલ્લાહિ ફહ-દૂહુમ ઈલા સિરાતિલ
અલ્લાહકે સિવા ઉન સબકો હાંકો રાહે દોઝખકી
જહીમ ★ (૨૩) વ કિફૂહુમ ઈન્નહુમ
તરફ ઔર ઉન્હેં ઠેહરાઓ (૨૫) ઉનસે પૂછના હૈ (૨૬)
મસ્ઊલૂન ॥ (૨૪) મા લકુમ લા તનાસરૂન (૨૫)
તુમ્હેં કયા હુવા એક-દૂસરેકી મદદ કયોં નહી કરતે (૨૭) બલ્કે
બલ હુમુલ્યૌ-મ મુસ્તસ-લિમુન (૨૬) વ અક-બ-લ
વોહ આજ ગરદન ડાલે હૈં (૨૮) ઔર ઉનમેં એકને
બઅ-દુહુમ અલા બઅ-દિંય્ય-ત-સા-અલૂન (૨૭)
દૂસરેકી તરફ મુંહ કિયા આપસમેં પૂછતે હુએ
કાલૂ ઈન્નકુમ કુન્તુમ તઅ-તૂનના
બોલે (૨૯) તુમ હમારે દેહની તરફસે બેહકાને આતે થે (૩૦)
અનિલ્યમીન (૨૮) કાલૂ બલ લમ તકૂનૂ મુઅ-મિનીન ۚ (૨૯) વમા કા-ન લના
જવાબ દેંગે તુમ ખુદ હી ઈમાન ન રખતે થે (૩૧) ઔર હમારા તુમ પર કુછ
મં ૯ અલૈકુમ મિન સુલ્તાન ۚ બલ કુન્તુમ કૌમન તાગીન (૩૦) ફ-હક્ક અલૈના કૌલુ
કાબૂ ન થા (૩૨) બલ્કે તુમ સરકશ લોગ થે તો સાબિત હો ગઇ હમ પર હમારે રબકી બાત (૩૩)
રબ્બિના ۖ ઈન્ના લ-ઝાઇકૂન (૩૧) ફ-અગ્વૈનાકુમ ઈન્ના કુન્ના ગાવીન (૩૨)
હમેં ઝરૂર ચખના હૈ (૩૪) તો હમને તુમ્હેં ગુમરાહ કિયા કે હમ ખુદ ગુમરાહ થે તો ઉસ દિન (૩૫)
ફ-ઈન્નહુમ યૌમઇઝિન ફિલઅઝાબિ મુશ્તરિકૂન (૩૩) ઈન્ના કઝાલિ-ક નફ-અલુ
વોહ સબકે સબ અઝાબમેં શરીક હૈં (૩૬) મુજરિમોંકે સાથ હમ ઐસા હી
બિલ-મુજ-રિમીન (૩૪) ઈન્નહુમ કાનૂ ઈઝા કી-લ લહુમ લા ઈલા-હ ઈલ્લલ્લાહુ
કરતે હૈં બેશક જબ ઉનસે કહા જાતા થા કે અલ્લાહકે સિવા કિસીકી બન્દગી નહી
યસ્તક-બિરૂન ॥ (૩૫) વ યકૂલૂ-ન અ-ઈન્ના લ-તારિકૂ આલિહતિના
તો ઊંચી ખીંચતે થે (૩૭) ઔર કેહતે થે કયા હમ અપને ખુદાઓંકો છોળ દેં એક દીવાને
લિશાઈરિમ-મજ-નૂન ۖ (૩૬) બલ જા-અ બિલ્હક્કિ વ સદ-દકલ-મુર્સલીન (૩૭)
શાઇરકે કેહનેસે (૩૮) બલ્કે વોહ તો હક્ક લાએ હૈં ઔર ઉન્હોંને રસૂલોંકી તસ્દીક
ઈન્નકુમ લઝાઇકુલ-અઝાબિલ-અલીમ ۚ (૩૮) વમા તુજ-ઝૌ-ન
ફરમાઇ (૩૯) બેશક - તુમ્હેં ઝરૂર દુખકી માર ચખની હૈ તો તુમ્હેં બદલા ન

દો તો કહતે થે હરગિઝ નહી યહ કૈસે હો સકતા હય કે જિસકો અલ્લાહ તઆલા મોહતાજ કરે હમ ખિલાયે. (૬૨) બઅ્સો કિયામત કા (૬૩) અપને દા'વે મે ઉનકા યહ ખિતાબ નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઔર આપકે અસ્હાબ સે થા. અલ્લાહ તઆલા ઉનકે હકમે ફરમાતા હય. (૬૪) યા'ની સૂર કે પહેલે નફખ કી જો હઝરતે ઇસ્રાફીલ અલયહિસ્સલામ ફૂંકેંગે. (૬૫) ખરીદો ફરોખ્ત મે ઔર ખાને પીને મે ઔર બાઝારોં ઔર મજલિસોં મે દુનિયાકે કામોં મે કે અચાનક કિયામત હો જાએગી - હદીસશરીફ મે હય નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે ખરીદાર ઔર બાએઅ કે દરમિયાન કપડા ફૈલા હોગા ન સૌદા તમામ હોને પાએગા ન કપડા લપેટ સકેગા કે કિયામત કાઇમ હો જાએગી- યા'ની લોગ અપને

الصّٰفّٰت

إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ۝
أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ۝ فَوَاكِهُ ۖ وَهُم مُّكْرَمُونَ ۝
فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۝ عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ ۝ يُطَافُ
عَلَيْهِم بِكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ ۝ بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِّلشَّارِبِينَ ۝
لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنزَفُونَ ۝ وَعِندَهُمْ
قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ ۝ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ۝
فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ۝ قَالَ
قَائِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ۝ يَقُولُ أَئِنَّكَ
لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ ۝ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا
أَئِنَّا لَمَدِينُونَ ۝ قَالَ هَلْ أَنتُم مُّطَّلِعُونَ ۝
فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ ۝ قَالَ تَاللَّهِ إِن
كِدتَّ لَتُرْدِينِ ۝ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنتُ مِنَ
الْمُحْضَرِينَ ۝ أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ ۝ إِلَّا مَوْتَتَنَا

منزل

ઈલ્લા મા કુન્તુમ તઅ્-મલૂન ॥ (૩૯) ઈલ્લા
મિલેગા મગર અપને કિયેકા (૪૦) મગર
ઈબાદલ્લાહિલ મુખ્લસીન (૪૦) ઉલાઈ-ક લહુમ
જો અલ્લાહકે ચુને હુએ બન્દે હૈં (૪૧) ઉનકે લિયે વોહ
રિઝ-કુમ - મઅ્-લૂમ ॥ (૪૧) ફવાકિહ ૮ વ હુમ
રોઝી હૈ જો હમારે ઈલ્મમેં હૈ મેવે (૪૨) ઔર
મુક-રમૂન ॥ (૪૨) ફી જન્નાતિન્નઈમ ॥ (૪૩)
ઉનકી ઈઝઝત હોગી ચૈનકે બાગોંમેં
અ્લા સુરુરિમ - મુ-ત- ક઼ાબિલીન (૪૪) યુતાફુ
તખ્તોં પર હોંગે આમને-સામને (૪૩) ઉન પર દૌરા હોગા
અ્લૈહિમ બિકઅ-સિમ-મિમ્મઈનિમ ॥ (૪૫)
નિગાહકે સામને બેહતી શરાબકે જામકા (૪૪)
બૈદ઼ા-અ લઝ઼-ઝ઼તિલ લિશ્શારિબીન ॥ (૪૬) લા
સફેદ રંગ (૪૫) પીનેવાલોંકે લિયે લઝઝત (૪૬) ન ઉસમેં

ફીહા ગ઼ૌલુંવ વલા હુમ અ્ન્હા યુન્ઝફૂન (૪૭) વ ઈ઼ન્દહુમ ક઼ાસિ઼રાતુત્ત઼ર્ફિ
ખુમાર હૈ (૪૭) ઔર ન ઉસસે ઉનકા સર ફિરે (૪૮) ઔર ઉનકે પાસ હૈ જો શોહરોંકે સિવા દૂસરી તરફ આંખ
ઈ઼નુન (૪૮) ક-અન્નહુન્ન બૈદુમ-મક-નૂન (૪૯) ફ-અક઼-બ-લ બઅ્-દુહુમ અ્લા મં ૬
ઉઠાકર ન દેખેંગી (૪૯) બળી આંખોવાલિયાં ગોયા વોહ અન્ડે હૈં પોશીદા રખે હુએ (૫૦) તો ઉનમેં (૫૧)
બઅ્-દિ઼ંય્ય-તસા-અલૂન (૫૦) ક઼ા-લ ક઼ાઈલુમ-મિન્હુમ ઈન્ની કા-ન લી
એકને દૂસરેકી તરફ મુંહ કિયા પૂછતે હુએ (૫૨) ઉનમેંસે કેહનેવાલા બોલા મેરા એક હમ-નશી થા (૫૩)
ક઼રીનુંય- ॥ (૫૧) યકૂલુ અઈન્ન-ક લમિનલ-મુસ઼દ-દિકી઼ન (૫૨) અ-ઈઝ઼ા મિત્ના
મુઝસે કહા કરતા ક્યાં તુમ ઉસે સચ માનતે હો (૫૪) કયા જબ હમ મરકર મિટ્ટી ઔર હડિયાં
વ કુન્ના તુરાબંવ-વ ઈ઼ઝ઼ા-મન અ-ઈન્ના લ-મદીનૂન (૫૩) ક઼ા-લ હલ અન્તુમ
હોજાએંગે તો કયા હમેં જઝા-સઝા દી જાએગી (૫૫) કહા કયા તો તુમ
મુત્ત઼લિઊ઼ન (૫૪) ફત્ત઼-લ-અ્ ફ-ર-આહુ ફી સવાઈલ-જહી઼મ (૫૫) ક઼ા-લ
ઝાંકકર દેખોગે (૫૬) ફિર ઝાંકા તો ઉસે બીચ ભળકતી આગમેં દેખા (૫૭) કહા ખુદાકી કસમ
તલ્લાહિ ઈન કિત્ત લ-તુર્દીનિ ॥ (૫૬) વલૌ લા નિઅ-મતુ રબ્બી લકુન્તુ
કરીબ થા કે તૂ મુઝે હલાક કર દે (૫૮) ઔર મેરા રબ ફઝલ ન કરે (૫૯) તો ઝરૂર મૈં ભી પકળકર
મિનલ-મુહ઼-દ઼રીન (૫૭) અ-ફમા નહ઼નુ બિમય્યિતીન ॥ (૫૮) ઈલ્લા મૌત-ત-નલ
હાઝિર કિયા જાતા (૬૦) તો કયા હમેં મરના નહીં મગર હમારી પહેલી મૌત (૬૧)

અપને કામોં મેં મશ્ગૂલ હોંગે ઔર વોહ કામ ઐસે હી ના તમામ રહ જાયેંગે ઔર કિયામત ફૂર્સતો મોહલત ન દેગી. (૬૭) દૂસરી મરતબા યહ નફખએ સાનિયા હય જો મૂર્દો કો ઉઠાને કે લિયે હોગા ઔર ઉન દોનોં નફખોં કે દરમિયાન ચાલીસ સાલ કા ફાસલા હોગા. (૬૮) ઝિંદા હોકર. (૬૯) યહ મકૌલા કુફ્ફાર કા હોગા હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમા ને ફરમાયા કે વોહ યહ બાત ઈસ લિયે કહેં ગે કે અલ્લાહ તઆલા દોનોં નફખોં કે દરમિયાન ઉનસે અઝાબ ઉઠા દેગા ઔર ઈતના ઝમાના વોહ સોતે રહેંગે ઔર નફખએ સાનિયા કે બાદ જબ ઉઠાયે જાએંગે ઔર અહવાલે કિયામત દેખેંગે તો ઈસતરહ ચીખ ઉઠેંગે ઔર યહ ભી કહા ગયા હય કે જબ કુફ્ફાર જહન્નમ ઔર ઉસકે અઝાબ દેખેંગે તો ઉસકે મુકાબલે મેં અઝાબે કબ્ર ઉન્હેં સહલ

الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ۝ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ۝ لِمِثْلِ هَٰذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ۝ أَذَٰلِكَ
خَيْرٌ نُزُلًا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ ۝ إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً
لِلظَّالِمِينَ ۝ إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ
طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ ۝ فَإِنَّهُمْ
لَآكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ۝ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ
عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِنْ حَمِيمٍ ۝ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى
الْجَحِيمِ ۝ إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ۝ فَهُمْ
عَلَىٰ آثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ ۝ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ
الْأَوَّلِينَ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ ۝ فَانْظُرْ
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ ۝ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ
الْمُخْلَصِينَ ۝ وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ ۝
وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ۝ وَجَعَلْنَا

ઊલા વમા નહ્‌નુ બિમુઅ-ઝ-ઝબીન (૫૯) ઈન્ન
ઔર હમ પર અઝાબ ન હોગા (૬૨) બેશક
હાઝા લહુવલ ફૌઝુલ-અઝીમ (૬૦) લિમિસ્લિ
યહી બળી કામયાબી હૈ ઐસી હી
હાઝા ફલ યઅ-મલિલ આમિલૂન (૬૧) અ
બાતકે લિયે કામિયોંકો કામ કરના ચાહિયે તો યે
ઝાલિ-ક ખૈરુન નુઝુલન અમ શ-જ-રતુઝ
મેહમાની ભલી (૬૩) યા થૂહળ કા પેળ (૬૪)
ઝક્-કૂમ (૬૨) ઈન્ના જ-અલ્નાહા ફિત્ન-તલ-
બેશક હમને ઉસે ઝાલિમોંકી જાંચ કિયા હૈ (૬૫)
લિઝ-ઝાલિમીન (૬૩) ઈન્નહા શ-જ-રતુન
બેશક વોહ એક પેળ હૈ કે
તખ્‌રુજુ ફી અસ્લિલ-જહીમિ (૬૪) તલ્ઉહા
જહન્નમકી જળમેં નિકલતા હૈ (૬૬) ઉસકા
ક-અન્નહૂ રુઊસુશ-શયાતીન (૬૫) ફ-ઈન- નહુમ લ-આકિલૂ-ન મિન્હા
શિગૂફા જૈસે દેવોંકે સર (૬૭) ફિર બેશક વોહ ઉસમેંસે ખાએંગે (૬૮) ફિર
મં ૬ ફમાલિઊ-ન મિન્હલ-બુતૂન (૬૬) સુમ્મ ઈન્ન લહુમ અલૈહા લશૌબમ-મિન
ઉસસે પેટ ભરેંગે ફિર બેશક ઉનકે લિયે ઉસ પર ખૌલતે પાનીકી
હમીમ (૬૭) સુમ્મ ઈન્ન મર્જિ-અહુમ લ-ઈલલ-જહીમ (૬૮) ઈન્નહુમ અલ્ફૌ
મિલોની હૈ (૬૯) ફિર ઉનકી બાઝગશ્ત ઝરૂર ભળકતી આગકી તરફ હૈ (૭૦) બેશક ઉન્હોંને
આબા-અહુમ દાલ્લીન (૬૯) ફહુમ અલા આસારિહિમ યુહ-રઊન (૭૦) વ-લ-કદ
બાપ દાદા ગુમરાહ પાએ તો વોહ ઉન્હીંકે નિશાને કદમ પર દૌળે જાતે હૈં (૭૧) ઔર બેશક
દલ્લ કબ્લહુમ અક-સરુલ-અવ્વલીન (૭૧) વ-લ-કદ અર્સલ્ના ફીહિમ મુન્ઝિરીન
ઉનસે પહેલે બહોત-સે અગલે ગુમરાહ હુએ (૭૨) ઔર બેશક હમને ઉનમેં ડર સુનાનેવાલે ભેજે
(૭૨) ફન્ઝુર કૈ-ફ કા-ન આકિબતુલ મુન્ઝરીન (૭૩) ઈલ્લા ઈબાદલ્લાહિલ-
(૭૩) તો દેખો ડરાએ ગયોં કા કૈસા અંજામ હુવા ? (૭૪) મગર અલ્લાહકે ચુને
મુખ્લસીન (૭૪) વ-લ-કદ નાદાના નૂહુન ફ-લનિઅ-મલ-મુજીબૂન (૭૫) વ
હુએ બંદે (૭૫) ઔર બેશક હમેં નૂહને પુકારા (૭૬) તો હમ ક્યા હી અચ્છે કુબૂલ ફરમાનેવાલે (૭૭)
નજ-જૈનાહુ વ અહલહૂ મિનલ્કર્બિલ-અઝીમ (૭૬) વ-જ-અલ્ના
ઔર હમને ઉસે ઔર ઉસકે ઘરવાલોંકો બળી તકલીફસે નજાત દી ઔર હમને

માલૂમ હોગા ઈસલિયે વોહ વૈલો અફસોસ પુકાર ઉઠેંગે ઔર ઉસ વકત કહેંગે (૭૦) ઔર ઉસ વકત કા ઈકરાર ઉન્હેં કુછ નાફેઅ ન હોગા. (૭૧) યા'ની નફખએ અખીરા એક હૌલનાક આવાઝ હોગી. (૭૨) હિસાબ કે લિયે ફિર ઉનસે કહા જાએગા. (૭૩) તરહ તરહ કી ને'મતેં ઔર કિસ્મ કિસ્મ કે સુરૂર ઔર અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે ઝિયાફત જન્નતી નેહરોં કે કિનારે બહિશ્તી અશ્જાર કી દિલનવાઝ ફિઝાએ તર્બ અંગે નગ્માત હસીનાને જન્નત કા કુર્બ ઔર કિસ્મ કિસ્મકી ને'મતોં સે ઈલ્તેઝાઝ યહ ઉનકે શુગ્લ હોંગે. (૭૪) યા'ની અલ્લાહ અઝઝ વ જલ્લ ઉન પર સલામ ફરમાએગા. ખ્વાહ બાવસ્તા યા બે વાસ્તા ઔર યહ સબસે બડી ઔર પ્યારી મુરાદ હય મલાઈકા એહલે જન્નતકે પાસ હર દરવાઝે સે આકર કહેંગે તુમ પર તુમ્હારે રહમતવાલે રબ કા

ذُرِّيَّتَهٗ هُمُ الْبٰقِيْنَ ۝ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرِيْنَ ۝
سَلٰمٌ عَلٰى نُوْحٍ فِي الْعٰلَمِيْنَ ۝ إِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ۝
إِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ ثُمَّ أَغْرَقْنَا
الْاٰخَرِيْنَ ۝ وَإِنَّ مِنْ شِيْعَتِهٖ لَإِبْرٰهِيْمَ ۝ إِذْ جَآءَ
رَبَّهٗ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ ۝ إِذْ قَالَ لِأَبِيْهِ وَقَوْمِهٖ مَاذَا
تَعْبُدُوْنَ ۝ أَئِفْكًا اٰلِهَةً دُوْنَ اللّٰهِ تُرِيْدُوْنَ ۝
فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُوْمِ ۝
فَقَالَ إِنِّيْ سَقِيْمٌ ۝ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِيْنَ ۝ فَرَاغَ إِلٰٓى
اٰلِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُوْنَ ۝ مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُوْنَ ۝
فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِيْنِ ۝ فَأَقْبَلُوْا إِلَيْهِ يَزِفُّوْنَ ۝
قَالَ أَتَعْبُدُوْنَ مَا تَنْحِتُوْنَ ۝ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ وَمَا
تَعْمَلُوْنَ ۝ قَالُوا ابْنُوْا لَهٗ بُنْيَانًا فَأَلْقُوْهُ فِي الْجَحِيْمِ ۝
فَأَرَادُوْا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنٰهُمُ الْأَسْفَلِيْنَ ۝ وَقَالَ إِنِّيْ

ઝુર્રિય્ય-તહૂ હુમુલ-બાક઼ીન (૭૭) વ ત-રક-ના
ઉસકી ઔલાદ બાકી રખી (૭૮) ઔર હમને
અ઼લૈહિ ફ઼િલ આખ઼િરીન (૭૮) સલામુન અ઼લા
પિછલોંમેં ઉસકી તારીફ બાકી રખી (૭૯) નૂહ પર સલામ
નૂહ઼િન ફ઼િલ આ઼લમીન (૭૯) ઈન્ના કઝ઼ાલિ-ક
હો જહાંવાલોંમેં (૮૦) બેશક હમ ઐસા હી સિલા
નજ-ઝિલ મુહ઼-સિનીન (૮૦) ઈન્નહૂ મિન
દેતે હૈં નેકોંકો બેશક વોહ હમારે આ'લા
ઈ઼બાદિનલ મુઅ-મિનીન (૮૧) સુમ્મ અગ઼-રક઼-
દરજેકે કામિલુલ ઈમાન બન્દોંમેં હૈ ફિર હમને દૂસરોંકો
નલ-આખ઼રીન (૮૨) વ ઈન્ન મિન શી-અ઼તિહી
ડુબો દિયા (૮૧) ઔર બેશક ઉસી કે ગિરોહસે
લ-ઈબરાહીમ (૮૩) ઈઝ઼ જા-અ રબ્બહૂ બિક઼લ-
ઈબ્રાહીમ હૈ (૮૨) જબકે અપને રબકે પાસ હાઝિર હુવા
બિન સલીમ (૮૪) ઈઝ઼ કા઼-લ લિઅબીહિ વ કૌ઼મિહી માઝ઼ા તઅ઼-બુદૂન (૮૫) અ-ઈફ-કન
ગૈરસે સલામત દિલ લેકર (૮૩) જબ ઉસને અપને બાપ ઔર અપની કૌમસે ફરમાયા (૮૪) તુમ કયા પૂજતે હો કયા
આલિ-હ-તન દૂનલ્લાહિ તુરીદૂન (૮૬) ફમા ઝ઼ન્નુકુમ બિરબ્બિલ આ઼લમીન (૮૭) મં ૬
બોહતાનસે અલ્લાહકે સિવા ઔર ખુદા ચાહતે હો તો તુમ્હારા કયા ગુમાન હૈ રબ્બુલ આલમીન પર (૮૫)
ફ-ન-ઝ઼-ર નઝ-ર-તન ફિન-નુજૂમ (૮૮) ફ કા઼-લ ઈન્ની સક઼ીમ (૮૯) ફ-ત-વલ્લૌ અ઼ન્હુ
ફિર ઉસને એક નિગાહ સિતારોંકો દેખા (૮૬) ફિર કહા મૈં બીમાર હોનેવાલા હૂં (૮૭) તો વોહ ઉસ પર પીઠ
મુદબિરીન (૯૦) ફરા-ગ઼ ઈલા આલિહતિહિમ ફ-કા઼-લ અલા તઅ-કુલૂન (૯૧) મા
દેકર ફિર ગએ (૮૮) ફિર ઉનકે ખુદાઓંકી તરફ છુપકર ચલા તો કહા કયા તુમ નહીં ખાતે (૮૯) તુમ્હેં
લકુમ લા તન્તિ઼કૂન (૯૨) ફરા-ગ઼ અ઼લૈહિમ દ઼ર્બમ- બિલ્યમીન (૯૩) ફ-અક઼- બલૂ
કયા હુવા કે નહીં બોલતે (૯૦) તો લોગોંકી નઝર બચાકર ઉન્હેં દાહિને હાથસે મારને લગા (૯૧) તો કાફિર
ઈલૈહિ યઝિફ-ફૂન (૯૪) કા઼-લ અ-તઅ઼-બુદૂ-ન મા તન્હિ઼તૂન (૯૫) વલ્લાહુ ખ઼-લ-ક઼કુમ
ઉસકી તરફ જલ્દી કરતે આએ (૯૨) ફરમાયા કયા અપને હાથકે તરાશોંકો પૂજતે હો ઔર અલ્લાહને
વમા તઅ઼-મલૂન (૯૬) કા઼લુબ્નૂ લહૂ બુન-યાનન ફ-અલ્કૂહુ ફ઼િલ્જહ઼ીમ (૯૭)
તુમ્હેં પૈદા કિયા ઔર તુમ્હારે આ'માલકો (૯૩) બોલે ઈસકે લિયે એક ઈમારત ચુનો (૯૪) ફિર ઉસે ભળકતી આગમેં
ફ-અરાદૂ બિહી કૈદન ફ-જ-અ઼લ્ના- હુમુલ-અસ્ફલીન (૯૮) વકા઼-લ ઈન્ની
ડાલ દો તો ઉન્હોંને ઉસ પર દાંવ ચલના ચાહા હમને ઉન્હેં નીચા દિખાયા (૯૫) ઔર કહા મૈં અપને

સલામ. (૭૫) જિસ વકત મોમિન જન્નતકી તરફ રવાના કિયે જાએંગે ઉસ વકત કુફ્ફાર સે કહા જાએગા કે અલગ ફટ જાવો. મો'મેનીનસે અલાહેદા હો જાઓ ઔર એક કૌલ યહ ભી હય કે યહ હુકમ કુફ્ફાર કો હોગા કે અલગ અલગ જહન્નમ મેં અપને અપને મુકામ પર જાએ. (૭૬) અપને અંબિયા કી મા'રેફત. (૭૭) ઉસકી ફરમાંબરદારી ન કરના. (૭૮) ઔર કિસી કો ઈબાદત મેં મેરા શરીક ન કરના. (૭૯) કે તુમ ઉસકી અદાવત ઔર ગુમરાહગરી કો સમઝતે ઔર જબ વોહ જહન્નમ કે કરીબ પહોંચેંગે તો ઉનસે કહા જાએગા. (૮૦) કે વોહ બોલ ન સકે ઔર યહ મહર કરના ઉન્હેં યહ કહને કે સબબ હોગા કે હમ મુશ્રિક નથે ન હમને રસૂલોં કો ઝુટલાયા. (૮૧) ઉનકે આ'ઝા બોલ ઉઠેંગે ઔર જો કુછ ઉનસે સાદિર હુવા હય સબ બયાન કર દેંગે.

ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهْدِينِ ۝ رَبِّ هَبْ لِي مِنَ
الصَّالِحِينَ ۝ فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ۝ فَلَمَّا بَلَغَ
مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ إِنِّي أَرَىٰ فِي الْمَنَامِ أَنِّي
أَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرَىٰ ۚ قَالَ يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ۖ
سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ۝ فَلَمَّا
أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ۝ وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ ۝ قَدْ
صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا ۚ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝
إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ۝ وَفَدَيْنَاهُ بِذِبْحٍ
عَظِيمٍ ۝ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ۝ سَلَامٌ عَلَىٰ
إِبْرَاهِيمَ ۝ كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ إِنَّهُ مِنْ
عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۝ وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ
الصَّالِحِينَ ۝ وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ ۚ وَمِنْ
ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِنَفْسِهِ مُبِينٌ ۝ وَلَقَدْ مَنَنَّا

ઝાહિબુન ઈલા રબ્બી સ- યહદીન (૯૯) રબ્બિ
રબકી તરફ જાનેવાલા હૂં (૯૬) અબ વોહ મુઝે રાહ દેગા (૯૭) ઈલાહી
હબ લી મિનસ્સાલિહીન (૧૦૦) ફ-બશ્શર્નાહુ
મુઝે લાયક ઔલાદ દે તો હમને ઉસે ખુશ-ખબરી સુનાઈ
બિગુલામિન હલીમ (૧૦૧) ફ-લમ્મા બ-લ-ગ઼
એક અકલમન્દ લળકેકી ફિર જબ વોહ ઉસકે સાથ કામકે કાબિલ
મ-અહુસ્સઅ-ય કા-લ યા બુનય્ય ઈન્ની અરા
હો ગયા કહા અય મેરે બેટે ! મૈંને ખ્વાબ દેખા મૈં તુઝે ઝિબ્હ
ફિલ્મનામિ અન્ની અઝ-બહુ-ક ફન્ઝુર માઝા તરા
કરતા હૂં (૯૮) અબ તૂ દેખ તેરી કયા રાય હૈ (૯૯) કહા અય મેરે બાપ !
કા-લ યા અ-બતિફ-અલ મા તુઅ-મરુ સ-તજિદુની
કીજિયે જિસ બાતકા આપકો હુકમ હોતા હૈ ખુદાને ચાહા તો કરીબ હૈ કે
ઈન શાઅલ્લાહુ મિનસ્સાબિરીન (૧૦૨) ફ-લમ્મા
આપ મુઝે સાબિર પાએંગે તો જબ ઉન દોનોંને હમારે હુકમ પર
અસ્લમા વ તલ્લહૂ લિલ્જબીન (૧૦૩) વ નાદૈનાહુ અંય્યા ઈબરાહીમ (૧૦૪)
ગરદન રખી બાપને બેટેકો માથેકે બલ લિટાયા ઉસ વકતકા હાલ ન પૂછ (૧૦૦) ઔર હમને નિદા ફરમાઈ કે અય
મં ૬ **કદ સદ-દકત્તર-રુઅયા ઈન્ના કઝાલિ-ક નજ-ઝિલ-મુહ-સિનીન (૧૦૫) ઈન્ન**
ઈબ્રાહીમ ! બેશક તૂને ખ્વાબ સચ કર દિખાયા (૧૦૧) હમ ઐસા હી સિલા દેતે હૈં નેકોંકો બેશક
હાઝા લ-હુવલ-બલાઉલ-મુબીન (૧૦૬) વ ફદૈનાહુ બિઝિબ્હિન અઝીમ (૧૦૭) વ
યે રૌશન જાંચ થી ઔર હમને એક બળા ઝબીહા ઉસકે ફિદયેમેં દેકર ઉસે બચા લિયા (૧૦૨) ઔર
ત-રક-ના અલૈહિ ફિલ આખિરીન (૧૦૮) સલામુન અલા ઈબરાહીમ (૧૦૯)
હમને પિછલોંમેં ઉસકી તા'રીફ બાકી રખી સલામ હો ઈબ્રાહીમ પર (૧૦૩)
કઝાલિ-ક નજ-ઝિલ મુહ-સિનીન (૧૧૦) ઈન્નહૂ મિન ઈબાદિનલ-
હમ ઐસા હી સિલા દેતે હૈં નેકોંકો બેશક વોહ હમારે આ'લા દરજેકે કામિલુલ ઈમાન બન્દોંમેં હૈં
મુઅ-મિનીન (૧૧૧) વ બશ્શર-નાહુ બિઈસ્હા-ક નબિય્યમ-મિનસ-
ઔર હમને ઉસે ખુશખબરી દી ઈસ્હાકકી કે ગૈબકી ખબરેં બતાનેવાલા નબી હમારે કુર્બે ખાસકે સઝાવારોંમે (૧૦૪)
સાલિહીન (૧૧૨) વ બારક-ના અલૈહિ વ અલા ઈસ્હાક વ મિન ઝુર્રિય્યતિહિમા
૯૦ ઔર હમને બરકત ઉતારી ઉસ પર ઔર ઈસ્હાક પર (૧૦૫) ઔર ઉનકી ઔલાદમેં કોઈ અચ્છા કામ
મુહ-સિનુંવ-વ ઝાલિમુલ લિ-નફ-સિહી મુબીન (૧૧૩) વ લ-કદ મ-નન્ના
કરનેવાલા (૧૦૬) ઔર કોઈ અપની જાન પર સરીહ ઝુલ્મ કરનેવાલા (૧૦૭) ઔર બેશક હમને

(૮૨) કે નિશાન ભી બાકી ન રહતા ઈસ તરહકા અંધા કર દેતે. (૮૩) લેકિન હમને ઐસા ન કિયા ઔર અપને ફઝલો કરમ સે ને'મતે બસર ઉનકે પાસ બાકી રખ્ખી તો અબ ઉન પર હક યહ હય કે વોહ શુકગુઝારી કરે કુફ્ર ન કરે. (૮૪) ઔર ઉન્હેં બંદર યા સુવ્વર બના દેતે. (૮૫) ઔર ઉનકે જુર્મ ઈસકે મુસતદઈ થે લેકિન હમને અપની રેહમતો હિકમત કે હસ્બે ઈકતેઝા અઝાબ મેં જલ્દી નહી ઔર ઉનકે લિયે મોહલત રખ્ખી. (૮૬) કે વોહ બચપન કેસે ઝોએફો નાતવાની કી તરફ વાપસ હોને લગે ઔર દમ બદમ ઉસકી તાકતે કુવ્વતે ઔર જિસ્મ ઔર અકલ ઘટને લગે. (૮૭) કે જો એહવાલ કે બદલને પર ઐસા કાદિર હોકે બચપન કે ઝોએફો નાતવાની ઔર સિગ્રેજિસ્મો નાદાની કે બાદ શબાબ કી કુવ્વતે વ તવાનાઈ ઔર જિસ્મે કવી વ દાનાઈ અતા ફરમાતા

عَلٰى مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ۚ وَنَجَّيْنٰهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ
الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ۚ وَنَصَرْنٰهُمْ فَكَانُوْا هُمُ الْغٰلِبِيْنَ ۚ وَ
اٰتَيْنٰهُمَا الْكِتٰبَ الْمُسْتَبِيْنَ ۚ وَهَدَيْنٰهُمَا الصِّرَاطَ
الْمُسْتَقِيْمَ ۚ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْاٰخِرِيْنَ ۖ سَلٰمٌ عَلٰى
مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ۝ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ۝
اِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَاِنَّ اِلْيَاسَ لَمِنَ
الْمُرْسَلِيْنَ ۝ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اَلَا تَتَّقُوْنَ ۝ اَتَدْعُوْنَ
بَعْلًا وَّتَذَرُوْنَ اَحْسَنَ الْخٰلِقِيْنَ ۝ اللّٰهَ رَبَّكُمْ وَ
رَبَّ اٰبَآئِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ ۝ فَكَذَّبُوْهُ فَاِنَّهُمْ لَمُحْضَرُوْنَ ۝
اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ۝ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرِيْنَ ۝
سَلٰمٌ عَلٰٓى اِلْ يَاسِيْنَ ۝ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ۝
اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَاِنَّ لُوْطًا لَّمِنَ
الْمُرْسَلِيْنَ ۝ اِذْ نَجَّيْنٰهُ وَاَهْلَهٗٓ اَجْمَعِيْنَ ۝ اِلَّا عَجُوْزًا

અલા મૂસા વ હારૂન ૮ (૧૧૪) વ નજ-જૈનાહુમા
મૂસા ઔર હારૂન પર એહસાન ફરમાયા (૧૦૮) ઔર ઉન્હેં ઔર
વ કૌમુહુમા મિનલ-કર્બિલ-અઝીમ ૮ (૧૧૫) વ
ઉનકી કૌમ (૧૦૯) કો બળી સખ્તીસે નજાત બખ્શી (૧૧૦) ઔર
ન-સ્રર-નાહુમ ફ-કાનૂ હુમુલ-ગાલિબીન ૮ (૧૧૬) વ
ઉનકી હમને મદદ ફરમાઈ (૧૧૧) તો વહી ગાલિબ હુએ (૧૧૨) ઔર
આતૈનાહુમલ - કિતાબલ- મુસ્તબીન ૮ (૧૧૭) વ
હમને ઉન દોનોંકો રૌશન કિતાબ અતા ફરમાઈ (૧૧૩) ઔર
હદૈના હુમસ્સિરાતલ-મુસ્તકીમ ૮ (૧૧૮) વ
ઉનકો સીધી રાહ દિખાઈ ઔર પિછલોંમેં ઉનકી તા'રીફ બાકી
ત-રક-ના અલૈહિમા ફિલ-આખિરીન ॥ (૧૧૯)
રખી સલામ હો મૂસા ઔર હારૂન પર બેશક હમ
સલામુન અલા મૂસા વ હારૂન (૧૨૦) ઈન્ના
ઐસા હી સિલા દેતે હૈં નેકોંકો બેશક વોહ દોનોં હમારે

કઝાલિ-ક નજ-ઝિલ મુહ્સિનીન (૧૨૧) ઈન્નહુમા મિન ઈબાદિનલ મુઅ-મિનીન (૧૨૨)
આ'લા દરજેકે કામિલુલ ઈમાન બન્દોંમેં હૈં ઔર બેશક ઈલ્યાસ પૈગમ્બરોંસે હૈં (૧૧૪)
વ ઈન્ન ઈલ્યા-સ લમિનલ-મુર્સલીન ॥ (૧૨૩) ઈઝ કા-લ લિકૌમિહી અલા તત્તકૂન (૧૨૪)
જબ ઉસને અપની કૌમસે ફરમાયા કયા તુમ ડરતે નહીં ? (૧૧૫) કયા બઅલકો પૂજતે હો (૧૧૬)
અ-તદઊ-ન બઅ- લંવ્વ ત-ઝરૂ-ન અહ-સ-નલ ખાલિકીન ॥ (૧૨૫) અલ્લા-હ રબ્બુકુમ
ઔર છોળતે હો સબસે અચ્છા પૈદા કરનેવાલે અલ્લાહકો જો રબ હૈ તુમ્હારા ઔર તુમ્હારે અગલે
વ રબ્બ આબાઈકુમુલ અવ્વલીન (૧૨૬) ફ-કઝ-ઝબૂહુ ફ-ઈન્નહુમ લ-મુહ્દરૂન ॥ (૧૨૭)
બાપ દાદાકા (૧૧૭) ફિર ઉન્હોંને ઉસે ઝુટલાયા તો વોહ ઝરૂર પકળે જાઍંગે
ઈલ્લા ઈબાદલ્લાહિલ મુખ્લસીન (૧૨૮) વ ત-રક-ના અલૈહિ ફિલ્આખિરીન ॥ (૧૨૯)
(૧૧૮) મગર અલ્લાહકે ચુને હુએ બન્દે (૧૧૯) ઔર હમને પિછલોંમેં ઉસકી સના બાકી રખી
સલામુન અલા ઈલ્યાસીન (૧૩૦) ઈન્ના કઝાલિ-ક નજઝિલ મુહ્સિનીન (૧૩૧)
સલામ હો ઈલ્યાસ પર બેશક હમ ઐસા હી સિલા દેતે હૈં નેકોંકો
ઈન્નહૂ મિન ઈબાદિનલ-મુઅ-મિનીન (૧૩૨) વ ઈન્ન લૂતલ- લમિનલ-મુર્સલીન ॥ (૧૩૩)
બેશક વોહ હમારે આ'લા દરજે કે કામિલુલ ઈમાન બન્દોંમેં હૈ ઔર બેશક લૂત પૈગમ્બરોંમેં હૈં
ઈઝ નજ-જૈનાહુ વ અહ-લહૂ અજ-મઈન ॥ (૧૩૪) ઈલ્લા અજૂઝન
જબ કે હમને ઉસે ઔર ઉસકે સબ ઘરવાલોંકો નજાત બખ્શી મગર એક બુઢિયા

મં ૬

હય ઔર ફિર કિબ્રે સિન ઔર આખિર ઉમ્રમેં ઉસી કવી હયકલ જવાન કો દુબલા ઔર હકીર કર દેતા હય. અબ ન વોહ જિસ્મ બાકી હય ન કુવ્વતે નશિસ્તો બરખાસ્ત મેં મજબૂરિયાં દરપેશ હંય અકલ કામ નહી કરતી. બાત યાદ નહી રહતી. અઝીઝો અકારિબ કો પહેચાન નહી સકતા. જિસ પરવર દિગારને યહ તગય્યુર કિયા વોહ કાદિર હય કે આંખે દેને કેબાદ ઉસે મિટા દે ઔર અચ્છી સૂરતેં અતા કરને કે બાદ ઉનકો મસ્ખ કર દે ઔર મૌત દેને કે બાદ ફિર ઝિંદા કરદે. (૮૮) મા'ના યહ હંય કે હમને આપકો શે'ર ગોઈ કા મલ્કા ન દિયા યા યહ કે કુર્આન તા'લીમે શે'ર નહી હય ઔર શે'ર સે કલામે કાઝિબ મુરાદ હય ખ્વાહ મૌઝૂં હો યા ગૈર મૌઝૂં. ઈસ આયતમેં ઈશારા હય કે હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસ્સલમ કી તરફ સે

فِى الْغٰبِرِيْنَ ۝ ثُمَّ دَمَّرْنَا الْاٰخَرِيْنَ ۝ وَاِنَّكُمْ لَتَمُرُّوْنَ
عَلَيْهِمْ مُّصْبِحِيْنَ ۝ وَبِالَّيْلِ ۭ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝ وَاِنَّ
يُوْنُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ۝ اِذْ اَبَقَ اِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ۝
فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِيْنَ ۝ فَالْتَقَمَهُ الْحُوْتُ
وَهُوَ مُلِيْمٌ ۝ فَلَوْلَآ اَنَّهٗ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِيْنَ ۝ لَلَبِثَ
فِىْ بَطْنِهٖٓ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ۝ فَنَبَذْنٰهُ بِالْعَرَاۗءِ وَهُوَ
سَقِيْمٌ ۝ وَاَنْۢبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَّقْطِيْنٍ ۝ وَ
اَرْسَلْنٰهُ اِلٰى مِائَةِ اَلْفٍ اَوْ يَزِيْدُوْنَ ۝ فَاٰمَنُوْا
فَمَتَّعْنٰهُمْ اِلٰى حِيْنٍ ۝ فَاسْتَفْتِهِمْ اَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ
وَلَهُمُ الْبَنُوْنَ ۝ اَمْ خَلَقْنَا الْمَلٰۗىِٕكَةَ اِنَاثًا وَّهُمْ
شٰهِدُوْنَ ۝ اَلَآ اِنَّهُمْ مِّنْ اِفْكِهِمْ لَيَقُوْلُوْنَ ۝
وَلَدَ اللّٰهُ ۙ وَاِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ۝ اَصْطَفَى الْبَنَاتِ
عَلَى الْبَنِيْنَ ۝ مَا لَكُمْ ۣ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ۝ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ۝

૯૦

ફિલ-ગ઼ાબિરીન (૧૩૫) સુમ્મ દમ્મરનલ-
કે રેહ જાનેવાલોંમેં હુઇ (૧૨૦) ફિર દૂસરોંકો હમને
આખ઼રીન (૧૩૬) વ ઈન્નકુમ લ-તમુર્રૂન
હલાક કરમા દિયા (૧૨૧) ઔર બેશક તુમ (૧૨૨) ઉન
અ઼લૈહિમ મુસ્બિહ઼ીન (૧૩૭) વ બિલ્લૈલ અ-ફલા
પર ગુઝરતે હો સુબહકો ઔર રાતમેં (૧૨૩) તો
તઅ઼-ક઼િલૂન (૧૩૮) વ ઈન્ન યૂનુ-સ લમિનલ-
કયા તુમ્હેં અકલ નહીં (૧૨૪) ઔર બેશક યૂનુસ
મુરસલીન (૧૩૯) ઈઝ઼ અ-બ-ક઼ ઈલલ્ફુલ્કિલ-
પૈગમ્બરોંસે હૈ જબ કે ભરી કશ્તીકી તરફ નિકલ
મશ્હૂન (૧૪૦) ફસા-હ-મ ફકા-ન મિનલ્મુદ-
ગયા (૧૨૫) તો કુર્આ ડાલા તો ઢકેલે હુઓંમેં હુવા ફિર ઉસે
હ઼દ઼ીન (૧૪૧) ફલ્ત-ક઼-મહુલ હૂ઼તુ વ હુ-વ
મછલીને નિગલ લિયા ઔર વોહ અપને આપકો મલામત કરતા થા (૧૨૬)

મુલીમ (૧૪૨) ફલૌલા અન્નહૂ કા-ન મિનલ મુસબ્બિહ઼ીન (૧૪૩) લ-લબિ-સ઼ ફી
તો અગર વોહ તસ્બીહ કરનેવાલા ન હોતા (૧૨૭) ઝરૂર ઉસકે પેટમેં રેહતા જિસ દિન
મં ૬ **બત઼્નિહી ઈલા યૌમિ યુબ્અ઼સૂન ★ (૧૪૪) ફ-ન-બઝ઼-નાહુ બિલ અ઼રાઇ વ હુ-વ**
તક લોગ ઉઠાએ જાએંગે (૧૨૮) ફિર હમને ઉસે (૧૨૯) મૈદાન પર ડાલ દિયા ઔર વોહ બીમાર થા
આ ધા **સક઼ીમ (૧૪૫) વ અમ્બત્ના અ઼લૈહિ શ-જ-ર-તમ મિંય્યક઼્તીન (૧૪૬) વ અર્સલ્નાહુ ઈલા**
(૧૩૦) ઔર હમને ઉસ પર (૧૩૧) કદ્દૂકા પેળ ઊગાયા (૧૩૨) ઔર હમને ઉસે (૧૩૩) લાખ આદમિયોંકી
મિ-અતિ અલ્ફિન ઔ યઝીદૂન (૧૪૭) ફ-આમનૂ ફ-મત્તઅ઼-નાહુમ ઈલાહ઼ીન (૧૪૮)
તરફ ભેજા બલ્કે ઝયાદા તો વોહ ઈમાન લે આએ (૧૩૪) તો હમને એક વકત તક બરતને દિયા (૧૩૫)
ફસ્તફતિહિમ અ-લિરબ્બિકલ-બનાતુ વ લહુમુલ-બનૂન (૧૪૯) અમ ખ઼-લક઼-નલ-
તો ઉનસે પૂછો કયા તુમ્હારે રબકે લિયે બેટિયાં હૈં (૧૩૬) ઔર ઉનકે બેટે (૧૩૭) યા હમને મલાઇકા કો
મલાઇક-ત ઈનાસંવ્વ હુમ શાહિદૂન (૧૫૦) અલા ઈન્નહુમ મિન ઈફકિહિમ
ઔરતેં પૈદા કિયા ઔર વોહ હાઝિર થે (૧૩૮) સુનતે હો બેશક વોહ અપને બોહતાનસે કેહતે હૈં
લ-યકૂલૂન (૧૫૧) વ-લ-દલ્લાહુ વ ઈન્નહુમ લ-કાઝ઼િબૂન (૧૫૨) અસ્ત઼-ફલ બનાતિ
કે અલ્લાહકી ઔલાદ સે ઓર બેશક વોહ ઝરૂર ઝૂટે હૈં કયા ઉસને બેટિયાં પસંદ કી બેટે
અ઼લલ-બનીન (૧૫૩) મા લકુમ કૈ-ફ તહ઼કુમૂન (૧૫૪) અ-ફલા ત-ઝ઼ક્કરૂન (૧૫૫)
છોળકર તુમ્હેં કયા હૈ કૈસા હુકમ લગાતે હો (૧૩૯) તો કયા ધ્યાન નહીં કરતે (૧૪૦)

ઉલૂમે અવ્વલીનો આખેરીન તા'લીમ ફરમાએ ગએ જિનસે કશ્ફે હકાઇક હોતા હય ઔર આપકે મા'લૂમાત વાકઇ ઔર નફસુલ અમ્રી હંય કિઝ્બે શે'રી નહીં જો હકીકત મેં જોહલ હય. વોહ આપકી શાનકે લાઇક નહીં ઔર આપકા દામને તકદુસ ઉસસે પાક હય ઉસમેં શે'ર બમા'ના કલામે મૌઝૂંકે જાનને ઔર ઉસકે સહીહો સકીમ જય્યદોરદી કો પહેચાનને કી નફી નહીં. ઈલ્મે નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમમેં તા'ન કરનેવાલોં કે લિયે યહ આયત કિસી તરહ સનદ નહીં હો સકતી. અલ્લાહ તઆલાને હુઝૂર કો ઉલૂમે કાઇનાત અતા ફરમાએ. ઉસકે ઈન્કાર મેં ઈસ આયતકો પેશ કરના મહઝ ગલત હય-શાને નુઝૂલ:-કુફ્ફારે કુરૈશ ને કહા થા કે મોહમ્મદ (મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલમ) શાઇર હંય ઔર જો વોહ ફરમાતે

أَمْ لَكُمْ سُلْطٰنٌ مُّبِيْنٌ ۝ فَأْتُوْا بِكِتٰبِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝
وَجَعَلُوْا بَيْنَهٗ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا ۚ وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ
إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُوْنَ ۝ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ۝ إِلَّا عِبَادَ
اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ۝ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُوْنَ ۝ مَا أَنْتُمْ
عَلَيْهِ بِفٰتِنِيْنَ ۝ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيْمِ ۝ وَمَا مِنَّا
إِلَّا لَهٗ مَقَامٌ مَّعْلُوْمٌ ۝ وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّآفُّوْنَ ۝ وَإِنَّا
لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُوْنَ ۝ وَإِنْ كَانُوْا لَيَقُوْلُوْنَ ۝ لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا
ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِيْنَ ۝ لَكُنَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ۝
فَكَفَرُوْا بِهٖ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ۝ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا
لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِيْنَ ۝ إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُوْرُوْنَ ۝ وَإِنَّ
جُنْدَنَا لَهُمُ الْغٰلِبُوْنَ ۝ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِيْنٍ ۝ وَ
أَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُوْنَ ۝ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُوْنَ ۝
فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَآءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِيْنَ ۝ وَتَوَلَّ

منزل

અમ લકુમ સુલ્તાનુમ-મુબીન″(૧૫૬) ફઅ-તૂ બિ-
યા તુમ્હારે લિયે કોઈ ખુલી સનદહૈ તો અપની કિતાબ લાઓ (૧૪૧)
કિતાબિકુમ ઈન કુન્તુમ સાદિકીન (૧૫૭) વ-જ-અલૂ
અગર તુમ સચ્ચે હો ઔર ઉસમેં ઔર જિન્નોમેં રિશ્તા ઠેહરાયા (૧૪૨)
બૈનહૂ વ બૈનલ જિન્નાતિ ન-સબા″ વ-લ-કદ અલિ-
ઔર બેશક જિન્નોંકો મા'લૂમ હૈ કે વોહ (૧૪૩) ઝરૂર હાઝિર લાએ જાએંગે
મતિલ-જિન્નતુ ઈન્નહુમ લમુહદરૂન″(૧૫૮)
(૧૪૪) પાકી હૈ અલ્લાહકો ઉન બાતોંસે કે યે બતાતે હૈં મગર અલ્લાહકે
સુબ્હાનલ્લાહિ અમ્મા યસિફૂન ″ (૧૫૯) ઈલ્લા
ચુને હુએ બન્દે (૧૪૫) તો તુમ ઔર જો કુછ તુમ અલ્લાહકે સિવા
ઈબાદલ્લાહિલ મુખ્લસીન″(૧૬૦) ફઈન્નકુમ વમા
પૂજતે હો (૧૪૬) તુમ ઉસકે ખિલાફ કિસીકો બેહકાનેવાલે નહીં (૧૪૭)
તઅ-બુદૂન ″(૧૬૧) માઁ અન્તુમ અલૈહિ બિફાતિનીન″
મગર ઉસે જો ભળકતી હૂઈ આગમેં જાનેવાલા હૈ (૧૪૮) ઔર ફરિશ્તે કેહતે
(૧૬૨) ઈલ્લા મન હુ-વ સાલિલ-જહીમ (૧૬૩) વમા મિન્નાઁ ઈલ્લા લહૂ મકામુમ-
હૈં હમમેં હર-એકકા એક મકામ માલૂમ હૈ (૧૪૯) ઔર બેશક હમ પર ફૈલાએ હુકમકે મુન્તઝિર હૈં ઔર
મઅ-લૂમુંવ″(૧૬૪) વ ઈન્ના લ-નહનુસ્સાફ્-ફૂન ૮.(૧૬૫) વ ઈન્ના લ-નહનુલ- મુસબ્બિહૂન
બેશક હમ ઉસકી તસ્બીહ કરનેવાલે હૈં ઔર બેશક વોહ કેહતે થે (૧૫૦) અગર હમારે પાસ અગલોંકી
(૧૬૬) વ ઈન કાનૂ લ-યકૂલૂન ″(૧૬૭) લૌ અન્ન ઈન્દના ઝિક-રમ-મિનલ અવ્વલીન″
કોઈ નસીહત હોતી (૧૫૧) તો ઝરૂર હમ અલ્લાહકે ચુને હુએ બન્દે હોતે (૧૫૨) તો ઉસકે મુન્કિર હુએ તો
(૧૬૮) લકુન્ના ઈબાદલ્લાહિલ મુખ્લસીન(૧૬૯)ફ-ક-ફરૂ બિહી ફસૌ-ફ યઅ-લમૂન (૧૭૦)
અન્કરીબ જાન લેંગે (૧૫૩) ઔર બેશક હમારા કલામ ગુઝર ચુકા હૈ હમારે ભેજે હુએ બન્દોંકે લિયે કે
વ-લ-કદ સ-બ-કત કલિ-મતુના લિઈબાદિનલ મુર્સલીન″(૧૭૧) ઈન્નહુમ લહુમુલ મન્સૂરૂન″
બેશક ઉન્હેં મદદ હોગી ઔર બેશક હમારા હી લશ્કર (૧૫૪) ગાલિબ આએગા તો
(૧૭૨) વ ઈન્ન જુન્દના લહુમુલ ગાલિબૂન (૧૭૩) ફ-ત-વલ્લ અન્હુમ હત્તા હીનિંવ″(૧૭૪)
એક વકત તુમ ઉનસે મુંહ ફેરલો (૧૫૫) ઔર ઉન્હેં દેખતે રહો કે અન્કરીબ વોહ દેખેંગે (૧૫૬)
વ અબ્સિરહુમ ફસૌ-ફ યુબ્સિરૂન (૧૭૫) અ-ફબિ-અઝાબિના યસ્તઅ-જિલૂન (૧૭૬)
તો કયા હમારે અઝાબકી જલ્દી કરતે હૈં ફિર જબ ઉતરેગા ઉનકે આંગનમેં તો
ફ-ઈઝા ન-ઝ-લ બિસાહતિહિમ ફસૌ-અ સબાહુલ મુન્ઝરીન (૧૭૭) વ-ત-વલ્લ
ડરાએ ગયોંકી કયા હી બુરી સુબ્હ હોગી ઔર એક વકત તક

મં ૬

હંય યા'ની કુર્આને પાક વોહ શે'ર હય ઈસસે ઉનકી મુરાદ યહ થી કે મઆઝલ્લાહ યહ કલામ કાઝિબ હય જૈસા કે કુર્આને કરીમ મેં ઉનકા મકૌલા નકલ ફરમાયા ગયા હય-બલિફતિરાહો બલ હુ-વ શાઈર ઉસીકા ઈસ આયતમેં રદ ફરમાયા ગયા કે હમને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો ઐસી બાતિલ ગોઈકા મલ્કા હી નહીં દિયા હય ઔર યહ કિતાબ અશ્આર યા'ની અકાઝીબ પર મુશ્તમિલ નહીં. કુફ્ફારે કુરૈશ ઝબાન સે ઐસે બદઝૌક ઔર નઝમે ઉરૂઝી સે ઐસે નાવાકિફ ન થે કે નસ્ર કો નઝમ કહ દેતે ઔર કલામે પાકકો શે'રે ઉરૂઝી બના બૈઠતે ઔર કલામ કા મહઝ વઝને ઉરૂઝી પર હોના ઐસા ભી ન થા કે ઉસ પર એ'તરાઝ કિયા જા સકે. ઈસસે સાબિત હો ગયા કે ઉન બેદીનોંકી મુરાદ શે'ર સે કલામે કાઝિબ થી (મદારિકો

عَنْهُمْ حَتّٰى حِيْنٍ ۙ وَّاَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُوْنَ ۝
سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ۝ وَسَلٰمٌ
عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ ۝ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝

سُوْرَةُ صٓ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

صٓ وَالْقُرْاٰنِ ذِی الذِّكْرِ ۝ بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِیْ
عِزَّةٍ وَّشِقَاقٍ ۝ كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ
فَنَادَوْا وَّلَاتَ حِيْنَ مَنَاصٍ ۝ وَعَجِبُوْا اَنْ جَآءَهُمْ
مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ ۫ وَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا سٰحِرٌ كَذَّابٌ ۝
اَجَعَلَ الْاٰلِهَةَ اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ اِنَّ هٰذَا لَشَیْءٌ عُجَابٌ ۝
وَانْطَلَقَ الْمَلَاُ مِنْهُمْ اَنِ امْشُوْا وَاصْبِرُوْا عَلٰۤی اٰلِهَتِكُمْ ۚ
اِنَّ هٰذَا لَشَیْءٌ يُّرَادُ ۝ مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِی الْمِلَّةِ
الْاٰخِرَةِ ۚ اِنْ هٰذَاۤ اِلَّا اخْتِلَاقٌ ۝ ءَاُنْزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ

૯૦

અન્હુમ હત્તા હીનિંવ-(૧૭૮) વ અબ્સિર
ઉનસે મુંહ ફેર લો ઔર ઈન્તઝાર
ફસૌ-ફ યુબ્સિરૂન (૧૭૯) સુબ્હા-ન રબ્બિ-ક
કરો કે વોહ અનકરીબ દેખેંગે પાકી હૈ તુમ્હારે
રબ્બિલ-ઈઝ-ઝતિ અમ્મા યસિફૂન ૯ (૧૮૦) વ
રબકો ઈઝઝતવાલે રબકો ઉનકી બાતોંસે (૧૫૭) ઔર
સલામુન અલલ-મુર્સલીન ૯ (૧૮૧) વલ્હમ્દુ
સલામ હૈ પૈગમ્બરોં પર ઔર સબ
લિલ્લાહિ રબ્બિલ-આલમીન ૯૦ (૧૮૨)
ખૂબિયાં અલ્લાહકો જો સારે જહાનકા રબ હૈ (૧૫૮)

(૩૮) સૂરએ સ્વાદ

(મક્કી) ૮૮ આયતે ઔર ૫ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મેહરબાન રહમવાલા (૧)

મં ૬ સ્વાદ વલ કુર્આનિ ઝિઝ-ઝિક (૧) બલિલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ફી ઈઝ-ઝતિંવ-વ
ઈસ નામવર કુર્આનકી કસમ (૨) બલ્કે કાફિર તકબ્બુર ઔર ખિલાફમેં હૈં (૩) હમને ઉનસે
શિકાક (૨) કમ અહ-લક-ના મિન કબ્લિહિમ મિન કર્નિન ફનાદવ વલા-ત-હી-ન
પહેલે કિત્ની સંગતેં ખપાઈ (૪) તો અબ વોહ પુકારેં (૫) ઔર છૂટનેકા વકત ન થા (૬)
મનાસ (૩) વ અજિબૂ અન જા-અહુમ મુન્ઝિરુમ-મિન્હુમ વ કાલલ-કાફિરૂ-ન હાઝા
ઔર ઉન્હેં ઈસકા અચમ્ભા હુવા કે ઉનકે પાસ ઉન્હીમેંકા એક ડર સુનાનેવાલા તશરીફ લાયા (૭) ઔર
સાહિરુન કઝ-ઝાબ (૪) અ-જ-અ-લલ આલિ-હ-ત ઈલાહંવ્વાહિદન ઈન્ન હાઝા
કાફિર બોલે યે જાદૂગર હૈ બળા ઝૂટા કયા ઉસને બહોત ખુદાઓંકા એક ખુદા કર દિયા (૮) બેશક યે
લશૈઉન ઉજાબ (૫) વન્ત-લ-કલ મ-લ-ઉ મિન્હુમ અનિમ્શૂ વસ્બિરૂ અલા
અજીબ બાત હૈ ઔર ઉનમેંકે સરદાર ચલે (૯) કે ઉસકે પાससे ચલદો ઔર અપને ખુદાઓં પર
આલિહતિકુમ ઈન્ન હાઝા લશૈઉંય્યુરાદ (૬) મા સમિઅ-ના બિહાઝા ફિલ મિલ્લતિલ
સાબિર રહો બેશક ઈસમેં ઉસકા કોઈ મતલબ હૈ યે તો હમને સબસે પિછલે દીન નુસ્રાનિયતમેં
આખિરતિ ઈન હાઝા ઈલ્લખતિલાક (૭) અ ઉન્ઝિ-લ અલૈહિઝ ઝિક-રુ
ભી ન સુની (૧૦) યે તો નિરી નઈ ગળ્હત હૈ કયા ઉન પર કુર્આન ઉતારા

જમલો-રૂહુલ બયાન) ઔર હઝરતે શૈખ અકબર કદસસિર્રહુને ઈસ આયતકે મા'ને મેં ફરમાયા હય કે મા'ના યહ હંય કે હમને નબી સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે મોઅમ્મે ઔર ઈજમાલ કે સાથ ખિતાબ નહી ફરમાયા જિસમેં મુરાદ કે મુખ્ફી રહનેકા એહતેમાલ હો બલ્કે સાફ સહીહ કલામ ફરમાયા હય જિસસે તમામ હિજાબ ઉઠ જાએ ઔર ઉલૂમ રૌશન હો જાએં ચૂંકે શે'ર લગઝો તવરિયા ઔર રમ્ઝો ઈજમાલ કા મહલ હોતા હય ઈસ લિયે શે'ર કી નફી ફરમા કર ઈસ મા'ના કો બયાન ફરમા દિયા. (૮૯) સાફ સરીહ હકકો હિદાયત કહાં વોહ પાક આસ્માની કિતાબ તમામ ઉલૂમકી જામેઅ ઔર કહાં શે'ર જૈસા કલામે કાઝિબ ચે નિસ્બત ખાકરા બાઆલમે પાક (અલ કિબરીતુલ અહમર લિશ્શૈખિલ અકબર). (૯૦) દિલ ઝિંદા રખતા હો કલામો

مِنْ بَيْنِنَا ۚ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْ ذِكْرِي ۚ بَلْ لَّمَّا
يَذُوقُوا عَذَابِ ۝ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ
الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ۝ أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَا ۖ فَلْيَرْتَقُوا فِي الْأَسْبَابِ ۝ جُنْدٌ مَّا هُنَالِكَ
مَهْزُومٌ مِّنَ الْأَحْزَابِ ۝ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ
وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ۝ وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ
لْئَيْكَةِ ۚ أُولَٰئِكَ الْأَحْزَابُ ۝ إِنْ كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ
الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ۝ وَمَا يَنْظُرُ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً
وَاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ فَوَاقٍ ۝ وَقَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَّنَا
قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ۝ اصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ
وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُودَ ذَا الْأَيْدِ ۖ إِنَّهُ أَوَّابٌ ۝ إِنَّا سَخَّرْنَا
الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِشْرَاقِ ۝ وَالطَّيْرَ
مَحْشُورَةً ۖ كُلٌّ لَّهُ أَوَّابٌ ۝ وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَآتَيْنَاهُ

મિમ્બૈનિના ॰ બલ હુમ ફી શક્કિમ-મિન ઝ઼િક-રીર
ગયા હમ સબમેંસે (૧૧) બલ્કે વોહ શકમેં હૈં મેરી કિતાબસે (૧૨)
બલ લમ્મા યઝ઼ૂકૂ અ઼ઝ઼ાબ ॰ (૮) અમ ઈ઼ન્દહુમ
બલ્કે અભી મેરી માર નહીં ચખી હૈ (૧૩) કયા વોહ તુમ્હારે રબકી
ખ઼ઝ઼ાઈનુ રહ઼મતિ રબ્બિકલ-અ઼ઝ઼ીઝ઼િલ-
રહમતકે ખઝાન્ચી હૈં (૧૪) વોહ ઈઝઝતવાલા બહોત અતા
વહ-હાબ ૮ (૯) અમ લહુમ મુલ્કુસ્સમાવાતિ
ફરમાનેવાલા હૈ (૧૫) કયા ઉનકે લિયે હૈ સલ્તનત આસ્માનોં ઔર
વલઅર્દ઼િ વમા બૈનહુમા ॰ ફલ્યરતક઼ૂ ફિલ
ઝમીનકી ઔર જો કુછ ઉનકે દરમિયાન હૈ તો રસ્સિયાં લટકા કર
અસ્બાબ (૧૦) જુન્દુમ્મા હુનાલિ-ક મહઝ઼ૂમુમ-
ચઢ ન જાએં (૧૬) યે એક ઝલીલ લશ્કર હૈ ઉનકે લશ્કરોંમેંસે
મિનલ-અહ઼ઝ઼ાબ (૧૧) કઝ઼-ઝ઼-બત ક઼બ્લહુમ
જો વહીં ભગા દિયા જાએગા (૧૭) ઉનસે પેહલે ઝુટલા ચુકે હૈં

ક઼ૌમુ નૂહિંવ-વ આ઼દુંવ-વ ફિરઔ઼નુ ઝુલ-અવ-તાદ ॰ (૧૨) વ સ઼મૂદુ વ ક઼ૌમુ
નૂહકી કૌમ ઔર આદ ઔર ચૌમેખા કરનેવાલા ફિરઔન (૧૮) ઔર સમૂદ ઔર
લૂતિંવ-વ અસ્હ઼ાબુલ ઐકહ ॰ ઉલાઈકલ-અહ઼-ઝાબ (૧૩) ઈન કુલ્લુન ઈલ્લા મં ૬
૯ લૂતકી કૌમ ઔર બનવાલે (૧૯) યે હૈં વોહ ગિરોહ (૨૦) ઉનમેં કોઈ ઐસા નહીં જિસને
૦ કઝ઼-ઝ઼બર-રુસુ-લ ફ હ઼ક્ક઼ ઈ઼ક઼ાબ ॰ (૧૪) વમા યન્ઝુરુ હાઉલાઈ ઈલ્લા
રસૂલોં કો ન ઝુટલાયા હો તો મેરા અઝાબ લાઝિમ હુવા (૨૧) ઔર યે રાહ નહીં દેખતે મગર એક
સૈહ઼-તંવ્વાહિ઼-દ-તમ-મા લહા મિન ફવાક઼ (૧૫) વક઼ાલૂ રબ્બના અ઼જ-જિલ્લના
ચીખકી (૨૨) જિસે કોઈ ફેર નહીં સકતા ઔર બોલે અય હમારે રબ ! હમારા હિસ્સા હમેં જલ્દ દે દે
ક઼િત્તના ક઼બ્લ યૌમિલ-હ઼િસાબ (૧૬) ઈસ્બિર અ઼લા મા યક઼ૂલૂ-ન વઝ઼-કુર
હિસાબકે દિનસે પહલે (૨૩) તુમ ઉનકી બાતોં પર સબર કરો ઔર હમારે બન્દે દાઊદ ને'મતોંવાલેકો
અ઼બ્દના દાવૂ-દ ઝ઼લ-ઐદ ॰ ઈન્નહૂ અવ્વાબ (૧૭) ઈન્ના સખ્ખ઼ર્નલ-જિબા-લ
યાદ કરો (૨૪) બેશક વોહ બળા રુજૂ કરનેવાલા હૈ (૨૫) બેશક હમને ઉસકે સાથ પહાળ મુસખ્ખર
મ-અ઼હૂ યુસબ્બિહ઼-ન બિલ- અ઼શિય્યિ વલ્ઈશરાક઼ ॰ (૧૮) વત્તૈ-ર મહ઼-શૂરહ ॰
ફરમા દિયે કે તસ્બીહ કરતે (૨૬) શામકો ઔર સૂરજ ચમકતે (૨૭) ઔર પરિન્દે જમા કિયે હુએ (૨૮)
કુલ્લુલ્લહૂ અવ્વાબ (૧૯) વ શ-દદના મુલ્કહૂ વ આતૈનાહુલ
સબ ઉસકે ફરમાં બરદાર થે (૨૯) ઔર હમને ઉસકી સલ્તનતકો મઝબૂત કિયા (૩૦) ઔર ઉસે

ખિતાબકો સમઝે ઔર યહ શાન મો'મિનકી હય. (૯૧) યા'ની હુજજતે અઝાબ કાઈમ હો જાએ. (૯૨) યા'ની મુસખ્ખરો ઝેરે હુકમ કર દિયા. (૯૩) ઔર ફાયદે હંય કે ઉનકી ખાલોં બાલોં ઔર ઊન વગૈરા કામમેં લાતે હંય. (૯૪) દૂધ ઔર દૂધ સે બનનેવાલી ચીઝે દહી મઠા વગૈરા. (૯૫) અલ્લાહ તઆલાકી ઉન ને'મતોંકા. (૯૬) યા'ની બુતોંકો પૂજને લગે. (૯૭) ઔર મુસીબતકે વક્ત કામ આએ ઔર અઝાબસે બચાએ ઔર ઐસા મુમ્કિન નહીં. (૯૮) કયોંકી જમાદ બેજાન બે કુદરત બે શઊર હંય. (૯૯) યા'ની કાફિરોંકે સાથ ઉનકે બુત ભી ગિરફતાર કરકે હાઝિર કિયે જાએંગે ઔર સબ જહન્નમ મેં દાખિલ હોંગે બુત ભી ઔર ઉનકે પુજારી ભી. (૧૦૦) યહ ખિતાબ હૈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો અલ્લાહ તઆલા

الْحِكْمَةَ وَفَصْلَ الْخِطَابِ ﴿٢٠﴾ وَهَلْ أَتَاكَ نَبَأُ الْخَصْمِ إِذْ
تَسَوَّرُوا الْمِحْرَابَ ﴿٢١﴾ إِذْ دَخَلُوا عَلَىٰ دَاوُودَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا
لَا تَخَفْ خَصْمَانِ بَغَىٰ بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ فَاحْكُمْ بَيْنَنَا
بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ هَٰذَا
أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةٌ وَاحِدَةٌ
فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿٢٣﴾ قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ
بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ الْخُلَطَاءِ
لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَقَلِيلٌ مَا هُمْ وَظَنَّ دَاوُودُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ
وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ﴿٢٤﴾ فَغَفَرْنَا لَهُ ذَٰلِكَ وَإِنَّ لَهُ
عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَآبٍ ﴿٢٥﴾ يَا دَاوُودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ
خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُمْ بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ
الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ

હિકમ-ત વ ફસ્લલ-ખિતાબ (૨૦) વ હલ
હિકમત (૩૧) ઔર કીલે ફૈસલ દિયા (૩૨) ઔર કયા તુમ્હેં (૩૩)
અતા-ક ન-બ-ઉલ ખસ્મ ઈઝ તસવ્વ-રુલ
ઉસ દાવેવાલોંકી ભી ખબર આઈ જબ વોહ દીવાર કૂદ કૂદકર દાઊદકી
મિહરાબ (૨૧) ઈઝ દ-ખલૂ અલા દાવૂ-દ
મસ્જિદમેં આએ (૩૪) જબ વોહ દાઊદ પર દાખિલ હુએ તો વોહ ઉનસે
ફ-ફઝિ-અ મિન્હુમ કાલૂ લા ત-ખફ ખસ્માનિ
ઘબરા ગયા ઉન્હોંને અર્ઝ કી ડરિયે નહી હમ દો ફરીક હૈં કે એકને દૂસરે પર
બગા બઅ-દુના અલા બઅ-દિન ફહ-કુમ
ઝયાદતી કી હૈ (૩૫) તો હમમેં સચ્ચા ફૈસલા કરમા દીજિયે ઔર ખિલાફે
બૈનના બિલ્હક્કિ વલા તુશ્તિત વહ-દિના ઈલા
હક્ક ન કીજિયે (૩૬) ઓર હમેં સીધી રાહ બતાઈયે બેશક
સવા-ઈસ્સિરાત (૨૨) ઈન્ન હાઝા અખી
યે મેરા ભાઈ હૈ (૩૭) ઉસકે પાસ નિન્યાન્વે દુમ્બિયાં હૈં ઔર મેરે

લહૂ તિસ્ઉંવ્વ તિસ્ઊ-ન નઅ-જ-તંવ વલિ-ય નઅ-જતુંવ્વાહિદતુન ફકા-લ અક-ફિલ્નીહા
પાસ એક દુમ્બી અબ યે કેહતા હૈ વોહ ભી મુઝે હવાલે કર દે ઔર બાતમેં મુઝ પર
મં ૬ વ અઝ-ઝની ફિલ્ખિતાબ (૨૩) કા-લ લ-કદ ઝ-લ-મ-ક બિસુઆલિ નઅ-જતિ-ક ઈલા
ઝોર ડાલતા હૈ દાઊદને ફરમાયા બેશક યે તુઝ પર ઝયાદતી કરતા હૈ કે તેરી દુમ્બી અપની
નિઆજિહ વ ઈન્ન કસીરમ મિનલ ખુ-લતાઈ લ-યબ્ગી બઅ-દુહુમ અલા બઅ-દિન
દુમ્બિયોંમેં મિલાનેકો માંગતા હૈ ઔર બેશક અકસર સાઝેવાલે એક-દૂસરે પર ઝયાદતી કરતે હૈં
ઈલ્લલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ વ કલીલુમ મા-હુમ વ ઝન્ન દાવૂદુ
સજદહ મગર જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે ઓર વોહ બહોત થોડે હૈં (૩૮) અબ દાઊદ સમઝા કે
અન્નમા ફ-તન્નાહુ ફસ્તગ્ફ-ર રબ્બહૂ વ ખર્ર રાકિઅંવ્વ અનાબ (સજદહ) (૨૪)
હમને યે ઉસકી જાંચ કી થી (૩૯) તો અપને રબસે માફી માંગી ઓર સજદેમેં ગિરપડા (૪૦) ઔર રુજૂઅ લાયા
ફ-ગ-ફર્ના લહૂ ઝાલિ-ક વ ઈન્ન લહૂ ઈન્દના લઝુલ્ફા વ હુસ્ન મઆબ (૨૫) યા દાવૂદુ
તો હમને ઉસે માફ ફરમાયા ઔર બેશક ઉસકે લિયે હમારી બારગાહમેં ઝરૂર કુર્બ ઔર અચ્છા ઠિકાના હૈ
ઈન્ના જ-અલ્ના-ક ખલીફતન ફિલ્અર્દિ ફહકુમ બૈનન્નાસિ બિલ્હક્કિ વલા
અય દાઊદ ! બેશક હમને તુઝે ઝમીનમેં નાઈબ કિયા (૪૧) તો લોગોંમેં સચ્ચા હુકમ કર ઔર ખ્વાહિશકે પીછે ન
તત્તબિઈલ હવા ફયુદિલ-લ-ક અન સબીલિલ્લાહ ઈન્નલ્લઝી-ન યદિલ્લૂ-ન
જાના કે તુઝે અલ્લાહ કી રાહસે બેહકા દેગી બેશક વોહ જો અલ્લાહકી રાહ સે બહેકતે હૈં

અપને હબીબ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી તસલ્લી ફરમાતા હય કે કુફ્ફાર કી તકઝીબો ઈન્કાર સે ઔર ઉનકી ઈઝાઓં ઔર જફાકારિયોંસે આપ ગમગીન ન હોં. (૧૦૧) હમ ઉન્હેં ઉનકે કિર્દાર કી ખબર દેંગે. (૧૦૨) શાને નુઝૂલ:-યહ આયત આસ બિન વાઈલ યા અબૂ જહલ ઔર બકૌલે મશ્હૂર ઓબય બિન ખલફ જમહીકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જો ઈન્કારે બઅસ મેં યા'ની મરનેકે બાદ ઉઠને કે ઈન્કારમેં સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે બહસો તકરાર કરને આયા થા. ઉસકે હાથમેં એક ગલી હુઈ હડ્ડી થી ઉસકો તોડતા જાતા થા ઔર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે કહતા જાતા થા કે કયા આપકા ખયાલ હય કે ઈસ હડ્ડી કો ગલ જાને ઔર રેઝા રહો જાનેકે બાદ ભી અલ્લાહ તઆલા ઝિંદા

عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ
الْحِسَابِ ۞ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
بَاطِلًا ۚ ذَٰلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا
مِنَ النَّارِ ۞ أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ۞
كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو
الْأَلْبَابِ ۞ وَوَهَبْنَا لِدَاوُودَ سُلَيْمَانَ ۚ نِعْمَ الْعَبْدُ ۖ إِنَّهُ
أَوَّابٌ ۞ إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْجِيَادُ ۞
فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَن ذِكْرِ رَبِّي حَتَّىٰ
تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ۞ رُدُّوهَا عَلَيَّ ۖ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ
وَالْأَعْنَاقِ ۞ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَىٰ كُرْسِيِّهِ
جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ۞ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَّا
يَنبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي ۖ إِنَّكَ أَنتَ الْوَهَّابُ ۞ فَسَخَّرْنَا

અન સબીલિલ્લાહિ લહુમ અ઼ઝાબુન શદીદુમ
ઉનકે લિયે સખ્ત અઝાબ હૈ ઉસ પર કે વોહ હિસાબકે
બિમા નસૂ યૌમલ-હ઼િસાબ (૨૬) વમા ૬
દિનકો ભૂલ બૈઠે (૪૨) ઔર હમને આસ્માન ઔર ઝમીન ઔર
ખ઼-લક઼-નસ્સમાૅ-અ વલઅર્દ઼ વમા બૈનહુમા
જો કુછ ઉનકે દરમિયાન હૈ બેકાર ન બનાએ યે કાફિરોં કા
બાતિલ ઝ઼ાલિ-ક ઝ઼ન્નુલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ ફવૈલુલ-
ગુમાન હૈ (૪૩) તો કાફિરોંકી ખરાબી હૈ આગસે ક્યા હમ
લિલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ મિનન્નાર (૨૭) અમ
ઉન્હેં જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે ઉન જૈસા કર દેં જો
નજઅ઼લુલ-લઝ઼ી-ન આમનૂ વ અ઼મિલુસ્સાલિહ઼ાતિ
ઝમીનમેં ફસાદ ફૈલાતે હૈં યા હમ પરહેઝગારોંકો શરીર
કલ્મુફ્સિદી-ન ફિલઅર્દ઼િ અમ નજ-અ઼લુલ-
બેહુકમોંકે બરાબર ઠેહરા દેં (૪૪) યે એક કિતાબ હૈ કે

મુત્તક઼ી-ન કલ-ફુજ-જાર (૨૮) કિતાબુન અન્ઝલ્નાહુ ઈલૈ-ક મુબારકુલ લિયદ-દબ્બરૂ
હમને તુમ્હારી તરફ ઉતારી (૪૫) બરકતવાલી તાકે ઉસકી આયતોંકો સોચેં ઔર અકલમન્દ નસીહત માને
આયાતિહી વ લિ-ય-ત-ઝક્ક-ર ઉલુલ અલ્બાબ (૨૯) વ વ-હબ્ના લિદાવૂ-દ સુલૈમા ન મં ૬
ઔર હમને દાઊદકો (૪૬) સુલૈમાન અતા ફરમાયા ક્યા અચ્છા બન્દા બેશક વોહ બહોત રુજૂઅ લાનેવાલા (૪૭)
નિઅ઼-મલઅ઼બ્દ ઈન્નહૂ અવ્વાબ (૩૦) ઈઝ઼ ઉ઼રિ-દ઼ અ઼લૈહિ બિલ અ઼શિય્યિસ્સાફિનાતુલ
જબકે ઉસ પર પેશ કિયે ગએ તીસરે પહેરકો (૪૮) કે રોકિયે તો તીન પાંવ પર ખડે હોં ચૌથે સુમકા કિનારા ઝમીન પર લગાએ
જિયાદ (૩૧) ફક઼ા-લ ઈન્ની અહ઼-બબ્તુ હુબ્બલ-ખ઼ૈરિ અન ઝ઼િક-રિ રબ્બી હ઼ત્તા
હુએ ઔર ચલાઈયે તો હવા હો જાએં (૪૯) તો સુલૈમાનને કહા મુઝે ઉન ઘોડોંકી મોહબ્બત પસંદ આઈ હૈ અપને રબકી યાદકે
ત-વારત બિલ્હિ઼જાબ (વકફહ) (૩૨) રુદ-દૂહા અ઼લય્ય ફ-તફ઼િ-ક઼ મસ્હ઼મ-બિસ્સૂક઼િ
લિયે (૫૦) ફિર ઉન્હેં ચલાનેકા હુકમ દિયા યહાં તક કે નિગાહસે પર્દેમેં છુપ ગએ (૫૧) ફિર હુકમ દિયા કે ઉન્હેં મેરે પાસ વાપસ
વલ્અઅ઼-નાક઼ (૩૩) વ લ-ક઼દ ફ-તન્ના સુલૈમા-ન વ અલ્ક઼ૈના અ઼લા કુર્સિય્યિહી જ-સ-દન
લાઓ તો ઉનકી પિંડલિયોં ઔર ગરદનોંપર હાથ ફેરને લગા (૫૨) ઔર બેશક હમને સુલેમાનકો જાંચા (૫૩) ઔર ઉસકે
સુમ્મ અનાબ (૩૪) ક઼ા-લ રબ્બિગ઼્ફિર લી વ-હબ લી મુલ્કલ્લા યમ્બગ઼ી લિ-
તખ્ત પર એક બેજાન બદન ડાલ દિયા (૫૪) ફિર રજૂઅ લાયા (૫૫) અર્ઝ કી અય મેરે રબ! મુઝે બખ્શ દે ઔર મુઝે
અ-હ઼દિમ મિમ બઅ઼-દી ઈન્ન-ક અન્તલ વહ-હાબ (૩૫) ફ-સખ઼્ખ઼ર્ના
એસી સલ્તનત અતા કર કે મેરે બાદ કિસીકો લાયક ન હો (૫૬) બેશક તૂ હી હૈ બડી દેનવાલા તો હમને

કરેગા. હુઝૂર અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામને ફરમાયા હાં ઔર તુઝે ભી મરનેકે બાદ ઉઠાયેગા ઔર જહન્નમમેં દાખિલ ફરમાએગા. ઉસ પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ઉસકે જાહલ કા ઈઝહાર ફરમાયા ગયા કે ગલી હુઈ હડ્ડી કા બિખરનેકે બાદ અલ્લાહ તઆલાકી કુદરત સે ઝિંદગી કબૂલ કરના અપની નાદાનીસે નામુમ્કિન સમઝતા હય કિતના અહમક હય અપને આપકો નહી દેખતા કે ઈબ્તેદામેં એક ગંદા નુત્ફા થા ગલી હુઈ હડ્ડી સે ભી હકીરતર, અલ્લાહ તઆલાકી કુદરતે કામિલાને ઈસમેં જાન ડાલી ઈન્સાન બનાયા તો ઐસા મગરૂરો મુતકબ્બિર ઈન્સાન હુવા કે ઉસકી કુદરત હી કા મુન્કિર હોકર ઝગડને આ ગયા. ઈતના નહી દેખતા કે જો કાદિરે બરહક પાની કી બૂંદકો કવી ઔર તવાના ઈન્સાન બના દેતા હય. ઉસકી કુદરત સે ગલી હુઈ

لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ أَصَابَ ۝ وَالشَّيٰطِينَ
كُلَّ بَنَّاءٍ وَغَوَّاصٍ ۝ وَآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ۝
هٰذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝ وَإِنَّ
لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَآبٍ ۝ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ م
إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطٰنُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ۝
اُرْكُضْ بِرِجْلِكَ هٰذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ۝ وَ
وَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرَىٰ
لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۝ وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِهِ
وَلَا تَحْنَثْ إِنَّا وَجَدْنٰهُ صَابِرًا نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ
أَوَّابٌ ۝ وَاذْكُرْ عِبٰدَنَا إِبْرٰهِيمَ وَإِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ أُولِي
الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ۝ إِنَّا أَخْلَصْنٰهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى
الدَّارِ ۝ وَإِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ ۝
وَاذْكُرْ إِسْمٰعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْأَخْيَارِ ۝

લહુર-રી-હ તજ-રી બિઅમ્રિહી રુખાઅન હૈસુ
હવા ઉસકે બસમેં કર દી કે ઉસકે હુકમસે નર્મ નર્મ ચલતી (૫૭)
અસાબ (૩૬) વશ્શયાતી-ન કુલ્લ બન્નાઈવ-વ
જહાં વોહ ચાહતા ઔર દેવ બસમેં કર દિયે હર મે'માર (૫૮) ઔર
ગવ્વાસ (૩૭) વ આખરી-ન મુકર્રની-ન
ગોતાખોર (૫૯) ઔર દૂસરે ઔર બેળિયોંમેં જકળે હુએ (૬૦)
ફિલ-અસ્ફાદ (૩૮) હાઝા અતાઉના ફમ્નુન ઔ
યે હમારી અતા હૈ અબ તૂ ચાહે તો એહસાન કર (૬૧) યા રોક રખ (૬૨)
અમ્સિક બિગૈરિ હિસાબ (૩૯) વ ઈન્ન લહૂ ઈન્દના
તુઝ પર કુછ હિસાબ નહીં ઔર બેશક ઉસકે લિયે હમારી બારગાહમેં
લઝુલ્ફા વ હુસ્ન મઆબ (૪૦) વઝ-કુર અબ્દના
ઝરૂર કુર્બ ઔર અચ્છા ઠિકાના હૈ ઔર યાદ કરો હમારે બન્દે
અય્યૂબ ઈઝ નાદા રબ્બહૂ અન્ની
ઐયૂબકો જબ ઉસને અપને રબકો પુકારા કે મુઝે શૈતાનને

મસ્સનિયશ-શૈતાનુ બિનુસ-બિંવ્વ અઝાબ (૪૧) ઉર્કુદ બિરિજ-લિ-ક હાઝા
તકલીફ ઔર ઈઝા લગા દી (૬૩) હમને ફરમાયા ઝમીન પર અપના પાંવ માર (૬૪) યે હૈ ઠંડા ચશ્મા નહાને ઔર
મં ૬ મુગ્ત-સલુમ-બારિદુંવ્વ શરાબ (૪૨) વ વ-હબ્ના લહૂ અહ-લહૂ વ મિસ્લહુમ મ-અહુમ
પીનેકો (૬૫) ઔર હમને ઉસે ઉસકે ઘરવાલે ઔર ઉનકે બરાબર ઔર અતા ફરમા દિયે
રહ-મ-તમ-મિન્ના વ ઝિક-રા લિઉલિલ- અલ્બાબ (૪૩) વ ખુઝ બિયદિ-ક દિગ્સન
અપની રહમત કરને (૬૬) ઔર અકલમન્દકી નસીહતકો ઔર ફરમાયા કે અપને હાથમેં એક ઝાળૂ લેકર
ફદ-રિબ બિહી વલા તહ-નસ ઈન્ના વ-જદનાહુ સાબિરા નિઅ-મલ અબ્દ
ઉસસે માર દે (૬૭) ઔર કસમ ન તોળ બેશક હમને ઉસે સાબિર પાયા કયા અચ્છા બન્દા (૬૮) બેશક વોહ
ઈન્નહૂ અવ્વાબ (૪૪) વઝ-કુર ઈબાદના ઈબ્રાહી-મ વ ઈસ્હા-ક વ યઅ-કૂ-બ
બહોત રજૂઅ કરનેવાલા હૈ ઔર યાદ કરો હમારે બન્દોં ઈબ્રાહીમ ઔર ઈસ્હાક ઔર યાકૂબ
ઉલિલ-ઐદી વલ અબ્સાર (૪૫) ઈન્ના અખ્લસ્નાહુમ બિખાલિ-સતિન ઝિક-રદ-
કુદરત ઔર ઈલ્મવાલોંકો (૬૯) બેશક હમને ઉન્હેં એક ખરી બાતસે ઈમ્તિયાઝ બખ્શા કે વોહ ઉસ ઘરકી
દાર (૪૬) વ ઈન્નહુમ ઈન્દના લમિનલ-મુસ્તફૈનલ- અખ્યાર (૪૭) વઝ-કુર
યાદ હૈ (૭૦) ઔર બેશક વોહ હમારે નઝદીક ચુને હુએ પસંદીદા હૈં ઔર યાદ કરો
ઈસ્માઈ-લ વલ ય-સ-અ વ-ઝલ-કિફલ વ કુલ્લુમ-મિનલ-અખ્યાર (૪૮)
ઈસ્માઈલ ઔર યસઅ ઔર ઝુલકિફલ કો (૭૧) ઔર સબ અચ્છે હૈં

હડ્ડી કો દો બારા ઝિંદગી બખ્શ દેના કયા બઈદ હય ઔર ઉસકો નામુમકિન સમઝના કિતની ખુલી હુઈ જહાલત હય. (૧૦૩) યા'ની ગલી હુઈ હડ્ડી કો હાથસે મલકર મિસ્લ બનાતા હય કે યહ તો ઐસી બિખર ગઈ કૈસે ઝિંદા ન હોગી. (૧૦૪) કે કતરએ મનીસે પૈદા કિયા ગયા હય. (૧૦૫) પહેલી કા ભી ઔર મૌતકે બાદવાલીકા ભી. (૧૦૬) અરબમેં દો દરખ્ત હોતે હંય જો વહાંકે જંગલોંમેં કસરત સે પાયે જાતે હંય. એક કા નામ મરખ હય દૂસરે કા નામ એફાર. ઉનકી ખાસિય્યત યહ હય કે જબ ઉનકી સબ્ઝ શાખેં કાટ કર એક દૂસરે પર રગળી જાયેં તો ઉનસે આગ નિકલતી હય બાવજૂદે કી વોહ ઈતની તર હોતી હંય કે ઉનસે પાની ટપકતા હોતા હય ઉસમેં કુદરત કી કૈસી અજીબો ગરીબ નિશાની હય કે આગ ઔર પાની દોનોં એક દૂસરે કી ઝિદ હર એક, એક જગહ

هٰذَا ذِكْرٌ ۚ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ ۝ جَنّٰتِ
عَدْنٍ مُّفَتَّحَةً لَّهُمُ الْأَبْوَابُ ۝ مُتَّكِـِٔينَ فِيهَا يَدْعُونَ
فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَّشَرَابٍ ۝ وَعِنْدَهُمْ قٰصِرٰتُ
الطَّرْفِ أَتْرَابٌ ۝ هٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ۝ إِنَّ
هٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ نَّفَادٍ ۝ هٰذَا ۚ وَإِنَّ لِلطّٰغِينَ
لَشَرَّ مَآبٍ ۝ جَهَنَّمَ ۚ يَصْلَوْنَهَا ۚ فَبِئْسَ الْمِهَادُ ۝ هٰذَا ۙ
فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَّغَسَّاقٌ ۝ وَّءَاخَرُ مِنْ شَكْلِهِ أَزْوٰجٌ ۝
هٰذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ ۚ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ ۚ إِنَّهُمْ صَالُوا
النَّارِ ۝ قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ ۟ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ ۚ أَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ
لَنَا ۚ فَبِئْسَ الْقَرَارُ ۝ قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هٰذَا
فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ۝ وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرٰى
رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ مِّنَ الْأَشْرَارِ ۝ أَتَّخَذْنٰهُمْ سِخْرِيًّا
أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْأَبْصٰرُ ۝ إِنَّ ذٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ

હાઝ઼ા ઝ઼િક્ર ॰ વ ઈન્ન લિલ મુત્તક઼ી-ન લહુસ્ન
યે નસીહત હૈ ઔર બેશક (૭૨) પરહેઝગારોંકા ઠિકાના
મઆબ ॥ (૪૯) જન્નાતિ અ઼દનિમ-મુફત્ત-હ઼-
ભલા બસનેકે બાગ ઉનકે લિયે સબ દરવાઝે ખુલે હુએ
તલ-લહુમુલ-અબ્વાબ ૯ (૫૦) મુત્તકિઈ-ન ફીહા
ઉનમેં તકિયા લગાએ (૭૩) ઉનમેં બહોત-સે મેવે ઔર શરાબ
યદઊ઼-ન ફીહા બિફાકિહતિન કસ઼ીરતિંવ્વ
માંગતે હૈં ઔર ઉનકે પાસ વોહ બીબિયાં હૈં કે અપને શોહરકે
શરાબ (૫૧) વ ઈ઼ન્દહુમ કા઼સિ઼રાતુત્ત઼ર્ફિ
સિવા ઔરકી તરફ આંખ નહીં ઉઠાતી એક ઉમ્રકી (૭૪)
અત્રાબ (૫૨) હાઝ઼ા મા તૂઅ઼દૂ-ન લિયૌમિલ-
યે હૈ વોહ જિસકા તુમ્હેં વાદા દિયા જાતા હૈ હિસાબકે દિન
હિ઼સાબ ★ (૫૩) ઈન્ન હાઝ઼ા લ-રિઝ-કુના મા
બેશક યે હમારા રિઝક હૈ કે કભી ખત્મ ન હોગાં (૭૫) પો
ના

લહૂ મિન નફાદ (૫૪) હાઝ઼ા વ ઈન્ન લિત્ત઼ાગ઼ી-ન લ-શર-ર મઆબ ॥ (૫૫) જહન્નમ૯
ઉનકો તો યે હૈ (૭૬) ઔર બેશક સરકશોંકા બુરા ઠિકાના જહન્નમ કે ઉસમેં જાએંગે તો કયા હી બુરા
યસ્લૌનહા૯ ફબિઅ-સલ-મિહાદ (૫૬) હાઝ઼ા ॥ ફલ્યઝૂકૂહુ હ઼મીમુંવ્વ ગ઼સ્સાક઼ ॥ (૫૭) મં
બિછૌના (૭૭) ઉનકો યે હૈ તો ઉસે ચખે ખૌલતા પાની ઔર પીપ (૭૮) ઔર ઉસી શકલકે ઔર જોડે (૭૯) ૬
વ આખ઼રુ મિન શક-લિહી અઝ-વાજ ॰ (૫૮) હાઝ઼ા ફૌજુમ-મુક્તહિ઼મુમ મ-અ઼કુમ૯
ઉનસે કહા જાએગા યે એક ઔર ફૌજ તુમ્હારે સાથ ધંસી પળતી હૈ જો તુમ્હારી થી (૮૦) વોહ કહેંગે ઉનકો
લા મર્હ઼બમ-બિહિમ॰ ઈન્નહુમ સા઼લુન્નાર (૫૯) કા઼લૂ બલ અન્તુમ લા મર્હ઼બમ-બિકુમ॰
ખુલી જગહ ન મિલયો આગમેં તો ઉનકો જાના હી હૈ વહાં ભી તંગ જગહમેં રહેં તાબે બોલે બલ્કે ખુલી જગહ
અન્તુમ ક઼દ-દમ્તુમૂહુ લનાઽ ફબિઅ-સલ-ક઼રાર (૬૦) કા઼લૂ રબ્બના મન ક઼દ-દ-મ
ન મિલયો યે મુસીબત તુમ હમારે આગે લાએ (૮૧) તો કયા હી બુરા ઠિકાના (૮૨) વોહ બોલે અય હમારે
લના હાઝ઼ા ફઝિદ-હુ અ઼ઝ઼ાબન દ઼િઅ઼-ફન ફ઼િન્નાર (૬૧) વ કા઼લૂ મા લના લાનરા
રબ ! જો યે મુસીબત હમારે આગે લાયા ઉસે આગમેં દૂના અઝાબ બળ્હા ઔર (૮૩) બોલે હમેં કયા હુવા
રિજાલન કુન્ના નઉ઼દ-દુહુમ મિનલ અશરાર ॰ (૬૨) અત્ત- ખ઼ઝ઼નાહુમ સિખ઼્રિય્યન
હમ ઉન મર્દોકો નહીં દેખતે જિન્હેં બુરા સમઝતે થે (૮૪) કયા હમને ઉન્હેં હંસી બના લિયા (૮૫)
અમ ઝાગ઼ત અ઼ન્હુમુલ અબ્સ઼ાર (૬૩) ઈન્ન ઝ઼ાલિ-ક લ-હ઼ક્કુન તખ઼ાસુમુ
યા આંખેં ઉનકી તરફસે ફિર ગઈ (૮૬) બેશક યે ઝરૂર હક્ક હૈ દોઝખિયોંકા

એક લકળી મેં મૌજૂદ નપાની આગ કો બુઝાએ ન આગ લકળી કો જલાએ. જિસ કાદિરે મુત્લક કી યહ હિકમત હય વોહ અગર એક બદન પર મૌતકે બાદ ઝિંદગી વારિદ કરે તો ઉસકી કુદરત સે કયા અજીબ ઔર ઉસકો ના મુમકિન કહના આસારે કુદરત દેખકર જાહેલાના વો મોઆનેદાના ઈન્કાર કરના હય. (૧૦૭) યા ઉન્હીંકો બાદે મૌત ઝિંદા નહીં કર સકતા. (૧૦૮) બેશક વોહ ઈસ પર કાદિર હય (૧૦૯) કે પૈદા કરે. (૧૧૦) યાં'ની મખ્લૂકાતકા વજૂદ ઉસકે હુકમ કે તાબેઅ હય. (૧૧૧) આખિરતમેં. (૧) સૂરએ વસ્સાફ્ફાત મક્કિયા હય. ઉસમેં પાંચ રુકૂઅ. એકસૌ બયાસી આયતેં ઔર આઠસૌ સાઠ કલિમે ઔર તીન હઝાર આઠસૌ છબ્બીસ હુરૂફ હંય. (૨) ઈસ આયતમેં અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને કસમ યાદ ફરમાઈ ચંદ

أَهْلِ النَّارِ ۝ قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنْذِرٌ ۖ وَمَا مِنْ إِلٰهٍ إِلَّا
اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ۝ قُلْ هُوَ نَبَؤٌا عَظِيمٌ ۝ أَنْتُمْ
عَنْهُ مُعْرِضُونَ ۝ مَا كَانَ لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَإِ الْأَعْلٰى
إِذْ يَخْتَصِمُونَ ۝ إِنْ يُوحٰى إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ
مُبِينٌ ۝ إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ
طِينٍ ۝ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا
لَهُ سٰجِدِينَ ۝ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ۝ إِلَّا
إِبْلِيسَ ۗ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِينَ ۝ قَالَ يٰٓإِبْلِيسُ
مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ ۖ أَسْتَكْبَرْتَ
أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ ۝ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ ۖ خَلَقْتَنِي مِنْ
نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ۝ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ
رَجِيمٌ ۝ وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلٰى يَوْمِ الدِّينِ ۝

અહ-લિન્નાર ૬ (૬૪) કુલ ઈન્નમા અ-ન
બાહમ ઝગળા તુમ ફરમાઓ (૮૭) મૈં ડર સુનાનેવાલા
મુન્ઝિરુંવ-ઁવમા મિન ઈલાહિન ઈલ્લલ્લાહુલ-
હૂં (૮૮) ઔર મા'બૂદ કોઈ નહીં મગર એક અલ્લાહ
વાહિદુલ ક઼હ-હારુ(૬૫) રબ્બુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દિ
સબ પર ગાલિબ માલિક આસ્માનોં ઔર ઝમીનકા ઔર
વમા બૈનહુમલ-અ઼ઝીઝુલ-ગ઼ફ-ફાર(૬૬)
જો કુછ ઉનકે દરમિયાન હૈ સાહિબે ઈઝઝત બળા બખ્શનેવાલા
કુલ હુ-વ ન-બ-ઉન અ઼ઝીમ ॥ (૬૭) અન્તુમ-અ઼ન્હુ
તુમ ફરમાઓ વોહ (૮૯) બળી ખબર હૈ
મુઅ઼-રિદૂન (૬૮) મા કા-ન લિ-ય મિન
તુમ ઉસસે ગફલતમેં હો (૯૦) મુઝે આલમે
ઈ઼લ્મિમ-બિલ્મ-લ-ઈલ અઅ઼-લા ઈઝ઼
બાલાકી ક્યા ખબર થી જબ વોહ ઝગળે થે (૯૧)

યખ઼્તસિ઼મૂન (૬૯) ઈય્યૂહા ઈલય-ય ઈલ્લા અન્નમા અ-ન નઝ઼ીરુમ-મુબીન (૭૦) ઈઝ઼
મુઝે તો યહી "વહી" હોતી હૈ કે મૈં નહીં મગર રૌશન ડર સુનાનેવાલા (૯૨) જબ તુમ્હારે રબને
મં ૬ ક઼ા-લ રબ્બુ-ક લિલ્મલાઈકતિ ઈન્ની ખ઼ાલિકુમ-બ-શ-રમ મિન તી઼ન (૭૧) ફ-ઈઝ઼ા
ફરિશ્તોંસે ફરમાયા કે મૈં મિટ્ટીસે ઈન્સાન બનાઊંગા (૯૩) ફિર જબ મૈં ઉસે ઠીક બના લૂં (૯૪) ઔર
સવ્વૈતુહૂ વ ન-ફખ઼તુ ફીહિ મિરરૂહી ફ-ક઼ઉ઼ લહૂ સાજિદીન (૭૨) ફ-સ-જ-દલ
ઉસમેં અપની તરફકી રૂહ ફૂંકૂં (૯૫) તો તુમ ઉસકે લિયે સજદેમેં ગિરના તો સબ ફરિશ્તોંને સજદહ કિયા
મલાઈકતુ કુલ્લુહુમ અજ-મઊ઼ન ॥ (૭૩) ઈલ્લા ઈબ્લીસ ▸ ઈસ્તક-બ-ર વ કા-ન
એક એકને કે કોઈ બાકી ન રહા મગર ઈબ્લીસને (૯૬) ઉસને ગુરૂર કિયા ઔર વોહ થા હી કાફિરોંમેં (૯૭)
મિનલ્કાફિરીન (૭૪) ક઼ા-લ યા ઈબ્લીસુ મા મ-ન-અ઼-ક અન તસ્જુ-દ લિમા ખ઼-લક઼્તુ
ફરમાયા અય ઈબ્લીસ ! તુઝે કિસ ચીઝને રોકા કે તુ ઉસકે લિયે સજદા કરે જિસે મૈંને અપને
બિ-ય-દય્ય ▸ અસ્તક-બર-ત અમ કુન્ત મિનલ-આ઼લીન (૭૫) ક઼ા-લ અ-ન ખ઼ૈરુમ્મિન્હ
હાથોંસે બનાયા ક્યા તુઝે ગુરૂર આ ગયા યા તુ થા હી મગરૂરોંમેં (૯૮) બોલા મૈં ઉસસે બેહતર હૂં (૯૯)
ખ઼-લક઼્તની મિન નારિંવ વ-ખ઼-લક઼્તહૂ મિન તી઼ન (૭૬) ક઼ા-લ ફખ઼રુજ મિન્હા
તૂને મુઝે આગસે બનાયા ઔર ઈસે મિટ્ટીસે પૈદા કિયા ફરમાયા તૂ જન્નતસે નિકલ
ફ-ઈન્ન-ક રજીમ ૢ (૭૭) વ ઈન્ન અ઼લૈ-ક લઅ઼-નતી ઈલા યૌમિદ-દીન (૭૮)
જા કે તૂ રાંદા ગયા (૧૦૦) ઔર બેશક તુઝ પર મેરી લા'નત હૈ કયામત તક (૧૦૧)

ગિરોહોંકી યા તો મુરાદ ઉસસે મલાએકા કે ગિરોહ હંય જો નમાઝિયોં કી તરહ સફ બસ્તા હોકર ઉસકે હુકમ કે મુન્તઝિર રહતે હંય યા ઉલ્માએ દીનકે ગિરોહ જો તહજ્જુદ ઔર તમામ નમાઝોં મેં સફેં બાંધકર મસ્રૂકે ઈબાદત રહતે હંય યા ગાઝિયોંકે ગિરોહ જો રાહે ખુદામેં સફેં બાંધકર દૂશ્મનાને હકકે મુકાબિલ હોતે હંય (મદારિક). (૩) પહેલી તકદીર પર ઝિળક કર ચલાને વાલોં સે મુરાદ મલાએકા હંય જો અબ્ર પર મુકર્રર હંય ઔર ઉસકો હુકમ દેકર ચલાતે હંય ઔર દૂસરી તકદીર પર વોહ ઉલ્મા જો વાઅ઼ઝો પંદ સે લોગોંકો ઝિળક કર દીનકી રાહ ચલાતે હંય. તીસરી સૂરતજો વોહ ગાઝી હંય જો ઘોળોંકો ડપટકર જિહાદમેં ચલાતે હંય. (૪) યા'ની આસ્માન ઔર ઝમીન ઔર ઉનકી દરમિયાની કાએનાત ઔર તમામ હુદૂદો જેહાત સબકા માલિક વહી હય

قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ۝ قَالَ فَإِنَّكَ
مِنَ الْمُنظَرِينَ ۝ إِلَىٰ يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ۝ قَالَ
فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ۝ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ
الْمُخْلَصِينَ ۝ قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ أَقُولُ ۝ لَأَمْلَأَنَّ
جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ۝ قُلْ مَا
أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ۝ إِنْ
هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ۝ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ۝

سُورَةُ الزُّمَرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

تَنزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝ إِنَّا أَنزَلْنَا
إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ
الدِّينَ ۝ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ۚ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا
مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ

ક઼ા-લ રબ્બિ ફ-અન્ઝ઼િર્ની ઈલા યૌમિ યુબ-
બોલા અય મેરે રબ ! ઐસા હૈ તો મુઝે મોહલત દે ઉસ દિન તક કે
અ઼સૂન (૭૯) ક઼ા-લ ફ-ઈન્ન-ક મિનલ- મુન્ઝ઼રીન
ઉઠાએ જાએઁ (૧૦૨) ફરમાયા તો તૂ મોહલતવાલોંમેં હૈ
(૮૦) ઈલા યૌમિલ-વક઼્-તિલ મઅ઼-લૂમ (૮૧)
ઉસ જાને હુએ વકત કે દિન તક (૧૦૩) બોલા
ક઼ા-લ ફબિઈ઼ઝ- ઝતિ-ક લ-ઉગ઼્વિયન્નહુમ
તેરી ઈઝઝતકી કસમ ઝરૂર મૈં ઉન સબકો ગુમરાહ કર દૂંગા
અજ-મઈ઼ન (૮૨) ઈલ્લા ઈ઼બાદ-ક મિન-હુમુલ-
મગર જો ઉનમેં તેરે ચુને હુએ બન્દે હૈં ફરમાયા તો
મુખ઼્લસીન (૮૩) ક઼ા-લ ફલ્હ઼ક઼્ક઼ૂ વલ્હ઼ક઼-ક઼ અક઼ૂલ
સચ યે હૈ ઓર મૈં સચ હી ફરમાતા હું બેશક મૈં ઝરૂર
(૮૪) લ-અમ-લ-અન્ન જહન્ન-મ મિન્ક વ મિમ્મન
જહન્નમ ભરૂંગા તુઝસે (૧૦૪) ઔર ઉનમેંસે (૧૦૫) જિન્ને

તબિ-અ઼-ક મિન્હુમ અજ-મઈ઼ન (૮૫) કુલ મૉ અસ્અલુકુમ અ઼લૈહિ મિન અજ-રિંવ
તેરી પૌરવી કરેંગે સબસે તુમ ફરમાઓ મૈં ઈસ કુર્આન પર તુમસે કુછ અજર નહીં માંગતા
વર્મા અ-ન મિનલ-મુ-ત-કલ્લિફીન (૮૬) ઈન હુ-વ ઈલ્લા ઝ઼િક-રુલ-
ઔર મૈં બનાવટવાલોંમેં નહીં વોહ તો નહીં મગર નસીહત સારે
લિલ્આ઼લમીન (૮૭) વ લ-તઅ઼-લમુન્ન ન-બ-અહૂ બઅ઼-દ હ઼ીન (૮૮)
જહાંકે લિયે ઔર ઝરૂર એક વકત કે બાદ તુમ ઉસકી ખબર જાનોગે (૧૦૬)

(૩૯) સૂરતુઝ-ઝુમર (મક્કી) ૭૫ આયતેં ઔર ૮ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦ તન્ઝીલુલ-કિતાબિ મિનલ્લાહિલ-
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) કિતાબ (૨) ઉતારના હૈ અલ્લાહ ઈઝઝત વ
અ઼ઝીઝિલ-હ઼કીમ (૧) ઈન્નૉ અન્ઝલ્નૉ ઈલૈકલ-કિતા-બ બિલ્હ઼ક઼્ક઼િ ફઅ઼-બુદિલ્લા-હ
હિકમતવાલેકી તરફસે બેશક હમને તુમ્હારી તરફ (૩) યે કિતાબ હક્ક કે સાથ ઉતારી તો અલ્લાહકો પૂજો નિરે
મુખ઼્લિસ઼લ-લહુદ-દીન (૨) અલા લિલ્લાહિદ-દીનુલ-ખ઼ાલિસ઼ વલ્લઝ઼ીનત્ત-ખ઼-ઝ઼ૂ
ઉસકે બન્દે હોકર હાં ખાલિસ અલ્લાહહીકી બંદગી હૈ (૪) ઔર વોહ જિન્હોંને ઉસકે સિવા ઔર વાલી બના લિયે (૫)
મિન્દૂનિહી ઔલિયાઅ ☐ મા નઅ઼-બુદુહુમ ઈલ્લા લિયુક઼ર્રિબૂના ઈલલ્લાહિ
કેહતે હૈં હમ તો ઉન્હેં (૬) સિર્ફ ઈત્ની બાતકે લિયે પૂજતે હૈં કે યે હમેં અલ્લાહકે પાસ નઝદીક કર દેં અલ્લાહ

તો કોઈ દૂસરા કિસ તરહ મુસ્તહિકે ઈબાદત હો સકતા હય લેહાઝા વોહ શરીક સે મોનઝઝહ હય. (૫) જો ઝમીન કે બ નિસ્બત ઔર આસ્માનોં સે કરીબ તર હય. (૬) યા'ની હમને આસ્માનકો હર એક નાફરમાન શયતાન સે મહફૂઝ રખ્ખા કે જબ શયાતીન આસ્માન પર જાનેકા ઈરાદા કરે તો ફરિશ્તે શેહાબ મારકર ઉનકો દફા કરદેં લેહાઝા શયાતીન આસ્માન પર નહીં જા સકતે. (૭) ઔર આસ્માનકે ફરિશ્તોંકી ગુફતગૂ નહીં સુન સકતે. (૮) અંગારોંકી જબ વોહ ઉસ નિય્યત સે આસ્માન કી તરફ જાએ. (૯) આખિરતમેં. (૧૦) યા'ની અગર કોઈ શયતાન મલાએકા કા કોઈ કલિમા કભી લે ભાગા. (૧૧) કે ઉસે જલાએ ઔર ઈઝા પહોંચાએ. (૧૨) યા'ની કુફ્ફારે મક્કાસે. (૧૩) તો જિસ કાદિરે બરહકકો આસ્માનો ઝમીન જૈસી અઝીમ મખ્લૂક કા

زُلْفٰى ۚ إِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ
إِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كٰذِبٌ كَفَّارٌ ۝ لَوْ أَرَادَ
اللّٰهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَّاصْطَفٰى مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ
سُبْحٰنَهُ ۖ هُوَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ
وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ يُكَوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ
النَّهَارَ عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ
يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى ۗ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ۝ خَلَقَكُمْ
مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنْزَلَ
لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمٰنِيَةَ أَزْوَاجٍ ۚ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ
أُمَّهٰتِكُمْ خَلْقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمٰتٍ ثَلٰثٍ ۚ
ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۖ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنّٰى
تُصْرَفُونَ ۝ إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ ۖ
وَلَا يَرْضٰى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ ۖ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ ۗ

ઝુલ્ફા ۶ ઈન્નલ્લા-હ યહ્-કુમુ બૈનહુમ ફીમા
ઉનમેં ફૈસલા કર દેગા ઉસ બાતકા જિસમેં ઈખ્તેલાફ
હુમ ફીહિ યખ્તલિફૂન ۶ ઈન્નલ્લા-હ લા
કર રહે હૈં (૭) બેશક અલ્લાહ રાહ નહીં દેતા
યહ્દી મન હુ-વ કાઝિબુન કફ્-ફાર (૩) લૌ
ઉસે જો ઝૂટા બળા નાશુકા હો (૮) અલ્લાહ અપને લિયે
અરાદલ્લાહુ અંય્યત્તખિ-ઝ વ-લ-દલ-લસ્તફા
બચ્ચા બનાતા તો અપની મખ્લૂકમેંસે જિસે ચાહતા
મિમ્મા યખ્લુકુ મા યશાઉ ۶ સુબ્હાનહૂ
ચુન લેતા (૯) પાકી હૈ ઉસે (૧૦) વહી હૈ એક અલ્લાહ (૧૧)
હુવલ્લાહુલ વાહિ-દુલ-કહ-હાર (૪)
સબ પર ગાલિબ ઉસને આસ્માન ઔર ઝમીન હક્ક બનાએ
ખ-લ-કસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ બિલહક્ક
રાતકો દિન પર લપેટતા હૈ ઔર દિનકો રાત પર
યુકવ્વિરુલ્લૈ-લ અલન્નહારિ વ યુકવ્વિરુન- નહા-ર અલલ્લૈલિ વ સખ્ખ-ર
લપેટતા હૈ (૧૨) ઔર ઉસને સૂરજ ઔર ચાંદકો કામમેં લગાયા હર-એક એક ઠેહરાઈ
મં ૬ શ્શમ-સ વલ્ક-મર ۶ કુલ્લુંય્યજ-રી લિ-અ-જલિમ-મુસમ્મ ۱ ۶ અલા હુવલ-
મીઆદકે લિયે ચલતા હૈ (૧૩) સુન્તા હૈ વહી સાહિબે ઈઝઝત બખ્શનેવાલા ઉસને
અઝીઝુલ-ગફ-ફાર (૫) ખ-લ-કકુમ મિન નફ-સિંવ્વાહિ- દતિન સુમ્મ જ-અ-લ
તુમ્હેં એક જાનસે બનાયા (૧૪) ફિર ઉસીસે ઉસ્કા જોળા પૈદા કિયા (૧૫) ઔર તુમ્હારે લિયે
મિન્હા ઝૌજહા વ અન્ઝ-લ લકુમ મિનલ અન્આમિ સમાનિ-ય-ત અઝવાજ ۶
ચૌપાયોંમેંસે (૧૬) આઠ જોળે ઉતારે (૧૭) તુમ્હેં તુમ્હારી માઓંકે પેટમેં બનાતા હૈ એક
યખ્લુકુકુમ ફી બુતૂનિ ઉમ્મહાતિકુમ ખલ્કમ-મિમ્બઅ-દિ ખલ્કિન ફી
તરહકે બાદ ઔર તરહ (૧૮) તીન અંધેરિયોંમેં (૧૯) યે હૈ અલ્લાહ તુમ્હારા રબ ઉસીકી
ઝુલુમાતિન સલાસ ۶ ઝાલિકુમુલ્લાહુ રબ્બુકુમ લહુલ મુલ્ક ۶ લા ઈલા-હ
બાદશાહી હૈ ઉસકે સિવા કિસીકી બંદગી નહીં ફિર કહાં ફિરે જાતે હો (૨૦) અગર તુમ
ઈલ્લા હૂ ع ફ-અન્ના તુસ્રફૂન (૬) ઈન તક-ફુરૂ ફ-ઈન્નલ્લા-હ ગનિય્યુન
નાશુકરી કરો તો બેશક અલ્લાહ બેનિયાઝ હૈ તુમસે (૨૧) ઔર અપને બન્દોંકી નાશુકરી
અન્કુમ ۶ વલા યર્દા લિઈબાદિહિલ-કુફ્ર ۶ વ ઈન તશ્કુરૂ યર-દહુ લકુમ ۶
ઉસે પસંદ નહીં ઔર અગર શુકર કરો તો ઉસે તુમ્હારે લિયે પસંદ ફરમાતા હૈ (૨૨)

પૈદા કર દેના કુછ ભી મુશ્કિલ ઔર દુશ્વાર નહીં તો ઈન્સાનોંકા પૈદા કરના ઉસ પર કયા દુશ્વાર હો સકતા હય. (૧૪) યહ ઉનકે ઝોઅ્ફ કી એક ઔર શહાદત હય કે ઈનકી પૈદાઈશ કા અસ્લ માદા મિટ્ટી હય જો કોઈ શિદ્દતો કુવ્વત નહીં રખતી ઔર ઈસમેં ઉન પર એક ઔર બુર્હાન કાઈમ ફરમાઈ ગઈ હય કે ચિપકતી મિટ્ટી ઉનકા માદએ પૈદાઈશ હય તો અબ ફિર જિસ્મ કે ગલ જાને ઔર ગાયત યહ હય કે મિટ્ટી હો જાનેકે બાદ ઉસ મિટ્ટીસે ફિર દોબારા પૈદાઈશ કો વોહ કયોં નામુમકિન જાનતે હંય માદા મૌજૂદ સાનેઅ મૌજૂદ ફિર દોબારા પૈદાઈશ કૈસે મુહાલ હો સકતી હય. (૧૫) ઉનકે તકઝીબ કરનેસે કે એસે વાઝેહુદ-દલાલહ આયાતો બય્યેનાત કે બાવજૂદ વોહ કિસ તરહ તકઝીબ કરતે હંય. (૧૬) આપસે ઔર આપકે તઅજ્જુબ સે યા મરનેકે બાદ ઉઠનેસે. (૧૭) મિસ્લે

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم
مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝ وَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ ضُرٌّ
دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّنْهُ
نَسِيَ مَا كَانَ يَدْعُو إِلَيْهِ مِن قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ
أَندَادًا لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِ ۚ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ
قَلِيلًا ۖ إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ۝ أَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ
آنَاءَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو
رَحْمَةَ رَبِّهِ ۗ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ
وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ۝
قُلْ يَا عِبَادِ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ ۚ لِلَّذِينَ
أَحْسَنُوا فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۗ وَأَرْضُ اللَّهِ
وَاسِعَةٌ ۗ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُم بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝

વલા તઝિરુ વાઝિરતુંવ્વિઝ-ર ઉખ઼રા
ઔર કોઇ બોઝ ઉઠાનેવાલી જાન દૂસરેકા બોઝ
સુમ્મ ઇલા રબ્બિકુમ મર્જિઉ઼કુમ
નહી ઉઠાએગી (૨૩) ફિર તુમ્હેં અપને રબહીકી તરફ
ફ-યુનબ્બિઉકુમબિમાકુન્તુમતઅ઼-મલૂ ન ▸ ઈન્નહૂ
ફિરના હૈ (૨૪) તો વોહ તુમ્હેં બતા દેગા જો તુમ
અ઼લીમુમ-બિઝ઼ાતિસ઼- સુદૂર (૭) વ ઈઝ઼ા
કરતે થે (૨૫) બેશક વોહ દિલોંકી બાત જાનતા હૈ ઔર જબ
મસ્સલ- ઈન્સા-ન દુર્રુન દઆ રબ્બહૂ મુનીબન
આદમીકો કોઇ તકલીફ પહુંચતી હૈ (૨૬) અપને રબકો પુકારતા
ઈલૈહિ સુમ્મ ઈઝ઼ા ખ઼વ્વ-લહૂ નિઅ઼-મ-તમ
હૈ ઉસકી તરફ ઝુકા હુવા (૨૭) ફિર જબ અલ્લાહને ઉસે
મિન્હુ નસિ-ય મા કા-ન યદઉ઼ ઈલૈહિ મિન
અપને પાસસે કોઇ ને'મત દી તો ભૂલ જાતા હૈ
ક઼બ્લુ વ-જ-અ઼-લ લિલ્લાહિ અન્દાદલ-લિયુદ઼િલ્લ અ઼ન સબીલિહ ▸ કુલ તમત્તઅ઼-
જિસ લિયે પહેલે પુકારા થા (૨૮) ઔર અલ્લાહકે લિયે બરાબરવાલે ઠેહરાને લગતા હૈ (૨૯) તાકે ઉસકી
બિકુફ-રિ-ક ક઼લીલન ઈન્ન-ક મિન અસ્હ઼ાબિન્નાર (૮) અમ્મન હુ-વ
રાહસે બેહકા દે તુમ ફરમાઓ (૩૦) થોળે દિન અપને કુફ્રકે સાથ બરત લે (૩૧) બેશક તૂ દોઝખિયોંમેં હૈ
ક઼ાનિતુન આનાઅલ્લૈલિ સાજિદંવ વક઼ાઈમંય્યહ઼-ઝ઼રુલ-આખ઼િ-ર-ત
કયા વોહ જિસે ફરમાં બરદારી મેં રાતકી ઘળિયાં ગુઝરી સુજૂદમેં ઔર કયામમેં (૩૨) આખેરતસે ડરતા
વ-યર્જૂ રહ઼-મ-ત રબ્બિહી ▸ કુલ હલ યસ્તવિલ્લઝ઼ી-ન યઅ઼-લમૂ-ન વલ્લઝ઼ી-ન
ઔર અપને રબકી રહમતકી આસ લગાએ (૩૩) કયા વોહ નાફરમાનોં જૈસા હો જાએગા તુમ
લા યઅ઼-લમૂ-ન ▸ ઈન્નમા ય-ત-ઝ઼ક્કરુ ઉલુલ્અલ્બાબ (૯) કુલ યા
ફરમાઓ કયા બરાબર હૈં જાનનેવાલે ઔર અન્જાન નસીહત તો વહી માન્તે હૈ જો અકલવાલે હૈં
ઈ઼બાદિલ્લઝ઼ી-ન આમનુત્તકૂ રબ્બકુમ ▸ લિલ્લઝ઼ી-ન અહ઼-સનૂ ફી
તુમ ફરમાઓ અય મેરે બંદો ! જો ઈમાન લાએ અપને રબસે ડરો જિન્હોંને ભલાઇ કી (૩૪)
હાઝિહિદ-દુન્યા હ઼-સ-નહ ▸ વ-અર-દુ઼લ્લાહિ વાસિ-અ઼હ ▸ ઈન્નમા
ઉનકે લિયે ઇસ દુનિયામેં ભલાઇ હૈ (૩૫) ઔર અલ્લાહકી ઝમીન વસીઅ હૈ (૩૬)
યુવફ-ફસ્સ઼ાબિરૂ-ન અજ-રહુમ બિગ઼ૈરિ હ઼િસાબ (૧૦)
સાબિરોં હી કો ઉનકા સવાબ ભરપૂર દિયા જાએગા બેગિન્તી (૩૭)

મં ૬

શક્કે કમર વગૈરા કે. (૧૮) જો હમસે ઝમાનેમેં મુકદમ હંય કુફ્ફાર કે નઝદીક ઉનકે બાપ દાદાકા ઝિંદા કિયા જાના ખુદ ઉનકે ઝિંદા કિયે જાને સે ઝયાદા બઇદ થા ઇસ લિયે ઉન્હોંને યહ કહા અલ્લાહ તઆલા અપને હબીબ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે ફરમાતા હય. (૧૯) યા'ની બઅસ. (૨૦) એક હી હૌલનાક આવાઝ હય નફખએ સાનિયાકી. (૨૧) ઝિંદા હોકર અપને અફઆલ ઔર પેશ આનેવાલે અહવાલ. (૨૨) યા'ની ફરિશ્તે કહેંગે કે યહ ઇન્સાફ કા દિન હય યહ હિસાબો જઝાકા દિન હય. (૨૩) દુનિયામેં ઔર ફરિશ્તોં કો હુકમ દિયા જાએગા (૨૪) ઝાલિમોંસે મુરાદ કાફિર હંય ઔર ઉનકે જોળોં સે મુરાદ ઉનકે શયાતીન જો દુનિયામેં ઉનકે જલીસો કરીન રહતે થે હર એક કાફિર અપને શયતાન કે સાથ એક હી ઝંજીરમેં જકળ દિયા

قُلْ اِنِّیْۤ اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ
الدِّیْنَ ۝ وَ اُمِرْتُ لِاَنْ اَكُوْنَ اَوَّلَ الْمُسْلِمِیْنَ ۝
قُلْ اِنِّیْۤ اَخَافُ اِنْ عَصَیْتُ رَبِّیْ عَذَابَ یَوْمٍ
عَظِیْمٍ ۝ قُلِ اللّٰهَ اَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهٗ دِیْنِیْ ۝
فَاعْبُدُوْا مَا شِئْتُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ ؕ قُلْ اِنَّ الْخٰسِرِیْنَ
الَّذِیْنَ خَسِرُوْۤا اَنْفُسَهُمْ وَ اَهْلِیْهِمْ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ ؕ
اَلَا ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِیْنُ ۝ لَهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ
ظُلَلٌ مِّنَ النَّارِ وَ مِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ؕ ذٰلِكَ یُخَوِّفُ
اللّٰهُ بِهٖ عِبَادَهٗ ؕ یٰعِبَادِ فَاتَّقُوْنِ ۝ وَ الَّذِیْنَ
اجْتَنَبُوا الطَّاغُوْتَ اَنْ یَّعْبُدُوْهَا وَ اَنَابُوْۤا اِلَى
اللّٰهِ لَهُمُ الْبُشْرٰى ۚ فَبَشِّرْ عِبَادِ ۝ الَّذِیْنَ
یَسْتَمِعُوْنَ الْقَوْلَ فَیَتَّبِعُوْنَ اَحْسَنَهٗ ؕ اُولٰٓىِٕكَ
الَّذِیْنَ هَدٰىهُمُ اللّٰهُ وَ اُولٰٓىِٕكَ هُمْ اُولُوا الْاَلْبَابِ ۝

કુલ ઇન્ની ઉમિર્તુ અન અઅ-બુદલ્લા-હ
તુમ ફરમાઓ (૩૮) મુઝે હુકમ હૈ કે અલ્લાહકો
મુખ઼્લિસલ લહુદ-દીન ॥ (૧૧) વ ઉમિર્તુ
પૂજું નિરા ઉસકા બન્દા હોકર ઔર મુઝે હુકમ હૈ કે મૈં
લિ-અન અકૂ-ન અવ્વલલ મુસ્લિમીન (૧૨)
સબસે પહેલે ગરદન રખૂં (૩૯) તુમ ફરમાઓ
કુલ ઇન્ની અખ઼ાફુ ઇન અ઼સૈતુ રબ્બી અ઼ઝ઼ા-બ
બિલફર્ઝ અગર મુઝસે નાફરમાની હો જાએ તો મુઝે ભી
યૌમિન અ઼ઝ઼ીમ (૧૩) કુલિલ્લા-હ અઅ઼-બુદુ
અપને રબસે એક બળે દિનકે અઝાબકા ડર હૈ (૪૦)
મુખ઼્લિસલ્લહૂ દીની ॥ (૧૪) ફઅ઼-બુદૂ મા
તુમ ફરમાઓ મૈં અલ્લાહહીકો પૂજતા હૂં નિરા
શિઅ-તુમ મિન દૂનિહ ॥ કુલ
ઉસકા બન્દા હો કર તો તુમ ઉસકે સિવા જિસે

ઇન્નલ ખ઼ાસિરીનલ્લઝ઼ી-ન ખ઼સિરૂ અન્ફુ-સહુમ વ અહલીહિમ
ચાહો પૂજો (૪૧) તુમ ફરમાઓ પૂરી હાર ઉન્હેં જો અપની
મં ૬ યૌમલ-ક઼િયામહ ॥ અલા ઝ઼ાલિ-ક હુવલ ખુસ-રાનુલ મુબીન (૧૫)
જાન ઔર અપને ઘરવાલે કયામત કે દિન હાર બૈઠે (૪૨) હાં હાં
લહુમ મિન ફૌક઼િહિમ ઝ઼ુ-લલુમ મિ-નન્નારિ વમિન તહ઼-તિહિમ
વહી ખુલી હાર હૈ ઉનકે ઉપર આગકે પહાળ હૈં ઔર ઉનકે નીચે
ઝ઼ુલલ ॥ ઝ઼ાલિ-ક યુખ઼વ્વિફલ્લાહુ બિહી ઇ઼બાદહ ॥ યાઇ઼બાદિ
પહાળ (૪૩) ઇસસે અલ્લાહ ડરાતા હૈ અપને બન્દોંકો (૪૪) અય મેરે બંદો તુમ
ફત્તકૂન (૧૬) વલ્લઝ઼ીનજ-ત-નબુત્ત઼ાગ઼ૂ-ત અંય્યઅ઼-બુદૂહા વ અનાબૂ
મુઝસે ડરો (૪૫) ઔર વોહ જો બુતોંકી પૂજાસે બચે ઔર અલ્લાહકી
ઇલલ્લાહિ લહુમુલબુશ્રા ॥ ફબશ્શિર ઇ઼બાદ ॥ (૧૭) અલ્લઝ઼ી-ન
તરફ રજૂઅ હુએ ઉન્હીંકે લિયે ખુશ-ખબરી હૈ તો ખુશી સુનાઓ મેરે ઉન બન્દોંકો
યસ્તમિઉ઼નલ- કૌ઼-લ ફયત્તબિઉ઼-ન અહ઼-સ-નહ ॥ ઉલાઇકલ્લઝ઼ી-ન
જો કાન લગાકર બાત સુનેં ફિર ઉસકે બેહતર પર ચલેં (૪૬)
હદાહુમુલ્લાહુ વ-ઉલાઇ-ક હુમ ઉલુલ અલબાબ (૧૮)
વે હૈં જિનકો અલ્લાહને હિદાયત ફરમાઇ ઔર વે હૈં જિનકો અકલ હૈ (૪૭)

જાયેગા ઔર હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે જોળોં સે મુરાદ અશબાહો અમસાલ હંય યા'ની હર કાફિર અપનેહી કિસ્મકે કુફ્ફાર કે સાથ હાંકા જાએગા. બુત પરસ્ત બુત પરસ્તોં કે સાથ ઔર આતિશ પરસ્ત આતિશ પરસ્તોંકે સાથ (વઅલા હાઝલ કયાસ). (૨૫) સિરાતકે પાસ. (૨૬) હદીસ શરીફમેં હય કે રોઝે કિયામત બંદા જગહ સે હિલ ન સકેગા જબ તક ચાર બાતેં ઉસસે પૂછ ન લી જાએ એક ઉસકી ઉમ્ર કે કિસ કામમેં ગુઝરી. દૂસરેં ઉસકા ઇલ્મ કે ઉસ પર કયા અમલ કિયા. તીસરે ઉસકા માલ કે કહાંસે કમાયા, કહાં ખર્ચ કિયા. ચૌથે ઉસકા જિસ્મ કે ઉસકો કિસ કામ મેં લાયા. (૨૭) યહ ઉનસે જહન્નમકે ખાઝિન બતરીકે તૌબીખ કહેંગે કે દુનિયામેં તો એક દૂસરે કી ઇમદાદ પર બહોત ગુર્રા રખતે થે આજ દેખો કૈસે

أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ ۗ أَفَأَنْتَ تُنْقِذُ
مَنْ فِي النَّارِ ﴿١٩﴾ لَٰكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ
مِنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَبْنِيَّةٌ ۙ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ
وَعْدَ اللَّهِ ۖ لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِيعَادَ ﴿٢٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ
أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ
يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا
ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِأُولِي
الْأَلْبَابِ ﴿٢١﴾ أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ
فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِنْ رَبِّهِ ۚ فَوَيْلٌ لِلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ
مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ ۚ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٢﴾ اللَّهُ
نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا مَثَانِيَ تَقْشَعِرُّ
مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ
وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ

અ-ફ-મન હ઼ક઼-ક઼ અ઼લૈહિ કલિમતુલ અ઼ઝ઼ાબ ઼ અ-ફ
તો કયા વોહ જિસ પર અઝાબકી બાત સાબિત હો ચુકી નજાતવાલોંકે
અન્ત તુન્કિ઼ઝુ મન ફિન્નાર ૮ (૧૯)
બરાબર હો જાએગા તોકયા તુમ હિદાયત દેકર આગકે મુસ્તહિક કો બચા
લાકિનિલ-લઝ઼ીનત્તક઼ૌ રબ્બહુમ લહુમ
લોગે (૪૯) લેકિન જો અપને રબસે ડરે ઉનકે લિયે
ગુ-રફુમ-મિન ફૌક઼િહા ગુ-રફુમ-મબ્નિય્યતુન઼
બાલા ખાને હૈં ઉન પર બાલા ખાને બને (૫૦) ઉનકે નીચે
તજ-રી મિન તહ઼-તિહલ-અન્હાર ૦ વઅ઼-દલ્લા હ઼
નેહરેં બહેં અલ્લાહકા વા'દા અલ્લાહ વા'દા
લા યુખ્લિફુલ્લાહુલ મીઅ઼ાદ (૨૦) અ-લમ ત-ર
ખિલાફ નહીં કરતા કયા તૂને ન દેખા કે અલ્લાહને
અન્નલ્લા-હ અન્ઝ-લ મિનસ્સમાઇ મા-અન ફ
આસ્માનસે પાની ઉતારા ફિર ઉસસે ઝમીનમેં ચશ્મે
સ-લ-કહૂ યનાબી-અ઼ ફિલ્અર્દ઼િ સુમ્મ યુખ઼રિજુ બિહી ઝર્અ઼મ- મુખ઼્તલિફન
બનાએ ફિર ઉસસે ખેતી નિકાલતા હૈ કઇ રંગતકી (૫૧) ફિર સૂખ જાતી હૈ તો તૂ દેખ કે
અલ્વાનુહૂ સુમ્મ યહીજુ ફ-તરાહુ મુસ્ફર્રન સુમ્મ યજ-અ઼લુહૂ હ઼ુતામા઼ મં ૬
વોહ (૫૨) પીલી પળ ગઇ ફિર ઉસે રેઝા-રેઝા કર દેતા હૈ બેશક ઉસમેં
ઇન્ન ફી ઝ઼ાલિ-ક લઝ઼િક-રા લિઉલિલ-અલ્બાબ ૦ (૨૧) અ-ફ-મન શ-ર-હ઼લ્લાહુ
ધ્યાનકી બાત હૈ અકલમન્દોંકો (૫૩) તો કયા વોહ જિસકા સીના અલ્લાહને ઇસ્લામકે લિયે
સદ-રહૂ લિલ્ઇસ્લામિ ફ હુ-વ અ઼લા નૂરિમ-મિર્રબ્બિહ ઼ ફવૈલુલ-લિલ્ક઼ાસિયતિ
ખોલ દિયા (૫૪) તો વોહ અપને રબકી તરફસે નૂર પર હૈ (૫૫) ઉસ જૈસા હો જાએગા
કુલૂબુહુમ મિન ઝ઼િક-રિલ્લાહ ઼ ઉલાઇ-ક ફી દ઼લાલિમ-મુબીન (૨૨) અલ્લાહુ
જો સંગદિલ હૈ તો ખરાબી હૈ ઉનકી જિનકે દિલ યાદે ખુદાકી તરફસે સખ્ત હો ગએ હૈં (૫૬) વોહ ખુલી
નઝ-ઝ-લ અહ઼-સ-નલ-હ઼દીસિ કિતાબમ-મુ-ત-શાબિહમ- મસ઼ાનિ-ય ઼ તક઼-શઇર્રુ
ગુમરાહીમેં હૈ અલ્લાહને ઉતારી સબસે અચ્છી કિતાબ (૫૭) કે અવ્વલસે આખિર તક એક-સી હૈ (૫૮)
મિન્હુ જુલૂદુલ્લઝ઼ી-ન યખ઼્શૌ-ન રબ્બહુમ સુમ્મ તલીનુ જુલૂદુહુમ વ
દોહરે બયાનવાલી (૫૯) ઉસસે બાલ ખળે હોતે હૈં ઉનકે બદન પર જો અપને રબસે ડરતે હૈં ફિર ઉનકી ખાલેં ઔર
કુલૂબુહુમ ઇલા ઝ઼િક-રિલ્લાહ ઼ ઝ઼ાલિ-ક હુદલ્લાહિ યહદી બિહી
દિલ નરમ પળતે હૈં યાદે ખુદાકી તરફ રગબતમેં (૬૦) યે અલ્લાહકી હિદાયત હૈ રાહ દિખાએ ઉસસે

આજિઝ હો તુમમેંસે કોઇ કિસી કી મદદ નહી કર સકતા. (૨૮) આ જિઝો ઝલીલ હોકર. (૨૯) અપને સરદારો સે જો દુનિયામેં બહકાતે થે. (૩૦) યા'ની બઝોરે કુવ્વત હમેં ગુમરાહી પર આમાદા કરતે થે ઉસ પર કુફ્ફાર કે સરદાર કહેંગે ઔર. (૩૧) પહેલે હી સે કાફિર થે ઔર ઇમાનસે બઇખ્તિયારે ખુદ એ'રાઝ કર ચુકે થે. (૩૨) કે હમ તુમ્હેં અપને ઇત્તેબાઅ પર મજબૂર કરતે. (૩૩) જો ઉસને ફરમાઇ કે મૈં ઝરૂર જહન્નમકો જિનોં ઔર ઇન્સાનોં સે ભરુંગા લેહાઝા. (૩૪) ઉસકા અઝાબ ગુમરાહોંકો ભી ઔર ગુમરાહ કરનેવાલોંકો ભી. (૩૫) યા'ની રોઝે કિયામત. (૩૬) ગુમરાહ ભી ઔર ઉનકે ગુમરાહ કરનેવાલે સરદાર ભી કયોંકે યહ સબ દુનિયામેં ગુમરાહીમેં શરીક થે. (૩૭) ઔર તૌહીદ કબૂલ ન કરતે થે શિર્કસે બાઝ ન આતે થે. (૩૮)

مَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۝
أَفَمَن يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۚ
وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ۝ كَذَّبَ
الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا
يَشْعُرُونَ ۝ فَأَذَاقَهُمُ اللَّهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ
وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۝ وَلَقَدْ
ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِن كُلِّ مَثَلٍ
لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝ قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي
عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ۝ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَّجُلًا
فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ
هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا ۚ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ۝ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ ۝ ثُمَّ
إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِندَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ۝

મંય્યશાઅ ➤ વ મંય્યુદ્-લિલિલ્લાહુ ફમા
જિસે ચાહે ઔર જિસે અલ્લાહ ગુમરાહ કરે ઉસે કોઇ રાહ
લહૂ મિન હાદ (૨૩) અ-ફ મંય્યત્તકી
દિખાનેવાલા નહીં તો કયા વોહ જો કયામતકે દિન બુરે
બિવજ-હિહી સૂ-અલ-અઝાબિ યૌમલ-કિયામહ➤
અઝાબકી ઢાલ ન પાએગા અપને ચેહરેકે સિવા (૬૧)
વકી-લ લિઝ-ઝાલિમી-ન ઝૂકૂ મા કુન્તુમ
નજાતવાલેકી તરફ હો જાએગા (૬૨) ઔર ઝાલિમોંસે
તક-સિબૂન (૨૪) કઝ-ઝ-બલ્લઝી-ન મિન
ફરમાયા જાએગા અપના કમાયા ચખો (૬૩) ઉનસે
કબ્લિહિમ ફ-અતાહુમુલ અઝાબુ મિન હેસુ લા
અગલોંને ઝુટલાયા (૬૪) તો ઉન્હેં અઝાબ આયા જહાંસે
યશઉરૂન (૨૫) ફ-અઝા-કહુમુલ્લાહુલ ખિઝ-ય
ઉન્હેં ખબર ન થી (૬૫) ઔર અલ્લાહને ઉન્હેં

ફિલ હયાતિદ દુન્યા ૮ વ-લ-અઝાબુલ આખિરતિ અક-બર ➤☐ લૌ કાનૂ
દુનિયાકી ઝિંદગીમેં રુસ્વાઇકા મઝા ચખાયા (૬૬) ઔર બેશક આખેરતકા અઝાબ
મં ૯ યઅ-લમૂન (૨૬) વ લ-કદ દ-રબ્ના લિન્નાસિ ફી હાઝલ-કુરઆનિ મિન
સબસે બળા કયા અચ્છા થા અગર વોહ જાનતે (૬૭) ઔર બેશક હમને લોગોંકે લિયે
કુલ્લિ મ-સલિલ લ-અલ્લહુમ ય-ત-ઝક્કરૂન ૮ (૨૭) કુરઆનન
ઈસ કુર્આનમેં હર કિસ્મકી કહાવત બયાન ફરમાઇ કે કિસી તરહ ઉન્હેં ધ્યાન હો (૬૮)
અ-રબિય્યન ગૈ-ર ઝી ઈવ-જિલ લ-અલ્લહુમ યત્તકૂન (૨૮) દ-ર-બલ્લાહુ
અરબી ઝુબાનકા કુર્આન (૬૯) જિસમેં અસ્લા-કજી નહીં (૭૦) કે કહીં વોહ ડરેં (૭૧) અલ્લાહ
મ-સ-લર્રજુલન ફીહિ શુ-રકાઉ મુ-તશાકિસૂ-ન વ રજુલન સ-લ-મલ લિ-રજુલ➤
એક મિસાલ બયાન ફરમાતા હૈ (૭૨) એક ગુલામમેં કઇ બદખૂ આકા શરીક ઔર એક નિરે
હલ યસ્તવિયાનિ મ-સલા ➤ અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ ૮ બલ અક-સરુહુમ
એક મૌલાકા કયા ઉન દોનોંકા હાલ એક-સા હૈ (૭૩) સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકો (૭૪) બલકે ઉનકે
લા યઅ-લમૂન (૨૯) ઈન્ન-ક મય્યિતુંવ વઈન્નહુમ મય્યિતૂ-ન ૮ (૩૦) સુમ્મ
અકસર નહીં જાનતે (૭૫) બેશક તુમ્હેં ઈન્તેકાલ ફરમાના હૈ ઔર ઉનકોભી
૯૦ ઈન્નકુમ યૌમલ-કિયામતિ ઈન્દ રબ્બિકુમ તખ્તસિમૂન ૯૦ (૩૧)
મરના હૈ (૭૬) ફિર તુમ કયામતકે દિન અપને રબકે પાસ ઝગળોગે (૭૭)

યા'ની સય્યેદે આલમ હબીબે ખુદા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે ફરમાને સે. (૩૯) દીનો તૌહીદ કો નફિયે શિર્કમેં. (૪૦) ઉસ શિર્ક ઔર તકઝીબ કા જો દુનિયામેં કર આએ હો. (૪૧) ઈમાનો ઇખ્લાસ વાલે. (૪૨) ઔર નફીસો લઝીઝ ને'મતેં ખુશ ઝાએકા ખુશબૂદાર ખુશ મન્ઝર. (૪૩) એક દૂસરે સે માનૂસો મસરૂર. (૪૪) જિસકી પાકીઝા નહરેં નિગાહોં કે સામને જારી હોંગી. (૪૫) દૂધ સે ભી ઝયાદા સફેદ (૪૬) બખિલાફ દુનિયાકી શરાબકે જો બદબૂદાર ઔર બદઝાએકા હોતી હય ઔર પીનેવાલા ઉસકો પીતે વકત મુંહ બિગાળ લેતા હય. (૪૭) જિસસે અકલ મેં ખલલ આએ. (૪૮) બખિલાફ દુનિયાકી શરાબ કે જિસમેં બહોત સે ફસાદાત ઔર ઐબ હય ઉસસે પેટમેં ભી દર્દ હોતા હય, સર મે ભી, પેશાબ મે ભી તકલીફ હો જાતી

હય. તબીઅત માલિશ કરતી હય. કય આતી હય. સર ચકરાતા હય. અકલ ઠિકાને નહી રહેતી. (૪૯) કે ઉસકે નઝદીક ઉસકા શૌહર હી સાહેબે હુસ્ન ઔર પ્યારા હય. (૫૦) ગર્દો ગુબારસે પાક સાફ દિલકશ રંગ. (૫૧) યા'ની એહલે જન્નતમેંસે. (૫૨) કે દુનિયામેં કયા હાલાતો વાકેઆત પેશ આએ. (૫૩) દુનિયામેં જો મરનેકે બાદ ઉઠનેકા મુન્કિર થા ઔર ઉસકી નિસ્બત તંઝ કે તરીકે પર. (૫૪) યા'ની મરનેકે બાદ ઉઠનેકો. (૫૫) ઔર હમ સે હિસાબ લિયા જાએગા યહ બયાન કરકે ઉસ જન્નતીને અપને જન્નતી દોસ્તોંસે. (૫૬) કે મેરે ઉસ હમનશી કા જહન્નમ મેં કયા હાલ હય. (૫૭) કે અઝાબ કે અંદર ગિરફતાર હય તો ઉસ જન્નતીને ઉસસે. (૫૮) રાહે રાસ્ત સે બેહકા કર. (૫૯) ઔર અપને રેહ્‌મતો કરમસે મુઝે તેરે અગ્વાસે મહફૂઝ ન રખતા ઔર ઈસ્લામ પર કાઈમ રહનેકી કી તૌફીક ન દેતા. (૬૦) તેરે સાથ જહન્નમમેં ઔર જબ મૌત ઝિબ્હ કર દી જાએગી તો એહલે જન્નત ફરિશ્તોંસે કહેંગે. (૬૧) વહી જો દુનિયામેં હો ચુકી (૬૨) ફરિશ્તે કહેંગે નહી ઔર એહલે જન્નતકા યહ દર્યાફત કરના અલ્લાહ તઆલાકી રહેમત કે સાથ તલઝઝુઝ ઔર દાએમી હયાત કી ને'મત ઔર અઝાબ સે મામૂન હોનેકે એહસાન પર ઉસકી ને'મતકા ઝિક કરનેકે લિયે હય ઔર ઉસ ઝિક સે ઉન્હેં સુરૂર હાસિલ હોગા. (૬૩) યા'ની જન્નતી ને'મતેં ઔર લઝઝતેં ઔર વહાંકે નફીસો લતીફ મઆકિલો મશારિબ ઔર દાએમી ઐશ ઔર બે નિહાયત રાહતો સુરૂર. (૬૪) નિહાયત તલ્ખ ઈન્તેહા કા બદબૂદાર હદ દરજેકા બદમઝા સખ્ત નાગવાર જિસ સે દોઝખિયોંકી મેઝબાની કી જાએગી ઔર ઉનકો ઉસકે ખાને પર મજબૂર કિયા જાએગા. (૬૫) કે દુનિયામેં કાફિર ઉસકા ઈન્કાર કરતે હંય ઔર કેહતે હંય કે આગ દરખ્તોંકો જલા ડાલતી હય તો આગમેં દરખ્ત કૈસે હોગા. (૬૬) ઔર ઉસકી શાખેં જહન્નમકે દરકાત મેં પહોંચતી હંય. (૬૭) યા'ની નિહાયત બદ હૈઅત ઔર કબીહુલ મન્ઝર. (૬૮) શિદ્દતકી ભૂકસે મજબૂર હોકર. (૬૯) યા'ની જહન્નમી થૂહર સે અપને પેટ ભરેંગે વોહ જલતા હોગા. પેટોંકો જલાએગા. ઉસકી સોઝિશ સે પ્યાસ કા ગલ્બા હોગા ઔર મુદ્દત તક તો પ્યાસકી તકલીફ મેં રખ્ખે જાએંગે ફિર જબ પીનેકો દિયા જાએગા તો ગર્મ ખૌલતા પાની ઉસકી ગર્મી ઔર સોઝિશ ઉસ થૂહળ કી ગર્મી ઔર જલન સે મિલકર ઔર તકલીફો બેચૈની બઢ્હજાએગી. (૭૦) કયૂંકે ઝકકૂમ ખિલાને ઔર ગર્મ પાની પિલાનેકે લિયે ઉનકો અપને દરકાત સે દૂસરે દરકાતમેં લે જાયા જાએગા ઉસકે બાદ ફિર અપને દરકાત કી તરફ લૌટાએ જાએંગે ઉસકે બાદ ઉનકે મુસ્તહિકે અઝાબ હોનેકી ઈલ્લત ઈર્શાદ ફરમાઈ જાતી હય. (૭૧) ઔર ગુમરાહીમેં ઉનકા ઈત્તેબાઅ કરતે હંય ઔર હક કે દલાઈલે વાઝેહાસે આંખે બંદ કર લેતે હંય. (૭૨) ઈસી વજહ સે કે ઉન્હોંને અપને બાપ દાદા કી ગલત રાહ ન છોળી ઔર હુજ્જતો દલીલ સે ફાયદા ન ઉઠાયા. (૭૩) યા'ની અંબિયા અલયહિમુસ-સલામ જિન્હોંને ઉનકો ગુમરાહી ઔર બદ-અમલી કે બુરે અંજામ કા ખૌફ દિલાયા. (૭૪) કે વોહ અઝાબસે હિલાક કિયે ગયે. (૭૫) ઈમનદાર જિન્હોંને અપનેઈખ્લાસ કે સબબ નજાત પાઈ. (૭૬) ઔર હમસે અપની કૌમ કે અઝાબો હલાકકી દરખાસ્ત કી. (૭૭) કે હમને ઉનકી દુઆ કુબૂલકી ઔર ઉનકે દુશ્મનોંકે મુકાબલે મેં મદદ કી ઔર ઉનસે પૂરા ઈન્તેકામ લિયા કે ઉન્હેં ગર્ક કરકે હલાક કર દિયા (૭૮) તો અબ દુનિયામેં જિતને ઈન્સાન હંય સબ હઝરતે નૂહ અલયહિસ-સલામ કી નસ્લ સે હંય. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા સે મરવી હય કે હઝરતે નૂહ અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામકી કશ્તી સે ઉતરને કે બાદ ઉનકે હમરાહિયોંમેં જિસ કદર મર્દ વ ઔરત થે. સભી મર ગએ. સો આપકી ઔલાદ ઔર ઉનકી ઔરતોં કે ઉન્હીસે દુનિયાકી નસ્લેં ચલી. અરબ ઔર ફારસ ઔર રૂમ આપકે ફરઝંદ સામકી અવલાદ સે હંય ઔર સુદાન કે લોગ આપકે બેટે હામકી નસ્લ સે ઔર તુર્ક ઔર યાજૂજ માજૂજ વગૈરા આપકે સાહબઝાદે યાફિસકી અવલાદસે (૭૯) યા'ની ઉનકે બાદવાલે અંબિયા અલયહિમુસ-સલામ ઔર ઉનકી ઉમ્મતોંમેં હઝરતે નૂહ અલયહિસ-સલામ કા ઝિકે જમીલ બાકી રખ્ખા. (૮૦) યા'ની મલાએકા ઔર જિન્નો ઈન્સ સબ ઉન પર કિયામત તક સલામ ભેજા કરેં. (૮૧) યા'ની હઝરતે નૂહ અલયહિસ-સલામ કી કૌમ કે કાફિરોં કો. (૮૨) યા'ની હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ-સલામ હઝરતે નૂહ અલયહિસ-સલામ કે દીનો મિલ્લત ઔર ઉન્હીકે તરીક વ સુન્નત પર હંય. હઝરતે નૂહ અલયહિસ-સલામ ઔર હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ-સલામ કે દરમિયાન દો હઝાર છેસૌ ચાલીસ બરસકા ઝમાની ફર્ક હય ઔર દોનોં હઝરાત કે દરમિયાન જો અહદ ગુઝરા ઉસમેં સિર્ફ દો નબી હુએ. હઝરતે હૂદ વ હઝરતે સાલિહ અલયહિમુસ-સલામ. (૮૩) યા'ની હઝરતે ઈબ્રાહીમ-અલયહિસ-સલામને અપને કલ્બકો અલ્લાહ તઆલાકે લિયે ખાલિસ કિયા ઔર હર ચીઝસે ફારિગ કર લિયા. (૮૪) બતરીકે તૌબીખ. (૮૫) કે જબ તુમ ઉસકે સિવા દૂસરે કો પૂજોગે તો કયા વોહ તુમ્હેં બેઅઝાબ છોડ દેગા બાવજૂદે કે તુમ જાનતે હો કે વહી મુન્ઈમે હકીકી મુસ્તહિક્કે ઈબાદત હય. કૌમને કહા કે કલકો હમારી

ઈદ હય. જંગલમેં મેલા લગેગા. હમ નફીસ ખાને પકાકર બુતોંકે પાસ રખ જાએંગે ઔર મેલેસે વાપસ હોકર તબર્રુક કે તૌર પર ઉસે ખાયેંગે. આપ ભી હમારે સાથ ચલેં ઔર મજમે ઔર મેલેકી રૌનક દેખેં. વહાંસે વાપસ હોકર બુતોંકી ઝીનત ઔર સજાવટ ઉનકા બનાવ સિંગાર દેખે. યહ તમાશા દેખનેકે બાદ હમ સમઝતે હંય કે આપ બુત પરસ્તી પર હમેં મલામત ન કરેંગે. (૮૬) જૈસે કે સિતારા શનાસ નુજૂમ કે માહિર સિતારોંકે મવાકેએ ઈત્તેસાલાતો ઈન્સેરાફાત કો દેખા કરતે હંય. (૮૭) કૌમ નુજૂમ કી બહોત મોઅતકિદ થી વોહ સમઝી કે હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ-સલામને સિતારોંસે અપને બીમાર હોનેકા હાલ મા'લૂમ કર લિયા. અબ યહ કિસી મોતઅદી મર્ઝ મેં મુબ્તિલા હોનેવાલે હંય ઔર મુતઅદી મર્ઝ સે વોહ લોગ બહોત ડરતે થે મસ્અલા ઈલ્મે નુજૂમ હક હય ઔર ઉસકે સીખનેમેં મશ્ગૂલ હોના મન્સૂખ હો ચુકા મસ્અલા શરઅન કોઈ મર્ઝ મુતઅદી નહી હોતા યા'ની એક શખ્સ કા મર્ઝ બેએનેહી દૂસરેમેં નહી પહોંચ જાતા. માદોકે ફસાદ ઔર હવા વગૈરાકી મસ્તીયોં કે અસર સે એક વકતમેં બહોત સે લોગોંકો એક તરહ કે મર્ઝ હો સકતે હંય લેકિન હુદૂસ મર્ઝકા હર એક મેં જુદાગાના હય. કિસીકા મર્ઝ કિસી દૂસરેમેં નહી પહોંચતા (૮૮) અપની ઈદકી તરફ ઔર હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ-સલામ કો છોળ ગયે આપ બુત ખાનેમેં આયે. (૮૯) યા'ની ઉસ ખાનેકો જો તુમ્હારે સામને રખ્ખા હય બુતોંને ઉસકા કુછ જવાબ ન દિયા ઔર વોહ જવાબ હી કયા દેતે તો આપને ફરમાયા. (૯૦) ઉસ પર ભી બુતોંકી તરફસે કુછ જવાબ ન હુવા ઔર વોહ બેજાન પથ્થર થે જવાબ કયા દેતે. (૯૧) ઔર હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ-સલામને બુતોંકો માર મારકર પારા પારા કર દિયા જબ કાફિરોંકો ઉસકી ખબર પહોંચી. (૯૨) ઔર હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ-સલામ સે કહને લગે કે હમ તો ઈન બુતોંકો પૂજતે હંય તુમ ઉન્હેં તોળતે હો. (૯૩) તો પૂજને કા મુસ્તહિક્ક વોહ હય ન બુત ઈસ પર વોહ હૈરાન હો ગયે ઔર ઉનસે કોઈ જવાબ ન બન આયા. (૯૪) પથ્થર કી તીસ ગઝ લમ્બી બીસ ગઝ ચોળી ચાર દીવારી ફિર ઉસકો લકળીયોં સે ભર દો ઔર ઉનમેં આગ લગા દો યહાં તક કે આગ ઝોર પકળે. (૯૫) હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ-સલામકો ઉસ આગમેં સલામત રખકર ચુનાંચે આગસે આપ સલામત બરઆમદ હુવે. (૯૬) ઈસ દારુલ કુફ્ર સે હિજરત કરકે જહાં જાનેકા મેરા રબ હુકમ દે. (૯૭) ચુનાંચે બહુકમે ઈલાહી આપ સરઝમીને શામમેં અર્ઝે મુકદસાકે મુકામ પર પહોંચે તો આપને અપને રબ સે દુઆ કી (૯૮) યા'ની તેરે ઝિબ્હ કા ઈન્તેઝામ કર રહા હૂં ઔર અંબિયા અલયહિમુસ-સલામકી ખ્વાબ હક હોતી હય ઔર ઉનકે અફઆલ બહુકમે-ઈલાહી હુવા કરતે હંય. (૯૯) યહ આપને ઈસ લિયે કહા થા કે ફરઝંદ કો ઝિબ્હ સે વહશત ન હો ઔર ઈતાઅતે અમ્રે ઈલાહીકે લિયે વોહ બરગ્બત તૈયાર હો ચુનાંચે ઉસ ફરઝંદે અર્જુમંદ ને રઝાએ ઈલાહી પર ફિદા હોનેકા કમાલે શૌકસે ઈઝહાર કિયા. (૧૦૦) યહ વાકેઆ મિના મેં વાકેઅ હુવા ઔર હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ-સલામને ફરઝંદ કે ગલે પર છુરી ચલાઈ કુદરતે ઈલાહી કે છુરીને કુછ ભી કામ ન કિયા. (૧૦૧) ઈતાઅતો ફરમાં બરદારી કમાલકો પહોંચા દી ફરઝંદકો ઝિબ્હ કે લિયે બેદરેગ પેશ કર દિયા બસ અબ ઈતના કાફી હય. (૧૦૨) ઈસમેં ઈખતિલાફ હય કે યહ ફરઝંદ હઝરતે ઈસ્માઈલ હંય યા હઝરતે ઈસ્હાક અલયહિમુસ-સલામ લેકિન દલાઈલ કી કુવ્વત યહી બતાતી હય કે ઝબીહ હઝરતે ઈસ્માઈલ હી હંય અલૈહિસ્સલામ ઔર ફિદયામેં જન્નતસે બકરી ભેજી ગઈ થી જિસકો હઝરત ઈબ્રાહીમ અલયહિસ-સલામને ઝિબ્હ ફરમાયા. (૧૦૩) હમારી તરફસે. (૧૦૪) વાકેઅએ ઝિબ્હકે બાદ હઝરતે ઈસ્હાકકી ખુશખબરી ઈસકી દલીલ હય કે ઝબીહ હઝરતે ઈસ્માઈલ અલયહિસ-સલામ હંય. (૧૦૫) હર તરહકી બરકતે દીની ભી ઔર દુન્યવી ભી ઔર ઝાહેર બરકત યહ હય કે હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામકી અવલાદ મેં કસરત કી ઔર હઝરતે ઈસ્હાક અલયહિસ-સલામકી નસ્લસે બહોત સે અંબિયા કિયે હઝરતે યાકૂબસે લેકર હઝરતે ઈસા અલયહિસ-સલામ તક. (૧૦૬) યા'ની મો'મિન (૧૦૭) યા'ની કાફિર. ફાએદા ઈસસે માલૂમ હુવા કે કિસી બાપકે સાહેબે ફઝાઈલે કસીરા હોનેસે અવલાદ કા ભી વૈસાહી હોના લાઝિમ નહી યહ અલ્લાહ તઆલાકી શાને હંય કભી નેક સે નેક પૈદા કરતા હય કભી બદ સે બદ કભી બદ સે નેક. ન અવલાદ કા બદ હોના આબા કે લિયે ઐબ હો ન આબાકી બદી અવલાદ કે લિયે. (૧૦૮) કે ઉન્હેં નબુવ્વતો રિસાલત ઈનાયત ફરમાઈ. (૧૦૯) યા'ની બની ઈસરાઈલ. (૧૧૦) કે ફિરઔન ઔર ફિરઓનિયોં કે મઝાલિમ સે રેહાઈ દી. (૧૧૧) કિબ્તીયોંકે મુકાબિલ. (૧૧૨) ફિરઔન ઔર ઉસકી કૌમ પર. (૧૧૩) જિસકા બયાને બલીગ ઔર વોહ હુદૂદો અહકામ વગૈરા કી જામેઅ ઈસ કિતાબસે મુરાદ તૌરેત શરીફ હય. (૧૧૪) જો બઅલૈક ઔર ઉસકે નવાહ કે લોગોંકી તરફ મબઊસ હુએ. (૧૧૫) યા'ની કયા તુમ્હેં અલ્લાહ તઆલાકા ખૌફ નહી. (૧૧૬) બઅલ ઉનકે બુતકા નામ થા જો સોનેકા થા ઉસકી લંબાઈ બીસ ગઝ થી.

ચાર મુંહ થે. ઉસકી બહોત તા'ઝીમ કરતે થે. જિસ મુકામ મેં વોહ થા ઉસ જગહકા નામ બક થા ઈસીસે બઅલેક મુરક્કબ. હુવા યહ બિલાદે શામમેં હય. (૧૧૭) ઉસકી ઈબાદત તર્ક કરતે હો. (૧૧૮) જહન્નમમેં. (૧૧૯) યા'ની ઉસ કૌમમેંસે અલ્લાહ તઆલા કે બરગુઝીદા બંદે જો હઝરતે ઈલ્યાસ અલયહિસ-સલામ પર ઈમાન લાયે ઉન્હોંને અઝાબ સે નજાત પાઈ. (૧૨૦) અઝાબકે અંદર. (૧૨૧) યા'ની હઝરતે લૂત અલયહિસ-સલામ કી કૌમ કે કુફ્ફાર કો. (૧૨૨) અય અહલે મક્કા. (૧૨૩) યા'ની અપને સફરોંમેં રોઝો શબ તુમ ઉનકે આસારો મનાઝિલ પર ગુઝરતે હો. (૧૨૪) કે ઉનસે ઈબ્રત હાસિલ કરો. (૧૨૫) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ ઔર વહબ કા કૌલ હય કે હઝરતે યૂનુસ અલયહિસ-સલામને અપની કૌમ સે અઝાબ કા વા'દા કિયા થા. ઉસમેં તાખીર હુઇ તો આપ ઉનસે છુપ કર નિકલ ગયે ઔર આપને દરિયાઇ સફર કા કસ્દ કિયા. કશ્તી પર સવાર હુયે. દરિયા કે દરમિયાન મેં કશ્તી ઠહર ગઇ ઔર ઉસકે ઠહરનેકા કોઇ સબબે ઝાહિર મૌજૂદ ન થા. મલ્લાહોંને કહા ઈસ કશ્તીમેં અપને મૌલાસે ભાગા હુવા કોઇ ગુલામ હય. કુર્આ ડાલનેસે ઝાહિર હો જાએગા. કુર્આ ડાલા ગયા તો આપહીકા નામ નિકલા તો આપને ફરમાયા કે મંયહી વોહ ગુલામ હૂં ઔર આપ પાની મેં ડાલ દિયે ગયે કયૂંકે દસ્તૂર યહી થા કે જબ તક ભાગા હુવા ગુલામ દરિયામેં ગર્ક ન કર દિયા જાએ ઉસ વકત તક કશ્તી ચલતી ન થી. (૧૨૬) કે કયૂં નિકલને મેં જલ્દી કી ઔર કૌમ સે જુદા હોનેમેં અમ્રે ઈલાહી કા ઈન્તેઝામ ન કિયા. (૧૨૭) યા'ની ઝિકે ઈલાહીકી કસરત કરનેવાલા ઔર મછલીકે પેટમેં લાઇલા-હ ઈલ્લા અન્ત સુબ્હાન-ક ઈન્ની કુન્તુ મિનઝ-ઝાલેમીન પઢને વાલા. (૧૨૮) યા'ની રોઝે કયામત તક. (૧૨૯) મછલી કે પેટસે નિકાલ કર ઉસી રોઝ યા તીન રોઝ યા સાત રોઝ યા ચાલીસ રોઝ કે બાદ. (૧૩૦) યા'ની મછલી કે પેટમેં રહનેકે બાઇસ આપ ઐસે ઝઇફ નહીફ ઔર નાઝુક હો ગએ થે જૈસે બચ્ચા પૈદાઇશ કે વકત હોતા હય. જિસ્મ કી ખાલ નર્મ હો ગઇ થી. બદન પર કોઇ બાલ બાકી ન રહા થા. (૧૩૧) સાયા કરને ઔર મખ્ખિયોંસે મહફૂઝ રખને કે લિયે. (૧૩૨) કદ્દૂ કી બેલ હોતી હય જો ઝમીન પર ફેલતી હય મગર યહ આપકા મોઅજેઝા થા કે યહ કદ્દુ કા દરખ્ત કદવાલે દરખ્તોંકી તરહ શાખ રખતા થા ઔર ઉસકે બડે બડે પત્તોંકે સાયે મેં આપ આરામ કરતે થે ઔર બહુકમે ઈલાહી રોઝાના એક બકરી આતી ઔર અપના થન હઝરતકે દેહને મુબારકમેં દેકર આપકો સુબ્હ શામ દુધ પિલા જાતી યહાં તક કે જિસ્મે મુબારક કિ જિલ્દ શરીફ યા'ની ખાલ મઝબૂત હુઇ ઔર અપને મૌકેઅ સે બાલ જમે ઔર જિસ્મ મેં તવાનાઇ આઇ. (૧૩૩) પહેલેકી તરહ સરઝમીને મૂસિલ મેં કૌમે નૈનવા કે. (૧૩૪) આસારે અઝાબ દેખકર (ઉસકા બયાન સૂરએ યુનૂસ કે દસ્વેં રૂકૂઅ મેં ગુઝર ચુકા હય ઔર ઈસ વાકેએ કા બયાન સૂરએ અંબિયા કે છટ્ઠે રૂકૂઅ મેં ભી આ ચુકા હય. (૧૩૫) યા'ની ઉનકી આખિર ઉમ્ર તક ઉન્હેં આસાઇશ કે સાથ રખ્ખા ઈસ વાકેઆ કે બયાન ફરમાને કે બાદ અલ્લાહ તઆલા અપને હબીબે અકરમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે ફરમાતા હય કે આપ કુફ્ફારે મક્કા સે ઈન્કારે બઅસ કી વજહ દરયાફત કીજિયે ચુનાંચે ઈર્શાદ ફરમાતા હય. (૧૩૬) જૈસાકે જોહનિયા ઔર બની સલ્મા વગૈરા કુફ્ફાર કા એઅતેકાદ હય કે ફરિશતે ખુદાકી બેટિયાં હંય. (૧૩૭) યા'ની અપને લિયે તો બેટિયાં ગવારા નહી કરતે બુરી જાનતે હંય ઔર ફિર ઐસી ચીઝ કો ખુદાકી તરફ નિસ્બત કરતે હંય. (૧૩૮) દેખ રહે થે કયોં ઐસી બેહૂદા બાત કહતે હંય. (૧૩૯) ફાસિદો બાતિલ. (૧૪૦) ઔર ઈતના નહી સમઝતે કે અલ્લાહ તઆલા ઔલાદ સે પાક ઔર મુનઝ્ઝા હય. (૧૪૧) જિસમેં યહ સનદ હો. (૧૪૨) જૈસાકે બાઝ મુશ્રેકીન ને કહા થા કે અલ્લાહને જિનોંમેં શાદી કી ઉસસે ફરિશતે પૈદા હુએ (મઆઝલ્લાહ) કૈસે અઝીમ કુફ્ર કે મુરતકિબ હુએ. (૧૪૩) યા'ની ઈસ બેહૂદા બાત કે કહનેવાલે. (૧૪૪) જહન્નમમેં અઝાબ કે લિયે. (૧૪૫) ઈમાન દાર અલ્લાહ તઆલાકી પાકી બયાન કરતે હંય ઉન તમામ બાતોંસે જો યહ કુફ્ફારે નાબકાર કહતે હંય. (૧૪૬) યા'ની તુમ્હારે બુત સબકે સબ વોહ ઔર. (૧૪૭) ગુમરાહ નહી કર સકતે. (૧૪૮) જિસકી કિસ્મતહી મેં હય કે વોહ અપને કિરદારે બદ સે મુસ્તહિક્કે જહન્નમ હો. (૧૪૯) જિસમેં અપને રબકી ઈબાદત કરતા હય. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે આસ્માનોં મેં બાલિશ્ત ભરભી જગહ ઐસી નહી હય જિસમેં કોઇ ફરિશ્તા નમાઝ ન પઢતા હો યા તસ્બીહ ન કરતા હો. (૧૫૦) યા'ની મક્કએ મુકર્રમા કે કુફ્ફારો મુશ્રેકીન સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી તશરીફ આવરી સે પહેલે કહા કરતે થે કે. (૧૫૧) કોઇ કિતાબ મિલતી. (૧૫૨) ઉસકી ઈતાઅત કરતે ઔર ઈખ્લાસ કે સાથ ઈબાદત બજા લાતે ફિર જબ તમામ કિતાબોં સે અફઝલો અશરફ મો'જિઝ કિતાબ ઉન્હેં મિલી યા'ની કુર્આને મજીદ નાઝિલ હુવા. (૧૫૩) અપને કુફ્ર અન્જામ. (૧૫૪) યા'ની અહલે ઈમાન. (૧૫૫) જબ તક કે તુમ્હેં ઉનકે સાથ કેતાલ કરનેકા હુકમ દિયા જાએ. (૧૫૬) તરહ

તરહ કે અઝાબે દુનિયા વ આખિરતમેં જબ યહ આયત નાઝિલ હુઇ તો કુફ્ફારને બરાહે તમસ્ખુરો ઈસ્તેહઝાઅ કહા કે યહ અઝાબ કબ નાઝિલ હોગા ઉસકે જવાબ મેં અગલી આયત નાઝિલ હુઇ. (૧૫૭) જો કાફિર ઉનકી શાનમેં કહતે હંય ઔર ઉસકે લિયે શરીક ઔર ઔલાદ ઠેહરાતે હંય. (૧૫૮) જિન્હોંને અલ્લાહ અઝઝોજલ્લ કી તરફસે તૌહીદ ઔર અહકામે શરઅ પહોંચાએ ઈન્સાની મરાતિબમેં સબસે આ'લા મર્તબા યહ હય કે ખુદ કામિલ હો ઔર દૂસરોંકી તકમીલ કરે. યહ શાન અંબિયા કી હય. અલયહિમુસ્સલાતો વસ્સલામ તો હર એક પર ઉન હઝરાત કા ઈત્તેબાઅ ઔર ઉનકી ઈકતેદા લાઝિમ હય. સૂરએ સ્વાદ : (૧) સૂરએ સ્વાદ ઈસકા નામ સૂરએ દાવૂદ ભી હય યહ સૂરત મક્કિયા હય. ઈસમેં પાંચ રૂકૂઅ અઠ્ઠાસી આયતેં ઔર સાતસૌ બત્તીસ કલિમે ઔર તીન હઝાર સળસઠ હર્ફ હંય. (૨) જો શર્ફવાલા હય કે યહ કલામે મો'જિઝ હય. (૩) ઔર નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે અદાવત રખતે હંય ઈસલિયે હકકા એઅતેરાફ નહીં કરતે. (૪) યા'ની આપકી કૌમસે પહેલે કિતની ઉમ્મતેં હલાક કરદી ઈસી ઈસતિકબાર ઔર અંબિયા કી મુખાલેફત કે બ ાઈસ (૫) યા'ની નુઝૂલે અઝાબકે વકત ઉન્હોંને ફરિયાદ કી. (૬) કે ખુલાસ પા સકતે ઉસ વકત કી ફરિયાદ બેકાર થી. કુફ્ફારે મક્કાને ઉનકે હાલસે ઈબ્રત હાસિલ ન કી. (૭) યા'ની સય્યેદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૮) શાને નુઝૂલ જબ હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ઈસ્લામ લાયે તો મુસલમાનોં કો ખુશી હુઇ ઔર કાફિરોંકો નિહાયત રંજ હુવા. વલીદ બિન મુગીરાને કુરૈશ કે અમાઈદ ઔર સરબર આવુર્દા પચ્ચીસ આદમિયોંકો જમા કિયા ઔર ઉન્હેં અબૂ તાલિબ કે પાસ લાયા ઔર ઉનસે કહા કે તુમ હમારે સરદાર હો ઔર બુઝર્ગ હો. હમ તુમ્હારે પાસ ઈસ લિયે આએ હંય કે તુમ હમારે ઔર અપને ભતીજે કે દરમિયાન ફૈસલા કરદો. ઉનકી જમાઅત કે છોટે દરજે કે લોગોંને જો શોરિશ બર્પા કર રખ્ખી હય વોહ તુમ જાનતે હો. અબૂ તાલિબને હઝરતે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો બુલાકર અર્ઝ કિયા કે યહ આપકી કૌમ કે લોગ હંય ઔર આપસે સુલહ ચાહતે હંય. આપ ઉનકી તરફસે યકલખ્ત ઈન્હેરાફ ન કીજિયે. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા યહ મુઝસે કયા ચાહતે હંય ઉન્હોંને કહા કે હમ ઈતના ચાહતે હંય કે આપ હમેં ઔર હમારે મા'બૂદોંકે ઝિકકો છોળ દીજિયે હમ આપકે ઔર આપકે મા'બૂદ કી બદગોઈ કે દરપે ન હોંગે. હુઝૂર અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામને ફરમાયા કયા તુમ એક કલિમા કબૂલ કર સકતે હો જિસસે અરબો અજમ કે માલિકો ફરમાંરવા હો જાવો અબૂજહલને કહા કે એક કયા હમ દસ કલિમે કબૂલ કર સકતે હંય. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કહો લા ઈલાહા ઈલ્લલ્લાહ ઉસ પર વોહ લોગ ઉઠ ગએ ઔર કહને લગે કે કયા ઉન્હોંને બહોત સે ખુદાઓંકા એક ખુદા કર દિયા ઈતની બહોત સી મખ્લૂક કે લિયે એક ખુદા કૈસે કાફી હો સકતા હય. (૯) અબૂ તાલિબ કી મજલિસ સે આપસ મેં યહ કહતે. (૧૦) નુસરાની ભી તીન ખુદાઓંકે કાઈલ થે. યહ તો એકહી ખુદા બતાતે હંય. (૧૧) અહલે મક્કા કો સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે મન્સબે નબુવ્વત પર હસદ આયા ઔર ઉન્હોંને યહ કહા કે હમમેં સાહેબે શર્ફો ઈઝઝત આદમી મૌજૂદ થે. ઉનમેં સે કિસી પર કુર્આન ન ઉતરા. ખાસ હઝરતે સય્યદે અંબિયા મોહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ પર ઉતરા. (૧૨) કે ઉસકે લાનેવાલે હઝરતે મોહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી તકઝીબ કરતે હંય. (૧૩) અગર મેરા અઝાબ ચખ લેતે તો યહ શક્કો તકઝીબો હસદ કુછ ભી બાકી ન રહતા ઔર નબી અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકી તસદીક કરતે લેકિન ઉસ વકત કી તસદીક મુફીદ ન હોતી. (૧૪) ઔર કયા નબુવ્વતકી કુંજિયાં ઉનકે હાથમેં હંય જિસે ચાહેં દે અપને આપકો કયા સમઝતે હંય. અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકી માલિકીય્યતકો નહીં જાનતે. (૧૫) હસ્બે ઈકતેઝાએ હિકમત જિસે જો ચાહે અતા ફરમાએ ઉસને અપને હબીબ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો નબુવ્વત અતા ફરમાઈ તો કિસીકો ઉસમેં દખલ દેને ઔર ચૂંવ ચિરા કી કયા મજાલ (૧૬) ઔર ઐસા ઈખ્તિયાર હો તો જિસે ચાહે વહીકે સાથ ખાસ કરેં ઔર આલમ કી તદબીર અપને હાથમેં લેં ઔર જબ યહ કુછ નહીં હય તો ઉમૂરે રબ્બાનિયા ઔર તદાબીરે ઈલાહિયા મેં દખલ કયૂં દેતે હંય. ઉન્હેં ઉસકા કયા હક હય કુફ્ફાર કો યહ જવાબ દેને કે બાદ અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને અપને નબીયે કરીમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે નુસરતો મદદકા વા'દા ફરમાયા હય. (૧૭) યા'ની ઉન કુરૈશકી જમાઅત ઉન્હી લશ્કરોંમેંસે એક હય જો આપસે પહેલે અંબિયા અલયહિમુસ સલામકે મુકાબિલ ગિરોહ બાંધ બાંધ કર આયા કરતે થે. ઈસ સબબસે હલાક કર દિયે ગયે. અલ્લાહ તઆલાને અપને નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો ખબર દી કે યહી હાલ ઉનકા હય ઉન્હેં ભી

હઝીમત હોગી ચુનાંચે બદ્રમેં ઐસા વાકેઅ હુવા ઉસકે બાદ અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી તસકીને ખાતિરકે લિયે પિછલે અંબિયા અલયહિમુસ્સલામ ઔર ઉનકી કૌમોં કા ઝિક્ર ફરમાયા. (૧૮) જો કિસી પર ગુસ્સા કરતા થા તો ઉસે લિટા કર ઉસકે ચારોં હાથ પાંવ ખીંચ કર ચારોં તરફ ખુંટો મેં બંધવા દેતા થા ફિર ઉસકો પિટવાતા થા ઔર ઉસ પર તરહ તરહ કી સખ્તીયાં કરતા થા (૧૯) જો શુઐબ અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામકી કૌમસે થે (૨૦) જો અંબિયા કે મુકાબિલ જથ્થે બાંધકર આએ મુશ્રેકીને મક્કા ઉન્હી ગિરોહોંમેંસે હંય. (૨૧) યા'ની ઉન ગુઝરી હુઈ ઉમ્મતોંને જબ અંબિયા અલયહિમુસ્સલામકી તકઝીબ કી તો ઉન પર અઝાબ લાઝિમ હો ગયા તો ઉન ઝઈફોંકા કયા હાલ હોગા જબ ઉન પર અઝાબ ઉતરેગા (૨૨) યા'ની કયામત કે નફખએ ઊલાકી જો ઉનકે અઝાબકી મીઆદ હય. (૨૩) યહ નઝર બિન હારિસને બતૌરે તમસ્ખુર કહા થા ઉસ પર અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે ફરમાયા કે. (૨૪) જિનકો ઈબાદત કી બહોત કુવ્વત દી ગઈ થી આપ કા તરીકા થા કે એક દિન રોઝા રખતે એક દિન ઈફતાર ફરમાતે ઔર રાતકે પહેલે નિસ્ફ હિસ્સે મેં ઈબાદત કરતે ઉસકે બાદ શબકી એક તિહાઈ આરામ ફરમાતે ફિર બાકી છઠ્ઠા હિસ્સા ઈબાદત મેં ગુઝારતે. (૨૫) અપને રબકી તરફ. (૨૬) હઝરતે દાવૂદ અલયહિસ્સલામ કી તસ્બીહ કે સાથ. (૨૭) ઈસ આયતકી તફસીરમેં યહ ભી કહા ગયા હય કે અલ્લાહ તઆલાને હઝરતે દાવૂદ અલયહિસ-સલામકે લિયે પહાડોંકો ઐસા મુસખ્ખર કિયા થા કે જહાં આપ ચાહતે સાથ લે જાતે (મદારિક) (૨૮) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા સે મરવી હય કે જબ હઝરતે દાવૂદ અલયહિસ-સલામ તસ્બીહ કરતે તો પહાડ ભી આપકે સાથ તસબીહ કરતે ઔર પરિન્દે આપકે પાસ જમા હોકર તસબીહ કરતે. (૨૯) પહાડ ભી ઔર પરિન્દ ભી. (૩૦) ફોજો લશ્કર કી કસરત અતા ફરમાકર હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે રૂએ ઝમીન કે બાદશાહોંમેં હઝરતે દાવૂદ અલયહિસ સલામકી સલ્તનત બડી મઝબૂત ઔર કવી સલ્તનત થી. છત્તીસ હઝાર મર્દ આપકી મેહરાબ કે પહરે પર મુકર્રર થે. (૩૧) યા'ની નબુવ્વત બાઝ મુફસ્સેરીન ને હિકમત કી તફસીર અદલ કી હય બાઝને કિતાબુલ્લાહ કા ઈલ્મ બાઝને ફિક્હ બાઝને સુન્નત (જમલ). (૩૨) કૌલે ફૈસલ સે ઈલ્મે કઝા મુરાદ હય જો હક્કો બાતિલ મેં ફર્કો તમીઝ કરદે. (૩૩) અય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૩૪) યહ આનેવાલે બકૌલે મશ્હૂર મલાએકા થે જો હઝરતે દાવૂદ અલયહિસ-સલામકી આઝમાઈશ કે લિયે આએ થે. (૩૫) ઉનકા યહ કૌલ એક મસ્અલેકી ફર્ઝી શકલ પેશ કરકે જવાબ હાસિલ કરના થા ઔર કિસી મસ્અલે કે મુતઅલ્લિક હુકમ માલૂમ કરને કે લિયે ફર્ઝી સુરતે મકર્રર કરલી જાતી હંય ઔર મોઅય્યન અશ્ખાસકી તરફ ઉનકી નિસ્બત કરદી જાતી હય તાકે મસ્અલે કા બયાન બહોત વાઝેહ તરીકે પર હો ઔર ઈબ્હામ બાકી ન રહે. યહાં જો સૂરતે મસ્અલા ઉન ફરિશ્તોં ને પેશ કી ઉસ સે મકસૂદ હઝરતે દાવૂદ અલયહિસ-સલામકો તવજ્જો દિલાના થી ઉસ અમ્ર કી તરફ જો ઉન્હેં પેશ આયા થા ઔર વોહ યહ થા કે આપકી નિન્નાનવે બીબિયાં થી ઉસકે બાદ આપને એક ઔરત કો પયામ દે દિયા જિસકો એક મુસલમાન પહલેસે પયામ દે ચુકા થા લેકિન આપકા પયામ પહોંચને કે બાદ ઔરતકે અઈઝઝા વ અકારિબ દૂસરે કી તરફ ઈલ્તેફાત કરનેવાલે કબ થે. આપકે લિયે રાઝી હો ગએ ઔર આપકા નિકાહ હો ગયા. એક કૌલ યહ ભી હય કે ઉસ મુસલમાન કે સાથ નિકાહ હો ચુકા થા આપને ઉસ મુસલમાન સે અપની રગબત કા ઈઝહાર કિયા ઔર ચાહા કે વોહ અપની ઔરતકો તલાક દે દે. વોહ આપકે લેહાઝસે મના' ન કર સકા ઔર ઉસને તલાક દે દી. આપકા નિકાહ હો ગયા ઔર ઉસ ઝમાનેમેં ઐસા મા'મૂલ થા કે અગર કિસી શખ્સકો કિસીકી ઔરતકી તરફ રગબત હોતી તો ઉસસે ઈસતિદઆ કરકે તલાક દિલ્વા લેતા ઔર બાદે ઈદ્દત નિકાહ કર લેતા. યહ બાત ન તો શરઅન નાજાઈઝ હય ન ઉસ ઝમાનેકે રસ્મો આદત કે ખિલાફ લેકિન શાને અંબિયા બહોત અરફઓ આ'લા હોતી હય ઈસ લિયે યહ આપકે મન્સબે આલી કે લાઈક ન થા તો મર્ઝીયે ઈલાહી યહ હૂઈ કે આપકો ઉસ પર આગાહ કિયા જાયે ઔર ઉસકા સબબ યહ પૈદા કિયા કે મલાએકા મુદઈ ઔર મુદઆ અલયહ કી શકલમેં આપકે સામને પેશ હુએ. ફાયદા ઈસ સે માલૂમ હુવાકે અગર બુઝુર્ગોંસે કોઈ લગઝિશ સાદિર હો ઔર કોઈ અમ્ર ખિલાફે શાન વાકેઅ હો જાયે તો અદબ યહ હય કે મોઅતરેઝાના ઝુબાન ન ખોલી જાએ બલ્કે ઈસ વાકેઆ કે મિસ્લ એક વાકેઆ મુતસવ્વર કરકે ઉસકી નિસ્બત સાએલાના વ મુસ્તફતિયાના વ મુસતફીદાના સવાલ કિયા જાએ ઔર ઉનકી અઝમતો એહતેરામ કા લેહાઝ રખ્ખા જાએ ઔર યહ ભી મા'લૂમ હુવા કે અલ્લાહ તઆલા અઝઝો જલ્લ માલિકો મૌલા અપને અંબિયાકી ઐસી ઈઝ્ઝત ફરમાતા હય કે ઉનકો કિસી બાત પર આગાહ કરનેકે લિયે મલાએકા કો ઈસ તરીકે અદબ કે સાથ હાઝિર હોનેકા હુકમ દેતા હય. (૩૬)

જિસકી ગલ્તી હો બેરૂરિઆયત ફરમા દીજીયે. (૩૭) યા'ની દીની ભાઇ. (૩૮) હઝરતે દાવૂદ અલયહિસ-સલામકી યહ ગુફતગૂ સુનકર ફરિશતોંમેંસે એકને દૂસરે કી તરફ દેખા ઔર તબસ્સુમ કરકે વોહ આસ્માન કી તરફ રવાના હો ગએ. (૩૯) ઔર દુમ્બી એક કિનાયા થા જિસસે મુરાદ ઔરત થી કયોંકે નિન્નાનવે ઔરતેં આપકે પાસ હોતે હુયે એક ઔર ઔરત કી આપને ખ્વાહીશ કી થી ઇસ લિયે દુમ્બી કે પૈરાયા મેં સવાલ કિયા ગયા જબ આપને યહ સમઝા. (૪૦) મસ્અલા-ઇસ આયતસે સાબિત હોતા હય કે નમાઝ મેં રૂકૂઅ કરના સજ્દએ તિલાવત કે કાઇમ મકામ હો જાતા હય જબકે નિય્યત કી જાયે. (૪૧) ખલ્કકી તદબીર પર આપકો મામૂર કિયા ઔર આપકા હુકમ ઉનમેં નાફિઝ ફરમાયા. (૪૨) ઔર ઇસ વજહસે ઇમાનસે મહરૂમ રહે અગર ઉન્હેં રોઝે હિસાબકા યકીન હોતા તો દુનિયાહીમેં ઇમાન લે આતે. (૪૩) અગરચે વોહ સરા હતન યહ ન કહેં કે આસ્માનો ઝમીન ઔર તમામ દુનિયા બેકાર પૈદા કી ગઇ લેકિન જબકે બઅસો જઝાકે મુન્કિર હંય તો નતીજા યહી હય કે આલમ કી ઇજાદ કો અબસ ઔર બે ફાયદા માને. (૪૪) યહ બાત બિલકુલ હિકમત કે ખિલાફ હય ઔર જો શખ્સ જઝાકા કાઇલ નહી વોહ ઝરૂર મુફસિદો મુસલિહ ઔર ફાજિરો મુત્તકી કો બરાબર કરાર દેગા ઔર ઉનમેં ફર્ક ન કરેગા. કુફ્ફાર ઇસ જોહલમેં ગિરફતાર હંય. -શાને નુઝૂલ કુફ્ફારે કુરૈશને મુસલમાનોંસે કહા થા કે આખિરતમેં જો ને'મતેં તુમ્હેં મિલેંગી વહી હમેં ભી મિલેંગી. ઉસ પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ ઔર ઇર્શાદ ફરમાયા ગયા કે નેકો બદ મો'મિનો કાફિર કો બરાબર કર દેના મુકતઝાએ હિકમત નહી કુફ્ફાર કા ખયાલે બાતિલ હય. (૪૫) યા'ની કુર્આન શરીફ. (૪૬) ફરઝંદે અર્જમંદ. (૪૭) અલ્લાહ તઆલાકી તરફ ઔર તમામ અવકાતે તસ્બીહો ઝિક મેં મશગૂલ રહનેવાલા. (૪૮) બાદે ઝોહર ઐસે ઘોડે. (૪૯) યહ હઝાર ઘોડે થે જો જિહાદકે લિયે હઝરતે સુલૈમાન અલયહિસ-સલામકે મુલાહઝામેં બાદે ઝોહર પેશ કિયે ગયે. (૫૦) યા'ની મૈં ઉનસે રઝાએ ઇલાહી ઔર તકવીયતો તાઇદે દીનકે લિયે મહબ્બત કરતા હું મેરી મહબ્બત ઉનકે સાથ દુન્યવી ગર્ઝ સે નહી હય (તફસીરે કબીર) (૫૧) યા'ની નઝર સે ગાઇબ હો ગયે (૫૨) ઔર ઉસ હાથ ફેરને કે ચંદ બાઇસ થે એક તો ઘોડોંકી ઇઝઝતો શર્ફ કા ઇઝહાર કે વોહ દુશ્મન કે મુકાબલે મેં બહેતર મોઇન હંય. દૂસરે ઉમૂરે સલ્તનત કી ખુદ નિગરાની ફરમાના કે તમામ અમ્માલ મુસતઇદ રહેં સૌમ યહ કે આપ ઘોડોંકે અહવાલ ઔર ઉનકે અમરાઝો ઉયૂબ કે આ'લા માહિર થે ઉન પર હાથ ફેરકર ઉનકી હાલત કા ઇમ્તેહાન ફરમાતે થે બાઝ મુફસ્સેરીન ને ઉન આયાત કી તફસીર મેં બહોત સે વાહી અકવાલ લિખ દિયે હંય જિનકી સિહહત પર કોઇ દલીલ નહી ઔર વોહ મહઝ હિકાયાત હંય જો દલાઇલે કવિય્યાકે સામને કિસી તરહ કાબિલે કુબૂલ નહી ઔર યહ તફસીર જો ઝિક કી ગઇ યહ ઇબારતે કુર્આન સે બિલકુલ મુતાબિક હય (વ લિલ્લાહલહમ્દ (તફસીરે કબીર). (૫૩) બુખારી વ મુસ્લિમ શરીફમેં હઝરતે અબૂહુરૈરા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો કી હદીસ હય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે હઝરતે સુલૈમાન અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામને ફરમાયા થા કે મંય આજ રાતમેં અપની નવ્વે બીબિયોં પર દૌરા કરૂંગા હર એક હામેલા હોગી ઔર હર એક સે રાહે ખુદા મેં જિહાદ કરનેવાલા સવાર પૈદા હોગા મગર યહ ફરમાતે વકત ઝબાને મુબારકસે ઇન્શાઅલ્લાહ ન ફરમાયા (ગાલેબન હઝરત કિસી ઐસે શગ્લ મેં થે કે ઉસકા ખયાલ ન રહા) તો કોઇભી ઔરત હામેલા ન હુઇ સિવાય કે એક કે ઔર ઉસકે ભી નાકેસુલ ખિલકત બચ્ચા પૈદા હુવા. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે અગર હઝરતે સુલેમાન અલયહિસ-સલામને ઇન્શાઅલ્લાહ ફરમાયા હોતા તો ઉન સબ ઔરતોંકે લડકે હી પૈદા હોતે ઔર વોહ રાહે ખુદામેં જિહાદ કરતે (બુખારી પારહ તેરા કિતાબુલ અંબિયા) (૫૪) યા'ની ગેર તઅમ્મુલ ખિલકત બચ્ચા. (૫૫) અલ્લાહ તઆલા કી તરફ ઇસતિગફાર કરકે ઇન્શાઅલ્લાહ કહને કી ભૂલ પર ઔર હઝરતે સુલૈમાન અલયહિસ-સલામને બારગાહે ઇલાહીમેં. (૫૬) ઇસસે યહ મકસૂદ થા કે ઐસા મુલ્ક આપકે લિયે મો'જેઝા હો. (૫૭) ફરમાંબરદારાના તરીકા. (૫૮) જો આપકે હુકમસે હસ્બે મર્ઝી અજીબોગરીબ ઇમારતેં તામીર કરતા. (૫૯) જો આપકે લિયે સમન્દર સે મોતી નિકાલતા દુનિયા મેં સબસે પહેલે સમન્દર સે મોતી નિકાલને વાલે આપહી હંય. (૬૦) સરકશ શૈતાન ભી આપકે મુસખ્ખર કર દિયે ગયે જિનકો આપ તાદીબો ફસાદ સે રોકને કે લિયે બેડીયોં ઔર ઝન્જીરોં મેં જકડવાકર કૈદ કરતે થે. (૬૧) જિસ પર ચાહે. (૬૨) જિસ કિસીસે ચાહે યા'ની આપકો દેને ઔર ન દેને કા ઇખ્તિયાર દિયા ગયા જૈસી મર્ઝી હો કરેં. (૬૩) જિસ્મ ઔર માલમેં ઉસસે આપકા મર્ઝ ઔર ઉસકે શદાઇદ મુરાદ હંય. (ઇસ વાકેઆ કા મુફસ્સલ બયાન સૂરએ અંબિયા કે રુકૂઅ છે મેં ગુઝર ચુકા હય. (૬૪) ચુનાંચે આપને ઝમીન મેં પાંવ મારા ઔર ઉસ સે આબે શીરીંકા એક ચશ્મા ઝાહિર હુવા ઔર આપસે કહા ગયા. (૬૫) ચુનાંચે આપ ને ઉસસે પિયા ઔર ગુસ્લ કિયા ઔર તમામ ઝાહેરી વ બાતેની મર્ઝ ઔર તકલીફેં

દફા હો ગઈ. (૬૬) ચુનાંચે મરવી હય કે જો ઔલાદ આપકી મર ચુકીથી અલ્લાહ તઆલાને ઉસકો ઝિંદા કિયા ઔર અપને ફઝલો રેહમત સે ઇતને હી ઔર અતા ફરમાએ. (૬૭) અપની બીબીકો જિસકો સૌ ઝર્બે મારને કી કસમ ખાઇ થી દેર સે હાઝિર હોનેકે બાઇસે (૬૮) યા'ની અય્યૂબ અલયહિસ-સલામ (૬૯) જિન્હેં અલ્લાહ તઆલાને હિકમતે ઇલ્મીયા વ અમલીયા અતા ફરમાઇ ઔર અપની મા'રેફત ઔર તાઆત પર કુવ્વત અતા ફરમાઇ. (૭૦) યા'ની દારે આખિરત કી કે વો લોગોં કો ઉસી કી યાદ દિલાતે હંય ઔર કસરત સે ઉસકા ઝિક્ર કરતે હંય. મહબ્બતે દુનિયાને ઉનકે કુલૂબ મેં જગહ નહી પાઇ. (૭૧) યા'ની ઉનકે ફઝાઇલ ઔર ઉનકે સબ્રકો તાકે ઉનકી પાક ખસલતોંસે લોગ નેકોંકા ઝોકો શોક હાસિલ કરેં ઔર ઝુલ કિફલ કી નબુવ્વત મેં ઇખતિલાફ હય (૭૨) આખિરતમેં (૭૩) મોરસ્સઅ તખ્તીયોં પર. (૭૪) યા'ની સબ સિન મેં બરાબર ઐસે હી હુસ્નો જવાનીમેં આપસ મેં મહબ્બત રખનેવાલી ને એક કો દૂસરે સે બુગ્ઝ ન રશ્ક ન હસદ. (૭૫) હમેશા બાકી રહેગા વહાં જો ચીઝ લી જાએ ઔર ખર્ચ કી જાએગી વોહ અપની જગહ વૈસી હી હો જાએગી. દુનિયાકી ચીઝોં કી તરહ ફના ઔર નીસ્તો નાબૂદ ન હોગી. (૭૬) યા'ની ઇમાન વાલોંકો. (૭૭) ભડકનેવાલી આગ કે વહી ફર્શ હોગી. (૭૮) જો જહન્નમીયોંકે જિસ્મોં ઔર ઉનકે સડે હુયે ઝખ્મોં ઔર નજાસત કે મુકામોંસે બહેગી જલ્તી બદબૂદાર. (૭૯) કિસ્મ કિસ્મ કે અઝાબ. (૮૦) હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે જબ કાફિરોંકે સરદાર જહન્નમમેં દખિલ હોંગે ઔર ઉનકે પીછે પીછે ઉનકી ઇત્તેબાઅ કરનેવાલે તો જહન્નમ કે ખાઝિન ઉન સરદારોંસે કહેંગે યહ તુમ્હારે મુત્તબેઇન કી ફૌજ હય જો તુમ્હારી તરહ તુમ્હારે સાથ જહન્નમમેં ધંસી પડતી હય. (૮૧) કે તુમ ને પહેલે કુફ્ર ઇખ્તિયાર કિયા ઔર હમેં ઉસ રાહ પર ચલાયા. (૮૨) યા'ની જહન્નમ નિહાયત હી બુરા ઠિકાના હય. (૮૩) કુફ્ફાર કે અમાઇદ ઔર સરદાર. (૮૪) યા'ની ગરીબ મુસલમાનોંકો ઔર ઉન્હેં વોહ અપને દીનકા મુખાલિફ હોને કે બાઇસ શરીર કહતે થે ઔર ગરીબ હોનેકી વજહ સે હકીર સમઝતે થે. જબ કુફ્ફાર જહન્નમમેં ઉન્હેં ન દેખેંગે તો કહેંગે વોહ હમેં કયૂં નઝર નહી આતે (૮૫) ઔર દર હકીકત વોહ ઐસે ન થે દોઝખ મેં આએ હી નહી. હમારા ઉનકે સાથ ઇસ્તેહઝા કરના ઔર ઉનકી હંસી બનાના બાતિલ થા. (૮૬) ઇસ લિયે વોહ હમેં નઝર ન આયે યા યહ મા'ના હંય કે ઇનકી તરફસે આંખે ફિર ગઇ ઔર દુનિયામેં હમ ઉનકે મર્તબે ઔર બુઝુર્ગીકો ન દેખ સકે. (૮૭) અય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ! મકકાકે કુફ્ફારસે (૮૮) તુમ્હેં અઝાબે ઇલાહી કા ખૌફ દિલાતા હું. (૮૯) યા'ની કુર્આન યા કિયામત યા મેરા રસૂલે મુન્ઝિર હોના યા અલ્લાહ તઆલાકા વાહિદ લાશરીક લહુ હોના. (૯૦) કે મુઝ પર ઇમાન નહી લાતે ઔર કુર્આન પાક ઔર મેરે દીનકો નહી માનતે. (૯૧) યા'ની ફરિશતે હઝરતે આદમ અલયહિસ-સલામકે બાબમેં યહ હઝરતે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે સિહહતે નબુવ્વત કી એક દલીલ હય. મુદઆ યહ હય કે આલમે બાલામેં ફરિશ્તોંકા હઝરતે આદમ અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામકે બાબમેં સવાલો જવાબ કરના મુઝે કયા મા'લૂમ હોતા અગર મેં નબી ન હોતા ઉસકી ખબર દેના મેરી નબુવ્વત ઔર મેરે પાસ વહી આનેકી દલીલ હય. (૯૨) દારમી ઔર તિરમીઝી કી હદીસોં મેં હય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને ફરમાયા કે મૈં અપને બેહતરીન હાલમેં અપને રબ્બ અઝ્ઝોજલ્લ કે દીદાર સે મુશર્રફ હુવા (હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા ફરમાતે હંય કે મેરે ખ્યાલમેં યહ વાકેઆ ખ્વાબકા હય) હુઝૂર અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામ ફરમાતે હંય કે હઝરતે રબ્બુલ ઇઝઝત અઝઝો ઉલા વ તબારક વ તઆલાને ફરમાયા અય મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) આલમે બાલા કે મલાએકા કિસ બહસ મેં હંય. મંય ને અર્ઝ કિયા યારબ તૂહી દાના હય. હુઝૂરને ફરમાયા ફિર રબ્બુલ ઇઝઝતને અપના દસ્તે રહમતો કરમ મેરે દોનોં શાનોં કે દરમિયાન રખ્ખા ઔર મંયને ઉસકે ફૈઝકા અસર અપને કલ્બે મુબારક મેં પાયા તો આસ્માનો ઝમીનકી તમામ ચીઝેં મેરે ઇલ્મ મેં આ ગઈ ફિર અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ને ફરમાયા યા મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) કયા તુમ જાનતે હો કે આલમે બાલા કે મલાએકા કિસ અમ્ર મેં બહસ કર રહે હંય. મંયને અર્ઝ કિયા હાં અય રબ મંય જાનતા હું વોહ કફ્ફારાત મેં બહસ કર રહે હંય ઔર કફ્ફારાત યહ હંય, નમાઝોંકે બાદ મસ્જિદમેં ઠહરના ઔર પયાદા પા જમાઅતોંકે લિયે જાના ઔર જિસ વકત સર્દી વગૈરા કે બાઇસ પાનીકા ઇસ્તે'માલ નાગવાર હો ઉસ વકત અચ્છી તરહ વુઝૂ કરના જિસને યહ કિયા ઉસકી ઝિંદગી ભી બેહતર મૌત ભી બેહતર, ઔર ગુનાહોંસે ઐસા પાકો સાફ નિકલેગા જૈસા અપની વિલાદત કે દિન થા ઔર ફરમાયા અય મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ)! નમાઝ કે બાદ યહ દુઆ કિયા કરો "અલ્લા હુમ-મ ઇન્ની અસ્અલુકા ફેઅલલ ખૈરાતિ વ તર્કલ-મુન્કરાતિ વ હુબ્બલ મસાકીન

વ ઈઝા અરત્તા ઈબાદિક ફિતનતન ફકબિદ્દની ઈલૈક ગૈરા મફતુનીન"-બાઝ રિવાયતોં મેં યહ હય કે હઝરતે સય્યદે આલમ
સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા મુઝે હર ચીઝ રૌશન હો ગઈ ઔર મંયને પેહચાન લી ઔર એક રિવાયત
મેં હય કે જો કુછ મશ્રિકો મગરિબ મેં હય સબ મંયને જાન લિયા. ઈમામ અલ્લામા અલાઉદ્દીન અલી બિન મોહમ્મદ બિન
ઈબ્રાહીમ બગદાદી મા'રૂફ બેખાઝિન અપની તફસીરમેં ઉસકે મા'ના યહ બયાન ફરમાતે હંય કે અલ્લાહ તઆલાને હુઝૂર
સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકા સીના મુબારક ખોલ દિયા ઔર કલ્બ શરીફ કો મુનવ્વર કર દિયા
ઔર જો કોઈ ન જાને ઉસ સબકી મા'રેફત આપકો અતા કરદી તાઆંકે આપને ને'મતો મા'રેફત કી સર્દી અપને કલ્બે મુબારકમેં
પાઈ ઔર જબ કલ્બ શરીફ મુનવ્વર હો ગયા ઔર સીનએ પાક ખુલ ગયા તો જો કુછ આસ્માનોં ઔર ઝમીનોં મેં હય.
બએ'લામે ઈલાહી જાન લિયા. (૯૩) યા'ની (હઝરતે) આદમકો પૈદા કરૂંગા. (૯૪) યા'ની ઉસકી પૈદાઈશ તમામ કર દૂં.
(૯૫) ઔર ઉસકો ઝિંદગી અતા કરદૂં. (૯૬) સજદા ન કિયા. (૯૭) યા'ની ઈલ્મે ઈલાહીમેં. (૯૮) યા'ની ઉસ કૌમમેંસે જિન્કા
શેવા હી તકબ્બુર હય. (૯૯) ઈસસે ઉસકી મુરાદ યહ થી કે અગર આદમ આગસે પૈદા કિયે જાતે ઔર મેરે બરાબર ભી હોતે
જબભી મંય ઉન્હેં સજદા ન કરતા ચે જાઈ કે ઉનસે બહેતર હોકર ઉન્હેં સજદા કરૂં. (૧૦૦) અપની સરકશી વ ના ફરમાની
વ તકબ્બુર કે બાઈસ ફિર અલ્લાહ તઆલાને ઉસકી સુરત બદલ દી વોહ પહેલે હસીન થા બદશકલ રૂસિયાહ કર દિયા ગયા
ઔર ઉસકી નૂરાનિયત સલબ કરદી ગઈ. (૧૦૧) ઔર કયામત કે બાદ લા'નત ભી ઔર તરહ તરહકે અઝાબભી. (૧૦૨)
આદમ અલયહિસ્સલામ ઔર ઉનકી ઝુર્રિયત અપને ફના હોનેકે બાદ જઝા કે લિયે ઔર ઈસસે ઉસકી મુરાદ યહ થી કે વોહ
ઈન્સાનોંકો ગુમરાહ કરનેકે લિયે ફરાગત પાએ ઔર ઉનસે અપના બુગ્ઝ ખૂબ નિકાલે ઔર મૌતસે બિલકુલ બચ જાએ કયૂંકે
ઉઠનેકે બાદ ફિર મૌત નહીં હૈ. (૧૦૩) યા'ની નફખએ ઊલા તક જિસકો ખલ્ક કી ફના કે લિયે મુઅય્યન ફરમાયા ગયા. (૧૦૪)
મઅ તેરી ઝુર્રિયત કે (૧૦૫) યા'ની ઈન્સાનોંમેંસે. (૧૦૬) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા
કે મૌતકે બાદ ઔર એક કોલ યહ હય કે કિયામત કે રોઝ.

(૧) સૂરએ ઝુમર મકિકયા હય સિવા આયતે કુલ યા ઈબાદિયલ-લઝી-ન અસરફૂ ઔર આયત અલ્લાહુનઝઝ અહસનલ
હદીસી કે. ઈસસૂરતમેં આઠ રુકૂઅ ઔર પછત્તર આયતેં ઔર એક હઝાર એક સૌ બહત્તર કલિમે ઔર ચાર હઝાર નૌસૌ આઠ
હર્ફ હંય. (૨) કિતાબસે મુરાદ કુર્આન શરીફ હય. (૩) અય સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે
વસલ્લમ. (૪) ઉસકે સિવા કોઈ ઈબાદત કા મુસ્તહિક્ક નહીં. (૫) મા'બૂદ ઠેહરા લિયે મુરાદ ઉન લોગોંસે બુત પરસ્ત હંય.
(૬) યા'ની બુતોંકો. (૭) ઈમાનદારોંકો જન્નતમેં ઔર કાફિરોં કો દોઝખમેં દાખિલ ફરમા કર. (૮) ઝૂટા ઈસ બાતમેં કે બુતોંકો
અલ્લાહ તઆલા સે નઝદીક કરનેવાલા બતાએ ઔર ખુદાકે લિયે ઔલાદ ઠેહરાયે ઔર ના શુકા ઐસા કે બુતોંકો પૂજે. (૯)
યા'ની અગર બિલફર્ઝ અલ્લાહ તઆલાકે લિયે ઔલાદ મુમકિન હોતી તો વોહ જિસે ચાહતા ઔલાદ બનાતા ન કે યહ તજવીઝ
કુફ્ફાર પર છોડતા કે વોહ જિસે ચાહે ખુદાકી ઔલાદ કરાર દે (મઆઝલ્લાહ). (૧૦) ઔલાદ સે ઔર હર ઉસ ચીઝ સે જો
ઉસકી શાને અકદસ કે લાઈક નહીં. (૧૧) ન ઉસકા કોઈ શરીક ન ઉસકી કોઈ ઔલાદ. (૧૨) યા'ની કભી રાતકી તારીકી સે
દિનકે એક હિસ્સે કો છુપાતા હય ઔર કભી દિન કી રૌશની સે રાતકે હિસ્સે કો મુરાદ યહ હય કે કભી દિનકા વકત ઘટાકર
રાતકો બઢાતા હય કભી રાત ઘટા કર દિનકો ઝયાદા કરતા હય ઔર રાત ઔર દિનમેંસે ઘટનેવાલા ઘટતે ઘટતે દસ ઘંટે કા
રહ જાતા હય ઔર બઢનેવાલા બઢતે બઢતે ચૌદા ઘંટે કા હો જાતા હય. (૧૩) યા'ની કિયામત તક વોહ અપને મુકર્રર
નિઝામ પર ચલતે રહેંગે. (૧૪) યા'ની હઝરતે આદમ અલયહિસ્સલામસે. (૧૫) યા'ની હઝરતે હવ્વા કો. (૧૬) યા'ની ઊંટ
ગાય બકરી ભેળ સે. (૧૭) યા'ની પૈદા કિયે જોડોંસે મુરાદ નર ઔર માદા હંય. (૧૮) યા'ની નુત્ફા ફિર અલકા (ખૂને બસ્તા)
ફિર મુઝગા (ગોશ્તપારા) (૧૯) એક અંધેરી પેટકી દૂસરી રેહમકી તીસરી બચ્ચાદાન કી (૨૦) ઔર તરીકે હકસે દૂર હોતે
હો કે ઉસકી ઈબાદત છોડ કર ગૈર કી ઈબાદત કરતે હો. (૨૧) યા'ની તુમ્હારી તાઅતો ઈબાદત સે ઔર તુમ્હી ઉસકે મોહતાજ
હો ઈમાન લાનેમેં તુમ્હારા હી નફા ઔર કાફિર હો જાને મેં તુમ્હારા હી ઝરર હય. (૨૨) કે વોહ તુમ્હારી કામયાબી કા સબબ
હય ઉસ પર તુમ્હેં સવાબ દેગા ઔર જન્નત અતા ફરમાએગા. (૨૩) યા'ની કોઈ શખ્સ દૂસરે કે ગુનાહ મેં માખૂઝ ન હોગા.
(૨૪) આખિરતમેં. (૨૫) દુનિયામેં ઔર ઉસકી તુમ્હેં જઝા દેગા. (૨૬) યહાં આદમીસે મુત્લકન કાફિર યા ખાસ અબૂ જહલ
યા ઉત્બા બિન રબીઆ મુરાદ હય. (૨૭) ઉસીસે ફરિયાદ કરતા હય. (૨૮) યા'ની ઉસ શિદ્દતો તકલીફ કો ફરામોશ કર દેતા

હય જિસકે લિયે અલ્લાહસે ફરિયાદ કી થી. (૨૯) યા'ની હાજત બરારી કે બાદ ફિર બુત પરસ્તી મેં મુબતેલા હો જાતા હય. (૩૦) અય મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ! ઉસ કાફિર સે. (૩૧) ઔર દુનિયાકી ઝિંદગી કે દિન પૂરે કરલે. (૩૨) શાને નુઝૂલ હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાસે મરવી હય કે યહ આયત હઝરતે અબૂબકો ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા કી શાનમેં નાઝિલ હુઇ ઔર હઝરતે ઈબ્ને ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાસે મરવી હય કે યહ આયત હઝરતે ઉસ્માને ગની રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો કે હકમેં નાઝિલ હુઇ ઔર એક કૌલ યહ હય કે હઝરતે ઈબ્ને મસઊદ ઔર હઝરતે અમ્માર ઔર હઝરતે સલમાન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમ કે હક મેં નાઝિલ હુઇ. ફાયેદા-ઈસ આયતસે સાબિત હુવા કે રાતકે નવાફિલો ઈબાદત દિનકે નવાફિલ સે અફઝલ હંય. ઉસકી એક વજહ તો યહ હય કે રાતકા અમલ પોશીદા હોતા હય ઈસ લિયે વોહ રિયાસે બહુત દૂર હોતા હય. દૂસરે યહ કે દુનિયાકે કારોબાર બંધ હોતે હંય ઈસ લિયે કલ્બ બનિસ્બત દિન કે બહોત ફારિગ હોતા હય ઔર તવજ્જોહ ઈલલ્લાહ ઔર ખુશૂઅ દિનસે ઝયાદા રાતમેં મયસ્સર આતા હય. તીસરે રાત ચૂંકે રાહતો ખ્વાબ કા વકત હોતા હય ઈસ લિયે ઉસમેં બેદાર રહના નફસ કો બહોત મુશક્કતો તઅબ મેંડાલતા હય તો સવાબ ભી ઉસકા ઝયાદા હોગા. (૩૩) ઈસસે સાબિત હુવા કે મો'મિન કે લિયે લાઝિમ હય કે વોહ બયનુલ ખૌફો રેજા હો અપને અમલકી તકસીર પર નઝર કરકે અઝાબ સે ડરતા રહે ઔર અલ્લાહ તઆલાકી રહેમતકા ઉમ્મીદવાર રહે. દુનિયામેં બિલકુલ બે ખૌફ હોના યા અલ્લાહ તઆલાકી રહેમતસે મુતલકન માયૂસ હોના યહ દોનોં કુર્આને કરીમ મેં કુફ્ફાર કી હાલતેં બતાઇ ગઇ હંય કાલલ્લાહુ તઆલા ફલા યઅમનો મકરલ્લાહિ ઈલ્લલ કૌમુલ ખાસિરૂન વકાલ તઆલા લાયયઅસુ મિર રૌહિલ્લાહિ ઈલ્લલ કૌમુલ કાફેરૂન. (૩૪) તાઅત બજા લાએ ઔર અચ્છે અમલ કિયે. (૩૫) યા'ની સેહહતો આફિયત. (૩૬) ઈસમેં હિજરતકી તરગીબ હય કે જિસ શહરમેં મઆસીકી કસરત હો ઔર વહાં રહનેસે આદમી કો અપની દીનદારી પર કાઇમ રહના દુશ્વાર હો જાયે ચાહીયે કે ઉસ જગહ કો છોડદે ઔર વહાંસે હિજરત કર જાએ. શાને નુઝૂલ-યહ આયત મુહાજેરીને હબ્શા કે હકમેં નાઝિલ હુઇ ઔર યહ ભી કહા ગયા હય કે હઝરતે જા'ફર બિન અબી તાલિબ ઔર ઉનકે હમરાહિયોંકે હક મેં નાઝિલ હુઇ જિન્હોંને મુસીબતોં ઔર બલાઓં પર સબ્ર કિયા ઔર હિજરત કી ઔર અપને દીન પર કાઇમ રહે ઉસકો છોડના ગવારા ન કિયા (૩૭) હઝરતે અલી મુરતઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે હર નેકી કરનેવાલેકી નેકિયોંકા વઝન કિયા જાએગા સિવાય સબ્ર કરનેવાલોંકે ઉન્હેં બે અંદાઝા ઔર બે હિસાબ દિયા જાએગા ઔર યહ ભી મરવી હય કે અસ્હાબે મુસીબતો બલા હાઝિર કિયે જાએંગે ન ઉનકે લિયે મીઝાન કાઇમ કી જાએ ન ઉનકે લિયે દફતર ખોલે જાએં ઉન પર અજ્રો સવાબ કી બે હિસાબ બારિશ હોગી યહાં તક કે દુનિયામેં આફિયત કી ઝિંદગી બસર કરનેવાલે ઉન્હેં દેખકર આરઝૂ કરેંગે કે કાશ વોહ અહલે મુસીબતમેંસે હોતે ઔર ઉનકે જિસ્મ કેંચિયોં સે કાટે ગયે હોતે કે આજ યહ સબ્ર કા અજ્ર પાતે. (૩૮) અય સય્યદે અંબિયા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૩૯) ઔર અહલે તાઅતો ઈખ્લાસ મેં મુકદમો સાબિક હોં. અલ્લાહ તઆલાને પહેલે ઈખ્લાસકા હુકમ દિયા જો અમલે કલ્બ હય ફિર ઈતાઅત યા'ની આમાલે જવારિહ કા ચુંકે અહકામે શરઈય્યા રસૂલસે હાસિલ હોતે હંય વહી ઉનકે પહોંચાનેવાલે હંય તો વોહ ઉનકે શુરૂ કરનેમેં સબસે મુકદમ ઔર અવ્વલ હુએ. અલ્લાહ તઆલા ને અપને રસૂલકો યહ હુકમ દેકર તંબીહ કી કે દૂસરોં પર ઉસકી પાબંદી નિહાયત ઝરૂરી હય ઔર દૂસરોંકી તરગીબ કે લિયે નબી અલયહિસ-સલામકો યહ હુકમ દિયા ગયા. (૪૦) શાને નુઝૂલ-કુફ્ફારે કુરૈશને નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે કહા થા કે આપ અપની કૌમકે સરદારોં ઔર અપને રિશ્તાદારોંકો નહીં દેખતે જો લાતો ઉઝ્ઝાકી પરસ્તિશ કરતે હંય ઉનકે રદમેં યે આયત નાઝિલ હુઇ. (૪૧) યે બતરીકે તહદીદો તૌબીખ ફરમાયા. (૪૨) યા'ની ગુમરાહી ઈખ્તિયાર કરકે હમેશા કે લિયે મુસ્તહિક્કે જહન્નમ હો ગએ ઔર જન્નતકી ને'મતોંસે મહરૂમ હો ગએ જો ઈમાન લાને પર ઉન્હેં મિલતી. (૪૩) યા'ની હર તરફ સે આગ ઉન્હેં ઘેરે હુયે હય. (૪૪) કે ઈમાન લાયેં ઔર મમનૂઆત સે બચેં. (૪૫) વોહ કામ ન કરો જો મેરી નારાઝી કા સબબ હો. (૪૬) જિસમેં ઉનકી બેહબૂદ હો. (૪૭) શાને નુઝૂલ-હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે જબ હઝરતે અબૂબક સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ઈમાન લાયે તો આપકે પાસ હઝરતે ઉસ્માન ઔર અબ્દુર્રહમાન બિન ઔફ ઔર તલ્હા વ ઝુબૈર વ સઅદ બિન અબી વક્કાસ વ સઈદ બિન ઝૈદ આયે ઔર ઉન સે હાલ દર્યાફત કિયા. ઉન્હોંને અપને ઈમાનકી ખબર દી. યહ હઝરાત ભી સુનકર ઈમાન લે આએ ઉનકે હક મેં યહ આયત નાઝિલ હુઇ ફબશ્શિર ઈબાદી (અલઆયહ). (૪૮) જો અઝલી બદબખ્ત ઔર ઈલ્મે ઈલાહી મેં જહન્નમી હય. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ

રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે મુરાદ ઉસસે અબુલહબ ઔર ઉસકે લડકે હંય. (૪૯) ઔર ઉન્હોંને અલ્લાહ તઆલાકી ફરમાં બરદારી કી. (૫૦) યા'ની જન્નતકે મનાઝિલે રફીઆ જિનકે ઉપર ઔર અરફાં' મનાઝિલ હંય. (૫૧) ઝર્દ સબ્ઝ સુર્ખ સફેદ કિસ્મ કિસ્મ કે ગેહૂં જવ ઔર તરહ તરહ કે ગલ્લે. (૫૨) સર સબ્ઝો શાદાબ હોનેકે બાદ. (૫૩) જો ઉસસે અલ્લાહ તઆલાકી વહદાનિયતો કુદરત પર દલીલેં કાઇમ કરતે હંય. (૫૪) ઔર ઉસકો કબૂલે હક કી તૌફીક અતા ફરમાઈ. (૫૫) યા'ની યકીનો હિદાયત પર-હદીસ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને જબ યહ આયત તિલાવત ફરમાઈ તો સહાબાને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) સીને કા ખુલના કિસ તરહ હોતા હય. ફરમાયા જબ નૂર કલ્બ મેં દાખિલ હોતા હય તો વોહ ખુલતા હય ઔર ઉસમેં વુસ્અત હોતી હય. સહાબાને અર્ઝ કિયા ઉસકી કયા અલામત હય. ફરમાયા દારૂલખુલૂદ કી તરફ મુતવજજેહ હોના ઔર દારૂલ ગુરૂર (દુનિયા)સે દૂર રહના ઔર મૌતકે લિયે ઉસકે આનેસે કબ્લ આમાદા હોના. (૫૬) નફસ જબ ખબીસ હોતા હય તો કબૂલે હકસે ઉસકો બહોત દૂરી હો જાતી હય ઔર ઝિકુલ્લાહ કે સુનને સે ઉસકી સખ્તી ઔર કદૂરત બઢતી હય જૈસેકે આફતાબ કી ગર્મીસે મોમ નર્મ હોતા હય ઔર નમક સખ્ત હોતા હય ઐસે હી ઝિકુલ્લાહ સે મો'મેનીનકે કુલૂબ નર્મ હોતે હંય ઔર કાફિરોં કે દિલોંકી સખ્તી ઔર બઢતી હય.-ફાયદા ઈસ આયત સે ઉન લોગોંકો ઈબ્રત પકડના ચાહિયે જિન્હોંને ઝિકુલ્લાહ કો રોકના અપના શિઆર બના લિયા હય. વોહ સૂફીયોંકે ઝિકકો ભી મના કરતે હંય. નમાઝોંકે બાદ ઝિકુલ્લાહ કરનેવાલોંકો ભી રોકતે ઔર મના કરતે હંય. ઈસાલે સવાબકે લિયે કુર્આને કરીમ ઔર કલિમા પઢને વાલોંકો ભી બિદઅતી બતાતે હંય ઔર ઉન ઝિક કી મેહફિલોંસે નિહાયત ઘબરાતે ઔર ભાગતે હંય. અલ્લાહ તઆલા હિદાયત દે (૫૭) કુર્આન શરીફ જો ઈબારત મેં ઐસા ફસીહો બલીગ કે કોઈ કલામ ઉસસે કુછ નિસ્બત હી નહીં રખ સકતા મઝમૂન નિહાયત દિલ પઝીર બાવજૂદે કે ન નઝમહૈ ન શે'ર. નિરાલે હી અસ્લૂબ પર હૈ ઔર મા'નામેં ઐસા બલંદ મર્તબા કે તમામ ઉલૂમ કા જામેઅ ઔર મારેફતે ઈલાહી જૈસી અઝીમ ને'મતકા રહનુમા. (૫૮) હુસ્નોખૂબીમેં. (૫૯) કે ઉસમેં વાદેકે સાથ વઈદ ઔર અમ્રકે સાથ નહી ઔર અખબારકે સાથ અહકામ હૈં. (૬૦) હઝરત કતાદા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે યહ અવલિયા અલ્લાહ કી સિફત હય કે ઝિકે ઈલાહીસે ઉનકે બાલ ખડે હોતે જિસ્મ લરઝતે હંય ઔર દિલ ચૈન પાતે હંય (૬૧) વોહ કાફિર હય જિસકે હાથ ગર્દન કે સાથ મિલાકર બાંધ દિયે જાએંગે ઔર ઉસકી ગર્દન મેં ગંધક કા એક જલતા હુવા પહાળ પડા હોગા જો ઉસકે ચહેરેકો ભૂને ડાલતા હોગા ઈસ હાલસે ઊંધા કરકે આતિશે જહન્નમમેં ગિરાયા જાએગા (૬૨) યા'ની ઉસ મો'મિનકી તરહ જો અઝાબ સે મામૂનો મહફૂઝ હો (૬૩) યા'ની દુનિયામેં જો કુફ્રો સરકશી ઈખ્તિયાર કી થી અબ ઉસકા વબાલો અઝાબ બરદાશ્ત કરો (૬૪) યા'ની કુફ્ફારે મક્કાસે પેહલે કાફિરોંને રસૂલોંકો ઝુટલાયા. (૬૫) અઝાબ આનેકા ખતરા ભી ન થા ગફલત મેં પડે હુએ થે. (૬૬) કિસી કૌમકી સૂરતે મસ્ખ કી કિસીકો ઝમીનમેં ધંસાયા. (૬૭) ઔર ઈમાન લે આતે તકઝીબ ન કરતે. (૬૮) ઔર વોહ નસીહત કબૂલ કરે. (૬૯) ઐસા ફસીહ જિસને ફુસહા ઔર બુલગા કો આજિઝ કર દિયા. (૭૦) યા'ની તનાકુઝો ઈખ્તિલાફ સે પાક. (૭૧) ઔર કુફ્રો તકઝીબ સે બાઝ આયેં. (૭૨) મુશ્રિક ઔર મુવહિહદ કી. (૭૩) યા'ની એક જમાઅત કા ગુલામ નિહાયત પરેશાન હોતા હય કે હર એક આકા ઉસે અપની તરફ ખીંચતા હય ઔર અપને કામ બતાતા હય વોહ હયરાન હય કે કિસકા હુકમ બજા લાયે ઔર કિસ તરહ તમામ આકાઓંકો રાઝી કરે ઔર ખુદ ઉસ ગુલામ કો કોઈ હાજતો ઝરૂરત પેશ હો તો કિસ આકાસે કહે બખિલાફ ઉસ ગુલામ કે જિસકા એક હી આકા હો. વો ઉસકી ખિદમત કરકે ઉસે રાઝી કર સકતા હય ઔર જબ કોઈ હાજત પેશ આએ તો ઉસી સે અર્ઝ કર સકતા હય. ઉસકો કોઈ પરેશાની પેશ નહીં આતી. યહ હાલ મો'મિનકા હય જો એક માલિક કા બંદા હય. ઉસીકી ઈબાદત કરતા હય ઔર મુશ્રિક જમાઅત કે ગુલામ કી તરહ હય કે ઉસને બહોત સે મા'બૂદ કરાર દે દીયે હંય (૭૪) જો અકેલા હય ઉસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં. (૭૫) કે ઉસકે સિવા કોઈ મુસ્તહિક્કે ઈબાદત નહીં. (૭૬) ઉસમેં કુફ્ફાર કા રદ હય જો સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી વફાત કા ઈન્તેઝાર કિયા કરતે થે ઉન્હેં ફરમાયા ગયા કે ખુદ મરનેવાલે હોકર દૂસરે કી મૌત કા ઈન્તેઝાર કરના હિમાકત હય. કુફ્ફાર તો ઝિંદગી મેં ભી મરે હુએ હંય ઔર અંબિયા કી મૌત એક આન કે લિયે હોતી હય ફિર ઉન્હેં હયાત અતા ફરમાઈ જાતી હય ઈસ પર બહોત સી શરઈ બુર્હાને કાઇમ હંય. (૭૭) અંબિયા ઉમ્મત પર હુજજત કાઇમ કરેંગે કે ઉન્હોંને રિસાલતકી તબલીગ કી ઔર દીનકી દા'વત દેનેમેં જોહદે બલીગ સર્ફ ફરમાઈ ઔર કાફિર બે ફાઈદા મા'ઝરતેં પેશ કરેંગે યહ ભી કહા ગયા હય કે મુરાદ ઈખ્તેસામે આમ હૈ કે લોગ દુન્યવી હુકૂકમેં તખાસેમા કરેંગે ઔર હર એક અપના હક તલબ કરેગા.

વમા લિ-ય પારહ તેવીસવાં ખત્મ શુદ

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ إِذْ
جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكَافِرِينَ ۝ وَالَّذِي
جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۝
لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ۝
لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ
بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ
وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ
مِنْ هَادٍ ۝ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ أَلَيْسَ
اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ۝ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ
ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ
قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ۝ قُلْ يَا قَوْمِ

ફ-મન અઝ઼-લમુ મિમ્મન

ક-ઝ઼-બ અ઼લલ્લાહિ વ કઝ઼-ઝ઼-બ બિસ્સિ઼દકિ઼
તો ઉસસે બઢ કર ઝ઼ાલિમ કૌન જો અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધે (૭૮)
ઈઝ઼ જા-અહૂ અલૈ-સ ફી જહન્ન-મ મસ્વલ
ઔર હક કો ઝુટલાએ (૭૯) જબ ઉસકે પાસ આએ કયા
લિલ્કાફિરીન (૩૨) વલ્લઝ઼ી જા-અ બિસ્સિ઼દકિ઼ વ
જહન્નમમેં કાફિરોંકા ઠિકાના નહીં ઔર વોહ જો યે સચ
સ઼દ-દ-ક઼ બિહી ઉલાઈ-ક હુમુલ્મુત્તકૂ઼ન (૩૩) લહુમ
લે કર તશરીફ લાએ (૮૦) ઔર જિન્હોંને ઉનકી તસ્દીક કી (૮૧)
મા યશાઊ-ન ઈન્-દ રબ્બિહિમ ઝ઼ાલિ-ક જઝ઼ાઉલ-
યહી ડરવાલે હૈં ઉનકે લિયે હૈ જો વોહ ચાહેં અપને રબકે
મુહ઼સિનીન (૩૪) લિયુકફ્ફ-ફિરલ્લાહુ અ઼ન્હુમ અસ્વ
પાસ નેકોં કા યહી સિલા હૈ તાકે અલ્લાહ ઉનસે

અલ્લઝ઼ી અ઼મિલૂ વ યજ-ઝ઼િયહુમ અજ-રહુમ બિઅહ઼-સનિલ્લઝ઼ી કાનૂ
ઉતાર દે બુરેસે બુરા કામ જો ઉન્હોંને કિયા ઔર ઉન્હેં ઉનકે સવાબકા સિલા દે અચ્છેસે અચ્છે કામ પર (૮૨)
યઅ઼-મલૂન (૩૫) અલૈસલ્લાહુ બિકાફિન અ઼બ્દહૂ વ યુખ઼વ્વિફૂ-ન-ક બિલ્લઝ઼ી-ન મ ૬
જો વોહ કરતે થે કયા અલ્લાહ અપને બન્દોંકો કાફી નહીં (૮૩) ઔર તુમ્હેં ડરાતે હૈં ઉસકે સિવા ઔરોંસે (૮૪)
મિન દૂનિહ વ મંય્યુદ઼-લિ લિલ્લાહુ ફમા લહૂ મિન હાદ (૩૬) વ મંય્યહ-દિલ્લાહુ
ઔર જિસે અલ્લાહ ગુમરાહ કરે ઉસકી કોઈ હિદાયત કરનેવાલા નહીં ઔર જિસે અલ્લાહ
ફમા લહૂ મિમ્મુદ઼િલ્લ અલૈસલ્લાહુ બિઅ઼ઝ઼ીઝ઼િન ઝ઼િન્તિકા઼મ (૩૭) વ-લ-ઈન
હિદાયત દે ઉસે કોઈ બેહકાનેવાલા નહીં. કયા અલ્લાહ ઈઝઝતવાલા બદલા લેનેવાલા નહીં. (૮૫)
સ-અલ્તહુમ મન ખ઼-લ-ક઼સ્સમાવાતિ વલઅર્દ઼ લ-યકૂ઼લુન્નલ્લાહ કુ઼લ અ-ફ-રઐતુમ
ઔર અગર તુમ ઉનસે પૂછો આસ્માન ઔર ઝમીન કિસને બનાએ ? તો ઝરૂર કહેંગે અલ્લાહને (૮૬) તુમ ફરમાઓ
મા તદઊ઼-ન મિન દૂનિલ્લાહિ ઈન અરાદનિયલ્લાહુ બિદુર્રિન હલ હુન્ન કાશિફાતુ
ભલા બતાઓ તો વોહ જિન્હેં તુમ અલ્લાહકે સિવા પૂજતે હો (૮૭) અગર અલ્લાહ મુઝે કોઈ તકલીફ પહુંચાના ચાહે (૮૮)
દુર્રિહી ઔ અરાદની બિરહ઼મતિન હલ હુન્ન મુમ્સિકાતુ રહ઼મતિહ કુ઼લ
તો કયા વોહ ઉસકી ભેજી તકલીફ ટાલ દેંગે યા વોહ મુઝ પર મહેર ફરમાના ચાહે તો કયા વોહ ઉસકી મહેરકો રોક
હ઼સ્બિયલ્લાહ અ઼લૈહિ ય-ત-વક્કલુલ મુ-ત-વક્કિલૂન (૩૮) કુ઼લ યાકૌ઼મિઅ-
રખેંગે (૮૯) તુમ ફરમાઓ અલ્લાહ મુઝે બસ હૈ (૯૦) ભરોસેવાલે ઉસ પર ભરોસા કરેં તુમ ફરમાઓ અય મેરી કૌમ !

(૭૮) ઔર ઉસકે લિયે શરીક ઔર ઔલાદ કરાર દે. (૭૯) યા'ની કુર્આન શરીફ કો યા રસૂલ અલયહિસ-સલામકી રિસાલત કો. (૮૦) યા'ની રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ જો તૌહીદે ઈલાહી લાએ. (૮૧) યા'ની હઝરતે અબૂબકર સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો યા તમામ મો'મેનીન (૮૨) યા'ની ઉનકી બદિયોં પર ગિરફત ન કરે ઔર નેકિયોંકી પર બેહતરીન જઝા અતા ફરમાએ. (૮૩) યા'ની સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે લિયે ઔર એક કિર્અત મેં "ઈબાદહુ" ભી આયા હય. ઉસ સૂરતમેં અંબિયા અલયહિમુસ-સલામ મુરાદ હંય. જિનકે સાથ ઉનકી કૌમોંને ઈઝા રસાની કે ઈરાદે કિયે. અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં દુશ્મન કે શરસે મહફૂઝ રખ્ખા ઔર ઉનકી કિફાયત ફરમાઈ. (૮૪)

اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ
يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُقِيمٌ ۝ إِنَّا
أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ ۖ فَمَنِ اهْتَدَىٰ
فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَا أَنْتَ
عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۝ اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَ
الَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا ۖ فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا
الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝ أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ
شُفَعَاءَ ۚ قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ۝
قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا ۖ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ
ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝ وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ
قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ
مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ۝ قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ

અ-મલૂ અલા મકાનતિકુમ ઈન્ની આમિલુન
અપની જગહ કામ કિયે જાઓ (૯૧) મૈં અપના કામ
ફસૌ-ફ તઅ-લમૂન (૩૯) મંય્યઅ-તીહિ
કરતા હૂં (૯૨) તો આગે જાન જાઓગે કિસ પર આતા હૈ
અઝાબુંય્યુખ-ઝીહિ વ યહિલ્લુ અલૈહિ અઝાબુમ-
વોહ અઝાબ કે ઉસે રુસ્વા કરેગા (૯૩) ઔર કિસ પર ઉતરતા
મુકીમ (૪૦) ઈન્ના અન્ઝલ્ના અલૈકલ-
હૈ અઝાબ કે રેહ પડેગા (૯૪) બેશક હમને તુમ પર
કિતા-બ લિન્નાસિ બિલ્હક્કિ ફ-મનિહ-તદા
યે કિતાબ લોગોંકી હિદાયતકો હક્ક કે સાથ ઉતારી (૯૫)
ફલિનફ-સિહ વ મન દ્લ્લ ફ-ઈન્નમા યદિલ્લુ
તો જિસને રાહ પાઈ તો અપને ભલેકો (૯૬) ઔર જો બેહકા
અલૈહા વમા અન્ત અલૈહિમ બિવકીલ (૪૧)
વોહ અપનેહી બુરેકો બેહકા (૯૭) ઔર તુમ કુછ ઉનકે

અલ્લાહુ ય-ત-વફ-ફલ અન્ફુ-સ હી-ન મૌતિહા વલ્લતી લમ તમુત
ઝિમ્મેદાર નહી (૯૮) અલ્લાહ જાનોંકો વફાત દેતા હૈ ઉનકી મૌતકે વકત ઔર જો ન મરે ઉન્હેં ઉનકે સોતેમેં
મં ૬ ફી મનામિહા ફ-યુમ્સિકુલ્લતી કદા અલૈહલ્મૌ-ત વ યુર્સિલુલ-ઉખરા ઈલા
ફિર જિસ પર મૌતકા હુકમ ફરમા દિયા ઉસે રોક રખતા હૈ (૯૯) ઔર દૂસરી (૧૦૦) એક મીઆદ
અ-જલિમ-મુસમ્મા ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લઆયાતિલ લિકૌમિંય્ય-ત-ફક્કરૂન (૪૨)
મુકર્રર તક છોડ દેતા હૈ (૧૦૧) બેશક ઈસમેં ઝરૂર નિશાનિયાં હૈં સોચનેવાલોંકે લિયે (૧૦૨)
અમિત્ત-ખ-ઝૂ મિન દૂનિલ્લાહિ શુફ-આઅ કુલ અ-વલૌ કાનૂ લા યમ્લિકૂ-ન શૈઅંવ
કયા ઉન્હોંને અલ્લાહકે મુકાબિલ કુછ સિફારશી બના રખે હૈં (૧૦૩) તુમ ફરમાઓ કયા અગર-ચે વોહ કિસી
વલા યઅ-કિલૂન (૪૩) કુલ લિલ્લાહિશ- શફાઅતુ જમીઆ લહૂ મુલ્કુસ્સમાવાતિ
ચીઝકે માલિક ન હોં (૧૦૪) ઔર ન અકલ રખેં તુમ ફરમાઓ શફાઅત તો સબ અલ્લાહકે હાથમેં હૈ (૧૦૫)
વલ્અર્દ્ સુમ્મ ઈલૈહિ તુર્જઊન (૪૪) વ ઈઝા ઝુકિરલ્લાહુ વહ- દહુશ-મ-અઝ-ઝત
ઉસીકે લિયે હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી બાદશાહી ફિર તુમ્હેં ઉસીકી તરફ પલટના હૈ (૧૦૬) ઔર જબ એક
કુલૂબુલ્લઝી-ન લા યુઅ-મિનૂ-ન બિલ્આખિરહ વ ઈઝા ઝુકિ-રલ્લઝી-ન મિન
અલ્લાહકા ઝિક કિયા જાતા હૈ દિલ સિમટ જાતે હૈં ઉનકે જો આખેરત પર ઈમાન નહી લાતે (૧૦૭) ઔર જબ ઉસકે
દૂનિહી ઈઝા હુમ યસ્તબ્શિરૂન (૪૫) કુલિલ્લાહુમ્મ ફાતિરસ્સમાવાતિ
સિવા ઔરોંકા ઝિક હોતા હૈ (૧૦૮) જભી વોહ ખુશિયાં મનાતે હૈં તુમ અર્ઝ કરો અય અલ્લાહ ! આસ્માનોં

યા'ની બુતોંસે વાકેઆ યહ થા કે કુફફારે અરબ ને નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો ડરાના ચાહા ઔર આપસે કહા કે આપ હમારે મા'બૂદોં યા'ની બુતોંકી બુરાઈયાં બયાન કરને સે બાઝ આઈયે વરના વોહ આપકો નુકસાન પહોંચાએંગે હલાક કર દેંગે યા અકલ કો ફાસિદ કર દેંગે. (૮૫) બેશક વોહ અપને દુશ્મનોંસે ઈન્તેકામ લેતા હય. (૮૬) યા'ની યહ મુશ્રેકીન ખુદાએ કાદિર અલીમ હકીમકી હસ્તીકે તો મોકિર હય ઔર યહ બાત તમામ ખલ્ક કે નઝદીક મુસલ્લમ હય ઔર ખલ્કકી ફિત્રત ઉસકી શાહિદ હય ઔર જો શખ્સ આસ્માનો ઝમીન કે અજાઈબ મેં નઝર કરે ઉસકો યકીની તૌર પર મા'લૂમ હો જાતા હય કે યહ મૌજૂદાત એક કાદિરે હકીમ કી બનાઈ હુઈ હય. અલ્લાહ તઆલા અપને નબી અલયહિસ-સલાતો

وَالْاَرْضِ عٰلِمَ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ اَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ
عِبَادِكَ فِيْ مَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ۝ وَلَوْ اَنَّ لِلَّذِيْنَ
ظَلَمُوْا مَا فِي الْاَرْضِ جَمِيْعًا وَّمِثْلَهٗ مَعَهٗ لَافْتَدَوْا
بِهٖ مِنْ سُوْٓءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ وَبَدَا لَهُمْ مِّنَ
اللّٰهِ مَا لَمْ يَكُوْنُوْا يَحْتَسِبُوْنَ ۝ وَبَدَا لَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا
كَسَبُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝ فَاِذَا مَسَّ
الْاِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ۫ ثُمَّ اِذَا خَوَّلْنٰهُ نِعْمَةً مِّنَّا ۙ قَالَ
اِنَّمَآ اُوْتِيْتُهٗ عَلٰى عِلْمٍ ؕ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ
لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ قَدْ قَالَهَا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَآ اَغْنٰى
عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝ فَاَصَابَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا ؕ
وَالَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْ هٰٓؤُلَآءِ سَيُصِيْبُهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا ۙ
وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ۝ اَوَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ۝ ع ٥

منزل

વલ્અર્દિ આલિમલ-ગૈબિ વશ્શહાદતિ અન્ત
ઝમીનકે પૈદા કરનેવાલે નિહાં ઔર અયાંકે જાનનેવાલે તૂ
તહ્‌-કુમુ બૈ-ન ઈબાદિ-ક ફીમા કાનૂ ફીહિ
અપને બંદોમેં ફૈસલા ફરમાએગા જિસમેં વોહ ઈખ્તેલાફ
યખ્તલિફૂન (૪૬) વલૌ અન્ન લિલ્લઝી-ન
રખતે થે (૧૦૯) ઔર અગર ઝાલિમોંકે લિયે હોતા જો
ઝ-લમૂ મા ફિલ્અર્દિ જમીઅંવ-વ મિસ્લહૂ
કુછ ઝમીનમેં હૈ સબ ઔર ઉસકે સાથ ઉસ જૈસા (૧૧૦)
મ-અહૂ લફ-તદૌ બિહી મિન સૂઈલ-અઝાબિ
તો યે સબ છુળાઈમેં દેતે રોઝે કયામતકે બળે અઝાબસે (૧૧૧)
યૌમલ-કિયામહ ؕ વ-બદા લહુમ મિનલ્લાહિ મા
ઔર ઉન્હેં અલ્લાહકી તરફસે વોહ બાત ઝાહિર હૂઈ જો
લમ યકૂનૂ યહ્‌-તસિબૂન (૪૭) વ-બદા લહુમ
ઉનકે ખ્યાલમેં ન થી (૧૧૨) ઔર ઉન પર અપની કમાઈ

સય્યિઆતુ મા ક-સ-બૂ વ હા-ક બિહિમ મા કાનૂ બિહી યસ્તહઝિઊન (૪૮)
હુઈ બુરાઈયાં ખુલ ગઈ (૧૧૩) ઔર ઉન પર આ પળા વોહ જિસકી હંસી બનાતે થે (૧૧૪) ફિર જબ આદમી કો
ફઈઝા મસ્સલ-ઈન્સા-ન દુર્રુન દઆના ۫ સુમ્મ ઈઝા ખવ્વલ્નાહુ નિઅ-મ-તમ-મિન્નાۙ મ ૬
કોઈ તકલીફ પહુંચતી હૈ તો હમેં બુલાતા હૈ ફિર જબ ઉસે હમ અપને પાસસે કોઈ ને'મત અતા ફરમાએ કેહતા
કા-લ ઈન્નમા ઊતીતુહૂ અલા ઈ લ્મ ؕ બલ હિ-ય ફિતનતુંવ વલાકિન્ન
હૈ યે તો મુઝે એક ઈલ્મકી બદૌલત મિલી હૈ (૧૧૫) બલ્કે વોહ તો આઝમાઈશ હૈ (૧૧૬) મગર ઉનમેં બોહતોંકો
અક-સ-રહુમ લા યઅ-લમૂન(૪૯) કદ કાલ-હલ્લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ
ઈલ્મ નહીં (૧૧૭) ઉનસે અગલે ભી ઐસે હી કેહ ચુકે (૧૧૮) તો ઉનકા કમાયા ઉનકે કુછ કામ ન આયા
ફમા અગ્ના અન્હુમ મા કાનૂ યકસિબૂન (૫૦) ફ-અસાબ-હુમ સય્યિઆતુ મા ક-સબૂ ؕ
તો ઉન પર પળ ગઈ ઉનકી કમાઈયોં કી બુરાઈયાં (૧૧૯) ઔર વોહ જો ઉનમેં ઝાલિમ
વલ્લઝી-ન ઝ-લમૂ મિન હાઉલા-ઈ સયુસીબુહુમ સય્યિઆતુ મા ક-સબૂ ۙ વમા હુમ
અન્કરીબ ઉન પર પળેગી ઉનકી કમાઈયોંકી બુરાઈયાં ઔર વોહ કાબૂસે નહીં નિકલ
બિમુઅ-જિઝિન (૫૧) અ-વ લમ યઅ-લમૂ અન-નલ્લા-હ યબ્સુતુર્રિઝ-ક લિમંય્યશાઉ
સકતે (૧૨૦) કયા ઉન્હેં મા'લૂમ નહીં કે અલ્લાહ રોઝી કુશાદા કરતાં હૈ જિસકે લિયે ચાહે
વ યક-દિર ؕ ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લઆયાતિલ-લિકૌમિંય્યુઅ-મિનૂન ۝ (૫૨)
ઔર તંગ ફરમાતા હૈ બેશક ઉસમેં ઝરૂર નિશાનિયાં હૈં ઈમાનવાલોંકે લિયે

વસ્સલામ કો હુકમ દેતા હય કે આપ ઉન મુશરેકીન પર હુજ્જત કાઈમ કીજિયે ચુનાંચે ફરમાતા હય. (૮૭) યા'ની બુતોંકો વહ ભી તો દેખો કે વોહ કુછ ભી કુદરત રખતે હંય ઔર કિસી કામ ભી આ સકતે હંય ? (૮૮) કિસી તરહ કી મર્ઝ કી યા કેહત કી યા નાદારી કી યા ઔર કોઈ. (૮૯) જબ નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને મુશરેકીન સે યહ સવાલ ફરમાયા તો વોહ લા જવાબ હુવે ઔર સાકિત રહ ગયે. અબ હુજ્જત તમામ હો ગઈ ઔર ઉનકે સુકૂતી ઈકરાર સે સાબિત હો ગયા કે બુત મહઝ બે કુદરત હંય ન કોઈ નફા પહોંચા સકતે હંય ન કુછ ઝરર. ઉનકી ઈબાદત કરના નિહાયત હી જહાલત હય. ઈસ લિયે અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે ઈર્શાદ ફરમાયા (૯૦) મેરા ઉસી

قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ
رَّحْمَةِ اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِيْعًا ۭ اِنَّهٗ هُوَ
الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝ وَاَنِيْبُوْٓا اِلٰى رَبِّكُمْ وَاَسْلِمُوْا لَهٗ مِنْ
قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنْصَرُوْنَ ۝ وَاتَّبِعُوْٓا
اَحْسَنَ مَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ
الْعَذَابُ بَغْتَةً وَّاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُوْنَ ۝ اَنْ تَقُوْلَ نَفْسٌ
يّٰحَسْرَتٰى عَلٰى مَا فَرَّطْتُّ فِيْ جَنْۢبِ اللّٰهِ وَاِنْ كُنْتُ لَمِنَ
السّٰخِرِيْنَ ۝ اَوْ تَقُوْلَ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ هَدٰىنِيْ لَكُنْتُ مِنَ
الْمُتَّقِيْنَ ۝ اَوْ تَقُوْلَ حِيْنَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ اَنَّ لِيْ
كَرَّةً فَاَكُوْنَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ۝ بَلٰى قَدْ جَاۗءَتْكَ اٰيٰتِيْ
فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ ۝ وَيَوْمَ
الْقِيٰمَةِ تَرَى الَّذِيْنَ كَذَبُوْا عَلَى اللّٰهِ وُجُوْهُهُمْ مُّسْوَدَّةٌ ۭ
اَلَيْسَ فِيْ جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِيْنَ ۝ وَيُنَجِّي اللّٰهُ الَّذِيْنَ

منزل

કુલ યા ઈબાદિ-યલ્લઝી-ન અસ-રફૂ અલા
તુમ ફરમાઓ અય મેરે વોહ બન્દો ! જિન્હોંને અપની
અન્ફુસિહિમ લા તક્-નતૂ મિર રહ્-મતિલ્લાહ
જાનોં પર ઝયાદતી કી (૧૨૧) અલ્લાહકી રહમતસે ના ઉમ્મીદ
ઈન્નલ્લા-હ યગ઼્ફિરુઝ઼-ઝુનૂ-બ જમીઆ ॥ ઈન્નહૂ
ન હોં બેશક અલ્લાહ સબ ગુનાહ બખ્શ દેતા હૈ (૧૨૨) બેશક
હુવલ ગ઼ફૂરુ રહીમ (૫૩) વ અનીબૂ ઈલા
વહી બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ ઔર અપને રબકી
રબ્બિકુમ વ અસ્લિમૂ લહૂ મિન ક઼બ્લિ
તરફ રુજૂઅ લાઓ (૧૨૩) ઔર ઉસકે હુઝૂર ગરદન રખો (૧૨૪)
અંય્યઅ-તિ-યકુમુલ- અઝ઼ાબુ સુમ-મ લા
કબ્લ ઈસકે કે તુમ પર અઝાબ આએ ફિર તુમ્હારી મદદ
તુન્સરૂન (૫૪) વત્તબિઊ અહ્-સ-ન માં ઉન્ઝિ-લ
ન હો ઔર ઉસકી પૈરવી કરો જો અચ્છીસે અચ્છી

ઈલૈકુમ મિર્રબ્બિકુમ મિન ક઼બ્લિ અંય્યઅતિ યકુમુલ અઝ઼ાબુ બગ઼-ત-તંવ-વ
તુમ્હારે રબસે તુમ્હારી તરફ ઉતારી ગઈ (૧૨૫) કબ્લ ઈસકે કે અઝાબ તુમ પર અચાનક આ જાએ ઔર
મં ૬ અન્તુમ લા તશઉરૂન ॥ (૫૫) અન તકૂ-લ નફ-સુંય યા હ઼સ-રતા અ઼લા મા
તુમ્હેં ખબર ન હો (૧૨૬) કે કહીં કોઈ જાન યે ન કહે કે હાએ અફસોસ ! ઉન તકસીરોં પર
ફર્રત્તુ ફી જમ્બિલ્લાહિ વઈન કુન્તુ લ-મિનસ-સાખ઼િરીન ॥ (૫૬) ઔ તકૂ-લ લૌ
જો મૈંને અલ્લાહકે બારેમેં કી (૧૨૭) ઔર બેશક મૈં હંસી બનાયા કરતા થા (૧૨૮) યા કહે
અન્નલ્લા-હ હદાની લકુન્તુ મિનલ મુત્તક઼ીન ॥ (૫૭) ઔ તકૂ-લ હ઼ી-ન ત-રલ અ઼ઝ઼ા-બ
અગર અલ્લાહ મુઝે રાહ દિખાતા તો મૈં ડરવાલોંમેં હોતા યા કહે જબ અઝાબ દેખે કિસી
લૌ અન્ન લી કર્-તન ફ-અકૂ-ન મિનલ-મુહ઼સિનીન (૫૮) બલા ક઼દ જૉ-અત-ક
તરહ મુઝે વાપસી મિલે (૧૨૯) કે મૈં નેકિયાં કરૂં (૧૩૦) હાં ક્યોં નહીં બેશક તેરે પાસ મેરી
આયાતી ફ-કઝ઼-ઝ઼બ-ત બિહા વસ્તક-બર-ત વકુન્ત મિનલ્કાફિરીન (૫૯) વયૌમલ
આયતેં આઈ તો તૂને ઉન્હેં ઝુટલાયા ઔર તકબ્બુર કિયા ઔર તૂ કાફિર થા (૧૩૧) ઔર કયામતકે
કિ઼યામતિ ત-રલ્લઝ઼ી-ન ક-ઝ઼બૂ અ઼લલ્લાહિ વુજૂહુહુમ મુસ્વદ-દહ ॥ અલૈ-સ ફી
દિન તુમ દેખોગે ઉન્હેં જિન્હોંને અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધા (૧૩૨) કે ઉનકે મુંહ કાલે હૈં કયા
જહન્ન-મ મસ્વલ-લિલ મુ-ત-કબ્બિરીન (૬૦) વ-યુનજ્જિલ લાહુલ લઝ઼ીનત
મગરૂરકા ઠિકાના જહન્નમ મેં નહીં (૧૩૩) ઔર અલ્લાહ બચાએગા પરહેઝગારોં કો ઉનકી નજાતકી

પર ભરોસા હય ઔર જિસકા અલ્લાહ તબારક વતઆલા પર ભરોસા હો વોહ કિસી સે ભી નહીં ડરતા તુમ જો મુઝે બુત જૈસી બે કુદરતો બે ઈખ્તિયાર ચીઝોંસે ડરાતે હો યે તુમ્હારી નિહાયત બેવકૂફી વ જિહાલત હૈ. (૯૧) ઔર જો મક વ હીલે તુમસે હો સકે મેરી અદાવતમેં સબ હી કર ગુઝરો. (૯૨) જિસ પર મામૂર હોં યા'ની દીનકા કાઈમ કરના ઔર અલ્લાહ તઆલા મેરા મુઈનો નાસિર હય ઔર ઉસી પર મેરા ભરોસા હય. (૯૩) ચુનાંચે રોઝે બદ્ર વોહ રુસ્વાઈકે અઝાબમેં મુબતિલા હુએ. (૯૪) યા'ની દાઈમ હોગા ઔર વોહ અઝાબે જહન્નમ હય. (૯૫) તાકે ઉસસે હિદાયત હાસિલ કરે. (૯૬) કે ઇસ રાહયાબી કા નફા વહી પાયેગા. (૯૭) ઉસકી ગુમરાહીકા ઝરર ઔર વબાલ ઉસી પર પડેગા. (૯૮) તુમસે ઉનકી તકસીર કા મુઆખઝા ન હોગા.

اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوْٓءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝ اَللّٰهُ
خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَّهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ۝ لَهٗ مَقَالِيْدُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ
هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۝ قُلْ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَاْمُرُوْٓنِّيْٓ اَعْبُدُ اَيُّهَا
الْجٰهِلُوْنَ ۝ وَلَقَدْ اُوْحِيَ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ
لَئِنْ اَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ۝
بَلِ اللّٰهَ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ۝ وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ
حَقَّ قَدْرِهٖ ۖ وَالْاَرْضُ جَمِيْعًا قَبْضَتُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَ
السَّمٰوٰتُ مَطْوِيّٰتٌۢ بِيَمِيْنِهٖ ۚ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝
وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي
الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَآءَ اللّٰهُ ۖ ثُمَّ نُفِخَ فِيْهِ اُخْرٰى فَاِذَا هُمْ
قِيَامٌ يَّنْظُرُوْنَ ۝ وَاَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُوْرِ رَبِّهَا وَوُضِعَ
الْكِتٰبُ وَجِايْٓءَ بِالنَّبِيّٖنَ وَالشُّهَدَآءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ

તક઼ૌ બિ-મફા-ઝતિ-હિમ લા યમસ્સુહુમુસ્સૂઉ
જગહ (૧૩૪) ન ઉન્હેં અઝાબ છૂએ ઔર ન ઉન્હેં ગમ હો
વલા હુમ યહ઼-ઝનૂન (૬૧) અલ્લાહુ ખ઼ાલિકુ
અલ્લાહ હર ચીઝકા પૈદા કરનેવાલા હૈ ઔર વોહ
કુલ્લિ શૈઈવ-વ હુ-વ અ઼લા કુલ્લિ શૈઈવ્વકીલ
હર ચીઝકા મુખ્તાર હૈ ઉસીકે લિયે હૈં આસ્માનોં ઔર
(૬૨) લહૂ મક઼ાલીદુસ-સમાવાતિ વલ્અર્દ઼-
ઝમીનકી કુન્જિયાં (૧૩૫) ઔર જિન્હોંને અલ્લાહકી
વલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ બિઆયાતિલ્લાહિ ઉલાઈ-ક
આયતોંકા ઈન્કાર કિયા વહી નુકસાનમેં હૈં તુમ ફરમાઓ (૧૩૬)
હુમલ્ખ઼ાસિરૂન (૬૩) કુલ અ-ફ-ગ઼ૈરલ્લાહિ
તો કયા અલ્લાહકે સિવા દૂસરેકો પૂજનેકો મુઝસે કેહતે
તઅ-મુરૂન્ની અઅ઼-બુદુ અય્યુહલ-જાહિલૂન (૬૪)
હો અય જાહિલો ! (૧૩૭) ઔર બેશક "વહી" કી ગઇ તુમ્હારી તરફ

વ લ-ક઼દ ઊહિ઼-ય ઈલૈ-ક વ ઈલલ્લઝ઼ી-ન મિન ક઼બ્લિક લઈન અશ્રક-ત
ઔર તુમસે અગલોંકી તરફ કે અય સુનનેવાલે ! અગર તૂને અલ્લાહકા શરીક કિયા તો ઝરૂર તેરા સબ કિયા ધરા
લ-યહ઼બ-તન્ન અ઼-મલુક વ-લ-તકૂનન્ન મિનલ્ખ઼ાસિરીન (૬૫) બલિલ્લા-હ
અકારત જાએગા ઔર ઝરૂર તૂ હારમેં રહેગા બલ્કે અલ્લાહ હી કી બન્દગી કર ઔર શુક્રવાલોંસે હો (૧૩૮) ઔર
ફઅ઼-બુદ વકુમ-મિનશ્શાકિરીન (૬૬) વમા ક઼-દ-રુલ્લા-હ હ઼ક્ક઼ ક઼દ-રિહી વલ્અર્દુ
ઉન્હોંને અલ્લાહકી કદર ન કી જૈસા કે ઉસકા હક્ક થા (૧૩૯) ઔર વોહ કયામતકે દિન સબ ઝમીનોંકો સમેટ દેગા
જમીઅ઼ન ક઼બ્દ઼તુહૂ યૌમલ્કિ઼યામતિ વસ્સમાવાતુ મત઼્વિય્યાતુમ- બિયમીનિહ-
ઔર ઉસકી કુદરતસે સબ આસ્માન લપેટ દિયે જાએંગે (૧૪૦) ઔર અલ્લાહ ઉનકે શિર્કસે પાક ઔર બરતર હૈ
સુબ્હ઼ાનહૂ વ તઆ઼લા અ઼મ્મા યુશ્રિકૂન (૬૭) વ નુફિ-ખ઼ ફિસ્સૂરિ ફ-સઈ઼-ક઼ મન
ઔર સૂર ફૂંકા જાએગા તો બેહોશ હો જાએંગે (૧૪૧) જિત્ને આસ્માનોંમેં હૈં ઔર જિત્ને ઝમીનમેં મગર જિસે અલ્લાહ ચાહે
ફિસ્સમાવાતિ વ મન ફિલઅર્દ઼િ ઈલ્લા મન શા-અલ્લાહ સુમ્મ નુફિ-ખ઼ ફીહિ ઉખ઼રા
(૧૪૨) ફિર વોહ દોબારા ફૂંકા જાએગા (૧૪૩) જભી વોહ દેખતે હુએ ખડે હો જાએંગે (૧૪૪) ઔર ઝમીન જગમગા
ફ-ઈઝ઼ાહુમ કિ઼યામુંય્યન્ઝુરૂન (૬૮) વ અશ-ર-ક઼તિલ અર્દુ બિનૂરિ રબ્બિહા વ
ઉઠેગી (૧૪૫) અપને રબકે નૂરસે (૧૪૬) ઔર રખી જાએગી કિતાબ (૧૪૭) ઔર લાએ જાએંગે અમ્બિયા ઔર યે નબી
વુદિ઼અ઼લ-કિતાબુ વ-જી-અ બિન્નબિય્યી-ન વશ્શુ-હ-દાઈ વ ક઼ુદિ઼-ય બૈનહુમ
ઔર ઉસકી ઉમ્મત કે ઉન પર ગવાહ હોંગે (૧૪૮) ઔર લોગોંમેં સચ્ચા ફૈસલા ફરમા દિયા જાએગા ઔર ઉન

(૯૯) યા'ની ઉસ જાનકો ઉસકે જિસ્મ કી તરફ વાપસ નહી કરતા. (૧૦૦) જિસકી મૌત મુકદ્દર નહી ફરમાઈ ઉસકો. (૧૦૧) યા'ની ઉસકી મૌતકે વકત તક. (૧૦૨) જો સોચેં ઔર સમઝેં કે જો ઈસ પર કાદિર હય વોહ ઝરૂર મુર્દોં કો ઝિન્દા કરને પર કાદિર હય. (૧૦૩) યા'ની બુત જિનકી નિસ્બત વોહ કહતે થે કે યહ અલ્લાહકે પાસ હમારે શફીઅ હંય. (૧૦૪) ન શફાઅત કે ન ઔર કિસી ચીઝ કે. (૧૦૫) જો ઉસકા માઝૂન હો વહી શફાઅત કર સકતા હય ઔર અલ્લાહ તઆલા અપને બંદોંમેંસે જિસે ચાહે શફાઅત કા ઈઝન દેતા હય બુતોંકો ઉસને શફીઅ નહી બનાયા ઔર ઈબાદત તો ખુદાકે સિવા કિસી કી ભી જાઈઝ નહી શફીઅ હો યા ન હો. (૧૦૬) આખિરતમેં. (૧૦૭) ઔર વોહ બહોત તંગદિલ ઔર પરેશાન હોતે હંય ઔર નાગવારી કા અસર ઉનકે

بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ۝ وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ
جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ
لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ
آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا ۚ قَالُوا
بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ۝
قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ فَبِئْسَ
مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ۝ وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى
الْجَنَّةِ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ
لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ۝
وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا
الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ ۖ فَنِعْمَ أَجْرُ
الْعَامِلِينَ ۝ وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِّينَ مِنْ حَوْلِ

منزل ٦

બિલહક્કિ વ હુમ લા યુઝલમૂન (૬૯) વ
પર ઝુલ્મ ન હોગા ઔર હર જાનકો ઉસકા કિયા
વુફ-ફિયત કુલ્લુ નફ-સિમ્મા અમિલત વ હુ-વ
ભરપૂર દિયા જાએગા ઔર ઉસે ખૂબ મા'લૂમ હૈ જો વોહ ૬
અઅ-લમુ બિમા યફ-અલૂન ૯૦ (૭૦) વ ૦
કરતે થે (૧૪૯) ઔર કાફિર જહન્નમકી તરફ હાંકે
સીકલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ઈલા જહન્ન-મ ઝુ-મરા
જાએંગે (૧૫૦) ગિરોહ-ગિરોહ (૧૫૧) યહાં તક કે જબ
હત્તા ઈઝા જાઊહા ફુતિહત અબ્વાબુહા વ
વહાં પહુંચેંગે ઉસકે દરવાઝે ખોલે જાએંગે (૧૫૨) ઔર
કા-લ લહુમ ખ-ઝ-નતુહા અ-લમ
ઉસકે દારોગા ઉનસે કહેંગે ક્યા તુમ્હારે પાસ તુમ્હીમેંસે વોહ રસૂલ
યઅ-તિકુમ રુસુલુમ-મિન્કુમ યત્લૂ-ન અલૈકુમ
ન આએ થે જો તુમ પર તુમ્હારે રબકી આયતેં પઢતે થે
આયાતિ રબ્બિકુમ વ યુન્ઝિરૂનકુમ લિકા-અ યૌમિકુમ હાઝા કાલૂ બલા વલાકિન
ઔર તુમ્હેં ઈસ દિનકે મિલનેસે ડરાતે થે કહેંગે ક્યોં નહી (૧૫૩) મગર અઝાબકા કૌલ કાફિરોં
મં ૬ હક્કત કલિમતુલ-અઝાબિ અ-લલ્કાફિરીન (૭૧) કીલદખુલૂ અબ્વા-બ
પર ઠીક ઉતરા (૧૫૪) ફરમાયા જાએગા જાઓ જહન્નમકે દરવાઝોંમેં ઉસમે હમેશા રેહને
જ-હન્ન-મ ખાલિદી-ન ફીહા ફબિઅ-સ મસ્વલ-મુ-તકબ્બિરીન (૭૨)
તો ક્યા હી બુરા ઠિકાના મુતકબ્બિરોંકા ઔર જો અપને રબસે ડરતે થે ઉનકી સવારિયાં (૧૫૫)
વસીકલ-લઝી-નત્તકૌ રબ્બહુમ ઈલલ્જન્નતિ ઝુમ-રા હત્તા ઈઝા જાઊહા વ
ગિરોહ-ગિરોહ જન્નતકી તરફ ચલાઈ જાએંગી યહાં તક કે જબ વહાં પહોંચેગે ઔર ઉસકે દરવાઝે
ફુતિહત અબ્વાબુહા વ કા-લ લહુમ ખ-ઝ-નતુહા સલામુન અલૈકુમ તિબ્તુમ
ખુલે હુએ હોંગે (૧૫૬) ઔર ઉસકે દારોગા ઉનસે કહેંગે સલામ તુમ પર તુમ ખૂબ રહે તો જન્નતમેં જાવ
ફદ-ખુલૂહા ખાલિદીન (૭૩) વ કાલુલ-હમ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝી સ-દ-કના વઅ-દહૂ
હમેશા રેહને ઔર વોહ કહેંગે સબ ખૂબિયાં અલ્લાહકો જિસને અપના વા'દા હમસે સચ્ચા કિયા ઔર
વ ઔ-ર-સ-નલ-અર્દ ન-ત-બવ્વઉ મિનલ-જન્નતિ હૈસુ નશાઅ ફનિઅ-મ
હમેં ઈસ ઝમીનકા વારિસ કિયા કે હમ જન્નતમેં રહેં જહાં ચાહેં તો ક્યા હી અચ્છા સવાબ
અજ-રુલ-આમિલીન (૭૪) વ-ત-રલ-મલાઈ-ક-ત હાફ-ફી-ન મિન હૌલિલ-
કામિયોંકા (૧૫૭) ઔર તુમ ફરિશ્તોંકો દેખોગે અર્શકે આસ-પાસ હલ્કા કિયે અપને રબકી તારીફકે સાથ

ચહરોં પર ઝાહિર હો જાતા હય. (૧૦૮) યા'ની બૂતોંકો. (૧૦૯) યા'ની અબ્રેદીનમેં ઈબ્ને મુસય્યિબ સે મનકૂલ હય કે યહ આયત પઢ કર જો દુઆ માંગી જાયે કબૂલ હોતી હય. (૧૧૦) યા'ની અગર બિલફર્ઝ કાફિર તમામ દુનિયા કે અમવાલો ઝખાઈર કે માલિક હોતે ઔર ઉત્ના હી ઔર ભી ઉનકે મિલ્ક મેં હોતા. (૧૧૧) કે કિસી તરહ યહ અમવાલ દેકર ઉન્હેં ઈસ અઝાબે અઝીમ સે રિહાઈ મિલ જાએ (૧૧૨) યા'ની એેસે એેસે અઝાબે શદીદ જિનકા ઉન્હેં ખયાલ ભી નથા ઔર ઈસ આયત કી તફસીરમેં યહભી કહા ગયા હય કે વોહ ગુમાન કરતે હોંગે કે ઉનકે પાસ નેકિયાં હંય ઔર જબ નામએ આમાલ ખુલેંગે તો બદિયાં ઝાહિર હોંગી. (૧૧૩) જો ઉન્હોંને દુનિયામેં કી થી. અલ્લાહ તઆલા કે સાથ શરીક કરના ઔર ઉસકે દોસ્તોં પર ઝુલ્મ કરના વગૈરા.

الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۚ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعٰلَمِينَ ۝

(٤٠) سُوْرَةُ الْمُؤْمِنِ مَكِّيَّةٌ (٦٠)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝

حٰمٓ ۝ تَنْزِيلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۝ غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ ۖ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۝ مَا يُجَادِلُ فِي آيٰتِ اللّٰهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ۝ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ ۖ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ ۖ وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ۝ وَكَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحٰبُ النَّارِ ۝ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ

અર્શિ યુસબ્બિહૂ-ન બિહમ્દિ રબ્બિહિમ ૮ વ
ઉસકી પાકી બોલતે ઔર લોગોંમેં સચ્ચા ફૈસલા
કુદિ-ય બૈનહુમ બિલ્હક્કિ વ કીલલ- હમ્દુ
ફરમા દિયા જાએગા (૧૫૮) ઔર કહા જાએગા કે સબ
લિલ્લાહિ રબ્બિલ- આલમીન ૮૦ ★ (૭૫) ૬૦
ખૂબિયાં અલ્લાહકો જો સારે જહાંકા રબ (૧૫૯) પા ૧

(૪૦) સૂરતુલ મુઅ-મિન

(મક્કી) ૮૫ આયતેં ઔર ૯ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહ કે નામ સે શુરૂ જો નિહાયત રહમવાલા (૧)

હા-મીમ ૮ (૧) તન્ઝીલુલ-કિતાબિ મિનલ્લાહિલ- અઝીઝિલ-અલીમ ૭ (૨)
હા મીમ યે કિતાબ ઉતારના હૈ અલ્લાહકી તરફસે જો ઇઝઝતવાલા ઇલ્મવાલા ગુનાહ બખ્શનેવાલા
ગાફિરિઝ્-ઝમ્બિ વ કાબિલિત્તૌબિ શદીદિલ-ઇકાબિ ૭ ઝિત્તૌલ ૮ લા ઇલા-હ મં ૬
ઔર તૌબા કુબૂલ કરનેવાલા (૨) સખ્ત અઝાબ કરનેવાલા (૩) બળે ઇ-આમવાલા (૪)
ઇલ્લા હૂ ૮ ઇલૈહિલ-મસીર (૩) મા યુજાદિલુ ફી આયાતિલ્લાહિ ઇલ્લલ્લઝી-ન
ઉસકે સિવા કોઇ મા'બૂદ નહીં ઉસીકી તરફ ફિરના હૈ (૫) અલ્લાહકી આયતોંમેં ઝગળા નહીં કરતે મગર
ક-ફરૂ ફલા યગ્રુર-ક ત-કલ્લુબુહુમ ફિલ-બિલાદ (૪) કઝ્ઝ-બત કબ્લહુમ
કાફિર (૬) તો અય સુનનેવાલે ! તુઝે ધોકા ન દે ઉનકા શહરોંમેં એહલે-ગેહલે ફિરના (૭) ઉનસે પહેલે નૂહ કી
કૌમુ નૂહિંવ્વલ-અહ્-ઝાબુ મિમ્બઅ્-દિહિમ ૭ વ હમ્મત કુલ્લુ ઉમ્મતિમ
કૌમ ઓર ઉનકે બા'દકે ગિરોહોં (૮) ને ઝુટલાયા ઔર હર ઉમ્મત ને યે કસ્દ કિયા કે અપને રસૂલકો
બિરસૂલિહિમ લિયઅ-ખુઝૂહુ વ જાદલૂ બિલ્બાતિલિ લિયુદ-હિદૂ બિહિલહક્-ક
પકળ લેં (૯) ઔર બાતિલકે સાથ ઝગળે કે ઇસસે હક્ક કો ટાલ દેં (૧૦) તો મૈંને ઉન્હેં પકળા
ફ-અ-ખઝ-તુહુમ ૭ ફકૈ-ફ કા-ન ઇકાબ (૫) વ કઝાલિ-ક હક્કત કલિમતુ રબ્બિ-ક
ફિર કૈસા હુવા મેરા અઝાબ (૧૧) ઔર યૂં હી તુમ્હારે રબકી બાત કાફિરોં પર
અ-લલ્લઝી-ન ક-ફરૂ અન્નહુમ અસ્હાબુન્નાર ૭ □ (૬) અલ્લઝી-ન યહ્-મિલૂનલ-
સાબિત હો ચુકી હૈ કે વોહ દોઝખી હૈં વોહ જો અર્શ ઉઠાતે હૈં (૧૨) ઔર જો ઉસકે ગિર્દ હૈં (૧૩)

(૧૧૪) યા'ની નબી અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામ કે ખબર દેને પર વોહ જિસ અઝાબ કી હંસી બનાયા કરતે થે વોહ નાઝિલ હો ગયા ઔર ઉસ મેં ઘિર ગયે. (૧૧૫) યા'ની મૈં મઆશ કા જો ઇલ્મ રખતા હું ઉસકે ઝરીએસે મૈંને યહ દૌલત કમાઇ જૈસાકે કારૂન ને કહા થા. (૧૧૬) યા'ની યહ ને'મત અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે આઝમાઇશો ઇમ્તેહાન હય કે બંદા ઉસ પર શુક્ર કરતા હય યા નાશુક્રી. (૧૧૭) કે યહ ને'મતો અતા ઇસ્તિદરાજો ઇમ્તેહાન હય. (૧૧૮) યા'ની યહ બાત કારૂન ને ભી કહી થી કે યહ દૌલત મુઝે અપને ઇલ્મ કી બદૌલત મિલી ઔર ઉસકી કૌમ ઉસકી ઇસ બેહૂદા ગોઇ પર રાઝી રહી થી તો વોહ ભી કાઇલોંમેં શુમાર હુઇ. (૧૧૯) યા'ની જો બદિયાં ઉન્હોંને કી થીં ઉનકી સઝાએં. (૧૨૦) ચૂનાંચે વોહ સાત બરસ કહતકી મુસીબત મેં

الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ
بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ
رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ
وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ۝ رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ
الَّتِي وَعَدتَّهُمْ وَمَن صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَ
ذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ
وَمَن تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَٰلِكَ هُوَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ اللَّهِ
أَكْبَرُ مِن مَّقْتِكُمْ أَنفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ
فَتَكْفُرُونَ ۝ قَالُوا رَبَّنَا أَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا
اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَىٰ خُرُوجٍ مِّن
سَبِيلٍ ۝ ذَٰلِكُم بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِن
يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ۝ هُوَ

અર્શ વ મન હૌલહૂ યુસબ્બિહૂ-ન બિહમ્દિ
અપને રબકી તારીફકે સાથે ઉસકી પાકી
રબ્બિહિમ વ યુઅ-મિનૂ-ન બિહી વ યસ્તગ઼્ફિરૂ-ન
બોલતે (૧૪) ઔર ઉસ પર ઈમાન લાતે (૧૫) ઔર મુસલમાનોંકી
લિલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ૮ રબ્બના વસિઅ્-ત કુલ્લ
મગફેરત માંગતે હૈં (૧૬) અય રબ હમારે ! તેરી રહમત વ
શૈઈર્રહ્-મતંવ્વ ઈલ્મન ફગ઼્ફિર લિલ્લઝ઼ી-ન તાબૂ
ઈલ્મમેં હર ચીઝકી સમાઈ હૈ (૧૭) તો ઉન્હેં બખ્શ દે જિન્હોંને તૌબા
વત્ત-બ-ઊ સબીલ-ક વ કિ઼હિમ અ઼ઝ઼ાબલ-
કી ઔર તેરી રાહ પર ચલે (૧૮) ઔર ઉન્હેં દોઝખકે
જહ઼ીમ (૭) રબ્બના વ અદ-ખ઼િલ્હુમ જન્નાતિ
અઝાબસે બચા લે અય હમારે રબ ! ઔર ઉન્હેં બસ્નેકે બાગોંમેં
અ઼દનિ-નિલ્લતી વ-અ઼ત્તહુમ વ મન સ઼-લ-હ઼ મિન
દાખિલ કર જિનકા તૂને ઉનસે વા'દા ફરમાયા હૈ ઔર ઉનકો જો

આબાઈહિમ વ અઝવાજિહિમ વ ઝ઼ુર્રિય્યાતિહિમ ૮ ઈન્ન-ક અન્તલ-અ઼ઝ઼ીઝ઼ુલ-
નેક હોં ઉનકે બાપ-દાદા ઔર બીબિયોં ઔર ઔલાદમેં (૧૯) બેશક તૂહી ઈઝઝત વ હિકમતવાલા હૈ
મં ૬ **હ઼કીમ ૮ (૮) વ કિ઼હિમુસ્સય્યિઆત ૮ વ મન તકિ઼સ્સય્યિઆતિ યૌમઈઝ઼િન ફ-કદ**
ع ઔર ઉન્હેં ગુનાહોંકી શામતસે બચા લે ઔર જિસે તૂ ઉસ દિન ગુનાહોંકી શામતસે બચાએ તો બેશક તૂને ઉસ પર રહમ ફરમાયા
રહિ઼મ્તહૂ ૮ વ ઝ઼ાલિ-ક હુવલ-ફૌઝ઼ુલ- અ઼ઝ઼ીમ (૯) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ
ઔર યહી બળી કામયાબી હૈ બેશક જિન્હોંને કુફ્ર કિયા ઉનકો નિદા કી જાએગી (૨૦) કે ઝરૂર
યુનાદૌ-ન લ-મક઼્-તુલ્લાહિ અક-બરુ મિમ્મકિ઼્તકુમ અન્ફુસકુમ ઈઝ઼ તુદઔ-ન
તુમસે અલ્લાહકી બેઝારી ઉસસે બહોત ઝયાદા હૈ જિસે તુમ આજ અપની જાનસે બેઝાર હો જબ કે તુમ (૨૧) ઈમાનકી
ઈલલ-ઈમાનિ ફ-તક-ફુરૂન (૧૦) કા઼લૂ રબ્બના અ-મત્ત-નસ્નતૈનિ વ અહ઼્-યૈત-
તરફ બુલાએ જાતે તો કુફ્ર કરતે કહેંગે અય હમારે રબ ! તૂને હમેં દો બાર મુર્દા કિયા ઔર દો બાર ઝિન્દા કિયા (૨૨)
નસ્નતૈનિ ફઅ્-ત-રફના બિઝ઼ુનૂબિના ફ-હલ ઈલા ખ઼ુરૂજિમ-મિન સબીલ (૧૧)
અબ હમ અપને ગુનાહોં પર મુકિર હુએ તો આગસે નિકલનેકી ભી કોઈ રાહ હૈ (૨૩) યે ઈસ પર
ઝ઼ાલિકુમ બિઅન્નહૂ ઈઝ઼ા દુઈ઼-યલ્લાહુ વહ઼્-દહૂ ક-ફરતુમ ૮ વ ઈય્યુશ-રક બિહી
હુવા કે જબ એક અલ્લાહ પુકારા જાતા તો તુમ કુફ્ર કરતે (૨૪) ઔર ઉસકા શરીક ઠેહરાયા
તુઅ-મિનૂ ૮ ફલ્હુક-મુ લિલ્લાહિલ-અ઼લિય્યિલ-કબીર (૧૨) હુવલ-
જાતા તો તુમ માન લેતે (૨૫) તો હુકમ અલ્લાહકે લિયે હૈ જો સબસે બુલન્દ બળા વહી હૈ કે

મુબતિલા રખ્ખે ગયે. (૧૨૧) ગુનાહોં ઔર મા'સિયતોંમેં મુબતિલા હોકર. (૧૨૨) ઉસકે જો કુફ્રસે બાઝ આએ. -શાને નુઝૂલ મુશ્રરેકીન મેંસે ચંદ આદમી સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ ઔર ઉન્હોંને હુઝૂર સે અર્ઝ કિયા કે આપકા દીનતો બેશક હક ઔર સચ્ચા હય લેકિન હમને બડે બડે ગુનાહ કિયે હંય. બહોતસી મા'સિયતોંમેં મુબતિલા રહે હંય કયા કિસી તરહ હમારે વોહ ગુનાહ મુઆફ હો સકતે હંય. ઉસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. (૧૨૩) તાઈબ હોકર. (૧૨૪) ઔર ઈખ્લાસ કે સાથ તાઅત બજા લાઓ. (૧૨૫) વોહ અલ્લાહકી કિતાબ કુર્આન મજીદ હય. (૧૨૬) તુમ ગફલતમેં પડે રહો. ઈસ લિયે ચાહિયે કે પહેલે સે હોશિયાર રહો. (૧૨૭) કે ઉસકી તાઅત બજા ન લાયા ઔર ઉસકે હકકો ન

الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا ۚ
وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ۝ فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ
لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۝ رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ
ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ۝ يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ ۖ
لَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ۚ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ۖ
لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۝ الْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا
كَسَبَتْ ۚ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝
وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْآزِفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ
كَاظِمِينَ ۚ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ
يُطَاعُ ۝ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ۝
وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ ۖ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۝

લઝ઼ી યુરીકુમ આયાતિહી વયુનઝ-ઝ઼િલુ
તુમ્હેં અપની નિશાનિયાં દિખાતા હૈ (૨૬) ઔર
લકુમ મિનસ્સમૉઇ રિઝકા ॰ વમા
તુમ્હારે લિયે આસ્માનસે રોઝી ઉતારતા હૈ (૨૭)
ય-ત-ઝ઼ક્કરુ ઈલ્લા મંય્યુનીબ (૧૩)
ઔર નસીહત નહીં માનતા (૨૮) મગર જો
ફદ-ઉ઼લ્લા-હ મુખ઼્લિસી-ન લહુદ-દી-ન વલૌ
રજૂઅ લાએ (૨૯) તો અલ્લાહકી બંદગી કરો
કરિહલ કાફિરૂન (૧૪) રફીઉ઼દ-દ-રજાતિ
નિરે ઉસકે બન્દે હો કર (૩૦) પળે બુરા માને કાફિર
ઝુલ્અ઼ર્શ ॰ યુલ્ક઼િર રૂ-હ઼ મિન અમ્રિહી
બુલંન્દ દરજે દેનેવાલા (૩૧) અર્શકા માલિક ઈમાનકી જાન
અ઼લા મંય્યશાઉ મિન ઈ઼બાદિહી લિ-યુન્ઝ઼િ-ર
"વહી" ડાલતા હૈ અપને હુકમસે અપને બન્દોંમેં જિસ

યૌમત્તલાક઼ ॰(૧૫) યૌ-મ હુમ બારિઝ઼ૂન ॰ લા યખ઼ફા અ઼લલ્લાહિ મિન્હુમ શૈઅ॰
પર ચાહે (૩૨) કે વોહ મિલનેકે દિનસે ડરાએ (૩૩) જિસ દિન વોહ બિલ્કુલ ઝાહિર હો જાએંગે (૩૪) અલ્લાહ
લિ-મનિલ મુલ્કુલ્યૌમ ॰ લિલ્લાહિલ વાહ઼િદિલ ક઼હ-હાર (૧૬) અલ્યૌ-મ
પર ઉનકા કુછ હાલ છુપા ન હોગા (૩૫) આજ કિસકી બાદશાહી હૈ (૩૬) એક અલ્લાહ સબ પર ગાલિબ કી (૩૭)
તુજઝા કુલ્લુ નફસિમ બિમા ક-સ-બત ॰ લા ઝુલ્મલ-યૌમ ॰ ઈન્નલ્લા-હ
આજ હર જાન અપને કિયેકા બદલા પાએગી (૩૮) આજ કિસી પર ઝિયાદતી નહીં બેશક અલ્લાહ જલ્દ
સરીઉ઼લ હિ઼સાબ (૧૭) વ-અન્ઝ઼િર્હુમ યૌમલ આઝિ-ફતિ ઈઝ઼િલ કુલૂબુ
હિસાબ લેનેવાલા હૈ ઔર ઉન્હેં ડરાઓ ઉસ નઝદીક આનેવાલી આફતકે દિનસે (૩૯) જબ દિલ
લ-દલ્હ઼નાજિરિ કાઝ઼િમીન ॰ મા લિઝ઼-ઝ઼ાલિમી-ન મિન હ઼મીમિંવ
ગલોંકે પાસ આ જાએંગે (૪૦) ગમ મેં ભરે ઔર ઝાલિમોંકા ન કોઈ દોસ્ત ન કોઈ સિફારશી જિસકા
વલા શફીઈ઼્યુતાઅ઼ ॰(૧૮) યઅ઼-લમુ ખ઼ાઇન-તલ અઅ઼-યુનિ વમા તુખ઼-ફિસ્સુદૂર
કહા માના જાએ (૪૧) અલ્લાહ જાનતા હૈ ચોરી-છિપેકી નિગાહ (૪૨) ઔર જો કુછ સીનોંમેં
(૧૯) વલ્લાહુ યક઼-દ઼ી બિલ્હ઼ક્ક઼ ॰ વલ્લઝ઼ી-ન યદઊ઼-ન મિન દૂનિહી
છુપા હૈ (૪૩) ઔર અલ્લાહ સચ્ચા ફૈસલા ફરમાતા હૈ ઔર ઉસકે સિવા જિનકો (૪૪) પૂજતે હૈં
લા યક઼-દૂ-ન બિશૈઅ ॰ ઈન્નલ્લા-હ હુવસ સમીઉ઼લ બસ઼ીર૯૦ (૨૦) ૬
વોહ કુછ ફૈસલા નહીં કરતે (૪૫) બેશક અલ્લાહ હી સુનતા ઔર દેખતા હૈ (૪૬)

પહોંચાના ઔર ઉસકી રેઝાજૂઈકી ફિક્ર ન કી. (૧૨૮) અલ્લાહ તઆલાકે દીનકી ઔર ઉસકી કિતાબકી. (૧૨૯) ઔર દો બારા દુન્યામેં જાનેકા મૌકા દિયા જાયે. (૧૩૦) ઉન બાતિલ ઉઝ્રોંકા જવાબ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે વોહ હય જો અગલી આયતમેં ઈર્શાદ હોતા હય (૧૩૧) યા'ની તેરે પાસ કુર્આને પાક પહોંચા ઔર હક્કો બાતિલ કી રાહેં વાઝેહ કરદી ગઈ ઔર તુઝે હક્કો હિદાયત ઈખ્તિયાર કરનેકી કુદરત દી ગઈ બાવજૂદ ઉસકે તૂને હકકો છોડા ઔર ઉસકો કબૂલ કરનેસે તકબ્બુર કિયા. ગુમરાહી ઈખ્તિયારકી જો હુકમ દિયા ગયા ઉસકી ઝિદદો મુખાલફત કી તો અબ તેરા યહ કહના ગલત હય કે અગર અલ્લાહ તઆલા મુઝે રાહ દિખાતા તો મેં ડરવાલોંમેં હોતા ઔર તેરે તમામ ઉઝ્ર જૂટે હંય. (૧૩૨) ઔર શાને ઈલાહીમેં ઐસી બાત કહી જો ઉસકે લાઈક

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الَّذِينَ كَانُوا مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَ
آثَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ
لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِن وَاقٍ ۝ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَت تَّأْتِيهِمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ ۚ إِنَّهُ قَوِيٌّ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَ
سُلْطَانٍ مُّبِينٍ ۝ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا
سَاحِرٌ كَذَّابٌ ۝ فَلَمَّا جَاءَهُم بِالْحَقِّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا
اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ ۚ
وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۝ وَقَالَ فِرْعَوْنُ
ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَىٰ وَلْيَدْعُ رَبَّهُ ۖ إِنِّي أَخَافُ أَن
يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَن يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ۝
وَقَالَ مُوسَىٰ إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُم مِّن كُلِّ مُتَكَبِّرٍ

અ-વ લમ યસીરૂ ફિલ્અર્દિ ફ-યન્ઝુરૂ કૈ-ફ
તો કયા ઉન્હોંને ઝમીનમેં સફર ન કિયા કે દેખતે
કા-ન આકિબતુલ્લઝી-ન કાનૂ મિન કબ્લિહિમ・
કૈસા અન્જામ હુવા ઉનસે અગલોંકા (૪૭)
કાનૂ હુમ અશદ-દ મિન્હુમ કુવ્વતંવ-વ
ઉનકી કુવ્વત ઔર ઝમીનમેં જો નિશાનિયાં
આસારન ફિલ-અર્દિ ફ-અ-ખ-ઝ- હુમુલ્લાહુ
છોળ ગએ (૪૮) ઉનસે ઝાઇદ તો અલ્લાહને ઉન્હેં
બિઝુનૂબિહિમ ・ વમા કા-ન લહુમ મિનલ્લાહિ
ઉનકે ગુનાહોં પર પકળા ઔર અલ્લાહસે ઉનકા કોઇ
મિંવ્વાક (૨૧) ઝાલિ-ક બિ-અન્નહુમ કાનત
બચાનેવાલા ન હુવા (૪૯) યે ઇસલિયે કે ઉનકે પાસ ઉનકે
તઅ-તીહિમ રુસુલુહુમ બિલ્બય્યિનાતિ
રસૂલ રૌશન નિશાનિયાં લે કર આએ (૫૦) ફિર વોહ કુફ્
ફ-ક-ફરૂ ફ-અ-ખ-ઝ- હુમુલ્લાહ ・ ઇન્નહૂ કવિય્યુન શદીદુલ-ઇકાબ (૨૨)
કરતે તો અલ્લાહને ઉન્હેં પકળા બેશક અલ્લાહ ઝબરદસ્ત સખ્ત અઝાબવાલા હૈ
મં ૬ વ લ-કદ અર્સલ્ના મૂસા બિઆયાતિના વ સુલ્તાનિમ- મુબીન ・ (૨૩) ઇલા
ઔર બેશક હમને મૂસાકો અપની નિશાનિયોં ઔર રૌશન સનદકે સાથ ભેજા ફિરઔન
ફિરઔ-ન વ હામા-ન વ કારૂ-ન ફકાલૂ સાહિરુન કઝ્ઝાબ (૨૪) ફ-લમ્મા
ઔર હામાન ઔર કારૂનકી તરફ તો વોહ બોલે જાદૂગર હૈ બળા ઝૂટા (૫૧) ફિર જબ વોહ
જાઅ-અહુમ બિલ્હક્કિ મિન ઇન્દિના કાલુક્તુલૂ અબ્નાઅલ્લઝી-ન આમનૂ
ઉન પર હમારે પાસસે હક્ક લાયા (૫૨) બોલે જો ઉસ પર ઇમાન લાએ ઉનકે બેટે કત્લ કરો ઔર
મ-અહૂ વસ્તહયૂ નિસાઅ-અહુમ ・ વમા કૈદુલ્કાફિરી-ન ઇલ્લા ફી દલાલ (૨૫)
ઔરતેં ઝિન્દા રખો (૫૩) ઓર કાફિરોંકા દાવ નહીં મગર ભટકતા ફિરતા (૫૪)
વ કા-લ ફિરઔનુ ઝરૂની અક્તુલ મૂસા વલ્યદ-ઉ રબ્બહ ट ઇન્ની અખાફુ
ઔર ફિરઔન બોલા (૫૫) મુઝે છોળો મૈં મૂસાકો કત્લ કરૂં (૫૬) ઔર વોહ અપને રબકો
અંય્યુબદ-દિ-લ દી-નકુમ ઔ અંય્યુઝ-હિ-ર ફિલ-અર્દિલ-ફસાદ (૨૬) વ કા-લ
પુકારે (૫૭) મૈં ડરતા હૂં કહીં વોહ તુમ્હારા દીન બદલ દે (૫૮) યા ઝમીનમેં ફસાદ ચમકાએ (૫૯)
મૂસા ઇન્ની ઉઝતુ બિરબ્બી વ રબ્બિકુમ મિન કુલ્લિ મુ-ત-કબ્બિરિલ-
ઔર મૂસાને (૬૦) કહા મૈં તુમ્હારે ઔર અપને રબકી પનાહ લેતા હૂં હર મુતકબ્બિરસે કે

નહી. ઉસકે લિયે શરીક તજવીઝ કિયે, ઔલાદ બતાઇ, ઉસકી સિફાત કા ઇન્કાર કિયા, ઉસકા નતીજા યહ હય. (૧૩૩) જો બરાહે તકબ્બુર ઇમાન ન લાએ. (૧૩૪) ઉન્હેં જન્નત અતા ફરમાયેગા. (૧૩૫) યા'ની ખઝાઇને રહમતો રિઝકો બારિશ વગૈરાકી કંજિયાં ઉસી કે પાસ હંય. વહી ઉનકા માલિક હય. યહ ભી કહા ગયા હય કે હઝરતે ઉસ્માને ગની રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે ઇસ આયતકી તફસીર દરયાફત કી તો ફરમાયા કે મકાલીદે સમાવાતો અર્દ યહ હંય લાઇલાહા ઇલ્લલ્લાહો વલ્લાહો અકબર સુબ્હાનલ્લાહે વબેહમ્દેહી વ અસતગફેરૂલ્લાહ વલા હૌલા વલા કુવ્વતા ઇલ્લાબિલ્લા વહોવલ-અવ્વલો વલ આખિરો વઝ-ઝાહિરો વલ બાતિન બિ-યદીહિલ ખૈરુ વહુ-વ યુહયી વ યુમીત વ હુવા અલા

لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ۝ وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ ۖ
مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَن
يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُم بِالْبَيِّنَاتِ مِن رَّبِّكُمْ ۖ
وَإِن يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ ۖ وَإِن يَكُ صَادِقًا
يُصِبْكُم بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ
هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ۝ يَا قَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ
ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَن يَنصُرُنَا مِن بَأْسِ اللَّهِ
إِن جَاءَنَا ۚ قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا
أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ۝ وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَا قَوْمِ
إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُم مِّثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ۝ مِثْلَ دَأْبِ
قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِن بَعْدِهِمْ ۚ وَمَا
اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِّلْعِبَادِ ۝ وَيَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ
يَوْمَ التَّنَادِ ۝ يَوْمَ تُوَلُّونَ مُدْبِرِينَ مَا لَكُم مِّنَ اللَّهِ

લા યુઅ-મિનુ બિયૌમલ- હિસાબ (૨૭)
હિસાબકે દિન પર યકીન નહી લાતા (૬૧)
વ કા-લ રજુલુમ મુઅ-મિનુમ- મિન આલિ
ઔર બોલા ફિરઔન વાલોં મેં સે એક મર્દ મુસલમાન
ફિરઔ-ન યક્તુમુ ઈમાનહૂ અ-તક્તુલૂ-ન
કે અપને ઈમાનકો છુપાતા થા કયા એક મર્દકો ઉસ પર
રજુલન અંય્યકૂ-લ રબ્બિયલ્લાહુ વ-કદ
મારે ડાલતે હો કે વોહ કેહતા હૈ કે મેરા રબ અલ્લાહ હૈ ઔર
જા-અકુમ બિલબય્યિનાતિ મિર્રબ્બિકુમ વ
બેશક વોહ રૌશન નિશાનિયાં તુમ્હારે પાસ તુમ્હારે
ઈય્યકુ કાઝિબન ફ-અલૈહિ કઝિ-બુહ વ ઈય્યકુ
રબકી તરફસે લાએ (૬૨) ઔર અગર બિલ્ફર્ઝ વોહ ગલત
સાદિકંય- યુસિબ્કુમ બઅ-દુલ્લઝી યઈદુકુમ
કેહતે હૈં તો ઉનકી ગલત-ગોઈ કા વબાલ ઉન પર ઔર અગર

ઈન્નલ્લા-હ લા યહ-દી મન હુ-વ મુસ્રિફુન કઝ-ઝાબ (૨૮) યા કૌમિ
વોહ સચ્ચે હૈં તો તુમ્હેં પહોંચ જાએગા કુછ વોહ જિસકા તુમ્હેં વા'દા દેતે હૈં (૬૩) બેશક અલ્લાહ રાહ નહી દેતા
લકુમુલ-મુલ્કુલ-યૌ-મ ઝાહિરી-ન ફિલ્અર્દિ ફ-મંય્યન્સુરુના મિમ્બઅ-સિલ્લાહિ મ ૬
ઉસે જો હદસે બઢનેવાલા બડા ઝૂટા હો (૬૪) અય મેરી કૌમ ! આજ બાદશાહી તુમ્હારી હૈ
ઈન જા-અના કા-લ ફિરઔનુ મા ઉરીકુમ ઈલ્લા મા-અરા વમા અહદીકુમ ઈલ્લા
ઈસ ઝમીન પર ગલ્બા રખતે હો (૬૫) તો અલ્લાહકે અઝાબસે હમેં કૌન બચા લેગા અગર હમ પર આએ
સબીલર-રશાદ (૨૯) વ કાલલ્લઝી આ-મ-ન યા કૌમિ ઈન્ની અખાફુ
ફિરઔન બોલા મૈં તો તુમ્હેં વહી સમઝાતા હૂં જો મેરી સૂઝ હૈ (૬૬) ઔર મૈં તુમ્હેં વહી બતાતા હૂં જો
અલૈકુમ મિસ્લ યૌમિલ-અહઝાબ (૩૦) મિસ્લ દઅ-બિ કૌમિ નૂહિંવ-વ
ભલાઈકી રાહ હૈ ઔર વોહ ઈમાનવાલા બોલા અય મેરી કૌમ ! મુઝે તુમ પર (૬૭) અગલે ગિરોહોં કે દિનકા-સા
આદિંવ-વ સમૂ-દ વલ્લઝી-ન મિમ્બઅ-દિહિમ વ મલ્લાહુ યુરીદુ
ખૌફ હૈ (૬૭) જૈસા દસ્તૂર ગુઝરા નૂહકી કૌમ ઔર આદ ઔર સમૂદ ઔર ઉનકે બાદ ઔરોંકા (૬૯) ઔર
ઝુલ્મલ-લિલ-ઈબાદ (૩૧) વ યા કૌમિ ઈન્ની અખાફુ અલૈકુમ
અલ્લાહ બન્દોં પર ઝુલ્મ નહી ચાહતા (૭૦) ઔર અય મેરી કૌમ ! મૈં તુમ પર ઉસ દિનસે ડરતા હૂં જિસ દિન પુકાર
યૌમત્તનાદ (૩૨) યૌ-મ તુવલ્લૂ-ન મુદ-બિરીન મા લકુમ મિનલ્લાહિ
મચેગી (૭૧) જિસ દિન પીઠ દેકર ભાગોગે (૭૨) અલ્લાહસે (૭૩) તુમ્હેં કોઈ બચાનેવાલા નહી ઔર જિસે અલ્લાહ ગુમરાહ

કુલ્લે શયઈન કદીર.-મુરાદ યહ હય કે ઈન કલિમાતમેં અલ્લાહ તઆલાકી તૌહીદો તમજીદ હય. યહ આસ્માનો ઝમીનકી ભલાઈયોંકી કુંજિયાં હંય. જિસ મો'મિનને યહ કલિમે પઢે દારૈન કી બેહતરી પાયેગા. (૧૩૬) અય મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઈન કુફ્ફારે કુરૈશસે જો આપકો અપને દીન યા'ની બુત પરસ્તી કી તરફ બુલાતે હંય. (૧૩૭) જાહિલ ઈસ વાસ્તે ફરમયા કે ઉન્હેં ઈત્ના ભી માલૂમ નહી કે અલ્લાહ તઆલાકે સિવા ઔર કોઈ મુસ્તહિક કે ઈબાદત નહી બાવજૂદે કે ઉસ પર કતઈ દલીલે કાઈમ હંય. (૧૩૮) જો ને'મતે અલ્લાહ તઆલાને તુઝકો અતા ફરમાંઈ ઉસકી તાઅત બજાલાકર ઉનકી શુક્ર ગુઝારી કર. (૧૩૯) જભીતો શિર્ક મેં મુબતિલા હુવે અગર અઝ્મતે ઈલાહીસે વાકિફ હોતે ઔર ઉસકા મરતબા પહેચાનતે તો

مِنْ عَاصِمٍ ۚ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۝
وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ
فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ
يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ
مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ۝ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي
آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ ۖ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَ
عِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا ۚ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبِ
مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ۝ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانُ ابْنِ لِي
صَرْحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ۝ أَسْبَابَ السَّمَاوَاتِ
فَأَطَّلِعَ إِلَىٰ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَاذِبًا ۚ وَكَذَٰلِكَ
زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءُ عَمَلِهِ وَصُدَّ عَنِ السَّبِيلِ ۚ وَمَا
كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ۝ وَقَالَ الَّذِي آمَنَ
يَا قَوْمِ اتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ۝ يَا قَوْمِ إِنَّمَا

મિન આસિમ ૯ વ મંય્યુદ્લિ- લિલ્લાહુ ફમા
કરે ઉસકા કોઈ રાહ દિખાનેવાલા
લહૂ મિન હાદ (૩૩) વ લ-કદ જા-અકુમ
નહીં ઔર બેશક ઉસસે પહેલે (૭૪) તુમ્હારે
યૂસુફુ મિન કબ્લુ બિલ્બય્યિનાતિ ફમા
પાસ યૂસુફ રૌશન નિશાનિયાં લેકર આએ તો
ઝિલ્તુમ ફી શક્કિમ-મિમ્મા જા-અકુમ બિહ
તુમ ઉનકે લાએ હુએસે શક હી મેં રહે યહાં તક કે
હત્તા ઈઝા હ-લ-ક કુલ્તુમ લંય્યબ-
જબ ઉન્હોંને ઈન્તેકાલ ફરમાયા તો બોલે હરગિઝ અબ
અસલ્લાહુ મિમ્બઅ-દિહી રસૂલા • કઝાલિ-ક
અલ્લાહ કોઈ રસૂલ ન ભેજેગા (૭૫) અલ્લાહ યૂંહી ગુમરાહ
યુદિલ્લુલ્લાહુ મન હુ-વ મુસ્રિફુમ- મુર્તાબુ નિ
કરતા હૈ ઉસે જો હદસે બઢનેવાલા શક લાનેવાલા હૈ (૭૬)
(૩૪) -લ્લઝી-ન યુજાદિલૂ-ન ફી આયાતિલ્લાહિ બિગૈરિ સુલ્તાનિન અતાહુમ•
વોહ જો અલ્લાહકી આયતોંમેં ઝગડા કરતે હૈં (૭૭) બે-કિસી સનદકે ઉન્હેં મિલી હો
મં ૬ કબુ-ર મક્તન ઈન્દલ્લાહિ વ ઈન્દલ્લઝી-ન આમનૂ • કઝાલિ-ક યત્બઉલ્લાહુ
કિસ કદર સખ્ત બેઝારીકી બાત હૈ અલ્લાહકે નઝદીક ઔર ઈમાનવાલોંકે નઝદીક અલ્લાહ યૂંહી
અલા કુલ્લિ કલ્બિ મુ-ત-કબ્બિરિન જબ્બાર (૩૫) વ કા-લ ફિરઔનુ
મોહર કર દેતા હૈ મુતકબ્બિર સરકશકે સારે દિલ પર (૭૮) ઔર ફિરઔન બોલા (૭૯)
યા હામાનુબ્નિ લી સર્-હલ-લ-અલ્લી અબ્લુગુલ-અસ્બાબ (૩૬)
અય હામાન ! મેરે લિયે ઊંચા મહલ બના શાયદ મૈં પહોંચ જાઊં રાસ્તોં તક
અસ્બાબસ સમાવાતિ ફ-અત્તલિ-અ ઈલા ઈલાહિ મૂસા વ ઈન્ની લ-અઝુન્નુહૂ
કાહેકે રાસ્તે આસ્માનોંકે તો મૂસાકે ખુદાકો ઝાંકકર દેખૂં ઔર બેશક મેરે ગુમાનમેં તો વોહ
કાઝિબા• વ કઝાલિ-ક ઝુય્યિ-ન લિફિરઔ-ન સૂઉ અ-મલિહી વ સુદ-દ અનિસ્સબીલ•
૯ જૂટા હૈ (૮૦) ઔર યૂંહી ફિરઔનકી નિગાહમેં ઉસકા બુરા કામ (૮૧) ભલા કર દિખાયા ગયા (૮૨)
૦ વમા કૈદુ ફિરઔ-ન ઈલ્લા ફી તબાબ (૩૭) વ કા-લલ્લઝી આમ-ન યા
ઔર વોહ રાસ્તેસે રોકા ગયા ઔર ફિરઔન કા દાંવ (૮૩) હલાક હોને હી કો થા ઔર વોહ ઈમાનવાલા
કૌમિત્તબિ- ઊનિ અહ-દિકુમ સબીલર્રશાદ ૯ (૩૮) યા કૌમિ ઈન્નમા
બોલા અય મેરી કૌમ ! મેરે પીછે ચલો મૈં તુમ્હેં ભલાઈકી રાહ બતાઊં અય મેરી કૌમ ! યે

ઐસા કયૂં કરતે ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલાકે અઝમતો જલાલ કા બયાન હય. (૧૪૦) હદીસે બુખારી વ મુસ્લિમ મેં હઝરતે ઈબ્ને ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા સે મરવી હય કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને ફરમાયા કે રોઝે કિયામત અલ્લાહ તઆલા આસ્માનોં કો લપેટ કર અપને દસ્તે કુદરત મેં લે લેગા ફિર ફરમાયેગા. મૈં હું બાદશાહ. કહાં હંય જબ્બાર. કહાં હંય મુતકબ્બિર મુલ્કો હુકૂમત કે દા'વેદાર. ફિર ઝમીનોં કો લપેટ કર અપને દૂસરે દસ્તે મુબારક મેં લેગા ઔર યહી ફરમાએગા ફિર ફરમાએગા મેં હૂં બાદશાહ કહાં હંય ઝમીનકે બાદશાહ. (૧૪૧) યહ પહેલે નફખે કા બયાન હય ઉસ નફખેસે જો બેહોશી તારી હોગી ઉસકા યહ અસર હોગા કે મલાઈકા ઔર ઝમીનવાલોં મેંસે ઉસ વકત જો લોગ ઝિંદા હોંગે જિન

هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ ۡ وَّاِنَّ الْاٰخِرَةَ هِيَ دَارُ
الْقَرَارِ ۝ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزٰٓى اِلَّا مِثْلَهَا ۚ
وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَاُولٰٓئِكَ يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُوْنَ فِيْهَا بِغَيْرِ
حِسَابٍ ۝ وَيٰقَوْمِ مَا لِيْٓ اَدْعُوْكُمْ اِلَى النَّجٰوةِ وَ
تَدْعُوْنَنِيْٓ اِلَى النَّارِ ۝ تَدْعُوْنَنِيْ لِاَكْفُرَ بِاللّٰهِ وَ
اُشْرِكَ بِهٖ مَا لَيْسَ لِيْ بِهٖ عِلْمٌ ۡ وَّاَنَا اَدْعُوْكُمْ اِلَى
الْعَزِيْزِ الْغَفَّارِ ۝ لَا جَرَمَ اَنَّمَا تَدْعُوْنَنِيْٓ اِلَيْهِ
لَيْسَ لَهٗ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْاٰخِرَةِ وَاَنَّ
مَرَدَّنَآ اِلَى اللّٰهِ وَاَنَّ الْمُسْرِفِيْنَ هُمْ اَصْحٰبُ النَّارِ ۝
فَسَتَذْكُرُوْنَ مَآ اَقُوْلُ لَكُمْ ۭ وَاُفَوِّضُ اَمْرِيْٓ اِلَى اللّٰهِ ۭ
اِنَّ اللّٰهَ بَصِيْرٌۢ بِالْعِبَادِ ۝ فَوَقٰىهُ اللّٰهُ سَيِّاٰتِ مَا
مَكَرُوْا وَحَاقَ بِاٰلِ فِرْعَوْنَ سُوْۗءُ الْعَذَابِ ۝

હાઝિહિલ-હયાતુદ-દુન્યા મતાઉંવ્વ ઈન્નલ-
દુનિયાકા જીના તો કુછ બરતના હી હૈ (૮૪) ઔર બેશક
આખિ-ર-ત હિ-ય દારુલ્કરાર (૩૯) મન
વોહ પિછલા હમેશા રેહનેકા ઘર હૈ (૮૫) જો બુરા કામ કરે તો
અમિ-લ સય્યિ-અ-તન ફલા યુજ-ઝા
ઉસે બદલા ન મિલેગા મગર ઉત્ના હી ઔર જો અચ્છા કામ કરે મર્દ
ઈલ્લા મિસ્લહા ૮ વ-મન અમિ-લ
ખ્વાહ ઔરત ઔર હો મુસલમાન (૮૬) તો વોહ
સાલિહમ-મિન ઝ-ક-રિન ઔ ઉન્સા વ
જન્નતમેં દાખિલ કિયે જાએંગે વહાં બે-ગિન્તી રિઝ્ક
હુ-વ મુઅ-મિનુન ફ-ઉલાઈ-ક યદ-ખુલૂનલ-
પાએંગે (૮૭) ઔર અય મેરી કૌમ ! મુઝે કયા હુવા મૈં તુમ્હેં
જન્ન-ત યુર્ઝકૂ-ન ફીહા બિગૈરિ હિસાબ (૪૦) વ
બુલાતા હૂં નજાતકી તરફ (૮૮) ઔર તુમ મુઝે બુલાતે હો

યા કૌમિ માલી અદઊકુમ ઈલન્નજાતિ વ તદઊનની ઈલન્નાર ★ (૪૧) તદઊનની
દોઝખકી તરફ (૮૯) મુઝે ઉસ તરફ બુલાતે હો કે અલ્લાહકા ઈન્કાર કરૂં ઔર ઐસેકો ઉસકા
લિ-અક-ફુ-ર બિલ્લાહિ વ ઉશ્રિ-ક બિહી મા લૈ-સ લી બિહી ઈલ્મુંવ્વ અ-ન
શરીક કરૂં જો મેરે ઈલ્મમેં નહીં ઔર મૈં તુમ્હેં ઉસ ઈઝઝતવાલે બહોત બખશનેવાલેકી તરફ
અદઊકુમ ઈલલ-અઝીઝિલ-ગફ-ફાર (૪૨) લા જ-ર-મ અન્નમા
બુલાતા હૂં આપ હી સાબિત હુવા કે જિસકી તરફ મુઝે બુલાતે હો (૯૦) ઉસે બુલાના કહીં કામ કા
તદઊનની ઈલૈહિ લૈ-સ લહૂ દઅ-વતુન ફિદ-દુન્યા વલા ફિલ-
નહીં દુનિયામેં ન આખેરતમેં (૯૧) ઔર યે હમારા ફિરના અલ્લાહકી તરફ હૈ (૯૨)
આખિરતિ વ અન્ન મ-રદ-દના ઈલલ્લાહિ વ અન્નલ-મુસ્રિફી-ન હુમ
ઔર યે કે હદસે ગુઝરનેવાલે (૯૩) હી દોઝખી હૈં તો જલ્દ વોહ વકત આતા હૈ કે જો
અસ્હાબુન્નાર (૪૩) ફ-સ-તઝ-કુરૂ-ન મા અકૂલુ લકુમ વ ઉફવ્વિદુ અમ્રી
મૈં તુમસે કેહ રહા હૂં ઉસે યાદ કરોગે (૯૪) ઔર મૈં અપને કામ અલ્લાહકો સોંપતા હૂં
ઈલલ્લાહ ઈન્નલ્લા-હ બસીરુમ-બિલઈબાદ (૪૪) ફ-વકાહુલ્લાહુ સય્યિઆતિ
બેશક અલ્લાહ બન્દોંકો દેખતા હૈ (૯૫) તો અલ્લાહને ઉસે બચા લિયા ઉનકે
મા મ-કરૂ વ હા-ક બિ આલિ ફિરઔ-ન સૂઉલ-અઝાબ ૮ (૪૫)
મકર કી બુરાઈયોં સે (૯૬) ઔર ફિરઔનવાલોં કો બુરે અઝાબ ને આ ઘેરા (૯૭)

આધા

મ ૬

પર મૌત ન આઈ હોગી વોહ ઉસસે મર જાએંગે ઔર જિન પર મૌત વારિદ હો ચુકી ફિર અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં હયાત ઈનાયત કી. વોહ અપની કબ્રો મેં ઝિંદા હંય જૈસે કે અંબિયા વ શોહદા ઉન પર ઉસ નફખેસે બેહોશી કી સી કેફિયત તારી હોગી ઔર જો લોગ કબ્રોમેં મરે પડે હંય ઉન્હેં ઈસ નફખે કા શઊર ભી ન હોગા (જમલ વગેરા). (૧૪૨) ઈસ ઈસતિસ્નામેં કૌન કોન દાખિલ હંય ઉસમેં મુફસ્સેરીન કે બહોત અકવાલ હંય. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે નફખએ સઅક સે તમામ આસ્માન ઔર ઝમીનવાલે મર જાએંગે સિવાય જિબ્રઈલો મિકાઈલો ઈસરાફીલો મલકૂલ મૌત કે. ફિર અલ્લાહ તઆલા દોનોં નફખોંકે દરમિયાન જો ચાલીસ બરસકી મુદત હય ઉસમેં ઉન ફરિશતોંકો ભી મૌત દેગા. દૂસરા કૌલ યહ હય કે

النار يعرضون عليها غدوا وعشيا ۚ ويوم تقوم
الساعة ادخلوا آل فرعون أشد العذاب ۝ و
إذ يتحاجون في النار فيقول الضعفاء للذين
استكبروا إنا كنا لكم تبعا فهل أنتم مغنون
عنا نصيبا من النار ۝ قال الذين استكبروا إنا
كل فيها إن الله قد حكم بين العباد ۝ وقال
الذين في النار لخزنة جهنم ادعوا ربكم يخفف
عنا يوما من العذاب ۝ قالوا أولم تك تأتيكم
رسلكم بالبينات ۖ قالوا بلى ۚ قالوا فادعوا ۗ وما
دعاء الكافرين إلا في ضلال ۝ إنا لننصر رسلنا و
الذين آمنوا في الحياة الدنيا ويوم يقوم الأشهاد ۝
يوم لا ينفع الظالمين معذرتهم ۖ ولهم اللعنة
ولهم سوء الدار ۝ ولقد آتينا موسى الهدى

અન્નારુ યુઅ-ર-દૂ-ન અલૈહા ગુદુવ્વંવ-વ
આગ જિસ પર સુબ્હ વ શામ પેશ કિયે જાતે હૈં (૯૮) ઔર
અશિય્યા ૮ વ યૌ-મ તકૂમુસ્સાઅતુ ઼અદ-ખિલૂ
જિસ દિન કયામત કાયમ હોગી હુકમ હોગા
આ-લ ફિરઔ-ન અશદ-દલ-અઝાબ (૪૬)
ફિરઔનવાલોંકો સખ્ત-તર અઝાબમેં દાખિલ કરો
વ ઈઝ ય-તહાજ-જૂ-ન ફિન્નારિ ફ-યકૂલુદ-દુ-
ઔર (૯૯) જબ વોહ આગમેં બાહમ ઝગળેંગે તો
અફાઉ લિલ- લઝીનસ્તક-બરૂ ઈન્ના કુન્ના
કમઝોર ઉનસે કહેંગે જો બળે બનતે થે
લકુમ ત-બ-અન ફ-હલ અન્તુમ મુગ્નૂ-ન
હમ તુમ્હારે તાબે થે (૧૦૦) તો કયા
અન્ના નસીબમ-મિનન્નાર (૪૭)
તુમ હમસે આગ કા કોઈ હિસ્સા ઘટા લોગે
કાલલ્લઝીનસ્તક-બરૂ ઈન્ના કુલ્લુન ફીહા ॥ ઈન્નલ્લા-હ કદ હ-ક-મ
વોહ તકબ્બુરવાલે બોલે (૧૦૧) હમ સબ આગમેં હૈં (૧૦૨) બેશક અલ્લાહ બન્દોંમેં ફૈસલા
મં ૬ બૈનલ-ઈબાદ (૪૮) વ કાલલ્લઝી-ન ફિન્નારિ લિ-ખ-ઝ-નતિ જ-હન્નમદ-ઊ
ફરમા ચુકા (૧૦૩) ઔર જો આગમેં હૈં ઉસકે દારોગોં સે બોલે અપને
રબ્બકુમ યુખફ-ફિફ અન્ના યૌમમ- મિનલ-અઝાબ (૪૯) કાલૂ અ-વ
રબ સે દુઆ . રો હમ પર અઝાબ કા એક દિન હલ્કા કર દે (૧૦૪) ઉન્હોં ને કહા કયા તુમ્હારે પાસ
લમ તકુ તઅ-તીકુમ રુસુલુકુમ બિલ્બય્યિનાત ॥ કાલૂ બલા ॥ કાલૂ ફદ-ઊ
૯૦ તુમ્હારે રસૂલ રૌશન નિશાનિયાં ન લાતે થે ? (૧૦૫) બોલે કયોં નહીં (૧૦૬) બોલે તો તુમ્હી દુઆ કરો (૧૦૭)
વમા દુઆઉલ-કાફીરી-ન ઈલ્લા ફી દલાલ ॰ (૫૦) ઈન્ના લ-નન્સુરુ
ઔર કાફિરોં કી દુઆ નહીં મગર ભટકતે ફિરનેકો બેશક ઝરૂર હમ અપને રસૂલોંકી મદદ
રુસુ-લના વલ્લઝી-ન આમનૂ ફિલ્હયાતિદ- દુન્યા વ યૌ-મ યકૂમુલ-અશહાદ ॰(૫૧)
કરેંગે ઔર ઈમાનવલોંકી (૧૦૮) દુનિયાકી ઝિંદગીમેં ઔર જિસ દિન ગવાહ ખળે હોંગે (૧૦૯)
યૌ-મ લા યન્ફઉઝ- ઝાલિમી-ન મઅ-ઝિ-રતુહુમ વ લહુમુલ્લઅ-નતુ વ
જિસ દિન ઝાલિમોંકો ઉનકે બહાને કુછ કામ ન દેંગે (૧૧૦) ઔર ઉનકે લિયે લા'નત હૈ ઔર
લહુમ સૂઉદ-દાર (૫૨) વ લ-કદ આતૈના મૂસલ્હુદા
ઉનકે લિયે બુરા ઘર (૧૧૧) ઔર બેશક હમને મૂસા કો રેહનુમાઈ અતા ફરમાઈ (૧૧૨)

મુસ્તસ્ના શોહદા હંય જિનકે લિયે કુર્આન મજીદમેં 'બલ અહયાઉન' આયા હય. હદીસ શરીફમેં હય કે વોહ શોહદા હંય જો તલ્વારે હમાઈલ કિયે ગિર્દે અર્શ હાઝિર હોંગે. તીસરા કૌલ હઝરતે જાબિર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે મુસ્તસ્ના હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલામ હંય ચૂંકે આપ તૂર પર બેહોશ હો ચૂકે હંય ઈસ લિયે ઈસ નફખા સે આપ બેહોશ નહોંગે બલ્કે આપ મોતયક્કિઝો હોશિયાર રહેંગે. ચૌથા કૌલ યહ હય કે મૂસ્તસ્ના જન્નતકી હૂરેં ઔર અર્શો કુર્સી કે રહનેવાલે હંય ઝહહાકકા કૌલ હય કે મુસ્તસ્ના રિઝવાન ઔર હૂરેં ઔર વોહ ફરિશ્તે જો જહન્નમ પર મામૂર હંય. વોહ ઔર જહન્નમકે સાંપ બિચ્છુ હંય. (તફસીર કબીરો જોમીલ). (૧૪૩) યહ નફખએ સાનિયા હય જિસસે મુર્દે ઝિંદા કિયે જાયેંગે. (૧૪૪) અપની કબ્રોંસે ઔર દેખતે

فمن اظلم ٢٤ — المؤمن ٤٠

وَاَوْرَثْنَا بَنِىْٓ اِسْرَآءِيْلَ الْكِتٰبَ ۙ هُدًى وَّ
ذِكْرٰى لِاُولِى الْاَلْبَابِ ۝ فَاصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ
وَّاسْتَغْفِرْ لِذَنْۢبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِىِّ وَ
الْاِبْكَارِ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِىْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ
سُلْطٰنٍ اَتٰىهُمْ ۙ اِنْ فِىْ صُدُوْرِهِمْ اِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ
بِبَالِغِيْهِ ۚ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ۝
لَخَلْقُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَ
لٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ وَمَا يَسْتَوِى الْاَعْمٰى
وَالْبَصِيْرُ ۙ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَلَا
الْمُسِىْٓءُ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَتَذَكَّرُوْنَ ۝ اِنَّ السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ
لَّا رَيْبَ فِيْهَا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝
وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُوْنِىْٓ اَسْتَجِبْ لَكُمْ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ
يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِىْ سَيَدْخُلُوْنَ جَهَنَّمَ دٰخِرِيْنَ ۝

منزل ٦

વ ઔરસ્ના બની ઈસ્રાઈલલ- કિતાબ ॥ (૫૩)
ઔર બની ઈસ્રાઈલ કો કિતાબ કા વારિસ
હુદંવ-વ ઝિક-રા લિઉલિલ-અલ્બાબ (૫૪)
કિયા (૧૧૩) અકલમન્દોંકી હિદાયત ઔર નસીહતકો
ફસ્બિર ઈન્ન વઅ-દલ્લાહિ હક્કુંવ્વસ્તગ-ફિર
તો અય મહબૂબ ! સબર કરો (૧૧૪)બેશક
લિઝમ્બિ-ક વ સબ્બિહ બિહમ્દિ
અલ્લાહકા વા'દા સચ્ચા હૈ (૧૧૫) ઔર અપનોંકે
રબ્બિ-ક બિલ અશિય્યિ વલ્ઈબ્કાર (૫૫)
ગુનાહોંકી મુઆફી ચાહો (૧૧૬) ઔર અપને રબકી
ઈન્નલ્લઝી-ન યુજાદિલૂ-ન ફી આયાતિલ્લાહિ
તા'રીફ કરતે હુએ સુબ્હ ઔર શામ ઉસકી
બિગૈરિ સુલ્તાનિન અતાહુમ ॥ ઈન
પાકી બોલો (૧૧૭) વોહ જો અલ્લાહકી આયતોંમેં
ફી સુદૂરિહિમ ઈલ્લા કિબ્રુમ્મા હુમ બિબાલિગીહ ૮ ફસ્તઈઝ બિલ્લાહ-
ઝગળા કરતે હૈં બે-કિસી સનદ કે જો ઉન્હેં મિલી હો (૧૧૮) ઉનકે દિલોં મેં નહીં મગર એક
ઈન્નહૂ હુવસ્સમીઉલ-બસીર (૫૬) લ- ખલ્કુસ્સમાવાતિ વલઅર્દિ ع ٦
બળાઈ કી હવસ (૧૧૯) જિસે ન પહુંચેંગે (૧૨૦) તો તુમ અલ્લાહકી પનાહ માંગો (૧૨૧)
અક-બરુ મિન ખલ્કિન્નાસિ વ લાકિન્ન અક-સરન્નાસિ લા
બેશક વહી સુન્તા દેખતા હૈ બેશક આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી પૈદાઈશ આદમિયોંકી પૈદાઈશસે
યઅ-લમૂન (૫૭) વમા યસ્તવિલ-અઅ-મા વલ્બસીરુ ॥ વલ્લઝી-ન આમનૂ વ
બહોત બળી (૧૨૨) લેકિન બહોત લોગ નહીં જાન્તે (૧૨૩)ઔર અન્ધા ઔર અંખિયારા
અમિલુસ્સાલિહાતિ વ લલ્મુસીઅ ॥ કલીલમ્મા ત-ત-ઝક્કરૂન(૫૮) ઈન્નસ્સા-અ-ત
બરારબર નહીં (૧૨૪) ઔર ન વોહ જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે ઔર બદકાર (૧૨૫)
લઆતિ-યતુલ્લા રૈ-બ ફીહા વ લાકિન્ન અક-સરન્નાસિ લા યુઅ-મિનૂન (૫૯)
કિત્ના કમ ધ્યાન કરતે હો બેશક કયામત ઝરૂર આનેવાલી હૈ ઉસમેં કુછ શક નહીં લેકિન બહોત લોગ ઈમાન નહીં
વ કા-લ રબ્બુકુમુદ-ઊની અસ્તજિબ લકુમ ॥ ઈન્નલ્લઝી-ન યસ્તક-બિરૂ-ન
લાતે (૧૨૬) ઔર તુમ્હારે રબને ફરમાયા મુઝસે દુઆ કરો મૈં કુબૂલ કરૂંગા (૧૨૭) બેશક
અન ઈબાદતી સ-યદ-ખુલૂ-ન જ-હન્ન-મ દાખિરીન ૬૦ (૬૦)
વોહ જો મેરી ઈબાદતસે ઊંચે ખિંચતે હૈં અન્કરીબ જહન્નમમેં જાએંગે ઝલીલ હોકર

હુવે ખડે હોનેસે યાતો યહ મુરાદ હય કે વોહ હૈરતમેં આકર મબ્હૂત કી તરહ હર તરફ નિગાહેં ઉઠા ઉઠા કર દેખેંગે યા યહ મા'ના હંય કે વોહ યહ દેખતે હોંગે કે અબ ઉન્હેં કયા મુઆમલા પેશ આએગા ઔર મો'મેનીનકી કબ્રોં પર અલ્લાહ તઆલાકી રહમત સે સવારીયાં હાઝિર કી જાએંગી જૈસાકે અલ્લાહ તઆલાને વા'દા ફરમાયા હય. યૌ-મ નહશુરુલ મુત્તકી-ન ઈલર-રહમાને વફદા. (૧૪૫) બહોત તેઝ રૌશનીસે યહાં તકકે સુર્ખીકી ઝલક નમૂદાર હોગી. યહ ઝમીન દુનિયાકી ઝમીન ન હોગી બલ્કે નઈ હી ઝમીન હોગી. જો અલ્લાહ તઆલા રોઝે કિયામત કી મહેફિલકે લિયે પૈદા ફરમાયેગા (૧૪૬) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા ને ફરમાયા કે યહ ચાંદ સૂરજ કા નૂર ન હોગા જિસકો અલ્લાહ તઆલા પૈદા ફરમાએગા

اَللّٰهُ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الَّيْلَ لِتَسْكُنُوْا فِيْهِ وَ النَّهَارَ
مُبْصِرًا ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَشْكُرُوْنَ ۝ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ
شَيْءٍ ۘ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ڮ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ۝ كَذٰلِكَ
يُؤْفَكُ الَّذِيْنَ كَانُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ يَجْحَدُوْنَ ۝ اَللّٰهُ
الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ قَرَارًا وَّالسَّمَاۗءَ بِنَاۗءً وَّ
صَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ۭ
ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ښ فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ هُوَ
الْـحَيُّ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَادْعُوْهُ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۭ
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ قُلْ اِنِّىْ نُهِيْتُ اَنْ اَعْبُدَ
الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَمَّا جَاۗءَنِيَ الْبَيِّنٰتُ
مِنْ رَّبِّيْ ۡ وَاُمِرْتُ اَنْ اُسْلِمَ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝ هُوَ
الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ

અલ્લાહુલ્લઝી જ-અ-લ લકુમુલ્લૈ-લ લિતસ્કુનૂ
અલ્લાહ હૈ જિસને તુમ્હારે લિયે રાત બનાઈ કે ઉસમેં
ફીહિ વન્નહા-ર મુબ્સિરા ۭ ઈન્નલ્લા-હ લઝૂ
આરામ પાઓ ઔર દિન બનાયા આંખેં ખોલતા (૧૨૮)
ફદ્-લિન અ-લન્નાસિ વ લાકિન્ન અક-સરન્નાસિ
બેશક અલ્લાહ લોગોં પર ફઝલવાલા હૈ લેકિન બહોત આદમી
લા યશ્કુરૂન (૬૧) ઝાલિકુમુલ્લાહુ રબ્બુકુમ
શુક્ર નહીં કરતે વોહ હૈ અલ્લાહ તુમ્હારા રબ
ખાલિકુ કુલ્લિ શૈઅ ۘ□ લા ઈલા-હ ઈલ્લા
હર ચીઝકા બનાનેવાલા ઉસકે સિવા કિસીકી બંદગી
હુ-વ ڮ ફ-અન્ના તુઅ-ફકૂન (૬૨) કઝાલિ-ક
નહીં તો કહાં ઊંધે જાતે હો (૧૨૯) યૂંહી ઊંધે હોતે હૈં (૧૩૦) વોહજો
યુઅ-ફકુલ્લઝી-ન કાનૂ બિઆયાતિલ્લાહિ
અલ્લાહ કી આયતોંકા ઈન્કાર કરતે હૈં (૧૩૧) અલ્લાહ હૈ જિસને
યજ-હદૂન (૬૩) અલ્લાહુલ્લઝી જ-અ-લ લકુમુલઅર્દ કરારંવ્વસ-
તુમ્હારે લિયે ઝમીન ઠેહરાવ બનાઈ (૧૩૨) ઔર આસ્માન છત (૧૩૩) ઔર તુમ્હારી તસ્વીરકી તો
મં ૬ સમૉ-અ બિનાઅંવ-વ સવ્વ-રકુમ ફ-અહ-સ-ન સુ-વ-રકુમ વ ર-ઝ-કકુમ
તુમ્હારી સૂરતેં અચ્છી બનાઈ (૧૩૪) ઔર તુમ્હેં સુથરી ચીઝેં (૧૩૫) રોઝી દી
મિનત્તય્યિબાત ۭ ઝાલિકુમુલ્લાહુ રબ્બુકુમ ښ ફ-ત-બારકલ્લાહુ રબ્બુલ-
યે હૈ અલ્લાહ તુમ્હારા રબ તો બળી બરકતવાલા હૈ અલ્લાહ રબ સારે જહાનકા વહી ઝિન્દા હૈ (૧૩૬)
આલમીન (૬૪) હુવલ્હય્યુ લા ઈલા-હ ઈલ્લા હુ-વ ફદઊહુ મુખ્લિસી-ન
ઉસકે સિવા કિસીકી બન્દગી નહીં તો ઉસે પૂજો નિરે ઉસીકે બન્દે હો કર સબ ખૂબિયાં
લહુદ-દીન ۭ અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન (૬૫) કુલ ઈન્ની નુહીતુ
અલ્લાહકો જો સારે જહાનકા રબ તુમ ફરમાઓ મૈં મના કિયા ગયા હૂં કે ઉન્હેં પૂજું જિન્હેં તુમ
અન અઅ-બુદલ્લઝી-ન તદઊ-ન મિન દૂનિલ્લાહિ લમ્મા જાઅનિયલ-
અલ્લાહકે સિવા પૂજતે હો (૧૩૭) જબ કે મેરે પાસ રૌશન દલીલેં (૧૩૮) મેરે રબકી તરફસે આઈ ઔર
બય્યિનાતુ મિર્રબ્બી ۡ વ ઉમિરતુ અન ઉસ્લિ-મ લિરબ્બિલ-આલમીન (૬૬)
મુઝે હુકમ હુવા હૈ કે રબ્બુલ આલમીનકે હુઝૂર ગરદન રખૂં વહી હૈ જિસને તુમ્હેં (૧૩૯) મિટ્ટીસે બનાયા
હુવલ્લઝી ખ-લ-કકુમ મિન તુરાબિન સુમ્મ મિન નુત્ફતિન સુમ્મ મિન
ફિર (૧૪૦) પાનીકી બૂન્દસે (૧૪૧) ફિર ખૂનકી ફટકસે ફિર તુમ્હેં નિકાલતા હૈ બચ્ચા ફિર

ઉસસે ઝમીન રૌશન હો જાએગી (જમલ) (૧૪૭) યા'ની આમાલકી કિતાબ હિસાબ કે લિયે. ઉસસે મુરાદ યાતો લૌહે મહફૂઝ હય. જિસમેં દુનિયા કે જમીએ અહવાલ કિયામત તક શર્હો બસ્ત કે સાથ સબ્ત હંય યા હર શખ્સ કા આ'માલનામા જો ઉસકે હાથમેં હોગા. (૧૪૮) જો રસૂલોંકી તબલીગકી ગવાહી દેંગે. (૧૪૯) ઉસ સે કૂચ્છ મખફી નહી ન ઉસકો શાહિદો કાતિબ કી હાજત યહ સબ હુજ્જત તમામ કરનેકે લિયે હોંગે. (જમલ). (૧૫૦) સખ્તીકે સાથ કેદીયોંકી તરહ. (૧૫૧) હર હર જમાઅત ઔર ઉમ્મત અલાહેદા અલાહેદા. (૧૫૨) યા'ની જહન્નમકે સાતોં દરવાઝે ખોલે જાયેંગે જો પહેલે સે બંધ થે. (૧૫૩) બેશક અંબિયા તશરીફ ભી લાયે ઔર ઉન્હોંને અલ્લાહ તઆલાકે અહકામ ભી સુનાયે ઔર ઉસ દિનસે ભી ડરાયા. (૧૫૪) કે હમ પર હમારી

علقة ثم يخرجكم طفلا ثم لتبلغوا اشدكم
ثم لتكونوا شيوخا ۚ ومنكم من يتوفى من قبل
ولتبلغوا اجلا مسمى ولعلكم تعقلون ۝ هو
الذي يحيي ويميت ۖ فاذا قضى امرا فانما يقول
له كن فيكون ۝ الم تر الى الذين يجادلون
في ايت الله انى يصرفون ۝ الذين كذبوا
بالكتب وبما ارسلنا به رسلنا ۖ فسوف يعلمون ۝
اذ الاغلل في اعناقهم والسلسل يسحبون ۝
في الحميم ثم في النار يسجرون ۝ ثم قيل
لهم اين ما كنتم تشركون ۝ من دون الله ۖ
قالوا ضلوا عنا بل لم نكن ندعوا من قبل شيئا ۚ
كذلك يضل الله الكفرين ۝ ذلكم بما كنتم
تفرحون في الارض بغير الحق وبما كنتم

અ-લ-કતિન સુમ્મ યુખ઼્રિજુકુમ તિફ-લન
તુમ્હેં બાકી રખતા હૈ કે અપની
સુમ્મ લિતબ્લુગૂ અશુદ-દકુમ સુમ્મ લિતકૂનૂ
જવાનીકો પહુંચો (૧૪૨) ફિર ઈસલિયે કે બૂળ્હે
શુયૂખા ۚ વ મિન્કુમ મંય્યુ ત-વફ-ફા
હો ઔર તુમ મેં કોઇ પહેલે હી ઉઠા લિયા જાતા હૈ (૧૪૩)
મિન કબ્લુ વ લિતબ્લુગૂ અ-જ-લમ-
ઔર ઈસલિયે કે તુમ એક મુકર્રર વા'દા તક પહુંચો (૧૪૪)
મુસમ્મંવ-વ લ-અલ્લકુમ તઅ-કિલૂન (૬૭)
ઔર ઈસલિયે કે સમઝો (૧૪૫) વહી હૈ કે જિલાતા
હુવલ્લઝી યુહ્યી વ યુમીત ۚ ફ-ઈઝા કદા
ઔર મારતા હૈ ફિર જબ કોઇ હુકમ ફરમાતા હૈ તો
અમ-રન ફ-ઈન્નમા યકૂલુ લહૂ
ઉસસે યહી કહેતા હૈ કે હો જા જભી વોહ
કુન ફ-યકૂન (૬૮) અ-લમ ત-ર ઈલલ્લઝી-ન યુજાદિલૂ-ન ફી આયાતિલ્લા હઅ
હો જાતા હૈ (૧૪૬) કયા તુમને ઉન્હેં ન દેખા જો અલ્લાહ કી આયતોં મેં ઝગળતે હૈં (૧૪૭)
અન્ના યુસ્રફૂન (૬૯) અલ્લઝી-ન કઝ-ઝબૂ બિલકિતાબિ વ બિમા
કહાં ફિરે જાતે હૈં (૧૪૮) વોહ જિન્હોંને ઝુટલાઇ કિતાબ (૧૪૯) ઔર જો
અર્સલ્ના બિહી રુસુલુના ۛ ફ-સૌ-ફ યઅ-લમૂન (૭૦) ઈઝિલ- અગ-લાલુ ફી
હમને અપને રસૂલોં કે સાથે ભેજા (૧૫૦) વોહ અન્કરીબ જાન જાએંગે (૧૫૧)
અઅ-નાકિહિમ વસ્સલાસિલ ۰ યુસ્હબૂ-ન (૭૧) ફિલ્હમીમિ ۙ સુમ્મ ફિન્નારિ
જબ ઉનકી ગરદનોંમેં તૌક હોંગે ઔર ઝન્જીરેં (૧૫૨) ઘસીટે જાએંગે ખૌલતે પાનીમેં ફિર
યુસ્જરૂન ۚ (૭૨) સુમ્મ કી-લ લહુમ ઐનમા કુન્તુમ તુશ્રિકૂ-ન (૭૩)
આગમેં દેહકાએ જાએંગે (૧૫૩) ફિર ઉનસે ફરમાયા જાએગા કહાં ગએ વોહ
મિન દૂનિલ્લાહ ۰ કાલૂ દલ્લૂ અન્ના બલ લમ નકુન નદઊ મિન કબ્લુ શૈઅ ۚ
જો તુમ શરીક બનાતે થે ? (૧૫૪) અલ્લાહકે મુકાબિલ કહેંગે વોહ તો હમસે ગુમ હો ગએ બલ્કે હમ પેહલે કુછ
કઝાલિ-ક યુદિલ-લુલ લાહુલ-કાફિરીન (૭૪) ઝાલિકુમ
પૂજતે હી ન થે (૧૫૫) અલ્લાહ યૂંહી ગુમરાહ કરતા હૈ કાફિરોંકો (૧૫૬) યે (૧૫૭) ઉસકા બદલા
બિમા કુન્તુમ તફ-રહૂ-ન ફિલઅર્દિ બિગૈરિલ-હક્કિ વ બિમા કુન્તુમ
હૈ જો તુમ ઝમીન મેં બાતિલ પર ખુશ હોતે થે (૧૫૮) ઔર ઉસકા બદલા હૈ જો તુમ

બદનસીબી ગાલિબ આઇ ઔર હમને ગુમરાહી ઈખ્તિયાર કી ઔર હસ્બેઈર્શાદે ઈલાહી જહન્નમમેં ભરે ગએ. (૧૫૫) ઈઝઝતો એહતેરામ ઔર લુત્ફો કરમકે સાથ. (૧૫૬) ઉનકે ઈઝઝતો એહતેરામકે લિયે ઔર જન્નતકે દરવાઝે આઠ હંય. હઝરતે અલી મુરતઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો સે મરવી હય કે દરવાઝએ જન્નતકે કરીબ એક દરખ્ત હય ઉસકે નીચેસે દોચશ્મે નિકલતે હંય. મો'મિન વહાં પહોંચ કર એક ચશ્મેમેં ગુસ્લ કરેગા. ઉસસે ઉસકા બાતિન પાકીઝા હો જાએગા ઔર દુસરે ચશ્મે કા પાની પિયેગા ઉસસે ઉસકા બાતિન પાકીઝા હો જાયેગા ફિર ફરિશ્તે દરવાઝએ જન્નત પર ઈસતિકબાલ કરેંગે. (૧૫૭) યા'ની અલ્લાહ ઔર રસૂલકી ઈતાઅત કરનેવાલોંકા (૧૫૮) કે મો'મીનોંકો જન્નતમેં ઔર કાફિરોંકો દોઝખમેં દાખિલ કિયા જાએગા. (૧૫૯)

تَمْرَحُونَ ۝ اُدْخُلُوٓا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِينَ
فِيهَا ۚ فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ۝ فَاصْبِرْ
إِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ ۚ فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي
نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ۝ وَ
لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّنْ قَصَصْنَا
عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّنْ لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ ۗ وَمَا كَانَ
لِرَسُولٍ أَنْ يَّأْتِيَ بِاٰيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللّٰهِ ۚ فَإِذَا جَآءَ
أَمْرُ اللّٰهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ۝
اَللّٰهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَ
مِنْهَا تَأْكُلُونَ ۝ وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا
عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ
تُحْمَلُونَ ۝ وَيُرِيكُمْ اٰيٰتِهٖ ۖ فَأَيَّ اٰيٰتِ اللّٰهِ
تُنْكِرُونَ ۝ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا

તમ-રહૂન ૮ (૭૫) ઉદ-ખુલૂ અબ-વા-બ
ઈતરાતે થે જાવ જહન્નમ કે દરવાજોં મેં ઉસમેં હમેશા
જ-હન્ન-મ ખાલિદી-ન ફીહા ૮ ફબિઅ-સ
રેહને તો કયા હી બુરા ઠિકાના મગરૂરોંકા (૧૫૯)
મસ્વલ-મુ-ત-કબ્બિરીન (૭૬) ફસ્બિર ઈન્ન
તો તુમ સબર કરો બેશક અલ્લાહકા વા'દા (૧૬૦)
વઅ-દલ્લાહિ હક્ક ૮ ફ-ઈમ્મા નુરિ-યન્ન-ક
સચ્ચા હૈ તો અગર હમ તુમ્હેં દિખાદેં (૧૬૧) કુછ વોહ ચીઝ
બઅ-દલ્લઝી નઈદુહુમ ઔ ન-ત-વફ-
જિસકા ઉન્હેં વાદા દિયા જાતા હૈ (૧૬૨) યા તુમ્હેં પેહલે હી
ફયન્ન-ક ફ-ઈલૈના યુર્જઊન (૭૭) વ
વફાત દેં બહર-હાલ ઉન્હેં હમારી તરફ ફિરના (૧૬૩) ઔર
લ-કદ અર્સલ્ના રુસુલમ-મિન કબ્લિ-ક
બેશક હમને તુમ સે પેહલે કિત્ને રસૂલ ભેજે કે જિનમેં કિસીકા

મિન્હુમ મન ક-સસ્ના અલૈ-ક વ મિન્હુમ મલ્લમ નક-સુસ અલૈ ક ૮ વ મા કા-ન
એહવાલ તુમસે બયાન ફરમાયા (૧૬૪) ઔર કિસીકા અહેવાલ ન બયાન ફરમાયા (૧૬૫) ઔર કિસી
રુ ૬ લિ-રસૂલિન અંય્યઅ- તિ-ય બિઆયાતિન ઈલ્લા બિઈઝ-નિલ્લાહ ૮ ફઈઝા
રસૂલકો નહીં પહુંચતા કે કોઈ નિશાની લે આએ બે હુકમ ખુદા કે ફિર જબ અલ્લાહ કા હુકમ
જા-અ અમ્રુલ્લાહિ કુદ્-િય બિલ-હક્કિ વ ખસિ-ર હુનાલિકલ-
આએગા (૧૬૬) સચ્ચા ફૈસલા ફરમા દિયા જાએગા (૧૬૭) ઔર બાતિલવાલોં કા વહાં ખસારહ
મુબ્તિલૂન ૦ (૭૮) અલ્લાહુલ્લઝી જ-અ-લ લકુમુલ-અન્આ-મ લિતર્કબૂ મિન્હા
અલ્લાહ હૈ જિસને તુમ્હારે લિયે ચૌપાએ બનાએ કે કિસી પર સવાર હો ઔર કિસીકા
વ મિન્હા તઅ-કુલૂન ✓ (૭૯) વ લકુમ ફીહા મનાફિઉ વ લિતબ-લુગૂ
ગોશ્ત ખાઓ ઔર તુમ્હારે લિયે ઉનમેં કિતને હી ફાયદે હૈં (૧૬૮) ઔર ઈસલિયે કે તુમ ઉનકી
અલૈહા હા-જ-તન ફી સુદૂરિકુમ વ અલૈહા વ અલલ-ફુલ્કિ તુહ-
પીઠ પર અપને દિલકી મુરાદોંકો પહુંચો (૧૬૯) ઔર ઉન પર (૧૭૦) ઔર કશ્તીયોં પર (૧૭૧)
મલૂન ૮ (૮૦) વ યુરીકુમ આયાતિહી ફ-અય-ય આયાતિલ્લાહિ
સવાર હોતે હો ઔર વોહ તુમ્હેં અપની નિશાનિયાં દિખાતા હૈ (૧૭૨) તો અલ્લાહકી કૌન-સી
તુન્કિરૂન (૮૧) અ-ફ-લમ યસીરૂ ફિલઅર્દિ ફ-યન્ઝુરૂ
નિશાનીકા ઈન્કાર કરોગે (૧૭૩) કયા ઉન્હોંને ઝમીનમેં સફર ન કિંયા

એહલે જન્નતજન્નત મેં દાખિલ હોકર અદાએ શુક્ર કે લિયે હમ્દે ઈલાહી અર્ઝ કરેંગે. (૧) સૂરએ મો'મિન ઉસકા નામ સૂરએ ગાફિર ભી હય. યહ સૂરત મક્કિયા હય. સિવાય દો આયતોંકે જો "અલ-લઝીન યુજાદેલૂ-ન ફી આયાતિલ્લાહ" સે શુરૂ હોતી હંય. ઈસ સૂરતમેં નવ રૂકુઅ ઔર પચાસી આયતેં ઔર એક હઝાર એકસૌ નિન્નાનવે કલિમે ઔર ચાર હઝાર નવસૌ સાઠ હુરૂફ હંય. (૨) ઈમાનદારોંકી. (૩) કાફિરોં પર. (૪) આરિફોં પર. (૫) બંદોંકો આખિરતમેં. (૬) યા'ની કુર્આને પાકમેં ઝગડા કરના કાફિરકે સિવા મો'મિન કા કામ નહીં. અબૂ દાઊદ કી હદીસમેં હય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે કુર્આનમેં ઝઘડા કરના કુફ્ર હય. ઝઘડે ઔર જિદાલ સે મુરાદ આયતે ઈલાહિય્યામેં તા'ન કરના ઔર તકઝીબો ઈન્કાર

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ كَانُوْٓا اَكْثَرَ
مِنْهُمْ وَاَشَدَّ قُوَّةً وَّاٰثَارًا فِي الْاَرْضِ فَمَآ اَغْنٰى
عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَرِحُوْا بِمَا عِنْدَهُمْ مِّنَ الْعِلْمِ وَ
حَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝ فَلَمَّا رَاَوْا
بَاْسَنَا قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَحْدَهٗ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهٖ
مُشْرِكِيْنَ ۝ فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ اِيْمَانُهُمْ لَمَّا رَاَوْا
بَاْسَنَا ؕ سُنَّتَ اللّٰهِ الَّتِيْ قَدْ خَلَتْ فِيْ عِبَادِهٖ ۚ
وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكٰفِرُوْنَ ۝

سُوْرَةُ حٰمٓ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝
حٰمٓ ۝ تَنْزِيْلٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝ كِتٰبٌ
فُصِّلَتْ اٰيٰتُهٗ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ۝

કૈ-ફ કા-ન આ઼કિ઼બતુલ્લઝ઼ી-ન મિન કબ્લિહિમ•
કે દેખતે ઉનસે અગલોં કા કૈસા અંજામ હુવા ? વોહ ઉનસે
કાનૂ અક- સ-ર મિન્હુમ વ અશદ-દ
બહોત થે (૧૭૪) ઔર ઉનકી કુવ્વત (૧૭૫) ઔર ઝમીનમેં
કુવ્વતંવ-વ આસારન ફિલઅર્દિ ફમા અગ઼ના
નિશાનિયાં ઉનસે ઝયાદા (૧૭૬) તો ઉનકે કયા કામ આયા ? જો ઉન્હોંને
અન-હુમ મા કાનૂ યક-સિબૂન (૮૨) ફ-લમ્મા
કમાયા (૧૭૭) તો જબ ઉનકે પાસ ઉનકે રસૂલ રૌશન
જા-અત્હુમ રસુલુહુમ બિલ- બય્યિનાતિ ફરિહૂ
દલીલેં લાએ તો વોહ ઉસી પર ખુશ રહે જો ઉનકે પાસ
બિમા ઈન્દહુમ મિનલ-ઈલ્મિ વ હા-ક બિહિમ
દુનિયા કા ઈલ્મ થા (૧૭૮) ઔર ઉન્હી પર ઉલટ પળા
મા કાનૂ બિહી યસ્તહ-ઝિઊન (૮૩) ફ-લમ્મા રઔ
જિસકી હંસી બનાતે થે (૧૭૯) ફિર જબ ઉન્હોંને હમારા અઝાબ
બઅ-સના કાલૂ આમન્ના બિલ્લાહિ વહ-દહૂ વ-ક-ફર્ના બિમા કુન્ના બિહી
દેખા બોલે હમ એક અલ્લાહ પર ઈમાન લાએ ઔર જો ઉસકે શરીક કરતે થે ઉનસે મુન્કર હુએ (૧૮૦)
મુશ્રિકીન (૮૪) ફ-લમ યકુ યન્ફઉહુમ ઈમાનુહુમ લમ્મા રઔ બઅ-સના•સુન્નતલ્લા
તો ઉનકે ઈમાનને ઉન્હેં કામ ન દિયા જબ ઉન્હોંને હમારા અઝાબ દેખ લિયા અલ્લાહકા દસ્તૂર
હિલ્લતી કદ ખ-લત ફી ઈબાદિહ ૮ વ ખસિ-ર હુનાલિકલ-કાફિરૂન (૮૫)
જો ઉસકે બન્દોંમેં ગુઝર ચુકા (૧૮૧) ઔર વહાં કાફિર ઘાટેમેં રહે (૧૮૨)

(૪૧) સૂરતુ હૉમીમ અસ્સજ-દહ

(મક્કી) ૫૪ આયતે ઔર ૬ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મેહરબાન રહમવાલા (૧)
હ઼ૉમીમ ૮ (૧) તન્ઝીલુમ-મિનર્રહ-માનિર્રહ઼ીમ ૮ (૨) કિતાબુન ફુસ્સિલત
હા મીમ યે ઉતારા હૈ બળે રહમવાલે મહરબાનકા એક કિતાબ હૈ જિસકી
આયાતુહૂ કુર-આનન અ-રબિય્યલ-લિકૌમિંય્યઅ-લમૂન ૰ (૩)
આયતેં મુફસ્સલ બયાન ફરમાઈ ગઈ (૨) અરબી કુર્આન અકલવાલોંકે લિયે

કે સાથ પેશ આના હય ઔર હલ્લે મુશ્કેલાતો કશ્ફે મો'દલાત કે લિયે ઈલ્મી વ ઉસૂલી બહસેં જિદાલ નહી બલ્કે આઝમે તાઅાત મેં સે હંય. કુફ્ફાર કા ઝઘડા કરના આયાતમેં યહ થા કે વોહ કભી કુર્આનેપાક કો સહર કહતે કભી શે'ર કભી કહાનત કભી દાસ્તાન (૭) યા'ની કાફિરોંકા સેહહતો સલામતી કે સાથ મુલ્ક મુલ્ક તિજારતેં કરતે ફિરના ઔર નફા પાના તુમ્હારે લિયે બાઈસે તરદ્દુદ નહો કે યહ કુફ્ર જૈસા અઝીમ જુર્મ કરનેકે બાદ ભી અઝાબ સે અમ્ન મેં રહે ક્યોંકે ઉનકા અંજામે કાર ખ્વારી ઔર અઝાબ હય. પહેલી ઉમ્મતોંમેં ભી ઐસે હાલાત ગુઝર ચુકે હંય. (૮) આદો સમૂદો કૌમે લૂત વગૈરા. (૯) ઔર ઉન્હેં કત્લ ઔર હલાક કરદેં. (૧૦) જિસકો અંબિયા લાએ હંય. (૧૧) કયા ઉનમેં કા કોઈ ઉસસે બચ સકા (૧૨) યા'ની મલાઈકએ હામેલીને અર્શ જો અસ્હાબે

بشيرا ونذيرا ۚ فأعرض أكثرهم فهم لا يسمعون ﴿٤﴾
وقالوا قلوبنا في أكنة مما تدعونا إليه و
في آذاننا وقر ومن بيننا وبينك حجاب
فاعمل إننا عاملون ﴿٥﴾ قل إنما أنا بشر مثلكم
يوحى إلي أنما إلهكم إله واحد فاستقيموا
إليه واستغفروه ۗ وويل للمشركين ﴿٦﴾
الذين لا يؤتون الزكاة وهم بالآخرة هم
كافرون ﴿٧﴾ إن الذين آمنوا وعملوا الصالحات
لهم أجر غير ممنون ﴿٨﴾ قل أئنكم لتكفرون
بالذي خلق الأرض في يومين وتجعلون له
أندادا ۚ ذلك رب العالمين ﴿٩﴾ وجعل فيها
رواسي من فوقها وبارك فيها وقدر فيها
أقواتها في أربعة أيام سواء للسائلين ﴿١٠﴾

બશીરંવ-વ નઝીરા ૯ ફ- અઅ-ર-દ
ખુશ-ખબરી દેના (૩) ઔર ડર સુનાના (૪) તો ઉનમેં
અક-સરુહુમ ફહુમ લા યસ્મઊન (૪) વ
અકસરને મુંહ ફેરા તો વોહ સુનતે હી નહીં (૫) ઔર
કાલૂ કુલૂબુના ફી અકિન્નતિમ- મિમ્મા
બોલે (૬) હમારે દિલ ગિલાફમેં હૈં ઉસ બાતસે જિસકી તરફ
તદ-ઊના ઈલૈહિ વફી આઝાનિના વકરુંવ-વ
તુમ હમેં બુલાતે હો (૭) ઔર હમારે કાનોંમેં ટેંટ હૈ (૮) ઔર
મિમ- બૈનિના વ બૈનિ-ક હિજાબુન ફઅ-મલ
હમારે ઔર તુમ્હારે દરમિયાન રોક હૈ (૯) તો તુમ અપના કામ
ઈન્નના આમિલૂન ★ (૫) કુલ ઈન્નમા
કરો હમ અપના કામ કરતે હૈં (૧૦) તુમ ફરમાઓ (૧૧)
અ-ન બ-શ-રુમ-મિસ્લુકુમ યૂહા ઈલય-ય
આદમી હોનેમેં તો મૈં તુમ્હીં જૈસા હૂં (૧૨) મુઝે

પા ના

અન્નમા ઈલાહુકુમ ઈલાહુંવ્વાહિદુન ફસ્તકીમૂ ઈલૈહિ વસ્તગ઼્ફિરૂહ ▸ વ
"વહી" હોતી હૈ કે તુમ્હારા મા'બૂદ એક હી મા'બૂદ હૈ તો ઉસકે હઝૂર સીધે રહો (૧૩) ઔર
મં ૬ વૈલુલ-લિલ-મુશ્રિકીન ▸ (૬) અલ્લઝી-ન લા યુઅ-તૂનઝ-ઝકા-ત વહુમ
ઉસસે મુઆફી માંગો (૧૪) ઔર ખરાબી હૈ શિર્કવાલોં કો વોહ જો ઝકાત નહીં દેતે (૧૫)
બિલ- આખિ-રતિ હુમ કાફિરૂન (૭) ઈન્નલ્લઝી-ન આમનૂ વ
ઔર વોહ આખેરત કે મુન્કર હૈં (૧૬) બેશક જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે ઉનકે લિયે
૯ અમિલુસ્સાલિહાતિ લહુમ અજ-રુન ગૈરુ મમ્નૂન (૮) કુલ
બે-ઈન્તેહા સવાબ હૈ (૧૭) તુમ ફરમાઓ કયા તુમ લોગ ઈસકા ઈન્કાર
અ-ઈન્નકુમ લ-તક-ફુરૂ-ન બિલ્લઝી ખ-લ-કલ-અર્દ ફી યૌમૈનિ વ-તજ-અલૂ-ન
રખતે હો જિસને દો દિનમેં ઝમીન બનાઈ (૧૮) ઔર ઉસકે હમ-સર ઠેહરાતે હો (૧૯) વોહ હૈ સારે જહાન કા
લહૂ અન્દાદા ▸ ઝાલિ-ક રબ્બુલ-આલમીન ૯ (૯) વ જ-અ-લ ફીહા
રબ (૨૦) ઔર ઉસમેં (૨૧) ઉસકે ઉપરસે લંગર ડાલે (૨૨) ઔર ઉસમેં બરકત
રવાસિ-ય મિન ફૌકિહા વબાર-ક ફીહા વ કદ-દ-ર ફીહા અક-વા-તહા
રખી (૨૩) ઔર ઉસમેં ઉસકે બસનેવાલોંકી રોઝિયાં મુકર્રર
ફી અર્બ-અતિ અય્યામ ▸ સવા-અલ લિસ્સાઈલીન (૧૦)
કી યે સબ મિલા કર ચાર દિન મેં (૨૪) ઠીક જવાબ પૂછનેવાલોં કો

કુર્બ ઔર મલાઈકામેં અશરફો અફઝલ હૈંય (૧૩) યા'ની જો મલાઈકાકે અર્શકા તવાફ કરને વાલે હૈંય. ઉન્હેં કર્રૉબી કહતે હૈંય ઔર યહ મલાઈકા મેં સાહેબે સિયાદત હૈંય (૧૪) ઔર સુબ્હાનલ્લાહિ વબે હમ્દેહી કહતે. (૧૫) ઔર ઉસકી વહદાનિય્યતકી તસદીક કરતે. શહર બિન હૌશબને કહા કે હામેલીને અર્શ આઠ હૈંય ઉનમેં સે ચારકી તસ્બીહ યહ હય. "સુબ્હાન-ક અલ્લાહુમ્મા વબેહમ્દેકા લકલ હમ્દો અલા હિલ્મેકા બઅદા ઈલ્મે-ક" ઔર ચાર કી યહ. "સુબ્હાન-ક અલ્લાહુમ્મા વબે હમ્દેકા ઈલાહી"મેં ઈસ તરહ અર્ઝ કરતે હૈંય. (૧૭) યા'ની તેરી રહમત ઔર તેરા ઈલ્મ હર ચીઝકો વસીઅ હય. ફાયદા : દુઆસે પહેલે અર્ઝ સના સે મા'લૂમ હુવાકે આદાબે દુઆ મેંસે યહ હય કે પહેલે અલ્લાહ તઆલાકી હમ્દો સના કીજાએ ફિર મુરાદ અર્ઝ કિ જાએ. (૧૮)

ثُمَّ اسْتَوٰۤى اِلَى السَّمَآءِ وَهِیَ دُخَانٌ فَقَالَ
لَهَا وَلِلْاَرْضِ ائْتِیَا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا ؕ قَالَتَاۤ
اَتَیْنَا طَآىِٕعِیْنَ ﴿۱۱﴾ فَقَضٰىهُنَّ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ
فِیْ یَوْمَیْنِ وَاَوْحٰى فِیْ كُلِّ سَمَآءٍ اَمْرَهَا ؕ وَ
زَیَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْیَا بِمَصَابِیْحَ ۖۗ وَحِفْظًا ؕ
ذٰلِكَ تَقْدِیْرُ الْعَزِیْزِ الْعَلِیْمِ ﴿۱۲﴾ فَاِنْ اَعْرَضُوْا
فَقُلْ اَنْذَرْتُكُمْ صٰعِقَةً مِّثْلَ صٰعِقَةِ عَادٍ وَّ
ثَمُوْدَ ﴿۱۳﴾ اِذْ جَآءَتْهُمُ الرُّسُلُ مِنْۢ بَیْنِ اَیْدِیْهِمْ
وَمِنْ خَلْفِهِمْ اَلَّا تَعْبُدُوْۤا اِلَّا اللّٰهَ ؕ قَالُوْا لَوْ شَآءَ
رَبُّنَا لَاَنْزَلَ مَلٰٓىِٕكَةً فَاِنَّا بِمَاۤ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ
كٰفِرُوْنَ ﴿۱۴﴾ فَاَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوْا فِی الْاَرْضِ بِغَیْرِ
الْحَقِّ وَقَالُوْا مَنْ اَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً ؕ اَوَلَمْ یَرَوْا اَنَّ
اللّٰهَ الَّذِیْ خَلَقَهُمْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً ؕ وَكَانُوْا

સુમ્મસ્તવા ઈલસ્સમા-ઈ વ હિ-ય
ફિર આસ્માનકી તરફ કસ્દ ફરમાયા ઔર વોહ ધુવાં
દુખાનુન ફકા-લ લહા વ લિલ-અર્દિઅ-તિયા
થા (૨૫) તો ઉસસે ઔર ઝમીનસે ફરમાયા કે દોનોં હાઝિર હો ખુશીસે
તૌઅન ઔ કહ ા ॰ કાલતા અતૈના
ચાહે નાખુશીસે દોનોંને અર્ઝકી કે હમ રગ્બતકે સાથ હાઝિર હુએ
તાઈ-ઈન (૧૧) ફ-કદાહુન્ન સબ્અ
તો ઉન્હેં પૂરે સાત આસ્માન કર દિયા દો દિન મેં (૨૬)
સમાવાતિન ફી યૌમૈનિ વ ઔહા ફી
ઔર હર આસ્માનમેં ઉસીકે કામકે એહકામ ભેજે (૨૭)
કુલ્લિ સમા-ઈન અમ-રહા॰વ ઝય્યન્નસ-
ઔર હમને નીચેકે આસ્માન કો (૨૮) ચરાગોંસે આરાસ્તા
સમાઅદ-દુન્યા બિમસાબી-હ ۚ વ હિફ-ઝા॰
કિયા (૨૯) ઔર નિગેહબાની કે લિયે (૩૦) યે ઈસ ઈઝઝતવાલે

ઝાલિ-ક તક-દીરુલ-અઝીઝિલ-અલીમ (૧૨) ફ-ઈન અઅ-રદૂ ફકુલ
ઈલ્મવાલેકા ઠેહરાયા હુઆ હૈ ફિર અગર વોહ મુંહ ફેરેં (૩૧) તો તુમ ફરમાઓ કે
અન્ઝર-તુકુમ સાઈ-ક-તમ-મિસ્લ સાઈકતિ આદિંવ-વ સમૂદ ॰ (૧૩) ઈઝ મં
મૈં તુમ્હેં ડરાતા હૂં એક કળક સે જૈસી કળક આદ ઔર ૬
જા-અત્હુમુર્રુસુલુ મિમ બૈનિ ઐદીહિમ વ મિન ખલ્ફિહિમ અલ્લા
સમૂદ પર આઈ થી (૩૨) જબ રસૂલ ઉનકે આગે પીછે ફિરતે થે (૩૩) કે અલ્લાહ કે
તઅ-બુદૂ ઈલ્લલ્લા-હ ॰ કાલૂ લૌશા-અ રબ્બુના લ-અન્ઝ-લ મલાઈક-તન
સિવા કિસીકો ન પૂજો બોલે (૩૪) હમારા રબ ચાહતા તો ફરિશ્તે
ફ-ઈન્ના બિમા ઉર્સિલ્તુમ બિહી કાફિરૂન (૧૪) ફ-અમ્મા
ઉતારતા (૩૫) તો જો કુછ તુમ લે કર ભેજે ગએ હમ ઉસે
આદુન ફસ્તક-બરૂ ફિલઅર્દિ બિગૈરિલ-હક્કિ વ કાલૂ
નહીં માનતે (૩૬) તો વોહ જો આદ થે ઉન્હોંને ઝમીનમેં ના હક્ક તકબ્બુર
મન અશદ-દુમિન્ના કુવ્વહ॰અ-વ લમ યરૌ અન્નલ્લાહલ્લઝી
કિયા (૩૭) ઔર બોલે હમ સે ઝિયાદા કિસકા ઝોર ઔર કયા ઉન્હોંને ન જાના કે
ખ-લ-કહુમ હુ-વ અશદ-દુ મિન્હુમ કુવ્વહ વકાનૂ
અલ્લાહ જિસને ઉન્હેં બનાયા ઉનસે ઝયાદા કવી હૈ ઔર હમારી

યા'ની દીને ઈસ્લામ પર. (૧૯) ઉન્હેં ભી દાખિલ કર. (૨૦) રોઝે કિયામત જબકે વોહ જહન્નમમેં દાખિલ હોંગે ઔર ઉનકી બદિયાં ઉન પર પેશ કી જાયેંગી ઔર વોહ અઝાબ દેખેંગે તો ફરિશ્તે ઉનસે કહેંગે (૨૧) દુનિયામેં (૨૨) કયોંકે પહલે નુત્ફએ બેજાન થે ઉસ મૌતકે બાદ ઉન્હેં જાન દેકર ઝિંદા કિયા ફિર ઉમ્ર પૂરી હોને પર મૌતદી ફિર બઅસ કે લિયે ઝિંદા કિયા. (૨૩) ઉસકા જવાબ યહ હોગા કે તુમ્હારે દોઝખસે નિકલનેકી કોઈ સબીલ નહીં ઔર તુમ જિસ હાલમેં હો જિસ અઝાબમેં મુબતિલા હો ઔર ઉસસે રેહાઈ કી કોઈ રાહ નહીં પા સકતે. (૨૪) યા'ની ઉસ અઝાબ ઔર ઉસકે દવામો ખુલૂદકા સબબ તુમ્હારા યહ ફે'લ હય કે જબ તૌહીદે ઈલાહી કા એ'લાન હોતા ઔર લાઈલાહા ઈલ્લલ્લાહ કહા જાતા તો તુમ ઉસકા ઈન્કાર કરતે ઔર કુફ્ર ઈખતિયાર કરતે.

بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ﴿١٥﴾ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيْحًا صَرْصَرًا
فِيْٓ اَيَّامٍ نَّحِسَاتٍ لِّنُذِيْقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ
فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۭ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَخْزٰى
وَهُمْ لَا يُنْصَرُوْنَ ﴿١٦﴾ وَاَمَّا ثَمُوْدُ فَهَدَيْنٰهُمْ فَاسْتَحَبُّوا
الْعَمٰى عَلَى الْهُدٰى فَاَخَذَتْهُمْ صٰعِقَةُ الْعَذَابِ
الْهُوْنِ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿١٧﴾ وَنَجَّيْنَا الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿١٨﴾ وَيَوْمَ يُحْشَرُ اَعْدَاۗءُ
اللّٰهِ اِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ﴿١٩﴾ حَتّٰٓى اِذَا مَا
جَاۗءُوْهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَاَبْصَارُهُمْ وَجُلُوْدُهُمْ
بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٢٠﴾ وَقَالُوْا لِجُلُوْدِهِمْ لِمَ شَهِدْتُّمْ
عَلَيْنَا ۭ قَالُوْٓا اَنْطَقَنَا اللّٰهُ الَّذِيْٓ اَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ
وَّهُوَ خَلَقَكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿٢١﴾ وَمَا
كُنْتُمْ تَسْتَتِرُوْنَ اَنْ يَّشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَآ

બિઆયાતિના યજ-હ઼દૂન (૧૫) ફ-અર્સલ્ના
આયતોંકા ઈન્કાર કરતે થે તો હમને
અ઼લૈહિમ રીહ઼ન સ઼ર-સ઼-રન ફી અય્યામિન
ઉન પર એક આંધી ભેજી સખ્ત ગરજ કી (૩૮) ઉનકી
નહિ઼સાતિલ-લિનુઝ઼ીક઼હુમ અ઼ઝ઼ાબલ-ખ઼િઝ઼યિ
શામતકે દિનોં મેં કે હમ ઉન્હેં રુસ્વાઈકા અઝાબ ચખાએં
ફિલ- હ઼યાતિદ-દુન્યા ⸗ વ લ- અ઼ઝ઼ાબુલ-
દુનિયા કી ઝિન્દગીમેં ઔર બેશક આખેરતકે અઝાબમેં
આખ઼િરતિ અખ઼ઝ઼ા વ હુમ લા યુન્સ઼રૂન (૧૬)
સબસે બળી રુસ્વાઈ હૈ ઔર ઉનકી મદદ ન હોગી
વ અમ્મા સ઼મૂદુ ફ-હદૈનાહુમ
ઔર રહે સમૂદ ઉન્હેં હમને રાહ દિખાઈ (૩૯) તો ઉન્હોંને
ફસ્ત-હ઼બ્બુલ-અ઼મા અ઼લલ-હુદા ફ-અ-ખ઼-
સૂઝને પર અન્ધે હોનેકો પસન્દ કિયા (૪૦) તો ઉન્હેં
ઝ઼ત્હુમ સ઼ાઈક઼તુલ-અ઼ઝ઼ાબિલ-હૂનિ બિમા કાનૂ યક-સિબૂન ૮ (૧૭) વ
ઝિલ્લત કે અઝાબ કી કળક ને આ લિયા (૪૧) સઝા ઉનકે કિયેકી (૪૨) ઔર હમને (૪૩)
મં ૬ નજ-જૈનલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વ કાનૂ યત્તકૂન ૦ (૧૮) વ-યૌ-મ યુહ઼-શરુ
ઉન્હેં બચા લિયા જો ઈમાન લાએ (૪૪) ઔર ડરતે થે (૪૫) ઔર જિસ દિન અલ્લાહકે દુશ્મન (૪૬)
૯૦ અઅ્-દાઉલ્લાહિ ઈલન્નારિ ફહુમ યૂઝ઼અ઼ૂન (૧૯) હ઼ત્તા ઈઝ઼ા મા જા-ઊહા
આગકી તરફ હાંકે જાએંગે તો ઉનકે અગલોંકો રોકેંગે યહાં તક કે પિછલે આ મિલેં (૪૭) યહાં તક
શહિ-દ અ઼લૈહિમ સમ્ઉ઼હુમ વ અબ્સ઼ારુહુમ વ જુલૂદુહુમ બિમા કાનૂ
કે જબ વહાં પહુંચેંગે ઉનકે કાન ઔર ઉનકી આંખેં ઔર ઉનકે ચમળે સબ ઉન પર ઉનકે કિયેકી
યઅ઼-મલૂન (૨૦) વ ક઼ાલૂ લિજુલૂદિહિમ લિ-મ શહિત્તુમ અ઼લૈના ⸗ ક઼ાલૂ
ગવાહી દેંગે (૪૮) ઔર વોહ અપની ખાલોંસે કહેંગે તુમને હમ પર કયોં ગવાહી દી વોહ કહેંગી
અન્ત઼-ક઼-નલ્લાહુલ્લઝ઼ી અન્ત઼-ક઼ કુલ્લ શૈઈવ-વ હુ-વ ખ઼-લ-ક઼કુમ
હમેં અલ્લાહને બુલવાયા જિસને હર ચીઝકો ગોયાઈ બખ્શી ઔર ઉસને તુમ્હેં પહેલી બાર
અવ્વ-લ મર્રતિંવ-વ ઈલૈહિ તુર્જઊ઼ન (૨૧) વમા કુન્તુમ
બનાયા ઔર ઉસીકી તરફ તુમ્હેં ફિરના હૈ ઔર તુમ (૪૯) ઉસસે
તસ્તતિરૂ-ન અંય્યશ-હ-દ અ઼લૈકુમ સમ્ઉ઼કુમ વલા
કહાં છિપકર જાતે કે તુમ પર ગવાહી દે

(૨૫) ઔર ઉસ શિર્કકી તસદીક કરતે. (૨૬) યા'ની અપની મસ્નૂઆત કે અજાઈબાત ઉસકે કમાલે કુદરત પર દલાલત કરતે હય મિસ્લ હવા ઔર બાદલ ઔર બિજલી વગૈરાકે. (૨૭) મેંહ બરસા કર. (૨૮) ઔર ઉન નિશાનોયોંસે પંદ પઝીર નહીં હોતા. (૨૯) તમામ ઉમૂર મેં અલ્લાહ તઆલાકી તરફ ઔર શિર્કસે તાઈબહો. (૩૦) શિર્કસે કિનારા કશ હોકર. (૩૧) અંબિયા વ અવલિયા વ ઉલ્માકો જન્નતમેં. (૩૨) યા'ની અપને બંદોમેંસે જિસકો ચાહતા હય મનસબેનબુવ્વત અતા ફરમાતા હય ઔર જિસકો નબી બનાતા હય ઉસકા કામ હોતા હય. (૩૩) યા'ની ખલ્કે ખુદાકો રોઝે કિયામત કાખૌફ દિલાએ. જિસ દિન એહલે ઈસ્લામ ઔર એહલે ઝમીન ઔર અવ્વલીનો આખેરીન મિલેંગે ઔર રૂહેં જિસ્મોંસે ઔર હર અમલ કરનેવાલા અપને અમલસે

أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَٰكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا
يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ۝ وَذَٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي
ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝
فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ ۖ وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا
فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ۝ وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ
فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَ
حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ
مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ۝
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَٰذَا الْقُرْآنِ
وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ۝ فَلَنُذِيقَنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا
يَعْمَلُونَ ۝ ذَٰلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ ۖ
لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ ۖ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا

અબ્સારુકુમ વલા જુલૂદુકુમ વલાકિન
તુમ્હારે કાન ઔર તુમ્હારી આંખેં ઔર તુમ્હારી
ઝ-નન્તુમ અન્નલ્લા-હ લા યઅ્-લમુ
ખાલેં (૫૦) લેકિન તુમ તો યે સમઝે બૈઠે થે કે અલ્લાહ
કસીરમ-મિમ્મા તઅ્-મલૂન (૨૨) વ
તુમ્હારે બહોતસે કામ નહી જાનતા (૫૧) ઔર યે હૈ તુમ્હારા
ઝ઼ાલિકુમ ઝ઼ન્નુકુમુલ્લઝ઼ી ઝ઼-નન્તુમ
વોહ ગુમાન જો તુમને અપને રબકે સાથ કિયા ઔર ઉસને
બિરબ્બિકુમ અર્દાકુમ ફ-અસ્બહ્-તુમ
તુમ્હેં હલાક કર દિયા (૫૨) તો અબ રેહ ગએ હારે હુઓંમેં
મિનલ્ખાસિરીન (૨૩) ફઈંય્યસ્બિરૂ ફન્નારુ
ફિર અગર વોહ સબર કરેં (૫૩) તો આગ
મસ્-વલ્લહુમ ۚ વ ઈંય્યસ્તઅ્-તિબૂ ફમા હુમ
ઉનકા ઠિકાના હૈ (૫૪) ઔર અગર વોહ મનાના
મિનલ મુઅ્-તબીન (૨૪) વ કય્યદ્ના લહુમ કુ-ર-નૉ-અ ફ-ઝય્યનૂ
ચાહેં તો કોઈ ઉનકા મનાના ન માને (૫૫) ઔર હમને ઉન પર કુછ
લહુમ મા બૈ-ન ઐદીહિમ વમા ખ઼લ્ફહુમ વ હક્-ક્ અલૈહિમુલ-કૌલુ મં ૬
સાથી તૈનાત કિયે (૫૬) ઉન્હોંને ઉન્હેં ભલા કર દિખાયા જો ઉનકે આગે હૈ (૫૭) ઔર જો ઉનકે
ફી ઉ-મ-મિન કદ ખ઼-લત મિન કબ્લિહિમ મિનલ-જિન્નિ
પીછે (૫૮) ઔર ઉન પર બાત પૂરી હુઈ (૫૯) ઉન ગિરોહોંકે સાથ જો ઉનસે પેહલે ગુઝર ع
વલ-ઈન્સ ۚ ઈન્નહુમ કાનૂ ખ઼ાસિરીન ۝ (૨૫) વ કાલલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ ૦
ચુકે જિન ઔર આદમિયોંકે બેશક વોહ ઝિયાંકાર થે ઔર કાફિર બોલે (૬૦) યે કુર્આન
લા તસ્મઊ લિહાઝ઼લ-કુરઆનિ વલ્ગ઼ૌ ફીહિ લ-અલ્લકુમ તગ઼્લિબૂન (૨૬)
ન સુનો ઔર ઉસમેં બેહૂદા ગિલા કરો (૬૧) શાયદ યૂંહી તુમ ગાલિબ આઓ (૬૨)
ફ-લનુઝ઼ીકન્નલ-લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ અઝ઼ાબન શદીદવ્ વ-લ-નજ-ઝિયન્નહુમ
તો બેશક ઝરૂર હમ કાફિરોં કો સખ્ત અઝાબ ચખાએંગે ઔર બેશક હમ ઉનકે
અસ-વ-અલ્લઝ઼ી કાનૂ યઅ્-મલૂન (૨૭) ઝ઼ાલિ-ક જઝ઼ા-ઉ અઅ્-દા-ઈલ્લાહિન્નારુ
બુરેસે બુરે કામકા ઉન્હેં બદલા દેંગે (૬૩) યે હૈ અલ્લાહકે દુશ્મનોંકા બદલા આગ
લહુમ ફીહા દારુલ-ખુલ્દ ۚ જઝ઼ા-અમ-બિમા કાનૂ બિઆયાતિના
ઉસમેં ઉન્હેં હમેશા રેહના હૈ સઝા ઉસકી કે હમારી આયતોંકા

મિલેગા. (૩૪) કબ્રોસે નિકલકર ઔર કોઈ ઈમારત યા પહાડ ઔર છુપનેકી જગહ ઔર આળ ન પાએંગે. (૩૫) ન આ'માલ ન અકવાલ ન દૂસરે અહવાલ ઔર અલ્લાહ તઆલાસે તો કોઈ ચીઝ કભી નહી છુપ સકતી લેકિન યહ દિન ઐસ હોગા કે ઉન લોગોંકે લિયે કોઈ પરદા ઔર આળકી ચીઝ ન હોગી જિસકે ઝરીએ સે વોહ અપને ખયાલમેં ભી અપને હાલકો છુપા સકેં ઔર ખલ્ક કી ફના કે બાદ અલ્લાહ તઆલા ફરમાએગા. (૩૬) અબ કોઈ ન હોગા કે જવાબ દે ખુદ હી જવાબ મેં ફરમાએગા કે અલ્લાહ વાહિદે કહહાર કી ઔર એક કૌલ યહ હય કે રોઝે કિયામત જબ તમામ અવ્વલીનો આખેરીન હાઝિર હોંગે તો એક નિદા કરનેવાલા નિદા કરેગા. આજ કિસકી બાદશાહી હય. તમામ ખલ્ક જવાબ દેગી "લિલ્લાહિલ વાહિદિલ કહહાર અલ્લાહ વાહિદે કહહાર"

حم السجدة فمن اظلم

يجحدون ○ وقال الذين كفروا ربنا أرنا
الذين أضلانا من الجن والإنس نجعلهما تحت
أقدامنا ليكونا من الأسفلين ○ إن الذين
قالوا ربنا الله ثم استقاموا تتنزل عليهم
الملائكة ألا تخافوا ولا تحزنوا وأبشروا بالجنة
التي كنتم توعدون ○ نحن أولياؤكم في الحياة
الدنيا وفي الآخرة ۚ ولكم فيها ما تشتهي
أنفسكم ولكم فيها ما تدعون ○ نزلا من غفور
رحيم ○ ومن أحسن قولا ممن دعا إلى الله و
عمل صالحا وقال إنني من المسلمين ○ ولا تستوي
الحسنة ولا السيئة ۚ ادفع بالتي هي أحسن
فإذا الذي بينك وبينه عداوة كأنه ولي
حميم ○ وما يلقاها إلا الذين صبروا وما

يلقىٰ

યજ-હ઼દૂન (૨૮) વ ક઼ાલલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ
ઈન્કાર કરતે થે ઔર કાફિર બોલે (૬૪)
રબ્બના અરિનલ્લઝૈનિ અ-દ઼લ્લાના
અય હમારે રબ ! હમેં દિખા વોહ
મિનલ-જિન્નિ વલઈન્સિ નજ-અ઼લ્હુમા
દોનોં જિન ઔર આદમી જિન્હોંને હમેં ગુમરાહ
તહ઼-ત અક઼-દામિના લિ-યકૂના મિનલ-
કિયા (૬૫) કે હમ ઉન્હેં અપને પાંવ તલે ડાલેં (૬૬) કે વોહ હર
અસ્ફલીન (૨૯) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન ક઼ાલૂ
નીચે સે નીચે રહેં (૬૭) બેશક વોહ જિન્હોંને
રબ્બુનલ્લાહુ સુમ્મસ-તક઼ામુ ત-ત-નઝ઼઼લુ
કહા હમારા રબ અલ્લાહ હૈ ફિર ઉસ પર
અ઼લૈહિમુલ-મલા-ઈકતુ અલ્લા તખ઼ાફૂ
કાયમ રહે (૬૮) ઉન પર ફરિશ્તે ઉતરતે હૈં (૬૯) કે ન
વલા તહ઼-ઝનૂ વ-અબ્શિરૂ બિલ-જન્નતિલ્લતી કુન્તુમ તૂઅ઼-દૂન (૩૦)
ડરો (૭૦) ઔર ન ગમ કરો (૭૧) ઔર ખુશ હો ઈસ જન્નત પર જિસકા તુમ્હેં વા'દા દિયા
નહ઼નુ ઔલિયાઉકુમ ફિલ-હ઼યાતિદ-દુન્યા વ ફિલ-આખ઼િરહ ૮ વ લકુમ
મં ૬
જાતા થા (૭૨) હમ તુમ્હારે દોસ્ત હૈં દુનિયાકી ઝિન્દગીમેં (૭૩) ઔર આખેરતમેં (૭૪) ઔર તુમ્હારે
ફીહા મા તશ્તહી અન્ફુસુકુમ વ લકુમ ફીહા મા તદ-દઊ઼ન (૩૧)
લિયે હૈ ઉસમેં (૭૫) જો તુમ્હારા જી ચાહે ઔર તુમ્હારે લિયે ઉસમેં જો માંગો
૯૦
નુઝુલમ-મિન ગ઼ફૂરિર્રહ઼ીમ ۞ (૩૨) વ-મન અહ઼-સનુ ક઼ૌલમ-મિમ્મન
મેહમાની બખ્શનેવાલે મહેરબાનકી તરફસે ઔર ઉસસે ઝયાદા કિસકી બાત અચ્છી
દઆ઼ ઈલલ્લાહિ વ અ઼મિ-લ સ઼ાલિહ઼ંવ-વ ક઼ા-લ ઈન્નની મિનલ-મુસ્લિમીન (૩૩)
જો અલ્લાહકી તરફ બુલાએ (૭૬) ઔર નેકી કરે (૭૭) ઔર કહે મૈં મુસલમાન હૂં (૭૮)
વલા તસ્તવિલ હ઼-સ-નતુ વ લસ્સય્યિઅહ ૮ ઈદ-ફઅ઼ બિલ્લતી હિ-ય
ઔર નેકી ઔર બદી બરાબર ન હો જાએંગી અય સુનનેવાલે ! બુરાઈકો ભલાઈસે
અહ઼-સનુ ફ-ઈઝ઼લ્લઝ઼ી બૈ-ન-ક વ બૈનહૂ અ઼દાવતુન ક-અન્નહૂ વલિય્યુન
ટાલ (૭૯) જભી વોહ કે તુઝમેં ઔર ઉસમેં દુશ્મની થી ઐસા હો જાએગા જૈસા કે ગેહરા
હ઼મીમ (૩૪) વમા યુલક્ક઼ાહ઼ા ઈલ્લલ્લઝ઼ી-ન સ઼-બરૂ ૮ વમા
દોસ્ત (૮૦) ઔર યે દૌલત (૮૧) નહીં મિલતી મગર સાબિરોં કો ઔર ઉસે

કી જૈસા. કે આગે ઈર્શાદ હોતા હય. (૩૭) મો'મિન તો યહ જવાબ બહોત લઝ્ઝત કે સાથ અર્ઝ કરેંગે કયૂંકે વોહ દુનિયા મેં યહી એ'તેકાદ રખતે થે યહી કહતે થે ઔર ઉસીકી બદોલત ઉન્હેં મરતબે મિલે ઔર કુફ્ફાર ઝિલ્લતો નદામતકે સાથ ઉસકા ઈકરાર કરેંગે ઔર દુનિયામેં અપને મુન્કિર રહને પર શરમિન્દા હોંગે. (૩૮) નેક અપની નેકી કા ઔર બદ અપની બદીકા. (૩૯) ઉસસે રોઝે કિયામત મુરાદ હય. (૪૦) શિદતે ખૌફસે ન બાહિર હી નિકલ સકે ન અંદર હી અપની જગહ વાપસ જા સકે. (૪૧) યા'ની કાફિર શફાઅત સે મહરૂમ હોંગે. (૪૨) યા'ની નિગાહોંકી ખિયાનત ઔર ચોરી ના મેહરિમ કો દેખના ઔર મમ્નૂઆત પર નઝર ડાલના. (૪૩) યા'ની દિલોંકે રાઝ સબ ચીઝેં અલ્લાહ તઆલાકે ઈલ્મમેં હંય. (૪૪) યા'ની જિન બુતોંકો યહ મુશ્રેકીન.

يُلَقّٰىهَآ اِلَّا ذُوْ حَظٍّ عَظِيْمٍ ۝ وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ
الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ
الْعَلِيْمُ ۝ وَمِنْ اٰيٰتِهِ الَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ
وَالْقَمَرُ ۭ لَا تَسْجُدُوْا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوْا
لِلّٰهِ الَّذِيْ خَلَقَهُنَّ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ۝
فَاِنِ اسْتَكْبَرُوْا فَالَّذِيْنَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُوْنَ
لَهٗ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْـَٔـمُوْنَ ۝ وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ
اَنَّكَ تَرَى الْاَرْضَ خَاشِعَةً فَاِذَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا
الْمَاۗءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۭ اِنَّ الَّذِيْٓ اَحْيَاهَا لَمُحْيِ
الْمَوْتٰى ۭ اِنَّهٗ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ
يُلْحِدُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا ۭ اَفَمَنْ
يُّلْقٰى فِي النَّارِ خَيْرٌ اَمْ مَّنْ يَّاْتِيْٓ اٰمِنًا يَّوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ
اِعْمَلُوْا مَا شِئْتُمْ ۙ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝ اِنَّ

યુલક્કાહા ઈલ્લા ઝૂ હઝ-ઝિન અઝીમ (૩૫)
નહીં પાતા મગર બળે નસીબવાલા ઔર અગર તુઝે
વઈમ્મા યન-ઝ-ગન્ન-ક મિનશ્શૈતાનિ
શૈતાનકા કોઈ કોંચા પહુંચે (૮૨) તો અલ્લાહકી
નઝ-ગુન ફસ્તઈઝ બિલ્લાહિ ▸ ઈન્નહૂ
પનાહ માંગ (૮૩) બેશક વોહી સુન્તા જાન્તા હૈ ઔર ઉસકી
હુવસ્સમીઉલ અલીમ (૩૬) વમિન
નિશાનિયોં મેં સે હૈં રાત ઔર દિન ઔર
આયાતિહિલ્લૈલુ વન્નહારુ વશ્શમ્સુ વલક-મર
સૂરજ ઔર ચાંદ (૮૪) સજદા ન કરો સૂરજકો ઔર ન
લા તસ્જુદૂ લિશ્શમ્સિ વલા લિલક-મરિ વસ્જુદૂ
ચાંદકો (૮૫) ઔર અલ્લાહ કો સજદા કરો જિસને ઉસે પૈદા
લિલ્લાહિલ્લઝી ખ-લ-કહુન્ન ઈન કુન્તુમ ઈય્યાહુ
કિયા (૮૬) અગર તુમ ઉસકે બન્દે હો તો અગર યે
તઅ-બુદૂન (૩૭) ફઈનિસ્તક-બરૂ ફલ્લઝી-ન ઈન્દ રબ્બિ-ક યુસબ્બિહૂ-ન લહૂ
તકબ્બુર કરેં (૮૭) તો વોહ જો તુમ્હારે રબકે પાસ હૈં (૮૮) રાત-દિન ઉસકી પાકી
બિલ્લૈલિ વન્નહારિ વહુમ લા યસ્અમૂન (સજદહ) (૩૮) વમિન આયાતિહી
બોલતે હૈ ઔર ઉકતાતે નહીં ઔર ઉસકી નિશાનિયોં સે હૈ કે તૂ
અન્ન-ક ત-રલઅર્દ ખાશિ-અ-તન ફ-ઈઝા અન્ઝલ્ના અલૈહલ-મા-
ઝમીન કો દેખે બે કદ્ર પળી (૮૯) ફિર જબ હમને ઉસ પર પા'ની ઉતારા (૯૦)
અહ-તઝ-ઝત વ-ર-બત ▸ ઈન્નલ્લઝી અહ-યાહા લમુહ-યિલ્મૌતા ▸ ઈન્નહૂ
તરો-તાઝા હુઈ ઔર બળ્હ ચલી બેશક જિસને ઉસે જિલાયા ઝરૂર મુરદે જિલાએગા બેશક વોહ
અલા કુલ્લિ શૈઈન કદીર (૩૯) ઈન્નલ્લઝી-ન યુલ્હિદૂ-ન ફી
સબ કુછ કર સકતા હૈ બેશક વોહ જો હમારી આયતોંમેં
આયાતિના લા યખ્ફૌ-ન અલૈના ▸ અ-ફ-મંય્યુલ્કા ફિન્નારિ ખૈરુન
ટેળ્હે ચલતે હૈં (૯૧) હમસે છુપે નહીં (૯૨) તો કયા જો આગમેં
અમ્મંય્યઅ-તી આમિનંય્યૌમલ-કિયામહ ▸ ઈઅ-મલૂ મા શિઅ- તુમ
ડાલા જાએગા (૯૩) વોહ ભલા યા જો કયામતમેં અમાન સે આએગા (૯૪) જો જીમેં
ઈન્નહૂ બિમા તઅ-મલૂ-ન બસીર (૪૦) ઈન્નલ-
આએ કરો બેશક વોહ તુમ્હારે કામ દેખ રહા હૈ જો ઝિક્સે

મ ૬

સજદહ

(૪૫) કયૂંકે વોહ ન ઈલ્મ રખતે હંય ન કુદરત તો ઉનકી ઈબાદત કરના ઔર ઉન્હેં ખુદાકા શરીક ઠેહરાના બહોત હી ખુલા બાતિલ હંય (૪૬) અપની મખ્લૂક કે અકવાલો અફઆલ ઔર જુમ્લા અહવાલકો. (૪૭) જિન્હોંને રસૂલોંકી તકઝીબ કી થી. (૪૮) કિલ્અે ઔર મહલ ઔર નહરેં ઔર હોઝ ઔર બડી બડી ઈમારતેં. (૪૯) કે અઝાબે ઈલાહીસે બચા સકતા. આકિલ કા કામ હંય કે દૂસરે કે હાલસે ઈબ્રત હાસિલ કરે. ઈસ અહદકે કાફિર યહ હાલાત દેખકર કયૂં ઈબ્રત હાસિલ નહીં કરતે કયૂં નહીં સોચતે કે પિછલી કૌમેં ઉનસે ઝયાદા કવી વ તવાના ઔર સાહબે સર્વતો ઈકતેદાર હોને કે બાવજૂદ ઈસ ઈબ્રતનાક તરીકે પર તબાહ કર દી ગઈ. યહ કયૂં હુવા (૫૦) મો'જેઝાત દિખાતે (૫૧) ઔર ઉન્હોંને હમારી નિશાનોયોં ઔર બુર્હાનોં કો જાદૂ બતાયા. (૫૨)

الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ ۖ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ
عَزِيزٌ ۝ لَّا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا
مِنْ خَلْفِهِ ۖ تَنزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ۝ مَا
يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِن قَبْلِكَ ۚ إِنَّ
رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ۝ وَلَوْ جَعَلْنَاهُ
قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَّقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ ۖ أَأَعْجَمِيٌّ
وَعَرَبِيٌّ ۗ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ ۖ
وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ
عَمًى ۚ أُولَٰئِكَ يُنَادَوْنَ مِن مَّكَانٍ بَعِيدٍ ۝
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتُلِفَ فِيهِ ۗ وَلَوْلَا
كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ
لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ۝ مَّنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ
وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ۗ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ۝

લઝી-ન ક-ફરૂ બિઝ-ઝિકરિ લમ્મા જા-અહુમ ૮ વ
મુન્કર હુએ (૯૫) જબ વોહ ઉ-કે પાસ આયા ઉનકી ખરાબીકા
ઈન્નહૂ લકિતાબુન અઝીઝુલ- ॥ (૪૧) લા
ઈસ્લિયે કિ વોહ ઈઝઝતવાલી કિતાબ હૈ (૯૬)
કુછ હાલ ન પૂછ ઔર બેશક વોહ ઈઝઝતવાલી કિતાબ હૈ (૯૬)
યઅ-તીહિલ-બાતિલુ મિમ્બૈનિ યદૈહિ
બાતિલકો ઉસકી તરફ રાહ નહીં ન ઉસકે
વલા મિન ખલ્ફિહ ॥ તન્ઝીલુમ-મિન હકીમિન
આગેસે ન ઉસકે પીછેસે (૯૭) ઉતારા હુવા હૈ હિકમતવાલે
હમીદ (૪૨) મા યુકાલુ લ-ક ઈલ્લા
સબ ખૂબિયોં સરાહેકા તુમસે ન ફરમાયા જાએગા (૯૮)
મા કદ કી-લ લિર્રુસુલિ મિન કબ્લિક ॥ ઈન્ન
મગર વહી જો તુમસે અગલે રસૂલોંકો ફરમાયા ગયા કે બેશક
રબ્બ-ક લઝૂ મગ્ફિ- રતિંવ-વ ઝૂ ઈકાબિન
તુમ્હારા રબ બખ્શિશવાલા (૯૯) ઔર દર્દનાક

અલીમ (૪૩) વલૌ જ-અલ્નાહુ કુર-આનન અઅ-જમિય્યલ-લકાલૂ
અઝાબવાલા હૈ (૧૦૦) ઔર અગર હમ ઉસે અજમી ઝબાનકા કુર્આન કરતે (૧૦૧) તો ઝરૂર કેહતે કે
મં ૬ લૌલા ફુસ્સિલત આયાતુહ ॥ અ-અઅ-જમિય્યુંવ-વ અરબિય્ય ॥ કુલ હુ-વ
ઉસકી આયતેં કયોં ન ખોલી ગઈ (૧૦૨) કયા કિતાબ અજમી ઔર નબી અરબી (૧૦૩) તુમ
લિલ્લઝી-ન આમનૂ હુદંવ-વ શિફા-અ ॥ વલ્લઝી-ન લા યુઅ-મિનૂન ફી
ફરમાઓ વોહ (૧૦૪) ઈમાનવલોંકે લિયે હિદાયત ઔર શિફા હૈ (૧૦૫) ઔર વોહ જો ઈમાન નહીં લાતે
આઝાનિહિમ વક્રુંવ-વ હુ-વ અલૈહિમ અ-મા ॥ ઉલાઈ-ક યુનાદૌ-ન મિમ
ઉનકે કાનોંમેં ટેંટ હૈ (૧૦૬) ઔરવોહ ઉન પર અન્ધાપન હૈ (૧૦૭) ગોયા વોહ દૂર જગહસે પુકારે
ع મકાનિમ બઈદ (૪૪) વ-લ-કદ આતૈના મૂસલ કિતા-બ ફખ્તુલિ-ફ ફીહિ ॥ વ
જાતે હૈં (૧૦૮) ઔર બેશક હમને મૂસાકો કિતાબ અતા ફરમાઈ (૧૦૯) તો ઉસમેં ઈખ્તિલાફ કિયા
લૌલા કલિ-મતુન સ-બ-કત મિર્રબ્બિ-ક લકુદિ-ય બૈનહુમ ॥ વ ઈન્નહુમ લફી
ગયા (૧૧૦) ઔર અગર એક બાત તુમ્હારે રબકી તરફસે ગુઝર ન ચુકી હોતી (૧૧૧)તો જભી ઉનકા ફૈસલા
શક્કિમ-મિન્હુ મુરીબ (૪૫) મન અમિ-લ સાલિહન ફ-લિ-નફસિહ ॥
હો જાતા (૧૧૨) ઔર બેશક વોહ (૧૧૩) ઝરૂર ઉસકી તરફસે એક ધોકા ડાલનેવાલે શકમેં હૈં જો નેકી કરે વોહ
વ-મન અસા-અ ફ-અલૈહા ॥ વમા રબ્બુ-ક બિઝલ્લામિલ- લિલ્અબીદ (૪૬)
અપને ભલેકો ઔર જો બુરાઈ કરે તો અપને બુરેકો ઔર તુમ્હારા રબ બન્દોં પર ઝુલ્મ નહીં કરતા

યા'ની નબી હોકર પયામે ઈલાહી લાએ તો ફિરઔન ઔર ફિરઔની. (૫૩) તાકે લોગ હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલામકે ઈત્તેબાઅ સે બાઝ આએં. (૫૪) કુછ ભી કાર આમદ નહીં બિલકુલ નિકમ્મા ઔર બેકાર પહેલે ભી ફિરઔનિયોંને બહુકમે ફિરઔન હઝારહા કત્લ કિયે મગર કઝાએ ઈલાહી હોકર રહી ઔર હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલામકો પરવર દિગારે આલમને ફિરઔન કે ઘર મેં પાલા. ઉસસે ખિદમતેં કરાઈ જૈસા વોહ દાંવ ફિરઔનિયોંકા બેકાર ગયા એસે હી અબ ઈમાનવાલોંકો રોકને કે લિયે ફિર દોબારા કત્લ શુરૂ કરના બેકાર હય. હઝરતે મૂસા અલા નબિય્યેના અલયહિસ-સલાતો વત્તસલીમાતકે દીનકા રિવાજ અલ્લાહ તઆલા કો મંઝૂર હય ઉસે કૌન રોક સકતા હય. (૫૫) અપને ગિરોહસે.(૫૬) ફિરઔન જબ કભી હઝરતે મૂસા

અલયહિસ-સલામકે કત્લ કરનેકા ઇરાદા કરતા તો ઉસકી કૌમ કે લોગ ઉસકો ઉસસે મના' કરતે ઔર કહતે કે યહ વોહ શખ્સ નહી. હય જિસકા તુઝે અંદેશા હય. યહતો એક મા'મૂલી જાદૂગર હય ઉસ પર તો હમ અપને જાદૂસે ગાલિબ આ જાએંગે ઔર અગર ઉસકો કત્લ કર દિયાતો આમ લોગ શુબ્હે મેં પડ જાએંગે કે વોહ શખ્સ સચ્ચા થા. હક પર થા તો દલીલસે ઉસકા મુકાબલા કરનેમેં આજિઝ હુવા. જવાબ ન દે સકા તો તૂને ઉસે કત્લ કર દિયા લેકિન હકીકતમેં ફિરઔન કા યહ કહના કે મુઝે છોડ દો મંય મૂસાકો કત્લ કરૂં ખાલિસ ધમકી હી થી ઉસકો ખુદ આપકે નબીયે બરહક હોનેકા યકીન થા ઔર વોહ જાનતા થા કે જો મો'જેઝાત આપ લાયે હંય વોહ આયાતે ઇલાહિયા હંય સહર નહી. લેકીન યહ સમઝતા થા કે અગર આપકે કત્લકા ઇરાદા કરેગા તો આપ ઉસકો હલાક કરનેમેં જલ્દી ફરમાએંગે ઉસ સે યહ બહેતર હય કે તૂલે બહસ મેં ઝયાદા વકત ગુઝાર દિયા જાએ અગર ફિરઔન અપને દિલમેં આપકો નબીયે બરહક ન સમઝતા ઔર યહ ન જાનતા કે રબ્બાની તાઇદેં જો આપકે સાથ હંય ઉનકા મુકાબલા નામુમકિન હય તો આપકે કત્લમેં હરગિઝ તઅમ્મુલ ન કરતા કયૂંકે વોહ બડા ખૂંખાર સફફાક ઝાલિમ બેદર્દ થા. અદના સી બાતમેં હઝારકે ખૂન કર ડાલતા થા. (૫૭) જિસકા અપને આપકો રસૂલ બતાતા હય તાકે ઉસકા રબ ઉસકો હમસે બચાએ ફિરઔન કા યેહ મકૌલા ઇસ પર શાહિદ હય કે ઉસકે દિલમેં આપકા ઔર આપકી દુઆઓં કા ખૌફ થા. વોહ અપને દિલમેં આપસે ડરતા થા. ઝાહિરી ઇઝઝત બની રખને કે લિયે યહ ઝાહિર કરતા થા કે વોહ કૌમ કે મના' કરનેકે બાઇસ હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલામકો કત્લ નહી કરતા. (૫૮) ઔર તુમસે ફિરઔન પરસ્તી છુડા દે. (૫૯) જેદાલો કિતાલ કરકે. (૬૦) ફિરઔન કી ધમકિયાં સુન કર. (૬૧) હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલામને ફિરઔનકી સખ્તિયોંકે જવાબમેં અપની તરફસે કોઇ કલિમા તઅલ્લી કા ન ફરમાયા બલ્કે અલ્લાહ તઆલાને પનાહ ચાહી ઔર ઉસ પર ભરોસા કિયા યહી ખુદા શનાસોંકા તરીકા હય ઔર ઉસી લિયે અલ્લાહ તઆલાને આપકો હરએક બલાસે મહફૂઝ રખ્ખા. ઇન મુબારક જુમ્લોં મેં કૈસી નફીસ હિદાયતેં હંય. યહ ફરમાના કે મેં તુમ્હારે ઔર અપને રબકી પનાહ લેતા હૂં ઔર ઉસમેં હિદાયત હય કે રબ એક હી હય. યહ ભી હિદાયત હય કે જો ઉસકી પનાહમેં આએ ઉસ પર ભરોસા કરે ઔર વોહ ઉસકી મદદ ફરમાએ. કોઇ ઉસકો ઝરર નહી પહોંચા સકતા. યહ ભી હિદાયત હય કે ઉસી પર ભરોસા કરના શાને બંદગી હય ઔર તુમ્હારે રબ ફરમાનેમેં યહ ભી હિદાયત હય કે અગર તુમ ઉસ પર ભરોસા કરો તો તુમ્હેં ભી સઆદત નસીબ હો. (૬૨) જિન સે ઉનકા સિદ્દક ઝાહિર હો ગયા યા'ની નબુવ્વત સાબિત હો ગઇ. (૬૩) મતલબ યહ હય કે દો હાલ સે ખાલી નહી યા યહ સચ્ચે હોંગે યા ઝૂટે અગર ઝૂટે હોં તો ઐસે મુઆમલે મેં ઝૂટ બોલ કર ઉસકે વબાલ સે બચહી નહી સકતે. હલાક હો જાએંગે ઔર અગર સચ્ચે હંય તો જિસ અઝાબકા તુમ્હેં વા'દા દેતે હંય ઉસમેં સે બિલ ફે'લ કુછ તુમ્હેં પહોંચ હી જાયેગા કુછ પહોંચના ઇસ લિયે કહા કે આપકા વા'દએ અઝાબ દેના દુનિયા વ આખિરત દોનોંકો આમ થા ઉસમેં બિલફે'લ અઝાબ દેના હી પેશ આના થા. (૬૪) કે ખુદા પર ઝૂટ બાંધે. (૬૫) યા'ની મિસ્રમેં તો ઐસા કામ ન કરો કે અલ્લાહ તઆલાકા અઝાબ આએ અગર અલ્લાહ તઆલા કા અઝાબ આયા. (૬૬) યા'ની હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલામકો કત્લ કર દેના. (૬૭) હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલામ કી તકઝીબ કરને ઔર ઉનકે દરપૈ હોને સે. (૬૮) જિન્હોંને રસૂલોંકી તકઝીબ કી. (૬૯) કે અંબિયા અલયહિમુસ-સલામકી તકઝીબ કરતે રહે ઔર હર એકકો અઝાબે ઇલાહીને હલાક કિયા. (૭૦) બગૈર ગુનાહ કે ઉન પર અઝાબ નહી ફરમાતા ઔર બગૈર ઇકામતે હુજ્જત કે ઉન કો હલાક નહી કરતા. (૭૧) વોહ કયામત કા દિન હોગા. કયામત કે દિન કો યૌમુત્તનાદ યા'ની પુકાર કા દિન ઇસ લિયે કહા જાતા હય કે ઉસ રોઝ તરહ તરહકી પુકારેં મચી હોંગી. હર શખ્સ અપને સરકર્દાકે સાથ ઔર હર જમાઅત અપને ઇમામકે સાથ બુલાઇ જાએગી. જન્નતી દોઝખિયોં કો ઔર દોઝખી જન્નતિયોંકો પુકારેંગે. સઆદતો શકાવત કી નિદાએં કી જાએંગી કે ફલાં સઇદ હુવા અબ કભી શકી ન હોગા ઔર ફલાં શકી હો ગયા અબ કભી સઇદ ન હોગા ઔર જિસ વકત મૌત ઝબહ કી જાએગી ઉસ વકત નિદા કી જાએગી કે અય અહલે જન્નત અબ દવામ હય મૌત નહી ઔર

અય એહલે દોઝખ અબ દવામ હય મૌત નહી. (૭૨) મૂકિફે હિસાબસે દોઝખ કી તરફ. (૭૩) યા'ની ઉસકે અઝાબસે. (૭૪) યા'ની હઝરતે મૂસા અલયહિસ સલામસે કબ્લ. (૭૫) યહ બે દલીલ બાત તુમને યા'ની તુમ્હારે પહેલોંને ખુદ ગઢી તાકે હઝરતે યૂસુફ અલયહિસ-સલામકે બાદ આનેવાલે અંબિયાકી તકઝીબ કરો ઔર ઉન્હેં ઝુટલાઓ તો તુમ કુફ્ર પર કાઈમ રહે. હઝરતે યૂસુફ અલયહિસ-સલામકી નબુવ્વત મેં શક કરતે રહે ઔર બાદવાલોંકી નબુવ્વત કે ઈન્કાર કે લિયે તુમને યહ મન્સૂબા બના લિયા કે અબ અલ્લાહ તઆલા કોઈ રસૂલ હી ન ભેજેગા. (૭૬) ઉન ચીઝોંમેં જિન પર રૌશન દલીલેં શાહિદ હંય. (૭૭) ઉન્હેં ઝુટલા કર. (૭૮) કે ઉસમેં હિદાયત કબૂલ કરનેકા કોઈ મહલ બાકી નહી રહતા. (૭૯) બરાહે જોહલો ફરેબ અપને વઝીરસે. (૮૦) યા'ની મૂસા મેરે સિવા ઔર ખુદા બતાનેમેં ઔર યહ બાત ફિરઔન ને અપની કૌમકો ફરેબ દેને કે લિયે કહી કયૂંકે વોહ જાનતા થા કે મા'બૂદે બરહક સિર્ફ અલ્લાહ તઆલા હય ઔર ફિરઔન અપને આપકો ફરેબ કારી કે લિયે મા'બૂદ ઠેહરાતા હય (ઈસ વાકિએકા બયાન સૂરએ કસસ મેં ગુઝર ચુકા. (૮૧) યા'ની અલ્લાહ તઆલાકે સાથ શિર્ક કરના ઔર ઉસકે રસૂલકો ઝુટલાના. (૮૨) યા'ની શયતાનોંને વસ્વસે ડાલ કર ઉસકી બુરાઈયાં ઉસકી નઝરમેં ભલી કર દિખાઈ. (૮૩) જો હઝરતે મૂસા અલયહિસ સલામકી આયાત કો બાતિલ કરનેકે લિયે ઉસને ઈખ્તિયાર કિયા. (૮૪) યા'ની થોડી મુદત કે લિયે ના પાયદાર નફા' હય જિસકો બકા નહી. (૮૫) મુરાદ યહ હય કે દુનિયા ફાની હય ઔર આખિરત બાકી વ જાવેદાની ઔર જાવેદાની હી બહેતર. ઉસકે બાદ નેક ઔર બદ આ'માલ ઔર ઉનકે અંજામ બતાયે. (૮૬) કયૂંકે આ'માલકી મકબૂલિયત ઈમાન પર મૌકૂફ હય. (૮૭) યહ અલ્લાહ તઆલા કા ફઝલે અઝીમ હય. (૮૮) જન્નતકી તરફ ઈમાનો તાઅત કી તલ્કીન કરકે. (૮૯) કુફ્રો શિર્કકી દા'વત દેકર. (૯૦) યા'ની બુતકી તરફ. (૯૧) કયૂંકે વોહ જમાદ બેજાન હય. (૯૨) વહી હમેં જઝા દેગા. (૯૩) યા'ની કાફિર. (૯૪) યા'ની નુઝૂલે અઝાબકે વકત તુમ મેરી નસીહતેં યાદ કરોગે ઔર ઉસ વકત કા યાદ કરના કુછ કામ ન દેગા. યહ સુન કર ઉન લોગોંને ઉસ મો'મિનકો ધમકાયા કે અગર તૂ હમારે દીન કી મુખાલેફત કરેગા તો હમ તેરે સાથ બુરે પેશ આએંગે. ઉસકે જવાબમેં ઉસને કહા. (૯૫) ઔર ઉનકે આ'માલો અહવાલકો જાનતા હય ફિર વોહ મો'મિન ઉનમેંસે નિકલ કર પહાડકી તરફ ચલા ગયા ઔરવહાં નમાઝમેં મશ્ગૂલ હો ગયા. ફિરઔન ને હઝાર આદમી ઉસકી જૂસતજૂમેં ભેજે. અલ્લાહ તઆલાને દરિન્દે ઉસકી હિફાઝત પર મામૂર કર દિયે જો ફિરઔની ઉસકી તરફ આયા દરિન્દોંને ઉસે હલાક કિયા ઔર જો વાપસ ગયા ઔર ઉસને ફિરઔન સે હાલ બયાન કિયા ફિરઔનને ઉસકો સૂલી દેદી તાકે યહ હાલ મશ્હૂર નહો. (૯૬) ઔર હઝરતે મૂસા અલયહિસઅસલામકે સાથ હોકર નજાત પાઈ અગર યે વોહ ફિરઔન કી કોમકા થા. (૯૭) દુનિયામેં તો યહ અઝાબકે વોહ ફિરઔનકે સાથ ગર્ક હો ગએ ઔર આખિરતમેં દોઝખ. (૯૮) ઉસમેં જલાએ જાતે હંય. હઝરતે ઈબ્ને મસઊદ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા ફિરઔનિયોંકી રૂહેં સિયાહ પરિન્દોંકે કાલિબ મેં હર રોઝ દો મર્તબા સુબ્હોશામ આગ પર પેશકી જાતી હંય ઔર ઉનસે કહા જાતા હય કે યહ આગ તુમ્હારા મુકામ હય ઔર કયામત તક ઉનકે સાથ યહી મા'મૂલ રહેગા -મસ્અલા: ઈસ આયતસે અઝાબે કબ્રકે સુબૂત પર ઈસતિદલાલ કિયા જાતા હય. બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસમેં હય કે હર મરને વાલે પર ઉસકા મુકામ સુબ્હોશામ પેશ કિયા જાતા હય. જન્નતી પર જન્નતકા ઔર દોઝખી પર દોઝખકા ઔર ઉસસે કહા જાતા હય કે યહ તેરા ઠિકાના હય તાઆંકે રોઝે કયામત અલ્લાહ તઆલા તુઝકો ઉસકી તરફ ઉઠાએ. (૯૯) ઝિક્ર ફરમાઈયે અય સય્યદે અંબિયા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ અપની કૌમ સે જહન્નમકે અંદર કુફ્ફારકે આપસમેં ઝઘડે કા હાલ કે. (૧૦૦) દુનિયામેં ઔર તુમ્હારી બદૌલત હી કાફિર બને. (૧૦૧) યા'ની કાફિરોંકે સરદાર જવાબ દેંગે. (૧૦૨) હર એક અપની મુસીબત મેં ગિરફતાર હમ મેંસે કોઈ કિસીકે કામ નહી આ સકતા. (૧૦૩) ઈમાનદારોંકો ઉસને જન્નતમેં દાખિલ કર દિયા ઔર કાફિરોંકો જહન્નમ મેં જો હોના થા હો ચુકા. (૧૦૪) યા'ની દુનિયા કે એક દિનકી મિકદાર તક અઝાબમેં તખફીફ રહે (૧૦૫) કયા ઉન્હોંને ઝાહિર મો'જેઝાત પેશ ન કિયે થે યા'ની અબ તુમ્હારે લિયે જાએ ઉઝ બાકી

ન રહી. (૧૦૬) યા'ની કાફિર અંબિયા કે તશરીફ લાને ઔર અપને કુફ્ર કરનેકા ઇકરાર કરેંગે. (૧૦૭) હમ કાફિર કે હકમેં દુઆ ન કરેંગે ઔર તુમ્હારા દુઆ કરના ભી બેકાર હય. (૧૦૮) ઉનકો ગલબા અતા ફરમાકર ઔર હુજ્જતે કવિય્યા દેકર ઔર ઉનકે દુશ્મનોં સે ઇન્તેકામ લેકર. (૧૦૯) વોહ કિયામત કા દિન હયકે મલાએકા રસૂલોંકી તબલીગ ઔર કુફ્ફાર કી તકઝીબ કી શહાદત દેંગે. (૧૧૦) ઔર કાફિરોંકા કોઇ ઉઝ્ર કુબૂલ ન કિયા જાએગા. (૧૧૧) યા'ની જહન્નમ. (૧૧૨) યા'ની તૌરેતો મો'જેઝાત. (૧૧૩) યા'ની તૌરેત કા યા ઉનકે અંબિયા પર નાઝિલ શુદા તમામ કિતાબોંકા. (૧૧૪) અપની કોમ કી ઇઝા પર. (૧૧૫) વોહ આપકી મદદ ફરમાએગા. આપકે દીનકો ગાલિબ કરેગા. આપકે દુશ્મનોંકો હલાક કરેગા. કલ્બી ને કહા કે આયતે સબ્ર આયતે કેતાલ સે મન્સૂખ હો ગઇ. (૧૧૬) યા'ની અપની ઉમ્મતકે. (મદારિક) (૧૧૭) યા'ની અલ્લાહ તઆલાકી ઇબાદત પર મુદાવેમત રખ્ખો ઓર હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા ઉસસે પાંચોં નમાઝેં મુરાદ હંય. (૧૧૮) ઇન ઝઘડા કરનેવાલોં સે કુફ્ફારે કુરૈશ મુરાદ હંય. (૧૧૯) ઔર ઇનકા યહી તકબ્બુર ઉનકે તકઝીબો ઇન્કાર ઔર કુફ્ર કે ઇખતિયાર કરનેકા બાઇસ હુવા કે ઉન્હોંને યહ ગવારા ન કિયા કે કોઇ ઉનસે ઊંચા હો. ઇસલિયે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લ સે અદાવત કી બઈ ખયાલે ફાસિદ કે અગર આપકો નબી માન લેંગે તો અપની બડાઇ જાતી રહેગી ઔર ઉમ્મતી ઔર છોટા બનના પડેગા ઔર હવસ રખતે હંય બડે બનને કી. (૧૨૦) ઔર બડાઇ મયસ્સર ન આએગી બલ્કે હુઝૂર કી મુખાલેફતો ઇન્કાર ઉનકે હકમે ઝિલ્લતો રૂસ્વાઇકા સબબ હોગા. (૧૨૧) હાસિદોંકે મકો કૈદસે. (૧૨૨) યહ આયત મુન્કેરીને બઅસ કે હકમેં નાઝિલ હુઇ ઉન પર હુજ્જત કાઇમ કી ગઇ કે જબ તુમ આસ્માનો ઝમીનકી પૈદાઇશ પર બાવજૂદ ઉનકી ઇસ અઝમતો બડાઇકે અલ્લાહ તઆલાકો કાદિર માનતે હો તો ફિર ઇન્સાન કો દોબારા પૈદા કરદેગા ઉસકી કુદરતસે કયૂં બઇદ સમઝતે હો. (૧૨૩) બહોત લોગોંસે મુરાદ યહાં કુફ્ફાર હંય ઔર ઉનકે ઇન્કારે બઅસ કા સબબ ઉનકી બે ઇલ્મી હય કે વોહ આસ્માનો ઝમીનકી પૈદાઇશ પર કાદિર હોનેસે બઅસ પર ઇસતિદલાલ નહીં કરતે તો વોહ મિસ્લ અંધે કે હંય ઔર જો મખ્લૂકાત કે વજૂદ સે ખાલિક કી કુદરત પર ઇસતિદલાલ કરતે હંય. વોહ મિસ્લ બીનાકે હંય. (૧૨૪) યા'ની જાહિલો આલિમ યકસાં નહીં. (૧૨૫) યા'ની મો'મિને સાલેહ ઔર બદકાર યેહ દોનોં ભી બરાબર નહીં. (૧૨૬) મરનેકે બાદ ઝિંદા કિયે જાને પર યકીન નહીં કરતે. (૧૨૭) અલ્લાહ તઆલા બંદોંકી દુઆએં અપની રેહમત સે કુબૂલ ફરમાતા હય ઔર ઉનકે કુબૂલ કે લિયે ચંદ શર્તે હંય. એક ઇખ્લાસે દુઆમેં દૂસરે યહ કે કલ્બે ગૈરકી તરફ મશ્ગૂલ નહો. તીસરે યહકે વોહ દુઆ કિસી અમ્રે મમ્નૂઅ પર મુશ્તમિલ ન હો. ચૌથે યહ કે અલ્લાહ તઆલાકી રહમત પરયકીન રખતા હો. પાંચવે યહ કે શિકાયત ન કરે કે મંયને દુઆ માંગી કુબૂલ ન હુઇ જબ ઇન શર્તોં સે દુઆ કી જાતી હય કુબૂલ હોતી હય. હદીસ શરીફ મેં હય કે દુઆ કરને વાલેકી દુઆ કુબૂલ હોતી હય યા તો મુરાદ દુનિયાહી મેં જલ્દ દેદી જાતી હય યા આખિરતમેં ઉસકે લિયે ઝખીરા હોતી હય યા ઉસસે ઉસકે ગુનાહોંકા કફ્ફારા કર દિયા જાતા હય. આયતકી તફસીરમેં એક કૌલ યહ ભી હય કે દુઆસે મુરાદ ઇબાદત હય. ઔર કુર્આને કરીમમેં દુઆ બમા'ના ઇબાદત બહોત જગહ વારિદ હય. હદીસ શરીફમેં હય અદદુઆઓ હુવલ ઇબાદતુ (અબૂદાવૂદો તિરમિઝી) ઇસ તકદીર પર આયત કે મા'ના યહ હોંગે કે તુમ મેરી ઇબાદત કરો મંય તુમ્હેં સવાબ દૂંગા. (૧૨૮) કે ઉસમેં અપને કામ બઇત્મીનાન અંજામદો. (૧૨૯) કે ઉસકો છોડ કર બુતોંકી ઇબાદત કરતે હો ઔર ઉસ પર ઇમાન નહીં લાતે બાવજૂદેકે દલાઇલ કાઇમ હંય. (૧૩૦) ઔર હકસે ફિરતે હંય બાવજૂદ દલાઇલ કાઇમ હોનેકે. (૧૩૧) ઔર ઉનમેં હક જૂયાના નઝરો તઅમ્મુલ નહીં કરતે. (૧૩૨) કે વોહ તુમ્હારી કરારગાહ હો ઝિંદગી મેં ભી ઔર બાદે મૌતભી. (૧૩૩) કે ઉસકો મિસ્લ કુબ્બા કે બલંદ ફરમાયા (૧૩૪) કે તુમ્હેં રાસ્ત કામત પાકીઝારૂ મુતનાસેબુલ આ'ઝા કિયા બહાઇમકી તરહ ન બનાયા કે ઊંધે ચલતે. (૧૩૫) નફીસ મઆકિલો મશારિબ. (૧૩૬) કે ઉસકી ફના મુહાલ હય. (૧૩૭) શાને નુઝૂલ : કુફ્ફાર નાબકારને બરાહે જહાલતો ગુમરાહી અપને દીને બાતિલકી તરફ હુઝૂરે પુર નૂર સય્યદે આલમ

સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો દા'વત દીથી ઔર આપસે બુત પરસ્તોકી દરખાસ્ત કી થી. ઉસ પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ. (૧૩૮) અકલો વહીકી તૌહીદ પર દલાલત કરનેવાલી. (૧૩૯) યા'ની તુમ્હારે અસ્લ ઔર તુમ્હારે જદે આ'લા હઝરતે આદમ અલયહિસ-સલામકો (૧૪૦) બાદ હઝરતે આદમ અલયહિસ-સલામકે ઉનકી નસ્લકો. (૧૪૧) યા'ની કત્રએ મનીસે. (૧૪૨) ઔર તુમ્હારી કુવ્વત કામિલ હો. (૧૪૩) યા'ની બુઢાપે યા જવાનીકો પહોંચને સે કબ્લહી યહ ઇસ લિયે કિયા કે તુમ ઝિંદગાની કરો. (૧૪૪) ઝિંદગાની કે વકતે મહદૂદ તક. (૧૪૫) દલાઇલે તૌહીદ કો ઔર ઇમાન લાઓ. (૧૪૬) યા'ની અશયાકા વજૂદ ઉસકે ઇરાદે કા તાબેઅ હય કે ઉસને ઇરાદા ફરમાયા ઔર શૈ મૌજૂદ હુઇ ન કોઇ કુલફત ન મશક્કત હય ન કિસી સામાન કી હાજત હય. યહ ઉસકે કમાલે કુદરત કા બયાન હય. (૧૪૭) યા'ની કુર્આને પાકમેં. (૧૪૮) ઇમાન ઔર દીને હકસે. (૧૪૯) યા'ની કુફ્ફાર જિન્હોંને કુર્આનશરીફ કી તકઝીબ કી. (૧૫૦) ઉસકી ભી તકઝીબ કી ઔર ઉસકે રસૂલોં કે સાથ જો ચીઝ ભેજી ઉસસે મુરાદ યાતો વોહ કિતાબેં હંય જો પહેલે રસૂલ લાયે યા વોહ અકાઇદે હક્કા જો તમામ અંબિયાને પહોંચાયે મિસ્લ તૌહીદે ઇલાહી ઔર બઅસ બાદે મૌતકે. (૧૫૧) અપની તકઝીબકા અંજામ. (૧૫૨) ઔર ઉન ઝંજીરોંસે. (૧૫૩) ઔર વોહ આગ બાહર સે ભી ઉન્હેં ઘેરે હોગી ઔર ઉનકે અંદરભી ભરી હોગી (અલ્લાહ તઆલાકી પનાહ) (૧૫૪) યા'ની વોહ બુત કયા હુએ જિનકી તુમ ઇબાદત કરતે થે. (૧૫૫) કહીં નઝરહી નહીં આતે. (૧૫૬) બુતોંકી પરસ્તિશ કા ઇન્કાર કર જાએંગે ફિર બુત હાઝિર કિયે જાએંગે ઔર કુફ્ફાર સે ફરમાયા જાએગા કે તુમ ઔર તુમ્હારે યહ મા'બૂદ સબ જહન્નમકા ઇંધન હો બા'ઝ મુફસ્સેરીનને ફરમાયા કે જહન્નમિયોંકા યહ કહના કે હમ પહેલે કુછ પૂજતે હી નથે ઉસકે યહ મા'ના હંય કે અબ હમેં ઝાહિર હો ગયા કે જિન્હેં હમ પૂજતે થે વોહ કુછ ભી નથે કે કોઇ નફા યા નુકસાન પહોંચા સકતે. (૧૫૭) યા'ની યેહ અઝાબ જિસમેં તુમ મુબતિલા હો. (૧૫૮) યા'ની શિર્કો બુત પરસ્તી વ ઇન્કારે બઅસ પર. (૧૫૯) જિન્હોંને તકબ્બુર કિયા ઔર હક્કો કુબૂલ ન કિયા. (૧૬૦) કુફ્ફાર પર અઝાબ ફરમાને કા. (૧૬૧) તુમ્હારી વફાત સે પહેલે. (૧૬૨) અન્વાએ અઝાબસે મિસ્લ બદ્રમેં મારે જાનેકે જૈસાકે યેહ વાકેઅ હુવા. (૧૬૩) ઔર અઝાબે શદીદમેં ગિરફતાર હોના. (૧૬૪) ઇસ કુર્આનમેં સરાહત કે સાથ. (૧૬૫) કુર્આન શરીફ મેં તફસીલન વ સરાહતન (મિશ્કાત) ઔર ઉન તમામ અંબિયા અલયહિમુસ-સલામકો અલ્લાહ તઆલાને નિશાની વ મો'જેઝાત અતા ફરમાએ ઔર ઉનકી કૌમોંને ઉનસે મુજાદલા કિયા ઔર ઉન્હેં ઝુટલાયા. ઇસ પર ઉન હઝરાત ને સબ્ર કિયા. ઇસ તઝકેરે સે મકસૂદ નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી તસલ્લી હય કે જિસ તરહ કે વાકેઆત કૌમકી તરફસે આપ કો પેશ આરહે હંય ઔર જૈસી ઇઝાએં પહોંચ રહી હંય પહેલે અંબિયાકે સાથ ભી યહી હાલાત ગુઝર ચુકે હંય. ઉન્હોંને સબ્ર કિયા આપ ભી સબ્ર ફરમાએં. (૧૬૬) કુફ્ફાર પર અઝાબ નાઝિલ કરનેકી બાબત. (૧૬૭) રસૂલોંકે ઔર ઉનકી તકઝીબ કરનેવાલોંકે દરમિયાન. (૧૬૮) કે ઉન્હે દૂધ ઔર ઊન વગેરા કામમેં લાતે હો ઔર ઉનકી નસ્લ સે નફા ઉઠાતે હો (૧૬૯) યા'ની અપને સફરોંમેં અપને વઝની સામાન ઉનકી પીઠોં પર લાદ કર એક મુકામ સે દૂસરે મુકામ પર લે જાતે હો. (૧૭૦) ખુશ્કી કે સફરોંમેં (૧૭૧) દરિયાઇ સફરોંમેં (૧૭૨) જો ઉસકી કુદરતો વહદાનિય્યત પર દલાલત કરતી હંય. (૧૭૩) યા'ની વોહ નિશાનીયાં ઐસી ઝાહિરો બાહિર હંય ઉનકે ઇન્કાર કી કોઇ સૂરત હી નહીં. (૧૭૪) તા'દાદ ઉનકી કસીર થી. (૧૭૫) ઔર જિસ્માની તાકત ભી ઉનસે ઝયાદા થી. (૧૭૬) યા'ની ઉનકે મહલ ઔર ઇમારતેં વગૈરા. (૧૭૭) મા'ના યહ હંય કે અગર યહ લોગ ઝમીન મેં સફર કરતે તો ઉન્હેં મા'લૂમ હો જાતા કે મુન્કેરીન મુતમર્રેદીન કા કયા અંજામ હુવા ઔર વોહ કિસ તરહ હલાકો બરબાદ હુએ. ઔર ઉનકી તા'દાદ ઉનકે ઝોર ઔર ઉનકે માલ કુછ ભી ઉનકે કામ ન આ સકે. (૧૭૮) ઔર ઉન્હોંને ઇલ્મે અંબિયા કી તરફ ઇલ્તેફાત ન કિયા ઉસકી તેહસીલ ઔર ઉસસે ઇસ્તેફાદેકી તરફ મોતવજ્જેહ ન હુવે બલ્કે ઉસકો હકીર જાના ઔર ઉસકી હંસી બનાઇ ઔર અપને દુન્યવી ઇલ્મ કો જો હકીકત મેં જેહલ હય પસંદ કરતે રહે. (૧૭૯) યા'ની અલ્લાહ તઆલા કા અઝાબ. (૧૮૦) યા'ની જિન બુતોંકો

ઉસકે સિવા પૂજને થે ઉનસે બેઝાર હુવે. (૧૮૧) યહી હય કે નુઝૂલે અઝાબકે વકત ઈમાન લાના નાફેઅ નહીં હોતા. ઉસ વકત ઈમાન કુબૂલ નહીં કિયા જાતા ઔર યહ ભી અલ્લાહ તઆલાકી સુન્નત હય કે રસૂલોંકે ઝુટલાનેવાલોં પર અઝાબ નાઝિલ કરતા હય. (૧૮૨) યા'ની ઉનકા ઘાટા ઔર ટોટા અચ્છી તરહ ઝાહિર હો ગયા. સૂરહ હામમીમ-સજદહ :૬૭ (૧) ઈસ સૂરતમકા નામ સૂરએ ફુસ્સેલત ભી હય ઔર સૂરએ સજદા ઔર સૂરએ મસાબીહ ભી હય. યહ સૂરત મક્કિયા હય ઉસમેં છે રૂકૂઅ ચવ્વન આયતે ઔર સાતસો છિયાનવે કલિમે ઔર તીન હઝાર તીન સૌ પચાસ હર્ફ હંય. (૨) એહકામો અમસાલો મવાઈઝ વ વઅદા વઈદ વગૈરાકે બયાન મેં. (૩) અલ્લાહ તઆલાકે દોસ્તોંકો સવાબકી. (૪) અલ્લાહ તઆલાકે દુશ્મનોંકો અઝાબકા. (૫) તવજ્જોહ સે કબૂલ કા સુનના. (૬) મુશ્રેકીન હઝરતે નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે. (૭) હમ ઉસકો સમઝહી નહીં સકતે યા'ની તૌહીદો ઈમાનકો. (૮) હમ બેહરે હંય કી આપકી બાત હમારે સુનનેમેં નહીં આતી ઉસસે ઉનકી મુરાદ યહ થી કે આપ હમસે ઈમાનો તૌહીદ કે કબૂલ કરને કી તવક્કો ન રખિયે હમ કિસી તરહ માનને વાલે નહીં ઔર ન માનનેમેં હમ બમનઝેલા ઉસ શખ્સકે હંય જો ન સમઝતા હો ન સુનતા હો. (૯) યા'ની દીની મુખાલિફત તો હમ આપકી બાત માનનેવાલે નહીં. (૧૦) યા'ની તુમ અપને દીન પર રહો હમ અપને દીન પર કાઈમ હંય યા યહ મા'ના હંય કે તુમસે હમારા કામ બિગાડનેકી જો કોશિશ હો સકે વોહ કરો હમ ભી તુમ્હારે ખિલાફ જો હો સકેગા કરેંગે. (૧૧) અય અકરમુલખલ્ક સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ બરાહે તવાઝો' ઉન લોગોંકે ઈર્શાદાતોં હિદાયાત કે લિયે કે. (૧૨) ઝાહિર મેં કે મંય દેખાભી જાતા હૂં મેરી બાત ભી સુની જાતી હય ઔર મેરે તુમ્હારે દરમિયાન મેં બઝાહિર કોઈ જિન્સી મુગાયેરત ભી નહીં હૈ તો તુમ્હારા યહ કહના કૈસે સહીહ હો સકતા હય કે મેરી બાત ન તુમ્હારે દિલ તક પહોંચે ન તુમ્હારે સુનને મેં આએ ઔર મેરે તુમ્હારે દરમિયાન કોઈ રોક હો બજાએ મેરે કોઈ ગેરજિન્સ જિન યાફરિશ્તા આતા તો તુમ કહ સકતે થે કે ન વોહ હમારે દેખને મેં આએ ન ઉનકી બાત સુનનેમેં આએ ન હમ ઉનકે કલામ કો સમઝ સકે. હમારે ઉનકે દરમિયાન તો જિન્સી મુખાલેફત હી બડી રોક હય લેકિન યાંતો ઐસા નહીં ક્યૂંકે મંય બશરી સૂરતમેં જલ્વાનુમા ન હુવા તો તુમ્હેં મુઝસે માનૂસ હોના ચાહિયે ઔર મેરે કલામ કે સમઝને ઔર ઉસસે ફાયદા ઉઠાનેકી બહોત કોશિશ કરના ચાહિયે ક્યૂંકે મેરા મર્તબા બહોત બુલંદ હય ઔર મેરા કલામ બહોત આલી હય. ઈસલિયે કે મંય વોહી કહતા હૂં જો મુઝે વહી હય. ફાયદા-સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કા બલેહાઝે ઝાહિર અ-ન બશરુમ મિસ્લુકુમ ફરમાના હિકમતે હિદાયતો ઈર્શાદ કે લિયે બતરીકે તવાઝો' હય ઔર જો કલેમાત તવાઝો' કે લિયે કહે જાએં વોહ તવાઝો' કરનેવાલે કે ઉલુવ્વે મન્સબ કી દલીલ હોતે હંય. છોટોંકા ઉન કલિમાત કો ઉસકી શાનમેં કહના યા ઉસસે બરાબરી ઢૂંઢના તર્કે અદબ ઔર ગુસ્તાખી હોતા હય તો કિસી ઉમ્મતકો રવા નહીં કે વોહ હુઝૂર અલયહિસસલાતો વસ્સલામ સે મુમાસિલ હોનેકા દઅવા કરે યહ ભી મલહૂઝ રહના ચાહિયે કે આપકી બશરિય્યત ભી સબસે આ'લા હય. હમારી બશરિય્યતકો ઉસસે કુછ ભી નિસ્બત નહીં (૧૩) ઉસ પર ઈમાનલાઓ. ઉસકી ઈતાઅત ઈખતિયાર કરો. ઉસકી રાહસે ન ફિરો. (૧૪) અપને ફસાદે અકીદા વ અમલકી. (૧૫) યહ મનએ ઝકાત સે ખૌફ દિલાનેકે લિયે ફરમાયા ગયા તાકે મા'લૂમ હોકે ઝકાત કો મના' કરના ઐસા બુરા હય કે કુર્આને કરીમ મેં મુશ્રેકીન કે અવસાફ મેં ઝિક્ર કિયા ગયા ઔર ઉસકીવજહ યહ કે ઈન્સાન કો માલ બહોત પ્યારા હોતા હય તો માલકા રાહે ખુદામેં ખર્ચ કર ડાલના ઉસકે સિબાતો ઈસતિકલાલ ઔર સિદકો ઈખ્લાસે નિય્યતકી કવી દલીલ હય ઔર હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયાકે ઝકાત સે મુરાદ હય તૌહીદ કા મોઅતકિદ હોના ઔર લાઈલાહા ઈલ્લલ્લાહ કેહના. ઉસ તકદીર પર મા'ના યહ હોંગે કે જો તૌહીદ કા ઈકરાર કરકે અપને નફસોંકો શિર્ક સે બાઝ નહીં રખતે ઔર કતાદાને ઉસકે મા'ના યહ લિયે હંય કે જો લોગ ઝકાત કો વાજિબ નહીં જાનતે ઉસકે અલાવા ઔર ભી અકવાલ હંય. (૧૬) કે મરનેકે બાદ ઉઠને ઔર જઝા કે મિલને કે કાઈલ નહીં. (૧૭) જો મુનકતઅ ન હોગા યહ ભી કહા ગયા હય કે યહ આયત બીમારોં આપાહિજોં ઔર બુઢ્ઢોંકે હક મેં નાઝિલ હુઈ જો અમલો

તાઅત કે કાઈલ ન રહેં ઉન્હેં વહી અજ મિલેગા જો તંદુરસ્તી મેં અમલ કરતે થે. બુખારી શરીફ કી હદીસ હય કે જબ બંદા કોઈ અમલ કરતા હય ઔર કિસી મર્ઝ યા સફરકે બાઇસ વોહ આમિલ ઉસ અમલ સે મજબૂર હો જાતા હય તો તંદુરસ્તી ઔર ઈકામતકી હાલતમેં જો કરતા થા વૈસાહી ઉસકે લિયે લિખ્ખા જાતા હય. (૧૮) ઉસકી ઐસી કુદરતે કામેલા હય ઔર ચાહતા તો એક લમ્હાસે કમમેં બના દેતા. (૧૯) યા'ની શરીક. (૨૦) ઔર વહી ઈબાદત કા મુસ્તહિક્ક હય ઉસકે સિવા કોઈ ઈબાદત કા મુસ્તહિક્ક નહી. સબ ઉસકી મમ્લૂકો મખલુક હંય. ઉસકે બાદ ફિર ઉસકી કુદરત કા બયાન ફરમાયા જાતા હય. (૨૧) યા'ની ઝમીનમેં. (૨૨) પહાડોં કે. (૨૩) દરિયા ઔર નહરેં ઔર દરખ્તોફલ ઔર કિસ્મ કિસ્મ કે હૈવાનાત વગૈરા પૈદા કરકે. (૨૪) યા'ની દો દિન ઝમીનકી પૈદાઇશ ઔર દો દિનમેં યેહ સબ. (૨૫) યા'ની બુખાર બલંદ હોનેવાલા. (૨૬) યહ કુલ છે દિનહુવે ઉનમેં સબસે પિછલા જુમ્આ હય (૨૭) વહાંકે રેહનેવાલોંકો તાઆતો ઈબાદાત વ અમ્રો નહી કે. (૨૮) જો ઝમીન સે કરીબ હય (૨૯) યા'ની રોશન સિતારોં સે. (૩૦) શયાતીને મુશ્તરકા સે. (૩૧) યા'ની અગર યહ મુશ્રેકીન ઈસ બયાન કે બાદ ભી ઈમાન લાનેસે એરાઝ કરેં. (૩૨) યા'ની અઝાબે મોહલિકસે જૈસા ઉન પર આયા થા. (૩૩) યા'ની કૌમે આદો સમૂદ કે રસૂલ હર તરફ સે આતે થે ઔર ઉનકી હિદાયતકી હર તદબીર અમલ મેં લાતે થે ઔર ઉન્હેં હર તરહ નસીહત કરતે થે. (૩૪) ઉનકી કૌમ કે કાફિર ઉનકે જવાબમેં કે. (૩૫) બજાએ તુમ્હારે તુમ તો હમારી મિસ્લ આદમી હો. (૩૬) યહ ખિતાબ ઉનકા હઝરતે હૂદ ઔર હઝરતે સાલેહ ઔર તમામ અંબિયા સેથા જિન્હોંને ઈમાનકી દા'વત દી. ઈમામે બોગવીને બઅસ્નાદે સા'લબી હઝરતે જાબિર સે રિવાયતકી કે જમાઅતે કુરૈશને જિનમેં અબૂજહલ વગૈરા સરદાર ભી થે યહ તજવીઝ કિયા કે ઐસા શખ્સ જો શે'ર, સહર, કહાનતમેં માહિર હો. નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે કલામ કરનેકે લિયે ભેજા જાએ ચૂનાંચે ઉત્બા બિન રબીઆ કા ઈન્તેખાબ હુવા ઉત્બાને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે આકર કહા કે આપ બેહતર હંય યા હાશિમ. આપ બેહતર હંય યા અબ્દુલ મુત્તલિબ. આપ બેહતર હંય યા અબ્દુલ્લાહ. આપ ક્યૂં હમારે મા'બૂદોંકો બુરા કેહતે હંય ક્યૂં હમારે બાપ દાદાકો ગુમરાહ બતાતે હંય. હુકૂમતકા શૌક હોતો હમ આપકો બાદશાહ માનલેં. આપકે ફરેરે ઉડાયેં. ઔરતોંકા શૌક હોતો કુરૈશકી જિન લડકિયોં મેંસે આપ પસંદ કરેં હમ દસ આપકે અકદમેં દેં. માલકી ખ્વાહિશ હોતો ઈતના જમા કરદેં જો આપકી નસ્લોંસે ભી બચ રહે. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમયહ તમામ ગુફતગૂ ખામોશ સૂનતે રહે જબ ઉત્બા અપની તકરીર કરકે ખામોશ હુવા તો હુઝૂરે અન્વર અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામને યહી સૂરત હામીમ સજદા પઢી. જબ આપ આયત ફઈન અઅરદુ ફકુલ અનઝરતુકુમ સાએકતમ મિસ્લે સાએકતે આદિંવ વ સમૂદ-પર પહોંચે તો ઉત્બાને જલ્દી સે અપના હાથ હુઝૂર કે દહાને મુબારક પર રખ દિયા ઔર આપકો રિશ્તઓ કરાબત કે વાસ્તે સે કસમ દિલાઇ-ઔર ડર કર અપને ઘર ભાગ ગયા. જબ કુરૈશ ઉસકે મકાન પર પહોંચે તો ઉસને તમામ વાકેઆ બયાન કરકે કહા કે ખુદાકી કસમ મોહંમ્મદ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ જો કહેતે હય, ન વોહ શે'ર હંય ન સહર હય ન કહાનત. મંય ઉન ચીઝોંકો ખૂબ જાનતા હું. મંયને ઉનકા કલામ સુના જબ ઉન્હોંને આયત ફઈન અઅરદુ પઢી તો મંયને ઉનકે દહાને મુબારક પર હાથ રખ દિયા ઔર ઉન્હેં કસમદી કે બસ કરેં ઔર તુમ જાનતે હી હોકે વોહ જો કુછ ફરમાતે હંય વહી હો જાતા હય. ઉનકી બાત કભી ઝૂટી નહી હોતી. મુઝે અંદેશા હો ગયા કે કહીં તુમ પર અઝાબ નાઝિલ ન હોને લગે. (૩૭) કૌમે આદકે લોગ બડે કવી ઔર શેહઝોર થે. જબ હઝરતે હૂદ અલયહિસ-સલામને ઉન્હેં અઝાબે ઈલાહીસે ડરાયા તો ઉન્હોંને કહા કે હમ અપની તાકત સે અઝાબકો હટા સકતે હંય. (૩૮) નિહાયત ઠંડી બગૈર બારિશ કે. (૩૯) ઔર નેકી ઔર બદી કે તરીકે ઉન પર ઝાહિર ફરમાએ. (૪૦) ઔર ઈમાન કે મુકાબલે મેં કુફ્ર ઈખ્તિયાર કિયા. (૪૧) ઔર હૌલનાક આવાઝ કે અઝાબસે હલાક કિયે ગએ. (૪૨) યા'ની ઉનકે શિર્કો તકઝીબે પયગમ્બર ઔર મઆસી કી. (૪૩) સાએકા કે ઉસ ઝિલ્લત વાલે અઝાબસે. (૪૪) હઝરતે સાલેહ અલયહિસ-સલામ પર. (૪૫) શિર્ક ઔર આમાલે ખબીસાસે (૪૬) યા'ની કુફ્ફાર

અગલે ઔર પિછલે. (૪૭) ફિર સબકો દોઝખ મેં હાંક દિયા જાએગા. (૪૮) આ'ઝા બહુકમે ઇલાહી બોલ ઉઠેંગે ઔર જો અમલ કિયે થે બતા દેંગે. (૪૯) ગુનાહ કરતે વકત. (૫૦) તુમ્હેં તો ઉસકા ગુમાન ભી ન થા બલ્કે તુમતો બઅસો જઝાકે સિરેહીસે કાઇલ નથે. (૫૧) જો તુમ છુપા કર કરતે હો. હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે કુફ્ફાર યેહ કહતે થે કે અલ્લાહ તઆલા ઝાહિરકી બાતેં જાનતા હય ઔર જો હમારે દિલોંમેં હય ઉસકો નહી જાનતા (મઆઝલ્લાહ). (૫૨) હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા મા'ના યેહ હંય કે તુમ્હેં જહન્નમમેં ડાલ દિયા જાએ. (૫૩) અઝાબ પર. (૫૪) યહ સબ્ર ભી કાર આમદ નહી. (૫૫) યા'ની હક તઆલા ઉનસે રાઝી ન હો ચાહે કિતના હી મિન્નત કરેં કિસી તરહ અઝાબ સે રિહાઇ નહી. (૫૬) શયાતીનમેંસે. (૫૭) યા'ની દુનિયાકી ઝેબો ઝીનત ઔર ખ્વાહેશાતે નફસ કા ઇત્તેબાઅ. (૫૮) યા'ની અમ્રે આખિરત યહ વસ્વસા ડાલકર કે ન મરનેકે બાદ ઉઠના હય ન હિસાબ ન અઝાબ ચૈન હી ચૈન હય. (૫૯) અઝાબકી. (૬૦) યા'ની મુશરેકીને કુરૈશ. (૬૧) ઔર શોર મચાઓ કુફ્ફાર એક દૂસરે સે કહતે થે કે જબ મોહમ્મદ મુસ્તફા (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) કુર્આન શરીફ પઢેં તો ઝોર ઝોર સે શોર કરો. ખૂબ ચિલ્લાઓ ઊંચી ઊંચી આવાઝે નિકાલ કર ચીખો. બે મા'ના કલિમાત સે શોર કરો. તાલિયાં ઔર સીટિયાં બજાઓ તાકે કોઇ કુર્આન ન સુનને પાયે ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ પરેશાન હોં. (૬૨) ઔર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કિર્અત મૌકૂફ કરદેં. (૬૩) યા'ની કુફ્રકા બદલા સખ્ત અઝાબ. (૬૪) જહન્નમમેં. (૬૫) યા'ની હમેં વોહ દોનોં શયતાન દિખા જિન્ની ભી ઔર ઇન્સીભી. શયતાન દો કિસ્મ કે હોતે હંય. એક જિનોંમેંસે ઔર એક ઇન્સાનોંમેંસે. જૈસાકે કુર્આને પાકમેં હય શયાતીનલ ઇન્સિ વલ જિન. જહન્નમમેં કુફ્ફાર ઉન દોનોં કે દેખનેકી ખ્વાહિશ કરેંગે. (૬૬) આગમેં. (૬૭) દરેક અસ્ફલમેં હમસે ઝયાદા સખ્ત અઝાબમેં. (૬૮) હઝરતે સિદીકે અકબર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોસે દરયાફત કિયા ગયા ઇસ્તેકામત કયા હય. ફરમાયા યહ કે અલ્લાહ તઆલાકે સાથ કિસીકો શરીક ન કરે. હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા. ઇસ્તેકામત યહ હય કે અમ્રો નહી પર કાઇમ રહે. હઝરતે ઉસ્માને ગની રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા ઇસ્તેકામત યહ હય કે અમલ મેં ઇખ્લાસ કરે. હઝરતે અલી રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા ઇસ્તેકામત યહ હય કે ફરાઇઝ અદા કરે ઔર ઇસ્તેકામત કે મા'ને મેં યહ ભી કહા ગયા હય કે અલ્લાહ તઆલાકે અમ્રકો બજા લાએ ઔર મઆસી સે બચે. (૬૯) મૌતકે વકત યા વોહ જબ કબ્રોંસે ઉઠેંગે ઔર યેહ ભી કહા ગયા હય કે મો'મિન કો તીન બાર બશારત દી જાતી હય. એક વકતે મૌત. દૂસરે કબ્રમેં. તીસરે કબ્રોંસે ઉઠનેકે વકત. (૭૦) મૌતસે ઔર આખિરતમેં પેશઆનેવાલે હાલાતસે. (૭૧) એહલે ઔલાદ કે છૂટનેકા યા ગુનાહોંકા. (૭૨) ઔર ફરિશ્તે કહેંગે. (૭૩) તુમ્હારી હિફાઝત કરતે થે. (૭૪) તુમ્હારે સાથ રહેંગે ઔર જબ તક તુમ જન્નત મેં દાખિલ હો તુમસે જુદા ન હોંગે. (૭૫) યા'ની જન્નતમેં વોહ કરામત ઔર ને'મતો લઝઝત. (૭૬) ઉસકી તૌહીદો ઇબાદત કી તરફ કહા ગયા હય કે ઉસ દા'વત દેને વાલે સે મુરાદ હુઝૂર સય્યદે અંબિયા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ હંય ઔર યેહ ભી કહા ગયા હય કે વોહ મો'મિન મુરાદ હય જિસને નબી અલયહિસ-સલામકી દા'વત કો કુબૂલ કિયા ઔર દૂસરોંકો નેકી કી દા'વત દી. (૭૭) શાને નુઝૂલ : હઝરતે આઇશા સિદીકા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાને ફરમાયા. મેરે નઝદીક યેહ આયત મોઅઝઝિનોંકે હકમેં નાઝિલ હુઇ ઔર એક કૌલ યેહ ભી હય કે જો કોઇ કિસી તરીકે પરભી અલ્લાહ તઆલાકી તરફ દા'વત દે વોહ ઉસમેં દાખિલ હય. દા'વતે ઇલ્લલ્લાહ કે કઇ મરતબે હંય. અવ્વલ દા'વતે અંબિયા અલયહિમુસ-સલાતો વસ્સલામ મો'જેઝાત ઔર હુજ્જતો બરાહીનો સૈફ કે સાથ. યેહ મરતબા અંબિયાહીકે સાથ ખાસ હય. દોમ દા'વતે ઉલમા ફકત હજ્જતો બરાહીન કે સાથ ઔર ઉલમા કઇ તરહ કે હંય. એક આલિમ બિલ્લાહ દૂસરે આલિમ બેસિફાતિલ્લાહ તીસરે આલિમ બેઅહ્કામિલ્લાહ. મર્તબએ સૌમ દા'વતે મુજાહેદીન હય. યહ કુફ્ફાર કો સૈફ કે સાથ હોતી હય. યહાં તકકે વોહ દીન મેં દાખિલ હોં ઔર તાઅત કુબૂલ કરલેં. મર્તબએ ચહારુમ મોઅઝઝેનીનકી

દા'વત નમાઝકે લિયે અમલે સાલેહકી દો કિસ્મે હંય. એક વોહ જો કલ્બ સે હો વોહ મા'રેફતે ઇલાહી હય. દૂસરે જો આ'ઝા સેહો વોહ તમામ તાઆત હંય. (૭૮) ઔર યેહ ફકત કૌલ ન હો બલ્કે દીને ઇસ્લામકા દિલસે મો'તકિદ હો કર કહે કે સચ્ચા કેહના યહી હય. (૭૯) મસ્લન ગુસ્સેકો સબ્રસે ઔર જોહૂલ કો હિલ્મ સે ઔર બદ સુલૂકી કો અફવ સે કે અગર તેરે સાથ કોઇ બુરાઇ કરે તો તૂ મુઆફ કર. (૮૦) યા'ની ઉસ ખસ્લતકા નતીજા યેહ હોગા કે દુશ્મન દોસ્તોં કી તરહ મોહબ્બત કરને લગેંગે-શાને નુઝૂલ : કહા ગયા હય કે યેહ આયત અબૂ સૂફયાન કે હકમેં નાઝિલ હુઇ કે બાવજૂદ ઉનકી શિદતે અદાવત કે નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉનકે સાથ સુલૂકે નેક કિયા ઉનકી સાહબ ઝાદીકો અપની ઝવજિય્યત કા શર્ફ અતા ફરમાયા. ઉસકા નતીજા યેહ હુવાકે વોહ સાદેકુલ મોહબ્બત જાંનિસાર હો ગએ. (૮૧) યા'ની બદિયોંકો નેકિયોંસે દફા કરને કી ખસ્લત. (૮૨) યા'ની શયતાન તુઝકો બુરાઇયોં પર ઉભારે ઔર ઇસ ખસ્લતે નેક સે ઔર ઉસકે અલાવહ ઔર નેકિયોંસે મુન્હરિફ કરદે. (૮૩) ઉસકે શર્રસે ઔર અપની નેકિયોં પર કાઇમ રહ. શયતાન કી રાહ ન ઇખ્તિયાર કર. અલ્લાહ તઆલા તેરી મદદ ફરમાએગા. (૮૪) જો ઉસકી કુદરતો હિકમત ઔર ઉસકી રુબૂબિય્યતો વહદાનિય્યત પર દલાલત કરતે હંય. (૮૫) કયૂંકે વોહ મખ્લૂક હંય ઔર હુકમે ખાલિક સે મુસખ્ખર હંય ઔર જો એૈસા હો મુસ્તહિકે ઇબાદત નહી હો સકતા. (૮૬) વોહી સજદા ઔર ઇબાદત કા મુસ્તહિક હય. (૮૭) સિર્ફ અલ્લાહકો સજદા કરનેસે. (૮૮) મલાએકા વોહ. (૮૯) સૂખીકે ઉસમેં સબ્ઝે કા નામો નિશાન નહી. (૯૦) બારિશ નાઝિલ કી. (૯૧) ઔર તાવીલે આયાત મેં સિહહતો ઇસ્તેકામત સે અદૂલો ઇન્હિરાફ કરતે હંય. (૯૨) હમ ઉન્હેં ઉસકી સઝા દેંગે. (૯૩) યા'ની કાફિર મુલહિદ. (૯૪) મો'મિને સાદેકુલ અકીદા બેશક વહી બેહતર હય. (૯૫) યા'ની કુર્આને કરીમસે ઔર ઉન્હોંને ઉસમેં તા'ન કિયે. (૯૬) બે અદીલો બેનઝીર જિસકી એક સૂરતકા મિસ્લ બનાનેસે તમામ ખલ્ક આજિઝ હય. (૯૭) યા'ની કિસી તરહ ઔર કિસી જેહત સે ભી બાતિલ ઉસ તક રાહ નહી પા સકતા વોહ તગય્યુરો તબદ્દુલો કમી વ ઝયાદતી સે મહફૂઝ હય. શયતાન ઉસમેં તસર્રુફ કી કુદરત નહી રખતા. (૯૮) અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે. (૯૯) અપને અંબિયા કે લિયે અલૈહિમુસ-સલામ ઔર ઉન પર ઇમાન લાનેવાલોંકે લિયે. (૧૦૦) અંબિયા અલયહિમુસ-સલામકે દુશ્મનોં ઔર તકઝીબ કરને વાલોંકે લિયે. (૧૦૧) જૈસાકે યેહ કુફ્ફાર બતરીકે એ'તિરાઝ કેહતે હંય કે યેહ કુર્આન અજમી ઝબાનમેં કયૂં ન ઉતરા. (૧૦૨) ઔર ઝબાને અરબી મેં બયાન ન કી ગઇ કે હમ સમઝ સકતે. (૧૦૩) યા'ની કિતાબ નબી કે ઝબાન કે ખિલાફ કયૂં ઉતરી. હાસિલ યેહ હય કે કુર્આનેપાક અજમી ઝબાનમેં હોતા તો યહ કાફિર એ'તરાઝ કરતે. અરબી મેં આયા તો મો'તરિઝ હુએ. બાત યેહ કે ખૂએ બદ રા બહાનએ બિસ્યાર એૈસે એ'તિરાઝ તાલિબે હકકી શાન કે લાઇક નહી. (૧૦૪) કુર્આન શરીફ. (૧૦૫) કે હકકી રાહ બતાતા હય. ગુમરાહી સે બચાતા હય. જોહલો શક વગૈરા કલ્બી અમરાઝ સે શિફા દેતા હય ઔર જિસ્માની અમરાઝ કે લિયે ભી ઉસકા પઢ્હ કર દમ કરના દફએ મર્ઝ કે લિયે મોઅસ્સર હય. (૧૦૬) કે વોહ કુર્આનેપાક કે સુનને કી ને'મત સે મેહરૂમ હંય. (૧૦૭) કે શુકૂકો શુબ્હાતકી ઝુલ્મતોં મેં ગિરફતાર હંય. (૧૦૮) યા'ની વોહ અપને અદમે કબૂલ સે ઉસ હાલતકો પહોંચ ગએ હંય જૈસાકે કિસીકો દૂરસે પુકારા જાએ તો વોહ પુકારને વાલે કી બાત ન સુને ન સમઝે. (૧૦૯) યા'ની તૌરૈત મુકદસ. (૧૧૦) બા'ઝોંને ઉસકો માના ઔર બા'ઝોંને ન માના બા'ઝોંને ઉસકી તસ્દીક કી ઔર બા'ઝોંને તકઝીબ. (૧૧૧) યા'ની હિસાબો જઝાકો રોઝે કયામત તક મોઅખ્ખર ન ફરમા દિયા હોતા. (૧૧૨) ઔર દુનિયાહીમેં ઉન્હેં ઉસકી સઝા દે દી જાતી. (૧૧૩) યા'ની કિતાબે ઇલાહી કે તકઝીબ કરનેવાલે.

ફ-મન અઝ-લમુ પારહ ચોવીસવાં ખત્મ શુદ

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَمَا تَخْرُجُ مِن ثَمَرَاتٍ
مِّنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا
بِعِلْمِهِ ۚ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِي قَالُوا
آذَنَّاكَ مَا مِنَّا مِن شَهِيدٍ ۞ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا
كَانُوا يَدْعُونَ مِن قَبْلُ ۖ وَظَنُّوا مَا لَهُم مِّن
مَّحِيصٍ ۞ لَّا يَسْأَمُ الْإِنسَانُ مِن دُعَاءِ الْخَيْرِ
وَإِن مَّسَّهُ الشَّرُّ فَيَئُوسٌ قَنُوطٌ ۞ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ
رَحْمَةً مِّنَّا مِن بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَٰذَا
لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِن رُّجِعْتُ إِلَىٰ
رَبِّي إِنَّ لِي عِندَهُ لَلْحُسْنَىٰ ۚ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ۞
وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَىٰ بِجَانِبِهِ
وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ ۞ قُلْ

ઈલેહિ યુરદ્દુ ઈલ્મુસ-

સાઅ્હ ▪ વમા તખ્રુજુ મિન સ્-મરાતિમ-
કયામતકે ઈલ્મકા ઉસી પર હવાલા હૈ (૧૧૪) ઔર કોઈ ફલ અપને
મિન અક-મામિહા વમા તહ્મિલુ મિન
ગિલાફસે નહીં નિકલતા ઔર ન કિસી માદાકો પેટ રહે
ઉન્સા વલા ત-દ્ઉ ઈલ્લા બિઈલ્મિહ▪
ઔર ન જને મગર ઉસકે ઈલ્મસે (૧૧૫) ઔર જિસ દિન ઉન્હેં નિદા
વયૌ-મ યુનાદીહિમ એ-ન શુ-રકાઈ ॥ કાલૂ
ફરમાએગા (૧૧૬) કહાં હૈ મેરે શરીક? (૧૧૭) કહેંગે હમ તુઝસે કેહ
આઝન્ના-ક ॥ મા મિન્ના મિન શહીદ ૮ (૪૭) વ
ચુકે કે હમમેં કોઈ ગવાહ નહીં (૧૧૮) ઔર
દ્લ્લ અન્હુમ મા કાનૂ યદઊ-ન મિન
ગુમ ગયા ઉનસે જિસે પેહલે પૂજતે થે (૧૧૯)
કબ્લુ વ ઝન્નૂ મા લહુમ મિમ-મહીસ્ (૪૮) લા યસ્અમુલ-
ઔર સમઝ લિયે કે ઉન્હેં કહીં (૧૨૦) ભાગનેકી જગહ નહીં આદમી ભલાઈ
ઈન્સાનુ મિન દુઆઈલ-ખૈરિ ⌐ વ ઈમ-મસ્સહુશ્શર્રુ ફ-યઊસુન કનૂત્ (૪૯)
માંગનેસે નહીં ઉકતાતા (૧૨૧) ઔર કોઈ બુરાઈ પહોંચે (૧૨૨) તો નાઉમ્મીદ આસ ટૂટા (૧૨૩)
વ-લ-ઈન અ-ઝક્-નાહુ રહ્-મ-તમ-મિન્ના મિમ્બઅ્-દિ દ્-રૉ-અ
ઔર અગર હમ ઉસે કુછ અપની રેહમતકા મઝા દેં (૧૨૪) ઉસ તકલીફકે બાદ
મસ્સત્હુ લ-યકૂલન્ન હાઝા લી ॥ વમૉ અઝુન્નુસ્સા-અ-ત કૉઈ-મ-તંવ⌐વ
જો ઉસે પહુંચી થી તો કહેગા યે તો મેરી હૈ (૧૨૫) ઔર મેરે ગુમાનમેં કયામત કાઈમ ન હોગી ઔર
લઈર્રુજિઅ્-તુ ઈલા રબ્બી ઈન્ન લી ઈન્દહૂ લલ્હુસ્ના ૮ ફ-લ નુનબ્બિઅન-નલ્લઝી-ન
અગર (૧૨૬) મૈં રબકી તરફ લૌટાયા ભી ગયા તો ઝરૂર મેરે લિયે ઉસકે પાસભી ખૂબી હી હૈ (૧૨૭)
ક-ફરૂ બિમા અમિલૂ ⌐ વ-લ-નુઝીકન્નહુમ મિન અઝાબિન ગલીઝ્ (૫૦)
તો ઝરૂર હમ બતા દેંગે કાફિરોંકો જો ઉન્હોંને કિયા (૧૨૮) ઔર ઝરૂર ઉન્હેં ગાઢા અઝાબ ચખાએંગે (૧૨૯)
વ ઈઝૉ અન-અમ્ના અ્-લલ-ઈન્સાનિ અઅ્-ર-દ્ વ નઆ બિજાનિબિહ૮
ઔર જબ હમ આદમી પર એહસાન કરતે હૈં તો મુંહ ફેર લેતા હૈ (૧૩૦) ઔર અપની તરફ દૂર હટ જાતા હૈ (૧૩૧)
વ ઈઝા મસ્સહુશ્શર્રુ ફઝૂ દુઆઈન અરીદ્ (૫૧) કુલ
ઔર જબ ઉસે તકલીફ પહોંચતી હૈ (૧૩૨) તો ચૌડી દુઆવાલા હૈ (૧૩૩) તુમ ફરમાઓ (૧૩૪)

મં ૬

(૧૧૪) તો જિસસે વકતે કિયામત દરયાફત કિયા જાએ ઉસકો લાઝિમ હય કે કહે અલ્લાહ તઆલા જાનનેવાલા હય. (૧૧૫) યા'ની અલ્લાહ તઆલા ફલ કે ગિલાફ સે બર આમદ હોનેકે કબ્લ ઉસકે એહવાલ કો જાનતા હય ઔર માદાકે હમલકો ઔર ઉસકી સાઅતોંકો ઔર વઝઅ કે વકત કો ઔર ઉસકે નાકિસો ગૈરનાકિસ ઔર અચ્છે ઔર બુરે ઔર નરો માદા હોનેકો સબકો જાનતા હય. ઈસકા ઈલ્મ ભી ઉસીકી તરફ હવાલા કરના ચાહિયે અગર યેહ એ'તેરાઝ કિયા જાએ કે અવલિયાએ કિરામ અસ્હાબે કશ્ફ બસા અવકાત ઉન ઉમૂર કી ખબર દેતે હંય ઔર વોહ સહીહ વાકેઅ હોતી હંય બલ્કે કભી મુનજ્જિમો કાહિન ભી ખબરેં દેતે હંય. ઈસકા જવાબ યેહ હય કે નજૂમિયોં ઔર કાહિનોંકી ખબરેં તો મહઝ અટકલ કી બાતે હંય જો અકસરો બેશતર

أَرَأَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِندِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُم
بِهِ مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ
سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ
يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ أَلَا إِنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ
مِّن لِّقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ

سورة الشورى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

حم عسق كَذَٰلِكَ يُوحِي إِلَيْكَ وَإِلَى
الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ لَهُ
مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ
الْعَظِيمُ تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِن
فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ

અ-ર-ઐતુમ ઈન કા-ન મિન ઈન્દિલ્લાહિ સુમ્મ
ભલા બતાઓ અગર યે કુર્આન અલ્લાહકે
ક-ફરતુમ બિહી મન અદ્લ્લુ મિમ્મન હુ-વ
પાસસે હૈ (૧૩૫) ફિર તુમ ઉસકે મુન્કિર હુએ તો ઉસસે બઢ કર
ફી શિકાકિમ-બઈદ (૫૨) સનુરીહિમ આયાતિના
ગુમરાહ કૌન જો દૂરકી ઝિદમેં હૈ (૧૩૬) અભી હમ ઉન્હેં
ફિલ આફાકિ વફી અન્ફુસિહિમ હત્તા
દિખાએંગે અપની આયતેં દુનિયાભરમેં (૧૩૭) ઔર ખુદ
ય-ત-બય્ય-ન લહુમ અન્નહુલ-હક્ક અ-વ લમ
ઉનકે આપેમેં (૧૩૮) યહાં તક કે ઉન પર ખુલ જાએ કે
યક-ફિ બિરબ્બિ-ક અન્નહૂ અલા કુલ્લિ શૈઈન
બેશક વોહ હકક હૈ (૧૩૯) કયા તુમ્હારે
શહીદ (૫૩) અલૉ ઈન્નહુમ ફી મિર-યતિમ-
રબકા હર ચીઝ પર ગવાહ હોના કાફી નહીં
મિલ્લિકાઈ રબ્બિહિમ અલૉ ઈન્નહૂ બિકુલ્લિ શૈઈમ-મુહીત (૫૪)
સુનો ઉન્હેં ઝરૂર અપને રબસે મિલનેમેં શક હૈ (૧૪૦) સુનો વોહ હર ચીઝકો મુહીત હૈ (૧૪૧)

મં ૬

(૪૨) સૂરતુશ્શૂરા (મક્કી) ૫૩ આયતેં ઔર ૫ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો બહોત મહરબાન રહમવાલા (૧)

હા-મીમ (૧) ઐન-સીન-કાફ (૨) ક-ઝાલિ-ક યૂહી ઈલૈ-ક વ ઈલલ્લઝી-ન
હા-મીમ. ઐન-સીન-કાફ. યૂંહી "વહી" ફરમાતા હૈ તુમ્હારી તરફ (૨) ઔર તુમસે અગલોંકી તરફ (૩)
મિન કબ્લિ-કલ્લાહુલ- અઝીઝુલ-હકીમ (૩) લહૂ મા ફિસ્સમાવાતિ વમા
અલ્લાહ, ઈઝઝતો હિકમતવાલા ઉસીકા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ ઔર
ફિલ-અર્દ વ-હુવલ-અલિય્યુલ-અઝીમ (૪) તકાદુસ-સમાવાતુ ય-ત-ફત્તર-ન
જો કુછ ઝમીનમેં હૈ ઔર વોહી બલન્દી વ અઝમતવાલા હૈ કરીબ હોતા હૈ કે આસ્માન અપને
મિન ફૌકિહિન્ન વલ્મલાઈકતુ યુસબ્બિહૂ-ન બિહમ્દિ રબ્બિહિમ
ઉપરસે શક હો જાએં (૪) ઔર ફરિશ્તે અપને રબકી તા'રીફકે સાથ ઉસકી પાકી બોલતે

ગલત હો જાયા કરતી હંય વોહ ઈલ્મ હી નહી બેહકીકત બાતેં હંય ઔર અવલિયા કી ખબરેં બેશક સહીહ હોતી હંય ઔર વોહ ઈલ્મસે ફરમાતે હંય ઔર યેહ ઈલ્મ ઉનકા ઝાતી નહી અલ્લાહ તઆલાકા અતા ફરમાયા હુવા હય તો હકીકત મેં યેહ ઉસીકા ઈલ્મ હુવા ગૈર કા નહી (ખાઝિન).(૧૧૬) યા'ની અલ્લાહ તઆલા મુશ્રેકીન સે ફરમાએગા કે. (૧૧૭). જો તુમ ને દુનિયામેં ગઢ રખ્ખે થે જિન્હેં તુમ પૂજા કરતે થે ઉસકે જવાબમેં મુશ્રેકીન. (૧૧૮) જો આજ યેહ બાતિલ ગવાહી દે કે તેરા કોઈ શરીક હય યા'ની હમ સબ મો'મિન મોવહ્હિદ હંય. યેહ મુશ્રેકીન અઝાબ દેખ કર કહેંગે ઔર અપને બુતોંસે બરી હોનેકા ઈઝહાર કરેંગે. (૧૧૯) દુનિયામેં યા'ની બુત. (૧૨૦) અઝાબે ઈલાહીસે બચને ઔર. (૧૨૧) હંમેશા અલ્લાહ તઆલાસે માલ ઔર

وَيَسْتَغْفِرُوْنَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ ۗ أَلَآ إِنَّ اللّٰهَ
هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ
دُوْنِهٖٓ أَوْلِيَآءَ اللّٰهُ حَفِيْظٌ عَلَيْهِمْ ۖ وَمَآ أَنْتَ
عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ۝ وَكَذٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ
قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا لِّتُنْذِرَ أُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا
وَتُنْذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ۚ فَرِيْقٌ فِي الْجَنَّةِ
وَفَرِيْقٌ فِي السَّعِيْرِ ۝ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً
وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ يُّدْخِلُ مَنْ يَّشَآءُ فِيْ رَحْمَتِهٖ ۚ
وَالظّٰلِمُوْنَ مَا لَهُمْ مِّنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ۝ أَمِ
اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ أَوْلِيَآءَ ۚ فَاللّٰهُ هُوَ الْوَلِيُّ
وَهُوَ يُحْيِ الْمَوْتٰى ۫ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝
وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيْهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهٗٓ إِلَى اللّٰهِ ۚ
ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبِّيْ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ وَإِلَيْهِ أُنِيْبُ ۝

વ યસ્તગ઼્ફિરૂ-ન લિમન ફિલઅર્દ઼ ∘ અલા
ઔર ઝમીનવાલોંકે લિયે મુઆફી માંગતે હૈં (૫)
ઈન્નલ્લા-હ હુવલ ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૫)
સુન લો બેશક અલ્લાહ હી બખ્શનેવાલા મહરબાન હૈ
વલ્લઝી-નત્ત-ખ઼ઝૂ મિન દૂનિહી
ઔર જિન્હોંને અલ્લાહકે સિવા ઔર વાલી
ઔલિયા-અલ્લાહુ હ઼ફીઝ઼ુન અ઼લૈહિમ ⸗ વમા
બના રખ્ખે હૈં (૬) વોહ અલ્લાહકી નિગાહમેં હૈં (૭) ઔર
અન્ત અ઼લૈહિમ બિવકીલ (૬) કઝ઼ાલિ-ક
તુમ ઉનકે ઝિમ્મેદાર નહીં (૮) ઔર યૂંહી હમને તુમ્હારી
ઔહૈના ઈલૈ-ક કુરઆનન
તરફ અરબી કુર્આન "વહી" ભેજા કે
અ઼-રબિય્યલ-લિતુન્ઝ઼િ-ર ઉમ્મલ્કુરા
તુમ ડરાઓ સબ શહરોંકી અસ્લ મક્કાવાલોંકો

વ-મન હ઼ૌલહા વ તુન્ઝ઼િ-ર યૌમલ-જમ્ઇ લા રૈ-બ ફીહ ∘ ફરીકુન
ઔર જિન્ને ઉસકે ગિર્દ (૯) હૈં ઔર તુમ ડરાઓ ઈકટ્ઠે હોનેકે દિનસે જિસમેં કુછ શક નહીં (૧૦) એક
ફિલજન્નતિ વ ફરીકુન ફિસ્સઈ઼ર (૭) વલૌ શાઅલ્લાહુ મ ૬
ગિરોહ જન્નતમેં હૈ ઔર એક ગિરોહ દોઝખમેં ઔર અલ્લાહ ચાહતા
લ-જ-અ઼-લહુમ ઉમ્મતંવ્વાહ઼િદ-તંવ વલા કિંય્યુદખ઼િલુ મંય્યશાઉ ફી
તો ઉન સબકો એક દીન પર કર દેતા લેકિન અલ્લાહ અપની
રહ઼-મતિહ∘વઝ઼- ઝ઼ાલિમૂ-ન મા લહુમ મિંવ્વલિય્યિવ વલા નસ઼ીર (૮)
રેહમતમેં લેતા હૈ જિસે ચાહે (૧૧) ઔર ઝાલિમોંકા ન કોઈ દોસ્ત ન મદદગાર (૧૨)
અમિત્ત-ખ઼-ઝ઼ૂ મિન દૂનિહી ઔલિયાઅ∘ફલ્લાહુ હુવલ-વલિય્યુ વહુ-વ
ક્યા અલ્લાહકે સિવા ઔર વાલી ઠેહરા લિયે હૈં ? (૧૩) તો અલ્લાહ હી વાલી હૈ ઔર વો
યુહ઼-યિલ્મૌતા ∘વહુ-વ અ઼લા કુલ્લિ શૈઈન કદ઼ીર (૯) વ મખ્તલફ-તુમ ફીહિ ع
મુર્દે જિલાએગા ઔર વોહ સબ-કુછ કર સકતા હૈ (૧૪) તુમ જિસ બાતમેં (૧૫) ઈખ્તિલાફ કરો
મિન શૈઈન ફહુક-મુહૂ ઈલલ્લાહ ∘ ઝ઼ાલિકુમુલ- લાહુ
તો ઉસકા ફૈસ્લા અલ્લાહકે સુપુર્દ હૈ (૧૬) યે હૈ અલ્લાહ મેરા
રબ્બી અ઼લૈહિ તવક્કલ્તુ ⸗ વ ઈલૈહિ ઉનીબ (૧૦)
રબ મૈંને ઉસ પર ભરોસા કિયા ઔર મૈં ઉસકી તરફ રુજૂઅ લાતા હૂં (૧૭)

તવન્ગરી વ તન્દુરસ્તી માંગતા રેહતા હય. (૧૨૨) યા'ની કોઇ સખ્તી વ બલા વ મઆશ કી તંગી. (૧૨૩) અલ્લાહ તઆલા કે ફઝલો રહેમતસે માયૂસ હો જાતા હય. યેહ ઔર ઉસકે બાદ જો ઝિક ફરમાયા જાતા હય વોહ કાફિર કા હાલ હય ઔર મો'મિન અલ્લાહ તઆલાકી રેહ્મત સે માયૂસ નહી હોતે-લાયૈઅસુ મિર રૌહિલ્લાહિ ઈલ્લલ કૌમુલ-કાફિરૂન. (૧૨૪) સિહ્હતો સલામત વ માલો દૌલત અતા ફરમા કર. (૧૨૫) ખાલિસ મેરા હક હય મૈં અપને અમલસે ઉસકા મુસ્તહિક્ક હૂં. (૧૨૬) બિલ ફર્ઝ જૈસા કે મુસલમાન કેહતે હંય. (૧૨૭) યા'ની વહાંભી મેરે લિયે દુનિયાકી તરહ ઐશો રાહતો ઈઝઝતો કરામત હય. (૧૨૮) યા'ની ઉનકે આ'માલે કબીહા ઔર ઉનકે આ'માલ કે નતાઇજ ઔર જિસ અઝાબકે વોહ મુસ્તહિક્ક હંય

فَاطِرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْ
اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَّمِنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًا
يَذْرَؤُكُمْ فِيْهِ لَيْسَ كَمِثْلِهٖ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيْعُ
الْبَصِيْرُ لَهٗ مَقَالِيْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يَبْسُطُ
الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيْمٌ شَرَعَ لَكُمْ مِّنَ الدِّيْنِ مَا وَصّٰى بِهٖ
نُوْحًا وَّالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهٖٓ
اِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى وَعِيْسٰٓى اَنْ اَقِيْمُوا الدِّيْنَ
وَلَا تَتَفَرَّقُوْا فِيْهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِيْنَ مَا
تَدْعُوْهُمْ اِلَيْهِ اَللّٰهُ يَجْتَبِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ يَّشَآءُ
وَيَهْدِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ يُّنِيْبُ وَمَا تَفَرَّقُوْٓا اِلَّا
مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًاۢ بَيْنَهُمْ وَلَوْلَا
كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى لَّقُضِيَ

ફાતિ઼રુસ્સમાવાતિ વલઅર્દ઼ ▸ જ-અ-લ
આસ્માનોં ઔર ઝમીનકે બનાનેવાલા
લકુમ મિન અન્ફુસિકુમ અઝ
તુમ્હારે લિયે તુમહીમેંસે (૧૮) જોડે
-વાજંવ-વ મિનલ-અન્આમિ અઝવાજાઽ
બનાએ ઔર નર વ માદા ચૌપાએ ઈસસે (૧૯)
યઝ્-રઉકુમ ફીહ ▸ લૈ-સ કમિસ્લિહી
તુમ્હારી નસ્લ ફૈલાતા હૈ ઉસ જૈસા કોઈ
શૈઅ ઽ વ-હુવસ- સમીઉ઼લ બસ઼ીર (૧૧)
નહી ઔર વોહી સુનતા દેખતા હૈ ઉસીકે
લહૂ મક઼ાલીદુસ-સમાવાતિ વલઅર્દ઼ઽ
લિયે હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી કુન્જિયાં (૨૦)
યબ્સુતુર્રિઝ-ક઼ લિમંય્યશાઉ વ યક઼-દિર▸
રોઝી વસીઅ કરતા હૈ જિસકે લિયે ચાહે ઔર તંગ ફરમાતા હૈ (૨૧) બેશક
ઈન્નહૂ બિકુલ્લિ શૈઈન અ઼લીમ (૧૨) શ-ર-અ઼ લકુમ
વો સબ-કુછ જાનતા હૈ તુમ્હારે લિયે દીનકી વોહ રાહ
મં ૬ મિનદ-દીનિ મા વસ્સ઼ા બિહી નૂહંવ્વલ્લઝી ઔહૈના ઈલૈ-ક વમા
ડાલી જિસકા હુકમ ઉસને નૂહ કો દિયા (૨૨) ઔર જો હમને તુમ્હારી તરફ "વહી" કી (૨૩)
વસ્સૈના બિહી ઈબરાહી-મ વમૂસા વઈસા અન
ઔર જિસકા હુકમ હમને ઇબ્રાહીમ ઔર મૂસા ઔર ઈસાકો દિયા (૨૪)
અકી઼મુદ-દી-ન વલા ત-ત-ફર્રક઼ૂ ફીહ ▸ કબુ-ર અ઼લલ-
કે દીન ઠીક રખો (૨૫) ઉસમેં ફૂટ ના ડાલો (૨૫) ઔર મુશ્રિકોં પર બહુત હી ગરાં હૈ વો (૨૬)
મુશ્રિકી-ન મા તદ-ઉ઼હુમ ઈલૈહ ▸ અલ્લાહુ યજ-તબી ઈલૈહિ
જિસકી તરફ તુમ ઉન્હેં બુલાતે હો ઔર અલ્લાહ અપને કરીબકે લિયે ચુન લેતા હૈ જિસે
મંય્યશાઉ વ યહ-દી ઈલૈહિ મંય્યુનીબ ▸ (૧૩) વમા ત-ફર્રક઼ૂ ઈલ્લા
ચાહે (૨૮) ઔર અપની તરફ રાહ દેતા હૈ ઉસે જો રુજૂઅ લાએ (૨૯) ઔર ઉન્હોંને ફૂટ ન ડાલી મગર
મિમ્બઅ઼-દિ માજા-અ હુમુલઈલ્મુ બગ઼-યમ બૈનહુમ ▸ વલૌલા કલિ-મતુન
બાદ ઉસકે કે ઉન્હેં ઈલ્મ આ ચુકા થા (૩૦) આપસકે હસદસે (૩૧) ઔર અગર તુમ્હારે
સ-બ-ક઼ત મિર્રબ્બિ-ક ઈલા અ-જલિમ - મુસમ્મલ - લકુદ઼િ-ય
રબકી એક બાત ગુઝર ન ચુકી હોતી (૩૨) એક મુકર્રરા મીઆદ તક (૩૩) તો કબકા ઉનમેં ફૈસલા કર દિયા હોતા (૩૪)

ઉસસે ઉન્હેં આગાહ કર દેંગે. (૧૨૯) યા'ની નિહાયત સખ્ત. (૧૩૦) ઔર ઉસ એહસાન કા શુક્ર બજા નહી લાતા ઔર ઉસ ને'મત પર ઈતરાતા હય ઔર ને'મત દેનેવાલે પરવરદિગારકો ભૂલ જાતા હય. (૧૩૧) યાદે ઇ઼લાહી સે તકબ્બુર કરતા હય. (૧૩૨) કિસી કિસ્મ કી પરેશાની, બીમારી યા નાદારી વગૈરા કી પેશ આતી હય. (૧૩૩) ખૂબ દુઆએં કરતા હય. રોતા હય. ગિળ ગિળાતા હય ઔર લગાતાર દુઆએ માંગે જાતા હય. (૧૩૪) અય મુસ્તફા સલ્લલ્લાહોતઆલા અલયહે વસલ્લમ મક્કા મુકર્રમા કે કુફફાર સે. (૧૩૫) જૈસા કે નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ફરમાતે હંય ઔર બરાહીને કતઇય્યા સાબિત કરતી હંય. (૧૩૬) હક કી મુખાલિફત કરતા હય. (૧૩૭) આસ્માનો ઝમીનકે અકતાર મેં સૂરજ ચાંદ સિતારે

بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ
لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿١٤﴾ فَلِذَٰلِكَ فَادْعُ ۖ
وَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ ۖ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ ۖ وَقُلْ
آمَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ ۖ وَأُمِرْتُ
لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ ۖ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۖ لَنَا أَعْمَالُنَا
وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ ۖ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ ۖ اللَّهُ
يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۖ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾ وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ
فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا اسْتُجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ
دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيدٌ ﴿١٦﴾ اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
وَالْمِيزَانَ ۗ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ
قَرِيبٌ ﴿١٧﴾ يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا ۖ
وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا

બૈનહુમ ૮ વ ઈન્નલ્લઝી-ન ઊરિસુલ-
(૩૪) ઔર બેશક વો જો ઉનકે બાદ
કિતા-બ મિમ્બઅ્-દિહિમ લફી શક્કિમ-મિન્હુ
કિતાબકે વારિસ હુએ (૩૫) વોહ ઉસસે એક ધોકા
મુરીબ (૧૪) ફલિઝાલિ-ક ફદ્અ્
ડાલનેવાલે શકમેં હૈ તો ઉસી લિયે બુલાઓ (૩૭)
વસ્તકિમ કમા ઉમિર્ત ૮ ,વલા
ઔર સાબિત કદમ રહો (૩૮) જૈસા તુમ્હેં હુકમ હુવા હૈ ઔર
તત્તબિઅ્-અહવા-અહુમ ૮ વ-કુલ આમન્તુ
ઉનકી ખ્વાહિશોં પર ન ચલો ઔર કહો કે મૈં ઈમાન
બિમા અન્ઝ-લલ્લાહુ મિન કિતાબ ૮ વ
લાયા ઉસ પર જો કોઈ કિતાબ અલ્લાહને ઉતારી (૩૯) ઔર
ઉમિરતુ લિઅઅ્-દિ-લ બૈનકુમ ૮ અલ્લાહુ
મુઝે હુકમ હૈ કે મૈં તુમમેં ઈન્સાફ કરૂં (૪૦) અલ્લાહ

રબ્બુના વ રબ્બુકુમ ૮ લના અઅ્-માલુના વ લકુમ અઅ્-માલુકુમ ૮ લા
હમારા ઔર તુમ્હારા સબકા રબ હૈ. (૪૧) હમારે લિયે હમારા અમલ ઔર તુમ્હારે લિયે તુમ્હારા કિયા (૪૨)
હુજ-જ-ત બૈનના વ બૈનકુમ ૮ અલ્લાહુ યજ-મઉ બૈનના ૮ વ
કોઈ હુજ્જત નહીં હમમેં ઔર તુમમેં (૪૩) અલ્લાહ હમ સબકો જમા કરેગા (૪૪) ઔર
ઈલૈહિલ-મસીર ૮ (૧૫) વલ્લઝી-ન યુહાજ-જૂન ફિલ્લાહિ મિમ્બઅ્-દિ
ઉસીકી તરફ ફિરના હૈ ઔર વો જો અલ્લાહકે બારેમેં ઝગળતે હૈં બાદ ઉસકે કે મુસલમાન
મસ્તુજી-બ લહૂ હુજ-જતુહુમ દાહિ-દ્તુન ઈન્દ રબ્બિહિમ વ
ઉસકી દા'વત કુબૂલ કર ચુકે હૈં (૪૫) ઉનકી દલીલ મહઝ બે-સિબાત હે ઉનકે રબકે પાસ ઔર
અલૈહિમ ગ-દ-બુંવ વલહુમ અઝાબુન શદીદ (૧૬)
ઉન પર ગઝબ હૈ (૪૬) ઔર ઉનકે લિયે સખ્ત અઝાબ હૈ (૪૭) અલ્લાહ હૈ જિસને હક્ક કે
અલ્લાહુલ્લઝી અન્ઝ-લલ-કિતા-બ બિલ-હક્કિ વલ-મીઝાન ૮ વમા યુદ-રી-ક
સાથ કિતાબ ઉતારી (૪૮) ઔર ઈન્સાફકી તરાઝૂ (૪૯) ઔર તુમ કયા જાનો
લ-અલ્લસ્સા-અ-ત કરીબ (૧૭) યસ્તઅ્-જિલુ બિહલ્લઝી-ન લા યુઅ-મિનૂ-ન
શાયદ કયામત કરીબ હી હો (૫૦) ઉસકી જલ્દી મચા રહે હૈં વોહ જો ઉસ પર ઈમાન નહીં
બિહા ૮ વલ્લઝી-ન આમનૂ મુશ્ફિકૂ-ન મિન્હા ૮ વ-યઅ્-લમૂ-ન અન્નહલ-
રખતે (૫૧) ઔર જિન્હેં ઉસ પર ઈમાન હૈ વોહ ઉસસે ડર રહે હૈં ઔર જાનતે હૈં કે બેશક વોહ

મં ૬

નબાતાત હૈવાન યેહ સબ ઉસકી કુદરતો હિકમત પર દલાલત કરનેવાલે હંય. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે ઈન આયાત સે મુરાદ ગુઝરી હુઈ ઉમ્મતોં કી ઉજડી હુઈ બસ્તિયાં હંય જિન સે અંબિયા કી તકઝીબ કરનેવાલોંકા હાલ માલૂમ હોતા હય બા'ઝ મુફસ્સેરીન ને ફરમાયા કે ઉન નિશાનીયોંસે મશ્રિકો મગરિબકી વોહ ફુતૂહાત મૂરાદ હંય જો અલ્લાહ તઆલા અપને હબીબ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઔર ઉનકે નિયાઝ મન્દોંકો અન્કરીબ અતા ફરમાનેવાલા હય. (૧૩૮) ઉનકી હસ્તીયોંમેં લાખોં લતાઈફે સન્અત ઔર બેશુમાર અજાઈબે હિકમત હંય યા યેહ મા'ના હંય કે બદ્ર મેં કુફફાર મગલૂબો મકહૂર કરકે ખુદ ઉનકે અપને અહવાલ મેં અપની નિશાનિયોંકા મુશાહેદા કરા દિયા યા યહ

الْحَقُّ ۗ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ
لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۝ اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ
مَن يَشَاءُ ۖ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ۝ مَن كَانَ
يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ ۖ وَمَن
كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي
الْآخِرَةِ مِن نَّصِيبٍ ۝ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا
لَهُم مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَن بِهِ اللَّهُ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةُ
الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۗ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا
كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ ۗ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ ۖ لَهُم مَّا يَشَاءُونَ
عِندَ رَبِّهِمْ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ۝ ذَٰلِكَ الَّذِي
يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

હક્કુ ◆ અલા ઈન્નલ્લઝી-ન યુમારૂ-ન
હક્ક હૈ સુનતે હો બેશક જો કયામતમેં શક
ફિસ્સાઅતિ લફી દ્લાલિમ-બઈદ (૧૮)
કરતે હૈં ઝરૂર દૂરકી ગુમરાહીમેં હૈં
અલ્લાહુ લતીફુમ-બિઈબાદિહી યર-ઝુકુ
અલ્લાહ અપને બંદોં પર લુત્ફ ફરમાતા હૈ (૫૨)
મંય્યશાઅ ▫ વ હુવલ-કવિય્યુલ અઝીઝ ۝ (૧૯)
જિસે ચાહે રોઝી દેતા હૈ (૫૩) વોહી કુવ્વતો
મન કા-ન યુરીદુ હર-સલ-આખિરતિ નઝિદ
ઈઝઝતવાલા હૈ જો આખિરતકી ખેતી ચાહે (૫૪)
લહૂ ફી હર્સિહ ▫ વ-મન કા-ન યુરીદુ
હમ ઉસકે લિયે ઉસકી ખેતી બઢાએં (૫૫) ઔર
હર્સદ-દુન્યા નુઅ-તિહી મિન્હા ◆ વમા લહૂ
જો દુનિયાકી ખેતી ચાહે (૫૬) હમ ઉસે ઉસમેં સે
ફિલ-આખિરતિ મિન નસીબ (૨૦) અમ લહુમ શુ-રકાઉ શ-રઉ લહુમ
કુછ દેંગે (૫૭) ઔર આખિરતમેં ઉસકા કુછ હિસ્સા નહીં યા ઉનકે લિયે કુછ શરીક હૈં (૫૯) જિન્હોંને ઉનકે
મં ૬ મિનદ-દીનિ મા લમ યઅ-ઝમ-બિહિલ્લાહ ◆ વલૌલા કલિ-મતુલ-ફસ્લિ
લિયે (૬૦) વોહ દીન નિકાલ દિયા હૈ (૬૧) કે અલ્લાહને ઉસકી ઈજાઝત ન દી (૬૨) ઔર અગર એક ફૈસલેકા
લકુદિ-ય બૈનહુમ ◆ વ ઈન્નઝ-ઝાલિમી-ન લહુમ અઝાબુન
વા'દાં ન હોતા (૬૩) તો યહીં ઉનમેં ફૈસલા કર દિયા જાતા (૬૪) ઔર બેશક ઝાલિમોંકે લિયે દર્દનાક
અલીમ (૨૧) ત-રઝ-ઝાલિમી-ન મુશ્ફકી-ન મિમ્મા ક-સબૂ વ
અઝાબ હૈ (૬૫) તુમ ઝાલિમોંકો દેખોગે કે અપની કમાઈયોંસે સેહમે હુએ હોંગે. (૬૬) ઔર
હુ-વ વાકિઉમ-બિહિમ ◆ વલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ
વોહ ઉન પર પળ કર રહેગી (૬૭) ઔર જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે
ફી રૌદાતિલ-જન્નાત ▫ લહુમ મા યશાઉ-ન ઈન્દ
વોહ જન્નતકી ફુલવારિયોંમેં હૈં ઉનકે લિયે ઉનકે રબકે પાસ હે
રબ્બિહિમ ◆ ઝાલિ-ક હુવલ ફદ્લુલ-કબીર (૨૨) ઝાલિકલ્લઝી
જો ચાહેં યેહી બળા ફઝલ હૈ યે હૈ વોહ જિસકી ખુશ-ખબરી દેતા હૈ
યુબશ્શિરુલ્લાહુ ઈબાદહુલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાત◆
અલ્લાહ અપને બન્દોંકો જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિએ

મા'ના હંય કે મક્કા મુકરરમા ફત્હ ફરમાકર ઉનમેં અપની નિશાનિયાં ઝાહિર કર દેંગે. (૧૩૯) યા'ની ઈસ્લામો કુર્આન કી સચ્ચાઈ ઔર હક્કાનિયત ઉન પર ઝાહિર હો જાએ. (૧૪૦) કયૂંકે વોહ બઅસો કિયામત કે કાઈલ નહીં હંય. (૧૪૧) કોઈ ચીઝ ઉસકે ઈહાતએ ઈલ્મીસે બાહર નહીં ઔર ઉસકી મા'લૂમાત ગૈર મુતનાહી હંય. સૂરએ શૂરા : (૧) સૂરએ શૂરા જમ્હૂર કે નઝદીક મક્કિયા હય ઔર હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાકે એક કૌલમેં ઉસકી ચાર આયતેં મદીના તય્યેબા મેં નાઝિલ હુઈ જિનમેંકી પહેલી કુલ-લા અસ્અલુકુમ અલૈહિ અજ્ર હય ઈસ સૂરતમેં પાંચ રૂકૂઅ, તિરપન આયતેં, આઠસૌ સાઠ કલિમે ઔર તીન હઝાર પાંચસૌ અઠાસી હુરૂફ હંય. (૨) ગૈબી ખબરેં (ખાઝિન). (૩) અંબિયા

قُلْ لَّآ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا اِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبٰى ۭ
وَمَنْ يَّقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهٗ فِيْهَا حُسْنًا ۭ اِنَّ اللّٰهَ
غَفُوْرٌ شَكُوْرٌ ۝ اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰى عَلَي اللّٰهِ كَذِبًا ۚ
فَاِنْ يَّشَاِ اللّٰهُ يَخْتِمْ عَلٰي قَلْبِكَ ۭ وَيَمْحُ اللّٰهُ
الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ ۭ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ
بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝ وَهُوَ الَّذِيْ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ
عَنْ عِبَادِهٖ وَيَعْفُوْا عَنِ السَّيِّاٰتِ وَيَعْلَمُ مَا
تَفْعَلُوْنَ ۝ وَيَسْتَجِيْبُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ وَيَزِيْدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ۭ وَالْكٰفِرُوْنَ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۝ وَلَوْ بَسَطَ اللّٰهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهٖ
لَبَغَوْا فِي الْاَرْضِ وَلٰكِنْ يُّنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاۗءُ ۭ
اِنَّهٗ بِعِبَادِهٖ خَبِيْرٌۢ بَصِيْرٌ ۝ وَهُوَ الَّذِيْ يُنَزِّلُ
الْغَيْثَ مِنْۢ بَعْدِ مَا قَنَطُوْا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهٗ ۭ وَهُوَ

કુલ લૉ અસ્અલુકુમ અ઼લૈહિ અજ-રન
તુમ ફરમાઓ મૈં ઇસ પર (૬૮) તુમસે કુછ ઉજરત નહીં
ઈલ્લલમ-વદ-દ-ત ફિલકુર્બા » વ મંય્યક઼્તરિફ
માંગતા (૬૯) મગર કરાબતકી મોહબ્બત (૭૦) ઔર જો નેક કામ
હ઼-સ-ન-તન નઝિદ લહૂ ફીહા હુ઼સ્ના»
કરે (૭૧) હમ ઉસકે લિયે ઉસમેં ઔર ખૂબી બઢાએં
ઈન્નલ્લા-હ ગ઼ફૂરુન શકૂર (૨૩) અમ
બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા કદ્ર ફરમાનેવાલા હૈ યા (૭૨) યે
યક઼ૂલૂનફ-તરા અ઼-લલ્લાહિ કઝ઼િબા»
કેહતે હૈં કે ઉન્હોંને અલ્લાહ પર જૂટ બાંધ લિયા (૭૩)
ફઈંય્યશ-ઈલ્લાહુ યખ઼્તિમ અ઼લા ક઼લ્બિ ક » વ
ઔર અલ્લાહ ચાહે તો તુમ્હારે ઉપર અપનીરહમત વ હિફાઝતકી
યમ્હુલ્લાહુલ-બાતિ઼-લ વ યુહિ઼ક્કુલ-હ઼ક઼-ક઼
મુહર ફરમા દે (૭૪) ઔર અલ્લાહ મિટાતા એ બાતિલકો (૭૫) ઔર

બિકલિમાતિહ » ઈન્નહૂ અ઼લીમુમ બિઝ઼ાતિસ્સુદૂર (૨૪) વ હુવલ્લઝ઼ી
હક્ક કો સાબિત ફરમાતા હૈ અપની બાતોંસે (૭૬) બેશક વો દિલોંકી બાતેં
યક઼-બલુત્તૌ-બ-ત અ઼ન ઈ઼બાદિહી વ યઅ઼-ફૂ અ઼નિસ્સય્યિઆતિ વ યઅ઼-લમુ મા મ ૬
જાનતા હૈ ઔર વોહી હૈ જો અપને બન્દોંકી તૌબા કુબૂલ ફરમાતા ઔર ગુનાહોંસે દર ગુઝર
તફ-અ઼લૂન » (૨૫) વ યસ્તજીબુલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વ અ઼મિલુસ્સ઼ાલિહ઼ાતિ વ
ફરમાતા હૈ (૭૭) ઔર જાનતા હૈ જો કુછ તુમ કરતે હો ઔર દુઆ કુબૂલ ફરમાતા હૈ ઉનકી જો ઈમાન લાએ
યઝીદુહુમ મિન ફદ઼-લિહ » વલ્કાફિરૂ-ન લહુમ અ઼ઝ઼ાબુન શદીદ (૨૬)
ઔર અચ્છે કામ કિયે ઔર ઉન્હેં અપને ફઝલસે ઔર ઈન્આમ દેતા હૈ (૭૮) ઔર કાફિરોંકે લિયે
વલૌ બ-સ-ત઼લ્લાહુર્રિઝ-ક઼ લિઈ઼બાદિહી લ-બગ઼ૌ ફિલઅર્દ઼િ વ
સખ્ત અઝાબ હૈ ઔર અગર અલ્લાહ અપને સબ બન્દોંકા રિઝક વસીઅ કર દેતા તો ઝરૂર ઝમીનમેં
લાકિંય્યુનઝ-ઝિલુ બિક઼-દરિમ-મા યશાઅ » ઈન્નહૂ બિઈ઼બાદિહી
ફસાદ ફૈલાતે (૭૯) લેકિન વોહ અંદાઝે સે ઉતારતા હૈ જિતના ચાહે બેશક વોહ અપને બંદોંસે
ખ઼બીરુમ-બસ઼ીર (૨૭) વ હુવલ્લઝ઼ી યુનઝ-ઝિલુલ ગ઼ૈ-સ઼
ખબરદાર હૈ (૮૦) ઉન્હેં દેખતા હૈ ઔર વોહી હૈ કે મેંહ (બારિશ) ઉતારતા હૈ
મિમ્બઅ઼-દિ મા ક઼-નતૂ વ યન્શુરુ રહ઼-મ-તહ » વ હુવલ-
ઉનકે નાઉમ્મીદ હોને પર ઔર અપની રહમત ફૈલાતા હૈ (૮૧) ઔર વોહી

અલયહિમુસ-સલામસે વહી ફરમા ચુકા. (૪) અલ્લાહ તઆલાકી અઝમત ઔર ઉસકે ઉલૂએ શાન સે. (૫) યા'ની ઈમાનદારોંકે લિયે કયૂં કે કાફિર ઈસ લાઇક નહી હંય કે મલાએકા ઉનકે લિયે ઈસતિગફાર કરેં યેહ હો સકતા હય કે કાફિરોંકે લિયે યેહ દુઆ કરેં કે ઉન્હેં ઈમાન દેકર ઉનકી મગફેરત ફરમા. (૬) યા'ની બુત જિનકો વોહ પૂજતે ઔર મા'બૂદ સમઝતે હંય (૭) ઉનકે આ'માલ અફઆલ ઉસકે સામને હંય વોહ ઉન્હેં બદલા દેગા. (૮) તુમસે ઉનકે અફઆલકા મુવાખેઝા ન હોગા. (૯) યા'ની તમામ આલમકે લોગ ઉન સબકો (૧૦) યા'ની રોઝે કિયામત સે ડરાઓ જિસમેં અલ્લાહ તઆલા અવ્વલીનો આખેરીન ઔર એહલે આસ્માનો ઝમીન સબકો જમા ફરમાએગા ઔર ઉસ જમા'કે બાદ ફિર સબ મુતફર્રિક હોંગે. (૧૧)

الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ۝ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَ
الْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ
جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ۝ وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ
مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ ۝
وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۖ وَمَا لَكُمْ مِنْ
دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝ وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ
فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ۝ إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ
رَوَاكِدَ عَلَىٰ ظَهْرِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ
شَكُورٍ ۝ أَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ
كَثِيرٍ ۝ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا
لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ۝ فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ لِلَّذِينَ
آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۝ وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ

વલિય્યુલ-હ઼મીદ (૨૮) વ મિન આયાતિહી
કામ બનાનેવાલા હૈ સબ ખૂબિયોં સરાહા ઔર ઉસકી નિશાનિયોંસે હૈ
ખ઼લ્કુસ્સમાવાતિ વલઅર્દ઼િ વમા બસ્ સ઼ ફ઼ીહિમા
આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી પૈદાઇશ ઔર જો ચલનેવાલે
મિન દાબ્બહ઼ ۶ વહુ-વ અ઼લા જમ્ઇ઼હિમ ઈઝ઼ા
ઉનમેં ફૈલાએ ઔર વોહ ઉનકે ઇકઠ્ઠા કરને પર (૮૨) જબ
ع ૦ યશાઉ કદીર ۝ ★ (૨૯) વમા અસ઼ાબકુમ
પા ૧ ચાહે કાદિર હૈ ઔર તુમ્હેં જો મુસીબત પહોંચી
મિમ-મુસ઼ીબતિન ફ઼બિમા ક-સ-બત ઐદીકુમ
વોહ ઉસકે સબબસે હૈ જો તુમ્હારે હાથોંને કમાયા (૮૩)
વ યઅ઼-ફૂ અ઼ન કસ઼ીર ۶ (૩૦) વમા અન્તુમ
ઔર બહુત કુછ તો મુઆફ઼ ફ઼રમા દેતા હૈ ઔર તુમ
બિમુઅ઼- જિઝ઼ી-ન ફ઼િલઅર્દ઼િ ۚ વમા લકુમ
ઝમીનમેં કાબૂસે નહી નિકલ સકતે (૮૪) ઔર ન અલ્લાહ કે

મિન દૂનિલ્લાહિ મિંવ્વલિય્યિવ વલા નસ઼ીર (૩૧) વ મિન
મુકાબિલ તુમ્હારા કોઈ દોસ્ત ન મદદગાર (૮૫) ઔર ઉસકી નિશાનિયોંસે હૈં (૮૬)
મં ૬ આયાતિહિલ-જવારિ ફ઼િલ્બહ઼રિ કલ અઅ઼-લામ ۶ (૩૨) ઈય્ય-શઅ યુસ્કિનિર્રી-હ઼
દરિયામેં ચલને વાલિયાં જૈસે પહાળિયાં વોહ ચાહે તો હવા થમા દે (૮૭) કે ઉસકી પીઠ પર (૮૮)
ફ઼-યઝ઼-લલ-ન રવાકિ-દ અ઼લા ઝ઼હ-રિહ ۶ ઈન્ન ફ઼ી ઝ઼ાલિ-ક લઆયાતિલ-
ઠેહરી રેહ જાએં (૮૯) બેશક ઝરૂર ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં હર બળે
લિકુલ્લિ સ઼બ્બારિન શકૂર ۶ (૩૩) ઔ યૂબિક઼હુન્ન બિમા ક-સબૂ વ
સાબિર શાકિર કો (૯૦) યા ઉન્હેં તબાહ કર દે (૯૧) લોગોંકે ગુનાહોંકે સબબ (૯૨) ઔર
યઅ઼-ફુ અ઼ન કસ઼ીર ۶ (૩૪) વ યઅ઼-લ-મલ- લઝ઼ી-ન યુજાદિલૂ-ન ફ઼ી
બહુત કુછ મુઆફ઼ ફ઼રમા દે (૯૩) ઔર જાન જાએં વોહ જો હમારી
આયાતિના ۶ મા લહુમ મિમ-મહ઼ીસ઼ (૩૫) ફ઼મા ઊતીતુમ મિન શૈઇન
આયતોંમેં ઝગળતે હૈં કે ઉન્હેં (૯૪) કહીં ભાગનેકી જગહ નહીં તુમ્હેં જો કુછ મિલા હૈ (૯૫)
ફ઼- મતાઉ઼લ-હ઼યાતિદ દુન્યા ۚ વમા ઈન્દલ્લાહિ ખ઼ૈરુંવ-વ અબ્ક઼ા લિલ્લઝ઼ી-ન
વોહ જીતી દુનિયામેં બરત્નેકા હૈ (૯૬) ઔર જો અલ્લાહકે પાસ હૈ (૯૭) વો બેહતર હૈ ઔર ઝયાદા બાકી રેહનેવાલા
આમનૂ વ અ઼લા રબ્બિહિમ ય-ત-વક્કલૂન ۚ (૩૬) વલ્લઝ઼ી-ન યજ-તનિબૂ-ન
ઉનકે લિયે જો ઈમાન લાએ ઔર અપને રબ પર ભરોસા કરતે હૈં (૯૮) ઔર વોહ જો

ઉસકો ઇસ્લામ કી તૌફ઼ીક દેતા હય. (૧૨) યા'ની કાફ઼િરોંકો કોઇ અઝાબસે બચાનેવાલા નહી. (૧૩) યા'ની કુફ઼્ફ઼ાર ને અલ્લાહ તઆલાકો છોડકર બુતોંકો અપના વાલી બના લિયા હય યેહ બાતિલ હય. (૧૪) તો ઉસીકો વાલી બનાના સઝાવાર હય. (૧૫) દીનકી બાતોંમેંસે કુફ઼્ફ઼ાર કે સાથ. (૧૬) રોઝે કિયામત તુમ્હારે દરમિયાન ફૈસલા ફ઼રમાએગા. તુમ ઉનસે કહો. (૧૭) હર અમ્રમેં. (૧૮) યા'ની તુમ્હારી જિન્સ મેંસે. (૧૯) યા'ની ઇસ તજવીઝસે (ખાઝિન). (૨૦) મુરાદ યેહ હય કે આસ્માનો ઝમીન કે તમામ ખઝાનોંકી કુન્જિયાં ખ્વાહ મેંહ કે ખઝાને હોં યા રિઝ્કકે (૨૧) જિસકે લિયે ચાહે વોહ માલિક હય. રિઝ્ક કિ કુન્જિયાં ઉસકે દસ્તે કુદરત મેં હંય. (૨૨) નૂહ અલયહિસ-સલામ સાહેબે શરઅ અંબિયા મેં સબસે પેહલે નબી હંય. (૨૩) અય સય્યદે

كَبَٰٓئِرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ ۝
وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَوٰةَ ۖ وَأَمْرُهُمْ
شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ۝ وَالَّذِينَ
إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنتَصِرُونَ ۝ وَجَزَٰٓؤُا سَيِّئَةٍ
سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۖ فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُۥ عَلَى
اللَّهِ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ الظَّٰلِمِينَ ۝ وَلَمَنِ انتَصَرَ بَعْدَ
ظُلْمِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَا عَلَيْهِم مِّن سَبِيلٍ ۝ إِنَّمَا السَّبِيلُ
عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ وَلَمَن صَبَرَ
وَغَفَرَ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ۝ وَمَن يُضْلِلِ
اللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن وَلِيٍّ مِّنۢ بَعْدِهِۦ ۗ وَتَرَى الظَّٰلِمِينَ
لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّن
سَبِيلٍ ۝ وَتَرَىٰهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَٰشِعِينَ مِنَ

કબાઇરલ-ઇસ્મિ વલ્ફવાહિ-શ વ ઈઝા મા
બળે-બળે ગુનાહોં ઔર બેહયાઈઓં સે બચતે હૈં ઔર જબ
ગ઼દિબૂ હુમ યગ઼્ફિરૂન ૮ (૩૭) વલ્લઝી નસ્તજાબુ
ગુસ્સા આએ મુઆફ કર દેતે હૈં ઔર વોહ જિન્હોંને
લિરબ્બિહિમ વ અકામુસ્-સલા-ત ⊸વ અમ્રુહુમ
અપને રબકા હુકમ માના (૯૯) ઔર નમાઝ કાઈમ
શૂરા બૈનહુમ ⊸ વ મિમ્મા ર-ઝક્-નાહુમ
રખ્ખી (૧૦૦) ઔર ઉનકા કામ ઉનકે આપસકે
યુન-ફિકૂન ૮ (૩૮) વલ્લઝી-ન ઈઝા અસાબહુમુલ
મશ્વરેસે હૈ (૧૦૧) ઔર હમારે દિયે સે કુછ હમારી રાહમેં ખર્ચ
બગ્યુ હુમ યન્તસિરૂન (૩૯) વ જઝાઉ
કરતે હૈં ઔર વોહ કે જબ ઉન્હેં બગાવત પહુંચે બદલા લેતે હૈં (૧૦૨) ઔર
સય્યિ-અતિન સય્યિ-અતુમ-મિસ્લુહા ૮ ફ-મન
બુરાઈકા બદલા ઉસીકી બરાબર બુરાઈ હૈ (૧૦૩) તો જિસને મુઆફ કિયા

અફા વ અસ્લ-હ ફ-અજ-રુહૂ અલલ્લાહ ⊸ઈન્નહૂ લા યુહિબ્બુઝ્-ઝાલિમીન (૪૦)
ઔર કામ સંવારા તો ઉસકા અજ અલ્લાહ પર હૈ બેશક વો દોસ્ત નહીં રખતા ઝાલિમોં કો (૧૦૪)
વ લ-મનિન્ત-સ-ર બઅ્-દ ઝુલ્મિહી ફ-ઉલાઇ-ક મા અલૈહિમ મિન મ ૬
ઔર બેશક જિસને અપની મઝલૂમીં પર બદલા લિયા ઉન પર કુછ મુવાખેઝે કી
સબીલ ⊸ (૪૧) ઈન્નમસ- સબીલુ અ-લલ્લઝી-ન યઝ-લિમૂનન્ના-સ વ
રાહ નહીં મુવાખેઝા તો ઉન્હીં પર હે જો (૧૦૫) લોગોં પર ઝુલ્મ કરતે હૈં ઔર
યબ્ગૂ-ન ફિલઅર્દિ બિગૈરિલ-હક્ક ⊸ ઉલાઇ-ક લહુમ અઝાબુન અલીમ (૪૨)
ઝમીનમેં નાહક સરકશી ફૈલાતે હૈં (૧૦૬) ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ
વ-લ-મન સ-બ-ર વ ગ-ફ-ર ઈન્ન ઝાલિ-ક લમિન અઝમિલ-ઉમૂર ٥ (૪૩) ૯૦
ઔર બેશક જિસને સબ્ર કિયા (૧૦૭) ઔર બખ્શ દિયા તો યે ઝરૂર હિમ્મતકે કામ હૈં
વ મંય્યુદ્લિ- લિલ્લાહુ ફમા લહૂ મિંવ્વલિય્યિમ- મિમ્બઅ્-દિહ ⊸ વ
ઔર જિસે અલ્લાહ ગુમરાહ કરે ઉસકા કોઈ રફીક નહીં અલ્લાહકે મુકાબિલ (૧૦૮) ઔર
ત-રઝ-ઝાલિમી-ન લમ્મા ર-અવુલ-અઝા-બ યકૂલૂ-ન હલ ઈલા મ-રદદિમ-
તુમ ઝાલિમોંકો દેખોગે કે જબ અઝાબ દેખેંગે (૧૦૯) કહેંગે કયા વાપસ જાનેકા કોઈ
મિન સબીલ ૮ (૪૪) વ તરાહુમ યુઅ્-રદૂન અલૈહા ખાશિઈ-ન મિનઝ-
રાસ્તા હૈ ? (૧૧૦) ઔર તુમ ઉન્હેં દેખોગે કે આગ પર પેશ કિયે જાતે હૈં ઝિલ્લત સે

અંબિયા મોહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૨૪) મા'ના યેહ હંય કે હઝરતે નૂહ અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામસે આપ તક જિતને અંબિયા હુયે સબકે લિયે હમને દીનકી એક હી રાહ મુકર્રર કી જિસમેં વોહ સબ મુત્તફિક હંય વોહ રાહ યહ હય. (૨૫) મુરાદ દીનસે ઈસ્લામ હય મા'ના યેહ હય કે અલ્લાહ તઆલાકી તૌહીદ ઔર ઉસકી ઈતાઅત ઔર ઉસ પર ઔર ઉસકે રસૂલોં પર ઔર ઉસકી કિતાબોં પર ઔર રોઝે જઝા પર ઔર બાકી તમામ ઝરૂરિયાતે દીન પર ઈમાન લાના લાઝિમ કરો કે યહ ઉમૂર તમામ અંબિયાકી ઉમ્મતોં કે લિયે યકસાં લાઝિમ હંય. (૨૬) હઝરતે અલી મુરતઝા કર્રમલ્લાહો તઆલા વજહહૂલ કરીમને ફરમાયાકે જમાઅત રહમત ઔર ફુર્કત અઝાબ હય. ખુલાસા યહ હયકે ઉસૂલે દીનમેં તમામ

منزل ٦ — اليه يرد ٢٥

الذُّلِّ يَنْظُرُونَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ ۗ وَقَالَ الَّذِينَ
آمَنُوا إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَ
أَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي
عَذَابٍ مُقِيمٍ ۝ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ
يَنْصُرُونَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۗ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ
فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ۝ اسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِنْ
قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ ۚ مَا لَكُمْ
مِنْ مَلْجَإٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ ۝ فَإِنْ
أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۖ إِنْ عَلَيْكَ
إِلَّا الْبَلَاغُ ۗ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً
فَرِحَ بِهَا ۖ وَإِنْ تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ
فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ۝ لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَ
الْأَرْضِ ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنَاثًا

ઝુલ્લિ યન્ઝુરૂ-ન મિન તર્ફિન
દબે લચે છુપી નિગાહોં
ખ઼ફિય્યિન ૰ વ કાલલ્લઝી-ન
દેખતે હૈં (૧૧૧) ઔર ઈમાનવાલે કહેંગે
આમનૂ ઈન્નલ-ખ઼ાસિરીનલ- લઝી-ન
બેશક હાર મેં વોહ હૈં જો અપની
ખ઼સિરૂ અન્ફુ-સહુમ વ અહ-લીહિમ
જાનેં ઔર ઘરવાલે હાર બૈઠે
યૌમલ-ક઼િયામહ ૰ અલા ઈન્નઝ઼-
કયામત કે દિન (૧૧૨) સુનતે હો બેશક
ઝ઼ાલિમી-ન ફી અ઼ઝાબિમ-મુક઼ીમ (૪૫)
ઝાલિમ (૧૧૩) હમેશાકે અઝાબમેં હૈં
વમા કા-ન લહુમ મિન ઔલિયા-અ
ઔર ઉનકે કોઈ દોસ્ત ન હુએ કે અલ્લાહકે મુકાબિલ

યન્સુરૂનહુમ મિન દૂનિલ્લાહ ૰ વ મંય્યુદ઼-લિલિલ્લાહુ ફમા લહૂ મિન
ઉનકી મદદ કરતે (૧૧૪) ઔર જિસે અલ્લાહ ગુમરાહ કરે ઉસકે લિયે કહીં
મં ૬ સબીલ ૰ (૪૬) ઈસ્તજીબૂ લિ-રબ્બિકુમ મિન ક઼બ્લિ અંય્યઅ-તિ-ય યૌમુલ્લા
રાસ્તા નહીં (૧૧૫) અપને રબકા હુકમ માનો (૧૧૬) ઉસ દિનકે આનેસે પેહલે જો અલ્લાહકી
મ-રદ-દ લહૂ મિનલ્લાહ ૰ મા લકુમ મિમ-મલ્જઈય-યૌમઈઝ઼િવ વમા
તરફસે ટલનેવાલા નહીં (૧૧૭) ઉસ દિન તુમ્હેં કોઈ પનાહ ન હોગી ઔર ન તુમ્હેં ઈન્કાર કરતે બને (૧૧૮)
લકુમ મિન નકીર (૪૭) ફ-ઈન અઅ-રદ઼ૂ ફમા અર્સલ્ના-ક અ઼લૈહિમ
તો અગર મુંહ ફેરેં (૧૧૯) તો હમને તુમ્હેં ઉન પર નિગેહબાન બનાકર નહીં ભેજા (૧૨૦) તુમ પર તો નહીં મગર
હ઼ફીઝ઼ા ૰ ઈન અ઼લૈ-ક ઈલ્લલ-બલાગ઼ ૰ વ-ઈન્ના ઈઝ઼ા અ-ઝક઼-નલ-ઈન્સા-ન
પહુંચા દેના (૧૨૧) ઔર જબ હમ આદમીકો અપની તરફસે કિસી રહમતકા
મિન્ના રહ઼-મતન ફરિ-હ઼ બિહા ૰ વ-ઈન તુસિ઼બ-હુમ સય્યિ-અતુમ બિમા
મઝા દેતે હૈં (૧૨૨) ઉસ પર ખુશ હો જાતા હૈ ઔર અગર ઉન્હેં કોઈ બુરાઈ પહુંચે (૧૨૩) બદલા ઉસકા જો ઉનકે
ક઼દ-દ-મત ઐદીહિમ ફ-ઈન્નલ- ઈન્સા-ન કફૂર (૪૮) લિલ્લાહિ
હાથોંને આગે ભેજા (૧૨૪) તો ઈન્સાન બળા નાશુકા હૈ (૧૨૫) અલ્લાહહી કે લિયે હૈ
મુલ્કુસ-સમાવાતિ વલઅર્દ઼િ યખ઼્લુકુ મા યશાઅ ૰ ય-હબુ લિમંય્યશાઉ ઈનાસંવ-
આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી સલ્તનત (૧૨૬) પૈદા કરતા હૈ જો ચાહે જિસે ચાહે બેટિયાં અતા ફરમાએ (૧૨૭)

મુસલમાન ખ્વાહ વોહ કિસી અહદ યા કિસી ઉમ્મતકે હોં યકસાં હંય ઉનમેં કોઈ ઈખતિલાફ નહીં અલબત્તા અહકામ મેં ઉમ્મતેં બ એ'તિબાર અપને અહવાલો ખુસૂસિય્યાત કે જુદાગાના હંય ચુનાંચે અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા - લિકુલ્લિન જઅલ્ના મિન્કુમ શિઅતંવ વ મિન્હાજા. (૨૭) યા'ની બુતોંકો છોડના ઔર તૌહીદ ઈખતિયાર કરના. (૨૮) અપને બંદોંમેંસે ઉસીકો તૌફીક દેતા હય. (૨૯) ઔર ઉસકી તાઅત કુબૂલ કરે. (૩૦) યા'ની એહલે કિતાબને અપને અંબિયા અલયહિમુસ-સલામકે બાદ જો દીનમેં ઈખતિલાફ ડાલા કે કિસીને તૌહીદ ઈખતિયાર કી કોઈ કાફિર હો ગયા. વોહ ઈસસે પેહલે જાન ચુકે થે કે ઈસ તરહ ઈખતિલાફ કરના ઔર ફિર્કા ફિર્કા હો જાના ગુમરાહી હય લેકિન બાવજૂદ ઈસકે ઉન્હોંને યહ સબ કુછ કિયા. (૩૧) ઔર રિયાસતો નાહક

وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ ۝ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَ
إِنَاثًا ۚ وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيمًا ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ۝
وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ
وَرَاءِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِ
مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ عَلِيٌّ حَكِيمٌ ۝ وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَا
إِلَيْكَ رُوحًا مِنْ أَمْرِنَا ۚ مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ
وَلَا الْإِيمَانُ وَلَٰكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهْدِي بِهِ مَنْ
نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا ۚ وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝
صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ ۗ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ۝

سُورَةُ الزُّخْرُفِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

حم ۝ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۝ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا

વ-ય-હબુ લિમંય્યશાઉઝ્- ઝુકૂર ∘ (૪૯)
ઔર જિસે ચાહે બેટે દે (૧૨૮)યા દોનોં
ઔ યુઝવ્વિજુહુમ ઝુક-રાનંવ-વ ઈનાસન્
મિલા દે બેટે ઔર બેટિયાં ઔર જિસે ચાહે
વ-યજ-અલુ મંય્યશાઉ અકીમા ∘ ઈન્નહૂ અલીમુન
બાંઝ કર દે (૧૨૯) બેશક વોહ ઈલ્મ વ કુદરત
કદીર (૫૦) વમા કા-ન લિ-બ-શરિન
વાલા હૈ ઔર કિસી આદમીકો નહીં પહોંચતા કે
અંય્યુકલ્લિ-મહુલ્લાહુ ઇલ્લા વહ્-યન ઔ
અલ્લાહ ઉસસે કલામ ફરમાએ મગર ''વહી'' કે તૌર
મિંવ્વરા-ઈ હિજાબિન ઔ યુર્સિ-લ રસૂલન
પર (૧૩૦) યા યૂં કે વોહ બશર પર્દએ અઝમતકે ઉધર હો (૧૩૧)
ફયૂહિ-ય બિઇઝ્-નિહી મા યશાઅ ∘ ઈન્નહૂ
યા કોઈ ફરિશ્તા ભેજે કે વોહ ઉસકે હુકમસે ''વહી'' કરે જો વોહ

અલિય્યુન હકીમ (૫૧) વ કઝાલિ-ક ઔહૅના ઇલૈ-ક રૂહમ્મિન અમ્રિના ∘
ચાહે (૧૩૨) બેશક વોહ બુલન્દી વ હિકમતવાલા હૈ ઔર યૂંહી હમને તુમ્હેં ''વહી'' ભેજી (૧૩૩)
મા કુન્ત તદરી મલ-કિતાબુ વ-લલ-ઇમાનુ વલાકિન જ-અલ્નાહુ મ૬
એક જાંફિઝા ચીઝ (૧૩૪) અપને હુકમ સે ઈસસે પહલે ન તુમ કિતાબ જાનતે થે ન એહકામ શરહ કી તફસીલ
નૂરન નહ-દી બિહી મન નશાઉ મિન ઈબાદિના ∘ વ ઈન્ન-ક લ-તહ-દી
હાં હમને ઉસે (૧૩૫) નૂર કિયા જિસસે હમ રાહ દિખાતે હૈં અપને બન્દોંસે જિસે ચાહતે હૈં ઔર બેશક તુમ ઝરૂર
ઈલા સિરાતિમ-મુસ્તકીમ ∘(૫૨) સિરાતિલ્લાહિલ્લઝી લહૂ મા ફિસ્સમાવાતિ
સીધી રાહ બતાતે હો (૧૩૬) અલ્લાહકી રાહ (૧૩૭) કે ઉસીકા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમે હૈ ૯
વમા ફિલઅર્દ ∘ અલા ઈલલ્લાહિ તસીરુલ-ઉમૂર ૯૦ (૫૩) ૦
ઔર જો કુછ ઝમીનમે સુનતે હો સબ કામ અલ્લાહ હી કી તરફ ફિરતે હૈં

(૪૩) સૂરતુઝ-ઝુખ્રુફ (મક્કી) ૮૯ આયતે ઔર ૭ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહરબાન રહમવાલા હૈ (૧)

હા-મીમ ∘ (૧) વલ કિતાબિલ મુબીન ∘ (૨) ઈન્ના જ-અલ્નાહુ કુર-આનન
હા-મીમ રૌશન કિતાબકી કસમ (૨) હમને ઈસે અરબી કુર્આન

કી હુકૂમત કે શૌકમેં. (૩૨) અઝાબકે મોઅખ્ખર ફરમાનેકી. (૩૩) યા'ની રોઝે કિયામત તક. (૩૪) કાફિરોં પર દુનિયામેં અઝાબ નાઝિલ ફરમાકર. (૩૫) યા'ની યહૂદો નસારા. (૩૬) યા'ની અપની કિતાબ પર મઝબૂત ઈમાન નહીં રખતે યા યેહ મા'ના હંય કે વોહ કુર્આન કી તરફ સે યા સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી તરફ સે શકમેં પડે હંય. (૩૭) યા'ની ઉન કુફ્ફાર કે ઈસ ઈખતિલાફો પરા ગંદગીકી વજહસે ઉન્હેં તૌહીદ ઔર મિલ્લતે હનફિયા પર મુત્તફિક હોનેકી દા'વત દો. (૩૮) દીન પર ઔર દીનકી દા'વત દેને પર. (૩૯) યા'ની અલ્લાહ તઆલાકી તમામ કિતાબોં પર કયૂંકે મુતફર્રકીન બા'ઝ પર ઈમાન લાતે થે ઔર બા'ઝ સે કુફ્ર કરતે થે. (૪૦) તમામ ચીઝોંમેં ઔર જમીએ અહવાલમેં

عربيا لعلكم تعقلون ۝ وانه في ام الكتب
لدينا لعلي حكيم ۝ افنضرب عنكم الذكر صفحا
ان كنتم قوما مسرفين ۝ وكم ارسلنا من نبي
في الاولين ۝ وما ياتيهم من نبي الا كانوا به
يستهزءون ۝ فاهلكنا اشد منهم بطشا ومضى
مثل الاولين ۝ ولئن سالتهم من خلق السموت
والارض ليقولن خلقهن العزيز العليم ۝ الذي
جعل لكم الارض مهدا وجعل لكم فيها سبلا
لعلكم تهتدون ۝ والذي نزل من السماء ماء
بقدر فانشرنا به بلدة ميتا كذلك تخرجون
والذي خلق الازواج كلها وجعل لكم من
الفلك والانعام ما تركبون ۝ لتستوا على ظهوره
ثم تذكروا نعمة ربكم اذا استويتم عليه و

અ-રબિય્યલ - લ-અલ્લકુમ તઅ-કિલૂન ૮ (૩) વ
ઉતારા કે તુમ સમઝો (૩) ઔર
ઈન્નહૂ ફી ઉમ્મિલ-કિતાબિ લદૈના લ-અલિય્યુન
બેશક વોહ અસ્લ કિતાબમેં (૪) હમારે પાસ ઝરૂર બુલન્દી વ
હકીમ ' (૪) અ-ફ નદ્દરિબુ અન્કુમુઝ-ઝિક-ર
હિકમતવાલા હૈ તો કયા હમ તુમસે ઝિક્રકા પેહલૂ
સફ-હન અન કુન્તુમ કૌમમ- મુસ્રિફીન (૫) વ-કમ
ફેર દેં ? ઉસ પર કે તુમ લોગ હદસે બઢનેવાલે હો (૫) ઔર
અર્સલ્ના મિન નબિય્યિન ફિલ્અવ્વલીન (૬) વમા
હમને કિત્ને હી ગૈબ બતાનેવાલે (નબી) અગલોંમેં ભેજે ઔર
યઅ-તીહિમ મિન નબિય્યિન ઈલ્લા કાનૂ બિહી
ઉનકે પાસ જો ગૈબ બતાનેવાલા (નબી) આયા ઉસકી હંસી
યસ્તહઝિઊન (૭) ફ-અહ-લક-ના અશદ્દ-દ
બનાયા કિયે (૬) તો હમને વોહ હિલાક કર દિયે જો
મિન્હુમ બત્-શંવ-વ મદ્દા મ-સ-લુલ અવ્વલીન (૮) વ-લ ઈન સ-અલ્તહુમ મન
ઉનસે ભી પકળમેં સખ્ત થે ઔર અગલોંકા હાલ ગુઝર ચુકા હૈ. (૭) ઔર અગર તુમ ઉનસે
મં ૬ ખ-લ-કસ્સમાવાતિ વલઅ-ર્દ લ-યકૂલુન્ન ખ-લ-કહુન્નલ અઝીઝુલ અલીમ ۙ (૯)
પૂછો (૮) કે આસ્માન ઔર ઝમીન કિસને બનાએ તો ઝરૂર કહેંગે ઉસ ઈઝ્ઝતવાલે ઈલ્મવાલે ને (૯)
અલ્લઝી જ-અ-લ લકુમુલ-અર્દ મહ-દંવ-વ જ-અ-લ લકુમ ફીહા
જિસને તુમ્હારે લિયે ઝમીનકો બિછોના કિયા ઔર તુમ્હારે લિયે ઉસમેં રાસ્તે કિયે
સુબુલલ લ-અલ્લકુમ તહતદૂન ૮ (૧૦) વલ્લઝી નઝ-ઝ-લ મિનસ્સમાઈ માૅ-અમ-
કે તુમ રાહ પાઓ (૧૦) ઔર વોહ જિસને આસ્માનસે પાની ઉતારા એક
બિ-ક-દર ૮ ફ-અન્શર્ના બિહી બલ્દ-તમ મૈતા ૮ કઝાલિ-ક તુખ્રજૂન (૧૧)
અંદાઝેસે. (૧૧) તો હમને ઉસસે એક મુર્દા શહર ઝિન્દા કરમા દિયા યૂંહી તુમ નિકાલે જાઓગે. (૧૨)
વલ્લઝી ખ-લ-કલ અઝ-વા-જ કુલ્લહા વ જ-અ-લ લકુમ મિનલ-ફુલ્કિ
ઔર જિસને સબ જોળે બનાએ (૧૩) ઔર તુમ્હારે લિયે કશ્તીયોં ઔર ચૌપાયોંસે સવારિયાં
વલ અન્આમિ મા તર્કબૂન ۙ (૧૨) લિતસ્તવૂ અલા ઝુહૂરિહી
બનાઈ કે તુમ ઉનકી પીઠોં પર ઠીક બૈઠો (૧૪) ફિર અપને રબકી
સુમ્મ તઝ્કુરૂ નિઅ-મ-ત રબ્બિકુમ ઈઝસ્તવૈતુમ અલૈહિ વ
ને'મત યાદ કરો જબ ઉસ પર ઠીક બૈઠ લો ઔર

ઔર હર ફૈસલે મેં. (૪૧) ઔર હમ સબ ઉસકે બંદે. (૪૨) હર એક અપને અમલ કી જઝા પાએગા. (૪૩) કયૂંકે હક ઝાહિર હો ચુકા (વહાઝિહિલ આયતો મન્સૂખુન બિ આયતિલ કિતાલ). (૪૪) રોઝે કયામત. (૪૫) મુરાદ ઉન ઝગડને વાલોંસે યહૂદ હંય. વોહ ચાહતે થે કે મુસલમાનોંકો ફિર કુફ્રકી તરફ લૌટાએં ઈસલિયે ઝગડા કરતે થે ઔર કેહતે થે કે હમારા દીન પુરાના, હમારી કિતાબ પુરાની, હમારે નબી પેહલે. હમ તુમસે બેહતર હંય. (૪૬) બ-સબબ ઉનકે કુફ્રકે. (૪૭) આખિરતમેં. (૪૮) યા'ની કુર્આને પાક જો કિસ્મ કિસ્મકે દલાઈલો અહકામ પર મુશ્તમિલ હય. (૪૯) યા'ની ઉસને અપની કુતુબે મોનઝ્ઝલા મેં અદ્લ કા હુકમ દિયા. બા'ઝ મુફસ્સેરીન ને કહા હય કે મુરાદ મીઝાનસે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે

تَقُولُوا سُبْحٰنَ الَّذِيْ سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهٗ
مُقْرِنِيْنَ ۙ وَاِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُوْنَ ۝ وَجَعَلُوْا لَهٗ
مِنْ عِبَادِهٖ جُزْءًا ؕ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُوْرٌ مُّبِيْنٌ ؕ
اَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنٰتٍ وَّاَصْفٰىكُمْ بِالْبَنِيْنَ ۝
وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمٰنِ مَثَلًا ظَلَّ
وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا وَّهُوَ كَظِيْمٌ ۝ اَوَمَنْ يُّنَشَّؤُا فِي
الْحِلْيَةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِيْنٍ ۝ وَجَعَلُوا
الْمَلٰٓئِكَةَ الَّذِيْنَ هُمْ عِبٰدُ الرَّحْمٰنِ اِنَاثًا ؕ اَشَهِدُوْا
خَلْقَهُمْ ؕ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْئَلُوْنَ ۝ وَقَالُوْا
لَوْ شَآءَ الرَّحْمٰنُ مَا عَبَدْنٰهُمْ ؕ مَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ
اِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ۝ اَمْ اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا مِّنْ قَبْلِهٖ
فَهُمْ بِهٖ مُسْتَمْسِكُوْنَ ۝ بَلْ قَالُوْٓا اِنَّا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا
عَلٰٓى اُمَّةٍ وَّاِنَّا عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ مُّهْتَدُوْنَ ۝ وَكَذٰلِكَ مَآ

તકૂલૂ સુબ્હ઼ાનલ્લઝ઼ી સખ઼્ખ઼-૨ લના હાઝ઼ા વ
યૂં કહો પાકી હૈ ઉસે જિસને ઈસ સવારીકો
માકુન્ના લહૂ મુક઼-રિનીન ⁄ (૧૩) વ ઈન્ના ઈલા
હમારે બસમેં કર દિયા ઔર યે હમારે બૂતે ન થી ઔર બેશક
રબ્બિના લમુન્ક઼લિબૂન (૧૪) વ-જ-અ઼લૂ લહૂ મિન
હમેં અપને રબકી તરફ પલટના હૈ (૧૫) ઔર ઉસકે લિયે
ઈ઼બાદિહી જુઝ-અ ા ⁄ ઈન્નલ-ઈન્સા-ન
ઉસકે બન્દોંમેં સે ટુકળા ઠેહરાયા. (૧૬) બેશક આદમી. (૧૭)
લ-કફૂરુમ-મુબીન ⁄ ૦ (૧૫) અમિત્ત-ખ઼-ઝ઼ મિમ્મા
ખુલા નાશુક્રા હૈ. (૧૮) કયા ઉસને અપને
યખ઼્લુકુ બનાતિંવ-વ અસ્ફ઼ાકુમ બિલ્બનીન (૧૬) વ
લિયે અપની મખ્લૂકમેંસે બેટિયાં લી ઔર તુમ્હેં બેટોંકે સાથ ખાસ કિયા
ઈઝ઼ા બુશ્શિ-ર અ-હ઼દુહુમ બિમા દ઼-ર-બ
(૧૯) ઔર જબ ઉનમેં કિસીકો ખુશ-ખબરી દી જાએ ઉસ ચીઝકી. (૨૦)

લિર્રહ઼માનિ મ-સ઼-લન ઝ઼લ્લ વજ-હુહૂ મુસ-વદ્દવં-વ હુ-વ કઝ઼ીમ (૧૭) અ-વ
જિસકા વસ્ફ રહમાનકે લીયે બતા ચુકા હૈ (૨૧) તો દિન-ભર ઉસકા મુંહ કાલા રહે ઔર ગમ ખાયા કરે (૨૨) ઔર
મંય્યુનશ્શઉ ફિલ-હિલ્યતિ વહુ-વ ફિલ-ખ઼િસામિ ગ઼ૈરુ મુબીન (૧૮) વ
કયા (૨૩) વોહ જો ગહનેમેં પરવાન ચળ્હે (૨૪) ઔર બહસમેં સાફ બાત ન કરે (૨૫) ઔર
જ-અ઼લુલ મલૉઈ-ક-તલ્લઝ઼ી-ન હુમ ઈ઼બાદુર્રહ઼માનિ ઈનાસ઼ા ⁄ અ-શહિદૂ ખ઼લ્ક઼હુમ ⁄
ઉન્હોંને ફરિશ્તોંકો કે રહમાનકે બન્દે હૈં ઔરતેં ઠેહરાયા (૨૬) કયા ઉનકે બનાતે વકત યે હાઝિર થે (૨૭) અબ
સ-તુક્તબુ શહાદતુહુમ વ યુસ્અલૂન (૧૯) વક઼ાલૂ લૌ શા-અર્રહ઼માનુ મા
લિખ લી જાએગી ઉનકી ગવાહી (૨૮) ઔર ઉનસે જવાબ તલક હોગા (૨૯) ઓર બોલે અગર રહમાન
અ઼-બદ-નાહુમ ⁄ મા લહુમ બિઝ઼ાલિ-ક મિન ઈ઼લ્મિન ⁄ ઈન હુમ ઈલ્લા
ચાહતા હમ ઉન્હેં ન પૂજતે (૩૦) ઉન્હેં ઈસકી હકીકત કુછ માલૂમ નહીં (૩૧) યૂંહી અટકલેં દૌળાતે હૈં
યખ઼્રુસૂન ⁄ (૨૦) અમ આતૈનાહુમ કિતાબમ-મિન ક઼બ્લિહી ફહુમ બિહી
(૩૨) યા ઉસસે કબ્લ હમને કોઈ કિતાબ દી હૈ જિસે વોહ થામે હુએ
મુસ્તમ્સિકૂન (૨૧) બલ ક઼ાલૂ ઈન્ના વ-જદના આબા-અના અ઼લા
હૈં (૩૩) બલ્કે બોલે હમને અપને બાપદાદાકો એક દીન પર પાયા ઔર
ઉમ્મતિંવ-વ ઈન્ના અ઼લા આસ઼ારિહિમ મુહ-તદૂન (૨૨) વ-કઝ઼ાલિ-ક મા
હમ ઉનકી કી લકીર પર ચલ રહે હૈં (૩૪) ઔર ઐસે હી

વસલ્લમકી ઝાતે ગિરામી હય. (૫૦) શાને નુઝૂલ : નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને કિયામત કા ઝિક્ર ફરમાયા તો મુશ્રેકીનને બતરીકે તકઝીબ કહા કે કિયામત કબ હોગી. ઉસકે જવાબમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ. (૫૧) ઔર યેહ ગુમાન કરતે હંય કે કિયામત આનેવાલી હી નહી. ઈસલિયે બતૌરે તમસ્ખુર જલ્દી મચાતે હંય. (૫૨) બેશુમાર એહસાન કરતા હય નેકોં પર ભી ઔર બદોં પર ભી હત્તાકે બંદે ગુનાહોંમેં મશ્ગૂલ રહતે હંય ઔર વોહ ઉન્હેં ભૂકસે હલાક નહી કરતા (૫૩) ઔર ફરાખિયે ઐશ અતા ફરમાતા હય. મો'મિન કો ભી ઔર કાફિર કોભી હસ્બે ઈકતેઝાએ હિકમત. હદીસ શરીફમેં હય અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હય મેરે બા'ઝે મો'મિન બંદે ઐસે હંય કે તવન્ગરી ઉનકે કુવ્વતો ઈમાનકા બાઈસ હય અગર

ارسلنا من قبلك في قرية من نذير الا قال
مترفوها انا وجدنا اباءنا على امة وانا على
اثرهم مقتدون ۞ قل اولو جئتكم باهدى مما
وجدتم عليه اباءكم قالوا انا بما ارسلتم به
كفرون ۞ فانتقمنا منهم فانظر كيف كان
عاقبة المكذبين ۞ واذ قال ابرهيم لابيه
وقومه انني براء مما تعبدون ۞ الا الذي فطرني
فانه سيهدين ۞ وجعلها كلمة باقية في
عقبه لعلهم يرجعون ۞ بل متعت هؤلاء و
اباءهم حتى جاءهم الحق ورسول مبين ۞ ولما
جاءهم الحق قالوا هذا سحر وانا به كفرون ۞
وقالوا لولا نزل هذا القران على رجل من
القريتين عظيم ۞ اهم يقسمون رحمت ربك

અર્સલ્ના મિન ક઼બ્લિ-ક ફી ક઼ર્યતિમ-મિન નઝ઼ીરિન
હમને તુમસે પેહલે જબ કિસી શહરમેં કોઈ ડર સુનાનેવાલા ભેજા
ઈલ્લા ક઼ા-લ મુત-રફૂહા ॥ ઈન્ના વ-જદના
વહાંકે આસૂદોંને યેહી કહા કે હમને અપને બાપદાદાકો
આબા-અના અલા ઉમ્મતિંવ-વ ઈન્ના અ઼લા
એક દીન પર પાયા ઔર હમ ઉનકી લકીરકે
આસા઼રિહિમ મુક઼્તદૂન (૨૩) ક઼ા-લ અ-વલૌ
પીછે હંય (૩૫) નબીને ફરમાયા ઔર
જિઅ-તુકુમ બિ-અહ-દા મિમ્મા વ-જત્તુમ અ઼લૈહિ
કયા જબ ભી કે મૈં તુમ્હારે પાસ વોહ (૩૬) લાઊં જો
આબા-અકુમ ، ક઼ાલૂ ઈન્ના બિમા ઉર્સિલ્તુમ બિહી
સીધી રાહ હો ઉસસે (૩૭) જિસ પર તુમ્હારે બાપદાદા થે બોલે
કાફિરૂન (૨૪) ફન્ત-ક઼મ્ના મિન્હુમ ફન્ઝુ઼ર
જો કુછ તુમ લેકર ભેજે ગએ હમ ઉસે નહી માનતે (૩૮) તો હમને ઉનસે

કૈ-ફ કા-ન આ઼કિ઼બતુલ-મુકઝ઼-ઝ઼િબીન ★ ઠ (૨૫) વ ઈઝ ક઼ા-લ ઈબરાહીમુ
બદલા લિયા (૩૯) તો દેખો ઝુટલાનેવાલોંકા કૈસા અન્જામ હુઆ ? ઔર જબ ઈબ્રાહીમને
લિઅબીહિ વ ક઼ૌમિહી ઈન્નની બરાઉમ મિમ્મા તઅ઼-બુદૂન ॥ (૨૬) ઈલ્લલ્લઝ઼ી
અપને બાપ ઔર અપની કૌમસે ફરમાયા મૈં બેઝાર હૂં તુમ્હારે મા'બૂદોંસે સિવા ઉસકે
ફ-ત઼-રની ફ-ઈન્નહૂ સ-યહદીન (૨૭) વ-જ-અ઼-લહા કલિ-મ-તમ બાકિ઼-ય-તન ફી
જિસને મુઝે પૈદા કિયા કે ઝરૂર વોહ બહોત જલ્દ મુઝે રાહ દેગા ઔર ઉસે (૪૦) અપની નસ્લમેં બાકી કલામ
અ઼કિ઼બિહી લ-અ઼લ્લહુમ યર્જિઊ઼ન (૨૮) બલ મત્તઅ઼-તુ હાઉલાઇ વ
રખ્ખા (૪૧) કે કહીં વોહ બાઝ આએં (૪૨) બલ્કે મૈંને ઉન્હેં ઔર ઉનકે બાપદાદાકો દુનિયાકે
આબા-અ-હુમ હ઼ત્તા જા-અ-હુમુલ-હ઼ક્કુ વ રસૂલુમ-મુબીન (૨૯) વ લમ્મા
ફાયદે (૪૪) દિયે યહાં તક કે ઉનકે પાસ હક્ક (૪૫) ઔર સાફ બતાનેવાલા રસૂલ તશરીફ લાયા (૪૬) ઔર જબ
જા-અ-હુમુલ-હ઼ક્કુ ક઼ાલૂ હાઝ઼ા સિહ઼-રુંવ-વ ઈન્ના બિહી કાફિરૂન (૩૦)
ઉનકે પાસ હક્ક આયા બોલે યે જાદૂ હૈ ઔર હમ ઉસકે મુન્કિર હૈં
વક઼ાલૂ લૌલા નુઝ-ઝિ-લ હાઝ઼લ-કુરઆનુ અ઼લા રજુલિમ-મિનલ
ઔર બોલે કયૂં ન ઉતારા ગયા યે કુર્આન ઉન દો શહરોં (૪૭) કે કિસી બડે
ક઼ર્યતૈનિ અઝ઼ીમ (૩૧) અહુમ યક઼-સિમૂ-ન રહ઼-મ-ત રબ્બિક،
આદમી પર (૪૮) કયા તુમ્હારે રબકી રેહમત વોહ બાંટતે હૈં (૪૯)

આધા

મં ૬

મૈં ઉન્હેં ફકીરો મોહતાજ કરદૂં તો ઉનકે અકીદે ફાસિદ હો જાએં ઔર બા'ઝે બંદે ઐસે હંય કે તંગી ઔર મોહતાજી ઉનકે કુવ્વતો ઈમાનકા બાઈસ હય અગર મૈં ઉન્હેં ગની વ માલદાર કરદૂં તો ઉનકે અકીદે ખરાબ હો જાએ. (૫૪) યા'ની જિસકો અપને આ'માલ સે નફએ આખિરત મકસૂદ હો. (૫૫) ઉસકો નેકિયોંકી તૌફીક દેકર ઔર ઉસકે લિયે ખૈરાતો તાઆત કી રાહેં સહલ કરકે ઔર ઉસકી નેકિયોંકા સવાબ બઢ઼ા કર. (૫૬) યા'ની જિસકા અમલ મહઝ દુનિયા હાસિલ કરનેકે લિયે હો ઔર વોહ આખિરત પર ઈમાન ન રખતા હો (મદારિક). (૫૭) યા'ની દુનિયામેં જિત્ના ઉસકે લિયે મુકદર કિયા હય. (૫૮) કયૂંકે ઉસને આખિરત કે લિયે અમલ કિયા હી નહી. (૫૯) મા'ના યહ હંય કે કયા કુફફારે મક્કા ઈસદીનકો કબૂલ કરતે હંય જો અલ્લાહ

الزخرف

نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُم مَّعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ
رَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُم
بَعْضًا سُخْرِيًّا ۗ وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ۝ وَلَوْلَا
أَن يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَّجَعَلْنَا لِمَن يَكْفُرُ
بِالرَّحْمَٰنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِّن فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا
يَظْهَرُونَ ۝ وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَابًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا
يَتَّكِئُونَ ۝ وَزُخْرُفًا ۚ وَإِن كُلُّ ذَٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ وَالْآخِرَةُ عِندَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ۝ وَمَن
يَعْشُ عَن ذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ
قَرِينٌ ۝ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ ۝ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي
وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ الْقَرِينُ ۝ وَلَن
يَنفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذ ظَّلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ

નહ-નુ ક઼-સમ્ના બૈનહુમ મઈ઼-શ-તહુમ
હમને ઉનમેં ઉનકી ઝીસ્તકા
ફ઼િલ-હ઼યાતિદ- દુન્યા વ-ર-ફઅ઼-ના બઅ઼-દહુમ
સામાન દુનિયાકી ઝિંદગીમેં બાંટા (૫૦) ઔર ઉનમેં એક
ફ઼ૌ-ક઼ બઅ઼-દ઼િન દ-ર-જાતિલ લિ-યત્તખ઼િ-ઝ઼
દૂસરે પર દર્જો બુલન્દી દી (૫૧) કે ઉનમેં એક દૂસરેકી હંસી
બઅ઼-દુહુમ બઅ઼-દ઼ન સુખ઼રિય્યા ॰ વ-રહ઼-મતુ
બનાએ (૫૨) ઔર તુમ્હારે રબકી રહમત (૫૩) ઉનકી જમા
રબ્બિ-ક ખ઼ૈરુમ-મિમ્મા યજ-મઉ઼ન (૩૨) વલૌલા
જથ્થાસે બેહતર (૫૪) ઔર અગર યે ન
અંય્યકૂનન્નાસુ ઉમ્મતંવ્વાહિ઼દતલ લ-જ-અ઼લ્ના
હોતા કે સબ લોગ એક દીન પર હો જાએં (૫૫)
લિમંય્યક-ફુરુ બિર્રહ઼માનિ લિ-બુયૂતિહિમ
તો હમ ઝરૂર રહમાનકે મુન્કિરોંકે લિયે
સુકુફ઼મ-મિન ફ઼િદ્-દ઼તિંવ-વ મઆ઼રિ-જ અ઼લૈહા યઝ઼-હરૂન ॰(૩૩) વ લિબુયૂતિહિમ
ચાંદીકી છતેં ઔર સીઢિયાં બનાતે જિન પર ચઢતે ઔર ઉનકે ઘરોંકે લિયે ચાંદીકે દરવાઝે ઔર
અબ્વાબંવ-વ સુરુરન અ઼લૈહા યત્તકિઊન ॰ (૩૪) વ ઝુખ઼્રુફ઼ા ॰ વ ઈન કુલ્લુ
ચાંદીકે તખ્ત જિન પર તકિયા લગાતે ઔર તરહ-તરહકી આરાઈશ (૫૬) ઔર યે જો કુછ હૈ જીતી
ઝ઼ાલિ-ક લમ્મા મતાઉ઼લ હ઼યાતિદ દુન્યા ॰ વલ-આખ઼િરતુ ઈન્દ રબ્બિ-ક લિલ-
દુનિયા હી કા અસ્બાબ હૈ ઔર આખેરત તુમ્હારે રબકે પાસ પરહેઝગારોંકે લિયે હૈ
મુત્તક઼ીન૦(૩૫) વ મંય્યઅ઼-શુ અ઼ન ઝ઼િક-રિર-રહ઼માનિ નુક઼ય્યિદ઼ લહૂ
(૫૭) ઔર જિસે રતૌંદ આએ રહમાનકે ઝિકસે (૫૮) હમ ઉસ પર એક શૈતાન તૈનાત કરેં કે વોહ ઉસકા
શૈતાનન ફહુ-વ લહૂ ક઼રીન (૩૬) વ ઈન્નહુમ લ-યસુદ-દૂનહુમ અ઼નિસ્સબીલિ વ
સાથી રહે ઔર બેશક વોહ શયાતીન ઉનકો (૫૯) રાહસે રોકતે હંય ઔર (૬૦)
યહ઼-સબૂ-ન અન્નહુમ મુહ-તદૂન (૩૭) હ઼ત્તા ઈઝ઼ા જા-અના ક઼ા-લ યાલૈ-ત
સમઝતે યે હંયકે વોહ રાહ પર હંય યહાં તકકે જબ (૬૧) કાફિર હમારે પાસ આએગા અપને શૈતાનસે
બૈની વ બૈન-ક બુઅ઼-દલ મશ્રિકૈ઼નિ ફબિઅ઼-સલ-ક઼રીન (૩૮) વ
કહેગા હાએ કિસી તરહ મુઝમેં-તુઝમેં પૂરબ-પચ્છિમકા ફાસ્લા હોતા તો કયા હી બુરા સાથી હૈ ઔર
લંય્યન્ફ-અ઼- કુમુલ-યૌ-મ ઈઝ઼-ઝ઼-લમ્તુમ અન્નકુમ ફ઼િલ-અ઼ઝ઼ાબિ
હરગિઝ તુમ્હારા ઉસ (૬૨) સે ભલા ન હોગા આજ જબ કે (૬૩) તુમને ઝુલ્મ કિયા કે તુમ સબ અઝાબમેં

તઆલાને ઉનકે લિયે મુકર્રર ફરમાયા યા ઉનકે કુછ ઐસે શુરકાઅ (ભાગીદાર) હંય શયાતીન વગૈરા. (૬૦) કુફ્રી દીનોંમેંસે.
(૬૧) જો શિર્કો ઈન્કારે બઅસ પર મુશ્તમિલ હય. (૬૨) યા'ની વોહ દીને ઈલાહીકે ખિલાફ હય. (૬૩) ઔર જઝાકે લિયે
રોઝે કિયામત મુઅય્યન ન ફરમા દિયા ગયા હોતા. (૬૪) ઔર દુનિયાહીમેં તકઝીબ કરનેવાલોંકો ગિરફતારે અઝાબ કર દિયા
જાતા. (૬૫) આખિરતમેં ઔર ઝાલિમોંસે મુરાદ યહાં કાફિર હંય. (૬૬) યા'ની કુફ્રો આ'માલે ખબીસા સે જો ઉન્હોંને દુનિયામેં
કમાએ થે. ઈસ અંદેશે સે કે અબ ઉનકી સઝા મિલનેવાલી હય. (૬૭) ઝરૂર ઉનસે કિસી તરહ બચ નહી સકતે ડરેં યા ન ડરેં.
(૬૮) તબલીગે રિસાલત ઔર ઈર્શાદો હિદાયત. (૬૯) ઔર તમામ અંબિયા કા યહી તરીકા હય - શાને નુઝૂલ હઝરતે ઈબ્ને

مُشْرِكُوْنَ ۝ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ
وَمَنْ كَانَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝ فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ
فَإِنَّا مِنْهُمْ مُّنْتَقِمُوْنَ ۝ أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِيْ وَعَدْنٰهُمْ
فَإِنَّا عَلَيْهِمْ مُّقْتَدِرُوْنَ ۝ فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِيْ أُوْحِيَ
إِلَيْكَ ۚ إِنَّكَ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝ وَإِنَّهٗ لَذِكْرٌ لَّكَ
وَلِقَوْمِكَ ۚ وَسَوْفَ تُسْـَٔلُوْنَ ۝ وَسْـَٔلْ مَنْ أَرْسَلْنَا
مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُّسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُوْنِ الرَّحْمٰنِ
اٰلِهَةً يُّعْبَدُوْنَ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَا إِلٰى
فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ فَقَالَ إِنِّيْ رَسُوْلُ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝
فَلَمَّا جَآءَهُمْ بِاٰيٰتِنَا إِذَا هُمْ مِّنْهَا يَضْحَكُوْنَ ۝ وَمَا نُرِيْهِمْ
مِّنْ اٰيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا ۫ وَأَخَذْنٰهُمْ بِالْعَذَابِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ۝ وَقَالُوْا يٰۤأَيُّهَ السّٰحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ
بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ ۚ إِنَّنَا لَمُهْتَدُوْنَ ۝ فَلَمَّا كَشَفْنَا

મુશ્તરિકૂન (૩૯) અ-ફ-અન્ત તુસ્મિઉસ્સુમ-મ
શરીક હો તો કયા તુમ બેહરોંકો સુનાઓગે (૬૪)
ઔ-તહ-દિલ- ઉમ્-ય વ-મન કા-ન ફી
યા અન્ધોંકો રાહ દિખાઓગે (૬૫) ઔર ઉન્હેં
દલાલિમ-મુબીન (૪૦) ફ-ઈમ્મા નઝ્-હ-બન્ન
જો ખુલી ગુમરાહીમેં-હંય (૬૬) તો અગર હમ તુમ્હેં લે જાએં
બિ-ક ફ-ઈન્ના મિન્હુમ મુન્તકિમૂન (૪૧) ઔ
(૬૭) તો ઉનસે હમ ઝરૂર બદલા લેંગે (૬૮) યા
નુરિ-યન્ન-કલ્લઝી વ-અદ- નાહુમ ફ-ઈન્ના
તુમ્હેં દિખા દેં (૬૯) જિસકા ઉન્હેં હમને વા'દા કિયા હૈ તો હમ
અલૈહિમ મુક્તદિરૂન (૪૨) ફસ્તમ-સિક
ઉન પર બળી કુદરતવાલે હૈં તો મઝબૂત થામે
બિલ્લઝી ઊહિ-ય ઈલૈક ઈન્ન-ક અલા
રહો ઉસે જો તુમ્હારી તરફ "વહી" કી ગઈ (૭૦) બેશક તુમ

સિરાતિમ-મુસ્તકીમ (૪૩) વ ઈન્નહૂ લ- ઝિકરુલ્લ-ક વ લિકૌમિક વ સૌ-ફ
સીધી રાહ પર હો ઔર બેશક વોહ (૭૧) શર્ફ હૈ તુમ્હારે લિયે (૭૨) ઔર તુમ્હારી કૌમકે લિયે (૭૩) ઔર અન્કરીબ
મં ૬ **તુસ્અલૂન (૪૪) વસ્અલ મન અર્સલ્ના મિન કબ્લિ-ક મિર્રુસુલિના અ- જ-અલ્ના**
તુમસે પૂછા જાએગા (૭૪) ઔર ઉનસે પૂછો જો હમને તુમસે પહેલે રસૂલ ભેજે કયા હમને રહમાનકે
મિન દૂનિર્રહમાનિ આલિહતંય્યુઅ-બદૂન (૪૫) વ-લ-કદ અર્સલ્ના મૂસા
સિવા કુછ ઔર ખુદા ઠેહરાએ જિનકો પૂજા હો (૭૫) ઔર બેશક હમને મૂસાકો
બિઆયાતિના ઈલા ફિરઔ-ન વ મ-લ-ઈ-હી ફકા-લ ઈન્ની રસૂલુ રબ્બિલ
અપની નિશાનિયોંકે સાથ ફિરઔન ઔર ઉસકે સરદારોંકી તરફ ભેજા તો ઉસને ફરમાયા બેશક મૈં ઉસકા રસૂલ હૂં જો સારે
આલમીન (૪૬) ફ-લમ્મા જા-અ-હુમ બિઆયાતિના ઈઝા હુમ મિન્હા યદ્-હકૂન
જહાનકા માલિક હૈ ફિર જબ વોહ ઉનકે પાસ હમારી નિશાનિયાં લાયા (૭૬) જભી વોહ ઉન પર હંસને લગે (૭૭)
(૪૭) વમા નુરીહિમ મિન આયતિન ઈલ્લા હિ-ય અક-બરુ મિન ઉખ્તિહા વ-અ-
ઔર હમ ઉન્હેં જો નિશાની દિખાતે વોહ પહલેસે બળી હોતી (૭૮) ઔર હમને ઉન્હેં મુસીબતમેં ગિરફતાર
ખઝ્નાહુમ બિલ્અઝાબિ લ-અલ્લહુમ યર્જિઊન (૪૮) વકાલૂ યા અય્યુહસ-સાહિરુદઉ
કિયા કે વોહ બાઝ આએં (૭૯) ઔર બોલે (૮૦) કે અય જાદૂગર ! (૮૧) હમારે લિયે અપને
લના રબ્બ-ક બિમા અહિ-દ ઈન્દક ઈન્નના લ-મુહ-તદૂન (૪૯) ફ-લમ્મા ક-શફ-ના
રબસે દુઆ કર ઈસ અહદકે સબબ જો ઉસકા તેરે પાસ હૈ (૮૨) બેશક હમ હિદાયત પર આએંગે (૮૩) ફિર જબ હમને

અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાસે મરવી હય કે જબ નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ મદીના તય્યેબા મેં રૌનક અફરોઝ હુએ ઔર અન્સારને દેખાકે હુઝૂર અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામકે ઝિમ્મે મસારિફ બહોત હંય ઔર માલ કુછ ભી નહી હય તો ઉન્હોંને આપસ મેં મશ્વરા કિયા ઔર હુઝૂર કે હુકૂકો એહસાનાત યાદ કરકે હુઝૂરકી ખિદમત મેં પેશ કરનેકે લિયે બહોત સા માલ જમા કિયા ઔર ઉસકો લેકર ખિદમતે અકદસ મેં હાઝિર હુવે ઔર અર્ઝ કિયા કે હુઝૂર કી બદૌલત હમેં હિદાયત હુઇ હમને ગુમરાહીસે નજાત પાઈ હમ દેખતે હંય કે હુઝૂરકે મસારિફ બહોત ઝયાદા હંય ઈસલિયે હમ યે માલ ખુદામે આસ્તાંકી ખિદમતમેં નઝર કે લિયે લાએ હંય કુબૂલ ફરમાકર હમારી ઈઝઝત અફઝાઈ કી જાએ. ઉસ પર યેહ

عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ۝ وَنَادٰى فِرْعَوْنُ
فِي قَوْمِهِ قَالَ يٰقَوْمِ أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهٰذِهِ
الْأَنْهٰرُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِي ۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ۝ أَمْ أَنَا
خَيْرٌ مِّنْ هٰذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ ۙ وَّلَا يَكَادُ يُبِينُ ۝
فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ أَوْ جَاءَ مَعَهُ
الْمَلٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ۝ فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ ۚ
إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فٰسِقِينَ ۝ فَلَمَّا آسَفُونَا انْتَقَمْنَا
مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنٰهُمْ أَجْمَعِينَ ۝ فَجَعَلْنٰهُمْ سَلَفًا وَّمَثَلًا
لِّلْآخِرِينَ ۝ وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ
مِنْهُ يَصِدُّونَ ۝ وَقَالُوا أَآلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ ۚ مَا
ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ۝
إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنٰهُ مَثَلًا لِّبَنِيٓ
إِسْرَآءِيلَ ۝ وَلَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَّلٰٓئِكَةً فِي

અન્હુમુલ-અઝાબ ઈઝા હુમ યન્કુસૂન (૫૦) વ
ઉનસે વોહ મુસીબત ટાલ દી જભી વોહ અહદ તોળ ગએ (૮૪) ઔર
નાદા ફિર-ઔનુ ફી કૌમિહી કા-લ યાકૌમિ અલૈ-સ
ફિરઔન અપની કૌમમેં (૮૫) પુકારા કે અય મેરી કૌમ! ક્યા મેરે લિયે
લી મુલ્કુ મિસ્-ર વ હાઝિ-હિલ-અન્હારુ તજ-રી
મિસ્રકી સલ્તનત નહીં ઔર યે નેહરેં કે મેરે નીચે બેહતી હૈં
મિન તહ્-તીઃઅ-ફલા તુબ્સિરૂન (૫૧) અમ અ-ન
(૮૬) તો ક્યા તુમ દેખતે નહીં (૮૭) યા મૈં બેહતર હૂં (૮૮) ઈસસે કે
ખૈરુમ્મિન હાઝલ્લઝી હુ-વ મહીનુંવઃવલા યકાદુ
ઝલીલ હૈ (૮૯) ઔર બાત સાફ કરતા મા'લૂમ નહીં
યુબીન (૫૨) ફ-લૌલા ઉલ્કિ-ય અલૈહિ
હોતા (૯૦) તો ઉસ પર કયૂં ન ડાલે ગએ સોનેકે
અસ-વિ-રતુમ-મિન ઝ-હ-બિન ઔ જા-અ
કંગન (૯૧) યા ઉસકે સાથ ફરિશ્તે આતે કે ઉસકે પાસ

મ-અહુલ-મલૈ-ઈકતુ મુક્તરિનીન (૫૩) ફસ્તખફ-ફ કૌમહૂ ફ-અતાઊહુ ઈન્નહુમ
રેહતે (૯૨) ફિર ઉસને અપની કોમકો કમ અકલ કર લિયા (૯૩) તો વોહ ઉસકે કેહને પર ચલે (૯૪)
કાનૂ કૌમન ફાસિકીન (૫૪) ફ-લમ્મા આસફૂ-નન-ત-કમ્ના મિન્હુમ
બેશક વોહ બેહુકમ લોગ થે ફિર જબ ઉન્હોંને વોહ કિયા જિસ પર હમારા ગઝબ ઉન પર આયા હમને ઉનસે
ફ-અગ્-રકના-હુમ અજમઈન (૫૫) ફ-જ-અલ્નાહુમ સ-લ-ફંવ
બદલા લિયા તો હમને ઉન સબકો ડુબો દિયા ઉન્હેં હમને કર દિયા અગલી દાસ્તાન ઔર કહાવત પિછલોંકે લિયે
મ-સ-લલ-લિલ્આખિરીન (૫૬) વ-લમ્મા દુરિબબ્નુ મર-ય-મ મ-સ-લન ઈઝા
(૯૫) ઔર જબ ઈબ્ને મરિયમકી મિસાલ બયાન કી જાએ જભી તુમ્હારી કૌમ (કે લોગ)
કૌમુ-ક મિન્હુ યસિદ્દૂન (૫૭) વ કાલૂ-અ આલિહતુના ખૈરુન અમ હૂ મા
ઉસસે હંસને લગતે હંય (૯૬) ઔર કેહતે હૈં ક્યા હમારે મા'બૂદ બેહતર હૈં યા વોહ (૯૭) ઉન્હોંને તુમસે યે
દ્-રબૂહુ લ-ક ઈલ્લા જ-દ-લા બલ હુમ કૌમુન ખસિમૂન (૫૮) ઈન હુ-વ
ન કહી મગર નાહક ઝગળેકો (૯૮) બલ્કે વોહ હૈં ઝગળાલૂ લોગ (૯૯) વોહ તો નહીં મગર એક
ઈલ્લા અબ્દુન અન-અમ્ના અલૈહિ વ-જ-અલ્નાહુ મ-સ-લલ-લિ-બની
બન્દા જિસ પર હમને એહસાન ફરમાયા (૧૦૦) ઔર ઉસે હમને બની ઈસ્રાઈલકે લિયે અજીબ નમૂના બનાયા (૧૦૧)
ઈસ્રાઈલ (૫૯) વલૌ નશાઉ લ-જ-અલ્ના મિન્કુમ મલાઈ-ક-તન ફિલ
ઔર અગર હમ ચાહતે તો (૧૦૨) ઝમીનમેં તુમ્હારે બદલે ફરિશ્તે

આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર હુઝૂરને વોહ અમ્વાલ વાપસ ફરમા દિયે. (૭૦) તુમ પર લાઝિમ હય ક્યૂંકે મુસલમાનોંકે દરમિયાન મોવદ્દત મોહબ્બત વાજિબ હય જૈસાકે અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા-અલ મુ'મેનુ-ન વલ મુ'મિનાતુ બા'દુહુમ અવલિયાઓ બા'દ ઔર હદીસ શરીફમેં હૈ કે મુસલમાન મિસ્લ એક ઈમારત કે હંય જિસકા હર એક હિસ્સા દૂસરે હિસ્સેકો કુવ્વત ઔર મદદ પહોંચાતા હય. જબ મુસલમાનો મેં બાહમ એક દૂસરે કે સાથ મોહબ્બત વાજિબ હુઈ તો સય્યદુલ આલમીન સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે સાથ કિસ કદર મોહબ્બત ફર્ઝ હોગી મા'ના યેહ હંય કે મંય હિદાયતો ઈર્શાદ પર કુછ ઉજરત નહીં ચાહતા લેકિન કરાબત કે હુકૂક તુમ પર વાજિબ હંય. ઉનકા લેહાઝ કરો ઔર મેરે કરાબત વાલે તુમહારે ભી

الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ۝ وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ
بِهَا وَاتَّبِعُونِ ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۝ وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ
الشَّيْطَانُ ۖ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۝ وَلَمَّا جَاءَ عِيسَىٰ
بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ
بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ۝
إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ
مُسْتَقِيمٌ ۝ فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ ۖ
فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ أَلِيمٍ ۝ هَلْ
يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا
يَشْعُرُونَ ۝ الْأَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ
إِلَّا الْمُتَّقِينَ ۝ يَا عِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ
تَحْزَنُونَ ۝ الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ۝
ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ۝ يُطَافُ

અર્દિ યખ્લુફૂન (૬૦) વ ઈન્નહૂ લ-ઈલ્મુલ
બસાતે (૧૦૩) ઔર બેશક
લિસ્સાઅતિ ફલા તમ્તરુન-ન બિહા વત્તબિઊન
ઈસા કયામતકી ખબર હૈ (૧૦૪) તો હરગિઝ કયામતમેં શક ન કરના
હાઝા સિરાતુમ મુસ્તકીમ (૬૧) વલા યસુદ
ઔર મેરે પૈરો (અનુયાયી) હોના (૧૦૫) યે સીધી રાહ હૈ
દન્નકુમુશ શૈતાન ૮ ઈન્નહૂ લકુમ અદુવ્વુમ
ઔર હરગિઝ શૈતાન તુમ્હેં ન રોક દે (૧૦૬) બેશક વોહ તુમ્હારા
મુબીન (૬૨) વ-લમ્મા જા-અ ઈસા
ખુલા દુશ્મન હૈ ઔર જબ ઈસા રૌશન નિશાનિયાં
બિલ્બય્યિનાતિ કા-લ કદ જિઅ-તુકુમ
(૧૦૭) લાયા ઉસને ફરમાયા મૈં તુમ્હારે પાસ હિકમત લેકર આયા
બિલ-હિક-મતિ વ લિ-ઉબય્યિ-ન લકુમ
(૧૦૮) ઔર ઈસલિયે મૈં તુમસે બયાન કર દૂં બા'ઝ વોહ બાતેં જિનમેં
બઅ-દલ્લઝી તખ્તલિફૂ-ન ફીહ૮ફત્તકુલ્લા-હ વ-અતીઊન (૬૩) ઈન્નલ્લા-હ હુ-વ
તુમ ઈખ્તેલાફ રખતે હો (૧૦૯) તો અલ્લાહસે ડરો ઔર મેરા હુકમ માનો બેશક અલ્લાહ
રબ્બી વ-રબ્બુકુમ ફઅ-બુદૂહ ૮ હાઝા સિરાતુમ મુસ્તકીમ (૬૪) ફખ્ત-લ-
મેરા રબ ઔર તુમ્હારા રબ તો ઉસે પૂજો યે સીધી રાહ હૈ (૧૧૦) ફિર વોહ
ફલ-અહ-ઝાબુ મિમ બૈનિહિમ ૮ ફવૈલુલ લિલ્લઝી-ન ઝ-લમૂ મિન અઝાબિ યૌમિન
ગિરોહ આપસમેં મુખ્તલિફ હો ગએ (૧૧૧) તો ઝાલિમોંકી ખરાબી હૈ (૧૧૨) એક દર્દનાક દિનકે
અલીમ (૬૫) હલ યન્ઝુરૂ-ન ઈલ્લસ્સા-અ-ત અન તઅ-તિ-યહુમ બગ્-ત-તંવ
અઝાબસે (૧૧૩) કાહેકે ઈન્તંઝારમેં હૈં ? મગર કયામતકે ઉન પર અચાનક આ જાએ ઔર ઉન્હેં
વહુમ લા યશઉરૂન (૬૬) અલ-અખિલ્લાઉ યૌમઈઝિમ બઅ-દુહુમ લિબઅ-દિન
ખબર ન હો ગેહરે દોસ્ત ઉસ દિન એક-દૂસરેકે દુશ્મન હોંગે મગર
અદુવ્વુન ઈલ્લલ મુત્તકીન ૬ (૬૭) યા-ઈબાદિ લા ખૌફુન અલૈકુમુલ યૌ-મ વલા
પરહેઝગાર (૧૧૪) ઉનસે ફરમાયા જાએગા અય મેરે બન્દો ! આજ ન તુમ પર ખૌફ ન
અન્તુમ તહ-ઝનૂન (૬૮) અલ્લઝી-ન આ-મનૂ બિઆયતિના વકાનૂ મુસ્લિમીન (૬૯)
તુમકો ગમ હો વોહ જો હમારી આયતોં પર ઈમાન લાએં ઔર મુસલમાન થે દાખિલ હો
ઉદ-ખુલુલ જન્ન-ત અન્તુમ વ અઝવાજુકુમ તુહ-બરૂન (૭૦) યુતાફુ
જન્નતમેં તુમ ઔર તુમ્હારી બીબિયાં ઔર તુમ્હારી ખાતિરેં (નવાઝિશેં) હોતી (૧૧૫) ઉન

કરાબતી હંય ઉન્હેં ઈઝા ન દો. હઝરતે સઈદ બિન જુબૈર સે મરવી હય કે કરાબત વાલોંસે મુરાદ હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી આલે પાક હય (બુખારી) મસ્અલા : એહલે કરાબત સે કૌન કૌન મુરાદ હંય ? ઉસ મેં કઈ કૌલ હંય. એકતો યેહ કે મુરાદ ઉસસે હઝરતે અલી વ હઝરતે ફાતેમા વ હસનૈન કરીમૈન હંય. રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમ. એક કૌલ યેહ હય કે આલે અલી વ આલે અકીલ વ આલે જા'ફરો આલે અબ્બાસ મુરાદ હંય. જિન પર સદકા હરામ હય ઔર વોહ મુખ્લેસીને બની હાશિમો બની મુત્તલિબ હંય. હુઝૂરકી અઝવાજે મોતહહરાત હુઝૂર કે અહલે બૈતમેં દાખિલ હંય. - મસ્અલા : હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી મોહબ્બત ઔર હુઝૂર કે અકારિબકી મોહબ્બત

عَلَيْهِم بِصِحَافٍ مِّن ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ ۖ وَفِيهَا
مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ ۖ وَأَنتُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ۝ وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ۝ لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ ۝
إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابِ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ۝ لَا
يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ۝ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ
وَلَٰكِن كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ۝ وَنَادَوْا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ
عَلَيْنَا رَبُّكَ ۖ قَالَ إِنَّكُم مَّاكِثُونَ ۝ لَقَدْ جِئْنَاكُم
بِالْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ۝ أَمْ أَبْرَمُوا
أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرِمُونَ ۝ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ
وَنَجْوَاهُم ۚ بَلَىٰ وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ۝ قُلْ إِن
كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَابِدِينَ ۝ سُبْحَانَ
رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ۝

અલૈહિમ બિસિહાફિમ-મિન ઝ-હબિંવ-વ
પર દૌરા હોગા સોનેકે પ્યાલોં ઔર જામોંકા ઔર
અક-વાબ ૮ વફીહા મા તશ્તહીહિલ-અન્ફુસુ
ઉસમેં જો જી ચાહે ઔર જિસસે આંખકો લઝ્ઝત પહુંચે
વ ત-લઝ્ઝુલ-અઅ-યુન ૮ વ અન્તુમ ફીહા
(૧૧૬) ઔર તુમ ઉસમેં હમેશા રહોગે ઔર
ખાલિદૂન ૮ (૭૧) વ તિલ્કલ-જન્નતુલ્લતી
યે હૈ વોહ જન્નત જિસકે તુમ વારિસ કિયે ગએ અપને
ઊરિસ્તુમૂહા બિમા કુન્તુમ તઅ-મલૂન (૭૨)
આ'માલસે તુમ્હારે લિયે ઉસમેં
લકુમ ફીહા ફાકિ-હ-તુન કસી-રતુમ-મિન્હા
બહોત મેવે હંય કે ઉનમેંસે
તઅ-કુલૂન (૭૩) ઈન્નલ-મુજરિમી-ન ફી
ખાઓ (૧૧૭) બેશક મુજરિમ

અઝાબિ જ-હન્ન-મ ખાલિદૂન ૮ (૭૪) લા યુ-ફત્તરુ અન્હુમ વ-હુમ ફીહિ
(૧૧૮) જહન્નમકે અઝાબમેં હમેશા રેહનેવાલે હૈં વોહ કભી ઉન પર સે હલ્કા ન પળેગા ઔર વોહ ઉસમેં બેઆસ
મુબ્લિસૂન ૮ (૭૫) વમા ઝ-લમ્નાહુમ વલાકિન કાનૂ હુમુઝ-ઝાલિમીન (૭૬) મં ૬
રહેંગે (૧૧૯) ઔર હમને ઉન પર કુછ ઝુલ્મ ન કિયા હાં વોહ ખુદ હી ઝાલિમ થે (૧૨૦)
વનાદૌ યા માલિકુ લિ-યક્દિ અલૈના રબ્બુક ▸ કા-લ ઈન્નકુમ માકિસૂન (૭૭)
ઔર વોહ પુકારેંગે (૧૨૧) અય માલિક! તેરા રબ હમેં તમામ કર ચુકે (૧૨૨) વોહ ફરમાએગા (૧૨૩) તુમ્હેં તો ઠહેરના
લ-કદ જિઅ-નાકુમ બિલ્હક્કિ વલાકિન્ન અક-સ-રકુમ લિલ્હક્કિ કારિહૂન (૭૮)
હૈ (૧૨૪) બેશક હમ તુમ્હારે પાસ હક્ક લાએ (૧૨૫) મગર તુમમેં અકસરકો હક્ક ના-ગવાર હૈ કયા ઉન્હોંને (૧૨૬) અપને
અમ અબ-રમૂ અમ્રન ફ-ઈન્ના મુબ્રિમૂન ૮ (૭૯) અમ યહ-સબૂ-ન અન્ના લા
ખ્યાલમેં કોઈ કામ પક્કા કર લિયા હૈ (૧૨૭) તો હમ અપના કામ પક્કા કરનેવાલે હૈં (૧૨૮) કયા ઈસ ઘમંડમેં હૈ કે હમ ઉનકી
નસ્મઉ સિર્રહુમ વ નજ-વાહુમ ▸ બલા વ રુસુલુના લદૈહિમ યક્તુબૂન (૮૦)
આહિસ્તા બાત ઔર ઉનકી મશ્વરત (છુપી બાત) નહીં સુનતે હાં કયોં નહીં (૧૨૯) ઔર હમારે ફરિશ્તે ઉનકે પાસ લિખ રહે
કુલ ઈન કાન લિર્રહમાનિ વ-લદુન ફ-અ-ન અવ્વલુલ-આબિદીન (૮૧) સુબ્હા-ન
હૈં તુમ ફરમાઓ બફર્ઝે મુહાલ રહમાનકે કોઈ બચ્ચા હોતા તો સબસે પેહલે મૈં પૂજતા (૧૩૦) પાકી હૈ
રબ્બિસ્સમાવાતિ વલ-અર્દિ રબ્બિલ - અર્શિ અમ્મા યસિફૂન (૮૨)
આસ્માનોં ઔર ઝમીનકે રબકો અર્શકે રબકો ઉન બાતોંસે જો યે બનાતે હૈં (૧૩૧)

દીન કે ફરાઈઝ મેંસે હય (જમલો ખાઝિન વગૈરા). (૭૧) યહાં નેક કામ સે મુરાદ યા રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી કે આલે પાકકી મોહબ્બત હય યા તમામ ઉમૂરે ખૈર. (૭૨) સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી નિસ્બત કુફ્ફારે મક્કા. (૭૩) નબુવ્વતકા દા'વા કરકે યા કુર્આને કરીમ કો કિતાબે ઈલાહી બતા કર. (૭૪) કે આપકો ઉનકી બદગોઈયોં સે ઈઝા ન હો. (૭૫) જો કુફ્ફાર કેહતે હંય. (૭૬) જો અપને નબી સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમપર નાઝિલ ફરમાએ ચુનાંચે ઐસાહી કિયા કે ઉનકે બાતિલ કો મિટાયા ઔર કલિમએ ઈસ્લામ કો ગાલિબ કિયા. (૭૭) તૌબા હર એક ગુનાહ સે વાજિબ હય ઔર તૌબા કી હકીકત યેહ હય કે આદમી બદી વ મા'સિય્યત સે બાઝ આયે ઔર જો ગુનાહ ઉસસે

فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتّٰى يُلٰقُوا يَوْمَهُمُ
الَّذِي يُوعَدُونَ ۝ وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلٰهٌ
وَّفِي الْأَرْضِ إِلٰهٌ ۚ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ۝ وَتَبٰرَكَ
الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝ وَلَا
يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا
مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۝ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ
مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ فَأَنّٰى يُؤْفَكُونَ ۝ وَقِيلِهِ
يٰرَبِّ إِنَّ هٰٓؤُلَاءِ قَوْمٌ لَّا يُؤْمِنُونَ ۝ فَاصْفَحْ عَنْهُمْ
وَقُلْ سَلٰمٌ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ۝

سُورَةُ الدُّخَانِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

حٰمٓ ۝ وَالْكِتٰبِ الْمُبِينِ ۝ إِنَّآ أَنْزَلْنٰهُ فِي لَيْلَةٍ

ફ-ઝર-હુમ યખૂદ્દૂ વ યલ્અબૂ હત્તા યુલાકૂ
તો તુમ ઉન્હેં છોળો કે બેહૂદા બાતેં કરેં ઔર ખેલેં (૧૩૨) યહાં તકકે અપને
યૌમહુમુલ્લઝી યૂ-અદૂન (૮૩) વ-હુવલ્લઝી
ઉસ દિનકો પાએં જિસકા ઉનસે વાદા હૈ (૧૩૩) ઔર વોહી
ફિસ્સમાઈ ઈલાહુંવ-વ ફિલ્અર્દિ ઈલાહ•
આસ્માનવાલોંકા ખુદા ઔર ઝમીનવાલોંકા ખુદા (૧૩૪) ઔર
વહુવલ હકીમુલ અલીમ (૮૪) વ
વોહી હિકમત વ ઈલ્મવાલા હૈ ઔર
તબા-ર-કલ્લઝી લહૂ મુલ્કુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દિ
બળી બરકતવાલા હૈ વોહ કે ઉસીકે લિયે હૈ સલ્તનત આસ્માનોં
વમા બૈનહુમા • વ ઈન્દહૂ ઈલ્મુસ્સાઅહ•
ઔર ઝમીનકી ઔર જો કુછ ઉનકે દરમિયાન હૈ ઔર ઉસીકે પાસ હૈ
વ ઈલૈહિ તુર્જઊન (૮૫) વલા યમ્લિકુલ્લઝી-ન
કયામતકા ઈલ્મ ઔર તુમ્હેં ઉસીકી તરફ ફિરના ઔર જિનકો યે અલ્લાહકે
યદઊ-ન મિન દૂનિહિશ્શફા-અ-ત ઈલ્લા મન શહિ-દ બિલ્હક્કિ વહુમ
સિવા પૂજતે હૈં શફાઅતકા ઈખ્તિયાર નહીં રખતે હાં શફાઅતકા ઈખ્તિયાર ઉન્હેં હૈ જો હક્ક કી ગવાહી દેં (૧૩૫) ઔર ઈલ્મ
મં ૬ **યઅ્-લમૂન (૮૬) વ લઈન સ-અલ્તહુમ મન ખ-લ-કહુમ લ-યકૂલુન્નલ્લાહુ**
રખ્ખેં (૧૩૬) ઔર અગર તુમ ઉનસે પૂછો (૧૩૭) ઉન્હેં કિસને પૈદા કિયા તો ઝરૂર કહેંગે અલ્લાહને (૧૩૮)
ફ-અન્ના યુઅ-ફકૂન•(૮૭) વ-કીલિહી યા રબ્બિ ઈન્ન હાઉલા-ઈ કૌમુલ્લા
૯ તો કહાં ઔંધે જાતે હૈં (૧૩૯) મુઝે રસૂલ(૧૪૦) કે ઈસ કેહનેકી કસમ (૧૪૧) કે અય મેરે રબ! યે લોગ ઈમાન નહીં લાતે
૦ **યુઅ-મિનૂન• (૮૮) ફસ્ફહ્ અન્હુમ વકુલ સલામ • ફસૌ-ફ યઅ્-લમૂન (૮૯)**
તો ઉનસે દરગુઝર કરો (છોળ દો) (૧૪૨) ઔર ફરમાઓ બસ સલામ હૈ કે (૧૪૩) આગે જાન જાએંગે (૧૪૪)

(૪૪) સૂરતુદ દુખાન (મક્કી) ૫૯ આયતેં ઔર ૩ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહરબાન રહમવાલા (૧)
હા-મીમ (૧) વલ-કિતાબિલ-મુબીન (૨) ઈન્ના અન્ઝલ્નાહુ ફી લૈલતિમ-
હા-મીમ કસમ ઈસ રૌશન કિતાબકી (૨) બેશક હમને ઉસે

સાદિર હુવા ઉસ પર નાદિમ હો ઔર હમેશા ગુનાહસે મુજતનિબ રેહને કા પુખ્તા ઈરાદા કરે ઔર અગર ગુનાહમેં કિસી બંદેકી હક તલ્ફી ભી થી તો ઉસ હકસે બ-તરીકે શરઈ ઓહદા બરઆ હો. (૭૮) યા'ની જિતના દુઆ માંગનેવાલે ને તલબ કિયા થા ઉસસે ઝયાદા અતા ફરમાતા હય. (૭૯) તકબ્બુરો ગુરૂરમેં મુબતિલા હોકર. (૮૦) જિસકે લિયે જિત્ના મુકતઝાએ હિકમત હય ઉસકો ઉતના અતા ફરમાતા હય. (૮૧) ઔર મેંહ સે નફા દેતા હય ઔર કહત કો દફા' ફરમાતા હય. (૮૨) હશ્ર કે લિયે. (૮૩) યેહ ખિતાબ મો'મિનીને મુકલ્લેફીન સે હય જિન સે ગુનાહ સરઝદ હોતે હંય. મુરાદ યેહ હય કે દુનિયામેં જો તકલીફ ઔર મુસીબતેં મો'મિનીન કો પહોંચતી હંય અકસર ઉનકા સબબ ઉનકે ગુનાહ હોતે હંય ઉન તકલીફોંકો અલ્લાહ તઆલા ઉનકે

مُّبٰرَكَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنْذِرِيْنَ ۝ فِيْهَا يُفْرَقُ
كُلُّ اَمْرٍ حَكِيْمٍ ۝ اَمْرًا مِّنْ عِنْدِنَا ۚ اِنَّا كُنَّا
مُرْسِلِيْنَ ۝ رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ۚ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيْعُ
الْعَلِيْمُ ۝ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۘ
اِنْ كُنْتُمْ مُّوْقِنِيْنَ ۝ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۚ
رَبُّكُمْ وَرَبُّ اٰبَآئِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ ۝ بَلْ هُمْ
فِيْ شَكٍّ يَّلْعَبُوْنَ ۝ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَاْتِي السَّمَآءُ
بِدُخَانٍ مُّبِيْنٍ ۝ يَّغْشَى النَّاسَ ۚ هٰذَا عَذَابٌ
اَلِيْمٌ ۝ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُوْنَ ۝
اَنّٰى لَهُمُ الذِّكْرٰى وَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ۝
ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوْا مُعَلَّمٌ مَّجْنُوْنٌ ۝ اِنَّا
كَاشِفُوا الْعَذَابِ قَلِيْلًا اِنَّكُمْ عَآئِدُوْنَ ۝
يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرٰى ۚ اِنَّا مُنْتَقِمُوْنَ ۝

મુબા-ર-કતિન ઈન્ના કુન્ના મુન્ઝિરીન (૩)
બરકતવાલી રાતમેં ઉતારા (૩) બેશક હમ ડર સુનાનેવાલે હૈં (૪)
ફીહા યુફ-રકુ કુલ્લુ અમ્રિન હકીમ (૪)
ઉસમેં બાંટ દિયા જાતા હૈ હર હિકમતવાલા કામ
અમ-રમ-મિન ઈન્દિના ઈન્ના કુન્ના
(૫) હમારે પાસકે હુકમસે બેશક હમ ભેજનેવાલે
મુર્સિલીન (૫) રહ્- મ-તમ-મિર્રબ્બિક
હૈં (૬) તુમ્હારે રબકી તરફસે રહમત
ઈન્નહૂ હુવસ્સમીઉલ અલીમ (૬)
બેશક વોહી સુન્તા-જાન્તા હૈ વોહ જો
રબ્બિસ્સમાવાતિ વલઅર્દિ વમા બૈનહુમા
રબ હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનકા ઔર જો કુછ ઉનકે દરમિયાન હૈ
ઈન કુન્તુમ મૂકિનીન (૭) લા ઈલા-હ
અગર તુમ્હેં યકીન હો (૭) ઉસકે સિવા
ઈલ્લા હુ-વ યુહયી વ યુમીત રબ્બુકુમ વ રબ્બુ આબાઈકુમુલ-અવ્વલી-ન (૮)
કિસીકી બંદગી નહીં વોહ જિલાએ ઔર મારે તુમ્હારા રબ ઔર તુમ્હારે અગલે બાપદાદાકા રબ
બલ હુમ ફી શક્કિંય્યલ-અબૂન (૯) ફર-તકિબ યૌ-મ તઅ-
બલ્કે વોહ શકમેં પળે ખેલ રહે હૈં (૮) તો તુમ ઉસ દિનકે મુન્તઝિર
તિસ્સમાઉ બિ દુખાનિમ-મુબીનિંય- (૧૦) યગ્-શન્નાસ હાઝા
હો જબ આસ્માન એક ઝાહિર ધુંવા લાએગા કે લોગોંકો ઢાંપ લેગા (૯) યે હૈ દર્દનાક
અઝાબુન અલીમ (૧૧) રબ્બ-નક-શિફ અન્નલ અઝા-બ ઈન્ના
અઝાબ ઉસ દિન કહેંગે અય હમારે રબ ! હમ પરસે અઝાબ ખોલ દે હમ ઈમાન લાતે હૈં
મુઅ-મિનૂન (૧૨) અન્ના લહુમુઝ-ઝિક-રા વ-કદ જા-અહુમ રસૂલુમ-
(૧૦) કહાંસે હો ઉન્હેં નસીહત માનના (૧૧) હાલાંકે ઉનકે પાસ સાફ બયાન ફરમાને વાલા રસૂલ તશરીફ લા ચુકા
મુબીન(૧૩) સુમ્મ ત-વલ્લૌ અન્હુ વ કાલૂ મુ-અલ્લમુમ મજનૂન (૧૪)
(૧૨) ફિર ઉસસે રૂગર્દાં હુએ ઔર બોલે સિખાયા હુવા દીવાના હૈ (૧૩) હમ કુછ
ઈન્ના કાશિફુલ- અઝાબિ કલીલન ઈન્નકુમ આ-ઈદૂન (૧૫)
દિનોંકો અઝાબ ખોલે દેતે હૈં તુમ ફિર વોહી કરોગે (૧૪) જિસ દિન
યૌ-મ નબ્તિશુલ બત-શ-તલ-કુબ્રા ઈન્ના મુન્તકિમૂન (૧૬)
હમ સબસે બળી પકળ પકળેંગે (૧૫) બેશક હમ બદલા લેનેવાલે હૈં

મ ૬

ગુનાહોંકા કુફ્ફારા કર દેતા હય ઔર કભી મો'મિનકો તકલીફ રફએ દરજાતકે લિયે હોતી હય જૈસાકે બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસમેં વારિદ હય. અંબિયા અલયહિમુસ્સલામ જો ગુનાહોંસે પાક હંય ઔર છોટે બચ્ચે જો મોકલ્લિફ નહીં હંય ઈસ આયત કે મુખાતિબ નહી. ફાયદા બા'ઝે ગુમરાહ ફિર્કે જો તનાસુખકે કાઈલ હંય ઈસ આયત સે ઈસતિદલાલ કરતે હંય કે છોટે બચ્ચોંકો જો તકલીફ પહોંચતી હય ઈસ આયત સે સાબિત હોતા હય કે વોહ ઉનકે ગુનાહોંકા નતીજા હો ઔર અભી તક ઉનસે કોઈ ગુનાહ હુવા નહી તો લાઝિમ આયા કે ઈસ ઝિંદગી સે પહેલે કોઈ ઔર ઝિંદગી હો જિસમેં ગુનાહ હુવે હોં. યહ બાત બાતિલ હય કયૂંકે બચ્ચે ઈસ કલામ કે મુખાતિબ હી નહી જૈસાકે બિલ ઉમૂમ તમામ ખિતાબ આકેલીન બાલેગીન કો હોતે હંય પસ તનાસુખ વાલોંકા

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَآءَهُمْ رَسُوْلٌ
كَرِيْمٌ ۙ اَنْ اَدُّوْٓا اِلَيَّ عِبَادَ اللّٰهِ ۭ اِنِّيْ لَكُمْ
رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ۙ وَّاَنْ لَّا تَعْلُوْا عَلَى اللّٰهِ ۚ اِنِّيْٓ
اٰتِيْكُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ۚ وَاِنِّيْ عُذْتُ بِرَبِّيْ
وَرَبِّكُمْ اَنْ تَرْجُمُوْنِ ۡ وَاِنْ لَّمْ تُؤْمِنُوْا لِيْ
فَاعْتَزِلُوْنِ ۝ فَدَعَا رَبَّهٗٓ اَنَّ هٰٓؤُلَاۗءِ قَوْمٌ
مُّجْرِمُوْنَ ۝ فَاَسْرِ بِعِبَادِيْ لَيْلًا اِنَّكُمْ مُّتَّبَعُوْنَ ۝
وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا ۭ اِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُوْنَ ۝
كَمْ تَرَكُوْا مِنْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ۝ وَّزُرُوْعٍ وَّ
مَقَامٍ كَرِيْمٍ ۝ وَّنَعْمَةٍ كَانُوْا فِيْهَا فٰكِهِيْنَ ۝
كَذٰلِكَ ۣ وَاَوْرَثْنٰهَا قَوْمًا اٰخَرِيْنَ ۝ فَمَا
بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاۗءُ وَالْاَرْضُ وَمَا كَانُوْا
مُنْظَرِيْنَ ۝ وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ مِنَ

વ-લ-કદ ફ-તન્ના કબ્લહુમ કૌ-મ
ઔર બેશક હમને ઉનસે પહલે ફિરઔનકી કૌમકો
ફિરઔ-ન વ જા-અહુમ રસૂલુન કરીમ (૧૭)
જાંચા ઔર ઉનકે પાસ એક મોઅઝઝિઝ રસૂલ તશરીફ લાયા
અન અદ-દૂ ઈલય-ય ઈબાદલ્લાહ ❋ ઈન્ની
(૧૬) કે અલ્લાહકે બન્દોંકો મુઝે સુપુર્દ કર દો (૧૭) બેશક
લકુમ રસૂલુન અમીનુંવ- (૧૮) વ અલ્લા
મૈં તુમ્હારે લિયે અમાનતવાલા રસૂલ હૂં ઔર અલ્લાહ
તઅ-લૂ અલલ્લાહ ૮ ઈન્ની આતીકુમ
કે મુકાબિલ સરકશી ન કરો મૈં તુમ્હારે પાસ એક
બિસુલ્તાનિમ- મુબીન ૮ (૧૯) વ ઈન્ની
રૌશન સનદ લાતા હૂં (૧૮) ઔર મૈં પનાહ
ઉઝ-તુ બિરબ્બી વ રબ્બિકુમ અન
લેતા હૂં અપને રબ ઔર તુમ્હારે રબકી ઈસસે

પો
ના
મં
૬

તર્જુમૂન (૨૦) વ-ઈલ્લમ તુઅ-મિનૂ લી ફઅ-તઝિલૂન (૨૧) ફ-દઆ
કે તુમ મુઝે સંગસાર કરો (૧૯) ઔર અગર તુમ મેરા યકીન ન લાઓ તો મુઝસે કનારે હો જાઓ
રબ્બહૂ અન્ન હાઉલા-ઈ કૌમુમ-મુજ-રિમૂન ★ (૨૨) ફ-અસ્રિ
(૨૦) તો ઉસને અપને રબસે દુઆ કી કે યે મુજરિમ લોગ હૈં હમને હુકમ ફરમાયા કે મેરે બન્દોં (૨૧) કો રાતોંરાત
બિઈબાદી લૈલન ઈન્નકુમ મુત્ત-બઊન (૨૩) વત-રુકિલ-બહ-ર રહ-વા
લે નિકલ ઝરૂર તુમ્હારા પીછા કિયા જાએગા (૨૨) ઔર દરિયાકો યૂંહી જગહ-જગહસે
ઈન્નહુમ જુન્દુમ- મુગ-રકૂન (૨૪) કમ ત-રકૂ મિન જન્ના-તિંવ-વ
ખુલા છોળ દે દિયા બેશક વોહ લશ્કર ડુબો દિયા જાએગા (૨૪) કિતને છોળ ગએ બાગ ઔર
ઉયૂનિંવ- (૨૫) વ ઝુરૂઈંવ-વ મકામિન કરીમિંવ- (૨૬) વ
ચશ્મે ઔર ખેત ઔર ઉમદા મકાનાત (૨૫) ઔર
નઅ-મતિન કાનૂ ફીહા ફાકિહીન (૨૭) કઝાલિ-ક ❋ વ ઔરસ્નાહા કૌમન
ને'મતેં જિનમેં ફારિગુલ્બાલ થે (૨૬) હમને યૂંહી કિયા ઔર ઉનકા વારિસ દૂસરી કૌમકો
આખરીન (૨૮) ફમા બ-કત અલૈહિમુસ્સમાઉ વલઅર્દુ વમા કાનૂ
૯ કર દિયા (૨૭) તો ઉન પર આસ્માન ઔર ઝમીન
૦ મુન્ઝરીન ع (૨૯) વ લ-કદ નજ-જૈના બની ઈસ્રાઈ-લ મિનલ-
ન રોએ (૨૮) ઔર ઉન્હેં મોહલત ન દી ગઈ (૨૯) ઔર બેશક હમને બની ઈસ્રાઈલકો ઝિલ્લતકે

ઈસતિદલાલ બાતિલ હુવા. (૮૪) જો મુસીબતેં તુમ્હારે લિયે મુસખ્ખર હો ચુકી હંય ઉનસે કહીં ભાગ નહીં સકતે. બચ નહીં સકતે. (૮૫) કે ઉસકી મર્ઝી કે ખિલાફ તુમ્હેં મુસીબતો તકલીફ સે બચા સકે. (૮૬) બડી બડી કશ્તીયાં. (૮૭) જો કશ્તીયોંકો ચલાતી હે. (૮૮) પા'ની દરિયાકે ઉપર. (૮૯) ચલને ન પાએ. (૯૦) સાબિર શાકિર સે મો'મિને મુખ્લિસ મુરાદ હય જો સખ્તી વ તકલીફ મેં સબ્ર કરતા હય ઔર રાહતો ઐશ મેં શુક્ર (૯૧) પા'ની કશ્તીયોંકો ગર્ક કરદે. (૯૨) જો ઉસમેં સવાર હંય. (૯૩) ગુનાહોંમેસે કે ઉન પર અઝાબ ન કરે. (૯૪) હમારે અઝાબસે. (૯૫) દુન્યવી માલો અસ્બાબ. (૯૬) સિર્ફ ચંદ રોઝ ઉસકો બકા નહીં. (૯૭) પા'ની સવાબ વોહ. (૯૮) શાને નુઝૂલ: યેહ આયત હઝરતે અબૂ બકર સિદ્દીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકે

الْعَذَابِ الْمُهِينِ ۝ مِنْ فِرْعَوْنَ ۚ إِنَّهُ كَانَ
عَالِيًا مِّنَ الْمُسْرِفِينَ ۝ وَلَقَدِ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ
عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ۝ وَآتَيْنَاهُم مِّنَ الْآيَاتِ مَا
فِيهِ بَلَاءٌ مُّبِينٌ ۝ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ۝
إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِينَ ۝
فَأْتُوا بِآبَائِنَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ۝
أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ
أَهْلَكْنَاهُمْ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ۝ وَمَا
خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ ۝
مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ ۝ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ۝
يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَن مَّوْلًى شَيْئًا وَلَا هُمْ
يُنصَرُونَ ۝ إِلَّا مَن رَّحِمَ اللَّهُ ۚ إِنَّهُ هُوَ

અઝાબિલ-મુહીન (૩૦) મિન ફિરઔન
અઝાબસે નજાત બખ્શી (૩૦) ફિરઔનસે
ઈન્નહૂ કા-ન આલિયમ-મિનલ-મુસ્રિફીન (૩૧)
બેશક વોહ મુતકબ્બિર હદસે બઢનેવાલોંમેંસે થા
વ-લ-કદિખ્તર-નાહુમ અલા ઈલ્મિન અ-લલ-
ઔર બેશક હમને ઉન્હેં (૩૧) દાનિસ્તા ચુન લિયા ઉસ
આલમીન (૩૨) વ આતૈનાહુમ મિનલ્આયાતિ
ઝમાનેવાલોંસે ઔર હમને ઉન્હેં
મા ફીહિ બલાઉમ-મુબીન (૩૩) ઈન્ન
વોહ નિશાનિયાં અતા ફરમાઈ જિન્મેં સરીહ ઈન્આમ થા
હાઉલા-ઈ લ-યકૂલૂન (૩૪) ઈન
(૩૨) બેશક યે (૩૩) કેહતે હંય વોહ તો
હિ-ય ઈલ્લા મૌતતુનલ ઊલા વમા
નહીં મગર હમારા એક દફાકા મરના (૩૪) ઔર
નહ્-નુ બિમુન્શરીન (૩૫) ફઅ-તૂ બિઆબા-ઈના ઈન કુન્તુમ
હમ ઉઠાએ ન જાએંગે (૩૫) તો હમારે બાપદાદાકો લે આઓ અગર તુમ સચ્ચે
સાદિકીન (૩૬) અહુમ ખૈરુન અમ કૌમુ તુબ્બઈંવ - વલ્લઝી-ન
હો (૩૬) કયા વોહ બેહતર હૈં (૩૭) યા તુબ્બઅકી કૌમ (૩૮) ઔર જો ઉનસે
મિન કબ્લિહિમ અહ-લક-નાહુમ ઈન્નહુમ કાનૂ મુજ-રિમીન (૩૭)
પેહલે થે (૩૯) હમને ઉન્હેં હિલાક કર દિયા (૪૦) બેશક વોહ મુજરિમ લોગ થે
વમા ખ-લક-નસ્સમાવાતિ વલઅર્-દ વમા બૈનહુમા લાઈબીન (૩૮)
(૪૧) ઔર હમને ન બનાએ આસ્માન ઔર ઝમીન ઔર જો કુછ ઉનકે દરમિયાન હૈ ખેલકે તૌર પર (૪૨)
મા ખ-લક-નાહુમા ઈલ્લા બિલ્હક્કિ વલાકિન્ન અક-સ-રહુમ લા
હમને ઉન્હેં ન બનાયા મગર હક્ક કે સાથ (૪૩) લેકિન ઉનમેં અકસર જાનતે નહીં
યઅ-લમૂન (૩૯) ઈન્ન યૌમલ-ફસ્લિ મીકાતુહુમ અજ-મઈન (૪૦)
(૪૪) બેશક ફૈસ્લેકા દિન (૪૫) ઉન સબકી મીઆદ હૈ જિસ
યૌ-મ લા યુગ્ની મૌલન અમ્મૌલન શૈઅંવ વલા હુમ
દિન કોઈ દોસ્ત કિસી દોસ્તકે કુછ કામ ન આએગા (૪૬) ઔર ન ઉનકી મદદ
યુન્સરૂન (૪૧) ઈલ્લા મર્રહિમલ્લાહ ઈન્નહૂ હુવલ
હોગી (૪૭) મગર જિસ પર અલ્લાહ રહમ કરે (૪૮) બેશક વોહી ઈઝઝતવાલા

મં ૬

હકમેં નાઝિલ હુઈ. જબ આપને અપના કુલ માલ સદકા કર દિયા ઔર ઉસ પર અરબકે લોગોંને આપ કો મલામત કી. (૯૯) શાને નુઝૂલ : યહ આયત અન્સારકે હકમેં નાઝિલ હુઈ જિન્હોંને અપને રબકી દા'વત કુબૂલ કરકે ઈમાનો તાઅત કો ઈખતિયાર કિયા. (૧૦૦) ઉસ પર મુદાવિમત કી. (૧૦૧) વોહ જલ્દી ઔર ખુદરાઈ નહીં કરતે હઝરતે હસન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા જો કૌમ મશ્વરા કરતી હય વોહ સહીહ રાહ પર પહોંચતી હય. (૧૦૨) યા'ની જબ ઉન પર કોઈ ઝુલ્મ કરે તો ઈન્સાફ સે બદલા લેતે હંય ઔર બદલે મેં હદ સે તજાવુઝ નહીં કરતે. ઈબ્ને ઝૈદકા કૌલ હય કે મો'મિન દો તરહ કે હંય. એક વોહ જો ઝુલ્મ કો મુઆફ કરતે હંય. પહેલી આયત મેં ઉનકા ઝિક ફરમાયા ગયા. દૂસરે વોહ જો ઝુલ્મ સે બદલા લેતે હંય. ઉનકા

الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ
الْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَالْمُهْلِ ۚ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْيِ
الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾
ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾
ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ
هَٰذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ
فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾
يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٥٣﴾
كَذَٰلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ
فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ
فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ ۖ وَوَقَاهُمْ
عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضْلًا مِنْ رَبِّكَ ۚ ذَٰلِكَ
هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ

અઝીઝુર્રહીમ ۝ (૪૨) ઈન્-ન શ-જ-ર-
મરહબાન હૈ બેશક થુહળકા
તઝ-ઝક્કૂમ ۝ (૪૩) તઆમુલ-અસીમ ۝ (૪૪)
પેળ (૪૯) ગુનહગારોંકી ખીરાક હૈ
કલ મુહ-લ ۝ યગ્લી ફિલ-બુતૂન ۝ (૪૫)
(૫૦) ગલે હુવે તાંબેકી તરહ પેટોંમેં જોશ મારતા હૈ
ક-ગલ્યિલ હમીમ (૪૬) ખુઝૂહુ
જૈસા ખૌલતા પાની જોશ મારે (૫૧) ઉસે
ફઅ-તિલૂહુ ઈલા સવાઈલ-જહીમ ۝ (૪૭)
પકળો (૫૨) ઠીક ભળકતી આગકી તરફ બઝોર ઘસીટતે લે જાઓ
સુમ્મ સુબ્બૂ ફૌ-ક રઅ-સિહી મિન
ફિર ઉસકે સરકે ઉપર ખૌલતે પાનીકા
અઝાબિલ-હમીમ ۝ (૪૮) ઝુક્ ۝ ઈન્-ન-ક
અઝાબ ડાલો (૫૩) ચખ (૫૪) હાં હાં તૂ હી
અન્તલ- અઝીઝુલ-કરીમ (૪૯) ઈન્-ન હાઝા મા કુન્તુમ બિહી
બળા ઈઝઝતવાલા કરમવાલા હૈ (૫૫) બેશક યે હૈ વોહ (૫૬) જિસમેં તુમ
મં ૬ તમ્તરૂન (૫૦) ઈન્નલ્મુત્તકી-ન ફી મકામિન અમીન ۝ (૫૧) ફી
શુબહા કરતે થે (૫૭) બેશક ડરવાલે અમાનકી જગહમેં હૈં (૫૮)
જન્નાતિંવ-વ ઉયૂનિંય- ۝ (૫૨) યલ્બસૂ-ન મિન સુન્દુસિંવ-વ ઈસ્તબ્રક્મિ
બાગોં ઔર ચશ્મોંમ પેહનેંગે કેબ ઔર કનાદીઝ (૫૯) આમને-સામને
મુ-ત-કાબિલીન ۝ (૫૩) કઝાલિ-ક ۝ વ ઝવ્વજ-નાહુમ બિહૂરિન
(૬૦) યૂંહી હૈ ઔર હમને ઉન્હેં બ્યાહ દિયા નિહાયત સિયાહ ઔર રૌશન બળી આંખોંવાલિયોંસે
ઈન ۝ (૫૪) યદઊ-ન ફીહા બિકુલ્લિ ફાકિહતિન આમિનીન ۝ (૫૫)
ઉસમેં હર કિસ્મકા મેવા માંગેંગે (૬૧) અમ્નો-અમાનસે (૬૨) ઉસમેં
લા યઝૂકૂ-ન ફીહલ્મૌ-ત ઈલ્લલ મૌત-તલ ઊલા ۝ વ-વકાહુમ
પેહલી મૌતકે સિવા (૬૩) ફિર મૌત ન ચખેંગે ઔર અલ્લાહને
અઝાબલ-જહીમ ۝ (૫૬) ફદ્-લમ- મિર્રબ્બિક ۝ ઝાલિ-ક હુવલ-
ઉન્હેં આગકે અઝાબસે બચા લિયા (૬૪) તુમ્હારે રબકે ફઝલસે યેહી
ફૌઝુલ - અઝીમ (૫૭) ફ-ઈન્નમા યસ્સર-નાહુ બિલિસાનિ-ક
બળી કામયાબી હૈ તો હમને ઈસ કુર્આનકો તુમ્હારી

ઈસ આયત મેં ઝિક્ર હય. અતાને કહા કે યહ વોહ મો'મિનીન હંય જિન્હેં કુફ્ફાર ને મક્કા મુકર્રમાસે નિકાલા ઔર ઉન પર ઝુલ્મ કિયા ફિર અલ્લાહ તઆલા ને ઉન્હેં ઈસ સરઝમીનમેં તસલ્લુત દિયા ઔર ઉન્હોંને ઝાલિમોંસે બદલા લિયા. (૧૦૩) મા'ના યેહ હંયકે બદલા કદરે જિનાયત હોના ચાહિયે ઉસમેં ઝયાદતી નહો ઔર બદલે કો બુરાઈ કેહના મજાઝ હય કે સૂરતન મુશાબહ હોનેકે સબબ સે કહા જાતા હય ઔર જિસકો વોહ બદલા દિયા જાયે ઉસે બુરા મા'લૂમ હોતા હય ઔર બુરાઈ કે સાથ તા'બીર કરનેમેં યેહ ભી ઈશારા હય કે અગર યેહ બદલા લેના જાઈઝ હય લેકિન અફ્વ ઉસસે બેહતર હય. (૧૦૪) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે ઝાલિમોં સે વોહ મુરાદ હંય જો ઝુલ્મ કી ઈબ્તેદા કરે. (૧૦૫)

لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝ فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُرْتَقِبُونَ ۝
سُورَةُ الْجَاثِيَةِ (٤٥)
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
حٰمٓ ۝ تَنْزِيلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝
إِنَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ لَآيٰتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝
وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَابَّةٍ آيٰتٌ
لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۝ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَحْيَا
بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيٰحِ
آيٰتٌ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝ تِلْكَ آيٰتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا
عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ۚ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَ
آيٰتِهِ يُؤْمِنُونَ ۝ وَيْلٌ لِكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ۝
يَسْمَعُ آيٰتِ اللَّهِ تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا

લ-અલ્લહુમ ય-ત-ઝક્કરૂન (૫૮) ફર્તકિબ
ઝુબાનમેં (૬૫) આસાન કિયા કે વોહ સમઝેં (૬૬) તો તુમ
ઈન્નહુમ મુર્તકિબૂન ઠ (૫૯) ○
ઈન્તઝાર કરો (૬૭) વોહ ભી કિસી ઈન્તેઝારમેં હૈં (૬૮)

(૪૫) સૂરતુલ જાસિયહ

(મક્કી) ૩૭ આયતે ઔર ૪ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ○

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહરબાન રહમવાલા (૧)

હા-મીમ ૬ (૧) તન્ઝીલુલ- કિતાબિ
હા-મીમ કિતાબકા ઉતારના હૈ અલ્લાહ ઈઝઝત
મિનલ્લાહિલ-અઝીઝિલ-હકીમ (૨) ઈન્ન ફિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દિ
વ હિકમતવાલે કી તરફસે બેશક આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં નિશાનિયાં હૈં
લઆયાતિલ-લિલ્મુઅ-મિનીન (૩) વફી ખલ્કિકુમ વમા યબુસ્સુ મિન દાબ્બતિન મં
ઈમાનવાલોંકે લિયે (૨) તુમ્હારી પૈદાઈશમેં (૩) ઔર જો જાનવર વોહ ફૈલાતા હૈ ઉનમેં ૬
આયાતુલ-લિકૌમિંય્યૂકિનૂન (૪) વખ-તિલાફિલ્લૈલિ વન્નહારિ વમા અન્ઝ-લલ્લાહુ
નિશાનિયાં હૈં યકીનવાલોંકે લિયે ઔર રાત ઔર દિનકી તબ્દીલિયોંમેં (૪) ઔર ઉસમેં કે અલ્લાહને
મિનસ્સમાઈ મિર્રિઝ-કિન ફ-અહયા બિહિલ્અર્દ બઅ-દ મૌતિહા વ
આસ્માનસે રોઝીકા સબબ મેંહ ઉતારા તો ઉસસે ઝમીનકો ઉસકે મરે પીછે ઝિન્દા કિયા ઔર
તસ્રીફિર-રિયાહિ આયાતુલ-લિકૌમિંય્યઅ-કિલૂન (૫) તિલ્ક આયાતુલ્લાહિ
હવાઓંકી ગર્દિશમેં (૫) નિશાનિયાં હૈં અકલમન્દોંકે લિયે યે અલ્લાહકી આયતેં હૈં
નત્લૂહા અલૈ-ક બિલ હક્ક ૬ ફબિઅય્યિ હદીસિમ બઅ-દલ્લાહિ વ આયાતિહી
કે હમ તુમ પર હક કે સાથ પઢતે હૈં ફિર અલ્લાહ ઔર ઉસકી આયતોંકો છોળકર કૌન-સી બાત
યુઅ-મિનૂન (૬) વૈલુલ-લિકુલ્લિ અફ્ફાકિન અસીમિંય- (૭) યસ્મઉ
પર ઈમાન લાએંગે ખરાબી હૈ હર બળે બોહતાન હાએ ગુન્હેગારકે લિયે (૬) અલ્લાહકી
આયાતિલ્લાહિ તુત્લા અલૈહિ સુમ્મ યુસિર્રુ મુસ્તક - બિરન
આયતોંકો સુનતા હૈ કે ઉસ પર પઢી જાતી હૈં ફિર હટ પર જમતા હૈ (૭) ગુરૂર કરતા (૮)

ઈબ્નેદાઅન. (૧૦૬) તકબ્બુર ઔર મઆસી કા ઈર્તેકાબ કરકે. (૧૦૭) ઝુલ્મો ઈઝા પર ઔર બદલા ન લિયા. (૧૦૮) કે ઉસે અઝાબસે બચા સકે. (૧૦૯) રોઝે કિયામત. (૧૧૦) યા'ની દુનિયામેં તાકે વહાં જાકે ઈમાન લે આએ (૧૧૧) યા'ની ઝિલ્લતો ખૌફકે બાઈસ આગકો દુઝદીદા નિગાહોંસે દેખેંગે જૈસે કોઈ ગર્દન ઝદની અપને કત્લ કે વકત તૈગ ઝનકી તલ્વારકો દુઝદીદા નિગાહ સે દેખતા હય. (૧૧૨) જાનોંકા હારના તો યહ હય કે વોહ કુફ્ર ઈખ્તિયાર કરકે જહન્નમકે દાઈમી અઝાબ મેં ગિરફતાર હુવે ઔર ઘરવાલોંકા હારના યેહ હય કે ઈમાન લાનેકી સૂરતમેં જન્નત કી જો હૂરેં ઉનકે લિયે નામઝદ થી ઉનસે મેહરૂમ હો ગએ. (૧૧૩) યા'ની કાફિર. (૧૧૪) ઔર ઉસકે અઝાબસે બચા સકતે. (૧૧૫) ખૈરકા ન વોહ દુનિયામેં હક

كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا ۖ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ
وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَهَا هُزُوًا
أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ مِّن وَرَائِهِمْ
جَهَنَّمُ ۖ وَلَا يُغْنِي عَنْهُم مَّا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا
مَا اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ هَٰذَا هُدًى ۖ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ
رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ اللَّهُ
الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلْكُ
فِيهِ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا
فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ
لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ قُل لِّلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا
لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا

ક-અલ્લમ યસ્મઅ-હા ૮ ફબશ્શિરહુ
ગોયા ઉન્હેં સુના હી નહીં તો ઉસે ખુશખબરી સુનાઓ
બિઅઝાબિન અલીમ (૮) વઈઝા અલિ-મ
દર્દનાક અઝાબકી ઔર જબ હમારી
મિન આયાતિના શૈ-અ-નિત- ત-ખ-ઝહા
આયતોંમેંસે કિસી પર ઈત્તેલા પાએ ઉસકી
હુઝુવા ۶ ઉલાઈ-ક લહુમ અઝાબુમ-
હંસી બનાતા હૈ ઉનકે લિયે ખ્વારીકા અઝાબ
મુહીન ۶ (૯) મિંવ્વરાઈહિમ જહન્નમ ૮ વ
ઉનકે પીછે જહન્નમ હૈ (૯) ઔર
લાયુગ્ની અન્હુમ મા ક-સબૂ શૈઅંવ-
ઉન્હેં કુછ કામ ન દેગા ઉનકા કમાયા હુવા (૧૦) ઔર ન
વલા મત્ત-ખ-ઝૂ મિન દૂનિલ્લાહિ ઔલિયાઅ૮
વોહ જો અલ્લાહકે સિવા હિમાયતી ઠેહરા રખ્ખે થે (૧૧)
વ-લહુમ અઝાબુન અઝીમ ۶ (૧૦) હાઝા હુદા ૮ વલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
ઔર ઉનકે લિયે બળા અઝાબ હૈ યે (૧૨) રાહ દિખાના હૈ ઔર જિન્હોંને
મં ૬ બિઆયાતિ રબ્બિહિમ લહુમ અઝાબુમ-મિર્રિજ-ઝિન અલીમ ؕ (૧૧) ૯૦
અપને રબકી આયતોંકો ન માના ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબમેંસે સખ્ત-તર અઝાબ હૈ
અલ્લાહુલ્લઝી સખ્ખ-ર લકુમુલ- બહ-ર લિતજ-રિ-યલ-ફુલ્કુ ફીહિ
અલ્લાહ હૈ જિસને તુમ્હારે બસમેં દરિયા કર દિયા કે ઉસમેં
બિઅમ્રિહી વ લિ-તબ્તગૂ મિન ફદ્લિહી વ લ-અલ્લકુમ તશ્કુરૂન૮(૧૨)
ઉસકે હુકમસે કશ્તિયાં ચલેં ઔર ઈસલિયે કે ઉસકા ફઝલ તલાશ કરો (૧૩) ઔર ઈસલિયે કે હક્ક માનો
વ સખ્ખ-ર લકુમ મા ફિસ્સમાવાતિ વમા ફિલ્અર્દિ જમીઅમ-
(૧૪) ઔર તુમ્હારે લિયે કામમેં લગાએ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈં (૧૫)
મિન્હ ۶ ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક લ-આયાતિલ-લિકૌમિંય્ય-ત-
ઔર જો કુછ ઝમીનમેં (૧૬) અપને હુકમસે બેશક ઉસમેં નિશાનિયાં હૈં સોચનેવાલોંકે લિયે
ફક્કરૂન (૧૩) કુલ લિલ્લઝી-ન આમનૂ યગ્ફિરૂ લિલ્લઝી-ન
ઈમાનવાલોંસે ફરમાઓ દર ગુઝરેં ઉનસે જો
લા યરજૂ-ન અય્યામલ્લાહિ લિ-યજ-ઝિ-ય કૌમમ-
અલ્લાહકે દિનોંકી ઉમ્મીદ નહીં રખતે (૧૭) તાકે અલ્લાહ એક કૌમકો

તક પહોંચ સકે ન આખિરતમેં જન્નત તક. (૧૧૬) ઔર સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ફરમાં બરદારી કરકે તૌહીદો ઈબાદતે ઈલાહી ઈખતિયાર કરો. (૧૧૭) ઉસસે મુરાદ યા મૌતકા દિન હય યા કિયામત કા. (૧૧૮) અપને ગુનાહોંકા યા'ની ઉસ દિન રેહાઈકી સૂરત નહીં ન અઝાબસે બચ સકતે હો ન અપને આ'માલે કબીહા કા ઈન્કાર કર સકતે હો જો તુમ્હારે આ'માલ નામોંમેં દર્જ હંય. (૧૧૯) ઈમાન લાને ઔર ઈતાઅત કરનેસે. (૧૨૦) કે તુમ પર ઉનકે આ'માલ કી હિફાઝત લાઝિમ હો. (૧૨૧) ઔર વોહ તુમને અદા કર દિયા (વકા-ન હાઝા કબ્લલ અમ્રે બિલ જિહાદ). (૧૨૨) ખ્વાહ વોહ દૌલતો સર્વત હો યા સેહહતો આફિયત યા અમ્નો સલામત યા જાહો મર્તબત યા ઔર કોઈ.

بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ۖ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ
تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ
الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ
الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ وَآتَيْنَاهُمْ
بَيِّنَاتٍ مِنَ الْأَمْرِ ۖ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ
مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ رَبَّكَ
يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ
فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾
إِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا ۚ وَإِنَّ
الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۖ وَاللَّهُ وَلِيُّ
الْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾ هَٰذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى

بِمَا كَانُوا (catchword) بصائر

બિમા કાનૂ યક-સિબૂન (૧૪) મન અમિ-લ
ઉસકી કમાઈકા બદલા દે (૧૮) જો ભલા કામ
સાલિહન ફલિ-નફ-સિહ ૮ વ-મન અસા-અ
કરે તો અપને લિયે ઔર બુરા કરે તો
ફ-અલૈહા ૮ સુમ્મ ઈલા રબ્બિકુમ તુર્જઊન (૧૫)
અપને બુરેકો (૧૯) ફિર અપને રબકી તરફ ફેરે જાઓગે
વ-લ-કદ આતૈના બની ઈસ્રાઈલલ-
(૨૦) ઔર બેશક હમને બની ઈસ્રાઈલકો
કિતા-બ વલ-હુક-મ વન્નુબુવ્વ-ત
કિતાબ (૨૧) ઔર હુકૂમત ઔર નુબુવ્વત અતા ફરમાઈ (૨૨)
વ-ર-ઝક-નાહુમ મિનત્તય્યિબાતિ વ
ઔર હમને ઉન્હેં સુથરી રોઝિયાં દી (૨૩) ઔર
ફદ્-દલ-નાહુમ અલલ-આલમીન ૮ (૧૬) વ
ઉન્હેં ઉનકે ઝમાનેવાલોં પર ફઝીલત બખ્શી ઔર

આતૈનાહુમ બય્યિનાતિમ મિનલ અમ્ર ૮ ફ-મખ્ત-લફૂ ઈલ્લા
હમને ઉન્હેં ઉસ કામકી (૨૪) રૌશન દલીલેં દી તો ઉન્હોંને ઈખ્તેલાફ ન કિયા (૨૫) મગર
મિમ્બઅ-દિ મા જાઅ-હુમુલ્ઈલ્મુ ૫ બગ્-યમ બૈનહુમ ૮ ઈન્ન રબ્બ-ક મં ૬
બાદ ઉસકે કે ઈલ્મ ઉનકે પાસ આ ચુકા (૨૬) આપસકે હસદસે (૨૭) બેશક તુમ્હારા રબ
યક્-દી બૈનહુમ યૌમલ કિયામતિ ફીમા કાનૂ ફીહિ
કયામતકે દિન ઉનમેં ફૈસલા કર દેગા જિસ બાતમેં ઈખ્તેલાફ કરતે હૈં
યખ્તલિફૂન (૧૭) સુમ્મ જ-અલ્ના-ક અલા શરીઅતિમ મિનલ અમ્રિ
ફિર હમને ઉસ કામકે (૨૮) ઉમ્દા રાસ્તે પર તુમ્હેં કિયા (૨૯) તો ઉસી રાહ
ફત્તબિઅ-હા વલા તત્તબિઅ અહવા અલ્લઝી-ન લા યઅ-લમૂન (૧૮)
ચલો ઔર નાદાનોંકી ખ્વાહિશોંકા સાથ ન દો
ઈન્નહુમ લંય્યુગ્નૂ અન્ક મિનલ્લાહિ શૈઆ ૫ વ ઈન્નઝ્-
(૩૦) બેશક વોહ અલ્લાહકે મુકાબિલ તુમ્હેં કુછ કામ ન દેંગે ઔર બેશક
ઝાલિમી-ન બઅ- દુહુમ ઔલિયાઉ બઅ- દ્ ૮ વલ્લાહુ વલિય્યુલ-
ઝાલિમ એક -દૂસરેકે દોસ્ત હૈં (૩૧) ઔર ડરવાલોંકા દોસ્ત અલ્લાહ
મુત્તકીન (૧૯) હાઝા બસાઈરુ લિન્નાસિ વ-હુદંવ-
(૩૨) યે લોગોંકી આંખે ખોલના હૈ . (૩૩)

(૧૨૩) મુસીબતો બલા મિસ્લ કેહતો બીમારીયો તંગદસ્તી વગૈરા કે રૂનુમા હો. (૧૨૪) યા'ની ઉનકી ના ફરમાનિયોં ઔર મા'સીયતોંકે સબબ સે. (૧૨૫) ને'મતોં કો ભૂલ જાતા હય. (૧૨૬) જૈસા ચાહતા હય તસર્રુફ ફરમાતા હય કોઈ દખલ દેને ઔર એ'તરાઝ કરને કી મજાલ નહીં રખતા. (૧૨૭) બેટા ન દે. (૧૨૮) દુખ્તર ન દે. (૧૨૯) કે ઉસકે ઔલાદ હી ન હો વોહ માલિક હય અપની ને'મત કો જિસ તરહ ચાહે તકસીમ કરે જિસે ચાહે દે. અંબિયા અલયહિમુસ-સલામમેં ભી યહ સબ સૂરતેં પાઈ જાતી હંય. હઝરતે લૂતો હઝરતે શોઐબ અલયહિમુસ-સલામકે સિર્ફ બેટિયાંથી. કોઈ બેટા નથા ઔર હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામકે સિર્ફ ફરઝંદ થે કોઈ દુખ્તર હુઈ હી નહીં ઔર સય્યદે અંબિયા હબીબે ખુદા મોહંમદ મુસ્તફા

وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۝ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ
اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَن نَّجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَّحْيَاهُمْ
وَمَمَاتُهُمْ ۚ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۝ وَخَلَقَ اللَّهُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ
نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝ أَفَرَأَيْتَ
مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ
وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ
غِشَاوَةً فَمَن يَهْدِيهِ مِن بَعْدِ اللَّهِ ۚ أَفَلَا
ع ٥ تَذَكَّرُونَ ۝ وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا
الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ ۚ
وَمَا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا
يَظُنُّونَ ۝ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ

વ રહ્‌મતુલ-લિકૌમિંય્યૂકિનૂન (૨૦)
ઔર ઈમાનવાલોંકે લિયે હિદાયત વ રહમત
અમ હસિબલ-લઝીનજ- ત-રહુસ-
કયા જિન્હોંને બુરાઈયોંકા ઈર્તિકાબ કિયા (૩૪) યે
સય્યિઆતિ અન નજ-અ-લહુમ
સમઝતે હૈં કે હમ ઉન્હેં ઉન જૈસા કર દેંગે જો
કલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ॰
ઈમાનલાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે કે
સવૉ - અમ્મહ-યાહુમ વ-મમાતુહુમ॰
ઉનકી ઝિંદગી ઔર મૌત બરાબર હો જાએ (૩૫)
સા-અ મા યહ-કુમૂન ૦ (૨૧)
કયા હી બુરા હુકમ લગાતે હૈં (૩૬)
વ ખ-લ-કલ્લાહુસ-સમાવાતિ વલઅર-દ
ઔર અલ્લાહને આસ્માનોં ઔર
બિલહક્કિ વ લિતુજઝા કુલ્લુ નફસિમ-બિમા ક-સ-બત વ
ઝમીનકો હક્કકે સાથ બનાયા (૩૭) ઔર ઈસલિયે કે હર જન અપને કિયેકા બદલા પાએ (૩૮) ઔર
મં ૬ હુમ લા યુઝ-લમૂન (૨૨) અ-ફ-રઐ-ત મનિત્ત-ખ-ઝ
ઉન પર ઝુલ્મ ન હોગા ભલા દેખો તો વો જિસને અપની ખ્વાહિશકો અપના
ઈલાહહૂ હવાહુ વ અ-દલ્લહુલ્લાહુ અલા ઈલમિંવ-વ ખ-ત-મ
ખુદા ઠેહરા લિયા (૩૯) ઔર અલ્લાહને ઉસે બાવસ્ફ ઈલ્મકે ગુમરાહ
અલા સમ્ઈહી વ કલ્બિહી વ જ-અ-લ અલા બ-સરિહી
કિયા (૪૦) ઔર ઉસકે કાન ઔર દિલ પર મુહર લગા દી ઔર ઉસકી આંખો
ગિશા-વહ ॰ ફમંય્યહદીહિ મિમ્બઅ-દિલ્લાહ ॰ અ-ફલા ત-ઝક્કરૂન (૨૩)
પર પરદા ડાલા (૪૧) તો અલ્લાહકે બાદ ઉસે કૌન રાહ દિખાએ તો કયા તુમ ધ્યાન નહીં કરતે
વકાલૂ મા હિ-ય ઈલ્લા હયાતુદ-દુન્યા નમૂતુ વ નહ્‌યા વ
ઔર બોલે (૪૨) વોહ તો નહી મગર યેહી હમારી દુનિયાકી ઝિંદગી (૪૩) મરતે હૈં ઔર જીતે હૈં (૪૪) ઔર
મા યુહ-લિકુનૉ ઈલ્લદ-દહ્‌ર ॰ વમા લહુમ બિઝાલિ-ક મિન ઈલ્મિઃઈન હુમ
હમેં હલાક નહીં કરતા મગર ન ઝમાના (૪૫) ઓર ઉન્હેં ઉસકા ઈલ્મ નહીં (૪૬) વોહ તો નિરે ગુમાન
ઈલ્લા યઝુન્નૂન (૨૪) વઈઝા તુત્લા અલૈહિમ આયાતુના બય્યિનાતિમ-
દૌડાતે હૈં (૪૭) ઔર જબ ઉન પર હમારી રૌશન આયતેં પઢી જાએં (૪૮)

સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો અલ્લાહ તઆલાને ચાર ફરઝંદ અતા ફરમાયે ઔર ચાર સાહબઝાદીયાં ઔર હઝરત યહયા ઔર હઝરતે ઈસા અલયહિસ સલામકે કોઈ ઔલાદ હી નહી હુઈ (૧૩૦) યા'ની બે વાસ્તાઉસકે દિલમેં ઈલ્કા ફરમા કર ઔર ઈલ્હામ કરકે બેદારીમેં યાખ્વાબમેં ઉસ્મેં વહીકા વસૂલ બે વાસ્તા સમઅકે હય ઔર આયત મેં ઈલ્લા વહ્‌યન સે યહી મુરાદ હય. ઉસમે યહ કૈદ નહી કે ઈસ હાલમેં સામેઅ મુતકલ્લિમ કો દેખતા હો યા ન દેખતા હો-મોજાહિદ સે મનકૂલ હય કે અલ્લાહ તઆલાને હઝરતે દાવૂદ અલયહિસ-સલામકે સીનએ મુબારકમેં ઝબૂરકી "વહી" ફરમાઈ ઔર હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ-સલામકો ઝિબ્હે ફરઝંદકી ખ્વાબમેં વહી ફરમાઈ ઔર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે

مَا كَانَ حُجَّتَهُمْ اِلَّآ اَنْ قَالُوا ائْتُوْا
بِاٰبَآئِنَآ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۲۵﴾ قُلِ اللّٰهُ
يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ اِلٰى يَوْمِ
الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۲۶﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
وَيَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَّخْسَرُ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿۲۷﴾
وَتَرٰى كُلَّ اُمَّةٍ جَاثِيَةً كُلُّ اُمَّةٍ تُدْعٰى
اِلٰى كِتٰبِهَا اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۲۸﴾
هٰذَا كِتٰبُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ اِنَّا
كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۲۹﴾ فَاَمَّا
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُدْخِلُهُمْ
رَبُّهُمْ فِيْ رَحْمَتِهٖ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ﴿۳۰﴾
وَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اَفَلَمْ تَكُنْ اٰيٰتِيْ تُتْلٰى

મા કા-ન હુજ-જતહુમ ઈલ્લૉ અન
તો બસ ઉનકી હુજ્જત યેહી હોતી હૈ કે
કાલુઅ-તૂ બિઆબાઈના ઈન કુન્તુમ
કેહતે હૈં હમારે બાપદાદાકો લે આઓ (૪૯) તુમ
સાદિકીન (૨૫) કુલિલ્લાહુ યુહ-યીકુમ
અગર સચ્ચે હો (૫૦) તુમ ફરમાઓ અલ્લાહ
સુમ્મ યુમીતુકુમ સુમ્મ યજ-મઉકુમ
તુમ્હેં જિલાતા હૈ (૫૧) ફિર તુમકો મારેગા (૫૨) ફિર તુમ
ઈલા યૌમિલ-કિયામતિ લા રૈ-બ ફીહિ
સબકો ઈકઠ્ઠા કરેગા (૫૩) કયામતકે દિન
વ લાકિન્ન અક-સરન્નાસિ લા યઅ-લમૂન (૨૬) ૬૦
જિસમેં કોઈ શક નહીં લેકિન બહોત આદમી નહીં જાનતે
વ લિલ્લાહિ મુલ્કુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ
(૫૪) ઔર અલ્લાહહીકે લિયે હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી

વયૌ-મ તકૂમુસ્સાઅતુ યૌમઈઝિંય્યખ-સરુલ મુબ્તિલૂન (૨૭)
સલ્તનત ઔર જિસ દિન કયામત કાઈમ હોગી બાતિલવાલોંકી ઉસ દિન હાર હૈ (૫૫)
વ તરા કુલ્લ ઉમ્મતિન જાસિ-યહ કુલ્લુ ઉમ્મતિન તુદ-આ ઈલા મ ૬
ઔર તુમ હર ગિરોહ (૫૬) કો દેખોગે ઝાનૂંકે બલ ગિરે હુએ હર ગિરોહ અપને નામએ
કિતાબિહા અલ્યૌ-મ તુજ-ઝૌ-ન મા કુન્તુમ તઅ-મલૂન (૨૮)
આમાલકી તરફ બુલાયા જાએગા (૫૭) આજ તુમ્હેં તુમ્હારે કિયેકા બદલા દિયા જાએગા
હાઝા કિતાબુના યન્તિકુ અલૈકુમ બિલ્હક્ક ઈન્ના કુન્ના
હમારા યે નવિશ્તા તુમ પર હક્ક બોલતા હૈ હમ લિખતે રહે થે (૫૮)
નસ્તન્સિખુ મા કુન્તુમ તઅ-મલૂન (૨૯) ફ-
જો તુમને કિયા તો વોહ જો ઈમાન લાએ
અમ્મલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ ફ-યુદ-ખિલુહુમ
ઔર અચ્છે કામ કિયે ઉનકા રબ ઉન્હેં અપની રહમત
રબ્બુહુમ ફી રહ-મતિહ ઝાલિ-ક હુવલ-ફૌઝુલ-મુબીન (૩૦)
મેં લેગા (૫૯) યેહી ખુલી કામયાબી હૈ ઔર જો
વ અમ્મલ્લઝી-ન ક-ફરૂ અ-ફ લમ તકુન આયાતી તુત્લા
કાફિર હુવે ઉનસે ફરમાયા જાએગા કયા ન થા કે મેરી આયતેં

મેઅરાજમેં ઉસી તરહ કી વહી ફરમાઈ જિસકા ફઅવહા અલા અબ-દિહી મા અવહા મેં બયાન હય. યહ સબ ઈસી કિસ્મ મેં દાખિલ હંય અંબિયા અલયહિમુસ-સલાતો વસ્સલામકે ખ્વાબ હક હોતે હંય જૈસાકે હદીસ શરીફમેં વારિદ હય કે અંબિયા કે ખ્વાબ વહી હંય. તફસીરે અબિસ-સઊદો કબીરો મદારિકો ઝુરકાની અલલ મવાહિબ વગૈરા) (૧૩૧) યા'ની રસૂલ પસે પર્દા ઉસકા કલામ સુને ઈસ તરીકએ વહીમેંભી કોઈ વાસ્તા નહી મગર સામેઅ કો ઈસ હાલમેં મુતકલ્લિમકા દીદાર નહી હોતા. હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલામ ઈસી તરહ કે કલામ સે મુશર્રફ ફરમાએ ગયે. શાને નુઝૂલ : યહૂદને હુઝૂર પુરનૂર સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહોતઆલા અલયહે વસલ્લમસે કહા થા કે અગર આપ નબી હંય તો અલ્લાહ તઆલાસે કલામ કરતે વકત

عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِيْنَ
وَاِذَا قِيْلَ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّالسَّاعَةُ
لَا رَيْبَ فِيْهَا قُلْتُمْ مَّا نَدْرِيْ مَا السَّاعَةُ
اِنْ نَّظُنُّ اِلَّا ظَنًّا وَّمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِيْنَ
وَبَدَا لَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا عَمِلُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا
كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ وَقِيْلَ الْيَوْمَ نَنْسٰىكُمْ
كَمَا نَسِيْتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا وَمَاْوٰىكُمُ النَّارُ
وَمَا لَكُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ذٰلِكُمْ بِاَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ
اٰيٰتِ اللّٰهِ هُزُوًا وَّغَرَّتْكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا
فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُوْنَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ
فَلِلّٰهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَرَبِّ الْاَرْضِ رَبِّ
الْعٰلَمِيْنَ وَلَهُ الْكِبْرِيَآءُ فِي السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ

અલૈકુમ ફસ્તક-બરતુમ વ કુન્તુમ કૌમમ-
તુમ પર પઢી જાતી થીં તો તુમ
મુજ-રિમીન (૩૧) વ ઈઝા કી-લ
તકબ્બુર કરતે થે (૬૦) ઔર તુમ મુજરિમ લોગ થે ઔર જબ
ઈન્ન વઅ-દલ્લાહિ હક્કુંવ્વસ્સાઅતુ લા
કહા જાતા બેશક અલ્લાહકા વા'દા (૬૧) સચ્ચા હૈ ઔર
રૈ-બ ફીહા કુલ્તુમ મા નદરી મસ્સાઅતુ
કયામતમેં શક નહીં (૬૨) તુમ કહતે હમ નહીં જાનતે કયામત
ઈન નઝુન્નુ ઈલ્લા ઝનનંવ વમા નહ્નુ
કયા ચીઝ હૈ હમેં તો યૂંહી કુછ ગુમાન-સા હોતા હૈ
બિમુસ્તેકિનીન (૩૨) વ બદા-લહુમ
ઔર હમેં (૬૩) યકીન નહીં ઔર ઉન પર ખુલ ગઈ (૬૪)
સય્યિઆતુ મા અમિલૂ વહા-ક બિહિમ
ઉનકે કામોંકી બુરાઈયાં (૬૫) ઔર ઉન્હેં ઘેર લિયા

મા કાનૂ બિહી યસ્તહ-ઝિઊન (૩૩) વ કીલલ્યૌ-મ નન્સાકુમ
ઉસ અઝાબને જિસકી હંસી બનાતે થે ઔર ફરમાયા જાએગા આજ
મં ૬ કમા નસીતુમ લિકા-અ યૌમિકુમ હાઝા વ મઅ-વાકુમુન્નારુ વમા
હમ તુમ્હેં છોડ દેંગે (૬૬) જૈસે તુમ અપને ઉસ દિનકે મિલનેકો ભૂલે હુએ થે (૬૭) ઔર
લકુમ મિન નાસિરીન (૩૪) ઝાલિકુમ બિ અન્નકુમુત્તખઝ-તુમ
તુમ્હારા ઠિકાના આગ હૈ ઔર તુમ્હારા કોઈ મદદગાર નહીં (૬૮) યે ઈસ લિયે કે તુમને અલ્લાહકી
આયાતિલ્લાહિ હુઝુવંવ-વ ગર્રત-કુમુલ હયાતુદ દુન્યા
આયતોંકા ઠઠા બનાયા ઔર દુનિયાકી ઝિંદગીને તુમ્હેં ફરેબ દિયા (૬૯)
ફલ્યૌ-મ લા યુખ્રજૂ-ન મિન્હા વલા હુમ યુસ્તઅ-તબૂન (૩૫)
તો આજ ન વોહ આગસે નિકાલે જાએં ઔર ન ઉનસે કોઈ મનાના ચાહે (૭૦)
ફલિલ્લાહિલ-હમ્દુ રબ્બિસ્સમાવાતિ વ રબ્બિલ-અર્દિ
તો અલ્લાહહી કે લિયે સબ ખૂબિયાં હૈં આસ્માનોંકા રબ ઔર ઝમીનકા રબ ઔર
રબ્બિલ- આલમીન (૩૬) વ લહુલ- કિબ્રિયાઉ ફિસ્સમાવાતિ
સારે જહાનકા રબ ઔર ઉસીકે લિયે બડાઈ હૈ આસ્માનોં
વલઅર્દિ ص વ-હુવલ અઝીઝુલ હકીમ ع (૩૭) ૪
ઔર ઝમીનમેં ઔર વોહી ઈઝઝત વ હિકમતવાલા હૈ.

ઉસકો કયૂં નહીં દેખતે જૈસાકે હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામ દેખતે થે. હુઝૂર સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને જવાબ દિયા કે હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલામ નહીં દેખતે થે ઔર અલ્લાહ તઆલાને યહ આયત નાઝિલ ફરમાઈ-મસ્અલાઃ અલ્લાહ તઆલા ઈસસે પાક હય કે ઉસકે લિયે કોઈ ઐસા પર્દા હો જૈસા જિસ્માનિયાત કે લિયે હોતા હય ઉસ પર્દસે મુરાદ સામેઅ કા દુનિયામેં દીદાર સે મહજૂબ હોના હય. (૧૩૨) ઈસ તરીકએ વહીમેં રસૂલકી તરફ ફરિશ્તે કી વસાતત હય. (૧૩૩) અય સય્યદે આલમ ખાતમૂલ મુરસલીન સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ! (૧૩૪) યા'ની કુર્આને પાક જો દિલોંમેં ઝિંદગી પૈદા કરતા હય (૧૩૫) યા'ની કુર્આન શરીફકો. (૧૩૬) યા'ની દીને ઈસ્લામ. (૧૩૭) જો

અલ્લાહ તઆલાને અપને બંદોંકે લિયે મુકર્ર ફરમાઈ. સૂરએ ઝુખરફ : (૧) સૂરએ ઝુખરફ મકિકયા હય. ઈસ સૂરત મેં સાત
રૂકૂઅ, નવાસી આયતેં ઔર તીન હઝાર ચારસો હુરૂફ હંય (૨) યા'ની કુર્આને પાક કી જિસમેં હિદાયતો ઝલાલત કી રાહેં જુદા
જુદા ઔર વાઝેહ કર દી ઔર ઉમ્મત કે તમામ શરઈ ઝરૂરિયાત કો બયાન ફરમા દિયા. (૩) ઉસકે મઆની વ અહકામકો.
(૪) અસ્લ કિતાબ સે મુરાદ લૌહે મહફૂઝ હય. કુર્આને કરીમ ઉસમેં સબ્ત હય. (૫) યા'ની તુમ્હારે કુફ્ર મેં હદ સે બઢને કી
વજહ સે કયા હમ તુમ્હેં મોહમલ છોડ દેં ઔર તુમ્હારી તરફ સે વહ્યે કુર્આન કા રુખ ફેર દેં ઔર તુમ્હેં અમ્રો નહી કુછ ન કરે
મા'ના યહ હંય કે હમ ઐસા ન કરેંગે હઝરતે કતાદહને ફરમાયા કે ખુદાકી કસમ અગર યે કુર્આન પાક ઉઠા લિયા જાતા ઉસ
વકત જબકે ઈસ ઉમ્મત કે પહેલે લોગોંને ઉસસે એ'રાઝ કિયા થા તો વોહ સબ હલાક હો જાતે લેકિન ઉસને અપને રેહમતો
કરમસે ઈસ કુર્આન કા નુઝૂલ જારી રખ્ખા. (૬) જૈસા આપકી કૌમકે લોગ કરતે હંય. કુફ્ફાર કા કદીમ સે યહ મા'મૂલ ચલા
આયા હય. (૭) ઔર હર તરહકા ઝોરો કુવ્વત રખતે થે. આપકી ઉમ્મત કે લોગ જો પહેલે કુફ્ફાર કી ચાલ ચલતે હંય ઉન્હેં
ડરના ચાહિયે કે કહીં ઉનકા ભી વહી અંજામ નહો જો ઉનકા હુવા કે ઝિલ્લતો રુસ્વાઈકી અકૂબતોં સે હલાક કિયે ગયે. (૮)
યા'ની મુશ્રેકીન સે. (૯) યા'ની ઈકરાર કરેંગે કે આસ્માનો ઝમીન કો અલ્લાહ તઆલા ને બનાયા ઔર યહભી ઈકરાર કરેંગે
કે વોહ ઈઝઝતો ઈલ્મ વાલા હય બાવજૂદ ઈસ ઈકરાર કે બઅસ કા ઈન્કાર કૈસી ઈન્તેહા દરજેકી જેહાલત હય. ઉસકે બાદ
અલ્લાહ તઆલા અપને ઈઝહારે કુદરત કે લિયે અપને મસ્નૂઆત કા ઝિક ફરમાતા હય ઔર અપને ઔસાફો શાન કા ઈઝહાર
કરતા હય. (૧૦) સફરોંમેં અપને મનાઝિલો મકાસિદ કી તરફ. (૧૧) તુમ્હારી હાજતોંકી કદ્ર ન ઈતના કમ કે ઉસસે તુમ્હારી
હાજતેં પૂરી નહો ન ઈતના ઝયાદા કે કૌમેનૂહ કી તરહ તુમ્હેં હલાક કરદે. (૧૨) અપની કબ્રોં સે ઝિંદા કરકે. (૧૩) યા'ની તમામ
અસ્નાફો અન્વાઅ કહા ગયા હય કે અલ્લાહ તઆલા ફર્દ હય ઝિદ ઔર નિદા ઔર ઝવજિયતસે મુનઝઝઓ પાક હય. ઉસકે
સિવા ખલ્ક મેં જો હય ઝવજ હય. (૧૪) ખુશ્કી ઔર તરીકે સફરોં મેં. (૧૫) આખિર કાર મુસ્લિમ શરીફકી હદીસમેં હય સય્યદે
આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અવલહે વસલ્લમ જબ સફર મેં તશરીફ લે જાતે તો અપને નાકા પર સવાર હોતે વકત પહેલે
અલહમ્દુ લિલ્લાહ પઢતે ફિર સુબ્હાનલ્લાહ ઔર અલ્લાહો અકબર યેહ સબ તીન તીન બાર ફિર યહ આયત પઢતે સુબ્હાનલ
લઝી સખ્ખ-૨ લના હાઝા વમા કુન્ના લહુ મુકરેનીન વઈન્ના ઈલા રબ્બેના લ મુનકલેબૂન ઔર ઉસકે બાદ ઔર દુઆએં પઢતે
ઔર જબ હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કશ્તી મેં સવાર હોતે તો ફરમાતે બિસ્મિલ્લાહિ મજરેહા
વમુર્સાહા ઈન્ના રબ્બી લગફૂરુર રહીમ. (૧૬) યા'ની કુફ્ફારને ઉસ ઈકરાર કે બાવજૂદ કે અલ્લાહ તઆલા આસ્માનો ઝમીન
કા ખાલિક હય. યેહ સિતમ કિયાકે મલાએકા કો અલ્લાહ તઆલા કી બેટિયાં બતાયા ઔર ઔલાદ સાહેબે ઔલાદ કા જુઝ
હોતી હય. ઝાલિમોં ને. અલ્લાહ તબારકો તઆલાકે લિયે જુઝ્વ કરાર દિયા કૈસા અઝીમ જુર્મ હય. (૧૭) જો ઐસી બાતોં કા
કાઈલ હય. (૧૮) ઉસકા કુફ્ર ઝાહિર હય. અદના અપને લિયે ઔર આ'લા તુમ્હારે લિયે કૈસે જા હિલ હો કયા બકતેહો. (૨૦)
યા'ની બેટીકી કે તેરે ઘરમેં બેટી પૈદા હુઈ હય. (૨૧) કે મઆઝલ્લાહ વોહ બેટી વાલા હય. (૨૨) ઔર બેટી કા હોના ઈસ
કદર નાગવાર સમઝે બાવજૂદ ઉસકે ખુદાએ પાકકે લિયે બેટિયાં બતાએ (તઆલલ્લાહુ અન ઝાલિક) (૨૩) કાફિર હઝરતે
રહમાન કે લિયે ઔલાદ કી કિસ્મોં મેંસે તજવીઝ કરતે હંય. (૨૪) યા'ની ઝેવરોં કે ઝૈબો ઝીનત મેં નાઝો નઝાકત કે સાથ
પરવરિશ પાએ. ફાએદા : ઈસ સે મા'લૂમ હુવાકે ઝેવર સે તઝયીન દલીલે નુકસાન હય તો મર્દોં કો ઉસ સે ઈજતેનાબ ચાહિયે
પરહેઝગારી સે અપની ઝીનત કરેં. અબ આગે આયત મેં લડકી કી એક ઔર કમઝોરીકા ઈઝહાર ફરમાયા જાતા હય. (૨૫)
યા'ની અપને ઝો'ફે હાલ ઔર કિલ્લતે અકલકી વજહસે હઝરતે કતાદા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે ઔરત જબ
ગુફતગૂ કરતી હય ઔર અપની તાઈદ મેં કોઈ દલીલ પેશ કરના ચાહતી હય તો અકસર ઐસા હોતા હય કે વોહ અપને ખિલાફ
દલીલ પેશ કર દેતી હય. (૨૬) હાસિલ યહ કે ફરિશ્તોં કો ખુદાકી બેટિયાં બતાને મેં બે દીનોંને તીન કુફ્ર કિયે. એક તો અલ્લાહ
તઆલા કી તરફ ઔલાદ કી નિસ્બત. દૂસરે ઉસ ઝલીલ ચીઝ કા ઉસકી તરફ મનસૂબ કરના જિસકો વોહ ખુદ બહોત હી હકીર
સમઝતે હંય ઔર અપને લિયે ગવારા નહી કરતે. તીસરે મલાઈકાકી તૌહીન. ઉન્હેં બેટિયાં બતાના. (દારિક) અબ ઈસકા રદ
ફરમાયા જાતા હય (૨૭) ફરિશ્તોં કા મુઝકકર યા મોઅન્નસ હોના ઐસી ચીઝતો હય નહી જિસ પર કોઈ અકલી દલીલ કાઈમ
હો સકે ઔર ઉનકે પાસ ખબર કોઈ આઈ નહી તો જો કુફ્ફાર ઉનકો મોઅન્નસ કરાર દેતે હંય ઝરીઅએ ઈલ્મ કયા હૈ કયા ઉનકી
પૈદાઈશ કે વકત મૌજૂદ થે ઔર ઉન્હોંને મોશાહિદા કર લિયા હય જબ યહ ભી નહી તો મહઝ જાહેલાના ગુમરાહી કી બાત
હય. (૨૮) યા'ની કુફ્ફારકા ફરિશ્તોંકે મોઅન્નસ હોને પર ગવાહી લિખ દેના લિખ લિયા જાએગા. (૨૯) આખિરત મેં ઔર
ઉસ પર સઝા દી જાએગી સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લામને કુફ્ફાર સે દરયાફત ફરમાયા કે તુમ ફરિશ્તોં
કો ખુદાકી બેટિયાં કિસ તરહ સે કહેતે હો. તુમ્હારા ઝરીઅએ ઈલ્મ કયા હય. ઉન્હોંને કહા હમને અપને બાપ દાદા સે સુના

હય ઔર હક ગવાહી દેતે હૈં વોહ સચ્ચે થે. ઉસ ગવાહી કો અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા કે લિખી જાએગી ઔર ઉસ પર જવાબ તલબ હોગા. (૩૦) યા'ની મલાએકા કો મતલબ યહ થાકે અગર મલાએકાકી પરસ્તિશ કરને સે અલ્લાહ તઆલા રાઝી નહો તો હમ પર અઝાબ નાઝિલ કરતા ઔર જબ અઝાબ ન આયા તો હમ સમઝતે કે વોહ યેહી ચાહતા હય. યેહ ઉન્હોંને ઐસી બાતિલ બાત કહી જિસસે લાઝિમ આએ કે તમામ જુર્મ જો દુનિયામેં હોતે હંય ઉનસે ખુદા રાઝી હય. અલ્લાહ તઆલા ઉનકી તકઝીબ ફરમાતા હય. (૩૧) વોહ રઝાએ ઈલાહીકે જાનનેવાલેહી નહી. (૩૨) ઝૂટ બકતે હંય. (૩૩) ઔર ઉસમેં ગૈરે ખુદાકી પરસ્તિશકી ઈજાઝત હય ઐસા નહી યેહ બાતિલ હય ઔર ઉસકે સિવા ભી ઉનકે પાસ કોઈ હુજ્જત નહી હય. (૩૪) આંખે મીચ કર બેસોચે સમઝે ઉનકા ઈત્તેબા કરતે હંય. વોહ મખ્લૂક પરસ્તી કિયા કરતે થે. મતલબ યેહ કે ઉસકી કોઈ દલીલ બજુઝ ઉસકે નહી હય કે યેહ કામ વોહ બાપ દાદાકી પૈરવી મેં કરતે હંય. અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હય કે ઉનસે પહેલે ભી ઐસાહી કહા કરતે થે. (૩૫) ઈસસે મા'લૂમ હુવાકે બાપ દાદાકે અંધે પનકી પૈરવી કરના કુફ્ફારકા કદીમી મર્ઝ હય ઔર ઉન્હેં ઈતની તમીઝ નહી કે કિસી કી પૈરવી કરનેકે લિયે યેહ દેખ લેના ઝરૂર હય કે વોહ સીધી રાહ પર હો ચુનાંચે. (૩૬) દીને હક. (૩૭) યા'ની ઉસ દીનસે. (૩૮) અગરચે તુમ્હારા દીન હક્કો સવાબ હો મગર હમ અપને બાપદાદા કા દીન છોડનેવાલે નહી ચાહે વોહ કૈસાહી હો. ઉસ પર અલ્લાહ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતા હય. (૩૯) યા'ની રસૂલોંકે ન માનનેવાલોં ઔર ઉન્હેં ઝુટલાનેવાલોંસે (૪૦) યા'ની હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ-સલામને અપને ઉસ તૌહીદી કલિમેકો જો ફરમાયા થા કે મેં બેઝારહૂં તુમ્હારે મા'બૂદોંસે સિવાય ઉસકે જિસને મુઝકો પૈદા કિયા. (૪૧) તો આપકી ઔલાદમેં મોવહ્હિદ ઔર તૌહીદ કે દાઈ હંમેશા રહેંગે (૪૨) શિર્કસે ઔર યેહ દીને બરહક કબૂલ કરેં. યહાં હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામકા ઝિક ફરમાને મેં તંબીહ હય કે અય એહલે મક્કા અગર તુમ્હેં અપને બાપ દાદા કા ઈત્તેબાઅ કરના હી હય તો તુમ્હારે આબામેં જો સબસે બેહતર હંય હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ-સલામ ઉનકા ઈત્તેબાઅ કરો ઔર શિર્ક છોડદો ઔર યેહ ભી દેખો કે ઉન્હોંને અપને બાપ ઔર અપની કૌમ કો રાહે રાસ્ત પર નહી પાયા તો ઉનસે બેઝારીકા એ'લાન ફરમા દિયા. ઈસસે મા'લૂમ હુવાકે જો બાપ દાદા રાહે રાસ્ત પર હોં. દીને હક રખતે હોં. ઉનકા ઈત્તેબાઅ કિયા જાએ ઔર જો બાતિલ પર હોં ગુમરાહીમેં હોં ઉનકે તરીકે સે બેઝારી કા એ'લાન કિયા જાએ. (૪૩) યા'ની કુફ્ફારે મક્કાકો. (૪૪) દરાઝ ઉમ્રેં અતા ફરમાએં ઔર ઉનકે કુફ્રકે બાઈસ ઉન પર અઝાબ નાઝિલ કરનેમેં જલ્દી ન કી. (૪૫) યા'ની કુર્આન શરીફ. (૪૬) યા'ની સય્યદે અંબિયા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ રૌશન તરીન આયાતો મો'જેઝાતકે સાથ રૌનક અફરોઝ હુવે ઔર આપને શરઈ અહકામ વાઝેહ તૌર પર બયાન ફરમાએ ઔર હમારે ઉસ ઈન્આમકા હક યેહ થા કે ઉસ રસૂલે મુકર્રમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ઈતાઅત કરતે લેકિન ઉન્હોંને ઐસા ન કિયા. (૪૭) મક્કા મુકર્રમા વ તાઈફ. (૪૮) જો કસીરુલમાલ જથ્થેદાર હોં જૈસે કે મક્કા મુકર્રમા મેં વલીદ બિન મુગીરા ઔર તાઈફમેં અર્વાહ બિન મસઊદ સકફી અલ્લાહ તઆલા ઉનકી ઈસ બાત કા રદ ફરમાતા હય. (૪૯) યા'ની કયા નબુવ્વત કી કુન્જિયાં ઉનકે હાથ મેં હંય કે જિસકો ચાહેં દેદેં કિસ કદર જાહે.લાના બાત કેહતે હંય (૫૦) તો કિસીકો ગની કિયા કિસીકો ફકીર. કિસીકો કવી કિસીકો ઝઈફ મખ્લૂક મેં કોઈ હમારે હુકમ કો બદલને ઔર હમારી તકદીર સે બાહર નિકલને કી કુદરત નહી રખતા તો જબ દુનિયા જૈસી કલીલ ચીઝમેં કિસીકો મજાલે એ'તરાઝ નહી તો નબુવ્વત જૈસે મન્સબે આલી મેં કયા કિસી કો દમ મારને કા મૌકા હય ? હમ જિસે ચાહતે હંય ગની કરતે હંય. જિસે ચાહતે હંય મખ્દૂમ બનાતે હંય. જિસે ચાહતે હંય ખાદિમ બનાતે હંય. જિસે ચાહતે હંય નબી બનાતે હંય. જિસે ચાહતે હંય ઉમ્મતી બનાતે હંય. અમીર કયા કોઈ અપની કાબિલિય્યત સે હો જાતા હય ? હમારી અતા હય જિસે ચાહેં કરેં (૫૧) કુવ્વતો દૌલત વગૈરા દુન્યવી ને'મત મેં. (૫૨) યા'ની માલદાર ફકીર કી હંસી કરે પણ કરતબી કી તફસીર કે મુતાબિક હય ઔર દૂસરે મુફસ્સિરીનને સુખરીય્યન હંસી બનાનેકે મા'ના મેં લિયા હય. ઉસ સૂરત મેં મા'ના યહ હોંગે કે હમને દૌલતો માલમેં લોગોંકો મુતફાવિત કિયા તાકે એક દૂસરે સે માલકે ઝરીએ ખિદમત લે ઔર દુનિયાકા નિઝામ મઝબૂત હો. ગરીબ કો ઝરીયએ મઆશ હાથ આએ ઔર માલદાર કો કામ કરનેવાલે બહમ પહોંચે તો ઉસ પર કૌન એ'તરાઝ કર સકતા હય કે ફલાંકો કયૂં ગની કિયા ઔર ફલાં કો કયૂં ફકીર ઔર જબ દુન્યવી ઉમૂર મેં કોઈ શખ્સ દમ નહી માર સકતા તો નબુવ્વત જૈસે રુત્બએ આલીમેં કિસીકો કયા તાબે સુખન વ હકકે એ'તરાઝ. ઉસકી મર્ઝી જિસકો ચાહે સરફરાઝ ફરમાએ (૫૩) યા'ની જન્નત (૫૪) યા'ની ઉસ માલસે બેહતર હય જિસકો દુનિયા મેં કુફ્ફાર જમા કરકે રખતે હંય. (૫૫) યા'ની અગર ઈસકા લેહાઝ નહોતા કે કાફિરોંકો ફરાખિયે ઐશ મેં દેખ કર સબ લોગ કાફિર હો જાએંગે (૫૬) કયૂં કે દુનિયા ઔર ઉસકે સામાન કી હમારે નઝદીક કુછ કદ્ર નહી. વોહ સરીઅનુઝ ઝવાલ હય (૫૭) જિન્હેં દુનિયાકી ચાહત નહી. તિરમિઝી કી હદીસ મેંહય કે અગર અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક દુનિયા મચ્છર કે પરકે બરાબર ભી કદ્ર રખતી તો કાફિર કો ઉસસે એક પ્યાસ પાની ન દેતા (કાલ-ત-તિરમિઝી હદીસ હસન

ગરીબ) દૂસરી હદીસમેં હય કે સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ નિયાઝ મંદોકી એક જમાઅત કે સાથ તશરીફ લે જાતે થે. રાસ્તેમેં એક મૂર્દા બકરી દેખી. ફરમાયા. દેખતે હો ઉસકે માલિકોં ને ઉસે બહોત બેકદરી સે ફેંક દિયા દુનિયાકી અલ્લાહ તઆલાકે નઝદીક ઈતનીભી કદ્ર નહી જિત્ની બકરીવાલોં કે નઝદીક ઈસ મરી બકરીકી હો (અખરજહુત તિરમિઝી વકા-લ હદીસ હસન) હદીસ : સય્યદે આલમ અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામ ને ફરમાયા કે જબ અલ્લાહ તઆલા અપને કિસી બંદે પર કરમ ફરમાતા હય તો ઉસે દુનિયા સે ઐસા બચાતા હય જૈસા તુમ અપને બીમાર કો પાની સે બચાઓ (અતતિરમિઝી વકા-લ હસન ગરીબ) હદીસ : દુનિયા મો'મિન કે લિયે કૈદખાના ઔર કાફિર કે લિયે જન્નત હય. (૫૮) યા'ની કુર્આને પાક સે અંધા બન જાયે કે ઉસકી હિદાયતોંકો ન દેખે ઔર ઉનસે ફાયદા ન ઉઠાએ (૫૯) યા'ની અંધા બનનેવાલોંકો. (૬૦) વોહ અંધા બનને વાલે બાવજૂદ ગુમરાહ હોને કે. (૬૧) રોઝે કિયામત. (૬૨) હસરતો નદામત. (૬૩) ઝાહિરો સાબિત હોગયા કે દુનિયામેં શિર્ક કરકે. (૬૪) જો ગોશે (કાન) કબૂલ નહી રખતે. (૬૫) જો ચશ્મે હકબીં સે મહરૂમ હંય. (૬૬) જિન કે નસીબમેં ઈમાન નહી. (૬૭)યા'ની ઉન્હેં અઝાબ કરને સે પહેલે તુમ્હે વફાત દેં. (૬૮) આપકે બાદ. (૬૯) તુમ્હારે હયાત મેં ઉન પર અપના વોહ અઝાબ (૭૦) હમારી કિતાબ કુર્આન મજીદ. (૭૧) કુર્આન શરીફ. (૭૨) કે અલ્લાહ તઆલાને તુમ્હેં નબુવ્વતો હિકમત અતા ફરમાઈ (૭૩) યા'ની ઉમ્મત કે લિયે કે ઉન્હેં ઉસસે હિદાયત ફરમાઈ. (૭૪) રોઝે કિયામત કે તુમને કુર્આન કા કયા હક અદા કિયા ઉસકી કયા તા'ઝીમ કી. ઉસ ને'મત કા કયા શુક્ર બજા લાએ. (૭૫) રસૂલોંસે સવાલ કરનેકે મા'ના યેહ હંય કે ઉનકે અદયાનો મિલલ કો તલાશ કરો કહીભી કિસી નબી કી ઉમ્મત મેં બુત પરસ્તી રવા રખ્ખી ગઈ હય ઔર અકસર મુફસ્સેરીનને ઉસકે મા'ના યેહ બયાન કિયે હંય કે મો'મેનીને એહલે કિતાબ સે દરયાફત કરો કે કયા કભી કિસી નબીને ગૈરે ખુદા કી ઈબાદતકી ઈજાઝત દી તાકે મુશરેકીન પર સાબિત હો જાએ કે મખ્લૂક પરસ્તી ન કિસી રસૂલને બતાઈ ન કિસી કિતાબ મેં આઈ. યે ભી એક રિવાયત હયકે શબે મે'રાજ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને બૈતુલ મુકદસમેં તમામ અંબિયાકી ઈમામત ફરમાઈ. જબ હુઝૂર નમાઝ સે ફારિગ હુએ જિબ્રીલે અમીન ને અર્ઝ કિયા કે અય સરવરે અકરમ ! અપને સે પહેલે અંબિયા સે દરયાફત ફરમા લીજિયે કે કયા અલ્લાહ તઆલાને અપને સિવા કિસી ઔરકી ઈબાદત કી ઈજાઝત દી. હુઝૂર સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે ઈસ સવાલકી કુછ હાજત નહી યા'ની ઉસમેં કુછ શક હી નહી કે તમામ અંબિયા તૌહીદ કી દા'વત દેતે આયે. સબને મખ્લૂક પરસ્તીકી મુમાનિઅત ફરમાઈ. (૭૬) જો મૂસા અલયહિસ્સલામ કી રિસાલત પર દલાલત કરતી થી. (૭૭) ઔર ઉનકો જાદૂ બતાને લગે. (૭૮) યા'ની હર એક નિશાની અપની ખુસૂસિયત મેં દૂસરી સે બઢી ચઢી થી. મુરાદ યેહ હય કે એક સે એક આ'લા થી (૭૯) કુફ્ર સે ઈમાન કી તરફ ઔર યેહ અઝાબ કહત સાલી ઔર તૂફાનો ટિડ્ડી વગૈરા સે કિયે ગએ. યહ સબ હઝરતે મૂસા અલા નબીયેના વ અલયહિસ સલાતો વસ્સલામ કી નિશાનીયાં થી. જો ઉનકી નબુવ્વત પર દલાલત કરતીથી ઔર ઉનમેં એકસે એક બલંદો બાલા થી (૮૦) અઝાબ દેખ કર હઝરતે મૂસા અલયહિસ સલામ સે (૮૧) યહ કલિમા ઉનકે ઉર્ફ ઔર મુહાવરે મેં બહોત તા'ઝીમો તકરીમકા થા. વોહ આલિમો માહિરો હાઝિકો કામિલકો જાદૂગર કહા કરતેથે ઔર ઉસકા સબબ યેહ થા કે ઉનકી નઝર મેં જાદૂ કી બહોત અઝમત થી ઔર વોહ ઉસકો સિફતે મદ્હ સમઝતે થે. ઈસ લિયે ઉન્હોંને હઝરતે મૂસા અલયહિસ સલામ કો બવકતે ઈલ્તેજા ઈસ કલિમા સે નિદાકી કહા. (૮૨) વોહ અહદ યાતો યેહ હય કે આપકી દુઆ મુસ્તજાબ હય યા નબુવ્વતયા ઈમાન લાનેવાલોં ઔર ઔર હિદાયત કબૂલ કરને વાલોં પર સે અઝાબ ઉઠા લેના. (૮૩) ઈમાન લાએંગે ચુનાંચે હઝરત મૂસા અલયહિસ સલામ ને દુઆકી ઔર ઉન પર સે અઝાબ ઉઠા લિયા ગયા. (૮૪) ઈમાન ન લાયે કુફ્ર પર મુસિર રહે. (૮૫) બહોત ઈફતેખાર કે સાથ. (૮૬) યેહ દરિયાએ નીલ સે નિકલી હુઈ બડી નેહરેં થી જો ફિર ઔન કે કસ્ર કે નીચે જારીથી (૮૭) મેરી અઝમતો કુવ્વત ઔર શાનો સત્વત અલ્લાહ તઆલા કી અજીબ શાન હય. ખલીફા રશીદને જબ યેહ આયત પઢી ઔર હુકૂમતે મિસ્ર પર ફિરઓન કા ગુરૂર દેખા તો કહા કે મૈં વો મિસ્ર અપને અદ્દના ગુલામ કો દે દૂંગા ચૂનાંચે ઉન્હોંને મિસ્ર ખસીબ કો દે દિયા જો ઉનકા ગુલામ થા ઔર વુઝૂ કરાનેકી ખિદમત પર મામૂર થા. (૮૮) યા'ની કયા તુમ્હારે નઝદીક સાબિત હો ગયા ઔર તુમને સમઝ લિયા કે મંય બેહતર હૂં. (૮૯)યહ ઉસ બે ઈમાન મુતકબ્બિરને હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલામકી શાનમેં કહા. (૯૦) ઝબાનમેં ગિરહ હોને કી વજહસે જો બચપનમેં આગ મૂંહમેં રખનેકી વજહ સે પડ ગઈ થી ઔર યેહ ઉસ મલઊન ને ઝૂટ કહા કયૂં કે આપકી દુઆસે અલ્લાહ તઆલાને ઝબાને અકદસ કી વોહ ગિરહ ઝાઈલ કરદી થી લેકિન ફિરઔની પેહલે હી ખયાલમેં થે આગે ફિર ઉસી ફિરઔન કા કલામ ઝિક ફરમાયા જાતા હય. (૯૧) યા'ની અગર હઝરતે મૂસા અલયહિસ -સલામ સચ્ચે હંય ઔર અલ્લાહ તઆલાને ઉનકો વાજેબુલ ઈતાઅત સરદાર બનાયા હય તો ઉન્હેં સોનેકા કંગન કયૂં નહી પેહનાયા. યેહ બાત ઉસને અપને ઝમાને કે દસ્તૂર કે મુતાબિક કહી કે ઉસ ઝમાનેમેં જિસ કિસી કો સરદાર બનાયા જાતા થા ઉસકો સોને કા કંગન ઔર

સોને કા તોક પેહનાયા જાતા થા. (૯૨) ઓર ઉસકે સિદક કી ગવાહી દેતે. (૯૩) ઉન જાહિલોંકી અકલ ખબ્ત કર દી ઉન્હોં બેહલા ફુસલા લિયા. (૯૪) ઓર હઝરતે મૂસા અલયહિસ સલામ કી તકઝીબ કરને લગે. (૯૫) કે બાદ વાલે ઉનકે હાલસે નસીહતો ઈબ્રત હાસિલ કરે. (૯૬) શાને નુઝૂલ જબ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને કુરૈશ કે સામને યેહ આયત વમા તઅબુદૂના મિન દૂનિલ્લાહે હ-સબો જહન્નમ પળ્હી જિસકે મા'ના યેહ હંય કે અય મુશ્રેકીન તુમ ઓર જો ચીઝ અલ્લાહ કે સિવા તુમ પૂજતે હો સબ જહન્નમ કા એંધન હંય. યે સુન કર મુશ્રેકીન કો બહોત ગુસ્સા આયા ઔર ઈબ્ને ઝોબઅરી કહને લગા યા મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) કયા યહ ખાસ હમારે ઓર હમારે મા'બૂદોં હી કે લિયે હય યા હર ઉમ્મતો ગિરોહ કે લિયે. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે યેહ તુમ્હારે ઔર તુમ્હારે મા'બૂદોંકે લિયેભી હય ઓર સબ ઉમ્મતોં કે લિયેભી ઈસ પર ઉસને કહા કે આપકે નઝદીક ઈસા બિન મરયમ નબી હંય ઔર આપ ઉનકી ઔર ઉનકી વાલેદાકી તા'રીફ કરતે હંય ઔર આપકો મા'લૂમ હય નસારા ઉન દોનોંકો પૂજતે હંય ઔર હઝરત ઉઝૈર ઓર ફરિશ્તે ભી પૂજે જાતે હૈં યા'ની યહૂદ વગૈરા ઉનકો પૂજતે હંય તો અગર યેહ હઝરાત (મઆઝલ્લાહ) જહન્નમમેં હોં તો હમ રાઝી હંય કે હમ ઔર હમારે મા'બૂદ ભી ઉનકે સાથ હો ઔર યેહ કહ કર કુફ્ફાર ખૂબ હંસે ઉસ પર યેહ આયત અલ્લાહ તઆલાને નાઝિલ ફરમાઇ ઈન્નલ લઝી-ન સ-બ-કત લહુમ મિન્નલ હુસ્ના ઉલાઇક અન્હા મુબઅદૂન ઔર યેહં આયત નાઝિલ હુઇ વલમ્મા દુરિબબ્નુ મરયમ (અલઆયહ) જિસકા મતલબ યેહ હય કે જબ ઈબ્ને ઝોબઅકી ને અપને મા'બદોં કે લિયે હઝરતે ઈસા બિન મરયમ કી મિસાલ બયાન કી ઔર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે મુજાદેદલા કિયા કે નસારા ઉન્હેં પૂજતે હંય તો કુરૈશ ઉસકી ઈસ બાંત પર હંસને લગે. (૯૭) યા'ની હઝરતે ઈસા અલયહિસ સલામ મતલબ યેહ થા કે આપકે નઝદીક હઝરતે ઈસા અલયહિસ સલામ બેહતર હંય તો અગર (મઆઝલ્લાહ) વો જહન્નમમેં હુએ તો હમાર મા'બૂદ યા'ની બુત ભી હુવા કરેં કુછ પરવાહ નહી. ઈસ પર અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ. (૯૮) યે જાનતે હુએ કે વોહ જો કુછ કહ રહે હંય બાતિલ હૈ ઔર આયતે કરીમા ઈન્નકુમ વમા તઅબુદૂન મિનદૂનિલ્લાહ સે સિર્ફ બુત મુરાદ હંય હઝરતે ઈસા વ હઝરતે ઉઝૈર ઔર મલાએકા કોઇ મુરાદ નહી લિયે જા સકતે. ઈબ્ને ઝોબઅરી અરબ થા ઝબાન કા જાનનેવાલા થા યહ ઉસકો ખૂબ મા'લૂમ થા કે મા તઅબુદૂન મેં જો મા હય ઉસકે મા'ના ચીઝ કે હંય ઉસ સે ગૈરે ઝવિલ ઉકૂલ મુરાદ હોતે હંય લેકિન બાવજૂદ ઈસકે ઉસકા ઝબાન અરબ કે ઉસૂલ સે જાહિલ બનકર હઝરતે ઈસા ઔર હઝરતે ઉઝૈર ઔર મલાઈકા કો ઉસમેં દાખલ કરના કઠ હૂજજતી ઔર જોહલ પર વરી હય. (૯૯) બાતિલ કે દર પૈ હોને વાલે અબ હઝરતે ઈસા અલયહિસ-સલાતો વસ્સલામ કી નિસ્બત ઈર્શાદ ફરમાયા જાતા હય. (૧૦૦) નબુવ્વત અતા ફરમાકર. (૧૦૧) અપની કુદરતકા કે બગૈર બાપ કે પૈદા કિયા. (૧૦૨) અય એહલે મક્કા હમ તુમ્હેં હલાક કર દેતે ઔર. (૧૦૩) જો હમારી ઈબાદતો ઈતાઅત કરતે. (૧૦૪) યા'ની હઝરતે ઈસા અલયહિસ-સલામ કા આસ્માન સે ઉતરના અલામાતે કિયામત મેં સે હય. (૧૦૫) યા'ની મેરી હિદાયતો શરીઅત કા ઈત્તેબાઅ કરના. (૧૦૬) શરીઅત કે ઈત્તેબાઅ યા કિયામત કે યકીન યા દીને ઈલાહી પર કાઇમ રેહનેસે. (૧૦૭) યા'ની મો'જેઝાત. (૧૦૮) યા'ની નબુવ્વત ઔર ઈન્જીલી એહકામ. (૧૦૯) તૌરૈતકે અહકામમેંસે. (૧૧૦) હઝરતે ઈસા અલયહિસ-સલામકા કલામે મુબારક તમામ હો ચુકા આગે નુસરાનીયોંકે શિર્કોંકા બયાન કિયા જાતા હય. (૧૧૧) હઝરતે ઈસા અલયહિસ સલામકે બાદ ઉનમેં સે કિસી ને કહાકે ઈસા ખુદાથે. કિસીને કહા ખુદાકે બેટે. કિસીને કહા તીન મેંકે તીસરે. ગર્ઝ નુસરાની ફિર્કે ફિર્કે હો ગએ. યઅકૂબી નસશરી-મલકાની-ઊમઉની (૧૧૨) જિન્હોંને હઝરતે ઈસા અલયહિસ-સલામકે બારેમેં કુફ્કી બાતેં કહી (૧૧૩) યા'ની રોઝે કિયામત કે (૧૧૪) યા'ની દીની દોસ્તી ઔર વોહ મહબ્બત જો અલ્લાહ તઆલાકે લિયે હય બાકી રહેગી. હઝરતે અલી મુરતઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોસે ઈસ આયતકી તફસીરમેં મરવી હય. આપને ફરમાયા દો દોસ્ત મો'મિન ઔર દો દોસ્ત કાફિર. મો'મિન દોસ્તોંમેં એક મર જાતા હય તો બારગાહે ઈલાહીમેં અર્ઝ કરતા હય યારબ ફંલા મુઝે તેરી ઔર તેરે રસૂલકી ફરમાંબરદારીકા ઔર નેકી કરનેકા હુકમ કરતા થા ઔર મુઝે બુરાઈસે રોકતા થા ઔર ખબર દેતા થા કે મુઝે તેરે હુઝૂર હાઝિર હોના હય. યારબ ઉસકો મેરે બાદ ગુમરાહ નકર ઔર ઉસકો હિદાયત દે જૈસી મેરી હિદાયત ફરમાઇ ઔર ઉસકા ઈકરામ કર જૈસા મેરા ઈકરામ ફરમાયા. જબ ઉસકા મો'મિન દોસ્ત મર જાતા હય તો અલ્લાહ તઆલા દોનોંકો જમા કરતા હય ઔર ફરમાતા હય કે તુમમેંસે હર એક દૂસરે કે તા'રીફ કરે તો હર એક કહતા હય કે યહ અચ્છા ભાઈ હય. અચ્છા દોસ્ત હય. અચ્છા રફીક હય ઔર દો કાફિર દાસ્તોંમેંસે જબ એક મર જાતા હય તો દુઆ કરતા હય યા રબ ફલાં મુઝે તેરી ઔર તેરે રસૂલકી ફરમાંબરદારી સે મના કરતા થા ઔર બદીકા હુકમ દેતાથા નેકીસે રોકતા થા ઔર ખબર દેતા થા કે મુઝે તેરે હુઝૂર હાઝિર હોના નહી તો અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હય કે તુમ મેંસે હર એક દૂસરેકી તા'રીફ કરે તો ઉનમેંસે હર એક દૂસરે કો કહતા હય બુરા ભાઈ બુરા દોસ્ત બુરા રફીક. (૧૧૫) યા'ની જન્નતમેં તુમ્હારા ઈકરામ હોગા નેઅમતેં દી

જાયેંગી ઐસે ખુશ કિયે જાવોગે કે તુમ્હારે ચેહરે પર ખુશી કે આસાર નમૂદાર હોંગે (૧૧૬) અનવાઓ અકસામકી ને'મતે (૧૧૭) જન્નતી દરખ્ત સમરદાર સદા બહાર હંય ઉનકી ઝૈબો ઝીનતમેં ફર્ક નહી આતા. હદીસ શરીફમેં હય કે અગર કોઈ ઉનસે એક ફલ લેગા તો દરખ્ત મેં ઉસકી જગહ દો ફલ નમૂદાર હો જાએંગે (૧૧૮) યા'ની કાફિર. (૧૧૯) રહમતકી ઉમ્મીદ ભી નહોગી. (૧૨૦) કે સરકશી વ નાફરમાની કરકે ઈસ હાલકો પહોંચે. (૧૨૧) જહન્નમકે દારોગા કો કહ. (૧૨૨) યા'ની મૌત દેદે માલિક સે દરખ્વાસ્ત કરેંગે કે વોહ અલ્લાહ તબારક વતઆલા સે ઉનકે મૌતકી દુઆ કરે. (૧૨૩) હઝાર બરસ બાદ. (૧૨૪) અઝાબમેં હંમેશા કભી ઉનસે રેહાઈ ન પાઓગે ન મૌતસે ન ઔર કિસી તરહ ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલા એહલે મક્કાસે ખિતાબ ફરમાતા હય. (૧૨૫) અપને રસૂલોંકી મા'રફત. (૧૨૬) યા'ની કુફ્ફારે મક્કાને. (૧૨૭) નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે સાથ મક કરને ઔર ફરેબ સે ઈઝા પહોંચાનેકા ઔર દર હકીકત ઐસાહી થા કે કુરૈશ દારુન નદવા મેં જમા હોકર હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ઈઝા રસાની કે લિયે હીલે સોચતે થે. (૧૨૮) ઉનકે ઈસ મકો ફરેબકા બદલા જિસકા અંજામ ઉનકી હલાકત હય. (૧૨૯) હમ ઝરૂર સુનતે હંય ઔર પોશીદા ઝાહિર હર બાત જાનતે હંય હમસે કુછ નહી છુપ સકતા. (૧૩૦) લેકિન ઉસકે બચ્ચા નહી ઔર ઉસકે લિયે ઔલાદ મુહાલ હય યેહ નફીયે વલદ મેં મુબાલેગા હય. શાને નુઝૂલ : નઝરબિન હારિસ ને કહા થા કે ફરિશ્તે ખુદાકી બેટિયાં હંય ઉસ પર યહ આયત નાઝિલ હુઈ તો નઝર કહેને લગા દેખતે હો કુર્આન મેં મેરી તસ્દીક આ ગઈ. વલીદને કહા કે તેરી તસ્દીક નહી હુઈ બલ્કે યહ ફરમાયા ગયા કે રહમાન કે વલદ નહી હય ઔર મૈં એહલે મક્કામેંસે પહેલા મોવહિહદ હું ઉસસે વલદ કી નફી કરનેવાલા ઉસકે બાદ અલ્લાહ તબારક વ તઆલાકી તન્ઝીહ કા બયાન હય. (૧૩૧) ઔર ઉસકે લિયે ઔલાદ કરાર દેતે હંય. (૧૩૨) યા'ની જિસ લગ્વો બાતિલ મેં હંય ઉસી મેં પડે રહેં. (૧૩૩) જિસમેં અઝાબ કિયે જાએંગે ઔર વોહ રોઝે કિયામત હય. (૧૩૪) યા'ની વહી મા'બૂદ હય. આસ્માનો ઝમીનમેં ઉસી કી ઈબાદત કી જાતી હય. ઉસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહી (૧૩૫) યા'ની તૌહીદે ઈલાહીકી. (૧૩૬) ઈસકા કે અલ્લાહ ઉનકા રબ હય ઐસે મકબૂલ બંદે ઈમાનદારોંકી શફાઅત કરેંગે. (૧૩૭) યા'ની મુશ્રેકીન સે (૧૩૮) ઔર અલ્લાહ તઆલાકે ખાલિક આલમ હોનેકો ઈકરાર કરેંગે. (૧૩૯) ઔર બાવજૂદ ઈસ ઈકરાર કે ઉસકી તૌહીદો ઈબાદત સે ફિરતે હંય. (૧૪૦) સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મૂસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૧૪૧) અલ્લાહ તબારક વતઆલાકા હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે કૌલે મુબારક કી કસમ ફરમાના હુઝૂરકે ઈકરામ ઔર હુઝૂર કી દુઆ વ ઈલ્તેજા કે એહતેરામ કા ઈઝહાર હય. (૧૪૨) ઔર ઉન્હેં છોડદો. (૧૪૩) યહ સલામે મુતારિકત હય ઉસકે મા'ના યેહ હંય કે હમ તુમ્હેં છોડતે હંય ઔર તુમસે અમ્નમેં રેહના ચાહતે હંય (વકાન હાઝા કબલલ અમ્રે બિલ જિહાદ) (૧૪૪) અપના અંજામે કાર.

સૂરએ દુખાન : (૧) સૂરએ દુખાન મક્કી હય ઉસમેં તીન રૂકુઅ ઔર સત્તાવન યા ઉનસઠ આયતેં ઔર તીન સૌ છયાલીસ કલિમે ઔર એક હઝાર ચારસૌ એકતીસ હુરૂફ હંય. (૨) યા'ની કુર્આને પાકકી જો હલાલો હરામ વગૈરા એહકામ કા બયાન ફરમાને વાલા હય. (૩) ઈસ રાતસે યાશબે કદ્ર મુરાદ હય યા શબે બરાઅત. ઈસ શબમેં કુર્આનેપાક બેતમામેહી લૌહે મહફૂઝસે આસ્માને દુનિયાકી તરફ ઉતારા ગયા. ફિર વહાંસે હઝરતે જિબ્રીલ બીસ સાલકે અર્સા મેં થોડા થોડા લેકર નાઝિલ હુયે. ઉસ શબકો શબે મુબારકા ઈસલિયે ફરમાયા ગયા કે ઉસમેં કુર્આને પાક નાઝિલ હુવા ઔર હંમેશા ઈસ શબમેં ખૈરો બરકત નાઝિલ હોતી હય. દુઆએં કબૂલ કી જાતી હંય. (૪) અપને અઝાબકા. (૫) સાલ ભરકે અરઝાકો આજાલો અહકામ. (૬) અપને રસૂલ ખાતમુલ અંબિયા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઔર ઉનસે પહેલે અંબિયા કો. (૭) કે વોહ આસ્માનો ઝમીનકા રબ હય તો યકીન કરો કે મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઉસકે રસૂલ હંય. (૮) ઉનકા ઈકરાર ઈલ્મો યકીન સે નહી બલ્કે ઉનકા બાતમેં હંસી ઔર તમસ્ખુર શામિલ હય ઔર વોહ આપકે સાથ ઈસ્તેહઝા કરતે હંય તો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉન પર દુઆકી કે યા રબ ઉન્હેં ઐસી હફત સાલા કહત કી મુસીબત મેં મુબતિલા કર જૈસે સાતસાલકા કહત હઝરતે યુસુફ અલયહિસ-સલામકે ઝમાનેમેં ભેજા થા. યેહ દુઆ મુસ્તજાબ હુઈ ઔર હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે ઈર્શાદ ફરમાયા ગયા. (૯) ચુનાંચે કુરૈશ પર કહત સાલી આઈ ઔર યહાં તક ઉસકી શિદ્દત કે વોહ લોગ મુરદાર ખા ગએ ઔર ભૂક સેઈસ હાલકો પહોંચ ગયે કે જબ ઉપર કો નઝર ઉઠાતે આસ્માન કે તરફ દેખતે તો ઉનકો ધુંવા હી ધુંવા મા'લૂમ હોતા યા'ની ઝો'ફ સે નિગાહોંમેં ખૈરગી આ ગઈ થી ઔર કહત સે ઝમીન ખુશ્ક હો ગઈ. ખાક ઉળને લગી. ગુબારને હવાકો મુકદર કર દિયા. ઈસ આયતકી તફસીરમેં એક કૌલ યહ ભી હય કે ધુંવેસે મુરાદ વોહ ધુંવા હય જો અલામાતે કિયામત મેંસે હય ઔર કરીબ કિયામત ઝાહિર હોગા. મશ્રિકો મગરિબ ઉસસે ભર જાએંગે. ચાલીસ રોઝો શબ રહેગા. મો'મિન કી હાલત તો ઉસસે ઐસી હો જાયેગી જૈસે ઝુકામ હો જાએ ઔર કાફિર મદહોશ

હોગે. ઉનકે નથ્નોં ઔર કાનોં ઔર બદનકે સૂરાખોંસે ધુંવાં નિકલેગા. (૧૦) ઔર તેરે નબી સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી તસ્દીક કરતે હંય. (૧૧) યા'ની ઐસી હાલતમેં વોહ કૈસે નસીહત માનેંગે. (૧૨) ઔર મોઅજેઝાતે ઝાહેરાત ઔર આયાતે બય્યેનાત પેશ ફરમા ચુકા. (૧૩) જિસકો વહીકી ગશી તારી હોનેકે વકત જનાબ યેહ કલિમાત તલ્કીન કર જાતે હંય (મઆઝલ્લાહ તઆલા) (૧૪) જિસ કુફ્રમેં થે ઉસીકી તરફ લૌટોગે ચુનાંચે ઐસાહી હુવા અબ ફરમાયા જાતા હય કે ઉસ દિનકો યાદ કરો. (૧૫) ઉસ દિનસે મુરાદ રોઝે કિયામત હય યા રોઝે બદ્ર (૧૬) યા'ની હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલામ. (૧૭) યા'ની બની ઈસરાઈલ કો મેરે હવાલે કરદો ઔર જો શિદતેં ઔર સખ્તિયાં ઉન પર કરતેહો ઉસસે રિહાઈ દો. (૧૮) અપને સિદકે નબુવ્વતો રિસાલત કે જબ હઝરતે મૂસા અલયહિસ-સલામને યહ ફરમાયા તો ફિરઔનિયોં ને આપકો કત્લકી ધમકી દી ઔર કહાકે હમ તુમ્હેં સંગસાર કર દેંગે. તો આપને ફરમાયા. (૧૯) યા'ની મેરા તવક્કલો એઅતેમાદ ઉસ પર હય. મુઝે તુમ્હારી ધમકી કી કુચ્છ પરવા નહી. અલ્લાહ તઆલા મેરા બચાને વાલા હય. (૨૦) મેરી ઈઝાકે દર પૈ નહો ઉન્હોંને ઉસકો ભી ન માના. (૨૧) યા'ની બની ઈસરાઈલ. (૨૨) યા'ની ફિરઔન મઅ અપને લશ્કરોં કે તુમ્હારે દરપૈ હોગા ચુનાંચે હઝરતે મૂસા અલયહિસ સલામ રવાના હુવે ઔર દરિયા પર પહોંચ કર આપને અસા મારા ઉસમેં બારા રસ્તે ખુશ્ક પૈદા હો ગયે. આપ મઅ બની ઈસરાઈલ કે દરિયા મેંસે ગુઝર ગયે. પીછે ફિરઔન ઔર ઉસકા લશ્કર આ રહા થા. આપને ચાહાકે ફિર અસામાર કર દરિયાકો મિલાદેં તાકે ફિરઔન ઉસમેં સે ગુઝર ન સકે તો આપકો હુકમ હુવા. (૨૩) તાકે ફિરઔની ઉન રાસ્તોંસે દરિયામેં દાખિલ હો જાયેં. (૨૪) હઝરતે મૂસાઅલયહિસ-સલામકો ઈત્મીનાન હો ગયા ઔર ફિરઔન ઔર ઉસકે લશ્કર દરિયા મેં ગર્ક હો ગએ ઔર ઉનકા તમામ માલો મતાઅ ઔર સામાન યહાં રહ ગયા. (૨૫) આરાસ્તા પૈરાસ્તા મુઝય્યન (૨૬) ઐશ કરતે ઈતરાતે. (૨૭) યા'ની બની ઈસરાઈલ કો જો ન ઉનકે હમ મઝહબ થે ન રિશ્તાદાર ન દોસ્ત. (૨૮) કયોંકે વોહ ઈમાન દાર ન થે ઔર ઈમાનદાર જબ મરજાતા હય તો આસ્માનો ઝમીન ચાલીસ રોઝ તક રોતે હંય. જૈસાકે તિરમિઝી કી હદીસમેં હય. મુજાહિદસે કહા ગયા કે કયા મો'મિનકી મૌત પર આસ્માનો ઝમીન રોતે હંય ફરમાયા ઝમીન કયૂં ન રોયે ઉસ બંદે પર જો ઝમીનકો અપને રૂકૂઅ ઔર સુજૂદ સે આબાદ રખતા થા ઔર આસ્માન કયૂં ન રોયે ઉસ બંદે પર જિસકી તસ્બીહ વ તકબીર આસ્માન મેં પહોંચતી થી. હસનકા કૌલ હય કે મો'મિનકી મૌત પર આસ્માનવાલે ઔર ઝમીનવાલે રોતે હંય (૨૯) તૌબા વગૈરા કે લિયે અઝાબમેં ગિરફતાર કરનેકે બાદ. (૩૦) યા'ની ગુલામી ઔર શાકકા ખિદમતોં ઔર મહેનતોંસે ઔર ઔલાદ કે કત્લ કિયે જાનેસે જો ઉન્હેં પહોંચતા થા. (૩૧) યા'ની બની ઈસરાઈલકો. (૩૨) કે ઉનકે લિયે દરિયામેં ખુશ્ક રસ્તે બનાએ કે સાએબાન કિયા. મન્નો સલ્વા ઉતારા. ઉસકે અલાવહ ઔર ને'મતેં દી. (૨૩) કુફ્ફારે મક્કા. (૩૪) યા'ની ઈસ ઝિંદગાની કે બાદ સિવાય એક મૌત કે હમારે લિયે ઔર કોઈ હાલ બાકી નહી ઈસસે ઉનકા મકસૂદ બઅસ યા'ની મૌતકે બાદ ઝિંદા કિયે જાનેકા ઈન્કાર કરના. થા જિસકો અગલે જુમ્લેમેં વાઝેહ કર દિયા (કબીર) (૩૫) બાદે મૌત ઝિંદા કરકે. (૩૬) ઈસ બાત મેં કે હમ બાદ મરનેકે ઝિંદા કરકે ઉઠાએ જાયેંગે. કુફ્ફારે મક્કાને યેહ સવાલ કિયા થા કે કુસૈ બિન કિલાબ કો ઝિંદા કરદો અગર મૌત કે બાદ કિસી કા ઝિંદા હોના મુમકિન હો ઔર યહ ઉનકી જાહેલાના બાતથી કયૂંકે જિસ કામકે લિયે વકત મોઅય્યન હો ઉસકા ઉસ વકત સે કબ્લ વજૂદ મેં આના ઉસકે નામુમ્કીન હોનેકી દલીલ નહી હોતા ઔર ન ઉસકા ઈન્કાર સહીહ હોતા હય અગર કોઈ શખ્સ કિસી નયે જમે હુવે દરખ્ત યા પૌદે કો કહે કે ઉસમેં સે અબ ફલ નિકાલો વરના હમ નહી માનેંગે કે ઈસ દરખ્તસે ફલ નિકલ સકતા હય તો ઉસકો જાહિલ કરાર દિયા જાએગા ઔર ઉસકા ઈન્કાર મહઝ હુમુક યા મુકાબરા હોગા. (૩૭) યા'ની કુફ્ફારે મક્કા રોઝો કુવ્વત મેં. (૩૮) તુબ્બા હમીયરી બાદશાહે યમન સાહેબે ઈમાન થે ઔર ઉનકી કૌમ કાફિરથી જો નિહાયત કવી ઝોર આવર ઔર કસીર તઅદાદ થી. (૩૯) કાફિર ઉમ્મતોંમેંસે. (૪૦) ઉનકે કુફ્ર કે બાઈસ. (૪૧) કાફિર મુન્કિરે બઅસ. (૪૨) અગર મરનેકે બાદ ઉઠના ઔર હિસાબો સવાબ ન હો તો ખલ્ક કી પૈદાઈશ મહઝ ફનાકે લિયે હોગી ઔર યહ બઅસો લઅબ હય તો ઈસ દલીલસે સાબિત હુવા કે ઈસ દુન્યવી ઝિંદગી કે બાદ ઉખરવી ઝિંદગી ઝરૂર હય. જિસ્મેં હિસાબો જઝા હો. (૪૩) કે તાઅત પર સવાબ દેં ઔર મા'સિય્યત પર અઝાબ કરેં. (૪૪) કે પૈદા કરનેકી હિકમત યહ હય ઔર હકીમ કા ફેઅલ અબસ નહી હોતા. (૪૫) યા'ની રોઝે કિયામત જિસમેં અલ્લાહ તબારક વ તઆલા અપને બંદો મેં ફૈસલા ફરમાયેગા. (૪૬) ઔર કરાબતો મહબ્બત નફા ન દેગી. (૪૭) યા'ની કાફિરોંકી. (૪૮) યા'ની સિવાય મો'મેનીન કે વોહ બઈઝને ઈલાહી એક દૂસરેકી શફાઅત કરેંગે. (જમલ) (૪૯) થૂહળ એક ખબીસ નિહાયત કડવા દરખ્ત હય જો અહલે જહન્નમકી ખુરાક હોગા. હદીસ શરીફમેં હય કે અગર એક કતરા ઈસ થૂહળકા દુનિયામેં ટપકા દિયા જાયે તો અહલે દુનિયાકી ઝિંદગાની ખરાબ હો જાયે. (૫૦) અબૂજહલ કી ઔર ઉસકે સાથિયોંકી જો બડે ગુનહગાર હંય. (૫૧) જહન્નમકે ફરિશ્તોં કો હુકમ દિયા જાયેગા કે. (૫૨) યા'ની ગુનહગાર કો. (૫૩) ઔર ઉસ વકત દોઝખીસે કહા જાયેગા કે. (૫૪) ઉસ અઝાબકો. (૫૫) મલાઈકા યહ કલેમએ

એહાનતો તઝલીલ કે લિયે કહેંગે કયોંકે અબૂ જહલ કહા કરતા થા કે બતહામેં મંય બડા ઇઝઝત વાલા કરમવાલાહૂં ઉસકો અઝાબકે વકત યહ તઅના દિયા જાએગા ઔર કુફફાર સે યહ ભી કહા જાયેગા કે. (૫૬) અઝાબ જો તુમ દેખતે હો. (૫૭) ઔર ઉસ પર ઇમાન નહી લાતે થે ઉસકે બાદ પરહેઝગારોંકા ઝિક ફરમાયા જાતા હય. (૫૮) જહાં કોઇ ખૌફ નહી (૫૯) યા'ની રેશમકે બારીકો દબીઝ લેબાસ. (૬૦) કે કિસીકી પુશ્ત કી તરફ નહો. (૬૧) યા'ની જન્નતમેં અપને જન્નતી ખાદિમોંકો મેવે હાઝિર કરને કા હુકમ દેંગે. (૬૨) કે કિસી કિસ્મકા અંદેશા હી ન હોગા નમેવેકે કમ હોનેકા નખત્મ હોજાનેકા નઝર કરનેકા ન ઔર કોઇ. (૬૩) જો દુનિયામેં હો ચુકી. (૬૪) ઉસસે ન જાત અતા ફરમાઇ. (૬૫) યા'ની અરબીમેં (૬૬) ઔર નસીહત કબૂલ કરેં ઔર ઇમાન લાએં લેકિન લાયેંગે નહી. (૬૭) ઉનકે હલાકો અઝાબકા. (૬૮) તુમહારી મૌતકે (કીલ હાઝેહિલ આયતો મન્સૂખતૂન બેઆયતિસ-સૈફ).

સૂરએ જાસિયહ : (૧) યહ સૂરએ જાસિયહ હય. ઉસકા નામ સૂરએ શરીઆ ભી હય યહ. સૂરત મક્કિય્યા હય સિવાય આયત કુલ લિલ્લઝીના આમનૂ યગફેરૂકે ઇસ સૂરતમેં ચાર રૂકૂઅ સૈંતીસ આયતેં ચારસો અઠ્ઠાસી કલિમે દોહઝાર એકસૌ એકયાનવે હુરૂફ હંય. (૨) અલ્લાહ તઆલાકી કુદરત ઔર ઉસકી વહદાનિય્યત પર દલાલત કરનેવાલી. (૩) યા'ની તુમ્હારી પૈદાઇશ મેંભી ઉસકી કુદરતો હિકમતકી નિશાનિયાં હંય કે નુત્ફે કો ખૂન બનાતા હય. ખૂન કો બસ્તા કરતા હય. ખૂને બસ્તાકો ગૌશ્તપારા. યહાં તકકે પૂરા ઇન્સાન બના દેતા હય (૪) કે કભી ઘટતે હંય કભી બઢતે હંય ઔર એક જાતા હય દૂસરા આતા હય. (૫) કે કભી ગર્મ ચલતી હય કભી સર્દ. કભી જુનૂબી કભી જો શુમાલી કભી શર્કી કભી ગર્બી (૬) યા'ની નઝર બિન હારિસ કે લિયે શાને નુઝૂલ : કહા ગયા હય કે યે આયત નઝર બિન હારિસ કે હકમેં નાઝિલ હુઇ. જો અજમ કે કિસ્સે કહાનિયાં સુનાકર લોગોંકો કુર્આને પાક સુનને સે રોકતા થા ઔર યે આયત હર ઐસે શખ્સ કે લિયે આમ હય જો દીનકો ઝરર પહોંચાએ ઔર ઇમાનલાને ઔર કુર્આન સુનને સે તકબ્બુર કરે. (૭) યા'ની અપને કૂફ પર. (૮) ઇમાન લાનેસે. (૯) યા'ની બાદે મૌત ઉનકા અંજામે કાર ઔર મઆલ દોઝખ હય. (૧૦) માલ જિસ પર વોહ બહોત નાઝાં હંય. (૧૧) યા'ની બુત જિનકો પૂજા કરતે થે. (૧૨) કુર્આન શરીફ (૧૩) બહરી સફરોંસે ઔર તિજારતોંસે ઔર ગવ્વાસી કરતે ઔર મોતી વગૈરા નિકાલનેસે. (૧૪) ઉસકે ને'મતો કરમ ઔર ફઝલો એહસાનકા. (૧૫) સૂરજ ચાંદ સિતારે વગૈરા. (૧૬) ચૌપાયે દરખ્ત નેહરેં વગૈરા (૧૭) જો દિનકે ઉસને મો'મેનીન કી મદદ કે લિયે મુકર્રર ફરમાયે યા અલ્લાહ તઆલાકે દિનોંસે વોહ વકાએઅ મુરાદ હંય. જિનમેં વોહ અપને દુશ્મનોંકો ગિરફતાર કરતા હય. બહર હાલ ઉન ઉમ્મીદ ન રખનેવાલોંસે મુરાદ કુફફાર હંય ઔર મા'ના યહ હંય કે કુફફાર સે જો ઇઝા પહોંચે ઔર ઉનકે કલિમાત જો તકલીફ પહોંચાએ મુસલમાન ઉનસે દરગુઝર કરે. મુનાઝઅત ન કરેં (વકીલ ઇન્નલ આયત મન્સુખતૂન બેઆયતિલ કેતાલ) શાને નુઝૂલ ઇસ આયતકી શાને નુઝૂલ : મેં કઇ કૌલ હંય. એક યહ કે ગઝવએ બની મુસ્તલકમેં મુસલમાન બે'રે મરીસીઅ પર ઉતરે. યહ એક કૂવાં થા. અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈ મુનાફિકને અપને ગુલામકો પાનીકે લિયે ભેજા વોહ દેરમેં આયા તો ઉસસે સબબ દરયાફત કિયા ઉસને કહા કે હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુ કૂએં કે કિનારે પર બૈઠે થે. જબ તક નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ઔર હઝરતે અબૂબકર સિદ્દીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકી મશ્કેં ન ભર ગઇ ઉસ વકત તક ઉન્હોંને કિસીકો પાની ભરને ન દિયા. યેહ સુન કર ઉસ બદબખ્તને ઉન હઝરાત કી શાનમેં ગુસ્તાખાના કલિમે કહે. હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકો ઉસકી ખબર હુઇ તો આપ તલ્વાર લેકર તૈયાર હુયે. ઉસ પર યહ આયત નાઝિલ હુઇ. ઇસ તકદીર પર યે આયત મદની હોગી. મુકાતિલ કા કૌલ હય કે કબીલએ બની ગેફાર કે એક શખ્સને મક્કા મુકર્રમામેં હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો કો ગાલી દી તો આપને ઉસકો પકડને કા ઇરાદા કિયા ઉસ પર યહ આયત નાઝિલ હુઇ ઔર એક કૌલ યહ હય કે જબ આયત મનઝલ લઝી યુકરેદુલ્લાહ કરદન હસના) નાઝિલ હુઇતો ફિનહાસ યહૂદીને કહા કે મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) કા રબ મોહતાજ હો ગયા (મઆઝલ્લાહેતઆલા) ઇસકો સુન કર હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને તલ્વાર ખીંચી ઔર ઉસકી તલાશ મેં નિકલે. હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને આદમી ભેજ કર ઉન્હેં વાપસ બુલ્વા લિયા (૧૮) યા'ની ઉનકે આ'માલકા (૧૯) નેકી ઔર બદીકા સવાબ ઔર અઝાબ ઉસકે કરનેવાલે પર હય. (૨૦) વોહ નેકો ઔર બદોંકો ઉનકે આ'માલકી જઝા દેગા. (૨૧) યા'ની તૌરેત. (૨૨)ઉન મેં બકસરત અંબિયા પૈદા કરકે. (૨૩) હલાલ કશાઇશ કે સાથ ફિરઔન ઔર ઉસકી કૌમકે અમ્વાલો દયારકા માલિક કરકે ઔર મન્નો સલ્વા નાઝિલ ફરમા કર. (૨૪) યા'ની અમ્રેદીન ઔર બયાને હલાલો હરામ ઔર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે મબઊસ હોનેકી (૨૫) હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી બઅસતમેં. (૨૬) ઔર ઇલ્મે ઝવાલ ઇખ્તિલાફ કા સબબ હોતા હય ઔર યહાં ઉન લોગોંકે લિયે ઇખ્તિલાફ કા સબબ હુવા ઉસકા બાઇસ યહ હય કે ઇલ્મ ઉનકા મકસૂદ ન થા બલ્કે મકસૂદ ઉનકા જાહો

રિયાસત કી તલબ થી ઈસી લિયે ઉન્હોંને ઈખ્તિલાફ કિયા. (૨૭) કે ઉન્હોંને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી જલ્વા અફરોઝી કે બાદ અપને જાહો રિયાસત કે અંદેશા સે આપકે સાથ હસદ ઔર દુશ્મની કી ઔર કાફિર હો ગયે. (૨૮) યા'ની દીન કે. (૨૯) અય હબીબે ખુદા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ! (૩૦) યા'ની રુઅસાએ કુરૈશકી જો અપને દીનકી દા'વત દેતે હંય. (૩૧) સિર્ફ દુનિયા મેં ઔર આખિરતમેં ઉનકા કોઈ દોસ્ત નહી. (૩૨) દુનિયામેં ભી ઔર આખિરત મેંભી ડરવાલોંસે મુરાદ મો'મેનીન હંય ઔર આગે કુર્આને પાકકી નિસ્બત ઈર્શાદ હોના હય. (૩૩) કે ઈસસે ઉન્હેં ઓમુરે દીનમેં બીનાઈ હાસિલ હોતી હય. (૩૪) કુફ્રો મઆસીકા. (૩૫) યા'ની ઈમાનદારોં ઔર કાફિરોંકી મૌતો હયાત બરાબર જાએ ઐસા હરગિઝ નહી હોગા કયોંકે ઈમાનદાર ઝિંદગીમેં તાઅત પર કાઈમ રહે ઔર કાફિર બદિયોંમેં ડૂબે રહે તો ઉન દોનોંકી ઝિંદગી બરાબર ન હુઈ ઐસે હી મૌત ભી યકસાં નહી કે મો'મિનકી મૌત બશારતો રેહમતો કરામત પર હોતી હય ઔર કાફિર કી રેહમત સે માયૂસી ઔર નદામત પર. શાને નુઝૂલ : મુશ્રેકીને મક્કાકી એક જમાઅતને મુસલમાનોંસે કહા થા કે અગર તુમ્હારી બાત હક હો ઔર મરનેકે બાદ ઉઠના હો તોભી હમી હી અફઝલ રહેંગે. જૈસાકે દુનિયામેં હમ તુમસે બેહતર રહે ઉનકી રદમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ. (૩૬) મુખાલિફ સરકશ મુખલિસ ફરમાં બરદાર કે બરાબર કૈસે હો સકતા હય. મો'મેનીન જન્નાતે આલિયાત મેં ઈઝઝતો કરામત ઔર ઐશો રાહત પાએંગે ઔર કુફ્ફાર અસ્ફલુસ-સાફેલીનમેં ઝિલ્લતો એહાનત કે સાથ સખ્ત તરીન અઝાબમેં મુબતિલા હોંગે. (૩૭) કે ઉસકી કુદરતો વહદાનિય્યતકી દલીલ હો. (૩૮) નેક નેકીકા ઔર બદ બદીકા. ઈસ આયત સે મા'લૂમ હુવા કે ઈસ આલમકી પૈદાઈશ સે ઈઝહારે અદલો રહમત મકસૂદ હય ઔર યહ પૂરી તરહ કિયામત હી મેં હો સકતા હય કે એહલે હક્ક ઔર એહલે બાતિલમેં ઈમતિયાઝ કામિલ હો. મો'મિન મુખલિસ દરજાત જન્નતમેં હોં ઔર કાફિર નાફરમાન દરકાતે જહન્નમમેં. (૩૯) ઔર અપની ખ્વાહિશકા તાબેઅ હો ગયા જિસે નફસ ને ચાહા પૂજને લગા મૂશ્રેકીન કા યહી હાલ થા કે વોહ પથ્થર ઔર સોને ઔર ચાંદી વગૈરા કો પૂજતે થે જબ કોઈ ચીઝ ઉન્હેં પહેલી ચીઝ સે અચ્છી મા'લૂમ હોતી થી તો પહેલી કો તોડ દેતે ફૈંક દેતે દૂસરી કો પૂજને લગતે. (૪૦) કે ઈસ ગુમરાહને હક્કો જાન પહેચાન કર બેરાહી ઈખ્તિયારકી. મુફસ્સેરીનને ઉસકે યહ મા'ના ભી બયાન કિયે હંય કે અલ્લાહ તઆલાને ઉસકે અંજામે કાર ઔર ઉસકે શકી હોનેકો જાનતે હુએ ઉસે ગુમરાહ કિયા યા'ની અલ્લાહ તઆલા પહેલેસે જાનતા થા કે યેહ અપને ઈખ્તિયારસે રાહે હક્ક સે મુનહરિફ હોગા ઔર ગુમરાહી ઈખ્તિયાર કરેગા (૪૧) તો ઉસને હિદાયતો મૌઈઝતકો ન સુના ઔર ન સમઝા ઔર રાહે હકકો ન દેખા. (૪૨) મુન્કેરીને બઅસ. (૪૩) યા'ની ઝિંદગી કે અલાવા ઔર કોઈ ઝિંદગી નહી (૪૪)યા'ની બાઝે મરતે હંય ઔર બાઝે પૈદા હોતે હંય. (૪૫) યા'ની રોઝો શબ કા દૌરા વોહ ઉસીકો મોઅસ્સર એ'તેકાદ કરતે થે ઔર મલકુલમૌતકા ઔર બહુકમે ઈલાહી રૂહેં કબ્ઝ કિયે જાને કા ઈન્કાર કરતે થે ઔર હર એક હાદિસેકો દહર ઔર ઝમાન કી તરફ મન્સૂબ કરતે થે. અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હય. (૪૬) યા'ની વોહ યેહ બાત બે ઈલ્મી સે કહતે હંય (૪૭) ખિલાફે વાકેઅ. મસ્અલા : હવાદિસ કો ઝમાનાકી તરફ નિસ્બત કરના ઔર ના ગવાર હવાદિસ રૂનુમા હોનેસે ઝમાના કો બુરા કહના મમ્નૂઅ હય. અહાદિસ મેં ઉસકી મુમાનિઅત આઈ હય. (૪૮) યા'ની કુર્આન પાકકી આયતેં જિન મેં અલ્લાહ તઆલાકે બઅસ બાદલ મૌત પર કાદિર હોને કી દલીલેં મઝકૂર હંય જબ કુફ્ફાર ઉનકે જવાબ સે આજિઝ હોતે હંય. (૪૯) ઝિંદા કરકે. (૫૦) ઈસબાત મેંકે મુરદે ઝિંદા કરકે ઉઠાયે જાયેંગે. (૫૧) દુનિયામેં બાદ ઉસકે કે તુમ બેજાન નુત્ફાથે. (૫૨) તુમ્હારી ઉમ્રેં પૂરી હોને કે વકત. (૫૩) ઝિંદા કરકે તો જો પરવરદિગાર ઐસી કુદરત વાલા હય વોહ તુમ્હારે બાપદાદાકે ઝિંદા કરને પર ભી બિલયકીન કાદિર હય. વોહ સબકો ઝિંદા કરેગા. (૫૪) ઈસકો કે અલ્લાહ તઆલા મુરદોં કો ઝિંદા કરને પરકાદિર હય ઔર ઉનકા નજાનના દલાઈલ કી તરફ મુલતફિત નહોને ઔર ગૌર ન કરને કે બાઈસ હય. (૫૫) યા'ની ઉસદિન કાફિરોં કા ટોટે મેં હોના ઝાહિર હોગા. (૫૬) યા'ની હર દિન વાલે. (૫૭) ઔર ફરમાયા જાએગા (૫૮) યા'ની હમને ફરિશ્તોં કો તુમ્હારે અમલ લિખને કા હુકમ દિયા થા. (૫૯) જન્નતમેં દાખિલ ફરમાએગા. (૬૦) ઔર ઉન પર ઈમાન ન લાતે થે. (૬૧) મુરદોં કો ઝિંદા કરનેકા. (૬૨) વોહ ઝરૂર આયેગી તો. (૬૩) કિયામત કે આને કા. (૬૪) યા'ની કુફ્ફાર પર આખિરતમેં. (૬૫) જો ઉન્હોં ને દુનિયામેં કિયે થે ઔર ઉનકી સઝાએ. (૬૬) અઝાબે દોઝખમેં. (૬૭) કે ઈમાનો તાઅત છોડ બૈઠે (૬૮) જો તુમ્હેં ઉસ અઝાબસે બચા સકે. (૬૯) કે તુમ ઉસકે મફતૂન હોગયે ઔર તુમને બઅસો હિસાબ કા ઈન્કાર કર દિયા. (૭૦) યા'ની અબ ઉનસે યે ભી મતલૂબ નહી કે વોહ તૌબા કરકે ઔર ઈમાનો તાઅત ઈખ્તિયાર કરકે અપને રબકો રાઝી કરેં કયોંકે ઉસરોઝ કોઈ ઉઝર ઔર તૌબા કબૂલ નહી.

(ઈલૈહિ યુરદ્દુ પારહ પચ્ચીસવાં ખત્મ શુદ)

سُورَةُ الْأَحْقَافِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

حٰمٓ ۝ تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ۝
مَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِلَّا
بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَمَّآ
أُنْذِرُوْا مُعْرِضُوْنَ ۝ قُلْ أَرَءَيْتُمْ مَّا تَدْعُوْنَ
مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ أَرُوْنِيْ مَاذَا خَلَقُوْا مِنَ الْأَرْضِ
أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمٰوٰتِ ۖ اِيْتُوْنِيْ بِكِتٰبٍ مِّنْ
قَبْلِ هٰذَآ أَوْ أَثٰرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝
وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ يَّدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَنْ
لَّا يَسْتَجِيْبُ لَهٗٓ إِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ وَهُمْ عَنْ
دُعَآئِهِمْ غٰفِلُوْنَ ۝ وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوْا لَهُمْ
أَعْدَآءً وَّكَانُوْا بِعِبَادَتِهِمْ كٰفِرِيْنَ ۝ وَإِذَا تُتْلٰى

(૪૬) સૂરતુલ અહ઼કાફ઼

(મક્કી) ૩૫ આયતેં ઔર ૪ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

હ઼ામીમ ૦ (૧) તન્ઝીલુલ

હા-મીમ યે કિતાબ (૨)

કિતાબિ મિનલ્લાહિલ- અઝ઼ીઝ઼િલ-હ઼કીમ (૨)
ઉતારના હૈ અલ્લાહ ઈઝઝત વ હિકમતવાલે કી તરફસે
મા ખ઼-લક઼-નસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ વમા
હમને ન બનાએ આસ્માન ઔર ઝમીન ઔર જો
બૈનહુમા ઈલ્લા બિલ્હ઼ક઼્ક઼િ વ અ-જલિમ મુસમ્મા ૦ વલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ
કુછ ઉનકે દરમિયાન હૈ મગર હક્કકે સાથ (૩) ઔર એક મુકર્રર મીઆદ પર (૪) ઔર કાફિર ઉસ
અમ્મા ઉન્ઝ઼િરૂ મુઅ-રિદૂન (૩) કુલ અ-રઐતુમ મા ત઼દઊ-ન મિન મં ૬
ચીઝસે કે ડરાએ ગએ (૫) મુંહ ફેરે હૈં (૬) તુમ ફરમાઓ ભલા બતાઓ તો વોહ જો તુમ
દૂનિલ્લાહિ અરૂની માઝ઼ા ખ઼-લકૂ મિનલ-અર્દ઼િ અમ લહુમ
અલ્લાહકે સિવા પૂજતે હો (૭) મુઝે દિખાઓ ઉન્હોંને ઝમીનકા કૌન-સા ઝર્રા
શિર્કુન ફિસ્સમાવાત ૦ ઈતૂની બિકિતાબિમ મિન ક઼બ્લિ હાઝ઼ા
બનાયા યા આસ્માનમેં ઉનકા કોઈ હિસ્સા હૈ મેરે પાસ લાઓ ઈસસે પેહલી કોઈ કિતાબ (૮)
ઓ અસ઼ારતિમ્મિન ઈ઼લ્મિન ઈન કુન્તુમ સ઼ાદિકી઼ન (૪) વ-મન અદ઼લ્લુ
યા કુછ બચા-ખુચા ઈલ્મ (૯) અગર તુમ સચ્ચે હો (૧૦) ઔર ઉસસે બઢ્ઢ કર
મિમ મંય્યદઊ મિન દૂનિલ્લાહિ મલ્લા યસતજીબુ લહૂ ઈલા યૌમિલ- ક઼િયામતિ વ
ગુમરાહ કૌન હૈ ? જો અલ્લાહકે સિવા ઐસોંકો પૂજે (૧૧) જો કયામત તક ઉસકી ન સુનેં ઔર
હુમ અન દુઆઈહિમ ગ઼ાફિલૂન (૫) વ ઈઝ઼ા હુશિ-રન્નાસુ કાનૂ લહુમ
ઉન્હેં ઉનકી પૂજાકી ખબર તક નહીં (૧૨) ઔર જબ લોગોંકા હશ્ર હોગા વોહ અપને
અઅ્-દા-અંવ વકાનૂ બિઈ઼બાદતિ-હિમ કાફિરીન (૬) વ-ઈઝ઼ા તુત્લા
દુશ્મન હોંગે (૧૩) ઔર ઉનસે મુન્કિર હો જાએંગે (૧૪) ઔર જબ ઉન પર (૧૫)

(૧) સૂરએ અહકાફ મક્કિય્યહ હય મગર બા'ઝ કે નઝદીક ઉસકી ચંદ આયતે મદની હય. જૈસેકે આયત કુલ અ-ર-અયતુમ ઔર આયત ફસ્બિર કમા સ-બ-ર ઔર તીન આયતે વવસ્સયનલ ઈન્સાન બિવાલેદયહિ ઈસ સૂરત મેં ચાર રૂકૂઅ ઔર પૈંતીસ આયતે ઔર (૬૪૪) છ સૌ ચવ્વાલીસ કલિમે ઔર દો હઝાર પાંચસૌ પચાનવે હુરૂફ હય. (૨) યા'ની કુર્આન શરીફ. (૩) કે હમારી કુદરતો વહદાનિયત પર દલાલત કરે. (૪) વોહ મુકર્રર મીઆદ રોઝે કિયામત હય જિસકે આજાને પર આસ્માનો ઝમીન ફના હો જાએંગે. (૫) ઉસ ચીઝસે મુરાદ યા અઝાબ હય યા રોઝે કિયામતકી વહશત યા કુર્આને પાક જો બે'સતો હિસાબકા ખૌફ દિલાતા હય. (૬) કે ઉસ પર ઈમાન નહીં લાતે. (૭) યા'ની બુત જિન્હેં મા'બૂદ ઠહરાતે હો. (૮) જો અલ્લાહ તઆલાને

علَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلْحَقِّ
لَمَّا جَآءَهُمْ ۙ هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝ اَمْ يَقُوْلُوْنَ
افْتَرٰىهُ ؕ قُلْ اِنِ افْتَرَيْتُهٗ فَلَا تَمْلِكُوْنَ لِيْ مِنَ
اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ هُوَ اَعْلَمُ بِمَا تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ ؕ كَفٰى بِهٖ
شَهِيْدًۢا بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ؕ وَهُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝
قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَاۤ اَدْرِيْ مَا
يُفْعَلُ بِيْ وَلَا بِكُمْ ؕ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰۤى
اِلَيَّ وَمَاۤ اَنَا اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ۝ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ
كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَكَفَرْتُمْ بِهٖ وَشَهِدَ شَاهِدٌ
مِّنْۢ بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ عَلٰى مِثْلِهٖ فَاٰمَنَ وَ
اسْتَكْبَرْتُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝
وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا
سَبَقُوْنَاۤ اِلَيْهِ ؕ وَاِذْ لَمْ يَهْتَدُوْا بِهٖ فَسَيَقُوْلُوْنَ

અલૈહિમ આયાતુના બય્યિનાતિન
પઢી જાએં હમારી રૌશન આયતેં
કાલલ્લઝી-ન ક-ફરૂ લિલ્હક્કિ લમ્મા
તો કાફિર અપને પાસ આએ હુએ
જા-અહુમ ۙ હાઝા સિહરુમ- મુબીન ؕ (૭)
હક્કકો (૧૬) કેહતે હૈં યે ખુલા જાદૂ હૈ (૧૭)
અમ યકૂલૂનફ- તરાહ ؕ કુલ ઈનિફ-તરૈતુહૂ
ક્યા કેહતે હૈં ઉન્હોને ઉસે જીસે બનાયા (૧૮) તુમ ફરમાઓ અગર
ફલા તમ્લિકૂ-ન લી મિનલ્લાહિ શૈઆ ؕ હુ-વ
મૈંને ઉસે જીસે બના લિયા હોગા તો તુમ અલ્લાહકે સામને મેરા કુછ
અઅ-લમુ બિમા તુફીદૂ-ન ફીહ ؕ કફા
ઈખ્તિયાર નહીં રખતે (૧૯) વોહ ખૂબ જાનતા હૈ જિન
બિહી શહીદમ-બૈની વ બૈનકુમ ؕ વ
બાતોંમેં તુમ મશગૂલ હો (૨૦) ઔર વોહ કાફી હૈ મેરે ઔર તુમ્હારે
હુવલ-ગફૂરુર્રહીમ (૮) કુલ મા કુન્તુ બિદ-અમ-મિનર્રુસુલિ વમા
દરમિયાન ગવાહ ઔર વોહી બખ્શનેવાલા મેહેરબાન હૈ (૨૧) તુમ ફરમાઓ મૈં કોઈ અનોખા રસૂલ નહીં (૨૨) ઔર મૈં નહીં
મં ૬ અદરી મા યુફ-અલુ બી વલા બિકુમ ؕ ઈન અત્તબિઉ ઈલ્લા મા
જાનતા મેરે સાથ ક્યા કિયા જાએગા ઔર તુમ્હારે સાથ ક્યા (૨૩) મૈં તો ઉસીકા તાબે
યૂહા ઈલય-ય વમા અ-ન ઈલ્લા નઝીરુમ-મુબીન (૯) કુલ
હૂં જો મુઝે "વહી" હોતી હૈ (૨૪) ઔર મૈં નહીં મગર સાફ ડર સુનાનેવાલા તુમ
અરએતુમ ઈન કા-ન મિન ઈન્દિલ્લાહિ વ ક-ફર્તુમ બિહી વ
ફરમાઓ ભલા દેખો તો અગર વોહ કુર્આન અલ્લાહકે પાસસે હુવા ઔર તુમને ઉનકા ઈન્કાર કિયા ઔર
શહિ-દ શાહિદુમ-મિમ્બની ઈસ્રાઈ-લ અલા મિસ્લિહી
બની ઈસ્રાઈલકા એક ગવાહ (૨૫) ઉસી પર ગવાહી દે ચુકા (૨૬) તો વોહ
ફ-આ-મ-ન વસ્તક-બર્તુમ ؕ ઈન્નલ્લા-હ લા યહ-દિલ-કૌમઝ-
ઈમાન લાયા ઔર તુમને તકબ્બુર કિયા (૨૭) બેશક અલ્લાહ રાહ નહીં દેતા
૯ ૦ ઝાલિમીન ۝ (૧૦) વ કાલલ્લઝી-ન ક-ફરૂ લિલ્લઝી-ન આમનૂ લૌ કા-ન
ઝાલિમોંકો ઔર કાફિરોંને મુસલમાનોંકો કહા અગર ઉસમેં (૨૮) કુછ ભલાઈ હોતી તો યે (૨૯)
ખૈરમ્મા સ-બકૂના ઈલૈહ ؕ વઈઝ લમ યહ-તદૂ બિહી ફ-સ-યકૂલૂ-ન
હમસે આગે ઉસ તક ન પહુંચ જાતે (૩૦) ઔર જબ ઉન્હેં ઉસકી હિદાયત ન હુઈ તો અબ (૩૧) કહેંગે કે યે

કુર્આનસે પહલે ઉતારી હો. મુરાદ યેહ હય કે યેહ કિતાબ યા'ની કુર્આન મજીદ તૌહીદ ઔર ઈબ્તાલે શિર્ક પર નાતિક હય ઔર જો કિતાબ ભી ઈસ સે પહેલે અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે આઈ ઉસમેં યહી બયાન હય. તુમ કુતુબે ઈલાહિયા મેં સે કોઈ એક કિતાબ તો ઐસી લે આઓ જિસ મેં તુમ્હારે દીન (બુતપરસ્તી) કી શહાદત હો. (૯) પહેલોંકા. (૧૦) અપને ઈસ દા'વે મેં કે ખુદાકા કોઈ શરીક હય જિસકી ઈબાદત કા ઉસને તુમ્હેં હુકમ દિયા હય. (૧૧) યા'ની બુતોંકો. (૧૨) કયોંકે વોહ જમાદ બેજાન હય. (૧૩) યા'ની બુત અપને પુજારિયોંકે. (૧૪) ઔર કહેંગે કે હમને ઉન્હેં અપની ઈબાદતકી દા'વત નહીં દી. દર હકીકત યહ અપની ખ્વાહિશોં કે પરસ્તાર થે. (૧૫) યા'ની અહલે મક્કા પર. (૧૬) યા'ની કુર્આન શરીફ કો બગૈર ગૌરો ફિક

هٰذَآ اِفْكٌ قَدِيْمٌ ۝ وَمِنْ قَبْلِهٖ كِتٰبُ مُوْسٰٓى
اِمَامًا وَّرَحْمَةً ۭ وَهٰذَا كِتٰبٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا
عَرَبِيًّا لِّيُنْذِرَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ڰ وَبُشْرٰى لِلْمُحْسِنِيْنَ ۝
اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوْا فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ۝ اُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ
خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ جَزَاۗءًۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝ وَ
وَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ اِحْسٰنًا ۭ حَمَلَتْهُ
اُمُّهٗ كُرْهًا وَّوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۭ وَحَمْلُهٗ وَفِصٰلُهٗ
ثَلٰثُوْنَ شَهْرًا ۭ حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ اَشُدَّهٗ وَبَلَغَ اَرْبَعِيْنَ
سَنَةً ۙ قَالَ رَبِّ اَوْزِعْنِيْٓ اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِيْٓ
اَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰي وَالِدَيَّ وَاَنْ اَعْمَلَ صَالِحًا
تَرْضٰىهُ وَاَصْلِحْ لِيْ فِيْ ذُرِّيَّتِيْ ڤ اِنِّىْ تُبْتُ
اِلَيْكَ وَاِنِّىْ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ۝ اُولٰۗىِٕكَ الَّذِيْنَ

હાઝા ઈફ-કુન કદીમ (૧૧) વમિન
પુરાના બોહતાન હૈ ઔર ઉસસે
કબ્લિહી કિતાબુ મૂસા ઈમામંવ-વ
પેહલે મૂસાકી કિતાબ (૩૨) હૈ પેશવા ઔર
રહ-મહ ⦁ વહાઝા કિતાબુમ મુસદ-દિકુલ
મહેરબાની ઔર યે કિતાબ હૈ તસદીક
લિસાનન અ-રબિય્યલ લિયુન્ઝિ-રલ્લઝી-ન
ફરમાતી (૩૩) અરબી ઝુબાનમેં કે ઝાલિમોંકો
ઝલમૂ વ બુશરા લિલ્મુહ-સિનીન ۝ (૧૨)
ડર સુનાએ ઔર નેકોંકો બશારત
ઈન્નલ્લઝી-ન કાલૂ રબ્બુનલ્લાહુ સુમ્મસ્તકામૂ
બેશક વોહ જિન્હોંને કહા હમારા રબ અલ્લાહ હૈ
ફલા ખૌફુન અલૈહિમ વલા હુમ
ફિર સાબિત કદમ રહે (૩૪) ન ઉન પર ખૌફ (૩૫) ન
યહ-ઝનૂન ۝ (૧૩) ઉલાઈ-ક અસ્હાબુલ જન્નતિ ખાલિદી-ન ફીહા
ઉનકો ગમ (૩૬) વોહ જન્નતવાલે હૈં હમેશા ઉસમેં રહેંગે
જઝા-અમ બિમા કાનૂ યઅ-મલૂન (૧૪) વ-વસ્સૈનલ ઈન્સા-ન બિવાલિદૈહિ
ઉનકે આમાલકા ઈન્આમ ઔર હમને આદમીકો હુકમ કિયા કે
ઈહ-સાના ⦁ હ-મ-લત્હુ ઉમ્મુહૂ કુર-હંવ-વ વ-દ-અત્હુ કુર-હા
અપને માં-બાપસે ભલાઈ કરે ઉસકી માંને ઉસે પેટમેં રખા તકલીફસે ઔર જની ઉસકો તકલીફસે
વ-હમ્લુહૂ વ ફિસાલુહૂ સલાસૂ-ન શહ-રા ⦁ હત્તા ઈઝા બ-લ-ગ
ઔર ઉસે ઉઠાએ ફિરના ઔર ઉસકા દૂધ છુડાના તીસ મહીનેમેં હૈ (૩૭) યહાં તક કે જબ અપને
અશુદ-દહૂ વ બ-લ-ગ અર્બઈ-ન સ-ન-તન ⦁ કા-લ રબ્બિ ઔઝિઅ-ની અન
ઝોરકો પહુંચા (૩૮) ઔર ચાલીસ બરસકા હુવા (૩૯) અર્ઝ કી અય મેરે રબ ! મેરે દિલમેં ડાલ કે મૈં
અશ્કુ-ર નિઅ-મ-ત-કલ્લતી અન્અમ-ત અ-લય-ય વ-અલા વાલિદય-ય વ
તેરી ને'મતકા શુક્ર કરૂં જો તૂને મુઝ પર ઔર મેરે માં-બાપ પર કી (૪૦) ઔર
અન અઅ-મ-લ સાલિહન તર્દાહુ વ અસ્લિહ લી ફી ઝુર્રિય્યતી ઈન્ની તુબ્તુ
મૈં વોહ કામ કરૂં જો તુઝે પસંદ આએ (૪૧) ઔર મેરે લિયે મેરી ઔલાદમેં સલાહ રખ (૪૨) મૈં તેરી તરફ
ઈલૈ-ક વ ઈન્ની મિનલ-મુસ્લિમીન (૧૫) ઉલાઈ-કલ્લઝી-ન
રુજૂઅ લાયા (૪૩) ઔર મૈં મુસલમાન હું (૪૪) યે હૈં વોહ જિનકી નેકિયાં

કિયે ઔર અચ્છી તરહ સુને (૧૭) કે ઉસકે જાદૂ હોનેમેં શુબ્હા નહીં ઔર ઉસસેભી બહતર બાત કેહતે હંય જિસકા આગે ઝિક્ર હય. (૧૮) યા'ની સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને. (૧૯) યા'ની અગર બિલફર્ઝ મૈં દિલસે બનાતા ઔર ઉસકો અલ્લાહ તઆલા કા કલામ બતાતા તો વોહ અલ્લાહ તઆલા પર ઈફતેરા હોતા ઔર અલ્લાહ તબારક વ તઆલા ઐસે ઈફતેરા કરનેવલોંકો જલ્દ ઉકૂબતમેં ગિરફતાર કરતા હૈ. તુમ્હેં તો યે કુદરત નહીં કે તુમ ઉસકી ઉકૂબતસે બચા સકો યા ઉસકે અઝાબકો દફા કર સકો તો કિસ તરહ હો સકતા હય કે મૈં તુમ્હારી વજહ સે અલ્લાહ તઆલા પર ઈફતેરા કરતા. (૨૦) ઔર જો કુછ કુર્આનને પાકકી નિસ્બત કહતે હો. (૨૧) યા'ની અગર તુમ કુફ્ર સે તૌબા કરકે ઈમાન લાઓ તો

نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَنَتَجَاوَزُ عَن سَيِّئَاتِهِمْ
فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ ۖ وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا
يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾ وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ أُفٍّ لَّكُمَا
أَتَعِدَانِنِي أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ الْقُرُونُ مِن قَبْلِي
وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ اللَّهَ وَيْلَكَ آمِنْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ
حَقٌّ فَيَقُولُ مَا هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ
مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا
خَاسِرِينَ ﴿١٨﴾ وَلِكُلٍّ دَرَجَاتٌ مِّمَّا عَمِلُوا ۖ وَلِيُوَفِّيَهُمْ
أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ
الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِي
حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُم بِهَا فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ
عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي

منزل

ન-ત-કુબ્બલુ અન્હુમ અહ્-સ-ન મા
હમ કુબૂલ ફરમાએંગે (૪૫) ઔર ઉનકી
અમિલૂ વ ન-ત-જાવઝુ અન સય્યિઆતિહિમ
તકસીરોંસે દરગુઝર ફરમાએંગે જન્નતવાલોંમેં
ફી અસ્હાબિલ-જન્નહ ▸ વઅ-દસ-સિદકિલ્લઝી
સચ્ચા વા'દા જો ઉન્હેં દિયા
કાનૂ યૂઅદૂન (૧૬) વલ્લઝી કા-લ
જાતા થા (૪૬) ઔર વોહ જિસને અપને
લિવાલિદૈહિ ઉફ-ફિલ્લકુમાઁ અ-તઈદાનિની
માં-બાપસે કહા (૪) ઉફ તુમસે દિલ પક ગયા કયા
અન ઉખ-ર-જ વ કદ ખ-લતિલ-કુરૂનુ મિન
મુઝે યે વા'દા દેતે હો કે ફિર ઝિન્દા કિયા જાઊંગા હાલાંકે મુઝસે
કબ્લી ૮ વ-હુમા યસ્તગીસાનિલ્લા-હ
પેહલી સંગતે ગુઝર ચુકી (૪૮) ઔર વોહ દોનોં (૪૯) અલ્લાહસે
વૈ-લ-ક આમિન ઈન્ન વઅ-દલ્લાહિ હક્કુન ફ-યકૂલુ મા હાઝાઁ ઈલ્લાઁ
ફરિયાદ કરતે હૈં તેરી ખરાબી હો ઈમાન લા બેશક અલ્લાહકા વાદા સચ્ચા હૈ (૫૦) તો કેહતા હૈ યે તો નહી મગર
મં ૬ અસાતીરુલ-અવ્વલીન (૧૭) ઉલાઁઈ-કલ્લઝી-ન હક્ક અલૈહિમુલ્કૌલુ ફી
અગલોંકી કહાનિયાં યે વોહ હૈં જિન પર બાત સાબિત હો
ઉ-મમિન કદ ખ-લત મિન કબ્લિહિમ મિનલ-જિન્નિ વલ્ઈન્સ ▸ ઈન્નહુમ
ચુકી (૫૧) ઉન ગિરોહોંમેં જો ઉનસે પેહલે ગુઝરે જિન્ન ઔર આદમી બેશક
કાનૂ ખાસિરીન (૧૮) વ લિકુલ્લિન દ-ર-જાતુમ-મિમ્મા અમિલૂ ૮ વ
વોહ ઝિયાંકાર થે ઔર હર એક કે લિયે અમલકે અપને-અપને (૫૨) દરજે હૈં (૫૩) ઔર
લિયુવફ્ફિ-યહુમ અઅ-માલહુમ વ-હુમ લા યુઝ-લમૂન (૧૯) વ
તાકે અલ્લાહ ઉનકે કામ ઉન્હેં પૂરે ભર દે (૫૪) ઔર ઉન પર ઝુલ્મ ન હોગા ઔર
યૌ-મ યુઅ-રદુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ અલન્નાર ▸ અઝ-હબ્તુમ તય્યિબાતિકુમ
જિસ દિન કાફિર આગ પર પેશ કિયે જાએંગે ઉનસે ફરમાયા જાએગા
ફી હયાતિકુમુદ-દુન્યા વસ્તમ્તઅ-તુમ બિહા ૮ ફલ્યૌ-મ તુજ-ઝૌ-ન
તુમ અપને હિસ્સેકી પાક ચીઝેં અપની દુનિયા કી ઝિન્દગીમેં ફના કર ચુકે ઔર ઉન્હેં બરત ચૂકે (૫૫) તો
અઝાબલ-હૂનિ બિમા કુન્તુમ તસ્તક-બિરૂ-ન ફિલ-
આજ તુમ્હેં ઝિલ્લતકા અઝાબ બદલા દિયા જાએગા સઝા ઉસકી કે તુમ

અલ્લાહ તઆલા તુમ્હારી મગ્ફિરત ફરમાએગા ઔર તુમ પર રહમત કરેગા. (૨૨) મુઝ સે પહેલે ભી રસૂલ આચુકે હંય તો તુમ કયૂં નબુવ્વત કા ઈન્કાર કરતે હો. (૨૩)- ઈસકે મા'ને મેં મુફસ્સેરીન કે ચંદ કૌલ હંય. એક તો યહ કે કિયામત મેં જો મેરે ઔર તુમ્હારે સાથ કિયા જાએગા વોહ મુઝે મા'લૂમ નહી હય. મા'ના હોં તો યહ આયત મન્સૂખ હય. મરવી હય કે જબ યહ આયત નાઝિલ હુઈ તો મુશ્રિક ખુશ હુએ ઔર કહને લગે કે લાતો ઉઝઝાકી કસમ અલ્લાહ તઆલાકે નઝદીક હમારા ઔર મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહેવસલ્લમ) કા યકસાં હાલ હય. ઉન્હેં હમ પર કુછ ભી ફઝીલત નહી અગર યહ કુર્આન અપના બનાયા હુવા ન હોતા તો ઉનકા ભેજનેવાલા ઉન્હેં ઝરૂર ખબર દેતા કે ઉનકે સાથ કયા કરેગા તો અલ્લાહ તઅલાને આયત

الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَفْسُقُونَ ۝ وَاذْكُرْ
أَخَا عَادٍ إِذْ أَنذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ
النُّذُرُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا
إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝
قَالُوا أَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ آلِهَتِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا
إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝ قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِندَ
اللَّهِ وَأُبَلِّغُكُم مَّا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَٰكِنِّي أَرَاكُمْ قَوْمًا
تَجْهَلُونَ ۝ فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ أَوْدِيَتِهِمْ
قَالُوا هَٰذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا ۚ بَلْ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُم بِهِ ۖ
رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ تُدَمِّرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ
رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَىٰ إِلَّا مَسَاكِنُهُمْ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي
الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ۝ وَلَقَدْ مَكَّنَّاهُمْ فِيمَا إِن
مَّكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَارًا وَ

અર્દ્િ બિગૈરિલ-હક્કિ વ બિમા કુન્તુમ
ઝમીનમેં નાહક તકબ્બુર કરતે થે ઔર સઝા ઉસકી કે હુકમ -
તફ-સુકૂન ۝ (૨૦) વઝ્કુર અખા આદ ૯૦
અદૂલી કરતે થે (૫૬) ઔર યાદ કરો આદકે
ઈઝ અન્ઝ-ર કૌમહૂ બિલ-અહકાફિ વ
હમકીમ (૫૭) કો જબ ઉસને ઉનકો સરઝમીને એહકાફમેં ડરાયા (૫૮)
કદ ખ-લતિન્નુઝુરુ મિમ્બૈનિ યદૈહિ વ
ઔર બેશક ઈસસે પેહલે ડર સુનાનેવાલે ગુઝર ચુકે ઔર
મિન ખલ્ફિહી અલ્લા તઅ-બુદૂ ઈલ્લલ્લાહ
ઉસકે બાદ આએ કે અલ્લાહકે સિવા કિસીકો ન પૂજો
ઈન્ની અખાફુ અલૈકુમ અઝા-બ યૌમિન
બેશક મુઝે તુમ પર એક બળે દિનકે અઝાબકા
અઝીમ (૨૧) કાલૂ અજિઅ-તના લિતઅ-ફિ-કના
અંદેશા હૈ બોલે ક્યા તુમ ઈસલિયે આએ કે હમેં
અન આલિહતિના ۚ ફઅ-તિના બિમા તઈદુના ઈન કુન્ત મિનસ્સાદિકીન (૨૨)
હમારે મા'બૂદોંસો ફેર દો તો હમ પર લાઓ (૫૯) જિસકા હમેં વા'દા દેતે હો અગર તુમ સચ્ચે હો (૬૦)
કા-લ ઈન્નમલ-ઈલ્મુ ઈન્દલ્લાહિ ۖ વ ઉબલ્લિગુકુમ મા ઉર્સિલ્તુ બિહી મ ૬
ઉસને ફરમાયા (૬૧) ઉસકી ખબર તો અલ્લાહ હી કે પાસ હૈ (૬૨) મૈં તો તુમ્હેં અપને રબકે પયામ પહુંચાતા હૂં
વલાકિન્ની અરાકુમ કૌમન તજ-હલૂન (૨૩) ફ-લમ્મા રઔહુ આરિદમ
હાં મેરી દાનિસ્તમેં તુમ નિરે જાહિલ લોગ હો (૬૩) ફિર જબ ઉન્હોંને અઝાબકો દેખા બાદલકી
મુસ્તક-બિ-લ ઔદિયતિ હિમ ۙ કાલૂ હાઝા આરિદુમ મુમ્તિરુના ۚ બલ હુ-વ
તરહ આસ્માનકે કિનારેમેં ફૈલા હુવા ઉનકી વાદિયોંકી તરફ આતા (૬૪) બોલે યે બાદલ હૈ કે હમ પર
મસ્તઅ-જલ્તુમ બિહ ۖ રીહુન ફીહા અઝાબુન અલીમ ۙ (૨૪) તુદમ્મિરુ
બરસેગા (૬૫) બલ્કે યે તો વોહ હૈ જિસકી તુમ જલ્દી મચાતે થે એક આંધી હૈ જિસમેં દર્દનાક અઝાબ હર ચીઝકો
કુલ્લ શૈઈમ બિઅમ્રિ રબ્બિહા ફ-અસ્બહૂ લા યુરા ઈલ્લા મસાકિનુહુમ
તબાહ કર ડાલતી હૈ અપને રબકે હુકમસે (૬૬) તો સુબ્હ રેહ ગએ કે નઝર ન આતે થે મગર ઉનકે
કઝાલિ-ક નજઝિલ-કૌમલ-મુજરિમીન (૨૫) વ લ-કદ મક્કન્નાહુમ ફીમા
સૂને મકાન હમ ઐસી હી સઝા દેતે હૈં મુજરિમોંકો ઔર બેશક હમને ઉન્હેં વોહ
ઈમ્મક્કન્ના-કુમ ફીહિ વ જ-અલ્ના લહુમ સમ-અંવ-વ અબ્સારંવ-વ
મકદૂર દિયે થે જો તુમકો ન દિયે (૬૭) ઔર ઉનકે લિયે કાન ઔર આંખ ઔર

"લિ-યગ્ફિ-ર લકલ્લાહો મા તકદ-મ મિન ઝંબે-કા વમા તાઅખ્ખ-ર" નાઝિલ ફરમાઈ સહાબાને અર્ઝ કિયા યા નબીયલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ હુઝૂરકો મુબારક હો. આપકો તો મા'લૂમ હો ગયા કે આપકે સાથ ક્યા કિયા જાયેગા. યેહ ઈન્તેઝાર હય કે હમારે સાથ ક્યા કરેગા. ઉસ પર અલ્લાહ તઆલાને યેહ આયત નાઝિલ ફરમાઈ. "લિયુદખેલલ મો'મિની-ન વલ મો'મિનાતે જન્નાતિન તજરી મિન તહતિહલ અન્હાર" ઔર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ "બશ્શિરિલ મો'મિનીન બિઅન્ના લહુમ મિનલ્લાહિ ફઝલન કબીરા" તો અલ્લાહ તઆલાને બયાન ફરમા દિયા કે હુઝૂર કે સાથ ક્યા કરેગા ઔર મો'મેનીન કે સાથ કિયા. દૂસરા કૌલ આપકી તફસીર મેં હય કે આખિરતકા હાલ તો હુઝૂર કો અપના ભી મા'લૂમ હય.

أَفْئِدَةً ۖ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ
وَلَا أَفْئِدَتُهُم مِّن شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ
اللَّهِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝ وَلَقَدْ
أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُم مِّنَ الْقُرَىٰ وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝ فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا
مِن دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً ۖ بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ ۚ
وَذَٰلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝ وَإِذْ
صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ
فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصِتُوا ۖ فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا
إِلَىٰ قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ ۝ قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا
كِتَابًا أُنزِلَ مِن بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝
يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ يَغْفِرْ لَكُم

અફ-ઈ-દ-તન ફમા અગ્ના અન્હુમ
દિલ બનાએ (૬૮) તો ઉનકે
સમ્ઉહુમ વલા અબ્સારુહુમ વલા અફ-ઈ-
કાન ઔર આંખે ઔર દિલ કુછ કામ ન આએ
દતુહુમ મિન શૈઈન ઈઝ કાનૂ યજ-હદૂ-ન
જબ કે વોહ અલ્લાહકી આયતોંકા ઈન્કાર
બિઆયાતિલ્લાહિ વહા-ક બિહિમ મા
કરતે થે ઔર ઉન્હેં ઘેર લિયા ઉસ
કાનૂ બિહી યસ્તહ-ઝિઊન (૨૬) વ
અઝાબને જિસકી હંસી બનાતે થે ઔર
લ-કદ અહ-લક-ના મા હૌલકુમ
બેશક હમને હિલાક કર દીં (૬૯) તુમ્હારે આસપાસકી
મિનલ્કુરા વ સર્રફ-નલ-આયાતિ લ-અલ્લહુમ
બસ્તિયાં (૭૦) ઔર તરહ તરહ કી નિશાનિયાં લાએ કે વોહ
યર્જિઊન (૨૭) ફલૌલા ન-સ-રહુમુલ-લઝીનત્ત-ખ-ઝૂ મિન દૂનિલ્લાહિ
બાઝ આએં (૭૧) તો ક્યોં ન મદદ કી ઉનકી (૭૨) જિનકો ઉન્હોંને અલ્લાહકે સિવા
કુર્બાનન આલિ-હહ્ બલ દલ્લૂ અન્હુમ વઝાલિ-ક ઈફ-કુહુમ વ
કુર્બ હાસિલ કરનેકો ખુદા ઠેહરા રખા થા (૭૩) બલ્કે વોહ ઉનસે ગુમ ગએ (૭૪) ઔર
મા કાનૂ યફ-તરૂન (૨૮) વ ઈઝ સ-રફના ઈલૈ-ક ન-ફ-રમ-
યે ઉનકા બોહતાન વ ઈફતેરા હૈ (૭૫) ઔર જબ કે હમને તુમ્હારી તરફ
મિનલ-જિન્નિ યસ્તમિઊનલ-કુરઆન ફ-લમ્મા હ-દરૂહુ કાલૂ અન્સિતૂ
કિત્ને જિન્ન ફેરે (૭૬) કાન લગાકર કુર્આન સુન્તે ફિર જબ વહાં હાઝિર હુએ આપસમેં બોલે
મં ૬ ફ-લમ્મા કુદિ-ય વલ્લૌ ઈલા કૌમિહિમ મુન્ઝિરીન (૨૯) કાલૂ યા
ખામોશ રહો (૭૭) ફિર જબ પઢના હો ચુકા અપની કૌમકી તરફ ડર સુનાતે પલટે (૭૮) બોલે અય
કૌમના ઈન્ના સમિઅ-ના કિતાબન ઉન્ઝિ-લ મિમ્બઅ-દિ મૂસા મુસદ-
હમારી કૌમ ! હમને એક કિતાબ સુની (૭૯) કે મૂસાકે બાદ ઉતારી ગઈ (૮૦) અગલી
દિ-કલ્લિમા બૈ-ન યદૈહિ યહદી ઈલલ્હક્કિ વ ઈલા તરીકિમ-મુસ્તકીમ (૩૦)
કિતાબોંકી તસ્દીક ફરમાતી હક્ક ઔર સીધી રાહ દિખાતી
યા કૌમના અજીબૂ દાઈ-યલ્લાહિ વઆમિનૂ બિહી યગ્ફિર - લકુમ
અય હમારી કૌમ ! અલ્લાહકે મુનાદી (૮૧) કી બાત માનો ઔર ઉસ પર ઈમાન લાઓ કે

મો'મેનીન કા ભી, મુકઝઝેબીન કા ભી. મા'ના યહ કે દુનિયામેં કયા કિયા જાએગા યહ મા'લૂમ નહી અગર યહ મા'ના લિયે જાએં તો ભી આયત મન્સૂખ હય. અલ્લાહ તઆલાને હુઝૂરકો યહ ભી બતા દિયા "લિ યુઝહિરા અલદીનિ કુલ્લિહ" ઔર "માકાનલ્લાહો લિયુ અઝઝિ-બ હુમ વ-અન્ત ફીહિમ" બહર હાલ અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો હુઝૂરકે સાથ ઔર હુઝૂરકી ઉમ્મતકે સાથ પેશ આને વાલે ઉમૂર પર મુત્તલઅ ફરમા દિયા. ખ્વાહ વોહ દુનિયા કે હો યા આખિરતકે ઔર અગર દિરાયત બ મા'ના ઈદરાક બિલ કિયાસ યા'ની અકલ સે જાનનેકે મા'ને મેં લિયા જાએ તો મઝમૂન ઔર ભી ઝયાદા સાફ હય ઔર આયતકા ઉસકે બાદ વાલા જુમ્લા ઉસકા મોઅય્યિદ હય. અલ્લામા નીશાપુરીને

مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَيُجِرْكُمْ مِّنْ عَذَابٍ اَلِيْمٍ ۝ وَمَنْ لَّا
يُجِبْ دَاعِيَ اللّٰهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْاَرْضِ وَ
لَيْسَ لَهٗ مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءُ ۚ اُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍ
مُّبِيْنٍ ۝ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ
يُّحْيِۦَ الْمَوْتٰى ۚ بَلٰٓى اِنَّهٗ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝
وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَلَى النَّارِ ۚ اَلَيْسَ
هٰذَا بِالْحَقِّ ۚ قَالُوْا بَلٰى وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوْقُوا
الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ۝ فَاصْبِرْ كَمَا
صَبَرَ اُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ
لَّهُمْ ۚ كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوْعَدُوْنَ ۙ لَمْ
يَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ ۚ بَلٰغٌ ۚ فَهَلْ يُهْلَكُ
اِلَّا الْقَوْمُ الْفٰسِقُوْنَ ۝

منزل ٦

મિન ઝુનૂબિકુમ વ યુજિર-કુમ
વોહ તુમ્હારે કુછ ગુનાહ બખ્શ દે (૮૨) ઔર તુમ્હેં
મિન અઝાબિન અલીમ (૩૧) વ
દર્દનાક અઝાબસે બચા લે ઔર જો
મલ્લા યુજિબ દાઈ-યલ્લાહિ ફલૈ-સ
અલ્લાહકે મુનાદીકી બાત ન માને વોહ
બિમુઅ-જિઝિ-ન ફિલ્અર્દિ વલૈ-સ લહૂ
ઝમીનમેં કાબૂસે નિકલકર જાનેવાલા નહીં (૮૩) ઔર અલ્લાહકે
મિન દૂનિહી ઔલિયાઅ ઉલાઈ-ક ફી
સામને ઉસકા કોઈ મદદગાર નહીં (૮૪)
દલાલિમ-મુબીન (૩૨) અ-વ-લમ યરૌ
વોહ (૮૫) ખુલી ગુમરાહીમેં હૈં ક્યા ઉન્હોંને (૮૬)
અન્નલ્લાહલ્લઝી ખ-લ-કસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ
ન જાના કે વોહ અલ્લાહ જિસને આસ્માન ઔર ઝમીન
વ-લમ યઅ-ય બિખલ્કિહિન્ન બિકાદિરિન અલા અંય્યુહયિ-યલ-મૌતા
બનાએ ઔર ઉનકે બનાનેમેં ન થકા કાદિર હૈ કે મુર્દે જિલાએ ક્યોં
બલા ઈન્નહૂ અલા કુલ્લિ શૈઈન કદીર (૩૩) વ-યૌ-મ
નહીં બેશક વોહ સબ કુછ કર સકતા હૈ ઔર જિસ દિન
યુઅ-રદુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ અલન્ના ર ۚ અલૈ-સ હાઝા બિલ્હક્કિ
કાફિર આગ પર પેશ કિયે જાએંગે ઉનસે ફરમાયા જાએગા ક્યા યે હક્ક નહીં! કહેંગે
કાલૂ બલા વ રબ્બિના ۚ કા-લ ફઝૂકુલ-અઝા-બ બિમા કુન્તુમ
ક્યૂં નહીં હમારે રબકી કસમ ફરમાયા જાએગા તો અઝાબ ચખો બદલા
તક-ફુરૂન (૩૪) ફસ્બિર કમા સ-બ-ર ઉલુલ- અઝમિ મિનર્રુસુલિ
અપને કુફ્રકા (૮૭) તો તુમ સબ્ર કરો જૈસા હિમ્મતવાલે રસૂલોંને સબ્ર કિયા (૮૮)
વલા તસ્તઅ-જિલ લહુમ ۚ ક-અન્નહુમ યૌ-મ યરૌ-ન મા
ઔર ઉનકે લિયે જલ્દી ન કરો (૮૯) ગોયા વોહ જિસ દિન દેખેંગે (૯૦)
યૂઅદૂ-ન ۙ લમ યલ્બસૂ ઈલ્લા સાઅતમ-મિન નહા ર ۚ બલાગ
જો ઉન્હેં વા'દા દિયા જાતા હૈ (૯૧) દુનિયામેં ન ઠહેરતે થે મગરદિનકી એક ઘળી ભર
ફ-હલ યુહ-લકુ ઈલ્લલ- કૌમુલ- ફાસિકૂન ૯૦ ★ (૩૫)
યે પહુંચાના હૈ (૯૨) તો કૌન હિલાક કિયે જાએંગે મગર બેહુકમ લોગ (૯૩)

ઈસ આયતક તેહતમેં ફરમાયા કે ઉસમેં નફી અપની ઝાત સે જાનને કી હય મિન જેહતિલ વહી જાનનેકી નફી નહી. (૨૪) યા'ની મેં જો કુછ માનતા હૂં અલ્લાહ તઆલાકી વહી સે જાનતા હું. (૨૫) વોહ હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન સલ્લામ હંય જો નબી સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ પર ઈમાન લાએ ઔર આપકી સેબતે નબુવ્વત કી શહાદત દી. (૨૬) કે વોહ કુર્આન અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે હય. (૨૭) ઔર ઈમાન સે મહરૂમ રહે તો ઉસકા નતીજા કયા હોના હય. (૨૮) યા'ની દીને મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમમેં. (૨૯) ગરીબ લોગ. (૩૦) શાને નુઝૂલ : યહ આયત મુશ્રેકીને મક્કાકે હકમે નાઝિલ હુઈ જો કહતે થે કે અગર દીને મોહમ્મદી હક્ક હોતા તો ફલાં વ ફલાં ઉસકો હમસે પહલે કૈસે કુબૂલ કર લેતે. (૩૧)

سُورَةُ مُحَمَّدٍ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ
وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَاٰمَنُوْا بِمَا نُزِّلَ عَلٰى
مُحَمَّدٍ وَّهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ
وَاَصْلَحَ بَالَهُمْ ذٰلِكَ بِاَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا
الْبَاطِلَ وَاَنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَّبِّهِمْ
كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ اَمْثَالَهُمْ ۝ فَاِذَا
لَقِيْتُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتّٰى اِذَا
اَثْخَنْتُمُوْهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ فَاِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَاِمَّا
فِدَآءً حَتّٰى تَضَعَ الْحَرْبُ اَوْزَارَهَا ذٰلِكَ وَلَوْ
يَشَآءُ اللّٰهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلٰكِنْ لِّيَبْلُوَا بَعْضَكُمْ
بِبَعْضٍ وَالَّذِيْنَ قُتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَنْ

(૪૭) સૂરહ મુહમ્મદ

(સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ)

(મદની) ૩૮ આયતેં ઔર ૪ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અલ્લઝી-ન ક-ફરૂ વ સદ-દૂ અન

જિન્હોંને કુફ્ર કિયા ઔર અલ્લાહકી રાહસે રોકા (૨)

સબીલિલ્લાહિ અ-દલ્લ અઅ-માલહુમ (૧)

અલ્લાહને ઉનકે અમલ બરબાદ કિયે (૩)

વલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ

ઔર જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે

વ આમનૂ બિમા નુઝઝિ-લ અલા

ઔર ઉસ પર ઈમાન લાએ જો

મુહમ્મદિંવ-વ હુવલ હક્કુ મિર્રબ્બિહિમ કફ્-ફ-ર અન્હુમ

મોહમ્મદ પર ઉતારા ગયા (૪) ઔર વોહી ઉનકે રબકે પાસસે હક્ક હૈ અલ્લાહને

મં ૬ સય્યિઆતિહિમ વ અસ્લ-હ બાલહુમ (૨) ઝાલિ-ક બિ-અન્નલ્લઝી-ન

ઉનકી બુરાઈયાં ઉતાર દી ઔર ઉનકી હાલતેં સંવાર દી (૫) યે ઈસલિયે કે કાફિર

ક-ફરુત્ત-બઉલ-બાતિ-લ વ અન્નલ્લઝી-ન આમનુત્ત-બઉલ-હક્ક મિર્રબ્બિહિમ

બાતિલકે પૈરો હુએ ઔર ઈમાનવાલોંને હક્ક કી પૈરવી કી જો ઉનકે રબકી તરફસે હૈ (૬)

કઝાલિ-ક યદ-રિબુલ્લાહુ લિન્નાસિ અમ્સાલહુમ (૩) ફ-ઈઝા લકીતુમુલ્લઝી-ન

અલ્લાહ લોગોંસે ઉનકે એહવાલ યૂંહી બયાન ફરમાતા હૈ (૭) તો જબ કાફિરોંસે તુમ્હારા

ક-ફરૂ ફ-દ-ર-બર્રિકાબ હત્તા ઈઝા અસ્ખન્તુમૂહુમ ફશુદ-દુલ-વસા-ક

સામના (૮) હો તો ગરદનેં મારના હૈ (૯) યહાં તક કે જબ ઉન્હેં ખૂબ કત્લ કર લો (૧૦) તો મઝબૂત

ફ-ઈમ્મા મન્નમ બઅ-દુ વ ઈમ્મા ફિદા-અન હત્તા ત-દ-અલ-હર્બુ ઔઝારહા

બાંધો ફિર ઉસકે બાદ ચાહે એહસાન કરકે છોળ દો ચાહે ફિદયા લે લો (૧૧) યહાં તક કે લળાઈ

ઝાલિ-ક વ લૌ યશા-ઉલ્લાહુ લન્ત-સ-ર મિન્હુમ વ લાકિલ્લિયબ્લુ-વ બઅ-દકુમ

અપના બોઝ રખ દે (૧૨) બાત યે હૈ ઔર અલ્લાહ ચાહતા તો આપ હી ઉનસે બદલા લેતા (૧૩) મગર ઈસલિયે (૧૪) કે તુમમેં

બિબઅ-દ વલ્લઝી-ન કુતિલૂ ફી સબીલિલ્લાહિ ફલંય-

એકકો દૂસરેસે જાંચે (૧૫) ઔર જો અલ્લાહકી રાહમેં મારે ગએ અલ્લાહ હરગિઝ ઉનકે

ઈનાદ સે કુર્આનશરીફકી નિસ્બત. (૩૨) તૌરેત. (૩૩) પહેલી કિતાબોંકી. (૩૪) અલ્લાહ તઆલાકી તૌહીદ ઔર સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી શરીઅત પર દમેઆખિર તક. (૩૫) કિયામતમેં. (૩૬) મૌતકે વકત. (૩૭) મસ્અલાઃ ઈસ આયતસે સાબિત હોતા હય કે અકલ્લ મુદતે હમલ છ માહ હય કયૂંકે જબ દૂધ છુડાને કે મુદત દો સાલ હુઈ જૈસાકે અલ્લાહ તઆલને ફરમાયા હૌલયને કામેલયન તો હમલ કે લિયે છ માહ તો હમલ કે લિયે છ માહ બાકી રહે યેહ કૌલ હય ઈમામ અબૂ યૂસુફો ઈમામ મોહમ્મદ રહેમતુલ્લાહો તઆલા કા ઔર હઝરતે ઈમામ સાહેબ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો કે નઝદીક ઈસ આયતસે રિઝાઅતકી મુદત ઢાઈસાલ સાબિત હોતી હય. મસ્અલે કી તફસીલ મઅ દલાઈલ

يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ۝ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ۝ وَ
يُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ۝
وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَّهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ۝
ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ۝
أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ۖ وَلِلْكَافِرِينَ
أَمْثَالُهَا ۝ ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَأَنَّ
الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَىٰ لَهُمْ ۝ إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ ۖ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا
تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ۝ وَكَأَيِّن مِّن
قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِّن قَرْيَتِكَ الَّتِي أَخْرَجَتْكَ

યુદ્દિલ્લ અઅ્-માલહુમ (૪) સ-યહદીહિમ
અમલ ઝાએ ન ફરમાએગા (૧૬) જલ્દ ઉન્હેં રાહ દેગા (૧૭)
વ યુસ્લિહુ બાલહુમ ૯ (૫) વ યુદખિલુ-
ઔર ઉનકા કામ બના દેગા ઔર ઉન્હેં
હુમુલ્જન્ન-ત અર્ર-ફહા લહુમ (૬) યા
જન્નતમેં લે જાએગા ઉન્હેં ઉસકી પેહચાન કરા દી હૈ (૧૮) અય
અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ ઈન તન્સુરુલ્લા-હ
ઈમાનવાલો ! અગર તુમ દીને ખુદાકી મદદ કરોગે અલ્લાહ
યન્સુર્કુમ વ યુસબ્બિત અક્-દામકુમ (૭)
તુમ્હારી મદદ કરેગા (૧૯) ઔર તુમ્હારે કદમ જમા દેગા (૨૦)
વલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ફ-તઅ્-સલ્લહુમ વ
ઔર જિન્હોંને કુફ્ર કિયા તો ઉન પર તબાહી પળે ઔર
અ-દ્લ્લ અઅ્-માલહુમ (૮) ઝાલિ-કબિઅન્નહુમ
અલ્લાહ ઉનકે આમાલ બરબાદ કરે યે ઈસલિયે કે ઉન્હેં ના-ગવાર
કરિહૂ મા અન્ઝ-લલ્લાહુ ફ-અહ્-બ-ત અઅ્-મા-લ-હુમ (૯) અ-ફ-લમ
હુવા જો અલ્લાહને ઉતારા (૨૧) તો અલ્લાહને ઉનકા કિયા-ધરા અકારત કર દિયા તો ક્યા ઉન્હોંને
યસીરૂ ફિલ્અર્દિ ફયન્ઝુરૂ કૈ-ફ કા-ન આકિબતુલ્લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ મં ૬
ઝમીનમેં સફર ન કિયા કે દેખતે ઉનસે અગલોંકા (૨૨) કૈસા અંજામ હુવા ? અલ્લાહને
દમ્મ-રલ્લાહુ અલૈહિમ વલિલ- કાફિરી-ન અમ્સાલુહા (૧૦) ઝાલિ-ક
ઉન પર તબાહી ડાલી (૨૩) ઔર ઉન કાફિરોંકે લિયે ભી વૈસી કિત્ની હી હૈં (૨૪) યે (૨૫) ઈસલિયે
બિ-અન્નલ્લા-હ મૌલલ્લઝી-ન આમનૂ વ અન્નલ-કાફિરી-ન લા મૌલા લહુમ (૧૧) ૯૦
કે મુસલમાનોંકા મૌલા અલ્લાહ હૈ ઔર કાફિરોંકા કોઈ મૌલા નહીં
ઈન્નલ્લા-હ યુદ-ખિલુલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ જન્નાતિન તજ-રી
બેશક અલ્લાહ દાખિલ ફરમાએગા ઉન્હેં જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે બાગોંમેં
મિન તહ-તિહલ અન્હાર વલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ય-ત-મત્તઊ-ન વ યઅ- કુલૂ-ન કમા
જિનકે નીચે નેહરેં રવાં ઔર કાફિર બરતતે હૈં ઔર ખાતે હૈં (૨૬) જૈસે ચૌપાએ
તઅ-કુલુલ-અન્આમુ વન્નારુ મસ્વલ- લહુમ (૧૨) વ ક-અય્યિમ-મિન કર્યતિન
ખાએં (૨૭) ઔર આગ ઉનકા ઠિકાના હૈ ઔર કિત્ને હી શહર કે ઈસ શહરસે (૨૮)
હિ-ય અશદ્દુ કુવ્વતમ-મિન કર્યતિ-કલ્લતી અખ્-ર-જત્ક
કુવ્વતમેં ઝયાદા થે જિસંને તુમ્હેં તુમ્હારે શહરસે બાહર કિયા હમને ઉન્હેં

કુતુબે ઉસૂલમેં મઝકૂર હય. (૩૮) ઔર અકલો કુવ્વત મુસ્તહકમ હુઈ ઔર યહ બાત તીસ સે ચાલીસ સાલ તકકી ઉમ્રમેં હાસિલ હોતી હય. (૩૯) યહ આયત હઝરતે અબૂબક સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. આપકી ઉમ્ર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે દો સાલ કમ થી. જબ હઝરત સિદીકે અકબર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકી ઉમ્ર અઠારા સાલ કી હુઈ તો આપને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી સોહબત ઈખ્તિયાર કી. ઉસ વકત હુઝૂરકી ઉમ્ર શરીફ બીસ સાલ કી થી. હુઝૂર અલયહિસ્સલાતો વસ્સ્લામકી હમરાહીમેં બગર્ઝે તિજારત મુલ્કેશામકા સફર કિયા. એક મન્ઝિલ પર ઠહરે. વહાં એક બૈરીકા દરખ્ત થા. હુઝૂર અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામ ઉસકે સાયેમેં તશરીફ

اَهْلَكْنٰهُمْ فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ۝ اَفَمَنْ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ
مِّنْ رَّبِّهٖ كَمَنْ زُيِّنَ لَهٗ سُوْٓءُ عَمَلِهٖ وَاتَّبَعُوْٓا اَهْوَآءَهُمْ ۝
مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِيْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ۭ فِيْهَآ اَنْهٰرٌ مِّنْ
مَّآءٍ غَيْرِ اٰسِنٍ ۚ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهٗ ۚ
وَاَنْهٰرٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشّٰرِبِيْنَ ۚ وَاَنْهٰرٌ مِّنْ
عَسَلٍ مُّصَفًّى ۭ وَلَهُمْ فِيْهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ
وَمَغْفِرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ ۭ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَ
سُقُوْا مَآءً حَمِيْمًا فَقَطَّعَ اَمْعَآءَهُمْ ۝ وَمِنْهُمْ مَّنْ
يَّسْتَمِعُ اِلَيْكَ ۚ حَتّٰٓى اِذَا خَرَجُوْا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوْا
لِلَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ اٰنِفًا ۣ اُولٰٓئِكَ
الَّذِيْنَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ وَاتَّبَعُوْٓا اَهْوَآءَهُمْ ۝
وَالَّذِيْنَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَّاٰتٰىهُمْ تَقْوٰىهُمْ ۝
فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً ۚ

અહ-લક-નાહુમ ફલા નાસિ-ર લહુમ (૧૩)
હિલાક ફરમાયા તો ઉનકા કોઈ મદદગાર નહીં (૨૯)
અ-ફ મન કા-ન અલા બય્યિનતિમ-મિર્રબ્બિહી
તો ક્યા જો અપને રબકી તરફસે રૌશન દલીલ
ક-મન ઝુય્યિ-ન લહૂ સૂઉ અ-મલિહી
પર હો (૩૦) ઉસ (૩૧) જૈસા હોગા જિસકે બુરે અમલ ઉસે ભલે દિખાએ
વત્ત-બ-ઉ અહ-વા-અહુમ (૧૪) મ-સલુલ
ગએ ઔર વોહ અપની ખ્વાહિશોંકે પીછે ચલે (૩૨) એહવાલ
જન્નતિલ્લતી વુઈદલ મુત્તકૂન ۝ ફીહા
ઉસ જન્નતકા જિસકા વા'દા પરહેઝગારોંસે હૈ
અન્હારુમ-મિમ-મા-ઈન ગૈરિ આસિનવ
ઉસમેં ઐસી પાનીકી નેહરેં હૈં જો કભી ન બિગળે (૩૩)
વ-અન્હારુમ-મિલ લ-બનિલ-લમ
ઔર ઐસે દૂધકી નેહરેં હૈં જિસકા મઝા

ય-ત-ગય્યર તઅ-મુહ ۝ વ-અન્હારુમ-મિન ખમ્રિલ- લઝ-ઝ તિલ-
ન બદલા (૩૪) ઔર ઐસી શરાબકી નેહરેં હૈ જિસકે પીનેમેં લિઝઝત હૈ (૩૫) ઔર ઐસી શહદકી નેહરેં હૈ
મં ૬ લિશ્શારિબીન ۝ વ અન્હારુમ-મિન અ-સલિમ-મુસફ-ફા ۝ વ-લહુમ ફીહા મિન
જો સાફ કિયા ગયા (૩૬) ઔર ઉનકે લિયે ઉસમેં હર કિસ્મકે ફલ હૈં ઔર અપને
કુલ્લિસ્સ-મરાતિ વ મગ્ફિ-રતુમ-મિર્રબ્બિહિમ ۝ ક-મન હુ-વ ખાલિદુન ફિન્નારિ
રબકી મગ્ફિરત (૩૭) ક્યા ઐસે ચૈનવાલે ઉનકી બરાબર હો જાએંગે જિન્હેં હંમેશા
વ સુકૂ મા-અન હમીમન ફ-કત્ત-અ અમ્આ-અહુમ (૧૫) વ મિન્હુમ મંય્યસ્તમિઉ
આગમેં રેહના ઔર ઉન્હેં પાની પિલાયા જાએ કે આંતોંકે ટુકળે-ટુકળે કર દે ઔર ઉનમેંસે (૩૮)
ઈલૈક ۝ હત્તા ઈઝા ખ-રજૂ મિન ઈન્દિ-ક કાલૂ લિલ્લઝી-ન ઊતુલ-ઈલ્મ માઝા
બા'ઝ તુમ્હારે ઈર્શાદ સુનતે હૈં (૩૯) યહાં તક કે જબ તુમ્હારે પાસસે નિકલકર જાએ (૪૦) ઈલ્મવાલોંસે કેહતે હૈં (૪૧) અભી
કા-લ આનિફન ۝ ઉલાઈ-કલ્લઝી-ન ત-બ-અલ્લાહુ અલા કુલૂબિહિમ વત્તબઊ
ઉન્હોંને ક્યા ફરમાયા (૪૨) યે હૈં વોહ જિનકે દિલોં પર અલ્લાહને મુહર કર દી (૪૩) ઔર અપની ખ્વાહિશોંકે
અહવા-અહુમ (૧૬) વલ્લઝીનહ-તદૌ ઝા-દહુમ હુદંવ-વ આતાહુમ તક-વાહુમ (૧૭)
તાબે' હુએ (૪૪) ઔર જિન્હોંને રાહ પાઈ (૪૫) અલ્લાહને ઉનકી હિદાયત (૪૬) ઔર ઝયાદા ફરમાઈ ઔર ઉનકી
ફ-હલ યન્ઝુરૂ-ન ઈલ્લસ્સા-અ-ત અન તઅ-તિ-યહુમ બગ-તહ
પરહેઝગારી ઉન્હેં અતા ફરમાઈ (૪૭) તો કાહેકે ઈન્તઝારમેં હૈ (૪૮) મગર કયામતકે ઉન પર અચાનક આ જાએ કે

ફરમા હુએ. કરીબ હી એક રાહિબ રહતા થા. હઝરતે સિદ્દીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ઉસકે પાસ ચલે ગએ. રાહિબને આપસે કહા. યહ કૌન સાહબ હંય ? જો ઈસ બૈરી કે સાયેમેં જલ્વા ફરમા હંય, હઝરતે સિદ્દીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ને ફરમાયા કે યહ મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) ઈબ્ને અબ્દુલ્લાહ હંય. અબ્દુલ મુત્તલિબ કે પોતે-રાહિબને કહા. ખુદાકી કસમ યેહ નબી હંય ઈસ બૈરીકે સાએમેં હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકે બાદ આજ તક ઉનકે સિવા કોઈ નહી બૈઠા. યહી નબિય્યે આખિરુઝ્ઝમાં હંય. રાહિબકી યહ બાત હઝરતે સિદ્દીકે અકબર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકે દિલમેં અસર કર ગઈ ઔર નબુવ્વત કા યકીન આપકે દિલમેં જમ ગયા ઔર આપને સોહબત શરીફકી મુલાઝિમત ઈખ્તિયાર

فَقَدْ جَآءَ اَشْرَاطُهَا ۚ فَاَنّٰى لَهُمْ اِذَا جَآءَتْهُمْ
ذِكْرٰىهُمْ ۝ فَاعْلَمْ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاسْتَغْفِرْ
لِذَنْۢبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوٰىكُمْ ۝ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَوْلَا
نُزِّلَتْ سُوْرَةٌ ۚ فَاِذَآ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ مُّحْكَمَةٌ
وَّذُكِرَ فِيْهَا الْقِتَالُ ۙ رَاَيْتَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ
مَّرَضٌ يَّنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ
الْمَوْتِ ۚ فَاَوْلٰى لَهُمْ ۝ طَاعَةٌ وَّقَوْلٌ مَّعْرُوْفٌ ۟
فَاِذَا عَزَمَ الْاَمْرُ ۟ فَلَوْ صَدَقُوا اللّٰهَ لَكَانَ خَيْرًا
لَّهُمْ ۝ فَهَلْ عَسَيْتُمْ اِنْ تَوَلَّيْتُمْ اَنْ تُفْسِدُوْا فِي
الْاَرْضِ وَتُقَطِّعُوْٓا اَرْحَامَكُمْ ۝ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ
لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فَاَصَمَّهُمْ وَاَعْمٰٓى اَبْصَارَهُمْ ۝ اَفَلَا
يَتَدَبَّرُوْنَ الْقُرْاٰنَ اَمْ عَلٰى قُلُوْبٍ اَقْفَالُهَا ۝ اِنَّ

منزل ٧

ફ-કૃદ જાૅ-અ અશ-રાતુહા ૮ ફ-અન્ના લહુમ
ઉસકી અલામતેં તો આ હી ચૂકી હૈં (૪૯) ફિર
ઈઝ઼ા જાૅ-અત્હુમ ઝ઼િક-રાહુમ (૧૮)
જબ વોહ આ જાએગી તો કહાં વોહ ઔર કહાં ઉનકા સમઝના
ફઅ઼-લમ અન્નહૂ લાૅ ઈલા-હ ઈલ્લલ્લાહુ
તો જાન લો કે અલ્લાહકે સિવા કિસીકી બન્દગી નહીં
વસ્તગ઼્ફિર લિઝ઼મ- બિ-ક વ લિલ્મુઅ-મિની-ન
ઔર અય મહબૂબ ! અપને ખાસોં ઔર આમ મુસલમાન મર્દોં
વલ્મુઅ-મિનાત ۶ વલ્લાહુ યઅ઼-લમુ
ઔર ઔરતોંકે ગુનાહોંકી મુઆફી માંગો (૫૦) ઔર અલ્લાહ જાનતા હૈ ૬
મુ-ત-કૃલ્લ-બકુમ વ મસ્વાકુમ ۝ (૧૯) વ ૦
દિનકો તુમ્હારા ફિરના (૫૧) ઔર રાતકો તુમ્હારા આરામ લેના (૫૨)
યકૂલુલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ લૌલા નુઝ઼્ઝિલત
ઔર મુસલમાન કેહતે હૈં કોઈ સૂરત ક્યૂં ન ઉતારી
સૂ-રહ ૮ ફ-ઈઝ઼ાૅ ઉન્ઝિલત સુરતુમ- મુહ઼-ક-મતુંવ વ-ઝુકિ-ર ફીહલ-કિ઼તાલુ
ગઈ (૫૩) ફિર જબ કોઈ પુખ્તા સૂરત ઉતારી ગઈ (૫૪) ઔર ઉસમેં જિહાદકા હુકમ
રઐતલ્લઝ઼ી-ન ફી કુલૂબિહિમ મ-ર-દુંય્યન્ઝુરૂ-ન ઈલૈ-ક ન-ઝ઼-રલ મં ૬
ફરમાયા ગયા તો તુમ દેખોગે ઉન્હેં જિનકે દિલોંમેં બીમારી હૈ (૫૫) કે તુમ્હારી તરફ (૫૬)
મગ઼્શિય્યિ અ઼લૈહિ મિનલ્મૌત ۶ ફ-ઔલા લહુમ ૮ (૨૦) તા઼-અ઼તુંવ-વ
ઉસકા દેખના દેખતે હૈં જિસ પર મુર્દની છાઈ હો તો ઉનકે હકમેં બેહતર યે થા કે ફરમાંબરદારી કરતે (૫૭) ઔર
કૌ઼લુમ - મઅ઼-રૂફુન ۛ ફ-ઈઝ઼ા અ઼-ઝ-મલ-અમ્રુ ۛ ફલૌ સ઼-દકુલ્લા-હ લકા-ન
અચ્છી બાત કેહતે ફિર જબ હુકમ નાતિક હો ચુકા (૫૮) તો અગર અલ્લાહસે સચ્ચે રેહતે (૫૯) તો ઉનકા
ખ઼ૈરલ્લહુમ ૮ (૨૧) ફ-હલ અ઼સૈતુમ ઈન ત-વલ્લૈતુમ અન તુફસિદૂ
ભલા થા તો ક્યા તુમ્હારે યે લછછન નઝર આતે હૈં કે અગર તુમ્હેં હુકૂમત મિલે તો ઝમીનમેં ફસાદ
ફિલ્અર્દ઼િ વ તુકત્તિ઼ઊ઼ અર-હ઼ામકુમ (૨૨) ઉલાૅઈકલ્લઝ઼ી-ન લ-અ઼-નહુમુલ્લાહુ
ફૈલાઓ (૬૦) ઔર અપને રિશ્તે કાટ દો યે હૈં વોહ (૬૧) લોગ જિન પર અલ્લાહને
ફ-અસ઼મ્મહુમ વ અઅ઼-માૅ અબ્સા઼-રહુમ (૨૩) અ-ફ-લા ય-ત-દબ્બરૂનલ
લા'નત કી ઔર ઉન્હેં હક્કસે બેહરા કર દિયા ઔર ઉનકી આંખેં ફોળ દી (૬૨) તો ક્યા વોહ કુર્આનકો
કુર્આ-ન અમ અ઼લા કુલૂબિન અકૃ-ફાલુહા (૨૪) ઈન્નલ
સોચતે નહીં (૬૩) યા બા'ઝે દિલોં પર ઉનકે કિફલ લગે હૈં (૬૪) બેશક

કી. સફરો હઝરમેં આપસે જુદા ન હોતે. જબ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ઉમ્ર શરીફ ચાલીસ સાલકી હુઈ ઔર અલ્લાહ તઆલને હુઝૂરકો અપની નબુવ્વતો રિસાલતકે સાથ સરફરાઝ ફરમાયા તો હઝરત સિદ્દીકે અકબર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો આપ પર ઈમાન લાએ. ઉસ વકત હઝરત સિદ્દીકે અકબર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકી ઉમ્ર અળતીસ સાલકી થી. જબ હઝરતે સિદ્દીકે અકબર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકી ઉમ્ર ચાલીસ સાલકી હુઈ તો ઉન્હોંને અલ્લાહ તઆલાસે યહ દુઆ કી. (૪૦) કે હમ સબકો હિદાયત ફરમાઈ ઔર ઈસ્લામસે મુશર્રફ કિયા. હઝરતે સિદ્દીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકે વાલિદકા નામ અબુકોહાફા ઔર વાલિદાકા નામ ઉમ્મુલખૈર હય. (૪૧) આપકી યહ દુઆભી મુસ્તજાબ

الَّذِيْنَ ارْتَدُّوْا عَلٰٓى اَدْبَارِهِمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ
لَهُمُ الْهُدَى ۙ الشَّيْطٰنُ سَوَّلَ لَهُمْ ۭ وَاَمْلٰى لَهُمْ ۝
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لِلَّذِيْنَ كَرِهُوْا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ
سَنُطِيْعُكُمْ فِيْ بَعْضِ الْاَمْرِ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِسْرَارَهُمْ ۝
فَكَيْفَ اِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلٰۗىِٕكَةُ يَضْرِبُوْنَ وُجُوْهَهُمْ
وَاَدْبَارَهُمْ ۝ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ اتَّبَعُوْا مَآ اَسْخَطَ
اللّٰهَ وَكَرِهُوْا رِضْوَانَهٗ فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ۝ اَمْ
حَسِبَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ اَنْ لَّنْ يُّخْرِجَ
اللّٰهُ اَضْغَانَهُمْ ۝ وَلَوْ نَشَاۗءُ لَاَرَيْنٰكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ
بِسِيْمٰهُمْ ۭ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِيْ لَحْنِ الْقَوْلِ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ
اَعْمَالَكُمْ ۝ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتّٰى نَعْلَمَ الْمُجٰهِدِيْنَ
مِنْكُمْ وَالصّٰبِرِيْنَ ۙ وَنَبْلُوَا۟ اَخْبَارَكُمْ ۝ اِنَّ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَشَاۗقُّوا

ع

લઝ઼ીનર્તદદૂ અ'લા અદબારિહિમ મિમ્બઅ'દિ
વોહ જો અપને પીછે પલટ ગએ (૬૫) બાદ ઉસકે કે હિદાયત
મા ત-બય્ય-ન લહુમુલ-હુદશ્શૈતાનુ સવ્વ-લ
ઉન પર ખુલ ચૂકી થી (૬૬) શૈતાનને ઉન્હેં ફરેબ દિયા (૬૭) ઔર
લહુમ વઅમ્લાલહુમ (૨૫) ઝ઼ાલિ-કબિ-અન્નહુમ
ઉન્હેં દુનિયામેં મુદતોં રેહનેકી ઉમ્મીદ દિલાઈ (૬૮) યે ઇસલિયે કે ઉન્હોંને
ક઼ાલૂ લિલ્લઝ઼ી-ન કરિહૂ મા નઝ-ઝ-લલ્લાહુ
(૬૯) કહા ઉન લોગોંસે (૭૦) જિન્હેં અલ્લાહકા ઉતારા હુવા (૭૧) ના-
સનુતીઉ'કુમ ફી બઅ'-દ઼િલ-અમ્રિ ᳚ વલ્લાહુ
ગવાર હૈ એક કામમેં હમ તુમ્હારી માનેંગે (૭૨) ઔર અલ્લાહ
યઅ'-લમુ ઇસ્રા-રહુમ (૨૬) ફકૈ-ફ ઇઝ઼ા
ઉનકી છુપી હૂઈ જાન્તા હૈ તો કૈસા હોગા જબ
ત-વફ-ફત- હુમુલ-મલાઈકતુ યદ઼-રિબૂ-ન
ફરિશ્તે ઉનકી રૂહ કબ્ઝ કરેંગે ઉનકે

મં ૬ ૦ વુજૂ-હહુમ વ અદબારહુમ (૨૭) ઝ઼ાલિ-ક બિઅન્નહુમુત્ત-બ-ઊ' મા
મુંહ ઔર ઉનકી પીઠેં મારતે હુએ (૭૩) યે ઇસલિયે કે વોહ ઐસી બાતકે તાબે હુએ જિસમેં
અસ્ખ-ત઼લ્લા-હ વ-કરિહૂ રિદ઼-વાનહૂ ફ-અહ઼-બ-ત઼ અઅ'-માલહુમ ૦ (૨૮)
અલ્લાહકી નારાઝી (૭૪) હૈ ઔર ઉસકી ખુશી (૭૫) ઉન્હેં ગવારા ન હુઇ તો ઉસને ઉનકે આ'માલ અકારત કર દિયે
અમ હ઼સિબલ્લઝ઼ી-ન ફી કુલૂબિહિમ મ-રદુન અલ-લંય્યુખ઼્રિજલ્લાહુ
ક્યા જિનકે દિલોંમેં બીમારી હૈ (૭૬) ઇસ ઘમંડમેં હૈં કે અલ્લાહ ઉનકે છુપે બૈર ઝાહિર
અદ઼- ગ઼ાનહુમ (૨૯) વલૌ નશાઉ લ-અરૈનાકહુમ ફ-લ-અ-રફ-તહુમ
ન ફરમાએગા (૭૭) ઔર અગર હમ ચાહે તો તુમ્હેં ઉનકો દિખા દેં કે તુમ ઉનકી સૂરતસે
બિસીમાહુમ ؕ વ-લ-તઅ-રિ- ફન્નહુમ ફી લહ઼-નિલ-કૌલ ؕ વલ્લાહુ યઅ'-લમુ
પેહચાન લો (૭૮) ઔર ઝરૂર તુમ ઉન્હેં બાતકે અસ્લૂબમેં પેહચાન લોગે (૭૯) ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે
અઅ'-માલકુમ (૩૦) વ-લ-નબ્લુવન-નકુમ હ઼ત્તા નઅ'-લ-મલ-મુજાહિદી-ન
અમલ જાન્તા હૈ (૮૦) ઔર ઝરૂર હમ તુમ્હેં જાંચેંગે (૮૧) યહાં તક કે દેખ લેં (૮૨) તુમ્હારે જિહાદ
મિન્કુમ વસ્સ઼ાબિરી-ન ۙ વ નબ્લુ-વ અખ઼્બારકુમ (૩૧) ઇન્નલ્લઝ઼ી-ન
કરનેવાલોં ઔર સાબિરોંકો ઔર તુમ્હારી ખબરેં આઝમા લેં (૮૩) બેશક વોહ
ક-ફરૂ વ-સ઼દ-દૂ અ'ન સબીલિલ્લાહિ વ શા-ક્કુ઼ર-
જિન્હોંને કુફ્ર કિયા ઔર અલ્લાહકી રાહસે (૮૪) રોકા

હુઇ ઔર અલ્લાહ તઆલાને આપકો હુસ્ને અમલકી વોહ દૌલત અતા ફરમાઇ કે તમામ ઉમ્મતે કે આ'માલ આપકે એક અમલ કે બરાબર નહી હો સકતે. આપકી નેકિયોંમેંસે એક યહ હય કે નવ મોમિન જો ઇમાનકી વજહસે સખ્ત ઇઝાઓં ઔર તકલીફોંમેં મુબ્તેલા થે ઉનકો આપને આઝાદ કિયા. ઉન્હીમેંસે હંય. હઝ઼રતે બિલાલ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ઔર આપને યેહ દુઆકી. (૪૨) યેહ દુઆભી મુસ્તજાબ હુઇ. અલ્લાહ તઆલાને આપકી ઔલાદમેં સલાહ રખ્ખી. આપકી તમામ ઔલાદ મો'મિન હય ઔર ઉનમેં હઝરત ઉમ્મુલ મો'મેનીન આઇશા સિદીકા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાકા મરતબા કિસ કદર બુલંદોબાલા હય કે તમામ ઔરતોં પર અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં ફઝીલત દી હય. હઝરતે અબૂબક સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકે વાલિદૈન

الرَّسُوْلَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدٰى ۙ لَنْ
يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ؕ وَسَيُحْبِطُ اَعْمَالَهُمْ ۝ يٰۤاَيُّهَا
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ وَلَا
تُبْطِلُوْۤا اَعْمَالَكُمْ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا
عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ثُمَّ مَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَّغْفِرَ
اللّٰهُ لَهُمْ ۝ فَلَا تَهِنُوْا وَتَدْعُوْۤا اِلَى السَّلْمِ ۖۗ وَاَنْتُمُ
الْاَعْلَوْنَ ۖۗ وَاللّٰهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَّتِرَكُمْ اَعْمَالَكُمْ ۝
اِنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ ؕ وَاِنْ تُؤْمِنُوْا وَ
تَتَّقُوْا يُؤْتِكُمْ اُجُوْرَكُمْ وَلَا يَسْـَٔلْكُمْ اَمْوَالَكُمْ ۝
اِنْ يَّسْـَٔلْكُمُوْهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوْا وَيُخْرِجْ اَضْغَانَكُمْ ۝
هٰۤاَنْتُمْ هٰۤؤُلَآءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ
اللّٰهِ ۚ فَمِنْكُمْ مَّنْ يَّبْخَلُ ۚ وَمَنْ يَّبْخَلْ فَاِنَّمَا
يَبْخَلُ عَنْ نَّفْسِهٖ ؕ وَاللّٰهُ الْغَنِيُّ وَاَنْتُمُ الْفُقَرَآءُ ۚ

રસૂ-લ મિમ્બઅ-દિ મા ત-બય્ય-ન
ઔર રસૂલકી મુખાલેફત કી બાદ ઈસકે કે હિદાયત ઉન પર ઝાહિર
લહુમુલ - હુદા લંય્યદુર્રુલ્લા-હ શૈઅ ા ૃ વ
હો ચુકી થી વોહ હરગિઝ અલ્લાહકો કુછ નુકસાન ન પહોંચાએંગે ઔર
સયુહ્-બિતુ અઅ્-માલહુમ (૩૨) યા
બહોત જલ્દ અલ્લાહ ઉનકા કિયા-ધરા અકારત કરેગા (૮૫) અય
અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ અતીઉલ્લા-હ
ઈમાનવાલો ! અલ્લાહકા હુકમ માનો
વ અતીઉર - રસૂ-લ વલા તુબ્તિલૂ
ઔર રસૂલકા હુકમ માનો (૮૬) ઔર અપને
અઅ્-માલકુમ (૩૩) ઈન્નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ વ
અમલ બાતિલ ન કરો (૮૭) બેશક જિન્હોંને કુફ્ર કિયા ઔર
સદ-દૂ અન સબીલિલ્લાહિ સુમ્મ માતૂ વ હુમ
અલ્લાહકી રાહસે રોકા ફિર કાફિર હી મર

કુફ્-ફારુન ફલંય્યગ્-ફિ-રલ્લાહુ લહુમ (૩૪) ફલા તહિનૂ વ-તદઊ
ગએ તો અલ્લાહ હરગિઝ ઉન્હેં ન બખ્શેગા (૮૮) તો તુમ સુસ્તી ન કરો (૮૯) ઔર આપ
ઈલસ્સલ્મિ વ અન્તુમુલ - અઅ્-લૌ-ન વલ્લાહુ મ-અકુમ વ લંય્યતિ-રકુમ
સુલ્હકી તરફ ન બુલાઓ (૯૦) ઔર તુમ હી ગાલિબ આઓગે ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે સાથ હૈ ઔર વોહ હરગિઝ તુમ્હારે
અઅ્-માલકુમ (૩૫) ઈન્નમલ-હયાતુદ- દુન્યા લઈબુંવ-વ લહ-વ ૃ વ
આ'માલમેં તુમ્હેં નુકસાન ન દેગા (૯૧) દુનિયાકી ઝિંદગી તો યેહી ખેલ-કૂદ હૈ ! (૯૨) ઔર
ઈન તુઅ-મિનૂ વ તત્તકૂ યુઅ-તિકુમ ઉજૂરકુમ વલા યસ્અલ્કુમ
અગર તુમ ઈમાન લાઓ ઔર પરહેઝગારી કરો તો વોહ તુમકો તુમ્હારે સવાબ અતા ફરમાએગા ઔર કુછ તુમસે
અમ્વાલકુમ (૩૬) ઈંય્યસ્અલ-કુમૂહા ફ-યુહ્-ફિકુમ તબ્ખલૂ વ યુખ્રિજ
તુમ્હારે માલ ન માંગેગા (૯૩) અગર ઉન્હેં (૯૪) તુમસે તલબ કરે ઔર ઝયાદા તલબ કરે તુમ બુખ્લ કરોગે ઔર વોહ બુખ્લ
અદ્-ગ઼ાનકુમ (૩૭) હાઅન્તુમ હાઉલાઇ તુદ-ઔ-ન લિતુન-ફિકૂ ફી
તુમ્હારે દિલોંકે મેલ ઝાહિર કર દેગા હાં હાં યે જો તુમ હો બુલાએ જાતે હો કે અલ્લાહકી રાહમેં ખર્ચ કરો (૯૫) તો તુમમેં
સબીલિલ્લાહ ૮ ફમિન્કુમ મંય્યબ્ખલ ૮ વ મંય્યબ્ખલ ફ-ઈન્નમા
કોઈ બુખ્લ કરતા હૈ ઔર જો બુખ્લ કરે (૯૬) વોહ અપની હી જાન પર બુખ્લ કરતા હૈ ઔર અલ્લાહ
યબ્ખલુ અન નફસિહ ૃ વલ્લાહુલ-ગ઼નિય્યુ વ અન્તુમુલ-ફુ-કરાઅ
બેનિયાઝ હૈ (૯૭) ઔર તુમ સબ મોહતાજ (૯૮) ઔર અગર તુમ મુંહ ફેરો (૯૯) તો વોહ તુમ્હારે સિવા

ભી મુસલમાન ઔર આપકે સાહબઝાદે મોહમ્મદ ઔર અબ્દુલ્લાહ ઔર અબ્દુર્રહમાન ઔર આપકી સાહબઝાદિયાં હઝરતે આઈશા ઔર હઝરતે અસ્મા ઔર આપકે પોતે મોહમ્મદ બિન અબ્દુર્રહમાન. યેહ સબ મો'મિન ઔર શર્ફે સહાબિય્યત સે મુશર્રફ સહાબા હંય. આપકે સિવા કોઈ ઐસા નહી હય જિસકો યહ ફઝીલત હાસિલ હો કે ઉસકે વાલિદૈન ભી સહાબી હોં. ખુદ ભી સહાબી ઔલાદ ભી સહાબી. પોતે ભી સહાબી ચાર પુશ્તે શર્ફે સહાબિય્યત સે મુશર્રફ (૪૩) હર અમ્રમેં જિસ્મેં તેરી રઝા હો. (૪૪) દિલસે ભી ઔર ઝબાન સે ભી. (૪૫) ઉન પર સવાબ દેંગે. (૪૬) દુનિયામેં નબિય્યે અકરમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ઝુબાને મુબારક સે. (૪૭) મુરાદ ઉસસે કોઈ ખાસ શખ્સ નહી હય બલ્કે હર કાફિર જો બે'સતકા

૯૦

وَإِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا
يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ ۝
سُورَةُ الْفَتْحِ مَدَنِيَّةٌ
بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ۝ لِيَغْفِرَ لَكَ اللهُ مَا
تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ
وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ۝ وَيَنْصُرَكَ اللهُ
نَصْرًا عَزِيزًا ۝ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ
الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ ۗ وَلِلَّهِ
جُنُودُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللهُ عَلِيمًا
حَكِيمًا ۝ لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنٰتِ جَنّٰتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰرُ خٰلِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ
عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ ۚ وَكَانَ ذٰلِكَ عِنْدَ اللهِ فَوْزًا

વઈન ત-ત-વલ્લૌ યસ્તબ્દિલ કૌમન ગૈરકુમ
ઔર લોગ બદલ લેગા
સુમ-મ લા યકૂનૂ અમ્સાલકુમ ૦ (૩૮)
ફિર વોહ તુમ જૈસે ન હોંગે (૧૦૦)

(૪૮) સૂરતુલ ફત્હ

(મદની) ૨૯ આયતેં ઔર ૪ રૂકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)
ઈન્ના ફ-તહના લ-ક ફત્હમ- મુબીનલ- ૦ (૧)
બેશક હમને તુમ્હારે લિયે રૌશન ફત્હ ફરમા દી (૨)
લિ-યગ્ફિ-ર લ-કલ્લાહુ મા ત-કદ્દ- દ-મ મિન ઝમ્બિ-ક વમા
તાકે અલ્લાહ તુમ્હારે સબબસે ગુનાહ બખ્શે તુમ્હારે અગલોંકે ઔર તુમ્હારે
મં ૬ ત-અખ્ખ-ર વ યુતિમ્મ નિઅ-મ-તહૂ અલૈ-ક વ યહદિ-ય-ક સિરાતમ
પિછલોંકે (૩) ઔર અપની ને'મતેં તુમ પર તમામ કર દે (૪) ઔર તુમ્હેં સીધી રાહ
મુસ્તકીમંવ- ૦ (૨) વ યન્સુ-ર-કલ્લાહુ નસ્રન અઝીઝા (૩) હુવલ્લઝી
દિખા દે (૫) ઔર અલ્લાહ તુમ્હારી ઝબરદસ્ત મદદ ફરમાએ (૬) વોહી હૈ જિસને
અન્ઝ-લસ્સકી-ન-ત ફી કુલૂબિલ મુઅ-મિની-ન લિ-યઝદાદૂ ઈમાનમ્મ-અ
ઈમાનવાલોંકે દિલોંમેં ઈત્મીનાન ઉતારા તાકે ઉન્હેં યકીન પર યકીન
ઈમાનિહિમ ૦ વ લિલ્લાહિ જુનૂદુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ ૦ વ કાનલ્લાહુ
બઢે (૭) ઔર અલ્લાહ હી કી મિલ્ક હૈં તમામ લશ્કર આસ્માનોં ઔર ઝમીનકે (૮) ઔર અલ્લાહ ઈલ્મ
અલીમન હકીમા ૦ (૪) લિયુદ-ખિલલ-મુઅ-મિની-ન વલ્મુઅ-મિનાતિ જન્નાતિન
વ હિકમતવાલા હૈ (૯) તાકે ઈમાનવાલે મર્દોં ઔર ઈમાનવાલી ઔરતોંકો
તજ-રી મિન તહતિહલ અન્હારુ ખાલિદી-ન ફીહા વ યુકફ્-ફિ-ર
બાગોંમેં લે જાએ જિનકે નીચે નેહરેં રવાં હમેશા ઉનમેં રહેં ઔર ઉનકી
અન્હુમ સય્યિઆતિહિમ ૦ વકા-ન ઝાલિ-ક ઈન્દલ્લાહિ ફૌઝન
બુરાઈયાં ઉનસે ઉતાર દે ઔર યે અલ્લાહકે યહાં બડી

મુન્કિર હોં ઔર વાલિદૈન કા નાફરમાન ઔર ઉસકે વાલિદૈન ઉસકો દીને હક્કી દા'વત દેતે હોં ઔર વોહ ઈન્કાર કરતા હો. (૪૮) ઉનમેંસે કોઈ મર કર ઝિંદા ન હુવા. (૪૯) માં-બાપ. (૫૦) મુર્દે ઝિંદા ફરમાનેકા. (૫૧) અઝાબકી. (૫૨) મો'મિન હો યા કાફિર. (૫૩) યા'ની મનાઝિલો મરાતિબ હંય અલ્લાહ તઆલાકે નઝદીક રૌઝે કિયામત જન્નતકે દરજાત બુલંદ હોતે જાતે હંય ઔર જહન્નમકે દરજાત પસ્ત હોતે ચલે જાતે હંય તો જિનકે અમલ અચ્છે હોં વોહ જન્નતકે ઊંચે દરજે મેં હોંગે ઔર જો કુફ્રો મા'સિય્યત મેં ઈન્તેહા કો પહોંચ ગએ હોં વોહ જહન્નમ કે સબ સે નીચે દરજે મેં હોંગે. (૫૪) યા'ની મો'મિનોં ઔર કાફિરોં કો ફરમાંબરદારી ઔર નાફરમાની કી પૂરી જઝા દે. (૫૫) યા'ની લઝ્ઝતો ઐશ જો તુમ્હેં પાના થા વોહ સબ દુનિયા

عَظِيمًا ۝ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَ
الْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّانِّينَ بِاللَّهِ ظَنَّ
السَّوْءِ ۚ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ ۖ وَغَضِبَ اللَّهُ
عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ
مَصِيرًا ۝ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ
وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۝ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَ
رَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ ۚ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً
وَأَصِيلًا ۝ إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ
اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ ۚ فَمَنْ نَكَثَ
فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ
عَلَيْهُ اللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ۝ سَيَقُولُ
لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا

અઝીમંવ-"(૫) વ યુઅઝ્ઝિ-બલ-મુનાફિકી-ન
કામયાબી હૈ ઔર અઝાબ દે મુનાફિક
વલ મુનાફિકાતિ વલ-મુશ્રિકી-ન
મર્દો ઔર મુનાફિક ઔરતોંકો જો મુશ્રિક મર્દો ઔર મુશ્રિક
વલ-મુશ્રિકાતિઝ્-ઝાન્ની-ન બિલ્લાહિ
ઔરતોંકો જો અલ્લાહ પર બુરા ગુમાન
ઝન્નસ્સૌઅ ॰ અલૈહિમ દા-ઈરતુસ્સૌઅ ॰ વ
રખતે હૈં (૧૦) ઉન્હીં પર હૈ બળી ગર્દિશ (૧૧) ઔર
ગ઼દિબલ્લાહુ અલૈહિમ વ-લ-અ-નહુમ વ
અલ્લાહને ઉન પર ગઝબ ફરમાયા ઔર
અ-અદ-દ લહુમ જ-હન્ન મ ॰ વસા-અત
ઉન્હેં લા'નત કી ઔર ઉનકે લિયે જહન્નમ તૈયાર ફરમાયા ઔર વોહ ક્યા
મસીરા (૬) વ લિલ્લાહિ જુનૂદુસ્સમાવાતિ
હી બુરા અન્જામ ઔર અલ્લાહ હી કી મિલ્કમેં આસ્માનોં

વલ્અર્દ ॰ વકાનલ્લાહુ અઝીઝન હકીમા (૭) ઈન્ના અર્સલ્ના-ક
ઔર ઝમીનકે સબ લશ્કર ઔર અલ્લાહ ઈઝઝત વ હિકમતવાલા હૈ બેશક હમને તુમ્હેં ભેજા
શાહિદંવ-વ મુબશ્શિરંવ-વ નઝીરલ- " (૮) લિતુઅ-મિનૂ બિલ્લાહિ વ
હાઝિર વ નાઝિર (૧૨) ઔર ખુશી ઔર ડર સુનાતા (૧૩) તાકે અય લોગો ! તુમ અલ્લાહ ઔર
રસૂલિહી વ તુઅઝ્ઝિ-ઝિરૂહુ વ તુવક્કિરૂહ ॰ વ તુસબ્બિહૂહુ બુક-ર-તંવ
ઉસકે રસૂલ પર ઈમાન લાઓ ઔર રસૂલકી તાઝીમ વ તૌકીર કરો ઔર સુબ્હ વ શામ અલ્લાહકી
વ-અસીલા (૯) ઈન્નલ્લઝી-ન યુબાયિઊ-ન-ક ઈન્નમા યુબાયિઊનલ્લાહ॰
પાકી બોલો (૧૪) વોહ જો તુમ્હારી બયઅત કરતે હૈં (૧૫) વોહ તો અલ્લાહ હી સે
યદુલ્લાહિ ફૌ-ક઼ ઐદીહિમ ॰ ફ-મન ન-ક-સ ફ- ઈન્નમા યન્કુસુ
બયઅત કરતે હૈં (૧૬) ઉનકે હાથોં પર (૧૭) અલ્લાહકા હાથ હૈ તો જિસને અહદ તોળા ઉસને અપને
અલા નફસિહ ॰ વ-મન ઔફા બિમા આહ-દ અલૈહુલ્લા-હ
બળે અહદકો તોળા (૧૮) ઔર જિસને પૂરા કિયા વોહ અહદ જો ઉસને અલ્લાહસે કિયા થા
ફ-સ-યુઅ-તીહિ અજ-રન અઝીમા ۝ (૧૦) સ-યકૂલુ લ-કલ-
તો બહોત જલ્દ અલ્લાહ ઉસે બળા સવાબ દેગા (૧૯) અબ તુમસે કહેંગે
મુખલ્લફૂ-ન મિનલ્અઅ-રાબિ શ-ગ઼-લત્ના અમ્વાલુના
જો ગંવાર પીછે રેહ ગએ થે (૨૦) કે હમેં હમારે માલ

મેં તુમને ખત્મ કર દિયા. અબ તુમ્હારે લિયે આખિરત મેં કુછ ભી બાકી ન રહા ઔર મુફસ્સેરીનકા કૌલ હય કે તય્યેબાત સે કવાએ જિસ્માનિયા ઔર જવાની મુરાદ હય ઔર મા'ના યહ હંયકે તુમને અપની જવાની ઔર અપની કુવ્વતોંકો દુનિયા કે અંદર કુફ્રો મા'સિય્યત મેં ખર્ચ કર દિયા. (૫૬) ઈસ આયતમેં અલ્લાહ તઆલાને દુન્યાવી લઝઝાત ઈખ્તિયાર કરને પર કુફ્ફારકો તૌબીખ ફરમાઈ તો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઔર હુઝૂર કે અસ્હાબને લઝઝાતે દુન્યવિયાસે કનારા કશી ઈખ્તિયાર ફરમાઈ. બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસ મેં હય કે હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઔર હુઝૂર કે અસ્હાબને લઝઝાતે દુન્યવિયા સે કનારાકશી ઈખ્તિયાર ફરમાઈ. બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસ

وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا ۚ يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِم
مَّا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ ۚ قُلْ فَمَن يَمْلِكُ لَكُم
مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ
بِكُمْ نَفْعًا ۚ بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝
بَلْ ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَنقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ
إِلَىٰ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزُيِّنَ ذَٰلِكَ فِي قُلُوبِكُمْ
وَظَنَنتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ وَكُنتُمْ قَوْمًا بُورًا ۝
وَمَن لَّمْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ۝ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ ۚ وَكَانَ اللَّهُ
غَفُورًا رَّحِيمًا ۝ سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انطَلَقْتُمْ
إِلَىٰ مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ ۖ
يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللَّهِ ۚ قُلْ لَّن تَتَّبِعُونَا

منزل ٦

વ અહ-લૂના ફસ્તગ઼્ફિર લના ۚ યકૂલૂ-ન
ઔર હમારે ઘરવાલોંને જાનેસે મશ્ગૂલ
બિ-અલસિ-નતિહિમ મા લૈ-સ ફી કુલૂબિહિમ
રખા (૨૧) અબ હુઝૂર હમારી મગ્ફિરત ચાહેં (૨૨)
કુલ ફ-મંય્યમ્લિકુ લકુમ મિનલ્લાહિ
અપની ઝુબાનોંસે વોહ બાત કેહતે હૈં જો ઉનકે
શૈઅન ઈન અરા-દ બિકુમ દ઼ર્રન ઔ
દિલોંમેં નહીં (૨૩) તુમ ફરમાઓ તો અલ્લાહકે સામને કિસે તુમ્હારા કુછ
અરા-દ બિકુમ નફ-આ ۚ બલ કાનલ્લાહુ
ઈખ્તિયાર હૈ અગર વોહ તુમ્હારા બુરા ચાહે યા તુમ્હારી ભલાઈકા ઈરાદા
બિમા તઅ્-મલૂ-ન ખ઼બીરા (૧૧) બલ
ફરમાએ બલ્કે અલ્લાહકો તુમ્હારે કામોંકી ખબર હૈ
ઝ઼-નન્તુમ અલ્લંય-યન્ક઼લિબર-રસૂલુ
બલ્કે તુમ તો યે સમઝે હુએ થે કે રસૂલ

વલ-મુઅ-મિનૂ-ન ઈલા અહ-લીહિમ અ-બ-દંવ-વ ઝુય્યિ-ન ઝ઼ાલિ-ક
ઔર મુસલમાન હરગિઝ ઘરોંકો વાપસ ન આએંગે (૨૪) ઔર ઉસીકો અપને દિલોંમેં
મં ૬ ફી કુલૂબિકુમ વ ઝ઼-નન્તુમ ઝ઼ન્નસ્સૌઈ ۚ વ કુન્તુમ ક઼ૌમમ-બૂરા (૧૨)
ભલા સંમઝે હુએ થે ઔર તુમને બુરા ગુમાન કિયા (૨૫) ઔર તુમ હિલાક હોનેવાલે લોગ થે (૨૬)
વ મલ્લમ યુઅ-મિમ-બિલ્લાહિ વ રસૂલિહી ફ-ઈન્ના અઅ્-તદના
ઔર જો ઈમાન ન લાએ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ પર (૨૭) તો બેશક હમને કાફિરોંકે લિયે ભળકતી
લિલ્કાફિરી-ન સઈરા (૧૩) વ લિલ્લાહિ મુલ્કુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ઼ ۚ યગ઼્ફિરુ
આગ તૈયાર કર રખી હૈ ઔર અલ્લાહ હી કે લિયે હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી સલ્તનત
લિમંય્યશાઉ વ યુઅઝ઼-ઝ઼િબુ મંય્યશાઅ ۚ વ કાનલ્લાહુ
જિસે ચાહે બખ્શે ઔર જિસે ચાહે અઝાબ કરે (૨૮) ઔર અલ્લાહ બખ્શનેવાલા
ગ઼ફૂરર્રહ઼ીમા (૧૪) સ-યકૂલુલ મુખ઼લ્લફૂ-ન ઈઝ઼ન્ત઼-લક઼્તુમ
મહેરબાન હૈ અબ કહેંગે પીછે બૈઠ રેહનેવાલે (૨૯) જબ તુમ ગનીમત લેને
ઈલા મગ઼ાનિ-મ લિતઅ-ખુઝ઼ૂહા ઝ઼રૂના નત્તબિઅ્-કુમ ۚ
ચલો (૩૦) તો હમેં ભી અપને પીછે આને દો (૩૧) વોહ ચાહતે હૈં
યુરીદૂ-ન અંય્યુ-બદ-દિ-લૂ કલામલ્લાહ ۚ કુલ્લન તત્તબિઊ઼ના
અલ્લાહકા કલામ બદલ દેં (૩૨) તુમ ફરમાઓ

મેં હય કે હુઝૂર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી વફાત તક હુઝૂરકે અહલે બૈતને કભી જવકી રોટી ભી દારોઝ બરાબર ન ખાઈ. યહ ભી હદીસમેં હય કે પૂરાપૂરા મહીના ગુઝર જાતા. દૌલત સરાયે અકદસમેં આગ નજલતી થી. ચંદ ખજૂરો ઔર પાની પર ગુઝરકી જાતી થી. હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો સે મરવી હય. આપ ફરમાતે થે કે મૈં ચાહતા તો તુમસે અચ્છા ખાના ખાતા ઔર તુમસે બેહતર લિબાસ પહેનતા લેકિન મૈં અપના ઐશો રાહત અપની આખિરત કે લિયે બાકી રખના ચાહતા હું. (૫૭) હઝરતે હૂદ અલયહિસ્સલામ. (૫૭) શિર્ક સે ઔર અહકાફ એક રેગિસ્તાની વાદી હય જહાં કૌમે આદકે લોગ રહતે થે. (૫૯) વોહ અઝાબ. (૬૦) ઈસ બાતમેં કે અઝાબ આનેવાલા હય. (૬૧) યા'ની

كَذٰلِكُمْ قَالَ اللّٰهُ مِنْ قَبْلُ ۚ فَسَيَقُولُونَ بَلْ
تَحْسُدُونَنَا ۚ بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ۝
قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلَىٰ
قَوْمٍ أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ ۖ
فَإِنْ تُطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ أَجْرًا حَسَنًا ۖ وَإِنْ
تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا ۝ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ
حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ ۗ وَمَنْ يُطِعِ اللّٰهَ
وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ ۖ وَمَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ۝
لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ
تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ
السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ۝ وَمَغَانِمَ

કઝ઼ાલિકુમ ક઼ાલલ્લાહુ મિન ક઼બ્લ ، ફ-સ-યકૂલૂ-ન
હરગિઝ તુમ હમારે સાથ ન આઓ અલ્લાહને પેહલેસે
બલ તહ઼સુ-દૂનના ، બલ કાનૂ લા યફ-ક઼હૂ-ન
યુંહી ફરમાદિયાહે (૩૩) તો અબ કહેંગે બલ્કે તુમ હમસે જલતે હો (૩૪)
ઈલ્લા ક઼લીલા (૧૫) કુ઼લ લિલ-મુખ઼લ્લફી-ન
બલ્કે વો બાત ન સમઝે થે (૩૫) મગર થોડી (૩૬) ઉન પીછે રેહ ગએ
મિનલ-અઅ઼-રાબિ સ-તુદ- ઔ-ન ઈલા
હુએ ગંવારોંસે ફરમાઓ (૩૭) અ-કરીબ તુમ એક સખ્ત
ક઼ૌમિન ઉલી બઅ-સિન શદીદિન
લડાઈવાલી કૌમકી તરફ બુલાએ જાઓગે (૩૮) કે ઉનસે
તુક઼ાતિલૂનહુમ ઔ યુસ્લિમૂન ، ફ-ઈન તુતીઊ઼
લડો યા વોહ મુસલમાન હો જાએં ફિર અગર તુમ
યુઅ-તિકુમુલ્લાહુ અજ-રન હ઼-સના ،
ફરમાન માનોગે અલ્લાહ તુમ્હેં અચ્છા સવાબ

વઈન ત-ત-વલ્લૌ કમા ત-વલ્લૈતુમ મિન ક઼બ્લુ યુ-અ઼ઝ઼-ઝ઼િબ્કુમ
દેગા (૩૯) ઔર અગર ફિર જાઓગે જૈસે પેહલે ફિર ગએ (૪૦) તો તુમ્હેં દર્દનાક
અ઼ઝ઼ાબન અલીમા (૧૬) લૈ-સ અ઼-લલ-અઅ઼-મા હ઼-ર-જુંવ વલા
અઝાબ દેગા અન્ધે પર તંગી નહીં (૪૧) ઔર ન લંગડે પર મુઝાયકા ઔર ન
અ઼-લલ- અઅ઼-રજિ હ઼-ર-જુંવ વલા અ઼-લલ્મરીદ઼િ હ઼-રજ ، વ મંય્યુતિ઼-ઈ઼લ્લા-હ
બીમાર પર મુવાખેઝા (૪૨) ઔર જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકા હુકમ માને અલ્લાહ
વ રસૂલહૂ યુદખિલ્હુ જન્નાતિન તજ-રી મિન તહ઼તિહલ-અન્હાર ، વ
ઉસે બાગોંમેં લે જાએગા જિનકે નીચે નેહરેં રવાં ઔર જો ફિર જાએગા (૪૩)
મંય્ય-ત-વલ્લ યુઅ઼ઝ઼-ઝ઼િબ્હુ અ઼ઝ઼ાબન અલીમા ★ (૧૭) લ-ક઼દ
ઉસે દર્દનાક અઝાબ ફરમાએગા બેશક
રદ઼િયલ્લાહુ અ઼નિલ-મુઅ-મિની-ન ઈઝ઼ યુબાયિઊ઼- ન-ક તહ઼-તશ્શ-જ-રતિ
અલ્લાહ રાઝી હુવા ઈમાનવાલોંસે જબ વોહ ઉસ પેડકે નીચે તુમ્હારી બયઅત
ફ-અ઼લિ-મ મા ફી કુ઼લૂબિહિમ ફ-અન્ઝ-લસ્સકી-ન-ત અ઼લૈહિમ
કરતે થે (૪૪) તો અલ્લાહને જાના જો ઉનકે દિલોંમેં હૈ (૪૫) તો ઉન પર ઈત્મીનાન ઉતારા
વ-અસ઼ાબહુમ ફત્હ઼ન ક઼રીબા ، (૧૮) વ મગ઼ાનિ-મ
ઔર ઉન્હેં જલ્દ આનેવાલી ફત્હકા ઈન્આમ દિયા (૪૬) ઔર બહોત-

હૂદ અલયહિસ્સલામને (૬૨) કે અઝાબ કબ આયેગા. (૬૩) જો અઝાબ મેં જલ્દી કરતે હો ઔર અઝાબકો જાનતે નહી હો કે કયા ચીઝ હય. (૬૪) ઔર મુદતે દરાઝ સે ઉનકી સરઝમીનમેં બારિશ ન હુઈ થી. ઉસ કાલે બાદલ કો દેખકર ખુશ હુએ. (૬૫) હઝરતે હૂદ અલયહિસ્સલામને ફરમાયા. (૬૬) ચુનાંચે ઉસ આંધીકે અઝાબને ઉનકે મર્દો, ઔરતોં છોટોં બડોંકો હલાક કર દિયા. ઉનકે અમવાલ આસ્માનો ઝમીનકે દરમિયાન ઉડતે ફિરતે થે. ચીઝે પારા પારા હો ગઈ હઝરતે હૂદ અલયહિસ્સલામને અપને ઔર અપને ઉપર ઈમાન લાને વાલોંકે ગિર્દ એક ખત ખીંચ દિયા થા. હવા જબ ઉસ ખતકે અંદર આતી તો નિહાયત નર્મ પાકીઝા ફરહત અંગીઝ સર્દ ઔર વોહી હવા કૌમ પર શદીદ સખ્ત મોહલિક ઔર યહ હઝરતે હૂદ અલયહિસ્સલામકા

كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝
وَعَدَكُمُ اللَّهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ
لَكُمْ هَٰذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنكُمْ وَلِتَكُونَ
آيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ۝
وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا ۚ
وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ۝ وَلَوْ قَاتَلَكُمُ
الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوُا الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا
وَلَا نَصِيرًا ۝ سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِن
قَبْلُ ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ۝ وَهُوَ
الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُم
بِبَطْنِ مَكَّةَ مِن بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۚ
وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ۝ هُمُ الَّذِينَ
كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيَ

કસી-ર-તંય્યઅ-ખુઝૂનહા ॰ વ કાનલ્લાહુ
સી ગનીમતેં (૪૭) જિનકો લે ઔર અલ્લાહ ઈઝઝત વ
અઝીઝન હકીમા (૧૯) વ-અ-દકુમુલ્લાહુ
હિકમતવાલા હૈ ઔર અલ્લાહને તુમસે વા'દા
મગાનિ-મ કસી-ર-તન તઅ-ખુઝૂનહા
કિયા હૈ બહોતસી ગનીમતોંકા કે તુમ લોગે (૪૮) તો
ફ-અજ-જ-લ લકુમ હાઝિહી વ કફ-ફ
તુમ્હેં યે જલ્દ અતા ફરમા દી ઔર લોગોંકે
ઐદિ-યન્નાસિ અન્કુમ ૮ વ લિ-તકૂ-ન
હાથ તુમસે રોક દિયે (૪૯) ઔર ઈસ લિયે કે
આયતલ-લિલ- મુઅ-મિની-ન વ યહદિ-યકુમ
ઈમાનવાલોંકે લિયે નિશાની હો (૫૦) ઔર તુમ્હેં સીધી
સિરાતમ-મુસ્તકીમા ॰ (૨૦) વ ઉખરા લમ
રાહ દિખાએ (૫૧) ઔર એક ઔર જો

તક-દિરૂ અલૈહા કદ અહાતલ્લાહુ બિહા ॰ વ કાનલ્લાહુ અલા કુલ્લિ
તુમ્હારે બલકી ન થી (૫૩) વોહ અલ્લાહકે કબ્જેમેં હૈ ઔર અલ્લાહ હર ચીઝ
મં ૬ શૈઈન કદીરા (૨૧) વલૌ કા-ત-લકુમુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ લ-વલ્લવુલ- અદબા-ર
પર કાદિર હૈ ઔર અગર કાફિર તુમસે લડેં (૫૪) તો ઝરૂર તુમ્હારે મુકાબલેસે પીઠ
સુમ્મ લા યજિદૂ-ન વલિય્યંવ વલા નસીરા (૨૨) સુન્નતલ્લાહિલ્લતી
ફેર દેંગે (૫૫) ફિર કોઈ હિમાયતી ન પાએંગે ન મદદગાર અલ્લાહકા દસ્તૂર હૈ કે
કદ ખ-લત મિન કબ્લુ ॥ વ-લન તજિ-દ લિસુન્નાતિલ્લાહિ તબ્દીલા (૨૩)
પેહલેસે ચલા આતા હૈ (૫૬) ઔર હરગિઝ તુમ અલ્લાહકા દસ્તૂર બદલતા ન પાઓગે
વ હુવલ્લઝી કફ-ફ ઐદિ-યહુમ અન્કુમ વ ઐદિ-યકુમ અન્હુમ
ઔર વોહી હૈ જિસને ઉનકે હાથ (૫૭) તુમસે રોક દિયે ઔર તુમ્હારે હાથ ઉનસે રોક દિયે
બિ-બતિ્ન મક્ક-ત મિમ્બઅ-દિ અન અઝ-ફ-રકુમ અલૈહિમ ॰ વ
વાદિયે મક્કામેં (૫૮) બાદ ઈસકે કે તુમ્હેં ઉન પર કાબૂ દે દિયા થા ઔર
કાનલ્લાહુ બિમા તઅ-મલૂ-ન બસીરા (૨૪) હુમુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
અલ્લાહ તુમ્હારે કામ દેખતા હૈ વોહ (૫૯) વોહ હૈં જિન્હોંને કુફ્ર કિયા
વ સદ-દૂકુમ અનિલ - મસ્જિદિલ - હરામિ વલ-હદ-ય
ઔર તુમ્હેં મસ્જિદે હરામસે (૬૦) રોકા ઔર કુર્બાનીકે

એક મો'જિઝએ અઝીમા થા. (૬૭) અય અહલે મક્કા! વોહ કુવ્વતો માલ ઔર તૂલે ઉમ્રમેં તુમસે ઝિયાદા થે. (૬૮) તાકે દીન કે કામ મેં લાએં મગર ઉન્હોંને સિવાય દુનિયાકી તલબ કે ઉન ખુદા દાદ ને'મતોં સે દીનકા કામ હી નહી લિયા. (૬૯) અય કુરૈશ! (૭૦) મિસ્લે સમૂદો આદો કૌમે લૂતકે. (૭૧) કુફ્રો તુગ્યાન સે લેકિન વોહ બાઝ ન આએ તો હમને ઉન્હેં કુફ્રકે સબબ હલાક કર દિયા. (૭૨) ઉન કુફ્ફારકી ઉન બુતોંને. (૭૩) ઔર જિન કી નિસ્બત યહ કહા કરતે થે કે ઈન બુતોંકે પૂજનેસે અલ્લાહકા કુર્બ હાસિલ હોતા હય. (૭૪) ઔર નુઝૂલે અઝાબકે વકત કામ ન આએ. (૭૫) કે વોહ બુતોંકો મા'બૂદ કહતે હંય ઔર બુત પરસ્તીકો કુર્બે ઈલાહીકા ઝરીઆ ઠહરાતે હંય. (૭૬) યા'ની અય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે

مَّعْكُوفًا أَن يَبْلُغَ مَحِلَّهُ ۚ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ
وَنِسَاءٌ مُّؤْمِنَاتٌ لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَن تَطَئُوهُمْ
فَتُصِيبَكُم مِّنْهُم مَّعَرَّةٌ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ لِّيُدْخِلَ
اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ إِذْ جَعَلَ
الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ
الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ
وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَىٰ وَكَانُوا
أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾
لَّقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ ۖ لَتَدْخُلُنَّ
الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِن شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ
رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ ۖ فَعَلِمَ مَا لَمْ
تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَٰلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾

મઅ્-કૂફન અંય્યબ-લુ-ગ઼ મહિ઼લ્લહૂ • વ લૌલા
જાનવર રુકે પડે અપની જગહ પહુંચનેસે (૬૧) ઔર અગર યે ન હોતા
રિજાલુમ મુઅ-મિનૂ-ન વ નિસાઉમ
કુછ મુસલમાન મર્દ ઔર કુછ મુસલમાન ઔરતેં
મુઅ-મિનાતુલ-લમ તઅ્- લમૂહુમ અન
(૬૨) જિનકી તુમ્હેં ખબર નહી (૬૩) કહીં તુમ ઉન્હેં રોંદ
ત-તૂ-ઊહુમ ફ-તુસ઼ીબકુમ મિન્હુમ
ડાલો (૬૪) તો તુમ્હેં ઉનકી તરફસે અજાનીમેં કોઈ
મ-અ્ર્રતુમ-બિગ઼ૈરિ ઈલ્મ ૮ લિ-યુદ-
મકરૂહ પહોંચે તો હમ તુમ્હેં કિતાલકી ઈજાઝત દેતે
ખિ઼લલ્લાહુ ફી રહ્-મતિહી મંય્યશાઅ્૮
ઉનકા યે બચાવ ઈસ લિયે હૈ કે અલ્લાહ અપની
લૌ ત-ઝય્યલૂ લ-અ્ઝ઼-ઝ઼બ- નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
રહમતમેં દાખિલ કરે જિસે ચાહે અગર વોહ જુદા હો જાતે

મિન્હુમ અ્ઝ઼ાબન અલીમા (૨૫) ઈઝ઼ જ-અ્-લલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ ફી
(૬૫) તો હમ ઝરૂર ઉનમેંકે કાફિરોંકો દર્દનાક અઝાબ દેતે (૬૬)
કુલૂબિહિમુલ-હ઼મિય્ય-ત હ઼મિય્ય-તલ-જાહિલિય્યતિ ફ-અન્ઝ-લલ્લાહુ મં ૬
જબ કે કાફિરોંને અપને દિલોંમેં આળ રખી વોહી ઝમાનએ જાહેલિયતકી આળ
સકી-ન-તહૂ અ્લા રસૂલિહી વ અ્-લલ્મુઅ-મિની-ન વ અલ્ઝ-મહુમ
(૬૭) તો અલ્લાહને અપના ઈત્મીનાન અપને રસૂલ ઔર ઈમાનવાલોં પર ઉતારા (૬૮)
કલિ-મ-તત્તક઼-વા વકાનૂ અ-હ઼ક઼-ક઼ બિહા વ અહ-લહા • વ કાનલ્લાહુ બિકુલ્લિ
ઔર પરહેઝગારીકા કલિમા ઉન પર લાઝિમ ફરમાયા (૬૯) ઔર વોહ ઉસકે ઝિયાદા સઝાવાર
શૈઈન અ્લીમા (૨૬) લ-ક઼દ સ઼-દ-ક઼લ્લાહુ રસૂલહુર્રુઅ-યા બિલ્હ઼ક઼્ક઼
ઔર ઉસકે અહલ થે (૭૦) ઔર અલ્લાહ સબ કુછ જાનતા હૈ (૭૧) બેશક અલ્લાહને સચ કર દિયા અપને
લ-તદ-ખુલુન્નલ - મસ્જિદલ-હ઼રા-મ ઈન્શાઅલ્લાહુ આમિની-ન
રસૂલકા સચ્ચા ખ્વાબ (૭૨) બેશક તુમ ઝરૂર મસ્જિદે હરામમેં દાખિલ હોગે અગર અલ્લાહ
મુહ઼લ્લિક઼ી-ન રુઊસકુમ વ મુક઼સ્સિ઼રી-ન • લા તખ઼ાફૂન • ફ-અ્લિ-મ઼ મા
ચાહે અમ્ન વ અમાનસે અપને સરોંકે (૭૩) બાલ મુંડાતે યા (૭૪) તરશ્વાતે બેખૌફ તો ઉસને જાના જો તુમ્હેં મા'લૂમ
લમ તઅ્-લમૂ ફ-જ-અ્-લ મિન દૂનિ ઝ઼ાલિ-ક ફત્હ઼ન ક઼રીબા (૨૭)
નહીં (૭૫) તો ઉસસે પેહલે (૭૬) એક નઝદીક આનેવાલી ફત્હ રખી (૭૭)

વસલ્લમ ઉસ વક્ત કો યાદ કીજિયે જબ હમને આપકી તરફ જિનોંકી એક જમાઅતકો ભેજા. ઉસ જમાઅતકી તા'દાદમેં ઈખ્તિલાફ હય. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે સાત જિન થે. જિન્હેં રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉનકી કૌમકી તરફ પયામ રસા બનાયા. બા'ઝ રિવાયાતમેં આયા હય કે નવ થે. ઉલ્માએ મોહકકેકીન કા ઉસ પર ઈત્તેફાક હય કે જિન સબકે સબ મોકલ્લિફ હંય. અબ ઉન જિનોંકા હાલ ઈર્શાદ હોતા હય કે જબ આપ બત્ને નખલામેં મક્કા મુકર્રમા ઔર તાઈફ કે દરમિયાન મક્કા મુકર્રમા કો આતે હુએ અપને અસ્હાબ કે સાથ નમાઝે ફજ્ર પઢ રહે થે. ઉસ વક્ત જિન. (૭૭) તાકે અચ્છી તરહ હઝરત કી કિર્અત સુનલે. (૭૮) યા'ની રસૂલે કરીમ

هُوَ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ
لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ؕ
مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيْنَ مَعَهٗٓ اَشِدَّآءُ عَلَى
الْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ تَرٰىهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَّبْتَغُوْنَ
فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا ؗ سِيْمَاهُمْ فِيْ وُجُوْهِهِمْ
مِّنْ اَثَرِ السُّجُوْدِ ؕ ذٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرٰىةِ ۛ ۖ وَ
مَثَلُهُمْ فِي الْاِنْجِيْلِ ۛ كَزَرْعٍ اَخْرَجَ شَطْـَٔهٗ فَاٰزَرَهٗ
فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوٰى عَلٰى سُوْقِهٖ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ
لِيَغِيْظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ؕ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ
عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ مِنْهُمْ مَّغْفِرَةً وَّاَجْرًا عَظِيْمًا ۟

سُوْرَةُ الْحُجُرٰتِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تُقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيِ اللّٰهِ

હુવલ્લઝી અર્સ-લ રસૂલહૂ બિલ્હુદા વ
વોહી હૈ જિસને અપને રસૂલકો હિદાયત ઔર
દીનિલ-હક્કિ લિયુઝહિ-રહૂ અ-લદ-દીનિ
સચ્ચે દીનકે સાથ ભેજા કે ઉસે સબ દીનોં પર
કુલ્લિહ • વ કફા બિલ્લાહિ શહીદા • (૨૮)
ગાલિબ કરે (૭૮) ઔર અલ્લાહ કાફી હૈ ગવાહ (૭૯)
મુહમ્મદુર- રસૂલુલ્લાહ • વલ્લઝી-ન
મોહમ્મદ અલ્લાહકે રસૂલ હૈં ઔર ઉનકે
મ-અહૂ અશિદ-દાઉ અ-લલ કુફ-ફારિ
સાથવાલે (૮૦) કાફિરોં પર સખ્ત હૈં (૮૧) ઔર આપસમેં
રુ-હ-માઉ બૈનહુમ તરાહુમ રુક્ક-અન
નર્મદિલ (૮૨) તૂ ઉન્હેં દેખેગા રુકૂઅ કરતે ઔર
સુજ-જ-દંય્યબ્તગૂ-ન ફદ-લમ- મિનલ્લાહિ
સજદેમેં ગિરતે (૮૩) અલ્લાહકા ફઝલ વ રઝા ચાહતે ઉનકી

વ રિદ્વાનન • સીમાહુમ ફી વુજૂહિહિમ મિન અ-સરિસ્સુજૂદ • ઝાલિ-ક
અલામત ઉનકી ચેહરોંમેં હૈ સજદોંકે નિશાનસે (૮૪) યે ઉનકી સિફત તૌરેતમેં હૈ ઔર ઉનકી સિફત
મં ૬ મ-સલુહુમ ફિત્તૌરાતિ • વ મ-સલુહુમ ફિલ્ઈન્જીલિ • ક-ઝર-ઈન અખ-ર-જ
ઈન્જીલમેં હૈ (૮૫) જૈસે એક ખેતી ઉસને અપના પઠા નિકાલા ફિર ઉસે તાકત દી ફિર
શત- અહૂ ફઆ-ઝ-રહૂ ફસ્તગ-લ-ઝ ફસ્તવા અલા સૂકિહી યુઅ-જિબુઝ-ઝુર-રા-અ
દબીઝ હુઈ ફિર અપની સાક પર સીધી ખળી હુઈ કિસાનોંકો ભલી લગતી હૈ (૮૬)
લિયગી-ઝ બિહિમુલ-કુફફાર • વ-અ-દલ્લાહુલ્લઝી-ન આમનૂ વ
૯ તાકે ઉનસે કાફિરોંસે દિલ જલેં અલ્લાહને વા'દા કિયા ઉનસે જો ઉનમેં ઈમાન ઔર
૦ અમિલુસ્સાલિહાતિ મિન્હુમ મગ-ફિ-ર-તંવ વ-અજ-રન અઝીમા ૦ (૨૯)
અચ્છે કામોંવાલે હૈં (૮૭) બખ્શિશ ઔર બળે સવાબકા

(૪૯) સૂરતુલ હુજુરાત (મદની) ૧૮ આયતેં ઔર ૨ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રેહમવાલા (૧)

યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ લા તુકદ-દિમૂ બૈ-ન ય-દયિલ્લાહિ
અય ઈમાનવાલો અલ્લાહ ઔર ઉસકે

સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ પર ઈમાન લાકર હુઝૂર કે હુકમ સે અપની કૌમકી તરફ ઈમાનકી દા'વત દેને ગએ ઔર ઉન્હેં ઈમાન ન લાને ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી મુખાલિફતસે ડરાયા. (૭૯) યા'ની કુર્આન શરીફ. (૮૦) અતા નેકહા ચૂંકે વોહ જિન દીને યહૂદિય્યત પર થે ઈસલિયે ઉન્હોંને હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલામકા ઝિક્ર કિયા ઔર હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલામકી કિતાબકા નામ ન લિયા. બા'ઝ મુફસ્સિરીનને કહા હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામકી કિતાબકા નામ ન લેનેકા બાઈસ યહ હય કે ઉસમેં સિર્ફ મવાઈઝ હંય. અહકામ બહોત હી કમ હંય. (૮૧) સય્યદે આલમ હઝરતે મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૮૨) જો ઈસ્લામ સે પહેલે હુએ ઔર જિનમેં

وَرَسُوْلِهٖ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۝
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَرْفَعُوْۤا اَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ
صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوْا لَهٗ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ
بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ اَنْ تَحْبَطَ اَعْمَالُكُمْ وَاَنْتُمْ
لَا تَشْعُرُوْنَ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ يَغُضُّوْنَ اَصْوَاتَهُمْ
عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ امْتَحَنَ اللّٰهُ
قُلُوْبَهُمْ لِلتَّقْوٰى ؕ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ عَظِيْمٌ ۝
اِنَّ الَّذِيْنَ يُنَادُوْنَكَ مِنْ وَّرَآءِ الْحُجُرٰتِ اَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْقِلُوْنَ ۝ وَلَوْ اَنَّهُمْ صَبَرُوْا حَتّٰى تَخْرُجَ
اِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنْ جَآءَكُمْ فَاسِقٌۢ بِنَبَاٍ
فَتَبَيَّنُوْۤا اَنْ تُصِيْبُوْا قَوْمًۢا بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوْا عَلٰى
مَا فَعَلْتُمْ نٰدِمِيْنَ ۝ وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ فِيْكُمْ رَسُوْلَ

વ રસૂલિહી વત્તકુલ્લાહ ⸗ ઈન્નલ્લા-હ
રસૂલસે આગે ન બઢો (૨) ઔર અલ્લાહસે ડરો બેશક અલ્લાહ
સમીઉન અલીમ (૧) યા અય્યુહલ્લઝી-ન
સુન્તા જાન્તા હૈ અય ઈમાનવાલો ! અપની આવાઝેં ઊંચી ન
આમનૂ લા તર-ફઊ અસ્વાતકુમ ફૌ-ક
કરો ઉસ ગૈબ બતાનેવાલે (નબી) કી આવાઝસે (૩)
સૌતિન્નબિય્યિ વલા તજ-હરૂ લહૂ
ઔર ઉનકે હુઝૂર બાત ચિલ્લાકર ન કહો જૈસે આપસમેં એક
બિલ્કૌલિ ક-જહ-રિ બઅ-દિકુમ લિ-બઅ-દિન
દૂસરેકે સામને ચિલ્લાતે હો કે કહીં તુમ્હારે અમલ અકારત ન
અન તહ-બ-ત અઅ-માલુકુમ વ
હો જાએં ઔર તુમ્હેં ખબર ન હો (૪) બેશક વોહ જો અપની
અન્તુમ લા તશઉરૂન (૨) ઈન્નલ્લઝી-ન
આવાઝેં પસ્ત કરતે હૈં રસૂલુલ્લાહકે પાસ (૫) વોહ હૈં જિનકા દિલ
યગુદ-દુ-ન અસ્વાતહુમ ઈન્દ રસૂલિલ્લાહિ ઉલૉઈ-કલ્લઝી- નમ-ત-હ-નલ્લાહુ
અલ્લાહને પરહેઝગારીકે લિયે રખ લિયા હૈ ઉનકે લિયે બખ્શિશ ઔર બળા સવાબ હૈ
કુલૂબહુમ લિત્તક-વા ⸗ લહુમ મગ્ફિ-ર-તુંવ-વ અજ-રુન અઝીમ (૩)
બેશક વો જો તુમ્હેં હુજરોંકે બાહરસે પુકારતે હૈં અકસર બેઅકલ હૈં (૬)
ઈન્નલ્લઝી-ન યુનાદૂન-ક મિંવ્વરાઈલ-હુજુરાતિ અક-સરુહુમ લા
અગર વોહ સબ્ર કરતે યહાં તક કે તુમ આપ ઉનકે પાસ તશરીફ લાતે (૭)
યઅ-કિલૂન (૪) વલૌ અન્નહુમ સ-બરૂ હત્તા તખ્રુ-જ ઈલૈહિમ લકા-ન
તો યે ઉનકે લિયે બેહતર થા ઔર અલ્લાહ
ખૈરલ્લહુમ ⸗ વલ્લાહુ ગફૂરુર્રહીમ (૫) યા અય્યુહલ્લઝી-ન
બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ (૮) અય ઈમાનવાલો ! અગર
આમનૂ ઈન જા-અકુમ ફાસિકુમ બિ-ન-બઈન ફ-ત-બય્યનૂ
કોઈ ફાસિક તુમ્હારે પાસ કોઈ ખબર લાએ તો તેહકીક કર લો (૯)
અન તુસીબૂ કૌમમ બિજહાલતિન ફતુસ્બિહૂ અલા મા ફ-અલ્તુમ
કે કહીં કિસી કૌમકો બેજાને ઇઝા ન દે બૈઠો ફિર અપને કિયે પર પછતાતે
નાદિમીન (૬) વઅ-લમૂ અન્ન ફીકુમ રસૂલલ-
રેહ જાઓ ઔર જાન લો કે તુમમેં અલ્લાહકે રસૂલ હૈં (૧૦)

મં ૬

હુકૂકુલ ઈબાદ નહીં. (૮૩) અલ્લાહ તઆલા સે કહીં ભાગ નહીં સકતા ઔર ઉસકે અઝાબ સે બચ નહીં સકતા. (૮૪) જો ઉસે અઝાબ સે બચા સકે. (૮૫) જો અલ્લાહ તઆલાકે મુનાદી હઝરતે મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઅલા અલયહે વસલ્લમકી બાત ન માને. (૮૬) યા'ની મુન્કેરીને બઅસને. (૮૭) જિસકે તુમ દુનિયામેં મુર્તકિબ હુએ થે. ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલા અપને હબીબે અકરમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે ખિતાબ ફરમાતા હય. (૮૮) અપની કૌમકી ઈઝા પર. (૮૯) અઝાબ તલબ કરનેમેં કયૂંકે અઝાબ ઉન પર ઝરૂર નાઝિલ હોનેવાલા હય. (૯૦) અઝાબે આખિરતકો. (૯૧) તો ઉસકી દરાઝી ઔર દવામ કે સામને દુનિયામેં ઠહરનેકી મુદત કો બહોત કલીલ સમઝેંગે ઔર ખયાલ કરેંગેકે. (૯૨)

اللّٰهِ ۭ لَوْ يُطِيْعُكُمْ فِيْ كَثِيْرٍ مِّنَ الْاَمْرِ لَعَنِتُّمْ
وَلٰكِنَّ اللّٰهَ حَبَّبَ اِلَيْكُمُ الْاِيْمَانَ وَزَيَّنَهٗ فِيْ
قُلُوْبِكُمْ وَكَرَّهَ اِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوْقَ وَالْعِصْيَانَ
اُولٰٓئِكَ هُمُ الرّٰشِدُوْنَ ۝ فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَ
نِعْمَةً ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝ وَاِنْ طَآئِفَتٰنِ
مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ اقْتَتَلُوْا فَاَصْلِحُوْا بَيْنَهُمَا ۚ فَاِنْ
بَغَتْ اِحْدٰىهُمَا عَلَى الْاُخْرٰى فَقَاتِلُوا الَّتِيْ
تَبْغِيْ حَتّٰى تَفِيْٓءَ اِلٰٓى اَمْرِ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ فَآءَتْ
فَاَصْلِحُوْا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَاَقْسِطُوْا ۭ اِنَّ
اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ۝ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ اِخْوَةٌ
فَاَصْلِحُوْا بَيْنَ اَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ
مِّنْ قَوْمٍ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنُوْا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا

લાહ ♭ લૌ યુતીઉ઼કુમ ફી કસીરિમ-મિનલ-અમ્રિ
બહોત મામ્લોમેં અગર યે તુમ્હારી ખુશી કરેં (૧૧)
લ-અનિત્તુમ વલા-કિન્નલ્લા-હ હ઼બ્બ-બ
તો તુમ ઝરૂર મશક્કતમેં પળો લેકિન અલ્લાહને તુમ્હેં
ઈલૈકુમુલ ઈમા-ન વ ઝય્ય-નહૂ ફી
ઈમાન પ્યારા કર દિયા હૈ ઔર ઉસે તુમ્હારે દિલોંમેં
કુલૂબિકુમ વ-કર્-હ ઈલૈ-કુમુલ કુફ્-ર
આરાસ્તા કર દિયા ઔર કુફ્ર ઔર હુકમે અદૂલી
વલ-ફુસૂ-ક઼ વલ ઈસ્યાન ♭ ઉલાઈ-ક
ઔર નાફરમાની તુમ્હેં નાગવાર કર દી એસે હી
હુમુર-રાશિદૂન ॥ (૭) ફદ્-લમ-મિનલ્લાહિ વ
લોગ રાહ પર હૈં (૧૨) અલ્લાહકા ફઝલ ઔર એહસાન ઔર
નિઅ્-મહ ♭ વલ્લાહુ અ઼લીમુન
અલ્લાહ ઈલ્મ વ હિકમતવાલા

હ઼કીમ (૮) વ-ઈન તા-ઈફતાનિ મિનલ મુઅ-મિનીનક઼ - ત-તલૂ
હૈ ઔર અગર મુસલમાનોંકે દો ગિરોહ આપસમેં લળેં તો ઉનમેં સુલ્હ કરાઓ (૧૩)
મં ૬ ફ-અસ્લિહૂ બૈ-નહુમા ۚ ફ-ઈમ-બ-ગ઼ત ઈહ઼-દાહુમા અ઼-લલ ઉખ્રા
ફિર અગર એક દૂસરે પર ઝિયાદતી કરે (૧૪) તો ઉસ ઝિયાદતી કરનેવાલેસે લળો યહાં તક કે
ફક઼ાતિલુલ્લતી તબ્ગ઼ી હ઼ત્તા તફી-અ ઈલા અમ્રિલ્લાહ ۚ ફ-ઈન
વોહ અલ્લાહકે હુકમકી તરફ પલટ આએ ફિર અગર પલટ આએ તો
ફા-અત ફ-અસ્લિહૂ બૈ-નહુમા બિલ-અ઼દલિ વ અક઼-સિતૂ ♭ ઈન્નલ્લા-હ
ઈન્સાફકે સાથ ઉનમેં ઈસ્લાહ કર દો ઔર અદ્લ કરો બેશક અદ્લવાલે
યુહિ઼બ્બુલ મુક઼-સિતી઼ન (૯) ઈન્નમલ- મુઅ-મિનૂ-ન ઈખ઼્વતુન
અલ્લાહકો પ્યારે હૈં મુસલમાન મુસલમાન ભાઈ હૈં (૧૫) તો
ફ-અસ્લિહૂ બૈ-ન અ-ખ઼વૈકુમ વત્તકુલ્લા-હ લ-અ઼લ્લકુમ
અપને દો ભાઈયોંમેં સુલ્હ કરો (૧૬) ઔર અલ્લાહસે ડરો કે તુમ
તુર-હ઼મૂન ૯૦ ★ (૧૦) યા અય્યુહલ્લઝી-ન આ-મનૂ લા યસ્ખ઼ર
પો ના પર રેહમત હો (૧૭) અય ઈમાનવાલો ! ન મર્દ મર્દોસે હંસે (૧૮)
ક઼ૌમુમ- મિન ક઼ૌમિન અ઼સા અંય્યકૂનૂ ખ઼ૈરમ-મિન્હુમ વલા
અજબ નહીં કે વોહ ઉન હંસનેવાલોંસે બેહતર હોં (૧૯) ઔર ન

યા'ની યહ કુર્આન ઔર વોહ હિદાયતો બય્યેનાત જો ઉસમેં હંય યહ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે તબ્લીગ હય (૯૩) જો ઈમાનો તાઅત સે ખારિજ હંય.સૂરએ અહકાફ ખત્મ.

સૂરએ મોહમ્મદ : (સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ) (૧) સૂરએ મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) મદનિય્યા હય. ઈસમેં ચાર રૂકુઅ ઔર અડતીસ આયતેં ઔર પાંચસૌ અઠ્ઠાવન કલિમે દો હઝાર ચારસૌ પછત્તર હુરૂફ હંય. (૨) યા'ની જો લોગ ખુદ ઈસ્લામ મેં દાખિલ ન હુયે ઔર દૂસરોંકો ઉન્હોંને ઈસ્લામ સે રોકા. (૩) જો કુછ ભી ઉન્હોંને કિયે હોં ખ્વાહ ભૂકોંકો ખિલાયા હો યા અસીરોંકો છુડાયા હો યા ગરીબોંકી મદદકી હો યા મસ્જિદે હરામ યા'ની ખાનએ કા'બા કી ઈમારતમેં

نِسَآءٍ مِّنْ نِّسَآءٍ عَسٰٓى اَنْ يَّكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ ۚ
وَلَا تَلْمِزُوْٓا اَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوْا بِالْاَلْقَابِ ۭ
بِئْسَ الِاسْمُ الْفُسُوْقُ بَعْدَ الْاِيْمَانِ ۚ وَمَنْ
لَّمْ يَتُبْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا
الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوْا كَثِيْرًا مِّنَ الظَّنِّ ۡ اِنَّ
بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ وَّلَا تَجَسَّسُوْا وَلَا يَغْتَبْ
بَّعْضُكُمْ بَعْضًا ۭ اَيُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَّاْكُلَ لَحْمَ
اَخِيْهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوْهُ ۭ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۭ اِنَّ
اللّٰهَ تَوَّابٌ رَّحِيْمٌ ۝ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنٰكُمْ
مِّنْ ذَكَرٍ وَّاُنْثٰى وَجَعَلْنٰكُمْ شُعُوْبًا وَّقَبَاۗىِٕلَ
لِتَعَارَفُوْا ۭ اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰىكُمْ ۭ
اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ۝ قَالَتِ الْاَعْرَابُ اٰمَنَّا ۭ
قُلْ لَّمْ تُؤْمِنُوْا وَلٰكِنْ قُوْلُوْٓا اَسْلَمْنَا وَلَمَّا

منزل

નિસાઉમ-મિન નિસાઇન અસા
આરતેં ઔરતોંસે દૂર નહીં કે વોહ
અંય્યકુન્ન ખેરમ્મિનહુન્ન ૮ વલા તલ્મિઝૂ
ઉન હંસનેવાલિયોંસે બેહતર હોં (૨૦) ઔર આપસમેં
અન્‌-ફુસકુમ વલા તનાબઝૂ
તાના ન કરો (૨૧) ઔર એક-દૂસરેકે બુરે નામ ન રખ્ખો (૨૨)
બિલ-અલ્કાબ ▸ બિઅ-સ-લિસ્મુલ-ફુસૂકુ
ક્યા હી બુરા નામ હૈ મુસલમાન હો કર કાસિક
બઅ્‌-દલ - ઈમાનિ ૮ વ મલ્લમ યતુબ
કેહલાના (૨૩) ઔર જો તૌબા ન કરે
ફ-ઉલાઇ-ક હુમુઝ઼-ઝ઼ાલિમૂન (૧૧) યાઁ
તો વોહી ઝ઼ાલિમ હૈં અય
અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનુજ- તનિબૂ
ઈમાનવાલો ! બહોત ગુમાનોંસે

કસીરમ-મિનઝ઼-ઝ઼ન્નિ ▸ ઈન્ન બઅ્‌-દ઼ઝ઼-ઝ઼ન્નિ ઇસ્મુંવ વલા ત-જસ્સસૂ
બચો (૨૪) બેશક કોઇ ગુમાન ગુનાહ હો જાતા હૈ (૨૫) ઔર ઐબ ન ઢૂંઢો (૨૬)
વલા યગ઼-તબ બઅ્‌-દુકુમ બઅ્‌-દ઼ા ▸ અ-યુહિબ્બુ અ-હ઼દુકુમ મ ૬
ઔર એક-દૂસરેકી ગીબત ન કરો (૨૭) ક્યા તુમમેં કોઇ પસંદ રખેગા કે
અંય્યઅ-કુ-લ લહ઼-મ અખીહિ મૈ-તન ફ-કરિહ-તુમૂહ ▸ વત્તકુલ્લા-હ
અપને મરે ભાઇકા ગોશ્ત ખાએ તો યે તુમ્હેં ગવારા ન હોગા (૨૮) ઔર અલ્લાહસે ડરો
ઈન્નલ્લા-હ તવ્વાબુર્રહ઼ીમ (૧૨) યાઁ અય્યુહન્નાસુ ઈન્ના
બેશક અલ્લાહ બહોત તૌબા કુબૂલ કરનેવાલા મહેરબાન હૈ અય લોગો ! હમને તુમ્હેં
ખ઼-લક઼્નાકુમ મિન ઝ઼-કરિંવ્વ ઉન્સા વ જ-અલ્નાકુમ શુઊબંવ-વ
એક મર્દ (૨૯) ઔર એક ઔરત (૩૦) સે પૈદા કિયા (૩૧) ઔર તુમ્હેં શાખેં ઔર કબીલે કિયા તાકે આપસમેં પેહચાન રખો
કૂબાઇ-લ લિ-ત-આરફૂ ▸ ઈન્ન અક-ર-મકુમ ઈન્દલ્લાહિ અત-કાકુમ
(૩૨) બેશક અલ્લાહકે યહાં તુમમેં ઝયાદા ઇજ્ઝતવાલા વોહ જો તુમમેં ઝયાદા પરહેઝગાર હૈ (૩૩)
ઈન્નલ્લા-હ અ઼લીમુન ખ઼બીર (૧૩) કાલતિલ-અઅ્‌-રાબુ આમન્ના ▸ કુલ લમ
બેશક અલ્લાહ જાનનેવાલા ખબરદાર હૈ ગંવાર બોલે કે હમ ઈમાન લાએ (૩૪) તુમ ફરમાંઓ તુમ
તુઅ-મિનૂ વ-લાકિન કૂલૂ અસ-લમ્ના વ-લમ્મા
ઈમાન તો ન લાએ (૩૫) હાં યૂં કહો કે હમ મુતીઅ હુએ (૩૬) ઔર અભી

કોઇ ખિદમત કી હો સબ બરબાદ હુઇ આખિરતમેં ઉસકા કુછ સવાબ નહીં. ઝહહાક કા કૌલ હય કે મુરાદ યહ હય કે કુફ્ફારને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે લિયે જો મક સોચે થે ઔર હીલે બનાએ થે અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકે વોહ તમામ કામ બાતિલ કર દિયે. (૪) યા'ની કુર્આને પાક. (૫) ઉમૂરે દીનમેં તૌફીક અતા ફરમાકર ઔર દુનિયામેં ઉનકે દુશ્મનોં કે મુકાબિલ ઉનકી મદદ ફરમાકર હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે ઉનકે અય્યામે હયાત મેં ઉનકી હિફાઝત ફરમાકર કે ઉનસે ઇસ્યાં વાકેઅ ન હો. (૬) યા'ની કુર્આન શરીફ (૭) યા'ની ફરીકૈનકે કાફિરોંકે અમલ અકારત ઔર ઇમાનદારોંકી લગઝિશેં ભી મગ્ફૂર (૮) યા'ની જંગ હો .(૯) યા'ની ઉનકો કતલ કરો. (૧૦) યા'ની કસરત

يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُوا
اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُم مِّنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا ۚ
إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ
آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ أُولَٰئِكَ
هُمُ الصَّادِقُونَ ۝ قُلْ أَتُعَلِّمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ
وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝ يَمُنُّونَ عَلَيْكَ
أَنْ أَسْلَمُوا ۖ قُل لَّا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُم ۖ
بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ
إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ۝ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ
غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ ۝

યદ-ખુલિલ - ઈમાનુ ફી કુલૂબિકુમ ۚ વ
ઈમાન તુમ્હારે દિલોંમેં કહાં દાખિલ હુવા (૩૭) ઔર
ઈન તુતી- ઉલ્લા-હ વ રસૂલહૂ લા
અગર તુમ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકી
યલિત્કુમ મિન અઅ્-માલિકુમ શૈઆ ۚ
ફરમાંબરદારી કરોગે (૩૮) તો તુમ્હારે કિસી અમલકા તુમ્હેં
ઈન્નલ્લા-હ ગ઼ફૂરુર- રહ઼ીમ (૧૪)
નુકસાન ન દેગા (૩૯) બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ
ઈન્નમલ- મુઅ-મિનૂનલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ
ઈમાનવાલે તો વોહી હૈં જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે
બિલ્લાહિ વ રસૂલિહી સુમ્મ
રસૂલ પર ઈમાન લાએ ફિર શક ન કિયા (૪૦) ઔર
લમ યર્તાબૂ વ જાહદૂ બિઅમ્વાલિહિમ
અપની જાન ઔર માલસે અલ્લાહકી
વ અન્ફુસિહિમ ફી સબીલિલ્લાહ ۚ ઉલાઈ-ક હુમુસ્સાદિકૂન (૧૫)
રાહમેં જિહાદ કિયા વોહી સચ્ચે હૈં (૪૧) તુમ ફરમાઓ ક્યા તુમ
મં ૬ કુલ અ-તુઅ઼લ્લિમૂ- નલ્લા-હ બિદીનિકુમ ۚ વલ્લાહુ યઅ્-લમુ
અલ્લાહકો અપના દીન બતાતે હો (૪૨) ઔર અલ્લાહ જાનતા હૈ
મા ફિસ્સમાવાતિ વ મા ફિલઅર્દ઼ ۚ વલ્લાહુ બિકુલ્લિ શૈઈન
જો કુછ આસ્માનોંમેં ઔર જો કુછ ઝમીનમેં હૈ ઔર અલ્લાહ સબ કુછ
અ઼લીમ (૧૬) યમુન્નૂ-ન અ઼લૈ-ક અન અસ્લમૂ ۚ કુલ
જાનતા હૈ (૪૩) અય મહબૂબ ! વોહ તુમ પર એહસાન જતાતે હૈં
લા તમુન્નૂ અ઼-લય-ય ઈસ્લામકુમ ۚ બલિલ્લાહુ
કે મુસલમાન હો ગએ તુમ ફરમાઓ અપને ઈસ્લામકા એહસાન મુઝ
યમુન્નુ અ઼લૈકુમ અન હદાકુમ લિલઈમાનિ ઈન
પર ન રખો બલ્કે અલ્લાહ તુમ પર એહસાન રખતા હૈ કે ઉસને તુમ્હેં ઈસ્લામકી
કુન્તુમ સ઼ાદિકી-ન (૧૭) ઈન્નલ્લા-હ યઅ્-લમુ ગ઼ૈબસ્સમાવાતિ
૯૦ હિદાયત કી અગર તુમ સચ્ચે હો (૪૪) બેશક અલ્લાહ જાનતા હૈ આસ્માનોં
વલઅર્દ઼ ۚ વલ્લાહુ બસ઼ીરુમ-બિમા તઅ઼-મલૂન ۝ (૧૮)
ઔર ઝમીનકે સબ ગૈબ ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે કામ દેખ રહા હૈ (૪૫)

સે કત્લ કર ચુકો ઓર બાકી માંદોકો કૈદ કરને કા મૌકા આજાએ. (૧૧) દોનોં બાતોં કા ઈખ્તિયાર હય. મસ્અલા : મુશ્રેકીનકે અસીરોંકા હુકમ હમારે નઝદીક યહ હય કે ઉન્હેં કત્લ કિયા જાએ યા મમ્લૂક બના લિયા જાએ ઔર એહસાનન છોડના ઓર ફિદયા લેના જો ઈસ આયતમેં મઝકૂર હય. વોહ સૂરએ બરાઅત કી આયત "ઉકતુલુલ મુશ્રેકીન" સે મન્સૂખ હો ગયા. (૧૨) યા'ની જંગ ખત્મ હો જાએ ઈસ તરહકે મુશ્રેકીન ઈતાઅત કુબૂલ કરેં ઔર ઈસ્લામ લાએં. (૧૩) બગૈર કિતાલકે ઉન્હેં ઝમીનમેં ધંસાકર યા ઉન પર પથ્થર બરસાકર યા ઔર કિસી તરહ. (૧૪) તુમ્હેં કિતાબકા હુકમ દિયા. (૧૫) કિતાલમેં તાકે મુસલ્માન મકતૂલ સવાબ પાએં ઔર કાફિર અઝાબ. (૧૬) ઉનકે આ'માલ કા સવાબ પૂરાપૂરા દેગા. શાને નુઝૂલ : યેહ આયત રોઝે

سُوْرَةُ قٓ مَكِّيَّةٌ (٥٠) (٣٤)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قٓ ۚ وَالْقُرْاٰنِ الْمَجِيْدِ ۚ بَلْ عَجِبُوْٓا اَنْ جَآءَهُمْ
مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ فَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا شَيْءٌ
عَجِيْبٌ ۚ ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا ۚ ذٰلِكَ رَجْعٌ
بَعِيْدٌ ۚ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ ۚ
وَعِنْدَنَا كِتٰبٌ حَفِيْظٌ ۚ بَلْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ
لَمَّا جَآءَهُمْ فَهُمْ فِيْٓ اَمْرٍ مَّرِيْجٍ ۚ اَفَلَمْ يَنْظُرُوْٓا
اِلَى السَّمَآءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنٰهَا وَزَيَّنّٰهَا وَمَا لَهَا مِنْ
فُرُوْجٍ ۚ وَالْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا وَاَلْقَيْنَا فِيْهَا
رَوَاسِيَ وَاَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍۢ بَهِيْجٍ ۚ
تَبْصِرَةً وَّذِكْرٰى لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيْبٍ ۚ وَنَزَّلْنَا
مِنَ السَّمَآءِ مَآءً مُّبٰرَكًا فَاَنْۢبَتْنَا بِهٖ جَنّٰتٍ وَّحَبَّ

منزل ٧

(૫૦) સૂરતુ કૉફ

(મક્કી) ૪૫ આયતે ઔર ૩ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહેમવાલા (૧)

કૉફ વલ્કુર-આનિલ-મજીદ ૮ (૧) બલ અજિબૂ
ઇઝઝતવાલે કુર્આનકી કસમ (૨) બલ્કે ઉન્હેં
અન જા-અહુમ મુન્ઝિરુમ-મિન્હુમ ફ-કાલલ -
ઉસકા અચમ્બા હુવા કે ઉનકે પાસ ઉન્હીમેંકા એક ડર સુનાનેવાલા
કાફિરૂ-ન હાઝા શૈઉન અજીબ ૮ (૨)
તશરીફ લાયા (૩) તો કાફિર બોલે યે તો અજીબ બાત હૈ
અ-ઇઝા મિત્ના વ કુન્ના તુરાબા ૮ ઝાલિ-ક
ક્યા જબ હમ મર જાએં ઔર મિટ્ટી હો જાએં ફિર જિયેંગે યે
રજ-ઉમ-બઈદ (૩) કદ અલિમ્ના મા તન્કુસુલ-અર્દુ મિન્હુમ ૮ વ
પલટના દૂર હૈં (૪) હમ જાનતે હૈં જો કુછ ઝમીન ઉનમેંસે ઘટાતી હૈ (૫) ઔર
ઇન્દના કિતાબુન હફીઝ (૪) બલ કઝ-ઝબૂ બિલ્હક્કિ લમ્મા મં ૭
હમારે પાસ એક યાદ રખનેવાલી કિતાબ હૈ (૬) બલ્કે ઉન્હોંને હક્કકો ઝુટલાયા (૭)
જા-અહુમ ફહુમ ફી અમ્રિમ-મરીજ (૫) અ-ફ-લમ યન્ઝુરૂ
જબ વોહ ઉનકે પાસ આયા તો વોહ એક મુઝતરિબ બે-સબાત બાતમેં હૈં (૮) તો ક્યા ઉન્હોંને
ઇલસ્સમા-ઇ ફૌકહુમ કૈ-ફ બનૈનાહા વ ઝય્યન્નાહા વમા લહા મિન
અપને ઉપર આસ્માનકો ન દેખા (૯) હમને ઉસે કૈસા બનાયા (૧૦) ઔર સંવારા (૧૧) ઔર ઉસમેં કહી
ફુરૂજ (૬) વલ્અર્દ મ-દદ-નાહા વ અલ્કૈના ફીહા રવાસિ-ય વ
રખના નહી (૧૨) ઔર ઝમીનકો હમને ફૈલાયા ઔર (૧૩) ઉસમેં લંગર ડાલે (૧૪) ઔર ઉસમેં હર બા-
અમ્બત્ના ફીહા મિન કુલ્લિ ઝૌજિમ-બહીજ (૭) તબ્સિ-ર-તંવ-વ
રૌનક જોળા ઊગાયા સૂઝ ઔર સમઝ (૧૫)
ઝિક-રા લિકુલ્લિ અબ્દિમ-મુનીબ (૮) વ નઝ-ઝલ્ના
હર રુજૂઅવાલે બન્દેકે લિયે (૧૬) ઔર હમને આસ્માનસે
મિનસ્સમા-ઇ મા-અમ મુબા-ર-કન ફ-અમ્બત્ના બિહી જન્નાતિંવ-વ હબ્બલ-
બરકતવાલા પાની ઉતારા (૧૭) તો ઉસસે બાગ ઉગાએ ઔર અનાજ કે

ઓહદ નાઝિલ હુઇ જબકે મુસલમાન ઝિયાદા મકતૂલો મજરૂહ હુએ. (૧૭) દરજાતે આલિય્યાતકી તરફ. (૧૮) વોહ મનાઝિલે જન્નતમેં નવવારિદ ના આશનાકી તરહ ન પહોંચેગે. જો કિસી મકામ પર જાતે હૈં તો ઉસકો હર ચીઝકે દરયાફ્ત કરનેકી હાજત દરપેશ હોતી હય બલ્કે વોહ વાકિફકારાના દાખિલ હોંગે. અપને મનાઝિલ ઔર મસાકિન પહેચાનતે હોંગે. અપની ઝવજા ઔર ખુદામ કો જાનતે હોંગે હર ચીઝકા મૌકા' ઉનકે ઇલ્મ મેં હોગા ગોયાકે વોહ હમેશાસે યહી કે રહને બસનેવાલે હંય (૧૯) તુમ્હારે દુશ્મને કે મુકાબિલ. (૨૦) મા'રેકએ જંગમેં ઔર હુજ્જતે ઇસ્લામ પર ઔર પુલસિરાત પર (૨૧) યા'ની કુર્આને પાક ઇસલિયેકે ઉસમેં શહવાતો લઝઝાત કે તર્ક ઓર તાઆતો ઇબાદાતમેં મશક્કતે ઉઠાનેકે અહકામ હંય જો નફસ પર શાક હોંતે

الْحَصِيدِ ۝ وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَّهَا طَلْعٌ نَّضِيدٌ ۝
رِّزْقًا لِّلْعِبَادِ ۖ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا ۚ كَذَٰلِكَ
الْخُرُوجُ ۝ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ
وَثَمُودُ ۝ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ ۝ وَأَصْحَابُ
الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ ۚ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ۝
أَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ ۚ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ
جَدِيدٍ ۝ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ
بِهِ نَفْسُهُ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ۝
إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ
قَعِيدٌ ۝ مَّا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ
عَتِيدٌ ۝ وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ۖ ذَٰلِكَ
مَا كُنتَ مِنْهُ تَحِيدُ ۝ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ۚ ذَٰلِكَ
يَوْمُ الْوَعِيدِ ۝ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَائِقٌ

હ઼સીદ (૯) વન્નખ઼-લ બાસિક઼ાતિલ્લહા
કાટા જાતા હૈ (૧૮) ઔર ખજૂરકે લમ્બે દરખ્ત જિનકા
તલ્‌ઉ઼ન નદ઼ીદ (૧૦) રિઝ઼-ક઼લ-લિલ-ઈ઼બાદિ વ
પકા ગાભા બન્દોંકી રોઝીકે લિયે ઔર
અહ઼-યૈના બિહી બલ્દ-તમ મૈતા
હમને ઉસ (૧૯) સે મુર્દા શહર જિલાયા (૨૦) યૂં હી કબ્રોંસે
કઝ઼ાલિકલ-ખુરૂજ (૧૧) કઝ઼્-ઝ઼-બત ક઼બ્લહુમ
તુમ્હારા નિકલના હૈ (૨૧) ઉન્સે પેહલે ઝુટલાયા (૨૨) નૂહકી
ક઼ૌમુ નૂહિ઼ંવ-વ અસ્હ઼ાબુર્રસ્સિ વ સ઼મૂદ (૧૨)
કૌમ ઔર રસ-વાલોં (૨૩) ઔર સમૂદ
વ આ઼દુંવ-વ ફ઼િરઔ઼નુ વ ઈખ઼્વાનુ લૂત઼ (૧૩)
ઔર આદ ઔર ફિરઔન ઔર લૂતકે હમ-કૌમોં
વ અસ્હ઼ાબુલ-ઐકતિ વક઼ૌમુ તુબ્બઅ઼ કુલ્લુન
ઔર બનવાલોં ઔર તુબ્બા'કી કૌમને (૨૪) ઉનમેં હર એકને રસૂલોંકો

મં ૭ કઝ઼્-ઝ઼-બર્રુસુ-લ ફ-હ઼ક઼્ક઼ વઈ઼દ (૧૪) અ-ફ-અ઼યીના બિલ-ખ઼લ્ક઼િલ અવ્વલ
ઝુટલાયા તો મેરે અઝાબકા વા'દા સાબિત હો ગયા (૨૫) તો ક્યા હમ પેહલીબાર બનાકર થક ગએ (૨૬)
બલ હુમ ફી લબ્સિમ-મિન ખ઼લ્ક઼િન જદીદ (૧૫) વ લ-ક઼દ
બલ્કે વોહ નએ બનનેસે (૨૭) શુબ્હામેં હૈં ઔર બેશક
ખ઼-લક઼નલ-ઈન્સા-ન વ નઅ઼-લમુ મા તુવસ્વિસુ બિહી નફ-સુહૂ વ નહ઼-નુ
હમને આદમીકો પૈદા કિયા ઔર હમ જાનતે હૈં જો વસ્વસા ઉસકા નફસ ડાલતા (૨૮) હૈ ઔર હમ
અક઼-રબુ ઈલૈહિ મિન હ઼બ્લિલ-વરીદ (૧૬) ઈઝ઼ ય-ત-લક્ક઼લ- મુ-ત-લક્ક઼િયાનિ
દિલકી રગસે ભી ઉસસે ઝયાદા નઝદીક હૈ (૨૯) જબ ઉસસે લેતે હૈં દો લેનેવાલે (૩૦)
અ઼નિલ્યમીનિ વ અ઼નિશ્શિમાલિ ક઼ઈ઼દ (૧૭) મા યલ્ફિઝ઼ુ મિન ક઼ૌલિન
એક દાહિને બૈઠા ઔર એક બાએં (૩૧) કોઈ બાત વોહ ઝુબાનસે નહીં નિકાલતા કે
ઈલ્લા લદૈહિ રક઼ીબુન અ઼તીદ (૧૮) વ જા-અત સક-રતુલ-મૌતિ બિલ-હ઼ક઼્ક઼
ઉસકે પાસ એક મુહાફિઝ તૈયાર ન બૈઠા હો (૩૨) ઔર આઈ મૌતકી સખ્તી (૩૩) હક્કકે સાથ (૩૪)
ઝ઼ાલિ-ક મા કુન્ત મિન્હુ તહ઼ીદ (૧૯) વ નુફિ-ખ઼ ફ઼િસ્સૂર ઝ઼ાલિ-ક
યે હૈ જિસસે તૂ ભાગતા થા ઔર સૂર ફૂંકા ગયા (૩૫) યે હૈ વા'દએ અઝાબકા
યૌમુલ-વઈ઼દ (૨૦) વજા-અત કુલ્લુ નફ-સિમ-મ-અ઼હા સાઈકુંવ-
દિન (૩૬) ઔર હર જાન યૂં હાઝિર હૂઈ કે ઉસકે સાથ એક હાંકનેવાલા (૩૭)

હંય. (૨૨) યા'ની પિછલી ઉમ્મતોંકા. (૨૩) કે ઉન્હેં ઔર ઉનકી ઔલાદ ઔર ઉનકે અમવાલકો સબકો હલાક કર દિયા. (૨૪) યા'ની અગર યહ કાફિર સય્યદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ પર ઈમાન ન લાએં તો ઉનકે લિયે પહેલે જૈસી બહોત સી તબાહિયાં હંય. (૨૫) યા'ની મુસલમાનોંકા મન્સૂર હોના ઔર કાફિરોંકા મકહૂર હોના (૨૬) દુનિયામેં ચંદરોઝ ગફલતકે સાથ અપને અંજામો ચાલકો ફરામોશ કિયે હુવે. (૨૭) ઔર ઉન્હેં તમીઝ નહો કે ઉસ ખાનેકે બાદ વોહ ઝિબહ કિયે જાયેંગે. યહી હાલ કુફ્ફાર કા હય જો ગફલતકે સાથ દુનિયા તલબી મેં મશ્ગૂલ હંય ઔર આનેવાલી મુસીબતોંકા ખયાલ ભી નહી કરતે. (૨૮) યા'ની મક્કા મુકર્રમા વાલોં સે. (૨૯) જો અઝાબો હિલાકસે બચા સકે. શાને નુઝૂલ : જબ સય્યદે

وَّ شَهِيْدٌ ۝ لَقَدْ كُنْتَ فِيْ غَفْلَةٍ مِّنْ هٰذَا فَكَشَفْنَا
عَنْكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيْدٌ ۝ وَ قَالَ
قَرِيْنُهٗ هٰذَا مَا لَدَيَّ عَتِيْدٌ ۝ اَلْقِيَا فِيْ جَهَنَّمَ
كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيْدٍ ۝ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيْبِ ۝
الَّذِيْ جَعَلَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَاَلْقِيٰهُ فِي الْعَذَابِ
الشَّدِيْدِ ۝ قَالَ قَرِيْنُهٗ رَبَّنَا مَآ اَطْغَيْتُهٗ وَ لٰكِنْ
كَانَ فِيْ ضَلٰلٍۭ بَعِيْدٍ ۝ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوْا لَدَيَّ
وَقَدْ قَدَّمْتُ اِلَيْكُمْ بِالْوَعِيْدِ ۝ مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ
لَدَيَّ وَمَآ اَنَا بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ۝ يَوْمَ نَقُوْلُ لِجَهَنَّمَ
هَلِ امْتَلَاْتِ وَتَقُوْلُ هَلْ مِنْ مَّزِيْدٍ ۝ وَاُزْلِفَتِ
الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِيْنَ غَيْرَ بَعِيْدٍ ۝ هٰذَا مَا تُوْعَدُوْنَ
لِكُلِّ اَوَّابٍ حَفِيْظٍ ۝ مَنْ خَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ
وَجَآءَ بِقَلْبٍ مُّنِيْبِۨ ۝ ادْخُلُوْهَا بِسَلٰمٍ ذٰلِكَ يَوْمُ

વ શહીદ (૨૧) લ-કદ કુન્ત ફી ગફ-લતિમ-મિન
ઔર એક ગવાહ (૩૮) બેશક તૂ ઉસસે ગફલતમેં થા (૩૯) તો
હાઝા ફ-ક- શફ-ના અન્-ક ગિતા-અ-ક
હમને તુઝ પરસે પર્દા ઉઠાયા (૪૦) તો
ફ-બ-સરુકલ-યૌ-મ હદીદ (૨૨) વ કા-લ
આજ તેરી નિગાહ તેઝ હૈ (૪૧) ઔર ઉસકા
કરીનુહૂ હાઝા મા લ-દય-ય અતીદ (૨૩)
હમ-નશીન ફરિશ્તા (૪૨) બોલા યે હૈ (૪૩) જો મેરે પાસ હાઝિર હૈ
અલ્કિયા ફી જ-હન્ન-મ કુલ્લ કફ-ફારિન
હુકમ હોગા તુમ દોનોં જહન્નમમેં ડાલ દો હર બળે નાશુક્રે
અનીદ (૨૪) મન્નાઈલ લિલ્ખૈરિ
હટધર્મકો જો ભલાઈસે બહોત
મુઅ-તદિમ મુરીબિ (૨૫) નિલ્લઝી
રુકનેવાલા હદસે બળ્હનેવાલા શક કરનેવાલા (૪૪) જિસને

જ-અ-લ મ-અલ્લાહિ ઈલાહન આખ-ર ફ-અલ્કિયાહુ ફિલ-અઝાબિશ્શદીદ (૨૬)
અલ્લાહકે સાથ કોઈ ઔર મા'બૂદ ઠેહરાયા તો તુમ દોનોં ઉસે સખ્ત અઝાબમેં ડાલો
કા-લ કરીનુહૂ રબ્બના મા અત્ગૈતુહૂ વ લાકિન કા-ન ફી દલાલિમ-બઈદ (૨૭) મં ૭
ઉસકે સાથી શૈતાનને કહા (૪૫) અય હમારે રબ! મૈંને ઉસે સરકશ ન કિયા (૪૬) હાં યે આપ હી દૂરકી ગુમરાહીમેં થા (૪૭)
કા-લ લા તખ્તસિમૂ લ-દય-ય વ કદ કદ-દમ્તુ ઈલૈકુમ બિલ્વઈદ (૨૮)
ફરમાએગા મેરે પાસ ન ઝગળો (૪૮) મૈં જો તુમ્હેં પેહલે હી અઝાબકા ડર સુના ચૂકા થા (૪૯)
મા યુબદ-દલુલ-કૌલુ લ-દય-ય વમા અ-ન બિઝલ્લામિલ-લિલ્અબીદ (૨૯)
મેરે યહાં બાત બદલતી નહીં ઔર ન મૈં બન્દોં પર ઝુલ્મ કરૂં
યૌ-મ નકૂલુ લિજ-હન્ન-મ હલિમ્ત-લઅ-તિ વ તકૂલુ હલ મિમ-મઝીદ (૩૦)
જિસ દિન હમ જહન્નમસે ફરમાએંગે ક્યા તૂ ભર ગઈ (૫૦) વોહ અર્ઝ કરેગી કુછ ઔર ઝયાદા હૈ (૫૧)
વ ઉઝ-લિફતિલ-જન્નતુ લિલ્મુત્તકી-ન ગૈ-ર બઈદ (૩૧) હાઝા મા તૂ-અદૂ-ન
ઔર પાસ લાઈ જાએગી જન્નત પરહેઝગારોંકે કે ઉનસે દૂર ન હોગી (૫૨) યે હૈ વોહ જિસકા તુમ
લિકુલ્લિ અવ્વાબિન હફીઝ (૩૨) મન ખશિયર્રહમા-ન બિલ-ગૈબિ વ જા-અ
વા'દા દિયે જાતે હો (૫૩) હર રુજૂઅ લાનેવાલે નિગેહદાશતવાલે કે લિયે (૫૪) જો રહમાનસે બેદેખે ડરતા હૈ ઔર રુજૂઅ
બિકલ્બિમ - મુનીબિ (૩૩) નિદ-ખુલૂહા બિસલામ ઝાલિ-ક યૌમુલ-
કરતા હુવા દિલ લાયા (૫૫) ઉનસે ફરમાયા જાએગા જન્નતમેં જાઓ સલામતીકે સાથ (૫૬) યે હમેશગીકા

આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને મક્કા મુકર્રમાસે હિજરત કી ઔર ગારકી તરફ તશરીફ લે ચલે તો મક્કા મુકર્રમાકી તરફ મોતવજ્જેહ હોકર ફરમાયા અલ્લાહ તઆલાકે શહરોંમેં તો અલ્લાહ તઆલાકો બહોત પ્યારા હૈ ઔર અલ્લાહ તઆલાકે શહરોંમેં મુઝે બહોત પ્યારા હય અગર મુશરેકીન મુઝે ન નિકાલતે તો મૈં તુઝસે ન નિકલતા ઉસ પર અલ્લાહ તઆલા ને યેહ આયત નાઝિલ ફરમાઈ (૩૦) ઔર વોહ મો'મેનીન હંયકે વોહ કુર્આન મો'જિઝ ઔર મો'જેઝાતે નબી સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી બુર્હાને કવી સે અપને દીન પર યકીને કામિલ ઔર જઝમે સાદિક રખતે હંય. (૩૧) ઉસ કાફિર મુશ્રિક. (૩૨) ઔર ઉન્હોંને કુફ્રો બુત પરસ્તી ઈખ્તિયારકી. હરગિઝ વોહ મો'મિન ઔર યેહ કાફિર એકસે નહીં હો સકતે ઔર

الْخُلُودِ ۝ لَهُم مَّا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ۝
وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُم
بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِن مَّحِيصٍ ۝ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِمَن كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى
السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ۝ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَ
الْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا
مِن لُّغُوبٍ ۝ فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ
رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ۝
وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ السُّجُودِ ۝ وَاسْتَمِعْ
يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ ۝ يَوْمَ يَسْمَعُونَ
الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ ۝ إِنَّا نَحْنُ
نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ ۝ يَوْمَ تَشَقَّقُ
الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ۝

ખુલૂદ (૩૪) લહુમ મા યશાઊ-ન ફીહા
દિન હૈ (૫૭) ઉનકે લિયે હૈ ઉનમેં જો ચાહેં
વ લદૈના મઝીદ (૩૫) વ કમ અહ્-લક્-ના
ઔર હમારે પાસ ઉસસે ભી ઝયાદા હૈ (૫૮) ઔર ઉનસે પેહલે (૫૯)
ક્બલહુમ મિન ક્ર્નિન હુમ અશદ-દુ
હમને કિત્ની સંગતેં હિલાક કરમા દી કે
મિન્હુમ બત્-શન ફ-નક્કબૂ ફિલ્બિલા દ ۶ હલ
ગિરફતમેં ઉનસે સખ્ત થી (૬૦) તો શહરોંમેં કાવિશેં કી (૬૧)
મિમ્મહીસ (૩૬) ઈન્ન ફી ઝાલિ-ક
હૈ કહી ભાગનેકી જગહ (૬૨) બેશક ઉસમેં નસીહત હૈ ઉસકે
લઝિક-રા લિમન કા-ન લહૂ ક્લ્બુન
લિયે જો દિલ રખતા હો (૬૩) યા કાન
ઓ અલ- ક્સ્સમ-અ વ હુ-વ શહીદ (૩૭)
લગાએ (૬૪) ઔર મુતવજ્જેહ હો

વ-લ-ક્દ ખ્-લક્- નસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ વમા બૈનહુમા ફી સિત્તતિ
ઔર બેશક હમને આસ્માનોં ઔર ઝમીનકો ઔર જો કુછ ઉનકે દરમિયાન હૈ છે
મં ૭ અય્યામિંવ- ۗ વમા મસ્સના મિલ-લુગૂબ (૩૮) ફસ્બિર અલા મા યકૂલૂ-ન
દિનમેં બનાયા ઔર થકાન હમારે પાસ ન આઈ (૬૫) તો ઉનકી બાતોં પર સબ્ર કરો
વ સબ્બિહ્ બિહમ્દિ રબ્બિ-ક ક્બ્લ તુલૂઈશ્શમ્સિ વ ક્બ્લલ-ગુરૂબ ۝ (૩૯)
ઔર અપને રબકી તા'રીફ કરતે હુએ ઉસકી પાકી બોલો સૂરજ ચમકનેસે પેહલે ઔર ડૂબનેસે પેહલે (૬૬)
વ મિનલ્લૈલિ ફસબ્બિહ્-હુ વ અદ-બારસ્સુજૂદ (૪૦) વસ્તમિઅ્-
ઔર કુછ રાત ગએ ઉસકી તસ્બીહ કરો (૬૭) ઔર નમાઝોંકે બાદ (૬૮) ઔર કાન
યૌ-મ યુનાદિલ્મુનાદિ મિમ-મકાનિન ક્રીબ ۙ (૪૧) યૌ-મ
લગાકર સુનો જિસ દિન પુકારનેવાલા પુકારેગા (૬૯) એક પાસ જગહસે (૭૦) જિસ દિન
યસ્મઊનસ્ સૈ-હ્-ત બિલ્હક્ક ۶ ઝાલિ-ક યૌમુલ-ખુરૂજ (૪૨) ઈન્ના
ચિન્ધાળ સુનેંગે (૭૧) હક્કે સાથ યે દિન હૈ કબ્રોંસે બાહર આનેકા બેશક
નહ્-નુ નુહ્-યી વ નુમીતુ વ ઈલૈનલ મસીર ۙ (૪૩) યૌ-મ ત-શક્-ક્-કુલ-અર્દુ
હમ જિલાએં ઔર હમ મારેં ઔર હમારી તરફ ફિરના હૈ (૭૨) જિસ દિન ઝમીન ઉનસે
અન્હુમ સિરાઅ઼ા ۶ ઝાલિ-ક હશ્રુન અલૈના યસીર (૪૪)
ફટેગી તો જલ્દી કરતે હુએ નિકલેંગે (૭૩) યે હશ્ર હૈ હમકો આસાન

ઉનદોનોં મે કુછ ભી નિસ્બત નહી. (૩૩) યા'ની ઐસા લતીફ કે ન સળે ન ઉસકી બૂ બદલે ન ઉસકે ઝાઈકે મે ફર્ક આએ. (૩૪) બખિલાફ દુનિયાકે દૂધકે કે ખરાબ હો જાતે હંય. (૩૫) ખાલિસ લઝઝત હી લઝઝત ન દુનિયાકી શરાબોંકી તરહ ઉસકા ઝાઈકા ખરાબ ન ઉસમેં મેલ કૂચેલ ન ખરાબ ચીઝોંકી આમેઝિશં ન વોહ સળ કર બની ન ઉસકે પીને સે અકલ ઝાઈલ હો ન સર ચકરાએ ન ખુમાર આએ ન દર્દે સર પૈદા હો. યહ સબ આફતે દુનિયાહી કી શરાબ મેં હંય. વહાંકી શરાબ ઈન સબ ઉયૂબ સે પાક નિહાયત લઝીઝ મુફર્રેહ ખુશ્ગવાર. (૩૬) પૈદાઈશમેં યા'ની સાફહી પૈદા કિયા ગયા દુનિયાકે શહદ કી તરહ નહી જો મખ્ખી કે પેટસે નિકલતા હય ઔર ઉસમેં મોમ વગૈરાકી આમેઝિશ હોતી હય. (૩૭) કે વોહ રબ ઉન પર એહસાન ફરમાતા હય ઔર ઉનસે

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم بِجَبَّارٍ
فَذَكِّرْ بِالْقُرْءَانِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ ۝

سُورَةُ الذَّارِيَاتِ مَكِّيَّةٌ (٥١)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالذَّارِيَاتِ ذَرْوًا ۝ فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًا ۝ فَالْجَارِيَاتِ
يُسْرًا ۝ فَالْمُقَسِّمَاتِ أَمْرًا ۝ إِنَّمَا تُوعَدُونَ
لَصَادِقٌ ۝ وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ ۝ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ
الْحُبُكِ ۝ إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ۝ يُؤْفَكُ عَنْهُ
مَنْ أُفِكَ ۝ قُتِلَ الْخَرَّاصُونَ ۝ الَّذِينَ هُمْ فِي
غَمْرَةٍ سَاهُونَ ۝ يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ ۝
يَوْمَ هُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ۝ ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَٰذَا
الَّذِي كُنتُم بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ۝ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي
جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ۝ آخِذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ ۚ إِنَّهُمْ

નહ્-નુ અઅ્-લમુ બિમા યકૂલૂ-ન વમૉ અન્ત
હમ ખૂબ જાન રહે હૈં જો વોહ કેહ રહે હૈં (૭૪) ઔર કુછ
અલૈહિમ બિજબ્બારિન قف ફ-ઝક્કિર
તુમ ઉન પર જબ્ર કરનેવાલે નહી (૭૫) તો
બિલ્કુર-આનિ મંય્યખાફુ વઈદ ૯૦ (૪૫) ૯૦
કુર્આનસે નસીહત કરો ઉસે જો મેરી ધમકીસે ડરે

(૫૧) સૂરતુઝ્-ઝારિયાત

(મક્કી) ૬૦ આયતે ઔર ૩ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

વઝ્-ઝારિયાતિ ઝર્-વન ۝ (૧) ફલ્હામિલાતિ વિક્-રન ۝ (૨) ફલ્જારિયાતિ
કસમ ઉનકી જો બિખરકર ઉડાનેવાલિયાં (૨) ફિર બોઝ ઉઠાનેવાલિયાં (૩) ફિર નર્મ
યુસ્રન ۝ (૩) ફલ્મુકસ્સિમાતિ અમ્રન ۝ (૪) ઈન્નમા તૂઅદૂ-ન લસાદિકુંવ- (૫)
ચલનેવાલિયાં (૪) ફિર હુકમસે બાંટનેવાલિયાં (૫) બેશક જિસ બાતકા તુમ્હેં વા'દા દિયા જાતા હૈ (૬) ઝરૂર સચ હૈ
વ ઈન્નદ-દી-ન લ-વાકિઅ ۝ (૬) વસ્સમૉ-ઈ ઝાતિલ-હુબુકિ ۝ (૭) ઈન્નકુમ
ઔર બેશક ઈન્સાફ ઝરૂર હોના (૭) આરાઈશવાલે આસ્માનકી કસમ (૮) તુમ
લફી કૌલિમ-મુખ્તલિફિય-۝(૮) યુઅ-ફકુ અન્હુ મન ઉફિક ۝ (૯) કુતિલલ-
મુખ્તલિફ બાતમેં હો (૯) ઈસ કુર્આનસે વોહી ઔંધા કિયા જાતા હૈ જિસકી કિસ્મત હી મેં
ખર્રાસૂન ۝ (૧૦) અલ્લઝી-ન હુમ ફી ગમ્રતિન સાહૂ ન۝(૧૧) યસ્અલૂ-ન અય્યા-ન
ઔંધાયા જાતા હો (૧૦) મારે જાએ દિલસે તરાશનેવાલે જો નશેમેં ભૂલે હુએ હૈં (૧૧). પૂછતે હૈં(૧૨) ઈન્સાફકા
યૌમુદ-દીન ۝ (૧૨) યૌ-મ હુમ અલન્નારિ યુફ-તનૂન (૧૩) ઝૂકૂ ફિત-ન-તકુમ
દિન કબ હોગા (૧૩) ઉસ દિન હોગા જિસ દિન વોહ આગ પર તપાએ જાએંગે (૧૪) ઔર ફરમાયા
હાઝલ્લઝી કુન્તુમ બિહી તસ્તઅ- જિલૂન (૧૪) ઈન્નલ્મુત્તકી-ન ફી
જાએગા ચખો અપના તપના યે હૈ વોહ જિસકી તુમ્હેં જલ્દી થી (૧૫) બેશક પરહેઝગાર
જન્નાતિંવ-વ ઉયૂનિન ۝ (૧૫) આખિઝી-ન મૉ આતાહુમ રબ્બુહુમ ۝ ઈન્નહુમ
બાગોં ઔર ચશ્મોંમેં હૈં (૧૬) અપને રબકી અતાએં લેતે હુએ બેશક વોહ

રાઝી હૈં ઔર ઉન પરસે તમામ તકલીફો અહકામ ઉઠા લિયે ગએ હૈં જો ચાહેં ખાએ જિતના ચાહેં ખાયે ન હિસાબ ન ઈતાબ. (૩૮) કુફ્ફાર. (૩૯) ખુત્બા વગૈરામેં નિહાયત બે ઈલ્તેફાતીકે સાથ. (૪૦) યેહ મુનાફિક લોગ તો. (૪૧) યા'ની ઉલ્મા સહાબા સે મિસ્લ ઈબ્ને મસઊદો ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમકે મસ્ખરગીકે તૌર પર. (૪૨) યા'ની સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને અલ્લાહ તઆલા ઉન મુનાફિકો કે હક મેં ફરમાતા હય. (૪૩) યા'ની જબ ઉન્હોંને હકકા ઈત્તેબાઅ તર્ક કિયા તો અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે કુલૂબ કો મુર્દા કર દિયા. (૪૪) ઔર ઉન્હોં ને નિફાક ઈખ્તિયાર કિયા. (૪૫) યા'ની વોહ અહલે ઈમાં જિન્હોંને નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકા કલામ ગૌરસે સુના ઔર ઉસસે

كَانُوْا قَبْلَ ذٰلِكَ مُحْسِنِيْنَ ○ كَانُوْا قَلِيْلًا مِّنَ الَّيْلِ
مَا يَهْجَعُوْنَ ○ وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُوْنَ ○ وَفِيْٓ
اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّآئِلِ وَالْمَحْرُوْمِ ○ وَفِي الْاَرْضِ اٰيٰتٌ
لِّلْمُوْقِنِيْنَ ○ وَفِيْٓ اَنْفُسِكُمْ ۭ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ○ وَفِي
السَّمَآءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوْعَدُوْنَ ○ فَوَرَبِّ السَّمَآءِ
وَالْاَرْضِ اِنَّهٗ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَآ اَنَّكُمْ تَنْطِقُوْنَ ○ هَلْ
اَتٰىكَ حَدِيْثُ ضَيْفِ اِبْرٰهِيْمَ الْمُكْرَمِيْنَ ○ اِذْ دَخَلُوْا
عَلَيْهِ فَقَالُوْا سَلٰمًا ۭ قَالَ سَلٰمٌ ۚ قَوْمٌ مُّنْكَرُوْنَ ○
فَرَاغَ اِلٰٓى اَهْلِهٖ فَجَآءَ بِعِجْلٍ سَمِيْنٍ ○ فَقَرَّبَهٗٓ اِلَيْهِمْ
قَالَ اَلَا تَاْكُلُوْنَ ○ فَاَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيْفَةً ۭ قَالُوْا لَا
تَخَفْ ۭ وَبَشَّرُوْهُ بِغُلٰمٍ عَلِيْمٍ ○ فَاَقْبَلَتِ امْرَاَتُهٗ فِيْ
صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوْزٌ عَقِيْمٌ ○ قَالُوْا
كَذٰلِكِ ۙ قَالَ رَبُّكِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْحَكِيْمُ الْعَلِيْمُ ○

કાનૂ કબ્લ ઝાલિ-ક મુહ઼સિનીન ۭ (૧૬) કાનૂ
ઉસસે પેહલે (૧૭) નેકૂકાર થે વોહ
ક઼લીલમ-મિનલ્લૈલિ મા યહ-જઊન (૧૭)
રાતમેં કમ સોયા કરતે (૧૮)
વ બિલ અસ્હ઼ારિ હુમ યસ્તગ઼્ફિરૂન (૧૮)
ઔર પિછલી રાત ઈસ્તિગ્ફાર કરતે (૧૯)
વફી અમ્વાલિહિમ હ઼ક઼્કુલ- લિસ્સાઈલિ
ઔર ઉનકે માલોંમેં હક્ક યા મંગતા
વલ્મહ઼-રૂમ (૧૯) વ ફિલ્અર્દિ
ઔર બેનસીબકા (૨૦) ઔર ઝમીનમેં
આયાતુલ- લિલમૂક઼િનીન (૨૦) વફી અન્ફુસિકુમ ۭ
નિશાનિયાં હૈ યકીનવાલોંકો (૨૧) ઔર ખુદ તુમમેં (૨૨) ક્યા તુમ્હેં
અ-ફ-લા તુબ્સિરૂન (૨૧) વ ફિસ્સમાઈ રિઝ-કુકુમ
સૂઝતા નહીં ઔર આસ્માનમેં તુમ્હારા રિઝ્ક હૈ (૨૩)

મં ૭

વમા તૂઅ઼દૂન (૨૨) ફ-વ-રબ્બિસ્સમાઈ વલ્અર્દિ ઈન્નહૂ લ-હ઼ક઼્કુમ-મિસ્લ
ઔર જો તુમ્હેં વા'દા દિયા જાતા હૈ (૨૪) તો આસ્માન ઔર ઝમીનકે રબકી કસમ બેશક યે કુર્આન હક્ક હૈ વૈસી હી
મા અન્નકુમ તન્તિક઼ૂન ۛ (૨૩) હલ અતા-ક હ઼દીસુ દૈફિ ઈબરાહીમલ-
ઝુબાનમેં જો તુમ બોલતે હો અય મહબૂબ ! ક્યા તુમ્હારે પાસ ઈબ્રાહીમકે
મુક-રમીન ○ ઈઝ દ-ખ-લૂ અલૈહિ ફક઼ાલૂ સલામ ۭ ક઼ા-લ સલામ ۚ કૌમુમ
મોઅઝઝિઝ મેહમાનોંકી ખબર આઈ (૨૫) જબ વોહ ઉસકે પાસ આકર બોલે સલામ કહા સલામ નાશનાસા
મુન્કરૂન (૨૫) ફરા-ગ઼ ઈલા અહ-લિહી ફજા-અ બિઈજલિન સમીન ۙ (૨૬)
લોગ હૈં (૨૬) ફિર અપને ઘર ગયા તો એક ફરબા બછળા લે આયા (૨૭)
ફ-ક઼ર્રબહૂ ઈલૈહિમ ક઼ા-લ અલા તઅ-કુલૂન ۡ (૨૭) ફ-ઔજ-સ મિન્હુમ
ફિર ઉસે ઉનકે પાસ રખા (૨૮) કહા ક્યા તુમ ખાતે નહીં તો અપને જીમેં ઉનસે
ખ઼ી-ફહ ۭ ક઼ાલૂ લા ત-ખ઼ફ ۭ વ બશ્શરૂહુ બિગ઼ુલામિન અ઼લીમ (૨૮) ફ-અ઼ક઼-બ-
ડરને લગા (૨૯) વોહ બોલે ડરિયે નહીં (૩૦) ઔર ઉસે એક ઈલ્મવાલે લળકેકી બશારત દી ઉસ પર ઉસકી
લતિમ-ર-અતુહૂ ફી સર્રતિન ફ-સક્કત વજ-હહા વક઼ાલત અ઼જૂઝુન અ઼ક઼ીમ (૨૯)
બીબી (૩૧) ચિલ્લાતી આઈ ફિર અપના માથા ઠોંકા ઔર બોલી ક્યા બુઢિયા બાંઝ (૩૨)
ક઼ાલૂ કઝાલિકિ ۙ ક઼ા-લ રબ્બુક ۭ ઈન્નહૂ હુવલ હ઼કીમુલ અ઼લીમ (૩૦)
ઉન્હોંને કહા તુમ્હારે રબને યૂંહી ફરમા દિયા હૈ ઔર વોહી હકીમ દાના હૈ

નફા' ઉઠાયા. (૪૬) યા'ની બસીરતો ઈલ્મે શરહે સદ્ર. (૪૭) યા'ની પરહેઝગારી કી તૌફીક દી ઔર ઉસ પર મદદ ફર્માઈ યા યહ મા'ના હંય કે ઉન્હેં પરહેઝગારીકી જઝાદી ઔર ઉસકા સવાબ અતા ફરમાયા. (૪૮) કુફફારો મુનાફેકીન. (૪૯) જિનમેં સે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી બે'સતે મુબારકા ઔર કમર કા શક હોના હંય. (૫૦) યેહ ઈસ ઉમ્મત પર અલ્લાહ તઆલાકા ઈકરામ હંય કે નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે ફરમાયા કે ઈનકે લિયે મગફેરત તલબ ફરમાએં ઔર આપ શફીઅ મકબૂલુલ શફાઆત હંય. ઉસકે બાદ મો'મેનીન વગૈરા મો'મેનીન સબસે આમ ખિતાબ હંય. (૫૧) અપને અશગાલ મેં ઔર મઆશ કે કામોંમેં. (૫૨) યા'ની વોહ તુમ્હારે તમામ અહવાલ કા જાનનેવાલા

હય ઉસસે કુછ ભી મખફી નહી. (૫૩) શાને નુઝૂલ : મો'મેનીનકો જિહાદ ફી સબીલિલ્લાહે તઆલા કા બહોત શૌક થા વોહ કહતે થે કે ઐસી સૂરત કયોં નહી ઉતરતી જિસમેં જિહાદ કા હુકમ હોતા કે હમ જિહાદ કરેં ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ. (૫૪) જિસમેં સાફ ગૈર મુતહમ્મિલે બયાન હો ઔર ઉસકા કોઇ હુકમ મન્સૂખ હોનેવાલા ન હો. (૫૫) યા'ની મુનાફેકીન કો. (૫૬) પરેશાન હોકર. (૫૭) અલ્લાહ તઆલા ઔર રસૂલકી. (૫૮) ઔર જિહાદ ફર્ઝ કર દિયા ગયા. (૫૯) ઇમાનો તાઅત પર કાઇમ રહ કર. (૬૦) રિશ્વતેં લો. ઝુલ્મ કરો. આપસમેં લડો. એક દૂસરે કો કત્લ કરો. (૬૧) મુફસિદ. (૬૨) કે રાહે હક નહી દેખતે. (૬૩) જો હકકો પહચાને. (૬૪) કુફકે કે હકકી બાત ઉનમેં પહોંચને હી નહી પાતી. (૬૫) નિફાક સે. (૬૬) ઔર તરીકે હિદાયત વાઝેહ હો ચુકા થા. કતાદાને કહાકે યેહ કુફફાર એહલે કિતાબ કા હાલ હય જિન્હોંને સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો પેહચાના ઔર આપકી ના'તો સિફત અપની કિતાબમેં દેખી ફિર બાવજૂદ જાનને પહેચાનને કે કુફ ઇખ્તિયાર કિયા. હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા ઔરઝહહાકો સદીકા કૌલ હય કે ઇસસે મુનાફિક મુરાદ હંય જો ઇમાન લાકર કુફકી તરફ ફિર ગએ. (૬૭) ઔર બુરાઇયોંકો ઉનકી નઝરમેં ઐસા મુઝય્યન કિયા કે ઉન્હેં અચ્છા સમઝે. (૬૮) કે અભી બહોત ઉમ્ર પડી હય. ખૂબ દુનિયાકે મઝે ઉઠાલો ઔર ઉન પર શૈતાન કા ફરેબ ચલ ગયા. (૬૯) યા'ની એહલે કિતાબ યા મુનાફેકીન ને પોશીદા તૌર પર. (૭૦) યા'ની મુશ્રેકીન સે.(૭૧) કુર્આન ઔર એહકામે દીન. (૭૨) યા'ની સય્યદે આલમ મોહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી અદાવત ઔર હુઝૂરકે ખિલાફ ઉનકે દુશ્મનોં કી ઇમદાદ કરનેમેં ઔર લોગોંકો જિહાદસે રોકને મેં. (૭૩) લોહે કે ગુરઝોંસે. (૭૪) ઔર વોહ બાત રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી મઇય્યતમેં જિહાદકો જાનેસે રોકના ઔર કાફિરોંકી મદદ કરના હય. હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયાકે વોહ બાતતો તૌરેતકે ઇન મઝામીન કા છુપાના હય જિનમેં રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ના'ત શરીફ હય. (૭૫) ઇમાનો તાઅત ઔર મુસલમાનોંકી મદદ ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે સાથ જિહાદ મેં હાઝિર હોના. (૭૬) નિફાકકી. (૭૭) યા'ની ઉનકી વોહ અદાવતેં જો વોહ મો'મેનીનકે સાથ રખતે હંય. (૭૮) હદીસ : હઝરતે અનસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયાકે ઇસ આયત કે નાઝિલ હોનેકે બાદ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે કોઇ મુનાફિક મુખફી ન રહા-આપ સબકો ઉનકી સૂરતોંસે પેહચાનતે થે. (૭૯) ઔર વોહ અપને ઝમીરકા હાલ ઉનસે છુપા ન સકેંગે ચુનાંચે ઉસકે બાદ જો મુનાફિક લબ હિલાતા થા હુઝૂર ઉસકે નિફાક કો ઉસકી બાત સે ઔર ઉસકે ફહવાએ કલામ સે પહચાન લેતે થે. ફાયદા : અલ્લાહ તઆલાને હુઝૂરકો બહોત સે વુજૂહ ઇલ્મ અતા ફરમાએ. ઉનમેંસે સૂરતસે પહચાનના ભી હય ઔર બાત સે પહચાનના ભી. (૮૦) યા'ની અપને બંદોંકે તમામ આ'માલ હર એકકો ઉસકે લાઇક જઝા દેગા. (૮૧) આઝમાઇશમેં ડાલેંગે. (૮૨) યા'ની ઝાહિર ફરમા દેં. (૮૩) તાકે ઝાહિર હો જાએ કે તાઅતો ઇખ્લાસકે દા'વે મેં તુમમેંસે કૌન અચ્છા હય. (૮૪) ઉસકે બંદોકો. (૮૫) ઔર વોહ સદકા વગૈરા કિસી ચીઝકા સવાબ ન પાએંગે કયૂંકે જો કામ અલ્લાહ તઆલા કે લિયે નહો ઉસકા સવાબ હી કયા. શાને નુઝૂલ : જંગે બદ્રકે લિયે જબ કુરૈશ નિકલે તો વોહ સાલ કહત કા થા. લશ્કર કા ખાના કુરૈશ કે દૌલતમંદોને નૌબત બ નૌબત અપને ઝિમ્મે લે લિયા થા. મક્કા મુકર્રમા સે નિકલ કર સબસે પહેલા ખાના અબૂજહલકી તરફ સે થા જિસકે લિયે ઉસને દસ ઊંટ ઝિબહ કિયે થે. ફિર સફવાનને મકામે ઉસ્ફાન મેં નવ ઊંટ ફિર સહલ ને મકામે કદીદ મેં દસ. યહાંસે યેહ લૌગ સમન્દર કી તરફ ફિર ગયે ઔર રસ્તા ગુમ હો ગયા. એક દિન ઠહરે વહાં શૈબાકી તરફસે ખાના હુવા. નવ ઊંટ ઝબહ હુએ. ફિર મકામે અબ્વામેં પહોંચે વહાં મુકય્યસ જમ્હીને નવ ઊંટ ઝિબહ કિયે. હઝરતે અબ્બાસ (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો) કી તરફસે ભી દાવત હુઇ. ઉસ વકત તક આપ મુશર્રફ બઇસ્લામ ન હુએ થે આપકી તરફસે દસ ઊંટ ઝિબહ કિયે ગએ. ફિર હારિસકી તરફ સે નવ ઔર બુલ બખ્તરીકી તરફસે બદ્રકે ચશ્મે પર દસ ઊંટ. ઇન ખાના દેનેવાલોંકે હકમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઇ. (૮૬) યા'ની ઇમાનો તાઅત પર કાઇમ રહો. (૮૭) રિયાયા નિફાકસે. શાને નુઝૂલ : બઅઝ લૌગોકા ખયાલ થા કે જૈસે શિર્કકી વજહસે તમામ નેકિયાં ઝાયેઅ હો જાતી હંય ઇસી તરહ ઇમાન કી બરકત સે કોઇ ગુનાહ ઝરર નહી કરતા. ઉનકે હકમેં યેહ આયત નાઝિલ ફરમાઇ ગઇ ઔર બતાયા ગયા કે મો'મિનકે લિયે ઇતાઅતે ખુદા વ રસૂલ ઝરૂરી હય. ગુનાહોંસે બચના લાઝિમ હય. મસ્અલા : ઇસ આયતમેં અમલ કે બાતિલ કરનેકી મુમાનિઅત ફરમાઇ ગઇ તો આદમી જો અમલ શુરૂ કરે ખ્વાહ વોહ નફિલ હી હો નમાઝ યા રૌઝા યા ઔર કોઇ લાઝિમ

હય કે ઉસકો બાતિલ ન કરે. (૮૮) શાને નુઝૂલ : યહ આયત અહલે કલીબકે હકમેં નાઝિલ હુઇ કલીબ બદ્રમેં એક કૂવાં હય જિસમેં મકતૂલ કુફ્ફાર ડાલે ગએ થે. અબૂજહલ ઔર ઉસકે સાથી ઔર હુકમ આયતકા હર કાફિર કે લિયે આમ હય. જો કુફ્ર પર મરા હો અલ્લાહ તઆલા ઉસકી મગફેરત ન ફરમાએગા. ઉસકે બાદ અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો ખિતાબ ફરમાયા જાતા હય ઔર હુકમમેં તમામ મુસલમાન શામિલ હંય. (૮૯) યા'ની દુશ્મન કે મુકાબિલમેં કમઝોરી ન દિખાઓ. (૯૦) કુફ્ફારકો કરતબીમેં હય કે ઇસ આયતકે હુકમમેં ઉલ્મા કા ઇખ્તિલાફ હય. બા'ઝને કહાકે યહ આયત ''વઇન જનહુ''કી નાસિખ હય કયૂંકે અલ્લાહ તઆલાને મુસલમાનોંકે સુલહકી તરફ માઇલ હોનેકો મના' ફરમાયા. જબકે સુલહ કી હાજત નહો ઔર બા'ઝ ઉલ્માને કહાકે યેહ આયત મન્સૂખ હય ઔર આયત ''વઇન જનહુ'' ઉસકી નાસિખ ઔર એક કૌલ યેહ હયકે યેહ આયત મોહકમ હય ઔર દોનોં આયતેં દો મુખ્તલિફ વકતોં ઓર મુખ્તલિફ હાલતોં મેં નાઝિલ હુઇ ઔર એક કૌલ યેહ હય કે આયત ''વઇન જનહુ'' કા હુકમ એક મોઅય્યન કૌમકે સાથ ખાસ હય ઔર યેહ આયત આમ હય કે કુફ્ફારકે સાથ મોઆહેદા જાઇઝ નહી મગર ઇન્દઝ્ઝરૂરત જબકે મુસલમાન ઝઇફ હોં ઔર મુકાબલા ન કર સકેં. (૯૧) તુમ્હેં આ'માલ કા પૂરા પૂરા અજ્ર અતા ફરમાએગા. (૯૨) નિહાયતહી જલ્દ ગુઝરનેવાલી ઔર ઉસમેં મશ્ગૂલ હોના કુછ ભી નાફેઅ નહી. (૯૩) હાં રાહે ખુદા મેં ખર્ચ કરનેકા હુકમ દેગા તાકે તુમ્હેં ઉસકા સવાબ મિલે. (૯૪) યા'ની અમવાલકો. (૯૫) જહાં ખર્ચ કરના તુમ પર ફર્ઝ કિયા ગયા હય. (૯૬) સદકા દેને ઔર ફર્ઝ અદા કરનેમેં તુમ્હારે સદકાત ઔર તાઆતસે. (૯૮) ઉસકે ફઝલો રહમતકે. (૯૯) ઉસકી ઔર ઉસકે રસૂલકી તાઅત સે. (૧૦૦) બલ્કે નિહાયત મુતીઓ ફરમાંબરદાર હોંગે.

સૂરએ ફત્હ : (૧) સૂરએ ફત્હ મદનિય્યા હય. ઉસમેં ચાર રૂકૂઅ ઉન્તીસ આયતેં પાંચસો અડસઠ કલિમે દો હઝાર પાંચસૌ ઉનસઠ હુરૂફ હંય. (૨) શાને નુઝૂલ : ઇન્ના ફતહના ''હોદયબિયાસે વાપસ હોતે હુવે હુઝૂર પર નાઝિલ હુઇ. હુઝૂરકો ઇસકે નાઝિલ હોનેસે બહોત ખુશી હાસિલ હુઇ ઔર સહાબાને હુઝૂર કો મુબારક બાદેં દીં (બુખારી વ મુસ્લિમ વ તિરમિઝી) હોદૈબિયા એક કુંવા હય. મક્કા મુકર્રમા કે નઝદીક મુખ્તસર વાકેઆ યેહ હય કે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ખ્વાબ દેખા કે હુઝૂર મઅ અપને અસ્હાબ કે અમનકે સાથ મક્કા મુકર્રમા મેં દાખિલ હુએ કોઇ હલ્ક કિયે હુયે કોઇ કસ્ર કિયે હુએ ઔર કા'બા મોઅઝ્ઝમા મેં દાખિલ હુએ. કા'બા કી કુંજી લી. તવાફ ફરમાયા. ઉમરહ કિયા. અસ્હાબકો ઇસ ખ્વાબકી ખબર દી. સબ ખુશ હુએ. ફિર હુઝૂરને ઉમરકા કસ્દ ફરમાયા ઔર એક હઝાર ચારસૌ અસ્હાબકે સાથ યકૂમ ઝિલકા'દા ૬ હિજરી કો રવાના હો ગયે. ઝૂલહલીફા મેં પહોંચકર વહાં મસ્જિદમેં દો રકઅતેં પઢકર ઉમરહકા એહરામ બાંધા ઔર હુઝૂરકે સાથ અકસર સહાબાને ભી બા'ઝ અસ્હાબને જોહફા સે અહરામ બાંધા રાહમેં પાની ખત્મ હો ગયા. અસ્હાબને અર્ઝ કિયાકે પાની લશ્કર મેં બિલકુલ બાકી નહી હય સિવાય હુઝૂરને આફતાબેમેં દસ્તે મુબારક ડાલા તો અંગુશ્ત હાયે મુબારકસે ચશ્મે જોશ મારને લગે તમામ લશ્કરને પિયા. વૂઝુ કિયે. જબ મકામે ઉસ્ફાન મેં પહોંચે તો ખબર આઇ કે કુફ્ફારે કુરૈશ બડે સરો સામાન કે સાથ જંગ કે લિયે તૈયાર હંય. જબ હોદૈબિયા પર પહોંચે તો ઉસકા પાની ખત્મ હો ગયા એક કતરા ન રહા ગર્મી બહોત શદીદ થી. હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને કુંવે મેં કુલ્લી ફરમાઇ. ઉસકી બરકતસે કુંવા પાની સે ભર ગયા. સબને પિયા ઊંટોકો પિલાયા. યહાં કુફ્ફારે કુરૈશકી તરફસે હાલ મા'લૂમ કરનેકે લિયે કઇ શખ્સ ભેજે ગએ. સબને જાકર યેહી બયાન કિયાકે હુઝૂર ઉમરહકે લિયે તશરીફ લાએ હંય. જંગકા ઇરાદા નહી હંય લેકિન ઉન્હેં યકીન ન આયા આખિર કાર ઉન્હોંને ઉર્વાહ બિન સકફી કો જો તાઇફ કે બડે સરદાર ઓર અરબ કે નિહાયત મુતમવ્વીલ શખ્સ થે. તહકીકે હાલકે લિયે ભેજા. ઉન્હોંને આકર દેખા કે હુઝૂર દસ્તે મુબારક ધોતે હંય તો સહાબા તબર્રુક કે લિયે ગુસાલા શરીફ હાસિલ કરનેકે લિયે ટૂટે પડતે હંય અગર કભી થૂકતે હંય તો લોગ ઉસકો હાસિલ કરનેકી કોશિશ કરતે હંય ઔર જિસકો વોહ હાસિલ હો જાતા હય વોહ અપને ચહેરોં ઔર બદન પર બરકતકે લિયે મલતા હય. કોઇ બાલ જિસ્મે અકદસ કા ગિરને નહી પાતા અગર અહ્યાનન જુદા હુવા તો સહાબા ઉસકો બહોત અદબ કે સાથ લેતે ઔર જાન સે ઝયાદા અઝીઝ રખતે હંય ઔર જબ હુઝૂર કલામ ફરમાતે હંય તો સબ સાકિત હો જાતે હંય. હુઝૂરકે અદબો તાઝીમ સે કોઇ શખ્સ નઝર ઉપર કો નહી ઉઠા સકતા. ઉર્વાને કુરૈશસે જાકર યહ સબ હાલ બયાન કિયા ઔર કહાકે મૈં બાદશાહાને ફારસો રૂમો મિસ્રકે દરબારોંમેં ગયા હૂં. મૈંને કિસી બાદશાહકી યેહ અઝમત નહી દેખી જો મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) કી ઉન અસ્હાબમેં હય. મુઝે અંદેશા હય કે તુમ ઉનકે મુકાબિલ કામયાબ ન હો સકોગે. કુરૈશને કહા ઐસી બાત મત કહો ઇસ સાલ ઉન્હેં વાપસ

કર દેંગે. વોહ અગલે સાલ આએં. ઉર્વાને કહાકે મુઝે અંદેશા હય કે તુમ ઉનકે મુકાબિલ કામયાબ ન હો સકોગે. કુરૈશને કહા ઐસી બાત મત કહો ઇસ સાલ ઉન્હેં વાપસ કર દેંગે વોહ અગલે સાલ આએં ઉર્વાને કહાકે મુઝે અંદેશા હય કે તુમ્હેં કોઈ મુસીબત પહોંચે. યેહ કહ કર વોહ મઅ અપને હમરાહિયોંકે તાઇફ વાપસ ચલે ગયે ઔર ઇસ વાકિએ કે બાદ અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં મુશર્રફ બ ઇસ્લામ કિયા. યહાં હુઝૂરને અપને અસ્હાબ સે બૈઅતલી ઉસકો બૈઅતે રિઝવાન કેહતે હંય. બૈઅતકી ખબર સે કુફ્ફાર ખૌફ ઝદા હુએ ઔર ઉનકે અહલુર્રાયને યહી મુનાસિબ સમઝા કે સુલહ કરલેં. ચુનાંચે સુલહનામા લિયા ગયા ઔર સાલે આઇન્દા હુઝૂર કા તશરીફ લાના કરાર પાયા ઔર યહ સુલહ મુસલમાનોંકે હકમેં બહોત નાફેઅ હુઇ બલ્કે નતાઇજકે એ'તેબાર સે ફતહ સાબિત હુઇ. ઇસીલિયે અકસર મુફસ્સેરીન ફતહ સે સુલ્હે હુદૈબિયા મુરાદ લેતે હંય ઔર બાઝ તમામ ફુતૂહાતે ઇસ્લામ જો આઇન્દા હોનેવાલી થી ઔર માઝી કે સૈગે સે તા'બીર ઉનકે યકીની હોનેકી વજહ સે હય (ખાઝિન વ રૂહુલ બયાન) (૩) ઔર તુમ્હારી બદૌલત ઉમ્મતકી મગફિરત ફરમાએ (ખાઝિન વ રુહુલ બયાન) (૪) દુન્યવી ભી ઔર ઉખરવી ભી. (૫) તબ્લીગ રિસાલતો ઇકામત મરાસિમે રિયાસત મેં. (બયઝાવી) (૬) દુશ્મનો પર કામિલ ગલ્બા અતા કરે. (૭) ઔર બાવજૂદ અકીદએ રાસેખાકે ઇતમીનાને નફસ હાસિલ હો. (૮) વોહ કાદિર હય જિસસે ચાહે અપને રસૂલ સલ્લલ્લાહો ત્આલા અલયહે વસલ્લમકી મદદ ફરમાયે. આસ્માનો ઝમીનકે લશકરોંસે યા તો આસ્માન ઔર ઝમીન કે ફરિશ્તે મુરાદ હંય યા આસ્માન કે ફરિશ્તે ઔર ઝમીન કે હૈવાનાત. (૯) ઉસને મો'મેનીન કે દિલોંકી તસ્કીન ઔર વા'દએ ફત્હો નુસરત ઇસ લિયે ફરમાયા. (૧૦) કે વોહ અપને રસૂલ સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઔર ઉન પર ઇમાનલાનેવાલોંકી મદદ ન ફરમાએગા. (૧૧) અઝાબો હલાકકી. (૧૨) અપની ઉમ્મત કે આ'માલો અહવાલકા તાકે રોઝે કિયામત ઉનકી ગવાહી દો. (૧૩) યા'ની મો'મેનીન મુ કિરરીન કો જન્નતકી ખુશી ઔર ના ફરમાનોંકો અઝાબે દોઝખ કા ડર સુનાતા. (૧૪) સુબ્હકી તસ્બીહ મેં નમાઝે ફજ્ર ઔર શામકી તસ્બીહ મેં બાકી ચારોં નમાઝેં દાખિલ હંય. (૧૫) મુરાદ ઇસ બૈઅત સે બૈઅતે રિઝવાન હય જો નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને હુદૈબિયા મેં લીથી. (૧૬) ક્યોંકે રસૂલસે બૈઅત કરના જૈસે કે રસૂલકી ઇતાઅત અલ્લાહ તઅલાકી ઇતાઅત હય. (૧૭) જિનસે ઉન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી બૈઅતકા શર્ફ હાસિલ કિયા. (૧૮) ઇસ અહદ તોડને કા વબાલ ઉસી પર પડેગા. (૧૯) યા'ની હુદૈબિયા સે તુમ્હારી વાંપસી કે વકત. (૨૦) કબીલએ ગફારો મૂઝનિય્યા વ જોહનિય્યા વ અશજઅ વ અસલમકે જબકે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને સાલે હુદૈબિયા બ નિય્યતે ઉમરહ મક્કા મુકર્રમા કા ઇરાદા ફરમાયા તો હવાલી મદીના કે ગાંવ વાલે ઔર એહલે બાદયા બખૌફે કુરૈશ આપકે સાથ જાનેસે રૂકે બાવજૂદેકે સય્યેદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉમરહ કા એહરામ બાંધા થા ઔર કુર્બાનિયાં સાથ થી ઔર ઉસસે સાફ ઝાહિર થાકે જંગ કા ઇરાદા નહી હય ફિર ભી બહોત સે અઅરાબ પર જાના બાર હુવા ઔર વોહ કામ કા હીલા કરકે રહ ગએ ઓર ઉનકા ગુમાન યેહ થા કે કુરૈશ બહોત તાકત વર હંય. મુસલમાન ઉનસે બચકર ન આયેંગે. સબ વહી હલાક હો જાયેંગે અબ જબકે મદદે ઇલાહીસે મુઆમલા ઉનકે ખયાલ કે બિલકુલ ખિલાફ હુવા તો ઉન્હેં અપને ન જાને પર અફસોસ હોગા ઔર મા'ઝેરત કરેંગે. (૨૧) કયૂંકે ઔરતેં ઔર બચ્ચે અકેલે થે ઔર ઉનકા કોઇ ખબર ગીરાં ન થા ઇસ લિયે હમ કાસિર રહે. (૨૨) અલ્લાહ તઆલા ઉનકી તકઝીબ ફરમાતા હય. (૨૩) યા'ની વોહ એ'તેઝારો તલબે ઇસ્તિગફાર મેં ઝૂટે હંય. (૨૪) દુશ્મન ઉન સબકા વહી ખાત્મા કર દેંગે. (૨૫) કુફ્રો ફસાદ કે ગલ્બા કા ઔર વા'દએ ઇલાહી કે પુરા ન હોનેકા. (૨૬) અઝાબે ઇલાહી કે મુસ્તહિક. (૨૭) ઇસ આયતમેં એઅલામ હય કે જો અલ્લાહ તઆલા પર ઔર ઉસકે રસૂલ પર ઇમાન ન લાએ. ઉનમેં સે કિસી એક કાભી મુન્કિર હો વોહ કાફિર હય. (૨૮) યહ સબ ઉસકી મશિય્યતો હિકમત પર હય. (૨૯) જો હુદૈબિયાકી હાઝરી સે કાસિર રહે. અય ઇમાનવાલો ! (૩૦) ખૈબરકી ઉસકા વાકેઆ યેહ થા કે જબ મુસલમાન સુલ્હે હુદૈબિયાસે ફારિગ હોકર વાપસ હુવે તો અલ્લાહ તઆલા ને ઉનસે ફત્હે ખૈબર કા વા'દા ફરમાયા ઔર વહાંકી ગનીમતેં હુદૈબિયા મેં હાઝિર હોનેવાલોંકે લિયે મખસૂસ કરદી ગઇ. જબ મુસલમનોંકો ખૈબરકી તરફ રવાના હોનેકા વકત આયા તો ઉન લોગોંકો લાલચ આયા ઔર ઉન્હોંને બતમ્એ ગનીમત કહા (૩૧) યા'ની હમ ભી ખૈબરકો તુમ્હારે સાથ ચલેં ઔર જંગમે શરીક હો. અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હય. (૩૨) યા'ની અલ્લાહ તઆલા કા વા'દા જો એહલે હુદૈબિયાકે લિયે ફરમાયા થા કે ખૈબરકી ગનીમત ખાસ ઉનકે લિયે હય. (૩૩) યા'ની હમારે મદીના આનેસે પહેલે. (૩૪) ઔર યેહ ગવારા નહી કરતે કે હમ તુમ્હારે સાથ ગનીમતેં પાએં. અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હય. (૩૫) દીનકી. (૩૬) યા'ની મહઝ દુનિયાકી હત્તાકે ઉનકા ઝબાની ઇકરાર

ભી દુનિયાકી ગર્ઝ સે થા ઔર ઉમૂરે આખિરતકો બિલકુલ નહી સમઝતે થે. (જમલ) (૩૭) જો મુખ્તલિફ કબાઈલકે લોગ હંય ઔર ઉનમેં બા'ઝ ઐસે ભી હંય જિનકે તાઈબ હોનેકી ઉમ્મીદ કી જાતી હય બા'ઝ ઐસેભી હંય જો નિફાક મેં બહોત પુખ્તા ઔર સખ્ત હંય. ઉન્હેં આઝમાઈશ મેં ડાલના મન્ઝૂર હય તાકે તાઈબો ગૈરે તાઈબ મેં ફર્ક હો જાએ. ઈસ લિયે હુકમ હુવા કે ઉનસે ફરમા દીજિયે. (૩૮) ઈસ કૌમસે બની હનીફા યમામ કે રહનેવાલે જો મુસૈલમા કઝ્ઝાબ કી કૌમ કે લોગ હંય. વોહ મુરાદ હંય જિનસે હઝરતે અબૂબક સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને જંગ ફરમાઈ ઔર યહ ભી કહા ગયા હય કે ઉનસે મુરાદ એહલે ફારસો રૂમ હંય જિનસે જંગકે લિયે હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને દા'વત દી (૩૯) મસ્અલા : યહ આયત શૈખેને જલીલૈન હઝરતે અબૂ બક સિદીકો હઝરતે ઉમર ફારૂક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાકે સેહતે ખિલાફતકી દલીલ હય કે ઈન હઝરાતકી ઈતાઅત પર જન્નતકા ઔર ઉનકી મુખાલિફત પર જહન્નમકા વા'દા દિયા ગયા. (૪૦) હુદૈબિયાકે મૌકે પર. (૪૧) જિહાદકે રેહજાને મેં. શાને નુઝૂલ : જબ ઉપરકી આયત નાઝિલ હુઈ તો જો લોગ અપાહિજો સાહિબે ઉઝર થે ઉન્હોને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ હમારા કયા હાલ હોગા. ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. (૪૨) કે યેહ ઉઝર ઝાહિર હંય ઔર જિહાદમેં હાઝિર ન હોના ઉન લોગોંકે લિયે જાઈઝ હય કયૂંકે ન યેહ લોગ દુશ્મન પર હમલા કરનેકી તાકત રખતે હંય ન ઉસકે હમલે સે બચને ઔર ભાગનેકી ઉન્હીંકે હુકમ મેં દાખિલ હંય. વોહ બૂઢે ઝઈફ જિન્હેં હમલે સે બચને ઔર ભાગનેકી યા જિન્હેં દમા ઔર ખાંસી હય યા જિનકી તિલ્લી બહોત બઢ ગઈ હય ઔર ઉન્હેં ચલના ફિરના દુશ્વાર હય ઝાહિર હય કે યેહ ઉઝ્ર જિહાદ સે રોકને વાલે હંય ઉનકે અલાવા ઔર ભી એ'ઝાર હંય મસલન ગાયત દરજેકી મોહતાજી ઔર સફરકે જરૂરી હવાઈજ પર કુદરત ન રખના યા ઐસે અશ્ગાલે ઝરૂરિય્યા જો સફરસે માનેઅ હોં જૈસે કિસી ઐસે મરીઝકી ખિદમત જિસકી ખિદમત ઉસ પર લાઝિમ હય ઔર ઉસકે સિવાય ઉસકા કોઈ અંજામ દેનેવાલા નહી. (૪૩) તાઅત સે એ'રાઝ કરેગા ઔર કુફો નિફાક પર રહેગા. (૪૪) હુદૈબિયા મેં ચૂંકે ઉન બૈઅત કરનેવાલોંકો રઝાએ ઈલાહી કી બશારત દી ગઈ. ઈસલિયે ઉસ બૈઅતકો બૈઅતે રિઝવાન કેહતે હંય. ઉસ બૈઅત કા સબબ બઅસ્બાબે ઝાહિર યેહ પેશ આયાકે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ હુદૈબિયાસે હઝરતે ઉસ્માનેગની રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો કો અશરાફે કુરૈશકે પાસ મક્કા મુકર્રમા ભેજા કે ઉન્હેં ખરીદેં કે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ બયતુલ્લાહકી ઝિયારતકે લિયે બકસ્દે ઉમરહ તશરીફ લાએ હંય. આપકા ઈરાદા જંગકા નહી હય ઔર યેહ ભી ફરમા દિયા થા કે જો કમઝોર મુસલમાન વહાં હંય ઉન્હેં ઈત્મીનાન દિલાદેં કે મક્કા મુકર્રમા અન્કરીબ ફતહ હોગા ઔર અલ્લાહ તઆલા અપને દીનકો ગાલિબ ફરમાએગા. કુરૈશ ઈસ બાત પર મુત્તફિક રહે કે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઈસ સાલકો તશરીફ ન લાએં ઔર હઝરતે ઉસ્માને ગની રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો સે કહા કે અગર આપ કા'બા મોઅઝઝમા કા તવાફ કરના ચાહેં તો કરેં. હઝરતે ઉસ્માનેગની રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે ઐસા નહી હો સકતા કે મંય બગૈર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે તવાફ કરૂં. યહાં મુસલમાનોંને કહાકે ઉસ્માને ગની રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો બડે ખુશનસીબ હંય જો કા'બા મોઅઝઝમાં પહોંચે ઔર તવાફ સે મોશરરફ હુએ. હુઝૂરને ફરમાયા મંય જાનતા હૂં કે વોહ હમારે બગૈર તવાફ ન કરેંગે હઝરતે ઉસ્માને ગની રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને મક્કા મુકર્રમાકે ઝઈફ મુસલમાનોંકો હસ્બે હુકમ ફતહકી બશારત ભી પહોંચાઈ ફિર કુરૈશને હઝરતે ઉસ્માને ગની રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકો રોક લિયા. યહાં યેહ ખબર મશ્હૂર હો ગઈ કે હઝરતે ઉસ્માને ગની રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો શહીદ કર દિયે ગએ. ઉસ પર મુસલમાનોંકો બહોત જોશ આયા ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને સહાબાસે કુફ્ફારકે મુકાબિલ જિહાદમેં સાબિત રેહને પર બૈઅત લી. યેહ બૈઅત એક બડે ખારદાર દરખ્ત કે નીચે હુઈ જિસકો અરબમેં સમરાહ કહતે હંય. હુઝૂરને અપના બાયાં દસ્તે મુબારક દાહને દસ્તે અકદસમેં લિયા ઔર ફરમાયા કે યેહ ઉસ્માન (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો)કી બૈઅત હય ઔર ફરમાયા યા રબ ઉસ્માન (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો) તેરે ઔર તેરે રસૂલ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ)કે કામમેં હંય. ઈસ વાકિએ સે મા'લૂમ હોતા હય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો નૂરે નબુવ્વતસે મા'લૂમ થા કે હઝરતે ઉસ્માન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો શહીદ નહી હુવે જભી તો ઉનકી બૈઅત લી. મુશ્રેકીન ઉસ બૈઅતકા હાલ સુનકર ખાઈફ હુવે ઔર ઉન્હોંને હઝરતે ઉસ્માનેગની રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો કો ભેજ દિયા. હદીસ શરીફ મેં હય સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે જિન લોગોં ને દરખ્ત કે નીચે બૈઅતકી થી ઉનમેં સે કોઈ ભી દોઝખમેં દાખિલ ન હોગા (મુસ્લિમ શરીફ) ઔર

જિસ દરખ્તકે નીચે બૈઅતકી ગઇ થી અલ્લાહ તઆલાને ઉસકો નાપદીદ કર દિયા. સાલે આઇન્દા સહાબાને હર ચંદ તલાશ કિયા કિસીકો ઉસકા પતાભી ન ચલા. (૪૫) સિદકો ઇખ્લાસો વફા. (૪૬) યા'ની ફત્હે ખૈબરકા જો હુદૈબિયાસે વાપસ હોકર છ માહ બાદ હાસિલ હુઇ. (૪૭) ખૈબરકી ઔર એહલે ખૈબરકે અમવાલ કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને તકસીમ ફરમાએ. (૪૮) ઔર તુમ્હારી ફુતૂહાત હોતી રહેંગી. (૪૯) કે વોહ ખાઇફ હોકર તુમ્હારે એહલો અયાલ કો ઝરર ન પહોંચા સકે. ઉસકા વાકિઆ યેહ થા કે જબ મુસલમાન જંગે ખૈબર કે લિયે રવાના હુવે તો એહલે ખૈબર કે હલીફ બની અસદો ગત્ફાન ને ચાહા કે મદીના તય્યેબા પર હમલા કરકે મુસલમાનોંકે એહલો અયાલ કો લૂટ લેં. અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકે દિલોમેં રો'બ ડાલા ઔર ઉનકે હાથ રોક દિયે. (૫૦) યેહ ગનીમત દેના ઔર દુશ્મનોંકે હાથ રોક દેના. (૫૧) અલ્લાહ તઆલા પર તવક્કલ કરના ઔર ઉસ પર કામ મુફવ્વિઝ કરનેકી જિસ સે બસીરતો યકીન ઝયાદા હો (૫૨) ફતહ (૫૩) મુરાદ ઉસસે યા મગાનિમે ફારસો રૂમ હંય યા ખૈબર જિસકા અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં ફતહ દી ઔર એક કૌલ યેહ હૈ કે વોહ ફત્હે મક્કા હય ઔર એક કૌલ યેહ હય કે વોહ હર ફત્હ હય જો અલ્લાહ તઆલાને મુસલમાનોં કો અતા ફરમાઇ. (૫૪) યા'ની એહલે મક્કા યા એહલે ખૈબર કે હુલફા અસદો ગત્ફાન. (૫૫) મગલૂબ હોંગે ઔર ઉન્હેં હઝીમત હોગી. (૫૬) કે મો'મેનીનકી મદદ ફરમાતા હય ઔર કાફિરોંકો મકહૂર કરતા હય. (૫૭) યા'ની કુફ્ફારકે. (૫૮) રોઝે ફત્હે મક્કા ઔર એક કૌલ યેહ હયકે બત્ને મક્કાસે હુદૈબિયા મુરાદ હય ઔર ઉસકે શાને નુઝૂલ : મેં હઝરતે અનસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોસે મરવી હય કે એહલે મક્કામેંસે અસ્સી હથિયાર બંદ જવાન જબલે તન્ઈમ સે મુસલમાનોં પર હમલા કરનેકે ઇરાદેસે ઉતરે. મુસલમાનોં ને ઉન્હેં ગિરફતાર કરકે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર કિયા. હુઝૂરને મુઆફ ફરમાયા ઔર છોડ દિયા. (૫૯) કુફ્ફારે મક્કા. (૬૦) વહાં પહોંચને સે ઔર ઉસકા તવાફ કરનેસે. (૬૧) યા'ની મકામે ઝબહસે જો હરમ મેં હય. (૬૨) મક્કા મુકર્રમામેં હય. (૬૩) તુમ ઉન્હેં પહચાનતે નહીં. (૬૪) કુફ્ફારસે કિતાલ કરનેમેં. (૬૫) યા'ની મુસલમાન કાફિરોંસે મુમતાઝ હો જાતે. (૬૬) તુમ્હારે સાથ સે કત્લ કરાકે ઔર તુમ્હારી કૈદમેં લાકર (૬૭) કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઔર હુઝૂર કે અસ્હાબકો કા'બા મોઅઝઝમા સે રોકા. (૬૮) કે ઉન્હોંને સાલે આઇન્દા આને પર સુલહકી અગર વોહ ભી કુફ્ફારકે કુરૈશકી તરહ ઝિદ કરતે તો ઝરૂર જંગ હો જાતી. (૬૯) કલિમએ તકવાસે મુરાદ લા ઇલાહા ઇલ્લલ્લાહ મોહમ્મદુર-રસૂલુલ્લાહ હય. (૭૦) કયૂંકે અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં અપને દીન ઔર અપને નબી સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી સોહબતસે મુશર્રફ ફરમાયા. (૭૧) કાફિરોં કા હાલ ભી જાનતા હય. મુસલમાનોંકા ભી. કોઇ ચીઝ ઉસસે મુખફી નહીં (૭૨) શાને નુઝૂલ : રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને હુદૈબિયાકા કસ્દ ફરમાનેસે કબ્લ મદીના તૈયબામેં ખ્વાબ દેખા થા કે આપ મઅ અસ્હાબકે મક્કા મોઅઝઝમા મેં બઅમ્ન દાખિલ હુવે ઔર અસ્હાબને સર કે બાલ મૂન્ડાયે. બા'ઝને તરશવાયે. યેહ ખ્વાબ આપને અપને અસ્હાબ સે બયાન ફરમાયા તો ઉન્હેં ખુશી હુઇ ઔર ઉન્હોંને ખયાલ કિયા કે ઇસી સાલ વોહ મક્કા મુકર્રમામેં દાખિલ હોંગે, જબ મુસલમાન હુદૈબિયાસે બાદ સુલહકે વાપસ હુવે ઔર ઉસ સાલ મક્કા મુકર્રમામેં દાખિલ ન હુવે તો મુનાફેકીન ને તમસ્ખુર કિયા. તા'ન કિયે ઓર કહાકે વોહ ખ્વાબ કયા હુવા ઉસ પર અલ્લાહ તઆલાને યેહ આયત નાઝિલ ફરમાઇ ઔર ઉસ ખ્વાબકે મઝમૂનકી તસ્દીક ફરમાઇ કે ઝરૂર ઐસા હોગા ચુનાચે અગલે સાલ ઐસા હી હુવા ઔર મુસલમાન અગલે સાલ બડે શાનો શિકોહ કે સાથ મક્કા મુકર્રમામેં ફાતેહાના દાખિલ હુએ. (૭૩) તમામ. (૭૪) થોડેસે. (૭૫) યા'ની યેહ કે તુમ્હારા દાખિલ હોના અગલે સાલ હય ઔર તુમ ઇસી સાલ સમઝે થે ઔર તુમ્હારે લિયે યેહ તાખીર બેહતરથીકે ઉસકે બાઇસ વહાં કે ઝઇફ મુસલમાન પામાલ હોનેસે બચ ગયે. (૭૬) યા'ની દુખૂલે હરમ સે કબ્લ. (૭૭) ફત્હે ખૈબરકે ફત્હે મૌઊદ કે હાસિલ હોને તક મુસલમાનોં કે દિલ ઉસસે રાહત પાયેં ઉસકે બાદ જબ અગલા સાલ આયા તો અલ્લાહ તઆલાને હુઝુરકી ખ્વાબ કા જલ્વા દિખલાયા ઔર વાકેઆત ઉસકે મુતાબિક રૂનૂમા હુએ ચુનાંચે ઇર્શાદ ફરમાતા હય. (૭૮) ખ્વાબ વોહ મુશ્રેકીન કે દીનહો યા એહલે કિતાબકે ચુનાંચે અલ્લાહ તઆલાને યેહ ને'મત અતા ફરમાઇ ઔરઇસ્લામ કો તમામ અદયાન પર ગાલિબ ફરમા દિયા. (૭૯) અપને હબીબ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી રિસાલત પર જૈસાકે ફરમાતા હય. (૮૦) યા'ની ઉનકે અસ્હાબ. (૮૧) જૈસા કે શેર શિકાર પર ઔર સહાબાકા તશદ્દુદ કુફ્ફારકે સાથ ઇસ હદ પર થાકે વોહ લિહાઝ રખતે થે કે ઉનકા બદન કિસી કાફિરકે બદન સે ન છૂ જાએ ઔર ઉનકે કપડે સે કિસી કાફિરકા કપડા ન લગને પાએ (મદારિક) (૮૨) એક દૂસરે પર મહબ્બતો મહેરબાની કરનેવાલે ઐસે કે જૈસે બાપ બેટેમેં હો ઔર યેહ મહબ્બત ઇસહદ

તક પહોંચ ગઈકે જબ એક મો'મિન દૂસરેકો દેખે તો ફર્તે મહબ્બતસે મુસાફહા વમુઆનેકા કરે. (૮૩) કસરત સે નમાઝેં પઢતે નમાઝોં પર મુદાવેમત કરતે. (૮૪) ઔર યેહ અલામત વોહ નૂર હય જો રોઝે કિયામત ઉનકે ચેહરોંસે તાબાં હોગા ઉસસે પહચાને જાએંગે કે ઉન્હોંને દુનિયામેં અલ્લાહ તઆલા કે લિયે બહોત સજદે કિયે હંય ઔર યહ ભી કહા ગયા હય કે ઉનકે ચેહરોંમેં સજદેકા મકામ માહેશબે ચહાર દહુમ કી તરહ ચમકતા દમકતા હોગા. અતાકા કૌલ હય કે શબકી દરાઝ નમાઝોંસે ઉનકે ચેહરોં પર નૂર નુમાયાં હોતા હય. જૈસાકે હદીસ શરીફમેં હયકે જોરાત મેં નમાઝકી કસરત કરતા હય સુબ્હકો ઉસકા ચેહરા ખૂબ સૂરત હો જાતા હય ઔર યેહ ભી કહા ગયા હય કે ગર્દકા નિશાન ભી સિજદેકી અલામત હય. (૮૫) યેહ મઝકૂર હય કે. (૮૬) યેહ મિસાલ ઈબ્તેદાએ ઈસ્લામ ઔર ઉસકી તરકકી કી બયાન ફરમાઈ ગઈ કે નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ તન્હા ઉઠે ફિર અલ્લાહ તઆલાને આપકો આપકે મુખ્લેસીન અસ્હાબસે તકવિય્યતકી કતાદીને કહાકે સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે અસ્હાબ કી મિસાલ ઈન્જીલમેં યેહ લિખી હય કે એક કૌમ ખેતીકી તરહ પૈદા હોગી વોહ નેકિયોંકા હુકમ કરેંગે. બદિયોંસે મના' કરેંગે. કહા ગયા હય કે ખેતી હુઝૂર હંય ઓર ઉસકી શાખેં અસ્હાબ ઔર મો'મેનીન (૮૭) સહાબા સબકે સબ સાહેબે ઈમાનો અમલે સાલેહ હંય ઈસ લિયે યહ વા'દા સભી સે હય.

સૂરએ હુજરાત : (૧) સૂરએ હુજરાત મદનિય્યા હય. ઉસમેં દો રૂકૂઅ અઠારા આયતેં તીન સૌ પૈંતાલીસ કલિમે ઔર એક હઝાર ચારસૌ છિહત્તર હુરૂફ હંય. (૨) યા'ની તુમ્હેં લાઝિમ હય કે અસલન તુમસે તકદીમ વાકેઅ નહો કૌલ મેં ન ફે'લ મેં કે તકદુમ કરના રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે ખિલાફ હય. બારગાહે રિસાલતમેં નિયાઝ મંદી વ આદાબ લાઝિમ હંય. શાને નુઝૂલ : ચંદ શખ્સોંને ઈદે અદહા (બકરી ઈદ)કે દિન સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે પહેલે કુર્બાની કરલી તો ઉનકો હુકમ દિયા ગયા કે દોબારા કુર્બાની કરેં ઔર હઝરતે આઈશા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાસે મરવી હય કે બા'ઝે લોગ રમઝાન સે એક રોઝ પેહલે હી રોઝા રખના શુરૂ કર દેતે થે. ઉનકે હકમેં યહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર હુકમ દિયા ગયા કે રોઝા રખનેમેં અપને નબી સે તકદુમ ન કરો (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ). (૩) યા'ની જબ હુઝૂર મેં કુછ અર્ઝ કરો તો આહિસ્તા પસ્ત આવાઝસે અર્ઝ કરો. યેહી દરબારે રિસાલત કા અદબો એહતેરામ હય. (૪) ઈસ આયતમેં હુઝૂરકા ઈજલાલો ઈકરામો અદબો એહતેરામ તા'લીમ ફરમાયા ગયા ઔર હુકમ દિયા ગયા કે નિદા કરનેમેં અદબ કાપૂરા લિહાઝ રખેં જૈસે આપસમેં એક દૂસરે કો નામ લેકર પુકારતે હંય ઉસ તરહ ન પુકારેં બલ્કે કલેમાતે અદબો તા'ઝીમો તૌસીફો તકરીમો અલકાબે અઝમત કે સાથ અર્ઝ કરો. જો અર્ઝ કરના હો કે તર્કે અદબસે નેકિયોંકે બરબાદ હોનેકા અંદેશા હય. શાને નુઝૂલ : હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાસે મરવી હય કે યેહ આયત સાબિત બિન કૈસ બિન શમ્માસ કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. ઉન્હેં સિકલે સિમાઅત થા ઔર આવાઝ ઉનકી ઊંચી થી. બાત કરને મેં આવાઝ બુલંદ હો જાયા કરતી થી જબ યેહ આયત નાઝિલ હુઈ તો હઝરતે સાબિત અપને ઘર બૈઠ રહે ઔર કહને લગેકે મેં એહલે નારસે હૂં. હુઝૂરને હઝરતે સા'દસે ઉનકા હાલ દરયાફત ફરમાયા. ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા કે વોહ મેરે પડોસી હંય ઔર મેરે ઈલ્મમેં ઉન્હેં કોઈ બીમારી તો નહી હુઈ ફિર આકર હઝરતે સાબિતસે ઉસકા ઝિક કિયા. સાબિત ને કહા યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર તુમ જાનતે હો કે મેં તુમસે ઝયાદા બુલંદ આવાઝ હૂં તો મંય જહન્નમી હો ગયા. હઝરતે સા'દને યેહ હાલ ખિદમતે અકદસમેં અર્ઝ કિયા તો હુઝૂરને ફરમાયાકે વોહ એહલે જન્નત સે હંય (૫) બરાહે અદબો તા'ઝીમ. શાને નુઝૂલ : આયત યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ લાતર્ફઊ અસ્વાતકુમ'' કે નાઝિલ હોનેકે બાદ હઝરત અબૂબક સિદીક વ ઉમર ફારૂક રદિયલ્લાહો. તઆલા અન્હોમા ઔર બા'ઝ ઔર સહાબાને બહોત એહતિયાત લાઝિમ કરલી ઔર ખિદમતે અકદસમેં બહોતહી પસ્ત આવઝસે અર્ઝ મા'રૂઝ કરતે. ઉન હઝરાતકે હકમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ. (૬) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત વફદે બની તમીમ કે હકમેં નાઝિલ હુઈ કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ખિદમતમેં દોપહરકે વકત પહોંચે જબકે હુઝૂર આરામ ફરમા રહે થે. ઉન લોગોંને હુજરોંકે બાહર સે હુઝૂર અકદસ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો પુકારના શુરૂ કિયા. હુઝૂર તશરીફ લે આએ. ઉન લોગોંકે હક મેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઈજલાલે શાને રસૂલે સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કા બયાન ફરમાયા ગયા કે બારગાહે અકદસમેં ઈસ તરહ પુકારના જોહલો બે અકલી હય ઔર ઉન લોગોંકો અદબ કી તલકીન કી ગઈ. (૭) ઉસ વકત વોહ અર્ઝ કરતે જો ઉન્હેં અર્ઝ કરના થા. યેહ અદબ ઉન પર લાઝિમ થા ઉસકો બજાલાતે (૮) ઉનમેંસે ઉનકે લિયે જો તૌબા કરે. (૯) કે સહીહ હય યા ગલત. શાને નુઝૂલ : યેહ આયત વલીદ બિન ઉકબા કે હકમેં નાઝિલ હુઈકે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉનકો બની મુસ્તલિક સે સદકાત વસૂલ કરને

ભેજા થા ઔર ઝમાનએ જાહિલિય્યત મેં ઇનકે ઔર ઉનકે દરમિયાન અદાવતથી. જબ વલીદ ઉનકે દયારકે કરીબ પહોંચે ઔર ઉન્હેં ખબર હુઇ તો ઇસ ખયાલ સે કે વોહ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે ભેજે હુએ હંય. બહોત સે લોગ તા'ઝીમન ઉનકે ઇસ્તિકબાલ કે વાસ્તે આએ. વલીદ ને ગુમાન કિયા કે યેહ પુરાની અદાવતસે મુઝે કત્લ કરને આ રહે હંય. યેહ ખયાલ કરકે વલીદ વાપસ હો ગએ ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે અર્ઝ કર દિયા કે હુઝૂર ઉન લોગોંને સદકાસે મના' કર દિયા ઔર મેરે કત્લ કે દર પૈ હો ગયે. હુઝૂર ને ખાલિદ બિન વલીદકો તહકીકે હાલકે લિયે ભેજા. હઝરતે ખાલિદ ને દેખાકે વોહ લોગ અઝાને કેહતે હંય. નમાઝ પઢતે હંય ઔર ઉન લોગોંને સદકાત પેશ કર દિયે. હઝરતે ખાલિદ યેહ સદકાત લેકર ખિદમતે અકદસ મેં હાઝિર હુએ ઔર વાકેઆ અર્ઝ કિયા ઉસ પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ કે ફાસિકકે કૌલ પર એ'તેમાદ ન કિયા જાયે. મસ્અલા : ઇસ આયતસે સાબિત હુવા કે એક શખ્સ અગર આદિલ હો તો ઉસકી ખબર મો'તબર હય. (૧૦) અગર તુમ ઝૂટ બોલોગે તો અલ્લાહ તઆલાકે ખબરદાર કરનેસે વોહ તુમ્હારા ઇફશાએ હાલ કરકે તુમ્હેં રૂસ્વા કર દેંગે. (૧૧) ઔર તુમ્હારી રાય કે મુતાબિક હુકમ દે. (૧૨) કે તરીકે હક પર કાઇમ રહે. (૧૩) શાને નુઝૂલ નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ દરાઝગોશ પર સવાર તશરીફ લે જાતે થે. અન્સારકી મજલિસ પર ગુઝર હુવા. વહાં થોડાસા તવકકુફ ફરમાયા. ઉસ જગહ દરાઝગોશ ને પેશાબ કિયા તો ઇબ્ને ઉબૈને નાક બંદ કરલી. હઝરતે અબ્દુલ્લાહ બિન રવાહા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે હુઝૂર કે દરાઝગોશ કા પેશાબ તેરે મુશ્કસે બેહતર ખુશ્બૂ રખતા હય હુઝૂર તો તશરીફ લે ગએ ઉન દોનોં મેં બાત બઢ ગઇ ઓર ઉન દોનોંકી કૌમેં આપસમેં લડ ગઈ ઔર હાથા પાઈ તક નૌબત પહોંચી તો સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ વાપસ તશરીફ લાએ ઔર ઉનમેં સુલહ કરા દી. ઇસ મોઆમલેમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઇ. (૧૪) ઝુલ્મ કરે ઔર સુલહસે મૂન્કિર હો જાયે. મસ્અલા : બાગી ગિરોહ કા યેહી હુકમ હય કે ઉસસે કિતાલ કિયા જાય. યહાં તક કે વોહ જંગ સે બાઝ આએ. (૧૫) કે આપસ મે દીની રાબેતા ઔર ઇસ્લામી મોહબ્બતકે સાથ મર્બૂત હય. યેહ રિશ્તા તમામ દુન્યવી રિશ્તોં સે કવીતર હય (૧૬) જબ કભી ઉનમે નઝઅ વાકેઅ હો. (૧૭) કયૂં કે અલ્લાહ તઆલા સે ડરના ઔર પરહેઝગારી ઇખ્તિયાર કરના મો'મેનીન કી બાહમી મોહબ્બતો મુવદત કા સબબ હય ઔર જો અલ્લાહ તઆલા સે ડરતા હય અલ્લાહ તઆલા કી રેહમત ઉસ પર હોતી હય. (૧૮) શાને નુઝૂલ - ઇસ આયાતકા નુઝૂલ કઇ વાકિઓંમેં હુઆ. પેહલા વાકેઆ યેહ હય કે સાબિત બિન કૈસ બિન શમ્માસ કો સકલે સિમાઅત થા. જબ વોહ સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી મજલિસ શરીફ મેં હાઝિર હોતે તો સહાબા ઉન્હેં આગે બિઠાતે ઔર ઉનકે લિયે જગહ ખાલી કર દેતે તાકે વોહ હુઝૂર કે કરીબ હાઝિર રેહકર કલામે મુબારક સુન સકેં. એક રોઝ ઉન્હેં હાઝરી મેં દેર હો ગઇ ઔર મજલિસે શરીફ ખૂબ ભરગઇ ઔર ઉસ વકત સાબિત આએ ઔર કાયદા યેહ થા કે જો શખ્સ એસૈ વકત આતા ઔર મજલિસ મેં જગહ ન પાતા તો જહાં હોતા ખડા રેહતા. સાબિત આયે તો વોહ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે કરીબ બૈઠને કે લિએ લોગોં કો હટાતે હુએ યેહ કહતે ચલે કે જગહ દો જગહ યહાં તક કે વોહ હુઝૂર કે કરીબ પહોંચ ગયે ઔર ઉનકે ઔર હુઝૂર કે દરમિયાન મે સિર્ફ એક શખ્સ રહ ગયા. ઉન્હોંને ઉસસે ભી કહા કે જગહ દો. ઉસને કહા તુમ્હેં જગહ મિલ ગઇ બૈઠ જાઓ સાબિત ગુસ્સે મેં આકર ઉસકે પીછે બૈઠ ગયે ઔર જબ દિન ખૂબ રૌશન હુઆ તો સાબિત ને ઉસકા જિસ્મ દબાકર કહા કે કૌન. ઉસને કહા કે મંય ફલાં શખ્સ હું. સાબિત ને ઉસકી મા કા નામ લેકર કહા ફલાની કા લડકા. ઉસ પર ઉસ શખ્સ ને શર્મ સે સર ઝુકા લિયા ઔર ઉસ ઝમાને મે ઐસા કલિમા આર દિલાને કે લિયે કહા જાતા થા ઉસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઇ. દૂસરા વાકેઆ ઝહહાક ને બયાન કિયા કે યેહ આયત બની તમીમ કે હકમેં નાઝિલ હુઇ જો હઝરતે અમ્માર વ ખબાબ વ બિલાલ વ સોહૈબ વ સલ્માન વ સાલિમ વગૈરા. ગરીબ સહાબાકી ગુરબત દેખકર ઉનકે સાથ તમસ્ખુર કરતે થે. ઉનકે હકમે યેહ આયાત નાઝિલ હુઇ ઔર ફર્માયા કે મર્દ મર્દોંસે ન હસેં યા'ની માલદાર ગરીબોં કી હંસી ન બનાએં ન આલી નસબ ગૈર ઝીનસબ કી ઔર ન તંદુરસ્ત અપાહિજ કી. ન બીના ઉસકી જિસકી આંખ મે ઐબ હો. (૧૯) સિદકો ઇખ્લાસમેં. (૨૦) શાને નુઝૂલ: યેહ આયત ઉમ્મુલ મો'મેનીન હઝરત સફિય્યા બિનતે હૈ રદિયલ્લાહો તઆલા અનહા કે હકમે નાઝિલ હુઇ. ઉન્હે માલૂમ થા કે ઉમ્મુલ મો'મિનીન હઝરતે હફસાને ઉન્હે યહૂદીકી લડકી કહા. ઉસ પર ઉન્હે રંજ હુઆ ઔર સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે શિકાયત કી તો હુઝૂર ને ફરમાયા કે તુમ નબીઝાદી ઔર નબી કી બીબી હો. તુમ પર વોહ કયા ફખ્ર કરતી હંય ઔર હઝરતે હફસાસે ફરમાયા. અય હફસા! ખુદા સે ડરો. (અલ-તિરમીઝી વકાલ હસનુન સહીહુ ગરીબ) (૨૧)

એક દૂસરે પર ઐબ ન લગાઓ અગર એક મો'મિનને દૂસરે મો'મિન પર ઐબ લગાયા તો ગોયા અપને હી આપ કો ઐબ લગાયા. (૨૨) જો ઉન્હેં નાગવાર માલૂમ હોં. મસાઈલ : હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે અગર કિસી આદમી ને કિસી બુરાઈસે. તૌબા કરલી હૈ ઉસકો બાદ તૌબા ઉસ બુરાઈ સે આર દિલાના ભી ઈસ નહી મેં દાખિલ ઔર મમ્નૂઅ હય. બા'ઝ ઉલમાને ફરમાયા કે કિસી મુસલમાનકો કુત્તા યા ગધા યા સુવ્વર કેહના ભી ઈસ મેં દાખિલ હય. બા'ઝઉલમાને ફરમાયાકે ઈસસે વોહ અલ્કાબ મુરાદ હંય જિનસે મુસલમાનકી બુરાઈ નિકલતી હો ઔર ઉસકો નાગવાર હો લેકિન તા'રીફ કે અલ્કાબ જો સચ્ચે હો મમ્નૂઅ નહી. જૈસે કે હઝરતે અબૂબક કા લકબ અતીક ઔર હઝરતે ઉમરકા ફારૂક ઔર હઝરતે ઉસ્માનકા ઝુન્નૂરૈન ઔર હઝરતે અલીકા અબૂતુરાબ ઔર હઝરતે ખાલિદકા સૈફુલ્લાહ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમ ઔર જો અલ્કાબ બમંઝિલે અલમ હો ગયે ઔર સાહબે અલ્કાબકો નાગવાર નહી વોહ અલ્કાબ ભી મમ્નૂઅ નહી. જૈસેકે આ'મશ આ'રજ (૨૩) તો અય મુસલમાનો ! કિસી મુસલમાન કો હંસી બનાકર યા ઉસકો ઐબ લગાકર યા ઉસકા નામ બિગાડ કર અપને આપકો ફાસિક ન કેહલાવો. (૨૪) કયૂંકે હર ગુમાન સહીહ નહી હોતા. (૨૫) મસ્અલા : મો'મિન સાલેહકે સાથ બુરા ગુમાન મમ્નૂઅ હય. ઈસી તરહ ઉસકા કોઈ કલામ સુનકર ફાસિદ મા'ના મુરાદ લેના બાવજૂદે ઉસકે દૂસરે સહીહ મા'ના મૌજૂદ હોં ઔર મુસલમાન કા હાલ ઉનકે મોવાફિક હો. યહ ભી ગુમાને બદમેં દાખિલ હય. સુફયાને સૌરી રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા ગુમાન દો તરહ કા હય. એક વોહ કે દિલમેં આએ ઔર ઝબાન સેભી કહ દિયા જાયે. યેહ અગર મુસલમાન પર બદીકે સાથ હય ગુનાહ હય. દૂસરા યેહ કે દિલમેં આએ ઔર ઝબાન સે ન કહા જાએ યે અગર યે ગુનાહ નહી મગર ઈસસે ભી દિલ ખાલી કરના ઝરૂરી હય. મસ્અલા : માનકી કઈ કિસ્મેં હંય. એક વાજિબ હય વોહ અલ્લાહકે સાથ અચ્છા ગુમાન રખના એક મુસ્તહબ વોહ મો'મિને સાલેહ કે સાથ નેકગુમાન-એક મમ્નૂઅ 'હરામ' વોહ અલ્લાહ અઝ્ઝો જલ્લકે સાથ બુરા ગુમાન કરના ઔર મો'મિન કે સાથ બુરા ગુમાન કરના એક જાઈઝ વોહ ફાસિક મોઅલ્લિનકે સાથ ઐસા ગુમાન કરના જૈસે અફઆલ ઉસસે ઝહૂર મેં આતે હોં. (૨૬) યા'ની મુસલમાનકી ઐબ જૂઈ ન કરો ઔર ઉનકે છુપે હાલકી જુસ્તજૂમેં ન રહો જિસે અલ્લાહ તઆલાને અપની સત્તારી સે છુપાયા. હદીસ શરીફ મેં હય. ગુમાનસે બચો. ગુમાન બડી ઝૂટી બાત હય ઔર મુસલમાનોંકી ઐબ જૂઈ ન કરો ઉનકે સાથ હિર્સો હસદ બુગ્ઝ બે મુરવ્વતી ન કરો. અય અલ્લાહ તઆલાકે બંદો ! ભાઈ બને રહો જૈસા તુમ્હેં હુકમ દિયા ગયા. મુસલમાન મુસલમાન કા ભાઈ હય. ઉસ્પે પર ઝુલ્મ ન કરે. ઉસકો રૂસ્વા ન કરે. ઉસકી તહકીર ન કરે. તકવા યહાં હય. તકવા યહાં હય. તકવા યહાં હય (ઔર યહાં કે લફ્ઝ સે અપને સીનેકે તરફ ઈશારા ફરમાયા) આદમીકે લિયે યેહ બુરાઈ બહોત હય કે અપને મુસલમાનભાઈકો હકીર દેખે. હર મુસલમાન મુસલામન પર હરામ હય. ઉસકા ખૂનભી. ઉસકી આબરૂભી. ઉસકા માલભી. અલ્લાહ તઆલા તુમ્હારે જિસ્મોં ઔર સૂરતોં ઔર અમલોં પર નઝર નહી ફરમાતા લેકિન તુમ્હારે દિલોં પર નઝર ફરમાતા હય. (બુખારી વ મુસ્લિમ) હદીસ જો બંદા દુનિયામેં દૂસરેકી પર્દાપોશી કરતા હય અલ્લાહ તઆલા રોઝે કિયામત ઉસકી પર્દાપોશી ફરમાએગા. (૨૭) હદીસ શરીફ મેં હય કે ગીબત યેહ હયકે મુસલમાન ભાઈકે પીઠ પીછે ઐસી બાત કહી જાયે જો ઉસે નાગવાર ગુઝરે અગર વોહ બાત સચ્ચી હય તો ગીબત હૈ વરના બોહતાન. (૨૮) તો મુસલમાનભાઈ કી ગીબતભી ગવારા ન હોની ચાહિયે કયૂંકે ઉસકો પીઠ પીછે બુરા કેહના ઉસકે મરનેકે બાદ ઉસકા ગોશ્ત ખાને કે મિસ્લ હય કયોંકે જિસ તરહ કિસી કા ગોશ્ત કાટને સે ઉસકો ઈઝા હોતી હય ઈસી તરહ ઉસકી બદગોઈ સે કલ્બી તકલીફ હોતી હય ઔર દર હકીકત આબરૂ ગોશ્તસે ઝયાદા પ્યારી હય. શાને નુઝૂલ: સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ જબ જિહાદકે લિયે રવાના હોતે ઔર સફર ફરમાતે તો હર દો માલદારોં કે સાથ એક ગરીબ મુસલમાનકો કર દેતે કે વોહ ગરીબ ઉનકી ખિદમતકરે. વોહ ઉસે ખિલાએં. પિલાએં. હર એકકા કામ ચલે. ઈસી તરહ હઝરત સલ્માન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો દો આદમિયોંકે સાથ કિયે ગયે થે. એક રોઝ વોહ સો ગએ ઔર ખાના તૈયાર ન કર સકે તો ઉન દોનોંને ઉન્હેં ખાના તલબ કરનેકે લિયે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ખિદમતમેં ભેજા. હુઝૂરકે ખાદિમે મત્બખ ઉસામા થે રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ઉનકે પાસ કુછ રહા ન થા. ઉન્હોંને ફરમાયાકે મેરે પાસ કુછ નહી. હઝરતે સલ્માન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને યહી આકર કહ દિયા તો ઉન દોનોં રફીકોને કહાકે ઉસામા(રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો)ને બુખ્લ કિયા. જબ વોહ હુઝૂર સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ખિદમત મેં હાઝિર હુએ. ફરમાયા મંય તુમ્હારે મુંહ મેં ગોશ્ત કી રંગત દેખતા હું. ઉન્હોંને કહા હમને ગોશ્ત ખાયા હી નહી. ફરમાયા તુમને ગીબતકી ઔર જો મુસલમાનકી ગીબત કરે ઉસને મુસલમાનકા ગોશ્ત ખાયા.

મસ્અલા : ગીબત બિલઈત્તેફાક કબાઈર મેંસે હય. ગીબત કરનેવાલે કો તૌબા લાઝિમ હય. એક હદીસમેં હયકે ગીબતકા કફ્ફારા યેહ હયકે જિસકી ગીબતકી હય ઉસકે લિયે દુઆએ મગફેરત કરે. મસ્અલા : ફાસિકે મોઅલ્લિન કે ઐબ કા બયાન ગીબત નહી. હદીસ શરીફમેં હય કે ફાજિર કે ઐબ બયાન કરો કે લોગ ઉસસે બચેં. મસ્અલા: હસન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોસે મરવી હય કે તીન શખ્સોંકી હુરમત નહી. એક સાહેબે હવા (બદ મઝહબ) દૂસરા ફાસિકે મોઅલ્લિન. તીસરા બાદશાહ ઝાલિમ યા'ની ઉનકે ઉયૂબ બયાન કરના ગીબત નહી. (૨૯) હઝરતે આદમ અલયહિસ્સલામ. (૩૦) હઝરતે હવ્વા. (૩૧) નસબકે ઇસ ઇન્તેહાઇ દરજા પર જાકર તુમ સબકે સબ મિલજાતે હો તો નસબ મેં તફાખુરો તફાઝુલકી કોઇ વજહ નહી. સબ બરાબર હો એક જદ્દે આ'લા કી અવલાદ. (૩૨) ઔર એક દૂસરે કા નસબ જાને ઔર કોઇ અપને બાપ દાદાકે સિવા દૂસરેકી તરફ અપની નિસ્બત ન કરે ન યેહ કે નસબ પર ફખ્ર કરે ઔર દૂસરોંકી તહકીર કરે ઉસકે બાદ ઉસ ચીઝ કા બયાન ફરમાયા જાતા હય જો ઇન્સાન કે લિયે શરાફતો ફઝીલતકા સબબ ઔર જિસસે ઉસકો બારગાહે ઇલાહી મે ઇઝઝત હાસિલ હોતી હય. (૩૩) ઇસસે મા'લૂમ હુવા કે મદાર ઇઝઝતો ફઝીલતકા પરહેઝગારી હય નકે નસબ શાને નુઝૂલ : રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને બાઝારે મદીના મેં એક હબ્શી ગુલામ મુલાહેઝા ફરમાયા. જો યેહ કહ રહા થાકે જો મુઝે ખરીદે ઉસસે મેરી યહ શર્ત હય કે મુઝે રસૂલ કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ઇકતેદામેં પાંચોં નમાઝે અદા કરને સે મના' ન કરે. ઉસ ગુલામકો એક શખ્સને ખરીદ લિયા ફિરવોહ ગુલામ બીમાર હો ગયા તો સય્યદે આલમીન સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઉસકી ઇયાદતકે લિયે તશરીફ લાએ ફિર ઉસકી વફાત હો ગઇ ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઉસકે દફનમેં તશરીફ લાએ ઉસ પર લોગોંને કુછ કહા. ઉસ પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ (૩૪) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત બની અસદ બિન ખોઝૈમા કી એક જમાઅત કે હકમેં નાઝિલ હુઇ જો ખુશ્ક સાલીકે ઝમાને મે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ખિદમત મેં હાઝિર હુએ ઔર ઉન્હોંને ઇસ્લામ કા ઇઝહાર કિયા ઔર હકીકતમેં વોહ ઇમાન ન રખતે થે. ઉન લોગોં ને મદીના કે રસ્તેમેં ગંદગિયાં કી ઔર વહાં કે ભાવ ગિરાં કર દિયે. સુબ્હો શામ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ખિદમતમેં આકર અપને ઇસ્લામ લાને કા એહસાન જતાતે ઔર કહતે હમેં કુછ દીજિયે. ઉનકે હકમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઇ. (૩૫) સિદક દિલસે. (૩૬) ઝાહિરમેં. (૩૭) મસ્અલા : મહઝ ઝબાની ઇકરાર જિસકે સાથ કલ્બી તસ્દીક ન હો મો'તબર નહી. ઉસસે આદમી મો'મિન નહી હોતા. ઇતાઅતો ફરમાં બરદારી ઇસ્લામકે લગવી મા'ના હંય ઔર શરઇ મા'ના મેં ઇસ્લામો ઇમાન એક હંય. કોઇ ફર્ક નહી. (૩૮) ઝાહેરન વ બાતેનન સિદકો ઇખ્લાસકે સાથ નિફાક કો છોડકર. (૩૯) તુમ્હારી નેકિયોંકા સવાબ કમ ન કરેગા. (૪૦) અપને દીનો ઇમાન મેં. (૪૧) ઇમાનકે દા'વેમેં. શાને નુઝૂલ : જબ યેહ દોનોં આયતેં નાઝિલ હુઈ તો આ'રાબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ ઔર ઉન્હોંને કસમેં ખાઈ કે હમ મો'મિને મુખ્લિસ હંય. ઉસ પર અગલી આયત નાઝિલ હુઈ ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો ખિતાબ ફરમાયા ગયા. (૪૨) ઉસસે કુછ મુખફી નહી. (૪૩) મો'મિનકા ઇમાન ભી ઔર મુનાફિકકા નિફાકભી તુમ્હારે બતાને ગૈર ખબર દેને કી હાજત નહી. (૪૪) અપને દા'વેમેં (૪૫) ઉસસે તુમ્હારા કોઇ હાલ છુપા નહી ન ઝાહિર ન મુખફી.

સૂરએ કાફકા : (૧) સૂરએ કાફ મક્કિય્યા હય. ઉસમેં તીન રૂકૂઅ, પૈંતાલીસ આયતેં, તીનસૌ સત્તાવન કલિમે ઔર એક હઝાર ચારસૌ ચોરાનવે હુરૂફ હંય. (૨) હમ જાનતે હંયકે કુફ્ફારે મક્કા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલહયે વસલ્લમ પર ઇમાન નહી લાએ. (૩) જિસકી અદાલતો અમાનત ઔર સિદકો રાસ્તબાઝીકો વોહ ખૂબ જાનતે હંય ઔર યેહ ભી ઉનકે દિલનશી હય કે ઐસે સિફાતકા શખ્સ સચ્ચા નાસેહ હોતા હય. બાવજૂદ ઉસકે ઉનકા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી નબુવ્વત ઔર હુઝૂરકે અંદાઝ સે તઅજ્જુબો ઇન્કારકરના કાબિલે હૈરત હય. (૪) ઉનકી ઇસ બાત કે રદ્દે જવાબ મેં અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હય. (૫) યા'ની ઉનકે જિસ્મ કે જો હિસ્સે ગોશ્ત, ખૂન હડ્ડિયાં વગૈરા ઝમીન ખા જાતી હય. ઉનમેં સે કોઇ ચીઝ હમસે છુપી નહી તો હમ ઉનકો વૈસે હી ઝિંદા કરને પર કાદિર હંય જૈસેકે વોહ પહેલ થે (૬) જિસમેં ઉસકે અસ્માસે આ'દાદ ઔર જો કુછ ઉનમેંસે કુછ ઝમીનને ખાયા સબ સાબિતો મકતૂબો મહફૂઝ હય. (૭) બગૈર સોચે સમઝે ઔર હકસે મુરાદ યા નબુવ્વત હય જિસકે સાથ મો'જેઝાત બાહેરાત હંય યા કુર્આન મજીદ. (૮) તો કભી નબી સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો શાઇર, કભી સાહિર, કભી કાહિન ઔર ઇસ તરહ કુર્આને પાકકો શે'રો સહરો કહાનત કેહતે હંય. કિસી એક બાત પર કરાર નહી. (૯) ચશ્મેબીના વ નઝરે એ'તેબાર સે કે ઉસકી આફરીનશમેં હમારી

કુદરતકે આસાર નુમાયાં હંય. (૧૦) બગૈર સૂતૂન કે બલંદ કિયા. (૧૧) કવાકિબ કે રૌશન અજરામસે. (૧૨) કોઈ ઐબો કુસૂર નહી. (૧૩) પાની તક. (૧૪) પહાડોં કે કે કાઈમ રહે. (૧૫) કે ઉસસે બીનાઈ વ નસીહત હાસિલ હો. (૧૬) જો અલ્લાહ તઆલાકે બદાએએ સન્અતો અજાઈબ ખલ્કતમેં નઝર કરકે ઉસકી તરફ રુજૂઅ હો.(૧૭) યા'ની બારિશ જિસ સે હર ચીઝકી ઝિંદગી વ બહોત ખૈરો બરકત હય. (૧૮) તરહ તરહકા ગેહૂં, જવ, ચના વગૈરા. (૧૯) બારિશકે પાની. (૨૦) જિસકે નબાતાત ખુશ્ક હો ચુકે થે ફિર ઉસકો સબઝાઝાર કર દિયા. (૨૧) તો અલ્લાહ તઆલાકી કુદરતકે આસાર દેખકર મરનેકે બાદ ફિર ઝિંદા હોનેકા કયોં ઈન્કાર કરતે હો. (૨૨) રસૂલોંકો. (૨૩) રસ એક કુંવા હંય. જહાં યહ લોગ મઅ અપને મવેશી કે મુકીમ થે ઔર બુતોંકો પૂજતે થે. યુહ કૂવાં ઝમીન મેં ધંસ ગયા ઔર ઉસકે કરીબકી ઝમીન ભી. યેહ લોગ ઔર ઉનકે અમવાલ ઉસકે સાથ ધંસ ગયે. (૨૪) ઉન સબકે તઝકિરે સૂરએ ફુર્કાન વ હિજ્ર વ દુખાન મેં ગુઝર ચુકે. (૨૫) ઈસમેં કુરૈશકો તહદીદ ઔર સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી તસલ્લી હય કે આપ કુરૈશકે કુફ્રસે તંગ દિલ નહોં હમ હંમેશા રસૂલોંકી મદદ ફરમાતે ઔર ઉનકે દુશ્મનોં પર અઝાબ કરતે રહે હંય. ઉસકે બાદ મુન્કેરીને બઅસકે ઈન્કાર કા જવાબ ઈર્શાદ હોતા હય (૨૬) જો દોબારા પૈદા કરના હમેં દુશ્વાર હો ઉસમેં મુન્કેરીને બઅસકે કમાલે જોહલકા ઈઝહાર હય કે બાવજૂદ ઈસ ઈકરારકે કે ખલ્ક અલ્લાહ તઆલાને પૈદાકી ઉસકે દોબારા પૈદા કરનેકો મુહાલો મુસ્તબઅદ સમઝતે હંય. (૨૭) યા'ની મૌતકે બાદ પૈદા કિયે જાનેસે. (૨૮) હમસે ઉસકે સરાઈરો ઝમાઈર છુપે નહી. (૨૯) યેહ કમાલે ઈલ્મકા બયાન હય કે હમ બંદે કે હાલકો ખુદ ઉસસે ઝયાદા જાનનેવાલે હંય "વરીદ" વોહ રગ હય જિસમેં ખૂન જારી હોકર બદન કે હર હર જુઝ મેં પહોંચતા હય. યેહ રગ ગર્દનમેં હય. મા'ના યેહ હંયકે ઈન્સાનકે અજઝા એક દૂસરેસે પર્દેમેં હંય મગર અલ્લાહ તઆલાસે કોઈ ચીઝ પર્દેમેં નહી (૩૦) ફરિશ્તે ઔર વોહ ઈન્સાનકા હર અમલ ઔર ઉસકી હર બાત લિખને પર મામૂર હંય. (૩૧) દાહિની તરફવાલા નેકિયાં લિખતા હય ઔર બાઈ તરફ વાલા બદિયાં ઈસમેં ઈઝહાર હય કે અલ્લાહ તઆલા ફરિશ્તોં કે લિખને સે ભી ગની હય ઔર વોહ અખફિયુલ ખફિય્યાત કા જાનનેવાલા હય. ખતરાતે નફસ તક ઉસસે છુપે નહી. ફરિશ્તોંકી કિતાબત હસ્બે ઈકતેઝાએ હિકમત હય કે રોઝે કિયામત નામહાયે આ'માલ હરશખ્સકે ઉસકે હાથમેં દે દિયે જાએ (૩૨) ખ્વાહ વોહ કહીં હો સિવાય વકતે કઝાએ હાજત ઔર વકતે જિમાઅ કે ઉસ વકત યેહ ફરિશ્તે ઉસકે પાસ સે હટ જાતે હંય. મસ્અલા : ઈન દોનોં હાલતોં મેં આદમી કો બાત કરના જાઈઝ નહી તાકે ઉસકે લિખનેકે લિયે ફરિશ્તોંકો ઉસ હાલતમેં ઉસસે કરીબ હોને કી તકલીફ ન હો. યેહ ફરિશ્તે આદમીકી હર બાત લિખતે હંય. બીમારી કા કરાહના તક ઔર યેહ ભી કહા ગયા હય કે સિર્ફ વોહી ચીઝેં લિખતે હંય જિનમેં અજ્રોસવાબ યા ગિરફતો અઝાબ હો. ઈમામે બોગવીને એક હદીસ રિવાયત કી હય કે જબ આદમી એક નેકી કરતા હય તો દાહિની તરફવાલા ફરિશ્તા દસ લિખતા હય ઔર જબ બદી કરતા હય તો દાહિની તરફવાલા ફરિશ્તા બાયેં જાનિબ વાલે ફરિશ્તે સે કેહતા હય કે અભી તવકકુફ કર શાયદ યેહ શખ્સ ઈસ્તિગફાર કર લે. મુન્કિરીને બઅસ કા રદ ફરમાને ઔર અપને કુદરતો ઈલ્મસે ઉન પર હુજ્જતેં કાઈમ કરને કે બાદ ઉન્હેં બતાયા જાતા હય કે વોહ જિસ ચીઝ કા ઈન્કાર કરતે હંય વોહ અન્કરીબ ઉનકી મૌત ઔર કિયામત કે વકત પેશ આનેવાલી હય ઔર સૈગએ માઝી સે ઉસકી આમદ કી તા'બીર ફરમા કર ઉસકે કુર્બકા ઈઝહાર કિયા જાતા હય ચુનાંચે ઈર્શાદ હોતા હય. (૩૩) જો અકલો હવાસકો મખતલો મુકદર કર દેતી હય. (૩૪) હકસે મુરાદ યા હકીકતે મૌત હય યા અમ્રે આખિરત જિસકો ઈન્સાન ખુદ મોઆએના કરતા હય યા અંજામે કાર સઆદતો શકાવત ઔર સકરાતકી હાલત મેં મરનેવાલેસે કહા જાતા હય કે મૌત. (૩૫) બઅસ કે લિયે. (૩૬) જિસકા અલ્લાહ તઆલાને કુફ્ફારસે વા'દા ફરમાયા થા. (૩૭) ફરિશ્તા જો ઉસે મહશરકી તરફ હાંકે. (૩૮) જો ઉસકે અમલોંકી ગવાહી દે. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયાકે હાંકનેવાલા ફરિશ્તા હોગા ઔર ગવાહ ખુદ ઉસકા અપના નફસ. ઝહાકકા કૌલ હૈ કે હાંકનેવાલા ફરિશ્તા હૈ ઔર ગવાહ અપને આ'ઝાએ બદન હાથ પાંવ વગૈરા. હઝરતે ઉસ્માને ગની રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને બરસરે મિંબર ફરમાયા કે હાંકનેવાલા ભી ફરિશ્તા હય ઔર ગવાહભી ફરિશ્તા (જમલ) ફિર કાફિર સે કહા જાયેગા. (૩૯) દુનિયામેં. (૪૦) જો તેરે દિલ ઔર કાનોં ઔર આંખો પર પડા થા. (૪૧) કે તુ ઉન ચીઝોંકો દેખ રા હય જિનકા દુનિયામેં ઈન્કાર કરતા થા. (૪૨) જો ઉસકે આ'માલ લિખનેવાલા ઔર ઉસ પર ગવાહી દેનેવાલા હય (મદારિક વ ખાઝિન). (૪૩) ઉસકા નામએ આ'માલ (મદારિક). (૪૪) દીનમેં. (૪૫) જો દુનિયામેં ઉસ પર મુસલ્લત થા. (૪૬) યેહ શૈતાનકી તરફસે કાફિરકા જવાબ હય જો જહન્નમમેં ડાલે જાતે વકત કહેગાં કે અય હમારે રબ ! મુઝે શૈતાનને વરગલા યા ઉસ પર શૈતાન કહેગા કે મંય ને ઉસે ગુમરાહ

ન કિયા (૪૭) મંય ને ઉસે ગુમરાહીકી તરફ બુલાયા ઉસને કબૂલ કર લિયા ઉસ પર ઈર્શાદે ઈલાહી હોગા અલ્લાહ તઆલા. (૪૮) કે દારુલ જઝા વ મૌકિફે હિસાબમેં ઝગડા કુછ નાફેઅ નહી. (૪૯) અપની કિતાબોં મેં ઔર અપને રસૂલોંકી ઝબાનોં પર મંયને તુમ્હારે લિયે કોઈ હુજ્જત બાકી ન છોડી. (૫૦) અલ્લાહ તઆલાને જહન્નમસે વા'દા ફરમાયા હય કે ઉસે જનૂન ઔર ઈન્સાનોંસે ભરેગા ઉસ વા'દા કી તહકીક કે લિયે જહન્નમસે યેહ સવાલ ફરમાયા જાએગા (૫૧) ઉસકે મા'ના યેહ ભી હો સકતે હંય કે અબ મુઝમેં ગુંજાઈશ બાકી નહી મંય ભર ચુકી ઔર યેહ ભી હો સકતે હંય કે અભી ઔર ભી ગુંજાઈશ હય. (૫૨) અર્શકે દાહિની તરફ જહાંસે એહલે મૌકિફ ઉસકો દેખેંગે ઔર ઉનસે કહા જાએગા. (૫૩) રસૂલોંકી મા'રેફત દુનિયા મેં. (૫૪) રુજૂઅ લાને વાલેસે વોહ મુરાદ હય જો મા'સિય્યત કો છોડકર ઈતાઅત ઈખ્તિયાર કરે. સઈદ બિન મોસય્યેબ ને ફરમાયા "અવ્વાબ" વોહ હય જો ગુનાહ કરે ફિર તૌબા કરે ફિર ઉસસે ગુનાહ સાદિર હો ફિર તૌબા કરે. ફિર ઉસસે ગુનાહ સાદિર હો ફિર તૌબા કરેઔર નિગહદાશ્તવાલા વોહ જો અલ્લાહકે હુકમકા લિહાઝ રખે. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા. જો અપને આપકો ગુનાહોંસે મહફૂઝ રખે ઔર ઉનસે ઈસ્તિગફાર કરેઔર યેહ ભી કહા ગયા હય કે જો અલ્લાહ તઆલા કી અમાનતોં ઔર ઉસકે હુકૂકકી હિફાઝત કરે ઔર યેહ ભી બયાન કિયા ગયા હય કે જો તાઆત કા પાબંદ હો ખુદા ઔર રસૂલકે હુકમ બજા લાયે ઔર અપને નફસકી નિગહબાની કરે યા'ની એક દમ ભી યાદે ઈલાહી સે ગાફિલ ન હો. પાસે અન્ફાસ કરે અગર તૂ પાસ દારી પાસે અન્ફાસ-બસુલ્તાની રસાનંદત અઝીપાસ-તુરા યક પંદ બસ દર હર દો આલમ-ઝેજાનત બર નઆયદ બે ખુદા દમ. (૫૫) યા'ની ઈખ્લાસમંદ તાઅત પઝીર સહીહુલ અકીદા દિલ. (૫૬) બે ખૌફો ખતર અમ્નો ઈત્મીનાન કે સાથ ન તુમ્હેં અઝાબહો ન તુમ્હારી ને'મતેં ઝાઈલ હોં. (૫૭) અબ ન ફના હય ન મૌત. (૫૮) જો વોહ તલબ કરેં ઔર વોહ દીદારે ઈલાહી વ તજલ્લિયે રબ્બાની હય જિસસે હર જુમ્આ કો દારે કરામત મેં નવાઝે જાએંગે. (૫૯) યા'ની આપકે ઝમાને કે કુફ્ફારસે કબ્લ. (૬૦) યા'ની વોહ ઉમ્મતેં ઉન સે કવી ઔર ઝબરદસ્ત થી. (૬૧) ઔર જુસ્તજૂમેં જા બજા ફિરા કિયે. (૬૨) મૌત ઔર હુકમે ઈલાહીસે મગર કોઈ એસી જગહ ન પાઈ. (૬૩) દિલેદાના શિબ્લી કૂદદેસ સિરરોહુને ફરમાયા કે કુર્આની નસાએહ સે ફૈઝ હાસિલ કરનેકે લિયે કલ્બે હાઝિર ચાહિયે જિસમેં તુરફતુલ ઐન કે લિયે ભી ગફલત ન આએ (૬૪) કુર્આન ઔર નસીહત પર. (૬૫) <u>શાને નુઝૂલ</u> : મુફસ્સેરીનને કહા કે યેહ આયત યહૂદકે રદમેં નાઝિલ હુઈ જો યેહ કેહતે થે કે અલ્લાહ તઆલાને આસ્માનો ઝમીન ઔર ઉનકે દરમિયાની કાએનાત કો છરોઝમેં બનાયા જિસમેંસે પેહલા યક શંબા હય ઔર પિછલા જુમ્આ ફિર વોહ મઆઝલ્લાહ થક ગયા ઔર સનીચર કો ઉસને અર્શ પર લેટકર આરામ લિયા ઈસ આયતમેં ઉનકા રદ હય કે અલ્લાહ તઆલા ઉસસે પાક હય કે થકે વોહ કાદિર હય કે એક આનમેં સારા આલમ બના દે. હર ચીઝકો હસ્બે ઈકતેઝાએ હિકમત હસ્તી અતા ફરમાતા હય. શાને ઈલાહીમેં યહૂદ કા યેહ કલિમા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો બહોત નાગવાર હુવા ઔર શિદતે ગઝબસે ચહરએ મુબારક પર સુર્ખી નમૂદાર હો ગઈ તો અલ્લાહ તઆલાને આપકી તસ્કીન ફરમાઈ ઔર ખિતાબ હુવા. (૬૬) યા'ની ફજ્ર ઝોહરો અસ્રકે વકત. (૬૭) યા'ની વકતે મગ્રિબ વ ઈશા વ તહજ્જુદ. (૬૮) <u>હદીસ</u> : હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા સે મરવી હય સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને તમામ નમાઝોં કે બાદ તસ્બીહ કરનેકા હુકમ ફરમાયા (બુખારી) <u>હદીસ</u> : સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને ફરમાયા જો શખ્સ હર નમાઝકે બાદ તૈંતીસ મરતબા <u>સુબ્હાનલ્લાહ</u>, તૈંતીસ મરતબા <u>અલહમ્દો લિલ્લાહ</u> તૈંતીસ મરતબા <u>અલ્લાહુ અકબર</u> ઔર એક મરતબા <u>લાઈલાહા ઈલ્લલ્લાહુ વહદહુ લાશરીકલહુ લહુલ મુલ્કુ વલહુલ હમ્દુ વહુ-વ અલા કુલ્લિ શૈઈન કદીર</u> પઢે. ઉસકે ગુનાહ બખ્શે જાએં ચાહે સમન્દર કે ઝાગોંકે બરાબર હોં યા'ની બહોત હી કસીર હોં (મુસ્લિમ શરીફ) (૬૯) યા'ની હઝરતે ઈસ્રાફીલ અલયહિસ્સલામ. (૭૦) યા'ની સખરએ બૈતુલ મુકદસ સે જો આસ્માનકી તરફ ઝમીનકા સબસે કરીબી મકામ હય. હઝરતે ઈસ્રાફીલકી નિદા યેહ હોગી અય ગલી હુઈ હડ્ડિયો, બિખરે હુએ, જોળો રેઝા રેઝા શુદા ગોશ્તોં, પરાગંદા બાલો અલ્લાહ તઆલા તુમ્હેં ફૈસલે કે લિયે જમા હોનેકા હુકમ દેતા હય (૭૧) સબલોગ મુરાદ ઉસસે નફખએ સાનિયા હય. (૭૨) આખિરતમેં. (૭૩) મુર્દે મહશરકી તરફ. (૭૪) યા'ની કુફ્ફારે કુરૈશ (૭૫) કે ઉન્હેં બઝોર ઈસ્લામ મે દાખિલ કરો આપકા કામ દા'વત દેના ઔર સમઝા દેના હય (વકાન હાઝા કબ્લલ અમ્ર બિલ કિતાલ).

<u>સૂરએ ઝારિયાત :</u> (૧) સૂરએ ઝારિયાત મક્કિયા હય. ઉસમેં તીન રૂકૂઅ, ૬૦ આયતેં, તીન સૌ સાઠ કલિમે, એક હઝાર દોસૌ ઉન્તાલીસ હુરૂફ હંય. (૨) યા'ની વોહ હવાએં જો ખાક વગૈરા કો ઉડાતી હંય. (૩) યા'ની વોહ ઘટાએં ઔર બદલિયાં

જો બારિશ કા પાની ઉઠાતી હંય. (૪) વોહ કશ્તિયાં જો પાની સેં બસહૂલત ચલતી હંય. (૫) યા'ની ફરિશ્તોંકી વોહ જમાઅતે જો બહુકમે ઈલાહી બારિશો રિઝ્ક વગૈરા તકસીમ કરતી હંય ઔર જિનકો અલ્લાહ તઆલાને મુદબ્બેરાતૂલ અમ્ર કિયા હય ઔર આલમમેં તદબીરો તસર્રુફકા ઈખ્તિયાર અતા ફરમાયા હય. બા'ઝ મુફસ્સેરીનકા કૌલ હય કે યહ તમામ સિફતેં હવાઓં કી હંય કે વોહ ખાકભી ઉડાતી હંય. બાદલોંકો ભી ઉડાએ ફિરતી હંય ફિર ઉન્હેં લેકર બસહૂલત ચલતી હંય ફિર અલ્લાહ તઆલાકે બેલાદમેં ઉસકે હુકમસે બારિશ કો તકસીમ કરતી હંય. કસમ કા મકસૂદે અસ્લી ઉસ ચીઝકી અઝમત બયાન કરના હય જિસકે સાથ કસમ ફરમાઇ ગઇ ક્યૂંકે યેહ ચીઝેં કમાલે કુદરતે ઈલાહી પર દલાલત કરનેવાલી હંય. અરબાબે દાનિશકો મૌકા' દિયા જાતા હય કે વોહ ઉનમેં નઝર કરકે બઅસો જઝા પર ઈસ્તિદલાલ કરેં કે જો કાદિરે બરહક ઐસે ઉમૂરે અજીબા પર કુદરત રખતા હય. વોહ અપની પૈદા કી હુઇ ચીઝોંકો ફના કરનેકે બાદ દોબારા હસ્તી અતા ફરમાને પર બેશક કાદિર હય (૬) યા'ની બઅસો જઝા. (૭) ઔર હિસાબ કે બાદ નેકી બદી કા બદલા ઝરૂર મિલ્ના. (૮) જિસકો સિતારોંસે મુઝય્યન ફરમાયા હય કે અય એહલે મક્કા નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી શાનમેં ઔર કુર્આને પાકકે બારે મેં. (૯) કભી રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો સાહિર કેહતે હો. કભી શાઈર, કભી કાહિન, કભી મજનૂન, (મઆઝલ્લાહો તઆલા) ઈસી તરહ કુર્આને કરીમકો કભી સહર બતાતે હો. કભી શે'ર. કભી કહાનત. કભી અગલોં કી દાસ્તાનેં. (૧૦) ઔર જો મેહરૂમે અઝલી હય ઈસ સઆદતસે મેહરૂમ રહતા હય ઔર બેહકાને વાલોંકે બેહકાએમેં આતા હય. સય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે ઝમાનેકે કુફ્ફાર જબ કિસીકો દેખ્તે કે ઇમાન લાનેકા ઈરાદા કરતા હય તો ઉસસે નબી સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી નિસ્બત કેહતે કે ઉનકે પાસ ક્યૂં જાતા હય વોહ તો શાઈર હંય. સાહિર હંય. કાઝિબ હૈં (મઆઝલ્લાહો તઆલા) (૧૧) યા'ની નશ્શએ જેહાલતમેં આખિરતકો ભૂલે હુવે હંય. (૧૨) નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે તમસ્ખૂર ઔર તકઝીબ કે તૌરપર કે. (૧૩) ઉનકે જવાબમેં ફરમાયા જાતા હય. (૧૪) ઔર ઉન્હેં અઝાબ દિયા જાએગા. (૧૫) ઔર દુનિયા મેં તમસ્ખુર સે કહા કરતે થે કે વોહ અઝાબ જલ્દી લાઓ જિસકા વા'દા દેતે હો.(૧૬) યા'ની અપને રબકી ને'મતમેં હંય બાગોંકે અંદર જિનમેં લતીફ ચશ્મે જારી હંય (૧૭) દુનિયામેં. (૧૮) ઔર ઝયાદા હિસ્સા શબકા નમાઝમેં ગુઝારતે. (૧૯) યા'ની રાત તહજ્જૂદ ઔર શબ બેદારી મેં ગુઝારતે હંય ઔર બહોત થોડી દેર સોતે હંય ઔર શબકા પિછલા હિસ્સા ઈસ્તિગફાર મેં ગુઝારતે હંય ઔર ઈત્ને સો જાનેકો ભી તકસીર સમઝતે હંય. (૨૦) મંગતા તો વોહ જો અપની હાજત કે લિયે લોગોંસે સવાલ કરે ઔર મહરૂમ વોહ કે હાજત મંદ હો ઔર હયાઅન સવાલ ભી ન કરે. (૨૧) જો અલ્લાહ તઆલા કી વહદાનિય્યત ઔર ઉસકી કુદરતો હિકમત પર દલાલત કરતી હંય. (૨૨) તુમ્હારી પૈદાઇશ મેં ઔર તુમ્હારે તગૈયુરાત મેં ઔર તુમ્હારે ઝાહિરો બાતિનમેં અલ્લાહ તઆલા કી કુદરતકે ઐસે બેશુમાર અજાઇબો ગરાઇબ હંય જિનસે બંદેકો ઉસકી શાને ખુદાઇ માલૂમ હોતી હય. (૨૩) કે ઉસી તરફ સે બારિશ કરકે ઝમીનકો પૈદાવારસે માલામાલ કિયા જાતા હય. (૨૪) આખિરત કે સવાબો અઝાબ વોહ સબ આસ્માન મેં મકતૂબ હય. (૨૫) જો દસ યા બારા ફરિશ્તે થે. (૨૬) યેહ બાત આપને અપને દિલમેં ફરમાઇ. (૨૭) નફીસ ભૂના હુવા. (૨૮) કે ખાએં ઔર યેહ મીઝાન કે આદાબ મેંસે હય કે મેહમાન કે સામને ખાના પેશ કરે જબ ઉન ફરિશ્તોંને ન ખાયા તો હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામને. (૨૯) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે આપ કે દિલમેં બાત આઇ કે યેહ ફરિશ્તે હંય ઔર અઝાબ કે લિયે ભેજે ગયે હંય. (૩૦) હમ અલ્લાહ તઆલાકે ભેજે હુએ હંય. (૩૧) યા'ની હઝરતે સારા. (૩૨) જિસકે કભી બચ્ચા નહીં હુવા ઔર નવ્વે યા નિન્નાનવે સાલકી ઉમ્ર હો ચુકી મતલબ યેહ થા કે ઐસી ઉમ્ર ઔર ઐસી હાલતમેં બચ્ચા હોના નિહાયત તઅજ્જુબકી બાત હય.

(હામીમ પારહ છબ્બીસવાં ખત્મ શુદ)

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ ٢٧ الذّٰرِيٰت ٥١

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ اَيُّهَا الْمُرْسَلُوْنَ ۝ قَالُوْٓا اِنَّآ
اُرْسِلْنَآ اِلٰى قَوْمٍ مُّجْرِمِيْنَ ۝ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً
مِّنْ طِيْنٍ ۝ مُّسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِيْنَ ۝
فَاَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيْهَا مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ فَمَا
وَجَدْنَا فِيْهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِيْنَ ۝ وَتَرَكْنَا
فِيْهَآ اٰيَةً لِّلَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ۝
وَفِيْ مُوْسٰٓى اِذْ اَرْسَلْنٰهُ اِلٰى فِرْعَوْنَ بِسُلْطٰنٍ
مُّبِيْنٍ ۝ فَتَوَلّٰى بِرُكْنِهٖ وَقَالَ سٰحِرٌ اَوْ مَجْنُوْنٌ ۝
فَاَخَذْنٰهُ وَجُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنٰهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيْمٌ ۝
وَفِيْ عَادٍ اِذْ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيْحَ الْعَقِيْمَ ۝ مَا
تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ اَتَتْ عَلَيْهِ اِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيْمِ ۝
وَفِيْ ثَمُوْدَ اِذْ قِيْلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوْا حَتّٰى حِيْنٍ ۝ فَعَتَوْا
عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ فَاَخَذَتْهُمُ الصّٰعِقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُوْنَ ۝

કા-લ ફમા ખત્બુકુમ

ઈબ્રાહીમને ફરમાયા તો અય ફરિશ્તો તુમ
અય્યુહલ મુર્સલૂન (૩૧) કાલૂ ઈન્ના ઉર્સિલ્ના
કિસ કામસે આએ ? (૩૩) બોલે હમ એક મુજરિમ
ઈલા કૌમિમ મુજ-રિમીન ॰ (૩૨) લિનુર્સિ-લ
કૌમકી તરફ ભેજે ગએ હૈં. (૩૪) કે ઉન પર
અલૈહિમ હિજા-ર-તમ- મિન્તીન ॰ (૩૩)
ગારેકે બનાએ હુએ પથ્થર છોડેં જો
મુસવ્વ-મ-તન ઈન્દ રબ્બિ-ક લિલ્મુસ્રિફીન (૩૪)
તુમ્હારે રબકે પાસ હદસે બઢનેવાલોંકે લિયે નિશાન કિયે રખે હૈં (૩૫)
ફ-અખ્-રજ્-ના મન કા-ન ફીહા
તો હમને ઉસ શહરમેં જો ઈમાનવાલે થે
મિનલ્મુઅ-મિનીન ॰ (૩૫) ફ-મા વ-જદના ફીહા
નિકાલ લિયે તો હમને વહાં
ગૈ-ર બૈતિમ-મિનલ-મુસ્લિમીન ॰ (૩૬) વ-ત-રક-ના ફીહા આયતલ- મં ૭
એક હી ઘર મુસલમાન પાયા (૩૬) ઔર હમને ઉસમેં (૩૭) નિશાની બાકી રખી ઉનકે
લિલ્લઝી-ન યખાફૂનલ- અઝાબલ-અલીમ ॰(૩૭) વ ફી મૂસા ઈઝ અર્સલ્નાહુ ઈલા
લિયે જો દર્દનાક અઝાબસે ડરતે હૈં (૩૮) ઔર મૂસામેં (૩૯) જબ હમને ઉસે રૌશન સનદ લેકર
ફિરઔ-ન બિસુલ્તાનિમ-મુબીન (૩૮) ફ-ત-વલ્લા બિરુક-નિહી વકા-લ
ફિરઔનકે પાસ ભેજા (૪૦) તો અપને લશ્કર સમેત ફિર ગયા (૪૧) ઔર બોલા
સાહિરુન ઔ મજ-નૂન (૩૯) ફ-અ-ખઝ-નાહુ વ જુનૂદહૂ ફ-ન-બઝ-નાહુમ ફિલ-યમ્મિ
જાદૂગર હૈ યા દીવાના તો હમને ઉસે ઔર ઉસકે લશ્કરકો પકળકર દરિયામેં ડાલ દિયા ઉસ હાલમેં કે વોહ અપને આપકો મલામત
વ હુ-વ મુલીમ ॰ (૪૦) વફી આદિન ઈઝ અર્સલ્ના અલૈહિમુર-રીહલ-અકીમ ॰ (૪૧)
કર રહા થા (૪૨) ઔર આદમેં (૪૩) જબ હમને ઉન પર ખુશ્ક આંધી ભેજી (૪૪)
મા ત-ઝરુ મિન શૈઈન અ-તત અલૈહિ ઈલ્લા જ-અ-લત્હુ કર્રમીમ ॰(૪૨) વ
જિસ ચીઝ પર ગુઝરતી ઉસે ગલી હુઈ ચીઝકી તરહ કર છોળતી (૪૫) ઔર
ફી સમૂ-દ ઈઝ કી-લ લહુમ ત-મત્તઊ હત્તા હીન (૪૩) ફ-અતૌ અન અમ્રિ
સમૂદમેં (૪૬) જબ ઉનસે ફરમાયા ગયા એક વકત તક બરત લો (૪૭) તો ઉન્હોંને અપને રબકે હુકમસે
રબ્બિહિમ ફ-અ-ખ-ઝત-હુમુસ્સાઈકતુ વહુમ યન્ઝુરૂન (૪૪)
સરકશીકી (૪૮) તો ઉનકી આંખોંકે સામને ઉન્હેં કળકને આ લિયા (૪૯)

(૩૩) યા'ની સિવાય ઈસ બશારતકે તુમ્હારા ઔર કયા કામ હૈ. (૩૪) યા'ની કૌમે લૂત કી તરફ. (૩૫) ઉન પથ્થરોં પર નિશાન થે જિન સે મા'લૂમ હોતા થા કે યે દુનિયા કે પથ્થરોંમેં સે નહી હૈં બા'ઝ મુફસ્સેરીનને ફરમાયાકે હર એક પથ્થર પર ઉસકા નામ મકતૂબ થા જો ઉસસે હલાક કિયે જાનેવાલા થા. (૩૬) યા'ની એક હી ઘર કે લોગ ઔર વો હઝરતે લૂત અલૈહિસ્સલામ ઔર આપકી દોનોં સાહેબઝાદિયાં (૩૭) યા'ની કૌમે લૂતકે ઉસ શહરમેં કાફિરોંકો હલાક કરને કે બાદ. (૩૮) તાકે વો ઈબરત હાસિલ કરેં ઔર ઉનકે જૈસે અફઆલસે બા'ઝ રહેં ઔર વો નિશાની ઉનકે ઉજડે હુએ દયારથે યા વો પથ્થર જિન્સે વો હલાક કિયે ગયે. યા વો કાલા બદબૂદાર પાની જો ઉસ સરઝમીનસે નિકલા થા (૩૯) યા'ની હઝરતે મૂસા

فَمَا اسْتَطَاعُوا مِن قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنتَصِرِينَ
وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ
وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ وَالْأَرْضَ
فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ وَمِن كُلِّ شَيْءٍ
خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ فَفِرُّوا إِلَى
اللَّهِ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ
اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ كَذَٰلِكَ
مَا أَتَى الَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ
أَوْ مَجْنُونٌ أَتَوَاصَوْا بِهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ
فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنتَ بِمَلُومٍ وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَىٰ
تَنفَعُ الْمُؤْمِنِينَ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا
لِيَعْبُدُونِ مَا أُرِيدُ مِنْهُم مِّن رِّزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَن
يُطْعِمُونِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ

ફ-મસતતાઊ મિન કિયામિંવ વમા કાનૂ
તો વોહ ન ખળે હો સકે (૫૦) ઔર ન વોહ બદલા લે
મુન્તસિરીન (૪૫) વકૌ-મ નૂહિમ્મિન કબ્લ
સકતે થે ઔર ઉનસે પેહલે કૌમે
ઈન્નહુમ કાનૂ કૌમન ફાસિકીન (૪૬)
નૂહકો હિલાક ફરમાયા બેશક વોહ ફાસિક લોગ થે
વસ્સમૉ-અ બનૈનાહા બિઐદિંવ-વ ઈન્ના
ઔર આસ્માનકો હમને હાથોંસે બનાયા (૫૧) ઔર બેશક હમ વુસ્અત
લમૂસિઊન (૪૭) વલ્અર-દ ફ-રશ્નાહા
દેનેવાલે હૈં (૫૨) ઔર ઝમીનકો હમને ફર્શ કિયા તો હમ ક્યા હી
ફનિઅ-મલ-માહિદૂન (૪૮) વમિન કુલ્લિ
અચ્છે બિછાનેવાલે ! ઔર હમને હર
શૈઈન ખ-લક-ના ઝૌજૈનિ લ-અલ્લકુમ
ચીઝકે દો જોળ બનાએ (૫૩) કે તુમ ધ્યાન

મં ૭ ત-ઝક્કરૂન (૪૯) ફફિર-રૂ ઈલલ્લાહ ઈન્ની લકુમ મિન્હુ નઝીરુમ-
કરો (૫૪) તો અલ્લાહકી તરફ ભાગો (૫૫) બેશક મૈં ઉસકી તરફસે તુમ્હારે લિયે સરીહ ડર
મુબીન (૫૦) વલા તજ-અલૂ મ-અલ્લાહિ ઈલાહન આખર ઈન્ની લકુમ
સુનાનેવાલા હું ઔર અલ્લાહકે સાથ ઔર મા'બૂદ ન ઠેહરાઓ બેશક મૈં ઉસકી તરફસે તુમ્હારે લિયે સરીહ
મિન્હુ નઝીરુમ-મુબીન (૫૧) કઝાલિ-ક મૉ અ-તલ્લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ
ડર સુનાનેવાલા હૂં યૂં હી (૫૬) જબ ઉનસે અગલોંકે પાસ કોઈ રસૂલ
મિર્રસૂલિન ઈલ્લા કાલૂ સાહિરુન ઔ મજ-નૂન (૫૨) અ-ત-વાસૌ બિહ બલ
તશરીફ લાયા તો યેહી બોલે કે જાદૂગર હૈ યા દીવાના ક્યા આપસમેં એક દૂસરેકો યે બાત
હુમ કૌમુન તાગૂન (૫૩) ફ-ત-વલ્લ અન્હુમ ફમૉ અન્ત બિમલૂમિંવ- (૫૪) વ
કેહ મરે હૈં બલ્કે વોહ સરકશ લોગ હૈં (૫૭) તો અય મહબૂબ ! તુમ ઉનસે મુંહ ફેર લો તો તુમ પર કુછ ઈલ્ઝામ નહી (૫૮)
ઝક્કિર ફ-ઈન્નઝ-ઝિક-રા તન્ફઉલ-મુઅ-મિનીન (૫૫) વમા ખ-લકતુલ-જિન્ન
ઔર સમઝાઓ સમઝાના મુસલમાનોંકો ફાઈદા દેતા હૈ ઔર મૈંને જિન્ન ઔર આદમી અપને હી
વલ-ઈન્સ ઈલ્લા લિ-યઅ-બુદૂન (૫૬) મૉ ઉરીદુ મિન્હુમ મિર્રિઝ-કિવ-વમૉ
લિયે બનાએ કે મેરી બન્દગી કરેં (૫૯) મૈં ઉનસે કુછ રિઝક નહી માંગતા (૬૦) ઔર ન યે ચાહતા હૂં કે
ઉરીદુ અંય્યુત-ઈમૂન (૫૭) ઈન્નલ્લા-હ હુવર્રઝ-ઝાકુ ઝુલ્કુવ્વતિલ મતીન (૫૮)
વોહ મુઝે ખાના દેં (૬૧) બેશક અલ્લાહ હી બળા રિઝક દેનેવાલા કુવ્વતવાલા કુદરતવાલા હૈ (૬૨)

અલૈહિસ્સલામકે વાકિએમેં ભી નિશાની રખી. (૪૦) રૌશન સનદ સે મુરાદ હઝરતે મૂસા અલૈહિસ્સલામકે મો'જેઝાત હૈં જો આપને ફિરઔન ઔર ફિરઔનિયોં પર પેશ ફરમાએ. (૪૧) યા'ની ફિરઔનને મઅ અપની જમાઅતકે હઝરતે મૂસા અલૈહિસ્સલામ પર ઈમાન લાનેસે એ'રાઝ કિયા. (૪૨) કે કયૂંકે વો હઝરતે મૂસા અલૈહિસ્સલામ પર ઈમાન ન લાયા ઔર કયૂં ઉન પર તા'ન કિયા. (૪૩) યા'ની કૌમે આદકે હલાક કરને મેં ભી કાબિલે ઈબરત નિશાનિયાં હૈ. (૪૪) જિસ મેં કુછ ભી ખૈર વ બરકત ન થી યે હલાક કરને વાલી હવા થી. (૪૫) ખ્વાહ વો આદમી હો યા જાનવર યા ઔર અમવાલ જિસ ચિઝકો છૂ ગઈ ઉસકો હલાક કરકે ઐસા કર દિયા ગોયા કે વો મુદતોંકી હલાક શુદા ગલી હુઈ હૈ. (૪૬) યા'ની કૌમે સમૂદ

فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذَنُوبًا مِّثْلَ ذَنُوبِ أَصْحَابِهِمْ
فَلَا يَسْتَعْجِلُونِ ۝ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِن
يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ۝

سُورَةُ الطُّورِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالطُّورِ ۝ وَكِتَابٍ مَّسْطُورٍ ۝ فِي رَقٍّ مَّنشُورٍ ۝
وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ۝ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ۝ وَالْبَحْرِ
الْمَسْجُورِ ۝ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ۝ مَّا لَهُ
مِن دَافِعٍ ۝ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا ۝ وَتَسِيرُ
الْجِبَالُ سَيْرًا ۝ فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝
الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ۝ يَوْمَ يُدَعُّونَ
إِلَىٰ نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا ۝ هَٰذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنتُم
بِهَا تُكَذِّبُونَ ۝ أَفَسِحْرٌ هَٰذَا أَمْ أَنتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ۝

ફ-ઈન્ન લિલ્લઝ઼ી-ન ઝ઼-લમૂ ઝ઼નૂ-બમ-
તો બેશક ઉન ઝ઼ાલિમોંકે લિયે (૬૩) અઝ઼ાબકી એક
મિસ્લ ઝ઼નૂબિ અસ્હાબિહિમ ફલા
બારી હૈ (૬૪) જૈસે ઉનકે સાથવાલોંકે લિયે
યસ્તઅ્-જિલૂન (૫૯) ફવૈલુલ લિલ્લઝ઼ી-ન
એક બારી થી (૬૫)તો મુઝસે જલ્દી ન કરે (૬૬) તો કાફિરોંકી
ક-ફરૂ મિંય્યૌમિ-હિમુલ્લઝ઼ી યૂઅદૂન ૦ (૬૦)
ખરાબી હૈ ઉનકે ઉસ દિનસે જિસકા વા'દા દિયે જાતે હૈં (૬૭)

(૫૨) સૂરતુત્તૂર

(મક્કી) ૪૯ આયતેં ઔર ૨ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરુ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

મં ૭

વત્તૂરિ (૧) વ કિતાબિમ-મસ્તૂરિન (૨) ફી રક્કિમ મન્શૂરિંવ-(૩) વલ્બૈતિલ-
તૂરકી કસમ (૨) ઔર ઉસ નવિશ્તેકી (૩) જો ખુલે દફતરમેં લિખા હૈ ઔર બૈતે
મઅ્-મૂરિ (૪) વસ્સક્-ફિલ મરફૂઈ (૫) વલ્બહ્-રિલ-મસ્જૂરિ (૬) ઈન્ન અઝ઼ા-બ
મા'મૂર (૪) ઔર બુલન્દ છત (૫) ઔર સુલગાએ હુએ સમન્દરકી (૬) બેશક તેરે
રબ્બિ-ક લવાકિઉમ (૭) મા લહૂ મિન દાફિઈંય-(૮) યૌ-મ તમૂરુસ્સમાઉ
રબકા અઝ઼ાબ ઝ઼રૂર હોના હૈ (૭) ઉસે કોઈ ટાલનેવાલા નહીં જિસ દિન આસ્માન હિલ્ના-સા હિલ્ના
મૌરંવ- (૯) વ તસીરુલ-જિબાલુ સૈરા (૧૦) ફવૈલુંય્યૌ-મઈઝ઼િલ-લિલ્મુકઝ઼-
હિલેંગે (૮) ઔર પહાડ ચલના-સા ચલેંગે (૯) તો ઉસ દિન ઝુટલાનેવાલોંકી ખરાબી હૈ (૧૦)
ઝ઼િબીન (૧૧) અલ્લઝ઼ી-ન હુમ ફી ખૌદિંય્યલ-અ્બૂન □ (૧૨) યૌ-મ યુદઅ્-ઊ-ન
વોહ જો મશગલેમેં (૧૧) ખેલ રહે હૈં જિસ દિન જહન્નમકી તરફ ધક્કા દે કર
ઈલા નારિ જ-હન્ન-મ દઅ્-આ (૧૩) હાઝ઼િહિન-નારુલ્લતી કુન્તુમ બિહા
ધકેલે જાએંગે (૧૨) યે હૈ વોહ આગ જિસે તુમ ઝુટલાતે થે (૧૩)
તુકઝ઼-ઝ઼િબૂન (૧૪) અ-ફ-સિહ્રુન હાઝ઼ા અમ અન્તુમ લા તુબ-સિરૂન (૧૫)
તો ક્યા યે જાદૂ હૈ યા તુમ્હેં સૂઝતા નહીં (૧૪)

કે હલાકમેં ભી નિશાનિયાં હૈં. (૪૭) યા'ની વકતે મૌત તક દુનિયા મેં ઝ઼િન્દગાની કરલો યેહી ઝ઼માના તુમ્હારી મોહલતકા હૈ. (૪૮) ઔર હઝ઼રતે સાલેહ અલૈહિસ્સલામકી તકઝ઼ીબકી ઔર નાકાકી કૌંચે કાટી. (૪૯) ઔર હૌલનાક આવાઝ઼કે અઝ઼ાબસે હલાક કરદિયે ગએ. (૫૦) વકતે નુઝ઼ૂલે અઝ઼ાબ ન ભાગ સકે. (૫૧) અપને દસ્તે કુદરત સે. (૫૨) ઉસકો ઈતની કે ઝ઼મીન મઅ અપની ફઝ઼ા કે ઉસકે અંદર ઈસ તરહ આ જાએ કે જૈસે એક મેદાને વસીઅમેં ગેંદ પડી હો યા યે મા'ના હૈં કે હમ અપની ખલ્ક પર રિઝ઼્ક વસીઅ કરને વાલે હૈં. (૫૩) મસ્લે આસ્માન ઔર ઝ઼મીન ઔર ચાંદ ઔર સૂરજ ઔર રાત ઔર દિન ઔર ખુશ્કી ઔર તરી ઔર ગરમી વ સરદી ઔર જિન વ ઈન્સ ઔર રૌશની વ તારીકી ઔર ઈમાન વ

اِصْلَوْهَا فَاصْبِرُوْٓا اَوْ لَا تَصْبِرُوْا ۚ سَوَآءٌ عَلَيْكُمْ ۭ
اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝ اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ
فِيْ جَنّٰتٍ وَّنَعِيْمٍ ۝ فٰكِهِيْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمْ رَبُّهُمْ ۚ وَوَقٰىهُمْ
رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيْمِ ۝ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓــًٔا بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝ مُتَّكِـِٕيْنَ عَلٰى سُرُرٍ مَّصْفُوْفَةٍ ۚ وَ
زَوَّجْنٰهُمْ بِحُوْرٍ عِيْنٍ ۝ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاتَّبَعَتْهُمْ
ذُرِّيَّتُهُمْ بِاِيْمَانٍ اَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَآ اَلَتْنٰهُمْ
مِّنْ عَمَلِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ ۭ كُلُّ امْرِئٍۢ بِمَا كَسَبَ رَهِيْنٌ ۝
وَاَمْدَدْنٰهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَّلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُوْنَ ۝ يَتَنَازَعُوْنَ
فِيْهَا كَاْسًا لَّا لَغْوٌ فِيْهَا وَلَا تَاْثِيْمٌ ۝ وَيَطُوْفُ
عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَّهُمْ كَاَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَّكْنُوْنٌ ۝ وَاَقْبَلَ
بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَسَاۗءَلُوْنَ ۝ قَالُوْٓا اِنَّا كُنَّا
قَبْلُ فِيْٓ اَهْلِنَا مُشْفِقِيْنَ ۝ فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا

ઈસ્લૌહા ફસ્બિરૂ ઔ લા તસ્બિરૂ ૮ સવૉઉન
ઉસમેં જાવ અબ ચાહે સબ્ર કરો યા ન કરો
અલૈકુમ ∘ ઈન્નમા તુજ-ઝૌ-ન મા કુન્તુમ
સબ તુમ પર એક-સા હૈ (૧૫) તુમ્હેં ઉસીકા બદલા જો
તઅ-મલૂન (૧૬) ઈન્નલ- મુત્તકી-ન ફી
તુમ કરતે થે બેશક પરહેઝગાર
જન્નાતિંવ-વ નઈમ (૧૭) ફાકિહી-ન બિમા
બાગોં ઔર ચૈનમેં હૈં (૧૭) અપને રબકી
આતાહુમ રબ્બુહુમ ૮ વ-વકાહુમ રબ્બુહુમ
દેન પર શાદ-શાદ (૧૭) ઔર ઉન્હેં ઉનકે રબને આગકે
અઝાબલ-જહીમ (૧૮) કુલૂ વશરબૂ
અઝાબસે બચા લિયા (૧૮) ખાઓ ઔર પિયો
હનીઅમ-બિમા કુન્તુમ તઅ-મલૂન (૧૯)
ખુશ-ગવારીસે સિલા અપને આ'માલકા (૧૯)

મં ૭ મુત્તકિઈ-ન અલા સુરુરિમ-મસ્ફૂફહ ૮ વ-ઝવ્વજનાહુમ બિહૂરિન ઈન (૨૦)
તખ્તોં પર તકિયા લગાએ જો કતાર લગાકર બિછે હૈં ઔર હમને ઉન્હેં બિયાહ દિયા બળી આંખોવાલી હૂરોંસે
વલ્લઝી-ન આમનૂ વત્ત-બ-અતહુમ ઝુર્રિય્યતુહુમ બિઈમાનિન અલ-હક્-ના
ઔર જો ઈમાન લાએ ઔર ઉનકી ઔલાદને ઈમાનકે સાથ ઉનકી પૈરવી કી હમને ઉનકી ઔલાદ
બિહિમ ઝુર્રિય્ય-તહુમ વમા અ-લત્નાહુમ મિન અ-મલિહિમ મિન શૈઅ-
ઉનસે મિલા દી (૨૦) ઔર ઉનકે અમલમેં ઉન્હેં કુછ કમી ન દી (૨૧) સબ
કુલ્લુમ્રિઈમ-બિમા ક-સ-બ રહીન (૨૧) વ-અમ્દદ-નાહુમ બિફાકિહતિંવ-વ
આદમી અપને કિયેમેં ગિરફતાર હૈં (૨૨) ઔર હમને ઉનકી મદદ ફરમાઈ મેવે ઔર
લહ્મિમ-મિમ્મા યશતહૂન (૨૨) ય-ત-નાઝઉ-ન ફીહા કઅ-સલ્લા લગ્વુન ફીહા વ
ગોશ્તસે જો ચાહેં (૨૩) એક-દૂસરેસે લેતે હૈં વોહ જામ જિસમેં ન બેહૂદગી
લા તઅ-સીમ (૨૩) વ-યતૂફુ અલૈહિમ ગિલ્માનુલ-લહુમ ક-અન્નહુમ લુઅ-લુઉમ-
ઔર ન ગુનેહગારી (૨૪) ઔર ઉનકે ખિદમતગાર લળકે ઉનકે ગિર્દ ફિરેંગે (૨૫) ગોયા વોહ મોતી
મક-નૂન (૨૪) વ અક્-બ-લ બઅ-દુહુમ અલા બઅ-દિય્ય-ત-સા-અલૂન (૨૫)
હૈં છુપાકર રખે ગએ (૨૬) ઔર ઉનમેં એકને દૂસરેકી તરફ મુંહ કિયા પૂછતે હુએ
કાલૂ ઈન્ના કુન્ના કબ્લુ ફી અહ-લિના મુશ્ફિકીન (૨૬) ફ-મન્નલ્લાહુ અલૈના
(૨૭) બોલે બેશક હમ ઈસસે પેહલે અપને ઘરોંમેં સેહમે હુએ થે (૨૮) તો અલ્લાહને હમ પર એહસાન કિયા (૨૯)

કુફ્ર ઔર સઆદત વ શકાવત ઔર હક વ બાતિલ ઔર નર વ માદાકે. (૫૪) ઔર સમઝો કે ઉન તમામ જોડોં કો પૈદા કરને વાલા ફર્દ વાહિદ હૈ ન ઉસકા નઝીર હૈ ઔર ન ઉસકા શરીક ન જિદન નિદ વહી મુસ્તહિકે ઈબાદત હૈ. (૫૫) ઉસકે માસિવાકો છોડકર ઉસકી ઈબાદત ઈખ્તિયાર કરો. (૫૬) જૈસેકે ઉન કુફ્ફારને આપકી તકઝીબકી ઔર આપકો સાહિર વ મજનૂન કહા ઐસે હી. (૫૭) યા'ની પેહલે કુફ્ફારને અપને પિછલોં કો યે વસીયત તોનહીં કી કે તુમ અમ્બીયા કી તકઝીબ કરના ઔર ઉનકી શાન મેં ઈસ તરહકી બાતેં બનાના લેકિન ચૂંકે સરકશી ઔર તુગયાનકી ઈલ્લત દોનોં મેં હૈ ઈસ લિયે ગુમરાહીમેં એક દૂસરેકે મુવાફિક રહે. (૫૮) ક્યૂંકે આપ રિસાલતકી તબલીગ ફરમા ચુકે ઔર દા'વતો ઈર્શાદ મેં જોહદે બલીગ

وَوَقٰىنَا عَذَابَ السَّمُوْمِ ۝ اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوْهُ ؕ
اِنَّهٗ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيْمُ ۝ فَذَكِّرْ فَمَآ اَنْتَ بِنِعْمَتِ
رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَّلَا مَجْنُوْنٍ ۝ اَمْ يَقُوْلُوْنَ شَاعِرٌ
نَّتَرَبَّصُ بِهٖ رَيْبَ الْمَنُوْنِ ۝ قُلْ تَرَبَّصُوْا فَاِنِّيْ
مَعَكُمْ مِّنَ الْمُتَرَبِّصِيْنَ ۝ اَمْ تَاْمُرُهُمْ اَحْلَامُهُمْ
بِهٰذَآ اَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُوْنَ ۝ اَمْ يَقُوْلُوْنَ تَقَوَّلَهٗ ۚ
بَلْ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ۝ فَلْيَاْتُوْا بِحَدِيْثٍ مِّثْلِهٖٓ اِنْ كَانُوْا
صٰدِقِيْنَ ۝ اَمْ خُلِقُوْا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ اَمْ هُمُ الْخٰلِقُوْنَ ۝
اَمْ خَلَقُوا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ ۚ بَلْ لَّا يُوْقِنُوْنَ ۝
اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَآئِنُ رَبِّكَ اَمْ هُمُ الْمُصَيْطِرُوْنَ ۝
اَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَّسْتَمِعُوْنَ فِيْهِ ۚ فَلْيَاْتِ مُسْتَمِعُهُمْ
بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ۝ اَمْ لَهُ الْبَنٰتُ وَلَكُمُ الْبَنُوْنَ ۝
اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ اَجْرًا فَهُمْ مِّنْ مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُوْنَ ۝ اَمْ

વ-વક઼ાના અઝ઼ાબસ્સમૂમ (૨૭) ઈન્ના
ઔર હમેં લૌકે અઝાબસે બચા લિયા (૩૦) બેશક
કુન્ના મિન ક઼બ્લુ નદઊહ ◦ ઈન્નહૂ
હમને અપની પેહલી ઝિંદગીમેં (૩૧) ઉસકી ઈબાદત કી થી બેશક
હુવલબર્રુર-રહીમ ○ (૨૮) ફ-ઝ઼ક્કિર ફમા
વોહી એહસાન ફરમાનેવાલા મહરબાન હૈ તો અય મહબૂબ !
અન્ત બિનિઅ્-મતિ રબ્બિ-ક બિકાહિનિંવ
તુમ નસીહત ફરમાઓ (૩૨) કે તુમ અપને રબકી ને'મતસે
વલા મજ-નૂન ◦ (૨૯) અમ યકૂલૂ-ન શાઈરુન
ન કાહિન હો ન મજનૂન (૩૩) યા કેહતે હૈં (૩૩) યે શાઈર હૈ હમેં
ન-ત-રબ્બસુ બિહી રૈબલ-મનૂન (૩૦)
ઉન પર હવાદિસે ઝમાનાકા ઈન્તેઝાર હૈ (૩૪) તુમ
કુલ ત-રબ્બસૂ ફઈન્ની મ-અકુમ
ફરમાઓ ઈન્તેઝાર કિયે જાઓ (૩૫) મૈં
મિનલ-મુ-ત-રબ્બિસીન ◦ (૩૧) અમ તઅ-મુરુહુમ અહ઼લામુ-હુમ બિહાઝ઼ા
ભી તુમ્હારે ઈન્તેઝારમેં હૂં (૩૬) ક્યા ઉનકી અકલેં ઉન્હેં યેહી બતાતી હૈં (૩૭) યા
અમ હુમ કૌમુન તાગ઼ૂન ८ (૩૨) અમ યકૂલૂ-ન ત-કવ્વલહ ८ બલ લા
વોહ સરકશ લોગ હૈં (૩૮) યા કેહતે હૈં ઉન્હોંને (૩૯) યે કુર્આન બના લિયા બલ્કે વોહ ઈમાન નહી રખતે
યુઅ-મિનૂન (૩૩) ફલ-યઅ-તૂ બિહ઼દીસિમ મિસ્લિહી ઈન કાનૂ સાદિકીન ◦ (૩૪)
(૪૦) તો ઉસ જૈસી એક બાત તો લે આએં (૪૧) અગર સચ્ચે હૈં ક્યા વોહ
અમ ખુલિકૂ મિન ગ઼ૈરિ શૈઈન અમ હુમુલ-ખ઼ાલિકૂન ◦ (૩૫) અમ ખ઼-લકુસ્સમાવાતિ
કિસી અસ્લસે ન બનાએ ગએ (૪૨) યા વોહી બનાનેવાલે હૈં (૪૩) યા આસ્માન ઔર ઝમીન ઉન્હોંને પૈદા કિયે (૪૪)
વલ્અર્દ ८ બલ લા યૂકિનૂન ◦ (૩૬) અમ ઈન્દહુમ ખ઼ઝ઼ાઈનુ રબ્બિ-ક અમ
બલ્કે ઉન્હેં યકીન નહીં (૪૫) યા ઉનકે પાસ તુમ્હારે રબકે ખઝાને હૈં (૪૬) યા વોહ કિળોળે હૈં
હુમુલ-મુસૈતિરૂન ◦ (૩૭) અમ લહુમ સુલ્લમુંય્યસ્તમિઊ-ન ફીહ ८ ફલ્યઅ-તિ
(૪૭) યા ઉનકે પાસ કોઈ ઝીના હૈ (૪૮) જિસમેં ચળ્હ કર સુન લેતે હૈં (૪૯) તો ઉનકા સુનનેવાલા કોઈ
મુસ્તમિઉહુમ બિસુલ્તાનિમ-મુબીન ◦ (૩૮) અમ લહુલ્બનાતુ વ-લકુમુલ્બનૂન ◦ (૩૯)
રૌશન સનદ લાએ ક્યા ઉસકો બેટિયાં ઔર તુમકો બેટે (૫૦) યા તુમ
અમ તસ્અલુહુમ અજ-રન ફહુમ મિમ મગ઼-રમિમ મુસ્ક઼લૂન ◦ (૪૦) અમ
ઉનસે (૫૧) કુછ ઉજરત માંગતે હો તો વોહ ચિટ્ટીકે બોઝમેં દબે હૈં (૫૨) યા

સર્ફ કર ચુકે ઔર આપને અપની સઈમેં કોઈ દકીકા ઉઠા નહી રખા. શાને નુઝૂલ : જબ યે આયત નાઝિલ હુઈ તો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ ગમગીન હુએ ઔર આપકે અસ્હાબકો બહોત રંજ હુઆ કે જબ રસૂલ અલૈહિસ્સલામકો એ'રાઝકા હુકમ હો ગયા તો અબ વહી કયૂં આએગી ઔર જબ નબીને ઉમ્મતકો તબલીગબ-તરીકે અતમ્મ ફરમાદી ઔર ઉમ્મત સરકશી સે બાઝ ન આઈ ઔર રસૂલકો ઉનસે એ'રાઝકા હુકમ મિલ ગયા તો વકત આ ગયા કે ઉન પર અઝાબ નાઝિલ હો. ઉસ પર વો આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ જો ઈસ આયત કે બાદ હય ઔર ઉસમેં તસ્કીન દી ગઈ કે કે સિલસિલએ વહી મુન્કતઅ નહી હુવા હય. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી નસીહત સઆદત

قال فما خطبكم ٢٧ — الطور ٥٢

عِندَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤١﴾ أَمْ يُرِيدُونَ
كَيْدًا ۖ فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ لَهُمْ
إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ ۚ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٣﴾ وَإِن
يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ
مَّرْكُومٌ ﴿٤٤﴾ فَذَرْهُمْ حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ
يُصْعَقُونَ ﴿٤٥﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا
وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا
دُونَ ذَٰلِكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَاصْبِرْ
لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا ۖ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ
تَقُومُ ﴿٤٨﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ﴿٤٩﴾

سُورَةُ النَّجْمِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿١﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ﴿٢﴾

(૪૧) અમ
ઇન્દહુમુલ-ગ઼ૈબુ ફહુમ યક્તુબૂન
ઉનકે પાસ ગૈબ હૈં જિસસે વોહ હુકમ લગાતે હૈં (૫૩) યા
યુરીદૂ-ન કૈદા ફલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ હુમુલ-
કિસી દાવકે ઇરાદેમેં હૈં (૫૪) તો કાફિરોં હી પર
મકીદૂન (૪૨) અમ લહુમ ઇલાહુન ગ઼ૈરુલ્લા હ-
દાવ પળના હૈ (૫૫) યા અલ્લાહકે સિવા ઉનકા કોઇ ઔર
સુબ્હ઼ા- નલ્લાહિ અ઼મ્મા યુશ્રિકૂન (૪૩) વ
ખુદા હૈ (૫૬) અલ્લાહકો પાકી ઉનકે શિર્કસે ઔર અગર
ઇંય્યરૌ કિસ્ફમ-મિનસ્સમાઇ સાકિ઼તંય્યકૂલૂ
આસ્માનસે કોઇ ટુકળા ગિરતા દેખેં તો કહેંગે
સહ઼ાબુમ-મરકૂમ (૪૪) ફ-ઝ઼ર્હુમ હ઼ત્તા યુલાક઼ૂ
તેહ બ તેહ બાદલ હૈ (૫૭) તો તુમ ઉન્હેં છોળ દો યહાં તક
યૌ-મહુમુલ્લઝ઼ી ફીહિ યુસ઼-અ઼કૂન (૪૫) યૌ-મ લા
કે વોહ અપને ઉસ દિનસે મિલેં જિસમેં બેહોશ હોંગે (૫૮) જિસ દિન

મ ૭ યુગ઼્ની અ઼ન્હુમ કૈદુહુમ શૈઅંવ્વ લા હુમ યુન્સ઼રૂન (૪૬) વ ઇન્ન લિલ્લઝ઼ી ન ઝ઼-લમૂ
ઉનકા દાવ કુછ કામ ન દેગા ઔર ન ઉનકી મદદ હો (૫૯) ઔર બેશક ઝાલિમોંકે લિયે ઉસસે
અ઼ઝ઼ાબન દૂ-ન ઝ઼ાલિ-ક વલાકિન્ન અક-સ઼રહુમ લા યઅ઼-લમૂન (૪૭) વસ઼્બિર
પેહલે એક અઝાબ હૈ (૬૦) મગર ઉનમેં અકસરકો ખબર નહીં (૬૧) ઔર અય
લિહુક-મિ રબ્બિ-ક ફઇન્ન-ક બિઅઅ઼-યુનિના વ સબ્બિહ઼ બિહ઼મ્દિ રબ્બિ-ક હ઼ી-ન
મહબૂબ! તુમ અપને રબકે હુકમ પર ઠેહરે રહો (૬૨) કે બેશક તુમ હમારી નિગહદાશતમેં હો (૬૩) ઔર અપને રબકી તારીફ
તકૂમ (૪૮) વ મિનલ્લૈલિ ફસબ્બિહ઼હુ વ ઇદબારન્નુજૂમ ૯૦ (૪૯)
કરતે હુએ ઉસકી પાકી બોલો જબ તુમ ખળે હો (૬૪) ઔર કુછ રાતમેં ઉસકી પાકી બોલો ઔર તારોંકે પીઠ દેતે (૬૫)

(૫૩) સૂરતુન્નજ-મ (મક્કી) ૬૨ આયતેં ઔર ૩ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

વન્નજ્મિ ઇઝ઼ા હવા (૧) મા દ઼લ્લ સ઼ાહિ઼બુકુમ વમા ગ઼વા (૨)
ઉસ પ્યારે ચમકતે તારે મોહમ્મદકી કસમ જબ યે મે'રાજસે ઉતરે (૨) તુમ્હારે સાહબ ન બેહકે ન બેરાહ ચલે (૩)

મંદોંકે લિયે જારી રહેગી ચુનાંચે ઇર્શાદ હુવા. (૫૯) ઔર મેરી મા'રેફત હો. (૬૦) કે મેરે બંદોંકો રોઝી દેં યા સબકી નહી તો અપની રોઝી ખુદ હી પૈદા કરેં ઔર રઝ્ઝાક મૈં હૂં ઔર સબ કી રોઝી કા મેંહી કફીલ હૂં. (૬૧) મેરી ખલ્ક કે લિયે. (૬૨) સબકો વહી દેતા હૈ વહી પાલતા હૈ. (૬૩) જિન્હોંને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી તકઝીબ કરકે અપની જાનોં પર ઝુલ્મ કિયા. (૬૪) હિસ્સા હૈ નસીબ હય. (૬૫) યા'ની ઉમમે સાબેકા કે કુફ્ફાર કે લિયે જો અમ્બીયા કી તકઝીબમેં ઉનકે સાથી થે ઉનકા અઝાબો હિલાકમેં હિસ્સા થા. (૬૬) અઝાબ નાઝિલ કરનેકી. (૬૭) ઔર વો રોઝે કયામત હય. (૧) સૂરએ તૂર : મક્કિયા હય. ઇસમેં દો રૂકૂઅ, ઉન્ચાસ આયતેં, તીન સો બારા કલિમે, એક હઝાર પાંચસો હુરૂફ હૈં.

وَمَا يَنطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ۝ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ۝
عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ۝ ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ ۝ وَهُوَ
بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ۝ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ۝ فَكَانَ قَابَ
قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ۝ مَا
كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ۝ أَفَتُمَارُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ۝
وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ۝ عِندَ سِدْرَةِ الْمُنتَهَىٰ ۝
عِندَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَىٰ ۝ إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ۝
مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ۝ لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ
الْكُبْرَىٰ ۝ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ۝ وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ
الْأُخْرَىٰ ۝ أَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْأُنثَىٰ ۝ تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ
ضِيزَىٰ ۝ إِنْ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنتُمْ وَ
آبَاؤُكُم مَّا أَنزَلَ اللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَانٍ ۚ إِن يَتَّبِعُونَ
إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنفُسُ ۖ وَلَقَدْ جَاءَهُم مِّن

વમા યન્તિકુ અનિલ્હવા » (૩) ઈન હુ-વ ઈલ્લા
ઔર વોહ કોઈ બાત અપની ખ્વાહિશસે નહી કરતે વોહ તો નહી મગર
વહ્-યુંય્યૂહા » (૪) અલ્લ-મહૂ શદીદુલ્કુવા » (૫)
"વહી" જો ઉન્હેં કી જાતી હૈ (૪) ઉન્હેં (૫) સિખાયા (૬) સખ્ત કુવ્વતોંવાલે
ઝૂ મિર્રહ » ફસ્તવા » (૬) વહુ-વ બિલ-ઉફુકિલ-
તાકતવરને (૭) ફિર ઉસ જલ્વેને કસ્દ ફરમાયા (૮) ઔર વોહ
અઅ-લા » (૭) સુમ્મ દના ફ-ત-દલ્લા » (૮)
આસ્માને બરીંકે સબસે બુલન્દ કિનારે પર થા (૯) ફિર વોહ
ફકા-ન કા-બ કૌસૈનિ ઔ અદના » (૯) ફઔહા
જલ્વા નઝદીક હુવા (૧૦) ફિર ખૂબ ઉતર આયા (૧૧) તો ઉસ જલ્વે ઔર
ઈલા અબ્દિહી મા ઔહા » (૧૦) મા ક-ઝ-બલ-
ઉસ મહબૂબમેં દો હાથકા ફાસ્લા રહા બલ્કે ઉસસે ભી કમ (૧૨) અબ
ફુઆદુ મા-રઆ (૧૧) અ-ફ-તુમારૂનહૂ અલા
"વહી" ફરમાઈ અપને બન્દેકો જો "વહી" ફરમાઈ (૧૩) દિલને ઝૂટ ન કહા
મા યરા (૧૨) વ-લ-કદ રઆહુ નઝ-લ-તન ઉખ્રા » (૧૩) ઈન્દ સિદરતિલ મં ૭
જો દેખા (૧૪) તો ક્યા તુમ ઉનસે ઉનકે દેખે હુએ પર ઝગળતે હો (૧૫) ઔર ઉન્હોંને તો વોહ જલ્વા દો બાર દેખા (૧૬)
મુન્તહા (૧૪) ઈન્દહા જન્નતુલ-મઅ-વા » (૧૫) ઈઝ યગ્શસ્સિદ-ર-ત મા
સિદ્રતુલ મુન્તહાકે પાસ (૧૭) ઉસકે પાસ જન્નતુલ માવા હૈ જબ સિદ્રા પર છા રહા થા જો છા રહા થા
યગ્શા » (૧૬) મા ઝાગલ-બ-સરુ વમા તગા (૧૭) લ-કદ રઆ મિન આયાતિ
(૧૮) આંખ ન કિસી તરફ ફિરી ન હદસે બળ્હી (૧૯) બેશક અપને રબકી બહોત બળી
રબ્બિહિલ- કુબ્રા (૧૮) અ-ફ રઐતુમુલ્લા-ત વલ્ઉઝ-ઝા » (૧૯) વ
નિશાનિયાં દેખીં (૨૦) તો ક્યા તુમને દેખા લાત ઔર ઉઝ્ઝા ઔર
મનાતસ્-સાલિ-સ-તલ-ઉખ્રા (૨૦) અ લકુમુઝ- ઝ-કરુ વ-લહુલ-ઉન્સા (૨૧)
ઉસ તીસરી મનાતકો (૨૧) ક્યા તુમકો બેટા ઔર ઉસકો બેટી (૨૨)
તિલ્ક ઈઝન કિસ્મતુન દીઝા (૨૨) ઈન હિ-ય ઈલ્લા અસ્માઉન સમ્મૈતુમૂહા અન્તુમ
જબ તો યે સખ્ત ભૂંડી તકસીમ હૈ (૨૩) વોહ તો નહી મગર કુછ નામ કે તુમને
વ-આબાઉકુમ મા અન્ઝ-લલ્લાહુ બિહા મિન સુલ્તા ન » ઈય્યત્તબિઊ-ન
ઔર તુમ્હારે બાપ-દાદાને રખ લિયે હૈં (૨૪) અલ્લાહને ઉનકી કોઈ સનદ નહી ઉતારી
ઈલ્લઝ્-ઝન્ન વમા તહ-વલ-અન્ફુસ » વ-લ-કદ જા-અહુમ મિર-
વોહ તો નિરે ગુમાન ઔર નફસકી ખ્વાહિશોંકે પીછે હૈં (૨૫) હાલાંકે બેશક ઉનકે પાસ ઉનકે રબકી તરફસે

(૨) યા'ની ઉસ પહાડકી કસમ જિસ પર અલ્લાહ તઆલા ને હઝરતે મૂસા અલૈહિસ્સલામકો શરફે કલામ સે મુશર્રફ ફરમાયા.
(૩) ઈસ નવિશ્તે સે મુરાદ યા તો તૌરાત હૈ યા કુર્આન યા લૌહે મહફૂઝ યા આ'માલ નવીસ ફરિશ્તોંકે દફતર. (૪) બયતુલ મા'મૂર સાતવેં આસ્માનમેં અર્શકે સામને કા'બા શરીફકે બિલ્કુલ મુકાબિલ હૈ યે આસ્માન વાલોં કા કિબલા હૈ હર રોઝ સત્તર હઝાર ફરિશ્તે ઉસમેં તવાફ વ નમાઝકે લિયે હાઝિર હોતે હૈં ફિર કભી ઉન્હેં લૌટનેકા મૌકા નહી મિલતા હય. રોઝ નએ સત્તર હઝાર હાઝિર હોતે હૈં. હદીસ મે'રાજમેં બસેહતે સાબિત હુઆ હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહિ વસલ્લમને સાતવેં આસ્માન મેં બયતુલ મા'મૂર કો મુલાહેઝા ફરમાયા. (૫) ઉસસે મુરાદ આસ્માન હૈ જો ઝમીનકે લિયે

رَبِّهِمُ الْهُدٰى ۝ اَمْ لِلْاِنْسَانِ مَا تَمَنّٰى ۝ فَلِلّٰهِ
الْاٰخِرَةُ وَالْاُوْلٰى ۝ وَكَمْ مِّنْ مَّلَكٍ فِى السَّمٰوٰتِ لَا
تُغْنِىْ شَفَاعَتُهُمْ شَيْـًٔا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ اَنْ يَّاْذَنَ اللّٰهُ
لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَرْضٰى ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ
لَيُسَمُّوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ تَسْمِيَةَ الْاُنْثٰى ۝ وَمَا لَهُمْ بِهٖ
مِنْ عِلْمٍ ؕ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ ۚ وَاِنَّ الظَّنَّ لَا
يُغْنِىْ مِنَ الْحَقِّ شَيْـًٔا ۝ فَاَعْرِضْ عَنْ مَّنْ تَوَلّٰى ۙ
عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ اِلَّا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ۝ ذٰلِكَ
مَبْلَغُهُمْ مِّنَ الْعِلْمِ ؕ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ
عَنْ سَبِيْلِهٖ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدٰى ۝ وَلِلّٰهِ مَا
فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ۙ لِيَجْزِىَ الَّذِيْنَ
اَسَآءُوْا بِمَا عَمِلُوْا وَيَجْزِىَ الَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا بِالْحُسْنٰى ۝
اَلَّذِيْنَ يَجْتَنِبُوْنَ كَبٰٓئِرَ الْاِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ اِلَّا اللَّمَمَ

૯૦

રબ્બિહિમુલ-હુદા (૨૩) અમ લિલ-ઈન્સાનિ
હિદાયત આઈ (૨૬) ક્યા આદમીકો મિલ જાએગા જો
મા તમન્ના (૨૪) ફ-લિલ્લાહિલ-આખ઼િરતુ
વોહ ખયાલ બાંધે (૨૭) તો આખેરત ઔર દુનિયા સબકા
વલ-ઊલા (૨૫) વ-કમ મિમ-મ-લકિન
માલિક અલ્લાહ હી હૈ (૨૮) ઔર કિત્ને હી ફરિશ્તે હૈં
ફિસ્સમાવાતિ લા તુગ઼્ની શફાઅ઼તુહુમ
આસ્માનોંમેં કે ઉનકી સિફારિશ કુછ કામ
શૈઅન ઈલ્લા મિમ્બઅ઼-દિ અંય્યઅ- જ઼-નલ્લાહુ
નહીં આતી મગર જબ અલ્લાહ ઈજાઝત દે દે જિસકે લિયે
લિમંય્યશાઉ વ યર્દા (૨૬) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન લા
ચાહે ઔર પસંદ ફરમાએ (૨૮) બેશક વોહ જો
યુઅ-મિનૂ-ન બિલ-આખ઼િરતિ લયુ-સમ્મૂનલ-
આખેરત પર ઈમાન નહીં રખતે (૩૦) મલાએકા

મં ૭ મલાઈક-ત તસ્મિ-ય-તલ-ઉન્સા (૨૭) વમા લહુમ બિહી મિન ઈ઼લ્મ
નામ ઔરતોંકા-સા રખતે હૈં (૩૧) ઔર ઉન્હેં ઉસકી કુછ ખબર નહીં
ઈંય્યત્તબિઊ-ન ઈલ્લઝ઼-ઝ઼ન્ન વ ઈન્નઝ઼-ઝ઼ન્ન લા યુગ઼્ની મિનલ-હ઼ક્કિ શૈઅ (૨૮)
વોહ તો નિરે ગુમાનકે પીછે હૈં ઔર બેશક ગુમાન યકીનકી જગહ કુછ કામ નહીં
ફ-અઅ઼-રિદ્ અ઼મ્મન ત-વલ્લા અન ઝિ઼ક-રિના વ-લમ યુરિદ ઈલ્લલ-હ઼યાતદ-
દેતા (૩૨) તો તુમ ઉસસે મુંહ ફેર લો જો હમારી યાદસે ફિરા (૩૩) ઔર ઉસને ન ચાહી મગર
દુન્યા (૨૯) ઝ઼ાલિ-ક મબ-લગુહુમ મિનલ-ઈલ્મ ઈન્ન રબ્બ-ક હુ-વ અઅ઼-લમુ
પા વ દુનિયાકી ઝિંદગી (૩૪) યહાં તક ઉનકે ઈલ્મકી પહોંચ હૈ (૩૫) બેશક તુમ્હારા રબ
બિમન દ઼લ્લ અ઼ન સબીલિહી વહુ-વ અઅ઼-લમુ બિ-મનિહતદા ★ (૩૦)
ખૂબ જાનતા હૈ જો ઉસકી રાહસે બેહકા ઔર વોહ ખૂબ જાનતા હૈ જિસને રાહ પાઈ
વ લિલ્લાહિ મા ફિસ્સમાવાતિ વમા ફિલઅર્દ઼િ લિ-યજઝિ-યલ્લઝ઼ી-ન
ઔર અલ્લાહ હી કા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ ઔર જો કુછ ઝમીનમેં તાકે બુરાઈ
અસાઊ બિમા અ઼મિલૂ વ યજઝિ-યલ્લઝ઼ી-ન અહ઼-સનૂ બિલ્હુસ્ના (૩૧)
કરનેવાલોંકો ઉનકે કિયેકા બદલા દે ઔર નેકી કરનેવાલોંકો નિહાયત અચ્છા સિલા અતા ફરમાએ
અલ્લઝ઼ી-ન યજ-તનિબૂ-ન કબાઈરલ- ઈસ્મિ વલ-ફવાહિ઼-શ ઈલ્લલ લ-મમ
વોહ જો બળે ગુના ઔર બેહયાઈયોંસે બચતે હૈં (૩૬) મગર ઈતનાકે ગુનાહકે પાસ ગએ ઔર રુક ગએ

બમન્ઝિલહ છતકે હૈ. યા અર્શ જો જન્નતકી છત હે (કર્તબી અન ઈબ્ને અબ્બાસ. (૬) મરવી હૈ કે અલ્લાહ તઆલા રોઝે કયામત તમામ સમંદરોં કો આગ કર દેગા જિસસે જહન્નમકી આગ મેં ઔર ભી ઝયાદતી હો જાએગી. (ખાઝિન) (૭) જિસકા કુફ્ફાર કો વા'દા દિયા ગયા હૈ. (૮) ચક્કીકી તરહ ઘૂમેંગે ઔર ઈસી તરહ હર્કતમે આએંગે કે ઉનકે અજઝા મુખતલિફ વ મુન્તશિર હો જાએં. (૯) જૈસેકે ગુબાર હવા મે ઉડતા હૈ યે દિન કયામતકા હોગા. (૧૦) જો રસૂલોંકો ઝુટલાતે થે. (૧૧) કુફ્ર વ બાતિલકે. (૧૨) ઔર જહન્નમકે ખાઝિન કાફિરોં કે હાથ ગરદનોંસે ઔર પાંવ પેશાનિયોં સે મિલાકર બાધેંગે ઔર ઉન્હે મુંહ કે બલ જહન્નમમે ઢકેલ દેગેં ઔર ઉનસે કહા જાએગા કે વો દુનિયામેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહિ

إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ ۚ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ
مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ ۖ
فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ ۖ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَىٰ ۝ أَفَرَأَيْتَ
الَّذِي تَوَلَّىٰ ۝ وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْدَىٰ ۝ أَعِنْدَهُ
عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَىٰ ۝ أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ
مُوسَىٰ ۝ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّىٰ ۝ أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ
وِزْرَ أُخْرَىٰ ۝ وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ۝
وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ ۝ ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ ۝
وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنْتَهَىٰ ۝ وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ ۝
وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ۝ وَأَنَّهُ خَلَقَ الزَّوْجَيْنِ
الذَّكَرَ وَالْأُنْثَىٰ ۝ مِنْ نُطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ۝ وَأَنَّ عَلَيْهِ
النَّشْأَةَ الْأُخْرَىٰ ۝ وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ۝ وَأَنَّهُ
هُوَ رَبُّ الشِّعْرَىٰ ۝ وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ۝

ઈન્ન રબ્બ-ક વાસિઉલ-મગ઼્ફિ- રહ હુ-વ
(૩૭) બેશક તુમ્હારે રબકી મગ્ફિરત વસીઅ હૈ વોહ
અઅ્-લમુ બિકુમ ઈઝ અન્શ-અકુમ મિનલ-
તુમ્હેં ખૂબ જાનતા હૈ (૩૮) તુમ્હેં મિટ્ટીસે પૈદા કિયા
અર્દિ વ ઈઝ અન્તુમ અજિન્નતુન ફી બુતૂનિ
ઔર જબ તુમ અપની માંઓંકે પેટમેં
ઉમ્મહાતિકુમ ફલા તુઝક્કૂ અન્ફુસકુમ હુ-વ
હમલ થે તો આપ અપની જાનોંકો સુથરા ન બતાઓ (૩૯) વોહ ખૂબ
અઅ્-લમુ બિમનિત્તકા (૩૨) અ-ફ-રઐતલ્લઝી
જાનતા હૈ જો પરહેઝગાર હૈ (૪૦) તો ક્યા તુમને દેખા જો ફિર
ત-વલ્લા (૩૩) વ અઅ્-તા કલીલંવ્વ અક-દા (૩૪)
ગયા (૪૧) ઔર કુછ થોડા-સા દિયા ઔર રોક રખા (૪૨)
અ-ઈન્દહૂ ઈલ્મુલ-ગ઼ૈબિ ફ-હુ-વ યરા (૩૫)
ક્યા ઉસકે પાસ ગૈબકા ઈલ્મ હૈ તો વોહ દેખ રહા હૈ (૪૩)

૬

અમ લમ યુનબ્બઅ બિમા ફી સુહુફિ મૂસા (૩૬) વ-ઈબરાહી-મલ્લઝી
ક્યા ઉસે ઉસકી ખબર ન આઈ જો સહીફોંમેં હૈ મૂસાકે (૪૪) ઔર ઈબ્રાહીમકે જો એહકામ પૂરે
વફ્-ફા (૩૭) અલ્લા તઝિરુ વાઝિરતુંવ-વિઝ-ર ઉખ્રા (૩૮) વ-અલ્લૈ-સ લિલ્ઈન્સાનિ
બજા લાયા (૪૫) કે કોઈ બોઝ ઉઠાનેવાલી જાન દૂસરીકા બોઝ નહીં ઉઠાતી (૪૬) ઔર યે કે આદમી ન પાએગા
ઈલ્લા મા સઅ્આ (૩૯) વ-અન્ન સઅ્-યહૂ સૌ-ફ યુરા (૪૦) સુમ્મ યુજઝાહુલ
મગર અપની કોશિશ (૪૭) ઔર યે કે ઉસકી કોશિશ અન્કરીબ દેખી જાએગી (૪૮) ફિર ઉસકા ભરપૂર
જઝા-અલ ઔફા (૪૧) વ-અન્ન ઈલા રબ્બિકલ-મુન્તહા (૪૨) વ-અન્નહૂ હુ-વ
બદલા દિયા જાએગા ઔર યે કે બેશક તુમ્હારે રબ હી કી તરફ ઈન્તેહા હૈ (૪૯) ઔર યે કે વોહી હૈ જિસને હંસાયા
અદ્-હ-ક વ-અબ્કા (૪૩) વ-અન્નહૂ હુ-વ અમા-ત વ-અહ્યા (૪૪) વ-અન્નહૂ
ઔર રુલાયા (૫૦) ઔર યે કે વોહી હૈ જિસને મારા ઔર જિલાયા (૫૧) ઔર યે કે ઉસને
ખ-લ-કઝ-ઝૌજૈનિઝ-ઝ-ક-ર વલ્ઉન્સા (૪૫) મિન નુત્ફતિન ઈઝા તુમ્ના (૪૬)
દો જોડે બનાએ નર ઔર માદા નુત્ફેસે જબ ડાલા જાએ (૫૨)
વ-અન્ન અલૈહિન્નશ-અતલ-ઉખ્રા (૪૭) વ-અન્નહૂ હુ-વ અગ્ના વ-અક્-ના (૪૮) વ
ઔર યે કે ઉસીકે ઝિમ્મે હૈ પિછલા ઉઠાના (૫૩) ઔર યે કે ઉસીને ગિના દી ઔર કનાઅત દી ઔર
અન્નહૂ હુ-વ રબ્બુશ્શિઅ્-રા (૪૯) વ-અન્નહૂ અહ-લ-ક આ-દનિલ-ઊલા (૫૦)
યે કે વોહી સિતારા શે'રાકા રબ હૈ (૫૪) ઔર યે કે ઉસીને પેહલી આદકો હિલાક ફરમાયા (૫૫)

વસલ્લમકી તરફસે હર કી નિસ્બત કરતે થે ઔર કહેતે થે કી હમારી નઝરબંદી કર દી હૈ. (૧૫) ન કહીં ભાગ સકતે હો ન અઝાબસે બચ સકતે હો ઓર યે અઝાબ. (૧૬) દુનિયામેં કુફરો તકઝીબ. (૧૭) ઉસકે અતા વ ને'મત ખૈર વ કરામત પર. (૧૮) ઔર ઉનસે કહા જાએગા. (૧૯) જો તુમને દુનિયામેં કિયે કે ઈમાન લાએ ઔર ખુદા ઔર રસૂલકી તાઅત ઈખ્તિયાર કી. (૨૦) જન્નત મેં અગરચે બાપ દાદાકે દરજે બુલંદ હોં તો ભી ઉનકી ખુશીકે લિયે ઉનકી ઔલાદ ઉનકે સાથ મિલા દી જાએગી ઔર અલ્લાહ તઆલા અપને ફઝલો કરમસે ઉસ ઔલાદકો ભી વો દરજા અતા ફરમાએગા. (૨૧) ઉન્હેં ઉનકે આ'માલ કા પૂરા સવાબ દિયા ઓર ઔલાદકે દરજે અપને ફઝલો કરમસે બુલંદ કિયે (૨૨) યા'ની હર કાફિર અપને કુફરી અમલમે દોઝખકે

وَثَمُودَا فَمَا أَبْقَىٰ ۝ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ
كَانُوا هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَىٰ ۝ وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ ۝
فَغَشَّاهَا مَا غَشَّىٰ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ۝
هَٰذَا نَذِيرٌ مِّنَ النُّذُرِ الْأُولَىٰ ۝ أَزِفَتِ الْآزِفَةُ ۝
لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ۝ أَفَمِنْ هَٰذَا
الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ۝ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ۝ وَ
أَنتُمْ سَامِدُونَ ۝ فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ۩

سُورَةُ الْقَمَرِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

اقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانشَقَّ الْقَمَرُ ۝ وَإِن يَرَوْا آيَةً
يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ۝ وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا
أَهْوَاءَهُمْ ۚ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ ۝ وَلَقَدْ جَاءَهُم مِّنَ
الْأَنبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ۝ حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ ۖ فَمَا

વ-સમૂ-દ ફમા અબ્કા (૫૧) વ કૌ-મ નૂહિમ-મિન
ઓર સમૂદકો (૫૬) તો કોઈ બાકી ન છોળા ઓર ઉનસે પેહલે
કબ્લ ઈન્નહુમ કાનૂ હુમ અઝ-લ-મ વ-અત્ગા
નૂહકી કૌમકો (૫૭) બેશક વોહ ઉનસે ભી ઝાલિમ ઓર સર-કશ થે
(૫૨) વલ- મુઅ-તફિ-ક-ત અહવા (૫૩)
(૫૮) ઓર ઉસને ઉલટનેવાલી બસ્તીકો નીચે ગિરાયા (૫૯)
ફ-ગશ્શાહા મા ગશ્શા (૫૪) ફબિ-અય્યિ આલાઈ
તો ઉસ પર છાયા જો કુછ છાયા (૬૦) તો ઉસે સુનનેવાલે અપને
રબ્બિ-ક ત-ત-મારા (૫૫) હાઝા
રબકી કૌન-સી ને'મતોંમેં શક કરેગા યે (૬૧) એક
નઝીરુમ-મિનન્નુઝુરિલ-ઊલા (૫૬) અઝિ-ફતિલ-
ડર સુનાનેવાલે હૈં અગલે ડરાનેવાલોંકી તરહ (૬૨) પાસ આઈ પાસ
આઝિફહ (૫૭) લૈ-સ લહા મિન દૂનિલ્લાહિ
આનેવાલી (૬૩) અલ્લાહકે સિવા ઉસકા કોઈ ખોલનેવાલા

૯૦ સજદહ મં ૭

કાશિફહ (૫૮) અ-ફમિન હાઝલ-હદીસિ તઅ-જબૂન (૫૯) વ-તદ્-હકૂ-ન વલા
નહીં (૬૪) તો ક્યા ઈસ બાતસે તુમ તઅજ્જુબ કરતે હો (૬૫) ઓર હંસતે હો ઓર
તબ્કૂન (૬૦) વ અન્તુમ સામિદૂન (૬૧) ફસ્જુદૂ લિલ્લાહિ વઅ-બુદૂ (સજદહ) (૬૨)
રોતે નહીં (૬૬) ઓર તુમ ખેલમેં પળે હો તો અલ્લાહકે લિયે સજદા ઓર ઉસકી બન્દગી કરો (૬૭)

(૫૪) સૂરતુલ ક-મર (મક્કી) ૫૫ આયતેં ઓર ૩ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦ ઈક્ત-ર-બતિસ-સાઅતુ વન્શક-
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) પાસ આઈ કયામત ઓર (૨) શક હો ગયા
કલ-ક-મર (૧) વ ઈંય્યરૌ આયતંય્યુઅ-રિદૂ વ યકૂલૂ સિહરુમ-મુસ્તમિર્રૂ (૨)
ચાંદ (૩) ઓર અગર દેખેં (૪) કોઈ નિશાની તો મુંહ ફેરતે (૫) ઓર કેહતે હૈં યે તો જાદૂ હૈ ચલા આતા
વ કઝ-ઝબૂ વત્ત-બઊ અહવા-અહુમ વ કુલ્લુ અમ્રિમ મુસ્તકિર્ર (૩) વ-લ-કદ
ઓર ઉન્હોંને ઝુટલાયા (૬) ઓર અપની ખ્વાહિશોંકે પીછે હુએ (૭)ઓર હર કામ કરાર પા ચુકા હૈ (૮) ઓર બેશક
જા-અહુમ મિનલ-અમ્બાઈ મા ફીહિ મુઝ-દજર (૪) હિક-મતુમ-બાલિ-ગતુન ફમા
ઉનકે પાસ વોહ ખબરેં આઈ (૯) જિનમેં કાફી રોક થી (૧૦) ઈન્તિહાકો પહુંચી હુઈ હિકમત ફિર ક્યા કામ દે ડર

અંદર ગિરફતાર હવ (ખાઝિન) (૨૩) યા'ની એહલે જન્નત કો હમને અપને એહસાન સે દમ બદમ મઝીદ ને'મતેં અતા ફરમાઈ (૨૪) જેસાકે દુનિયાકી શરાબમેં કિસ્મ કિસ્મકે મફાસિદ થે કયૂંકે શરાબે જન્નત પીનેસે ન અકલ ઝાઈલ હોતી હૈ ન ખસલતેં ખરાબ હોતી હૈ ન પીનેવાલા બેહૂદા બકતા હૈ ન ગુનેહગાર હોતા હૈ. (૨૫) ખિદમત કે લિયે ઓર ઉનકે હુસ્ન વસફા વ પાકીઝગીકા યે આલમ હૈ (૨૬) જિન્હેં કોઈ હાથ હી ન લગા. હઝરતે અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમરને ફરમાયા કે કિસી જન્નતીકે પાસ ખિદમત મેં દૌડનેવાલે ગુલામ હઝાર સે કમ ન હોંગે ઓર હર ગુલામ જુદાજુદા ખિદમત પર મુકર્રર હોગા (૨૭) યા'ને જન્નતી જન્નતમેં એક દૂસરે સે દરયાફત કરેંગે કે દુનિયામેં કિસ હાલમેં થે ઓર કયા અમલ કરતે થે ઓર યે દરયાફત

تُغْنِ النُّذُرُ ۝ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ ۘ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ
شَيْءٍ نُّكُرٍ ۝ خُشَّعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ
الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ ۝ مُّهْطِعِينَ إِلَى
الدَّاعِ ۖ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ۝ كَذَّبَتْ
قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ
وَازْدُجِرَ ۝ فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانتَصِرْ ۝
فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُّنْهَمِرٍ ۝ وَفَجَّرْنَا
الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَىٰ أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ۝
وَحَمَلْنَاهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلْوَاحٍ وَدُسُرٍ ۝ تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا
جَزَاءً لِّمَن كَانَ كُفِرَ ۝ وَلَقَد تَّرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ
مِن مُّدَّكِرٍ ۝ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ۝ وَلَقَدْ
يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ۝ كَذَّبَتْ
عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ۝ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ

તુગ઼િન્નુઝુર ॥(૫) ફ-ત-વલ્લ અ઼ન્હુમ □ યૌ-મ
સુનાનેવાલે તો તુમ ઉન્સે મુંહ ફેર લો (૧૧) જિસ દિન બુલાનેવાલા(૧૨)
યદ-ઉ઼દ-દાઈ ઈલા શૈઈન નુકુર ॥ (૬) ખુશ્શઅ઼ન
એક સખ્ત બે-પેહચાની બાતકી તરફ બુલાએગા (૧૩) નીચી આંખે
અબ-સા઼રુ-હુમ યખ્રુજૂ-ન મિનલ-અજદાસિ઼
કિયે હુએ કબ્રોંસે નિકલેંગે ગોયા
ક-અન્નહુમ જરાદુમ-મુન્તશિર ॥(૭) મુહ-
વોહ ટિડ્ડી હૈં ફૈલી હુઈ (૧૪) બુલાનેવાલેકી
તિ઼ઈ-ન ઈલદ-દાઈ ॥ યકૂલુલ- કાફિરૂ-ન હાઝા઼
તરફ લપકતે હુએ (૧૫) કાફિર કહેંગે યે
યૌમુન અ઼સિર (૮) કઝ઼-ઝ઼-બત ક઼બ્લહુમ ક઼ૌમુ
દિન સખ્ત હૈ ઉનસે (૧૬) પેહલે નૂહકી કૌમને ઝુટલાયા તો હમારે બન્દે
નૂહિ઼ન ફ-કઝ઼-ઝ઼બૂ અ઼બ્દના વક઼ાલૂ
(૧૭)કો ઝૂટા બતાયા ઔર બોલે વોહ
મજ-નૂનું વ્વઝદુજિર (૯) ફ-દઆ઼ રબ્બહૂ અન્ની મગ઼લૂબુન ફન્તસિ઼ર (૧૦)
મજનૂન હૈ ઔર ઉસે ઝિડકા (૧૮) તો ઉસને અપને રબસે દુઆકી મૈં મગલૂબ હૂં તૂ મેરા બદલા લે
ફ-ફ-તહ્ના અબ્વાબસ- સમાઈ બિમાઈમ-મુન-હમિરિંવ- ॥(૧૧) વ
તો હમને આસ્માનકે દરવાઝે ખોલ દિયે ઝોરકે બેહતે પાનીસે (૧૯) ઔર
ફજ-જર-નલ અર્દ઼ ઉ઼યૂનન ફલ્ત-ક઼લ-માઉ અ઼લા અમ્રિન ક઼દ કુદિર ॥(૧૨) વ
ઝમીન ચશ્મે કરકે બહા દી (૨૦) તો દોનોં પાની (૨૧) મિલ ગએ ઈસ મિકદાર પર જો મુકદ્દર થી (૨૨) ઔર
હ઼-મલ-નાહુ અ઼લા ઝા઼તિ અલ-વાહિંવ્વ દુસુરિન ॥(૧૩) તજ-રી બિ-અઅ઼-યુનિના
હમને નૂહકો સવાર કિયા (૨૩) તખ્તોં ઔર કીલોંવાલી પર કે હમારી નિગાહકે રૂબરૂ બેહતી(૨૪) ઉસકે સિલેમેં(૨૫)
જઝા઼-અલ્લિમન કા-ન કુફિર (૧૪) વ-લ-ક઼ત-ત-રક-નાહા આ-ય-તન ફ-હલ
જિસકે સાથ કુફ્ર કિયા ગયા થા ઔર હમને ઉસે (૨૬) નિશાની છોડા તો હૈ કોઈ ધ્યાન
મિમ્મુદ-દકિર (૧૫) ફ-કૈ-ફ કા-ન અ઼ઝા઼બી વ-નુઝુર (૧૬) વ-લ-ક઼દ
કરનેવાલા (૨૭) તો કૈસા હુવા મેરા અઝાબ ઔર મેરી ધમકિયાં ઔર બેશક
યસ્સરનલ-કુરઆ-ન લિઝ઼-ઝિકરિ ફ-હલ મિમ્મુદ-દકિર (૧૭) કઝ઼-ઝ઼-બત
હમને કુર્આન યાદ કેરનેકે લિયે આસાન ફરમા દિયા તો હૈ કોઈ યાદ કરનેવાલા (૨૮) આદને ઝુટલાયા (૨૯) તો કૈસા હુવા
આ઼દુન ફ-કૈ-ફ કા-ન અ઼ઝા઼બી વ નુઝુર (૧૮) ઈન્ના અર-સલ્ના અ઼લૈહિમ
મેરા અઝાબ ઔર મેરે ડર દિલાનેકે ફરમાન (૩૦) બેશક હમને ઉન પર એક સખ્ત

મં ૭

કરના ને'મતે ઈલાહીકે એ'તિરાફ કે લિયે હોગા. (૨૮) અલ્લાહ તઆલા કે ખૌફસે ઔર ઈસ અન્દેશે સે કે નફસ વ શૈતાન ખલલે ઈમાન કા બાઈસ નહોં ઔર નેકિયોંકે રોકે જાને ઔર બદીયોં પર ગિરફત કિયે જાનેકા ભી અંદેશા થા. (૨૯) રેહમત ઔર મગફેરત ફરમા કર. (૩૦) યા'ની આતિશે જહન્નમ કે અઝાબસે જો જિસ્મોં મે દાખિલ હોનેકી વજહ સે સમૂમ યા'ની લૂકે નામ સે મૌસૂમ કી ગઈ. (૩૧) યા'ને દુનિયામેં ઈખલાસ કે સાથ સિર્ફ (૩૨) કુફ્ફારે મક્કાકો ઔર ઉનકે કાહિન ઔર મજનૂં કહનેકી વજહ સે આપ નસીહતસે બાઝ ન રહેં ઈસ લિયે. (૩૩) યે કુફ્ફારે મક્કા આપકી શાનમેં. (૩૪) કે જૈસે ઉનસે પહેલે શાઈર મર ગએ ઔર ઉનકે જથ્થે ટૂટ ગએ યેહી હાલ ઉનકા હોના હૈ. (મઆઝઅલ્લાહ) ઔર વો કુફ્ફાર યેભી કેહતે

رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ۙ تَنزِعُ النَّاسَ
كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُّنقَعِرٍ ۝ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَ
نُذُرِ ۝ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن
مُّدَّكِرٍ ۝ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ۝ فَقَالُوا أَبَشَرًا مِّنَّا
وَاحِدًا نَّتَّبِعُهُ إِنَّا إِذًا لَّفِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ۝ أَأُلْقِيَ
الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِن بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌ ۝
سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَّنِ الْكَذَّابُ الْأَشِرُ ۝ إِنَّا مُرْسِلُو
النَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ۝ وَنَبِّئْهُمْ
أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ ۖ كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ ۝ فَنَادَوْا
صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَىٰ فَعَقَرَ ۝ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَ
نُذُرِ ۝ إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا
كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ ۝ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ
فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ۝ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ ۝

ع

રીહન સર્સ-રન ફી યૌમિ નહ્-સિમ-
આંધી ભેજી (૩૧) એસે દિનમેં જિસકી નહૂસત ઉન પર હંમેશાકે
મુસ્તમિર્ર (૧૯) તન્ઝિઉન્ના-સ ક-અન્નહુમ
લિયે રહી (૩૨) લોગોંકો યૂં દે મારતી થી કે ગોયા વોહ
અઅ્-જાઝુ નખ્લિમ-મુન્કઇર (૨૦) ફ-કૈ-ફ
ઉખડી હુઇ ખજૂરોંકે ઠુન્ડ હૈં તો કૈસા હુવા
કા-ન અઝાબી વ નુઝુર (૨૧) વ લ-કદ
મેરા અઝાબ ઔર ડરકે ફરમાન ઔર બેશક
યસ્સરનલ કુરઆ-ન લિઝ્-ઝિકરિ ફ-હલ
હમને આસાન કિયા કુર્આન યાદ કરનેકે લિયે તો હૈ કોઇ
મિમ-મુદ-દકિર ૮૦ (૨૨) કઝ્-ઝ-બત સમૂદુ
યાદ કરનેવાલા સમૂદને રસૂલોંકો ઝુટલાયા (૩૩)
બિન્નુઝુર (૨૩) ફ-કાલૂ અ-બ-શ-રમ-મિન્ના
તો બોલે ક્યા હમ અપનેમેં કે એક આદમીકી

મં ૭ વાહિદન નત્તબિઉહૂ ઈન્ના ઈઝલ્લફી દલાલિંવ-વ સુઉર (૨૪) અ ઉલ્કિ-યઝ્-ઝિકરુ
તાબેદારી કરેં (૩૪) જબ તો હમ ઝરૂર ગુમરાહ ઔર દીવાને હૈં (૩૫) ક્યા હમ સબમેંસે
અલૈહિ મિમ્બૈનિના બલ હુ-વ કઝ્-ઝાબુન અશિર (૨૫) સ- યઅ્-લમૂ-ન
ઉસ પર (૩૬) ઝિક્ર ઉતારા ગયા (૩૭) બલ્કે યે સખ્ત ઝૂટા ઉતરૌના હૈ (૩૮) બહોત જલ્દ
ગદમ્મનિલ-કઝ્-ઝાબુલ-અશિર (૨૬) ઈન્ના મુર્સિલુન્નાકતિ ફિત્-તલ-લહુમ
કલ જાન જાએંગે (૩૯) કૌન થા બડા ઝૂટા ઉતરૌના હમ નાકા ભેજનેવાલે હૈં ઉનકી જાંચકો (૪૦) તો
ફર્તકિબ્હુમ વસ્તબિર (૨૭) વ નબ્બિઅ-હુમ અન્નલ્મા-અ કિસ્મતુમ બૈનહુમ
અય સાલેહ તૂ રાહ દેખ (૪૧) ઔર સબ્ર કર (૪૨) ઔર ઉન્હેં ખબર દે દે કે પાની ઉનમેં હિસ્સોંસે હૈ
કુલ્લુ શિર્બિમ-મુહ્-ત-દર (૨૮) ફનાદૌ સાહિ-બહુમ ફ-તઆતા ફ-અ-કર (૨૯)
(૪૩) હર હિસ્સા પર વોહ હાઝિર હો જિસકી બારી હૈ (૪૪) તો ઉન્હોંને અપને સાથીકો (૪૫) પુકારા તો ઉસને (૪૬)
ફકૈ-ફ કા-ન અઝાબી વ નુઝુર (૩૦) ઈન્ના અર્સલ્ના અલૈહિમ સૈ- હતંવ્વાહિ-દ-તન
લે કર ઉસકી કૌંચે કાટ દી (૪૭) ફિર કૈસા હુવા મેરા અઝાબ ઔર ડરકે ફરમાન (૪૮) બેશક હમને ઉન પર એક ચિન્ઘાડ
ફ-કાનૂ ક-હશીમિલ-મુહ્તઝિર (૩૧) વ લ-કદ યસ્સરનલ-કુરઆ-ન લિઝ્-ઝિકરિ
ભેજી (૪૯) જભી વોહ હો ગએ જૈસે ઘેરા બનાનેવાલેકી બચી હુઇ ઘાસ સુખી રૌંદી હુઇ (૫૦) ઔર બેશક હમને આસાન કિયા
ફ-હલ મિમ મુદ-દકિર (૩૨) કઝ્-ઝબત કૌમુ લૂતિમ-બિન્નુઝુર (૩૩)
કુર્આન યાદ કરનેકે લિયે તો હૈ કોઇ યાદ કરનેવાલા લૂતકી કૌમને રસૂલોંકો ઝુટલાયા

થે કે ઉનકે વાલિદ કી મૌત જવાની મેં હુઇ હૈ ઉનકીભી એૈસીહી હોગી. અલ્લાહ તઆલા અપને હબીબસે ફરમાતા હૈ. (૩૫) મેરી મૌતકા. (૩૬) કે તુમ પર અઝાબે ઇલાહી આએ ચુનાંચે યે અઝાબમેં ગિરફતાર કિયે ગએ. (૩૭) જો વો હુઝૂરકી શાનમેં કહેતે હૈં કે શાઇર, સાહિર, કાહિન, મજનૂન એૈસા કહેના બિલ્કુલ ખિલાફે અકલ હૈ ઔર તુર્રા યે કે મજનૂનભી કહેતે જાએ ઔર શાઇર, સાહિર, કાહિન ભી ઔર ફિર અપને આકિલ હોનેકા દા'વા. (૩૮) કે ઇનાદ મે અંધે હો રહે હૈં. ઔર કુફ્ર વ તુગયાનમેં હદ સે ગુઝર ગએ. (૩૯) યા'ની સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહિવસલ્લમને અપને દિલસે. (૪૦) ઔર દુશમની વ ખબસે નફસ સે એૈસે તા'ન કરતે હૈં અલ્લાહ તઆલા ઉન પર હુજ્જત કાઇમ ફરમાતા હૈ કે અગર ઉનકે ખયાલ

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَّجَّيْنَاهُم
بِسَحَرٍ ۝ نِّعْمَةً مِّنْ عِندِنَا كَذَٰلِكَ نَجْزِي مَن
شَكَرَ ۝ وَلَقَدْ أَنذَرَهُم بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ ۝
وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَن ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا
عَذَابِي وَنُذُرِ ۝ وَلَقَدْ صَبَّحَهُم بُكْرَةً عَذَابٌ
مُّسْتَقِرٌّ ۝ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ۝ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا
الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ۝ وَلَقَدْ
جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ۝ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا
فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ۝ أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ
أُولَٰئِكُمْ أَمْ لَكُم بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ ۝ أَمْ يَقُولُونَ
نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ ۝ سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ۝
بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدْهَىٰ وَأَمَرُّ ۝
إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ۝ يَوْمَ يُسْحَبُونَ

ઈન્ના અર્સલ્ના અલૈહિમ હાસિબન ઈલ્લા
બેશક હમને ઉન પર (૫૧) પથરાવ (૫૨) ભેજા સિવાએ લૂતકે
આ-લ લૂત ▸ નજ-જૈનાહુમ બિ-સ-હરિન ▸ (૩૪)
ઘરવાલોંકે (૫૩) હમને ઉન્હેં પિછલે પહર (૫૪) બચા લિયા
નિઅ-મ-તમ-મિન ઈન્દિના ▸ કઝાલિ-ક
અપની પાસકી ને'મત ફરમા કર હમ યૂં હી
નજ-ઝી મન શ-કર (૩૫) વ-લ-કદ
સિલા દેતે હૈં ઉસે જો શુક્ર કરે (૫૫) ઔર બેશક
અન્ઝ-રહુમ બત્શ-તના ફ-તમારૌ
ઉસને (૫૬) ઉન્હેં હમારી ગિરફતસે (૫૭) ડરાયા તો ઉન્હોંને ડરકે
બિન્નુઝુર (૩૬) વ-લ-કદ રાવદૂહુ અન દૈફિહી
ફરમાનોંમે શક કિયા (૫૮) ઉન્હોંને ઉસે ઉસકે મેહમાનોંસે ફુસ્લાના
ફ-ત-મસ્ના અઅ-યુનહુમ ફઝૂકૂ અઝાબી
ચાહા (૫૯) તો હમને ઉનકી આંખેં મીટ દી (૬૦) ફરમાયા ચખો

વ-નુઝુર (૩૭) વ-લ-કદ સબ્બ-હહુમ બુક-ર-તન અઝાબુમ-મુસ્તકિર ૮(૩૮) ફ-ઝૂકૂ
મેરા અઝાબ ઔર ડરકે ફરમાન (૬૧) ઔર બેશક સુબ્હ તળકે ઉન પર ઠહરનેવાલા અઝાબ આયા (૬૨) તો ચખો
અઝાબી વ નુઝુર (૩૯) વ લ-કદ યસ્સરનલ-કુરઆ-ન લિઝ- ઝિકરિ ફ-હલ
મેરા અઝાબ ઔર ડરકે ફરમાન ઔર બેશક હમને આસાન કિયા કુર્આન યાદ કરનેકે લિયે તો હૈ
મિમ્મુદ-દકિર ٥ (૪૦) વ લ-કદ જા-અ આ-લ ફિરઔનન્નુઝુર ૮ (૪૧) કઝ-ઝબૂ
કોઈ યાદ કરનેવાલા ઔર બેશક ફિરઔનવાલોંકે પાસ રસૂલ આએ (૬૩) ઉન્હોંને હમારી
બિઆયાતિના કુલ્લિહા ફ-અ-ખઝ-નાહુમ અખ્ઝ અઝીઝિમ-મુક્તદિર (૪૨)
સબ નિશાનિયાં ઝુટલાઈ (૬૪) તો હમને ઉન પર (૬૫) ગિરફત કી જો એક ઈઝઝતવાલે ઔર અઝીમ કુદરતવાલે કી શાન
અકુફ-ફારુકુમ ખૈરુમ્મિન ઉલાઈકુમ અમ લકુમ બરા-અતુન ફિઝ-ઝુબુર ૮ (૪૩)
થી ક્યા (૬૬) તુમ્હારે કાફિર ઉનસે બેહતર હૈં (૬૭) યા કિતાબોંમેં તુમ્હારી છુટ્ટી લિખી હુઈ હૈ (૬૮)
અમ યકૂલૂ-ન નહનુ જમીઉમ-મુન્તસિર (૪૪) સયુહ-ઝમુલ-જમ્ઉ વ
યા યે કેહતે હૈં (૬૯) કે હમ સબ મિલકર બદલા લેંગે (૭૦) અબ ભગાઈ જાતી હૈ યે જમાઅત (૭૧) ઔર
યુવલ્લૂનદ-દુબુર (૪૫) બલિસ્સાઅતુ મૌઈદુહુમ વસ્સાઅતુ અદહા વ અમર્ર (૪૬)
પીઠે ફેર દેંગે (૭૨) બલ્કે ઉનકા વા'દા કયામત પર હૈ (૭૩) ઔર કયામત નિહાયત કળવી ઔર સખ્ત કળવી (૭૪)
ઈન્નલ-મુજ-રિમી-ન ફી દલાલિંવ-વ સુઉર ▸□ (૪૭) યૌ-મ યુસ્હબૂ-ન
બેશક મુજરિમ ગુમરાહ ઔર દીવાને હૈં (૭૫) જિસ દિન આગમેં

મે કુર્આન જૈસા કલામ કોઈ ઈન્સાન બના સકતા હૈ (૪૧) જો હુસ્ન વ ખૂબી વ ફસાહત વ બલાગત મેં ઉસકે મિસ્લ હો (૪૨) યા'ની ક્યા વો માં બાપસે પૈદા ન હુએ જમાદ બે અકલ હૈં જિન પર હુજ્જત કાઈમ ન કી જાએગી ઐસા નહીં યા યે મા'ના હૈં કે ક્યા વો નુત્ફે સે પેદા ન હુએ ઔર ક્યા ઉન્હેં ખુદાને નહી બનાયા (૪૩) કે ઉન્હોંને અપને આપકો ખુદહી બના લિયા હો તો યે ભી મુહાલ હૈ તો લા મુહાલા કે ઉન્હેં ઈકરાર કરના પડેગા કે ઉન્હેં અલ્લાહ તઆલા ને પૈદા કિયા ફિર ક્યા સબબ હૈ કે ઉસકી ઈબાદત નહી કરતે ઓર બુતોંકો પૂજતે હૈં. (૪૪) યે ભી નહીં ઔર અલ્લાહ તઆલાકે સિવાઈ આસ્માન વઝમીન પૈદા કરનેકી કોઈ કુદરત નહી રખતા તો ક્યૂં ઉસકી ઈબાદત નહી કરતે. (૪૫) અલ્લાહ તઆલા કી તૌહીદ ઔર ઉસકી કુદરત

મં ૭

قال فما خطبكم ٢٧ | الرحمٰن ٥٥

فِي النَّارِ عَلٰى وُجُوهِهِمْ ۚ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ۝ إِنَّا
كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنٰهُ بِقَدَرٍ ۝ وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ
كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ۝ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ
مِنْ مُدَّكِرٍ ۝ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ۝ وَكُلُّ
صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ ۝ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنّٰتٍ وَ
نَهَرٍ ۝ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْتَدِرٍ ۝

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ مَدَنِيَّةٌ (٥٥)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

اَلرَّحْمٰنُ ۝ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ۝ عَلَّمَهُ
الْبَيَانَ ۝ اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ۝ وَالنَّجْمُ وَ
الشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ۝ وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ۝
أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ۝ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا
تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ۝ وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ۝

ફિન્નારિ અલા વુજૂહિહિમ ઝૂકૂ મસ્સ સ-કર (૪૮)
અપને મુહોં પર ઘસીટે જાએંગે ઔર ફરમાયા જાએગા ચખો દોઝખકી આંચ
ઈન્ના કુલ્લ શૈઈન ખ-લક્-નાહુ
બેશક હમને હર ચીઝ એક અંદાઝાસે
બિ-ક્-દર (૪૯) વમા અમ્રુના ઈલ્લા
પૈદા ફરમાઈ (૭૬) ઔર હમારા કામ તો એક
વાહિ-દતુન ક-લમ્હિમ બિલ બ-સર (૫૦)
બાતકી બાત હૈ જૈસે પલક મારના (૭૭)
વ-લ-કદ અહ- લકના અશયાઅ-કુમ ફ-હલ
ઔર બેશક હમને તુમ્હારી વઝઅ કે (૭૮) હિલાક કર દિયે તો હૈ
મિમ્મુદ-દકિર (૫૧) વ-કુલ્લુ શૈઈન ફ-અલૂહુ
કોઈ ધ્યાન કરનેવાલા (૭૯) ઔર ઉન્હોંને જો કુછ
ફિઝ-ઝુબુર (૫૨) વ કુલ્લુ સગીરિંવ્વ
કિયા સબ કિતાબોંમેં હૈ (૮૦) ઔર હર છોટી
કબીરિમ મુસ્તતર (૫૩) ઈન્નલ-મુત્તકી-ન ફી જન્નાતિંવ્વ ન-હર (૫૪)
મં ૭ બળી ચીઝ લિખી હુઈ હૈ (૮૧) બેશક પરહેઝગાર બાગોં ઔર નહરમેં હૈં
ફી મક્અદિ સિદકિન ઈન્દ મલીકિમ-મુક્તદિર (૫૫)
સચકી મંજલિસમેં અઝીમ કુદરતવાલે બાદશાહકે હુઝૂર (૮૨)

(૫૫) સૂરતુર રહ્માન (મદની) ૭૮ આયતે ઔર ૩ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦ અર્રહ્-માનુ (૧) અલ્લ-મલ કુરઆન (૨)
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) રહમાનને અપને મેહબૂબકો કુર્આન સિખાયા (૨)
ખ-લ-કલ- ઈન્સા-ન (૩) અલ્લ-મહુલ-બયાન (૪) અશશમ્સુ વલ-ક્-મરુ
ઈન્સાનિયતકી જાન મોહમ્મદકો પૈદા કિયા મા કા-ન મા યકૂ-ન કા બયાન ઉન્હેં સિખાયા (૩) સૂરજ ઔર
બિહુસ્બાનિંવ- (૫) વન્નજ-મુ વશશ-જરુ યસ્જુદાન (૬) વસ્સમા-અ ર-ફ-અહા વ
ચાંદ હિસાબસે હૈં (૪) ઔર સબ્ઝે ઔર પેળ સજદા કરતે હૈં (૫) ઔર આસ્માનકો અલ્લાહને બુલન્દ કિયા (૬) ઔર
વ-દ્-અલ- મીઝાન (૭) અલ્લા તત્ગૌ ફિલ્મીઝાન (૮) વ અકીમુલ-વઝ-ન
તરાઝૂ રખી (૭) કે તરાઝૂમેં બે-એ'તિદાલી ન કરો (૮) ઔર ઈન્સાફકે સાથ તોલ
બિલ-કિસ્તિ વલા તુખ્સિરુલ-મીઝાન (૯) વલ્અર્દ વ-દ-અહા લિલ-અનામિ (૧૦)
કાઈમ કરો ઔર વઝન ન ઘટાઓ ઔર ઝમીન રખી મખ્લૂકકે લિયે (૯)

ઔર ખાલિકિયતકા અગર ઉસકા યકીન હોતા તો ઝરૂર ઉસકે નબી સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ પર ઈમાન લાતે. (૪૬) નબુવ્વત ઔર રિઝક વગૈરહ કે કે ઉન્હેં ઈખ્તિયાર હો જબ ચાહે ખર્ચ કરેં ઔર જિસે ચાહે દેં. (૪૭) ખુદ મુખ્તાર જો ચાહે કરે કોઈ પૂછનેવાલા ન હો. (૪૮) આસ્માનકી તરફ લગા હુવા. (૪૯) ઔર ઉન્હેં મા'લૂમ હો જાતા હૈ કે કૌન પહેલે હલાક હોગા ઔર કિસકી ફતહ હોગી અગર ઉન્હેં ઉસકા દા'વા હો (૫૦) યે ઉનકી શકાઅત ઔર બેવકૂફીકા બયાન હૈ અપને લિયે તો બેટે પસંદ કરતે હૈં ઔર અલ્લાહ તઆલાકી તરફ બેટીયોં કી નિસ્બત કરતે હૈં જિનકો બુરા જાનતે હૈં (૫૧) દીનકી તા'લીમ પર. (૫૨) ઔર તાવાનકી ઝેરબારી કે બાઈસ ઈસ્લામ નહી લાતે યે ભી તો નહી હૈ ફિર ઈસ્લામ લાને મેં ઉન્હે

فِيهَا فَاكِهَةٌ وَّالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ۝ وَالْحَبُّ
ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۝
وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّنْ نَّارٍ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ۝
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ
يَلْتَقِيَانِ ۝ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ۝
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَآتُ
ع فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝
كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ۝ وَّيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ
ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ۝ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

ફીહા ફાકિ-હતુંવ- વન્નખ્લુ ઝાતુલ-
ઉસમેં મેવે ઔર ગિલાફવાલી ખજૂરેં
અક-મામિ ج(૧૧) વલ હબ્બુ ઝુલ-અસ્ફિ વર-
(૧૦) ઔર ભુસકે સાથ અનાજ (૧૧) ઔર ખુશ્બૂકે ફૂલ
રૈહાન ط (૧૨) ફબિઅય્યિ આલાઇ રબ્બિકુમા
તો અય જિન્નો-ઈન્સ તુમ દોનોં અપને રબકી કૌન-સી ને'મત ઝુટલાઓગે
તુકઝ્-ઝિબાન (૧૩) ખ-લ-કલ-ઈન્સા-ન મિન
(૧૨) ઉસને આદમીકો બનાયા બજતી મિટ્ટીસે
સલ્સાલિન કલ્ફખ-ખારિ ج (૧૪) વ ખ-લ-કલ-
જૈસે ઠીકરી (૧૩) ઔર જિન્નકો પૈદા
જાન્ન મિમ-મારિજિમ-મિન્નારط(૧૫) ફબિઅય્યિ
ફરમાયા આગકે લૌકેસે (૧૪) તો તુમ દોનોં
આલા-ઇ રબ્બિકુમા તુકઝ્-ઝિબાન (૧૬)
અપને રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે

રબ્બુલ-મશ્રિકૈનિ વ રબ્બુલ-મગ્રિબૈન ط (૧૭) ફબિઅય્યિ આલા-ઇ રબ્બિકુમા મં
દોનોં પૂરબકા રબ ઔર દોનોં પચ્છિમકા રબ (૧૫) તો તુમ દોનોં અપને ૭
તુકઝ્-ઝિબાન (૧૮) મ-ર-જલ-બહ-રૈનિ યલ્તકિયાનિ ج (૧૯) બૈનહુમા બર્ઝખુલ્લા
રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે ઉસને દો સમન્દર બહાએ (૧૬) કે દેખનેમેં મા'લૂમ હોં મિલે હુએ (૧૭)
યબ-ગિયાન ط (૨૦) ફબિઅય્યિ આલાઇ રબ્બિકુમા તુકઝ્-ઝિબાન (૨૧) યખ્રુજુ
ઔર હૈં ઉનમેં રોક (૧૮) કે એક દૂસરે પર બઢ નહીં સકતા (૧૯) તો અપને રબકી કૌન-સી ને'મત ઝુટલાઓગે
મિન્હુમલ- લુઅ-લુઉ વલ-મર્જાન ط (૨૨) ફબિઅય્યિ આલા-ઇ રબ્બિકુમા તુકઝ્-
ઉનમેંસે મોતી ઔર મૂંગા નિકલતા હૈ અપને રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે ઔર
ઝિબાન (૨૩) વ લહુલ-જવારિલ-મુન્શ- આતુ ફિલ્બહરિ કલ્અઅ-લામ ط (૨૪) ઠ
ઉસીકી હૈં વોહ ચલનેવાલિયાં કે દરિયામેં ઉઠી હૂઇ હૈં જૈસે પહાડ (૨૦)
ફબિઅય્યિ આલા-ઇ રબ્બિકુમા તુકઝ્-ઝિબાન ★ ઠ (૨૫) કુલ્લુ મન અલૈહા આધા
તો અપને રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે ઝમીન પર જિત્ને હૈં સબકો ફના હૈ
ફાનિંવ-વ્વ(૨૬) વ યબ્કા વજ-હુ રબ્બિ-ક ઝુલ-જલાલિ વલ્ઈકરામ ط (૨૭) ફબિઅય્યિ
(૨૧) ઔર બાકી હૈ તુમ્હારે રબકી ઝાત અઝમત ઔર બુઝુર્ગીવાલા (૨૨) તો અપને
આલા-ઇ રબ્બિકુમા તુકઝ્-ઝિબાન (૨૮) યસ્અલુહૂ મન ફિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ
રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે ઉસીકે મંગતા હૈં જિત્ને આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હૈં (૨૩)

ક્યા ઉઝર હય (૫૩) કે મરનેકે બાદ ન ઉઠેંગે ઔર ઉઠે ભી તો અઝાબ ન કિયે જાયેંગે યહ બાત ભી નહીં. (૫૪) દારૂન્નદવા મેં જમા હોકર અલ્લાહ તઆલા કે નબી હાદિયે બરહક સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે ઝરૂર કત્લ કે મશવરે કરતે હંય (૫૫) ઉનકે મકો કીદ કા વબાલ ઉન્હી પર પડેગા ચુનાંચે ઐસા હી હુવા. અલ્લાહ તઆલાને અપને નબી સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો ઉનકે મકસે મહફૂઝ રખ્ખા ઔર ઉન્હેં બદ્રમે હલાક કિયા. (૫૬) જો ઉન્હેં રોઝી દે ઔર અઝાબે ઈલાહીસે બચા સકે. (૫૭) યહ જવાબ હય કુફ્ફાર કે ઉસ મકીલે કા જો કહેતે થે કે હમ પર આસ્માનકા કોઈ ટુકડા ગિરા કર અઝાબ કીજિયે. અલ્લાહ તઆલા ઉસીકે જવાબ મે ફરમાતા હય ઉનકા કુફ્રો ઈનાદ ઈસ હદ પર પહોંચ ગયા હય કે અગર

قال فما خطبكم ٢٧ — الرحمن ٥٥

كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞
سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَانِ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ۞ يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ
أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
فَانْفُذُوا ۚ لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِنْ
نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ۞ فَإِذَا انْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً
كَالدِّهَانِ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞
فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌّ ۞
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ
فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ هَٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا

કુલ્લ યૌમિન હુ-વ ફી શઅ-ન ૮ (૨૯) ફબિઅય્યિ
ઉસે હર દિન એક કામ હૈ (૨૪)
આલા-ઈ રબ્બિકુમા તુકઝ઼-ઝ઼િબાન (૩૦)
તો અપને રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે
સ-નફ-રુગુ લકુમ અય્યુહસ્-સ-કલા ન ૮ (૩૧)
જલ્દ સબ કામ નિબટાકર હમ તુમ્હારે હિસાબકા કસ્દ ફરમાતે હૈ
ફબિઅય્યિ આલા-ઈ રબ્બિકુમા તુકઝ઼-
અય દોનોં ભારી ગિરોહ (૨૫)તો અપને રબકી કૌનસી ને'મત
ઝ઼િબાન (૩૨) યામઅ્-શ-રલ-જિન્નિ વલ્ઈન્સિ
ઝુટલાઓગે અય જિન્નો-ઈન્સાનકે ગિરોહ
ઈનિસ્ત-તઅ્-તુમ અન તન્ફુઝ઼ૂ મિન
અગર તુમસે હો સકે કે આસ્માનોં
અક્તારિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દિ ફન્ફુઝ઼ૂ ૮ લા
ઔર ઝમીનકે કિનારેસે નિકલ જાવ તો નિકલ

મં ૭ **તન્ફુઝ઼ૂ-ન ઈલ્લા બિસુલ્તાન ૮ (૩૩) ફબિઅય્યિ આલા-ઈ રબ્બિકુમા તુકઝ઼-**
જાવ જહાં નિકલકર જાઓગે ઉસીકી સલ્તનત હૈ (૨૬) તો અપને રબકી કૌનસી ને'મત
ઝ઼િબાન (૩૪) યુર્સલુ અલૈકુમા શુવાઝુમ-મિન્નારિંવ-વ નુહાસુન ફલા
ઝુટલાઓગે (૨૮) તુમ પર (૨૭) છોળી જાએંગી બેધૂએંકી આગકી લપટ ઔર બે-લપટકા કાલા ધુંવા (૨૮) તો ફિર
તન્તસિરાન ૮ (૩૫) ફબિઅય્યિ આલા-ઈ રબ્બિકુમા તુકઝ઼-ઝ઼િબાન (૩૬) ફ-ઈઝ઼ન-
બદલા ન લે સકોગે (૨૯) તો અપને રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે ફિર જબ
શક્કતિસ્સમાઉ ફ-કાનત વર્દતન કદ-દિહાન ૮ (૩૭) ફબિઅય્યિ આલા-ઈ રબ્બિકુમા
આસ્માન ફટ જાએગા તો ગુલાબકે ફૂલસા હો જાએગા (૩૦) જૈસે સુર્ખ નરી તો અપને રબકી કૌનસી
તુકઝ઼-ઝ઼િબાન (૩૮) ફયૌમઈઝ઼િલ્લા યુસ્અલુ અન ઝ઼મ્બિહી ઈન્સુંવ વલા જાન્ન ૮(૩૯)
ને'મત ઝુટલાઓગે તો ઉસ દિન (૩૧) ગુનેહગારકે ગુનાહકી પૂછ ન હોગી કિસી આદમી ઔર જિન્નસે
ફબિઅય્યિ આલા-ઈ રબ્બિકુમા તુકઝ઼-ઝ઼િબાન (૪૦) યુઅ્-રફુલ-મુજરિમૂ-ન
(૩૨) તો અપને રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે મુજરિમ અપને ચેહરેસે પેહચાને
બિસીમાહુમ ફયુઅ-ખુઝુ બિન્નવાસી વલ-અક્-દામ ૮ (૪૧) ફબિઅય્યિ આલા-ઈ
જાએંગે (૩૩) તો માથા ઔર પાંવ પકળકર જહન્નમમેં ડાલે જાએંગે (૩૪) તો અપને
રબ્બિકુમા તુકઝ઼-ઝ઼િબાન (૪૨) હાઝ઼િહી જ-હન્નમુલ્લતી યુકઝ઼-ઝ઼િબુ બિહલ-
રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે (૩૫) યે હૈ વો જહન્નમ જિસે

ઉન પર ઐસા હી કિયા જાયે કે આસ્માન કા કોઈ ટુકડા ગિરા દિયા જાએ ઔર આસ્માન સે ઉસે ગિરતે હુએ દેખે તોભી કુફ્રસે બાઝ ન આએ ઔર બરાહે ઈનાદ યહી કહેંકે યહ તો અબ્ર હય ઉસસે હમ સૈરાબ હોંગે. (૫૮) મુરાદ ઉસસે નફખએ ઊલા કા દિન હય. (૫૯) ગર્ઝ કિસી તરહ અઝાબે આખિરતસે બચ ન સકેંગે. (૬૦) ઉનકે કુફ્રકે સબબ અઝાબે આખિરત સે પહેલે ઔર વોહ અઝાબ યાતો બદ્રમેં કત્લ હોના હય યા ભુકો કહતકી હફ્ત સાલા મુસીબત યા અઝાબે કબ્ર. (૬૧) કે વોહ અઝાબમેં મુબતિલા હોનેવાલે હંય. (૬૨) ઔર જો મોહલત ઉન્હેં દી ગઈ હય ઉસ પર દિલ તંગ ન હોં. (૬૩) તુમ્હેં વોહ કુછ ઝરર નહી પહોંચા સકતે. (૬૪) નમાઝકે લિયે ઉસસે તકબીરે ઊલાકે બાદ "સુબ્હાનકલ્લાહુમ્મા" પઢના મુરાદ હય યા યેહ

الْمُجْرِمُونَ ۝ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ آنٍ
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ وَلِمَنْ خَافَ
مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
ذَوَاتَا أَفْنَانٍ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ۝ فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ مُتَّكِئِينَ عَلَىٰ فُرُشٍ
بَطَائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ ۚ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ دَانٍ
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ
الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۝ كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ
وَالْمَرْجَانُ ۝ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ۝ فَبِأَيِّ

મુજ-રિમૂન □ (૪૩) **યતૂફૂ-ન બૈનહા વબૈ-ન**
મુજરિમ ઝુટલાતે હૈં ફેરે કરેંગે ઉસમેં ઔર ઈન્તેહાકે
હમીમિન આન ૮ (૪૪) **ફબિઅય્યિ આલા-ઈ**
જલતે-ખૌલતે પાનીમેં (૩૬) તો અપને રબકી કૌનસી
રબ્બિકુમા તુકઝ઼-ઝ઼િબાન ૮○ (૪૫) **વલિ-મન** ૯૦
ને'મત ઝુટલાઓગે ઔર જો અપને
ખા-ફ મકા-મ રબ્બિહી જન્નતાન ૮ (૪૬)
રબકે હુઝૂર ખડે હોનેસે ડરે (૩૭) ઉસકે લિયે દો જન્નતે હૈં (૩૮)
ફબિઅય્યિ આલા-ઈ રબ્બિકુમા તુકઝ઼-
તો અપને રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે
ઝ઼િબાન (૪૭) **ઝ઼વાતા અફ-નાન** ૮ (૪૮) **ફબિઅય્યિ**
બહોત-સી ડાલોંવાલિયાં (૩૯) તો અપને
આલા-ઈ રબ્બિકુમા તુકઝ઼-ઝ઼િબાન (૪૯)
રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે

ફીહિમા ઐનાનિ તજરિયાન ૮ (૫૦) **ફબિઅય્યિ અલા-ઈ રબ્બિકુમા**
ઉનમેં દો ચશ્મે બેહતે હૈં (૪૦) તો અપને રબકી કૌનસી ને'મત મં ૭
તુકઝ઼-ઝ઼િબાન (૫૧) **ફીહિમા મિન કુલ્લિ ફાકિહતિન ઝૌજાન** ૮ (૫૨) **ફબિ-અય્યિ**
ઝુટલાઓગે ઉનમેં હર મેવા દો-દો કિસ્મકા તો અપને
આલાઈ રબ્બિકુમા તુકઝ઼-ઝ઼િબાન (૫૩) **મુત્તકિઈ-ન અલા ફુરુશિમ બતાઈનુહા મિન**
રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે ઔર ઐસે બિછૌનોં પર તકિયા લગાએ જિનકા
ઈસ્તબ્રક વ-જ-નલ જન્નતૈનિ દાન ૮ (૫૪) **ફબિઅય્યિ આલા-ઈ રબ્બિકુમા**
અસ્તર કનાદીઝકા (૪૧) ઔર દોનોંકે મેવે ઈતને ઝુકે હુએ કે નીચેસે ચુન લો (૪૨) તો અપને રબકી કૌનસી ને'મત
તુકઝ઼-ઝ઼િબાન (૫૫) **ફીહિન્ન કાસિરાતુત્તર્ફિ** ״ **લમ યત્મિસ-હુન્ન ઈન્સુન કબ્લહુમ**
ઝુટલાઓગે ઉન બિછૌનોં પર વોહ ઔરતેં હૈં કે શૌહરકે સિવા કિસીકો આંખ ઉઠાકર નહી દેખતી (૪૩) ઉનસે પેહલે
વલા જાન્ન ૮ (૫૬) **ફબિઅય્યિ આલા-ઈ રબ્બિકુમા તુકઝ઼-ઝ઼િબાન** ૮ (૫૭)
ઉન્હેં ન છુવા કિસી આદમી ઔર ન જિન્નને તો અપને રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે
ક-અન્નહુન્નલ-યાકૂતુ વલ્મર્જાન ૮ (૫૮) **ફબિઅય્યિ આલા-ઈ રબ્બિકુમા**
ગોયા વોહ લા'લ ઔર યાકૂત ઔર મોંગા હૈં (૪૪) તો અપને રબકી કૌનસી ને'મત
તુકઝ઼-ઝ઼િબાન (૫૯) **હલ જઝાઉલ ઈહસાનિ ઈલ્લલ-ઈહસાન** ૮ (૬૦) **ફબિઅય્યિ**
ઝુટલાઓગે નેકીકા બદલા ક્યા હૈ મગર નેકી (૪૫) તો અપને

મા'ના હયકે જબ સોકર ઉઠો તો અલ્લાહ તઆલાકી હમ્દો તસ્બીહ કિયા કરો યા યેહ મા'ના હયકે હર મજલિસસે ઉઠતે વકત હમ્દો તસ્બીહ બજા લાયા કરો. (૬૫) યા'ની તારોંકે છુપનેકે બાદ મુરાદ યહ હયકે ઉન અવકાતમેં અલ્લાહ તઆલાકી તસ્બીહો તેહ્મીદ કરો બા'ઝ મુફસ્સેરીન ને ફરમાયાકે તસ્બીહ સે મુરાદ નમાઝ હય.

સૂરએ નજમ : (૧) સૂરએ નજમ મક્કિય્યા હય. ઈસમેં તીન રૂકૂઅ, બાસઠ આયતેં, તીન સૌ સાઠ કલિમે, એક હઝાર ચાર સૌ પાંચ હુરૂફ હય. યેહ વોહ પેહલી સૂરત હય જિસકા રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને એ'લાન ફરમાયા ઔર હરમ શરીફમેં મુશ્રેકીન કે રૂબરૂ પઢી. (૨) નજમકી તફસીરમેં મુફસ્સેરીનકે બહોત સે કૌલ હય બા'ઝને

آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ وَمِنْ دُونِهِمَا
جَنَّتَانِ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞
مُدْهَامَّتَانِ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞
فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ۞ فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ۞
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ
حِسَانٌ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ حُورٌ
مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ۞ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ۞
فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ مُتَّكِئِينَ عَلَىٰ
رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ۞ فَبِأَيِّ آلَاءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۞ تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ
وَالْإِكْرَامِ ۞

આલા-ઇ રબ્બિકુમા તુકઝ઼- ઝ઼િબાન (૬૧)
રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે

વમિન દૂનિહિમા જન્નતાન ઽ (૬૨) ફબિઅય્યિ
ઔર ઉનકે સિવા દો જન્નતેં ઔર હૈં (૪૬) તો અપને

આલા-ઇ રબ્બિકુમા તુકઝ઼- ઝ઼િબાન ″ (૬૩)
રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાવગે

મુદ-હામ્મતાન ઽ (૬૪) ફબિઅય્યિ આલા-ઇ
નિહાયત સબ્ઝીસે સિયાહી ઝલક દે રહી હૈ તો અપને

રબ્બિકુમા તુકઝ઼-ઝ઼િબાન ઽ (૬૫) ફીહિમા
રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે ઉનમેં દો ચશ્મે હૈં,

ઐનાનિ નદ઼-દ઼ાખ઼તાન ઽ (૬૬) ફબિઅય્યિ
છલકતે હુએ તો અપને રબકી કૌનસી

આલા-ઇ રબ્બિકુમા તુકઝ઼-ઝ઼િબાન (૬૭) ફીહિમા
ને'મત ઝુટલાઓગે ઉનમેં મેવે ઔર

મં ૭ ફાકિહતુંવ-વ નખ઼્લુંવ-વ રુમ્માન ઽ (૬૮) ફબિઅય્યિ આલા-ઇ રબ્બિકુમા
ખજૂરેં ઔર અનાર હૈં તો અપને રબકી

તુકઝ઼-ઝ઼િબાન ઽ (૬૯) ફીહિન્ન ખ઼ૈરાતુન હ઼િસાન ઽ (૭૦) ફબિઅય્યિ આલા-ઇ
કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે ઉનમેં ઔરતેં હૈં આદતકી નેક સૂરતકી અચ્છી તો અપને

રબ્બિકુમા તુકઝ઼-ઝ઼િબાન ઽ (૭૧) હૂરુમ-મક઼સૂરાતુન ફિલ-ખ઼િયામ ઽ (૭૨)
રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે હૂરે હૈં ખેમોંમેં પર્દાનશીન (૪૭)

ફબિઅય્યિ આલા-ઇ રબ્બિકુમા તુકઝ઼-ઝ઼િબાન ઽ (૭૩) લમ યત઼્મિસ઼-હુન્ન
તો અપને રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે ઉનસે પેહલે ઉન્હેં હાથ

ઇન્સુન ક઼બ્લહુમ વલા જાન્ન ઽ (૭૪) ફબિઅય્યિ આલા-ઇ રબ્બિકુમા
ન લગાયા કિસી આદમી ઔર ન જિન્નને તો અપને રબકી કૌનસી

તુકઝ઼-ઝ઼િબાન (૭૫) મુત્તકિઇ-ન અ઼લા રફ-રફિન ખુદ઼રિંવ-વ અ઼બ્ક઼રિય્યિન
ને'મત ઝુટલાઓગે તકિયા લગાએ હુએ સબ્ઝ બિછૌનોં ઔર મુનક્કશ ખૂબસૂરત

હિસાન ઽ (૭૬) ફબિઅય્યિ આલા-ઇ રબ્બિકુમા તુકઝ઼-ઝ઼િબાન (૭૭)
ચાંદનિયોં પર તો અપને રબકી કૌનસી ને'મત ઝુટલાઓગે

ع તબા-ર-કસ્મુ રબ્બિ-ક ઝ઼િલ-જલાલિ વલ્ઇકરામ ع (૭૮)
બળી બરકતવાલા હૈ તુમ્હારે રબકા નામ જો અઝમત ઔર બુઝુર્ગીવાલા

સુરૈય્યા મુરાદ લિયા હય અગર ચે સુરૈય્યા કઇ તારે હંય લેકિન નજમકા ઇત્લાક ઉન પર અરબકી આદત હય. બા'ઝને નજમ સે જિન્સે નજૂમ મુરાદ લી હય. બા'ઝને વોહ નબાતાત જો સાક નહી રખતે ઝમીન પર ફૈલતે હંય. બા'ઝને નજમસે કુર્આન મુરાદ લિયા હય લેકિન સબસે લઝીઝ તફસીર વોહ યહ જો હઝરતે મુતરજિમ કદ્દસ સિર્રહુને ઇખ્તિયાર ફરમાઇ કે નજમ સે મુરાદ હય ઝાતે ગીરામી હાદિયે બરહક સૈય્યદે અંબિયા મોહંમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી. (ખાઝિન) (૩) સાહેબુકુમ સે મુરાદ સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ હંય મા'ના યેહ હંય કે હુઝૂરે અન્વર અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામને કભી તરીકે હકકો હિદાયતસે ઉદૂલ ન કિયા. હમેશા અપને રબકી તૌહીદો

سُوْرَةُ الْوَاقِعَةِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ
خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ ۝ إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًّا
وَّبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ۝ فَكَانَتْ هَبَآءً مُّنْبَثًّا
وَّكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلٰثَةً ۝ فَأَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ
مَآ أَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ ۝ وَأَصْحٰبُ الْمَشْـَٔمَةِ
مَآ أَصْحٰبُ الْمَشْـَٔمَةِ ۝ وَالسّٰبِقُوْنَ السّٰبِقُوْنَ
أُولٰٓئِكَ الْمُقَرَّبُوْنَ ۝ فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ
ثُلَّةٌ مِّنَ الْأَوَّلِيْنَ ۝ وَقَلِيْلٌ مِّنَ الْاٰخِرِيْنَ
عَلٰى سُرُرٍ مَّوْضُوْنَةٍ ۝ مُّتَّكِـِٕيْنَ عَلَيْهَا مُتَقٰبِلِيْنَ
يَطُوْفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُوْنَ ۝ بِأَكْوَابٍ
وَّأَبَارِيْقَ ۙ وَكَأْسٍ مِّنْ مَّعِيْنٍ ۝ لَّا يُصَدَّعُوْنَ

(૫૬) સૂરતુલ વાકિઅહ

(મક્કી) ૯૬ આયતેં ઔર ૩ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

ઈઝા વ-ક-અતિલ-વાકિઅતુ (૧) લૈ-સ
જબ હોલેગી વોહ હોનેવાલી (૨) ઉસ વકત
લિવક-અતિહા કાઝિબહ (૨) ખાફિ-દતુર-
ઉસકે હોનેમેં કિસીકો ઈન્કારકી ગુન્જાઈશ ન હોગી કિસીકો પસ્ત
રાફિઅતુન (૩) ઈઝા રુજ- જતિલ-અર્દુ
કરનેવાલી (૩) કિસીકો બલન્દી દેનેવાલી (૪) જબ ઝમીન કાંપેગી
રજ-જવં- (૪) વ બુસ્સતિલ-જિબાલુ
થર-થરાકર (૫) ઔર પહાળ રેઝા-રેઝા હો જાએંગે
બસ્સન (૫) ફ-કાનત હબૉ-અમ-મુમ્બસ્સંવ- (૬) વ કુન્તુમ અઝ-વાજન મં ૭
ચૂરા હોકર તો હો જાએંગે જૈસે રોઝનકી ધૂપમેં ગુબારકે બારીક ઝર્રે ફૈલે હુએ ઔર તુમ તીન કિસ્મકે
સલા-સહ (૭) ફ-અસ્હાબુલ મૈમનતિ મૉ અસ્હાબુલ-મૈમનહ (૮) વ
હો જાઓગે તો દાહિની તરફવાલે (૬) કૈસે દાહિની તરફવાલે (૭) ઔર
અસ્હાબુલ મશ-અ-મતિ મૉ અસ્હાબુલ-મશ-અ-મહ (૯) વસ્સાબિકૂનસ-
બાઈં તરફવાલે (૮) કૈસે બાઈં તરફવાલે (૯) ઔર જો સબ્કત લે ગએ (૧૦) વોહ તો
સાબિકૂન (૧૦) ઉલૉ-ઈકલ-મુકર્રબૂન (૧૧) ફી જન્નાતિન્નઈમ (૧૨)
સબ્કત હી લે ગએ (૧૧) વોહી મુકર્રબે બારગાહ હૈં ચૈનકે બાગોંમેં
સુલ્લતુમ-મિનલ- અવ્વલીન (૧૩) વ કલીલુમ-મિનલ-આખિરીન (૧૪)
અગલોંમેંસે એક ગિરોહ ઔર પિછલોંમેંસે થોળે (૧૨)
અલા સુરુરિમ-મૌદૂનતિમ-(૧૫) મુત્તકિઈ-ન અલૈહા મુ-ત-કાબિલીન (૧૬)
જળાઉ તખ્તોં પર હોંગે (૧૩) ઉન પર તકિયા લગાએ હુએ આમને-સામને (૧૪)
યતૂફુ અલૈહિમ વિલ્દાનુમ- મુ-ખલ્લદૂન (૧૭) બિ-અક-વાબિંવ-વ
ઉનકે ગિર્દ લિયે ફિરેંગે (૧૫) હમેશા રેહનેવાલે લળકે (૧૬) કૂઝે ઔર આફતાબે ઔર
અબારી-ક વ કઅ-સિમ-મિમ-મઈનિલ-(૧૮) લા યુસદ-દઊ-ન
આંખોંકે સામને બેહતી શરાબકે ઉસસે ન ઉન્હેં દર્દે સર હો ન

ઈબાદત મેં રહે. આપકે દામને ઈસ્મત પર કભી કિસી અમ્રે મકરૂહકી ગર્દ ન આઈ ઔર બેરાહ ન ચલને સે યહ મુરાદ હય કે હુઝૂર હમેશા રુશ્દો હિદાયતકી આ'લા મંઝિલ પર મુત મક્કિન રહે. એ'તેકાદે ફાસિદ કા શાઈબા ભી કભી આપકે હાશિયએ બિસાત તક ન પહોંચ સકા. (૪) યેહ જુમલએ ઉલાકી દલીલ હય કે હુઝૂર કા બહેકના ઔર બે રાહ ચલના મુમકિનો મુતસવ્વિર હી નહી કયૂંકે આપ અપની ખ્વાહિશ સે કોઈ બાત ફરમાતે હી નહી. જો ફરમાતે હંય વહ્યે ઈલાહી હોતી હય ઔર ઈસમેં હુઝૂરકે ખુલ્કે અઝીમ ઔર આપકી આ'લા મંઝેલતકા બયાન હય. નફસકા સબસે આ'લા મરતબા યેહ હય કે વોહ અપની ખ્વાહિશ તર્ક કરદે. (કબીર) ઈસમેં યહ ભી ઈશારા હય કે નબી અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામ અલ્લાહ તઆલા કે ઝાતો સિફાતો અફઆલમેં

الواقعة | قال فما خطبكم

عنها ولا ينزفون ۝ وفاكهة مما يتخيرون ۝
ولحم طير مما يشتهون ۝ وحور عين ۝
كأمثال اللؤلؤ المكنون ۝ جزاء بما كانوا
يعملون ۝ لا يسمعون فيها لغوا ولا تأثيما ۝
إلا قيلا سلاما سلاما ۝ وأصحاب اليمين ما
أصحاب اليمين ۝ في سدر مخضود ۝ وطلح
منضود ۝ وظل ممدود ۝ وماء مسكوب ۝ و
فاكهة كثيرة ۝ لا مقطوعة ولا ممنوعة ۝
وفرش مرفوعة ۝ إنا أنشأناهن إنشاء ۝
فجعلناهن أبكارا ۝ عربا أترابا ۝ لأصحاب
اليمين ۝ ثلة من الأولين ۝ وثلة من ع
الآخرين ۝ وأصحاب الشمال ما أصحاب
الشمال ۝ في سموم وحميم ۝ وظل من

منزل ٧

અન્હા વલા યુન્ઝિફૂન (૧૯) વ
હોશમેં ફર્ક આએ (૧૭) ઔર
ફાકિહતિમ-મિમ્મા ય-ત-ખય્યરૂન (૨૦) વ
મેવે જો પસંદ કરેં ઔર
લહ્-મિ તૈરિમ મિમ્મા યશતહૂન (૨૧) વ
પરિન્દોંકા ગોશ્ત જો ચાહેં (૧૮) ઔર
હૂરુન ઈનુન (૨૨) ક-અમ્સાલિલ-
બળી આંખવાલી હૂરેં (૧૯) જૈસે છુપે
લુઅ-લુઈલ-મક-નૂન (૨૩) જઝાઅ-અમ-બિમા કાનૂ
રખે હુએ મોતી (૨૦) સિલા ઉનકે
યઅ-મલૂન (૨૪) લા યસ્મઊ-ન ફીહા
આ'માલકા (૨૧) ઉસમેં ન સુનેંગે ન કોઈ
લગ્વંવ વલા તઅ-સીમા (૨૫) ઈલ્લા કીલન
બેકાર બાત ન ગુનેહગારી (૨૨) હાં યે કેહના હોગા

મં ૭ સલામન સલામા (૨૬) વ અસ્હાબુલ-યમીનિ મૉ અસ્હાબુલ-યમીન (૨૭) ફી
સલામ સલામ (૨૩) ઔર દાહિની તરફવાલે કૈસે દાહિની તરફવાલે (૨૪) બેકાંટેકી
સિદ-રિમ-મખ્દૂદિંવ-(૨૮) વ તલ્હિમ-મન્દૂદિંવ-(૨૯) વ ઝિલ્લિમ-મમ્દૂદિંવ-(૩૦)
બેરિયોંમેં ઔર કેલેકે ગુચ્છોંમેં (૨૫) ઔર હમેશાકે સાએમેં
વ માઈમ-મસ્કૂબિંવ-(૩૧) વ ફાકિહતિન કસીરતિલ- (૩૨) લા મક્તૂઅતિંવ-વ
ઔર હંમેશા જારી પાનીમેં ઔર બહોતસે મેવોંમેં જો ન ખત્મ હોં (૨૬) ઔર
લા મમ્નૂઅતિંવ-(૩૩) વ ફુરુશિમ મર-ફૂઅહ (૩૪) ઈન્નૉ અન્શઅ-નાહુન્ન
ન રોકે જાએં (૨૭) ઔર બલન્દ બિછૌનોંમેં (૨૮) બેશક હમને ઉન ઔરતોંકો અચ્છી
ઈન્શા-અન (૩૫) ફ-જ-અલ્નાહુન્ન અબ્કારન (૩૬) ઉરુબન
ઉઠાન ઉઠાયા તો ઉન્હેં બનાયા કુંવારિયાં અપને શૌહર પર પ્યારીયાં ઉન્હેં પ્યાર દિલાતિયાં
૯૦ અત્રાબલ (૩૭) લિ-અસ્હાબિલ-યમીન (૩૮) સુલ્લતુમ-મિનલ અવ્વલીન (૩૯)
એક ઉમ્રવાલિયાં (૨૯) દાહિની તરફવાલોંકે લિયે અગલોંમેંસે એક ગિરોહ
વ સુલ્લતુમ-મિનલ આખિરીન (૪૦) વ અસ્હાબુશિશમાલિ મૉ
ઔર પિછલોંમેંસે એક ગિરોહ (૩૦) ઔર બાઈ તરફવાલે (૩૧) કૈસે
અસ્હાબુશિશમાલ (૪૧) ફી સમૂમિંવ-વ હમીમિંવ-(૪૨) વ ઝિલ્લિમ-મિંય-
બાઈં તરફવાલે (૩૨) જલતી હવા ઔર ખૌલતે પાનીમેં ઔર જલતે ધુએંકી

ફનાકે ઉસ આ'લા મકામ પર પહોંચે કે અપના કુછ બાકી ન રહા. તજલ્લીયે રબ્બાની કા યહ ઈસતેઅલાએ તામ હુવાકે જો કુછ ફરમાતે હંય વોહ વહ્યે ઈલાહી હોતી હય. (રૂહુલ બયાન). (૫) યા'ની સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો. (૬) જો કુછ અલ્લાહ તઆલાને ઉનકી તરફ વહી ફરમાયા ઔર ઈસ તા'લીમસે મુરાદ કલ્બે મુબારક તક પહોંચા દેના હય. (૭) બા'ઝ મુફસ્સેરીન ઈસ તરફ ગયે હંય કે સખ્ત કુવ્વતોં વાલે તાકતવરસે મુરાદ હઝરત જિબ્રાઈલ હંય ઔર સિખાનેસે મુરાદ બતા'લીમે ઈલાહી સિખાના યા'ની વહ્યે ઈલાહી કા પહોંચાના હય. હઝરતે હસન બસરી રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુને ફરમાયાકે "શદીદુલ કૂવા ઝુમિર્રતિન" સે મુરાદ અલ્લાહ તઆલા હય ઉસને અપની ઝાતકો ઈસ વસ્ફકે સાથ ઝિક

يَحْمُوْمٍ ۝ لَّا بَارِدٍ وَّلَا كَرِيْمٍ ۝ اِنَّهُمْ كَانُوْا
قَبْلَ ذٰلِكَ مُتْرَفِيْنَ ۝ وَكَانُوْا يُصِرُّوْنَ
عَلَى الْحِنْثِ الْعَظِيْمِ ۝ وَكَانُوْا يَقُوْلُوْنَ ۙ اَئِذَا
مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ ۝
اَوَ اٰبَآؤُنَا الْاَوَّلُوْنَ ۝ قُلْ اِنَّ الْاَوَّلِيْنَ وَ
الْاٰخِرِيْنَ ۝ لَمَجْمُوْعُوْنَ ۙ اِلٰى مِيْقَاتِ يَوْمٍ
مَّعْلُوْمٍ ۝ ثُمَّ اِنَّكُمْ اَيُّهَا الضَّآلُّوْنَ الْمُكَذِّبُوْنَ ۝
لَاٰكِلُوْنَ مِنْ شَجَرٍ مِّنْ زَقُّوْمٍ ۝ فَمَالِــُٔوْنَ
مِنْهَا الْبُطُوْنَ ۝ فَشٰرِبُوْنَ عَلَيْهِ مِنَ
الْحَمِيْمِ ۝ فَشٰرِبُوْنَ شُرْبَ الْهِيْمِ ۝ هٰذَا
نُزُلُهُمْ يَوْمَ الدِّيْنِ ۝ نَحْنُ خَلَقْنٰكُمْ فَلَوْلَا
تُصَدِّقُوْنَ ۝ اَفَرَءَيْتُمْ مَّا تُمْنُوْنَ ۝ ءَاَنْتُمْ
تَخْلُقُوْنَهٗٓ اَمْ نَحْنُ الْخٰلِقُوْنَ ۝ نَحْنُ قَدَّرْنَا

યહ્મૂમિલ- (૪૩) લા બારિદિંવ વલા
છાંવમેં (૩૩) જો ન ઠન્ડી ન ઈઝઝતકી
કરીમ (૪૪) ઈન્નહુમ કાનૂ ક઼બ્લ ઝ઼ાલિ-ક
બેશક વોહ ઉસસે પેહલે (૩૪) ને'મતોંમેં થે
મુત-રફીન (૪૫) વકાનૂ યુસિ઼ર-રૂ-ન
ઔર ઉસ બળે ગુનાહકી (૩૫) હટ રખતે થે ઔર કેહતે થે
અ઼-લલ-હિ઼ન્સિ઼લ-અ઼ઝ઼ીમ(૪૬) વકાનૂ યકૂલૂ-ન
ક્યા જબ હમ મર જાએં ઔર હડ્ડીયાં મિટ્ટી હો જાએં
અ ઈઝ઼ા મિત્ના વ કુન્ના તુરાબંવ- વ
તો ક્યા ઝરૂર હમ ઉઠાએ જાએંગે ઔર
ઈ઼ઝ઼ામન અ ઈન્ના લ-મબ્ઊ઼સૂન (૪૭)
ક્યા હમારે અગલે બાપ-દાદા ભી તુમ
અ-વ આબાઉનલ-અવ્વલૂન (૪૮) કુલ
ફરમાઓ બેશક સબ અગલે ઔર પિછલે

ઈન્નલ-અવ્વલી-ન વલ આખ઼િરી-ન (૪૯) લ-મજમૂઊ઼-ન ઈલા મં ૭
ઝરૂર ઈકટ્ઠે કિયે જાએંગે એક જાને હુએ દિનકી
મીકા઼તિ યૌમિમ મઅ઼-લૂમ (૫૦) સુમ્મ ઈન્નકુમ અય્યુહદ્-દ઼ાલ્લૂનલ
મીઆદ પર (૩૬) ફિર બેશક તુમ અય ગુમરાહો ! (૩૭)
મુકઝ઼-ઝ઼િબૂન (૫૧) લ-આકિલૂ-ન મિન શ-જરિમ મિન ઝક્કૂમ (૫૨)
ઝુટલાનેવાલો ! ઝરૂર થૂહળકે પેળમેંસે ખાઓગે
ફમાલિઊ-ન મિન્હલ-બુતૂન (૫૩) ફ-શારિબૂ-ન અ઼લૈહિ મિનલ
ફિર ઉસસે પેટ ભરોગે ફિર ઉસ પર ખૌલતા પાની
હમી મ (૫૪) ફ- શારિબૂ-ન શુર્બલ-હીમ (૫૫) હાઝ઼ા નુઝુલુહુમ
પિયોગે ફિર ઐસા પિયોગે જૈસે સખ્ત પ્યાસે ઊંટ પિયેં (૩૮) યે ઉનકી મેહમાની હૈ
યૌમદ- દીન (૫૬) નહ઼નુ ખ઼-લક઼નાકુમ ફલૌલા તુસ઼દ-દિકૂન (૫૭)
ઈન્સાફકે દિન હમને તુમ્હેં પેદા કિયા (૩૯) તો તુમ ક્યોં નહીં સચ માનતે (૪૦)
અ-ફ-રઐતુમ મા તુમ્નૂન (૫૮) અ અન્તુમ તખ઼્લુકૂનહૂ
તો ભલા દેખો તો વોહ મની જો ગિરાતે હો (૪૧) ક્યા તુમ ઉસકા આદમી
અમ નહ઼નુલ-ખ઼ાલિકૂન (૫૯) નહ઼નુ ક઼દ-દર્ના
બનાતે હો યા હમ બનાનેવાલે હૈં (૪૨) હમને તુમમેં મરના

ફરમાયા મા'ના યહ હંય કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો અલ્લાહ તઆલાને બેવાસ્તા તા'લીમ ફરમાઈ. (તફસીરે રૂહુલ બયાન) (૮) આમ મુફસ્સેરીનને "ફસ્તવા" કા ફાઈલભી હઝરતે જિબ્રાઈલ કો કરાર દિયા હય ઔર યહ મા'ના લિયે હંય કે હઝરતે જિબ્રાઈલે અમીન અપની અસ્લી સૂરત પર કાઈમ હુએ ઔર ઉસકા સબબ યહ હય કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને ઉન્હેં ઉનકી અસ્લી સૂરતમેં મુલાહેઝા ફરમાને કી ખ્વાહિશ ઝાહિર ફરમાઈ થી તો હઝરતે જિબ્રાઈલ જાનિબે મશ્રિક મેં હુઝૂર કે સામને નમૂદાર હુએ ઔર ઉનકે વજૂદસે મશ્રિકસે મગરિબ તક ભર ગયા ઔર યહભી કહા ગયા હય કે હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે સિવા કિસી ઈન્સાન ને હઝરતે

بَيْنَكُمُ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ۝ عَلَىٰ أَنْ
نُبَدِّلَ أَمْثَالَكُمْ وَنُنْشِئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝
وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ۝
أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ۝ أَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ
نَحْنُ الزَّارِعُونَ ۝ لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا
فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ۝ إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ۝ بَلْ نَحْنُ
مَحْرُومُونَ ۝ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ۝
أَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُونَ ۝
لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ۝
أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ۝ أَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ
شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنْشِئُونَ ۝ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا
تَذْكِرَةً وَمَتَاعًا لِلْمُقْوِينَ ۝ فَسَبِّحْ بِاسْمِ
رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۝ فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ ۝

બૈનકુમુલ્મૌ-ત વમા નહ્‌નુ બિમસ્બૂકીન ॥ (૬૦)
ઠેહરાયા (૪૩) ઔર હમ ઉસસે હારે નહીં
અ્લા અન નુબદ્-દિ-લ અમ્સા-લકુમ
કે તુમ જૈસે ઔર બદલ દેં ઔર તુમ્હારી સૂરતેં
વ નુન્શિ-અકુમ ફી મા લા તઅ્-લમૂન (૬૧)
વોહ કર દેં જિસકી તુમ્હેં ખબર નહીં (૪૪)
વ-લ-કદ અ્લિમ્તુમુન ન-શઅ-તલ ઊલા
ઔર બેશક તુમ જાન ચૂકે હો પેહલી ઉઠાન (૪૫)
ફલૌલા ત-ઝક્કરૂન (૬૨) અ-ફ-રઐતુમ
ફિર ક્યૂં નહીં સોચતે (૪૬) તો ભલા બતાઓ
મા તહ્-રુસૂન (૬૩) અ અન્તુમ તઝ-રઊનહૂ
તો જો બોલતે હો ક્યા તુમ ઉસકી ખેતી બનાતે
અમ નહ્‌નુઝ ઝારિઊન (૬૪) લૌ નશાઉ
હો યા હમ બનાનેવાલે હૈં (૪૭) હમ ચાહેં તો (૪૮)

મં ૭ લ-જ-અ્લ્નાહુ હુતામન ફ-ઝલ્તુમ ત-ફક્કહૂન (૬૫) ઈન્ના લ-મુગ્રમૂન ॥ (૬૬)
ઉસે રૌંદન કર દેં (૪૯) ફિર તુમ બાતેં બનાતે રેહ જાવ (૫૦) કે હમ પર ચટી પળી (૫૧) બલ્કે હમ બે-નસીબ રહે
બલ નહ્‌નુ મહ્-રૂમૂન (૬૭) અ-ફ-રઐતુમુલ-મા-અલ્લઝી તશ-રબૂન ॥ (૬૮)
તો ભલા બતાઓ તો વોહ પાની જો પીતે હો
અ અન્તુમ અન્ઝલ્તુમૂહુ મિનલ્મુઝનિ અમ નહ્‌નુલ-મુન્ઝિલૂન (૬૯)
ઉસે બાદલસે ઉતારા યા હમ હૈં ઉતારનેવાલે (૫૨)
લૌ નશાઉ જ-અ્લ્નાહુ ઉજાજન ફલૌલા તશ્કુરૂન (૭૦) અ-ફ-રઐતુમુન
હમ ચાહેં તો ઉસે ખારી કર દેં (૫૩) ફિર ક્યૂં નહીં શુક્ર કરતે (૫૪) તો ભલા બતાઓ તો વોહ આગ જો તુમ
નારલ્લતી તૂરૂન ॥(૭૧) અ અન્તુમ અન-શઅ્-તુમ શ-જ-ર-તહા અમ
રૌશન કરતે હો (૫૫) ક્યા તુમને ઉસકા પેળ પૈદા કિયા (૫૬) યા હમ હૈં
નહ્‌નુલ મુન્શિઊન (૭૨) નહ્‌નુ જ-અ્લ્નાહા તઝ્-કિ-ર-તંવ-વ
૬ પૈદા કરનેવાલે હમને ઉસે (૫૭) જહન્નમકા યાદગાર બનાયા (૫૮) ઔર જંગલમેં
મતાઅ્લ લિલ મુક્વીન ૮ (૭૩) ફ-સબ્બિહ્ બિસ્મિ રબ્બિકલ-
પો મુસાફિરોંકો ફાઈદા (૫૯) તો અય મહબૂબ ! તુમ પાકી બોલો અપને અઝમતવાલે રબકે
ના અ્ઝીમ ૬૦ ★ (૭૪) ફલા ઉક-સિમુ બિ-મવાકિઇન્નુજૂમ ॥ (૭૫)
નામકી તો મુઝે કસમ હૈ ઉન જગહોંકી જહાં તારે ડૂબતે હૈં (૬૦)

જિબ્રાઈલકો ઉનકી અસલી સૂરતમેં નહીં દેખા. ઈમામ ફખરુદીન રાઝી રહમતુલ્લાહે અલયહે ફરમાતે હંય કે હઝરતે જિબ્રાઈલ કો દેખનાતો સહીહ હય ઔર હદીસસે સાબિત હય લેકિન યેહ હદીસમેં નહીં હય કે ઈસ આયતમેં હઝરતે જિબ્રાઈલકો દેખના મુરાદ હય બલ્કે ઝાહિરે તફસીરમેં યેહ હયકે મુરાદ "ફસ્તવા" સે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કા મકાને આલી ઔર મંઝેલતે રફીઆ મેં ઈસ્તેવા ફરમાના હય (તફસીરે કબીર) તફસીરે રૂહુલ બયાન મેં હયકે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉફુકે આ'લા યા'ની આસ્માનો કે ઉપર ઈસ્તેવા ફરમાયા ઔર હઝરતે જિબ્રાઈલ સિદરતુલ મુન્તહા પર રૂક ગયે. આગે ન બઢ સકે. ઉન્હોંને કહા કે અગર મંય ઝરાભી આગે બઢું તો તજલ્લીયાતે જલાલ મુઝે

وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ۝ إِنَّهُ لَقُرْآنٌ
كَرِيمٌ ۝ فِي كِتَابٍ مَّكْنُونٍ ۝ لَّا يَمَسُّهُ إِلَّا
الْمُطَهَّرُونَ ۝ تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ۝
أَفَبِهَٰذَا الْحَدِيثِ أَنتُم مُّدْهِنُونَ ۝ وَتَجْعَلُونَ
رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ ۝ فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ
الْحُلْقُومَ ۝ وَأَنتُمْ حِينَئِذٍ تَنظُرُونَ ۝ وَنَحْنُ
أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنكُمْ وَلَٰكِن لَّا تُبْصِرُونَ ۝ فَلَوْلَا
إِن كُنتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ۝ تَرْجِعُونَهَا إِن كُنتُمْ
صَادِقِينَ ۝ فَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۝
فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ ۝ وَأَمَّا إِن
كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝ فَسَلَامٌ لَّكَ مِنْ
أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝ وَأَمَّا إِن كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ
الضَّالِّينَ ۝ فَنُزُلٌ مِّنْ حَمِيمٍ ۝ وَتَصْلِيَةُ

વ ઈન્નહૂ લ-ક઼-સમુલ-લૌ તઅ઼-લમૂ-ન
ઔર તુમ સમઝો તો યે બળી
અ઼ઝ઼ીમ ॥(૭૬) ઈન્નહૂ લકુર્આનુન કરીમ ॥(૭૭)
કસમ હૈ બેશક યે ઈઝઝતવાલા કુર્આન હૈ (૬૧)
ફી કિતાબિમ-મક-નૂનિલ- ॥(૭૮)-લા યમસ્સુહૂ
મહફૂઝ નવિશ્તેમેં (૬૨) ઉસે ન છુએં
ઈલ્લલ- મુતહ઼-હરૂન ॥(૭૯) તન્ઝીલુમ
મગર બાવુઝૂ (૬૩) ઉતારા હુવા હૈ
મિર્રબ્બિલ-આ઼-લમીન (૮૦) અ - ફબિહાઝ઼લ -
સારે જહાનકે રબકા તો ક્યા ઈસ બાતમેં
હ઼દીસિ઼ અન્તુમ મુદ-હિનુન ॥(૮૧) વ
તુમ સુસ્તી કરતે હો (૬૪) ઔર
તજ-અ઼લૂ-ન રિઝ-ક઼કુમ અન્નકુમ
અપના હિસ્સા યે રખતે હો કે

તુકઝ઼-ઝ઼િબૂન (૮૨) ફલૌલા ઈઝ઼ા બ-લ-ગ઼તિલ હુલ્કૂમ ॥(૮૩) વ અન્તુમ મં ૭
ઝુટલાતે હો (૬૫) ફિર ક્યૂં ન હો જબ જાન ગલે તક પહોંચે ઔર તુમ (૬૬) ઉસ
હીનઈઝનિ તન્ઝ઼ુરૂન ॥(૮૪) વ નહ઼નુ અક઼-રબુ ઈલૈહિ મિન્કુમ વ
વકત દેખ રહે હો ઔર હમ (૬૭) ઉસકે ઝયાદા પાસ હૈં તુમસે મગર
લાકિલ્લા તુબ્સિ઼રૂન (૮૫) ફલૌલા ઈન કુન્તુમ ગૈ-ર મદીનીન ॥(૮૬)
તુમ્હેં નિગાહ નહીં (૬૮) તો ક્યૂં ન હુવા અગર તુમ્હેં બદલા મિલના નહીં (૬૯)
તર્જિઊ઼નહા ઈન કુન્તુમ સ઼ાદિક઼ીન (૮૭) ફ-અમ્મા ઈન કા-ન મિનલ
કે ઉસે લૌટા લાતે અગર તુમ સચ્ચે હો (૭૦) ફિર વોહ મરનેવાલા
મુક઼ર્રબીન ॥(૮૮) ફરૌહુંવ વ-રૈહ઼ાનુવં- ॥વ જન્નતુ નઈ઼મ (૮૯) વ
મુકર્રિબોંસે હૈ (૭૧) તો રાહત હૈ ઔર ફૂલ (૭૨) ઔર ચૈનકે બાગ (૭૩) ઔર
અમ્મા ઈન કા-ન મિન અસ્હ઼ાબિલ-યમીન ॥(૯૦) ફ-સલામુલ્લ-ક મિન
અગર (૭૪) દાહિની તરફવાલોંસે હો તો અય મહબૂબ ! તુમ પર
અસ્હ઼ાબિલ-યમીન ॥(૯૧) વ-અમ્મા ઈન કા-ન મિનલ-મુકઝ઼-ઝ઼િબીનદ઼-
સલામ હો દાહિની તરફવાલોંસે (૭૫) ઔર અગર (૭૬) ઝુટલાનેવાલોં
દ઼ાલ્લીન ॥(૯૨) ફનુઝુલુમ-મિન હ઼મીમિંવ- ॥(૯૩) વ તસ્લિ-યતુ
ગુમરાહોંમેંસે હો (૭૭) તો ઉસકી મેહમાની ખૌલતા પાની ઔર ભળકતી આગમેં

જલા ડાલેં-ઔર હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ આગે બઢ ગએ ઔર મુસ્તવાએ અર્શ સે ભી ગુઝર ગએ ઔર હઝરતે મુતરજિમ કદ્દસ સિર્રહુ કા તરજુમા ઈસ તરફ મુશીર હય કે ઈસતેવા કી અસ્નાદ હઝરત રબ્બુલ ઈઝઝત અઝઝા વ ઉ'લા કી તરફ હય ઔર યહી કૌલ હસન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો કા હય (૯) યહાં ભી આમ મુફસ્સેરીન ઈસી તરફ ગયે હંય કે યેહ હાલ જિબ્રાઈલે અમીન કા હય લેકિન ઈમામ રાઝી અલયહિર્રહમા ફરમાતે હંય કે ઝાહિર યેહ હયકે યેહ હાલ સૈયદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકા હય કે આપ ઉફકે અ'લા યા'ની ફૌકે સમાવાત થે. જિસ તરહ કેહનેવાલા કેહતા હય મંયને છત પર ચાંદ દેખા પહાડ પર ચાંદ દેખા ઈસકે યે માના

جَحِيمٍ ۝ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ۝ فَسَبِّحْ
بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۝ ع
سُورَةُ الْحَدِيدِ مَدَنِيَّةٌ ٥٧
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ۝ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ يُحْيِي وَ
يُمِيتُ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ هُوَ الْأَوَّلُ
وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ ۝ هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۚ يَعْلَمُ مَا
يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ
مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۖ وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ
مَا كُنْتُمْ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ لَهُ

ع ૯૦

જહીમ (૯૪) ઈન્-ન હાઝા લહુ-વ
ધંસાના (૭૮) યે બેશક આ'લા દર્જેકી
હક્કુલ-યકીન ૮ (૯૫) ફસબ્બિહ બિસ્મિ
યકીની બાત હૈ તો અય મહબૂબ ! તુમ અપને
રબ્બિકલ અઝીમ ૯૦ (૯૬)
અઝમતવાલે રબકે નામકી પાકી બોલો (૭૯)

(૫૭) સૂરતુલ હદીદ

(મદની) ૨૯ આયતેં ઔર ૪ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

સબ્બ-હ લિલ્લાહિ મા ફિસ્સમાવાતિ
અલ્લાહકી પાકી બોલતા હૈ જો કુછ આસ્માન

મં ૭ વલ્અર્દ ૮ વ હુવલ-અઝીઝુલ-હકીમ (૧) લહૂ મુલ્કુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ ૮
ઔર ઝમીનમેં હૈ (૨) ઔર વોહી ઈઝઝત વ હિકમતવાલા હૈ ઉસીકે લિયે હૈ આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી
યુહયી વ યુમીત ૮ વ હુ-વ અલા કુલ્લિ શૈઈન કદીર (૨) હુવલ-અવ્વલુ
સલ્તનત જિલાતા હૈ (૩) ઔર મારતા (૪) ઔર વોહ સબ કુછ કર સકતા હૈ વોહી અવ્વલ (૫)
વલ-આખિરુ વઝ-ઝાહિરુ વલ-બાતિન ૮ વ હુ-વ બિકુલ્લિ શૈઈન
વોહી આખિર (૬) વોહી ઝાહિર (૭) વોહી બાતિન (૮) ઔર વોહી સબકુછ
અલીમ (૩) હુવલ્લઝી ખ-લ-કસ્સમાવાતિ વલ-અર્દ ફી સિત્તતિ
જાનતા હૈ વોહી હૈ જિસને આસ્માન ઔર ઝમીન છે દિનમેં પૈદા કિયે (૯) ફિર
અય્યામિન સુમ્મસ્તવા અ-લલઅર્શ ૮ યઅ-લમુ મા યલિજુ
અર્શ પર ઈસ્તિવા ફરમાયા જૈસા ઉસકી શાનકે લાઈક હૈ જાનતા હૈ જો
ફિલ અર્દ વમા યખ્રુજુ મિન્હા વમા યન્ઝિલુ મિનસ્સમાઈ
ઝમીનકે અંદર જાતા હૈ (૧૦) ઔર જો ઉસસે બાહર નિકલતા હૈ (૧૧) ઔર જો આસ્માનસે ઉતરતા હૈ
વમા યઅ-રુજુ ફીહા ૮ વહુ-વ મ-અકુમ ઐનમા
(૧૨) ઔર જો ઉસમેં ચળ્હતા હૈ (૧૩) ઔર વોહ તુમ્હારે સાથ હૈ (૧૪) તુમ
કુન્તુમ ૮ વલ્લાહુ બિમા તઅ-મલૂ-ન બસીર (૪) લહૂ
કહીં હો ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે કામ દેખ રહા હૈ (૧૫) ઉસીકી હૈ

નહીં હોતે કે ચાંદ છત પર યા પહાડ પર થા બલ્કે યહી માઅના હોતે હંય કે દેખને વાલા છત પર યા પહાડ પર થા ઈસી તરહ યહાં મઅના હંયકે હુઝૂર અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામ ફીકે સમાવાત પર પહોંચે તો તજલ્લિયે રબ્બાની આપકી તરફ મોતવજ્જેહ હુઈ. (૧૦) ઈસકે મા'ના મેં ભી મુફસ્સેરીનકે કઈ કૌલ હંય એક કૌલ યેહ કે હઝરતે જિબ્રઈલકા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે કરીબ હોના મુરાદ હય કે વોહ અપની સૂરતે અસ્લી દિખાદેને કે બાદ હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે કુર્બમેં હાઝિર હુએ દૂસરે મઅના યેહ હંયકે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ હઝરતે હકકે કુર્બસે મુશર્રફ હુએ. તીસરે યેહ કે અલ્લાહ તઆલા ને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહો

مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ
الْاُمُوْرُ ۝ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ
فِي الَّيْلِ ۚ وَهُوَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝ اٰمِنُوْا
بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاَنْفِقُوْا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُّسْتَخْلَفِيْنَ
فِيْهِ ۚ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَاَنْفَقُوْا لَهُمْ اَجْرٌ
كَبِيْرٌ ۝ وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ ۚ وَالرَّسُوْلُ
يَدْعُوْكُمْ لِتُؤْمِنُوْا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ اَخَذَ مِيْثَاقَكُمْ
اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝ هُوَ الَّذِيْ يُنَزِّلُ عَلٰى
عَبْدِهٖٓ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ لِّيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ
اِلَى النُّوْرِ ۚ وَاِنَّ اللّٰهَ بِكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝ وَمَا
لَكُمْ اَلَّا تُنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلِلّٰهِ مِيْرَاثُ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ لَا يَسْتَوِيْ مِنْكُمْ مَّنْ اَنْفَقَ
مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقٰتَلَ ۚ اُولٰٓئِكَ اَعْظَمُ دَرَجَةً

منزل ٧

મુલ્કુસ્સમવાતિ વલ-અર્દ્ ∘ વ ઈલલ્લાહિ
આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી સલ્તનત ઔર અલ્લાહહીકી
તુર્જઉલ-ઉમૂર (૫) યૂલિજુલ્લૈ-લ
તરફ સબ કામોંકી રુજૂઅ રાતકો દિનકે
ફિન્નહારિ વ યૂલિજુન્નહા-ર ફિલ્લૈલ ∘ વ
હિસ્સેમેં લાતા હૈ (૧૬) ઔર દિનકો રાતકે હિસ્સેમેં લાતા હૈ (૧૭)
હુ-વ અલીમુમ-બિઝાતિસ્- સુદૂર (૬)
ઔર વોહ દિલોંકી બાત જાનતાં હૈ (૧૮)
આમિનૂ બિલ્લાહિ વ રસૂલિહી વ
અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ પર ઈમાન લાઓ ઔર
અન્ફિકૂ મિમ્મા જ-અ-લકુમ મુસ્તખ્લફી-ન
ઉસકી રાહમેં કુછ વોહ ખર્ચ કરો જિસમેં તુમ્હેં ઔરોંકા
ફી હ ∘ ફલ્લઝી-ન આમનૂ મિન્કુમ વ અન્ફકૂ
જાનશીન કિયા (૧૯) તો જો તુમમેં ઈમાન લાએ ઔર ઉસકી
લહુમ અજ-રુન કબીર (૭) વમા લકુમ લા તુઅ-મિનૂ-ન બિલ્લા હ ∘ વર્રસૂલુ મં ૭
રાહમેં ખર્ચ કિયા ઉનકે લિયે બળા સવાબ હૈ ઔર તુમ્હેં ક્યા હૈ કે અલ્લાહ પર ઈમાન ન લાઓ
યદઊકુમ લિતુઅ-મિનૂ બિરબ્બિકુમ વ કદ અ-ખ-ઝ મીસાકકુમ
હાલાંકે યે રસૂલ તુમ્હેં બુલા રહે હૈં કે અપને રબ પર ઈમાન લાઓ (૨૦) ઔર બેશક વોહ (૨૧) તુમસે પેહલે
ઈન કુન્તુમ મુઅ-મિનીન (૮) હુવલ્લઝી યુનઝ-ઝિલુ અલા
અહદ લે ચુકા હૈ (૨૨) અગર તુમ્હેં યકીન હો વોહી હૈ કે અપને બન્દે પર (૨૩)
અબ્દિહી આયાતિમ- બય્યિનાતિલ- લિયુખ-રિ-જકુમ મિનઝ-
રૌશન આયતેં ઉતારતા હૈ તાકે તુમ્હેં અંધેરિયોંસે (૨૪) ઉજાલેકી તરફ
ઝુલુમાતિ ઈલન્નૂ ર ∘ વ ઈન્નલ્લા-હ બિકુમ લ-રઊફુર્રહીમ (૯)
લે જાએ (૨૫) ઔર બેશક અલ્લાહ તુમ પર ઝરૂર મહેરબાન રહમવાલા
વમા લકુમ અલ્લા તુન્ફિકૂ ફી સબીલિલ્લાહિ વ લિલ્લાહિ મીરા
ઔર તુમ્હેં ક્યા હૈ કે અલ્લાહકી રાહમેં ખર્ચ ન કરો હાલાંકે આસ્માનોં ઔર
સુસ્સમાવાતિ વલ અર્દ ∘ લા યસ્તવી મિન્કુમ મન અન્ફ-ક મિન
ઝમીનમેં સબકા વારિસ અલ્લાહ હી હૈ (૨૬) તુમમેં બરાબર નહીં વોહ જિન્હોંને ફત્હે મક્કાસે
કબ્લિલ ફત્હિ વ કાત લ ∘ ઉલાઈ-ક અઅ-ઝમુ દ-૨-જ-તમ
કબ્લ ખર્ચ ઔર જિહાદ કિયા (૨૭) વોહ મર્તબેમેં ઉનસે બળે હૈં જિન્હોંને બાદ

તઆલા અલયહે વસલ્લમકો અપને કુર્બકી ને'મતસે નવાઝા. યહી સહીહ તર હય. (૧૧) ઈસ મે ભી ચંદ કૌલ હંય એક તો યેહ કે નઝદીક હોનેસે હુઝૂરકા ઉરૂજ વ વુસૂલ મુરાદ હય ઔર ઉતર આનેસે નુઝૂલો રૂજૂઅ તો હાસિલે મા'ના યેહ હય કે હક તઆલાકે કુર્બમેં બારયાબ હુએ ફિર વિસાલકી ને'મતોંસે ફૈઝયાબ હોકર ખલ્કકી તરફ મોતવજ્જે હુએ દૂસરા કૌલ યહ હય. હઝરત રબ્બુલ ઈઝઝત અપને લુત્ફો રહમતકે સાથ અપને હબીબ સે કરીબ હુવા ઔર ઈસ કુર્બમેં ઝયાદતી ફરમાઈ. તીસરા કૌલ યેહ હય કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને મુકર્રિબે દરગાહે રુબૂબિય્યત હોકર સિજદએ તાઅત અદા કિયા (રૂહૂલ બયાન) બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસમેં હય કરીબ હુવા જબ્બાર રબ્બુલ ઈઝઝત એલા (ખાઝિન)

مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدُ وَقَاتَلُوا ۚ وَكُلًّا
وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٠﴾
مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضٰعِفَهُ
لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١١﴾ يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَ
الْمُؤْمِنٰتِ يَسْعَىٰ نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ
بُشْرٰىكُمُ الْيَوْمَ جَنّٰتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰرُ
خٰلِدِينَ فِيهَا ۚ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ يَوْمَ
يَقُولُ الْمُنٰفِقُونَ وَالْمُنٰفِقٰتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا
انْظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُورِكُمْ ۚ قِيلَ ارْجِعُوا
وَرَاءَكُمْ فَالْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُورٍ لَهُ
بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ
الْعَذَابُ ﴿١٣﴾ يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ ۚ قَالُوا بَلَىٰ
وَلٰكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ أَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ

મિનલ્લઝી-ન અન્ફકૂ મિમ- બઅ-દુ વ
ફત્હકે ખર્ચ ઔર જિહાદ કિયા ઔર
કાતલૂ ॰ વ કુલ્લંવ્વ અ-દલ્લાહુલ-હુસ્ના॰
ઉન સબસે (૨૮) અલ્લાહ જન્નતકા વા'દા ફરમા ચૂકા (૨૯)
વલ્લાહુ બિમા તઅ-મલૂ-ન ખબીર૯૦ (૧૦)
ઔર અલ્લાહકો તુમ્હારે કામોંકી ખબર હૈ
મન ઝલ્લઝી યુક- રિદુલ્લા-હ કર-દન
કૌન હૈ જો અલ્લાહકો કર્ઝ દે અચ્છા કર્ઝ (૩૦) તો
હ-સ-નન ફ-યુદાઈ-ફહૂ લહૂ વ લહૂ
વોહ ઉસકે લિયે દૂને કર દે ઔર ઉસકો
અજ-રુન કરીમ ૯ (૧૧) યૌ-મ
ઈઝઝતકા સવાબ હૈ જિસ દિન તુમ
ત-રલ-મુઅ-મિની-ન વલ્મુઅ-મિનાતિ
ઈમાનવાલે મર્દો ઔર ઈમાનવાલી ઔરતોંકો (૩૧)

મં ૭ યસ્આ નૂરુહુમ બૈ-ન ઐદીહિમ વ બિઐમાનિહિમ બુશ્રા-કુમુલ્યૌ-મ
દેખોગે કે ઉનકા નૂર (૩૨) ઉનકે આગે ઔર ઉનકે દાહિને દૌળતા હૈ (૩૩) ઉનસે ફરમાયા
જન્નાતુન તજ-રી મિન તહતિહલ-અન્હારુ ખાલિદી-ન ફીહા ॰ ઝાલિ-ક
જા રહા હૈ કે આજ તુમ્હારી સબસે ઝયાદા ખુશીકી બાત વોહ જન્નતે હૈં જિનકે નીચે નેહરેં બહેં તુમ ઉનમેં
હુવલ-ફૌઝુલ-અઝીમ ૯ (૧૨) યૌ-મ યકૂલુલ-મુનાફિકૂ-ન વલ્મુનાફિકાતુ
હંમેશા રહો યેહી બળી કામયાબી હૈ જિસ દિન મુનાફિક મર્દ ઔર મુનાફિક ઔરતેં
લિલ્લઝી-ન આમનુન્ઝુરૂના નક-તબિસ મિન નૂરિકુમ ૯ કીલર્જિઊ
મુસલમાનોંસે કહેંગે કે હમેં એક નિગાહ દેખો કે હમ તુમ્હારે નૂરસે કુછ હિસ્સા લેં કહા જાએગા
વરૉ-અકુમ ફલ્તમિસૂ નૂરા ॰ ફદુરિ-બ બૈનહુમ બિસૂરિલ્લહૂ બાબ ॰
અપને પીછે લૌટો (૩૪) વહાં નૂર ઢૂંઢો વોહ લૌટેંગે જભી ઉનકે (૩૫) દરમિયાન એક દીવાર ખળી કર દી જાએગી (૩૬)
બાતિનુહૂ ફીહિર્રહ-મતુ વ ઝાહિરુહૂ મિન કિ-બલિહિલ-અઝાબ ॰ (૧૩)
જિસમેં એક દરવાઝા હૈ ઉસકે અંદરકી તરફ રેહમત (૩૭) ઔર ઉસકે બાહરકી તરફ અઝાબ
યુનાદૂનહુમ અ-લમ નકુમ-મ-અકુમ ॰ કાલૂ બલા વલાકિન્નકુમ
મુનાફિક (૩૯) મુસલમાનોંકો પુકારેંગે ક્યા હમ તુમ્હારે સાથ ન થે (૪૦) વોહ કહેંગે ક્યૂં નહી મગર તુમને
ફ-તન્તુમ અન્ફુસકુમ વ તરબ્બસ્તુમ વર્તબ્તુમ
તો અપની જાનેં ફિત્નેમેં ડાલી (૪૧) ઔર મુસલમાનોંકી બુરાઈ

(૧૨) યેહ ઈશારા હય તાકીદે કુર્બકી તરફકે કુર્બ અપને કમાલ કો પહોંચા ઔર બા અદબ અહિબ્બા મેં મુતસવ્વિર હો સકતી હય વોહ અપની ગાયતકો પહોંચી. (૧૩) અકસર ઉલ્માએ મુફસ્સેરીનકે નઝદીક ઈસકા મા'ના યેહ હંયકે અલ્લાહ તઆલાને અપને બંદએ ખાસ હઝરત મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો વહી ફરમાઈ. (જમલ) હઝરતે જા'ફર સાદિક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલા ને અપને બંદેકો વહી ફરમાઈ. જો વહ્ય ફરમાઈ યેહ વહ્ય બે વાસ્તાથી કે અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે હબીબકે દરમિયાન કોઈ વાસ્તા ન થા ઔર યેહ ખુદા ઔર રસૂલ કે દરમિયાન કે અસરાર હંય જિન પર ઉનકે સિવા કિસીકો ઈત્તેલાઅ નહી. બકલી ને કહાકે અલ્લાહ તઆલાને ઈસરાઝકો તમામ

وَغَرَّتْكُمُ الْاَمَانِيُّ حَتّٰى جَآءَ اَمْرُ اللّٰهِ وَغَرَّكُمْ
بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ۝ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ
وَّلَا مِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ مَاْوٰىكُمُ النَّارُ ۚ هِيَ
مَوْلٰىكُمْ ۚ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝ اَلَمْ يَاْنِ لِلَّذِيْنَ
اٰمَنُوْٓا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوْبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ
مِنَ الْحَقِّ ۙ وَلَا يَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ
مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْاَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوْبُهُمْ ۚ
وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ۝ اِعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ
يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ
الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ۝ اِنَّ الْمُصَّدِّقِيْنَ
وَالْمُصَّدِّقٰتِ وَاَقْرَضُوا اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضٰعَفُ
لَهُمْ وَلَهُمْ اَجْرٌ كَرِيْمٌ ۝ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖٓ اُولٰٓئِكَ هُمُ الصِّدِّيْقُوْنَ ۖ وَالشُّهَدَآءُ

વ ગ઼ર્રત્કુમુલ-અમાનિય્યુ હ઼ત્તા જા-અ
તકતે ઔર શક રખતે (૪૨) ઔર ઝૂટી તમા'ને
અમ્રુલ્લાહિ વ ગ઼ર્રકુમ બિલ્લાહિલ-ગ઼રૂર (૧૪)
તુમ્હેં ફરેબ દિયા (૪૩) યહાંતકકે અલ્લાહકા હુકમ આ ગયા (૪૪) ઔર
ફલ્યૌ-મ લા યુઅ-ખ઼ઝુ મિન્કુમ
તુમ્હેં અલ્લાહકે હુકમ પર ઉસ બળે ફરેબીને મગરૂર રખા
ફ઼િદ-ય-તુંવ વલા મિનલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ
(૪૫) તો આજ ન તુમસે કોઇ ફ઼િદયા લિયા
મઅ-વાકુમુન્નાર ‣ હિ-ય મૌલાકુમ ‣ વ
જાએ (૪૬) ઔર ન ખુલે કાફિરોંસે તુમ્હારા
બિઅ-સલ્મસ઼ીર (૧૫) અ-લમ યઅ-નિ
ઠિકાના આગ હૈ વોહ તુમ્હારી રફીક હૈ ઔર ક્યા હી બુરા
લિલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ અન તખ઼-શ-અ
અન્જામ ક્યા ઇમાનવાલોંકો અભી વોહ વકત ન આયા

કુલૂબુહુમ લિઝ઼િકરિલ્લાહિ વમા ન-ઝ-લ મિનલ્હ઼ક્કિ઼ ‣ વ લા
કે ઉનકે દિલ ઝુક જાએં અલ્લાહકી યાદ ઔર ઉસ હક્ક કે લિયે જો ઉતરા (૪૭) ઔર ઉન જૈસે ન
યકૂનૂ કલ્લઝ઼ી-ન ઊતુલ-કિતા-બ મિન ક઼બ્લુ ફ-તા઼-લ અ઼લૈહિમુલ
હોં જિનકો પેહલે કિતાબ દી ગઇ (૪૮) ફિર ઉન પર મુદત દરાઝ
અ-મદુ ફ-ક઼-સત કુલૂબુહુમ ‣ વ કસ઼ીરુમ-મિન્હુમ ફાસિકૂન (૧૬)
હુઇ (૪૯) તો ઉનકે દિલ સખ્ત હો ગએ (૫૦) ઔર ઉનમેં બહોત ફાસિક હૈં (૫૧)
ઇઅ઼-લમૂ અન્નલ્લા-હ યુહ઼-યિલ-અર્દ઼ બઅ઼-દ મૌતિહા ‣ ક઼દ
જાન લો કે અલ્લાહ ઝમીનકો ઝિન્દા કરતા હૈ ઉસકે મરે પીછે (૫૨) બેશક હમને તુમ્હારે લિયે
બય્યન્ના લકુમુલ-આયાતિ લ-અ઼લ્લકુમ તઅ઼-કિ઼લૂન (૧૭)
નિશાનિયાં બયાન ફરમા દી કે તુમ્હેં સમઝ હો
ઇન્નલ-મુસ્સ઼દદિકી-ન વલ-મુસ્સ઼દદિક઼ાતિ વ અક઼-ર-દુલ્લા-હ ક઼ર્દ઼ન
બેશક સદકા દેનેવાલે મર્દ ઔર સદકા દેનેવાલી ઔરતેં ઔર વોહ જિન્હોંને અલ્લાહકો અચ્છા કર્ઝ દિયા (૫૩) ઉનકે
હ઼-સ-નંય્યુદા઼અફુ લહુમ વ લહુમ અજ-રુન કરીમ (૧૮) વલ્લઝ઼ી-ન
દૂને હૈં ઔર ઉનકે લિયે ઇઝ્ઝતકા સવાબ હૈ (૫૪) ઔર વોહ જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે સબ રસૂલોં પર ઇમાન લાએં વોહી
આમનૂ બિલ્લાહિ વ રુસુલિહી ઉલૉઇ-ક હુમુસ્સિ઼દ-દીકૂ઼-ન વશ્શુ-હ-દાઉ
હૈં કામિલ સચ્ચે ઔર ઔરોં પર (૫૫) ગવાહ અપને રબકે યહાં ઉનકે લિયે ઉનકા સવાબ (૫૬) ઔર ઉનકા નૂર હૈ (૫૭)

મં ૭

ખલ્ક સે મુખફી રખ્ખા ઔર ન બયાન ફરમાયાકે અપને હબીબકો કયા વહી ફરમાઇ ઔર મુહિબ્બો મહબૂબ દરમિયાન ઐસે રાઝ હોતે હંય જિનકો ઉનકે સિવા કોઇ નહી જાનતા. (રૂહુલ બયાન) ઉલમાને યહ ભી બયાન કિયા હય કે ઇસ શબમેં જો આપકો વહ્ય ફરમાઇ ગઇ વોહ કઇ કિસ્મકે ઉલૂમ થે એકતો ઇલ્મે શરાએઅ વ અહકામ જિનકી સબકો તબલીગકી જાતી હય. દૂસરે મઆરિફે ઇલાહિય્યા જો ખવાસકો બતાએ જાતે હંય. તીસરે હકાઇકો નતાઇજે ઉલૂમે ઝકિય્યા જો સિર્ફ અખસ્સુલ ખવાસ કો તલકીન કિયે જાતે હંય ઔર એક કિસ્મ વોહ અસરાર જો અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલકે સાથ ખાસ હંય. કોઇ ઉનકા તહમ્મુલ નહી કર સકતા (રૂહુલ બયાન) (૧૪) આપને યા'ની સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે કલ્બે

عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ ۚ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَحِيمِ ۝ اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ
وَلَهْوٌ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي
الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ ۖ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ
نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ
حُطَامًا ۖ وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۙ وَمَغْفِرَةٌ
مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ ۚ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ۝ سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ
مِنْ رَبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ ۙ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَ
رُسُلِهِ ۚ ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ ۚ
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝ مَا أَصَابَ مِنْ

૯૦

ઈન્દ રબ્બિહિમ ॰ લહુમ અજ-રુહુમ
ઔર જિન્હોંને કુફ્ર કિયા
વ નૂરુહુમ ॰ વલ્લઝી-ન ક-ફરૂ વ
ઔર હમારી આયતેં ઝુટલાઈ
કઝ્-ઝબૂ બિ-આયાતિના ઉલાઈ-ક
વોહ દોઝખી હૈં જાન લો કે દુનિયાકી
અસ્હાબુલ-જહીમ ○ (૧૯) ઈઅ-લમૂ
ઝિંદગી તો નહીં મગર ખેલકૂદ (૫૮) ઔર
અન્નમલ હયાતદ- દુન્યા લઈબુંવ-વ
આરાઈશ ઔર તુમ્હારા આપસમેં
લહ-વુંવ-વ ઝીનતુંવ-વ તફાખુરુમ-બૈનકુમ
બળાઈ મારના ઔર માલ
વ તકાસુરુન ફિલ- અમ્વાલિ
ઔર ઔલાદમેં એક દૂસરે પર

મં ૭ **વલ-ઔલાદ ॰ ક-મ-સલિ ગૈસિન અઅ- જ-બલ-કુફ-ફાર નબાતુહૂ**
ઝિયાદતી ચાહના (૫૯) ઉસ મેંહકી તરહ જિસકા ઉગાયા સબ્ઝા કિસાનોંકો
સુમ્મ યહીજુ ફ-તરાહુ મુસ્ફર્રન સુમ્મ યકૂનુ હુતામા ॰ વ ફિલ-આખિરતિ
ભાયા ફિર સૂખા (૬૦) કે તૂ ઉસે ઝર્દ દેખે ફિર રોંદન હો ગયા (૬૧) ઔર આખેરતમેં
અઝાબુન શદીદુંવ-॰વ મગ્ફિ-ર-તુમ-મિનલ્લાહિ વ રિદ્-વાન ॰ વ
સખ્ત અઝાબ હૈ (૬૨) ઔર અલ્લાહકી તરફસે બખ્શિશ ઔર ઉસકી રઝા (૬૩) ઔર
મલ-હયાતદ-દુન્યા ઈલ્લા મતાઉલ- ગુરૂર (૨૦) સાબિકૂ ઈલા
દુનિયાકા જીના તો નહીં મગર ધોકેકા માલ (૬૪) બળ્હ કર ચલો
મગ્ફિ-રતિમ - મિર્રબ્બિકુમ વ જન્નતિન અર-દુહા
અપને રબકી બખ્શિશ ઔર ઉસ જન્નતકી તરફ (૬૫) જિસકી ચૌળાઈ
ક-અર્દિસ્સમાઈ વલ-અર્દિ ॰ ઉઈદ-દત લિલ્લઝી-ન આમનૂ
જૈસે આસમાન ઔર ઝમીનકા ફૈલાવ (૬૬) તૈયાર હુઈ હૈ ઉનકે લિયે જો અલ્લાહ
બિલ્લાહિ વ રુસુલિહ॰ઝાલિ-ક ફદ્-લુલ્લાહિ યુઅ-તિહિ મંય્યશાઅ॰
ઔર ઉસકે સબ રસૂલોં પર ઈમાન લાએં યે અલ્લાહકા ફઝલ હૈ જિસે
વલ્લાહુ ઝુલ્ફદ્ - લિલ - અઝીમ (૨૧) મા અસા-બ મિમ-
ચાહે દે ઔર અલ્લાહ બળે ફઝલવાલા હૈ નહીં પહૂંચતી કોઈ

મુબારકને ઉસકી તસદીક કી જો ચશ્મે મુબારકને દેખા મા'ના યેહ હંયકે આંખસે દેખા દિલસે પહચાના ઔર ઈસ રૂયતો મા'રેફત મેં શકકો તરદ્દુદને રાહ ન પાઈ. અબ યહ બાત કે કયા દેખા બાઝ મુફસ્સેરીનકા કૌલ યે હૈ કે હઝરત જિબ્રીલકો દેખા લેકિન મઝહબે સહીહ યેહ હયકે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને અપને રબ તબારકો તઆલાકો દેખા ઔર યેહ દેખના કિસ તરહ થા ચશ્મે સર સે યા ચશ્મે દિલસે ઈસમેં મુફસ્સેરીન કે દોનો કૌલ પાએ જાતે હંય હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હોમા કા કૌલ હય કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને રબ્બુઝલ ઈઝઝતકો અપને કલ્બે મુબારકસે દોબારા દેખા (રવાહ મુસ્લિમ) એક જમાઅત ઈસ તરફ ગઈ હય કે આપને રબ અઝઝો જલ્લકો

مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنفُسِكُمْ إِلَّا
فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَا ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ
عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾ لِّكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا
فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا
يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾ الَّذِينَ يَبْخَلُونَ
وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ ۗ وَمَن يَتَوَلَّ
فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ أَرْسَلْنَا
رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ
وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ۖ وَأَنزَلْنَا
الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ
وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ ۚ
إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَ
إِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ

મુસીબતિન ફિલઅર્દિ વલા ફી
મુસીબત ઝમીનમેં (૬૭) ઔર ન તુમ્હારી જાનોંમેં (૬૮)
અન્ફુસિકુમ ઈલ્લા ફી કિતાબિમ-મિન
મગર વોહ એક કિતાબમેં હૈ (૬૯)
કબ્લિ અન નબ્ર-અહા ▸ ઈન્ન ઝાલિ-ક
કબ્લ ઉસકે હમ ઉસે પૈદા કરેં (૭૦) બેશક યે (૭૧) અલ્લાહકો
અલલ્લાહિ યસીરુલ- (૨૨) લિકૈલા
આસાન હૈ ઈસલિયે કે ગમ ન ખાઓ
તઅ-સૌ અલા મા ફાતકુમ વલા તફ-રહૂ
ઉસ (૭૨) પર જો હાથસે જાએ ઔર ખુશ ન હો (૭૩) ઉસ
બિમા આતાકુમ ▸ વલ્લાહુ લા યુહિબ્બુ
પર જો તુમકો દિયા (૭૪) ઔર અલ્લાહકો નહીં
કુલ્લ મુખ-તાલિન ફખૂરિ- ▸ (૨૩)
ભાતા કોઈ ઈતરૌના બળાઈ મારનેવાલા

નિલ્લઝી-ન યબ્ખલૂ-ન વ યઅ-મરૂ- નન્ના-સ બિલ્બુખ્લ ▸ વ મંય્ય-ત-વલ્લ
વોહ જો આપ બુખ્લ કરેં (૭૫) ઔર ઔરોંસે બુખ્લકો કહેં (૭૬) ઔર જો મુંહ ફેરે (૭૭)
ફ-ઈન્નલ્લા-હ હુવલ-ગનિય્યુલ-હમીદ (૨૪) લ-કદ અર્સલ્ના
તો બેશક અલ્લાહ હી બેનિયાઝ હૈ સબ ખૂબિયોં સરાહા બેશક હમને અપને
રુસુલના બિલ્બય્યિનાતિ વ અન્ઝલ્ના મ-અહુમુલ-કિતા-બ વલ્મીઝા-ન
રસૂલોંકો દલીલોંકે સાથ ભેજા ઔર ઉનકે સાથ કિતાબ (૭૮) ઔર અદલકી
લિયકૂમન્નાસુ બિલ્કિસ્ત ▸ વ અન્ઝલ- નલ-હદી-દ ફીહિ બઅ-સુન
તરાઝૂ ઉતારી (૭૯) કે લોગ ઈન્સાફ પર કાઈમ હોં (૮૦) ઔર હમને લોહા ઉતારા (૮૧) ઉસમેં સખ્ત
શદીદુંવ-વ મનાફિઉ લિન્નાસિ વ લિયઅ-લ-મલ્લાહુ મંય્યન્સુરુહૂ
આંચ (૮૨) ઔર લોગોંકે ફાઈદે (૮૩) ઔર ઈસલિયે કે અલ્લાહ દેખે ઉસકો જો બેદેખે ઉસકી (૮૪)
વ રુસુલહૂ બિલ્ગૈબ ▸ ઈન્નલ્લા-હ કવિય્યુન અઝીઝ (૨૫)
ઔર ઉસકે રસૂલોંકી મદદ કરતા હૈ બેશક અલ્લાહ કુવ્વતવાલા ગાલિબ હૈ (૮૫)
વ લ-કદ અર્સલ્ના નૂહંવ-વ ઈબરાહી-મ વ
ઔર બેશક હમને નૂહ ઔર ઈબ્રાહીમકો ભેજા ઔર
જ- અલ્ના ફી ઝુર્રિય્યતિ-હિમન્નુબુવ્વ-ત વલ-કિતા-બ
ઉનકી ઔલાદમેં નુબુવ્વત ઔર કિતાબ રખી (૮૬)

હકીકતન ચશ્મે મુબારક સે દેખા યેહ કૌલ હઝરત અનસ બિન માલિક ઔર હસન વ અકરમા કા હય ઔર હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા સે મરવી હય કે અલ્લાહ તઆલાને હઝરતે ઈબ્રાહીમકો ખિલ્લત ઔર હઝરતે મૂસા અલૈહિસ્સલામકો કલામ ઔર સૈયદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમકો અપને દીદાર સે ઈમ્તિયાઝ બખ્શા : (સલવાતુલ્લાહે તઆલા અલૈહિમ) કઅબને ફરમાયાકે અલ્લાહ તઆલાને હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલામસે દોબાર કલામ ફરમાયા ઔર હઝરતે મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને અલ્લાહ તઆલાકો દો મરતબા દેખા (તિરમીઝી) લેકિન હઝરતે આઈશા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાને દીદારકા ઈન્કાર કિયા ઓર આયતકો હઝરત જિબ્રાઈલ કે

فَمِنْهُم مُّهْتَدٍ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ۝ ثُمَّ
قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى
ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ ۖ وَجَعَلْنَا فِي
قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً ۚ وَرَهْبَانِيَّةً
ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ
اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا ۖ فَآتَيْنَا الَّذِينَ
آمَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ۝
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَآمِنُوا بِرَسُولِهِ
يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِن رَّحْمَتِهِ وَيَجْعَل لَّكُمْ نُورًا
تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝
لِّئَلَّا يَعْلَمَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَلَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ
مِّن فَضْلِ اللَّهِ ۙ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ
مَن يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝

ફમિન્હુમ મુહ-તદ વ કસીરુમ-મિન્હુમ
તો ઉનમેં (૮૭) કોઇ રાહ પર આયા ઔર ઉનમેં બોહતેરે
ફાસિકૂન (૨૬) સુમ્મ કફ-ફૈના અલા
ફાસિક હૈં ફિર હમને ઉનકે પીછે (૮૮) ઇસી
આસારિહિમ બિરુસુલિના વ-કફ-ફૈના
રાહ પર અપને ઔર રસૂલ ભેજે ઔર ઉનકે
બિઈસબ્નિ મર-ય-મ વ-આતૈના
પીછે ઇસા બિન મરિયમકો ભેજા ઔર ઉસે
હુલ-ઇન્જી-લ વ-જ-અલ્ના ફી
ઇન્જીલ અતા ફરમાઇ ઔર ઉસકે પૈરવોંકે દિલમેં
કુલૂબિલ્લઝી- નત્ત-બ-ઊહૂ રઅ-ફ-તંવ-વ
નર્મી ઔર રહમત રખી (૮૯) ઔર વોહ રાહિબ
રહ-મહ વ-રહબાનિય્ય-ત-નિબ-ત-
બનના (૯૦) તો યે બાત ઉન્હોંને દીનમેં અપની

મં ૭
દઊહા મા ક-તબ્નાહા અલૈહિમ ઈલ્લબ્તિગા-અ રિદ્વાનિલ્લાહિ
તરફસે નિકાલી હમને ઉન પર મુકર્રર ન કી થી હાં યે બિદ્અત ઉન્હોંને અલ્લાહકી રઝા ચાહનેકો પૈદા કી
ફમા રઓહા હક્ક રિઆયતિહા ફઆતૈનલ્લઝી-ન આમનૂ મિન્હુમ
ફિર ઉસે ન નિબાહા જૈસા ઉસકે નિબાહનેકા હક્ક થા (૯૧) તો ઉનકે ઈમાનવાલોંકો (૯૨)
અજ-રહુમ વ કસીરુમ-મિન્હુમ ફાસિકૂન (૨૭) યા અય્યુહલ્લઝી-ન
હમને ઉનકા સવાબ અતા કિયા ઔર ઉનમેંસે બોહતેરે (૯૩) ફાસિક હૈં અય ઈમાનવાલો ! (૯૪)
આમનુત્તકુલ્લા-હ વ આમિનૂ બિરસૂલિહી યુઅ-તિકુમ કિફ-લૈનિ
અલ્લાહસે ડરો ઔર ઉસકે રસૂલ (૯૫) પર ઈમાન લાઓ વોહ અપની
મિર્રહમતિહી વ યજ-અલ્લકુમ નૂરન તમ્શૂ-ન બિહી વ યગ્ફિર લકુમ
રહમતકે દો હિસ્સે તુમ્હેં અતા ફરમાએગા (૯૬) ઔર તુમ્હારે લિયે નૂર કર દેગા (૯૭) જિનમેં ચલો
વલ્લાહુ ગફૂરુર્રહીમુલ- (૨૮) લિ-અલ્લા યઅ-લ-મ અહલુલ - કિતાબિ
ઔર તુમ્હેં બખ્શ દેગા ઔર અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ યે ઈસલિયે કે કિતાબવાલે
અલ્લા યક્દિરૂ-ન અલા શૈઇમ-મિન ફદ્લિલ્લાહિ વ અન્નલ - ફદ્-લ
કાફિર જાન જાએં કે અલ્લાહકે ફઝલ પર ઉનકા કુછ કાબૂ નહીં (૯૮) ઔર યે કે ફઝલ
બિયદિલ્લાહિ યુઅ-તીહિ મંય્યશાઉ વલ્લાહુ ઝુલ-ફદ્લિલ અઝીમ (૨૯)
અલ્લાહકે હાથ હૈ દેતા હૈ જિસે ચાહે ઔર અલ્લાહ બળે ફઝલવાલા હૈ

દીદાર પર મહમૂલ કિયા ઔર ફરમાયા જો કોઇ કહે કે મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને અપને રબકો દેખા ઉસને જૂઠ કહા ઔર સનદમેં "લાતુદરિકુહૂલ અબસારો" તિલાવત ફરમાઇ. યહાં ચંદ બાતેં કાબિલે લિહાઝ હંય. એક યહકે હઝરતે આઇશા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાકા કૌલ નફીમેં હય ઔર હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા કા ઇસ્બાતમેં ઔર મુસ્બત હી મુકદમ હોતા હય ક્યોંકી નાફી કિસી ચીઝકી નફી ઇસ લિયે કરતા કે ઉસને સુના નહીં ઔર મસ્બત અસ્બાત ઇસલિયે કરતા હય કે ઉસને સુના ઔર જાના. ઇલ્મ મસ્બતકે પાસ હય અલાવા બરી હઝરતે આઇશા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાને યેહ કલામ હુઝૂરસે નકલ નહીં કિયા બલ્કે આયત સે અપને ઇસ્તિંબાત પર એ'તેમાદ ફરમાયા.

યેહ હઝરતે સિદીકા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાકી રાય હય ઔર આયતમેં ઈદરાક યા'ની એહાતે કી નફી હય ન રૂયતકી. મસ્અલા : સહીહ યહી હય કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ દીદારે ઈલાહીસે મુશર્રફ ફરમાએ ગએ મુસ્લિમ શરીફકી હદીસે મરફૂઅસે ભી યહી સાબિત હય. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા જો બેહરુલ ઉમ્મત હંય વોહ ભી ઈસી પર હંય. મુસ્લિમકી હદીસ હય (રઐતુ રબ્બી બિઐની વ બિકલ્બી) મંયને અપને રબકો અપની આંખ ઔર અપને દિલ સે દેખા. હઝરતે હસન બસરી અલયહિર્રહમા કસમ ખાતે થે કે મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને શબે મે'રાજ અપને રબકો દેખા. હઝરતે ઈમામ અહમદ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયાકે મંય હદીસે હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાકા કાઈલ હું કે હુઝૂરને અપને રબકો દેખા. ઉસકો દેખા ઉસકો દેખા. ઈમામ સાહબ યેહ ફરમાતે હી રહે. યહાં તકકે સાંસ ખત્મ હો ગયા. (૧૫) યેહ મુશ્રેકીનકો ખિતાબ હય જો શબે મે'રાજ કે વાકેઆતકા ઈન્કાર કરતે ઔર ઉસમેં ઝગડતે થે. (૧૬) કયૂં કે તખફીફકી દરખાસ્તોંકે લિયે ચંદ બાર ઉરૂજો નુઝૂલ હુવા હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાસે મરવી હય કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને રબ અઝઝવજલ્લાહકો અપને કલ્બો મુબારકસે દો મરતબા દેખા ઔર ઈન્હીસે યેહ ભી મરવી હય કે હુઝૂરને રબ અઝ્ઝો જલ્લ કો આંખસે દેખા. (૧૭) સિદતરતુલ મુન્તહા એક દરખ્ત હય જિસકી અસ્લ (જળ) છટ્ઠે આસ્માન મેં હય ઔર ઉસકી શાંખેં સાંતવેં આસ્માન મેં ફૈલી હંય ઔર બુલંદી મેં વોહ સાતવેં આસ્માન સે ભી ગુઝર ગયા. મલાએકા ઔર અરવાહે શોહદા વ અતકેયા ઈસસે આગે નહી બઢ સકતે. (૧૮) યા'ની મલાએકા વ અન્વાર. (૧૯) ઈસમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે કમાલે કુવ્વતકા ઈઝહાર હય કે ઈસ મકાનમેં જહાં અકલેં હૈરત ઝદા હંય. આપ સાબિત રહે ઔર જિસ નૂર કા દીદાર મકસૂદ થા ઉસસે બેહ્રા અંદોઝ હુવે દાહિને બાએં કિસી તરફ મુલતફિત ન હુવે ન મકસૂદ કી દીદસે આંખ ફૈરી ન હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલામકી તરહ બેહોશ હુવે બલ્કે ઉસ મકામે અઝીમમેં સાબિત રહે. (૨૦) યા'ની હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને શબે મે'રાજ અજાઈબે મુલ્કો મલકૂતકા મુલાહેઝા ફરમાયા ઔર આપકા ઈલ્મ તમામ મા'લૂમાતે ગૈબિય્યા મલકૂતિય્યા પર મુહીત હો ગયા. જૈસાકે હદીસે ઈખતેસામે મલાએકા મેં વારિદ હુવા હય ઔર દૂસરી ઔર અહાદિષ મેં આયા હય (રૂહુલબયાન). (૨૧) લાતો ઉઝ્ઝા ઔર મનાત બુતોંકે નામ હંય. જિન્હેં મુશ્રેકીન પૂજતે થે. ઈસ આયતમેં ઈર્શાદ ફરમાયા કે કયા તુમને ઈન બુતોંકો દેખા યા'ની બનઝરે તહકીકો ઈન્સાફ અગર ઈસ તરહ દેખા હો તો તુમ્હેં મા'લૂમ હો ગયા હોગા કે યેહ મહઝ બેકુદરત હંય ઔર અલ્લાહ તઆલા કાદિરે બરહકકો છોડકર ઈન બે કુદરત બુતોંકો પૂજના ઔર ઉસકા શરીક ઠેહરાના કિસ કદર ઝુલ્મે અઝીમ ઔર ખિલાફે અકલો દાનિશ હય ઔર મુશ્રેકીને મક્કા યેહ કહા કરતે થે કે યેહ બુત ઔર ફરિશ્તે ખુદા કી બેટિયાં હંય. ઉસ પર અલ્લાહ તઆલા ઈર્શાદ ફરમાતા હય. (૨૨) જો તુમ્હારે નઝદીક ઐસી બુરી ચીઝ હય કે જબ તુમ મેંસે કિસીકો બેટી પૈદા હોનેકી ખબર દી જાતી હય તો ઉસકા ચેહરા બિગડ જાતા હય ઔર રંગ તારીક હો જતા હય ઔર લાગોંસે છુપતા ફિરતા હય હત્તાકે બેટિયોંકો ઝિંદા દરગોર કર ડાલતે હો ફિર ભી અલ્લાહ તઆલાકી બેટિયાં બતાતે હો. (૨૩) કે જો ચીઝ બુરી સમઝતે હો ઈલાહ ઔર મા'બૂદ તુમને ઔર તુમ્હારે બાપ દાદાને બિલકુલ બેજા ઔર ગલત તૌર પર રખ લિયા હય ન યેહ હકીકત મેં ઈલાહ હંય ન મા'બૂદ. (૨૫) યા'ની ઉનકા બુતોંકો પૂજના અકલો ઈલ્મો તા'લીમે ઈલાહીકે ખિલાફ ઈત્તેબાએ નફસો હવા ઔર વહમ પરસ્તી કી બિના પર હય. (૨૬) યા'ની કિતાબે ઈલાહી ઔર ખુદાકે રસૂલ જિન્હોંને સરાહતકે સાથ બાર બાર બતાયાકે બુત મા'બૂદ નહી હંય ઔર અલ્લાહ તઆલાકે સિવાય કોઈ ભી ઈબાદત કા મુસ્તહિક નહી. (૨૭) યા'ની કાફિર જો બુતોંકે સાથ ઝૂટી ઉમ્મીદેં રખતે હંય કે વોહ ઉનકે કામ આએંગે યેહ ઉમ્મીદેં બાતિલ હંય. (૨૮) જિસે જો ચાહે દે ઉસીકી ઈબાદત કરના ઔર ઉસીકો રાઝી રખના કામ આએગા. (૨૯) યા'ની મલાએકા બાવજૂદેકે બારગાહે ઈલાહીમેં કુર્બો મંઝિલત રખતે હંય બાદ અઝાં સિર્ફ ઉસકે લિયે શફાઅત કરેંગે જિસકે લિયે અલ્લાહ તઆલાકી મરઝી હો યા'ની મો'મિને મોવહ્હિદ કે લિયે તો બુતોં સે શફાઅત કી ઉમ્મીદેં રખના નિહાયત બાતિલ હય કે ન ઉન્હેં બારગાહે હકમેં કુર્બ હાસિલ ન કુફ્ફાર શફાઅતકે અહલ. (૩૦) યા'ની કુફ્ફાર મુન્કેરીને બઅસ (૩૧) કે ઉન્હેં ખુદાકી બેટિયાં બતાતે હંય. (૩૨) અમ્રે વાકઈ ઔર હકીકતે હાલ ઈલ્મો યકીન

સે મા'લૂમ હોતી હય ન કે વહમો ગુમાન સે. (૩૩) યા'ની કુર્આન પર ઈમાનસે. (૩૪) આખિરત પર ઈમાન ન લાયા કે ઉસકા તાલિબ હોતા. (૩૫) યા'ની વોહ ઈસ કદર કમ અકલો કમ ઈલ્મ હંય કે ઉન્હોંને આખિરત પર દુનિયાકો તરજીહ દી હય યા યેહ મઅના હંય કે ઉનકે ઈલ્મકી ઈન્તેહા વહમો ગુમાન હંય જો ઉન્હોંને બાંધ રખ્ખે હંય કે (મઆઝલ્લાહ) ફરિશ્તે ખુદાકી બેટિયાં હંય ઉનકી શફાઅત કરેંગે ઓર ઈસ વહમે બાતિલ પર ભરોસા કરકે ઉન્હોંને ઈમાન ઓર કુર્આનકી પરવા નહીં. (૩૬) ગુનાહ વોહ અમલ હય જિસકા કરનેવાલા અઝાબ કા મુસ્તહિક હો ઓર બા'ઝ એહલે ઈલ્મને ફરમાયાકે ગુનાહ વોહ હય જિસકા કરનેવાલા સવાબ સે મહરૂમ હો બા'ઝ કા કૌલ હય નાજાઈઝ કામ કરનેકો ગુનાહ કેહતે હંય બહર હાલ ગુનાહકી દો કિસ્મેં હંય સગીરા ઓર કબીરા-કબીરા વોહ જિસકા અઝાબ સખ્ત હો ઓર બા'ઝ ઉલમાને ફરમાયાકે સગીરા વોહ જિસ પર વઈદ ન હો. કબીરા વોહ જિસ પર વઈદ હો ઓર ફવાહિશ વોહ જિન પર હદ હો. (૩૭) કે ઈત્નાતો કબાઈર સે બચનેકી બરકત હૈ મુઆફ હો જાતા હય (૩૮) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત ઉન લોગોંકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. જો નેકિયાં કરતે થે ઓર અપને અમલોંકી તા'રીફ કરતે થે ઓર કેહતે થે હમારી નમાઝેં હમારે રોઝે હમારે હજ્જ. (૩૯) યા'ની તફાખુરન અપની નેકિયોંકી તા'રીફ ન કરો કયૂંકે અલ્લાહ તઆલા અપને બંદોકે હાલાત કા ખુદ જાનનેવાલા હય. વોહ ઉનકી ઈબ્તેદાએ હસ્તીસે આખિર અય્યામ કે જુમ્લા અહવાલ જાનતા હય. મસ્અલા : ઈસ આયતમેં રિયા ઓર ખુદ નૂમાઈ ઓર ખુદ સરાઈકી મુમાનેઅત ફરમાઈ ગઈ લેકિન અગર ને'મતે ઈલાહીકે એ'તરાફ ઓર તાઅતો ઈબાદત પર મસર્રત ઓર ઉસકે અદાએ શુક્રકે લિયે નેકિયોંકા ઝિક કિયા જાયે તો જાઈઝ હય. (૪૦) ઓર ઉસી કા જાનના કાફી વોહી જઝા દેનેવાલા હય દૂસરોં પર ઈઝહાર ઓર નામો નમૂદ સે કયા ફાયદા. (૪૧) ઈસ્લામસે શાને નુઝૂલ યેહ આયત વલીદ બિન મુગીરા કે હકમેં નાઝિલ હુઈ જિસને નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકા દીન મેં ઈત્તેબાઅ કિયા થા. મુશ્રિકોંને ઉસે આર દિલાઈ ઓર કહા તૂને બૂઝુર્ગોંકા દીન છોડ દિયા ઓર તૂ ગુમરાહ હો ગયા ઉસને કહા મંયને અઝાબે ઈલાહીકે ખૌફસે ઐસા કિયા તો આર દિલાને વાલે કાફિરને ઉસસે કહાકે અગર તૂ શિર્કકી તરફ લૌટ આએ ઓર ઈસ કદર માલ મુઝકો દે તો તેરા અઝાબ મૈં અપને ઝિમ્મા લેતા હું ઉસ પર વલીદ ઈસ્લામસે મુનહરિફો મૂરતદ હોકર ફિર શિર્કમેં મુબતિલા હો ગયા ઓર જિસ શખ્સસે માલ દેના ઠહરા થા ઉસને થોડાસા દિયા ઓર બાકીસે મનઅ કર દિયા. (૪૨) શાને નુઝૂલ : બાકી યેહ ભી કહા ગયા હય કે આયત આસ બિન વાઈલ સહમી કે હકમેં નાઝિલ હુઈ વોહ અકસર ઉમૂર મેં નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી તાઈદો મુવાફિકત કિયા કરતા થા ઓર યેહ ભી કહા ગયા હય કે યેહ આયત અબૂ જહલકે હકમેં નાઝિલ હુઈ કે ઉસને કહા થા અલ્લાહ તઆલાકી કસમ મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) હમેં બેહતરીન અખ્લાક કા હુકમ ફરમાતે હંય. ઈસ તકદીર પર મા'ના યેહ હંય કે થોડાસા ઈકરાર કિયા ઓર હક્કે લાઝિમ મેંસે કદરે કલીલ અદા કિયા ઓર બાકીસે બાઝ રહા યા'ની ઈમાન ન લાયા. (૪૩) કે દૂસરા શખ્સ ઉસકા બારે ગુનાહ ઉઠા લેગા ઓર ઉસકે અઝાબકો અપને ઝિમ્મે લેગા. (૪૪) યા'ની અસ્ફારે તૌરેતમેં. (૪૫) યેહ હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામકી સિફત હય ઉન્હેં જો કુછ હુકમ દિયા ગયા થા વોહ ઉન્હોંને પૂરી તરહ અદા કિયા ઉસમેં બેટેકા ઝિબહભી હય ઓર અપના આગમેં ડાલા જાને ભી ઓર ઉસકે અલાવા ઓર મામૂરાત ભી. ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલા ઈસ મઝમૂનકા ઝિક ફરમાતા હય જો હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલામકી કિતાબ ઓર હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામકે સહીફોંમેં મઝકૂર ફરમાયા ગયા થા. (૪૬) ઓર કોઈ દૂસરે કે ગુનાહ પર નહીં પકડા જાતા ઉસમેં ઉસ શખ્સકે કૌલકા ઈબતાલ હય જો વલીદ બિન મુગીરા કે અઝાબકા ઝિમ્મેદાર બના થા ઓર ઉસકે ગુનાહ અપને ઝિમ્મે લેનેકો કેહતા થા. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે ઝમાનએ હઝરતે ઈબ્રાહીમ સે પહેલે લોગ આદમીકો દૂસરે કે ગુનાહ પર ભી પકડ લેતે થે અગર કિસીને કિસીકો કત્લ કિયા હોતા તો બજાએ ઈસ કાતિલકે ઉસકે બેટે યા ભાઈ યા ગુલામ કો કત્લ કર દેતે થે હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામકા ઝમાના આયા તો આપને ઉસકી મુમાનેઅત ફરમાઈ ઓર અલ્લાહ તઆલાકા યેહ હુકમ પહોંચાયા કે કોઈ કિસીકે બારે ગુનાહમેં માખૂઝ નહીં (૪૭) યા'ની અમલ મુરાદ યેહ હય કે આદમી અપની હી નેકિયોંસે ફાયદા પાતા હય. યેહ મઝમૂન ભી સુહુફે ઈબ્રાહીમો મૂસા કા હય અલયહેમુસ્સલામ ઓર કહા ગયા હય કે ઉન્હી ઉમ્મતોં કે લિયે ખાસ થા. હઝરતે ઈબ્ને

અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા ને ફરમાયા કે યેહ હુકમ હમારી શરીઅતમેં આયત "અલહકના બિહિમ ઝુર્રિયતહુમ" સે મન્સૂખ હો ગયા. હદીસ શરીફમેં હય કે એક શખ્સને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે અર્ઝ કિયા કે મેરી માંકી વફાત હો ગઇ અગર મૈં ઉસકી તરફસે સદકા દૂં કયા નાફેઅ હોગા. ફરમાયા હાં-મસાઇલ ઔર બકસરત અહાદિસ સે સાબિત હય કે મય્યિતકો સદકાતો તાઆતસે જો સવાબ પહોંચાયા જાતા હય પહોંચતા હય ઔર ઉસ પર ઉલમાએ ઉમ્મત કા ઇજમાઅ હય ઔર ઇસી લિયે મુસલમાનોંમેં મા'મુલ હય કે વોહ અપને અમવાતકો ફાતેહા સૌમ, ચહલ્લુમ-બર્સી-ઉર્સ વગૈરામેં તાઆતસે સદકાતસે સવાબ પહોંચાતે રહતે હંય યેહ અમલ અહાદીસ કે બિલકુલ મુતાબિક હય. ઇસ આયતકી તફસીર મેં એક કૌલ યેહ ભી હય કે યહાં ઇન્સાન સે કાફિર મુરાદ હય ઔર મા'ના યેહ હંય કે કાફિર કો કોઇ ભલાઇ ન મિલેગી. બજુઝ ઇસકે જો ઉસમેં કી હો કે દુનિયાહીમેં વુસ્અતે રિઝ્ક યા તંદુરસ્તી વગૈરહસે ઉસકા બદલા દિયા જાએગા તાકે આખેરતમેં ઉસકા કુછ હિસ્સા બાકી ન રહે ઔર એક મા'ના આયતકે મુફસ્સેરીન યેહ ભી બયાન કિયે હૈં કે આદમી બમુકતઝાએ અદબ વોહી પાએગા જો ઉસને કિયા હો ઔર અલ્લાહ તઆલા અપને ફઝલ સે જો ચાહે અતા ફરમાએ ઔર એક કૌલ મુફસ્સેરીનકા યે ભી હૈ કે મોમિન કે લિયે દૂસરા મોમિન જો નેકી કરતા હે વો નેકી ખુદ ઉસી મોમિન કી શુમાર કી જાતી હૈ. જિસકે લિયે કી ગઇ કયૂંકે ઉસકા કરનેવાલા મિસ્લે નાઇબો વકીલ કે ઉસકા કાઇમ મુકામ હોતા હૈ. (૪૮) આખેરતમેં (૪૯) આખેરતમેં ઉસીકી તરફ રૂજૂઅ હય વોહી આ'માલ કી જઝા દેગા. (૫૦) જિસે ચાહા ખુશ કિયા જિસે ચાહા ગમગીન કિયા. (૫૧) યા'ની દુનિયામે મૌત દી ઔર આખિરતમે ઝિંદગી અતા ફરમાઇ યા યેહ મા'ના કે બાપ દાદા કો મૌતદી ઓર ઉનકી ઔલાદકો ઝિંદગી બખ્શી થા યેહ મુરાદ કે કાફિરોંકો મૌતે કુફ્ર સે હલાક કિયા ઔર ઇમાનદારોંકો ઇમાની ઝિંદગી બખશી. (૫૨) રહમમેં. (૫૩) યા'ની મૌત કે બાદ ઝિંદા ફરમાના. (૫૪) જો કે શિદતે ગરમામે જૌઝાકે બાદ તાલેઅ હોતા હય એહલે જાહિલિયત ઉસકી ઇબાદત કરતે થે. ઇસ આયતમેં બતાયા ગયા કે સબકા રબ અલ્લાહ હૈ ઉસ સિતારે કા રબભી અલ્લાહ હી હૈ લેહાઝા ઉસીકી ઇબાદત કરો. (૫૫) બાદે સરસર સે આદ વો હૈં એક તો કૌમ હૂદ ઉનકો પેહલી આદ કેહતે હંય ઓર ઉનકે બાદ વાલોંકો દૂસરી આદ કે વોહ ઉન્હી કે આ'તાબ થે. (૫૬) જો સાલેહ અલૈહિસ્સલામકી કૌમ થી. (૫૭) ગર્ક કરકે હલાક કિયા. (૫૮) કે હઝરતે નૂહ અલૈહિસ્સલામ ઉનમેં હઝાર બરસ કે કરીબ તશરીફ ફરમા રહે મગર ઉન્હોંને દા'વત કબૂલ ન કી ઔર ઉનકી સરકશી કમ ન હુઇ. (૫૯) મુરાદ ઇસસે કૌમે લૂતકી બસ્તીયાં હૈં જિન્હેં હઝરતે જીબ્રઇલ અલૈહિસ્સલામ ને બહુકમે ઇલાહી ઉઠાકર ઊંધા ડાલ દિયા ઔર ઝેરો ઝબર કર દિયા. (૬૦) યા'ની નિશાન કિયે હુએ પથ્થર બરસાએ. (૬૧) યા'ની સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૬૨) યેહ અપની કૌમોં કી તરફ રસૂલ બનાકર ભેજે ગએ થે. (૬૩) યા'ની કયામત. (૬૪) યા'ની વોહી ઉસકો ઝાહિર ફરમાએગા યા યેહ મા'ના હંય કે ઉસકે અહવાલ ઔર શદાઇદ કો અલ્લાહ તઆલાકે સિવા કોઇ દફઅ નહી કર સકતા ઔર અલ્લાહ તઆલા દફઅ ન ફરમાએગા. (૬૫) યા'ની કુરઆન મજીદ સે મુન્કિર હોતે હૈં. (૬૬) ઉસકે વા'દા વઇદ સુનકર. (૬૭) કે ઉસકે સિવાએ કોઇ ઇબાદત કા મુસ્તહિક નહી.

સૂરએ કમર : (૧) સૂરએ કમર મક્કિયા હૈં સિવાએ આયત સયુહ ઝમુલ જમ્ઉ કે ઉસમેં તીન રુકૂઅ, પચપન આયતેં ઔર તીન સો બયાલીસ કલિમે ઔર એક હઝાર ચારસો તેઇસ હુરૂફ હંય. (૨) ઉસકે નઝદીક હોનેકી નિશાની ઝાહિર હુઇકે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે મો'જિઝેસે. (૩) દો પારા હોકર 'શકકુલ કમર' જિસકા ઇસ આયતમેં બયાન હૈ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહે વસલ્લમકે મોઅજેઝાતે બાહેરામેંસે હે એહલે મક્કા ને હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમસે એક મો'જિઝેકી દરખાસ્તકી થી તો હુઝૂર સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ચાંદ શક કરકે દિખાયા. ચાંદ કે દો હિસ્સે હો ગએ ઔર એક હિસ્સા દૂસરેસે જુદા હો ગયા ઔર ફરમાયા કે ગવાહ રહો કુરૈશને કહા મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ)ને જાદૂસે હમારી નઝરબંદી કરદી હૈ ઉસ પર ઉન્હી કી જમાઅતકે લોગોંને કહા કે અગર યે નઝરબંદી હૈ તો બાહર કહી ભી કિસીકો ચાંદકે દો હિસ્સે નઝર ન આએ હોંગે. અબ જો કાફલે આનેવાલે હૈં ઉનકી જુસ્તજૂ રખો ઔર મુસાફિરોં સે દરયાફત કરો અગર દૂસરે મકામાતસેભી ચાંદ શક હોના દેખા ગયા હૈ તો બેશક

મો'જેઝા હૈ ચુનાંચે સફર સે આનેવાલોંસે દરયાફત કિયા ઉન્હોંને બયાન કિયાકે હમને દેખા કે ઉસ રોઝ ચાંદકે દો હિસ્સે હો ગએ થે. મુશ્રેકીન કો ઈન્કાર કી ગુંજાઈશ ન રહી ઔર વો જાહિલાના તૌર પર જાદૂ જાદૂ કેહતે રહે. સિહાહકી અહાદીસે કસીરામેં ઈસ મો'જેઝએ અઝીમાકા બયાન હે ઔર ખબરઈસ દરજએ શોહરતકો પહોંચ ગઈ હૈ કે ઉસકા ઈન્કાર કરના અકલો ઈન્સાફ સે દુશ્મની ઔર બે દીની હૈ. (૪) એહલે મક્કા નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી સિદકો નબુવ્વત પર દલાલત કરનેવાલી. (૫) ઉસકી તસદીક ઔર નબી અલૈહિસ્સલાતો વસ્સલામ પર ઈમાનલાનેસે. (૬) નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો ઔર ઉન મો'જેઝાતકો જો અપની આંખોસે દેખે. (૭) ઈન અબાતીલ કે જો શૈતાનને ઉનકે દિલ નશી કી થી કે અગર નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે મો'જેઝાત કી તસ્દીકકી તો ઉનકી સરદારી તમામ આલમમેં મુસલ્લમ હો જાએગી ઔર કુરૈશકી કુછ ભી ઈઝઝતો કદર બાકી ન રહેગી. (૮) વો અપને વકત પર હોને હી વાલા હૈ કોઈ ઉસકો રોકનેવાલા નહી. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકા દીન ગાલિબ હોકર રહેગા (૯) પિછલી ઉમ્મતોંકી જો અપને રસૂલોં કી તકઝીબ કરને કે સબબ હલાક કિયે ગએ. (૧૦) કુફરો તકઝીબસે ઔર ઈન્તેહા દરજેકી નસીહત. (૧૧) કયૂંકે વો નસીહતો ઈન્કારસે પંદ પઝીર હોનેવાલે નહી. (વકાન હાઝા કબ્લલ અમ્રે બિલ કિતાલ સુમ્મ નુસેખ. (૧૨) યા'ની હઝરતે ઈસરાફીલ અલૈહિસ્સલામ સખરએ બયતુલ મુકદસ પર ખડે હોકર. (૧૩) જિસકી મિસ્લ સખતી કભી ન દેખી હોગી ઔર વો હૌલે કયામતો હીસાબ હૈ. (૧૪) હર તરફ ખૌફસે હૈરાન નહી જાનતે કહાં જાએં (૧૫)- યા'ની હઝરતે ઈસરાફીલ અલૈહિસ્સલામકી આવાઝ કી તરફ. (૧૬) યા'ની કુરૈશસે. (૧૭) નૂહ અલૈહિસ્સલામ. (૧૮) ઔર ધમકાયા કે અગર તુમ અપને પંદો નસીહત ઔર વા'ઝો દા'વત સે બા'ઝ ન આએ તો હમ તુમ્હેં કત્લ કર દેંગે. સંગસાર કર ડાલેંગે. (૧૯) જો ચાલીસ રોઝ તક ન થમા. (૨૦) યા'ની ઝમીન સે ઈસ કદર પાની નિકલા કે તમામ ઝમીન મિસ્લે ચશ્મોંકે હો ગઈ. (૨૧) આસ્માનસે બરસનેવાલે ઔર ઝમીન સે ઉબલનેવાલે. (૨૨) ઔર લૌહે મહફૂઝમેં મકતૂબથી કે તુફાન ઈસ હદ તક પહોંચેગા. (૨૩) એક કશ્તી. (૨૪) હમારી હિફાઝત મેં. (૨૫) યા'ની હઝરતે નૂહ અલૈહિસ્સલામકે. (૨૬) યા'ની ઈસ વાકેઆ કો કે કુફ્ફાર ગર્ક કરકે હલાક કર દિયે ગએ ઔર હઝરતે નૂહ અલૈહિસ્સલામકો નજાત દી ગઈ ઔર બા'ઝ મુફસ્સેરીનકે નઝદીક તરકનાહા કી ઝમીર કશ્તી કી તરફ રૂજૂઅ કરતી હૈ કતાદાસે મરવી હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને ઈસ કશ્તીકો સર ઝમીને જઝીરામેં ઓ બા'ઝકે નઝદીક જુદી પહાડ પર મુદતોં બાકી રખ્ખા યહાં તકકે હમારી ઉમ્મત કે પહેલે લોગોંને ઉસકો દેખા. (૨૭) જો પંદ પઝીરહો ઔર ઈબરત હાસિલ કરે. (૨૮) ઈસ આયત મે કુર્આને કરીમ તાલીમો તઅલ્લુમ ઔર ઉસકે સાથ ઈશ્તેગાલ રખને ઔર ઉસકો હિફઝ કરને કી તરગીબ હૈ ઓર યે ભી મુસ્તફાદ હોતા હૈ કે કુરઆન યાદ કરનેવાલેકી અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે મદદ હોતી હૈ ઔર ઉસકા હિફઝ સહલો આસાન ફરમા દેને હી કા સમરહ હૈ કે બચ્ચે તક ઉસકો યાદ કર લેતે હૈં સિવાએ ઈસકે કોઈ મઝહબી કિતાબ ઐસી નહી હૈ જો યાદ કી જાતી હો ઔર સહૂલત સે યાદ હો જાતી હો. (૨૯) અપને નબી હઝરતે હૂદ અલૈહિસ્સલામકો વો ઉસ પર મુબતિલાએ અઝાબ કિયે ગએ. (૩૦) જો નુઝૂલે અઝાબસે પહેલે આ ચુકે થે. (૩૧) બહોત તેઝ ચલનેવાલી નિહાયત ઠંડી સખત સુનાનેવાલી. (૩૨) હત્તાકે ઉનમેં કોઈ ન બચા સબ હલાક હો ગએ ઔર વો દિન મહીનેકા પિછલા બુધ થા. (૩૩) અપને નબી હઝરતે સાલેહ અલૈહિસ્સલામકી દા'વત કા ઈન્કાર કરકે ઔર ઉન પર ઈમાન ન લા કર. (૩૪) યા'ની હમ બહોતસે હોકર એક આદમી કે તાબેઅ હો જાએં હમ ઐસા ન કરેંગેં કયૂંકે અગર ઐસા કરેં. (૩૫) યે ઉન્હોંને હઝરતે સાલેહ અલૈહિસ્સલામકા કલામ લૌટાયા આપને ઉનસે ફરમાયા થા કે અગર તુમને મેરા ઈત્તેબાઅ ન કિયા તો તુમ ગુમરાહ વ બે અકલ હો. (૩૬) યા'ની હઝરતે સાલેહ અલૈહિસ્સલામ પર. (૩૭) વહી નાઝિલ કી ગઈ ઔર કોઈ હમમેં ઈસ કાબિલ હી ન થા. (૩૮) કે નબુવ્વત કા દા'વા કરકે બડા બનના ચાહતા હૈ અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ. (૩૯) જબ અઝાબ મે મુબ્તેલા કિયે જાઓગે (૪૦) યે ઉસ પર ફરમાયા ગયા કે હઝરતે સાલેહ અલૈહિસ્સલામકી કૌમને આપસે યેહ કહા થા કે આપ પથ્થરસે એક નાકહ (ઊંટની) નિકાલ દીજિયે. આપ ને ઉનકે ઈમાનકી શર્ત કરકે યે બાત મન્ઝૂર કર લી થી ચુનાંચે અલ્લાહ તઆલાને નાકહ ભેજનેકા વા'દા ફરમાયા ઔર હઝરતે સાલેહ અલૈહિસ્સલામસે ઈરશાદ કિયા. (૪૧) કે વો કયા કરતે હૈં ઔર ઉનકે સાથ કયા કિયા જાતા હૈ ? (૪૨) ઉનકી ઈઝા પર.

(૪૩) એક દિન ઉનકા એક દિન નાકહ કા. (૪૪) જો નાકહકા હૈ ઉસ દિન નાકહ હાઝિર હો ઔર જો દિન કૌમકા હૈ વો ઉસ દિન કૌમ પાની પર હાઝિરહો. (૪૫) યા'ની કદાર બિન સાલીફકો નાકહ કે કત્લ કરનેકે લિયે. (૪૬) તેઝ તલવાર. (૪૭) ઔર ઉસકો કત્લ કર ડાલા (૪૮) જો નુઝૂલે અઝાબસે પેહલે મેરી તરફસે આએ થે ઔર અપને મૌકે પર વાકેઅ હુએ. (૪૯) યા'ની ફરિશ્તેકી હૌલનાક આવાઝ. (૫૦) યા'ની જિસ તરહ ચરવાહે જંગલમેં અપની બકરિયોંકી હિફાઝતકે લિયે ઘાસ કાંટોંકા એહાતા બના લેતે હંય ઉસમેંસે કુછ ઘાસ બચી રહ જાતી હૈ ઔર વોહ જાનવરોંકે પાંવમેં રોંદ કર રેઝા રેઝા હો જાતી હૈ યે હાલત ઉનકી હો ગઈ. (૫૧) ઈસ તકઝીબકી સઝામેં. (૫૨) યા'ની ઉન પર છોટે છોટે સંગ રેઝે બરસાએ. (૫૩) યા'ની હઝરતે લૂત અલૈહિસ્સલામ ઔર ઉનકી દોનોં સાહબઝાદિયાં ઈસ અઝાબસે મહફૂઝ રહી યા'ની સુબ્હ હોનેસે પહેલે. (૫૫) અલ્લાહ તઆલાકી ને'મતોકા ઔર શુક્ર ગુઝાર વો હૈ જો અલ્લાહ પર ઔર ઉસકે રસૂલોં પર ઈમાન લાએ ઔર ઉનકી ઈતાઅત કરે. (૫૬) યા'ની હઝરતે લૂત અલૈહિસ્સલામને. (૫૭) હમારે અઝાબસે. (૫૮) ઔર ઉનકી તસ્દીક ન કી. (૫૯) ઔર હઝરતે લૂત અલૈહિસ્સલામસે કહાકે આપ હમારે ઔર અપને મેહમાનોં કે દરમયાન દખિલ ન હોં ઔર ઉન્હેં હમારે હવાલે કર દેં ઔર યે ઉન્હોંને નિય્યતે ફાસિદ ઔર ખબીસ ઈરાદે સે કહા થા ઔર મેહમાન ફરિશ્તે થે ઉન્હોંને હઝરતે લૂત અલૈહિસ્સલામસે કહાકે આપ ઉન્હેં છોડ દીજિયે. ઘરમેં આને દીજિયે. જબ્બી વો ઘરમેં આએ તો હઝરતે જિબ્રાઈલ અલૈહિસ્સલામને એક દસ્તક દી. (૬૦) ફૌરન વો અંધે હો ગએ ઔર આંખે ઐસી નાપૈદ હો ગઈ કે નિશાન ભી બાકી ન રહા ચેહરે સપાટ હો ગએ. હૈરત ઝદા મારે મારે ફિરતે થે. દરવાઝા હાથ ન આતા થા. હઝરતે લૂત અલૈહિસ્સલામ ને ઉન્હેં દરવાઝેસે બાહર કિયા. (૬૧) જો તુમ્હેં હઝરત લૂત અલૈહિસ્સલામને સુનાએ થે. (૬૨) જો અઝાબે આખેરત તક બાકી રહેગા. (૬૩) હઝરતે મૂસા વ હારૂન અલૈહિસ્સલામ તો ફિરઔની ઉન પર ઈમાન ન લાએ. (૬૪) જો હઝરતે મૂસા અલૈહિસ્સલામકો દી ગઈ થી. (૬૫) અઝાબકે સાથ. (૬૬) અય એહલે મક્કા. (૬૭) યા'ની ઉન કૌમોંસે ઝયાદા કવી તવાના હૈં યા કુફરો ઈનાદમેં કુછ ઉનસે કમસે હૈં. (૬૮) કે તુમ્હારે કુફ્રકી ગિરફત ન હોગી ઔર તુમ અઝાબે ઈલાહીસે અમનમેં રહોગે. (૬૯) કુફ્ફારે મક્કા. (૭૦) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વસલ્લમસે.(૭૧) કુફાફરે મક્કાકી. (૭૨) ઔર ઈસ તરહ ભાગેંગે કે એક ભી કાઈમ ન રહેગા. શાને નુઝૂલ : રોઝે બદર જબ અબૂ જહલને કહાકે હમ સબ મિલકર બદલા લે લેંગે યે આયતે કરીમ નાઝિલ હુઇ ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને ઝિરહ પહન કર યે આયત તિલાવત ફરમાઈ. ફિર ઐસાહી હુવાકે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમકી ફતહ હુઇ ઔર કુફ્ફારકો હઝીમત હુઇ. (૭૩) યા'ની ઈસ અઝાબકે બાદ ઉન્હે રોઝે કયામતકે અઝાબકા વા'દા હૈ. (૭૪) દુનિયાકે અઝાબસે ઉસકા અઝાબ બહોત ઝયાદ અશદ. (૭૫) ન સમઝતે હૈ ન રાહયાબ હોતે હૈં (તફસીરે કબીર). (૭૬) હસ્બે ઈકતેઝ એ હિકમત -શાને નુઝૂલ : યે આયત કદરીયો કે હરદમે નાઝિલ હુઇ. જો કુદરતે ઈલાહીકે મુનકિર હૈં ઔર હવાદિસ કવાકિબ વગૈરહકી તરફ મન્સૂબ કરતે હૈં (મસાઈલ) અહાદીસમેં ઉન્હેં ઈસ ઉમ્મતકા મજૂસ ફરમાયા ગયા ઓર ઉનકે પાસ બૈઠને ઔર ઉનકે સાથ કલામ શુરૂ કરને ઔર વો બીમાર હો જાએં તો ઉનકી ઈયાદત કરને ઔર મરજાએં તો ઉનકે જનાઝેમેં શરીક હોનેકી મુમાનિઅત ફરમાઇ ગઇ ઔર ઉનહેં દજ્જાલકા સાથી ફરમાયા ગયા વો બદતરીન ખલ્ક હૈં. (૭૭) જિસ ચીઝકે પૈદા કરનેકા ઈરાદા હો વો હુકમ કે સાથ હી હો જાતા હૈ. (૭૮) કુફ્ફાર પેહલી ઉમ્મતોંકે. (૭૯) જો ઈબરત હાસિલ કરેં ઔર પંદ પઝીર હોં. (૮૦) યા'ની બંદોંકે તમામ અફઆલ હાફિઝે આ'માલ ફરિશ્તોંકી નવિશ્તોંમે હૈં. (૮૧) લૌહે મહફૂઝમેં. (૮૨) યા'ની ઉસકી બારગાહકે મુકર્રબ હૈં.

સૂરએ રહેમાન : (૧) સૂરએ મક્કિયા હૈં. ઈસમેં તીન રૂકૂઅ ઔર છિહત્તર યા અઠત્તર આયતે, તીન સો ઈકયાવન કલિમે, એક હઝાર છેસો છત્તીસ હુરૂફ હૈં. (૨) શાને નુઝૂલ : જબ આયત ઉસ્જુદુ લિર રહમાનિ નાઝિલ હુઇ કુફ્ફારે મક્કાને કહા રહમાન કયા હૈ હમ નહી જાનતે. ઉસ પર અલ્લાહ તઆલાને અરરહમાન નાઝિલ ફરમાઈ કે રહમાન જિસકા તુમ ઈન્કાર કરતે હો વહી હૈ જિસને કુરઆન નાઝિલ ફરમાયા ઔર એક કૌલ યેહ હૈ કે એહલે મક્કાને જબ કહાકે મુહમ્મદ (મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો અલૈહિ વસલ્લમ) કો કોઈ બશર સિખાતા હૈ તો યે આયત નાઝિલ હુઇ ઔર અલ્લાહ તબારક વ તઆલાને ફરમાયા કે રહેમાનને અપને હબીબ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમકો સિખાયા (ખાઝિન). (૩) ઈન્સાનસે

મુરાદ હૈ ઔર બયાન સે માકાન વમા કાન ઇસ આયતસે સૈયદે આલમ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ મુરાદ હૈ ઔર બયાન સે માકાન વમા કાન યકૂનકા બયાન કયૂંકે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ અવ્વલીનો આખેરીનકી ખબરેં દેતે થે. (ખાઝિન) (૪) કે તકદીરે મુઅય્યન કે સાથ અપને બુરૂજો મનાઝિલ મેં સૈર કરતે હૈં ઔર ઉસમેં ખલ્કકે લિયે મનાફેઅ હૈં અવકા તકે હિસાબ સાલોં ઔર મહીનોંકી શુમાર ઉન્હી પર હૈ. (૫) હુકમે ઇલાહીકે મુતીઅ હંય. (૬) ઔર અપને મલાએકા કા મસ્કન ઔર અપને અહકામ કા જાએ સદૂર બનાયા. (૭) જિસસે અશ્યા કા વઝન કિયા જાયે ઔર ઉનકી મિકદારેં મા'લૂમ હોં તાકે લેન દેન મેં અદલ કાઇમ રખ્ખા જાએ (૮) તાકે કિસીકી હક તલફી નહો. (૯) જો ઉસમેં રેહતી બસતી હય તાકે ઉસમેં આરામ કરેં ઔર ફાયદે ઉઠાએ. (૧૦) જિનમેં બહોત બરકત હય. (૧૧) મિસ્લ ગેહૂં જવ વગૈરા કે. (૧૨) ઇસ સૂરએ શરીફા મેં યેહ આયત એકતીસ બાર આઇ. બાર બાર ને'મતોંકા ઝિક્ર ફરમાકર યેહ ઇર્શાદ ફરમાયા ગયા હય કે અપને રબકી કૌનસી ને'મત કો ઝુટલાઓગે. યેહ હિદાયતો ઇર્શાદ કા બેહતરીન અસલૂબ હય તાકે સામેઅકે નફસકો તંબીહ હો ઔર ઉસે અપને જુર્મ ઔર નાસિપાસી કા હાલ મા'લૂમ હો જાએ કે ઉસને કિસ કદર ને'મતોં કો ઝુટલાયા હય ઔર ઉસે શર્મ આએ ઔર વોહ અદાએ શુક્રો તાઅત કી તરફ માઇલ હો ઔર યેહ સમઝલે કે અલ્લાહ તઆલાકી બેશુમાર ને'મતેં ઉસ પર હંય. હદીસ : સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે યેહ સૂરત મંયને જિન્નાતકો સુનાઇ વોહ તુમસે અચ્છા જવાબ દેતે થે જબ મેં આયત "ફબિઅય્યેઆલાએ રબ્બિકુ મા તુકઝ્ઝિબાન" પઢતા વોહ કેહતે અય રબ હમારે હમ તેરી કિસી ને'મતકો નહી ઝુટલાતે તુઝે હમ્દ (અત્તિરમિઝી વકાલા ગરીબુન). (૧૩) યા'ની ખુશ્ક મિટ્ટી સે જો બજાને સે બજે ઔર કોઇ ચીઝ ખનખનાતી આવાઝ દે ફિર ઉસ મિટ્ટીકો તરકિયા કે વોહ મિસ્લ ગારેકે હો ગઇ. ફિર ઉસકો ગલાયા કે વોહ મિસ્લ સિયાહ કીચ (કીચડ) કે હો ગઇ (૧૪) યા'ની ખાલિસ બે ધુંએં વાલે શો'લે સે. (૧૫) દોનોં પૂરબ ઔર દોનોં પચ્છિમ સે મુરાદ આફતાબ કે તુલૂઅ હોનેકે દોનોં મકામ હંય ગરમીકે ભી ઔર જાળેકે ભી ઇસી તરહ ગુરૂબ હોનેકે ભી દોનોં મુકામ હૈં. (૧૬) શીરીં ઔર શોર. (૧૭) ન ઉનકે દરમિયાન ઝાહિરમેં કોઇ ફાસિલ ન હાઇલ. (૧૮) અલ્લાહ તઅલાકી કુદરતસે. (૧૯) હર એક અપની હદ પર રેહતા હય ઔર કિસી કા ઝાએકા તબદીલ નહી હોતા. (૨૦) જિન ચીઝોંસે વોહ કશ્તિયાં બનાઇ ગઇં વોહ ભી અલ્લાહ તઆલાને પૈદા કીં ઔર ઉનકો તરકીબ દેને ઔર કશ્તી બનાને ઔર સન્નાઇ કરનેકી અકલ ભી અલ્લાહ તઆલાને પૈદા કી ઔર દરિયાઓંમેં ઉન કશ્તિયોંકા ચલના ઔર તૈરના યેહ સબ અલ્લાહ તઆલાકી કુદરત સે હય. (૨૧) હર જાનદાર વગૈરા હલાક હોનેવાલા હય.(૨૨) કે વોહ ખલ્ક કે ફના કે બાદ ઉન્હેં ઝિંદા કરેગા ઔર અબદી હયાત અતા ફરમાએગા ઔર ઇમાનદારોં પર લુત્ફો કરમ કરેગા. (૨૩) ફરિશ્તે હો યા જિન યા ઇન્સાન યા ઔર કોઇ મખ્લૂક કોઇ ભી ઉસસે બેનિયાઝ નહી સબ ઉસકે ફઝલ કે મોહતાજ હંય ઔર ઝબાને હાલ વ કાલ સે ઉસકે હુઝૂર સાઇલ. (૨૪) યા'ની વોહ હર વકત અપની કુરદતકે આસાર ઝાહિર ફરમાતા હય. કિસીકો રોઝી દેતા હય. કિસીકો મારતા હય. કિસીકો જિલાતા હય. કિસીકો ઇઝઝત દેતા હય. કિસીકો ઝિલ્લત. કિસીકો ગની કરતા હય. કિસીકો મોહતાજ. કિસી કે ગુનાહ બખ્શતા હય. કિસીકી તકલીફ રફઅ કરતા હય. શાને નુઝૂલ : કહા ગયા હય કે યેહ આયત યહૂદ કે હકમેં નાઝિલ હુઇ જો કેહતે થે કે અલ્લાહ તઆલા સનીચરકે રોઝ કોઇ કામ નહી કરતા. ઉનકે કૌલકા બુતલાન ઝાહિર ફરમાયા ગયા. મનકૂલ હય કે એક બાદશાહને અપને વઝીરસે ઇસ આયતકે મા'ના દરયાફત કિયે. ઉસને એક રોઝકી મોહલત ચાહી ઔર નિહાયત મુતફક્કિરો મગમૂમ હોકર અપને મકાન પર આયા. ઉસકે એક હબ્શી ગુલામને વઝીરકો પરેશાન દેખકર કહા કે અય મેરે આકા ! આપકો કયા મુસીબત પેશ આઇ બયાન કીજિયે. વઝીરને બયાન કિયા તો ગુલામ ને કહાકે ઉસકે મઅના બાદશાહકો મંય સમઝા દૂંગા. વઝીરને ઉસકો બાદશાહકે સામને પેશ કિયા તો ગુલામને કહાકે અય બાદશાહ ! અલ્લાહકી શાન યેહ હય કે વોહ રાત કો દિનમેં દાખિલ કરતા હય ઔર દિનકો રાતમેં ઔર મુરદેસે ઝિંદા નિકાલતા હય ઔર ઝિંદેસે મુરદા ઔર બીમારકો તંદુરસ્તી દેતા હય ઔર તંદુરસ્ત કો બીમાર કરતા હય. મુસીબતઝદા કો રિહાઇ દેતા હય ઔર બે ગમોંકો મુસીબતમેં મુબતિલા કરતા હય. ઇઝઝતવાલોંકો ઝલીલ કરતા હય. ઝલીલોંકો ઇઝઝત દેતા હય. માલદારોંકો મોહતાજ કરતા હય. મોહતાજોં કો માલદાર બાદશાહને ગુલામકા જવાબ પસંદ કિયા ઔર વઝીરકો હુકમ દિયાકે ઉસ ગુલામકો ખિલ્અતે વઝારત પેહનાએ. ગુલામને

વઝીરસે કહા અય આકા ! યહ ભી અલ્લાહ તઆલાકી એક શાન હય. (૨૫) જિન્નો ઈન્સકે. (૨૬) તો ઉससे કહી ભાગ નહી સકતે. (૨૭) રોઝે કિયામત જબ તુમ કબ્રોસે નિકલોગે. (૨૮) હઝરતે મુતરજિમ કુદસ સિર્રહુ ને ફરમાયા લપટમેં ધુવાં હો તો ઉસકે સબ અજઝા જલાનેવાલે નહોંગે કે ઝમીન કે અજઝાઅ શામિલ હંય. જિનસે ધુવાં બનતા હય ઔર ધુવેંમે લપટ હો તો વોહ પૂરા સિયાહ ઔર અંધેરા ન હોગા કે લપટ કી રંગત શામિલ હય ઉન પર બેધુવેં કી લપટ ભેજી જાએગી જિસકે સબ અજઝાઅ જલાને વાલે ઔર બે લપટકા ધુવાં જો સખ્ત કાલા અંધેરા ઔર ઉસીકી વજહ કરીમ કી પનાહ. (૨૯) ઉસ અઝાબસે ન બચ સકોગે અપસમેં એક દૂસરેકી મદદ ન કર સકોગે. બલકે લપટ ઔર ધુવાં તુમ્હેં મેહશર કી તરફ લે જાએંગે પેહલેસે ઉસકી ખબર દે દેના યેહ ભી અલ્લાહ તઆલાકા લુત્ફો કરમ હય તાકે ઉસકી નાફરમાની સે બાઝ રેહકર અપને આપકો ઈસ બલાસે બચા સકો. (૩૦) કે જગહ જગહસે શક ઔર રંગતકા સુર્ખ (હઝરતે મુતરજિમ કદસ સિર્રહુ). (૩૧) યા'ની જબકે કબ્રોંસે ઉઠાયે જાએંગે ઔર આસમાન ફટેગા. (૩૨) ઉસ રોઝ મલાએકા મુજરેમીન સે દરયાફત ન કરેંગે ઉનકી સૂરતકો દેખ કર પેહચાન લેંગે ઔર સવાલ દૂસરે વકત હોગા જબકે લોગ મોકિફ મેં જમા હોંગે. (૩૩) કે ઉનકે મુંહ કાલે ઔર આંખે નીલી હોંગી. (૩૪) પાંવ પીઠ કે પીછે સે લાકર પેશાનિયોં સે મિલા દિયે જાએંગે ઔર ઘસીટકર જહન્નમમેં ડાલે જાએંગે ઔર યહભી કહા ગયા હય કે બા'ઝે પેશાનિયોંસે ઘીસેટે જાએંગે બા'ઝે પાવોંસે. (૩૫) ઔર ઉનસે કહા જાએગા. (૩૬) કે જબ જહન્નમકી આગસે જલ ભુનકર ફરિયાદ કરેંગે તો ઉન્હેં જલ્તા ખૌલતા પાની પિલાયા જાએગા ઔર ઉસકે અઝાબમેં મુબતિલા કિયે જાએંગે ખુદાકી ના ફરમાનીકે ઈસ અંજામ સે આગાહ ફરમા દેના અલ્લાહ તઆલાકી ને'મત હય. (૩૭) યા'ની જિસે અપને રબકે હુઝૂર રોઝે કિયામત મૌકિફ મેં હિસાબકે લિયે ખડે હોનેકા ડર હો ઔર વોહ મઆસી તર્ક કરે ઔર ફરાઈઝ બજા લાએ. (૩૮) જન્નતે અદન ઔર જન્નતે નઈમ ઔર યેહ ભી કહા ગયા હય કે એક જન્નત રબસે ડરનેકા સિલા ઔર એક શોહવાત તર્ક કરનેકા સિલા. (૩૯) ઔર હરડાલી મેં કિસ્મ કિસ્મ કે મેવે. (૪૦) એક આબે શીરીંકા ઔર એક શરાબેપાક કા યા એક તસ્નીમ દૂસરા સલસબીલ (૪૧) યા'ની સંગીન રેશમકા જબ અસ્તરકા યેહ હાલ હય તો અબરા કૈસા હોગા સુબ્હાનલ્લાહ. (૪૨) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે દરખ્ત ઈત્ના કરીબ હોગા કે અલ્લાહ તઆલાકે પ્યારે ખડે બૈઠે ઉસકા મેવા ચુન લેંગે. (૪૩) જન્નતી બીબિયાં અપને શૌહર સે કહેંગી મુઝે અપને રબકે ઈઝઝતો જલાલકી કસમ જન્નતમેં મુઝે કોઈ ચીઝ તુઝસે ઝયાદા અચ્છી નહી મા'લૂમ હોતી તો ઉસ ખુદાકી હમ્દ જિસને તુઝે મેરા શૌહર કિયા ઔર મુઝે તેરી બીબી બનાયા. (૪૪) સફાઈ ઔર ખુશરંગીમેં. હદીસ શરીફમેં હય કે જન્નતી હૂરોંકે સફાયે અબ્દાન કા યેહ આલમ હય કે ઉનકી પિન્ડલીકા મગ્ઝ ઈસ તરહ નઝર આતા હય જિસ તરહ આબગીનેકી સુરાહી મેં શરાબે સુર્ખ. (૪૫) યા'ની જિસને દુનિયામેં નેકીકી ઉસકી જઝા આખિરતમેં એહસાને ઈલાહી હય હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે જો લાઈલાહા ઈલ્લલ્લાહકા કાઈલહુવા ઔર શરીઅતે મોહમ્મદિયા પર આમિલ ઉસકી જઝા જન્નત હય. (૪૬) હદીસ શરીફમેં હય કે દો જન્નતેં તો ઐસી હંય જિનકે ઝુરૂફ (બરતન) ઔર સામાન ચાંદીકે હંય ઔર દો જન્નતેં ઐસી હંય કે જિનકે ઝુરૂફો અસ્બાબ સોનેકે ઔર એક કૌલ યેહ ભી હય પેહલી દો જન્નતેં સોને ઔર ચાંદીકી ઔર દૂસરી યાકૂતો ઝબરજદકી. (૪૭) કે ઉન ખૈમોંસે બાહર નહી નિકલતી યેહ ઉનકી શરાફતો કરામત હય. હદીસ શરીફ મેં હય કે અગર જન્નતી ઔરતોં મેંસે ઝમીનકી તરફ કિસી કી એક ઝલક પડ જાએ તો આસ્માનો ઝમીનકે દરમિયાન કી તમામ ફિઝા રૌશન હો જાએ ઔર ખુશબૂસે ભર જાએ ઔર ઉનકે ખૈમે મોતી ઔર ઝબરજદ કે હોંગે. (૪૮) ઔર ઉનકે શૌહર જન્નતમેં ઐશ કરેંગે.

<u>સૂરએ વાકેઆ :</u> (૧) સૂરએ વાકેઆ મક્કિય્યા હય સિવાય આયત "અ-ફા-બેહાઝલ હદીસિ" ઔર આયત "સુલ્લતુમ મિનલ અવ્વલીન" કે ઈસ સૂરતમેં તીન રૂકૂઅ ઔર છિયાનવે યા સત્તાનવે યા નિન્નાનવે આયતેં ઔર તીન સૌ અઠત્તર કલિમે ઔર એક હઝાર સાતસૌ તીન હુરૂફ હંય. ઈમામ બગવીને એક હદીસ રિવાયતકી હય કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે જો શખ્સ સૂરએ વાકેઆકો હર શબ પઢે વોહ ફાકેસે હમેશા મહફૂઝ રહેગા. (ખાઝિન). (૨) યા'ની જબ કિયામત કાઈમ હો જો જરૂર હોનેવલી હય. (૩) જહન્નમમેં ગિરાકર. (૪) દુખૂલે જન્નતકે સાથ હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ

રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયાકે જો લોગ દુનિયામેં ઊંચે થે કિયામત ઉન્હેં પસ્ત કરેગી ઔર જો દુનિયામેં પસ્તી મેં થે ઉનકે મરતબે બલંદ કરેગી ઔર યેહ ભી કહા ગયા હય એહલે મા'સિય્યત કો પસ્ત કરેગી ઔર એહલે તાઅત કો બલંદ. (૫) હત્તાકે ઉસકી તમામ ઈમારતે ગિર જાયેંગી. (૬) યા'ની જિનકે નામએ આ'માલ ઉનકે દાહિને હાથોંમેં દિયે જાએંગે. (૭) યેહ ઉનકી તા'ઝીમે શાનકે લિયે ફરમાયા. વોહ બડી શાન રખતે હંય. સઈદ હંય. જન્નત મેં દાખિલ હોંગે. (૮) જિનકે નામ હાએ આ'માલ બાયેં હાથોંમેં દિયે જાયેંગે. (૯) યહ ઉનકી તહકીરે શાનકે લિયે ફરમાયાકે વોહ શકી હંય જહન્નમમેં દાખિલ હોંગે. (૧૦) નેકિયોંમે. (૧૧) દુખૂલે જન્નતમેં હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયાકે વોહ હિજરત મેં સબ્કત કરનેવાલે હંય કે આખિરત મેં જન્નતકી તરફ સબ્કત કરેંગે. એક કૌલ યેહ કે વોહ ઈસ્લામ કી સબ્કત કરનેવાલે હંય ઔર એક કૌલ યેહ હય કે વોહ મુહાજેરીનો અન્સાર હંય જિન્હોંને દોનોં કિબ્લોં કી તરફ નમાઝેં પઢી (૧૨) યા'ની સાબેકીન અગલોમેંસે બહોત હંય ઔર પિછલોંમેંસે થોડે ઔર અગલોંમેંસે મુરાદ યાતો પેહલી ઉમ્મતે હંય ઝમાનએ હઝરતે આદમસે હમારે સરકાર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે એહદે મુબારક તકકી જૈસાકે અકસર મુફસ્સેરીન કા કૌલ હય લેકિન યેહ કૌલ નિહાયત ઝઈફ હય અગર ચે મુફસ્સેરીનને ઉસકે વુજૂહે ઝો'ફ કે જવાબમેં બહોતસી તૌજીહાત ભી કી હંય કૌલે સહીહ તફસીર મેં યહ હય કે અગલોંસે ઉમ્મતે મોહમ્મદિયા હી કે પેહલે લોગ મુહાજેરીનો અન્સાર મેંસે જો સાબેકીને અવ્વલીન હંય વોહ મુરાદ હંય ઔર પિછલોંસે ઉનકે બાદ વાલે અહાદીસ સે ભી ઉસકી તાઈદ હોતી હય. હદીસે મરફૂઅ મેં હય કે અવ્વલીનો આખેરીન યહાં ઈસી ઉમ્મતકે પહેલે ઔર પિછલે હંય ઔર હય ભી મરવી હય કે હુઝૂર સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયાકે દોનોં ગિરોહ મેરી હી ઉમ્મતકે હંય (તફસીરે કબીર વ બહરૂલ ઉલૂમ વગૈરા). (૧૩) જિનમેં લા'લ-યાકૂત-મોતી વગૈરા જવાહેરાત જડે હોંગે. (૧૪) હુસ્ને ઈશરતકે સાથ બાશાનો શિકોહ એક દૂસરેકો દેખકર મસરૂર દિલ શાદ હોંગે. (૧૫) આદાબે ખિદમતકે સાથ. (૧૬) જો ન મરેં ન બૂઢે હોં ન ઉનમેં તગૈય્યૂર આયે. યેહ અલ્લાહ તઆલાને એહલે જન્નતકી ખિદમતકે લિયે જન્નતમેં પૈદા ફરમાએ. (૧૭) બખિલાફ શરાબે દુનિયાકે ઉસકે પીને સે હવાસ મુખ્તલ હો જાતે હંય. (૧૮) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયાકે અગર જન્નતી કો પરિન્દોંકે ગોશ્તકી ખ્વાહિશ હોગી તો ઉસકે હસ્બે મરઝી પરિન્દ ઉડતા હુવા સામને આએગા ઔર રકાબીમેં આકર સામને પેશ હોગા. ઉસમેં સે જિતના ચાહેગા જન્નતી ખાએગા ફિર વોહ ઉડ જાયેગા(૧૯) ઉનકે લિયે હોંગી. (૨૦) યા'ની જૈસા મોતી સદફમેં છુપા હોતા હય કે નતો ઉસે કિસીકે હાથને છુવા ન ધૂપ ઔર હવા લગી ઉસકી સફાઈ નિહાયત પર હૈ ઈસ તરહ વોહ હૂરેં અછૂત હોંગી. યેહ ભી મરવી હય કે હૂરોંકે તબસ્સુમસે જન્નતમેં નૂર ચમકેગા ઔર જબ વોહ ચલેંગી તો ઉનકે હાથોં ઔર પાંવોં કે ઝેવરોંસે તકદીસો તમજીદકી આવાઝેં આએંગી ઔર યાકૂતી હાર ઉનકે ગર્દનોંકે હુસ્નો ખૂબીસે હંસેંગે. (૨૧) કે દુનિયામેં ઉન્હોંને ફરમાંબરદારી કી. (૨૨) યા'ની જન્નતમેં કોઈ નાગવાર ઔર બાતિલ બાત સુનનેમેં ન આએગી. (૨૩) જન્નતી આપસમેં એક દૂસરે કો સલામ કરેંગે. મલાએકા અહલે જન્નતકો સલામ કરેંગે. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝતકી તરફસે ઉનકી તરફ સલામ આએગા. યેહ હાલતો સાબેકીને મુકર્રબીન કા થા ઉસકે બાદ જન્નતિયોંકે દૂસરે ગિરોહ અસ્હાબે યમીન કા ઝિક ફરમાયા જાતા હય (૨૪) ઉનકી અજીબ શાન હય કે અલ્લાહકે હુઝૂરમેં મો'ઝઝમો મુકર્રમ હંય. (૨૫) જિનકે દરખ્ત જળસે ચોટી તક ફલોંસે ભરે હોંગે. (૨૬) જબ કોઈ ફલ તોડા જાએ ફૌરન ઉસકી જગહ વૈસે હી દો મૌજૂદ. (૨૭) એહલે જન્નત ફલોંકે લેનેસે. (૨૮) જો મુરસ્સઅ ઊંચે ઊંચે તખ્તોં પર હોંગે ઔર યેહ ભી કહા ગયા હય બિછોનોં સે મુરાદ ઔરતે હંય ઈસ તકદીર પર મા'ના યેહ હોંગે કે ઔરતે ફઝલો જમાલમેં બલંદ દરજા રખતી હોંગી (૨૯) જવાન ઔર ઉનકે શૌહર ભી જવાન ઔર યેહ જવાની હમેશા કાઈમ રહનેવાલી. (૩૦) યેહ અસ્હાબે યમીનકે દો ગિરોહોંકા બયાન હય કે વોહ ઈસ ઉમ્મતકે પેહલોં પિછલોં દોનોં ગિરોહોંમેંસે હોંગે. પેહલે ગિરોહ તો અસ્હાબે રસૂલુલ્લાહ હંય (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) ઔર પિછલે ઉનકે બાદ વાલે ઉસસે પહલે રૂકૂઅ મેં સાલેહીને મોકર્રબીન કી દોજમાઅતોંકા ઝિક થા ઔર ઈસ આયતમેં અસ્હાબે યમીનકે દોગિરહોંકા બયાન હય. (૩૧) જિનકે નામએ આ'માલ બાએં હાથોંમેં દિયે જાએંગે. (૩૨) ઉનકા હાલ શકાવત મેં અજીબ હય ઉનકે અઝાબકા બયાન ફરમાયા જાતા હય કે વોહ ઈસ હાલમેં હોંગે. (૩૩) જો નિહાયત

તારીકો સિવાહ હોગા. (૩૪) દુનિયાકે અંદર. (૩૫) યા'ની શિર્કકી. (૩૬) વોહ રોઝે કિયામત હય. (૩૭) રાહે હકસે બહકને વાલોં ઔર હકકો. (૩૮) ઉન પર એસી ભૂક મુસલ્લતકી જાએગી કે વોહ મુઝતરિબ હોકર જહન્નમકા જલતા થૂહળ ખાએંગે ફિર જબ ઉસ સે પેટ ભર લેંગે તો ઉન પર પ્યાસ મુસલ્લત કી જાએગી જિસ તરહ મુઝતરિબ હોકર એસા ખોલતા પાની પિયેંગે જો આંતેં કાટ ડાલેગા. (૩૯) નીસ્ત સે હસ્ત કિયા. (૪૦) મરનેકે બાદ ઝિંદા કિયે જાનેકો (૪૧) ઔરતોંકે રેહમમેં. (૪૨) કે નુત્ફે કો સૂરતે ઈન્સાની દેતે હંય. ઝિંદગી અતા ફરમાતે હંય તો મુર્દોંકો ઝિંદા કરના હમારી કુદરત સે કયા બઈદ. (૪૩) હસ્બે ઈકતેઝાએ હિકમતો મશિય્ય ઔર ઉમ્રે મુખતલિફ રખી કોઈ બચપનહીમે મરજાતા હય કોઈ જવાન હોકર કોઈ અધેળ ઉમ્રમેં કોઈ બુળ્હાપે તક પહોંચતા હય જો હમ મુકદર કરતે હૈં વહી હોતા હય. (૪૪) યા'ની મસ્ખ કરકે બંદર સુવ્વર વગૈરાકી સૂરત બનાદૈં યેહ સબ હમારી કુદરતમેં હય. (૪૫) કે હમને તુમ્હેં નીસ્તસે હસ્ત કિયા. (૪૬) કે જો નીસ્ત કો હસ્ત કર સકતા હય વોહ બિલયકીન મુર્દે કો ઝિંદા કરને પર કાદિર હય. (૪૭) ઈસમેં શક નહીંકે બાલે બનાના ઔર ઉસમેં દાને પૈદા કરના અલ્લાહ તઆલાહીકા કામ હય ઔર કિસીકા નહી (૪૮) જોતુમ બોતે હો. (૪૯) ખુશ્ક ઘાસ ચૂરા ચૂરા જો કિસી કામ કી ન રહે. (૫૦) મુતહય્યરો નાદિમો ગમગીન. (૫૧) હમારા માલ બેકાર ઝાએઅ હો ગયા. (૫૨) અપની કુદરતે કામેલાસે. (૫૩) કે કોઈ પી ન સકે. (૫૪) અલ્લાહ તઆલાકી ને'મત ઔર ઉસકે એહસાનો કરમકા. (૫૫) દો તર લકડીયોંસે જિનકો ઝંદ વઝંદહ કરતે હંય ઉનકે રગડનેસે આગ નિકલતી હય. (૫૬) મર્ખો એફાર જિનસે ઝંદ વઝંદહ લી જાતી હય. (૫૭) યા'ની આગકો. (૫૮) કે દેખનેવાલા ઉસકો દેખકર જહન્નમકી બડી આગકો યાદ કરે ઔર અલ્લાહ તઆલાસે ઔર ઉસકે અઝાબસે ડરે. (૫૯) કે અપને સફરોંમેં ઉસસે નફા ઉઠાતે હંય. (૬૦) કે વોહ મકામ હંય ઝહૂરે કુદરતો જલાલે ઈલાહીકે. (૬૧) જો સૈયદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ પર નાઝિલ ફરમાયા ગયા કયૂંકે યેહ કલામે ઈલાહી ઔર વહ્યે રબ્બાની હય.(૬૨) જિસમેં તબદીલો તહરીફ મુમકિન નહી (૬૩) મસાઈલ જિસકો હાજત હો યા જિસકા વુઝૂ ન હો યા હાએઝા ઔરત યા નિફાસ વાલી ઉનમેંસે કિસીકો કુર્આન મજીદકા બગૈર ગિલાફ વગૈરા કિસી કપડેકે છૂના જાઈઝ નહી. બેવુઝૂકો યાદ પર કુર્આન પઢના જાઈઝ હય લેકિન બે ગુસ્લ ઔર હૈઝવાલીકો યેહ ભી જાઈઝ નહી. (૬૪) ઔર નહી માનતે. (૬૫) હઝરતે હસન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા વોહ બંદા બડે ટોટેમેં હય જિસકા હિસ્સા કિતાબુલ્લાહ કી તકઝીબ હો. (૬૬) અય અહલે મય્યત. (૬૭) અપને ઈલ્મો કુદરતકે સાથ. (૬૮) તુમ બસીરત નહી રખતે તુમ નહી જાનતે. (૬૯) મરનેકે બાદ ઉઠકર. (૭૦) કુફ્ફારસે ફરમાયા ગયા કે અગર બખયાલ તુમ્હારે મરનેકે બાદ ઉઠના ઔર આ'માલકા હિસાબ કિયા જાના ઔર જઝા દેનેવાલા મા'બૂદ યેહ કુછ ભી ન હો તો ફિર કયા સબબ હય કે જબ તુમ્હારે પ્યારોંકી રૂહ હલકમેં પહોંચતી હય તો તુમ ઉન્હેં લૌટા કયૂં નહી લાતે ઔર જબ યેહ તુમ્હારે ઈખ્તિયાર મેં નહી તો સમઝો કે કામ અલ્લાહ તઆલાકે ઈખ્તિયાર મેં હય. ઉસ પર ઈમાન લાઓ ઉસકે બાદ મખ્લૂક કે તબ્કાતકે એહવાલ વકતે મૌત ઔર ઉનકે દરજાત કા બયાન ફરમાયા. (૭૧) સાબેકીન મેંસે જિનકા ઝિક ઉપર હો ચુકા તો ઉસકે લિયે. (૭૨) અબુલ આલ્યા ને કહાકે મુકર્રબીનસે જો કોઈ દુનિયા સે મુફારિકત કરતા હય ઉસકે પાસ જન્નતકે ફૂલોંકી ડાલી લાઈ જાતી હય ઉસકી ખુશ્બૂ લેતા હય તબ રૂહ કબ્ઝ હોતી હય. (૭૩) આખિરતમેં. (૭૪) મરનેવાલા. (૭૫) મા'ના યેહ હંયકે અય સૈયદે અંબિયા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ! આપ ઉનકા સલામ કબૂલ ફરમાએં ઔર ઉનકે લિયે ગમગીન ન હોં વોહ અલ્લાહ તઆલાકે અઝાબસે સલામતો મહફૂઝ રહેંગે ઔર આપ ઉનકો ઉસી હાલમેં દેખેંગે જો આપકો પસંદ હો. (૭૬) મરનેવાલા. (૭૭) યા'ની અસ્હાબે શમાલ મેંસે. (૭૮) જહન્નમકી ઔર મરનેવાલોંકે એહવાલ ઔર જો મઝામીન ઈસ સૂરતમેં બયાન કિયે ગએ. (૭૯) હદીસ : જબ યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ''ફસબ્બિહ બિસ્મે રબ્બિકલ અઝીમ" તો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા ઉસકો અપને રૂકૂઅમેં દાખિલ કરો ઔર જબ ''સબ્બિહિસ્મા રબ્બિકલ અઅલા'' નાઝિલ હુઈ તો ફરમાયા ઉસે અપને સજદોંમેં દાખિલ કરો.(અબૂદાવૂદ) મસ્અલા : ઈસ આયતસે સાબિત હુવાકે રૂકૂઅ વ સુજૂદકી તસ્બીહાત કુર્આને કરીમસે માખૂઝ હય.

સૂરએ હદીદ : (૧) સૂરએ હદીદ મક્કિય્યા હય યા મદનિય્યા ઉસમેં ચાર રૂકૂઅ ઉન્તીસ આયતે પાંચ સૌ ચવ્વાલીસ કલિમે

યહ મા'ના હંય કે મુર્દોકો
દો હઝાર ચારસૌ છિહત્તર હુરૂફ હંય. (૨) જાનદાર હો યા બેજાન. (૩) મખ્લૂક કો પૈદા કરકે યા વહ મા'ના હંય કે મુર્દોકો ઝિંદા કરતા હય. (૪) યા'ની મૌત દેતા હય ઝિંદોંકો. (૫) કદીમ હર શય સે કબ્લે અવ્વલ બે ઇબ્તેદા કે વોહ થા ઔર કુછ ન થા (૬) હરશયકે હલાકો ફના હોનેક બાદ રેહનેવલા સબ ફના હો જાએંગે ઔર વોહ હમેશા રહેગા ઉસકે લિયે ઇન્તેહા નહીં. (૭) દલાઇલો બરાહીનસે યા યેહ મા'ના કે ગાલિબ હર શય પર. (૮) હવાસ ઉસકે ઇદરાક સે આજિઝ યા યેહ મા'ના કે હરશય કા જાનનેવાલા. (૯) અય્યામે દુનિયાસે કે પેહલા ઉનકા યક શંબા ઔર પિછલા જુમ્આ હય. હસન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે વોહ અગર ચાહતા તો તુરફતુલ ઐન મેં પેદા કર દેતા લેકિન ઉસકી હિકમત ઉસીકો મુકતઝી હુઇ કે છકો અસ્લ બનાએ ઔર ઉન પર મદાર રખ્ખે. (૧૦) ખ્વાહ વોહ દાના હો યા કતરા યા ખઝાના હો યા મુર્દા. (૧૧) ખ્વાહ વો નબાત હો યા ધાત યા ઔર કોઇ ચીઝ. (૧૨) રહમતો અઝાબ ઔર ફરિશ્તે ઔર બારિશ. (૧૩) આ'માલ ઔર દુઆએં. (૧૪) અપને ઇલ્મો કુદરતકે સાથ ઉમૂમન ઔર ફઝલો રેહમતકે સાથ ખુસૂસન. (૧૫) તો તુમ્હેં તુમ્હારે હસ્બે આ'માલ જઝા દેગા. (૧૬) ઇસ તરહ કે રાતકો ઘટાતા હય ઔર દિનકી મિકદાર બળ્હાતા હય. (૧૭) દિન ઘટા કર ઔર રાત કી મિકદાર બળ્હા કર. (૧૮) દિલકે અકીદે ઔર કલ્બી અસરાર સબકો જાનતા હય. (૧૯) જો તુમસે પહેલે થે ઔર તુમ્હારા જાનશીં કરેગા. તુમ્હારે બાદ વાલોં કો મા'ના યેહ હંય કે જો માલ તુમ્હારે કબ્ઝોમેં હય સબ અલ્લાહ તઆલાકે હંય ઉસને તુમ્હેં નફા' ઉઠાનેકે લિયે દે દિયે હંય તુમ હકીકતન ઉનકે માલિક નહીં હો બમંઝિલએ નાઇબો વકીલકે હો ઉન્હેં રાહે ખુદામેં ખર્ચ કરો ઔર જિસ તરહ નાઇબ ઔર વકીલ કો માલકો માલિક કે હુકમ સે ખર્ચ કરનેમેં કોઇ તઅમ્મુલ નહીં હોતા તો તુમ્હેં ભી કોઇ તઅમ્મુલો તરદુદ ન હો. (૨૦) ઔર બુર્હાને ઔર હુજ્જતે પેશ કરતે હંય ઔર કિતાબે ઇલાહી સૂનાતે હંય તો અબ તુમ્હેં કયા ઉઝ્ર હો સકતા હય. (૨૧) યા'ની અલ્લાહ તઆલા. (૨૨) જબ ઉસને તુમ્હેં પુશ્તે આદમ અલયહિસ્સલામસે નિકાલા થા કે અલ્લાહ તઆલા તુમ્હારા રબ હય ઉસકે સિવા કોઇ મા'બૂદ નહીં. (૨૩) સૈયદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ પર. (૨૪) કુફ્રો શિર્કકી. (૨૫) યા'ની નૂરે ઇમાનકી તરફ. (૨૬) તુમ હલાક હો જાઓગે ઔર માલ ઉસીકી મિલ્કતમેં રેહ જાએંગે ઔર તુમ્હેં ખર્ચ કરનેકા સવાબ ભી ન મિલેગા ઔર અગર તુમ ખુદાકી રાહમેં ખર્ચ કરો તો સવાબ ભી પાઓ. (૨૭) જબકે મુસલમાન કમ ઔર કમઝોર થે ઉસ વકત જિન્હોંને ખર્ચ કિયા ઔર જિહાદ કિયા વોહ મુહાજેરીનો અન્સાર મેંસે સાબેકીને અવ્વલીન હંય ઉનકે હક મેં નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયાકે અગર તુમમેંસે કોઇ ઓહદ પહાડ કે બરાબર સોના ખર્ચ કરદે તો ભી ઉનકે એક મુઠીકે બરાબર ન હો ન નિસ્ક મૂદકી મૂદ એક પૈમાના હય જિસસે જૌ નાપે જાતે હંય. શાને નુઝૂલ : કલ્બી ને કહા હય કે યેહ આયત હઝરતે અબૂબક સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો કે હકમેં નાઝિલ હુઇ કયૂંકે આપ પેહલે વોહ શખ્સ હંય જો ઇસ્લામ લાએ ઔર પેહલે વોહ શખ્સ હંય જિસને રાહે ખુદામેં માલ ખર્ચ કિયા ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી હિમાયતકી. (૨૮) યા'ની પેહલે ખર્ચ કરનેવાલોં સે ભી ઔર ફતહ કે બાદ ખર્ચ કરનેવાલોંસે ભી (૨૯) અલબત્તા દરજાતમેં તફાવુત હય કબ્લ ફતહ ખર્ચ કરનેવાલોંકા દરજા આ'લા હય. (૩૦) યા'ની ખુશદિલીકે સાથ રાહે ખુદામેં ખર્ચ કરે ઉસ ઇન્ફાક કો ઇસ મુનાસિબત સે ફરમાયા ગયા હય કે ઇસ પર જન્નતકા વા'દા ફરમાયા ગયા હય. (૩૧) પુલ સિરાત પર. (૩૨) યા'ની ઉનકે ઇમાનો તાઅતકા નૂર (૩૩) ઔર જન્નતકી તરફ ઉનકી રેહનુમાનઇ કરતા હય. (૩૪) જહાંસે આએ થે યા'ની મૌકફ કી તરફ જહાં હંય નૂર દિયા ગયા વહાં નૂર તલબ કર દિયા યેહ મા'ના હંય કે તુમ હમારા નૂર નહીં પા સકતે. નૂરકી તલબ કે લિયે પીછે લૌટ જાઓ ફિર વોહ નૂરકી તલાશમેં વાપસ હોંગે ઔર કુછ ન પાએંગે તો દો બારા મો'મેનીન કી તરફ ફિરેંગે. (૩૫) યા'ની મો'મેનીન ઔર મુનાફેકીન કે. (૩૬) બા'ઝ મુફસ્સેરીન ને કહા હય કે વહી આ'રાફ હય. (૩૭) ઉસસે જન્નતી જન્નતમેં દાખિલ હોંગે. (૩૮) યા'ની ઉસ દીવારકી અંદરૂની જાનિબ જન્નત. (૩૯) ઉસ દીવારકે પીછે સે. (૪૦) દુનિયામેં નમાઝેં પઢતે રોઝા રખતે. (૪૧) નિફાકો કુફ ઇખ્તિયાર કરકે. (૪૨) દીને ઇસ્લામ મેં. (૪૩) ઔર તુમ બાતિલ ઉમ્મીદોંમેં રહે કે મુસલમાનોં પર હવાદિસ આએંગે વોહ તબાહ હો જાએંગે. (૪૪) યા'ની મૌત. (૪૫) યા'ની શૈતાનને ધોકા દિયા કે અલ્લાહ તઆલા બડા હલીમ હય. તુમ પર અઝાબ ન કરેગા ઔર મરનેકે બાદ ઉઠના ન હિસાબ તુમ ઉસકે ફરેબમેં

આ ગએ. (૪૬) જિસકો દેકર તુમ અપની જાન અઝાબ સે છુડા સકો બા'ઝ મુફસ્સેરીનને ફરમાયા મા'ના યેહ હંય કે આજ તુમસે ઈમાન કબૂલ કિયા જાએ ન તૌબા. (૪૭) શાને નુઝૂલ : હઝરતે ઉમ્મુલ મો'મેનીન આઈશા સિદીકા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હા સે મરવી હય કે નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ દૌલત સરાએ અકદસ સે બાહર તશરીફ લાએ તો મુસલમાનોંકો દેખાકે આપસ મેં હંસ રહે હંય ફરમાયા તુમ હંસતે હો અભી તક તુમ્હારે રબકી તરફસે અમાન નહીં આઈ ઔર તુમ્હારે હંસને પર યહ આયત નાઝિલ હુઈ. ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઈસ હંસીકા કફ્ફારા કયા હય. ફરમાયા ઈત્ના હી રોના ઔર ઉતરનેવાલે હકસે મુરાદ કુર્આન મજીદ હય. (૪૮) યા'ની યહુદો નસારાકે તરીકે ઈખ્તિયાર ન કરે. (૪૯) યા'ની વોહ ઝમાના જો ઉનકે ઔર ઉનકે અંબિયા કે દરમિયાન થા. (૫૦) ઔર યાદે ઈલાહી કે લિયે નર્મ ન હુએ. દુનિયાકી તરફ માઈલ હો ગએ ઔર મવાઈઝસે ઉન્હોંને એ'રાઝ કિયા. (૫૧) દીનસે ખારિજ હોનેવાલે. (૫૨) મેંહ બરસા કર સબઝા ઉગા કર બાદ ઈસકેકે ખુશ્ક હો ગઈ થી એસે હી દિલોંકે સખ્ત હો જાનેકે બાદ નર્મ કરતા હય ઔર ઉન્હેં ઈલ્મો હિકમત સે ઝિંદગી અતા ફરમાતા હય. બા'ઝ મુફસ્સેરીનને ફરમાયા કે યેહ તમસીલ હય ઝિક્ર કે દિલોંમેં અસર કરનેકી જિસ તરહ બારિશ સે ઝમીનકો ઝિંદગી હાસિલ હોતી હય એસે હી ઝિક્રે ઈલાહીસે દિલ ઝિંદા હોતે હંય. (૫૩) યા'ની ખુશ દિલી ઔર નિય્યતે સાલેહાકે સાથ મુસ્તહેકીનકો સદકા દિયા ઔર રાહે ખુદામેં ખર્ચ કિયા. (૫૪) ઔર વોહ જન્નત હય. (૫૫) ગુઝરી હુઈ ઉમ્મતોંમેંસે. (૫૬) જિસકા વા'દા કિયા ગયા. (૫૭) જો હશ્રમેં ઉનકે સાથ હોગા. (૫૮) જિસ્મેં વકત ઝાએઅ કરનેકે સિવા કુછ હાસિલ નહી. (૫૯) ઔર ઈન ચીઝોંમેં મશ્ગૂલ રહના ઔર ઉનસે દિલ લગાના દુનિયા હય લેકીન તાઅતેં ઔર ઈબાદતેં ઔર જો ચીઝેં કે તાઅત પર મુઈન હોં ઔર વોહ ઉમૂરે આખિરત સે હંય. અબ ઉસ ઝિંદગાનીએ દુનિયાકી એક મિસાલ ઈર્શાદ ફરમાઈ જાતી હય. (૬૦) ઉસકી સબઝી જાતી રહી. પીલા પડ ગયા. કિસી આફતે સમાવી યા અરઝી સે. (૬૧) રેઝા રેઝા યહી હાલ દુનિયાકી ઝિંદગીકા હય જિસ પર તાલિબે દુનિયા બહોત ખુશ હોતા હય ઔર ઉસકે સાથ બહોત સી ઉમ્મીદેં રખતા હય વોહ નિહાયત જલ્દ ગુઝર જાતી હય. (૬૨) ઉસકે લિયે જો દુનિયા કા તાલિબ હો ઔર ઝિંદગી લહવો લઅબ મેં ગુઝારે ઔર વોહ આખિરતકી પરવા ન કરે એસા હાલ કાફિર કા હોતા હય. (૬૩) જિસને દુનિયાકો આખિરત પર તર્જીહ ન દી. (૬૪) યે ઉસકે લિયે હય જો દુનિયાહીકા હો જાએ ઔ ઉસ પર ભરોસા કરલે ઔર આખિરતકી ફિક્ર ન કરે ઔર જો શખ્સ દુનિયામેં આખિરતકા તાલિબ હો ઔર અસ્બાબે દુન્યવી સે ભી આખિરત હી કે લિયે ઈલાકા રખ્ખે તો ઉસકે લિયે દુનિયાકી કામયાબી આખિરત કા ઝરીઆ હય. હઝરતે ઝુન્નૂન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયાકે અય ગિરોહે મુરીદીન દુનિયા તલબ ન કરો ઔર અગર તલબ કરો તો ઉસસે મહબ્બત ન કરો તોશા યહાં સે લો આરામગાહ ઔર હય. (૬૫) રઝાએ ઈલાહી કે તાલિબ બનો ઉસકી તાઅત ઈખ્તિયાર કરો ઔર ઉસકી ફરમાં બરદારી બતા કર જન્નતકી તરફ બઢો. (૬૬) યા'ની જન્નતકા અર્ઝ એસા હય સાતોં આસ્માન ઔર સાતોં ઝમીનોં કે વરક બનાકર બાહમ મિલા દિયે જાએં તો જિત્ને વોહ હોં ઉત્ના જન્નત કા અર્ઝ ફિર તૂલ કી કયા ઈન્તેહા. (૬૭) કેહતકી ઈમસાકે બારાંકી અદમપૈદાવાર કી ફલોંકી કમી કી ખેતિયોંકે તબાહ હોનેકી. (૬૮) અમરાઝકી ઔર ઔલાદ કે ગમોંકી. (૬૯) લૌહે મહફૂઝમેં. (૭૦) યા'ની ઝમીન કો યા જાનોં કો યા મુસીબતકો. (૭૧) યા'ની ઈન ઉમૂર કા બાવજૂદ કસરત કે લૌહમેં સબ્ત ફરમાના. (૭૨) ઝમતા એ દુનિયા. (૭૩) યા'ની ન ઈતરાઓ. (૭૪) દુનિયાકા માલો મતાઅ ઔર યે સમઝ લોકે જો અલ્લાહ તઆલાને મુકદર ફરમાયા હૈ ઝરૂર હોતા હય ન ગમ કરનેસે ઝાએઅ શુદા ચીઝ મિલ સકતી હે ન ફના હોને વાલી ચીઝ ઈતરાનેકે લાઈક હૈ તો ચાહિયે કે ખુશીકી જગહ શુક્ર ઔર ગમકી જગહ સબ્ર ઈખ્તેયાર કરો. ગમસે મુરાદ યહાં ઈન્સાન કી વો હાલત હૈ જિસમેં સબ્ર ઔર રઝા બકઝાએ ઈલાહી ઔર ઉમ્મીદે સવાબ બાકી ન રહે ઔર ખુશી સે વો ઈતરાના મુરાદ હૈ જિસમેં મસ્ત હોકર આદમી શુક્ર સે ગાફિલ હો જાએ ઔર વો ગમ વ રંજ જિસ મે બંદા અલ્લાહ તઆલાકી તરફ મુતવજજેહ હો ઔર ઉસકી રઝા પર રાઝી હો એસે હી વો ખુશી જિસ પર હક તઆલાકા શુક્ર ગુઝાર હો જો મમ્નૂઅ નહી. હઝરતે ઈમામ જા'ફર સાદિક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા અય ફરઝંદે આદમ ! કિસી ચીઝકે ફુકદાન પર કયૂં ગમ કરતા હૈ યે ઉસકો તેરે પાસ વાપસ ન લાએગા ઔર કિસી મૌજૂદ ચીઝ પર કયૂં ઈતરાતા હૈ મૌત ઉસકો તેરે હાથમે ન છોડેગી. (૭૫) ઔર રાહે ખુદા

ઔર ઉમૂરે ખૈરમેં ખર્ચ ન કરે ઔર હૂકૂકે માલિયહકી અદા સે કાસિર રહે. (૭૬) ઈસકી તફસીરમેં મુફસ્સેરીનકા એક કૌલ યે ભી હૈ કે યહૂદકે હાલકા બયાન હૈ ઔર બુખ્લ સે મુરાદ ઉનકા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલૈહિ વસલ્લમકે ઉન અવસાફ કો છુપાના હૈ જો કુતુબે સાબેકા મેં મઝકૂર થે. (૭૭) ઈમાન સે યા માલ ખર્ચ કરનેસે યા ખુદા વ રસૂલકી ફરમાં બરદારી સે. (૭૮) એહકામો શહાએઅકી બયાન કરનેવાલી. (૭૯) તરાઝૂસે મુરાદ અહલ હૈ મઅના યે હંય કે હમને અદ્દલકા હુકમ દિયા ઔર એક કૌલ યે ભી હૈ કે તરાઝૂ સે મુરાદ વઝનકા આલા હૈ મરવી હે કે હઝરતે જિબ્રાઈલ અલૈહિસ્સલામ હઝરતે નૂહ અલૈહિસ્સલામકે પાસ તરાઝૂ લાએ ઔર ફરમાયાકે અપની કૌમકો હુકમ દીજિયે કે ઈસસે વઝન કરેં. (૮૦) ઔર કોઈ કિસી કી હક તલફી ન કરે (૮૧) બા'ઝ મુફસ્સેરીનને ફરમાયાકે ઉતારના યહાં પૈદા કરનેકે મઅને મેં હૈ. મુરાદ યે હૈ કે હમને લોહા પૈદા કિયા ઔર લોગોંકે લિયે મઆદિન સે નિકાલા ઔર ઉન્હેં ઉસકી સન્અતકા ઈલ્મ દિયા ઔર યહ ભી મરવી હૈ અલ્લાહ તઆલાને ચાર બાબરકત ચીઝેં આસ્માન સે ઝમીનકી તરફ ઉતારીં લોહા, આગ, પાની, નમક. (૮૨) ઔર નિહાયત કુવ્વત કે ઉસસે અસ્લહા ઔર આલાતે જંગ બનાયે જાતે હૈં. (૮૩) કે સન્અતોં ઔર હિરફતોંમે વો બહુત કામ આતા હૈ ખુલાસા યે હૈ કે હમને રસૂલોંકો ભેજા ઔર ઉનકે સાથ ઉન ચીઝોંકો નાઝિલ ફરમાયા કે લોગ હક વ અદલકા મુઆમલા કરેં. (૮૪) યા'ની ઉસકે દિનકી. (૮૫) ઉસકો કિસીકી મદદ દરકાર નહી. દીનકી મદદ કરનેકા જો હુકમ દિયા ગયા યે ઉન્હી લોગોંકે નફે કે લિયે હૈ. (૮૬) યા'ની તૌરેત વ ઈન્જીલ વ ઝબૂર વ કુરઆન. (૮૭) યા'ની ઉનકી ઝુર્રિયતમેં જિનમેં નબી ઔર કિતાબેં ભેજી. (૮૮) યા'ની હઝરતે નૂહ વ ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ કે બાદ તા ઝમાનએ હઝરતે ઈસા અલૈહિસ્સલામ કે બાદ દીગરે. (૮૯) કે વો આપસમે એક દૂસરે કે સાથ મોહબ્બતો શફકત રખતે. (૯૦) પહાળોં ઔર ગારોં ઔર તન્હા મકાનોં મે ખિલવત નશીં હોના ઔર સૌમઆ બનાના ઔર એહલે દુનિયા સે મુખાલિતત તર્ક કરના ઔર ઈબાદતોં મે અપને ઉપર ઝાઈદ મશક્કતે બઢા લેના. તારિક હોજાના, નિકાહ ન કરના નિહાયત મોટે કપડે પહેન્ના. અદના ગિઝા નિહાયત કમ મિકદાર મેં ખાના. (૯૧) બલ્કે ઉસકો ઝાએ કર દિયા ઔર તસલીસ વ ઈત્તેહાદમે મુબ્તેલા હુએ ઔર હઝરતે ઈસા અલૈહિસ્સલામકે દીનસે કુફ્ર કરકે અપને બાદશાહોં કે દીનમે દાખિલ હુએ ઓર કુછ લોગ ઉનમે સે દીને મસીહી પર કાઈમ ઔર સાબિત ભી રહે ઔર જબ ઝમાનએ પાકે હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહે વસલ્લમ પાયા તો હુઝૂર પર ભી ઈમાન લાએ. (મસ્અલા) ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે બિદઅત યા'ની દીનમેં કિસી બાતકા નિકાલના અગર વો બાત નેક હો ઔર ઉસસે રઝાએ ઈલાહી મકસૂદ હો તો બેહતર હૈ. ઉસ પર સવાબ મિલતા હૈ ઔર ઉસકો જારી રખના ચાહિયે. ઐસી બિદઅત કો બિદઅતે હસના કહતે હૈં. અલબત્તા દીનમેં બૂરી બાત નિકાલના બિદઅતે સૈયેઆ કહલાતા હૈ વો મમ્નૂઅ ઔર નાજાઈઝ હૈ. ઔર બિદઅતે સૈયેઆ હદીસ શરીફમેં વો બતાઈ ગઈ હૈ જો ખિલાફે સુન્નત હો ઉસકે નિકાલને સે કોઈ સુન્નત ઉઠ જાએ ઈસસે હઝારહા મસાઈલકા ફૈસલા હો જાતા હૈ. જિનમેં આજકલ લોગ ઈખતેલાફ કરતે હૈં ઔર અપને હવાએ નફસાની સે ઐસે ઉમૂરે ખૈરકો બિદઅત બતાકર મના કરતે હૈં જિનસે દીનકી તકવિયતો તાઈદ હોતી હૈ ઔર મુસલમાનોંકો ઉખરવી ફવાઈદ પહોંચતે હૈં ઔર વો તાઅતો ઈબાદાત મેં ઝૌકો શૌક કે સાથ મશ્ગૂલ રહેતે હૈં એસે ઉમૂરકો બિદઅત બતાના કુરઆન મજીદકી ઈસ આયતકે સરીહ ખિલાફ હૈ. (૯૨) જો દીન પર કાઈમ રહે થે. (૯૩) જિન્હોંને રહબાનિયતકો તર્ક કિયા ઔર દીને હઝરતે ઈસા અલૈહિસ્સલામ સે મુનહરિફ હો ગએ. (૯૪) હઝરતે મૂસા વહઝરતે ઈસા પર (અલૈહિસ્સલામ) યે ખેતાબ એહલે કિતાબ કો હૈ. ઉનસે ફરમાયા જાતા હૈ. (૯૫) સૈયદે આલમ મોહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો અલૈહે વસલ્લમ. (૯૬) યા'ની તુમ્હેં દૂના અજ્ર દેગા કયૂંકે તુમ પહેલી કિતાબ ઓર પેહલે નબી પર ભી ઈમાન લાએ ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વસલ્લમ ઔર કુરઆને પાક પર ભી. (૯૭) સિરાત પર. (૯૮) વો ઉસમે સે કુછ નહી પા સકતે ન દૂના અજ્ર ન નૂર. મગફેરત કયૂંકે વો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહે વસલ્લમ પર ઈમાન ન લાએ તો ઉનકા પહલે અંબિયા પર ઈમાન લાના ભી મુફીદ ન હોગા. શાને નૂઝૂલ : જબ ઉપરકી આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઈસમે' મો'મેનીન એહલે કિતાબ કો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વસલ્લમ કે ઉપર ઈમાન લાને પર દૂના અજ્ર કા વા'દા દિયા ગયા તો કુફફારે એહલે કિતાબને કહાકે અગર હમ હુઝૂર પર ઈમાન લાએ તો દૂના અજ્ર મિલે ઔર અગર ન લાએ તો એક અજ્ર જબભી રહેગા ઉસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ. ઈસ ખયાલકા ઈબ્તાલ કર દિયા ગયા.

(કા-લ ફમા ખત્બુકુમ પારહ સત્તાઈસવાં ખત્મ શુદ)

سُورَةُ الْمُجَادَلَةِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا
وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا ۚ إِنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿١﴾ الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ
مَا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ ۖ إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ ۚ وَ
إِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ
لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٢﴾ وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ
ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ
يَتَمَاسَّا ۚ ذَٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ﴿٣﴾ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ
مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّا ۖ فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَإِطْعَامُ سِتِّينَ
مِسْكِينًا ۚ ذَٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ

(૫૮) સૂરતુલ-મુજાદલહ

(મદની) ૨૨ આયતેં ઔર ૩ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

કદ સમિઅલ્લાહુ

બેશક અલ્લાહને સુની
કૌલલ્લતી તુજાદિલુ-ક ફી ઝૌજિહા વ તશ્તકી
ઉસકી બાત જો તુમસે અપને શૌહરકે મામ્લેમેં બહસ
ઈલલ્લાહિ ۗ વલ્લાહુ યસ્મઉ તહાવુ-ર-કુમા•
કરતી હૈ (૧) ઔર અલ્લાહ સે શિકાયત કરતી હૈ
ઈન્નલ્લા-હ સમીઉમ-બસીર (૧) અલ્લઝી-ન યુઝાહિરૂ-ન મિન્કુમ મિન નિસાઈહિમ
ઔર અલ્લાહ તુમ દોનોંકી ગુફ્તગૂ સુન રહા હૈ બેશક અલ્લાહ સુનતા દેખતા હૈ વોહ જો તુમમેં
મા હુન્ન ઉમ્મહાતિહિમ • ઈન ઉમ્મહાતુહુમ ઈલ્લલ્લાઈ વ-લદ-નહુમ•વ ઈન્નહુમ મં ૭
અપની બીબિયોંકો અપની માંકી જગહ કેહ બૈઠતે હૈં (૩) વોહ ઉનકી માએં નહી (૪) ઉનકી માએં તો વોહી હૈ
લ-યકૂલૂ-ન મુન્કરમ મિનલ્કૌલિ વઝૂરા • વ ઈન્નલ્લા-હ લ-અફુવ્વુન ગફૂર (૨)
જિનસે વોહ પૈદા હૈં (૫) ઔર વોહ બેશક બુરી ઔર નિરી ઝૂટ બાત કેહતે હૈં (૬) ઔર બેશક અલ્લાહ ઝરૂર માફ
વલ્લઝી-ન યુઝાહિરૂ-ન મિન નિસાઈહિમ સુમ્મ યઊદૂ-ન લિમા કાલૂ ફ-તહરીરુ
કરનેવાલા બખ્શનેવાલા હૈ ઔર વોહ જો અપની બીબિયોંકો અપની માંકી જગહ કહેં (૭) ફિર વોહી કરના
ર-ક-બતિમ મિન કબ્લિ અંય્ય-ત-માસ્સા • ઝાલિકુમ તૂ-અઝૂ-ન બિહ • વલ્લાહુ
ચાહેં જિસ પર ઇત્ની બળી બાત કેહ ચુકે (૮) તો ઉન પર લાઝિમ હૈ (૯) એક બુર્દા આઝાદ કરના (૧૦) કબ્લ ઈસકેકે એક
બિમા તઅ-મલૂ-ન ખબીર (૩) ફ-મલ્લમ યજિદ ફસિયામુ શહ-રૈનિ મુ-ત-તાબિઐનિ
દૂસરેકો હાથ લગાએ (૧૧) યે હૈ જો નસીહત તુમ્હેં કી જાતી હૈ ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે કામોંસે ખબરદાર હૈ ફિર જિસે બુર્દા
મિન કબ્લિ અંય્ય-ત-માસ્સા • ફ-મલ્લમ યસ્તતિઅ- ફઈત્આમુ સિત્તી-ન મિસ્કીના•
ન મિલે તો (૧૨) લગાતાર દો મહીનેકે રોઝે (૧૩) કબ્લ ઉસકેકે એક-દૂસરેકો હાથ લગાએં (૧૪) ફિર જિસસે રોઝે ભી ન
ઝાલિ-ક લિતુઅ- મિનૂ બિલ્લાહિ વ રસૂલિહ • વ તિલ્ક હુદૂદુલ-
હો સકે તો (૧૫) સાઠ મિસ્કીનોંકા પેટ ભરના (૧૬)યે ઈસલિયે કે તુમ અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ પર ઈમાન

સૂરએ મુજાદલા : (૧) સૂરએ મુજાદલા મદનિય્યા હૈ. ઈસમેં તીન રૂકૂઅ બાઈસ આયતેં હૈં ઔર ચારસો તિહત્તર કલિમે એક હઝાર સાત સો બાનવે હુરૂફ હૈં. (૨) વો ખૌલા બિન્તે સઅલબા થી ઔસ બિન સાબિતકી બીબી શાને નુઝૂલ : કિસી બાત પર ઔસને ઉનસે કહા કે તૂ મુઝ પર મેરી માંકી પુશ્ત કે મિસ્લ હૈ. યે કહેને કે બાદ ઔસકો નદામત હુઈ. યે કલિમા ઝમાનએ જાહિલીયત મેં તલાક થા ઉસને કહાકે મેરે ખયાલમેં તો મુઝ પર હરામ હો ગઈ ખૌલાને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ કી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર તમામ વાકેઆત અર્ઝ કિયે ઔર અર્ઝ કિયાકે મેરા માલ ખત્મ હો ચુકા. મા બાપ ગુઝર ગએ. ઉમ્ર ઝયાદા હો ગઈ બચ્ચે છોટે છોટે હૈં ઉનકે બાપકે પાસ છોડું તો હલાક હો જાએં અપને સાથ રખું તો ભૂખે મર જાએં

قد سمع الله ٢٨ — المجادلة

اللّٰهِ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ يُحَآدُّوْنَ
اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ كُبِتُوْا كَمَا كُبِتَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ
اَنْزَلْنَآ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ۝
يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ؕ
اَحْصٰىهُ اللّٰهُ وَنَسُوْهُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ۝
اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ
مَا يَكُوْنُ مِنْ نَّجْوٰى ثَلٰثَةٍ اِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ
اِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَآ اَدْنٰى مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْثَرَ اِلَّا هُوَ
مَعَهُمْ اَيْنَ مَا كَانُوْا ۚ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ
اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ نُهُوْا
عَنِ النَّجْوٰى ثُمَّ يَعُوْدُوْنَ لِمَا نُهُوْا عَنْهُ وَيَتَنٰجَوْنَ
بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُوْلِ ۫ وَاِذَا جَآءُوْكَ
حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللّٰهُ ۙ وَيَقُوْلُوْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ

منزل

લાહ ► વલિલ-કાફિરી-ન અઝાબુન અલીમ (૪)
રખો (૧૭) ઔર યે અલ્લાહકી હદેં હૈં (૧૮) ઔર કાફિરોંકે લિયે દર્દનાક
ઈન્નલ લઝી-ન યુહાદ-દૂનલ્લા-હ વ રસૂલહૂ
અઝાબ હૈ બેશક વોહ જો મુખાલેફત કરતે હૈં અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકી
કુબિતૂ કમા કુબિતલ્લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ
ઝલીલ કિયે ગએ જૈસે ઉનસે અગલોંકો ઝિલ્લત દી ગઈ
વ-કદ અન્ઝલ્ના આયાતિમ- બચ્યિનાત ► વ
(૧૯)ઔર બેશક હમને રૌશન આયતેં ઉતારી (૨૦) ઔર
લિલ્કાફિરી-ન અઝાબુમ-મુહીન ૮ (૫) યૌ-મ
કાફિરોંકે લિયે ખ્વારીકા અઝાબ હૈ જિસ દિન
યબ્અસુ-હુમુલ્લાહુ જમીઅન ફ-યુનબ્બિઉહુમ
અલ્લાહ ઉન સબકો ઉઠાએગા (૨૧) ફિર ઉન્હેં ઉનકે કૌતક જતા દેગા
બિમા અમિલૂ ► અહ્સાહુલ્લાહુ વ નસૂહ ► વલ્લાહુ
(૨૨) અલ્લાહને ઉન્હેં ગિન રખા હૈ ઔર વોહ ભૂલ ગએ (૨૩) ઔર હર

ع અલા કુલ્લિ શૈઈન શહીદ ૦ (૬) અ-લમ ત-ર અન્નલ્લા-હ યઅ-લમુ મા ફિસ્સમાવાતિ
ચીઝ અલ્લાહકે સામને હૈ અય સુનનેવાલે ક્યા તૂને ન દેખા કે અલ્લાહ જાનતા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ
મં ૭ વમા ફિલ્અર્દ ► મા યકૂનુ મિન નજવા સલાસતિન ઈલ્લા હુ-વ રાબિઉહુમ વલા
ઔર જો કુછ ઝમીનમેં (૨૪) જહાં કહીં તીન શખ્સોંકી સર-ગોશી હો (૨૫) તો ચૌથા વોહ મૌજૂદ હૈ (૨૬) ઔર પાંચકી
ખમ્સતિન ઈલ્લા હુ-વ સાદિસુહુમ વલા અદના મિન ઝાલિ-ક વલા અક-સ-ર
(૨૭)તો છટા વોહ (૨૮)ઔર ન ઉસસે કમ (૨૯)ઔર ન ઉસસે ઝયાદાકી મગર યે કે
ઈલ્લા હુ-વ મ-અહુમ ઐ-ન મા કાનૂ ૮ સુમ્મ યુનબ્બિઉહુમ બિમા અમિલૂ
વોહ ઉનકે સાથ હૈ (૩૦) જહાં કહીં હોં ફિર ઉન્હેં કયામતકે દિન બતા દેગા જો
યૌમલ-કિયામહ ► ઈન્નલ્લા-હ બિકુલ્લિ શૈઈન અલીમ (૭) અ-લમ ત-ર
કુછ ઉન્હોંને કિયા બેશક અલ્લાહ સબ-કુછ જાનતા હૈ ક્યા તુમને ઉન્હેં ન દેખા
ઈલલ્લઝી-ન નુહૂ અનિન્નજ-વા સુમ્મ યઊદૂ-ન લિમા નુહૂ અન્હુ વ
જિન્હેં બળી મશ્વરતસે મના ફરમાયા ગયા થા ફિર વોહી કરતે હૈં (૩૧) જિસકી મુમાનેઅત હુઈ થી ઔર આપસમેં ગુનાહ ઔર
ય-ત-નાજૌ-ન બિલ્ઈસ્મિ વલ્ઉદવાનિ વ મઅ-સિયતિર્રસૂલિ ► વઈઝા જાઊ-ક
હદસે બઢને (૩૨) ઔર રસૂલકી નાફરમાનીકે મશ્વરે કરતે હૈં (૩૩)ઔર જબ તુમ્હારે હુઝૂર હાઝિર હોતે હૈં તો ઉન લફ્ઝોંસે
હય્યૌ-ક બિમા લમ યુહય્યિ-ક બિહિલ્લાહુ ► વ યકૂલૂ-ન ફી અન્ફુસિહિમ
તુમ્હેં મુજરા કરતે હૈં જો લફ્ઝ અલ્લાહને તુમ્હારે એઝાઝમેં ન કહે (૩૪) ઔર અપને દિલોંમેં કેહતે હૈં હમેં અલ્લાહ

ક્યા સૂરત હૈ કે મેરે ઔર મેરે શૌહર કે દરમિયાં જુદાઈ નહો. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહે વસલ્લમને ફરમાયા કે તેરે બાબમેં મેરે પાસ કોઈ હુકમ નહીં યા'ની અભી તક ઝિહારકે મુતઅલ્લિક કોઈ હુકમ જદીદ નાઝિલ નહીં હુવા દસ્તૂરે કદીમ યે હી હે કે ઝેહાર સે ઔરત હરામ હો જાતી હૈ. ઔરતને અરઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વસલ્લમ ઔસને તલાક કા લફ્ઝ ન કહા વો મેરે બચ્ચોંકા બાપ હૈ ઔર મુઝે બહુત હી પ્યારા હૈ. ઈસી તરહ વો બાર બાર અરઝ કરતી રહી ઔર જવાબ હસ્બે ખ્વાહિશ ન પાયા તો આસ્માનકી તરફ સર ઉઠાકર કહેને લગી. યા અલ્લાહ તઆલા મૈં તુઝસે અપની મોહતાજી વ બેકસી ઔર પરેશાન હાલીકી શિકાયત કહતી હૂં. અપને નબી પર મેરે હકમે ઐસા હુકમ નાઝિલ ફરમા જિસસે

قَدْ سَمِعَ اللّٰهُ ٢٨ — المجادلة ٥٨

لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللّٰهُ بِمَا نَقُوْلُ ؕ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ ۚ يَصْلَوْنَهَا ۚ
فَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا
تَتَنَاجَوْا بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُوْلِ
وَتَنَاجَوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوٰى ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْۤ اِلَيْهِ
تُحْشَرُوْنَ ۝ اِنَّمَا النَّجْوٰى مِنَ الشَّيْطٰنِ لِيَحْزُنَ
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَلَيْسَ بِضَآرِّهِمْ شَيْـًٔا اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ
وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا
اِذَا قِيْلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوْا فِى الْمَجٰلِسِ فَافْسَحُوْا يَفْسَحِ
اللّٰهُ لَكُمْ ۚ وَاِذَا قِيْلَ انْشُزُوْا فَانْشُزُوْا يَرْفَعِ اللّٰهُ
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ ۙ وَالَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ دَرَجٰتٍ ؕ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا
اِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُوْلَ فَقَدِّمُوْا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوٰىكُمْ
صَدَقَةً ؕ ذٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَاَطْهَرُ ؕ فَاِنْ لَّمْ تَجِدُوْا

منزل ٧

લૌલા યુઅઝ઼-ઝિ઼બુનલ્લાહુ બિમા નકૂલ
અઝાબ ક્યોં નહી કરતા હમારે ઈસ કેહને
હ઼સ્બુહુમ જહન્નમ યસ્લૌનહા ફબિઅ-સલ
પર (૩૫) ઉન્હેં જહન્નમ બસ હૈ ઉસમેં ધસેંગે તો ક્યા હી બુરા
મસ઼ીર (૮) યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ
અન્જામ અય ઈમાનવાલો ! તુમ
ઈઝ઼ા તનાજૈતુમ ફલા ત-ત-નાજૌ
જબ આપસમેં મશ્વરત કરો તો
બિલ્ઈસ્મિ વલ ઉ઼દવાનિ વ મઅ઼-સિ-યતિર-
ગુનાહ ઔર હદસે બઢને ઔર રસૂલકી
રસૂલિ વ તનાજૌ બિલ-બિર્રિ વત્તક઼-વા
નાફરમાનીકી મશ્વરત ન કરો (૩૬) ઔર નેકી ઔર પરહેઝગારીકી
વત્તકુલ્લા હલ્લઝ઼ી ઈલૈહિ તુહ઼શરૂન (૯)
મશ્વરત કરો ઔર અલ્લાહસે ડરો જિસકી તરફ ઉઠાએ જાઓગે

ઈન્નમન્નજ-વા મિનશ્શૈતા઼નિ લિયહ઼-ઝુનલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વલૈ-સ
વોહ મશ્વરત તો શૈતાન હી કી તરફસે હૈ (૩૭) ઈસલિયે કે ઈમાનવાલોંકો રન્જ દે ઔર વોહ
બિદ઼ા-ર્રિહિમ શૈઅન ઈલ્લા બિઇઝ઼- નિલ્લાહ વ-અ઼-લલ્લાહિ મં ૭
ઉનકા કુછ નહીં બિગાળ સકતા બેહુકમ ખુદાકે ઔર મુસલમાનોંકો અલ્લાહ હી
ફલ-ય-ત-વક્કલિલ મુઅ-મિનૂન (૧૦) યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ
પર ભરોસા ચાહિયે (૩૮) અય ઈમાનવાલો ! જબ તુમસે કહા જાએ
ઈઝ઼ા ક઼ી-લ લકુમ તફસ્સહૂ ફિલ્મજાલિસિ ફફ-સહૂ યફ-સહિ઼લ્લાહુ લકુમ
મજલિસોંમેં જગહ દો તો જગહ દો અલ્લાહ તુમ્હેં જગહ દેગા
વઈઝ઼ા ક઼ીલન્શુઝૂ ફન્શુઝૂ યર-ફઈલ્લાહુલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ મિન્કુમ વલ્લઝ઼ી-ન
(૩૯) ઔર જબ કહા જાએ ઉઠ ખળે હો તો ઉઠ ખળે હો (૪૦) અલ્લાહ તુમ્હારે ઈમાનવાલોંકે ઔર ઉનકે જિનકો
ઊતુલ-ઈ઼લ્મિ દ-ર-જાત વલ્લાહુ બિમા તઅ઼- મલૂ-ન ખ઼બીર (૧૧) યા
ઈલ્મ દિયા ગયા (૪૧) દર્જે બલન્દ ફરમાએગા ઔર અલ્લાહકો તુમ્હારે કામોંકી ખબર હૈ અય
અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ઈઝ઼ા નાજૈતુમુર્રસૂ-લ ફ-ક઼દદિમૂ બૈ-ન યદૈ નજવાકુમ
ઈમાનવાલો ! જબ તુમ રસૂલસે કોઈ બાત આહિસ્તા અર્ઝ કરના ચાહો તો અપની અર્ઝસે પેહલે
સ઼-દ-ક઼હ ઝ઼ાલિ-ક ખ઼ૈરુલ્લકુમ વ અત઼્હર ફઈલ્લમ તજિદૂ
કુછ સદકા દે લો (૪૨) યે તુમ્હારે લિયે બેહતર ઔર બહોત સુથરા હૈ ફિર અગર તુમ્હેં મકદૂર ન હો

ખામોશ હો દેખ ચેહરએ મુબારકે
મેરી મુસીબત રફા' હો. હઝરતે ઉમ્મુલ મો'મેનીન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાને ફરમાયા ખામોશ હો દેખ ચેહરએ મુબારકે પર આસારે વહી ઝાહિર હૈં જબ વહી પૂરી હો ગઈ તો ફરમાયા. અપને શૌહર કો બુલા. ઔસ હાઝિર હુએ તો હુઝૂરને યે આયતેં પઢ કર સુનાઈ. (૩) યા'ની ઝિહાર કરતે હૈં ઝિહાર ઉસકો કહેતે હૈં કે અપની બીબીકો મહરમાત નસબી યા રિઝાઈ કે કિસી ઐસે ઉઝવ સે તશબીહ દી જાએ જિસકો દેખના હરામ હૈ મસલન બીબીસે કેહકે તૂ મુઝ પર મેરી માંકી પુશ્ત કે મિસ્લ હૈ. યા બીબીકે ઐસે ઉઝ્વકો જિસસે વો તા'બીર કી જાતી હો યા ઉસકે જુઝ્વે શાએ'કો મેહરિમાતકે ઐસે ઉઝ્વ સે તશબીહ દે જિસકા દેખના હરામ હૈ. મસ્લન યે કહે કે તેરા સર યા તેરા નિસ્ફ બદન મેરી

فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢﴾ ءَاَشْفَقْتُمْ اَنْ تُقَدِّمُوْا بَيْنَ
يَدَيْ نَجْوٰىكُمْ صَدَقٰتٍ ۚ فَاِذْ لَمْ تَفْعَلُوْا وَتَابَ اللّٰهُ
عَلَيْكُمْ فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ
وَرَسُوْلَهٗ ۚ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٣﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى
الَّذِيْنَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۚ مَا هُمْ مِّنْكُمْ
وَلَا مِنْهُمْ ۙ وَيَحْلِفُوْنَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿١٤﴾
اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ۚ اِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوْا
يَعْمَلُوْنَ ﴿١٥﴾ اِتَّخَذُوْۤا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوْا عَنْ
سَبِيْلِ اللّٰهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿١٦﴾ لَنْ تُغْنِيَ
عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَاۤ اَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ۚ
اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿١٧﴾ يَوْمَ
يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا فَيَحْلِفُوْنَ لَهٗ كَمَا يَحْلِفُوْنَ لَكُمْ
وَيَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ عَلٰى شَيْءٍ ۚ اَلَاۤ اِنَّهُمْ هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ﴿١٨﴾

ફઈન્નલ્લા-હ ગ઼ફૂરુર્રહીમ (૧૨) અ અશ્ફ઼ક઼-તુમ
તો અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહરબાન હૈ ક્યા તુમ ઈસસે
અન તુક઼દદિમૂ બૈ-ન યદૈ નજ-વાકુમ સ઼-દ-
ડરે કે તુમ અપની અર્ઝસે પેહલે કુછ સદકે
ક઼ાત ૭ ફઈઝ઼ લમ તફ-અ઼લૂ વ-તાબલ્લાહુ
દો (૪૩) ફિર જબ તુમને યે ન કિયા ઔર અલ્લાહને
અ઼લૈકુમ ફ-અક઼ીમુસ્સ઼લા-ત વ-આતુઝ-
અપની મહેરસે તુમ પર રુજૂઅ ફરમાઈ (૪૪) તો નમાઝ કાઈમ રખો ઔર
ઝકા-ત વ-અતીઉ઼લ્લા-હ વ રસૂલહ ૭ વલ્લાહુ
ઝકાત દો ઔર અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકે ફરમાંબરદાર રહો ઔર
ખ઼બીરુમ બિમા તઅ઼-મલૂન૦ (૧૩) અ-લમ ત-ર
અલ્લાહ તુમ્હારે કામોંકો જાનતા હૈ ક્યા તુમને ઉન્હેં ન દેખા
ઈલલ્લઝ઼ી-ન ત-વલ્લૌ ક઼ૌમન ગ઼દ઼િબલ્લાહુ
જો ઐસોંકે દોસ્ત હુએ જિન પર અલ્લાહકા ગઝબ હૈ
અ઼લૈહિમ ૭ મા હુમ મિન્કુમ વલા મિન્હુમ ٧ વ-યહ઼-લિફૂ-ન અ઼લલ્કઝ઼િબિ વ
(૪૫) વોહ ન તુમમેંસે ન ઉનમેંસે (૪૬) વોહ દાનિસ્તા ઝૂટી કસમ
માં ૭ હુમ યઅ઼-લમૂન૦(૧૪) અ-અ઼દ-દલ્લાહુ લહુમ અ઼ઝ઼ાબન શદીદા ૭ ઈન્નહુમ
ખાતે હૈં (૪૭) અલ્લાહને ઉનકે લિયે સખ્ત અઝાબ તૈયાર કર રખા હૈ બેશક વોહ
સૉ-અ મા કાનૂ યઅ઼-મલૂન (૧૫) ઈત્ત-ખ઼ઝ઼ૂ ઐમાનહુમ જુન્નતન
બહોત હી બુરે કામ કરતે હૈં ઉન્હોંને અપની કસમોંકો (૪૮) ઢાલ બના લિયા હૈ
ફ-સ઼-દ્દૂ અ઼ન સબીલિલ્લાહિ ફ-લહુમ અ઼ઝ઼ાબુમ-મુહીન (૧૬) લન
(૪૯) તો અલ્લાહકી રાહસે રોકા (૫૦) તો ઉનકે લિયે ખ્વારીકા અઝાબ હૈ (૫૧) ઉનકે
તુગ઼્નિ-ય અ઼ન્હુમ અમ્વાલુહુમ વલૉ ઔલાદુહુમ મિનલ્લાહિ શૈઆ ૭ ઉલાઈ-ક
માલ ઔર ઉનકી ઔલાદ અલ્લાહકે સામને ઉન્હેં કુછ કામ ન દેંગે
અસ઼્હ઼ાબુન્નાર ૭ હુમ ફીહા ખ઼ાલિદૂન (૧૭) યૌ-મ યબ-અ઼સુહુમુલ્લાહુ
(૫૨) વોહ દોઝખી હૈ ઉન્હેં ઉસમેં હમેશા રેહના જિસ દિન અલ્લાહ ઉન સબકો
જમીઅ઼ન ફ-યહ઼લિફૂ-ન લહૂ કમા યહ઼લિફૂ-ન લકુમ વ યહ઼સબૂ-ન
ઉઠાએગા તો ઉસકે હુઝૂર ભી ઐસે હી કસમે ખાએંગે જૈસી તુમ્હારે સામને ખા રહે હૈં (૫૩) ઔર વોહ યે
અન્નહુમ અ઼લા શૈઅ ૭ અલૉ ઈન્નહુમ હુમુલ્કાઝ઼િબૂન (૧૮)
સમઝતે હૈં કે ઉન્હોંને કુછ કિયા (૫૪) સુનતે હો બેશક વોહી ઝૂટે હૈં (૫૫)

માંકી પીઠ યા ઉસકે પેટ યા ઉસકી રાન યા મેરી બહન યા ફૂફી યા દૂધ પિલાને વાલીકી પીઠ યા પેટકે મિસ્લ હૈ તો ઐસા કહેના ઝિહાર કહેલાતા હૈ. (૪) યે કહેનેસે વો માએં નહી હો ગઈ (૫) મસ્અલા : ઔર વો દૂધ પિલાને વાલિયાં બસબબ દૂધ પિલાનેકે માંઓકે હુકમમેં હૈં ઔર નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી અજવાઝે મુતહરરાત બ સબબે કમાલે હુરમત માંએ બલકે માંઓ સે આ'લા હૈં. (૬) જો બીબીકો માં કેહતે હૈ ઉસકો કિસી તરહ માં કે સાથ તશ્બીહ દેના ઠીક નહી. (૭) યા'ની ઉનસે ઝિહાર કરે મસ્અલા : ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુઆ કે બાંદી સે ઝિહાર નહી હોતા અગર ઉસકો મેહરિમાત સે તશ્બીહ દે તો મુઝાહિર ન હોગા. (૮) યા'ની ઈસ ઝિહાર કો તોડ દેના ઔર હુરમતકો ઉઠા દેના. (૯) કફ્ફારહ ઝિહારકા

اِسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطٰنُ فَاَنْسٰهُمْ ذِكْرَ اللّٰهِ ؕ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ
الشَّيْطٰنِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ حِزْبَ الشَّيْطٰنِ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۝ اِنَّ
الَّذِيْنَ يُحَآدُّوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗۤ اُولٰٓئِكَ فِي الْاَذَلِّيْنَ
كَتَبَ اللّٰهُ لَاَغْلِبَنَّ اَنَا وَرُسُلِيْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيْزٌ ۝
لَا تَجِدُ قَوْمًا يُّؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ يُوَآدُّوْنَ
مَنْ حَآدَّ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَلَوْ كَانُوْۤا اٰبَآءَهُمْ اَوْ اَبْنَآءَهُمْ
اَوْ اِخْوَانَهُمْ اَوْ عَشِيْرَتَهُمْ ؕ اُولٰٓئِكَ كَتَبَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ
الْاِيْمَانَ وَاَيَّدَهُمْ بِرُوْحٍ مِّنْهُ ؕ وَيُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا
عَنْهُ ؕ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ اللّٰهِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝

سُوْرَةُ الْحَشْرِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ وَهُوَ

ઈસ્તહ઼-વ-ઝ઼ અ઼લૈહિમુશ્શૈતા઼નુ ફ-અન્સાહુમ
ઉન પર શૈતાન ગાલિબ આ ગયા તો ઉન્હેં
ઝ઼િક-રલ્લાહ ⁄ ઉલાઈ-ક હિ઼ઝ-બુશ્શૈતા઼ન ⁄ અલા
અલ્લાહકી યાદ ભુલા દી વોહ શૈતાનકે ગિરોહ હૈં સુનતા હૈ
ઈન્ન હિ઼ઝ-બશ્શૈતા઼નિ હુમુલ-ખ઼ાસિરૂન (૧૯)
બેશક શૈતાન હી કા ગિરોહ હારમેં હૈ (૫૬)
ઈન્નલ- લઝ઼ી-ન યુહ઼ાદદૂનલ્લા-હ વ રસૂલહૂ
બેશક વોહ જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકી
ઉલાઈ-ક ફિલ-અઝ઼લ્લીન (૨૦) ક-ત-બલ્લાહુ
મુખાલેફત કરતે હૈં વોહ સબસે ઝયાદા ઝલીલોંમેં હૈ અલ્લાહ લિખ ચુકા
લ-અગ઼્લિ- બન્ન અ-ન વ-રુસુલી ⁄ ઈન્નલ્લા-હ
(૫૭) કે ઝરૂરમૈં ગાલિબ આઊંગા ઔર મેરે રસૂલ (૫૮) બેશક અલ્લાહ
ક઼વિય્યુન અ઼ઝીઝ (૨૧) લા તજિદુ કૌ઼મંય્યુઅ-
કુવ્વતવાલા ઈઝઝતવાલા હૈ તુમ ન પાઓગે ઉન લોગોંકો

મિનૂ-ન બિલ્લાહિ વલ્યૌમિલ આખ઼િરિ યુવાદદૂ-ન મન હાદ-દલ્લા-હ વ રસૂલહૂ
જો યકીન રખતે હૈં અલ્લાહ ઔર પિછલે દિન પર કે દોસ્તી કરેં ઉનસે જિન્હોને અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલસે
વલૌ કાનૂ આબા-ઉહુમ ઔ અબ્ના-અહુમ ઔ ઈખ઼્વાનહુમ ઔ અ઼શી-ર-તહુમ ⁄ ઉલાઈ-ક
મુખાલેફત કી (૫૯) અગરચે વોહ ઉનકે બાપ યા બેટે યા ભાઈ યા કુમ્બેવાલે હોં (૬૦) યે હૈં જિનકે
ક-ત-બ ફી કુલૂબિહિમુલ ઈમા-ન વ અય્ય-દહુમ બિરૂહ઼િમ મિન્હ ⁄ વ-યુદખ઼િલુહુમ
દિલોંમે અલ્લાહને ઈમાન નકશ ફરમા દિયા ઔર અપની તરફકી રૂહસે ઉનકી મદદ કી (૬૧) ઔર ઉન્હેં બાગોંમેં
જન્નાતિન તજ-રી મિન તહ઼તિહલ-અન્હારુ ખ઼ાલિદી-ન ફીહા ⁄ રદ઼િયલ્લાહુ અ઼ન્હુમ વ
લે જાએગા જિનકે નીચે નેહરેં બહેં ઉનમેં હમેશા રહેં અલ્લાહ ઉનસે રાઝી (૬૨) ઔર
રદૂ અ઼ન્હુ ⁄ ઉલાઈ-ક હિ઼ઝબુલ-લાહ ⁄ અલા ઈન્ન હિ઼ઝબલ્લાહિ હુમુલ-મુફલિહ઼ૂન ۝ (૨૨)
વોહ અલ્લાહસે રાઝી (૬૩) યે અલ્લાહકી જમાઅત હૈ સુનતા હૈ અલ્લાહ હી કી જમાઅત કામયાબ હૈ

(૫૯) સૂરતુલ હ઼શ્ર (મદની) ૨૪ આયતે ઔર ૩ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ۝
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

સબ્બ-હ લિલ્લાહિ મા ફિસ્સમાવાતિ વમા ફિલ્અર્દ ⁄ વ-હુવલ-
અલ્લાહકી પાકી બોલતા હૈ જો કુછ આસ્માનોમેં હૈ ઔર જો કુછ ઝમીનમેં ઔર વોહી

લેહાઝા ઉન પર ઝરૂરી હૈ. (૧૦) ખ્વાહ વો મોમિન હો યા કાફિર સગીર હો યા કબીર મર્દ હો યા ઔરત અલબત્તા મુદબ્બિર ઓર ઉમ્મેવલદ ઓર ઐસા મુકાતિબ જાઈઝ નહી. જિસને બદલે કિતાબત મેસે કુછ અદા કિયા હો. (૧૧) મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુઆ કે ઈસ કફ્ફારહ કે દેને પહેલે વતી ઔર ઉસકે દવાઈ હરામ હૈ. (૧૨) ઉસકા કફ્ફારહ. (૧૩) મુત્તસિલ ઈસ તરહકે ન ઉન દોનોં મહીનોં કે દરમિયાન રમઝાન આએ ઉન પાંચ દિનોંમેસે કોઈ દિન આએ જિનકારોઝા મમ્નૂઅ હૈ. ઔર ન કિસી ઉઝર સે યા બગૈર ઉઝરકે દરમિયાન સે કોઈ રોઝ છોડા જાએ અગર ઐસા હુઆ તો અઝા સરેનવ રોઝે રખને પડેંગે (૧૪) મસાઈલ : યા'ની રોઝોં સે જો કફ્ફારહ દિયા જાએ ઉસકા ભી જિમાઅ ઓર દવાઈયે જિમાઅસે મુકદમ હોના ઝરૂરી

الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ ۚ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ
يَخْرُجُوا ۖ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَتَاهُمُ
اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا ۖ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ
الرُّعْبَ ۚ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ
فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِي الْأَبْصَارِ ۝ وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ
الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا ۖ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ
النَّارِ ۝ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۖ وَمَنْ
يُشَاقِّ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ مَا قَطَعْتُمْ
مِنْ لِينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ
اللَّهِ وَلِيُخْزِيَ الْفَاسِقِينَ ۝ وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ
مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ
وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ

અ઼ઝીઝુલ-હ઼કીમ (૧) હુવલ્લઝ઼ી
ઈઝ્ઝત વ હિકમતવાલા હૈ (૨) વોહી હૈ જિસને
અખ઼-ર-જલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ મિન
કાફિર કિતાબિયોંકો (૩) ઉનકે ઘરોંસે
અહ્-લિલ-કિતાબિ મિન દિયારિહિમ
નિકાલા (૪) ઉનકે પેહલે હશ્રકે લિયે (૫) તુમ્હેં
લિ-અવ્વલિલ-હ઼શ્ર'□ મા ઝ઼-નન્તુમ અંય્યખ઼્રુજૂ
ગુમાન ન થા કે વોહ નિકલેંગે
વ ઝ઼ન્નૂ અન્નહુમ માનિ- અ઼તુહુમ હુસૂનુહુમ
(૬) ઔર વોહ સમઝતે થે કે ઉનકે કિલે ઉન્હેં
મિનલ્લાહિ ફ-અતાહુમુલ્લાહુ મિન હ઼ૈસુ લમ
અલ્લાહસે બચા લેંગે તો અલ્લાહકા હુકમ ઉનકે પાસ આયા
યહ઼-તસિબૂ વ-ક઼-ઝ઼-ફ ફી કુલૂબિહિમુર્રુઅ઼-બ
જહાંસે ઉનકા ગુમાન ભી ન થા (૭) ઔર ઉસને ઉનકે દિલોંમેં
યુખ઼્રિબૂ-ન બુયૂતહુમ બિઐદીહિમ વ ઐદિલ- મુઅ-મિની-ન ઙ ફઅ઼-તબિરૂ યૉ
રોબ ડાલા (૮) કે અપને ઘર વીરાન કરતે હૈં અપને હાથોં (૯) ઔર મુસલમાનોંકે હાથોં (૧૦) તો ઈબ્રત લો અય
મં ૭ ઉલિલ-અબ્સ઼ાર (૨) વ-લૌલૉ અન ક-ત-બલ્લાહુ અ઼લૈહિમુલ-જલા-અ
નિગાહવાલો ! ઔર અગર ન હોતા કે અલ્લાહને ઉન પર ઘરસે ઉજળના લિખ દિયા થા તો
લ-અ઼ઝ઼-ઝ઼-બહુમ ફિદ-દુન્યા ⁊ વ-લહુમ ફિલ્આખ઼િરતિ અ઼ઝ઼ાબુન્નાર (૩) ઝ઼ાલિ-ક
દુનિયા હી મેં ઉન પર અઝાબ ફરમાતા (૧૧) ઔર ઉનકે લિયે (૧૨) આખેરતમેં આગકા અઝાબ હૈ યે ઈસલિયે કે
બિઅન્નહુમ શાક઼્કુલ્લા-હ વ રસૂલહ ഇ વ મંય્યુશાક઼્કિલ્લા-હ ફ-ઈન્નલ્લા-હ
વોહ અલ્લાહસે ઔર ઉસકે રસૂલસે ફટે રહે (૧૩) ઔર જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલસે ફટા રહે તો બેશક અલ્લાહકા
શદીદુલ-ઈ઼ક઼ાબ (૪) મા ક઼-ત઼અ઼-તુમ મિલ્લીનતિન ઓ ત-રક્તુમૂહા ક઼ા-ઈ-મ-તન
અઝાબ સખ્ત હૈ જો દરખ્ત તુમને કાટે યા ઉનકી જળોં પર કાઈમ છોળ દિયે યે
અ઼લા ઉસૂલિહા ફબિઈઝ઼- નિલ્લાહિ વ લિયુખઝિ-યલ-ફાસિક઼ીન (૫) વમૉ
સબ અલ્લાહકી ઈજાઝતસે થા (૧૪) ઔર ઈસલિયે કે ફાસિકોંકો રુસ્વા કરે (૧૫) ઔર ગનીમત
અફા-અલ્લાહુ અ઼લા રસૂલિહી મિન્હુમ ફમૉ ઔજફ-તુમ અ઼લૈહિ મિન ખ઼ૈલિંવ-વલા
દિલાઈ અલ્લાહને અપને રસૂલકો ઉનસે (૧૬) તો તુમને ઉન પર ન અપને ઘોળે દૌળાએ થે ઔર ન
રિકાબિંવ વલા કિન્નલ્લા-હ યુસલ્લિતુ રુસુલહૂ અ઼લા મંય્યશાઅ ⁊ વલ્લાહુ અ઼લા
ઊંટ (૧૭) હાં અલ્લાહ અપને રસૂલોંકે કાબૂમેં દે દેતા હૈં જિસે ચાહે (૧૮) ઔર અલ્લાહ સબ-

હૈ ઔર જબ તક વો રોઝે પૂરે હો ખાવિંદ બીવીમેંસે કિસીકો હાથ ન લગાએ. (૧૫) યા'ની ઉસે રોઝે રખનેકી કુવ્વત હી નહો. બુઢાપે યા મરઝકી વગૈરહ કે બાઈસ યા રોઝે તો રખ સકતા હો મગર મુતવાતિર વ મુત્તસિલ ન રખ સકતા હો. (૧૬) યા'ની સાઈઠ મિસ્કીનો કો ખાના દેના ઔર યે ઈસ તરહકે હર મિસ્કીનકો નિસ્ફ સાઅ ગેહૂં યા એક સાઅ ખજૂર યા જવ દે ઔર અગર મિસ્કીનોં કો ઉસકી કીમત દી યા સુબહ શામ દોનોં વકત ઉન્હેં પેટ ભર કર ખાના ખિલા દિયા જબ ભી જાઈઝ હૈ. મસ્અલા : ઈસ કફ્ફારહ મેં યે શર્ત નહી કે એક દૂસરેકો હાથ લગાને સે કબ્લ હો હત્તાકે અગર ખાના ખિલાને કે દરમિયાનમે શૌહર ઔર બીબી મે કુરબત વાકેઅ હુઈ તો નયા કફ્ફારહ લાઝિમ ન હોગા. (૧૭) ઔર ખુદા ઔર રસૂલકી ફરમાંબરદારી

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ
الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَ
الْمَسَاكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ
الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ ۚ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ ۚ وَمَا
نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ۝ لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا
مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ
وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ
الصَّادِقُونَ ۝ وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ
مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ
فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰ
أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۚ وَمَنْ يُوقَ شُحَّ
نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ وَالَّذِينَ جَاءُو وَ

કુલ્લિ શૈઈન કદીર (૬) મા અફા-અલ્લાહુ
કુછ કર સકતા હૈ જો ગનીમત દિલાઈ અલ્લાહને
અલા રસૂલિહી મિન અહલિલ-કુરા
અપને રસૂલકો શહરવાલોંસે (૧૯) વોહ
ફલિલ્લાહિ વ લિર્રસૂલિ વ લિઝિલ-કુર્બા
અલ્લાહ ઔર રસૂલકી હૈ ઔર રિશ્તાદારોં (૨૦) ઔર યતીમોં
વલ-યતામા વલ-મસાકીનિ વબ્નિસ્સબીલિ
ઔર મિસ્કીનોં ઔર મુસાફિરોંકે લિયે કે તુમ્હારે
કૈ-લા યકૂ-ન દૂલ-તમ-બૈનલ-અગ્નિયાઇ
અગ્નિયાકા માલ ન હો જાએ (૨૧) ઔર જો કુછ
મિન્કુમ વમા આતાકુમુર્રસૂલુ ફખુઝુહુ વ
તુમ્હેં રસૂલ અતા ફરમાએ વોહ લો (૨૨) ઔર
મા નહાકુમ અન્હુ ફન્તહૂ વત્તકુલ્લા-હ
જિસસે મના ફરમાએં બાઝ રહો ઔર અલ્લાહસે ડરો (૨૩)

ઈન્નલ્લા-હ શદીદુલ- ઈકાબ (૭) લિલ્ફુ-ક-રાઈલ મુહાજિરીનલ્લઝી-ન
બેશક અલ્લાહકા અઝાબ સખ્ત હૈ (૨૪) ઉન ફકીર હિજરત કરનેવાલોંકે લિયે જો
ઉખ્રિજૂ મિન દિયારિહિમ વ અમ્વાલિહિમ યબ્તગૂ-ન ફદ્-લમ-મિનલ્લાહિ મં ૭
અપને ઘરોં ઔર માલોંસે નિકાલે ગએ (૨૫) અલ્લાહકા ફઝલ (૨૬) ઔર ઉસકી રઝા ચાહતે
વ રિદ્વાનંવ-વ યન્સુરૂનલ્લા-હ વ રસૂલહ ઉલાઈ-ક હુમુસ્સમાદિકૂન (૮)
ઔર અલ્લાહ વ રસૂલકી મદદ કરતે (૨૭) વોહી સચ્ચે હૈં (૨૮)
વલ્લઝી-ન ત-બવ્વઉદ-દા-ર વલ-ઈમા-ન મિન કબ્લિહિમ
ઔર જિન્હોંને પેહલેસે (૨૯) ઈસ શહર (૩૦) ઔર ઈમાનમેં ઘર બના લિયા (૩૧) દોસ્ત રખતે હૈં
યુહિબ્બૂ-ન મન હાજ-ર ઈલૈહિમ વલા યજિદૂ-ન ફી સુદૂરિહિમ
ઉન્હેં જો ઉનકી તરફ હિજરત કરકે ગએ (૩૨) ઔર અપને દિલોંમેં કોઈ હાજત નહીં પાતે (૩૩)
હા-જ-તમ-મિમ્મા ઊતૂ વ યુઅ-સિરૂ-ન અલા અન્ફુસિહિમ
ઉસ ચીઝકી જો દિયે ગએ (૩૪) અપની જાનોં પર ઉનકો તર્જીહ દેતે હૈં (૩૫)
વલૌ કા-ન બિહિમ ખસાસતુન વ મંય્યૂ-ક શુહ-હ નફ-સિહી
અગર-ચે ઉન્હેં શદીદ મોહતાજી હો (૩૬) ઔર જો અપને નફસકે
ફ-ઉલાઈ-ક હુમુલ-મુફલિહૂન (૯) વલ્લઝી-ન જાઊ
લાલચસે બચાયા ગયા (૩૭) તો વોહી કામયાબ હૈં ઔર વોહ જો ઉનકે

કરોઔર જાહિલીય્યત કે તરીકે છોડો. (૧૮) ઉનકો તોડના ઔર ઉનસે તજાવુઝજ કરના જાઇઝ નહી. (૧૯) રસૂલોંકી મુખાલિફત કરનેકે સબબ. (૨૦) રસૂલોંકી સિદક પર દલાલત કરને વાલી. (૨૧) કિસી એક કો બાકી ન છોડેગા (૨૨) રૂસ્વા ઔર શરમીંદા કરનેકે લિયે. (૨૩) અપને આ'માલ જો દુનિયામે કરતે થે (૨૪) ઉસસે કુછ પોશીદા નહી. (૨૫) ઔર અપને રાઝ આપસ મે ગોશ દર ગોશ કહેં ઓર અપની મુશાવરત પર કિસીકો ઈત્તેલાઅ ન કરે. (૨૬) યા'ની અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં મુશાહેદા કરતા હે ઉનકે રાઝોં કો જાનતા હૈ. (૨૭) સરગોશી હો. (૨૮)યા'ની અલ્લાહ તઆલા (૨૯) યા'ની પાંચ ઔર તીનસે. (૩૦) અપને ઈલ્મો કુદરતસે. (૩૧) શાને નુઝૂલ : યે આયત યહૂદ ઔર મૂનાફેકીનકે હકમે નાઝિલ હુઇ જો આપસ

مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا
الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا
غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ۞ أَلَمْ
تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ
مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ
قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ
لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا
يَنْصُرُونَهُمْ وَلَئِنْ نَصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا
يُنْصَرُونَ لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِمْ
مِنَ اللَّهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ لَا
يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرًى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ
وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا

પા ૧

મિમ્બઅ્-દિહિમ યકૂલૂ-ન રબ્બનગ઼્ફિર
બાદ આએ (૩૮) અર્ઝ કરતે હૈં અય હમારે રબ !
લના વલિ- ઈખ્વાનિ-નલ્લઝ઼ી-ન સ-બ- કૂના
હમેં બખ્શ દે ઔર હમારે ભાઈયોંકો જો હમસે પેહલે
બિલ-ઈમાનિ વલા તજ-અલ ફી
ઈમાન લાએ ઔર હમારે દિલમેં
કુલૂબિના ગ઼િલ્લલ-લિલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ
ઈમાનવાલોંકી તરફસે કીના ન રખ (૩૯) અય હમારે
રબ્બના ઈન્ન-ક રઊફુર્રહીમ ★ (૧૦) અ-લમ
રબ બેશક તૂ હી નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા હૈ ક્યા તૂમને મુનાફિકોંકો
ત-ર ઈલલ્લઝ઼ી-ન નાફકૂ યકૂલૂ-ન
નહી દેખા (૪૦) કે અપને ભાઈયોં કાફિર
લિઈખ્-વાનિ-હિમુલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ મિન
કિતાબયોં (૪૧) સે કેહતે હૈં કે અગર તુમ

અહલિલ-કિતાબિ લ-ઈન ઉખ્-રિજતુમ લ-નખ્રુજન્ન મ-અ્કુમ વલા
નિકાલે ગએ (૪૨) તો ઝરૂર હમ તુમ્હારે સાથ નિકલ જાએંગે ઔર હરગિઝ
મં ૭ નુતીઉ ફીકુમ અ-હ્-દન અ-બ-દંવ્વ ઈન કૂતિલ્તુમ લ-નન્સુરન્નકુમ ط વલ્લાહુ
તુમ્હારે બારેમેં કિસીકી ન માનેંગે (૪૩) ઔર તુમસે લળાઈ હુઈ તો હમ ઝરૂર તુમ્હારી મદદ કરેંગે ઔર અલ્લાહ
યશહદુ ઈન્નહુમ લકાઝ઼િબૂન (૧૧) લઈન ઉખ્-રિજૂ લા યખ્રુજૂ-ન મ-અ્હુમ ج વ
ગવાહ હૈ કે વોહ ઝૂટે હૈં (૪૪) અગર વોહ નિકાલે ગએ (૪૫) તો યે ઉનકે સાથ ન નિકલેંગે ઔર
લઈન કૂતિલૂ લા યન્સુરૂ-નહુમ ج વ-લઈન ન-સરૂહુમ લયુ-વલ્લુન્નલ-અદબા-રું
ઉનસે લળાઈ હુઈ તો યે ઉનકી મદદ ન કરેંગે (૪૬) અગર ઉનકી મદદ કી ભી તો પીઠ ફેરકર ભાગેંગે
સુમ્મ લા યુન્સરૂન (૧૨) લ અન્તુમ અશદ-દુ રહ-બ-તન ફી
ફિર (૪૭) મદદ ન પાએંગે બેશક (૪૮) ઉનકે દિલોંમેં અલ્લાહસે ઝયાદા
સુદૂરિહિમ મિનલ્લાહ ط ઝ઼ાલિ-ક બિ-અન્નહુમ કૌમુલ્લા યફ-કહૂન (૧૩)
તુમ્હારા ડર હૈ (૪૯) યે ઈસલિયે કે વોહ નાસમઝ લોગ હૈં (૫૦)
લા યુકાતિલૂનકુમ જમીઅન ઈલ્લા ફી કુરમ-મુહસ્સ-નતિન ઔ મિંવ્વરાઈ
યે સબ મિલકર ભી તુમસે ન લળેંગે મગર કિલાબંદ શહરોંમેં યા ધુસોંકે પીછે
જુદુર ط બઅ-સુહુમ બૈનહુમ શદીદ ط તહ-સબુહુમ જમીઅંવ-
આપસમેં ઉનકી આંચ સખ્ત હૈ (૫૧) તુમ ઉન્હેં એક જથ્થા સમઝોગે

મે સર ગોશિયાં કરતે ઔર મુસલમાનોંકી તરફ દેખતે જાતે ઔર આંખોં સે ઉનકી તરફ ઈશારા કરતે જાતે તાકે મુસલમાન સમઝેંકે ઉનકે ખિલાફ કોઈ પોશીદા બાત હૈ ઔર ઉસસે ઉન્હેં રંજ હો ઉનકી ઈસ હરકતસે મુસલમાનોંકો ગમ હોતા થા ઔર વો કહેતે થે શાયદ ઉન લોગોંકો હમારે ઈન ભાઈયોંકી નિસ્બત કત્લ યા હઝીમત કી કોઈ ખબર પહોંચી જો જેહાદ મેં ગએ હૈં ઔર યે ઉસી કે મુતઅલ્લિક બાતેં બનાતે ઔર ઈશારે કરતે હૈં જબ યે હરકાત મુનાફેકીન કે બહોત ઝયાદા હુએ ઔર મુસલમાનોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમકે હુઝૂરમેં ઉસકી શિકાયતેં કી તો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમને સરગોશી કરનેવાલોંકો મના ફરમા દિયા લેકિન વોહ બાઝ ન આએ ઔર યહ હરકત કરતે હી રહે ઉસ

لا يجوز ٨

الحشر ٥٩

وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ ۝
كَمَثَلِ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ۖ ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ ۚ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ
لِلْإِنسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنكَ إِنِّي
أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ۝ فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَا أَنَّهُمَا فِي
النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ۝
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنظُرْ نَفْسٌ
مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ ۝ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ
أَنفُسَهُمْ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۝ لَا يَسْتَوِي
أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۚ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ
الْفَائِزُونَ ۝ لَوْ أَنزَلْنَا هَٰذَا الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ
لَّرَأَيْتَهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۚ

ربع

વ કુલૂબુહુમ શત્તા ۶ ઝાલિ-ક બિ-અન્નહુમ
ઔર ઉનકે દિલ અલગ-અલગ હૈં યે ઇસલિયે કે
કૌમુલ્લા યઅ્-કિ઼લૂનદ (૧૪) ક-મ-સ઼લિલ-લઝી-ન
વોહ બે-અકલ લોગ હૈં (૫૨) ઉનકી-સી કહાવત
મિન ક઼બ્લિહિમ ક઼રીબન ઝ઼ાકૂ વબા-લ
જો અભી કરીબ ઝમાનેમેં ઉનસે પેહલે થે (૫૩) ઉન્હીંને અપને
અમ્રિહિમ ૮ વ-લહુમ અ઼ઝ઼ાબુન અલીમ ૮ (૧૫)
કામકા વબાલ ચખા (૫૪) ઔર ઉનકે લિયે દર્દનાક અઝાબ હૈ (૫૫)
ક-મ-સ઼લિશ- શૈતાનિ ઇઝ઼ કા-લ લિલ
શૈતાનકી કહાવત જબ ઉસને આદમીસે કહા કુફ્ર કર
ઇન્સાનિક-ફુર ૮ ફ-લમ્મા ક-ફ-ર ક઼ા-લ ઇન્ની
ફિર જબ ઉસને કુફ્ર કર લિયા બોલા મૈં તુઝસે
બરીઉમ મિન-ક ઇન્ની અખ઼ાફુલ્લા-હ
અલગ હૂં મૈં અલ્લાહસે ડરતા હૂં જો સારે
રબ્બલ-આ઼લમીન (૧૬) ફ-કા-ન આ઼કિ઼-બ-તહુમા અન્નહુમા ફિન્નારિ મં ૭
જહાનકા રબ (૫૬) તો ઉન દોનોંકા (૫૭) અન્જામ યે હુવા કે વોહ દોનોં આગમેં હૈં
ખ઼ાલિદૈનિ ફીહા ۶ વ-ઝ઼ાલિ-ક જઝ઼ાઉઝ઼-ઝ઼ાલિમીન ૯૦ (૧૭) યા
હંમેશા ઉસમેં રહે ઔર ઝાલિમોં કી યેહી સઝા હૈં અય
અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનુત્તકુલ્લા-હ વલ તન્ઝ઼ુર નફસુમ્મા ક઼દ-દ-મત
ઇમાનવાલો ! અલ્લાહસે ડરો (૫૮) ઔર હર જાન દેખે કે કલકે લિયે ક્યા આગે
લિગ઼દ ૮ વત્તકુલ્લાહ ۶ ઇન્નલ્લા-હ ખ઼બીરુમ-બિમા તઅ્-મલૂન (૧૮) વ
ભેજા (૫૯) ઔર અલ્લાહસે ડરો (૬૦) બેશક અલ્લાહકો તુમ્હારે કામોંકી ખબર હૈં ઔર
લા તકૂનૂ કલ્લઝ઼ી-ન નસુલ્લા-હ ફ-અન્સાહુમ અન્ફુ-સહુમ ۶ ઉલાઇ-ક
ઉન જૈસે ન હો જો અલ્લાહકો ભુલ બૈઠે (૬૧) તો અલ્લાહને ઉન્હેં બલામેં ડાલા કે અપની જાનેં યાદ ન
હુમુલ-ફાસિકૂન (૧૯) લા યસ્તવી અસ્હ઼ાબુન્નારિ વ અસ્હ઼ાબુલ-જન્નહ
રહેં (૬૨) વોહી ફાસિક હૈં દોઝખવાલે (૬૩) ઔર જન્નતવાલે (૬૪) બરાબર નહીં
અસ્હ઼ાબુલ-જન્નાતિ હુમુલ-ફા-ઇઝૂન (૨૦) લૌ અન્ઝલ્ના હાઝ઼લ-કુરઆ-ન અ઼લા
જન્નતવાલે હી મુરાદકો પહુંચે અગર હમ યે કુર્આન કિસી પહાળ પર ઉતારતે (૬૫) તો
જ-બ-લિલ-લ-ર-ઐતહૂ ખ઼ાશિઅ઼મ મુ-ત-સ઼દ-દિઅ઼મ-મિન ખ઼શ-યતિલ્લાહ
ઝરૂર તૂ ઉસે દેખતા ઝુકા હુવા પાશ-પાશ હોતા અલ્લાહકે ખૌફસે (૬૬)

પર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ. (૩૨) ગુનાહ ઔર હદસે બઢના યેહ કે મક્કારી કે સાથ સરગોશિયાં કરકે મુસલમાનોંકે રંજ વ ગમ મે ડાલતે હંય. (૩૩) ઔર રસૂલે સલ્લલાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી નાફરમાની યેહ કે બાવજૂદ મુમાનિઅત કે બાઝ નહી આતે ઔર યહ ભી કહા ગયા હય કે ઉનમેં એક દૂસરે કો રાય દેતે થે કે રસૂલ કી નાફરમાની કરો. (૩૪) યહૂદ નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે પાસ આતે તો ''અસ્સામો અલયક'' કેહતે. સામ મોતકો કેહતે હંય. નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઉનકે જવાબમેં 'અલયકુમ' ફરમા દેતે (૩૫) ઇસસે ઉનકી મુરાદ યહ થી કે અગર હઝરત નબી હોતે તો હમારી ઇસ ગુસ્તાખી પર અલ્લાહ તઆલા હમેં અઝાબ કરતા. અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા

وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ ۝ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ
عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ۖ هُوَ الرَّحْمَٰنُ الرَّحِيمُ ۝
هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ
السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ۚ
سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝ هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ
الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ ۚ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝

سُورَةُ الْمُمْتَحِنَةِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ
أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا
جَاءَكُم مِّنَ الْحَقِّ ۙ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ

વ તિલ્કલ-અમ્સાલુ નદ્‌રિબુહા લિન્નાસિ
ઓર યે મિસાલેં લોગોંકે લિયે હમ
લ-અલ્લહુમ ય-ત-ફક્કરૂન (૨૧) હુ-વલ્લા-
બયાન ફરમાતે હૈં કે વોહ સોચેં વોહી
હુલ્લઝી લા ઈલા-હ ઈલ્લા હૂ ૮ આલિમુલ-ગૈબિ
અલ્લાહ હૈ જિસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં હર નિહાં વ
વશ્શહાદહ ૮ હુવર્રહ્‌માનુર્રહીમ (૨૨)
અયાંકા જાનનેવાલા (૬૭) વોહી હૈ બળા મહેરબાન રહમતવાલા
હુવલ્લા- હુલ્લઝી લા ઈલા-હ ઈલ્લા
વોહી હૈ અલ્લાહ જિસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં
હૂ ૮ અલ્મલિકુલ - કુદ- દૂસુસ્સલામુલ -
બાદશાહ (૬૮) નિહાયત પાક (૬૯) સલામતી દેનેવાલા (૭૦) ઈમાન
મુઅ-મિનલ - મુહૈમિનુલ-અઝીઝુલ જબ્બારુલ -
બખ્શનેવાલા (૭૧) હિફાઝત ફરમાનેવાલા ઈઝઝતવાલા અઝમતવાલા
મુ-ત-કબ્બિર ૮ સુબ્હાનલ્લાહિ અમ્મા યુશ્રિકૂન (૨૩) હુવલ્લાહુલ-ખાલિકુલ-
તકબ્બુરવાલા (૭૨) અલ્લાહકો પાકી હૈ ઉનકે શિર્કસે વોહી હૈ અલ્લાહ બનાનેવાલા
મં ૭ બારિઉલ- મુસ્‌વ્વિરુ લહુલ-અસ્માઉલ-હુસ્ના ૮ યુસબ્બિહુ લહૂ મા
પૈદા કરનેવાલા (૭૩) હર એકકો સૂરત દેનેવાલા (૭૪) ઉસીકે હૈં સબ અચ્છે નામ (૭૫) ઉસકી પાકી બોલતા હૈ જો કુછ
ع ફિસ્સમાવાતિ વલ્અર્દ્‌ ૮ વ હુવલ-અઝીઝુલ-હકીમ ૬૦ (૨૪)
આસ્માનોં ઔર ઝમીનમેં હૈ ઔર વોહી ઈઝઝતવાલા હિકમતવાલા હૈ

(૬૦) સૂરતુલ મુમ્તહિનહ (મદની) ૧૩ આયતેં ઔર ૨ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

યાં અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ લા તત્તખિઝૂ અદુવ્વી વ અદુવ્વકુમ
અય ઈમાનવાલો ! મેરે ઔર અપને દુશ્મનોંકો દોસ્ત ન
ઔલિયા-અ તુલ્કૂ-ન ઈલૈહિમ બિલ્મ-વદ-દતિ વ કદ ક-ફરૂ બિમા
બનાઓ (૨) તુમ ઉન્હેં ખબરેં પહુંચાતે હો દોસ્તીસે હાલાંકે વોહ મુન્કિર હૈં
જા-અકુમ મિનલ હક્ક ૮ યુખ-રિજૂ-નર- રસૂ-લ વ-ઈય્યાકુમ
ઉસ હક્ક કે જો તુમ્હારે પાસ આયા (૩) ઘરસે

હય. (૩૬) ઔર જો તરીકા યહૂદ ઔર મુનાફેકીન કા હય ઉસસે પરહેઝ કરો. (૩૭) જિસમેં ગુનાહ ઔર હદસે બઢના ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી નાફરમાની હો ઔર શૈતાન અપને દોસ્તોંકો ઉસ પર ઉભારતા હય. (૩૮) કે અલ્લાહ પર ભરોસા કરને વાલા ટોટેમેં નહી રહેતા. (૩૯) શાને નુઝૂલ : નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ બદ્રમેં હાઝિર હોને વાલે અસહાબકી ઈઝઝત કરતે થે. એક રોઝ ચંદ બદ્રી અસહાબ ઐસે વકત પહોંચે જબકે મજલિસ શરીફ ભરચુકી થી. ઉન્હોંને હુઝૂર કે સામને ખડે હોકર સલામ અર્ઝ કિયા. હુઝૂરને જવાબ દિયા. ફિર ઉન્હોંને હાઝેરીન કો સલામ કિયા. ઉન્હોંને જવાબ દિયા. ફિર વોહ ઈસ ઈન્તેઝારમેં ખડે રહે કે ઉનકે લિયે મજલિસ શરીફમેં જગહ કી જાએ મગર

أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ ۚ إِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي
سَبِيلِي وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي ۚ تُسِرُّونَ إِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ
وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنْتُمْ ۚ وَمَنْ يَفْعَلْهُ
مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١﴾ إِنْ يَثْقَفُوكُمْ
يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ
وَأَلْسِنَتَهُمْ بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ﴿٢﴾ لَنْ تَنْفَعَكُمْ
أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ ۚ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ ۚ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣﴾ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ
حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا
لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَآءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ
الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ
إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا

અન તુઅ-મિનૂ બિલ્લાહિ રબ્બિકુમ ⁂ ઈન
જુદા કરતે હૈ (૪) રસૂલકો ઔર તુમ્હેં ઉસ પર કે તુમ અપને રબ
કુન્તુમ ખ઼-રજ-તુમ જિહાદન ફી
પર ઈમાન લાએ અગર તુમ નિકલે હો મેરી રાહમે જિહાદ
સબીલી વબ્તિગ઼ા-અ મર-દ઼ાતી તુસિર-રૂ-ન
કરને ઔર મેરી રઝા ચાહનેકો તો ઉનસે દોસ્તી ન કરો તુમ
ઈલૈહિમ બિલ મ-વદ-દતિ ⁂ વ અ-ન
ઉન્હેં ખૂફિયા પયામ મોહબ્બત કા ભેજતે હો ઔર મૈં
અઅ઼-લમુ બિમા અખ઼ફૈતુમ વમા
ખૂબ જાનતા હૂં જો તુમ છુપાઓ ઔર જો ઝાહિર
અઅ઼-લન્તુમ ⁂ વ મંય્યફ-અ઼લ્હુ મિન્કુમ
કરો ઔર તુમમેં જો ઐસા કરે
ફ-ક઼દ દલ્લ સવા-અસ્સબીલ (૧) ઈંય્યસ઼્ક઼ફૂકુમ
બેશક વોહ સીધી રાહસે બેહકા અગર તુમ્હેં

યકૂનૂ લકુમ અઅ઼-દા-અંવ-વ યબ્સુતૂ ઈલૈકુમ ઐદિ-યહુમ વ
પાએં (૫) તો તુમ્હારે દુશ્મન હોંગે ઔર તુમ્હારી તરફ અપને હાથ (૬) ઔર
અલ્સિ-ન-તહુમ બિસ્સૂઈ વ-વદ-દૂ લૌ તક-ફૂરૂન ⁂ (૨) લન તન્ફ-અ઼-કુમ
અપની ઝુબાનેં (૭) બુરાઈકે સાથ દરાઝ કરેંગે ઔર ઉનકી તમન્ના હૈ કે કિસી તરહ તુમ કાફિર હો જાવ (૮) હરગિઝ કામ
અર્હ઼ામુકુમ વલા ઔલાદુકુમ ⁂ યૌમલ-ક઼િયામહ ⁂ યફ-સ઼િલુ બૈનકુમ ⁂ વલ્લાહુ
ન આએંગે તુમ્હેં તુમ્હારે રિશ્તે ઔર ન તુમ્હારી ઔલાદ (૯) કયામતકે દિન તુમ્હેં ઉનસે અલગ કર દેગા (૧૦) ઔર અલ્લાહ
બિમા તઅ઼-મલૂ-ન બસ઼ીર (૩) ક઼દ કાનત લકુમ ઉસ્વતુન હ઼-સ-નતુન ફી
તુમ્હારે કામ દેખ રહા હૈ બેશક તુમ્હારે લિયે અચ્છી પૈરવી થી (૧૧)
ઈબરાહી-મ વલ્લઝ઼ી-ન મ-અ઼હ ⁂ ઈઝ઼ ક઼ાલૂ લિક઼ૌમિહિમ ઈન્ના બુ-રઆઉ
ઈબ્રાહીમ ઔર ઉસકે સાથવાલોંમેં (૧૨) જબ ઉન્હોંને અપની કૌમસે કહા (૧૩) બેશક હમ બેઝાર હૈં
મિન્કુમ વ મિમ્મા તઅ઼-બુદૂ-ન મિન દૂનિલ્લાહિ ⁂ ક-ફર્ના બિકુમ બ બદા બૈનના
તુમસે ઔર ઉનસે જિન્હેં અલ્લાહકે સિવા પૂજતે હો હમ તુમ્હારે મુન્કિર હુએ (૧૪)
વ બૈનકુમુલ અ઼દાવતુ વલ્બગ઼્દ઼ાઉ અ-બ-દન હ઼ત્તા તુઅ-મિનૂ બિલ્લાહિ
ઔર હમમેં ઔર તુમમેં દુશ્મની ઔર અદાવત ઝાહિર હો ગઈ હમેશા કે લિયે જબ તક એક અલ્લાહ પર ઈમાન લાઓ
વહ઼-દહૂ ઈલ્લા ક઼ૌ-લ ઈબરાહી-મ લિઅબીહિ લ-અસ્તગ઼્ફિરન્ન લ-ક વમા
મગર ઈબ્રાહીમકા અપને બાપસે કેહના કે મૈં ઝરૂર તેરી મગફેરત ચાહૂંગા (૧૫) ઔર મૈં

કિસીને જગહ ન દી. યહ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો ગિરાં ગુઝરા તો હુઝૂરને અપને કરીબ વાલોંકો ઉઠાકર ઉનકે લિયે જગહકી. ઉઠને વાલોંકો ઉઠના શાક હુવા. ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. (૪૦) નમાઝકે યા જિહાદકે યા ઔર કિસી નેક કામકે લિયે ઔર ઉસી મેં દાખિલ હય તા'ઝીમે ઝિકે રસૂલ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે લિયે ખડા હોના. (૪૧) અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ઈતાઅતકે બાઈસ. (૪૨) કે ઉસમેં બારયાબી બારગાહે રિસાલત પનાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી તા'ઝીમ ઔર ફુકરા કા નફા હય. શાને નુઝૂલ : સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી બારગાહમેં જબ અગ્નિયા ને અર્ઝો મા'રૂઝકા સિલસિલા દરાઝ

أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ ۖ رَّبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا
وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ۝ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا
فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا ۖ إِنَّكَ أَنتَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ
لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ ۚ وَمَن يَتَوَلَّ
فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۝ عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً ۚ وَاللَّهُ
قَدِيرٌ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ لَّا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ
الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم
مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ۝ إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ
الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن
دِيَارِكُمْ وَظَاهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ ۚ

અમ્લિકુ લ-ક મિનલ્લાહિ મિન શૈઅ
અલ્લાહકે સામને તેરે કિસી નફ'કા માલિક નહીં (૧૬) અય હમારે
રબ્બના અ઼લૈ-ક ત-વક્કલ્ના વઈલૈ-ક
રબ ! હમને તુઝી પર ભરોસા કિયા ઔર તેરી હી તરફ રુજૂઅ
અ-નબ્ના વઈલૈકલ મસ઼ીર (૪) રબ્બના
લાએ ઔર તેરી હી તરફ ફિરના હૈ (૧૭) અય હમારે રબ !
લા તજ-અ઼લ્ના ફિત્ન-તલ લિલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ
હમેં કાફિરોંકી આઝમાઇશમેં ન ડાલ (૧૮)
વગ઼્ફિર લના રબ્બના ૮ ઈન્ન-ક અન્તલ
ઔર હમેં બખ્શ દે અય હમારે રબ ! બેશક તૂ હી ઈઝઝત
અ઼ઝીઝુલ હ઼કીમ (૫) લ-ક઼દ કા-ન
વ હિકમતવાલા હૈ બેશક તુમ્હારે
લકુમ ફીહિમ ઉસ્વ-તુન હ઼-સ-નતુલ લિમન
લિયે (૧૯) ઉનમેં અચ્છી પૈરવી થી (૨૦) ઉસે

મં ૭ કા-ન યર-જુલ્લા-હ વલ્યૌમલ આખ઼િર ૮ વ મંય્ય-ત-વલ્લ ફ-ઈન્નલ્લા-હ
જો અલ્લાહ ઔર પિછલે દિનકા ઉમ્મીદવાર હો (૨૧) ઔર જો મુંહ ફેરે (૨૨) તો બેશક અલ્લાહ હી
૬ હુવલ ગ઼નિય્યુલ હ઼મીદ ૯૦ (૬) અ઼-સલ્લાહુ અંય્યજ-અ઼-લ બૈનકુમ
બેનિયાઝ હૈ સબ ખૂબિયોં-સરાહા કરીબ હૈ અલ્લાહ તુમમેં
વ બૈનલ્લઝ઼ી-ન આ઼દૈતુમ મિન્હુમ મ-વદ-દહ ૮ વલ્લાહુ ક઼દીર ૮ વલ્લાહુ
ઔર ઉનમેં જો ઉનમેંસે (૨૩) તુમ્હારે દુશ્મન હૈં દોસ્તી કર દે (૨૪) ઔર અલ્લાહ કાદિર હૈ(૨૫) ઔર
ગ઼ફૂરુર-રહ઼ીમ (૭) લા યન્હાકુમુલ્લાહુ અ઼નિલ્લઝ઼ી-ન લમ યુક઼ાતિલૂકુમ
બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ ઔર અલ્લાહ તુમ્હેં ઉનસે (૨૬) મના' નહીં કરતા જો તુમસે
ફિદ-દીનિ વ-લમ યુખ઼્રિજૂકુમ મિન દિયારિકુમ અન તબર-રૂહુમ વ
દીનમેં ન લડે ઔર તુમ્હેં તુમ્હારે ઘરોંસે ન નિકાલા કે ઉનકે સાથ એહસાન કરો ઔર
તુક઼-સિ઼તૂ ઈલૈહિમ ૮ ઈન્નલ્લા-હ યુહિ઼બ્બુલ મુક઼સિતી઼ન (૮) ઈન્નમા
ઉનસે ઈન્સાફકા બર્તાવ બરતો બેશક ઈન્સાફવાલે અલ્લાહકો મહબૂબ હૈં અલ્લાહ તુમ્હેં
યન્હાકુમુલ્લાહુ અ઼નિલ્લઝ઼ી-ન કા઼-ત-લકુમ ફિદ-દીનિ વ અખ઼-ર-જૂકુમ મિન
ઉન્હીંસે મના કરતા હૈ જો તુમસે દીનમેં લડે યા તુમ્હેં તુમ્હારે ઘરોંસે નિકાલા યા
દિયારિકુમ વ-ઝ઼ાહરૂ અ઼લા ઈખ઼્રાજિકુમ અન તવલ્લૌ-હુમ
તુમ્હારે નિકાલને પર મદદ કી કે ઉનસે દોસ્તી કરો (૨૭)

કિયા ઔર નૌબત યહાં તક પહોંચ ગઈ કે ફુકરા કો અપની અર્ઝ પેશ કરને કા મૌકા' કમ મિલને લગા તો અર્ઝ પેશ કરનેવાલોંકો અર્ઝ પેશ કરને સે પહેલે સદકા દેનેકા હુકમ દિયા ગયા ઔર ઉસ હુકમ પર હઝરતે અલી મુરતઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને અમલ કિયા. એક દીનાર સદકા કરકે મ઼સાઈલ દરયાફત કિયે અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ વફા કયા હય ? ફરમાયા. તૌહીદ ઔર તૌહીદ કી શહાદત દેના. અર્ઝ કિયા ફસાદ કયા હય ? ફરમાયા. કુફ્રો શિર્ક. અર્ઝ કિયા હક કયા હય ? ફરમાયા. ઈસ્લામો કુર્આન ઔર વિલાયત જબ તુઝે મિલે. અર્ઝ કિયા હીલા કયા હય ? યા'ની તદબીર. ફરમાયા તર્કે હીલા. અર્ઝ કિયા મુઝ પર કયા લાઝિમ હય ? ફરમાયા અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ કી તાઅત. અર્ઝ કિયા અલ્લાહ

وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰٓئِكَ هُمُ الظَّٰلِمُونَ ۝ يَٰٓأَيُّهَا
الَّذِينَ ءَامَنُوٓا إِذَا جَآءَكُمُ الْمُؤْمِنَٰتُ مُهَٰجِرَٰتٍ
فَامْتَحِنُوهُنَّ ۖ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَٰنِهِنَّ ۖ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ
مُؤْمِنَٰتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ ۖ لَا هُنَّ حِلٌّ
لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ ۖ وَءَاتُوهُم مَّآ أَنفَقُوا ۚ
وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَن تَنكِحُوهُنَّ إِذَآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ
أُجُورَهُنَّ ۚ وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَسْـَٔلُوا مَآ
أَنفَقْتُمْ وَلْيَسْـَٔلُوا مَآ أَنفَقُوا ۚ ذَٰلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ ۖ
يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ وَإِن فَاتَكُمْ
شَىْءٌ مِّنْ أَزْوَٰجِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَـَٔاتُوا
الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَٰجُهُم مِّثْلَ مَآ أَنفَقُوا ۚ وَاتَّقُوا
اللَّهَ الَّذِىٓ أَنتُم بِهِۦ مُؤْمِنُونَ ۝ يَٰٓأَيُّهَا النَّبِىُّ إِذَا
جَآءَكَ الْمُؤْمِنَٰتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰٓ أَن لَّا يُشْرِكْنَ

وَقْف

વ મંય્યત-વલ્લહુમ ફ-ઉલાઇ-ક હુમઝ઼-
ઔર જો ઉન્સે દોસ્તી કરે તો વોહી સિતમગાર હૈં
ઝ઼ાલિમૂન (૯) યૉ અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ઈઝ઼ા
અય ઈમાનવાલો ! જબ તુમ્હારે
જા-અ-કુમુલ્મુઅ-મિનાતુ મુહાજિરાતિન
પાસ મુસલમાન ઔરતેં કુફ્રસ્તાનસે
ફમ્તહિનૂહુન્ન ط અલ્લાહુ અઅ્-લમુ બિઈમાનિ
અપના ઘર છોળ આએં તો ઉનકા ઈમ્તેહાન
હિન્ન ط ફ-ઈન અલિમ્તુમૂહુન્ન મુઅ-મિનાતિન
કરો (૨૮) અલ્લાહ ઉનકે ઈમાનકા હાલ બેહતર જાનતા હૈ
ફલા તર્જિઊ-હુન્ન ઈલલ-કુફ્-ફા ર ط લા હુન્ન
ફિર અગર તુમ્હેં ઈમાનવાલિયાં માલૂમ હોં તો ઉન્હેં કાફિરોંકો
હિલ્લુલ-લહુમ વલા હુમ યહિલ્લૂ-ન
વાપસ ન દો ન યે (૨૯) ઉન્હેં હલાલ (૩૦) ન વો ઈન્હેં હલાલ (૩૧) ઔર
લહુન્ન ط વ આતૂહુમ મૉ અન્ફકૂ ط વલા જુના-હ અલૈકુમ અન
ઉનકે કાફિર શૌહરોંકો દે દો જો ઉનકા ખર્ચ હુવા (૩૨) ઔર તુમ પર કુછ ગુનાહ નહી કે ઉનસે નિકાહ કર લો (૩૩) જબ
તન્કિહૂ-હુન્ન ઈઝ઼ા આતૈતુમૂ- હુન્ન ઉજૂરહુન્ન ط વલા તુમ્સિકૂ બિઈ-સ્મિલ- મં ૭
ઉનકે મહેર ઉન્હેં દો (૩૪) ઔર કાફિરનિયોંકે નિકાહ પર જમે ન રહો (૩૫) ઔર માંગ લો જો તુમ્હારા
કવાફિરિ વસ્અલૂ મૉ અન્ફક્તુમ વલ-યસ્અલૂ મૉ અન્ફકૂ ط ઝ઼ાલિકુમ
ખર્ચ હુવા (૩૬) ઔર કાફિર માંગ લેં જો ઉન્હોંને ખર્ચ કિયા (૩૭) યે
હુક-મુલ્લાહ ط યહ્-કુમુ બૈનકુમ ط વલ્લાહુ અલીમુન હકીમ (૧૦) વ
અલ્લાહકા હુકમ હૈ વોહ તુમમેં ફૈસ્લા ફરમાતા હૈ ઔર અલ્લાહ ઈલ્મ વ હિકમતવાલા હૈ ઔર
ઈન ફાતકુમ શૈઉમ્મિન અઝ-વાજિકુમ ઈલલ-કુફ્-ફારિ ફ-આકબ્તુમ
અગર મુસલમાનોંકે હાથસે કુછ ઔરતેં કાફિરોંકી તરફ નિકલ જાએં (૩૮) ફિર તુમ કાફિરોંકો સઝ઼ા દો (૩૯) તો
ફઆતુલ્લઝ઼ી-ન ઝ-હ-બત અઝ-વાજુહુમ મિસ્લ મૉ અન્ફકૂ
જિનકી ઔરતેં જાતી રહી થી (૪૦) ગનીમતમેંસે ઉન્હેં ઉત્ના દે દો જો ઉનકા ખર્ચ હુવા થા (૪૧)
વત્ત-કુલ્લાહલ્લઝ઼ી અન્તુમ બિહી મુઅ-મિનૂન (૧૧) યૉ અય્યુહન્નબિય્યુ ઈઝ઼ા
ઔર અલ્લાહસે ડરો જિસ પર તુમ્હેં ઈમાન હૈ અય નબી ! જબ
જા-અકલ મુઅ-મિનાતુ યુબાયિઅ્-ન-ક અલા અલ્લા યુશ્રિક-ન
તુમ્હારે હુઝૂર મુસલમાન ઔરતેં હાઝિર હોં ઉસ પર બયઅત કરનેકો કે

તઆલાસે કૈસે દુઆ માંગુ ? ફરમાયા સિદકો યકી ન કે સાથ. અર્ઝ કિયા કયા માંગૂં ? ફરમાયા આકેબત. અર્ઝ કિયા અપની નજાત કે લિયે કયા કરૂં ? ફરમાયા હલાલ ખા ઔર સચ બોલ. અર્ઝ કિયા સુરૂર કયા હય ? ફરમાયા જન્નત. અર્ઝ કિયા રાહત કયા હય ? ફરમાયા. અલ્લાહ કા દીદાર. જબ હઝરતે અલી મુરતુઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ઈન સવાલોંસે ફારિગ હો ગએ તો યેહ હુકમ મન્સૂખ હો ગયા ઔર રૂખસ્ત નાઝિલ હુઈ ઔર સિવાય હઝરતે અલી મુરતુઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકે ઔર કિસી કો ઈસ પર અમલ કરનેકા વકત નહી મિલા (મદારિકો ખાઝિન) હઝરતે મુતરજિમ કદસ સિર્રહુને ફરમાયા યહ ઉસકી અસ્લ હય કે જો મઝારાતે ઔલિયા પર તસદ્દુક કે લિયે શીરીની વગેરા લે જાતે હંય. (૪૩) બસબબ અપની ગરીબી

بِاللّٰهِ شَيْـًٔا وَّلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِيْنَ وَلَا يَقْتُلْنَ
اَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَاْتِيْنَ بِبُهْتَانٍ يَّفْتَرِيْنَهٗ بَيْنَ اَيْدِيْهِنَّ
وَاَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيْنَكَ فِيْ مَعْرُوْفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَ
اسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ يٰۤاَيُّهَا
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَىِٕسُوْا
مِنَ الْاٰخِرَةِ كَمَا يَىِٕسَ الْكُفَّارُ مِنْ اَصْحٰبِ الْقُبُوْرِ ۝

سُوْرَةُ الصَّفِّ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ
الْحَكِيْمُ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لِمَ تَقُوْلُوْنَ مَا لَا
تَفْعَلُوْنَ ۝ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ اَنْ تَقُوْلُوْا مَا لَا
تَفْعَلُوْنَ ۝ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ
سَبِيْلِهٖ صَفًّا كَاَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَّرْصُوْصٌ ۝ وَاِذْ

બિલ્લાહિ શૈઅંવ વલા યસ્રિક્-ન વલા
અલ્લાહકા કુછ શરીક ન ઠેહરાએંગી ઔર ન
યઝ-ની-ન વલા યક્તુલ-ન ઔલાદ-હુન્ન
ચોરી કરેંગી ઔર ન બદકારી
વલા યઅ-તી-ન બિબુહ- તાનિંય્યફ-તરીનહૂ
ઔર ન અપની ઔલાદકો કત્લ કરેંગી (૪૨) ઔર ન વોહ
બૈન ઐદીહિન્ન વ અર-જુલિહિન્ન વલા
બોહતાન લાએંગી જિસે અપને હાથોં ઔર પાંવોંકે દરમિયાન
યઅ્-સી-ન-ક ફી મઅ્-રૂફિન ફબાયિઅ્-હુન્ન
યા'ની મૌઝએ વિલાદતમેં ઉઠાએ (૪૩) ઔર કિસી નેક બાતમેં તુમ્હારી
વસ્તગ઼્ફિર લહુન્નલ્લા-હ ॰ ઈન્નલ્લા-હ
નાફરમાની ન કરેંગી (૪૪) તો ઉનસે બયઅત લો ઔર અલ્લાહસે ઉની
ગ઼ફુરુર્રહ઼ીમ (૧૨) યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ
મગફેરત ચાહો (૪૫) બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ

મં ૭ લા ત-ત-વલ્લૌ કૌમન ગ઼દિબલ્લાહુ અલૈહિમ કદ યઈસૂ મિનલ-આખ઼િરતિ
૯૦ અય ઈમાનવાલો ! ઉન લોગોંસે દોસ્તી ન કરો જિન પર અલ્લાહકા ગઝબ હૈ (૪૬) વોહ આખેરતસે
આધા કમા યઈસલ-કુફ-ફારુ મિન અસ્હ઼ાબિલ-કુબૂર ૯ ○ ★ (૧૩)
આસ તોળ બેઠે હૈ (૪૭) જૈસે કાફિર આસ તોળ બેઠે કબ્રવાલોંસે (૪૮)

(૬૧) સૂરતુસ્સફ (મદની) ૧૪ આયતે ઔર ૨ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ○

અલ્લાહકે નામસે શુરુ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

સબ્બ-હ લિલ્લાહિ મા ફિસ્સમાવાતિ વમા ફિલ્અર્દ઼ ᵟ વ હુવલ-અઝીઝુલ-હકીમ (૧)
અલ્લાહકી પાકી બોલતા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ ઔર જો કુછ ઝમીનમેં હૈ ઔર વોહી ઈઝઝત વ હિકમતવાલા હૈ
યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ લિ-મ તકૂલૂ-ન માલા તફ-અલૂન (૨) કબુ-ર
અય ઈમાનવાલોં ! ક્યોં કેહતે હો વોહ જો નહીં કરતે (૨) કૈસી સખ્ત ના-
મક્તન ઈન્દલ્લાહિ અન તકૂલૂ માલા તફ-અલૂન (૩) ઈન્નલ્લા-હ યુહિબ્બુલ્લઝ઼ી-ન
પસંદ હૈ અલ્લાહકો વોહ બાત કે કહો જો ન કરો બેશક અલ્લાહ દોસ્ત રખતા હૈ ઉન્હેં
યુકાતિલૂ-ન ફી સબીલિહી સફ-ફન ક-અન્નહુમ બુન્યાનુમ મર્સૂસ (૪) વ-ઈઝ઼
જો ઉસકી રાહમેં લળતે હૈં પરા બાંધકર ગોયા વોહ ઈમારતમેં રાંગા પિલાઈ (૩) ઔર યાદ કરો

વ નાદારીકે. (૪૪) ઔર તર્કે તકદીમે સદકા કા મોવાખઝા તુમ પરસે ઉઠા લિયા ઔર તુમકો ઈખ્તિયાર દે દિયા. (૪૫) જિન લોગોં પર અલ્લાહ તઆલાકા ગઝબ હય ઉન સે મુરાદ યહૂદ હય ઔર ઉનસે દોસ્તી કરનેવાલે મોનાફેકીન. શાને નુઝૂલ યેહ આયત મોનાફેકીન કે હકમેં નાઝિલ હુઈ જિન્હોંને યહૂદસે દોસ્તીકી ઔર ઉનકી ખૈરખ્વાહી મેં લગે રેહતે ઔર મુસલમાનોંકે રાઝ ઉનસે કહેતે (૪૬) યા'ની ન મુસલમાન ન યહૂદી બલ્કે મુનાફિક હય મુઝબઝબ (૪૭) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત અબ્દુલ્લાહ બિન નબ્તલ મુનાફિકકે હકમેં નાઝિલ હુઈ. જો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી મજલિસમેં હાઝિર રહેતા ઔર યહાંકી બાત યહૂદકે પાસ પહોંચાતા. એકરોઝ હુઝૂરે અકદસ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ દૌલત સરાયે

قَالَ مُوسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ لِمَ تُؤْذُوْنَنِيْ وَقَدْ تَّعْلَمُوْنَ
اَنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ ۚ فَلَمَّا زَاغُوْٓا اَزَاغَ اللّٰهُ
قُلُوْبَهُمْ ۚ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ۝ وَاِذْ
قَالَ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اِنِّيْ رَسُوْلُ
اللّٰهِ اِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰىةِ
وَمُبَشِّرًا بِرَسُوْلٍ يَّاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِي اسْمُهٗٓ اَحْمَدُ ۚ
فَلَمَّا جَآءَهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝ وَمَنْ
اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعٰٓى
اِلَى الْاِسْلَامِ ۚ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝
يُرِيْدُوْنَ لِيُطْفِـُٔوْا نُوْرَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ ۚ وَاللّٰهُ
مُتِمُّ نُوْرِهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْكٰفِرُوْنَ ۝ هُوَ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ
رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ عَلَى
ع الدِّيْنِ كُلِّهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُوْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ

منزل ٧

કા-લ મૂસા લિકૌમિહી યાકૌમિ લિ-મ
જબ મૂસાને અપની કૌમસે કહા અય કૌમ ! મુઝે
તુઅ-ઝૂ-નની વ કૃત્તઅ્-લ-મૂ-ન અન્ની
ક્યોં સતાતે હો (૪) હાલાં કે તુમ જાનતે હો (૫) કે મૈં તુમ્હારી
રસૂલુલ્લાહિ ઈલૈકુમ ۚ ફ-લમ્મા ઝાગૂ
તરફ અલ્લાહકા રસૂલ હૂં (૬) ફિર જબ વોહ (૭)
અઝાગલ્લાહુ કુલૂબહુમ ۚ વલ્લાહુ લા યહ-દિલ-
ટેઢે હુએ અલ્લાહને ઉનકે દિલ ટેઢે કર દિયે (૮) ઔર અલ્લાહ ફાસિક
કૌમલ-ફાસિકીન (૫) વ ઈઝ કા-લ
લોગોંકો રાહ નહીં દેતા (૯) ઔર યાદ કરો જબ
ઈસબ્નુ મર-ય-મ યા બની ઈસ્રાઈ-લ
ઈસા બિન મરિયમને કહા અય બની ઈસ્રાઈલ !
ઈન્ની રસૂલુલ્લાહિ ઈલૈકુમ મુસદ- દિકલ્લિમા
મૈં તુમ્હારી તરફ અલ્લાહકા રસૂલ હું અપનેસે પેહલી
બૈ-ન ય-દય-ય મિનત્તૌરાતિ વ મુબશ્શિરમ બિરસૂલિંય્યઅ-તી
કિતાબ તૌરેતકી તસ્દીક કરતા હુવા (૧૦) ઔર ઉન રસૂલકી બશારત સુનાતા હુવા જો મેરે બાદ તશરીફ
મિમ-બઅ્-દિસ્મુહૂ અહ્-મદ ۚ ફ-લમ્મા જા-અહુમ બિલબય્યિનાતિ મં ૭
લાએંગે ઉનકા નામ અહમદ હૈ (૧૧) ફિર જબ અહમદ ઉનકે પાસ રૌશન નિશાનિયાં લેકર તશરીફ
કાલૂ હાઝા સિહ્રુમ-મુબીન (૬) વ-મન અઝ્-લમુ મિમ્મનિફ-તરા
લાએ બોલે યે ખુલા જાદૂ હૈ ઔર ઉસસે બઢ કર ઝાલિમ કૌન ? જો
અલલ્લાહિલ-કઝિ-બ વહુ-વ યુદ-આ ઈલલ- ઈસ્લામ ۚ વલ્લાહુ લા
અલ્લાહ પર ઝૂટ બાંધે (૧૨) હાલાકે ઉસે ઈસ્લામકી તરફ બુલાયા જાતા હો (૧૩) ઔર ઝાલિમ
યહ-દિલ-કૌમઝ-ઝાલિમીન(૭) યુરીદૂ-ન લિયુત્ફિઊ નૂરલ્લાહિ બિ-અફ-વાહિહિમ ۚ
લોગોંકો અલ્લાહ રાહ નહીં દેતા ચાહતે હૈં કે અલ્લાહકા નૂર (૧૪) અપને મુંહોંસે બુઝા દે (૧૫)
વલ્લાહુ મુતિમ્મુ નૂરિહી વલૌ કરિહલ - કાફિરૂન (૮) હુવલ્લઝી
ઔર અલ્લાહકો અપના નૂર પૂરા કરના પળે બુરા માનેં કાફિર વોહી હૈ જિસને
અર-સ-લ રસૂલહૂ બિલ-હુદા વ દીનિલ-હક્કિ લિયુઝ-હિ-રહૂ અલદ-દીનિ
અપને રસૂલકો હિદાયત ઔર સચ્ચે દીનકે સાથ ભેજા કે ઉસે સબ દીનોં ૯
કુલ્લિહી વલૌ કરિહલ-મુશ્રિકૂન ۞ (૯) યા અય્યુહલ્લઝી-ન ૦
પર ગાલિબ કરે (૧૬) પળે બુરા માનેં મુશ્રિક અય ઈમાનવાલો ! (૧૭)

અકદસમેં તશરીફ ફરમાએ. હુઝૂરને ફરમાયા. ઈસ વકત એક આદમી આએગા જિસકા દિલ નિહાયત સખ્ત ઔર શૈતાન કી આંખોંસે દેખતા હય. થોડી હી દેરબાદ અબ્દુલ્લાહ બિન નબ્તલ આયા. ઉસકી આંખે નીલી થીં. હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉસસે ફરમાયા તૂ ઔર તેરે સાથી ક્યૂં હમેં ગાલિયાં દેતે હંય. વોહ કસમ ખા ગયા કે ઐસા નહી કરતા ઔર અપને યારોંકો લે આયા. ઉન્હોંને ભી કસમ ખાઈ કે હમને આપકો ગાલી નહી દી. ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. (૪૮) જો ઝૂટી હંય. (૪૯) કે અપના જાનો માલ મહફૂઝ રહે. (૫૦) યા'ની મુનાફેકીન ને અપની ઈસ હીલા સાઝી સે લોગોંકો જિહાદ સે રોકા ઔર બા'ઝ મુફસ્સેરીનને કહાકે મા'ના યેહ હંય કે લોગોંકો ઈસ્લામમેં દાખિલ હોનેસે રોકા.

اٰمَنُوْا هَلْ اَدُلُّكُمْ عَلٰى تِجَارَةٍ تُنْجِيْكُمْ مِّنْ عَذَابٍ
اَلِيْمٍ ۝ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَتُجَاهِدُوْنَ
فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ ۭ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ
لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ
وَيُدْخِلْكُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ وَ
مَسٰكِنَ طَيِّبَةً فِيْ جَنّٰتِ عَدْنٍ ۭ ذٰلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيْمُ ۝ وَاُخْرٰى تُحِبُّوْنَهَا ۭ نَصْرٌ مِّنَ اللّٰهِ وَفَتْحٌ
قَرِيْبٌ ۭ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
كُوْنُوْٓا اَنْصَارَ اللّٰهِ كَمَا قَالَ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ
لِلْحَوَارِيّٖنَ مَنْ اَنْصَارِيْٓ اِلَى اللّٰهِ ۭ قَالَ الْحَوَارِيُّوْنَ
نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ فَاٰمَنَتْ طَّاۗىِٕفَةٌ مِّنْ بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ
وَكَفَرَتْ طَّاۗىِٕفَةٌ ۚ فَاَيَّدْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا عَلٰى
عَدُوِّهِمْ فَاَصْبَحُوْا ظٰهِرِيْنَ ۝

આમનૂ હલ અદુલ્લુકુમ અલા તિજા-રતિન
ક્યા મૈં બતા દૂં વોહ તિજારત જો
તુન્જીકુમ મિન અઝ઼ાબિન અલીમ (૧૦)
તુમ્હેં દર્દનાક અઝાબસે બચા લે (૧૮)
તુઅ-મિનૂ-ન બિલ્લાહિ વ રસૂલિહી વ
ઈમાન રખો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ પર ઔર
તુજાહિદૂ-ન ફી સબીલિલ્લાહિ બિ-અમ્વા-
અલ્લાહકી રાહમેં અપને માલ ઔર જાનસે
લિકુમ વ અન્ફુસિકુમ ➤ ઝ઼ાલિકુમ ખ઼ૈરુલ્લકુમ
જિહાદ કરો યે તુમ્હારે લિયે બેહતર હૈ (૧૯)
ઈન કુન્તુમ તઅ્-લમૂન ➤ (૧૧) યગ઼્ફિર
અગર તુમ જાનો (૨૦) વોહ તુમ્હારે
લકુમ ઝ઼ુનૂ-બકુમ વ યુદ-ખ઼િલ્કુમ
ગુનાહ બખ્શ દેગા ઔર તુમ્હેં
જન્નાતિન તજ-રી મિન તહ઼તિહલ-અન્હારુ વ મસાકિ-ન ત઼ય્યિ- બ-તન
બાગોંમેં લે જાએગા જિનકે નીચે નેહરેં રવાં ઔર પાકીઝા મહલોંમે
મં ૭ ફી જન્નાતિ અ઼દ-ન ➤ ઝ઼ાલિકલ-ફૌઝ઼ુલ- અ઼ઝ઼ીમ ➤ (૧૨) વ ઉખ઼્રા
જો બસનેકે બાગોંમેં હૈં યેહી બળી કામયાબી હૈ ઔર એક
તુહ઼િબ્બૂનહા નસ્રુમ-મિનલ્લાહિ વ ફત-હુન કરીબ ➤ વ બશ્શિરિલ
ને'મત તુમ્હેં ઔર દેગા (૨૧) ઔર જો તુમ્હેં પ્યારી હૈ અલ્લાહકી મદદ ઔર જલ્દ આનેવાલી ફત્હ (૨૨) ઔર અય
મુઅ-મિનીન (૧૩) યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ કૂનૂ
મહબૂબ ! મુસલમાનોંકો ખુશી સુના દો (૨૩) અય ઈમાનવાલો ! દીને ખુદાકે મદદગાર હો
અન્સારલ્લાહિ કમા કા઼-લ ઈસબ્નુ મર-ય-મ લિલ-હ઼વારિય્યી-ન
જૈસે (૨૪) ઈસા બિન મરિયમને હવારિયોંસે કહા થા કૌન હૈ જો અલ્લાહકી તરફ હો કર
મન અન્સારી ઈલલ્લાહ ➤ કા઼લલ-હ઼વારિય્યૂ-ન નહ઼નુ અન્સા઼રુલ્લાહિ
મેરી મદદ કરે ? હવારી બોલે (૨૫) હમ દીને ખુદા કે મદદગાર હૈં તો બની ઈસ્રાઈલસે
ફ-આ-મ-નત તા઼ઈફ-તુમ-મિમ્બની ઈસ્રાઈ-લ વ ક-ફ-રત-તા઼ઈફહ
એક ગિરોહ ઈમાન લાયા (૨૬) ઔર એક ગિરોહને કુફ્ર કિયા (૨૭) તો હમને
ફ-અય્યદ-નલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ અ઼લા અ઼દુવ્વિહિમ ફ-અસ્બહૂ ઝ઼ાહિરીન ع (૧૪)
ઈમાનવાલોંકો ઉનકે દુશ્મનોં પર મદદ દી તો ગાલિબ હો ગએ (૨૮)

(૫૧) આખિરતમેં. (૫૨) ઔર રોઝે કિયામત ઉન્હેં અઝાબે ઈલાહીસે ન બચા સકેંગે. (૫૩) કે દુનિયામેં મો'મિન મુખલિસ થે. (૫૪) યા'ની વોહ અપની ઈન ઝૂટી કસમોંકો કારઆમદ સમઝતે હૈંય. (૫૫) અપની કસમોંમેં ઔર ઐસે ઝૂટે કે દુનિયામે ભી ઝૂટ બોલતે રહે ઔર આખિરતમેં ભી. રસૂલ કે સામને ભી ઔર ખુદાકે સામને ભી. (૫૬) કે જન્નતકી દાઈમી ને'મતોંસે મેહરૂમ ઔર જહન્નમ કે અબદી અઝાબ મેં ગિરફતાર. (૫૭) લૌહે મહફૂઝ઼મેં. (૫૮) હુજ્જત કે સાથ યા તલ્વારકે સાથ. (૫૯) યા'ની મો'મેનીન સે હો હી નહી સકતા ઔર ઉનકી યેહ શાન હી નહી ઔર ઈમાન ઉસકો ગવારા હી નહી કરતા કે ખુદા ઔર રસૂલ કે દુશ્મનસે દોસ્તી કરે. મસ્અલા : ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે બદદીનોં ઔર બદમઝહબોં ઔર ખુદા

سورة الجمعة مدنية

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ الْمَلِكِ
الْقُدُّوْسِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ۝ هُوَ الَّذِيْ بَعَثَ فِي
الْاُمِّيّٖنَ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيْهِمْ
وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ ۗ وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلُ
لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝ وَّاٰخَرِيْنَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوْا بِهِمْ ۗ
وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ
مَنْ يَّشَآءُ ۗ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ۝ مَثَلُ
الَّذِيْنَ حُمِّلُوا التَّوْرٰىةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوْهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ
يَحْمِلُ اَسْفَارًا ۗ بِئْسَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا
بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝
قُلْ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ هَادُوْٓا اِنْ زَعَمْتُمْ اَنَّكُمْ اَوْلِيَآءُ

(૬૨) સૂરતુલ-જુમુઅ્હ

(મદની) ૧૧ આયતેં ઔર ૨ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

યુસબ્બિહુ લિલ્લાહિ મા ફિસ્સમાવાતિ
અલ્લાહકી પાકી બોલતા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ
વમા ફિલ અર્દિલ-મલિકિલ-કુદ-દૂસિલ
ઔર જો કુછ ઝમીનમેં હૈ (૨) બાદશાહ કમાલ પાકીવાલા
અઝીઝિલ-હકીમ (૧) હુવલ્લઝી બ-અ-સ
ઈઝઝતવાલા હિકમતવાલા વોહી હૈ જિસને અનપઢોંમેં
ફિલ-ઉમ્મિય્યી-ન રસૂલમ-મિન્હુમ યત્લૂ
ઉન્હીમેંસે એક રસૂલ ભેજા (૩) કે ઉન પર ઉસકી
અલૈહિમ આયાતિહી વ યુઝક્કીહિમ વ યુઅ-લ્લિમુહુમલ-કિતા-બ
આયતેં પઢતે હૈં (૪) ઔર ઉન્હેં પાક કરતે હૈં (૫) ઔર ઉન્હેં કિતાબ વ હિકમતકા ઈલ્મ અતા ફરમાતે હૈં (૬)
વલ હિક-મ-ત ૯ વ ઈન કાનૂ મિન કબ્લુ લફી દલાલિમ મુબીનિંવ-'(૨) વ મં ૭
ઔર બેશક વોહ ઈસસે પેહલે (૭) ઝરૂર ખુલી ગુમરાહીમેં થે (૮) ઔર
આખરી-ન મિન્હુમ લમ્મા યલ્હકૂ બિહિમ ꜰ વ-હુવલ-અઝીઝુલ-હકીમ (૩)
ઉનમેંસે (૯) ઔરોંકો (૧૦) પાક કરતે ઔર ઈલ્મ અતા ફરમાતે હૈં જો અગલોંસે ન મિલે (૧૧) ઔર વોહી ઈઝઝત વ
ઝાલિ-ક ફદ-લુલ્લાહિ યુઅ-તીહિ મંય્યશાઅ ꜰ વલ્લાહુ ઝુલ- ફદ-લિલ-અઝીમ (૪)
હિકમતવાલા હૈ યે અલ્લાહકા ફઝલ હૈ જિસે ચાહે દે ઔર અલ્લાહ બળે ફઝલવાલા હૈ (૧૨)
મ-સલુલ્લઝી-ન હુમ્મિલુત- તૌરા-ત સુમ્મ લમ યહ-મિલૂહા ક-મ-સલિલ-
ઉનકી મિસાલ જિન પર તૌરેત રખી ગઈ થી (૧૩) ફિર ઉન્હોંને ઉસકી હુકમ-
હિમારિ યહ-મિલુ અસ્ફારા ꜰ બિઅ-સ મ-સલુલ- કૌમિલ્લઝી-ન કઝ-ઝબૂ
બરદારી ન કી (૧૪) ગધેકી મિસાલ હૈ જો પીઠ પર કિતાબેં ઉઠાએ (૧૫) ક્યા હી બુરી મિસાલ હૈ !
બિઆયાતિલ્લાહ ꜰ વલ્લાહુ લા યહ-દિલ-કૌમઝ-ઝાલિમીન (૫) કુલ યા અય્યુ-
ઉન લોગોંકી જિન્હોંને અલ્લાહકી આયતેં ઝુટલાઈ ઔર અલ્લાહ ઝાલિમોંકો રાહ નહીં દેતા તુમ ફરમાઓ
હલ્લઝી-ન હાદૂ ઈન ઝ-અમ્તુમ અન્નકુમ ઔલિયાઉ
અય યહૂદિયો ! અગર તુમ્હેં યે ગુમાન હૈ કે તુમ

ઔર રસૂલકી શાનમેં ગુસ્તાખી ઔર બેઅદબી કરનેવાલોં સે મોઅદતો ઈખતેલાત જાઈઝ નહી. (૬૦) ચુનાંચે હઝરતે અબુ ઉબૈદા બિન જર્રાહ ને જંગે ઓહદમેં અપને બાપ જર્રાહકો કત્લ કિયા ઔર હઝરતે અબૂ બક સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને રોઝે બદ્ર અપને બેટે અબ્દુર્રહમાન કો મુબારિઝતકે લિયે તલબ કિયા લેકિન રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉન્હેં ઈસ જંગકી ઈજાઝત ન દી ઔર મસઅબ બિન ઉમૈરને અપને ભાઈ અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમૈરકો કત્લ કિયા ઔર હઝરતે ઉમર બિન ખતાબ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને અપને મામૂં આસ બિન હેશામ બિન મોગીરાકો રોઝે બદ્ર કત્લ કિયા ઔર હઝરતે અલી બિન અબીતાલિબ વ હમઝા વ અબુ ઉબૈદાને રબીઆ કે બેટોં ઉત્બા ઔર શૈબાકો ઓર વલીદ બિન ઉત્બાકો

لِلّٰهِ مِنْ دُوْنِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِيْنَ ۝ وَلَا يَتَمَنَّوْنَهٗۤ اَبَدًاۢ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ؕ
وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ۝ قُلْ اِنَّ الْمَوْتَ الَّذِيْ
تَفِرُّوْنَ مِنْهُ فَاِنَّهٗ مُلٰقِيْكُمْ ثُمَّ تُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ
الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا نُوْدِيَ لِلصَّلٰوةِ مِنْ يَّوْمِ
الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ؕ ذٰلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ فَاِذَا قُضِيَتِ
الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوْا فِى الْاَرْضِ وَابْتَغُوْا مِنْ فَضْلِ
اللّٰهِ وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝ وَاِذَا
رَاَوْا تِجَارَةً اَوْ لَهْوَا ۨانْفَضُّوْۤا اِلَيْهَا وَتَرَكُوْكَ
قَآئِمًا ؕ قُلْ مَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ مِّنَ اللَّهْوِ وَمِنَ
التِّجَارَةِ ؕ وَاللّٰهُ خَيْرُ الرّٰزِقِيْنَ ۝

લિલ્લાહિ મિન દૂનિન્નાસિ ફ-ત-મન્નવુલ
અલ્લાહકે દોસ્ત હો ઔર લોગ નહીં (૧૬) તો
મૌ-ત ઈન કુન્તુમ સાદિક઼ીન (૬)
મરનેકી આરઝૂ કરો (૧૭) અગર તુમ સચ્ચે હો (૧૮)
વલા ય-ત-મન્નૌનહૂ અ-બ-દમ બિમા
ઔર વોહ કભી ઉસકી આરઝૂ ન કરેંગે ઉન
ક઼દ-દ-મત ઐદીહિમ ॰ વલ્લાહુ અ઼લીમુમ-બિઝ઼-
કીતકોંકે સબબ જો ઉનકે હાથ આગે ભેજ ચૂકે હૈં (૧૯) ઔર અલ્લાહ
ઝ઼ાલિમીન (૭) કુલ ઈન્નલ મૌતલ્લઝ઼ી
ઝાલિમોંકો જાનતા હૈ તુમ ફરમાઓ વોહ મૌત જિસસે
તફિર-રૂન મિન્હુ ફ-ઈન્નહૂ મુલાક઼ીકુમ
તુમ ભાગતે હો તો વોહ ઝરૂર તુમ્હેં મિલની હૈ (૨૦)
સુમ્મ તુરદ-દૂ-ન ઈલા આ઼લિમિલ-ગ઼ૈબિ
ફિર ઉસકી તરફ ફેરે જાવગે જો છુપા

૯૦ વશ્શહાદતિ ફયુનબ્બિઉકુમ બિમા કુન્તુમ તઅ઼-મલૂન ع (૮) યા
ઔર ઝાહિર સબ-કુછ જાનતા હૈ ફિર વોહ તુમ્હેં બતા દેગા જો કુછ તુમને કિયા થા અય
મં ૭ અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ ઈઝ઼ા નૂદિ-ય લિસ્સ઼લાતિ મિંય્યૌમિલ-જુમુઅ઼તિ
ઈમાનવાલો ! જબ નમાઝકી અઝાન હો જુમ્આકે દિન (૨૧) તો અલ્લાહકે ઝિક્રકી તરફ
ફસ્અ઼ૌ ઈલા ઝ઼િકરિલ્લાહિ વ-ઝરુલબૈઅ઼ ॰ ઝ઼ાલિકુમ ખ઼ૈરુલ્લકુમ ઈન
દૌળો (૨૨) ઔર ખરીદો-ફરોખ્ત છોળ દો (૨૩) યે તુમ્હારે લિયે બેહતર હૈ
કુન્તુમ તઅ઼-લમૂન (૯) ફ-ઈઝ઼ા કુદ઼િયતિસ઼-સ઼લાતુ ફન્તશિરૂ ફિલઅર્દ઼િ
અગર તુમ જાનો ફિર જબ નમાઝ હો ચૂકે તો ઝમીનમેં ફૈલ
વબ્તગ઼ૂ મિન ફદ઼-લિલ્લાહિ વઝ઼-કુરુલ્લા-હ કસ઼ીરલ્લ-અ઼લ્લકુમ
જાઓ ઔર અલ્લાહકા ફઝલ તલાશ કરો (૨૪) ઔર અલ્લાહકો બહોત યાદ કરો ઈસ ઉમ્મીદ પર કે
તુફ-લિહૂન (૧૦) વ-ઈઝ઼ા રઔ તિજા-ર-તન ઔ લહવ-નિન્ફદ઼-દૂ
ફલાહ પાંઓ ઔર જબ ઉન્હોંને કોઈ તિજારત યા ખેલ દેખા ઉસકી
ઈલૈહા વ-ત-ર-કૂ-ક ક઼ાઈમા ॰ કુલ મા ઈન્દલ્લાહિ ખ઼ૈરુમ-મિનલ-લહવિ
૯૦ તરફ ચલ દિયે (૨૫) ઔર તુમ્હેં ખુત્બેમેં ખળા છોળ ગએ (૨૬) તુમ ફરમાઓ વોહ જો અલ્લાહકે
વ મિનત્તિજારહ ॰ વલ્લાહુ ખ઼ૈરુર-રાઝિક઼ીન ૯૦ (૧૧)
પાસ હૈ (૨૭) ખેલસે ઔર તિજારતસે બેહતર હૈ ઔર અલ્લાહકા રિઝક સબસે અચ્છા

બદ્રમેં કત્લ કિયા જો ઉનકે રિશ્તેદાર થે. ખુદા ઔર રસૂલ પર ઈમાન લાનેવાલોંકો કરાબત ઔર રિશ્તેદારીકા કયા પાસ. (૬૧) ઉસ રૂહસે યા અલ્લાહકી મદદ મુરાદ હય યા ઈમાન યા કુર્આન યા જિબ્રઈલ યા રહમતે ઈલાહી યા નૂર (૬૨) બસબબ ઉસકે ઈમાનો ઈખ્લાસો તાઅતકે. (૬૩) ઉસકે રહમતો કરમસે.

સૂરએ હશ્ર : (૧) સૂરએ હશ્ર મદનિય્યા હય. ઉસમેં તીન રૂકૂઅ, ચૌતીસ આયતેં, ચાર સૌ પૈંતાલીસ કલિમે, એક હઝાર નવસૌ તેરા હર્ફ. હય (૨) શાને નુઝૂલ : યેહ સૂરત બની નુઝૈર કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. યહ લોગ યહૂદી થે. જબ નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ મદીના તય્યેબામેં રૌનક અફરોઝ હુવે તો ઉન્હોંને હુઝૂરસે ઈસ શર્ત પર સુલહકી કે ન આપકે સાથ

سُورَةُ الْمُنٰفِقُوْنَ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِذَا جَآءَكَ الْمُنٰفِقُوْنَ قَالُوْا نَشْهَدُ اِنَّكَ لَرَسُوْلُ اللّٰهِ ۘ

وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِنَّكَ لَرَسُوْلُهٗ ؕ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّ

الْمُنٰفِقِيْنَ لَكٰذِبُوْنَ ۝١ اِتَّخَذُوْٓا اَيْمَانَهُمْ جُنَّةً

فَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ اِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوْا

يَعْمَلُوْنَ ۝٢ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا فَطُبِعَ عَلٰى

قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ۝٣ وَاِذَا رَاَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ

اَجْسَامُهُمْ ؕ وَاِنْ يَّقُوْلُوْا تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ ؕ كَاَنَّهُمْ

خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ ؕ يَحْسَبُوْنَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ ؕ هُمُ

الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ ؕ قٰتَلَهُمُ اللّٰهُ ۘ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ۝٤ وَ

اِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُوْلُ اللّٰهِ

لَوَّوْا رُءُوْسَهُمْ وَرَاَيْتَهُمْ يَصُدُّوْنَ وَهُمْ مُّسْتَكْبِرُوْنَ ۝٥

منزل ٧

(૬૩) સૂરતુલ-મુનાફિકૂન

(મદની) ૧૧ આયતે ઔર ૨ રૂકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

ઈઝ઼ા જા-અકલ-મુનાફિકૂ-ન ક઼ાલૂ નશ્હદુ
જબ મુનાફિક તુમ્હારે હુઝૂર હાઝિર હોતે હૈં (૨)
ઈન્ન-ક લ-રસૂલુલ્લાહ ॰□ વલ્લાહુ યઅ્‌-લમુ
કેહતે હૈં કે હમ ગવાહી દેતે હૈં કે હુઝૂર બેશક યકીનન
ઈન્ન-ક લ-રસૂલુહ ॰ વલ્લાહુ યશ્હદુ ઈન્નલ-
અલ્લાહકે રસૂલ હૈં ઔર અલ્લાહ જાનતા હૈ કે તુમ ઉસકે રસૂલ હો ઔર
મુનાફિક઼ી-ન લકાઝ઼િબૂન ૦ (૧) ઈત્ત-ખ઼ઝ઼ૂ
અલ્લાહ ગવાહી દેતા હૈ કે મુનાફિક ઝરૂર ઝૂટે હૈં (૩) ઔર ઉન્હોંને
ઐમાનહુમ જુન્નતન ફ-સ઼દ્દૂ અ઼ન સબીલિલ્લાહ ॰ ઈન્નહુમ સૉ-અ
અપની કસ્મોંકો ઢાલ ઠેહરા લિયા (૪) તો અલ્લાહકી રાહસે રોકા (૫) બેશક વોહી
મા કાનૂ યઅ્‌-મલૂન (૨) ઝ઼ાલિ-ક બિ-અન્નહુમ આમનૂ સુમ્મ ક-ફરૂ ફતુબિ-અ઼ મં ૭
બુરે કામ કરતે હૈં (૬) યે ઈસલિયે કે વોહ ઝુબાનસે ઈમાન લાએ ફિર દિલસે કાફિર હુએ તો
અ઼લા કુલૂબિહિમ ફહુમ લા યફ-કહૂન (૩) વ-ઈઝ઼ા રએતહુમ
ઉનકે દિલોં પર મોહર કર દી ગઈ તો અબ વોહ કુછ નહીં સમઝતે (૩) ઔર જબ તૂ ઉન્હેં દેખે (૭)
તુઅ્‌-જિબુ-ક અજ-સામુહુમ ॰ વ ઈંય્યકૂલૂ તસ્મઅ઼લિક઼ૌલિહિમ ॰ ક-અન્નહુમ
ઉનકે જિસ્મ તુઝે ભલે મા'લૂમ હોં ઔર અગર બાત કરેં તો તૂ ઉનકી બાત
ખુશુબુમં - મુસન્નદહ ॰ યહ્‌-સબૂ-ન કુલ્લ સૈહ઼તિન અ઼લૈહિમ ॰
ગૌરસે સુને (૮) ગોયા વોહ કળિયાં હૈં દીવારસે લટકાઈ હૂઈ (૯) હર બલન્દ આવાઝ અપને હી
હુમુલ-અ઼દુવ્વુ ફહ્‌-ઝરહુમ ॰ ક઼ા-ત-લહુમુલ્લાહુ ॰ અન્ના યુઅ-ફકૂન (૪)
ઉપર લે જાતે હૈં (૧૦) વોહ દુશ્મન હૈં (૧૧) તો ઉનસે બચતે રહો (૧૨) અલ્લાહ ઉન્હેં મારે કહાં ઔંધે જાતે હૈં (૧૩)
વ-ઈઝ઼ા ક઼ી-લ લહુમ તઆ઼લૌ યસ્તગ઼્ફિર લકુમ રસૂલુલ્લાહિ લવ્વૌ
ઔર જબ ઉનસે કહા જાએ કે આઓ (૧૪) રસૂલુલ્લાહ તુમ્હારે લિયે માફી ચાહેં તો અપને
રુઊસહુમ વ રએતહુમ યસુદ્દૂ-ન વહુમ મુસ્તકબિરૂન (૫)
સર ઘુમાતે હૈં ઔર તુમ ઉન્હેં દેખો કે ગૌર કરતે હુએ મુંહ ફેર લેતે હૈં (૧૫)

હોકર કિસી સે લડેં ન આપસે જંગ કરે. જબ જંગે બદ્રમેં ઈસ્લામ કી ફતહ હુઈ તો બની નુઝૈરને કહા કે યહ વહી નબી હંય જિનકી સિફત તૌરેતમેં હય. ફિર જબ ઓહદમેં મુસલમાનોંકો હઝીમત કી સૂરત પેશ આઈ તો યહ શકમેં પડે ઔર ઉન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઔર હુઝૂરકે નિયાઝમંદોકે સાથ અદાવત કા ઈઝહાર કિયા ઔર જો મુઆહેદા કિયા થા વોહ તોડ દિયા ઔર ઉનકા એક સરદાર કઅબ બિન અશરફ યહૂદી ચાલીસ યહૂદી સવારોંકો સાથ લેકર મક્કા મુકર્રમા પહોંચા ઔર કા'બા મોઅઝઝમા કે પરદે થામ કર કુરૈશ કે સરદારોંસે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે ખિલાફ મુઆહેદા કિયા. અલ્લાહ તઆલા કે ઈલ્મ દેનેસે હુઝૂર ઈસ હાલ પર મુત્તલઅ થે ઔર બની નુઝૈર સે એક

سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ
لَهُمْ ۚ لَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ لَهُمْ ۚ إِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ۞ هُمُ الَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ لَا تُنْفِقُوْا
عَلٰى مَنْ عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ حَتّٰى يَنْفَضُّوْا ۚ وَلِلّٰهِ
خَزَآئِنُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَلٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ لَا
يَفْقَهُوْنَ ۞ يَقُوْلُوْنَ لَئِنْ رَّجَعْنَآ إِلَى الْمَدِيْنَةِ
لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ ۚ وَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُوْلِهٖ
وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَلٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ۞ يٰٓأَيُّهَا
الَّذِيْنَ آمَنُوْا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَآ أَوْلَادُكُمْ
عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ فَأُولٰٓئِكَ
هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۞ وَأَنْفِقُوْا مِنْ مَّا رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ
قَبْلِ أَنْ يَّأْتِيَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُوْلَ رَبِّ لَوْلَآ
أَخَّرْتَنِيْٓ إِلٰٓى أَجَلٍ قَرِيْبٍ ۙ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُنْ مِّنَ

منزل

સવાઉન અલૈહિમ અસ્તગ઼્ફર-ત લહુમ
ઉન પર એક-સા હૈ તુમ ઉનકી માફી ચાહો
અમ લમ તસ્તગ઼્ફિર લહુમ ॰ લંય્યગ઼્ફિરલ્લાહુ
યા ન ચાહો અલ્લાહ હરગિઝ ઉન્હેં ન
લહુમ ॰ ઈન્નલ્લા-હ લા યહ-દિલ
બખ્શેગા (૧૬) બેશક અલ્લાહ ફાસિકોંકો
કૌમલ - ફાસિકીન (૬) હુમુલ્લઝી-ન
રાહ નહીં દેતા વોહી હૈં જો કેહતે હૈં
યકૂલૂ-ન લા તુન્ફિકૂ અલા મન ઈન્દ
કે ઉન પર ખર્ચ ન કરો જો રસૂલુલ્લાહકે
રસૂલિલ્લાહિ હત્તા યન્ફદ્-દૂ ॰ વ લિલ્લાહિ
પાસ હૈં યહાં તક કે પરેશાં હો જાએં ઔર અલ્લાહ હી
ખ઼ઝાઈનુસ્સમાવાતિ વલ્અર્દિ વ લાકિન્નલ
કે લિયે હૈં આસમાન ઔર ઝમીનકે ખઝાને (૧૭) મગર
મુનાફિકી-ન લા યફ-કહૂન (૭) યકૂલૂ-ન લઈર્જઅ-ના
મુનાફિકોંકો સમઝ નહીં કેહતે હૈં હમ મદીના ફિર કર ગએ (૧૮) તો ઝરૂર
મં ૭ ઈ-લલ-મદીનતિ લયુખ઼-રિજન્નલ-અ-અઝઝુ મિન્હલ અઝ઼લ્લ ॰ વ
જો બળી ઈઝઝતવાલા હૈ વોહ ઉસમેંસે નિકાલ દેગા ઉસે જો નિહાયત ઝિલ્લતવાલા હૈ (૧૯) ઔર
લિલ્લાહિલ-ઈઝ-ઝતુ વ લિરસૂલિહી વ લિલ-મુઅ-મિની-ન વ લાકિન્નલ-
ઈઝઝત તો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ ઔર મુસલમાનોંહીકે લિયે હૈ
૯૦ મુનાફિકી-ન લા યઅ-લમૂન (૮) યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ લા તુલ-હિકુમ
મગર મુનાફિકોંકો ખબર નહીં (૨૦) અય ઈમાનવાલો તુમ્હારે માલ ન તુમ્હારી
અમ્વાલુકુમ વલા ઔલાદુકુમ અન ઝિક-રિલ્લાહ ॰ વ મંય્યફ-અલ ઝાલિ-ક
ઔલાદ કોઈ ચીઝ તુમ્હેં અલ્લાહકે ઝિકસે ગાફિલ ન કરે (૨૧) ઔર જો ઐસા કરે (૨૨)
ફઉલાઈ-ક હુમલ-ખાસિરૂન (૯) વ અન્ફિકૂ મિમ્મા ર-ઝક્-નાકુમ મિન કબ્લિ
તો વોહી લોગ નુકસાનમેં હૈં (૨૩) ઔર હમારે દિયેમેંસે કુછ હમારી રાહમેં
અંય્યઅ-તિ-ય અ-હ-દકુમુલ-મૌતુ ફ-યકૂ-લ રબ્બિ લૌલા અખ્ખ઼ર-તની
ખર્ચ કરો (૨૪) કબ્લ ઈસકે કે તુમમેં કિસીકો મૌત આએ ફિર કેહને લગે અય મેરે રબ ! તૂને
ઈલા અ- જલિન કરીબિન ॰ ફ-અસ્સદ-દ-ક વ અકુમ-મિનસ
મુઝે થોળી મુદત તક ક્યોં મોહલત ન દી કે મૈં સદકા દેતા

ખયાનત ઔર ભી વાકેઅ હો ચુકી થી કે ઉન્હોંને કિલ્એકે ઉપરસે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ પર બઈરાદએ ફાસિદ એક પથ્થર ગિરાયા થા. અલ્લાહ તઆલાને હુઝૂરકો ખબરદાર કર દિયા ઔર બફઝલેહી તઆલા હુઝૂર મહફૂઝ રહે. ગર્ઝ જબ યહૂદ બની નુઝૈરને ખયાનતકી ઔર એહદ શિકની કી ઔર કુફ્ફારે કુરૈશસે હુઝૂર કે ખિલાફ અહદ કિયા તો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને મોહમ્મદ બિન મુસલિમા બિન અન્સારીકો હુકમ દિયા ઔર ઉન્હોંને કઅબ બિન અશરફકો કત્લ કર દિયા. ફિર હુઝૂર મઅ લશ્કરકે બની નુઝૈર કી તરફ રવાના હુએ ઔર ઉનકા મોહાસરા કર લિયા. વેહ મોહાસરા ઈકકીસ રોઝ રહા. ઉસ દરમિયાન મેં મુનાફકીનને યહૂદસે હમદર્દી વ મોવાફકત કે બહોત મોઆહિદે

الصّٰلِحِيْنَ ۞ وَلَنْ يُّؤَخِّرَ اللّٰهُ نَفْسًا اِذَا جَآءَ اَجَلُهَا ؕ
وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ۞

(٦٤) سُوْرَةُ التَّغَابُنِ مَدَنِيَّةٌ (١٠٨)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الْاَرْضِ ۚ لَهُ
الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ۫ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ۞
هُوَ الَّذِىْ خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَّمِنْكُمْ مُّؤْمِنٌ ؕ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۞ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۚ
وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ۞ يَعْلَمُ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ
بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۞ اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
مِنْ قَبْلُ ۫ فَذَاقُوْا وَبَالَ اَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ

منزل ٧

સાલિહીન (૧૦) વ લંય્યુ- અખ્ખિરલ્લાહુ
ઔર નેકોંમેં હોતા ઔર હરગિઝ અલ્લાહ કિસી
નફ-સન ઈઝા જા-અ અ-જલુહા ⁂ વલ્લાહુ
જાનકો મોહલત ન દેગા જબ ઉસકા વાદા આ જાએ (૨૫૬) ઔર ع
ખબીરુમ-બિમા તઅ-મલૂન ૯૦ (૧૧) ٥
અલ્લાહકો તુમ્હારે કામોંકી ખબર હૈ

(૬૪) સૂરતુત તગાબુન

(મદની) ૧૮ આયતેં ઔર ૨ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

યુસબ્બિહુ લિલ્લાહિ મા ફિસ્સમાવાતિ
અલ્લાહકી પાકી બોલતા હૈ જો કુછ આસ્માનોંમેં હૈ
વમા ફિલઅર્દ્ ج લહુલ-મુલ્કુ વ લહુલ-હમ્દુ ⁂ વ હુ-વ અલા કુલ્લિ
ઔર જો કુછ ઝમીનમેં ઉસીકા માલિક હૈ ઔર ઉસીકી તા'રીફ (૨) ઔર વોહ હર ચીઝ
શૈઈન કદીર (૧) હુવલ્લઝી ખ-લ-કકુમ ફમિન્કુમ કાફિરુંવ-વ
પર કાદિર હૈ વોહી હૈ જિસને તુમ્હેં પૈદા કિયા તો તુમમેં કોઈ કાફિર ઔર
મિન્કુમ મુઅ-મિન ⁂ વલ્લાહુ બિમા તઅ-મલૂ-ન બસીર (૨)
તુમમેં કોઈ મુસલમાન (૩) ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે કામ દેખ રહા હૈ
ખ-લ-કસ્સમાવાતિ વલઅર્દ્ બિલ-હક્કિ વ સવ્વ-રકુમ ફ-અહ-સ-ન
ઉસને આસ્માન ઔર ઝમીન હકકકે સાથ બનાએ ઔર તુમ્હારી તસ્વીરકી તો તુમ્હારી અચ્છી
સુ-વ-રકુમ ج વ ઈલૈહિલ મસીર (૩) યઅ-લમુ મા ફિસ્સમાવાતિ
સૂરત બનાઈ (૪) ઔર ઉસીકી તરફ ફિરના હૈ જાનતા હૈ જો કુછ આસ્માન (૫)
વલઅર્દિ વ યઅ-લમુ મા તુસિર-રૂ-ન વમા તુઅ-લિનૂન ⁂ વલ્લાહુ
ઔર ઝમીનમેં હૈ ઔર જાનતા હૈ જો તુમ છુપાતે ઔર ઝાહિર કરતે હો ઔર અલ્લાહ
અલીમુમ-બિઝાતિસ્સુદૂર (૪) અ-લમ યઅ-તિકુમ ન-બ-ઉલ્લઝી-ન
દિલોંકી બાત જાનતા હૈ ક્યા તુમ્હેં (૬) ઉનકી ખબર ન આઈ જિન્હોંને તુમસે
ક-ફરૂ મિન કબ્લુ ﻻ ફ-ઝાકૂ વબા-લ અમ્રિહિમ વ લહુમ અઝાબુન
પેહલે કુફ કિયા (૭) ઔર અપને કામકા વબાલ ચખા (૮) ઔર ઉનકે લિયે દર્દનાક

કિયે લેકિન અલ્લાહ તઆલાને ઉન સબકો નાકામ કિયા. યહૂદકે દિલોંમે રોઅબ ડાલા આખિર કાર ઉન્હેં હુઝૂર કે હુકમ સે જિલાવતન હોના પડા ઔર વો શામો અરીહા વ ખૈર કી તરફ ચલે ગએ. (૩) યા'ની યહૂદ બની નુઝૈરકો. (૪) જો મદીના તૈયબાહ મે થે. (૫) યે જિલા વતની ઉનકા પેહલા હશ્ર ઔર દૂસરા હશ્ર ઉનકા યે હૈ કે અમીરુલ મો'મેનીન હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ઉન્હેં અપને ઝમાનએ ખિલાફતમે ખૈબરસે શામકી તરફ નિકાલા થા આખિર હશ્ર રોઝે કયામત કા હશ્ર હૈ કે આગ સબ લોગોંકો સરઝમીને શામકી તરફ લે જાએગી ઔર વહી ઉન પર કયામત કાઈમ હોગી ઉસકે બાદ એહલે ઈસ્લામ સે ખિતાબ કિયા જાતા હૈ. (૬) મદીનાસે કયોંકે સાહિબે કુવ્વત સાહિબે લશ્કર થે. મઝબૂત કિલે રખતે થે. ઉનકી

التغابن ۔ قد سمع الله ۔

أَلِيمٌ ۝ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُ كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم
بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَ
تَوَلَّوا وَّاسْتَغْنَى اللَّهُ ۚ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ۝ زَعَمَ
الَّذِينَ كَفَرُوا أَن لَّن يُبْعَثُوا ۚ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي
لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۚ وَذَٰلِكَ عَلَى
اللَّهِ يَسِيرٌ ۝ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي
أَنزَلْنَا ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ
لِيَوْمِ الْجَمْعِ ۖ ذَٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ ۗ وَمَن يُؤْمِن
بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ
وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝ وَ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝ مَا أَصَابَ

અલીમ (૫) ઝાલિ-ક બિ- અન્નહૂ કાનત
અઝાબ હૈ (૯) યે ઇસલિયે કે ઉનકે પાસ
તઅ-તીહિમ રુસુલુહુમ બિલ્બય્યિનાતિ
ઉનકે રસૂલ રૌશન દલીલેં લાતે (૧૦) તો બોલે
ફક઼ાલૂ અ બ-શરુંય્યહ-દૂનના ۚ ફ-ક-ફરૂ વ
ક્યા આદમી હમેં રાહ બતાએંગે (૧૧) તો કાફિર હુએ (૧૨) ઔર
તવલ્લૌ- વસ્તગ઼નલ્લાહ ۚ વલ્લાહુ ગ઼નિય્યુન
ફિર ગએ (૧૩) ઔર અલ્લાહને બેનિયાઝીકો કામ ફરમાયા ઔર અલ્લાહ
હ઼મીદ (૬) ઝ-અ-મલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ
બેનિયાઝ હૈ સબ ખૂબિયોં સરાહા કાફિરોંને બકા કે
અલ્લંય્યુબ-અ઼સૂ ۚ કુલ બલા વ રબ્બી
વોહ હરગિઝ ન ઉઠાએ જાએંગે તુમ ફરમાઓ ક્યોં નહી મેરે રબકી
લ-તુબ-અ઼સુન્ન સુમ્મ લ-તુનબ્બઉન્ન બિમા
કસમ તુમ ઝરૂર ઉઠાએ જાઓગે ફિર તુમ્હારે કૌતક
અ઼મિલ્તુમ ۚ વ ઝ઼ાલિ-ક અ઼લલ્લાહિ યસીર (૭) ફઆમિનૂ બિલ્લાહિ વ
તુમ્હેં જતા દિયે જાએંગે ઔર યે અલ્લાહકો આસાન હૈ તો ઇમાન લાઓ અલ્લાહ ઔર
મં ૭ રસૂલિહી વન્નૂરિલ્લઝ઼ી અન્ઝલ્ના ۚ વલ્લાહુ બિમા તઅ઼-મલૂ-ન ખ઼બીર (૮)
ઉસકે રસૂલ ઔર ઉસ નૂર પર (૧૪) જો હમને ઉતારા ઔર અલ્લાહ તુમ્હારે કામોંસે ખબરદાર હૈ
યૌ-મ યજ-મઉ઼કુમ લિયૌમિલ-જમ્ઇ઼ ઝ઼ાલિ-ક યૌમુત્તગ઼ાબુન ۚ વ
જિસ દિન તુમ્હેં ઇકઠ્ઠા કરેગા સબ જમા' હોનેકે દિન (૧૫) વોહ દિન હૈ હારવાલોંકી હાર ખુલનેકા (૧૬) ઔર
મંય્યુઅ-મિમ-બિલ્લાહિ વ યઅ઼-મલ સ઼ાલિહ઼ંય્યુકફ-ફિર અ઼ન્હુ
જો અલ્લાહ પર ઇમાન લાએ ઔર અચ્છા કામ કરે અલ્લાહ ઉસકી બુરાઇયાં
સય્યિઆતિહી વ યુદ-ખ઼િલ્હુ જન્નાતિન તજ-રી મિન તહ઼-તિહલ
ઉતાર દેગા ઔર ઉસે બાગોંમેં લે જાએગા જિનકે નીચે નેહરેં
અન્હારુ ખ઼ાલિદી-ન ફીહાઁ અ-બ-દા ۚ ઝ઼ાલિકલ- ફૌઝુલ-અ઼ઝ઼ીમ (૯)
બહેં કે વોહ હમેશા ઉનમેં રહેં યેહી બળી કામયાબી હૈ
વલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ વ કઝ઼-ઝ઼બૂ બિઆયાતિનાઁ ઉલાઇ-ક અસ્હ઼ાબુન્નારિ
ઔર જિન્હોંને કુફ્ર કિયા ઔર હમારી આયતેં ઝુટલાઇ વોહ આગવાલે હૈં
ખ઼ાલિદી-ન ફીહા ۚ વ બિઅ-સલ-મસ઼ીર ع ○ ★ (૧૦) માઁ અસ઼ા-બ
હમેશા ઉનમેં રહેં ઔર ક્યા હી બુરા અન્જામ કોઇ મુસીબત

તા'દાદ કસીર થી. જાગીર દાર સાહિબે માલ. (૭) યા'ની ખતરા ભી ન થા કે મુસલમાન ઉન પર હમલાવર હો સકતે હૈં. (૮) ઉનકે સરદાર કઅબ બિન અશરફ કે કત્લસે. (૯) ઔર ઉન કો ઢાતે હે તાકે જો લકડી વગૈરહ ઉન્હેં અચ્છી મા'લૂમ હો વો જિલા વતન હોતે વકત અપને સાથ લે જાએ (૧૦) કે ઉનકે મકાનોં કે જો હિસ્સે બાકી રહ જાતે થે ઉન્હેં મુસલમાન ગિરા દેતે થે તાકે જંગકે લિયે મેદાન સાફ હો જાએ (૧૧) ઔર ઉન્હે કતલો કૈદમેં મુબતેલા કરતા જૈસાકે યહૂદે બની કૂરૈઝાકે સાથ કિયા. (૧૨) હર હાલમેં ખ્વાહ જિલા વતન કિયે જાએ યા કત્લ કિયે જાએ. (૧૩) યા'ની બરસરે મુખાલિફત રહે. (૧૪) શાને નુઝૂલ : જબ બની નુઝૈર અપને કિલઓમેં પનાહ ગઝી હુએ તો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વસલ્લમને ઉનકે દરખ્ત કાટ ડાલને ઔર

مِنْ مُّصِيْبَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ
يَهْدِ قَلْبَهٗ ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِيْمٌ ۝ وَ اَطِيْعُوا
اللّٰهَ وَ اَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاِنَّمَا
عَلٰى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ۝ اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ
وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝ يٰۤاَيُّهَا
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنَّ مِنْ اَزْوَاجِكُمْ وَ اَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا
لَّكُمْ فَاحْذَرُوْهُمْ ۚ وَاِنْ تَعْفُوْا وَتَصْفَحُوْا وَ تَغْفِرُوْا
فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝ اِنَّمَاۤ اَمْوَالُكُمْ وَ
اَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ؕ وَاللّٰهُ عِنْدَهٗۤ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ۝
فَاتَّقُوا اللّٰهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوْا وَ اَطِيْعُوْا
وَاَنْفِقُوْا خَيْرًا لِّاَنْفُسِكُمْ ؕ وَمَنْ يُّوْقَ شُحَّ
نَفْسِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۝ اِنْ تُقْرِضُوا
اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضٰعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ؕ

મિમ્મુસીબતિન ઈલ્લા બિઈઝ્‌- નિલ્લાહ ؕ વ
નહીં પહુંચતી (૧૭) મગર અલ્લાહકે હુકમસે ઔર
મંય્યુઅ-મિમ બિલ્લાહિ યહ-દિ ક઼લ્બહ
જો અલ્લાહ પર ઈમાન લાએ (૧૮) અલ્લાહ ઉસકે દિલકો હિદાયત ફરમા
વલ્લાહુ બિકુલ્લિ શૈઈન અ઼લીમ (૧૧) વ
દેગા (૧૯) ઔર અલ્લાહ સબ કુછ જાનતા હૈ ઔર
અતી઼ઉ઼લ્લા-હ વ અતી઼ઉ઼ર્રસૂ-લ ؕ ફ-ઈન
અલ્લાહકા હુકમ માનો ઔર રસૂલકા હુકમ માનો ફિર અગર
ત-વલ્લૈતુમ ફ-ઈન્નમા અ઼લા
તુમ મુંહ ફેરો (૨૦) તો જાન લો હમારે
રસૂલિનલ-બલાગ઼ુલ-મુબીન (૧૨) અલ્લાહુ
રસૂલ પર સિર્ફ સરીહ પહુંચા દેના હૈ (૨૧) અલ્લાહ હૈ
લા ઈલા-હ ઈલ્લા હૂ ؕ વ અ઼-લલ્લાહિ
જિસકે સિવા કિસીકી બંદગી નહીં ઔર અલ્લાહ હી પર

ફલ-ય-ત-વક્કલિલ મુઅ-મિનૂન (૧૩) યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનૂ
ઈમાનવાલે ભરોસા કરેં અય ઈમાનવાલો ! તુમ્હારી કુછ
ઈન્ન મિન અઝ-વાજિકુમ વ ઔલાદિકુમ અ઼દુવ્વલ્લકુમ ફહ઼-ઝ઼રૂહુમ ؕ વ
બીબિયાં ઔર બચ્ચે તુમ્હારે દુશ્મન હૈં (૨૨) તો ઉનસે એહતિયાત રખો (૨૩) ઔર
ઈન તઅ઼-ફૂ વ તસ્ફહૂ વ તગ઼્ફિરૂ ફ-ઈન્નલ્લા-હ ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૧૪)
અગર મુઆફ કરો ઔર દરગુઝર કરો ઔર બખ્શ દો તો બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહરબાન હૈ
ઈન્નમા અમ્વાલુકુમ વ ઔલાદુકુમ ફિત-નહ ؕ વલ્લાહુ ઈ઼ન્દહૂ અજ-રુન
તુમ્હારે માલ ઔર તુમ્હારે બચ્ચે જાંચ હી હૈં (૨૪) ઔર અલ્લાહકે પાસ બડા
અ઼ઝ઼ીમ (૧૫) ફત્તકુલ્લા-હ મસ્ત-ત઼અ઼-તુમ વસ્મઊ઼ વ અતી઼ઊ઼
સવાબ હૈ (૨૫) તો અલ્લાહસે ડરો જહાં તક હો સકે (૨૬) ઔર ફરમાન સુનો
વ-અન્ફિક઼ૂ ખ઼ૈરલ-લિઅન્ફુસિકુમ ؕ વ મંય્યૂ-ક઼ શુહ઼-હ઼ નફ-સિહી
ઔર હુકમ માનો (૨૭) ઔર અલ્લાહકી રાહમેં ખર્ચ કરો અપને ભલેકો ઔર જો અપની જાનકે લાલચસે બચાયા ગયા (૨૮)
ફઉલાઈ-ક હુમુલ-મુફ-લિહૂ઼-ન (૧૬) ઈન તુક઼-રિદુલ્લા-હ ક઼ર-દ઼ન
તો વોહી ફલાહ પાનેવાલે હૈં અગર તુમ અલ્લાહકો
હ઼-સ-નંય- યુદા઼ઈફહુ લકુમ વ યગ઼્ફિર લકુમ
અચ્છા કર્ઝ દોગે (૨૯) વોહ તુમ્હારે લિયે ઉસકે દૂને કર દેગા ઔર તુમ્હેં બખ્શ દેગા

ઉન્હેં જલા દેનેકા હુકમ દિયા. ઈસ પર વો દુશમનાને ખુદા બહોત ઘબરાએ ઔર રંજીદા હુએ ઔર કેહને લગે કે કયા તુમ્હારી કિતાબમે ઉસકા હુકમ હૈ. મુસલમાન ઈસ બાબમેં મુખ્તલિફ હો ગએ. બા'ઝને કહા દરખ્ત ન કાટો યે ગનીમત હૈ. જો અલ્લાહ તઆલાને હમેં અતા ફરમાઈ. બા'ઝને કહા ઉસસે કુફ્ફારકો રુસ્વા કરના ઔર ઉન્હેં ગૈઝ મે ડાલના મંઝૂર હૈ ઈસ પર યે આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઈસ મેં બતાયા ગયા કે મુસલમાનોં મેં જો દરખ્ત કાટને વાલે હૈં ઉનકા અમલ ભી દુરુસ્ત હૈ ઔર જો કાટના નહીં ચાહતે વો ભી ઠીક કહેતે હૈં કયૂં કે દરખ્તોં કા કાટના ઔર ઉસકા છોડ દેના યે દોનોં અલ્લાહ તઆલાકે ઈઝનો ઈજાઝત સે હૈ. (૧૫) યા'ની યહૂદકો ઝલીલ કરે દરખ્ત કાટનેકી ઈજાઝત દેકર (૧૬) યા'ની યહૂદે બની નુઝૈરસે. (૧૭) યા'ની ઉસકે

وَاللّٰهُ شَكُوْرٌ حَلِيْمٌ ۙ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۟

سُوْرَةُ الطَّلَاقِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَطَلِّقُوْهُنَّ
لِعِدَّتِهِنَّ وَاَحْصُوا الْعِدَّةَ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ رَبَّكُمْ ۚ
لَا تُخْرِجُوْهُنَّ مِنْۢ بُيُوْتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ
اِلَّاۤ اَنْ يَّاْتِيْنَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ؕ وَتِلْكَ
حُدُوْدُ اللّٰهِ ؕ وَمَنْ يَّتَعَدَّ حُدُوْدَ اللّٰهِ فَقَدْ
ظَلَمَ نَفْسَهٗ ؕ لَا تَدْرِيْ لَعَلَّ اللّٰهَ يُحْدِثُ
بَعْدَ ذٰلِكَ اَمْرًا ۝ فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ
فَاَمْسِكُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ اَوْ فَارِقُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ
وَّاَشْهِدُوْا ذَوَيْ عَدْلٍ مِّنْكُمْ وَاَقِيْمُوا

વલ્લાહુ શકૂરુન હ઼લીમ ॥ (૧૭) આલિમુલ્ગૈબિ
ઔર અલ્લાહ કદ્ર ફરમાનેવાલા હિલ્મવાલા હૈ હર નિહાં
વશ્શહાદતિલ અ઼ઝીઝુલ - હ઼કીમ ૯૦ (૧૮)
ઔર અયાંકા જાનનેવાલા ઈઝ્ઝતવાલા હિકમતવાલા

(૬૫) સૂરતુત્ત્ત્લાક઼

(મદની) ૧૨ આયતેં ઔર ૨ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼્મા નિર્રહ઼ીમ ०

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

યૉ અય્યુહન્નબિય્યુ ઈઝ઼ા ત઼લ્લક઼્તુમુન્નિ-સૉ-અ
અય નબી ! (૨) જબ તુમ લોગ ઔરતોંકો તલાક દો
ફ-તલ્લિક઼ૂ હુન્ન લિઈ઼દ-દતિ હિન્ન વ
તો ઉનકી ઈદતકે વકત પર ઉન્હેં તલાક દો ઔર
અહ઼-સુલ-ઈ઼દ-દહ ૮ વત્તકુલ્લા-હ રબ્બુકુમ ૮ લા તુખ઼્રિજૂહુન્ન
ઈદતકા શુમાર રખો (૩) ઔર અપને રબ અલ્લાહસેડરો ઈદતમેં ઉન્હેં ઉનકે
મં ૭ મિમ-બુયૂતિહિન્ન વલા યખ઼્રુજ-ન ઈલ્લૉ
ઘરોંસે ન નિકાલો ઔર ન વોહ આપ નિકલેં (૪) મગર
અંય્યઅ-તી-ન બિફાહિ઼શતિમ-મુબય્યિનહ ॥ વ તિલ-ક હુદૂદુલ્લાહ ॥ વ
યે કે કોઈ સરીહ બે-હયાઈકી બાત લાઐં (૫) ઔર યે અલ્લાહકી હદેં હૈં ઔર
મંય્ય-ત-અ઼દ-દ હુદૂદલ્લાહિ ફ-કદ઼ ઝ઼-લ-મ નફ-સહ ॥ લા
જો અલ્લાહકી હદોંસે આગે બઢા બેશક ઉસને અપની જાન પર ઝુલ્મ કિયા તુમ્હેં મા'લૂમ નહીં
તદરી લ-અ઼લ્લલ્લા-હ યુહ઼-દિસુ બઅ઼-દ ઝ઼ાલિ-ક અમ્રા (૧)
શાયદ અલ્લાહ ઉસકે બાદ કોઈ નયા હુકમ ભેજે (૬)
ફ-ઈઝ઼ા બ-લગ઼-ન અ-જ-લહુન્ન ફ-અમ્સિકુ- હુન્ન
તો જબ વોહ અપની મીઆદ તક પહુંચનેકો હોં (૭) તો ઉન્હેં ભલાઈકે
બિમઅ઼-રૂફિન ઔ ફારિકૂહુન્ન બિમઅ઼-રૂફિંવ- વ-અશ્હિદૂ
સાથ રોક લો યા ભલાઈકે સાથ જુદા કરો (૮) ઔર અપનેમેં દો
ઝ઼વૈ અ઼દલિમ - મિન્કુમ વ-અકી઼મુશ-
સિકહકો ગવાહ કર લો ઔર અલ્લાહકે લિયે

લિયે તુમ્હેં કોઈ મુશક્કત ઔર કોફત ઉઠાના નહી પળી સિર્ફ દો મીલ કા ફાસલા થા. સબ લોગ પિયાદા ચલે ગએ સિર્ફ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વસલ્લમ સવાર હુએ. (૧૮) અપને દુશમનોં મે સે મુરાદ યે હૈં કે બની નુઝ઼ૈર સે જો ગનીમતેં હાસિલ હુઈ ઉનકે લિયે મુસલમાનોંકો જંગ કરના નહી પડે. અલ્લાહ તઆલાને અપને રસૂલ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વસલ્લમકો ઉન પર મુસલ્લત કર દિયા. યે માલ હુઝૂરકી મરઝી પર હૈ જહાં ચાહેં ખર્ચ કરેં. રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહે વસલ્લમને યે માલ મુહાજેરીન પર તકસીમ કર દિયા ઔર અન્સારમેં સે સિર્ફ તીન સાહિબે હાજત લોગોંકો દિયા ઔર વો અબૂ દજાના સમાક બિન ખરશાહકી ઔર સહલ બિન હનીફ ઔર હારિસ બિન સમ્મા હૈં. (૧૯) પેહલી આયતમેં ગનીમતકા જો ઝિક્ર મઝકૂર

الشَّهَادَةَ لِلّٰهِ ۚ ذٰلِكُمْ يُوْعَظُ بِهٖ مَنْ كَانَ
يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۚ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ
يَجْعَلْ لَّهٗ مَخْرَجًا ۝ وَّيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا
يَحْتَسِبُ ۚ وَمَنْ يَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهٗ ۚ
اِنَّ اللّٰهَ بَالِغُ اَمْرِهٖ ۚ قَدْ جَعَلَ اللّٰهُ لِكُلِّ شَيْءٍ
قَدْرًا ۝ وَالّٰٓـِٔيْ يَئِسْنَ مِنَ الْمَحِيْضِ مِنْ نِّسَآئِكُمْ
اِنِ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلٰثَةُ اَشْهُرٍ ۙ وَّالّٰٓـِٔيْ لَمْ
يَحِضْنَ ۚ وَاُولَاتُ الْاَحْمَالِ اَجَلُهُنَّ اَنْ
يَّضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّهٗ
مِنْ اَمْرِهٖ يُسْرًا ۝ ذٰلِكَ اَمْرُ اللّٰهِ اَنْزَلَهٗۤ
اِلَيْكُمْ ۚ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِهٖ
وَيُعْظِمْ لَهٗۤ اَجْرًا ۝ اَسْكِنُوْهُنَّ مِنْ حَيْثُ
سَكَنْتُمْ مِّنْ وُّجْدِكُمْ وَلَا تُضَآرُّوْهُنَّ لِتُضَيِّقُوْا

منزل

શહાદ-ત લિલ્લાહ ઝ઼ાલિકુમ યૂ-અ઼ઝુ
ગવાહી કાઈમ કરો (૯) ઉસસે નસીહત
બિહી મન કા-ન યુઅ-મિનુ બિલ્લાહિ
ફરમાઈ જાતી હૈ ઉસે જો અલ્લાહ
વલ યૌમિલ - આખિર વ મંય્યત્તકિ઼લ્લા-હ
ઔર પિછલે દિન પર ઈમાન રખતા હો (૧૦) ઔર જો અલ્લાહસે
યજ-અ઼લ લહૂ મખ્-ર-જંવ- (૨) વ યરઝુક્-હુ
ડરે (૧૧) અલ્લાહ ઉસકે લિયે નજાતકી રાહ નિકાલ દેગા (૧૨) ઔર ઉસે
મિન હૈસુ લા યહ્-તસિબ વ મંય્ય-
વહાંસે રોઝી દેગા જહાં ઉસકા ગુમાન ન હો ઔર જો
ત-વક્કલ અ઼લલ્લાહિ ફહુ-વ હ઼સ્બુહૂ
અલ્લાહ પર ભરોસા કરે તો વોહ ઉસે કાફી હૈ (૧૩)
ઈન્નલ્લા-હ બાલિગુ અમ્રિહ કદ
બેશક અલ્લાહ અપના કામ પૂરા

જ-અ઼-લલ્લાહુ લિકુલ્લિ શૈઈન કદ-રા (૩) વલ્લાઈ ય-ઈસ-ન
કરનેવાલા હૈ બેશક અલ્લાહને હર ચીઝકા એક અંદાઝા રખા હૈ ઔર તુમ્હારી ઔરતોંમેં
મિનલ-મહીદિ મિન નિસાઈકુમ ઈનિર્તબ્તુમ ફઈદ-દતુહુન્ન મંઝિલ ૭
જિન્હેં હૈઝકી ઉમ્મીદ ન રહી (૧૪) અગર તુમ્હેં કુછ શક હો (૧૫) તો ઉનકી ઈદ્દત તીન
સલાસતુ અશહુરિંવ વલ્લાઈ લમ યહિદ-ન વ ઉલાતુલ- અહ્-માલિ
મહીને હૈ ઔર ઉનકી જિન્હેં અભી હૈઝ ન આયા (૧૬) ઔર હમલવાલિયોંકી
અ-જલુહુન્ન અંય્ય-દ઼અ-ન હ઼મ્લ-હુન્ન વ મંય્યત્તકિ઼લ્લા-હ
મીઆદ યે હૈ કે વોહ અપના હમલ જન લેં (૧૭) ઔર જો અલ્લાહસે ડરે
યજ-અ઼લ લહૂ મિન અમ્રિહી યુસ્રા (૪) ઝ઼ાલિ-ક અમ્રુલ્લાહિ
અલ્લાહ ઉસકે કામમેં આસાની ફરમાતા દેગા યે (૧૮) અલ્લાહકા હુકમ હૈ
અન્ઝ-લહૂ ઈલૈકુમ વ મંય્યત્તકિ઼લ્લા-હ યુકફ-ફિર અ઼ન્હુ
કે ઉસને તુમ્હારી તરફ ઉતારા ઔર જો અલ્લાહસે ડરે (૧૯) અલ્લાહ
સય્યિઆતિહી વ યુઅ-ઝ઼િમ લહૂ અજ-રા (૫) અસ્કિનૂહુન્ન મિન
ઉસકી બુરાઈયાં ઉતાર દેગા ઔર ઉસે બળા સવાબ દેગા ઔરતોંકો વહાં
હૈસુ સ-કન્તુમ મિંવ્વુજ-દિકુમ વલા તુદ઼ાર-રૂહુન્ન લિતુદ઼ય્યિકૂ
રખો જહાં ખુદ રહતે હો અપની તાકતભર (૨૦) ઔર ઉન્હેં ઝરર ન દો કે ઉન પર

હુવા ઈસ આયતમે ઉસીકી તફસીર હૈ ઔર બા'ઝ મુફસ્સેરીનને ઈસ કૌલકી મુખાલિફતકી ઔર ફરમાયા કે પેહલી આયત અમવાલે બની નુઝૈરકે બાબમે નાઝિલ હુઈ. ઉનકો અલ્લાહ તઆલાને અપને રસૂલ કે લિયે ખાસ કિયા ઔર યે આયત હર ઉસ શહર કી ગનીમતોંકે બાબ મે હૈ જિસકો મુસલમાન અપની કુવ્વત સે હાસિલ કરે (મદારિક). (૨૦) રિશ્તાદારોં સે મુરાદ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહે વસલ્લમકે એહલે કરાબત હૈં યા'ની બની હાશિમ વ બની મુત્તલિબ. (૨૧) ઔર ગુરબા ઔર ફુકરા નુકસાન મે રહેં જૈસા કે ઝમાનએ જાહિલીયત મેં દસ્તૂર થા કે ગનીમત મે સે એક ચહારૂમ તો સરદાર લે લેતા થા બાકી કૌમકે લિયે છોડ દેતા થા. ઈસમેં સે માલદાર લોગ બહોત ઝયાદા લે લેતે થે ઔર ગરીબોં કે લિયે બહોત હી થોડા

عَلَيْهِنَّ ؕ وَاِنْ كُنَّ اُولَاتِ حَمْلٍ فَاَنْفِقُوْا عَلَيْهِنَّ
حَتّٰى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ فَاِنْ اَرْضَعْنَ لَكُمْ فَاٰتُوْهُنَّ
اُجُوْرَهُنَّ ۚ وَاْتَمِرُوْا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوْفٍ ۚ وَاِنْ
تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهٗۤ اُخْرٰى ؕ لِيُنْفِقْ ذُوْ سَعَةٍ
مِّنْ سَعَتِهٖ ؕ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهٗ فَلْيُنْفِقْ
مِمَّاۤ اٰتٰىهُ اللّٰهُ ؕ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا مَاۤ اٰتٰىهَا ؕ
سَيَجْعَلُ اللّٰهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُّسْرًا ۝ وَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ
عَتَتْ عَنْ اَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهٖ فَحَاسَبْنٰهَا حِسَابًا
شَدِيْدًا ۙ وَّعَذَّبْنٰهَا عَذَابًا نُّكْرًا ۝ فَذَاقَتْ
وَبَالَ اَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ اَمْرِهَا خُسْرًا ۝
اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ۙ فَاتَّقُوا
اللّٰهَ يٰۤاُولِى الْاَلْبَابِ ۛ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۛ
قَدْ اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكُمْ ذِكْرًا ۝ رَّسُوْلًا يَّتْلُوْا

અલૈહિન્ન ۦ વ-ઈન કુન્ન ઉલાતિ
તંગી કરો (૨૧) ઔર અગર (૨૨) હમલવાલિયાં હો
હમ્લિન ફ-અન્ફિકૂ અલૈહિન્ન હત્તા
તો ઉન્હેં નાન-વ-નફકા (ખાધા ખોરાકી) દો યહાં તક કે ઉનકે
ય-દઅ-ન હમ-લહુન્ન ۦ ફ-ઈન અર-દઅ-ન
બચ્ચા પૈદા હો (૨૩) ફિર અગર વોહ તુમ્હારે
લકુમ ફઆતૂહુન્ન ઉજૂરહુન્ન ۦ વઅ- તમિરૂ
લિયે બચ્ચેકો દૂધ પિલાએ તો ઉન્હેં ઉસકી ઉજરત દો (૨૪) ઔર આપસમેં
બૈનકુમ બિમઅ-રૂફ ۦ વ ઈન ત-આસરતુમ
મા'કૂલ તૌર પર મશ્વરા કરો (૨૫) ફિર અગર બાહમ મુઝાયકા કરો (૨૬)
ફ-સ- તુર્દિઉ લહૂ ઉખ્રા ۦ (૬) લિયુન્ફિક ઝૂ
તો કરીબ હૈ કે ઉસે ઔર દૂધ પિલાનેવાલી મિલ જાએગી (૨૭) મકદૂરવાલા
સ-અતિમ-મિન સ-અતિહ ۦ વ મન કુદિ-ર
અપને મકદૂરકે કાબિલ નફકા દે ઔર જિસ પર ઉસકા

અલૈહિ રિઝ-કુહૂ ફલ- યુન્ફિક મિમ્માં આતાહુલ્લાહ ۦ લા
રિઝક તંગ કિયા ગયા વોહ ઉસમેંસે નફકા દે જો ઉસે અલ્લાહને દિયા
મં ૭ યુકલ્લિફુલ્લાહુ નફ-સન ઈલ્લા માં આતાહા ۦ સયજ-અલુલ્લાહુ બઅ-દ
અલ્લાહ કિસી જાન પર બોઝ નહીં રખતા મગર ઉસી કાબિલ જિત્ના ઉસે દિયા હૈ કરીબ હૈ અલ્લાહ દુશ્વારીકે બાદ
૦ ઉસ્રિંય્યુસ્રા ۝ (૭) વ ક-અય્યિમ-મિન કરયતિન અ-તત અન
આસાની ફરમા દેગા (૨૮) ઔર કિત્ને હી શહર થે જિન્હોંને અપને
અમ્રિ રબ્બિહા વ રુસુલિહી ફ-હાસબ્નાહા હિસાબન શદીદંવ-
રબકે હુકમ ઔર ઉસકે રસૂલોંસે સર-કશી કી તો હમને ઉનસે સખ્ત હિસાબ લિયા (૨૯)
વ અઝ-ઝબ્નાહા અઝાબન નુક-રા (૮) ફ-ઝાકત વબા-લ અમ્રિહા વ
ઔર ઉન્હેં બુરી માર દી (૩૦) તો ઉન્હોંને અપને કિયેકા વબાલ ચખા ઔર
કા-ન આકિબતુ અમ્રિહા ખુસ્રા (૯) અ-અદ-દલ્લાહુ લહુમ
ઉનકે કામકા અંજામ ઘાટા હુવા અલ્લાહને ઉનકે લિયે સખ્ત
અઝાબન શદીદન ۦ ફત્તકુલ્લા-હ યા ઉલિલ-અલ્બાબ- ۛ અલ્લઝી-ન
અઝાબ તૈયાર કર રખા હૈ તો અલ્લાહસે ડરો અય અકલવાલો ! વોહ જો ઈમાન
આમનૂ ۛ કદ અન્ઝ-લલ્લાહુ ઈલૈકુમ ઝિક-રર- ۦ (૧૦) રસૂલંય્યત્લૂ
લાએ હો બેશક અલ્લાહને તુમ્હારે લિયે ઈઝઝત ઉતારી હૈ વોહ રસૂલ (૩૧) કે

બચતા થા ઈસી મા'મૂલકે મુતાબિક લોગોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહે વસલ્લમસે અર્ઝ કિયાકે હુઝૂર ગનીમત મે સે ચહારુમ લે બાકી હમ બાહમ તકસીમ કરેંગે. અલ્લાહ તઆલાને ઉસકા રદ ફરમાયા ઔર તકસીમ કા ઈખ્તેયાર નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો દિયા ઔર ઉસકા તરીકા ઈરશાદ ફરમાયા. (૨૨) ગનીમત મેં સે કયૂંકે વો તુમ્હારે લિયે હલાલ હૈ યા યે મા'ના હૈં કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહે વસલ્લમ જો તુમ્હેં હુકમ દેં ઉસકા ઈત્તિબાઅ કરો કયૂંકે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી ઈતાઅત હર અમ્ર મે વાજિબ હૈ. (૨૩) નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહે વસલ્લમકી મુખાલિફત ન કરો ઔર ઉનકે તા'મીલે ઈર્શાદમેં સુસ્તી ન કરો. (૨૪) ઉન પર જો રસૂલ સલ્લલ્લાહો

عَلَيْكُمْ اٰيٰتِ اللّٰهِ مُبَيِّنٰتٍ لِّيُخْرِجَ الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ مِنَ الظُّلُمٰتِ
اِلَى النُّوْرِ ؕ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ
صَالِحًا يُّدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ قَدْ اَحْسَنَ
اللّٰهُ لَهٗ رِزْقًا ۝ اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ سَبْعَ
سَمٰوٰتٍ وَّمِنَ الْاَرْضِ مِثْلَهُنَّ ؕ يَتَنَزَّلُ
الْاَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ قَدْ اَحَاطَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عِلْمًا ۝

سُوْرَةُ التَّحْرِيْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ اَحَلَّ اللّٰهُ لَكَ ۚ

અલૈકુમ આયાતિલ્લાહિ મુબય્યિનાતિલ -
તુમ પર અલ્લાહકી રૌશન આયતેં પઢતા હૈ
લિયુખ઼- રિજલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વ
તાકે ઉન્હેં જો ઈમાન લાએ ઔર
અ઼મિલુસ્સાલિહ઼ાતિ મિનઝ઼- ઝ઼ુલુમાતિ
અચ્છે કામ કિયે (૩૨) અંધેરિયોંસે (૩૩) ઉજાલેકી
ઈલન્નૂર • વ મંય્યુઅ-મિમ-બિલ્લાહિ વ
તરફ લે જાએ ઔર જો અલ્લાહ પર ઈમાન લાએ ઔર
યઅ-મલ સાલિહંય્યુદ-ખ઼િલ્હુ જન્નાતિન
અચ્છા કામ કરે વોહ ઉસે બાગોંમેં લે જાએગા
તજ-રી મિન તહ઼-તિહલ - અન્હારુ
જિનકે નીચે નેહરેં બહેં
ખ઼ાલિદી-ન ફીહા અ-બ-દા • ક઼દ
જિનમેં હમેશા રહેં બેશક અલ્લાહને

અહ઼-સ-નલ્લાહુ લહૂ રિઝ઼ક઼ા (૧૧) અલ્લાહુલ્લઝ઼ી ખ઼-લ-ક઼ સબ-અ઼
ઉનકે લિયે અચ્છી રોઝી રખી (૩૪) અલ્લાહ હૈ જિસને સાત
સમાવાતિંવ્વ મિનલ-અર્દ઼િ મિસ્લહુન્ન઼ય-ત- નઝ-ઝલુલ-અમ્રુ બૈનહુન્ન મં ૭
આસ્માન બનાએ (૩૫) ઔર ઉન્હીં કે બરાબર ઝમીનેં (૩૬) હુકમ
લિતઅ઼-લમૂ અન્નલ્લા-હ અ઼લા કુલ્લિ શૈઇન ક઼દીરુંવ઼- વ
ઉનકે દરમિયાન ઉતરતા હૈ (૩૭) તાકે તુમ જાન લો કે અલ્લાહ સબ કુછ ૯
અન્નલ્લા-હ ક઼દ અહ઼ા-ત બિકુલ્લિ શૈઇન ઈ઼લ્મા ◦ (૧૨)
કર સકતા હૈ અલ્લાહકા ઈલ્મ હર ચીઝકો મુહીત હૈ.

(૬૬) સૂરતુત્તહ઼-રીમ

(મદની) ૧૨ આયતેં ઔર ૨ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ◦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

યા અય્યુહન- નબિય્યુ લિ-મ તુહ઼ર્રિમુ મા અ-હ઼લ્લલ્લાહુ લક઼
અય ગૈબ બતાનેવાલે (નબી) ! તુમ અપને ઉપર કયૂં હરામ કિયે લેતે હો વોહ ચીઝ જો અલ્લાહને તુમ્હારે લિયે હલાલ કી

તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ના ફરમાની કરે ઔર માલે ગનીમત મેં જૈસાકે ઉપર ઝિક્ર કિયે હુએ લોગોંકા હક હૈ ઐસાહી. (૨૫) ઔર ઉનકે ઘરોં ઔર માલોં પર કુફ્ફારે મક્કાને કબઝા કર લિયા. મસ્અલા : ઈસ આયત સે સાબિત હુવા હૈ કે કુફ્ફાર ઈસ્તીલા સે અમવાલે મુસ્લેમીનકે માલિક હો જાતે હૈં. (૨૬) યા'ની સવાબે આખેરત (૨૭) અપને જાનો માલ સે દીન કી હિમાયત મેં. (૨૮) ઈમાન વ ઈખલાસ મેં કતાદહ ને ફરમાયા કે ઉન મુહાજિરીનને ઘર ઔર માલ ઔર કુંબે અલ્લાહ તઆલા ઔર રસૂલકી મોહબ્બતમેં છોડે ઔર ઈસ્લામકો કબૂલ કિયા ઔર ઉન તમામ શિદતોં ઔર સખ્તીયોંકો ગવારા કિયા જો ઈસ્લામ કબૂલ કરનેકી વજહ સે ઉન્હેં પેશ આઈ. ઉનકી હાલતેં યહાં પહોંચી કે ભૂકકી શિદતસે પેટ પર પથ્થર બાંધતે થે ઔર જાડોં

تبتغي مرضات أزواجك ۚ والله غفور
رحيم ﴿١﴾ قد فرض الله لكم تحلة أيمانكم ۚ
والله مولاكم ۖ وهو العليم الحكيم ﴿٢﴾ و
إذ أسر النبي إلى بعض أزواجه حديثا
فلما نبأت به وأظهره الله عليه عرف
بعضه وأعرض عن بعض ۖ فلما نبأها به
قالت من أنبأك هذا ۖ قال نبأني العليم
الخبير ﴿٣﴾ إن تتوبا إلى الله فقد صغت
قلوبكما ۖ وإن تظاهرا عليه فإن الله هو
مولاه وجبريل وصالح المؤمنين ۖ والملائكة
بعد ذلك ظهير ﴿٤﴾ عسى ربه إن طلقكن
أن يبدله أزواجا خيرا منكن مسلمات
مؤمنات قانتات تائبات عابدات سائحات

તબ્તગ઼ી મર-દા-ત અઝ- વાજિક ۶ વલ્લાહુ
(૨) અપની બીબિયોંકી મરઝી ચાહતે હો અલ્લાહ
ગ઼ફૂરુર્રહ઼ીમ (૧) ક઼દ ફ-ર-દ઼લ્લાહુ
બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ બેશક અલ્લાહને
લકુમ તહ઼િલ્લ-ત એમાનિકુમ ۶ વલ્લાહુ
તુમ્હારે લિયે તુમ્હારી કસમોંકા ઉતાર મુકર્રર ફર્માં દિયા (૩) ઔર અલ્લાહ
મૌલાકુમ ۶ વ હુવલ અ઼લીમુલ-હ઼કીમ (૨)
તુમ્હારા મૌલા હૈ ઔર અલ્લાહ ઈલ્મો હિકમતવાલા હૈ
વ ઈઝ઼ અસર્રન્નબિય્યુ ઈલા બઅ્-દ઼િ
ઔર જબ નબીને અપની એક બીબી (૪) સે એક
અઝ-વાજિહી હ઼દીસા ۶ ફ-લમ્મા નબ્બ-અત
રાઝકી બાત ફરમાઈ (૫) ફિર જબ વોહ (૬) ઉસકા ઝિક્ર કર
બિહી વ અઝ઼-હ-રહુલ્લાહુ અ઼લૈહિ
બૈઠી ઔર અલ્લાહને ઉસે નબી પર ઝાહિર
અ઼ર્-ર-ફ બઅ્-દ઼હૂ વ અઅ્-ર-દ઼ અ઼મ્બઅ્-દ઼ ۶ ફ-લમ્મા
કર દિયા તો નબીને ઉસે કુછ જતાયા ઔર કુછસે ચશ્મપોશી ફરમાઈ (૭) ફિર જબ
મં ૭ નબ્બ-અહા બિહી ક઼ાલત મન અમ્બ-અ-ક હાઝ઼ા ۶ ક઼ા-લ
નબીને ઉસે ઉસકી ખબર દી બોલી (૮) હુઝૂરકો કિસને બતાયા ફરમાયા
નબ્બ- અનિ-યલ-અ઼લીમુલ-ખ઼બીર (૩) ઈન તતૂબા ઈલલ્લાહિ
મુઝે ઈલ્મવાલે ખબરદારને બતાયા (૯) નબીકી દોનોં બીબિયો ! અગર અલ્લાહકી
ફ-ક઼દ સ઼-ગ઼ત કુલૂબુકુમા ۶ વ ઈન તઝ઼ાહરા અ઼લૈહિ ફ-ઈન્નલ્લા-હ
તરફ તુમ રુજૂઅ કરો તો (૧૦) ઝરૂર તુમ્હારે દિલ રાહસે કુછ હટ ગએ હૈં (૧૧) ઔર અગર ઉન પર ઝોર બાંધો (૧૨) તો
હુ-વ મૌલાહુ વ જિબ્રીલુ વ સ઼ાલિહુલ મુઅ-મિનીન ۶ વલ્મલાઈકતુ
બેશક અલ્લાહ ઉનકા મદદગાર હૈ ઔર જિબ્રઈલ ઔર નેક ઈમાનવાલે ઔર ઉસકે બાદ
બઅ્-દ ઝ઼ાલિ-ક ઝ઼હીર (૪) અ઼સા રબ્બુહૂ ઈન તલ્લ-ક઼કુન્ન
ફરિશ્તે મદદ પર હૈં ઉનકા રબ કરીબ હૈ અગર વોહ તુમ્હેં તલાક દે દે
અંય્યુબ્દિ-લહૂ અઝ-વાજન ખ઼ૈરમ-મિન્કુન્ન મુસ્લિમાતિમ-
કે ઉન્હેં તુમસે બેહતર બીબિયાં બદલ દે ઈતાઅતવાલિયાં ઈમાનવાલિયાં
મુઅ-મિનાતિન ક઼ાનિતાતિન તૉ-ઈબાતિન અ઼ાબિદાતિન સૉઈહ઼ાતિન
અદબવાલિયાં (૧૩) તૌબાવાલિયાં બંદગીવાલિયાં (૧૪) રોઝાદાર

મે કપડાન હોને બાઈસ ગઢોં ઔર ગારોં મે ગુઝારા કરતે થે. હદીસ શરીફ મે હૈ કે ફુકરા મુહાજેરીન અગનિયાસે ચાલીસ સાલ કબ્લ જન્નત મેં જાએંગે. (૨૯) યા'ની મુહાજેરીન સે પહેલે યા ઉનકી હિજરત સે બલકે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી તશરીફ આવરી સે પહેલે. (૩૦) મદીના પાક. (૩૧) યા'ની મદીના પાક કો વતન ઔર ઈમાનકો અપના મુસ્તકર બનાયા ઔર ઈસ્લામ લાએ ઔર હુઝૂર સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમકી તશરીફ આવરીસે દો સાલ પહેલે મસ્જિદેં બનાઈ ઉનકા યેહાલ હૈ કે. (૩૨) ચુનાંચે અપને ઘરોંમે ઉન્હેં ઉતારતે હૈં અપને માલોંમે ઉન્હેં નિસ્ફ કા શરીક કરતે હૈં. (૩૩) યા'ની ઉનકે દિલોંમે કોઈ ખ્વાહિશો તલબ નહી પૈદા હોતી. (૩૪) મુહાજેરીન યા'ની મુહાજેરીન કો જો અમવાલે ગનીમત દિયે

ثَيِّبٰتٍ وَّ اَبْكَارًا ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
قُوْۤا اَنْفُسَكُمْ وَ اَهْلِيْكُمْ نَارًا وَّقُوْدُهَا النَّاسُ
وَ الْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلٰٓىِٕكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ
لَّا يَعْصُوْنَ اللّٰهَ مَاۤ اَمَرَهُمْ وَ يَفْعَلُوْنَ مَا
يُؤْمَرُوْنَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَعْتَذِرُوا
الْيَوْمَ ؕ اِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا تُوْبُوْۤا اِلَى اللّٰهِ تَوْبَةً
نَّصُوْحًا ؕ عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يُّكَفِّرَ عَنْكُمْ
سَيِّاٰتِكُمْ وَ يُدْخِلَكُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۙ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللّٰهُ النَّبِيَّ
وَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ ۚ نُوْرُهُمْ يَسْعٰى بَيْنَ
اَيْدِيْهِمْ وَ بِاَيْمَانِهِمْ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَاۤ اَتْمِمْ لَنَا
نُوْرَنَا وَ اغْفِرْ لَنَا ۚ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝

સ઼ય્યિબાતિંવ-વ અબ્કારા (૫) યા
બ્યાહિયાં ઔર કુંવારિયાં (૧૫) અય
અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ કૂ
ઈમાનવાલો ! અપની જાનોં ઔર
અન્ફુ-સકુમ વ અહ-લીકુમ નારંવ્વકૂદુહન્નાસુ
અપને ઘરવાલોંકો ઉસ આગસે બચાઓ (૧૬)
વલ-હિ઼જારતુ અ઼લૈહા મલાઈ-કતુન
જિસકે ઈંધન આદમી (૧૭) ઔર પથ્થર હૈં (૧૮) ઉસ
ગ઼િલાઝુન શિદાદુલ્લા યઅ઼-સૂનલ્લા-હ
પર સખ્ત કર્રે ફરિશ્તે મુકર્રર હૈં (૧૯) જો અલ્લાહકા
મા અ-મ-રહુમ વ યફ-અ઼લૂ-ન મા
હુકમ નહી ટાલતે ઔર જો ઉન્હેં હુકમ હો
યુઅ-મરૂન (૬) યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ
વોહી કરતે હૈં (૨૦) અય કાફિરો ! આજ બહાને
લા તઅ઼-તઝિરુલ-યૌમ ઈન્નમા તુજ-ઝૌ-ન મા કુન્તુમ તઅ઼-મલૂન (૭) ૬૦
ન બનાઓ (૨૧) તુમ્હેં વોહી બદલા મિલેગા જો તુમ કરતે થે
યા અય્યુહલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ તૂબૂ ઈલલ્લાહિ તૌબ-તન મં ૭
અય ઈમાનવાલો ! અલ્લાહકી તરફ ઐસી તૌબા કરો જો આગેકો
નસૂહ઼ા અ઼સા રબ્બુકુમ અંય્યુકફ-ફિ-ર અ઼ન્કુમ
નસીહત હો જાએ (૨૨) કરીબ હૈ તુમ્હારા રબ (૨૩) તુમ્હારી બુરાઈયાં
સય્યિઆતિકુમ વ યુદ-ખ઼િ-લકુમ જન્નાતિન તજ-રી મિન
તુમસે ઉતાર દે ઔર તુમ્હેં બાગોંમેં લે જાએ જિનકે નીચે નેહરેં બહેં
તહ઼તિહલ અન્હારુ યૌ-મ લા યુખ઼્ઝિલ્લા-હુન્નબિય્ય વલ્લઝ઼ી-ન
જિસ દિન અલ્લાહ રુસ્વા ન કરેગા નબી ઔર ઉનકે સાથ
આમનૂ મ-અ઼હ નૂરુહુમ યસ્આ બૈ-ન ઐદીહિમ વ બિઐમાનિહિમ
ઈમાનવાલોંકો (૨૪) ઉનકા નૂર દૌળતા હોગા ઉનકે આગે ઔર ઉનકે દાહિને
યકૂલૂ-ન રબ્બના અતિમમ લના નૂરના
(૨૫) અર્ઝ કરેંગે અય હમારે રબ ! હમારે લિયે હમારા નૂર પૂરા કર દે
વગ઼્ફિર-લના ઈન્ન-ક અ઼લા કુલ્લિ શૈઈન કદીર (૮)
(૨૬) ઔર હમેં બખ્શ દે બેશક તુઝે હર ચીઝ પર કુદરત હૈ

ગએ અન્સારકે દિલમેં ઉનકી કોઈ ખ્વાહિશ પૈદા નહી હોતી. રશ્ક તો કયા હોતા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી બરકતને કલ્બ ઐસે પાક કર દિયે કે અન્સાર મુહાજેરીનકે સાથ યે સુલૂક કરતે હૈં. (૩૫) યા'ની મુહાજેરીન કો. (૩૬) **શાને નુઝૂલ** : હદીસ શરીફ મેં હૈ કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ખિદમતમેં એક ભૂખા શખ્સ આયા. હુઝૂરને અજવાઝે મુતહ્હરાત કે હુજરોં પર મા'લૂમ કરાયા કે કયા ખાનેકી કોઈ ચીઝ હૈ મા'લૂમ હુવા કે કિસી બીબી સાહિબાકે યહાં કુછ ભી નહી હૈ તો હુઝૂરને અસ્હાબસે ફરમાયા જો ઈસ શખ્સકો મેહમાન બનાએ અલ્લાહ તઆલા ઉસ પર રેહમત ફરમાએ. હઝરત અબૂ તલહા અન્સારી ખડે હો ગએ ઔર હુઝૂર સે ઈજાઝત લેકર મેહમાનકો અપને ઘર લે ગએ. ઘર

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ جَٰهِدِ ٱلْكُفَّارَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ
وَٱغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ
ٱلْمَصِيرُ ۝ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱمْرَأَتَ
نُوحٍ وَٱمْرَأَتَ لُوطٍ ۖ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ
عِبَادِنَا صَٰلِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا
عَنْهُمَا مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا وَقِيلَ ٱدْخُلَا ٱلنَّارَ
مَعَ ٱلدَّٰخِلِينَ ۝ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ ٱمْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ٱبْنِ
لِى عِندَكَ بَيْتًا فِى ٱلْجَنَّةِ وَنَجِّنِى مِن
فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِۦ وَنَجِّنِى مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ۝
وَمَرْيَمَ ٱبْنَتَ عِمْرَٰنَ ٱلَّتِىٓ أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا
فَنَفَخْنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَٰتِ
رَبِّهَا وَكُتُبِهِۦ وَكَانَتْ مِنَ ٱلْقَٰنِتِينَ ۝

યા અય્યુહન્નબિય્યુ જાહિદિલ કુફ-ફા-ર
અય ગૈબ બતાનેવાલે (નબી) ! (૨૭) કાફિરોં
વલ-મુનાફિકી-ન વગ્લુઝ અલૈહિમ • વ મઅ-
ઔર મુનાફિકોં પર (૨૮) જિહાદ કરો ઔર ઉન પર સખ્તી ફરમાઓ
વાહુમ જહન્નમ • વ બિઅ- સલ-મસીર (૯)
ઔર ઉનકા ઠિકાના જહન્નમ હૈ ઔર ક્યા હી બુરા અંજામ
દ-ર-બલ્લાહુ મ-સ-લલ-લિલ્લલઝી-ન
અલ્લાહ કાફિરોંકી મિસાલ દેતા હૈ (૨૯) નૂહકી
ક-ફ-રુમ-ર-અ-ત નૂહિંવ્વમ- ર-અ-ત લૂત
ઔરત ઔર લૂતકી ઔરત વોહ હમારે બન્દોમેં
કાનતા તહ-ત અબ્દૈનિ મિન ઈબાદિના
દો સઝાવાર કુર્બ બન્દોંકે નિકાહમેં થી ફિર ઉન્હોંને
સાલિહૈ ન • ફ-ખાનતાહુમા ફ-લમ યુગ્નિયા
ઉન્સે દુઆ કી (૩૦) તો વોહ અલ્લાહકે સામને ઉન્હેં કુછ

અન્હુમા મિનલ્લાહિ શૈઅંવ્વકીલદ-ખુલન્ના-ર મ-અદ- દાખિલીન (૧૦)
કામ ન આએ ઔર ફરમા દિયા ગયા (૩૧) કે તુમ દોનોં ઔરતેં જહન્નમમેં જાવ જાનેવાલોંકે સાથ (૩૨)
મં ૭ વ દ-ર-બલ્લાહુ મ-સ-લલ લિલ્લઝી-ન આમનુમ-ર-અ-ત
ઔર અલ્લાહ મુસલમાનોંકી મિસાલ બયાન ફરમાતા હૈ (૩૩) ફિરઔનકી
ફિરઔન • ☐ ઈઝ કાલત રબ્બિબ્નિ લી ઈન્દ-ક બૈતન
બીબી (૩૪) જબ ઉસને અર્ઝકી અય મેરે રબ ! મેરે લિયે અપને
ફિલ્જન્નતિ વ નજ-જિની મિન ફિરઔ-ન વ-અ-મલિહી
પાસ જન્નતમેં ઘર બના (૩૫) ઔર મુઝે ફિરઔન ઔર ઉસકે કામસે નજાત દે (૩૬)
વ નજ-જિની મિનલ- કૌમિઝ- ઝાલિમીન • (૧૧)
ઔર મુઝે ઝાલિમ લોગોંસે નજાત બખ્શ (૩૭)
વ મર-ય-મબ-ન-ત ઈમ્રાનલ્લતી અહ-સ-નત ફર-જહા
ઔર ઈમ્રાનકી બેટી મરિયમ જિસને અપની પારસાઈકી હિફાઝત કી
ફ-ન-ફખ્ના ફીહિ મિર-રૂહિના વ સદ-દ-કત બિકલિમાતિ રબ્બિહા
૯૦ તો હમને ઉસમેં અપની તરફકી રૂહ ફૂંકી ઔર ઉસને અપને રબકી બાતોં (૩૮)
વ કુતુબિહી વ કાનત મિનલ- કાનિતીન ૯ ○ (૧૨)
ઔર ઉસકી કિતાબોં (૩૯) કી તસ્દીક કી ઔર ફરમાબરદારોંમેં હુઈ.

જાકર બીબીસે દરયાફત ફરમાયા. કુછ હૈ ઉનહોંને કહા કુછ નહી. સિર્ફ બચ્ચોંકે લિયે થોડા સા ખાના રખ્ખા હૈ. હઝરત અબૂતલ્હાને ફરમાયા બચ્ચોંકો બેહલા કર સુલા દો ઔર જબ મેહમાન ખાને બૈઠે તો ચિરાગ દુરુસ્ત કરને ઉઠો ઔર ચિરાગ કો બુઝાદો તાકે વો અચ્છી તરહ ખાલે. યેહ ઈસ લિયે તજવીઝકી કે મહેમાન યે ન જાન સકે કે એહલે ખાના ઉસકે સાથ નહી ખા રહે હૈં ક્યૂંકે ઉસકો યેહ મા'લૂમ હોગા તો વો ઈસરાર કરેગા ઔર ખાના કમ હૈ ભૂકા રહ જાએગા. ઈસ તરહ મેહમાનકો ખિલાયા ઔર આપ ઉન સાહિબોંને ભૂકે રાત ગુઝારી. જબ સુબ્હ હુઈ ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ તો હુઝૂરે અકદસ અલયહિસ્સલાતો વસ્સલામને ફરમાયા. રાત ફલાં ફલાં લોગોં મેં અજીબ મુઆમલા

પેશ આયા. અલ્લાહ તઆલા હમસે બહોત રાઝી હૈ ઔર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ. (૩૭) યા'ની જિસકે નફસકો લાલચસે પાક કિયા ગયા. (૩૮) યા'ની મુહાજેરીન વ અન્સારકે ઉસમેં કયામત તક પૈદા હોનેવાલે મુસલમાન દાખિલ હૈ. (૩૯) યા'ની અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકી તરફ સે. મસ્અલા : જિસકે દિલમેં કિસી સહાબીકી તરફસે બુગ્ઝ યા કુદૂરત હો ઔર વોહ ઉનકે લિયે દુઆએ વ રેહમતો ઈસ્તિગફાર ન કરે વો મોમિનીનકે અકસામ સે ખારિજ હૈ. ક્યોંકિ યહાં મો'મેનીનકી તીન કિસ્મેં ફરમાઈ ગઈ મુહાજેરીન અન્સાર ઔર ઉનકે બાદ વાલે જો ઉનકે તાબેઅ હોં ઔર ઉનકી તરફસે કોઈ કુદૂરત ન રખેં ઔર ઉનકે લિયે દુઆએ મગફેરત કરે તો જો સહાબા સે કુદૂરત રખે રાફિઝી હો યા ખારિજી વો મુસલમાનોંકી ઈન તીનોં કિસ્મોંસે ખારિજ હૈ. હઝરત ઉમ્મુલ મો'મેનીન હઝરતે આઈશા સિદીકા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાને ફરમાયા કે લોગોંકો હુકમ તો યેહ દિયા ગયા કે સહાબા કે લિયે ઈસ્તિગફાર કરે ઔર કરતે હૈં યેહ કે ગાલિયાં દેતે હૈં. (૪૦) અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈ બિન અબી સલૂલ મુનાફિક ઔર ઉસકે રફીકોં કો. (૪૧) યા'ની યહૂદ બની કુરૈઝા વ બની નુઝૈર. (૪૨) મદીના શરીફ સે. (૪૩) યા'ને તુમ્હારે ખિલાફ કિસીકા કહા ન માનેંગે. ન મુસલમાનોંકા ન રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહ તઆલા અલયહે વસલ્લમકા. (૪૪) યા'ની યહૂદસે મુનાફેકીન કે યેહ સબ વા'દે ઝૂટે હૈં. ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલા મુનાફેકીનકે હાલકી ખબર દેતા હૈ. (૪૫) યા'ને યહૂદ. (૪૬) ચુનાંચે ઐસાહી હુવાકે યહૂદ નિકાલે ગએ ઔર મુનાફેકીન ઉનકે સાથ ન નિકલે ઔર યહૂદ સે મુકાતલા હુવા ઔર મુનાફેકીન ને યહૂદ કી મદદ ન કી. (૪૭) જબ યેહ મદદગાર ભાગ નિકલેંગે તો મુનાફિક. (૪૮) અય મુસલમાનો ! (૪૯) કે તુમ્હારે સામને તો ઈઝહારે કુફ્ર સે ડરતે હૈં ઔર યેહ જાનતે હુએ ભી કે અલ્લાહ તઆલા દિલોંકી છુપી બાતેં જાનતા હૈ. દિલમેં કુફ્ર રખતે હૈં. (૫૦) અલ્લાહ તઆલાકી અઝ્મત કો નહી જાનતે વરના જૈસા ઉસસે ડરને કા હક હૈ ડરતે. (૫૧) યા'ની જબ વોહ આપસ મેં લડે તો બહોત શિદત ઔર કુવ્વત વાલે હૈં લેકિન મુસલમાનોં કે મુકાબિલ બુઝદિલ ઔર નામર્દ સાબિત હોંગે. (૫૨) ઉસકે બાદ યહૂદ કી એક મિસ્લ ઈર્શાદ ફરમાઈ. (૫૩) યા'ની ઉનકા હાલ મુશ્રેકીને મક્કા સા હૈ કે બદ્રમેં. (૫૪) યા'ને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહિ વસલ્લમ કે સાથ અદાવત રખને ઔર કુફ્ર કરનેકા કે ઝિલ્લત વ રુસ્વાઈ કે સાથ હલાક કિયે ગએ. (૫૫) ઔર મુનાફેકીન કા યહૂદ બની નુઝૈરકે સાથ સુલૂક ઐસા હૈ જૈસે. (૫૬) ઐસેહી મુનાફેકિનને યહૂદ બની નુઝૈર કો મુસલમાનોંકે ખિલાફ ઉભારા. જંગ પર આમાદા કિયા. ઉનસે મદદ કે વા'દે કિયે ઔર જબ ઉનકે કહેસે વો એહલે ઈસ્લામસે બર સરે જંગ હુએ તો મુનાફિક બૈઠ રહે ઉનકા સાથ ન દિયા. (૫૭) યા'ને ઉસ શૈતાન વ ઈન્સાનકા. (૫૮) ઔર ઉસકે હુકમ કી મુખાલિફત ન કરો. (૫૯) યા'ની રોઝે કયામત કે લિયે કયા આ'માલ કિયે. (૬૦) ઉસકી ઈતાઅત ઔર ફરમાં બરદારીમેં સર ગર્મ રહો. (૬૧) ઉસકી ઈતાઅત તર્ક કી. (૬૨) કે ઉનકે લિયે ફાઈદા દેનેવાલે ઔર કામ આનેવાલે અમલ કર લેતે. (૬૩) જિનકે લિયે દાઈમી અઝાબ હૈ. (૬૪) જિનકે લિયે ઐશે મુખલ્લદો રાહતે સરમદ હૈ. (૬૫) ઔર ઉસકો ઈન્સાનકી સી તમીઝ અતા કરતે. (૬૬) યા'ની કુર્આનકી શાન વ અઝમત ઐસી હૈ કે પહાડ કો અગર ઈદરાક હોતા તો વો બાવુજૂદ ઈતના સખ્ત ઔર મઝબૂત હોનેકે પાશ પાશ હો જાતા. ઈસસે મા'લૂમ હોતા હૈ કે કુફ્ફાર કે દિલ કિતને સખ્ત હૈં કે ઐસે બા અઝમત કલામ સે અસર પઝીર નહી હોતે. (૬૭) મૌજૂદકા ભી ઔર મા'દૂમકાભી દુનિયા કા ભી ઔર આખિરતકા ભી. (૬૮) મુલ્કો હુકૂમત કા હકીકી માલિક કે તમા મ મૌજૂદાત ઉસકે તહત મુલ્કો હુકૂમત હય ઔર ઉસકી માલિકિય્યત ઔર સલ્તનત દાઈમી હય જિસે ઝવાલ નહી. (૬૯) હર ઐબસે ઔર તમામ બુરાઈયોંસે (૭૦) અપની મખ્લૂકકો. (૭૧) અપને અઝાબસે અપને ફરમાં બરદાર બંદોંકો. (૭૨) યા'ની અઝમત ઔર બડાઈ વાલા અપની ઝાત ઔર તમામ સિફાતમેં ઔર અપની બડાઈ કા ઈઝહાર ઉસીકે શાયાં ઔર લાયક હય કે ઉસકા હર કમાલ અઝીમ હય ઔર સિફત આલી મખ્લૂકમેં કિસીકો નહી પહોંચતા કે તકબ્બુર યા'ની અપની લડાઈ કા ઈઝહાર કરે બંદેકે લિયે ઈજઝો ઈન્કેસાર શાયાં હય. (૭૩) નીસ્ત સે હસ્ત કરને વાલા. (૭૪) જૈસી ચાહે. (૭૫) નિન્નાનવે જો હદીસ મેં વારિદ હંય.

સૂરએ મુમ્તહેના : (૧) સૂરએ મુમ્તહેના મદની હય. ઉસમેં દો રૂકૂઅ, તેરહ આયતેં, તીન સૌ અડતાલીસ કલિમે એક હઝાર પાંચસૌ દસ હુરૂફ હંય. (૨) યા'ની કુફ્ફાર કો. શાને નુઝૂલ : બની હાશિમકે ખાન્દાનકી એક બાંદી સારહ મદીના તય્યેબામેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે હુઝૂર મેં હાઝિર હુઈ. જબકે હુઝૂર ફત્હે મક્કાકા સામાન ફરમા રહે થે. હુઝૂરને ઉસસે ફરમાયા ક્યા તૂ મુસલમાન હોકર આઈ ? ઉસને કહા નહી. ફરમાયા. ક્યા હિજરત કરકે આઈ ? અર્ઝ કિયા નહી. ફરમાયા. ફિર કયૂં આઈ ? ઉસને કહા મોહતાજીસે તંગ હોકર. બની અબ્દુલ મુત્તલિબ ને ઉસકી ઈમદાદકી. કપડે બનાએ. સામાન દિયા. હાતિબ બિન અબી બલતઆ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ઉસસે મિલે. ઉન્હોંને ઉસકો દસ દીનાર

દિયે. એક ચાદર દી ઔર એક ખત એહલે મક્કાકે પાસ ઉસકી મા'રફત ભેજા જિસકા મઝમૂન યેહ થા કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ તુમ પર હમ્લે કા ઈરાદા રખતે હંય. તુમસે અપને બચાવ કી જો તદબીર હો સકે કરો. સારહ યેહ ખત લેકર રવાના હો ગઈ. અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબકો ઈસકી ખબર દી. હુઝૂરને અપને ચંદ અસ્હાબકો જિનમેં હઝરતે અલી મુરતઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ભી થે ઘોડોં પર રવાના કિયા ઔર ફરમાયા મકામે રૌઝએ ખાખ પર તુમ્હેં એક મુસાફિર ઔરત મિલેગી. ઉસકે પાસ હાતિબ બિન અબી બલ્તઆ કા ખત હય. જો એહલે મક્કા કે નામ લિખ્ખા ગયા હય. વોહ ખત ઉસસે લેલો ઔર ઉસકો છોડ દો અગર ઈન્કાર કરે તો ઉસકી ગર્દન માર દો. યેહ હઝરાત રવાના હુવે ઔર ઔરત કો ઠીક ઉસી મુકામ પર પાયા જહાં હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા થા. ઉસસે ખત માંગા વોહ ઈન્કાર કર ગઈ ઔર કસમ ખા ગઈ. સહાબા ને વાપસી કા કસ્દ કિયા. હઝરતે અલી મુરતઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને બકસમ ફરમાયા કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ખબર ખિલાફ હો હી નહી સકતી ઔર તલ્વાર ખીંચકર ઔરતસે ફરમાયા લા ખત નિકાલ યા ગર્દન રખ. જબ ઉસને દેખા કે હઝરત બિલકુલ આમાદએ કત્લ હંય તો અપને જૂડે મેંસે ખત નિકાલા. હુઝૂર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને હઝરતે હાતિબ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકો બુલાકર ફરમાયા કે અય હાતિબ ઈસકા કયા બાઈસ ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ મંય જબસે ઈસ્લામ લાયા કભી મંયને કુફ્ર નહી કિયા ઔર જબસે હુઝૂરકી નિયાઝ મંદી મયસ્સર આઈ કભી હુઝૂર કી ખિયાનત નકી ઔર જબસે એહલે મક્કા કો છોડા કભી ઉનકી મહબ્બત ન આઈ લેકિન વાકેઆ યેહ હય કે મૈં કુરૈશ મેં રહતા થા ઔર ઉનકી કૌમસે ન થા. મેરે સિવાય ઔર જો મુહાજેરીન હૈં ઉનકે મક્કએ મુકર્રમા મેં રિશ્તેદાર હંય જો ઉનકે ઘરબાર કી નિગરાની કરતે હંય મુઝે અપને ઘરવાલોંકા અંદેશા થા ઈસ લિયે મંય ને યેહ ચાહા કે મેં એહલે મક્કા પર કુછ એહસાન રખ દૂં તાકે વોહ મેરે ઘરવાલોંકો ન સતાએં ઔર યેહ મૈં યકીન સે જાનતા હૂં કે અલ્લાહ તઆલા એહલે મક્કા પર અઝાબ નાઝિલ ફરમાને વાલા હય. મેરા ખત ઉન્હેં બચા ન સકેગા. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉનકા યેહ ઉઝ્ર કુબૂલ ફરમા લિયા ઔર ઉનકી તસ્દીક કી. હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ! મુઝે ઈજાઝત દીજિયે ઈસ મુનાફિકકી ગર્દન માર દૂં. હુઝૂરને ફરમાયા અય ઉમર (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો) ! અલ્લાહ તઆલા ખબરદાર હય. જબહી ઉસને એહલે બદ્ર કે હકમેં ફરમાયા કે જો ચાહો કરો મંયને તુમ્હેં બખ્શ દિયા. યેહ સુનકર હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકે આંસૂ જારી હો ગએ ઔર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ. (૩) યા'ની ઈસ્લામ ઔર કુર્આન. (૪) યા'ની મક્કા મુકર્રમાસે. (૫) યા'ની અગર કુફ્ફાર તુમ પર મૌકા' પા જાએં. (૬) ઝર્બો કત્લ કે સાથ. (૭) શબ્બો શતમ ઔર. (૮) તુ ઐસે લોગોં કો દોસ્ત બનાના ઔર ઉનસે ભલાઈ કી ઉમ્મીદ રખના ઔર ઉનકી અદાવત સે ગાફિલ રહના હરગિઝ ન ચાહિયે. (૯) જિનકી વજહસે તુમ કુફ્ફારસે દોસ્તી વ મુવાલાત કરતે હો. (૧૦) કે ફરમાં બરદાર જન્નતમેં હોંગે ઔર કાફિર ના ફરમાન જહન્નમમેં. (૧૧) હઝરતે હાતિબ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ઔર દૂસરે મો'મેનીનકો ખિતાબ હય ઔર સબકો હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામકી ઈકતેદા કરનેકા હુકમ હય કે દીન કે મોઆમલે મેં એહલે કરાબતકે સાથ ઉનકા તરીકા ઈખ્તિયાર કરેં. (૧૨) સાથ વાલોંસે એહલે ઈમાન મુરાદ હંય. (૧૩) જો મુશ્રિકથી. (૧૪) ઔર હમને તુમ્હારે દીનકી મુખાલેફત ઈખ્તિયાર કી. (૧૫) યેહ કાબિલે ઈત્તેબાઅ નહી કયૂંકે વોહ એક વા'દે કી બિના પર થા ઔર જબ હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામકો ઝાહિર હો ગયા કે વોહ કુફ્ર પર મુસ્તકિલ હય તો આપને ઉસસે બેઝારી કી. લેહાઝા યેહ કિસીકે લિયે જાઈઝ નહી કે અપને બે ઈમાન રિશ્તેદાર કે લિયે દુઆએ મગફેરત કરે (૧૬) અગર તૂ ઉસકી નાફરમાની કરે ઔર શિર્ક પર કાઈમ રહે. (ખાઝિન) (૧૭) યેહ ભી હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામકી ઔર ઉન મો'મેનીન કી દુઆ હય જો આપકે સાથ થે ઔર મા કબ્લ ઈસ્તિસ્ના કે સાથ મુત્તસિલ હય લેહાઝા મો'મેનીન કો ઈસ દુઆમેં હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામકા ઈત્તેબાઅ કરના ચાહિયે. (૧૮) ઉન્હેં હમ પર ગલ્બા ન દે કે વોહ અપને આપ કો હક પર ગુમાન કરને લગેં. (૧૯) અય ઉમ્મતે હબીબે ખુદા મોહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ! (૨૦) યા'ની હઝરતે ઈબ્રાહીમ અલયહિસ્સલામ ઔર ઉનકે સાથ વાલોંમેં. (૨૧) અલ્લાહ તઆલાકી રહમતો સવાબ ઔર રાહતે આખિરત કા તાલિબ હો ઔર અઝાબે ઈલાહી સે ડરે. (૨૨) ઈમાનસે ઔર કુફ્રસે દોસ્તી કરે. (૨૩) યા'ની કુફ્ફારે મક્કાસે. (૨૪) ઈસ તરહ કે ઉન્હેં અઝાબકી તૌફીક દે ચુનાંચે અલ્લાહ તઆલાને ઐસા કિયા ઔર બાદ ફત્હે મક્કા ઉન મેંસે કસીરુત્તા'દાદ લોગ ઈમાન લે આએ ઔર મો'મેનીન કે દોસ્ત ઔર ભાઈ બન ગએ ઔર બાહમી મહબ્બતેં બઢી. શાને નુઝૂલ : જબ ઊપર કી આયાત નાઝિલ હુઈં તો મો'મેનીનને અપને

એહલે કરાબતકી અદાવત મેં તશદુદ કિયા. ઉનસે બેઝાર હો ગએ ઔર ઇસ મોઆમલેમેં બહોત સખ્ત હો ગએ તો અલ્લાહ તઆલાને યેહ આયત નાઝિલ ફરમા કર ઉન્હેં ઉમ્મીદ દિલાઇકી ઉન કુફફારકા હાલ બદલને વાલા હય ઔર યેહ આયત નાઝિલ હુઇ. (૨૫) દિલ બદલને ઔર હાલ તબદીલ કરને પર. (૨૬) યા'ની ઉન કાફિરોં સે. શાને નુઝૂલ : હઝરત ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે યેહ આયત ખઝાઆકે હકમેં નાઝિલ હુઇ જિન્હોંને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે ઇસ શર્ત પર સુલહકી થી કે ન આપસે કિતાલ કરેંગે ન આપકે મુખાલિફ કો મદદ દેંગે. અલ્લાહ તઆલાને ઉન લોગોંકે સાથ સુલૂક કરનેકી ઇજાઝત દી. હઝરતે અબ્દુલ્લાહ બિન ઝુબૈરને ફરમાયા કે યેહ આયત ઉનકી વાલેદા અસ્મા બિન્તે અબૂબક સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હાકે હકમેં નાઝિલ હુઇ. ઉનકી વાલેદા મદીના તય્યેબા મેં ઉનકે લિયે તોહફે લેકર આઇથી ઔરથી મુશરિકા તો હઝરતે અસ્માને ઉનકે હદાયા કબૂલ ન કિયે ઔર ઉન્હેં અપને ઘરમેં આનેકી ઇજાઝત ન દી ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે દરયાફત કિયા કે કયા હુકમ હય ઉસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઇ ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઇજઝત દી કે ઉન્હેં ઘરમેં બુલાએ ઉનકે હદાયા કબૂલ કરેં. ઉનકે સાથ અચ્છા સુલૂક કરે. (૨૭) યા'ની ઐસે કાફિરોં સે દોસ્તી મમ્નૂઅ હય. (૨૮) કે ઉનકી હિજરત ખાલિસ દીનકે લિયે હય ઐસા તો નહીં હય કે ઉન્હોંને શૌહરોંકી અદાવતમેં ઘર છોડા હો. હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે ઉન ઔરતોંકો કસમ દી જાએ કે વોહ ન શૌહરોંકી અદાવત મેં નિકલી હંય ઔર ન કિસી દુન્યવી વજહસે. ઉન્હોંને સિર્ફ અપને દીનો ઇમાન કે લિયે હિજરત કી હય. (૨૯) મુસલમાન ઔરતેં. (૩૦) યા'ની કાફિરોંકો. (૩૧) યા'ની ન કાફિર મર્દ મુસલમાન ઔરતોંકો હલાલ. મસ્અલા : ઔરત મુસલમાન હોકર કાફિર મર્દકી ઝવજિય્યત સે ખાલી હો ગઇ. (૩૨) યા'ની જો મહર ઉન્હોંને ઉન ઔરતોંકો દિયે થે વોહ ઉન્હેં વાપસ કરદો. યેહ હુકમ એહલે ઝિમ્માકે લિયે હય જિનકે હકમેં યેહ આયત નાઝિલ હુઇ લેકિન હર્બી ઔરતોંકે મહર વાપસ કરના ન વાજિબ ન સુન્નત (વઇન કાનલ અમ્રો બિ ઇતાઇને અન્ફકૂ લિલ વૂજુબે ફહુવા મન્સૂખ વઇન કાનલિનુદ્દબિન કમા હુ-વ કૌલુશ્શાફઇ ફલા) મસ્અલા : ઔર યેહ મહર દેના ઇસ સૂરતમેં હય જબકે ઔરતકા કાફિર શૌહર ઉસકો તલબ કરે ઔર અગર ન તલબ કરે તો ઉસકો કુછ ન દિયા જાએગા મસ્અલા : ઇસી તરહ અગર કાફિરને ઉસ મુહાજિરાકો મહર નહીં દિયા થા તો ભી વોહ કુછ ન પાએગા. શાને નુઝૂલ : યેહ આયત સુલહે હુદૈબિયાકે બાદ નાઝિલ હુઇ. સુલ્હમેં યહ શર્ત થી કે મકકાવાલોંમેં સે જો શખ્સ ઇમાન લાકર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ખિદમત મેં હાઝિર હો ઉસકો એહલે મક્કા વાપસ લે સકતે હંય. ઇસ આયત મેં યેહ બયાન ફરમાયા ગયા કે યેહ શર્ત સિર્ફ મરદોંકે લિયે હય. ઔરતોંકી તસરીહ અહદનામે મેં નહીં ન ઔરતેં ઇસ કરારદાદમેં દાખિલ હો સકતી હંય કયૂંકે મુસલમાન ઔરત કાફિર કે લિયે હલાલ નહીં બા'ઝ મુફસ્સેરીન ને ફરમાયા કે યેહ આયત હુકમે અવ્વલકી નાસિખ હય. યેહ ઇસ તકદીર પર હય કે ઔરતેં અહદે સુલહમેં દાખિલ હોં મગર ઔરતોંકા ઇસ અહદમેં દાખિલ હોના સરીહ નહીં કયૂંકે હઝરતે અલી મુરતઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોસે અહદનામા કે યેહ અલ્ફાઝ મરવી હંય (લા યાતી-ક મિન્ના રજૂલુન વ ઇન કા-ન અલા દીનેકા ઇલ્લા રદદતોહુ) યા'ની હમમેં સે જો મર્દ આપકે પાસ પહોંચે ખ્વાહ વોહ આપકે દીનહી પર હો આપ ઉસકો વાપસ દેંગે. (૩૩) યા'ની મોહાજિરા ઔરતોંસે અગરચે દારુલ હર્બમેં ઉનકે શૌહર હોં કયૂંકે ઇસ્લામ લાનેસે વોહ ઉન શૌહરોં પર હરામ હો ગઈ ઔર ઉનકી ઝવજિય્યત મેં ન રહીં. મસ્અલા : વહતજ્જા બિહી અબુહનીફા અલા ઇન્ન લાઇદત અલલ મુહાજિરા ફયજૂઝો લહત તઝવ્વુજો મિન ગૈરિ ઇદતિન બિલાફલ-લહુમા) (૩૪) મહર દેનેસે મુરાદ ઉસકો અપને ઝિમ્મા લાઝિમ કર લેના હય અગરચે બિલફે'લ ન દિયા જાએ. મસ્અલા : ઇસ સે યેહ ભી સાબિત હુવાકે ઉન ઔરતોંસે નિકાહ કરને પર નયા મહર વાજિબ હોગા. ઉનકે શૌહરોંકો જો અદા કર દિયા ગયા હય વોહ ઉનમેં મુજર્રા વ મહસૂબ ન હોગા. (૩૫) યા'ની જો ઔરતેં દારુલ હર્બ મેં રહ ગઈ યા મુરતદ હોકરદારુલ હર્બ મેં ચલી ગઈ ઉનસે ઝૌજિય્યત કા ઇલાકા ન રખ્ખો ચુનાંચે યેહ આયત નાઝિલ હોનેકે બાદ અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉન કાફેરા ઔરતોંકો તલાક દે દી જો મક્કા મુકર્રમા મેં થી. મસ્અલા : અગર મુસલમાન કી ઔરત (મઆઝલ્લાહ) મુરતદ હો જાએ તો ઉસકે કૈદે નિકાહસે બાહર ન હોગી (અલયહિલ ફત્વા ઝજરૌ-વ-તૈસિરન) (૩૬) યા'ની ઉન ઔરતોં કો જો તુમને મહર દિયે થે વોહ ઉન કાફિરોંસે વસૂલ કરલો જિન્હોંને ઇનસે નિકાહ કિયા. (૩૭) અપની ઔરતોં પર જો હિજરત કરકે દારુલ ઇસ્લામ મેં ચલી આઈ ઉનકે મુસલમાન શૌહરોંસે જિન્હોંને ઉનસે નિકાહ કિયા. (૩૮) શાને નુઝૂલ : ઇસ આયત કે નાઝિલ હોનેકે બાદ મુસલમાનોંને તો મુહાજિરા ઔરતોંકે મહર ઉનકે કાફિર શૌહરોંકો અદા કર દિયે ઔર કાફિરોંને મુરતેદાત કે મહર મુસલમાનોંકો અદા કરનેસે ઇન્કાર કર દિયા ઉસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઇ. (૩૯) જિહાદ મેં ઔર

ઉનસે ગનીમત પાવો. (૪૦) યા'ની મુરતદા હોકર દારુલ હર્બ મેં ચલી ગઇ થી. (૪૧) ઉન ઔરતોંકે મહર દેનેમેં હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે મો'મેનીન મુહાજેરીનકી ઔરતોંમેંસે છે ઔરતેં ઐસી થી જિન્હોંને દારુલ હર્બ કો ઈખ્તિયાર કિયા ઔર મુશ્રેકીન કે સાથ લાહિક હુઈ ઔર મુરતદ હો ગઈ રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉનકે શૌહરોં કો માલે ગનીમત સે ઉનકે મહર અતા ફરમાએ. ફાયદા : ઈન આયતોંમેં મુહાજિરાતકે ઈમ્તેહાન ઔર કુફ્ફારને જો અપની બીબિયોં પર ખર્ચ કિયા હો વોહ બાદે હિજરત ઉન્હેં દેના ઔર મુસલામનોંને જો અપની બીબિયોં પર ખર્ચ કિયા હો વોહ ઉનકે મુરતદ હોકર કાફિરોંસે મિલ જાનેકે બાદ ઉનસે માંગના ઔર જિનકી બીબિયાં મુરતદ હોકર ચલી ગઇ હોં ઉન્હોંને ઉન પર ખર્ચ કિયા હય વોહ ઉન્હેં માલેગનીમત મેંસે દેના. યેહ તમામ અહકામ મન્સૂખ હો ગએ. આયતે સૈફ યા આયતે ગનીમત યા સુન્નતસે કયૂંકે યેહ અહકામ જભી તક બાકી રહે જબ તક યેહ અહદ રહા ઔર જબ વોહ અહદ ઉઠ ગયા તો અહકામ ભી ન રહે. (૪૨) જૈસાકે ઝમાનએ જાહિલિય્યત મેં દસ્તૂર થા કે લડકિયોં કો બ-ખયાલે આર યા બ-અંદેશએ નાદારી ઝિંદા દફન કર દેતે થે. ઉસસે ઔર હર કત્લે નાહકસે બાઝ રહના ઈસ અહદમેં શામિલ હય. (૪૩) યા'ની પરાયા બચ્ચા લેકર શૌહર કો ધોકા દેં ઔર ઉસકો અપને પેટ સે જના હુવા બતાએં જૈસાકે જાહિલિય્યત કે ઝમાનેમેં દસ્તૂર થા. (૪૪) નેક બાત અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકી ફરમાંબરદારી હય. (૪૫) મરવી હય કે જબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ રોઝે ફત્હે મક્કા જબ મર્દોંકી બયઅત લેકર ફારિગ હુએ તો કોહે સફા પર ઔરતોં સે બયઅત લેના શુરૂ કી ઔર હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો નીચે ખડે હુએ હુઝૂરકા કલામે મુબારક ઔરતોંકો સુનાતે જાતે થે. હિન્દ બિન્તે ઉત્બા અબૂ સુફિયાન કી બીવી ખૌફઝદા બુર્કા પહન કર ઈસ તરહ હાઝિર હુઇ કે પહચાની ન જાએ. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે મંય તુમસે ઈસ બાત પર બયઅત લેતા હૂં કે તુમ અલ્લાહ તઆલાકે સાથ કિસી ચીઝકો શરીક ન કરો. હિન્દને સર ઉઠાકર કહાકે આપ હમસે વોહ અહદ લેતે હંય જો હમને આપકો મર્દોં સે લેતે નહી દેખા ઔર ઉસ રોઝ મર્દોંસે સિર્ફ ઈસ્લામો જિહાદ પર બયઅત લી ગઇ થી. ફિર હુઝૂરને ફરમાયા ઔર ચોરી ન કરેંગી તો હિન્દને અર્ઝ કિયાકે અબૂ સુફયાન બખીલ આદમી હંય ઔર મૈંને ઉનકા માલ ઝરૂર લિયા હય. મંય નહી સમઝતી મુઝે હલાલ હુવા યા નહી. અબૂ સુફયાન હાઝિર થે ઉન્હોંને કહા જો તૂને પેહલે લિયા ઔર જો આઈન્દા લે સબ હલાલ. ઉસ પર નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને તબસ્સુમ ફરમાયા ઔર ઈર્શાદ કિયા કે તૂ હિન્દ બિન્તે ઉત્બા હય. અર્ઝ કિયા જી હાં જો કુછ મુઝસે કુસૂર હુવે હંય મુઆફ ફરમાઇયે. ફિર હુઝૂરને ફરમાયા ઔર ન બદકારી કરેંગી તો હિન્દને કહા કયા કોઈ આઝાદ ઔરત બદકારી કરતી હય ? ફિર ફરમાયા ન અપની ઔલાદ કો કત્લ કરેં. હિન્દને કહા હમને છોટે છોટે પાલે જબ બડે હો ગએ તુમને ઉન્હેં કત્લ કરદિયા. તુમ જાનો ઔર વોહ જાનેં ઉસકા લડકા હંઝલા બિન અબી સુફિયાન બદ્રમેં કત્લ કર દિયા ગયા થા. હિન્દકી યેહ ગુફતગૂ સુનકર હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકો બહોત હંસી આઇ. ફિર હુઝૂરને ફરમાયા કે અપને હાથ પાંવ કે દરમિયાન કોઇ બોહતાન ન ઘડેંગી. હિન્દને કહા કે બખુદા બોહતાન બહોત બુરી ચીઝ હય ઔર હુઝૂર હમકો નેક બાતોં ઔર બરતર ખસલતોંકા હુકમ દેતે હંય ફિર હુઝૂરને ફરમાયા કે કિસી નેક બાત મેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી નાફરમાની ન કરેંગી ઉસ પર હિન્દને કહાકે ઈસ મજલિસમેં હમ ઈસ લિયે હાઝિર હી નહી હુયે કે અપને દિલમેં આપકી ના ફરમાની કા ખયાલ આને દેં. ઔરતોંને ઈન તમામ ઉમૂર કા ઈકરાર કિયા ઔર ચારસૌ સત્તાવન ઔરતોંને બયઅતકી. ઉસ બયઅતમેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને મોસાફહા ન ફરમાયા ઔર ઔરતોં કો દસ્તે મુબારક છૂને ન દિયા. બયઅતકી કૈફિયતમેં યેહ ભી બયાન કિયા ગયા હય કે એક કદહ પાની મેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને અપના દસ્તે મુબારક ડાલા ફિર ઉસીમેં ઔરતોંને અપને હાથ ડાલે ઔર યહ ભી કહા ગયા હય કે બયઅત કપડેકે વાસ્તે સે લી ગઇ ઔર બઈદ નહી હય કે દોનોં સૂરતેં અમલમેં આઇ હોં. મસાઈલ : બયઅત કે વકત મિકરાઝ કા ઈસ્તેમાલ મશાઈખકા તરીકા હય. યેહ ભી કહા ગયા હય કે યેહ હઝરતે અલી મુરતઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકી સુન્નત હય. ખિલાફત કે સાથ ટોપી દેના મશાઈખકા મા'મૂલ હય ઔર કહા ગયા હય કે સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે મન્કૂલ હય ઔરતોં કી બયઅતમેં અજનબિયાકા હાથ છૂના હરામ હય યા બયઅત ઝબાનસે હો યા કપડે વગૈરાકે વાસ્તે સે. (૪૬) ઈન લોગોંસે મુરાદ યહૂદ હંય. (૪૭) કયૂંકે ઉન્હેં કુતુબે સાબેકાસે મા'લૂમ હો ચુકા થા ઔર વોહ બયકીન જાનતે થે કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ અલ્લાહ તઆલાકે રસૂલ હંય ઔર યહૂદને ઉસકી તકઝીબ કી ઈસ લિયે ઉન્હેં અપની મગફેરતકી ઉમ્મીદ નહી. (૪૮) ફિર દુનિયામેં વાપસ આનેકી યા યેહ મઅના હંય કે યહૂદ સવાબે આખિરતસે ઐસે નાઉમ્મીદ હુએ જૈસેકે મરે હુવે કાફિર અપની

કબ્રોંમે અપને હાલકો જાનકર સવાબે આખિરત સે બિલકુલ માયૂસ હંય.

સૂરએ સફ : (૧) સૂરએ સફ મક્કિયા હય ઔર બકૌલે હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા વ જમહૂર મુફસ્સેરીન મદનિય્યહ હય. ઈસમેં દો રૂકૂઅ ચૌદહ આયતે, દોસો ઈકકીસ કલિમે ઔર નવસૌ હર્ફ હંય. (૨) શાને નુઝૂલ : સહાબએ કિરામકી એક જમાઅત ગુફતગૂ કર રહી થી. યેહ વોહ વકત થા જબ તક કે હુકમે જિહાદ નાઝિલ નહી હુવા થા. ઉસ જમાઅતમેં યેહ તઝકેરા થા કે અલ્લાહ તઆલાકો સબસે ઝયાદા કયા અમલ પ્યારા હય ? હમેં મા'લૂમ હોતા તો હમ વોહી કરતે ચાહે ઉસમેં હમારે માલ ઔર હમારી જાને કામ આજાતી. ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. ઈસ આયતકી શાને નુઝૂલ મેં ઔર ભી કઈ કૌલ હંય. મિનજુમ્લા ઉનકે એક યેહ હય કે યેહ આયત મુનાફેકીન કે હક મેં નાઝિલ હુઈ. જો મુસલમાનોં સે મદદકા ઝૂટા વા'દા કરતે થે. (૩) એક સે દૂસરા મિલા હુવા હર એક અપની અપની જગહ જમા હુવા દુશ્મન કે મુકાબિલ સબ કે સબ મિસ્લે શૈએ વાહિદ કે. (૪) આયાત કા ઈન્કાર કરકે ઔર મેરે ઉપર ઝૂટી તોહમતે લગાકર. (૫) યકીન કે સાથ. (૬) ઔર રસૂલ વાજેબુત તા'ઝીમ હોતે હંય ઉનકી તૌકીર ઔર ઉનકા એહતેરામ લાઝિમ હય. ઉન્હેં ઈઝા દેના સખ્ત હરામ ઔર ઈન્તેહા દરજે કી બદનસીબી હય. (૭) હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલામ કો ઈઝા દેકર રાહે હક સે મુન્હરિફ ઔર. (૮) ઉન્હે ઈત્તેબાએ હક કી તૌફીક સે મહરૂમ કરકે. (૯) જો ઉસકે ઈલ્મમેં નાફરમાન હય. ઈસ આયતમેં તંબીહ હય કે રસૂલોં કો ઈઝા દેના શદીદ બદ તરીન જુર્મ હય ઔર ઉસકે વબાલ સે દિલ ટેઢે હો જાતે હંય ઔર આદમી હિદાયત સે મહરૂમ હો જાતા હય. (૧૦) ઔર તૌરેતો દીગર કુતુબે ઈલાહિય્યા કા ઈકરારો એ'તેરાફ કરતા હય ઔર તમામ: પેહલે અંબિયાકો માનતા હુવા (૧૧) હદીસ : રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે હુકમ સે અસ્હાબે કિરામ નજજાશી બાદશાહ કે પાસ ગએ તો નજજાશી બાદશાહ ને કહા મૈં ગવાહી દેતા હૂં કે મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ અલ્લાહ તઆલા કે રસૂલ હંય ઔર વહી રસૂલ હંય જિનકી હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલામ ને બશારત દી અગર ઉમૂરે સલતનત કી પાંબદિયાં ન હોતી તો મૈં ઉનકી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર કફશ બરદારી કી ખિદમત બજા લાતા (અબૂદાવૂદ) હઝરતે અબ્દુલ્લાહ બિન સલામ સે મરવી હય કે તૌરેત મેં સૈય્યિદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી સિફત મઝકૂર હય ઔર યહ ભી કે હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલામ આપકે પાસ મદફૂન હોંગે. અબૂદાવૂદ મદનીને કહા કે રૌઝએ અકદસમેં એક કબ્ર કી જગહ બાકી હય (તિરમિઝી) હઝરતે કઅબ અહબાર સે મરવી હય કે હવારિયોંને હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલામ સે અર્ઝ કિયા યા રૂહુલ્લાહ ! કયા હમારે બાદ ઔર કોઈ ઉમ્મત ભી હય ? ફરમાયા હાં અહમદે મુજતબા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ઉમ્મત વોહ લોગ હુકમાઅ, ઉલમા વ અબરારો અત્કિયા હંય ઔર ફિકહમેં નાઈબે અંબિયા હંય. અલ્લાહ તઆલા સે થોડે રિઝ્ક પર રાઝી ઔર અલ્લાહ તઆલા ઉનસે થોડે અમલ પર રાઝી. (૧૨) ઉસકી તરફ શરીક ઔર વલદકી નિસ્બત કરકે ઔર ઉસકી આયાત કો જાદૂ બતા કર. (૧૩) જિસમેં શહાદતે દારૈન હય. (૧૪) યા'ની દીને બરહક ઈસ્લામ. (૧૫) કુર્આને પાક કો શે'રો સેહરો કહાનત બતાકર. (૧૬) ચુનાંચે હર એક દીન બઈનાયતે ઈલાહી ઈસ્લામસે મગલૂબ હો ગયા મુજાહિદ સે મન્કૂલ હય કે જબ હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલામ નુઝૂલ ફરમાએંગે તો રૂએ ઝમીન પર સિવાય ઈસ્લામ કે ઔર કોઈ દીન ન હોગા. (૧૭) શાને નુઝૂલ : મો'મીનીન ને કહા થા કે અગર હમ જાનતે કે અલ્લાહ તઆલા કો કૌન સા અમલ બહોત પસંદ હય ? તો હમ વહી કરતે ઉસ પર યહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઈસ આયતમેં અમલ કો તિજારત સે તા'બીર ફરમાયા ગયા કયૂં કે જિસ તરહ તિજારત સે નફે' કી ઉમ્મીદ હોતી હય ઉસી તરહ ઉન આ'માલ સે બેહતરીન નફા રઝાએ ઈલાહી ઔર જન્નતો નજાત હાસિલ હોતી હય. (૧૮) અબ વહ તિજારત બતાઈ જાતી હય. (૧૯) જાન ઔર માલ ઔર હર એક ચીઝસે. (૨૦) ઔર એસા કરો તો. (૨૧) ઉસકે અલાવા જલ્દ મિલને વાલી. (૨૨) ઈસ ફતહ સે યા ફત્હે મકકા મુરાદ હય યા બિલાદે ફારસો રૂમ કી ફતહ. (૨૩) દુનિયા મેં ફત્હકી ઔર આખિરત મેં જન્નત કી. (૨૪) હવારીયોંને દીને ઈલાહી કી મદદ કી થી જબકે. (૨૫) હવારી હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલામ કે મુખ્લીસીનકો કેહતે હંય યેહ બારહ હઝરાત થે જો હઝરત ઈસા અલયહિસ્સલામ પર અવ્વલ ઈમાન લાએ ઉન્હોને અર્ઝ કિયા (૨૬) હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલામ પર. (૨૭) ઉન દોનોં મે કિતાલ હુઆ. (૨૮) ઈમાન વાલે ઈસ આયત કી તફસીર મેં યેહ ભી કહા ગયા હય કે જબ હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલામ આસ્માન પર ઉઠા લિયે ગએ તો ઉનકી કૌમ તીન ફિર્કોં મે મુન્કસિમ હો ગઈ. એક ફિર્કે ને હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલામ કી નિસ્બત કહા કે વોહ અલ્લાહ થા. આસ્માન પર ચલા ગયા. દૂસરે ફિર્કે ને કહા કે વોહ અલ્લાહ તઆલા કા બેટા થા ઉસને અપને પાસ બુલા લિયા તીસરે ફિર્કેને કહા કે વોહ અલ્લાહ તઆલા કે બંદે ઔર ઉસકે રસૂલ થે ઉસને ઉઠા લિયા. યેહ તીસરે

ફિર્કેવાલે મો'મિન થે. ઉનકી ઈન દોનોં ફિર્કો સે જંગ રહી ઔર કાફિર ગિરોહ ઉન પર ગાલિબ રહે યહાં તક કે સૈય્યદે અંબિયા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને ઝહૂર ફરમાયા ઉસ વકત ઈમાનદાર ગિરોહ ઉન કાફિરોં પર ગાલિબ હુવા ઈસ તકદીર પર મતલબ યેહ હય કે હઝરતે ઈસા અલયહિસ્સલામ પર ઈમાન લાને વાલોં કી હમને મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી તસદીક કરને સે મદદ ફરમાઈ.

સૂરએ જુમ્અહ : (૧) સૂરએ જુમ્અહ મદનિય્યહ હય. ઈસમેં દો રુકૂઅ, ગ્યારહ આયાતેં, એકસો અસ્સી કલિમે, સાતસો બીસ હર્ફ હંય. (૨) તસ્બીહ તીન તરહ કી હય. એક તસ્બીહે ખલ્કત કે હર શય કી ઝાત ઔર ઉસકી પૈદાઈશ હઝરતે ખાલિક કદીર જલ્લ જલાલુહૂ કી કુદરતો હિકમત ઔર ઉસકી વહદાનિય્યત ઔર તન્ઝીહ પર દલાલત કરતી હય. દૂસરી તસ્બીહે કે અલ્લાહ તઆલા અપને લુત્ફો કરમસે મખ્લૂકમેં અપની મા'રેફત પૈદા કરે તીસરી તસ્બીહે ઝુરૂરી વોહ યેહ હય કે અલ્લાહ તઆલા હર એક જૌહર પર અપની તસ્બીહ જારી ફરમાતા હૈ યેહ તસ્બીહ મા'રેફત પર મુરત્તબ નહીં. (૩) જિસકે નસબો શરાફત કો વોહ અચ્છી તરહ જાનતે પેહચાનતે હંય ઉનકા નામે પાક મોહમ્મદ મુસ્તફા હૈ. સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ હુઝૂર સૈય્યદે અંબિયા આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી સિફત નબીયે ઉમ્મી હય. ઉસકે બહોત વુજૂહ હંય એક ઉનમેં સે યેહ હય કે આપ ઉમ્મતે ઉમૈયહ કી તરફ મબઊસ હુએ. કિતાબે શઅયા મેં હય અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હય. મંય ઉમ્મિયોંમે સે એક ઉમ્મી ભેજૂંગા ઔર ઉસ પર નબુવ્વત ખત્મ કર દૂંગા ઔર એક વજહ યેહ હય કે આપકી બો'અસત ઉમ્મુલ કુરા યાની મક્કા મુકર્રમા મેં હુઈ ઔર એક વજહ યેહ ભી હય કે હુઝૂરે અનવર અલયહિસ્સલાતો વસલ્લામ લિખતે ઔર કિતાબ સે કુછ પઢતે ન થે ઔર યેહ આપકી ફઝીલત થી કે ગાયત હુઝૂરે ઈલ્મસે ઉસકી હાજત ન થી. ખત એક સન્અતે ઝેહનિયા હૈ જો આલએ જિસ્માનિયા સે સાદિર હોતી હય તો જો ઝાત ઐસી હો કે કલમે આ'લા ઉસકે ઝેરે ફરમાન હો ઉસકો ઉસ કિતાબત કી કયા હાજત ? ફિર હુઝૂર કા કિતાબત ન ફરમાના ઔર કિતાબ કા માહિર હોના એક મોઅજેઝએ અઝીમા હય. કાતિબોં કો ઈલ્મેખત ઔર રસ્મે કિતાબત કી તા'લીમ ફરમાતે ઔર એહલે હિરફત કી તાલીમ દેતે ઔર હર કમાલે દુન્યવી વ ઉખરવી મેં અલ્લાહ તઆલા ને આપકો તમામ ખલ્ક સે આ'લમ કિયા. (૪) યા'ની કુર્આને પાક સુનાતે હંય. (૫) અકાઈદે બાતેલા વ અખ્લાકે રઝીલા વ ખબાઈસે જાહેલિય્યત વ કબાએહે આ'માલસે. (૬) કિતાબ સે મુરાદ કુર્આન ઔર હિકમત સે સુન્નતો ફિકહ હય યા અહકામે શરીઅત વ અસરારે તરીકત. (૭) યા'ની સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી તશરીફ આવરી સે કબ્લ. (૮) કે શિર્કો અકાઈદે બાતિલા વ ખબાઈસે આ'માલ મેં ગિરફતાર થે ઔર ઉન્હેં મુરશિદે કામિલ કી શદીદ હાજત થી. (૯) યા'ની ઉમ્મિયોં મેં સે. (૧૦) ઔરોં સે મુરાદ યાતો અજમ હંય યા વોહ તમામ લોગ જો હુઝૂર સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે બાદ કિયામત તક ઈસ્લામ મેં દાખિલ હોં ઉનકો (૧૧) ઉનકા ઝમાના ન પાયા યા ઉનકે બાદ આએ યા ફઝલો શર્ફ મેં ઉનકે દરજે કો નપહોંચે કયૂં કે સહાબા કે બાદ કે લોગ ખ્વાહ ગૌસો કુતુબ હો જાએં મગર ફઝીલતે સહાબિય્યત નહીં પા સકતે. (૧૨) અપને ખુલ્ક પર કે ઉસને ઉનકી હિદાયત કે લિયે અપને હબીબ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો મબઊસ ફરમાયા. (૧૩) ઔર ઉસકે અહકામ કા ઈત્તેબા ઉન પર લાઝિમ કિયા ગયા થા. વોહ લોગ યહૂદ હંય. (૧૪) ઔર ઉસ પર અમલ ન કિયા ઔર ઉસમેં સૈય્યિદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ના'તો સિફત દેખને કે બાવજૂદ હુઝૂર પર ઈમાન ન લાએ. (૧૫) ઔર બોઝ કે સિવા ઉન સે કુછ ભી નફા ન પાએ ઔર જો ઉલૂમ ઉન મેં હંય ઉનસે અસલન વાકિફ ન હોં યહી હાલ ઉન યહૂદ કા હય જો તૌરેત ઉઠાએ ફિરતે હંય ઉસકે અલ્ફાઝ રટતે હંય ઔર ઉસસે નફા નહીં ઉઠાતે ઉસકે મુતાબિક અમલ નહીં કરતે ઔર યહી મિસાલ ઉન લોગોં પર સાદિક આતી હય જો કુર્આને કરીમ કે મઆની કો ન સમઝેં ઔર ઉસ પર અમલ ન કરેં ઔર ઉસ સે એઅરાઝ કરેં. (૧૬) જૈસા કે તુમ કેહતે હો કે હમ અલ્લાહ કે બેટે ઔર ઉસકે પ્યારે હંય. (૧૭) કે મોત તુમ્હેં ઉસ તક પહોંચાએ. (૧૮) અપને ઈસ દા'વે મેં. (૧૯) યા'ની ઉસ કુફ્રો તકઝીબ કે બાઈસ જો ઉન સે સાદિર હુઈ હય. (૨૦) કિસી તરહ ઉસ સે બચ નહીં સકતે. (૨૧) રોઝે જુમ્અહ ઉસ દિન કા નામ અર્બી ઝબાન મેં અરૂબા થા. જુમ્આ ઉસકો ઈસ લિયે કહા જાતા હય કે નમાઝ કે લિયે જમાઅતોં કા ઈજતેમા હોતા હય. વજહ તસ્મિયહ મેં ઔરભી અકવાલ હંય. સબસે પેહલે જિસ શખ્સને ઉસ દિન કા નામ જુમ્અહ રખ્ખા વોહ કઅબ બિન લોઈ હંય. પેહલા જુમ્આ જો નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને અપને અસ્હાબ કે સાથ પઢા અસ્હાબે સિયર કા બયાન હય કે હુઝૂર અલયહિસ્સલામ જબ હિજરત કરકે મદીના તૈયબા તશરીફ લાએ તો બારહવીં રબીઉલ અવ્વલ રોઝે દો શંબા કો ચાશત કે વકત મકામે કુબા મેં ઈકામત ફરમાઈ. દોશંબા, સેહશંબા, ચહારશંબા, પંજશંબા યહાં કયામ ફરમાયા

ઔર મસ્જિદ કી બુનિયાદ રખ્ખી. રોઝે જુમ્અહ મદીના તૈય્યેબા કા અઝ્મ ફરમાયા. બની સાલિમ બિન ઔફ કે બત્ને વાદી મેં જુમ્અહ કા વકત આયા. ઉસ જગહ કો લોગોંને મસ્જિદ બનાયા. સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને વહાં જુમ્અહ પળ્હાયા ઔર ખુત્બા ફરમાયા. જુમ્અહકા દિન સૈય્યદુલ અય્યામ હય. જો મો'મિન ઉસ રોઝ મરે હદીસ શરીફ મેં હય કે અલ્લાહ તઆલા ઉસકો શહીદકા સવાબ અતા ફરમાતા હય ઔર ફિત્નએ કબ્ર સે મહફૂઝ રખતા હય. અઝાન સે મુરાદ અઝાને અવ્વલ હય ન અઝાને સાની જો ખુત્બે સે મુત્તસિલ હોતી હય. અગર ચે અઝાને અવ્વલ ઝમાન એ હઝરતે ઉસ્માને ગની રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમેં ઈઝાફા કી ગઈ મગર વજૂબે સઈ ઔર તર્કે બૈઓ શરા ઈસી સે મુતઅલ્લિક હંય. (કઝા ફિદ-દુર્રિલ-મુખ્તાર) (૨૨)દૌળનેસે ભાગના મુરાદ નહી હય બલ્કે મકસૂદ યેહ હય કે નમાઝ કે લિયે તૈય્યારી શુરૂ કર દો ઔર ઝિકરુલ્લાહ સે જમ્હૂર કે નઝદીક ખુત્બા મુરાદ હય. (૨૩) મસ્અલા : ઈસ સે માલૂમ હુઆ કે જુમ્અહ કી અઝાન હોતે હી ખરીદો ફરોખ્ત હરામ હો જાતી હય ઔર દુનિયા કે તમામ મશાગિલ જો ઝિકે ઈલાહી સે ગફલત કા સબબ હોં ઈસ મેં દાખિલ હંય અઝાન હોને કે બાદ સબકો તર્ક કરના લાઝિમ હય. મસ્અલા : ઈસ આયત સે નમાઝે જુમ્અહ કી ફરઝિય્યત ઔર બૈઅ વગૈરા મશાગિલે દુન્યવિય્યા કી હુરમત સઈ યા'ની એહતેમામે નમાઝ કા વુજૂબ સાબિત હુવા ઔર ખુત્બા ભી સાબિત હુવા. મસ્અલા : મુસલમાન મર્દ મુકલ્લિફ આઝાદ તંદુરસ્ત મુકીમ પર શહરમેં વાજિબ હોતા હય. નાબીના ઔર લંગડે પર વાજિબ નહી હોતા. સિહતે જુમ્અહ કે લિયે સાત શર્તે હંય (૧) શહર જહાં ફૈસલએ મુકદમાત કા ઈખ્તિયાર રખનેવાલા કોઈ હાકિમ મૌજૂદ હો યા .ફના એ શહર જો શહર સે મુત્તસિલ હો ઔર એહલે શહર ઉસકો અપને હવાઈજ કે કામમેં લાતે હોં (૨) હાકિમ (૩) વકતે ઝોહર (૪) ખુત્બા વકતકે અંદર (૫) ખુત્બે કા કબ્લે નમાઝ હોના ઈતની જમાઅતમેં જો જુમ્અહ કે લિયે ઝરૂરી હય. (૬) જમાઅત ઔર ઉસકી અકલ્લ મિકદાર તીન મર્દ હંય સિવાય ઈમામ કે. (૭) ઈઝને આમ કે નમાઝિયોં કો મકામે નમાઝમેં આને સે રોકા ન જાએ. (૨૪) યા'ની અબ તુમ્હારે લિયે જાઈઝ હય કે મઆશ કે કામોંમેં મશ્ગૂલ હો યા તલબે ઈલ્મ યા ઈયાદતે મરીઝ યા શિર્કતે જનાઝહ યા ઝિયારતે ઉલમા ઔર ઉસકે મિસ્લ કામોં મેં મશ્ગૂલ હોકર નેકિયાં હાસિલ કરો. (૨૫) શાને નુઝૂલ : નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ મદીના તૈય્યેબામેં રોઝે જુમ્અહ ખુત્બા ફરમા રહે થે. ઈસ હાલમેં તાજિરોં કા એક કાફલા આયા ઔર હસ્બે દસ્તૂર એ'લાન કે લિયે તબલ બજાયા ગયા. ઝમાના બહોત તંગી ઔર ગિરાની કા થા. લોગ બઈ ખયાલ ઉસકી તરફ ચલે ગએ કે ઐસા ન હોકે દેર કરને સે અજનાસ ખત્મ હો જાએં ઔર હમ ન પા સકેં ઔર મસ્જિદ શરીફ મેં સિર્ફ બારા આદમી રહ ગએ ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. (૨૬) મસ્અલા : ઈસ સે સાબિત હુવા કે ખતીબ કો ખુત્બા ખડે હોકર પઢના ચાહિયે. (૨૭) યા'ની નમાઝ કા અજરો સવાબ ઔર નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ખિદમતમેં હાઝિર હોને કી બરકતો સઆદત.

સૂરએ મુનાફેકૂન : (૧) સૂરએ મુનાફેકૂન મદનિય્યહ હય. ઈસમેં દો રુકૂઅ, ગ્યારહ આયતે, એક સૌ અસ્સી (૧૮૦) કલિમે, નવ સૌ છિહત્તર (૯૭૬) હર્ફ હંય. (૨) તો અપને ઝમીર કે ખિલાફ. (૩) ઉનકા બાતિન ઝાહિર કે મુવાફિક નહી. જો કેહતે હંય ઉસકે ખિલાફ એ'તેકાદ રખતે હંય. (૪) કે ઉનકે ઝરીએ સે કત્લો કૈદ સે મહફૂઝ રહેં. (૫) લોગોં કો યા'ની જિહાદસે યા સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ પર ઈમાન લાને સે તરહ તરહ કે વસ્વસે ઔર શુબ્હે ડાલ કર. (૬) કે બમુકાબલા ઈમાન કે કુફ્ર ઈખ્તિયાર કરતે હંય. (૭) યા'ની મુનાફિકીન કો મિસ્લે અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈ બિન સલૂલ વગૈરા કે. (૮) ઈબ્ને ઉબૈ જસીમ સબીહ ખૂબરુ ખુશ બયાન આદમી થા ઔર ઉસકે સાથ વાલે મુનાફેકીન કરીબ કરીબ વૈસે હી થે. નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી મજલિસ શરીફ મેં જબ યેહ લોગ હાઝિર હોતે તો ખૂબ બાતેં બનાતે જો સુનને વાલે કો અચ્છી માલૂમ હોતી. (૯) જિનમેં બે જાન તસ્વીર કી તરહ ન ઈમાન કી રૂહ ન અંજામ સોચને વાલી અકલ. (૧૦) કોઈ કિસીકો પુકારતા હો યા અપની ગુમી ચીઝ ઢૂંઢતા યા લશ્કર મેં કિસી મકસદ કે લિયે કોઈ બાત બુલંદ આવાઝ સે કહે તો યેહ અપને ખબસે નફસ ઔર સૂએ ઝન સે યહી સમઝતે હંય કે ઉન્હેં કુછ કહા ગયા ઔર ઉન્હેં યેહ અંદેશા રેહતા હય કે ઉનકે હક મેં કોઈ ઐસા મઝમૂન નાઝિલ હુવા જિસ સે ઉનકે રાઝ ફાશ હો જાએ.(૧૧) દિલ મેં શદીદ અદાવત રખતે હંય ઔર કુફ્ફાર કે પાસ યહાં કી ખબરે પહોંચાતે હંય ઉનકે જાસૂસ હંય. (૧૨) ઔર ઉનકે ઝાહિર હાલસે ધોકા ન ખાઓ. (૧૩) ઔર રૌશન બુરહાને કાઈમ હોને કે બાવજૂદ હક સે મુન્હરિફ હોતે હંય. (૧૪) મુઆફી ચાહને કે લિયે (૧૫) શાને નુઝૂલ : ગઝ્વએ મરીસીઅ સે ફારિગ હોકર જબ નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને સરેચાહ નુઝૂલ ફરમાયા તો વહાં યેહ વાકેઆ પેશ આયા કે હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકે અજીર

જહજાહ ગફફારી ઔર ઇબ્ને ઉબૈ કે હલીફ સેનાન બિન દબર જોહની કે દરમિયાન જંગ હો ગઈ. જહજાહ ને મુહાજિરીન કો ઔર સનાનને અન્સાર કો પુકારા. ઉસ વકત ઇબ્ને ઉબૈ મુનાફિકને હુઝૂર સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી શાનમેં બહોત ગુસ્તાખાના ઔર બેહૂદા બાતેં બકી ઔર યેહ કહા કે મદીના તૈય્યબામેં પહોંચકર હમ મેં સે ઇઝઝત વાલે ઝલીલોં કો નિકાલ દેંગે ઔર અપની કૌમ સે કેહને લગા કે અગર તુમ ઉન્હેં અપના ઝૂઠા ખાના ન દો તો યેહ તુમ્હારી ગર્દનોં પર સવાર નહોં. અબ ઉન પર કુછ ખર્ચ ન કરો તાકે યેહ મદીના સે ભાગ જાએ. ઉસકી યેહ ના શાઈસ્તહ ગુફતગૂ સુન કર ઝૈદ બિન અરકમ કો તાબ ન રહી. ઉન્હોંને ઉસ સે ફરમાયા કે ખુદા કી કસમ તૂહી ઝલીલ હય. અપની કૌમમેં બુગ્ઝ ડાલને વાલા ઔર સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે સર મુબારક પર મેઅરાજ કા તાજ હય. હઝરતે રેહમાનને ઉન્હેં ઇઝઝતો કુવ્વત દી હય. ઇબ્ને ઉબૈ કેહને લગા ચુપ મૈં તો હંસી સે કેહ રહા થા. ઝૈદ બિન અરકમ ને યેહ ખબર હુઝૂર કી ખિદમતમેં પહોંચાઈ. હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ઇબ્ને ઉબૈકે કત્લ કી ઇજાઝત ચાહી. સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને મના' ફરમાયા ઔર ઇર્શાદ કિયા કે. લોગ કહેંગે કે મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) અપને અસ્હાબ કો કત્લ કરતે હંય હુઝૂરે અનવર ને ઇબ્ને ઉબૈ સે દરયાફત ફરમાયા કે તૂને યેહ બાતેં કહી થી. વોહ મુકર ગયા. કસમ ખા ગયા. મૈંને કુછ ભી નહી કહા. ઉસકે સાથી જો મજલિસ શરીફમેં હાઝિર થે વોહ અર્ઝ કરને લગે કે ઇબ્ને ઉબૈ બૂઢ્હા બડા શખ્સ હય. યેહ જો કેહતા હૈ ઠીક હી કેહતા હય. ઝૈદ બિન અરકમકો શાયદ ધોકા હુવા હો ઔર બાત યાદ ન રહી હો. ફિર જબ ઉપરકી આયતે નાઝિલ હુઈ ઔર ઇબ્ને ઉબૈ કા ઝૂટ ઝાહિર હો ગયા તો ઉસ સે કહા ગયા કે જા સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે દરખ્વાસ્ત કર. હુઝૂર તેરે લિયે અલ્લાહ તઆલા સે મુઆફી ચાહે તો ગર્દન ફેરી ઔર કેહને લગા કે તુમને કહા કે ઇમાન લા તો મૈં ઇમાન લે આયા. તુમને કહા કે ઝકાત દે તો મૈંને ઝકાત દી. અબ યેહી બાકી રહ ગયા હય કે મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો સજદા કરૂં ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઇ. (૧૬) ઇસ લિયે કે વોહ નિફાકમેં રાસિખ ઔર પુખ્તા હો ચુકે હંય. (૧૭) વોહી સબકા રાઝિક હય. (૧૮)ઉસ ગઝ્વે સે લૌટ કર. (૧૯) મુનાફેકીન ને અપને કો ઇઝઝત વાલા કહા ઔર મો'મેનીન કો ઝિલ્લતવાલા, અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હય. (૨૦) ઇસ આયત કે નાઝિલ હોને કે ચંદ હી રોઝ બાદ ઇબ્ને ઉબૈ મુનાફિક અપને નિફાક કી હાલત પર મર ગયા. (૨૧) પંજગાના નમાઝોં સે યા કુર્આન શરીફ સે. (૨૨) કે દુનિયામેં મશ્ગૂલ હોકર દીન કો ફરામોશ કરદે ઔર માલકી મોહબ્બતમેં અપને હાલ કી પરવા ના કરે ઔર ઔલાદકી ખુશી કે લિયે રાહતે આખિરત સે ગાફિલ રહે. (૨૩) કે ઉન્હોંને દુનિયા એ ફાની કે પીછે દારે આખિરત કી બાકી રેહને વાલી ને'મતોંકી પરવાહ નકી. (૨૪) યા'ની જો સદકાત વાજિબ હંય વોહ અદા કરો. (૨૫) જો લૌહે મહફૂઝમેં મકતૂબ હય.

સૂરએ તગાબૂન : (૧) સૂરએ તગાબુન અકસર કે નઝદીક મદનિય્યહ હય. ઔર બા'ઝ મુફસ્સેરીન કા કૌલ હય. કે મકિકય્યહ હય સિવાય તીન આયતોં કે જો "યા અય્યુહલ લઝીન આમનૂ ઇન્ન મિન અઝવાજિકુમ" સે શુરૂ હોતી હંય ઇસ સૂરતમેં દો રૂકૂઅ અઠારહ આયતે, દો સો એકતાલીસ (૨૪૧) કલિમે, એક હઝાર સત્તર હર્ફ હંય. (૨) અપને મુલ્કમેં મુતસર્રિફ હય. જો ચાહતા હય જૈસા ચાહતા હય કરતા હય. ન કોઇ શરીક ન સાઝી સબ ને'મતે ઉસી કી હંય. (૩) હદીસ શરીફમેં હય કે ઇન્સાન કી સઆદતો શકાવત ફરિશતા બહુકમે ઇલાહી ઉસી વકત લિખ દેતા હય. જબકે વોહ અપની માંકે પેટમેં હોતા હય. (૪) તો લાઝિમ હય કે તુમ અપની સીરત ભી અચ્છી રખ્ખો. (૫) આખિરત મેં. (૬) અય કુફ્ફારે મકકા ! (૭) યા'ની કયા તુમ્હેં ગુઝરી હુઇ ઉમ્મતોં કે એહવાલ મા'લૂમ નહી ? જિન્હોંને અંબિયા કી તકઝીબ કી. (૮) દુનિયામેં અપને કુફ્ર કી સઝા પાઇ. (૯) આખિરતમેં. (૧૦) મો'જિઝે દિખાતે. (૧૧) યા'ની ઉન્હોંને બશર કે રસૂલ હોને કા ઇન્કાર કિયા ઔર યેહ કમાલે બેઅકલી ઔર નાફેહમી હય. ફિર બશર કા રસૂલ હોના તો ન માના ઔર પથ્થરકા ખુદા હોના તસ્લીમ કર લિયા. (૧૨) રસૂલોંકા ઇન્કાર કરકે. (૧૩) ઇમાન સે. (૧૪) નૂર સે મુરાદ કુર્આન શરીફ હય કયૂંકે ઉસકી બદૌલત ગુમરાહી કી તારીકિયાં દૂર હોતી હંય ઔર હર શય કી હકીકત વાઝેહ હોતી હય. (૧૫) યા'ની રોઝે કયામત જિસમેં સબ અવ્વલીનો આખેરીન જમા હોંગે. (૧૬) યા'ની કાફિરોં કી મેહરૂમી ઝાહિર હોને કા. (૧૭) મૌત કી યા મર્ઝકી યા નુકસાને માલ કી યા ઔર કોઇ. (૧૮) ઔર જાને કે જો કુછ હોતા હય અલ્લાહ તઆલા કી મશિય્યત ઔર ઉસકે ઇરાદેસે હોતા હય ઔર વકતે મુસીબત "ઇન્ના લિલ્લાહે વઇન્ના ઇલયહિ રાજેઊન" પઢે ઔર અલ્લાહ તઆલા કી અતા પર શુક્ર ઔર બલા પર સબ્ર કરે. (૧૯) કે વોહ ઔર ઝયાદા નેકિયોં ઔર તાઅતોંમેં મશ્ગૂલ હો. (૨૦) આલ્લાહ તઆલા ઔર

ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ફરમાંબરદારી સે. (૨૧) ચુનાંચે ઉન્હોંને અપના ફર્ઝ અદા કર દિયા ઔર કામિલ તૌર પર દીન કી તબલીગ ફરમા દી. (૨૨)કે તુમ્હેં નેકી સે રોકતે હંય. (૨૩) ઔર ઉનકે કેહને મેં આકર નેકી સે બાઝ ન રહો- શાને નુઝૂલ : ચંદ મુસલમાનોંને મકકા મુકર્રમા સે હિજરત કા ઈરાદા કિયા તો ઉનકી બીબી ઔર બચ્ચોંને ઉન્હેં રોકા ઔર કહા. હમ તુમ્હારી જુદાઈ પર સબ્ર ન કર સકેંગે. તુમ ચલે જાઓગે હમ તુમ્હારે પીછે હિલાક હો જાએંગે. યેહ બાત ઉન પર અસર કર ગઈ ઔર વોહ ઠેહર ગએ. કુછ અરસે કે બાદ જબ ઉન્હોંને હિજરત કી તો ઉન્હોંને અસ્હાબે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો દેખા કે વોહ દીન મેં બડે માહિર ઔર ફકીહ હો ગએ હૈં. યેહ દેખકર ઉન્હોંને અપને બીબી બચ્ચોં કો સઝા દેને કા ઈરાદા કિયા ઔર યેહ કસ્દ કિયા કે ઉનકા ખર્ચ બન્દ કર દે કયૂંકે વોહી લોગ ઉન્હેં હિજરત સે માનેઅ હુએ થે જિસકા નતીજા યેહ હુવા કે હુઝૂર કે સાથ હિજરત કરને વાલે અસ્હાબે ઈલમો ફિકહ મેં ઉન સે મંઝિલોં આગે નિકલ ગએ. ઉસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ઉન્હેં અપને બીબી બચ્ચોં સે દર ગુઝર કરને ઔર મુઆફ કરને કી તરગીબ ફરમાઈ ગઈ ચુનાંચે આગે ઈર્શાદ ફરમાયા જાતા હય. (૨૪) કે કભી આદમી ઉનકી વજહ સે ગુનાહ ઔર મા'સિયતમેં મુબતિલા હો જાતા હય ઔર ઉનમેં મશ્ગૂલ હોકર ઉમૂરે આખિરત કે સર અંજામ સે ગાફિલ હો જાતા હય. (૨૫) તો લેહાઝ રખ્ખો ઐસા ન હો કે અમવાલો ઔલાદમેં મશ્ગૂલ હોકર સવાબે અઝીમ ખો બેઠો. (૨૬) યા'ની બકદ્ર અપની વુસ્અતો તાકત કે તાઅતો ઈબાદત બજા લાઓ યેહ તફસીર હય "ઈત્તકુલ્લા-હ હક-ક તુકાતિહી" કી. (૨૭) અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કા.(૨૮) ઔર ઉસને અપને માલ કો ઈત્મીનાનકે સાથ હુકમે શરીઅત કે મુતાબિક ખર્ચ કિયા. (૨૯) યા'ની ખુશ દિલી સે નેક નિય્યતી કે સાથ માલે હલાલ સે સદકા દોગે સદકા દેને કો બરાહે લુત્ફો કરમ કર્ઝ સે તા'બીર ફરમાયા. ઉસમેં સદકે કી તરગીબ હય કે સદકા દેને વાલા નુકસાનમેં નહીં હય બિલ યકિન ઉસકી જઝા પાએગા.

સૂરએ તલાક : (૧) સૂરએ તલાક મદનિય્યહ હય. ઈસમેં દો રુકૂઅ, બારહ આયતે, દોસો ઉનચાસ (૨૪૯) કલિમે ઔર એક હઝાર સાઠ (૧૦૬૦)હર્ફ હંય. (૨) અપની ઉમ્મત સે ફરમા દીજિયે. (૩) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો કે હક મેં નાઝિલ હુઈ. ઉન્હોંને અપની બીબી કો ઔરતોં કે અય્યામે મખસૂસા મેં તલાક દી થી. સૈય્યદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને ઉન્હેં હુકમ દિયા કે રુજઅત કરે ફિર અગર તલાક દેના ચાહે તો તોહ્ર યા'ની પાકી કે ઝમાને મેં તલાક દે ઈસ આયત મેં ઔરતોં સે મુરાદ મદખૂલ બેહા ઔરતેં હંય (જો અપને શૌહર કે પાસ ગઈ હોં) સગીરા હામેલા ઔર આએસા ન હોં (આએસા વોહ ઔરત હય જિસકે અય્યામ બુઢાપે કી વજહ સે બંદ હો ગએ હોં ઉનકા વકત ન રહા હો) મસ્અલા : ગૈર મદખૂલ બેહા પર ઈદ્દત નહીં હૈ બાકી તીનોં કિસ્મ કી ઔરતે જો ઝિક કી ગઈ ઉન્હેં અય્યામ નહીં હોતે તો ઉનકી ઈદ્દત હૈઝ સે શુમાર ન હોગી. મસ્અલા : ગૈર મદખૂલ બેહાકો હૈઝ મેં તલાક દેના જાઈઝ હય. આયત મેં જો હુકમ દિયા ગયા ઉસસે મુરાદ ઐસી મદખૂલ બેહા ઔરતે હંય જિનકી ઈદ્દત હૈઝ સે શુમાર કી જાએ ઉન્હેં તલાક દેના હો તો ઐસે તોહ્ર મેં તલાક દે જિસ મેં ઉન સે જિમાઅ ન કિયા ગયા હો. ફિર ઈદ્દત ગુઝરને તક ઉનસે તઅર્રુઝ ન કરે ઉસ કો તલાકે અહસન કેહતે હંય. તલાકે હસન ગૈર મૌતૂઅ ઔરત યા'ની જિસ સે શૌહર ને કુર્બત ન કી હો. ઉસકો એક તલાક દેના તલાકે હસન હય ખ્વાહ યેહ તલાક હૈઝ મેં હો ઔર મૌતૂઅ ઔરત અગર સાહેબે હૈઝ હો તો ઉસે તીન તલાકે ઐસે તીન તોહરોં મેં દેના જિન મેં ઉસસે કુર્બત ન કી હો તલાકે હસન હય ઔર અગર મોતૂઆ સાહેબે હૈઝ ન હો તો ઉસકો તીન તલાકે તીન મહીનોંમેં દેના તલાકે હસન હય. તલાકે બિદઈ હાલતે હૈઝમેં તલાક દેના યા ઐસે તોહ્રમેં તલાક દેના જિસમેં કુર્બત કી ગઈ હો તલાકે બિદઈ હય. ઐસે હી એક તોહ્ર મેં તીન યા દો તલાકે યક બારગી યા દો મરતબેમેં દેના તલાકે બિદઈ હય. અગરચે ઈસ તોહ્ર મે વતી ન કી ગઈ હો.- મસ્અલા :-તલાકે બિદઈ મકરૂહ હય મગર વાકેઅ હો જાતી હય ઔર ઐસી તલાક દેને વાલા ગુનેહગાર હો જાતા હય. (૪) મસ્અલા : ઔરત કો ઈદ્દત શૌહર કે ઘર પૂરી કરની લાઝિમ હય. ન શૌહર કો જાઈઝ કે મુતલ્લકા કો ઈદ્દત મેં ઘર સે નિકાલે ન ઉન ઔરતોં કો વહાં સે ખુદ નિકલના રવા (૫) ઉનસે કોઈ ફિસ્કે ઝાહિર સાદિર હો જિસ પર હદ આતી હય મિસ્લે ઝિના ઔર ચોરી કે ઉસકે લિયે ઉન્હેં નિકલના હી હોગા. - મસ્અલા : અગર ઔરત ફોહશ બકે ઔર ઘરવાલોં કો ઈઝા દે તો ઉસકો નિકાલના જાઈઝ હય કયૂંકે વહ નાશિઝાકે હુકમ મેં હય. મસ્અલા : જો ઔરત તલાકે રજઅી યા બાઈન કી ઈદ્દત મેં હો ઉસકો ઘર સે નિકલના બિલકુલ જાઈઝ નહીં ઔર જો મૌતકી ઈદ્દતમેં હો વો હાજત પળે તો દિનમેં નિકલ સકતી હૈ હય લેકિન શબ ગુઝારના ઉસકો શૌહર કે ઘર હી મેં ઝરૂરી હય. મસ્અલા : જો ઔરત તલાકે બાઈન કી ઈદ્દત મેં હો ઉસકે ઔર શૌહર

કે દરમિયાન પર્દા ઝરૂરી હય ઔર ઝાયાદા બેહતર યેહ હય કે કોઇ ઔર ઔરત ઉન દોનોં કે દરમિયાન હાઈલ હો. મસ્અલા : અગર શૌહર ફાસિક હો ઔર મકાન બહોત તંગ હો તો શૌહર કો ઉસ મકાન સે ચલા જાના બેહતર હય. (૬) રુજઅત કા. (૭) યા'ની ઇદ્દત આખિર હોને કે કરીબ હો. (૮) યા'ની તુમ્હેં ઇખ્તિયાર હય અગર તુમ ઉનકે સાથ બહુસ્ને મુઆશેરત વ મુરાફેકત રેહના ચાહો તો રુજઅત કરલો ઔર દિલમેં ફિર દોબારા તલાક દેને કા ઇરાદા ન રખ્ખો ઔર અગર તુમ્હેં ઉનકે સાથ ખૂબીસે બસર કર સકને કી ઉમ્મીદ નહોતો મહર વગૈરા ઉનકે હક અદા કરકે ઉન સે જુદાઇ કરલો ઔર ઉન્હેં ઝરર ન પહોંચાઓ ઇસ તરહ કે આખિર ઇદ્દતમેં રુજઅત કરલો ફિર તલાક દે દો ઔર ઇસ તરહ ઉન્હેં ઉનકી ઇદ્દત દરાઝ કરકે પરેશાની મેં ડાલો ઐસા ન કરો ઔર ખ્વાહ રુજઅત કરો યા ફુર્કત ઇખ્તિયાર કરો દોનોં સૂરતોં મેં દફએ તોહમત ઔર રફએ નિઝાઅ કે લિયે દો મુસલમાનોં કો ગવાહ કર લેના મુસ્તહબ હય ચુંનાચે ઇર્શાદ હોતા હય. (૯) મકસૂદ ઉસ સે રઝા જૂઇ હો ઔર ઇકામતે હક વ તા'મીલે હુકમે ઇલાહી કે સિવા અપની કોઇ ફાસિદ ગર્ઝ ઉસમેં ન હો. (૧૦) મસ્અલા : ઇસસે ઇસતિદલાલ કિયા જાતા હય કે કુફ્ફાર શરાએઅ વ એહકામ કે સાથ મુખાતિબ નહી (૧૧) ઔર તલાક દેતો તલાકે સુન્ની દે ઔર મોઅતદા કો ઝરર ન પહોંચાએ ન ઉસે મસ્કન સે નિકાલે ઔર હસ્બે હુકમે ઇલાહી મુસલમાનોં કો ગવાહ કરલે. (૧૨) જિસ સે દુનિયા વ આખિરત કે ગમોં સે ખુલાસ પાએ ઔર હર તંગી વ પરેશાની સે મહફૂઝ રહે. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે મરવી હય કે જો શખ્સ ઇસ આયત કો પઢે અલ્લાહ તઆલા ઉસકે લિયે શુબ્હાને દુનિયા ગમ્રાતે મૌત વ શદાઇદે રોઝે કિયામત સે ખુલાસ કી રાહ નિકાલેગા ઔર ઇસ આયત કી નિસ્બત સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને યેહ ભી ફરમાયા કે મેરે ઇલ્મ મેં એક ઐસી આયત હય જિસે લોગ મહફૂઝ કરલેં તો ઉનકી હર ઝરૂરતો હાજત કે લિયે કાફી હય શાને નૂઝુલ : ઔફ બિન માલિક કે ફરઝંદ કો મુશ્રેકીનને કૈદ કર લિયા તો ઔફ નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ખિદ્મત મેં હાઝિર હુવે ઔર ઉન્હોંને યેહ ભી અર્ઝ કિયા કે મેરા બેટા મુશ્રેકીન ને કૈદ કર લિયા હય ઔર ઉસી કે સાથ અપની મોહતાજી વ નાદારી કી શિકાયત કી. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલા કા ડર રખ્ખો સબ્ર કરો ઔર કસરત સે "લા હૌ-લ વલા કુવ્વ-ત ઇલ્લા બિલ્લા હિલ અલીય્યિલ અઝીમ" પઢતે રહો. ઔફને ઘર આકર અપની બીબી સે યેહ કહા ઔર દોનોંને પઢના શુરૂ કિયા વોહ પઢ હી રહે થે કે બેટેને દરવાઝા ખટ ખટાયા દુશ્મન ગાફિલ હો ગયા થા ઉસને મૌકા પાયા કૈદ સે નિકલ ભાગા ઔર ચલતે હુવે ચાર હઝાર બકરિયા ભી દુશ્મન કી સાથ લે આયા. ઔફને ખિદમતે અકદસ મેં હાઝિર હોકર દરયાફ્ત કિયા કે કયા યેહ બકરીયા ઉનકે લિયે હલાલ હંય ? હુઝૂરને ઇજાઝત દી ઔર યેહ આયત નાઝિલ હુઇ. (૧૩) દોનોં જહાનમેં. (૧૪) બૂઢી હો જાને કી વજહ સે કે વોહ સિને અયાસ કો પહોંચ ગઇ હોં સિને અયાસ એક કૌલમેં પચપન (૫૫) ઔર એક કૌલમેં સાઠ(૬૦) સાલ કી ઉમ્ર હય ઔર અસેહ યેહ હય કે જિસ ઉમ્રમેં ભી હૈઝ મુન્કતા' હો જાએ વહી સિને અયાસ હય. (૧૫) ઇસમેં કે ઉનકા કયા હુકમ હય. શાને નુઝૂલ : સહાબાને રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે અર્ઝ કિયા કે હૈઝવાલી ઔરતોં કી ઇદ્દત તો હમેં માલૂમ હો ગઇ જો હૈઝવાલી નહોં ઉનકી ઇદ્દત કયા હય ? ઉસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઇ. (૧૬) યા'ની વોહ સગીરા હંય યા ઉમ્ર તો બુલૂગકી આ ગઇ મગર અભી હૈઝ ન શુરૂ હુઆ ઉનકી ઇદ્દત ભી તીન માહ હય. (૧૭) મસ્અલા : હામેલા ઔરતોં કી ઇદ્દત વઝ્એ હમલ હય. ખ્વાહ વોહ ઇદ્દત તલાક કી હો યા વફાત કી. (૧૮) અહકામ જો મઝકૂર હુએ. (૧૯) ઔર અલ્લાહ તઆલા કે નાઝિલ ફરમાએ હુવે અહકામ પર અમલ કરે ઔર અપને ઉપર જો હુકૂક વાજિબ હંય ઉન્હેં બ એહતેયાત અદા કરે. (૨૦) મસ્અલા :-તલાક દી હુઇ ઔરત કો તાઇદ્દત રેહને કે લિયે અપને હસ્બે હૈસિયત મકાન દેના શૌહર પર વાજિબ હય ઔર ઇસ ઝમાનેમેં નફકા દેના ભી વાજિબ હય. (૨૧) જગહ મેં ઉનકે મકાનકો ઘેર કર યા કિસી ના મુવાફિક કો ઉનકે શરીકે મસ્કન કરકે યા ઔર કોઇ ઐસી ઇઝા દેકર કે વોહ નિકલને પર મજબૂર હોં. (૨૨) વોહ મુતલ્લકાત. (૨૩) કયૂં કે ઉનકી ઇદ્દત જબ હી તમામ હોગી-મસ્અલા : નફકા જૈસે હામેલા કો દેના વાજિબ હય ઐસા હી ગૈર હામેલા કો ભી ખ્વાહ ઉસકો તલાકે રજઇ દી હો યા બાઇન. (૨૪) મસ્અલા :- બચ્ચે કો દૂધ પિલાના માં પર વાજિબ નહી બાપ કે ઝિમ્મે હય કે ઉજરત દે કર દૂધ પિલવાયે લેકીન અગર બચ્ચા માં કે સિવા કિસી ઔર ઔરતકા દૂધ ન પિયે યા બાપ ફકીર હો તો ઉસ હાલત મેં માં પર દૂધ પિલાના વાજિબ હો જાતા હય. બચ્ચેકી માં જબ તક ઉસકે બાપકે નિકાહ મેં હો યા તલાકે રજઇ કી ઇદ્દત મેં ઐસી હાલત મેં ઉસકો દૂધ પિલાને કી ઉજરત લેના જાઇઝ નહી બાદ ઇદ્દત જાઇઝ હય-મસ્અલા : કિસી ઔરત કો મુઐયન ઉજરત પર દૂધ પિલાને કે લિયે મુકર્રર કરના જાઇઝ હય. મસ્અલા : ગૈર ઔરતકો બ નિસબત ઉજરત પર દૂધ પિલાનેકી માં ઝયાદા મુસ્તહિક હય. મસ્અલા : અગર માં ઝયાદા ઉજ્રત

તલબ કરે તો ફિર ગૈર ઝયાદા ઔલા-મસ્અલા : દૂધ પિલાઈ પર બચ્ચે કો નહલાના, ઉસકે કપડે ધોના, ઉસકે તેલ લગાના, ઉસકી ખુરાક કા ઈન્તેઝામ રખના લાઝિમ હય. લેકીન ઉન સબ ચીઝોં કી કીમત ઉસકે વાલિદ પર હય-મસ્અલા : અગર દૂધ પિલાઈને બચ્ચેકો બજાએ અપને બકરી કા દૂધ પિલાયા યા ખાને પર રખ્ખા તો વોહ ઉજ્રત કી મુસ્તહિક નહી. (૨૫) ન મર્દ ઔરત કે હકમેં કોતાહી કરે ન ઔરત મુઆમલે મેં સખ્ની.(૨૬) મસલન માં ગૈર ઔરત કે બરાબર ઉજ્રત પર રાઝી નહો ઔર બાપ ઝિયાદા દેના ન ચાહે. (૨૭) મુતલ્લકા ઔરતોં કો ઔર દૂધ પિલાને વાલી ઔરતોં કો. (૨૮) યા'ની તંગિયે મઆશ કે બાદ. (૨૯) ઈસસે હિસાબે આખિરત મુરાદ હય. જિસકા વુકૂઅ યકીની હય ઈસ લિયે સેગએ માઝી સે ઉસકી તા'બીર ફરમાઈ ગઈ. (૩૦) અઝાબે જહન્નમ કી યા દુનિયા મેં કહતો કત્લ વગૈરા બલાઓં મેં મુબતિલા કરકે. (૩૧) યા'ની વોહ ઈઝઝતે રસૂલે કરીમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૩૨) કુફ્રો જોહલકી. (૩૩) ઈમાનો ઈલ્મ કે. (૩૪) જન્નત જિસકી ને'મતે હંમેશા બાકી રહેંગી કભી મુન્કતા' ન હોંગી. (૩૫) એક કે ઉપર એક હર એક કી મોટાઈ પાંચસો (૫૦૦) બરસકી રાહ ઔર હર એક કા દૂસરે સે ફાસલા પાંચસો (૫૦૦) બરસકી રાહ. (૩૬) યા'ની સાત હી ઝમીને. (૩૭) યા'ની અલ્લાહ તઆલાકા હુકમ ઉન સબમેં જારી વ નાફિઝ હય યા યેહ મા'ના હંય કે જિબ્રઈલે અમીન આસ્માન સે વહી લેકર ઝમીન કી તરફ ઉતરતે હંય.

સૂરએ તહરીમ : (૧) સૂરએ તહરીમ મદનિય્યહ હય ઈસમેં દો રૂકૂઅ બારહ (૧૨) આયતે દોસૌ સેંતાલીસ(૨૪૭) કલિમે એક હઝાર સાઠ(૧૦૬૦) હર્ફ હંય. (૨) શાને નૂઝુલ : સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ હઝરતે ઉમ્મુલ મો'મેનીન હફસા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હા કે મહલ મેં રૌનક અફરોઝ હુએ વોહ હુઝુર કી ઈજાઝત સે અપને વાલિદ હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો કી ઈયાદત કે લિયે તશરીફ લે ગઈ. હુઝુર ને હઝરતે મારિયહ કિબતિયહ કો સરફરાઝે ખિદમત કિયા યેહ હઝરતે હફસા પર ગરાં ગુઝરા હુઝુરને ઉનકી દિલ જૂઈ કે લિયે ફરમાયા કે મૈંને મારિયહ કો અપને ઉપર હરામ કિયા ઔર મૈં તુમ્હેં ખુશખબરી દેતા હૂં કે મેરે બાદ ઉમૂરે ઉમ્મતકે માલિક અબૂબકો ઉમર હોંગે (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમ) વોહ ઈસસે ખુશ હો ગઈ ઔર નિહાયત ખુશી મેં ઉન્હોંને યેહ તમામ ગુફતગૂ હઝરતે આઈશા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હા કો સુનાઈ ઈસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ ઔર ઈર્શાદ ફરમાયા ગયા કે જો ચીઝ અલ્લાહ તઆલાને આપકે લિયે હલાલકી યા'ની મારિયહ કિબતિયહ આપ ઉન્હેં અપને લિયે કયૂં હરામ કિયે લેતે હંય? અપની બીબિયોં હફસા વ આઈશા (રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા) કી રઝા જૂઈ કે લિયે ઔર એક કૌલ ઈસ આયત કી શાને નુઝૂલમેં યેહ ભી હય કે ઉમ્મુલ મો'મેનીન ઝૈનબ બિન્તે જહશ કે યહાં જબ હુઝુર તશરીફ લે જાતે તો વોહ શહદ પેશ કરતી ઈસ ઝરીએસે ઉનકે યહાં કુછ ઝિયાદા દેર તશરીફ ફરમા રેહતે યેહ બાત હઝરતે આઈશા વ હફસા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા વગૈ-રહુમાકો નાગવાર ગુઝરી ઔર ઉન્હેં રશ્ક હુવા ઉન્હોંને બાહમ મશ્વરા કિયા કે જબ હુઝુર તશરીફ ફરમા હોં તો અર્ઝ કિયા જાએ કે દહન મુબારક સે મગાફીર કી બૂ આતી હય ઔર મગાફીરકી બૂ હુઝુર કો નાપસંદ થી ચુનાંચે ઐસા કિયા ગયા હુઝુર કો ઉનકા મન્શા માલૂમ થા ફરમાયા મગાફીર તો મેરે કરીબ નહીં આયા. ઝૈનબ કે યહાં શહદ મૈંને પિયા હૈ. ઉસકો મૈં અપને ઉપર હરામ કરતા હૂં. મકસૂદ યહ હય કે હઝરતે ઝૈનબ કે યહાં શહદ કા શુગલ હોને સે તુમ્હારી દિલશિકની હોતી હય તો હમ શહદ હી તર્ક ફરમાએ દેતે હંય. ઈસ પર યેહ આયતે કરીમા નાઝિલ હુઈ. (૩) યા'ની કફફારહ તો મારિયહ કો ખિદમત સે સરફરાઝ ફરમાઈયે યા શહદ નૌશ ફરમાઈયે યા કસમ કે ઉતાર સે યેહ મુરાદ હય કે કસમ કે બાદ ઈન્શા અલ્લાહ ! કહા જાએ તાકે ઉસકે ખિલાફ કરને સે હનસ (કસમ શિકની) ન હો-મોકાતિલ સે મરવી હય કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને હઝરતે મારિયહ કી તહરીમ કે કફફારે મેં એક ગુલામ આઝાદ કિયા ઔર હસન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો સે મરવી હય કે હુઝુરને કફફારા નહીં દિયા કયૂંકે આપ મગફૂર હંય કફફારે કા હુકમ તા'લીમે ઉમ્મત કે લિયે હય. મસ્અલા : ઈસ આયત સે સાબિત હુવા કે હલાલ કો અપને ઉપર હરામ કર લેના યમીન યા'ની કસમ હય. (૪) યા'ની હઝરતે હફસા. (૫) મારિયહ કો અપને ઉપર હરામ કર લેનેકી ઔર ઉસકે સાથ યેહ ફરમાયા કે ઉસકા કિસી પર ઈઝહાર ન કરના. (૬) યા'ની હઝરતે હફસા હઝરતે આઈશા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા સે. (૭) યા'ની તેહરીમે મારિયહ ઔર ખિલાફતે શૈખૈન કે મુતઅલ્લિક જો દો બાતેં ફરમાઈ થી ઉન મેં સે એક બાતકા ઝિક ફરમાયા કે તુમને યેહ બાત ઝાહિર કરદી ઔર દૂસરી બાત કા ઝિક ન ફરમાયા યેહ શાને કરીમી થી કે ગિરફત ફરમાને મેં બા'ઝ સે ચશ્મ પોશી ફરમાઈ. (૮) હઝરતે હફસા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હા. (૯) જિસ સે કુછભી છુપા નહીં ઉસ કે બાદ અલ્લાહ તઆલા હઝરતે આઈશા વ હફસા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા કો ખિતાબ ફરમાતા હય. (૧૦) યેહ તુમ પર વાજિબ હૈ. (૧૧) કે તુમ્હેં વોહ બાત પસંદ આઈ જો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા

અલયહે વસલ્લમ કો ગેરાં હય યા'ની તહરીમે મારિયહ (૧૨) ઔર બાહમ મિલકર એસા તરીકા ઈખ્તિયાર કરો જો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો નાગવાર હો. (૧૩) જો અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ફરમાંબરદાર ઔર ઉનકી રઝા જૂ હોં. (૧૪) યા'ની કસીરૂલ ઈબાદત. (૧૫) યેહ તખવીફ હય અઝવાજે મુતહહરાત કો કે અગર ઉન્હોંને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો આઝુરદહ કિયા ઔર હુઝૂરે અનવર સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉન્હેં તલાક દી તો હુઝૂરે અનવર સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહિ વસલ્લમકો અલ્લાહ તઆલા અપને લુત્ફો કરમસે ઔર બેહતર બીબી અતા ફરમાએગા. ઈસ તખવીફ સે અઝવાજે મુ-તહહરાત મુ-ત-અસ્સિર હુઈ ઔર ઉન્હોં ને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે શર્ફે ખિદમત કો હર ને'મત સે ઝિયાદા સમઝા ઔર હુઝૂર કી દિલજૂઈ ઔર રઝા તલબી મુકદમ જાની લેહાઝા આપને ઉન્હેં તલાક ન દી. (૧૬) અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ કી ફરમાં બરદારી ઈખ્તિયાર કરકે ઈબાદતેં બજાલાકર ગુનાહોં સે બાઝ રહકર ઔર ઘરવાલોં કો નેકી કી હિદાયત ઔર બદી સે મુમાનેઅત કરકે ઔર ઉન્હેં ઈલ્મો અદબ સિખા કર. (૧૭) યા'ની કાફિર. (૧૮) યા'ની બુત વગૈરા મુરાદ યેહ હય કે જહન્નમ કી આગ બહોત હી શદીદુલ હરારત હય ઔર જિસ તરહ દુનિયા કી આગ લકડી વગૈરા સે જલતી હય જહન્નમ કી આગ ઉન ચીઝોંસે જલતી હય જિનકા ઝિક કિયા ગયા . (૧૯) જો નિહાયત કવી ઔર ઝોર આવર હંય ઔર ઉનકી તબીઅતોં મેં રહમ નહી. (૨૦) કાફિરોં સે વકતે દુખૂલે દોઝખ કહા જાએગા જબકે વોહ આતિશે દોઝખ કી શિદત ઔર ઉસકા અઝાબ દેખેંગે. (૨૧) કયૂંકે અબ તુમ્હારે લિયે કોઈ જાએ ઉઝ બાકી નહી રહી ન આજ કોઈ ઉઝ કુબૂલ કિયા જાએ. (૨૨) યા'ની તૌબએ સાદેકા જિસકા અસર તૌબા કરનેવાલે કે આ'માલ મેં ઝાહિર હો ઔર ઉસકી ઝિંદગી તાઅતોં ઔર ઈબાદતોં સે મા'મૂર હો જાએ ઔર વોહ ગુનાહોં સે મુજતનિબ રહે. હઝરતે ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ઔર દૂસરે અસ્હાબને ફરમાયા તૌબએ નસૂહ વોહ હય કે તૌબા કે બાદ આદમી ફિર ગુનાહ કી તરફ ન લૌટે જૈસા કે નિકલા હુવા દૂધ ફિર થન મેં વાપસ નહી હોતા. (૨૩) તૌબા કબૂલ ફરમાને કે બાદ. (૨૪) ઉસમેં કુફફાર પર તઅરીઝ હય કે વોહ દિન ઉનકી રુસ્વાઈ કા હોગા ઔર નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઔર હુઝૂર કે સાથવાલોંકી ઈઝઝત કા. (૨૫) સિરાત પર ઔર જબ મો'મિન દેખેંગે કે મુનાફિકોં કા નૂર બુઝ ગયા. (૨૬) યા'ની ઉસકો બાકી રખકર દુખૂલે જન્નત તક બાકી રહે. (૨૭) તલ્વાર સે. (૨૮) કૌલે ગલીઝ ઔર વઅઝે બલીગ ઔર હુજ્જતે કવી સે. (૨૯) ઈસ બાતમેં કે ઉન્હેં કુફ ઔર મો'મેનીન કી અદાવત પર અઝાબ કિયા જાએગા ઔર ઉસ કુફો અદાવત કે હોતે હુએ ઉનકા નસબ ઔર મો'મેનીનો મોકર્રબીન કે સાથ ઉનકી કરાબતો રિશ્તેદારી ઉન્હેં કુછ નફા ન દેગી. (૩૦) દીનમેં કે કુફ ઈખ્તિયાર કિયા હઝરતે નૂહ કી ઔરત વાહેલા અપની કૌમ સે હઝરતે નૂહ અલયહિસ્સલામ કી નિસ્બત કેહતી થી કે વોહ મજનૂન હંય ઔર હઝરતે લૂત અલયહિસ્સલામ કી બીબી વાએલા અપના નિફાક છુપાતી થી ઔર જો મહેમાન આપકે યહાં આતે થે આગ જલાકર અપની કૌમ કો ઉનકે આને સે ખબરદાર કરતી થી. (૩૧) ઉન સે વકતે મૌત યા રોઝે કિયામત (ઔર તા'બીર સેગએ માઝીસે) બલિહાઝ તહકીકે વુકૂઅ કે હય. (૩૨) યા'ની અપની કૌમોં કે કુફફાર કે સાથ કયૂંકે તુમ્હારે ઔર ઉનકે અંબિયા કે દરમિયાન તુમ્હારે કુફ કે બાઈસ ઈલાકા બાકી ન રહા. (૩૩) કે ઉન્હેં દૂસરે કી મા'સિય્યત ઝરર નહી દેતી. (૩૪) જિનકા નામ આસિયા બિન્તે મુઝાહિમ હય જબ હઝરત મૂસા અલયહિસ્સલામ ને જાદૂગરોં કો મગલૂબ કિયા તો યેહ આસિયા આપ પર ઈમાન લે આઈ ફિરઔન કો ખબર હુઈ તો ઉસને ઉન પર સખ્ત અઝાબ કિયે ઉન્હેં ચૌમેખા કિયા ઔર ભારી ચક્કી સીને પર રખ્ખી ઔર ધૂપ મેં ડાલ દિયા જબ ફિરઔન ઉનકે પાસ સે હટતે તો ફરિશતે ઉન પર સાયા કરતે. (૩૫) અલ્લાહ તઆલાને ઉનકા મકાન જો જન્નતમેં હય ઉન પર ઝાહિર ફરમાયા ઔર ઉસકી મસર્રત મેં ફિરઔન કી સખતિયોંકી શિદત ઉન પર સહલ હો ગઈ. (૩૬) ફિરઔન કે કામસે યા ઉસકા શિર્કો કુફો ઝુલ્મ મુરાદ હય યા ઉસકા કુર્બ. (૩૭) યા'ની ફિરઔન કે દીન વાલોંસે ચુનાંચે યેહ દુઆ ઉનકી કુબૂલ હુઈ ઔર અલ્લાહ તઆલાને ઉનકી રૂહ કબ્ઝ ફરમાઈ ઔર ઈબ્ને કીસાનને કહા કે વોહ ઝિંદા ઉઠા કર જન્નતમેં દાખિલ કી ગઈ. (૩૮) રબકી બાતોં સે શરાએઅ વ અહકામ મુરાદ હંય જો અલ્લાહ તઆલાને અપને બંદો કે લિયે મુકર્રર ફરમાએ. (૩૯) કિતાબોંસે વોહ કિતાબે મુરાદ હંય જો અંબિયા અલહિમુસ્સલામ પર નાઝિલ હુઈ થી.

(કદ સમિઅલ્લાહુ પારહ અઠાઈસવાં ખત્મ શુદ)

سورة الملك

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تَبٰرَكَ الَّذِيْ بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيْرُ ۙ الَّذِيْ خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ
اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفُوْرُ ۙ الَّذِيْ
خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ۭ مَا تَرٰى فِيْ خَلْقِ الرَّحْمٰنِ
مِنْ تَفٰوُتٍ ۭ فَارْجِعِ الْبَصَرَ ۙ هَلْ تَرٰى مِنْ فُطُوْرٍ
ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ اِلَيْكَ الْبَصَرُ
خَاسِئًا وَّهُوَ حَسِيْرٌ ۝ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاۗءَ الدُّنْيَا
بِمَصَابِيْحَ وَجَعَلْنٰهَا رُجُوْمًا لِّلشَّيٰطِيْنِ وَاَعْتَدْنَا لَهُمْ
عَذَابَ السَّعِيْرِ ۝ وَلِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ
جَهَنَّمَ ۭ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ۝ اِذَآ اُلْقُوْا فِيْهَا سَمِعُوْا
لَهَا شَهِيْقًا وَّهِيَ تَفُوْرُ ۙ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ

(૬૭) સૂરતુલ મુલ્ક

(મક્કી) ૩૦ આયતેં ઔર ૨ રૂકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

તબા-ર-કલ્લઝી

બળી બરકતવાલા હૈ

બિયદિહિલ-મુલ્કુ ૦ વહુ-વ અલા કુલ્લિ
વોહ જિસકે કબ્ઝેમેં સારા મુલ્ક (૨) ઔર વોહ હર
શૈઇન કદીર ૦ (૧) અલ્લઝી ખ-લ-કલ-મૌ-ત
ચીઝ પર કાદિર હૈ વોહ જિસને મૌત ઔર ઝિન્દગી
વલ હયા-ત લિ-યબ્લુ-વકુમ અય્યુકુમ અહ-સનુ અ-મ-લાન
પૈદા કી કે તુમ્હારી જાંચ હો (૩) તો તુમમેં કિસકા કામ ઝયાદા અચ્છા હૈ (૪)
વ હુવલ-અઝીઝુલ-ગફૂર ૦ (૨) અલ્લઝી ખ-લ-ક સબ્અ સમાવાતિન મં ૭
ઔર વોહી ઇઝઝતવાલા બખ્શિશવાલા હૈ જિસને સાત આસ્માન બનાએ
તિબાકા ૦ મા તરા ફી ખલકિર્રહમાનિ મિન તફાવુત ૦ ફર-જિઈલ-બ-સ-ર
એકકે ઉપર દૂસરા તો રહમાનકે બનાનેમેં ક્યા ફર્ક દેખતા હૈ (૫) તો નિગાહ ઉઠાકર દેખ (૬) કે તુઝે
હલ તરા મિન ફુતૂર (૩) સુમ્મર-જિઈલ બ-સ-ર કર્રતૈનિ યન્કલિબ ઈલૈકલ-બ-સરુ
કોઈ રખ્ના નઝર આતા હૈ ફિર દોબારા નિગાહ ઉઠા (૭) નઝર તેરી તરફ નાકામ
ખાસિઅંવ વહુ-વ હસીર (૪) વ-લ-કદ ઝય્યન્નસ-સમાઅદ-દુન્યા બિમસાબી-હ વ
પલટ આએગી થકી-માંદી (૮) ઔર બેશક હમને નીચેકે આસ્માનકો (૯) ચરાગોંસે આરાસ્તા કિયા (૧૦) ઔર
જ-અલ્નાહા રુજૂમલ લિશ્શયાતીનિ વ અઅ-તદના લહુમ અઝાબસ્સઈર (૫) વ
ઉન્હેં શૈતાનોંકે લિયે માર કિયા (૧૧) ઔર ઉનકે લિયે (૧૨) ભળકતી આગકા અઝાબ તૈયાર ફરમાયા (૧૩) ઔર
લિલ્લઝી-ન ક-ફ-રૂ બિરબ્બિહિમ અઝાબુ જહન્નમ ૦ વ બિઅસલ-મસીર (૬) ઈ-ઝા
જિન્હોંને અપને રબકે સાથ કુફ્ર કિયા (૧૪) ઉનકે લિયે જહન્નમકા અઝાબ હૈ ઔર ક્યા હી બુરા અંજામ જબ
ઉલ્કૂ ફીહા સમિઊ લહા શહીકંવ વહિ-ય તફૂર ૦ (૭) તકાદુ ત-મય્યઝુ મિનલ્ગૈઝ,
ઉસમેં ડાલે જાએંગે ઉસકા રેંકના સુનેંગે કે જોશ મારતી હૈ માલૂમ હોતા હૈ કે શિદતે ગઝબમેં ફટ જાએગી

સૂરએ મુલ્ક : (૧) સૂરએ મુલ્ક મક્કિયા હય. ઉસમેં દો રૂકૂઅ તીસ આયતેં તીન સૌ તીસ કલિમે એક હઝાર તીન સૌ તેરહ હર્ફ હંય.-હદીસ મેં હય કે સૂરએ મુલ્ક શફાઅત કરતી હય (તિરમીઝી વ અબૂ દાઊદ) એક ઔર હદીસમેં હય અસ્હાબે રસૂલ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને એક જગહ ખૈમા નસબ કિયા. વહાં એક કબ્રથી ઔર ઉન્હેં ખયાલ ન થા. વોહ સાહેબે કબ્ર સૂરએ મુલ્ક પઢતે રહે યહાં તક કે ખત્મ કી તો ખૈમાવાલે સહાબી નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ખિદમતમેં હાઝિર હોકર અર્ઝ કિયા મંય ને એક કબ્ર પર ખૈમા લગાયા. મુઝે ખયાલ નથા કે યહાં કબ્ર હય ઔર થી વહાં કબ્ર ઔર સાહિબે કબ્ર સૂરએ મુલ્ક પઢતે થે યહાં તક કે ખત્મ કિયા. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને

كُلَّمَآ أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ
نَذِيرٌ ۝ قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَآءَنَا نَذِيرٌ ۙ فَكَذَّبْنَا
وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ مِن شَيْءٍ ۚ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِي
ضَلَٰلٍ كَبِيرٍ ۝ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا
كُنَّا فِيٓ أَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ۝ فَٱعْتَرَفُوا بِذَنۢبِهِمْ ۚ
فَسُحْقًا لِّأَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ۝ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ
رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۝ وَأَسِرُّوا
قَوْلَكُمْ أَوِ ٱجْهَرُوا بِهِۦٓ ۖ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ
أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلْخَبِيرُ ۝ هُوَ
ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ ذَلُولًا فَٱمْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا
وَكُلُوا مِن رِّزْقِهِۦ ۖ وَإِلَيْهِ ٱلنُّشُورُ ۝ ءَأَمِنتُم مَّن
فِي ٱلسَّمَآءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ ٱلْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ
تَمُورُ ۝ أَمْ أَمِنتُم مَّن فِي ٱلسَّمَآءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ

કુલ્લમા ઉલકિ-ય ફીહા ફૌજુન સ-અ-લહુમ
જબ કભી કોઇ ગિરોહ ઉસમેં ડાલા જાએગા ઉસકે દારોગા (૧૫)
ખ-ઝ-નતુહા અ-લમ યઅ-તિકુમ નઝીર (૮)
ઉનસે પૂછેંગે ક્યા તુમ્હારે પાસ કોઇ ડર સુનાનેવાલા ન આયા થા (૧૬)
કાલૂ બલા કદ જા-અના નઝીરુન ۙ ફ-કઝ-ઝબના
કહેંગે કયૂં નહી બેશક હમારે પાસ ડર સુનાનેવાલે તશરીફ લાએ (૧૭) ફિર
વ-કુલના મા નઝ-ઝ-લલ્લાહુ મિન શૈઇન ۚ ઇન
હમને ઝુટલાયા ઔર કહા અલ્લાહને કુછ
અન્તુમ ઈલ્લા ફી દલાલિન કબીર (૯) વ
નહી ઉતારા તુમ તો નહી મગર બળી ગુમરાહીમેં ઔર
કાલૂ લૌ કુન્ના નસ્મઉ ઔ નઅ-કિલુ મા
કહેંગે અગર હમ સુનતે યા સમઝતે (૧૮) તો
કુન્ના ફી અસ્હાબિસ્સઈર (૧૦) ફઅ-ત-રફૂ
દોઝખવાલોંમેં ન હોતે અબ અપને
બિઝમ-બિહિમ ۚ ફસુહકલ-લિ- અસ્હાબિસ્સઈર (૧૧) ઈન્નલ્લઝી-ન
ગુનાહકા ઇકરાર કિયા (૧૯) તો ફિટકાર હો દોઝખિયોંકો બેશક વોહ જો
મં ૭ યખ્શૌ-ન રબ્બહુમ બિલ્ગૈબિ લહુમ મગ-ફિ-ર-તુંવ- વ-અજરુન કબીર (૧૨)
બેદેખે અપને રબસે ડરતે હૈં (૨૦) ઉનકે લિયે બખ્શિશ ઔર બળા સવાબ હૈ (૨૧)
વ અસિર્રુ કૌલકુમ અવિજ-હરૂ બિહ ۖ ઈન્નહૂ અલીમુમ-બિઝાતિસ્સુદૂર (૧૩)
ઔર તુમ અપની બાત આહિસ્તા કહો યા આવાઝસે વોહ તો દિલોંકી જાનતા હૈ (૨૨)
૯૦ અલા યઅ-લમુ મન ખ-લક ۚ વ હુવલ્લતીફુલ-ખબીર ۝ (૧૪) હુવલ્લઝી
ક્યા વોહ ન જાને જિસને પૈદા કિયા (૨૩) ઔર વોહી હૈ હર બારીકી જાનતા ખબરદાર વોહી હૈ જિસને
જ-અ-લ લકુમુલ - અર્દ ઝલૂલન ફમશૂ ફી મનાકિબિહા વ-કુલૂ
તુમ્હારે લિયે ઝમીન રામ કર દી તો ઉસકે રસ્તોંમેં ચલો ઔર અલ્લાહકી
મિર્રિઝકિહ ۖ વ-ઈલૈહિન્નુશૂર (૧૫) અ અમિન્તુમ મન ફિસ્સમા-ઈ
રોઝીમેં સે ખાવ (૨૪) ઔર ઉસીકી તરફ ઉઠના હૈ (૨૫) ક્યા તુમ ઉસસે નિડર હો ગએ
અંય્યખ્સિ-ફ બિકુમુલ - અર્દ ફ-ઈઝા હિ-ય તમૂર ۙ (૧૬) અમ
જિસકી સલ્તનત આસ્માનમેં હૈ કે તુમ્હેં ઝમીનમેં ધંસા દે (૨૬) જભી વોહ કાંપતી રહે (૨૭) યા
અમિન્તુમ મન ફિસ્સમા-ઈ અંય્યુર-સિ-લ અલૈકુમ
તુમ નિડર હો ગએ ઉસસે જિસકી સલ્તનત આસ્માનસેં હૈ કે તુમ પર

ફરમાયા યહ સૂરત માનેઆ મુનજિય્યા હય. અઝાબે કબ્ર સે નજાત દિલાતી હય (અત-તિરમિઝી વકાલા ગરી બન) (૨) જો ચાહે કરે જિસે ચાહે ઇઝઝત દે જિસે ચાહે ઝિલ્લત દે. (૩) દુનિયા કી ઝિંદગીમેં. (૪) યા'ની કૌન ઝયાદા મુતીઅ વ મુખ્લિસ હય. (૫) યા'ની આસ્માનોં કી પૈદાઇશ સે કુદરતે ઇલાહી ઝાહિર હય કે ઉસને કૈસે મુસ્તહકીમ, ઉસ્તવાર, મુસ્તકીમ, મુસ્તવી, મુતના સિબ બનાએ. (૬) આસ્માન કી તરફ બારે દીગર. (૭) ઔર બાર બાર દેખ. (૮) કે બાર બાર કી જુસ્તજૂ સે ભી કોઇ ખલલ ન પા સકેગી. (૯) જો ઝમીન કી તરફ સબસે ઝયાદા કરીબ હય. (૧૦) યા'ની સિતારોં સે. (૧૧) કે જબ શયાતીન આસ્માન કી તરફ ઉનકી ગુફતગુ સુનતે ઔર બાતેં ચુરાને પહોંચે તો કવાકિબ સે શોઅલે ઔર ચિંગારીયાં નિકલી. જિન સે

حَاصِبًا ۚ فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ۝ وَلَقَدْ كَذَّبَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۝ أَوَلَمْ يَرَوْا
إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَّاتٍ وَيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ
إِلَّا الرَّحْمَٰنُ ۚ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ۝ أَمَّنْ هَٰذَا
الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَكُمْ يَنْصُرُكُمْ مِنْ دُونِ الرَّحْمَٰنِ ۚ
إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ۝ أَمَّنْ هَٰذَا الَّذِي
يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ ۚ بَلْ لَجُّوا فِي عُتُوٍّ وَ
نُفُورٍ ۝ أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِ أَهْدَىٰ
أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝ قُلْ هُوَ
الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ
وَالْأَفْئِدَةَ ۚ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ ۝ قُلْ هُوَ الَّذِي
ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۝ وَيَقُولُونَ
مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ قُلْ

હાસિબા ⁕ ફ-સ-તઅ્-લમૂ-ન કૈ-ફ નઝીર (૧૭)
પથરાવ ભેજે (૨૮) તો અબ જાનોગે (૨૯) કૈસા થા મેરા ડરાના
વ-લ-કદ કઝ્ઝ-ઝ-બલ્લઝી-ન મિન કબ્લિહિમ
ઔર બેશક ઉનસે અગલોંને ઝુટલાયા (૩૦)
ફકૈ-ફ કા-ન નકીર (૧૮) અ-વ લમ
તો કૈસા હુવા મેરા ઈ-કાર (૩૧) ઔર ક્યા
યરૌ ઈલત્તૈરિ ફૌકહુમ સૉફ- ફાતિંવ-વ
ઉન્હોંને અપને ઉપર પરિન્દે ન દેખે પર ફૈલાતે (૩૨) ઔર
યક્-બિદ્-ન ⁕□ મા યુમ-સિકુહુન્ન
સમેટતે ઉન્હેં કોઈ નહીં રોકતા (૩૩) સિવા
ઈલ્લર્રહ્માન ⁕ ઈન્નહૂ બિકુલ્લિ શૈઈમ
રહમાનકે (૩૪) બેશક વોહ સબ-કુછ
બસીર (૧૯) અમ્મન હાઝલ્લઝી હુ-વ
દેખતા હૈ યા વોહ કૌન-સા તુમ્હારા
જુન્દુલ્લકુમ યન્સુરુકુમ મિન-દૂનિર-રહ્માનિ ઈનિલ્કાફિરૂ-ન ઈલ્લા
લશ્કર હૈ કે રહમાન કે મુકાબિલ તુમ્હારી મદદ કરે (૩૫) કાફિર નહીં
ફી ગુરૂર (૨૦) અમ્મન હાઝલ્લઝી યર્ઝુકુકુમ ઈન અમ-સ-ક રિઝ-કહ મં ૭
મગર ધોકેમેં (૩૬) યા કૌન-સા ઐસા હૈ જો તુમ્હેં રોઝી દે અગર વોહ અપની રોઝી રોક લે (૩૭)
બલ લજ-જૂ ફી ઉતુવ્વિં-વ નુફૂર (૨૧) અ-ફ-મંય્યમ્શી મુકિબ્બન
બલ્કે વોહ સર-કશ ઔર નફરતમેં ઢીટ બને હુએ હૈં (૩૮) તો ક્યા વોહ જો અપને મુંહકે
અ્લા વજ-હિહી અહ-દા અમ્મંય્યમ્શી સવિય્યન અ્લા
બલ ઔંધા ચલે (૩૯) ઝયાદા રાહ પર હૈ યા વોહ જો સીધા ચલે (૪૦)
સિરાતિમ-મુસ્તકીમ (૨૨) કુલ હુવલ્લઝી અન્શ-અકુમ વ-જ-અ્-લ
સીધી રાહ પર (૪૧) તુમ ફરમાઓ (૪૨) વોહી હૈ જિસને તુમ્હેં પૈદા કિયા ઔર તુમ્હારે
લકુમુસ્સમ-અ્ વલ્અબ્સા-ર વલ્અફ-ઈ-દહ ⁕ કલીલમ્મા તશ્કુરૂન (૨૩)
લિયે કાન ઔર આંખ ઔર દિલ બનાએ (૪૩) કિતના કમ હક્ક માનતે હો (૪૪)
કુલ હુવલ્લઝી ઝ-ર-અકુમ ફિલઅર્દિ વ ઈલૈહિ તુહ્શરૂન (૨૪) વ યકૂલૂ-ન
તુમ ફરમાઓ વોહી હૈ જિસને તુમ્હેં ઝમીનમેં ફૈલાયા ઔર ઉસીકી તરફ ઉઠાએ જાવગે (૪૫) ઔર કેહતે હૈં (૪૬)
મતા હાઝલ વઅ્-દુ ઈન કુન્તુમ સાદિકીન (૨૫) કુલ
યે વા'દા (૪૭) કબ આએગા અગર તુમ સચ્ચે હો તુમ ફરમાઓ

ઉન્હેં મારા જાએ. (૧૨) યા'ની શયાતીન કે. (૧૩) આખિરત મેં. (૧૪) ખ્વાહ વોહ ઈન્સાનોંમેં સે હો યા જિનોંમેં સે. (૧૫) માલિક ઔર ઉનકે અઅવાન બ તરીકે તૌબીખ. (૧૬) યા'ની અલ્લાહ કા નબી જો તુમ્હેં અઝાબે ઈલાહી કા ખૌફ દિલાતા હય. (૧૭) ઔર ઉન્હોં ને અહકામે ઈલાહી પહોંચાયે ઔર ખુદા કે ગઝબ ઔર અઝાબે આખિરત સે ડરાયા. (૧૮) રસૂલોંકી હિદાયત ઔર ઉસકો માનતે-મસ્અલા : ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે તકલીફ કા મદાર અદિલ્લએ સમઈય્યા વ અકલિય્યા દોનોં પર હય ઔર દોનોં હુજ્જતે મુલ્ઝેમા હંય. (૧૯) કે રસૂલોંકી તકઝીબ કરતે થે ઔર ઉસ વકતકા ઈકરાર કુછ નાફેઅ નહીં. (૨૦) ઔર ઉસ પર ઈમાન લાતે હંય. (૨૧) ઉનકી નેકયોંકિ જઝા. (૨૨) ઉસ પર કુછ મખફી નહીં. મુશ્રેકીન આપસમેં કેહતે

تبٰرک الذی ۲۹ — القلم ۶۸

إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ ۖ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝
فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيٓـَٔتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَقِيلَ هٰذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدَّعُونَ ۝ قُلْ
أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللّٰهُ وَمَنْ مَّعِيَ أَوْ رَحِمَنَا ۙ
فَمَنْ يُّجِيرُ الْكٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝ قُلْ هُوَ
الرَّحْمٰنُ اٰمَنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا ۚ فَسَتَعْلَمُونَ
مَنْ هُوَ فِي ضَلٰلٍ مُّبِينٍ ۝ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ
أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَّأْتِيكُمْ بِمَآءٍ مَّعِينٍ ۝ ع

سُورَةُ الْقَلَمِ مَكِّيَّةٌ (۶۸) (۲)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

نٓ ۚ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ۝ مَآ أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ
بِمَجْنُونٍ ۝ وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ۝ وَ
إِنَّكَ لَعَلٰى خُلُقٍ عَظِيمٍ ۝ فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ۝

ઈન્નમલ-ઈલ્મુ ઈન્દલ્લાહિ ૦ વ-ઈન્નમા
યે ઈલ્મ તો અલ્લાહકે પાસ હૈ ઔર મૈં તો
અ-ન નઝીરુમ-મુબીન (૨૬) ફ-લમ્મા
યેહી સાફ કર સુનાનેવાલા હૂં (૪૮) ફિર જબ
રઔહુ ઝુલ-ફ-તન સી-અત વુજૂહુલ્લઝી-ન
ઉસે (૪૯) પાસ દેખેંગે કાફિરોંકે મુંહ બિગળ
ક-ફરૂ વકી-લ હાઝલ્લઝી કુન્તુમ
જાએંગે (૫૦) ઔર ઉનસે કરમા દિયા જાએગા (૫૧) યે હૈ
બિહી તદ-દ-ઊન (૨૭) કુલ અ-ર-ઐતુમ
જો તુમ માંગતે થે (૫૨) તુમ ફરમાઓ (૫૩) ભલા દેખો તો
ઈન અહ-લ-કનિયલ્લાહુ વ મમ્મઈ-ય ઔ
અગર અલ્લાહ મુઝે ઔર મેરે સાથવાલોંકો (૫૪) હિલાક
રહિ-મના ॥ ફમંય્યુજીરુલ-કાફિરી-ન મિન
કર દે યા હમ પર રહમ ફરમાએ (૫૫) તો વોહ કૌનસા હૈ જો કાફિરોંકો
અઝાબિન અલીમ (૨૮) કુલ હુવર્રહ-માનુ આમન્ના બિહી વ અલૈહિ
દુઃખકે અઝાબસે બચા લેગા (૫૬) તુમ ફરમાઓ વોહી રહમાન હૈ (૫૭) હમ ઉસ પર ઈમાન
મં ૭ ત-વક્કલના૦ફ-સ-તઅ-લમૂ-ન મન હુ-વ ફી દલાલિમ-મુબીન (૨૯) કુલ અ-ર-ઐતુમ
લાએ ઔર ઉસી પર ભરોસા કિયા તો અબ જાન જાઓગે (૫૮) કૌન ખુલી ગુમરાહીમેં હૈ તુમ ફરમાઓ ભલા દેખો તો
ع ઈન અસ્બ-હ માઉકુમ ગૌરન ફ-મંય્યઅ-તીકુમ બિમાઈમ્મઈન ع (૩૦)
અગર સુબ્હકો તુમ્હારા પાની ઝમીનમેં ધંસ જાએ (૫૯) તો વોહ કૌન હૈ જો તુમ્હેં પાની લા દે નિગાહકે સામને બેહતા (૬૦)

(૬૮) સૂરતુલ-કલમ (મક્કી) પર આયતેં ઔર ૨ રુકૂઅ હૈં:

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

નૂન વલ્ક-લમિ વ મા યસ્તુરૂન ॥ (૧) મા અન્ત બિનિઅ-મતિ રબ્બિ-ક
(નૂન ઔર) કલમ (૨) ઔર ઉનંકે લિખેકી કસમ (૩) તુમ અપને રબકે ફઝલસે
બિમજ-નૂન ૮ (૨) વ ઈન્ન લ-ક લ-અજરન ગૈ-ર મમનૂન૮ (૩) વ ઈન્ન-ક લ-અલા
મજનૂન નહીં (૪) ઔર ઝરૂર તુમ્હારે લિયે બે-ઈન્તેહા સવાબ હૈ (૫) ઔર બેશક તુમ્હારી
ખુલુકિન અઝીમ (૪) ફ-સ-તુબ્સિરુ વ યુબ્સિરૂન ॥ (૫)
ખૂ-બૂ બળી શાનકી હૈ (૬) તો અબ કોઈ દમ જાતા હૈ કે તુમ ભી દેખ લોગે ઔર વોહ ભી દેખ લેંગે (૭)

થે ચુપ કે ચુપકે બાત કરો મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) કા ખુદા સુન ન પાએ. ઉસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઉન્હેં બતાયા ગયા કે ઉસસે કોઈ ચીઝ છુપી નહીં સકતી. યહ કોશિશ ફુઝૂલ હય. (૨૩) અપની મખ્લૂક કે અહવાલકો. (૨૪) જો ઉસને તુમ્હારે લિયે પૈદા ફરમાઈ. (૨૫) કબ્રોંસે જઝા કે લિયે. (૨૬) જૈસા કારૂન કો ધંસાયા. (૨૭) તાકે તુમ ઉસકે અસ્ફલ મેં પહોંચો (૨૮) જૈસા લૂત અલયહિસ્સલામ કી કૌમ પર ભેજા થા. (૨૯) યા'ની અઝાબ દેખ કર. (૩૦) યા'ની પેહલી ઉમ્મતોંને. (૩૧) જબ મૈંને ઉન્હેં હલાક કિયા. (૩૨) હવામેં ઉડતે વકત. (૩૩) પર ફૈલાને ઔર સમેટને કી હાલતમેં ગિરને સે. (૩૪) યા'ની બાવજૂદ કે પરિન્દે બોઝલ મોટે જસીમ હોતે હંય ઔર શય સકીલ તબ્અન પસ્તીકી તરફ માઈલ હોતી

بِاَيِّكُمُ الْمَفْتُوْنُ ۝ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ
عَنْ سَبِيْلِهٖ ۖ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ۝ فَلَا تُطِعِ
الْمُكَذِّبِيْنَ ۝ وَدُّوْا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُوْنَ ۝ وَلَا
تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِيْنٍ ۝ هَمَّازٍ مَّشَّآءٍۢ بِنَمِيْمٍ ۝
مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ اَثِيْمٍ ۝ عُتُلٍّۭ بَعْدَ ذٰلِكَ
زَنِيْمٍ ۝ اَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَّبَنِيْنَ ۝ اِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِ
اٰيٰتُنَا قَالَ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ۝ سَنَسِمُهٗ عَلَى
الْخُرْطُوْمِ ۝ اِنَّا بَلَوْنٰهُمْ كَمَا بَلَوْنَآ اَصْحٰبَ الْجَنَّةِ ۚ
اِذْ اَقْسَمُوْا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِيْنَ ۝ وَلَا يَسْتَثْنُوْنَ ۝
فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ مِّنْ رَّبِّكَ وَهُمْ نَآئِمُوْنَ ۝
فَاَصْبَحَتْ كَالصَّرِيْمِ ۝ فَتَنَادَوْا مُصْبِحِيْنَ ۝
اَنِ اغْدُوْا عَلٰى حَرْثِكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰرِمِيْنَ ۝
فَانْطَلَقُوْا وَهُمْ يَتَخَافَتُوْنَ ۝ اَنْ لَّا يَدْخُلَنَّهَا

બિ-અયિયકુમુલ મફ-તૂન (૬) ઈન-ન
કે તુમમેં કીન મજનૂન થા બેશક
રબ્બ-ક હુ-વ અઅ્-લમુ બિમન દ્લ્લ
તુમ્હારા રબ ખૂબ જાનતા હૈ જો ઉસકી રાહસે
અન સબીલિહી ☙ વ હુ-વ અઅ્-લમુ બિલ
બહકે ઓર વો ખૂબ જાનતા હૈ જો રાહ પર હૈ
મુહ-તદીન (૭) ફલા તુતિ્ઈલ-મુકઝ્-ઝિબીન (૮)
તો ઝુટલાનેવાલોંકી બાત ન સુનના વોહ તો ઈસ
વદ-દૂ લૌ તુદહિનુ ફયુદ-હિનૂન (૯)
આરઝૂમેં હૈ કે કિસી તરહ તુમ નર્મી કરો (૮) તો વોહ ભી નર્મ પળ જાએ
વલા તુતિઅ્ કુલ્લ હલ્લાફિમ-મહીન ॥ (૧૦)
ઔર હર ઐસેકી બાત ન સુનના જો બળા કસ્મેં ખાનેવાલા (૯)
હમ્માઝિમ-મશ્શાઈમ-બિનમીમિમ-ᶦ(૧૧)
ઝલીલ બહોત તા'ને દેનેવાલા બહોત ઈધરકી ઉધર લગાતા ફિરનેવાલા

મન્નાઈલ લિલ્ખૈરિ મુઅ્-તદિન અસીમ ॥ (૧૨) ઉતુલ્લિમ-બઅ્-દ ઝાલિ-ક
(૧૦) ભલાઈસે બળા રોકનેવાલા (૧૧) હદસે બળહનેવાલા ગુનેહગાર (૧૨) દુરુશ્તખૂ (૧૩) ઉસ સબ પર તુર્રા યે કે ઉસકી
ઝનીમ ॥ (૧૩) અન કા-ન ઝા માલિંવ-વ બનીન ॥ (૧૪) ઈઝા તુત્લા અલૈહિ
અસ્લમેં ખતા (૧૪) ઉસ પર કે કુછ માલ ઔર બેટે રખતા હૈ જબ ઉસ પર હમારી
આયાતુના કા-લ અસાતીરુલ અવ્વલીન (૧૫) સ-નસિમુહૂ અલલ-ખૂરતૂમ (૧૬)
આયતેં પળ્હી જાએં (૧૫) કેહતા હૈ કે અગલોંકી કહાનિયાં હૈં (૧૬) કરીબ હૈ કે હમ ઉસકી સુવ્વરકી-સી થૂથની પર દાગ દેંગે
ઈન્ના બલૌનાહુમ કમા બલૌના અસ્હાબલ-જન્નહ ꣸ ઈઝ અક્-સમૂ
(૧૭) બેશક હમને ઉન્હેં જાંચા (૧૮) જૈસા ઉસ બાગવાલોંકો જાંચા (૧૯) થા જબ ઉન્હોંને કસમ ખાઈ કે
લ-યસ્-રિમુન્નહા મુસ્બિહીન ॥ (૧૭) વલા યસ્તસ્નૂન (૧૮) ફ-તા-ફ અલૈહા
ઝરૂર સુબ્હ હોતે ઉસકે ખેત કાટ લેંગે (૨૦) ઔર ઈન્શાઅલ્લાહ ન કહા (૨૧) તો ઉસ પર (૨૨) તેરે
તાઈફુમ- મિર્રબ્બિ-ક વહુમ નાઈમૂન (૧૯) ફ-અસ્-બ-હત કસ્સરીમ ॥ (૨૦)
રબકી તરફસે એક ફેરી કરનેવાલા ફેરા કર ગયા (૨૩) ઔર વોહ સોતે થે તો સુબ્હ રેહ ગયા (૨૪) જૈસે ફલ ટૂટા હુવા (૨૫)
ફ-તનાદૌ મુસ્બિહીન ॥ (૨૧) અનિગ્-દૂ અલા હર્સિકુમ ઈન કુન્તુમ
ફિર ઉન્હોંને સુબ્હ હોતે એક-દૂસરેકો પુકારા કે તળકે અપની ખેતીકો ચલો અગર તુમ્હેં
સારિમીન (૨૨) ફન-ત્-લકૂ વહુમ ય-ત-ખાફતૂન ॥ (૨૩) અલ્લા યદ-ખુલન્નહલ
કાટની હૈ તો ચલે ઔર આપસમેં આહિસ્તા-આહિસ્તા કેહતે જાતે થે કે હરગિઝ આજ કોઈ

હય. વોહ ફિઝામેં નહી રુક સકતી. અલ્લાહ તઆલા કી કુદરત હય કે વોહ ઠેહરે રહતે હંય. ઐસે હી આસ્માનોં કો વોહ જબ તક ચાહે તો વોહ રુકે હુવે હંય ઔર વોહ ન રુકે તો ગિરપડે. (૩૫) અગર વોહ તુમ્હેં અઝાબ કરના ચાહે. (૩૬) યા'ની કાફિર શૈયતાન કે ઈસ ફરેબમેં હંય કે ઉન પર અઝાબ નાઝિલ નહોગા. (૩૭) યા'ની ઉસકે સિવા કોઈ રોઝી દેનેવાલા નહી. (૩૮) કે હકસે કરીબ નહી હોતે ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલાને કાફિરો મો'મિન કે લિયે એક મિસાલ બયાન ફરમાઈ. (૩૯) ન આગે દેખે ન પીછે ન દાએં ન બાએં. (૪૦) રાસ્તે કો દેખતા. (૪૧) જો મંઝિલે મકસૂદ તક પહોંચાનેવાલી હય. મકસૂદ ઈસ મિસ્લકા યહ હય કે કાફિર ગુમરાહી કે મૈદાન મેં ઈસ તરહ હૈરાનો સરગર્દા જાતા હય ન ઉસે મંઝિલ મા'લૂમ ન રાહ પેહચાને ઔર

الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مِسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَغَدَوْا عَلَىٰ حَرْدٍ قَادِرِينَ ﴿٢٥﴾
فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُّونَ ﴿٢٦﴾ بَلْ نَحْنُ
مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا
تُسَبِّحُونَ ﴿٢٨﴾ قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٩﴾
فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَاوَمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا
يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا طَاغِينَ ﴿٣١﴾ عَسَىٰ رَبُّنَا أَنْ يُبْدِلَنَا
خَيْرًا مِنْهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا رَاغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ
الْعَذَابُ ۖ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا
يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتِ
النَّعِيمِ ﴿٣٤﴾ أَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾
مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ
تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾ إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَكُمْ
أَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَالِغَةٌ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۙ إِنَّ لَكُمْ

યૌ-મ અલૈકુમ મિસ્કીન (ર૪) વ ગદૌ
મિસ્કીન તુમ્હારે બાગમેં આને ન પાએ ઔર તળકે
અલા હરદિન કાદિરીન (રપ) ફ-લમ્મા
ચલે અપને ઉસ ઇરાદે પર કુદરત સમઝતે (ર૬) ફિર જબ
રઔહા કાલૂ ઈન્ના લદાલ્લૂન (ર૬) બલ
ઉસે દેખા (ર૭) બોલે બેશક હમ રાસ્તા બહક ગએ (ર૮) બલ્કે
નહનુ મહરૂમૂન (ર૭) કા-લ ઔસતુહુમ
હમ બે-નસીબ હુએ (ર૯) ઉનમેં જો સબસે ગનીમત થા
અ-લમ અકુલ લકુમ લૌલા તુસબ્બિહૂન (ર૮)
બોલા ક્યા મૈં તુમસે નહી કેહતા થા કે તસ્બીહ ક્યૂં નહી કરતે (૩૦)
કાલૂ સુબ્હા-ન રબ્બિનાં ઈન્ના કુન્ના
બોલે પાકી હૈ હમારે રબકો બેશક હમ
ઝાલિમીન (ર૯) ફ-અક્-બ-લ બઅ-દુહુમ
ઝાલિમ થે અબ એક દૂસરેકી તરફ મલામત કરતા

અલા બઅદિંય્-ત- લાવમૂન (૩૦) કાલૂ યાવેલનાં ઈન્ના કુન્ના તાગીન (૩૧)
મુતવજ્જહ હુવા (૩૧) બોલે હાએ ખરાબી હમારી બેશક હમ સર-કશ થે (૩ર)
અસા રબ્બુનાં અંય્યુબ-દિ-લના ખૈરમ્મિન્હાં ઈન્નાં ઈલા રબ્બિના
ઉમ્મીદ હૈ હમેં હમારા રબ ઉસસે બેહતર બદલ દે હમ અપને રબકી તરફ
રાગિબૂન (૩ર) કઝાલિકલ-અઝાબ વ-લ- અઝાબુલ-આખિરતિ અક-બર
રગબત લાતે હૈં (૩૩) માર ઐસી હોતી હૈ (૩૪) ઔર બેશક આખેરતકી માર સબસે બળી
લૌ કાનૂ યઅ-લમૂન (૩૩) ઈન્ન લિલ્મુત્તકી-ન ઈન્દ રબ્બિહિમ
ક્યા અચ્છા થા અગર વોહ જાનતે (૩પ) બેશક ડરવાલોંકે લિયે ઉનકે રબકે પાસ (૩૬)
જન્નાતિન્નઈમ (૩૪) અ-ફ-નજ-અલુલ-મુસ્લિમી-ન કલ્મુજ-રિમીન (૩પ)
ચૈનકે બાગ હૈં (૩૭) ક્યા હમ મુસલમાનોંકો મુજરિમોંકાસા કર દે (૩૮) તુમ્હેં ક્યા
મા લકુમ (વકફહ) કૈ-ફ તહ-કુમૂન (૩૬) અમ લકુમ કિતાબુન ફીહિ
હુવા કૈસા હુકમ લગાતે હો (૩૯) ક્યા તુમ્હારે લિયે કોઇ કિતાબ હૈ જિસમેં પળહતે હો
તદ-રુસૂન (૩૭) ઈન્ન લકુમ ફીહિ લમા ત-ખય્યરૂન (૩૮) અમ લકુમ
કે તુમ્હારે લિયે ઉસમેં જો તુમ પસંદ કરો યા તુમ્હારે લિયે
ઐમાનુન અલૈના બાલિ-ગ-તુન ઈલા યૌમિલ-કિયામતિ ઈન્ન લકુમ
હમ પર કુછ કસમેં હૈં કયામત તક પહુંચતી હુઇ (૪૦) કે તુમ્હેં મિલેગા જો કુછ

મો'મિન આંખે ખોલે રાહે હક દેખતા પહેચાનતા ચલતા હય. (૪ર) અય મુસ્તુફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ! મુશ્રેકીન સે કે જિસ ખુદાકી તરફ તુમ્હેં દાવત દેતા હૂં વોહ. (૪૩) જો આલાતે ઇલ્મ હંય લેકિન તુમને ઉન કવાસે ફાયદા ન ઉઠાયા, જો સુના વોહ ન માના, જો દેખા ઉસસે ઇબ્રત હાસિલ ન કી, જો સમઝા ઉસમેં ગૌર ન કિયા. (૪૪) કે અલ્લાહ તઆલાકે અતા ફરમાએ હુયે કવા ઔર આલાતે ઇદરાક સે વો કામ નહી લેતે જિસકે લિયે વોહ અતા હુએ યહી સબબ હય કે શિર્કો કુફ્રમેં મૂબતિલા હોતે હોં. (૪પ) રોઝે કિયામત હિસાબો જઝા કે લિયે. (૪૬) મુસલમાનોં સે તમસ્ખુરો ઇસ્તેહઝાઅ કે તૌર પર (૪૭) અઝાબ યા કયામત કા (૪૮) યા'ની અઝાબો કિયામત કે આને કા તુમ્હેં ડર સુનાતા હૂં. ઇનને હી કા મામૂર હું ઉસી સે મેરા

لما تحكمون ۝ سلهم أيهم بذلك زعيم ۝
أم لهم شركاء ۚ فليأتوا بشركائهم إن كانوا
صادقين ۝ يوم يكشف عن ساق ويدعون
إلى السجود فلا يستطيعون ۝ خاشعة أبصارهم
ترهقهم ذلة ۖ وقد كانوا يدعون إلى السجود
وهم سالمون ۝ فذرني ومن يكذب بهذا
الحديث ۖ سنستدرجهم من حيث لا يعلمون ۝ و
أملي لهم ۚ إن كيدي متين ۝ أم تسألهم أجرا
فهم من مغرم مثقلون ۝ أم عندهم الغيب
فهم يكتبون ۝ فاصبر لحكم ربك ولا تكن
كصاحب الحوت إذ نادى وهو مكظوم ۝ لولا
أن تداركه نعمة من ربه لنبذ بالعراء وهو
مذموم ۝ فاجتباه ربه فجعله من الصالحين ۝

લમા તહ્કુમૂન ૬ (૩૯) સલ-હુમ અય્યુહુમ
દાવા કરતે હો (૪૧) તુમ ઉનસે (૪૨) પૂછો ઉનમેં
બિઝાલિ-ક ઝઈમ ૄ (૪૦) અમ લહુમ
કૌનસા ઉસકા ઝામિન હૈ (૪૩) યા ઉનકે
શુ-ર-કાઉ ૄ ફલ-યઅ-તૂ બિ-શુ-ર-કાઈ-
પાસ કુછ શરીક હૈં (૪૪) તો અપને
હિમ ઈન કાનૂ સાદિકીન (૪૧) યૌ-મ
શરીકોંકો લેકર આયેં અગર સચ્ચે હૈં (૪૫) જિસ દિન
યુકશફુ અન સાકિંવ-વ યુદ-ઔ-ન
એક સાક ખોલી જાએગી (જિસકે માના અલ્લાહ હી જાનતા હૈ (૪૬) ઔર
ઈલસ્સુજૂદિ ફલા યસ્તતીઊન ॥ (૪૨)
સજદેકો બુલાએ જાએંગે (૪૭) તો ન કર સકેંગે (૪૮)
ખાશિ-અ-તન અબ-સારુહુમ તર્હકુહુમ
નીચી નિગાહેં કિયે હુએ (૪૯) ઉન પર ખ્વારી ચઢ

ઝિલ્લહ ॰ વ કદ કાનૂ યુદ-ઔ-ન ઈલસ્સુજૂદિ વહુમ સાલિમૂન (૪૩)
રહી હોગી ઔર બેશક દુનિયામેં સજદેકે લિયે બુલાએ જાતે થે (૫૦) જબ તંદરુસ્ત થે (૫૧)
ફ-ઝરની વ મંય્યુકઝ-ઝિબુ બિહાઝલ-હદીસ ॰ સ- નસ્તદ-રિજુહુમ મં ૭
તો જો ઉસ બાતકો (૫૨) ઝુટલાતા હૈ ઉસે મુઝ પર છોળ દો (૫૩) કરીબ હૈ કે હમ ઉન્હેં આહિસ્તા આહિસ્તા લે જાએંગે
મિન હૈસુ લા યઅ-લમૂન ॥ (૪૪) વ ઉમલી લહુમ ॰ ઈન્ન કૈદી મતીન (૪૫)
જહાંસે ઉન્હેં ખબર ન હોગી (૫૪) ઔર મૈં ઉન્હેં ઢીલ દૂંગા બેશક મેરી ખુફિયા તદબીર બહોત પક્કી હૈ (૫૫)
અમ તસ્અલુહુમ અજ-રન ફહુમ મિમ મગ-રમિમ મુસ્કલૂન ૬ (૪૬) અમ
યા તુમ ઉનસે ઉજરત માંગતે હો (૫૬) કે વોહ ચટીકે બોઝમેં દબે હૈં (૫૭) યા ઉનકે
ઈન્દ-હુમુલ ગૈબુ ફહુમ યક્તુબૂન (૪૭) ફસ-બિર લિહુકમિ રબ્બિ-ક વલા તકુન
પાસ ગૈબ હૈ (૫૮) કે વોહ લિખ રહે હૈં (૫૯) તો તુમ અપને રબકે હુકમકા ઈન્તઝાર કરો (૬૦) ઔર ઉસ
ક-સાહિબિલ-હૂત ॰ ઈઝ નાદા વહુ-વ મક-ઝૂમ ॰ (૪૮) લૌલા અન તદા-ર-કહૂ
મછલીવાલેકી તરહ ન હોના (૬૧) જબ ઉસ હાલમેં પુકારા કે ઉસકા દિલ ઘુટ રહા થા (૬૨) અગર ઉસકે
નિઅ-મતુમ-મિર્રબ્બિહી લનુબિ-ઝ બિલ્અરાઈ વહુ-વ મઝ-મૂમ (૪૯)
રબકી ને'મત ઉસકી ખબરકો ન પહુંચ જાતી (૬૩) તો ઝરૂર મૈદાન પર ફૈંક દિયા જાતા ઈલ્ઝામ દિયા હુવા
ફજ- તબાહુ રબ્બુહૂ ફ-જ-અ-લહૂ મિનસ્સાલિહીન (૫૦)
(૬૪) તો ઉસે ઉસકે રબને ચુન લિયા ઔર અપને કુર્બે ખાસકે સઝાવારોંમેં કર લિયા

ફર્ઝ અદા હો જાતા હય. વકત કા બતાના મેરે ઝિમ્મે નહી (૪૯) યા'ની અઝાબે મૌઊદ કો (૫૦) ચહરે સિયાહ પડ જાએંગે વેહશતો ગમ સે સૂરતે ખરાબ હો જાએંગી. (૫૧) જહન્નમ કે ફરિશ્તે કહેંગે. (૫૨) ઔર અંબિયા અલયહે મુસ્સલામ સે કહતે થે વોહ અઝાબ કહાં હય જલ્દી લાવો અબ દેખલો યેહ હય વોહ અઝાબ જિસકી તુમ્હેં તલબ થી. (૫૩) અય મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ! કુફફારે મક્કા સે જો આપકી મૌતકી આરઝૂ રખતે હંય. (૫૪) યા'ની મેરે અસ્હાબ કો. (૫૫) ઔર હમારી ઉમ્રે દરાઝ કર દે. (૫૬) તુમ્હેં તો અપને કુફ્રકે સબબ ઝરૂર અઝાબમેં મુબતિલા હોના હમારી મૌત તુમ્હેં કયા ફાયદા દેગી-(૫૭) જિસકી તરફ હમ તુમ્હેં દા'વત દેતે હંય. (૫૮) યા'ની વકતે અઝાબ. (૫૯) ઔર ઉતની ગેહરાઈમેં પહોંચ

وَإِن يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَارِهِمْ
لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ
وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ

سُورَةُ الْحَاقَّةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الْحَاقَّةُ مَا الْحَاقَّةُ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْحَاقَّةُ
كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ فَأَمَّا ثَمُودُ
فَأُهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ وَأَمَّا عَادٌ فَأُهْلِكُوا بِرِيحٍ
صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَانِيَةَ
أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَىٰ كَأَنَّهُمْ
أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ فَهَلْ تَرَىٰ لَهُم مِّن
بَاقِيَةٍ وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَن قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ
بِالْخَاطِئَةِ فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً

૯૦ પા ૧

વ ઈય્યકાદુલ્લઝી-ન ક-ફરૂ લયુઝ-લિકૂ-ન-ક
ઔર ઝરૂર કાફિર તો ઐસે માલૂમ હોતે હૈં કે ગોયા અપની નઝરે બદ લગા
બિ-અબ-સ઼ારિહિમ લમ્મા સમિઉઝ઼-ઝ઼િક-ર વ
કર તુમ્હેં ગિરા દેંગે જબ કુર્આન સુનતે હૈં (૬૫) ઔર
યકૂલૂ-ન ઈન્નહૂ લ-મજનૂન (૫૧) વમા હુ-વ
કેહતે હૈં (૬૬) યે ઝરૂર અકલસે દૂર હૈં ઔર વોહ (૬૭)
ઈલ્લા ઝ઼િક-રુલ-લિલ-આલમીન ૦ ★ (૫૨)
તો નહીં મગર નસીહત સારે જહાનકે લિયે (૬૮)

(૬૯) સૂરતુલ-હ઼ાક્ક઼હ

(મક્કી) ૫૨ આયતે ઔર ૨ રૂકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અલ-હ઼ાક્ક઼તુ (૧) મલ-હ઼ાક્ક઼હ (૨) વમા અદરા-ક મલ-હ઼ાક્ક઼હ (૩)
વોહ હક્ક હોનેવાલી (૨) કૈસી વોહ હક્ક હોનેવાલી (૩) ઔર તુમને ક્યા જાના કૈસી વોહ હક્ક હોનેવાલી (૪)
મં ૭ કઝ઼-ઝ઼-બત સ઼મૂદુ વ આદુમ-બિલ કારિઅહ (૪) ફ-અમ્મા સ઼મૂદુ ફઉહલિકૂ
સમૂદ ઔર આદને ઉસ સખ્ત સદમા દેનેવાલીકો ઝુટલાયા તો સમૂદ તો હિલાક કિયે ગએ હદસે ગુઝરી
બિત્ત઼ાગ઼િયહ (૫) વ અમ્મા આદુન ફઉહલિકૂ બિરીહ઼િન સ઼ર-સ઼રિન
હુઈ ચિંઘાળસે (૫) ઔર રહે આદ વોહ હિલાક કિયે ગએ નિહાયત સખ્ત ગરજતી
આતિયતિન (૬) સખ઼્ખ઼-રહા અલૈહિમ સબ્અ લયાલિંવ વ-સ઼માનિ-ય-ત
આંધીસે વોહ ઉન પર કુવ્વતસે લગા દી સાત રાતેં ઔર આઠ દિન (૬)
અય્યામિન હુસૂમન ફ-ત-રલ-કૌ-મ ફીહા સ઼રઆ ક-અન્નહુમ અઅ઼-જાઝુ
લગાતાર તો ઉન લોગોંકો ઉનમેં (૭) દેખો બિછળે હુએ (૮) ગોયા વોહ ખજૂરકે
નખ઼-લિન ખ઼ાવિયહ (૭) ફ-હલ તરા લહુમ મિમ્બાક઼િયહ (૮) વ
કુન્દમેં ગિરે હુએ તો તુમ ઉનમેં કિસીકો બચા હુવા દેખતે હો (૯) ઔર
જા-અ ફિરઔનુ વ-મન ક઼બ્લહૂ વલ્મુઅ-તફિકાતુ બિલ્ખ઼ાતિ઼અહ (૯)
ફિરઔન ઔર ઉસસે અગલે (૧૦) ઔર ઉલટનેવાલી બસ્તિયાં (૧૧) ખતા લાએ (૧૨) તો ઉન્હોંને અપને રબકે
ફ-અસ઼ૌ રસૂ-લ રબ્બિહિમ ફ-અ-ખ઼-ઝ઼-હુમ અખ઼્ઝ઼-તર
રસૂલોંકા હુકમ ન માના (૧૩) તો ઉસને ઉન્હેં બળ્હી-ચળ્હી ગિરિફ્તસે

જાયે કે ડોલ વગૈરા સે હાથ ન આ સકે. (૬૦) કે ઉસ તક હર એક કા હાથ પહોંચ સકે. યેહ સિર્ફ અલ્લાહ તઆલા હી કી કુદરતમેં હય તો જો કિસી ચીઝ પર કુદરત ન રખ્ખે ઉન્હેં ક્યૂં ઈબાદત મેં ઈસ કાદિરે બરહકકા શરીક કરતે હો.
સૂરએ નૂન: (૧) ઈસ સૂરતકા નામ સૂરએ નૂન વ સૂરએ કલમ હય. યેહ સૂરત મક્કિય્યા હય. ઈસમેં દો રૂકૂઅ, બાવન (૫૨) આયતે, તીન સૌ(૩૦૦) કલિમે, એક હઝાર દો સૌ છપ્પન(૧૨૫૬) હર્ફ હંય (૨) અલ્લાહ તઆલાને કલમકી કસમ ઝિક ફરમાઈ. ઉસ કલમ સે મુરાદ યાતો લિખનેવાલોં કે કલમ હંય જિન સે દીની દુન્યવી મસાલેહ વ કવાઈદ વાબસ્તા હંય ઔર યા કલમે અઅલા મુરાદ હય જો નૂરી કલમ હય ઔર ઉસકા તૂલ ફાસ્લા ઝમીનોં-આસમાન કે બરાબર હય. ઉસને બહુકમે

رَابِيَةً ۝ اِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَآءُ حَمَلْنٰكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ۝
لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَّتَعِيَهَآ اُذُنٌ وَّاعِيَةٌ ۝
فَاِذَا نُفِخَ فِي الصُّوْرِ نَفْخَةٌ وَّاحِدَةٌ ۝ وَّحُمِلَتِ
الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَّاحِدَةً ۝
فَيَوْمَئِذٍ وَّقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝ وَانْشَقَّتِ السَّمَآءُ فَهِيَ
يَوْمَئِذٍ وَّاهِيَةٌ ۝ وَّالْمَلَكُ عَلٰٓى اَرْجَآئِهَا ۚ وَيَحْمِلُ
عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمٰنِيَةٌ ۝ يَوْمَئِذٍ
تُعْرَضُوْنَ لَا تَخْفٰى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ ۝ فَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ
كِتٰبَهٗ بِيَمِيْنِهٖ ۙ فَيَقُوْلُ هَآؤُمُ اقْرَءُوْا كِتٰبِيَهْ ۝
اِنِّيْ ظَنَنْتُ اَنِّيْ مُلٰقٍ حِسَابِيَهْ ۝ فَهُوَ فِيْ عِيْشَةٍ
رَّاضِيَةٍ ۝ فِيْ جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۝ قُطُوْفُهَا دَانِيَةٌ ۝
كُلُوْا وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓـئًۢا بِمَآ اَسْلَفْتُمْ فِي الْاَيَّامِ
الْخَالِيَةِ ۝ وَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِشِمَالِهٖ ۙ

રાબિયહ (૧૦) ઈન્ના લમ્મા તૃગલ-મૉઉ
પકળા બેશક જબ પાનીને સર
હ-મલ-નાકુમ ફિલ-જારિયહ (૧૧) લિનજ-
ઉઠાયા થા (૧૪) હમને તુમ્હેં (૧૫) કશ્તીમેં સવાર કિયા (૧૬) કે ઉસે
અ-લહા લકુમ તઝ઼કિ-ર-તંવ વ-તઈ-યહા
(૧૭) તુમ્હારે લિયે યાદગાર કરેં (૧૮) ઔર ઉસે મેહફૂઝ રખે વોહ કાન
ઉઝુનું વ્વાઈયહ (૧૨) ફઈઝ઼ા નુફિ-ખ઼
કે સુનકર મેહફૂઝ રખતા હો (૧૯) ફિર જબ સૂર
ફિસ્સૂરિ નફ-ખ઼તું વ્વાહિદતુંવ- (૧૩) વ
ફૂંક દિયા જાએ એક દમ ઔર
હુમિ-લતિલ-અર્દુ વલજિબાલુ ફ-દુક્કતા
ઝમીન ઔર પહાળ ઉઠાકર દફઅતન
દક્કતં વ્વાહિ-દહ (૧૪) ફયૌમઈઝ઼િંવ-વ
ચૂરા કર દિયે જાએં વોહ દિન હૈ કે હો પળેગી

ક-અતિલ-વાકિઅહ (૧૫) વન-શક્કતિસ્સમૉઉ ફહિ-ય યૌમઈઝ઼િંવ-વાહિ-યતુંવ-
વોહ હોનેવાલી (૨૦) ઔર આસ્માન ફટ જાએગા તો ઉસ દિન ઉસકા પતલા હાલ હોગા
(૧૬) વલ્મ-લકુ અલૉ અર- જાઈહા વ યહ્મિલુ અર-શ રબ્બિ-ક ફૌકહુમ મં ૭
(૨૧) ઔર ફરિશ્તે ઉસકે કનારોં પર ખળે હોંગે (૨૨) ઔર ઉસ દિન તુમ્હારે રબકા અર્શ અપને ઉપર
યૌમઈઝ઼િન સમાનિયહ (૧૭) યૌમઈઝ઼િન તુઅ-રદૂ-ન લા તખ઼-ફા
આઠ ફરિશ્તે ઉઠાએંગે (૨૩) ઉસ દિન તુમ સબ પેશ હોગે (૨૪) કે તુમમેં કોઈ છુપનેવાલી જાન
મિન્કુમ ખ઼ાફિયહ (૧૮) ફ-અમ્મા મન ઊતિ-ય કિતાબહૂ બિયમીનિહી ફ-યકૂલુ
છુપ ન સકેગી તો વોહ જો અપના નામએ આ'માલ દહને હાથમેં દિયા જાએગા (૨૫) કહેગા
હૉઉમુક્-રઊ કિતાબિયહ (૧૯) ઈન્ની ઝ઼નન્તુ અન્ની મુલાકિન હિસાબિયહ (૨૦)
લો મેરા નામએ આમાલ પઢો મુઝે યકીન થા કે મૈં અપને હિસાબકો પહોંચૂંગા (૨૬)
ફહુ-વ ફી ઈશતિર-રાદ્દિયહ (૨૧) ફી જન્નાતિન આલિયહ (૨૨) કુતૂફુહા
તો વોહ મન માનતે ચૈનમેં હૈ બુલન્દ બાગમેં જિસકે ખોશે
દાનિયહ (૨૩) કુલૂ વશ-રબૂ હનીઅમ- બિમા અસ્લફ-તુમ ફિલ-અય્યામિલ
ઝુકે હુએ (૨૭) ખાવ ઔર પિયો રચતા હુવા સિલા ઉસકા જો તુમને ગુઝરે દિનોંમેં
ખ઼ાલિયહ (૨૪) વ-અમ્મા મન ઊતિ-ય કિતાબહૂ બિશિમાલિહી
આગે ભેજા (૨૮) ઔર વોહ જો અપના નામએ આમાલ બાએં હાથમેં દિયા જાએગા (૨૯) કહેગા હાએ

ઈલાહી લૌહે મહફૂઝ પર કયામત તક હોનેવાલે તમામ ઉમૂર લિખ દિયે. (૩) યા'ની અઅમાલે બની આદમ કે નિગેહ બાન ફરિશ્તોં કે લિખ્ને કી કસમ. (૪) ઉસકા લૂત્ફો કરમ તુમ્હારા શામિલે હાલ હય. ઉસને તુમ પર ઈન્આમોં એહસાન ફરમાએ. નબુવ્વતો હિકમત અતા કી ફસાહતે તામ્મા અકલે કામિલ, પાકીઝા ખસાઈલ, પસંદીદા અખ્લાક અતા કિયે મખ્લૂક કે લિયે જિસકદર કમાલાત ઈમ્કાન મેં હંય સબ અલા વજહિલ કમાલ અતા ફરમાએ. હર ઐબ સે ઝાતે આલી સિફાત કો પાક રખ્ખા ઉસમેં કુફ્ફાર કે ઈસ મકૌલે કા રદ હય જો ઉન્હોંને કહા થા "યા અય્યુહલ-લઝી વ નુઝઝિલા અલયહિઝઝિકો ઈન્નકા લ મજનૂન" (૫) તબ્લીગ રિસાલતો ઈઝહારે નબુવ્વત ઔર ખલ્ક કો અલ્લાહ તઆલા કી તરફ દા'વત દેને ઔર કુફ્ફાર કી ઉન બેહૂદા

فَيَقُولُ يٰلَيْتَنِي لَمْ أُوتَ كِتٰبِيَهْ ۝ وَلَمْ أَدْرِ مَا
حِسَابِيَهْ ۝ يٰلَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ۝ مَا
أَغْنٰى عَنِّي مَالِيَهْ ۝ هَلَكَ عَنِّي سُلْطٰنِيَهْ ۝
خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ۝ ثُمَّ الْجَحِيمَ صَلُّوهُ ۝ ثُمَّ فِي
سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُ ۝
إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ الْعَظِيمِ ۝ وَلَا يَحُضُّ
عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۝ فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هٰهُنَا
حَمِيمٌ ۝ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ۝ لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا
الْخٰطِئُونَ ۝ فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ۝ وَمَا لَا
تُبْصِرُونَ ۝ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۝ وَمَا هُوَ
بِقَوْلِ شَاعِرٍ ۚ قَلِيلًا مَا تُؤْمِنُونَ ۝ وَلَا بِقَوْلِ
كَاهِنٍ ۚ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ۝ تَنْزِيلٌ
مِنْ رَبِّ الْعٰلَمِينَ ۝ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ

ફ-યકૂલુ યાલૈતની લમ ઊ-ત કિતાબિયહ ૮ (૨૫)
કિસી તરહ મુઝે અપના નવિશ્તા ન દિયા જાતા
વ લમ અદરિ મા હિસાબિયહ ૮ (૨૬) યા લૈતહા
ઔર મૈં ન જાનતા કે મેરા હિસાબ ક્યા હૈ હાએ કિસી
કાનતિલ- કાદિયહ ૮ (૨૭) મા અગ઼-ના
તરહ મૌત હી કિસ્સા ચૂકા જાતી (૩૦) મેરે કુછ કામ ન આયા
અન્ની માલિયહ ૮ (૨૮) હ-લ-ક અન્ની
મેરા માલ (૩૧) મેરા સબ ઝોર જાતા રહા
સુલ્તાનિયહ ૮ (૨૯) ખુઝૂહુ ફગુલ્લૂહુ ॥ (૩૦) સુમ્મલ
(૩૨) ઉસે પકડો ફિર ઉસે તૌક ડાલો (૩૩) ફિર ઉસે
જહી-મ સલ્લૂહુ ॥ (૩૧) સુમ્મ ફી સિલસિ-લતિન
ભળકતી આગમેં ધંસાઓ ફિર ઐસી ઝન્જીરમેં
ઝર-ઉહા સબઊ-ન ઝિરાઅન ફસ-લુકૂહ ૮ (૩૨)
જિસકા નાપ સત્તર હાથ હૈ (૩૪) ઉસે પિરો દો (૩૫)

ઈન્નહૂ કા-ન લા યુઅ-મિનુ બિલ્લાહિલ-અઝીમ ॥ (૩૩) વલા યહુદ્દ-દ્દુ
બેશક વોહ અઝમતવાલે અલ્લાહ પર ઈમાન ન લાતા થા (૩૬) ઔર મિસ્કીનકો
મં ૭ **અલા તઆમિલ-મિસ્કીન ૮ (૩૪) ફ-લૈ-સ લહુલ યૌ-મ હાહુના હમીમુંવ- ॥ (૩૫) વ**
ખાના દેનેકી રગબત ન દેતા (૩૭) તો આજ યહાં (૩૮) ઉસકા કોઈ દોસ્ત નહીં (૩૯) ઔર
૯૦ **લા તઆમુન ઈલ્લા મિન ગિ઼સ-લીન ॥ (૩૬) લા યઅ-કુલુહૂ ઈલ્લલ-ખાતિઊન ૮ (૩૭)**
ન કુછ ખાનેકો મગર દોઝખિયોંકા પીપ ઉસે ન ખાએંગે મગર ખતાકાર (૪૦)
ફલા ઉક્-સિમુ બિમા તુબ્સિરૂન ॥ (૩૮) વમાલા તુબ્સિરૂન ॥ (૩૯)
તો મુઝે કસમ ઉન ચીઝોંકી જિન્હેં તુમ દેખતે હો ઔર જિન્હેં તુમ નહીં દેખતે (૪૧)
ઈન્નહૂ લક઼ૌલુ રસૂલિન કરીમ ૮ (૪૦) વમા હુ-વ બિક઼ૌલિ
બેશક યે કુર્આન એક કરમવાલે રસૂલ (૪૨) સે બાતેં હૈં (૪૩) ઔર વોહ કિસી શાઈરકી
શાઈ ર ૮ ક઼લીલમ્મા તુઅ-મિનૂન ॥ (૪૧) વલા બિક઼ૌલિ
બાત નહીં (૪૪) કિત્ના કમ યકીન રખતે હો (૪૫) ઔર ન કિસી કાહિનકી
કાહિન ૮ ક઼લીલમ્મા ત-ઝક્કરૂન ૮ (૪૨) તન્ઝીલુમ - મિર્રબ્બિલ-
બાત (૪૬) કિત્ના કમ ધ્યાન કરતે હો (૪૭) ઉસને ઉતારા હૈ જો સારે જહાનકા
આલમીન (૪૩) વલૌ ત-કવ્વ-લ અલૈના બઅ-દલ
રબ હૈ ઔર અગર વોહ હમ પર એક બાત ભી

બાતોં ઔર ઈફતેરાઓં ઔર તઅનોં પર સબ્ર કરને કા. (૬) હઝરતે ઉમ્મુલ મો'મેનીન આઈશા સિદીકા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હા સે દરયાફત કિયા ગયા તો આપને ફરમાયા કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમકા ખુલ્ક કુર્આન હય-હદીસ શરીફ મેં હય સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે અલ્લાહ તઆલાને મુઝે મકારિમે અખ્લાક વ મહાસિને અફઆલ કી તકમીલોં તતમીમ કે લિયે મબઉસ ફરમાયા. (૭) યા'ની એહલે મક્કાભી જબ ઉન પર અઝાબ નાઝિલ હોગા (૮) દીન કે મુઆમલેમે ઉનકી રિઆયત કરકે. (૯) કે ઝૂટી ઔર બાતિલ બાતોં પર કસ્મેંખાને મેં દિલેર હય. મુરાદ ઉસસે યા વલીદ બિન મુગીરા હય યા અસવદ બિન યગૂસ યા અખનસ બિન શરીક આગે ઉસકી સિફતોં કા બયાન હોતા હય.

الْأَقَاوِيلِ ۝ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ۝ ثُمَّ
لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ۝ فَمَا مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ
عَنْهُ حَاجِزِينَ ۝ وَإِنَّهُ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ۝
وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنكُم مُّكَذِّبِينَ ۝ وَإِنَّهُ
لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ۝ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ۝
فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۝

سُورَةُ الْمَعَارِجِ مَكِّيَّةٌ (٧٠) (٧٩)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ۝ لِّلْكَافِرِينَ لَيْسَ
لَهُ دَافِعٌ ۝ مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ۝ تَعْرُجُ
الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ
خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ۝ فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا ۝
إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ۝ وَنَرَاهُ قَرِيبًا ۝ يَوْمَ

અક઼ાવીલિ (૪૪) લ-અ-ખ઼ઝના મિન્હુ
બનાકર કેહતે (૪૮) ઝરૂર હમ ઉનસે બકુવ્વત
બિલ્યમીન (૪૫) સુમ્મ લ-ક઼-તઅ્-ના
બદલા લેતે ફિર ઉનકી રગે દિલ
મિન્હુલ-વતીન (૪૬) ફમા મિન્કુમ મિન
કાટ દેતે (૪૯) ફિર તુમમેં કોઈ ઉનકા
અ-હ઼દિન અન્હુ હ઼ાજિઝીન (૪૭) વ ઈન્નહૂ
બચાનેવાલા ન હોતા ઔર બેશક
લ-તઝ઼કિ- ૨-તુલ-લિલ્મુત્તક઼ીન (૪૮) વ ઈન્ના
યે કુર્આન ડરવાલોંકો નસીહત હૈ ઔર ઝરૂર
લ-નઅ્-લમુ અન્ન મિન્કુમ મુકઝ઼-ઝ઼િબીન (૪૯)
હમ જાનતે હૈં કે તુમમેં કુછ ઝુટલાનેવાલે હૈં
વ ઈન્નહૂ લ-હ઼સ-રતુન અ઼લલ-કાફિરીન (૫૦)
ઔર બેશક વોહ કાફિરોં પર હસ્રત હૈ (૫૦)

વઈન્નહૂ લહ઼ક્કુલ-યક઼ીન (૫૧) ફ-સબ્બિહ઼ બિસ્મિ રબ્બિકલ-અ઼ઝ઼ીમ (૫૨) ૯૦
ઔર બેશક વોહ યકીની હક્ક હૈ (૫૧) તો અય મહબૂબ ! તુમ અપને અઝમતવાલે રબકી પાકી બોલો (૫૨) મં ૭

(૭૦) સૂરતુલ મઆ઼રિજ (મક્કી) ૪૪ આયતેં ઔર દો રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

સ-અ-લ સાઈલુમ-બિઅ઼ઝ઼ાબિંવ્વાક઼િઈ઼લ- (૧) લિલ કાફિરી-ન લૈ-સ લહૂ
એક માંગનેવાલા વોહ અઝાબ માંગતા હૈ જો કાફિરોં પર હોનેવાલા હૈ ઉસકા કોઈ ટાલનેવાલા નહીં
દાફિઉ઼મ- (૨) મિનલ્લાહિ ઝ઼િલ- મઆ઼રિજ (૩) તઅ્-રુજુલ-મલાઈ-કતુ વર્રૂહુ
(૨) વોહ હોગા અલ્લાહકી તરફસે જો બુલંદિયોંકા માલિક હૈ (૩) મલાએકા ઔર જિબ્રઈલ (૪) ઉસકી
ઈલૈહિ ફી યૌમિન કા-ન મિક઼-દારુહૂ ખ઼મ્સી-ન અલ-ફ સ-નહ઼ (૪) ફસ્બિર સ઼બ્રન
બારગાહકી તરફ ઉરૂજ કરતે હૈં (૫) વોહ અઝાબ ઉસ દિન હોગા જિસકી મિકદાર પચાસ હઝાર બરસ હૈ (૬) તો તુમ અચ્છી
જમીલા (૫) ઈન્નહુમ યરૌનહૂ બઈ઼દંવ- (૬) વ નરાહુ ક઼રીબા (૭) યૌ-મ
તરહ સબ્ર કરો વોહ ઉસે (૭) દૂર સમઝ રહે હૈં (૮) ઔર હમ ઉસે નઝદીક દેખ રહે હૈં (૯) જિસ દિન

(૧૦) તાકે લોગોંકે દરમિયાન ફસાદ ડાલે. (૧૧) બખીલ ન ખુદ ખર્ચ કરે ન દૂસરે કો નેક કામોં મેં ખર્ચ કરને દે. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ઉસકે મા'નામેં યેહ ફરમાયા હય કે ભલાઈ સે રોકને સે મકસૂદ ઈસ્લામસે રોકના હય ક્યૂં કે વલીદ બિન મુગીરા અપને બેટોં ઔર રિશ્તાદારોં સે કેહતા થા કે અગર તુમમેં સે કોઈ ઈસ્લામમેં દાખિલ હુવા તો મૈં ઉસે અપને માલ મેં સે કુછ ન દૂંગા. (૧૨) ફાજિર બદકાર. (૧૩) બદ મિઝાજ બદઝબાન (૧૪) યા'ની બદ ગૌહર તો ઉસસે અફઆલે ખબીસા કા સુદૂર કિયા અજબ મરવી હય કે જબ યેહ આયત નાઝિલ હુઈ તો વલીદ બિન મુગીરાને અપની માંસે જાકર કહા કે મોહમ્મદ (મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ)ને મેરે હક મેં દસ બાતેં ફરમાઈ હય. નવ (૯)કો

المعارج تبارك الذي

تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ ۝ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ۝
وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ۝ يُبَصَّرُونَهُمْ ۚ يَوَدُّ
الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ ۝
وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ ۝ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ ۝
وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ ۝ كَلَّا ۖ
إِنَّهَا لَظَىٰ ۝ نَزَّاعَةً لِلشَّوَىٰ ۝ تَدْعُو مَنْ أَدْبَرَ
وَتَوَلَّىٰ ۝ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ ۝ إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ
هَلُوعًا ۝ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ۝ وَإِذَا مَسَّهُ
الْخَيْرُ مَنُوعًا ۝ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ۝ الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ
صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ۝ وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ
مَعْلُومٌ ۝ لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ۝ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ
بِيَوْمِ الدِّينِ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ
مُشْفِقُونَ ۝ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ۝

منزل ٧

તકૂનસ્સમૉઉ કલ્મુહ-લિ ॥ (૮) વ તકૂનુલ-
આસમાન હોગા જૈસી ગલી ચાંદી ઔર પહાળ
જિબાલુ કલ- ઈહ-નિ ॥ (૯) વલા યસ્અલુ
ઐસે હલ્કે હો જાએંગે જૈસે ઊન (૧૦) ઔર કોઈ દોસ્ત
હમીમુન હમીમંય-(૧૦) યુબસ્સરૂનહુમ
કિસી દોસ્તકી બાત ન પૂછેગા (૧૧) હોંગે ઉન્હેં દેખતે હુએ (૧૨)
યવદ-દુલ- મુજરિમુ લૌ યફ-તદી મિન
મુજરિમ (૧૩) આરઝૂ કરેગા કાશ ઉસ દિનકે
અઝાબિ યૌ-મિઈઝિમ- બિબનીહિ ॥ (૧૧) વ
અઝાબસે છુટનેકે બદલેમેં દે દે અપને બેટે ઔર
સાહિબતિહી વ અખીહિ ॥ (૧૨) વ
અપની જોરૂ ઔર અપના ભાઈ ઔર
ફસીલતિહિલ્લતી તુઅ-વીહિ ॥ (૧૩) વ મન
અપના કુમ્બા જિસમેં ઉસકી જગહ હૈ ઔર જિત્ને
ફિલઅર્દિ જમીઅન ॥ સુમ્મ યુન્જીહિ ॥ (૧૪) કલ્લા ॥ ઈન્નહા લઝા ॥ (૧૫)
ઝમીનમેં હૈં સબ ફિર યે બદલા દેના ઉસે બચા લે હરગિઝ નહીં (૧૪) વોહ તો ભળકતી આગ હૈ
મં ૭ **નઝ-ઝા-અ-તલ-લિશશવા (૧૬) તદઊ મન અદ-બ-ર વ-ત-વલ્લા ॥ (૧૭) વ**
ખાલ ઉતારનેવાલી બુલા રહી હૈ (૧૫) ઉસકો જિસને પીઠ દી ઔર મુંહ ફેરા (૧૬) ઔર
જ-મ-અ ફઔઆ (૧૮) ઈન્નલ-ઈન્સા-ન ખુલિ-ક હલૂઅન ॥ (૧૯) ઈઝા મસ્સહુશ્શર્રુ
જોળકર સેંત રખા (૧૭) બેશક આદમી બનાયા ગયા હૈ બળા બેસબ્રા હરીસ જબ ઉસે બુરાઈ
જઝૂઅા ॥ (૨૦) વ ઈઝા મસ્સહુલ ખૈ-રુ મનૂઅા ॥ (૨૧) ઈલ્લલ-મુસલ્લીન ॥ (૨૨)
પહોંચે (૧૮) તો સખ્ત ગભરાનેવાલા ઔર જબ ભલાઈ પહોંચે (૧૯) તો રોક રખનેવાલા (૨૦) મગર નમાઝી
અલ્લઝી-ન હુમ અલા સલાતિહિમ દાઈમૂન (૨૩) વલ્લઝી-ન ફી અમ્વાલિહિમ
જો અપની નમાઝકે પાબન્દ હૈં (૨૧) ઔર વોહ જિનકે માલમેં એક
હક્કુમ-મઅ-લૂમુલ-(૨૪) લિસ્સાઈલિ વલ્મહરૂમ (૨૫) વલ્લઝી-ન યુસદદિકૂ-ન
મા'લૂમ હક્ક હૈ (૨૨) ઉસકે લિયે જો માંગે ઔર જો માંગ ભી ન સકે તો મેહરૂમ રહે (૨૩) ઔર વોહ જો ઈન્સાફકા
બિયૌમિદદીનિ (૨૬) વલ્લઝી-ન હુમ મિન અઝાબિ રબ્બિહિમ મુશફિકૂન (૨૭)
દિન સચ જાનતે હૈં (૨૪) ઔર વોહ જો અપને રબકે અઝાબસે ડર રહે હૈં
ઈન્ન અઝા-બ રબ્બિહિમ ગૈરુ મઅ-મૂન (૨૮)
બેશક ઉનકે રબકા અઝાબ નિડર હોનેકી ચીઝ નહીં (૨૫)

તો મેં જાનતા હૂં કે મુઝમેં મૌજૂદ હંય લેકિન દસવી બાત અસ્લ મેં ખતા હોને કી ઉસકા હાલ મુઝે મા'લૂમ નહીં. તૂ મુઝે સચ સચ બતાદે વરના મંય તેરી ગર્દન માર દૂંગા. ઉસ પર ઉસકી માંને કહા તેરા બાપ નામર્દ થા. મુઝે અંદેશા હુવા કે વોહ મર જાએગા તો ઉસકા માલ ગૈર લે જાએંગે તો મંયને એક ચરવાહે કો બુલા લિયા. તૂ ઉસસે હય. ફાયદા વલીદને નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી શાનમેં એક ઝૂટા કલિમા કહા થા. મજનૂન ઉસકે જવાબ મેં અલ્લાહ તઆલાને દસ વાકઈ ઉયૂબ ઝાહિર ફરમા દિયે. ઈસસે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ફઝીલત ઔર શાને મહબૂબિયત મા'લૂમ હોતી હય. (૧૫) યા'ની કુર્આન મજીદ. (૧૬) ઔર ઉસસે ઉસકી મૂરાદ યેહ હોતી હય કે ઝૂટ ઔર

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حٰفِظُونَ ۙ إِلَّا عَلٰى
أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ
مَلُومِينَ ۚ فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَاءَ ذٰلِكَ فَأُولٰئِكَ هُمُ
الْعٰدُونَ ۚ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمٰنٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ
رٰعُونَ ۙ وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهٰدٰتِهِمْ قَائِمُونَ ۙ وَ
الَّذِينَ هُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۚ أُولٰئِكَ
فِي جَنّٰتٍ مُكْرَمُونَ ۚ فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا
قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ ۙ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ
عِزِينَ ۚ أَيَطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ
نَعِيمٍ ۙ كَلَّا ۚ إِنَّا خَلَقْنٰهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ ۚ فَلَا
أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشٰرِقِ وَالْمَغٰرِبِ إِنَّا لَقٰدِرُونَ ۙ عَلٰى
أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ۚ
فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتّٰى يُلٰقُوا يَوْمَهُمُ

વલ્લઝી-ન હુમ લિફુરૂજિહિમ હાફિઝૂન (૨૯)
ઔર વોહ જો અપની શર્મગાહોંકી હિફાઝત કરતે હૈં
ઈલ્લા અલા અઝ-વાજિહિમ ઔ મા
મગર અપની બીબિયોં યા અપને હાથકે
મ-લ-કત એમાનુહુમ ફ-ઈન્નહુમ ગૈરુ
માલ કનીઝોંસે કે ઉન પર કુછ મલામત નહીં
મલૂમીન (૩૦) ફ-મનિબ-તગા વરા-અ ઝાલિ-ક
તો જો ઉન દો (૨૬) કે સિવા ઔર ચાહે વોહી
ફઉલાઈ-ક હુમુલ આદૂન (૩૧) વલ્લઝી-ન હુમ
હદસે બઢનેવાલે હૈં (૨૭) ઔર વોહ જો
લિ-અમાનાતિ-હિમ વ-અહ-દિહિમ રાઊન (૩૨)
અપની અમાનતોં ઔર અપને અહદકી હિફાઝત કરતે હૈં
વલ્લઝી-ન હુમ બિ-શહાદાતિ-હિમ
(૨૮) ઔર વોહ જો અપની ગવાહિયોં પર
કાઈમૂન (૩૩) વલ્લઝી-ન હુમ અલા સલાતિહિમ યુહાફિઝૂન (૩૪) ઉલાઈ-ક
કાઈમ હૈં (૨૯) ઔર વોહ જો અપની નમાઝકી હિફાઝત કરતે હૈં (૩૦) યે હૈં જિનકા
ફી જન્નાતિમ-મુક-રમૂન (૩૫) ફમાલિલ્લઝી-ન ક-ફરૂ કિ-બ-લ-ક
બાગોંમેં એઝાઝ હોગા (૩૧) તો ઉન કાફિરોંકો ક્યા હુવા તુમ્હારી તરફ તેઝ નિગાહસે
મુહતિઈન (૩૬) અનિલ-યમીનિ વ અનિશિમાલિ ઈઝીન (૩૭)
દેખતે હૈં (૩૨) દાહિને ઔર બાએં ગિરોહકે ગિરોહ
અ-યત્મઉ કુલ્લુમરિઈમ-મિન્હુમ અંય્યુદ-ખ-લ જન્ન-ત નઈમ (૩૮) કલ્લા
ક્યા ઉનમેં હર શખ્સ યે તમા' કરતા હૈ કે (૩૩) ચૈન કે બાગમેં દાખિલ કિયા જાએ હરગિઝ
ઈન્ના ખ-લક્નાહુમ મિમ્મા યઅ-લમૂન (૩૯) ફલા ઉક્સિમુ
નહીં બેશક હમને ઉન્હેં ઉસ ચીઝસે બનાયા જિસે જાન્તે હૈં (૩૪) તો મુઝે કસમ હૈ
બિરબ્બિલ-મશારિકિ વલ્મગારિબિ ઈન્ના લ-કાદિરૂન (૪૦) અલા
ઉસકી જો સબ પૂરબોં સબ પછિમોંકા માલિક હૈ (૩૫) કે ઝરૂર હમ કાદિર હૈં કે ઉનસે
અન નુબદ-દિ-લ ખૈરમ-મિન્હુમ વમા નહ્નુ બિમસ્બૂકીન (૪૧)
અચ્છે બદલ દેં (૩૬) ઔર હમસે કોઈ નિકલકર નહીં જા સકતા (૩૭) તો ઉન્હેં છોડ દો ઉનકી
ફ-ઝરહુમ યખૂદૂ વ યલ-અબૂ હત્તા યુલાકૂ યૌમહુમુલ
બેહૂદગિયોંમેં પડે ઔર ખેલતે હુએ યહાં તક કે અપને ઉસ (૩૮) દિનસે મિલેં જિસકા ઉન્હેં

ઉસકા યેહ કહના ઉસકા નતીજા હયકે હમને ઉસકો માલ ઔર ઔલાદ દી (૧૭) યા'ની ઉસકા ચેહરા બિગાડ દેંગે ઔર ઉસકી બદ બાતિની કી અલામત ઉસકે ચેહરે પર નમૂદાર કર દેંગે. તાકે ઉસકે લિયે સબબે આર હો. આખિરત મેં તો યેહ સબ કુછ હોગાહી મગર દુનિયા મેં ભી યેહ ખબર પૂરી હોકર રહી ઔર ઉસકી નાક દગીલી હો ગઈ. કેહતે હંય કે બદ્રમેં ઉસકી નાક કટ ગઈ. (કઝા ફિલ ખાઝિન વ મદારિક વ જલાલૈન વ એ'તિરાઝુન અલયહે બે અન્ના વલીદન કાન મિનલ મુસ્તહઝેઈનલ-લઝીન માતૂ કબ્લા બદરિન) (૧૮) યા'ની એહલે મક્કા કો નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી દુઆસે જો આપને ફરમાઈ થી કે યા રબ ઉન્હેં ઐસી કહત સાલી મેં મુબતિલા કર જૈસી હઝરતે યૂસુફ અલયહિસ્સલામ કે ઝમાને મેં

الَّذِي يُوعَدُونَ ۝ يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ
سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ۝ خَاشِعَةً
أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۚ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي
كَانُوا يُوعَدُونَ ۝

سُورَةُ نُوحٍ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنذِرْ قَوْمَكَ مِن
قَبْلِ أَن يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ قَالَ يَا قَوْمِ
إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝ أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ
وَأَطِيعُونِ ۝ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰ
أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ ۚ
لَوْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي
لَيْلًا وَنَهَارًا ۝ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا ۝

૯૦

લઝી યૂઅદૂન (૪૨) યૌ-મ યખ્રુજૂ-ન
વા'દા દિયા જાતા હૈ જિસ દિન કબ્રોંસે
મિનલ-અજ-દાસિ સિરાઅન ક-અન્નહુમ ઈલા
નિકલેંગે ઝપટતે હુએ (૩૯) ગોયા વોહ નિશાનોંકી
નુસુબિંય્યૂફિદૂન (૪૩) ખાશિ-અ-તન
તરફ લપક રહે હૈં (૪૦) આંખેં નીચી કિયે હુએ
અબ-સારુહુમ તર-હકુહુમ ઝિલ્લહ ઝાલિકલ
ઉન પર ઝિલ્લત સવાર હૈ ઉનકા
યૌમુલ્લઝી કાનૂ યૂ-અદૂન (૪૪)
વોહ દિન (૪૧) જિસકા ઉનસે વા'દા થા (૪૨)

(૭૧) સૂરતુ નૂહ

(મક્કી) ૨૮ આયતે ઔર દો રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ०

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

મં ૭ **ઈન્ના અર્સલ્ના નૂહન ઈલા કૌમિહી અન અન-ઝિર કૌ-મ-ક મિન**
બેશક હમને નૂહકો ઉસકી કૌમકી તરફ ભેજા કે ઉનકો ડરા ઉસસે
કબ્લિ અંય્યઅ-તિ-યહુમ અઝાબુન અલીમ (૧) કા-લ યા કૌમિ
પેહલેકે ઉન પર દર્દનાક અઝાબ આએ (૨) ઉસને ફરમાયા અય મેરી કૌમ ! મૈં
ઈન્ની લકુમ નઝીરુમ-મુબીન (૨) અનિઅ-બુદુલ્લા-હ વત્તકૂહુ વ અતીઊન (૩)
તુમ્હારે લિયે સરીહ ડર સુનાનેવાલા હૂં કે અલ્લાહકી બન્દગી કરો (૩) ઔર ઉસસે ડરો (૪) ઔર મેરા હુકમ માનો
યગ્-ફિર લકુમ મિન ઝુનૂબિકુમ વ યુ-અખ્ખિર-કુમ ઈલા
વોહ તુમ્હારે કુછ ગુનાહ બખ્શ દેગા (૫) ઔર એક મુકર્રર મીઆદ તક (૬) તુમ્હેં
અ-જલિમ-મુસમ્મા ઈન-ન અ-જ-લલ્લાહિ ઈઝા જા-અ લા યુ-અખ્ખર □
મોહલત દેગા (૭) બેશક અલ્લાહકા વા'દા જબ આતા હૈ હટાયા
લૌ કુન્તુમ તઅ-લમૂન (૪) કા-લ રબ્બિ ઈન્ની દઔતુ કૌમી લૈલંવ
નહીં જાતા કિસી તરહ તુમ જાનતે (૮) અર્ઝ કી (૯) અય મેરે રબ ! મૈંને અપની કૌમકો રાત-દિન
વનહારા (૫) ફ-લમ યઝિદ-હુમ દુઆઈ ઈલ્લા ફિરારા (૬)
બુલાયા (૧૦) તો મેરે બુલાનેસે ઉન્હેં ભાગના હી બઢા (૧૧)

હુઈ થી ચુનાંચે એહલે મક્કા કેહત કી ઐસી મુસીબત મેં મુબતિલા કિયે ગયે કે વોહ ભૂક કી શિદત મેં મુરદાર ઔર હડ્ડિયાં તક ખા ગએ ઔર ઈસ તરહ આઝમાઈશ મેં ડાલે ગયે. (૧૯) ઉસ બાગ કા નામ ઝરદાન થા. યેહ બાગ સુન્આ યમન સે દસ ફર્સંગકે ફાસલે પર સરેરાહ થા. ઉસકા માલિક એક મરદે સાલેહ થા. જો બાગકે મેવે કસરત સે ફુકરા કો દેતા થા. જબ બાગમેં જાતા ફુકરા કો બુલા લેતા. તમામ ગિરે પડે મેવે ફુકરા લે લેતે ઔર બાગમેં બિસ્તર બિછા દિયે જાતે જબ મેવે તોડે જાતે તો જિત્ને મેવે બિસ્તરોં પર ગિરતે વોહ ભી ફુકરા કો દે દિયે જાતે ઔર જો ખાલિસ અપના હિસ્સા હોતા ઉસસે ભી દસવાં હિસ્સા ફુકરા કો દેતા ઉસી તરફ ખેતી કાટતે વકત ભી ફુકરા કે હુકૂક બહોત ઝયાદા મુકર્રર કિયે થે. ઉસકે બાદ ઉસકે તીન બેટે વાહીસ

وَاِنِّيْ كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوْٓا اَصَابِعَهُمْ
فِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَاَصَرُّوْا وَاسْتَكْبَرُوا
اسْتِكْبَارًا ۝ ثُمَّ اِنِّيْ دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ۝ ثُمَّ اِنِّيْٓ
اَعْلَنْتُ لَهُمْ وَاَسْرَرْتُ لَهُمْ اِسْرَارًا ۝ فَقُلْتُ
اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ اِنَّهٗ كَانَ غَفَّارًا ۝ يُّرْسِلِ السَّمَآءَ
عَلَيْكُمْ مِّدْرَارًا ۝ وَّيُمْدِدْكُمْ بِاَمْوَالٍ وَّبَنِيْنَ وَ
يَجْعَلْ لَّكُمْ جَنّٰتٍ وَّيَجْعَلْ لَّكُمْ اَنْهٰرًا ۝ مَا لَكُمْ
لَا تَرْجُوْنَ لِلّٰهِ وَقَارًا ۝ وَقَدْ خَلَقَكُمْ اَطْوَارًا ۝
اَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللّٰهُ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ۝
وَّجَعَلَ الْقَمَرَ فِيْهِنَّ نُوْرًا وَّجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا ۝
وَاللّٰهُ اَنْۢبَتَكُمْ مِّنَ الْاَرْضِ نَبَاتًا ۝ ثُمَّ يُعِيْدُكُمْ
فِيْهَا وَيُخْرِجُكُمْ اِخْرَاجًا ۝ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمُ
الْاَرْضَ بِسَاطًا ۝ لِّتَسْلُكُوْا مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ۝

વ ઈન્ની કુલ્લમા દઑતુહુમ લિ-તગ઼-ફિ-ર
ઔર મૈંને જિત્ની બાર ઉન્હેં બુલાયા (૧૨) કે તૂ ઉનકો
લહુમ જ-અલૂ અસાબિ-અહુમ ફી આઝાનિ-
બખ્શે ઉન્હોંને અપને કાનોંમેં ઉંગલિયાં
હિમ વસ્તગ઼શૌ સિયા-બહુમ વ અસર્રૂ
દે લી (૧૩) ઔર અપને કપડે ઓઢ લિયે (૧૪) ઔર હટ કી (૧૫)
વસ્તક-બરુસ- તિક-બારા ઌ (૭) સુમ્મ ઈન્ની
ઔર બડા ગુરૂર કિયા (૧૬) ફિર મૈંને ઉન્હેં
દઑતુહુમ જિહારન ۝ (૮) સુમ્મ ઈન્ની
એ'લાનિયા બુલાયા (૧૭) ફિર મૈંને ઉનસે
અઅ-લન્તુ લહુમ વ અસ-ર્રતુ લહુમ
બએલાન ભી કહા (૧૮) ઔર આહિસ્તા
ઈસ-રારા ۝ (૯) ફકુલ-તુસ્તગ઼-ફિરૂ રબ્બકુમ
ખુફિયા ભી કહા (૧૯) તો મૈંને કહા અપને રબસે મુઆફી માંગો (૨૦)

ઈન્નહૂ કા-ન ગ઼ફ-ફારંય- ۝ (૧૦) યુર્સિલિસ- સમૉ-અ અલૈકુમ
વોહ બડા મુઆફ ફરમાનેવાલા હૈ (૨૧) તુમ પર શર્રાટેકા મેંહ
મિદ-રારંવ-۝(૧૧) વ યુમ-દિદકુમ બિ- અમ્વાલિંવ વ-બની-ન વ યજ-અલ મં ૭
ભેજેગા ઔર માલ ઔર બેટોંસે તુમ્હારી મદદ કરેગા (૨૨) ઔર તુમ્હારે
લકુમ જન્નાતિંવ વ-યજ-અલ લકુમ અન્હારા ۝ (૧૨) મા લકુમ લા તર્જૂ-ન
લિયે બાગ બના દેગા ઔર તુમ્હારે લિયે નેહરેં બનાએગા (૨૩) તુમ્હેં ક્યા હુવા અલ્લાહસે ઈઝઝત હાસિલ
લિલ્લાહિ વકારા ઌ (૧૩) વ કદ ખ-લ-કકુમ અત્વારા (૧૪) અ-લમ તરૌ કૈ-ફ
કરનેકી ઉમ્મીદ નહીં કરતે (૨૪) હાલાંકે ઉસને તુમ્હેં તરહ-તરહ બનાયા (૨૫) ક્યા તુમ નહીં દેખતે
ખ-લ-કલ્લાહુ સબ્અ સમાવાતિન તિબાકા ۝(૧૫) વ જ-અ-લલ-ક-મ-ર ફીહિન્ન
અલ્લાહને ક્યૂંકર સાત આસ્માન બનાએ એક પર એક ઔર ઉસમેં ચાંદકો રૌશન
નૂરંવ્વ જ-અ-લશ્શમ્સ સિરાજા (૧૬) વલ્લાહુ અમ્બ-ત-કુમ મિનલ્અર્દિ નબાતા
કિયા (૨૬) ઔર સૂરજકો ચરાગ (૨૭) ઔર અલ્લાહને તુમ્હેં સબ્ઝેકી તરહ ઝમીનસે ઉગાયા
(૧૭) સુમ્મ યુઈદુકુમ ફીહા વ યુખ- રિજુકુમ ઈખ્રાજા (૧૮) વલ્લાહુ જ-અ-લ
(૨૮) ફિર તુમ્હેં ઉસીમેં લે જાએગા (૨૯) ઔર દોબારા નિકાલેગા (૩૦) ઔર અલ્લાહને તુમ્હારે
લકુમુલ-અર્દ બિસાતલ ۝ (૧૯) લિતસ્લુકૂ મિન્હા સુબુલન ફિજાજા ۝ (૨૦) ع
લિયે ઝમીનકો બિછૌના બનાયા કે ઉસકે વસીઅ રાસ્તોં પર ચલો

હુએ. ઉન્હોંને બાહમ મશ્વરા કિયા કે માલ કલીલ હય કુંબા બહોત હય-અગર વાલિદ કી તરહ હમભી ખૈરાત જારી રખ્ખે તો તંગ દસ્ત હો જાએગેં આપસ મેં મિલકર કસ્મેં ખાઈ કે સુબ્હ લોગોં કે ઉઠને સે પહેલે બાગ ચલ કર મેવે તોડ લેં ચુનાંચે ઈર્શાદ હોતા હય. (૨૦) તાકે મિસ્કીનોં કો ખબર નહો. (૨૧) યેહ લોગ તો કસમેં ખાકર સો ગએ. (૨૨) યા'ની બાગ પર (૨૩) યા'ની એક બલા આઈ બહુકમેં ઈલાહી આગ નાઝિલ હુઈ ઔર બાગ કો તબાહ કર ગઈ. (૨૪) વોહ બાગ. (૨૫) ઔર ઉન લોગોં કો કુછ ખબર નહીં યેહ સુબ્હ તડકે ઉઠે. (૨૬) કે કિસી મિસ્કીન કો ન આને દેગેં ઔર તમામ મેવે અપને કબઝે મેં લાએંગે (૨૭) યા'ની બાગકો કે ઉસમેં મેવે કા નામો નિશાન નહી (૨૮) યા'ની કિસી ઔર બાગ પર પહોંચ ગયે

قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَن لَّمْ
يَزِدْهُ مَالُهُ وَوَلَدُهُ إِلَّا خَسَارًا ۝ وَمَكَرُوا
مَكْرًا كُبَّارًا ۝ وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا
تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ
وَنَسْرًا ۝ وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا ۚ وَلَا تَزِدِ
الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ۝ مِّمَّا خَطِيئَاتِهِمْ أُغْرِقُوا
فَأُدْخِلُوا نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُم مِّن دُونِ
اللَّهِ أَنصَارًا ۝ وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى
الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ۝ إِنَّكَ إِن
تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوا إِلَّا فَاجِرًا
كَفَّارًا ۝ رَّبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ
بَيْتِيَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۖ وَلَا تَزِدِ
الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ۝

ક઼ા-લ નૂહુર્રબ્બિ ઈન્નહુમ અ઼સૌની
નૂહને અર્ઝકી અય મેરે રબ ! ઉન્હોંને મેરી નાફરમાની કી (૩૧)
વત્ત-બઊ઼ મલ્લમ યઝિદહુ માલુહૂ વ
ઔર (૩૨) ઐસેકે પીછે હો લિયે જિસે ઉસકે માલ ઔર
વ-લ-દુહૂ ઈલ્લા ખ઼સારા ૯ (૨૧) વ મ-કરૂ
ઔલાદને નુકસાન હી બળ્હાયા (૩૩) ઔર (૩૪)
મક-રન કુબ્બારા ૯ (૨૨) વક઼ાલૂ લા
બહોત બળા દાંવ ખેલે (૩૫) ઔર બોલે (૩૬) હરગિઝ ન
ત-ઝ઼-રુન્ન આલિ-હ-તકુમ વલા ત-ઝ઼-રુન્ન
છોળના અપને ખુદાઓંકો (૩૭) ઔર હરગિઝ ન છોળના વદ
વદ-દંવ વલા સુવાઅ઼ંવ- ૐ વલા યગ઼ૂ-સ઼ વ
ઔર સુવાઅ ઔર યગૂસ ઔર
યઊ઼-ક઼ વ નસ-રા ૯ (૨૩) વ ક઼દ અદ઼લ્લૂ
યઊક ઔર નસ્રકો (૩૮) ઔર બેશક ઉન્હોંને
કસીરા ૐ વલા તઝિદિઝ઼-ઝ઼ાલિમી-ન ઈલ્લા દ઼લાલા (૨૪) મિમ્મા
બહોતોંકો બેહકાયા (૩૯) ઔર તૂ ઝાલિમોંકો (૪૦) ઝયાદા ન કરના મગર ગુમરાહી (૪૧) અપની

મં ૭ **ખ઼તીઆતિહિમ ઉગ઼-રિકૂ ફ-ઉદ-ખિલૂ નારન ૐ ફ-લમ યજિદૂ લહુમ**
કૈસી ખતાઓં પર ડુબોએ ગએ (૪૨) ફિર આગમેં દાખિલ કિયે ગએ (૪૩) તો ઉન્હોંને અલ્લાહકે
મિન દૂનિલ્લાહિ અન્સ઼ારા (૨૫) વ ક઼ા-લ નૂહુર્રબ્બિ લા ત-ઝ઼ર
મુકાબિલ અપના કોઈ મદદગાર ન પાયા (૪૪) ઔર નૂહને અર્ઝ કી અય મેરે રબ !
અ઼-લલ-અર્દિ઼ મિનલ-કાફિરી-ન દય્યારા (૨૬) ઈન્ન-ક ઈન ત-ઝ઼રહુમ
ઝમીન પર કાફિરોંમેં સે કોઈ બસનેવાલા ન છોળા બેશક અગર તૂ ઉન્હેં રેહને દેગા (૪૫) તો તેરે બન્દોંકો
યુદ઼િલ્લૂ ઈબા-દ-ક વલા યલિદૂ ઈલ્લા ફાજિરન કફ્-ફારા (૨૭)
ગુમરાહ કર દેંગે ઔર ઉનકે ઔલાદ હોગી તો વોહ ભી ન હોગી મગર બદકાર બળી નાશુક્ર (૪૬)
રબ્બિગ઼-ફિરલી વ લિવાલિદય-ય વ લિમન દ-ખ઼-લ બૈતિ-ય
અય મેરે રબ ! મુઝે બખ્શ દે ઔર મેરે માં-બાપકો (૪૭) ઔર
૯૦ **મુઅ- મિનંવ-વ લિલ-મુઅ-મિની-ન વલ-મુઅ-મિના ત ૐ વ**
ઉસે જો ઈમાનકે સાથ મેરે ઘરમેં હૈ ઔર સબ મુસલમાન મર્દો ઔર
લા તઝિદિઝ઼-ઝ઼ાલિમી-ન ઈલ્લા તબારા ૯૦ ★ (૨૮)
સબ મુસલમાન ઔરતોંકો ઔર કાફિરોંકો ન બળ્હા મગર તબાહી (૪૮)

હમારા બાગ તો બહોત મેવાદાર હય ફિર જબ ગૌર કિયા ઔર ઉસકે દરો દીવાર કો દેખા ઔર પહેચાના કે અપના હી બાગ હય તો બોલે (૨૯) ઉસકે મના ફએ સે મિસ્કીનોં કો ન દેને કી નિય્યત કરકે. (૩૦) ઔર ઈસ ઈરાદાએ બદ સે તૌબા ક્યોં નહી કરતે ઔર અલ્લાહ તઆલા કી ને'મત કા શુક્ર ક્યૂં નહી બજા લાતે. (૩૧) ઔર આખિર કાર ઉન સબને એ'તિરાફ કિયા કે હમસે ખતા હુઈ ઔર હમ હદસે મુત જાવિઝ હો ગએ. (૩૨) કે હમને અલ્લાહ તઆલાકી ને'મત કા શુક્ર ન કિયા ઔર બાપ દાદા કે નેક તરીકે કો છોડા. (૩૩) ઉસકે અફવો કરમકી ઉમ્મીદ રખતે હુએ ઉન લોગોંને સિદકો ઈખ્લાસ સે તૌબા કી તો અલ્લાહ તઆલાને ઉન્હેં ઉસકે ઈવઝ ઉસસે બેહતર બાગ અતા ફરમાયા જિસકા નામ બાગે હયવાન થા ઔર ઉસમેં કસરતે

سُورَةُ الْجِنِّ مَكِّيَّةٌ (٧٢)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا
إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا ۝ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ
فَآمَنَّا بِهِ ۖ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ۝ وَأَنَّهُ
تَعَالَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ۝
وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ۝
وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن تَقُولَ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ
كَذِبًا ۝ وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ
بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۝ وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا
كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ۝ وَأَنَّا لَمَسْنَا
السَّمَاءَ فَوَجَدْنَاهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ۝
وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ فَمَن

(૭૨) સુરતુલ જિન્ન

(મક્કી) ૨૮ આયતેં ઔર ૨ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્માનિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાંન રહમવાલા (૧)

કુલ ઊહિ-ય ઈલય-ય અન્નહુસ્ત-મ-અ
તુમ ફરમાઓ (૨) મુઝે "વહી" હુઇ કે કુછ જિન્નોંને (૩)
ન-ફરુમ મિનલ-જિન્નિ ફ-કાલૂ ઈન્ના
મેરા પઢના કાન લગા કર સુના (૪) તો બોલે (૫)
સમિઅ્ના કુર-આનન અ-જ-બંય- ॥ (૧)
હમને એક અજીબ કુર્આન સુના (૬)
યહ્દી ઈલર્રુશ્દિ ફ-આમન્ના બિહ ॥ વ-લન
કે ભલાઇકી રાહ બતાતા હૈ (૭) તો હમ ઉસ પર ઈમાન લાએ ઔર હમ
નુશ-રિ-ક બિરબ્બિના અ-હ-દા ॥ (૨) વ અન્નહૂ તઆલા જદ-દુ રબ્બિના
હરગિઝ કિસીકો અપને રબકા શરીક ન કરેંગે ઔર યે કે હમારે રબકી શાન બહોત
મત્ત-ખ-ઝ સાહિ-બ-તંવ વલા વ-લ-દા ॥ (૩) વ અન્નહૂ કા-ન યકૂલુ મં ૭
બલન્દ હૈ ન ઉસને ઔરત ઇખ્તિયારકી ઔર ન બચ્ચા (૮) ઔર યે કે હમમેંકા બેવકૂફ
સફીહુના અ-લલ્લાહિ શ-ત-તા ॥ (૪) વ અન્ના ઝ-નન્ના અલ્લન તકૂલલ-ઈન્સુ
અલ્લાહ પર બઢ કર બાત કેહતા થા (૯) ઔર યે કે હમેં ખયાલ થા કે હરગિઝ જિન્ન
વલ-જિન્નુ અલલ્લાહિ કઝિબા ॥ (૫) વ અન્નહુ કા-ન રિજાલુમ-મિનલ-ઈન્સિ
ઔર આદમી અલ્લાહ પર ઝૂટ ન બાંધેંગે (૧૦) ઔર યે કે આદમિયોંમેં કુછ મર્દ જિન્નોંકે
ય-ઊઝૂ-ન બિરિજાલિમ મિનલ-જિન્નિ ફઝાદૂ-હુમ ર-હ-કંવ-॥(૬) વ અન્નહુમ
કુછ મર્દોંકી પનાહ લેતે થે (૧૧) તો ઉસસે ઔર ભી ઉનકા તકબ્બુર બઢા ઔર યે કે ઉન્હોંને (૧૨)
ઝન્નૂ કમા ઝ-નન્તુમ અલ્લંય્યબ-અ સલ્લાહુ અ-હ-દા ॥ (૭) વ અન્ના
ગુમાન કિયા જૈસા તુમ્હેં ગુમાન હૈ (૧૩) કે અલ્લાહ હરગિઝ કોઇ રસૂલ ન ભેજેગા ઔર યે કે હમને
લ-મસ-નસ્સમા-અ ફ-વ-જદનાહા મુલિ-અત હ-ર-સન શદીદંવ-વ શુહુબંવ-॥(૮)
આસ્માનકો છુવા (૧૪) તો ઉસે પાયા કે (૧૫) સખ્ત પેહરે ઔર આગકી ચિન્ગારિયોંસે ભર દિયા ગયા હૈ (૧૬)
વ અન્ના કુન્ના નકુ-ઉદુ મિન્હા મકાઇ-દ લિસ્સમ્અ ॥ ફમંય-
ઔર યે કે હમ (૧૭) પેહલે આસ્માનમેં સુનનેકે લિયે કુછ મૌકોં પર બૈઠા કરતે થે ફિર અબ (૧૮) જો કોઇ

પૈદાવાર ઔર લતાફતે આબોહવાકા યહ આલમ થા ઉસકે અંગૂરોં કા એક ખોશા એક ગધે પર બાર કિયા જાતા થા (૩૪) અય કૂફ્ફારે મક્કા! હોશ મેં આઓ યેહ તો દુનિયા કી માર હય. (૩૫) અઝાબે આખિરત કો ઔર ઉસસે બચને કે લિયે અલ્લાહ તઆલા ઔર રસૂલકી ફરમાં બરદારી કરતે. (૩૬) યા'ની આખિરત મેં (૩૭) શાને નુઝૂલ: મુશ્રેકીન ને મુસલમાનોં સે કહા થા કે અગર મરને કે બાદ ફિર હમ ઉઠાએ ભી ગએ તો વહાં ભી હમ તુમ સે અચ્છે રહેંગે ઔર હમારા હી દરજા બુલંદ હોગા જૈસે કે દુનિયામેં હમેં આસાઇશ હય. ઉસ પર યહ આયત નાઝિલ હુઇ જો આગે આતી હય. (૩૮) ઔર ઉન મુખલિસ ફરમાં બરદારોં કો ઉન મુઆનિદ બાગિયોં પર ફઝીલત ન દેંગે. હમારી નિસ્બત ઐસા ગુમાન ફાસિદ. (૩૯) જહાલત સે (૪૦) જો

يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَّصَدًا ۝ وَأَنَّا لَا
نَدْرِي أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَن فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ
رَبُّهُمْ رَشَدًا ۝ وَأَنَّا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِنَّا دُونَ
ذَٰلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قِدَدًا ۝ وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن
نُّعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُ هَرَبًا ۝ وَأَنَّا
لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ آمَنَّا بِهِ ۖ فَمَن يُؤْمِن بِرَبِّهِ
فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ۝ وَأَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ
وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ ۖ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَٰئِكَ تَحَرَّوْا
رَشَدًا ۝ وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ۝
وَأَن لَّوِ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَاهُم مَّاءً
غَدَقًا ۝ لِّنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِ
يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ۝ وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا
تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۝ وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ

منزل ٧

યસ્તમિઈલ-આ-ન યજિદ લહૂ
સુને વોહ અપની તાકમેં આગકા
શિહાબર-ર-સ-દંવ-(૯) વ અન્ના લા નદ-રી
લૌકા પાએ (૧૯) ઔર યે કે હમેં નહીં મા'લૂમ કે (૨૦)
અ-શર્રુન ઉરી-દ બિમન ફિલઅર્દિ અમ અરા-દ
ઝમીનવાલોંસે કોઈ બુરાઈકા ઈરાદા ફરમાયા ગયા હૈ યા
બિહિમ રબ્બુહુમ ર-શ-દા (૧૦) વ અન્ના
ઉનકે રબને કોઈ ભલાઈ ચાહી હૈ ઔર યે કે હમમેં (૨૧)
મિન્નસ્સાલિહૂ-ન વ મિન્ના દૂ-ન ઝાલિક કુન્ના
કુછ નેક હૈં (૨૨) ઔર કુછ દૂસરી તરહ કે હૈં હમ કઈ
તરાઈ-ક કિ-દ-દા(૧૧) વ અન્ના ઝ-નન્ના અલ્લન
રાહેં ફટે હુએ હૈ (૨૩) ઔર યે કે હમકો યકીન હુવા કે હરગિઝ
નુઅ્જિ-ઝલ્લા-હ ફિલઅર્દિ વ લન નુઅ-જિ-ઝહૂ
ઝમીનમેં અલ્લાહકે કાબૂસે ન નિકલ સકેંગે ઔર ન ભાગકર ઉસકે
હ-ર-બંવ-(૧૨) વ અન્ના લમ્મા સમિઅ-નલ-હુદા આમન્ના બિહ
કબ્ઝેસે બાહિર હોં ઔર યે કે હમને જબ હિદાયત સુની (૨૪) ઉસ પર ઈમાન લાએ તો
મં ૭ ફમંય્યુઅ-મિમ-બિરબ્બિહી ફલા યખાફુ બખ્સંવ-વલા ર-હ-કા(૧૩) વ અન્ના
જો અપને રબ પર ઈમાન લાએ ઉસે ન કિસી કમી કા ખૌફ (૨૫) ઔર ન ઝયાદતીકા (૨૬) ઔર યે કે
મિન્નલ મુસ્લિમૂ-ન વ મિન્નલ-કાસિતૂન ફ-મન અસ-લ-મ ફ-ઉલાઈ-ક
હમ મેં કુછ મુસલમાન હૈં ઔર કુછ ઝાલિમ (૨૭) તો જો ઈસ્લામ લાએ ઉન્હોંને
ત-હર-રૌ ર-શ-દા (૧૪) વ અમ્મલ-કાસિતૂ-ન ફ-કાનૂ લિ-જ-હન્ન-મ
ભલાઈ સોચી (૨૮) ઔર રહે ઝાલિમ (૨૯) વોહ જહન્નમકે ઈંધન
હ-ત-બંવ-(૧૫) વ અલ્લવિસ્તકામૂ અલત્તરીકતિ લ-અસ્કૈનાહુમ માઅન
હુએ (૩૦) ઔર ફરમાઓ કે મુઝે યે "વહી" હુઈ હૈ કે અગર વોહ (૩૧) રાહ પર સીધે રેહતે (૩૨) તો હમ ઝરૂર ઉન્હેં
ગ-દ-કલ-(૧૬) લિનફ-તિ-નહુમ ફીહ વ મંય્યુઅ-રિદ અન ઝિક-રિ રબ્બિહી
વાફર પાની દેતે (૩૩) કે ઉસ પર ઉન્હેં જાંચેં (૩૪) ઔર જો અપને રબકી યાદસે મુંહ ફેરે (૩૫)
યસ્લુકહુ અઝાબન સ-અ-દંવ-(૧૭) વ અન્નલ-મસાજિ-દ લિલ્લાહિ ફલા
વોહ ઉસે ચઢતે અઝાબમેં ડાલેગા (૩૬) ઔર યે કે મસ્જિદેં (૩૭) અલ્લાહ હી કી હૈં તો
તદઊ મ-અલ્લાહિ અ-હ-દા (૧૮) વ અન્નહૂ લમ્મા કા-મ અબ્દુલ્લાહિ
અલ્લાહકે સાથ કિસીકી બન્દગી ન કરો (૩૮) ઔર યે કે જબ અલ્લાહકા બન્દા (૩૯) ઉસકી

મુનકતઅ નહીં ઇસ મઝમૂન કી. (૪૧) અપને લિયે અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક ખૈરો કરામત કા અબ અલ્લાહ તઆલા અપને હબીબ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો ખિતાબ ફરમાતા હય. (૪૨) યા'ની કુફ્ફાર હય. (૪૩) કે આખિરતમેં ઉન્હેં મુસલમાનોં સે બેહતર યા ઉનકે બરાબર મિલેગા. (૪૪) જો ઇસ દા'વે મેં ઉનકી મુવાફિકત કરે ઔર ઝિમ્મેદાર બને (૪૫) હકીકતમેં વોહ બાતિલ પર હંય ન ઉનકે પાસ કોઈ કિતાબ જિસ મેં યહ મઝકૂર હો જો વોહ કેહતે હંય ન અલ્લાહ તઆલા કા કોઈ અહદ ન કોઈ ઉનકા ઝામિન ન મુવાફિક (૪૬) જમહૂર કે નઝદીક કશ્ફેસાક શિદતો સઊબતે અમ્ર સે ઈબારત હય જો રોઝે કિયામત હિસાબો જઝા કે લિયે પેશ આએગી. હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા

يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۞ قُلْ إِنَّمَا
أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ۞ قُلْ إِنِّي
لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۞ قُلْ إِنِّي لَنْ
يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ ۙ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ
مُلْتَحَدًا ۞ إِلَّا بَلَاغًا مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ ۚ وَمَنْ
يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ
فِيهَا أَبَدًا ۞ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ
مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ۞ قُلْ إِنْ
أَدْرِي أَقَرِيبٌ مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ
رَبِّي أَمَدًا ۞ عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ
أَحَدًا ۞ إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ
يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ۞
لِيَعْلَمَ أَنْ قَدْ أَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ

યદઉ઼હુ કાદૂ યકૂનૂ-ન અ઼લૈહિ લિ-બ-દા (૧૯)
બંદગી કરને ખળા હુવા (૪૦) તો કરીબ થા કે વોહ જિન્ન ઉસ પર ઠઠકે
કુલ ઈન્નમા અદઉ઼ રબ્બી વલા
ઠઠ હો જાએ (૪૧) તુમ ફરમાઓ મૈં તો અપને રબ હી કી બંદગી કરતા હું
ઉશ-રિકુ બિહી અ-હ઼-દા (૨૦) કુલ
ઔર કિસીકો ઉસકા શરીક નહી ઠેહરાતા તુમ
ઈન્ની લા અમ્લિકુ લકુમ દ઼ર-રંવ-
ફરમાઓ મૈં તુમ્હારે કિસી બુરે ભલેકા
વલા ર-શ-દા (૨૧) કુલ ઈન્ની લંય્યુજીરની
માલિક નહીં તુમ ફરમાઓ હરગિઝ મુઝે
મિનલ્લાહિ અ-હ઼દુંવ- વ-લન અજિ-દ મિન
અલ્લાહસે કોઈ ન બચાએગા (૪૨) ઔર હરગિઝ ઉસકે
દૂનિહી મુલ્ત-હ઼-દા (૨૨) ઈલ્લા
સિવા કોઈ પનાહ ન પાઉંગા મગર

બલાગ઼મ-મિનલ્લાહિ વ રિસાલાતિહ વ મંય્યઅ઼-સ઼િલ્લા-હ વ રસૂલહૂ
અલ્લાહકે પયામ પહુંચાના ઔર ઉસકી રિસાલતેં (૪૩) ઔર જો અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલકા
ફ-ઈન્ન લહૂ ના-ર જહન્ન-મ ખ઼ાલિદી-ન ફીહા અ-બદા (૨૩) હ઼ત્તા ઈઝા
હુકમ ન માને (૪૪) તો બેશક ઉનકે લિયે જહન્નમકી આગ હૈ જિસમેં હમેશા - હમેશા રહેં યહાં તક કે જબ
રઔ મા યૂ-અ઼દૂ-ન ફ-સ-યઅ઼-લમૂ-ન મન અદ઼-અ઼ફુ નાસિ઼રંવ-વ અક઼લ્લુ
દેખેંગે (૪૫) જો વા'દા દિયા જાતા હૈ તો અબ જાન જાએંગે કે કિસકા મદદગાર કમઝોર ઔર કિસકી
અ઼-દ-દા (૨૪) કુલ ઈન અદ-રી અ-ક઼રીબુમ મા તૂઅ઼દૂ-ન અમ યજ-અ઼લુ
ગિન્તી કમ (૪૬) તુમ ફરમાઓ મૈં નહી જાન્તા આયા નઝદીક હૈ વોહ જિસકા તુમ્હેં વા'દા દિયા જાતા હૈ યા
લહૂ રબ્બી અ-મદા (૨૫) આ઼લિમુલ- ગ઼ૈબિ ફલા યુઝ઼હિરુ
મેરા રબ ઉસે કુછ વકફા દેગા (૪૭) ગૈબકા જાનનેવાલા તો અપને ગૈબ પર (૪૮) કિસીકો
અ઼લા ગ઼ૈબિહી અ-હ઼-દા (૨૬) ઈલ્લા મનિર-તદ઼ા મિર્રસૂલિન ફ-ઈન્નહૂ
મુસલ્લત નહીં કરતા (૪૯) સિવાએ અપને પસંદીદા રસૂલોંકે કે (૫૦) કે ઉનકે
યસ્લુકુ મિમ્બૈની યદૈહિ વ મિન ખ઼લ્ફિહી ર-સ઼-દલ- (૨૭) લિયઅ઼-લ-મ
આગે-પીછે પેહરા મુકર્રર કર દેતા હૈ (૫૧) તાકે દેખ લે કે
અન કદ઼ અબ્લગ઼ૂ રિસાલાતિ રબ્બિહિમ વ-અહ઼ા-ત઼
ઉન્હોંને અપને રબકે પયામ પહુંચા દિયે ઔર જો કુછ

અન્હુમાને ફરમાયા કે કિયામત મેં વોહ બડા સખ્ત વકત હય. સલ્ફ કા યહી તરીકા હય કે વોહ ઉસકે મા'ના મેં કલામ નહી કરતે ઔર યહ ફરમાતે હંય કે હમ ઉસ પર ઈમાન લાતે હંય ઔર ઉસસે જો મુરાદ હય અલ્લાહ તઆલા કી તરફ તફવીઝ કરતે હંય. (૪૭) યા'ની કુફફારો મુના ફેકીન બતરીકે ઈમ્તેહાનો તૌબીખ. (૪૮) ઉનકી પુશ્તેં તાંબે કે તખ્તે કી તરહ સખ્ત હો જાએંગી. (૪૯) કે ઉન પર ઝિલ્લતો ન દામત છાઈ હુઈ હોગી. (૫૦) ઔર અઝાનોં ઔર તકબીરોં મેં હય્યા અલસ્સલાહ હય્યા અલલ ફલાહ કે સાથ ઉન્હેં નમાઝો સજદે કી દા'વત દી જાતી થી. (૫૧) બાવજૂદ ઉસકે સજદા ન કરતે થે ઉસીકા નતીજા હય જો યહાં સજદે સે મહરૂમ રહે. (૫૨) યા'ની કુર્આન મજીદકો. (૫૩) મંય ઉસકો સઝા દૂંગા. (૫૪) અપને અઝાબકી

بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ۝

(٧٣) سُورَةُ الْمُزَّمِّلِ مَكِّيَّةٌ (٣)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ ۝ قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ نِصْفَهُ
أَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ۝ أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ
الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ۝ إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ۝
إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْئًا وَأَقْوَمُ قِيلًا ۝
إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ۝ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ
وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ۝ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ
لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ۝ وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا
يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ۝ وَذَرْنِي وَ
الْمُكَذِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا ۝ إِنَّ لَدَيْنَا
أَنْكَالًا وَجَحِيمًا ۝ وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا

બિમા લદૈહિમ વ અહ્-સા
ઉનકે પાસ સબ ઉસકે ઈલ્મમેં હૈ ઔર ઉસને
કુલ્લ શૈઈન અ-દ-દા ૦ (૨૮)
હર ચીઝકી ગિન્તી શુમાર કર રખી હૈ (૫૨)

(૭૩) સૂરતુલ મુઝ-ઝમ્મિલ

(મક્કી) ૨૦ આયતે ઔર ૨ રૂકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)
યા અય્યુહલ મુઝ-ઝમ્મિલુ (૧) કુમિલ્લૈ-લ
અય ઝુરમુટ મારનેવાલે (૨) રાતમેં કયામ
ઈલ્લા કલીલન (૨) નિસ્ફહૂ અવિન્કુસ મિન્હુ
ફરમા (૩) સિવા કુછ
કલીલન (૩) ઔ ઝિદ અલૈહિ વ રત્તિલિલ-કુરઆ-ન તરતીલા (૪)
રાતકે (૪) આધી રાત યા ઉસસે કુછ કમ કરો યા ઉસ પર કુછ બળ્હાઓ (૫) ઔર કુર્આન ખૂબ ઠહેર ઠહેરકર પળ્હો (૬)
ઈન્ના સનુલ્કી અલૈ-ક કૌલન સકીલા (૫) ઈન્ન નાશિ-અ-તલ્લૈલિ હિ-ય
બેશક અન્કરીબ હમ તુમ પર એક ભારી બાત ડાલેંગે (૭) બેશક રાતકા ઉઠના (૮) વોહ ઝયાદા
અશદ-દુ વત્-અંવ-વ અકવમુ કીલા (૬) ઈન્ન લ-ક ફિન્નહારિ સબ્હન
દબાવ ડાલતા હૈ (૯) ઔર બાત ખૂબ સીધી નિકલતી હૈ (૧૦) બેશક દિનમેં તો તુમકો બહોત-સે
તવીલા (૭) વઝ્-કુરિસ-મ રબ્બિ-ક વ ત-બત્તલ ઈલૈહિ તબ્તીલા (૮)
કામ હૈ (૧૧) ઔર અપને રબકા નામ યાદ કરો (૧૨) ઔર સબસે ટૂટકર ઉસીકે હો રહો (૧૩)
રબ્બુલ-મશરિકિ વલ્મગ-રિબિ લા ઈલા-હ હુ-વ ફત્તખિઝ્હુ વકીલા (૯)
વોહ પૂરબકા રબ ઔર પચ્છિમકા રબ ઉસકે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહી તો તુમ ઉસીકો અપના કારસાઝ બનાઓ (૧૪)
વસ્બિર અલા મા યકૂલૂ-ન વહ-જુર-હુમ હજ-રન જમીલા (૧૦) વ-ઝરની
ઔર કાફિરોંકી બાતોં પર સબ્ર ફરમાઓ ઔર ઉન્હેં અચ્છી તરહ છોળ દો (૧૫) ઔર મુઝ પર
વલ-મુકઝ્-ઝિબી-ન ઉલિન્નઅ્-મતિ વ મહ-હિલહુમ કલીલા (૧૧) ઈન્ન લદૈના
છોળો ઉન ઝુટલાનેવાલે માલદારોંકો ઔર ઉન્હેં થોળી મોહલત દો (૧૬) બેશક હમારે
અન્કાલંવ-વ જહીમંવ- (૧૨) વ તઆમન ઝાગુસ્સતિંવ-વ અઝાબન
પાસ (૧૭) ભારી બેળિયાં હૈં ઔર ભળકતી આગ ઔર ગલેમેં ફંસતા ખાના ઔર દર્દનાક

તરફ ઈસ તરહ કે બાવજૂદ મા'સિય્યતોં ઔર નાફરમાનિયોં કે ઉન્હેં સિહહતો રિઝક સબ કુછ મિલતા રહેગા ઔર દમબદમ અઝાબે કબ્ર હોતા જાએગા. (૫૫) મેરા અઝાબ શદીદ હય. (૫૬) રિસાલત કી તબલીગ પર. (૫૭) ઔર તાવાન કા ઉન પર ઐસા બારે ગેરાં હય જિસકી વજહ સે ઈમાન નહી લાતે. (૫૮) ગૈબ સે મુરાદ યહાં લૌહે મહફૂઝ હય. (૫૯) ઉસસે જો કુછ કેહતે હંય. (૬૦) જો વોહ ઉનકે હકમેં ફરમાએ ઔર ચંદે ઉનકી ઈઝાઓં પર સબ્ર કરો (કીલા અન્નહુ મન્સુખૂન બિ આયતિસ સૈફ) (૬૧) કૌમ પર તા'જીલે ગઝબમેં ઔર મછલીવાલે સે મુરાદ હઝરતે યૂનુસ અલયહિસ્સલામ હંય. (૬૨) મછલી કે પેટ મેં ગમસે. (૬૩) ઔર અલ્લાહ તઆલા ઉનકે ઉઝરો દુઆ કો કબૂલ ફરમાકર ઉન પર ઈન્આમ ન ફરમાતા.

اَلِيْمًا ۝ يَوْمَ تَرْجُفُ الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ
الْجِبَالُ كَثِيْبًا مَّهِيْلًا ۝ اِنَّآ اَرْسَلْنَآ اِلَيْكُمْ
رَسُوْلًا ۥ شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَآ اَرْسَلْنَآ اِلٰى فِرْعَوْنَ
رَسُوْلًا ۝ فَعَصٰى فِرْعَوْنُ الرَّسُوْلَ فَاَخَذْنٰهُ اَخْذًا
وَّبِيْلًا ۝ فَكَيْفَ تَتَّقُوْنَ اِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا
يَّجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيْبًا ۝ السَّمَآءُ مُنْفَطِرٌۢ بِهٖ
كَانَ وَعْدُهٗ مَفْعُوْلًا ۝ اِنَّ هٰذِهٖ تَذْكِرَةٌ ۚ فَمَنْ
شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيْلًا ۝ اِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ اَنَّكَ
تَقُوْمُ اَدْنٰى مِنْ ثُلُثَيِ الَّيْلِ وَنِصْفَهٗ وَثُلُثَهٗ وَ
طَآئِفَةٌ مِّنَ الَّذِيْنَ مَعَكَ ۚ وَاللّٰهُ يُقَدِّرُ الَّيْلَ
وَالنَّهَارَ ۚ عَلِمَ اَنْ لَّنْ تُحْصُوْهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ
فَاقْرَءُوْا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْاٰنِ ۚ عَلِمَ اَنْ سَيَكُوْنُ
مِنْكُمْ مَّرْضٰى ۙ وَاٰخَرُوْنَ يَضْرِبُوْنَ فِى الْاَرْضِ

અલીમા ૭ (૧૩) યૌ-મ તર્જુ- ફુલઅર્દુ
અઝાબ (૧૮) જિસ દિન થર-થરાએંગે ઝમીન
વલ-જિબાલુ વ કાનતિલ જિબાલુ
ઔર પહાડ (૧૯) ઔર પહાડ હો જાએંગે રેતેકા ટીલા
કસીબમ મહીલા (૧૪) ઈન્ના અર્સલ્ના
બેહતા હુવા બેશક હમને તુમ્હારી તરફ
ઈલૈકુમ રસૂલન ૦ શાહિદન અલૈકુમ
એક રસૂલ ભેજે (૨૦) કે તુમ પર હાઝિર-નાઝિર હૈ (૨૧)
કમા અર્સલ્ના ઈલા ફિરઔ-ન રસૂલા ૦(૧૫)
જૈસે હમને ફિરઔનકી તરફ રસૂલ ભેજે (૨૨)
ફ-અસા ફિરઔનુર રસૂ-લ ફ-અ-ખઝનાહુ
તો ફિરઔનને ઉસ રસૂલકા હુકમ ન માના તો હમને ઉસે
અખ્ઝંવ્વબીલા (૧૬) ફ-કૈ-ફ તત્તકૂ-ન ઈન
સખ્ત ગિરિફતસે પકડા ફિર કૈસે બચોગે (૨૩) અગર (૨૪)

ક-ફરતુમ યૌમંય્યજ-અલુલ વિલ્દા-ન શી-બ- નિસ ૭(૧૭) સમાઉ મુન્ફતિરુમ
કુફ્ર કરો ઉસ દિન (૨૫) જો બચ્ચોંકો બૂઢ્હા કર દેગા (૨૬) આસ્માન ઉસકે સદમેસે
બિહ ૦ કા-ન વઅ-દુહૂ મફ-ઊલા (૧૮) ઈન્ન હાઝિહી તઝકિ-રહ ૮ ફ-મન મં ૭
ફટ જાએગા અલ્લાહકા વા'દા હોકર રેહના બેશક યે નસીહત હૈ તો
શા-અત્ત-ખ-ઝ ઈલા રબ્બિહી સબીલા ૯૦ (૧૯) ઈન્ન રબ્બ-ક
જો ચાહે અપને રબકી તરફ રાહ લે (૨૭) બેશક તુમ્હારા રબ
યઅ-લમુ અન્ન-ક તકૂમુ અદના મિન સુલુસયિલ્લૈલિ વનિસ્ફહૂ
જાન્તા હૈ કે તુમ કયામ કરતે હો કભી દો તિહાઈ રાતકે કરીબ કભી આધી રાત કભી તિહાઈ ઔર એક
વસુલુ-સહૂ વતા-ઈફતુમ મિનલ્લઝી-ન મ-અક ૦ વલ્લાહુ
જમાઅત તુમ્હારે સાથવાલી (૨૮) ઔર અલ્લાહ રાત ઔર દિનકા અંદાઝા ફરમાતા હૈ ઉસે
યુકદ-દિરુલ્લૈ-લ વન્નહાર ૦ અલિ-મ અલ્લન તુહસૂહુ ફતા-બ
મા'લૂમ હૈ કે અય મુસલમાન ! તો તુમસે રાતકા શુમાર ન હો સકેગા (૨૯) તો
અલૈકુમ ફક-રઊ મા ત-યસ્સ-ર મિનલ કુરઆન ૦ અલિ-મ અન
ઉસને અપની મહેરસે તુમ પર રુજૂઅ ફરમાઇ અબ કુર્આનમેંસે જિત્ના તુમ પર
સ-યકૂનુ મિન્કુમ મર-દા ૦ વઆખરૂ-ન યદરિબૂ-ન ફિલ - અર્દિ
આસાન હો ઉત્ના પઢ્હો (૩૦) ઉસે મા'લૂમ હૈ કે અન્કરીબ કુછ તુમમેંસે બીમાર હોંગે ઔર કુછ ઝમીનમેં

(૬૪) લેકિન અલ્લાહ તઆલાને રહમત ફરમાઈ. (૬૫) ઔર બુગ્ઝો અદાવત કી નિગાહોં સે ઘૂર ઘૂર કર દેખતે હંય. શાને નુઝૂલ : મન્કૂલ હય કે અરબ મેં બા'ઝ લોગ નઝર લગાનેમેં શોહરએ આફાક થે ઔર ઉનકી યે હાલત થી કે દાવા કર કરકે નઝર લગાતે થે. ઔર જિસ ચીઝકો ઉન્હોંને ગઝંદ પહોંચાને કે ઈરાદે સે દેખા દેખતે હી હલાક હો ગઈ ઐસે બહોત વાકેઆત ઉનકે તજરુબામેં આ ચુકે થે. કુફ્ફારને ઉનસે કહા કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો નઝર લગાએ તો ઉન લોગોં ને હુઝૂર કો બડી તેઝ નિગાહોં સે દેખા ઔર કહાકે હમને ન અબ તક ઐસા આદમી દેખા ન ઐસી દલીલેં દેખી ઔર ઉનકા કિસી ચીઝ કો દેખકર હૈરત કરના હી સિતમ હોતા થા લેકિન ઉનકી યહ તમામ જદો જેહદ કભી મિસ્લ ઉનકે

يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ ۙ وَآخَرُونَ يُقَاتِلُونَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۖ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ ۚ وَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا ۚ
وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ
اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا ۚ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ ۖ
إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠﴾

(٧٤) سُورَةُ الْمُدَّثِّرِ مَكِّيَّةٌ (٥٦)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنْذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾
وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ﴿٥﴾ وَلَا تَمْنُنْ
تَسْتَكْثِرُ ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴿٧﴾ فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ ﴿٨﴾
فَذَٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ﴿٩﴾ عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ
يَسِيرٍ ﴿١٠﴾ ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْتُ

منزل ٧

યબ્તગૂ-ન મિન ફદ્-લિલ્લાહિ ॥ વ આખરૂ-ન
સફર કરેંગે અલ્લાહકા ફઝલ તલાશ કરને (૩૧) ઔર કુછ
યુકાતિલૂ-ન ફી સબીલિલ્લાહિ ફક્-રઊ મા
અલ્લાહકી રાહમેં લળતે હોંગે (૩૨) તો જિત્ના
ત-યસ્સ-ર મિન્હુ ॥ વ અકીમુસ્સલા-ત વ
કુર્આન મયસ્સર હો પળ્હો (૩૩) ઔર નમાઝ કાઈમ રખો (૩૪) ઔર
આતુઝ- ઝકા-ત વ અક્રિદુલ્લા-હ
ઝકાત દો ઔર અલ્લાહકો અચ્છા
ક્ર-દન હ-સ-ના ॥ વમા તુકદ્દિમૂ
કર્ઝ દો (૩૫) ઔર અપને લિયે જો
લિ-અન્ફુસિ-કુમ મિન ખૈરિન તજિદૂહુ
ભલાઇ આગે ભેજોગે ઉસે
ઈન્દલ્લાહિ હુ-વ ખૈરંવ-વ અઅ-ઝ-મ
અલ્લાહકે પાસ બેહતર ઔર બળે સવાબકી
અજ-રા ॥ વસ્તગ઼ફિરુલ્લાહ ॥ ઈન્નલ્લા-હ ગફૂરુર્રહીમ (૨૦)
પાઓગે ઔર અલ્લાહસે બખ્શિશ માંગો બેશક અલ્લાહ બખ્શનેવાલા મહેરબાન હૈ

(૭૪) સૂરતુલ મુદ-દસ્સિર (મક્કી) ૫૬ આયતે ઔર ૨ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ०

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

યા અય્યુહલ-મુદ-દસ્સિરુ ॥ (૧) કુમ ફ-અન-ઝિર (૨) વ રબ્બ-ક ફ-કબ્બિર (૩)
અય બાલાપોશ ઓળ્હનેવાલે (૨) ખળે હો જાઓ (૩) ફિર ડર સુનાઓ (૪) ઔર અપને રબ હી કી બળાઇ બોલો (૫)
વ સિયા-બ-ક ફ-તહ-હિર (૪) વર્રુજ-ઝ ફહ-જુર (૫) વલા તમ-નુન
ઔર અપને કપળે પાક રખો (૬) ઔર બુતોંસે દૂર રહો ઔર ઝયાદા લેનેકી નિય્યતસે
તસ્તકસિર (૬) વ લિરબ્બિ-ક ફસ્બિર (૭) ફઈઝા નુકિ-ર ફિન્નાકૂરિ ॥ (૮)
કિસી પર એહસાન ન કરો (૭) ઔર અપને રબકે લિયે સબ્ર કિયે રહો (૮) ફિર જબ સૂર ફૂંકા જાએગા
ફઝાલિ-ક યૌમઈઝિંય્યૌમુન અસીરુન ॥ (૯) અલલ-કાફિરી-ન ગૈરુ
(૯) તો વોહ દિન કર્રા દિન હૈ કાફિરોં પર આસાન નહીં
યસીર (૧૦) ઝરની વ-મન ખ-લક્તુ વહીદંવ- ॥ (૧૧) વ જ-અલ્તુ
(૧૦) ઉસે મુઝ પર છોળ જિસે મૈંને અકેલા પૈદા કિયા (૧૧) ઔર ઉસે

ઔર મકાઇદ કે જો રાત દિન વોહ કરતે રેહતે થે બેકાર ગઇ ઔર અલ્લાહ તઆલાને અપને નબી સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો ઉનકે શર્ર સે મહફૂઝ રખ્ખા ઔર યહ આયત નાઝિલ હુઇ. હસન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા જિસકો નઝર લગે ઉસ પર યહ આયત પઢ કર દમકર દી જાએ. (૬૬) બરાહે હસદો ઇનાદ ઔર લોગોં કો નફરત દિલાને કે લિયે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી શાન મે જબ આપકો કુર્આને કરીમ પઢતે દેખતે હંય. (૬૭) યા'ની કુર્આન શરીફ યા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૬૮) જિનોં કે લિયે ભી ઔર ઇન્સાનોં કે લિયે ભી યા ઝિકો મા'ના ફઝલો શર્ફ કે હય. ઇસ તકદીર પર મા'ના યહ હંય કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે

لَهٗ مَالًا مَّمْدُوْدًا ۙ وَّ بَنِيْنَ شُهُوْدًا ۙ وَّمَهَّدْتُّ لَهٗ
تَمْهِيْدًا ۙ ثُمَّ يَطْمَعُ اَنْ اَزِيْدَ ۙ كَلَّا ؕ اِنَّهٗ
كَانَ لِاٰيٰتِنَا عَنِيْدًا ؕ سَاُرْهِقُهٗ صَعُوْدًا ؕ اِنَّهٗ
فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۙ فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۙ ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ
قَدَّرَ ۙ ثُمَّ نَظَرَ ۙ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ۙ ثُمَّ اَدْبَرَ وَ
اسْتَكْبَرَ ۙ فَقَالَ اِنْ هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ يُّؤْثَرُ ۙ اِنْ
هٰذَآ اِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ؕ سَاُصْلِيْهِ سَقَرَ ۙ وَمَآ
اَدْرٰىكَ مَا سَقَرُ ؕ لَا تُبْقِيْ وَلَا تَذَرُ ۚ لَوَّاحَةٌ
لِّلْبَشَرِ ۚ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ؕ وَمَا جَعَلْنَآ اَصْحٰبَ
النَّارِ اِلَّا مَلٰٓئِكَةً ۪ وَّمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ اِلَّا
فِتْنَةً لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۙ لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا
الْكِتٰبَ وَيَزْدَادَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِيْمَانًا وَّلَا يَرْتَابَ
الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ۙ وَلِيَقُوْلَ الَّذِيْنَ

લહૂ માલમ-મમ્દૂદંવ- (૧૨) વ બનીન
વસીઅ માલ દિયા (૧૨) ઔર બેટે દિયે સામને હાઝિર
શુહૂદંવ-(૧૩) વ મહ-હત્તુ લહૂ તમ્હીદા (૧૪)
રેહતે (૧૩) ઔર મૈંને ઉસકે લિયે તરહ-તરહકી તૈયારિયાં કી (૧૪)
સુમ્મ યત્‌મઉ અન અઝી-દ (૧૫) કલ્લા
ફિર યે તમા કરતા હૈ કે મૈં ઔર ઝયાદા દૂં (૧૫) હરગિઝ
ઈન્નહૂ કા-ન લિઆયાતિના અનીદા (૧૬)
નહીં (૧૬) વોહ તો મેરી આયતોંસે ઈનાદ રખતા હૈ
સઉર-હિકુહૂ સઊદા (૧૭) ઈન્નહૂ ફક-ક-ર વ
કરીબ હૈ કે મૈં ઉસે આગકે પહાળ સઊદ પર ચળ્હાઊં બેશક વોહ સોચા ઔર
કદ-દ-ર (૧૮) ફકુતિ-લ કૈ-ફ કદ-દ-ર (૧૯)
દિલમેં કુછ બાત ઠેહરાઈ તો ઉસ પર લા'નત હો કૈસી ઠેહરાઈ ફિર ઉસ પર
સુમ્મ કુતિ-લ કૈ-ફ કદ-દ-ર (૨૦) સુમ્મ
લા'નત હો કૈસી ઠેહરાઈ ફિર નઝર ઉઠાકર દેખા ફિર તેવરી ચળ્હાઈ ઔર
ન-ઝ-ર (૨૧) સુમ્મ અ-બ-સ વ બ-સ-ર (૨૨) સુમ્મ અદ-બ-ર
મુંહ બિગાળા ફિર પીઠ ફેરી
વસ્તક-બ-ર (૨૩) ફ-કા-લ ઈન હાઝા ઈલ્લા સિહ્‌રુંય્યુઅ-સરુ (૨૪) ઈન
ઔર તકબ્બુર કિયા ફિર બોલા યે તો વોહી જાદૂ હૈ અગલોંસે સીખા યે નહીં
હાઝા ઈલ્લા કૌલુલ-બ-શર (૨૫) સઉસ્લીહિ સ-કર (૨૬) વમા અદ-રા-ક
મગર આદમીકા કલામ (૧૭) કોઈ દમ જાતા હૈ કે મૈં ઉસે દોઝખમેં ધંસાતા હૂં ઔર તુમને ક્યા જાના
મા સ-કર (૨૭) લા તુબ્કી વલા ત-ઝ-ર (૨૮) લવ્વાહતુલ-લિલ-બ-શર (૨૯)
દોઝખ ક્યા હૈ ન છોળે ન લગી રખે (૧૮) આદમીકી ખાલ ઉતાર લેતી હૈ (૧૯)
અલૈહા તિસ-અ-ત અ-શર (૩૦) વમા જ-અલ્ના અસ્હાબન્નારિ ઈલ્લા
ઉસ પર ઉન્નીસ દારોગા હૈં (૨૦) ઔર હમને દોઝખકે દારોગા ન કિયે મગર
મલાઈ-ક-તંવ વમા જ-અલ્ના ઈદ-દ-તહુમ ઈલ્લા ફિત્ન-તલ-લિલ્લઝી-ન ક-ફરૂ
ફરિશ્તે ઔર હમને ઉનકી યે ગિન્તી ન રખી મગર કાફિરોંકી જાંચકો (૨૧) ઈસલિયે કે
લિયસ્તૈકિનલ્લઝી-ન ઊતુલ-કિતા-બ વ યઝદાદલ- લઝીન આમનૂ ઈમાનંવ-વલા
કિતાબવાલોંકો યકીન આએ (૨૨) ઔર ઈમાનવાલોંકા ઈમાન બળ્હે (૨૩) ઔર
યરતાબલ્લઝી-ન ઊતુલ કિતા-બ વલ્મુઅ-મિનૂ-ન વ લિયકૂલલ્લઝી-ન
કિતાબવાલોં ઔર મુસલમાનોંકો કોઈ શક ન રહે

મં ૭

વસલ્લમ તમામ જહાંનોં કે લિયે શર્ફ હય ઉનકી તરફ જિનોં કી નિસ્બત કરના કૂરે બાતેની હય (મદારિક).

સૂરએ અલ-હાક્કા : (૧) સૂરએ અલ-હાક્કા મક્કિયહ હય. ઉસમેં દો રૂકૂઅ, બાવન આયતેં, દોસૌ છપ્પન કલિમે (૨૫૬) એક હઝાર ચાર સો તેઈસ(૧૪૨૩) હર્ફ હય. (૨) યા'ની કિયામત જો હક્કો સાબિત હય ઔર ઉસકા વુકૂઅ યકીની કતઈ હય જિસમેં કોઈ શક નહીં. (૩) યા'ની વોહ નિહાયત અજીબો અઝીમુશ્શાન હય. (૪) જિસકે અહવાલો અહેવાલ ઔર શદાઈદ તક ફિક્રે ઈન્સાની કા તાઈર પરવાઝ નહીં કર સકતા. (૫) યા'ની સખ્ત હૌલનાક આવાઝસે. (૬) ચહાર શંબાસે ચહાર શંબા તક આખિર માહે શવ્વાલમેં નિહાયત હી તેઝ સર્દી કે મોસમમેં. (૭) યા'ની ઉન દિનોંમેં. (૮) કે મૌતને ઉન્હેં

سورة المدثر

فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ
بِهَٰذَا مَثَلًا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَ
يَهْدِي مَن يَشَاءُ ۚ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا
هُوَ ۚ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْبَشَرِ ﴿٣١﴾ كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿٣٢﴾
وَاللَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ ﴿٣٣﴾ وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهَا لَإِحْدَى
الْكُبَرِ ﴿٣٥﴾ نَذِيرًا لِّلْبَشَرِ ﴿٣٦﴾ لِمَن شَاءَ مِنكُمْ أَن
يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ﴿٣٧﴾ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ﴿٣٨﴾
إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ﴿٣٩﴾ فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٤٠﴾ عَنِ
الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرَ ﴿٤٢﴾ قَالُوا لَمْ
نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِينَ ﴿٤٤﴾
وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ
بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٤٦﴾ حَتَّىٰ أَتَانَا الْيَقِينُ ﴿٤٧﴾ فَمَا
تَنفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ

ફી કુલૂબિહિમ મ-રદુંવ્વલ કાફિરૂ-ન
ઔર દિલકે રોગી (ર૪) ઔર કાફિર કહેં
માઝા અરાદલ્લાહુ બિહાઝા મ-સ-લા
ઈસ અચંબેકી બાતમેં અલ્લાહકા ક્યા મતલબ
કઝાલિ-ક યુદ્દિલ્લુલ્લાહુ મંય્યશાઉ વ
હૈ યૂંહી અલ્લાહ ગુમરાહ કરતા હૈ જિસે ચાહે ઔર
યહદી મંય્યશાઅ વમા યઅ્-લમુ જુનૂ-દ
હિદાયત ફરમાતા હૈ જિસે ચાહે ઔર તુમ્હારે
રબ્બિ-ક ઈલ્લા હૂ વમા હિ-ય
રબકે લશ્કરોંકો ઉસકે સિવા કોઈ નહીં જાનતા ઔર વોહ (ર૫) તો
૯૦ **ઈલ્લા ઝિક-રા લિલ્બ-શર ૯૦ (૩૧) કલ્લા**
નહીં મગર આદમીકે લિયે નસીહત હાં હાં ચાંદકી
વલ્કુ-મરિ (૩ર) વલ્લૈલિ ઈઝ અદ-બ-ર (૩૩)
કસમ ! ઔર રાતકી જબ પીઠ ફેરે
વસ્સુબ-હિ ઈઝા અસ્ફ-ર (૩૪) ઈન્નહા લ-ઈહ્દલ કુ-બરિ (૩૫)
ઔર સુબ્હકી જબ ઉજાલા ડાલે (ર૬) બેશક દોઝખ બહોત બળી ચીઝોંમેંકી એક હૈ
મં ૭ **નઝીરલ લિલ્બ-શર (૩૬) લિમન શા-અ મિન્કુમ અંય્ય-ત-કદ્-દ-મ ઔ**
આદમિયોંકો ડરાઓ ઉસે જો તુમમેં ચાહે કે આગે આએ (ર૭) યા
ય-ત-અખ્ખર (૩૭) કુલ્લુ નફ-સિમ - બિમા ક-સ-બત રહીનતુન (૩૮) ઈલ્લા
પીછે રહે (ર૮) હર જાન અપની કરનીમેં ગિરવી હૈ મગર
અસ્હાબલ યમીન (૩૯) ફી જન્નાતિન ય-ત-સા-અલૂન (૪૦) અનિલ
દાહિની તરફવાલે (ર૯) બાગોંમેં પૂછતે હૈં મુજરિમોંસે
મુજરિમીન (૪૧) મા સ-લ-કકુમ ફી સ-કર (૪ર) કાલૂ લમ નકુ મિનલ-
તુમ્હેં ક્યા બાત દોઝખમેં લે ગઈ વોહ બોલે હમ (૩૦) નમાઝ ન
મુસલ્લીન (૪૩) વ લમ નકુ નુત-ઈમુલ મિસ્કીન (૪૪) વ કુન્ના નખૂદ્દૂ મ-અલ-
પઢતે થે ઔર મિસ્કીનકો ખાના ન દેતે થે (૩૧) ઔર બેહૂદા ફિકવાલોંકે સાથ બેહૂદા
ખાઈદીન (૪૫) વકુન્ના નુકઝ-ઝિબુ બિયૌમિદ-દીન (૪૬) હત્તા અતાનલ-
ફિક્રેં કરતે થે ઔર હમ ઈન્સાફકે દિનકો (૩ર) ઝુટલાતે રહે યહાં તક કે હમેં મૌત
યકીન (૪૭) ફમા તન્ફઉહુમ શફા-અતુશ શાફિઈન (૪૮) ફમા લ-હુમ અનિત-
આઈ તો ઉન્હેં સિફારિશિયોંકી સિફારિશ કામ ન દેગી (૩૩) તો ઉન્હેં ક્યા હુવા

ઐસા ઢાદિયા. (૯) કહા ગયા હય કે આઠવેં રોઝ જબ સુબ્હ કો વોહ સબ લોગ હલાક હો ગયે તો હવાઓંને ઉન્હેં ઉડાકર સમન્દરમેં ફેંક દિયા ઔર એક ભી બાકી ન રહા. (૧૦) ઉસ સે ભી પહેલી ઉમ્મતોં કે કુફ્ફાર. (૧૧) ના ફરમાનિયોંકી શામત સે મિસ્લે કૌમે લૂત કી બસ્તીયોંકે યહ સબ. (૧ર) અફઆલે કબીહા વ મઆસી વર્શિર્ક કે મુરતકિબ હુવે. (૧૩) જો ઉનકી તરફ ભેજે ગયે થે. (૧૪) ઔર વોહ દરખ્તોં, ઈમારતોં, પહાડોં ઔર હર ચીઝ સે બુલંદ હો ગયા થા યહ બયાન તૂફાને નૂહ કા હય અલયહિસ્સલામ કી. (૧૫) જબકે તુમ અપને આબાકે અસ્લાબ મેં થે હઝરતે નૂહ અલયહિસ્સલામ. (૧૬) ઔર હઝરતે નૂહ અલયહિસ્સલામ કો ઔર ઉનકે સાથવાલોંકો જો ઉન પર ઈમાન લાયે થે નજાત દી ઔર બાકિયોં કો ગર્ક કિયા.

التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ ۝ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ ۝ فَرَّتْ
مِن قَسْوَرَةٍ ۝ بَلْ يُرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن
يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنَشَّرَةً ۝ كَلَّا ۖ بَل لَّا يَخَافُونَ
الْآخِرَةَ ۝ كَلَّا إِنَّهُ تَذْكِرَةٌ ۝ فَمَن شَاءَ ذَكَرَهُ ۝
وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ ۚ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ
وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ۝

سُورَةُ الْقِيَامَةِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ ۝ وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ
اللَّوَّامَةِ ۝ أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُ ۝
بَلَىٰ قَادِرِينَ عَلَىٰ أَن نُّسَوِّيَ بَنَانَهُ ۝ بَلْ يُرِيدُ
الْإِنسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ۝ يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ ۝
فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ۝ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ۝ وَجُمِعَ الشَّمْسُ

તઝ્-કિરતિ મુઅ-રિદ્દીન ν (૪૯) ક-અન્નહુમ
નસીહતસે મુંહ ફેરતે હૈં (૩૪) ગોયા વોહ
હુમુરુમ- મુસ્તન- ફિરહ ν (૫૦) ફર્રત મિન
ભળકે હુવે ગધે હોં કે શેરસે ભાગે હોં
ક્સ્વરહ ь (૫૧) બલ યુરીદુ કુલ્લુમ-રિઈમ-
(૩૫) બલ્કે ઉનમેંકા હર શખ્સ ચાહતા હૈ
મિન્હુમ અંય્યુઅ-તા સુહુફમ મુનશ-
કે ખુલે સહીફે ઉસ્કે હાથમેં દે દિયે જાએં (૩૬)
શ-ર-તન ν (૫૨) કલ્લા ь બલ લા યખાફૂનલ
હરગિઝ નહીં બલ્કે ઉનકો આખેરતકા ડર નહીં (૩૭)
આખિરહ ь (૫૩) કલ્લા ઈન્નહૂ તઝ્કિ-રહ ૮ (૫૪)
હાં હાં બેશક વોહ (૩૮) નસીહત હૈ તો વોહ ચાહે ઉસસે
ફ-મન શા-અ ઝ-કરહ ь (૫૫) વમા યઝ્-કુરૂ-ન
નસીહત લે ઔર વોહ ક્યા નસીહત

ઈલ્લા અંય્યશા-અલ્લાહ ь હુ-વ અહ-લુત્તક્વા વ અહ-લુલ-મગ઼-ફિરહ ○ ★ (૫૬)
માનેં મગર જબ અલ્લાહ ચાહે વોહી હૈ ડરનેકે લાઈક ઔર ઉસીકી શાન હૈ મગફેરત ફરમાના

૯૦ પો ના મં ૭

(૭૫) સૂરતુલ કિ઼યામહ (મક્કી) ૪૦ આયતે ઔર ૨ રુકૂઅ હૈં:

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ○

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

લા ઉક્-સિમુ બિયૌમિલ-ક઼િયામતિ ν (૧) વલા ઉક્-સિમુ બિન્નફ-સિલ-
રોઝે કયામતકી કસમ યાદ ફરમાતા હૂં ઔર ઉસ જાનકી કસમ જો અપને ઉપર બહોત
લવ્વામહ ь (૨) અ-યહ્- સબુલ-ઈન્સાનુ અલ્લન નજ-મ-અ ઈઝામહ ь (૩)
મલામત કરે (૨) ક્યા આદમી (૩) યે સમઝતા હૈ કે હમ હરગિઝ ઉસકી હડ્ડિયાં જમા ન કરમાએંગે
બલા ક઼ાદિરી-ન અલા અન્નુસવ્વિ-ય બનાનહ (૪) બલ યુરીદુલ ઈન્સાનુ
ક્યોં નહીં હમ કાદિર હૈં કે ઉસકે પોર ઠીક બના દેં (૪) બલ્કે આદમી ચાહતા હૈ
લિયફ-જુ-ર અમામહ ૮ (૫) યસ્અલુ અય્યા-ન યૌમુલ-ક઼િયામહ ь (૬) ફઈઝ઼ા
કે ઉસકી નિગાહકે સામને બદી કરે (૫) પૂછતા હૈ કયામતકા દિન કબ હોગા ફિર જિસ
બરિક઼લ- બ-સરુ ν (૭) વ ખ઼-સ-ફલ-ક઼-મર ν (૮) વ જુમિઅ઼શશમ્સુ
દિન આંખ ચૌંધિયાએગી (૬) ઔર ચાંદ ગહેગા (૭) ઔર સૂરજ

(૧૭) યા'ની મો'મેનીન કો નજાત દેને ઔર કાફિરોં કો હલાક ફરમાને કો. (૧૮) કે સબબે ઈબ્રતો નસીહત હો. (૧૯) કામકી બાતોં કો તાકે ઉનસે નફા ઉઠાએં. (૨૦) યા'ની કિયામત કાઈમ હો જાએગી (૨૧) યા'ની વોહ નિહાયત કમઝોર હોગા. બાવજૂદ ઉસકે કે પહેલે બહોત મઝબૂતો મુસ્તહકમ થા. (૨૨) યા'ની જિન ફરિશતોં કા મસકન આસ્માન હય વોહ ઉસકે ફટને પર ઉસકે કિનારોં પર ખડે હોંગે ફિર બહુકમે ઈલાહી ઉતરકર ઝમીન કા ઈહાતા કરેંગે (૨૩) હદીસ શરીફમેં હયકે હામેલીને અર્શ આજકલ ચાર હંય રોઝે કિયામત ઉનકી તાઈદકે લિયે ચારકા ઔર ઈઝાફા કિયા જાએગા. આઠ હો જાએંગે. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમા સે મરવી હય કે ઉસસે મલાઈકા કી આઠ સફ઼ે મુરાદ હંય. જિનકી તા'દાદ

وَالْقَمَرُ ۙ يَقُولُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفَرُّ ۚ
كَلَّا لَا وَزَرَ ۚ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ۚ
يُنَبَّأُ الْإِنسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ۚ بَلِ
الْإِنسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ۚ وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُ ۚ
لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ۚ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ
وَقُرْآنَهُ ۚ فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ۚ ثُمَّ إِنَّ
عَلَيْنَا بَيَانَهُ ۚ كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ۚ وَتَذَرُونَ
الْآخِرَةَ ۚ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ۚ إِلَىٰ رَبِّهَا
نَاظِرَةٌ ۚ وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ۚ تَظُنُّ أَن
يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ۚ كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ۚ
وَقِيلَ مَنْ ۜ رَاقٍ ۚ وَظَنَّ أَنَّهُ الْفِرَاقُ ۚ وَ
الْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ ۚ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ
الْمَسَاقُ ۚ فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ ۚ وَلَٰكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۚ

વલ્ક઼-મરુ ॥ (૯) યકૂલુલ-ઈન્સાનુ યૌમઈઝ઼િન
ઔર ચાંદ મિલા દિયે જાએંગે (૮) ઉસ દિન આદમી કહેગા કિધર
ઐનલ-મ-ફ઼ર્ર ॥ (૧૦) કલ્લા લા વ-ઝ઼ર ॥ (૧૧)
ભાગકર જાઉં (૯) હરગિઝ નહીં કોઈ પનાહ નહીં
ઈલા રબ્બિ-ક યૌમઈઝ઼િ-નિલ મુસ્તક઼ર્ર ॥ (૧૨)
ઉસ દિન તેરે રબ હી કી તરફ જાકર ઠહેરના હૈ (૧૦)
યુનબ્બઉલ- ઈન્સાનુ યૌમઈઝ઼િમ-બિમા
ઉસ દિન આદમીકો ઉસકા સબ અગલા-પિછલા
ક઼દ્દ-દ-મ વ અખ઼્ખ઼ર ॥ (૧૩) બલિલ-ઈન્સાનુ
જતા દિયા જાએગા (૧૧) બલ્કે આદમી ખુદ હી અપને
અલા નફ઼સિહી બસ઼ીરતુંવ-॥(૧૪) વલૌ અલ્ક઼ા
હાલ પર પૂરી નિગાહ રખતા હૈ ઔર અગર ઉસકે પાસ જિત્ને બહાને હોં
મઆઝ઼ીરહ ॥(૧૫) લા તુહ઼રિંક બિહી લિસાન-ક
સબ લા ડાલે જબ ભી ન સુના જાએગા તુમ યાદ કરનેકી જલ્દીમેં કુર્આનકે

લિતઅ-જ-લ બિહ ॥ (૧૬) ઈન્ન અ઼લૈના જમ-અ઼હૂ વ કુરઆનહ ॥(૧૭) ફઈઝ઼ા
સાથ અપની ઝુબાનકો હરકત ન દો (૧૨) બેશક ઉસકા મેહફૂઝ કરના (૧૩) ઔર પઢનાં (૧૪) હમારે ઝિમ્મા હૈ તો જબ
મં ૭ ક઼-રઅ-નાહુ ફત્તબિઅ઼-કુરઆનહ ॥(૧૮) સુમ્મ ઈન્ન અ઼લૈના બયાનહ ॥ (૧૯) કલ્લા
હમ ઉસે પઢ ચુકે (૧૫) ઉસ વકત ઉસ પઢે હુએ કી ઈત્તબા કરો (૧૬) ફિર બેશક ઉસકી બારીકિયોંકા તુમ પર ઝાહિર
બલ તુહ઼િબ્બૂનલ-આજિ- લ-ત ॥(૨૦) વ ત-ઝ઼રૂનલ-આખ઼િ-રહ ॥ (૨૧) વુજૂહુંય-
ફરમાના હમારે ઝિમ્મે હૈ કોઈ નહીં બલ્કે અય કાફિર તુમ પાંવ તલેકી દોસ્ત રખતે હો (૧૭) ઔર આખેરતકો છોડ બૈઠે હો
યૌમઈઝ઼િન નાદ્દિ- ર-તુન ॥(૨૨) ઈલા રબ્બિહા નાઝ઼િરહ ॥ (૨૩) વ વુજૂહુંય-
કુછ મુંહ ઉસ દિન (૧૮) તરો-તાઝા હોંગે (૧૯) અપને રબકો દેખતે (૨૦) ઔર કુછ મુંહ ઉસ દિન બિગડે હુએ હોંગે (૨૧)
યૌમઈઝ઼િમ-બાસિ-રતુન ॥(૨૪) તઝુન્નુ અંય્યુફ-અ઼-લ બિહા ફ઼ાક઼િરહ ॥ (૨૫) કલ્લા
સમઝતે હોંગે કે ઉનકે સાથ વોહ કી જાએગી જો કમરકો તોડ દે (૨૨) હાં હાં જબ જાન
ઈઝ઼ા બ-લ-ગ઼તિત-તરાક઼િ-ય॥(૨૬) વ ક઼ી-લ મન (સકતહ) રાક઼િંવ-॥(૨૭) વ ઝ઼ન્ન અન્નહુલ
ગલેકો પહુંચ જાએગી (૨૩) ઔર કહેંગે (૨૪) કે હૈ કોઈ ઝાડ-ફૂંક કરે (૨૫) ઔર વોહ (૨૬) સમઝ લેગા કે યે
ફિરાકુ ॥(૨૮) વલ્તફ-ફતિસ્સાકુ બિસ્સાક઼િ ॥(૨૯) ઈલા રબ્બિ-ક યૌમઈઝ઼િનિલ-
જુદાઈ કી ઘડી હૈ (૨૭) ઔર પિન્ડલીસે પિન્ડલી લિપટ જાએગી (૨૮) ઉસ દિન તેરે રબ હી કી તરફ હાંકના
૯૦ મસાક઼ ॥(૩૦) ફલા સ઼દ-દ-ક઼ વલા સ઼લ્લા ॥(૩૧) વલાકિન કઝ઼-ઝ઼-બ વ-ત-વલ્લા ॥(૩૨)
હૈ (૨૯) ઉસને (૩૦) ન તો સચ માના (૩૧) ઔર ન નમાઝ પઢી હાં ઝુટલાયા ઔર મુંહ ફેરા (૩૨)

અલ્લાહ તઆલા હી જાને. (૨૪) અલ્લાહ તઆલા કે હુઝૂર હિસાબ કે લિયે. (૨૫) યેહ સમઝ લેગા કે વોહ નજાત પાનેવાલોંમેં હો ઔર નિહાયત ફર્હો સુરૂર કે સાથ અપની જમાઅત ઔર અપને અહલો અકારિબસે. (૨૬) યા'ની દુનિયામેં યકીન થા કે આખિરત મેં મુઝસે હિસાબ લિયા જાએગા. (૨૭) કે ખડે ખડે બૈઠે લેટે હર હાલમેં બઆસાની લે સકે ઔર ઉન લોગોંસે કહા જાએગા. (૨૮) યા'ની જો આ'માલે સાલેહા કે દુનિયામેં તુમને આખિરત કે લિયે કિયે. (૨૯) જબ અપને નામએ આ'માલ કો દેખેગા ઔર ઉસમેં અપને બદ આ'માલ મકતૂબ પાયેગા તો શરમિન્દા વ રૂસ્વા હો કર. (૩૦) ઔર હિસાબ કે લિયે ન ઉઠાયા જાતા ઔર યહ ઝિલ્લતો રૂસ્વાઈ પેશ ન આતી. (૩૧) જો મૈંને દુનિયા મેં જમા કિયા થા. વોહ ઝરાભી મેરા

ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَمَطَّىٰ ۝ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ۝ ثُمَّ أَوْلَىٰ
لَكَ فَأَوْلَىٰ ۝ أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَن يُتْرَكَ سُدًى ۝
أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِيٍّ يُمْنَىٰ ۝ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً
فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ۝ فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَ
الْأُنثَىٰ ۝ أَلَيْسَ ذَٰلِكَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَن يُحْيِيَ الْمَوْتَىٰ ۝

سُورَةُ الدَّهْرِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
هَلْ أَتَىٰ عَلَى الْإِنسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن
شَيْئًا مَّذْكُورًا ۝ إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن نُّطْفَةٍ
أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ۝ إِنَّا هَدَيْنَاهُ
السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ۝ إِنَّا أَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلَ وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا ۝ إِنَّ الْأَبْرَارَ
يَشْرَبُونَ مِن كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ۝ عَيْنًا يَشْرَبُ

સુમ્મ ઝ-હ-બ ઈલા અહલિહી ય-ત-મત્તા (૩૩)
ફિરે અપને ઘરકો અકળતા ચલા (૩૩)
ઔલા લ-ક ફ-ઔલા (૩૪) સુમ્મ ઔલા લ-ક
તેરી ખરાબી આ લગી અબ આ લગી ફિર તેરી ખરાબી આ લગી અબ આ
ફ-ઔલા (૩૫) અ- યહ્-સબુલ-ઈન્સાનુ
લગી (૩૪) ક્યા આદમી ઈસ ઘમ-ડમેં હૈ કે
અંય્યુત- ર-ક સુદા (૩૬) અ-લમ યકુ
આઝાદ છોળ દિયા જાએગા (૩૫) ક્યા વોહ એક બૂંદ ન
નુત્ફ-તમ-મિમ-મનિય્યિંય્યુમ્ના (૩૭) સુમ્મ
થા ઉસ મનીકા કે ગિરાઈ જાએ (૩૬) ફિર
કા-ન અ-લ-ક-તન ફ-ખ-લ-ક ફ-સવ્વા (૩૮)
ખૂનકી ફટક હુવા તો ઉસને પૈદા ફરમાયા (૩૭) ફિર ફટક બનાયા (૩૮)
ફ-જ-અ-લ મિન્હુઝ- ઝૌજૈનિઝ-ઝ-ક-ર
તો ઉસને (૩૯) દો જોળે બનાએ (૪૦) મર્દ
વલ્ઉન્સા (૩૯) અલૈ-સ ઝાલિ-ક બિકાદિરિન અલા અંય્યુહયિ-યલ-મૌતા (૪૦) ૯ ૦
ઔર ઔરત ક્યા જિસને યે કુછ કિયા વોહ મુર્દે ન જિલા સકેગા

(૭૬) સૂરતુદ-દહ-૨ (મદની) ૩૧ આયતે ઔર ૨ રુકૂઅ હૈ.

મં ૭

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ۝ હલ અતા અ-લલ-ઈન્સાનિ
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) બેશક આદમી પર (૨) એક વકત વોહ
હીનુમ-મિનદ-દહરિ લમ યકુન શૈ-અમ-મઝ્કૂરા (૧) ઈન્ના ખ-લક્નલ-ઈન્સા-ન
ગુઝરા કે કહીં ઉસકા નામ ભી ન થા (૩) બેશક હમને આદમીકો પૈદા
મિન નુત્ફતિન અમ્શાજિન નબ્તલીહિ ફ-જ-અલ્નાહુ સમીઅમ - બસીરા (૨)
કિયા મિલી હુઇ મનીસે (૪) કે ઉસે જાંચેં (૫) તો ઉસે સુનતા દેખ્તા કર દિયા (૬)
ઈન્ના હદૈનાહુસ્સબી-લ ઈમ્મા શાકિરંવ-વ ઈમ્મા કફૂરા (૩) ઈન્ના અઅ્-તદના
બેશક હમને ઉસે રાહ બતાઇ (૭) યા હક્ક માનતા (૮) યા નાશુકી કરતા (૯) બેશક હમને કાફિરોંકે
લિલ-કાફિરી-ન સલાસિ-લ વ અગ્લાલંવ-વ સઈરા (૪) ઈન્નલ-અબ્રા-ર
લિયે તૈયાર કર રખી હૈં ઝન્જીરેં (૧૦) ઔર તૌક (૧૧) ઔર ભળકતી આગ (૧૨) બેશક નેક પિયેંગે
યશ-રબૂ-ન મિન કઅ-સિન કા-ન મિઝાજુહા કાફૂરા (૫) ઐનંય્યશ-રબુ
ઉસ જામમેંસે જિસકી મિલૌની કાફૂર હૈ વોહ કાફૂર ક્યા

અઝાબ ટાલ ન સકા. (૩૨) ઔર મેં ઝલીલો મોહતાજ રહ ગયા. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમાને ફરમાયા કે ઉસસે ઉસકી મુરાદ યેહ હોગી કે દુનિયા મેં જો હુજ્જતેં મૈં કિયા કરતા થા વોહ સબ બાતિલ હો ગઈ. અબ અલ્લાહ તઆલા જહન્નમ કે ખાઝિનોંકો હુકમ દેગા. (૩૩) ઈસ તરહ કે ઉસકે હાથ ઉસકી ગર્દન સે મિલાકર તોક મેં બાંધ દો. (૩૪) ફરિશ્તોં કે હાથસે. (૩૫) યા'ની વોહ ઝન્જીર ઉસમેં ઈસ તરહ દાખિલ કરદો જૈસે કિસી ચીઝમેં ડોરા પીરો દિયા જાતા હય. (૩૬) ઉસકી અઝમતો વહદાનિય્યત કા મો'તકિદ થા. (૩૭) ન અપને નફસ કો ન અપને અહલકો ન દૂસરોં કો ઈસ મેં ઈશારા હય કે વોહ બઅસ કા કાઈલ ન થા ક્યોં કે મિસ્કીનકા ખાનાદેને વાલા મિસ્કીન સે તો કિસી બદલે કી ઉમ્મીદ રખતા નહીં.

بِهَا عِبَادُ اللّٰهِ يُفَجِّرُوْنَهَا تَفْجِيْرًا ۝ يُوْفُوْنَ
بِالنَّذْرِ وَيَخَافُوْنَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهٗ مُسْتَطِيْرًا ۝ وَ
يُطْعِمُوْنَ الطَّعَامَ عَلٰى حُبِّهٖ مِسْكِيْنًا وَّ يَتِيْمًا
وَّ اَسِيْرًا ۝ اِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللّٰهِ لَا نُرِيْدُ مِنْكُمْ
جَزَآءً وَّلَا شُكُوْرًا ۝ اِنَّا نَخَافُ مِنْ رَّبِّنَا يَوْمًا
عَبُوْسًا قَمْطَرِيْرًا ۝ فَوَقٰىهُمُ اللّٰهُ شَرَّ ذٰلِكَ الْيَوْمِ
وَلَقّٰىهُمْ نَضْرَةً وَّسُرُوْرًا ۝ وَجَزٰىهُمْ بِمَا صَبَرُوْا
جَنَّةً وَّحَرِيْرًا ۝ مُّتَّكِـِٕيْنَ فِيْهَا عَلَى الْاَرَآئِكِ ۚ لَا
يَرَوْنَ فِيْهَا شَمْسًا وَّلَا زَمْهَرِيْرًا ۝ وَدَانِيَةً
عَلَيْهِمْ ظِلٰلُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوْفُهَا تَذْلِيْلًا ۝ وَ
يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِاٰنِيَةٍ مِّنْ فِضَّةٍ وَّ اَكْوَابٍ
كَانَتْ قَوَارِيْرَا۠ ۝ قَوَارِيْرَا۠ مِنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوْهَا
تَقْدِيْرًا ۝ وَيُسْقَوْنَ فِيْهَا كَاْسًا كَانَ مِزَاجُهَا

બિહા ઈબાદુલ્લાહિ યુફજ્- જિરૂ-નહા
એક ચશ્મા હૈ (૧૩) જિસમેંસે અલ્લાહકે નિહાયત ખાસ બન્દે પિયેંગે અપને
તફ-જીરા (૬) યૂફૂ-ન બિન્નઝ્રિ વ યખાફૂ-ન
મહલોંમેં ઉસે જહાં ચાહેં બહા કર લે જાએંગે (૧૪) અપની મિન્નતેં પૂરી કરતે
યૌમન કા-ન શર્રુહૂ મુસ્તતીરા (૭) વ
હૈં (૧૫) ઔર ઉસ દિનસે ડરતે હૈં જિસકી બુરાઈ (૧૬) ફેલી હુઈ હૈ (૧૭)
યુત્ઈમૂનત્ તઆ-મ અલા હુબ્બિહી મિસ્કીનંવ-વ
ઔર ખાના ખિલાતે હૈં ઉસકી મોહબ્બત પર (૧૮) મિસ્કીન ઔર યતીમ
યતીમંવ-વ અસીરા (૮) ઈન્નમા નુત્ઈમુકુમ
ઔર અસીરકો ઉનસે કેહતે હૈં હમ
લિવજ્-હિલ્લાહિ લા નુરીદુ મિ-ન્કુમ
તુમ્હેં ખાસ અલ્લાહકે લિયે ખાના દેતે હૈં તુમસે કોઈ
જઝાઅંવ વલા શુકૂરા (૯) ઈન્ના નખાફુ મિર્રબ્બિના
બદલા યા શુક્રગુઝારી નહીં માંગતે બેશક હમેં

યૌમન અબૂસન કમ્-તરીરા (૧૦) ફ-વકાહુમુલ્લાહુ શર-ર
અપને રબસે એક એસે દિનકા ડર હૈ જો બહોત તુર્શ નિહાયત સખ્ત હૈ (૧૯) તો ઉન્હેં અલ્લાહને
ઝાલિકલ-યૌમિ વ લક્કાહુમ નદ્-રતંવ-વ સુરૂરા ૮ (૧૧) વ જઝાહુમ બિમા
ઉસ દિનકે શર્રસે બચા લિયા ઔર ઉન્હેં તાઝગી ઔર શાદમાની દી ઔર ઉનકે
સ-બરૂ જન્નતંવ-વ હરીરમ-"(૧૨) મુત્તકિઈ-ન ફીહા અલલ અરાઈક ૮ લા
સબ્ર પર ઉન્હેં જન્નત ઔર રેશમી કપડે સિલેમેં દિયે જન્નતમેં તખ્તોં પર તકિયા લગાએ હોંગે ન
યરૌ-ન ફીહા શમ્સંવ વલા ઝમ-હરી-રા ૮ (૧૩) વદાનિ-ય-તન
ઉસમેં ધૂપ દેખેંગે ન ઠંડર (૨૦) ઔર ઉસકે (૨૧) સાએ ઉન પર ઝુકે
અલૈહિમ ઝિલાલુહા વ-ઝુલ્લિલત કુતૂફુહા તઝ્-લીલા (૧૪) વ-યુતાફુ
હોંગે ઔર ઉસકે ગુચ્છે ઝુકાકરેં નીચે કર દિયે હોંગે (૨૨) ઔર ઉન પર ચાંદીકે
અલૈહિમ બિઆનિ-યતિમ મિન ફિદ્-દતિંવ વ-અક-વાબિન કાનત
બર્તનોં ઔર કૂઝોંકા દૌર હોગા જો શીશેકે મિસ્લ હો રહે
કવારી-ર " (૧૫) કવારી-ર મિન ફિદ્-દતિન કદ્-દરૂહા તક્-દીરા (૧૬)
હોંગે કૈસે શીશે ચાંદીકે (૨૩) સાકિયોંને ઉન્હેં પૂરે અન્દાઝે પર રખા હોગા (૨૪)
વયુસ્કૌ-ન ફીહા કઅ-સન ·કા-ન મિઝાજુહા
ઔર ઉસમેં વોહ જામ પિલાએ જાએંગે (૨૫) જિસકી મિલૌની

મહઝ રઝાએ ઈલાહી વસવાબે આખેરત કી ઉમ્મીદ પર મિસ્કીન કો દેતા હય ઔર જો બઅસો આખિરત પર ઈમાન ન રખતા હો ઉસે મિસ્કીન કે ખિલાને કી કયા ગર્ઝ. (૩૮) યા'ની આખિરતમેં. (૩૯) જો ઉસે કુછ નફા પહોંચાયે યા શફાઅત કરે. (૪૦) કુફ્ફારે બદ અતવાર. (૪૧) યા'ની તમામ મખ્લૂકાત કી કસમ જો તુમ્હારે દેખને મેં આએ ઉસકી ભી જો ન આયે ઉસકી ભી બા'ઝ મુફિસ્સેરીન ને ફરમાયા કે મા તુબસિરૂન સે દુનિયા ઔર મા લા તુબ્સિરૂન સે આખિરત મુરાદ હય. ઉસકી તફસીરમેં મુફસ્સેરીન કે ઔર ભી કઈ કૌલ હંય. (૪૨) મોહમ્મદ મુસતફા હબીબે ખુદા સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ. (૪૩) જો ઉનકે રબ અઝઝો અલાને ફરમાઈ. (૪૪) જૈસા કે કુફ્ફાર કહતે હંય. (૪૫) બિલકુલ બે ઈમાન હો ઈતના ભી નહી સમઝતે કે

زَنْجَبِيلًا ۚ عَيْنًا فِيهَا تُسَمّٰى سَلْسَبِيلًا ۚ وَ
يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ۚ إِذَا رَأَيْتَهُمْ
حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنْثُورًا ۚ وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ
نَعِيمًا وَّمُلْكًا كَبِيرًا ۚ عٰلِيَهُمْ ثِيَابُ سُنْدُسٍ
خُضْرٌ وَّإِسْتَبْرَقٌ ۖ وَحُلُّوا أَسَاوِرَ مِنْ فِضَّةٍ ۚ وَسَقٰهُمْ
رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ۚ إِنَّ هٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَآءً وَّ
كَانَ سَعْيُكُمْ مَّشْكُورًا ۚ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ
الْقُرْاٰنَ تَنْزِيلًا ۚ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ
مِنْهُمْ اٰثِمًا أَوْ كَفُورًا ۚ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً
وَّأَصِيلًا ۚ وَمِنَ الَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ
لَيْلًا طَوِيلًا ۚ إِنَّ هٰؤُلَآءِ يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَ
يَذَرُونَ وَرَآءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ۚ نَحْنُ خَلَقْنٰهُمْ
وَشَدَدْنَآ أَسْرَهُمْ ۚ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَآ أَمْثَالَهُمْ

ઝન્જબીલા ☪ (૧૭) ઐનન ફીહા તુસમ્મા
અદ્રક હોગી (૨૬) વોહ અદક ક્યા હૈ જન્નતમેં એક ચશ્માહૈ જિસે
સલ્સબીલા (૧૮) વ યતૂફુ અલૈહિમ વિલ્દાનુમ
સલ-સબીલ કેહતે હૈં (૨૭) ઔર ઉનકે આસપાસ ખિદમતમેં ફિરેંગે
મુખલ્લદૂન ☪ ઈઝા રઐતહુમ હસિબ-તહુમ
હમેશા રેહનેવાલે લળકે (૨૮) જબ તૂ ઉન્હેં દેખે તો ઉન્હેં સમઝે કે
લુઅ-લુઅમ મન્સૂરા (૧૯) વ ઈઝા રઐ-ત
મોતી હૈં બિખરે હુએ (૨૯) ઔર જબ તૂ ઉધર નઝર
સમ્મ રઐ-ત નઈમંવ-વ મુલ્કન કબીરા (૨૦)
ઉઠાએ એક ચૈન દેખે (૩૦) ઔર બળી સલ્તનત (૩૧)
આલિ- યહુમ સિયાબુ સુન્દુસિન ખુદરુંવ-વ
ઉનકે બદન પર હૈં કેબકે સબ્ઝ કપળે (૩૨) ઔર
ઈસ્તબરકુંવ-વ હુલ્લૂ અસાવિ-ર મિન ફિદ્-દ્હ
કિનાદીઝકે (૩૩) ઔર ઉન્હેં ચાંદીકે કંગન પેહનાએ ગએ (૩૪)

વ-સકાહુમ રબ્બુહુમ શરાબન તહૂરા (૨૧) ઈન-ન હાઝા કા-ન લકુમ
ઔર ઉન્હેં ઉનકે રબને સુથરી શરાબ પિલાઈ (૩૫) ઉન્સે ફરમાયા જાએગા યે તુમ્હારા ૯૦
જઝાઅંવ વકા-ન સઅ-યુકુમ મશ્કૂરા ૯○ (૨૨) ઈન્ના નહ્નુ નઝ-ઝલ્ના
સિલા હૈ (૩૬) ઔર તુમ્હારી મેહનત ઠિકાને લગી (૩૭) બેશક હમને તુમ પર(૩૮)
અલૈકલ કુરઆ-ન તન્ઝીલા☪(૨૩) ફસ્બિર લિહુક-મિ રબ્બિ-ક વલા મં ૭
કુર્આન બ-તદરીજ ઉતારા (૩૯) તો અપને રબકે હુકમ પર સાબિર રહો (૪૦) ઔર ઉનમેં
તુતિઅ મિન્હુમ આસિમન ઔ કફૂરા ☪(૨૪) વઝ-કુરિસ્મ રબ્બિ-ક
કિસી ગુનાહગાર યા નાશુકેકી બાત ન સુનો (૪૧) ઔર અપને રબકા નામ
બુક-ર-તંવ વઅસીલા ☪ (૨૫) વમિનલ્લૈલિ ફસ્જુદ લહૂ વ સબ્બિહ્હુ
સુબ્હ શામ યાદ કરો (૪૨) ઔર કુછ રાતમેં ઉસે સજદા કરો (૪૩) ઔર બળી રાત તક
લૈલન તવીલા (૨૬) ઈન્ન હાઉલા-ઈ યુહિબ્બૂનલ આજિ-લ-ત વ
ઉસકી પાકી બોલો (૪૪) બેશક યે લોગ (૪૫) પાંવ તલેકી અઝીઝ રખતે હૈં (૪૬) ઔર
ય-ઝ-રૂ-ન વરા-અહુમ યૌમન સકીલા (૨૭) નહ્નુ ખ-લક્નાહુમ વ
અપને પીછે એક ભારી દિનકો છોળ બૈઠે હૈં (૪૭) હમને ઉન્હેં પૈદા કિયા ઔર
શદદ-ના અસ્રહુમ ☪ વઈઝા શિઅ-ના બદ-દલ્ના અમ્સાલહુમ
ઉનકે જોળ-બન્દ મઝબૂત કિયે ઔર હમ જબ ચાહેં (૪૮) ઉન જૈસે ઔર

ન યહ શે'ર હય ન ઉસમેં શેઅરિય્યત કી કોઈ બાત પાઈ જાતી હય. (૪૬) જૈસા કે તુમ મેં સે બા'ઝે કાફિર ઈસ કિતાબે ઈલાહી કી નિસ્બત કેહતે હંય. (૪૭) ન ઉસકી કિતાબ કી હિદાયત કો દેખતે હો ન ઉસકી તાલીમોં પરગૌર કરતે હો ઉસમેં કૈસી રૂહાની તાલીમ હય ન ઉસકી ફસાહતવ બલાગત ઔર એઅજાઝે બે મિસાલી પર ગૌર કરતે હો. જો યેહ સમઝે કે યહ કલામ. (૪૮) જો હમને ન ફરમાઈ હોતી તો. (૪૯) જિસકે કાટતે હી મૌત વાકેઅ હો જાતી હય. (૫૦) કે વોહ રોઝે કિયામત જબ કુર્આન પર ઈમાન લાને વાલોંકા સવાબ ઔર ઉસકે ઈન્કાર કરનેવાલોં ઔર ઝુટલાને વાલોંકા અઝાબ દેખેગેં તો અપને ઈમાન ન લાને પર અફસોસ કરેંગે ઔર હસરતો નદામત મેં ગિરફતાર હોંગે (૫૧) કે ઉસમેં કોઈ શક્કો સુબ્હા નહી (૫૨) ઔર ઉસકા

تَبْدِيلًا ۝ إِنَّ هَٰذِهِ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَن شَاءَ
اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۝ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا
أَن يَشَاءَ اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝
يُدْخِلُ مَن يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ ۚ وَالظَّالِمِينَ
أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝

سُورَةُ الْمُرْسَلَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ۝ فَالْعَاصِفَاتِ عَصْفًا ۝
وَالنَّاشِرَاتِ نَشْرًا ۝ فَالْفَارِقَاتِ فَرْقًا ۝
فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا ۝ عُذْرًا أَوْ نُذْرًا ۝
إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ ۝ فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ ۝
وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ ۝ وَإِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ۝
وَإِذَا الرُّسُلُ أُقِّتَتْ ۝ لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ ۝

તબ્દીલા (૨૮) ઈન્ન હાઝિહી તઝ-કિ-રહ્રુ
બદલ દે (૪૯) બેશક યે નસીહત હૈ (૫૦)
ફ-મન શાઅત્ત-ખ-ઝ ઈલા રબ્બિહી
તો જો ચાહે અપને રબકી તરફ
સબીલા (૨૯) વમા તશાઊ-ન ઈલ્લા
રાહ લે (૫૧) ઔર તુમ ક્યા ચાહો મગર
અંય્યશાઅલ્લાહ ઈન્નલ્લા-હ કા-ન અલીમન
યે કે અલ્લાહ ચાહે (૫૨) બેશક વોહ ઈલ્મ વ
હકીમંય- (૩૦) યુદ-ખિલુ મંય્યશાઉ ફી
હિકમતવાલા હૈ અપની રહમતમેં
રહ્મતિહ વઝ-ઝાલિમી-ન અ-અદ-દ
લેતા હૈ (૫૩) જિસે ચાહે (૫૪) ઔર ઝાલિમોંકે લિયે
લહુમ અઝાબન અલીમા ૯૦ (૩૧)
ઉસને દર્દનાક અઝાબ તૈયાર કર રખા હૈ (૫૫)

૯૦

(૭૭) સૂરતુલ મુર-સલાત (મક્કી) ૫૦ આયતેં ઔર ૨ રુકૂઅ હૈં.

મં ૭

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

વલ્મુર-સલાતિ ઉર-ફન (૧) ફલ-આસિફાતિ અસ્ફંવ (૨) વન્નાશિરાતિ
કસમ ઉનકી જો ભેજી જાતી હૈં લગાતાર (૨) ફિર ઝોરસે ઝોંકા દેને વાલિયાં ફિર ઉભારકર
નશ્રન (૩) ફલ્ફારિકાતિ ફર-કન (૪) ફલ્મુલકિયાતિ ઝિક-રન (૫) ઉઝ્રન
ઉઠાનેવાલિયાં (૩) ફિર હક ના હકકો ખૂબ જુદા કરનેવાલિયાં ફિર ઉનકી કસમ જો ઝિકકા ઈલ્કા કરતી હૈં (૪) હુજ્જત
ઔ નુઝ્રન (૬) ઈન્નમા તૂ-અદૂ-ન લવાકિઅ (૭) ફ-ઈઝન્નુજૂમુ તુમિસત (૮)
તમામ કરને યા ડરાનેકો બેશક જિસ બાતકા વા'દા તુમ દિયે જાતે હો (૫) ઝરૂર હોની હૈ (૬) ફિર જબ તારે મહવ કર દિયે
વ ઈઝસ્સમાઉ ફુરિજત (૯) વ ઈઝલ-જિબાલુ નુસિફત (૧૦) વ ઈઝર્રુસુલુ
જાએં ઔર જબ આસ્માનમેં રખ્ને પડેં ઔર જબ પહાડ ગુબાર કરકે ઉડા દિયે જાએં ઔર જબ
ઉક્કિતત (૧૧) લિઅય્યિ યૌમિન ઉજ-જિલત (૧૨)
રસૂલોંકા વકત આએ (૭) કિસ દિનકે લિયે ઠેહરાએ ગએ થે

શુક્ર કરો કે ઉસને તુમ્હારી તરફ અપને ઉસ કલામે જલીલ કી વહી ફરમાઈ.

સૂરએ મઆરિજ : (૧) સૂરએ મઆરિજ મક્કિય્યહ હય. ઈસમેં દો રુકૂઅ, ચવ્વાલીસ આયતેં, દોસૌ ચોબીસ કલિમે, નૌસૌ ઉનતીસ હર્ફ હંય. (૨) શાને નુઝૂલ : નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને જબ અહેલે મક્કા કો અઝાબે ઈલાહી કા ખૌફ દિલાયા તો વોહ આપસ મેં કહને લગે કે ઈસ અઝાબ કે મુસ્તહિક કૌન લોગ હંય ઔર યહ કિન પર આએગા. સૈયદે આલમ મોહંમદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે પૂછો તો ઉન્હોંને હુઝૂર સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમસે દરયાફત કિયા ઉસ પર યેહ આયતેં નાઝિલ હુઈ ઔર હુઝૂરસે સવાલ કરનેવાલા નઝર બિન હારિસ થા. ઉસને

لِيَوْمِ الْفَصْلِ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ۝
وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ ۝
ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْآخِرِينَ ۝ كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ
بِالْمُجْرِمِينَ ۝ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ أَلَمْ
نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ ۝ فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ
مَكِينٍ ۝ إِلَىٰ قَدَرٍ مَعْلُومٍ ۝ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ
الْقَادِرُونَ ۝ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ أَلَمْ
نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ۝ أَحْيَاءً وَأَمْوَاتًا ۝
وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شَامِخَاتٍ وَأَسْقَيْنَاكُمْ مَاءً
فُرَاتًا ۝ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝ انْطَلِقُوا
إِلَىٰ مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝ انْطَلِقُوا إِلَىٰ
ظِلٍّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ۝ لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي
مِنَ اللَّهَبِ ۝ إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ ۝

منزل ٧

લિયૌમિલ-ફસ્લિ ૮ (૧૩) વમાઁ અદરા-ક મા
રોઝે ફૈસલાકે લિયે ઔર તૂ ક્યા જાને રોઝે
યૌમુલ-ફસ્લ (૧૪) વૈલુંય્યૌમઈઝિલ-લિલ
ફૈસલા ક્યા હૈ (૮) ઝુટલાનેવાલોંકી ઉસ દિન
મુકઝ-ઝિબીન (૧૫) અ-લમ
ખરાબી (૯) ક્યા હમને અગલોંકો
નુહ-લિકિલ-અવ્વલીન (૧૬) સુમ્મ
હિલાક ન ફરમાયા (૧૦) ફિર
નુત-બિઉહુમુલ- આખિરીન (૧૭) કઝાલિ-ક
પિછલોંકો ઉનકે પીછે ન પહુંચાએંગે (૧૧) મુજરિમોંકે
નફ-અલુ બિલ-મુજરિમીન (૧૮)
સાથ હમ એસા હી કરતે હૈં
વૈલુંય્યૌમઈઝિલ-લિલ-મુકઝ-ઝિબીન(૧૯)
ઉસ દિન ઝુટલાનેવાલોંકી ખરાબી હૈ

અ-લમ નખ્લુક્-કુમ મિમ-મૉઇમ-મહીન (૨૦) ફ-જ-અલ્નાહુ ફી
ક્યા હમને તુમ્હેં એક બેકદ્ર પાનીસે પૈદા ન ફરમાયા (૧૨) ફિર ઉસે એક
કરારિમ-મકીન (૨૧) ઈલા ક-દરિમ મઅ-લૂમ (૨૨) ફ-ક-દરનાઁ મં ૭
મેહફૂઝ જગહમેં રખા (૧૩) એક મા'લૂમ અન્દાઝે તક (૧૪) ફિર હમને
ફનિઅ-મલ-કાદિરૂન (૨૩) વૈલુંય્યૌમ- ઈઝિલ-લિલ-મુકઝ-ઝિબીન (૨૪) અ-લમ
અંદાઝા ફરમાયા તો હમ ક્યા હી અચ્છે કાદિર (૧૫) ઉસ દિન ઝુટલાનેવાલોંકી ખરાબી ક્યા હમને
નજ-અલિલ અર્દ કિફાતન (૨૫) અહ્યાઅંવ-વ અમ્વાતંવ-વ (૨૬) વ જઅલ્ના ફીહા
ઝમીનકો જમા કરનેવાલી ન કિયા તુમ્હારે ઝિન્દોં ઔર મુર્દોંકી (૧૬) ઔર હમને ઉસમેં
રવાસિ-ય શામિખાતિંવ-વ અસ્કૈનાકુમ માઅન ફુરાતા (૨૭) વૈલુંય્યૌમઈઝિલ-લિલ
ઊંચે-ઊંચે લંગર ડાલે (૧૭) ઔર હમને તુમ્હેં ખૂબ મીઠા પાની પિલાયા (૧૮) ઉસ દિન ઝુટલાનેવાલોંકી
મુકઝ-ઝિબીન (૨૮) ઈન્તલિકૂ ઈલા મા કુન્તુમ બિહી તુકઝ-ઝિબૂન ૮ (૨૯)
ખરાબી (૧૯) ચલો ઉસકી તરફ (૨૦) જિસે ઝુટલાતે થે
ઈન્તલિકૂ ઈલા ઝિલ્લિન ઝી સલાસિ શુ-અબિલ- (૩૦) લા ઝલીલિંવ-વલા યુગ્ની
ચલો ઉસ ધુવેંકે સાએકી તરફ જિસકી તીન શાખેં (૨૧) ન સાયા દે (૨૨) ન
મિનલ લ-હબ (૩૧) ઈન્નહા તર્મી બિ-શ-રરિન કલ-કસ્ર (૩૨)
લપટસે બચાએ (૨૩) બેશક દોઝખ ચિન્ગારિયાં ઉળાતી હૈ (૨૪) **જૈસે ઊંચે** મહલ

દુઆ કી થી કે યા રબ અગર યહ કુર્આન હક હો ઔર તેરા કલામ હો તો હમારે ઉપર આસ્માન સે પથ્થર બરસા યા યા દર્દનાક અઝાબ ભેજ. ઈન આયતોં મે ઈર્શાદ ફરમાયા ગયા કે કાફિર તલબ કરે યા નકરે અઝાબ જો ઉનકે લિયે મુકદર હય ઝરૂર આના હય. ઉસે કોઇ ટાલ નહી સકતા. (૩) યા'ની આસ્માનોંકા. (૪) જો ફરિશતોં મે મખસૂસ ફઝલો શર્ફ રખતે હંય. (૫) યા'ની ઈસ મકામે કુર્બ કી તરફ જો આસ્માનોં મે ઉસકે અવામિર કા જાએ નુઝૂલ હય. (૬) વોહ રોઝે કિયામત હય જિસકે શદાઇદ કાફિરોંકી નિસ્બત તો ઈતને દરાઝ હોંગે ઔર મો'મિન કે લિયે એક ફર્ઝ નમાઝ સે ભી સુબુક તર હોગા. (૭) યા'ની અઝાબ કો. (૮) ઔર યેહ ખયાલ કરતે હંય કે વાકેઅ હોનેવાલા હી નહી. (૯) કે ઝરૂર હોનેવાલા હય. (૧૦) ઔર

كَأَنَّهُ جِمٰلَتٌ صُفْرٌ ۝ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ۝
هٰذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُوْنَ ۝ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُوْنَ ۝
وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ۝ هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ ۚ
جَمَعْنٰكُمْ وَالْاَوَّلِيْنَ ۝ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ
فَكِيْدُوْنِ ۝ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ۝ اِنَّ
الْمُتَّقِيْنَ فِيْ ظِلٰلٍ وَّعُيُوْنٍ ۝ وَّفَوَاكِهَ مِمَّا
يَشْتَهُوْنَ ۝ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓـًٔا بِمَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُوْنَ ۝ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ۝
وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ۝ كُلُوْا وَتَمَتَّعُوْا
قَلِيْلًا اِنَّكُمْ مُّجْرِمُوْنَ ۝ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ۝ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ ارْكَعُوْا لَا
يَرْكَعُوْنَ ۝ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ۝ فَبِاَيِّ
حَدِيْثٍ بَعْدَهٗ يُؤْمِنُوْنَ ۝

જિમા-લતુન સુફ઼ (૩૩)
ક-અન્નહૂ ઊંટ હૈં
ગોયા વોહ ઝર્દ રંગકે
વૈલુંય્યૌમઇઝ઼િલ-લિલ- મુકઝ઼-ઝ઼િબીન (૩૪)
ઉસ દિન ઝુટલાનેવાલોંકી ખરાબી
હાઝ઼ા યૌમ લા યુન્તિક઼ૂન (૩૫) વલા યુઅ-ઝ઼નુ
યે દિન હૈ કે વોહ ન બોલ સકેંગે (૨૫) ઔર ન ઉન્હેં
લહુમ ફ-યઅ્-તઝ઼િરૂન (૩૬) વૈલુંય-
ઇજાઝત મિલેગી કે ઉઝર કરેં (૨૬) ઉસ દિન
યૌમઇઝ઼િલ-લિલ્મુકઝ઼-ઝ઼િબીન (૩૭) હાઝ઼ા
ઝુટલાનેવાલોંકી ખરાબી યે હૈ ફૈસ્લેકા
યૌમુલ-ફસ્લ઼જ-મઅ્-નાકુમ વલ-અવ્વલીન (૩૮)
દિન હમને તુમ્હેં જમા કિયા (૨૭) ઔર સબ અગલોંકો
ફઇન કા-ન લકુમ કૈદુન ફકીદૂન (૩૯)
(૨૮) અબ અગર તુમ્હારા કોઇ દાંવ હો તો મુઝ પર ચલા લો (૨૯)

ع ઇન્નલ-મુત્તક઼ી-ન ફી
٥ વૈલુંય્યૌમઇઝ઼િલ-લિલ-મુકઝ઼- ઝ઼િબીન ۝ (૪૦) બેશક ડરવાલે (૩૦)
ઉસ દિન ઝુટલાનેવાલોંકી ખરાબી
મિમ્મા યશ-તહૂન (૪૨) કુલૂ
મં ઝ઼િલાલિંવ-વ ઉયૂન (૪૧) વ ફવાકિ-હ
૭ સાયોં ઔર ચશ્મોંમેં હૈં ઔર મેવોંમેં જો કુછ ઉનકા જી ચાહે (૩૧) ખાઓ
વશ્રબૂ હનીઅમ-બિમા કુન્તુમ તઅ્-મલૂન (૪૩) ઇન્ના કઝ઼ાલિ-ક
ઔર પિયો રચતા હુવા (૩૨) અપને આ'માલકા સિલા (૩૩) બેશક નેકોંકો હમ
નજ-ઝિલ-મુહ઼-સિનીન (૪૪) વૈલુંય્યૌમઇઝ઼િલ-લિલ-મુકઝ઼-ઝ઼િબીન (૪૫)
ઐસા હી બદલા દેતે હૈં• ઉસ દિન ઝુટલાનેવાલોંકી ખરાબી (૩૪)
કુલૂ વ ત-મત્તઊ઼ ક઼લીલન ઇન્નકુમ મુજ-રિમૂન (૪૬)
કુછ દિન ખાલો ઔર બરત લો (૩૫) ઝરૂર તુમ મુજરિમ હો (૩૬)
વૈલુંય્યૌમઇઝ઼િલ-લિલ્મુકઝ઼-ઝ઼િબીન (૪૭) વ ઇઝ઼ા ક઼ી-લ લહુમુર-કઊ઼
ઉસ દિન ઝુટલાનેવાલોંકી ખરાબી ઔર જબ ઉનસે કહા જાએ કે નમાઝ પઢો
લા યર-કઊ઼ન (૪૮) વૈલુંય્યૌમઇઝ઼િલ- લિલ્મુકઝ઼-ઝ઼િબીન (૪૯)
ع તો નહીં પઢતે (૪૮) ઉસ દિન ઝુટલાનેવાલોંકી ખરાબી
٥ ફ-બિઅય્યિ હ઼દીસિ઼મ-બઅ્-દહૂ યુઅ-મિનૂન ۝ (૫૦)
ફિર ઉસ (૩૭) બાદ કૌનસી બાત પર ઇમાન લાએંગે (૩૮)

હવા મેં ઉડતે ફિરેંગે. (૧૧) હર એક કો અપની હી પડી હોગી. (૧૨) કે એક દૂસરે કો પહચાનેંગે લેકિન અપને હાલ પે ઐસે મુબતિલા હોંગે કે ન ઉન સે હાલ પૂછેંગે ન બાત કર સકેંગે. (૧૩) યા'ની કાફિર. (૧૪) યેહ કુછ ઉસકે કામ ન આએગા ઔર ઉસી તરહ વોહ અઝાબસે બચ ન સકેગા. (૧૫) નામ લે લેકર કે અય કાફિર ! મેરે પાસ આ અય મૂનાફિક ! મેરે પાસ આ. (૧૬) હક્ક કે કુબૂલ કરને ઔર ઇમાન લાને સે. (૧૭) માલ કો ઔર ઉસકે હુકૂકે વાજેબા અદા ન કિયે. (૧૮) તંગદસ્તી વ બીમારી વગૈરા કી. (૧૯) દૌલત મંદી વ માલ. (૨૦) યા'ની ઇન્સાનકી હાલત યેહ હય કે ઉસે કોઇ નાગવાર હાલત પેશ આતી હય તો ઉસ પર સબ્ર નહી કરતા ઔર જબ માલ મિલતા હય તો ઉસકો ખર્ચ નહી કરતા. (૨૧) કે ફરાઇઝે પંજગાના

કો ઉનકે અવકાત મે પાબંદી સે અદા કરતે હંય યા'ની મો'મિન હંય. (૨૨) મુરાદ ઉસસે ઝકાત હય જિસકી મિકદાર મા'લૂમ હય યા વોહ સદકા જો આદમી અપને નફસ પર મુઐયન કરે તો ઉસે મુઐયન અવકાત મે અદા કિયા કરે. મસ્અલા : ઈસસે માલૂમ હુવા કે સદકાતે મુસ્તહબા કે લિયે અપની તરફ સે વકત મુઐયન કરના શરઅ મે જાઈઝ ઔર કાબિલે મદહ હય. (૨૩) યા'ની દોનોં કિસ્મ કે મોહતાજોં કો દે ઉન્હેં જો ભી હાજત કે વકત સવાલ કરતે હંય ઔર ઉન્હેં ભી જો શર્મ સે સવાલ નહી કરતે ઔર ઉનકી મોહતાજી ઝાહિર નહી હોતી. (૨૪) ઔર મરને કે બાદ ઉઠને ઔર હશ્રો નશ્રો જઝા વ કિયામત સબ પર ઈમાન રખતે હંય. (૨૫) ચાહે આદમી કિતના હી નેક પારસા કસીરૂત્તાઅત વલ ઈબાદત હો મગર ઉસે અઝાબે ઈલાહી સે બેખૌફ હોના ન ચાહિયે. (૨૬) યા'ની ઝવજાતો મમલૂકાત. (૨૭) કે હલાલ સે હરામ કી તરફ તજાવુઝ કરતે હંય. મસ્અલા : ઈસ આયત સે મુત્અહ લિવાતત જાનવરોં કે સાથ કઝાએ શોહવત ઔર હાથ સે ઈસ્તિમના કી હુરમત સાબિત હોતી હય. (૨૮) શરઈ અમાનતોં કી ભી ઔર બંદોકી અમાનતોંકી ભી ઔર ખલ્ક કે સાથ જો અહદ હંય ઉનકી ભી ઔર હક કે જો અહદ હંય ઉનકી ભી નઝરેં-ઔર કસ્મેં ભી ઉસમેં દાખિલ હંય. (૨૯) સિદ્કો ઈન્સાફ કે સાથ ન ઉસમેં રિશ્તેદારી કા પાસ કરતે હંય ન ઝબરદસ્ત કો કમઝોર પર તર્જીહ દેતે હંય ન કિસી સાહેબે હક્ક કા તલફે હક ગવારા કહતે હંય. (૩૦) નમાઝ કા ઝિક્ર મુકર્રર ફરમાયા ગયા ઈસમેં યેહ ઈઝહાર હય કે નમાઝ બહોત અહમ હય યા યેહ કે એક જગહ ફરાઈઝ મુરાદ હંય. દૂસરી જગહ નવાફિલ ઔર હિફાઝત સે મુરાદ યેહ હય કે ઉસકે અરકાન ઔર વાજેબાત ઔર સુન્નતોં ઔર મુસ્તહબાત કો કામિલ તૌર પર અદા કરતે હંય. (૩૧) બહિશ્તકે. (૩૨) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત કુફ્ફારકી ઉસ જમાઅત કે હક મે નાઝિલ હુઈ જો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે ગિર્દ હલ્કે બાંધ કર ગિરોહ કે ગિરોહ જમા' હોતે થે ઔર આપકા કલામે મુબારક સુનતે ઔર ઉસકો ઝુટલાતે ઔર ઈસ્તેહઝા કરતે ઔર કેહતે કે અગર યેહ લોગ અગર જન્નત મે દાખિલ હોંગે જૈસા કે મોહમ્મદ (મુસ્તુફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) ફરમાતે હંય તો હમ ઝરૂર ઉનસે પેહલે ઉસમે દાખિલ હોંગે. ઉનકે હક મે યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ફરમાયા ગયા કે ઈન કાફિરોં કા કયા હાલ હય કે આપકે પાસ બૈઠતે ભી હંય ઔર ગર્દને ઉઠા ઉઠાકર દેખતે ભી હંય ફિરભી જો આપસે સુનતે હંય ઉસસે નફા નહી ઉઠાતે. (૩૩) ઈમાનવાલોં કી તરહ. (૩૪) યા'ની નુત્ફે સે જૈસે સબ આદમિયોં કો પૈદા કિયા તો ઉસ સબબ સે કોઈ જન્નત મે દાખિલ ન હોગા. જન્નત મે દાખિલ હોના ઈમાન પર મૌકૂફ હય. (૩૫) યા'ની આફતાબ કે હર જાએ તુલૂઅ ઔર હર જાએ ગુરૂબ કા યા હર સિતારા કે મશ્રિકો મગરિબ કા મકસદ અપની રુબૂબિય્યત કી કસમ યાદ ફરમાના હય. (૩૬) ઈસ તરહ કે ઉન્હેં હલાક કરદેં ઔર બજાએ ઉનકે અપની ફરમાં બરદાર મખ્લૂક પૈદા કરેં. (૩૭) ઔર હમારી કુદરત કે ઈહાતે સે બાહિર નહી હો સકતા. (૩૮) અઝાબ કે. (૩૯) મહશર કી તરફ. (૪૦) જૈસે ઝંડેવાલે અપને ઝંડે કી તરફ દૌડતે હંય. (૪૧) યા'ની રોઝે કિયામત. (૪૨) દુનિયામેં ઔર વોહ ઉસકો ઝુટલાતે થે.

સૂરએ નૂહ : (૧) સૂરએ નૂહ મક્કિય્યહ હય. ઈસમેં દો રુકૂઅ, અઠાઈસ આયતેં, દોસૌ ચૌબીસ કલિમે, નવસૌ નિન્નાનવે હર્ફ હંય. (૨) દુનિયા વ આખિરત કા. (૩) ઔર ઉસકા કિસી કો શરીક ન બનાઓ. (૪) ના ફરમાનિયોં સે બચકર તાકે વોહ ગઝબ ન ફરમાએ. (૫) જો તુમ સે વકતે ઈમાન તક સાદિર હુવે હોંગે યા જો બંદો કે હુકૂક કે મુતઅલ્લિક નહોંગે. (૬) યા'ની વકતે મૌત તક. (૭) કે ઉસ દૌરાન મેં તુમ પર અઝાબ ન ફરમાએગા. (૮) ઉસકો ઔર ઈમાન લે આતે. (૯) હઝરતે નૂહ અલયહિસ્સલામ ને. (૧૦) ઈમાનો તાઅત કી તરફ. (૧૧) ઔર જિત્ની ઉન્હેં ઈમાન લાને કી તરગીબ દી ગઈ ઉતની હી ઉનકી સરકશી બઢતી ગઈ. (૧૨) તુઝ પર ઈમાન લાને કી તરફ. (૧૩) તાકે મેરી દાવતકો ન સુનેં. (૧૪) ઔર મુંહ છુપા લિયે તાકે મુઝે ન દેખેં કયૂં કે ઉન્હેં દીને ઈલાહી કી તરફ નસીહત કરને વાલોં કા દેખના ભી ગવારા ન થા. (૧૫) અપને કુફ્ર પર. (૧૬) ઔર મેરી દા'વત કો કુબૂલ કરના અપની શાનકે ખિલાફ જાના. (૧૭) બ બાંગે બુલંદ મેહફિલોં મેં. (૧૮) ઔર દા'વત બિલ-એ'લાન કી તકરાર ભી કી. (૧૯) એક એક સે ઔર કોઈ દકીકા દા'વત કા ઉઠા ન રખ્ખા કૌમ ઝમાનએ દરાઝ તક હઝરતે નૂહ અલયહિસ્સલામ કી તકઝીબ હી કરતી રહી તો અલ્લાહ તઆલા ને ઉનસે બારિશ રોક દી ઔર ઉનકી ઔ'રતોં કો બાંઝ કર દિયા. ચાલીસ સાલ તક ઉનકે માલ હલાક હો ગએ. જાનવર મર ગએ. જબ યેહ હાલ હુવા તો હઝરતે

નૂહ અલયહિસ્સલામને ઉન્હેં ઇસ્તિગફાર કા હુકમ દિયા. (૨૦) કુફ્રો શિર્કસે ઔર ઇમાન લાકર મગ્ફેરત તલબ કરો તાકે અલ્લાહ તઆલા તુમ પર અપની રેહમતોં કે દરવાઝે ખોલે કયૂં કે તાઆત મેં મશ્ગૂલ હોના ખેરોબરકત ઔર વુસ્અતે રિઝકકા સબબ હોતા હય. (૨૧) તૌબા કરનેવાલોં કો અગર તુમ ઇમાન લાએ ઔર તુમને તૌબા કી તો વોહ. (૨૨) માલો ઔલાદ બકસરત અતા ફરમાએગા (૨૩) હઝરતે હસન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોસે મરવી હય એક શખ્સ આપકે પાસ આયા ઔર ઉસને કિલ્લતે બારિશ કી શિકાયત કી. આપને ઇસ્તિગફાર કા હુકમ દિયા. દૂસરા આયા. ઉસને તંગદસ્તી કી શિકાયત કી. ઉસે ભી યહી હુકમ ફરમાયા. ફિર તીસરા આયા ઉસને કિલ્લતે નસ્લ કી શિકાયત કી. ઉસે ભી યહી ફરમાયા ફિર ચૌથા આયા. ઉસને અપની ઝમીન કી કિલ્લતે પૈદાવાર કી શિકાયત કી ઉસસે ભી યહી ફરમાયા. રબીઅ બિન સોબૈહ જો હાઝિર થે ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા ચંદલોગ આએ કિસ્મ કિસ્મ કી હાજતેં ઉન્હોંને પેશ કી આપને સબકો એક હી જવાબ દિયા કે ઇસ્તિગફાર કરો તો આપને યહ આયત પઢી (ઇન હવાઇજ કે લિયે યહ કુર્આની અમલ હય). (૨૪) ઇસ તરહ કે ઉસ પર ઇમાન લાઓ. (૨૫) કભી નુત્ફા કભી અલકા કભી મુઝગા યહાં તક કે તુમ્હારી ખિલ્કત કામિલ કી ઉસકી આફરીનશમેં નઝર કરના. ઉસકી ખાલિકિય્યતોં કુદરત ઔર ઉસકી વહ્દાનિય્યત પર ઇમાન લાનેકો વાજિબ કરતા હય. (૨૬) હઝરતે ઇબ્ને અબ્બાસો ઇબ્ને ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુમ સે મરવી હય કે આફતાબો માહતાબ કે ચેહરે તો આસ્માનોં કી તરફ હંય ઔર હર એક કી પુશ્ત ઝમીન કી તરફ તો આસ્માનોંકી લતાફત કે બાઇસ ઉનકી રૌશની તમામ આસ્માનોં મેં પહોંચતી હય અગર ચે ચાંદ આસ્માને દુનિયામેં હય. (૨૭) કે દુનિયા કો રૌશન કરતા હય ઔર ઉસકી રૌશની ચાંદ કે નૂરસે કવી તર હય ઔર આફતાબ ચૌથે આસ્માન મેં હય. (૨૮) તુમ્હારે બાપ હઝરતે આદમ કો ઉસસે પૈદા કરકે. (૨૯) મૌત કે બાદ. (૩૦) ઉસસે રોઝે કિયામત (૩૧) ઔર મંય ને જો ઇમાનો ઇસ્તિગફાર કા હુકમ દિયા થા ઉસકો ઉન્હોં ને ન માના. (૩૨) ઉનકે અવામ ગુરબા ઔર છોટે લોગ સરકશ રુઅસા ઔર અસ્હાબે અમવાલો ઔલાદ કે તાબેઅ હુએ. (૩૩) ઔર વોહ ગુરૂરે માલ મેં મસ્ત હોકર કુફ્રો તુગયાન મેં બઢતા રહા. (૩૪) વોહ રુઅસા. (૩૫) કે ઉન્હોંને હઝરતે નૂહ અલયહિસ્સલામ કી તકઝીબ કી ઔર ઉન્હેં ઔર ઉનકે મુત્તબેઇન કો ઇઝાએં પહોંચાઈ. (૩૬) રુઅસાએ કુફ્ફાર અપને અવામ સે. (૩૭) યા'ની ઉનકી ઇબાદત તર્ક ન કરના. (૩૮) યેહ ઉનકે બુતોં કે નામ હંય જિન્હેં વોહ પૂજતે થે. બુત તો ઉનકે બહોત થે મગર યેહ પાંચ ઉનકે નઝદીક બડી અઝમત વાલે થે. "વદ" તો મર્દ કી સૂરત પર થા ઔર "સુવાઅ" ઔરત કી સૂરત પર ઔર "યગૂસ" શેર કી શકલ ઔર "યઊક" ઘોડે કી ઔર "નસર" કુરગસ (ગીધ)કી યેહ બુત કૌમે નૂહ સે મુન્તકિલ હોકર અરબ મેં પહોંચે ઔર મુશ્રેકીન કે કબાઇલ સે એક એકને એક એક કો અપને લિયે ખાસ કર લિયા. (૩૯) યા'ની યેહ બુત બહોત સે લોગોં કે લિયે ગુમરાહી કા સબબ હુવે યા યેહ મા'ના હંય કે રુઅસાએ કૌમને બુતોંકી ઇબાદત કા હુકમ કરકે બહોતસે લોગોં કો ગુમરાહ કર દિયા. (૪૦) જો બુતોં કો પૂજતે હંય. (૪૧) યેહ હઝરતે નૂહ અલયહિસ્સલામ કી દુઆ હય. જબ ઉન્હેં વહી સે મા'લૂમ હુવા કે જો લોગ ઇમાન લા ચુકે કૌમ મેં ઉનકે સિવા ઔર લોગ ઇમાન લાનેવાલે નહી. તબ આપને યેહ દુઆકી. (૪૨) તૂફાનમેં. (૪૩) બાદ ગર્ક હોને કે. (૪૪) જો ઉન્હેં અઝાબે ઇલાહીસે બચા સકતા. (૪૫) ઔર હલાક ન ફરમાએગા. (૪૬) યેહ હઝરતે નૂહ અલયહિસ્સલામ કો વહી સે મા'લૂમ હો ચુકા થા ઔર હઝરતે નૂહ અલયહિસ્સાલમને અપને ઔર અપને વાલિદૈન ઔર મો'મેનીનો મો'મેનાત કે લિયે દુઆ ફરમાઇ. (૪૭) કે વોહ દોનોં મો'મિન થે. (૪૮) અલ્લાહ તઆલાને હઝરતે નૂહ અલયહિસ્સલામ કી દુઆ કુબૂલ ફરમાઇ ઔર ઉનકી કૌમ કે તમામ કુફ્ફાર કો અઝાબ સે હલાક કર દિયા.

<u>સૂરએ જિન</u> : (૧) સૂરએ જિન મક્કિય્યહ હય. ઇસમેં દો રુકૂઅ, અઠાઇસ આયતેં, દો સૌ પચાસી કલિમે, આઠ સૌ સત્તર હર્ફ હંય. (૨) અય મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસ્સલમ ! (૩) નસીબીન કે જિનકી તા'દાદ મુફસ્સેરીન ને નવ બયાન કી. (૪) નમાઝે ફજર મેં બ-મકામ નખ્લા મક્કા મુકર્રમા વ તાઇફ કે દરમિયાન. (૫) વોહ જિન અપની કૌમ મેં જાકર. (૬) જો અપની ફસાહતો બલાગત વ ખૂબિયે મઝામીન વ ઉલુવ્વે મઅનામેં એૈસા નાદિર હય કે મખલૂક કા કોઇ કલામ ઉસસે કોઇ નિસ્બત નહી રખતા ઔર ઉસકી યહ શાન હય. (૭) યા'ની તૌહીદો ઇમાન કી. (૮) જૈસા કે કુફ્ફાર જિન્નો ઇન્સ કેહતે હંય. (૯) ઝૂટ બોલતા થા બેઅદબી કરતા થા કે ઉસકે લિયે શરીક ઔલાદો બીબી બતાતા થા. (૧૦) ઔર ઉસ પર ઇફ્તેરા

ન કરેંગે ઈસ લિયે હમ ઉનકી બાતોંકી તસ્દીક કરતે થે જો કુછ વોહ શાને ઈલાહી મેં કેહતે થે ઔર ખુદા વંદે આલમ કી તરફ બીબી ઔર બચ્ચેકી નિસ્બત કરતે થે યહાં તક કે કુર્આને કરીમ કી હિદાયત સે હમેં ઉનકા કિઝબો બોહતાન ઝાહિર હો ગયા. (૧૧) જબ સફરમેં કિસી ખૌફનાક મકામ પર ઉતરતે તો કેહતે હમ ઈસ જગહ કે સરદાર કી પનાહ ચાહતે હંય યહાં તક કે શરીરોં સે. (૧૨) યા'ની કુફફારે કુરૈશને. (૧૩) અય જિન્નાત. (૧૪) યા'ની એહલે આસ્માન કા કલામ સુનને કે લિયે આસ્માને દુનિયા પર જાના ચાહા. (૧૫) ફરિશ્તોં કે. (૧૬) તાકે જિન્નાત કો એહલે આસ્માન કી બાતેં સુનને કે લિયે આસ્માન તક પહોંચને સે રોકા જાએ. (૧૭) નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈહે વસલ્લમ કી બો'સત સે. (૧૮) નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમકી બો'સત કે બાદ. (૧૯) જિસસે ઉસકો મારા જાએ. (૨૦) હમારી ઈસ બંદિશ ઔર રોક સે. (૨૧) કુર્આને કરીમ સુનને કે બાદ. (૨૨) મો'મિન મુખલિસ મુત્તકી વ અબરાર. (૨૩) ફિર્કે ફિર્કે મુખતલિફ. (૨૪) યા'ની કુર્આને પાક. (૨૫) યા'ની નેકિયોં યા સવાબ કી કમી કા. (૨૬) બદિયોં કી. (૨૭) હક્કસે ફિરે હુવે કાફિર. (૨૮) ઔર હિદાયતો રાહે હક્ક કો અપના મકસૂદ ઠેહરાયા. (૨૯) કાફિર રાહે હક્ક સે ફિરને વાલે. (૩૦) ઈસ આયત સે સાબિત હોતા હય કે કાફિર જિન આતિશે જહન્નમ કે અઝાબ મેં ગિરફતાર કિયે જાએંગે. (૩૧) યા'ની ઈન્સાન. (૩૨) યા'ની દીને હક વ તરીકએ ઈસ્લામ પર. (૩૩) કસીર મુરાદ વુસ્અતે રિઝ્ક હય ઔર યેહ વાકેઆ ઉસ વકત કા હય જબ કે સાત બરસ તક વોહ બારિશ સે મહરૂમ કર દિયે ગએ થે મા'ના યેહ હંય કે અગર વોહ લોગ ઈમાન લાતે તો હમ દુનિયામેં ઉન પર રિઝ્ક વસીઅ કરતે ઔર ઉન્હેં કસીર પાની ઔર ફરાખિયે ઐશ ઈનાયત ફરમાતે. (૩૪) કે વોહ કૈસી શુક ગુઝારી કરતે હંય. (૩૫) કુર્આન સે યા તૌહીદ યા ઈબાદત સે. (૩૬) જિસકી શિદત દમ બદમ બઢેગી. (૩૭) યા'ની વોહ મકાન જો નમાઝ કે લિયે બનાએ ગએ. (૩૮) જૈસા કે યહૂદો નસારા કા તરીકા થા કે વોહ અપને ગિરજાઓં ઔર ઈબાદતખાનોં મેં શિર્ક કરતે થે. (૩૯) યા'ની સૈયદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ બતને નખલામેં વકતે ફજર. (૪૦) યા'ની નમાઝ પઢને. (૪૧) કયૂંકે ઉન્હેં નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ઈબાદતો તિલાવત ઔર આપકે અસ્હાબ કી ઈકતેદા નિહાયત અજીબ ઔર પસંદીદા માલૂમ હુઈ. ઈસસે પેહલે ઉન્હોંને કભી ઐસા મન્ઝર ન દેખા થા ઔર ઐસા બે મિસ્લ કલામ ન સુના થા. (૪૨) જૈસાકે હઝરતે સાલેહ અલયહિસ્સલામને ફરમાયા થા - ફમંય યનસુરુની મિનલ્લાહિ ઈન અસયતો હૂ. (૪૩) યેહ મેરા ફર્ઝ હય જિસકો અંજામ દેતા હૂં (૪૪) ઔર ઉન પર ઈમાન ન લાએ. (૪૫) વોહ અઝાબ. (૪૬) કાફિર કી યા મો'મિન કી યા'ની ઉસ રોઝ કાફિર કા કોઈ મદદગાર ન હોગા ઔર મો'મિન કી મદદ અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે અંબિયા ઔર મલાએકા સબ ફરમાએંગે. શાને નુઝૂલ : નઝર બિન હારિસને કહા થા કે યેહ વા'દા કબ પૂરા હોગા ઉસકે જવાબ મેં અગલી આયત નાઝિલ હુઈ. (૪૭) યા'ની વકતે અઝાબકા ઈલ્મ ગૈબ હૈ જિસે અલ્લાહ તઆલા હી જાને. (૪૮) યા'ની અપને ગૈબે ખાસ પર જિસકે સાથ વોહ મુનફરિદ હય. (ખાઝિનો બૈઝાવી વગૈરા) (૪૯) યા'ની ઈત્તેલાએ કામિલ નહી દેતા જિસસે હકાઈક કા કશ્ફેતામ આ'લા દરજા યકીન કે સાથ હાસિલ હો. (૫૦) તો ઉન્હેં ગુયૂબ પર મુસલ્લત કરતા હય ઔર ઈત્તેલાએ કામિલ ઔર કશ્ફેતામ અતા ફરમાતા હય ઔર યેહ ઈલ્મે ગૈબ ઉનકે લિયે મો'જેઝહ હોતા હય. અવલિયા કો ભી અગર ચે ગુયૂબ પર ઈત્તેલાઅ દી જાતી હય મગર અંબિયા કા ઈલ્મ બએ'તેબારે કશ્ફો ઈન્હેલા અવલિયા કે ઈલ્મ સે બહોત બલંદોબાલા વ અરફઓ આ'લા હય ઔર અવલિયા કે ઉલૂમ અંબિયા હી કી વસાતત ઔર ઉન્હી કે ફૈઝ સે હોતે હંય-મો'તઝેલા એક ગુમરાહ ફિર્કા હય. વોહ અવલિયા કે લિયે ઈલ્મે ગૈબ કા કાઈલ નહી. ઉસકા ખયાલ બાતિલ ઔર અહાદીસે કસીરા કે ખિલાફ હય ઔર ઈસ આયત સે ઉનકા તમસ્સુક સહીહ નહી. બયાને મઝકૂરા બાલા મેં ઉસકા ઈશારા કર દિયા ગયા હય. સૈયદુર-રુસુલ ખાતમુલ અંબિયા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ મુરતઝા રસૂલોં મેં સબસે આ'લા હંય. અલ્લાહ તઆલાને આપકો તમામ અશ્યા કે ઉલૂમ અતા ફરમાએ જૈસા કે સિહાહ કી મો'તબર અહાદીસ સે સાબિત હય ઔર યેહ આયત હુઝૂરકે ઔર તમામ મુરતઝા રસૂલોંકે લિયે ગૈબકા ઈલ્મ સાબિત કરતી હય. (૫૧) ફરિશ્તોં કો જો ઉનકી હિફાઝત કરતે હંય. (૫૨) ઈસસે સાબિત હુવા કે જમીઅ અશ્યા મા'દૂદો મહસૂરો મુતનાહી હંય. સૂરએ મુઝ્ઝમ્મિલ : (૧) સૂરએ મુઝ્ઝમ્મિલ મક્કિયહ ૭૩ વ. ઈસમેં દો રૂકૂઅ, બીસ આયતેં, દોસૌ પચાસી કલિમે, આઠસો અડતીસ

હર્ફ હંય. (૨) યા'ની અપને કપડોં સે લિપટનેવાલે ઈસકે શાને નુઝૂલમેં કઈ કૌલ હંય બા'ઝ મુફસ્સેરીન ને કહા હય કે ઈબતેદાએ ઝમાનએ વહી મેં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ખૌફ સે અપને કપડોં મેં લિપટ જાતે થે એસી હાલત મેં આપકો હઝરતે જિબ્રાઈલને યા અય્યુહલ મુઝ્ઝમ્મિલ કહ કર નિદા કી. એક કૌલ યેહ હય કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ચાદર શરીફ મેં લિપટે હુવે આરામ ફરમા રહે થે. ઉસ હાલત મેં આપકો નિદા કી ગઈ યા અય્યુહલ મુઝ્ઝમ્મિલ-બહર હાલ યેહ નિદા બતાતી હય કે મહબૂબ કી હર અદા પ્યારી હય ઔર યેહ ભી કહા ગયા હય કે ઉસકે મા'ના યેહ હંય કે રિદાએ નબુવ્વત વ ચાદરે રિસાલત કે હામિલો લાઈક. (૩) નમાઝ ઔર ઈબાદત કે સાથ. (૪) યા'ની થોડા હિસ્સા આરામ કે લિયે હો બાકી શબ ઈબાદત મેં ગુઝારિયે અબ વોહ બાકી કિત્ની હો ઉસકી તફસીલ આગે ઈર્શાદ ફરમાઈ જાતી હય. (૫) મુરાદ યેહ હય કે આપકો ઈખ્તિયાર દિયા ગયા હય કે ખ્વાહ કિયામ નિસ્ફ શબસે કમ હો યા નિસ્ફ શબ યા ઉસસે ઝયાદા હો (બૈઝાવી) મુરાદ ઈસ કિયામ સે તહજ્જુદ હય જો ઈબ્તેદાએ ઈસ્લામ મેં વાજિબ વ બકૌલે ફર્ઝ થા. નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઔર આપકે અસ્હાબ શબ કો કિયામ ફરમાતે ઔર લોગ ન જાનતે કે તિહાઈ રાત યા આધી રાત યા દો તિહાઈ રાત કબ હુઈ તો વોહ તમામ શબ કયામ મેં રેહતે ઔર સુબ્હ તક નમાઝેં પઢતે ઈસ અંદેશે સે કે કયામ કદ્રે વાજિબ સે કમ ન હો જાએ યહાં તક કે ઈન હઝરાત કે પાંવ સૂજ જાતે થે ફિર યેહ હુકમ એક સાલ કે બાદ મન્સૂખ હો ગયા ઔર ઉસકા નાસિખ ભી ઈસી સૂરતમેં હય "ફક-રઊ મા તયસ્સર-મિન્હો" (૬) રિઆયતે વુકૂફ ઔર અદાએ મખારિજ કે સાથ ઔર હુરૂફ કો મખારિજ કે સાથ તા-બ ઈમ્કાને સહીહ અદા કરના નમાઝ મેં ફર્ઝ હય. (૭) યા'ની નિહાયત જલીલો બાઅઝમત મુરાદ ઉસસે કુર્આન મજીદ હય. યેહ ભી કહા ગયા હય કે મા'ના યેહ હંય કે હમ આપ પર કુર્આન નાઝિલ ફરમાએંગે જિસમેં અવામિરો નવાહી ઔર તકાલીફે શાક્કહ હંય જો મુકલ્લેફીન પર ભારી હોંગે. (૮) સોને કે બાદ. (૯) બ નિસ્બત દિન કી નમાઝ કે. (૧૦) કયૂં કે વોહ વકત સુકૂનો ઈત્મીનાન કા હય શોરો શગબ સે અમ્ન હોતી હય ઈખ્લાસે તામ્મો કામિલ હોતા હય રિયા વ નુમાઈશ કા મૌકા નહીં હોતા. (૧૧) શબ કા વકત ઈબાદત કે લિયે ખૂબ ફરાગત કા હય. (૧૨) રાતો દિન કે જુમ્લા અવકાત મેં તસ્બીહ તેહલીલ, નમાઝ, તિલાવતે કુર્આન શરીફ, દર્સે ઈલ્મ વગૈરા કે સાથ ઔર યેહ ભી કહા ગયા હય કે ઉસકે મા'ના યેહ હંય કે અપની કિર્અત કી ઈબતેદા મેં બિસ્મિલ્લાહિર્રહમા નિર્રહીમ પઢો. (૧૩) યા'ની ઈબાદત મેં ઈન્કેતાઅકી સિફત હો કે દિલ અલ્લાહ તઆલા કે સિવા ઔર કિસી કી તરફ મશ્ગૂલ નહો. સબ ઈલાકા કતઅ હો જાયે ઉસી કી તરફ તવજ્જોહ રહે. (૧૪) ઔર અપને કામ ઉસી કી તરફ તફવીઝ કરો. (૧૫) વ હાઝા મન્સૂખુન બે આયતિલ કિતાલ (૧૬) બદર તક યા રોઝે કિયામત તક. (૧૭) આખિરત મેં. (૧૮) ઉનકે લિયે જિન્હોંને નબી સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી તકઝીબ કી. (૧૯) વોહ કિયામત કા દિન હોગા. (૨૦) સૈયદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૨૧) મો'મિન કે ઈમાન ઔર કાફિર કે કુફ્ર કો જાનતે હંય. (૨૨) હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલામ. (૨૩) અઝાબે ઈલાહી સે. (૨૪) દુનિયામેં. (૨૫) યા'ની કિયામત કે દિન જો નિહાયત હૌલનાક હોગા. (૨૬) અપને શિદતે દેહશત સે. (૨૭) ઈમાનો તાઅત ઈખ્તિયાર કરકે. (૨૮) તુમ્હારે અસ્હાબ કી વોહ ભી કિયામે લૈલ મેં આપકા ઈત્તેબાઅ કરતે હંય. (૨૯) ઔર ઝબ્તે ઔકાત ન કર સકોગે. (૩૦) યા'ની શામ કા કિયામ મુઆફ ફરમાયા. મસ્અલા : ઈસ આયત સે નમાઝ મેં મુતલક કિર્અત કી ફર્ઝિયત સાબિત હુઈ મસ્અલા : અકલ્લ દરજા કિર્અતે મફરૂઝ એક બડી આયત યા તીન છોટી આયતેં હંય. (૩૧) યા'ની તિજારત યા તલબે ઈલ્મ કે લિયે. (૩૨) ઉન સબ પર રાત કા કિયામ દુશ્વાર હોગા. (૩૩) ઈસસે પહેલા હુકમ મન્સૂખ કિયા ગયા ઔર યેહ ભી પંજગાના નમાઝોં સે મન્સૂખ હો ગયા. (૩૪) યહાં નમાઝ સે ફર્ઝ નમાઝેં મુરાદ હંય (૩૫) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે ઈસ ફર્ઝસે મુરાદ ઝકાત કે સિવા રાહે ખુદા મેં ખર્ચ કરના હય સિલા રહમી મેં ઔર મહમાન દારીમેં ઔર યેહ ભી કહા ગયા હય કે ઉસસે તમામ સદકાત મુરાદ હંય જિન્હેં અચ્છી તરહ માલે હલાલ સે ખુશદિલી કે સાથ રાહે ખુદામેં ખર્ચ કિયા જાએ. સૂરએ મુદસ્સિર : (૧) સૂરએ મુદસ્સિર મક્કિયહ હય. ઈસમેં દો રૂકૂઅ. છપ્પન આયતેં. દોસૌ પચપન કલિમે. એક હઝાર દસ હર્ફ હંય. (૨) યેહ ખિતાબ હુઝૂર સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો હય. શાને નુઝૂલ : હઝરતે જાબિર રદિયલ્લાહો

તઆલા અન્હો સે મરવી હય સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે મંય કોહે હિરા પર થા કે મુઝે નિદા કી ગઈ યા મોહમ્મદ ઈન્નક રસૂલુલ્લાહિ મૈંને અપને દાએં બાએં દેખા કુછ ન પાયા ઉપર દેખા એક શખ્સ આસ્માને ઝમીન કે દરમિયાન બૈઠા હય (યા'ની વોહી ફરિશ્તા જિસને નિદા કી થી) યેહ દેખ કર મુઝ પર રો'બ હુવા ઔર મંય ખદીજા કે પાસ આયા ઔર મંય ને કહા કે મુઝે બાલા પોશ ઉઢાઓ ઉન્હોંને ઉઢા દિયા તો જિબ્રઈલ આએ ઔર ઉન્હોંને કહા યા અય્યુહલ મુદસ્સિર ! (૩) અપની ખ્વાબગાહ સે. (૪) કૌમ કો અઝાબે ઈલાહી કા ઈમાન ન લાને પર. (૫) જબ યેહ આયત પર નાઝિલ હુઈ તો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને અલ્લાહો અકબર ફરમાયા. હઝરતે ખદીજાને ભી હુઝૂર કી તકબીર સુનકર તકબીર કહી ઔર ખુશ હુઈ ઔર ઉન્હેં યકીન હુવા કે વહી આઈ. (૬) હર તરહ કી નજાસત સે ક્યૂં કે નમાઝ કે લિયે તહારત ઝરૂરી હય ઔર નમાઝ કે સિવા ઔર હાલતોંમેં ભી કપડે પાક રખના બેહતર હય. યા યેહ મા'ના હંય કે અપને કપડે કૂતાહ કીજિયે ઐસે દરાઝ ન હોં જૈસે કે અરબોં કી આદત હય ક્યૂં કે બહોત ઝયાદા દરાઝ હોને સે ચલને ફિરને મેં નજિસ હોને કા એહતેમાલ રહેતા હય. (૭) યા'ની જૈસે કે દુનિયામેં હદિયે ઔર ન્યૌતે દેને કા દસ્તૂર હય કે દુનિયાવાલા યહ ખયાલ કરતા હય કે જિસકો મંય ને દિયા હય વોહ ઉસસે ઝયાદા મુઝે દેગા ઈસ કિસ્મ કે ન્યૌતે ઔર હદિયે શરૂઅન જાઈઝ હંય મગર નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો ઉસસે મના' ફરમાયા ગયા ક્યૂં કે શાને નબુવ્વત બહોત અરફઓ આ'લા હય ઔર ઉસ મન્સબે આ'લા કે લાઈક યહી હંય કે જિસકો દેં વોહ મહઝ કરમ હો. ઉસસે લેને યા નફા' હાસિલ કરને કી નિય્યત નહો. (૮) અવામિરો નવાહી ઔર ઉન ઈઝાઓં પર જો દીન કે ખાતિર આપકો બરદાશ્ત કરની પડી. (૯) મુરાદ ઉસસે બકૌલે સહીહ નફખએ સાનિયા હય. (૧૦) ઉસમેં ઈશારા હય કે વોહ દિન બફઝલે ઈલાહી મો'મેનીન પર આસાન હોગા. (૧૧) ઉસકી માંકે પેટ મેં બગૈર માલો ઔલાદ કે. શાને નુઝૂલ : યેહ આયત વલીદ બિન મુગીરહ મખઝૂમી કે હક મેં નાઝિલ હુઈ. વોહ અપની કૌમ મેં વહીદ કે લકબ સે મુલક્કબ થા. (૧૨) ખેતિયાં ઔર કસીર મવેશી ઔર તિજારતે-મુજાહિદ સે મન્કૂલ હય કે વોહ એક લાખ દીનાર નકદ કી હૈસિયત રખતા થા ઔર તાઈફ મેં ઉસકા ઐસા બડા બાગ થા જો સાલ કે કિસી વક્ત ફલોં સે ખાલી ન હોતા થા. (૧૩) જિનકી તા'દાદ દસથી ઔર ચૂંકે માલદાર થે ઉન્હેં કસબે મઆશ કે લિયે સફર કી હાજત નથી ઈસ લિયે સબ બાપકે સામને રેહતે. ઉનમેં સે તીન મુશર્રફ બ ઈસ્લામ હુવે. ખાલિદ ઔર હિશામ ઔર વલીદ બિન વલીદ (૧૪) જાહ ભી દિયા ઔર રિયાસત ભી અતા ફરમાઈ ઐશ ભી દિયા ઔર તૂલે ઉમ્ર ભી. (૧૫) બાવજૂદ ના શુકી કે. (૧૬) યેહ ન હોગા ચુનાંચે ઈસ આયત કે નુઝૂલ કે બાદ વલીદ કે માલો ઔલાદો જાહમેં કમી શુરૂ હુઈ યહાં તક કે હલાક હો ગયા. (૧૭) શાને નુઝૂલ : જબ "હામીમ તન્ઝીલુલ કિતાબિ મિનલ્લાહિલ અઝીઝિલ અલીમિ" નાઝિલ હુઈ ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને મસ્જિદ મેં તિલાવત ફરમાઈ. વલીદ ને સુના ઔર ઉસ કૌમ કી મજલિસ મેં આકર ઉસને કહા કે ખુદા કી કસમ મંયને મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) સે અભી એક કલામ સુના ન વોહ આદમી કા ન જિનકા બખુદા ઉસમેં અજીબ શીરીની ઔર તાઝગી ઔર ફવાઈદો દિલકશી હય. વોહ કલામ સબ પર ગાલિબ રહેગા. કુરૈશ કો ઉસકી ઈન બાતોં સે ગમ હુવા ઔર ઉનમેં મશહૂર હો ગયા કે વલીદ આબાઈ દીન સે બરગશ્તા હો ગયા હય. અબૂજહલ ને વલીદ કો હમવાર કરનેકા ઝિમ્મા લિયા ઔર ઉસકે પાસ આકર બહોત ગમઝદા સૂરત બનાકર બૈઠ ગયા. વલીદને કહા કયા ગમ હય. અબૂ જહલને કહા ગમ કૈસે ન હો. તૂ બૂઢા હો ગયા હય. કુરૈશ તેરે ખર્ચ કે લિયે રૂપિયા જમા કર દેંગે ઉન્હેં ખયાલ હય કે તૂને મોહમ્મદ (મુસ્તુફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) કે કલામ કી તા'રીફ ઈસ લિયે કી હય કે તુઝે ઉનકે દસ્તરખ્વાન કા બચા ખાના મિલ જાએ ઈસ પર ઉસે બહોત તૈશ આયા ઔર કેહને લગા કે કયા કુરૈશ કો મેરે માલો દૌલતકા હાલ મા'લૂમ નહી હય ઔર કયા મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) ઔર ઉનકે અસ્હાબને કભી સૈર હોકર ખાના ભી ખાયા હય ઉનકે દસ્તરખ્વાન પર કયા બચેગા ? ફિર અબૂજહલ કે સાથ ઉઠા ઔર કૌમ મેં આકર કેહને લગા, "તુમ્હેં ખયાલ હય કે મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) મજનૂં હંય. કયા તુમને ઉનમેં કભી દીવાનગી કી કોઈ બાત દેખી ?" સબને કહા, "હરગિઝ નહીં." "કેહને લગા તુમ ઉન્હેં કાહિન સમઝતે હો કયા તુમને કભી ઉન્હેં કહાનત કરતે દેખા ?" સબને કહા, "નહીં." કહા, "તુમ ઉન્હેં શાઈર

ગુમાન કરતે હો. કયા તુમને કભી ઉન્હેં શે'ર કેહતે પાયા ?" સબને કહા, "નહી ફિર કેહને લગા તુમ ઉન્હેં કઝ્ઝાબ કેહતે હો કયા તુમ્હારે તજુરબેમેં કભી ઉન્હોંને ઝૂટ બોલા ?" સબને કહા, "ઉનમેં ઔર કુરૈશમેં આપકા સિદકો દયાનત ઐસા મશ્હૂર થા કે કુરૈશ આપકો અમીન કહા કરતે થે. યેહ સુન કર કુરૈશને કહા હોગા બાત કયા હય ? તો વલીદ સોચ કર બોલા કે બાત યેહ હય કે વોહ જાદૂગર હંય. તુમને દેખા હોગા કે ઉનકી બદૌલત રિશ્તેદાર રિશ્તેદાર સે બાપ બેટે સે જુદા હો જાતે હંય. બસ યહી જાદૂગર કા કામ હય ઔર જો કુર્આન વોહ પઢતે હંય દિલમેં અસર કર જાતા હય. ઉસકા બાઈસ યેહ હય કે વોહ જાદૂ હય ઈસ આયતે કરીમા મેં ઉસકા ઝિક્ર ફરમાયા ગયા. (૧૮) યા'ની ન કિસી મુસ્તહિક કે અઝાબ કો છોડે ન કિસી કે જિસ્મ પર ગોશ્ત પોસ્ત ખાલ લગી રેહને દે બલ્કે મુસ્તહિકકે અઝાબ કો ગિરફતાર કરે ઔર ગિરફતાર કો જલાએ ઔર જબ જલ જાએ ફિર વૈસે હી કર દિયે જાએ. (૧૯) જલા કર. (૨૦) ફરિશ્તે એક માલિક ઔર અઠ્ઠારા ઉનકે સાથી. (૨૧) કે હિકમતે ઈલાહી પર એ'તિમાદ ન કરકે ઉસ તા'દાદ મેં કલામ કરેં ઔર કહેં ઉન્નીસ કયૂં હુવે ? (૨૨) યા'ની યહૂદ કો યેહ તા'દાદ અપની કિતાબ કે મુવાફિક દેખકર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે સિદક કા યકીન હાસિલ હો. (૨૩) યા'ની એહલે કિતાબ મેં સે જો ઈમાન લાએ ઉનકા એ'તિકાદ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે સાથ ઔર ઝયાદા હો ઔર જાન લેં કે હુઝૂર જો કુછ ફરમાતે હંય વોહ વહ્યે ઈલાહી હય. ઈસ લિયે કુતુબે સાબેકા સે મુતાબિક હોતી હય. (૨૪) જિનકે દિલોમેં નિફાક હય. (૨૫) યા'ની જહન્નમ ઔર ઉસકી સિફત યા આયાતે કુર્આન. (૨૬) ખૂબ રૌશન હો જાએ. (૨૭) ખૈર યા જન્નતકી તરફ ઈમાન લા કર. (૨૮) કુફ્ર ઈખ્તિયાર કરકે ઔર બુરાઈ વ અઝાબમેં ગિરફતાર હો. (૨૯) યા'ની મો'મેનીન વોહ ગિરવી નહી વોહ નજાત પાને વાલે હંય ઔર ઉન્હોંને નેકિયાં કરકે અપને આપકો આઝાદ કરા લિયા હય. વોહ અપને રબકી રેહમત સે મુન્તફે' હંય. (૩૦) દુનિયામેં. (૩૧) યા'ની મસાકીન પર સદકા ન કરતે થે. (૩૨) જિસમેં આ'માલ કા હિસાબ હોગા ઔર જઝા દી જાએગી. મુરાદ ઉસસે રોઝે કિયામત હય. (૩૩) યા'ની અંબિયા, માલએકા, શોહદા, સાલેહીન, જિન્હેં અલ્લાહ તઆલાને શાફેઅ કિયા. વોહ ઈમાનદારોં કી શફાઅત કરેંગે કાફિરોં કી શફાઅત ન કરેંગે તો જો ઈમાન નહી રખતે ઉન્હેં શફાઅત ભી મુયસ્સર ન આએગી. (૩૪) યા'ની મવાઈઝે કુર્આન સે એ'રાઝ કરતે હંય. (૩૫) યા'ની મુશ્રેકીન નાદાની વ બે વકૂફી મેં ગધે કે મિસ્લ હંય. જિસ તરહ શેર કો દેખકર વોહ ભાગતા હય ઉસી તરહ યેહ નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી તિલાવત સુન કર ભાગતે હંય. (૩૬) કુફ્ફારે કુરૈશને નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે કહા થા કે હમ હરગિઝ આપકા ઈત્તેબાઅ ન કરેંગે. જબ તક કે હમમેં હર એક કે પાસ અલ્લાહ તઆલાકી તરફ સે એક એક કિતાબ ન આએ જિસ મેં લિખા હો કે યેહ અલ્લાહ કી કિતાબ હય ફલાં બિન ફલાં કે નામ હમ ઉસમેં તુમ્હેં રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે ઈત્તેબાઅ કા હુકમ દેતે હંય. (૩૭) કયૂં કે અગર ઉન્હેં આખિરત કા ખૌફ હોતા તો અદિલ્લા કાઈમ હોને ઔર મો'જેઝાત ઝાહિર હોને કે બાદ ઈસ કિસ્મકી સરકશાના હીલે બાઝિયાં ન કરતે. (૩૮) કુર્આન શરીફ.

સૂરએ કિયામહ : (૧) સૂરએ કિયામહ મક્કિયહ હય. ઈસમેં દો રુકૂઅ, ચાલીસ આયતેં, એક સૌ નિન્નાનવે કલિમે, છ સૌ બાનવે હર્ફ હંય. (૨) બાવજૂદ મુત્તકી વ કર્સ રુત્તાઅત હોને કે તુમ મરને કે બાદ ઝરૂર ઉઠાએ જાઓગે. (૩) યહાં આદમી સે મુરાદ કાફિર મુન્કિરે બઅસ હંય. શાને નુઝૂલ : યેહ આયત અદી બિન રબીઅહ કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. જિસને નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે કહા થા કે અગર મૈં કિયામત કા દિન દેખ ભી લૂં જબ ભી મૈં ન માનૂં ઔર આપ પર ઈમાન ન લાઊં કયા અલ્લાહ તઆલા બિખરી હુઈ હડ્ડિયાં જમા કર દેગા ? ઈસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ. જિસકે મા'ના યેહ હંય કે કયા ઉસ કાફિર કા યેહ ગુમાન હય કે હડ્ડિયાં બિખરને ઔર ગલને ઔર રેઝા રેઝા હોકર મિટ્ટીમેં મિલને ઔર હવાઓં કે સાથ ઉડ કર દૂર દરાઝ મકામાત મેં મુન્તશિર હો જાને સે ઐસી હો જાતી હંય કે ઉનકા જમા કરના કાફિર હમારી કુદરત સે બાહર સમઝતા હય ? યેહ ખયાલે ફાસિદ ઉસકે દિલમેં કયૂં આયા ? ઔર ઉસને કયૂં નહી જાના કે જો પેહલી બાર પૈદા કરને પર કાદિર હય વોહ મરને કે બાદ દોબારા પૈદા કરને પર ઝરૂર કાદિર હય ? (૪) યા'ની ઉસકી ઉંગલિયાં જૈસી થી બગૈર ફર્ક કે વૈસી હી કર દે ઔર ઉનકી હડ્ડિયાં ઉનકે મૌકે' પર પહોંચાદે જબ છોટી છોટી હડ્ડિયાં ઈસ તરહ તરતીબ

દી જાએ તો બડી કા કયા કેહના. (૫) ઈન્સાન કા ઈન્કારે બઅસ ઈશ્તેબાહ ઔર અદમે દલીલ કે બાઈસ નહી હય બલ્કે હાલ યેહ હય કે વોહ બહાલ સવાલભી અપને ફિજૂર પર કાઈમ રેહના ચાહતા હૈ કે બતરીક ઈસ્તેહઝા પૂછતા હૈ કયામતકા દિન કબ હોગા ? (જમલ) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા ને ઈસ આયત કે મા'ના મેં ફરમાયા કે આદમી બઅસો હિસાબ કો ઝુટલાતા હય. જો ઉસકે સામને હય સઈદ બિન ઝુબેરને કહા કે આદમી ગુનાહ કો મુકદમ કરતા હય ઔર તૌબા કો મોઅખ્ખર. યહી કેહતા રેહતા હય અબ તૌબા કરૂંગા અબ અમલ કરૂંગા, યહાંતક કે મૌત આ જાતી હૈ ઔર વોહ અપની બદિયોંમેં મુબ્તિલા હો જાતા હય. (૬) ઔર હૈરત દામનગીર હોગી. (૭) તારિક હો જાએગા ઔર રૌશની ઝાઈલ હો જાએગી. (૮) યેહ મિલા દેના યા તુલૂઅ મેં હોગા દોનોં મગરિબ સે તુલૂઅ કરેંગે યા બેનૂર હોને મેં. (૯) જો ઈસ હાલો દેહશત સે રિહાઈ મિલે. (૧૦) તમામ ખલ્ક ઉસકે હુઝૂર હાઝિર હોગી હિસાબ કિયા જાએગા જઝા દી જાએગી. જિસે ચાહેગા અપની રેહમત સે જન્નતમેં દાખિલ કરેગા. જિસે ચાહેગા અપને અદ્લ સે જહન્નમ મેં ડાલેગા. (૧૧) જો ઉસને કિયા. (૧૨) શાને નુઝૂલ : સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ જિબ્રઈલે અમીન કે વહી પહોંચા કર ફારિગ હોને સે કબ્લ યાદ ફરમાને કી સઈ ફરમાતે થે ઔર જલ્દ જલ્દ પઢતે ઔર ઝબાને અકદસ કો હરકત દેતે. અલ્લાહ તઆલાને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી મશક્કત ગવારા ન ફરમાઈ ઔર કુર્આને કરીમ કા સીનએ પાકમેં મહફૂઝ કરના ઔર ઝબાને અકદસ પર જારી ફરમાના અપને ઝિમ્મએ કરમ પર લિયા ઔર યહ આયતે કરીમા નાઝિલ ફરમા કર હુઝૂર કો મુતમઈન ફરમા દિયા. (૧૩) આપ કે સીનએ પાકમેં. (૧૪) આપકા. (૧૫) યા'ની આપકે પાસ વહી આ ચુકે. (૧૬) ઈસ આયત કે નાઝિલ હોને કે બાદ નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ વહી કો બ ઈતમીનાન સુનતે ઔર જબ વહી તમામ હો જાતી તબ પઢતે થે. (૧૭) યા'ની તુમ્હેં દુનિયાકી ચાહત હય. (૧૮) યા'ની રોઝે કિયામત. (૧૯) અલ્લાહ તઆલા કે ને'મતો કરમ પર મસરૂર ચેહરોં સે અનવારે તાબાં યેહ મો'મેનીન કા હાલ હય. (૨૦) ઉન્હેં દીદારે ઈલાહી કી ને'મત સે સરફરાઝ ફરમાયા જાએગા. મસ્અલા : ઈસ આયત સે સાબિત હુવા કે આખિરત મેં મો'મેનીન કો દીદારે ઈલાહી મયસ્સર આએગા યહી અહલે સુન્નત કા અકીદા કુર્આનો હદીસો વ ઈજમાઅ કે દલાઈલે કસીરા ઉસ પર કાઈમ હંય ઔર યેહ દીદાર બે કૈફ ઔર બેહુજ્જત હોગા. (૨૧) સિયાહ તારીક ગમઝદા માયૂસ યેહ કુફ્ફાર કા હાલ યહ. (૨૨) યા'ની વોહ શિદતે અઝાબ ઔર હૌલનાક મસાઈબ મેં ગિરફતાર કિયે જાએંગે (૨૩) વકતે મૌત. (૨૪) જો ઉસકે કરીબ હોંગે. (૨૫) તાકે ઉસકો શિફા હાસિલ હો. (૨૬) યા'ની મરનેવાલા. (૨૭) કે એહલે મક્કા ઔર દુનિયા સબસે જુદાઈ હોતી હય. (૨૮) યા'ની મૌત કી કર્બો સખ્તી સે પાંવ બાહમ લિપટ જાએંગે યા યેહ મા'ના હંય કે દોનોં પાંવ કફન મેં લપેટે જાએંગે યા યેહ મા'ના હંય કે શિદત પર શિદત હોગી એક દુનિયા કી જુદાઈ કી સખ્તી ઉસકે સાથ મૌત કી કર્બ યા એક મૌત કી સખ્તી ઔર ઉસકે સાથ આખિરત કી સખ્તિયાં. (૨૯) યા'ની બંદો કા રુજૂઅ ઉસી કી તરફ હય વહી ઉનમેં ફૈસલા ફરમાએગા. (૩૦) યા'ની ઈન્સાન ને. મુરાદ ઉસસે અબૂજહલ હય. (૩૧) રિસાલત ઔર કુર્આન કો. (૩૨) ઈમાન લાને સે. (૩૩) મુતકબ્બેરાના શાન સે અબ ઉસસે ખિતાબ ફરમાયા જાતા હય. (૩૪) જબ યેહ આયત નાઝિલ હુઈ તો નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને બત્હામેં અબૂજહલ કે કપડે પકડ કર ઉસસે ફરમાયા "ઔલા લ-ક-ફ ઔલા સુમ્મ ઔલા લ-ક-ફ ઔલા" યા'ની તેરી ખરાબી આ લગી અબ આ લગી ફિર તેરી ખરાબી આ લગી અબ આ લગી તો અબૂજહલ ને કહા. અય મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) ! કયા તુમ મુઝે ધમકાતે હો ? તુમ ઔર તુમ્હારા રબ મેરા કુછ નહી બિગાડ સકતે. મક્કા કે પહાડોં કે દરમિયાન મેં સબ સે ઝયાદા કવી ઝોર આવર સાહેબે શૌકતો કુવ્વત હૂં મગર કુર્આની ખબર ઝરૂર પૂરી હોની થી ઔર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કા ફરમાન ઝરૂર પૂરા હોનેવાલા થા ચુંનાચે ઐસા હી હુવા ઔર જંગે બદરમેં અબૂજહલ ઝિલ્લતો ખ્વારી કે સાથ બુરી તરહ મારા ગયા. નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને ફરમાયા હર ઉમ્મત મેં એક ફિરઔન હોતા હય મેરી ઉમ્મત કા ફિરઔન અબૂજહલ હય ઈસ આયત મેં ઉસકી ખરાબી કા ઝિક ચાર મરતબા ફરમાયા ગયા. પેહલી ખરાબી બે ઈમાની કી હાલત મેં ઝિલ્લત કી મૌત. દૂસરી ખરાબી કબ્રકી સખ્તિયાં ઔર વહાંકી શિદતે. તીસરી ખરાબી મરનેકે બાદ ઉઠનેકે વકત ગિરફતારે મસાઈબ હોના ચૌથી ખરાબી અઝાબે

જહન્નમ. (૩૫) કે ન ઉસ પર અમ્રો નહી વગૈરા કે અહકામ હોં ન વોહ મરને કે બાદ ઉઠાયા જાએ ન ઉસસે આ'માલ કા હિસાબ લિયા જાએ ન ઉસે આખિરત મેં જઝા દી જાએ ઐસા નહી. (૩૬) રહમ મેં તો જો ઐસે પાની સે પૈદા કિયા ગયા ઉસકા તકબ્બુર કરના ઈતરાના ઔર પૈદા કરને વાલેકી ના ફરમાની કરના નિહાયત બેજા હય. (૩૭) ઈન્સાન બનાયા. (૩૮) ઉસકે આ'ઝા કો કામિલ કિયા ઉસમેં રૂહ ડાલી. (૩૯) યા'ની મનીસે યા ઈન્સાન સે (૪૦) દો સિફ્તે પૈદા કી.

સૂરએ દહર : (૧) સૂરએ દહર. ઈસકા નામ સૂરએ ઈન્સાન ભી હય. મુજાહિદો કતાદા ઔર જમહૂર કે નઝદીક યેહ સૂરત મદનિય્યહ હય બા'ઝને ઉસકો મક્કિયહ કહા હય. ઈસ મેં દો રુકૂઅ, એકત્તીસ આયતેં, દો સો ચાલીસ કલિમે ઔર એક હઝાર ચૌવ્વન હર્ફ હંય. (૨) યા'ની હઝરતે આદમ અલયહિસ્સલામ પર નફખે રૂહસે પેહલે ચાલીસ સાલકા. (૩) કયૂં કે વોહ એક મિટ્ટી કા ખમીર થા. ન કહી ઉસકા ઝિક્ર થા ન ઉસકો કોઈ જાનતા થા ન કિસી કો ઉસકી પૈદાઈશ કી હિકમતેં માલૂમ થી. ઈસ આયત કી તફસીર મેં યેહ ભી કહા ગયા હય ઈન્સાન સે જિન્સ મુરાદ હય ઔર વકત સે ઉસકે હમલમેં રેહનેકા ઝમાના. (૪) મર્દો ઔરત કી. (૫) મુકલ્લફ કરકે અપને અમ્રો નહી સે. (૬) તાકે દલાઈલ કા મુશાહેદા ઔર આયાત કા ઈસ્તેમાઅ કર સકે. (૭) દલાઈલ કાઈમ કરકે, રસૂલ ભેજકર, કિતાબેં નાઝિલ ફરમાકર તાકે હો. (૮) યા'ની મો'મિન સઈદ. (૯) કાફિર શકી. (૧૦) જિન્હેં બાંધકર દોઝખ કી તરફ ઘસીટે જાએંગે. (૧૧) જો ગલે મેં ડાલે જાએંગે. (૧૨) જિસમેં જલાએ જાએંગે (૧૩) જન્નતમેં. (૧૪) અબરાર કે સવાબ બયાન ફરમાને કે બાદ ઉનકે આ'માલ કા ઝિક્ર ફરમાયા જાતા હય જો ઉસ સવાબ કા સબબ હુવે (૧૫) મન્નત યેહ હય કે જો ચીઝ આદમી પર વાજિબ નહી હય વોહ કિસી શર્ત સે અપને ઉપર વાજિબ કરે મસલન યેહ કહે કે અગર મેરા મરીઝ અચ્છા હો યા મેરા મુસાફિર બખૈર વાપસ આએ તો મંય રાહે ખુદા મેં ઈસ કદર સદકા દૂંગા યા ઈતની રકૂઅતેં નમાઝ પઢૂંગા. ઈસ નઝર કી વફા વાજિબ હોતી હય મઅના યેહ હંય કે વોહ લોગ તાઅતો ઈબાદત ઔર શરઅ કે વાજિબાત કે આમિલ હંય હત્તા કે જો તાઆતે ગૈર વાજિબહ અપને ઉપર નઝર સે વાજિબ કર લેતે હંય ઉસકો ભી અદા કરતે હંય. (૧૬) યા'ની શિદત ઔર સખ્તી. (૧૭) કતાદહને કહા કે ઉસ દિન કી શિદત ઈસ કદર ફૈલી હુઈ હય કે આસ્માન ફટ જાએંગે. સિતારે ગિર પડેંગે, ચાંદ-સૂરજ બેનૂર હો જાએંગે. પહાડ રેઝા રેઝા હો જાએંગે. કોઈ ઈમારત બાકી ન રહેગી. ઉસકે બાદ યેહ બતાયા જાતા હય કે ઉનકે આ'માલ રિયા વ નુમાઈશ સે ખાલી હંય. (૧૮) યા'ની ઐસી હાલતમેં જબકે ખુદ ઉન્હેં ખાને કી હાજત વ ખ્વાહિશ હો ઔર બા'ઝ મુફસ્સેરીન ને ઉસકે યેહ મા'ના લિયે હંય કે અલ્લાહ તઆલા કી મોહબ્બત મેં ખિલાતે હંય શાને નુઝૂલ : યેહ આયત હઝરતે અલી મુરતઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ઔર હઝરતે ફાતેમા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હા ઔર ઉનકી કનીઝ ફિદ્દા કે હકમેં નાઝિલ હુઈ. હસનૈને કરીમૈન રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા બીમાર હુવે. ઉન હઝરાતને ઈનકી સેહહત પર તીન રોઝોં કી નઝર માની. અલ્લાહ તઆલાને સેહહત દી નઝર કી વફા કા વકત આયા. સબ સાહેબોંને રોઝે રખ્ખે. હઝરતે અલી મુરતઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો એક યહૂદી સે તીન સાઅ (સાઅ) એક પયમાના હય. જવ લાએ હઝરતે ખાતૂને જન્નતને એક સાઅ તીનોં દિન પકાયા લેકિન જબ ઈફતાર કા વકત આયા ઔર રોટિયાં સામને રખ્ખી તો એક રોઝ મિસ્કીન, એક રોઝ યતીમ, એક રોઝ અસીર આયા ઔર તીનોં રોઝ યેહ સબ રોટિયાં ઉન લોગોં કો દેદી ગઈ ઔર સિર્ફ પાની પર ઈફતાર કરકે અગલા રોઝા રખ લિયા ગયા. (૧૯) લેહાઝા હમ અપને અમલ કી જઝા ઔર શુક્ર ગુઝારી તુમસે નહી ચાહતે યેહ અમલ ઈસ લિયે હય કે હમ ઉસ દિન ખૌફ સે અમ્ન મેં રહેં. (૨૦) યા'ની ગર્મી યા સર્દી કી તકલીફ વહાં નહોગી. (૨૧) યા'ની બહિશ્તી દરખ્તોંકે. (૨૨) કે ખડે બૈઠે લેટે હર હાલ મેં ખોશે બઆસાની લેસકે. (૨૩) જન્નતી બરતન ચાંદી કે હોંગે ઔર ચાંદી કે રંગ ઔર ઉસકે હુસ્ન કે સાથ મિસ્લ આબગીને કે સાફ શફ્ફાક હોંગે કે ઉનમેં જો ચીઝ પી જાએગી વોહ બાહર સે નઝર આએગી. (૨૪) યા'ની પીનેવાલોં કી રગબત કી કદર ન ઉસસે કમ ન ઝિયાદા. યેહ સલીકા જન્નતી ખુદામ કે સાથ ખાસ હય. દુનિયા કે સાકિયોંકો મયસ્સર નહી. (૨૫) શરાબ તહૂર કે. (૨૬) ઉસકી આમેઝિશ સે શરાબ કી લઝઝત ઔર ઝિયાદા હો જાએગી. (૨૭) મુકર્રબીન તો ખાલિસ ઈસી કો પિયેંગે ઔર બાકી એહલે જન્નત કી શરાબોં મેં ઉસકી આમેઝિશ હોગી. યેહ ચશ્મા ઝેરે અર્શ સે જન્નતે અદન સે હોતા હુવા તમામ

જન્નતોં મેં ગુઝરતા હય. (૨૮) જો ન કભી મરેંગે ન બૂઢે હોંગે ન ઉનમેં કોઈ તગય્યુર આએગા ખિદમત સે ઉકતાએંગે ઉનકે હુસ્ન કા યેહ આલમ હોગા. (૨૯) યા'ની જિસ તરહ ફર્શે મુસફફા પર ગૌહરે આબદાર ગલ્તાં હો ઈસ હુસ્નો સફા કે સાથ જન્નતી ગિલ્માં મશગૂલે ખિદમત હોંગે. (૩૦) જિસકા વસ્ફ બયાન મેં નહી આ સકતા. (૩૧) જિસકી હદો નિહાયત નહી ન ઉસકો ઝવાલ ન જન્નતી કો વહાં સે ઈન્તેકાલે વુસ્અત કા યેહ આલમ કે અદના મરતબે કા જન્નતી જબ અપને મુલ્કમેં નઝર કરેગા તો હઝાર બરસ કી રાહ તક ઐસે હી દેખેગા જૈસે અપને કરીબ કી જગહ દેખતા હો. શૌકતો શિકોહ યેહ હોગા કે મલાએકા બેઈજાઝત ન આએંગે. (૩૨) યા'ની બારીક રેશમ કે. (૩૩) યા'ની દબીઝ રેશમ કે. (૩૪) હઝરતે ઈબ્ને મોસય્યિબ રદિયલ્લાહો અન્હોં ને ફરમાયા કે હર એક જન્નતી કે હાથ મેં તીન કંગન હોંગે. એક ચાંદી કા. એક સોને કા. એક મોતી કા. (૩૫) જો નિહાયત પાક સાફ ન ઉસે કિસીકા હાથ લગા ન ઉસે કિસી ને છુવા ન વોહ પહેનને કે બાદ શરાબે દુનિયા કી તરહ જિસ્મકે અંદર સડ કર બૌલ બને બલ્કે ઉસકી સફાઈ કા યેહ આલમ હય કે જિસ્મ કે અંદર ઉતર કર પાકીઝા ખુશ્બૂ બન કર જિસ્મ સે નિકલતી હય. એહલે જન્નત કો ખાને કે બાદ શરાબ પેશ કી જાએગી ઉસકો પીને સે ઉનકે પેટ સાફ હો જાએંગે ઔર જો ઉન્હોંને ખાયા હય વોહ પાકીઝા ખુશ્બૂ બનકર ઉનકે જિસ્મોં સે નિકલેગા ઔર ઉનકી ખ્વાહિશેં ઔર રગબતેં ફિર તાઝા હો જાએંગી. (૩૬) યા'ની તુમ્હારી ઈતાઅતો ફરમાં બરદારી કા. (૩૭) કે તુમસે તુમ્હારા રબ રાઝી હુવા ઔર ઉસને તુમ્હેં સવાબે અઝીમ અતા ફરમાયા. (૩૮) અય સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ! (૩૯) આયત આયત કરકે ઔર ઉસમેં અલ્લાહ તઆલાકી બડી હિકમતેં હંય. (૪૦) રિસાલત કી તબલીગ ફરમા કર ઔર ઉસમેં મુશક્કતેં ઉઠા કર ઔર દુશ્મનાને દીન કી ઈઝાએં બરદાશ્ત કરકે. (૪૧) શાને નુઝૂલ : ઉત્બા બિન રબીઅહ ઔર વલીદ બિન મુગીરહ યેહ દોનોં નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે પાસ આએ ઔર કેહને લગે આપ ઈસ કામ સે બા'ઝ આઈયે યા'ની દીનસે. ઉત્બાને કહા કે આપ ઐસા કરેં તો મંય અપની બેટી આપકો બિયાહ દૂં ઔર બગૈર મહર કે આપકી ખિદમત મેં હાઝિર કરદૂં વલીદ ને કહા કે મૈં આપકો ઈત્ના માલ દે દૂં કે આપ રાઝી હો જાએં ઉસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ. (૪૨) નમાઝ મેં સુબ્હ કે ઝિક સે નમાઝે ફજ્રિ ઔર શામ કે ઝિકસે ઝોહર ઔર અસર મુરાદ હંય. (૪૩) યા'ની મગરિબો ઈશાં કી નમાઝેં પઢો ઈસ આયત મેં પાંચો નમાઝોં કા ઝિક ફરમાયા ગયા. (૪૪) યા'ની ફરાઈઝ કે બાદ નવાફિલ પઢતે રહો. ઉસમેં નમાઝે તહજ્જુદ આ ગઈ. બા'ઝ મુફસ્સેરિન ને ફરમાયા હય કે મુરાદ ઝિકે લિસાની હય. મકસૂદ યેહ હય કે રોઝો શબ કે તમામ ઔકાત મેં દિલ ઔર ઝબાન સે ઝિકે ઈલાહી મેં મશ્ગૂલ રહો. (૪૫) યા'ની કુફફાર. (૪૬) યા'ની મહોબ્બતે દુનિયા મેં ગિરફતાર હંય. (૪૭) યા'ની રોઝે કિયામત કો જિસકે શદાઈદ કુફફાર પર બહોત ભારી હોંગે ન ઉસ પર ઈમાન લાતે હંય ન ઉસ દિન કે લિયે અમલ કરતે હંય. (૪૮) ઉન્હેં હિલાક કરદેં ઔર બજાએ ઉનકે. (૪૯) જો ઈતાઅત શિઆર હોં. (૫૦) મખ્લૂક કે લિયે. (૫૧) ઉસકી તાઅત બજા લાકર ઔર ઉસકે રસૂલ કા ઈત્તેબાઅ કરકે. (૫૨) કયૂં કે જો કુછ હોતા હય ઉસી કી મશિય્યત સે હોતા હય. (૫૩) યા'ની જન્નતમેં દાખિલ ફરમાતા હય. (૫૪) ઈમાન અતા ફરમા કર. (૫૫) ઝાલિમોં સે મુરાદ કાફિર હંય.

<u>સૂરએ મુર્સલાત</u> : (૧) સૂરએ મુર્સલાત મક્કિયહ હય. ઈસમેં દો રુકૂઅ. પચાસ આયતેં. એક સૌ અસ્સી કલિમે, આઠ સો સોલા હર્ફ હંય. <u>શાને નુઝૂલ</u> : હઝરતે ઈબ્ને મસઊદ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે વલ મુર્સલાત શબે જિન મેં નાઝિલ હુઈ. હમ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી રિકાબે સઆદત મેં થે. જબ મિના કી ગાર મેં પહોંચે વલ મુર્સલાત નાઝિલ હુઈ. હમ હુઝૂર સે ઉસકો પઢતે થે ઔર હુઝૂર ઈસકો તિલાવત ફરમાતે થે. અચાનક એક સાંપને જસ્ત કી હમ ઉસકો મારને કે લિયે લપકે. વોહ ભાગ ગયા. હુઝૂરને ફરમાયા. તુમ ઉસકી બુરાઈ સે બચાએ ગએ. વોહ તુમ્હારી બુરાઈ સે યેહ ગાર મિના મેં ગારે વલ મુર્સલાત કે નામ સે મશહૂર હય. (૨) ઈન આયતોં મેં જો કિસ્મેં મઝકૂર હંય વોહ પાંચ સિફાત હંય જિનકે મૌસૂફાત ઝાહિર મેં મઝકૂર નહી. ઈસી લિયે મુફસ્સેરિન ને ઈનકી તફસીરમેં બહોત વુજૂહ ઝિક કિયે હંય. બા'ઝને યેહ પાંચોં સિફતેં હવાઓંકી કરાર દી હંય. બા'ઝને મલાએકા કી. બા'ઝને આયાતે કુર્આન કી. બા'ઝ ને નુફૂસે કામેલાકી જો ઈસ્તિકમાલ કે લિયે અબદાન કી તરફ ભેજે જાતે હંય. ફિર વોહ રિયાઝતોં કે ઝોંકોં સે મા સિવાય હક કો ઉડા દેતે હંય.

ફિર તમામ આ'ઝા મેં ઈસ અસર કો ફૈલાતે હંય. ફિર હક બિઝઝાત ઔર બાતિલ કી નફસેહી મેં ફર્ક કરતે હંય. ઔર ઝાતે ઈલાહી કે સિવા હર શય કો હાલિક દેખતે હંય. ફિર ઝિક કા ઈલ્કા કરતે હંય. ઈસ તરહ કે દિલોં મેં ઔર ઝબાનોં પર અલ્લાહ તઆલાકા ઝિક હી હોતા હય ઔર એક વજહ યેહ ઝિક કી હય કે પેહલી તીન સિફતોં સે હવાએં મુરાદ હંય ઔર બાકી દો સે ફરિશ્તે ઈસ તકદીર પર મા'ના યેહ હંય કે કસમ ઈન હવાઓંકી જો લગાતાર ભેજી જાતી હંય ફિર ઝોર સે ઝોંકે દેતી હંય. ઉનસે મુરાદ અઝાબ કી હવાએં હંય (ખાઝિન વ જમલ વગેરા). (૩) યા'ની વોહ રેહમત કી હવાએં જો બાદલોં કો ઉઠાતી હંય ઉસકે બાદ જો સિફતે મઝકૂર હંય વોહ કૌલે અખીર પર જમાઆતે મલાએકા કી હંય ઈબ્ને કસીર ને કહા કે ફારેકાતો મુલ્કિયાત સે જમાઆતે મલાએકા મુરાદ હોને પર ઈજમાઅ હય. (૪) અંબિયા વ મુરસલીન કે પાસ વહી લાકર. (૫) યા'ની બઅસ વ અઝાબ વ કિયામત કે આને કા. (૬) કે ઉસકે હોને મેં કુછ ભી શક નહી. (૭) કે વોહ ઉમ્મતોં પર ગવાહી દેને કે લિયે જમા કિયે જાએ. (૮) ઔર ઉસકે હૌલો શિદત કા કયા આલમ હય. (૯) જો દુનિયામેં તૌહીદો નબુવ્વત ઔર રોઝે આખિરત ઔર બઅસો હિસાબ કે મુન્કીર થે. (૧૦) દુનિયામેં અઝાબ નાઝિલ કરકે જબ ઉન્હોંને રસૂલોં કો ઝુટલાયા. (૧૧) યા'ની જો પહેલી ઉમ્મતોં કે મુકઝઝેબીન કી રાહ ઈખતિયાર કરકે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી તકઝીબ કરતે હંય ઉન્હેં ભી પહેલોં કી તરહ હિલાક ફરમાએંગે. (૧૨) યા'ની નુત્ફેસે. (૧૩) યા'ની રેહમ મેં. (૧૪) વકતે વિલાદત તક જિસકો અલ્લાહ તઆલા જાનતા હય. (૧૫) અંદાઝા ફરમાને પર. (જમલ) (૧૬) કે ઝિંદે ઉસકી પુશ્ત પર જમા રેહતે હંય ઔર મુર્દે ઉસકે બત્નમેં. (૧૭) બુલંદ પહાડોં કે. (૧૮) ઝમીન મેં ચશ્મે ઔર મંબએ પૈદા કરકે યેહ તમામ બાતેં મુર્દોકો ઝિંદા કરને સે ઝિયાદા અજીબ હંય. (૧૯) ઔર રોઝે કિયામત કાફિરોં સે કહા જાએગા કે જિસ આગ કા તુમ ઈન્કાર કરતે થે ઉસકી તરફ જાઓ. (૨૦) યા'ની ઉસ અઝાબ કી તરફ. (૨૧) ઉસસે જહન્નમ કા ધુવાં મુરાદ હય. જો ઊંચા હોકર તીન શાખેં હો જાએગા. એક કુફ્ફાર કે સરોં પર. એક ઉનકે દાએં ઔર એક ઉનકે બાંએં ઔર હિસાબ સે ફારિગ હોને તક ઉન્હેં ઉસી ધુએં મેં રહેને કા હુક્મ હોગા. જબકે અલ્લાહ તઆલા કે પ્યારે બંદે ઉસકે અર્શ કે સાએ મેં હોંગે. ઉસકે બાદ જહન્નમ કે ધુએં કી શાન બયાન ફરમાઈ જાતી હૈ કે વો ઐસા હૈ કે. (૨૨) જિસસે ઉસ દિનકી ગરમીસે કુછ અમ્ન પા સકે. (૨૩) આતિશે જહન્નમ કી. (૨૪) ઈતની ઈતની બડી. (૨૫) ન કોઈ ઐસી પેશ કર સકેંગે જો ઉન્હેં કામ દે. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે રોઝે કિયામત બહોત સે મૌકે' હોંગે બા'ઝ મેં કલામ કરેંગે બા'ઝમેં કુછ બોલ ન સકેંગે. (૨૬) ઔર દર હકીકત ઉનકે પાસ કોઈ ઉઝ્ર હી ન હોગા કયૂંકે દુનિયામેં હુજ્જતેં તમામ કર દી ગઈ ઔર આખિરત કે લિયે કોઈ જાએ ઉઝ્ર બાકી નહી રખ્ખી ગઈ. અલબત્તા ઉન્હેં યેહ ખયાલે ફાસિદ આએગા કે કુછ હીલે બહાને બનાએં યેહ હીલે પેશ કરને કી ઈજાઝત ન હોગી. જુનૈદ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે ઉસકો ઉઝ્રહી કયા હય જિસને ને'મત દેનેવાલે સે રૂગર્દાની કી. ઉસકી ને'મતોં કો ઝુટલાયા. ઉસકે એહસાનોં કી નાસિપાસી કી. (૨૭) અય સૈયદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી તકઝીબ કરને વાલો ! (૨૮) જો તુમસે પેહલે અંબિયા કી તકઝીબ કરતે થે તુમ્હારા ઉનકા સબકા હિસાબ કિયા જાએગા. (૨૯) ઔર કિસી તરહ અપને આપકો અઝાબ સે બચા સકો તો બચાલો યેહ ઈન્તેહા દરજે કી તૌબીખ હય કયૂંકે યેહ તો વોહ યકીની જાનતે હોંગે કે ન આજ કોઈ મક ચલ સકતા હય ન કોઈ હીલા કામ દે સકતા હય. (૩૦) જો અઝાબે ઈલાહીકા ખૌફ રખતે થે જન્નતી દરખ્તોં કે. (૩૧) ઉસસે લઝઝત ઉઠાતે હંય ઈસ આયત સે સાબિત હુવા કે એહલે જન્નત કો ઉનકે હસ્બે મર્ઝી ને'મતેં મિલેંગી બખિલાફ દુનિયા કે યહાં આદમી કો જો મયસ્સર આતા હય ઉસી પર રાઝી હોના પડતા હય ઔર એહલે જન્નત સે કહા જાએગા. (૩૨) લઝીઝ ખાલિસ જિસ મેં ઝરા ભી તનગ્ગુઝ કા શાએબહ નહી. (૩૩) ઉન તાઆત કા જો તુમ દુનિયામેં બજા લાએ થે. (૩૪) ઉસકે બાદ તહદીદ કે તૌર પર કુફ્ફાર સે ખિતાબ કિયા જાતા હય કે અય દુનિયા મેં તકઝીબ કરને વાલો ! તુમ દૂનિયામેં. (૩૫) અપની મૌત કે વકત તક. (૩૬) કાફિર હો દાઈમી અઝાબ કે મુસ્તહિક હો. (૩૭) કુર્આન શરીફ. (૩૮) યા'ની કુર્આન શરીફ કુતુબે ઈલાહિય્યામેં સબસે આખિર કિતાબ હય ઔર બહોત ઝાહિર મો'જેઝા હય. ઈસ પર ઈમાન ન લાએ તો ફિર ઈમાન લાને કી કોઈ સૂરત નહી.

તબા-ર-કલ્લઝી પારહ ઉન તીસવાં ખત્મ શુદ

سُورَةُ النَّبَإِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ۝ عَنِ النَّبَإِ الْعَظِيمِ ۝ الَّذِي هُمْ فِيهِ
مُخْتَلِفُونَ ۝ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝ أَلَمْ نَجْعَلِ
الْأَرْضَ مِهَادًا ۝ وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ۝ وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ۝
وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ۝ وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ۝ وَجَعَلْنَا
النَّهَارَ مَعَاشًا ۝ وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۝ وَجَعَلْنَا
سِرَاجًا وَهَّاجًا ۝ وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ۝
لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ۝ وَجَنَّاتٍ أَلْفَافًا ۝ إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ
كَانَ مِيقَاتًا ۝ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ۝ وَ
فُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ۝ وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ
سَرَابًا ۝ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۝ لِلطَّاغِينَ مَآبًا ۝
لَابِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ۝ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ۝

(૭૮) સૂરતુન્નબા (મક્કી) ૪૦ આયતેં ઔર ૨ રૂકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ ○

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અમ્મ ય-તસૉ-અલૂન

યે (૨) આપસમેં કા હૈ કી પૂછ-ગછ કર રહે હૈં ?

(૧) અનિન્ન-બ-ઈલ્અઝીમ (૨) અલ્લઝી હુમ
(૩) બળી ખબરકી (૪) જિસમેં વોહ
ફીહિ મુખ્તલિફૂન (૩) કલ્લા સ-યઅ-લમૂ-ન (૪)
કઈ રાહ હૈં (૫) હાં-હાં અબ જાન જાએંગે
સુમ્મ કલ્લા સ-યઅ-લમૂન (૫) અ-લમ નજ-
ફિર હાં હાં જાન જાએંગે (૬) કયા હમને
અલિલ-અર્દ મિહાદંવ- (૬) વલ્જિબા-લ
ઝમીનકો બિછૌના ન કિયા ? (૭) ઔર પહાળોંકો
ઔતાદંવ- (૭) વ ખ-લક્‌ના-કુમ અઝ-વાજંવ- (૮) વ-જ-અલ્ના નૌ-મકુમ
મેખેં (૮) ઔર તુમ્હેં જોળે બનાયા (૯) ઔર તુમ્હારી નીંદકો આરામ
સુબાતંવ- (૯) વ-જ-અલ-નલ્લૈ-લ લિબાસંવ- (૧૦) વ-જ-અલન્નહા-ર મં ૭
કિયા (૧૦) ઔર રાતકો પર્દાપોશ કિયા (૧૧) ઔર દિનકો રોઝગારકે લિયે
મઆશંવ-(૧૧) વ-બનૈના ફૌ-કકુમ સબ-અન શિદાદંવ- (૧૨) વ-જ-અલ્ના
બનાયા (૧૨) ઔર તુમ્હારે ઉપર સાત મઝબૂત ચુનાઈયાં ચુનીં (૧૩) ઔર ઉનમેં
સિરાજંવ્વહ-હાજંવ-(૧૩) વ-અન્ઝલ્ના મિનલ મુઅ-સિરાતિ મૉ-અન
એક નિહાયત ચમકતા ચિરાગ રખા (૧૪) ઔર ફિર બદલિયોંસે
સજ-જાજલ- (૧૪) લિ-નુખ્‌રિ-જ બિહી હબ્બંવ-વ નબાતંવ- (૧૫) વ
ઝોરકા પાની ઉતારા કે ઉસસે પૈદા ફરમાએં અનાજ ઔર
જન્નાતિન અલ્ફાફા (૧૬) ઈન્ન યૌમલ્ફસ્‌લિ કા-ન મીકાતંય- (૧૭) યૌ-મ યુન્ફખુ
સબ્ઝા ઔર ઘને બાગ (૧૫) બેશક ફૈસલેકા દિન (૧૬) ઠેહરા હુવા વકત હૈ જિસ દિન સૂર ફૂંકા જાએગા
ફિસ્સૂરિ ફ-તઅ-તૂ-ન અફ-વાજંવ- (૧૮) વ ફુતિહતિસ્સમાઉ ફકાનત
(૧૭) તો તુમ ચલે આઓગે (૧૮) ફૌજોંકી ફૌજેં ઔર આસમાન ખોલા જાએગા કે દરવાઝે હો
અબ-વાબંવ- (૧૯) વ સુય્યિરતિલ-જિબાલુ ફ-કાનત સરાબા (૨૦) ઈન્ન
જાએગા (૧૯) ઔર પહાળ ચલાએ જાએંગે કે હો જાએંગે જૈસે ચમકતા રેતા દૂરસે પાનીકા ધોકા દેતા બેશક
જ-હન્ન-મ કાનત મિર-સાદલ-(૨૧) લિત્તાગી-ન મઆબલ- (૨૨) લાબિસી-ન
જહન્નમ તાકમેં હય સરકશોંકા ઠિકાના ઉસમેં કર્નો રહેંગે
ફીહા અહ-કાબા (૨૩) લા યઝૂકૂ-ન ફીહા બર-દંવ-વ લા શરાબા (૨૪)
(૨૦) ઉસમેં કિસી તરહકી ઠંડકકા મઝા ન પાએંગે ઔર ન કુછ પીનેકો

સૂરએ નબા : (૧) સૂરએ નબા ઈસકો સૂરએ તસાઉલ ઓર સૂરએ અમ્મ ય-તસાઅલૂન ભી કેહતે હૈં. યે સૂરત મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં દો રુકૂઅ ચાલીસ યા એકતાલીસ (૪૦-૪૧) આયતેં એક સૌ તિહત્તર કલિમે, નૌ સો સત્તર હર્ફ હૈં. (૨) કુફ્ફારે કુરૈશ. (૩) નબી એ કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને જબ એહલે મક્કાકો તૌહીદ કી દા'વત દી ઔર મરનેકે બાદ ઝિંદા કિયે જાનેકી

إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ۝ جَزَاءً وِفَاقًا ۝ إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ
حِسَابًا ۝ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا ۝ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ
كِتَابًا ۝ فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ۝ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ
مَفَازًا ۝ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ۝ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ۝ وَكَأْسًا
دِهَاقًا ۝ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّابًا ۝ جَزَاءً مِنْ رَبِّكَ عَطَاءً
حِسَابًا ۝ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَٰنِ لَا يَمْلِكُونَ
مِنْهُ خِطَابًا ۝ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَا يَتَكَلَّمُونَ
إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ۝ ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ
شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ مَآبًا ۝ إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ
الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ۝

سُورَةُ النَّازِعَاتِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّازِعَاتِ غَرْقًا ۝ وَالنَّاشِطَاتِ نَشْطًا ۝ وَالسَّابِحَاتِ

ઈલ્લા હ઼મીમંવ્વ ગ઼સ્સાક઼ન (૨૫)
મગર ખૌલતા પાની ઔર દોઝખિયોંકા જલ્તા પીપ
જઝાઅંવ્વિફાક઼ા (૨૬) ઈન્નહુમ કાનૂ લા યર્જૂ-ન
જૈસેકો તૈસા બદલા (૨૧) બેશક ઉન્હેં હિસાબકા
હિ઼સાબંવ- (૨૭) વ-કઝ઼-ઝ઼બૂ બિઆયાતિના
ખૌફ ન થા (૨૨) ઔર ઉન્હોંને હમારી આયતેં હદભર
કિઝ઼-ઝ઼ાબા (૨૮) વ-કુલ્લ શૈઈન અહ઼- સૈનાહુ
ઝુટલાઈ ઔર હમને (૨૩) હર ચીઝ લિખકર શુમાર કર
કિતાબન (૨૯) ફઝૂકૂ ફ-લન નઝી-દ-કુમ
રખી હૈ (૨૪) અબ ચખો કે હમ તુમ્હેં ન બઢાએંગે
ઈલ્લા અઝ઼ાબા (૩૦) ઈન્ન લિલ મુત્તક઼ી-ન
મગર અઝાબ બેશક ડરવાલોંકો કામયાબીકી
મફાઝન (૩૧) હ઼-દાઈ-ક઼ વ અઅ઼-નાબંવ-(૩૨) વ
જગહ હૈ (૨૫) બાગ હૈં (૨૬) ઔર અંગૂર ઔર

કવાઈ-બ અત-રાબંવ- (૩૩) વ-કઅ-સન દિહાક઼ા (૩૪) લા યસ્મઊ઼-ન ફીહા લગ઼્વંવ
ઉઠતે જોબનવાલિયાં એક ઉમ્રકી ઔર છલકતા જામ (૨૭) જિસમેં ન કોઈ બેહૂદા બાત સુનેં ન
મં ૭ વલા કિઝ઼-ઝ઼ાબા (૩૫) જઝ઼ાઅમ- મિર્રબ્બિ-ક અ઼તા઼અન હિ઼સાબર-(૩૬) રબ્બિસ-
ઝુટલાના (૨૮) સિલા તુમ્હારે રબકી તરફસે (૨૯) નિહાયત કાફી અતા વોહ જો રબ હૈ
સમાવાતિ વલ્અર્દ઼િ વમા બૈનહુમર્રહ઼-માનિ લા યમ્લિકૂ-ન મિન્હુ ખ઼િતા઼બા (૩૭)
આસ્માનોંકા ઔર ઝમીનકા ઔર જો કુછ ઉનકે દરમિયાન હૈ રહમાન કે ઉસસે બાત કરનેકા
યૌ-મ યકૂમુર-રૂહુ વલ્મલા-ઈકતુ સ઼ફ-ફલ-લ્લા ય-ત- કલ્લમૂ-ન ઈલ્લા મન
ઈખ્તિયાર ન રખેંગે (૩૦) જિસ દિન જિબ્રીલ ખળા હોગા ઔર સબ ફરિશ્તે પર્રા બાંધે કોઈ ન બોલ સકેગા (૩૧)
અઝ઼િ-ન લહુર્રહ઼-માનુ વક઼ા-લ સ઼વાબા (૩૮) ઝ઼ાલિકલ્યૌમુલ હ઼ક્ક઼ુ ફ-મન શા-
મગર જિસે રહમાનને ઈઝ્ન દિયા (૩૨) ઔર ઉસને ઠીક બાત કહી (૩૩) વોહ સચ્ચા દિન હૈ અબ જો ચાહે અપને
અત્ત-ખ઼-ઝ઼ ઈલા રબ્બિહી મઆબા (૩૯) ઈન્ના અન્ઝ઼ર્નાકુમ અઝ઼ાબન ક઼રીબંયયૌમ
રબકી તરફ રાહ બના લે (૩૪) હમ તુમ્હેં (૩૫) એક અઝાબસે ડરાતે હૈં કે નઝદીક આ ગયા (૩૬) જિસ દિન આદમી
યન્ઝુરુલ્મર્ઉ મા ક઼દ્દ-મત યદાહુ વ યકૂલુલ-કાફિરુ યાલૈતની કુન્તુ તુરાબા (૪૦)
દેખેગા જો કુછ ઉસકે હાથોંને આગે ભેજા(૩૭) ઔર કાફિર કહેગા હાએ મૈં કિસી તરહ ખાક હો જાતા (૩૮)

(૭૯) સૂરતુન્નાઝિઆત (મક્કી) ૪૬ આયતેં ઔર ૨ રુકૂઅ હૈં.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

વન્નાઝિઆતિ ગ઼ર-ક઼ંવ- (૧) વન્નાશિ-તાતિ નશ્તંવ- (૨) વસ્સાબિહ઼ાતિ
કસમ ઉનકી (૨) કે સખ્તીસે જાન ખીંચેં (૩) ઔર નરમીસે બન્દ ખોલેં (૪) ઔર આસાનીસે

ખબર દી ઔર કુરઆને કરીમ કી તિલાવત ફરમા કર ઉન્હેં સુનાયા તો ઉનમેં બાહમ ગુફ્તુગુએ શુરૂ હુઈ ઔર એક દૂસરેસે પૂછને લગે કે મોહમ્મદ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કયા દીન લાએ હૈં? ઈસ આયત મેં ઉનકી ગૂફ્તગુઓંકા બયાન હૈ ઔર તફખીમે શાનકે લિયે ઈસ્તિફહામકે પૈરાએમેં બયાન ફરમાયા. યા'ની વો અઝીમુશ્શાન બાત હૈ. જિસમેં યે લોગ એક

سَبْحًا ﴿٣﴾ فَالسّٰبِقٰتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُدَبِّرٰتِ اَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ
تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾ تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوْبٌ
يَّوْمَئِذٍ وَّاجِفَةٌ ﴿٨﴾ اَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿٩﴾ يَقُوْلُوْنَ
ءَاِنَّا لَمَرْدُوْدُوْنَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا نَّخِرَةً ﴿١١﴾
قَالُوْا تِلْكَ اِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَّاحِدَةٌ ﴿١٣﴾
فَاِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾ هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ﴿١٥﴾
اِذْ نَادٰىهُ رَبُّهٗ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾ اِذْهَبْ اِلٰى
فِرْعَوْنَ اِنَّهٗ طَغٰى ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَلْ لَّكَ اِلٰٓى اَنْ تَزَكّٰى ﴿١٨﴾ وَ
اَهْدِيَكَ اِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰى ﴿١٩﴾ فَاَرٰىهُ الْاٰيَةَ الْكُبْرٰى ﴿٢٠﴾
فَكَذَّبَ وَعَصٰى ﴿٢١﴾ ثُمَّ اَدْبَرَ يَسْعٰى ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ فَنَادٰى ﴿٢٣﴾
فَقَالَ اَنَا رَبُّكُمُ الْاَعْلٰى ﴿٢٤﴾ فَاَخَذَهُ اللّٰهُ نَكَالَ الْاٰخِرَةِ
وَالْاُوْلٰى ﴿٢٥﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَّخْشٰى ﴿٢٦﴾
ءَاَنْتُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمِ السَّمَآءُ بَنٰهَا ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا

સબ્હ઼ન(૩) ફસ્સાબિક઼ાતિ સબક઼ન (૪)
પૈરેં (૫) ફિર આગે બઢકર જલ્દ પહોંચેં (૬)
ફલ્મુદબ્બિરાતિ અમ્રા □ (૫) યૌ-મ
ફિર કામકી તદબીર કરેં (૭) કે કાફિરોં
તરજુફુર્રાજિફતુ (૬) તત્બઉહ઼ર - રાદિફહ (૭)
પર ઝરૂર અઝાબ હોગા જિસ દિન થરથરાએગી થરથરાનેવાલી (૮) ઉસકે
કુલૂબુંય્યૌમ - ઈઝિંવ્વાજિફતુન (૮) અબ્સ઼ારુહા
પીછે આએગી પીછે આનેવાલી (૯) કિત્ને દિલ ઉસ દિન ધળકતે હોંગે (૧૦)
ખ઼ાશિઅહ઼ □ (૯) યકૂલૂ-ન અ ઈન્ના લ-મરદૂદૂ-ન
આંખ ઉપર ન ઉઠા સકેંગે કાફિર (૧૧) કેહતે હૈં કયા હમ ફિર ઉલ્ટે
ફિલ્હ઼ાફિરહ(૧૦) અ ઈઝ઼ા કુન્ના ઈઝ઼ામન નખ઼િરહ
પાંવ પલટેંગે ? (૧૨) કયા જબ ગલી હડ્ડિયાં હો જાએંગે ?
(૧૧) કાલૂ તિલ્ક ઈઝ઼ન કર્રતુન ખ઼ાસિરહ □ (૧૨)
(૧૩) બોલે યૂં તો યે પલટના તો નિરા નુકસાન હૈ (૧૪)

ફ-ઈન્નમા હિ-ય ઝજ-રતુંવ્વાહ઼િદતુન (૧૩) ફ-ઈઝ઼ા હુમ બિસ્સાહિરહ (૧૪) હલ
તો વોહ (૧૫) નહીં મગર એક ઝિળકી (૧૬) જભી વોહ ખુલે મૈદાનમેં આ પળે હોંગે (૧૭) કયા
અતા-ક હ઼દીસુ મૂસા □ (૧૫) ઈઝ઼ નાદાહુ રબ્બુહૂ બિલ્વાદિલ-મુક઼દ-દસિ તુવા (૧૬)
તુમ્હેં મૂસાકી ખબર આઈ (૧૮) જબ ઉસે ઉસકે રબને પાક જંગલ તુવામેં (૧૯) નિદા ફરમાઈ
ઈઝ઼-હબ ઈલા ફિરઔ-ન ઈન્નહૂ તગા(૧૭) ફકુલ હલ લ-ક ઈલા અન ત-ઝક્કા(૧૮)
કે ફિરઔનકે પાસ જા ઉસને સર ઉઠાયા (૨૦) ઉસસે કેહ કયા તુઝે રગબત ઉસ તરફ હૈ કે સુથરા હો (૨૧)
વ-અહ-દિ-ય-ક ઈલા રબ્બિ-ક ફ-તખ઼્શા(૧૯) ફ- અરાહુલ આ-ય-તલ કુબ્રા(૨૦)
ઔર તુઝે તેરે રબકી તરફ (૨૨) રાહ બતાઉં કે તૂ ડરે (૨૩) ફિર મૂસાને ઉસે બહોત બળી નિશાની દિખાઈ (૨૪)
ફ-કઝ઼-ઝ-બ વ-અ઼સા (૨૧) સુમ્મ અદ-બ-ર યસ્આ(૨૨) ફ-હ઼-શ-ર ફનાદા(૨૩)
ઉસ પર ઉસને ઝુટલાયા (૨૫) ઔર નાફરમાની કી ફિર પીઠ દી (૨૬) અપની કોશિશમેં લગા (૨૭) તો લોગોંકો જમા કિયા
ફ-ક઼ાલ અ-ન રબ્બુકુમુલ-અઅ઼-લા(૨૪) ફ-અ-ખ઼-ઝહુલ્લાહુ નકાલલ આખ઼િરતિ
(૨૮) ફિર પુકારા ફિર બોલા મૈં તુમ્હારા સબસે ઊંચા રબહૂં (૨૯) તો અલ્લાહને ઉસે દુનિયા વ આખેરત દોનોંકે અઝાબમેં
વલ્ઊલા(૨૫) ઈન્ન ફી ઝ઼ાલિ-ક લઈબ્રતલ- લિમંય્યખ઼્શા(૨૬) અ અન્તુમ અશદ-દુ
પકળા (૩૦) બેશક ઉસમેં સીખ મિલતા હૈ ઉસે જો ડરે (૩૧) કયા તુમ્હારી સમઝકે મુતાબિક
ખ઼લ-ક઼ન અમિસ્સમાઅ બનાહા (વકફહ) (૨૭) ર-ફ-અ઼ સમ્કહા
તુમ્હારા બનાના (૩૨) મુશ્કિલ યા આસ્માનકા અલ્લાહને ઉસે બનાયા ઉસકી છત ઊંચી કી (૩૩)

દૂસરેસે પૂછ ગછ કર રહે હૈં. ઉસકે બાદ વો બાત બયાન ફરમાઈ જાતી હૈ. (૪) બડી ખબરસે મુરાદ યા કુરઆન હૈ યા સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી નબુવ્વત ઔર આપકા દીન યા મરનેકે બાદ ઝિંદા કિયે જાનેકા મસ્અલા. (૫) કે બા'ઝે તો કતઈ ઈન્કાર કરતે હૈં. બા'ઝે શક મેં હૈ ઓર કુરઆને કરીમકો ઉનમેં સે કોઈ તો સેહર કહેતા હૈ. કોઈ શે'ર ઔર કોઈ કહાનત કોઈ ઔર કુછ ઈસી તરહ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો કોઈ સાહિર કહેતા હૈ કોઈ શાઈર કોઈ કાહિન. (૬) ઈસ તકઝીબ વ ઈન્કારકે નતીજેકો ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલાને અપને અજાઈબે કુદરતમેંસે ચંદ ચીઝેં ઝિક ફરમાઈ તાકે યે લોગ ઉનકી દલાલતસે અલ્લાહ તઆલાકી તૌહીદકો જાને ઔર યે સમઝેકે અલ્લાહ તઆલા આલમકો પૈદા કરને

سَمْكَهَا فَسَوّٰىهَا ۝ وَاَغْطَشَ لَيْلَهَا وَاَخْرَجَ ضُحٰىهَا ۝ وَالْاَرْضَ بَعْدَ
ذٰلِكَ دَحٰىهَا ۝ اَخْرَجَ مِنْهَا مَآءَهَا وَمَرْعٰىهَا ۝ وَالْجِبَالَ
اَرْسٰىهَا ۝ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ ۝ فَاِذَا جَآءَتِ الطَّآمَّةُ
الْكُبْرٰى ۝ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ مَا سَعٰى ۝ وَبُرِّزَتِ الْجَحِيْمُ
لِمَنْ يَّرٰى ۝ فَاَمَّا مَنْ طَغٰى ۝ وَاٰثَرَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ۝ فَاِنَّ
الْجَحِيْمَ هِيَ الْمَاْوٰى ۝ وَاَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ وَنَهَى
النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى ۝ فَاِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَاْوٰى ۝ يَسْـَٔلُوْنَكَ
عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰىهَا ۝ فِيْمَ اَنْتَ مِنْ ذِكْرٰىهَا ۝
اِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهٰىهَا ۝ اِنَّمَآ اَنْتَ مُنْذِرُ مَنْ يَّخْشٰىهَا ۝
كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا عَشِيَّةً اَوْ ضُحٰىهَا ۝

سُوْرَةُ عَبَسَ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

عَبَسَ وَتَوَلّٰٓى ۝ اَنْ جَآءَهُ الْاَعْمٰى ۝ وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّهٗ

ફ-સવ્વાહા (૨૮) વ અગ્-ત-શ લૈલહા વ અખ્-ર-જ
ફિર ઉસે ઠીક કિયા (૩૪) ઉસકી રાત અંધેરી કી ઔર ઉસકી રૌશની
દુહાહા (૨૯) વલ્અર્દ બઅ્-દ ઝાલિ-ક દહાહા (૩૦)
ચમકાઇ (૩૫) ઔર ઉસકે બાદ ઝમીન ફેલાઇ
અખ્-ર-જ મિન્હા મા-અહા વ મર્આહા (૩૧)
(૩૬) ઉસમેંસે (૩૭) ઉસકા પાની ઔર ચારા નિકાલા
વલ્જિબા-લ અર્સાહા (૩૨) મતાઅલ-લકુમ
(૩૮) ઔર પહાળોંકો જમાયા (૩૯) તુમ્હારે ઔર તુમ્હારે
વલિ-અન્આમિકુમ (૩૩) ફ-ઈઝા જા-અતિત્-
ચૌપાયોંકે ફાઇદેકો ફિર જબ આએગી વોહ આમ
તામ્મતુલ-કુબ્રા (૩૪) યૌ-મ ય-ત-ઝક્કરુલ
મુસીબત સબસે બળી (૪૦) ઉસ દિન આદમી યાદ કરેગા
ઈન્સાનુ મા સઆ (૩૫) વ બુર્રિઝતિલ-જહીમુ
જો કોશિશ કી થી (૪૧) ઔર જહન્નમ હર દેખનેવાલે પર

લિમંય્યરા (૩૬) ફ-અમ્મા મન તગા (૩૭) વ આ-સ-રલ્હયાતદ-દુન્યા (૩૮)
ઝાહિર કી જાએગી (૪૨) તો વોહ જિસને સરકશી કી (૪૩) ઔર દુનિયાકી ઝિન્દગીકો તર્જીહ દી (૪૪)
મં ૭ ફ-ઈન્નલ જહી-મ હિયલ્મઅ-વા (૩૯) વ અમ્મા મન ખા-ફ મકા-મ રબ્બિહી વ
તો બેશક જહન્નમ હી ઉસકા ઠિકાના હૈ ઔર વોહ જો અપને રબકે હુઝૂર ખળે હોનેસે ડરા (૪૫) ઔર
નહન્નફ-સ અનિલ્હવા (૪૦) ફ-ઈન્નલ જન્ન-ત હિયલ્મઅ-વા (૪૧) યસ્અલૂ-ન-ક
નફસકો ખ્વાહિશસે રોકા (૪૬) તો બેશક જન્નત હી ઠિકાના હૈ (૪૭) તુમસે કયામતકો પૂછતે હૈં કે
અનિસ-સાઅતિ અય્યા-ન મુર્સાહા (૪૨) ફી-મ અન્ત મિન ઝિક-રાહા (૪૩) ઈલા
વોહ કબકે લિયે ઠેહરી હુઇ હૈ તુમ્હેં ઉસકે બયાનસે કયા તઅલ્લુક (૪૮) તુમ્હારે રબ હી
રબ્બિ-ક મુન્તહાહા (૪૪) ઈન્નમા અન્ત મુન્ઝિરુ મંય્યખ્શાહા (૪૫) ક-અન્નહુમ
તક ઉસકી ઈન્તેહા હૈ તુમ તો ફકત ઉસે ડરાનેવાલે હો જો ઉસસે ડરે ગોયા જિસ દિન વોહ ઉસે દેખેંગે (૪૯) દુનિયામેં ન
યૌ-મ યરૌનહા લમ યલ્બસૂ ઈલ્લા અશિય્ય-તન ઔ દુહાહા ૦ (૪૬)
રહે થે મગર એક શામ યા ઉસકે દિન ચળ્હે

(૮૦) સૂરએ અ-બ-સ

(મક્કી) ૪૨ આયતે ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અ-બ-સ વ-ત-વલ્લા (૧) અન જા-અહુલ-અઅ્-મા (૨) વમા યુદરી-ક લ-અલ્લહૂ
તેવરી ચળ્હાઇ ઔર મુંહ ફેરા (૨) ઈસ પર કે ઉસકે પાસ વોહ નાબીના હાઝિર હુવા (૩) ઔર તુમ્હેં કયા મા'લૂમ શાયદ વોહ

ઔર ઉસકે બાદ ઉસકો ફના કરને ઔર બાદે ફના ફિર હિસાબો જઝાકે લિયે પૈદા કરને પર કાદિર હૈ. (૭) કે તુમ ઉસમેં રહો ઔર વોહ તુમ્હારી કરાર ગાહ હો જિનસે ઝમીન સાબિત વ કાઇમ રહે. (૯) મર્દ વ ઔરત. (૧૦) તુમ્હારે જિસ્મોંકે લિયે તાકે ઉસસે કોફત વ તકાને દૂર હો. ઔર રાહત હાસિલ હો. (૧૧) જો અપની તારીકીસે હર ચીઝકો છુપાતી હૈ. (૧૨) કે તુમ ઉસમેં અલ્લાહ તઆલાકા ફઝલ ઔર અપની રોઝી તલાશ કરો. (૧૩) જિન પર ઝમાના ગુઝરનેકા અસર નહીં ઔર કોહ્‌નગી વ બોસીદગી ઉન તક રાહ નહીં પાતી. મુરાદ ઉન ચુનાઇયોંસે સાત આસ્માન હૈં. (૧૪) યા'ની આફતાબ જિસમેં રૌશની ભી હૈ ઔર ગરમી ભી. (૧૫) તો જિસને ઈતની ચીઝેં પૈદા કર દી વો ઈન્સાનકો મરનેકે બાદ ઝિંદા કરે તો ક્યા ત-અજ્જુબ નીઝ ઉન અશયાકા

يَزَّكَّىٰٓ ۝ أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنفَعَهُ ٱلذِّكْرَىٰٓ ۝ أَمَّا مَنِ ٱسْتَغْنَىٰ ۝
فَأَنتَ لَهُۥ تَصَدَّىٰ ۝ وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّىٰ ۝ وَأَمَّا مَن جَآءَكَ
يَسْعَىٰ ۝ وَهُوَ يَخْشَىٰ ۝ فَأَنتَ عَنْهُ تَلَهَّىٰ ۝ كَلَّآ إِنَّهَا
تَذْكِرَةٌ ۝ فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ ۝ فِى صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ۝ مَّرْفُوعَةٍ
مُّطَهَّرَةٍۭ ۝ بِأَيْدِى سَفَرَةٍ ۝ كِرَامٍۭ بَرَرَةٍ ۝ قُتِلَ ٱلْإِنسَٰنُ
مَآ أَكْفَرَهُۥ ۝ مِنْ أَىِّ شَىْءٍ خَلَقَهُۥ ۝ مِن نُّطْفَةٍ
خَلَقَهُۥ فَقَدَّرَهُۥ ۝ ثُمَّ ٱلسَّبِيلَ يَسَّرَهُۥ ۝ ثُمَّ أَمَاتَهُۥ فَأَقْبَرَهُۥ ۝
ثُمَّ إِذَا شَآءَ أَنشَرَهُۥ ۝ كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَآ أَمَرَهُۥ ۝ فَلْيَنظُرِ
ٱلْإِنسَٰنُ إِلَىٰ طَعَامِهِۦٓ ۝ أَنَّا صَبَبْنَا ٱلْمَآءَ صَبًّا ۝ ثُمَّ شَقَقْنَا
ٱلْأَرْضَ شَقًّا ۝ فَأَنۢبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ۝ وَعِنَبًا وَقَضْبًا ۝
وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۝ وَحَدَآئِقَ غُلْبًا ۝ وَفَٰكِهَةً وَأَبًّا ۝
مَّتَٰعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَٰمِكُمْ ۝ فَإِذَا جَآءَتِ ٱلصَّآخَّةُ ۝
يَوْمَ يَفِرُّ ٱلْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ۝ وَأُمِّهِۦ وَأَبِيهِ ۝ وَصَٰحِبَتِهِۦ

યઝ-ઝક્કા (૩) ઔ યઝ-ઝક્કરુ ફ- તન્ફ-અ-હુઝ-
સુથરા હો (૪) યા નસીહત લે તો ઉસે નસીહત ફાઇદા દે
ઝિક-રા (૪) અમ્મા મનિસ્તગ઼ના (૫) ફ-અન્ત
વોહ જો બેપરવાહ બનતા હૈ (૫) તુમ ઉસકે તો પીછે
લહૂ ત-સદ-દા (૬) વમા અ઼લૈક અલ્લા યઝ-
પળતે હો (૬) ઔર તુમ્હારા કુછ ઝિયાં નહી ઉસમેં કે વોહ સુથરા ન હો (૭)
ઝક્કા (૭) વ અમ્મા મન જા- અ-ક યસ્આ (૮)
ઔર વોહ જો તુમ્હારે હુઝૂર મલકતા આયા (૮) ઔર વોહ
વહુ-વ યખ઼્શા (૯) ફ-અન્ત અ઼ન્હુ ત-લહ-હા દ(૧૦)
ડર રહા હૈ (૯) તો ઉસે છોળકર ઔર તરફ મશ્ગૂલ
કલ્લા ઈન્નહા તઝ- કિ-રહ ટ (૧૧) ફ-મન્શા-અ
હોતે હો યૂં નહી (૧૦) યે તો સમઝાના હૈ (૧૧) તો જો ચાહે ઉસે
ઝ-ક-રહ □ (૧૨) ફી સુહુફિમ મુકર્રમતિમ- (૧૩)
યાદ કરે (૧૨) ઉન સહીફોંમેં કે ઈઝઝતવાલે હૈં (૧૩)

મર-ફૂઅતિમ- મુતહ-હ-રતિમ (૧૪) બિઐદી સફ-રતિન (૧૫) કિરામિમ્બ-
બુલન્દીવાલે (૧૪) પાકીવાલે (૧૫) ઐસોંકે હાથ લિખે હુએ જો કરમવાલે
ર-રહ (૧૬) કુતિલલ-ઈન્સાનુ મા અક-ફરહ (૧૭) મિન અય્યિ શૈઈન
નેકુઈવાલે (૧૬) આદમી મારા જાઇયો કયા નાશુક્ર હૈ (૧૭) ઉસે કાહેસે બનાયા
ખ઼-લ-કહ (૧૮) મિન નુત઼્ફહ ખ઼-લ-કહૂ ફ-કદ- દ-રહૂ (૧૯) સુમ્મસ્સબી-લ
પાનીકી બૂંદસે ઉસે પૈદા ફરમાયા ફિર ઉસે તરહ-તરહકે અંદાઝોં પર રખ્ખા (૧૮) ફિર ઉસે
યસ્સરહૂ (૨૦) સુમ્મ અમાતહૂ ફ-અક- બ-રહૂ (૨૧) સુમ્મ ઈઝા શા-અ
રાસ્તા આસાન કિયા (૧૯) ફિર ઉસે મૌત દી ફિર કબ્રમેં રખવાયા (૨૦) ફિર જબ ચાહા ઉસે બાહર
અન્શરહ (૨૨) કલ્લા લમ્મા યક-દિ મા અ-મ-રહ (૨૩) ફલ્યન્ઝુરિલ-ઈન્સાનુ
નિકાલા (૨૧) કોઈ નહીં ઉસને અબ તક પૂરા ન કિયા જો ઉસે હુકમ હુવા થા (૨૨) તો આદમીકો
ઈલા તઆમિહી (૨૪) અન્ના સ-બબ્નલ-મા-અ સબ્બન (૨૫) સુમ્મ શ-કક્-નલ
ચાહિયે અપને ખાનોંકો દેખે (૨૩) કે હમને અચ્છી તરહ પાની ડાલા (૨૪) ફિર
અર્દ શક્કન (૨૬) ફ-અમ્બત્ના ફીહા હબ્બંવ- (૨૭) વ ઈ-નબંવ્વ કદ્-બંવ (૨૮)
ઝમીનકો ખૂબ ચીરા તો ઉસમે ઉગાયા અનાજ ઔર અંગૂર ઔર ચારા
વ ઝૈતૂનંવ્વ નખ઼્લંવ (૨૯) વ હદાઇ-ક ગ઼ુલ્બંવ (૩૦) વ ફાકિહતંવ્વ અબ્બમ- (૩૧)
ઔર ઝૈતૂન ઔર ખજૂર ઔર ઘને બાગીચે ઔર મેવે ઔર દૂબ તુમ્હારે ફાઇદેકો
મતાઅલ લકુમ વ લિ-અન્આમિ કુમ (૩૨) ફ-ઈઝા જા-અતિસ્સાખ઼્ખ઼તુ (૩૩)
ઔર તુમ્હારે ચૌપાઓંકે ફિર જબ આએગી વોહ કાન ફાળનેવાલી ચિંઘાળ (૨૫)
યૌ-મ યફિર્રુલ-મર્ઉ મિન અખ઼ીહિ (૩૪) વ ઉમ્મિહી વ અબીહિ (૩૫) વ સાહિબતિહી
ઉસ દિન આદમી ભાગેગા અપને ભાઈ ઔર માં ઔર બાપ ઔર જોરૂ

મં ૭

પૈદા કરના હકીમકા ફે'લ હરગિઝ અબસ ઔર બેકાર નહીં હોતા ઔર મરને કે બાદ ઉઠના ઔર સઝા વ જઝાકે ઈન્કાર કરનેસે લાઝિમ આતા હૈ કે મુન્કિરકે નઝદીક તમામ અફઆલ અબસ હોં ઔર અબસ હોના બાતિલ તો બઅસો જઝાકા ઈન્કાર ભી બાતિલ ઈસ બુરહાને કવી સે સાબિત હો ગયા કે મરનેકે બાદ ઉઠના ઔર હિસાબો જઝા ઝરૂર હૈં ઉસમે શક નહી. (૧૬) સવાબો

وَبَنِيهِ ۝ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ۝
وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ۝ ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ۝
وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ۝ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ۝
أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ۝

سُورَةُ التَّكْوِيرِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۝ وَإِذَا النُّجُومُ انكَدَرَتْ ۝ وَإِذَا الْجِبَالُ
سُيِّرَتْ ۝ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۝ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ۝
وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۝ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ۝ وَإِذَا
الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ ۝ بِأَيِّ ذَنبٍ قُتِلَتْ ۝ وَإِذَا الصُّحُفُ
نُشِرَتْ ۝ وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ۝ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ۝
وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ۝ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ۝ فَلَا
أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ۝ الْجَوَارِ الْكُنَّسِ ۝ وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ۝

૯૦

વ બનીહ (૩૬) લિ-કુલ્લિમ રિઈમ-મિન્હુમ
ઔર બેટોંસે (૨૬) ઉનમેંસે હર એકકો ઉસ દિન
યૌમઈઝિન શઅ-નુંય્યુગ઼નીહ (૩૭) વુજૂહુંય-
એક ફિક્ર હૈ કે વોહી ઉસે બસ હૈ (૨૭) કિત્ને મુંહ
યૌમઈઝિમ-મુસ્ફિ-ર-તુન (૩૮) દાહિ઼-કતુમ-
ઉસ દિન રૌશન હોંગે (૨૮) હંસતે
મુસ્તબ્શિ-રહ (૩૯) વ વુજૂહુંય્યૌમઈઝ઼િન અ઼લૈહા
ખુશિયાં મનાતે (૨૯) ઔર કિત્ને મુંહો પર ઉસ દિન
ગ઼-બ-રતુન (૪૦) તર્હકુહા ક઼-ત-રહ (૪૧)
ગર્દ પળી હોગી ઉન પર સિયાહી ચળ્હ રહી હૈ (૩૦)
ઉલાઈ-ક હુમુલ ક-ફ-રતુલ - ફ-જ-રહ ૯૦ (૪૨)
યે વોહી હૈં કાફિર બદકાર

(૮૧) સૂરતુત-તક-વીર

(મક્કી) ૨૯ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

મં ૭ ઈઝ઼શ્શમ્સુ કુવ્વિરત (૧) વઈઝ઼ન નુજૂમુન-ક-દ-રત (૨) વ ઈઝ઼લ-જિબાલુ
જબ ધૂપ લપેટી જાએ (૨) ઔર જબ તારે ઝળ પળેં (૩) ઔર જબ પહાળ ચલાએ
સુય્યિરત(૩) વ ઈઝ઼લ-ઈશારુ ઉ઼ત્તિ઼લત(૪)વ ઈઝ઼લ્વુહૂ઼શુ હુ઼શિરત (૫) વ
જાએ (૪) ઔર જબ થકી ઊંટનિયાં (૫) છૂટી ફિરેં (૬) ઔર જબ વહશી જાનવર જમા કિયે જાએં (૭) ઔર
ઈઝ઼લ-બિહ઼ારુ સુજ-જિરત(૬) વ ઈઝ઼ન્નુફૂસુ ઝુવ્વિજત (૭) વ ઈઝ઼લ્મૌઊદતુ
જબ સમંદર સુલગાએ જાએં (૮) ઔર જબ જાનવરોંકે જોળ બનેં (૯) ઔર જબ ઝિન્દહ દબાઈ હુઈ સે
સુઈ-લત (૮) બિઅય્યિ ઝ઼મ્બિન કુતિલત (૯) વ ઈઝ઼સ્સુહુ઼ફુ નુશિરત (૧૦)
પૂછા જાએ (૧૦) કિસ ખતા પર મારી ગઈ (૧૧) ઔર જબ નામેએ આ'માલ ખોલે જાએં
વ ઈઝ઼સ્સમાઉ કુશિત઼ત (૧૧) વ ઈઝ઼લ્જહ઼ીમુ સુઅ઼- ઈ઼રત(૧૨) વ ઈઝ઼લ્જન્નતુ
ઔર જબ આસ્માન જગહસે ખીંચ લિયા જાએ (૧૨) ઔર જબ જહન્નમ ભળકાયા જાએ (૧૩) ઔર જબ જન્નત
ઉઝલિફત (૧૩) અ઼લિ-મત નફ-સુમ્મા અહ઼-દ઼-રત (૧૪) ફલા ઉક઼સિમુ
પાસ લાઈ જાએ (૧૪) હર જાનકો મા'લૂમ હો જાએગા જો હાઝિર લાઈ (૧૫) તો કસમ હૈ (૧૬)
બિલ્ખુન્નસિલ (૧૫) જવારિલ-કુન્નસિ (૧૬) વલ્લૈલિ ઈઝ઼ા અ઼સ-અ઼-સ (૧૭)
ઉનકી જો ઉલ્ટે ફિરેં સીધે ચલેં થમ રહેં (૧૭) ઔર રાતકી જબ પીઠ દે (૧૮)

અઝાબકે લિયે. (૧૭) મુરાદ ઇસસે નફખએ અખીરહ હૈ. (૧૮) અપની કબરોં હિસાબકે લિયે મોકફકી તરફ. (૧૯) ઔર ઇસમેં રાહેં બન જાએંગી ઉનસે મલાઇકા ઉતરેંગે. (૨૦) જિનકી નિહાયત નહીં યાની હંમેશા રહેંગે. (૨૧) જૈસે અમલ વૈસી જઝા યા'ની જૈસા કુફ્ર બદતરીન જુર્મ હૈ વૈસા હી સખ્ત તરીન અઝાબ ઉનકો હોગા. (૨૨) ક્યૂં કે વો મરનેકે બાદ ઉઠનેકે મુન્કિર થે. (૨૩) લૌહે મહફૂઝમેં. (૨૪) ઉનકે તમામ નેક વ બદ આ'માલ હમારે ઇલ્મ મેં હૈ. હમ ઉનપર જઝા દેંગે ઔર આખરેતમેં વકતે અઝાબ ઉનસે કહા જાએગા. (૨૫) જન્નતમેં જહાં ઉન્હેં અઝાબસે નજાત હોગી ઔર હર મુરાદ હાસિલ હોગી. (૨૬) જિનમેં કિસ્મ કિસ્મકે નફીસ ફલોંવાલે દરખ્ત. (૨૭) શરાબે નફીસકા. (૨૮) યા'ને જન્નતમેં ન કોઈ બેહૂદા બાત સુનનેમેં

وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ۝ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۝ ذِي
قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ۝ مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ۝
وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ۝ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ۝
وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ۝ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ
رَجِيمٍ ۝ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ۝ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۝
لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ۝ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا
أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝

(٨٢) سُورَةُ الْإِنْفِطَارِ مَكِّيَّةٌ (٨٢)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ۝ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ۝ وَإِذَا الْبِحَارُ
فُجِّرَتْ ۝ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ۝ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ
وَأَخَّرَتْ ۝ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ۝
الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ۝ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَا شَاءَ

વસ્સુબ્હિ ઈઝા ત-નફ-ફસ (૧૮) ઈન્નહૂ લકૌલુ
ઔર સુબ્હકી જબ દમ લે (૧૯) બેશક યે (૨૦) ઈઝઝતવાલે
રસૂલિન કરીમિન (૧૯) ઝી કુવ્વતિન ઈન્દ
રસૂલ (૨૧) કા પઢા હુઆ હૈ જો કુવ્વતવાલા હૈ માલિક અર્શકે હુઝૂર ઈઝઝતવાલા
ઝિલ-અર્શિ મકીનિમ- (૨૦) મુતાઈન સમ્મ
વહાં ઉસકા હુકમ માના જાતા હૈ (૨૨) અમાનતદાર હૈ
અમીન (૨૧) વમા સાહિબુકુમ બિમજ-નૂન (૨૨)
(૨૩) ઔર તુમ્હારે સાહબ (૨૪) મજનૂન નહીં (૨૫) ઔર બેશક
વ-લ-કદ રઆહુ બિલ ઉફુકિલ-મુબીન (૨૩) વમા
ઉન્હોંને (૨૬) ઉસે રૌશન કિનારે પર દેખા (૨૭) ઔર યે નબી
હુ-વ અલલ્ગૈબિ બિ-દનીન (૨૪) વમા હુ-વ બિકૌલિ
ગૈબ બતાનેમેં બખીલ નહીં ઔર કુર્આન મરદૂદ શૈતાનકા
શૈતાનિર-રજીમિન (૨૫) ફ-ઐ-ન તઝ-હબૂન (૨૬)
પઢા હુવા નહીં ફિર કિધર જાતે હો (૨૮)

ઈન હુ-વ ઈલ્લા ઝિક-રુલ-લિલ-આલમીન (૨૭) લિમન શા-અ મિન્કુમ અંય્યસ્તકીમ ૯
વોહ તો નસીહત હી હૈ સારે જહાનકે લિયે ઉસકે લિયે જો તુમમેં સીધા હોના ચાહે ૦
(૨૮) વમા તશાઊ-ન ઈલ્લા અંય્યશાઅલ્લાહુ રબ્બુલ-આલમીન ૯૦ (૨૯) મં
(૨૯) ઔર તુમ કયા ચાહો મગર યે કે ચાહે અલ્લાહ સારે જહાનકા રબ ૭

(૮૨) સૂરતુલ ઈન-ફિતાર (મક્કી) ૧૯ આયતે ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦ ઈઝસ્સમાઉન ફ-ત-રત (૧) વ ઈઝલ-
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) જબ આસ્માન ફટ પડે ઔર જબ
કવાકિબુન ત-સ- રત (૨) વ ઈઝલ-બિહારુ ફુજ-જિરત (૩) વ ઈઝલ-કુબૂરુ
તારે ઝડ પડેં ઔર જબ સમન્દર બહા દિયે જાએં (૨) ઔર જબ કબ્રેં કુરેદી
બુઅ-સિરત (૪) અલિ-મત નફ-સુમ્મા કદ-દ-મત વ અખ્ખ-રત (૫) યા
જાએં (૩) હર જાન જાન લેગી જો ઉસને આગે ભેજા (૪) ઔર જો પીછે (૫) અય
અય્યુહલ-ઈન્સાનુ મા ગર્ર-ક બિરબ્બિકલ-કરીમ (૬) અલ્લઝી ખ-લ-ક-ક
આદમી ! તુઝે કિસ ચીઝને ફરેબ દિયા અપને કરમવાલે રબસે (૬) જિસને તુઝે પૈદા કિયા (૭)
ફ-સવ્વા-ક ફ-અ-દ-લક (૭) ફી અય્યિ સૂરતિમ-મા શા-અ
ફિર ઠીક બનાયા (૮) ફિર હમવાર ફરમાયા (૯) જિસ સૂરતમેં ચાહા તુઝે

આએગી ન વહાં કોઈ કિસીકો ઝુટલાએગા. (૨૯) તુમ્હારે આ'માલકા. (૩૦) બ સબબ ઉસકે ખૌફકે. (૩૧) ઉસકે રો'બો જલાલસે. (૩૨) કલામ યા શફાઅતકા. (૩૩) દુનિયામેં ઔર ઉસીકે મુતાબિક અમલ કિયા બા'ઝ મુફસ્સેરીનને ફરમાયા કે ઠીક બાતસે કલિમએ તૈયબહ લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ મુરાદ હૈ. (૩૪) અમલે સાલેહ કરકે તાકે અઝાબસે મહફૂઝ રહે. (૩૫) અય કાફિરો. (૩૬) મુરાદ ઈસસે અઝાબે આખેરત હૈ. (૩૭) યા'ની હર નેકી વ બદી ઉસકે નામએ આ'માલમે દર્જ હોગી જિસકો વો રોઝે કયામત દેખેગા.(૩૮) તાકે અઝાબસે મહફૂઝ રહેતા. હઝરતે ઈબ્ને ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે રોઝે કયામત જબ જાનવરોંકો ઔર ચોપાયોંકો ઉઠાયા જાએગા ઓર ઉન્હેં એક દૂસરેસે બદલા દિલાયા જાએગા ઔર

رَكَّبَكَ ۝ كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ ۝ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ
لَحٰفِظِينَ ۝ كِرَامًا كَاتِبِينَ ۝ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ۝
إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ۝ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ۝
يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ۝ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ۝ وَمَا
أَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ۝ ثُمَّ مَا أَدْرٰىكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ۝
يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا ۖ وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ۝

سُورَةُ الْمُطَفِّفِينَ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَ ۝ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ
يَسْتَوْفُونَ ۝ وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ۝
أَلَا يَظُنُّ أُولٰئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ ۝ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ۝
يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعٰلَمِينَ ۝ كَلَّا إِنَّ كِتٰبَ
الْفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٍ ۝ وَمَا أَدْرٰىكَ مَا سِجِّينٌ ۝ كِتٰبٌ

રક્ક-બક (૮) કલ્લા બલ તુકઝ઼્-ઝ઼િબૂ-ન
તરકીબ દિયા (૧૦) કોઇ નહી (૧૧) બલ્કે તુમ ઇન્સાફ હોનેકો
બિદ-દીન (૯) વ ઇન્ન અ઼લૈકુમ લહ઼ાફિઝ઼ીન (૧૦)
ઝુટલાતે હો (૧૨) ઔર બેશક તુમ પર કુછ નિગેહબાન હૈં
કિરામન કાતિબીન (૧૧) યઅ઼-લમૂ-ન મા
(૧૩) મોઅઝ઼્ઝિઝ લિખનેવાલે (૧૪) જાન્તે હૈં જો કુછ
તફ-અ઼લૂન (૧૨) ઇન્નલ-અબ્રા-ર લફી
તુમ કરો (૧૫) બેશક નેકૂકાર (૧૬) ઝરૂર ચેનમેં હૈં
નઇ઼મ (૧૩) વ ઇન્નલ્ફુજ્જા-ર લફી
(૧૭) ઔર બેશક બદકાર (૧૮) ઝરૂર દોઝખમેં હૈં
જહ઼ીમિંય- (૧૪) યસ્લૌનહા યૌમદદીન (૧૫)
ઇન્સાફકે દિન ઉસમેં જાએંગે ઔર ઉસસે કહીં
વમા હુમ અ઼ન્હા બિગ઼ાઇબીન (૧૬) વમા
છુપ ન સકેંગે ઔર તૂ કયા જાને કૈસા

૯૦ અદરા-ક મા યૌમુદદીન (૧૭) સુમ્મ મા અદરા-ક મા યૌમુદદીન (૧૮) યૌ-મ લા
પા ૧ ઇન્સાફકા દિન ? ફિર તૂ કયા જાને કૈસા ઇન્સાફકા દિન ? જિસ દિન કોઇ જાન કિસી
મં ૭ તમ્લિકુ નફસુલ લિનફસિન શૈઆ વલ્અમ્રુ યૌમઇઝ઼િલ-લિલ્લાહ ૯૦ ★ (૧૯)
જાનકા કુછ ઇખ્તિયાર ન રખેગી (૧૯) ઔર સારા હુકમ ઉસ દિન અલ્લાહકા હૈ

(૮૩) સૂરતુલ મુતફ્-ફિફીન (મક્કી) ૩૬ આયતે ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼્મા નિર્રહ઼ીમ ○ વૈલુલ-લિલ્મુતફ્-ફિફીન (૧) અલ્લઝ઼ી-ન
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) કમ તોલનેવાલોંકી ખરાબી હૈ વોહ કે
ઇઝ઼ક્તાલૂ અ઼લન્નાસિ યસ્તૌફૂન (૨) વ ઇઝ઼ા કાલૂ-હુમ અવ્વ-ઝનૂહુમ યુખ઼-સિરૂન
જબ ઔરોંસે નાપ લેં પૂરા લેં ઔર જબ ઉન્હેં નાપ-તોલ કર દેં કમ કર દેં
(૩) અલા યઝ઼ુન્નુ ઉલાઇ-ક અન્નહુમ મબઊ઼સૂન (૪) લિયૌમિન અ઼ઝ઼ીમ (૫)
કયા ઉન લોગોંકો ગુમાન નહીં કે ઉન્હેં ઉઠના હૈ એક અઝમતવાલે દિનકે લિયે (૨) જિસ દિન
યૌ-મ યકૂમુન્નાસુ લિરબ્બિલ-આ઼લમીન (૬) કલ્લા ઇન્ન કિતાબલ-ફુજ-જારિ
સબ લોગ (૩) રબ્બુલ આલમીનકે હુઝૂર ખડે હોંગે બેશક કાફિરોંકી લિખત (૪) સબસે નીચી
લફી સિજ-જીન (૭) વમા અદરા-ક મા સિજ-જીન (૮) કિતાબુમ-
જગેહ સિજ્જીનમેં હૈ (૫) ઔર તૂ કયા જાને સિજ્જીન કૈસી હૈ વોહ લિખત

સીંગવાલેને બેસીંગવાલેકો મારા હોગા તો ઉસે બદલા દિલાયા જાએગા. ઉસકે બાદ વો સબ ખાક કર દિયે જાએંગે. યે દેખકર કાફિર તમન્ના કરેગા કે કાશ મૈંભી ખાક કર દિયા જાતા. બા'ઝ મુફસ્સેરીનને ઉસકે યે મા'ના બયાન કિયે હૈં કે મોમેનીન પર અલ્લાહ તઆલાકે ઇન્આમ દેખ કર કાફિર તમન્ના કરેગા કે કાશ વોહ દુનિયામેં ખાક હોતા યા'ની મુતવાઝેઅ હોતા. મુતકબ્બિર વ સરકશ ન હોતા. એક કૌલ મુફસ્સેરીનકા યેહ ભી હૈ કે કાફિર સે મુરાદ ઇબલીસ હૈ જિસને હઝરતે આદમ અલયહિસ્સલામ પર તા'ના કિયા થા કે વોહ મિટ્ટીસે પૈદા કિયે ગએ ઔર અપને આગસે પેદા કિયે જાને પર ઇફતેખાર કિયા થા. જબ વોહ હઝરતે આદમ ઔર ઉનકી ઇમાનદાર ઔલાદકે સવાબકો દેખેગા ઓર અપને આપકો શિદતે અઝાબમેં મુબ્તિલા પાએગા તો કહેગા

مَّرْقُومٌ ۝ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ۝ الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ
الدِّينِ ۝ وَمَا يُكَذِّبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ۝ إِذَا تُتْلَىٰ
عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝ كَلَّا ۖ بَلْ ۜ رَانَ
عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝ كَلَّا إِنَّهُمْ عَن رَّبِّهِمْ
يَوْمَئِذٍ لَّمَحْجُوبُونَ ۝ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُو الْجَحِيمِ ۝ ثُمَّ
يُقَالُ هَٰذَا الَّذِي كُنتُم بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝ كَلَّا إِنَّ كِتَابَ
الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ۝ كِتَابٌ
مَّرْقُومٌ ۝ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ۝ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ۝
عَلَى الْأَرَائِكِ يَنظُرُونَ ۝ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ
النَّعِيمِ ۝ يُسْقَوْنَ مِن رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ ۝ خِتَامُهُ مِسْكٌ ۚ وَفِي
ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ۝ وَمِزَاجُهُ مِن تَسْنِيمٍ ۝
عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ
الَّذِينَ آمَنُوا يَضْحَكُونَ ۝ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ۝

منزل

મર્કૂમ (૯) વૈલુંય્યૌ-મ-ઈઝ઼િલ લિલ્મુકઝ઼-ઝ઼િબીન
એક મુહર કિયા નવિશ્તા હૈ (૭) ઉસ દિન (૮) ઝુટલાનેવાલોંકી ખરાબી હૈ
(૧૦) અલ્લઝ઼ી-ન યુકઝ઼-ઝ઼િબૂ-ન બિયૌમિદ-દીન
જો ઇન્સાફકે દિનકો ઝુટલાતે હૈં
(૧૧) વમા યુકઝ઼-ઝ઼િબુ બિહી ઈલ્લા કુલ્લુ મુઅ-
(૯) ઔર ઉસે ન ઝુટલાએગા મગર
તદિન અસીમ (૧૨) ઈઝ઼ા તુત્લા અલૈહિ આયાતુના
હર સર-કશ (૧૦) જબ ઉસ પર હમારી આયતેં પઢી
કા-લ અસાતીરુલ અવ્વલીન (૧૩) કલ્લા બલ (સકતહ)
જાએં કહે (૧૧) અગલોંકી કહાનિયાં હૈં કોઈ નહીં (૧૨) બલ્કે
રા-ન અલા કુલૂબિહિમ મા કાનૂ યક-સિબૂન (૧૪)
ઉનકે દિલોં પર ઝંગ ચઢા દિયા હૈ ઉનકી કમાઈયોંને
કલ્લા ઈન્નહુમ અર્રબ્બિહિમ યૌમઈઝ઼િલ-
(૧૩) હાં-હાં-બેશક વોહ ઉસ દિન (૧૪) અપને રબકે

લ-મહ્-જૂબૂન (૧૫) સુમ્મ ઈન્નહુમ લસાલુલ-જહીમ (૧૬) સુમ્મ યુકાલુ હાઝ઼લ્લઝ઼ી
દીદારસે મેહરૂમ હૈં (૧૫) ફિર બેશક ઉન્હેં જહન્નમમેં દાખિલ હોના ફિર કહા જાએગા યે હૈ
કુન્તુમ બિહી તુકઝ઼-ઝ઼િબૂન (૧૭) કલ્લા ઈન્ન કિતાબલ-અબ્રારિ લફી ઈલ્લિય્યીન (૧૮)
વોહ (૧૬) જિસે તુમ ઝુટલાતે થે (૧૭) હાં-હાં બેશક નેકિયોંકી લિખત (૧૮) સબસે ઊંચા મહલ ઈલ્લિય્યીન મેં હૈ મં ૭
વમા અદરા-ક મા ઈલ્લિય્યૂન (૧૯) કિતાબુમ-મર્કૂમુંય (૨૦) યશ-હદુહુલ મુકર્રબૂન
(૧૯) ઔર તૂ કયા જાને ઈલ્લિય્યીન કૈસી હૈ (૨૦) વોહ લિખત એક મુહર કિયા નવિશ્તા હૈ (૨૧) મુકર્રબ જિસકી
(૨૧) ઈન્નલ અબ્રા-ર લફી નઈમ (૨૨) અલલ-અરાઈકિ યન્ઝુરૂન (૨૩) તઅ-રિફુ
ઝિયારત કરતે હૈં બેશક નેકૂકાર ઝરૂર ચૈનમેં હૈં (૨૨) તખ્તોં પર દેખતે હૈં (૨૩)
ફી વુજૂહિહિમ નદ્-ર-તન્નઈમ (૨૪) યુસ્કૌ-ન મિર્રહીકિમ મખ્તૂમ (૨૫) ખિતામુહૂ
તો ઉનકે ચેહરોંમેં ચેનકી તાઝગી પેહચાને (૨૪) નિથરી શરાબ પિલાએ જાએંગે જો મુહર કી હુઈ રખી હૈ (૨૫)
મિસ્ક વફી ઝ઼ાલિ-ક ફલ્ય-તનાફસિલ મુ-ત-નાફિસૂન (૨૬) વમિઝાજુહૂ મિન
ઉસકી મુહર મુશ્ક પર હૈ ઔર ઉસી પર ચાહિયે કે લલચાએં લલચાનેવાલે- (૨૬) ઔર ઉસકી મિલૌની
તસ્નીમ (૨૭) ઐનંય્યશરબુ બિહલ મુકર્રબૂન (૨૮) ઈન્નલ્લઝ઼ી-ન અજ-રમૂ કાનૂ
તસ્નીમસે હૈ (૨૭) વોહ ચશ્મા જિસસે મુકર્રબાને બારગાહ પીતે હૈં (૨૮) બેશક મુજરિમ લોગ (૨૯) ઈમાનવાલોંસે (૩૦)
મિનલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ યદ્-હકૂન (૨૯) વ ઈઝ઼ા મર્રૂબિહિમ ય-તગા-મઝૂન (૩૦)
હંસા કરતે થે ઔર જબ વોહ (૩૧) ઉન પર ગુઝરતે તો યે આપસમેં ઉન પર આંખોસે ઈશારે કરતે (૩૨)

કાશ મૈં મિટ્ટી હોતા યા'ની હઝરતે આદમ કી તરહ મિટ્ટીસે પૈદા કિયા હોતા.
<u>સૂરએ નાઝેઆત</u> : (૧) સૂરએ નાઝેઆત મક્કિયા હૈ. ઈસમેં દો રૂકૂઅ, છિયાલીસ આયતેં, એક સો સત્તાનવે કલિમે, સાતસો તિર્પન હુરૂફ હૈં. (૨) યા'ની ઉન ફરીશ્તોંકી. (૩) કાફિરોંકી. (૪) યા'ની મો'મીનીન કી જાને નરમીકે સાથ કબ્ઝ કરે. (૫) જિસ્મકે અંદર યા ઝમીન વ આસ્માન કે દરમિયાન મો'મેનીનકી રૂહે લેકર (કમા રવા અન અલીયીન રદિયલ્લાહો અન્હો) (૬) અપની ખિદમત પર જિસકે મામૂર હૈ (રૂહુલ બયાન). (૭) યા'ની ઉમૂરે દુન્યવિયાકે ઈન્તેઝામ જો ઉનસે મુતઅલ્લિક હૈં ઉનકે સર અંજામ કરેં યે કિસમ ઉસ પર હૈ. (૮) ઝમીન ઔર પહાડ ઔર હર ચીઝ નફખએ ઊલા સે ઈઝતેરાબમેં આ જાએગી

وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمُ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ۝ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا
إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ۝ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَافِظِينَ ۝ فَالْيَوْمَ
الَّذِينَ آمَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ۝ عَلَى الْأَرَائِكِ
يَنْظُرُونَ ۝ هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۝

سُورَةُ الْانْشِقَاقِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انْشَقَّتْ ۝ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۝ وَإِذَا
الْأَرْضُ مُدَّتْ ۝ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ۝ وَأَذِنَتْ
لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ۝ يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ
كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ ۝ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ۝
فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ۝ وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ
مَسْرُورًا ۝ وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ ۝ فَسَوْفَ
يَدْعُو ثُبُورًا ۝ وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا ۝ إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ

વ ઈઝન્-ક-લબૂ ઈલા અહ-લિ હિમુન્-ક-લબૂ
ઔર જબ (૩૩) અપને ઘર પલટતે ખુશિયાં કરતે
ફકિહીન ۝ (૩૧) વ ઈઝા રઓહુમ કાલૂ
પલટતે (૩૪) ઔર જબ મુસલમાનોંકો દેખતે કેહતે
ઈન્ન હાઉલાઈ લદાલ્લૂન ۝ (૩૨) વમા ઉર્સિલૂ
બેશક યે લોગ બેહકે હુએ હૈં (૩૫) ઔર યે (૩૬) કુછ ઉન પર નિગેહબાન
અલૈહિમ હાફિઝીન ۝ (૩૩) ફલ યૌમલ્લઝી-ન
બનાકર ન ભેજે ગએ (૩૭) તો આજ (૩૮) ઈમાનવાલે
આમનૂ મિનલ કુફ-ફારિ યદ્-હકૂન ۝ (૩૪) અલલ
કાફિરોંસે હંસતે હૈં (૩૯) તખ્તોં પર
અરાઈ-કિ ۝ યન્-ઝુરૂન ۝ (૩૫) હલ સુવ્વિબલ-
બૈઠે દેખતે હૈં (૪૦) ક્યૂં કુછ
કુફ-ફારુ મા કાનૂ યફ-અલૂન ۝ (૩૬)
૯ બદલા મિલા કાફિરોંકો અપને કિયેકા (૪૧)

(૮૪) સૂરતુલ ઈન્શિકાક (મક્કી) ૨૫ આયતે ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

મં ૭ બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ۝ ઈઝસ-સમાઉન-શક્કત ۝ (૧) વ-અઝિનત લિ
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) જબ આસ્માન શક હો (૨) ઔર અપને રબકા હુકમ સુને
રબ્બિહા વ હુક્કત ۝ (૨) વ ઈઝલ્અર્દુ મુદ-દત (૩) વ અલ્કત મા ફીહા
(૩) ઔર ઉસે સઝાવાર હી યે હૈ ઔર જબ ઝમીન દરાઝ કી જાએ (૪) ઔર જો કુછ ઉસમેં હૈ (૫) ડાલ દે
વ-ત-ખલ્લત ۝ (૪) વ અઝિનત લિરબ્બિહા વ હુક્કત ۝ (૫) યા અય્યુહલ ઈન્સાનુ
ઔર ખાલી હો જાએ ઔર અપને રબકા હુકમ સુને (૬) ઔર ઉસે સઝાવારહી યે હૈ (૭) અય આદમી ! બેશક તુઝે
ઈન્ન-ક કાદિહુન ઈલા રબ્બિ-ક કદ-હન ફમુલા-કીહ ۝ (૬) ફ-અમ્મા મન ઊતિ-ય
અપને રબકી તરફ (૮) ઝરૂર દૌડના હૈ ફિર ઉસસે મિલના (૯) તો વોહ જો અપના નામએ આ'માલ દાહિને હાથમેં
કિતાબહૂ બિયમીનિહી ۝ (૭) ફસૌ-ફ યુહાસબુ હિસાબંય્યસીરા ۝ (૮) વ યન્કલિબુ ઈલા
દિયા જાએ (૧૦) ઉસસે અન્કરીબ સહલ હિસાબ લિયા જાએગા (૧૧) ઔર અપને ઘરવાલોંકી
અહ-લિહી મસરૂરા ۝ (૯) વ-અમ્મા મન ઊતિ-ય કિતાબહૂ વરા-અ ઝહ-રિહી ۝ (૧૦)
તરફ (૧૨) શાદ-શાદ પલટેગા (૧૩) ઔર વોહ જિસકા નામએ આ'માલ ઉસકી પીઠકે પીછે દિયા જાએ (૧૪)
ફસૌ-ફ યદ-ઊ સુબૂરા ۝ (૧૧) વ-યસ્લા સઈરા ۝ (૧૨) ઈન્નહૂ કા-ન ફી અહ-લિહી
વોહ અન્કરીબ મૌત માંગેગા (૧૫) ઔર ભળકતી આગમેં જાએગા બેશક વોહ અપને

ઔર તમામ ખલ્ક મર જાએગી. (૯) યા'ની નફખએ સાનિયહ હોગા જિસસે હર શય બ- ઈઝને ઈલાહી ઝિંદા કર દી જાએગી ઉન દોનોં નફખોંકે દરમિયાન ચાલીસ સાલકા ફાસલા હોગા. (૧૦) ઉસ દિનકી હૌલ ઔર દહેશતકા હાલ કુફ્ફારકા હોગા. (૧૧) જો મરનેકે બાદ ઉઠનેકે મુન્કિર હૈં. જબ ઉનસે કહા જાતા હૈ કે તુમ મરનેકે બાદ ઉઠાએ જાઓગે તો. (૧૨) યા'ની મૌતકે બાદ ફિર ઝિંદગીકી તરફ વાપસ કિયે જાએંગે. (૧૩) રેઝા રેઝા બિખરી હુઈ ફિર ભી ઝિંદા કિયે જાએંગે. (૧૪) યા'ની અગર મૌતકે બાદ ઝિંદા કિયા જાના સહીહ હૈ ઔર હમ મરનેકે બાદ ઉઠાએ ગએ તો ઈસમે હમારા બળા નુકસાન હૈ ક્યૂંકે હમ દુનિયામેં ઉસકી તકઝીબ કરતે રહે. યે મકૌલા ઉનકા બતૌરે ઈસ્તેહઝા થા. ઉસ પર ઉન્હેં બતાયા ગયા કે તુમ મરનેકે બાદ ઝિંદા કિયે જાનેકો

مَسْرُوْرًا ﴿۱۳﴾ اِنَّهٗ ظَنَّ اَنْ لَّنْ يَّحُوْرَ ﴿۱۴﴾ بَلٰٓى ۚ اِنَّ رَبَّهٗ كَانَ
بِهٖ بَصِيْرًا ﴿۱۵﴾ فَلَآ اُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ﴿۱۶﴾ وَالَّيْلِ وَمَا
وَسَقَ ﴿۱۷﴾ وَالْقَمَرِ اِذَا اتَّسَقَ ﴿۱۸﴾ لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ﴿۱۹﴾
فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۲۰﴾ وَاِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْاٰنُ
لَا يَسْجُدُوْنَ ﴿۲۱﴾ بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُكَذِّبُوْنَ ﴿۲۲﴾ وَاللّٰهُ
اَعْلَمُ بِمَا يُوْعُوْنَ ﴿۲۳﴾ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿۲۴﴾ اِلَّا
الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿۲۵﴾

سُوْرَةُ الْبُرُوْجِ مَكِّيَّةٌ ۸۵

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْبُرُوْجِ ﴿۱﴾ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُوْدِ ﴿۲﴾ وَشَاهِدٍ
وَّمَشْهُوْدٍ ﴿۳﴾ قُتِلَ اَصْحٰبُ الْاُخْدُوْدِ ﴿۴﴾ النَّارِ ذَاتِ
الْوَقُوْدِ ﴿۵﴾ اِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُوْدٌ ﴿۶﴾ وَّهُمْ عَلٰى مَا يَفْعَلُوْنَ
بِالْمُؤْمِنِيْنَ شُهُوْدٌ ﴿۷﴾ وَمَا نَقَمُوْا مِنْهُمْ اِلَّآ اَنْ يُّؤْمِنُوْا

મસ્‌રૂરા (૧૩) ઈન્નહૂ ઝ઼ન્ન અલ્લંય્યહૂ-ર દૈ (૧૪)
ઘરમેં (૧૬) ખુશ થા (૧૭) વોહ સમઝા કે ઉસે ફિરના નહીં (૧૮)
બલા દૈ ઈન્ન રબ્બહૂ કા-ન બિહી બસ઼ીરા (૧૫)
હાં ક્યૂં નહીં (૧૯) બેશક ઉસકા રબ ઉસે દેખ રહા હૈ
ફલા ઉક઼-સિમુ બિશ્શ-ફક઼િ (૧૬) વલ્લૈલિ વ મા
તો મુઝે કસમ હૈ શામકે ઉજાલેકી (૨૦) ઔર રાતકી
વ-સ-ક઼ (૧૭) વલ્ક઼-મરિ ઈઝ઼ત્ત-સ-ક઼ (૧૮)
ઔર જો ચીઝેં ઉસમેં જમા હોતી હૈં (૨૧) ઔર ચાંદકી જબ પૂરા હો (૨૨)
લ-તર-કબુન્ન ત઼-બ-ક઼ન અ઼ન ત઼-બક઼ (૧૯) ફમા
ઝ઼રૂર તુમ મંઝિલ બ મંઝિલ ચઢોગે (૨૩) તો ક્યા
લહુમ લા યુઅ-મિનૂન (૨૦) વઈઝ઼ા કુરિ-અ
હુવા ઉન્હેં ઈમાન નહીં લાતે (૨૪) ઔર જબ કુર્આન
અ઼લૈહિમુલ-કુરઆનુ લા યસ્જુદૂન (સજદહ) (૨૧) સજદહ
પઢા જાએ સજદા નહીં કરતે (૨૫)
બલિલ્લઝ઼ી-ન ક-ફરૂ યુકઝ઼-ઝ઼િબૂન (૨૨) વલ્લાહુ અઅ-લમુ બિમા યૂઈ઼ન (૨૩)
બલ્કે કાફિર ઝુટલા રહે હૈં (૨૬) ઔર અલ્લાહ ખૂબ જાનતા હૈ જો અપને જીમેં રખતે હૈં (૨૭)
ફ-બશ્શિર- હુમ બિઅ઼ઝાબિન અલીમ (૨૪) ઈલ્લલ્લઝ઼ી-ન આમનૂ વ મં ૭
તો તુમ ઉન્હેં દર્દનાક અઝાબકી બશારત દો (૨૮) મગર જો ઈમાન લાએ ઔર
અ઼મિલુસ્સ઼ાલિહ઼ાતિ લહુમ અજ-રુન ગૈ઼રુ મમ્નૂન ૯૦ (૨૫)
અચ્છે કામ કિયે ઉનકે લિયે વોહ સવાબ હૈ જો કભી ખત્મ ન હોગા

(૮૫) સૂરતુલ બુરૂજ (મક્કી) ૨૨ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼્મા નિર્રહીમ ૦ વસ્સમાઈ ઝાતિલ્બુરૂજિ (૧) વલ્યૌમિલ-
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) કસમ આસ્માનકી જિસમેં બુર્જ હૈં (૨) ઔર ઉસ દિનકી
મૌઊ઼દિ (૨) વ શાહિદિંવ-વ મશ્હૂદ (૩) કુતિ-લ અસ઼્હ઼ાબુલ-ઉખ્દૂદિન-(૪) નારિ
જિસકા વા'દા હૈ (૩) ઔર ઉસ દિનકી જો ગવાહ હૈ (૪) ઔર ઉસ દિનકી જિસમેં હાઝિર હોતે હૈં (૫) ખાઈવાલોં પર લા'
ઝ઼ાતિલ્વકૂદિ (૫) ઈઝ઼ હુમ અ઼લૈહા કુઊ઼દુંવ-(૬) વહુમ અ઼લા મા યફ-અ઼લૂ-ન
નત હો (૬) વોહ ઉસ દિન ભળકતી આગવાલે જબ વોહ ઉસકે કિનારોં પર બૈઠે થે (૭) ઔર વોહ ખુદ ગવાહ હૈં જો કુછ
બિલ્મુઅ-મિની-ન શુહૂદ (૭) વમા ન-ક઼મૂ મિન્હુમ ઈલ્લા અંય્યુઅ-મિનૂ
મુસલમાનોંકે સાથ કર રહે થે (૮) ઔર ઉન્હેં મુસલમાનોંકા ક્યા બુરા લગા યેહી ના કે વોહ ઈમાન લાએ અલ્લાહ ઈઝઝતવાલે

યે ન સમઝો કે અલ્લાહ તઆલાકે લિયે કુછ દુશ્વાર હૈ ક્યૂં કે કાદિરે બરહક પર કુછ ભી દુશવાર નહીં. (૧૫) નફખએ અખીરહ. (૧૬) જિસસે સબ જમા કર લિયે જાએંગે ઔર જબ નફખએ અખીરહ હોગા. (૧૭) ઝિંદા હોકર. (૧૮) યે ખિતાબ હૈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો જબ કૌમ કા તકઝીબ કરના આપકો શાક ઔર નાગવાર ગુઝરા તો અલ્લાહ તઆલા તો આપકી તસ્કીન કે લિયે હઝરતે મૂસા અલયહિ વસ્સલામ કા ઝિક્ર ફરમાયા જિન્હોંને અપની કૌમ સે બહોત હી તકલીફ પાઈ થી. મુરાદ યે હૈ કે અંબિયા કો યેબાતેં પેશ આતી રહતી હૈં. આપ ઉનસે ગમગીન ન હોં. (૧૯) જો મુલ્કે શામ મેં તૂર કે કરીબ હૈ. (૨૦) ઔર વો કુફરો ફસાદમેં હદસે ગુઝર ગયા. (૨૧) કુફ્રો શિર્ક ઔર મા'સિયત વ નાફરમાની સે. (૨૨) યા'ની ઉસકી

بِاللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ۙ الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ
وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِيْنَ
وَالْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوْبُوْا فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ
الْحَرِيْقِ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنّٰتٌ
تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيْرُ ۝ اِنَّ
بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيْدٌ ؕ اِنَّهٗ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيْدُ ۝ وَهُوَ
الْغَفُوْرُ الْوَدُوْدُ ۝ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيْدُ ۝ فَعَّالٌ لِّمَا
يُرِيْدُ ۝ هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ الْجُنُوْدِ ۝ فِرْعَوْنَ وَثَمُوْدَ ۝
بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ تَكْذِيْبٍ ۝ وَّاللّٰهُ مِنْ وَّرَآئِهِمْ
مُّحِيْطٌ ۝ بَلْ هُوَ قُرْاٰنٌ مَّجِيْدٌ ۝ فِيْ لَوْحٍ مَّحْفُوْظٍ ۝

سُوْرَةُ الطَّارِقِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالسَّمَآءِ وَالطَّارِقِ ۝ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الطَّارِقُ ۝ النَّجْمُ

બિલ્લાહિલ-અઝીઝિલ-હ઼મીદ (૮) અલ્લઝી લહૂ
સબ ખૂબિયોં સરાહે પર કે ઉસીકે લિયે
મુલ્કુસ- સમાવાતિ વલ્અ ર્દ઼ વલ્લાહુ અ઼લા કુલ્લિ
આસ્માનોં ઔર ઝમીનકી સલ્તનત હૈ ઔર અલ્લાહ હર ચીઝ
શૈઈન શહીદ (૯) ઈન્નલ્લઝી-ન ફ-તનુલ મુઅ-
પર ગવાહ હૈ બેશક જિન્હોંને ઈઝા દી મુસલમાન મર્દોં ઔર
મિની-ન વલ મુઅ-મિનાતિ સુમ્મ લમ યતૂબૂ ફ-લહુમ
મુસલમાન ઔરતોંકો (૯) ફિર તૌબા ન કી (૧૦) ઉનકે લિયે જહન્નમકા
અ઼ઝાબુ જ-હન્ન-મ વ-લહુમ અ઼ઝાબુલ-હ઼રીક઼ (૧૦)
અઝાબ હૈ (૧૧) ઔર ઉનકે લિયે આગકા અઝાબ (૧૨)
ઈન્નલ્લઝી-ન આમનૂ વ અ઼મિલુસ઼-સ઼ાલિહ઼ાતિ
બેશક જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે ઉનકે લિયે
લહુમ જન્નાતુન તજ-રી મિન તહ઼-તિહલ
બાગ હૈં જિનકે નીચે નેહરેં રવાં યેહી બળી

અન્હારૂ઼ ◻ ઝ઼ાલિકલ-ફૌઝુલ-કબીર (૧૧) ઈન્ન બત઼-શ રબ્બિ-ક લ-શદીદ (૧૨)
કામયાબી હૈ બેશક તેરે રબકી ગિરિફ્ત બહોત સખ્ત હૈ (૧૩) બેશક વોહ પેહલે
મં ૭ ઈન્નહૂ હુ-વ યુબ્દિઉ વ યુઈદ (૧૩) વ હુવલ-ગ઼ફૂરુલ-વદૂદુ (૧૪) ઝુલ્અ઼ર્શિલ-મજીદ
કરે ઔર ફિર કરે (૧૪) ઔર વોહી હૈ બખ્શનેવાલા અપને નેક બન્દોં પર પ્યારા ઈઝ્ઝતવાલે અર્શકા માલિક
(૧૫) ફઅ઼-આ઼લુલ-લિમા યુરીદ (૧૬) હલ અતા-ક હ઼દીસુલ જુનૂદ (૧૭) ફિરઓ઼-ન
હંમેશા જો ચાહે કર લેનેવાલા ક્યા તુમ્હારે પાસ લશ્કરોંકી બાત આઈ (૧૫) વોહ લશ્કર કૌન ફિરઔન ઔર
વ સ઼મૂદ (૧૮) બલિલ્લઝી-ન ક-ફરૂ ફી તક-ઝીબિંવ- (૧૯) વલ્લાહુ મિંવ્વરાઈહિમ
સમૂદ (૧૬) બલ્કે (૧૭) કાફિર ઝુટલાનેમેં હૈં (૧૮) ઔર અલ્લાહ ઉનકે પીછેસે ઉન્હેં ઘેરે
૯૦ મુહીત઼ (૨૦) બલ હુ-વ કુરઆનુમ-મજીદુન (૨૧) ફી લૌહ઼િમ-મહ઼-ફૂઝ઼ (૨૨)
હુએ હૈં (૧૯) બલ્કે વોહ કમાલ શર્ફવાલા કુર્આન હૈ લૌહે મેહફૂઝમેં

(૮૬) સૂરતુત઼-ત઼ારિક઼ (મક્કી) ૧૭ આયતે ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મેહરબાન રહમવાલા (૧)

વસ્સમાઈ વત્ત઼ારિકિ઼ (૧) વમા અદ-રા-ક મત્ત઼ારિકુ઼ન- (૨) નજમુસ઼-
આસ્માનકી કસમ ઔર રાતકો આનેવાલેકી (૨) ઔર કુછ તુમને જાના વોહ રાતકો આનેવાલા ક્યા હૈ ખૂબ

ઝાતો સિફાત કી મા'રેફત કી તરફ. (૨૩) ઉસકે અઝાબ સે. (૨૪) યદે બૈઝા ઔર અસા. (૨૫) હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલામ કો. (૨૬) યા'ની ઈમાન સે એઅરાઝ કિયા. (૨૭) ફસાદ અંગેઝીકી. (૨૮) યા'ની જાદૂગરોંકો ઔર અપને લશ્કરોંકો. (૨૯) યા'ની મેરે ઉપર ઔર કોઈ રબ નહીં. (૩૦) દુનિયામેં ગર્ક કિયા ઔર આખેરતમેં દોઝખ મેં દાખિલ ફરમાએગા. (૩૧) અલ્લાહ અઝ્ઝો જલ્લ સે ઉસકે બા'દ મુન્કેરીને બઅસ કો ઈતાબ ફરમાયા જાતા હૈ. (૩૨) તુમ્હારે મરનેકે બાદ. (૩૩) બગૈર સૂતૂનકે. (૩૪) ઐસાકે ઉસમેં કહીં કોઈ ખલલ નહીં. (૩૫) નૂરે આફતાબ કો ઝાહિર ફરમાકર. (૩૬) જો પૈદા તો આસ્માન સે પેહલે ફરમાઈ ગઈ થી મગર ફૈલાઈ ન ગઈ થી. (૩૭) ચશ્મે જારી ફરમા કર. (૩૮) જિસે જાનદાર ખાતે હૈં. (૩૯) રૂએ

الثَّاقِبُ ۝ إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ۝ فَلْيَنظُرِ
الْإِنسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۝ خُلِقَ مِن مَّاءٍ دَافِقٍ ۝ يَخْرُجُ مِن
بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۝ إِنَّهُ عَلَىٰ رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ۝
يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ۝ فَمَا لَهُ مِن قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ۝ وَالسَّمَاءِ
ذَاتِ الرَّجْعِ ۝ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۝ إِنَّهُ لَقَوْلٌ
فَصْلٌ ۝ وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ۝ إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ۝
وَأَكِيدُ كَيْدًا ۝ فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ۝

سُورَةُ الْأَعْلَىٰ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۝ الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّىٰ ۝ وَالَّذِي
قَدَّرَ فَهَدَىٰ ۝ وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَىٰ ۝ فَجَعَلَهُ غُثَاءً
أَحْوَىٰ ۝ سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنسَىٰ ۝ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۚ إِنَّهُ
يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَىٰ ۝ وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَىٰ ۝ فَذَكِّرْ

સાકિ઼બ ॰ (૩) ઈન કુલ્લુ નફ-સિલ લમ્મા અ઼લૈહા
ચમકતા તારા કોઈ જાન નહીં જિસ પર
હાફિ઼ઝ઼ ॰ (૪) ફલ-યન્ઝુ઼રિલ-ઈન્સાનુ મિમ-મ
નિગેહબાન ન હો (૩) તો ચાહિયે કે આદમી ગૌર કરે કે કિસ ચીઝ઼સે
ખુલિક઼(૫) ખુલિ-ક઼ મિમ્માઈન દાફિકિ઼ય઼॰(૬)
બનાયા ગયા (૪) જસ્ત કરતે પાનીસે (૫)
યખ઼્રુજુ મિમ્બૈનિસ઼ સુલ્બિ વત્તરાઈબ ॰ (૭)
જો નિકલતા હૈ પીઠ ઔર સીનોંકે બીચસે (૬)
ઈન્નહૂ અ઼લા રજ-ઈહી લકા઼દિર ॰(૮) યૌ-મ
બેશક અલ્લાહ ઉસકે વાપસ કર દેને પર (૭) કાદિર હૈ જિસ દિન
તુબ- લસ્સરાઈરુ ॰ (૯) ફમા લહૂ મિન કુ઼વ્વતિંવ
છુપી બાતોંકી જાંચ હોગી (૮) આદમીકે પાસ ન કુછ ઝ઼ોર હોગા
વલા નાસિ઼ર ॰ (૧૦) વસ્સમાઈ ઝ઼ાતિર-રજ-ઈ॰
ન કોઈ મદદગાર (૯) આસ્માનકી કસમ જિસસે મેંહ ઉતરતા હૈ (૧૦) ઔર

(૧૧) વલ્અર્દિ઼ ઝ઼ાતિસ્સ઼દ-ઈ ॰ (૧૨) ઈન્નહૂ લ-કૌ઼લુન ફ઼સ્લુંવ-વ ॰ (૧૩) વમા હુ-વ
ઝ઼મીનકી જો ઉસસે ખુલતી હૈ (૧૧) બેશક કુર્આન ઝ઼રૂર ફૈસલેકી બાત હૈ (૧૨) ઔર કોઈ હંસીકી
બિલ્હઝ઼્લ ॰ (૧૪) ઈન્નહુમ યકીદૂ-ન કૈદંવ- ॰ (૧૫) વ અકીદુ કૈદા (૧૬)
બાત નહીં (૧૩) બેશક કાફિર અપના-સા દાંવ ચલતે હૈં (૧૪) ઔર મૈં અપની ખુફિયા તદબીર ફરમાતા હૂં (૧૫)
ફ-મહ-હિલિલ કાફિરી-ન અમ્હિલહુમ રુવૈદા ૯૦ (૧૭)
તો તુમ કાફિરોંકો ઢીલ દો (૧૬) ઉન્હેં કુછ થોડી મોહલત દો (૧૭)

(૮૭) સૂરતુલ અઅ્-લા (મક્કી) ૧૯ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦ સબ્બિહિસ-મ રબ્બિકલ-અઅ્-લા ॰(૧) અલ્લઝ઼ી
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) અપને રબકે નામકી પાકી બોલો જો સબસે બુલન્દ હૈ (૨) જિસને
ખ઼-લ-ક઼ ફ-સવ્વા ॰(૨) વલ્લઝ઼ી ક઼દ-દ-ર ફ-હદા ॰(૩) વલ્લઝ઼ી અખ઼-ર-જલ મર્આ ॰(૪)
બનાકર ઠીક કિયા (૩) ઔર જિસને અંદાઝ઼ે પર રખકર રાહ દી (૪) ઔર જિસને ચારા નિકાલા ફિર ઉસે
ફ-જ-અ઼-લહૂ ગ઼ુસા઼અન અહ઼-વા (૫) સનુક઼-રિઉ-ક ફલા તન્સા (૬) ઈલ્લા મા શા-અલ્લાહ
ખુશ્ક સિયાહ કર દિયા અબ હમ તુમ્હેં પઢાએંગે કે તુમ ન ભૂલોગે (૫) મગર જો અલ્લાહ ચાહે (૬) બેશક
ઈન્નહૂ યઅ઼-લમુલ-જહ-ર વમા યખ઼્ફા ॰(૭) વ નુયસ્સિરુ-ક લિલ્યુસ્રા (૮) ફઝ઼ક્કિર
વોહ જાનતા હૈ હર ખુલે ઔર છુપેકો ઔર હમ તુમ્હારે લિયે આસાનીકા સામાન કર દેંગે (૭) તો તુમ

મં ૭

ઝ઼મીન પર તાકે ઉસકો સુકૂન હો. (૪૦) યા'ની નફખએ સાનિયહ હોગા જિસમેં મુરદે ઉઠાએ જાએંગે. (૪૧) દુનિયામેં નેક યા બદ. (૪૨) ઔર તમામ ખલ્ક ઉસકો દેખે. (૪૩) હદસે ગુઝ઼રા ઓર કુફ્ર ઈખતિયાર કિયા. (૪૪) આખેરત પર ઔર શોહવાત કા તાબેઅ હુવા. (૪૫) ઔર ઉસને જાના કે ઉસે રોઝ઼ે કયામત અપને રબ કે હુઝ઼ૂર હિસાબ કે લિયે હાઝ઼િર હોના હૈ. (૪૬) હરામ ચીઝ઼ોં કી. (૪૭) અય સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ! મક્કાકે કાફિર. (૪૮) ઔર ઉસકા વકત બતાને સે કયા ગર્ઝ઼. (૪૯) યા'ની કાફિર કયામત કો જિસકા ઈન્કાર કરતે હૈં તો ઉસકે હૌલ ઔર વહેશત સે અપની ઝ઼િંદગાની કી મુદત ભૂલ જાએંગે ઔર ખયાલ કરેંગે કે.

إن نفعت الذكرى ۝ سيذكر من يخشى ۝ و
يتجنبها الأشقى ۝ الذي يصلى النار الكبرى ۝ ثم
لا يموت فيها ولا يحيى ۝ قد أفلح من تزكى ۝ و
ذكر اسم ربه فصلى ۝ بل تؤثرون الحيوة الدنيا ۝
والآخرة خير وأبقى ۝ إن هذا لفي الصحف الأولى ۝
صحف إبرهيم وموسى ۝

سورة الغاشية

بسم الله الرحمن الرحيم
هل أتاك حديث الغاشية ۝ وجوه يومئذ خاشعة ۝
عاملة ناصبة ۝ تصلى نارا حامية ۝ تسقى من
عين آنية ۝ ليس لهم طعام إلا من ضريع ۝ لا يسمن
ولا يغني من جوع ۝ وجوه يومئذ ناعمة ۝
لسعيها راضية ۝ في جنة عالية ۝ لا تسمع فيها

ઈન ન-ફ-અતિઝ઼-ઝ઼િક-રા (૯) સ-યઝ઼-ઝ઼ક્કરુ
નસીહત ફરમાઓ (૮) અગર નસીહત કામ દે (૯) અ-કરીબ નસીહત
મંય્યખ્શા (૧૦) વ-ય-ત-જન્નબુહલ-અશ- (૧૧)
માનેગા જો ડરતા હૈ (૧૦) ઔર ઉસસે (૧૧) વોહ બડા બદબખ્ત દૂર
કલ્લઝ઼ી યસ્લન્નારલ-કુબ્રા (૧૨) સુમ્મ લા યમૂતુ
રહેગા જો સબસે બડી આગમેં જાએગા (૧૨) ફિર ન ઉસમેં
ફીહા વલા યહ્-યા (૧૩) ક઼દ અફ-લ-હ્ મન
મરે (૧૩) ઔર ન જિયે (૧૪) બેશક મુરાદકો પહોંચા જો
ત-ઝ઼ક્કા (૧૪) વ-ઝ઼-ક-રસ્મ રબ્બિહી
સુથરા હુવા (૧૫) ઔર અપને રબકા નામ લે કર (૧૬) નમાઝ઼ પઢી
ફ-સલ્લા (૧૫) બલ તુઅ-સિ઼રૂનલ-હ્યાતદ-
(૧૭) બલ્કે તુમ જીતી દુનિયાકો તર્જીહ દેતે હો (૧૮)
દુન્યા (૧૬) વલ આખ઼િરતુ ખ઼ૈરુંવ-વ અબ્ક઼ા (૧૭)
ઔર આખેરત બેહતર ઔર બાકી રેહનેવાલી બેશક યે (૧૯) અગલે

૯૦ ઈન્ન હાઝ઼ા લફિસ- સુહુફિલ-ઊલા (૧૮) સુહુફિ ઈબરાહી-મ વમૂસા (૧૯)
સહીફોંમેં હૈ (૧૮) ઈબ્રાહીમ ઔર મૂસાકે સહીફોંમેં (૧૯)

મં ૭

(૮૮) સૂરતુલ ગ઼ાશિયહ (મક્કી) ૨૬ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ○

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

હલ અતા-ક હ્દીસુલ-ગ઼ાશિયહ (૧) વુજૂહુંય્યૌમઈઝ઼િન ખ઼ાશિ-અતુન (૨)
બેશક તુમ્હારે પાસ (૨) ઉસ મુસીબતકી ખબર આઈ જો છા જાએગી (૩) કિત્ને હી મુંહ ઉસ દિન ઝલીલ હોંગે
આમિ-લતુન નાસિ-બતુન (૩) તસ્લા નારન હ્આમિ-ય-તન (૪) તુસ્ક઼ા મિન
કામ કરેં મશક્કત ઝેલેં જાએં ભડકતી આગમેં (૪) નિહાયત જલતે ચશ્મેકા પાની
ઐનિન આનિયહ (૫) લૈ-સ લહુમ તઆમુન ઈલ્લા મિન દ઼રીઈલ- (૬) લા યુસ્મિનુ
પિલાએ જાએં ઉનકે લિયે કુછ ખાના નહીં મગર આગકે કાંટે (૫) કે ન ફર્બહી લાએં ઔર
વલા યુગ઼્ની મિન જૂઅ (૭) વુજૂહુંય- યૌમઈઝ઼િન નાઈમતુલ- (૮) લિસઅ્-યિહા
ન ભૂકમેં કામ દેં (૬) કિત્ને હી મુંહ ઉસ દિન ચૈનમેં હૈં (૭) અપની કોશિશ
રાદ઼િયતુન (૯) ફી જન્નતિન આલિ-યતિલ- (૧૦) લા તસ્મઉ ફીહા
પર રાઝ઼ી (૮) બુલન્દ બાગમેં કે ઉસમેં કોઈ બેહૂદા

સૂરએ અબસ: (૧) સૂરએ અબસ મક્કિયા હૈ. ઈસમેં એક રૂકૂઅ, બયાલીસ આયતેં, એક સૌ તીસ કલિમે, પાંચસો તૈંતીસ હુરૂફ હૈં. (૨) નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને. (૩) યા'ને અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમ્મે મકતૂમ-શાને નુઝૂલ :-નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઉતબા બિન રબીઆ, અબૂ જહલ બિન હિશામ ઔર અબ્બાસ બિન અબ્દુલ મુત્તલિબ ઔર ઉબૈ બિન ખલફ ઔર ઉમૈયા બિન ખલફ અશરાફે કુરૈશ કો ઈસ્લામકી દા'વત ફરમા રહે થે. ઉસ દરમ્યાન અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમ્મે મકતૂમ નાબીના હાઝ઼િર હુએ ઔર ઉન્હોંને નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો બાર બાર નિદા કરકે અર્ઝ઼ કિયા કે યે જો અલ્લાહ તઆલાને આપકો સિખાયા હૈ મુઝે તાલીમ ફરમાએં. ઈબ્ને ઉમ્મે મકતૂમ ને યે ન

لاغية ۝ فيها عين جارية ۝ فيها سرر مرفوعة ۝
وأكواب موضوعة ۝ ونمارق مصفوفة ۝ وزرابي
مبثوثة ۝ أفلا ينظرون إلى الإبل كيف خلقت ۝ و
إلى السماء كيف رفعت ۝ وإلى الجبال كيف
نصبت ۝ وإلى الأرض كيف سطحت ۝ فذكر إنما
أنت مذكر ۝ لست عليهم بمصيطر ۝ إلا من
تولى وكفر ۝ فيعذبه الله العذاب الأكبر ۝ إن
إلينا إيابهم ۝ ثم إن علينا حسابهم ۝

سورة الفجر مكية

بسم الله الرحمن الرحيم

والفجر ۝ وليال عشر ۝ والشفع والوتر ۝ والليل إذا
يسر ۝ هل في ذلك قسم لذي حجر ۝ ألم تر كيف
فعل ربك بعاد ۝ إرم ذات العماد ۝ التي لم يخلق

લાગ઼િયહ (૧૧) ફીહા ઐનુન જારિયહ□ (૧૨)
બાત ન સુનેંગે ઉસમેં રવાં ચશ્મા હૈ ઉસમેં
ફીહા સુરુરુમ મર્ફૂઅતુંવ-(૧૩) વ અક-વાબુમ
બુલન્દ તખ્ત હૈં ઔર ચુને હુએ કૂઝે (૯) ઔર બરાબર બિછે
મૌઝૂઅતુંવ-(૧૪) વ નમારિકુ મસ્ફૂ-ફતુંવ-(૧૫) વ
હુએ કાલીન ઔર ફૈલી હુઇ ચાંદનિયાં (૧૦)
ઝરાબિય્યુ મબ્સૂસહ(૧૬) અ-ફલા યન્ઝુરૂ-ન
તો ક્યા ઊંટકો નહીં દેખતે કૈસા બનાયા
ઈલલ-ઈબિલિ કૈ-ફ ખુલિક઼ત(૧૭) વ ઈલસ્સમાઇ
ગયા ઔર આસ્માનકો કૈસા ઊંચા કિયા ગયા (૧૧) ઔર
કૈ-ફ રુફિઅત (૧૮) વ ઈલલ-જિબાલિ કૈ-ફ નુસિ-
પહાડોંકો કૈસે કાઇમ કિયે ગએ ઔર
બત (૧૯) વ ઈલલ્અર્દિ કૈ-ફ સુતિહત (૨૦)
ઝમીનકો કૈસે બિછાઇ ગઇ તો તુમ
ફ-ઝક્કિર ઈન્નમા અન્ત મુઝક્કિર(૨૧) લસ્ત અલૈહિમ બિમુસૈતિરિન(૨૨) ઈલ્લા
નસીહત સુનાઓ (૧૨) તુમ તો યેહી નસીહત સુનાનેવાલે હો તુમ કુછ ઉન પર કળોળા નહીં (૧૩)
મન ત-વલ્લા વ-ક-ફ-ર(૨૩) ફયુઅઝ઼-ઝિબુહુલ્લાહુલ અઝ઼ાબલ અક-બર(૨૪) ઈન્ન મં ૭
હાં જો મુંહ ફેરે (૧૪) ઔર કુફ્ર કરે (૧૫) તો ઉસે અલ્લાહ બળા અઝાબ દેગા (૧૬) બેશક
ઈલૈના ઈયાબહુમ (૨૫) સુમ્મ ઈન્ન અલૈના હિસાબહુમ ★ (૨૬) ૦૬
હમારી હી તરફ ઉનકા ફિરના હૈ (૧૭) ફિર બેશક હમારી હી તરફ ઉનકા હિસાબ હૈ આધા

(૮૯) સૂરતુલ ફજ્-ર (મક્કી) ૩૦ આયતે ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦ વલ્ફજ-રિ (૧) વ લયાલિન
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) ઉસ સુબ્હકી કસમ (૨)
અશ્રિંવ- (૨) વશશફ-ઇ વલ્વત્રિ (૩) વલ્લૈલિ ઈઝ઼ા યસ્ર (૪) હલ ફી
ઔર દસ રાતોંકી (૩) ઓર જુફ્ત ઔર તાક કી (૪) ઔર રાતકી જબ
ઝ઼ાલિ-ક ક઼-સમુલ્લિઝ઼ી હિજ્ર(૫) અ-લમ ત-ર કૈ-ફ ફ-અ-લ રબ્બુ-ક
ચલ દે (૫) ક્યૂં ઉસમેં અકલમન્દોંકે લિયે કસમ હુઇ (૬) ક્યા
બિઆદિન (૬) ઈર-મ ઝ઼ાતિલ- ઈમાદિલ (૭) લતી લમ યુખ્લક઼
તુમને ન દેખા (૭) તુમ્હારે રબને આદકે સાથ કૈસા કિયા

સમઝા કે હુઝૂર દૂસરોંસે ગુફતગૂ ફરમા રહે હૈં ઇસસે કતા' કલામ હોગા યેહ બાત હુઝૂર સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો ગિરાં ગુઝરી ઔર આસારે ના ગવારી ચેહરએ અકદસ પર નુમાયાં હુએ ઔર હુઝૂર સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ અપની દૌલત સરાએ અકદસકી તરફ વાપસ હુએ ઇસ પર યે આયાત નાઝિલ હુઇ ઔર નાબીના ફરમાને મેં અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને ઉમ્મે મકતૂમકી મા'ઝૂરી કી તરફ ઇશારા હૈ. કે કત્એ કલામ ઉસસે ઇસ વજહ સે વાકેઅ હુઆ. ઇસ આયત કે નુઝૂલકે બાદ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ અબ્દુલ્લાહ ઇબ્ને ઉમ્મે મકતૂમ કા ઇકરામ ફરમાતે થે. (૪) જો ગુનાહોંસે આપકા ઇરશાદ સુનકર. (૫) અલ્લાહ તઆલાસે ઔર ઇમાન લાને સે બસબબ અપને માલકે. (૬) ઔર ઉસકે ઇમાન લાનેકી

الفجر

مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ۝ وَثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ۝
وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ۝ الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ۝
فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ۝ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ
عَذَابٍ ۝ إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ۝ فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا
مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ۝
وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي
أَهَانَنِ ۝ كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ ۝ وَلَا تَحَاضُّونَ
عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۝ وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَمًّا ۝
وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۝ كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا
دَكًّا ۝ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۝ وَجِيءَ يَوْمَئِذٍ
بِجَهَنَّمَ ۚ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّىٰ لَهُ الذِّكْرَىٰ ۝
يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ۝ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ
عَذَابَهُ أَحَدٌ ۝ وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ۝ يَا أَيَّتُهَا

منزل

મિસ્લુહા ફિલ્બિલાદ (૮) વ સમૂદલ્લઝી-ન
વોહ ઈરમ હદસે ઝયાદા તૂલવાલે (૮) કે ઉન જૈસા શહરોંમેં
જાબુસ્સખ-ર બિલ્વાદિ (૯) વ ફિરઓ-ન ઝિલ
પૈદા ન હુવા (૯) ઔર સમૂદ જિન્હોંને વાદીમેં (૧૦) પથ્થરકી
ઔતાદિલ (૧૦) લઝી-ન તગૌ ફિલ્બિલાદિ (૧૧)
ચટ્ટાને કાટી (૧૧) ઔર ફિરઔનકો ચૌમેખા કરતા (૧૨) જિન્હોંને
ફ-અક-સરૂ ફીહલ્ફસા-દ (૧૨) ફ-સબ-બ
શહરોંમેં સર-કશી કી (૧૩) ફિર ઉનમેં બહોત ફસાદ
અલૈહિમ રબ્બુ-ક સૌ-ત અઝાબ (૧૩) ઈન્ન રબ્બ-ક
ફૈલાયા (૧૪) તો ઉન પર તુમ્હારે રબને અઝાબકા કોડા
લબિલ્મિરસાદ (૧૪) ફ-અમ્મલ-ઈન્સાનુ ઈઝા
બકુવ્વત મારા બેશક તુમ્હારે રબકી નઝરસે કુછ ગાઈબ નહીં
મબ્તલાહુ રબ્બુહૂ ફ-અક-ર-મહૂ વ-નઅ-અ-મહૂ
લેકિન આદમી તો જબ ઉસે ઉસકા રબ આઝમાએ કે ઉસકો જાહ ઔર

ફ-યકૂલુ રબ્બી અક-ર-મન (૧૫) વ અમ્મા ઈઝા મબ્તલાહુ ફ-ક-દ-ર અલૈહિ
ને'મત દે જબ તો કેહતા હૈ મેરે રબને મુઝે ઈઝઝત દી ઔર અગર આઝમાએ ઔર
મં ૭ રિઝ-કહૂ ફયકૂલુ રબ્બી અહાનન (૧૬) કલ્લા બલ્લા તુક-રિમૂનલ યતી-મ (૧૭)
ઉસકા રિઝ્ક ઉસ પર તંગ કરે તો કેહતા હૈ મેરે રબને મુઝે ખ્વાર કિયા યૂં (૧૫) નહીં બલ્કે તુમ યતીમકી ઈઝઝત નહીં કરતે (૧૬)
વલા તહાદ-દૂ-ન અલા તઆમિલ મિસ્કીનિ (૧૮) વ-તઅ-કુલૂનત- તુરા-સ
ઔર આપસમેં એક-દૂસરેકો મિસ્કીનકે ખિલાનેકી રગબત નહીં દેતે ઔર મીરાસકા માલ
અક-લલ-લમ્મંવ- (૧૯) વ તુહિબ્બૂનલ-મા-લ હુબ્બન જમ્મા (૨૦) કલ્લા ઈઝા દુક્કતિલ-
હપ-હપ ખાતે હો (૧૭) ઔર માલકી નિહાયત મોહબ્બતં રખતે હો (૧૮) હાં-હાં જબ ઝમીન ટકરા કર
અર્દુ દક્કન દક્કંવ- (૨૧) વજા-અ રબ્બુ-ક વલ મ-લકુ સફ-ફન સફ-ફા (૨૨) વજી-અ
પાશ-પાશ કર દી જાએ (૧૯) ઔર તુમ્હારે રબકા હુકમ આએ ઔર ફરિશ્તે કતાર કતાર ઔર ઉસ દિન
યૌમઈઝિમ બિ-જ-હન્ન-મ યૌમઈઝિંય્ય- ત-ઝક્કરુલ-ઈન્સાનુ વ અન્ના લહુઝ-
જહન્નમ લાઈ જાએ (૨૦) ઉસ દિન આદમી સોચેગા (૨૧) ઔર અબ ઉસે સોચનેકા
ઝિક-રા (૨૩) યકૂલુ યાલૈ-તની કદ-દમ્તુ લિહયાતી (૨૪) ફયૌમઈઝિલ્લા યુઅઝ-ઝિબુ
વકત કહાં (૨૨) કહેગા હાએ કિસી તરહ મૈંને જીતે-જી નેકી આગે ભેજી હોતી તો ઉસ દિન
અઝાબહૂ અ-હદુંવ- (૨૫) વલા યૂસિકુ વસાકહૂ અ-હદ (૨૬) યા અય્યતુહન
ઉસકા-સા અઝાબ (૨૩) કોઈ નહીં કરતા ઔર ઉસકા-સા બાંધા કોઈ નહીં બાંધતા

તમા' મેં ઉસકે દરપૈ હોતે હો. (૭) ઈમાન લાકર ઔર હિદાયત પાકર ક્યૂંકે આપકે ઝિમ્મે દા'વત દેના પયામે ઈલાહી પહોંચા દેના હૈ. (૮) યા'ની ઈબ્ને ઉમ્મે મકતૂમ (૯) અલ્લાહ અઝ્ઝો જલ્લ સે (૧૦) ઐસા ન કીજિયે (૧૧) યા'ની આયાતે કુરઆન મખ્લૂક કે લિયે નસીહત હૈં. (૧૨) ઔર ઈસસે પંદ પઝીર હોં. (૧૩) અલ્લાહ તઅલાકે નઝદીક. (૧૪) રફીઉલ કદ્ર. (૧૫) કે ઉન્હેં પાકોં કે સિવા કોઈ ન છુએ. (૧૬) અલ્લાહ તઆલા કે ફરમાંબરદાર ઔર વોહ ફરીશ્તે દેને ઉસકો લૌહે મહફૂઝ સે નકલ કરતે હૈં. (૧૭) કે અલ્લાહ તઆલાકી કસીર ને'મતોં ઔર બે નિહાયત એહસાનોં કે બાવજૂદ કુફ્ર કરતા હૈ. (૧૮) કભી નુત્ફેકી શકલમેં કભી અલ્કા કી સુરતમેં કભી મુઝગહ કી શાનમેં તકમીલે આફરીનશ તક. (૧૯) માં કે પેટ સે બર આમદ હોનેકા. (૨૦)

النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿٢٨﴾
فَادْخُلِي فِي عِبَادِي ﴿٢٩﴾ وَادْخُلِي جَنَّتِي ﴿٣٠﴾

سُورَةُ الْبَلَدِ مَكِّيَّةٌ (٩٠)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

لَا أُقْسِمُ بِهَٰذَا الْبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنتَ حِلٌّ بِهَٰذَا الْبَلَدِ ﴿٢﴾ وَ
وَالِدٍ وَمَا وَلَدَ ﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾
أَيَحْسَبُ أَن لَّن يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا
لُّبَدًا ﴿٦﴾ أَيَحْسَبُ أَن لَّمْ يَرَهُ أَحَدٌ ﴿٧﴾ أَلَمْ نَجْعَل لَّهُ
عَيْنَيْنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ﴿١٠﴾
فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ﴿١٢﴾
فَكُّ رَقَبَةٍ ﴿١٣﴾ أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ﴿١٤﴾ يَتِيمًا
ذَا مَقْرَبَةٍ ﴿١٥﴾ أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ
الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾

નફસુલ-મુત્મઈન્નતુર- (૨૭) જિઈ ઈલા રબ્બિકિ
અય ઈત્મીનાનવાલી જાન (૨૪) અપને રબકી તરફ
રાદિ-ય-તમ મર્દિય્યહ ૮ (૨૮) ફદ-ખુલી ફી
વાપસ હો યૂં કે તૂ ઉસસે રાઝી વોહ તુઝસે રાઝી ફિર મેરે
ઈબાદી (૨૯) વદ-ખુલી જન્નતી ૦ (૩૦)
ખાસ બન્દોંમેં દાખિલ હો ઔર મેરી જન્નતમેં આ

(૯૦) સૂરતુલ બ-લદ

(મક્કી) ૨૦ આયતે ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા

લા ઉક્સિમુ બિહાઝલ-બ-લદિ (૧) વ અન્ત
મુઝે ઉસ શહરકી કસમ (૨) કે અય મહબૂબ !
હિલ્લુમ બિહાઝલ-બ-લદિ (૨) વ વાલિદિંવ-વમા વ-લ-દ (૩) લ-કદ ખ-લક-નલ-
તુમ ઉસ શહરમેં તશરીફ ફરમા હો (૩) ઔર તુમ્હારે બાપ ઈબ્રાહીમકી કસમ ઔર ઉસકી ઔલાદકી કે તુમ હો (૪) બેશક
ઈન્સા-ન ફી ક-બદ (૪) અ-યહ-સબુ અલ્લંય્યક-દિ-ર અલૈહિ અ-હદ □ (૫)
હમને આદમીકો મશક્કતમેં રેહતા પૈદા કિયા (૫) ક્યા આદમી યે સમઝતા હૈ કે હરગિઝ ઉસ પર કોઈ કુદરત નહી
યકૂલુ અહ-લક્તુ માલલ-લુ-બદા (૬) અ-યહ-સબુ અલ્લમ ય-રહૂ અ-હદ (૭)
પાએગા (૬) કેહતા હૈ મૈંને ઢેરોં માલ ફના કર દિયા (૭) ક્યા આદમી યે સમઝતા હૈ કે ઉસે કિસીને ન દેખા
અ-લમ નજ-અલ લહૂ ઐનૈનિ (૮) વ લિસાનંવ-વ શ-ફતૈનિ (૯) વ-હદૈનાહુન
(૮) ક્યા હમને ઉસકી દો આંખે ન બનાઈ (૯) ઔર ઝુબાન (૧૦) ઔર દો હોંટ (૧૧) ઔર ઉસે દો ઉભરી
નજ-દૈન ૮ (૧૦) ફ-લક્તહ-મલ અ-ક-બ-ત (૧૧) વમા અદરા-ક મલ- અ-ક-બહ
ચીઝોંકી રાહ બતાઈ (૧૨) ફિર બેતઅમ્મુલ ઘાટીમેં ન કૂદા (૧૩) ઔર તૂને ક્યા જાનાં વોહ
(૧૨) ફક્કુ ર-ક-બતિન (૧૩) ઔ ઈત-આમુન ફી યૌમિન ઝી મસ્ગ-બતિંય- (૧૪)
ઘાટી ક્યા હૈ (૧૪) કિસી બન્દેકી ગરદન છુડાના (૧૫) યા ભૂક કે દિન
યતીમન ઝા મક-ર-બતિન (૧૫) ઔ મિસ્કીનન ઝા મત-ર-બહ (૧૬) સુમ્મ કા-ન
ખાના દેના (૧૬) રિશ્તેદાર યતીમકો યા ખાક-નશીં મિસ્કીનકો (૧૭) ફિર હો ઉનસે જો
મિનલ્લઝી-ન આમનૂ વ-તવાસૌ બિસ્સબરિ વ-તવાસૌ બિલ્મર-હ-મહ (૧૭)
ઈમાન લાએ (૧૮) ઔર ઉન્હોંને આપસમેં સબ્રકી વસીયતેં કી (૧૯) ઔર આપસમેં મહેરબાનીકી વસીયતેં કી

કે બા'દે મૌત બે ઈઝ્ઝત નહો. (૨૧) યા'ની બાદે મૌત હિસાબો જઝા કે લિયે ફિર ઉસકે વાસ્તે ઝિંદગાની મુકર્રર કી (૨૨) યા'ની ઉસકે રબકા યા'ની કાફિર ઈમાન લાકર હુકમે ઈલાહીકો બજા ન લાયા (૨૩) જિન્હેં ખાતા હૈ ઔર જો ઉસકી હયાત કા સબબ હૈ કે ઉનમેં ઉનકે રબકી કુદરત ઝાહિર હૈ કિસ તરહ જુઝવે બદન હોતે હૈં ઔર કિસ નિઝામે અજીબ સે કામ મેં આતે હૈં ઔર કિસ તરહ રબ અઝ્ઝો જલ્લ અતા ફરમાતા હૈ ઉન હિકમતોંકા બયાન ફરમાયા જાતા હૈ. (૨૪) બાદલ સે. (૨૫) યા'ની કયામતકે નફખએ સાનિયહ કી હૌલનાક આવાઝ જો મખ્લૂક કો બહેરા કર દેગી. (૨૬) ઉનમેં સે કિસી કી તરફ મુલ્તફિત ન હોગા અપની હી પડી હોગી. (૨૭) કયામતકા હાલ ઔર ઉસકે અહવાલ બયાન ફરમાને કે બાદ મુકલ્લેફીન કા ઝિક ફરમાયા જાતા

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا
هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۝ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤْصَدَةٌ ۝

سُورَةُ الشَّمْسِ مَكِّيَّةٌ (٩١)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ۝ وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَاهَا ۝ وَالنَّهَارِ
إِذَا جَلَّاهَا ۝ وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ۝ وَالسَّمَاءِ وَمَا
بَنَاهَا ۝ وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا ۝ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ۝
فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ۝ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ۝
وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ۝ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ۝
إِذِ انْبَعَثَ أَشْقَاهَا ۝ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ
اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ۝ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا ۚ فَدَمْدَمَ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذَنْبِهِمْ فَسَوَّاهَا ۝ وَلَا يَخَافُ
عُقْبَاهَا ۝

ઉલાઈ-ક અસ્હાબુલ-મૈ- મ-નહ (૧૮)
(૨૦) યે દાહિની તરફવાલે હૈં
વલ્લઝી-ન ક-ફરૂ બિઆયાતિના હુમ
(૨૧) ઔર જિન્હોંને હમારી આયતોંસે કુફ્ર કિયા
અસ્હાબુલ મશ્અ-મહ (૧૯)
વોહ બાઈં તરફવાલે (૨૨) ઉન પર
૯૦ અલૈહિમ નારુમ - મુઅ-સ-દહ ૯૦ (૨૦)
આગ હૈ કે ઉસમેં ડાલકર ઉપરસે બન્દ કર દી ગઈ (૨૩)

(૯૧) સૂરતુશ્શમ્સ

(મક્કી) ૧૫ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા

વશ્શમ્સિ વ દુહાહા (૧) વલ્ક-મરિ ઈઝા તલાહા (૨) વન્નહારિ ઈઝા જલ્લાહા (૩)
સૂરજ ઔર ઉસકી રોશનીકી કસમ ! ઔર ચાંદકી જબ ઉસકે પીછે આએ (૨) ઔર દિનકી જબ ઉસે ચમકાએ
મં ૭ વલ્લૈલિ ઈઝા યગ-શાહા (૪) વસ્સમાઈ વમા બનાહા (૫) વલ્અર્દિ વમા
(૩) ઔર રાતકી જબ ઉસે છુપાએ (૪) ઔર આસ્માન ઔર ઉસકે બનાનેવાલેકી કસમ ઔર ઝમીન ઔર
તહાહા (૬) વ નફ-સિંવ-વમા સવ્વાહા (૭) ફ-અલ-હ-મહા ફુજૂરહા
ઉસકે ફૈલાનેવાલેકી કસમ ઔર જાનકી ઔર ઉસકી જિસને ઉસે ઠીક બનાયા (૫) ફિર ઉસકી બદકારી
વ તક્-વાહા (૮) કદ અફ-લ-હ મન ઝક્કાહા (૯) વ કદ ખા-બ મન
ઔર ઉસકી પરહેઝગારી દિલમેં ડાલી (૬) બેશક મુરાદકો પહુંચાયા જિસને ઉસે (૭) સુથરા કિયા (૮) ઔર નામુરાદ
દસ્સાહા (૧૦) કઝ-ઝ-બત સમૂદુ બિતગ-વાહા (૧૧) ઈઝિમ્બ-અ-સ
હુવા જિસને ઉસે મા'સિયતમેં છુપાયા સમૂદને અપની સર-કશીસે ઝુટલાયા (૯) જબ કે ઉસકા સબસે
અશ્કાહા (૧૨) ફકા-લ લહુમ રસૂલુલ્લાહિ ના-ક-તલ્લાહિ
બદબખ્ત (૧૦) ઉઠ ખળા હુવા તો ઉનસે અલ્લાહકે રસૂલ (૧૧) ને ફરમાયા અલ્લાહકે નાકા (૧૨)
વસુક-યાહા (૧૩) ફ-કઝ-ઝબૂહુ ફ-અ-કરૂહા ફ-દમ્દ-મ અલૈહિમ રબ્બુહુમ
ઔર ઉસકી પીનેકી બારીસે બચો (૧૩) તો ઉન્હોંને ઉસે ઝુટલાયા ફિર નાકાકી કોચેં કાટ દી તો ઉન પર ઉનકે રબને ઉનકે ગુનાહકે
૯૦ બિઝમ- બિહિમ ફ-સવ્વાહા (૧૪) વલા યખાફુ ઉક-બાહા ૯૦ (૧૫)
સબબ (૧૪) તબાહી ડાલકર વોહ બસ્તી બરબાદ કર દી (૧૫) ઔર ઉસકે પીછા કરનેકા ઉસે ખૌફ નહી (૧૬)

હૈ કે વો દો કિસ્મકે હૈં સઈદ ઔર શકી ઔર જો સઈહ હૈં ઉનકા હાલ ઈરશાદ હોતા હૈ (૨૮) નૂરે ઈમાન સે યા શબકી ઈબાદતોંસે યા વુઝૂકે આસાર સે. (૨૯) અલ્લાહ તઆલા કે ને'મતો કરમ ઔર ઉસકી રઝા પર ઉસકે બાદ અશ્કિયા કા હાલ બયાન ફરમાયા જાતા હૈ. (૩૦) ઝલીલ હાલ વેહશત ઝદા સૂરત.

સૂરએ કૂવ્વેરત : (૧) સૂરએ કૂવ્વેરત મક્કિયા હૈ ઈસમેં એક રૂકૂઅ ઉન્તીસ આયતે એક સો ચાર કલિમે પાંચસો તીસ હુરૂફ હૈ હદીસ શરીફ મેં હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ ને ફરમાયા કે જિસે પસંદ હો રોઝે કયામત કો ઐસા દેખે ગોયા વો નઝર કે સામને હૈ તો ચાહિયે કે સૂરએ ઈઝસ્સશમ્સો કુવ્વેરત ઔર સૂરએ ઈઝસ્સમા ઉન ફતરત ઔર સૂરએ ઈઝસ્સમાઉન

(٩٢) سُورَةُ اللَّيْلِ مَكِّيَّةٌ (٩)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالَّيْلِ إِذَا يَغْشٰى ۝ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلّٰى ۝ وَمَا خَلَقَ
الذَّكَرَ وَالْأُنْثٰى ۝ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتّٰى ۝ فَأَمَّا مَنْ أَعْطٰى
وَاتَّقٰى ۝ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰى ۝ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرٰى ۝ وَ
أَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰى ۝ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰى ۝ فَسَنُيَسِّرُهُ
لِلْعُسْرٰى ۝ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدّٰى ۝
إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدٰى ۝ وَإِنَّ لَنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولٰى ۝
فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظّٰى ۝ لَا يَصْلٰهَا إِلَّا الْأَشْقَى ۝
الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ۝ وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى ۝ الَّذِي
يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكّٰى ۝ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ
نِعْمَةٍ تُجْزٰى ۝ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلٰى ۝
وَلَسَوْفَ يَرْضٰى ۝

منزل ٧

(૯૨) સૂરતુલ-લૈલ

(મક્કી) ૨૧ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)
વલ્લૈલિ ઈઝા યગ-શા (૧) વન્નહારિ ઈઝા
ઔર રાતકી કસમ જબ છાએ (૨) ઔર દિનકી જબ
ત-જલ્લા (૨) વમા ખ-લ-કઝ-ઝ-ક-ર
ચમકે (૩) ઔર ઉસ (૪) કી જિસને નર વ માદા બનાએ
વલઉન્સા (૩) ઈન્ન સઅ-યકુમ લશત્તા (૪)
(૫) બેશક તુમ્હારી કોશિશ મુખ્તલિફ હૈ (૬) તો
ફ-અમ્મા મન અઅ-તા વત્તકા (૫) વ સદ-દ-ક
વોહ જિસને દિયા (૭) ઔર પરહેઝગારી કી (૮) ઔર સબસે
બિલ્હુસ્ના (૬) ફ-સ-નુયસ્સિરુહૂ લિલ્યુસ્રા (૭) વ અમ્મા મમ- બખિ-લ વસ્તગ઼ના
અચ્છીકો સચ માના (૯) તો બહોત હી જલ્દ હમ ઉસે આસાની મુહય્યા કર દેંગે (૧૦)
(૮) વ-કઝ-ઝ-બ બિલ્હુસ્ના (૯) ફ-સનુયસ્સિરુહૂ લિલ્ઉસ્રા (૧૦) વમા યુગ઼ની
ઔર વોહ જિસને બુખ્લ કિયા (૧૧) ઔર બે પરવાહ બના (૧૨) ઔર સબસે અચ્છીકો ઝુટલાયા
અન્હુ માલુહૂ ઈઝા ત-રદ-દા (૧૧) ઈન્ન અલૈના લલ્હુદા (૧૨) વ ઈન્ન
(૧૩) તો બહોત જલ્દ હમ ઉસે દુશ્વારી મુહય્યા કર દેંગે (૧૪) ઔર ઉસકા માલ ઉસે કામ ન આએગા જબ હિલાકતમેં
લના લલ-આખિ-ર-ત વલ-ઊલા (૧૩) ફ-અન્ઝરતુકુમ નારન
પડેગા (૧૫) બેશક હિદાયત ફરમાના (૧૬) હમારે ઝિમ્મે હૈ ઔર બેશક આખેરત ઔર દુનિયા દોનોંકે હમી માલિક હૈં તો
ત-લઝ-ઝા (૧૪) લા યસ્લાહા ઈલ્લલ-અશ્કલ- (૧૫) લઝી કઝ-ઝ-બ
મૈં તુમ્હેં ડરાતા હૂં ઉસ આગસે જો ભળક રહી હૈ ન જાએગા ઉસમેં (૧૭) મગર બળા બદ-બખ્ત જિસને ઝુટલાયા
વ-ત-વલ્લા (૧૬) વ સયુજન્નબુહલ-અત્કલ- (૧૭) લઝી યુઅ-તી મા-લહૂ
(૧૮) ઔર મુંહ ફેરા (૧૯) ઔર બહોત ઉસસે દૂર રખા જાએગા જો સબસે બળા પરહેઝગાર જો અપના માલ દેતા હૈ કે
ય-ત-ઝક્કા (૧૮) વમા લિ-અ-હ-દિન ઈન્દહૂ મિન નિઅ-મતિન તુજ-ઝા (૧૯)
સુથરા હો (૨૦) ઔર કિસીકા ઉસ પર એહસાન નહીં જિસકા બદલા દિયા જાએ સિર્ફ
ઈલ્લબ્તિગા-અ વજ-હિ રબ્બિહિલ-અઅ-લા (૨૦) વ-લસૌ-ફ યર્દા ૦ (૨૧) ૯
અપને રબકી રઝા ચાહતા હૈ જો સબસે બુલન્દ હૈ (૨૧) ઔર બેશક કરીબ હૈ કે વોહ રાઝી હોગા (૨૨)

મં ૭

શકત પળ્હે (તિરમિઝી) (૨) યા'ની આફતાબકા નૂર ઝાઈલ હો જાએ. (૩) બારિશકી તરહ આસ્માન સે ઝમીન પર ગિર પડે ઔર કોઈ તારા અપની જગહ બાકી ન રહે (૪) ઔર ગુબાર કી તરહ હવામે ઉળતે ફિરેં (૫) જિનકે હમલ કો દસ મહીને ગુઝર ચુકે હોં ઔર બિયાહને કા વકત કરીબ આ ગયા હો (૬) ન ઉનકા કોઈ ચરાને વાલા હો ન નિગરાં ઉસ રોઝકી દેહશત કા યે આલમ હો ઔર લોગ અપને હાલ મેં ઐસે મુબ્તેલા હોં કે ઉનકી પરવાહ કરને વાલા કોઈ ન હો. (૭) રોઝે કયામત બાદે બઅસ કે એક દૂસરે સે બદલા લે ફિર ખાકકર દિયે જાએં. (૮) ફિર વોહ ખાક હો જાએ. (૯) ઈસ તરહ કે નેક નેકોં કે સાથ હોં ઔર બદ બદોંકે સાથ યા યેહ મા'ના કે જાનેં અપને જિસ્મોંસે મિલાદી જાએં યા યેહ કે અપને અમલોંસે મિલાદી જાએં યા યેહ કે ઈમાન દારોં કી

سُوْرَةُ الضُّحٰى مَكِّيَّةٌ (٩٣)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَالضُّحٰى ۙ وَالَّيْلِ اِذَا سَجٰى ۙ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰى ۗ وَ
لَلْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْاُوْلٰى ۗ وَلَسَوْفَ يُعْطِيْكَ رَبُّكَ
فَتَرْضٰى ۗ اَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيْمًا فَاٰوٰى ۪ وَوَجَدَكَ ضَآلًّا
فَهَدٰى ۪ وَوَجَدَكَ عَآئِلًا فَاَغْنٰى ۗ فَاَمَّا الْيَتِيْمَ فَلَا
تَقْهَرْ ۗ وَاَمَّا السَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ ۗ وَاَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ

سُوْرَةُ الْاِنْشِرَاحِ مَكِّيَّةٌ (٩٤)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۙ وَوَضَعْنَا عَنْكَ وِزْرَكَ ۙ
الَّذِيْٓ اَنْقَضَ ظَهْرَكَ ۙ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۗ فَاِنَّ
مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۙ اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۗ فَاِذَا
فَرَغْتَ فَانْصَبْ ۙ وَاِلٰى رَبِّكَ فَارْغَبْ

(૯૩) સૂરતુદ્-દુહ઼ા

(મક્કી) ૧૧ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼્મા નિર્રહ઼ીમ ०

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા(૧)

વદ઼્-દુહ઼ા (૧) વલ્લૈલિ ઈઝ઼ા સજા (૨) મા
ચાશ્તકી કસમ (૨) ઔર રાતકી જબ પર્દા ડાલે (૩) કે
વદ્દ-દ-અ઼-ક રબ્બુ-ક વમા ક઼લા (૩) વ
તુમ્હેં તુમ્હારે રબને ન છોળા ઔર ન મકરૂહ જાના ઔર
લલ-આખ઼િરતુ ખ઼ૈરુલ્લ-ક મિનલ ઊલા (૪)
બેશક પિછલી તુમ્હારે લિયે પેહલીસે બેહતર હૈ (૪)
વ-લસૌ-ફ યુઅ઼-તી-ક રબ્બુ-ક ફ-તર્દ઼ા (૫) અ-લમ
ઔર બેશક કરીબ હૈ કે તુમ્હારા રબ તુમ્હેં (૫) ઈતના દેગા કે
યજિદ-ક યતીમન ફઆવા (૬) વ-વ-જ-દ-ક દ઼ાલ્લન ફ-હદા (૭) વ-વ-જ-દ-ક
તુમ રાઝી હો જાઓગે (૬) કયા ઉસને તુમ્હેં યતીમ ન પાયા ફિર જગહ દી (૭) ઔર તુમ્હેં અપની મોહબ્બતમેં

મં ૭ **આ઼ઈલન ફ-અગ઼્ના (૮) ફ-અમ્મલ-યતી-મ ફલા તક઼-હર (૯) વ અમ્મસ્સાઈ-લ**
ખુદ-રફતા પાયા તો અપની તરફ રાહ દી (૮) ઔર તુમ્હેં હાજતમંદ પાયા ફિર ગની કર દિયા (૯)
ફલા તન્હર (૧૦) વ અમ્મા બિનિઅ-મતિ રબ્બિ-ક ફ-હ઼દ્દ-દિસ઼ ०(૧૧)
તો યતીમ પર દબાવ ન ડાલો (૧૦) ઔર મંગતાકો ન ઝિળકો (૧૧) ઔર અપને રબકી ને'મતકા ખૂબ ચર્ચા કરો (૧૨)

(૯૪) સૂરહ અ-લમ નશ્રહ઼

(મક્કી) ૮ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ० અ-લમ નશ્રહ઼ લ-ક સ઼દ-ર-ક (૧) વ
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) ક્યા હમને તુમ્હારા સીના કુશાદહ ન કિયા (૨) ઔર
વ-દ઼અ઼-ના અ઼ન્ક વિઝ-ર-કલ-(૨) લઝ઼ી અન્ક઼-દ઼ ઝ઼હ-ર-ક (૩) વ-ર-ફઅ઼-ના
તુમ પરસે તુમ્હારા વોહ બોઝ ઉતાર લિયા જિસને તુમ્હારી પીઠ તોળી થી (૩) ઔર હમને તુમ્હારે લિયે
લ-ક ઝ઼િક-રક (૪) ફ-ઈન્ન મ-અ઼લ-ઉ઼સ્રિ યુસ્રન (૫) ઈન્ન મ-અ઼લ-ઉ઼સ્રિ
તુમ્હારા ઝિક્ર બુલન્દ કર દિયા (૪) તો બેશક દુશ્વારીકે સાથ આસાની હૈ બેશક દુશ્વારીકે સાથ આસાની હૈ (૫) તો જબ તુમ
યુસ્રા (૬) ફઈઝ઼ા ફ-રગ઼-ત ફન્સ઼બ (૭) વ ઈલા રબ્બિ-ક ફર્ગ઼બ (૮)
નમાઝસે ફારિગ હો તો દુઆમેં (૬) મેહનત કરો (૭) ઔર અપને રબહી કી તરફ રગબત કરો (૮)

જાને હૂરોંકે ઔર કાફિરોંકી જાને શયાતીન કે સાથ મિલા દી જાએ. (૧૦) યા'ની ઉસ લળકી સે જો ઝિંદા દફન કી ગઈ હો જૈસા કે અરબ કા દસ્તૂર થા કે ઝમાનએ જાહિલિય્યત મેં લળકિયોંકો ઝિંદા દફન કર દેતે થે. (૧૧) યેહ સવાલ કાતિલ કી તૌબીખ કે લિયે હૈ તાકે વોહ લળકી જવાબ દે કે મૈં બે ગુનાહ મારી ગઈ. (૧૨) જૈસે ઝિબહ કી હુઈ બકરી કે જિસ્મ સે ખાલ ખીંચ લી જાતી હૈ (૧૩) દુશ્મનાને ખુદા કે લિયે. (૧૪) અલ્લાહ તઆલાકે પ્યારોં કે. (૧૫) નેકી યા બદી. (૧૬) સિતારોં. (૧૭) યેહ પાંચ સિતારે હૈં જિન્હેં ખમસા મુતહય્યરહ કહેતે હૈં. ઝોહલ, મુશ્તરી, મિર્રીખ ઝોહરા, અતારુદ (કઝારુવિ-ય અન અલી બિન અબી તાલિબ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો) (૧૮) ઔર ઉસકી તારીકી હલકી પડે (૧૯) ઔર ઉસકી રૌશની ખૂબ ફેલે. (૨૦)

سُورَةُ التِّينِ مَكِّيَّةٌ (٩٥)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ ۝ وَطُورِ سِينِينَ ۝ وَهَٰذَا الْبَلَدِ
الْأَمِينِ ۝ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي أَحْسَنِ
تَقْوِيمٍ ۝ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ۝ إِلَّا الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۝ فَمَا
يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ ۝ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ ۝

سُورَةُ الْعَلَقِ مَكِّيَّةٌ (٩٦)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۝ خَلَقَ الْإِنسَانَ مِنْ
عَلَقٍ ۝ اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ۝ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۝
عَلَّمَ الْإِنسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝ كَلَّا إِنَّ الْإِنسَانَ لَيَطْغَىٰ ۝
أَن رَّآهُ اسْتَغْنَىٰ ۝ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ ۝ أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ

(૯૫) સૂરતુત્તીન

(મક્કી) ૮ આયતે ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ ○

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

વત્તીનિ વઝ્-ઝૈતૂનિ (૧) વતૂરિ સીની-ન (૨) વ
ઈન્જીરકી કસમ ઔર ઝૈતૂન (૨) ઔર તૂરે સીના (૩) ઔર
હાઝ઼લ-બ-લદિલ-અમીન (૩) લ-કદ ખ-લક્-નલ-
ઉસ અમાનવાલે શહરકી (૪) બેશક હમને
ઈન્સા-ન ફી અહ્-સનિ તક્-વીમ (૪) સુમ્મ
આદમીકો અચ્છી સૂરત પર બનાયા ફિર ઉસે
ર-દદ-નાહુ અસ્ફ-લ સાફિલીન (૫) ઈલ્લલ્લઝી-ન
હર નીચીસે નીચી હાલતકી તરફ ફેર દિયા (૫) મગર જો ઈમાન
આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ ફ-લહુમ અજ-રુન ગૈરુ મમ્નૂન (૬) ફમા યુકઝ઼્-
લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે કે ઉન્હેં બેહદ સવાબ હૈં (૬) તો અબ (૭) કયા ચીઝ તુઝે ઈન્સાફકે
ઝ઼િબુ-ક બઅ્-દુ બિદ-દીન (૭) અલૈસલ્લાહુ બિ-અહ-કમિલ -હાકિમીન ૮○ (૮) મં ૭
ઝુટલાને પર બાઈસ હૈ (૮) કયા અલ્લાહ સબ હાકિમોંસે બઢકર હાકિમ નહીં

(૯૬) સૂરતુલ-અ્-લક્

(મક્કી) ૧૯ આયતે ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ ○

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

ઈક્-રઅ બિસ્મિ રબ્બિકલ્લઝી ખ-લક્ (૧) ખ-લ-કલ ઈન્સા-ન મિન અ-લક્ (૨)
પઢો અપને રબકે નામસે (૨) જિસને પૈદા કિયા (૩) આદમીકો ખૂનકી ફટકસે બનાયા
ઈક્-રઅ વ રબ્બુકલ અક-રમુલ-(૩) લઝી અલ્લ-મ બિલ્કલમિ (૪)
પઢો (૪) ઔર તુમહારા રબ હી સબસે બળા કરીમ જિસને કલમસે લિખના સિખાયા (૫)
અલ્લ-મલ ઈન્સા-ન માલમ યઅ્-લમ (૫) કલ્લા ઈન્નલ્ઈન્સા-ન લ-યત્ગા (૬)
આદમીકો સિખાયા જો ન જાનતા થા (૬) હાં-હાં બેશક આદમી સર-કશી કરતા હૈ
અર-રઆ હુસ્તગ્ના (૭) ઈન્ન ઈલા રબ્બિકર-રુજ-આ (૮) અ-ર-એ-તલ્લઝી
ઉસ પર કે અપને આપકો ગની સમઝ લિયા (૭) બેશક તુમ્હારે રબ હી કી તરફ ફિરના હૈ (૮) ભલા દેખો તો જો મના

કુરઆન શરીફ. (૨૧) હજરતે જિબ્રીલ અલયહિસ્સલામ. (૨૨) યા'ની આસ્માનોં મેં ઉસકી ફરિશ્તે ઈતાઅત કરતે હૈં (૨૩) વહ્યે ઈલાહી. (૨૪) હઝરત મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૨૫) જૈસા કે કુફ્ફારે મક્કા કહેતે હૈં. (૨૬) યા'ની જિબ્રઈલે અમીનકો ઉનકી અસલી સૂરતમેં (૨૭) યા'ની આફતાબ કે જાએ તુલુઅ પર. (૨૮) ઔર કયું કુર્આન સે એઅરાઝ કરતે હો. (૨૯) યા'ની જિસકો હકકા ઈત્તેબાઅ ઔર ઉસ પર કયામ મંઝૂર હો.

સૂરએ ઈન્ફેતાર : (૧) સૂરએ ઈન્ફેતાર મક્કિયા હૈ ઈસમેં એક રુકૂઅ ઉન્નીસ આયતે અસ્સી કલિમે તીન સો સત્તાઈસ હરફ હૈં. (૨) ઔર શીરીં વ શોર સબ મિલ કર એક હો જાએ. (૩) ઔર ઉનકે મુરદે ઝિંદા કર કે નિકાલે જાએં. (૪) અમલે નેક યા બદ.

يَنْهَىٰ ﴿٩﴾ عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ ﴿١٠﴾ أَرَأَيْتَ إِن كَانَ عَلَى
الْهُدَىٰ ﴿١١﴾ أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰ ﴿١٢﴾ أَرَأَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٣﴾
أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ﴿١٤﴾ كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًا
بِالنَّاصِيَةِ ﴿١٥﴾ نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿١٦﴾ فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ﴿١٧﴾
سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾ كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِب ﴿١٩﴾

سُورَةُ الْقَدْرِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾
لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ
فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

سُورَةُ الْبَيِّنَةِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنفَكِّينَ

યન્હા (૯) અબ-દન ઈઝા સલ્લા (૧૦) અ-ર-ઐ-ત
કરતા હૈ બન્દેકો જબ વોહ નમાઝ પઢે (૯) ભલા દેખો તો
ઈન કા-ન અલલ-હુદા (૧૧) ઓ અ-મ-ર
અગર વોહ હિદાયત પર હોતા યા પરહેઝગારી બતાતા તો ક્યા
બિત્તક્વા (૧૨) અ-ર-ઐ-ત ઈન કઝ-ઝ-બ વ
ખૂબ થા ભલા દેખો તો અગર ઝુટલાયા (૧૦) ઔર
ત-વલ્લા (૧૩) અ-લમ યઅ-લમ બિઅન-નલ્લા-હ
મુંહ ફેરા (૧૧) તો ક્યા હાલ હોગા ક્યા ન જાના (૧૨) કે અલ્લાહ
યરા (૧૪) કલ્લા લઈલ્લમ યન્તહિલ-નસ્ફ-અમ
દેખ રહા હૈ (૧૩) હાં-હાં અગર બાઝ ન આયા (૧૪) તો ઝરૂર હમ
બિન્નાસિયતિ (૧૫) નાસિયતિન કાઝિબતિન
પેશાનીકે બાલ પકળકર ખીંચેંગે (૧૫) કૈસી પેશાની ઝૂટી
ખાતિઅહદ (૧૬) ફલ્યદ-ઉ નાદિયહ (૧૭) સ-નદ-
ખતાકાર અબ પુકારે અપની મજલિસકો (૧૬) અભી હમ

સજદહ

ઉઝ-ઝબાનિય-ત (૧૮) કલ્લા લા તુતિઅ-હુ વસ્જુદ વક્તરિબ (સજદહ) (૧૯)

૯૦ સિપાહિયોંકો બુલાતે હૈં (૧૭) હાં-હાં-ઉસકી ન સુનો ઔર સજદા કરો (૧૮) ઔર હમસે કરીબ હો જાઓ

મં ૭

(૯૭) સૂરતુલ-કદ્ર (મક્કી) ૫ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦ ઈન્ના અન્ઝલ્નાહુ ફી લૈલતિલ-કદરિ (૧)
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) બેશક હમને ઉસે (૨) શબે કદ્રમેં ઉતારા
વર્મા અદરા-ક મા લૈલતુલ-કદ્ર (૨) લૈલતુલ-કદરિ ખૈરુમ-મિન અલ્ફિ
(૩) ઔર તુમને ક્યા જાના ક્યા શબે કદ્ર ? શબે કદ્ર હઝાર મહીનોંસે બેહતર (૪)
૦ **શહ્ર (૩) ત-નઝ-ઝલુલ-મલાઈકતુ વર-રૂહુ ફીહા બિઈઝ-નિ રબ્બિહિમ**
પો ઉસમેં ફરિશ્તે ઔર જિબ્રીલ ઉતરતે હૈં (૫) અપને રબકે હુકમસે હર
ના **મિન કુલ્લિ અમ્રિન (૪) સલામ હિ-ય હત્તા મત-લઈલ-ફજ-ર ૯૦ ★ (૫)**
કામકે લિયે (૬) વોહ સલામતી હૈ સુબ્હ ચમકને તક (૭)

(૯૮) સૂરતુલ-બય્યિનહ (મદની) ૮ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા
લમ યકુનિલ્લઝી-ન ક-ફરૂ મિન અહ-લિલ્કિતાબિ વલ્મુશ્રિકી-ન મુન્ફક્કી-ન
કિતાબી કાફિર (૨) ઔર મુશ્રિક (૩) અપના દીન છોળનેકો ન થે જબ તક ઉનકે પાસ

(૫) છોડી નેકી યા બદી ઔર એક કૌલ યેહ હૈ કે જો આગે ભેજા ઉસસે સદકાત મુરાદ હૈં ઔર જો પીછે છોડા ઉસસે મીરાસ. (૬) કે તૂને બાવજૂદ ઉસકે ને'મત વ કરમ કે ઉસ કા હક ન પેહચાના ઔર ઉસકી નાફરમાની કી. (૭) ઔર નીસ્ત સે હસ્ત કિયા. (૮) સાલિમુલ આ'ઝા સુનતા દેખતા. (૮) આ'ઝા મેં મુનાસિબત રખી. (૧૦) લંબા યા ઠિંગના ખૂબ રૂ યા કમ ગોરા યા કાલા મર્દ યા ઔરત. (૧૧) તુમ્હેં અપને રબકે કરમ પર મગરૂર ન હોના ચાહિયે. (૧૨) ઔર રોઝે જઝાકે મુન્કિર હો. (૧૩) તુમ્હારે આ'માલો અકવાલ કે ઔર વો ફરિશ્તે હૈં. (૧૪) તુમ્હારે અમલોં કે. (૧૫) નેકી યા બદી ઉનસે તુમ્હારા કોઈ અમલ છુપા નહીં

حَتّٰى تَاْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۙ رَسُوْلٌ مِّنَ اللّٰهِ يَتْلُوْا صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ۙ
فِيْهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ؕ وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ
اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ ؕ وَمَاۤ اُمِرُوْۤا اِلَّا
لِيَعْبُدُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۙ حُنَفَآءَ وَيُقِيْمُوا
الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوا الزَّكٰوةَ وَذٰلِكَ دِيْنُ الْقَيِّمَةِ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ وَالْمُشْرِكِيْنَ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ
فِيْهَا ؕ اُولٰٓئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ ۙ اُولٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ؕ جَزَآؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَاۤ اَبَدًا ؕ
رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ ؕ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهٗ

سُوْرَةُ الزِّلْزَالِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ۙ وَاَخْرَجَتِ الْاَرْضُ

હત્તા તઅ-તિયહુમુલ બય્યિનહ (૧) રસૂલુમ-
રૌશન દલીલ ન આએ (૪) વોહ કૌન વો
મિનલ્લાહિ યત્લૂ સુહુફમ-મુતહ-હ-ર-તન (૨)
અલ્લાહકા રસૂલ (૫) કે પાક સહીફે પળહતા હૈ (૬)
ફીહા કુતુબુન ક્ય્યિમહ (૩) વમા ત-ફર્રક્લ્લઝી-
ઉનમેં સીધી બાતેં લિખી હૈં (૭) ઔર ફૂટ ન પળી
ન ઊતુલ કિતા-બ ઈલ્લા મિમ્બઅ-દિ મા
કિતાબવાલોંમેં મગર બાદ ઉસકે કે વોહ રૌશન
જાઅતહુમુલ-બય્યિનહ (૪) વમા ઉમિરૂ ઈલ્લા
દલીલ (૮) ઉનકે પાસ તશરીફ લાએ (૯) ઔર ઉન લોગોંકો
લિયઅ-બુદુલ્લા-હ મુખ્લિસી-ન લહુદ-દી-ન
તો (૧૦) યેહી હુકમ હુવા કે અલ્લાહકી બંદગી કરેં નિરે
હુ-નફા-અ વ યુકીમુસ્સલા-ત વ યુઅ-તુઝ-
ઉસી પર અકીદહ લાતે (૧૧) એક તરફકે હોકર (૧૨) ઔર નમાઝ કાઈમ
ઝકા-ત વ ઝાલિ-ક દીનુલ-ક્ય્યિમહ (૫) ઈન્નલ્લઝી-ન ક-ફરૂ મિન અહ-લિલ-
કરેં ઔર ઝકાત દેં ઔર યે સીધા દીન હૈ બેશક જિત્ને કાફિર હૈં કિતાબી
કિતાબિ વલ્મુશ્રિકી-ન ફી નારિ જ-હન્ન-મ ખાલિદી-ન ફીહા ઉલાઈ-ક હુમ મં ૭
ઔર મુશ્રિક સબ જહન્નમકી આગમેં હૈં હંમેશા ઉસમેં રહેંગે વોહી તમામ મખ્લૂકમેં
શર્રુલ-બરિય્યહ (૬) ઈન્નલ્લઝી-ન આમનૂ વ અમિલુસ્સાલિહાતિ
બદતર હૈં બેશક જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે વોહી
ઉલાઈ-ક હુમ ખૈરુલ-બરિય્યહ (૭) જઝાઉહુમ ઈન્દ રબ્બિહિમ જન્નાતુ
તમામ મખ્લૂકમેં બેહતર હૈં ઉનકા સિલા ઉનકે રબકે પાસ બસનેકે બાગ હૈં જિનકે
અદ-નિન તજ-રી મિન તહ્તિ-હલ-અન્હારુ ખાલિદી-ન ફીહા અ-બ-દા
નીચે નેહરેં બહેં ઉનમેં હંમેશા રહેં અલ્લાહ ઉનસે રાઝી (૧૩) ઔર વોહ ઉસસે
રદિયલ્લાહુ અન્હુમ વ રદૂ અન્હ ઝાલિ-ક લિમન ખશિ-ય રબ્બહ ૯૦ (૮)
રાઝી (૧૪) યેહ ઉસકે લિયે હૈ જો અપને રબસે ડરે

(૯૯) સૂરતુઝ-ઝિલ્ઝાલ (મદની) ૮ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા

ઈઝા ઝુલ્ઝિ-લતિલ્અર્દુ ઝિલ્ઝાલહા (૧) વઅખ્ર-જતિલ્અર્દુ
(૧) જબ ઝમીન થરથરા દી જાએ (૨) જૈસા ઉસકા થરથરાના ઠેહરા હૈ (૩) ઔર ઝમીનં

(૧૬) યા'ની મો'મેનીન સાદિકુલ ઈમાન. (૧૭) જન્નતમેં. (૧૮) કાફિર. (૧૯) યા'ની કોઈ કાફિર કિસી કો નફા ન પહોંચા સકેગા (ખાઝિન).

સૂરએ મુતફ્ફેફીન: (૧) સૂરએ મુતફ્ફેફીન એક કૌલ મેં મક્કિયા હૈ ઔર એક મેં મદનિય્યહ ઔર એક કૌલ યેહ હૈ કે ઝમાનએ હિજરત મેં મક્કા મુકર્રમા ઔર મદીના તૈયબહ કે દરમ્યાન નાઝિલ હુઈ ઈસ સૂરતમેં એક રૂકૂઅ છત્તીસ આયતેં એકસૌ ઉન્હત્તર

أَثْقَالَهَا ۝ وَقَالَ الْإِنسَانُ مَا لَهَا ۝ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ
أَخْبَارَهَا ۝ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ۝ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ
أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ ۝ فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ
خَيْرًا يَرَهُ ۝ وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۝

سُورَةُ الْعَادِيَاتِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا ۝ فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا ۝ فَالْمُغِيرَاتِ
صُبْحًا ۝ فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا ۝ فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ۝
إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ۝ وَإِنَّهُ عَلَىٰ
ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ۝ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ۝
أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ۝ وَحُصِّلَ
مَا فِي الصُّدُورِ ۝ إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ
لَّخَبِيرٌ ۝

અસ્‌કાલહા (૨) વ કાલલ-ઈન્સાનુ મા લહા (૩)
અપને બોઝ બાહિર ફેંક દે (૪) ઔર આદમી કહે ઉસે ક્યા હુવા (૫)
યૌમઈઝિન તુહ઼દ-દિસુ અખ઼બારહા (૪) બિ-અન્ન
ઉસ દિન વોહ અપની ખબરેં બતાએગી (૬) ઈસલિયે કે
રબ્બ-ક ઔહ઼ા લહા (૫) યૌમઈઝિંય્યસ઼-દુરુન્નાસુ
તુમ્હારે રબને ઉસે હુકમ ભેજા (૭) ઉસ દિન લોગ અપને રબકી તરફ ફિરેંગે
અશ્તાતલ્‌લિયુરૌ અઅ્‌-માલહુમ (૬) ફમંય્યઅ્‌-
(૮) કઈ રાહ હોકર (૯) તાકે અપના કિયા (૧૦) દિખાએ જાએં તો જો એક
મલ મિસ્કા-લ ઝર્રતિન ખ઼ૈરંય્યરહ (૭) વ મંય્યઅ્‌-
ઝર્રા-ભર ભલાઈ કરે ઉસે દેખેગા ઔર જો એક
મલ મિસ્કા-લ ઝ઼ર્રતિન શર્રંય્યરહ ૯૦ (૮)
ઝર્રા-ભર બુરાઈ કરે ઉસે દેખેગા (૧૧)

(૧૦૦) સૂરતુલ-આ઼દિયાત

(મક્કી) ૧૧ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

મં ૭

વલ્‌આ઼દિયાતિ દ઼બ્‌હ઼ન (૧) ફલ્‌મૂરિ-યાતિ ક઼દ-હ઼ન (૨) ફલ્‌મુગ઼ીરાતિ
કસમ ઉનકી જો દૌડતે હૈં સીનેસે આવાઝ નીકલતી હુઈ (૨) ફિર પથ્થરોંસે આગ નિકાલતે હૈં સુમ મારકર
સુબ્‌હ઼ન (૩) ફ-અ-સ઼ર-ન બિહી નક઼-અ઼ન (૪) ફ-વ-સત઼-ન બિહી
(૩) ફિર સુબહ હોતે તારાજ કરતે હૈં (૪) ફિર ઉસ વકત ગુબાર ઉડાતે હૈં ફિર દુશ્મનકે બીચ
જમ-અ઼ન (૫) ઈન્નલ ઈન્સા-ન લિ-રબ્બિહી લ-કનૂદ (૬) વ ઈન્નહૂ અ઼લા
લશ્કરમેં જાતે હૈં બેશક આદમી અપને રબકા બડા નાશુકા હૈ (૫) ઔર બેશક વોહ ઉસ
ઝ઼ાલિ-ક લ-શહીદ (૭) વ ઈન્નહૂ લિહુબ્બિલ ખ઼ૈરિ લ-શદીદ (૮) અ-ફલા
પર (૬) ખુદ ગવાહ હૈ ઔર બેશક વોહ માલકી ચાહતમેં ઝરૂર કર્રા હૈ (૭) તો ક્યા નહીં
યઅ્‌-લમુ ઈઝ઼ા બુઅ્‌-સિ-ર મા ફિલ્‌કુબૂરિ (૯) વ હુસ્સિ઼-લ મા
જાનતા જબ ઉઠાએ જાએંગે (૮) જો કબ્રોંમેં હૈં ઔર ખોલ દી જાએંગી (૯) જો
ફિસ્સુદૂરિ (૧૦) ઈન્ન રબ્બહુમ બિહિમ યૌમઈઝ઼િલ-લ-ખ઼બીર ૯૦ (૧૧)
સીનોંમેં હૈ બેશક ઉનકે રબકો ઉસ દિન (૧૦) ઉનકી સબ ખબર હૈ (૧૧)

કલિમે ઔર સાત સૌ તીસ હુરૂફ હૈં (૨) શાને નુઝૂલ : રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ જબ મદીના તૈયબહ તશરીફ ફરમા હુએ તો યહાં કે લોગ પૈમાનેમેં ખયાનત કરતે થે બિલ ખુસૂસ એક શખ્શ અબૂ જુહૈના ઐસા થા કે વોહ દો પૈમાને રખતા થા લેનેકા ઔર દેને કા ઔર ઉન લોગોંકે હકમેં યેહ આયતેં નાઝિલ હુઈં ઔર ઉન્હેં પૈમાને મેં અદ્‌લ કરનેકા હુકમ દિયા. ગયા. (૩) અપની કબરોં સે ઉઠ કર. (૪) યા'ની ઉનકે આ'માલ નામે. (૫) સિજ્જીન સાતવીં ઝમીન કે અસ્ફલ મે એક મકામ હૈ જો ઈબ્લીસ ઔર ઉસકે લશ્કરોંકા મહલ હૈ. (૬) યા'ની વોહ નિહાયત હી હૌલ વ હૈબત કા મકામ હૈ. (૭) જો ન મિટ સકતા હૈ ન બદલ સકતા હૈ. (૮) જબ કે વો નવિશ્તા નિકાલા જાએગા. (૯) ઔ રોઝે જઝા યા'ની કયામતકે મુન્કિર હૈં. (૧૯) હદ

سُورَةُ الْقَارِعَةِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الْقَارِعَةُ ۝ مَا الْقَارِعَةُ ۝ وَمَا أَدْرٰىكَ مَا الْقَارِعَةُ ۝
يَوْمَ يَكُوْنُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوْثِ ۝ وَتَكُوْنُ
الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوْشِ ۝ فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ ۝
فَهُوَ فِيْ عِيْشَةٍ رَّاضِيَةٍ ۝ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ ۝
فَأُمُّهٗ هَاوِيَةٌ ۝ وَمَا أَدْرٰىكَ مَا هِيَهْ ۝ نَارٌ حَامِيَةٌ ۝

سُورَةُ التَّكَاثُرِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

أَلْهٰىكُمُ التَّكَاثُرُ ۝ حَتّٰى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝ كَلَّا سَوْفَ
تَعْلَمُوْنَ ۝ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۝ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُوْنَ
عِلْمَ الْيَقِيْنِ ۝ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيْمَ ۝ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا
عَيْنَ الْيَقِيْنِ ۝ ثُمَّ لَتُسْئَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيْمِ ۝

(૧૦૧) સૂરતુલ-કારિઅહ

(મક્કી) ૧૧ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અલ્કારિઅતુ (૧) મલ્કારિઅહટ (૨) વમા
દિલ દેહલાનેવાલી ક્યા વોહ દેહલાનેવાલી ઔર તૂને
અદ-રા-ક મલ્કારિઅહ (૩) યૌ-મ યકૂનુન્નાસુ
ક્યા જાના ક્યા હૈ દેહલાનેવાલી (૨) જિસ દિન આદમી હોંગે
કલ-ફરાશિલ-મબ્સૂસિ (૪) વ તકૂનુલ-જિબાલુ
જૈસે ફૈલે પતંગે (૩) ઔર પહાળ હોંગે
કલ-ઇહનિલ મન્ફૂશ (૫) ફ-અમ્મા મન
જૈસે ધુ-કી ઊન (૪) તો જિસકી તૌલેં
સકુલત મવાઝીનુહૂ (૬) ફહુ-વ ફી ઇશતિર-
ભારી હુઈ (૫) વોહ તો મન માનતે ઐશમેં હૈં
રાદિયહ (૭) વ અમ્મા મન ખફ-ફત મવાઝીનુહૂ (૮) ફ-ઉમ્મુહૂ હાવિયહ (૯)
(૬) ઔર જિસકી તૌલેં હલ્કી પળીં (૭) વોહ નીચા દિખાનેવાલી ગોદમેં હૈ (૮) ઔર તૂને
વમા અદ-રા-ક માહિય-હ (૧૦) નારુન હામિયહ ૯૦ (૧૧)
ક્યા જાના ક્યા નીચા દિખાનેવાલી એક આગ શો'લા મારતી (૯)

(૧૦૨) સૂરતુત્તકાસુર

(મક્કી) ૮ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહમા નિર્રહીમ ૦ અલ્હા-કુમુત-તકાસુરુ (૧) હત્તા ઝુર-તુમુલ-
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) તુમ્હેં ગાફિલ રખા (૨) માલકી ઝયાદા તલબીને (૩) યહાં
મકાબિર (૨) કલ્લા સૌ-ફ તઅ-લમૂ-ન (૩) સુમ્મ કલ્લા સૌ-ફ તઅ-લમૂન (૪)
તક કે તુમને કબ્રોકા મુંહ દેખા (૪) હાં હાં જલ્દ જાન જાઓગે (૫) ફિર હાં હાં જલ્દ જાન જાઓગે (૬) હાં હાં અગર
કલ્લા લૌ તઅ-લમૂ-ન ઇલ્મલ-યકીન (૫) લ-ત-રવુન્નલ-જહી-મ (૬) સુમ્મ લ-ત-ર-
યકીનકા જાનના જાનતે તો માલકી મોહબ્બત ન રખતે (૭) બેશક ઝરૂર જહન્નમકો દેખોગે (૮) ફિર બેશક ઝરૂર ઉસે
વુન્નહા ઐનલ-યકીનિ (૭) સુમ્મ લતુસ-અલુન્ન યૌમઇઝિન અનિન્નઈમ ૦ (૮)
યકીની દેખના દેખોગે ફિર બેશક ઝરૂર ઉસ દિન તુમસે ને'મતોંસે પુરસિશ હોગી (૯)

સે ગુઝરને વાલા. (૧૧) ઉનકી નિસ્બત કે યે. (૧૨) ઉસકા કેહના ગલત હૈ. (૧૩) ઉન મઆસી ઔર ગુનાહોંને જો વો કરતે હૈં યા'ની અપને આ'માલે બદકી શામત સે ઉનકે દિલ ઝંગ ખુરદા ઔર સિયાહ હો ગએ હદીસ શરીફ મેં હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા જબ બંદા કોઈ ગુનાહ કરતા હૈ ઉસકે દિલમેં એક નુકતએ સિયાહ પૈદા હોતા હૈ જબ ઉસ ગુનાહ સે બાઝ આતા હૈ ઓર તૌબા વ ઇસ્તિગફાર કરતા હૈ તો દિલ સાફ હો જાતા હૈ ઔર અગર ફિર ગુનાહ કરતા હૈ તો વોહ નુકતા બઢતા હૈ યહાં તક કે તમામ કલ્બ સિયાહ હો જાતા હૈ ઔર યહી રૈન યા'ની વો ઝંગ હૈ જિસકા આયતમેં ઝિક્ર હુવા (તિરમિઝી) (૧૪) યા'ની રોઝે કયામત (૧૫) જૈસા કે દુનિયામેં ઉસકી તૌહીદ સે મહરૂમ રહે. મસ્અલા : ઇસ આયત સે

سورة العصر مكية (١٠٣)
بسم الله الرحمن الرحيم
وَالْعَصْرِ ۝ إِنَّ الْإِنسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۝ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ۝
سورة الهمزة مكية (١٠٤)
بسم الله الرحمن الرحيم
وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ۝ الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ۝ يَحْسَبُ
أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ۝ كَلَّا لَيُنبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ۝ وَمَا
أَدْرَاكَ مَا الْحُطَمَةُ ۝ نَارُ اللَّهِ الْمُوقَدَةُ ۝ الَّتِي تَطَّلِعُ
عَلَى الْأَفْئِدَةِ ۝ إِنَّهَا عَلَيْهِم مُّؤْصَدَةٌ ۝ فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ۝
سورة الفيل مكية (١٠٥)
بسم الله الرحمن الرحيم
أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۝ أَلَمْ يَجْعَلْ

(૧૦૩) સૂરતુલ-અ઼સ્ર

(મક્કી) ૩ આયતે ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼્મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

વલ્અસ્રિ (૧) ઈન્નલ-ઈન્સા-ન લફી ખુસ્ર (૨)

ઉસ ઝમાનએ મહબૂબકી કસમ (૨) બેશક આદમી ઝરૂર નુકસાનમેં હૈ (૩)

ઈલ્લલ્લઝી-ન આમનૂ વ અ઼મિલુસ્સાલિહ઼ાતિ વ-

મગર જો ઈમાન લાએ ઔર અચ્છે કામ કિયે ઔર એક-દૂસરેકો હક્કકી

૯૦ તવાસૌ બિલ્હ઼ક્કિ વ-તવાસૌ બિસ્સબ્ર ૯૦ (૩)

તાકીદ કી (૪) ઔર એક-દૂસરેકો સબ્રકી વસીયત કી (૫)

(૧૦૪) સૂરતુલ-હુ-મ-ઝહ

(મક્કી) ૯ આયતે ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼્મા નિર્રહ઼ીમ૦ વૈલુલ્લિકુલ્લિ હુ-મ-ઝતિલ-લુ-મઝતિ (૧)

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) ખરાબી હૈ ઉસકે લિયે જો લોગોંકે મુંહ પર ઐબ કરે પીઠ પીછે

મં ૭ નિલ્લઝી જ-મ-અ઼ માલંવ-વ અ઼દ-દ-દહૂ (૨) યહ઼-સબુ અન્ન મા લહૂ અખ઼-લ-દહ઼ (૩)

બદી કરે (૨) જિસને માલ જોળા ઔર ગિન-ગિનકર રખા ક્યા યે સમઝતા હૈ કે ઉસકા માલ ઉસે દુનિયામેં હંમેશા રખેગા

કલ્લા લયુમ્બઝન્ન ફિલ્હુ-તમતિ (૪) વમા અદ-રા-ક મલ્હુ-ત-મહ (૫) નારુલ્લાહિલ-

(૩) હરગિઝ નહીં ઝરૂર વોહ રૌંદનેવાલીમેં ફેંકા જાએગા (૪) ઔર તૂને ક્યા જાના ક્યા રૌંદનેવાલી

મૂક઼-દતુલ-(૬) લતી તત્તલિઉ અ઼લલઅફ-ઈદહ (૭) ઈન્નહા

અલ્લાહકી આગ ભળક રહી હૈ (૫) વોહ જો દિલોં પર ચળહ જાએગી (૬) બેશક વોહ

૯૦ અ઼લૈહિમ મુઅ-સ઼-દતુન (૮) ફી અ઼-મદિમ-મુમદ-દ-દહ ૯૦ (૯)

ઉન પર બન્દ કર દી જાએગી (૭) લમ્બે-લમ્બે સુતૂનોંમેં (૮)

(૧૦૫) સૂરતુલ-ફીલ (મક્કી) ૫ આયતે ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼્મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

અ-લમ ત-ર કૈ-ફ ફ-અ઼-લ રબ્બુ-કબિ-અસ્હ઼ાબિલ-ફીલ (૧) અ-લમ યજ-અ઼લ

અય મહબૂબ ! ક્યા તુમને ન દેખા તુમ્હારે રબને ઉન હાથીવાલોંકા ક્યા હાલ કિયા (૨) ક્યા ઉનકા

સાબિત હુવા કે મોમેનીન કો આખેરતમેં દીદારે ઈલાહીકી ને'મત મુયસ્સર આએગી કયોંકી મેહરૂમિયે દીદારસે કુફ્ફારકી વઈદ મેં ઝિક્ર કી ગઈ ઔર જો ચીઝ કુફ્ફાર કે લિયે વઈદ વ તહદીદ હો વોહ મુસલમાન કે હકમેં સાબિત હો નહીં સકતી તો લાઝિમ આયા કે મોમેનીન કે હકમેં યેહ મેહરૂમી સાબિત ન હો હઝરત ઈમામ માલિક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હોને ફરમાયા કે જબ ઉસને અપને દુશ્મનોંકો અપને દીદાર સે મેહરૂમ કિયા તો દોસ્તોંકો અપની તજલ્લી સે નવાઝેગા ઔર અપને દીદાર સે સરફરાઝ ફરમાએગા. (૧૬) અઝાબ. (૧૭) દુનિયામે. (૧૮) યા'ની મો'મેનીન સાદેકીન કે આ'માલ નામે. (૧૮) ઈલ્લિય્યીન સાતવેં આસ્માન મેં ઝેરે અર્શ હૈ. (૨૦) યા'ની ઉસકી શાન અજીબ અઝમત વાલી હૈ. (૨૧) ઈલ્લિય્યીન મેં ઉસમેં ઉનકે આ'માલ લિખે

أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۝ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۝
تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ۝ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۝

سُورَةُ قُرَيْشٍ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ ۝ إِيلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۝
فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَٰذَا الْبَيْتِ ۝ الَّذِي أَطْعَمَهُم مِّن
جُوعٍ وَآمَنَهُم مِّنْ خَوْفٍ ۝

سُورَةُ الْمَاعُونِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ ۝ فَذَٰلِكَ الَّذِي يَدُعُّ
الْيَتِيمَ ۝ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ۝ فَوَيْلٌ
لِّلْمُصَلِّينَ ۝ الَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۝
الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ ۝ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ۝

કૈદહુમ ફી તદ્-લીલિંવ- ॥ (૨) વ અર-સ-લ
દાંવ તબાહીમેં ન ડાલા ઔર ઉન પર
અલૈહિમ તૈરન અબાબી-લ ॥ (૩) તર-મીહિમ
પરિન્દોંકી ટુકળિયાં ભેજી (૩) કે ઉન્હેં
બિહિજા-રતિમ-મિન સિજ- જીલિન ۝ (૪)
કંકરકે પથ્થરસે મારતે (૪)
ફ-જ-અ-લહુમ ક-અસ્ફિમ-મઅ-કૂલ ૯ ○ (૫)
તો ઉન્હેં કર ડાલા જૈસે ખાઇ ખેતીકી પત્તી (૫)

(૧૦૬) સૂરએ કુરૈશ

(મક્કી) ૪ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ ○

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

લિ-ઈલાફિ કુરૈશિન ॥ (૧) ઈલાફિહિમ રિહ-લ-તશ શિતાઇ વસ્સૈફ ૮ (૨)
ઇસલિયે કે કુરૈશકો મૈલ દિલાયા ઉનકે જાળે ઔર ગરમી દોનોંકે કૂચમેં મૈલ દિલાયા (૨)
ફલ્યઅ-બુદૂ રબ્બ હાઝલ-બૈતિલ- ॥ (૩) લઝી અત્-અ-મહુમ મિન
તો ઉન્હેં ચાહિયે ઉસ ઘરકે (૩) રબકી બંદગી કરેં જિસને ઉન્હેં ભૂકમેં (૪) ખાના
જૂઇંવ- ४ વઆ-મ-નહુમ મિન ખૌફ ૯ ○ (૪)
દિયા ઔર ઉન્હેં એક બળે ખૌફસે અમાન બખ્શા (૫)

(૧૦૭) સૂરતુલ-માઊન

(મક્કી) ૭ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ ○ અ-ર-ઐ-તલ્લઝી યુકઝ્-ઝિબુ બિદ-દીન ॥ (૧)
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) ભલા દેખો તો જો દીનકો ઝુટલાતા હૈ (૨)
ફ-ઝાલિકલ્લઝી યદુઅ્-ઉલ-યતી-મ ॥ (૨) વલા યહુદ્-દુ અલા તઆમિલ-
ફિર વોહ વોહ હૈ જો યતીમકો ધક્કે દેતા હૈ (૩) ઔર મિસ્કીનકો ખાના દેનેકી રગબત નહીં દેતા
મિસ્કીન ॥ (૩) ફવૈલુલ-લિલ્મુસલ્લીન ॥ (૪) અલ્લઝી-ન હુમ અન સલાતિહિમ
(૪) તો ઉન નમાઝિયોંકી ખરાબી હૈ જો અપની નમાઝસે ભૂલે બૈઠે હૈં (૫)
સાહૂન ॥(૫) અલ-લઝી-ન હુમ યુરાઊ-ન ॥ (૬) વ યમ્નઊનલ-માઊન ૯ ○ (૭)
વોહ જો દિખાવા કરતે હૈં (૬) ઔર બરતનેકી ચીઝ (૭) માંગે નહીં દેતે (૮)

હૈં. (૨૨) ફરિશ્તે. (૨૩) અલ્લાહ તઆલાકે ઇકરામ ઔર ઉસકી ને'મતોંકો ઉસને ઉન્હેં અતા ફરમાઇ ઔર અપને દુશ્મનોંકો જો તરહ તરહ કે અઝાબ મેં ગિરફતાર હૈં. (૨૪) કે વો ખુશીસે ચમકતે દમકતે હોંગે. ઔર સુરૂરે કલ્બ કે આસાર ઉન ચહેરોં પર નુમાયા હોંગે (૨૫) કે અબરાર હી ઉસકી મોહર તોડેંગે. (૨૬) તાઅત કી તરફ સબ્કત કરકે ઔર બુરાઇયોંસે બાઝ રહકર. (૨૭) જો જન્નતકે શરાબોં મે આ'લા હૈ. (૨૮) યા'ની મુકર્રેબીન ખાલિસ શરાબે તસ્નીમ પીતે હૈં ઔર બાંકી જન્નતિયોંકી શરાબોંમે શરાબે તસ્નીમ પિલાઇ જાતી હૈ. (૨૯) મિસ્લે અબૂ જહલ ઔર વલીદ બિન મુગીરહ ઔર આસ બિન વાઇલ વગૈરહ રુઅસાએ કુફ્ફારકે. (૩૦) મિસ્લે હઝરત અમ્મારો ખબ્બાબ વ સોહૈબ વ બિલાલ વગૈરહ ફુકરાએ મોમેનીન કે. (૩૧) મોમેનીન. (૩૨)

سُورَةُ الْكَوْثَرِ مَكِّيَّةٌ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
اِنَّاۤ اَعْطَيْنٰكَ الْكَوْثَرَ ۝ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝
اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ۝
سُورَةُ الْكٰفِرُوْنَ مَكِّيَّةٌ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
قُلْ يٰۤاَيُّهَا الْكٰفِرُوْنَ ۝ لَاۤ اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ ۝ وَلَاۤ
اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَاۤ اَعْبُدُ ۝ وَلَاۤ اَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُّمْ ۝ وَلَاۤ
اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَاۤ اَعْبُدُ ۝ لَكُمْ دِيْنُكُمْ وَلِيَ دِيْنِ ۝
سُورَةُ النَّصْرِ مَدَنِيَّةٌ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
اِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ۝ وَرَاَيْتَ النَّاسَ
يَدْخُلُوْنَ فِيْ دِيْنِ اللّٰهِ اَفْوَاجًا ۝ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ

(૧૦૮) સૂરતુલ-કૌ-સ઼ર

(મક્કી) ૩ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦
અલાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

ઈન્ના અઅ-તૈનાકલ કૌ-સ઼ર (૧) ફ-સ઼લ્લિ
અય મહબૂબ ! બેશક હમને તુમ્હેં બેશુમાર ખૂબિયાં અતા ફરમાઈ (૨) તો
લિરબ્બિ-ક વન્હ઼ર (૨) ઈન્ન શાનિ-અ-ક
તુમ અપને રબકે લિયે નમાઝ પળ્હો (૩) ઔર કુર્બાની કરો (૪) ઔર બેશક
હુવલ - અબ્તર ૦ (૩)
જો તુમ્હારા દુશ્મન હૈ વોહી હર ખૈરસે મેહરૂમ હૈ (૫)

(૧૦૯) સૂરતુલ-કાફિરૂન

(મક્કી) ૬ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

મં ૭
કુલ યા અય્યુહલ-કાફિરૂન (૧) લા અઅ-બુદુ મા તઅ-બુદૂન (૨) વલા અન્તુમ
તુમ ફરમાઓ અય કાફિરો ! (૨) ન મૈં પૂજતા હૂં જો તુમ પૂજતે હો ઔર ન તુમ
આબિદૂ-ન મા અઅ-બુદ (૩) વલા અ-ન આબિદુમ-મા અબત્તુમ (૪) વલા
પૂજતે હો જો મૈં પૂજતા હૂં ઔર ન મૈં પૂજૂંગા જો તુમને પૂજા ઔર ન
અન્તુમ આબિદૂ-ન મા અઅ-બુદ (૫) લકુમ દીનુકુમ વલિ-ય-દીન ૦ (૬)
તુમ પૂજોગે જો મૈં પૂજતા હૂં તુમ્હેં તુમ્હારા દીન ઔર મુઝે મેરા દીન (૩)

(૧૧૦) સૂરતુન્નસ્-ર (મદની) ૩ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ ૦ ઈઝા જા-અ નસ્રુલ્લાહિ વલ્ફત્હુ (૧) વ
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) જબ અલ્લાહકી મદદ ઔર ફત્હ આએ (૨) ઔર
રઐ-તન્ના-સ યદખુલૂ-ન ફી દીનિલ્લાહિ અફ-વાજા (૨) ફસબ્બિહ બિહમ્દિ
લોગોંકો તુમ દેખો કે અલ્લાહકે દીનમેં ફૌજ-ફૌજ દાખિલ હોતે હૈં (૩) તો અપને

બતરીકે તા'નો ઐબ કે. શાને નુઝૂલ : મન્કૂલ હૈ કે હઝરતે અલી મુરતઝા રદિયલ્લાહ તઆલા અન્હુ મુસલમાનોંકી એક જમાઅત મેં તશરીફ લે જા રહે થે મુનાફેકીન ને ઉન્હેં દેખકર આંખોં સે ઈશારે કિયે ઔર મસ્ખરગી સે હંસે ઔર આપસ મેં ઉન હઝરાતકે હકમે બેહૂદા કલેમાત કહે તો ઉસસે પેહલે કે અલી મુરતઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી ખિદમત મેં પહોંચે યેહ આયતેં નાઝિલ હુઈ. (૩૩) કુફ્ફાર. (૩૪) યા'ની મુસલમાનોંકો બુરા કેહ કર આપસમેં ઉનકી હંસી બનાતે ઔર ખુશ હોતે હુએ. (૩૫) કે સૈયદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ પર ઈમાન લાએ ઔર દુનિયાકી લઝઝતોં કો આખેરત કી ઉમ્મીદોં પર છોડ દિયા અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ. (૩૬)

رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ۚ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۝

سُورَةُ اللَّهَبِ مَكِّيَّةٌ (١١١)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا
كَسَبَ ۝ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝ وَامْرَأَتُهُ
حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۝ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۝

سُورَةُ الْإِخْلَاصِ مَكِّيَّةٌ (١١٢)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ
يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

سُورَةُ الْفَلَقِ مَكِّيَّةٌ (١١٣)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ وَ

રબ્બિ-ક   વસ્તગ઼્ફિર-હુ   ☐
રબકી સના કરતે હુએ ઉસકી પાકી બોલો ઔર ઉસસે બખ્શિશ ચાહો (૪)
ઈન્નહૂ   કા-ન   તવ્વાબા ૯૦   (૩) ع
બેશક વોહ બહોત તૌબા કુબૂલ કરનેવાલા હૈ (૫)

(૧૧૧) સૂરતુલ-લ-હબ

(મક્કી) ૫ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼્મા નિર્રહ઼ીમ ૦
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)
તબ્બત યદા અબી લ-હબિંવ-વ તબ્બ (૧)
તબાહ હો જાએં અબૂ લહબકે દોનોં હાથ ઔર વોહ તબાહ હો હી ગયા (૨)
મા અગ઼્ના અ઼ન્હુ મા લુહૂ વમા ક-સબ (૨)
ઉસે કુછ કામ ન આયા ઉસકા માલ ઔર ન જો કમાયા
સ-યસ્લા નારન ઝ઼ા-ત લ-હબિંવ- (૩) વમ-ર-અતુહૂ હ઼મ્મા ع
(૩) અબ ઘંસતા હૈ લપટ મારતી આગમેં વોહ ઔર ઉસકી જોરૂ (૪) લકડિયોંકા ગટ્ઠા
લતલ-હ઼-તબ ૮ (૪) ફી જીદિહા હ઼બ્લુમ મિમ મ-સદ ૯૦ (૫)
સર પર ઉઠાતી ઉસકે ગલેમેં ખજૂરકી છાલકા રસ્સા (૫)

(૧૧૨) સૂરતુલ-ઈખ઼્લાસ઼

(મદની) ૪ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼્મા નિર્રહ઼ીમ ૦ કુલ હુવલ્લાહુ અ-હ઼દ ૮ (૧) અલ્લાહુસ્સ઼-મદ
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧) તુમ ફરમાઓ વોહ અલ્લાહ હૈ વોહ એક હૈ (૨) ع
(૨) લમ યલિદ વ લમ યૂલદ (૩) વ લમ યકુલ્લહૂ કુફુવન અ-હ઼દ ૦ (૪)
અલ્લાહ બેનિયાઝ હૈ (૩) ન ઉસકી કોઈ ઔલાદ (૪) ઔર ન વોહ કિસીસે પૈદા હુવા (૫) ઔર ન ઉસકે જોડકા કોઈ (૬)

(૧૧૩) સૂરતુલ-ફ-લક઼

(મક્કી) ૫ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼્મા નિર્રહ઼ીમ ૦
અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)
કુલ અઊ઼ઝ઼ુ બિરબ્બિલ-ફ-લક઼િ (૧) મિન શર્રિ મા ખ઼-લક઼ (૨) વ
તુમ ફરમાઓ મૈં ઉસકી પનાહ લેતા હૂં જો સુબ્હકા પૈદા કરનેવાલા હૈ (૨) ઉસકી સબ મખ્લૂકકી શરસે (૩) ઔર

કુફ્ફાર. (૩૭) કે ઉનકે અહેવાલ વ આ'માલ પર ગિરફ્ત કરેં બલ્કે ઉન્હેં અપની ઈસ્લાહકા હુકમ દિયા ગયા કે વોહ અપના હાલ દુરૂસ્ત કરેં દૂસરોંકો બે વકૂફ બતાને ઔર ઉનકી હંસી ઉડાને સે કયા ફાઈદા ઉઠા સકતે હૈં? (૩૮) યા'ની રોઝે કયામત. (૩૯) જૈસા કાફિર દુનિયા મેં મુસલમાનોંકી ગુર્બત વ મહેનત પર હંસતે થે યહાં મુઆમલા બર અકસ હૈ મોમિન દાઈમી ઐશો રાહત મેં હૈં ઔર કાફિર ઝિલ્લત વ ખ્વારી કે દાઈમી અઝાબમેં જહન્નમકા દરવાઝા ખોલા જાતા હૈ કાફિર ઉસસે નિકલનેકે લિયે દરવાઝે કી તરફ દૌડતે હૈં જબ દરવાઝે કે કરીબ પહોંચતે હૈં દરવાઝા બંદ હો જાતા હૈ બાર બાર ઐસા હી હોતા હૈ કાફિરોં કી યેહ હાલત દેખકર મુસલમાન ઉનસે હંસી કરતે હૈં ઔર મુસલમાનોં કા હાલ યેહ હૈ કે વોહ જન્નત મેં જવાહેરાતકે. (૪૦) કુફ્ફારકી ઝિલ્લત

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝ وَمِنْ شَرِّ النَّفّٰثٰتِ فِي
الْعُقَدِ ۝ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝
سُوْرَةُ النَّاسِ مَكِّيَّةٌ
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
قُلْ أَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝ مَلِكِ النَّاسِ ۝ إِلٰهِ
النَّاسِ ۝ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ ۝ الْخَنَّاسِ ۝ الَّذِيْ
يُوَسْوِسُ فِيْ صُدُوْرِ النَّاسِ ۝ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۝
دُعَاءِ خَتْمِ الْقُرْآنِ

મિન શર્રિ ગ઼ાસિકિન ઈઝ઼ા વ-ક઼બ ॥ (૩) વ
અંધેરી ડાલનેવાલેકે શર્રસે જબ વોહ ડૂબે (૪) ઔર
મિન શર્રિન્નફ઼-ફ઼ાસ઼ાતિ ફ઼િલ્ઉક઼દ ॥ (૪) વ
ઉન ઔરતોંકે શરસે જો ગિરહોંમેં ફંકતી હૈં (૫) ઔર
૦ મિન શર્રિ હ઼ાસિદિન ઈઝ઼ા હ઼-સદ ૯૦ (૫)
હસદવાલેકે શર્રસે જબ વોહ મુઝસે જલે (૬)

(૧૧૪) સૂરતુન્નાસ

(મક્કી) ૬ આયતેં ઔર ૧ રુકૂઅ હૈ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ઼મા નિર્રહ઼ીમ ૦

અલ્લાહકે નામસે શુરૂ જો નિહાયત મહેરબાન રહમવાલા (૧)

કુલ અઊ઼ઝુ બિરબ્બિન્નાસિ ॥ (૧)
તુમ કહો મૈં ઉસકી પનાહમેં આયા જો સબ લોગોંકા રબ (૨)
મલિકિન્નાસિ ॥ (૨) ઈલાહિન્નાસિ ॥ (૩) મિન શર્રિલ-વસ્વાસિલ્ લ ખ઼ન્નાસિલ- (૪)
૯૦ સબ લોગોંકા બાદશાહ (૩) સબ લોગોંકા ખુદા (૪) ઉસકે શર્રસે જો વોહ દિલમેં બુરે ખત્રે ડાલે (૫) ઔર દુબુક રહે (૬) વોહ
મં લઝ઼ી યુવસ-વિસુ ફ઼ી સુદૂરિન્નાસિ ॥ (૫) મિનલ - જિન્નતિ વન્નાસ ૯૦ (૬)
૭ જો લોગોંકે દિલોંમેં વસ્વસે ડાલતે હૈં જિન્ન ઔર આદમી (૭)

તમ્મત બિલ્ખૈર

દુઆએ ખ઼ત્મિલ-કુર્આન દુઆએ માસૂરહ

અલ્લાહુમ્મ આનિસ વહ-શતી ફી ક઼બ્રી
અલ્લાહુમ્મર-હ઼મ્ની બિલ્કુર-આનિલ-અઝ઼ીમિ વજ-અ઼લ્હુ લી
ઈમામંવ-વ નૂરંવ-વ હુદંવ-વ રહ઼-મ-તન અલ્લાહુમ-મ ઝક્કિર્ની
મિન્હુ મા નસીતુ વ અ઼લ્લિમ્ની મિન્હુ મા જહિલ્તુ વર-ઝુક-ની
તિલાવ-તહૂ આનાઅલ્લૈલિ વ આનાઅન્નહારિ વજ-અલ્હુ લી
હુજ-જતંય્યા રબ્બલ-આ઼લમીન (આમીન)

વ રૂસ્વાઇ ઔર શિદતે અઝાબકો ઔર ઉસ પર હંસતે હૈં. (૪૧) યા'ને ઉન આ'માલ કા જો ઉન્હોંને દુનિયા મેં કિયે હૈં.
સૂરએ ઈન્શક્કત : (૧) સૂરએ ઈન્શક્કત જિસકો સૂરએ ઈન્શેકાક ભી કેહતે હૈ મક્કિયા હૈં જિસમેં એક રૂકૂઅ પચ્ચાસ આયતેં એક સૌ સાત કલિમાત ચારસૌ તીસ હુરૂફ હૈં. (૨) કયામત કાઈમ હોને કે વકત. (૩) અપને શક હોનેકે મુતઅલ્લિક ઔર ઉસકી ઈતાઅત કરે. (૪) ઔર ઉસ પર કોઈ ઈમારત ઔર પહાડ બાકી ન રહે. (૫) યા'ની ઉસકે બત્ન મેં ખઝાને ઔર મુર્દે સબકો

(બાકી તફસીર પેજ નંબર ૧૨૦૦ પર દેખે)

دعاء ختم القرآن

દુઆએ ખત્મિલ કુર્આન

કુરઆન મજીદ ખત્મ કરને કે બાદ કી દુઆ

સ-દ-કલ્લાહુલ અલિય્યુલ અઝીમ ૦ વ-સ-દ-ક રસૂલુહુન નબિય્યુલ કરીમ ૦ વ-નહ્નુ અલા ઝાલિ-ક મિનશ-શાહિદીન ૦ રબ્બના ત-કબ્બલ મિન્ના ઈન્ન-ક અન્તસ સમીઉલ અલીમ ૦ અલ્લાહુમ-મર્ઝુકના બિકુલ્લિ હર્ફિમ મિનલ કુર્આનિ હલા-વતંવ-વબિકુલ્લિ જુઝઈમ મિનલ કુર્આનિ જઝાઆ ૦ અલ્લાહુમ-મર્ઝુકના બિલ અલ્ફિ ઉલ્ફતંવ વબિલ બાઈ બર્કતંવ વબિત્તાઈ તૌબતંવ વબિસ્સાઈ સવાબંવ વબિલ જીમિ જમાલંવ વબિલહાઈ હિકમતંવ વબિલખૈરિ ખૈરંવ વબિદ-દાલિ દલીલંવ વબિઝ ઝાલિ ઝકાઅંવ વબિર્રાઈ રહ્મતંવ વબિઝ ઝાલિ ઝકાતંવ વબિસ્સીનિ સઆદ-તંવ વબિશ શીનિ શિફાઅંવ વબિસ્સાદિ સિદ્કંવ વબિદ દાદિ દિયાઅંવ વબિત તાઈ તરાવતંવ વબિઝ-ઝાઈ ઝફ-રંવ વબિલ ઐનિ ઈલ્મંવ વબિલ-ગૈનિ ગિનંવ વબિલ-ફાઈ ફલાહંવ વબિલ કાફિ કુરબતંવ વબિલકાફિ કરામતંવ વબિલ્લામિ લુત્ફંવ વબિલ મીમિ મવઈઝતંવ વબિન્નૂનિ નૂરંવ વબિલવાવિ વુસ્લતંવ વબિલહાઈ હિદાયતંવ વબિલયાઈ યકીના ૦ અલ્લાહુમ્મન ફઅ-ના બિલ-કુર્આનિલ અઝીમ ૦ વર્ફઅ્ના બિલ આયાતિ વઝ-ઝિકરિલ હકીમ ૦ વ-ત-કબ્બલ મિન્ના કિરા-અ-તના વ-તજાવઝ અન્ના મા-કા-ન ફી તિલાવતિલ કુર્આનિ મિન ખ-તઈન અવ નિસ્યાનિન અવ તહ્‌રીફિ કલિમતિન અમ મવાદિઈહા અવ તકદીમિન અવ તઅ-ખીરિન અવ ઝિયાદતિન અવ નુકસાનિન અવ તઅ-વીલિન અલા ગૈરિ મા અન્ઝલ્તહૂ અલૈહિ અવ રૈબિન અવ શક્કિન અવ સહ્‌વિન અવ સૂઈ ઈલ્હાનિન અવ તઅ-જીલિન ઈન્દ તિલાવતિલ કુર્આનિ અવ કસ્લિન અવ સુર્અતિન અવ ઝૈગિ લિસાનિન અવ વકફિમ બિગૈરિ વુકૂફિન અવ ઈદ્‌ગામિમ બિગૈરિ મુદ્‌ગમિન અવ ઈઝહારિમ બિગૈરિ બયાનિન અવ મદ્દિન અવ તશ્દીદિન અવ હમ્ઝતિન અવ જઝ્મિન અવ એઅરાબિમ બિગૈરિ મા ક-ત-બહૂ અવ કિલ્લતિ રગ્બતિંવ વ-રહ્‌બતિન ઈન્દ આયાતિર રહ્‌મતિ વ આયાતિલ અઝાબિ ફગ્ફિર લના રબ્બના વકતુબ્ના મ-અશ્શાહિદીન ૦ અલ્લાહુમ-મ નવ્વિર કુલૂબના બિલ કુર્આનિ વઝૈયિન અખ્લા-કના બિલ કુર્આનિ વનજ્જિના મિનન નારિ બિલ કુર્આનિ વ-અદખિલ્ના ફિલ જન્નતિ બિલ કુર્આનિ અલ્લાહુમ્મજ અલિલ કુર્આ-ન લના ફિદ-દુન્યા કરીનંવ વફિલ કબ્રિ મૂનિસંવ વ-અલસ-સિરાતિ નૂરંવ વફિલ જન્નતિ રફીકંવ વમિન્નારિ સિતરંવ વહિજાબંવ વઈલલ ખૈરાતિ કુલ્લિહા દલીલન ફકતુબ્ના અ-લત્તમામિ વર્ઝુકના અદાઅમૂ બિલ કલ્બિ વલ્લિસાનિ વહુબ્બિલ ખૈરિ વસ્સઆદતિ વલ-બશારતિ મિનલ ઈમાન ૦ વ-સલ્લલ્લાહુ તઆલા અલા ખૈરિ ખલ્કિહી મુહમ્મદિમ મઝ્હરિ લુત્ફિહી વનૂરિ અર્શિહી સૈયિદિના મુહમ્મદિંવ વ-આલિહી વ-અસ્હાબિહી અજ્મઈન વ-સલ્લ-મ તસ્લીમન કસીરન કસીરા.

(તફસીર પેજ નંબર - ૧૧૯૮ સે શુરૂ) બાહર. (૬) અપને અંદર કી ચીઝે બાહર ફેંક દેને કે મુતઅલ્લિક ઔર ઉસકી ઈતાઅત કરે. (૭) ઉસ વકત ઈન્સાન અપને અમલકે નતાઈજ દેખેગા. (૮) યા'ની ઉસકે હુઝૂર હાઝરી કે લિયે મુરાદ ઉસસે મૌત હૈ (મદારિક) (૯) ઔર અપને અમલકી જઝા પાના. (૧૦) ઔર વો મોમિન હૈ. (૧૧) સહલ હિસાબ યેહ હૈ કે ઉસ પર ઉસકે આ'માલ પેશ કિયે જાએં વોહ અપની તાઅત ઔર મા'સિયતકો પહેચાને ફિર તાઅત પર સવાબ દિયા જાએ ઔર મા'સિયત સે તજાવુઝ ફરમાયા જાએ. યેહ સહલે હિસાબ હૈ ન ઈસમેં શિદતે મૂનાકિફશા ન યેહ કહા જાએ કે ઐસા કયૂં કિયા ન ઉઝ્રૂર કી તલબ હો ન ઉસ પર હુજ્જત કાઈમકી જાએ કયૂં કે જિસસે મુતાલિબા કિયા ગયા ઉસે કોઈ ઉઝ્રૂર હાથ ન આએગા ઔર વોહ કોઈ હુજ્જત ન પાએગા. રૂસ્વા હોગા (અલ્લાહ તઆલા મુનાકિશએ હિસાબ સે પનાહ દે). (૧૨) ઘરવાલોંસે જન્નતી ઘર વાલે મુરાદ હૈં ખ્વાહ વોહ હૂરોં મેં સે હોં યા ઈનસાનોં મેં સે. (૧૩) અપની ઈસ કામિયાબી પર. (૧૪) ઔર વોહ કાફિરહૈ જિસકા દાહિના હાથ તો ઉસકી ગરદનકે સાથ મિલાકર તૌકમેં બાંધ દિયા જાએગા ઔર બાયાં હાથ પસે પુશ્ત કર દિયા જાએગા ઉસમેં ઉસકા ન નામએ આ'માલ દિયા જાએગા ઈસ હાલકો દેખકર વોહ જાન લેગા કે વોહ એહલે નાર મેંસે હૈ તો. (૧૫) ઔર સૂબુરાહ કહેગા સૂબુરકે મા'ના હલાકત કે હૈં. (૧૬) દુનિયાકે અંદર. (૧૭) અપની ખ્વાહિશોં ઔર શોહવતોંમેં ઔર મતકબ્બિર મગરૂર. (૧૮) અપને રબકી તરફ ઔર વોહ મરનેકે બાદ ઉઠાયા ન જાએગા. (૧૯) ઝરૂર અપને રબકી તરફ રુજૂઅ કરેગા ઔર મરનેકે બાદ ઉઠાયા જાએગા ઔર હિસાબ કિયા જાએગા. (૨૦) જો સુરખી કે બાદ નમૂદાર હોતા ઔર જિસકે ગાયબ હોને પર ઈમામ સાહબ કે નઝદીક વકતે ઈશા શુરૂ હોતા હૈ યહી કૌલ હૈ કસીર સહાબા કા ઔર બા'ઝ ઉલમા શફક સે સુરખી મુરાદ લેતે હૈં. (૨૧) મિસ્લ જાનવરોંકે જો દિન મેં મુન્તશિર હોતે હૈં ઔર શબમેં અપને આશિયાનોં ઔર ઠિકાનોં કી તરફ ચલે આતે હૈં ઔર મિસ્લે તારીકીકે ઔર સિતારોં ઔર ઉન આ'માલ કે જો શબ મેં કિયે જાતે હૈં મિસ્લે તહજ્જુદ કે. (૨૨) ઔર ઉસકા નૂર કામિલ હોજાએ ઔર યેહ અય્યામે બેઝ યા'ની તેરહવી, ચૌદહવી, પંદરહવી તારીખોં મેં હોતા હૈ. (૨૩) યેહ ખિતાબ યા તો ઈન્સાનોંકો હૈ ઈસ તકદીર પર મા'ના યેહ હૈં કે તુમ્હેં હાલ કે બાદ હાલ પેશ આએગા. હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયા કે મૌતકે શદાઈદો એહ્વાલ ફિર મરને કે બાદ ઉઠના ફિર મૌકફે હિસાબમેં પેશ હોના ઔર યેહ ભી કહા ગયા હૈ કે ઈન્સાન હાલાતમેં તદરીજ હૈ. એક વકત દૂધ પીતા બચ્ચા હોતા હૈ ફિર દૂધ છૂટતા હૈ ફિર લડકપનકા ઝમાના આતા હૈ ફિર જવાન હોતા હૈ ફિર જવાની ઢલતી હૈ ફિર બૂઢ્હા હોતા હૈ ઔર એક કૌલ યેહ હૈ કે યેહ ખિતાબ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો હૈ કે આપ શબે મેઅરાજ એક આસ્માન પર તશરીફ લે ગએ ફિર દૂસરે પર ઈસી તરહ દરજા બ દરજા મરતબા બ મરતબા મનાઝિલે કુર્બમેં વાસિલ હુએ. બુખારી શરીફમેં હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાસે મરવી હૈ કે ઈસ આયતમેં નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કા હાલ બયાન ફરમાયા ગયા હૈ મા'ના યે હૈં કે આપકો મુશરેકીન પર ફત્હો ઝફર હાસિલ હોગી ઔર અંજામ બહોત બેહતર હોગા. આપ કુફ્ફારકી સરકશી ઔર ઉનકી તકઝીબસે ગમગીન ન હોં યા'ની અબ ઈમાન લાનેમે કયા ઉઝર હૈ ? બાવજૂદ દલાઈલ ઝાહિર હોને કે કયૂં ઈમાન નહી લાતે ? (૨૫) મુરાદ ઈસસે સજ્દએ તિલાવત હૈ. શાને નુઝૂલ : જબ સૂરતે ઈકરા'મેં "વસ્જુદ્દ વકતરિબ" નાઝિલ હુવા તો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને યેહ આયત પઢ કર સજદા કિયા. મોમેનીનને આપકે સાથ સજદા કિયા ઔર કુફ્ફારે કુરૈશને સજદા ન કિયા. ઉનકે ઈસ ફે'લકી બુરાઈ મેં યેહ આયત નાઝિલ હુઈ કે કુફ્ફાર પર જબ કુરઆન પઢા જાતા હૈ તો વોહ સજ્દએ તિલાવત નહી કરતે. મસ્અલા : ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે સજ્દએ તિલાવત વાજિબ હૈ. સુનનેવાલે પર ઔર હદીસસે સાબિત હૈ કે પઢનેવાલે ઔર સુનનેવાલે દોનોં પર સજદા વાજિબ હો જાતા હૈ. કુરઆને કરીમમેં સજદેકી ચૌદહ આયતે હૈં જિનકો પઢ્હને યા સુનનેસે સજદા વાજિબ હો જાતા હૈ ખ્વાહ સુનનેવાલેને સુનનેકા ઈરાદા કિયા હો યા ન કિયા હો. મસ્અલા : સજ્દએ તિલાવતકે લિયે ભી વહી શરતે હૈં જો નમાઝકે લિયે મિસ્લે તહારત ઔર કિબ્લહ રૂ હોને ઔર સતરે ઔરત વગૈરહ કે. મસ્અલા : સજદા કે અવ્વલ વ આખિર અલ્લાહુ અકબર કેહના ચાહિયે મસ્અલા :-ઈમામને આયતે સજદા પઢી તો ઉસ પર ઔર મુકતદિયોં પર ઔર જો શખ્સ નમાઝ મેં નહો ઔર સુન લે ઉસ પર સજદા વાજિબ હૈ. મસ્અલા :-સજદે કી જિતની આયતેં પઢી જાએંગી ઈત્નેહી સજદે વાજિબ હોંગે અગર એકહી આયત એકહી મજ્લિસ મેં બાર બાર પઢી ગઈ તો એકહી સજદા વાજિબ હુવા. વત્તફસીલ ફી કુતૂબુલ ફિકહ (તફસીરે અહ્મદી) (૨૬) કુરઆન કો ઔર મરનેકે બાદ ઉઠનેકો. (૨૭) કુફ્ર ઔર નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહેવસલ્લમ કી તકઝીબ. (૨૮) ઉનકે કુફ્રો ઈનાદ પર.

સૂરએ બૂરૂજ : (૧) સૂરએ બુરૂજ મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં એક રૂકૂઅ, બાઈસ આયતે, એકસો નવ કલિમે, ચાર સો પૈંસઠ હુરૂફ હૈં (૨) જિનકી તા'દાદ બારહ હૈ. ઔર ઉનમેં અજાઈબે હિકમતે ઈલાહી નમૂદાર હૈં. આફતાબ માહતાબ ઔર કવાકિબ કી

સૈર ઉનમેં મુઐયન અંદાઝે પર હૈ જિસમેં ઈખ્તેલાફ નહીં હોતા. (૩) વોહ રોઝે કયામત હૈ. (૪) મુરાદ ઈસ સે રોઝે જુમ્અહ હૈ. જૈસા હદીસ શરીફ મેં હૈ. (૫) આદમી ઔર ફરિશ્તે મુરાદ ઈસસે રોઝે અરફહ હૈ. (૬) મરવી હૈ કે પેહલે ઝમાને મેં એક બાદશાહ થા. જબ ઉસકા જાદૂગર બૂઢ્ઢા હુવા તો ઉસને બાદશાહ સે કહા કે મેરે પાસ એક લડકા ભેજ જિસે મૈં જાદૂ સિખા દૂં બાદશાહ ને એક લડકા મુકર્રર કર દિયા વોહ જાદૂ સીખને લગા. રાહ મેં એક રાહિબ રેહતા થા ઉસકે પાસ બૈઠને લગા. ઔર ઉસકા કલામ ઉસકે દિલ નશીં હોતા ગયા. અબ આતે જાતે ઉસને રાહિબ કી સોહબત મેં બૈઠના મુકર્રર કર લિયા એક રોઝ રાસ્તેમેં એક મુહીબ જાનવર મિલા લડકેને એક પથ્થર હાથ મેં લેકર દુઆ કી કે યા રબ અગર રાહિબ તુઝે પ્યારા હો તો મેરે પથ્થરસે ઉસ જાનવરકો હલાક કર દે. વોહ જાનવર ઉસકે પથ્થર સે મર ગયા. ઉસકે બાદ લડકા મુસ્તજાબુદ દા'વત હુવા ઔર ઉસકી દુઆ સે કોઢી ઔર અંધે અચ્છે હોને લગે. બાદશાહ કા એક મુસાહિબ નાબીના હો ગયા થા વોહ આયા. લડકેને દુઆ કી વોહ અચ્છા હો ગયા ઔર અલ્લાહ તઆલા પર ઈમાન લે આયા ઔર બાદશાહ કે દરબાર મેં પહોંચા. ઉસને કહા તુઝે કિસને અચ્છા કિયા ? કહા "મેરે રબને" બાદશાહને કહા, "મેરે સિવા ઔર ભી કોઈ રબ હૈ ?" યેહ કહ કર ઉસને ઉસ પર સખ્તિયાં શુરૂ કી. યહાં તક કે ઉસને લડકેકા પતા બતાયા. લડકે પર સખ્તિયાં કી ઉસને રાહિબ કા પતા બતાયા. રાહિબ પર સખ્તિયાં કી ઔર ઉસસે કહા અપના દીન તર્ક કર ઉસને ઈન્કાર કિયા તો ઉસકે સર પર આરા રખ કર ચિરવા દિયા ફિર મુસાહિબ કો ભી ચિરવા દિયા ફિર લડકે કો હુકમ દિયા કે પહાડકી ચોટી સે ગિરા દિયા જાએ. સિપાહી ઉસકો પહાડ કી ચોટી પર લે ગએ. ઉસને દુઆ કી પહાડમેં ઝલ્ઝલા આયા સભી ગિર કર હિલાક હો ગએ. લડકા સહીહ સલામત ચલા આયા. બાદશાહને કહા સિપાહી કયા હુએ ? કહા. સબ કો ખુદાને હિલાક કર દિયા. ફિર બાદશાહને લડકે કો સમંદર મે ગર્ક કરને કે લિયે ભેજા લડકેને દુઆકી. કશ્તી ડૂબ ગઈ. તમામ શાહી આદમી ડૂબ ગએ. લડકા સહીહ સલામત બાદશાહ કે પાસ આ ગયા. બાદશાહને કહા વોહ આદમી કયા હુવે ? કહા સબકો અલ્લાહ તઆલાને હિલાક કર દિયા ઔર તૂ મુઝે કત્લ કર હી નહીં સકતા જબ તક વોહ કામ ન કરે જો મૈં બતાઊં. કહા વોહ કયા ? લડકેને કહા, "એક મૈદાન મે સબ લોગોંકો જમા કર ઔર મુઝે ખજૂર કે ઠુંડ પર સૂલી દે ફિર મેરે તરકશ સે એક તીર નિકાલકર બિસ્મિલ્લાહ રબ્બિલ ગુલામ કેહકર માર ઐસા કરેગા તો મુઝે કત્લ કર સકેગા." બાદશાહને ઐસા હી કિયા તીર લડકેકી કનપટી પર લગા. ઉસને અપના હાથ ઉસ પર રખા ઔર વાસિલ બહક હો ગયા. યેહ દેખકર તમામ લોગ ઈમાન લે આએ. ઈસસે બાદશાહકો ઔર ઝિયાદા સદ્મા હુવા. ઔર ઉસને એક ખંદક ખુદવાઈ ઔર ઉસમેં આગ જલવાઈ ઔર હુકમ દિયા જો દીન સે ન ફિરે ઉસે ઈસ આગમેં ડાલ દો. લોગ ડાલે ગએ યહાં તકકી એક ઔરત આઈ. ઉસકી ગોદમેં બચ્ચા થા વોહ ઝરા ઝિઝકી. બચ્ચેને કહા અય માં ! સબ્ર કર ન ઝિઝક તૂ સચ્ચે દીન પર હૈ બચ્ચા ઔર માં ભી આગમેં ડાલ દિયે ગએ યેહ હદીસ સહીહ હૈ મુસ્લિમને ઈસકી તખરીજ કી ઈસસે અવલિયા કી કરામતેં સાબિત હોતી હૈં. આયતમેં ઈસ વાકિએકા ઝિક્ર હૈ. (૭) કુરસિયાં બિછાએ ઔર મુસલમાનોં કો આગમેં ડાલ રહે થે. (૮) શાહી લોગ બાદશાહકે પાસ આકર એક દૂસરે કે લિયે ગવાહી દેતે થે કે ઉન્હોંને તા'મીલે હુકમમેં કોતાહી નહીં કી. ઈમાનદારોં કો આગમેં ડાલ દિયા. મરવી હૈ કે યેહ મોમિન આગમે ડાલે ગએ. અલ્લાહ તઆલાને ઉનકો આગમે પડને સે કબ્લ ઉનકી રૂહેં કબ્ઝ ફરમાકર ઉન્હેં નજાત દી ઔર આગને ખન્દકકે કિનારોં સે બાહર નિકલ કર કિનારે પર બૈઠે હુએ કુફ્ફારકો જલા દિયા.-ફાઈદહ ઈસ આયતમેં મોમેનીનકો સબ્ર ઔર એહલે મક્કાકી ઈઝા રસાનિયોં પર તહમ્મુલ કરનેકી તરગીબ ફરમાઈ ગઈ. (૯) આગમે જલાકર. (૧૦) ઔર અપને કુફ્ર સે બાઝ ન આએ. (૧૧) આખેરત મેં બદલા ઉનકે કુફ્રકા. (૧૨) દુનિયા મેં કિસી આગને ઉન્હેં જલા ડાલા યેહ બદલા હૈ મુસલમાનોંકો આગમેં ડાલને કા. (૧૩) જબ વોહ ઝાલિમોં કો અઝાબ મે પકડે. (૧૪) યા'ની પેહલે દુનિયા મેં પૈદા કરે ફિર કયામત મેં આ'માલકી જઝા દેનેકે લિયે મૌતકે બાદ દો બારા ઝિંદા કરે. (૧૫) જિનકો કાફિર અમ્બિયા અલયહિમુસ્સલામ કે મુકાબિલ લાએ. (૧૬) જો અપને કુફ્ર કે સબબ હિલાક કિયે ગએ. (૧૭) અય સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ ! આપકી ઉમ્મતકે. (૧૮) આપ કો ઔર કુરઆને પાકકો જૈસા કે પેહલે કાફિરોં કા દસ્તૂર થા. (૧૮) ઈસસે ઉન્હેં કોઈ બચાને વાલા નહીં.

સૂરએ તારિકકા : (૧) સૂરએ તારિક મક્કિયહ હૈ ઈસમેં એક રૂકૂઅ. સતરહ આયતેં. ઈકસઠ કલિમે, દો સો ઉન્તાલીસ હુરૂફ હૈં. (૨) યા'ની સિતારે કી જો રાતકો ચમકતા હૈ. શાને નુઝૂલ : એક શબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ખિદમત મેં અબૂ તાલિબ કુછ હદિયા લાએ. ઉસકો તનાવુલ ફરમા રહે થે ઉસ દરમિયાન મેં એક તારા ટૂટા ઔર તમામ ફિઝા આગસે ભર ગઈ. અબૂતાલિબ ઘબરા કર કહને લગે. યેહ કયા હૈ ? સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને ફરમાયા યેહ સિતારા હૈ. જિસસે શૈતાન મારે જાતે હૈં ઓર યેહ કુદરતે ઈલાહીકી નિશાનિયોં મેં સે હૈ. અબૂ તાલિબકો ઈસ સે તઅજ્જુબ હુવા ઔર યેહ સૂરત નાઝિલ હુઈ. (૩) ઉસકે રબકી તરફસે જો ઉસકે આ'માલ કી નિગેહબાની કરે ઔર ઉસકી

નેકી બદી સબ લિખ લે. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અનહોમા ને ફરમાયા કે મુરાદ ઈસસે ફરિશ્તે હૈં. (૪) તાકે વોહ જાને કે ઉસકા પૈદા કરનેવાલા ઉસકો બાદે મૌત જઝા કે લિયે ઝિંદા કરને પર કાદિર હૈ પસ ઉસકો રોઝે જઝા કે લિયે અમલ કરના ચાહિયે. (૫) યા'ની મર્દ વ ઔરત કે નુત્ફોંસે જો રહમ મેં મિલ કર એક હો જાતે હૈં. (૬) યા'ની મર્દ કી પુશ્ત સે ઔર ઔરત કે સીને કે મકામ સે હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હોમા ને ફરમાયા સીને કે ઉસ મકામસે જહાં હાર પેહના જાતા હૈ ઔર ઉન્હીંસે મન્કૂલ હૈ કે ઔરત કી દોનોં છાતિયોંકે દરમિયાન સે યેહ ભી કહા ગયા હૈ કે મની ઈન્સાનકે તમામ આ'ઝા સે બર આમદ હોતી હૈં. ઔર ઉસકા ઝિયાદા હિસ્સા દિમાગ સે મર્દ કી પુશ્તમેં આતા હૈ ઔર ઔરત કે બદનકે અગલે હિસ્સે કી બહોત સી રગોંમેં જો સીનેકે મકામ પર હૈં નાઝિલ હોતા હૈ ઈસી લિયે ઉન દોનોં મકામોંકા ઝિક્ર ખુસૂસિયત કે સાથ ફરમાયા ગયા. (૭) યા'ની મૌત કે બાદ ઝિંદગી કી તરફ લૌટા દેને પર. (૮) છુપી બાતોંસે મુરાદ અકાઈદ ઔર નિય્યતેં ઔર વોહ આ'માલ હૈં જિનકો આદમી છુપાતા હૈ રોઝે કયામત અલ્લાહ ઉન સબકો ઝાહિર કર દેગા. (૯) યા'ની યેહ આદમી મુન્કિરે બઅસ હૈ ન ઉસકો ઐસી કુવ્વત હોગી જિસસે અઝાબ કો રોક સકે ન ઉસકા કોઈ ઐસા મદદગાર હોગા જો ઉસે બચા સકે. (૧૦) જો અરઝી પૈદાવાર નબાતો અશ્જાર કે લિયે મિસ્લે બાપકે હૈ. (૧૧) ઔર નબાતાત કે લિયે મિસ્લે માં કે હૈ ઔર યેહ દોનોં અલ્લાહ તઆલા કી અઝીબ ને'મતેં હૈં ઔર ઈનમેં કુદરતે ઈલાહી કે બે શુમાર આસાર નમૂદાર હૈં જિનમેં ગૌર કરને સે આદમી કો બઅસ બા'દલ મૌત કે બહોત સે દલાઈલ મિલતે હૈં. (૧૩) કે હક્કો બાતિલ મેં ફર્ક વ ઈમતિયાઝ કર દેતા હૈ. (૧૩) જો નિકમ્મી ઔર બેકાર હો. (૧૪) ઔર દીને ઈલાહી કે મિટાને ઔર નૂરે હકકો બુઝાને ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો ઈઝા પહોંચાને કે લિયે તરહ તરહ કે દાંવ કરતે હૈં. (૧૫) જિસકી ઉન્હેં ખબર નહીં. (૧૬) અય સૈયદે અમ્બિયા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ! (૧૭) ચંદ રોઝ કે અનકરીબ વોહ હિલાક કિયે જાએંગે ચુનાંચે ઐસાહી હુવા ઔર બદ્રમેં ઉન્હેં અઝાબે ઈલાહી ને પકળા (વ નસ્ખુલ અમહાલ બે આયતિસ સૈફ)

સૂરએ અઅલા : (૧) સૂરતુલ આ'લા મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં ઉન્નીસ આયતેં બહત્તર કલિમે દોસો ઈકયાનવે હુરૂફ હૈં. (૨) યા'ની ઈસકા ઝિક્ર અઝમતો એહતેરામ કે સાથ કરો. હદીસમેં હૈ કે જબ યેહ આયત નાઝિલ હુઈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલૈયહે વસલ્લમ ને ફરમાયા ઈસકો અપને સજદે મેં દાખિલ કરો. યા'ની સજદે મેં સુબ્હાન રબ્બિયલ આ'લા કહો (અબૂ દાઊદ). (૩) યા'ની હર ચીઝકી પૈદાઈશ ઐસી મુનાસબ ફરમાઈ જો પૈદા કરને વાલે કે ઈલ્મો હિકમત પર દલાલત કરતી હૈ. (૪) યા'ની ઉમૂર કો અઝલ મેં મુકદર કિયા ઔર ઉસકી તરફ રાહ દી. યા યેહ મા'ના હૈં કે રોઝિયાં મુકદર કીં ઔર ઉનકે તરીકે કસબ કી રાહ બતાઈ. (૫) યેહ અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે અપને નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો બશારત હૈ કે આપકો હિફ્ઝે કુરઆન કી ને'મત બે મહેનત અતા હુઈ ઔર યેહ આપ કા મો'જેઝા હૈ કે ઈતની બડી કિતાબ બગૈર મેહનતો મશક્કત ઔર બગૈર તકરારો દૌર કે આપકો હિફ્ઝ હો ગઈ. (જમલ) (૬) મુફસ્સેરીનને ફરમાયા કે યેહ ઈસ્તિસ્ના વાકે' હુવા ઔર અલ્લાહ તઆલાને ન ચાહા કે આપ કુછ ભૂલેં. (ખઝિન). (૭) કે વોહી તુમ્હેં બે મહેનત યાદ રહેગી. મુફસ્સેરીન કા એક કૌલ યેહ ભી હૈ કે આસાની કે સામાનસે શરીઅતે ઈસ્લામ મુરાદ હૈ. જો નિહાયત સહલ વ આસાન હૈ. (૮) ઈસ કુરઆને મજીદ સે. (૯) ઔર કુછ લોગ ઈસસે મુન્તફે' હોં. (૧૦) અલ્લાહ તઆલા સે. (૧૧) પિંદો નસીહત. (૧૨) શાને નુઝૂલ : બા'ઝ મુફસ્સેરીનને ફરમાયા કે યેહ આયત વલીદ બિન મુગીરહ ઔર ઉત્બહ બિન રબીઅહ કે હક મેં નાઝિલ હુઈ. (૧૩) કે મર કર હી અઝાબ સે છૂટ સકે. (૧૪) ઐસા જીના જિસસે કુછ ભી આરામ પાએ. (૧૫) ઈમાન લાકર યા યેહ મા'ના હૈં કે ઈસને નમાઝ કે લિયે તહારત કી. ઈસ તકદીર પર આયત સે નમાઝ કે લિયે વુઝૂ ઔર ગુસ્લ સાબિત હોતા હૈ. (તફસીરે અહમદી) (૧૬) યા'ની તકબીરે ઈફતેતાહ કેહ કર. (૧૭) પંજગાના મસ્અલા : ઈસ આયત સે તકબીરે ઈફતેતાહ સાબિત હુઈ ઔર યેહ ભી સાબિત હુવા કે વોહ નમાઝ કા જુઝ્વ નહીં હૈ કયૂંકે નમાઝકા ઈસ પર અતફ કિયા ગયા હૈ ઔર યેહ ભી સાબિત હુવા કે ઈફતેતાહ નમાઝ કા અલ્લાહ તઆલા કે હર નામસે જાઈઝ હૈ. ઈસ આયત કી તફસીરમેં યેહ કહા ગયા હૈ કે તઝક્કા સે સદકએ ફિત્ર દેના ઔર રબ કા નામ લેને સે ઈદગાહ કે રાસ્તે મેં તકબીરેં કેહના ઔર નમાઝ સે નમાઝે ઈદ મુરાદ હૈ (તફસીરે મદારિક વ અહમદી) (૧૮) આખેરત પર વોહ ઈસી લિયે અમલ નહીં કરતે. જો વહાં કામ આએ. (૧૯) યા'ની સુથરોં કા મુરાદ કો પહોંચના ઔર આખેરત કા બેહતર હોના. (૨૦) જો કુરઆને કરીમ સે પેહલે નાઝિલ હુએ.

સૂરએ ગાશિયહ : (૧) સૂરએ ગાશિયહ મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં એક રૂકૂઅ, છબ્બીસ આયતેં, બાનવે કલિમે, તીનસો ઈકયાસી હુરૂફ હૈં. (૨) અય સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ! (૩) ખલ્ક પર મુરાદ ઈસસે કયામત હૈ. જિસકે શદાઈદો અહવાલ હર ચીઝ પર છા જાએંગે. (૪) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અનહોમાને ફરમાયા ઈસસે વોહ લોગ મુરાદ હૈં જો દીને ઈસ્લામ પર ન થે. બુત પરસ્ત થે યા કિતાબી કાફિર મિસ્લ રાહિબોં ઔર પુજારિયોં કે ઉન્હોંને મેહનતેં

ભી ઉઠાઈ. મુશકકતે ભી ઝેલી ઔર નતીજા યેહ હુવા કે જહન્નમમેં ગએ. (૫) અઝાબ તરહ તરહ કા હોગા ઔર જો લોગ અઝાબ દિયે જાએંગે ઉનકે બહોત તબ્કે હોંગે. બા'ઝ કો ઝક્કૂમ ખાને કો દિયા જાએગા. બા'ઝકો ગિસલીન (દોઝખિયોં કીપીપ) બા'ઝ કો આગ કે કાંટે (૬) યા'ની ઉનસે ગિઝાકા નફા' હાસિલ ન હોગા. કયૂંકે ગિઝા કે દો હી ફાઈદે હૈં. એક યેહ કે ભૂક કી તકલીફ રફા' કરે. દૂસરે યેહ કે બદન કો ફરબહ કરે. યેહ દોનોં વસ્ફ જહન્નમિયોં કે ખાને મેં નહી બલ્કે વોહ શદીદ અઝાબ હૈ. (૭) ઐશો ખુશી મેં ઔર ને'મત વ કરામત મેં. (૮) યા'ની ઉસ અમલો તાઅત પર જો દુનિયા મેં બજા લાએ થે. (૯) ચશ્મે કે કિનારોં પર જિનકે દેખને સે ભી લઝઝત હાસિલ હો ઔર જબ પીના ચાહેં તો વોહ ભરે મિલેં. (૧૦) ઈસ સૂરતમેં જન્નત કી ને'મતોં કા ઝિક સુન કર કુફફાર ને તઅજજુબ કિયા ઔર ઝુટલાયા તો અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં અપને અજાઈબે સન્અત મેં નઝર કરને કી હિદાયત ફરમાતા હૈ તાકે વો સમઝે કે જિસ કાદિરે હકીમ ને દુનિયામેં ઐસી અજીબો ગરીબ ચીઝે પેદા કી હૈં ઉસકી કુદરત સે જન્નતી ને'મતોં કા પૈદા ફરમાના કિસ તરહ કાબિલે તઅજજુબ ઔર લાઈકે ઈન્કાર હો સકતા હૈ ચુનાંચે ઈરશાદ ફરમાતા હૈ. (૧૧) બગૈર સુતૂન કે. (૧૨) અલ્લાહ તઆલાકી ને'મતોં ઔર ઉસકે દલાઈલે કુદરત બયાન ફરમાકર. (૧૩) કે જબ્ર કરો (હાઝેહી આયતુ ન-સખ્તુ બે આયતિલ કિતાલ) (૧૪) ઈમાન લાને સે. (૧૫) બાદ નસીહત કે. (૧૬) આખેરત મેં ઉસે જહન્નમમેં દાખિલ કરેગા. (૧૭) બાદ મૌતકે.

સૂરએ ફજ્ર : (૧) સૂરતુલ ફજ્ર મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં એક રૂકૂઅ, ઉનતીસ યા તીસ આયતેં, એક સૌ ઉન્તાલીસ કલિમે, પાંચસૌ સત્તાનવે હુરૂફ હૈં. (૨) મુરાદ ઈસસે યા યકુમ મોહર્રમ કી સુબહ હૈ. જિસ સે સાલ શૂરૂ હોતા હૈ. યા યકુમ ઝિલ હિજજહ કી જિસસે દસ રાતેં મિલી હુઈ હૈં. યા ઈદે અઝ્હા કી સુબહ. ઔર બા'ઝ મુફસસેરીન ને ફરમાયા કે મુરાદ ઈસસે હર દિન કી સુબહ હૈ કયૂંકે વોહ રાત કે ગુઝરને ઔર રોશની કે ઝાહિર હોને ઔર તમામ જાનદારોં કે તલબે રિઝ્ક કે મુન્તશિર હોનેકા વકત હૈ. ઔર યેહ મુરદોં કે કબરોં સે ઉઠને કે વકત કે સાથ મુશાબિહત વ મુનાસબિત રખતા હૈ. (૩) હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો અન્હોમા સે મરવી હૈ કે મુરાદ ઈનસે ઝિલહિજજાકી પેહલી દસ રાતેં હૈં. કયૂંકે યેહ ઝમાના આ'માલે હજમેં મશ્ગૂલ હોને કા ઝમાના હૈ. ઔર હદીસ શરીફ મેં ઈસ અશરે કી બહોત ફઝીલતેં વારિદ હુઈ હૈં. ઔર યેહ ભી મરવી હૈ કે રમઝાન કે અશરએ અખીરહ કી રાતેં મુરાદ હૈં યા મોહર્રમ કે પેહલે અશરહ કી. (૪) હર ચીઝ કે યા ઉન રાતોં કે યા નમાઝોંકે ઔર યેહ ભી કહા ગયા હૈ કે જુફ્ત સે મુરાદ ખલ્ક ઔર તાકસે મુરાદ અલ્લાહ તઆલા હૈ. (૫) યા'ની ગુઝરે યેહ પાંચવી કિસ્મ હૈ. આમ રાતકી ઈસસે પેહલે દસ ખાસ રાતોંકી કિસ્મ ઝિક ફરમાઈ ગઈ બા'ઝ મુફસ્સેરીન ફરમાતે હૈં કે ઈસ સે ખાસ શબે મુઝદલ્ફા મુરાદ હૈ. જિસમેં બંદગાને ખુદા તાઅતે ઈલાહી કે લિયે જમા હોતે હૈં. એક કૌલ યેહ ભી હૈ કે ઈસ સે શબે કદ્ર મુરાદ હૈ. જિસમેં રહમત કા નુઝૂલ હોતા હૈ ઔર જો કસરતે સવાબ કે લિયે મખસૂસ હૈ. (૬) યા'ની યે ઉમૂર અરબાબે અકલ કે નઝદીક ઐસી અઝમત રખતે હૈં કે ખબરોં કો ઉનકે સાથ મોઅક્કિદ કરના શાયાં હૈ કયૂંકે યેહ ઐસે અજાઈબો દલાઈલ પર મુશ્તમિલ હૈ જો અલ્લાહ તઆલા કી તૌહીદ ઔર ઉસકી રુબૂબિયત પર દલાલત કરતે હૈં ઔર જવાબે કસમ યે હૈ કે કાફિર ઝરૂર અઝાબ કિયે જાએંગે. ઈસ જવાબ પર અગલી આયતેં દલાલત કરતી હૈં. (૭) અય સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ! (૮) જિનકે કદ બહોત દરાઝ થે ઉન્હેં આદે ઈરમ વ આદે ઊલા કેહતે હૈં મકસૂદ ઈસસે એહલે મક્કાકો ખૌફ દિલાના હૈ. આદે ઊલા જિનકી ઉમ્રેં બહોત ઝિયાદા ઔર કદ તવીલ ઔર નિહાયત કવી વ તવાના થે ઉન્હેં અલ્લાહ આલાને હિલાક કર દિયા તો યેહ કાફિર અપને આપકો કયા સમઝતે હૈં ઔર અઝાબે ઈલાહી સે કયૂં બે ખૌફ હૈં! (૯) ઝોર વ કૂવ્વત ઔર તૂલે કામત મેં આદકે બેટોંમેં સે શદાદ ભી હૈ જિસને દુનિયા પર બાદશાહત કી ઔર તમામ બાદશાહ ઉસકે મુતીઅ હો ગએ ઔર ઉસને જન્નત કા ઝિક સુન કર બરાહે સરકશી દુનિયા મેં જન્નત બનાની ચાહી ઔર ઈસ ઈરાદે સે એક શહરે અઝીમ બનાયા જિસકે મહલ સોને ચાંદી કી ઈંટો સે તા'મીર કિયે ગએ ઔર ઝબરજદ ઔર યાકૂત કે સુતૂન ઉસકી ઈમારતોં મે નસબ હુવે ઔર ઐસે હી ફર્શમકાનોં ઔર રસ્તોં મેં બનાએ ગયે. સંગરેઝોંકી જગહ આબદાર મોતી બિછાએ ગએ હર મહલ કે ગિર્દ જવાહેરાત પર નહરેં જારી કી ગઈ. કિસ્મ કિસ્મ કે દરખ્ત હુસ્ને તઝઈન કી સાથ લગાએ ગએ. જબ યેહ શહર મુકમ્મલ હુવા તો શદાદ બાદશાહ અપને આ'યાને સલ્તનત કે સાથ ઉસકી તરફ રવાના હુવા જબ એક મંઝિલ ફાસલા બાકી રહા તો આસ્માન સે હૌલનાક આવાઝ આઈ જિસ સે અલ્લાહ તઆલાને ઉન સબ કો હિલાક કર દિયા. હઝરત અમીર મુઆવિયા કે અહદ મેં હઝરતે અબ્દુલ્લાહ બિન કબાલા સહરાએ અદન મેં અપને ગુમે હુએ ઊંટ કો તલાશ કરતે હુવે ઈસ શહર મેં પહોંચે ઔર ઉસ કી તમામ ઝૈબો ઝીનત દેખી ઔર કોઈ રેહને બસને વાલા ન પાયા. થોડે સે જવા હેરાત વહાં સે લે કર ચલે આએ યેહ ખબર અમીરે મુઆવિયા કો માલૂમ હુઈ. ઉન્હોંને ઉન્હેં બુલા કર હાલ દરયાફત કિયા. ઉન્હોંને તમામ કિસ્સા સુનાયા તો અમીરે મુઆવિયહને કઅબે અહબારકો બુલાકર દરયાફત કિયા કે કયા દુનિયા મેં કોઈ ઐસા શહર હૈ ઉન્હોંને ફરમાયા હાં ઉસકા ઝિક કુરઆને પાક મેં ભી આયા હૈ. યેહ શહર

શદાદ બિન આદ ને બનાયા થા. વોહ સબ અઝાબે ઈલાહી સે હિલાક હો ગએ. ઉનમેં સે કોઈ બાકી ન રહા ઓર આપ કે ઝમાને
મેં એક મુસલમાન સુર્ખ રંગ કબૂદ ચશ્મ કસીરૂલ કામત જિસકી અબરૂ પર એક તિલ હોગા અપની ઊંટકી તલાશમે દાખિલ
હોગા ફિર અબદુલ્લાહ બિન ગલાબા કો દેખકર ફરમાયા બખુદા વોહ શખ્સ યેહી હૈ. (૧૦) યા'ની વાદિયુલ કુરામેં (૧૧) ઓર
મકાન બનાએ ઉન્હેં અલ્લાહ તઆલાને કિસ તરહ હિલાક કિયા. (૧૨) ઉસકો જિસ પર ગઝબનાક હોતા થા અબ આદો સમૂદો
ફિરઔન ઉન સબ કી નિસ્બત ઈરશાદ હોતા હૈ. (૧૩) ઓર મા'સિયતો ગુમરાહીમેં ઈનતિહા કો પહોંચે ઓર અબદિયત કી
હદ સે ગુઝર ગએ. (૧૪) કુફ્ર ઓર કત્લ ઓર ઝુલ્મ કરકે. (૧૫) યા'ની ઈઝઝત વઝિલ્લત દૌલતો કુફ્ર પર નહીં યેહ ઉસકી
હિકમત હૈ કભી દુશ્મન કો દૌલત દેતા હૈ કભી બંદએ મુખલિસકો કુફ્ર મેં મુબતેલા કરતા હૈ. ઈઝઝતો ઝિલ્લત, તાઅતો
મઅસિયત પર હૈ. કુફ્ફાર ઈસ હકીકત કો નહીં સમઝતે. (૧૬) ઓર બા વુજૂદ દૌલત મંદ હોને કે ઉનકે સાથ અચ્છે સુલૂક
નહીં કરતે ઔર ઉન્હેં ઉનકે હુકૂક નહીં દેતે. જિનકે વોહ વારિસ હૈં. મુકાતિલને કહા કે ઉમય્યહ બિન ખલફ કે પાસ કદામા બિન
મઝઊન યતીમ થે. વોહ ઉન્હેં ઉનકા હક નહીં દેતા થા. (૧૭) ઔર હલાલો હરામ કા ઈમતિયાઝ નહીં કરતે ઓર ઔરતોં
ઔર બચ્ચોંકો વિરસા નહીં દેતે ઉનકે હિસ્સે ખુદ ખા જાતે હો જાહેલિયત મેં યેહી દસ્તૂર થા. (૧૮) ઉસકો ખર્ચ કરના હી નહીં
ચાહતે. (૧૯) ઔર ઉસ પર પહાડ ઓર ઈમારત કિસી ચીઝ કા નામો નિશાન ન રહે. (૨૦) જહન્નમ કી સત્તર હઝાર બાગેં
હોગી ઔર હર બાગ પર સત્તર હઝાર ફરિશ્તે જમા હોકર ઉસકો ખીંચેંગે ઓર જોશો ગઝબ કો હોગી યહાં તક કે ફરિશ્તે ઉસકો
અર્શ કી બાઈ જાનિબ લાએંગે ઉસ રોઝ સબ નફસી નફસી કેહતે હોંગે સિવા હુઝૂર પૂર નુર હબીબે ખુદા સૈયદે અમ્બિયા
સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે હુઝૂર યા રબ ઉમ્મતી ઉમ્મતી ફરમાતે હોંગે જહન્નમ હુઝૂર સે અર્ઝ કરેગીકે અય
સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ! આપકા મેરા કયા વાસ્તા? અલ્લાહ તઆલાને આપકો મુઝ પર હરામ
કિયા હૈ. (જમલ) (૨૧) ઓર અપની તકસીર કો સમઝેગા. (૨૨) ઉસ વકત કા સોચના સમઝના કુછ ભી મુફીદ નહીં. (૨૩)
યા'ની અલ્લાહકા સા. (૨૪) જો ઈમાન વ ઈકાન પર સાબિત રહી ઓર અલ્લાહ તઆલાકે હુકમ કે હુઝૂર સરે તાઅત ખમ
કરતી રહી યેહ મોમિન સે વકતે મૌત કહા જાએગા જબ દુનિયા સે ઉસકે સફર કરને કા વકત આએગા.
સૂરએ બલદ : (૧) સૂરએ બલદ મક્કિયહ હૈ ઈસમેં એક રૂકૂઅ. બીસ આયતેં. બ્યાસી કલિમે. તીનસો બીસ હુરૂફ હૈં. (૨)
યા'ની મક્કા મુકર્રમાકી. (૩) ઈસ આયતસે મા'લૂમ હુવા કે યેહ અઝ્મતે મક્કાકો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે
વસલ્લમ કી રૌનક અફરોઝી કી બદૌલત હાસિલ હુઈ. (૪) એક કૌલ યેહ ભી હૈ કે વાલિદ સે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા
અલયહે વસલ્લમ ઓર ઔલાદ સે આપકી ઉમ્મત મુરાદ હૈ. (હુસૈની) (૫) કે હમલ મેં એક તંગો તારીક મકાનમેં રહે. વિલાદત
કે વકત તકલીફ ઉઠાએ. દૂધ પીને દૂધ છોડને કસ્બે મઆશ ઔર હયાતો મૌતકી મશક્કતોંકો બરદાશત કરલે. (૬) યેહ આયત
અબુલ અશદ ઉસૈદ બિન કિલ્દા કે હક મેં નાઝિલ હુઈ. વોહ નિહાયત કવી ઔર ઝોરઆવર થા ઓર ઉસકી તાકત કા યેહ આલમ
થા કે ચમડા પાંવ કે નીચે દબા લેતા થા. દસ દસ આદમી ઉસકો ખીંચતે ઔર વોહ ફટ કર ટુકડે ટુકડે હો જાતા મગર જિતના
ઉસકે પાંવકે નીચે હોતા હરગિઝ ન નિકલ સકતા ઓર એક કૌલ યેહ હૈ કે યેહ આયત વલીદબિન મુગીરહ કે હકમે નાઝિલ
હુઈ. મા'ના યેહ હૈં કે કાફિર અપની કુવ્વત પર મગરૂર મુસલમાનોં કો કમઝોર સમઝતા હૈ કિસ ગુમાન મેં હૈ? અલ્લાહ કાદિરે
બરહક કી કુદરત કો નહીં જાનતા. ઉસકે બાદ ઉસકા મકૌલા નકલ ફરમાયા. (૭) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે
વસલ્લમ કી અદાવત મે લોગોંકો રિશ્વતેં દે દે કરતા કે હુઝૂર કો આઝાર પહોંચાએં. (૮) યા'ની કયા ઉસકા યેહ ગુમાન હૈ કે
ઉસકો અલ્લાહ તઆલાને નહીં દેખા ઓર અલ્લાહ તઆલા ઉસસે નહીં સવાલ કરેગા કે ઉસને યેહ માલ કહાં સે હાસિલ
કિયા? કિસ કામમેં ખર્ચ કિયા. ઉસકે બાદ અલ્લાહ તઆલા અપની ને'મતોં કા ઝિક્ર ફરમાતા હૈ તાકે ઉસકો ઈબરત હાસિલ
કરનેકા મૌકા મિલે. (૯) જિનસે દેખતા હૈ. (૧૦) જિસસે બોલતા હૈ ઔર અપને દિલકી બાત બયાન મેં લાતા હૈ. (૧૧) જિનસે
મુંહકો બંદ કરતા હૈ ઔર બાત કરને ઓર ખાને ઓર પીને ઓર ફૂંકને મેં ઉનસે કામ લેતા હૈ. (૧૨) યા'ની છાતિયોંકી કે પૈદા
હોનેકે બાદ ઉનસે દૂધ પીતા ઓર ગિઝા હાસિલ કરતા રહા હૈ. મુરાદ યેહ હૈ કે અલ્લાહ તઆલાકી ને'મતેં ઝાહિરો વાફિર હૈં
ઉનકા શુક્ર લાઝિમ. (૧૩) યા'ની આ'માલે સાલેહા બજા લાકર ઉન જલીલ ને'મતોં કા શુક્ર અદા ન કિયા. ઉસકો ઘાટી મેં કૂદને
સે તા'બીર ફરમાયા ઈસ મુનાસેબત સે કે ઈસ રાહમેં ચલના નફસ પર શાક હૈ. (અબુસ્સઊદ) (૧૪) ઓર ઈસમેં કૂદના કયા
યા'ની ઈસસે ઉસકે ઝાહિરી મા'ના મુરાદ નહીં બલ્કે ઈસકી તફસીર વોહ હૈ જો અગલી આયતોંમે ઈરશાદ હોતી હૈ. (૧૫)
ગુલામી સે ખ્વાહ ઈસ તરહ હો કે કિસી ગુલામકો આઝાદ કર દે યા ઈસ તરહ કે મુકાતિબકો ઈતના માલ દે જિસસે વોહ આઝાદી
હાસિલ કર સકે યા કિસી ગુલામકો આઝાદ કરાને મેં મદદ કરે યા કિસી અસીર યા મદયૂન કે રિહા કરાનેમેં ઈઆનત કરે ઔર
યેહ મા'ના ભી હો સકતે હૈં કે આ'માલે સાલેહાકો ઈખ્તેયાર કરકે અપની ગરદન અઝાબે આખેરત સે છુડાએ (રૂહુલ બયાન)

(૧૬) યા'ની કહતો ગિરાની કે વકત કે ઇસ વકત માલ નિકાલના નફસ પર બહોત શાક ઔર અજરે અઝીમ કા મૂજિબ હોતા હૈ. (૧૭) યેહ નિહાયત તંગ દસ્ત ઔર દરમાન્દા ન ઉસકે પાસ ઓઢને કો હો ન બિછાને કો. હદીસ શરીફ મેં હૈ કે યતીમોં ઔર મિસ્કીનોં કી મદદ કરનેવાલે જેહાદ મેં સઇ કરનેવાલા ઔર બેતકાન શબ બેદારી કરનેવાલે ઔર મુદામ રોઝા રખને વાલેકી મિસ્લ હૈ. (૧૮) યા'ની યેહ તમામ અમલ જબ મકબૂલ હૈં કે અમલ કરનેવાલા ઇમાનદાર હો ઔર જબ હી ઉસકો કહા જાએગા કે ઘાટીમેં કૂદા ઔર અગર ઇમાનદાર નહી તો કુછ નહી સબ અમલ બેકાર હૈ. (૧૯) મુસીબતોં સે બાઝ રેહને ઔર તાઅતોંકે બજા લાને ઔર ઉન મુશક્કતોં કે બરદાશ્ત કરને પર જિનમેં મોમિન મુબતેલા હો. (૨૦) કે મોમિનીન એક દૂસરે કે સાથ શફકત ઔર મોહબ્બબત કા બરતાવ કરેં. (૨૧) જિન્હેં ઉનકે નામ એ આ'માલ દાહિને હાથ મેં દિયે જાએંગે ઔર અર્શ કે દાહિને જાનિબ સે જન્નતમેં દાખિલ હોંગે. (૨૨) કે ઉન્હેં ઉનકે નામએ આ'માલ બાએં હાથ મે દિયે જાએંગે ઔર અર્શ કે બાએં જાનિબ સે જહન્નમ મેં દાખિલ કિયે જાએંગે. (૨૩) કે ન ઉસમેં બાહર સે હવા આ સકે ન અંદર સે ધુવાં બાહર જા સકે.

સૂરએ શમ્સ : (૧) સૂરએ શમ્સ મક્કિયહ હૈ. જિસમેં એક રૂકૂઅ, પંદરહ આયતેં, ચવ્વન કલિમે, દો સો અડતાલીસ હુરૂફ હૈં. (૨) યા'ની ગૂરૂબે આફતાબ કે બાદ તુલૂઅ કરે યે કમરી મહીને કે પેહલે પંદરહ દિનમેં હોતા હૈ. (૩) યા'ની આફતાબ કો ખૂબ વાઝેહ કરે કયૂંકે દિન નૂરે આફતાબ કા નામ હૈ તો જિતના દિન ઝયાદા રૌશન હોગા ઉતના હી આફતાબ કા ઝહૂર ઝયાદા હોગા. કયૂંકે અસર કી કુવ્વત ઔર ઉસકા કમાલ મોઅસ્સર કે કુવ્વત વ કમાલ પર દલાલત કરતા હૈ યા યેહ મા'ના હૈં કે જબ દિન દુનિયા કો યા ઝમીનકો રૌશન કરે યા શબકી તારીકીકો દૂર કરે. (૪) યા'ની આફતાબ કો ઔર આફાક ઝુલમત વ તારીકી સે ભર જાએં યા યેહ મા'ના કે જબ રાત દુનિયાકો છુપાએ. (૫) ઔર કવાએ કસીરા અતા ફરમાએ નુત્ક, સમઅ. બસર, ફિક્ર ખયાલ, ઇલ્મ, ફહમ સબ કુછ અતા ફરમાયા. (૬) ખૈરો શર તાઅત વ મા'સિયત સે ઉસે બા ખબર કર દિયા ઔર નેકો બદ બના દિયા. (૭) યા'ની નફસકો. (૮) બુરાઇયોંસે. (૯) અપને રસૂલ હઝરતે સાલેહ અલયહિસ્સલામકો. (૧૦) કદારબિન સાલિફ ઉન સબ કી મરઝી સે નાકા કી કોચેં કાટને કે લિયે. (૧૧) હઝરત સાલેહ અલયહિસ્સલામ. (૧૨) કે દર પૈ હુએ. (૧૩) યા'ની જો દિન ઉસકે પીનેકા મુકર્રર હૈ ઉસ રોઝ પાનીમેં તઅર્રુઝ ન કરો તાકે તુમ પર અઝાબ ન આએ. (૧૪) યા'ની હઝરતે સાલેહ અલયહિસ્સલામકી તકઝીબ ઔર નાકા કી કોંચેં કાટને કે સબબ. (૧૫) ઔર સબકો હલાક કર દિયા ઉનમેંસે કોઇ ન બચા. (૧૬) જૈસા બાદશાહોંકો હોતા હૈ કયૂંકે વોહ માલિકુલ મુલ્ક હૈ. જો ચાહે કરે કિસીકો મજાલે દમ ઝદન નહી બા'ઝ મુફસ્સેરીનને ઉસકે મા'ના યેહ ભી બયાન કિયે હૈં કે હઝરત સાલેહ અલયહિસ્સલામ કો ઉનમેં સે કિસી કા ખૌફ નહી કે નુઝૂલે અઝાબકે બાદ ઉન્હેં ઇઝા પહોંચા સકે.

સૂરએ લૈલ : (૧) સૂરએ વલલૈલ મક્કિયહ હૈ. ઇસમેં એક રૂકૂઅ, ઇક્કીસ આયતેં, ઇકહત્તર કલિમે, તીન સો દસ હુરૂફ હૈં. (૨) જહાન પર અપની તારીકી સે કે વોહ વકત હૈ ખલ્કકે સુકૂન કા. હર જાનદાર અપને ઠિકાને પર આતા હૈ ઔર હરકતો ઇઝતેરાબ સે સાકિન હોતા હૈ. ઔર મકબૂલાને હક સિદકો નિયાઝ સે મશ્ગૂલે મુનાજાત હોતે હૈં. (૩) ઔર રાતકે અંધેરે કો દૂર કરે કે વોહ વકત હૈ સોતોં કે બેદાર હોનેકા ઔર જાનદારોંકે હરકત કરનેકા ઔર તલબે મઆશ મેં મશ્ગૂલ હોનેકા. (૪) કાદિરે અઝીમુલ કુદરત. (૫) એક હી પાની સે. (૬) યા'ની તુમ્હારે આ'માલ જુદાગાના હૈં. કોઇ તાઅત બજા લાકર જન્નતકે લિયે અમલ કરતા હૈ કોઇ ના ફરમાની કરકે જહન્નમકે લિયે. (૭) અપના માલ રાહે ખુદામેં ઔર અલ્લાહ તઆલાકે હક કો અદા કિયા. (૮) મમ્નૂઆતો મોહરિમાત સે બચા. (૯) યા'ની મિલ્લતે ઇસ્લામકો. (૧૦) જન્નતકે લિયે ઔર ઉસે ઐસી ખસ્લતકી તૌફીક દેંગે જો ઉસકે લિયે સબબે આસાની વ રાહત હો ઔર વોહ ઐસે અમલ કરે જિનસે ઉસકા રબ રાઝી હો. (૧૧) ઔર માલ નેક કામોં મેં ખર્ચ નકિયા ઔર અલ્લાહ તઆલાકે હક અદા ન કિયે. (૧૨) સવાબ ઔર ને'મતે આખેરત સે. (૧૩) યા'ની મિલ્લતે ઇસ્લામકો (૧૪) યા'ની ઐસી ખસ્લત હો જો ઉસકે લિયે દુશ્વારી ઔર શિદત કા સબબ હો ઔર ઉસે જહન્નમ મેં પહોંચાએ.

શાને નુઝૂલ : યેહ આયતેં હઝરત અબૂ બક સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ઔર ઉમૈય્યા બિન ખલફ કે હક મેં નાઝિલ હુઇ જિનમેંસે એક હઝરતે સિદીક અત્કા હૈ ઔર દૂસરા ઉમય્યા અશ્કા ઉમય્યા બિન ખલફ હઝરતે બિલાલ કો જો ઉસકી મિલ્ક મેં થે દીન સે મુનહરીફ કરનેકે લિયે તરહ તરહ કી તકલીફેં દેતા થા ઔર ઇન્તેહાઇ ઝુલ્મ ઔર સખતિયાં કરતા થા. એક રોઝ હઝરતે સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને દેખા કે ઉમૈય્યાને હઝરતે બિલાલ કો ગરમ ઝમીન પર ડાલ કર તપતે પથ્થર ઉનકે સીને પર રખે હૈં ઔર ઇસ હાલ મેં કલિમએ ઇમાન ઉનકી ઝબાન પર જારી હૈ આપને ઉમૈય્યા સે ફરમાયા અય બદનસીબ ! એક ખુદા પરસ્ત પર યે સખતિયાં. ઉસને કહા આપકો ઉસકી તકલીફ ના ગવાર હોતો ખરીદ લિજીયે. આપને ગિરાં કદર કીમત પર ઉનકો ખરીદ કર આઝાદ કર દિયા. ઉસ પર યેહ સૂરત નાઝિલ હુઇ. ઇસમેં બયાન ફરમાયા ગયા કે તુમ્હારી કોશિશેં મુખ્તલિફ હૈં યા'ની હઝરતે અબૂ બકર સિદીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકી કોશિશ ઔર ઉમૈય્યા કી ઔર હઝરતે સિદીક

રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો રઝાએ ઈલાહીકે તાલિબ હૈં. ઉમૈય્યા હક કી દુશ્મનીમેં અંધા. (૧૫) મર કર ગોર મેં જાએગા યા કબ્રૂરે જહન્નમમેં પહોંચેગા. (૧૬) યા'ની હક ઔર બાતિલકી રાહોં કો વાઝેહ કર દેના ઔર હક પર દલાઈલ કાઈમ કરના ઔર એહકામ બયાન ફરમાના. (૧૭) બતરીકે લઝૂમ વ દવામ. (૧૮) રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો. (૧૯) ઈમાનસે. (૨૦) અલ્લાહ તઆલા કે નઝદીક યા'ની ઉસકા ખર્ચ કરના રિયા વનુમાઈશ સે પાક હૈ. (૨૧) શાને નુઝૂલ : જબ હઝરત સિદ્દીકે અકબર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને હઝરતે બિલાલકો બહોત ગિરાં કીમત પર ખરીદ કર આઝાદ કિયા તો કુફ્ફારકો હૈરત હુઈ ઔર ઉન્હોંને કહાકે હઝરતે સિદ્દીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને ઐસા કયૂં કિયા? શાયદ બિલાલ કા ઉન પર કોઈ એહસાન હોગા જો ઉન્હોંને ઈતની ગિરાં કીમત દેકર ખરીદા ઔર આઝાદ કિયા ઈસ પર યેહ આયત નાઝિલ હુઈ ઔર ઝાહિર ફરમા દિયા ગયા કે હઝરતે સિદ્દીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકા યે ફે'લ મહઝ અલ્લાહ તઆલાકી રઝાકે લિયે હૈ. કિસીકે એહસાન કા બદલા નહીં ઔર ન ઉન પર હઝરતે બિલાલ વગૈરહ કા કોઈ એહસાન હૈ. હઝરતે સિદ્દીકે અકબર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોને બહોત સે લોગોંકો ઉનકે ઈસ્લામકે સબબ ખરીદ કર આઝાદ કિયા. (૨૨) ઈસ ને'મતો કરમસે જો અલ્લાહ તઆલા ઉનકો જન્નતમેં અતા ફરમાએગા.

સૂરએ દુહા : (૧) સૂરએ વદદુહા મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં એક રૂકૂઅ, ગ્યારા આયાતેં, ચાલીસ કલિમે, એક સો બહત્તર હુરૂફ હૈ. શાને નુઝૂલ : એક મરતબા ઐસા ઈત્તેફાક હુવા કે ચંદ રોઝ વહી ન આઈ તો કુફ્ફાર ને બતરીકે તા'ન કહા કે મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો ઉનકે રબને છોડ દિયા ઔર મકરૂહ જાના ઈસ પર વદદુહા નાઝિલ હુઈ. (૨) જિસ વકત કે આફતાબ બલંદ હો કયૂંકે યેહ વકતે વહી હૈ જિસમેં અલ્લાહ તઆલાને હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલામકો અપને કલામસે મુશર્રફ કિયા ઔર ઉસી વકત જાદૂગર સજદેમેં ગિરે. મસ્અલા : ચાશત કી નમાઝ સુન્નત હૈ ઔર ઉસકા વકત આફતાબ કે બલંદ હોનેસે કબ્લે ઝવાલ તક હૈ. ઈમામ સાહબ કે નઝદીક ચાશત કી નમાઝ દો રક્અતેં હૈં યા ચાર એક સલામ કે સાથ બા'ઝ મુફસ્સેરીન ને ફરમાયા કે દુહા સે દિન મુરાદ હૈ. (૩) ઔર ઉસકી તારીકી આમ હો જાએ. ઈમામ જા'ફર સાદિક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ને ફરમાયા કે ચાશત સે મુરાદ વોહ ચાશત હૈ કે જિસમેં અલ્લાહ તઆલા ને હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલામસે કલામ ફરમાયા. બા'ઝ મુફસ્સેરીન ને ફરમાયા કે ચાશત ઈશારા હૈ નૂરે જમાલે મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી તરફ ઔર શબ કનાયા હૈ આપકે ગેસૂએ અમ્બરીસે. (રૂહુલ બયાન) (૪) યા'ની આખેરત દુનિયા સે બેહતર કયૂંકે વહાં આપકે લિયે મકામે મહમૂદો હોઝે મૌરૂદો ખૈરે મવઊદ ઔર તમામ અમ્બિયા વ રુસુલ પર તકદદુમ ઔર આપકી ઉમ્મત કા તમામ ઉમ્મતોં પર ગવાહ હોના ઔર આપકી શફાઅત સે મોમેનીનકે મરતબે ઔર દરજે બુલંદ હોના ઔર બે ઈન્તેહા ઈઝઝતેં ઔર કરામતેં હૈં જો બયાન મેં નહીં આતી ઔર મુફસ્સેરીન ને ઉસકે યેહ મા'ના ભી બયાન ફરમાએ હૈં કે આનેવાલે એહવાલ આપકે લિયે ગુઝિશતાસે બેહતર વ બરતર હૈં ગોયા કે હક તઆલા કા વા'દા હૈ કે વોહ રોઝ બરોઝ આપકે દરજે બુલંદ કરેગા ઔર ઈઝઝત પર ઈઝઝત ઔર મન્સબ પર મન્સબ ઝિયાદા ફરમાએગા ઔર સાઅત બસાઅત આપકે મરાતિબ તરક્કિયોં મેં રહેંગે. (૫) દુનિયા વ આખેરત મેં. (૬) અલ્લાહ તઆલાકા અપને હબીબ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે યેહ વા'દએ કરીમા ઉન નેઅમતોં કો ભી શામિલ હૈ જો આપકો દુનિયા મેં અતા ફરમાઈ. કમાલે નફસ ઔર ઉલૂમ અવ્વલીન વ આખેરીન ઔર ઝહૂરે અમ્ર ઔર આ'લાએ દીન ઔર વોહ ફુતૂહાત જો અહદે મુબારક મેં હુઈ ઔર અહદે સહાબામેં હુઈ ઔર તા કયામત મુસલમાનોં કો હોતી રહેંગી ઔર દા'વતકા આમ હોના ઔર ઈસ્લામકા મશારિકો મગારિબમેં ફૈલ જાના ઔર આપકી ઉમ્મતકા બેહતરીન ઉમમ હોના ઔર આપકે વોહ કરામાતો કમાલાત જિનકા અલ્લાહહી આલિમ હૈ ઔર આખેરત કી ઈઝઝતો તકરીમ કો ભી શામિલ હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને આપકો શફાઅતે આમ્મા વ ખાસ્સા ઔર મકામે મહમૂદ વગૈરહ જલીલ ને'મતેં અતા ફરમાઈ. મુસ્લિમ શરીફકી હદીસ મેં હૈ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને દોનોં દસ્તે મુબારક ઉઠા કર ઉમ્મત કે હકમે રો કર દુઆ ફરમાઈ. અલ્લાહુમ્મ ઉમ્મતી ઉમ્મતી-અલ્લાહ તઆલાને જિબ્રઈલકો હુકમ દિયા કે મુહમ્મદ (મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ)કી ખિદમત મેં જાકર દરયાફત કરો. રોને કા કયા સબબ હૈ? બાવજૂદે કે અલ્લાહ તઆલા દાના હૈ જિબ્રઈલને હસ્બે હુકમ હાઝિર હોકર દરયાફત કિયા. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉન્હેં તમામ હાલ બતાયા ઔર ગમે ઉમ્મતકા ઈઝહાર ફરમાયા. જિબ્રીલે અમીનને બારગાહે ઈલાહી મેં અર્ઝ કિયા કે તેરે હબીબ યે ફરમાતે હૈં બા વજૂદે કે વો ખૂબ જાનનેવાલા હૈ. અલ્લાહ તઆલાને જિબ્રઈલકો હુકમ દિયા કે જાઓ ઔર મેરે પ્યારે હબીબ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) સે કહો કે હમ આપકો આપકી ઉમ્મત કે બારેમેં અન કરીબ રાઝી કરેંગે ઔર આપકો ગિરાં ખાતિર ન હોને દેંગે. હદીસ શરીફ મેં હૈ કે જબ યેહ આયત નાઝિલ હુઈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા કે જબ તક મેરા એક ઉમ્મતી ભી દોઝખમેં રહે મૈં રાઝી ન હોઊંગા. આયતે કરીમા સાફ દલાલત

કર તી હૈ કે અલ્લાહ તઆલા વહી કરેગા જિસમેં રસૂલ રાઝી હોં. ઔર અહાદીસે શફાઅત સે સાબિત હૈ કે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી રઝા ઈસી મેં હૈ કે સબ ગુનેહગારાને ઉમ્મત બખ્શ દિયે જાએ તો આયત વ અહાદીસ સે કતઈ તૌર પર યેહ નતીજા નિકલતા હૈ કે હુઝૂરકી શફાઅત મકબૂલ ઔર હસ્બે મરઝી મુબારક ગુનેહગારાને ઉમ્મત બખ્શ દિયે જાએંગે. સુબ્હાનલ્લાહ કયા રુત્બએ ઉલ્યા હૈ કે જિસ પરવરદિગારકો રાઝી કરનેકે લિયે તમામ મુકર્રબીન તકલીફે બરદાશ્ત કરતે ઔર મેહનતેં ઉઠાતે હૈં વોહ ઈસ હબીબે અકરમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો રાઝી કરને કે લિયે અતા આમ કરતા હૈ ઈસકે બાદ અલ્લાહ તઆલા ને ઉન ને'મતોં કા ઝિક ફરમાયા જો આપકે ઈબતેદાએ હાલ સે આપ પર ફરમાઈ. (૭) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ અપની વાલેદા માજેદાકે બતન સે થે હમલ દો માહ કા થા કે આપકે વાલિદ સાહબને મદીના શરીફમેં વફાત પાઈ ઔર ન કુછ માલ છોડા ન કોઈ જગહ છોડી. આપકી ખિદમત કે મુતકફ્ફિલ આપકે દાદા અબ્દુલ મુત્તલિબ હુએ. જબ આપકી ઉમ્ર શરીફ ચાર યા છે સાલ હુઈ તો વાલેદા સાહેબાને ભી વફાત પાઈ ઔર જબ ઉમ્ર શરીફ આઠ સાલ કી હુઈ તો આપકે દાદા અબ્દુલ મુત્તલિબ ને ભી વફાત પાઈ. ઉન્હોંને અપની વફાત સે પેહલે અપને ફરઝંદ અબૂતાલિબ કો જો આપકે હકીકી ચચા થે આપકી ખિદમતો નિગરાની કી વસીયત કી. અબૂતાલિબ આપ કી ખિદમત મેં સરગર્મ રહે. યહાં તક કે અલ્લાહ તઆલાને આપકો નબુવ્વત સે સરફરાઝ ફરમાયા ઈસ આયત કી તફસીર મેં મુફસ્સેરીન ને એક મા'ના યેહ બયાન કિયે હૈં કે યતીમ બમઅના યકતા વ બેનઝીર કે હૈ જૈસે કે કહા જાતા હૈ કે દુર્રે યતીમ ઈસ તકદીર પર આયત કે મઅના યેહ હૈં કે અલ્લાહ તઆલાને આપકો ઈજઝો શરફ મેં યકતા વ બેનઝીર પાયા ઔર આપકો મકામે કુર્બ મેં જગહ દી ઔર અપની હિફાઝત મેં આપકે દુશમનોં કે અંદર આપકી પરવરિશ ફરમાઈ ઔર આપકો નબુવ્વત વ ઈસ્તફા વ રિસાલત કે સાથ મુશર્રફ કિયા (ખાઝિન વજમલ વ રૂહુલ બયાન) (૮) ઔર ગૈબકે અસરાર આપ પર ખોલ દિયે વ ઉલૂમે માકાન વમા યકૂનુ અતા કિયે. અપની ઝાતો સિફાત કી મા'રેફત મેં સબ સે બુલંદ મરતબા ઈનાયત કિયા. મુફસ્સેરીનને એક મા'ની ઈસ આયતકે યેહ ભી બયાન કિયે હૈં કે અલ્લાહ તઆલાને આપકો ઐસા વારફતહ પાયા કે આપ અપને નફસ ઔર અપને મરાતિબ કી ખબર ભી નહી રખતે થે તો આપકો આપકે ઝાતો સિફાત ઔર મરાતિબો દરજાત કી મા'રેફત અતા ફરમાઈ.

મસ્અલા : અમ્બિયા અલયહિસ્સલામ સબ મા'સૂમ હોતે હૈં. નબુવ્વત સે કબ્લભી નબુવ્વત સે બાદભી ઔર અલ્લાહ તઆલાકી તૌહીદ ઔર ઉસકે સિફાતકે હંમેશા સે આરિફ હોતે હૈં. (૯) દૌલતે કનાઅત અતા ફરમાકર બુખારી મુસ્લિમ કી હદીસ મેં હૈ કે તવગંરી કસરતે માલસે હાસિલ નહી હોતી. હકીકી તવંગરી નફસકા બેનિયાઝ હોના. (૧૦) જૈસા કે એહલે જાહિલિય્યતકા તરીકા થા કે યતીમોંકો દબાતે ઔર ઉન પર ઝિયાદતી કરતે થે. હદીસ શરીફ મેં હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને ફરમાયા મુસલમાનોં કે ઘરોં મેં વોહ બહોત અચ્છા ઘર હૈ જિસમેં યતીમ કે સાથ અચ્છા સુલૂક કિયા જાતા હો ઔર વોહ બહોત બુરા ઘર હૈ જિસમેં યતીમ કે સાથ બુરા બરતાવ કિયા જાતા હૈ. (૧૧) યા કુછ દે દો યા હુસ્ને અખલાક ઔર નરમી કે સાથ ઉઝ કરદો યેહ ભી કહા ગયા હૈ કે સાઈલસે તાલિબે ઈલ્મ મુરાદ હૈ ઉસકા ઈકરામ કરના ચાહિયે ઔર જો ઉસકી હાજત હો ઉસકા પૂરા કરના ઔર ઉસકે સાથ તુર્શરૂઈ વ બદખુલ્કી ન કરના ચાહિયે. (૧૨) ને'મતોં સે મુરાદ વોહ ને'મતે હૈં જો અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો અતા ફરમાઈ ઔર વોહ ભી જિનકા હુઝૂર સે વા'દા ફરમાયા. ને'મતોં કે ઝિક કા ઈસલિયે હુકમ ફરમાયા કે ને'મતકા બયાન કરના શુક ગુઝારી હૈ.

સૂરએ અલમ નશરહ : (૧) સૂરએ અલમ નશરહ મક્કિયહ હૈ ઈસમેં એક રૂકૂઅ, આઠ આયતે, ઔર સત્તાઈસ કલિમે, એક સો તીન હર્ફ હૈં. (૨) યા'ની હમને આપકે સીનેકો કુશાદા ઔર વસીઅ કિયા. હિદાયતો મા'રેફત ઔર મવઈઝતો નબુવ્વત ઔર ઈલ્મો હિકમત કે લિયે યહાં તક કે આલમે ગૈબો શહાદત ઉસકી વુસ્અત મેં સમા ગએ ઔર અલાઈકે જિસ્માનિયા અનવારે રૂહાનિયા કે લિયે માનેઅ ન હો સકે ઔર ઉલૂમે લદુન્નિયા ઔર હુકમે ઈલાહિયા વ મઆરિફે રબ્બાનિયા વ હકાઈકે રહમાનિયા સીનએ પાકમેં જલવા નુમા હુએ. ઔર ઝાહિરી શર્હે સદ્ર ભી બાર બાર હુવા. ઈબ્તેદાએ ઉમ્ર શરીફમેં ઔર ઈબ્તેદાએ નુઝૂલે વહીકે વકત ઔર શબે મેઅરાજ જૈસા કે અહાદીસ મેં આયા હૈ. ઈસકી શકલ યેહ થી કે જિબ્રઈલે અમીનને સીનએ પાક કો ચાક કરકે કલ્બે મુબારક નિકાલા ઔર ઝર્રી તશ્તમેં આબે ઝમઝમ સે ગુસ્લ દિયા ઔર નૂરો હિકકમત સે ભર કર ઉસકો ઉસકી જગહ રખ દિયા. (૩) ઈસ બોઝ સે મુરાદ યા વોહ ગમ હૈ જો આપ કો કુફફાર કે ઈમાન ન લાનેસે રેહતા થા યા ઉમ્મત કે ગુનાહોં કા ગમ જિસમેં કલ્બે મુબારક મશ્ગૂલ રેહતા થા. મુરાદ યેહ હૈ કે હમને આપકો મકબૂલે શફાઅત કરકે વોહ બારેગમ દૂર કર દિયા. (૪) હદીસ શરીફ મેં હૈ કે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને હઝરતે જિબ્રીલસે ઈસ આયતકો દરયાફત ફરમાયા તો ઉન્હોં ને કહા અલ્લાહ તઆલા ફરમાતા હૈ કે આપ કે ઝિક કી બલંદી યેહ હૈ કે જબ મેરા ઝિક કિયા જાએ મેરે સાથ આપ કા ભી ઝિક કિયા જાએ. હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા ફરમાતે હૈં કે મુરાદ ઈસસે યેહ

હૈ કે અઝાન મેં, તકબીરમેં, તશહ્હુદમેં, મિમ્બરોં પર ખુત્બોંમેં તો અગર કોઈ અલ્લાહ તઆલા કી ઈબાદત કરે હર બાતમેં ઉસકી તસદીક કરે ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી રિસાલત કી ગવાહી ન દે તો યેહ સબ બેકાર. વોહ કાફિર હી રહેગા. કતાદહને કહા કે અલ્લાહ તઆલાને આપકા ઝિક દુનિયા વ આખિરતમેં બુલંદ કિયા. હર ખતીબ, હર તશહહુદ પઢને વાલા અશહદો અલ્લા ઈલા-હ ઈલ્લલ્લાહુ કે સાથ અશહદો અન-ન મોહમ્મદર રસૂલુલ્લાહ પુકારતા હૈ. યા'ની મુફસ્સેરીન ને ફરમાયા કે આપ કે ઝિકકી બલંદી યેહ હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને અંબિયા સે આપ પર ઈમાન લાને કા અહદ લિયા. (૫) યા'ની જો શિદતો સખતી કે આપ કુફફાર કે મુકાબલેમેં બરદાશ્ત ફરમા રહે હૈં ઉસકે સાથ હી આસાની હૈ કે હમ આપકો ઉન પર ગલ્બા અતા ફરમાએંગે. (૬) યા'ની આખેરતકી. (૭) કે દુઆ બાદે નમાઝ મકબૂલ હોતી હૈ ઈસ દુઆસે મુરાદ આખિર નમાઝકી વોહ દુઆ હૈ જો નમાઝ કે અંદર હો યા વોહ દુઆ જો સલામ કે બાદહો ઈસમેં ઈખતેલાફ હૈ. (૮) ઉસીકે ફઝલ કે તાલિબ રહો ઔર ઉસી પર તવકકલ કરો.

સૂરએ વત્તીન : (૧) સૂરએ વત્તીન મક્કિયા હૈ. ઈસમેં એક રૂકૂઅ, આઠ આયતેં, ચૌંતીસ કલિમે, એકસૌ પાંચ હર્ફ હૈં. (૨) ઈન્જીર નિહાયત ઉમદા મેવા હૈ. જિસમેં ફુઝલા નહીં. સરીઉલ હઝમ, કસીરૂન નફઅ, મુલય્યન, મુહલ્લિલ, દાફએ રેગ, મુફતહે સુદદ, જિગર બદનકા ફરબહ કરનેવાલા. બલગમ કો છાંટનેવાલા. ઝૈતૂન એક મુબારક દરખ્ત હૈ. ઈસકા તેલ રોશની કે કામ મેં ભી લાયા જાતા હૈ ઔર બજાએ સાલન કે ભી ખાયા જાતા હૈ. યેહ વસ્ફ દુનિયા કે કિસી તેલ મેં નહીં. ઈસકા દરખ્ત ખુશ્ક પહાડોં મેં પૈદા હોતા હૈ. જિનમેં દેહનીયતકા નામ વ નિશાન નહીં બગૈર ખિદમત કે પરવરિશ પાતા હૈ. હઝારોં બરસ રેહતા હૈ. ઈન ચીઝોંમેં કુદરતે ઈલાહી કે આસાર ઝાહિર હૈં. (૩) યેહ વોહ પહાડ હૈ જિસ પર અલ્લાહ તઆલાને હઝરતે મૂસા અલયહિસ્સલામ કો કલામ સે મુશર્રફ ફરમાયા ઔર સીના ઉસ જગહ કા નામ હૈ જહાં યેહ પહાડ વાકેઅ હૈ. યા બમા'ના ખુશ મનઝર કે હૈ કે જહાં કસરત સે ફલદાર દરખ્ત હોં. (૪) યા'ની મક્કા મુકર્રમા કી. (૫) યા'ની બુઢાપે કી તરફ જબકે બદન ઝઈફ, આ'ઝા નાકારા, અકલ નાકિસ, પુશ્ત ખમ, બાલ સફેદ હો જાતે હૈં. જિલ્દ મેં ઝુર્રિયાં પડ જાતી હૈં. અપને ઝરૂરિયાત અંજામ દેને મેં મજબૂર હો જાતા હૈ યા યેહ મા'ના હૈં. કે જબ ઉસને અચ્છી શકલો સૂરતકી શુક ગુઝારી ન કી ઔર ના ફરમાની પર જમા રહા ઔર ઈમાન ન લાયા તો જહન્નમ કે અસ્ફલ તરીન દરકાત કો હમને ઉસકા ઠિકાના કર દિયા. (૬) અગર ચે ઝો'ફે પીરી કે બાઈસ વોહ જવાની કી તરહ કસીર તાઅતેં બજા ન લા સકેં ઔર ઉનકે અમલ કમ હો જાએં લેકિન કરમે ઈલાહીસે ઉન્હેં વહી અજ્ર મિલેગા. જો શબાબ ઔર કુવ્વત કે ઝમાને મેં અમલ કરનેસે મિલતા થા ઔર ઈતનેહી અમલ ઉનકે લિખે જાએંગે. (૭) ઈસ બયાને કાતેઅ વ બુરહાને સાતેઅ કે બાદ અય કાફિર ! (૮) ઔર તૂ અલ્લાહ તઆલા કી યે કુદરતે દેખને કે બા બાવજૂદ કયૂં બઅસો હિસાબો જઝા કા ઈન્કાર કરતા હૈ.

સૂરએ ઈકરઅ : (૧) સૂરએ ઈકરઅ ઈસકો સૂરએ અલક ભી કેહતે હૈં યેહ સૂરત મક્કિયહ હૈ ઈસમેં એક રૂકૂઅ, ઉન્નીસ આયતેં, બાનવે કલિમે, દો સો અસ્સી હર્ફ હૈં અકસર મુફસ્સેરીન કે નઝદીક યેહ સૂરત સબસે પહલે નાઝિલ હુઈ ઔર ઈસકી પેહલી પાંચ આયતેં "માલમ યઅલમ" તક ગારે હિરા મેં નાઝિલ હુઈં. ફરિશ્તે ને આકર હઝરતે સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે અર્ઝ કિયા 'ઈકરઅ' યા'ની પઢિયે ફરમાયા. હમ પઢે નહીં. ઉસને સીને સે લગાકર બહોત ઝોર સે દબાયા ફિર છોળ કર ઈકરઅ કહા ફિર આપને વહી જવાબ દિયા તીન મરતબા ઐસે હી હુવા. ફિર ઉસકે સાથ સાથ આપને "મા લમ યઅલમ" તક પઢા (૨) યા'ની કિર્અત કી ઈબ્તેદા અદબન અલ્લાહ તઆલા કે નામ સે હો. ઈસ તકદીર પર આયત સે સાબિત હોતા હૈ કે કિર્અત કી ઈબતેદા બિસ્મિલ્લાહ કે સાથ મુસ્તહબ હૈ. (૩) તમામ ખલ્ક કો. (૪) દોબારા પઢને કા હુકમ તાકીદ કે લિયે હૈ ઔર યેહ ભી કહા ગયા હૈ કે દોબારા કિર્અત કે હુકમ સે મુરાદ યેહ હૈ કે તબલીગ ઔર ઉમ્મત કે તઅલીમ કે લિયે પઢિયે (૫) ઈસ સે કિતાબત કી ફઝીલત સાબિત હુઈ ઔર દર હકીકત કિતાબત મેં બડે મનાફેઅ હૈં કિતાબત હી સે ઉલૂમ ઝબ્ત મેં આતે હૈં. ગુઝરે હુવે લોગોં કી ખબરેં ઔર ઉનકે અહવાલ ઔર ઉનકે કલામ મહફૂઝ રહતે હૈં. કિતાબત ન હોતી તો દીન વ દુનિયાકે કામ કાઈમ ન રહ સકતે. (૬) આદમી સે મુરાદ યહાં હઝરતે આદમ હૈં ઔર જો ઉન્હેં સિખાયા ઈસસે મુરાદ ઈલ્મે અસ્મા ઔર એક કૌલ યેહ હૈ કે ઈન્સાનસે મુરાદ યહાં સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ હૈં કે આપકો અલ્લાહ તઆલાને જમીઅ અશ્યા કે ઉલૂમ અતા ફરમાએ (મઆલિમ વ ખાઝિન) (૭) યા'ની ગફલત કી સબબ દુનિયા કો મુહબ્બત ઔર માલ પર તકબ્બુર હૈ. યેહ આયતેં અબૂ જહલ કે હક મેં નાઝિલ હુઈં. ઉસકો કુછ માલ હાથ આ ગયા થા તો ઉસને લિબાસ ઔર સવારી ઔર ખાને પીને મેં તકલ્લુફાત શુરૂ કિયે ઔર ઉસકા ગુરૂર ઔર તકબ્બુર બહોત બઢ ગયા. (૮) યા'ની ઈન્સાન કો યેહ બાત પેશે નઝર રખની ચાહિયે ઔર સમઝના ચાહિયે કે ઉસે અલ્લાહ કી તરફ રૂજૂઅ કરના હૈ તો સરકશી વ તુગ્યાન ઔર ગુરૂરો તકબ્બુર કા અંજામ અઝાબ હોગા. (૯) શાને નુઝૂલ : યેહ આયત ભી અબૂ જહલ કે હક મેં નાઝિલ હુઈ. ઉસને નબી કરીમ

સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો નમાઝ પઢને સે મના કિયા થા ઔર લોગોં સે કહા થા કે અગર મૈં ઉન્હેં એેસા કરતા દેખૂંગા તો (મઆઝલ્લાહ) ગરદન પાંવ સે કુચલ ડાલૂગા ઔર ચેહરા ખાકમેં મિલા દૂંગા. ફિર વો ઈસી ઈરાદએ ફાસેદહ સે હુઝૂર કે નમાઝ પઢને મેં આયાં ઔર હુઝૂર કે કરીબ પહોંચ કર ઉલ્ટે પાંવ પીછે ભાગા. હાથ આગે બઢાએ હુવે જૈસે કોઈ કિસી મુસીબત કો રોકને કે લિયે હાથ આગે બઢાતા હૈ. ચેહરે કા રંગ ઉડ ગયા. આ'ઝા કાંપને લગે. લોગોં ને કહા કયા હાલ હૈ ? કેહને લગા મેરે ઔર મોહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ) કે દરમ્યાન એક ખનદક હૈ જિસમેં આગ ભરી હુઈ હૈં ઔર દહેશત નાક પરિન્દે બાઝૂ ફૈલાએ હુવે હૈં. સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ફરમાયા અગર વોહ મેરે કરીબ આતા તો ફરિશ્તે ઉસકા ઉઝ્વ ઉઝ્વ જુદા કર ડાલતે. (૧૦) નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકો. (૧૧) ઈમાન લાને સે. (૧૨) અબૂ જહલને. (૧૩) ઉસકે કે'લ કો પસ જઝા દેગા. (૧૪) સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી ઈઝા ઔર આપકી તકઝીબ સે. (૧૫) ઔર ઉસકો જહન્નમમેં ડાલેગે. (૧૬) શાને નુઝૂલ : જબ અબૂજહલને નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કો નમાઝ સે મના' કિયા તો હુઝૂર ને ઉસકો સખ્તી સે ઝિળક દિયા ઈસ પર ઉસને કહા કે આપ મુઝે ઝિળકતે હૈં. ખુદા કી કસમ મૈં આપકે મુકાબિલ નવ જવાન સવારોં ઔર પૈદલોં સે ઈસ જંગલ કો ભર દૂંગા. આપ જાનતે હૈં કે મક્કા મુકર્રમામેં મુઝ સે ઝિયાદા બડે જથ્થે ઔર મજલિસ વાલા કોઈ નહીં. (૧૭) યા'ની અઝાબ કે ફરિશ્તોં કો. હદીસ શરીફ મેં હૈ કે અગર વોહ અપની મજલિસ કો બુલાતા તો ફરિશ્તે ઉસકો બિલએ'લાન ગિરફતાર કરતે. (૧૮) યા'ની નમાઝ પઢતે રહો.

સૂરએ કદ્ર : (૧) સૂરએ કદ્ર મદનિય્યહ વ બકૌલે મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં એક રૂકૂઅ, પાંચ આયતેં, તીસ કલિમે, એક સો બારહ હુરૂફ હૈં. (૨) યા'ની કુરઆન મજીદ કો લૌહે મહફૂઝ સે આસ્માને દુનિયા કી તરફ યક બારગી. (૩) શબે કદ્ર શરફો બરકત વાલી રાત હૈ ઉસ કો શબે કદ્ર ઈસલિયે કેહતે હૈં કે ઈસ શબમેં સાલ ભરકે અહકામ નાફિઝ કિએ જાતે હૈં ઔર મલાઈકાકો સાલ ભરકે વઝાઈફ વ ખિદમાત પર મા'મૂર કિયા જાતા હૈ. યેહ ભી કહા ગયા હૈ કે ઈસ રાતકી શરાફતો કદ્રકે બાઈસ ઈસકો શબે કદ્ર કેહતે હૈં ઔર યેહ ભી મન્કૂલ હૈ કે ચૂંકે ઈસ શબમેં અઅમાલે સાલેહા મન્કૂલ હોતે હૈં. ઔર બારગાહે ઈલાહી મેં ઉનકી કદ્ર કી જાતી હૈ ઈસ લિયે ઉસકો શબે કદ્ર કહેતે હૈં. અહાદીસમેં ઈસ શબ કી બહોત ફઝીલતેં વારિદ હૂઈ હૈં. બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસ મેં હૈ કે જિસને ઈસ રાતમેં ઈમાનો ઈખલાસ કે સાથ શબ બેદારી કરકે ઈબાદત કી અલ્લાહ તઆલા ઉસકે સાલ ભરકે ગુનાહ બખ્શ દેતા હૈ. આદમીકો ચાહિયે કે ઈસ શબમેં કસરત સે ઈસ્તિગફાર કરે ઔર રાત ઈબાદત મેં ગુઝારે. સાલ ભર મેં શબે કદ્ર એક મરતબા આતી હૈ ઔર રિવાયાતે કસીરહ સે સાબિત હૈ કે વોહ રમઝાનુલ મુબારક કે અશરએ અખીરહ મેં હોતી હૈ ઔર અકસર ઉસકી ભી તાક રાતોં મેં સે કીસી રાતમેં બા'ઝ ઉલમા કે નઝદીક રમઝાનુલ મુબારક કી સત્તાઈસવીં રાત શબે કદ્ર હોતી હૈ યેહી હઝરતે ઈમામે આઝમ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હુ સે મરવી હૈ ઈસ રાતકે ફઝાઈલે અઝીમા અગલી આયતોં મેં ઈરશાદ ફરમાએ જાતે હૈં. (૪) જો શબે કદ્રસે ખાલી હોં ઉસ એક રાતમેં નેક અમલ કરના હઝાર રાતોં કે અમલ સે બેહતર હૈ. હદીસ શરીફ મેં હૈ કે નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ઉમમે ગુઝિશ્તા કે એક શખ્સકા ઝિક ફરમાયા જો તમામ રાત ઈબાદત કરતા થા ઔર તમામ દિન જેહાદમેં મસરૂફ રેહતા થા. ઈસી તરહ ઉસને હઝાર મહીને ગુઝારે થે. મુસલમાનોં કો ઈસસે તઅજ્જુબ હુવા તો અલ્લાહ તઆલાને આપકો શબે કદ્ર અતા ફરમાઈ ઔર યેહ આયત નાઝિલ કી કે શબે કદ્ર હઝાર મહીનોંસે બેહતર હૈ. (અખરજહ ઈબ્ને જરીર અન તરીકે મુજાહિદ) યેહ અલ્લાહ તઆલાકા અપને હબીબ પર કરમ હૈ કે આપકે ઉમ્મતી શબે કદ્ર કી એક રાત ઈબાદત કરેં તો ઉનકા સવાબ પિછલી ઉમ્મતકે હઝાર માહ ઈબાદત કરનેવાલોં સે ઝિયાદા હો. (૫) ઝમીન કી તરફ ઔર જો બંદા ખડા યા બૈઠા યાદે ઈલાહીમેં મશ્ગૂલ હોતા હૈ ઉસકો સલામ કરતે હૈં ઔર ઉસકે હકમેં દુઆ વ ઈસ્તિગફાર કરતે હૈં. (૬) જો અલ્લાહ તઆલાને ઈસ સાલ કે લિયે મુકદર ફરમાયા. (૭) બલાઓં ઔર આફતોંસે.

સૂરએ લમ યકુન : (૧) સૂરએ લમયકુન ઈસકો સૂરએ બય્યિનહ ભી કેહતે હૈ. જમ્હૂર કે નઝદીક યેહ સૂરત મદનિયહ હૈ. ઔર હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અનહો કી એક રિવાયત યેહ હૈ કે મક્કિયહ હૈ. ઈસ સૂરત મેં એક રૂકૂઅ, આઠ આયતે,, ચૌરાનવે કલિમે, તીનસો નિન્નાનવે હર્ફ હૈં. (૨) યહૂદો નસારા. (૩) બુત પરસ્ત. (૪) યા'ની સૈયદે અમ્બિયા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ જલ્વા અફરોઝ હોં કયૂંકે હુઝૂરે અકદસ અલયહિસ્સલાતુ વત્તસલીમાત કી તશરીફ આવરી સે પેહલે યેહ તમામ યેહી કેહતે થે કે હમ અપના દીન છોળને વાલે નહીં જબ તકકે વોહ નબિય્યે મવઊદ તશરીફ ફરમા ન હોં જિનકા ઝિક તૌરેતો ઈન્જીલમેં હૈ. (૫) યા'ની સૈયદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તુફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ. (૬) યા'ની કુરઆન મજીદ (૭) હક્કો અદલકી. (૮) યા'ની સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે

વસલ્લમ. (૯) મુરાદ યેહ હૈ કે પહેલે સે તો સબ ઈસ પર મુત્તફિક થે કે જબ નબિય્યે મૌઊદ તશરીફ લાએં તો હમ ઉન પર
ઈમાન લાએંગે લેકિન જબ વોહ નબિય્યે મુકર્રમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ જલ્વા અફરોઝ હુવે તો બા'ઝ તો આપ
પર ઈમાન લાએ ઔર બા'ઝને હસદન વ ઈનાદન કુફ્ર ઈખ્તેયાર કિયા. (૧૦) તૌરેતો ઈન્જીલ મેં. (૧૧) ઈખ્લાસ કે સાથ શિર્કો
નિફાક સે દૂર રેહકર. (૧૨) યા'ની તમામ દીનોંકો છોડ કર ખાલિસ ઈસ્લામકે મુત્તબે'અ હોકર. (૧૩) ઔર ઉનકે ઈતાઅતો
ઈખલાસ સે. (૧૪) ઔર ઉસકે કરમો અતા સે. (૧૫) ઔર ઉસકી ના ફરમાની સે બચે.

સૂરએ ઝિલઝાલ : (૧) સૂરએ ઈઝા ઝુલઝિલત જિસકો સૂરએ ઝલઝલા ભી કેહતે હૈં. મક્કિયહ વ બકૌલે મદનિય્યહ હૈ. ઈસમેં
એક રૂકૂઅ, આઠ આયતેં, પૈંત્તીસ કલિમે, ઔર એક સો ઉન્તાલીસ હર્ફ હૈં. (૨) કયામત કાઈમ હોનેકે નઝદીક યા રોઝે કયામત.
(૩) ઔર ઝમીન પર કોઈ દરખ્ત કોઈ ઈમારત કોઈ પહાડ બાકી ન રહે હર ચીઝ ટૂટ ફૂટ જાએ. (૪) યા'ની ખઝાને ઔર મુરદે
જો ઈસમેં હૈં વોહ સબ નિકલ કર બાહર આ પડેં. (૫) કે ઐસી મુઝતરિબ હુઈ ઔર ઈતના શદીદ ઝલઝલા આયા કે જો કુછ
ઉસકે અંદર થા સબ બાહર ફેંક દિયા. (૬) ઔર જો નેકી ઔર બદી ઉસ પર કી ગઈ સબ બયાન કરેગી. હદીસ શરીફ મેં હૈ
કે હર મર્દો ઔરત ને જો કુછ ઈસ પર કિયા ઉસકી ગવાહી દેગી. કહેગી ફલાં રોઝ યેહ કિયા ફલાં રોઝ યેહ (તિરમિઝી) (૭)
કે અપની ખબરેં બયાન કરે ઔર જો અમલ ઉસ પર કિયે ગએ હૈં ઉનકી ખબરેં દે .(૮) મોકફે હિસાબ સે. (૯) કોઈ દાહિની
તરફસે હોકર જન્નત કી તરફ જાએગા કોઈ બાઈં જાનિબ સે દોઝખકી તરફ. (૧૦) યા'ની અપને આ'માલ કી જઝા. (૧૧)
હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમાને ફરમાયાકે હર મોમિનો કાફિર કો રોઝે કયામત ઉસકે નેકો બદ
આ'માલ દિખાએ જાએંગે. મોમિન કો ઉસકી નેકિયાં ઔર બદિયાં દિખાકર અલ્લાહ તઆલા બખ્શ દેગા ઔર નેકિયોં પર
સવાબ અતા ફરમાએગા ઔર કાફિર કી નેકિયાં રદ કર દી જાએંગી કયૂંકી કુફ્રકે સબબ અકારત હો ચુકી ઔર બદિયોં પર ઉસકો
અઝાબ કિયા જાએગા. મોહમ્મદ બિન કઅબ કરઝીને ફરમાયા કે કાફિર ને ઝર્રા ભર નેકી કી હોગી તો વોહ ઉસકી જઝા દુનિયા
હીમેં દેખ લેગા યહાં તક કે જબ દુનિયા સે નિકલેગા તો ઉસકે પાસ કોઈ નેકી ન હોગી ઔર મોમિન અપની બદિયોં કી સઝા
દુનિયા મેં પાએગા તો આખેરત મે ઉસકે સાથ કોઈ બદી ન હોગી. ઈસ આયત મેં તરગીબ હૈ કે નેકી થોડી સી ભી કાર આમદ
હૈ ઔર તરહીબ હૈ કે ગુનાહ છોટા સા ભી વબાલ હૈ. બા'ઝ મુફસ્સેરીન યેહ ફરમાયા કે પેહલી આયત મોમેનીન કે હક મેં હૈ
ઔર પિછલી કુફ્ફારકે.

સૂરએ વલ આદિયાત : (૧) સૂરએ વલ આદિયાત બકૌલે હઝરતે ઈબ્ને મસ્ઊદ રદિયલ્લાહો તઆલા અનહો મક્કિયહ હૈ. ઔર
બકૌલે હઝરતે ઈબ્ને અબ્બાસ રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોમા મદનિય્યહ. ઈસમેં એક રૂકૂઅ, ગયારહ આયતેં, ચાલીસ કલિમે,
એક સૌ તિરસઠ હુરૂફ હૈં. (૨) મુરાદ ઉનસે ગાઝિયોંકે ઘોડે હૈં. જો જેહાદમે દૌડતે હૈં તો ઉનકે સીનોંસે આવાઝેં નિકલતી હૈં. (૩)
જબ પથરીલી ઝમીન પર ચલતે હૈં. (૪) દુશમનકો. (૫) કે ઉસકી ને'મતોં સે મુકર જાતા હૈ. (૬) અપને અમલ સે. (૭)
નિહાયત કવી ઔર તવાના હૈ ઔર ઈબાદત કે લિયે કમઝોર. (૮) મુરદે. (૯) વોહ હકીકત યા વોહ નેકી વ બદી. (૧૦)
યા'ની રોઝે કયામત જો ફૈસલે કા દિન હૈ. (૧૧) જૈસી કે હંમેશા હૈ તો ઉન્હેં આ'માલ નેકો બદ કા બદલા દેગા.

સૂરએ અલકારેઅહ્ : (૧) સૂરએ અલ કારેઅહ્ મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં એક રૂકૂઅ, આઠ આયતેં, છત્તીસ કલિમે, એક સૌ બાવન
હુરૂફ હૈં. (૨) મુરાદ ઈસ સે કયામત હૈ. જિસકી હૌલો હૈબત સે દિલ દેહલેંગે ઔર કારેઅહ કયામત કે નામોં સે એક નામ હૈ.
(૩) યા'ની જિસ તરહ પતંગે શો'લે પર ગિરને કે વકત મુન્તશિર હોતે હૈં ઔર ઉનકે લિયે કોઈ એક જેહત મોઅય્યન નહીં હોતી.
હર એક દૂસરે કે ખિલાફ જેહત સે જાતા હૈ. યેહી હાલ રોઝે કયામત ખલ્ક કે ઈન્તેશાર કા હોગા. (૪) જિસકે અજઝા મુન્ફરિક
હોકર ઉડતે હૈં. યેહી હાલ કયામત કે હૌલો દેહશત સે પહાડોંકા હોગા. (૫) ઔર વઝન દાર અમલ યા'ની નેકિયાં ઝિયાદા હુઈં.
(૭) યા'ની જન્નત મેં મોમિનકી નેકિયાં અચ્છી સૂરતમેં લાકર મીઝાન મેં રખી જાએંગી તો અગર વોહ ગાલિબ હુઈં તો ઉસકે
લિયે જન્નત હૈ ઔર કાફિરકી બુરાઈયાં બદતરીન સૂરતમેં લાકર મીઝાનમેં રખી જાએંગી ઔર તોલ હલકી પડેગી કયૂંકે
કુફ્ફારકે આ'માલ બાતિલ હૈં ઉનકા કુછ વઝન નહીં તો ઉન્હેં જહન્નમ મેં દાખિલ કિયા જાએગા. (૭) બસબબ ઈસકે કે વોહ
બાતિલ કા ઈત્તેબાઅ કરતા થા. (૮) યા'ની ઉસકા મસ્કન આતિશે દોઝખ હૈ. (૯) જિસમેં ઈન્તેહા કી સોઝિશો તેઝી હૈ. અલ્લાહ
તઆલા ઈસસે પનાહ મેં રખે.

સૂરએ તકાસુર : (૧) સૂરએ તકાસુર મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં એક રૂકૂઅ, આઠ આયતેં, અઠ્ઠાઈસ કલિમે એકસૌ બીસ હુરૂફ હૈં.
(૨) અલ્લાહ તઆલા કી તાઆત સે. (૩) ઈસસે મા'લૂમ હુવા કે કસરતે માલ કી હિર્સ ઔર ઉસ પર મુફાખેરત મઝમૂમ હૈ
ઔર ઉસમેં મુબતેલા હોકર આદમી સઆદતે ઉખરવિયાસે મેહરૂમ રહ જાતા હૈ. (૪) યા'ની મૌતકે વકત તક હિર્સ તુમ્હારે
દામનગીર ખાતિર રહી. હદીસ શરીફ મેં હૈ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને ફરમાયા મુરદે કે સાથ

તીન હોતે હૈં. દો લૌટ આતે હૈં. એક ઉસકે સાથ રેહ જાતા હૈ એક માલ એક ઉસકે એહલો અકારિબ એક ઉસકા અમલ, અમલ સાથ રહ જાતા હૈ. બાકી દોનોં વાપસ હો જાતે હૈં. (બુખારી) (૫) નઝઅ કે વકત અપને ઈસ હાલકે નતીજએ બદકો. (૬) કબરોંમે. (૭) ઔર હિર્સે માલ મેં મુબતિલા હોકર આખેરત સે ગાફિલ ન હોતે. (૮) મરનેકે બાદ. (૯) જો અલ્લાહ તઆલાને તુમ્હેં અતા ફરમાઈ થી સેહતો ફરાગો અમ્નો ઐશો માલ વગૈરહ. જિનસે દુનિયામે લઝઝતેં ઉઠાતે થે. પૂછા જાએગા યેહ ચીઝેં કિસ કામ મેં ખર્ચ કીં. ઉનકા કયા શુક અદા કિયા ઔર તર્કે શુક પર અઝાબ કિયા જાએગા.

સૂરએ વલ અસ્ર : (૧) સૂરએ વલ અસ્ર જમહૂર કે નઝદીક મક્કિયહ. ઈસમેં એક રૂકૂઅ, તીન આયતે, ચૌદહ કલિમે, અડસઠ હુરૂફ હૈં. (૨) અસ્ર ઝમાનેકો કેહતે હૈં. ઔર ઝમાના ચૂંકે અજાએબાત પર મુશ્તમિલ હૈ. ઈસમેં એહવાલ કા તગય્યુરો તબદ્દુલ નાઝિર કે લિયે ઈબરત કા સબબ હોતા હૈ. ઔર યેહ ચીઝેં ખાલિકે હકીમકી કુદરતો હિકમત ઔર ઉસકી વહદાનિયત પર દલાલત કરતી હૈં ઈસલિયે હો સકતા હૈ કે ઝમાનેકી કસમ મુરાદ હો ઔર અસ્ર ઉસ વકત કો ભી કહેતે હૈં જો ગુરૂબ સે કબ્લ હોતા હૈ. હો સકતા હૈ કે ખાસિર કે હકમેં ઉસ વકતકી કસમ યાદ ફરમાઈ જાએ જૈસા કે રાબેઅ કે હક મેં દુહા યા'ની ચાશ્ત કી કસમ ઝિક ફરમાઈ ગઈ ઔર એક કૌલ યેહ ભી હૈ કે અસ્ર સે નમાઝે અસર મુરાદ હો સકતી હૈ જો દિન કી ઈબાદતોં મેં સબસે પિછલી ઈબાદત હૈ ઔર સબસે લઝીઝો રાજેહ તફસીર વહી હૈ. જો હઝરતે મુતરજિમ કદસ સિરરહૂ ને ઈખ્તે યાર ફરમાઈ કે ઝમાને સે મખ્સૂસ ઝમાનએ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ મુરાદ હૈ જો બડી ખૈરો બરકત કા ઝમાના ઔર તમામ ઝમાનોં મેંસબ સે ઝિયાદા ફઝીલતો શરફ વાલા હૈ અલ્લાહ તઆલાને હુઝૂર કે ઝમાનએ મુબારકકી કસમ યાદ ફરમાઈ જૈસાકે "લા ઉકસિમુ બિ હાઝલ બલદ" મેં હુઝૂર કે મસ્કનો મકાનકી કસમ યાદ ફરમાઈ હૈ ઔર જૈસાકે "લઅમરુ-ક"મેં આપકી ઉમ્ર શરીફ કી કસમ યાદ ફરમાઈ ઔર ઈસમેં શાને મહબૂબિયત કા ઈઝહાર હૈ. (૩) કે ઉસકી ઉમ્ર જો ઈસકા રઅસૂલ માલ હૈ ઔર અસ્લ પૂંજી હૈ વો હરદમ ઘટ રહી હૈ. (૪) યા'ની ઈમાનો અમલે સાલેહ કી. (૫) ઈન તકલીફોં ઔર મશકકતોં પર જો દીન કી રાહ મેં પેશ આઈં. યેહ લોગ બ ફઝલે ઈલાહી ટોટેમે નહી હૈં. કયૂંકે ઉનકી જિતની ઉમ્ર ગુઝરી નેકી ઔર તાઅત મેં ગુઝરી તો વોહ નફા' પાને વાલે હંય.

સૂરએ હમ્ઝહ : (૧) સૂરએ હમ્ઝહ મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં એક રુકૂઅ, નૌ આયતે, તીસ કલિમે, એક સૌ તીસ હુરૂફ હૈં. (૨) યેહ આયતે ઉન કુફફાર કે હકમેં નાઝિલ હુઈં જો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઔર આપકે અસ્હાબ પર ઝબાને તા'ન ખોલતે થે ઔર ઈન હઝરાત કી ગીબત કરતે થે. મિસ્લ અખનસ બિન શરીક ઔર ઉમય્યા બિન ખલફ ઔર વલીદ બિન મુગીરહ વગૈરહુમકે ઔર હુકમ હર ગીબત કરનેવાલેકે લિયે આમ હૈ. (૩) મરને ન દેગા જો વોહ માલ કી મોહબ્બત મેં મસ્ત હૈ ઔર અમલે સાલેહ કી તરફ ઈલ્તેફાત નહી કરતા. (૪) યા'ની જહન્નમ કે ઉસ દરકે મેં જહાં આગ હડ્ડિયાં પસલિયાં તોડ ડાલેગી. (૫) ઔર કભી સર્દ નહી હોતી. હદીસ શરીફ મેં હૈ જહન્નમકી આગ હઝાર બરસ ધૌંકી ગઈ. યહાં તકકે સુર્ખ હો ગઈ ફિર હઝાર બરસ ધૌંકી ગઈ તા આંકે સફેદ હો ગઈ. ફિર હઝાર બરસ ધૌંકી ગઈ હત્તા કે સિયાહ હો ગઈ તો વોહ સિયાહ હૈ અંધેરી. (તિરમીઝી) (૬) યા'ની ઝાહિર જિસ્મ કો ભી જલાએગી ઔર જિસ્મકે અંદરભી પહોંચેગી. ઔર દોનોંકોભી જલાએગી. દિલ ઐસી ચીઝ હૈં જિનકો ઝરા સી ભી ગરમી કી તાબ નહી તો જબ આતિશે જહન્નમકા ઉન પર ઈસ્તીલા હોગા ઔર મૌત આએગી નહી તો કયા હાલ હોગા, દિલોંકો જલાના ઈસલિયે હૈ કે વો મકામ હૈ કુફ્ર ઔર અકાઈદે બાતેલા વનિય્યાતે ફાસેદા કે. (૭) યા'ની આગમેંડાલ કર દરવાઝે બંદ કર દિયે જાએંગે. (૮) યા'ની દરવાઝોંકી બંદિશ આતિશી લોહે કે સુતૂનો સે મઝબૂત કર દી જાએગી કે કભી દરવાઝા ન ખુલે બા'ઝ મુફસ્સેરીન ને યેહ મા'ના બયાન કિયે હૈં કે દરવાઝે બંદ કરકે આતિશી સુતૂનોંસે ઉનકે હાથ પાંવ બંધ દિયે જાએંગે.

સૂરએ અલ ફીલ : (૧) સૂરએ અલ ફીલ મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં એક રુકૂઅ, પાંચ આયતે, બીસ કલિમે, છિયાનવે હુરૂફ હૈં. (૨) હાથી વાલોંસે મુરાદ અબરહા ઔર ઉસકા લશ્કર હૈ. અબરહા યમન ઔર હબશ કા બાદશાહ થા ઉસને સુન્આમેં એક કનીસા (ઈબાદતખાના) બનાયા થા ઔર ચાહતા થા કે હજ કરનેવાલે બજાએ મક્કા મુકર્રમાકે યહીં આએં ઔર ઈસી કનીસે કા તવાફ કરે. અરબ કે લોગોંકો યેહ બાત બહોત શાક થી. કબીલા બની કનાના કે એક શખ્સ ને મૌકા પાકર ઉસ કનીસા મેં કઝાએ હાજત કી ઔર ઉસકો નજાસત સે આલૂદા કર દિયા. ઉસ પર અબરહાકો બહોત તૈશ આયા ઔર ઉસને કા'બે કો ઢાનેકી કસમ ખાઈ ઔર ઈસ ઈરાદે સે અપના લશ્કર લેકર જિસમેં બહોત સે હાથી થે ઔર ઉનકા પેશ રૌ ઔર બડા અઝીમુલ જુસ્સા કોહ પૈકર હાથી થા જિસકા નામ મહમૂદ થા. અબરહાને મક્કા મુકર્રમા કે કરીબ પહોંચ કર અહલે મક્કાકે જાનવર કૈદ કર લિયે ઉનમેં દોસૌ ઊંટ અબ્દુલ મુત્તલિબ કે ભી થે. અબ્દુલ મુત્તલિબ અબરહા કે પાસ આએ થે. બહોત જસીમ વ બાશિકોહ અબરહાને ઉનકી તઅઝીમકી ઔર અપને પાસ બિઠાયા ઔર મતલબ દરયાફત કિયા. આપને ફરમાયા મેરા મતલબ યેહ હૈ કે મેરે ઊંટ

કે મેં ખાનએ કા'બાકો ઢાને કે લિયે આયા હું વોહ તુમ્હારા, વાપસ કિયે જાએ. અબરહાને કહા મુઝે બહોત તઅજ્જુબ હોતા હૈ કે મેં ખાનએ કા'બાકો ઢાને કે લિયે આયા હું વોહ તુમ્હારા, તુમ્હારે બાપ દાદા કા મોહતરમ મોઅઝઝમ મુકામ હૈ. તુમ ઉસકે લિયે તો કુછ નહીં કેહતે ઔર ઊંટો કે લિયે કેહતે હો! આપને ફરમાયા મૈં ઊંટો હીકા માલિક હૂં. ઈન્હી કે લિયે કેહતા હૂં ઔર કા'બે કા જો માલિક હૈ વોહ ખુદ ઉસકી હિફાઝત ફરમાએગા. અબરહાને આપકો ઊંટ વાપસ કર દિયે. અબ્દુલ મુત્તલિબને કુરૈશકો હાલ સુનાયા ઔર ઉન્હેં મશ્વરા દિયા કે વોહ પહાડોં કી ઘાટિયોં ઔર ચોટિયોં મેં પનાહ ગુઝી હોં. ચુનાંચે કુરૈશને ઐસા હી કિયા ઔર અબ્દુલ મુત્તલિબને કા'બાકે દરવાઝે પર પહોંચકર બારગાહે ઈલાહીમેં કા'બા કી હિફાઝત કી દુઆકી ઔર દુઆસે ફારિગ હોકર આપ અપની કૌમ કી તરફ ચલે ગએ. અબરહાને સુબ્હ તળકે અપને લશ્કરોં કો તૈયારીકા હુકમ દિયા ઔર હાથિયોં કો તૈયાર કિયા લેકિન મહમૂદ હાથી ન ઉઠા ઔર કા'બે કી તરફ ન ચલા જિસ તરફ ચલાતે થે ચલતા થા જબ કા'બે કી તરફ ઉસકા રુખ કરતે થે બૈઠ જાતા થા. અલ્લાહ તઆલાને છોટે છોટે પરિંદ ઉન પર ભેજે જો છોટે છોટે સંગ રેઝે ગિરાતે થે જિનસે વોહ હિલાક હો જાતે થે. (૩) જો સમંદરકી જાનિબસે ફૌજ ફૌજ આઈ હર એક કે પાસ તીન કંકરિયાં થી. દો દોનોં પાંવ મે એક મિન્કાર મેં (૪) જિસ પર વોહ પરિંદ સંગરેઝા છોળતે વોહ સંગ રેઝા ઉસકે ખુદકો તોડ કર સર સે નિકલકર જિસ્મ કો ચીર કર હાથી મેં સે ગુઝર કર ઝમીન પર પહોંચતા. હર સંગ રેઝે પર ઉસ શખ્સ કા નામ લિખા થા જો ઉસ સંગ રેઝે સે હિલાક કિયા ગયા. (૫) જિસ સાલ મેં યેહ વાકિઆ હુવા ઉસી સાલ ઈસ વાકિએ સે પચાસ રોઝ કે બાદ સૈયદે આલમ હબીબે ખુદા મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી વિલાદત હુઈ.

સૂરએ અલ કુરૈશ : (૧) સૂરએ અલ કુરૈશ બકૌલે અસેહ્હ મક્કિયહ હૈ. ઈસમેં એક રુકૂઅ, ચાર આયતેં, સતરહ કલિમે, તિહત્તર હુરૂફ હૈં. (૨) યા'ની અલ્લાહ તઆલા કી ને'મતે બે શુમાર હૈં. ઉનમેં સે એક ને'મતે ઝાહેરા યેહ હૈ. કે ઉસને કુરૈશકો હર સાલ મેં દો સફરોં કી તરફ રગબત દિલાઈ. ઉનકી મુહબ્બત ઉનમેં ડાલી. જાળેકે મૌસમ મેં યમન કા સફર ઔર ગરમી કે મૌસમ મેં શામ કા કે કુરૈશ તિજારત કે લિયે ઉન મૌસમોં મે યેહ સફર કરતે થે ઔર હર જગહ કે લોગ ઉન્હેં એહલે હરમ કેહતે થે ઔર ઉનકી ઈઝઝતો હુરમત કરતે થે. યેહ અમ્ન કે સાથ તિજારતેં કરતે ઔર ફાઈદા ઉઠાતે ઔર મક્કા મુકર્રમામેં ઈકામત કરને કે લિયે સરમાયા બહમ પહોંચાતે. જહાં ન ખેતી હૈ ઔર ન અસ્બાબે મઆશ. અલ્લાહ તઆલા કી યેહ ને'મત ઝાહિર હૈ ઔર ઈસસે ફાઈદહ ઉઠાતે હૈં. (૩) યા'ની કા'બા શરીફ કે. (૪) જિસમેં ઉન સફરોં સે પેહલે અપને વતનમેં ખેતી ન હોને કે બાઈસ મુબ્તેલા થે ઉન સફરોં કે ઝરીએ સે. (૫) બસબબ હરમ શરીફ કે ઔર બસબબ એહલે મક્કા હોનેકે કે કોઈ ઉનસે તઅર્રુઝ નહીં કરતા બાવજૂદ કે અતરાફો હવાલી મેં કત્લો ગારત હોતે રેહતે હૈં. કાફલે લુટતે હૈં. મુસાફિર મારે જાતે હૈં. યા યેહ મા'ના હૈં કે ઉન્હેં જુઝામ સે અમ્ન દી કે ઉનકે શહરમે ઉન્હેં કભી જુઝામ ન હોગા યા યેહ મુરાદ કે સૈયદે આલમ મોહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી બરકત સે ઉન્હેં ખૌફે અઝીમ સે અમાન અતા ફરમાઈ.

સૂરએ અલ-માઊન :(૧) સૂરએ અલ-માઊન મક્કિયહ હૈ ઔર યેહ ભી કહા ગયા હૈ કે નિસ્ફ મક્કા મુકર્રમા મે નાઝિલ હુઈ. આસ બિન વાઈલ કે બારેમેં ઔર નિસ્ફ મદીના તૈયબહ મેં અબ્દુલ્લાહ બિન ઉબૈ બિન સલૂલ મુનાફિક કે હક મેં ઈસ મેં એક રુકૂઅ, સાત આયતેં, પચ્ચીસ કલિમે, એક સૌ પચ્ચીસ હુરૂફ હૈં. (૨) યા'ની હિસાબો જઝા કા ઈન્કાર કરના હૈ. બા વજૂદ દલાઈલ વાઝેહ હોનેકે. શાને નુઝૂલ : યેહ આયતેં આસ બિન વાઈલ સહમી યા વલીદ બિન મુગીરહ કે હકમેં નાઝિલ હુઈં. (૩) ઔર ઈસ પર શિદતો સખતી કરતા હૈ ઔર ઈસકા હક નહીં દેતા. (૪) યા'ની ન ખુદ દેતા હૈ ન વોહ દૂસરે સે દિલાતા હૈ ઈન્તેહા દરજેકા બખીલ હૈ. (૫) મુરાદ ઈસસે મુનાફેકીન હૈં. જો તન્હાઈ મેં નમાઝ નહીં પઢતે કયૂંકે ઉસકે મોઅતકિદ નહીં ઔર લોગોંકે સામને નમાઝી બનતે હૈં ઔર અપને આપકો નમાઝી ઝાહિર કરતે હૈં ઔર દિખાને કે લિયે ઉઠ બૈઠ લેતે હૈં ઔર હકીકત મેં નમાઝ સે ગાફિલ હૈં. (૬) ઈબાદતોં મેં આગે ઉનકે બુખ્લ કા બયાન ફરમાયા જાતા હૈ. (૭) મિસ્લ સૂઈ વ હાંડી વ પ્યાલે કે. (૮) મસ્અલા : ઉલમાને ફરમાયા કે મુસ્તહબ હૈ કે આદમી અપને ઘરમેં ઐસી ચીઝેં અપની હાજત સે ઝિયાદા રખે જિનકી હમ સાયોંકો હાજત હોતી હૈ ઔર ઉન્હેં આરિયતન દિયા કરે.

સૂરએ અલ-કવસર : (૧) સૂરએ અલ-કવસર જમ્હૂરકે નઝદીક મદનિય્યહ હૈ ઈસમેં એક રુકૂઅ, તીન આયતેં, દસ કલિમે, બયાલિસ હુરૂફ હૈં. (૨) ઔર ફઝાઈલે કસીરહ ઈનાયત કરકે તમામ ખલ્ક પર અફઝલ કિયા. હુસ્ને ઝાહિર ભી દિયા હુસ્ને બાતિનભી. નસબે આલી ભી, નબુવ્વત ભી, કિતાબભી, હિકમત ભી, ઈલ્મ ભી, શફાઅતભી, હૌઝે કૌસર ભી, મકામે મહમૂદ ભી, કસરતે ઉમ્મતભી, આ'દાએ દીન પર ગલ્બા ભી, કસરતે ફુતૂહ ભી હૈ ઔર બેશુમાર ને'મતેં ઔર ફઝીલતેં જિનકી નિહાયત નહીં. (૩) જિસને તુમ્હેં ઈઝઝતો શરાફત દી. (૪) ઈસકે લિયે ઈસકે નામ પર બખિલાફ બુત પરસ્તોં કે જો બુતોં કે નામ પર ઝુબહ કરતે હૈં. ઈસ આયત કી તફસીરમેં એક કૌલ યેહ ભી હૈ કે નમાઝ સે નમાઝે ઈદ મુરાદ હૈ. (૫) ન આપ કયૂંકે આપકા

બાતિનભી. નસબે આલી ભી, નબુવવત ભી, કિતાબભી, હિકમત ભી, ઈલ્મ ભી, શફાઅતભી, હૌઝે કૌસર ભી, મકામે મહમૂદ ભી, કસરતે ઉમ્મતભી, આ'દાએ દીન પર ગલ્બા ભી, કસરતે ફુતૂહ ભી હૈ ઔર બેશુમાર નેમતે ઔર ફઝીલતે જિનકી નિહાયત નહી. (૩) જિસને તુમ્હે ઈઝઝતો શરાફત દી. (૪) ઈસકે લિયે ઈસકે નામ પર બખિલાફ બુત પરસ્તો કે જો બુતો કે નામ પર ઝુબહ કરતે હૈ. ઈસ આયત કી તફસીરમે એક કૌલ યેહ ભી હૈ કે નમાઝ સે નમાઝે ઈદ મુરાદ હૈ. (૫) ન આપ ક્યૂંકે આપકા સિલસિલા કયામત તક જારી રહેગા. આપકી ઔલાદ મે ભી કસરત હોગી ઔર આપકે મુત્તબેઈન સે દુનિયા ભર જાએગી. આપ કા ઝિક્ર મિમ્બરો પર બલંદ હોગા. કયામત તક પૈદા હોને વાલે આલિમ ઔર વાઈઝ અલ્લાહ તઆલા કે ઝિક્ર કે સાથ આપકા ઝિક્ર કરતે રહેંગે. બેનામો નિશાન ઔર હર ભલાઈ સે મહરૂમ તો આપકે દુશ્મન હૈ. **શાને નુઝૂલ :** જબ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે ફરઝંદ હઝરતે કાસિમ કા વિસાલ હુવા તો કુફફાર ને આપકો અબતર યા'ની મુંનકતેઉન-નસ્લ કહા ઔર યેહ કહા કે અબ ઉનકી નસ્લ નહી રહી. ઉનકે બાદ અબ ઉનકા ઝિક્ર ભી ન રહેગા. યેહ સબ ચર્ચા ખત્મ હો જાએગા ઈસ પર સૂરએ કરીમહ નાઝિલ હુઈ ઔર અલ્લાહ તઆલા ને ઉન કુફફારકી તકઝીબ કી ઔર ઉનકા માનેઅ રદ ફરમાયા.

સૂરએ અલ કાફેરૂન : (૧) સૂરએ અલ કાફેરૂન મક્કિયહ હૈ. ઈસમે એક રુકૂઅ, છે આયતે, છબ્બીસ કલિમે, ચૌરાનવે હુરૂફ હૈ. **શાને નુઝૂલ :** કુરૈશ કી એક જમાઅતને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે કહા કે આપ હમારે દીન કા ઈત્તેબાઅ કીજિયે હમ આપકે દીન કા ઈત્તેબાઅ કરેંગે. એક સાલ આપ હમારે મા'બૂદો કી ઈબાદત કરે એક સાલ હમ આપકે મા'બૂદ કી ઈબાદત કરેંગે તો સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને ફરમાયા કે અલ્લાહકી પનાહ કે મૈં ઉસકે સાથ ગૈર કો શરીક કરૂં તો કેહને લગે તો આપ હમારે કિસી મા'બૂદ કો હાથ હી લગા દીજિયે. હમ આપકી તસ્દીક કરેંગે ઔર આપકે મા'બૂદ કી ઈબાદત કરેંગે. ઉસ પર સૂરએ શરીફા નાઝિલ હુઈ ઔર સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ મસ્જિદે હરામમે તશરીફ લે ગએ. વહાં કુરૈશકી વોહ જમાઅત મૌજૂદ થી. હુઝૂરને યેહ સૂરત ઉનહે પઢકર સુનાઈ તો વોહ માયૂસ હો ગએ ઔર હુઝૂરકે અસ્હાબકે દરપએ ઈઝા હુવે. (૨) મુખાતિબ યહાં મખ્સૂસ કાફિર હૈ જો ઈલ્મે ઈલાહીમે ઈમાન સે મેહરૂમ હૈ (૩) યા'ની તુમ્હારે લિયે તુમ્હારા કુફ્ર ઔર મેરે લિયે મેરી તૌહીદ ઔર મેરા ઈખ્લાસ ઔર મકસૂદ ઈસમે તહદીદ હૈ. (વહાઝિહિલ આયતુ મન્સૂખતુન બે આયતિલ કિતાલ.)

સૂરએ નસર : (૧) સૂરએ નસર મદનિય્યહ હૈ. ઈસમે એક રુકૂઅ, તીન આયતે, સતરહ કલિમે, સતત્તર હુરૂફ હૈ. (૨) નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે લિયે દુશ્મનો કે મુકાબલે મે ઈસસે યા આમ ફુતૂહાતે ઈસ્લામ મુરાદ હૈ. યા ખાસ ફત્હે મક્કા. (૩) જૈસાકે બાદ ફત્હે મક્કા હુવા કે લોગ અકતારે અર્ઝ સે શૌકે ગુલામી મે ચલે આતે થે ઔર શરફે ઈસ્લામ સે મુશર્રફ હોતે થે. (૪) ઉમ્મત કે લિયે. (૫) ઈસ સૂરતકે નાઝિલ હોનેકે બાદ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને "સુબ્હાનલ્લાહે વ બેહમદેહી અસ્તગ-ફિરુ-લ્લાહ વઅતૂબુ ઈલયહિ" કી બહોત કસરત ફરમાઈ. હઝરતે ઈબ્ને ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અનહોમા સે મરવી હૈ કે યેહ સૂરત હજ્જતુલ વિદાઅમે બમુકામે મિના નાઝિલ હુઈ. ઈસકે બાદ આયત "અલ યવ-મ અકમલ્તુ લકુમ દીનુ કુમ" નાઝિલ હુઈ. ઈસકે નાઝિલ હોનેકે બાદ અસ્સી (૮૦) રોઝ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને દુનિયામે તશરીફ રખી ફિર આયત અલકલાલત નાઝિલ હુઈ. ઈસકે બાદ હુઝૂર પચાસ રોઝ તશરીફ ફરમા રહે. ફિર આયત વત્તકૂ યવમન તુરજઊન ફીહે ઈલલ્લાહ નાઝિલ હુઈ. ઈસકે બાદ હુઝૂર ઈક્કીસ રોઝ યા સાત રોઝ તશરીફ ફરમા રહે ઈસ સૂરતે મુબારકા કે નાઝિલ હોને કે બાદ સહાબાને સમઝ લિયા થા કે દીન કામિલ ઔર તમામ હો ગયા તો અબ હુઝૂર દુનિયા મે ઝિયાદા તશરીફ ન રખેંગે ચુનાંચે હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો યેહ સૂરત સુનકર ઈસી ખયાલ સે રોએ. ઈસ સૂરત કે નાઝિલ હોનેકે બાદ સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ખુત્બે મે ફરમાયા કે એક બંદે કો અલ્લાહ તઆલાને ઈખ્તેયાર દિયા ચાહે દુનિયામે રહે ઉસકી ચાહે લિકા કબૂલ ફરમાએ. ઈસ બંદેને લિકાએ ઈલાહી ઈખ્તેયાર કી યેહ સુનકર હઝરતે અબૂબકર સિદ્દીક રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હો ને ફરમાયા આપ પર હમારી જાને, હમારે માલ, હમારે આબા, હમારી ઔલાદે સબ કુરબાન.

સૂરએ લહબ : (૧) સૂરએ અબી લહબ મક્કિયહ હૈ. ઈસમે એક રુકૂઅ, પાંચ આયતે, બીસ કલિમે, સત્તર હુરૂફ હૈ. **શાને નુઝૂલ :** જબ નબી કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને કોહે સફા પર અરબ કે લોગો કો દા'વત દી. હર તરફ સે લોગ આએ ઔર હુઝૂર ને ઉનસે અપને સિદ્દકો અમાનત કી શહાદતે લેને કે બાદ ફરમાયા "ઈન્ની લકુમ નઝીરુમ બે-ન યદય અઝાંબિન શદીદ." ઈસ પર અબૂ લહબને હુઝૂર સે કહા થા કે તુમ તબાહ હો જાઓ કયા તુમને હમે ઈસલિયે જમા કિયા થા ઈસ પર યેહ સૂરતે શરીફહ નાઝિલ હુઈ ઔર અલ્લાહ તઆલાને અપને હબીબે અકરમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કી તરફ

માલો ઔલાદ કો ફિદયા કર દૂંગા. ઈસ આયત મેં ઉસકા રદ ફરમાયા ગયા કે યેહ ખયાલ ગલત હૈ ઉસ વકત કોઇ ચીઝ કામ
આને વાલી નહી. (૪) ઉમ્મે જમીલ બિન્તે હરબ બિન ઉમૈય્યા અબૂ સુફયાનકી બહેન જો રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા
અલયહે વસલ્લમ સે નિહાયત ઈનાદ વ અદાવત રખતી થી ઔર બાવજૂદ યે કે બહોત દૌલતમંદ ઔર બડે ઘરાનેકી થી લેકિન
સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકી અદાવત મેં ઈન્તેહાકો પહોંચી થી કે ખુદ અપને સર પર કાંટોકા ગઠ્ઠા
લાકર રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ કે રાસ્તેમેં ડાલતી તાકે હુઝૂર ઔર હુઝૂરકે અસ્હાબકો ઈઝા વ
તકલીફ હો ઔર હુઝૂરકી ઈઝા રસાની ઉસકો ઈતની પ્યારી થી કે વોહ ઈસ કામ મેં કીસી દૂસરે સે મદદ લેના ભી ગવારા ન
કરતી થી. (૫) જિસસે કાંટો કા ગઠ્ઠા બાંધતી થી એક રોઝ યેહ બોઝ ઉઠાકર લા રહી થી કે થક કર આરામ લેને કે લિયે એક
પથ્થર પર બૈઠ ગઇ. એક ફરિશ્તેને બહુકમે ઈલાહી ઉસકે પીછેસે ઉસકે ગઠ્ઠેકો ખીંચા વોહ ગિરા ઔર રસ્સી સે ગલે મેં ફાંસી
લગ ગઇ ઔર વોહ મર ગઇ.
સૂરએ ઈખલાસ : (૧) સૂરએ ઈખલાસ મક્કિયહ વ બકૌલે મદનિય્યહ હૈ. ઈસમેં એક રુકૂઅ, ચાર યા પાંચ આયતેં, પંદરહ
કલિમે, સૈંતાલીસ હુરૂફ હૈં. અહાદીસમેં ઈસ સૂરતકી બહોત ફઝીલતેં વારિદ હુઇ હૈં. ઈસકો તિહાઈ કુરઆન કે બરાબર ફરમાયા
ગયા હૈ યા'ની તીન મર્તબા ઈસકો પઢા જાએ તો પૂરે કુરઆનકી તિલાવતકા સવાબ મિલે. એક શખ્સને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો
તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે અર્ઝ કિયા કે મુઝે ઈસ સૂરતસે બહોત મોહબ્બત હૈ. ફરમાયા ઈસકી મોહબ્બત તુઝે જન્નત મેં
દાખિલ કરેગી. (તિરમીઝી) શાને નુઝૂલ : કુફ્ફારે અરબને સૈયદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે અલ્લાહ
રબ્બુલ ઈઝઝત અઝઝો ઉલા તબારકો તઆલા કે મુતઅલ્લિક તરહ તરહ કે સવાલ કિયે કોઇ કેહતા થા કે અલ્લાહ કા નસબ
કયા હૈ ? કોઇ કેહતા થા કે વોહ સોને કા હૈ યા ચાંદી કા હૈ ? યા લોહેકા હૈ ? યા લકડીકા હૈ ? કિસ ચીઝકા હૈ ? કિસીને કહા
વોહ કયા ખાતા હૈ ? કયા પીતા હૈ ? રુબૂબિયત ઉસને કિસસે વિરસે મેં પાઇ ? ઔર ઉસકા કૌન વારિસ હોગા ? ઉનકે જવાબ
મેં અલ્લાહ તઆલા ને યેહ સૂરત નાઝિલ ફરમાઇ ઔર અપને ઝાતો સિફાત કા બયાન ફરમા કર મા'રેફત કી રાહ વાઝેહ કી
ઔર જાહેલાના ખયાલાત વ અવહામ કી તારીકિયોં કો જિનમેં વોહ લોગ ગિરફતાર થે અપની ઝાતો સિફાત કે અનવાર કે બયાન
સે મુઝમહિલ કર દિયા. (૨)રુબૂબિયત વ ઉલૂહિયત મેં સિફાતે અઝમતો કમાલ કે સાથ મૌસૂફ હૈ મિસ્લો નઝીર વ શબીહ સે
પાક હૈ ઉસકા કોઇ શરીક નહી. (૩) હર ચીઝ સે ન ખાએ ન પીએ હંમેશા સે હૈ હંમેશા રહે. (૪) કયૂંકી ઉસકા કોઇ મુજાનિસ
નહી (૫) કયૂંકી વોહ કદીમ હૈ ઔર પૈદા હોના હાદિસ કી શાન હૈ. (૬) યા'ની કોઇ ઉસકા હમતા વ અદીલ નહી. ઈસ સૂરત
કી ચંદ આયતોં મેં ઇલ્મે ઈલાહિયાત કે નફીસ વ આ'લા મતાલિબ બયાન ફરમા દિયે ગએ. જિનકી તફસીલાત સે કુતુબ ખાને
કે કુતુબખાને લબરેઝ હો જાએ.
સૂરએ ફલક : (૧) સૂરએ ફલક મદનિય્યહ હય ઔર એક કૌલ યેહ હય કે મક્કિય્યહ હય (વલ અવ્વલુ અસહ્હ) ઈસ સૂરતમેં
એક રુકૂઅ, પાંચ આયતેં, તેઈસ કલિમે, ચોહત્તર હર્ફ હંય-શાને નુઝૂલ : યેહ સૂરત ઔર સૂરતુન્નાસ જો ઉસકે બાદ હય યેહ
ઉસ વકત નાઝિલ હુઇ જબકે લબીદ બિન અઅસમ યહૂદી ઔર ઉસકી બેટિયોંને હુઝૂર સૈય્યિદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા
અલયહે વસલ્લમ પર જાદૂ કિયા ઔર હુઝૂર કે જિસ્મે મુબારક ઔર આ'ઝાએ ઝાહેરા પર ઉસકા અસર હુવા. કલ્બો અકલો
એ'તકાદ પર કુછ અસર ન હુવા. ચંદ રોઝ કે બાદ જિબ્રઈલ આએ ઔર ઉન્હોંને અર્ઝ કિયાકે એક યહૂદીને આપ પર જાદૂ કિયા
હય ઔર જાદૂ કા જો કુછ સામાન હય વોહ ફલાં કુંવે મેં એક પથ્થર કે નીચે દાબ દિયા હય. હુઝુર સૈય્યિદે આલમ સલ્લલ્લાહો
તઆલા અલયહે વસલ્લમ ને અલી મુરતઝા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હોકો ભેજા. ઉન્હોંને કુંવેકા પાની નિકાલને કે બાદ પથ્થર
ઉઠાયા ઉસકે નીચે સે ખજૂરકે ગાભે કી થેલી બરઆમદ હુઇ. ઉસમેં હુઝૂરકે મૂએ શરીફ જો કંઘી સે બર આમદ હુવે થે ઔર
હુઝૂર કી કંઘી કે ચંદ દન્દાને ઔર એક ડોરા યા કમાન કા ચિલ્લા જિસમેં ગ્યારા ગિરહેં લગી થી ઔર એક મોમકા પુતલા જિસમેં
ગ્યારા સૂઇયાં ચુભી થી યેહ સબ સામાન પથ્થર કે નીચે સે નિકલા ઔર હુઝૂરકી ખિદમત મેં હાઝિર કિયા ગયા. અલ્લાહ
તઆલાને યેહ દોનોં સૂરતેં નાઝિલ ફરમાઈ ઈન દોનોં સૂરતોં મેં ગ્યારા આયતેં હંય પાંચ સૂરએ ફલક મેં હર એક આયત કે
પઢને કે સાથ એક એક ગિરહ ખુલતી જાતી થી યહાં તક કે સબ ગિરહેં ખુલ ગઈ ઔર હુઝૂર બિલકુલ તંદુરસ્ત હો ગએ
મસ્અલા : તા'વીઝ ઔર અમલ જિસમેં કોઈ કલિમા કુફ્ર યા શિર્ક કા ન હો જાઇઝ હય. ખાસ કર વોહ અમલ જો આયાતે
કુર્આનિયા સે કિયે જાએં યા અહાદીસ મેં વારિદ હુવે હોં. હદીસ શરીફ મેં હય કે અસ્મા બિન્તે અમીસને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ
સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ જા'ફર કે બચ્ચોંકો જલ્દ જલ્દ નઝર હોતી હય કયા મુઝે ઈજાઝત હય કે ઉનકે લિયે અમલ
કરૂં હુઝૂરને ઈજાઝત દી. (તિરમીઝી) (૨) તઅવ્વુઝ મેં અલ્લાહ તઆલાકા ઈસ વસ્ફ કે સાથ ઝિક ઈસ લિયે હય કે અલ્લાહ
તઆલા સુબ્હ પૈદા કર કે શબકી તારીકી દૂર ફરમાતા હય તો વોહ કાદિર હય કે પનાહ ચાહનેવાલેકો જિન હાલાત સે ખૌફ હય

ઉનકો દૂર ફરમાએ. નીઝ જિસ તરહ શબે તાર મેં આદમી તુલૂએ સુબ્હકા ઈન્તેઝાર કરતા હય ઐસા હી ખાઈફ અમ્નો રાહત કા મુન્તઝિર રેહતા હય અલાવા બરી સુબ્હ અહલે ઈઝતેરારો ઈઝતેરાબ કી દુઆઓં કા ઔર ઉનકે કુબૂલ હોનેકા વકત હય તો મુરાદ યેહ હૂઈ કે જિસ વકત અરબાબે કર્બોગમકો કશાઈશ દી જાતી હય ઔર દુઆએં કુબૂલ કી જાતી હંય મંય ઉસ વકત કે પૈદા કરનેવાલે કી પનાહ ચાહતા હૂં એક કૌલ યેહ ભી હય કે ફલક જહન્નમમેં એક વાદી હય. (૩) જાનદાર હો યા બેજાન મોકલ્લિફ હો યા ગૈર મોકલ્લિફ બા'ઝ મુફસ્સેરીન ને ફરમાયા હય કે મખ્લૂક સે મુરાદ યહાં ખાસ ઈબલીસ હય જિસસે બદતર મખ્લૂક મેં કોઈ નહી ઔર જાદૂ કે અમલ ઉસકે ઔર ઉસકે અઅવાનો લશ્કરોં કી મદદ સે પૂરે હોતે હંય. (૪) હઝરતે ઉમ્મુલ મો'મેનીન હઝરતે આઈશા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હા સે મરવી હય કે રસૂલે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમને ચાંદકી તરફ નઝર કરકે ઉનસે ફરમાયા. અય આઈશા! અલ્લાહકી પનાહ ઈસકે શરસે યેહ અંધેરી ડાલનેવાલા હય જબ ડૂબે (તિરમીઝી) યા'ની આખિર માહમેં જબ ચાંદ છુપ જાએ તો જાદૂ કે વોહ અમલ જો બીમાર કરને કે લિયે હંય ઉસી વકત મેં કિયે જાતે હંય. (૫) યા'ની જાદૂગર ઔરતેં જો ડોરોં મેં ગિરહ લગા લગા કર ઉનમેં જાદૂ કે મન્તર પઢપઢ કર ફૂંકતી હંય જૈસે કે લબીદ કી લડકિયાં મસ્અલા : ગંડે બનાના ઔર ઉન પર ગિરહ લગાના આયાતે કુર્આન યા અસ્માએ ઈલાહિયા દમ કરના જાઈઝ હય. જમ્હૂર સહાબા વ તાબેઈન ઈસ પર હંય ઔર હદીસે આઈશા રદિયલ્લાહો તઆલા અન્હામેં હય કે જબ હુઝૂર સૈય્યિદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમકે અહલ મેં સે કોઈ બીમાર હોતા તો હુઝૂર મોઅવ્વિઝાત પઢકર ઉસ પર દમ ફરમાતે. (૬) હસદવાલા વોહ હય જો દૂસરે કે ઝવાલે ને'મત કી તમન્ના કરે. યહાં હાસિદ સે યહૂદ મુરાદ હંય જો નબીયે કરીમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ સે હસદ કરતે થે યા ખાસ લબીદ બિન અઅસમ યહૂદી-હસદ બદતરીન સિફત હય ઔર યહી સબસે પેહલા ગુનાહ હય જો આસ્માન મેં ઈબલીસ સે સરઝદ હુવા ઔર ઝમીન મેં કાબીલ સે.

સૂરએ નાસ : (૧) સૂરતુન્નાસ બકૌલ અસેહ્હ મદનિય્યહ હય. ઈસમેં એક રુકૂઅ, છે આયતેં, બીસ કલિમે, ઉન્નાસી હર્ફ હંય. (૨) સબકા ખાલિક માલિક-ઝિકમેં ઈન્સાનોંકી તખસીસ ઉનકી તશરીફ કે લિયે હય કે ઉન્હેં અશરફુલ મખ્લૂકાત કિયા. (૩) ઉનકે કામોં કી તદબીર ફરમાનેવાલા. (૪) કે ઈલાહ ઔર મા'બૂદ હોના ઉસીકે સાથ ખાસ હય. (૫) મુરાદ ઉસ સે શૈતાન હય. (૬) યેહ ઉસકી આદત હી હય કે ઈન્સાન જબ ગાફિલ હોતા હય તો ઉસકે દિલમેં વસ્વસે ડાલતા હય ઔર જબ ઈન્સાન અલ્લાહ કા ઝિક કરતા હય તો શૈતાન દુબક રેહતા હય ઔર હટ જાતા હય. (૭) યેહ બયાન હય વસ્વસે ડાલને વાલે શૈતાન કા કે વોહ જિનોં મેં સે ભી હોતા હય ઔર ઈન્સાનોં મેં સે ભી. જૈસા શયાતીન જિન ઈન્સાનોં કો વસ્વસે મેં ડાલતે હંય ઐસે હી શયાતીને ઈન્સભી નાસેહ બનકર આદમી કે દિલમેં વસ્વસે ડાલતે હંય ફિર અગર આદમી ઉન વસ્વસોંકો માનતા હય તો ઉસકા સિલસિલા બઢ જાતા હય ઔર ખૂબ ગુમરાહ કરતે હંય અગર ઉસ સે મુતનફ્ફિર હોતા હય તો હટ જાતે હંય ઔર દુબક રેહતે હંય. આદમી કો ચાહિયે કે શયાતીને જિન કે શરસે ભી પનાહ માંગે ઔર શયાતીને ઈન્સ કે શરસે ભી. બુખારી વ મુસ્લિમ કી હદીસ મેં હય કે સૈય્યિદે આલમ સલ્લલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ શબકો જબ બિસ્તરે મુબારક પર તશરીફ લાતે તો અપને દોનોં દસ્તે મુબારક જમા ફરમાકર ઉનમેં દમ કરતે ઔર સૂરએ કુલહુવલ્લાહુ અહદ ઔર કુલ અઊઝુ બિરબ્બિલ ફલક-ઔર કુલ અઊઝુ બિરબ્બિન-નાસ પઢકર અપને મુબારક હાથોં કો સરમુબારકસે લેકર તમામ જિસ્મે અકદસ પર ફેરતે જહાં તક દસ્તે મુબારક પહોંચ સકતે યેહ અમલ તીન મરતબા ફરમાતે- વલ્લાહુ તઆલા અઅલમો બિમુરાદેહી વ અસરારે કિતાબેહી વ આખિરો દઅવાના અનિલ હમ્દુ લિલ્લાહી રબ્બિલ આલમીન વ અફઝ લુસ્સલાતે વઝુકુરુસ્સલામે અલા હબીબેહી વસૈય્યિદે અંબિયા એહી વ રુસુલેહી સૈય્યિદેના મોહમ્મદિંવ વ આલેહી વ અસ્હબિહી અજમઈન.

-: પબ્લિશર્સ :-